OPUS AUREUM SANCTI THOME DE AQUINO SUPER QUATUOR EUANGELIA...

Tommaso : d'Aquino santo (santo)

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
17 F
1 14

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

1-6-3

Digitized by Google

Collegij Soc. Jesu Romani
14.17.F.1 Cat. inscrip.

Opus aureuꝫ ſancti

Thome de Aquino ſup̈ quatuor euangelia nuperri-
me reuiſuꝫ: multis mēdis purgatū ⁊ emēdatū
ſtudioſiſſime: ac oīum textuū ꝯcordātijs ⁊
auctoritatū per doctores īductarū: ve-
riſſimis quottationibꝰ: necnō mar-
ginalibꝰ ſūmarijs decoratum
cū ſingulari tabula totius
opis: Que oīa de no-
uo addita ſunt: ⁊ nū
q̄ꝫ alˀs impreſ-
ſa fuere.

✠

IHS · BIBL. SEC. COLL. ROM. SOC. IESV
BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

¶ Incipit tabula alphabetica ſuper cathena aurea ſci Thome de aquino ordinis predicatorum doctoris angelici nuperrime compilata.

A.

Abnegare ſeipſum eſt carnalia relinquere. Mat.16. tex.6.E.fol.68.
¶ Abominatio deſolationis quid ſit. Mat.24.tex.5.B.fol.92.
1 Abraam meruit primus poni in ordine gñationis chriſti rõnabiliter. Mat.j.tex.2.A.ꝛ.B.fol.3.
2 Abraam in multis figurã chriſti gerit. Mat.j.tex.2.B.fol.3.
3 Abraam cognouit chriſtũ incarnãdũ. Jo.8.tex.12.H.fol.278.
4 Abraam Jſaac ꝛ Jacob myſtice ſignificant fidem ſpem ꝛ charitatem. Mat.j.tex.2.D.fol.3.
5 Abraam Jſaac ꝛ Jacob functi ſunt miſericordia dei in aduentu ſaluatoris. Lu.j.tex.3.A.fol.157.
6 Abrahe ſinus quid ſit. Lu.16.tex.5.B.fol.213.
¶ Abſcondit ſe Jeſus a iudeis lapidãtibus quia factus eſt eis inuiſibilis. Jo.8.tex.13.B.fol.278.
1 ¶ Abſtinere debent a licitis qui illicita perpetrauerunt. Luc.3.tex.3.D.fol.164.
2 Abſtinentia eſt criminis ꝛ paſſionis interemptio. Lu.6.tex.6.B.fol.174.
3 Abſtinentia a vino multa bona in nobis facit: ſic ebrietas multa mala. Lu.21.tex.8.B.fol.227.
¶ Abutens rebus contra conſuetudinẽ bonorum flagitioſus eſt. Mat.26.tex.3.D.fol.100.
¶ Adam ſepultus fuit in hebron: licet quidã dicãt ꝙ ſepultus ſit in monte caluarie. Jo.19.tex.4.C.fol.307.
¶ Adiurare non debet quemquã qui vult viuere ſm euangelium Mat.26.tex.16.C.fol.106.
¶ Admiramur que digne laudare nõ poſſum⁹. Mat.7.tex.11.34.
1 ¶ Adrianus imperator hieruſalẽ funditus euertit. Mar.13.tex.1.A.fol.141.
2 Adriani imperatoris imago equeſtris fuit longo tempore in templo in ſancta ſanctoꝝ. Mar.13.tex.4.A.fol.142.
1 ¶ Aduentus chriſti ſpiritualis nullo tẽpore ſanctis defuit. Jo.8.tex.8.H.fol.276.
2 Aduẽtus chriſti in aĩa duplex. Mat.24.tex.2.B.fol.91.
3 Aduẽtus chr̃i in gl̃ia eſt demõſtrãdus. Mat.24.tex.5.A.fo.93.
4 Aduẽt⁹ chr̃i ſcd̃s ſubito reſonabit. Mat.24.tex.1.B.fol.86.
5 Aduentus chriſti ſecundus totum mundũ replebit claritate. Lu.17.tex.7.B.fol.216.
6 Aduentus chriſti primus fuit ad reformationẽ aĩarũ: ſecũdus erit ad reformationẽ corpoꝝ. Lu.21.tex.7.B.fol.227.
7 Aduentus chriſti duo: primus remittit peccata ſecũdus iudicat. Jo.3.tex.5.D.fol.253.
8 Aduentus chriſti duo: vnus qui factus eſt ꝛ alter venturus eſt Mar.9.tex.2.B.fol.132.
9 Aduẽt⁹ chr̃i duos ſcriptura ꝓnũciat. Mat.17.tex.3.A.fol.69.
1 Aduerſarius nr̃ cui ꝯcordare dẽm⁹ qs ſit. Mat.5.tex.15.A.f.22
2 Aduerſari⁹ ẽ peccare volẽti ꝓceptũ dei. Mat.5.tex.15.C.f.22.
3 Aduerſarij nr̃i diuerſi in hoc mũdo. Lu.12.tex.15.A.fol.202.
4 Aduerſus fratrẽ ſuũ aliqd hẽre qd eſt. Mat.5.tex.14.A.fo.21
¶ Adulari nõ debemus his quibus loquimur: ſed reſpicere radicem bonitatis. Mar.10.tex.3.B.fol.135.
¶ Adulteram deprehẽdens vir iuſtus vxorem quid agere debeat Mat.j.tex.10.A.B.fol.6.
¶ Affligimur in hoc mũdo qnq3 modis. Mar.2.tex.1.H.fol.119.
1 ¶ Ager quo theſaurus abſcõditur eſt diſciplina ſtudij celeſtis. Mat.13.tex.9.B.fol.59.
2 Ager acheldemach in ſepulturã peregrinoꝝ dei ꝓuidentia ex precio ſanguinis chriſti empt⁹ fuit. Mat.27.tex.2.B.f.207.
¶ Alabaſtrũ eſt gen⁹ marmoris cãdidi. Mar.14.tex.2.C.f.144.
¶ Altari quotiẽs appropinquamus totiens inclinare debemus. Lu.24.tex.1.K.fol.236.
1 ¶ Amator pudicitie nõ debet eſſe contentus tranſitorijs ſed ſequi debet virtutes. Mat.25.tex.1.J.fol.96.
2 Amor dei oĩbus alijs ꝓponi debet. Mat.10.tex.14.A.fol.46.
3 Amor ſpũalis fatigationẽ nõ ſentit. Mat.20.tex.5.A.fol.79.
4 Amor dei nõ ẽ ocioſus: q ſi ẽ magna opaꝛ. Jo.14.t.7.A.f.294
5 Amoris vis ĩtẽtionẽ multiplicat igñtiõis. Jo.20.t.2.B.f.310.
6 Amicus noſter eſt manus noſtra. Mar.9.tex.6.A.fol.134.
7 Amicis ſuis chriſtus non delectabilia in hoc mundo promiſit ſed aſpera. Mat.12.tex.3.D.fol.51.
8 Amicus nr̃ nullus maior eſt ꝙ̃ chriſtus qui ſeipſum pro nobis dedit. Lu.11.tex.2.A.fol.194.
1 ¶ Amẽ hebraice: latine ſigñt vere vel fiat. Mat.5.tex.12.D.f.20.
2 Amẽ ſepius chr̃s in ſuis ſmonib⁹ vtebaꝛ. Mat.5.t.12.D.f.20.
1 ¶ Angelus Gabriel intrans ad ſalutandã virginẽ nõ ibi reperit Joſeph. Mat.j.tex.7.G.fol.6.
2 Angelus Gabriel apparens in ſomnis Joſeph ab eo ſuſpitionem tulit Marie virginis beatiſſime. Mat.j.tex.11.A.fol.6.
3 Angelus apparuit Joſeph ꝑꝑ tres cãs. Mat.j.tex.11.D.E.f.6.
4 Angelus demonſtrat Mariam virginem non ſolum ſine viri cõmiſtione ſ3 ẽt ſup nãm ꝯcepiſſe demraꝛ. Mat.j.t.11.F.f.6.
5 Angelus quare nato Chriſto potius paſtorib⁹ ꝙ̃ phariſeis apparuit. Lu.2.tex.3.A.fol.159.
6 Angelus annuntiauit conuenienter virgini marie chriſti incarnationem. Lu.j.tex.7.fol.54.
7 Angelus quare chriſto reſuſcitato in dextra monumenti ſedebat. Mar.16.tex.j.F.fol.150.
8 Angelus ſi turbata aqua vnũ ſanabat quãto magis dominus qui poterat omnes ſanare. Joã.5.tex.j.B.fol.260.
9 Angelus deputatur vnicuiq3 a deo a ſua natiuitate. Mat.18.tex.3.B.fol.72.
10 Angelum ſine timore homo quãtũcũq3 iuſtus videre non põt Lu.j.tex.3.B.fol.152.
11 Angeli diuerſimode diuerſis hominibus apparent propter varias cauſas. Mat.j.tex.11.B.fol.6.
12 Angeli in miniſteriũ miſſi ſemꝑ vidẽt deũ. Lu.j.tex.5.B.fo.153
13 Angelos duos habet omnis homo vnum bonum ꝛ alterũ malum. Lu.12.tex.15.C.fol.203.
1 ¶ Anima eſt in cerebro ſm platonẽ: ſed ſm Chriſtũ eſt in corde. Mat.7.tex.2.B.fol.128.
2 Anima nõ eſt in cerebro ſed in corde. Mat.15.tex.3.C.fol.64.
3 Anima terrenis diſtracta diaboli aſtutia quodãmodo ĩpoſſibiliter põt dei beneplacitum facere. Lu.14.tex.6.E.fol.208.
4 Aĩa beniuola faciꝉ ꝑſuadeꝛ ſmonib⁹ veritatꝭ. Mat.7.t.11.C.f.35.
5 Anima priuata virtute ꝛ diuina notitia recipiẽs dei verbũ doceꝛ nutriri panib⁹ virtutũ. Lu.4.tex.5.F.fol.169.
6 Anima ignita igne diuino nihil aſpicit ad ea que ſunt in terra. Joã.4.tex.6.C.fol.257.
7 Anima ſit beata participatione dei non participatione anime beate. Joã.5.tex.3.N.fol.262.
8 Anima nihil fortius virtute deſiderat. Jo.6.tex.6.B.fol.267.
9 Anime vis in tria diſcernitur: augmentatiuã ſenſitiuam ꝛ rationalem. Lu.10.tex.8.B.fol.192.
10 Aĩam que ſunt que ſatiant ꝛ ĩpinguãt. Lu.4.tex.j.H.fol.167.
11 Animam eandem chriſtus reuocauit in corp⁹ puelle defuncte ꝛ non aliam. Lu.8.tex.8.C.fol.184.
12 Animam in hoc mundo amat qui eius deſideria facit. Joã.12.tex.4.D.fol.287.
13 Anime morientium non efficiũtur demones: nec corpora aliorum ingrediuntur. Mat.8.tex.8.B.fol.38.
14 Anime ſaluari non potuiſſent niſi chriſtus deſcẽdiſſet de celo Lu.7.tex.6.L.fol.180.
15 Anime in peccatis ſubmerſe nõ recipiunt vtilitatẽ: ſicut medicamẽta vulnerib⁹ inſanabilib⁹ nõ ꝓſunt. Lu.22.t.13.A.f.231.
16 Anime humiles contemplantes chriſti paſſionem ad virtutũ opera ſe conuertunt. Lu.23.tex.10.E.fol.230.
17 Aĩe honeſte ꝛ bone ſunt terra pinguis ꝛ ferax. Lu.8.t.2.E.f.181.
18 Aĩas poſſidere eſt in oĩb⁹ pacifice viuere. Lu.21.tex.4.f.226.
¶ Animalia viuere poſſunt in igne per potẽtiã creatoris. Mar.9.tex.6.E.fol.236.
1 ¶ Antechriſt⁹ eſt abominatio deſolõnis. Lu.21.tex.5.E.fo.226.
2 Antechriſti proprietates ponunꝛ. Mat.24.tex.10.C.fol.94.
3 Antechriſti tempore voluptates aſſumentur ab impijs qui de ſalute ſua diſperabunt. Mat.24.tex.11.E.fol.95.
¶ Anulũ dare in manũ penitẽtis qd ſigñt. Lu.15.tex.4.H.fol.210.
1 ¶ Appet Chr̃s vnicuiq3 ſ3 capacitatẽ ſuã. Mat.17.tex.j.D.f.68.
2 Apparuit Chriſtus apoſtolis ſimul congregatis poſt reſurrectionẽ vt eſſent teſtes ſui. Mar.16.tex.3.A.fol.151.
¶ Apparẽs Chriſtus poſt reſurrectionẽ apl̃is eos increpauit ꝙ non crediderant ſuã reſurrectionẽ. Mar.16.tex.3.E.fol.151.
¶ Apparitiões Chriſti poſt reſurrectionẽ: diuerſis opinionib⁹ referuntur. Mar.16.tex.j.J.fol.150.
¶ Appolinaris error ꝙ Chriſtus non habuit animã rationalem refellitur. Jo.j.tex.14.C.fol.243.
1 ¶ Apoſtoli multũ reliquerunt quia ſibi nihil retinuerũt. Mat.4.tex.7.B.fol.17.
2 Apl̃i quare bini ꝛ bini vocati fuerint. Mat.4.tex.7.K.fol.17.
3 Apl̃i quare timuerũt maris periculũ. Mat.8.tex.7.F.fol.17.
4 Apoſtoli ſolum neceſſaria accipere debent in victu ꝛ veſtitu. Mat.10.tex.3.C.fol.43.
5 Apl̃i maiorẽ curã hẽbant aĩarũ ꝙ̃ ſui. Mat.13.tex.2.A.fol.55.
6 Apoſtoli qui Chriſtum in hac vita viderunt recte beati appellandi ſunt.

Digitized by Google

landi ſunt. Mat.13.tex.20.J.fol.56.
7 Apli ſunt notarij ſaluatoris. Mat.13.tex.12.C.fol.59.
8 Apoſtoli eſcam corporalem contempſerunt quia a ſpirituali poſſidebantur. Mat.14.tex.4.B.fol.61.
9 Apoſtoli omnia relinquendo per humilitatis gratiam facti ſunt primi. Mat.19.tex.7.H.fol.77.
10 Apoſtoli ſcientes humanam naturam ad malum pronam dubitauerunt de ſeipſis an eſſent chriſtum traditurj. Mat.26. tex 6.B.fol.101.
11 Apli quare preſente chriſto non ieiunabant. Mar.2.tex.3.C.fol.120.
12 Apoſtoli nominantur ex nomine vt veri a falſis ſint manifeſti. Mar.3.tex.3.B.fol.121.
13 Apoſtoli ⁊ diſcipuli quare bini ad predicationem mittuntur. Mar.6.tex.2.B.fol.126.
14 Apoſtoli rationabiliter calciari ſandalibus permittuntur. Mar.6.tex.2.B.fol.126.
15 Apoſtoli probabiliter ſtantes impleuerunt vetus paſcha poſtea ſederunt quando chriſtus nouum paſcha incepit. Mar.14.tex.5.A.144.
16 Apoſtoli non timuiſſent ſi vigilante domino tempeſtas maris orta fuiſſet. Lu.8.tex.5.A.fol.182.
17 Apoſtoli quicquid dixerint tanquam domini mandatum acceptandum eſt. Lu.10.tex.4.C.fol.191.
18 Apoſtoli que in ſecreto ſunt locuti eccleſia publice predicat. Lu.12.tex.j.C.fol.196.
19 Apli habuerunt ſapiam ⁊ eloquentiam. Lu.21.tex.4.C.fol.226.
20 Apoſtoli non ſunt ſecuti chriſtum propter miracula ſed propter doctrinam. Jo.2.tex.6.A.fol.25.
21 Apoſtoli eruditi in conuerſatione chriſti: in omnibus eum venerabantur. Jo.4.tex.6.A.fol.257.
22 Apli baptizati erant ante paſſionem domini. Jo.13.tex.2.H.fol.290.
23 Apoſtoli ante aduentum ſpiritus ſancti imperfecte nouerunt chriſtum: poſtea perfecte. Jo.14.tex.2.D.fol.293.
24 Apoſtoli triſtabantur de ſubtractione carnalis aſpectus chriſti: nondum cognoſcentes ſpiritus ſancti conſolationem que ventura erat in eos. Jo.16.tex.2.A.fol.298.
25 Apoſtoli in paſſione chriſti fidem non ſolum carne: ſed etiam mente reliquerunt. Jo.16.tex.6.D.fol.300.
26 Apoſtoli nihil commune cum mundo habebant: ſed celeſtium facti ſunt ciues. Jo.17.tex.4.B.fol.302.
27 Apoſtolorum vocatio non exprimitur niſi piſcatorum ⁊ theloneary. Mat.9.tex.2.C.fol.39.
28 Apoſtolorum Jacobi ⁊ Joannis pulchra cogitatio ponitur. Mat.20.tex.3.C.fol.78.
29 Apoſtolorum Jacobi ⁊ Joannis: Chriſtus ſolam ignorantiam reprehendit. Mat.20.tex.3.D.fol.78.
30 Apoſtolorum ⁊ diſcipulorum chriſti pietas deſcribitur. Mar.6.tex.6.A.fol.127.
31 Apoſtolorum Petri Jacobi ⁊ Joannis excellentia deſcribitur. Mar.9.tex.j.A.fol.132.
32 Apoſtolorum magna dignitas qui ſua predicatione promittunt regnum dei. Lu.10.tex.3.E.fol.190.
33 Apoſtolorum piſcationum in quibus chriſtus poſt reſurrectionem eis apparuit ſignificatio ponitur. Jo.21.tex.j.J.fol.312.
34 Apliſ precipitur vti ſandalijs ⁊ ſolijs. Mat.10.tex.3.F.fol.43.
35 Apoſtolis prohibetur portare aurum argentum vel pecuniam in zonis. Mat.10.tex.3.F.fol.43.
36 Apliſ Chriſtus notanter predicit mala futura. Mat.10.te.5.A.f.44.
37 Apoſtolis quare precepit dominus puluerem de pedibus excutere contra non ſuſcipientes eos. Mar.6.tex.2.D.fol.126.
38 Apoſtolis Chriſtus futura mala predixit ne conqueri poſſent quod iſta neſciſſent. Jo.16.tex.j.D.fol.298.
39 Apoſtolis licitum fuit vti arte piſcatoria poſt chriſti reſurrectionem. Jo.21.tex.j.C.fol.312.
40 Apoſtolos congregauit Chriſtus tanquam milites contra diabolum pugnaturos. Mat.4.tex.8.A.fol.19.
41 Apoſtolos Chriſtus domeſticos appellat: ⁊ eis ſe magis exhibet familiarem. Mat.10.tex.9.B.fol.45.
42 Apoſtolos dominus mittens ad predicandum tales eos eſſe iuſſit: vt non minus vita quam doctrina proficerent. Lu.9.tex.j.B.fol.184.
1 Aqua quare miſcetur vino in calice Chriſti. Mar.14.tex.6.D.fol.145.
2 Aqua putei ſignificat voluptatem ſeculi: que bibita iterum optatur. Jo.4.tex.3.A.fol.256.
1 Aquile multis aſſimilantur. Lu.17.tex.10.F.fol.217.
2 Aquile ſanctis comparantur propter volatum ſpiritualem. Mat.24.tex.6.E.fol.93.
1 Arbor bona ⁊ mala quibus fructibus cognoſcitur. Mat.7.tex.8.C.fol.33.
2 Arbor fructifera eſſe debemus ſi nolumus damnari. Mat.11.tex.2.C.fol.138.
3 Arborum quatuor ſunt ſpecies in hac vita. Mat.3.tex.4.H.fol.12.
1 Archelao regnante in iudea Joſeph ⁊ Maria puerum Jeſum diebus feſtis latenter ducebant in hieruſalem. Mat.2.tex.11.B.11.
2 Archelao regnante quare Joſeph duxit Jeſum in galileam magis quam alibi. Mat.2.tex.11.C.fol.11.
Ardua conueniunt mentes validas hominibus. Lu.12.tex.11.B.fol.202.
Arrij ⁊ pauli ſamoſetani error eliditur. Jo.j.tex.21.H.fol.246.
Arrogantie quatuor ſunt ſpecies. Lu.18.tex.2.C.fol.217.
1 Arundo carnalem animum deſignat. Mat.11.tex.3.B.fol.47.
2 Arundo quaſſata iudei ſunt. Mat.12.tex.3.F.fol 51.
1 Aſcenſio chriſti in montem quid ſignificat. Mat.15.tex.5.B.fo.65. Chriſtus.iiij.
Aſina ⁊ pullus quos equitauit Chriſtus quid ſignificant. Mat.21.tex.j.H.fol.80.
Aſina populum iudaicum: pullus eius populum gentilem ſignificant. Jo.12.tex.3.C.fol.287.
Attribuere opera dei diabolo eſt peccatum in ſpiritum ſanctum. Mat.12.tex.9.C.fol.51.
1 Auditor vitioſus obſcura manifeſte ⁊ manifeſta obſcure intelligere vult. Mat.15.tex.3.A.fol.64.
2 Aures audiendi ſunt aures mentis. ſ. intelligendi operanda: ⁊ operari intellecta. Mat.13.tex.j.E.fol.55. Mar.4.tex.j.D.f.122
1 Auaritia eſt inutilis. Lu.12.tex.4.B.fol.200.
2 Auaritia diuitum ſuggilatur. Lu.16.tex.4.E.fol.213.
3 Auaritia reddit impios ⁊ deum ignorare compellit. Luce.22.tex.2.B.fol.228.
4 Auarorum impietas deſcribitur. Lu.12.tex.5.C.fol.200.
1 Auguſtus ceſar regnum iudeorum in partes diuiſit. Mat.14.tex.j.C.fol.60.
2 Auguſtus ceſar.12.annis pacem habens per totum orbem regnauit: cuius regni anno.42.natus eſt Chriſtus. Lu.2.tex.j.A.158.
Auxilio dei indigemus ne ſeducamur. Mat.24.tex.2.C.fo.91.
Azimorum prima dies eſt.14.dies primi menſis. Mar.14.tex.4.A.fol.144.

De littera. B.

Baptiſmus Joannis animas non lauabat. Mat.3.tex.5.A.fo.13.
2 Baptiſmus ſpiritualis non poteſt dari niſi a deo. Mat.3.tex.5.D.fol.13.
3 Baptiſmus in ſpiritu ſancto ⁊ igni quis ſit. Mat.3.tex.5.E.fol.13.
4 Baptiſmus arma affert contra tentationes demonum. Mat.4.tex.j.A.fol.14.
5 Baptiſmus Joannis non conferrebat remiſſionem peccatorum ſed ad penitentiam inducebat. Mar.j.tex.3.B.fol.116.
6 Baptiſmus Joannis erat preparatorius ad fidem Chriſti. Lu.3.tex.2.fol.163.
7 Baptiſmus vnus eſt nec poteſt reiterari. Lu.12.tex.3.F.fol.199.
8 Baptiſmus fit in nomine ſanctiſſime trinitatis. Luce.24.tex.6.C.fol.238.
9 Baptiſmus Joannis non erat ſufficiens ad ſalutem: ſed preparatorius ad baptiſmum Chriſti. Jo.j.tex.20.F.fol.246.
10 Baptiſmus non poteſt reiterari ſicut vterus matris non poteſt repeti. Jo.3.tex.2.B.fol.252.
11 Baptiſmi effectus qui ſint. Mat.3.tex.5.D.fol.13.
12 Baptiſmi Joannis ⁊ Chriſti differentia. Lu.3.tex.5.E.fol.164.
13 Baptiſmi formam a Chriſto traditam immutare excludit a perpetua vita. Lu.3.tex.5.H.fol.165.
14 Baptiſmi Joannis ⁊ iudeorum operatio. Lu.3.tex.7.B.fol.165.
15 Baptiſmi munditiam cuſtodire bonum eſt: ſed maculari aliquando peccatis baptizatum potius eſt quam carere omnino gratia baptiſmi. Lu.3.tex.8.B.fol.166.
16 Baptiſmi Chriſti ⁊ Joannis differentia. Jo.3.tex.7.B.fol.254.
17 Baptiſmi aque vis que corpus tangit ⁊ cor abluit vnde ſit. Jo.15.tex.j.D.fol.295.
18 Baptiſmo Chriſti ſanctiſſime trinitatis myſterium monſtratum fuit. Mat.3.tex.8.A. ⁊ per totum. fol.14.
19 Baptiſmo gratia datur qua peccata dimittuntur. Mar.j.tex.2.A.fo.116.
20 Baptiſmo deus iuſtificatur dum homines peccata propria confitentur. Lu.7.tex.5.A.fol.119.
21 Baptiſmo Chriſti apparuit tota ſancta trinitas. Joan.j.tex.22.D.fol.247.
22 Baptiſmo aque ⁊ ſpiritus indiget homo propter corpus ⁊ animam. Jo.3.tex.2.D.fol.252.
23 Baptiſmatum Chriſti moyſi ⁊ Joannis differentia. Luc.3.tex.2.C.fol.163.
24 Baptizans qui tres perſonas ſanctiſſime trinitatis non exprimit nihil facit. Mat.28.tex.4.E.fol.113.

Digitized by Google

25 Baptizatus eſt Chr̄s pp multas cās. Mar.j.tex.4.A.fol.111.
26 Baptizato chr̄o q̄re ſpi.ſan.viſus fuerit. Mar.j.te.4.B.116.
27 Babtizato egredieti d̄ h̄ mūdo pʒ regnū celoꝝ. Lu.3.t.7.D.165
28 Baptizati ab apoſtolis ante paſſionem chriſti: non recipiebāt ſpiritum ſanctum. Jo.4.tex.j.B.fol.255.
29 Baptizatis maiores tētationes inferuntur q̄ ante baptiſmū. Mar.j.tex.5.A.fol.116.
30 Baptizandus eſt infans ſi periculum imminet mortis. Luce. 3.tex.8.D.fol.166.
1 ¶ Beatitudo querenda eſt alacriter ꝛ non cum deſidia. Luc.2. tex.5.D.fol.159.
2 Beatitudo eterna eſt dulce ſecretum ſine tedio ſine amaritudine. Jo.6.tex.5.D.fol.267.
3 Beatitudines ſeptē donis ſpiritusſancti correſpondēt. Mat. 5.tex.8.D.fol.19.
4 Beatitudinū adinuicem cōnexio ponit. Mat.5.tex.9.C.fo.19.
5 Beatus eſt ille ad queʒ conuertitur chriſtus cauſa correptionis. Mat.16.tex.5.C.fol.67.
1 ¶ Bene viuere eſt talia operari vt ſemper viuamus. Joan.10. tex.j.B.fol.290.
2 Bene viuentes ſunt in deo ꝛ deus in ipſis per gratiam. Joan. 10.tex.6.E.fol.282.
¶ Benedicens panem ieſus quare in celis aſpexit. Mar.6.tex. 6.B.fol.127.
1 ¶ Beneficium a deo acceptum negare eſt ipſum deum blaſſemare. Jo.9.tex.4.A.fol.279.
2 Beneficia diuina ſemp ſunt redundātia. Lu.j.tex.3.B.fol.153.
¶ Berſabee vxor vrie ethei in genealogia chriſti proprio nomine non nominatur: quia fuit conſcia adulterij ꝛ homicidij. Mat.j.tex.4.B.ꝛ.C.fol.3.
1 ¶ Bethleem alr̄s ephrata dicebatur que lʒ parua eſſet ciuitas multum tamen dignificata eſt propter chriſti natiuitatem. Mat.2.tex.2.F.G.fol.9.
2 Bethleem ciuitas eligitur ad chriſti natiuitatem. Luc.2.tex. 2.B.fol.158.
3 Bethleem due ſunt: vna in tribu iuda alia in tribu zabulon. Mat.2.tex.j.B.fol.8.
1 ¶ Boni per contumelias meliores efficiunt. Jo.8.tex.12.A.277.
2 Boni ſicut libenter ſanctoruʒ exempla requirunt: ita mali q̄d forte in electis reprehenſibilē reperiunt quaſi ſuas malitias defenſari notant. Lu.22.tex.7.A.fol.229.
3 Bonis mali ſemper ſuccedunt. Mat.13.tex.4.B.fol.57.
1 ¶ Bonum opus ſi bona intentione fiat etiam ſi alij ſcandalizentur nihil nocet. Lu.11.tex.10.E.fol.197.
2 Bonum quod amore dei non agitur deo non placet. Math.5. tex.4.A.fol.18.
3 Bonum ex malo oriri ꝛ econtra eſt impoſſibile. Mat.12.tex. 10.A.fol.53.
4 Bonū nullū poteſt eſſe ſine charitate. Mat.13.tex.2.C.fol.56.
5 Boni ſi quid in nobis eſt deo ꝛ non nobis attribuere debem⁹. Jo.5.tex.10.D.fol.264.
6 Bona opera facere non pōt homo permanens malus. Mat. 12.tex.10.B.fol.53.
7 Bona opera excitant fidem cordis: ꝛ dant confidentiam orandi. Mat.6.tex.j.A.fol.26.
8 Bona ſua debet homo premittere quo iturus eſt: nō vnde exiturus eſt. Mat.6.tex.14.D.fol.29.
9 Bona que agimus nulla ſunt ſi proximorum mala equanimiter non toleramus. Lu.8.tex.2.L.fol.181.
10 Bona nobis data in preſenti non habemus vt domini ſed vt hoſpites. Lu.16.tex.j.A.fol.211.
11 Bona largiri nobis vult de⁹ ſupra q̄ petim⁹. Lu.22.t.11.D.231
12 Bona opera exercens annotatus eſt apud dei memoriā eternaliter. Lu.10.tex.5.B.fol.191.
13 Bona omnia que facimus deo attribuere debemus. Mat.j. tex.12.A.fol.118.
14 Bonis an aliqui poſſint ꝛ in hac vita ꝛ in alia perfrui. Luce. 16.tex.5.L.fol.214.

¶ De litera C.

CAdē carnale ē: diabolicū v̄o iacē. Mar.14.t.7.C.145.
2 Cadere ſolent electi in faciem reprobi v̄o retrorſuʒ Mat.17.tex.2.D.fol.69. Jo.18.tex.2.C.fol.304.
¶ Capharnaū ſignificat eccleſiam ex gentibus. Mat. 8.tex.2.A.fol.35.
1 ¶ Cayphas per ambitionem ꝛ contentionem ſacerdotiuʒ adeptus fuerat. Jo.11.tex.9.C.fol.285.
2 Cayphas virtute ſacerdotij cuʒ eſſet ipſe malus prophetauit. Jo.11.tex.9.F.fol.285.
3 Cayphas ſcindens veſtimenta ſua oſtendit iudeos ſacerdotij gloriam amiſiſſe. Mat.26.tex.16.D.fol.106.
¶ Calciamētū chriſti q̄d ſignificet. Mar.j.tex.3.G.fol.116.
¶ Caluarie mons eſt locus vbi habraam ſacrificauit arietem loco iſaac filij ſui. Mar.15.tex.4.C.fol.148.
1 ¶ Cananea mulier laudatur q̄ ad chriſtum non ad ſuperſtitioſa ſe conuertit. Mat.15.tex.4.C.fol.64.
2 Cananee fides cōmendat. Mat.15.tex.4.F.fol.64.
1 ¶ Canes q̄b⁹ ſancta nō ſunt dāda qui ſunt. Mat.7.tex.3.C.fo.32
2 Canes in diuina ſcriptura predicatores intelliguntur. Luc.16. tex.6.G.fol.214.
1 ¶ Capi chriſtum in loco in quo cenauerat non fuit congruum. Mat.26.tex.10.A.fol.103.
2 Capt⁹ nunq̄ fuiſſet dn̄s niſi voluiſſet. Mat.26.tex.15.A.fo.105.
¶ Capilli capitis nr̄i numero redibunt. Mat.10.tex.11.C.fol.45.
1 ¶ Charitas vne cōparat pp quatuor ſigna. Mat.5.te.8.E.fo.19.
2 Charitas ad inſtar fermenti totum hominem in perfectioneʒ adducit. Mat.13.tex.6.B.fol.58.
3 Charitatis opus in proximos vberem vendicat retributionē a deo. Lu.9.tex.3.G.fol.185.
4 Charitatis virtus vt inuicta ſit in perturbatione: muniat per miſericordia in tranquillitate. Jo.15.tex.4.D.fol.296.
5 Charitatem ſeruantes chriſtiani: ſeruant precepta legis ꝛ prophetarum. Mat.5.tex.12.C.fol.20.
1 ¶ Caro chriſti erat vnita diuinitati. Lu.13.tex.3.B.fol.224.
2 Carnis deſideria retinere poſſumus: precidere autem nō poſſumus. Mat.5.tex.16.
3 Carnis locus proprius eſt terra: que quaſi ad peregrinandū ducta fuit quādo in celo collocata fuit. Mat.25.tex.2.A.fo.97.
1 ¶ Caſtitas eſt angelica virtus per quā vincitur natura virtutibus. Mat.22.tex.3.F.fol.86.
2 Caſtitatis iterp̄tatio grauis ē fornicarijs. Mat.19.t.j.H.74.
¶ Cathedra non facit ſacerdotem ſed ſacerdos cathedrā. Mat. 23.tex.j.A.fol.87.
1 ¶ Cecus quare vocat chriſtū filiū dauid. Mar.10.tex.8.B.137.
2 Ceci illuminati parentes non ſunt auſi chriſtum confiteri propter metum iudeorum. Jo.9.tex.3.G.fol.279.
3 Ceci vnius ꝛ poſtea duoruʒ illuminatio quid ſignificat. Mar. 10.tex.8.fol.137.
4 Cecum illuminando quare ieſus vſus fuit ſaliua ꝛ luto. Joan. 9.tex.j.H.fol.278.
5 Ceci duo illuminati quid ſignificent. Mat.20.tex.5.E.fol.80.
¶ Cedunt nūc chriſtū blaſphemijs chriſtiani qui in paſſione a iudeis fuit ceſus manibus iudeorum. Lu.22.tex.15.A.fol.232.
1 ¶ Celum duplex aereum ꝛ ethereum: ꝛ ad aereum raptus eſt helyas. Mar.16.tex.4.B.fol.151.
2 Celi ꝛ terre imago quā nunc habent peribit: ſubſtantia v̄o eorum ſine fine ſubſiſtet. Lu.21.tex.7.G.fol.227.
3 Celi in oratione dn̄ica qūo intelligant. Mat.6.tex.3.E.fol.27.
4 Celos fuiſſe apertos in chriſti baptiſmo: qualiter intelligatur. Mat.3.tex.7.B.fol.14.
¶ Cena dn̄i nō eſt celebrāda ante.14.lunā. Mar.14.tex.6.G.145
¶ Centuplum accipere pro dimiſſis quomodo intelligat. Mar. 10.tex.3.F.fol.204.
¶ Centurio cuius ſeruus ſanatus eſt ſignificat intellectuʒ: ſeruus v̄o ſanatus iraſcibilem ꝛ concupiſcibilē. Lu.7.tex.j.K.177.
1 ¶ Ceſari.i.corpori neceſſaria dare debemus: que v̄o animabus conueniunt deo dare tenemur. Mat.22.tex.2.D.fol.85.
2 Ceſarea duplex eſt: vna philippi altera ſtratonis. Math.16. tex.3.A.fol.66.
1 ¶ Cibum ſuſcipere volētes exemplo domini prius gratias agere debemus deo. Mat.14.tex.4.B.fol.61.
2 Cibum operari qui perit ꝛ qui nō perit q̄d eſt. Jo.6.t.3.D.266.
3 Cibi ſiue eſce dicuntur communes que legibus prohibebātur. Mat.15.tex.2.H.fol.63.
1 ¶ Cicatrices vulnerum ſuorum chriſti poſt reſurrectioneʒ ſuā retinuit propter multas rationes. Luc.24.tex.4.J.fol.239. Jo.20.tex.4.C.fol.311.
2 Cicatrices martyrum in iudicio vniuerſali reſeruabuntur eis ad gloriam. Jo.20.tex.4.D.fol.311.
1 ¶ Ciuitas nulla poteſt ſubſiſtere ſine aliquo ſeruo dei. Luce.10. tex.3.G.fol.190.
2 Ciuitas dei eſt plebs fidelium. Mat.9.tex.j.G.fol.39.
1 ¶ Circunciſus fuit chriſtus plurib⁹ ex cauſis. Lu.2.tex.6.B.159
2 Circunciſus virgo debet eſſe qui vult eſſe dignius domini aſpectu. Lu.2.tex.7.B.fol.160.
3 Circunciſio in lege data fuit iudeis propter tres cauſas. Joan. 7.tex.4.D.fol.271.

Digitized by Google

4 Circunciſio in lege idem faciebat quod baptiſmus tēpore gratie: excepto ꝙ ianuam celi nō aperiebat. Lu.2.tex.6.B.160.
¶Clamis coccica ⁊ corona ſpinea qd ſignāt. Mat.27.t.5.B.108
¶Clarificauit deus chriſtum dum naturā humanā a verbo ſuſceptam imortali eternitate donauit. Jo.13.tex.5.B.fol.291.
¶Clarificaꝛ deꝰ nō in ſua nā: ſed qꝛ ab hoībꝰ coliꝛ. Jo.17.t.j.J.301
¶Claritas corporis chriſti glorificati poſt reſurrectionem abſcōdita eſt apoſtolis vt ipm videre poſſent. Joā.29.tex.3.L.311.
¶Claues regni celoꝝ date petro ſunt potentia ⁊ diſcretio. Mat.16.tex.3.M.fol.67.
1 ¶Cophini.12.repleti fragmētis qd ſignāt. Mat.6.t.6.D.127.
2 Cophini.12.pleni panibꝰ quare ſupfuerūt. Lu.9.te.3.J.fo.185.
3 Cophini apſos ꝯuenīēter ſignāt. Jo.6.tex.j.R.fol.265.
1 ¶Cogi ad bene viuēdū aliq debēt. Mat.5.tex.19.H.fol.24.
2 Cogitationes peruerſas accumulans quaſi lapidem ſuper lapidem ponit. Lu.19.tex.5.F.fol.222.
3 Cogitationes male malos effectus ꝑducūt. Mat.7.t.2.D.129
¶Cognitione dei omnium ſuperſtitionum veſania effugata eſt. Mat.9.tex.7.L.fol.42.
1 ¶Cognoſcit nemo deum patrem ea cognitione qua filius eius eum cognoſcit. Mat.11.tex.9.B.fol.49.
2 Cognoſcere neſcientes propriam iniquitatem credere debent his qui eam cognoſcunt. Lu.22.tex.6.L.fol.229.
1 ¶Columba actiuam ⁊ turtur contemplatiuam vitā ſignificāt. Lu.2.tex.7.H.fol.160.
2 Columba in chriſti baptiſmo apparuit: vt oſtenditur ꝙ baptizati baptiſmo chriſti ſpm̄ſcm̄ recipiūt. Jo.j.tex.22.A.247.
3 Columbe ſpēm quare ſpūs ſcūs ſuſcepit. Mat.3.t.7.D.fo.14.
4 Colūbe ſpē q̄liter itelligaꝛ ſpi.ſan.appuiſſe. Mat.3.t.7.F.14.
1 ¶Cōmunicauit chriſtus apſos nō ieiunos: tn̄ eccl'ie vſus nō improbaꝛ que fideles ieiunos cōicat. Mat.26.tex.7.A.fol.101.
2 Cōicās indigne tradit corpꝰ chriſti. Mar.14.tex.5.L.fo.144.
3 Communicati poſtq̄ fuerimus diabolo terribiles efficimur. Lu.22.tex.5.fol.229.
1 ¶Concordātur mattheus ⁊ lucas in chriſti ex maria cōceptione. Mat.j.tex.9.J.fol.6.
2 Cōcordia firmat regna ⁊ domos. Lu.11.tex.5.A.fol.195.
3 Concordia veteris ⁊ noui teſtamenti in chriſti paſſione. Mat.21.tex.2.B.fol.81.
4 Concordiam fratrum deus plus diligit q̄ munera ſibi oblata. Mat.5.tex.14.B.fol.22.
¶Concupiſcentia carnis expulſa per penitentiam redit per negligentiam. Mat.12.tex.14.E.fol.54.
¶Cōfiteri chriſtū tpe perſecutionis honeſtū eſt: ſed ſe exponere ⁊ tradere occaſionē pſequēti periculoſuꝫ ē. Jo.11.t.9.B.286
1 ¶Cōfeſſio duplex vna fidei ⁊ altera pctōꝝ. Mat.j.tex.3.H.fo.3.
2 Cōfeſſio oris ē nec̄ia ſine q̄ nullus ſaluabiꝛ. Mat.10.t.2.A.46.
3 Confeſſio non eſt ſolius peccatoris ſed etiam deum laudantis Mat.11.tex.8.A.fol.49. Lu.10.tex.6.fol.191.
4 Confeſſio peccatorum eſt teſtimonium conſcientie deum timentis. Mat.3.tex.3.L.fol.12.
1 ¶Cōfeſſa eſt dn̄o ois etas ⁊ ois ſexus. Lu.2.tex.11.A.fol.161.
2 Cōfeſſa eſt anna vidua chriſti mirabilia. Lu.2.tex.11.D.fo.161.
¶Confidere in ſeipſo ⁊ non in deum totum ſe committere malū eſt. Jo.18.tex.8.B.fol.305.
¶Coniugia continentium beatiora ſunt. Mat.5.tex.17.D.fol.23.
¶Coniunctio ſponſi.i.chriſti ad aīam fit per ſuſceptionem v̇bi: partꝰ aūt ſunt bona opera. Mat.22.tex.j.L.fol.84.
¶Colit nos deus quia non ceſſat verbo ſuo extirpare mala ſemina de cordibus noſtris. Jo.15.tex.j.B.fol.295.
¶Cultura dei dꝫ eē icorpea qꝛ ipſe ē icorporeꝰ. Jo.4.t.4.H.257.
¶Compaſſionem habet vera iuſtitia ⁊ falſa dedignationeꝫ. Lu.15.tex.j.A.fol.209.
1 ¶Cōſciētie ſordes deꝰ mag̃ horret q̄ corpis. Mat.23.t.8.A.89.
2 Cōſcientie nſe nunq̄ debemus ꝯfidere. Jo.2.tex.6.L.fol.251.
¶Cōſiderare debemꝰ ſtudioſe oē qd̄ agimꝰ. Lu.14.tex.6.A.208.
¶Cōſilia dina temere diſcutere nō debemꝰ. Mat.11.te.8.B.49.
¶Conſuetudo alicuius eū ꝯtēptibilē reddit. Jo.4.tex.10.L.259.
¶Contemplatio eſt merces fidei cui mercedi per fidem corda mundātur. Jo.14.tex.3.D.fol.293.
¶Cōtumelie illate ſaluatori quid ſignificent ſpiritualiter. Mat.26.tex.16.E.fol.106.
1 ¶Conuerſari cum peccatoribus non eſt malum ſed conſonum miſericordie. Lu.5.tex.6.D.fol.172.
2 Cōuerſatio mala ſup oia nocet. Mat.18.tex.2.L.fol.71.
3 Conuerſationis bone intentio eſt fundamentum domus noſtre. Lu.6.tex.12.B.fol.176.
4 Cōuerſionis petri ⁊ andree myſtica expō. Mat.5.t.7.H.fo.19
1 ¶Cōuiuio dei tria gn̄a pſonarū excluduntꝛ. Lu.14.t.4.H.207.
2 Conuiuio dei digni ſunt qui circa ſepes morantur: ⁊ qui ſint illi. Lu.14.tex.4.L.fol.206.
3 Conuiuia in quibus fiunt inordinationes ſunt prohibita ⁊ mala. Lu.14.tex.3.B.fol.207.
4 Cōuiuia vix pñt celebrari ſine pctō. Lu.16.tex.4.B.fol.213.
¶Corda noſtra ſolus deus rimaꝛ. Lu.9.tex.10.L.fol.188.
1 ¶Corrigere publice aliquem de peccato occulto proditio eſt. Mat.j.tex.10.B.fol.6.
2 Correctionē ſperātes in aliquo iſiſtēdū ē ei. Mar.8.t.2.L.130.
1 ¶Corripere debemus deſides ſtimulo quia talibus manſuetudo non eſt ſemper videns. Jo.6.tex.3.B.fol.266.
2 Corripere debet homo ea que poteſt. Mat.13.tex.4.fol.57.
3 Corripere dꝫ homo ꝑximū ex bono zelo. Jo.2.te.4.E.fo.250
¶Coronauerunt chriſtum corona ſpinea milites vt rem gratam facerent iudeis. Jo.19.tex.j.A.fol.306.
¶Cornu ſalutis chriſti ſaluat nos ⁊ glorificat. Lu.j.tex.31.A.157.
1 ¶Corpꝰ ipugnare nō licet ⁊ aiaꝫ attenuare. Lu.22.te.5.E.200.
2 Corpus chriſti quottidie ſumendum oratio dominica docet. Mat.6.tex.7.B.fol.27.
3 Corpori chriſti nullus incorporatur niſi carnalibus affectibus expoliatus. Mat.12.tex.j.H.fol.50.
4 Corporali lineo vtitur eccleſia in ſacrificio: quia chriſtꝰ ſepultus fuit in ſyndone munda. Mar.15.tex.8.L.fol.149.
¶Coruos deus q̄re plus paſcit q̄ cetera aialia. Lu.12.t.6.B.200
1 ¶Creatura ois deo obedit; hoie excepto. Mat.8.tex.7.H.fo.39
2 Creatura nō potuit ferre iniuriam creatoris in paſſione chriſti. Mat.27.tex.9.A.fol.109.
3 Creature oēs in chriſto ſubſiſtūt. Jo.j.tex.7.B.fol.241.
1 ¶Credere debemꝰ i deū: ⁊ credere apſis. Jo.12.tex.9.A.fo.289
2 Credere deo aliud eſt q̄ credere in deū. Mar.14.t.2.F.144
3 Credere in deū ⁊ credēdo amare. Jo.6.tex.4.A.fol.266.
4 Credere in deum eſt manducare cibum qui permanet in vitā eternam. Jo.6.tex.4.A.fol.266.
5 Credere in chriſtū nolēs cecus ⁊ mutꝰ eſt. Mat.12.t.4.B.51.
6 Credere ꝑus opꝫ ⁊ poſtea intelligere. Jo.7.tex.3.D.fol.270.
7 Credētes in chriſtū ſimiles ſūt angelis dei. Mat.10.t.5.L.44
1 ¶Chriſtꝰ quare nihil per ſe ſcripſit. ꝑhemio matthei.J.fol.1.
2 Chriſtꝰ fuit rex ⁊ ſacerdos. Mat.j.tex.j.B.fol.2.
3 Chriſtus vocaꝛ deus hō factus: qꝛ ſpi.ſan.vnit eū purificādo id qd̄ ex virgine aſſumpſit ⁊ in corpore ſaluatoris formādo. Mat.j.tex.j.B.fol.2.
4 Chriſtus recte diciꝛ filius habrae ⁊ dauid. Mat.j.te.j.L.fo.2.
5 Chriſtus fuit rex ⁊ ꝓpheta ⁊ ſacerdos. Mat.j.tex.j.L.fol.2.
6 Chriſtus in ſua incarnatione aſſumpſit corpus ⁊ animam: qꝛ veniendo ad nos ſanauit vtrūq;. Mat.j.tex.j.J.R.L.fol.2.
7 Chriſtus aſſumpſit veram animam ⁊ veram carneꝫ humanā ex maria virgine. Mat.j.tex.j.R.L.fol.2.
8 Chriſtus de celo veniens nil nſe conditionis exhibuit. Mat.j.tex.j.M.fol.2.
9 Chriſtus fuit ex deo ⁊ integro homine vnus in vnitate perſone. Mat.j.tex.7.J.fol.2.
10 Chriſtꝰ q̄re natus ſit de virgine deſpōſata. Mat.j.t.9.B.fo.5.
11 Chriſtus concipi voluit ſine peccato: quia ſolus futurus erat ſine peccato. Mat.j.tex.9.E.fol.5.
12 Chriſtus conuenienter de virgine naſciꝛ. Mat.j.tex.9.F.fol.5
13 Chriſtus non dicitur filius ſpirituſſancti ſed dei patris. Mat.j.tex.11.H.fol.6.
14 Chriſtus elegit paupertatem vt eius diuinitas cognoſceretur in orbis renouatione ⁊ non diuitias aut potentiam ne talibus mundi mutatio tribueretur. Mat.2.tex.2.E.fol.9.
15 Chriſtus infans magis non eſt locutus: ne diuinitas eius ante tempus reuelaretur. Mat.2.tex.6.A.fol.10.
16 Chriſtꝰ qua rōne ductꝰ fuit in egyptū. Mat.2.tex.7.A.B.10.
17 Chriſtus tanquā medicus bonus egyptum viſitauit. Mat.2.tex.10.L.fol.11.
18 Chriſtus qualiter per ꝓphetas nazarenus vocatus fuit. Mat.2.tex.11.E.fol.11.
19 Chriſtus ſicut ſol adueniens premittit Joānem tanquā auroram ante ſe. Mat.3.tex.j.A.fol.11.
20 Chriſtus quare baptizari voluit. Mat.4.tex.j.B.fol.14.
21 Chriſtus diabolum vicit teſtimonijs legis non poteſtate virtutis. Mat.4.tex.2.L.fol.15.
22 Chriſtus habuit tria refugia cum a turbis opprimebatur ſcꝫ nauim montem ⁊ deſertum. Mat.5.tex.j.A.fol.18.
23 Chriſtus eſt vir ſapiēs qui edificat domum ſuam ſupra petrā. Mat.7.tex.10.A.fol.34.
24 Chriſtus intrabat domum diſcipulorum ſuorum ad mandu-

Digitized by Google

candum vt eos honoraret. Mat.8.tex.4.A.fol.36.
25 Chriſtus auctor ſalutis celeſtem medicinam tribuebat. Mat.8.tex.5.A.fol.37.
26 Chriſtus humanas infirmitates pro nobis accepit: vt nos fortes faceret. Mat.8.tex.5.B.fol.37.
27 Chriſtus virtutē ſuā multipliciter oñdit. Mat.9.tex.3.H.40.
28 Chriſtus ſanabat quoſdam propter fidem offerentium. Mat.9.tex.j.C.fol.39.
29 Chriſtus merito medicus appellatur quia vulnera noſtra ſanat. Mat.9.tex.2.G.fol.40.
30 Chriſtus prelatis ⁊ ſubditis exemplum ſollicitudinis ⁊ obediētie reliquit. Mat.9.tex.4.G.fol.41.
31 Chriſtus volebat apoſtolos magis virtutibꝰ clarere q̄ ſignis. Mat.10.tex.4.A.fol.44.
32 Chriſtus vera ſapiā eſt nō ex effectu. Mat.11.tex.6.D.fol.48.
33 Chriſtus conuitiantibus manſuete: adulantibus vō cōuitioſe reſpondebat. Mat.12.tex.12.B.fol.54.
34 Chriſtus non ſtetit per integrum triduū in monumēto. Mat.12.tex.12.E.fol.54.
35 Chriſtus q̄re in patria ſua deſpiciebaẜ. Mat.13.tex.13.E.fo.60.
36 Chriſtus non timore mortis ſed rationabili cauſa diſceſſit a turbis iudeorum. Mat.14.tex.3.A.fol.61.
37 Chriſtus caput noſtrum premit oēs poteſtates ſeculi. Math.14.tex.5.J.fol.62.
38 Chriſtus eſt paterfamilias: cuius domus eſt celum ⁊ terra. Mat.20.tex.j.A.fol.77.
39 Chriſtus regeſcit in obedientibus. Mat.21.tex.3.E.fol.82.
40 Chriſtus ſemper fuit preſens in omnes generationes: humane ſaluti prouidens. Mat.23.tex.12.B.fol.91.
41 Chriſtus poſt reſurrectionem comedit ⁊ bibit ad oſtendendaꝫ veritatem nature. Mat.26.tex.8.B.fol.102.
42 Chriſtus in vero ⁊ naturali corpore ſumpto de virgine paſſus eſt. Mat.26.tex.10.A.fol.103.
43 Chriſtus habuit paſſiones noſtras ſm naturam ⁊ ſupra naturam. Mat.26.tex.10.G.fol.103.
44 Chriſtus nos docuit in orationibus noſtris nō noſtrā ſed dei voluntatem perficere. Mat.26.tex.11.A.fo.103.
45 Chriſtꝰ ↄſiderans vtilitatē paſſionis ſue patris volūtatē volebat expleri. Mat.26.tex.11.B.fol.104.
46 Chriſtꝰ imminēte paſſione timēs dolorē paſſionis oſtēdit ſe verā carnē traxiſſe de maria virgīe. Mat.26.tex.11.F.fo.104.
47 Chriſtꝰ tribꝰ vicibꝰ orauit vt nos a p̄teritis p̄ſentibꝰ ⁊ futuris malis eriperet. Mat.26.tex.11.fol.104.
48 Chriſtꝰ quare inueniēs aplos dormiētes p̄mo ⁊ ſcd̄o excitat ⁊ tertio iubet dormire. Mat.26.tex.12.B.fol.104.
49 Chriſtꝰ hortatꝰ eſt diſcipulos vt ꝓmpte ſe perſecutoribꝰ offerant. Mat.26.tex.12.C.fol.104.
50 Chriſtꝰ innocens verberaẜ: cediẜ: ⁊ deus verus ante homineꝫ extenditur. Mat.27.tex.4.F.fol.108.
51 Chriſtus noluit de cruce deſcendere q: ad hoc venerat vt crucifigeretur. Mat.27.tex.8.A.fol.109.
52 Chriſtus in cruce humanā deplorauit miſeriam: tanq̄ humane nature aduocatus. Mat.27.tex.9.E.fol.110.
53 Chriſtus pro nobis aiam in cruce poſuit quā pro nobis ſuſcepit. Mat.27.tex.9.G.fol.110.
54 Chriſtus in mortem vocem magnam mittens ſuam deitateꝫ oſtendit. Mat.27.tex.9.G.fol.110.
55 Chriſtus a ſpū ſancto ductus eſt in deſertū. Mar.j.t.5.A.116.
56 Chriſtus tātū demoni innotuit quantum voluit. Mar.j.tex.9.B.fol.117.
57 Chriſtus humilis nihil ad oſtentationem operatus eſt. Mar.5.tex.3.A.fol.125.
58 Chriſtus non inuidet in diſcipulis ſuis virtutes ſuas. Mar.5.tex.2.A.fol.126.
59 Chriſtus adueniens legem ⁊ prophetas predicauit ⁊ declarauit. Mar.6.tex.6.D.fol.127.
60 Chriſtus in iudicio in forma humana etiam a malis videbiẜ: Mar.13.tex.7.A.fol.143.
61 Chriſtus aſſumpſit naturales proprietates hominum. Mar.14.tex.8.B.fol.145.
62 Chriſtus per paſſionem ſuam meruit ſedere ad dexteram patris. Mar.14.tex.11.B.fol.146.
63 Chriſtus quo ad diuinitatem eſt ſine matre ⁊ quo ad humanitatem ſine patre. Lu.j.tex.9.C.fol.154.
64 Chriſtus ſolus eſt rex eternus ſine fine regnans. Luc.j.tex.9.F.fol.154.
65 Chriſtus ex verbis gabrielis archāgeli oſtenditur in vna perſona duas habere naturas. Lu.j.tex.9.F.fol.155.
66 Chriſtus ex regio ⁊ ſacerdotali genere originem duxit. Luc.j.tex.11.A.fol.155.
67 Chriſtus aſſimilatur columbe ⁊ turturi. Lu.2.tex.7.E.fol.160.
68 Chriſtus quomodo venit in ruinam ⁊ reſurrectionem multorum. Lu.2.tex.10.E.fol.161.
69 Chriſtus ſm ꝙ etate creſcebat: ita gratiam ⁊ ſapiētiā oſtēdebat. Lu.12.tex.12.D fol.161. Jbi.tex.4.A.fol.162.
70 Chriſtus quomodo perdi potuit a parentibus diligentibus. Lu.2.tex.13.B.fol.162.
71 Chriſtus q: rex erat ⁊ ſacerdos tēpus ſue p̄dicationis per reges ⁊ ſacerdotes voluit exprimi. Lu.3.tex.j.C.fol.163.
72 Chriſtus eſt verus filius dei patris: ⁊ ab eo naturaliter generatus. Lu.3.tex.7.G.fol.165.
73 Chriſtus quare voluit baptizari in etate annorum.30. Luc.3.tex.8.A.fol.165.
74 Chriſtus naſci voluit de peccatoribus ⁊ deſcēdit per ſalomonem. Lu.3.tex.8.H.fol.166.
75 Chriſtus ⁊ apoſtoli dicuntur pleni ſpiritusſancto ſed diuerſimode. Lu.4.tex.j.A.fol.167.
76 Chriſtꝰ ↄuenientiſſime ieiunauit.40.diebꝰ. Lu.4.te.j.E.fo.167
77 Chriſtus miracula operabatur propria virtute cū eſſet deus. Lu.4.tex.4.A.fol.168.
78 Chriſtus vno anno tm̄ p̄dicauit ſm quoſdā. Lu.4.t.4.F.168.
79 Chriſtus oſtendit virtutem ſue diuinitatis duꝫ ſtans inter iudeos ab ipſis capi non potuit. Lu.4.tex.6.A.fol.169.
80 Chriſtus in domo petri pauperis manet: vt oſtendat pauperes deſpici non debere. Lu.4.tex.8.A.fol.169.
81 Chriſtꝰ vocauit piſcatores ad apoſtolatū per artē piſcatoriā: ſicut vocauerat magos per ſydus celeſte. Lu.5.tex.2.A.170.
82 Chriſtus leproſum ſanatū mittit ad ſacerdotes vt oſtēderet ꝙ legē nō ↄtēnebat. Lu.5.tex.46.fol.171.
83 Chriſtus eſt legiſlator ⁊ poteſtatē habebat ſoluēdi ſabbatuꝫ. Lu.6.tex.j.D.fol.177.
84 Chriſtꝰ ſuo exēplo docet nos orare. Lu.6.tex.3.A.fol.173.
85 Chriſtus elegit in apl̄os non diuites aut nobiles ſed piſcatores ⁊ publicanos. Lu.6.tex.3.C.fol.173.
86 Chriſtus voluit a proditore tradi: vt tu a frate proditus moderate feras. Lu.6.tex.3.E.fol.174.
87 Chriſtus nihil ſtatuit vel ordinauit qd̄ noſtrā nām vel poſſibilitatem excederet. Lu.6.tex.7.H.fol.175.
88 Chriſtus non inuenit tantam fidem in iſrael.i.in illis qui tunc erant ex iſrael. Lu.7.tex.j.G.fol.177.
89 Chriſtus nos monet pro defunctis conſolationē recipere ꝓpter ſpem reſurrectionis. Lu.7.tex.2.B.fol.177.
90 Chriſtus eſt ſapientia per naturam non per profectum. Luc.7.tex.5.E.fol.179.
91 Chriſtꝰ ſolus pōt ↄferre medicinā ſalutis. Lu.8.t.6.N.fo.183.
92 Chriſtus aduenit vt ſaluet non vt iudicet mundum. Lu.8.tex.7.C.fol.183.
93 Chriſtus quare ſolus orabat. Lu.9.tex.4.A.fol.186.
94 Chriſtus apoſtolis prohibuit ne ipſum filium dei predicarent dum eſſet in hac vita. Lu.9.tex.4.D.fol.186.
95 Chriſtus primum voluit crucifigi ⁊ mori ⁊ reſurgere ⁊ poſtea predicari. Lu.9.tex.4.E.fol.186.
96 Chriſtus pius ⁊ benignus nullum inuitum ad ſe trahit. Lu.9.tex.5.H.fol.186.
97 Chriſtus ſicut docet terrenorum contemptum: ita etiam infirmitatem humanam ſuſtentat promiſſione retributionis. Lu.9.tex.5.H.fol.186.
98 Chriſtus orationi vacabat vt diabolum deciperet ne ipſum quis eſſet cognoſceret. Lu.9.tex.6.B.fol.186.
99 Chriſtus tanq̄ verus deus p̄cognouit tēpus ſue crucifixionis ⁊ ſponte ad locum proceſſit. Lu.9.tex.11.A.fol.189.
100 Chriſtus q̄re aliquaꝫ deplorat ciuitates. Lu.10.t.4.B.fo.191
101 Chriſtus veniens factus eſt compaſſionis noſtre ſuſceptione proximus nobis ⁊ vicinus. Lu.10.tex.9.H.fol.193.
102 Chriſtus habens iuſticiam ⁊ immortalitatem ſuſcepit mortalitatem noſtram vt ſua iuſtitia noſtram iniquitatem ſuperaret. Lu.10.tex.9.J.fol.193.
103 Chriſtꝰ tanq̄ hoſpes ſuſceptꝰ eſt a martha. Lu.10.t.10.A.193
104 Chriſtus quando aliquid aſſerit cum iuramento oſtendit noſtre fidei paruitatem. Lu.11.tex.3.A.fol.195.
105 Chriſtus cōuenienter lucerne aſſimilaẜ. Lu.11.tex.10.A.fo.197.
106 Chriſtꝰ docuit nos reſpōdere corā iudicibꝰ. Lu.12.t.3.K.199.
107 Chriſtus nobis per reſurrectionis gratiam ſpēm nobis ſimilem angelis repromittit. Lu.12.tex.8.B.fol.201.
108 Chriſtus tanquam cōmunis pater predicabat per ciuitates ⁊ caſtella. Lu.13.tex.5.E.fol.205.

Digitized by Google

109 Chriſtus non reſpondebat interrogantibus de inutilibꝰ.Lu.13.tex.5.C.fol.205.

110 Chriſtus demoniacum liberatum ſe ſequi volentez miſit ad propria: ⁊ cecum illuminatum ſe ſequi permiſit rationabiliter.Lu.18.tex.7.D.fol.219.

111 Chriſtus aſcendens in celū credentibus in eum partitus eſt chariſmata ſua vt lucbrarent.Lu.19.tex.2.C.fol.221.

112 Chriſtus in principio ſue pdicationis indifferēter ſe exhibebat iudeis: poſtea aūt auctoritatiue.Lu.19.tex.3.A.fol.221.

113 Chriſtꝰ dicit rex a regēdis mentibꝰ nřis.Lu.19.t.4.B.222.

114 Chriſtus venit predicare pacem propinquis ⁊ longinquis.Lu.19.tex.5.B.fol.222.

115 Chriſtus prenuntiauit mala futura vt minus nos conturbarent.Lu.21.tex.3.A.fol.225.

116 Chriſtꝰ erit iubar ⁊ ſplēdor futurū ſeculi.Lu.21.t.6.A.fo.226

117 Chriſtꝰ pro nobis ſemel paſſus: docuit nos toto tēpore vite nře viuere in azimis ſinceritatꝭ ⁊ veritatꝭ.Lu.22.t.j.A.228

118 Chriſtus ſtans paſcha manducauit ⁊ poſtea retribuit.Luc.22.tex.4.A.fol.228.

119 Chriſtus dicitur lignum viride: qꝛ in ſe habuit vim diuinitatis.Lu.23.tex.4.H.fol.234.

120 Chriſtus in cruce vtrāqꝫ manuz extendit vt vtrūqꝫ iungeret populum.Lu.23.tex.5.D.fol.234.

121 Chriſtꝰ quare potius voluit mori in cruce ꝙ de ea viuus deſcendere.Lu.23.tex.6.D.fol.234.

122 Chriſtꝰ in cruce q̄re aiam patri cōmēdauit.Lu.23.t.8.D.235.

123 Chriſtꝰ erat i paradiſo i ſepulchro ⁊ i iferno.Lu.23.t.8.F.235

124 Chriſtus quare ſepultus fuit in monumēto nouo ⁊ exciſo in petra.Lu.23.tex.10.B.fol.235.

125 Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam primo apparuit apoſtolis ⁊ poſtea multis alijs.Lu.24.tex.4.B.fol.237.

126 Chriſtus in paſcha ſuo poſt reſurrectionem comedit fauum mellis qui in paſcha iudeorum comederat lactucas agreſtes.Lu.24.tex.5.A.fol.238.

127 Chriſtus conuenienter piſci aſſato comparatur ⁊ fauo mellis.Lu.24.tex.5.C.fol.238.

128 Chriſtꝰ quare diſcipulos in galileā duxit.Lu.24.t.7.A.239.

129 Chriſtus aliquas noſtrarum tenebrarū in ſe ſuſcepit vt eas diſſiparet.Jo.j.tex.9.E.fol.242.

130 Chriſtus erat in mundo ſicut artifex regens quod fecerat.Jo.j.tex.12.A.fol.243.

131 Chriſtus ſm diuinitatem eſt in hac vita inuiſibilis.Jo.j.tex.18.J.fol.245.

132 Chriſtus ad ioānem venit vt ipſum ioānes populo oſtenderet.Jo.j.tex.21.B.fol.246.

133 Chriſtus per paſſionem ſuam periclitantē munduz eruit ab ira dei.Jo.j.tex.21.B.fol.246.

134 Chriſtꝰ quare baptiſmū ſuſcepit.Jo.j.tex.21.J.fol.247.

135 Chriſtꝰ ſolus fuit ſine macula.Jo.j.tex.23.C.fol.247.

136 Chriſtus dat nobis multas occaſiones cuz beneuiuere incepimus.Jo.j.tex.23.C.fol.247.

157 Chriſtus voluit primos diſcipulos ex ſe venire antequā vocarentur vt eſſent firmiores.Jo.j.tex.26.B.fol.248.

138 Chriſtus bis expulit de templo vendentes ⁊ ementes.Joā.2.tex.4.C.fol.250.

139 Chriſtus dicendo ſoluite templum hoc non prouocabat iudeos ad ſuam mortem.Jo.2.tex.5.B.fol.251.

140 Chriſtus fuit in vtero virginis ducentis ſexaginta ſex diebus Jo.2.tex.5.E.fol.251.

141 Chriſtus nos docet ꝙ nō debemus iraſci his quos erudimꝰ.Jo.3.tex.3.D.fol.252.

142 Chriſtus per vnitatem perſone erat filius dei in terra: ⁊ idē ipſe filius hominis manebat in celo.Jo.3.tex.4.B.fol.253.

143 Chriſtus filium hominis ſe nominando non ſolum carnem intellexit: ſed etiam diuinitatem.Jo.3.tex.4.C.fol.253.

144 Chriſtus ſignificatus fuit per ſerpentem in deſerto exaltatum.Jo.3.tex.4.F.fol.253.

145 Chriſtus ſponſus eſt omnis anime: ⁊ eccleſia vel baptiſmus eſt locus coniunctionis.Jo.3.tex.8.C.fol.254.

146 Chriſtus venit vt minueretur gloria hominis ⁊ augeretur gloria dei.Jo.3.tex.8.H.fol.254.

147 Chriſtus ſm humanitatem dominatur omnium que ſunt in celo ⁊ in terra.Jo.3.tex.10.D.fol.255.

148 Chriſtus ſalutem noſtram concupiſcit ſicut nos cibum.Jo.4.tex.7.A.fol.257.

149 Chriſtus ſolebat cibos ſuſcipere ab alijs oblatos ꝓpter eorum meritum.Jo.4.tex.7.B.fol.257.

150 Chriſtus eſt vere ſaluator mundi: qui ⁊ temporalem ⁊ eternam ſalutē mundo perdito contulit.Jo.4.tex.9.C.fo.258.

151 Chriſtus oſtendebat ſe equalē patri dicens: pater meus operatur ⁊ ego operor.Jo.5.tex.2.K.fol.261.

152 Chriſtus in forma hominis in qua iudicaturus eſt veniet ad iudicium.Jo.5.tex.7.C.fol.263.

153 Chriſtus in vniuerſali iudicio non aliter iudicabit ꝙ ſm patris voluntatem.Jo.5.tex.8.A.fol.263.

154 Chriſtus oculos ſuos non circunferebat ſed depreſſos tenebat.Jo.6.tex.j.C.fol.264.

155 Chriſtus tanqꝫ verus deus vtitur nomine dei moyſi ſignificato.ſ.ego ſum.Jo.6.tex.2.D.fol.265.

156 Chriſtus panis vite dei patris filius cuncta viuificat.Joā.6.tex.4.E.fol.266.

157 Chriſtus nos viuificauit per ſeipſum: quia omnia mortifera erant.Jo.6.tex.5.A.fol.266.

158 Chriſtus occulte ad feſtum aſcendit propter noſtram eruditionem.Jo.7.tex.2.A.fol.270.

159 Chriſtus de operibus ſuis ad exemplum noſtruz querit gloriā patris: ⁊ nos querimus gloriā nřam.Jo.7.t.3.F.fo.270

160 Chriſtus oſtendit rationabiliter ꝙ ſanando hominē ſabbatum non ſoluebat.Jo.7.tex.4.C.fol.271.

161 Chriſtus lꝫ in mundum venerit nunquā tamen a patre receſſit.Jo.7.tex.6.C.fol.271.Jo.16.tex.5.D.fol.300.

162 Chriſtus neminē violētia ad ſe trahit.Jo.7.tex.7.B.fo.272

163 Chriſtus non iudicat ſm carnem ſed ſm veritatem.Joan.8.tex.3.D.fol.273.

164 Chriſtus non erat ſub fato: ſed hora eius dicitur qua voluit occidi.Jo.8.tex.4.E.fol.274.

165 Chriſtus de hoc mundo non fuit.quia nihil mundanum queſiuit.Jo.8.tex.5.F.fol.274.

166 Chriſtus mendicos curabat quia in ſalutem omnium venerat.Jo.9.tex.2.A.fol.278.

167 Chriſtus tanqꝫ bonus paſtor oues ſuas deducit ad veritatez.Jo.10.tex.j.F.fol.280.

168 Chriſtus paſcit oues ſuas manifeſtis: exercet obſcuris.Jo.20.tex.j.H.fol.282.

169 Chriſtus nulla peccati cauſa ad mortem acceſſit ſed propria voluntate.Jo.10.tex.j.H.fol.81.

170 Chriſtus eſt dolentium conſolator ⁊ lugentium ſanator.Jo.10.tex.j.D.fol.283.

171 Chriſtus eſt dies ⁊ apoſtoli ſunt hore.Jo.11.tex.2.B.fo.283.

172 Chriſtus docuit ſemper vanā gloriā fugere.Jo.11.t.3.B.283.

173 Chriſtus nō indiget alicuius adiutorio: ſed ipſe omnia quaſi deus a ſe facit.Jo.11.tex.4.D.fol.284.

174 Chriſtus in ſuſcitatione lazari lachrymatus eſt: vt oſtenderet humanam naturam.Jo.11.tex.6.A.fol.284.

175 Chriſtus fons pietatis lachrymatus eſt pro parte humanitatis.Jo.11.tex.6.C.fol.284.

176 Chriſtus turbatus eſt non propter ſe ſed propter nos.Joā.12.tex.5.A.fol.287.

177 Chriſtus ſe abſcondens noſtre infirmitati conſuluit non ſue poteſtati derogauit.Jo.12.tex.6.C.fol.288.

178 Chriſtus in forma patris ſicut ⁊ pater inuiſibilis eſt in forma hominis viſibilis.Jo.12.tex.8.E.fol.288.

179 Chriſtus modo non iudicat: ſed in iudicio vniuerſali iudicaturus eſt omnes.Jo.12.tex.9.D.fol.288.

180 Chriſtus ſuos relicturus apoſtolos corporaliter voluit eis ſuum amorem oſtendere.Jo.13.tex.j.B.fol.289.

181 Chriſtus lauit pedes ſuorum apoſtolorūz: ⁊ omnia ſolus ſine alicuius miniſterio compleuit.Jo.13.tex.j.F.fol.289.

182 Chriſtus vltimo loco lauit pedes petri apoſtoli poſt omnes alios.Jo.13.tex.2.A.fol.289.

183 Chriſtus qualiter ⁊ propter quid turbatur poſt vltimam cenam.Jo.13.tex.4.fol.290.

184 Chriſtus eſt fulgor totius glorie: qui redundat in omnem rationalem creaturam.Jo.13.tex.5.F.fol.291.

185 Chriſtus eſt via actiuis ⁊ ꝯtemplatiuis.Jo.14.t.2.B.fo.293.

186 Chriſtus ſm humanitatem ſm quā minor eſt patre rogat patrem.Jo.14.tex.5.fol.294.

187 Chriſtus paternum in nos exercet officiuz: lꝫ patri nos adoptauerit in filios.Jo.14.tex.6.A.fol.294.

188 Chriſtus in forma hominis minor eſt patre ⁊ ſpirituſancto: ſed in forma dei eſt equalis patri ⁊ ſpirituiſancto.Joā.14.tex.8.C.fol.295.

189 Chriſtus ſine peccato exiſtens mortuus eſt pro patris obedientia vt redimeret mundum.Jo.14.tex.8.E.fol.295.

190 Chriſtus per adoptionem multorum ſanctorum eſt pater.Jo.6.tex.3.L.fol.295.

191 Chriſtus frequenter ſuum diſceſſum apoſtolis rememorat: vt eos ad patientiam aſſuefaciat. Jo.16.tex.4.A.fol.299.
192 Chriſtus interrogat non vt diſcat ſed vt doceat. Joan.16. tex.6.B.fol.300.
193 Chriſtus admonet nos tempore tribulationis ad orationem confugere. Jo.7.tex.j.A.fol.301.
194 Chriſtus ſolus eſt verus filius dei origine. Jo.17.t.j.C.fo.301
195 Chriſtus factus eſt caro vt eternitatem mortalibus redderet. Jo.17.tex.j.E.fol.301.
196 Chriſtus ſm humanitatē pdeſtinatus fuit. Jo.17.t.j.M.301.
197 Chriſtus pro nobis rogat vt oēs vnū ſimus. Jo.17.t.5.B.302
198 Chriſtus in orto incepit paſſionem ſicut in orto cōmiſſum eſt primum peccatum. Jo.18.tex.j.C.fol.303.
199 Chriſtus ſanando auriculam malchi oſtēdit ꝙ debemus nobis mala facientibus benefacere. Jo.18.tex.3.B.fol.304.
200 Chriſtus quare primum ad annaꝫ ductus fuit ꝙ̄ ad cayphā. Jo.18.tex.4.B.fol.304.
201 Chriſtus oſtendit preceptum de altera maxilla percutienti prebenda ſm preparationem cordis faciendum. Joan.18. tex.7.B.fol.305.
202 Chriſtus tanꝙ̄ magiſter bonus ex crucis cathedra docebat filios curam parentū agere. Jo.19.tex.7.F.fol.308.
203 Chriſtus mortuus eſt quando voluit. Jo.19.tex.8.C.fol.308.
204 Chriſtus apoſtolis dedit ſpiritū ſanctū: vt oſtēderet ꝙ ſpūs ſanctus a ſe ⁊ a patre procederet. Jo.21.tex.3.D.fol.311.
205 Chriſti conceptio facta fuit ex virtute ⁊ operatione ſpiritus ſancti. Mat.j.tex.9.B.fol.6.
206 Chriſti tranſitus ad egyptum quid ſignificat. Mat.2.tex.7. D.E.fol.10.
207 Chriſti deſcenſus de monte quid ſignificat. Mat.8.tex.j.A. B.fol.35.
208 Chriſti magna humilitas oſtenditur qua infirmum filiū vocat. Mat.9.tex.j.D.fol.39.
209 Chriſti vera ſapiētia ipſe eſt nō effectu. Mat.11.t.6.D.fo.48
210 Chriſti virtutem demones ſenſerunt ſtatim poſt eius crucifixionem. Mat.27.tex.8.B.fol.109.
211 Chriſti corpus de monumento non fuiſſe furatū ab apl̄is rōnabiliter oſtenditur ⁊ probatur. Mat.27.tex.3.B.fol.113.
212 Chriſti iter ſequi debemus ſi volumus eius diuinitatem intueri. Lu.2.tex.13.B.fol.162.
213 Chriſti vitam a.12.anno. vſꝙ ad.30. totā ſub vno verbo euāgeliſta concludit. Lu.2.tex.14.A.fol.162.
214 Chriſti exēplo debemus obedire parētibꝰ. Lu.2.t.14.A.162.
215 Chriſti generatio in ſeth vltimo filio ade ſignanter ponitur. Lu.3.tex.8.M.fol.166.
216 Chriſti exemplo debemus perambulare querendo ſalutem animarum. Lu.4.tex.10.C.fol.170.
217 Chriſti aſpectu abundabat mirabilis gratia: ipſum intuentibus. Lu.5.tex.j.A.fol.170.
218 Chriſti exēplo admouent diſcipuli qui in alienas domos recipiuntur vt vacent doctrine. Lu.10.tex.10.B.fol.193.
219 Chriſti fideles vt a cultu vere fidei eius nō recederet omnia potius reliquerunt. Lu.12.tex.13.E.fol.203.
220 Chriſti regna duo ſunt: primū vere creationis: ſcḋm vere approbationis. Lu.19.tex.2.E.fol.221.
221 Chriſti benignitas ⁊ inde malignitas demonſtrantur. Luc. 22.tex.13.C.fol.231.
222 Chriſti mortis q̄tuor fuerūt cauſe. Luce.23.tex.5.A.fo.234.
223 Chr̄i morte tota ptās diaboli ablata ē. Luce.23.te.5.fol.234.
224 Chriſti corpꝰ q̄re tēplo cōparat. Jo.2.tex.5.B.fol.251.
225 Chriſti pietas ⁊ miſericordia ex monte oliueti ſignificat. Jo. 8.tex.1.A.fol.273.
226 Chriſti caro poſuit animam ſuam: ⁊ iteruꝫ virtute diuinitatis eam reaſſumpſit. Jo.10.tex.4.F.fol.281.
227 Chriſti humanitas paſſa fuit: non autē diuinitas que eſt impaſſibilis. Jo.19.tex.4.A.fol.307.
228 Chriſto iungamur ſi volumus mortem non timere. Luce.9. tex.5.H.fol.186.
229 Chr̄o facile erat pauciſſimis cibis multos paſcere. Jo.6.tex. 1.B.fol.264.
230 Chr̄o deꝰ pr̄ in manus oīa tradidit: id ipe diſcipulos erudit de pertinentibus ad ſalutē. Jo.13.tex.1.E.fol.289.
231 Chriſtum in ſe habens indigēs nō eſt. Mat.9.te.3.H.fo.40.
232 Chr̄m oēs ꝯfitebūt in iudicio futuro. Mat.14.te.5.L.fo.62.
233 Chriſtum milites in deriſum tāꝙ̄ regem veſtiūt ⁊ ſpinis coronant. Mat.27.tex.5.A.fol.108.
234 Chriſtum in cruce clamaſſe ſe a patre derelictum quomodo intelligatur. Mat.27.tex.9.D.fol.110.
235 Chr̄m ignoraſſe diē iudicij q̄do itelligat. Mar.13.te.7.A.143.
236 Chriſtum concipi ⁊ naſci cum incremento dierum conueniēs fuit. Luce.1.tex.7.A.fol.154.
237 Chriſtuꝫ in ſuo domicilio receptionis paſcitur miris delectationibus. Luce.5.tex.6.B.fol.172.
238 Chriſtum reprobant non ſolum iudei: ſed etiaꝫ reprobi. Lu. 7.tex.7.C.fol.216.
239 Chriſtum in nube venire duobus modis itelligitur. Luce.21. tex.6.B.fol.227.
240 Chriſtum inuoluit in ſyndone munda qui eum pura mēte ſuſcipit. Luce.23.tex.10.D.fol.236.
241 Chriſtum fuiſſe medium inter phariſeos qualiter intelligat. Jo.1.tex.20.D.fol.246.
242 Chr̄m reſpiciētes ſanant morte ſpūali: ſicut oliꝫ reſpiciētes ſerpētem eneuꝫ Moyſi ſanabantur a morte corporali. Jo. 3.tex.4.J.fol.233.
243 Chriſtū qui credit ad iudiciū venire: curet ſibi beniguꝫ iudicem reddere. Jo.4.tex.7.A.fol.262.
244 Chr̄m h̄re eſt h̄re vitā eternā. Jo.6.tex.7.A.fol.267.
245 Chriſtum locutum fuiſſe in gazophilatio quid ſignificat. Jo. 8.tex.4.F.fol.274.
246 Chr̄o naſcēte ⁊ vilia patiēte ꝯſiderare debemus celeſtia miracula que tunc contigerūt. Luce.2.tex.3.C.fo.139.
247 Chriſto moriente corda iudeorum duriora fuere ſaxis. Luce.23.tex.9.B fol.235.
1 ¶ Chriſtiani oēs tēpore euerſionis hieruſaleꝫ ſaluati ſunt in regno agrippo. Mat.24.tex.5.C.fol.92.
2 Chriſtiani docentur non ſolum mala fugere: ſed ēt niti ad gloriam conſequendam. Luce.21.tex.8.D.fol.227.
3 Chr̄ianoꝝ oium eſt vna reſpublica. Mat.6.tex.17.B.fol.30.
1 ¶ Crux chriſti credita non fuiſſet: niſi miracula atteſtantia habuiſſet. Mat.12.tex.12.C.fol.54.
2 Crux chr̄i q̄tuor ſignificat. Mat.27.tex.7.B.fol.109.
3 Crux chr̄i eſt afflictio pnie. Mar.8.tex.5.B.fol.131.
4 Crux eſt gloria chriſti: quia per ipſam fuitꝰ glorificatus. Jo.7. tex.7.B.fol.272.
5 Crucis ſignum in celo apparebit in iudicio: vnde omnes chriſtum cognoſcant deum. Mat.24.tex.7.B.fol.94.
6 Crucis locꝰ electꝰ eſt in medio terre. Mat.27.tex.6.C.fol.109.
7 Crucis ſpēs eſt forma q̄drata mūdi. Mar.15.te.4.D.fol.148.
8 Crucis chr̄i inimici ſūt delirioſi. Luce.23.tex.4.A.fol.233.
9 Crucis paſſiōe deꝰ glorificatꝰ fuit: ⁊ chriſtus ēt inquantū homo glorificatus fuit per eam. Jo.13.tex.5.A.fol.291.
10 Crucis chr̄i mirabilis ſignatio. Jo.19.tex.6.B.fol.308.
11 Crucis ſine adminiculo nihil boni pagit. Jo.19.te.6.E.fol.308.
12 Crucem chriſti dupliciter baiulamus per abſtinentiam ⁊ per compaſſionem. Luce.14.tex.5.C.fol.208.
13 Crucē elegit chr̄s p morte ſua vt eſſet quaſi tropheuꝫ in frontibus fidelium imponendum. Lu.23.tex.3.D.fol.233.
14 Crucē tollere debemꝰ ⁊ ſeq chr̄m. Lu.23.tex.4.B.fol.233.
15 Cruce ſignant gētiles ne in eternū moriant. Mat.12.t.3.B.51.
16 Crucifixiones executio fuit impia: dei vō diſpenſatio pia. Lu. 24.tex.3.B.fol.237.
¶ Cupiditas cūcta mala pcreauit. Mar.14.tex.3.B.fol.144.
¶ Curati a domino extrinſecus in corpore: etiā itus in anima curabantur. Mat.9.tex.8.B.fol.42.

¶ De lr̄a. D.

Damnati in inferno patientur calorem intolerabilem ⁊ frigus. Mat.8.tex.3.F.fol.36. Electi.j.
1 ¶ Dare omnia pro chriſto ſimul melius eſt ꝙ̄ paulatim diſpenſare. Mat.19.tex.5.J.fol.76.
2 Dans oīa paupibꝰ pfectꝰ dicit. Mat.19.tex.5.J.76.
3 Dans p ſaluatore carnalia recipiet ſpūalia. Mat.19.t.7.F.77
4 Dantis affectꝰ facit opus dignū mercede. Mar.9.te.5.E.134.
5 Dantis affectū ꝙ̄ rei date quātitatem magis aſpicit chriſtus. Mat.10.tex.15.D.fol.47.
1 ¶ Dauid exemplum chriſtus iudeis pˀpoſuit: qꝛ apud eos in magna gloria habebatur. Mat.12.tex.j.D.fol.50.
2 Dauid comedit panes ſanctos quibus ſoli ſacerdotes vtebantur. Mar.2.tex.4.C.fol.120.
3 Dauid pater chriſti ſm carnem: ſeruus chriſti ſm ſpiritum dicitur. Lu.20.tex.5.C.fol.225.
4 Dauid chriſtus eſt filius ⁊ deus. Mar.12.tex.5.B.fol.141.
1 ¶ Dedicatio tēpli iudeoꝝ triplex fuit. Jo.10.tex.5.A.fol.282.
2 Dedicans ſe deo non terrena ſed celeſtia deſiderat. Math.6. tex.4.B.fol.27.
1 ¶ Defunctꝰ extra portā delatꝰ qd ſignat. Lu.7.tex.2.E.fol.177.
2 Defunctos ſola virtus comitat: ⁊ miſericordia eis parat manſionem

Digitized by Google

ſionem.Lu.12.ter.5.H.fol.200.
¶Deitatem chriſti multa teſtantur.Jo.j.ter.15.L.fo.244.
1 ¶Demon erpelli non potuit propter incredulitatez patris.Lu.9.ter.8.B.fol.167.
2 Demones niſi arcerentur a deo magis offenderent homines.Mar.5.ter.1.A.fol.124.
3 Demones intrant in homines more porcorum viuētes.Mar.5.ter.1.H.fol.124.
4 Demones vidētes aīas de īferis ad celos ire cognouerūt principem mundi adiudicatum.Jo.16.ter.2.D.fol.298.
5 Demones quare permiſit chriſtus intrare in porcos.Mat.8.ter.8.F.fol.38.
6 Demones ſemper ſunt parati aīas peccatorū recipere ꝛ torquere.Mat.18.ter.7.H.fol.74.
7 Demones ſciebant chr̄m eſſe meſſiam lege ꝓmiſſum:nō tamē eſſe deum.Mar.1.ter.11.A.fol.118.
8 Demones quare habitabant in monumentis.Mar.5.ter.1.A.fol.124.
9 Demones ꝓ q̄re ꝓmiſit deus in terra ꝛ nō demerſit in abyſſuz.Mar.5.ter.1.L.fol.124.
10 Demonum ſpiritualis eiectio que quotidie fit.Luc.4.ter.7.E.fol.169.
11 Demonū malitia facile occulta cognoſcit.Luce.1.te.7.E.154.
12 Demonib⁹ de⁹ ꝓmittit hoīez ſubijci:vt diſcat q̄to odio demones homines ꝑſequantur:ꝛ vt homines ſe eis nō ſubijciant.Luce.8.ter.6.L.fol.182.
¶Demoniacos liberare non poterit niſi prius demones vicerit.Mar.3.ter.5.A.fol.121.
¶Deſerti vbi Joānes baptiſta habitabat laus deſcribitur.Luce 1.ter.36.A.fol.158.
¶Deſpectos a mundo de⁹ elegit:ꝛ ipſa deſpectio eſt cā eorū ſalutis.Luce.14.ter.4.L.fol.208.
1 ¶Deſperare nemo debet pro imanitate peccatorū.Luce.1.ter.26.A.fol.157.
2 Deſpare nemo dꝫ ꝓ quocunq; flagitio:qꝛ chr̄s pepercit ſe crucifigentibus.Jo.8.ter.7.A.fol.275.
¶Deſponſatio ſpiritualis ē datio arre.ſ.gratie ſpiritualis.Mar.2.ter.3.B.fol.119.
1 ¶De⁹ medet aīabus hoīum pro tēpoꝝ opportunitate:ſm̄ ſuam mirum ſapientiam.probe.Mat.B.fol.1.
2 Deus hō factus:eſt radix oīum bonoꝝ.Mat.1.ter.1.B.fo.2.
3 Deus tētari nō debet quando aliūde hō poteſt ſibi prouidere.Mat.4.ter.3.F.fol.15.
4 Deus eſt bon⁹ qui bonos facit:aurū ꝛ argentū bonū eſt vt te faciant bonum.Mat.7.ter.5.L.fol.32.
5 Deus cognoſcet nr̄am mendicitatem:ſi nos alienam cognouerimus.Mat.7.ter.6.B.fol.32.
6 Deus vbiq; eſt:ſed abire videtur quando hominez in proprio relinquit arbitrio.Mat.21.ter.6.B.fol.83.
7 Deus vbiq; eſt:ſcʒ vbi exercet iudiciū ibi dr̄ eē:vbi v̄o nō exercet abſens dicitur.Mat.22.ter.1.M.fol.85.
8 Deus eſt eternus ꝛ eſt de⁹ eorum que ſunt ꝛ nō eorum que non ſunt.Mat.22.ter.3.J.fol.86.
9 De⁹ oēs mūdi generatiōes ſub noīb⁹ triū patriarcharuʒ appellat.Mat.22.ter.3.K.fol.88.
10 De⁹ mādauit ſeruari iuſtitiā ꝛ fieri miſericordiā ꝛ hēre fideʒ ꝓpter eius gloriam.Mat.23.ter.7.B.fol.89.
11 De⁹ cruciatu nō paſcit:qꝛ pius eſt:qꝛ v̄o iuſtus ab vitione impiorum non fedatur.Mat.25.ter.4.L.fol.99.
12 Deus ſine temporum menſura ſemper eſt ꝛ ſemꝑ futurus eſt.Mat.26.ter.10.L.fol.102.
13 Deus non poteſt facere ꝙ id quod factum eſt non ſit factum.Mar.10.ter.3.B.fol.136.
14 Deus differt dare vt magis accendat deſiderium noſtrū.Luc.11.ter.2.L.fol.194.
15 Deus plus vult nobis dare:q̄ nos accipere.Luce.11.ter.3.B.fol.195.
16 Deus quare non exaudit orantem.Luce.11.ter.3.L.fol.195.
17 Deus ſolus eſt bonus per ſemetipſum ꝛ nullus alius.Luce.11.ter.3.F.fol.195.
18 Deus veteris ꝛ noui teſtamenti apoſtoloꝝ ꝛ ꝓphetarū vnus eſt.Luce.11.ter.12.D.fol.198.
19 Deus non eſt cōtentus fide noſtra intrinſeca:ſed exterioreʒ fidei confeſſionem requirit.Luce.12.ter.3.A.fol.199.
20 Deus cum naturaliter bonus ſit libenter emendat penitētes.Luce.12.ter.3.D.fol.199.
21 Deus eſt diues paſtor qui omnes homines habet pro centeſima oue.Luce.15.ter.1.L.fol.209.
22 Deus non reſpuit quēq; qualitercūq; male natū.Luce.17.ter.5.L.fol.215.
23 De⁹ vniuſr bonus eſt:hō ex pte.Luce.18.ter.4.A.fol.218.
24 Deus noſtra a nobis poſtulat:non quia noſtris īdigeat:ſed vt ea nobis reddat.Luce.20.ter.3.H.fol.245.
25 Deus pater filium ſuum perfectum ꝛ nullam imperfectionem habentem genuit.Jo.3.ter.1.B.fol.252.
26 Deus non videt corporalib⁹ modis:ſed virtute nature ſue.Jo.5.ter.2.D.fol.261.
27 Deus incorporeus eſt:ꝛ corporalibus oculis videri nō poteſt.Jo.5.ter.9.H.fol.262.
28 Deus cur liberet vnum ꝛ alium non īperſcrutabile eſt.Jo.6.ter.11.H.fol.269.
29 Deus qui miſit filium ſuum eſt verax:ergo oportet eius filium eſſe veracem.Jo.7.ter.5.L.fol.271.
30 Deus pater deo filio ſuo in multis locis teſtimonium reddit.Jo.8.ter.3.H.fol.273.
31 Deus fit pater alicuius quando eius mandata cuſtodit.Jo.8.ter.9.D.fol.276.
32 Deus ſicut per malos blaſphematur:ita per bonos ei⁹ nomen extollitur.Jo.13.ter.5.H.fol.291.
33 Deus anteq̄ chriſtus veniret omnibus gentibus nō erat oīno incognitus.Jo.17.ter.2.B.fol.301.
34 Dei ad homines magna charitas q̄ exhibuit filium ſuum vnigenitum pro ſalute hominum.Jo.3.ter.5.A.fol.253.
35 Dei adiutorio indigemus ad vitam noſtram conſeruandaʒ:qꝛ per nos non ſufficimus.Mat.6.ter.18.L.fol.30.
36 Dei digitus dicitur ſpiritusſanctus:filius v̄o manus vel brachium.Luce.11.ter.5.D.fol.196.
37 Deo cure eſt noſce ſanctorum vitam.Luce.12.ter.2.E.fo.199.
38 Deo magis tenemur qui nos ad eſſe produxit q̄ parentib⁹ per quos ſumus producti.Luce.9.ter.12.H.fol.189.
39 Deus nemo cognoſcit niſi ſeipſum reuelet.Joan.13.ter.5.A.fol.290.
40 Deum eſſe ex muliere natum eſt ineffabile.Matth.1.ter.1.B.fol.2.
41 Deum habere progenitores Habraam ꝛ Dauid eſt maximū.Mat.1.ter.1.B.fol.2.
42 Deum iraſci quomodo intelligatur.Mat.3.ter.4.L.fol.2.
43 Deum odiſſe nullus poteſt vera conſcientia.Mat.6.text.16.L.fol.29.
44 Deum nemo cognoſcit niſi ſeipſum reuelet.Joan.13.ter.3.A.fol.290.
45 Deum qui vnus eſt non ſequitur diſcedens ab vnitate.Lu.15.ter.1.D.fol.209.
46 Deum patrem quantus ſit cognoſcere nemo poteſt:niſi fili⁹.Jo.1.ter.18.L.fol.245.
47 Deus qui ſit comprehendere non valentes:cōprehendamus quid nō deus ſit.Jo.5.ter.3.J.fol.263.
1 ¶Dextera ꝛ ſiniſtra quid ſint.Mat.5.ter.22.D.fol.25.
2 Dextera vel ſiniſtra corporalis non eſt in deo.Mat.22.text.5.B.fol.87.Luce.22.ter.15.D.fol.132.
3 Dexteram vel ſiniſtram nō habet thronus paradiſi.Mar.10.ter.6.E.fol.135.
1 ¶Diabolus in omnibus tētationib⁹ chriſto illatis querebat ſcire ſi ipſe eſſet chriſtus.Mat.4.ter.3.L.fol.15.
2 Diabolus caſtas mentes effugiens in prauorum cordibus inuenit manſionem.Mat.12.ter.14.B.fol.54.
3 Diabolus conuerſos a peccatis tētat acrius.Mar.9.ter.3.H.fol.133.
4 Diabolus qualiter in momento oſtendit oīa regna mūdi chriſto ꝛ quomodo intelligatur.Mat.4.ter.4.A.fol.15.Luc.4.ter.2.A.fol.167.
5 Diabolus perſuaſit mortem chriſti iudeis:quia non putauit ꝓ eius mortem ſe fore damnandum.Luc.4.ter.9.B.fol.170.
6 Diabolus maxime inſidiatur his qui tenent optimam vitam.Luce.9.ter.10.A.fol.188.
7 Diabolus non inueniens requiem in conuerſis gentibus ad iudeos reuertitur.Luce.11.ter.7.A.fol.196.
8 Diabolus querit obſerare os accedentis ad deum.Lu.18.ter.2.F.fol.217.
9 Diabolus ſaltem hanc veritatem capere poteſt conſiderando ꝙ eſt creatura rationalis.Jo.8.ter.10.D.fol.276.
10 Diabolus eſt princeps mundi.i.malorum hominuʒ qui ſunt in mundo.Jo.12.ter.5.E.fol.287.
11 Diabolus in cordibus fidelium non regnat:ſed foriſecus oppugnat.Jo.12.ter.5.F.fol.288.
12 Diabolus ante aduentum chriſti vbiq; colebatur:ꝛ lex diuina

ipſuꝫ elegit. Lu.4.tex.2.D.fol.167.
13 Diabolus nemini poteſt nocere: niſi ipſe ſe deorſum mittat. Lu.4.tex.3.A.fol.167.
14 Diaboli arma ſunt oēs ſpecies peccatoꝝ. Lu.11.tex.6.A.fo.196
15 Diabolicum eſt ſeipſum periculis exponere: ⁊ expectare dei auxilium. Lu.4.tex.3.C.fol.167.
1 ¶ Dies vna totus huius mundi decurſus dici poteſt. Mat.20. tex.j.B.fol.77.
2 Dies feſtus chriſti fuit dies paſſionis ſue qua mundum redemit. Jo.7.tex.3.B.fol.270.
3 Dies dominicus prius dicebatur vna ſabbati vel prima ſabbati: ⁊ mutatum eſt nomen propter reuerentiam reſurrectionis chriſti. Jo.20.tex.j.A.fol.309. Lu.24.tex.j.A.fol.236.
4 Dies mortis quadruplex. Jo.11.tex.4.A.fol.283.
5 Dies mali nō ſunt: ſed que fiunt in eis. Mar.13.t.4.E.fo.142.
¶ Differentia inter eccleſiam ⁊ ſynagogā. Lu.4.tex.4.A.fol.68.
¶ Diffinire quid interſit inter procedere ⁊ naſci temerarium eſt Jo.16.tex.3.E.fol.299.
1 ¶ Diligere deum debemus totis anime viribus. Mar.12.tex. 4.B.fol.140.
2 Diligere deum toto corde qualiter debeamus. Mat.22.tex. 4.C.fol.87.
3 Diligere deum ⁊ proximuꝫ eſt maius oībus ſacrificijs. Mar. 12.tex.4.B.fol.14.
4 Diligere recte proximum eſt: vt etiā ipm faciat deuꝫ diligere. Mat.22.tex.4.E.fol.8.
5 Diligere ex precepto dei omnem hominem debemus nemine excepto. Mat.5.tex.20.A.fol.24.
6 Diligere cum ſeueritate melius eſt q̄ cum leuitate decipere. Mat.5.tex.20.D.fol.25.
7 Diligere debemus inimicos etiam ſi caro ſentiat eorum offenſam. Mat.5.tex.20.C.fol.24.
8 Diligere vltra modū aliquem eſt periculoſum: ſed diligi debet quātum meretur qui diligitur. Lu.3.tex.5.A.fol.164.
9 Diligens chriſtū plus alijs melior eſt: ſed magis dilect⁹ a chriſto felicior. Jo.21.tex.5.D.fol.313.
10 Diligens proximum conſequens eſt vt diligat deum. Math. 22.tex.4.B.fol.83.
11 Diligens deū neceſſario diligit proximū. Mat.7.te.6.D.fo.33.
12 Diligens deum habet ipſum in memoria ſuat in vita ⁊ in operibus. Jo.14.tex.6.D.fol.294.
13 Dilectionis inimicoꝝ gradus. Mat.5.tex.20.F.fol.25.
¶ Dimittere debitoribus debita qualiter intelligatur. Mat.6. tex.8.per totum.fol.27.28.
¶ Diſcere aliquid a minoribus maiorum conſuetudo ſolet indignari. Jo.9.tex.4.F.fol.279.
1 ¶ Diſcipulus ſub malo magiſtro fit eo peior. Mat.23.t.5.C.89.
2 Diſcipuli ad certamen accedunt ⁊ dominus pugnat pro eis. Mat.10.tex.6.A.fol.44.
3 Diſcipuli magis vtiles eccleſie tempore perſecutionis in temporalibus ab alijs minus vtilibus in neceſſarijs ſunt ſubueniendi. Mat.10.tex.8.C.fol.45.
4 Diſcipuli tā feruenter diligebant chriſtū: q̄ nunq̄ ab eo etiā ad tempus diſcedere volebant. Mat.16.tex.2.A.fol.66.
5 Diſcipuli dicebantur chriſti quidam qui cum apoſtolis cōuerſabanſ: ſed actu nō erant diſcipuli. Jo.6.tex.11.A.fol.269.
6 Diſcipuli chriſti incertū eſt an vocati fuerint ad diſcipulatum anteq̄ fieret miraculū in nuptijs. Jo.2.tex.3.B.fol.250.
7 Diſcipulos ſuos chriſtus fugere precepit propter hominis infirmitatem. Mat.10.tex.8.A.fol.45.
¶ Diſcordie cauſa oē regnū ⁊ dom⁹ perit. Mat.12.te.5.B.fo.52.
¶ Diſplicentes malis hominibus oſtendimur habere in nos aliquid iuſti operis. Jo.13.tex.5.D.fol.297.
¶ Diſputatio Auguſtini ⁊ fauſti heretici de adimpletione legis antique. Mat.5.tex.12.C.per totum.fol.20.
¶ Diteſcere velle periculoſa res eſt: ⁊ occupatus in acquirendo graue onus ſubit. Mat.19.tex.6.A.fol.76.
1 ¶ Diues multa gratia indiget vt in diuitijs dirigatur. Mat.19. tex.6.D.fol.76.
2 Diues omnis auarus eſt. Lu.19.tex.j.A.fol.220.
3 Diues in inferno valde diuerſam habuit cōmutationem poſt mortem ab his que habuerat in vita. Lu.16.tex.5.B.fol.213.
4 Diuitie ſunt aliene a nobis q2 ꝓter nām ſunt: q2 non naſcunſ nobiſcū neq3 nobiſcū trāſeūt. Lu.16.tex.2.D.fol.212.
5 Diuitie ſunt viſcoſe ⁊ cuꝫ maxima difficultate euelluntur. Lu. 18.tex.5.A.fol.218.
6 Diuitiarum ſeruus ipſis vt ſeruus ſubiacet. Lu.16.t.2.J.fo.112
7 Diuitiarū carnaliū ⁊ ſpūaliū differētia. Lu.14.tex.4.B.207.
8 Diuitiaꝝ diſpēſatores ſum⁹ nō dñi. Mat.5.tex.19.N.fol.24.
9 Diuitias habere nō eſt crimen: ſed modus in habendo retinēdus eſt. Mat.19.tex.6.A.fol.76.
10 Diuitijs terrenis non locupletatur vnus niſi alius depauperetur. Lu.19.tex.2.B.fol.221.
¶ Diuinam naturam ſcire impoſſibile eſt omni creature. Lu.10. tex.6.F.fol.191.
¶ Diuinitatis ſplendor incōprehenſibilis noſtri corporis ſenſus premit. Lu.9.tex.7.A.fol.187.
1 ¶ Docere debet quiſq3 fidem alios: ſiue doctrina ſiue exemplo ſeu hominis operibus. phe. Mat.L.fol.2.
2 Docere nō ſufficit ſed opꝫ bene operari. Mar.6.tex.5.A.227.
3 Docēs pro ꝓcio ſpūſcīn vēdit. Lu.19.tex.6.E.fol.225.
4 Docēs ⁊ nō vtēs ſacris ſcripturis fur eſt. Jo.10.te.j.A.fo.280.
5 Doctor ſi erraperit reddiſ inutilis ad docēdū: ſicut ſal qđ euaneſcit aut infatuaſ ad nihilū valet. Mat.5.tex.10.D.fol.19.
6 Doctores piſcatoribus cōparanſ. Mat.4.tex.7.B.fol.17.
7 Doctores debent alioꝝ peccata deflere. Mat.5.tex.3.A.fo.18.
8 Doctores virtuoſi qui populos doctrina ⁊ exēplo docent ſunt ſal eos condiens. Mat.5.tex.10.C.fol.19.
9 Doctores ſicut ſunt per bonam vitam ſal populi: ita per ſanā doctrinam ſunt lux mundi. Mat.5.tex.11.A.fol.19.
10 Doctores debent eſſe circūſpecti ⁊ ſolliciti de vita ſua in oculis omnium poſita: ſicut ciuitas in monte conſtituta ⁊ vt lucerna ſuper candelabrum. Mat.5.tex.11.B.C.fol.19.
11 Doctores fideles quos illuminant per verbum debent cōdire per exemplum. Mat.5.tex.11.F.fol.20.
12 Doctores facientes que docent inducunt alios ad faciendum ⁊ econtra. Lu.11.tex.12.B.fol.198.
13 Doctrina chriſti vera totum orbem terrarum replet: dogmata vō hereticoꝝ particularia loca. Mat.24.tex.6.B.fol.93.
14 Doctrine munite teſtimonijs veteris ⁊ noui teſtamenti nihil deficit. Lu.22.tex.10.B.fol.230.
15 Doctrine chriſti ⁊ doctrine iudeoꝝ dīa. Mar.j.tex.8.A.fo.117
16 Doctrine ſermo non approbatur niſi prius doctor ipſum in ſe oſtendat. Lu.24.tex.2.F.fol.237.
17 Doctrine auctoritatem habēs ſi legem tranſgreditur dignus eſt maxima accuſatione. Mat.23.tex.j.C.fol.87.
18 Doctrinam diuinam annunciātes debent eſſe pleni patientia. Lu.9.tex.11.C.fol.189.
¶ Dogmata ſunt placita ſectarum.i. vt placuit ſectis. Math.13. tex.5.B.fol.59.
¶ Domeſtici noſtri nobis mala inferentes maioreꝫ dolorē nobis inferunt q̄ extranei. Mat.10.tex.7.A.fol.44.
¶ Dominicam chriſtiani appellant eaꝫ diem que a iudeis prima ſabbati appellabatur: ⁊ hoc propter dominicam reſurrectionis. Lu.24.tex.j.A.fol.236.
1 ¶ Domus carnalis ⁊ ſpiritualis exponiſ. Lu.12.tex.13.F.fo.203
2 Domum propriam nec chriſtus nec apoſtoli habebant. Mat. 26.tex.5.B.fol.101.
3 Domum hominis ignobilis ⁊ nō diuitis chriſtus quare elegit ad celebrandum paſcha. Lu.22.tex.3.C.fol.228.
4 Domo illa in qua femina habet imperium nil peius. Joan.j. tex.13.F.fol.243.
1 ¶ Donum dei habens ⁊ non vtens eo ipſum perdit. Math.25. tex.2.M.fol.98.
2 Dona cum augentur creſcunt rationes donorum. Math.25. tex.2.F.fol.97.
3 Donorum chriſti multe ſunt differentie. Lu.9.tex.10.E.fo.188.
¶ Donec maria peperit qualr accipiaſ. Mat.j.tex.14.B.fol.7.
1 ¶ Dormitio chriſti ⁊ diſcipuloꝝ excitatio quid ſignificat. Mat. 8.tex.7.D.fol.38.
2 Dormitio trina ⁊ trina vigilia apoſtoloruꝫ ante chriſti paſſionem quid ſignificat. Mar.14.tex.8.D.fol.146.
1 ¶ Duodenarius numerus quid ſignificat. Mat.10.tex.j.A.
2 Duodenario numero omnis multitudo iudicātiuꝫ copulatur. Mat.19.tex.7.D.fol.77.
3 Duodenario numero diuiſus eſt populus chriſtianus: ſicut populus iudeorum per duodecim tribus erat diuiſus. Mat. 19.tex.7.E.fol.77.
¶ Dubijs occurrentibus ad chriſtum exemplo apoſtolorum recurrere debemus. Mat.18 tex.j.A.fol.71.

¶ De lr̄a.E.

Eccleſia ⁊ ſynagoga eodem tempore diſpari actione ceperunt. Mat.9.tex.4.E.fol.41.
2 Eccleſia ſagene cōparaſ. Mat.13.tex.11.A.fol.59.
3 Eccleſia eſt ꝓcioſior celo ⁊ terra. Mat.24.t.10.F.93
4 Eccleſia per reginam ſabba ſignificatur congruen-

ter. Lu. 11. tex. 9. D. fol. 196.
5 Eccleſia eſt ſol luna ⁊ ſtelle. Lu. 21. tex. 7. E. fol. 227.
6 Eccleſia ſancta ⁊ fides non deficient ante iudicium: quia oīs creatura paſſura ſit alterationem. Lu. 21. tex. 7. H. fol. 227.
7 Eccleſia de latere chriſti facta eſt ſicut eua de latere ade. Joā. 19. tex. 9. B. fol. 309.
8 Eccleſie rebus abutentes ſunt ſimiles iudeis qui pecunia milites corruperunt ne chriſti reſurrectionem manifeſtarent. Mat. 26. tex. 3. B. fol. 113.
9 Eccleſiam in principio viarum noſtrarum viſitare debemus. Jo. 2. tex. 4. A. fol. 250.
10 Eccleſiaſticum munus ſpirituales viri deſerere nō debēt propter malos mores populoꝝ. Lu. 5. tex. 3. E. fol. 171.
¶ Eclipſis ſolis in paſſione chriſti factus: nō fuit naturalis ſed miraculoſus. Lu. 23. tex. 8. B. fol. 239.
¶ Effigiem ſuam quā prius habuerat chriſtus poſt reſurrectionem non mutauit. Mar. 16. tex. 2. E. fol. 151.
¶ Egritudo corporis frequenter ex animo egritudine procedit. Jo. 5. tex. 2. A. fol. 260.
1 ¶ Egrotans ſanari cupiēs debet habere peccatores qui eū ante dīm ponant. Lu. 5. tex. 5. D. fol. 172.
2 Egrotātes ſūt memores dei: ſani do heberant. Lu. 5. t. 4. E. 171
3 Egrotantes corpore a ſe abſcindētes radicem malorum ſanātur. Lu. 5. tex. 5. C. fol. 171.
¶ Eijci de eccleſia debent tria gñā pſonaꝝ. Mat. 21. t. 2. E. fol. 81.
1 ¶ Electio diſcipuloꝝ nō īfert vim his que futura ſunt: ſed in volūtate vniuſcuiuſqꝫ poſitū ē ſaluari ⁊ perire. Jo. 6. t. 11. N. 269
2 Electi nulla cōpaſſione erga dānatos mouentur.
1 ¶ Elemoſyna fieri mādat ſub certis limitib⁹. Mat. 6. t. 14. B. 29
2 Elyna faciēda ē cū iudicio ⁊ charitate. Lu. 11. tex. 11. H. fol. 197.
3 Elyna abolet oē peccatū. Lu. 12. tex. 9. B. fol. 201.
4 Elyna excludit diabolū a domo in qua fit. Lu. 14. tex. 3. D. 207
5 Elyne faciēde ſunt de iuſto labore acqſitis. Lu. 16. te. 2. L. 212.
¶ Emaus eſt ciuitas nicopolis a romanis reſtaurata. Luc. 24. tex. 2. B. fol. 237.
1 ¶ Egraſſe aſinā ⁊ pullū chriſtū dīm refert mattheus. reliq autē euangeliſte ſolū pullū egraſſe dicūt. Mat. 21. tex. j. F. fol. 80.
2 Equitaſſe hac vice tm̄ chriſtum quare ſcriptum ſit. Math. 21. tex. 4. F. fol. 280.
1 ¶ Error vide hereſis per totum.
2 Errātes in hoībus ⁊ nō in reb⁹ vt recta ſit īprobatio vitiorum approbatioqꝫ virtutū leuiter peccāt. Jo. 15. tex. 6. D. fol. 297.
1 ¶ Erubeſcere de maculis peccatorum ſuorum humilitatis eſt: ⁊ pudoris. Mar. j. tex. 13. A. fol. 118.
2 Erubeſcere debet qlibet maculis peccatoꝝ: ſed eas nō debet ꝓpter verecūdiā a cōfeſſione repmere. Lu. 5. tex. 4. A. fo. 171
1 ¶ Etate perfecta debet inſtitui predicator ⁊ ſacerdos. Mat. 3. tex. 6. A. fol. 13.
2 Etates ſeculi cōputant. Jo. 4. tex. j. D. fol. 255.
3 Etates hominis deſcribuntur. Jo. 4. tex. j. J. fol. 255.
¶ Ethnici qui dicantur. Mat. 5. tex. 20. R. fol. 25.
1 ¶ Euangeliū bonus nuntius dicit. phe. Mat. A. fol. 1.
2 Euangelium tradit formam fidei catholice: ⁊ regule totius vite chriſtiane. phe. Mat. D. fol. 1.
3 Euangelium tradit nobis quatuor de chriſto. ſ. diuinitatē aſſumentē: humanitatē aſſumptam: mortem ⁊ reſurrectionem. probe. D. fol. 1.
4 Euangelium omnes alias doctrinas ſuperat. phe. J. fol. 1.
5 Euangelium continet ſublimitatem veritatis. phe. R. fol. 1.
6 Euangelium habet altitudinem libertatis. phe. L. fol. 2.
7 Euangelium qua ex cauſa ſit ſcriptum. phe. L. fol. 2.
8 Euangelium beati matthei quare ſcriptum ſit. phe. L. fol. 2.
9 Euangeliū beati matthei oſtēdit chriſti humanitatē: qꝛ iudeis ſcriptū fuit q dei diuinitatē cognoſcebāt. Mat. j. t. j. A. fol. 2.
10 Euangeliū ſancti ioānis ꝯtinet chriſti diuinitatē: qꝛ gētib⁹ ſcriptū fuit qui deū ignorabāt. Mat j. tex. j. A. fol. 2.
11 Euangelium virtus dei eſt in ſalutem omni credenti. probe. Mar. B. fol. 115.
12 Euāgeliū marci a btō petro fuit approbatū. phe. Mar. C. 115.
13 Euangelium per morum deſignatur. Lu. 17. tex. 3. B. fol. 215.
14 Euangelium chriſti non fuit predicatum per vniuerſum orbē per apoſtolos. Mat. 24. tex. 4. E. fol. 92.
15 Euangelium ſancti Joānis eminet alijs euangelijs in ſublimitate myſteriorum. phe. Jo. B. fol. 240.
16 Euangelij ſublimitatem iſaias propheta manifeſtat probe. Mat. A. fol. 1.
17 Euangelij bona annuntiatio. phe. B. fol. 1.
18 Euangelij excellentiſſima auctoritas. phe. J. fol. 1.
19 Euangelij beati matthei ordo. phe. L. fol. 2.
20 Euāgelij ſimplex narratio ſufficit ad ſalutē. Mat. 23. t. 11. C. 90
21 Euangelij chriſti predicatio per orbem terraꝝ per apſos ante euerſionē hieruſalē ſoluit queſtio. Mat. 24. tex. 4. F. fo. 92
22 Euāgelij virtus vſqꝫ ad finē mūdi diffundit. Lu. 3. t. 2. H. fo. 163
23 Euangelium chriſtus prius iudeis ⁊ poſtmoduꝫ gentibus ꝑdicari voluit. Lu. 24. tex. 6. D. fol. 229.
1 ¶ Euangeliſta mattheus teſtimonia ſcripturarū profert ꝓpter iudeos qui crediderant. Mat. j. tex. 13. A. fol. 7.
2 Euangeliſta mattheus teſtimonium ex zacharia ꝑducens cur nominat hieremiam. Mat. 27. tex. 2. L. fol. 107.
3 Euāgeliſta mattheus chriſtū filiū dauid marcus vo filiū dei in pncipio ſuoꝝ euāgelioꝝ appellāt. Mar. j. tex. j. B. fol. 115.
4 Euāgeliſta nō pōt argui de falſo cui cura fuit veritatē ponere ſententiarū. Mat. 27. tex. 2. D. fol. 107.
5 Euangeliſte qui poſterius euangeliū ſcripſerunt viderūt euangelia prius ſcripta per alios. phe. Mat. J. fol. 1.
6 Euangeliſte omnes falſitatem a ſuis ſcriptis repellunt. Mat. j. tex 5. A. fol. 4.
7 Euangeliſte de acceſſu centurionis ad chriſtum concordātur. Mat. 8. tex. 2. J. fol. 36.
8 Euangeliſte omnes in ſuis euangelijs diuerſa fecere principia phe. Mar. D. fol. 115.
9 Euangeliſte in ſuis euangelijs quedaꝫ dimittunt ab alijs tacta Lu. 2. tex. 12. A. fol. 161.
10 Euangeliſte concordantur de vocatione apoſtolorum. Luc. 5. tex. 3. C. fol. 171.
11 Euangeliſte concordantur de tempeſtate ſedata in naui. Luc. 8. tex. 5. C. fol. 182.
12 Euangeliſte tres locuntur que moraliter ſeruari opꝫ: ioānnes vo de myſterio diuinitatis. phe. Joānis. C. fol. 240.
13 Euangeliſtarum proprietates ſeu figure chriſto conueniunt. probe. D. fol. 1.
14 Euangeliſtarum figure diuerſimode ipſis a diuerſis doctorib⁹ attribuuntur. phe. E. F. H. fol. 1.
15 Euangeliſtarum numerus ponitur: ⁊ qui ſcripſerūt euangelia demonſtrantur. phe. F. fol. 1.
16 Euangeliſtarū ordo in ſcribendo euangelia rationabiliter declaratur. phe. H. fol. 1.
17 Euangeliſtarum locus ⁊ tempus quibus ſcripſerunt euangelia ponuntur. phe. H. fol. 1.
18 Euangeliſtarum libri quatuor vnum faciunt euangeliuꝫ. probe. D. fol. 1.
19 Euangeliſtarum diſſonantia ſignum eſt veritatis euangelij. probe. D. fol. 1.
20 Euangeliſtarum varia poſitio de ſuſcitatione puelle ſoluitur. Lu. 8. tex. 8. A. fol. 184.
1 ¶ Eucbariſtie ſacramentū quottidie ſumere eſt laudabile. Lu. 11. tex. j. H. fol. 194.
2 Eucbariſtie ſacramentum ſignificat ſocietatem membrorum eccleſie. Jo. 6. tex. 9. D. fol. 268.
3 Eucbariſtie ſacramentum ſe digne ſuſcipientes facit immortales. Jo. 6. tex. 10. B. fol. 268.
4 Eucbariſtie ſacramentū eſt cauſa vite noſtre qꝛ per illud habemus chriſtum in nos manentem. Jo. 6. tex. 10. F. fol. 268.
5 Eucbariſtie ſacramēto ſumim⁹ nō ſolū humanitatē ſed etiam chriſti diuinitatē. Jo. 6. tex. 10 H. fol. 260. corpus. 2. 7. ij.
¶ Eunuchoꝝ triplex genus reperit. Mat. 19. tex. 3. L. fol. 75.
¶ Exaltatio chriſti fuit in eius paſſione. Jo. 12. tex. 15. H. fol. 288.
¶ Excellentia qlîſcūqꝫ ſi mutabilis eſt de nō eſt. Jo. 8 t. 5. D. 275
¶ Exorciſte appellantur filij iudeorum vel apoſtoli ex iudeorum genere nati. Mat. 12. tex. 6. A. fol. 52.
¶ Extra chriſtum exiſtens foris eſt. Mar. 11. tex. j. E. fol. 139.
¶ Exultatio in ſcripturis inſinuat alacrem habitum anime. Lu. j. tex. 14. A. fol. 156.

¶ De litt. F.

Faciem lauare ⁊ caput vngere quid ſignificat. Mat. 6. tex. 13. per totum. fol. 28. 29.
¶ Facta ſunt omnia per verbum dei preter peccatū quod nihil eſt. Jo. j. tex. 6. B. fol. 241.
1 ¶ Fames ⁊ peſtilētie ab angelis ſathane ſūt. Mat. 24. tex. 3. E. fol. 91.
2 Fames eſt indigentia verbi dei. Lu. 15. tex. 3. E. fol. 209.
¶ Familiaritas contemptum parit. Lu. 4. tex. 5. B. fol. 168.
1 ¶ Fatum qd ſit ⁊ vnde dicat. Mat. 2. tex. j. R. L. M. ⁊ N. fol. 8.
2 Fatum non datur chriſto nec alteri cuiqꝫ: quia chriſtus quando voluit nat⁹ eſt ⁊ qñ voluit paſſus eſt. Jo. 7. tex. j. D. 249.
1 ¶ Feminā de⁹ ſapiētiſſime de viro ſūpſit. Mat. 19. tex. j. D. 74.

2 Femine ſolent eſſe tenatiores pecuniaꝝ. Mat.5.tex.22.E.26.
3 Feminarum pudor eſt premia nuptiarum non habere. Luce j.tex.6.L.fol.154.
1 ¶ Fenum ſuper quod ſedentes comederant turbe quid ſignifi-cat. Mat.14.tex.4.F.fol.61.
2 Fenum ſuper quod ſedentes comederunt turbe fuit herba vi-ridis ſm theophilum. Jo.6.tex.j.J.fol.265.
¶ Fenus debemus deo meritarū ⁊ virtutū. Lu.7.tex.6.Q.fo.180
1 ¶ Fermentum phariſeorum eſt eorum mala doctrina. Mar. 8.tex.2.D.fol.130.
2 Fermentum herodis eſt adulterium. Mar.8.tex.2.D.fo.130.
¶ Feruentiores ſunt aliquando a peccatis cōuerſi ꝙ qui ſemper iuſti fuerunt. Mat.19.tex.3.E.fol.72.
¶ Feſta iudeorum celebranſ loco ⁊ tempore a lege ſtatutis. Luc. 2.tex.12.F.fol.161.
1 ¶ Ficulnea a radicibus exiccata quid ſignificat. Mar.11.tex. 4.B.fol.139.
2 Ficulnea infructuoſa ſignat ſynagogā. Lu.13.tex.2.A.fo.204.
3 Ficulnee quare chriſtus maledixit. Mar.11.tex.2.B.fol.139.
1 ¶ Fides aſſimilatur lucerne. Mat.6.tex.15.D.fol.29.
2 Fides centurionis chriſtum in corde eius introduxit. Mat. 8.tex.2.F.fol.36.
3 Fides nunquam ſeneſcit: ⁊ religio fatigationem neſcit. Mat. 20.tex.3.A.fol.78.
4 Fides vnius perſone prodeſt alteri. Mar.2.tex.j.B.fol.110.
5 Fides mentis ſola non ſufficit niſi etiam ore profiteaſ. Mar. 8.tex.5.D.fol.131.
6 Fides noſtra trecentis emittitur denarijs in decem ſenſibus ſpiritualibus ⁊ corporalibus per corpus animam ⁊ ſpiritū triplicatis. Mar.14.tex.2.E.fol.143.
7 Fides ſola non ſufficit ad ſalutem: ſed bona opera neceſſaria ſunt. Mar.16.tex.3.D.fol.151.
8 Fides noſtra recte cōſiderata facit nos intelligere quātus ſit filius dei. Lu.8.tex.7.M.fol.183.
9 Fides eſt clauis ſcientie. Lu.11.tex.12.H.fol.198.
10 Fides qualiter augeatur. Lu.17.tex.4.A.fol.215.
11 Fides per humilitatem augeri debet. Lu.17.tex.5.F.fol.216.
12 Fides nouit omnibus repugnare ⁊ de omnibus triumphare. Lu.18.tex.7.B.fol.219.
13 Fides eſt vita anime. Jo.11.tex.4.E.fol.283.
14 Fides catholica omnibus predicanda eſt nec tacenda. Joan. 16.tex.3.B.fol.299.
15 Fides per paucos ad multos peruenit. Lu.9.tex.3.F.fol.178.
16 Fides hꝫ gradus ſicut ⁊ alie virtutes. Jo.4.tex.11.H.fol.259.
17 Fidem ſolā chriſtus miraſ ⁊ honorat. Mat.8.tex.2.E.fol.36.
18 Fidem vltro aduenientes recipere: non ſuſcipere: inuidie eſt. Mar.7.tex.3.B.fol.129.
19 Fidem exigit deus ab inuocantibus eū: vt oſtendat ſe fauere credentibus. Lu.8.tex.8.B.fol.184.
20 Fide iuſtificatus ⁊ virtutibus ornatus homo poteſt conſequi regnum dei. Lu.18.tex.7.B.fol.219.
21 Fidelis male agens eſt deteſtabilior ꝙ infidelis. Mat.19.tex. 4.H.fol.72.
22 Fideles hoies per ſeruos ſignificaſ. Mat.13.tex.4.D.fol.57.
1 ¶ Finem noſtrum nobis eſſe incognitum rationabiliter deꝰ vo-luit. Mar.13.tex.7.L.fol.143.
2 Fine mundi appropinquante errores ⁊ iniquitates creſcent. Jo.6.tex.2.H.fol.265.
1 ¶ Filius dei ſcit qñ erit dies iudicij. Mat.24.tex.11.B.fol.95.
2 Filius dei patri coeternus eſt. Jo.j.J.fol.240.
3 Filius dei factus eſt filius hominis vt fides hominū faceret filios dei. Jo.j.tex.14.A.fol.243.
4 Filius dei eſt equalis patri per nām. Jo.10.tex.6.E.fol.292.
5 Filius dei non indiget erudiri a patre: quia omnia cum patre nouit. Jo.3.tex.9.D.fol.255.
6 Filius maior pr̄is familias pp̄ſus eſt iudeoꝝ. Lu.15.t.5.A.211.
7 Filius adoleſcētior eſt pp̄ſus gentilis. Lu.15.tex.5.B.fol.211.
8 Filij ſubſtantia ſicut de patre eſt ita ⁊ potentia filij de patre eſt. Jo.5.tex.3.B.fol.261.
9 Filij dei ſunt oīa que pr̄is ſunt. Jo.17.tex.3.B.fol.302.
10 Filiū dei ſcriptura diuerſis modis appellat. Jo.j.t.j.L.240.
11 Filium dei quicꝙ facere contrariū patri eſt impoſſibile. Jo. 5.tex.3.E.fol.261.
12 Filij duo quorum vnus facit voluntatem patris ⁊ alius non: quid ſignificant. Mat.21.tex.5.fol.82.
13 Filij duo patriſfamilias ſunt populi iudeorum ⁊ gentiles. Lu. 15.tex.3.A.fol.209.
14 Filij eternam patris mercedem expectant: mercenarij tem-poralem. Jo.10.tex.3.H.fol.291.
15 Filij habraam iſaac ⁊ iacob qui permanſerunt in cultu veri dei ponuntur in genealogia chriſti. Mat.j.tex.2.B.fol.3.
¶ Flentibus fidelibus mundus gaudet: quia preſentibus delecta-tur. Jo.16.tex.4.D.fol.299.
1 ¶ Flori cōparari non pōt purum ſericum. Mat.6.tex.19.B.30.
2 Flori ſimile aut equale ornamentum nulla induſtria humana facere poteſt. Lu.12.tex.8.A.fol.201.
1 ¶ Frater qui ſuſcitat ſemen fratris eſt chriſtus qui ſapientiā per apoſtolos in gentibus predicandam inſtituit. Luce.20. tex.4.L.fol.224.
2 Fratres domini ieſu qui ſint intelligēdi. Mat.12.tex.15.B.55.
3 Fratres chriſti ſunt qui perfecti ſunt. Mat.25.tex.3.K.fo.99.
4 Fratres chriſti carnales eius cognati intelligendi ſunt. Mar. 3.tex.6.A.fol.122. Lu.8.tex.4.A.fol.181.
5 Fratres domini non fuerunt filij marie que nullum alium ge-nuit filium preter chriſtū: ſed ſunt eius propinqui. Joānis. 7.tex.j.D.fol.27.
6 Fratres chriſti notabant eū de puſillanimitate ⁊ de inani glo-ria. Jo.7.tex.j.E.fol.270.
7 Fratrum ſuorum vtrāqꝫ opinionem de ſe ſua reſponſione cō-futat. Jo.7.tex.j.H.fol.270.
¶ Frequentia magna venientium ad chriſtum non habebant di-ſcipuli tempus ad manducandum. Lu.6.tex.j.A.fol.173.
1 ¶ Fructus centeſimus ⁊ ſexageſimus ⁊ trigeſimus quibus pro-ueniunt. Mat.13.tex.3.H.fol.57.
2 Fructum trigeſimum facit qui fidem ſancte trinitatis docet. Mat.13.tex.3.E.fol.56.
3 Fructum facientiū tria ſunt genera. Mat.25.tex.2.B.fo.97.
¶ Fullo predicatores deſignat. Mar.9.tex.j.E.fol.132.
¶ Fures non ſolum ſunt latrocinantes: ſed magis prelati qui bo-na ſubditorum rapiunt. Lu.18.tex.4.L.fol.218.

¶ De lra. G.

Galilea dicebat illa regio eo ꝙ populum lacteū .i. albū gignat. Jo.7.tex.j.A.fol.269.
2 Galilea grece latine lac diciſ. Jo.7.tex.j.A.fol.269.
3 Galilee due: vna iudeorum altera gentium. Math. 4.tex.5.E.fol.16.
¶ Gallus cantans eſt ſpirituſſanctus poſt culpam ad fletum ex-citans. Mar.14.tex.7.F.fol.145.
1 ¶ Gaudens de ſe ſemper triſtis eſt: gaudens ṽo de deo ſemper gaudebit. Jo.3.tex.8.H.fol.254.
2 Gaudium eſt dei patris noſtrorum redemptio peccatorum. Lu.15.tex.4.K.fol.210.
3 Gaudium noſtrum eſt chriſti habere conſortium. Joā.15.tex. 3.D.fol.296.
4 Gaudium noſtrum plenum eſt frui trinitate: ad cuius imagi-nem facti ſumus. Jo.16.tex.5.H.fol.300.
5 Gaudium magnum ſit in celo pro vno peccatore penitēte: ſed multo plus pro iuſto. Lu.15.tex.5.H.fol.209.
1 ¶ Gazophilatium qd ſit ⁊ vnde dicaſ. Mar.12.tex.7.A.fol.141
2 Gemunt omnes iuſti in hoc mundo. Lu.2.tex.9.A.fol.160.
1 ¶ Genealogia chriſti ſm Mattheū ⁊ Lucā quomodo ſumatur. Mat.j.tex.2.A.fol.3.tex.7.B.L.D.fol.4.
2 Genealogia chriſti diuiditur per tres generationes. Math.j. tex.8.E.fol.5.
3 Genealogia chr̄i ꝯtinet tres theſſeredecades. Mat.j.t.8.E.5.
4 Genealogia chriſti ſm Mattheum ⁊ Lucam declaratur. Lu. 3.tex.8.H.fol.166.
5 Genealogie chriſti ordinis tres reges ſunt intercepti. Mat.j. tex.5.A.fol.4.
6 Genealogie chriſti numerus quid ſignat. Mat.j.tex.8.H.fol.5.
7 Genealogiā chriſti mattheus per tres diuiſit partes rationa-biliter. Mat.j.tex.8.A.fol.5.
8 Genealogiam chriſti rationabiliter mattheus deſcēdēdo ⁊ lu-cas aſcendendo deſcribunt. Lu.3.tex.8.N.fol.166.
9 Genealogia chriſti nomina poſita interpretantur. Luc.3.tex. 8.H.fol.166.
1 ¶ Generatio dei non habet initiū tēporis. Jo.8.tex.7.L.fo.275.
2 Generatio que per baptiſmum ſit illuminationem anime tri-buit. Jo.3.tex.j.L.fol.252.
3 Generationibus.14. ſemper eſt mutatus hominum ſtatus. Mat.j.tex.8.A.fol.5.
4 Generatum eſſe ex ſtirpe adam eſt ⁊ de hoc mundo eſſe. Joā. 18.tex.10.L.fol.306.
5 Genimina quid ſint: ⁊ ꝙ in hominibus accipiuntur ſemper in malum. Lu.3.tex.3.B.fol.163.
1 ¶ Gentes ante chriſti aduentum in tenebris erant: quia diuine

cognitione priuati. Lu. 2. tex. 9. E. fol. 160.
2 Gentilis populus quare per mutum ſurdum ꝛ demoniacũ deſignatur. Mat. 9. tex. 7. L. fol. 42.
3 Gentiles multi veniebant ad templum iudeorũ propter eius famam. Jo. 12. tex. 4. A. fol. 287.
¶ Geraza vrbs que ſit ꝛ vbi exiſtat. Mar. 5. tex. j. A. fol. 18.
¶ Gethſemani eſt ad radicẽ montis oliueti. Mar. 14. t. 8. A. 145.
1 ¶ Gladius q̃liter dicat marie aiam ptrãſiſſe. Lu. 2. te. 10. H. 161.
2 Gladio abutit qui ſine ſuperioritate aliquem percutit. Mat. 26. tex. 14. B. fol. 105.
3 Gladij duo apoſtolorũ ſignificabant imminentes tribulationes. Lu. 22. tex. 10. L. fol. 230.
4 Gladios ſumpſerunt apoſtoli a cena ſurgentes ꝓpter iudeos. Mat. 26. tex 14. A. fol. 105.
¶ Glorificauit pater filium tempore baptiſmi ꝛ in monte ꝛ tẽpore paſſionis. Jo. 8. tex. 12. E. fol. 277.
1 ¶ Gloria eſt frequẽs de aliquo fama. Jo. 17. tex. 1. D. fol. 301.
2 Gloria dei manifeſtatur his qui per plana ꝛ ardua ad ipſum veniunt. Mar. j. tex. 13. G. fol. 118.
3 Gloria dei adipiſcitur ſi humana gloria negligatur ꝛ diuina imitetur. Lu. 6. tex. 5. H. fol. 174.
4 Gloria magna dei fuit q̄ quatriduanus mortuus ꝛ fetens fuit reſuſcitatus. Jo. 11. tex. 6. B. fol. 284.
5 Glorie hũane cupido fac̃ diuitias ꝯcupiſcẽ. Mat. 6. t. 14. A. 29.
6 Gloriã hũanã ꝯtẽnere ẽ magn⁹ fruct⁹. Mat. 6. tex. 13. B. fo. 28.
7 Gloriam ꝯcupiſcens cogitet de labore. Mat. 19. tex. 3. A. fo. 75
8 Gloriam quãto plus fugimus: tanto plus nos ſequitur. Mar. 2. tex. 2. A. fol. 119.
9 Gloriam humanã ſerui dei deuoti nõ ſolũ nõ querunt ſed etiã oblatã reijciunt. Jo. j. tex. 19. E. fol. 243.
10 Gloriã ſuam poſt reſurrectionem chriſtus per ſeipſum declarat. Mat. 16. tex. 7. L. fol. 68.
11 Gloriam ſuam chriſtus in ſua reſurrectione diſcipulis monſtrauit: quã oſſurus eſt ſctis poſt iudiciũ. Mat. 16. t. 7. D. 68.
12 Gloriam adeo petentes antequã mereantur eam: neſciunt q̄d petunt. Mar. 10. tex. 6. B. fol. 136.
¶ Grabatum deferre quid ſit. Mar. 2. tex. j. K. fol. 119.
¶ Grano frumẽti ſeminato chriſt⁹ cõparat. Jo. 12. tex. 4. L. 287.
1 ¶ Gratia chriſti in omnes diffundit qui eam volunt: ꝛ qui nolũt ſibi imputetur. Lu. 12. tex. 12. L. fol. 202.
2 Gratia fidei eſt gratia gratis data per quam datur gratia vite eterne. Jo. j. tex. 17. B. fol. 244.
3 Gratia per ieſuʒ data eſt ꝛ lex p̄ moyſen. Jo. j. tex. 17. D. 244.
4 Gratie plenitudo que fuit in chriſto ꝛ quo ad diuinitatẽ ꝛ quo ad humanitatem. Jo. j. tex. 9. D. fol. 244.
5 Gratiam dei habens nihil habet timere. Lu. j. tex. 9. A. fo. 154.
6 Gratiam dei habent qui non diuiduntur per ſciſſuras ſectarũ. Jo. 20. tex. j. G. fol. 309.
7 Gratiam ꝛ veritatem per ieſum factam eſſe quomõ intelligatur. Jo. j. tex. 17. A. fol. 244.
8 Gratia maiori donata ſi peccauerint grauius punientur. Luc. 12. tex. 12. L. fol. 202.
9 Gratias agere debemus deo exemplo chriſti ante ꝛ poſt cibũ. Mat. 14. tex. 7. A. fol. 145.
10 Gratias debemus agere debitorib⁹ noſtris: qui nobis ſunt maxima cauſa indulgentie. Lu. 11. tex. j. J. fol. 194.
11 Gratis acceptum gratis debet dari. Mat. 10. tex. 2. E. fol. 43.

¶ De litera. H.

Halma q̄d ſignificat in hebreo. Mat. j. tex. 13. L. fol. 7.
2 Habere oẽm virtutẽ ꝛ oẽm gr̃am ſciam ꝛ fidẽ ſine charitate nihil eſt. Jo. 13. tex. 6. H. fol. 292.
¶ Hebionite heretici qui eſum carniũ damnant reprobantur. Lu. 22. tex. 4. B. fol. 228.
¶ Hedus q̄ iudeis nõ fuit dat⁹ q̄d ſignĩat. Lu. 15. tex. 5. L. fol. 211.
¶ Heliſabeth ſterilitas fuit: vt crederetur virginem peperiſſe. Lu. j. tex. j. D. fol. 152.
1 ¶ Hereſis cherinti ebionis ꝛ pauli ſamoſetani ꝛ fotini q̄ dicebãt chriſtũ purum hominem ꝛ nõ ſemper fuiſſe. Mat. j. tex. j. D. fol. 2. tex. 7. E. fol. 5.
2 Hereſis neſtorij qui chriſtum tm̃ hoiem ex beata virgine genitum predicabat. Mat. j. tex. j. E. fol. 2. tex. 7. H. fol. 5.
3 Hereſis ſabellij qui dicebat chriſtuʒ eundem ꝛ patrem ꝛ ſpiritum ſanctum. Mat. j. tex. j. F. fol. 2.
4 Hereſis valentini qui dicebat chriſtum ſpiritale corp⁹ vel celeſte attuliſſe: nihilq; ſumpſiſſe de maria virgine. Mat. j. tex. j. B. fol. 2. Jtem tex. 7. E. fol. 5.
5 Hereſis manichei q̄ dicebat dñm ieſum eſſe phantaſma nec poſſe naſci ex feminea vtero. Mat. j. tex. j. G. fol. 2.
6 Hereſis fauſti qui dicit euãgeliũ incepiſſe a chriſti p̄dicatione nõ ab eius natiuitate. Mat. j. tex. j. H. fol. 2.
7 Hereſis arrij qui dicit filiũ eẽ creaturã patris ꝛ ſpiritũ ſanctũ creaturã creature. Mat. j. tex. j. J. fol. 2.
8 Hereſis feliciani qui dicit chriſtum non habuiſſe humanam animam. Mat. j. tex. j. J. fol. 2.
9 Hereſis apollonij qui dicit chriſtũ humanã animã nõ habuiſſe ſed loco eius diuinitatẽ. Mat. j. tex. j. K. fol. 2.
10 Hereſis euticetis: qui negat in chriſto veram carnem humanam atq; anime veritatem. Mat. j. tex. j. fol 2.
11 Hereſis marcionis qui dicit dñm ieſum ſimulatorie oia feciſſe: nec hũanũ corp⁹ ſed phãtaſticũ habuiſſe. Mat. j. t. j. M. 2.
12 Hereſis origenis qui dicebat animas anteq̃ corporib⁹ insererent multas actiones feciſſe. Mat. j. tex. j. M. fol. 3.
13 Hereſis eluidij qui dicebat beatam virginem fuiſſe cognitam a Joſeph. Mat. j. tex. 9. B. fol. 5.
14 Hereſis priſcillianiſtarum qui dicunt homines ſub conſtellationibus naſci. Mat. 2. tex. 1. J. fol. 9.
15 Hereſis marrionis ꝛ pauli ſamoſetani de chriſti diuinitate. Mat. 2. tex. 5. D. fol. 10.
16 Hereſis pelagij qui dicit hominem in hoc mũdo nõ poſſe peccare. Mat. 6. tex. 8. A. fol. 27.
17 Hereſis euchitarum qui dicunt monachos ex ſuis operib⁹ nõ debere viuere. Mat. 6. tex. 17. A. fol. 29.
18 Hereſis manicheoꝝ de aia. Mat. 7. t. 8. F. 33. Mat. 8. t. 8. H. 38
19 Hereſis manicheoꝝ de cibis coiq̄nãtib⁹. Mat. 14. t. 2. H. 65.
20 Hereſis iuliani qui dicit omnes homines ſine peccato naſci. Mat. 9. tex. 3. L. fol. 135.
21 Hereſis nouaciani qui penitentiam negat poſt baptiſmũ reprobatur. Mar. 14. tex. 12. D. fol. 147.
22 Hereſis apollinaris de vna tm̃ in chriſto voluntatem refellitur. Lu. 22. tex. 11. E. fol. 231.
23 Hereſis due iudeorum: phariſeorum vna ſaduceorũ altera. Mat. 22. tex. 3. A. fol. 86.
1 ¶ Hereticus primus fuit ſimon magus: extremus erit antechriſtus. Mar. 13. tex. 5. B. fol. 142.
2 Heretici in principio ſemper ſe occultant poſtea venenũ diffundunt. Mat. 13. tex. 4. D. fol. 57.
3 Heretici habuerunt triplicẽ errorem de chriſto: de diuinitate aut de humanitate: aut de vtroq;. Mat. 1. tex. 1. D. fol. 2.
4 Heretici poſt duas admonitiones non ſunt tolerandi. Mat. 15. tex. 2. L. fol. 64.
5 Heretici poſt mortẽ anathematizant. Mat. 16. tex. 3. N. fo. 67
6 Heretici omnes antechriſti ſunt. Mat. 24. tex. 2. L. fol. 9.
7 Heretici male pũctuãt. ſine ipſo factũ ẽ nihil. Jo. 1. t. 7. D. 241
8 Hereticorum varietas oſtenditur per multiplicitatem faſciculorum. Mat. 13. tex. 4. L. fol. 57.
9 Hereticoꝝ doctrina fermento cõparat. Mat. 16. tex. 2. A 66.
10 Hereticorum falſa de chriſti natiuitate ꝛ deitate perfidia exponitur ꝛ confunditur. Lu. 11. tex. 8. A. fol. 196.
1 ¶ Herodes ponitur rex tempore natiuitatis chriſti: vt oſtenderetur completa prophetia iacob ꝛ danielis de tempore natiuitatis eius. Mat. 2. tex. j. fol. 9.
2 Herodes quare fuit turbatus in verbis magorum. Mat. 2. tex. 2. A. B. L. fol. 9.
3 Herodes qui non credebat ſcripturis ſuadẽte diabolo fecit inquiri ſcripturas de chriſto loquentes. Mat. 2. tex. 2. D.
4 Herodes quare interfecit innocentes. Mat. 2. tex. 8. B. fo. 10.
5 Herodes quare interfecit innocentes a bimatu ꝛ infra. Mat. 2. tex. 8. L. D. fol. 11.
6 Herodes qui infantes interfecit non fuit ille qui Joãnem baptiſtam decolauit ſed eius pater. Mat. 2. tex. 10. B. fol. 11.
7 Herodes ꝛ phariſei chriſtũ crucifixerũt. Mat. 17. tex. 3. L. 69.
8 Herodes q̄s fuerit ꝛ q̄ herodias exponit. Mar. 6. te. 4. A. 126.
9 Herodes vulpi aſſimilat q̄d eſt aial fallax. Lu. 13. tex. 6. A. 206
10 Herodis genealogia ꝛ qualiter ad regnum iudee peruenerit. Mar. 2. tex. j. L. fol. 8.
11 Herodis malitia contra chriſtum natum oſtenditur. Mat. 2. tex. 3. A. fol. 9.
12 Herodis ſeuera punitio propter innocentum mortem. Mat. 2. tex. 10. A. fol. 11.
13 Herodis filij deſcribunt ꝛ eoꝝ iperiũ. Mat. 2. tex. 11. A. fol. 11.
14 Herodem heſitaſſe de chriſto quomodo intelligatur. Mar. 6. tex. 2. A. fol. 126.
15 Herodem coegit libidinoſa voluptas ſanguinem fundere. Mar. 6. tex. 4. B. fol. 126.
16 Herodem vulpem ſeu auem ꝛ iudeos pullos appellat. Luce. 13. tex. 6. fol. 206.

17 Herode mortuo multi iudeorum interfecti fuerunt: q2 in morte paruulorum cum eo conſenſerunt. Mat.2.tex.10.C.D.
18 Herodes duo fuerunt pater ꝛ filius: primus fuit rex: ſecũdus tetrarcha. Lu.j.tex.j.A.fol.152.
19 Herodiani qui ſint. Mar.3.tex.2.A.fol.120.
¶ Hydrie capiẽtes metretas binas vel ternas quid ſignificent. Jo.2.tex.j.K.fol.250.
1 ¶ Hyeruſalem anno.42.a paſſione domini per veſpeſianuꝫ ꝛ titum euerſa fuit. Mat.24.tex.j.B.fol.91.
2 Hyeruſalẽ erat loc⁹ vbi chr̃ꝫ pati decebat. Lu.13.tex.6.C.206
3 Hyeruſalem moraliter.i.anima noſtra deſtruitur: cũ a bonis ad mala reuertimur. Lu.19.tex.5.E.fol.222.
4 Hyeruſalẽ euerſionis tẽpore fuit maior tribulatio ꝙ̃ vnq̃ fuerat. Mat.24.tex.5.D.fol.92. Mar.13.tex.4.D.fol.142.
1 ¶ Hypocrite puerſe viuũt ꝛ recte docẽt. Mat.23.t.5.B.f.89.
2 Hypocritarum ſimulatio talis eſt: ꝙ quando aliquem perderẽ volunt ipſum laudant. Mat.22.tex.2.B.fol.86.
3 Hypocriſis quid ſit. Lu.13.tex.3.C.fol.204.
4 Hypocriſis ſup oia alterat mores. Lu.12.tex.j.A.fol.198.
1 ¶ Homo per peccatum ignorãtie intãtũ tenebras icidit ꝙ idolatriam ſequi nõ erubeſcebat. ep̃la ꝑphe.A.fol.1.
2 Hõ ex malo ſuo fact⁹ eſt bon⁹ filius. Lu.11.tex.j.C.fol.194.
3 Homo in cuius domo dominus paſcha celebrauit quid ſignificat. Lu.22.tex.3.E.fol.219.
4 Hõ ad bene operãdũ trib⁹ modis adducit̃. Lu.15.tex.4.f.210
5 Homo non reuertitur ad penitentiã niſi primo priſtine felicitatis ꝛ p̃ſentis miſerie recordet̃. Lu.15.tex.4.B.fol.210.
6 Hõ volẽs a pctĩs liberari accedit ad Jeſum: ꝛ eũ dep̃cat̃: vnde dicit vade.i.diligẽter ꝓfice ꝛ liberaberis. Jo.4.t.11.K.f.259
7 Hoĩs magna ẽ ĩbecillitas cũ a deo d̃relinq̃t̃. Jo.18.t.8.A.f.305
8 Hominum curare de cibo qui militat pro regno indecoꝝ eſt. Lu.12.tex.8.E.fol.201.
9 Hominem fecit deus officioſum ꝛ ad operandum idoneum. Lu.3.tex.3.J.fol.164.
10 Homines ante aduentũ chriſti erant in magnis malis. Mat.4.tex.4.E.fol.16.
11 Homines multi ex malis boni ꝛ multi ex bonis mali facti ſũt. Mat.20.tex.j.M.fol.78.
12 Homines celeſtia meditãtes: dicunt̃ vere homines: qui vero terrena meditant̃ dicunt̃ terre. Mat.24.tex.10.E.fol.94.
13 Hominum ferocium animus magis dulcibus verbis ꝙ̃ aſperis mouetur. Jo.6.tex.j.A.fol.264.
1 ¶ Honorantur magis qui pro chriſto affliguntur ꝛ opprimuntur. Jo.9.tex.5.A.fol.279.
2 Honores nob̃ icõgruos ꝑſilire p̃ſũptio ẽ. Lu.14.t.2.A.f.206.
1 ¶ Hoſpites cum letitia ꝛ exultatione exẽplo domini recipi debent. Lu.9.tex.3.E.fol.183.
2 Hoſpitiũ ſeu habitaculũ nullũ inuenit dñs in hieruſaleꝫ: ꝓpterea oportebat ipm̃ redire in bethaniã. Mat.21.tex.3.A.f.81.
¶ Hora chr̃i nõ erat fatũ ſꝫ ſua volũtas. Jo.7.tex.5.E.fol.271.
1 ¶ Hũana nã ẽ infima ps creature rõnalis: q̃ tñ in chr̃o eſt ſublimata in regiã ſedẽ celi. Lu.24.tex.7.C.fol.239.
2 Humana nã eſt q̃dã ſubſtãtia tenebroſa: cappax tñ ac particeps lucis ꝛ ſapiẽtie. Jo.j.tex.9.B.fol.242.
3 Humane nãe de⁹ diuinitatẽ vniuit. Mar.2 tex.j.E.fol.119.
4 Humane nature nihil eſt tam proprium ꝙ̃ mutuo diligere ꝛ adinuicem cõmunicare. Lu.10.tex.8.D.fol.192.
1 ¶ Humiliabit̃ q ſe exaltauerit: ꝛ ecõtra. Lu.14.tex.2.E.f.207.
2 Humilitas ad celum exaltat ꝛ ſuperbia ad infimum deducit Mat.5.tex.j.F.fol.18.
3 Hũilitas mulierĩ meruit ſanitatẽ a chr̃o. Mat.9.te.4.C.fo.41.
4 Hũilitas chr̃i oñdit̃ in eq̃tando aſellũ. Mat.21.tex.j.C.fol.80.
5 Hũilitaꝫ meret̃ ĩhabitationẽ ſctẽ trinitatĩ. Mar.9.t.4.D.f.133
6 Hũilitas facit nos naſci de ſpiritu. Jo.3.tex.3.A.fol.252.
7 Hũilitatis ꝛ ſupbie diuerſus effectus. Lu.18.tex.2.H.fol.218.

¶ Sequitur de lr̃a J.

Jacob ſignificat chriſtũ. Mat.j.tex.2.C.fol.1.
Jdolatria in ſacra ſcriptura fornicatio appellat̃. Jo.8.tex.9.A.fol.276.
1 ¶ Jeiunare non tenebant̃ chriſtus ꝛ ap̃li q2 virtuoſe conuerſabantur. Lu.5.tex.7.A.fol.172.
2 Jeiunãt per letitiã renouati in vitam ſp̃ualẽ. Lu.5.t.7.E.172.
3 Jeiuniũ q̃drageſimale ẽ d̃cia tpĩs toti⁹ ãni. Mat.4.t.j.D.14.
4 Jeiunium Joãnis ꝛ mãducatio chriſti cũ peccatoribus quare differant. Mat.9.tex.3.E.fol.40.
5 Jeiuniũ gñale ẽ abſtinẽ ab illecebrĩ pctõꝝ. Mat.17.t.6.F.f.70
6 Jeiuniũ ẽ laborioſius: elyma vo fructuoſior. Lu.11.t.11.E.f.197.
7 Jeiunij virtutes plurime. Mat.17.tex.5.D.fol.70.
8 Jeiunioꝝ duo genera. Mat.9.tex.3.B.fol.4.
1 ¶ Jeſus nomen imponitur ſaluatori quod eſt theſaurus infinitus. Mat.j.tex.12.B.fol.6.
2 Jeſus nomen interpretatur ſaluator quia ſaluum fecit populum ſuum. Mat.j.tex.12.B.fol.6.
3 Jeſus nomẽ ẽ magne ṽtutĩ ꝛ efficacie. Mat.j.tex.12.B.fol.6.
4 Jeſus deus eſt q ſolus peccata dimittit. Mat.j.tex.12.C.fo.7
5 Jeſus nomen angeli apoſtoli martyres ꝛ omnes fideles vocauerunt. Mat.j.tex.13.F.fol.7.
6 Jeſus nomẽ duas ſignificat ſubas. Mat.j.tex.13.F.fol.7.
7 Jeſus dĩ p̃mogenit⁹ añ quẽ ꝛ poſt quẽ nullus. Mat.j.t.14.E.7
8 Jeſus ꝓpe vnigenit⁹ dei ꝛ btẽ ṽgis dici dꝫ. Mat.j.t.14.E.fo.7
9 Jeſus dictus eſt puer dei ſm aſſumpte carnis diſpenſationẽ. Mat.12.tex.3.B.fol.51.
10 Jeſus primo ad iudeos poſtea ad gentiles miſſus fuit. Mat.15.tex.4.F.fol.69.
11 Jeſus ad orationeꝫ in orto accedens quare diſcipulos ſedere iterum iuſſit. Mat.26.tex.11.C.fol.102.
12 Jeſus in coronatiõe ꝛ flagellatione alienis veſtimẽtis induit̃ quando vo crucifigi debuit proprijs induitur veſtimentis. Mat.27.tex.6.A.fol.118.
13 Jeſus dñs ſalus eſt: ꝛ Joãnes baptiſta dedit ſcientiã ſalutis.i.chriſti. Lu.j.tex.24.A.fol.156.
14 Jeſus duoꝝ iudicũ teſtimonio innocẽs oſtẽditur: ꝛ iudei nihil ꝓbabant eoꝝ que ei obijciebant. Lu.23.tex.3.A.fol.233.
15 Jeſus ſignificat̃ per iordanẽ fluuiũ. Jo.j.tex.19.H.fol.246.
16 Jeſus per diem populo predicabat in templo: ꝛ ſero reuertebatur in bethaniam ꝛ iteruꝫ mane reuertebatur ad templũ. Jo.8.tex.j.A.fol.293.
17 Jeſu miniſtri ſunt q q̃rũt q̃ ſũt Jeſu nõ ſua. Jo.12.t.4.F.287.
18 Jeſuꝫ ꝯſitet̃ q ei⁹ mãdata fidelr̃ iplet. Mat.10.tex.12.C.fo.46
19 Jeſuꝫ tenere volunt ſeu capere qui male de ei⁹ diuinitate ſentiunt. Mat.21.tex.7.B.fol.84.
20 Jeſum videbimus: ſi cor noſtrum direxerimus ad ſapientiaꝫ contemplandam. Lu.4.tex.4.H.fol.168.
21 Jeſuꝫ nazarenũ diabolus ꝑor oiuꝫ appellauit. Lu.4.t.7.C.169
22 Jeſuꝫ ne vidẽ poſſim⁹ duo ſũt ĩpedimẽta. Lu.19.t.j.A.fo.220.
23 Jeſuꝫ q̃rere: eſt q̃rere virtutẽ ꝛ ſapiam. Jo.8.tex.5.A.fo.274
24 Jeſum ignorantes eſſe veritatem ſapientiam iuſtitiam ꝛ pacem nihil ſciebant. Jo.11.tex.8.E.fol.285.
25 Jeſu preſente ſunt pax ꝛ omnia bona: abſente vo lites ꝛ prelia. Mat.27.tex.4.D.fol.108. Uide chriſtus per totum.
1 ¶ Jgnis ſignat irã aq̃ carnis voluptateꝫ. Mat.17.tex.4.B.70.
2 Jgnis eternus diabolo ꝛ angelis eius eſt preparatus ꝛ nõ proprie hominibus: qui tamen dabitur hominibus diabolo adherentibus. Mat.25.tex.3.B.fol.99.
3 Jgnis corporeus affligit demones ꝛ animas miro mõ. Mat.25.tex.3.D.fol.99.
4 Jgnis noſter lignis nutritur ꝛ ignis inferni inextinguibilis eſt ꝛ lignis non nutritur. Lu.3.tex.5.fol.165.
5 Jgnis in terra mittitur cum terrena mens a carnalibus deſiderijs crematur. Lu.12.tex.13.C.fol.202.
1 ¶ Jgnorat quiſq3 horam futuri iudicij ꝛ ſue dormitionis. Mat.25.tex.j.N.fol.97.
2 Jgnorãtia diſcipulorum de amore naſcitur ſaluatoris. Mar.9.tex.4.B.fol.133.
3 Jgnorãtib⁹ nõ iraſci ſꝫ cõpati debemus. Mar.8.tex.j.A.fo.130
¶ Jlluſtres viri nõ ſolum laudandi ſunt ſed etiam eorum parentes. Lu.j.tex.j.B.fol.152.
1 ¶ Jmaginem ſuam deus animabus hominum impreſſit: ꝛ magis in animabus ſe diligentium epiſtola prohemiali.A.fol.1.
2 Jmaginem dei in baptiſmo receptam magno ſtudio incontaminatam ſeruare debemus. Jo.j.tex.13.C.fol.243.
¶ Jmpenitentia eſt peccatum in ſpiritumſanctum quod nõ remittitur. Mar.3.tex.5.D.fol.121.
¶ Jmpetrare volentes aliquid a deo ieiunium orationi iungere debent. Mat.6.tex.12.A.fol.28.
¶ Jmpios deus non perdidit ꝙ̃diu noe ꝛ loth fuerunt cum ipſis. Lu.17.tex.8.B.fol.216.
1 ¶ Jncarnari de⁹ voluit vt ſub tegumẽto nature corporee ſplẽdoreꝫ diuinitatis hõ poſſet inſpicere. ep̃la ꝓhemiali.A.fol.1.
2 Jncarnatione chriſti multa bona nobis data ſunt non noſtris meritis: ſed dei dilectione ꝓhe. Mat.A.fol.1.
3 Jncarnatione chriſti deus beneficentius humane generi conſuluit ibi.B.
4 Jncarnatione chriſti oſtenſa fuit humane nature dignitas: ꝛ ꝙ̃ excelſum locum inter creaturas teneat ibi.B.
5 Jncarnatione ſua qua ſe deus exinaniuit ꝛ voluit eſſe vnus

mortalium: fuit ex miſeratione nõ ex defectu poteſtatis ibi.
6 Incarnatione dñi ɔfert hoi glia p ɔtumeliã: vita p morte; ibi.
7 Incarnatione domini actum eſt vt id qđ nõ poterat mori poſſet quod mortuum fuerat reſuſcitare ibi. C.
8 Incarnatione ſua de' hoie; errãtem ad ſe reuocauit ibidẽ. E.
¶ Incipiũt multi bene ſed male finiũt. Mat. 10. tex. 4. D. fol. 136.
¶ In expertis leuis videtur tentatio paſſionis ꝛ mortis. Mat. 20. tex. 3. B. fol. 79.
¶ Infernus qd ſit ꝛ vbi exiſtat. Lu. 16. tex. 5. C. fol. 213.
1 ¶ Inferni penas non ſenſere patres in limbo exiſtentes: quis ibi eſſent. Lu. 16. tex. 5. E. fol. 213.
2 Infernalis dãnatio ẽ recta mors aie. Mat. 10. tex. 10. D. fo. 45.
1 ¶ Infideles in iudicio non redarguentur: mali autẽ chriſtiani iudicabuntur. Jo. 3. tex. 5. F. fol. 253.
2 Infideles audientes euangelium ꝛ ei obedientes iuſtificabuntur: ꝛ iam infideles non erunt. Jo. 5. tex. 6. B. fol. 262.
1 ¶ Infirmus ſanatus ꝙ lectum accepit ꝛ domum redierit quid ſignificat. Mat. 9. tex. j. H. fol.
2 Infirmi duo erãt ante chriſtũ: vnus ſenſum perdiderat: alter cũ febre ſenſum tenebat. Lu. 7. tex. 6. D. fol. 179.
¶ Ingeniu; deſidioſus accipit vt de negligentia iuſtus puniat: ꝛ ſtudioſus accipit tarditatẽ: vt eius labor amplius remuneret. Lu. 8. tex. 3. D. fol. 181.
1 ¶ Inimic' apperẽs melior ẽ ꝙ amic' fict'. Mat. 23. t. 11. B. f. 90.
2 Inimici iniurias ꝛ ſi caro ſentiat: anima tamẽ ipſum diligere debet. Mat. 5. tex. 20. C. fol. 25.
1 ¶ Iniuria leuis multa mala facẽ põt. Mat. 5. tex. 13. M. fol. 21.
2 Iniuria magna ẽ dicere alicui fatue. Mat. 5. tex. 13. M. fol. 21.
3 Iniurie ĩ deũ facte nullo mõ ſufferẽde ſũt. Mat. 4. t. 4. D. f. 16
4 Iniurie in nobis facte tolerãde ſunt. Mat. 4. tex. 4. D. fol. 16.
5 Iniurias inferentibus quales nos exhibere debemus. Mat. 5. tex. 19. A. B. C. fol. 23.
1 ¶ Innocentem tradens poteſtati occidendũ plus peccat ꝙ poteſtas qui eum occidit. Jo. 19. tex. 2. B. fol. 307.
2 Innocentes quare ab herode interfecti fuerunt: ꝛ quare a bimatu ꝛ infra. Mat. 2. tex. 8. per totum. fo. 10.
3 Innocentes martyres ſignificant mortem martyrum futurorum precioſam. Mat. 2. tex. 8. D. fol. 10.
4 Innocẽtes deplorãs rachel eccliã; ſigt. Mat. 2. tex. 9. D. f. 10.
5 Innocẽtib' morientibus quare dicitur rachel ploraſſe. Mat. 2. tex. 9. per totum. fol. 10.
1 ¶ Intellect' eſt aie: qđ oculus corpori. Mat. 6. tex. 15. A. fol. 29.
2 Intellectus nõ eſt deitatis tribunal. Lu. j. tex. 19. B. fol. 155.
3 Intellectus humanus voluptatib' deditus difficilis eſt ad bene agendum. Lu. 14. tex. 4. F. fol. 207.
4 Intelligens chriſti myſteria ꝛ ſpernens grauius punitur. Lu. 8. tex. 2. H. fol. 181.
¶ Intẽtio mũda ꝛ recta facit opa bona. Mat. 6. tex. 15. C. fol. 29.
1 ¶ Interrogat chriſt' diſcipulos circa paſcẽdas turbas: vt eorum mentes dirigat. Mat. 15. tex. 6. A. fol. 65.
2 Interrogare debet de maiore iuſtitia qui minorem ſeruauit ꝛ impleuit. Mat. 22. tex. 4. C. fol. 87.
¶ Interpretari debemus in bona; partẽ ea que in primis videmus: niſi clare malum videat. Mat. 7. tex. j. D. fol. 31.
1 ¶ Intrat per oſtium qui intrat per chriſtum. i. qui ſequitur humilitatem chriſti. Jo. 10. tex. 8. F. fol. 216.
¶ Inueſtigare nimiũ dĩna ẽ groſſiſſime mẽtis. Jo. 20. t. 3. J. fo. 311
1 ¶ Inuidere deſinenti oia ſua ſunt. Lu. 15. tex. 5. B. fol. 211.
2 Inuidus ñ qrit qd dicat ſ; ſolũ vt dicat. Mat. 12. te. 5. A. fo. 50.
3 Inuidia naſcit ex vanaglorie. Mat. 20. tex. j. J. fol. 98.
4 Inuidia eſt ſicẽ tinea que veſtes rodit. Lu. 12. tex. 9. D. fol. 201.
5 Inuidie venẽa ſupari põt: qeſcẽ ãt difficile ẽ. Mat. 22. t. 5. f. 87
1 ¶ Joãnes babtiſta fuit tãꝙ aurora añ ſolẽ xp̃i. Mat. 3. t. j. A. f. 11
2 Joãnes pp plura chr̃m pceſſit. Mat. 3. tex. j. C. fol. 11.
3 Joãnes pniam pdicãs q̃ſi dei exactor extitit. Mat. 3. t. j. E. f. 11.
4 Joãnes fuit vox verbi qđ erat chriſt'. Mat. 3. tex. j. H. fol. 12.
5 Joannes preceſſit chriſtum tanqua; pparator qui viam precedit. Mat. 3. tex. j. J. fol. 12.
6 Joãnes quale veſtimẽtũ habebat. Mat. 3. tex. 2. A. fol. 12.
7 Joãnes erat in ſtuporẽ iudeis. Mat. 3. tex. 3. A. fol. 12.
8 Joannes ſicut bonus medicus cognoſcebat iudeorum prauas cogitationes. Mat. 3. tex. 4. B. fol. 12.
9 Joãnes chriſtũ pceſſit quinq; modis. Mat. 3. tex. 5. C. fol. 13.
10 Joãnes fuit a chriſto baptizatus. Mat. 3. tex. 7. F. fol. 14.
11 Joãnes quare fecit interrogare chriſtu; ſi ipſe erat qui venturus erat. Mat. 11. tex. 2. A. fol. 47.
12 Joãnes vtilitati diſcipulo; conſulens eos ad chriſtum miſit. Mat. 11. tex. 2. D. fol. 47.
13 Joãnes legẽ chriſt' euãgeliũ ſigt. Mat. 11. tex. 2. F. fol. 47.
14 Joãnes angelus dicit officij dignitate. Mat. 11. tex. 3. E. fo. 47.
15 Joãnes maior predicator fuit oibus natis mulieru; a viro cognitarum. Mat. 11. tex. 4. fol. 48. Lu. 7. tex. 4. E. fol. 178.
16 Joãnes quõ dici poterat non manducare neq; bibere cũ manducaret ꝛ biberet. Mat. 11. tex. 6. B. fol. 48.
17 Joannes pretulit figuram legis quia lex chriſtum predicauit. Mat. 14. tex. 2. F. fol. 60.
18 Joannes decolatus fuit circa ſolennitatẽ paſchalem. Mat. 14. tex. 4. D. fol. 61.
19 Joãnes accepit a chr̃o auctẽ bapti3ãdi. Mat. 21. t. 4. C. fo. 82.
20 Joãnes quare angelus vocat. Mar. j. tex. j. C. fol. 115.
21 Joãnes vox ꝛ chr̃s v̄bũ rõnabilr appellãt. Mar. j. t. 2. D. f. 115.
22 Joãnes vtero clauſus prius ſenſit chriſti preſentia; ꝙ mater ſua heliſabeth. Lu. j. tex. 17. fol. 155.
23 Joãnes videbat deo reuelãte ſecreta cordiũ. Lu. 3. t. 5. B. 164.
24 Joãnes paululũ introduxit dei cognitionẽ in populis: ꝛ rõnabiliter cũ nõ ſtati; deũ manifeſtauit. Jo. j. tex. 16. B. f. 244.
25 Joãnes ĩ ſpũ helias erat nõ in pſona. Jo. j. tex. 19. G. fol. 245.
26 Joãnes negauit ſe eſſe ,pphetam lege promiſſum. i. chriſtum. Jo. j. tex. 19. H. fol. 245.
27 Joãnes in deſerto clamabat quaſi derelicte iudee ſalutẽ annũtians. Jo. j. tex. 19. K. fol. 245.
28 Joãnes nõ erat dignus chriſti calciamentũ ſoluere: q: nõ ſufficiebat chr̃i icarnationẽ cõprehẽdere. Jo. j. tex. 19. B. f. 246
29 Joãnes quare nõ circuiuit totã iudeã chriſtũ annũtiando: ſed ſolũ in vno loco ſtetit. Jo. j. tex. 23. A. fol. 247.
30 Joãnes miſſus fuit a deo patre tanquam chriſti miniſter. Jo. 3. tex. 8. B. fol. 254.
31 Joãnis cibus qualis erat. Mat. 3. tex. 2. B. C. D. fol. 12.
32 Joãnis baptiſmus figuram gerebat cathecuminorum. Mat. 3. tex. 3. B. fol. 12.
33 Joãnis baptiſm' aias nõ lauabat. Mat. 3. tex. 5. A. fol. 13.
34 Joãnis baptiſm' quare fiebat. Mat. 3. tex. 5. B. fol. 13.
35 Joãnis perfectio deſcribit. Mat. 16. tex. 4. E. fol. 126.
36 Joãnis decolatio qd ſignificat. Mar. 6. tex. 4. F. fol. 127.
37 Joãnis exultatio ĩ mr̃is vtero q̃lis fuerit. Lu. j. tex. 12. G. f. 156.
38 Joannis nomen ſpiritusſanctus reuelauit heliſabeth. Luc. j. tex. 24. B. fol. 157.
39 Joannis mirabilis conſtantia qui non timuit herodẽ tetrarcham arguere. Lu. 13. tex. 6. A. fol. 165.
40 Joannis diſcipuli inuidia ducti retulerunt ei miracula Jeſu Lu. 7. tex. 3. A. fol. 178.
41 Joannis perſona laudatur qui amore iuſtitie ſententiam nõ mutauit etiã terrore mortis. Lu. 7. tex. 4. B. fol. 178.
42 Joãnis ad chr̃m nulla ẽ cõparatio. Lu. 7. tex. 4. F. fol. 178.
43 Joãnis mors pmiſſa fuit vt ppl̃i affectio ab ipſo in chriſtum conuerteretur. Jo. 3. tex. 7. E. fol. 254.
44 Joãni g nullũ miraculũ fecit ſi credẽdũ fuit: multo plus chriſto eſt credẽdũ qui multa ſigna fecit. Jo. 10. tex. 7. B. fo. 285.
45 Joãnẽ quare chriſtus laudauit. Mat. 11. tex. 3. E. fol. 47.
46 Joanne tradito Jeſus conuenienter cepit predicare. Mar. j. tex. 6. A. fol. 116.
1 ¶ Joannes euangeliſta qua de cauſa ſcripſit euangeliu; ſuum. Mar. 4. tex. 5. J. fol. 16.
2 Joannes euãgeliſta vixit multo tempore poſt euerſionem hieruſalem. Mat. 24. tex. 5. G. fol. 91.
3 Joannes euangeliſta quomõ biberit calicem paſſionis. Mar. 10. tex. 6. D. fol. 136.
4 Joannes euangeliſta in ſinu Jeſu recubuit in ſignum dilectionis ꝛ diuine reuelationis. Jo. 13. tex. 4. F. fol. 291.
5 Joannes euangeliſta an mortuus ſit varie opiniones ponuntur. Jo. 21. tex. 5. C. fol. 313.
6 Joãnis euangeliſte pͥuilegia deſcribunt. Jo. 21. tex. 6. A. fol. 313.
1 ¶ Joſeph non cognouit carnaliter beatam virginem: nec ante chriſti cõceptionẽ nec poſt. Mat. j. tex. 9. H. J. fol. 6.
2 Joſeph videns beatã virginẽ grauidã turbat ꝛ cogitat eam dimittere: nec eã voluit accuſare. Mat. j. tex. 10. A. fol. 6.
3 Joſeph iuſtus dicit ppter multa. Mat. j. tex. 10. B. fol. 6.
4 Joſeph ſi dimiſiſſet vxorem cõfeſtim eã meretricẽ oſtẽdiſſet: ideo eius ɔſiliũ a dño mutatũ fuit. Mat. j. tex. 11. A. fol. 6.
5 Joſeph ꝛ ſi neceſſarius nõ fuit ɔceptui chriſti: neceſſarius tñ erat procurationi. Mat. j. tex. 12. A. fol. 6.
6 Joſeph non cognouit carnaliter mariam ante conceptum vel partum ignorans myſteriũ: multo minus cognouit poſt partũ tãtã cognoſcẽs in maria dignitatẽ. Mat. j. t. 14. C. D fo. 7.
7 Joſeph mag; adueniẽtib' aberat diuo nutu. Mat. 2. t. 5. C. f. 4.
8 Joſeph quõ dicit pater ſaluatoris. Lu. j. tex. 2. A fol. 153.
9 Joſeph ãgelus appebat tãꝙ ĩ ſcriptori expto. Mat. j. t. 3. B. f. 3
10 Joſeph abarimathia nullum reſpectum habens nec periculũ

timens corpus Jeſu petijt. Mat.27.ter.11.fol.111.
1 ¶ Jram ſuperbientium declinare debemus: cum malis reſiſtere poſſumus. Jo.8.ter.13.H.fol.278.
2 Jraſci licet pp punitionẽ criminũ. Mat.5.ter.13.F.G.H.f.21
¶ Jre poſt Chr̃m ꝛ ire retro Chr̃m qd ſit. Mar.8.ter.4.E.fol.131.
¶ Jſaac figurat Chr̃m in multis. Mat.j.ter.2.C.fol.3.
1 ¶ Judas ſcariot dei miſericordiam fleriſſet ſi eius omnipotentiam non negaſſet. Mat.j.ter.j.C.fol.106.
2 Judas non coactus non inuitatus ſed ſponte tradidit Chriſtũ Mat.26.ter.4.A.fol.101.
3 Judas damnum vnguenti effuſione perditum magiſtri precio recompenſat. Mat.26.ter.4.B.fol.101.
4 Judas dedit ſignũ de Jeſu cũ capiẽtib⁹. Mat.26.t.13.A.f.104
5 Judas computatus fuit inter apoſtolos quia deus nullum repellit propter futuram culpam. Mar.3.ter.3.E.fol.121.
6 Judas fuiſſet a Petro interfectus ſi Chriſtus eum manifeſtaſſet. Jo.13.ter.4.J.fol.291.
7 Jude exemplo non miremur ſi ab inferioribus aliquid patimur. Jo.13.ter.3.P.fol.290.
8 Jude in cor diabolus miſit prius vt traderet Chriſtum: ꝛ poſt cõmunionẽ introiuit in illum. Jo.13.ter.4.H.fol.291.
9 Jude cõparanſ illi q aliqd in eccl̃ia furanſ. Jo.12.t.2.D.f.286.
10 Jude fuit ad damnationẽ panis Chriſti qui alijs apoſtolis fuit ad ſalutem. Jo.13.ter.4.L.fol.291.
11 Judam Chriſtus tacita admonitione corripuit: vt ad penitentiam prouocaret. Mat.26.ter.6.A.fol.101.
12 Jude duo: Chriſti apoſtoli bonos ꝛ malos chriſtianos ſignificant. Mat.10.ter.j.B.fol.43.
¶ Jude galilei ſequaces fuerunt interfecti a pilato: ꝛ ſanguis eorum miſtus eſt ſacrificijs. Lu.13.ter.j.A.fol.203.
1 ¶ Judea diciſ gñaliter tota terra iſraelitarũ: ſpẽaliter aũt trib⁹ iuda ꝛ beniami. Mat.19.ter.j.A.f.74. Jo.7.ter.j.A.fo.269.
2 Judea diciſ ad meridianaʒ plagam ad differentiam ſamarie. Mar.10.ter.j.A.fol.124.
1 ¶ Judei more malorum prelatorum profectui ſubditorum nocebãt. Mat.9.ter.8.B.C.fol.42.
2 Judei petis obcecati nõ poterãt credere. Mat.13.te.2.F.f.56.
3 Judei excecati ſunt predicante domino: vt poſt eius reſurrectionem conuerterentur. Mat.13.ter.2.F.fol.56.
4 Judei cur diciſ ꝙ deum labijs honorabant ꝛ non corde. Mat.15.ter.2.F.fol.63.
5 Judei in die iudicij non excuſabuntur de ignorantia Chriſti. Mat.19.ter.7.E.fol.76.
6 Judei de capite in caudã ꝛ nos de cauda verſi ꝛ mutati ſumus in caput. Mat.20.ter.j.K.fol.78.
7 Judei qui Chriſtum interfecerunt exceſſerunt iniquitatem patrum ſuoꝝ qui ꝓphetas occiderunt. Mat.23.ter.11.A.fo.90
8 Judei publice Chriſtum occiderunt vt eius glorie detraherẽt. Mat.27.ter.j.A.fol.106.
9 Judei erant acetum degenerãtes a vino patriarcharũ. Mat.27.ter.9.F.fol.110.
10 Judei locuſtis aſſimilantur. Mar.j.ter.3.D.fol.116.
11 Judei ſunt inexcuſabiles a reatu mortis Chriſti. Mar.14.ter.11.B.fol.146.
12 Judei latronem petentes ꝛ ſaluatorem negãtes ſalutem perdiderunt. Mar.15 ter.j.C.fol.147.
13 Judei magis crucifixerunt Chriſtuʒ qui clamauerunt ꝙ milites q eũ ꝓprijs manib⁹ crucifixerũt. Mar.15.ter.4.H.f.148.
14 Judei noluerũt credere Chr̃o reſurgẽti: ꝛ minus crediſſent ſi de cruce deſcendiſſet. Mar.15.ter.5.B.fol.149.
15 Judei maiori pena punĩẽtur ꝙ gentiles rõnabiliter. Lu.j.ter.2.D.fol.153. Jtem. Lu.2.ter.10.D.fol.161.
16 Judei diuites erãt ꝓpter legẽ ꝛ ꝓphetas ꝛ gẽtiles pauperes: primi relicti ſunt: ꝛ ſecundi acceptati. Lu.j.ter.20.A.fo.156.
17 Judei ſequentes patrum ſuorum iniquorum viam genimina viperarum dicuntur. Lu.3.ter.3.C.fol.163.
18 Judei ꝑdiderũt ſalutẽ: qꝛ ſaluatorẽ eiecerũt. Lu.4.t.6.A.f.169
19 Judei ſunt heredes malitie caym. Lu.11.ter.12.E.fol.198.
20 Judei fuerunt ventillati a iudea ſicut palee ab area. Luc.20.ter.2.K.fol.224.
21 Judei inſidiantes Chriſto nõ mãducauerunt paſcha in die ſtatuto: ſed ſequenti. Lu.22.ter.3.A.fol.229.
22 Judei nunquã tñ venerati ſunt Chriſtum ſicut Joãnem. Jo.j.ter.19.B.f.245.
23 Judei a Chriſto ſaciati panibus ꝛ piſcibus obliti omnis odij voluerunt eum facere regem. Jo.6.ter.2.B.fol.265.
24 Judei non increpantur a Chriſto quia vocabant eum filium Joſeph. Jo.6.ter.6.B.fol.267.
25 Judei gentib⁹ exprobrabant ꝙ eſſent diſperſi: quod poſtea eis contigit. Jo.7.ter.6.F.fol.272.
26 Judei cognoſcentes ſcripturas de Chriſto venturo eas peruertebant. Jo.7.ter.8.A.fol.272.
27 Judei Chr̃m hoieʒ cognoſcebãt ſʒ nõ deũ. Jo.8.t.4.B.f.274
28 Judei quare Chriſtum demoniuʒ habere ꝛ ſamaritanum eſſe dicebant. Jo.8.ter.11.B.fol.277.
29 Judei quia eterne morti inheſerant mortem cui inheſerant non videbant. Jo.8.ter.12.D.fol.227.
30 Judei non valentes Chriſtum in aliquo culpare: voluerunt eũ capere in ſermone. Jo.10.ter.5.C.fol.282.
31 Judei intellexerunt ex verbis chriſti ipſuʒ eſſe deum ꝛ ariani non intellexerunt. Jo.10.ter.6.B.fol.282.
32 Judei decima die primi menſis epulabãtur ſplendide. Jo.12.ter.j.A.fol.286.
33 Judei liuore non ſolum Jeſum ſed ꝛ lazarum occidere querebant. Jo.12.ter.2.H.fol.286.
34 Judei non excuſantur a peccato propter crucifixioneʒ chriſti lʒ eſſet a deo ordinata. Jo.12.ter.7.B.fol.288.
35 Judei ſi in chriſtum crediſſent: non alie eſſent eccleſie ꝛ alie ſynagoge ſed idem. Jo.16.ter.j.A.fol.298.
36 Judei licet multotiens miſiſſent ad capiendum ieſum: nunꝗ tñ potuerũt eũ cape niſi qñ ipſe voluit. Jo.18.ter.j.B.f.304.
37 Judeorum cecitas corporaliter videntiuʒ chriſtũ ad exemplã cecorum carpitur. Mat.9.ter.6.A.fol.41.
38 Judeorum traditiones explicãtur. Mat.15.ter.j.A.fol.63.
39 Judeoꝝ traditiões aliene ſũt a libris ꝓphãꝝ. Mat.15.t.j.E.f.63
40 Judeorum principes chriſtum cognoſcentes per inuidiaʒ occiderunt. Mat.21.ter.6.F.fol.81.
41 Judeoꝝ malignitas deprehendiſ. Lu.7.ter.j.D.fol.177.
42 Judeorum populus chriſto oſculum non dedit: quia eum ex charitate non amauit. Lu.7.ter.6.O.fol.180.
43 Judeorum aſtutia ꝛ iniqua propoſitio vt chriſtuʒ deciperent ponitur. Lu.20.ter.3.D.fol.224.
44 Judeorum calamitas tanta fuit vt nulla deinceps ei potuerit erumna adequari. Lu.21.D.fol.226.
45 Judeorum malũ iudicium qui cognoſcẽtes chriſti diuinitatẽ iudicio ꝑditoꝝ principũ querebãt ſniaʒ. Jo.7.ter.5.A.f.271.
46 Judeorum peior fuit contẽptus penitẽtie ꝙ error ignorantie. Mat.27.ter.12.B.fol.112.
47 Judeoruʒ deſtructionis cã fuit nõ ſolũ occiſio chriſti ſed etiã diſcipuloꝝ eius perſecutio. Mar.13.ter.3.A.fol.141.
48 Judeorum precipuum odium contra chriſtũ erat: qꝛ turbe eũ laudabant. Jo.7.ter.6.B.fol.271.
49 Judeorum miniſtri laudantur ꝙ ſolum doctrine ꝛ non ſignis chriſti crediderunt. Jo.7.ter.8.D.fol.272.
50 Judeoꝝ iudiciuʒ de⁹ reſeruauit in finẽ. Jo.8.ter.6.C.fol.275.
51 Judeorum inſipientia ꝛ cecitas in chriſti perſecutione deſcribitur. Jo.11.ter.8.A.fol.285.
52 Judeoꝝ peccatũ fuit qꝛ noluerunt credere in chriſtũ: q ꝓpterea venerat vt in ipm crederẽt. Jo.15.ter.6.A.fol.297.
53 Judeorum inuidia ꝯtra chriſtũ magis creuit cũ viderunt eum ignominioſe tractatum. Jo.19.ter.2.A.fol.306.
54 Judeis qꝛ deum videre non poterant per ſubſtãtiã: per opera diuinitatem ſuã chriſtus oſtẽdit. Jo.10.ter.6.D.fol.282.
55 Judeis q̃re nõ licebat iterficere quẽꝗ. Jo.19.ter.9.F.fol.305.
¶ Jugum chriſti volentibus ſibi imponi multa bona proueniunt. Mat.11.ter.10.D.fol.50.
1 ¶ Jurare frequẽter inducit periurium. Mat.5.ter.18.A.fol.23.
2 Jurare diciſ q deuʒ in teſtem adducit. Mat.5.ter.18.B.fol.23.
3 Jurãs p celuʒ ꝛ terrã ꝛc̃. iurat per deũ. Mat.5.ter.18.E.fol.23.
4 Jurandum non eſt niſi ex neceſſitate. Mat.5 ter.18.H.
5 Juramẽtũ mai⁹ ẽ iurare p deũ ꝙ p euãgelia. Mat.23.t.6.A.f.89
6 Juramẽtũ eſt ꝯfirmatio rei de q̃ iuraſ. Mat.23.ter.6.C.fol.89
1 ¶ Judicẽ fugere ꝯſueuit q maloꝝ eſt ꝯſcius. Jo.3.ter.6.B.f.255
2 Judicat alios vnuſqſqꝫ ſm ꝙ ipſe eſt. Mat.21.ter.4.A.fo.82.
1 ¶ Judicabit chriſtus veniens in corpore quod fuit crucifixum. Mat.24.ter.8.A.fol.94.
2 Judicare nõ debem⁹ eos q in nos peccãt. Mat.7.ter.j.B.f.31.
3 Judicare de incertis nõ eſt ſecurum. Mat.19.ter.5.D.fol.75.
4 Judicare aliorum peccata minima qualiter poterit qui grauibus eſt onuſtus peccatis. Lu.6.ter.10.C.fol.176.
5 Judicare id qd̃ ẽ iuſtũ ẽ nob a nã inſitũ. Lu.12.ter.13.C.f.203.
6 Judicans alium de eiſdem peccatis in quib⁹ ipſe eſt cecus exiſtit. Lu.6.ter.10.A.fol.176.
7 Judiciũ nec ciuʒ agẽ cũ infideli nõ vʒ hõ fidelis. Mat.5.t.19.K.
8 Judiciũ vlẽ que mala ꝓcedent. Mat.24.ter.3.B.fol.91.
9 Judiciũ dei futuri ſp dẽm⁹ aio ꝯſare. Mat.25.ter.3.A.fol.98.
10 Judicium faciente chriſto impij ipſum videbunt in humana forma. Mat.25.ter.3.A.fol.98.

11 Judiciū eē erit ſtati poſt āguſtias āñchři.Mat.13.t.7.A.142.
12 Judicij vniuerſalis tempore ſancti ad dexteram: impij ad ſini ſtram collocabuntur.Mat.25.tex.3.C.fol.98.
13 Judicij tpe exiſtere in lecto qd intelligaꝛ.Lu.17.t.9.A.fo.216.
14 Judicij dies nocte futurus eſt.Lu.17.tex.10.A.fol.216.
15 Judicij tēpore tria gña hoīum exprimunꝛ:z qb⁹ vnus aſſumeꝛ z alter relinqueꝛ.Lu.17.tex.10.D.fol.217.
16 Judicio vniuerſali adueniente bonoꝝ virtus ex malitia reorū oſtendiꝛ.Mat.10.tex.10.A.fol.45.
17 Judicio dei pagēdo āgeli: vaces aderūt ī teſtes.Mat.7.t.9.34.
18 Judicia dei z diſpōnes nos ignoram⁹.Mat.11.te.7.E.fol.49.
1 ¶ Juſtitia pro oī virtute accipiꝛ.Mat.5.tex.8.A.fol.19.
2 Juſtitia iniuſta vincula diſrupit.Mat.18.tex.5.B.fol.73.
3 Juſtitia q̄ pp deū ñ fit ſimulata z mortua ē.Mat.23.t.9.B.90
4 Juſtitia in tres partes diuidiꝛ.ſ.in deū:parētes: z alios hoīes viuos z mortuos.Lu.6.tex.8.fol.175.
5 Juſtitia nō eſt in manducādo vel abſtinendo ſed in toleratione inopie equanimiter.Lu.7.tex.5.F.fol.179.
6 Juſtitie magna fiducia: vbi cauſa aduerſario cōmittiꝛ.Mat.21.tex.5.B.fol.82.
7 Juſtitiaꝫ deo non promittere z facere melius eſt q̄ promittere z non facere.Mat.21.tex.5.B.fol.82.
8 Juſtificare ſe ſtudens interius etiam exterius iuſtus apparebit.Mat.23.tex.8.L.fol.90.
9 Juſti ſe arbitrantes indignantur ſuper peccatorum indulgentia.Luce.15.tex.5.K.fol.211.
10 Juſtum ex impio facere maius eſt q̄ creare celum z terram. Jo.14.tex.4.B.fol.293.

¶ De littera.L.

Labor magn⁹ ē ī h̄ mūdo nō iudicare. Jo.7.t.4.H.271.
1 ¶ Lac ſignificat miraculoꝝ opōnē: panis vō doctrine perfectionem.Mat.21.tex.2.H.fol.81.
1 ¶ Lachrymarum vtilitas.Luce.7.tex.6.M.fol.180.
2 Lachrymis lauamur: ſicut mundamur per aquam z ſpiritum.Luce.7.tex.6.H.fol.179.
3 Lachrymis diluamus peccata ſi veniam promereri volum⁹. Luce.22.tex.14.J.fol.232.
1 ¶ Lampada accenſa ad querendam dracmā perditam eſt penitentia.Luce.15.tex.2.D.fol.209.
1 ¶ Lapis fract⁹ eſt chřs vtrūq̄ ppl'ꝫ iūgēs.Mat.21.t.6.L.fo.82.
2 Lapis dr̄ chřs pp duo.Mat.21.tex.6.M.fol.84.
3 Lapis angularis dicitur chriſtus qui populum iudaicuꝫ z gentilem coniunxit.Mat.12.tex.1.F.fol.139.
4 Lapis dr̄ chřs ſine manib⁹ p̄ciſus rōnabilr.Lu.20.te.2.J.223.
1 ¶ Latro in cruce habuit fidē ſpēꝫ z charitatē.Lu.23.t.7.L.234
2 Latro i cruce ꝯfeſſus ē chřm z ei⁹ diuinitatē.Lu.23.te.7.L.234.
3 Latrones duo cū chřo crucifixi qd ſignāt.Mat.27.t.7.D.109
4 Latrones cum chriſto crucifixi quomodo intelliganꝛ blaſphemaſſe illum.Mat.27.tex.8.C.fol.109.
5 Latrones ſunt diaboli qui adam ſpoliauerūt moribus z libertate.Lu.10.tex.9.fol.192.
1 ¶ Lauit chřs rōnabilr pedes diſcipuloꝝ.Jo.13.tex.2.D.fol.289
2 Lauit chřs ſolū pedes aploꝝ q̄re nō ēt man⁹.Jo.13.t.2.H.289
3 Lauare peccā ſua nō valēs petat mīꝫ eccliaꝫ.Lu.7.t.2.B.178.
4 Lauanꝛ in vanū ſordes corporis: ſi nō lauanꝛ ſordes mentiuꝫ. Mat.7.tex.j.B.fol.128.
5 Lauandi pedes fratribus mos originēꝫ traxit a chriſto qui lauit pedes apoſtolorum.Jo.13.tex.3.D.fol.290.
1 ¶ Laudādi ſūt ñ ſolū viri illuſtres ſꝫ ēt eoꝝ parētes.Lu.j.t.j.152
2 Laus dei maior eſt in reſtauratione hominū q̄ creatione angelorum.Mat.18.tex.3.E.fol.72.
3 Laudes deo attribuentes operum ſuorum mercedē accipiūt: q vō homini laudes dant in vētū effudit.Mat.5.tex.21.E.25.
4 Laudes petere non debemus cum beneficia alicui conferim⁹. Mat.7.tex.4.D.fol.129.
5 Laudib⁹ hūanis nō dlectari difficile ē.Mat.5.t.21.B.C.D.25
1 ¶ Lazarus mortuus dicitur dormire: qꝛ dño dormiebat qui euꝫ poterat ſuſcitare.fol.11.tex.3.A.fol.283.
2 Lazar⁹ mortu⁹ ſigt peccōrē in pctis inueteratū.Jo.11.t.7.J.285.
¶ Legio vna quot milites habeat.Mat.26.tex.14.C.fol.105.
1 ¶ Lepra anime eſt peccatum.Mat.8.tex.j.D.fol.35.
2 Leproſum q̄re chriſtus miſit ad ſacerdotē.Mat.8.tex.j.H.35
3 Leproſum a lepra curatum deferre ſacrificium lex moſaica mandabat.Lu.17.tex.5.B.fol.215.
¶ Leticia qua nos adimplebit diuina viſio in patria ſufficiet nobis.Jo.14.tex.3.A.fol.293.
2 Leui tribū deus accepit loco p̄mogenitoꝝ.Mat.17.t.7.A.70
1 ¶ Lex opa p̄cipit: euangeliū volūtatē querit.Mat.11.t.10.F.50
2 Lex naturalis nobis inſita eſt: per quā veritatem z vitium cognoſcimus.Lu.6.tex.7.H.fol.175.
3 Legis ipletio duplr itelligiꝛ.Mat.5.tex.12.B.fol.20.
4 Legis nomine aliquando omnia veteris teſtamenti ſignātur eloquia.Jo.15.tex.6.A.fol.297.
5 Legi ꝯtr⁹ chřs ñ fuit vſq̄ ad vltimū finē.Mat.26.t.5.C.fo.101.
6 Legē adiplēſſe chriſtū q̄uo itelligaꝛ.Mat.5.tex.12.C.fol.20.
7 Legē chriſti iudei accipe noluerūt: z qꝛ eā q̄tū poterāt annihilare volebāt magna pena ſūt puniēdi.Jo.15.tex.6.A.fo.297.
8 Leges dei nunq̄ ſibi ſunt ꝯtrarie.Mat.12.tex.j.D.fol.50.
9 Legales obſeruantie eſcarum ſpiritualiter ſeruande ſunt nō corporaliter.Mar.7.tex.2.A.fol.128.
1 ¶ Libellus repudij datus fuit iudeis propter vitandum homicidium.Mat.5.tex.17.A.fol.25.
2 Libro generationis ieſu chriſti includiꝛ totius diſpēſatiōis ſūma z radix oium bonoꝝ.ſ.q̄ de⁹ fact⁹ eſt hō.Mat.j.t.j.B.2
¶ Liberū arbitriū precipitāt: qui aſſerūt ſine chriſto poſſe aliquē bona operari.Jo.15.tex.2.A.fol.296.
1 ¶ Liberari a malo q̄uo intelligaꝛ.Mat.6.tex.10.A.fol.28.
2 Libertas perfecta erit quando nulle inimicitie erunt: quando nouiſſima mors deſtruaꝛ.Jo.8.tex.8.H.fol.275.
¶ Lignū fumigās gentiles ſunt rōnabiliter.Mat.12.tex.13.F.51
¶ Lilia agri z volucres celi z fenum agri quid ſignificent.Mat. 6.tex.19.E.fol.30.
¶ Lingua potius q̄ in alijs membris diues in inferno rationabiliter cruciatur.Lu.16.tex.6.H.fol.214.
¶ Lino puro corp⁹ chriſti reponim⁹: ſic ipſm poſitū fuit in ſepulchro in ſyndone munda.Lu.24.tex.j.K.fol.236.
¶ Litteras hebreas ſcribere apō hebreos nulli fas erat ſcribere niſi ſcribis.Mar.10.tex.j.D.fol.136.
1 ¶ Loquiꝛ poteſtatiue qui facit qđ loquiꝛ.Lu.4.te.7.B.fo.169
2 Loquēs mala peior eſt in operatione.Mat.12.tex.10.D.fo.53.
1 ¶ Lucas euangeliſta ſacerdotalem domini ſtirpem enumerat. phe.j.Lu.A.fol.152.
2 Lucas euāgeliū ſuū ab ore pauli ſuſcipit.phe.j.Lu.C.fol.152.
3 Lucas quare ſcripſit euangelium.phe.ij.Lu.A.fol.152.
4 Lucas euāgelium ſuum paulo z alijs apoſtolis exponentibus ſcripſit.phe.2.Lu.B.fol.152.
5 Lucas ſcripſit euangelium ſuum vt credulitatem fidelium cōfirmaret.phe.2.Lu.E.fol.152.
1 ¶ Lucerna accēſa dei ſapiaꝫ icarnatā ſigt.Lu.15.t.2.B.fo.209.
2 Lucernā ponē ſub modio qui ſit.Mat.5.tex.11.D.fo.20.
3 Lucernam ponere ſuper candelabrū eſt corp⁹ ꝓpriū in myſteriū verbi ſubijcere.Mar.4.tex.7.B.fol.123.
4 Lucernā habere debem⁹ in aīa micātē: z lucernā alios illuminantem.Lu.12.tex.10.A.fol.201.lumbos.j.
1 ¶ Luctus duo genera cōpunctionis denotat.ſ.pro miſerijs huiꝰ mūdi z p deſiderio celeſtiuꝫ.Mat.5.tex.3.C.fol.10.
2 Lugētes magis p̄mianꝛ q̄ pauperes z mites.Mat.5.t.3.C.10.
3 Lugentium qui dicantur beati.Mat.5.tex.3.A.fol.10.
¶ Ludus pueroꝝ hebreoꝝ: quo aliqui canebant z alij plorabant deſcribitur.Lu.7.tex.5.B.fol.179.
¶ Lumbos p̄cingere debemus pp ꝯtinētiā vt lucernas ardētes habere propter rectā intentionē.Lu.12.tex.10.B.fol.201.
¶ Lucri magnitudinem deus non conſiderat: ſed ſtudij voluntatem.Mat.25.tex.2.H.fol.97.
¶ Lux vera nullus ſanctoꝝ eſt: ſed participatiue hꝫ luceꝫ a chriſto vera luce.Jo.j.tex.10.D.fol.242.

¶ De lra.M.

Maculāt hoīeꝫ itriſeca z ñ extriſeca.Lu.11.t.11.C.fo.197
1 ¶ Magi appellanꝛ ſapientes pſi quales fuere magi q chriſtū adorauerūt.Mat.2.tex.j.D.fol.9.
2 Magi venerūt ad xp̄ꝫ ex diuerſis locꝛ.mat.2.t.j.F.8
3 Magi qualiter tā cito ad chriſtum peruenire potuerunt.Mat.2.tex.j.F.z.H.fol.8.
4 Magi añq̄ viderēt xp̄ꝫ parati erāt mori p xp̄o.Mat.2.t.2.T.9
5 Magi amiſſo ducatu ſtelle crediderunt regē natū potius in ciuitate regia q̄ alibi debere inquiri.Mat.2.tex.2.D.fol.9.
6 Magi apparēte ſtella quare gauiſi ſunt gaudio magno valde. Mat.2.tex.5.A.fol.9.
7 Magi inuenerunt puerū ieſum ſimiſeꝫ alijs: matrē pauperculam z celeſtem cognouerunt regē.Mat.2.tex.5.B.fol.9.
8 Magi quare ad herodē nō redierunt.Mat.2.tex.6.D.fol.10.
9 Magoꝝ tria munera qd ſignāt.Mat.2.t.5.C.D.p totū fo.9.
1 ¶ Magři debēt cōicare ꝯſilia cū diſcipulis.Mat.15.t.6.A.fo.65.
2 Magři mali exiſtētes volūt vocari magři q tñ nolūt eē magři z nomē appetere z officium fugere.Mat.23.tex.2.F.fol.88.
¶ Magnificat dñm qui ipſm ſequiꝛ.Lu.j.tex.14.B.fol.156.
¶ Maior ē ille q mīorē ſe faē: z dñs q ſe ſuū faē.mar.x.t.7.B.157
1 ¶ Maledica aīa nihil eſt deteſtabilius: nec immūdius lingua que

maledictiones affert.Lu.6.tex.7.B.fol.175.
2 Maledicere ⁊ malum dicere differunt Mat.5.tex.9.A.fol.19
3 Maledicētes de nobis debemus cōpeſcere ne corda īnocentium corrumpāt.Mat.5.tex.9.C.fol.19.
4 Maledicta boīz ſi nocēt ſi ꝯſcia nos ōfēdit.mat.5.t.9.B.19.
1 ¶Mali a bōis diſcernēt̄ i aduētu dn̄i ad iudiciū mat.13.t.11.B.54
2 Mali eramus:ſed a deo electi ſumus vt boni per gratiam ipſius eſſemus.Jo.15.tex.4.B.fol.296.
3 Malū fratri ꝑſuadens homicidiū cōmittit.Jo.9.t.10.B.276.
¶Maligni officiū ē ān eē dānatorē q̄ cognitorē.Jo.7.t.8.F.272
1 ¶Mādata dei oīa ſūt in ſapīa eī⁹.i.i v̄bo eī⁹.Jo.12.t.9.F.289.
2 Mandata moyſi in actu ſunt facilia:chriſti aūt mandata ſunt difficilia.Mat.5.tex.12.F.fol.12.
3 Mādata legis obſeruātes a deo diligunt̄.Mar.10.tex.3.C.135.
¶Manē dēm⁹ i x̄p̄o:q2 ſi i ip̄o ſi māſim⁹ eadem⁹.Jo.8.t.8.A.275
1 ¶Manifeſta fuit chr̄i natiuitas doctis ⁊ idoctis.Mat.j.t.j.E.2
2 Manicheoꝝ error de vita creaturarū.Jo.j.tex.7.A.fol.241.
3 Manicheoꝝ error q negat liberū arbitriū.Jo.6.tex.6.fo.267.
4 Manicheoꝝ error qui dicit hunc corporalē ſolē eſſe chriſtum dn̄m.Jo.8.tex.2.A.fol.273.
1 ¶Māſio i celo pat̄ ad manēdū ſi ex fide viuat̄.Jo.14.t.j.E.292
2 Manſionem ſm̄ merita ſua vnuſquiſq; in regno celorum percipiet.Jo.14.tex.j.B.fol.292.
3 Māſiōes i celo x̄p̄s parat ꝑparādo māſores.Jo.14.t.j.D.292
1 ¶Manus mittere in deū vult homo malus q̄tū ad voluntatē ſuam.Mat.21.tex.7.B.fol.84.
2 Manus aridas hn̄tes ſignāt gen⁹ hūanū.Mar.3.t.j.D.fo.120
3 Manus iniquoꝝ effugere volens relinquat mente que mundi ſunt ⁊ fugiat poſt ieſum.Mar.14.tex.9.C.fol.156.
¶Marcionis ⁊ arrij error.Jo.j.tex.12.B.fol.243.
1 ¶Mare galilee trib⁹ noib⁹ nuncupat̄.Mat.4.tex.7.A.fol.16.Mat.15.tex.5.A.fol.65.
2 Maris procellam chriſtus apoſtolis excitauit vt virtutē eius agnoſcerent.Mar.4.tex.5.A.fol.123.
¶Margarita euāgelica ſigt̄ celeſtē dulcedinē.Mat.13.t.10.B.59.
1 ¶Maria virgo btiſſima eſt vere mater dei.Mat.j.t.9.C.fol.5.
2 Maria īterpretat̄ dn̄a ⁊ ſtella maris.Mat.j.tex.9.D.fol.5.
3 Maria v̄go an̄ x̄p̄i ꝯceptōez rōnabilr̄ ꝑmonet̄.Mat.j.t.11.E.6
4 Maria virgo ſic ſalua virginitate peperit:ſicut ſalua virginitate concepit.Mat.j.tex.13.D.fol.7.
5 Marie virgo nullū cōmiſit pctm̄.Mat.12.tex.15.D.fol.55.
6 Maria virgo hēbat legis ſciam.Lu.j.tex.8.C.fol.154.
7 Maria v̄go i x̄p̄i ꝯceptōe merito dī obūbrari.Lu.j.t.10.D.155.
8 Maria virgo eſt ſoror noſtra:q2 ex adā ꝓceſſim⁹:⁊ corp⁹ chriſti ex ea ſumptū eſt veriſſimū corp⁹.Lu.j.tex.10.E.fol.155.
9 Maria virgo eſt exemplū oib⁹ mulierib⁹.Lu.j.tex.12.B.155.
10 Maria virgo ante partum heliſabeth receſſit de domo eius.Lu.j.tex.22.B.fol.156.
11 Maria v̄go ⁊ ioſeph de eadē parētela erāt.Lu.2.tex.j.fo.159.
12 Maria virgo in corde ſuo ꝯſeruabat omnia que contigerāt in chriſti incarnatione ⁊ natiuitate.Luce.2.tex.5.C.fol.159.
13 Maria virgo nō indigebat purificatiōe.Lu.2.tex.7.A.fo.160.
14 Maria virgo maternis affectib⁹ oſtēdit doloroſaz inq̄ſitionē:⁊ ſicut mater filio oia exprimit.Luc.2.tex.13.E.fol.162.
15 Maria virgo dixit miniſtris in nuptijs vinū nō hn̄t:cū adhuc nullum feciſſet miraculū.Jo.2.tex.1.D.fol.249.
16 Maria virgo nouerat filium pium:ideo pie ⁊ confidenter petijt.Jo.2.tex.2.A.fol.249.
17 Maria virgo diſcipul̄ fugiētib⁹ ad crucē filij ſtabat ⁊ pijs ſpectabat ocul̄ plus mūdi redēptōez q̄ filij mortē.Jo.19.t.7.308
18 Marie virgis virtutes iſignes ꝯmōſtrāt̄.Lu.1.te.11.C.fol.155.
19 Marie virginis dignitas q̄ adeo exaltata ē.Lu.1.te.16.A.156.
20 Marie virgis part⁹ nihil ei ꝓfuiſſet ſi ipſa nō fuiſſet valde bona ⁊ fidelis.Luce.11.tex.8.B.fol.196.
21 Marie virgini tota ſe īfudit gr̄e plenitudo:que ceteris ꝑ ptes infunditur.Luce.j.tex.8.A.fol.154.
1 ¶Maria ſalome erat mater iacobi maioris ⁊ ioānis euangeliſte apoſtolorum.Mar.15.tex.7.B.fol.14.
1 ¶Maria vxor alphei ſoror fuit btē v̄gis.Mat.10.t.1.E.fol.42.
Maria mater iacobi minoris fuit ſoror beate virginis.Mat.27.tex.10.F.fol.111.
1 ¶Maria magdalena an vna vel plures fuerint.Mat.26.tex.3.A.fol.100.
2 Maria eadē fuit q̄ caput ⁊ pedes dn̄i vnxit.Mat.26.t.3.C.100
3 Maria vna eſt que pluries chriſtū vnxit.Mar.14.tex.2.B.fol.143.Luce.7.tex.6.K.fol.180.
4 Maria magdalena oia q̄ ad culpā expoſuerat in ſeruitiū ſaluatoris exhibebat.Luce.7.tex.6.C.fol.179.
5 Maria magdalena ipſa eſt q̄ fuit in ciuitate peccatrix ⁊ q̄ cum dn̄o iter faciebat.Luce.8.tex.j.C.fol.180.
6 Maria magdalena fuit illa ex qua chriſtus eiecit ſeptem demonia.i.vniuerſa vitia.Luce.8.tex.j.C.fol.180.
7 Maria magdalena ſoror lazari eſt illa q̄ vnxit dn̄m vnguēto,⁊ exterſit pedes eius capillis ſuis.Jo.11.tex.j.B.fo.283.
8 Maria magdalena feruēs nō reſpexit ad circūſtātes:ſ3 ſubito ad pedes ieſu cecidit.Jo.11.tex.5.C.fol.284.
9 Maria magdalena nūciauit vitā viris ſicut eua ꝓpinauit poculum mortis viro.Jo.20.tex.2.N.fol.310.
10 Marie magdalene deuotū opus qdaz calūniati ſunt.ſ.iudas.Jo.12.tex.j.B.fol.286.
11 Marie magdalene fletus erat:q2 neſciebat inuenire corpus ieſu.Jo.20.tex.2.E.fol.310.
12 Marie magdalene chriſtus cur in forma ortulani apparuit.Jo.20.tex.2.H.fol.310.
13 Marie magdalene q̄re x̄p̄s ꝑmo appuit.Mar.15.t.2.B.150.
14 Mariā magdalenā euāgeliſta vbi peccatricē:ſed penitētē nominat gn̄aliter vocat:vbi v̄o eā cū dn̄o iterū agentē adducit ꝓprio noīe vocat.Lu.8.tex.j.C.fol.180.
15 Mariaz magdalenaz quare chriſtus poſt reſurrectionem noluit ſe tangere.Jo.20.tex.2.K.fol.310.
¶Maritus crudelis eſt qui caſtam vxorem dimittit:⁊ fatuus q adulteram retinet.Mat.19.tex.2.B.fol.75.
¶Marthe ſeruitiū bo⁹ erat:ſ3 magdalene meli⁹.Lu.10.t.10.F.193
1 ¶Martyr ē q pp cā3 dei aliqd patit̄ et a ſuis.Mat.5.t.8.B.19.
2 Martyrē facit cauſa nō pena.Mar.12.tex.3.D.fol.142.
3 Martyres nō ſūt cēſendi oēs q paſſi ſūt.Jo.10.tex.3.C.fo.281
¶Mr̄ chr̄i ⁊ ſr̄es myſtice ſūt ſynagoga iudeoꝝ.mar.3.t.6.C.122.
1 ¶Matthe⁹ euāgeliſta ſolus loq̄t̄ de aſina ⁊ pullo:ceteri v̄o euāgeliſte locunt̄ de pullo ſolū.Mat.11.tex.j.B.fol.137.
2 Matthei apl̄i vocationem porphyri⁹ ⁊ iulianus male intellexerūt.Mat.9.tex.2.B.fol.39.
3 Matthei vocatio ſignāt vocationē gētiū.Mat.9.te.2.I.40.
¶Matrimoniū ꝯtrahere cū ipijs eſt malū.Mat.j.te.5.B.fo.4.
¶Medella dat̄ alicui ſm̄ fidem.Mar.8.tex.3.B.fol.130.
¶Medic⁹ nr̄ ē chr̄s:cui⁹ liuore ſanati ſum⁹.Mar.2.tex.2.D.119.
¶Medico ſp̄uali indiget ois qui naſcit̄.Jo.j.tex.27.A.fol.248.
¶Mediū nō eſt iter op⁹ dei ⁊ ei⁹ ꝑceptū.Mar.j.tex.13.C.fo.118.
¶Mendaciū nō eſt ois fictio.Lu.24.tex.3.C.fol.237.
1 ¶Merces i futuro iudicio vnicuiq; tribuet̄.Mat.20.t.j.E.77.
2 Mercedem equalem iuſtus iudex laborantibus in vinea tribuit.Mat.20.tex.j.B.fol.78.
¶Meretricē carnalr̄ cognoſcē n̄ 3 ēt ſi vxoraro.Mat.5.t.16.A.22.
¶Menſa finita non ad lectū:ſed ad oronem debemus accedere.Lu.22.tex.4.C.fol.229.
1 ¶Menſuram accipiet quiſq; in reſurrectione qualem in hoc ſeculo habuit.Mat.6.tex.18.E.fol.30.
2 Mēſurā q̄ q̄ſq; opat̄⁹ ē bonū vl̄ malū recipiet.Lu.6.t.9.C.176
¶Meſſis diem iudicij ſignificat.Mat.13.tex.8.C.fol.59.
1 ¶Miraculū mai⁹ ē qn̄ chr̄s ſanat aīas q̄ corpa.Jo.5.t.j.D.260.
2 Miraculo in nuptijs facto diſcipuli chriſti futuri crediderūt.Jo.2.tex.2.J.fol.250.
3 Miracula chr̄i ſūt vtiliora his que nā opat̄.Jo.2.te.2.F.249
4 Miracula exercent̄ per orationem ⁊ inuocationem nominis chriſti.Jo.14.tex.4.D.fol.293.
5 Miracula fuerūt nec̄ia in ꝑncipio eccl̄ie.Mat.10.tex.2.D.43
6 Miracula aliter fiunt a magis alr̄ a bonis:aliter a malis chriſtianis.Mat.24.tex.6.B.fol.93.
7 Miracula fiebāt vt euāgelio crederet̄.Mar.j.tex.9.D.fo.117.
8 Miracula multa facta ſunt a deo ⁊ ab apoſtolis que ſcripta nō ſunt.Mat.21.tex.3.C.fol.81.
9 Miracula de⁹ facere ſolet vbicūq; legis itroductio ſit.Mat.4.tex.8.C.fol.19.
10 Miracl̄a facē n̄ ex ꝓp̄a:ſ3 chr̄i v̄tute pcedit.Mat.7.t.9.H.34.
11 Miracula facere nō eſt ꝓbatio ſanctitatis:ſ3 diligē ꝓximū de deo v̄a de ꝓximo meliora q̄ de ſe ſentire.Mat.7.t.9.H.34.
12 Miracula operaturus chr̄s ꝑus vult rogari.Mat.13.t.4.A.61.
13 Miracula faciebat chriſt⁹ in ptāte p̄is.Mat.21.tex.4.D.82
14 Miracula demones operātur ſcientes naturaz rerum ſubtilitate ſue ſcientie.Mat.24.tex.6.B.fol.93.
15 Miracula ſi chriſtus non feciſſet eius ſermoni non fuiſſet creditum.Mar.1.tex.12.C.fol.117.
16 Miracula opat̄ maxime humilitas.Mar.7.tex.4.B.fol.129
17 Miracula nunc facit eccleſia ſpiritualiter que apoſtoli corporaliter faciebant.Mar.16.tex.3.E.fol.151.
18 Miracula chr̄s nō fecit in pueritia ⁊ q̄re.Jo.2.tex.2.H.250.
19 Miracula plus faciebat chriſtus pro ſalute animarum q̄ corporum.Jo.5.tex.j.L.fol.260.
20 Miracula multa fecit ieſus coram diſcipulis ioānis vt ſuam

diuinitatem

diuinitatem monſtraret. Lu.7.ter.3.L.fol.178.
21 Miracula multa xp̄s i ſuo aduētu ſcrīp ꝓbatū fuerāt. lu.7.t.3.D.178
22 Miracula faciēdi ptās ad diuinā ſolā ptiet potētiā. Lu.8.t.7.E.183.
23 Miracula ſcti faciūt nō nā: ſz ſci ſpūs pticipatōe. Lu.9.t.j.A.184.
24 Miraculoꝝ gr̄am habentes debent humani fauoris gr̄am decli nare. Mat.7.ter.3.B.fol.129.
¶ Miſſe ultia oro ſigt hymnū xp̄i poſt cenā. Mat.26.ter.9.A.102.
1 ¶ Mia dei abutēs nō ſe ꝯuertēdo ad ipſz dur⁹ ē. Mat.25.t.2.R.98
2 Miſericordia eſt plenitudo virtutum que ſeruatis ſibi neceſſarys ſuperflua cū pauperibus partitur. Lu.3.ter.4.B.fo.164.
3 Mie opera faciens regnū celoꝝ ꝯſequet. Mat.25.ter.3.E.fo.98
4 Mie opera ſpūalia explicant. Mat.25.ter.4.E.fol.99.
5 Mia idigētes debēt ad ex^m ſaluatoris humiliari. Lu.19.t.4.E.222.
1 ¶ Miſericors dicit q̄ſi miſerū hn̄s cor. Mat.5.ter.5.A.fol.18.
2 Miſericordes vſt de⁹ nos eē: vt miſias euadam⁹. mat.6.t.11.a.b.28
3 Miſericordibus ſolis deus miam pſtat. Mat.5.ter.5.B.fol.18.
¶ Myſteria diuina incluſa ſunt in ſacris ſcripturis ſicut margarite in corticis. Mat.7.ter.3.B.fol.32.
¶ Myſtice exponuntur nomina connumeratoꝝ in genealogia chriſti. Mat.j.ter.5.F.H.V.fol.4.
1 ¶ Mites qui dicant ⁊ quid ꝯſequunt. Mat.5.ter.2.A.B.fol.18.
2 Mitibus hereditatem dn̄s pollicetur. Mat.5.ter.2.B.fol.18.
1 ¶ Moyſes ⁊ helyas cū chriſto transfigurato apparentes quid ſignificant. Mat.9.ter.j.F.fol.132.
2 Moyſes quicquid ſcripſit in rebus geſtis vel figuris de chriſto erat. Jo.5.ter.10.F.fol.264.
¶ Mole op⁹ dū i circuitu agit labor ē cecitatis. Mat.18.t.j.E.fo.71.
1 ¶ Montes transferat quid ſit ſpūalr. Mat.11.ter.4.E.fol.139.
2 Mōtes ſignificāt ſupbos ⁊ colles deſperatos. Lu.3.ter.2.F.163.
1 ¶ Monumēto nouo ⁊ exciſo in petra quare chriſtus poſitus fuit. Mat.27.ter.11.B.fol.111.
2 Monumēta ſcōꝝ q cū xp̄o ſurrexerūt tpe paſſiōis ei⁹ apta fuerūt: ſz ipi aū xp̄z ñ reſurrexeſt: ſz cū xp̄o reſurgēte. mat.27.t.11.b.111
¶ Mori in peccato quō intelligatur. Jo.8.ter.5.D.fol.274.
1 ¶ Mors alicuius perſone propter aliquas cauſas maiorē dolorē facit. Mat.9.ter.4.A.fol.40.
2 Mors chriſti ſola ſalus fuit duarum mortium noſtrarum. ſ. anime ⁊ corporis. Mat.20.ter.2.P.fol.78.
3 Mors ſicut adam peccante intrauit in mundū: ita chriſti aduentu deſtructa fuit. Lu.10.ter.9.E.fol.192.
4 Mors nō eſt timēda quā imortalitas ſeqt. Lu.12.t.2.A.fol.198.
5 Mortis horam dominus vult eſſe incognitam: vt ſemper poſſit eſſe ſuſpecta. Mat.24.ter.12.D.fol.95.
1 ¶ Mortu⁹ eſt xp̄s ⁊ hora qua adam peccauit. Mat.15.t.6.A.149
2 Mortuum ſepelire mortuū ſuū qd eſt. Mat.8.ter.6.V.fol.37.
3 Mortui tres a chriſto ſuſcitati qd ſignificāt. Jo.11.ter.7.F.285.
4 Mortuoꝝ a xp̄o ſuſcitatoꝝ moralis dſcriptio. Mar.5.t.3.D.125.
5 Mortuoꝝ ſepulchra cur demones ihabitāt. Lu.8.ter.6.B.182.
6 Mortuorum tria genera que dominus ſuſcitauit: quotidie ſuſcitat ſpiritualiter. Lu.8.ter.8.H.fol.174.
7 Mōtuis ſepeliēdis iudeoꝝ ē modus cuiuſq; gēt. Jo.19.t.10.L.309
8 Moriturus leuare dz ſarcinā pctōꝝ p elynā. Lu.16.t.j.L.fol.211.
1 ¶ Mulier hemorroiſſa a xp̄o ſanata eccliaꝫ ſignāt. Mar.5.t.2.E. fol.115. Itē ter.3.L. Itē Mat.6.ter.8.B.fol.128.
2 Mulier hemorroiſſa ſtatuit figurā huius miraculi in ſtatuā ereā in memoriā facti. Lu.8.ter.7.H.fol.183.
3 Mulier ſterilis ſynagogā ſignificat. Mar.12.ter.3.A.fol.140.
4 Mulier abſcōdens fermētū in trib⁹ ſatis farine eſt aia nr̄a hn̄s verbū dei in ſuis tribus partib⁹. Lu.13.ter.4.E.fol.205.
5 Mlier ſamaritana gerit for^m eccl'ie iuſtificāde. Jo.4.t.2.A.256
6 Mlier pariēs ſigt eccliaꝫ q̄ ſpūales filios gn̄at. Jo.16.t.4.F.300
7 Mulier que fuit prima mortis miniſtra: chriſti reſurrectionem prima nuntiauit. Lu.24.ter.j.F.fol.236.
8 Mulieris tactu xp̄s oñdit v̄tutē a ſe exiſſe. Mar.5.t.2.L.fo.125
9 Mulieres meretrices in chriſti genealogia rationabiliter aſſumuntur. Mat.j.ter.3.A.2.B.fol.3.
10 Mulieres perſeuerātes ad ſepulchrū meruerāt chriſtū videre a mortuis reſurgentē prime. Mat.27.ter.11.L.fol.111.
11 Mulieres quō chr̄m in ſepulchro queſierūt. Mar.16.t.j.M.150
12 Mulierum mentes duplex affectus retinebat in chriſti reſurrectione. Mat.28.ter.7.A.fol.112.
13 Mulieribus chriſtus pedes ſuos palpandos pbuit vt oſtēderet ſe veram carnem habere. Mat.28.ter.2.B.fol.113.
14 Mulierbus ſeruus icaut⁹ ē: q2 oia nō ꝯſiderat. Mat.23.t.4.A.88.
1 ¶ Mundus accipitur pro hominibus qui ſunt in mundo. Mat.5. ter.11.A.fol.19. Ibidem.18.ter.2.A.fol.71.
2 Mundus preſens eſt domus diaboli: qui eſt in maligno poſitus. Lu.6.ter.12.D.fol.175.
3 Mūdus q chriſtū nō cognouit quis eſt. Jo.j.ter.12.L.fol.243.
4 Mundus nec ad ictum oculi ſtare poſſet ſi deus regimen ſuum ſubtraheret. Jo.5.ter.2.H.fol.261.
1 ¶ Mundus deus a mundo corde cōſpicit. Mat.5.ter.6.B.fol.18.
2 Mundo corde qui dicant. Mat.5.ter.6.A.fol.18.

¶ De littera. N.

Aſcētes ex adā oēs hn̄t irā dei ſup ſe. Jo.3.ter.10.E.255.
2 Naſcit ex oi re qō ipaꝫ extermiat. Mat.23.te.2.A.88.
3 Nati ex bonis parentibus ſi mali ſunt maxima confuſione ſunt digni. Mat.3.ter.4.E.fol.12.
4 Natiuitate chriſti effectū eſt: vt deū quē vidē nō poteram⁹ i ppa maieſtate p hūanitatē viderem⁹. Jo.j.t.15.A.244.
1 ¶ Nathanael fuit in lege doctiſſimus. Jo.j.ter.26.E.fol.248.
2 Nathanael q2 erat in lege peritus non fuit poſitus inter apoſtolos. Jo.j.ter.27.H.fol.249.
1 ¶ Natura humana ſepius in magnis ſe recte hz ⁊ in paruis deficit. Mat.14.ter.5.A.fol.62.
2 Natura itellectualis eſt intellect⁹ in nobis. Mar.4.t.2.A.fo.123
3 Naturalis rō docet iuſtitias nāles. Mat.4.ter.8.B.fol.15.
1 ¶ Nauicula i mari dn̄o dormiēs ē eccleſia gētiū. Mar.3.t.2.E.121.
2 Nauis eccl'ie pt i h mūdo turbari: ſz ñ mergi. Mat.14.t.5.H.62
3 Nauis apoſtolorum eccleſiā ſignificat: alie vo naues hereticoꝝ conuenticula. Jo.6.ter.3.H.fol.266.
4 Nauis myſtica interpretatio. Mar.4.ter.5.L.fol.123.
5 Nauem aſcendens chriſtus qd ſignificat. Mat.13.ter.j.B.fo.55.
6 Naues due piſcibus replete ſunt populi ex iudeis ⁊ gentib⁹ conuerſi. Lu.5.ter.2.D.fol.170.
1 ¶ Nazarenorum ſtultitia oſtenditur qui mirabātur vnde chriſto eſſet ſapientia. Mat.13.ter.13.B.fol.59.
2 Neceſſitate cogēte deū magis regrim⁹. Lu.24.ter.6.F.fol.239.
¶ Negat xp̄z q exiſs xp̄ian⁹ ſe negat eē qō ē. Mar.14.t.12.L.147.
¶ Neſcire dei reprobare eſt. Lu.13.ter.5.fol.205.
1 ¶ Neſtorij error qui duos filios dicebat vnum ex deo alterū natum ex virgine. Jo.j.ter.14.D.fol.243.
2 Neſtorij error q dicebat habitaſſe filium dei in ſimplici homine Jo.8.ter.2.B.fol.273.
1 ¶ Nobilis ē nō quē genus: ſz mores nobilitāt. Mat.3.t.4.E.fo.10.
2 Nobilitas ſola eſt: dei facere voluntatē. Mat.12.ter.15.E.fo.55.
¶ Nocē hoib⁹ q̄rat diabolus: chr̄s aūt ꝓdeſſe. Mat.12.t.8.A.fo.52.
¶ Noe rōnabilr itermitti ñ debat i genealogia xp̄i. Lu 3.t.8.R.166.
¶ Nomen dei ſanctificari quid eſt. Mat.6.ter.4.A.fol.27.
1 ¶ Nox diez p̄cedit poſt chriſti reſurrectionē rōnabiliter: cū antea dies noctem precederet. Mat.28.ter.j.B.fol.112.
2 Nox erit poſt hanc vitam in qua nemo operari pōt: ſed recipiet vnuſquiſq; qō operatus eſt. Jo.9.ter.j.D.fol.278.
3 Noctō veſpa q̄ luceſſit i p⁹ ſabbati ē finis noctō. Lu.24.t.j.L.236
4 Noctem reſurrectionis chriſti mattheus a prima parte. ſ. veſpere appellat. Mat.28.ter.j.A.fol.112.
1 ¶ Nubere viroꝝ eſt: nubi aūt mulierū. Mar.12.ter.3.B.fol.140.
2 Nuptiarum bona completa ſunt in matrimonio marie ⁊ ioſeph Mat.j.t.7.H.fol.5.
3 Nuptiaꝝ pmiū ē ex duab⁹ vnā carnē fieri. Mat.19.te.j.E.fo.74.
4 Nuptijs chriſt⁹ iterfuit vt eas approbaret. Jo.2.ter.j.B.249.
5 Nuptias dei intrare qui ꝓhibent. Mat.22.ter.j.H.fol.84.
6 Nuptijs nō idigebūt electi in regno celoꝝ. Lu.20.ter.4.E.224.
¶ Numularij qui ſint. Mar.11.ter.3.A.fol.138.
¶ Nurus aduerſus ſocrum eccleſiam contra ſynagogam intelligimus. Mat.10.ter.13.D.fol.46.

¶ De lr̄a. O.

Bcecat deus aliquos ne ſint digni maiori redargutione Mar.4.ter.j.F.fol.122.
¶ Obediētia ioſeph cupimus ad vitā reuocari: ſicut per inobediētiā ade perditi eramus. Mat.j.ter.14.A.
1 ¶ Oblatio facta deo cōſiderat ex quāto ⁊ nō quātū offeratur. Mar.12.ter.7.B.fol.141.
2 Oblatio bone aie facta deo acceptabilis ē. Lu.21.te.j.B.fo.225.
1 ¶ Occidere qs poſſit legitime ⁊ qs nō. Mat.5.ter.13.D.fol.21.
2 Occidere ſeipſum non debet ſeruus dei: ſed expectare dei iudicium. Mat.27.ter.j.D.fol.107.
1 ¶ Ocioſum verbum quid ſit. Mat.12.ter.11.A.fol.53.
2 Ocioſus eſt q opus dei nō operat. Mat.20.ter.j.L.fol.77.
3 Ocioſi eſſe nō debem⁹: ſz in oi opere ꝓficui. Lu.18.t.7.A.fol.219.
1 ¶ Oculus eſt membrum honorabilius alijs ⁊ eſt ſicut ſol in orbe ſic oculus in corpore. Jo.9.ter.j.F.fol.278.
2 Oculū mūdū habere in quo ꝯſiſtit. Mat.7.ter.11.B.fol.34.
3 Oculi diſcipl'oꝝ q̄re tenebāt ne xp̄z agſcerēt. Lu.24.t.2.D.237.
4 Oculi aperiuntur ſumentibus ſacrū chriſti panem: q2 habet ineffabilem vim. Lu.24.ter.3.H.fol.237.
5 Oculos leuare ſpirituales eſt cogitationes deorſuz conſitas ad deum eleuare. Jo.4.ter.8.E.fol.258.

¶Occupare nos debemus nocte in laude dei: die vo hominib⁹ ꝓ-
deſſe. Lu.21.tex.9.A.fol.228.
1 ¶Oleum in ſacra ſcriptura aliquando pro opere mīe: aliquando
pro doctrina accipitur. Mat.26.tex.3.I.fol.100.
2 Olei ꝓprietates ⁊ vtilitates. Mat.6.tex.2.D.fol.126.
3 Oleū vēdētes ad q̄s vgīes fatue iuerūt q̄ ſūt. Mat.25.t.j.K.97.
1 ¶Operari bonum ſicut homo non pōt ſine deo: ita deus ſi homo
noluerit non operatur in eo. Mat.6.tex.6.D.fol.27.
2 Operari debet homo vt viuere poſſit. Mat.6.tex.18.A.fol.30.
3 Opari nolēs ſꝫ expectās dei ꝓuiſionē deū tētat. mat.6.t.18.A.30
4 Operantes aliquod bonum nō temporalia: ſed eterna debemus
cogitare. Mat.6.tex.11.D.fol.31.
5 Opantes opa q̄ ꝓcepit xp̄s: tūc ſum⁹ in xp̄o. Jo.15.tex.2.D.206.
6 Opus qđ ꝓ hac vita laboram⁹ vix vſq ad mortē ſufficit: qđ aūt
ꝓ alia vita facim⁹ in eternū ꝑmanet. Jo.15.tex.4.H.fol.297.
7 Ope cōplē qđ ſmone docet ē btitudo pfecta. Mat.5.t.12.H.21.
8 Opa dn̄i ieſu oīa ſūt plena miſteriis. Mat.13.tex.j.A.fol.55.
¶Opiones plebis diuerſe de chriſto. Mat.16.tex.3.B.⁊.C.fol.66.
1 ¶Orare clauſo oſtio quō itelligat. Mat.6.tex.j.E.fol.26.
2 Orare dēm⁹: q2 oīo cor nr̄m ſerenat ⁊ purgat. Mat.6.t.2.D.26.
3 Orare nos chriſtus iubet vt omnia nobis tranquilla ſuccedant.
Lu.22.tex.12.E.fol.231.
4 Orās oꝫ fidelr petē ⁊ vehemētē necīa ⁊ exaudiet. mat.6.t.5.A.27
5 Orans debet ſequi exemplum chriſti orantis. ſ. eleuare oculos
cordis ſurſum. Jo.11.tex.7.A.fol.284.
6 Orantes hippocrite querūt videri ab hominibus: ethnici autē
in multiloquio putant exaudiri. Mat.6.tex.2.A.fol.26.
7 Orātes pauca loq debēt: ſꝫ cū multa attētiōe. Mat.6.te.2.A.26.
8 Orātes deū debēt eē ꝓſtrati ⁊ n̄ erecta ceruice. Jo.9.t.5.B.280.
9 Orantes nos deus non exaudit aliquando: q2 contra ſalutē no-
ſtram petimus. Jo.14.tex.4.E.fol.293.
10 Orandū eſt per diuerſa interualla tēpoꝝ. Mat.6.tex.2.C.fo.26.
11 Oīo vera eſt que cū amaris gemitib⁹ ſit. Mat.6.tex.2.C.fo.26.
12 Oīo ꝓ ꝓxīo dulcior ē apđ deū q̄ ꝓ ſeipſo. Mat.6.tex.3.D.fo.26.
13 Oīo dn̄ica necīa oīa ad ſalutem ꝯtinet. Mat.6.tex.10.B.fo.28.
14 Oīo perfecta eſt fides ⁊ ꝯfeſſio. Mat.8.tex.j.C.fol.35.
15 Oīo ⁊ ieiuniū quibus deus inuocat qđ ſunt. Mar.9.t.3.K.fo.133.
16 Oīo maxime in nocte eſt facienda. Lu.6.tex.3.B.fol.173.
17 Oīo ſuſa impetrat fidei firmitatem. Lu.18.tex.j.E.fol.217.
18 Oīonis dn̄ice ꝯformitas ad ſeptē btitudines. Mat.6.te.10.D.28
19 Oīonis duo ſunt modi. ſ. petitiōis ⁊ laudis. Lu.11.tex.j.C.fo.194.
20 Oīonis magna vtilitas. Lu.18.tex.j.A.fol.217.
21 Oīoni mag̃ iſiſtē dēm⁹ q̄to pl's aduēſa patimur. lu.18.t.7.E.219
22 Oīonē que ſit ad oſtentationē dn̄s vetat. Mat.6.t.j.B.C.D.26
23 Oīonem dn̄icam dicere debemus: q2 oratio filij dei aduocati no-
ſtri apud patrē facilius audit. Mat.6.tex.3.A.fol.26.
24 Oīonē dn̄icā dicētes deū p̄rē3 petim⁹: qđ apđ hebreos vſitati⁹
nō fiebat: ſꝫ tanq̄ ſui nō filij dn̄m appellabāt. Mat.6.t.3.B.26.
25 Oīone nihil eſt potentius. Mat.17.tex.5.D.fol.70.
26 Oīones noſtre quare non exaudiantur. Mat.18.tex.5.D.fol.73.
Mat.21.tex.3.C.fol.82.
1 ¶Orbis terraꝝ ī ſpatio.30.ānoꝝ poſt paſſionē xp̄i euāgelica ꝓdi-
catiōe repler⁹ ſignat magnā xp̄i vtutē. Mat.24.tex.4.D.92.
2 Orbe ſuperiore alterato elementa inferiora patientur iacturaꝫ.
Lu.21.tex.6.C.fol.226.
¶Oriens ⁊ occidens quid intelligantur. Mat.24.tex.6.H.fol.93.
¶Origenes ꝑ hereſes fuit ab eccl'ia reprobat⁹. Mat.25.t.4.C.99
1 ¶Ordo ab auguſtino diffinit. Mat.5.tex.7.A.fol.9.
2 Ordo etatis nō eſt vbi eſt meritū fidei. Jo.j.tex.25.F.fol.248.
3 Ordis reꝝ ꝯfuſio idicat ex q̄ tribulatōe id accidat. Lu.21.t.4.26
4 Ordines diuerſi electoꝝ qui in ꝯuiuio dei diuerſis nominibus
appellantur. Mat.22.tex.j.K.fol.85.
5 Ordines eccleſie tres ſunt. ſ. predicatorum: continentiū: coniu-
gatorum. Mat.24.tex.11.B.fol.95.
¶Oſanna quid ſignificat. Mar.11.tex.j.C.fol.137.
¶Oſculum iude quare chriſtus ſuſcepit. Mar.14.tex.9.B.fo.146

¶De lra. P.

P Atiēter hō ſufferre oꝫ: q̄ corrigē n̄ pt. Mat.13.t.4. H.57.
2 Patienter ferre que patimur ⁊ cum gratiarū actione
chriſtus nos erudiuit. Mat.26.tex.8.A.fol.102.
3 Patientia irrōnabilis vitia ſeminat: negligentiā nutrit
⁊ malos ⁊ bonos ad malū iuitat. Mat.5.tex.13.F.fo.21
¶Palmarum rami ſignificat chriſtum victorie palmam per mor-
tem conſecuturum. Jo.12.tex.3.A.fol.286.
1 ¶Panis oꝫ acqri laborib⁹ corporalib⁹: q abūdat deo tribuēte la-
borantibus ⁊ deficit negligētibus. Mat.6.tex.17.C.fol.30.
2 Panis frumēti ꝯuenit ſacramento altaris: q2 vſus eius eſt com-
munior. Mat.26.tex.7.B.fol.102.
3 Panis ⁊ vinū in chriſti corp⁹ ⁊ ſanguinē per ſpūſctū ꝯſecuntur
ſicut ꝑ eūdē vera caro ſine viri coitu creat. Mat.26.t.7.C.102
4 Panis regni dei ē ipſe xp̄s q panis ē viuus. Lu.14.te.4.A.207.
5 Panis miraculum fecit chriſtus: vt confidamus in tēpore pau-
pertatis. Jo.6.tex.j.L.fol.265.
6 Panem.i.corpus domini quotidie nobis dari in oratione domi-
nica petimus. Mat.6.tex.7.A.fol.27.
7 Panē petendo ſufficientiā vite petimus. Mat.6.tex.7.E.fo.27.
8 Panem quotidianum manducamus quādo nobis neceſſaria nō
ſuperflua impēdimus. Mat.6.tex.7.F.fol.27.
9 Panem diſpenſaturus chriſtus benedixit: vt nos anteq̄ come-
damus gr̄as deo agamus. Jo.6.tex.j.J.fol.265.
10 Panes tres amici ſūt itelligētia trinitatis. Lu.10.te.2.F.fo.195.
1 ¶Parabola quid ſit. Mar.4.tex.j.A.fol.122.
2 Parabole diuitis epulētis allegorica expō. Lu.16.tex.6.K.214.
3 Parabole nuptiaꝝ regis myſtica expō. Lu.14.tex.2.D.fol.207
4 Parabole erāt nō ſolū vba: ſꝫ ēt facta. Mat.13.tex.2.D.fol.56.
5 Parabolas chriſtus apoſtolis ponebat: vt eos induceret ad euꝫ
interrogandum. Mat.13.tex.8.A.fol.58.
6 Parabolas ſyri ⁊ paleſtini ſuis ſmonib⁹ iſeriit. mat.18.t.7.A.73.
7 Parabolis quare chriſtus locutus fuit. Lu.8.tex.2.A.fol.180.
1 ¶Paradiſus eſt domus noſtra quā amiſimus nō iure ſed fraude.
Lu.5.tex.5.J.fol.172.
2 Paradiſi glorie nihil melius eſt. Mat.24.tex.13.D.fol.96.
3 Paradiſi oīs reges eſt chriſtū videre. Jo.17.tex.6.C.fol.303.
1 ¶Phariſeus ſe laudans condemnat: ⁊ iob idem faciens corona-
tur. Lu.18.tex.2.J.fol.218.
2 Phariſei ⁊ ſaducei iuicē ꝯtrij ꝯ xp̄ꝫ ꝯcordauert. mat.22.t.4.A.86
3 Phariſei ꝑ lucra dilatabāt fimbrias ⁊c̄. Mat.23.tex.2.C.fo.88
4 Phariſei nō paſcebāt ppl'm ſꝫ deuorabāt. Mar.6.tex.5.C.127.
5 Phariſei quare apoſtolos culpabāt de comeſtione ſine manuuꝫ
lotione. Mar.7.tex.j.A.fol.128.
6 Phariſei docebant filios non honorare parentes ⁊ quomodo.
Mar.7.tex.j.D.fol.128.
7 Phariſei ⁊ ſcribe erāt clerici iudeoꝝ. Lu.10.tex.2.B.fol.190.
8 Phariſei miracula chriſti calūniabantur: preferentes miracula
moyſi ⁊ aliorum ꝓphetarū. Lu.11.tex.4.C.fol.195.
9 Phariſei q̄tidie añ prādiū lauabāt ſe aq̄. Lu.11.tex.11.B.fol.197.
10 Phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ differētia. Mat.3.tex.4.A.fol.12.
11 Phariſeorum peſſimum mandatum qui filios parentib⁹ in ob-
lationibus preponebant. Mat.15.tex.j.C.fol.65.
12 Phariſeoꝝ cecitas q̄ ſignū q̄rebat de celo. Mat.16.tex.j.A.fo.65
13 Phariſeoꝝ opio de xp̄o erat plena malitia. Mat.16.tex.3.B.66
14 Phariſeoꝝ ſibi aduēſātiū xp̄ꝫ n̄ ꝯciliabat ꝯuiuia. lu.14.t.j.A.206
15 Phariſeis ⁊ ſcribis lupoꝝ nā cōparat. Lu.10.tex.2.C.fol.190.
1 ¶Paralyticus ſanari corpore non poterat ſi non prius mente ſa-
naretur. Lu.5.tex.5.B.fol.171.
2 Paralyticuꝫ deus filium vocat quem ſacerdotes nō dignaban-
tur contingere. Mar.2.tex.j.C.fol.119.
3 Paralyſis ſpiritualis quid ſit. Mar.2.tex.j.H.fol.119.
1 ¶Parentes ꝙ pro filijs fidem deo ꝓmittunt vnde ortum habuit.
Mat.15.tex.4.F.fol.65.
2 Parentes honorantur ſi poſt delationem honoris eis neceſſaria
tribuas. Lu.18.tex.4.F.fol.218.
3 Parentum mores ſunt teſtimonia filioꝝ ſiue boni ſunt ſiue ma-
li. Mat.23.tex.10.C.fol.90.
4 Parētib⁹ ſubdi debitū ē qñ nō ſūt ꝯ deū. Jo.2.tex.2.E.fol.249.
1 ¶Paruulū q̄re xp̄s poſuit ī medio apl'oꝝ. Mat.18.tex.j.B.fol.71
2 Paruuli ſcādalizant nō aūt maiores. Mat.18.tex.j.D.fol.71.
3 Paruuli ex antiqua conſuetudine offerebantur ſenioribus be-
nedicendi. Mat.19.tex.4.A.fol.74.
4 Paruuloꝝ conditiones ponuntur. Mat.18.tex.j.B.fol.21.
1 ¶Paſcha ⁊ azima q̄liter differant. Mat.26.tex.j.A.fol.99. Mar.
14.tex.j.A.fol.143.
2 Paſcha ſignificat paſſionem ⁊ tranſitū. Jo.13.tex.j.A.fol.289.
3 Paſcha iudeoꝝ ꝓꝑe erat die.14.ꝑmi mēſis. Jo.18.t.9.C.fo.305.
4 Paſche tempore diabolus nolebat pati chriſtum ne manifeſta-
retur eius paſſio. Mat.26.tex.2.B.fol.100.
5 Paſche tpe vñ ortū hūit ꝙ vn⁹ re⁹ liberaret. Jo.18.te.11.B.306
6 Paſchali tpe q̄re genua nō flectunt. Lu.24.tex.j.E.fol.236.
¶Paſcua vite eterne ſūt bona vbi oīa virēt. Jo.10.tex.5.E.fo.282
1 ¶Paſſiōis chr̄i tpe ꝯtingētia q̄liter itelligant. Mat.27.t.10.D.111
2 Paſſionis chriſti myſterium conueniens fuit propinquioribus
reuelari. Mar.10.tex.5.B.fol.136.
3 Paſſionem ſuam chriſtus apoſtolis predixit: vt eam facilius ſu-
ſtinerent. Lu.18.tex.6.A.fol.219.
4 Paſſione ſua inſtante chriſtus remiſit artitudinem regule apo-
ſtolice prius datam. Lu.22.tex.10.A.fol.230.
5 Paſſiones ſm ſtoicos in ſapientē nō cadunt: ſm vo peripathetī
eos cadunt ſed ſubſunt rōni. Mat.5.tex.13.F.fol.21.

1 ¶ Paſtor nō erat ppl'i ante xp̄i aduētum.Mat.9.tex.8.D.fol.42.
2 Paſtor bonus ieſus ouib⁹ ſuis dat vitā.Jo.10.tex.2.E.fol.281.
3 Paſtor bonus ieſus gentilem ⁊ iudaicum populum in vnū ouile coniunxit.Jo.10.tex.4.L.fol.281.
4 Paſtoris boni conditiones.Jo.10.tex.3.B.fol.281.
5 Paſtoris boni ⁊ mercenarij differentia.Jo.10.tex.4.B.fol.281
6 Paſtoris mali conditiones que furi attribuuntur.ſ.furari mactare ⁊ perdere.Jo.10.tex.2.D.fol.280.
7 Paſtores ecclie q̄ tp̄e fugē dbēt ⁊ q̄ tp̄e nō.Jo.10.tex.3.H.fo.281
8 Paſtores mali vſurpauerunt ſibi oues chriſti ⁊ ſuas fecerunt.Jo.21.tex.3.D.fol.313.
1 ¶ Pater ⁊ filius per ip̄m filiū cognoſcunt.Mat.11.te.9.L.fo.49.
2 Pater deus nunq̄ fuit ſine filio.Jo.1.tex.4.B.fol.241.
3 Pater deus dum cōmendat nihil niſi filius cōmendat:q2 pr̄ dici nō pōt ſine filio.Jo.5.tex.4.E.fol.262.
4 Pater deus dat vitam filio ipſum gignendo q2 coeterna eſt ipſi qui dedit.Jo.5.tex.6.D.fol.262.
5 Pr̄ ⁊ filius vnū ſunt nā honore ⁊ v̄tute.Jo.10.tex.5.J.fol.282.
6 Pater licet ſit alius a filio tamen filius a ſimilitudine patris in nullo diſcrepat.Jo.14.tex.3.B.fol.293.
7 Pr̄ ⁊ filius ſimul nos cuſtodiūt ⁊ nō viciſſim.Jo.17.te.3.D.302
8 Pr̄is ⁊ filij vna ē ptās:q2 vna diuinitas.Jo.10.tex.5.H.fol.282.
1 ¶ Pr̄ia xp̄i fuit nazareth vn̄ vocat⁹ ē nazaren⁹.Mar.4.t.j.A.125
2 Patria ſua quare gs accept⁹ nō eſt.Mar.4.tex.j.B.fol.125.
3 Patria noſtra eſt ciuitas celeſtis ad quā quotidie pperare debemus creſcentibus virtutibus.Lu.2.tex.j.F.fol.158.
4 Patria oliz pphetarū fuit pp̄s iudeoꝝ.Lu.4.tex.5.L.fol.169.
1 ¶ Paupertas chriſti tanta fuit q2 non habuit vnde tributū ſolueret.Mat.17.tex.7.E.fol.70.
2 Pauptas xp̄i q̄ta fuerit i h̄ mūdo deſcribit.Lu.9.te.12.L.fo.189
3 Pauperes deus alere pōt:ſed vult nos hoc facere propter charitatem.Lu.18.tex.4.H.fol.218.
4 Pauperes ſpiritu dicunt humiles.Mat.5.tex.j.E.fol.12.
1 ¶ Pacifici qui dicantur.Mat.5.tex.7.A.B.fol.19.
2 Pacifici proprie qui appellentur.Mat.5.tex.7.L.fol.19.
1 ¶ Pax ab auguſtino diffinitur.Mat.5.tex.7.A.fol.19.
2 Pax maxima ꝯſiſtit in mali āmotione.Mat.10.tex.13.fol.46.
3 Pax quā n̄ dat de⁹ n̄ ē pax hoīb⁹ bone volūtat.Lu.2.t.4.A.159.
4 Pax eſt bonoꝝ mater ſine q̄ cetera ſūt inania.Lu.10.te.3.A.190.
5 Pax p̄dicatoꝝ domui data regeſcit i illa domo.Lu.10.t.3.b.190
6 Pax eſt ſerenitas mētis ⁊ trāqllitas animi.Jo.14.tex.7.J.295
7 Pax ch̄ri ſinē nō h3 ſed ipſa erit finis noſter.Jo.16.tex.6.F.301
8 Pacis auctore pempto nece fuit bella ſeq.Lu.21.te.3.L.fo.226.
9 Pacē acqrit ecclia i pditione impioꝝ.Mat.13.tex.4.K.fo.57.
10 Pacem ſequi debemus ⁊ eam non deſerere pp̄ter multa bona ipſius.Lu.24.tex.4.D.fol.238.
11 Pacē nob xp̄s reliqt i h̄ ſeculo i q̄ hoſtē vicam⁹.Jo.14.H.295.
1 ¶ Peccare in celū eſt peccare in ch̄rm hoīem.Lu.15.tex.4.D.210
2 Peccare i ſpm̄ſcm̄ ē ipugnare ſr̄nā charitatē.Mat.12.t.9.E.53.
3 Peccās omnis propria volūtate peccat.Jo.8.tex.10.F.fo.277.
4 Peccantē emendare deſiderans vitium arguit ⁊ hominem diligit.Lu.9.tex.8.E.fol.188.
5 Peccātes quotieſcūq ꝯuertunt eis ignoſcit.Mat.18.t.8.A.73.
6 Peccantibus cōpati debemus ⁊ non odio:ſed miſericordia eos preuenire.Mat.7.tex.2.L.fol.31.
7 Peccatum in ſpiritumſanctū quid ſit.Mat.7.tex.2.B.fol.31.
8 Pctm̄ remittit obediēti ⁊ pniaz agēti.Mat.18.tex.4.B.fo.72.
9 Pctm̄ nemie arguēte hoiem pdit.Lu.9.tex.2.A.fol.185.
10 Pctm̄ eſt rex regnās in mortali corpore.Lu.14.tex.6.L.fo.208.
11 Peccatum intātū diſplicet homini inquantū ſuo lumine deus illud oſtendit.Jo.3.tex.6.E.fol.254.
12 Peccatum eſt anime lepra.Mat.7.tex.j.D.
13 Pctm̄ ſupra cetera cor humanū captiuat.Lu.4.tex.4.D.fo.168
14 Pctm̄ in ſpm̄ſcm̄ ſm baſiliū qd ſit.Lu.12.tex.3.E.F.H.fol.199.
15 Pctm̄ in ſpm̄ſcm̄ ſm auguſtinū q̄liter remittit.Lu.12.t.3.J.199.
16 Peccati in ſpiritumſanctuz remiſſio quomodo intelligatur ſm origenem ⁊ theognoſtum.Lu.12.tex.3.E.fol.199.
17 Peccati in ſpiritumſanctū queſtio eſt maior inter omnes q̄ones ſacre ſcripture.Mat.12.tex.9.F.fol.53.
18 Pcti pena ſūt labores ⁊ dolores ⁊ alia mala.Lu.16.tex.3.K.213.
19 Pcti i deū ⁊ i hoiez cōmiſſio nō eſt equa.Lu.17.tex.2.A.fol.215.
20 Pctō ade icurrim⁹ īfirmitates ⁊ mortē.Lu.13.tex.3.A.fol.204.
21 Pctō infidelitatis oia peccata detinent.Jo.16.tex.2.F.fol.298.
22 Pctā minuta multiplicata ſi negligāt occidūt.Jo.3.te.6.E.254.
23 Pctā dimittunt his qui pniam egerunt.Mat.12.tex.9.A.fo.52
24 Pctā preterita nō nocēt qn̄ nō placent.Mat.16.tex.j.J.fol.151.
25 Pctōꝝ q̄ i deū ⁊ i hoiem cōmittunt diſa.Mat.18.tex.7.E.fol.73.
26 Peccator per conſuetudinez ſi vult reuiuiſcere fremat ⁊ ploret.Jo.11.tex.6.E.fol.284.
27 Pctōres de⁹ exaudit:ſ3 facē miracl'a eis n̄ ꝯcedit.Jo.9.t.4.E.279
28 Pctōres de⁹ igrat:q2 nō ſūt digni ei⁹ cognitiōe.Mat.7.t.9.H.34.
29 Pctōres vitandi ſunt qn̄ in malis pſiſtūt.Lu.19.tex.j.E.fol.220.
¶ Pecunia quā dominus ſeruo cōmittit eſt predicationis cōmiſſio Lu.19.tex.2.J.fol.221.
1 ¶ Pena damnato accumulatur dum ei cognitio ⁊ memoria ſeruatur.Lu.16.tex.6.B.fol.214.
2 Penam mitiorem habebunt in inferno gentiles q̄ credentes.Mat.11.tex.7.L.fol.49.
3 Penā de⁹ ſtatuit vnicuiq maneriei pcti ꝯſonā.Lu.8.te.6.E.182.
4 Penas mimis p̄dicere pp̄riū eſt dei.Lu.20.tex.2.H.fol.223.
1 ¶ Penitentia eſt correctio voluntatis.Mat.4.tex.6.L.fol.16.
2 Penitentia peccatum abolet.Mat.12.tex.13.L.fol.54.
3 Penitētia delicta abolet ſapia cauet.Lu.11.tex.9.E.fol.197.
4 Penitētie quare apponunt ciliciū ⁊ cinis.Mat.11.tex.7.B.48.
5 Pniaz peccatoris de⁹ p̄uidēs:ip̄m p̄uenit.Lu.15.tex.4.E.fo.210
6 Penitentiam agentibus relicta prauitate preterita peccata ſanantur ⁊ ſalus promeretur.Lu.19.tex.j.J.fol.220.
7 Penitentiam agentes ⁊ mala que fecerant corrigentes oſtēdūt ſibi diſplicere mala que fecerunt.Lu.3.tex.7.H.fol.165.
¶ Percutitur homo a deo quadruplr̄.Jo.9.tex.4.L.fol.278.
1 ¶ Perfectionē q̄liter gs hēre pōt ch̄s oſtēdit.Mat.19.t.5.H.76.
2 Perfecti maiora cōmittēda ſūt:ipfecti aūt miora.Jo.6.t.j.N.265
¶ Permittere ⁊ mādare qualiter differūt.Mat.19.tex.j.J.fol.74.
¶ Periculū vitare nō eſt maluz:ſed ſi inciderit nō ſtare fortiter eſt malum.Mat.4.tex.5.A.fol.16.
1 ¶ Perſecutionē pati pro iuſtitia qui dicunt.Mat.5.tex.8.A.fo.19.
2 Perſecutionem patientium pro iuſtitia beatitudo in quo conſiſtit.Mat.5.tex.8.B.fol.19.
3 Perſecutionē iudeoꝝ xp̄s plurib⁹ cās euitauit.Mat.12.t.3.A.51
¶ Perſeuerātie gr̄ia dei donat nō icboatiōi.Lu.22.te.8.A.fo.229.
1 ¶ Petens fideliter pro neceſſitatibus huius vite:fideliter exauditur.Mat.7.tex.4.D.fol.32.
2 Petens a deo fideliter credens ab eo omnia diſponi conſequit quod petit.Mar.11.tex.4.E.fol.139.
3 Petētes q̄tieſcūq n̄ exaudimur nr̄a eſt culpa.Mat.17.t.5.A.70.
4 Petentibus deus dat intellectum.Mar.4.tex.j.F.fol.122.
1 ¶ Petrus a virtute denominatur ⁊ andreas a nobilitate petri.Mat.10.tex.j.L.42.
2 Petr⁹ cognouit q2 pp̄ria poteſtate non poterat ambulare ſupra mare:ſed dei virtute.Mat.14.tex.3.D.fol.66.
3 Petrus eſt caput omnium apoſtolorum.Mat.16.tex.3.F.fo.66.
4 Petrus fuit nimij amoris in dn̄m ſaluatorē.Mat.16.t.4.A.67.
5 Petrus viſa dn̄i maieſtate in trāſfiguratione,voluit ibi ſemper eſſe.Mat.17.tex.j.H.fol.69.
6 Petrus quare prius fuit interrogatus a chriſto q̄ ipſe proponeret.Mat.17.tex.7.L.fol.70.
7 Petrus ⁊ andreas l3 pauca dimiſerunt multa tamē reliquiſſent ſi habuiſſent.Mat.19.tex.7.A.fol.76.
8 Petrus dicens chriſto non te negabo oſtendit amorem erga ſaluatorem.Mat.26.tex.9.D.fol.103.
9 Petr⁹ q2 ꝯ̄tixit v̄bis xp̄i videt accuſabilis.Mat.26.tex.9.E.103
10 Petr⁹ q̄re pmiſſus ē a deo de xp̄o heſitare.Mat.26.t.17.B.106
11 Petr⁹ ⁊ andreas erāt diſcipl'i ioānis baptiſte.Mar.j.t.7.A.117.
12 Petrus eſt os apl'oꝝ.Mar.3.tex.4.B.fol.131.
13 Petrus de chriſti diuinitate reuelationem accepit non de eius paſſione.Mar.8.tex.4.D.fol.131.
14 Petr⁹ eſt vnic⁹ paſtor vni⁹ vn̄is ecclie.Mar.14.tex.4.D.144.
15 Petr⁹ q̄re negauit ch̄rm ad vocē mulieris.Mar.14.t.12.A.147
16 Petrus ſicut per rethe in verbo dn̄i cepit piſciū multitudinem:ſic capturus erat hoīes per p̄dicationē.Lu.5.tex.3.B.fol.170.
17 Petr⁹ ꝯſtitut⁹ ē vn̄is ecclie ꝯſtructor a xp̄o.Lu.9.tex.7.B.187.
18 Petr⁹ p̄mo videt xp̄m:q2 p̄m⁹ eū ē ꝯfeſſus.Lu.24.t.3.L.fo.237
19 Petrus vocatur ob firmitatem fidei:q2 petre adheſit.i.chriſto.Jo.j.tex.25.L.fol.248.
20 Petrus qui erat fratrum amator ⁊ amicitie conſeruator reſpōdet pro omnibus.Jo.6.tex.11.L.fol.269.
21 Petrus eſt primus apl'oꝝ.Jo.13.tex.2.L.fol.289.
22 Petrus ch̄rm negauit nō hoiem ſolum ſed quod erat:qd tamē peccatum amare plorando deleuit.Jo.13.tex.7.L.fol.292.
23 Petrus vadens ad monumentum eccleſiam ſignificat:Joānes ſynagogam.Jo.20.tex.j.F.fol.309.
24 Petrus erat eximius apoſtolorum ⁊ os diſcipulorum ⁊ vertex collegij.Jo.21.tex.3.B.fol.312.
25 Petrus tempore paſſionis non erat iuuenis nec ſenex:ſed vir pfecte etatis.Jo.21.tex.4.A.fol.313.
26 Petrus ⁊ Joannes ſignificant duas vitas.ſ.actiuam ⁊ contem-

platiſſam. Jo.21.ter.5.D.fol.313.
27 Petrus eſt platus orbis terrarū. Jo.21.ter.5.F.fol.313.
28 Petrus eſt pontifer orbis. Jo.21.ter.5.H.fol.312.
29 Petri ꝯfeſſio a deo ſibi reuelata i terri fundat eccſiaꝫ: aditū ꝑbet ad celos: petā dimittit: ⁊ portas iferi claudit. Epla pbe. B.fo.1.
30 Petri ⁊ ādree ꝯuerſio pulchre expōit myſtica. mat.4.t.7.H.17
31 Petri apoſtoli feruor apparuit in chriſti ſequela in domum ꝑn cipis. Mat.26.ter.15.L.fol.105.
32 Petri negatio facta fuit ante galli cātū. Mat.26.ter.9.E.fo.105.
33 Petri ⁊ nathanael oīa chriſtū ꝯfitentiū. Jo.j.te.27.D.fo.249.
34 Petri exemplo qcūq; in aliqd peccatū lapſus fuerit hꝫ ſpem nō deſperandi: ſed ſperandi veniā incūctāter. Jo.13.ter.7.D.292.
35 Petro ſoli dicitur duc in altum. ſ. diſputationum ad cognoſcen dum dei filium. Lu.5.ter.2.L.fol.170.
36 Petro tanq̄ apoſtolorum principi mandatur vt cōuerſus cōfir met fratres ſuos. Lu.22.ter.9.B.fol.230.
37 Petro magna chriſti pietas oſtēdit qñ vinct⁹ ipm reſperit ⁊ ad lachrymas mouit. Lu.22.ter.14.H.fol.232.
38 Petro chriſt⁹ apparuit añ oēs apſos. Lu.24.ter.3.K.fol.237.
39 Petro dictum eſt a chriſto ſequere me: qꝛ per crucem erat mo riturus ſicut chriſtus. Jo.21.ter.5.A.fol.313.
40 Petrū xp̄m filiū ioānis hoc loco q̄re appellat. Mat.16.t.3.F.66
41 Petrum paſtorem eccleſie chriſtus fecit. Mat.16.ter.3.J.fo.67
42 Petrum negare chriſtum fecerunt prauorum hominum collo quia. Mat.26.ter.17.B.fol.106.
43 Petrum reſpiciens ieſus ſuo intuitu ad lachrymas prouocauit. Mat.26.ter.17.D.fol.106.
44 Petrū aurē malcho abſcidiſſe qd ſigñat. Lu.22.te.13.F.fo.231.
45 Petrū ſequentem chriſtum a longe in paſſione quare ſcriptum ſit. Lu.22.ter.14.A.fol.232.
46 Petrum permiſit deus in peccatuꝫ labi vt ex hoc alijs diſceret miſereri. Lu.22.ter.14.L.fol.232.
47 Petrum doctorē orbis terrarum permiſit deus peccare vt ſuo caſu alijs miſereri diſceret. Jo.18.ter.5.E.fol.304.
¶ Philipp⁹ ff herodis edificauit ceſareā philippi. mar.8.t.4.A.131
¶ Pietas dine religiōis neceſſitudini gñis añfert. Lu.9.t.12.F.189
¶ Pigritia a duobus generatur. ſ. a voluptate ⁊ timore. Mat.6.ter. 20.D.fol.31.
1 ¶ Pilatus vidit ieſum ſtare ante ſe in quieta ſapientia ⁊ grauita te. Mat.27.ter.3.B.fol.107.
2 Pilatus tentauit chriſtum eripere de manibus iudeorum ꝑpter conſuetudinem paſche. Mat.27.ter.4.A.fol.107.
3 Pilatus ſciens iudeos propter inuidiam chriſtum tradidiſſe vo luit eum liberare. Mat.27.ter.4.B.fol.108.
4 Pilatus lauit manus iuxta ꝯſuetudinem antiquoꝝ vt ſe innocē tem oſtenderet. Mat.27.ter.4.E.fol.108.
5 Pilatus malitiam iudeoruꝫ cognouit accuſantium chriſtum de regni ambitione. Lu.23.ter.j.B.fol.232.
6 Pilato chriſtus non reſpondit: qꝛ pilatus non habebat firmum iudicium. Mat.27.ter.3.B.fol.107.
7 Pilato xp̄s rñdit ⁊ nō ſacerdotib⁹ rōnabiſr. Mar.15.t.j.B.149.
8 Pilato xp̄s noluit rñdē ne paſſio ei⁹ differret. mar.15.t.j.B.147
¶ Pinaculum templi quid erat. Mat.4.ter.3.B.fol.15.
¶ Piſcatores illiterati mittuntur ad predicandū vt virtus dei oſtē deretur in fide nō in eloquentia. Mar.j.ter.7.B.fol.117.
¶ Piſciculi ſignificāt libros noui teſtamēti. Mar.8.ter.j.E.fol.130.
1 ¶ Plato in anima ponit tria rationale iraſcibile ⁊ concupiſcibile. Mat.13.ter.6.B.fol.58.
2 Platonis poſitio de filio dei refellit. Jo.j.ter.3.L.fol.241.
¶ Placere debemus deo p̄mitus ⁊ poſtea hoib⁹. Lu.2.t.14.E.163.
¶ Pompa non ſolum in nimio corporis cultu: ſed etiaꝫ in ſqualore inuſitato ⁊ ſordibus eſſe pōt. Mat.6.ter.12.L.fol.28.
¶ Populares peccare deſinunt poſt compunctionem: ſacerdotes v̄o nunq̄ deſinunt. Mat.21.ter.5.E.fol.83.
¶ Porci quibus margarite negant q ſunt. Mat.7.ter.3.L.fol.32.
1 ¶ Porte inferi quid ſignificant. Mat.16.ter.3.K.fol.67.
2 Porte vite ⁊ perditionis que ſunt. Mat.7.ter.7.A.fol.33.
¶ Poſſidēs pauciora i h mūdo fiducialib⁹ loqt. Mat.10.t.13.L.46.
1 ¶ Ptās pris ⁊ filij eadē ē eadēq; voluntas. Jo.5.ter.4.A.fo.262.
2 Ptās oīs data fuit xp̄o i aſſūpta hūanitate. Mat.28.t.4.D.113.
¶ Precedē alios eos q ex officio hñt ñ ē malū. Mar.12.t.6.A.141.
1 ¶ Preceptuꝫ omne de ſola dilectione eſt: ⁊ quicquid precipit ſola charitate ſolidatur. Jo.15.ter.4.A.fol.296.
2 ¶ Precepta ⁊ conſilia mutari diſpenſatiue licet pro loco ⁊ tem pore. Lu.22.ter.10.B.fol.230.
3 Precepta omnia legis tam magna q̄ minima ſunt implenda. Mat.23.ter.7.L.fol.89.
4 Precepta dei nō ſunt impoſſibilia. Mat.5.ter.20.D.fol.25.
5 Precepta chriſti in euangelio in ſermone dñi in mōte referunt ad.vij. beatitudines pulcherrime. Mat.7.ter.11.E.fol.35.
6 Precepta dei ſeruantes ſunt filij dei. Mat.5.ter.20.H.fol.25.
7 Precepta dei ſuare nō pñt q nō diligūt deū. Jo.5.t.3.B.fol.296.
1 ¶ Predicauit moyſes terrena bona: ⁊ apſi regnum celoꝝ predica uerunt. Mat.10.ter.2.L.fol.43.
2 Predicare gentibus euangelium ante reſurrectionē chriſti: apo ſtoli rationabiliter ſunt ꝓhibiti. Mat.10.ter.2.A.fol.43.
3 Predicare nullus debebat regnū dei niſi fili⁹ dei. Lu.8.t.j.A.180.
4 Predicare chriſtū: ⁊ crucē ei⁹ tacē inutile eſt. Mat.16.t.4.A.67
5 Predicāda ē dī cognitio ſine pſecutoꝝ tiore. Mat.10.t.10.L.45
6 Predicatio nec chriſti nec ioānis placuit iudeis ⁊ qua de cauſa. Mat.11.ter.6.E.fol.48.
7 Predicatio non eſt relinquenda cum peruerſitas maloꝝ creſcit Jo.8.ter.11.F.fol.277.
8 Predicatio chriſti errores diſparere fecit: quā nulla res potuit ſuperare. Jo.j.ter.9.E.fol.242.
9 Predicationis ſermo per bona opera predicatoris cōfirmatur. Mar.16.ter.4.D.fol.151.
10 Predicationis officiū ſuſcipere non debet qui charitatem non habet. Lu.10.ter.j.B.fol.199.
11 Predicator vbi predicare debeat. Mat.4.ter.5.L.fol.16.
12 Predicator debet tempore congruo alijs predicare: ⁊ tempore congruo ſibiipſi vacare. Lu.5.ter.j.L.fol.170.
13 Predicator etiam ſi nullum cōuerterit non priuabitur mercede ſua. Mat.10.ter.4.B.fol.44.
14 Predicatorem ad predicanduꝫ excitat populi multitudo. Mat. 5.ter.j.A.fol.12.
15 Predicatores vult dñs poſt predicationem ad ꝓpriam conſide rationem redire. Luce.17.ter.4.B.fol.215.
16 Predicatorum ordo per ſeruum miſſum ad inuitandum ad nu ptias ſignificatur. Luce.14.ter.4.D.fol.207.
17 Predicatorum miſſio ad predicandum allegorice exponit. Luc. 10.ter.2.F.fol.190.
18 Predicatores ſuos perſequentes magis diligunt tenebras q̄ lu cem. Jo.3.ter.6.D fol.253.
1 ¶ Prelatus eſt lucerna vel oculus eccleſie: q ſi deuiat eſt naufra gium: ſi non deuiat eſt ſalus. Luce.11.ter.10.D.fol.197.
2 Prelati ordiatiōeꝫ facturi dēbēt orōnes ꝑmittē. Mar.3.A.fo.121
3 Prelatoꝝ inſolētia ⁊ ſuperbia in pōparum exhibitiōe ⁊ alijs re prehenſibilibus carpitur. Mat.20.ter.4.L.fol.79.
4 Prelatos cū male viuere videmus: debemus culmē virtutis cō ſcendere. Mar.13.ter.4.F.fol.142.
¶ Prelium triplex: a ſeductoribus: ab inimicis: ⁊ a falſis fratribus. Mat.24.ter.4.B.fol.92.
¶ Premium bonorum predicatorum ⁊ bonorū auditorum in quo conſiſtit. Mat.24.ter.13.L.fol.93
¶ Preſepio iponi q̄re voluit chr̄s. Luc.2.ter.2.B.fol.158.
1 ¶ Primatum cupere dñs non ſolum prohibet: ſed ad contrarium inducit. Mat.23.ter.2.J.fol.88.
2 Primatū eccleſie ꝯcupiſcē ñ ē iuſtū vel vtile. Mat.20.te.4.B.79
3 Primatum deus non vult vt vſurpemus: ſed per humilitatē al titudinem conſequamur. Mar.9.ter.4.L.fol.133.
1 ¶ Pricipat⁹ ſpūalis dꝫ eē i dilectōe ſubditoꝝ. Mat.20.t.4.A.79.
2 Pricipat⁹ amor aiaꝫ facit ꝑdere. Jo.17.ter.3.F.fol.307.
1 ¶ Principiū plurib⁹ modis accipit. Jo.j.ter.j.B.fol.240.
2 Pricipiū vnū ſunt nō duo pr̄ ⁊ filius. Jo.8.ter.6.A.fol.275.
3 Pricipio boni opis de⁹ ē glorificādus. Luce.22.ter.5.A.fol.229.
1 ¶ Pricipē eē prōptū ad vīdictā magna īfamia ē. Lu.6.te.7.D.175.
2 Principes ſacerdotum non venerunt ad capiendum ieſum: ſed miſerunt miniſtros. Luce.22.ter.13.H.fol.131.
¶ Prodige volūtati nihil ē ſatis. Luc.15.ter.3.H.fol.210.
¶ Proditores virtutis ſingētes amare virtutem oſculi ſigno vtun tur. Mat.26.ter.3.B.fol.104.
¶ Profect⁹ hūan⁹ cōparat frumēti ſimilitudini. mar.4.t.3.B.123
1 ¶ Promiſſiones regni celoꝝ ad ſolū ptinēt nouū teſtamētū: alia rū v̄o rerū ꝓmiſſiones veteri teſtō ꝯtinent. pbe. Mat.D.fo.1.
2 Promittere non debemus dum ſumus ſomno grauati nobis im poſſibilia. Mar.14.ter.8.H.fol.146.
3 Promittentes magna facere ⁊ nō faciētes exēplo apſoꝝ nō de bent deſperare ſed reſurgere. Mat.26.ter.15.B.fol.105.
4 Promiſſoꝝ maloꝝ fides eſt reſcindēda. Mat.14.te.2.B.fo.60.
¶ Propinquitatis vtilitas nulla eſt niſi ſit bonitatis ſimilitudo. Mar.3.ter.2.B.fol.120.
¶ Propoſitū hūanū nō ſufficit abſq; diuino ſubſidio. Lu.22.t.9.D.230
1 ¶ Prophetia triplex: prima ex dei predeſtinatione: ſecūda ex dei preſcientia: tertia ex cōminatione. Mat.j.ter.13.K.fol.7.
2 Prophete a deo miſſi ꝑdicauerūt chr̄i aduētum: vt ex hoc hoies crederēt

credere͏̄t in chriſtū ab eis pphetatū. Mat. j. ter. 13. J. fol. 7.
3 Prophete qui iudeis predicauerūt per pueros deſignant. Mat. 11. ter. 6. A. fol. 48.
4 Prophete fuerunt maioris honoris apud exteros q̄ apud ſuos. Mat. 13. ter. 13. D. fol. 60.
5 Prophete plures fuerūt i teſtō nouo q̄ i antiq̄. Lu. 16. t. 3. B. 212
6 Prophete laborauerunt dei aduentum predicando: ⁊ apoſtoli meſſuerunt fructum. Jo. 4. ter. 8. D. fol. 258.
7 Prophete cum chriſto venerunt q: cū verbo dei: ideo fures nō fuerunt. Jo. 10. ter. 2. B. fol. 280.
8 Prophetarū ante chriſtum ⁊ poſt dſ̄a. Mat. 7. ter. 8. B. fol. 33.
9 Prophetarū ⁊ legis dicta oia ſunt iplete. Lu. 16. ter. 3. D. fol. 212.
10 Prophetarū vaticinijs q̄re chr̄s fuit p̄nūtiat⁹. Jo. j. te. 10. L. 242
1 ❡ Prope eſt nobis dn̄s cum bona opera noſtra nos ei aſtringūt. Lu. 19. ter. 2. B. fol. 220.
2 Prouidentiam dei eſſe non credentes in deo non ꝯfidunt. Mat. 6. ter. 20. B. fol. 30.
3 Prouidētia diua p̄deſtiati oino pire ñ poterūt. Jo. 6. t. 5. H. 267.
1 ❡ Prudentibus neceſſaria ſufficiunt. Lu. 12. ter. 8. B. fol. 201.
2 Prudētie ſm gētiles differētia. Lu. 16. ter. 2. A. fol. 212.
3 Prudentiā dn̄s a ſeruis ſuis exigit. Mat. 24. ter. 13. A. fol. 95.
4 Prudētia ⁊ fidelitate in diuinis reb⁹ op⁹ eſt. Lu. 12. ter. 11. L. 202
1 ❡ Proximū loquēdo edificās bonū operat op⁹. Jo. 14. t. 3. H. 293.
2 Proximi noſtri ſunt qui noſtrā naturam hñt. Lu. 10. t. 9. B. 192.
3 Proximorum mala videntes debemus ad propriam ꝯſciam recurrere ⁊ nō eos damnare. Jo. 8. ter. j. D. fol. 273.
4 Proximos corripientes prius debem⁹ cōſiderare ſi in ipſis peccatis ſimus. Jo. 8. ter. j. F. fol. 273.
❡ Publicani dicuntur qui vectigalia exigunt. Mar. 2. ter. 2. L. fol. 119. Lu. 3. ter. 4. D. fol. 164.
❡ Pulueris de pedibus apoſtolorū excuſſio quid ſignificat. Mat. 10. ter. 4. D. fol. 44. Lu. 9. ter. j. F. fol. 185.
❡ Punctuatio vera iſtius ſententie. ſine ipſo factum eſt nihil. Jo. j. ter. 7. D. fol. 242.
1 ❡ Punit deus aliquos in hac vita aliq̄s nō. Lu. 13. ter. j. L. fo. 204.
2 Punire volens aliquem deus premittit minas reuocādo ad penitentiam. Lu. 13. ter. 2. D. fol. 204.
❡ Puteus omnis fons eſt ⁊ non econuerſo. Jo. 4. ter. j. E. fol. 250.

❡ De lra. Q.

Quadrageſima tempus doloris quinquageſima tempus gaudij repreſentat. Mat. 4. ter. j. E. fol. 15.
❡ Quadrans qd̄ perſoluendū eſt quid ſignificat. Mat. 5. ter. 15. E. fol. 22.
❡ Qualis dꝫ eē v̄a dilectio ad ꝓximū. Jo. 13. te. 6. F. 292.
❡ Quatuor millia hominum a chriſto ſaciata vniuerſitatem totius mundi ſignificant. Mat. 15. ter. 6. L. fol. 65.
❡ Querere ieſum eſt querere ſapientiam iuſticiam ⁊ veritatem. Jo. 13. ter. 6. L. fol. 292.
1 ❡ Querentes chriſtum: ipſum cum feſtinatione ⁊ non cū deſidia querunt. Lu. 2. ter. 5. B. fol. 159.
2 Querentes ieſum debent cum labore ⁊ non cum negligētia querere. Lu. 2. ter. 13. F. fol. 162.

❡ De lra. R.

Racha quid ſignificat. Mat. 5. ter. 15. H. J. K. fol. 22.
❡ Recedit tātū hō a deo q̄tū peccat. Mar. 8. te. j. D. 130.
1 ❡ Recōciliari fratri abſenti qualiter debeamus. Mat. 5. ter. 14. L. fol. 22.
2 Recōciliari fratri preſenti qualiter debeamus. Mat. 5. ter. 14. L. fol. 22.
❡ Rector eccleſie per lucernā intelligit. Mat. 6. ter. 15. D. fol. 29.
1 ❡ Reddere rationē melius eſt de nimia miſericordia per modicā pniam impoſitā q̄ de crudelitate. Mat. 23. ter. j. D. fol. 88.
2 Reddē tātū dꝫ q̄ſq̄ q̄tū recepit ⁊ nō plus. Lu. 19. ter. 2. R. fo. 221
3 Reddenda ſunt conuenientia deo ⁊ neceſſaria corpori dei precepto. Mar. 12. ter. 2. L. fol. 140.
❡ Reficere dei eſt hoiem in oi gēte ꝯſtituere. Mat. 11. te. 10. B. 49.
❡ Regio alba ad meſſem ſignificat multitudinem aiarum que ſunt parate ad ſuſceptionem predicationis. Jo. 4. ter. 8. A. fol. 258.
1 ❡ Regulus quis dicatur. Jo. 4. ter. 11. A. fol. 259.
2 Regulus euāgelicus in fide dubitauit: q̄ꝛ nō credidit ip̄m poſſe facere miracula niſi corporalr p̄ns eſſet. Jo. 4. te. 11. D. fol. 259.
1 ❡ Regnare nō meret etas ſed mores. Mat. 19. ter. 4. B. fol. 75.
2 Regnum celorum dicitur eccleſia preſens. Mat. 5. ter. 13. B. fol. 21. Item. Mat. 18. ter. 7. B. fol. 73. Itē. Mat. 25. ter. j. A. fol. 96.
3 Regnū celoꝝ in teſtamēto veteri nuſq̄ iuenit. Mat. 5. t. 13. B. 21.
4 Regnū dei aduenire q̄uo intelligat. Mat. 6. ter. 5. A. B. fol. 27.
5 Regnum dei eſt bonum noſtrum: ⁊ ibi finis nr̄ eſt inſtituendus. Mat. 6. ter. 20. F. fol. 31.
6 Regnū dei triplex in ſacra ſcriptura. Mat. 12. ter. 6. B. fol. 52.
7 Regnū celoꝝ nō ē dātis ſed accipientis. Mat. 20. ter. 3. H. fol. 79
8 Regnū celoꝝ diuerſis reb⁹ diuerſimode ſile dī. mat. 22. t. j. B. 84.
9 Regnum celorum dicuntur ſacre ſcripture quia in eis eſt regnū celorum. Mat. 22. ter. 3. A. fol. 88.
10 Regnum dei ⁊ regnū celoꝝ idē ſunt. Mar. j. ter. 6. L. fol. 117.
11 Regnū dei eſt eccleſia que regit a deo. Mar. 4. ter. 3. A. fol. 123.
12 Regnū celoꝝ quare dicit eſſe pueroꝝ. Mar. 10. ter. 2. B. fol. 135.
13 Regnum celeſte in multis gradibus honorum ꝯſiderat quorum primus eſt paupertas. Lu. 6. ter. 5. B. fol. 174.
14 Regnum dei ꝯgrue eſtati cōparat. Lu. 21. ter. 7. B. fol. 227.
15 Regnū itra ſe diuiſū neceſſe hꝫ d̄ſolari. Mar. 3. te. 5. A. fol. 121.
16 Regni celeſtis pāis ē iuſtitia: pot⁹ ſapie. Mat. 8. te. 3. D. fol. 36.
17 Regnum celorum acquirere volentes homines in terra degentes magna vti neceſſe eſt violentia. Mat. 11. ter. 5. A. fol. 48.
18 Regnū celoꝝ difficile ē diuitē itrare. Mar. 10. ter. 3. F. fol. 136.
19 Regnum dei ſicut pueri ſuſcipimus ſi doctrinā dn̄i obedienter recepimus. Luce. 18. ter. 3. L. fol. 218.
❡ Relicta pauca ⁊ magna pari affectu idē p̄miū hñt. lu. 18. t. 5. F. 219
1 ❡ Religioſi qui ex ruſticaria vita vel opificum exercitio venerint: debēt ſine excuſatiōe i monaſterio operari. Mat. 6. t. 17. B. 29
2 Religioſi facti ex ſenatorio ordine ſi laborant multo plus debēt veniētes ex ruſticitate laborare. Mat. 6. ter. 19. B. fol. 30.
1 ❡ Remittere debem⁹ fratrib⁹ nr̄is exēplo dn̄i. Mat. 18. t. 7. R. 74.
2 Remittens debita ſuis debitoribus ſecurus ad cōmunionē accedit. Jo. 6. ter. 7. L. fol. 267.
1 ❡ Rep̄hēdē ſe dꝫ i minimis q in maximis deliqt. Lu. 15. t. 2. E. 209.
2 Requies nō eſt in hoc mundo. Mar. 9. ter. 3. A. fol. 132.
1 ❡ Reſpicit hō potius culpā alioꝝ q̄ ſuā. Mat. 23. ter. 10. L. fol. 90.
2 Reſpicere non poteſt peccator ſurſū qui terrena cogitat: ⁊ celeſtia non requirit. Lu. 13. ter. 3. E. fol. 205.
❡ Reſpondentis prima virtus eſt mentes interrogantium cognoſcere. Mat. 22. ter. 2. L. fol. 83.
1 ❡ Reſurrexit dn̄s die tertia ꝯgruēter. Mat. 27. ter. 12. B. fol. 111.
2 Reſurrexit dn̄s clauſo ſepulchro ſicut exierat clauſo v̄ginis matris vtero. Mat. 28. ter. j. E. fol. 112.
3 Reſurrexit dominus die. 3. vt veridicus eſſet ſicut predixerat. Lu. 18. ter. 6. B. fol. 219.
4 Reſurrexit dn̄s in aurora rōnabiliter. Mar. 16. ter. j. L. fol. 150.
5 Reſurgens a mortuis chriſtus quid ſignificat ꝙ apoſtolis in galilea apparuit. Mat. 28. ter. 2. L. fol. 113.
6 Reſurgēs xp̄s q̄re apparuit ap̄lis in mōte. Mat. 28. te. 4. B. 113.
7 Reſurgentem dominum angelus poſt tanta ſupplicia recognoſcit: ⁊ homo eius virtutem per paſſionum defeciſſe exiſtimat. Mat. 28. ter. j. F. fol. 112.
8 Reſurgente chriſto quid ſignificat fulgor vultus angeli apparētis ⁊ veſtimenta alba. Mat. 28. ter. j. E. fol. 112.
9 Reſurgent corpora noſtra in reſurrectione in etate iuuenili ⁊ robore ſicut chriſtus ſurrexit. Mat. 6. ter. 19. E. fol. 30.
10 Reſurrectio vnica bonoꝝ ⁊ maloꝝ erit. Mat. 12. ter. 12. A. fo. 54.
11 Reſurrectio corporum mortuorum fiet per diſpenſationem humanitatis chriſti. Jo. 5. ter. 4. B. fol. 262.
❡ Res quedā bone quedā male quedā medie. Lu. 12. ter. 5. L. 200.
❡ Reuelata a deo oia ſunt in fide ſuſcipienda. Lu. j. ter. 5. A. fol. 153.
❡ Reus concilio reus iudicio ⁊ reus gehenne quomodo differant. Mat. 5. ter. 13. F. G. H. J. K. L. M. N. O. fol. 21.
1 ❡ Romana eccleſia eſt mater noſtra. Mar. 7. ter. 2. E. fol. 129.
2 Romani ad deſtructionem hieruſalē non veniſſent niſi deus eos concitaſſet. Mat. 22. ter. j. H. fol. 85.
3 Romani caput porci in templo poſuerunt illudentes iudeorum ritui. Lu. 21. ter. 5. B. fol. 226.
❡ Ruth propter fidem nupſit booz. Mat. j. ter. 3. D. ⁊. F. fol. 3.

❡ De lra. S.

Sabbatū primū ſcd̄m q̄uo intelligat. Lu. 6. ter. j. E. fol. 173
2 Sabbatū violātes iudei in opere cupiditatis: arguebāt chriſtū de opere charitatis. Mat. 12. ter. 2. L. fol. 50.
3 Sabbatū ſp̄uale obſuare: ē ñ hr̄e peccm̄. Jo. 9. t. 2. b. 279
4 Sabbato chriſt⁹ diſcipulos per ſata ducebat: vt oſtēderet q̄m ſabbatū ſoluere volebat. Mat. 12. ter. j. A. fol. 50.
5 Sabbato nec̄ia corporis opari nō eſt malū. Mar. 3. ter. j. A. 120.
6 Sabbatis p̄cipue dn̄s docet ⁊ miracula operat: ꝑpter multorū ſalutem. Mat. 12. ter. 2. L. fol. 5. Mar. j. ter. 10. B. fol. 119.
7 Sabbatis chriſtus maxime docet ⁊ cura ꝑpter ſp̄uale ſabbatū: ⁊ ꝑpter maiorē populi cōcurſum. Lu. 6. ter. 2. A. fol. 175.
1 ❡ Sabellij error qui dicit ꝙ pater eſt maior ⁊ filius eſt minor. Jo. 8. ter. 2. E. fol. 273.
2 Sabellij error de vnica pſona patris ⁊ filij ⁊ ſpirituſſancti. Jo. 1. ter. 2. B. fol. 241.

Tabula alphabetica

1 ¶Sacerdos profert verba: ⁊ dei virtute conficitur ſacramentuꝫ. Mat.14.ter.6.B.fol.144.
2 Sacerdos ſummus iudeoꝝ ſemel in anno intrabat in ſancta. Luce.1.ter.2.A.fol.153.
3 Sacerdos eadem peccata faciens que populus grauius punief. Luce.12.ter.12.A.fol.202.
4 Sacerdotes dicuntur oculi eccleſie. Mat.18.ter.2.D.fol.81.
5 Sacerdotes cōpleto miniſterio tēpli redibant ad habitandū in bethphage. Mat.21.ter.j.A.fol.80.
6 Sacerdotes videntes chriſti gloriam inuidia torquebanf. Mat.21.ter.4.fol.82.
7 Sacerdotes interrogati a chriſto de punitione agricolarum vinee contra ſeipſos reſpōderūt. Mat.21.ter.6.H.fol.83.
8 Sacerdotes ⁊ ꝓphe ſcti: dñr aīalia ſaginata. Mat.22.t.j.E.84
9 Sacerdotes templi durante eorum miniſterio abſtinebant ab vroribus. Lu.j.ter.6.A.fol.153.
10 Sacerdotes poterant accipere vrores de gente ſua non autem de aliena. Lu.j.ter.j.L.fol.152.
11 Sacerdotū auaritia vt ppl̄m depdarenf ſignaf. mat.21.t.2.L.21
12 Sacerdotū principeꝫ vnū ſolū moyſes ꝯſtituit: ⁊ tēpore paſſionis chriſti plures erant. Mat.26.ter.2.A.fol.100.
13 Sacerdotū culpa ruina ppl̄i euenit. Lu.19.ter.6.A.fol.222.
14 Sacerdotalis dignitas eſt inutilis niſi per bona opera cōformetur. Lu.10.ter.9.P.fol.193.
15 Sacerdotalis dignitas ⁊ periculū oſtēdif. Jo.20.ter.3.H.fol.311.
1 ¶Sacramentū eucbariſtie per partes diuidif: ⁊ chr̄s in ſacfo integer manet. Mat.26.ter.7.E.fol.102.
2 Sacr̄m eucbariſtie ſigt̄ ſocietatē mēbroꝝ eccl̄ie. Jo.6.t.9.D.267
3 Sacramentum eucbariſtie ſe digne ſuſcipientes efficit immortalis. Jo.6.ter.10.B.fol.267.
4 Sacri eucbariſtie vtilitates ⁊ dignitates. Jo.6.ter.8.B.fol.268.
5 Sacramēto malus miniſter nihil obeſt. Jo.j.ter.22.H.fo.247.
6 Sacramēta que heretici ⁊ mali chriſtiani nobiſcū cōmunia hñt deteſtari nō debem⁹: ſed coꝝ diuiſionē. Lu.9.ter.10.H.fol.188.
7 Sacramenta veteris ⁊ noue legis quomodo conueniant ⁊ quomodo differant. Jo.6.ter.7.B.fol.268.
1 ¶Sacrificiū ſine mīa deus deſpicit. Mat.9.ter.2.H.fol.4.
2 Sacrificium offerre pōt quis poſtq̄ purgatus fuerit a peccatis. Lu.5.ter.4.H fol.171.
3 Sacrificia moyſi q̄re eccl̄ia nō recipit. Mat.8.ter.j.K.fol.35.
1 ¶Saducei tenebāt aīaꝫ perire cū corpe. Lu.20.ter.4.A.fo.224
2 Saducei tm̄ qnq; libros moyſi recipiebāt. Lu.20.te.4.H.224.
1 ¶Sal ꝑ aquā ⁊ ſolis calorē ⁊ flatū vēti fit. Mat.5.ter.10.B.fo.19.
2 Sal optimum eſt doctor virtuoſus condiens populum doctrina ⁊ exemplo. Mat.5.ter.10.L.fol.19.
3 Sal ſeminaf a victorib⁹ ciuitates deſtruētib⁹. Mat.5.t.10.D.19.
4 Sal dulcedinem ſapientie ignis gratiaꝫ ſpiritusſancti deſignāt. Mar.9.ter.6.D.fol.124.
5 Sal fuit xp̄s q totū mundū ꝯſuare potuit. Mar.9.ter.6.F.134.
6 Salis opus eſt mollia mordificare. Mat.5.ter.10.A.fol.19.
¶Salmō rōnabil̄r accepit raab meretricē i vrorē. mat.j.t.3.L.⁊.f.3
1 ¶Saluabuntur multi modo in hoc ſeculo deſpecti: ⁊ multi glorioſi damnabuntur. Lu.13.ter.5.J.fol.206.
2 Saluabuntur fortes in hominis operibus: nō deſidioſi ⁊ molles. Jo.6.ter.2.H.fol.266.
1 ¶Salus omniuꝫ gentium ex fide eſt: ⁊ ex p̄ceptis domini vita eſt vniuerſorum. Mat.8.ter.2.F.fol.36.
2 Salus hoīs tota in dei timore poſita eſt. Mat.20.te.2.N.fo.98.
3 Salutis nr̄e op⁹ nō i ſacrificio: ſꝫ i mīa eſt. Mat.12.ter.j.H.50.
4 Saluti oīa ptinētia ipleta ſūt i ſcripturis. Mat.22.ter.j.F.84.
5 Salutem humanam tria ſunt que procurant. ſ. ſacramentū deſertum ⁊ ieiunium. Lu.4.ter.j.D.fol.167.
6 Salutari ab hoīb⁹ fatua hoiuꝫ ſapia ꝯdignaf. mat.20.t.5.B.79.
1 ¶Samaritani duo denarij ꝓ ſpoliato dati ſunt vetus ⁊ nouū teſtamentum. Lu.10.ter.9.N.fol.193.
2 Samaritani vn̄ dicebanf: ⁊ vn̄ ꝓceſſerūt. Jo.4.ter.j.D.fol.255.
3 Samaritani ⁊ iudei de loco orōnis ꝯtēdebāt. Jo.4.t.4.A.257.
4 Samaritani neſciebant quid adorabant: ⁊ ideo cultum veri dei idolatria fedabant. Jo.4.ter.4.D.fol.257.
5 Samaritanos chriſtus per biduū docuit: q: eis duo p̄cepta charitatis tradidit. Jo.4.ter.4.D.fol.258.
1 ¶Sancti qui iam in celo ſunt maiores ſunt omnibus ſanctis qui adhuc in terra exiſtunt. Mat.11.ter.4.B.fol.48.
2 Sancti poſt reſurrectioneꝫ erūt maioris potētie q̄ ante. Mat.14.ter.j.B.fol.60. Mar.6.ter.3.A.fol.126.
3 Scti dei ſūt q hituri ſūt tabernacula eterna. Lu.16.ter.2.E.212
4 Sancti quiq; cum a peruerſis requirantur a bonitatis ſtudio nō recedant. Jo.j.ter.20.B.fol.246.
5 Sancti ſumunt ſemina ⁊ principium boni per gratiam ⁊ poſtea negociantur. Jo.4.ter.3.B.fol.256.
6 Sci mortui curā hñt de ſuoꝝ pploꝝ ſalute. Jo.4.te.11.J.fo.259
7 Sanctoꝝ omnis multitudo per numerū piſciū poſt reſurrectionem chriſti captoꝝ ſignificantur. Jo.21.ter.j.M.fol.302.
8 Sctitas eſt apta circa deū eqtas. Lu.j.ter.32.A.fol.157.
9 Sctitatis tria gn̄a dedit chr̄s iudeis. Lu.13.ter.2.B.fol.204.
10 Sctificari nomē dei q̄uo intelligaf. Mat.6.ter.4.p totū.fo.27.
1 ¶Sanabat chriſtus aliquando ad fidem īfirmi: aliquando ad fidē aliorum. Mat.17.ter.4.A.fol.69.
2 Sanare animam a peccatis eſt difficilius q̄ corp⁹ ſanare ab infirmitate. Lu.5.ter.5.E.fol.172.
3 Sanari ſpiritualiter homines nō poſſunt niſi in eccleſia ab his qui habent poteſtatē ligādi ⁊ ſoluēdi. Mat.21.ter.2.F.fol.81.
4 Sanati a chr̄o i corporib⁹ mag̃ i aīa ſanabanf. Jo.6.t.j.B.264.
5 Sanatio manus dextere ſignat ſalutē aīe. Lu.6.ter.2.L.fol.173.
6 Sanitas q̄ a dn̄o ꝯferebaf tota ſiml̄ redibat. Mat.8.ter.8.B.38
7 Sanitas per chriſtum facta mox eueniebat: per medicos autem poſt longum tempus. Jo.5.ter.j.H.fol.260.
8 Sanitatis impoſſibilitas proueniebat ex infidelitate ſanandi. Mat.17.ter.4.E.fol.70.
9 Saluādis nō ſolū dei mīa: ſꝫ fides ꝓpa regrif. Mat.9.t.6.L.41.
1 ¶Sāguis chr̄i virtutes ⁊ opōnes i nobis. Lu.22.te.5.E.fo.229.
2 Sanguineꝫ de chriſti corpore mortuo exiſſe miraculoſum fuit. Joan.19.ter.9.B.fol.308.
1 ¶Sapientia dei hominem errantem per ſuam incarnationem ad ſe reuocauit. Ep̄ſa ꝓhemiali Matthei. B.fol.1.
2 Sapiētia p̄cellit omnes voluptates impia ⁊ diuitias Ep̄ſa ꝓhe. Marci. B.fol.115.
3 Sapientia cauet peccata. Mat.12.ter.13.L.fol.54.
4 Sapia chr̄i ⁊ nō iude traditio ſalutē opata ē. Mat.26.t.6.fo.101.
5 Sapiētia i tpe ocij ꝑficif. Mar.4.ter.4.B.fol.122.
6 Sapientie eloquia deguſtata ſaporem reddūt melliſluum.
7 Sapiaꝫ diuinā nube mortalitatis vellatā btūs petrus ap̄ls fide cōſperit dicēs. tu es petrus, ep̄ſa ꝓhemiali Mat. B.fol.1.
8 Sapiaꝫ chr̄i ei⁹ ꝓpinqui cape nō valētes eū in furorem verſum eſtimabant. Mar.3.ter.4.A.fol.121.
9 Sapia ſe priuat ingenioſus negligens: quā tardus ingenio laborando deguſtat. Mar.4.ter.2.L.fol.123.
¶Sathanas ſoluetur in fine mundi: ⁊ mirabilia mendaciter operabitur. Mar.13.ter.5.A.fol.142.
1 ¶Securis ad radicē arboris poſita q̄d ſigt̄. Mat.3.ter.4.H.fo.12
2 Securis ſignificat iram que in iudeos venit propter mortē chriſti. Luce.3.ter.2.H.fol 164.
¶Seductores ſūt boni ⁊ mali diuerſa cā. Jo.7.t.2.L.fol.270.
1 ¶Semē vbi dei recipiētiū duo ſūt gradus. Lu.8.ter.2.O.fol.180.
2 Semē ſemiatū deſtruētes tres ſūt cauſe. Lu.8.ter.2.H.fol.181.
3 Semē ſuſcipiētiū tres ſūt gradus. Mar.4.ter.j.H.fol.122.
4 Seminatū diuerſimode dicif. Mat.13.ter.3.A.fol.56.
1 ¶Sniaꝫ vbi ē aliq̄ ābiguitas ꝓferre n̄ d̄bem⁹. Mat.12.t.4.H.57.
2 Sniaꝫ hūanā diua ſn̄ia corroborat. Mat.18.ter.5.A.fol.72.
¶Sepaf hō a d̄o tātū q̄tū terrenis d̄lectaf. Jo.14.t.7.L.fol.295.
¶Septuaginta duo diſcipuli miſſi ſunt: quia gentes mundi totideꝫ erant. Luce.10.ter.j.A.fol.189.
1 ¶Sepulchrum chriſti deſcribitur. Mar.15.ter.8.L.fol.149.
2 Sepulchra d̄functoꝝ ſūt corpa pfidoꝝ. Mat.8.ter.8.K.fo.184.
3 Sepulchra pretioſa quid proſunt mortuis: ſi vbi ſunt anime torquentur. Mat.13.ter.10.B.fol.90.
4 Sepultus eſt chriſtus in ſepulchro nouo in quo nullus ante ipm̄ vel poſt poſit⁹ fuit: ſicut in ſacratiſſimo virginis vtero nullus an̄ ⁊ nullus poſt ipꝫ ꝯcept⁹ fuit. Jo.19.ter.10.D.fol.309.
5 Sepultura chr̄i ē reges chriſtianoꝝ. Mat.27.ter.2.B.fol.107.
1 ¶Seq̄banf turbe chr̄m q̄druplici rōne. Mat.4.te.8.F.fol.17.
2 Sequebanf chr̄m diuerſi diuerſis reſpectib⁹. Lu.9.t.3.B.fo.185.
3 Seq volētes chriſtū tria facē d̄bēt. Mat.16.ter.6.B.fol.68.
4 Sequi volētes chriſtū diligētes eſſe debent circa virtutes ⁊ oīa pati propter ipſum. Mat.16.ter.6.D.fol.68.
5 Sequi ⁊ videre dn̄m q̄d eſt. Mar.10.ter.8.H.fol.137.
6 Sequi cupiēs dn̄m debet hr̄e ꝓpriā volūtatē oīa ꝑpter deuꝫ patiendi. Luce.9.ter.5.D.fol.186.
7 Sequentibus turbis dominus non ſolū que petebant: ſed etiam refectionem contulit. Lu.9.ter.3.L.fol.185.
1 ¶Sermo dei eſt fidelib⁹ ſicut piſcis hamo. Jo.8.ter.8.ij.A.276.
2 Sermo moralis valde ꝯfortat: qui oleū luminis appellaf. Mat.24.ter.j.E.fol.88.
3 Sermōis dn̄i i mōte euāgeliſtaꝝ ꝯcordaf dc̄ta. Mat.5.t.j.L.18
4 Sermōe dn̄i i mōte lucēt ꝑfectio vite xp̄iane. Mat.5.t.j.L.18.
¶Serpentes ⁊ ſcorpiones ſuper quos apoſtoli erant calcaturi

quid ſignificant.Lu.10.tex.5.D.fol.191.
1 ¶Seru⁹ ⁊ dñs idē ſt nã: dignitate vō diſpares.Mat.8.t.2.B.25
2 Seru⁹ dī ñ peccat: ſ; locū mutat pp pſecutōe;.Jo.4.t.j.A.255
3 Seru⁹ malus appellat̃ q calūniã dño facit.Mat.25.t.2.R.98
4 Seruū ɔtumelijs affici ⁊ ejci q̃lr itelligat̃.Mat.12.t.j.H.198.
5 Serui ɔſeruū accuſantes qui ſunt.Mat.18.tex.7.B.fol.73.
6 Serui dei nō debent ſe iactare de dei ſeruitio: ſed ſe indignos ſeruos arbitrari.Lu.17.tex.4.D.fol.215.
7 Serui ad exigendum fructu; vinee miſſi qui fuerint.Mat.21.tex.6.D.fol.83.Lu.20.tex.2.L.fol.223.
8 Seruoꝝ triū ſnia i aduētu dñi ō admiſtratōe.mat.24.t.3.G.96
9 Seruitiū marthe bo^m erat ſ; magdalene meli⁹.lu.10.t.10.E.193
10 Seruitus deo facta ex amore vel timore quomodo intelligatur.Mat.6.tex.16.B.fol.29.
11 Seruit⁹ pcti ē difficillima a q̃ ſolus xp̄s libat.Jo.8.t.8.E.275.
12 Seruit⁹ pcti qualiter excutiat̃ a nobis.Jo.8.tex.8.F.fol.275.
1 ¶Seuere corrigē meli⁹ ē q̃ cū lenitate ōcipe.mat.5.t.20.D.25
2 Seuē ſcrutās aliēs nūq̄ accipiet veniã ō ſuis.Lu.6.t.9.B.176
3 Seueritas dei magna erit poſt iudiciū ſicut ante illud magna eſt miſericordia.Mat.25.tex.j.N.fol.97.
1 ¶Sexta die deus hoiem creauit ⁊ ſexta die hora.vj.⁊ etate.vj. paſſus eſt hōm redimēdo.Jo.12.tex.2.D.fol.286.
2 Sexta die chriſt⁹ mori voluit: q2 ſexta die hominem fecerat.Mat.27.tex.9.B.fol.110.
1 ¶Scãdalū qd ſit ⁊ qd per illud itelligat̃.Mat.15.tex.2.A.fo.64.
2 Scãdalū pximoꝝ vitare dēm⁹ q̃tū poſſum⁹.Mat.17.t.7.F.71
3 Scandalum ſtultorum timere non debemus: cum magna vtilitas ſequitur.Luce.14.tex.j.B.fol.206.
4 Scãdalū vtili⁹ naſci pmittit̃ q̃ vitas reliquat̃.Lu.17.t.j.A.215
5 Scandali duplex genus.Luce.17.tex.j.A.fol.214.
1 ¶Scire diui; eſt: facere aūt nō diui;.Jo.13.tex.3.F.fol.290.
2 Scire hoiu; gen⁹ nil mag̃ ōſiderat q̃ futura.Jo.16.t.3.D.299.
3 Scientia ſine gratia nō requiritur.Mat.7.tex.4.A.fol.32.
4 Scia diſcipuloꝝ ad eoꝝ mag̃r; refert̃.Mat.8.t.8.L.fol.38.
5 Scia veritatis gb⁹ ē occultãda aliqñ.Mar.11.tex.5.B.fo.139.
6 Scia veritatis occultat̃ duab⁹ de cauſis.Lu.20.te.j.D.fo.225.
7 Scientia ſcripturarum non facit notum deo quem operū iniquitas indignum oſtendit.Luce.13.tex.5.B.fol.205.
8 Scientia boni ⁊ mali ſunt perpetue opes anime bene viuēti.Luce.15.tex.3.B.fol.210.
9 Scientie lumen nemo abſcondere poteſt: debet tamen timere incōmodorum.Luce.8.tex.3.A.fol.181.
1 ¶Scriba fuit a chriſto repudiatus: quia volebat ſequi chriſtu; propter lucrum temporale.Mat.8.tex.6.B.fol.37.
2 Scribe iudeoꝝ erãt legis doctores.Mat.2.tex.2.L.fol.9.
3 Scribe ⁊ phariſei erãt clerici iudeoꝝ.Mat.10.t.5.B.fo.44.
1 ¶Scripture ſacre dignitas proprietas ⁊ excellentia ⁊ vtilitas.Probe.Matth.R.fol.1.
2 Scripture ſacre auctoritate calūniatoribus reſpondendū eſt: ⁊ poſtea ratione conuincere.Mat.22.tex.3.E.fol.86.
3 Sacram ſcripturam chr̄s pdicãdo oſtēdit plenam myſteriꝫ.Mat.14.tex.4.H.fol.6.
1 ¶Scripture ſacre ſponſas vocãt vxores ⁊ viros ſpōſas.Mat.j.tex.11.L.fol.6.
2 Scripture ſacre aliqñ dcã p factis accipiūt.Mat.7.t.8.L.33.
3 Scripture ſacre perſcrutande ſunt: nec de earū ſuperficie cōtenti eſſe debemus.Mat.24.tex.8.B.fol.94.
4 Scripture ſacre teſtimoniū pbibēt chro.Jo.5.te.9.R.fo.263
5 Scripture ſacre de chriſto loquentes ſcrutari debent: q2 deſuper obumbrantur.Jo.5.tex.9.L.fol.264.
6 Scripturarum ſacrarū regula eſt: duplicem eſſe generatione; bonorum ⁊ malorum.Mat.23.tex.11.E.fol.90.
7 Scripturas nō auſcultans nec mortuos ſuſcitatos audit.Lu.10.tex.6.E.fol.214.
8 Scripturas ignorãtes ignorãt virtutē dei.Mat.22.tex.3.L.86
9 Siderum coniecture ſunt neceſſarie dūmodo nō perquirant̃ ſuperflue eoꝝ indicia.Lu.12.tex.14.L.fol.203.
1 ¶Signū eſt alicuius rei in propatulo poſite alicuius occulti cōtinens declarationem.Lu.11.tex.9.A.fol.196.
2 Signū q̃rebãt iudei de celo fieri a chriſto.Mat.8.tex.2.A.130.
3 Signū ō celo xp̄s ñ fec̃ ad petitionē iudeoꝝ.Mar.8.t.2.B.130
4 Signa de celo in iudicio facienda reſeruant̃.Mat.16.t.3.L.66.
5 Signa in paſſione domini facta fuerunt ſufficientia ad cōuerſionem iudeorum.Mat.27.tex.9.L.fol.110.
6 Signoꝝ ſcōꝝ i paſſiōe ⁊ reſurrectiōe xp̄i diſa.mat.28.t.3.A.113
¶Simulatores ſanctitatis maxime circa mulieres verſantur.Mat.23.tex.4.A.fol.89.
¶Simeon quare chriſtū ſuſcepit in vlnis.Lu.2.t.8.L.fol.160.
¶Simon cyreneus qui portauit crucem poſt ieſum quid ſignificat.Mat.27.tex.6.B.fol.108.
1 ¶Synapis granum venenum expellit.Mat.13.tex.5.A.fol.58.
2 Synapis gño euãgelica pdicatio cōparat̃.Mat.13.te.5.B.58
3 Synapis grana ſunt fides: martyres: ⁊ chriſtus: qui aduerſis contuſi ſuam virtutem oſtenderunt.Lu.13.tex.4.A.fol.205.
¶Solemnitates a ſe iſtitutas chriſtus ſeruabat: multo plus hoc nos facere debemus.Jo.2.tex.3.D.fol.250.
1 ¶Sollicitudo ⁊ cura maxie nocēt hoi.Mat.6.tex.21.B.fol.31.
2 Sollicitudines ſeculares a nobis abdicare debemus que animam mordent.Lu.6.tex.11.L.fol.176.
3 Sollicitu mag̃ eē dēm⁹ circa aia; q̃ c̄c cōp⁹.Lu.12.t.4.H.200
1 ¶Soluere alios volēs debet habere actus vitam ⁊ gratiã apoſtolorum.Lu.19.tex.3.D.fol.221.
2 Somnus chriſti in naui quid ſignificat.Lu.8.tex.5.E.fol.182.
1 ¶Spelunca latronum mens qualr̃ fiat.Mar.11.tex.3.L.fol.138.
2 Spicas vellere ⁊ mãducare qd ſit ſpūalr̃.Mar.2.te.4.D.120.
¶Spūalia pp ſepltură p̄ris dimittē crudele ē.Mat.8.t.6.F.37.
1 ¶Spiritusſanctus ſolus in chriſti conceptione nominatur: cu; tamen inſeparabilia ſiat opera trinitatis.Mat.j.tex.9.D.6.
2 Spiritusſanctus nō dicit̃ pater chriſti.Mat.j.tex.11.D.fol.6.
3 Spūſſcūs q̃re ſpēm colūbe ſuſcepit.Mat.3.tex.7.D.E.fol.14.
4 Spiritusſanctus proprie dicitur dare remiſſionem peccatoꝝ ſ; tota trinitas id agat.Mat.12.tex.9.H.fol.53.
5 Spiritusſanctus aliquando in columba aliquãdo in nube lucida apparet.Mar.9.tex.j.H.fol.132.
6 Spiritus per carnē ſalutē nr̄a; opat⁹ eſt.Jo.6.te.11.E.fo.269.
7 Spiritusſanctus diē mentem repleuerit fons doctrine indeficiens emanat.Jo.7.tex.7.D.fol.272.
8 Spūs nūcupat̃ ſpūſſcūs: angelus: ⁊ aia.Mar.j.te.9.A.fol.117.
9 Spiritusſanctus qño itelligat̃ datus apl̄is poſt reſurrectionē: ⁊ poſtea pmiſſus.Lu.24.tex.6.D.fol.239.
10 Spiritusſanctus quare ſupra chriſtū in colūbe ſpē: ⁊ ſup apl̄is in igneis linguis apparuit.Jo.j.tex.22.L.fol.247.
11 Spiritusſanctus dicitur paraclitus.i.conſolator: q2 aduocat⁹ appellatur.Jo.14.tex.7.D.fol.295.
12 Spiritusſanctus quos replet nō ſolū a malis liberat: ſed etia; maxime conſolatur.Jo.15.tex.7.A.fol.297.
13 Spiritusſanctus quando a filio mittit̃: mittit̃ ⁊ a p̄re q2 ipſoꝝ eſt vna voluntas.Jo.15.tex.7.B.fol.298.
14 Spūſſcūs pcedit ſimul de p̄re ⁊ filio nō de p̄re in filiū ⁊ de filio in creaturas: ſ; ſimul de vtroq̄ pcedit.Jo.15.t.7.E.fol.298.
15 Spūſſcūs adueniēs in apl̄is docuit eos xp̄m cognoſcere qualis eſſet in forma dei ⁊ patri equalis.Jo.16.tex.2.L.fol.298.
16 Spiritusſanctus in hac vita docet quãtum quiſq̄ capere pōt: ⁊ deſideriū maius accendit.Jo.16.tex.3.D.fol.299.
17 Spūſſci op⁹ ē ōmōes ejcē ⁊ ſanitates ɔferre.mat.12.t.9.H.53.
18 Spūſſci mun⁹ p ipōnē man⁹ ⁊ orōnē largit̃.Mat.19.t.4.L.75
19 Spiritusſancti gratia eſt aqua viua quã deus dare volebat ſamaritane.Jo.4.tex.2.D.fol.256.
20 Spiritusſancti operatio nō pōt ſcrutari.Jo.3.tex.2.B.fo.252.
21 Spiritusſancti gratia poſt chriſti clarificatione; data fuit maior q̃ vnq̄ antea.Jo.7.tex.7.E.fol.272.
22 Spūſſcm̄ appuiſſe i ſpē colūbe qño itelligat̃.mat.3.t.7.F.14.
23 Spiritumſanctum nō omnes viderūt deſcendiſſe ſuper chriſtum: ſed ſolū ioānes cū qbuſdam.Jo.j.tex.22.D.fol.247.
24 Spiritumſanctum mundi dilectores recipere nō poſſunt: q2 nō habēt inuiſibiles oculos.Jo.14.tex.5.D.fol.244.
25 Spiritumſanctum ſi non habuerimus diligere deum ⁊ mandata eius ſeruare non poſſumus.Jo.14.tex.F.fol.294.
1 ¶Sputum chriſti ſignificat ſapientiam.Mar.7.te.4.E.fo.129
2 Sputū chriſti grãm ſpūſſci ſignificat.Mar.8.tex.3.D.fol.131.
1 ¶Stella magorum fuit pphetata a balaam ⁊ ipſa duxit magos ad chriſtum.Mat.2.tex.j.F.⁊.H.fol.8.
2 Stella quare apparuit magis.Mat.2.tex.j.N.fol.8.
3 Stella que in chriſti natiuitate apparuit de nouo creata fuit pp natiuitatē chriſti.Mat.2.tex.j.N.fol.8.
4 Stella magis gētilibus: paſtoribus vō angeli apparuerūt rationabiliter.Mat.2.tex.j.N.fol.8.
5 Stella magis apparuit media die: ⁊ aliquando apparebat aliquando occultabatur.Mat.2.tex.j.O.fol.8.
6 Stella ſm diuerſas aliquoꝝ doctoꝝ ſnias per bienniū añ chri natiuitatē apparuit: ſm alios qñ nat⁹ eſt.Mat.2.t.3.B.L.9.
7 Stella magos ad locū natiuitatis chriſti perduxit ⁊ poſtea diſceſſit.Mat.2.tex.4.B.fol.9.
8 Stella magoꝝ deſignat gratia; dei que homines perducit ad deum.Mat.2.tex.4.L.fol.9.
9 Stella quare ſe a magis ſubtraxit quando fuerunt hieroſolymis.Mat.2.tex.2.D.Ibidem tex.4.A.fol.9.
10 Stellã hãc xp̄m ſignare q̃lr magi cognouerūt.Mat.2.t.j.R.8
11 Stelle nō ſūt cã q̄ aliqs ſit bon⁹ vel malus.Mat.2.tex.j.R.8.
12 Stelle hñt iſluētiã ſup corp⁹ nō aūt ſup aia;.Mat.2.t.j.M.8.

❡Stoici qui negant in ſapientē cadere perturbatione refellun-
tur. Jo.13.ter.14.F.fol.290.
1 ❡Stultitiā mūdi hūiſr eligētes ſapiaꝫ ꝯtēplaſ. Lu.19.t.j.H.220
2 Stultū facere ſapiētē oia miracula ſupat. Jo.18.te.9.E.fo.305
1 ❡Subſtātia ois que deus eſt nō eſt creatura. Jo.j.ter.5.L.241
2 Subſtātia hois eſt rōnabilitas. Lu.15.ter.3.L.fol.209.
❡Sum vbū duplicē hꝫ ſignificationem. Jo.j.ter.j.M.fol.240.
❡Sūmus nemo repēte fit: ſꝫ a minimis icboaſ. Mar.9.t.3.E.133
1 ❡Superbire ſolent qui ex humili ſtatu ad dignitates aſſumun-
tur vt talium in experti. Jo.4.ter.2.B.fol.256.
2 Superbia eſt dei contemptus. Lu.18.ter.2.A.fol.217.
3 Superbia a deo electi ſumus: humilitate regredimur ad euꝫ.
Jo.6.ter.5.F.fol.267.
4 Superbi etiam viles corde ſe elevant ꝛ humiles in alto poſiti
ſe viles reputant. Mat.23.ter.E.fol.98.
5 Supbos deꝰ deteſtaſ getꝰ in ſcis manēs. Mar.13.te.2.A.141
6 Super alios eſſe velle vituperabile alios ſupra ſe manus glo-
rioſum. Mat.20.ter.4.A.fol.79.
❡Supplicij maioris ſignū ē nihil pati i h mūdo. Jo.5.t.2.L.260.
❡Surdus a nativitate non loquitur: qꝛ ea que homo loquiſ per
auditum didicit. Lu.11.ter.4.A.fol.195.
❡Suſcipere debēꝰ fidelr gꝗd nobis deus idicat. Lu.j.t.5.A.153.

❡De lfa T.

Acē petiū ffis ē pecꝰ ꝙ ipꝫ ꝯuitiari. Mat.18.t.4.A.72
2 Tacere debemꝰ exēplo chriſti qñ ab auditoribꝰ nſis
nullū fructū ſalutis ꝯſeqꝫ ſpamꝰ. Lu.23.t.2.L.fo.233
❡Tactus ſalvatoris eſt opus ſalutis: quē tangere eſt
fideliter in eum credere. Lu.6.ter.4.B.fol.174.
❡Talentum acceptum abſcondere in terra eſt acceptum inge-
nium terrenis actibus implicare. Mat.25.ter.2.D.fol.97.
1 ❡Tēpeſtatē i mari q̄re xp̄s ſurgē fecit. Mat.8.ter.7.B.fo.37.
2 Tempeſtatum tempore in hoc mundo ſepius chriſtum inter-
pellare debemus. Mar.4.ter.5.L.fol.124.
❡Templū hieruſalē rōnabilr fuit deſtructū. Lu.21.ter.2.A.125.
1 ❡Tentat diabolus magis ſolitarios ꝙ alios. Mat.4.t.j.B.4.
2 Tentat diabolus q̄tū deꝰ vult ꝛ nō plus. Mat.4.ter.4.E.15.
3 Tētari qꝛ neceſſe eſt nos a diabolo: a dño petimus ne nos in-
ducas in tentationē. Lu.11.ter.j.L.fol.194.
4 Tentatio ſuggerit tria mala adverſus quam ſunt tria bona.
Mat.5.ter.22.A.fol.25.
5 Tentatio eſt exercitiū fidelium. Lu.8.ter.5.F.fol.182.
6 Tentationis chriſti ꝛ ade cōparatio. Mat.4.ter.2.A.fol.13.
7 Tentationis cauſe que ſint. Lu.4.ter.3.D.fol.168.
8 Tētatiōe nō agitatꝰ nō pōt eē pbatꝰ. Mat.6.t.9.p totū.fo.28.
9 Tentatione carere alam eſt ipoſſibile. Lu.22.ter.11.A.fo.230
10 Tentationē chriſti quid ſignificent. Mat.4.ter.4.H.fol.16.
11 Tētatiōes demonū ꝛ boiuꝫ ieiunijs ſupanſ. Mar.9.t.3.K.133.
1 ❡Tēpus gr̄e eſt pñs tp̄s: futurū vo iuſtitie. Mat.11.te.2.L.47
2 Tempus non multum erit poſt ſigna precedentia iudicium ꝛ
ipſum iudicium. Mat.24.ter.10.A.fol.94.
3 Tempus oē pōt nobis vtilitatē afferre. Lu.5.ter.6.L.fol.172.
1 ❡Tenebre interiores ſunt cecitas mētis exteriores damnatio.
Mat.12.ter.j.N.fol.35.
2 Tenebre moꝝ ꝛ interiorum oculoꝝ non exteriorum timende
ſunt. Jo.8.ter.2.B.fol.273.
3 Tenebras exteriōes icurret q hꝫ iteriores. mat.25.t.2.B.293
❡Terra bona eſt fidelis conſcientia. Mat.13.ter.3.L.fol.56.
❡Terremotꝰ in xp̄i reſurrectiōe qd ſignauit. Mat.28.t.j.B.112
1 ❡Theſaurus abſcōditus in agro ſacre ſcripture intelligitur.
Mat.13.ter.12.A.fol.59.
2 Theſaurum patientie ꝛ amoris in corde habens fructū opti-
mum facit. Lu.6.ter.11.D.fol.176.
1 ❡Teſtimōiū dat xp̄o tria. ſ. pr̄: ioānes: ꝛ miracla. Jo.5.t.9.D.263
2 Teſtimoniū ioānis de xp̄o erat dei teſtimoniū. Jo.5.t.9.D.263
3 Teſtimoniū ieſu qḋ de ſeipo ꝓhibet veꝝ eſt. Jo.8.t.3.B.273.
4 Teſtimonium falſum tunc habet locum quando cum colore
aliquo profertur. Mat.26.ter.16.A.fol.105.
5 Teſtimonioꝝ falſoꝝ voces debēꝰ ꝯtēnē. Mat.26.t.16.B.105.
❡Tibicines veteri more ad luctum excitandum adducebantur
Mat.9.ter.5.A.fol.41.
1 ❡Timē dꝫ gſqꝫ ſollicite q̄to ignorat q̄ reſtāt. Mat.22.t.j.O.95
2 Timor eſt gradus reverētie. Lu.9.ter.9.B.fol.188.
3 Timoris dni ꝛ timoris hoium differētia. Mat.14.t.j.E.fo.60
4 Timores ſunt duo ꝛ due ſuitutes. Jo.15.ter.4.E.fol.296.
❡Timentibus ſe deus tm̄ miſeretur. Lu.j.ter.17.A.fol.156.
❡Tirus ꝛ ſydon fuere ciuitates gētiliū. Mat.15.ter.4.A.fo.64.
1 ❡Titulus crucis chriſti diminutus fuit procuratus ꝙ talr fieret.
Mat.27.ter.7.L.fol.109.
2 Titulus crucis chriſti quare tribus linguis ſcriptꝰ fuit. Mar.
15.ter.4.D.fol.148.
3 Titulus crucis chriſti ſignificat chriſtum eſſe regem practice
phyſice ꝛ theologice. Jo.19.ter.5.B.fol.307.
4 Titulus crucis chriſti erat ſcriptꝰ līis hebraicis grecis ꝛ lati-
nis: vt oñderet ꝙ iſti ſibi erūt ſubijciēdi. Lu.23.t.7.A.234.
1 ❡Thomas apl̄s qui in fide erat infirmior alijs: ipſos hortabaſ
ꝓprie imemor fragilitatis. Jo.11.ter.3.D.fol.283.
❡Trahi a pr̄e deo qd ſit ꝛ qd nō trahi. Jo.6.ter.6.D.fol.267.
1 ❡Trāſfiguratio chriſti fuit ſecundi adventus ipſius prenuntia-
tio. Mar.9.ter.5.F.fol.131.
2 Tranſfigurationis hora obūbratio facta fuit a ſpiritu ſancto:
que nō calligat ſed ſecreta revelat. Lu.9.ter.7.E.fol.187.
3 Tranſfigurationē facturus quare adduxit capita propheta⁊.
Mat.17.ter.j.E.fol.69.
4 Trāſfigurationē facturus q̄re chriſtus vocauit potius petruꝫ
iacobū ꝛ ioānē ꝛ nō alios apl̄os. Mat.17.ter.j.A.fol.68.
5 Tranſfiguratione facta quare ſuam paſſionē apoſtolis chri-
ſtus revelauit. Lu.9.ter.9.A.fol.188.
6 Tranſfiguratus ieſus oſtendit gloriam future reſurrectionis.
Lu.9.ter.6.F.fol.187.
7 Trāſfigurato xp̄o q̄re ſolus pr̄ locutꝰ eſt. Mat.17.te.2.fol.69.
8 Tranſfigurato dño moyſes ꝛ helyas ei apparuerūt vt eius fa-
muli. Lu.9.ter.6.L.fol.187.
9 Tranſfigurato chriſto quare moyſes ꝛ helyas apparuerunt.
ei. Mar.9.ter.j.F.fol.132.
10 Tranſfigurato chriſto tota trinitas ſicut ꝛ in eius baptiſmo
revelata fuit. Lu.9.ter.9.D.fol.188.
1 ❡Trāqllitas plena tribueſ qñ erimꝰ i pr̄ia. Mat.14.t.6.B.63.
2 Trāſire celū ꝛ terrā qño itelligaſ. Mar.13.ter.6.B.fol.143.
1 ❡Tribulat deus ſuos in infimis: vt remuneret in ſūmis. Mat.
14.ter.2.D.fol.60.
2 Tribulationis tēpore cauēduꝫ eſt ne hō deficiat ꝛ a ſpūalibus
ad carnalia ſe ꝯuertat. Mat.24.ter.5.D.fol.93.
3 Tribulationum effectus qui ſint. Mat.3.ter.5.D.fol.13.
4 Tribulationū diuerſi effectꝰ in bonis ꝛ malis. Mat.3.t.5.H.13.
5 Tribulatus magnam conſolationem accipit quando aliorum
tribulationes meminit. Mat.5.ter.9.L.fol.14.
1 ❡Trinitatis ſanctiſſima ad vnum non perveniemus niſi multi
vnum cor habeamus. Lu.10.ter.10.D.fol.193.
2 Trinitatis opera ſunt inſeparabilia. Jo.6.ter.6.H.fol.267.
1 ❡Triſtitie chriſti cā. Mar.14.ter.8.L.fol.145.
2 Triſtitiam noſtrā chriſtus aſſumpſit: vt nobis ſuam letitiam
condonaret. Lu.22.ter.12.B.fol.231.
1 ❡Throni duodecī apl̄oꝝ qño itelliganſ. Lu.22.te.8.L.fol.230.
2 Throni ſunt regum: tribunalia iudicum: cathedra doctorum
Jo.19.ter.3.A.fol.307.
❡Tuba diei iudicij erit vox angeli: ad cuius clamorē omnes mor-
tui ſuſcitabuntur. Mat.24.ter.9.A.fol.94.
1 ❡Tunica xp̄i 4r q̄driptitā eccliaꝫ p orbē ſigr̄. Jo.19.t.6.L.308.
2 Tunicas duas q̄re apl̄i hr̄e nō debēt. Mat.10.ter.3.B.fol.43.
1 ❡Turba excluſa a ſuſcitatiōe puelle qd ſigr̄. Mat.9.te.5.L.41.
2 Turbe pedeſtrēs ſecute ſunt ieſum vt mentis ardorem oſten-
derent. Mat.14.ter.3.B.fol.61.
1 ❡Turbe ſternētes veſtimēta ſua i via qd ſignāt. mat.21.t.j.81.
2 Turbarū refectio i mōte facta fuit rōnabilr. Mat.15.t.6.fo.65
3 Turbis nos admiſcere aliquando ꝛ aliquando eas relinquere
chriſtus nos docet. Mat.14.ter.5.A.fol.62.

❡De lfa V.

Alentini error de creaturarū cā. Jo.j.ter.5.D.fol.241.
1 ❡Vanagloria eſt periculoſa ꝛ ab ipa initiū ſumit ini-
quitas ꝛ alia mala. Lu.6.ter.6.D.fol.175.
2 ❡Vanagloria ita hominem perdit ſicut tinea lignū
ꝛ erugo ferrum. Jo.3.ter.4.A.fol.254.
3 Vanaglorie livore ꝛ iuidia nihil eſt deterius. Jo.4.t.0.B.258
4 Vaneglorie cupidos vitare debemus. Lu.20.ter.5.F.fol.223.
❡Vaſa diaboli ſunt infideles. Mat.12.ter.7.B.fol.52.
❡Vella duo fuerūt i tēplo iteriꝰ ꝛ exterius. Mat.27.t.10.A.110.
❡Vendentes oves ꝛ boves qui ſint. Jo.2.ter.4.H.fol.251.
1 ❡Venit ad nos deus: quoniam peccatis impedientibus non po-
teramus ire ad eum. Mar.4.ter.j.B.fol.122.
2 Venit in mūdū xp̄s vt nomē pr̄is glificareſ. Jo.3.t.10.B.264.
1 ❡Verbū dei de mūditia ſua accōmodat oibꝰ. Mat.25.t.j.fo.98
2 Verbū di iḡbiſ gr̄e audiēs xp̄i efficiſ ꝯſāgineꝰ. Lu.8.t.4.L.181
3 Verbum dei inferna mens non capit: nec poteſt ſufferre pon-
dus ſapientie. Lu.8.ter.6.O.fol.183.
4 Verbū dei icipiēs audire incipit eſurire. Lu.9.ter.3.J.fol.185.
5 Verbum dei eſt omnino qḋ pater nō tamē pater qꝛ ille pater
iſte filius. Jo.j.ter.j.D.fol.240.
6 Verbum dei eſt forma non formata: ſed forma omnium for-
marum. Jo.j.ter.j.F.fol.240.
7 Verbum dei quidam hn̄t gratiam audiēdi: ſed nō habent gra-

tiam credendi. Mat.11.tex.7.E.fol.49.
8 Verbum dei venit ſuper cor hominis quando fuerit cõuerſus ad deum. Mat.23.tex.12.L.fol.91.
9 Verbũ dñi mãdatũ dicitur: qꝛ ioãnes a deo miſſus fuit. Lu.3.t.j.D.183
10 Verbuz dei audiendi triplex modus. Jo.8.tex.10.H.fol.277.
11 Verbum ⁊ verum quomodo differunt. Mat.3.tex.j.H.fol.11.
12 Verbuz dictum motu vano etiã ſine iracundia peccatum eſt. Mat.5.tex.13.R.fol.21.
13 Verbum eſt in homine interius.ſ.id qđ per ſonũ itelligim⁹ nõ ipſe ſonus. Jo.j.tex.j.A.fol.240.
14 Verbum eſt lux nõ ſolũ hominum: ſed etiã oĩs rõnalis creature. Jo.j.tex.8.B.fol.242.
15 Verbum aſſumpſit animam rationalem ⁊ carnẽ: ⁊ ſibi in vna ſubſiſtentia vniuit. Jo.j.tex.14.E.fol.243.
16 Verba viua ⁊ vba mortua: ⁊ cogitatiões viue ⁊ cogitationes mortue inueniunt. Mat.19.tex.5.F.fol.75.
17 Verba chriſti audiens ⁊ faciens edificat ſupra petram. Mat.7.tex.10.A.B.fol.14.
1 ¶ Verum aliquando eſt occultandum: ſed falſum nunq̃ dicẽdũ Mat.7.tex.3.F.fol.32.
2 Verũ dicẽtes perſecutionem patiunt. Lu.6.tex.5.H.fol.174.
1 ¶ Veritas quid ſit nemo dicere põt niſi a deo illuminetur. Joã.3.tex.10.B.fol.255.
2 Veritas libat a morte a cõruptõe a mõtalitate. Jo.8.t.8.L.275
3 Veritas claros fac ⁊ mẽdaciũ ibecilles. Jo.9.tex.4.L.fo.279
4 Veritas in mũdo fere ab oib⁹ euanuit. Jo.18.tex.10.F.fo.306.
5 Veritatis laudes. Jo.3.tex.7.A.fol.254.
6 Veritatis cõmẽdatiões. Jo.8.tex.8.B.fol.275.
7 Veritatis natura quãto plures inſidias patitur tanto magis eſt fortiter. Jo.9.tex.3.A.fol.279.
8 Veritate oẽs creati ſumus: ſed nõ omnes obedimus veritati. Jo.18.tex.10.F.fol.306.
1 ¶ Veri cultores dei nõ concludunt dei culturam: ſed in ſpiritu adorant. Jo.4.tex.4.E.fol.257.
2 Veſtiũt milites regalib⁹ veſtibus ieſuz in deriſum: qꝛ vt dicebant iudei ſe regẽ fecerat. Mar.15.tex.3.A.fol.148.
2 Veſtimẽtũ ſeruoꝝ dei quale debeat eſſe. Mat.3.tex.2.A.fo.12
3 Veſtimẽto veteri addẽ pãnũ nouũ qd ſigt. Mat.9.tex.3.E.40
4 Veſtimẽta noua ⁊ vinũ nouũ qd ſignant. Mar.2.tex.3.F.120
5 Veſtimẽta ſternere in via qd ſignificat. Mar.11.te.j.F.fo.138.
1 ¶ Via lata vltro ſe offert: ſed ãguſtã neceſſe eſt querere. Mat.7.tex.7.L.fol.13.
2 Via pacis eſt via iuſtitie. Lu.j.tex.36.B.fol.158.
1 ¶ Videbit patrem nemo in vniuerſali iudicio: ſed tm̃ humanitas chriſti videbitur. Jo.5.tex.4.L.fol.262.
2 Videre deũ nemo põt in hac vita. Mat.5.tex.6.L.fol.18.
3 Videre nõ licet qđ nõ licet cõcupiſcere. Mat.5.te.16.L.fo.22.
4 Videre ↄtinuo pulchras facies eſt piculoſuz. Mat.5.t.16.D.22.
5 Vidẽ ſigt mẽtis recreationẽ i pſtitũ bñficijs. Lu.10.te.7.A.152
6 Videre deum in hac vita nullus põt niſi per imaginationem ⁊ nõ per ꝓpriã ſpẽm. Jo.j.tex.18.B.fol.244.
7 Videre deum nullus in hac vita poſitus poteſt niſi alienatus a ſenſibus. Jo.j.tex.17.D.fol.244.
8 Videre pr̃em hoc eſt qđ eſſe eius filiũ. Jo.5.tex.3.L.fol.261.
9 Vidẽ ſpũale de⁹ dedit nob vt ipz ſeq̃remur. Mat.20.t.5.B.80.
10 Videns ſemel chriſtus in gloria ſua nequaq̃ vltra mortẽ guſtabit. Mat.16.tex.7.E.fol.68.
11 Viſiones due ſunt ⁊ due cecitates. Jo.9.tex.5.D.fol.280.
12 Viſus ſenſus eſt generalis alijs ſenſibus. Jo.20.tex.4.F.311.
¶ Vidua que offert duo era eſt eccleſia que reddit dilectionem deo ⁊ proximo. Lu.21.tex.j.L.fol.225.
1 ¶ Vigilant ad aſpectuz veri luminis qui ſeruant operando qđ credunt. Lu.12.tex.10.D.fol.201.
2 Vigilare ſpiritualiter qui dicant. Mat.24.tex.12.A.fol.95.
3 Vigilare oẽs dẽm⁹ ⁊ cordis ianuas cuſtodire. mar.15.t.7.B.143
4 Vigilie noctis que dicantur. Mar.6.tex.7.B.fol.127.
5 Vigilie noctis i trina horaꝝ ſpatia diuidunt. Mat.14.t.5.L.62
6 Vigilie tres intelligunt per tres etates.ſ. pueritiaz iuuentutẽ ⁊ ſenectutem. Lu.12.tex.10.B.fol.202.
7 Vigilie ſpũales q̃ ſt: patiẽt aduẽſa tolerare. Lu.12.t.10.H.202
¶ Vindictã de aduerſarijs ſcti qualr petãt. Lu.18.tex.j.L.fo.218
1 ¶ Vinea vnicuiq; colẽda locat cũ baptizat. Mat.21.tex.6.R.83
2 Vinea ſepes ⁊ torcular qd ſignificãt. Mar.12.tex.j.A.fol.139.
3 Vinee ⁊ in ea ↄtentoꝝ interꝑtatio. Mat.21.tex.6.R.fol.83.
4 Vinee.i. ꝓprie aie qlibet eſt ꝓcurator. Lu.20.tex.2.B.fo.229
5 Vinee heredẽ peccator peccãdo occidit. Lu.20.t.2.M.224.
1 ¶ Vinum aqua miſtum in ſacrificio offert: vt demõſtret qꝛ chriſtus ⁊ eccleſia vnum ſunt. Mat.26.tex.8.D.fol.102.
2 Vinum nouum ſignificat imortalitatem renouãdoꝝ corporuz. Mat.26.tex.8.B.fol.102.
3 Vinum nouum eſt nouum teſtamentum qđ nõ capit ab vtribus veteribus teſtamẽti veteris. Lu.5.tex.7.B.fol.172.
4 Vino iebriari nõ licet in quo eſt luxuria. Lu.j.tex.4.B.fol.153.
1 ¶ Viri quinq; ſamaritane.ſunt quinq; libri moyſi: ⁊ vir quẽ tũc habebat ſignificat chriſtum. Jo.4.tex.3.F.fol.256.
2 Viri qnq; ſamaritane quinq; ſenſus ſignificant: ſextus aũt intellectus eſt. Jo.4.tex.3.B.fol.256.
3 Viri dicuntur a viribus quos feminea mollities non corrũpit qui ſobrie ⁊ caſte viuunt. Jo.6.tex.j.P.fol.263.
¶ Virgies qnq; ſignãt ↄtinẽtiã qnq; ſenſuũ. Mat.24.D.fol.96.
1 ¶ Virtus vera eſt pietas cũ iuſtitia. Mat.j.tex.10.D.fol.6.
2 Virtus ꝑfecta nõ hꝫ vitionis ſtudiũ. Lu.9.tex.11.E.fol.189.
3 Virtutũ ſolũ ſtudiũ iſerit ideficiẽs gaudiũ aie. Lu.6.t.5.D.174.
4 Virtute profecto nihil eſt innocentius. Mat.5.tex.19.B.24.
5 Virtutes ſuperne quõ ſunt ſancte. Lu.10.tex.5.B.fol.191.
1 ¶ Vita eterna q̃ ſit ⁊ quõ accipiat i ſcripturi. Mat.25.t.4.A.94.
2 Vita eterna eſt in audiendo ⁊ credendo multo magis in intelligendo. Jo 5.tex.5.A.fol.262.
3 Vita eterna hñri n̄ pt ſine ſũptõe ſacri cõionis. Jo.6.t.9.B.267
4 Vita hũana nõ ꝓtẽdit affluẽtia diuitiarũ. Lu.12.t.5.A.fo.200
5 Vita pñs hꝫ exercitiũ vita futura ſolatiũ. Lu.16.tex.j.L.fo.211
6 Vita per quã facta ſunt omnia lux eſt hominum: qꝛ per ipſaz facta ſunt omnia. Jo.j.tex.8.A.fol.242.
7 Vita pñs nõ eſt dicẽda vita: qꝛ nõ eſt vã vita. Jo.5.te.5.L.262.
8 Vita hoĩs frumẽti aſſimilat. Mar.4.tex.3.L.fol.123.
9 Vita celeſtis eſt viuẽ in carnẽ ꝑter carnẽ. Lu.j.te.7.L.fo.154.
10 Vita iuſtoꝝ hꝫ plẽitudinẽ: ⁊ dies ipſoꝝ ſt inães. lu.j.t.23.A.157
11 Vite pñtis decurſus felix ẽ: inopiã ferre: ex ꝓprijs iuſtis laboris nutriri: iuicẽ diligẽ: ⁊ parẽtes curare. Mat.4.tex.7.E.
12 Vitã tpalẽ dare dꝫ q vult eternã ſalutẽ. Mat.10.te.14.D.46.
13 Vitã ſingularẽ agẽtes reprehendunt. Lu.7.tex.6.A.fol.179.
14 Vitam celeſtem ſi conſequi volumus opꝫ nos non carnaliter viuere. Lu.11.tex.j.F.fol.194.
¶ Vitãda ſũt n̄ ſolũ pctã: ſꝫ ẽt occaſiões pctoꝝ. Mat.5.t.16.A.22
¶ Vnitatẽ odientes ⁊ partem ſibi faciẽtes in hoibus cõminant. Jo.5.tex.j.N.fol.260.
¶ Volũtas nõ eſt niſi i bonis: i malis võ cupiditas. Mat.7.t.6.L.
2 Volũtas hoĩs a deo parat. ꝓhe.2.Luce.D.fol.152.
3 Volũtas dei fieri in celo ⁊ in terra quõ itelligatur. Mat.6.tex.6.A.B.L.fol.27.
4 Volũtas dei cõſiderata omnia mala tollerare facit. Mat.26.tex.11.D.fol.104.
5 Volũtas pr̃is ⁊ filij vna eſt. Joã.17.tex.6.A.fol.303.
6 Voluntatẽ propriã faciũt hoĩes quãdo nõ faciunt voluntatem dei. Joan.5.tex.8.L.fol.263.
7 Volũtatẽ dei faciẽs vn⁹ ẽ melior q̃ mille iniq. Jo.9.t.6.A.280.
8 Volũtates due fuert i chřo diũa.ſ. ⁊ hũana. mar.14.t.8.F.146
¶ Vox alta ſaluatoris qua lazarum vocauit ſignificat tubam generalis reſurrectionis. Jo.11.tex.7.D.fol.285.
¶ Vrbes magnas habitãtes ceteris ſũt peiores. Mat.19.t.j.A.63
1 ¶ Vſura q̃ mala iferat ⁊ q̃liter ſit deteſtãda. Lu.6.t.8.D.fo.175.
2 Vſuraria pecunia ẽ ſilis morſui aſpidis. Mat.5.tex.19.P.24.
¶ Vtunt ſci dei rebus ſicut ipſius amici. Lu.12.tex.11.E.fol.202.
¶ Vtilitas proximoꝝ nõ ſolũ per doctos: ſed etiam per indoctos procuratur. Lu.14.tex.7.B.fol.208.
¶ Vulnera ſua in iudicio chřs oſtẽdet. Mat.24.tex.7.D.fo.84.
¶ Vulpes foueas hñt quõ intelligat. Mat.8.tex.6.E.fol.37.
1 ¶ Vxor loth q̃re in ſtatuã ſalis ↄuerſa eſt. Lu.17.tex.9.L.fo.216
2 Vxoris dimiſſio propter fornicationem vel libellum repudij differentia. Mat.20.tex.2.A.fol.74.
3 Vxoris nõ dimittẽde pulchrũ notabile. Lu.16.tex.3.E.fol.212.
4 Vxorem dimittere excepta fornicationis pena viro non licet. Mat.5.tex.17.L.fol.23.
5 Vxorem fornicariam a viro adultero dimitti nihil iniquius eſt. Mat.5.tex.17.B.fol.23.
6 Vxorẽ dimittẽ ẽ ꝑter nãz ⁊ ꝑter legẽ. Mat.19.tex.j.B.fol.74.
7 Vxorem de mortui fratris quare frater ſuperuiuens ducere tenebat vxorem. Mat.22.tex.3.B.fol.86.
8 Vxorẽ n̄ eẽ dimittẽdã ex libri moyſi oñdit. Mar.10.te.j.F.135.

¶ De litera Z.

Zacharias mira de puero ioãne propter aſtantes loquitur.
1 Lu.j.tex.33.B.fol.158.
2 Zacharias fili⁹ barachie qs fuerit. Mat.23.t.11.D.fol.90.
3 Zachariam incredulitas mutum: fides võ eloquentem fecit. Lu.j.tex.24.L.fol.157.
¶ Zache⁹ dr̃ fili⁹ habrae: qꝛ ei⁹ fidẽ imitat⁹ ẽ. Lu.19.t.j.D.fo.220.
1 ¶ Zelũ quẽ xp̃s oñdit fuit ſignũ magne vtut. Jo.2.t.5.A.fo.251.
2 Zelo dei vtẽs a prauis hoĩb⁹ dehoneſtat. Jo.8.tex.11.E.fo.277
¶ Zizania ſunt imitatores diaboli. Mat.13.tex.8.B.fol.58.

¶ Explicit Tabula laus deo.

¶ Sãctiſſimi doctoris Thome de Aqno ordinis fratrū Predicatoꝝ: in ɔtinuā explanationē ſcōꝝ quatuor euangeliſtaꝝ iuſſu beatiſſimi dñi Urbani pape quarti: a ſe editam: prohemialis epiſtola ad eūdem Incipit.

A

Sanctiſſimo ac rñmo pr̄i dño Urbano diuina ꝓuidētia pape 4°: frater Thomas de Aquino ordinis fratrū ꝑdicatoꝝ: cum deuota reuerētia pedum oſcula btōꝝ. Fons ſapientie vnigenitus dei vbū ꝑſidēs in excelſis: (Eccl.j.) per qd pr̄ ſapiēter fecerat: ⁊ ſuauiter diſpoſuerat vniuerſa: (Sap.8.) in fine tēporum carnē ſumere voluit: vt ſub tegumēto nāe corporee ſplēdorē ei⁹ humanus intuit⁹ poſſet iſpicē: quē in celſitudine maieſtatis diuine attingē nō valebat. Diffuderat ſiqdeꝫ radios ſuos: ſapie. vz. ſue indicia ſup oia opa que creauit: (Eccli.j.) qdā vero ampliori ꝑuilegio imaginē ꝓpꝛaꝫ hoium aiabus impſſerat: quā tñ diligētius expſſerat in cordib⁹ ipm amātiuꝫ ſm ſui muneris largitatē. Sz qd eſt hoīs aīa in tā imēſa creatura: vt diuine ſapiētie veſtigia poſſit cōprehēdē ad ī pfectōez? (ad pfectū) Quinimo ⁊ ſapie lux infuſa hoib⁹ ꝑ peccati tenebras ⁊ occupationū tpaliū caligines fuerat obūbrata: ⁊ intātum eſt quorūdā cor inſipiēs obſcuratū: (Ro.j.) vt dei gl'iaꝫ in idola vana ɔuerterēt: ⁊ que nō ɔueniūt facerēt in ſenſuꝫ reprobū incidētes. (B) Diuina vero ſapia que ad ſui fruitionē hoieꝫ fecerat: eū ſui inexptēꝫ eē nō ſinens: totū ſe in humanā nām ɔtulit: eā mō ſibi aſſumēdo mirabili: vt errātē hoieꝫ ad ſe totalr̄ reuocaret. Hui⁹ igit ſapie claritateꝫ nube mortalitatꝭ velatā ꝑmus aplōꝝ ꝑnceps fide ɔſpicē meruit: ⁊ eā ɔſtāter abſq errore ⁊ plenarie ɔfiteri dicēs. (Mat.16) Tu es chrs fili⁹ dei viui. O btā ɔfeſſio: quā nō caro ⁊ ſanguis: ſz pater celeſtis reuelat. Hec in terris fundat ecclīā: aditū ꝑbet in celū: peccata meret ſoluē: ⁊ ɔtra eā porte nō ꝑualēt iferoꝝ. Hui⁹ igit fidei ac ɔfeſſionis heres legitime ſāctiſſime pr̄ pio ſtudio mens vr̄a inuigilat: vt tāte ſapie lux fideliū corda ꝑfundat: ⁊ hereticoꝝ ɔfutet iſanias: que porte iferoꝝ merito deſignant. (Plato) Sane ſi ſm Platonis ſniaꝫ btā cēſet reſpublica: cuius rectores operā ſapie dare ɔtigerit (illi ſiqdē ſapie quā imbecillitas intell'ꝰ humani erroꝛib⁹ plerūq cōmaculat) quāto magis ſub veſtro regimine btūs cēſeri pōt ppl's chrianus: vbi tāta diligētia excellētiſſime illi ſapiētie curaꝫ ipēditis: (C) quā dei ſapiētia carnalib⁹ mēbris induta ⁊ verbis docuit: ⁊ opib⁹ demſtrauit. Ex hui⁹ ſiqdē diligētie ſtudio veſtre ſcitati cōplacuit mihi cōmittē Matthei euāgeliū exponēduꝫ. Qd iuxta ꝓpꝛaꝫ facultatē execut⁹ ſollicite ex diuſis doctoꝝ libris ꝑdicti euāgelii expōnē ɔtinuā cōpilaui: pauca qdeꝫ certoꝝ auctoꝝ verbis ꝑpluriū ex gloſis adiiciēs: que vt ab eoꝝ dictis poſſent diſcerni: ſb gloſe titulo ꝑnotaui. (Mod⁹ q̄ ſuat ꝑ auctorē i doctoꝝ ſentētiis in hoc ope iſerēdis) Sz ⁊ in ſcōꝝ doctoꝝ dictis h adhibui ſtudiū: vt ſingulorū auctoꝝ noia: necnō in qb⁹ habeant libris aſſūpta teſtimonia dſcribant. Hoc excepto: qꝫ libros expōnū ſupra loca que exponebant nō oportebat ſpāliter deſigri. Puta ſicubi nomen inueniat Hiero^mi: de libro mētione nō facta dat itelligi qꝫ h dicat ſup Mattheū. ⁊ in aliis rō ſilis obſuet: niſi in his que de cōmētario Chryſoſtomi ſup Mattheum ſumūtur oportuit iſcribi in titulo ſup Mattheū. vt ꝑ h ab aliis que ſumunt de ipi⁹ homeliario diſtinguant. (D) In aſſumēdis aūt ſcōꝝ teſtimoniis plerūq oportuit aliq reſcindi de medio ad ꝓlixitatē vitādā: necnō ad manifeſtiorē ſenſum: vel ſm ɔgruētiā expōnis lr̄e ordinē cōmutari. Interdū ēt ſenſum poſui: vba dimiſi: ꝑcipue in homelia Chryſoſtomi: pp h qꝛ eſt trāſlatio vitioſa. (Intentio auctoris i hoc ope.) Fuit aūt mea itētio in hoc ope nō ſolū ſenſuꝫ ꝑleg lr̄alē: ſz etiā myſticū ponere: iterduꝫ ēt errores deſtruē: necnō ɔfirmare catholicā vitatē. Qd qdē neceſſium fuiſſe vr̄: qꝛ in euāgelio ꝑcipue foꝛa fidei catholice tradit: ⁊ totius vite regula chriane. Prolixū igit pn̄s opus nō videat alicui. Fieri.n. nō potuit: vt hec oia ſine diminutione ꝓſequerer: ⁊ tot ſctōꝝ ſnias explicarē oimoda breuitate ſeruata. Suſcipiat itaq vr̄a ſcitas pn̄s opus vr̄o diſcutiēduꝫ corrigēdūq iudicio: vr̄e ſollici^tudi^nis ⁊ obediētie mee fructū: vt dū a vob emanauit ꝑceptū: ⁊ vob refluet finale iudiciū: ad locū vn̄ exeūt flumina reuertant. (Eccl.j.) ¶ Explicit epl'a.

¶ Incipit prohemium.

GLOSA.

(A) Euangelii ꝓnūtiator aptus Iſaias ꝓpha: euāgelice doctrine ſublimitatē: nomē ⁊ mām breuiter cōprehēdēs: euāgelicū doctoreꝫ ex ꝑſona dñi alloquit dicēs. (Iſa.40.) [Sup mōtē excelſum aſcende tu qui euāgelizas ſyon: exalta in fortitudine voceꝫ ſuā: qui euāgelizas hierl'm. Exalta: noli timere. Dic ciuitatib⁹ iude. Ecce deus veſter. Ecce dñs de⁹ in fortitudine veniet: ⁊ brachiū eius dñabit: ecce merces ei⁹ cum eo.] Ut aūt ab ipo euāgelii noie ſumamus exordiū. AUGU. ɔtra Fauſtū. (Euāgeliū bonus nūtius dr̄.) Euāgelii nomē latine interptat bonus nūti⁹: vel bona annūtiatio. Qd qdē cuꝫ aliqd bonū annūtiat: ſemꝑ dici pōt. Proprie tñ h vocabulū obtinuit annūtiatio ſaluatoris. Narratores qppe originis factoꝝ dictoꝝ paſſionū dñi ieſu chri ꝓpe dicti ſunt euāgeliſte. CHRY. in homel. (Euangeliū bona annūtiatio.) Quid.n. his bonis nūtiatis fiat eqle? Deus in terra: hō in celo: amicitia dei ad nr̄am facta nāꝫ: ꝓlixū ſolutā ꝓliū: diabolus ɔfuſus: mors ſoluta: paradiſus apt⁹. Et hec oia ſupra dignitatē nr̄am ⁊ cuꝫ facilitate nobis data ſunt: nō qꝛ laborauimus: ſz qꝛ dilecti ſumus a deo. (B) AUGU. in. li. de vera relig. Cuꝫ.n. oib⁹ modis medeat aīs deus: pro tēpoꝝ opportunitatib⁹ que mira ſapia ei⁹ ordinant: nullo mō hñficēti⁹ ɔſuluit gñi humano: qꝫ cū vnicus fili⁹ ɔſubſtālis pr̄i ⁊ coeternus totū hoiem ſuſcipe dignat⁹ eſt: ⁊ vbū caro factū eſt: ⁊ habitauit in nob. Ita.n. demōſtrauit qꝫ excelſuꝫ locū iter creaturas hēat humana nā in h qꝫ hoib⁹ in vero hoie appuit. AUGU. in ſer. de nati. Demū fact⁹ eſt deus hō: vt hō fieret de⁹. GLO. Hoc igit bonū euāgelizāduꝫ ꝓnūtiat ꝓpha dicēs. [Ecce de⁹ veſter.] (Iſa.40.) LEO papa in epl'a ad Flauianū. Exinanitio āt illa qua ſe inuiſibilis viſibilē ꝓbuit: ⁊ creator ac dñs oiuꝫ reꝝ vnus voluit eē mortaliū: iclinatio fuit miſerationis: nō defectio ptātis. GLO. Ne g̃ ſic de⁹ adeſſe credat vt fieret aliq diminutio ptātis: ſubiūgit ꝓpheta. [Ecce dñs in fortitudine veniet.] (Iſa.40.) AUGU. de doct. chriana. Nō ꝑ locoꝝ ſpatia veniēdo: ſz in carne mortali mortalib⁹ apparēdo. LEO papa in ſer. de dñi paſſi. De ineffabili aūt dei po^tētia factū eſt: vt dū de⁹ verus eſt i carne paſſibili: ɔferat hoi gl'ia ꝑ ɔtumeliā: incorruptio ꝑ ſuppliciū: vita ꝑ mortē. (C) AUG. de baptiſmo paruuloꝝ. Fuſo.n. ſāguine ſine culpa: oiuꝫ culpaꝝ chyrographa deleta ſunt: qbus hoies a diabolo antea tenebant. GLO. Quia g̃ per vtutē chri patiētis hoies a pctō libati: ſunt facti dei. Seqt. [Et brachiuꝫ ei⁹ dñabit.] (Iſa.40.) LEO papa in ſer. de paſſi. Affuit aūt nob in chro ſingulare ꝑſidiū: vt in nā paſſibili mortis ɔditio nō maneret: quā ipaſſibilis eēntia receꝑiſſet. ⁊ ꝑ id qd nō poterat mori: poſſit id qd mortuuꝫ fuerat ſuſcitari. GLO. Et ſic ꝑ chrm nob imortalis glie adit⁹ apit: vn̄ ſeqt. [Ecce merces eius cum eo.] (Iſa.40.) De qua. ſ. idſe di

Mat.5. D — cit. Merces v̄ra copioſa eſt in celis. AVGV. ꝯtra Fau-
ſtum. Eterne.n. vite ꝑmiſſio regnūq; celoꝝ ad nouū ptinet
teſtm̄: tēporaliū vo ꝑmiſſiones teſtamēto veteri ꝯtinent̄.
GLO. Sic ḡ quatuor nob de chr̄o euāgelica doctrina tra
dit: diuinitatē aſſumētez: humanitatē aſſumptā: mortē per
quā a ſeruitute eripimur: reſurrectiōez ꝑ quā nob aditꝰ glo-
ſe vite apit̄. Et pp̄ h in Ezechiele ſub figura 4or aīaliū de-
mōſtrant̄. GREGO. ſup Ezech. Ipſe.n. vnigenitꝰ dei filiꝰ
veraciter factus eſt hō: ipſe in ſacrificio nr̄e redēptionis di-
gnatꝰ eſt mori vt vitulus: ipſe per vtutez ſue fortitudinis ſurrexit
vt leo: ipſe etiā aſcēdēs ad celos eſt eleuatꝰ vt aq̄la. GLO.
In qua aſcēſione maniſeſte oſtendit ſuā diuinitatē. Mat-
theus ḡ in hoīe itelligit̄: qz circa humanitatē chr̄i p̄ncipal̄r
īmorat̄. Marcus in leone: qz agit de reſurrectione. Lucas
in vitulo: qa agit de ſacerdotio. Joānes in aquila: ſcribens
ſacra diuinitatis. AMBRO. ſup Lucā. Et bn̄ accidit: vt
qm̄ euāgelij librū ſm Mattheuz dicimus eē moralē: opi-
nio huiꝰ ptermitteret̄. Mores.n. pp̄e dicūr humani. Figura
aūt leonis aſcribit̄ Marco: qz a potētia cepit expſſione diuine
cū dixit. Initiū euāgelij ieſu chr̄i filij dei. Joāni aūt figura
aq̄le: eo qꝫ diuine miracula reſurrectiōis expſſit. GREG.
ſup Ezech. Hec aūt ipſa vniuſcuiuſq; libri euāgelica exor-
dia teſtant̄. Nā qz ab humana gnōne cepit: iure per hoīez
Mattheus: qz ꝑ clamorē in deſerto: recte ꝑ leonē Marcus:
qz a ſacrificio exorſus eſt bn̄ ꝑ vitulū Lucas: qz vo a diui-
nitate vbi cepit: digne per aq̄lā ſignat̄ Joānes. AVGV.
de cō. euā. Uel Mattheus qui regiā chr̄i ꝑſonā maxie cō-
mēdauit: ꝑ leonē ſignat̄. Lucas aūt per vitulū pp̄ victimā
ſacerdot. Marcus aūt q neq; ſtirpez regiā neq; ſacerdota
lē narrare voluit: ꝛ tn̄ in humanis vſatꝰ oñdit̄: hoīs figura
ſignat̄. Hec aūt tria aīalia leo/hō/vitulus in terra ḡdiunt̄.
Uñ iſti tres euangeliſte in iſtis maxime occupati ſunt: que
chr̄s in carne opatꝰ eſt. At vo Joānes velut aq̄la volat: ꝛ lu
cez incōmutabilis vitatis acutiſſimis cordis oculis intuet̄.
Ex quo dat̄ itelligi tres euāgeliſtas circa actiuā vitā fuiſſe
vſatos: Joānez vo circa ꝯtēplatiuā. REMIGIVS. Do-
ctores aūt grecoꝝ ꝑ hoiez itelligūt Mattheū: qa genealo-
giā dn̄i ſm carnē deſcripſit: per leonē vo Joānē: qz ſic leo
ſuo rugitu cūctis beſtijs timorē incutit: ſic ꝛ Joānes cūctis
hereticis timorē incuſſit: ꝑ vitulū itellexerūt Lucā: qz vitu
lus ſacerdotalis eſt hoſtia: ꝛ ipſe ſemp circa tēplū ꝛ ſacerdo
tiū vſatꝰ eſt. Et per aq̄lā Marcū itellexerūt: qz aq̄la in ſcri
pturis diuinis ſolet ſignare ſpm̄ſcm̄: qui locutꝰ fuit per ora
pphaꝝ: ꝛ ipſe a pphico teſtimonio exorſus eſt. HIERO.
Circa nūm vo euāgeliſtaꝝ ſciēdū eſt plures fuiſſe qui euā-
gelia ſcripſerūt: ſicꝫ ꝛ Lucas euāgeliſta teſtat̄ dicēs. Qm̄ q-
dē multi conati ſunt ordinare ꝛc̄. Et ſic ꝑſeuerātia vſq; ad
pn̄s tp̄s monimēta declamat: que a diuiſis auctoribꝰ edita:
diuiſaꝝ hereſiū fuere p̄nꝰ: vt eſt illd: iuxta egyptios ꝛ Tho-
mā ꝛ Matthiā ꝛ Bartholomeū. xij. qz apl̄oꝝ: ꝛ Baſilidis
atq; Apellis ꝛ reliquoꝝ: q̄s enūare lōgiſſimū eſt: eccl̄ia aūt
que ſup̄ petraz dn̄i voce fundata eſt: 4or flumina paradiſi
inſtar eructuās: 4or ānulos ꝛ angulos hꝫ: per q̄s q̄ſi archa te-
ſtamēti ꝛ cuſtos legis dn̄i lignis mobilibꝰ vehit̄. AVG.
de que. euā. Uel qm̄ 4or ſunt ptes orbis terre: per cuiꝰ vni-
uerſitatē chr̄i eccl̄ia dilatat̄. Aliꝰ aūt fuit eis ordo cog̃ſcēdi
atq; p̄dicādi: aliꝰ aūt ſcribēdi. Ad cog̃ſcēdū qppe atq; p̄di-
cādū p̄mi fuerūt: qui ſecuti ſunt dn̄m in carne p̄ntē: docētē
audierūt: faciētēq; viderūt: atq; ex eiꝰ ore ad euāgelizādū
ſunt miſſi. Sz in ſcribēdo euāgelio qd̄ diuinitꝰ ordinatū eē
credēdū eſt ex nūo eoꝝ q̄s ante paſſionē dn̄s elegit: p̄m vlti
mūq; locum duo tenuerūt: p̄m Mattheus: vltm Joānes: vt
reliq qui ex illo nūo nō erāt: ſz tn̄ chr̄m in illis loq̄ntē ſecu-
ti erāt: tanq̄ filij amplectēdi: ac per h in loco medio ꝯſtitu
ti: vtroq; ab eis latere munirent. REMI. Mattheus q̄dē

In euāgelio quatuor nob de chr̄o demōſtrant̄.

Prophete tres euāgeliſtarū chr̄o ꝑcinūt.

E *Diuiſe opiniones de figura euāgeliſtaꝝ.*

F

Plures euāgelia ſcripſerūt: ſz q̄tuor tm̄ recepit eccl̄ia.

G *Quaꝫ p̄m ꝛ vltimū locū tenuerūt Mattheꝰ ꝛ Joānes: reliqui vo mediū.*

ſcripſit in iudea ſub tp̄e Caij Galliculę imꝑatoris. Mar-
cus in italia Rome ſub tp̄e Neronis vel Claudij ſm Ra-
banuz. Lucas vo in Achaie boetieq; ptibꝰ rogatꝰ a Theo-
philo: et Joānes epheſi in aſia minori ſub tp̄e Nerue p̄nci-
pis. BEDA. ſup Marcū. Sed tn̄ cuz ſint 4or euāgeliſte:
nō tāz 4or euāgelia q̄ vnū 4or libroꝝ vitati ꝯſonū edide-
rūt. Sic.n. duo vſus eādē p̄ſus hn̄tes mām: pro diuiſitate
metri ꝛ voꝝ duo ſunt: ꝛ tn̄ nō niſi vnam ꝯtinēt ſniam: ſic
euāgeliſtaꝝ libri cum ſint 4or vnū ꝯtinēt euāgeliū: qz vnā
doctrinā faciūt de fide catholica. CHRY. in hom. Suffi
ciebat aūt vt vnus euāgeliſta oīa diceret: ſz cū 4or ab vno
ore oīa loquunt̄: nō ſm eadē tēpora: neq; in eiſdē locis cō-
uenientes ꝛ adinuicē colloquētes maxīa fit demſtratio vita-
tis. Et h ipm qd̄ in aliq̄bꝰ modicis diſſonare vident̄: maxi-
mū ſignū vitatis eſt. Si.n. ꝑ oīa ꝯſonarēt: crederēt inimici
qꝫ ex placito q̄daz humano ꝯuenientes ſcripſerint que ſcri-
pſerūt. In p̄ncipalibꝰ q̄dē que ptinēt ad iformatiōez vite ꝛ
p̄dicatiōez fidei: nequaq̄ diſſonāt: nec in paruo. Si aūt in
miraculis: h q̄dē hec. ille vo illa dixit: h te nō ꝯturbet. Si
eiꝫ vnus oīa dixiſſet: ſupfluus eēt nūs reliq̄rū: ſi oēs diuer-
ſa: nequaq̄ ꝯſonātie demſtratio appareret. Si aūt aliqd de
tpibꝰ vel modis differēter annūtiāt: h nihil īpedit eoꝝ que
dicta ſunt veritatē: vt īfra oſtendet̄. AVGV. de cō. euā.
Quis aūt ſinguli eoꝝ ſuū quiq; narrādi ordinē tenuiſſe vi-
deant̄: non tn̄ vnuſq; eoꝝ velut alteriꝰ p̄cedētis ignarus
voluiſſe ſcribē repit̄: vel ignorata ptermiſiſſe que ſcripſiſ-
ſe aliꝰ inuenit̄: ſz ſic vnicuiq; iſpiratus eſt: nō ſupfluā cōpa-
ratiōez ſui laboris adiūxit. GLO. Sublimitas aūt euāge
lice doctrine ꝯſiſtit p̄mo q̄dez in eius excellētiſſima auctē.
AVGV. de cō. euā. Inter oēs.n. diuinas auctes que ſcris
līris ꝯtinent̄: euāgeliuz merito excellit: cuiꝰ p̄mi p̄dicatores
apl̄i fuerūt: qui dn̄m ieſuz ſaluatorē nr̄m chr̄m ēt in carne
p̄ntē viderūt: quoꝝ q̄dā h eſt Mattheus ꝛ Joānes ēt ſcri-
pta de illo que ſcribēda viſa ſunt: libris ſingulis ediderūt.
Ac ne putaret̄ qd̄ attinet ad pcipiēdū ac p̄dicādū euāgeliū
itereſſe aliqd: vtrū illi annūtiēt qui eūdē dn̄m hic in carne
apparētē ſecuti ſunt: an alij qui ex illis cōparata fidel̄r cre-
diderūt: diuina ꝓuidētia ꝓcuratū eſt per ſpm̄ſcm̄: vt q̄buſ-
dā etiā ex illis qui p̄mos apl̄os ſeq̄bant̄: nō ſolū annūtian-
di: verūetiā ſcribēdi euāgeliū tribueret̄ auctas. GLO. Et
ſic pꝫ qꝫ ſublimitas euāgelice auctis a Chr̄o depēdet. Et h
deſignat̄ in vbis ꝓphete p̄miſſis cuz dr̄. [Sup mōtē excel
ſum aſcēde tu.] Mons.n. excelſus chriſtus eſt: de quo idez — Iſa.40.
Iſaias dicit. Erit in nouiſſimis diebus p̄paratus mons do- — Iſa.2.
mus dn̄i in vertice mōtiū.i. ſup oēs ſcōs qui a monte chr̄o
montes dn̄r: qz de plenitudine eius oēs accepimus. Recte
aūt ad Mattheū dr̄. [Supra mōtē excelſum aſcēde tu: qa — Iſa.40.
ſicut p̄dictuz eſt: ipſe in p̄pa ꝑſona facta chriſti vidit ꝛ eius
doctrinā audiuit.] AVGV. de cō. euā. Illud aūt diſcutiē
duz eſt qd̄ ſolet nōnullos mouere: cur ipſe dn̄s nihil ſcripſe
rit: vt alijs de ipſo ſcribētibꝰ neceſſe ſit credē. Sz nequaq̄
dōm eſt: qꝫ ipſe nō ſcripſerit: q̄nquidē mēbra eius id opa-
ta ſunt: qd̄ dictāte capite cognouerūt. Quicq̄d.n. de ſuis fa-
ctis ꝛ dictis nos legere voluit: h ſcribēdum illis tanq̄ ſuis
manibus impauit. GLO. Scd̄o etiā habet euāgelica do
ctrina ſublimitatē vtutis. Uñ Apl̄s dicit: qꝫ euāgeliū vtus
dei eſt in ſalutez omni credēti. Et h oñdit ꝓpheta in p̄miſ-
ſis vbis cuz dicit. [Exalta in fortitudine vocē tuā.] In quo — Iſa.40. K
etiā ꝛ modū euāgelice doctrine deſignat in exaltatiōe vo-
cis: per quā doctrine claritas datur intelligi. AVGV. ad
Uoluſianuz. Modus.n. ipſe quo ſcā ſcriptura cōtexit̄ eſt
oībꝰ acceſſibilis: pauciſſimis penetrabilis ea que apte ꝯti-
net q̄ſi amicus familiaris ſine fuco ad cor loq̄t̄ indoctoꝝ
atq; doctoꝝ. Ea vo que in myſterijs occultat: nec ipſe elo-
quio ſupbo erigit quo nō audeat accedē mens tardiuſcula
ꝛ inerudita

Quo in loco et q̄ tp̄e q̄ſq; euāgeliſtarum ſcripſit euāgeliū ſuū. H

Diſſonantia euāgeliſtaꝝ ſignū vitatis euāgelioꝝ.

I *Tres euāgelij excellētie. Prīa excellētia.*

Euāgeliū oēs doctrinas ſupat auctē.

Ex chr̄s nihil p ſe ſcripſerit.

2a excellētia euangelij.

⁊ ineruditā q̄ſi paup ad diuitē: ſ; inuitat oēs humili ſmo-
ne q̄s nō ſolū manifeſta paſcat: ſ; etiā ſecreta exerceat ve-
ritate: h̄ in ꝓ́ptis qḋ in recōditis hn̄s. S; ne apta faſtidi
rent: eadē rurſus opta deſiderant: deſiderata q̄dāmō re-
nouant: renouata ſuauiter itimant. His ſalubriter ⁊ praua
corrigunt ⁊ parua nutriuntur: ⁊ magna oblectant ingenia.
GLO. S; q̄ vox exaltata lōgius audit: pōt in exaltatiōe
vocis euāgelice doctrine publicatio deſignari: quia nō ad
Mar. 14° vnā tm̄ gētē: ſ; ad vniuſas nationes ꝑdicāda mādat. Pre-
dicate inq̄t dn̄s euāgeliū oī creature. GREG. in homel.
Pōt enī; oīs creature noīe natio gētiū deſignari. GLO.
3° excellē-tia euange-lij. Tertio aūt habet euāgelica doctrina altitudinem libtatis.
AVG. In veteri. n. teſtamento pp tpaliū bonoꝝ ꝓmiſ-
ſionē: maloꝝ q̄ cōminatiōē: ſuos parit tpalis hierl'm. In
nouo aūt vbi fides ipetrat charitatē: qua lex poſſit ipleri:
non magis timore pene q̄ dilectione iuſtitie liberos parit
hierl'm eterna. GLO. Un̄ ⁊ hāc ſublimitatē doctrine euā-
Iſa. 40. gelice ꝓpha deſignat dicens. [Exalta noli timere.] Reſtat
aūt videre qb⁹ ⁊ qua de cā h̄ euāg̃m ſit ſcriptū. HIERO.
I Mattheus. n. euāgeliū in iudea hebreo ſmone edidit: ob
Ab quib⁹ Matthe⁹ euāg̃m ſcri-ptum. eoꝝ vel maxime cām qui in hierl'm crediderāt ex iudeis.
Cū. n. ꝑ ꝑdicaſſet euāgeliū in iudea: volēs trāſire ad gētes:
ꝑmus euāgeliū ſcripſit hebraice: qḋ ſrīb⁹ a qb⁹ ibat in me-
Ordo hi-ſto euāge-lij. moria dereliq̄t. Sicut. n. neceſſe fuit ad ɔfirmatiōē fidei
euāgeliū ꝑdicari: ſic ⁊ ɔtra hereticos ſcribi. CHRY. Cor-
pus aūt ſue narratōis ordinauit Mattheus h̄ mō. ¶ Pri-
mū ḡ natiuitatē. ¶ Deide baptiſmū. ¶ 3° tētationē. ¶ 4°
doctrinā. ¶ 5° miracula. ¶ 6° paſſionē. ¶ 7° reſurrectiōē
⁊ aſcēſionē ipſi⁹. Nō ſolū hyſtoriā de chr̄o expone volēs p
h̄: verūetiā euāgelice vite ſtatū docere: q̄m nihil eſt ꝙ ex
parētib⁹ naſcimur: niſi iteꝝ p aquā ⁊ ſpm̄ renati fuerimus
ex deo. Poſt baptiſmū aūt neceſſe eſt ɔtra diabolū ſtare:
poſt h̄ q̄ſi oī ſupata tētatione fact⁹ idoneus ad docēdū. Si
q̄dē ſacerdos eſt: doceat ⁊ doctrinā ſuā bone vite q̄ſi mira-
culis factis cōmēdet: ſi laicus eſt opib⁹ doceat fidē. Deide
neceſſe eſt exire nos de h̄ ſtadio mūdi: ⁊ tūc reſtat vt tēta-
tionū victoriā reſurrectōis merces ſequat ⁊ glīa. GLO.
Patet igit ex ꝑmiſſis euāgelice doctrine mā ſcriptoꝝ euā-
gelij nūs figure diſa/ ⁊ ordo: euangelice doctrine ſublimi-
tas: ⁊ qb⁹ h̄ euāgeliū ſit ɔſcriptū: ⁊ ordo ꝓceſſus ipſius.

¶ Diui Thome Aquinatis continuum in Euangelium ſm̄ Mattheum. Cap. I.

Tex. 1. A Luce 3° Joā. p°

Liber gnōnis ieſu chr̄i. HIERO.

¶ Quia faciē hoīs Mattheus ſignat: q̄ſi
de hoīe exorſus eſt ſcribere dicens. Liber
gnōnis. RABA. Quo exordio ſatis oſtē-
Matthe⁹ chr̄i incar-natōē ſm̄ carnē nar-rādam aſ-ſumpſit. dit gnōnē chriſti ſm̄ carnē ſuſcepiſſe nar-
rādam. CHRY. Judeis. n. euāgeliū ſcri-
pſit: qb⁹ ſupfluū erat exponē diuinitat/ nā; quā cog̃ſcebāt:
neceſſe aūt fuit eis myſteriū incarnationis oſtdere. Joānes
aūt cū gētib⁹ euāgeliū ſcripſit que nō cog̃ſcebāt ſi deus fi-
liū hꝫ: ideo neceſſe fuit ꝑm̄ illis oſtdē: q̄ eſt fili⁹ dei de⁹: dei
de q̄ carnē ſuſcepit. RABA. Cū aūt paruā libri pticu-
lam teneat gñatio dixit. [Liber gnōnis.] Cōſuetudo. n. he-
breoꝝ eſt vt voluminib⁹ ex eoꝝ principijs iponāt noīa: vt
eſt Geneſis. GLO. Planior autē ſenſus eēt: Hic eſt liber
gnōnis: ſ; h̄ eſt mos in multis: vt Uiſio Jſaie. ſubaudis hec
B eſt. Gnōnis aūt ſingl'r dr̄: q̄uis multe p ordinē replicent:
q̄ pp chr̄i gnōnē cetere hic iducunt. GREGO. in hom.
Uel ideo librū hūc gnōnis noiat: q̄ hec eſt toti⁹ diſpēſatio-
nis ſūma ⁊ radix bonoꝝ oīum: deū hoīē factū eē. Hoc. n.
facto alia ſ; rōnē ſeq̄bant. REMI. dicit aūt. Liber gnō-
Gen. 5. nis ieſu chr̄i: q̄ nouerat ſcriptū eē. Liber gnōnis ade: ⁊ iō
ſic exorſus eſt vt opponeret librū libro. Adā nouū: ade ve-
teri: q̄ oīa per iſtū ſunt reſtaurata: que per illū ſunt corru-
pta. HIERO. In Jſaia aūt legimus: Gñationē eius q̄s
enarrabit: Nō ḡ putemus euāgeliſtā ꝓphe eē ɔtrariū: vt qḋ Iſa. 53.
ille ipoſſibile dixit eē affatu: hic narrare incipiat: q̄ ibi de
gnōne diuinitat: hic de incarnatiōe dcm̄ eſt. CHRY. in
homelia. Nec tn̄ parua eſtimes te audire hāc audiēs gña-
tionē. Eſt. n. valde ineffabile ꝙ deus ex muliere naſci di-
gnat⁹ eſt: ⁊ hr̄e ꝓgenitores Dauid ⁊ Habraā. REMI. Si
autē aliq̄s dixerit: q̄ ꝓpha de natiuitate humanitat/ dixit:
nō eſt rndēdū ad iterrogatiōē ꝓphete nullus: gnōnē dn̄i
narrauit ſ; prarius: q̄ Mattheus ⁊ Lucas. RABA. In
h̄ autē ꝙ dicit. [Jeſu chr̄i] regalē ⁊ ſacerdotalē in eo exꝓ- Chr̄s fuit rex ⁊ ſacer-dos.
mit dignitatē. Nā ieſus qui noīs hui⁹ ꝑſagiū ꝑtulit: ꝑmus
poſt Moyſen in pp̄lo iſrael ducatū tenuit. Aaron v̄o my-
ſtico ɔſecrat⁹ vnguēto ꝑmus in lege ſacerdos fuit. AVG.
de que. no. ⁊ vete. teſt. Qḋ autē per olei vnctionē ꝑſtabat
deus illis qui in reges vel ſacerdotes vngebant: hoc ꝑſtitit
ſpūſſanct⁹ hoi chr̄o addita expiatione. Spūs. n. ſcūs puriſſi-
cauit qḋ de Maria virgine in corpus ſaluatoris ꝑfecit. Et
hoc eſt vnctio corpis ſaluatoris q̄re chriſtus eſt appellat⁹.
CHRY. ſup Matth. Quia v̄o impia iprudētia iudeoꝝ C
negabat ieſū de Dauid ſemine eē natū: ſubdit. [Filij da- Quāre fili⁹ di ſit Habrae et Dauid.
uid filij habraā.] Quare aūt nō ſufficiebat dicere illū filiū
habrae ſoli⁹: aut Dauid ſoli⁹: q̄ ad ambos de chr̄o naſcitu-
ro ex eis ꝓmiſſio fuerit facta. ad habraā q̄dē ſic. Et in ſe-
mine tuo bn̄dicent oēs gētes terre. Ad Dauid autē ita. De
fructu vētris tui ponā ſup ſedē tuā. Jdeo ḡ vtriuſq; filiū
dixit: vt vtriuſq; ꝓmiſſiones in chr̄o adimpletas oſtderet.
deide q̄ chr̄s tres dignitates fuerat habiturus/ rex ꝓpha/ Chr̄s fuit rex: ꝓpha ⁊ ſacerdos
ſacerdos. Habraā ꝓpha fuit ⁊ ſacerdos: ſacerdos ſic deus
ad illum dicit in Geneſi. Accipe mihi vaccā ruffam: ſic ait Gen. 15.
dn̄s ad Abimelech de illo. Propheta eſt et orabit pro te. Gen. 20.
Dauid rex fuit ⁊ ꝓpha: ſacerdos autē nō fuit. Jdeo ḡ am-
boꝝ filius noiat⁹ eſt vt vtriuſq; p̄ris triplex dignitas origi-
nali iure recog̃ſceret in chr̄o. AMBRO. ſup lucā. Jdeo
etiā duos gñis auctores elegit: vnū qui de cognatione po-
puloꝝ ꝓmiſſū accepit: alteꝝ qui de gnōne chriſti oraculū
cōſecut⁹ eſt. Et ideo l; ſit ordine ſucceſſionis poſterior: po-
tī deſcribit: q̄ plus eſt ꝓmiſſum accepiſſe de chriſto q̄ de
eccl'ia que eſt p chr̄m. potior eſt. n. qui ſaluat eo qḋ ſaluat.
HIERO. Ordo etiā ꝑpoſterus: ſed neceſſio cōmutat⁹. ſi. n. D
ꝑm̄ poſuiſſet Habraā: ⁊ poſtea Dauid: rurſus ei repetēdum
fuit Habraā vt gñationis ſeries texeret. CHRY. ſuper
Matth. Altera aūt ratio eſt: q̄ regni dignitas maior eſt q̄
nāe. nā etſi habraā ꝑcedebat in tpe: Dauid ꝑcedebat in di-
gnitate. GLO. Quia v̄o ex h̄ titulo appareat totū hūc li-
brū ɔſcribi de ieſu Chr̄o: neceſſe eſt ꝑcog̃ſcē q̄d ſit ſentiēdū
de ſpo. ſic. n. meli⁹ exponi potuerūt que in h̄ libro de eo di-
cunt. AVG. de que. euāge. Error aūt hereticoꝝ de Chr̄o
trib⁹ gñib⁹ terminat: aut de diuinitate: aut de humanitate:
aut de vtroq; fallunt. AVG. de hereſib⁹. Cherintus ḡ ⁊ Hereſis cherinti et ebionis et Pauli ſa-maſateni.
Ebion ieſū chr̄m hoiem tm̄ fuiſſe dixerūt: q̄s ſecut⁹ Pau-
lus ſamaſatenus chr̄m nō ſemp fuiſſe: ſed ei⁹ initiū ex q̄ de
Maria nat⁹ eſt aſſeuerat. Nec. n. aliq̄d ampli⁹ q̄ hoiē pu-
tat. ⁊ h̄ hereſis poſtea a Photino ɔfirmata ē. ATHA. Photini hereſis.
ɔtra hereticos. Joānes aūt ap'ls iſti⁹ inſaniā lōge ante ſpū- B
ſcō ɔſpiciēs eū alto impietie ſopore demerſū ſue vocis ꝑ-
conio excitat dicēs: In ꝑn° erat v̄bū. Ei ḡ qḋ in ꝑn° erat apd
deum: nō relinq̄t in nouiſſimo tpe vt originis ſue ab hoīe
ꝑn̄m ſumpſerit. Jteꝝ inq̄t. Pr̄ gl'ifica me illa glīa quā habui Joā. 17°
apud te ꝑ̄us q̄ mūdus fieret. Audiat Photin⁹ eū glīā an
ꝑn̄m poſſediſſe. AVG. de hereſib⁹. Neſtorij aūt ꝑuerſitas Neſtorij hereſis.
fuit vt hoiē tm̄mō ex btā Maria v̄gine genitū ꝑdicaret:
quē v̄bū dei nō in vnitatē ꝑſone ⁊ in ſocietatē ſeparabilē
recepiſſet: qḋ catholicoꝝ aures nequaq̄ ferre potuerunt:

Phy.2. CHRY.in ep'la ad monachos egypti. Ait.n. ap'ls de vni/genito: q cu in for'a dei eet no rapina arbitrat' est ee se eq/le deo. Qui s est g ille q est in forma dei: aut quo exinanit' est: & descedit ad humilitate sm hois forma? Et qde si pdi/cti heretici in duos diuidetes chrm.i.in hoiem & vbu: hoiem dicunt sustinuisse exinanitioe: separates ab eo dei vbu: p/ondedu est q in forma & in eqlitate itell'r: & fuit pris sui vt exinanitois sustineret modu. Sz nihil creaturar est: si sm ppa itelligat nam in pris eqlitate: quo g exinanit' di: & ex qua eminetia vt eet ho descedit? Aut quo intell'r assupsisse tanq no dns in pn' serui forma? Sz aut q vbu pri eqle exns habitauit in hoie nato p mulierē. Et h est exinanitio.

Jo.14. Certe audio filiu dicete scis ap'lis. Siqs diligit me: vbum meu custodiet. Audis quo in eis q se diligunt: se & sibi cohabitare dixit deus pre. Putas g ipm exinanitu & vacuatu: dabimus & serui forma accepisse: q in diligetu se aiah' scis facit masione. Quid aut sps habitas in nob putatis & ipe

F humanationis dispesatioe adiplet. ABBAS Isidorus ad archiphlm. Uer ne vniusa annllemus: vnu ad qd vniuersa itedut dicemus: q illu q de' erat: humilia loq & dispe satiuus sil' & vtile est: & nihil iuiolabili nae piudicat. Eu vo qui ho est: diuina & supnalia qda loq sume psumptiois est malu. Na regi qde licet etia & humil'r agere: militi vo no licet impiales voces emittere. Si igit' de' erat humanat': et humilia locu hnt. Si vo ho tm erat: excelsa no hnt locu.

Heresis sabellij. AVG.de heresib'. Sabellium discipulu Noeti qda phibet: qui dicebat chrm eude & pre & spm scm. ATHA. ctra hereti. Hui' aut isanissimi furoris audacia celestiu testimonior aucte frenabo ad demrada ppe sube fily psona: no illa que hoi suscepto ogruere cauillat assumes: sz illa in mediu pferes testimonia: que sine vllo ancipitis itelligetie scrupulo diuinitati ei' copete oes pariter pfitent. In ge

Gen.p. nesi.n. deu dixisse legimus. Faciamus hoiem ad imagine & silitudinē nram. Ecce pliter dicit. Faciamus: aliu. vz. indicans ad que loqntis fact' est smo. Si vnus est: ad imagine sua fecisse diceret: nunc aut alius & alteri' imagine apu' fecisse describit'.

G GLO. Aly vo vera chri humanitate nega

Heresis Valentini. uerut. Ualetinus.n. dixit chrm a pre missu spiritale vel celeste corpus attulisse: nihilq assumpsisse de Maria vgine: sed p illa tanq p riuu aut fistula sine assumpta carne trasisse. Nos aut no ideo credimus natu ex Maria vgine q aliter in vera carne existe atq hoib' appare no posset: sz q sic scriptu est in ea scriptura cui nisi crediderim' nec chriani nec salui ee poterim'. Si aut de celesti vel aerea vel humida creatura corpus assumptu vellet comutare: in humane carnis vilissima qlitate h eu potuisse facere qs negaret?

Heresis manichei. AVG.de here. Manichei vo dixerut: phatasma ee dnm iesu chri: nec femineo posse nasci ex vtero. AVG.83.q. Sz si phatasma fuit corpus christi: fefellit chrs. Et si fallit: vitas no est. Est aut vitas chrs: no g phatasma fuit corpus

H ei'. GLO. Et q pn'm hui' euagely & et euagely sm Lucas manifeste odit chrm natu ex femina: ex q apparet vera chri humanitas: qd qui negat vtriusq euagely pn'm negant.

Heresis Fausti. AVG.ctra Faustu. Un Faustus dicit. euageliu qde a pdicatioe chri & ee cepit & noiari: in quo ipe nusq se natu ex hoib' dicit. At vo genealogia adeo no est euageliu: vt nec eius scriptor ausus fuerit eu euageliu noiare. Quid.n. scribit? Liber gnonis iesu chri fily dauid. No g liber euagely iesu chri: sz liber gnonis. At vo Marcus: q gnone scribere no curauit: sz tm pdicatione fily dei qd est euageliu: vide

Mar.1. q copetēter sit exorsus. Euage'm ingt iesu chri fily dei: vt & hinc satis appeat genealogia no ee euageliu. Nam & in ipo Mattheo post inclusu Joane in carcere: tuc legit' iesu cepisse pdicare euageliu regni. Ergo qcqd ante h narrat': genealogia ee pstat: no euageliu. Ad Joane g & Marcu me ptuli: quor mihi pn' no imerito placuerunt: q nec Dauid nec Maria inducunt: nec Joseph. Cotra que Aug. Quid g ridebit Ap'lo dicēti: Memor esto iesu chrm resurrexisse a mortuis ex semine dauid sm euageliu meu. I

Qd aut erat ap'li Pauli euageliu: h etia ceteror ap'lor & oiu fideliu. Hoc.n. alibi dicit: Siue ego siue illi euageliu pdicauerunt.

AVG. de heresib'. Arriani aut pre & filiu & spm scm volut ee vni' eiusdeq sube: nae: aut exntie: sz ee filiu creatura pris: spm vo scm creatura creature: h est ab ipso filio creatum volunt: Chrm etia sine aia carne suscepisse arbitrant'. Heresis Arrij.

AVG. p de tri. Sz Joanes in eo declarat filiu no tm deu ee sz et eiusde cu pre sube: q cu dixisset: Et de' erat vbu: addidit. Oia p ipm facta sunt. Joa.p. Un appet ipm scm no ee p que facta sunt oia. Et si fact' no est: creat' no est: & sic eiusde cum pre sube est. Ois.n. suba que deus no est: creatura est.

AVG. ctra Felicianu. Nescio.n. qd nob mediatoris psona ptulerit: qui medi' nrm no redimes carne que sine aia nec bnficiu posset sentire suscepit. Heresis feliciani. Si.n. venit chrs saluum facere qd pierat: q tot' ho pyt tot' bnficio saluatoris indiget: & ideo chrs veniedo totu saluat corpus & aia assumedo. Chrs assu. pro corpus & aiam.

K AVG. in li.83.q. Quo etia ipsi ridet tam manifestis obtioib' ex euagelica scriptura: in qua ptra eos dns ta multa comemorat: vt est illd. Tristis est aia mea vsq ad morte: Mat.26. & ptate habeo ponedi aia mea: & multa hs. Joa.10. Qui si dicat in parabolis eu locutu ee: hemus euagelistar rones qui res gestas narrates sic eu corpus habuisse testant': sic eu indicat hic aia per affectioes que no pnt ee nisi in aia. Eis.n. narratib' legimus. Et mirat' est iesus: & iratus & multa hs. Math.8.

Heresis apollonij. AVG. de heresib'. Apollinariste aut sic arriani chrm dixerunt carne sola sine aia suscepisse. In qua qone testimonys euagelicis victi: mete qua ronalis est aia hois defuisse aie chri. Sz pro hac ipm vbu in ea fuisse dixerut. AVG. in li.83.q. Sz si ita est belua quada cu figura humani corporis dei vbu suscepisse crederet'.

L AVG. de heresib'. De ipa vo ei' carne sic a recta fide dissensisse phibent': vt diceret carne illa & vbu vni' eiusdeq sube ee: ptenosissime asseuerates vbu carne factu: h est vbi aliqd in carne fuisse mutatu atq pusu: no aut carne de Marie carne suscepisse. pusus atq mutatu: no aut in carne de Maria suscepta.

CYRIL. in ep'la ad Joane anthioch. Furere aut arbitramur eos qui suspicati sunt q mutationes obubratio circa dina vbi nam pot ptinge. Manet.n. qd est sp: & no mutat': nec pfusionis est capax. LEO ad Cōstatinopol. Nos aute no ita dicim' chrm hoiem vt aliqd ei desit qd ad humana certu est ptine nam: siue aiam: siue mete ronabile: siue carne que no de femina sumpta sit: sz facta de vbo in carne: pusso atq mutato. Que tria falsa apollinaristar heresis: tres varias ptulit ptes.

Heresis Euticcetis. LEO ad Palesti. Euticces q 3m apollinaris dogma delegit: vt negata humane carnis atq aie vitate totu dnm nrm iesu chrm vni' assereret ee nae: tanq vbi diuinitas ipa se in carne aiamq vteret: & pcipi nasci aut nutriri &c. ho ei' tm eentie fuerit. Coine: que nihil hor in se sine carnis recepit vitate: qm na vnigeniti: na est pris: na est spus scti: simulq ipassibilis & sempiterna.

M Uer si ab apollinaris puitate hereticus iste decesserit ne pinceret': deitate passibile sentire atq mortale: & tm vbi incarnati.i. vbi & carnis vna audet pnutiare nam: no dubie in Manichei & Martois trasit isania: & dnm iesum chrm simulatorie oia credit egisse: nec humanu ipm corpus: sz phatastica corpis spez oculis apparuisse cernetius.

LEO papa ad Palesti. In eo vo q Eutices in epali iudicio ausus est dice ante incarnatione duas fuisse in Chro nas: post incarnatioe aut vna: ne cui fuit vt ad reddeda rone pfessionis sic sollicitis iterrogationib' vrgeret'. Arbitror.n. eu talia loqnte h hic psuasum: q aia qua saluator assumpsit: pus in celis sit

comorata

Chriſt⁹ ab hil nrẽ ↄditionis ð celo veniens exhibuit. Heretic origenis cõmorata ꝙ̃ de Maria vgine naſcereť. Sꝫ hoc catholice
mẽtes aureſqꝫ nõ tolerãt:qꝛ nil ſecum dñs de celo veniens
nrẽ ↄditionis exhibuit. Nec aiaꝫ ei⁹ que anterior extitiſſet:
nec carnem que nõ materni corpis eſſet:accepit. Vñ qđ in
Origene merito dãnatũ eſt:q aiaꝝ anteꝗ̃ corpib⁹ iſererẽ
tur nõ ſolũ miras:ſꝫ ꝛ diuiſas fuiſſe aſſeruit actiões:neceſſe
eſt ꝙ in iſto plectať. REMI. Has igiť hereſes in pñ⁹ euã
gelij ſui euãgeliſte deſtruũt. Nã Matth. cuꝫ narrat eũ du
xiſſe originẽ p reges iudeoꝝ:veꝝ hoĩem euꝫ oñdit:ꝛ verã
carnẽ habuiſſe. Silr ꝛ lucas qui ſacerdotalẽ ſtirpeꝫ ꝛ pſo
Mar. 1. nam deſcribit: Marcus aũt cum ait. Jnitiuꝫ euãgelij ieſu
Joã. p̃. chřĩ filij dei:ꝛ Joãnes cuꝫ ait. Jn pñ⁹ erat vbuꝫ:manifeſtãt
eum ante oĩa ſecula ſemp fuiſſe deuꝫ apud deuꝫ pr̃em.

Tex. 2. Gen. 21. Gen. 25. ¶ Habraam aũt genuit Jſaac. Jſaac aũt genuit
iacob. Jacob autem genuit iudã ꝛ fr̃es eius.

Gen. 29. ꝛ 30. ¶ AVGV. de cõ. euã. Mattheus euãgeliſta oñdit gnõnẽ
chřĩ ſm carneꝫ ſe ſuſcepiſſe narrãdã qui a genealogia chřĩ
A exorſus eſt. Lucas aũt tanꝗ̃ ſacerdotẽ in expiãdis peccatis
Luce. 3. magis aſſignãs:nõ ab initio euãgelij ſui:ſꝫ a baptiſmo chřĩ
Genealogia chřĩ ſꝫ matthei ꝛ lucã quo ſumať. gnõnes enarrat:vbi teſtimoniũ Joãnes phibuit dicẽs: Ec
ce qui tollit pctã mũdi. Jn gnõnib⁹ ẽt matthei ſignať nr̃oꝝ
ſuſceptio pctõꝝ a dño chřo. Jn gnõnibus autẽ luce ſignať
abolitio nr̃oꝝ pctõꝝ ab ipſo:ideo gñatiões chřĩ mattheus
Jo. p̃. deſcẽdẽs enarrat. Lucas aũt aſcẽdẽs. humanã autẽ chriſti
gnõnẽ mattheus deſcẽdendo deſcribẽs ab habraã gnõnes
Gen. 15. cõmemorat. AMBRO. ſup lucã. Prior. n. habraam me
Gal. 3. ruit fidei teſtimoniũ:qꝛ credidit deo:ꝛ reputatuꝫ eſt ei ad
Gen. 26. iuſtitiã:ideo ẽt auctor gñis debuit ſigri:qꝛ iſtaurãde eccl'ie
Ps. 131. ſpõſionẽ p̃mus emeruit:cuꝫ dĩ. Bñdiceňť in te oẽs tribus
terre. Et iteꝝ dauid delatuꝫ eſt ꝙ ieſus fili⁹ ei⁹ diceret. Vñ
huic p̃rogatiua fuať: vt ab eo gnõnis dñice manaret exor
B diũ. CHRY. Euãgeliſta igiť mattheus gnõnẽ dñice car
nis p ſeriẽ parẽtũ volẽs cõmẽdare memorie ordiẽs a pr̃e
Gen. 21. habraã dicit. [Habraã genuit iſaac.] Cur nõ dixit Jſmael
Gen. 16. quẽ p̃mit⁹ genuit? Seqť. [Jſaac aũt genuit iacob.] Cur nõ
Gen. 25. dixit eſau qui eius p̃mogenit⁹ fuit? Quia. ſ. p illos ad dauid
puenire nõ poſſet. GLO. Oẽs tñ fr̃es iude cuꝫ ipo in gnõ
ne cõputat:qđ etiã ideo fcm̃ eſt:qꝛ iſmael ꝛ eſau nõ remã
ſerunt in cultu vni⁹ dei:fr̃es vo iude in pplo ſunt cõputati.
CHRY. Vel ppea. 12. patriarchaꝝ meminit:vt eaꝫ que ex
ꝓgenitoꝝ nobilitate eſt elatiõeꝫ auferret. Eteiꝫ multi hoꝝ
ex ancillis nati fuerũt:ſꝫ oẽs filr erãt patriarche ꝛ tribuũ p̃n
cipes. GLO. Jdeo aũt iudã noĩatim poſuit:qꝛ de illo tm̃
dñs deſcẽdit. Jn ſingulis aũt pr̃ib⁹ nõ ſoluꝫ dꝫ notari hyſto
Allego͞ria ria:ſꝫ allegoria ꝛ moralitas. Allegoria qdẽ:in quo vnuſqſqꝫ
patrum chřm p̃figuret. moralitas in h notať ꝙ ex ſingulis
pr̃ib⁹ in nobis aliq̃ vtus p ſignatiõeꝫ noĩs vel exẽplũ edifi
ceť. Habraã g̃ in mult locis figurã chřĩ portat:ꝛ p̃terea in
Gen. 17. noĩe. Habraã. n. pr̃ multaꝝ gẽtiuꝫ iterptať:ꝛ chřs eſt pater
Gen. 12. multoꝝ fideliũ. Habraã ẽt de cognatiõe ſua exiuit ꝛ in ter
ra aliena demorat⁹ eſt:ꝛ chřs derelicto iudaico pplo ad gẽ
C tes p p̃dicatores ſuos exiuit. CHRY. ſup matth. Jſaac
Gen. 25. aũt iterptať riſus:riſus aũt ſcõꝝ eſt:nõ ſtulta cachinatio la
bioꝝ:ſꝫ rõnabile gaudium cordis qđ fuit myſteriũ chriſti.
Sic. n. ille parẽtib⁹ in vltia ſenectute donat⁹ eſt letitia ſuis
vt cogſcať qꝛ nõ erat fili⁹ nãe ſꝫ gr̃e:ſic ꝛ chřs in nouiſſimo
fine pduct⁹ eſt a mr̃e iudea gaudiuꝫ cũctis:ſꝫ iſte p vginẽ:il
Ps. 17. le de amtambo ꝫ ſpem nãe. REMI. Jacob ſupplãtator
iterptať:ꝛ de chřo dĩ. Supplãtaſti iſurgẽtes in me ſubtus
D me. [Jacob genuit iudã ꝛ fr̃es eius.] CHRY. ſup matth.
Gen. 29. Et iacob genuit. 12. aploſ in ſpũ nõ in carne. vbo nõ in ſan
guine. Judas autẽ iterptať ↄfeſſor:qm̃ chřĩ erat imago qui
Matth. xi ↄfeſſor pr̃is erat futurus dicens. Cõfiteor tibi pr̃ dñe celi ꝛ
Moralr terre. GLO. Moralr aũt habraã nob vtutẽ fidei per exẽ
pla chřĩ ſignat cum de eo legať. Habraã credidit deo ꝛ re Gal. 3.
putatũ eſt ei ad iuſtitiã. Jſaac ſignat ſpeꝫ:qꝛ iterptať riſus.
Fuit. n. gaudiũ parẽtum. ſpes vo filr eſt gaudiũ nr̃m dum
eterna bona ſperare facit:ꝛ de eis gaudẽ. Habraã g̃ genuit
iſaac:qꝛ fides gñat ſpem. Jacob aũt ſignat charitatẽ. Cha
ritas. n. amplectiť duas vitas:actiuã per dilectiões pximi:
ↄtẽplatiuã p dilectioneꝫ dei:actiua p liam:ↄtẽplatiua p ra
chel ſignať. Lia. n. laborans iterptatur:qꝛ actiua in labore Gen. 29.
eſt. Rachel viſum p̃n̄m:qꝛ per ↄtẽplatiuã p̃n̄m. i. de⁹ videť.
Naſciť g̃ iacob de duobus parentibus:qꝛ charitas naſciť
de fide ꝛ ſpe. Qđ. n. credimus ꝛ ſperamus:diligimus.

¶ Judas autẽ genuit phares ꝛ zarã de thamar. Tex. 3.
Phares aũt genuit eſrom. Eſrom autẽ genuit Gen. 38.
aram. Aram aũt genuit aminadab. Aminadab Gen. 46.
aũt genuit naaſon. Naaſon aũt genuit ſalmon. j. par. 2. Ruth. 4.
Salmon aũt genuit booꝫ de raab. Booꝫ autẽ j. par. 2.
genuit obeth ex ruth. Obeth autẽ genuit ieſſe.
Jeſſe autem genuit dauid regem.

¶ GLO. Pretermiſſis alijs filijs iacob:euãgeliſta iude p A
ſequť gnõnẽ dicẽs. [Judas aũt genuit phares ꝛ ʒarã de tha
mar.] AVG. de ciui. dei. Nec iudas p̃mogenit⁹:nec iſtoꝝ
geminoꝝ aliqs fuit p̃mogenit⁹ iude:ſꝫ ante illos iaꝫ tres ge
nuerat. Eos itaqꝫ tenuit in ordine gnõnuꝫ per q̃s ad dauid
atqꝫ inde quo intẽderet:pueniret. HIERO. Nõn̄m aũt in Quare in generatiõe chřĩ mulieres peccatrices aſſumanť.
genealogia ſaluatoris nullã ſcãꝝ aſſumi mulieꝝ:ſꝫ eas q̃s
ſcriptura rep̃hẽdit:vt qui pp pctõres venerat:de pctõrib⁹
naſcẽs oĩuꝫ peccata deleret. Vñ ꝛ in ſeq̃ntib⁹ ruth moabi
tis poniť. AMBRO. ſup lucaꝫ. Lucas aũt h declarauit
vt imaculatã ſacerdotalis gñis ſeriẽ declararet. Sꝫ ſancti
matthei ↄſiliũ a rõnis iuſtitia nõ abhorret. Nã cuꝫ euãge
liʒaret ſm carnẽ gñatũ eẽ qui oĩuꝫ pctã ſuſciperet ſubm inin
rijs:ſubditũ paſſioni. nec h qdẽ putauit exortẽ aſſerẽduꝫ eẽ
pietatis vt maculate q̃ꝫ originis nõ recuſaret iniuriam:ſil'
ne puderet eccl'iam de pctõrib⁹ ↄgregari:cuꝫ dñs de pctõ
rib⁹ naſcereť:poſtremo vt bñficiũ redẽptiõis ẽt a ſuis ma
iorib⁹ inchoaret:ne qs putaret originis maculam ipedimẽ
to poſſe eſſe vtuti:nec ſe inſolens de ſui nobilitate iactaret. B
CHRY. in homel. Poſt h mõſtrať oẽs obnoxios fuiſſe
pctis. Jnſtat. n. thamar fornicatio iudã accuſans:ꝛ dauid a Gen. 38.
fornicata muliere genuit Salomonẽ. Si aũt a magnis lex 2. Reg. 11.
nõ eſt ipleta nec a minorib⁹:ꝛ ſic oẽs peccauerunt:ꝛ necc̃ia
facta eſt chřĩ p̃ntia. AMBRO. ſup lucã. Vide aũt:qꝛ nõ
ocioſe mattheus vtrũqꝫ ſignauit cum phares tm̃modo cõ
memoratiõeꝫ cã depoſceret:qꝛ hic in vtroqꝫ myſteriũ eſt.
p geminos. n. gemina deſcribiť vita pploꝝ:vna ſm legeꝫ:
altera ſm fidẽ. CHRY. ſup Matth. Per ʒarã. n. ſignať
iudaicus ppl's qui p̃mus appuit in luce fidei:q̃ſi de vulua
tenebroſa mũdi pcedẽs:ꝛ ideo ſignat⁹ eſt cocco circũciſio
nis putantib⁹ oĩb⁹:qꝛ ipe ppl's dei erat futurus:ſꝫ poſita eſt
ante faciẽ ei⁹ lex:q̃ſi ſepes vel mũ. Sic g̃ ipedit⁹ eſt pplus
iudaicus p legeꝫ:ſꝫ tpib⁹ chřĩ rupta eſt ſepes legis que erat
iter iudeos ꝛ gẽtes:ſic ait Apl's:mediũ parietẽ macerie ſol Ephe. 2.
uẽs:ſic factũ eſt vt gẽtilis per phares ſignat⁹:poſtꝗ̃ rupta
eſt lex p chřĩ mãdata:p̃mus ad fideꝫ pcedat:ꝛ poſtea ſeqť
iudaicus ppl's. Seqť [Phares aũt genuit eſrom.] GLO. C
Judas genuit phares ꝛ ʒarã anteꝗ̃ itraret egyptuꝫ in quã
ambo poſtea cuꝫ pr̃e trãſierũt. Jn egypto vo [Phares ge
nuit eſrom. Eſrom aũt genuit arã. Araꝫ aũt genuit amina
dab. Aminadab aũt genuit naaſon:] ꝛ tunc moyſes eduxit
eos de egypto. Naaſon aũt fuit dux ſub moyſe in tribu iu
da per deſertuꝫ:in quo genuit ſalmon. Jſte ſalmon fuit p̃n
ceps de tribu iuda:qui cuꝫ Joſue terrã pmiſſionis itrauit.
CHRY. ſup matth. Qm̃ aũt ex aliq̃ cã ſm puidẽtiaꝫ dei

poſita boꝝ patrum nola credimus. Seqꝛ. ¶ Naaſon aũt genuit ſalmon. ¶ Iſte ſalmon mortuo pie fuit pnceps in tribu
Joſue. 6 iuda qui cũ Joſue terrã ꝓmiſſionis itrauit. CHRY. ſup matth. Accepit aũt vxorẽ noĩe raab. Hec aũt raab dꝛ fuiſſe raab meretrix de hiericho: que ſuſcepit exploratores filioꝝ iſrl: abſcõdit eos ⁊ ſeruauit incolumes. Cũ aũt ſalmon nobilis eẽt iter filios iſrl: qꝛ de tribu erat iuda: ⁊ qꝛ filiꝰ pncipis erat: vidit raab ſic fideleʒ q̃ſi magnã aliquã ꝯſtitutã: meruit accipe in vxorẽ. Forſitan aũt ⁊ ideo iterpꝛtaꝛ ſalmõ q̃ſi per ipm nomẽ inuitareꝛ a ꝓuidẽtia dei: vt acciperet vas electionis raab. Interpꝛtaꝛ. n. ſalmon: accipe vas. Sequiꝛ.
Quaꝛ ſalmon accepit i vxorẽ raab meretricem.
D ¶ Salmon aũt genuit booz de raab. ¶ GLO. Iſte ſalmon in terra ꝓmiſſiõis genuit de illa raab booz. ¶ Booz aũt genuit obeth ex ruth. ¶ CHRY. ſup matth. Qũo autẽ booz
Ruth. 4. accepit vxorẽ moabitideʒ noĩe ruth: exponẽ eſtimaui ſuperfluum: cũ de his ſcriptura ſit oĩbꝰ manifeſta. Hoc aũt dicimus ſolũ: qm ruth ꝓ merito fidei ſue nupſit booz: qꝛ deos patrũ ſuoꝝ repulit: ⁊ deũ viuẽtẽ elegit. Et booz pro merito fidei ſue illã accepit vxoreʒ: vt ex ꝯiugio tali ſcificato genꝰ naſcereꝛ regale. AMBRO. ſup lucã. Qũo aũt ruth cum eẽt alienigena iudeo nupſit: ⁊ qua rõne in eiꝰ gnõne eius putauerit euãgeliſta copule cõmemoratiõeʒ eſſe faciẽdã: que legis ſerie mecbabatur: Ex ĝ nõ de legittima ſaluatoꝛ
i. Eſd. pꝰ. gnõne manauit: vr eẽ deformẽ niſi ad aplicã ſniam reuertaris: qꝛ nõ eſt lex poſita iuſtis: ſʒ iniuſtis. Hec. n. cũ eẽt alienigena ⁊ moabitis: pſertim cuʒ lex moyſi ꝓhiberet has nuptias moabitiꝝ: qꝛ excluderet ab eccl'ia q̃ itroiuit in eccl'iã: niſi qꝛ ſcã ⁊ imaculata moribꝰ ſup legẽ facta eſt. Diſſõnẽ ĝ legis exceſſit ⁊ meruit iter maioreꝝ dñici gñis cõputari: pp cognatiõeʒ mẽtis electa: nõ corpis. Magnũ aũt nobis exẽplũ eſt: ꝙ in illa nr̃m oiuʒ q ex gẽtibꝰ collecti ſumus: igrediẽdi
E in eccl'iã dñi figura pceſſit. HIERO. in epl. ad paulinũ.
Iſa. 16. Ruth etiã moabitis iſaie explet vaticiniuʒ dicẽtis. Emitte agnũ dñe dñatorẽ terre de petra deſti ad mõtẽ filie ſyon. Seqꝛ. ¶ Obeth aũt genuit ieſſe. ¶ GLO. Ieſſe pr̃ dauid binomius eſt: qꝛ freq̃ntiꝰ vocatꝰ eſt iſai: ſed qꝛ ppha vocat cũ nõ iſai: ſʒ ieſſe dicẽs: Egredieꝛ vga de radice ieſſe: vt oñderet illã pphiã cõpletã in maria ⁊ in chõ: euãgeliſta poſuit
Allegorice ieſſe. Seqꝛ. ¶ Ieſſe aũt genuit dauid regeʒ. ¶ REMI. Sed q̃rẽdũ eſt q̃re ſcũs euãgeliſta ſolũ dauid noiauerit regem: qð ideo dixit vt oñderet eum pꝛmũ fuiſſe regẽ in tribu iuda. Ipſe aũt chꝛs eſt phares diuiſoꝛ: vt eſt illð. Diuidet agnos
F ab hedis. eſt ⁊ zarã oriẽs: vt eſt illð. Ecce vir: oriens nomẽ
Mat. 15. eiꝰ eſt. Eſrom ſagitta: vt eſt illð. Poſuit me ſicͭ ſagittaʒ electã. RABA. Uel alteꝝ ꝓpter abũdãtiã gr̃e ⁊ latitudinẽ
Zacha. 6. charitatis. Aram electꝰ: ſm illud. Ecce puer meus electus:
Iſa. 49. vel excelſus: ſm illud. Excelſus ſup oẽs gentes dñs. ipe eſt
Iſa. 41. aminadab. i. volũtariꝰ: q dicit. Uolũtarie ſacrificabo tibi.
Pſa. 112. Idẽ eſt ⁊ naſon. i. auguriũ: qui nouit pterita pñtia ⁊ futura.
Pſa. 53. Uel ſerpẽtinꝰ ſm illð. Moyſes exaltauit ſerpẽteʒ in deſer
Nũ. 21. to. Eſt ⁊ ſalmõ. i. ſenſibilis qui dicit. Ego ſenſi de me vtutẽ
Luce. 8. exiſſe. GLO. Ipſe accipit raab. i. eccl'iaʒ de gẽtibꝰ. Raab eiꝰ fames vel latitudo vel ipetꝰ: qꝛ eccl'ia gẽtiũ eſurit ⁊ ſitit iu
Matth. 5 ſtitiã: ⁊ ipetu doctrine phõs ⁊ reges ꝯiitit. Ruth ẽt iterpꝛtaꝛ vidẽs vel feſtinãs: ⁊ ſigͭt eccl'iã: que puro corde videt deus ⁊ feſtinat ad brauiũ ſupne vocatiõis. REMI. Eſt ⁊ booz:
Phil. 3. in q̃ robur: vt eſt illð. Cũ exaltatꝰ fuero a terra oĩa trahã ad
Joã. 10. me. Eſt ⁊ obeth ſeruiẽs: vt eſt illð. Filiꝰ hoĩs nõ venit miniſtrari: ſʒ miniſtrare. Eſt ⁊ ieſſe incẽſuʒ: ſm illud. Ignẽ veni
G
Mat. 20. mittẽ in terrã. Ipe eſt dauid manufortis: ſm illð. Dñs for
Luce. 12. tis ⁊ potẽs. Deſiderabilis: ſm illð. Ueniet dẽſideratꝰ cũctis
Pſa. 23. gẽtibꝰ. Pulcher aſpectu: ſm illð. Speciofus foꝛa pre filijs
Aggei. 2. hoĩuʒ. GLO. Interim videamꝰ q̃s vtutes iſti pres in nob
Pſa. 44. edificẽt: qꝛ fides: ſpes: ⁊ charitas oiuʒ vtutũ ſunt fundamẽta.
Moraliter Seq̃ntes vtutes ſunt q̃ſi ſupadditiões. Iudas iterpꝛtaꝛ cõ

feſſio. Duplex eſt aũt ꝯfeſſio: eſt altera fidei: altera pctõꝝ.
Confeſſio duplex. Si ĝ poſt tres ſupdictas vtutes peccaꝛ: nec tm̃ eſt: nõ ſolũ fidei: ſʒ pctõꝝ ꝯfeſſio. Poſt iudã ſeqꝛ phares ⁊ zarã: phares diuiſio: zaram oriẽs iterpꝛtaꝛ: ⁊ thamar amaritudo. Cõfeſſio. n. gñat diuiſionẽ a vitijs ⁊ ortũ vtutũ ⁊ amaritudinẽ pnie. Poſt phares ſeqꝛ eſrom: qui ſagitta iterpꝛtaꝛ. Poſtq̃ eiʒ aliqs diuiſus eſt a vitijs ⁊ ſcͣribꝰ: dꝫ fieri ſagitta vt in alijs vitia pdicãdo pimat. Seqꝛ arã qui iterpꝛtaꝛ electꝰ vel excelſus: qꝛ poſtq̃ aliqs a mũdo remotus eſt ⁊ alijs pficit: neceſſe eſt vt deo electꝰ hoĩbꝰ celebris: ⁊ excelſus in vtutibus
Gen. 44. habeaꝛ. Naaſon iterpꝛtaꝛ auguriũ. Hoc aũt auguriũ nõ eſt ſeculare: ſʒ celeſte. De h̃ gl'iabaꝛ ioſeph fr̃ibus mãdãs. Uos detuliſtis cyphũ dñi mei: in quo augurari ſolebat. Cyphus eſt diua ſcriptura vbi eſt potꝰ ſapie. In hac auguraꝛ ſapiẽs qꝛ ibi videt futura. i. celeſtia. Seqꝛ. Salmõ. i. ſenſibilis. Poſtq̃. n. aliqs ſtudet in diua ſcriptura: fit ſenſibilis. i. diſcernẽs guſtꝰ rõnis: qd bonũ: qd malũ: qd dulce: qd amaꝝ.
H Seqꝛ. Booz. i. fortis: iſtructꝰ. n. in ſcripturis fit ad oĩa aduſa tolerãda fortis. CHRY. ſup matth. Iſte aũt fortis eſt filius raab. i. eccl'ie. Raab. n. iterpꝛtaꝛ latitudo vel dilatata. Quia. n. ex oĩbꝰ finibꝰ terre vocata eſt eccl'ia gẽtiũ: latitudo appellaꝛ. RABA. Seqꝛ. Obeth. i. ſeruitꝰ. nõ. n. idoneus eſt ad ſuitutẽ niſi qui fortis eſt: que fuitꝰ gñaꝛ ex ruth. i. feſtinãtia. Opꝫ. n. ꝓptũ eẽ ſeruuʒ nõ pigrũ. CHRY. ſup
Quaꝛ mali alij naſcant. matth. Nunc aũt qui diuitias ⁊ nõ mores: pulchritudinẽ ⁊ nõ fideʒ: ⁊ qð in meretricibꝰ queri ſolet h̃ in ꝯiugibꝰ optant: nõ gñant ſbditos filios vel ſibi vel deo: ſʒ ꝯtumaces ⁊ ꝯtra ſe ⁊ ꝯtra deuʒ: vt filij coꝝ ſint pena irreligioſitatis coꝝ. Iſte obeth genuit ieſſe. i. refrigeriũ. Nã qcũq eſt ſubditꝰ deo ⁊
I parentibꝰ ſuis tales filios gñat deo pſtãte a qbꝰ refrigeraꝛ. GLO. Uel ieſſe. i. incẽſuʒ. Si. n. ſuimus ex amore ⁊ timore: erit deuotio in corde que ex igne ⁊ dẽſiderio cordis ſuauiſſimũ icẽſuʒ offert deo. Poſtq̃ aũt aliqs idoneus eſt ſeruus ⁊ ſacrificiũ deo factꝰ: ſeqꝛ vt ſit dauid. i. manufortis: q ꝯtra hoſtes fortiter dimicauit ⁊ idumeos tributarios fecit. Siͣr ipſe dꝫ carnales. i. hoĩes vbo ⁊ exẽplo deo ſbiugare.
Tex. 4.
2. Reg. 12
1. Paral. 3
3. Reg. 14. ⁊ 15.

¶ Dauid autem rex genuit ſalomoneʒ ex ea que fuit vrie. Salomon auteʒ genuit roboam. Roboam autem genuit abiam. Abias auteʒ genuit aſa. Aſa autem genuit ioſaphat.

A ¶ GLO. Scdꝫ q̃tridnarij gnõnis ſeriem euãgeliſta decurrit: que a regibꝰ cõtineꝛ: ⁊ ideo a dauid incipit qui pmus in tribu iude regnauit dicẽs. ¶ Dauid rex genuit ſalomonẽ ex ea que fuit vrie. ¶ AUGU. de cõ. euã. Quia. n. in gnõnibꝰ matthei ſignaꝛ nr̃oꝝ ſuſceptio pctõꝝ: ideo ipſe a dauid ꝑ ſalomoneʒ deſcẽdit in cuiꝰ mr̃e ille peccauit. Lucas vo ad
B dauid ꝑ nathan aſcẽdit: ꝑ quẽ pphaʒ deus petm̃ illiꝰ expiauit: qꝛ in gnõnibꝰ luce ſignaꝛ abolitio pctõꝝ. AUGU. in liꝰ retrac. Hõm tñ fuit per cuiꝰ nois pphetã: ne putareꝛ idẽ fuiſſe hõ cum alter fuerit: q̃uis ⁊ ipſe hoc noĩe vocaretur. REMI. Querẽduʒ eſt aũt quare euãgeliſta berſabee ꝓpo noĩe nõ noiauit ſicͭ ceteras mulieres. Qð ideo eſt: qꝛ cetere mulieres: q̃uis rephẽſibiles fuiſſent: tamẽ laudabiles erãt
1. Reg. 16 vtutibꝰ. Berſabee vo nõ ſolũ fuit ꝯſcia adulterij: ſʒ etiã homicidij mariti ſui: ⁊ ideo ꝓpo noĩe eã nõ noiauit in genealogia dñi. GLO. Tacet etiã nomẽ berſabee: vt noiando
C vriã reducat ad memoriã illð maximũ ſcelus qð in euʒ fecit dauid. AMBRO. ſup lucã. At vo ſcũs dauid in eo eſt pcellẽtioꝛ ꝙ hoiem ſe ipſe cognouit: ⁊ cõmiſſum ſup arrepta vrie vxore petm̃ pnie curauit lachrymis abluendũ: oñdẽs nob neminẽ ꝓpe vtuti debẽ ꝯfidẽ. Habemus. n. aduſarium magnuʒ qui vinci a nob ſine dei adiutorio nõ poſſit: ⁊ plerũq; in illuſtribꝰ viris grauia peccata repies: vt q̃ſi holes tẽtationi potuiſſe ſuccũbere cognoſcas: ne vtutibꝰ egregijs

plus q̃

plus ꝙ boies crederenť. CHRY. ſup matth. Salomon aūt interpťať pacificus: qꝛ oībus in circuitu gētibus pacificatis: ⁊ tributa reddētibus: pacificatum habuit regnum. ⌊Salomon aūt genuit roboam.⌋ Roboam iterpťať a multitudine populi. Multitudo.n. mater eſt ſeditionis: qꝛ qḋ a plꝛibus peccatur: plerūqꝫ manet inuindicabile. Paucitas autem magiſtra eſt diſcipline.

Tex. 5. 3. Reg. 22. 4. Reg. 6. 4. Reg. 19. 4. Reg. 16. 4. Reg. 18. 4. Reg. 21. 4. Reg. 21. 4. Reg. 22. 4. Reg. 23.
¶ Joſaphat aūt genuit ioram. Jorā aūt genuit oziā. Ozias āt genuit ioathā. Joathā āt genuit achaz. Achaz aūt genuit ezechiā. Ezechias aūt genuit manaſſen. Manaſſes aūt genuit amon. Amon aūt genuit ioſiam. Joſias aūt genuit iechoniā ⁊ frēs eius in trāſmigratiōe babylonis.

A ¶ HIERO. Jn 4° aūt regum volumine legimus de iorā ochoziā fuiſſe gn̄atuꝫ. Quo mortuo Joſabeth filia iorā regis ſoror ochozie tulit ioas filiuꝫ frīs ſui: ⁊ eum iternitioni que exercebať ab athalia ſubtraxit. Cui ſucceſſit in regnuꝫ fili⁹ eius Amaſias: poſt quē regnauit fili⁹ eius azarias: qui appellať ozias cui ſucceſſit ioathan filius eius. Cernis ğ ꝙ ſm̄ fideꝫ hyſtorie tres reges in medio fuerunt q̄s euāgeliſta ꝑtermiſit. Jorā q̄ꝫ non genuit oziam: ſed ochoziā ⁊ reliquos q̄s enūerauimus. Uerū qꝛ euāgeliſte ꝓpoſitū erat tres theſſeredecades ⁊ in diuerſo tp̄is ſtatu poneret: ⁊ qꝛ ioram generi ſe miſcuerat ipyſſime iezabelis: idcirco vſqꝫ ad 3ᵃᵐ gn̄ationeꝫ eius memoria tolliť: ne in ſcē natiuitatis ordine poneret. HYLA. Purgata ꝯo labe familie gētilis iam regalis in 4ᵃ gn̄ationū ꝯnītium origo nūať.

4. Reg. 8.

Alr trēs reges ō genealogia chrī iterceptī fuiſſe.

B CHRY. ſup matth. Qḋ etiā ſpūſſanct⁹ per ꝓphetaꝫ ꝯteſtat⁹ eſt dicēs: vt diſpgeret oēm maſculuꝫ de domo achab ⁊ iezabel ipleuit Jehu fili⁹ Naſi: accepit ꝓmiſſionē: vt vſqꝫ ad 4ᵃᵐ gn̄ationē ſedeāt filii eius in ſede regni ſup iſrael. Quāta ğ bn̄dictio facta eſt ſup iehu qui vindictā fecerat ſup domuꝫ achab ⁊ iezabel: ⁊ vſqꝫ ad 4ᵃᵐ gn̄atiōeꝫ ꝑcidanť filii eius Regum niio: ⁊ ſic pctm̄ eius deſcēdit in filios eius: ſicut fuerat ſcriptuꝫ. Reddā peccata patrū in filios vſqꝫ ad 3ᵃᵐ ⁊ 4ᵃᵐ gn̄ationem. Uidete ğ ꝙ̄piculoſum eſt inire ꝯiugia ex gn̄e impioꝝ. AVGV. de q̄ōnib⁹ noui ⁊ veteris teſtamēti. Uel nō īmerito ſublati ſunt de numero ceteroꝝ ochozias ioas ⁊ amaſias. Sic.n. coꝝ ꝯtinuauit ipietas vt nullū īteruallum hiet. Salomon aūt merito ꝑ̄is dimiſſus in regno eſt. Roboam aūt merito filii: illi autē tres maligne agētes ſublati ſunt. Ad ꝑditionē.n. gn̄is exēplū eſt qꝛ iugiter malignitas ꝑdiť. Seqť. ⌊Ozias aūt genuit ioathā. Joathā aūt genuit achaz. Achaz āt genuit ezechiā.⌋ GLO. Cui cū eēt ſine liberis dictuꝫ eſt. Diſpone domui tue: qꝛ morieris. Jdeo fleuit nō ꝑ lōgiorē vitā: cum ſciret inde Salomonē placuiſſe deo ꝙ nō periſſet ampliores annos. Sꝫ qꝛ dubitabat ne ꝓmiſſio dei impleret: cum ſe ſciret eſſe de Dauid: per quē oportebat venire chrm̄: ⁊ ipe erat ſine liberis. Seqť. ⌊Ezechias aūt genuit manaſſen. Manaſſes autē genuit amon. Amon aūt genuit ioſiam. Joſias aūt genuit iechoniā ⁊ fratres eius in trāſmigratione babylonis.⌋

4. Reg. 9.

Exo. 20.

Malm eſt mr̄imonia ꝯbe cū genere ipiorꝝ

4. Reg. 20.

C CHRY. ſuper mattheū. Sed nō ſic poſitū eſt in li° Regum. vbi talis eſt ordo. Joſias genuit eliachim poſtea vocatū ioachim. Joachim aūt genuit iechoniā. Sed ioachim ſublat⁹ eſt de nūo regum: qꝛ nō ppl's dei ꝯſtituerat eum in regnū: ſꝫ pharao per potētatū. Si.n. iuſtū fuit vt ꝓpter ſolā cōmixtiōnē generis achab: tollerenť tres reges de nūo reguꝫ: q̄re nō erat iuſtū. vt ſilr̄ tolleret ioachim: quē pharao vi hoſtili fecerat regeꝫ: Et ſic iechonias qui eſt fili⁹ ioachim: nepos aūt ioſie ſublato pr̄e de nūo regum ipſe eſt poſit⁹: pro eo quaſi fili⁹ ioſie.

4. Reg. 23.

D HIERO. Uel aliter. Sciamus iechoniā porē ipm eē quē ioachim: ſcḋm aūt filiū nō prēꝫ: quoꝝ ꝑmꝰ per. k. ⁊. m. ſcḋs per ch. ⁊. n. ſcribiť. Qḋ ſcriptoꝝ vitio ⁊ longitudine tēpoꝝ apud grecos latinoſqꝫ ꝯfuſum eſt. AMBRO. ſup lucā. Duos.n. fuiſſe ioachim: regnoꝝ libri indicāt. Sic enim ſcriptuꝫ eſt dormiuit ioakim cum prib⁹ ſuis ⁊ regnauit ioachin fili⁹ eius pro eo. Fili⁹ aūt eſt cui hieremias nomen impoſuit iechoniā. Et bn̄ ſcūs Mattheus a ꝓpheta noluit diſcrepare vt nō ioachim ⁊ iechoniā vocaret ſimul: ga maiorē fructū dn̄ice pietatis aſtruxit. Generis.n. nobilitatē dn̄s in hoībus nō regſiuit: ſed de captiuis ⁊ pctōrib⁹ cōgrue naſci voluit: qui remiſſionē veniebat predicare captiuis. Nō igiť ſuppſſit alteꝝ euangeliſta: ſed vtrūqꝫ ſignauit ꝙ vterqꝫ iechonias dict⁹ ſit. ↑REMI. Sed queri pōt q̄re dicat euāgeliſta eos natos in trāſmigratione cuꝫ nati fuiſſent anteꝙ̄ tranſmigratio fuerit facta: Jdeo aūt dicit h: qꝛ ad h nati ſunt vt de regno toti⁹ ppl'i pro ſuis ⁊ alioꝝ pctis captiui ducerenť. Et qꝛ ꝑ̄ſcius erat deus eos eſſe ducēdos captiuos: idcirco dixit eos natos in trāſmigratiōe. De his aūt q̄s ſcūs euāgeliſta in genealogia dn̄i ſimul ponit: ſcienduꝫ qꝛ ant ſilēs fuerūt fama aut īfamia. Judas ⁊ frēs eius laudabiles fuerunt fama: ſilr̄ phares ⁊ zaram: iechonias ⁊ frēs eius notabiles fuerūt īfamia. GLO. Myſtice auteꝫ dauid eſt chrs: qui goliā.i. diabolū ſupauit. Urias aūt.i. lux mea deus.i. diabolus qui dicit. Silis ero altiſſimo: cui eccleſiaꝫ ꝯiugatā chrs de ſolario ꝑīne maieſtatis adamauit: ⁊ pulchrā factaꝫ ſibi mr̄imonio copulauit. Uel vrias.i. iudaicus ppl's: qui per legē de luce gl'iať. Sed huic chrs legē abſtulit: quaꝫ de ſe loq̄ docuit. Berſabee aūt eſt puteus ſatietatis.i. abundātia gr̄e ſpiritalis. REMI. Uel berſabee interpťať puteus ſeptimus: ſiue puteus iuramēti: per qḋ ſignificať fons baptiſmatis in quo dať donū ſpūs ſeptiformis: ⁊ fit ibi adiuratio ꝯtra diabolū. Eſt ⁊ chrs ſalomō pacificus: ſm̄ illud Apl'i. Jpſe eſt pax nr̄a. Eſt roboam latitudo ppl'i: ſm̄ illud. Multi venient ab oriente ⁊ ab occidēte. RABA. Uel ipetus ppl'i: qꝛ velociter ppl'os cōuertit ad fideꝫ. REMI. Jpſe eſt abia.i. pater dn̄s: ſm̄ illud. Unus eſt pr̄ veſter qui in celis eſt. ⁊ iteꝝ. Uos vocatis me magiſter ⁊ dn̄e. Eſt ⁊ aſa.i. attollēs: ſm̄ illud. Qui tollit peccata mūdi. Eſt ⁊ ioſaphat.i. iudicās: ſm̄ illud. Omne iudicium dedit pr̄ filio. Eſt ⁊ ioram.i. excelſus: ſm̄ illud. Nemo aſcēdit in celuꝫ niſi qui de celo deſcēdit. Eſt ⁊ ozias.i. robuſtus dn̄i: ſm̄ illud. Fortitudo mea ⁊ laus mea dn̄s. Eſt ⁊ ioathā ꝯſumat⁹ vel ꝑfectus: ſm̄ illud Apl'i. Finis legis chrs. Eſt ⁊ achaz ꝯuertens: ſm̄ illud. Cōuertimini ad me. RABA. Uel cōprehendēs: qꝛ nemo nouit prēm niſi fili⁹. REMI. Eſt ⁊ ezechias fortis dn̄s: vel dn̄s ꝯfortauit: ſm̄ illud. Cōfide ego vici mūduꝫ. Jpſe eſt manaſſes obliuionis ſiue obliuius: ſm̄ illud. Pctōꝝ veſtroꝝ nō recordabor ampli⁹. Eſt ⁊ amon fidelis: ſm̄ illud. Fidelis dn̄s in oībus ꝟbis ſuis. Eſt ⁊ ioſias: vbi eſt incēſum dn̄i: ſm̄ illud. Fact⁹ in agonia plixius orabat. RABA. Et ꝯo incēſum oꝛōnē ſignat pſal. teſtať dicēs. Dirigať oratio mea ſicut incēſum in cōſpectu tuo. Uel dn̄i ſalus: ſm̄ illud. Salus autē mea in ſempiternuꝫ erit. REMI. Jpſe iechonias ꝑparans vel dn̄i ꝑparatio: ſm̄ illud. Si abiero ⁊ ꝑparauero vobis locuꝫ. GLO. Moraliter aūt poſt dauid ſeqť ſalomon: qui iterpťať pacificus. Tūc.n. aliq̄s fit pacificus morib⁹ ſedatis illicitis: ⁊ q̄ſi iam in eterna trāquillitate poſit⁹ cuꝫ deo ſeruit: ⁊ alios ad eum ꝯuertit. Seqť roboam.i. ppl'i latitudo. Poſtq̄̄.n. nō habet qḋ in ſe vincat: amplecti alios dꝫ ⁊ late populuꝫ dei ad ſupna trahere ſecuꝫ. Seqť abia.i. pater dn̄s. Dis.n. premiſſis pōt ſe ꝓfiteri filiū dei: ⁊ tūc eſſe aſa.i. attollēs vt de ꝟtute in virtutē ad prēꝫ ſuū aſcēdat: ⁊ tūc erit ioſaphat: id eſt iudicās: vt alios iudicet ⁊ a nemine iudicetur. Jta fit ioram.i. excelſus q̄ſi in celeſtib⁹ habitās. Uñ efficiť ozias: id eſt robuſtus dn̄i: quaſi robur ſuū deo attribuēs: ⁊ in ſuo

E ab Aug°.

1. Reg. 17. Myſtice

F

2. Reg. 11.

Ephe. 2. Matth. 8.

Mat. 23. Joā. 13. Joā. 1°. Joā. 5. Joā. 3°. Pſ. 117. Rom. 10. Johel. 2. Mat. 11. Joā. 16.

G

Pſ. 144.

Luce 22. Pſ. 140. Jſa. 51.

H Joā. 14. Moralr

ꝑpoſito pſeuerās. Et ſequit̄ ioatham.i.pfectus:q2 quotidie
in maius pficit.Et ſic fit achaꝫ.i.cōprehēdens.Ex opatio
Pſ.61. ne enim augmētat̄ agnitio:ſm illud. Annūciauerūt opera
dei ⁊ facta eius itellexerūt.Sequit̄.Ezechias.i.fortis dñs:
q2 deuꝫ fortē eſſe intelligit.Et ideo in amorē eius ɔuer ſus
fit manaſſes.i.obliuioſus tpalia tradēs obliuioni:⁊ ex hoc
fit amon.i.fidelis.Qui eniꝫ tpalia ɔtēnit neminē in re ſua
defraudat.Et ſic fit ioſias.i.ſalutem dñi ſecure expectans.
Ioſias enim ſalus domini interpretatur.

Tex.6. ¶ **Et poſt trāſmigrationē babylonis iechonias**
j.pal.3. **genuit ſalathiel. Salathiel autē genuit zoroba-**
bel. Zorobabel aūt genuit abiud. Abiud aūt ge
nuit eliachim. Eliachim aūt genuit azor. Azor
aūt genuit ſadoch. Sadoch aūt genuit achim.
Achim autem genuit eliud. Eliud autem ge-
nuit eleazar. Eleazar aūt genuit mathan. Ma-
than autem genuit iacob.

A ¶ CHRY.ſup mattheū. Poſt trāſmigrationē iter priua-
Lrālr tas perſonas pmo ponit Iechoniā quaſi priuatuꝫ ⁊ ipſuꝫ.
Hiere.22. AMBRO.ſup lucā.De quo hieremias dicit. Scribe vi-
rum iſtū abdicatū:q2 nō exurget ex ſemine eius ſedens in
throno Dauid. Quō aūt ex ſemine iechonie nullus regna-
turus di per ꝓphetā:Si.n.chrs regnauit:ex ſemine auteꝫ
iechonie chrs eſt:ꝓpha mētitus eſt. Sꝫ illic futuros ex ſe-
mine iechonie nō negat̄:⁊ ideo de ſemine eiuſ chrs eſt:⁊ ꝙ
regnauit chrs nō ɔtra ꝓphetā eſt.Non.n.ſclari honore re-
Ioā.18. gnauit.Ipſe eniꝫ dixit. Regnuꝫ meū nō eſt de hoc mūdo.
[Iechonias aūt genuit ſalathiel.] CHRY.ſup mattheū.
De ſalathiel gdē nihil legimus vel boni vel mali:tñ puta-
mus ſcm̄ euꝫ fuiſſe ⁊ in captiuitate aſſidue deū petiſſe pro
ipſa calamitate que ɔtigerat iſrael:ideo petitionē dei eum
4.Eſdre.4 appellatuꝫ fuiſſe.interpꝛat̄.n.petitio dei.[Salathiel auteꝫ
genuit Zorobabel:] qui interpꝛat̄ fluxio poſtpoſita vel ex
cōmiſtione.Uel hic doctor babylonie legit̄.Si verum eſt
neſcio:q2 ſacerdotale ⁊ regale genus miſtuꝫ eſt in zoroba-
bel. Reuerſi ſunt filij iſrl' in terrā ꝓpriā:q2 cum ɔtēderent
tres pro ſua ſnia vicit zorobabel:⁊ pnūciata eſt oīb⁹ fortior
veritas eē. Propter qd darius ɔceſſit ei filios iſrael redire
in ſua.Et ideo recte ſm ꝓuidētiaꝫ dei nolat⁹ eſt zorobabel:
id eſt doctor babylonie. Que.n.maior doctrina q̄ oñdere
B ꝟitatē dñatricē eē oīum reꝝ. GLO.Sꝫ h videt̄ eē ɔtriū
gnationi que legit̄ in Paralipomenō.Di eiꝫ ibi iechonias
genuiſſe ſalathiel ⁊ phadaia:⁊ phadaia zorobabel: ⁊ zoro-
babel moſollā:ananiā:⁊ ſalomith ſororē eoꝝ.Sed ſcimus
multa in paralipomenō vitio ſcriptoꝝ deprauata. Unde
multe ⁊ idetermīnate genealogiaꝝ veniūt qōnes:q̄s iubet
j.pal.3. Apl's euitari.Uel pōt dici:Salathiel ⁊ phadaia eūdē eſſe
q̄ſi binomiuꝫ.Uel ſalathiel ⁊ phadaia fres eē:⁊ filios eiuſ-
dē nois habuiſſe:⁊ hyſtoriographū ſecutū fuiſſe gnōnē zo-
robabel filij ſalathiel. De abiud vſq ad Ioſeph nulla hy-
ſtoria inuenit̄ in paralipomenō:ſꝫ alij multi annales legū-
tur fuiſſe apud hebreos:qui dicebant̄ ꝟba dieꝝ:de qb⁹ he-
rodes rex alienigena di multos combuſſiſſe:vt ordo regie
ſtirpis ɔfunderet̄.Et forſitan ioſeph noīa parētuꝫ ibi lege-
rat: vel alio quoq̄ mō retinuerat:vñ euāgeliſta ſeriē iſtius
Myſtice gnōnis poterat ſcire.¶ Nōn̄ tñ ꝙ prior iechonias dñi re
C ſurrectio:ſeqns dñi ꝑparatio di. Utrūq autē ɔuenit dño
Io.11. chriſto qui dicit.Ego ſuꝫ reſurrectio ⁊ vita:⁊ vado parare
Ioā.14 vob locū.Salathiel.i.petitio mea de⁹:illi ɔuenit qui dicit.
Ioā.17. Pr ſcē.ſerua illos q̄s dediſti mihi. REMI.Eſt etiā zoro-
Mar.2. babel.i.magiſter ɔfuſionis:ſm illō.Magiſter veſter cum
publicanis ⁊ pctōrib⁹ manducat. Ipe eſt abiud.i.pr meus
Ioā.10. iſte:ſꝫ illō.Ego ⁊ pr vnū ſum⁹.Eſt ⁊ eliachim.i.de⁹ reſuſci-
tās:ſm illō. Reſuſcitabo eū in nouiſſimo die. Eſt ⁊ azor.i. Ioā.6.
adiutus.Qui me miſit mecū eſt. Ipe eſt ⁊ ſadoch iuſtus ſi- Ioā.8.
ue iuſtificat⁹:ſm illud.Tradit⁹ eſt iuſtus pro iniuſtis.Eſt ⁊ 2.Pet.3
achim.i.frater meus iſte:ſm illud. Qui fecerit volūtatem Mat.7.
pr̄is mei hic meus frater eſt. Eſt etiam eliud.i.deus meus
iſte:ſm illud. Deus meus ⁊ dñs meus. GLO. Eſt ⁊ elea- Ioā.20.
zar.i.deus meus adiutor. Eſt ⁊ mathan.i.donās vel dona- D
tus:ſm illud.Dedit dona hoīb⁹:⁊ ſic deus dilexit mūdum Pſ.67.
vt filiū ſuuꝫ daret vnigenitū. REMI.Eſt ⁊ iacob ſupplā- ⁊ eph.4
tās:q2 nō ſolū ipſe ſupplātauit diabolū:ſed ⁊ huius ptāteꝫ Ioā.3.
ſuis fidelib⁹ dedit:ſm illud.Ecce dedi vobis ptāteꝫ calcā-
di ſupra ſerpētes.Eſt ⁊ ioſeph.i.apponēs:ſm illud.Ego ve Luc.10.
ni vt vitā habeāt ⁊ abūdātius habeāt. RABA.Sed vi- Ioā.10.
deamus qd moralr iſti pres ſignificēt:quia poſt iechoniaꝫ Moralr
qui di ꝑparatio dñi ſeqt̄ ſalathiel.i.petitio mea deus. Qui
enim ꝑparat⁹ eſt nō petit niſi ſolū deuꝫ.Sed iteꝝ fit zoro-
babel.i.magiſter babylonis.ſ.terrenoꝝ hoīum q̄s facit co-
gnoſcere de deo ꝙ pater eſt:qd ſonat abiud:⁊ tunc ille po-
pulus reſurget a vitijs.Unde ſequit̄. Eliachim qui reſur-
rectio interpꝛat̄:⁊ ideꝫ ad bene operādū adiutus qd ſonat
Azor.Fit ſadoch.i.iuſtus:⁊ tūc dicit fidelis per dilectioneꝫ
ꝓximi:ipſe eſt frater meus:qd ſonat Achim.Et p dilectio-
nē dei dicit deus meus:qd ſonat Eliud.Et ſequit̄ eleazar.i.
deus meus adiutor:q2 recognoſcit deum ſuū adiutorē. Ad
quid aūt tendit oſtēdit Mathan:qui di donū vel donans: Geñ.32.
expectat enim deum datorē:ſicut luctatus eſt in pncipio ⁊
vitia ſupplātauit.ſic ⁊ in fine vite qd ad iacob ptinet: ⁊ ſic
peruenit̄ ad ioſeph.i.ad augmētum virtutum.

¶ **Iacob autem genuit ioſeph virum marie:de** Tex.7.
qua natus eſt ieſus qui vocat̄ chriſtus.

¶ GLO. Poſt oēs gnōnes patrū ponit vltimo gnōneꝫ io- A
ſeph viri marie:pp quā oēs alie introducunt̄ dicēs.Iacob
aūt genuit ioſeph. HIERO. Hūc locū obijcit nobis Iu-
lianus Auguſtus diſſonātie euāgeliſtaruꝫ:cur Mattheus Luc.3.
ioſeph filiū dixit iacob:⁊ lucas filiū euꝫ appellauerit hely:
nō itelligēs ɔſuetudineꝫ ſcripturaꝝ ꝙ alter ſm nām:alter
ſm legeꝫ ei pr ſit.Scimus enim h per moyſen:deo iubēte Deut.3.
ꝑceptum:vt ſi frater aut ꝓpinquus abſq liberis mortuus
fuerit:alius eius accipiat vxorē ad ſuſcitādū ſemē fr̄is vel
ꝓpinq ſui. Sup hoc africanus tēpoꝝ ſcriptor ⁊ Euſebius
ceſariēſis plenius diſputauerunt. EX Eccl'aſtica hyſtoria.
Mathan eniꝫ ⁊ melchi diuerſis tpib⁹ ex vna eadēq vxo-
re.Ieſca noie ſingulos filios ꝓcrearūt:qa mathan qui per
Salomoneꝫ deſcēdit vxorē eam pm̄ ceperat:⁊ relicto filio
vno iacob noie defunct⁹ eſt.poſt cuius obitum:qm̄ lex vi-
duam alij viro nō vetat nubere:Melchi qui per Nathan
genus ducit:cuꝫ eſſet ex eadē tribu:ſed nō ex eodē genere.
relictā mathan accepit vxorē:ex qua ipſe ſuſcepit filiuꝫ no-
mine hely:per quos ex diuerſo patrū genere efficiunt̄ Ia-
cob ⁊ Hely vterini fres:quoꝝ alter.i.iacob fratris hely ſi-
ne liberis defuncti vxorē ex mādato legis accipiēs genuit
ioſeph:natura gdē generis ſuū filium. Propter qd ſcribit̄.
[Iacob aūt genuit ioſeph.] Scdm legis ꝟo preceptū hely
efficit̄ filius iacob:qa frater erat ⁊ ad ſuſcitāduꝫ fratris ſe-
men eius vxorē accepat.Et per hoc recta inuenit̄ atq inte-
gra gnatio:⁊ ea quaꝫ Mattheus enumerat:⁊ ea quaꝫ Lu-
cas:qui legaleꝫ ſucceſſionē:que velut adoptione quadā er-
ga defunctos cōſtat:cōpetēti ſatis per hoc deſignauit indi-
cio:obſeruās ne in hō ſucceſſionib⁹ genuiſſe aliquem noia-
ret. AVGV.de cō.euā.Cōmodius eniꝫ filius eius dict⁹
eſt a quo fuerat adoptatus q̄ ſi diceret̄ ab illo genitus cu-
ius carne nō erat natus. Mattheus autē dicēs:Habraam
genuit Iſaac:⁊ in hoc perſeuerās donec diceret:Iacob ge-
nuit Ioſeph.ſatis expreſſit eum patrē ꝓduxiſſe ſm ordinē

B
Cōueniē-
tia genea-
logie Chri
ſumpta p
mattheū ⁊
lucam.

C

gnōnuꝫ

gnōnū a quo ioſeph nō adoptat⁹:ſʒ genitus erat:q̄q̄ ſi ēt
lucas genitū diceret ioſeph ab heli:ne ſic nos h̄ v̄bū ꝑtur
bare deberet. Neq̄ʒ.n.abſurde gſcq̄ dr̄ nō carne:ſʒ charita
te genuiſſe:quē ſibi filiuʒ adoptauerit. EX Eccleſiaſtica hy
ſtoria. Hec aūt non nobis ad ſubituʒ repta:aut abſq̄ʒ illis
auctorib⁹ cōmētata ſunt:ſʒ ipſi ſaluatoris nr̄i ſm carnē ꝑ
pinqui ſeu ſtudio tā̄ ſemis demr̄andi:ſeu edocendi q̄ ſm
D veritatē geſta ſunt:hec tradiderūt. AVGV. de cō.euā.
Luce.3. Merito āt lucas q nō ab initio euāgelij ſui: ſʒ a baptiſmo
chr̄i gnōnes enarrat tanq̄ ſacerdotē in expiandis peccatis
magis aſſignās:adoptiōis originē ipſe ſuſcepit:q2 p adop
tionē efficimur filij dei credēdo in filiū dei. Per carnaleʒ
vō gnōnē quā matthe⁹ ꝓſeq̄t:fili⁹ dei poti⁹ ꝑp nos hō fa
ctus eſt. Satis aūt oſtēdit lucas ſe dixiſſe ioſeph filiū heli:
q̄ illi fuerit adoptat⁹:cū adā filiū dixerit dei:qui p gratiā
quā poſtea peccādo amiſit:tanq̄ fili⁹ in paradiſo ɔſtitut⁹
E ſit. CHRY.in ho. Poſitis igit̄ ꝓgenitorib⁹ vniuerſis ꝛ
finiēs in ioſeph addit. [Uirū marie] mōſtrās q̄ ꝑp illā
ꝛ hūc in genealogia poſuit. HIERO. Cū aūt virū au
dieris:tibi ſuſpitio nō ſubeat nuptiaꝝ:ſʒ recordare ɔſuetu
dinis ſcripturaꝝ q̄ ſponſe vxores ꝛ ſponſi viri vocantur.
GENADIVS de eccleſiaſticis dogmatib⁹. Nat⁹ eſt aūt
Hereſis ebionitaꝝ. dei fil⁹ ex hoīe.i.ex maria:ꝛ nō p hoīeʒ.i.ex viri coitu:ſicut
ebion dicit. Vn̄ ſignāter ſubdit. [De qua natus eſt ieſus.]
Uāns valentini. AVGV. de hereſib⁹. Ɔ eſt ɔ valentinū q dixit chr̄m ni
hil aſſumpſiſſe de v̄gine:ſʒ p illā tanq̄ p riuū aut fiſtulā
ꝑtrāſiſſe. AVGV. ɔ fauſtū. Cur aūt carnē ex vtero fe
mine aſſumere voluerit:ſumma ɔſilij penes ipſū eſt:ſiue q̄
vtrūq̄ ſexū h̄ mō honorādū indicauit:aſſumēdo formā
viri ꝛ naſcēdo de femia:ſiue aliq̄ alia cā quā nō temere di
F xeriʒ. AVGV. de q̄ōnibus no.ꝛ ve.teſta. Qd autē per
olei vnctionē pſtabat de⁹ his q in reges vngebant̄:h̄ pſti
tit ſpūſſcūs hoī. Chr̄o addita expiatiōe q̄re nat⁹ Chr̄s eſt
appellatus. Et h̄ eſt qd̄ dr̄. [Qui vocat̄ chr̄s.] AVGV.
de cō.euā. Nō tn̄ erat fas vt eū ob h̄ a ɔiugio marie ſepa
randū putaret q̄ nō ex ei⁹ ɔcubitu:ſʒ v̄go pepit chriſtum.
Hoc.n.exēplo magnifice inſinuat̄ fidelib⁹ ɔiugatis:etiā ſer
uata pari ɔſenſu ɔtinētia:poſſe ꝑmanē ɔiugiū non ꝑmiſto
corporis ſexu:ſʒ cuſtodito mētis affectu:pſertim:q2 naſci eis
G fili⁹ potuit ſine illo cōplexu carnali. AVGV. de nup.ꝛ
ɔcu. Oē aūt nuptiaꝝ bonū iplerū eſt in illis parētib⁹ chr̄i:
fides:ples:ꝛ ſacr̄s. Proleʒ:cognoſcimus ipſū dn̄m. fideʒ:q2
nullū adulteriū. ſacr̄ʒ:q2 nullum diuortiū. HIERO.
Querat āt diligēs lector ꝛ dicat:cū ioſeph nō ſit pr̄ dn̄i ſal
uatoris:qd pertinet ad dn̄m gnōnis ordo deduct⁹ vſq̄ ad
ioſeph: Cui r̄ndebim⁹ p̄mo nō eē ɔſuetudinis ſcripturaꝝ
vt mulieꝝ in gnōnib⁹ ordo texat̄:deide ex vna tribu fuiſſe
ioſeph ꝛ mariā:vn̄ ex lege eā accipe cogebat̄ vt ꝓpiquā:ꝛ
qd ſimul cenſent̄ in bethleē vt de vna.vʒ.ſtirpe generati.
AVGV. de nup.ꝛ concu. Fuit ꝛ ſeries gnōnis vſq̄ ad
ioſeph ꝑducēda ne in illo ɔiugio virili ſexui vtiq̄ potiori
fieret iniuria:cū v̄itati nihil depiret:q2 ex ſemie dauid erat
H ꝛ maria. AVGV. ɔ fauſtū. Nos ḡ credimus ēt mariā
fuiſſe in cognatiōe dauid:q2 ei⁹ ſcripturi credim⁹ q̄ vtrūq̄
dn̄:ꝛ chr̄m ex ſemie dauid ſm carnē:ꝛ ei⁹ mr̄eʒ mariā:non
cū viro cōcumbēdo:ſʒ v̄ginē. EX GESTIS cōcilij. La
Neſtorij error. uendus aūt eſt hic Neſtorij error q ſic dicit:cū diuina ſcri
ptura dictura eſt:aut natiuitatē chr̄i que ex maria virgine
eſt:aut mortē nuſq̄ vr̄ ponēs de⁹:ſed aut chr̄s.aut fili⁹:aut
dn̄s qm̄ hec tria nātū ſunt ſignatiua duaꝝ:aliq̄n quidem
hui⁹:aliq̄n vō illius:aliq̄n aūt ꝛ illi⁹ ꝛ iſtius. Accipe aūt ad
hoc teſtimoniū:Jacob genuit ioſeph virum marie:de qua
natus eſt ieſus qui dr̄ chr̄s. Deus.n. verbū ſcda ex muliere
I nō eguit natiuitate. AVGV. ɔ felicianū. Sed nō alius
dei ꝛ alius hoīs:ſed idē chr̄s dei ꝛ hoīs filius fuit. Et ſicut

in vno hoīe aliud animus ꝛ aliud corpus:ſic in mediatore
dei ꝛ hoīum:aliud dei filius:aliud hoīs filius fuit:vnus tn̄
ex vtroq̄ʒ chriſtus dn̄s fuit. Aliud inq̄ pro diſcretiōe ſub
ſtantie:nō alius pro vnitate pſone. Sed obijcit hereticus. Ex deo et hoīe vnus eſt chr̄s.
Neſcio quō natum doceatis ex tpe quē coeternū patri di
citis iam fuiſſe. Naſci eniʒ eſt velut qdā motus rei nō ex
tantis anteq̄ naſcat̄ id agens beneficio natiuitatis vt ſit.
Quo colligit̄ euʒ qui erat naſci nō potuiſſe:ſi naſci potuit
non fuiſſe. ¶ Ad qd AVGV. Fingamus ſicut pleriq̄ K
volunt eſſe in mūdo animā gnāleʒ:que ſic ineffabili motu
ſemia cuncta viuificet:vt nō ſit ɔcreta cū genitis. Nempe
cum hec in vterū paſſibileʒ materiā ad vſus ſuos forma
tura peruenerit:vnā facit ſecū eſſe pſonā eius rei quā nō
eandeʒ cōſtat habere ſubāʒ:ꝛ fit opeāte aia ꝛ patiēte mā
ex duab⁹ ſubſtātijs vnus hō:cuʒ aia aliud doceatur:aliud
caro:ſicq̄ʒ animā naſci fatemur ex vtero quā ab vtero ve
nientē vitā dicimus cōtuliſſe cōcepto. Naſci inq̄ ex ma
tre dicit̄ qui ex hac ſibi corp⁹ aptauit in quo naſci poſſet:
nō quia anteq̄ naſceret̄ quātū ad ſe attinet:ipſa penitus
nō fuiſſʒ. Sic ḡ imo multo incōprehēſibilius eſt atq̄ʒ ſub
limius nat⁹ eſt ſuſceptiōe pfecti hoīs de matre fili⁹ dei:qui
per oipotentiā ſingularē oīb⁹ genitis eſt cā naſcēdi.

¶ Omnes itaq̄ gnātiones ab habraam vſq̄ ad dauid gnātiones quatuordecim:ꝛ a dauid vſq̄ ad trāſmigrationē babylonis generatiōes quatuordecim:ꝛ a tranſmigratiōe babylonis vſq̄ ad chriſtum generationes quatuordecim. Tex.8.

¶ CHRY. ſuper Matth̄. Poſitis gnātionib⁹ ab habraā A
vſq̄ʒ ad chriſtū:eas in tres ptes diuiſit:per gnātiōes.14.
quia ter cōpletis.14.gnātionib⁹:mutatus eſt in iudeis
ſtatus hominū. Ab habraā eniʒ vſq̄ ad dauid fuerūt ſub
iudicib⁹:a dauid vſq̄ ad tranſmigrationē babylonis ſub
regib⁹:a tranſmigratiōe vſq̄ ad chr̄m ſub pontificib⁹. Hoc Complet 14. gnātionib⁹ ſemp mutat⁹ eſt hominum ſtatus.
ergo vult demōſtrare:ſicut ſemp cōpletis.14.gnātionib⁹
mutat⁹ eſt hoīuʒ ſtatus: ſic cōpletis.14.gnātionib⁹ a trāſ
migratiōe ad chr̄m:neceſſe eſt a chr̄o mutari ſimilr̄ hoīuʒ
ſtatuʒ. Qd ꝛ factū eſt. Poſt chr̄m eniʒ oēs gentes ſub vno
chriſto iudice rege ꝛ pontifice acti ſunt. Unde q̄n iudices
reges ꝛ pontifices chr̄i dignitatē prefigurabāt:ſemp ꝑnci
pia eoꝝ in figura fuerūt chriſti. Prim⁹ iudicū ieſus naue:
primus regū dauid:primus pontificū ieſus fili⁹ ioſedech:
hoc in figura chr̄i fuiſſe dubitat nemo. CHRY. in ho. B
Uel ideo in tres partes diuiſit oēs gnōnes:demōſtrans q̄
neq̄ʒ regimine trāſmutato facti ſunt meliores: ſʒ ſub iudi
cibus:regib⁹:pontificib⁹:ꝛ ſacerdotib⁹:in eiſdeʒ perman
ſeſt malis. Propter qd ꝛ captiuitatē babylonis cōmemo
rat:manifeſtās q̄ neq̄ʒ ex hoc ſunt correcti. Deſcēſus autē
in egyptū nō meminit:q2 egyptios nō adhuc timebant ſic̄
aſſyrios vel parthos:ꝛ q2 illud erat antiquū:hoc aūt recēs:
ꝛ q2 illuc nō ꝓpter peccata deducti ſūt ſicut in babylone.
AMBRO. ſup Lucā. Illud aūt nō ptermittēdū puta
mus q̄ a dauid tēporib⁹ vſq̄ ad iechoniā cum.17.fuerūt
reges iudee.14.gnōnes Matthe⁹ poſuit. Opʒ āt cognoſcē
poſſe ples eē ſucceſſiōes:pauciores gnōnes. Pñt.n.diuti⁹
viuē aliq̄:ꝛ ſeri⁹ gnāre aut certe penit⁹ exortes gnōnes exi
ſtere. Itaq̄ nō q̄ regū eadē gnōnū tpa. GLO. Uel pōt
dici tres reges eē ꝑtermiſſos:vt ſupi⁹ dcm̄ ē. AMBRO. C
ſup Lu. Rurſus ḡ cū a iechōia vſq̄ ad ioſeph gnōnes.12.
cōputent̄ poſtea.14.gnōnes deſcriptas eē cōmemorauit.
Sed ſi diligēter aduertas:hic quoq̄ʒ.14.gnōnum poteris
inuenire rōnē.12.eniʒ a ioſeph numerant̄.13.eſt chriſtus.
duos aūt ioachim.i.duos iechonias fuiſſe hyſtoria idicat
pr̄eʒ ꝛ filiū. Nō igit̄ ſuppreſſit alterū euāgeliſta:ſʒ vtrūq̄
ſignatica additio minori iechonia gnōnes.13.cōputantur.

D CHRY. ſup Mat. Uel vnus iechonias bis numerat̃ in euãgelio: ſemel añ trãſmigrationẽ: iterũ aũt poſt tranſmigrationẽ. hic.n. iechonias cũ eſſet vnus duas habuit cõditiões. Fuit.n. ⁊ rex añ trãſmigrationẽ q̃ſi rex fact⁹ a populo dei: fact⁹ eſt ⁊ ꝑuat⁹ poſt trãſmigrationẽ: iõ añ tranſmigrationẽ numerat̃ iter reges q̃ſi rex: poſt trãſmigrationez aũt inter ꝑuatos. AVGV. in li. de cõ. euã. Uel ideo vnus in illis ꝓgenitorib⁹ bis numerat̃. ſ. iechonias a quo fcã eſt q̃dã in extneas gẽtes deflexio: qꝛ in babylonia trãſmigrat⁹ eſt. Ubi aũt ordo a rectitudine flectit̃ vt eat in diuerſuz tanq̃ angulũ facit: illud aũt qđ in angulo eſt bis numerat̃: ⁊ h iaz chřm ꝑfigurat a circũciſione ad preputium migraturũ ⁊ lapidẽ angularẽ futuꝝ. REMI. Iõ āt. 14.

E

Quar. 14. gnões in chři genealogia ponuntur.

poſuit gnõnes: qꝛ denari⁹ ſigt decalogum: quaternari⁹ ꝟo quatuor libros euãgelij. Unñ in h oſtẽdit cõcordiaz legis ⁊ euãgelij. Ideo ēt quaternariũ numerũ triplicauit: vt oſtenderet: qꝛ perfectio legis ꝓphetie ⁊ grẽ in fide ſcẽ trinitatis cõſiſtit. GLO. Uel in h nũo ſeptiformis grã ſpũſſancti ſignat̃. Hic.n. numerus ex ſeptez ꝯficit̃. Qđ aũt geminat̃: ſignat grãz ſpũſſci corꝑi ⁊ aïe eẽ neciã ad ſalutẽ. Sic ergo hec gñatio diuidit̃ in tres theſſeredecades. Prima eſt ab habraã vſq3 ad dauid: ita qꝫ dauid ibi icludit̃. Sz ſcda a dauid vſq3 ad trãſmigrationẽ: ita qꝫ dauid ibi nõ includit̃: ſz trãſmigratio ſub eo ꝯtinet̃. Tertia eſt a trãſmigratione vſq3 ad chřz: in q̃ ſi dicamus iechoniã bis numeratũ trãſmigratio iclusa eſt. In ꝑma ſignant̃ hoĩes añ legem: in qua q̃dã hoĩes nãlis legis iuenies. ſ. habraã iſaac ⁊ iacob: oẽs vſq3 ad ſalmon. In ſcda ſignant̃ hoĩes ſub lege. Oẽs eni3 q in ea iueniunt̃ ſub lege fuerunt. In tertia hoĩes grẽ: qꝛ terminat̃ ad chřm: q grẽ dator fuit: in qua ēt liberatio a captiuitate babylone facta eſt: ſignificãs liberationẽ a captiuitate ꝑ chřz factã. AVGV. de cõ. euã. Cuz aũt quaterdenas gñões trib⁹ diſtīxiſſet articulis: nõ tñ eas dixit in ſũma vt diceret: fiunt oẽs. 42. Unus.n. in illis ꝓgenitorib⁹ bis numerat̃. ſ. iechonias. Sic g̃ nõ. 42. qꝫ faciunt ter 14. ſed ꝓpter vnuz bis numeratũ. xl. ⁊ vna gnões fiunt. Matthe⁹ igit̃ q regiã in chřo cõſtituerat inſinuare pſonã: excepto chřo. 40. hoĩes in gnõnũ ſerie numerauit. Numerus eni3 iſte illud tp̃s ſigt quo in hoc ſeculo regi nos opꝫ a chřo ꝭm diſciplinã laborioſam quã ſignat illa v̄ga ferrea. Qđ aũt numer⁹ iſte hãc tpalez vitã eternãq3 ſignificet: illa interiz cã de ꝓxio occurrit: qꝫ ⁊ tp̃a annoꝝ quadripartitis vicib⁹ currũt: ⁊ mũdus ipſe q̃tuor ꝑtib⁹ terminat̃: ab oriẽte ⁊ occidẽte: aquilone ⁊ meridie. 40. aũt quater hñt decẽ. Porro ip̃a decẽ ab vno vſq3 ad q̃tuor ꝓgrediẽte numero cõſumant̃. GLO. Uel denari⁹ ad decalogũ refert̃: quaternarius ad p̃ntez vitã q̃ per q̃tuor tp̃a trãſit: vel ꝑ decez vetus teſtm̃: per q̃tuor nouũ. REMI. Si qs aũt voluerit dic qꝫ ſunt. 40. ⁊ due gnões: qꝛ nõ eſt vnus iechonias: ſed duo: dicẽdu3 eſt qꝫ ⁊ iſte numer⁹ ꝯgruit ſcẽ eccl'ie: naſcit̃.n. a ſeptenario ⁊ ſenario. Naz ſexies ſeptez. 40. ⁊ duo faciũt. Senarius refert̃ ad laborẽ: ſeptenarius ꝟo ad requiez.

Rõnabilr tres theſſeredecades i chřſti genealogia ponunt̃.

F

Myſtice

Moralr

Significatio numeri genealogie chři.

G

Tex. 9. ¶ Chřiſti aũt gñatio ſic erat. Cuz eſſet deſpõſata mater ieſu maria ioſeph anteq̃ꝫ conuenirent inuenta eſt in vtero habens de ſpũſancto.

A ¶ CHRY. ſup Mat. Qm̃ ſup⁹ dixerat: iacob aũt genuit ioſeph cui deſpõſata maria genuit ieſuz: ne aliqs audiẽtiũ ſic eſtimaret eẽ natiuitatẽ ſ'ꝑcedẽtiũ patrũ: ipſe ordinẽ narrationis ſue ꝑcedẽs dicit. [Chřiſti aũt gñatio ſic erat.] Ac ſi dicat gñatio qdem eoꝝ quos expoſuimus patrũ ſic fuit: quẽadmodu3 retuli. Chři aũt gñatio nõ ſic: ſz ita erat. [Cuz eſſet deſpõſata mater ieſu.] CHRY. in ho. Quaſi eni3 aliqd nouũ dicturus ꝑmittit modu3 gnõnis dicere: ne qudiẽs virũ marie eſtimes natum eſſe lege nãe. REMI. Põt autẽ ad ſupiora referri h mõ. Sic erat chřiſti gñatio ſicut dixi. ſ. [Habraã genuit iſaac.] HIERO. Sed q̃re nõ de ſimplici v̄gine: ſz de deſpõſata cõcipit̃? Primũ vt ꝑ gnõnez ioſeph origo Marie mõſtraret̃. Scđo ne lapidaret̃ a iudeis vt adultera. Tertio vt in egyptũ fugiens haberet ſolatiũ mariti. Martyr etiã Ignatius q̃rtã addidit cãz: vt part⁹ inquiẽs ei⁹ celaret̃ a diabolo: du3 eũ putat nõ de virgine: ſz de vxore gnãtu3. CHRY. ſup Mat. Ideo aũt ⁊ deſpõſata ⁊ domi hita. Nã queadmodu3 in ea q̃ in domo viri cõcipit: intelligit̃ ꝯceptio nãlis: ita in ea que ex̃ domũ cõcepit: eſt ſuſpecta cõiunctio. HIERO. ꝯ heluidium. Sciẽdu3 aũt qꝫ heluidius q̃dã hõ turbulẽt⁹ accepta mã diſputãdi blaſphemare ꝯ dei matrẽ icepit: cui⁹ ꝑma ꝓpoſitio fuit. Mattheus loq̃t̃ ſic. [Cũ eẽt deſpõſata.] Ecce inquit habes deſpõſatã: nõ cõmẽdatã vt dicitis: ⁊ vtiq3 nõ ob aliud deſpõſatã niſi qm̃ nupturã. ORIGE. Deſponſata fuit q̃de3 ioſeph: nõ tñ in cõcupiſcẽtia iuncta. Mater ei⁹ inquit mater imaculata: mater incorrupta: mr̃ intacta. Mater eius: cui⁹ eius? Mater eſt dei vnigeniti dñi regis oĩu3 plaſmatoris ⁊ redẽptoris cũctoꝝ. CYRIL. Quid eni3 videbit aliqs in ſcã v̄gine ꝑter alias: ſi dei mater non ſit ſed chři vel dñi: vt Neſtorius dicit? Nihil.n. abſurdum eſt etiã ſi voluerit qs matrẽ vniuſcuiuſq3 vnctoꝝ chři nominare genitricẽ. Sola ꝟo ꝑter illas ſcã virgo ⁊ chřiſti genitrix intelligit̃ ac dr̃. Genuit.n. nõ purũ hoĩe3 ꝭm vos: ſed incarnatũ pot⁹ ⁊ hoĩe3 factũ ex deo patre v̄bũ. Sed forſitan illud ais. Dic mihi putaſne diuinitatis mater facta eſt virgo? Et ad hoc quoq3 dicim⁹: qꝛ natũ eſt ex ip̃a dei ſubã eius v̄bum ⁊ ſine ꝑncipio tp̃is ſemꝑ coexiſtens genitori: in nouiſſimis aũt tẽporib⁹ qm̃ caro factũ eſt: hoc eſt vnitum carni aĩaz hñti rõnale3: natu3 etiã dr̃ carnalr̃ per mulierẽ. Aſſimilat̃ aũt quodãmõ natiuitati que eſt ſz nos h factz. Matres eteni3 terrenoꝝ miniſtrãt nãe coagulata3 paulatim carnẽ perficiẽda3 in ſpecie humana. Immittit autem aĩali ſpũ3 de⁹. Sed l3 ſint iſte ſolũmodo terrenoꝝ corpoꝝ matres: attamẽ parientes totũ aĩal ⁊ nõ ꝑtez peperiſſe dicunt̃. Tale aũt aliqđ geſtu3 pcipimus in gnõne emanuel. Natum.n. eſt ex p̃ris ſubã dei v̄bũ. Quia ꝟo carnẽ aſſumpſit ꝓpriã eã faciẽs: neceſſe eſt ꝯfiteri: qꝛ nat⁹ eſt ꝭm carnẽ per mulierẽ. Quia igit̃ ⁊ de⁹ vere eſt: q̃ũo dubitabit qſpiã ſanctã virginẽ dei dicere genitricẽ? LEO papa in ſer. de nati. Nõ aũt te dei cõcept⁹ turbet: partus te non cõfundat audit⁹: qm̃ v̄ginitas q̃cqđ eſt humani pudoris excuſat. Aut q̃ hec verecũdie leſio: vbi init deitas cu3 amica ſibi ſemꝑ integritate ꝯſortiũ? Ubi eſt interpres angelus: fides pnuba: diſpẽſatio caſtitas: donatio virt⁹: iudex ꝯſciã: cã de⁹: cõceptio itegritas: v̄ginitas part⁹: v̄go mater? CHRY. ad Ioãnẽ antiochenũ. Sed ſi de celo ⁊ nõ ex ipſa ſanctũ corpus chři fcm̃ eẽ diceremꝰ vt valẽtinus: q̃ũo itelligeret̃ dei genitrix maria? Nomẽ autem matris oſtẽdit cum ſubdit. [Maria.] BEDA ſup Lucã. Interp̃tat̃ autẽ maria ſtella maris hebraice: dña ſyriace: qꝛ ⁊ luce3 ſalutis ⁊ dñm mũdo edidit. Cui aũt deſponſata fuerit: oſtendit ſubdens. [Ioſeph.] CHRY. ſup Mat. Idq3 fabro lignario maria deſpõſata erat qm̃ chřs eccl'ie ſpõſus oĩu3 ſalutẽ hoĩu3 opaturus erat ꝑ lignũ crucis. CHRY. in ho. Ōc āt ſeq̃t̃. [Anteq̃ꝫ ꝯuenirent] nõ dr̃: anteq̃ꝫ duceret̃ in domũ ſponſi eteni3 iam intus erat. Conſuetudo.n. multotiẽs veteribus erat in domo deſpõſatas hr̃e: qđ ⁊ nũc quoq3 fieri vr̃: ⁊ generi loth int⁹ cũ ip̃o erãt. GLO. Sz dr̃. [Anteq̃ꝫ ꝯuenirẽt] ad carnis cõmixtionẽ. CHRY. ſup Mat. Ut nõ ex cõpaſſione carnis ⁊ ſanguinis naſceret̃ qui ideo natus eſt: vt carnis ⁊ ſanguinis ſolueret paſſionem. AVGV. de nup. ⁊ cõcu. Nuptialis etiã cõcubit⁹ ibi nõ fuit: qꝛ in carne peccati fieri nõ poterat ſine vlla carnis ꝯcupiſcẽtia que accidit

B Quar chřs de v̄gine deſpõſata.

C

Maria beata v̄go vere ſit dei genitrix.

D

Marie nõis interpretatio.

E

Seſſ. 19.

ex pctõ:ſine qua cõcipi voluit:qui futurus erat ſine pctõ.
Ut hinc ẽt doceret oẽm que de cõcubitu naſcit̃ carnẽ eſſe
pcti:qñ quidez ſola que nõ inde nata eſt:nõ fuit caro pcti.
F AVGV.in ſer.de nati. Naſcit̃ etiaz ab intacta femina
chũs:qꝛ fas nõ erat vt virt⁹ per voluptatẽ:caſtitas p luxu-
riã:per corruptionẽ incorruptio naſceretur. Nec poterat
niſi nouo ordine aduẽtare de celo:qui vetuſtuz mortis de-
ſtruere veniebat iperium. Regnũ igit̃ tenuit virginitatis:
que regẽ genuit caſtitatis. Ideo ẽt dñs nr̃ virgineũ ſibi re-
quiſiuit hoſpitiũ habitãdi:vt nobis oſtẽderet deũ in caſto
corpe portari debere. Ergo qui ſcripſit lapideas tabulas
ſine ſtilo ferreo:ipſe grauidauit Mariã ſpũſcõ. Uñ dicit̃.
[Inuẽta eſt in vtero hñs.] HIERO. Nõ ab alio inuẽta
eſt niſi a Joſeph qui pene licẽtia maritali omnia nouerat.
G CHRY.ſup Mat. Naz ſicut hyſtoria non incredibilis
docet:qñ geſta ſũt que refert Lucas:Joſeph abſens erat.
Nec.n.ↄueniẽs eſt putare pñte Joſeph introiſſe angelum
ad Mariã:ꝛ dixiſſe q̃ dixit:ꝛ Mariã rñdiſſe quecũqꝫ rñ-
dit. Et ſi credam⁹ angeluz potuiſſe itrare ad eã ꝛ loqui pla
ne:tñ Mariã abyſſe in montana ꝛ manſiſſe cũ heliſabeth
mẽſib⁹ trib⁹:poſſe nõ fuit pñte Joſeph:qꝛ neceẽ erat vt ab-
ſentationis ei⁹ ꝛ mãſionis diutine regreret cãs. Poſtq̃ ãt
redyt pegre poſt tot mẽſes inuenit eã grauidã manifeſte.
CHRY.in ho. Prope aũt dicit.[Inuẽta eſt] qđ de non
excogitatis dici ↄſuetũ eſt. Ne aũt moleſtes euãgeliſtã in-
terrogãdo q̃lr ſit nat⁹ ex vgine breuiter expediuit ſe dicẽs.
[De ſpũſcõ] q̃ſi ſpũſſcũs eſt q eſt h miraculuz operatus.
Neqꝫ.n. Gabriel:neqꝫ Matthe⁹ ampli⁹ dicere potuerũt.
GLO. Hoc ĝ qđ dr̃.[Eſt ex ſpũſcõ.] Euangeliſta ex pte
ſua adduxit:vt cuz dicet̃ hic in vtero:ois mala remoueret̃
ſuſpitio a mẽtib⁹ audientium. HIERO.in expo.catho.
fidei. Nõ aũt ſicut qdã ſceleratiſſime opinant̃:ſpm̃ſcm̃ di
cimus fuiſſe pro ſeie:ſꝫ potẽtia ac vtute creatoris dicimus
opatũ. AMBRO.in li⁹ de ſpũſcõ. Qđ.n.ex aliq̃ eſt:aut
ex ſuba eſt:aut ex ptãte ei⁹ eſt. Ex ſuba ſic fili⁹:qꝛ a pře. Ex
ptãte:ſic ex deo oĩa:quo mõ ꝛ in vtero habuit Maria ex
H ſpũſcõ. AVGV.in enchiri. Profecto aũt iſte modus q̃
nat⁹ eſt chũs de ſpũſcõ:inſinuat nobis grãz dei:q̃ hõ nullis
p̄cedẽtib⁹ meritis in ipſo ex ordine nãe ſue quo eſſe cepit:
vbo dei copularet̃ in tantã pſone vnitatẽ:vt idẽ ipſe eſſet
fili⁹ dei. Sꝫ cũ illaz creaturã quã vgo ↄcepit ꝛ pepit:q̃uis
ad ſolaz pſonã filij ptinentẽ tota trinitas fecerit:neqꝫ.n. ſe-
parabilia ſunt opa trinitatis:cur in ea faciẽda ſolus ſpũſ-
ſanct⁹ noiat⁹ eſt:an ꝛ qñ vnus triuz in aliq̃ ope noiat̃:vni-
uerſa opari trinitas intelligit̃. HIERO.ↄ Heluidium.
Sed inqt Heluidius. Neqꝫ de nõ ↄuẽturis euãgeliſta di-
xiſſet pus q̃ ↄuenirẽt:qꝛ nemo de nõ prãſuro dicit anteq̃
prãderet. q̃ſi ſiqs dicat. Anteq̃ in portu pranderẽ ad afri-
caz nauigaui:nõ poſſꝫ ſtare ſnia:niſi ei in portu prãdendũ
ſit quqꝫ. Aut nõ pot⁹ ſit itelligẽdũ ſic:ꝙ añ lꝫ ſepe ꝛ ſequẽ
tia indicet:tñ nõnũq̃ ea tñ que pus cogitabant̃ oñdit:nec
neceẽ ſit vt cogitata fiãt:cũ ideo aliud iteruenerit:ne ea que
I cogitata ſunt fierẽt. HIERO. Nõ ĝ ſeqt̃ vt poſtea ↄue-
nerint:ſꝫ ſcriptura ꝙ factũ nõ ſit oſtẽdit. REMI. Uel h
vbũ ↄueniẽdi:nõ ipſꝫ ↄcubitũ:ſꝫ tpꝰ ſigt̃ nuptiaꝝ.i.qñ ea q̃
fuerat ſpõſa icipit eẽ vxor. Eſt.n.ſenſus. Anq̃ ↄuenirent.i.
anteq̃ rite ſolẽnia nuptiaꝝ celebrarẽt. AVGV. de cõ.
euã. Hoc queadmoduz factũ ſit qđ hic pretermiſit:Lucas
exponit poſt cõmemoratũ ↄceptũ Joãnis ita narrans. In Luce.I.
mẽſe aũt ſexto miſſus eſt angelus:ꝛ ꝛc. Spũſſcũs ſupue-
niet in te. Hoc ĝ eſt qđ Mattheus cõmemorauit dicens.
[Inuẽta eſt in vtero hñs de ſpũſcõ.] Nec ↄtriũ ẽ:qꝛ Lucas
expoſuit qđ Mattheus p̄termiſit:ſic nõ eſt ↄtriũ:qꝛ Mat-
the⁹ deiceps ↄtinet qđ Lucas p̄termiſit. Seqt̃.n.[Joſeph
aũt vir ei⁹ cũ eẽt iuſtus ꝛc.] vſqꝫ ad eũ locũ vbi ſcriptũ eſt

Cõceptũ ex chũo õ vergine naſcitur.

Caz iſepa rabilia ſint opa trinitatis cur i chũi incarnatione ſolus ſpũſſãctus nomi natur.

de magis:ꝙ per aliã viã reuerſi ſunt in regionẽ ſuã. Si qs
autẽ velit vnã narrationẽ ex oib⁹ q̃ de chũi natiuitate dñr
ab alterutro:ſi hec p̄termittunt̃:ordiare ſic pt. Chũi gñatio
ſic erat. Fuit in dieb⁹ herodis ꝛc. vſqꝫ ibi. Mãſit ãt Ma- Luce.I.
ria cũ illa q̃ſi mẽſib⁹ trib⁹ ꝛ reuerſa ẽ in domũ ſuã. Et tũc Luce.I.
addẽdũ eſt qđ hic dr̃.[Et iuẽta eſt in vtero hñs de ſpũſcõ.

¶ Joſeph aũt vir eius cuz eſſet iuſtus:ꝛ nollet Tex.10.
eam traducere voluit occulte dimittere eaꝫ.

A ¶ CHRY.in ho. Cũ dixiſſet euãgeliſta ꝙ ex ſpũſcõ ꝛ ſine
cõcubitu iuẽta eſt in vtero hñs:ne ſuſpectũ hñs chũi diſci-
puluz q̃ſi grãdia de ſuo magro fingẽtez:itroducit Joſeph
per ea q̃ paſſus eſt:ad fidẽ eoꝝ q̃ dcã ſũt ↄferẽtez. Uñ dic.
[Joſeph ãt vir ei⁹ cũ eẽt iuſtus.] AVGV.in.ſer.õ nati.
Intelligẽs.n. ioſeph marie vterũ grauidari turbat̃:ꝙ ma-
riã quã de tẽplo dñi accepat:ꝛ nõduz cognouerat:grauidã
ſentiebat:ſecũqꝫ eſtuabat diſputãs ꝛ dicẽs. Quid faciam?
Prodo:aut taceo? Si pdidero:adulterio nõ ↄſentio:ſꝫ vi-
tiũ crudelitatis incurro:qꝛ ſm Moyſi ſniaz lapidandã eã
eẽ cognoſco. Si tacuero:malo ↄſentio:ꝛ cuz adulteris por-
tionẽ meã pono. qñ ĝ tacẽ maluz eſt:adulteriũ pdere pe-
ius ẽ:dimittã eã a ↄiugio. AMBRO. ſup Lu. Pulchre
aũt docuit ſcũs Matthe⁹ qd facẽ debeat iuſtus:qui oppro
briũ ↄiugis deprehẽderit:vt incruẽtũ ab homicidio:caſtũ
ab adulterio p̄ſtare ſe debeat. Et iõ dicit.[Cũ eẽt iuſtus.]
Ubiqꝫ ĝ in ioſeph iuſti grã ꝛ pſona ſuat̃ vt teſtis ornetur.
Lingua.n. iuſti loqt̃ iudiciũ veritatis. Sꝫ quõ ioſeph cũ cri-
B men celet vxoris:iuſt⁹ deſcribit̃? HIERO.in ho. In le-
ge eniꝫ p̄ceptũ eſt:nõ ſolũ reos:ſꝫ ↄſcios crimis obnoxios
eẽ pctõ. CHRY.in ho. Sꝫ ſciẽduz ꝙ iuſtũ hic vtuoſum Leui.5.
in oib⁹ dicit. Eſt.n. iuſtitia:ꝛ auaritiã nõ hẽe:ꝛ vl[illegible]:ꝛ ſic
noie iuſtitie marie vtit̃ ſcriptura. Juſtus igit̃ exñs.i. beni-
gnus ꝛ mitis:voluit occulte dimittẽ eã:q̃ nõ ſolũ traditiõi:
ſꝫ ẽt pene ſꝫ legẽ obnoxia videbat̃. Sꝫ ioſeph vtrũqꝫ re-
miſit q̃ſi ſupra legẽ viuẽs. Sic.n. ſol añq̃ radios mõſtret:
mũduꝫ clarificat:ſic ꝛ chũs añq̃ naſceret̃ multa ſigna pfe-
cte vtutis apparere fecit. AVGV.de ver.dñi. Uel alr̃.
Si ſolus noſti:qꝛ aliqs peccauerit in te:ꝛ eũ vis corã hoib⁹
argue:nõ es correctoꝛ ſꝫ pditoꝛ. Uñ vir iuſtus Joſeph tã-
to flagitio qđ de vxore fuerat ſuſpicat⁹ magna benignita-
te pepcit. Eſtuabat vtiqꝫ certa adultery ſuſpitio:ꝛ tñ quia
ipſe ſolus ſciebat:noluit eã diuulgare:ſꝫ occulte dimittere
C volẽs pdeſſe peccãti:nõ punire peccãtẽ. HIERO. Uel
hoc teſtimoniũ marie ẽ:ꝙ ioſeph ſciẽs illi⁹ caſtitatẽ ꝛ ad-
mirãs qđ euenerat:celat ſilẽtio cui⁹ myſterium neſciebat.
REMI. Uidebat.n. ĝuidã quã nouerat caſtã:ꝛ qꝛ legerat. Iſa.II.
Egredieẽt̃ vga de radice ieſſe:vñ nouit mariã duxiſſe origi- Iſa.7.
nez:ꝛ legerat ẽt. Ecce vgo ↄcipiet:nõ diffidebat hãc pphe-
tiã in ea eẽ iplendam. ORIGE. Sed ſi ſuſpitionẽ in ea
nõ hẽbat:quõ iuſtus erat vt imaculatã dimitteret? Ideo ĝ
dimittere volebat:qꝛ magnũ ſacr̃m in ea eẽ cognoſcebat:
D cui approxiare ſe idignũ eſtimabat. GLO. Ul cũ vellet
eã dimittẽ iuſtus erat:cũ occulte:pius notat̃:eã ab ifamia
defendẽs. Et h eſt:cũ eẽt iuſtus voluit dimittẽ eã:cũ nollet
eã traducẽ in publicuꝫ.i. diffamare:voluit h facẽ occulte.
AMBRO.ſup Lucã. Nemo ãt quã nõ accepit dimit-
tit:ꝛ iõ quã volebat dimittẽ:fatebat̃ acceptã. GLO. Ul
cũ nollet eã traducere in domũ ſuã ad cohabitationẽ aſſi-
duã:voluit occulte dimittẽ eã.i. tpꝰ nuptiaꝝ mutare. Ue-
ra enim virt⁹ eſt cũ nec pietas ſine iuſtitia:nec ſine pietate
ſeruat̃ iuſtitia:que ſeparate abinuicez dilabuntur. Uel iu-
ſtus erat per fidez qua credebat chũm de vgine naſciturũ:
vñ voluit ſe humiliare ante tantam grãm.

¶ Hec aũt eo cogitante:ecce angelus dñi appa- Tex.11.
ruit in ſomnis Joſeph dicẽs. Joſeph fili Da-

Quid agẽ dẽat iuſt⁹ q vxorẽ in adulterio deprehẽderit.

Qui corripit aliquẽ publice de pctõ occulto pditor eſt.

Uera ẽtus ẽ pietas cũ iuſtitia.

niā: noli timere accipe Mariā cōiugem tuam. Qđ enī in ea natū eſt: de ſpirituſancto eſt.

A ❡ REMI. Quia ſicut dictū eſt cogitabat Joſeph occulte Mariā dimittere: hoc aūt ſi feciſſꝫ: ꝑpauci eſſent q nō magis ſuſpicarent̃ eā eē meretricē ꝙ̄ vgīnē: idcirco repēte cōſiliū Joſeph diuino mutatū eſt ꝯſilio. Uñ dr̃. [Hec āt eo cogitante.] GLO. In quo notat̃ animus ſapiētis qui nihil temere vult incipe. CHRY. in ho. Notat̃ ēt manſuetudo Joſeph: qꝛ nulli enarrauit ſuā ſuſpitionē: neqꝫ ei que ſuſpecta erat: ſꝫ in ſe cogitabat. AVGV. in ſer. de nati. Sꝫ Joſeph iſta cogitāte nō timeat Maria Dauid filia: qꝛ ſic Dauid veniā ꝯtulit ſmo ꝓpheticus: ſic Mariā liberat angelus ſaluatoris. Ecce. n. iterū virginis ille paranymphus Gabriel aduenit. Uñ ſequit̃. [Ecce angelus dñi apparuit
B Joſeph.] GLO. Hoc igit̃ vbo apparuit: ſignificat̃ poteſtas apparentis: qui qñ vult ꝛ quō exhibet ſe videndum.
als̓ Rabanus. CHRY. Quō aūt angelus Joſeph apparuerit demſ̃at̃ cū dr̃. In ſomnis. i. quō Jacob ſcalam vidit per imaginationē quādā oculis cordis oſtēſā. CHRY. in ho. Jdeo
De mō apparēdi diuerſo diūſis p̄ſonis ꝑꝑ rōnabilem cāꝫ. aūt nō apparuit maniſeſte Joſeph ſicut paſtoribꝰ: qꝛ valde fidelis erat: paſtores aūt indigebāt qͣſi rudes. Uirgo āt indiguit: qͣſi p̄mo de maxīs inſtruēda. Sil'r ēt Zacharias indiguit añ ꝯceptionē ꝑlis mirabili viſione. GLO. Apparēs angelus nomē exprimit: genus cōmemorat: ꝛ timorem excludit dicēs. [Joſeph fili Dauid.] Joſeph eum ex noīe: qͣſi notū ꝛ familiarē ſibi oſidit. CHRY. ſup Mat. Filium Dauid eū noīans: voluit eū adducere in memoriā ꝓmiſſionis dei ad Dauid: vt de ſemie eius chūs naſceret̃.
C CHRY. in ho. Dicēs aūt [Nolli timere] monſtrat eū iā timere ne offenderet deū qͣſi adulterā hñs: al's neqꝫ cogitaſſet eā expellere. SEVERIANVS. Sponſus etiā
als̓ Remigius. ne timeat admonet̃: qꝛ pius animꝰ dū cōpatit̃ plus paueſcit: ac ſi dicat. Hic nō eſt mortis cā ſꝫ vite: qꝛ que vitā parturit: nō meret̃ occidi. CHRY. ſup Mat. Dicēs etiā ne timeas: cognitorē ſe cordis eiꝰ oſtēdere voluit: vt per h̄ futurorꝫ bonorꝫ que de chriſto erat dicturus faceret fidem.
AMBRO. ſup Lu. Nō aūt te moueat: ꝙ eā ꝯiugē vocat: nō. n. vgīnitatis ereptio: ſꝫ cōiugij teſtificatio: nuptiarū celebratio declarat̃. HIERO. ꝯ Heluidiū. Non tñ eſt putādū ꝙ ex eo ꝙ vxor eſt appellata ſpōſa eſſe deſierit: cū hāc eſſe ꝯſuetudinē ſcripture nouerimus: ꝙ ſponſos viros ꝛ ſponſas appellet vxores: ſicut Deutronomiū teſtimo
Deu. 22 nio approbat̃. Siqͥs inquit inuenerit vgīnē deſpōſatā viro in cāpo ꝛ vī faciēs dormierit cū ea moriat̃: qꝛ humiliauit
D vxorē ꝓximi ſui. CHRY. in ho. Dicit aūt. [Noli timē accipe] .i. intus retinē. Jā. n. mēte dimiſſa erat. RABA. vel noli timere accipe eā: nuptiali ꝯuentu ꝛ aſſidua cohabitatiōe. CHRY. ſup Mat. Propter tres āt cās apparuit angelus Joſeph h̄ dicēs ei. Primo ne iuſtus hō ignorans faceret rē iniuſtā ex ꝓpoſito iuſto. Deīde ꝑꝑ honorē
Propter tres cauſas angelus appͥt ioſeph. ipſius mr̃is. Nā ſi dimiſſa fuiſſet: apud infideles turpi ſuſpitiōe carere nō poterat. Tertio vt itelligēs Joſeph ſctāꝫ cōceptionē diligētius ſe cuſtodiret ab illa ꝙ̄ p̄us. Jō tñ nō añ cōceptionē vgīs venit ad ioſeph: vt nec cogitaret h̄ que cogitauit: ne pateret̃ que paſſus eſt Zacharias culpā infidelitatis incurrēs de ꝯceptiōe ꝯiugis iā longeue. Incredi
E bilior. n. erat res: vgīnē poſſe cōcipe ꝙ̄ anū. CHRY. in ho. Uel ideo turbato iā Joſeph angelus venit vt appeat Joſeph ſapiā: ꝛ vt h̄ ipm̄ fieret ei eorꝫ q̄ dicebant̃ demſ̃atio. Huꝫ. n. audit ab angelo q̄ intra ſe cogitauerat: indubita
R. Jnaht̃ ante ꝯceptiōē chr̄i de ſpūſcō vgīn̄ ꝑmonet̃. bile ſignū erat ꝙ a deo mitteret̃: cuiꝰ ſoliꝰ eſt ſcire cordis ſecreta. Sermo ēt euāgeliſte inſuſpicabilis fit: demōſtrās Joſeph paſſū qđ ꝓbabile eſt virū pati. Uirgo ēt oēꝫ malā ſuſpitionē effugit ex hoc ꝙ vir hui zelotipiā paſſus eſt:

eā ſuſcepit: ꝛ poſt ꝯceptionē ſeruauit. Jdeo aūt virgo Joſeph hec que angelus nunciarat nō dixit: qꝛ non eſtimabat ſibi credi a ſponſo: ꝛ maxīe iā in ſuſpitionē adducto. Uirgini aūt añ conceptionē annūtiat angelus ne ſi poſt conceptionē differret in anguſtia eſſet. Oportebat aūt extra turbationē eē illā matrē: q̄ diuū cōditorē recepit. CHRY. F
in ho. Nō ſolū aūt angelus ab iniqua cōmiſtione vgīnē excuſat: ſed ꝛ ſupra nāꝫ cōcepiſſe demōſtrat: nō ſolum timorē auferēs ſed ꝛ leticiā addēs. Uñ ſubdit. [Qđ. n. in ea natū eſt de ſpūſcō eſt.] GLO. Aliud eſt naſci in ea: ꝛ aliud ab ea: naſci ab ea eſt ꝓdire in lucē: naſci in ea eſt idem qđ cōcipi. Uel ſm̄ p̄ntiā angeli quā hꝫ ex deo: qui futurū qͣſi
G p̄teritū eſt natū dr̃. AVGV. de qō. no. ꝛ ve. teſta. Sꝫ ſi de ſpūſcō natꝰ eſt chūs: cur dicit̃. Sapiētia edificauit ſibi domū: Quō iſta gemina rōne dꝫ intelligi. Primū. n. domꝰ Ac. 20.
chr̄i eccleſia eſt quā edificauit ſibi ſanguine ſuo. Deinde pōt ꝛ corpꝰ eiꝰ dici domus eiꝰ: ſicut dr̃ tēplū eius. Factū aūt ſpūſci: factū filij dei eſt ꝑꝑ nāe ꝛ volūtatis vnitatem. Siue. n. pr̄ faciat ſiue filiꝰ ſiue ſpūſcūs: trinitas eſt q̄ operat̃: ꝛ qcqd tres fecerint: dei vniꝰ eſt. AVGV. in enchiri H
dion. Nunqd tñ iō dicturi ſumus patrē hoīs chr̄i eē ſpūſcm̄: vt deꝰ pr̄ vbū genuerit: ſpūſcūs hoīem: Qđ ita abſurdum eſt: vt nulle fideles aures id valeāt ſuſtinere. Quō ḡ Spūſcūs nō dr̃ pater chr̄i.
dicimus chr̄m natū de ſpūſcō: ſi nō eū genuit ſpūſcūs: An qꝛ fecit eū: Inquātū. n. hō eſt: factꝰ eſt: ſicut Apl's dicit. Factus ex ſemine Dauid ſm̄ carnē. Neqꝫ. n. qꝛ mūdū iſtum R̃o. 1.
fecit deus: dici eū fas eſt dei filiū: aut natū ex deo: ſꝫ factū vel creatū vel cōditū. Hic aūt cū cōfiteamur eū natum de ſpūſcō ꝛ Maria virgine: quō nō ſit filiꝰ ſpūſci: ꝛ ſit filius Marie vgīnis: Nō ḡ ꝯcedēdū eſt qcqd de aliqua re naſcit̃: cōtinuo eiuſdē rei filiū nūcupandū. Ut. n. omittā al'r de hoīe naſci filiū al'r capillū: pediculū ꝛ lumbricū: quorꝫ nihil eſt filiꝰ. Certe hoīes qui naſcunt̃ ex aq̄ ꝛ ſpū: nō aque filios recte eos dixerit qſpiā: ſꝫ dei p̄ris ꝛ mr̃is eccl'ie. Sic ergo de ſpūſcō natꝰ eſt: ꝛ filiꝰ dei p̄ris eſt nō ſpūſci.

❡ Pariet aūt filiū: ꝛ vocabis nomē eiꝰ Jeſum: ipſe enī ſaluū faciet ꝑplm̄ ſuū a peccatis eorꝫ. Tex. 12

A ❡ CHRY. in ho. Quia h̄ qđ angelus ad Joſeph dixerat ſupra humanā cogitationē ꝛ legē nāe erat: nō ſolū ex preteritorꝫ reuelatiōe ꝯfirmat q̄ dixerat: ſꝫ ēt ex futuris dicens. [Pariet aūt filiū.] GLO. Ut enim nō videret̃ Joſeph amplius cōiugio nō eſſe neceſſariꝰ: cū cōceptio eſſet facta ſine eiꝰ auxilio: oſtēdit ꝙ ꝙ̄uis non ſit neceſſariꝰ cōceptui: tñ vtilis eſt ꝓcurationi: qꝛ ipſa pariet filiū: ꝛ tunc matri ꝛ filio erit neceſſarius. matri: vt ab infamia defendat. filio: vt eū nutriat ꝛ circūcidat. Que circūciſio notat̃ vbi dicit. [Et vocabis nomē eiꝰ Jeſū.] In circūciſione. n. ſolet dari nomē.
CHRY. ſup Mat. Nō aūt dixit pariet tibi filiū ſicut ad Zachariā. Ecce Heliſabeth vxor tua pariet tibi filiū: Luce. 1.
qꝛ mulier que ex viro cōcipit: marito ſuo filiū parit: qꝛ magis ex illo eſt ꝙ̄ de ipſa. Hec aūt que nō de viro ꝯceperat:
B nō viro filiū pepit: ſꝫ ſibi tñmō. CHRY. in ho. Uel indeterminate h̄ poſuit: vt oſtēdat ꝙ eū peperit orbi terrarꝫ vniuerſo. RABA. Dicit aūt. [Uocabis nomē Jeſum:] ꝛ nō iponēs: qꝛ ab eterno ipoſitū eſt. CHRY. in ho. Hic aūt oſtēdit admirabilē eē partū: qꝛ deꝰ eſt q nomē deſuper angelū mittit. Nec nomē qđcūqꝫ: ſꝫ qđ eſt infinitorꝫ bonorꝫ theſaurus. Jdeoqꝫ interptat̃ illud angelus: bonā ſubſtituēs ſpem: ꝛ ex hoc ad credendum qđ dicebat̃ inducit. Ad talia enī credenda facilius accedere cōſueuimus.
HIERO. Jeſus. n. hebreo ſmone ſaluator dr̃. Ethymologiā ergo noīs ſignificat dicēs. [Ipſe enī ſaluum faciet ꝑplm̄ ſuū a peccatis eorꝫ.] Oſtēdit enī eundē totiꝰ mūdi ſaluatorē: ꝛ noſtre ſalutis auctorē. Saluat qdē non incre- Nomē Jeſu magne ē virtutis ꝛ efficacie.

dulos:ſed pplm ſuū:hoc eſt in ſe credentes.ſaluat:nō tā a
viſibilibus hoſtibus q̄ potius inuiſibilibus:hoc eſt a pec-
catis ſaluat:non armis pugnando:ſed peccata relaxando.
C SEVERIANVS.Ueniant ⁊ audiāt qui regnū:q̄s eſt
quē Maria genuit:ipſe.n.ſaluū faciet pplz ſuū:nō alteri⁹
ſalutē faciet pplm ſuū.Unde:A pctis eoꝝ.Eſſe deū q pctā
donat ſi cħrianis nō credis:crede infidelib⁹ vel iudeis di-
Luce.5. centib⁹.Nemo pōt peccata dimittere niſi ſolus deus.
Tex.13. ¶Hoc aūt totū factū eſt vt adimpleref qđ di-
Iſa.7. ctū eſt a dño per pphetā dicentē. Ecce virgo
in vtero habebit ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit nomē
ei⁹ Emanuel.Qđ eſt iterpretatū nobiſcū de⁹.
A REMI.Mos fuit euangeliſte ea q̄ dicit de veteri teſta-
mēto ↄfirmare pp iudeos q in cħz crediderāt:vt agnoſce
rent ea eē cōpleta in gr̄a euāgelij q̄ pdicta fuerāt in veteri
teſtō.Et ſubdit.[Hoc aūt totū factū eſt.] Querēdū aūt eſt
in h loco q̄re dixerit h totū factū eē:cū ſuperi⁹ ſolam cōce
ptionē narrauerit.Sz ſciēdū q hoc iō dixit:vt demſtaret
q añ in pntia dei factū fuit q̄ fieret apud hoīes. Siue q̄a
pteritaꝝ rerū erat narrator:totū factū eſſe dixit:q2 qñ hoc
ſcripſit:iā totū factū erat. RABA.Uel h totū factū eē
dicit:q virgo deſpōſaref:q caſta ſuaref:q grauida inue-
nireſ:q per angelū reuelareſ.[Ut adimplereſ qđ dictū
eſt.] Nō.n.h ipleref q v̄go cōciperet ⁊ pareret:niſi deſpō
ſata eēt:ne lapidareſ:⁊ niſi ab angelo ſecretū detegereſ:⁊
Iſa.7. ita eā Ioſeph acciperet:dimiſſa p īfamiā effugeret:⁊ lapida-
B tiōe periret.Si ḡ añ ptum periret:caſſareſ pphetia q̄ ait:
[Pariet filiū.] GLO.Uel pōt dici:q vt non poniſ cau-
ſal:nō.n.iō ipletū eſt:q2 iplēdū erat.Poniſ āt ↄſecutiue:
Ge.40. ſic ⁊ in Geneſi:ſuſpēdit alteꝝ in patibulo : vt ↄiectoris ve-
ritas pbareſ:q2 vno ſuſpēſo ↄiectoris vitas ē pbata. Sic
⁊ in h loco itelligēdum eſt:q h facto qđ pdictū eſt:pphia
impleta eſt. CHRY.in ho.Uel aliť:Quia vidit angelus
abyſſū diuine miē nāe leges ſolutas:⁊ eū qui erat oib⁹ ſu-
perior:ad hoīeſ q erat oib⁹ īferior dſcēdiſſe. Hec ⁊ hō vno
v̄bo oñdit dicēs.[Hoc aūt totū fcm̄ eſt.] Quaſi dicat. Ne
putes q hec nūc tm̄ deo placeāt:olī ꝓordiata ſunt. Decē-
ter eni angelus nō v̄gini:ſz Ioſeph pphiā iducit:q̄ſi in p-
phetis meditāti ⁊ expto.Et p qdē v̄ginē ↄiugē appellaue-
rat:nūc aūt v̄ginē cū ppha iducit:vt h ēt a ppha audiret:
q̄ſi diu pmeditatū.Uñ ad fidē eoꝝ que dicebanſ:inducit
Iſaiā vel magis deū.Nō.n.dicit. Ut ipleref qđ dcm̄ ē ab
C Iſaia:ſz qđ dcm̄ eſt a dño p Iſaiā. HIERO.ſup Iſaiā.
Iſa.7. Qm̄ āt pmittiť in pphia.Dabit dñs ipſe vobis ſig̃m:nouū
dz eē atq3 mirabile.Si āt iuuēcula vel puella vt iudei vo
lunt:⁊ nō v̄go pariat:q̄le ſignū poterat appellari : cū h no-
men etatis ſit:nō integritatis? Et reuera v̄go hebraice be-
thula appellaſ:q̄ in pñti loco nō ſcribiť in pphia. Sz p̄o
halma qđ ſignificat. h v̄bo poſitū eſt Halma.Qđ pter.70.oēs adoleſcētulam
trāſtulerūt.Porro Halma apud eos ambiguū eſt. Dr̄.n.⁊
adoleſcētula ⁊ abſcōdita.Ergo Halma nō ſolū puella vel
v̄go:ſz v̄go abſcōdita dr̄ ⁊ ſecreta:que nūq̄ viroꝝ patuerit
aſpectib⁹:ſz magna parētū diligētia cuſtodita ſit. Lingua
quoq3 punica q̄ de hebreoꝝ fontib⁹ ducif pꝑe v̄go halma
appellaſ.In nr̄o q3 ſmone halma dr̄ ſcā:oīumq3 pene lin
guaꝝ v̄bis vtimf hebrei:⁊ q̄tū cum mea pugno memoria
nunq̄ me arbitror halmā de mulie nupta legiſſe:ſed de ea
q̄ eſt v̄go: vt nō v̄go ſolūmō ſit:ſz in ānis adoleſcētie.Pōt
eni fieri vt v̄go ſit vetula.Iſta āt v̄go erat in ānis puella-
rib⁹:vel certe v̄go nō puella q̄ adhuc virū noſſe nō poſſet.
D HIERO.ſup Mat.Pro eo aūt q euāgeliſta Mat.di-
cit.[In vtero hēbit] in pphia q2 futurū pdicit:ſig̃t qđ fu-
turū ſit:⁊ ſcripſit.Accipiet.Euāgeliſta aūt q2 nō de futuro:
ſz de pterito narrat hyſtoriā:mutauit accipiet:⁊ poſuit ha-
bebit.Quī āt hz neq̄q̄ acceptur⁹ eſt. Dicit aūt.[Ecce v̄go
in vtero hēbit ⁊ pariet filium.] LEO in epla ad Flauia-
nū.Cōcept⁹ qppe eſt de ſpūſcō itra vterū v̄ginis mr̄is:q̄
ita illū ſalua v̄ginitate edidit:quēadmodū ſalua v̄ginitate
cōcepit. AVGV.in ſer.de nati. Qui.n.dirupta corpoꝝ
mēbra in alijs poterat reintegrare tangēdo:q̄to magis in
ſua mr̄e qđ inuenit itegrū nō violauit naſcēdo:creuit.n.in
ei⁹ ptu corpis itegritas poti⁹ q̄ decreuit:⁊ v̄ginitas amplia-
ta eſt potius q̄ fugata. THEO.in ſer.ephe.ↄcilij.Qz vo E
photinus pur3 hoīez dicit q nat⁹ eſt dei nō dicēs partū:⁊ q Contra Photini
ex vulua pceſſit hoīez pponit a deo diuiſū:dicat nūc quō
nā hūana p vuluā v̄ginalē nata:v̄ginitatē vulue ſeruauit
icorruptā.Nulli⁹.n.hoīs mater v̄go pmāſit.Sz q2 nat⁹ eſt
carne de⁹ v̄bum:cuſtodit v̄ginitatē:ſeipm p v̄bū eē oñdēs.
Neq3.n.nr̄ v̄bū cū pariſ corrūpit mentē:neq3 de⁹ v̄bum
partū eligēs pemit v̄ginitatē. Seqſ.[Et vocabūt nomen
ei⁹ Emanuel.] CHRY.in ho.Conſuetudo qdē eſt ſcri-
pture res q̄ ↄtingūt pro noſb⁹ ponere.Nihil ḡ eſt aliud qđ
dr̄.Uocabūt nomē ei⁹ Emanuel:q̄ videbūt deū cū hoib⁹.
Uñ nō dicit vocabis:ſz vocabūt. RABA.Primo qdē F
angeli pſallētes:2⁹ apl̄i pdicātes:adhuc ⁊ ſancti martyres:
deinde cuncti credētes. HIERO.ſup Iſaiam. Septua-
ginta aūt reliqui trāſtulerūt ſiľr.Uocabis:pro quo hic ſcri
ptū eſt.Uocabūt:qđ in hebreo nō hr̄.Uerbū.n.charatiz:
qđ oēs iterpretati ſunt vocabis : pōt intelligi ⁊ vocabit:q
ipſa.ſ.v̄go q̄ ↄcipiet ⁊ pariet cħm:Emanuel appellatiū ſit
noīe.[Qđ iterpretaſ nobiſcū de⁹.] REMI. Querēdum
aūt eſt q̄s eſt iterpretat⁹ h nomē:ppha aut euāgeliſta:aut
aliq̄s trāſlator.Sed ſciēdū q ppha nō eſt iterpretatus.
Sancto aūt euāgeliſte q̄d nece fuerat iterpretari : cū ſcri-
beret hebreo ſermone?Forſaſſis:q2 h nomē obſcurū erat In nomie Emanuel ſub diuina ⁊ humana cognoſcit.
apud hebreos:idcirco dignū erat iterpretatiōe.Sz magis
credēdū eſt q aliq̄s trāſlator ſit interpretat⁹:ne hic hoc
nomē obſcurū apud latinos.Hoc deniq3 noīe due ſubē di-
uinitatis.ſ.⁊ humanitatis in vna pſona dñi nr̄i ieſu cħi de-
ſignanſ:q2 q añ oia ſecula ineffabilr genit⁹ eſt a deo pře:
idē ipſe in fine tēpoꝝ factus eſt Emanuel.i.nobiſcū de⁹ ex
v̄gine mr̄e.Qz aūt dr̄ nobiſcū de⁹:pōt itelligi hoc mō. No-
biſcū fact⁹ eſt.i.paſſibilis:mortalis:⁊ p oia nr̄i ſilis abſq3
pctō:ſiue q2 ſubaz nr̄e fragilitatis quā aſſūpſit ſubē ſue di-
uinitatis in vnitate pſone ↄiunxit. HIERO.ſup Iſaiā. G
Sed ſciendū q hebrei h de Ezechia filio Achaz pphari 4.reg.18.
arbitranſ:q ipſo regnāte capta ſit ſamaria:qđ oino pbari
nō pōt.Siqdē Achaz fili⁹ Ioathan regnauit ſup iudeā ⁊
hierlm annis.16.Cui ſucceſſit in regnū fili⁹ eius Ezechias
annos nat⁹.25.⁊ regnauit ſup iudeā ⁊ hierlz ānis.29. Quō
ergo quā vidit pmo āno Achaz pphetiā de Ezechie cōce-
ptu dr̄ ⁊ natiuitate:cū eo tpe cū regnare cepat Achaz iam
nouē eēt Ezechias annoꝝ?Niſi forte ſextū Ezechie regni
annū quo capta eſt ſamaria:infantiā ei⁹ appellari dicāt nō
etatis:ſz ipery:qđ coactū eē ac violentū ēt ſtultis pz. Qui-
dā de nr̄is Iſaiā pphetā duos filios habuiſſe cōtendit:
Ioſeph ⁊ emanuel:Emanuel de pphiſſa vxore ſua eſſe ge
neratum in typū domini ſaluatoris.hoc aūt fabuloſū eſt.
PETRVS alfonſus. Nō.n.ſciſ q aliq̄s hō filius tpis H
Emanuel ſit vocat⁹.Sed obijcit hebreus.Quō ſtare pote- Iſa.7.
rit:q hoc pp Cħm dcm̄ ſit ⁊ Mariā:cū ab Achaz vſq3 ad
Mariā multa centena ānoꝝ trāſierint?Sed lz ad Achaz
loqueref ppha:nō ſolū tñ ad eū vel de ſuo tpe dicta eſt
pphia. Propter h.n.dcm̄ eſt. Audite domus Dauid:non
audi tu Achaz.Itē.Dabit dñs ipſe vobis ſignum:addidit
ipſe.Ac ſi diceret:nō ali⁹.Ex q̄ pōt itelligi ipm dñm ſignū
eē futurū.Qz ēt pluraľr ait:vobis ⁊ nō tibi:inuiſ nō pꝑter
Achaz vel ad ipm ſolū h dcm̄ fuiſſe. HIERO.ſup Iſa.
Eſt ḡ ſic itelligēdū qđ dr̄ ad Achaz. Iſte puer qui naſceſ

ex ṽgine o domus Dauid:nūc appellet̄ Emanuel.i.nobiſ-
cū deꝰ:qꝛ a rebꝰ ipſis ꝓbabilr a duobꝰ regibꝰ inimicis li-
berata patebit deū te bic pñtē. Poſtea āt vocabit̄ ieſus.i.
ſaluatoꝛ:eo ꝙ vniuerſuz genꝰ boīuz ſit ſaluatꝰ. Non mi-
reris ḡ o domꝰ Dauid ad rei nouitatē:ſi ṽgo deū pariat q
tantā bēat ptātez vt multo poſt ipe naſciturus te nūc libe-
I ret iuocatꝰ. AVGV.ↄ̄ Fauſtū. Quis āt demētiſſimꝰ di-
ceret cū manicbeo eneruis eſſe fidei de cbr̄o ſine teſte non
Ro.10. credere:cū Aplus dicat. Quō credent ei quē nō audierūt:
Aut quō audiēt ſine p̄dicāte: Ut āt nō ↄ̄tēnerent̄:neqꝫ fa-
buloſa ducerent̄ q̄ apl̄i nuntiabāt:demr̄at̄ hec a ꝓpbetis
fuiſſe p̄dicta. Qꝛ ⁊ ſi atteſtabant̄ miracula:nō d̄fuiſſent q
magice potētie cuncta illa tribuerēt: niſi talis eoꝝ cogita-
tio ↄ̄teſtatiōe ꝓpbetica vinceret̄. Magicis.n.artibꝰ lōge
anteq̄ naſceret̄ ꝓpb̄as ſibi ↄ̄ſtituē a qbꝰ p̄nuntiaret̄:nemo
vtiqꝫ diceret. Si ēt dixerimꝰ boi gētili:crede cbr̄o qꝛ deus
eſt:⁊ rñderit:vñ credo: platāqꝫ auct̄e ꝓpbetaꝝ oſtēderi-
mus fidē ꝓpb̄aꝝ ex bis q̄ ventura cecinerūt eueniſſe cer-
nunt̄:credo.n.ꝙ eū nō lateret:quātas a regibꝰ buiꝰ ſeculi
pſecutiōes p̄ꝰ ptulerit cbr̄iana religio:videat nunc ipſos
reges terre cbr̄i iperio ſubiugatos:oēſqꝫ gētes eidē ſeruiē-
tes:que oīa p ꝓpb̄as fuerūt p̄dicta. Hoc ḡ audiēs de ſcri-
ptura ꝓpbica ⁊ cernens in vniuerſa terra cōpleta:moue-
K ret̄ ad fidē. GLO. Hoꝝ ḡ errorē euāgeliſta excludit di-
Triplex ge-nus ꝓpbe-tie. cens.[Ut adimpleret̄ qd̄ dcm̄ eſt a dño p ꝓpbetā.] Pro-
pbetia aūt alia eſt ex p̄deſtinatiōe dei:quā neceſſe eſt eue-
nire oībꝰ modis:vt ſine nr̄o ipleat̄ arbitrio: vt illa de qua
nō agimus. Uñ dicit.[Ecce] ad demr̄anduz certitudinez
ꝓpbetie. Alia eſt ex p̄ſcia dei cui nr̄m admiſcet̄ arbitriū:⁊
cooperāte grā ↄ̄ſequimur p̄miuz:vel ab ea iuſte relicti toꝛ
Jone.3. mentū. Alia nō ex p̄ſcia:ſꝫ eſt quedaz cōminatio more bu
mano facta ſicut illud. Adbuc.40.dies ⁊ niniue ſubuerte-
retur:intelligēdo niſi niniuite corrigantur.
T.14. ¶ Exurgēs aūt Joſepb a ſomno:fecit ſicut p̄ce
perat ei angelus dñi: ⁊ accepit Mariā cōiugez
ſuā. Et nō cognoſcebat eā donec peperit filiuz
ſuū primogenitū: ⁊ vocauit nomē eius Jeſuz.
A REMI. Eo aditu redijt vita q̄ igreſſa ē mors. Per iobe-
dientiā.n. Ade oēs p̄diti ſumꝰ:p obediētiā Joſepb oēs ad
p̄ſtinū ſtatū icipimꝰ reuocari. Nā bis ṽbis magna nob̄ ṽtꝰ
obediētie cōmēdat̄:qbꝰ dr̄.[Exurgēs āt Joſepb a ſomno
fecit ſic̄ p̄cepat ei angelus dñi.] GLO. Nō tm̄ qd̄ p̄cepit
angelus fecit:ſꝫ ēt ſic̄ p̄cepit. Quiſqs etiā a deo monet̄ ſol-
uat moras:ſurgat a ſomno:faciat qd̄ iubet̄. Et accepit ma-
riā ↄ̄iugē ſuā. CHRY. Nō in domo accepit eā:nec eniꝫ
adbuc dimiſerat eā de domo:ſꝫ de aīo ſuo depoſuerat eā:
⁊ iteꝝ in aīuz ſuū eā recepit. REMI. Uel accepit celebra-
tis nuptijs vt ↄ̄iunx vocaret̄:nō tñ vt ↄ̄cumberet:qꝛ ſeqt̄.
B [Et nō cog̃ſcebat eā.] HIERO.ↄ̄ Heluidiū. Sꝫ Helui-
diꝰ ſupfluo laboꝛe deſudat cognoſcēdi ṽbū ad coituz ma-
gis q̄ ad ſciaz eē referēdum:q̄ſi h̄ qſq̄ negauerit:⁊ eas in-
eptias q̄s redarguit aliqñ prudēs qſpiaz potuerit ſuſpica-
ri. Deide vult docē:ꝙ donec ſiue vſqꝫ aduerbiū certū tp̄s
ſignificet:q̄ cōpleto fiat aliqd qd̄ vſqꝫ ad illud tp̄s nō fie-
bat:vt bic.[Nō cognoſcebat eā donec pepit filiū.] Appet
inqt cognitā eē poſt ptū:cuiꝰ cog̃nē filij tm̄ gñatio differe-
bat. Et ad h̄ approbādū ↄ̄gerit de ſcripturis exēpla q̄plu-
rima. Ad qd̄ rñdemꝰ. Et nō cog̃ſcebat:⁊ vſqꝫ vel donec in
ſcripturis duplr̄ itelligi. Et de eo qdē qd̄ ſcriptū ē:⁊ nō co-
gnoſcebat:ad coitū eē referēduz ipſe diſſeruit:nullo dubi-
Luce.2. tante qn ad ſciaz ſepe referat̄: vt ibi. Remāſit puer Jeſus
in Hierl̄z:⁊ nō cog̃uerūt parētes eiꝰ. Sic ēt dōec in ſcriptu-
ra ſepe certū tp̄s ſicut ipſe diſſeruit ſig̃t:ſepe īfinitū:vt eſt
illud. Donec ↄ̄ſeneſcatis ego ſuz. Nūqd poſtq̄ illi ſenuerīt

deꝰ deſiſtet: Et ſaluatoꝛ in euāgelio. Ecce ego vobiſcū ſuz .1.28.
vſqꝫ ad ↄ̄ſumationē ſeculi. ḡ poſt ↄ̄ſumationez ſeculi a di-
ſcipulis abſcedet: Et Apo. Opꝫ illū regnare donec ponat 1.cor.15.
inimicos ſub pedibꝰ eiꝰ. Nūqd poſtq̄ illi ſub pedibꝰ erūt: ps.109.
regnare deſiſtet: Intelligat ḡ ea de qbꝰ poſſꝫ ambigi ſi nō
fuiſſent ſcripta ſignari:cetera vō nr̄e itelligētie derelinqui.
Juxta qd̄ Euāgeliſta illud idicat:de q̄ ſcādalū poterat mo-
ueri:nō eā cognitā eē a viro vſqꝫ ad ptuz:vt multo magis G
intelligeremꝰ cognitā nō fuiſſe poſt ptū. HIERO. ſuper al.chriſo.
Mat. Ut qs dicat. Donec ille vixit nō eſt h̄ locutꝰ. Nūqd
per h̄ ſignauit:qꝛ poſt mortē ille locutꝰ eſt:qd̄ fieri nō pōt:
Sic ⁊ Joſepb añ ptū credibile fuit vt nō cognoſceret eaz: ioſeph nō
qꝛ nōduz cog̃ſcebat myſterij dignitatē. Poſtq̄ vō cogno- q̄ cog̃uit
uit:qꝛ eſt ſcā vnigeniti dei tēpluz:quō poterat h̄ vſurpare: carnaliter
Sꝫ ſequētes Eunomiū putāt:qꝛ illi auſi ſūt h̄ dīc:ꝙ ⁊ Jo- beatā vir-
ſepb h̄ facē auſus fuit:ſic̄ iſanꝰ neminē reputat eſſe ſanū. ginem.
HIERO.ↄ̄ Helui. Ad ſumā illō regro cur ſe abſtinue-
rit Joſepb vſqꝫ ad partꝰ diē. Rñdebit vtiqꝫ:qꝛ angelum
audierat dicētē. Qd̄ in ea natū eſt ⁊c̄. Qui ḡ ſomnio tm̄ cre-
didit vt vxorē nō auderet tangere:bic poſtq̄ paſtores au-
dierat:magos viderat:miracula tanta cog̃uerat:tēplū dei:
ſpūſſci ſedē:dñi ſui mr̄ez audebat attigere: CHRY. ſup D
Mat. Pōt ēt dici ꝙ ṽbū cognoſcēdi bic accipit̄ pro agni-
tiōe. Uere.n.nō cognouit eam añ cuius fuerat dignitatis:⁊
poſtq̄ pepit tūc cog̃uit eaz:qꝛ ſpecioſioꝛ ⁊ dignioꝛ ſcā fue-
rat q̄ totꝰ mūdus:qꝛ quē totꝰ mundus capere nō poterat:
in anguſto cubicl̄o vteri ſui ſola ſuſcepit. HYLA. in bo.
Uel alr̄: Propter ſciſſime Marie gloꝛificatōez a Joſepb
cognoſci nō potuit:donec pepit. Dñm.n. glie bñs in vtero
quō cognoſceret̄:ſi Moyſi cū deo colloquētis gloꝛificata
eſt facies vt nō poſſent intēdere in eū filij Iſrael:q̄to ma- Exo.34.
gis Maria agnoſci vl̄ ītueri nō poterat:q̄ dñm poꝰ in vte- 2.cori.3.
ro bēbat: Poſt ptū aūt a Joſepb agnita inuenit̄ ſpecie fa-
ciei:nō tactu libidis. HIERO. ſup Mat. Ex h̄ aūt ꝙ di- E
cit.[Filiū ſuū p̄mogenitū] qdaꝫ peruerſiſſime ſuſpicant̄ ⁊
alios filios babuiſſe Mariā:dicētes p̄mogenitum nō dici
niſi q bēat ⁊ fr̄es:cū bic mos ſcripturaꝝ ſit: vt p̄mogenitū
nō euꝫ vocēt:quē fratres ſequūtur:ſꝫ eū qui p̄mus natꝰ ſit.
HIERO.ↄ̄ Heluidiuz. Aliogn ſi nō eſt p̄mogenitꝰ niſi
quē ſequūtur ⁊ fr̄es:tādiu ſacerdotibꝰ p̄mogenita non de-
bent̄:q̄diu ⁊ alia fuerint ꝓcreata. GLO. Uel p̄mogeni-
tus dr̄ iter oēs electos p graꝫ. Pꝛopꝛie aūt vnigenitus dei
pr̄is vl̄ Marie dr̄. Sequit̄.[Et vocauit nomē eiꝰ Jeſuz.] Luce.1.
Die.8. quo fiebat circūciſio ⁊ nomen iponebat̄. REMI.
Liquet āt h̄ nomē fuiſſe notiſſimū ſcīs pr̄ibꝰ ⁊ dei ꝓpbe-
tis:maxime illi q dicebat. Defecit in ſalutari tuo aīa mea: ps.118.
⁊ exultauit coꝛ meū in ſalutari tuo. Et illi q dicebat. Exul- Re.2.
tabo in deo ieſu meo. Cap̄. II. Abac.3.

Cum natꝰ eſſet Jeſus in betbleez iu- Tex.1.
de in diebꝰ Herodis regis:ecce magi
ab oꝛiente venerūt bieroſolymā dicē-
tes. Ubi eſt qui natꝰ eſt rex iudeoꝝ:
Uidimus enim ſtellam eius in oꝛiente: ⁊ veni-
mus adoꝛare eum.

A AVGV. in ſer. de epi. Poſt miraculuz ṽginei ptus quo
vterꝰ diuino numīe plenꝰ ſaluo pudoꝛis ſigno deū boiemqꝫ
pfudit iter obſcuras cubiculi latebras ⁊ p̄ſepis āguſtias:
in qbꝰ īfinita maieſtas mēbꝛis ↄ̄tractioꝛibꝰ ſtabulabat: dum
pēdet ad vbera:⁊ viliū patit̄ deꝰ inuolumēta pānoꝝ:repēte
nouū de celo ſydus tris effulſit:⁊ totiꝰ mūdi diſſipata cali- C
gine:noctē ↄ̄uertit in diē:ne dies celaret̄ in nocte. Uñ euāge-
liſta dīc.[Cū ḡ natꝰ eēt ⁊c̄.] REMI. Jn p̄n. aūt buiꝰ euāge-
lice lectiōis tria pōit. Perſonā cū dicit.[Cū natꝰ eēt ieſus.]

Locū:cū ait.[In Betbleez iude.] Tp̄s cuz addit.[In die-
bus Herodis regis.] Et hec tria ad ꝯfirmationē narrande
B rei ponunt. HIERO.ſup Mat. Putauim⁹ aūt ab euāge
liſta p̄ᵐ editū ſic in hebraico legim⁹ iude nō iudee. Que eſt
eniz aliaꝝ gentiū Betbleē: vt ad diſtōnez ei⁹ hic iudee po-
neret. Jude aūt idcirco ſcribit:qꝛ ꝛ aliā Betbleē in iudea le
Due ſunt Betbleē in terra ſctā. ſ. vna in iudea: alia i terra zabulon. gimus in lib. Jeſu filij naue. GLO. Due.n. Betbleē ſunt:
alia q̄ eſt in terra ȥabulon:altera q̄ in terra iuda:q̄ pri⁹ vo-
cata eſt effrata. AVGV. in li. de cō.euā. De ciuitate aūt
Betbleem Matthe⁹ Lucaſqꝫ ꝯſentiūt. Sꝫ quō ꝛ q̄ cā ad
eā venerint Joſeph ꝛ Maria Lucas exponit: Mattheus
ptermittit. Ecōtra de magis ab oriēte veniētib⁹ Lucas ta
Joſ. 19. cet: Matth. dicit. CHRY. ſup Matth. Sꝫ videam⁹ qd
Luce. 2. ad vtilitatē reſpiciat ꝙ euāgeliſta tp̄s deſignat q̄ chr̄s na-
C ſcit dicēs.[In dieb⁹ Herodis regis.] qd dicit vt ꝓphetiaz
Dani. 9. Danielis impletā demr̄aret:q̄ poſt.70.ſeptimanas annoꝝ
chr̄z naſciturū eē p̄dicit. Nā ex illo tpe vſqꝫ ad regnū He
rodis.70.ſeptimanaꝝ āni ſūt ꝯſūmati. Uel iō qꝛ q̄diu iu-
daica gens ſub iudaicis regib⁹ q̄uis pctōrib⁹ tenebat ꝓ-
phete mittebāt ad remediū ei⁹. Nūc aūt qn̄ lex dei ſub po-
teſtate regis iniq tenebat ꝛ iuſtitia dei ſub dn̄atiōe roma-
na p̄mebat naſcit chr̄s:qꝛ magis deſꝑabilis īfir^{tas}:medi-
cū artificioſiorē q̄rebat. RABA. Ul' iō regis alienigene
Gen. 49 mētionē fecit:vt iplet ꝓph̄ia q̄ dixit. Nō auferet ſceptrū
de iuda:nec dux de femore ei⁹ donec veniat q mittēdus ē.
D AMBRO. ſup Luc. Fert aūt qd idumei latrones aſcalo-
naz igreſſi:antipatrū iter alios adduxerūt captiuū. Js igit
imbut⁹ myſterijs iudeoꝝ:hircano iudee regi amicitia co-
pulat:quē pro ſe ad Pōpeiū hircanus direxit. Et qꝛ lega-
tionis fructū potit⁹ ē:ꝑ eā grāz ptē regni affectauit. Occiſo
aūt antipatro fili⁹ ei⁹ Herodes ſub Antonio ſenatuſcōſul-
to iudeis regnare pcept⁹ eſt:in q̄ claret Herodē nulla affi-
nitate gn̄is iudeoꝝ regnū q̄ſiiſſe. CHRY. in ho. Dicit aūt
[Herodis regis.] dignitatē addēs:qꝛ ꝛ ali⁹ fili⁹ fuit Hero-
des q Joānē iterfecit. CHRY. ſup Mat. Duz ḡ hec tpe
nat⁹ eēt.[Ecce magi veniūt.] hoc eſt ꝯfeſtiz vt nat⁹ eſt:ma-
gnū deū oſidētes in puulo hoīe. RABA. Magi vō ſūt q
de ſingulis reb⁹ ph̄ant. Sed ſmo cōis magos pro malefi-
cis accipit:q aūr tn̄ hn̄tur apud gētē ſuā:eo ꝙ ſint ph̄i chal
deoꝝ:ꝛ ad hui⁹ artis ſciaz reges q̄ꝫ ꝛ p̄ncipes eiuſdē gētis
E oīa ſapiūt.ꝛ ipſi p̄ᵐ ortū dn̄i itellexerūt. AVGV. in ſer. de
Q̄ꝛ ſe ſūt rudib⁹ ꝛ i doctis ꝛ pec catorib⁹ manifeſtatus eſt. epi. Jſti aūt magi qd fuerūt niſi p̄mitie gētiū? Jſraelite pa-
ſtores:magi gētiles. Jlli ꝓpe:iſti lōge. Utriqꝫ tn̄ ad angu-
larē lapidē cucurrerūt. Manifeſtat⁹ eſt ḡ Jeſus nō doctis
nec iuſtis. Preualet nāqꝫ ipitia in ruſticitate paſtoꝝ:ꝛ ipie
tas in ſacrilegijs magoꝝ. Utroſqꝫ ſibi lapis ille angularis
attribuit:qppe q venerit ſtulta eligē vt ꝯfunderet ſapien-
tes:ꝛ nō vocare iuſtos:ſꝫ pctōres: vt nullus magn⁹ ſupbi-
ret:nullus īfirm⁹ deſparet. GLO. Hi aūt magi reges fue
rūt:q ꝛ ſi tria munera obtuliſſe dn̄r:nō iō non plēs q̄ tres
fuiſſe ꝓbāt:ſꝫ vt ꝑ eos gētes q̄ ex trib⁹ filijs Noe nate ſūt:
vētūre ad fidē p̄figurarent:vel tot fuerūt p̄ncipes: q plēs
duxerūt in comitatu ſuo. Uenerūt aūt nō poſt annū:qꝛ tūc
inueniret in egypto:nō in p̄ſepio:ſꝫ tertiadecia die. Ad oſtē-
F dendū aūt vn̄ venirent di:Ab oriēte. REMI. Sciēdū eſt
aūt qꝛ varia ē de magis opio. Quidā.n. dn̄t eos fuiſſe chal
deos. Chaldei.n. ſtellā pro deo colebāt: ꝛ idcirco dixerūt ꝙ
nūcupatiu⁹ eoꝝ de⁹ oſiderit deū veꝝ natū. Alij vō dicunt
perſas eos fuiſſe. Nōnulli dn̄t illos de vltis finibus terre
fuiſſe. Alij vō dn̄t illos fuiſſe nepotes Balaā:qd magis eſt
credēdū. Balaā.n. iter cetera q̄ ꝓph̄auit dixit. Orief ſtella
Nu. 24 ex Jacob. Jlli vō hn̄tes hāc ꝓphetiā mox vt viderūt ſtel-
laz nouā itellexerūt regē natū ꝛ venerūt. HIERO. Et ſic
hāc ſtellā futurā vaticinio Balaā nouerāt:cui⁹ erāt ſucceſ-
ſores. Sꝫ q̄rēdū eſt ſi chaldei vl' p̄ſe:aut de vltis finib⁹ ter

re fuerūt:quō in tā breui ſpatio hieroſolymā vēire potue- Q̄ō magi taz cito ad chr̄m ex oriente venerunt.
runt? REMI. Sꝫ ſciēdū eſt ꝙ aliq ſolēt dīc ꝙ puer q tūc
nat⁹ ē in tā breui ſpatio tpis de vltis finib⁹ t̄re ad ſe pducē
potuit. GLO. Uel nō mirādū eſt eos in.13.dieb⁹ veniſſe
in Betbleē:cū eq̄s arabicos:ꝛ dromedarios hien̄t:q.ſ. ſunt G
veloces ad iter. CHRY. ſup Mat. Uel ꝑ biēniū ān̄ chr̄i
natiuitatē ꝓfecti ſt:ꝛ ſtella eos p̄cedebat:ꝛ neqꝫ eſca neqꝫ
pot⁹ defecit in pis eoꝝ. REMI. Uel ſi fuerūt ſucceſſores
Balaā:reges iſtoꝝ nō lōge diſtāt a terra ꝓmiſſionis:idcir-
co in tā breui ſpatio tpis hierl'm venire potuerūt. Sꝫ tūc
q̄rēduz eſt:q̄re euāgeliſta dicat eos ab oriente veniſſe. Qd
iō eſt:qꝛ ab illa regione venerūt:q̄ in oriētali pte iudeis po
ſita eſt. Pulchre aūt ipſi ab oriēte veniſſe dn̄r:qꝛ oēs qui ad
dn̄m veniūt:ab ipſo ꝛ ꝑ ipm veniūt. Jpſe.n. eſt oriens:ſm Zach. 6.
illud: Ecce vir:oriēs nomē ei⁹. CHRY. ſup Mat.[Uel
ab oriēte venerūt.] vn̄ dies naſcit:ide initiuz fidei ꝓceſſit:
qꝛ fides lumē eſt aiaꝝ.[Ab oriēte ḡ venerūt:ſꝫ hieroſoly-
mā.] REMI. Quāuis dn̄s ibi nat⁹ nō eēt:qꝛ lꝫ agnoſcerēt H
natiuitatis xp̄i:locū tn̄ nō cognouerūt. Hierl'm.n. regia ci-
uitas ē:ꝛ crediderūt ꝙ talis puer nō niſi in vrbe regia na-
ſci debuiſſet. Siue iō venerūt:vt adipleret qd ſcriptū eſt.
De Syon exibit lex ꝛ vbū dn̄i de Hierl'z:qꝛ ibi p̄ ānūtia- Jſa. 2.
tus eſt chr̄s. Siue vt ſtudio magoꝝ dānaret pigritia iu-
deoꝝ.[Uenerūt ḡ hierl'ymā dicētes. Ubi eſt q nat⁹ ē rex iu
deoꝝ?] AVGV. in ſer. de epi. Cū aūt mlti nati atqꝫ dfūcti I
eſſent reges iudeoꝝ:nūqd quēq̄ eoꝝ adorādū magi q̄ſie-
rūt? qꝛ nec quēq̄ eoꝝ de celo loquētē didicerūt. Nō itaqꝫ
regi iudeoꝝ q̄les eē illic ſolebāt:hūc tā magnū honorē lon
ginq alienigene ab eodē regno ꝓrſus ab extneis a ſe dhēri
arbitrabant. Sꝫ talē natū eē didicerāt:in quo adorādo ſe
ſalutē que ſꝫ deū ē ꝯſecuturos minie dubitarēt. Neqꝫ.n.
etas erat ſalte:cui adulatio humana ſeruiret:nō de mēbris
purpura:nō in capite diadēa fulgebat:nō pōpa famulan-
tiū:nō terror exercit⁹:nō gl'ioſa fama p̄lioꝝ:hos ad euz vi-
ros ex remotis terris cū tāto voto ſupplicationis attraxe-
rūt. Jacebat in p̄ſepio puer ortu recēs:exigu⁹ corpe:cōtem
ptibilis paupertate. Sꝫ magnū aliqd latebat in puo:qd illi
hoīes p̄mitie gētiū:nō terra portāte:ſꝫ celo narrāte didice-
rāt. Un̄ ſeqt.[Uidim⁹.n. ſtellā ei⁹ in oriēte.] Annūtiant ꝛ
iterrogāt:credūt ꝛ q̄rūt:tāq̄ ſignātes eos q ambulāt p' fi-
dez:ꝛ deſiderāt ſpēz. GREGO. in ho. Sciēdū aūt ꝙ p̄ſci- Priſcilianiſtarū error.
lianiſte hētici q naſci vnūquēqꝫ hoīez ꝯſtōnib⁹ ſtellaꝝ pu
tāt:h in adiutoriuz ſui erroris aſſumūt:ꝙ noua ſtella exijt:
cū dn̄s in carne appuit:cui⁹ fuiſſe fatū eādez q̄ appuit ſtel-
laz putāt. AVGV. de cō.euā. Et ſꝫ Fauſtū hic ſtella in-
ducit:q̄ ꝯfirmat geneſiz:vt recte geneſidiū h magis nūcu-
pari poſſit q̄ euāgeliū. GREGO. in ho. Sꝫ abſit a fide- K
liū cordib⁹:vt eē qd fatū dicāt. AVGV. de ciui. dei. Nā Fatum qd ſit.
hoīes qn̄ fatū audiūt:vſitata loquēdi ꝯſuetudine nō itelli-
gūt niſi viz paſſiōis ſydeꝝ:q̄lis eſt qn̄ qs naſcit ſiue conci
pit:ꝙ aliq alienāt a dei volu^{te}. Et hi ab aurib⁹ oluz repel-
lendi ſūt:q q̄liūcūqꝫ deoꝝ volūt eſſe cultores. Aliq vō ſtel-
las hāc putāt hēe ptātez traditā ſibi a ſūma dei ptāte. Qui
magnā celo faciūt iniuriā:in cui⁹ velut ſplendidiſſima cu-
ria opināt ſcelera faciēda decerni:q̄lia ſi aliq̄ terrena ciui-
tas decreuiſſet:gn̄e humano decernente fuerat euertenda.
CHRY. ſup Mat. Si ḡ aliqs adulter ꝛ homicida fiat ꝑ
ſtellā:magna ē iniqtas illaꝝ ſtellaꝝ: magis aūt illi⁹ q crea-
uit ſtellas. Nā cū ſit p̄ſci⁹ futuroꝝ de⁹:ex q̄ tāta iniqtas fu-
tura erat ꝑ ſtellas:ſi voluit ei dare nō ē bon⁹:ſi voluit ei da
re ꝛ nō potuit:ipotēs ē. Si ēt ſtelle ē ꝙ aut mali ſum⁹ aut
boni.ḡ nec bo^{m} nr̄z laudādū ē nec malū vitupandū:qꝛ nec
in nobis eſt volūtarius actus. Ut qd.n. mali mei penā ſu-
ſcipiā:qd nō volūtate ſꝫ nečitate cōmiſi? CHRY. ſuper
Mat. Jpſa deniqꝫ mādata dei ne peccēt hoīes:aut horta-

mēta vt faciāt bonū:hāc inſipiētiā deſtruūt. Quis.n.iubet
aliquē:ne faciat maluꝫ:qḋ nō pōt declinare:aut faciat bo
nuꝫ:ad qḋ nō poteſt peruenire? GREGO.niſſenus. In
ſipiētes vō ſunt ⁊ orōnes oib⁹ ſꝫ fatū excītib⁹:exulat āt ex
ꝓuidētia dei cū pietate:cū hīs ⁊ hō organū ſoluꝫ inuenitur
ſupni circularis mot⁹. Ad h.n.moueri ad opōnes aiūt non
ſoluꝫ ptes corpis ⁊ aie excogitatiōes. Et vīr qui h dicūt q̄
in nobis ſunt:⁊ ꝯtingētia nāꝫ deſtruūt ea. Et nihil aliud eſt
hoc q̄ͣ oia euertere. Ubi ēt de reliquo erit liberū arbitriū.
M Liberū.n.opꝫ eē qḋ eſt in nobis. AVGV.in.10.de ciui.
Syder a ſup cor pus qdē pñt: non autē ſup aiam in fluere. dei. Non vſquequaqꝫ aūt abſurde dici pōt:ad ſolas corpoꝝ
dīias afflat⁹ q̄ſdaꝫ valere ſydereos:ſic ſolarib⁹ acceſſib⁹ ⁊
deceſſib⁹ videmus anni tpa variari:⁊ lunarib⁹ incremētis
atqꝫ decremētis augeri ⁊ minui q̄dā gña reꝝ:ſic cōchas ⁊
mirabiles eſtus occeani:nō āt animi volūtates pōnib⁹ ſy
derū ſubdi. Qui ſi dicāt ſtelle ſignare iſta poti⁹ q̄ͣ facē:qḋ
eſt ꝙ nunq̄ͣ dīc potuerūt cur in vita geminoꝝ in actiōib⁹:
in euētib⁹:ꝓfeſſionib⁹:actib⁹:honorib⁹:ceteriſqꝫ rebus ad
humanā vitā ptinētib⁹:atqꝫ in ipſa morte plerūqꝫ ſit tāta
diuerſitas:vt ſimiliores ſint multi extnei q̄ͣ ipſi īter ſe gemini:
per exiguū tpis īteruallū in naſcēdo ſeparati:in ꝯceptu āt
ꝑ cōcubitū vno ēt momēto ſemiati. Qḋ ḡ conanť efficē de
īteruallo exigui tpis qḋ īter ſe gemini dū naſcerēť habue
runt:nō tñ valet q̄ͣta īueniť in gemioꝝ volūtatib⁹:actib⁹:
morib⁹:caſibuſqꝫ diuerſitas. Quidā vō nō aſtroꝝ ꝯſtōnē:
ſꝫ oīuꝫ cōnexionē ſeriēqꝫ cāꝝ:quā dei ſūmi tribuūt volun
tati ⁊ ptāti fati noīe appellant. Siqs ḡ res hūanas fato tri
buit:qꝛ ipſaꝫ dei volūtatē vl' ptātē fati noīe appellat:ſniaꝫ
teneat:linguā corrigat:qm̄ fati nomē ſolet a loquētib⁹ poni
in ſyderꝝ ꝯſtōne. Uñ volūtatē dei fati vocabulo nō nūcu
pamus:niſi forte vt fatū a fando.i.a loquēdo deū itelliga
Ps.61. mus. Scriptū ē. Semel locut⁹ eſt de⁹:duo hec audiui. Uñ
nō eſt multū cū eis de vbi ꝯtrouerſia laborādū atqꝫ certā
N duꝫ. AVGV.ꝯ fauſtū. Si aūt ſub fato ſtellaꝝ nullius
hōis geneſim ponim⁹ liberū arbitriū voluntatis ab oī ne
ceſſitatis vinculo vindicem⁹:q̄ͣto minus illi⁹ tpaleꝫ gnōnē
ſub aſtroꝝ ꝯditiōe credimus factā:qui eſt vniuerſoꝝ eter
Stella ille ad qd ap paruerit. nus creator ⁊ dñs? Itaqꝫ illa ſtella quam viderunt magi.
Chřo ſm carnē nato nō ad decretū dñabať:ſꝫ ad teſtimo
niū famulabať. Proīde nō ex illis erat ſtellis q̄ ab initio
creature itineꝝ ſuoꝝ ordinē ſub creatoris lege cuſtodiunt:
ſꝫ nouo vḡis partu nouū ſydus appuit:qḋ miſteriū officij
ſui ēt ipſis magis q̄rētib⁹ chřm:cū añ faciē ꝑiret exhibuit:
donec eos vſqꝫ ad ipꝫ locū vbi dñs vbū īfans erat ꝑeūdo
ꝑduceret. Quidā āt aſtrologi ita ꝯſtituerūt naſcētiū hoīuꝫ
fata ſub ſtellis vt aliquā ſtellaꝝ hoīe aliq̄ nato circuit⁹ ſui
ordinē reliqſſe ⁊ ad eū q nat⁹ eſt prexiſſe aſſeuerēt:Sortē
q̄ppe naſcētis aſtroꝝ ordini colligari arbitranť:nō aſtroꝝ
ordinē ad hoīs nati dieꝫ poſſe mutari. Quapꝑ ſi ſtella illa
ex hīs erat:q̄ in celo ꝑagūt ordies ſuos:qūo poterat diſcer
nere qḋ chřs actur⁹ erat:q̄ nato chřo iuſſa eſt relinquere qḋ
agebat? Si āt vt ꝓbabili⁹ crediť ad demřanduꝫ chřꝫ que
nō erat:exorta eſt:nō ideo chřs nat⁹ eſt:qꝛ illa extitit:ſꝫ illa
extitit q̄a chřs eſt. Uñ ſi dici oporteret:nō ſtellaꝫ chřo:ſed
chřꝫ ſtelle fatū fuiſſe diceremus.ipſe q̄ppe illi:nō illa huic
O naſcēdi attulit cāꝫ. CHRY.in ho. Nō eſt h etiā aſtrono
mie op⁹ a ſtellis ſcire eos q naſcunť:ſꝫ ab hora natiuitatis
futura ꝑdicē. Hi āt tpꝰ natiuitatis nō cognouerūt:vt hinc ſu
mētes initiū a ſtellaꝝ motu futura cogſcerēt:ſꝫ ēꝯ. Dico ḡ
[Uidimus ſtellaꝫ ei⁹.] GLO.i.ꝓpriā:qꝛ hanc creauit ad
oñſionē ſui. AVGV.in ſer.de epi. Paſtorib⁹ angel⁹:ma
gis ſtella chřꝫ demřat. Utriſqꝫ loqť lingua celoꝝ:qꝛ ligua
ceſſauerat ꝓphāꝝ. Celos angeli habitāt:⁊ ſydera exornāt:
P vtriſqꝫ ḡ celi enarrāt gliaꝫ dei. GREGO.in ho. Et rōna
bilr iudeis tāq̄ͣ rōne vtētib⁹ rōnale aial.i.angelus ꝑdica

re debuit:gentiles vō qꝛ rōne vti neſciebāt:ad cognoſcēdū
dñm:nō ꝑ vocē:ſꝫ ꝑ ſigna ꝑducunť:qꝛ ⁊ illis ꝓphie tanq̄ͣ
fidelib⁹:⁊ iſtis ſigna tāq̄ͣ infidelib⁹ data ſunt. Eiſdem aūt Quare iu deis ange lus gētili bus āt ſtel la appare rint.
gētib⁹ chřꝫ cū ꝑfecte eēt etatꝫ apli ꝑdicāt:cūqꝫ puulū ⁊ nec
dūꝫ ꝑ hūani oris officiū loquētēꝫ ſtella gētib⁹ denūtiat:q̄a
nimirū rōnis ordo poſcebat:vt loquētēꝫ iam dñm loquē
tes nobis ꝑdicatores:⁊ nec dūꝫ loquētēꝫ elemēta muta ꝑdi
carēt. AVGV.in ſer.de epi. Ipſe ēt chřs:expectatio gē Gen. 22
tiuꝫ:de qb⁹ quōdaꝫ beatiſſimo pri Habrae innumerabilis
fuit ꝓmiſſa ſucceſſio:nō carnis ſemie:ſed fidei fecūditate
gñanda:⁊ iō ſtellaꝝ mltitudini cōꝑata:vt ab oī gētiū prēs
nō terrena:ſꝫ celeſtis ꝓgenies ſperareť. Ad credēdū ḡ ꝓ
miſſe poſteritatis hēdes in ſyderibus deſignari:ortu noui
ſyderis excitanť:vt in q̄ celuꝫ eſt adhibitū in teſtimoniuꝫ
celi famulareť obſequiū. CHRY.in ho. Qm̄ āt nō cele Q
ſtiū vna ſtellaꝝ hec fuit manifeſtū eſt. Nulla.n.alia ſtellarū
hac via ꝓcedit. Hec.n.ab oriēte in meridiē ferebať:ita.n.
Paleſtina ad Perſideꝫ iacet. Scḋo āt a tpe quo videbať.
Nō.n.in nocte appuit tm̄:ſꝫ in media die:qḋ nō eſt vtutis
ſtelle:ſꝫ nec ēt lune. Tertio ab eo ꝙ appebat:⁊ occultabať
rurſus. Cū.n.itrauerūt hieroſolymā occultauit ſeipſaꝫ:de
inde vbi Herodeꝫ reliq̄rūt:ſeipſaꝫ mōſtrauit. Neqꝫ ēt ꝓ
priū quēdā greſſuꝫ hēbat:ſꝫ cū oportebat ire magos ibat:
qñ āt ſtare oportebat:ſtabat:ſic ⁊ de colūna nubis erat in
deſerto. Neqꝫ ēt ſurſuꝫ manēs partū vḡis oſtētabat:ſꝫ de
orſuꝫ deſcēdēs h faciebat:qḋ nō eſt ſtelle mot⁹:ſꝫ virtutis
cuiuſdā rōnalis. Uñ vř hec ſtella vt⁹ iuiſibilis fuiſſe in ta
leꝫ apparētiā formata. REMI. Nōnulli dicūt hāc ſtellam
fuiſſe ſpm̄ ſcm̄:vt ipſe q poſtea ſup baptiçatū dñm deſcen
dit in ſpē colūbe:in ſpē ſtelle apparuit magis. Alij dicunt
fuiſſe angeluꝫ:vt ipſe q appuit paſtorib⁹ appuit ēt magis.
GLO. Seqť etiā. [In oriēte.] Utrū ſtella in oriēte orta
ſit:an ipſi ibi poſiti natā ⁊ occidēteꝫ viderint ambiguū eſt.
Potuit.n.naſci in oriēte ⁊ eos in hierl'ꝫ ꝑducē. AVGV. R
in ſer.de epi. Sꝫ dictur⁹ es:A qb⁹ audierūt ꝙ talis.ſ.chřꝫ Magi a qb⁹ cogno uerūt ſtel lam chřm natū ſignifi care.
natū ſignaret. Profecto ab angelis aliq̄ monitiōe reuela
tiōis. Queris fortaſſis:ab angelis bonis:an malis? Chriſtū
qdē ⁊ angeli mali:h eſt demones filiū dei eē ꝯfeſſi ſūt. Sꝫ
cur nō ⁊ a bonis nō audierit:qñ in chřo adorādo ſalus eo
ruꝫ iaꝫ q̄rebať:nō iniqtas dānabať. Potuerūt ḡ illis ⁊ an
geli dicē. Stella quā vidiſtis chřs eſt. Ite adorate illū vbi
nat⁹ eſt:⁊ ſil' iudicate q̄lis quātuſqꝫ nat⁹ ſit. LEO papa in
ſer.de epi. Uel ꝑter illaꝫ ſtelle ſpēꝫ q̄ corporeū icitauit ob
tuitū fulgētior vitatis radi⁹ eoꝝ corda ꝑdocuit:⁊ hoc qdeꝫ
ad illuminationē fidei ptinebat. AVGV.in lib.de q̄ſti. S
no.⁊ ve.teſta. Uel iudeoꝝ natū regē intellexerūt:cū ſtella
indice tpalis rex ſoleat deſignari. Hi.n.magi chaldei non
maliuolētia aſtroꝝ curſuꝫ:ſꝫ reꝝ curioſitate ſpeculabanť.
Sic.n.dať itelligi:traditionē Balaā ſeq̄bāť:q dixit:Orieť nūi .24
ſtella ex Jacob. Uñ vidētes ſtellā ex ordinē mūdi:hāc in
tellexerūt quā Balaā futurā indicē regis iudeoꝝ ꝓphēta
uerat. LEO papa in ſer.de epi. Potuerūt aūt illis credita
⁊ itellecta ſufficē vt corꝑali intuitu nō ingrerēt:qḋ pleniſſi
mo viſu mētis iſpexerāt. Sꝫ diligētia ſagacis officij ad vi
dendū vſqꝫ puerū ꝑſeuerās:nři tpis hoīb⁹ ſeruiebat:vt ſic
oīb⁹ nobis ꝓfuit ꝙ poſt reſurrectionē dñi veſtigia vulne
ruꝫ ei⁹ Thome apli explorauit man⁹:ita ad nřaꝫ vtilitatē
ꝓficeret:ꝙ infantiā ipſi⁹ magoꝝ ꝓbauit aſpect⁹. Uñ dīc.
[Uenimus adorare eū.] CHRY.ſup Mat. Sed nūqd
neſciebāt:qꝛ in hierl'm regnabat Herodes:nūqd nō itelli
gebāt:qꝛ qcūqꝫ rege viuēte alterū regē ꝓnuntiat:aut ado
rat:puniť in ſanguine? Sꝫ dū ꝯſiderabāt regē faturū:non
timebāt pñteꝫ. Adhuc nō viderāt chřm:⁊ iaꝫ parati erant
mori pro eo. O beati magi qui añ ꝯſpectū crudeliſſimi re
gis:primo q̄ͣ chřꝫ cognoſcerēt chři facti ſunt ꝯfeſſores.

Audiens

Tex.2. ¶ Audiēs aūt herodes rex turbat⁹ eſt ⁊ oīs hie-
roſolyma cū illo. Et ꝯgregās oēs principes ſa-
cerdotū ⁊ ſcribas ppli ſciſcitabaƭ ab eis vbi chri
Joā.7. ſtus naſcereƭ. At illi dixerunt ei: Jn bethleē iu-
Mich.5. de. Sic.n.ſcriptū eſt per ꝑphaꝫ. Et tu bethleeꝫ
terra iuda nequaꝗ̄ minima es in ꝑncipib⁹ iuda.
Ex te.n.exiet dux qui regat pplm meū iſrael.

A ¶ AGV. in ſer. de epi. Sič magi deſiderāt redēptoreꝫ: ita
herodes timet ſucceſſoreꝫ. Vn̄ ſeqƭ. [Audiēs aūt herodes
rex turbat⁹ eſt.] GLO. Rex dr: vt ex collatōe ei⁹ qui q̄riƭ
Quare herodes turbat⁹ fuit in verbis magor. hic itelligaƭ ex̄neus. CHRY. ſup matth. Et iō turbaƭ au-
diēs regē natū iudeiꝫ ex gn̄e iudeoꝝ: cum eēt ipe gn̄e idu-
meus: ne regno reuoluto iteꝝ ad iudeos: ipe a iudeis expel
lereƭ: ⁊ ſemē ei⁹ poſt ipm ꝑcidereƭ a regno. Sēꝑ.n. grādis
poteſtas maiori timori ſubta eſt. Sič.n. rami arboꝝ in ex-
celſo poſitaꝝ: etiā ſi leuis aura flauerit moueƭ: ſic ⁊ ſubli-
mes hoīes etiā leuis nūtij fama ꝯturbat: humiles aūt ſič in
ꝯualle plerūqꝫ in tranqllitate ꝯſiſtūt. AVG. in ſer. de epi.
Quid autē erit tribunal iudicātis: qn̄ ſupbos reges cura ter-
rebat īfantis: Pertimeāt regē ad pr̄is dextrā iaꝫ ſedētē: quē
B rex impius timuit adhuc mr̄is vbera lābētē. LEO papa in
ſer. de epiph. Supfluo tn̄ herodes timore turbaris: nō ca-
pit chīm regio tua: nec mūdi dn̄s ptātis tue cepit eē ꝯtēt⁹
āguſtijs. Quē in iudea regnare nō vis: vbiqꝫ regnat. GLO.
Uel nō ſolū pp ſe timuit: ſed pp iraꝫ romanoꝝ. Decreue-
rāt eiꝫ romani: ne qs rex vel deus ſine coꝝ ꝯſilio diceret.
GREG. in hom. Celi āt rege nato: rex terre turbat⁹ eſt: qꝛ
nimirū terrena altitudo ꝯfūdiƭ: cū celſitudo celeſtis apiƭ.
LEO papa in ſer. de epiph. Herodes ēt diaboli pſonā ge
rit: cuius tūc fuit incētor: ita nūc q̄ꝫ eſt indefeſſus imitator.
Cruciaƭ.n. vocatiōe gētiū: ⁊ q̄tidiana ptātis ſue deſtructōe
C torqueƭ. CHRY. ſup matth. Uterqꝫ ḡ ꝫelo ꝑꝓo turbaƭ:
⁊ ſui regni ſucceſſorē timebat: Herodes terrenū: diabolus
aūt celeſtē. Ecce aūt ⁊ iudaicus ppl's turbaƭ: qui magis de
auditu iſto gaudē debuerat: qꝛ rex iudeus ſurgē dicebaƭ.
Sed turbabanƭ: qꝛ de aduētu iuſti nō poterāt gaudē iniq.
Aut certe turbabanƭ: ne forte irat⁹ iudaico regi gen⁹ ei⁹ ve-
xaret. Vn̄ ſeqƭ. [Et oīs hieroſolyma cū illo.] GLO. Uo-
lēs illi fauere quē timebat. Ppl's.n. plus iuſto eis fauet: q̄s
crudeles ſuſtinet. Seqƭ. [Et ꝯgregās oēs pn̄. ſa. ⁊ ſcri. po.]
Ubi nota diligētiā inqrētis: vt ſi iuenerit faciat qđ poſtea ſe
velle oñdit: ſin autē excuſat⁹ ſit romanis. REMI. Scribe
āt dicti ſunt: nō tn̄ ab officio ſcribēdi: ſꝫ poti⁹ ab iterptatōe
Scribe in decorꝫ a q̄ ſunt appellati. ſcripturaꝝ. Erāt.n. legis doctores. Seqƭ. [Sciſcitabaƭ ab
eis vbi chr̄s naſcereƭ.] Hic attēdēdum eſt: qꝛ nō dixit vbi
chr̄s nat⁹ eſt: ſed vbi naſcereƭ. Callide.n. iterrogauit eos vt
poſſet agnoſcē ſi de rege nato letarenƭ. Chrīm aūt vocat: qꝛ
D nouerat inungi regē iudeoꝝ. CHRY. ſup matth. Ut qd
aūt iterrogat herodes q nō credebat ſcripturis: Aut ſi cre-
debat: quō ſpabat poſſe iterficē illū: queꝫ regē futurū eē di
cebāt: Sꝫ diabolus inſtigabat: q credebat ꝙ ſcripture nō
mētiunƭ. Sic ſunt oēs pctōres q hoc ipm qđ credūt pfecte
credē nō pmittunƭ. Qđ.n. credūt: virtatis eſt vt⁹: que nō pōt
eē occulta: ꝙ aūt nō credūt: excecatio eſt inimici. Si.n. pfe
cte crederēt: ſi viuerēt q̄ſi poſt modicuꝫ trāſituri de h mū-
do: nō q̄ſi in eternū māſuri. Seqƭ. [At illi dixerūt. Jn beth-
leeꝫ iude.] LEO papa in ſer. de epi. Magi qdē humano
ſenſu ſignatū ſibi regis ortū exiſtimauerūt in ciuitate regia
eē q̄rēdū: ſꝫ qui hui ſuſcepat for⁹: ⁊ nō indicare venerat: ſꝫ
iudicari: Bethleē pelegit natiuitati: Hieroſolymā paſſiōi.
E THEO. in ſer. ꝯcilij epheſini. Si.n. maximā Romā ele-
giſſet ciuitatē: potētia ciuiū mutationeꝫ orbis terraꝝ factā
putarēt. Si fili⁹ fuiſſet impatoris: ptāti vtilitatē aſcriberēt.

Sed qd fecit: Oīa egena ⁊ vilia elegit: vt diuinitas cogſce-
reƭ orbeꝫ trāſformaſſe terraꝝ. Propterea paupculā elegit
mr̄eꝫ: paupiorē pr̄iaꝫ: egenus fit pecunijs: ⁊ h tibi exponit
pſepe. GREG. in hom. Bn̄ ēt in bethleē naſciƭ. Bethleē
qppe dom⁹ panis iterptaƭ. Jpe nāqꝫ eſt qui ait. Ego ſuꝫ pa
nis viuus q de celo deſcēdi. CHRY. ſup matth. Cuꝫ aūt
debuiſſent celare myſteriū regis pſiniti a deo maxie in cō-
ſpectu alienigene regis: facti ſunt nō pdicatores opeꝝ dei:
ſꝫ ꝓditores myſterioꝝ ei⁹: ⁊ nō ſoluꝫ manifeſtāt myſteriū:
ſꝫ ēt ꝓphicū ꝓtulerūt ex͞ꝑ. Vn̄ ſbiungūt. [Sic.n. ſcriptū eſt
p ꝓphetā.] ſ. Micheā [Et tu bethleeꝫ terra iuda.] GLO. Mich.5.
Hoc ſic ponit: vt ab eis dcm̄ eſt: qui etſi nō vba: virtatē ſen F
ſus q̄dāmō ponunt. HIERO. Vn̄ hic rephēdunƭ iudei
de igrātia: qm̄ ꝓpha dicit: Tu bethleeꝫ effrata. illi dixerūt.
[Tu bethleē terra iuda.] CHRY. ſup matth. Sꝫ adhuc
ipam ꝓphetiā pcidētes iterficiēdoꝝ paruloꝝ facti ſunt cā.
Sic.n. ſcriptū erat: Ex te exiet rex q paſcet pplm meū iſrl:
⁊ dies eius a dieb⁹ ſcl'i. Si ḡ itegrā ꝓphiaꝫ ꝓtuliſſent: ꝯſide
rās herodes: qꝛ nō erat rex terrenus: cui⁹ dies a dieb⁹ ſeculi
erāt: in tātū furorē nō exarſiſſet. HIERO. ſup matth. Eſt
aūt ſenſus ꝓphie talis. [Tu bethleē terra iuda] vel effrata: Exponiƭ ꝓphetia micheę.
qđ ideo dr: qꝛ ē alia bethleē in galgalis ſita: q̄uis ſis puus
vicus iter milia ciuitatuꝫ iuda: tn̄ ex te naſceƭ chr̄s qui erit
dn̄ator iſrl: q ſcḋm carneꝫ de dauid eſt: de me tn̄ nat⁹ eſt ante
ſcl'a. Et ideo dr: Egreſſuꝫ ei⁹ ab initio a dieb⁹ eternitatꝫ: qꝛ in
pn̄⁹ vbū erat apud deū. GLO. Sꝫ h vlt͞m vt dcm̄ eſt iudei
tacuerūt: alia vo mutauerūt: vel pp igrātiaꝫ vt dcm̄ eſt: vel
ad maiorē manifeſtationeꝫ: vt herodi alienigene itellm ꝓ-
phetie apirēt. Vn̄ pro eo ꝙ ꝓpha dixit: Effrata: qđ erat no
mē antiquū ⁊ forte herodi ignotū: dixerūt: terra iuda. Pro
eo autē ꝙ ꝓpha dixerat: Minima es in milib⁹ iuda. volēs
oñdē puitatē ei⁹ q̄ſtuꝫ ad ppli multi͞tꝫ: dixerūt. [Nequaꝗ̄
minima es in pncipib⁹ iuda] volentes oñdere magni͞tꝫ di-
gnitatis ꝓuenietē ex dignitate pncipis naſcituri. Quaſi di-
cerēt: Magna es inter ciuitates ex qb⁹ pncipes ꝓdierunt.
REMI. Uel talis eſt ſenſus. Quis minima videaris inter G
vrbes pncipatū hn̄tes: tn̄ nō es minima: qꝛ ex te exiet dux
q regat pplm meū iſrl. Dux aūt iſte chr̄s eſt: q pplm fidelē
regit ⁊ gubnat. CHRY. in ho. Jntēde aūt certi͞tꝫ ꝓphie.
Nō.n. dixit ꝙ in bethleē erit: ſꝫ ꝙ de bethleē exiet: oñdēs
ꝙ ibi ſolū naſcereƭ. Quō aūt hꝫ rōnē de ꝫorobabel hec di-
cta eē: vt qdā dicūt: Nō.n. exit⁹ ei⁹ fuit a pn̄⁹ ex dieb⁹ ſeculi.
Neqꝫ etiā ex bethleē exiuit cū nō in iudea: ſꝫ in babylonia
nat⁹ ſit. Eſt ēt ad h teſtimoniū qđ dicit: Neq̄q̄ minima es:
qꝛ ex te exiet. Nullus.n. ali⁹ illuſtrē fecit villā in qua naſce-
reƭ q̄ꝫ chr̄s. Poſt natiuitatē.n. a finib⁹ orbis terraꝝ veniūt
viſuri pſepe ⁊ tugurij locuꝫ. Nō aūt dixit. [Ex te exiet fili⁹
dei: ſꝫ dux] qui paſcet pplm meuꝫ iſrl. Oportebat.n. in pn̄⁹
ꝯdeſcēdē vt nō ſcādaliꝫarenƭ: ⁊ que ad ſalutē holuꝫ ptine-
bāt pdicare vt magis inducerenƭ. Qꝛ aūt dicit. [Qui regat
pplꝫ meū iſrl.] Jſrl.n. hic dicit eos q crediderūt ex iudeis.
Si aūt nō oēs chr̄s rexit: eoꝝ eſt accuſatio. De gētibus aūt
iterim tacuit: ne ſcādaliꝫaret iudeos. Uide aūt mirabilem
diſpēſatiōeꝫ. Judei.n. ⁊ magi ſiƀ ſeinuicē docēt. iudei a ma
gis audiūt: ꝙ chrīm in oriētis regione ſtella pdicabat: ⁊ ma
gi a iudeis: ꝙ ꝓphe antiq⁹ euꝫ nūtiauerūt: vt geminato te-
ſtimonio ꝯfirmati ardētiori fide expeterēt: quē ⁊ ſtelle cla
ritas: ⁊ ꝓphie manifeſtabat auctas. AVG. in ſer. de epi. H
Poterat.n. ſtella q̄ magos pduxit ad locū vbi erat cū mr̄e
vgine de⁹ īfans: ad ipaꝫ eos pducē ciuitatē: Sꝫ tn̄ ſbtraxit Quare ſtella ſe ſubtraxit a Magis qn̄ fuerunt hieroſolymę.
ſe: nec eis prius appuit: donec de ciuitate in qua chr̄s naſce
reƭ ⁊ ipi iudei dicerēt. [Jn bethleem iude.] Silēs facti fa-
bris arche noe: q alijs vbi euaderēt pſtiterūt: ⁊ ipi diluuio
pierūt: ſilēs lapidib⁹ miliarijs viaꝫ oñderūt: nec ipi ambu-
lare potuerūt. Audierūt ⁊ abierūt inqſitores: dixerūt ⁊ re-

māſerunt doctores. Nunc q̄ʒ iudei ſile aliqd nobis exhibē non deſinūt. Nōnulli.n.paganoꝝ qn̄ eis de ſcripturis teſtimonia clara ꝓferimus: vt nouerint cħm ante ꝓphetatū: ſuſpecti ne forte a cħianis iſta ꝯficta ſint:malūt credē codicibus iudeoꝝ:ꝛ ſicut tūc magi fecerūt:iudeos dimittunt inaniter lectitare:ipſi pgunt fideliter adorare.

Tex.3. ¶ Tūc herodes clā vocatis mag̃ diligēter didicit ab eis tp̄s ſtelle que appuit eis. ꝛ mittēs illos ī bethleē:dixit. Ite ꝛ iterrogate diligēter de puero: ꝛ cū inueneritis renūtiate mihi: vt ꝛ ego veniēs adorē euʒ. Qui cū audiſſent regē abierūt.

A ¶ CHRY.ſup matth. Poſtq̄ȝ audiuit herodes rn̄ſum duplici mō credibile:pⁱᵐ qꝛ a ſacerdotibꝰ fuerat dcm̄:deide qꝛ exēplo ꝓphico fuerat cōprobatuʒ:nō tn̄ ad deuotionē flectit̃ naſcituri regis:ſʒ ad malitiā iterfectiōis eiꝰ ꝑ dolū. Videbat.n.qꝛ nō poterat magos nec blādimētis flectere:nec minis terrere:nec auro corrūpe: vt ꝯſentirēt in iterfectionē regis futuri:iō illos decipe cogitauit. Vn̄ dī.⌊ Tūc herodes claʒ vocatī magis.⌋ Occulte aūt vocauit eos: vt nō viderēt iudei q̄s hēbat ſuſpectos:ne forte q̄ſi regeʒ ſue gētis amātes ꝓderēt ꝯſiliū eius. Diligēter didicit ab eis tēpus ſtelle.

Herodis malitia cōtra chriſtū natum.

B REMI. Idcirco diligēter:qꝛ callidus erat:ꝛ timebat ne ñ reuiterent̃ ad eū: vt tūc ſciret qd ageret de puero occidēdo. AVG.in ſer.de epi. Ferme āt biēnio an̄ viſa eſt ſtella mirātibꝰ qd eēt. Sʒ tūc itellr̄ indicatū eis cuiꝰ eēt ſtella:q̄ iam diu videbat̃ qn̄ natꝰ eſt:qui ꝑ illā ſignat̃. Sʒ poſtq̄ȝ cħo nato reuelatū eſt magis:venerūt ab oriēte:ꝛ.xiij.die adorauerūt eū:quē an̄ paucos dies natū fuiſſe didicerūt. CHRY. in hom. Vel an̄ multū tp̄s hec ſtella appuit:qm̄ multū tp̄s in itinere erāt magi ꝯſumpturi: vt ꝯfeſtim cū natꝰ eēt:cħo aſſiſterēt:euʒ in faſcijs adorātes vt mirabilior appareret.

C GLO. Scdm̄ alios xᵒ a die natiuitatis cħi credit̃ ſtella tm̄ appuiſſe:ꝛ pacto officio cū noua eēt deſijt eē. Ait.n.fulgētiꝰ. Puer natꝰ nouā ſtellā fabricauit. Cognito aūt loco ꝛ tpe ꝑſonā pueri vult nō igr̃are. Vn̄ dicit.⌊ Ite ꝛ iterrogate diligēter de puero.⌋ Illud p̄cepat qꝺ abſq̄ȝ p̄cepto erāt facturi. CHRY.in ho. Non aūt dicit. Interrogate de rege: ſed de puero. Neq̄ȝ.n.p̄ncipatꝰ noie euʒ vocari ſuſtinebat. CHRY.ſup matth. Ergo vt ad h̄ eos iduceret:deuotōeʒ ꝓmittebat:ꝛ ꝑ eā gladiuʒ acuebat:ꝛ malitiā cordis ſui humilitatī colore depingebat. Talis eſt ꝯſuetudo oīum malignoꝝ qn̄ aliquē in occulto grauiꝰ ledere volūt humilitateʒ illi ꝛ amicitias fingūt. Vn̄ dicit.⌊ Et cū inueneritī renūtiate mihi: vt ꝛ ego veniēs adorē eū.⌋ GREG.in hom. Adorare eum ſe velle ſimulat: vt q̄ſi hūc ſi inuenire poſſit: extinguat. Seq̄t̃.⌊ Qui cū audiſſent regē abierūt.⌋ REMI. Audierūt magi herodē vt q̄rerēt dn̄m:ſʒ nō vt ad eum reuerterent̃. Sign̄abāt.n.bonos auditores:q bona que audiunt a malis p̄dicatoribꝰ faciūt:ſʒ tn̄ opa illoꝝ nō imitant̃.

Maligñ cōſuetudo eſt qn̄ aliquē volūt ledere maiores amicitias fingere.

Tex.4. ¶ Et ecce ſtella quā viderāt in oriēte an̄cedebat eos vſq̄ȝ duʒ veniēs ſtaret ſupra vbi erat puer.

A ¶ CHRY.ſup matth. Ex h̄ loco oñdit̃:qꝛ cū ſtella deduxiſſet magos ꝓpe hierl̃m abſcondita eſt ab eis: vt relicti a ſtella:cogerent̃ in hierl̃m interrogare de cħo ſil̃ ꝛ manifeſtare:ꝑꝑ duo. Primo ad ꝯfuſionē iudeoꝝ:qꝛ gētiles ſtelle tm̄mō viſione ꝯfirmati cħm ꝑ alienas ꝓuīcias regrebāt. Et iudei ab īfantia ꝓphias legētes de cħo:ꝛ in ſuis finibꝰ natū nō ſuſcepūt. Demuʒ vt iterrogati ſacerdotes: vn̄ naſcit̃ cħs:ad p̄iudiciuʒ ſuū rn̄derēt:de bethleē:qꝛ q herodē docuerāt de cħo:ipi ignorabāt de illo. Et ideo poſt iterrogatiōeʒ ꝛ rn̄ſionē habitā ſtdit̃.⌊ Et ecce ſtella quā viderāt in oriēte an̄cedebat eos⌋ vt ꝯſiderātes obſequiuʒ ſtelle:regis itelligerēt dignitatē.

B AVG.in ſer.de epi. Et vt chriſto plenū redderet obſequʒ tēꝑauit gdū:donec magos ꝑduceret ad pueꝝ. Obſequʒ p̄buit:nō impiuʒ adduxit. Supplices oñdit:hoſpitiū radiauit ampliſſimo lumine:ꝛ tecta nati ꝑfudit:ſicq̄ȝ diſceſſit. Vn̄ ſequit.⌊ Vſq̄ȝ dū veniēs ſtaret ſup̄: vbi erat puer.⌋ AVG.ſup matth. Quid aūt miruʒ ſi ſole iuſtitie orituro:ſtella miniſtrabat dina: Stetit eiʒ ſup̄ caput pueri:q̄ſi dicēs, Hic eſt: vt qꝛ loquēdo mōſtrare non poterat:ſtādo demr̄aret. GLO. Hic aūt appet ꝙ ſtella in aere poſita erat:ꝛ domui in q̄ puer erat multuʒ vicina:alr̄ eiʒ domū nō diſcreuiſſet. AMBRO.ſup lucā. Hec auteʒ ſtella via eſt:ꝛ via cħs eſt:qꝛ ſm̄ incarnationis myſteriuʒ cħs eſt ſtella. Ipſe.n.eſt ſtella ſplēdida ꝛ matutina. Unde vbi herodes eſt:nō vr̄: vbi aūt cħs:rurſuʒ vr̄ ꝛ viā oñdit. REMI. Vel ſtella ſign̄t grāʒ dei:herodes diaboluʒ. Qui āt ꝑ pctm̄ ſe diabolo ſbdit:mox grāʒ ꝑdit. ꝙ ſi ꝑ pniāʒ receſſerit:mox grāʒ iuenit:que nō dimittit:donec ꝑducat ad domū pueri.i.eccliā. GLO. Vel ſtella eſt illuminatio fidei: que ad xp̄m ducit:quā duʒ dīuītūt ad iudeos:magi amittūt: qꝛ duʒ a malis ꝯſiliū querunt verā illuminatiōeʒ ꝑdūt.

Stella magos ad locus chri ꝑduxit ꝛ poſtea diſceſſit.

Myſtice

Apoc.22.

Moralr

C

Tex.5. Vidētes auteʒ ſtellā gauiſi ſunt gaudio magno valde. Et intrātes domum inuenerūt puerum cum maria matre eius. Et procidētes adorauerunt eum. Et apertis theſauris ſuis obtulerunt ei munera aurum:thus: ꝛ myrram.

A ¶ GLO. Poſtq̄ȝ p̄miſit ſtelle obſequim:ſbiūgit euāgeliſta magoꝝ gaudiū dicēs.⌊ Vidētes aūt ſtellā gauiſi ſunt gaudio magno valde.⌋ REMI. Et ſciēdū ꝙ nō ſatis fuit dicē euāgeliſte: Gauiſi ſunt:ſʒ addidit. Gaudio magno:ꝛ valde. CHRY.ſup matth. Gauiſi ḡ ſūt:qꝛ ſpes eoꝝ nō erat decepta:ſʒ ampliꝰ ꝯfirmata ꝙ tātī itineris nō ſine cā ſuſceperūt laborē. GLO. Gaudio gaudet:q ꝑꝑ deuʒ gaudet:q eſt veꝝ gaudiū. Addidit āt ꝛ magno:qꝛ de magno gaudebāt.

Qr̄ dicat ꝙ magi gauiſi ſūt gaudio mag̃.

B CHRY. Per myſteriū.n.ſtelle intelligebāt:qm̄ dignitas tūc nati regis excedebat mēſurā oiuʒ mūdialiū reguʒ. Addidit ēt⌊ valde.⌋ REMI. Quia voluit oñdē ꝙ magis gaudēt hoies de rebꝰ ꝑditī q̄ȝ ſꝑ poſſeſſis. Subdit̃ aūt.⌊ Et itrātes domū iuenerūt pueꝝ.⌋ LEO papa in ſer.de epi. Quātitate puuʒ:aliene opis indigū:fandi ipotētē:ꝛ nulla ab humane īfantie gn̄alitate diſcretū. Quia ſic̃ fidelia erāt teſtimonia:que in eo maieſtatē iuiſibilis dinitatī oñderēt:ita ꝓbatiſſimū debebat eē:ſempiternā illā eēntiā filij dei verā ſuſcepiſſe hoīs nāʒ.⌊ Cum maria mr̄e eius.⌋ CHRY.ſup matth. Nō diademate coronatā:aut in lecto aureo recūbēte:ſʒ vix tunicā hn̄te vnā:nō ad ornamētuʒ corpis:ſʒ ad tegumētuʒ nuditatī:q̄lē hr̄e potuit carpētarij vxor pegre ꝯſtituta. Si ḡ regē terrenū q̄rētes veniſſent:magis fuiſſent cōfuſi q̄ȝ gauiſi:qꝛ tāti itineris laborem ſine cā ſuſcepiſſent. Nūc aūt qꝛ celeſtē regē q̄rebāt:etſi nihil regale videbāt in eo:tn̄ ſoliꝰ ſtelle teſtimonio ꝯtēti:gaudebāt oculi coꝝ ꝯtēptibilē pueꝝ aſpicē:qꝛ ſpūs in corde coꝝ terribilē eū mōſtrabat.⌊ Vn̄ ꝓcidētes adorauerūt eum.⌋ Vidēt.n.hoieʒ:ꝛ agnoſcūt deuʒ.

Marie paupertaē nota.

C RABA. Diuino an̄ nutu fcm̄ eſt:ꝙ abierat ioſeph ne aliqua male ſuſpitionis occaſio daret̃ gētibꝰ. GLO. Qui lʒ morē ſue gētis in donis offerēdis ſequātur: arabes.n.auro:thure:ꝛ diuerſis gn̄ibꝰ aromatū abūdāt:tn̄ aliqd myſterij muneribꝰ demr̄are volebāt. Vn̄ ſeq̄t̃.⌊ Apertis theſauris ſuis obtulerunt ei munera:aurū:thus:ꝛ myrraʒ.⌋ GREG. Aurū q̄ppe regi ꝯgruit:thus v̓o in dei ſacrificiū ponebat̃:myrra aūt mortuoꝝ corpa ꝯdiunt̃. AVG. in ſer.de epi. Aurū igit̃ ſoluit̃ q̄ſi regi magno:thus imolat̃ vt deo:myrra p̄bet̃ q̄ſi ꝑ ſalute oiuʒ morituro.

D CHRY. Hec aūt etſi tūc nō itelligebāt:ſʒ quale myſteriū iſta gerebāt:vel qd ſign̄aret vnūq̄ꝺq̄ȝ munꝰ eoꝝ nihil ꝯriū eſt. Gr̄a eiʒ que illos hec oīa facē hortabat̃:ipa ordiauerat vniuſa.

REMI.

Heretici martion et paulus ſamoſeta nus.

REMI. Et ſciēdū φ iſti nō ſingli ſingula obtulerūt: ſʒ ſin-
guli tria: ⁊ ſinguli cū ſuis muneribꝰ regē deū ⁊ hoiez ꝑdica-
uerūt. CHRY. in ho. Uerecundent ḡ martion ⁊ paulus
ſamoſetanꝰ: qui volūt vidē: que magi viderūt: q eccl'ie ſunt
ꝓgenitores: deū in carne adorātes. Qm̄.n. in carne erat: fa-
ſcie mōſtrāt ⁊ ꝑſepe. Qm̄ aūt nō vt puruʒ hoiez adorāt: ſʒ
vt deuʒ: demr̄ant dona que deo offerre decēs erat. Cōfun-
dant ⁊ iudei vidētes ſe ꝑuētos a magis: ⁊ neq̄ʒ poſt illos ve
nire ſtudēt. GREG. Pōt ⁊ in his aliud itelligi. Auro nāq̄ʒ
Puer. 21 ſapia deſignat: Salomone teſte: q ait. Theſaurus deſide-
rabilis requieſcit in ore ſapiētis. Thure qd̄ deo icēdit: virtꝰ ōro-
Pſ. 140. Tria Magoꝝ munera quid ſignificāt. nis exꝓmit: ſm̄ illud. Dirigat̄ ōro mea ſic icēſum in ↄſpectu
tuo. Per myrram ꝟo carnis mortificatio figurat̄. Nato ḡ
regi aurū offerimꝰ: ſi in ↄſpectu eiꝰ ſapie lumine ſplēdemꝰ.
Thus offerimꝰ ſi ꝑ ōronuʒ ſtudia deo redolere valeamus.
Myrrā offerimus: ſi carnis vitia ꝑ abſtinentiā mortifica-
mus. GLO. Tres aūt viri q offerūt: ſignāt gētes de tri-
bus ptibꝰ mūdi veniētes. Theſauros apiunt dum fidē cor
dis ꝑ ↄfeſſionē oñdūt. Bn̄ aūt in domo. docētes ne theſau-
rum bone ↄſciētie iactādo ꝓpalemus. Offerūt tria mune-
ra: h̄ eſt fidē ſcē trinitatis. Uel apſis theſauris ſcripturaꝝ:
hyſtoricuʒ: moralē: ⁊ allegoricū ſenſuʒ offerūt. Uel logicā:
phyſicā: ⁊ ethicam: dum illa fidei ſeruire faciunt.

Tex. 6. ¶ Et rn̄ſo accepto in ſomnis ne redirēt ad hero-
dē: per aliā viam reuerſi ſunt in regionē ſuā.

A ¶ AVG. in ſer. de epi. Herodes ipius facꝰ ex timore cru-
delis voluit deſuire. Sʒ quō poterat cape euʒ: q ipas frau
Chriſtꝰ in fans magis nō ē locutꝰ ne diuinitas eiꝰ ante tpſ reuelaret. des venerat amputare: Ut ḡ eiꝰ fraus eliderct. Seq̄t. [Et
rn̄ſo accepto.] HIERO. Qui.n. munera obtulerūt dn̄o:
ↄſñter rn̄ſuʒ accipiūt. Rn̄ſuʒ.n. ꝑ angelū fieri dī. Ut meri-
toꝝ ioſeph ꝑuilegiū demr̄aret. GLO. Fit aūt hec rn̄ſio ꝑ
ipm dn̄m: qꝛ nullus aliꝰ viā reūſionis iſtituit: niſi ille qui di
Joā. 14 cit. Ego ſuʒ via. Nō tn̄ loq̄t puer ad eos: ne diuinitas ante
Exo. 14 tps reuelet̄: ⁊ vt vera hūanitas habeat̄. Dicit aūt. [Et rn̄ſo
accepto.] Sicut.n. moyſes tacitꝰ clamat: ſic iſti pio affectu
iterrogabāt qd diuina iuberet voluntas. Dicit aūt [Per aliā
viā reūſi ſunt in regionē ſuā] qꝛ ifidelitati miſcēdi nō erāt
B iudeoꝝ. CHRY. in ho. Intuet̄ aūt magoꝝ fidē qualr̄ nō
ſcādaliʒati ſunt in ſeipis dicentes: Si magnus eſt puer hic
que necitas fuge eſt: ⁊ occulte receſſiōis? Hoc.n. eſt vere fi-
dei nō q̄rere cāſ eoꝝ que vere ꝑcipiunt̄: ſʒ ſuaderi ſolū ab
eis. CHRY. ſup matth. Si ē magi chꝛm q̄ſi terrenū re-
gē q̄ſiſſent: inueniētes eū apō ipm māſiſſent. Nūc aūt ado-
rauerūt ⁊ reūſi ſunt. Cuʒ aūt reūſi fuiſſent: māſerūt colētes
deū magis q̄ʒ ante: ⁊ ꝑdicātes multos erudierūt. Et deniq̄ʒ
cū thomas iuiſſet ad ꝓuinciā illā adiūcti ſunt ei: ⁊ baptiʒati
C facti ſunt executores ꝑdicatiōis ipſius. GREG. Magnū
ꝟo nob aliqd magi inuūt φ in regionē ſuā ꝑ aliā viā reūtū
tur. Regio q̄ppe nr̄a ꝑadiſus eſt: ad quā ieſu cognito redi-
Gen. 2. re ꝑ viā qua venimus ꝓhibemur. A regione eteiʒ nr̄a: ſup-
biēdo: inobediēdo: viſibilia ſeq̄ndo: cibum vetitū guſtādo
diſceſſimus: ſʒ ad eam neceſſe eſt vt flendo: obediēdo: vi-
ſibilia ↄtēnēdo: atq̄ʒ appetituʒ carnis refrenādo redeamꝰ.
D CHRY. ſup matth. Nec ēt erat poſſibile: vt qꝛ ab hero-
de ad chꝛiſtuʒ veniſſent: redirēt ad herodeʒ. Qui.n. relicto
chꝛiſto ad diaboluʒ trāſeunt per ptm̄: freq̄nter per pniaʒ
Quare magi ad herodem nō redierūt. reuertunt̄ ad chꝛm. Qui.n. fuit in inocētia: duʒ neſcit qd ſit
maluʒ: facile decipit̄. Sed cum expꝰtus fuerit maluʒ qd̄ in-
uenit: ⁊ recordatꝰ bonum qd̄ ꝑdidit: cōpunctꝰ redit ad deū.
Qui autēʒ relicto diabolo venit ad chꝛm difficile redit ad
diaboluʒ: qa dum gaudet in bonis que inuenit: ⁊ recordat̄
mala que euaſit: difficile redit ad malum.

Tex. 7. ¶ Qui cum receſſiſſent: ecce angelus dn̄i appa-
ruit in ſomnis ioſeph dicens. Surge ⁊ accipe
puerum ⁊ matrē eius ⁊ fuge in egyptū: ⁊ eſto
ibi vſq̄ʒ dum dicā tibi. Futuruʒ eſt.n. vt hero-
des querat pueꝝ ad ꝑdēduʒ eum. Qui ↄſurgēs
accepit puerū ⁊ matreʒ eius nocte: ⁊ receſſit in
egyptū. Et erat ibi vſq̄ʒ ad obitum herodis: vt
adimpleret̄ qd̄ dictum eſt a dn̄o per ꝓphetā di
cētem. Ex egypto vocaui filium meum. Oſee. 11

A ¶ RABA. Hic ꝑtermittit mattheus dieʒ purificatiōis in
q̄ opoꝛtebat ꝑmogenitū offerri in tēplo: ⁊ agnū vl' par tur-
turū: aut colūbaꝝ. Et q̄uis timerēt herodē: tn̄ nō ſunt auſi
trāſgredi legē: qn ad tēplū pueꝝ deferrēt. Cū itaq̄ʒ rumor
de puero iaʒ inciperet dilatari: mittit̄ angelus q in egyptū fa
ciat pueꝝ trāſportari. Un̄ dicit [Angelus dn̄i app. in ſom.
ioſeph.] REMI. Per h̄ φ ſp angelus ioſeph i ſomnis ap
paruiſſe dī myſtice dſignat̄: qꝛ illi q a curis terrenis: ⁊ ſecla-
ribꝰ negocijs q̄ſcūt: ꝑfrui angelica viſione merent̄. Dicit ḡ
B ei. [Surge ⁊ acci. pue. ⁊ ma. eiꝰ.] HYLA. Cuʒ deſpōſatā
eā iuſto ſignabat: ↄiugē nūcupauit: ſʒ poſt ptuʒ mr̄ tn̄ ieſu
oñdit̄: vt quēadmodū iuſto ioſeph deputaret̄ marie in ꝟgi
nitate ↄiugiū: ita venerabilis eiꝰ oñderet̄ in ieſu mr̄is ꝟgini-
tas. CHRY. ſup matth. Nō āt dicit: accipe mr̄eʒ ⁊ pueꝝ
eiꝰ: ſʒ eͦ̄ↄ: qꝛ nō ꝑꝑ mr̄eʒ puer natꝰ eſt: ſʒ ꝑꝑ pueꝝ mr̄ ꝑpata
eſt. Seq̄t. [Et fuge in egyptū.] Quō aūt filiꝰ dei ante hoieʒ
fugit? Aut qs liberet de inimicis: ſi ⁊ ipſe inimicos ſuos ti-
met? Et ꝑmͦ qdē opʒ vt regulā hūane nāe quā ſuſcepit ↄſer-
Cur rōne chꝛiſtus fuit ductꝰ in egyptū. uet: ⁊ in hac pte: qꝛ ⁊ humane nāe puerilitati ↄuenit fugere
ptātē minātē: deide vt ceteri chꝛiſtiani cuʒ necītas pſecutiōis
aduenerit fugē nō erubeſcāt. Sʒ q̄re in egyptū? Recorda
Pſ. 78. tus eſt.n. dn̄s: q nō in finē iraſcit̄: q̄nta mala fecerit ſup egy
ptuʒ: iō mittit filiū ſuū in eā ⁊ dat illi magne recōciliatiōis
ſignͫ vt decē plagas egypti vna medicia ſanaret: vt ppl's q
an̄ fuerat pſecutoꝛ ppl'i ꝑmogeniti: cuſtos fieret filij vnige
niti: vt q illi violēter dn̄ati ſunt: iſti cuʒ deuotiōe ſuirēt: vt
iaʒ nō irēt ad mare rubrū demergēdi: ſʒ vocarent̄ ad aq̄s
C baptiſmati viuificādi. AVG. in ſer. de epi. Audi ēt magni
Exo. 10. myſterij ſacr̄m. Moyſes aliqn̄ in egypto pfidis clauſerat
dieʒ: illuc chꝛs adueniēs ſedētibꝰ in tenebris reddidit lucē.
Fugit: vt illumiaret: nō fugit vt lateret. Seq̄t. [Et eſto ibi
vſq̄ʒ dū dicā tibi. Futurū eſt.n. vt hero. q̄rat pueꝝ ad ꝑdē-
dū euʒ.] Putabat.n. ifelix tyrānꝰ ſaluatoris aduētu regali
ſe ſolio detrudēdū. Sʒ nō ita eſt. Nō ad h̄ venerat chꝛs vt
alienā glīā inuaderet: ſʒ vt ſuā donaret. Seq̄t. [Qui ↄſur.
acce. pue. ⁊ ma. eiꝰ nocte: ⁊ receſſit in egyptū.] HYLA. ſ.
idolis plenā. Jā.n. poſt iudeoꝝ iſectatiōeʒ iudeā relinq̄ns:
igrāti ſcl'o colēdus iferf. HIERO. Qn̄ igit̄ tollit pueꝝ ⁊
mr̄eʒ eiꝰ vt in egyptuʒ trāſeat nocte tollit ⁊ in tenebris: qn̄
ꝟo reūtit̄ in iudeā: nec nox nec tenebre ponunt̄ in euāgelio.
D CHRY. ſup matth. Oīs.n. pſecutōis anguſtia nox eſt: re-
frigeriū aūt dies. RABA. Uel qꝛ luce ꝟa recedēte lucis
Moraliter. ſpiꝰ oſores in tenebris remāſerūt: ipa ꝟo redeūte illuminā-
tur. CHRY. in ho. Uide āt ſtatim ipo nato tyrānū iſani-
re: ⁊ φ mr̄ cuʒ puero ad extneā effugat̄ regionē: vt ſi tu inci
piēs alicui ſpūali rei deſuire: videris te tribulari: nō turbe
ris: ſʒ oīa viril'r feras h̄ hn̄s exͫ. BEDA. Oꝫ.n. dn̄s a pa-
Quid ſignificāt̄ trāſitꝰ dn̄i ieſu ad egyptum. rētibꝰ ſblatꝰ eſt in egyptuʒ: ſigt̄ electos ſepiꝰ maloꝝ iprobi-
tate ſuis effugādos ex ſedibꝰ: vel ēt exilio dānādos. Siq-
Mat. 10. dē ipe q ſuis erat ꝑcepturus: cuʒ vos pſecuti fuerint in vnā
ciuitatē effugite in aliā: ꝑmꝰ fecit qd̄ ꝑcepit: fugiēdo hoieʒ
q̄ſi hō in terra: quē ſtella magi paulo an̄ adorādū mōſtra-
E uit ex celo. REMI. Oꝫ āt dn̄s in egyptū iturus eēt: ꝑdixe-
Jſa. 19. rat iſaias cuʒ ait. Ecce dn̄s aſcēdit ſup nubē leuē ⁊ igredie-
tur egyptū: ⁊ diſꝑdet ſimulacra egypti. REMI. Cōſuetu-
do āt fuit iſtiꝰ euāgeliſte oia que dixit ↄfirmare. Et h̄ ideo:

qꝛ iudeis ſcribebat. Ideoq̈ ſbiūgit[Ut adīple. qḋ dcm̄ eſt
a dn̄o p ꝓph̄a3 dicēte3. Ex egy. vo. fi. meū.] HIERO. de
Oſee. 11 optimo gn̄e iterptādi. Hoc. lxx. iterptes nō hn̄t: ſ3 in Oſee
ꝓph̄a iuxta hebraicā ſcribit̄ ꝟitatē: Quia puer iſrl̄: ⁊ dilexi
eū3. Ex egypto vocaui filiū meu3: pro quo. lxx. trāſtulerūt:
Quia paruulus eſt iſrl̄ ⁊ dilexi eu3: ex egypto vocaui filiū
meū. HIERO. ſup Oſee. Hoc āt teſtimonio vtit̄ euāge/
liſta: qꝛ h̄ typice referunt̄ ad chr̄m. Nōn̄ᵐ. n. ꝙ in h̄ ꝓpha:
⁊ in alijs ita de aduētu chr̄i: ⁊ de vocatiōe gētiū ꝓnūciat̄, vt
F radix hyſtorie nō penit⁹ deſerat̄. CHRY. in ho. Eſt etiā
ꝓph̄ie lex multa multotiēs dici de alijs: cōpleri āt in alijs:
ſic de ſymeone ⁊ leui dcm̄ eſt. Diuidā eos in iacob: ⁊ diſp/
gā in iſrl̄. Qḋ nō in eis: ſ3 in nepotib⁹ cōpletū eſt. Qḋ ⁊ hic
appet. Chr̄s. n. nā dei fili⁹ eſt: ⁊ ſic in eo vere ꝓph̄ia cōplet̄.
HIERO. Poſſum⁹ aūt ⁊ hūc locū alr̄ ꝯſolari: ⁊ iducem⁹
Nūi. 23. teſtimoniū ex nūis. Deus ex egypto vocauit eū: gl̄ia ei⁹ ſic̄
Myſtice vnicornis. REMI. Per ioſeph āt deſignat̄ ordo ṗdicato/
rū: p mariā ſacra ſcriptura: p puer̄ notitia ſaluatoris: p pſe
cutiōe3 herodis pſecutio quā paſſa eſt eccl̄ia in hierlymis:
p fugā ioſeph in egyptū: trāſit⁹ ṗdicator̄ ad gētes īfideles.
Egypt⁹. n. tenebre iterptat̄. Per tp̄s aūt quo fuit in egypto
ſpatiū tp̄is ab aſcēſione dn̄i vſq̈ ad aduētū antechr̄i. Per
obitum herodis extinctio inuidie in cordib⁹ iudeor̄.

Tex. 8. ¶ Tūc herodes vidēs qm̄ illuſus eſſet a magis:
iratus eſt valde. Et mittēs occidit oēs pueros
qui erant in bethleem ⁊ in oib⁹ finib⁹ eius: a bi/
matu ⁊ infra: ſm̄ tp̄s qḋ exqſierat a magis.

A ¶ CHRY. ſup matth̄. Poſtq̈ paruulus ieſus magos ſuo
īpio ſbiugauit: nō ptāte corpis: ſ3 gr̄a ſpūs: iraſcebat̄ hero/
des: qꝛ q̄s ipſe ſedēs in throno regni ſuadē nō potuit: hūs ie/
Tūc quā ſus puulus placuit in pſepio iacēs. Deīde ꝯtēnētes eu3 ma
herodes i/ gi addiderūt cās doloris. Uñ di[Tūc hero. vidēs qm̄ illu
nocētes i/ ſus eēt a magis irat⁹ eſt valde.] Illa. n. regum ira magna ⁊
terfecit. inextinguibilis eſt: quā regni zelus accēdit. Sed qd fecit?
Mittēs occidit oēs pueros. Sic. n. beſtia vulnerata: qcqd
oculis ei⁹ occurrit: q̄ſi actorē ſui vulneris dilaniat: ſic ⁊ ille
deluſus a magis irā ſuā ſup puulos diffundebat. Dicebat
ei3 cogitās in furore. Certe magi puer̄ inuenerunt: quē re/
gnaturum dicebāt. Nā rex regni zelo replet⁹ de his oia ti/
met: oia ſuſpicat̄. Ideo ḡ miſit ⁊ iterfecit oēs paruulos: vt
B vnū inueniret in oib⁹. AVG. in ſer. de epi. Et du3 inſeqt̄
chr̄m: regi nr̄o coetū pcurauit exercitū ſtolis victricib⁹ cā/
didatū. AVG. in ſer. de inocētib⁹. Ecce ꝓhan⁹ hoſtis hiis
paruulis nunq̈ tātū ꝓdeſſe potuiſſet obſeqo: quātu3 pfuit
odio. Nā q̄ntu3 ꝯ eos iniqtas abūdauit: tātū gr̄a bn̄dictōis
effulſit. IDEM. O puuli bti: ille de via corona dubitabit
in paſſione pro chr̄o: q ēt puulis baptiſmū ꝓdeſſe nō exiſti
mat chr̄i. Nā q nat⁹ hic potuit ṗdicatores angelos: narra/
tores celos: adoratores magos: potuit ⁊ illis ne p eo ſic mo
rerent̄ pſtare: ſi ſciret illa morte pituros: ⁊ nō poti⁹ maiore
felicitate victuros. Abſit vt ad liberandos hoīes chr̄s veniēs
de illor̄ pmio q pro illo iterficerent̄ nihil egerit: q pendēs
C in ligno pro eis a qb⁹ iterficiebat̄ orauit. RABA. Nō eſt
aūt ꝯtēt⁹ vaſtatiōe bethleē: ſ3 ⁊ adiacētia loca vaſtauit: nec
vllā miā3 etatis habuit a filio vni⁹ noct vſq̈ ad filiū duor̄
annor̄: qn oēs occideret. Uñ ſubdit. [In bethleē ⁊ in oib⁹
finib⁹ ei⁹ a bimatu ⁊ ifra.] AVG. in ſer. de epi. In celo. n.
viderāt magi ignotiſſimā ſtellā nō añ paucos dies: ſ3 ante
finē bienij ſic ingrēti herodi patefecerunt. Uñ a bimatu ⁊
ifra occidit ifantes. Propter qḋ ſeqt̄[ſm̄ tp̄s qḋ exqſierat
a magis.] AVG. in ſer. de inocē. Uel qꝛ timebat ne puer
cui ſydera famulant̄: ſpē3 ſuā paulo ſup etatē vel ifra trāſ/
formaret: vt etate3 ſui tp̄is occultaret: ideo vr̄ pueros a bi/
D matu: vſq̈ ad pueros vnius diei iterfeciſſe. AVG. de cō.

euāg. Uel aliq̈r̄ magis ꝓpinquātiū picalor̄ terrorib⁹ agi/ Quare he
tatus: herodes ab illa cura. ſ. iterficiēdi pueros mēte abre/ rodes pue
pta in alijs poti⁹ occupat̄: vel potuit credē magos fallacis ror̄ neces
ſtelle viſione deceptos poſtea q̄ nō inenerūt quē natū pu/ per biēniū
tauerāt: erubuiſſe ad ſe redire: atq̈ ita timore depulſo a p/ diſtulit.
ſeq̄ndo puero geuit: ⁊ ſic cōpletis dieb⁹ purgatiōis tute cū
illo aſcēdē tēplū potuerūt. Quis. n. nō videat vnū illū die3
regē multis occupatū latere potuiſſe: deide vulgatis reb⁹
que in tēplo dicte facteq̈ fuerāt: herodes ſenſit ſe a magis
illuſu3: ac deide ſic h̄ di: multos ifantes occidit. BEDA.
in ho. In hac aūt morte puerorum: oiu3 chr̄i martyru3 ṗcioſa Myſtice
eſt mors deſignata. Qꝛ puuli occiſi ſunt: ſigt̄ per humilitat̄
meritū ad martyrij ꝓueniēdū gl̄ia3: ꝙ in bethleē ⁊ in oib⁹
finib⁹ ei⁹ occiſi ſunt: oſtēdit in iudea: vñ eccl̄ie cepit origo: ⁊
vbiq̈ p orbē pſecutiōe3 ſeuiturā. Qui bimi occiſi ſunt: do/
ctrina ⁊ opōne pfectos indicāt. Qui ꝟo ifra: ſimplices. Qꝛ
illi qdē occiſi ſunt: ⁊ chr̄s euaſit: inſinuat corpa martyrum
ab ipijs poſſe ꝑimi: ſed chr̄m ab eis nō poſſe auferri.

¶ Tūc adimpletū eſt qḋ dcm̄ eſt per hieremiā Tex. 9.
ꝓphetā dicēte3. Uox in rama audita eſt plora/ Hiere. 3.
tus ⁊ vlulatus multus: rachel plorās filios ſu/ Ibi. vi.
os. Et noluit ꝯſolari: qꝛ nō ſunt. Treñ. p⁹.

¶ CHRY. in ho. Quia euāgeliſta horrore iplenit audito/ A
rem crudelē occiſionē narrās: rurſus mitigatiōe3 apponit:
oñdēs ꝙ hec nō facta ſunt deo nequeūte ꝓhibē atq̈ igno/
rāte: ſ3 per ꝓphetā ṗdicēte3. Uñ dicit. [Tūc ipletum eſt.]
HIERO. ſup hiere. Hoc hieremie teſtimoniū mattheus
nō ſm̄ hebraicā ꝟitatē: nec iuxta. lxx. ptulit. Ex q̄ pſpicuū
eſt euāgeliſtas ⁊ apl̄os nō iterpretatione3 alicui⁹ ſecutos: ſed
tanq̈ hebreos qḋ legebāt hebraice ſuis ſmonib⁹ expſſiſſe.
HIERO. ſup matth̄. Qḋ aūt di. [In rama] nō putem⁹ lo/
ci nomē eſſe: qḋ eſt iuxta gabaa: ſ3 rama excelſu3 iterptat̄:
vt ſit ſenſus. Uox in excelſo audita eſt. i. lōge lateq̈ diſpſa. Hiere. 3⁹.
CHRY. ſup matth̄. Uel qm̄ de morte inocētiū mitteba/ Eccl. 35.
tur: ideo in excelſo audiebat̄: ſm̄ illḋ: vox paupis penetrat B
nubes. Qḋ aūt dicit Plorat⁹: fletū puulor̄ oñdit. Qḋ aūt di
cit Ululat⁹: matrū ſigt̄ lamētu3. In puulis aūt mors facie/
bat fine3 doloris: in mr̄ib⁹ aūt ſemp per memoriā repara/
tur. Et iō dicit[Ululat⁹ multus: rachel plorās filios ſuos.]
HIERO. De rachel nat⁹ eſt beniamin: in cuius tribu nō
eſt bethlee3. Querit̄ ḡ quō rachel filios iude. i. filios beth/ Gen̄. 35.
lee3 q̄ſi ſuos ploret? Rn̄debim⁹ breuiter: qꝛ ſepulta ſit iuxt̄ Gen̄. 35.
bethleē in effrata: ⁊ ex corpuſculi hoſpitio mr̄is nomē ac/ Quare dr̄
cepit. Siue qm̄ iuda ⁊ beniamin due trib⁹ iuncte erāt: ⁊ he rachel plo
rodes pcepat nō ſolū in bethleē iterfici pueros: ſ3 ⁊ in oib⁹ rare filios
finib⁹ ei⁹: p occiſionē bethlee3 itelligimus multos ēt de be/ ſuos cum
niamin fuiſſe ceſos. AVG. de que. no. ⁊ ve. te. Uel qꝛ filij innocētes
beniamin q ad rachel ptinēt: olim a reliqs tribub⁹ extincti non eēnt
ſunt: ⁊ in pn̄ti ⁊ in futuro eraſi. Tūc ḡ rachel cepit filios ſu/ filij ſui.
os plangere: qm̄ filios ſororis ſue in tali cā vidit occiſos vt Iudic. 20.
eterne vite heredes exiſterēt. Cui. n. aliqd adūſu3 euenerit C
ex felicitate alteri⁹: infauſta ſua miſere luget. REMI. Aſ/
ſumpſit aūt ſcūs euāgeliſta ad exaggerādā magni⁹ luct⁹:
vt diceret ēt rachele3 mortuā ploraſſe filios ſuos[⁊ noluit
ꝯſolari: qꝛ nō ſunt.] HIERO. Et h̄ ſm̄ duplice3 itelligē/
tiam: ſiue ꝙ eos in eternu3 mortuos exiſtimaret: ſiue ꝙ ſe
ꝯſolari nollet de his: q̄s ſciuit eē victuros: vt ſit ſenſus. No
luit ꝯſolari: qꝛ nō ſunt. i. noluit ꝯſolari de hoc ꝙ nō eſſent. D
HYLA. Nō. n. nō erāt hi q mortui putabant̄: in eternita
tis. n. pfectū per martyrij gl̄iā efferebant̄. ꝯſolatio aūt rei
amiſſe erat pſtāda: nō aucte. HYLA. ſuper matth̄. Ra/ Myſtice
chel eccl̄ie typu3 ptulit diu ſterilis: nūc fecūde. huī⁹ plorat⁹ Rachel
ex filijs nō id circo: qꝛ ꝑemptos dolebat audit̄: ſ3 qꝛ ab his plorans
ꝑimebat̄: q̄s filios retinē voluiſſet. RABA. Uel ſigt̄at eccl̄iam
ſigt̄ax.
eccl̄ia3

eccliam qdē plorare ſcō ꝑ de h ſeculo ablationē:ſ3 nō ita velle cōſolari:vt qui ſclm morte vicerunt:rurſus ad ſeculi certamina ſecum redeāt toleráda:qꝛ nō ſunt vltra reuocādi in mundū. GLO. Uel nō vult ꝯſolari in pñti:quia nō ſunt:ſed oēs ſpem ⁊ ꝯſolationē ad eternā trāſmittit vitā. RABA. Uñ aūt rachel:qꝛ ouis vel videns dī:eccliā figurat:cuius tota itentio vt deū ꝯtēplef inuigilat:⁊ ipſa eſt ouis cēteſima quā paſtor in humeris reportat.

Tex.10. ¶ Defuncto aūt herode ecce angelus dñi apparuit in ſomnis ioſeph in egypto dicens: Surge ⁊ accipe puer ⁊ mrē eius ⁊ vade in terrā iſrl. Defuncti ſunt.n. qui querebāt aiam pueri.

A ¶ EX Eccliaſtica hyſtoria. Cū pro ſacrilegio qd herodes in ſaluatorē cōmiſerat:⁊ ſcelere qd in equeuos eiꝰ gegerat: vltio eū dina purgeret in mortē:corpus eiꝰ:vt ioſephus refert:morbꝰ inuaſit diuiſus:ita vt diceref a vatibꝰ nō morbo corpis hec:ſ3 dine vltionis eē ſupplicia. Ipe aūt furore iā plenꝰ nobiliores ⁊ pmarios ex oī iudea ad ſe colligi ⁊ recludi iubet in carcē:mādās ſtatī vt ſpm̄ exhalaſſet oēs iterfici:vt eiꝰ obitū oīs iudea defleret inuita. Paulo aūt anteq̄ nouiſſimū ſpm̄ redderet: Antipatrum filiū ſuū iugulauit: poſt duos filios q̄s añ necauerat.ſ. Alexm ⁊ Ariſtobolū. Talis igit herodis finis:q digna ſupplicia ſcelere:qd in bethleē erga puulos geſſerat:⁊ pro iſtis ſaluatoris exactꝰ eſt: ab euāgeliſta deſignaf cū dicit. Defuncto autem herode.

Herodis ſeuicia punitio pp innocentum necem.

B HIERO. Multi pp igrātiā hyſtorie labunf in errorem: putātes eūdē eſſe herodē:a q̄ in paſſione dñs irrideſ:⁊ qui nūc mortuꝰ eē referf. Ergo herodes ille q cū pilato poſtea amicitias fecit:huiꝰ herodis filiꝰ eſt:frater archelai:quē tyberiꝰ ceſar lugdunū relegauit:fratrēq̄ eiꝰ herodē ſucceſſorē regni fecit. Ꝓrio q̄ herode defuncto.[Ecce apparuit angelus dñi in ſomnis ioſeph i egypto dicēs. Surge accipe puerū ⁊ mrē eiꝰ.] DIONY. in cel. hier. Uide qm̄ ⁊ ipe ieſus ſupceleſtibꝰ eēntys ſupexñs:ad id qd ſm nos eſt imutabiliter veniens nō refugit ad ſe ordinatā ⁊ aſſūptā humanā ordiatiōē:ſ3 obediēs ſbdif dei pris p angelos diſpōnibꝰ: ⁊ per angelos ipos annūciaf ioſeph a pře diſpoſita fily ad egyptum receſſio.⁊ iter ad iudeam ex egypto trāſductio.

C CHRY. Uides ēt qꝛ ioſeph ad miſteriū marie erat electꝰ:eūte.n.illa in egyptū ⁊ redeūte:q miſteriū ei tāte neceſſitatis ipleret:niſi deſpōſata fuiſſet: Nā in pꝰ gdē facie maria puer nutriebat ⁊ ioſeph ꝯſeruabat.reuera aūt puer ⁊ mrē nutriebat:⁊ ioſeph tuebaf. Seqf.[Et vade in terrā iſrl.] Quaſi medicus.n.deſcēdit in egyptū vt viſitaret eā lāguētē erroribꝰ:nō vt remaneret in ea. Reuiſionis aūt rō aſſignaf cū ſbdif.[Defuncti ſunt.n.qui q̄rebāt aiā pueri.] HIERO. Ex h loco itelligimꝰ nō ſolū herodē:ſ3 ēt ſacerdotes ⁊ ſcribas eo tpe necē dñi fuiſſe meditatos. REMI. Sꝫ ſi multi fuerunt quō in tā breui ſpatio extincti ſunt:qꝛ vt dcm̄ eſt: Herode mortuo occiſi ſunt oēs maiores qui in

Chris ſicq̄ medicꝰ egrotū viſitauit infirmū.

D cuſtodia tenebātur. CHRY. ſup matth. Qd dī ꝯſilio factū eē:q ꝯſenſerūt herodi:vt ingreret puer ⁊ occideret:qꝛ ſcriptū eſt. Turbatꝰ eſt herodes ⁊ oīs hierlyma cum illo. REMI. Aut certe locutꝰ eſt euāgeliſta per ſpēm tropi:qm̄ multi ponunf pro vno. In h autē q dicit. Aiā pueri:deſtruunf heretici q dixerūt chřm nō ſumpſiſſe aiam:ſ3 loco aie habuiſſe diuinitatē. BEDA. in ho. Ex aūt occiſis pro dño pueris herodes nō lōge poſt obiit:⁊ ioſeph dñm cum mře ad terrā iſrl reduxit:ſigt oēs pſecutiones que ꝯtra eccleſiā erāt mouēde:pſecutor morte vindicādas:⁊ pacem ecclie denuo reddēdam:⁊ ſcōs qui latuerāt ad ſua loca reuerſuros. vel q defuncto herode:redit ad terrā iſrl ieſus: denuntiat q Enoch ⁊ Helya pdicātibus:iudei ſopita moderne inuidie flāma fidem vitatis accipient.

Supra.2.

¶ Qui ꝯſurgēs accepit puer ⁊ mrē eiꝰ:⁊ venit in trā iſrl. Audiēs aūt q archelaus regñaret in iudea pro herode prē ſuo timuit illo ire. Et admonitꝰ i ſomnis ſeceſſit i ptes galilee. Et veniēs habitauit i ciuitate q̄ vocaf nazareth: vt adipleref qd dcm̄ eſt per pphas:qm̄ nazareus vocabif. Tex.11.

Iſa.11.

¶ GLO. Angelice admonitiōi ioſeph nō inobediens fuit. A
Uñ ſeqf.[Qui ꝯſur. acce. pue. ⁊ ma. eiꝰ ⁊ ve. in terrā iſrl.] Nō.n. determinauerat angelus:in q̄ loco terre iſrl:vt dubitāte ioſeph iter reuitaf:⁊ freqntiori viſitatione angeli certior redderef. Uñ ſeqf.[Audiēs aūt q archelaus regñaret in iudea p herode pře ſuo:timuit illo ire.] EX hyſt. Joſephi. Habuit ſiqdē herodes vxores.10.ex q̄b.7.niioſam ſuſcepit ſobolē. Primogenitꝰ eiꝰ antipr̄ ex ioſida:alexāder ⁊ ariſtobolus ex mariāne: Archelaus ex malthaca ſamaritide: herodes antipas qui poſtea tetrarcha fuit:⁊ Philippus ex cleopatra hieroſolymitide. Tribꝰ igr pmis ab herode iterfectis:⁊ poſt mortē eius occaſione teſtamēti pris:archelao gubnatiōē regni vſurpāte:⁊ cā de ſucceſſione regni ad ceſarē auguſtū delata:tādē de ꝯſilio ſenatꝰ oēm herodis monarchiā diſtribuit:mediā pte.ſ.idumeā ⁊ iudeā tradēs archelao ſub noīe tetrarchie:pollicitꝰ ſe facturū eū regē:ſi ſe dignū phuiſſet. Mediā vo ptē in duas ſecuit tetrarchias. Seceſſitq̄ galilea in ptem herodis tetrarche. Jturee vo ⁊ traconitidis regio philippo. Factꝰ eſt q̄ poſt herodē defunctū archelaus q̄ſi oyarchus:qd dñū genꝰ hic regnū appellat. AGV. de cō. euā. Sꝫ hic aliqs q̄ret:quō ſic lucas narratibāt parētes eiꝰ p oēs annos pueritie in hierl'ꝫ:ſi archelai timore ibi phibebanf accedē. Hoc diſſolue nō eſt difficile. Fieri.n. poterat vt p dieꝫ feſtū iter tā ingētē turbā latēter aſcēderēt mox reuerſuri:cum tñ alys diebꝰ habitare metuerēt. Ut nec ſolēnitate ꝑtermiſſa eſſent irreligioſi:nec in ꝯtinua māſione ꝯſpicui. Iſte q̄ꝫ itell'ꝯs ꝑs:vt qd lucas dicit p oēs annos eos aſcēdē ſolitos in hierlm:tūc accipiamꝰ factū.cū iā nō metuerēt archelaū:q ſm hyſtoriā ioſephi ſolū.9.ānis regñuit. Seqf.[Et admonitꝰ in ſomnis ſeceſſit in ptes galilee.] Sꝫ forte hinc qſpiā moueaf cū mattheus dixerit:iō timuiſſe ioſeph cū puero redeūtē ire in iudeā:qꝛ pro pře ſuo herode archelaus filiꝰ eiꝰ regnabat:quō potuit ire in galileā: vbi aliꝰ filiꝰ eiꝰ herodes tetrarcha erat:vt lucas teſtaf: Quaſi vo ipſa ſint tpa qbꝰ puero timebaf:que lucas cōmemorauit:que vſq̄ adeo mutata erāt:vt in ipſa iudea nō rex eēt archelaus:ſꝫ pſes pilatꝰ. GLO. Sꝫ tunc q̄rif:q̄re nō timuit ioſeph in galileā ire:cū ⁊ ibi archelaus regñaret. Sed meliꝰ potuit latere cū puero in nazareth q̄ꝫ in hierl'ꝫ vbi erat caput regni ⁊ aſſiduꝰ archelaus: CHRY. in ho. Et ēt qꝛ villā natiuitat mutauit:res obūbraf. Impetus.n. oīs erat adiſus bethleē ⁊ fines eiꝰ. Uenit igr ioſeph in nazareth ⁊ piculū fugiēs ⁊ in pñiā rediēs. Uñ ſeqf.[Et ve. habi. in ci. que vo. naza.] AVG. de cō. euā. Forte ⁊ h mouet:quō dicat mattheus:ppea cū puero ieſu parētes eiꝰ iſſe in galileā:qꝛ metu archelai in hierlm ire noluerint:cū ppea magꝭ iſſe in galileā videanf:qꝛ ciuitas eoꝝ erat nazareth galilee:ſic lucas nō tacuit: Sꝫ itelligendū eſt:qꝛ vbi āgelus in ſomnis in egypto dixit ad ioſeph. Uade i terrā iſrl: ſic itellm p eē a ioſeph:vt putaret rectiꝰ eē pgere in iudeā. Ipa.n. pmiꝰ itelligi potuit terra iſrael. Poſtq̄ vo cōperit ibi regñare archelaū:noluit obycē ſe piculo:cū poſſet terra iſrl etiā ⁊ galilea itelligi:qꝛ ⁊ ipā ppl's iſrl incolebat. Q̄q̄ poſſit ⁊ alr ſolui:qꝛ potuit videri parētibꝰ chřī nō eē habitādū ibi cum puero niſi in hierlm vbi erat tēplū dñi:⁊ illuc iuiſſent niſi archelai pñtia terrerenf. Nō aūt diuinꝰ iubebātur in iudea vl hierl'ꝫ habitare: vt de archelao qd timebāt

Filii herodis deſcribunf.

B — Luce.2. — C

Quare poſtꝰ Joſeph fuit in galileā q̄ ad aliā locū.

deberēt ↄtēnē:ſʒ in terra iſrl̄:in q̄ ēt vt dcm̄ eſt poterat itel
Mʒ-ſilicet ligi galilea. HYLA. Uez typica rō ↄſeruata eſt. Joſeph
D ciʒ apl'oꝝ tenet ſpēm:qb'chīs circūferēdus eſt credit'. Di
tanq̄ꝫ herode mortuo.i.pplo ei' in paſſiōe dñi depdito:iu
deis p̄dicare ſunt iuſſi:miſſi.n.erāt ad oues pditas domus
iſrl̄:ſʒ manēte hereditarie ifidelitatꝭ oſiatu:metuūt ⁊ rece
dūt:p viſuʒ admoniti ſpūſſācti donū in gētib'ↄtēplātes ad
eū ↄferūt chīm. RABA. Uel hic vltima eccl'ie tp̄a deſi
gnat:qn̄ plīmis iudeoꝝ ad p̄dicatiōeʒ enoch ⁊ helye ↄūſis:
ceteri ad iſtinctū antechīi ↄtra fidē pugnabūt. Pars igr̄ iu
dee in qua regbat archelaus antechīi ſeq̄ces oñdit. Naça
reth āt galilee q̄ trāſferr̄ chīs ptē eiuſdē gētis que fidē eſt
ſuſceptura deſignat. Uñ galilea trāſmigratio:naçareth āt
flos v̄tutū iterp̄taꝛ:qꝛ eccl'ia quo ardēti'a terrenis ad cele
ſtia trāſmigrat:eo magis v̄tutum flore ⁊ germine abūdat.
E GLO. Huic āt pphe teſtimoniū adiūgit dicēs.[Ut iple.
Per quas prophetas ſcriptū fuerit q̄ chīs naçare' vocaretur. qd̄ di.eſt p pphe.qm̄ naça.voca.] HIERO. Si fixuʒ de
ſcripturis poſuiſſet ex'ᵐ:nunq̄ꝫ diceret:qd̄ dcm̄ eſt p pphe
tas:ſʒ ſimpl'r:qd̄ dcm̄ eſt p ppham. Nūc autē plīter pphas
vocās:oſtēdit ſe nō v̄ba de ſcripturis ſumpſiſſe ſʒ ſenſum.
Naçareus iterp̄taꝛ ſcūs:ſcm̄ aūt dñm futurū ois ſcriptura
cōmemorat. Poſſum'⁊ alr̄ dicē:q̄ ēt eiſdeʒ v̄bis iuxta he
Iſa.II. braicā v̄itatē in iſaia ſcriptū ſit. Exiet v̄ga de radice ieſſe:⁊
naçareus de radice ↄſurget. CHRY. in ho. Aut forte le
gerūt ⁊ aliq̄s pphas ita dicētes:q nō ſunt nob̄ canoniçati:
ſic̄ nathan ⁊ eſdra. Et qm̄ h̄ pphatū erat:manifeſtat philip
Joā.I. pus dicēs ad nathanaelē. Quē ſcripſit moyſes in lege:iue
nimus ieſuʒ a naçareth. Uñ etiā p̄us chīiani naçarei voca
banꝛ:ſʒ apud antiochiā mutatū eſt hoc nomen:⁊ dicti ſunt
F chīiani. AVG. de cō.euā. Hec aūt oia q̄ ſunt a narratiōe
magoꝝ:⁊ deinceps lucas tacet. Hoc pinde cogſcēdū q̄ de
inceps ad cetera valeat ſic vnūquēq̄ꝫ euāgeliſtaꝝ ↄtexere
narratiōeʒ ſuā:vt tanq̄ꝫ nihil p̄termittētis ſeries digeſta vi
deaꝛ. Tacitis.n.que nō vult dicere:ſic ea que vult dicē:il
lis q̄ dicebat adiūgit:vt ip̄a ↄtinuo ſeq̄ videanꝛ. Sʒ cū al
ter ea dicit q̄ alter tacuit:diligēter ordo ↄſiderat'indicat lo
cū:vbi ea potuerit a q̄ p̄termiſſa ſunt trāſilire. Cap. III.

Tex.I.
Mar.I.
Luc.3.
Joā.I.
Iſa.40.
Mar.I.
Luc.3.
Joā.p.

In dieb'autē illis venit ioānes bapti
ſta p̄dicās in deſerto iudee ⁊ dicens.
Pniam agite: appropinquabit.n.re
gnuʒ celoꝝ. Hic eſt.n. de quo dcm̄ eſt
per iſaiā pphaʒ dicēteʒ. Uox clamātis in deſer
to parate viā dñi:rectas facite ſemitas eius.

A CHRY. ſup matth. Sol appropriās anteq̄ꝫ appareat
mittit radios ſuos:⁊ facit albeſcē oriētē:vt p̄cedēs aurora
aduētuʒ diei demr̄et. Sic dñs nat'in mūdo anteq̄ꝫ appeat
p doctrinā:ſpūs ſui fulgore trāſmiſſo illuminauit ioānē:vt
p̄cedēs ille aduētū annūtiet ſaluatoris. Et iō poſt ortū chīi
enarratū doctrinā ei' enarraturus euāgeliſta ⁊ baptiſmuʒ
in quo teſtimoniū habuit de p̄curſore ⁊ baptiſta p̄mittit di
cēs.[In dieb'aūt illis ve.ioā.bap.p̄di.in deſto.] REMI.
His aū v̄bis beati ioānis nō ſolū tp̄s ⁊ locū ⁊ pſonā:ſʒ ēt
offm̄ ⁊ ſtudiū demr̄at. Tp̄s gn̄ale demōſtrat cuʒ dicit.[In
B dieb'aūt illis.] AVG. de cō.euā. Hoc aūt tp̄s lucas p ter
Luce.3. renas ptātes explīit cum dixit. Anno 15°. Sʒ itelligē debe
mus mattheū cuʒ diceret. In diebus illis:in multo lōgiori
ſpatio accipi voluiſſe. Mox eniʒ vt narrauit regreſſuʒ de
egypto chīm:qd̄ vtiq̄ꝫ tp̄e pueritie vel ifantie factuʒ eſt:vt
poſſit ſtare qd̄ lucas de illo cuʒ.12.eēt annoꝝ narrauit:ↄti
nuo intulit. In dieb'aūt illis:non vtiq̄ꝫ pueritie tm̄ illi' dies
C inſinuās:ſʒ oēs dies ab ei'natiuitate vſq̄ ꝺ p̄dicare cepit
Quaꝛ ioānes chīm̄ p̄ceſſit. ioānes. REMI. Perſonā oñdit cū dicit[Uenit ioānes.] ſ.
manifeſtauit ſe qui tādiu p̄us latuerat. CHRY. in hom.

Sʒ q̄re necīuʒ fuit vt ioānes chīm p̄ueniret opeꝝ teſtimo
nio chīm p̄dicāte. Primo qdeʒ vt hinc chīi dignitatē diſcas:
q̄ ſic̄ pr̄ ita ⁊ ipſe pphas hʒ:ſm illō çacharie. Et tu puer p Luce.I.
pheta altiſſimi vocaberis. Deide vt nullā cām verecūdie
iudeis relinquat:qd̄ ⁊ ip̄e demr̄at dicēs. Uenit ioānes neq̄ꝫ Luc.7°.
māducās neq̄ꝫ bibēs.⁊ dicūt demoniū hʒ. Uenit fili' hoīs
māducās ⁊ bibēs:⁊ dicūt. Ecce hō edax. Sʒ aliter necīium
erat ab alio p̄us dici que de chīo erāt:⁊ nō ab ip̄o:al's iudei
qd dixiſſent q poſt teſtimoniū ioānis dixerūt. Tu teſtimo Joā.8.
niuʒ phibes de teip̄o:teſtimoniū tuū nō eſt veꝝ. REMI.
Offm̄ ſbiūgit cuʒ dicit.[Baptiſta.] In quo dñi viā p̄para
uit: Niſi.n.baptiçari hoīes ↄſueſcerēt:baptiſmuʒ chīi ab
horrerēt. Studium oñdit:cuʒ ait.[Predicās.] RABA.
Quia ēt chīs p̄dicaturus erat. Poſtq̄ꝫ.n.viſuʒ fuit idoneuʒ
tp̄s.ſ.circa.30.annos icipiēs p̄dicatiōeʒ ſuā:viam dño p̄pa
rauit. REMI. Locuʒ ſubiūgit dicēs.[In deſerto iudee.]
MAX. Ubi ad p̄dicatiōeʒ eius nec iſolēs turba pſtrepet: D
nec ifidelis auditor rediret:ſʒ hi tm̄ audire poſſent q p̄dica
tionē cura diuini cult'expeterēt. HIERO. ſup iſaiā. Uel
in h̄ ↄſiderāduʒ eſt q̄ ſalutare dei ⁊ gl'ia dñi nō p̄dicaꝛ in
hierl'm:ſed in ſolitudine eccl'ie ⁊ in deſerta gētiuʒ multi'ᵗᵉ.
HYLA. Uel ēt ad iudeā venit deſtā dei freq̄ntatiōe nō
ppl'i:vt p̄dicatiōis locus eoꝝ:qb' p̄dicatio erat miſſa ſolli
citudinē teſtareꝛ. GLO. Uel typice deſtū ſigt vitā a mū Typice
di illecebris ſegregatā que penitētibus cōpetit. AVG. in
li° de pnia. Niſi aūt peniteat aliqueʒ vite veteris:nouā nō
pōt ichoare. HYLA. Et ideo pniaʒ regno celoꝝ appro
pinquāte pnūtiat:p quā eſt redit' ab errore:recurſus a cri
mine:⁊ poſt vitioꝝ pudorē pfeſſio deſinēdi dicēs.[Pniaʒ
agite.] CHRY. ſup matth. Ubi manifeſtat in ip̄o p̄n°:qꝛ B
benigni regis eſt nūtius. Nō.n.pctōrib' minas itēdebat:ſʒ
idulgētiā pmittebat. Solēt reges nato ſibi filio idulgētiā
in regno ſuo donare:ſʒ an̄ trāſmittūt acerbiſſimos exacto
res. De' aūt nato ſibi filio volēs donare indulgētiā pctōꝝ:
p̄miſit q̄ſi exactorē exigētē ⁊ dicēteʒ.[Pniaʒ agite.] O ex Joannes pniam p̄dicās q̄ſi dei exactor extitit.
actio que nō facit paupes:ſʒ diuites reddit. Nā cū qs debi
tuʒ iuſtitie ſue reddiderit:deo nihil p̄ſtat:ſed ſibi lucrū ſue
ſalutꝭ acqrit. Pnia.n.cor emūdat:ſenſus illuminat:⁊ ad ſu
ſceptiōeʒ chīi p̄parat hūana p̄cordia. Uñ ſbiūgit.[Appro
pinq̄uit.n.regnū celoꝝ.] HIERO. Pri' baptiſta ioānes
regnuʒ celoꝝ p̄dicat:vt p̄curſor dñi hoc honoreꝛ p̄uilegio.
CHRY. in ho. Ideoq̄ꝫ qd̄ nunq̄ꝫ iudei audierāt:neq̄ꝫ ēt a F
pphis:celos ⁊ regnuʒ qd̄ ibi eſt p̄dicat:⁊ nihil decetero de
terra dicit. Sic ḡ ex nouitate eoꝝ que dicunꝛ erigit eos ad
q̄rēdū euʒ qui p̄dicaꝛ. REMI. Regnū aūt celoꝝ 4°ʳ mo
dis dī chīs:ſm illud. Regnū dei itra vos eſt. Scā ſcriptu Luc.7°.
ra:ſm illō. Auferet a vobis regnū dei:⁊ dabiꝛ gēti faciēti
fructū eius. Scā eccl'ia:ſm illō. Sil'e eſt regnū celoꝝ decē Mat.13.
v̄ginib'. Supnum ſolū:ſm illō. Multi veniēt ab oriēte ⁊ Mat.25.
occidēte:⁊ recūbēt in regno celoꝝ. Et h̄ totū hic pōt itelli Matth.8.
gi. GLO. Dicit aūt.[Appropinquauit.n.regnū celoꝝ.] qꝛ
niſi appropinq̄ret nemo redire poſſet:qꝛ ifirmi ⁊ ceci:via
que eſt chīs carebāt. AVG. de cō.euā. Hec aūt v̄ba ioā G
nis alij euāgeliſte p̄termiſerūt. Jā v̄o qd̄ ſeqꝛ[Hic eſt qui
dict'eſt p iſaiā pphaʒ di. Uox cla.in deſto rectas facite ſe Iſa.40.
mitas ei'.] Ambigue poſitū ē:nec elucet vtrū ex pſona ſua
euāgeliſta cōmemorauit:an ad hec v̄ba eiuſdeʒ ioānis ſe
cut' adiunxerit:vt totū h̄ ioānes dixiſſe itelligaꝛ.[Pniam
agite:appropinquabit.n.regnū celoꝝ. Hic eſt eiʒ ⁊c̄.] Neq̄ꝫ
eniʒ h̄ mouere dʒ:qꝛ nō ait. Ego ſum:ſʒ hic eſt. Nā ⁊ mat Mat.9°.
theus dixit. Inuenit hoīeʒ ſedētem in theloneo:⁊ nō dixit.
Inuenit me. Qd̄ ſi ita eſt nō eſt miruʒ ſi ⁊ iterrogat'qd di
ceret de ſeip̄o:ſicut narrat ioānes euangeliſta:rñdit.[Ego
vox clamātis in deſerto.] GREGO. in ho. Sciꝛ autē qꝛ Iſa.40.
vnigenit'fili' v̄bū pr̄is vocaꝛ:ſm illud. In p̄n° erat v̄buʒ. Joā.p.

Ex ipa aūt nr̃a locutione cognoſcimus:qr vox ſonat vt vbū poſſit audiri. Aduētuz itaq; dñi ioānes pcurrēs vox dr:qa per eius myſteriū pr̃is vbū ab hoīb⁹ audit. CHRY. ſup matth.
H Uox etiā eſt ſonus ɔfuſus nullū ſecretū cordis oſtē dēs:ſ; h tm̄modo ſignificans:qr vult aliqd dicere ille qui clamat. Uerbū aūt eſt ſermo myſteriū cordis apiens. Adhuc
Dīa inter verbum et vocem. vox iter hoīes ⁊ aīalia cōis eſt: vbū aūt eſt hoīuz tm̄. Ideo ḡ ioānes dict⁹ eſt vox nō vbū:qr per euz deus ſua ɔſilia nō demōſtrauit:ſed h ſolū φ deus aliqd facere in hoīb⁹ meditabat:poſtea aūt per filiū ſuū pleniſſime myſteriū ſue volūtatis apuit. RABA. Qui recte vox clamātis ob fortitudinē pdicatiōis dr. Tribus aūt modis clamor accidit:hoc eſt ſi lōge poſit⁹ eſt cui loquat:ſi ſurdus:ſi p indignationē. Et hec humano gn̄i acciderūt. GLO. Eſt igit ioānes qſi vox vbi clamātis. Uerbū.n.clamat in voce.i.chris in Ioāne. BEDA. Sic etiā clamauit in oīb⁹ qui a pn̄° aliqd diuinitus dixerūt:⁊ tn̄ iſte ſolus eſt vox:qr per euz pr̃is vbū
I oſtēdit qd alij lōge nūtiauerūt. GREGO. Ipſe aūt ioānes eſt clamās in deſerto:qr derelicte ac deſtitute iudee ſolatiū redēptoris annūtiat. REMI. Quātuz aūt ad hyſtoriā attinet:in deſerto clamabat:qr remot⁹ erat a turbis iudeoꝝ. Quid aūt clamet: inſinuat cuz ſubiūgit. Parate viā dñi. CHRY. ſup matth. Sic.n.magno regi in expeditionē vētuo pparatores pcedūt:qui ſordida abluūt:diruptaq; cōponūt:ſic ⁊ dñm noſtrū pceſſit ioānes:qui ab humanis cordib⁹ pnie ſcopis pctōꝝ ſordes eijceret:⁊ que diſſipata fuerāt ſpiritualiū preceptoꝝ ordinatione componeret. GREGO. in hom. Oīs aūt qui fidē rectā ⁊ bona opa pdicat:dño ad corda audiētiū viam parat. Rectas dño ſemitas facit:duz mūdas in aīo cogitatiōes per ſermonē bone pdicationis format. GLO. Uel fides eſt via q̄ vbū ad cor deſcēdit:cum mores in meli⁹ mutant:fiūt ſemite recte.

Tex.2. ❡ Ipſe aūt ioānes habebat veſtimentū de pilis camelloꝝ: ⁊ zonam pelliceaz circa lūbos ſuos. Eſca aūt eius erat locuſte: ⁊ mel ſylueſtre.

A ❡ CHRY. in hom. Poſtq̄ ōndit:qr ipſe eſt vox clamātis in deſerto:prudēter ipe euāgeliſta ſubiūxit. Ipſe aūt ioānes ⁊c. In q̄ ōndit que ſit vita ipſi⁹. Nā ipſe qdē teſtificabat de chro:vita aūt eius de ipſo. Nemo aūt pōt eē alteri⁹ teſtis idoneus:niſi fuerit fidelis. HYLA. Fuerat.n.pdicāti ioāni ſic locus opportunior:ita ⁊ veſtit⁹ vtilior:⁊ cibus aptior. HIERO. De pilis.n.camelloꝝ hēbat veſtimētū: nō de lana:aliud auſtere veſtis indicium eſt:aliud luxurie
Quale veſtimētū habere debēt ſerui dei. mollioris. CHRY. ſup matth. Seruis aūt dei nō ɔuenit hic veſtimētuz ad ſpēm viſionis vel ad carnis delectamētū:ſ; tm̄ tegumētū nuditatis. Habebat.n.ioānes veſtez nō mollē neq; delicatā ſed cilicinā:grauē ⁊ aſperā:⁊ ɔterētem corpus potius q̄ fouētē: vt de virtute aīe eius ipe habit⁹ corporis loqret. Seqtur. Et zona pellicea circa lūbos ſuos. Cōſuetudo eniz erat apud iudeos vt zonis laneis vterent. Ideo iſte q̄ſi durius aliqd facere volēs zona pellicea cin
B gebat. HIERO. Porro qd ſeqt. Eſca eius erat locuſte ⁊ mel ſylueſtre. Habitatoris ſolitudinis ɔgruuz eſt: vt nō delitias ciboruz: ſed neceſſitates humane carnis expleret. RABA. Tenui victu ɔtēt⁹ ⁊ ex minutis volatilib⁹ ⁊ melle inuēto in trūcis arboꝝ. In dictis aūt Arnulphi galliaruz epi repimus minimuz genus locuſtaꝝ fuiſſe in deſerto iudee:que corpuſculis in modū digiti manus exilib⁹ ⁊ breuibus in herbis facile capiunt:coctecq; in oleo paupez pbent guſtū. Silr narrat in eodē deſerto eſſe arbores hn̄tes lata folia ⁊ rotūda:lactei coloris ⁊ melliti ſaporis:que nā fragilia manibus fricant ⁊ edunt. Et h eſt qd mel ſylueſtre dr. REMI. Sub h aūt habitu veſtimentoꝝ ⁊ vilitate ciboꝝ
C ōndit ſe peccata toti⁹ gn̄is humani deflere. RABA. Poteſt ⁊ habit⁹ ⁊ guſtus eius q̄litatē interne ɔuerſationis expmē.

Nā auſteriorib⁹ vtebat indumētis:qr vitā peccātiū increpauit. Zona qdē pellicea qua cinct⁹ fuit ⁊ Helyas:mortificationis indiciuz eſt. RABA. Locuſtas ⁊ mel ſylueſtre edebat:qr dulcis ſapiebat turbis pdicatio ei⁹. Sz citi⁹ finē ſortita eſt. In melle.n.dulcedo:in locuſtis eſt alacer volatus:ſ; cito decidimus. REMI. Per ioānez aūt q dei gr̃a interptat ſignat chris qui mūdo gr̃am attulit:per veſtimētū illi⁹ deſignat eccleſia gētiū. HYLA. Cuz exuuijs imūdaꝝ D
pecudū qbus gētiles pares exiſtimabant chri pdicator induit:fitq; ſcificatū habitu pphetali qcqd in eis vel inutile fuerat ante vel ſordidū. Zone aūt pcinctio:efficax in omne opus bonū eſt apparat⁹: vt ad omne miniſteriū chri ſimus accincti. In eſum etiā eligunt locuſte fugaces hoīum:⁊ ad oēm aduētū nr̃i ſenſumq; euolātes:nos.ſ.qui ab oī ſermone ⁊ ɔgreſſu ipſis qbuſdā corporꝝ ſaltib⁹ efferebamur volūtate vagi:in opib⁹ inutiles:in vbis queruli:ſede pegrini:nunc Locuſte qd ſigni.
ſumus ſcōꝝ alimonia:⁊ ſocietas pphetaꝝ electi ſimul cuz melle ſylueſtri:dulciſſimū ex nobis cibum nō ex aluearijs legis:ſed ex truncis ſylueſtriū arboꝝ prebituri.

❡ Tūc exibat ad euz hieroſolyma ⁊ oīs iudea ⁊ oīs regio circa iordanem: ⁊ baptizabant ab eo in iordane ɔfitentes peccata ſua. Tex.3. Mar.1. Luce.3. Ioā.1.

❡ CHRY. ſup matth. Cōuerſatione ioānis expoſita:ɔuenienter ſubiūgit. Tūc exibat ad eū ⁊c. Ampli⁹.n.reſonabat ɔuerſatio vite ei⁹ in heremo q̄ vox clamoris ipi⁹. CHRY. A
in ho. Erat.n.mirabile in hūano corpe tantā patiētiā vidē: qd deniq; ⁊ iudeos magis attrahebat:magnuz helyā in eo vidētes. Cōferebat aūt ad ſtuporem φ dereliqrat eos gr̃a pphaꝝ:⁊ poſt lōgū tps reuiſa videbat ad eos. Predicatōis ēt modus imutat⁹ ad id ɔderat. Nihil.n.aſſuetoꝝ apd alios pphas audiebāt:puta plia ⁊ victorias babylonias ⁊ pſas:ſ; celoꝝ ⁊ qdē illic regnū ⁊ ſuppliciū gehēne. Dicit aūt. Quare ioānes baptiſta erat in ſtuporē iudeis.
Tūc exi. ad eū hieroſo. ⁊ oīs iu. ⁊ oīs re.cir.ior.⁊ bapti.ab eo in ior. GLO. Baptiſmo pcurrēte:nō pctā dimittēte. B
REMI. Baptiſm⁹.n.ioānis figurā gerebat cathecuminorū. Nā ſic mō cathezizant pueri:vt digni fiāt ſacro baptiſmatis:ita ioānes baptizabat vt baptizati ab eo:poſtea deuote viuēdo digni fierēt accedē ad chri baptiſmuz. In iordane aūt baptizabat:vt ibi apiret ianua regni celeſtis:vbi dat⁹ eſt adit⁹ filijs iſrl terrā pmiſſionis itrādi. Seqt. Cōfitētes pctā ſua. CHRY. ſup matth. Ad cōpatiōez.n.ſcītatis ioānis qs poterat arbitrari ſe iuſtū: Sic.n. veſtis candida ſi fuerit poſita iuxta niuē ad cōpatiōez niuis ſordida inuenit:ſic ad cōpatiōez ioānis oīs hō videbat imūdus:⁊ C
ideo pctā ſua ɔfitebant. Cōfeſſio aūt pctōꝝ teſtimoniū eſt ɔſcie timētis deū. Perfect⁹.n.timor ſoluit oēz pudorē. Illic aūt turpitudo ɔfeſſionis aſpicit:vbi futuri iudicij pena nō creditur. Et qr ipm erubeſcē pena eſt grauior:ideo iubet nos de⁹ ɔfiteri peccata nr̃a: vt verecūdiā patiamur pro pena. Naz ⁊ hocipm pars iudicij eſt. RABA. Bn̄ aūt qui Confeſſio pctōꝝ teſtimoniū eſt ɔſcie deū timētis.
baptizādi erāt exire ad pphāz dr̄:qr niſi qs ab ifirmitate recedat:pompe diaboli ac mūdi illecebris abrenūtiet baptiſmuz ſalubre ɔſeq nō poterit. Bene aūt in iordane qui deſcēſio dr baptizabant:qr de ſupbia vite ad humilitatez vere ɔfeſſionis deſcēderāt. Exēplum aūt iam tūc ɔfitendi peccata:ac meliorē vitā pmittendi baptizādis dabat.

❡ Uidēs aūt multos phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ venientes ad baptiſmū ſuū dixit eis. Progenies viparuz qs demōſtrauit vobis fugere a vētura ira. Facite ḡ fructum dignū pnie. Et ne velitis dicere intra vos prēz habemus habraā. Dico.n. vobis:qm̄ potēs eſt deus de lapidib⁹ iſtis ſuſcitare filios habrae. Iam.n.ſecuris ad radicē ar- Tex.4.

bo:is poſita eſt. Ois ergo arbor que non facit fructū bonum excidet̄ ⁊ in ignem mittet̄.

A ¶GREG. in paſto. Pro q̄litate audiētiū formari dʒ ſmo doctoꝝ: vt ⁊ ad ſua ſingulis ꝯgruat: ⁊ tñ a cōis edificatiōis arce nūq̄ recedat. GLO. Uñ neceſſe fuit vt poſt doctrinā quā ioānes turbis tradiderat: euāgeliſta etiā illi⁹ doctrine faceret mētionē q̄ iſtruxit eos q ꝓuectiores videbant̄. Et iō dicit. Uidēs aūt mul. phari. ⁊ ſadu. ve. ad baptiſmū ſuū ⁊c. ISIDO. in li° ethymo. Phariſei ⁊ ſaducei īter ſe ꝯtrꝫ ſunt. Nā phariſei ex hebreo in latinū īterꝑtant̄ diuiſi: eo ꝙ traditionum ⁊ obſuationū iuſtitiā p̄ferūt. Uñ diuiſi vocant̄ a ꝑplo q̄ſi ꝑ iuſtitiā. Saducei iterꝑtant̄ iuſti. Uēdicāt. n. ſibi qḋ nō ſunt: corpoꝝ reſurrectiōes negāt: ⁊ aiaꝫ cuꝫ corpe interire ꝑdicāt. Hi tñ qnq̄ libros legis recipiūt: ꝓphaꝝ vaticinia reſpuūt. GLO. Hos ḡ qui īter iudeos maiores videbant̄: vidēs ioānes ad baptiſmū ſuū venire: dixit eis. Progenies vipaꝝ: q̄s voƀ demr̄auit fugē a ventura ira? REMI. Cōſuetudo ſcripturaꝝ eſt ab imitatiōe opeꝝ noīa iponē: ſm illō. Pr tu⁹ amorreus: ſic ⁊ iſti ab imitatione viparū ꝓgenies vipaꝝ dr̄. CHRY. ſup matth. Sic. n. artificioſus medicus ſi viderit egrotātis colorē: itelligit ſpēꝫ paſſiōis: ſic ioānes veniētiū ad ſe phariſeoꝝ prauas cogitatiōes itellexit. Forſitan. n. apud ſe cogitauerūt. Jmus ⁊ ꝯfitemur pctā nr̄a: nullū laborē nobis iponit. Baptiçamur: ⁊ ꝯſeqmur indulgētiā pctōꝝ. Inſipiēs: nūqd facta digeſtiōe ipuritat̄ nō eſt nec̄ia ſumptio medicine? Sic multa diligētia nec̄ia eſt hoi poſt ꝯuerſionē ⁊ baptiſmū: vt vuln⁹ pctōꝝ pfecte ſanet̄. Jdeo dicit. Progenies vipaꝝ. Nā. n. vipaꝝ eſt: ꝙ ſtatim cū momorderit hoieꝫ currit ad aquā: quā ſi nō inuenerit morit̄. Jdeo iſtos dicebat ꝓgenieꝫ vipaꝝ: q2 pctā mortifera cōmittentes currebāt ad baptiſmum: vt ſic vipe per aquā tm̄ picula mortis euaderēt. Jtē vipaꝝ nā eſt rūpere viſcera matrū ſuaꝝ: ⁊ ſic naſci. Qm̄ ḡ iudei aſſidue pſeqn̄tes ꝓphas corrumpunt mr̄eꝫ ſuā ſynagogā: ideo ꝓgenies vipaꝝ nūcupant̄. Jtē vipe a foris ſpecioſe ſunt ⁊ q̄ſi picte. intus aūt veneno repplete: ita ⁊ iſti pulchritudinē ſctātis oñdebāt in vultu. REMI. Cū ḡ dr̄. Quis demr̄auit vobis fugere a vētura ira? ſubaudit̄ niſi deus. CHRY. ſup matth. Uel q̄s voƀ demr̄auit? Num iſaias ꝓpha? Abſit. Si. n. ipē vos docuiſſet nō ſpeꝫ in aq̄ poneretis tm̄: ſꝫ ēt in opib⁹ bonis. Jlle. n. dicit. Lauamini ⁊ mūdi eſtote: auferte neqtiā ab aiab⁹ vr̄is: diſcite bn̄ facē. Nunqd ēt dauid dicēs. Lauabis me ⁊ ſup niueꝫ dealbabor? Abſit. Jlle. n. ſic dicit poſtea. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulat⁹. Si ḡ eſſetis diſcipuli dauid: cū gemitu ad baptiſmū veniretis. REMI. Si vo q̄s demr̄abit: ſub futuro legat̄ tꝑis eſt ſenſus. Quis doctor: q̄s ꝑdicator dabit voƀ ꝯſiliuꝫ: vt poſſitis euadē irā eterne dānatiōis? AVG. in li° de ciui. dei. Deus aūt ꝑp quādā opeꝝ ſilitudinē: nō ꝑp affectionū ifirmitatē ſm ſcripturas iraſcit̄: nec tñ vlla paſſione turbat̄. Hoc. n. v̄bū vindicte vſurpauit effect⁹: nō ille turbulētus affect⁹. Si ḡ vultis effugē facite dignū fructū pnie. GREG. in hom. In q̄b⁹ v̄bis notādū eſt: ꝙ nō ſolū fructū pnie: ſed dignos pnie admonet eē faciēdos. Sciēdū. n. eſt: q2 q̄ſqs illicita nulla cōmiſit: huic iure cōcedit̄ vt licitis vtat̄. At ſi q̄s in culpā lapſus eſt: tāto a ſe dʒ licita abſcindē quāto ſe meminit ⁊ illicita ꝑpetraſſe. Uniuſcuiuſq̄ ḡ ꝯſcia cōuenit̄: vt tāto maiora q̄rat bonoꝝ opeꝝ lucra per pniaꝫ: quāto grauiora ſibi itulerit dāna ꝑ culpā. Sꝫ iudei de gn̄is nobilitate gl̄iātes: idcirco ſe agnoſcē pctōres nolebāt: q2 de habrae ſtirpe deſcēderāt. Et ideo eis recte dr̄. Et ne velitis dicere intra vos: prēꝫ hēmus habraā. CHRY. in ho. Hec aūt dixit nō phibēs illos dicere ex illo ſe eē: ſꝫ phibet in h ꝯfidē: v̄tuti aie nō iſiſtētes. CHRY. ſup matth. Quid. n. ꝓdeſt ei quē ſordidāt mores gn̄atio clara? Aut qd nocet illi gn̄atio vilis quē mores adornāt? Melius eſt. n. alicui vt in eo gl̄ient̄ parētes: q2 talē filiuꝫ hñt: q̄ꝫ vt ipē in parētib⁹ gl̄iet̄. Sic ⁊ vos nolite gl̄iari dicētes: q2 prēꝫ hēmus habraā: ſed magis erubeſcite: q2 filij eſtis ei⁹: ⁊ ſctātis ei⁹ nō eſtis heredes. De adulterio. n. nat⁹ videt̄ qui nō aſſilat priē. Parētū igit̄ gl̄iaꝫ excludit dicēs. Et ne velitis dicere. RABA. Quia ḡ pco v̄itatis ad dignū pnie fructū faciēdū eos incitare volebat: ad humilitatē ꝓuocabat: ſine q̄ nullus penitē pōt: ſl dēs. Dico. n. voƀ: q2 pō. eſt de⁹ de lapi. iſtis ſuſci. fi. habrae. REMI. Fert̄ ꝙ in eo loco ꝑdicauit ioānes circa iordanē: vbi iubēte deo. xij. lapides de medio alueo iordanis ſblati poſiti ſunt. Potuit ḡ fieri vt hos demr̄ando diceret. De lapidib⁹ iſtis. HIERO. In q̄ dei indicat potentiā: ꝙ q de nihilo cūcta fecerat: poſſet ⁊ de ſaxis duriſſimis pplm̄ ꝑcreare. Pria. n. ſunt rudimēta fidei credē deū poſſe q̄cq̄d voluerit: ex lapidibus aūt gn̄ari hoies ſilē eſt ei ꝙ ex Sara ꝑceſſit iſaac. Uñ ⁊ ꝓpha dicit. Aſpicite ad petrā de qua exciſi eſtis. Huius igit̄ ꝓphie eos memores faciēs mōſtrat ꝙ poſſibile eſt nūc ēt ſilē fieri. RABA. Uel aliter. Lapidū noie gētes ſignāte ſunt: que lapides coluerūt. CHRY. ſup matth. Jtē lapis durus eſt ad opus: ſꝫ cuꝫ factū fuerit opus ex eo deficē neſcit: ſic ⁊ gētes cū difficultate crediderūt qdē: tñ credentes ꝑmanēt in eternuꝫ in fide. HIERO. Lege Ezech. Auferā inqt a voƀ cor lapideū: et dabo voƀ cor carneuꝫ. In lapide duritia: in carne mollitudo mōſtrat̄. RABA. De lapidib⁹ ḡ filij habrae ſuſcitati ſunt: q2 dum gētiles in habrae ſemine. i. in xp̄o crediderūt ei⁹ filij facti ſunt: cui⁹ ſemini ſunt vniti. Seqt̄. Jaꝫ. n. ſecuris ad radicē arboris poſita eſt. CHRY. ſup mattheuꝫ. Securis eſt acutiſſima ira ꝯſūmatiōis: que totū pciſura eſt mūdū. Sꝫ ſi poſita eſt: q̄re nō pcidit? Quia rōnabiles ſunt arbores: ⁊ in ptāte hñt facere bonū aut nō facē: vt videtes ad radices ſuas poſitā eſſe ſecurim: timeāt ⁊ faciāt fructū. Ergo denūtiatio ire qḋ eſt ſecuris poſitio: etſi i malis nihil agat: tñ a malis ſegregat bonos. HIERO. in ho. Uel ſecuris eſt ꝑdicatio euāgelij iuxta hieremiā q v̄bū dñi cōparat ſecuri cedēti petraꝫ. GREG. in ho. Uel ſecuris eſt redēptor nr̄ q velut ex manubrio ⁊ ferro ex diuinitate ꝯſtās et humanitate: tenet̄ ex humanitate ſed incidit ex diuinitate. Que. vꝫ. ſecuris ad radicē arboris poſita eſt: q2 etſi ꝑ patiētiā expectat: videt̄ tñ qd factura eſt. Ois. n. arbor que nō facit fru. bo. excidet̄ ⁊ in ignē mittet̄. Quia vnuſq̄ſq̄ puerſus paratā citi⁹ gehēne ꝯcrematiōeꝫ iuenit: qui h fructū boni opis facē ꝯtēnit. Securim aūt nō iuxta ramos poſitā: ſꝫ ad radicē dicit. Cuꝫ. n. maloꝝ filij tollunt̄: rami ifructuoſe arboris abſcindunt̄. Cū v̄o tota ſili ꝓgenies cū parēte tollit̄: ifructuoſa arbor a radice abſciſa eſt: ne iam remaneāt vn̄ praua iteꝝ ſoboles ſuccreſcat. CHRY. in ho. Cū aūt dicit. Ois ſexcludit ꝑmatuꝫ qui eſt a nobilitate. Quaſi dicat. Etſi nepos fueris habrae: ſuſtinebis penaꝫ ſine fructu manēs. RABA. Quattuor aūt ſunt ſpēs arboꝝ: quarum vna tota eſt arida: cui aſſilant̄ pagani. altera viridis ſed ſine fructu: cui aſſilant̄ hypocrite. tertia viridis ⁊ fructuoſa ſed venenoſa: cui aſſilant̄ heretici. quarta viridis eſt ⁊ fructū bonum gignit: cui aſſilant̄ viri catholici. GREGO. in hom. Igit̄ ois arbor nō faciēs fructū bonum excidet̄ ⁊ in ignē mittet̄: q2 paratā gehēne ꝯcrematiōnē inuenit: qui hic boni operis fructum facere ꝯtēnit.

Margin notes (left): B — Dicta phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ. — Ezech.16. — C — Iſa.1. — Pſ.50. — Pſ.50. — Deū iraſci quō ſit intelligē. — D — E — Nobilis et nō quē generis ſꝫ mores exornāt ⁊c.

Margin notes (right): Natos eſſe ex bōis parentibꝰ ⁊ malos eſſe ꝯſulōis ⁊c. — Joſue.4 — F — Gen.21. — Iſa.51. — Ezech.11. — G — A — H — Quattuor ſpēs arboꝝ ⁊ quaꝫ vita ſunt.

¶Ego qdē baptizo vos in aq̄ in pniaꝫ: q̄ āt poſt me vēturus eſt fortior me eſt: cui⁹ nō ſuꝫ dign⁹ calciamēta portare. Jpē vos baptizabit in ſpūſcō ⁊ igni. Cui⁹ vētilabrū in manu ſua: ⁊ pmūdabit aream ſuā: ⁊ ꝯgregabit triticū in horreuꝫ ſuū: paleas aūt cōburet igni ineꝫtinguibili. Luc.3. Mar.1. Luc.3. Joā.1. Act.1. Luc.3.

¶GLO.

A ¶GLO. Quia in p̄cedētib⁹ verbis ioānes explicauerat qđ ſu-
pra ſūmarie de agēda pnīa p̄dicauit: reſtabat vt et̄ diſtin-
ct⁹ p̄dicaret qđ de regni celoꝝ appropinquatiōe iam dixe-
rat. Et ideo dicit. [Ego q̄dē baptiȝo vos in aq̄ in pniā.]
Baptiſmus ioānis nō aīas ſaluabat. GREGO. in ho. Joānes nō in ſpū ſȝ in aq̄ baptiȝat: quia
pctā ſoluē nō valebat: corpa q̄dē p aquā lauat: ſȝ nō aīas p
veniā nō lauat. CHRY. in ho. Cū.n. nōdū eſſet oblata
hoſtia: neq; pctm̄ ſolutū eēt: nec ſpūs dſcēdiſſet i aquā: q̄lr
fiēt remiſſio pctōꝝ? Sȝ qr iudei neq̄q̄ p̄pa ſētiebāt pctā:
h erat eis cā maloꝝ: aduenit ioānes in cognē eos ducens:
B p̄poꝝ pctōꝝ pniā memorādo. GREGO. in ho. Cur ḡ
baptiȝat q pctā nō relaxat? Niſi vt p̄curſionis ſue ordinē
ſeruās q naſcituꝝ naſcēdo p̄uenerat: baptiȝatuꝝ q̄ dn̄m
baptiȝādo preueniret. CHRY. ſup Mat. Uel miſſus
erat ioānes ad baptiȝāduȝ: vt ad baptiſmū veniētib⁹ pre-
ſentiā filij dei in corpe p̄dicaret: ſic̄ ipſe teſtat̄ alibi dicēs:
vt manifeſtet̄ in iſrael: ideo ego veni in aqua baptiȝare.
Jo. I. AUGU. ſup Joā. Uel iō baptiȝat: qr oportebat bapti-
ȝari chrm̄. Sȝ q̄re nō ſolus ip̄e baptiȝat⁹ eſt a ioāne ſi ad h
miſſus erat ioānes p quē baptiȝaret̄ chrs? Qr ſi ſolus dn̄s
baptiȝat⁹ eēt baptiſmate ioānis: nō deeſſent q putarēt ba-
ptiſmū ioānis maiorē eſſe q̄ baptiſmū chri: vſq; adeo: vt
ſolus chrs eo baptiȝari meruiſſet. RABA. Uel iō ba-
ptiȝat: vt penitētes h ſignaclo ab impenitētib⁹ ſecernēdo
ad baptiſmū dirigat chri. CHRY. ſup Mat. ḡ pp chrm̄
baptiȝabat: iō ad chrm̄ veniētib⁹ ip̄ȝ p̄dicat appariturū: z
eminētiā p̄tātis ei⁹ āuūtiat dicēs. [Qui aūt poſt me vētur⁹
C eſt: fortior me eſt.] REMI. Sciēdū eſt āt q qnq; modis
venit chrs poſt ioānē: naſcēdo: p̄dicādo: baptiȝādo: moriē-
do: z ad iferos dſcēdēdo. Et pulchre dn̄s dr̄ fortior ioāne:
qr ille pur⁹ hō. h vō de⁹ z hō. RABA. Ac ſi ioānes dicat.
Ego q̄dē fortis ſuȝ ad pniā iuitādo: ille pctā remittendo.
Ego regnū celoꝝ p̄dicādo: ille donādo. Ego in aq̄ baptiȝā
do: ille in ſpū. CHRY. in ho. Cū āt audieris. Qr fortior
me ē: ne eſtimes ſȝ cōpatiōnē me h dīe. Neq;.n. iter ſer-
uos illi⁹ ordiari ſuȝ dign⁹ vt viliſſimā miſterij ſuſciperem
pticulā. Uñ ſubdit. [Cui⁹ nō ſuȝ di. cal. portar̄.] HYLA.
Aplis.n. circūferēdo p̄dicatiōis gliā derelinquēs q̄b⁹ ſpe-
cioſis pedib⁹ pacē dei erat debitū nūtiare. CHRY. ſup
Mat. Uel p pedes chri itelligē poſſum⁹ chriānos: p̄cipue
aplos ceteroſq; p̄dicatores iter quos erat ioānes baptiſta.
Calciamēta āt ſūt ifirmitates q̄b⁹ opit p̄dicatores. Hec ḡ
calciamēta chri oēs p̄dicatores portāt: z ioānes etiā porta-
bat: ſȝ ſe dignū nō eē portare p̄nūtiat: vt maiorē oſtēderet
D grāȝ chri meritis ſuis. HIERO. in alio euāge⁹ ait. Cui⁹
Mar. I. Luce. 3. Jo. I. nō ſuȝ di. ſol. corri. calcia. Hic hūilitas: ibi miſteriū demr̄a
tur: qr chrs ſpōſus ſit: z ioānes nō mereat̄ ſpōſi corrigiam
ſoluē: ne vocet̄ domus ei⁹ iuxta legē moyſi: z exēpluȝ ruth
Deu. 25. ruth. 4. dom⁹ diſcalciati. CHRY. ſup Mat. Qr vō nemo pōt
dare digni⁹ bn̄ficiū q̄ ip̄ſe ē: nec facē alteꝝ qđ ip̄ſe nō eſt:
Spūal baptiſm⁹ nīſi adeo dari nō pōt. recte ſubdit. [Ille vos baptiȝauit i ſpūſcō z igni.] Joānes
q̄dē cū ſit corpalis: ſpūalē baptiſmū dare nō pōt: ſed ba-
ptiȝat in aq̄ q̄ corp⁹ eſt: z iō corp⁹ cū corpe baptiȝat. Chrs
Effect⁹ baptiſmi. aūt ſpūs ē: qr de⁹ eſt: ſpūs ēt ſcūs: ſpūs eſt: aīa q̄ ſpūs eſt: iō
ſpūs cū ſpū ſpm̄ nr̄ȝ baptiȝat. Baptiſm⁹ āt ſpūs p̄ficit: qa
igrediēs ſpūs circūplectit̄ aiāȝ z q̄ſi muro q̄dā iexpugna-
bili circuit eā: z nō p̄mittit vt carnales ɔcupiſcētie ſpualeāt
ɔ eā. Nō q̄dē facit vt caro nō ɔcupiſcat: ſȝ tenet aiāȝ vt ei
nō ɔſentiat. Et qm̄ chrs iudex eſt: baptiȝat in igne.i. in ten-
tationib⁹. Jn igne āt baptiȝare nō pōt hō pur⁹. Ille.n. ten-
Effect⁹ tribulationū tandi hȝ licētiā: qui remunerādi hȝ p̄tātē. Hic aūt baptiſ-
mus tribulatiōis.i. ignis cōburit carnē: vt nō germinet cō-
cupiſcētias. Nam caro ſpirituales q̄dē penas nō timet: ſed
carnales. Ideo ḡ dn̄s ſup ſeruos ſuos carnales tribulatio-
nes mittit: vt timens anguſtias ſuas caro non concupiſcat
malum. Uides ḡ qr ſpūs repellit cōcupiſcētias: z p̄ualere
nō ſinit: ignis aūt ipſas cōcupiſcentiaꝝ radices comburit.
E HIERO. [Uel in ſpūſcō z igni.] qr ignis ē ſpūſſcūs: quo
Eo intelligat baptiſmus chri i ſpūſancto z igni. deſcēdēte ſedit q̄ſi ignis ſupra ſinglos aploꝝ. Et iplet⁹ eſt
ſmo dn̄i dicētis. Jgnē veni mittere in terrā: ſiue qr in p̄nti
ſpū baptiȝamur: z i futuro igni: ſȝ illđ apli. Uniuſcuiuſq;
op⁹ q̄le ſit ignis p̄babit. CHRY. in ho. Nō āt dicit. Da
Actuū. 2. Luc. 12. j. cor. 3. bit vobis ſpm̄ſcm̄: ſȝ baptiȝabit vos in ſpūſcō: copiā grē
metaphorice oñdēs. Per h et̄ mōſtrat̄ q ſola volūtate et̄
in fide idiget ad iuſtificādū nō laborib⁹ z ſudorib⁹. Et ſic̄
facile eſt baptiȝari: ita facile eſt p eū trāſmutari z fieri me
liores. Jn igne vō vehemētiā grē q̄ vinci nō poſſit demr̄at:
z vt itelligat q ſiles antiq̄s z magnis p̄phis repente ſuos
faciet. Propter h.n. ignis meminit: qr pl'es viſionū p̄pha-
liūȝ p ignē apparuerūt. CHRY. ſup Mat. Pȝ ḡ q ba-
F ptiſm⁹ chri nō ſoluit ioānis baptiſmū: ſȝ in ſe incluſit. Qui
eiȝ baptiȝat̄ in noīe chri: vtrūq; baptiſmū hȝ: z aq̄ z ſpūs:
qr chrs z ſpūs erat z corpus ſuſcepit: vt z corpale z ſpūale
baptiſma daret. Joānis āt baptiſm⁹ nō icludit in ſe batiſ-
Act. 19. muȝ chri: qr qđ min⁹ eſt mai⁹ in ſe icludere nō pt. Jō Apls
cū iueniſſet q̄ſdā ephēſios ioānis baptiſmate baptiȝatos:
iteꝝ baptiȝauit eos in noīe chri: qr in ſpū nō erāt baptiȝa-
ti. Qm̄ z chrs iteꝝ baptiȝauit eos q a ioāne fuerāt baptiȝa
ti: ſic̄ ſmo ioānis demr̄at dicēs. Ego vos baptiȝo in aq̄: ille
vos baptiȝabit in ſpū. Nec videbat̄ iteꝝ baptiȝare: ſȝ ſcł.
Qr.n. ampli⁹ erat baptiſma chri q̄ ioānis nouum dabat̄ z
nō iteratū. HYLA. Salutis igit̄ nr̄e z iudicij tp̄s deſi-
gnat in dn̄o dicēs. [Bapti. vos in ſpūſcō z igne:] qr bapti-
ȝatis in ſpūſcō reliquū ſit ɔſumari igne iudicij. Uñ ſubdi-
tur. [Cui⁹ vētilabrū in manu ſua.] RABA. Per vētila-
brū.i. paleas diſcretio iuſti examis deſignat̄: qđ hȝ dn̄s in
Jo. 5. manu.i. in p̄tāte: qr pr̄ oē iudiciuȝ dedit filio. Seq̄t̄. [Et p-
G mūdabit areaȝ ſuā.] CHRY. ſup Mat. Area.i. eccl'ia.
Dn̄s iter bonos et malos ipe tribulatio nis. horreū vō regnū celeſte. ager āt h mūdus. Mittens ḡ dn̄s
aplos ceteroſq; doctores q̄ſi meſſores: p̄cidit oēs gētes de
mūdo: z in areā eccl'ie ɔgregauit. Hic ḡ triturādi ſumus: h
vētilādi. Oēs.n. hoīes in reb⁹ carnalib⁹ delectāt̄ ſic̄ grāna in
palea: ſȝ q fidelis eſt z boni cordis hȝ medullaȝ: moꝝ vt le-
uiter tribulat⁹ fuerit: negligēs carnalia currit ad dn̄m: ſi āt
modice fidei fuerit: vix cuȝ grādi tribulatiōe. Qui aūt oīo
ifidelis eſt z vacu⁹ quātūcūq; ɔtrit⁹ fuerit: nō trāſit ad deū.
Triticū aūt cū p̄mū trituratū fuerit: iacet cū paleis in vno
loco ɔfuſuȝ. poſtea āt vētilat̄ vt ſeparet̄. Sic z in vna ec-
cleſia fideles cū ifidelib⁹ hn̄t cōmixti: iō mouet̄ pſecutio
q̄ſi vēt⁹ vt vētilabro chri iactati: qr iaȝ diſſūcti fuerāt acti-
A buſ: ſepent̄ z locis. Et vide qr nō dixit: [Mūdauit aream
ſuā: ſȝ p̄mūdabit.] Nec eſt.n. vt diuiſis modis tētet̄ eccl'ia
donec p̄mūdet̄. Et p̄m⁹ q̄dē vētilauerūt illā iudei: deīde gen-
tiles: nō heretici: poſtmodū p̄uentilabit antechrs. Sic̄.n. q̄ñ
modica eſt aura nō p̄mūdat̄ tota tritici maſſa: ſȝ leuiores
palee iactant̄: grauiores āt remanēt: ſic z mō modico fla-
tu tētatōis ſufflāte peſſimi hoīes recedūt. Si āt ſurrexerit
maior tēpeſtas: et̄ illi q vident̄ eē ſtabiles ſt exituri. Jdeo
H neceſſ'a ē tētatio maior vt p̄mūdet̄ eccl'ia. REMI. Hāc āt
areā.ſ. eccl'iā dn̄s mūdat in hac vita cū vel p iudicū ſacer-
dotū mali de eccl'ia tollūt̄: vł p mortē de hac vita abſcin-
dunt̄. RABA. Ulr āt aree purgatio in fine pficiet̄: qñ
mittet āgelos ſuos fili⁹ hoīs: z colliget d regno ſuo oīa ſcā-
Matt. 13. dala. GREGO. 34. mor. Nā poſt triturā vite p̄ntis in
q̄ nūc triticū ſub paleis gemit: ita illo extrēi iudicij vētila-
bro triticū paleaq; diſcernit̄: vt nec in tritici horreū palee
trāſeāt: nec in paleaꝝ ignē horrei grāna dilabāt̄. Et h eſt qđ
ſeq̄t̄. [Et ɔgre. triti. ſuū in hor. paleas āt cōbu. igni iextin.]
HYL. Triticū ſuū pfectos.ſ. credētiū fruct⁹ dīc celeſtib⁹
horreis recōdēdū. paleas vō ifructuoſoꝝ hoīuȝ inanitatē.

I RABA. Uerũ h inter paleas ⁊ ȥiȥania diſtat: ꝙ palee nõ alio ꝙ̃ triticoꝝ ſemĩe ꝓdeũt. ȥiȥania vo de diuerſo. Palee ğ ſũt q fidei ſacris imbuũtur: ſʒ ſolidi nõ ſt. ȥiȥania vo qui ⁊ ope ⁊ ꝓfeſſione ſecernunť a bonoꝝ ſorte. REMI. Ignis aũt inextiguibilis dr̃ pena eterne dãnatiõis: ſiue qa quos ſel' ſuſcepit nũꝗ̃ extiguit: ſʒ ſp cruciat: ſiue ad dĩam
K ignis purgatorij q ad tp̃s accedit ⁊ extiguit. AVGV. de cõ. euã. Si ãt q̃rit q̃ vba poti⁹ ioãnes baptiſta dixerit: vtrũ q̃ mattheꝰ: an q̃ lucas: an q̃ marcꝰ eũ dixiſſe cõmemorat: nullo mõ h laborãduʒ eẽ iudicat: q prudẽter intelligit ipſas ſnĩas eẽ neċias cogſcẽde vitari qbuſlibʒ vbis fuerit explicate. Et in h appet non debere eos arbitrari mentiri: ꝗ̃ꝗ̃ ſi pl'rib⁹ reminiſcẽtib⁹ res quã audierũt vel viderunt: nõ codeʒ mõ atqʒ eiſdẽ vbis eadẽ res fuerit idicata. Quiſqs aũt dicit euãgeliſtis ꝑ ſpũſſci potẽtiã h potuiſſe ꝯcedi: vt nec in gñe vboꝝ: nec in ordine: nec in nuõ diſcreparent: nõ intelligit ꝗ̃to ampli⁹ euãgeliſtaꝝ excellit auctã: tanto magis ꝑ eos fuiſſe firmãdaʒ ceteroꝝ boiuʒ verã loquẽtiũ
Mat.3. ſecuritatẽ. Qr ãt ali⁹ dixit. Cui⁹ nõ ſuʒ dignus calciamenta
Mar.1. portare. alr̃ vo. Calciamẽti corrigiã ſolũe nõ vbis tñ: ſʒ ẽt
Luce.3. re ipſa vr̃ aliud eẽ. Merito ğ q̃ri põt: qd boꝝ ioãnes dixe-
Joã.1. rit. Uerũ ẽt vr̃ narraiſſe q h potuit narrare qd illeq dixit.
Ab euangeliſtis oĩs falſitas aliena eſt. Qui ãt aliud: tñ nõ eſt mẽtir⁹ certe vľ oblit⁹ aliqd pro alio dixiſſe putabiť. Oẽm ãt falſitatẽ abeſſe ab euãgeliſtis decet: nõ ſoluʒ eã q̃ mẽtiẽdo ꝓmit: ſʒ ẽt eã q̃ oblimſcẽdo. Ita ſi ad reʒ ꝑtinet aliqd aliud itelligẽ: ex vtroqʒ dictoꝝ recte exiſtimãduʒ eſt ioãnẽ vtrũqʒ dixiſſe: ſiue aliõ alio tpe ſiue ꝯſeſtiʒ. Si ãt nihil intẽdit ioãnes cũ de calciamẽtis dñi diceret: niſi excellẽtiã ei⁹ ⁊ ſuã humilitatẽ: qdlʒ dcoꝝ dixerit: eãdeʒ tñ ſnĩaʒ tenuit: qſqs vbis ſuis ꝑ calciamẽtoꝝ cõmemorationẽ eãdẽ ſignationẽ hũilitatis exp̃ſſit: vñ ab eadeʒ volũtate nõ aberrauit. Utilis ğ modus ⁊ memorie cõmẽdandus nõ eẽ mendaciũ cuʒ quiſqʒ voluntatẽ ei⁹ explicat de quo aliqd narrat: etiã dicẽs aliqd aliud qd ille nõ dixit: voluntatẽ tñ ſuaʒ explicauit eandeʒ quã ⁊ ille cui⁹ vba cõmemorat. Ita eniʒ ſalubriter dicimus nihil aliud eẽ querendum ꝗ̃ quid velit ille qui loquit.

Luc.6. ¶ Tũc venit ieſus a galilea in iordanẽ ad ioãnẽ
Mar.1. vt baptizareť ab eo. Joãnes aũt ꝓhibebat euʒ
Luce.3. dicẽs: Ego a te debeo baptizari: ⁊ tu venis ad
Jo.1. me? Rñdẽs ãt ieſus dixit ei: Sine mõ. Sic.n. decet nos iplere oẽʒ iuſtitiã: Tũc dimiſit eũ.

A ¶ GLO. Poſtꝗ̃ ꝑdicatiõe ſui ꝑcurſoris xp̃s mũdo ꝑnũtiat⁹ eſt: tãdeʒ q diu latuerat: hoib⁹ ſe manifeſtare voluit. Uñ dr̃. [Tũc venit ieſus a galilea in iordanẽ ad ioãneʒ vt baptiȥareť ab eo.] REMI. Eſt ſciẽduʒ ꝙ in his vbis deſcribunť ꝑſone: loca: ⁊ tp̃s ⁊ offm̃. Tp̃s cum dicit. [Tunc.]
Inſtitui ſi debet ſacerdos vľ ꝑdicator niſi i ꝑfecta etate. RABA. Qñ. ſ. tricenari⁹ erat: in q̃ oñdit nullũ vľ ſacerdotẽ vľ ꝑdicatorẽ debere iſtitui niſi ſit ꝑfecte etatis: ioſeph tricenari⁹ regimẽ egypti ſuſcepit. Dauid ea etate regnum inchoauit. Ezechiel ſub eodem tẽpore ꝓphiã promeruit. CHRY. in ho. Quia ẽt poſt baptiſmũ hũc legẽ ceſſare oportebat: hac etate ad baptiſmuʒ venit q põt oĩa pctã ſuſcipe: vt lege ſeruata nullus dicat: qr iõ eaʒ ſoluit qr iplere
B nõ potuit. CHRY. ſup Mat. Tũc ẽt. ſ. qñ ioãnes ꝑdicauerat. Pniãʒ agite. vt ꝯfirmaret ꝑdicationẽ ipſi⁹: ⁊ vt teſtimoniũ accipet a ioãne. Sicut ãt cũ ꝓceſſerit lucifer: lux ſolis nõ expectat occaſuʒ luciferi: ſed eo ꝓcedẽte egrediť: ⁊ ſuo lumĩe obſcurat illi⁹ cãdorẽ: ſic ⁊ xp̃s nõ expectauit vt curſuʒ ſuũ ioãnes impleret: ſed adhuc eo docẽte apparuit. REMI. Perſone ponunť cũ dicit. [Uenit ieſus ad ioãnes] i. deꝰ ad hoieʒ: dñs ad ſuũ: rex ad militẽ: lux ad lucernaʒ. Loca deſignanť cũ dicit. [A galilea in iordanẽ.] h aũlea eniʒ trãſmigratio interp̃taſ. Quicũqʒ ğ vult baptiȥari: trãſmigret de vitijs ad vtutes: ⁊ veniẽdo ad baptiſmuʒ ſe humiliet. Jordanis. n. interpretatur deſcẽſus. AVGV.
C Multa aũt mirabilia in h flumĩe ſepius fcã eẽ ſcriptura fcã cõmemorat: inter cetera dicẽs. Jordanis cõuerſus eſt retrorſuʒ. Añ qdeʒ retrorſum aq̃ ꝯuerſe fuerãt: mõ retrorſuʒ pctã ꝯuerſa ſũt. Sicut ẽt Helyas in iordane diuiſionẽ fecit aquaꝝ: ⁊ xp̃s dñs in codeʒ Jordane ſeꝑationẽ oꝑat⁹ eſt pctoꝝ. REMI. Offm̃ deſignaſ cũ ſeqť. [Ut baptiȥareť ab eo.] CHRY. ſup Mat. Nõ vt ipſe remiſſioneʒ pctoꝝ accipet ꝑ baptiſmũ: ſʒ vt ſcificatas aq̃s relinqueret poſtmodũ baptiȥãdis. AVGV. Saluator. n. iõ baptiȥari voluit: nõ vt ſibi mũdiciã acqreret: ſʒ vt nobis fluẽta mũdaret. Ex q̃ ipſe in aquã demergiť: ex eo oiuʒ pctã abluit aq̃. Nec mirũ ꝙ aquã: h eſt ſubaʒ corpaleʒ ad puriſicandã aiaʒ dicim⁹ ꝯuenire. Peruenit plane: ⁊ penetrat cõſcie vniuerſa latibula. Qm̃is. n. ipa ſit ſubtilis ⁊ tenuis: hñdictiõe tñ xp̃i facta ſubtilior: occultas vite cãs ad ſecreta mẽtis ſubtiliore rore ꝑtrãſit. Subtilior. n. eſt bñdictionuʒ curſus ꝗ̃ aquaꝝ meatus. Uñ q̃ de ſaluatoris baptiſmate bñdictio fluxit: tanꝗ̃ fluuius ſpũalis oiuʒ gurgitũ tract⁹
D vniuerſoꝝ fontiũ venas ipleuit. CHRY. ſup Mat. Ad h aũt ad baptiſmũ venit: vt q humanã ſuſcepit nãʒ: totum humane nãe inueniaſ ipleſſe myſteriũ. Naʒ ꝗ̃uis ipſe non erat pctor: tñ nãʒ ſuſcepit peccatricẽ. Propterea tñ pro ſe baptiſmate nõ egebat: tñ in alijs carnalis nã opus hẽbat. AVGV. in ſer. de epi. Itẽ iõ baptiȥari voluit: qr voluit facẽ qd faciẽduʒ oib⁹ ipabat: vt bon⁹ magr̃ doctrinã ſuaʒ nõ taʒ vbis inſinuaret ꝗ̃ actib⁹ exerceret. AVGV. ſup Joã. Hinc ğ dignat⁹ eſt a ioãne baptiȥari: vt cognoſcerent ſui ꝗ̃ta alacritate debeãt currere ad baptiſma dñi: qñ ipe nõ dedignat⁹ eſt accipe baptiſma ſui. HIERO. Itẽ baptiȥari voluit: vt baptiſmate ſuo ioãnis baptiſma cõprobaret. CHRY. in ho. Qr vo baptiſm⁹ pnĩe erat: ⁊ in de-
E mõſtrationẽ delictoꝝ iducebaſ: ne aliqs eſtimaret: ꝙ hac rõne xp̃s ad iordanẽ venit: iõ veniẽti dixit. Ego a te hẽo baptiȥari: ⁊ tu venis ad me? Quaſi dicat. CHRY. ſup Mat. Ut tu me baptiȥes: eſt idonea rõ: vt iuſtus efficiar ⁊ dign⁹ celo: vt aũt ego te baptiȥẽ q̃ eſt rõ? Oẽ bonum de celo dẽſcẽdit in terrã: nõ de terra aſcẽdit i celũ. HYLA. Deniqʒ a ioãne baptiȥari ꝓhibeť vt deus: ⁊ ita in ſe fieri oportẽ vt hõ edocet. Uñ ſeqť. [Rñdẽs aũt ieſus dixit ei. [Sine mõ.] Pulchre dixit mõ: vt oñdẽt xp̃m in aq̃ a ioãne: Joãnẽ a xp̃o in ſpũ baptiȥãduʒ. Siue alr. [Sine mõ] vt q formã ſui aſſũpſi: expleã ⁊ hũilitatẽ ei⁹. Aliogn ſcito te in die iudicij meo eẽ baptiſmate baptiȥãduʒ. Uel [ſine mõ] vt dĩc dñs: hẽo ⁊ aliud baptiſma: quo ⁊ baptiȥandus ſum. Tu me baptiȥas in aq̃: vt ego te baptiȥẽ ꝑ me in ſanguine tuo. CHRY. ſup Mat. in quo ẽt oñdit qr poſtea
F xp̃s baptiȥauit ioãnẽ: ſicuti ẽt in apocryphis libris h manifeſte ſcriptũ ſit. Sʒ mõ ſine: vt iuſtitiã baptiſmatis non vbis: ſʒ factis adimpleã: ꝑus ſuſcipiã: poſtea ꝑdicabo. Uñ ſeqť. [Sic. n. decet nos oẽʒ iplere iuſtitiã.] Ubi nõ h ſigt vt ſi fuerit baptiȥat⁹ adimpleat oẽʒ iuſtitiã: ſʒ ſic. i. queadmoduʒ baptiſmatis iuſtitiã ꝑus factis ipleuit: poſtea ꝑdicauit: ſic ⁊ oẽʒ aliã iuſtitiã: ſm̃ illõ. Cepit ieſus facere ⁊ docere. Aut ita. [Sic opʒ nos iplere oẽʒ iuſtitiã] ſic iuſtitiaʒ baptiſmi. i. ſm̃ diſpẽſationẽ humane nãe. Sic. n. impleuit iuſtitiã naſcẽdi creſcẽdi ⁊ ſimiʒ. HYLA. Erat ⁊ per eũ omnis iplenda iuſtitia: per quẽ ſoluʒ lex poterat impleri.
G HIERO. Non aũt addidit iuſtitiã legis ſiue nature: vt vtrũqʒ itelligamus. REMI. Uel ſic. Decet nos implere oẽm iuſtitiã. i. oſtendere exẽpluʒ oĩs iplende iuſtitie in baptiſmo: ſine quo nõ aperiť aditus regni celeſtis. Uel etiaʒ diſcãt ſub hi exẽpluʒ humilitatis: vt non dedigneť bapti-

Right margin notes: Joſue.3. Pſ.113. 4.reg.2. Qſ xp̃s voluerit baptiȥari. Joannes baptiȥatus fuit a xp̃o. Act.1.

çari ab humilib⁹ mēbris meis: dū viderint me baptiça/
tū a te ioāne ſuo meo. Illa āt eſt vera humilitas quā co/
mes obedientia ſeqꝰ. Unī ſubdit. [Tunc dimiſit eū] .i. ad
vltimū aſſenſum prebuit vt baptiçaret eum.

Tex. 7. ¶ Baptizatus aūt ieſus: cōfeſtiz aſcēdit de aq̄. Et ecce aperti ſunt ei celi: ⁊ vidit ſpm̄ dei deſcēdentē ſicut columbam: ⁊ venientē ſup ſe.

A ¶ AVGV. in ſer. de epi. Quia vt dcm̄ eſt cuz ſaluator nr̄ abluit: iaz nūc in nr̄z baptiſmū tota aq̄ mūdat: vt ſecuturis poſtmoduz pplīs lauacri grā miſtret. Oportuit ēt chri baptiſmo ea deſignari q̄ per baptiſmū ꝯſequunt fideles. Unde dr̄. [Baptiçatus aūt ieſus ꝯfeſtiz aſcēdit de aqua.] CHRY. ſup Mat. Fcm̄ chri ad myſteriū ptinet oium q poſtmodū fuerāt baptiçādi. Et iō dixit [Confeſtiz.] Et nō dixit ſimplr aſcēdit: q2 oēs qui digne baptiçāt in chro cōfeſtiz de aq̄ aſcēdūt .i. pficiūt ad vtutes: ⁊ ad dignitatez ſubleuant celeſtē. Qui .n. in aquā igreſſi fuerāt carnales ⁊ filij ade peccōres: cōfeſtiz de aq̄ aſcēdūt ſpūales filij dei fa tri. Si aūt gdā ex ſua culpa nihil pficiūt baptiçati: qd ad baptiſmū? RABA. Qz ḡ nobis dn̄s ſui corpis intinctu baptiſmi lauacrū dedicauit: nobis q̄z poſt acceptū baptiſma celi aditū patē ⁊ ſpm̄ ſcm̄ dari demōſtrauit. Unī ſeqꝰ. [Et apti ſunt ei celi.] HIERO. Nō reſeratōe occultoꝝ: ſed ſpiritalib⁹ oculis: ſicꝰ ⁊ ezechiel in pn̄o volumis ſui apertos eē cōmemorat. CHRY. ſup Mat. Si .n. ipſa creatura

B rupta fuiſſet nō dixiſſet. [Apti ſūt ei.] q2 qḋ corpalr aperit oib⁹ eſt aptū. Sz dicet aliqs. Quid .n. ante oculos filij dei clauſi fuerūt celi: qui ēt in terra cōſtitut⁹ erat in celo? Sed ſciēduz q̄ ſicꝰ fz diſpēſationē humanā baptiçat⁹ eſt: ſic fm humanā diſpēſationē apti ſūt ei celi. Fm aūt nāz diuinā erat in celis. REMI. Sz nūqd tūc ṗ apti ſūt ei celi: etiā fz humanā nāz? Fides .n. eccle ⁊ credit ⁊ tenet q̄ nō min⁹ apti ſunt ei celi an̄ q̄z poſt. Jō ḡ dr̄ q̄ apti ſūt ei celi: q2 oib⁹ renatis apit ianua regni celeſtis. CHRY. ſup Mat. Forte eiz erāt iuiſibilia q̄dā obſtacula ṗus gb⁹ obſiſtētib⁹ ale defunctoꝝ nō poterāt itroire celos. Nullaz .n. aiaz an̄ chrz arbitror aſcendiſſe in celuz ex q̄ peccauit adā: ⁊ clauſi ſunt celi. Sz ecce baptiçato chro apti ſūt tm̄. Poſtq̄ vō tyrānū vicit p crucē: q2 nō erāt neccie porte celo nunq̄ claudendo: nō dicūt angeli. Aperite portas: iaz .n. erant apte: ſed tollite

Ps. 23. portas. Uel in baptiçatis apiunt celi: ⁊ vidēt ea q̄ ſunt in celo: nō carnalib⁹ oculis vidēdo: ſz ſpūalib⁹ fidei credēdo. Aut ita. Celi ſūt ſcripture diuine q̄s oēs legūt: nō tm̄ oēs itelligunt: niſi q fuerit ſic baptiçati: vt accipiant ſpm̄ ſcm̄. Unī ⁊ aplis ṗmu⁹ erāt clauſe ſcripture pphaꝝ: ſz accepto ſpūſcō

Lu. 24 reſerate ſūt eis oēs ſcripture. Tn̄ quocūqz mō intelligat: celi apti ſunt ei .i. oib⁹ pp eū: ſicꝰ ſi ipator alicui pro alio pe/

C tēti dicat. Hoc bñficiū ñ illi do: ſz tibi .i. pp te illi. GLO. Uel tantus ſplēdor circūfulſit chrz in baptiſmo: vt empyreū videret celū reſeratū eſſe. CHRY. in ho. Si aūt tu nō vides nō icredulus ſis. Etenīz in ṗncipijs ſpiritaliū rerūz ſp ſenſibiles apparēt viſiones: pp illos q nullaz itelligentiā icorpalis nāe ſuſcipe pñt: vt ſi poſtea nō fiāt: ex his q̄ ſemel fcā ſūt recipiāt fidē. REMI. Sicꝰ aūt oib⁹ p baptiſmū renatis aperitur ianua regni celeſtis: ita oēs in baptiſmate accipiūt dona ſpūſci. Jō ſubdit. [Et vidit ſpūm

D dei deſcēdentē ſicꝰ colūbā ⁊ veniētem ſup ſe.] AVGV. in ſer. de epi. Chs .n. poſtq̄ nat⁹ eſt hoibus renaſcit ſacris: vt quēadmodū tūc eū miramur incorrupta mr̄e pgenitū: ita ⁊ nūc ſuſcipiam⁹ illaz pura vnda ſubmerſuz. Filiuz .n. genuit mr̄ ⁊ caſta eſt: chrz lauit vnda: ⁊ ſcā ē. Deniqz ſpūſcūs q tūc illi in vtero affuit: nō eū in gurgite circūfulſit: q tūc mariā caſtificauit: nūc flueta ſcificat. Unī dicit. [Et vidit ſpm̄ dei deſcēdentē.] CHRY. ſup Mat. Ideo autē

ſpūſcūs ſpēz colūbe ſuſcepit: qm̄ pre oib⁹ aīalib⁹ hec cultrix eſt charitatis. Oēs āt iuſtitie ſpēs: q̄s hñt filij dei in veritate: pñt hīe ſerui diaboli in ſiſatōe. Solaz āt charitatē ſcī ſpūs nō pōt imūdus ſpūs imitari. Jō ḡ hāc puatā ſpēm charitatis ſibi ſeruauit ſpūſcūs: q2 per teſtimoniū ſic cognoſcit vbi eſt ſpiritus ſanct⁹: ſicut per gratiaz charitatis.

E RABA. Signant ēt q̄tuor vtutes in baptiçatis p colūbaz. Colūba .n. ſec⁹ flueta habitat: vt viſo accipitre mergat ſe ⁊ euadat. Meliora ḡna eligit: alienos pullos nutrit: nō lacerat roſtro: felle caret: in cauernis petre nidificat: gemitū pro cantu hz. Ita ⁊ ſci ſec⁹ diuine ſcripture flueta reſidēt: vt incurſuz diaboli euadāt. Sanas ſnīas q̄b⁹ paſcant eligūt: nō hēticas: hoies q diaboli fuerunt pulli .i. imitatores: doctrina nutriūt ⁊ exēplo: bonas ſnīas lacerādo nō puerterūt hereticoꝝ more. Ira irrecōciliabili carent. In plagis mortis chri q petra firma eſt: nidū ponūt .i. ſuū refugiuz ⁊ ſpez. Sicut ēt alij delectant in cantu: ita ipſi in gemitu pro

Heſi. 8. petis. CHRY. in ho. Ueteris etiā recordat hyſtorie. In diluuio apparuit h̄ aīal: ramū ferēs oliue: ⁊ cōcꝫ orbis trāquillitatē annūtiās: q̄ oia typ⁹ erant futuroꝝ. Etenīz nunc colūba appet: libatorē nob demōſtrans: ⁊ pro ramo oliue

F adoptionez gn̄i hūano affert. AVGV. in ſer. de tri. Eſt aūt in pmptu itelligē cur ſpūſcūs miſſus dicat: cū in ipm dn̄m corpali ſpē velut colūba deſcēdit. Fcā eſt .n. q̄dā creature ſpēs ex tpe: in q̄ viſibilr oñderet ſpūſcūs. Hec antez opatio viſibilr expſſa: ⁊ oculis oblata mortalib⁹: miſſio ſpiritusſci dcā eſt: nō vt appēret iuiſibilis ei⁹ ſuba: ſz vt corda hoiuz exteriorib⁹ viſis cōmota ad occultā eternitatē ꝯuerterent. Nō aūt ſic aſſūpta eſt creatura in q̄ ſpūſcūs apparuit in vnitate .ſ. pſone: ſicꝰ aſſūpta eſt hūana illa forma ex vgine. Neqz .n. colūbā btificauit ſpūs: aut ſibi in pſone ſue vnitatē in eternū ꝯiūxit. Proinde quāq̄ illa colūba ſpūs dcā ſit: vt oſtēderet p colūbā ſpm̄ demōſtratū: nō tn̄ ita poſſumus dicē ſpm̄ ſcm̄ ⁊ deū ⁊ colūbā: ſicꝰ dicim⁹ filiū ⁊ deuz ⁊ hoiez: nec ſic dicimus filiū agnū dei: nō ſolum Joāne bapti ſta dicēte: ſz ēt Joāne euāgeliſta vidēte agnū occiſuz in Apocalypſi. Illi qppe viſio ꝓphetica nō eſt exhibita oculis corporeis p formas corporeas: ſz in ſpū p ſpiritales imagines corpoꝝ. De illa xō columba nullus vnq̄ dubitauit: qn oculis viſa ſit: nec ſic dicim⁹ filiū petrā: ſcriptū eſt eniz: Petra erat chs: ita poſſum⁹ dicē ſpm̄ colūbaz. Illa .n. petra iaz erat in creatura: ⁊ p actiōis moduz nūcupata ē noīe chri quē ſignabat. nō āt ſic illa colūba: q̄ ad hec tm̄mō ſignāda repēte extitit. Magis autē ſiſe h̄ mihi vr̄ flāme illi q̄ in rubo appuit moyſi: ⁊ illi quā pp̄s in heremo ſeq̄bat: ⁊ fulgurib⁹ ac tonitruis q̄ fiebāt dum lex daret in monte. Ad h̄ .n. rex illaꝝ corpalis extitit ſpēs vt aliquid ſignaret atqz ṗteriret. Propt has ḡ corpales formas miſſus dr̄ ſpūſcūs. Ille vō ſpēs corpales ad demōſtranduz q̄ opus fuit ad tps apparuerūt: ⁊ eē poſtea deſtiterūt. HIERO. Sedit aūt colūba ſup caput ieſu: ne qs putaret vocē pr̄is ad ioānez factā: nō ad dn̄m. Unī ſeqꝰ. [Et venientē ſup ſe.]

Tex. 8. ¶ Et ecce vox de celis dicēs: Hic eſt fili⁹ meus dilectus in quo mihi complacui.

A ¶ AVGV. in ſer de epi. Nō .n. vt an̄ p moyſen aut pphetas: nec p typos aut figuras vētuꝝ in carne pr̄ filiū docuit: ſed palaz veniſſe mōſtrauit dicens. [Hic eſt filius meus.] HYLA. Ut vt ex his q̄ ꝯſumabāt in chro cognoſceremus poſt aq̄ lauacrū ⁊ de celeſtib⁹ portis ſcm̄ in nos ſpm̄ inuolare: ⁊ celeſtis nos glīe vnctiōe pfūdi: ⁊ pr̄ne vocis adoptiōe filios dei fieri. HIERO. Myſteriū aūt trinitatis in baptiſmate demōſtrat. Dn̄s baptiçat: ſpūs deſcēdit in hītu colūbe: pr̄is vox filio teſtimoniuz phibētis audit. AVGV. in ſer. de epi. Nec mirū ſi in dn̄ico lauacro myſteriū nō de/

Margin notes:
Cur ſpūſſcūs ſpēm colūbe ſuſcepit.
Quō itelligat fuiſſe celos apertos in chri baptiſmate.
Qualr intelligatur ſpūſſcūs apparuiſſe in ſpē columbe.
Myſteriū trinitat in chriſti baptiſmo mōſtrat.

fuit trinitatis:cũ nr̃ꝫ lauacrũ trinitas cõpleat ſacr̃m. Uoluit eniꝫ dñs ꝑ circa ſe exhiberẽ:qđ erat poſtea humano gñi pre/
B cepturus. AVGV.de fide ad Pe.Quãuis aũt pr̃ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpũſſcũs ſint vna nã:firmiſſime tñ tene tres eẽ perſonas patrẽqꝫ ſoluꝫ eẽ q dixit. Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ:⁊ filiũ ſoluꝫ eẽ ſup quẽ illa vox pr̃is inſonuit:⁊ ſpm̃ ſcm̃ ſolũ eẽ q in ſpẽ colũbe ſup chr̃ꝫ baptiçatũ deſcẽdit. AVGV.4° de tri. Hec aũt opa ſunt totiꝰ trinitatis. In ſua qppe ſuba pr̃ ⁊ filiꝰ ⁊ ſpũſſcũs vnũ ſunt ſine vllis interuallis tẽpoꝝ vel locoꝝ. In meis aũt vocibꝰ ſepati ſunt pr̃ filiꝰ ⁊ ſpũſſcũs:nec ſil dici poterũt:⁊ in lr̃is viſibilibꝰ ſua ſepatiꝫ locoꝝ ſpatia tenuerũt:qꝛ ſilitudine vtrũqꝫ cognoſcit̃ iſepabilem in ſeipſa trinitatẽ ꝑ viſibilis creature ſpẽꝫ ſepabilr̃ demr̃ari. Qꝛ aũt ſoliꝰ pr̃is vox ſit:oñdit̃ ex h̃ qđ dicit. [Hic eſt filiꝰ meus.]

HYLA.in lib.de tri. Nõ ſolũ noie ꝯteſtatꝰ eſt eũ eẽ filiũm:ſꝫ ꝓprietate. Multi.n.nos filij dei ſumꝰ:ſꝫ nõ talis eſt hic filiꝰ. Hic.n.⁊ ꝓpriꝰ ⁊ verꝰ eſt filiꝰ origine nõ adoptiõe:
C vitate nõ nũcupatiõe:natiuitate nõ creatiõe. AVGV. ſup Ioã. Pater aũt diligit filiũ:ſꝫ quõ pr̃ filiũ nõ quõ dñs ſuũ:ſꝫ quõ vnicũ:nõ quõ adoptatũ. Et iõ ſubdit̃. [In quo mihi cõplacui.] REMI.Uel ſi ad humanitatẽ chr̃i referat̃ ſi legat̃.[In quo mihi cõplacui.] talis eſt ſenſus. [In quo mihi cõplacui:]qꝛ iſtũ ſoluꝫ repperi ſine pctõ. Si võ legat̃.[In q̃ mihi cõplacuit] ſubaudit̃ placitũ meũ cõſtituere:vt ꝑ eũ agerẽ q̃ agẽda ſũt.i.genꝰ humanũ redimerẽ.

D AVGV.de con.euã. Hec aũt vba ⁊ alij duo marcus ⁊ lucas ſilr narrãt:ſꝫ de vbis vocis q̃ de celo fcã eſt variant locutionẽ ſalua tñ ſnia. Qđ.n. Mattheus ait dcm̃.[Hic eſt filius meus dilectus.]⁊ alij duo dicunt. [Tu es filiꝰ meus dilectus] ad eandem ſniaꝫ explicandaꝫ valet. Uox enim celeſtis vnuꝫ hoꝝ dixit:ſꝫ euãgeliſta oſtẽdere voluit ad id valere qđ dcm̃ eſt.[Hic eſt filiꝰ meus] vt illis potiꝰ q audiebãt indicaret̃ ꝙ ipſe eẽt filiꝰ dei : atqꝫ ita dictũ referre voluit.[Tu es filiꝰ meus] ac ſi illi diceret̃. [Hic eſt filius meus.] Nõ.n.chr̃o indicabat̃ qđ ſciebat:ſed audiebãt qui aderãt:pp̄ quos vox fcã eſt. Iaꝫ võ qđ alius dicit.[In quo mihi cõplacui.] Alius.[In te cõplacuit mihi.] Si q̃ris qd hoꝝ illa voce ſonuerit:qđlibet accipe:dũ itelligas eos qui nõ eãdeꝫ locutionẽ retulerũt:eãdẽ retuliſſe ſniaꝫ. Qꝛ.n.deꝰ in filio ſibi cõplacuit:admonet̃ aliqs ex eo qđ dictum eſt. [In te cõplacui.] Qꝛ aũt in filio pr̃ placuerit hoibꝰ:admonet̃ ex eo qđ dcm̃ eſt.[In te cõplacui mihi] ſeu itelligat̃ h̃ dcm̃ eẽ ab oibꝰ euãgeliſtis tanq̃ diceret̃. In te cõplacitũ meũ cõſtitui:hoc eſt iplere qđ mihi placet.

Cap. IIII.

Tex.1. Mar.1. Luc.4.

Tunc ieſus ductus eſt in deſertũ a ſpiritu vt tentaret̃ a diabolo. Et cũ ieiunaſſet q̃dragita diebꝰ ⁊ quadraginta noctibus:poſtea eſurijt.

A ¶CHRY.ſup Mat. Poſtq̃ baptiçatꝰ eſt dñs a ioãne in aq̃ ducit̃ a ſpũ in deſertũ vt baptiçaret̃ igne tẽtatiõis. Uñ dr̃.[Tũc ieſus ductꝰ eſt in deſertũ a ſpũ.] Tũc.ſ.qñ pr̃ clamauit de celo.[Hic eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ.] CHRY.in ho. Quiſqs ḡ poſt baptiſmũ maiores ſuſtines tentatiões non turberis:eteniꝫ pp̄ h̃ accepiſti arma:vt nõ vaces:ſꝫ vt prelieris. Iõ aũt tẽtationẽ a te deꝰ nõ ꝓhibet. Pmũ qdẽ vt diſcas:qm̃ multo factꝰ es fortior : deide vt magnitudine donoꝝ nõ extollaris. 3° vt diabolus expiẽtia cognoſcat ꝙ ꝑfecte ab eo abſceſſiſti. 4° vt per h̃ fortior reddaris. 5° vt crediti tibi theſauri ſignũ accipias. Neqꝫ.n. diabolus ſupueniret tibi ad tentãduꝫ niſi te in maiori honore effectum videret. HYLA. In ſcificatis.n.maxie diaboli tẽtamẽta craſſantur : quia victoria ei eſt magis optata de ſanctis.

Baptiſmus arma ꝯfert ꝯ̃ tentatiões demonũ.

GREGO.in ho. Dubitari aũt a qbuſdã ſolet a quo ſpũ ſit ductꝰ ieſus in deſertũ:pp̄ h̃ qđ ſubdit̃.[Aſſumpſit eum diabolus in ſctãꝫ ciuitatẽ.] Sꝫ vere ⁊ abſqꝫ vlla q̃ſtiõe ꝯueniẽter accipit̃ vt a ſpũſcõ ductꝰ eẽ credat̃ : vt illuc eũ ſuus ſpũs ducẽt. Ubi hũc ad tentãdum ſpũs malignus inuenit.

AVGV.in 4° de tri. Cur ſeipm̃ qꝫ tentãduꝫ ꝓbuit: Ut ad ſuperãdas tẽtatiões mediator eẽt:nõ ſolũ ꝑ adiutoriũ: verũ ẽt ꝑ exẽpluꝫ. B

Qr chriſtus tentari voluit.

CHRY. ſup Mat. Eſt aũt ductus a ſpũſcõ:nõ q̃ſi minor maioris ꝓcepto. Nõ.n. ſoluꝫ ductꝰ dr̃ Io.1.
q alicꝰ ꝑtãte ducit̃ : ſꝫ ẽt ille q alicuiꝰ rõnabili exhortatiõe placat̃:ſic ſcriptũ ẽ de andrea ꝙ iuenit ſimonẽ frẽꝫ ſuũ ⁊ adduxit eũ ad ieſuꝫ. A HIERO. ſup Mat. Ducit̃ aũt nõ inuitꝰ aut captꝰ:ſꝫ volũtate pugnãdi. CHRY. Ad hoies eiꝫ diabolus vadit vt tẽtet eos. Qm̃ aũt aduerſus chriſtuꝫ diabolus ire nõ poterat:iõ ꝯ̃ diaboluꝫ chr̃s ꝓceſſit. Unde dr̃.[Ut tẽtaret̃ a diabolo.] GREGO.in ho. Sꝫ ſciẽdũ nobis eſt:qꝛ tribꝰ modis tentatio agit̃. Suggeſtione:delectatiõe:⁊ ꝯſenſu. Et nos cũ tẽtamur plerũqꝫ in dlectatiõe: aut in ꝯſenſu labimur:qꝛ de carnis pctõ ꝓpagati in nobiſipſis ẽt gerimꝰ vñ certamia toleramꝰ. Deꝰ võ qui in vtero vgis icarnatꝰ in mũdo ſine pctõ venerat:nihil ꝯ̃dictiõis in ſemetipſo tolerabat. Tentari ḡ per ſuggeſtionẽ potuit:ſed eiꝰ mentẽ pcti delectatio nõ momordit:atqꝫ iõ ois diabolica illa tẽtatio foris:nõ intꝰ fuit. CHRY.in ho. Tũc aũt maxie inſtat diabolus ad tẽtãdũ:cũ viderit ſolitarios. Uñ ẽt in pnꝰ mulierẽ tẽtauit ſine viro eã iueniẽs. Uñ ⁊ ſic ꝑ h̃ ẽt diabolo dat̃ occaſio tẽtãdi ꝙ ducit̃ in dſertũ.

Diabolus ſolitarios magis temptat.

GLO. Hoc deſertũ eſt iter hierlm̃ ⁊ hierico:vbi morabant̃ latrones:q locꝰ vocat̃ dorobin.i.ſanguis pp̄ effuſionẽ ſanguinis quã ibi latrones faciebãt. Uñ ⁊ hõ cũ deſcẽdiſſet a hierlm̃ in hierico:icidiſſe dr̃ in latrones gerẽs figurã ade qui a demonibꝰ victꝰ eſt. Cõueniẽs ḡ fuit:vt ibi chr̃s diaboluꝫ ſuperaret:vbi diabolus hoieꝫ ſub figura ſupaſſe dictus eſt.

CHRY.ſup Mat. Nõ ſolũ aũt chr̃s ductꝰ eſt in deſertũ C
a ſpũ:ſꝫ ⁊ oẽs filij dei hñtes ſpm̃ ſcm̃. Nõ.n.ſunt ꝯtenti ſedere ocioſi:ſꝫ ſpũſſcũs vrget eos aliqd magnũ apprehendere opꝰ:qđ eſt ire in deſtũ q̃ntũ ad diaboluꝫ:qꝛ nõ eſt ibi iniuſtitia q̃ diabolus delectat̃. Oẽ etiã bonũ eſt ex̃ carnẽ ⁊ mũduꝫ:qꝛ nõ eſt ſꝫ volũtatẽ carnis ⁊ mũdi. Ad tale ḡ deſertũ oẽs filij dei exeũt vt tentent̃ : vtputa ſi nõ ꝓpoſuiſti ducẽ vxorẽ:duxit te ſpũſſcũs in deſertũ.i.ex̃ fines carnis ⁊ mũdi:vt tenteris a ꝯcupiſcentia carnis. Quõ.n.tentat̃ libidine,q tota die eſt cũ vxore: Scire aũt debemꝰ:ꝙ filij dei nõ tẽtant̃ a diabolo niſi in deſertũ exierint:filij aũt diaboli in carne ⁊ mũdo ꝯſtituti ꝯfringunt̃:⁊ parẽt. Sic bonꝰ hõ ſi vxorẽ habuerit nõ fornicat̃:ſꝫ ſufficit ei vxor ſua. Malus aũt ẽt hñs vxorẽ fornicat̃:⁊ nõ eſt vxore ꝯtentꝰ. Et ſic in oibꝰ iueniẽs. Filij ḡ diaboli nõ exeũt ad diabolũ vt tentent̃. Quid.n.opꝰ hꝫ ad certamẽ exire q nõ deſiderat vincere: Qui aũt glorioſiores ſũt filij dei ex̃ fines carnis exeũt ꝯ̃ illuꝫ:qꝛ victorie gl̃iaꝫ cõcupiſcũt. Propterea ⁊ in hoc loco
chr̃s exijt ad diaboluꝫ:vt tẽtaret̃ ab eo. CHRY.in ho. D
Ut aũt diſcas q̃ magnũ bonũ eſt ieiuniũ:⁊ q̃lr ſcutum eſt aduerſus diaboluꝫ:⁊ qm̃ poſt baptiſmũ nõ laſciuie ſꝫ ieiunio intẽdere opꝫ:ipſe ieiunauit nõ eo idigẽs:ſꝫ nos iſtruẽs.

CHRY.ſup Mat. Et vt q̃drageſimi nr̃i ieiunij ponẽt mẽſurã.xl.diebꝰ ⁊.xl.noctibꝰ ieiunauit. Uñ ſeqt̃.[Et cum ieiunaſſet.xl.diebꝰ ⁊.xl.noctibꝰ.] CHRY.in ho. Nõ aũt vltra ꝓceſſit ieiunãdo q̃ moyſes ⁊ helyas:ne incredibilis videret̃ carnis aſſũptio. GREGO.in ho. Ipſe autẽ auctor oiuꝫ in.xl.diebꝰ nulluꝫ oio cibũ ſumpſit. Nos q̃ꝫ q̃ntũ poſſumus q̃drageſime tpe carnẽ nr̃aꝫ per abſtinẽtiã affligamus. Quadragenariꝰ aũt numerus cuſtodit̃ : qꝛ virtus decalogi ꝑ libros q̃tuor ſcri euãgelij iplet̃. Denariꝰ etenim quater ductꝰ in q̃dragenariũ ſurgit. Uel qꝛ in hoc mortali corpore ex quatuor elemẽtis ſubſiſtimus:per cuius volũtatem ꝓceptis dñicis ꝯ̃imus que per decalogum ſunt ac/

Ieiunium quadrageſimale eſt decia tẽporis totius anni.

cepta. Qui ergo per carnis deſideria decalogi mādata ꝯtēpſimus: dignū eſt vt eādez carnē q̄terdecies affligam⁹. Uel ſicut in lege offerre debem⁹ decimas rex: ita ei offerre cōtendim⁹ decimas dierꝝ. A p̄ma. n. dñica q̄dragesime vſqꝫ ad paſchalis ſolēnitatis gaudia ſex hebdomade veniunt: quaꝝ dies. 40. ꝛ duo ſunt. Ex quib⁹ dūs ſex dies dñici ab abſtinētia ſubtrahūtur: remanēt. 36. Dūz vō per. ccc. ꝛ. lxv. dies annus ducit. Nos aūt per. 36. dies affligimur: q̄ſi ānī

E decimas deo damus. AUGV. in lib. 83. q. Uel aliter. Dis ſapie diſciplina eſt creatorē creaturāqꝫ cognoſcit. Creator eſt trinitas p̄ ꝛ fili⁹ ꝛ ſpūſſcūs. creatura vō ptī eſt inuiſibilis ſicut aīa cui ternari⁹ numer⁹ tribuit. Diligere. n. deum tripl'r iubemur: ex toto corde: ex tota aīa: ꝛ ex tota mente. Partiꝫ viſibilis ſicut corp⁹ cui q̄ternari⁹ debet: pp calidū ꝛ frigidūz humidūz ꝛ ſiccū. Denarius ergo numer⁹ q totā inſinuat diſciplinā: quater duct⁹. i. nuō q corpori debet multiplicat⁹: qꝛ p corp⁹ adminiſtratio gerit q̄dragesimū numerus ꝑficit: cui⁹ ptes eq̄les ad q̄nquaginta pueniūt. Unū. n. ꝛ duo ꝛ q̄tuor ꝛ q̄nqꝫ ꝛ octo ꝛ decez ꝛ viginti q̄ ſunt partes q̄dragenarij ſil' iuncta efficiūt q̄nq̄ginta. Et iō tps quo ige miſcim⁹ ꝛ dolemus q̄dragenario nuō celebrat. Stat⁹ aūt btitudinis in quo erit gaudiūz q̄nq̄geſime celebratiōe ꝑfigurat. i. a paſcha vſqꝫ ad pētecoſten. AUGV. in ſer. de q̄dra. Nō aūt qꝛ chrs poſt acceptū baptiſmū ꝯtinuo ieiunauit: reglaꝫ obſeruatiōis dediſſe credendūz eſt: vt poſt chri baptiſmū ꝯtinuo ieiunare nece ſit. Sꝫ q̄ñ acriori certamine cū tentatore cōfligit: ieiunādūz eſt: vt corp⁹ ipleat de caſtigatiōe militiā: ꝛ anim⁹ ipetret de hūiliatiōe victo-

F riā. CHRY. ſup Mat. Sciebat aūt dñs cogitationem diaboli: qꝛ volebat eū tentare. Audierat. n. qꝛ chrs nat⁹ eſt in h mūdo angelis p̄dicantib⁹: paſtorib⁹ referētib⁹: magis querētib⁹: ꝛ ioāne oñdēte. Uñ dñs pceſſit ꝯ eū: nō q̄ſi de⁹: ſꝫ q̄ſi hō. magis aūt q̄ſi de⁹ ꝛ hō. Nā p. xl. dies nō eſurire: nō erat hōis. aliq̄ñ aūt eſurire nō erat dei. Uñ eſuriuit: ne manifeſte intelligat deus: ꝛ ſic diaboli ſpez tentādi extingueret: ſuā āt victoriā ipediret. Uñ ſeqt. [Poſtea eſurijt.]

HYLA. Naꝫ poſt. xl. dies nō in. xl. dieb⁹ eſurijt. Igitur cū dñs eſurijt nō inedie ſurrepſit opatio: ſꝫ nāe ſue hoiem derelīquit. Nō. n. erat a deo diabolus ſꝫ a carne vincēdus. Qua rex rōne indicat poſt. xl. dieꝝ cōſumationē q̄b⁹ poſt paſſionē in ſeculo erat cōmoraturus: eſuritionez ſe hūane ſalutis habiturū: quo in tpe expectatum deo patri munus: hoiez quē aſſumpſerat reportauit.

Tex. 2. ¶ Et accedens tentator dixit ei: Si filius dei es dic vt lapides iſti panes fiāt. Qui rn̄dēs dixit.

Deut. 8. Scriptuz eſt: Non in ſolo pane viuit hō: ſed in omni verbo qḋ procedit de ore dei.

A ¶ CHRY. ſup Mat. Quia diabolus videns per. xl. dies chriꝫ ieiunātez deſperauerat: poſtq̄ eſurientē ſenſit: iterūz cepit ſperare. Uñ ſeqt. [Et accedēs tētator.] Si ergo ieiunaueris ꝛ tēteris: ne dicas qꝛ pdidi fructū ieiunij mei. Nā ꝛſi nō tibi pfuit ieiuniū tuū: vt nō tēteris: tñ pficiet vt a tentationib⁹ nō vincaris. GREGO. in ho. Sꝫ ſi ip̄m ordinē tētationis aſpicim⁹ penſam⁹ q̄ta magnitudie nos a tentatiōe liberamur. Antiquus. n. hoſtis p̄mū hoiez ex gula tentauit: cū cibū ligni vetitū ad comedendūz ſuaſit. Ex vana

Gen. 3. gl'ia cū diceret. Eritis ſicut dij. Ex auaritia cū dicēt. Scientes bonū ꝛ maluꝫ. Auaritia. n. nō ſolūz pecunie eſt: ſꝫ ēt altitudinis: cū ſupra modūz ſublimitas ambit. Quibus aūt modis p̄mū hoiem ſtrauit: eiſdez modis ſcd̄o hoī tentato ſuccubuit. Per gulaꝫ tētat cū dicit. [Dic vt lapides iſti panes fiāt.] Per vanā gl'iaꝫ cū dicit. [Si fili⁹ dei es: mitte te deorſuꝫ.] Per ſublimitatis auaritiā cūz regna mūdi oñdit

B dicēs. [Hec oīa tibi dabo.] AMBRO. ſup Lucā. Inde

Compara tio tētationis Ade ꝛ Chriſti.

Per quadragenā tps dolo ris: per q̄n q̄geſimā vō tps gaudij īcludit.

aūt cepit vñ iaꝫ vicerat. ſ. a gula. Uñ dixit ei. [Si fili⁹ dei es: dic vt lapides iſti panes fiant.] Quid aūt ſibi vult talis ſermonis exorſus: niſi qa cognouerat dei filiū eē venturū: ſꝫ veniſſe p īfirmitatē corpis nō putabat: aliud explorantis: aliud tentantis eſt: ꝛ deo ſe ꝑfitet credere ꝛ hoī conat illudere. HYLA. Eaꝫ ergo in tentādo ꝯditionē opis ppoſuit: per quā in deo ex mutatiōe lapidūz in panes virtutē ptāris agnoſceret: ꝛ in hoie oblectamēto cibi patiētiā eſurientis illuderet. HIERO. Sed ex duob⁹ ꝯtrijs teneris o diabole. Sed ad iperiū ei⁹ pñt lapides panes fieri. ergo fruſtra tentas eū: qui tāte potētie eſt. ſi aūt nō pōt face: fru-

C ſtra dei filiū ſuſpicaris. CHRY. ſup Mat. Sicut autē diabolus oēs hoies excecabat: ſic mō inuiſibil'r a chro eſt excecat⁹. Poſt. xl. eniꝫ dies eſurientē ſenſit: ꝛ per. xl. nō eſurientē nō intellexit: cū ſuſpicat⁹ eſt eū nō eſſe filiū dei. Nō cogitauit q̄ꝛ fortis athleta ad ea q̄ īfirma ſunt deſcēdere pōt: infirm⁹ āt ad ea q̄ fortia ſūt aſcēdere nō pt. Magis ergo ex eo q poſt tot dies nō eſurijt itelligē debuit: qꝛ de⁹ eſt: q̄ ex eo q poſt tot dies eſurijt: qꝛ hō eſt. Sꝫ dicit. Moyſes ꝛ Helyas. xl. dies ieiunauerūt: ꝛ hoies erāt: ſed illi ieiunātes eſuriebāt ꝛ ſuſtinebant. iſte. xl. dieb⁹ nō eſurijt: ſed poſtea. Eſurire. n. ꝛ nō māducare patiētie eſt hūane: nō eſurire āt dīne nāe. HIERO. Ꝓpoſitū aūt chri erat humilitate vincē. Uñ aduerſariū vicit teſtimonijs legis: nō ptāte virtutis: vt h ipſo ꝛ hoiez plus honoraret: ꝛ aduerſariūz plus puniret: cū hoſtis gn̄is humani nō q̄ſi a deo: ſꝫ q̄ſi ab hoie vinceret. Uñ ſeqt. [Cui rn̄dens dixit ei. Scriptū eſt: non in ſolo pane viuit hō: ſꝫ in omni vbo qḋ pcedit d ore dei.]

Exo. 24 3. re. 19.

Chrs diabolum vicit teſtimonijs legis non ptāte virtutis.

Deut. 8.

D GREGO. in ho. Sic ergo tentat⁹ a diabolo dñs: ſacri eloquij pcepta rn̄dit: ꝛ qui tentatorē ſuū mergere in abyſſum poterat vtutē ſue potētie nō oñdit: q̄tenus nobis preberet exēpluꝫ vt q̄ties a prauis hoīb⁹ aliqd patimur: ad doctrinaꝫ excitemur poti⁹ q̄ ad vindictā. CHRY. ſup Mat. Nō autem dixit: non in ſolo pane viuo: ne videat de ſe dictū eē: ſꝫ inedie: non in ſolo pane viuit hō: vt poſſet diabolus dicē. Si fili⁹ dei eſt: abſcōdit ſe vt nō oñdat qḋ pt. Si hō eſt: aſtute excuſat ſe: ne oñdat nō poſſe. RABA. Teſtimoniū aūt hoc de deutronomio ſumptūz eſt. Ergo ſiqs nō veſcit vbo dei: iſte nō viuit: qꝛ ſicut corp⁹ humanū non viuit ſine terreno cibo: ita ꝛ aīa viuere nō pt ſine dei vbo. Procedere aūt verbūz de ore dei dr: cum voluntatē ſuam per ſcripturaruꝫ teſtimonia reuelat.

¶ Tunc aſſumpſit eū diabolus in ſanctaꝫ ciuitatem ꝛ ſtatuit euꝫ ſuper pinnaculuꝫ templi: ꝛ dixit ei. Si fili⁹ dei es: mitte te deorſuꝫ. Scriptum eſt eniꝫ: qꝛ angelis ſuis mādauit de te: ꝛ in manib⁹ tollent te: ne forte offendas ad lapidem pedez tuū. Ait illi ieſus rurſum. Scriptū eſt. Nō tentabis dñm deum tuum. Tex. 3. Luc. 4. ps. 90. Deut. 6.

A ¶ CHRY. ſup Mat. Cūz ex p̄miſſo chri rn̄ſo nihil certū dicē diabolus potuiſſet: vtrū chrs de⁹ eſſet an hō: aſſūpſit eū ad aliā tentationē dicēs apd ſe. Iſte q fame nō vincit: ꝛ ſi fili⁹ dei nō eſt: tñ ſanct⁹ ē. Ualent. n. hoies ſancti fame nō vinci. Sed poſtq̄ oēm neceſſitatē carnis vicerunt per vanā gl'iaꝫ cadunt. Iō cepit eū tentare in gl'ia vana: ppter qḋ ſequit. [Tūc aſſumpſit eū diabolus in ſcām ciuitatē.] HIERO. Aſſumptio iſta nō ex imbecillitate dñi venit: ſꝫ de inimici ſupbia q̄ volūtatē ſaluatoris neceſſitatez putat. RABA. Scā aūt ciuitas hierl'm dicebat in q̄ tēplū dei erat: ꝛ ſancta ſanctoꝝ: ꝛ cultus vnius dei ſm legē Moyſi. REMI. In q̄ oñdit: qꝛ diabolus fidelib⁹ chri ēt in ſcīs

B locis inſidiat. GREGO. in ho. Sed ecce dum dr deus hō in ſanctā ciuitatē a diabolo aſſumptus: humane aures

audire expauescũt. Iniquoꝝ tñ oium diabolus caput est. Quid est aũt mirũ si se ab illo pmisit in montẽ duci: qui se pmisit a mẽbris illi⁹ crucifigi? GLO. Diabolus.n.semp ad alta ducit eleuãdo per iactãtiam: vt pcipitare possit. Et ideo seqr. Et statuit eũ supra pinaculuꝫ tẽpli. REMI.

Quid erat pinnaculũ templi. Pinaculuꝫ sedes erat doctoꝝ. Tẽpluꝫ.n.nõ hẽbat culmẽ erectũ: sic nr̃e dom⁹ hñt: sꝫ ꝛ planũ erat desup more palestinoꝝ: ꝛ in ipso tẽplo tria tabulata erãt. Et sciẽdũ qꝛ in pauimẽto pinaculuꝫ erat: ꝛ in vnoquoqꝫ tabulato pinaculuꝫ erat. Siue ḡ statuerit eũ in illo pinnaculo: qḋ erat in pauimento: siue in illis q̃ erãt in pmo scḋo vel tertio tabulato: intelligẽduꝫ est ꝙ in illo statuisset eũ: vñ aliqḋ precipitiuꝫ

C esse potuit. GLO. Nota vo hec oia corporeis sensib⁹ eẽ cõpleta. Quia.n.pma adinuicẽ pferunt: in specie hois diabolꝫ apparuisse visibile est. CHRY. sup Mat. Sꝫ forte dicis quõ in corpe ꝯstitutũ viderib⁹ oibus statuit supra tẽpluꝫ? Sꝫ forsitan diabolus sic eũ assumebat: vt ab oib⁹ videret. ipse aũt nesciẽte diabolo iuisibilr sic agebat vt a nemine videret. GLO. Jḋ aũt duxit eũ supra pinaculũ cuꝫ vellet eũ de vana gl̃ia tentare: qꝛ in cathedra doctoꝝ multos deceperat inani gl̃ia: ꝛ ideo putauit istũ positũ in sede magisterij inani gl̃ia extolli posse. Vñ seqr. Et dixit.

Diabolus in oib⁹ tẽtatiõib⁹ hoc intẽdebat vt itelligẽt si erat fili⁹ dei. Si fili⁹ dei es: mitte te deorsuꝫ. HIERO. In oib⁹ eniꝫ tentatiõib⁹ hoc agit diabolus: vt itelligat si fili⁹ dei sit. Dicit aũt. Mitte te. Jḡa vox diaboli q̃ sp hoies cadere deorsuꝫ desiderat: psuadere põt: pcipitare nõ põt. CHRY. sup Mat. Per hãc aũt ppõnẽ quõ poterat cognoscere si est fili⁹ dei an nõ? Uolare.n.per aerẽ nõ est ppe opus dei: qꝛ nulli

D vtile est. Si ḡ aliqs volauerit puocat⁹: pp ostẽtationẽ solã hoc facit: ꝛ est potius ex diabolo q̃ ex deo. Si ḡ hoi sapienti sufficit eẽ qḋ est: ꝛ nõ est neciuꝫ ei apparere qḋ nõ est: q̃to magis fili⁹ dei ostẽdere se neciuꝫ nõ hꝫ: de quo nemo põt tantũ cognoscẽ q̃tũ est apud se? AMBRO. sup Lucã.

2. Cor. 11 Sed qꝛ satbanas trãsfigurat se sicut angelus lucis: ꝛ de scripturis ipsis diuinis laqueũ fidelibus parat: vtit testimonijs scripturaꝝ: nõ vt doceat: sed vt fallat. Vñ seqr. Scriptũ est eniꝫ: qꝛ angelis suis mãdauit de te. HIERO. Hoc in.90.psalmo legimus. verũ ibi non de xp̃o: sꝫ de viro scõ pphia ẽ. male ḡ diabolus iterptat scripturas. CHRY.

E sup Mat. Uere.n.fili⁹ dei angeloꝝ manib⁹ nõ portat: sed ipse magis angelos portat. Et si portat manib⁹ angeloruꝫ nõ vt offendat ad lapideꝫ pedeꝫ suũ q̃si ifirmus: sꝫ pp honorẽ q̃si dñs. O diabole qm̃ fili⁹ dei manib⁹ portat legisti: ꝛ qꝛ sup aspidẽ ꝛ basiliscũ calcat: nõ legisti. Sꝫ illḋ q̃dẽ exẽpluꝫ pfert q̃si sugb⁹. hoc aũt tacet q̃si astut⁹. CHRY. in ho. Intuere etiã qꝛ testimonia a dño allata sunt ꝯueniẽter. a diabolo aũt indecẽter. Nõ.n.qḋ scriptũ est. Angelis suis ꝛc. suadet pijcere seipsuꝫ ꝛ pcipitare. GLO. Est ḡ sic exponẽduꝫ. Dicit.n.scriptura de q̃libꝫ bono hoie: ꝙ angelis suis.i.administratorib⁹ spiritib⁹ pcepit de ipso: ꝙ in manib⁹ suis.i.in auxilijs suis tollent eũ: ꝛ custodient ne offendat pedeꝫ.i.affectũ mẽtis: ad lapideꝫ.i.ad veterẽ legẽ scriptaꝫ in lapideis tabulis: vel per lapideꝫ põt intelligi ois

F pcti occasio ꝛ ruine. RABA. Notãduꝫ est aũt ꝙ saluator noster lꝫ permisisset se a diabolo supra pinaculuꝫ templi: tñ renuit ad iperiũ ei⁹ descẽdere: nobis exẽpluꝫ donãs: vt q̃sq̃s impauerit viã veritatis artã nos ascẽdere: obtemperemus. Si aũt vult nos de altitudine veritatis ꝛ virtutum ad ima erroris ꝛ vitioꝝ pcipitare: nõ illuꝫ audiam⁹.

HIERO. Falsas aũt de scripturis diaboli sagittas: veris scripturaꝝ frãgit clypeis. Vñ seqr. Ait illi rursũ iesus

Deut. 6. scriptũ est. Non tentabis dñm deũ tuũ. HYLA. Diaboli.n.conat⁹ ꝯtundẽs: ꝛ deũ se ꝓstat ꝛ dñꝫ. CHRY. Nõ aũt dixit. Nõ tentabis me dñm deũ tuũ. Sꝫ ita. Nõ tentabis dñm deũ tuũ. qḋ poterat dicere ois hõ dei: tentatus a diabolo: qm̃ ꝛ qui hoiẽs dei tentat: deum tentat.

RABA. Uel aliter. Suggerebat ei q̃si hominũ: vt aliq̃ signo explorare q̃tũ apud deũ posset. AUGU. cõtra Faustũ. Pertinet aũt ad sanaꝫ doctrinã: qñ hꝫ hõ quid faciat: nõ tentare dñm deum suum. HIERO. Et notãduꝫ ꝙ necessaria testimonia de deutronomio tm̃ protulit: vt secunde legis sacramenta monstraret. Nõ nõ dꝫ tẽtare deũ q̃n aliũde sibi põt puidere.

¶ Iterũ assumpsit eũ diabolus in montẽ excelsuꝫ valde: ꝛ ondit ei oia regna mũdi ꝛ gloriaꝫ eoꝝ: ꝛ dixit ei. Hec oia tibi dabo: si cadẽs adoraueris me. Tũc dicit ei iesus. Uade sathana. Scriptũ est.n. Dñm deuꝫ tuũ adorabis: ꝛ illi soli serules. Tunc reliquit eũ diabolus: ꝛ ecce angeli accesserunt ꝛ ministrabant ei. Tex. 4. Deut. 6. Ibi. 10. Mar. 7 Luc. 4.

A ¶ CHRY. sup Mat. Diabolus ex scḋo rñso incert⁹ trãsit ad tertiã tentationẽ. Quia.n.xp̃s rhetia vẽtris disruperat: ꝛ rhetia vane gl̃ie transierat: ponit ei rhetia auaritie. Propter qḋ dr. Iterũ assumpsit euꝫ diabolus in montẽ excelsuꝫ valde. Quẽ.s.diabolus circuiens oẽꝫ terrã excelsiorẽ ceteris cognoscebat. Quãto.n.excelsior fuerit mons tanto ex eo spatiosior terra vr. Vñ seqr. Et ostẽdit oia regna mũdi: ꝛ gl̃iaꝫ eoꝝ. Ostẽdit aũt ita nõ vt ipsa regna vel ciuitates eoꝝ: vel pplos: vel argentuꝫ: vel aurũ videret: sed ptes terre: in q̃b⁹ vnũquoqꝫ regnũ vel ciuitas posita erat. Utputa si ascẽdẽs sup excelsuꝫ locũ digito extẽso dicã tibi. Ecce ibi est roma aut alexãdria: nõ sic ostendo tibi: vt ipsas videas ciuitates: sꝫ ptes terre in q̃b⁹ posite sũt. Sic ꝛ diabolus poterat xp̃o singula loca demrare digito: ꝛ vniuscuiusqꝫ regni honores ꝛ statũ ṽbis exponere. Naꝫ ostẽsuꝫ dr ẽt qḋ exponit ad itelligẽduꝫ. ORIGE. sup Lucã. Uel alr nõ est arbitrãdũ ꝙ regna ei mũdi ondens: persaꝝ.v.g.regnũ indeoꝝq̃ ostẽderit: sꝫ ondit ei regnũ suũ quõ regnaret in mũdo.i.quõ alij regnentur a fornicatione: alij ab auaritia. Nõ intelligat diaboli cõtra ostendisse oia regna mũdi. B

REMI. Gl̃iaꝫ eoꝝ appellat aurũ argẽtuꝫ ꝛ lapides preciosos: ꝛ tpalia bona. RABA. Ostẽdit aũt hec diabolus dño: nõ ꝙ ipe visuꝫ ei⁹ amplificare potuit: aut aliqd ignotum demrare: sed vanitatẽ põpe mũdane quã ipse diligebat: q̃si speciosaꝫ ac desiderabileꝫ ṽbis ostẽdens in amorẽ xp̃o suggerẽs venire volebat. GLO. Qui nõ ꝯcupiscẽtie oculo itueť sic nos: sꝫ sic medici vident morbos sine lesione. HIERO. Seqr. Et dixit illi. Hec oia tibi dabo. Arrogans ꝛ superb⁹ de iactãtia loqr. Nõ.n.põt oia regna dare: cũ sciam⁹ plerosqꝫ sanctos viros a deo reges factos.

CHRY. sup Mat. Ea que p iniqtatẽ fiũt in mũdo: vt puta p furtũ aut p periuria acq̃sitas diuitias diabolus dat. Non ḡ diabolus q̃b⁹ vult diuitias dare põt: sꝫ his q volũt ab illo recipe. REMI. Mirãda ẽt est diaboli demẽtia. C Illi pmittebat dare regna terrena: qui suis fidelib⁹ dat regna celestia: ꝛ gl̃iaꝫ mũdi ei qui est celestis gl̃ie dominus.

AMBRO. Hꝫ aũt ambitio domesticũ piculum. Ut.n. dominet alijs prius seruit: curuat obseqo: vt honore donet: ꝛ dũ vult esse sublimior: fit remissior. Vñ apte subdit. Si cadens adoraueris me. GLO. Ecce antiqua diaboli superbia. Sicut.n.in pncipio voluit se similẽ deo facẽ: ita nũc volebat diuinũ sibi vsurpare cultũ dicẽs. Si cadẽs adoraueris me. Ergo q adoratur⁹ est diabolũ añ corruit. Sequit. Tunc dicit ei iesus. Uade sathana. CHRY. sup Mat. In quo finẽ tentãdi diabolo ponit: ne pgrediat vlteri⁹ tentãs. HIERO. Nõ aũt vt pleriqꝫ putãt: eadem sathanas ꝛ petrus ꝯdẽnant snia. Petro.n.dr. Uade retro me sathana.i.sequere me qui cõtrarius es mee voluntati. Huic autem dicitur. Uade sathana: ꝛ non ei dicitur. Retro vt subaudiat. Uade in ignem eternũ qui parat⁹ est tibi: ꝛ Isa. 14. Mat. 16. Mat. 25.

D angelis tuis. REMI. Uel ſm alia exēpla. Uade retro. i.
reminiſcere: recordare in q̄ta glīa ↄdit⁹ fuiſti: ⁊ in q̄tā mi
ſeriā cecidiſti. CHRY. ſup Mat. Uidēdū aūt: q̄ chr̄s
cū paſſus fuiſſet tentatōis iniuriā dicēte ſibi diabolo. [Si
fili⁹ dei es mitte te deorſuz] nō eſt turbat⁹: neq̄ʒ diaboluz
increpauit. Nūc aūt q̄ñ diabolus vſurpauit ſibi dei hono
rez exaſpat⁹ eſt: ⁊ repulit eū dicēs. [Uade ſathana] vt nos
illi⁹ diſcamus exēplo: nr̄as q̄dē iniurias magnanimiter ſu
ſtinere: dei āt iniurias nec vſq̄ʒ ad auditū ſufferre. Q̄ñ in
ꝓprijs iniurijs eē quēpiaʒ patiētēʒ laudabile eſt. iniurias
aūt dei diſſimulare nimis eſt impiū. HIERO. Dicens
aūt diabolus ſaluatori. [Si cadēs adoraueris me] ecōtra
rio audit: q̄ ipſe magis adorare eū debeat q̄ſi dn̄m: ⁊ deū
ſuū. AUGU. ↄ ſer. arrianoꝝ. Uñ ſeqꝛ. [Scriptū ē eīʒ:
Dn̄m deū tuū adorabis: ⁊ illi ſoli ſeruies.] Unus dn̄s de⁹
noſter eſt ipſa trinitas cui ſoli ſeruitutē pietatis iure debe
E mus. AUGU. 10. de ciui. dei. Noīe āt ſuitutis cult⁹ deo
debit⁹ intellıḡr. Latriā q̄ppe nr̄i vbicūq̄ʒ ſcāꝝ ſcripturarū
poſitū eſt iterp̄tati ſūt ſuitutē. Sʒ ea ſuit⁹ q̄ debeṫ hoīb⁹:
ſm quā p̄cepit Apl's ſeruos dn̄is ſuis ſubditos eē debere:
grece nuncupari ſolet dulia. Latria v̄o aut ſemꝑ aut tā fre
quēter vt pene ſemꝑ ea ſuit⁹ dr̄: q̄ ꝑtinet ad colēdum deū.
CHRY. ſup Mat. Diabolus aūt ſicut rōnabil'r itelligi
pōt nō q̄ſi obediēs p̄cepto receſſit: ſʒ diuinitas chr̄i ⁊ ſpūſ
ſanct⁹ q̄ erat in eo excuſſit idē diaboluʒ. Uñ ſeqꝛ. [Tūc re
liquit eū diabolus.] Q̄ð ad nr̄aʒ ꝑficit ↄſolationē: quia nō
tādiu hoīes dei diabolus tētat q̄ūdiu vult: ſʒ q̄ūdiu chriſtus
ꝑmittit. Et ſi. n. ꝑmittit eū pauliſper tentare: tñ repellit ꝑꝑ
F infirmā nāʒ. AUGU. 9° de ciui. dei. Poſt tētationē v̄o
ſancti angeli ſpiritib⁹ imūdis metuēdi dn̄i miniſtrabāt: ⁊
per h̄ magis magiſq̄ʒ inoteſcebat demonibus q̄ūtus eſſet.
Unde ſeqꝛ. [Et ecce angeli acceſſerūt ⁊ miniſtrabant ei.]
CHRY. ſup Mat. Nō aūt dixit deſcēdentes angeli: vt
oſtēdat q̄ ſemꝑ ad miniſteriū ei⁹ erāt in terris: ſʒ tūc p̄ci
piēte dn̄o receſſerūt ab eo: vt locus diabolo aduerſus chr̄ʒ
dareṫ: ne forte vidēs angelos circa eū nō appropinquaret
ad eū. Jn q̄b⁹ aūt reb⁹ illi miniſtrabāt ſcire nō poſſumus:
vtrū ad ſanatiōes infirmitatū: an ad correctiōes aīaꝝ: an
ad effugationē demonū: que oīa ꝑ angelos facit. Uñ eis fa
ciētib⁹ ipſe facē vr̄. Tñ manifeſtū eſt: q̄ nō ꝑꝑ nec̄itatem
īpotētie ei⁹ ei miniſtrabāt: ſʒ ꝑꝑ honorē ꝑtātis ipſius. Nō
G eniʒ dr̄ q̄ adiuuēt eū: ſʒ q̄ miniſtrent. GREGO. in ho.
Ex his aūt vni⁹ ꝑſone vtraq̄ʒ nā oſtēdiṫ: q̄ ⁊ hō eſt quem
diabolus tentat: ⁊ idē ipſe de⁹ eſt cui ab angelis miniſtraṫ.
CHRY. ſup Mat. Tūc breuiter ꝑſtringam⁹ q̄d ſignifi
cent chr̄i tētatiōes. Jeiuniū eſt abſtinētia rei male: eſuries
eſt d̄ſideriū ei⁹: vſus ei⁹ eſt panis. Qui ḡ p̄ctm̄ ſibi ↄuertit
ad vſuʒ lapidē ↄuertit ī panē. Rn̄deat ḡ diabolo ꝑſuadē
ti: q̄ nō in ſolo vſu illi⁹ rei viuit hō: ſʒ in obſeruātia māda
toꝝ dei. Q̄ñ v̄o q̄s inflat⁹ fuerit q̄ſi ſanctus: duct⁹ eſt q̄ſi ſuꝑ
tēpluʒ. Et q̄ñ eſtimauerit ſe ↄſiſtere in ſcimonij ſūmitate
poſit⁹ eſt ſupra pinnā tēpli. Et h̄ tētatio ſequiṫ p̄mā: q̄ vi
ctoria tētatiōis gloriationē opaṫ: ⁊ fit cā iactātie: ſʒ vide q̄
chr̄s ieiuniū vltro ſuſcepit. Suꝑ tēpluʒ aūt diabolus eum
duxit: vt tu ad abſtinētiā laudabileʒ ſpōte p̄cedas. Extolli
aūt ad faſtigiū ſanctitatis nō acq̄eſcas: fuge exaltationem
cordis: ⁊ nō patieris ruinā. Aſcēſio aūt montis eſt p̄ceſſio
ad altitudinē diuitiaꝝ ⁊ glorie hui⁹ mūdi: que de ſuperbia
cordis deſcēdit. Cuʒ ḡ volueris diues fieri: q̄ð eſt aſcēdere
in montē: incipis cogitare de diuitijs ⁊ honorib⁹ acq̄rēdis:
⁊ tūc p̄nceps mūdi glīā regni ſui tibi oſtendit. Tertio loco
ꝓuidet tibi cāſ: vt ſi volueris illa cōſequi: ſeruias ei negli
H gens iuſtitiā dei. HYLA. Uicto aūt a nobis calcatoq̄ʒ
diaboli capite: angeloꝝ miniſteria ⁊ v̄tutū in nos celeſtiuʒ
officia nō defutura oſtēdiṫ. AUGU. de cō. euā. Lucas
has tentatiōes nō eodeʒ ordine ꝓſecut⁹ eſt. Uñ incertum
eſt q̄ð p̄us factū ſit: vtrū regna terre p̄us demōſtrata ſint:
⁊ poſtea in pinnā tēpli leuat⁹ ſit: an ecōuerſo. Nihil tñ ad
reʒ: dū oīa facta eſſe manifeſtuʒ ſit. GLO. Sed q̄ð dicit
lucas magis vr̄ ſm hyſtoriā eē. Sed Matthe⁹ has refert
tentationes ſm hoc q̄ in adam facte ſunt.

Sufferenda ſunt iniurie nobis facte patiēter: dei aūt iniurias ſufferre ē impiū.

Deut. 6.

Diabolus hoīes tentat q̄tū deus vult nō q̄tū ipſe.

Moralr. Tētatione chr̄i q̄d ſignificēt.

¶ Cum aūt audiſſet ieſus q̄ ioānes tradit⁹ eēt: Tex. 5.
ſeceſſit in galileaʒ ⁊ relicta ciuitate nazareth ve A
nit: ⁊ habitauit in ciuitate caphar nauʒ mariti
ma: in finib⁹ zabulon ⁊ neptalim: vt adimple
reṫ q̄ð dictū eſt per iſaiam ꝓphetaʒ. Terra za Jſa. 9.
bulon ⁊ terra neptaliʒ via maris trans iordanē
galilee gentiū populus qui ambulabat in tene
bris vidit luceʒ magnā: ⁊ ſedentib⁹ in regione
vmbre mortis lux orta eſt eis.

¶ RABA. Poſtq̄ Matth. de. 40. dieꝝ ieiunio ⁊ de ten B
tatiōe chr̄i ⁊ de angeloꝝ miniſterio narrauit: cōtinuo ſub
iecit dicēs. [Cuʒ aūt audiſſet ieſus: q̄ ioānes tradit⁹ eſſet.]
CHRY. ſup Mat. Sine dubio a deo q̄a in virū ſanctū
nemo pōt aliq̄d: niſi tradiderit eū de⁹. Seqꝛ. [Seceſſit in
galilea] ſ. de iudea vt paſſionē ſuā opportuno tꝑi reſerua
ret: deide vt nob fugiēdi ꝑiculuʒ daret exēplū. CHRY.
in ho. Nō. n. accuſabile eſt nō ꝓijcere ſeipm̄ in ꝑiculuʒ: ſʒ
incidēteʒ nō ſtare viril'r. Recedit ēt de iudea: iudaicā inui
diā mitigās: ſimul q̄dē ꝓphetiā cōplens: ⁊ magiſtros or
bis terraꝝ piſcari ſtudēs: q̄ in galilea morabanṫ. Attende
etiā q̄l'r ad gētes abiturus a iudeis accepit cām. Eteniʒ cū
precurſorē in vincula miſiſſent: cōpellunt ieſuʒ trāſire ad
galileā gētiū. GLO. Ut āt refert lucas: Uenit naçareth
vbi erat nutrit⁹: ⁊ ibi intrauit in ſynagogā: vbi legit: ⁊ dixit
multa: ꝓpter que voluerunt eū p̄cipitare de monte: ⁊ tunc
d̄ſcēdit capharnaū. Uñ mō ait Matthe⁹. [Et relicta ciui.
C naçareth venit ⁊ habitauit capharnaū.] HIERO. Na
çareth eſt in galilea vicus iuxta montē thabor. Capharnaū
eſt oppidū in galilea gētiū iuxta ſtagnū geneçareth. ⁊ ideo
dicit. [Maritimā.] GLO. Addit ēt. [Jn finib⁹ çabulon
⁊ neptalim.] vbi p̄ma captiuitas hebreoꝝ fuit ab aſſyrijs.
Ubi ḡ p̄ma legis obliuio ē: ibi eſt p̄ma euāgelij p̄dicatio:
vt ⁊ de loco quaſi medio diffluerct ad gentes ⁊ iudeos.
REMI. Reliq̄t aūt vnā. ſ. naçareth: vt p̄dicando ⁊ mira
cula faciēdo pl'es illuminaret. Jn quo fcō reliq̄t p̄dicatori
bus exēpluʒ: vt eo tꝑe ⁊ illis in locis ſtudeāt predicare: q̄ñ
multis ꝓdeſſe pn̄t. Sequiṫ. [Ut adimple. q̄ð dcm̄ eſt per
Jſaiā ꝓphetā. Terra çabulon: ⁊ terra neptaliʒ.] Jn ꝓphe
tia ita hr̄. Prio tꝑe alleuiata eſt terra çabulon ⁊ terra ne
ptaliʒ: ⁊ nouiſſimo agarauata eſt via maris trans iordanē
D galilee gētiū. HIERO. ſuꝑ Jſaiā. Dr̄ aūt p̄mo tꝑe alle
uiata eē ab onere p̄ctōꝝ: q̄ in regiōib⁹ duaꝝ tribuū: p̄mū
ſaluator euāgeliuʒ p̄dicauit. Nouiſſimo v̄o tꝑe aggrauata
eſt fides eoꝝ plurimis iudeoꝝ in errore ꝑmanētib⁹. Ma
re aūt hic lacū appellat geneçareth: qui iordane influente
efficiṫ. Jn cui⁹ littore capharnaū ⁊ tyberias ⁊ bethſaida ⁊
corozaim ſite ſunt: in qua maxīe regione chr̄s predicauit.
Uel ſm hebreos in chr̄m credentes: he due trib⁹ çabulon
⁊ neptaliʒ ab aſſyrijs capte ſunt: ⁊ galilea deſerta eſt. Quā
ꝓpha dic̄ eē alleuiatā: eo q̄ p̄ctā ppl'i ſuſtineret: ſʒ poſtea
reliq̄ue trib⁹ q̄ habitabāt trās iordanē: ⁊ in ſamaria ducte
ſūt in captiuitatē. Et h̄ iq̄uūt ſcriptura nūc dicit: q̄ regio
nis ei⁹ ppl's p̄mū captiuat⁹ eſt: ipſa p̄mā luceʒ p̄dicātis vi
derit chr̄i: vel ſʒ naçareos adueniēte chr̄o. p̄mo terra çabu
lon ⁊ neptaliʒ eſt phariſeoꝝ errorib⁹ liberata: poſtea per
euāgeliuʒ apl'i pauli ingrauata eſt. i. multiplicata predica

Nō ē malum vitare ꝑiculuʒ: ſʒ poſtq̄ cue nerit nō ſtare fortiṫ ē malum.

Jſa. 9.

Ubi predicare dēat p̄dicator.

Jſa. 9.

al.Hiero. tio in terminos gẽtiũ. GLO. Hic aũt in euãgelio diuerſi
noĩatĩz ad idẽ vbũ reducũt:ita ꝛ terra ʒabulon ꝛ terra ne-
ptaliz q̃ eſt via maris q̃ eſt trãs iordanẽ.ſ ppl's galilee gen
E tiũ:q ambulabat in tenebris ꝛc̃. HIERO. Nota aũt ꝙ
3.Re.9. due galilee ſũt:vna q̃ dr̃ iudeoꝝ:ꝛ alia q̃ dr̃ gentiũ. Diuiſa
Due gali- eſt eniz galilea a tp̃e ſalomonis:q dedit.20.ciuitates in ga-
lee:vna iu lilea hyram regi tyri:q̃ pars dcã eſt poſtea galilea gẽtiũ:re
deoꝝ: alte liq̃ iudeoꝝ. Uel legẽduz ẽ.[Trãs iordanẽ galilee gẽtiuz.]
ra gentiũ. Jta inq̃ꝫ vt ppl's q vl' ſedebat vl' ambulabat in tenebris:
lucẽ viderit neq̃q̃ puã vt alioꝝ ꝓphaꝝ:ſʒ magnã.ſ.illi⁹ q
Jo.8. in euãgelio loqr̃. Ego ſuz lux mũdi. [Et q habitabãt in re-
giõe vmbre mortis lux orta ẽ eis.] Jnter mortẽ ꝛ vmbrã
mortis h̃ itereſſe puto:ꝙ mors eoꝝ eſt q opib⁹ mortis ad
īferos perrexerũt. Umbra ãt mortis eoꝝ eſt q duz peccãt
nõduz de hac vita egreſſi ſũt. Prit.n.ſi voluerit agẽ pniaz.
CHRY.ſup Mat. Uel in regiõe vmbre mortis ſede-
bãt gẽtiles:q: colebãt idola ꝛ demones. Judei ãt qui legis
opa faciebãt.in tenebris erãt:q: dei iuſtitia nõduz erat eis
F manifeſta. CHRY.in ho. Ut aũt diſcas:ꝙ neqꝫ lumen
neqꝫ tenebras ſenſibiles ait.de lumie dixit:lumẽ magnũ
qḋ alibi dr̃ lumẽ veꝝ:tenebras aũt exponẽs noiauit vm-
brã mortis. Deide mõſtrãs ꝙ nõ ipſi q̃rẽtes iuenerũt: ſed
de⁹ ipſis apparuit.dixit ꝙ [lumẽ ortũ eſt] ꝛ effulſit. Non
Doles aũ eniz p̃us ipſi ad lumẽ cucurrerũt. Eteniz in vltis malis ho
chr̃i adue- mines erãt aũ chr̃i pñtiã. Neqꝫ.n.ambulabãt in tenebris:
tuz erãt in ſʒ ſedebãt:qḋ ſignũ erat:q: nõ ſperabãt libari. Sicut.n.ne-
malis ma- ſciẽtes q̃ oportẽt ꝓgredi:ita cõprehẽſi a tenebris ſedebãt
lis. iaz nõ potẽtes ſtare. Tenebras ãt vocat hic errorẽ ꝛ ipieta
G tes. RABA. Allegorice ãt ioãnes eſt vox p̃cedẽs vbũ ꝛ
Allego alij ꝓphete. Poſtq̃ꝫ autẽ ꝓpha ceſſauit ꝛ ligat⁹ eſt:acceſſit
rice. vbũ cõplẽs qḋ p̃dicauerat vox.i.ꝓpha.[Et receſſit in gali-
leã].i.de figuris ad vitatẽ:vel in galileã:i.in eccliã. vbi eſt
trãſmigratio de vicijs ad vtutes. [Naʒareth] interpretat̃
flos.[Caphanaũ] villa pulcherrima. Religt q̃ florẽ figu
raꝝ q̃ fruct⁹euãgelij ſignabaṫ:ꝛ venit in eccliaz q̃ eſt chr̃i
vtutib⁹ pulchra. Et maritima ẽ:q: iuxta fluct⁹ſeculi poſita
q̃tidie tundit̃ ꝓcellis pſecutionũ. Jnſup ʒabulon ꝛ nepta-
lim ſita eſt.i.iudeis cõis ꝛ gẽtib⁹. Zabulõ.n.hitaculũ forti-
tudis dr̃:q: apl'i q de iudea electi ſũt:fortes fuert̃. Neptali
H dilatatio:q: gẽtiũ ecclia p orbẽ dilatata eſt. AVGV.de
Jo.1. cõ.euã. Joãnes ãt euãgeliſta p̃us q̃ꝫ iret ieſus in galileã di
Jo.2. cit de petro ꝛ andrea ꝛ nathanaele:ꝛ de miraclo in chana
galilee:que oĩa ceteri euãgeliſte p̃termiſerũt:id cõtexẽtes
ſuis narratiõib⁹:ꝙ ieſus reuerſus ſit in galileã. Uñ itelliḡ
fuiſſe iterpoſitos aliquos dies:qb⁹ illa de diſcipulis geſta
ſũt:q̃ iterponũt̃ a ioãne. REMI. Sʒ illḋ ſollerti⁹ attẽdẽ-
duz ẽ:q̃re ioãnes dicat dñz iſſe in galileã añq̃ꝫ ioãnes miſ-
ſus fuiſſet in carcerẽ. Naz poſt vinũ de aq̃ factũ:ꝛ deſcen-
ſuz ei⁹ in caphanaũ:ꝛ poſt aſcẽſuz ei⁹ in hierlm:dr̃ in euã-
gelio ioãnis ꝙ redijt in iudeã ꝛ baptiʒabat:ꝛ nõdum erat
miſſus ioãnes in carcerez. Hic aũt dr̃ ꝙ poſtq̃ꝫ tradit⁹ fuit
Mar.1. ioãnes receſſit in galileã. Et h̃ q̃dẽ dicit Marcus. Nõ aũt
dʒ h̃ ꝯ̃riũ videri. Naz ioãnes p⁹ aduẽtũ dñi in galileã de-
ſcripſit:qui.ſ.fuit añ icarceratiõnẽ ioãnis. Sʒ ꝛ de ſcḋo ad-
uẽtu alibi facit mẽtionẽ cũ ait:ꝙ ieſus religt iudeã ꝛ abijt
iterum in galileã. Et de hoc tñ ſcḋo aduentu in galileam:
q.ſ.fuit poſt incarcerationem ioãnis:alij euangeliſte dicũt
I EX ECCLE.hyſtoria. Joãnẽ.n.tradũt vſqꝫ ad vltimũ
pene vite ſue tp̃s abſqꝫ vllius ſcripture indicijs euãgeliuz
Cũ q̃ mo- p̃dicaſſe. Sʒ cũ triũ euãgelioꝝ ad ipm notitia perueniſſet
uit beatus ꝓbaſſe q̃dẽ vitatẽ dictoꝝ:deeſſe tñ vidit aliq̃:ꝛ maxie que
ioãnẽ euã p̃ p̃dicatiõis ſue tp̃e dñs geſſerat. Certũ eſt.n.ꝙ in alijs tri-
gel'iſtaz ad bus euãgelijs hec vident̃ ſola ꝯtinerı:q̃ in eo geſta ſũt ãno
ſcribendũ q̃ ioãnes baptiſta vl' iclauſus eſt in carcerẽ vl' punit⁹. Mat-
euãgeliũz
Mat.4. theus.n.poſt tẽtationẽ chr̃i ꝯtinuo ſubiecit.[Audiẽs ãt q̃

ioãnes tradit⁹eẽt ꝛc̃.] ꝛ marc⁹ ſilr. Lucas vo p̃us q̃ꝫ aliqd Luce.3.
de actib⁹ chr̃i referret:dicit ꝙ herodes ꝯcluſit ioãnẽ in car
cerez. Rogatus eſt q̃ ioãnes apl's vt ea q̃ p̃terierant p̃ores
añ traditionẽ ioãnis ſaluatoris geſta conſcriberet. Et ideo
dicit in euãgelio ſuo. Hoc fecit initium ſignoꝝ ieſus. Jo.2.

¶ Exinde cepit ieſus p̃dicare ꝛ dicere: Pniam Tex.6.
agite: Appropinquabit.n.regnuz celoꝝ. Mar.1.

¶ CHRY.ſup Mat. Jlle dʒ chr̃i iuſtitiã p̃dicare:q ven- A
tri ſuo ꝯ̃dicẽ põit:q ſeculi iſti⁹ bona ꝯtẽnit:q vanã gl'iaz nõ
deſiderat. Et iõ dr̃.[Exinde cepit ieſus p̃dicare].i.ex quo
tẽtat⁹ famẽ vicit in deſerto:auaritiã ſpreuit in mõte:vanã
gl'iam repcuſſit in tẽplo. Uel.[Exinde cepit p̃dicare] ex q̃
tradit⁹eſt ioãnes. Nã ſi p̃dicãte ioãne p̃dicare cepiſſet:vi-
leʒ reddidiſſet ioãnẽ ꝛ iueniret̃ p̃dicatio ioãnis eẽ ſupflua
q̃tũ ad iſti⁹ doctrinã:ſic̃ ſi vno tp̃e ſol cũ lucifero oriatur:
gr̃az luciferi celat. CHRY.in ho. Jõ ẽt nõ p̃dicauit do-
nec ioãnes in carcere mitteret̃: ne ex h̃ multitudo ſcinde-
ret̃: ꝓpter qḋ ẽt ioãnes nullũ fecit ſignũ:vt p miracula oẽs
traherent̃ ad chr̃iz. RABA. Jn h̃ ẽt docet:ne qs ab infe B
riori pſona ſermonẽ ꝯtẽnat. Uñ Apl's. Si cui ſedẽti reue- j.cor.14.
latũ fuit prior taceat. CHRY.ſup Mat. Sapiẽter aũt
inde p̃dicatiõis ſue ſumpſit initiũ:nõ vt ꝯculcet ioãnis do-
ctrinã:ſʒ vt magis ꝯfirmet:ꝛ teſtem cũ veꝝ fuiſſe demon-
ſtret. HIERO. Jn q̃ ẽt oſtẽdit ſe euiſdẽ eẽ dei filiũ cui⁹
ille fuerat ꝓpheta. Et iõ dicit.[Pniaz agite.] CHRY. C
ſup Mat. Nõ.n.ſtatiz iuſtitiã p̃dicauit:quã oẽs cognoſce-
bãt:ſʒ pniaz q̃ oẽs idigebãt. Quis q̃ auſus eſt dic̃e. Uolo bo Pnia eſt
nus eẽ ꝛ nõ poſſum: Pnia.n.eſt correctio voluntatis. Et ſi correctio
vos mala nõ terrẽt:vt.ſ.pniaz agatis:ſaltẽ bona delectent. volũtat̃.
Uñ ſeqr̃.[Appropinq̃bit.n.regnũ celoꝝ].i.btitudo regni
celeſtis. Ac ſi dicat. Parate vos p pniaz: q: appropinq̃uit
tp̃s mercedis eterne. REMI. Et notãdũ q: nõ dicit. Ap-
propiquauit regnũ chananeoꝝ aut iebuſeoꝝ:ſʒ regnũ ce-
loꝝ. Lex.n.ꝓmittebat bona tpalia:ſed dñs regna celeſtia.
CHRY.in ho. Cõſiderãduz ẽt ꝙ in hac p̃dicatione nihil D
de ſeipſo manifeſte p̃dicabat:qḋ interiz ꝯueniẽs erat:quia
nõduz de eo decẽtez habebãt opiõnẽ. Jncipiens etiã nihil
graue ꝛ oneroſuz dixit:ſic̃ ioãnes dixerat. Securiz ꝛ arbo- .S.3.
rez iciſaz ꝛ hm̃õi:ſʒ in p̃n⁹ benigna ꝓpoſuit:regnũ euãgeliʒãs.
HIERO. Myſtice aũt ioãne tradito chr̃s icipit predi- Myſtice.
care:q: deſinente lege:cõſequẽter orit̃ euãgeliuz.

¶ Ambulans aũt ieſus iuxta mare galilee vidit Tex.7.
duos fratres ſimonẽ q vocat̃ petr⁹: ꝛ andreaz Mar.1.
fratrẽ ei⁹ mittẽtes rhete in mare. Erãt.n.piſca-
tores: Et ait illis: venite poſt me: ꝛ faciaz vos
fieri piſcatores hoium. At illi continuo relictis
rhetibus ſecuti ſunt eũ. Et ꝓcedens inde vidit
alios duos fratres: iacobũ ʒebedei: ꝛ ioãnẽ fra
trez ei⁹ in naui cũ ʒebedeo patre eoꝝ: reficiẽtes
rhetia ſua: ꝛ vocauit eos. Jlli aũt ſtatiz relictis
rhetibus ꝛ patre: ſecuti ſunt eum.

¶ CHRY.ſup Mat. Anteq̃ꝫ chr̃s aliqd dicat vel faciat A
vocat apl'os:vt nihil illos lateat nec vboꝝ chr̃i nec operũ:
vt poſtmoduz fiducial'r dic̃e poſſint. Nõ poſſumus q̃ vidi- Act.4.
mus ꝛ audiuimus nõ loq. Hinc eſt qḋ dr̃.[Ambulãs ieſus Mare ga
iuxta mare galilee.] RABA. Mare galilee ideʒ eſt qḋ lilee trib⁹
ſtagnũ geneſareth:mare tyberiadis ꝛ lac⁹ſalinaꝝ. GLO. nuncupat̃
Decẽter aũt p piſcatoria vadit loca piſcatores piſcaturus. noib⁹.
Uñ ſeqr̃.[Uidit duos fratres:ſimonẽ q vocat̃ petr⁹ ꝛ an-
dreã frẽz ei⁹. REMI. Uidit aũt nõ taz corpal'r q̃ꝫ ſpũal'r
ad corda eoꝝ reſpiciẽs. CHRY.in ho. Jn medijs autẽ
opationib⁹ exiſtẽtes eos vocauit: monſtrãs ꝙ oib⁹ occupa-
tionibus

tionſb⁹ ſeq̄lã ſuã p̄ponere opꝫ. Vñ ſeq̄r. [Mittẽtes rhetia
in mare.] Qd̄ q̄dẽ eoꝝ officio ↄgruebat: pp q̄d ſeq̄r. [Erãt
enĩ piſcatores.] AVG. in ſer. de calẽdis Jañ. Nõ. n. ele/
git reges aut ſenatores: aut phõs aut oratores: immo elegit
B plebeios: paupes: ⁊ idoctos piſcatores. AVG. ſup ioãnẽ.
Si. n. doct⁹ eligeret̃: fortaſſis ideo ſe diceret electũ: q̄r do/
ctrina ei⁹ eligi meruit. Dñs aũt nr̃ ieſus chr̃s volẽs ſupboꝝ
frãgẽ ceruices nõ q̄ſiuit p oratorẽ piſcatorẽ: ſꝫ de piſcatore
lucrat⁹ eſt iperatorẽ. Magnus cyp̃anus orator: ſꝫ p̄us petrus
Doctores piſcatori/ vocant. piſcator. CHRY. ſup matth. Future ẽt dignitat̃ grãz ar/
tificij ope pphabãt. Nã ſic qui rhetia iactat in aq̄: neſcit q̄s
piſces cõprehẽſurus eſt: ſic ⁊ doctor q̄ñ diui ſmonis rhetia
ſup ppl̃m iactat: neſcit q ſunt acceſſuri ad deũ. Sꝫ q̄ſcũq̄
de⁹ excitauerit: illi adherẽt ei⁹ doctrine. REMI. De his ãt
Hiere. 16. piſcatorib⁹ loq̄r dñs per hieremiã dicẽs. Mittã in vos pi/
ſcatores meos ⁊ piſcabunt̃ vos. Vñ ⁊ hic ſubdit̃. [Venite
poſt me.] GLO. Nõ tã pedib⁹ q̄ꝫ affectu ⁊ imitatiõe. [Et
faciã vos fieri piſca. hoium.] CHRY. ſup matth. Jd eſt
doctores: vt cũ rhete v̄bi dei cõprehẽdẽs hoies de mũdo
tẽpeſtuoſo ⁊ piculoſo: vbi hoies nõ ambulant: ſꝫ ferunt̃: q̄r
diabolus cũ delectatiõe cõpellit eos in malo: vbi hoies al/
Abac. p. terutrũ ſe comedunt: ſic̃ piſces fortiores deuorãt iuniores:
C vt trãſlati viuãt i terra corpis chr̃i mẽbra facti. GREG.
in ho. Nulla aũt petrus ⁊ andreas chr̃m miracula facẽ vi/
derãt: nihil ab eo de p̄mio eterne retributõis audierãt: ⁊ tñ
ad vnũ p̄ceptũ h q̄d poſſidere videbant̃ obliti ſunt. Vñ
Apl'i mul tũ reliq̄rũt q ſibi nihil retinuerũt ſeq̄r. [At illi ↄti. reli. rhe. ſe. ſunt eũ.] Jn quo affectũ debe/
mus poti⁹ pẽſare q̄ꝫ cenſum. Multũ. n. reliq̄t qui ſibi nihil
retinuit: multũ dimiſit qui cũ re poſſeſſa ⁊ ↄcupiſcẽtijs re/
nũtiauit. A ſeq̄ntib⁹ q̄ tãta dimiſſa ſunt: quãta a nõ ſeq̄nti/
bus ↄcupiſci potuerũt. Exteriora. n. nr̃a dño q̄ꝫtũlibet parua
ſufficiũt: nec ppẽdit quãtũ in ei⁹ ſacrificio: ſꝫ ex quãto pfe/
rat̃. Eſtimatiõeꝫ q̄ppe h̃cij regnũ dei nõ hꝫ: ſed tãtũ valet
q̄ꝫtũ habes. CHRY. ſup matth. Nõ aũt p̄dicti diſcipuli
ſecuti ſunt chr̃m doctoris cupiẽtes honorẽ: ſed opis lucrũ.
Sciebãt. n. q̄ꝫ precioſa eſt aīa hoīs: q̄ꝫ grata eſt apud deũ ſa
D lus ipſi⁹ ⁊ quãta eſt merces. CHRY. in ho. Tãte igit̃ p/
miſſioni crediderũt: ⁊ p ſmones q̄b⁹ ſunt capti crediderũt
ſe alios poſſe piſcari. CHRY. ſup matth. Hec igr̃ cupiẽ/
tes ſecuti ſunt oīb⁹ relictis. Jn q̄ nos docuerũt: q̄r nemo põt
terrena poſſidere: ⁊ pfecte ad celeſtia puenire. GLO. Jn
his q̄ datũ eſt exẽplũ illis qui cẽſũ deſerũt pro chr̃i amo/
re. Subdit̃ aũt exẽplũ eoꝝ qui ẽt carnales affect⁹ pro deo
poſtponũt. Vñ dr̃. [Et ↄcedẽs inde vidit alios duos.] Nõ
q̄r vocat binos ⁊ binos ſic̃ alibi legit̃ q̄ miſit eos binos et
binos ad p̄dicãdũ. GREG. in ho. Quaten⁹ hic nob̃ tacit⁹
inuat: q̄r qui charitatẽ erga alteꝝ nõ hꝫ: p̄dicatiõis offm̃ ſu
ſcipe nullaten⁹ dꝫ. Duo. n. ſunt p̄cepta charitat̃: ⁊ minus q̄ꝫ
E int̃ duos charitas hr̃i nõ põt. CHRY. ſup matth. Sup
charitatẽ ẽt f̃nitatis eccl'ie recte poſuit fũdamẽta: vt ex ra
dicib⁹ charitat̃ exuberãs q̄ſi humor aſcẽdat in ramis: ⁊ h
ſup nãlẽ charitatẽ: vt nõ ſolũ p grãꝫ: ſꝫ ẽt p nãꝫ ipſa chari/
tas firmior habeat̃. Vñ dicit. [F̃res.] ſic. n. fecit deus: ⁊ in
veteri teſtamẽto ſup moyſen ⁊ aarõ f̃res: ponẽs edificatio/
nis initiũ. Qm̃ aũt abũdãtior eſt gr̃a noui teſtamẽti q̄ꝫ ve/
teris: ideo p̄ᵐ ppl̃m edificauit ſup vnã f̃nitatẽ: hũc aũt ſup
duas. [Jacobũ inq̄t zebedei ⁊ ioãnẽ f̃reꝫ ei⁹ in naui cũ ze/
bedeo p̃re eoꝝ reficiẽtes rhetia ſua.] Qd̄ eſt maxīe paup/
tatis indiciũ. Vetera. n. reficiebãt q noua vñ emerẽt nõ ha
bebãt. Et q̄ ad maiorẽ pietatẽ eoꝝ ptinet in tãta paupta/
te ſic p̃ri ſuo ſuccurrebãt: vt ſecũ eũm baiularẽt in naui: nõ
vt ille iſtos adiuuaret in ope: ſed vt iſti illũ ↄſolarent̃ ſua
Felix vite ſpientie decurſus. F p̃ſntia. CHRY. in ho. Nõ parua aũt eſt hic demr̃atio v̄tu
tis: inopiã facile ferre: ex iuſtis nutriri laboribus: colligari
inuicẽ amoris v̄tute: p̃reꝫ hic ſecũ ⁊ curare. CHRY. ſup
matth. Eſtimare aũt p̄mos velociores ad p̄dicãdũ: q̄r rhe/
tia mittebãt. iſtos aũt q̄ſi pigriores: q̄r adhuc rhetia cõpo/
nebãt: nõ ſumus auſi: q̄r diiaꝫ eoꝝ cogĩcẽ ſoli⁹ eſt chr̃i. For
te h̃o illi pp petrũ dicti ſunt mittẽtes rhetia: qui p̄dicauit
euãgeliũ: ſed nõ cõpoſuit. Jſti aũt pp ioãnẽ cõponẽtes: qui
euãgeliũ cõpoſuit. Seq̄r. [Et vocauit eos.] Erãt. n. habita
tiõe ciues: dilectiõe ↄcordes: artificio pares: f̃nitat̃ ↄiũcti
pietate. Jdeo ſil̃ vocauit eos: ne tot bonis ↄiunctos diſſilis
vocatio ſeparet. CHRY. in ho. Vocãdo aũt nihil eis p/
miſit ſic̃ p̄orib⁹: obediẽtia. n. eoꝝ qui p̄uenerãt: viã eis p̄pa/
rauerat. Sꝫ ⁊ multa de ipo audierant. ſ. tanq̄ꝫ familiares ⁊
ↄſanguinitate ↄiũcti. Seq̄r. [Jlli aũt relictis rhetib⁹ ⁊ p̃re
ſecuti ſunt eũ.] CHRY. ſup matth. Tria. n. ſunt q̄ relin/
G quere dꝫ qui venit ad chr̃m. Act⁹ carnales qui p rhetia pi/
ſcationis ſignant̃. Subaꝫ mũdialẽ que p nauẽ. Et parẽtes
qui p p̃reꝫ. Reliq̄rũt q̄ nauẽ vt fierẽt eccl'iaſtice nauis gu/
bernatores. Reliq̄runt rhetia: vt nõ piſces afferrẽt ad ciui
tatẽ terrenã: ſꝫ hoies ad celeſtẽ. Reliquerũt vnũ p̃rem vt
ſpũales p̃res oĩuꝫ fierẽt. HYLA. Eis igit̃ artẽ ⁊ p̃rnã do *alo Chryſ.*
muꝫ relinq̄ntib⁹ docemur chr̃m ſecuturi ⁊ ſcl'aris vite ſol/
licitudine: ⁊ p̃rne domus ↄſuetudine non teneri. REMI. *H*
Myſtice aũt p mare deſignat̃ iſte mundus: pp amaritudi/ *Myſtica expõ de cõ uerſiõe pe tri ⁊ ãdree*
nẽ ⁊ fluctuatiõeꝫ. Galilea aũt it̃pretat̃ volubilis ſiue rota: ⁊
ſig̃at mundi volubilitatẽ. Ambulauit igit̃ ieſus iuxta ma
re: dũ ad nos p incarnatiõeꝫ venit: q̄r nõ carnẽ peccati: ſꝫ
ſilitudinẽ carnis peccati ſuſcepit ex v̄gine. Per duos f̃res
duo ppl'i deſignant̃: qui ab vno deo p̃re creati ſunt. Quos
vidit q̄ñ eos miſericorditer reſpexit. Per petrũ. n. qui it̃p̃/
tat̃ agnoſcẽs ⁊ dr̃ ſimon. i. obediens: deſignat̃ iudaicus po
pulus qui p legẽ deum agnouit: ⁊ p̄ceptis ei⁹ obediuit. Per
andreã qui it̃p̃tat̃ virilis ſiue decorus: itelligit̃ gẽtilis po
pulus qui poſt agnitiõeꝫ dei virilr̃ in fide p̄mãſit. Nos po
pulũ vocauit q̄ñ p̄dicatores in mũdũ miſit dicẽs. [Veni/
te poſt me.] i. relinq̄te deceptorem ⁊ ſeq̄mini creatorẽ. De
vtroq̄ etiã ppl'o facti ſunt hoium piſcatores. i. p̄dicatores.
Relictis autẽ nauibus. i. carnalib⁹ deſiderijs. Et rhetib⁹. i.
mũdi cupiditatib⁹ ſecuti ſunt chr̃m. Per iacobũ etiã itelli
git̃ iudaicus ppl'us: qui p cognĩeꝫ dei diabolũ ſupplãtauit.
Per ioãneꝫ gẽtilis ppl's qui ſola gr̃a ſaluat⁹ eſt. Zebedeus
aũt quẽ relinquũt: ⁊ it̃pretat̃ fugitiuus ſiue labẽs: ſig̃t mũ/
dũ qui trãſit: ⁊ diabolũ qui de celis lapſus eſt. Per petrũ
etiã ⁊ andreã mittẽtes rhetia in mare deſignant̃ illi qui in
p̄ma etate dũ de naui corpis ſui mittũt rhetia carnalis cõ
cupiſcẽtie in mare hui⁹ ſcl'i: vocant̃ a dño. Per iacobum ⁊
ioãnẽ reficiẽtes rhetia deſignant̃ illi qui poſt peccata ante
aduerſitates veniunt ad chr̃m: recupantes que pdiderunt.
I RABA. Due naues duas eccl'ias figurãt: eã que ex circũ
ciſione: ⁊ eã que ex p̄putio vocata eſt. Quilibet ẽt fidelis fit
ſimon deo obediendo: petrus petrã ſuum agnoſcẽdo. An/
dreas viriliter labores patiẽdo: iacobus vitia ſupplãtãdo.
GLO. Et ioãnes vt totũ gr̃e dei aſcribat. Et ideo 4ᵒ tñ
vocatio ponit̃: per q̄s p̄dicatores dei a 4ᵒʳ mundi ptib⁹ vo
catos ſignet̃. HYLA. Vel in hoc futuroꝝ euangeliſtaꝝ
niis figurat̃. REMI. Per h etiã 4ᵒʳ v̄tutes p̄ncipales de/ *Morale*
ſignant̃. Prudẽtia. n. refert̃ ad petrũ pp diuinã cog̃nẽ: iu/
ſtitia ad andreã pp operũ virilitatẽ: fortitudo ad iacobũ
pp diaboli ſupplãtatiõeꝫ: tẽpantia ad ioãnẽ pp diuine gr̃e
effectũ. AVG. de ↄcor. euã. Sane mouere põt: q̃uo ioã/ *K*
nes dicat nõ in galilea: ſꝫ iuxta iordanẽ andreã ſecutũ eẽ *Joã. p°*
dñm cum alio: cui⁹ nomẽ tacet̃: deĩde petrũ ab illo nomen
accepiſſe. Ceteri aũt tres euãgeliſte de piſcatione vocatos
eos dicũt: ſatis iter ſe ↄueniẽter: maxime mattheus ⁊ mar/
cus. nã lucas andreã nõ noiat: qui tñ itelligit̃ in eadẽ naui
fuiſſe. Hoc etiã videt̃ diſtare q̄ tñ petro a dño dcm̃ eẽ cõ *Luc. 5.*
memorat lucas. Ex h iã hoies eris capiẽs: q̄d mattheus ⁊

Mat.4. marcus ambob⁹ dixiſſe narrat. Sed potuit p̄us petro dici
Mar.1. ſm lucā: ⁊ ambob⁹ poſtea ſm alios duos. Sȝ qḋ de ioāne
Luce.5. diximus: diligēter ꝯſiderādū eſt: cum ⁊ locoꝝ plurimuȝ iter-
ſit ⁊ tp̄is ⁊ ip̄ius vocationis. Sȝ itelligēduȝ eſt petrū ⁊ an-
dreā nō ſic vidiſſe dn̄m iuxta iordanē: vt ei iaȝ iſeparabilr̄
ſhererēt: ſed tm̄ cognouiſſe qs eēt: ⁊ cum miratos ad ꝓpa re-
De voca-tiōe aploꝝ queſtio. meaſſe. Forte autē qḋ p̄termiſerat recapitulat: q2 ſine vlla
ꝯſtis tp̄is dr̄ia dicit. [Ambulās aūt iuxta mare.] Queri ēt
pōt: quō binos ⁊ binos ſeorſum eos vocauerit: ſicut narrat
mattheus ⁊ marcus: cum lucas dicat iacobū ⁊ ioānē tanq̄
ſocios petri ad adiuuāduȝ vocatos fuiſſe: ⁊ ſil' ſbductis ad
terrā nauib⁹ eūm ſecutos. Uñ itelligēduȝ eſt h̄ p̄ eē factū
qḋ lucas iſinuat: ⁊ eos ad capturā piſciuȝ ex more remeaſ-
ſe. Nō.n.erat dcm̄ petro q̄ piſces nunq̄ eēt capturus: cum
poſt reſurrectōeȝ h̄ fecerit: ſed q̄ hoīes eſſet capturus: po-
ſtea hoc factuȝ eſt qḋ mattheus ⁊ marcus narrāt. Nō eniȝ
ſubductis ad terrā nauib⁹ tanq̄ cura redeundi ſecuti ſunt
eum: ſed tanq̄ iubentem vt ſequerent̄.

Tex.8. ¶ Et circuibat ieſus totā galileā docens in ſyna
Mar.3. gogis eoꝝ: ⁊ p̄dicās euāgelium regni: ⁊ ſanās
Luc.4. oēm lāguorem ⁊ oēm ifirmitatē in populo. Et
Joā.6. abijt opinio eius in totā ſyriam: ⁊ obtulerūt ei
oēs male hn̄tes varijs lāguorib⁹ ⁊ tormētis cō
prehēſos: ⁊ qui demonia habebāt ⁊ lunaticos
⁊ paralyticos ⁊ curauit eos. Et ſecuti ſunt euȝ
turbe multe de galilea ⁊ decapoli ⁊ de hieroſo
lymis ⁊ de iudea ⁊ de trans iordanem.

A ¶ CHRY. ſup matth. Oīs rex pugnaturus ꝯtra aduſariū
Chr̄us pugnatur⁹ cō tra diabolum aplos tanq̄ exercitū cōgregauit. p̄us ꝯgregat exercitū: ⁊ ſic vadit ad pugnā. Sic ⁊ dn̄s ꝯtra
diabolum pugnaturus p̄us ꝯgregauit aplos. ⁊ ſic cepit euā-
geliuȝ p̄dicare. Uñ ſeq̄t̄. [Et circuibat ieſus.] REMI. In
quo doctoꝝ vita iſtruit̄. Ut.n. nō ſint pigri: docent̄ p h̄ qḋ
dr̄. [Circuibat ieſus.] CHRY. ſup matth. Quia.n. illi vt
debiles ad medicū venire nō poterāt ipe ſic ſtudioſus me-
dicus circuibat grauiter egrotātes: ⁊ dn̄s quideȝ circuibat
ſingulas regiones. Qui aūt ſunt vni⁹ regionis paſtores ꝯſi-
derādo debēt circuire ppl̄i ſingulas paſſiones: vt ad reme
diuȝ paſſionis eoꝝ aliqḋ medicamētum in eccl'ia p̄ferat̄.
REMI. Ut aūt nō ſint acceptores pſonaꝝ docent̄ p̄dica-
tores per h̄ qḋ ſubiūgit̄. [Totā galileā.] Ut aūt vacui nō
B diſcurrāt: docent̄ p h̄ qḋ ſubdit̄. [Docēs.] Ut aūt nō pau-
cis: ſȝ multis ꝓdeſſe ſtudeant: monent̄ p h̄ qḋ ſeq̄t̄. [In ſy-
nagogis.] CHRY. in ho. Hinc etiā eos erudiebat: q̄ nō
eſt deo ꝯtrius iudeis p̄dicās: ⁊ erroꝝ p̄dicatoꝝ: ſȝ ꝯſonās p̄ri
aduenit. REMI. Ut aūt nō errores neq̄ fabulas ſȝ ſalu-
taria p̄dicēt: docent̄ per h̄ q̄ ſbdit̄. [Predicās euāgelium
regni.] Diſtat autēȝ iter docēs ⁊ p̄dicās: docēs.n. refert̄ ad
p̄ntia: p̄dicās ad futura. Docebat.n. de p̄ntib⁹ mādatis: p̄-
Juſtitias nāles nālis rō docet. dicabat de futuris p̄miſſis. CHRY. ſup matth. Uel do-
cebat iuſtitias nāles: q̄s.ſ. ratio nālis docet: vt caſtitatē: hu-
militatē: ⁊ hō. quas per ſeipſos oēs bona eē itelligūt de qb⁹
necīa eſt doctrina: nō tātum pp manifeſtatiōeȝ: quātuȝ pp
excitatiōeȝ cordis. Preualētib⁹.n. delectatiōib⁹ carnalib⁹
ſcīa iuſtitie nālis q̄ſi in obliuionē deducta obdormit. Cum
ḡ cepit doctor rep̄hēdē carnalia mala: ei⁹ doctrina non no-
uā ſciaȝ itroducit: ſed oblitā cōmonefacit. Predicabat aūt
euāgeliuȝ annūtiādo bona que antiq̄ manifeſte nec audie-
rāt: vt b̄titudinē celeſteȝ: mortuoꝝ reſurrectiōeȝ ⁊ hō. Uel
C docebat iterp̄tādo ꝓphetias de ipſo. [Euāgeliū] p̄dicabat
denūtiādo in ſe bona futura. REMI. Ut auteȝ doctores
doctrinā ſuā v̄tutib⁹ cōmendare ſtudeāt: docent̄ per h̄ qḋ
ſbdit̄. [Sanās oēz lāguorē ⁊ oēm ifirmitatē in pplo.] In-

firmitas qdē eſt corpoꝝ: languor aūt aīaꝝ. CHRY. ſup Moralr̄
matth. Uel per lāguorē aīe aliquā paſſionē itelligimus: vt
auaritiā: libidinē: ⁊ hō. Per ifirmitatē aūt ifidelitateȝ: per
quā aliqs ifirmat̄ in fide. Uel per lāguores itelligunt̄ gra-
uiores corp̄is paſſiones: p ifirmitates aūt leuiores. Sic aūt
paſſiones corp̄ales diuinitatis v̄tute ſanabat: ſic ſpiritales
v̄bo pietatis. Primo aūt docet ⁊ poſtea ſanat pp duo. Pri
mo: q2 p̄mittit̄ qḋ magis necīuȝ eſt. Uerba.n. pietatis edi- Deus cōſueuit facere miracula vbicūq̄ legis introductio fit.
ficāt aīaȝ nō miracula. Deide q2 v̄ba p miracula cōmēdā
tur: ⁊ nō eꝯ. CHRY. in ho. Cōſiderāduȝ aūt q̄ vbicūq̄
legis cuiuſdā itroductio fit: ſigna facere de⁹ aſſueuit: pigno
ra ſue v̄tutis legē tribuēs ſuſcepturis: hoīeȝ.n. facturis mū- Gen.p.
duȝ creauit: ⁊ tūc illi legē in paradiſo ꝓpoſuit: ⁊ qn̄ noe le- Gen.2.
gē laturus erat: magna ſigna oñdit. Et ſilr̄ iudeis legē latu- Gen.9.
rus ꝓdigia oñdit: ⁊ tunc legē dedit. Ita ⁊ hic ſublimeȝ illā le Exo.20.
geȝ itroducturus: miraculoꝝ demſone certificat que dr̄.
Qm̄.n. regnū qḋ p̄dicabat̄ nō apparebat: ab apparētib⁹ ſi-
gnis ip̄m manifeſtauit. GLO. Sȝ q2 p̄dicatores debent D
hr̄e bonuȝ teſtimoniū ab his qui foris ſunt: ne ſi vita deſpi
cit̄ p̄dicatio ꝯtēnat̄: ſbdit̄. [Et abijt opio ei⁹ in totā ſyriā.]
RABA. Syria eſt oīs regio ab euphrate vſq̄ ad mare
magnuȝ: a capadocia vſq̄ ad egyptū: in qua eſt ꝓuintia pa
leſtina in qua habitāt iudei. CHRY. in hom. Intēde aūt
moderationeȝ euāgeliſte: q2 nō vnūquēq̄ nob̄ enarrat cu-
ratoꝝ: ſed breuib⁹ v̄bis copioſitatē trāſcurrit ſignoꝝ. Uñ
ſeq̄t̄. [Et obtulerunt ei oēs male hn̄tes.] REMI. Per q̄s
varias vult itelligi ifirmitates: ſed leuiores. Cum v̄o dicit.
[Uarijs lāguorib⁹ ⁊ tormētis cōprehēſos] illos vult itelli-
gi de qb⁹ ſbinfert̄ [⁊ qui demonia hēbāt] ⁊c̄. GLO. Lan-
guor diuturn⁹ eſt tormētuȝ: eſt ⁊ morb⁹ acut⁹: vt dolor late-
ris ⁊ hō. Qui aūt demonia hēbant: ſunt qui a demonib⁹ ve
xabant̄. REMI. Lunatici.n. dicti ſunt a luna: que dū mē-
ſtruis tp̄ib⁹ creſcit ⁊ decreſcit: ipſi vexant̄. HIERO. De- E
mones.n. obſuātes lunaria tp̄a creaturaꝝ: iſamare cupie-
bāt vt in creatoreȝ blaſphemie redundarēt. AUG. 21
de ciui. dei. Illiciunt̄ tm̄ demones ad ihabitāduȝ p creatu-
ras: q̄s nō ipſi: ſȝ de⁹ ꝯdidit: delectabilib⁹ pro ſua diūſitate
dūiſis: nō vt aīalia cibis: ſȝ vt ſpūs ſignis: que cuiuſq̄ dele-
ctatiōi ꝯgruūt. RABA. Paralytici aūt ſunt corp̄e diſſo-
luti. Paralyſis.n. grece latine dr̄ diſſolutio. Sequit̄. [Et cu
rauit eos.] CHRY. ſup matth. Cum in qbuſdā locis di-
cat̄. Multos curauit: hic ſimplr̄ dicit̄. [Et curauit eos.] ſi-
gnās q̄ oēs curauit. Sic ⁊ nouiti⁹ medicus intrās ciuitatē:
oēs ad ſe veniētes curat: ꝓpter ſuā opinioneȝ cōmēdādā.
CHRY. in ho. A nullo aūt eoꝝ fidē exqſiuit: qm̄ nōdum F
v̄tutis ſue demſonē dederat: ⁊ in adueniēdo ⁊ ferēdo a lō-
ge nō paruā oñderāt fideȝ. Seq̄t̄. [Et ſecute ſunt euȝ tur-
be multe.] RABA. Que q̄dripartite ſunt. Alij pp cele- Turbe xp̄m ſequebant̄ quadrupli ci rōne.
ſte magiſteriū vt diſcipuli. Alij ob curationeȝ ifirmitatuȝ.
Alij ſola fama ⁊ curioſitate: volētes expiri an vez eſſet qḋ
dicebat̄. Alij p inuidiā volētes euȝ in aliq̄ cap̄e ⁊ accuſare. Myſtice
Myſtice aūt [ſyria] interp̄tat̄ elata [galilea] volubilis vel
rota. i. diabolus ⁊ mūdus qui ⁊ ſupb⁹ eſt: ⁊ ad ima ſemp ro
tat̄: in quo fama xp̄i p p̄dicationeȝ inotuit. Demoniaci.n.
ſunt idolatre: lunatici: iſtabiles: paralytici: pigri: ⁊ diſſoluti.
GLO. Turbe auteȝ que ſequunt̄ dn̄m ſunt de eccl'ia: que
ſpūalr̄ eſt [galilea] trāſmigrās ad v̄tutes [Et decapoli] .10.
p̄cepta ſuās [⁊ hierl'ym a ⁊ iudea] quā viſio pacis ⁊ ꝯfeſſio
illuſtrat. [Et trās iordanē:] q2 bapt̄iſmo trāſito fraȝ ꝓmiſ-
ſionis itrat. REMI. Uel ſequunt̄ dn̄ȝ [de galilea.] i. de vo- G
lubilitate mundi [⁊ decapoli] que eſt regio. 10. vrbiū: ⁊ ſigt̄
decalogi trāſgreſſores. [Et de hierl'yma] q2 a.ſ. prius inoxia
pace detinebant̄. [Et de iudea.] i. de cōfeſſione diabolica.
[Et de trās iordaneȝ] q2 p̄us erāt in paganiſmo ꝯſtituti: ſȝ
trāſeūtes p aquā baptiſmi venerūt ad xp̄m. Cap. V.

Uidens

Tex.1. **V**Idens autem ieſus turbas: aſcēdit in mōtem: ⁊ cum ſediſſet acceſſerunt ad Luc.6. eū diſcipuli eius. Et apiens os ſuū docebat eos dicens. Beati pauperes ſpiritu qm̄ ipſoꝝ eſt regnum celoꝝ.

A ¶ CHRY. ſup matth. Oīs artifex ſc̄m ꝓfeſſionē ſuā oportunitatē opis videns gaudet. Carpētarius.n. ſi viderit arborē bonā ↄcupiſcit eā ꝑcidē ad opus artificij ſui. Et ſacerdos cū viderit eccl'iā plenā: gaudet aīus ei⁹: ⁊ delectaṫ vt doceat. Sic ⁊ dn̄s videns magnā ↄgregatōez ppli: excitat⁹ eſt ad docēdū. Uñ dicit. [Uidēs aūt turbas ieſus aſcēdit in mōtē.] AVG. de cō. euā. Uel hic pōt videri multas turbas vitare voluiſſe: ⁊ ob h̄ aſcēdiſſe in mōtē: vt ſolis diſcipulis loq̄ret. CHRY. in ho. Per h̄ aūt ꝙ non in ciuitate ⁊ foro: ſʒ in mōte ⁊ ſolitudine ſedit: erudiuit nos nihil ad oſtētatiōez facere: ⁊ a tumultib⁹ abſcedē: ⁊ maxime cū de necc̄ijs diſputare oporteat. REMI. Hoc.n. ſciēdū eſt ꝙ tria refugia legiṫ dn̄s habuiſſe: nauim: mōtē: ⁊ deſertum: ad quoꝝ alteꝝ q̄ñ ēſcūq; a turbis opp̄mebaṫ: ↄſcēdebat. HIERO. Nōnulli aūt ſimpliocioꝝ fratrū putāt dn̄m ea que ſequunṫ in oliueti monte docuiſſe: qḋ neq̄q̄ ita eſt. Ex p̄cedētib⁹.n. ⁊ ſeq̄ntibus in galilea mōſtraṫ locus quē putamus eē vel thabor vel quēlibet aliū mōtē excelſum.

B CHRY. ſup matth. Aſcēdit aūt in mōtē. Primo q̄dē vt Iſa.40. ipleret ꝓphetiā iſaie dicentis. Sup mōtē aſcēde tu. Deinde vt oñdat qm̄ in altitudine ſpūaliū v̄tutū ↄſiſtere dʒ: qui docet dei iuſticiā pariter ⁊ qui audit. Nemo.n. poteſt in valle ſtare ⁊ de mōte loq. Si in terra ſtas de terra loq̄re. Si aūt de celo loq̄ris: in celo ↄſiſte. Uel [aſcēdit in mōtē] vt oſtendat ꝙ oīs qui vult diſcere myſteria v̄itatis: in mōtē eccl'ie Ps.67. debet aſcēdere: de quo ꝓpheta. Mons dei: mons pinguis. HYLA. Uel [aſcēdit in mōtē] q2 in pūre maieſtatꝫ celſitudine poſit⁹ celeſtis vite p̄cepta cōſtituit. AVG. de ſer. dn̄i in mōte. Uel [aſcēdit in mōtē] vt ſignificet q2 minora erāt p̄cepta iuſticie que a deo data ſunt per ꝓphas pp'lo iudeoꝝ: quē timore adhuc alligari oportebat. Per filiū aūt ſuū maiora pp'lo quē charitate iam ↄuenerat libari. Seq̄ṫ

C [Et cū ſediſſet: acceſſerūt ad eū diſcipuli ei⁹.] HIERO. Ideo aūt nō ſtans: ſed ſedēs loq̄ṫ: q2 nō poterāt eum itelligere in ſua maieſtate fulgētē. AVG. de ſer. dn̄i in mōte. Uel ꝙ [ſedēs docebat] ꝑtinet ad dignitatē magiſtri. [Acceſſerūt aūt ad eum diſcipuli eius] vt audiēdis v̄bis illius hi eēnt etiā corpe viciniores: qui p̄ceptis iplēdis aīo appro-Myſtice pinquabant. RABA. Myſtice aūt ſeſſio dn̄i incarnatio eius eſt: q2 niſi dn̄s incarnat⁹ eēt: humanū genus ad eū acMath.5 cedere nō potuiſſet. AVG. de cōcor. euā. Mouet aūt ꝙ Luce.6. mattheus in mōte dicit hūc habitū eē ſmonē a dn̄o ſedēte: lucas aūt in loco cāpeſtri a dn̄o ſtāte. Hec igiṫ diuiſitas facit videri aliū fuiſſe illū: aliū iſtū. Quid.n. ꝓhibet chr̄m quedā alibi repetere que ante iā dixerat: aut iteꝝ facere: que ante iam fecerat? Occ̄; etiā poſſit illud occurrē in aliq̄ excellētiori pte mōtis. Prio cū ſolis diſcipulis dn̄m fuiſſe: q̄ñ ex eis duodecim elegit. Deide cum eis deſcēdiſſe nō de mōte: ſʒ de ipſa mōtis celſitudine in cāpeſtrē locū. i. in aliquā eq̄litatē que in latere mōtis erat: ⁊ multos cape poterat: atq; ibi ſtetiſſe donec ad eū turbe ↄgregarenṫ: ac poſtea cū ſediſſet acceſſiſſe ꝓpinqus diſcipulos eius: atq; ita illis ceteriſq; turbis p̄ntib⁹ vnū habuiſſe ſmonē: quē mattheus lucaſq; narrāt diuerſo narrādi modo: ſʒ eadē v̄itate rerū.

D GREGO. 4° moraliū. Sublimia aūt p̄cepta dn̄o in mōte dicturo p̄mittiṫ. [Et apiēs os ſuū docebat eos] ⁊c̄. qui dudū apuerat ora ꝓphetaꝝ. REMI. Ubicūq; autē legiṫ dn̄s apuiſſe os: inſpiciendū eſt q2 magna ſunt que ſequunṫ. AVGV. de ſer. dn̄i in mōte. Uel dicit [Apiēs os ſuū] vt ipſa mora cōmēdet aliquāto lōgiorē futurū eē ſermonē. CHRY. in hom. Uel h̄ dicit vt diſcas: qm̄ nūc q̄dē docebat os apiens in loquēdo: nūc aūt vocē que eſt ab opib⁹ emittēs. AVGV. in ſer. dn̄i in mōte. Siq̄s aūt pie ſobrieq; ↄſideraueri: inueniet in h̄ ſmone quātū ad mores oppoꝛtunos ꝑtinet ꝑfectū vite chr̄iane modū. Uñ ſic ipſe ſmo ↄcludiṫ. [Oīs qui audit v̄ba mea hec ⁊ facit ea: aſſimilabo eū viro ſapiēti.] AVGV. 9° de ciui. dei. Nulla aūt eſt cā ph̄andi niſi finis boni. Qḋ aūt btm̄ facit: ipſe eſt finis boni. Et ideo a btitudine incipit dicēs. [Beati pauperes ſpiritu.] AVG. in ſer. dn̄i in mōte. Preſumptio q̄dē ſpūs audaciā ⁊ ſupbiā ſignat. Uulgo etiā magnū ſpm̄ ſupbi hic dn̄r: ⁊ recte. Nā ſpūs ventus vocaṫ. Quis v̄o neſciat ſupbos iflatos dici q̄ſi vento diſtētos. Quapp recte hic intelligiṫ. Paupes ſpū humiles ⁊ timētes deū. i. nō hn̄tes inflātē ſpm̄. CHRY. in hom. Uel ſpm̄ hic elationē ⁊ aīaʒ dicit. Q2.n. ſunt multi humiles nolētes rerū neceſſitate coacti: nō eſt laus. Uñ illos btificat: qui ſe ex electione humiliāt. Ideo aūt hic incipit radicit⁹ euellēs ſupbiā: q2 hec fuit radix ⁊ fons malitie vniuerſe: ↄtra quā ponit humilitatē: velut q̄dā ſtabile fundamētū: qua ſbiecta cū ſtabilitate alia ſupedificanṫ. Hac aūt deſtructa ꝑeunt q̄cūq; ↄgregaueris bona.

In ſmōe dn̄i in mōte inuenitur ꝑfectio vite chr̄iane.

B

A

F

CHRY. ſup matth. Ideo aūt dixit manifeſte. [Beati humiles ſpiritu.] vt ſic humiles oñdat: vt ſemp adiutoriū dei ſint mēdicātes. Uñ in greco dī. Beati mēdici vel egeni. Sūt eñ multi nāliter humiles ⁊ nō ex fide qui nō pulſant adiutoriū dei: ſʒ ſolū qui ſc̄m fidē ſunt humiles. CHRY. in hom. Uel q2 paupes ſpū hic dicit formidantes ⁊ tremētes dei iuſſiones: quo dn̄s per Iſaiā cōmendat. Iſa.57. Quid aūt ampli⁹ q̄ ſimpl'r humiles? Humiliū.n. hic q̄dē Iſa.66. mediocriter eſt: hic aūt ſupabundāter. AVGV. Supbi ergo appetāt regna terraꝝ: ſʒ humiliū eſt regnum celoꝝ. CHRY. ſup matth. Nā ſic cetera vitia deponūt ad inferos: maxime tn̄ ſupbia: ſic ⁊ oēs v̄tutes inducūt in regnum celoꝝ: maxime tn̄ humilitas: q2 ꝓpriū eſt: vt qui ſe humiliat: exalteṫ. HIERO. Uel [beati pauperes ſpiritu:] qui. ſ. ꝓpter ſpūmſanctū volūtarie ſunt paupes. AMBRO. de offi. Inde aūt incipit beatitudo iudicio diuino: vbi erūna eſtimaṫ humano. GLO. Pauperibus aūt in preſenti cōuenienter promittunṫ diuitie celi.

Sic ſupbia ad iferos dedicat ita hūilitatē ad celūʒ exaltat.

Tex.2. ¶ Beati mites: qm̄ ipſi poſſidebunt terram.

A ¶ AMBRO. ſup lucā. Cū ſimpl'r ↄtēt⁹ fuero inops: ſupeſt vt mores meos tēperē. Quid.n. mihi ꝓdeſt carere ſecularibus: niſi fuero mitis? Cōgrue igiṫ ſeq̄ṫ. [Beati mites.] AVG. Mites ſunt q̄ cedūt iprobitatib⁹: ⁊ non reſiſtūt in malo: ſʒ vincūt in bono malū. AMBRO. ſup lucā. Mitiga ḡ affectū tuū vt nō iraſcaris: aut certe irat⁹ ne peccaueris. Preclaꝝ eſt.n. motū tēꝑare ↄſilio. Nec minoris v̄tutis dī ꝓhibē iracūdiā q̄ oīno nō iraſci: cū plerūq; iſtud leui⁹: h̄ forti⁹ eſtimeṫ. Rixenṫ igṫ imites ⁊ dimicēt pro terrenis ⁊ tp̄alib⁹ reb⁹. [Sʒ bti mites: qm̄ ipſi hēditabūt terrā:] hoc Ps.15. qua euelli nō p̄nt. Illā inq̄ terrā de qua in pſal. dī. Portio mea in terra viuētiū. Sign̄t.n. quādā ſtabilitatē hereditatꝫ ꝑpetue: vbi aīa p bonū affectū tanq̄ loco ſuo requieſcit: ſic corp⁹ in terra. Et inde cibo ſuo alitur: ſic corp⁹ ex terra: ipſa

B eſt reqes ⁊ vita ſctōꝝ. CHRY. ſup matth. Uel terra hic ſic q̄dā dicūt: q̄ diu eſt in h̄ ſtatu terra mortuoꝝ eſt: q2 vanitati ſbiecta eſt. cum aūt libata fuerit de corruptiōe: fit terra viuoꝝ vt mortales hēditēt imortalē. Alteꝝ exponētē legi: q̄ſi celū in q̄ habitaturi ſunt ſci dicaṫ terra viuoꝝ: qḋ q̄tū ad iferiorē regionē celū eſt: q̄tū aūt ad ſupi⁹ celū dī terra. Alij dicūt: q2 corp⁹ nr̄m terra eſt: ⁊ q̄diu ibi iacet morti: terra eſt mortuoꝝ. Cū aūt fuerit ↄforme ſcḋm glie corpis chr̄i: erit terra viuoꝝ. HYLA. Uel hēditatē terre mitib⁹ dn̄s pollicetur. i. ei⁹ corpis qḋ ipe aſſumpſit habitaculū: q2 ꝑ man-

Dn̄s hereditatē mitibus pollicetur.

fortitudinē mētis nr̄e habitat chr̄s in nob nos q̄z clarificati corporis eī⁹ glīa veſtiemur. CHRY. in ho. Uel aliter. Chr̄s hic ſpūalibus ſenſibilia imiſcuit. Qm̄.n. eſtimaṫ qui mitis eſt oīa ſua pdere: ɔ̄riū pmittit dicēs: q̄ cum ſtabilitate ſua poſſidet: qui nō eſt pteruus. Qui autez aliter eſt multotiēs aīam ⁊ hereditatez paternā pdit. Quia vero pp̄ha dixerat.
Pſā. 36. Mānſueti hereditabūt terrā: a ɔſuetis vbis ɔcepit ſmonē. GLO. Mites etiā qui ſeipſos poſſederūt: hereditatē pr̄is in futuro poſſidebunt. Plus aūt eſt poſſidē terrā: q̄ hic regnuz celoꝝ. Multa.n. habemus: que ſtatim amittimus.

Tex. 3. A ¶ Beati qui lugent: qm̄ ipſi ɔſolabuntur.

¶ AMBRO. ſup lucā. Cū h feceris: vt. ſ. ſis paup ⁊ mitis memēto q2 pctōr es: lugeto pctā tua. Un̄ ſeq̄ṫ. [Bti qui lugent.] Et bn̄ 3ᵃ bn̄dictio eſt pctā deflētis: q2 trinitas eſt: que pctā cōdonat. HYLA. Lugētes.n. hic dn̄r nō orbitates: aut ɔtumelias: aut dāna merētes: ſz peccata vetera flētes.
Oīes doctores debent alioꝝ pctā deflere. CHRY. ſup matth. Et qui ſua qdē pctā lugēt: bti ſunt: ſz mediocriter: beatiores aūt ſunt: qui aliena lugēt pctā: tales ɔuenit eſſe oēs doctores. HIERO. Luct⁹.n. hic nō mortuoꝝ poniṫ cōi lege nāe: ſz pctis ⁊ vitijs mortuoꝝ. Sic fle
j. Re. 16 uit ſamuel ſaulē: ⁊ paulus eos qui poſt imūditiā pniaz nō
2. coꝛ. 12 egerūt. CHRY. ſup matth. Cuz aūt ɔſolatio ſit lugētiuz ceſſatio luct⁹: q ſua pctā lugēt: ɔſolabunṫ idulgētiā ɔſecuti. CHRY. in ho. Et lz talib⁹ ſufficiat venia frui: nō terminat retributiōez in pctōꝝ remiſſione: ſz ⁊ multaꝝ facit partici
B pes ɔſolationū. ⁊ h ⁊ in futuro. Semp.n. maiores laborib⁹ de⁹ dat retributiōes. CHRY. ſup matth. Qui vero aliena pctā lugēt ɔſolabunṫ: q cuz in ſclo illo pvidētiā cognouerint dei: ⁊ itellexerint: q qui pierūt nō fuerūt dei: de cui⁹ manu
Joā. 10. nemo rape pōt. de eis luctu derelicto in ſua btitudine letabunṫ. Uel alr̄. AVG. in ſer. dn̄i in mō. Luct⁹ eſt triſtitia de amiſſione charoꝝ. Conuerſi āt ad deū ea que in h mūdo chara hēbāt amittūt. nō.n. gaudēt his reb⁹ qb⁹ ante gaudebāt: ⁊ donec fiat in illis amor eternoꝝ: nōnulla meſtitia ſauciantṫ. Cōſolabunṫ ḡ ſpūſcō qui maxie ppea paraclit⁹ noiatur. i. ɔſolator: vt tpalē amittētes eterna letitia pfruanṫ. Et
C ideo dicit. [Qm̄ ipſi ɔſolabunṫ.] GLO. Uel p luctū duo
Joſue. 15 gn̄a cōpūctiōis itelligunṫ. ſ. pro miſerijs hui⁹ mūdi ⁊ pro de
Judic. j°. ſiderio celeſtiū. Un̄ filia Caleph petiuit irriguū ſupi⁹ ⁊ iferi⁹. Hō aūt luct⁹ nō hz niſi paup ⁊ mitis: qui cuz mūduz nō diligat: q miſer eſt recogſcit: ⁊ iō celuz ɔcupiſcit. Cōuenienter ḡ lugētib⁹ pmittiṫ ɔſolatio: vt qui triſtat⁹ eſt in pn̄ti: gaudeat in futuro. Maior eſt aūt retributio lugētis q̄ paupis ⁊ mitis. Plus.n. eſt gaudē in regno q̄ hēe ⁊ poſſidē. Multa.n. cuz dolore poſſidemus. CHRY. in ho. Notādū aūt q hāc btitudinez cum itētione q̄dā pponuit: ideo nō dixit. Qui triſtanṫ: ſed qui lugent: in quo etiā pfectionis ſapiētie magiſterium dedit. Si.n. qui filios vel alios defunctos lugent: ſm illud tps nō deſiderāt pecuniā nec glīam: nec cōtumelijs exacuunṫ: nec aliqua alia paſſione capiūtur: multo magis hec ſeruare debēt: qui lugent ſua peccata.

Tex. 4. ¶ Beati qui eſuriunt: ⁊ ſitiunt iuſtitiam quoniam ipſi ſaturabuntur.

A ¶ AMBRO. ſup lucā. Poſtq̄ delicta defleui: eſurire incipio ⁊ ſitire iuſtitiā. Eger.n. cū in graui morbo eſt: nō eſurit. Un̄ ſeq̄ṫ [Bti qui eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſtitiā.] HIERO. Nō nob ſufficit velle iuſtitiā: niſi iuſtitie patiamur famē: vt ſub h exēplo nunq̄ nos ſatis iuſtos: ſz ſp eſurie iuſtitie opa itel
Oē bonuz qd amore dei nō agiṫ deo nō placet. ligamus. CHRY. ſup matth. Qm̄ omne bonū qd nō ex amore ipi⁹ boni faciūt hoies: ingratū eſt an deū. Eſurit aūt iuſtitiā q ſm iuſtitiā dei deſiderat ɔūſari. ſitit aūt iuſtitiā q ſciaz ei⁹ egrē cupit. CHRY. in ho. Juſtitiā aūt dicit vel vlem vel pticularē auaritie ɔ̄riā. Quia.n. de mīa dicturus erat: pmōſtrat qualr̄ miſeri oporteat: q2 nō ex rapina neq̄ ex auaritia. Un̄ etiā qd eſt auaritie ppꝛiū. ſ. eſurire ⁊ ſitire:
B iuſtitie attribuit. HYLA. Sitiētib⁹ aūt ⁊ eſuriētib⁹ iuſtitiā beatitudinē tribuit ſignās extēſam in dei doctrinā ſcōꝝ auiditatem: pfecta in celo ſatietate repleri. Et h eſt qd di. [Qm̄ ipſi ſaturabuntur.] CHRY. ſup matth. ſ. largitate remunerātis dei: qm̄ maiora erūt pmia dei q̄ ſcōꝝ deſide
Joā. 4. ria. AVG. Uel illo cibo ſaturabunṫ in pn̄ti de quo dn̄s
Joā. 4. dicit. Meus cib⁹ eſt: vt faciā volūtatē pr̄is mei: qd eſt iuſtitia: ⁊ illa aqua de qua qſqs biberit: fiet ei fons aque ſalientis in vitā eternā. CHRY. in hom. Uel in h terrenum pmium determinat. Quia enim eſtimaṫ auaritia abūdātes facere: ipſe ɔtrariuz dicit. q iuſtitia hoc operaṫ. Qui enim iuſtitiam cupit: oīa cum ſtabilitate habet.

Tex. 5. A ¶ Beati miſericordes: qm̄ ipſi mīaz ɔſequenṫ.

¶ GLO. Juſtitia ⁊ mīa ita ɔiūcte ſunt vt altera ab altera debeat tēperari. Juſtitia.n. ſine mīa crudelitas eſt: mīa ſine iuſtitia diſſolutio. Un̄ de mīa poſt iuſtitiam ſubdit dicēs. [Bti miſericordes.] REMI. Miſericors dr̄ q̄ſi miſerū hn̄s cor: q2 alteri⁹ miſeriā q̄ſi ſuā reputat: ⁊ de malo alteri⁹ q̄ſi de ſuo dolet. HIERO. Mīa hic nō ſolū in elemoſynis itelligiṫ: ſz in oī peccato fr̄is ſi alter alterius onera portemus. AVG. Btōs aūt dicit eē qui ſbueniūt miſeris: qm̄ eis ita rependiṫ: vt de miſeria liberenṫ. Un̄ ſeq̄ṫ. [Qm̄ ipſi mīam
B ɔſequenṫ.] HYLA. Intātum.n. deus beniuolētie nr̄e in
Deus miaz ſolis miſericordibus pſtat. oēs delectaṫ affectu: vt ſuā mīaz ſit ſolis miſericordib⁹ pſtaturus. CHRY. in ho. Uideṫ aūt eē eq̄lis retributio: ſz eſt multo maior. Nō.n. eſt eq̄lis humana miſericordia ⁊ diuina. GLO. Merito ḡ miſericordibus mīa ipendiṫ: vt plus accipiāt q̄ meruiſſent. Et ſicut plus recipit qui vltra ſaturitatem habet: q̄ ille qui habet tm̄ ad ſaturitatem: ſic maior eſt glīa miſericordie q̄ pcedentium.

Tex. 6. A ¶ Beati mundo corde: qm̄ ipſi deū videbunt.

¶ AMBRO. Qui mīaz defert mīaz amittit: niſi mundo corde miſeraṫ. Nā ſi iactātiā q̄rit: nullus eſt fruct⁹. Un̄ ſequitur. [Beati mūdo corde.] GLO. Cōuenienter aūt 6° loco poniṫ cordis mūditia: q2 6° die hō ɔdit⁹ eſt ad imaginē dei: que qdez obtenebrata erat in hoie per culpā: ſz in mundis corde reformaṫ per grāz. Merito aūt poſt pdicta ſeq̄ṫ: q2 niſi illa pcedāt mundū cor in hoie nō credaṫ. CHRY. in ho. Mūdos aūt h ait: vel eos qui vlem vtutē poſſidēt: ⁊ nullius ſibi malitie cōſcij ſunt: vel eos qui in tēperātia ɔſiſtūtque maxime necīa eſt ad vidēduz deū: ſm illō pauli.
Heb. 12. Pacez ſeq̄mini cum oib⁹ ⁊ ſanctimoniā: ſine qua nemo videbit deū. Quia.n. multi miſerenṫ qdez: ſed ipudica agunt:
B mōſtrās q nō ſufficit p̄m. ſ. miſereri. h de mūditia appoſuit. HIERO. Mūdus aūt de⁹ a mūdo corde ɔſpiciṫ. Tēplū eīz dei nō pōt eſſe pollutū. Et h eſt qd dī. [Qm̄ ipſi deum videbūt.] CHRY. ſup matth. Qui.n. oēz iuſtitiā facit ⁊ cogitat: mente ſua deū videt: qm̄ iuſtitia figura eſt dei. Deus.n. iuſtitia eſt. Scōm ḡ q aliqs eripuerit ſe a malis ⁊ fecerit bona: ſm h deū videt: aut parū: aut amplius: aut iterdū: aut ſemp: ſm poſſibilitatē humanā. In ſeculo aūt illo mūdi corde deū videbūt facie ad faciē: nō in ſpeculo et in
Sap. j. enigmate ſicē hic. AVG. in ſer. dn̄i in mō. Stulti aūt ſunt
C qui deū vidē iſtis exterioꝛib⁹ oculis q̄rūt: cuz corde videatur: ſicē alibi ſcriptū eſt. In ſimplicitate cordis q̄rite illuz. h eſt.n. ſimplex cor qd mūdum cor. AVG. vlt° de ciui. dei. Si aūt tātuz poterūt in corpe ſpūali oculi etiā ipſi ſpūales q̄tuz pnt iſti q̄les nūc hēmus: pculdubio per eos de⁹ videri nō poterit. AVG. in p̄ de tri. Hec aūt viſio merces eſt fidei: cui mercedi per fidē corda mūdanṫ: ſicut ſcriptū eſt.
Act. 15. Mundās fide corda eoꝝ. hoc aūt pbaṫ illa maxime ſnīa.
Nemo pōt deū videre in hac vita [Beati mūdo corde: qm̄ ipſi deū videbunt.] AVG. ſup geñ. ad lr̄az. Nemo aūt vidēs deū viuit vita iſta: qua mor

taliter

taliter viuit in iſtis ſenſib⁹ corporis. Sȝ niſi ab hac vita qſcꝫ funditꝰ moriat̃: ſiue oīno exiens de corpe: ſiue ita alienatꝰ a carnalib⁹ ſenſibus vt merito neſciat: ſicut ait Apls. vtrū in corpe an ex̃ corpus ſit: nō in illā ſubuehit viſionē. GLO. Maiorē aūt remuneratiōeȝ iſti hñt q̃ pmi ſic̃ qui in curia regis nō ſolum prādet: ſed etiā faciem regis videt.

Tex.7. ¶ Beati pacifici: qm̃ filij dei vocabunt̃.

A ¶ AMBRO. ſup lucā. Cuȝ interiora tua vacua feceris ab oī labe peccati: ne diſſenſiones ꝯtētōeſqꝫ ex affectu tuo pdeāt: a te pacē incipe: vt ſic pacē alijs feras. Uñ ſeqt̃. [Bti pacifici.] AUG. 19° de ciui. dei. Eſt aūt pax trāqllitas ordinis. Ordo aūt eſt pariū diſpariūqꝫ ſua loca tribuens diſpoſitio. Sicͭ aūt nemo eſt q gaudē noluerit: ita nemo eſt q pacē hr̃e noluerit: qñqdē ⁊ ipſi qui bella volūt: nihil aliō q̃ ad glioſam pacē cupiūt bellādo puenire. HIERO. Pacifici aūt dn̄r bti qui pᵐ in corde ſuo: deinde ⁊ inter fr̄es diſſidētes faciūt pacē. Quid.n. pdeſt alios p te pacari: cum in tua aīa ſint bella vitioꝝ? AUG. in ſer. dn̄i in mō. Pacifici aūt in ſemetipſis ſunt: q oēs animi ſui motꝰ cōponētes ⁊ ſbijciētes rōni carnaleſqꝫ ꝯcupiſcīas hn̄tes edomitas fiūt regnū dei: in quo ita ordinata ſunt oīa: vt qḋ eſt in hoīe pcipuū ⁊ excellēs: iperet ceteris reluctātib⁹: que ſunt nob beſtijs ꝯ cōia: atqꝫ idipm qḋ excellit in hoīe. i. mens ⁊ rō ſbijciat̃ potiori: qḋ eſt ipſa ῾vitas filiꝰ dei. Necqꝫ.n. imparare iferiorib⁹ pōtniſi ſupiorib⁹ ſbijciat̃. Et hec eſt pax que dat̃ in terra hoīb⁹ bone volūtat̃. AUG. in liᵒ retrac. Nō tn̄ cuiq̃ puenire pōt in hac vita vt lex repugnās legi mentis oīno nō ſit in mēbris. Sed hoc nunc pacifici agunt domādo ꝯcupiſcētias carnis: vt ad pacem pleniſſimā qñqꝫ veniat̃. CHRY. ſup matth. Pacifici aūt ad alios ſunt: nō ſoluȝ q inimicos in pace recōciliāt: ſȝ ēt illi qui imemores maloꝝ diligūt paceȝ. Pax.n. illa btā eſt que in corde poſita eſt: nō tm̄ in ῾vbis. Qui āt pacē diligūt: filij ſunt pacis. HYLA. Pacificoꝝ aūt btitudo adoptionis eſt merces. Et ideo dī. [Qm̄ filij dei vocabunt̃.] Parēs.n. oīuȝ deꝰ vnus eſt: necqꝫ aliter trāſire in nūcupatiōeȝ familie eiꝰ licebit: niſi frn̄e inuiceȝ charitatis pace viuamus. CHRY. in ho. Uel qꝛ pacifici dn̄r qui nec litigāt: nec odiūt ad inuicē. ſȝ ⁊ ꝯgregāt litigātes: recte filij dei vocant̃: qꝛ vnigeniti h̄ eſt opus ꝯgregare diſpſa: ⁊ pacificare ꝯtra ſe pliātia. AUG. Uel qꝛ in pace perfectio eſt vbi nihil repugnat: pacifici filij dei dn̄r: qm̄ nihil reſiſtit deo. Et vtiqꝫ filij ſilitudinem pr̄is debent hr̃e. GLO. Maximā ergo dignitatem hn̄t pacifici: ſicut qui filius regis dicit̃ in domo regis ſūmus eſt. Septimo autē loco beatitudo hic ponit̃: qꝛ in ſabbato vere requiei dabitur vera pax: ſed etatibus tranſactis.

Tex.8. pᵉ Pe.3. ¶ Beati qui pſecutionem patiunt̃ ppter iuſtitiam: qm̄ ipſorum eſt regnum celoꝝ.

A ¶ CHRY. in ho. Poſita pacificoꝝ btitudine: ne aliqs exiſtimaret q ſemp paceȝ ſibi q̄rere ſit bonū: ſbdit. [Beati q pſecutioneȝ patiunt̃ pp iuſtitiā.] h̄ eſt pp ῾vtuteȝ: pp defenſioneȝ alioꝝ: pp pietatē. Juſtitiā.n. ꝯſueuit pro oī ῾vtute aie ponere. AUG. in ſer. dn̄i in mō. Pace.n. itrinſecus cōſtituta ac firmata: q̄ſcūqꝫ pſecutiōes ille qui foras miſſus eſt: forinſecus ꝯcitauerit: aut geſſerit: auget gliam que ſm deū eſt. HIERO. Signāter aūt addidit. [Propter iuſtitiā.] Multi.n. pp ſua peccata pſecutiōeȝ patiunt̃: ⁊ nō ſunt iuſti. Simulqꝫ ꝯſidera q 8ᵃ vere circūciſionis btitudo martyrio terminet̃. CHRY. ſup matth. Nō aūt dixit. Beati qui a gētilib⁹ pſecutioneȝ patiunt̃: ne putes illū ſoluȝ btm̄ qui pſecutioneȝ patit̃ pp idola nō colēda: ideo ⁊ ab hereticis pſecutioneȝ patiēs pp ῾vitatē nō relinqñdā btūs eſt: qa pp iuſtitiā patit̃. Sȝ ⁊ ſiqs ex potētib⁹ qui chr̄iani vident̃: forſitan pp ſua peccata correctꝰ a te: fuerit te pſecutꝰ: btūs eſt cū ioāne baptiſta. Si.n. ver̄ eſt q pphe martyres ſunt qui a ſuis occiſi ſunt: ſine dubio qui pp cāȝ dei aliqd patit̃: etſi a ſuis patit̃ mercedem martyrij hȝ. Et ideo nō poſuit ſcriptura pſonas pſeqntiū: ſed ſolā cām pſecutionis: vt nō aſpicias: qs te pſeqt̃: ſȝ pp qd. HYLA. Sic ḡ ad poſtremuȝ eos in btitudine nūat: qbus oīa pro chr̄o pati qui iuſtitia eſt pnus affectꝰ eſt. Hiis igit̃ ⁊ regnū ſuat̃: qꝛ in ꝯtēptu ſcli ſunt paupes ſpiritu. Uñ dicit. [Qm̄ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ.] AUG. Uel 8ᵃ btitudo tanq̃ ad caput redit: qꝛ ꝯſūmatū pfectūqꝫ oñdit ⁊ pbat. Jtaqꝫ in pᵃ ⁊ in 8ᵃ noiatuȝ eſt regnū celoꝝ. Septē.n. ſunt que pficiūt. nā 8ᵃ clarificat: ⁊ pfectū demōſtrat: vt p hos ḡdus pficiant̃: ⁊ ceteri tanq̃ accipiat̃ rurſus exordiuȝ. AMBRO. ſup lucā. Uel aliter. Primum regnū celoꝝ ſcis ppoſitū eſt in abſolōne corpis. 2ᵐ poſt reſurrectiōeȝ eē cuȝ chr̄o. Poſt reſurrectionē.n. terrā tuā incipies poſſidē abſolutꝰ a morte: ⁊ in ipa poſſeſſiōe ꝯſolatiōeȝ repies. Cōſolationē ſeqt̃ delectatio: delectationē diuina miſatio. Cui aūt miſet̃ dn̄s ⁊ vocat: ⁊ ſic vocatꝰ videt vocātē. Qui aūt deuȝ viderit: in ius diuine gnōnis aſſumit: ⁊ tūc demuȝ q̄ſi dei filiꝰ celeſtis regni diuitijs delectatur. Jlle igit̃ incipit: hic replet̃. CHRY. in ho. Ne āt mireris ſi ſm vnāquāqꝫ btitudinē regnū nō audis: qꝛ cuȝ dicit. Cōſolabunt̃: miaȝ ꝯſequent̃: ⁊ cetera hꝫ. Per hec vniuerſa nihil aliō q̃ regnū celoꝝ occulte iſinuat: vt nihil ſenſibile expectes. Necqꝫ.n. btūs eſt qui in his coronat̃: que cū pn̄ti vita diſcedunt. AUG. Diligēter aūt attendēdus eſt nūs hax ſniax. His.n. ſeptē gradib⁹ ꝯgruit opatio ſpūſſancti ſeptiformis quā iſaias deſcribit. Sȝ ille a ſūmo: hic ab imo: qꝛ ibi docet̃ filiꝰ dei ad ima deſcēſurus: h̄ hō de imis ad ſilitudinē dei aſcēſurus. Jn his pmꝰ eſt timor q cōgruit hoīb⁹ humilib⁹: de qb⁹ dī. [Beati paupes ſpū.] i. nō alta ſapiētes: ſȝ timētes. Scḋa eſt pietas: que ꝯuenit mitib⁹. Qui eniȝ pie q̄rit: honorat: nō rephēdit: nō reſiſtit: qḋ eſt miteȝ fieri. Tertia eſt ſcīa que ꝯuenit lugētib⁹: qui didicerūt qb⁹ malis nūc vincti ſunt: que q̄ſi bona petierūt. Quarta q̄ eſt fortitudo ꝯgruit eſuriētib⁹ ⁊ ſitiētibus: qꝛ deſiderātes gaudiū de veris bonis laborāt: a terrenis cupiētes auti. Quinta ꝯſiliū ꝯuenit miſicordib⁹: qꝛ vnicū remediū eſt de tātis malis erui: dimittere alijs ⁊ dare. Sexta eſt itellc̄s: ⁊ ꝯuenit mūdis corde: q purgato oculo pn̄t videre qḋ oculus nō vidit. Septima eſt ſapiā: que cōuenit pacificis: in qb⁹ nullus motꝰ eſt rebellis: ſȝ obtēpant ſpūi. Unū aūt pmium qḋ eſt regnū celoꝝ varie noiatū eſt. Jn pᵃ ſic̄ oportebat poſitū eſt regnū celoꝝ qḋ eſt pfecte ſapie initiū: ac ſi diceret̃. Initiuȝ ſapie timor dn̄i. Mitib⁹ hereditas: tanq̃ teſtm̄ pr̄is cū pietate q̄rētib⁹. Lugētib⁹ ꝯſolatio: tanq̃ ſciētib⁹ qd amiſerūt: ⁊ in qb⁹ merſi ſunt. Eſuriētib⁹ ſaturitas tanq̃ refectio laborātibus ad ſaluteȝ. Miſicordib⁹ mīa tanq̃ optimo ꝯſilio vtētibus: vt h̄ eis exhibeat̃: qḋ exhibēt. Mūdis corde facultas vidēdi deū tanq̃ purū oculum ad itelligēda eterna gerētib⁹. Pacificis dei ſilitudinē. Et iſta qdem in hac vita pn̄t cōpleri: ſic̄ cōpleta eſſe in aplīs credimus. naȝ qḋ poſt hāc vitā pmittit̃: nullis verbis exponi pōt.

¶ Beati eſtis cum maledixerint vobis hoīes ⁊ pſecuti vos fuerint: ⁊ dixerint omne maluȝ aduerſuȝ vos mētiētes ppter me. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces vr̄a copioſa eſt in celis. Sic.n. pſecuti ſunt pphetas qui fuerūt ante vos. Tex.9.

¶ RABA. Supiores ſnīas ḡnaliter digerebat: iaȝ incipit loq pn̄tes cōpellās: pdicēs eis pſecutiōes q̄s pro noīe eius paſſuri erāt dicēs. [Beati eſtis cum maledixerint vo. ho. ⁊ pſe. vos fuerint: ⁊ dix. omne malū adūſus vos.] AUG. Queri aūt pōt qd interſit qḋ ait. Cuȝ vob maledicēt: ⁊ dicēt A

Margin notes (left): Pax diffinitur. Ordo diffinit̃. — Luc.2. Rom.7 — Qui pacifici pprie appellātur. — Joā.11. — Geñ.2. — Juſtitia p omni ῾vtute ponit̃. — Jn q̄ cōſiſtit beatitudo pſecutionem patientium.

Margin notes (right): Jſa.11. Septē btitudines correſpondent ſeptē donis ſpūſſancti. Ro.11. — Jſa.64. 1.Cor.2. — Pſ.110. Eccl.p. — Jſa.64. 1.Cor.2.

Diſt inter maledicē ꝛ malū dicere. omne malū: cum maledicē ħ ſit malū dicere. Sʒ aliter eſt maledictū iactatuʒ cum ɔtumelia corā illo qui maledicit: aliter cuʒ abſētis fama ledit. Perſeq aūt eſt vim īferre vl' iſidyas appetē. CHRY. ſup matth. Si aūt veꝝ eſt: qm̄ q
iſra.10.
Mar.5. calicē aq̄ porrexerit: merces eiꝰ nō perit: ɔñter qui vel vniꝰ leuiſſimi vbi iniuriā fuerit paſſus: vacuus nō erit a mercede. Ut aūt blaſphematus ſit btūs: duo ɔuenire debēt: vt ꝛ mēdaciter blaſphemet: ꝛ ꝑpter deū. Aliogn ſi vnū defuerit: nō eſt btitudinis merces. Et ideo dicit. [Mētiētes pp me.] AVG. Qđ pp illos additū puto qui volūt de pſecutionibꝰ ꝛ de fama ſue turpitudis gl'iari: ꝛ ideo dicere ad ſe ptinē cbr̄m: ꝙ multa de illis dicūt mala: cum ꝛ vere dicant qñ ꝛ de errore illoꝝ dr̄r. etſi aliqñ falſa iactant: non tñ pp
B cbr̄m iſta patiunt. GREG. ſup Ezech. Quid aūt poterit obeſſe ſi hoīes vob derogēt: ꝛ ſola vos ɔſcia defendat? Sʒ tñ linguas detrahētiū ſic nr̄o ſtudio nō debemus excitare ne ipſi peant: ita p ſuā malitiā excitatas debemus eq̄nimiter tolerare: vt nob meritū creſcat. Uñ ꝛ hic di. [Gaudete ꝛ exultate: qm̄ merces veſtra copioſa eſt in celis.] GLO. Gaudete mēte gdeꝫ: ꝛ exultate corpe: qꝛ merces vr̄a nō tm̄ magna eſt ſic alioꝝ: ſʒ copioſa eſt in celis. AVG. Nō hic celos puto dici ſupiores ptes huius viſibilis mūdi. Nō. n. merces nr̄a in rebꝰ viſibilibꝰ collocanda eſt: ſʒ in celis dcm̄ puto in ſpiritalibꝰ firmamētis vbi habitat ſempiterna iuſtitia. Sētiūt ḡ iaʒ iſtā mercedē qui gaudēt ſpiritalibꝰ. Sʒ ex omni pte pficiet: cum mortale ħ induerit īmortalitatē. HIERO. Gaudē igr̄ ꝛ exultare debemus vt merces nob in celeſtibꝰ pparet. Hoc qui vanā ſectat gl'iaʒ implere nō
C pōt. CHRY. ſup matth. Quia q̄ntū aliqs letat de laude hoīuʒ: tātū de vituperatiōe triſtat. qui ħo gl'iaʒ ɔcupiſcis in celo: opprobria nō timeas in terris. GREG. ſup Ezech. Aliqñ tñ detractores debemus cōpeſcē: ne dū de nob mala diſſemināt: eoꝝ qui audire nos ad bona poterāt corda īnocētiū corrūpāt. GLO. Nō ſolū aūt pmio: ſʒ ēt exēplo eos ad patiētiā ꝓuocat: cuʒ ſbdit [Sic. n. pſecuti ſunt pphe-
Cōſolatio magna in tribulationibus alioruʒ tribulationes meminiſſe. tas qui fuerūt an vos.] REMI. Magnā. n. ɔſolatiōeʒ accipit hō in tribulatiōe poſitꝰ: duʒ recordat paſſiones alioꝝ a qbꝰ exēpluʒ patiētie accipit: ac ſi diceret. Memētote qꝛ illius vos eſtis apl'i: cuiꝰ ꝛ illi fuerūt pphe. CHRY. in ho. Simul etiā īſinuat coeq̄litatē ſui honoris ad pr̄em: ac ſi dicat. Sic illi ꝑpter pr̄eʒ: ita ꝛ vos ꝑpter me patiemini. Cum etiā dixit [pphas qui fuerunt ante vos] mōſtrat ꝛ ipſos pphetas iam factos. AVG. Perſecutionē autē hic gn̄aliter poſuit: ꝛ in maledictis: ꝛ in laceratione fame.

Tex.10. ¶ **Uos eſtis ſal terre. Qꝺ ſi ſal euanuerit: in quo**
Mar.9. **ſalietur? Ad nihilum valet vltra: niſi vt mittat**
Luc.8. **foras: ꝛ conculcetur ab hominibus.**
Mar.4
Iohi.11. ¶ CHRY. in ho. Quia excelſa pcepta diſcipulis dederat:
A vt nō dicerēt: q̄lr poterimus ea ſuare: eos laudibꝰ mitigat dicēs. [Uos eſtis ſal terre.] In q̄ mōſtrat ꝙ neceſſ hec iniūgit. Nō. n. pro vr̄a vita aut pro vna gēte: ſʒ pro vniuſo mūdo vos mitto. ꝛ ſi alios mordētes mala audiatis gaudete. Hoc. n. eſt opus ſalis: mollia mordicare: q̄re alioꝝ maledictio nihil vob nocet: ſʒ eſt teſtis vr̄e vtutis. HYLA. Eſt
B aūt ħ ꝓpetas q̄rēda dictoꝝ: quā ꝛ aploꝝ offin ꝛ ipſius ſalis nā mōſtrabit. Hoc igit in oēm vſuʒ humani gñis effectū: icorruptiōeʒ corpibꝰ qbꝰ fuerit aſpſuʒ ipartit: ꝛ ad oēs ſenſum ɔditi ſaporis aptiſſimū eſt. Apl'i aūt ſunt reꝝ celeſtiū pdicatores: ꝛ eternitati velut ſatores: merito ſal terre nūcupati: qꝛ p vtutē doctrine q̄ſi ſaliētes eternitati corpa ſuāt. REMI. Sal ēt p aquā ꝛ ardorē ſolis ꝛ p flatus vēti in nāʒ alterā cōmutat. ſic ꝛ aplici viri p aquā baptiſmi ꝛ ardorē dilectiōis ꝛ flatus ſpūſſācti in ſpiritalē regñationeʒ cōmutati ſunt. Sapia ēt celeſtis p aplos pdicata exiccat humores carnaliū opeꝝ: aufert fetorē: ꝛ putredinē male ɔuerſa- C
tionis: ꝛ v'meʒ libidinoſe cogitatiōis: ꝛ illū de quo dicit ppheta. Uermis eoꝝ nō morit. REMI. Sunt apl'i ſal ter- Iſa.66.
re: id eſt hoīuʒ terrenoꝝ qui amādo terrā terra vocantur. HIERO. Uel apl'i ſal terre appellant: qꝛ p illos vniuſuʒ hoīuʒ ɔdit genꝰ. CHRY. ſup matth. Doctor. n. cuʒ fuerit Doctor ſtudioſus eſt ſic ſal ppl's doctrina ꝛ exēplo cōdiens.
oībus pdictis vtutibꝰ ornatꝰ: tūc eſt q̄ſi optimū ſal ꝛ totus ppl's de illo ɔdit: vidēdo euʒ ꝛ audiēdo. REMI. Et ſciēdum qꝛ nullū ſacrificiū offerebat deo in veteri teſtamēto niſi ꝑus ɔdiret ſale: qꝛ nullus pōt laudabile ſacrificiū deo offerre abſq̄ ſapore celeſtis ſapie. HYLA. Uerū qꝛ cōuerſioni hō ſbiacet: ideo aplos ſal terre nūcupatos monet in tradite ſibi ptātis vtute pſiſtere: cuʒ ſbdit. [Qꝺ ſi ſal euanuerit: in quo ſalief?] HIERO. i. ſi doctor errauerit quo D
alio doctore emēdabit? AVG. Et ſi vos per q̄s cōdiēdi ſunt ppli metu pſecutionū tpaliuʒ amiſeritis regna celoꝝ: qui erūt hoīes per q̄s vob error auferat? ALIA l'ra hʒ. Si ſal īfatuatuʒ fuerit oñdēs fatuos eē iudicādos qui tpaliū bonoꝝ vel copiā ſectātes vel inopiā metuētes amittūt eterna: que nec dari pñt ab hoībꝰ nec auferri. HYLA. Si aūt doctores īfatuati nil ſaliāt: ꝛ ipſi ſenſu accepti ſaporis amiſſo viuificare nō pñt corrupta: redduntur inutiles. Uñ ſequit. [Ad nihilū valet vltra: niſi vt mit. fo. ꝛ ɔcul. ab hoībꝰ.] HIERO. Exēplū de agricultura ſcriptū eſt. Sal eniʒ vt in ɔdimētū ciboꝝ ꝛ ad ſiccādas carnes neceſſ eſt: ita aliū vſum nō hʒ. Certe legimꝰ in ſcripturis vrbes q̄ſdā ira victoꝝ ſale ſeminatas vt germen nullū in ipſis orirei.
GLO. Poſtq̄ ḡ illi qui capita ſunt alioꝝ defecerint nulli E
vſui apti ſunt: niſi ad ħ vt mittant foras ab officio docēdi. HYLA. Uel etiā de eccl'ie ꝓptuarys ꝓiecti pedibꝰ incedētiuʒ ɔterant. AVGU. Nō aūt calcat ab hoībꝰ: qui patit pſecutionē: ſed qui pſecutionē timēdo īfatuat. Calcari. n. nō pōt niſi inferior. Inferior autē nō eſt: qui q̄uis corpore multa in terra ſuſtineat: corde tñ in celo fixus eſt.

¶ **Uos eſtis lux mundi. Nō pōt ciuitas abſcōdi** Tex.11.
ſupra mōteʒ poſita: neq̄ accēdūt lucernā ꝛ ponūt eā ſub modio: ſed ſup candelabrū vt luceat oībus qui in domo ſunt. Sic luceat lux veſtra corā hoībus: vt videant opa veſtra bona: ꝛ glorificent pr̄em veſtrum qui in celis eſt.

¶ CHRY. ſup matth. Sic doctores pp bonā ɔuſationeʒ A
ſunt ſal quo ppl's ɔdit: ita pp v'bum doctrine ſunt lux qua Sicut doctores per bonā vitaʒ ſunt ſal populi: ita p doctrinaʒ ſunt lux.
ignorātes illuminant. Prius aūt eſt bñ viuere: q̄ bñ docē. Et ideo poſtq̄ aplos dixerat ſal: ɔñter vocat eos luceʒ dicēs. [Uos eſtis lux mūdi.] Uel qꝛ ſal in eo ſtatu tenet rē ne ad deteriꝰ mutet: lux aūt ad meliꝰ pducit illuſtrādo. Propter qđ apl'i dicti ſunt ꝑus ſal pp iudeos: ꝛ pp pplm chr̄ianuʒ a qbꝰ deus cognoſcit: q̄s ſeruāt in dei ſcia: lux aūt pp gētes q̄s ad ſcie lumē pducunt. AVG. Opʒ aūt hic mūduʒ nō celuʒ ꝛ terrā: ſed hoīes qui ſunt in mūdo itelligi: vel qui diligūt mūdum: qbus illuminādis apl'i miſſi ſunt. HYLA. Per mūdū itelligūtur hoīes mundi.
Nā. n. luminis eſt vt lucē q̄cūq̄ circūferat emittat: illatoq̄ edibus tenebras iterimat: luce dñante. Igit mūdus extra cognitionē dei poſitꝰ obſcurus tenebat ignorātie tenebris: cui p aplos ſcie lumen inuehit: ꝛ cognitio dei claret: ꝛ de paruis eoꝝ corpuſculis: q̄cūq̄ inceſſerint: lux tenebris miniſtrat.
REMI. Sicut aūt ſol dirigit radios ſuos: ita ꝛ dñs qui eſt B
ſol iuſtitie direxit aplos ſuos ad effugandas humani gñis tenebras. CHRY. in ho. Intellige autē q̄ magna eis pmittit: vt qui in regione ꝓpa cogniti nō erāt: ad fines orbis terraꝝ eoꝝ veniret fama: nec pſecutiones quas pdixerat: eos potuerūt occultare: ſʒ ꝑpter ħ magis pclari reddunt. HIERO. Ne autē apl'i abſcōdant ob metuʒ: ſed tota li-
bertate

bertate ſe ꝓdant: docet eos fiduciā ꝑdicādi cum ɔſtāter dicit. [Nō pōt ciuitas abſcōdi ſup mōtē poſita.] CHRY. in hom. Per h᷑ etiā eos docet eē ſollicitos de ꝓpꝛia vita q̄ſi in oculis oīum poſitos: ſicut ciuitas que eſt ſupra mōtē poſita: vel lucerna ſup̄ cādelabꝛū lucēs. CHRY. ſup matth.
Pſ. 86. Hec autem ciuitas eccl'ia ſcōꝝ eſt: de qua di. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. Ciues eius ſunt oēs fideles: de qbus
Ephe. 2. Apl's. Uos eſtis ciues ſcōꝝ. Hec ḡ ciuitas poſita eſt ſupra
Dan. 2. mōtē xp̄m: de quo Daniel. Lapis abſciſſus ſine manib'
C fact' eſt mons magnus. AVG. Uel poſita eſt ſupra mōtem. i. ſupra magnā iuſtitiā: quā ſignat mons in quo diſputat dn̄s. CHRY. ſup matth. Non pōt ḡ ciuitas abſcōdi poſita ſupra mōtē etiā ſi ipſa voluerit. Mons. n. qui eam portat facit eā oīb' manifeſtā. Sic ⁊ apl'i ⁊ ſacerdotes qui fundati ſunt in xp̄o nō pñt eſſe abſcōditi: etiā ſi voluerint: q2 xp̄s eos manifeſtat. HYLA. Uel ciuitatē carnē quā aſſumpſerat nūcupat: q2 in eo per nām̄ ſuſcepti corpis: q̄dā humani gen̄is ɔgregatio ɔtinet: ⁊ nos per ɔſortiū carnis ſue ſumus habitatio ciuitatis. Abſcōdi ḡ nō pōt: q2 in altitudine poſit' celſitudinis dei: admiratiōe opeꝝ ſuoꝝ offert oībus ɔtēplādus. CHRY. ſup matth. Quare aūt ſctōs ſuos xp̄s manifeſtet: ⁊ nō ſinat eos eē abſcōditos per alterā cōparatiōes oñdit. cū ſbdit. [Neq3 accēdūt lucernā: ⁊ ponunt eā ſub modio ſ3 ſupra cādelabꝛū.] CHRY. in ho. Uel per hoc ꝙ dixit. [Nō pōt ciuitas abſcōdi.] demſtrauit ſuā virtutem. In h᷑ aūt ꝙ ſbdit. [Neq3 accēdūt lucernā.] eos inducit ad liberā ꝑdicatiōeꝫ. Ac ſi diceret. Ego qdē lucernā accēdi: vr̄i aūt erit ſtudij eā manere ardentē: nō ſolū ꝓpter vos ſed pp alios qui illuminabunt: ſed ⁊ pp gl'iā dei.
D CHRY. ſup matth. Lucerna eſt verbū diuinū: de quo di-
Pſ. 118. ctū eſt. Lucerna pedib' meis verbum tuū. Accēdētes lucernā ſunt pr̄ ⁊ fili' ⁊ ſpūſſanct'. AVG. Quid aūt putamus dictū eſſe. [Et ponūt eā ſub modio] vt occultatio tm̄ lucerne accipiēda ſit: Tanq̄ſi diceret. Nemo accēdit lucernā ⁊ occultat eā. An aliqd etiā modius ſignat: vt h᷑ ſit ponere lucernā ſub modio: ſupioꝛa facere corpis cōmoda q̄ ꝑdicatiōes veritatis. Sub modio ḡ lucernā ponit q̄ſqs lucē doctrine bone cōmodis tp̄alibus obſcurat ⁊ tegit. Et bn̄ modius dr̄ res corpalis ſiue ꝓpter retributiōeꝫ mēſure: q2 ea q̄ſq3 recipit que geſſit in corpe: ſiue q2 tp̄alia bona que corpore pagunt circa dieꝝ mēſurā quā ſig̃t modius incboantur ⁊ trāſeūt. eterna vo ⁊ ſpūalia nullo tali fine coercent. Sup cādelabꝛū aūt lucernā ponit: qui corpus ſuū miniſterio verbi ſubijcit: vt ſupioꝛ ſit ꝑdicatio veritatis: ⁊ iferioꝛ ſeruit' corpis. Per ipam. n. corpis ſuitutē excelſioꝛ lucet doctrina: dum per vocē ⁊ ceteros corpis mot' bonis opib' in-

Quid eſt lucernam ponere ſub modio. 2. Cor. 5.

E ſinuat diſcētib'. CHRY. ſuper matth. Uel modij ſunt hoies mūdiales: q̄ſi ſicut modij deſup qdē vacui ſunt ſubtus aūt pleni: ſic oēs mundi amatores in rebus ſpiritualib' iſenſati ſunt. in terrenis aūt ſapiētes. Et ideo quaſi modius verbū dei tenet abſcōditū: q̄n pp aliquā cām terrenā verbū dei nō eſt auſus palā ploqui: nec fidei veritatē. Cādelabrū eſt eccl'ia que baiulat verbū vite: ⁊ omnis eccl'iaſticus vir. HYLA. Uel ſynagogā dn̄s modio cōparauit que ſuſceptos fruct' itra ſe tm̄ receptās certū modiū diuerſe obſeruātie ɔtinebat. AMBRO. ſup lucā. Et ideo nemo fideꝫ ſuā intra mēſurā legis includat: ſed ad eccl'iam ɔferat: in qua ſeptiformis ſpūs relucet gr̄a. BEDA. in ho. Uel ipe xp̄s accēdit lucernā: qui teſtamēta humane nāe flāma ſue diuinitatis impleuit: quā nec credētib' abſcōdere: nec modio ſuppone: h᷑ eſt ſub mēſura legis include: vel itra vnius gētis terminos noluit cohibere. Cādelabrū eccl'iam dicit: cui lucernā ſuppoſuit: q2 nr̄is in frōtibus fidē ſue incarna-
F tionis affixit. HYLA. Uel lucerna chriſti ponit in candelabrū. i. in ligno per paſſionē ſuſpēſa: que lumē eternū

eſt in eccl'ia habitātibus pbitura. Et ideo dicit. [Ut luceat oīb' qui in domo ſunt.] AVG. Siqs. n. domū vult accipere eccl'iam: nō eſt abſurdū. Uel domus eſt ipſe mūdus pp id qd ſupius ait. [Uos eſtis lux mūdi.] HYLA. Tali etiā lumine monet fulgere apl'os: vt ex admiratiōe opis eoꝝ deo laus impartiat. Unde ſeq̄t. [Sic luceat lux veſtra corā hoib' vt videāt opa vr̄a bona.] CHRY. ſup matth. Id eſt ſic illuminare docētes: vt nō vr̄a tm̄ audiāt vba: ſed vt opa videāt: vt q̄s illuminaueritis per verbū q̄ſi lux: cōdiatis per exēplū q̄ſi ſales. Per illos aūt doctores qui docēt ⁊ faciūt magnificat deus. nā diſciplina dn̄i ex morib' familie demōſtrat. Et ideo ſeq̄t. [Et glificēt prēm veſtrū qui in celis eſt.] AVG. Si tm̄modo diceret. Ut videant opa veſtra bona: finē ɔſtituiſſe videret in laudib' hoium: q̄s querūt hypocrite: ſed addidit. [Et glificēt prēm veſtrū qui in celis eſt:] vt hoc ipm ꝙ hō per bona opa placet hoibus: nō ibi finē ɔſtituat: ſ3 referat ad laudē dei: ⁊ ppea placet hoib': vt in illo glificet deus. HYLA. Nō ꝙ ab hoibus opoꝛteat gl'iā q̄rere: ſed vt diſſimulātib' nobis opus nr̄m his inter quos viuimus: in honoꝛē dei eluceat. G

Doctores q̄s illuminât p vbū debēt ɔdire p ex'm.

¶ Nolite aūt putare: q̄m veni ſoluere legeꝫ aut ꝓphetas. Nō veni ſoluere: ſ3 adimplere. Amē quippe dico vobis: donec trāſeat celū ⁊ terra: iota vnū aut apex vnus nō p̄teribit a lege: donec oīa fiant. Qui ḡ ſoluerit vnum de mādatis iſtis minimis ⁊ docuerit ſic hoies: minimus vocabit in regno celoꝝ. Qui autē fecerit ⁊ docuerit: hic magnus vocabit in regno celoꝝ.

Lec. 12. Luc. 16. Jac. 2.

¶ GLO. Poſtq̄ hoꝛtat' eſt audiētes vt ſe ꝑpararēt ad oia ſuſtinēda pro iuſtitia ⁊ nō abſcōderēt qd accepturi erant: ſed ea beniuolētia diſcerēt: vt ceteros docerēt: incipit eos iſoꝛmare qd doceāt: tanq̄ ſi quererēt. Quid eſt hoc qd nō vis abſcōdi: pro quo iubes oia tolerari: Nunqd aliqd dicturus es ꝓ ea que in lege ſunt ſcripta: Ideo inq̄t. [Nolite enī putare q̄m veni ſoluere legē: aut ꝓphas.] CHRY. ſup matth. Qd ꝓpter duas cās dicit. Primū vt diſcipulos ſuos his verbis ad ſuū ꝓuocaret exēpluꝫ: vt ſicut ipſe oēm legē adimplebat: ſic ⁊ illi ſtuderēt iplere. Deniq3 futurum erat vt calūniarent eum iudei: q̄ſi legē ſoluētē: ꝑus q̄ incurrat calūniā calūnie ſatiſfacit. Ne aūt putaret ſic veniſſe: vt ſimpl'r legē ꝑdicaret: ſicut ꝓphete fecerāt. REMI. Duo dixit. Negat veniſſe ſe ſoluere: ⁊ affirmat veniſſe ſe iplere: ⁊ ideo addit. [Nō. n. veni legē ſoluere ſ3 adiplere.] AVGV. In hac aūt ſnīa duplex eſt ſenſus. Nā adiplere legē aut eſt addēdo aliqd qd minus habet: aut faciēdo qd habet. CHRY. in ho. Impleuit igit̄ xp̄s ꝓphas cōplendo oīa que per eos de ipſo fuerāt dicta. legē aūt p̄mo qdē nihil trāſgrediēdo legaliū. 2° iuſtificādo per fidem: qd lex per lr̄am facere nō valebat. AVG. ɔtra fauſtū. Demū etiā: q2 ſub gr̄a poſitis in hac moꝛtali vita difficile erat implere: qd in lege ſcriptum eſt: nō ɔcupiſces: ille per carnis ſue ſacrificiū ſacerdos effect' impetrat nobis indulgētiā etiā hinc adimplēs legē: vt qd per nr̄am ifirmitatē minus poſſumus: per illius pfectionē curet: cuius capitis mēbꝛa effecti ſumus. Puto etiā ſic eſſe accipiēdū qd dr̄. [Nō veni legē ſoluere ſ3 adiplere] his. vz. additamētis: que vel ad poſitionē ptinent antiquaꝝ ſnīaꝝ: vel ad ɔſeruatiōnē in eis. Apuit enim dn̄s etiā iniquū motū ad nocēdū fratri in homicidij genere deputari. Maluit etiā nos dn̄s nō iurātes nō recedē a vero: q̄ verū iurantes appropinquare piurio. Sed cur o manichei legē nō accipitis ⁊ ꝓphetas: cū Chriſtus ad eos ſe nō veniſſe ſoluere dixit: ſed adiplere: ¶ Ad hoc rn̄det fauſtus hereticus. Quis h᷑ teſtat dixiſſe Ieſū:

A B C

Dup' itell'igit leges implere.

Maluit dn̄s nō iurātes non recedere a vero q̄ verū iurātes appropinquare piurio.

Mattheus. Quō ḡ ioānes nō id teſtatur:qui fuit in mōte?
Mattheus h̄ ſcripſit:q̄ poſtꝙ̄ ieſus deſcendit de mōte: ſe-
cutus eſt eū. ¶ Ad h̄ Aug. r̄ndet. Si nemo de chriſto ve-
ra dixit:niſi qui vidit eum vel audiuit:hodie de eo vera di-
cit nullus. Cur ḡ ex ore Joānis nō potuit vera Mattheus
audire de chro:ſi ex libro ioānis poſſumus vera loq̄ de eo
nos tāto tpe poſt nati? Hinc.n.nō ſolū mattheū:ſed etiā lu-
ce ac marci euāgeliū ⁊ nō imparē auc̄tez receptū eſt. Huc
accedit:q2 ⁊ ipſe dn̄s potuit narrare Mattheo qđ egerat:
anteꝙ̄ eum vocaſſet. Apte autē dicitē nō vos credere euā-
gelio. Nā que in euāgelio nō niſi qđ vultis creditis:vobis
potius ꝙ̄ euāgelio creditis. ¶ Jtez fauſtus. Probemus ⁊
Matth̄. h̄ nō ſcripſiſſe:ſed aliū:neſcio quē ſub noīe eius.
Quid.n.dicit. Cum trāſiſſet ieſus vidit ſedētem hoīem ad
theloneū mattheū noīe. Et q̄s ḡ ſcribēs de ſeipſo dicat: vi-
dit hoīem:⁊ nō vidit me? ¶ Ad qđ Aug. Jta mattheus de
ſe tanꝙ̄ de alio ſcripſit:ſicut ⁊ ioānes fecit dicēs. Cōuerſus
petrus vidit illū diſcipulū quem diligebat ieſus. Manife-
ſtū eſt.n. hūc morem fuiſſe ſcriptoꝝ cum geſta narrarēt.
¶ Jtē fauſtus. Quid ꝙ etiā ex ipſo ſermone qđ p̄cepit:nō
putare:q2 veniret legē ſoluere:magis itelligi dat q2 ſolue-
ret. Neꝙ̄ eniz nihil tale eo faciēte iudei ſuſpicari hoc poſ-
ſent. ¶ Ad qđ Aug. Hodie qdez valde ifirmū eſt. Nō.n.
negamus iudeis nō itelligētib' videri potuiſſe chriſtū de-
ſtructorē eſſe legis ⁊ pph̄aꝝ. ¶ Jtē fauſtus. Quid ꝙ etiā
lex ⁊ pphete nec adimpletione gaudēt cū in Deuterono-
mio dicat̄. Hec p̄cepta que mādo tibi obſeruabis:nec ad-
Deut.4 das q̄cꝙ̄ eis:nec minuas. ¶ Ad qđ Aug. Nō itelligit Fau-
ſtus qđ ſit legē iplere:cum h̄ de v̄boꝝ adiectiōe putat ac-
cipiēdum. Plenitudo eni legis charitas eſt quā dn̄s dedit
Ro.13. mittēdo fidelib' ſpūm ſanctū. Jmplet̄ ḡ lex vel cum fiunt
que ibi p̄cepta ſunt:vel cum exhibent̄ que pphetata ſunt.
¶ Jtem fauſtus. Et nouū teſtm̄ ieſū cōdidiſſe fatemur:
qđ aliud niſi ad deſtructionē fatemur veteris teſtamēti?
¶ Ad qđ Aug. Jn veteri teſtamento figure erāt futurorū
quas in rebus per chrm̄ pſ̄itatis auferri oportebat:vt eo-
ipſo lex ⁊ pphete iplerent̄:in q̄bus ſcriptū eſt:daturū deū
nouū teſtm̄. ¶ Jtē fauſtus. Hoc igit̄ ſi dixit chrs:aut aliud
ſignāns dixit:aut qđ abſit:mētiens dixit:aut oīno nō dixit.
Sed ieſum qdē mētitū fuiſſe nullus dicat:ac per h̄ aliter
dictū eſt. Aut nec oīno dictū eſt:me qdē iam adūſus capl'i
huius neceſſitudinē manichea fides reddit hic tutum:que
p̄n' mihi nō cunctis que ex ſaluatoris noīe legunt̄ ſcripta:
paſſim credere pſuaſit. Eſſe.n.multa ziꝫania que in ꝯtagiū
boni ſeminis:ſcripturis pene oībus noctiuagus qdā ſemi-
nator inſparſit. ¶ Ad qđ Aug. Manicheus docuit impiā
puerſitatē:vt ex euāgelio qđ hereſim tuā nō impedit h̄ ac-
cipias:qđ aūt impedit nō accipias. Nos aūt docuit Aplus
piam puiſionē:vt q̄ſq̄s nobis annūtiauerit:pter id qđ acce
Gal.1. pimus:anathema ſit. Dn̄s aūt expoſuit qđ ſint ziꝫania nō
aliqua falſa veris ſcripturis imiſſa:ſicut tu interp̄taris:ſed
hoīes filios maligni. ¶ Jtē fauſtus. Cū te iudeus iterpel-
labat:cur legis ⁊ pphetaꝝ p̄cepta nō ſerues:que chriſt' di-
xit:nō ſe veniſſe ſoluere ſed adiplere:cogeris:aut vane ſu-
perſtitioni ſuccūbere:aut capl'm pfiteri falſum:aut te chri
Chriſtiani ſuāte charitatē ſuāt p̄cepta legis ⁊ pphetaꝝ. negare diſcipulū. ¶ Ad qđ Aug. Nullas ex hoc capl'o ca-
tholici patiunt̄ anguſtias:q̄ſi legis ⁊ pphetaꝝ p̄cepta non
ſeruēt:q̄a charitatē dei ⁊ pximi hñt:in q̄bus p̄ceptis pēdet
lex ⁊ pphete. Et queciiꝙ̄ ibi rebus geſtis vel ſacroꝝ cele-
brationib' vel locutionū modis figurate pphetata ſunt:in
chriſto ⁊ eccl'ia cōpleri cognoſcūt. Vñ nec vane ſupſtitiōi
Quid ē ꝙ chrs dixit ſeruaſſe vt legē adimpleret. ſuccūbimus:nec iſtud euāgelij capl'm falſū eſſe dicimus:
nec chri diſcipulos nos negam'. Qui ḡ dicit. Si chrs legē
⁊ pph̄as nō ſoluiſſet:illa ſacra legis ⁊ pph̄aꝝ in chrianoꝝ
celebratōib' p̄manerēt:pōt dicere ſi chrs legē ⁊ pph̄as nō

ſoluiſſet:adhuc pmitterēt naſciturus:paſſurus:reſurrectu-
rus:cū id magis h̄ nō ſoluerit ſꝫ adipleuerit:q2 iā nō pmit-
tūt naſciturus:paſſurus:reſurrecturus:qđ illa ſacra q̄dāō
pſonabāt. Sꝫ annūtiat̄:ꝙ nat' ſit:paſſus ſit:reſurrexit:qđ
h̄ ſacra que a chrianis agunt̄:iā pſonāt. Pꝫ ḡ quāto errore
delirēt:qui putāt ſignis ſacriſꝙ̄ mutatis etiā res ipas eē di-
uerſas:quas ritus ppheticus pnūtiauit pmiſſas:⁊ euāgeli-
cus demōſtrat ipletas. ¶ Jtē fauſtus. Querēdū eſt ſi hoc
chrs dixit:cur dixerit:vtrum ne cōpalpādi iudeoꝝ furoris
cā:qui ſcā ſua ab eo cōculcari videtes:nec audiēdum qdē
eū exiſtimabāt:aut vt nos qui eis credebamus ex gētib'
inſtrueret legis ſubire iugū. Si aūt h̄ nō ei fuit cā dicēdi:
illa debet eſſe quā dixi:nec hocipm̄ mētitus eſt. Sūt enim
tria gn̄a legum. Vnū hebreoꝝ:qđ peccati ac mortis Pau- Rom.7
lus appellat. Aliud gētiū:qđ nāle vocat:dicēs. Gētes autē Rom.2
nāliter que legis ſunt faciūt. Tertiū eſt v̄itatis:de qua di- Deut.30
xit lex:ſpūs vite ⁊c. Jtē pphete alij ſunt iudeoꝝ:de q̄b' no- Titū p̄.
tum eſt. Alij gētiū:de q̄bus Paulus dicit:dixit q̄dā pprius īfra.23.
eoꝝ ppheta. Alij veritatis:de q̄bus ieſus dicit. Mitto ad
vos ſapiētes ⁊ pphetas. Et qdē ſi obſ̄uationes hebraicas
adimpletionis gr̄a ptuliſſet:dubiū nō erat:quin de iudeo-
rū lege ⁊ pphetis dixiſſet. Vbi v̄o ſola recēſet antiquiora Exo.20.
p̄cepta.i.non occides nō mechaberis:que olim pmulgata
fuerant:per Enoch ⁊ Seth ⁊ ceteros iuſtos:cui nō videat̄
hoc eum dixiſſe de v̄itatis lege ⁊ pphetis. Vbi v̄o iudeo- Exo.21.
rū quedā viſus eſt noiaſſe:penit' eradicauit:p̄cipiēdo cō- īfra eo.
traria:vt eſt illud. Oculū pro oculo:dentē pro dēte. ¶ Ad
qđ Aug. Manifeſtū eſt quā legē ⁊ quos pphetas chriſtus
nō venerit ſoluere:ſꝫ implere. Jpſa.n.eſt lex que per moy-
ſen data eſt.nō aūt ſicut fauſtus opinat̄:quedā dn̄s adim-
pleuit:que ab antiq̄s iuſtis iam dicta erāt ante legē moyſi:
ſicut Nō occides. Quedā v̄o ſoluit:que ppa videbant̄ le- Exo.20.
gis hebreoꝝ. Nos enim dicimus:⁊ hec pro tēpore hn̄ fuiſ-
ſe iſtituta:⁊ nūc a chriſto nō ſoluta ſed adipleta:vt patebit
per ſingula. Hoc etiam nō itelligebāt:qui in ea puerſitate
māſerūt vt gētes cogerēt iudaiꝫare heretici.ſ.qui naꝫarei
dicunt̄. CHRY. ſup mattheū. Qm̄ v̄o oīa que ab initio D
mūdi vſꝙ̄ ad finē erāt futura:myſtice erāt pphetata in le-
ge ne videat̄ aliqd eoꝝ que fiunt deus nō antea cognouiſ-
ſe:ppea dicit. Nō pōt fieri vt trāſeat celū ⁊ terra:donec
oīa que in lege pph̄ata ſunt reb' ipſis fuerint adipleta. Jt h̄
eſt qđ dicit. Amē q̄ppe dico vob donec trā.ce.⁊ ter. iotha
vnū aut vn' apex nō p̄te.a lege:do.oīa fi. REMI. Amē Amen qđ ſignificet ⁊ qr̄ h̄ v̄bo dn̄s vtat̄.
hebreus ſmo eſt:⁊ latine di vere fidelr̄:ſiue fiat. Duab' āt
de cauſis h̄ ſmone vtit̄ dn̄s:ſiue pp duritiā illoꝝ qui tardi
erāt ad credendū:ſiue pp credētes vt pfundius attēderēt
ea que ſequunt̄. HYLA. Per hoc aūt ꝙ ait. Donec trā- E
ſeat celū ⁊ terra: celū qdem ⁊ terrā maxima elemēta nō
arbitramur eſſe abſoluēda. REMI. Permanebūt enim
eſſentialr̄:ſed trāſibunt per renouationē. AVGV. Per
hoc aūt ꝙ ait. Jotha vnū aut vnus apex nō trāſibit a le-
ge: nihil pōt aliud intelligi niſi vehemēs expſſio pfectio-
nis:que per lr̄as ſingulas demōſtrata eſt:iter quas litteras
Jotha minor eſt ceteris:quia vno ductu fit. Apex etiā eſt
ipſius aliqua in ſūmo particula:q̄bus verbis oñdit in lege
ad effectū ⁊ minima queꝙ̄ pduci. RABA. Apte quoꝙ̄
grecū Jotha ⁊ nō ioth hebreum poſuit:q2 Jotha in nūo
decē ſignat:⁊ decalogū legis enumerat:cuius qdē apex et
pfectio eſt euāgeliū. CHRY. ſup matth̄. Si aūt ingenu' F
hō vel in vili mēdacio inuēt' fuerit erubeſcit:⁊ vir ſapiēs
verbū qđ dixit:non relinqt inuacuū:quō v̄ba diuina ſine
exitu vacua poterāt pmanere. Vñ ɔcludit. Qui ḡ ſolue-
rit vnū de mādatis iſtis minimis ⁊ docuerit ſic hoīes:mi-
nimus vo.in regno celoꝝ. Puto aūt ꝙ ipſe dn̄s manifeſte
h̄ oñdit:que ſunt minima mādata:mōſtrās dicēdo. Siq̄s
ſoluerit

ſoluerit vnum de mādatis iſtis minimis.i.que mō dictu-
rus ſum. CHRY.in homel. Non eniʒ pro veterib⁹ le-
gibus hoc dixit:ſed pro his que ipſe erat percepturus:que
Exo.z. qdeʒ minima vocat:lʒ magna ſint.Sicut.n.multotiens de
ſe humilia locut⁹ eſt:ita ⁊ de ſuis ꝑceptis humilr̄ loquitur.
Mādata Moyſi in actu ſūt facilia: mandata xp̄i difficilia. Uel alr. CHRY.ſup Mat.Mandata Moyſi in actu
facilia ſunt:nō occides:nō adulterabis.Ipſa.n.criminis ma
gnitudo voluntatē faciēdi repercutit:⁊ ideo in remunera-
tione modica ſunt:in pctō aūt magna.Mādata aūt xp̄i.i.
nō iraſcaris:nō cōcupiſcas:in actu difficilia ſunt:⁊ ideo in
infra eo. remuneratiōe magna:in pctō aūt minima. Minima igit
dicit iſta chriſti mādata:nō iraſcaris:nō concupiſcas.ḡ illi
qui leuia pctā cōmittūt minimi ſunt in regno dei.i.q irat⁹
fuerit:⁊ grāde pctm̄ nō fecerit:a pena qdeʒ ſecur⁹ eſt.ſ.dā-
nationis eterne:nō tm̄ eſt in glīa.ſ.quā ꝯſequūtur illi q etiā
G hec minima iplent. AVGV.Uel ecōuerſo illa q̄ prece
pta ſunt in lege dn̄r minia:que aūt xp̄s dictur⁹ eſt:ſūt ma-
xima.Mādata aūt minima ſignant per vnū iotha ⁊ vnū
apiceʒ.[Qui ḡ ſoluerit ⁊ docuerit ſic].i.ſm ꝙ ſoluit:mini-
mus vocabit in regno celoꝝ.Et fortaſſe ideo nō erit:quia
ibi niſi magni eē nō pn̄t. GLO.Soluere aūt eſt nō agē:
qd̄ recte qs itelligit:vel nō intelligere que deprauauit:aut
minuere integritatē ſupadditionis xp̄i. CHRY. in ho.
Uel cū audieris minimū in regno celoꝝ:nihil aliud ſuſpi-
care q̄ȝ ſuppliciū ⁊ gehēnaʒ.Regnū.n.ꝯſueuit dīe nō ſolū
regni vtilitatē:ſʒ tp̄s reſurrectiōis ⁊ aduētū xp̄i terribilē.
GREGO.in ho.Uel per regnū celoꝝ eccl'ia itelligenda
eſt:in qua doctor q ſoluit mādatū:minim⁹ vocat:q2 cuius
vita deſpicit:reſtat vt eius predicatio ꝯtēnat. HYLA.
Uel minima dicit dn̄i paſſionē ⁊ crucē:que ſiqs tanq̄ȝ eru-
beſcēda nō confitebit:erit minimus.i.nouiſſimus ac pene
nullus.Confitēti vo magne in celo vocationis glīaȝ polli-
cet.Un̄ ſequit.[Qui aūt fecerit:⁊ docuerit h magn⁹ voca
H bit in regno celoꝝ.] HIERO. Sugillat in hoc phari-
ſeos qui ꝯtēptis mādatis dei ſtatuebāt ꝑprias traditiōes:
ꝙ non eis pſit doctrina in populo:ſi vel paruū qd̄ in lege
eſt deſtruāt.Poſſumus aūt ⁊ alr̄ itelligere ꝙ magiſtri eru
ditio etiā ſi paruo pctō obnoxia ſit deducat euʒ de gradu
maximo:nec pſit docere iuſtitiam quā minima culpa de-
Beatitudo eſt ope cōplere quod ꝑdicat. ſtruit beatitudoq; ꝑfecta ſit que ſermone docueris:opere
cōplere. AVGV.Uel alr̄. Qui ſoluerit illa minima.ſ.
ꝑcepta legis ⁊ ſic docuerit:minimus vocabit. Qui autē fe
cerit illa minima:⁊ ſic docuerit:nō tam magnus habēdus
eſt:ſed tn̄ nō tam minimus q̄ȝ ille qui ſoluit:vt aūt ſit ma-
gnus:facere dʒ ⁊ docere que chriſtus docet.

Tex.13. ¶ Dico autē vobis:q2 niſi abundauerit iuſtitia
veſtra plus q̄ȝ ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ:nō intrabi-
tis in regnuʒ celoꝝ. Audiſtis quia dictū eſt an-
Exo.20. tiquis nō occides:qui auteʒ occiderit reus erit
Deut.9. iudicio. Ego aūt dico vobis:q2 ois qui iraſcit
fratri ſuo:reus erit iudicio. Qui autem dixerit
fratri ſuo racha:reus erit concilio. Qui autem
dixerit fatue:reus erit gehenne ignis.

A ¶ HYLA.Pulcherrimo ingreſſu opus legis cepit exce-
dere:aditū in celū aplis niſi iuſtitiā phariſeoꝝ anteiſſent:
denūtians nō futurū. Et h eſt qd̄ dicit. [Dico eniʒ vobis.]
CHRY.ſup Math.Iuſtitiaʒ aūt hic dicit vlēʒ virtutē:
intende aūt gr̄e additamentū.Diſcipulos eniʒ ſuos adhuc
rudes:magiſtris qui in veteri teſtamēto erāt vult eſſe me-
liores.Scribas autē ac phariſeos nō dixit iniquos:q2 non
dixiſſet eos habere iuſtitiā.Uide etiā qm̄ hic vetus teſtm̄
cōfirmat cōparationē faciens eius ad nouū. Plus enim ⁊
minus eiuſdeʒ generis eſt.Scribaꝝ aūt ⁊ phariſeoꝝ iuſti-
tie ſunt mādata Moyſi. Superimpletiōes aūt illoꝝ mā-
datoꝝ ſunt mādata chriſti.Hoc eſt ergo qd̄ dicit. Niſi qs
ſupra legis mādata etiā hec mea precepta que apud illos
minima exiſtimabant impleuerit:nō intrat in regnum ce
loꝝ:qm̄ illa de pena liberāt : que.ſ.trāſgreſſorib⁹ legis de-
bet:nō aūt in regnū inducūt:hec aūt ⁊ de pena liberāt:⁊ in
regnū inducūt.Cum aūt ſit idē ſoluere minima mādata ⁊
nō cuſtodire:quare ſupra de ſoluēte dicit ꝙ minim⁹ voca-
bit in regno dei.hic aūt de nō ꝯſeruāte. nō introibit in re-
gnū celoꝝ.Sed vide q2 minimū eē in regno:idē eſt ⁊ non
intrare in regnū.Eſſe aūt aliquē in regno nō eſt regnare cū
chriſto:ſed eē tm̄ in populo chriſti:tanq̄ȝ ſi dicat de ſoluēte
ꝙ inter xp̄ianos qdeʒ erit:tn̄ minim⁹ xp̄ianus.Qui auteʒ
intrat in regnū:fit pnceps regni cū xp̄o. Cōſequēter ⁊ iſte
qui nō intrat in regnū celoꝝ.glīaʒ qdeʒ nō hēbit cuʒ xp̄o:
erit tn̄ in regno celoꝝ.i.in numero eoꝝ ſup quos xp̄s ce-
loꝝ rex regnat. AVGV.9⁰ de ciuita.dei.Uel alr̄.[Niſi B
abundauerit iuſtitia vr̄a plus q̄ȝ ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ].i. Duplex acceptio regni celoꝝ.
ſup eos qui ſoluūt qd̄ docēt:q2 de his alibi dcm̄ eſt. Dicūt
eniʒ ⁊ nō faciūt.Ac ſi dicat. Niſi ita abūdauerit iuſtitia ve
ſtra vt vos nō ſoluatis:ſʒ faciatis poti⁹ qd̄ docetis nō itra-
bitis in regnū celoꝝ. Alio ḡ mō intelligēduʒ eſt regnū ce-
loꝝ:vbi ambo ſunt:⁊ ille.ſ.qui ſoluit qd̄ docet:⁊ ille q facit:
ſed ille minimus:ille magn⁹.Qd̄ qdeʒ regnū celoꝝ eſt ec-
cleſia pn̄s.Alio aūt mō regnuʒ celoꝝ dr̄ quo nō intrat niſi
ille q facit:⁊ h eſt eccl'ia : q̄lis in futuro erit. AVGV.ꝯ
Fauſtū.Hoc aūt nomen regni celoꝝ:qd̄ tam crebro noiat
dn̄s:neſcio vtruʒ in libris veteris teſtamēti qſq̄ȝ inueniat.
ꝓpē.n.ptinet ad reuelationē noui teſtamēti:qd̄ ori ei⁹ etiā
noiandū ſeruabat:quē regē ad regēduʒ ſuos ſuos vetus
teſtm̄ ꝑfigurabat. Hic ḡ finis quo ꝑcepta referēda ſūt oc-
cultus erat in veteri teſtō:q̄uis ſʒ eū etiā tūc viuerēt ſcti:
qui futurā ei⁹ reuelationē videbāt. GLO. Uel h qd̄ di- C
cit [Niſi abūdauerit:] referēduʒ eſt ad itellm̄ phariſeoꝝ
⁊ ſcribaꝝ:nō ad ꝯtinētiā veteris teſti. AVGV.ꝯ Fau.
Pene.n.oia que monuit vel ꝑcepit dn̄s : vbi adiungebat.
Ego aūt dico vobis:iueniunt ⁊ in illis veterib⁹ libris. Sʒ
q2 nō itelligebāt homicidiū niſi peremptionē corporis hu-
mani:apuit dn̄s oēm iniquū motū ad nocēduʒ fratri in ho
micidij gn̄e ꝯputari.Un̄ ſubdit.[Audiſtis q2 dcm̄ eſt an-
tiqs:nō occides.] CHRY.ſup Mat.Uolens xp̄s oſtē- Exo.20.
dere:q2 ipſe eſt de⁹ q aliqn̄ locut⁹ eſt in lege : ⁊ q nūc man-
dat in gr̄a:illud mādatuʒ qd̄ ponitur in lege an̄ oia.ſ.phi-
bitiua que ſunt ꝯ proximū:⁊ nūc ponit in ꝑncipio mādato-
rum ſuoꝝ. AVGV.ꝑmo de ciui dei. Non aūt qd̄ audi- D
uimus.[Nō occides] virgultuʒ vellere nefas ducim⁹:ſm Quis licite occidat ⁊ quis illicite.
manicheoꝝ errorē:nec de irrōnabilib⁹ aīalib⁹ dictū intel-
ligimus:q2 iuſtiſſima ordiatiōe creatoris vita ⁊ mors eoꝝ
noſtris vſibus ſubdit.Unde reſtat ꝙ de hoīe intelligam⁹:
qd̄ dictū eſt.[Non occides:] nō alteruʒ:ergo nec te. Neq;
eniʒ qui ſe occidit:aliud q̄ȝ hoieʒ occidit. Nequaq̄ȝ auteʒ ꝯ
hoc preceptuʒ fecerunt qui auctore deo bella geſſerunt ac
perſonā gerentes publice ptātis iuſtiſſime rōnis imperio
ſceleratos morte punierūt. Et Habraā nō ſolū nō eſt cul- Gen.22
patus crudelitatis crimine:verū etiā laudatus eſt nomine
pietatis:ꝙ voluit filiuʒ obedienter occidere. Hi ergo exci-
piunt quos deus occidi iubet:ſiue lege data:ſiue ad ꝑſonā
pro tp̄e expreſſa iuſſione. Nō aūt ipſe occidit:qui miniſte-
riuʒ dat iubenti:ſicut adminiculuʒ gladi⁹ vtēti. Nec San- Jud.16.
ſon alr̄ excuſat ꝙ ſeipſʒ cū hoſtib⁹ ruina dom⁹ oppſſit:niſi
ꝙ latenter ſpūs h iuſſerat:qui per illū miracula faciebat.
CHRY.in ho.Per h āt ꝙ dicit.[Dictū eſt antiqs] oſīdit E
multū tp̄s eſſe:ex q̄ mādatū hoc acceperāt. Hoc ḡ dicit:vt Exo.20.
ꝓuocet tardos auditores ad altiora ꝑcepta.Sicut ſi magi
ſter pueꝝ pigritanteʒ ad excellentiorē doctrinā ꝓuocans

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

dicat. Multū tp̄s ɔſumpſiſti in ſyllabicādo. Et iō ſubdit.
[Ego autē dico vobis qm̄ oīs qui iraſcit̄ fratri ſuo reꝰ erit
iudicio.] In quo ɔſidera legiſlatoris ptātē. Nullus.n.an-
tiquoꝝ ita locutꝰ eſt: ſed ſic. Hec dicit dn̄s: qꝛ illi vt ſerui ea
que ſunt dn̄i annūciabāt. hic aūt vt filiꝰ ea q̄ ſunt pr̄is: que
etiā ſua ſunt. Et illi ɔſeruis predicabāt. Hic aūt ſuis ſeruis
F legē ponebat. AVGV. 9° de ciui. dei. Due gdē ſūt ſnie
phoꝝ de animi paſſionibꝰ. Stoicis.n. nō placet hꝯ paſſio-
nes cadere in ſapiētes. Peripathetici vō has paſſiones in
ſapiētē cadere dicūt: ſꝫ moderatas rōniqꝫ ſubiectas: ſic cū
ita prebet̄ mīa vt iuſtitia ɔſeruet̄. In diſciplina aūt chriſtia-
na nō tā q̄rit̄: vtrū pius animꝰ iraſcat̄ aut triſtet̄: ſed vn̄.
CHRY. ſup Mat. [Qui.n. ſine cā iraſcit̄ reꝰ erit.] qui vō
cū cā: nō erit reus. Naꝫ ſi ira nō fuerit nec doctrina pficit:
nec iuſtitia ſtant nec crimia cōpeſcunt̄. Itaqꝫ qui cū cā nō
iraſcit̄: peccat. Patiētia.n. irrōnabilis vitia ſeminat: negli-
gentiā nutrit: ꝛ nō ſoluꝫ malos: ſꝫ ēt bonos inuitat ad malū.

licet iraſci cuꝫ cā pp punitur crimina.

G HIERO. In qbuſdaꝫ ḡ codicibꝰ addit̄. [Sine cā] cete-
rū in veris definita ſnīa eſt: ꝛ ira penitꝰ tollit̄. Si.n. iube-
mur orare pro pſequētibꝰ: oīs ire occaſio tollit̄. Iraſcēduꝫ
ḡ nō eſt ſine cā: qꝛ ira viri iuſtitiā dei nō opat̄. CHRY.
ſup Mat. Sꝫ tn̄ iracūdia q̄ cū cā eſt: nō eſt iracūdia: ſꝫ iu-
diciū. Iracūdia.n. pp̄e itelligit̄ cōmotio paſſionis. Qui āt
cū cā iraſcit̄: ira illiꝰ nō eſt ex paſſione: ideo iudicare dicit̄
nō iraſci. AVGV. in lib. retract. Illud etiā dicimus in-
tuēduꝫ qd ſit iraſci fratri ſuo: qm̄ non fratri iraſcit̄ q peccō
fratris iraſcit̄. Qui ḡ fratri non peccato iraſcit̄: ſine cā ira-
H ſcit̄. AVGV. 14. de ciui. dei. Iraſci aūt fratri vt corri-
gat̄ nullus ſane mētis reprehēdit. Hō.n. motus de amore
boni ꝛ de ſancta charitate venientes: vitia dicēda nō ſunt:
cū rectā rōneꝫ ſequant̄. CHRY. ſup Mat. Puto auteꝫ
nō de iracūdia carnis loq̄ chr̄m: ſed de iracūdia aīe. Caro
eniꝫ nō pōt obedire vt nō cōturbet̄. Qū ergo hō iraſcit̄: ꝛ
nō vult facere qð ira cōpellit: caro eiꝰ irata eſt: animꝰ autē
eius nō eſt iratꝰ. AVGV. Sic ḡ in hoc pmo eſt vnuꝫ. i.
ira ſola. in ſcðo aūt ſunt duo. ſ. ira: ꝛ voꝝ q̄ irā ſignat. Unde
ſequit̄. [Qui aūt dixerit fratri ſuo racha reus erit cōcilij.]
Nonnulli de greco trahere voluerūt iterpretationē huiꝰ vo-
cis: putātes pānoſuꝫ dici racha: qm̄ grece dr̄ pānꝰ rachos.
Probabilius aūt eſt nō eſſe vocē ſignātē aliqd: ſed indi-
gnātis animi motū exprimentē. Has aūt voces grāmatici
I iteriectiōes vocāt: velut cū dr̄ a dolēte heu. CHRY. in
home. Uel racha eſt vbū ɔtēptꝰ ꝛ vilipenſionis. Sicut.n.
nos vel famulis vel iunioribꝰ iniungētes dicimus. Uade
tu: dic illi tu: ita ꝛ qui ſyroꝝ vtunt̄ lingua racha dicūt pro
tu. Dn̄s.n. ꝛ que paruiſſima ſunt euellit: ꝛ cū honore nobis
inuicē vti iubet. HIERO. Uel racha hebreū vbū eſt: ꝛ
dr̄ inanis aut vacuꝰ: quē nos poſſumꝰ vulgata iniuria abſqꝫ
cerebro nūcupare. Signāter aūt addidit. Qui dixerit fra-
tri ſuo. Frater.n. noſter nullus eſt: niſi q eundeꝫ nobiſcū hꝫ
prēꝫ. CHRY. ſup Mat. Indignū aūt dic hoīeꝫ vacuū
q hꝫ in ſe ſpm̄ ſcm̄. AVGV. In tertio autē ſignant̄ tria:
ira: ꝛ voꝝ q̄ irā ſignat: ꝛ in voce vituperatiōis expſſio. Un̄
dr̄. [Qui aūt dixerit fatue reꝰ erit gehē. ignis.] AVGV.
Gradus itaqꝫ ſunt in iſtis petis. pmo vt qſqꝫ iraſcat̄: ꝛ mo-
tuꝫ retineat corde ɔceptū. Iaꝫ ſi extorſit vocē nō ſignificā-
tem aliqd: ſꝫ animi motū ipſa eruptiōe teſtāteꝫ plus eſt q̄
ſi ira ſurgēs ſilentio pmeret̄. Sed adhuc plus eſt ſi ēt vbū
K pferat̄: qð iaꝫ certā vitupationē deſignat. CHRY. ſup
Mat. Sicut aūt nemo eſt vacuꝰ qui hꝫ ſpm̄ ſcm̄: ita nemo
eſt fatuꝰ qui chr̄m cognoſcit. Sed ſi racha idē eſt qð vacuꝰ:
q̄tū ad ſenſus vbi vnū eſt dicere fatue ꝛ racha: ſꝫ differūt
q̄tū ad dicētis ppoſitū. Racha.n. vbū vulgare erat apud
iudeos: qð nō ex ira neqꝫ odio: ſꝫ ex aliquo motu vano di-
cebāt: magis fiducie cā q̄ iracūdie. Sꝫ ſi iracūdie cā non

Uerbū dictus motu vano etiaꝫ ſine iracūdia peccatū eſt.

dr̄ q̄re petiſt eſt? Quia ɔtētionis cā dr̄: nō edificationis. Si
eniꝫ nec bonū vbū dic debemus niſi pro edificatione q̄to
magis illud qð in ſe nālr̄ maluꝫ eſt. AVGV. Uide etiā L
nūc tres reatus: iudicij: cōcilij: ꝛ gehēne ignis in qbꝰ q̄ſdaꝫ
gradus factos admonet a leuioribꝰ ad grauiora. Nā in iu-
dicio adhuc defenſionis locus dat̄. Ad ɔciliuꝫ aūt ptinere
vr̄ ſnie platio: qm̄ inter ſe iudices ɔferūt quo ſupplicio dā-
nari oporteat. In gehēna vō ignis certa eſt dānatio ꝛ pena
dānati. Un̄ pꝫ q̄tū interſit inter iuſtitiā phariſeoꝝ ꝛ chr̄i.
Ibi.n. occidentē reū facit iudicio: hic aūt ira facit reū iudi-
cio: qð hoꝝ triū eſt leuiſſimū. RABA. Gehēnaꝫ hic ſal- M
uator inferni cruciatum noiat quā nomē traxiſſe putant a 4.re.23
valle idolis ɔſecrata: que eſt iuxta hierlm̄ repleta olī ca-
daueribꝰ: quā ꝛ ioſiā cōtaminaſſe in libro regū legimus.
CHRY. in ho. Hic āt pmū gehēne nomē poſuit. Poſtq̄
de regno celoꝝ ſupradixerat: oſtēdens q illud dare eſt ex
ſuo amore: hoc aūt ex noſtra deſidia. Multis aūt hꝫ graue
videt̄: ſi pro ſolo vbo tantā patiemur penam. Propter qð
qdaꝫ dicūt hoc hyperbolice dictū eſſe. Sed timeo ne vbis
hic noſmetipſos decipiētes: illic ope vltimū patiamur ſup-
pliciū. Non ḡ eſtimes hoc eſſe oneroſuꝫ. Plures.n. penaꝝ
ꝛ peccatoꝝ a vbis hn̄t pncipiū: eteniꝫ parua verba multo-
tiēs homicidiuꝫ pepererūt: ꝛ ciuitates integras euerterūt.
Nec eniꝫ paruū eſtimes: fratrē ſtultū vocare: auferens ei
prudentiā ꝛ intellectū quo hoīes ſumus ꝛ ab irrōnabilibꝰ
diſtamus. CHRY. ſup Mat. [Uel reus erit cōcilio] .i.
vt ſit vnus ex ɔcilio eoꝝ qui aduerſus chr̄m fuerint: ſicut
apl̄i in ſuis canonibꝰ interpretantur. HYLA. Uel qui N
ſpūſcō plenū cōuitio vacuitatis inſinuat: fit reus ɔcilio ſan-
ctoꝝ: cōtumeliā ſpūſſancti ſanctoꝝ iudicum aiaduerſione
luiturus. AVGV. Quiſqꝫ aūt dixerit quo grauiori ſup-
plicio punit̄ homicidiū: ſi gehēna ignis punit̄ conuitiū: co-
git intelligi eſſe diuaſ gehēnaꝝ. CHRY. in ho. Uel iu-
diciū ꝛ cōciliū: ſunt pene in pn̄ti: gehēna autē pena futura.
Ideo aūt ire iudiciū appoſuit: vt oſtēdat q nō eſt poſſe ho-
minē totalr̄ eſſe ſine paſſionibꝰ: ſed refrenare eas poſſe eſt.
Et ppterea determinatā penā nō appoſuit ne videret̄ to-
taliter irā phibere. Conciliū aūt poſuit nūc pro iudicio iu-
deoꝝ: ne videat̄ ſemp noua inducere. AVGV. In iſtis O
aūt tribꝰ ſentētijs ſubauditio verboꝝ intuēda eſt. Habet
enim prima ſnīa oīa verba neceſſaria: vt nihil ſubaudiat̄.
[Qui iraſcit̄ inquit fratri ſuo ſine cauſa] ſm̄ quoſdam. In
ſcða vō cum ait. [Qui autem dixerit fratri ſuo racha] ſub-
audit̄ ſine cauſa. Nam in tertia vt ait. [Qui aūt dixerit fa-
tue:] duo ſubaudiunt̄: fratri ſuo ꝛ ſine cā. Et hoc eſt vn̄ de-
fenditur q Apoſtolus galathas vocat ſtultos: quos etiam Gal.3.
fratres nominat: nō eniꝫ id facit ſine cauſa.

Leuis iniuria multa mala facere pōt.

Nō ē pua iniuria dic alicui fatue.

¶ Si ḡ offers munus tuū ad altare: ꝛ ibi recor- Le.14.
datꝰ fueris: qꝛ frater tuus hꝫ aliqd aduerſuꝫ te:
relinq̄ ibi munꝰ tuū añ altare: ꝛ vade pꝛiꝰ recō-
ciliari fr̄i tuo: ꝛ tūc veniēs offeres munꝰ tuū.

¶ AVGV. Si iraſci non eſt fas fratri: aut dicere racha: A
aut fatue: multominus in aīo tenere aliqd vt in odiū indi-
gnatio ɔuertat̄. Et ideo ſubdit. [Si ḡ offers munus tuū
ad altare: ꝛ ibi recordatꝰ fueris: qꝛ frater tuus hꝫ aliqd ad-
uerſuꝫ te.] HIERO. Nō dixit. Si tu habes aliqd aduer
ſus fratrē tuū: ſed ſi frater tuus hꝫ aliqd aduerſuꝫ te: vt du-
rior tibi recōciliationis iponat̄ neceſſitas. AVGV. Tunc
eniꝫ ipſe hꝫ aduerſus nos ſi nos eū in aliquo leſimus. Naꝫ
nos aduerſus illuꝫ habemus ſi ille nos leſerit. Ubi nō eſt
opus pgere ad recōciliationē. Nō.n. veniā poſtulabis ab
eo qui tibi fecit iniuriā: ſed tm̄ dimittas: ſicut tibi a dn̄o di-
mitti cupis: qð ipſe cōmiſeris. CHRY. ſup Mat. Si B
aūt ille te leſerit: ꝛ pus rogaueris magnā hēbis mercedeꝫ.

Quid eſt hic aliqd aduerſus fratrē noſtrum.

CHRY.in ho.Sed ſi aliqs pp amorē ꝓximi ei reconci/
liari nō curat:ad hoc eū inducit: vt ſaltē ei⁹ opus nō rema
neat īperfectū: ⁊ ꝑcipue in loco ſacro. Unī ſubdit. [Relin/
que ibi munus tuū ante altare: ⁊ vade ꝑus recōciliari fra/
tri tuo. CHRY.ſup Mat.Ecce a diſcordantib⁹ accipe
nō vult ſacrificiū.Hinc ḡ perpēdite q̄tū ſit maluz diſcor/
dia:ꝑpter qd̄ ⁊ illud abycit̄ per qd̄ culpa relaxat̄. Uide
aūt miſericordiā dei:quō hoīuz vtilitates amplius aſpicit
q̄ ſuos honores. Plus.n.diligit cōcordiā fideliū q̄ mune/
ra.Q̄diu eniz fideles hoīes aliquā diſſenſionē habuerint:
munus eoꝝ nō ſuſcipit̄:oīo.n.non exaudit̄. Nemo.n.inter
duos inimicos pōt eſſe fidelis amicus amboꝝ. Ideo ⁊ de⁹
nō vult eē amicus fideliū q̄diu inter ſe fuerint inimici.Et
nos ḡ fidez deo nō ſeruam⁹ ſi inimicos ei⁹ diligim⁹ ⁊ ami/
cos ei⁹ odimus.Qualis aūt preceſſit offenſio:talis dz ſequi
recōciliatio. Si cogitatu offendiſti:cogitatu reconciliare.
Si v̄bis offendiſti: v̄bis reconciliare. Si opib⁹ offendiſti:
opib⁹ recōciliare.Omne.n.pctm̄ quo mō cōmittit̄:eo mō
C de ipſo penitētia agit̄. HYLA. Recōciliata aūt huma/
na pace reuerti in diuina iubet:in dei charitatē de charita/
te hoīuz trāſituros.Et ideo ſequit̄.[Et tunc veniēs offeres
munus tuū.] AVGV.Si āt qd̄ hic dr̄ accipiat̄ ad l̄raz:
fortaſſe aliqs credit ita fieri oportere ſi frater ſit pn̄s: non
eniz diutius differri pōt cū munus tuū relinquere an̄ alta/
re iubearis.Si v̄o abſente:⁊ qd̄ fieri pōt etiā trās mare cō
ſtituto aliqd tale veniat in mentē:abſurduz eſt credere an̄
altare munus relinquēduz qd̄ poſt terras ⁊ maria perrata
offeras deo. Et iō prorſus intro ad ſpūalia refugere cogi/
mur:⁊ qd̄ dictū eſt:ſine abſurditate poſſit intelligi. Altare
itaqz ſpūalr̄ fidez accipe poſſumus. Munus eniz qd̄ offe/
rimus deo ſiue doctrina ſiue oratio:vl̄ q̄cq̄d aliud deo ac/
ceptū eſſe nō pōt:niſi fide fulciat̄.Si ḡ fratrē in aliquo le/
ſimus:ꝑgenduz eſt ad recōciliationē:nō pedib⁹ corporis:
ſed motib⁹ animi. Ubi te humili affectu proſternas fratri
in cōſpectu eius: cuius munus es oblaturus. Ita enim ⁊ ſi
preſens ſit:poterit euz nō ſimulato animo lenire veniā po
ſtulando:atqz inde veniens.i.intentionem reuocans:ad id
quod agere ceperas offeras munus tuum.

Tex.15. ¶ Eſto cōſentiens aduerſario tuo cito duz es in
via cum eo:ne forte tradat te aduerſarius iudi/
ci: ⁊ iudex tradat te miniſtro: ⁊ in carcerem
mittaris. Amen dico tibi: nō exies inde donec
reddas nouiſſimum quadrantem.

A ¶ HYLA.Quia nullū tp̄s vacuū affectu placabilitatis
dn̄s eē ꝑmittit:cito in vite nr̄e via recōciliari nos aduerſa/
rio ꝑcepit:ne in mortis tp̄s nō inita pace trāſeamus. Et iō
dicit.[Eſto ꝯſentiēs aduerſa.tuo cito dū es cū eo in via ne
forte tradat te aduer. iudici.] HIERO. Pro eo q̄ nos
hēmus in latinis codicib⁹.[Cōſentiēs.] in grecis ſcriptū ē.
Synocō:qd̄ īterp̄tat̄ beniuolus aut benign⁹. AVGV.
Sz videamus q̄s ſit aduerſari⁹:cui iubemur eē beniuoli.
Aut.n.diabolus ē:aut hō:aut caro:aut de⁹:aut ꝑceptuz ei⁹.
Sz diabolo nō video qualr̄ iubeamur eē beniuoli aut cō
ſentiētes.Ubi.n.beniuolentia:ibi amicitia. Nec q̄ſq̄; dixe/
rit amicitiā cū diabolo eē faciēdaz. Neqz ꝯcordare cū illo
expedit cui ſemel renūtiādo belluz īdixim⁹:neqz ꝯſentire
illi opꝫ cui ſi nūq̄ ꝯſenſiſſemus nūq̄ in iſtas incidiſſemus
B miſerias. HIERO.Quidam tm̄ dicūt a ſaluatore ꝑcipi:
vt ſimus beniuoli erga diaboluz:ne faciamus cū penā ſu/
ſtinere pro nobis:quē dicūt pro nobis eſſe torquēduz:ſi ei
ꝯſenſerim⁹ vitia ſuggerēti.Quidaz cauti⁹ diſputant in ba/
ptiſmate ſingulos pactū inire cū diabolo ei abrenūtiādo.
Si ḡ ſeruauerimus pactū beniuoli: ⁊ ꝯſentiētes ſum⁹ ad/
uerſario:⁊ nequaq̄ in carcerē recludendi. AVGV.Nō
aūt video quō accipiā ab hoīe nos iudici tradi:vbi chriſtū
iudicē intelligo:ante cuius tribunal oēs exhiberi opꝫ.Quō
ergo iudici traditur⁹ eſt:qui ante iudicez pariter exhibet̄?
Et etiā ſi occidendo q̄s nocuerit hoī:nō erit iaz tp̄s quo cō
cordet cū eo in via.i.in hac vita:nec tm̄ ideo nō ſanabit̄ pe/
nitendo.Carni v̄o multominus video quō ꝯſentientes eſſe
iubeamur.Magis.n.peccatores ei ꝯſentiunt. Qui v̄o eaz
ſeruituti ſubyciūt:nō ei ꝯſentiūt:ſed eā ſibi ꝯſentire cogūt.
HIERO.Quō ēt caro mittēda erat in carcerē ſi aīe non C
ꝯſenſerit:cuz ⁊ aīa ⁊ caro pariter recludende ſint:nec q̄cq̄
poſſit caro facere niſi qd̄ aīus īperauerit? AVGV.For/
taſſis ḡ iubemur ideo ꝯſentire:q2 peccando receſſimus:vt
aduerſari⁹ noſter dīe poſſit dum nobis reſiſtit.De⁹.n.ſup/ Iac.4.
bis reſiſtit. Quiſqs ḡ in hac vita nō fuerit recōciliat⁹ deo 1.pe.5.
per mortē filij eius:tradet̄ ab illo iudici.i.filio cui pr̄ iudi/ Ro.5.
ciuz dedit.Quō aūt pōt recte dici hō eē in via cuz deo niſi Io.5.
q2 de⁹ vbiqz eſt? Aut ſi nō placet dici impios eē cū deo q̄
vbiqz preſto eſt:ſicut nō dicimus cecos eē cū luce que eos
circūfundit. Unū reliquū eſt:vt hic aduerſariū ꝑceptū dei
intelligamus qd̄ aduerſat̄ peccare volentib⁹:⁊ datū eſt no
bis ad hanc vitā vt ſit nobiſcū in via:cui opꝫ nos ꝯſentire
cito legēdo:ꝯaudiēdo:deferēdo ei culmē auc̄tis: vt qd̄ ali/
quis itelligit nō oderit pp hoc q̄ aduerſat̄ peccatis ſuis:ſꝫ
magis diligat pp correctionē.Qd̄ v̄o obſcurum eſt oret vt
itelligat. HIERO.Sz ex ꝑcedētib⁹ manifeſtus eſt ſen/ D
ſus q̄ dn̄s nos ad ꝯcordiā ꝓximi cohortat̄. Nā ſupra di/
ctū ē.[Uade recōciliari fratri tuo.] CHRY.ſup Mat.
Feſtinat.n.dn̄s vt ad amicitiā feſtinemus inimicoꝝ nr̄oꝝ
q̄diu viuim⁹ in hac vita:ſciēs q̄ꝑiculoſuz eſt ſi vn⁹ ex ini/
micis pace nō facta mortu⁹ fuerit. Si.n.inimicātes ꝑ mor
tez iueritis ante iudicē tradet chr̄o:ꝯuincēs te reū iudicio
ei⁹.[Tradet aūt te iudici.] etiā ſi te ꝑus rogauerit. Qui.n.
rogat ꝑus inimicū:reū facit eū ante deuz. HYLA. Uel
[aduerſarius tradet vos iudici:] q2 manēs in eū ſimulta/
tis veſtre ira vos arguit. AVGV.Iudicē itelligo chr̄ꝫ.
Pater.n.oē iudiciū dedit filio. Miniſtrū aūt itelligo ange Io.5.
lum.Et angeli inquit miniſtrabāt ei:⁊ cū angelis ſuis ven/ .ē.4.
turū credim⁹ ad iudicāduz. Unī ſeq̄t̄.[Et iudex tradat te .i.25.
miniſtro.] CHRY. Uel miniſtro.i.angelo penaꝝ cru/
deli:⁊ ille mittet te in carcerē gehēne. Unī ſeq̄t̄.[Et in car
cerē mittaris.] AVGV.Carcerē aūt itelligo penas.vz.
tenebraꝝ:⁊ ne q̄s iſtū carcerē ꝯtēneret:ſequit̄. [Amē dico B
tibi:nō exies inde donec reddas nouiſſimuz quadrantez.]
HIERO.Quadrans genus numi eſt qd̄ hꝫ duo minuta.
Hoc eſt ergo. Non egredieris de carcere donec ēt minuta
pctā ꝑſoluas. AVGV.Aut.n.pro eo poſitū eſt:q̄ nihil
relinquit̄ īpunitū:ſicut cū volumus exprimere aliquid ita
exactū vt nihil relinqueret̄ dicim⁹ vſqz ad fecem. Uel ſi/
gnificant̄ ſub noīe quadrantis nouiſſimi terrena peccata.
Quarta.n.pars elemētoꝝ hui⁹ mūdi ⁊ ea nouiſſima terra
inuenit̄. In hoc aūt q̄ dictū eſt.[Soluas:] ſignificat̄ pena
eterna:ſicut poſitū ē.[Donec:] vbi dictū ē.Sede a dextris
meis:donec ponā inimicos tuos ſub pedib⁹ tuis. Nō.n.cū
fuerint inimici ſub pedib⁹ poſitis:deſinit regnare:ita ⁊ hic
accipi pōt.[Nō exies inde donec ſolueris nouiſſimū qua/
drantē] ſemꝑ nō exiturū:q2 ſoluet ſꝑ nouiſſimū q̄drātem
duz ſempiternas penas pctōꝝ terrenoꝝ luit. CHRY. F
ſup Mat. Uel ſi q̄dez in hoc ſeculo ſi pacē feciſſes ēt gra/
uiſſimi opis poteris accipe intelligētiā. Si aūt ſemel ꝯdē/
natus fueris:miſſus in carcerē nō ſoluz de grauib⁹ pecca/
tis:ſed ēt de v̄bo ocioſo:qd̄ pōt ſignificari per quadrātem:
exigent̄ a te ſupplicia. HYLA.Quia eniz charitas plu
rimū peccatoꝝ tegit nouiſſimū pene quadrātez ſoluemus
niſi precio ipſius culpa criminū redimat̄. CHRY.ſup

De⁹ plus diligit concordiam fratrum q̄ munera ſibi oblata.

Qualis ſit aduerſari⁹ cui debemus eē beniuoli.

Preceptū dei eſt aduerſari peccat̄ volentib⁹

Quid ſignificetur per nomē quadrantis.

Mat. Uel anguſtie hui⁹ mundi appellant̃ carcer: in quas
G pleruq̃ꝫ peccãtes mittunt̃ a deo. CHRY. in ho. Uel lo
quit̃ hic de iudicib⁹ qui ſunt in mũdo iſto: ꝛ de via que eſt
ad hoc iudiciũ: ꝛ de carcere iſto: vt nõ ſolũ a futuris: ſed a
preſentib⁹ auditorẽ inducat que ſunt ante oculos: ꝛ magis
cõſueuerũt mouere ſicut ꝛ Paulus dicit. Si malefeceris:
time ptãtem. Non enim ſine cauſa gladium portat.

Ro.13. ❡ Audiſtis quia dictũ eſt antiquis. Nõ mecha
Lev.16. beris. Ego aũt dico vobis: quia omnis qui vi-
Exo.20. derit mulierem ad concupiſcendum eam: iam
Luc.12. mechatus eſt eam in corde ſuo.

A ❡ CHRY. in ho. Poſtq̃ dñs p̃mũ mandatũ adimpleuit. ſ.
Nõ occides: ordinate ꝓcedit ad ſcõm dicens. Audiſtis q̃
dictũ eſt antiq̃s. [Nõ mechaberis.] AVGV. de. x. chor
dis. i. nõ ibis ad aliquã aliã p̃ter vxorẽ tuã. Si. n. h̃ exigis
ab vxore: nõ vis h̃ reddere vxori cũ debeas in v̈tute p̃ce-
Non licet dere vxorẽ. Turpe aũt eſt vt vir dicat non poſſe fieri. Qđ
non vxorato femina facit vir nõ põt? Noli aũt dicẽ. Uxorẽ nõ habeo:
ad me- ad meretricẽ pergo: nec hoc p̃ceptũ violo: qđ dicit. [Non
retricẽ ac- mechaberis.] Jam. n. noſti preciũ tuũ: iam noſti qđ mãdu-
cedere. Exo.20. ces qđ bibas. Abſtine ẽ te a fornicationib⁹. Cum. n. imagi-
nẽ dei qđ es tu corrũpis per fornicatiões ꝛ fluctuãtias libi
dinis: ipſe etiã dñs qui ſcit qđ tibi vtile ſit: hoc p̃cepit ne ꝑ
illicitas voluptates corruat templum eius qđ eſſe cepiſti.

B AVGV. ꝯ̃ Fauſtũ. Sed qm̃ putabãt phariſei tñmodo
corporalẽ cũ femina illicitã cõmixtionẽ vocari mechiã:
demõſtrauit dñs talẽ ꝯcupiſcẽtiã nihil aliud eſſe dicens.
[Ego aũt dico vobis: q̃ oĩs qui viderit mulierẽ ad ꝯcupi-
Exo.20. ſcẽdũ eã: iã mechat⁹ eſt eã in corde ſuo.] Qꝛ ãt lex p̃cipit:
nõ cõcupiſces vxorẽ ꝓximi tui: videbat̃ iudeis itelligẽdũ
eſſe de ablatiõe: nõ de ꝯcubitu. HIERO. Inter paſſio-
nem ꝛ ꝓpaſſionẽ hoc intereſt: q̃ paſſio reputat̃ pro vitio:
ꝓpaſſio vitij culpã habeat: tñ nõ tenet̃ in crimie. Ergo q̃
viderit mulierẽ: ꝛ aĩa ei⁹ fuerit titillata hic ꝓpaſſione per-
cuſſus eſt. Si ẽ ꝯſenſerit: de ꝓpaſſione tranſiuit ad paſſio-
nẽ: ꝛ huic nõ volũtas peccati eſt: ſꝫ occaſio. [Quicũq̃ꝫ igit̃
viderit ad ꝯcupiſcendũ] .i. ſi ſic aſpexerit: vt cõcupiſcat: ꝛ
facere diſponat: iſte recte [mechatus dicitur in corde ſuo.]

C AVGV. Nã tria ſunt q̃b⁹ īplet̃ pctm̃. ſ. ſuggeſtio que ꝑ
memoriã fit ſiue per corpis ſenſus: q̃ ſi frui delectauerit:
delectatio illicita refrenanda eſt. Si aũt ꝯſenſio facta fue-
rit: plenũ pctm̃ eſt: verũtñ delectatio ante ꝯſenſũ vl̃ nulla
eſt vel tenuis: cui ꝯſentire pctm̃ eſt. Si aũt ꝛ in factũ p̃ceſ-
ſerit: vr̃ ſatiari ꝛ extingui cupiditas. Sed poſtea cũ ſugge-
ſtio repetit̃: maior accẽditur delectatio: que adhuc minor
eſt q̃ illa que in ꝯſuetudinẽ vertit̃: quã vincere difficile ẽ.
GREGO. in. 21. mora. Quiſquis vo incaute exterius re-
ſpicit: plurimũq̃ꝫ in delectatiõe peccati cadit: atq̃ꝫ obliga-
Nõ dꝫ in- tus deſiderijs incipit velle qđ noluit. Ualde nãq̃ꝫ eſt q̃ ca
tueri qđ nõ ro deorſũ trahit: ꝛ ſemel ſpẽs forme cordi per oculos alli
licet cõcu- gata: vix magni luctaminis manu ſoluit̃. Prouidendũ ẽ
piſci. nobis eſt: q̃ intueri nõ dꝫ: qđ nõ licet cõcupiſci. Ut. n. mun
da mens in cogitatione ſeruetur: a laſciuia voluptatis ſue
deprimendi ſunt oculi: quaſi quidam raptores ad culpã.

D CHRY. in ho. Si ẽ ꝯtinue velis oculos pulchris facieb⁹
infigere: capieris oĩno: ꝛ ſi bis vel ter fortaſſe poſſis ꝯtinẽ.
Non. n. es extra humanã nãm. Qui aũt flãmã ſemel accen
dit etiã viſa muliere abſente format apud ſe imaginẽ tur-
pium actionũ a q̃b⁹ multotiẽs ꝓcedit ad opus. Qꝛ ſi aliq̃ ſe
ornãdo oculos hoĩm ad ſe attraxerit: etiã ſi nulli plagã in-
tulerit penã patiet̃ extremã. Uenenũ enim ꝯfecit: etſi nul-
lus qui bibat inuẽtus ſit. Qꝛ aũt viris dicit: hoc etiã ad fe-
minas loquit̃. Capiti. n. loquens ꝛ corpori perſuadet.

Lev.16. ❡ Qꝛ ſi oculus tuus dexter ſcandalizat te: erue
eum ꝛ proijce abs te. Expedit. n. tibi vt pereat
vnũ mẽbrorũ tuorũ: q̃ totũ corpus tuũ mittat̃
in gehẽnã ignis. Et ſi dextra manus tua ſcãda-
lizat te: abſcinde eã: ꝛ proijce abs te. Expedit
enĩ tibi vt pereat vnum membrorũ tuorum: q̃
totum corpus tuum eat in gehẽnam.

A ❡ GLO. Quia nõ ſolũ pctã vitãda ſunt: ſed ꝛ occaſiones
Nõ ſolum pctõrũ tollende. Poſtq̃ docuit vitare mechie pctm̃: nõ ſo-
pctã ſed ẽt lum in opere: ſꝫ ẽt in corde: ꝯſ̃r docet occaſiones peccatorũ
occaſiones abſcindere dicẽs. [Qꝛ ſi oculus tuus dexter ſcãdaliẓat te.]
pctõrũ vitã- CHRY. ſup Mat. Sed ſi ſm̃ ꝓphetã nõ eſt ſanitas in
de ſunt. Ps.37. carne nr̃a: quot mẽbra q̃s hꝫ dꝫ abſcidere vt ſꝫ malitiam
carnis ſufficiat pena mẽbrorũ. Si videamus ſi ſic poẜ eſt
itelligẽ de oculo corpali vel manu: ſicut totus hõ cũ ꝯuerſus
fuerit ad deũ: mortu⁹ eſt pctõ: ſic ꝛ oculus cũ deſierit male
aſpicere: eiect⁹ eſt pctõ. Sꝫ neq̃ꝫ ſic conuenit. Si. n. dexter
oculus ſcãdaliẓat: ſiniſter qđ facit? Nunqđ ꝯdicit dextero
B vt q̃ſi inocẽs reſeruet̃? HIERO. In dextero ẽ oculo ꝛ
dextera manu ꝛ fratrũ ꝛ vxoris ꝛ liberorũ atq̃ꝫ affinium ꝛ
ꝓpinquorũ inuit affect⁹. Quẽ ſi ad ꝯtẽplãdã verã lucem
nobis ipedimẽto cernim⁹: debem⁹ trũcare hĩ portiones.
AVGV. Queadmodũ aũt in oculo ꝯtẽplatio: ſic in ma-
nu actio recte itelligit̃. Per oculũ aũt itelligim⁹ dilectiſſi-
mũ amicũ. Solet. n. ab eis q̃ vehemẽter volunt exp̃mere
dilectionẽ ſuã ita dici. Diligo eũ vt oculũ meũ. Opꝫ autẽ
itelligi ꝑ oculũ amicũ ꝯſiliariũ: q̃ oculus iter demr̃at. Qđ
aũt additũ eſt dexter: fortaſſe ad augẽdã vim dilectionis
valet. Dextrũ. n. oculũ hoĩes magis formidãt amittẽ. Uel
q̃ dexter eſt: itelli ꝯſiliari⁹ in reb⁹ diuinis: ſiniſter. aũt ocu-
lus ẽ ꝯſiliari⁹ in reb⁹ terrenis: vt ſic ille ſit ſenſus. Quicq̃d
illud eſt qđ ita diligis: vt pro dextero oculo hẽas ſi ſcãda-
liẓat te. i. ſi ipedimẽto eſt tibi ad verã btĩtudinẽ euce eũ ꝛ
ꝓijce abs te. De ſiniſtro ãt ſcãdaliẓãte ſupfluũ erat dĩe: q̃ſi
qdẽ nec dextero parcẽdũ eſt. Dextera aũt manus accipit̃
dilect⁹ adiutor in diuinis opib⁹: ſiniſtra aũt in opibus q̃ huic
C vite ꝛ corpi ſũt necĩa. CHRY. ſup Mat. Uel alr̃. Uult
chriſtus vt nõ ſolũ de piclo nr̃i pctĩ curem⁹: ſꝫ ẽt ne ad nos ptĩ-
nentes turpe aliqđ agãt. Utputa ſi hẽs aliquẽ amicũ: q̃ res
tuas bñ aſpicit: q̃ſi ꝓpri⁹ oculus: aut q̃ ꝓcuret res tuas q̃ſi
ꝓpa manu: ſi eũ agnoueris aliqđ turpiter agere: ꝓijce eũ
longe abs te: q̃ ſcandaliẓat te: q̃ nõ ſolũ pro nr̃o peccato:
ſed etiã ꝓximorũ quos ꝓhibere poſſumus dabim⁹ rõnẽ.
HYLA. Fit ẽ inocẽtie gradus celſior. Carere. n. nõ ſolet
ꝓprijs vitijs: ſi extriſec⁹ ſcidẽd⁹ admonemur. HIERO.
A Uel alr̃. Quia ſupra de ꝯcupiſcẽtia mulieris dixerat recte
nũc cogitationẽ ꝛ ſenſũ in diuerſa volitãtẽ oculũ nuncu
pauit: per dexterã aũt ꝛ ceteras corpis ptes voluntatis ad
D effectũ initia demr̃ant̃. CHRY. ſup Mat. Oculus enĩ
iſte carnalis ſpeculũ eſt iterioris oculi. Habꝫ aũt ꝛ corp⁹
ſuũ ſenſum: qđ eſt oculus ſiniſter: ꝛ appetitũ qđ eſt manus
ſiniſtra. Partes autẽ aĩe dextre vocant̃: qm̃ in libero arbi-
trio aĩa eſt creata ꝛ ſub lege iuſtitie vt recte videat ꝛ agat.
Pars ãt corpis q̃ nõ hꝫ liberũ arbitriũ ꝛ eſt ſub lege pctĩ
ſiniſtra dr̃. Non aũt carnis ſenſũ vel appetitũ p̃cidere iu-
bet. Deſideria. n. carnis retinẽ poſſum⁹: vt nõ faciam⁹ qđ Deſideria carnis reti-
deſiderat caro: p̃cidere aũt nõ poſſumus vt nõ deſideret. nere poſſu-
Qñ aũt ex ꝓpoſito volum⁹ malũ ꝛ cogitam⁹: tunc dexter mus: p̃ci-
ſenſus ꝛ dextera volũtas nos ſcãdaliẓat: ꝛ iõ h̃ p̃cidere iu- dere ãt nõ
bet. Põt. n. p̃cidi pp arbitrij libertatẽ. Uel alr̃. Oẽ bonũ poſſum⁹.
gñalr̃ qđ nos vel alios ſcandaliẓat: preſcindere debemus
a nobis. Sicut ſi viſito aliquã mulierẽ cauſa religionis:
bonus reſpect⁹ eſt oculus dexter. Sed ſi aſſidue viſitans
decidi in laqueũ deſiderij ei⁹: vel ẽt q̃dã videntes ſcãda-

liçanť dexter oculus ſcandaliçat. Qđ bonū eſt ſcādaliçat: oculus eniʒ dexter eſt bonꝰ reſpectꝰ.i.itētio: manꝰ dextera
E bona volūtas. GLO. Uel oculus dexter eſt vita ꝯtēplatiua que ſcādaliçat in deſidiā mittēdo vel arrogātiam: vel cū ex infirmitate ꝯtēplari ad purū nō valemus. Dextera aūt manus eſt bona opatio vel vita actiua que ſcādaliçat: duʒ p ſeculi frequētiā ꝛ occupationis tedio illaqueamur. Si quis ergo nō poteſt frui cōtemplatiua: nō torpeat ocio ab actiua: vel ne duʒ occupať actibꝰ areſcat ab īterna dulcedine. REMI. Sed quare eyciēdus ſit dexter oculus ꝛ dextera manus abſcindēda: manifeſtat cū ſubdit. [Expedit eniʒ.] CHRY. ſup Mat. Qm̄.n. alter alterīꝰ mēbra ſumus: meliꝰ eſt vt ſine vno tali mēbro ſaluemur q̄ȝ vt volentes tales hic ꝛ ipſi pereamus cum eis. Uel meliꝰ eſt vt ſine vno reſpectu aut vno bono opere ſaluemur: q̄ȝ dū oīa opera bona volumus facere cuʒ oībus pereamus.

Tex.17 Deu.24 .L.19. Mar.10. ¶ Dictū eſt aūt: qcūqȝ dimiſerit vxorē ſuā det ei libelluʒ repudij. Ego āt dico vobis: qꝛ oīs q dimiſerit vxorē ſuā excepta fornicatiōis cā: facit eā mechari: ꝛ q dimiſſaʒ duxerit adulterat.

A ¶ GLO. Docuerat ſupius dn̄s alienā vxorē nō eē ꝯcupiſcēdaʒ: ꝯñter hic docet ſuā nō eē dimittēdaʒ dicēs. [Dictū eſt aūt. Quicūqȝ dimiſerit vxorē ſuam: det illi libelluʒ repudij.] HIERO. In poſteriori pte iſtū locū plenꝰ dn̄s ꝛ ſaluator exponit q moyſes libelluʒ repudij dari iuſſerit pp duritiā cordis maritoꝝ: nō diſcidiū ꝯcedēs: ſʒ auferēs homicidiū. CHRY. ſup Mat. Qñ.n. moyſes filios iſrł eduxit de egypto: gñe qdē erant iſraelite: moribꝰ aūt egyptij. Propter mores gētiliū ꝯtigebat vt vir odiret vxoreʒ. Et qꝛ dimittē illaʒ nō pmittebať: paratꝰ erat īterficere eā: aut aſſidue affligere. Jō iuſſit dari libelluʒ repudij: nō qa bonū erat: ſʒ quia remediū erat mali peioris. HYLA. Sʒ dn̄s eqtatē in oēs ꝯcilians manē eā mãxie in ꝯiugioꝝ pace pcepit. Uñ ſubdit. [Ego aūt dico vobis: qꝛ oīs qui dimiſerit vxorē ſuā ⁊c.]

Dn̄s pmiſit libellum repudij iudeis pp vitandū homicidiū.

B AVGV. ꝯ Fauſtū. Qꝛ hic pcepit dn̄s de vxore nō dimittēda nō eſt ꝯtrariū ei qđ lex pcipit: vt manicheus dicebat. Neqȝ.n. aīt lex. Qui voluerit dimittat vxorē: cui eſſet ꝯtrariū nō dimittē. Sʒ vtiqȝ nolebat dimitti vxorē a viro: qui hāc īterpoſuit morā: vt in diſcidiū animꝰ pceps libelli ꝯſcriptiōe refractꝰ abſiſteret: p̄ſertim qꝛ vt phibēt apud hebreos ſcribere lr̄as hebreas nulli fas erat niſi ſcribis ſolis qui excellentiorē pfitebanť ſciaʒ. Ad hos īgiť lex mittere voluit eū: quē iuſſit libelluʒ dare repudij: ſi dimiſiſſet vxorē: q īter ipm ꝛ vxorē pacifice agēdo concordiā ſuaderēt: ꝛ libelluʒ nō ſcriberent: niſi iaʒ aīo nimis pverſo ꝯſiliū ꝯcordie nō valeret. Sic ḡ neqȝ pmoꝝ hoīuʒ legē p vboꝝ additamēta iplevit: neqȝ illaʒ que p moyſen data eſt: q̄ſi ꝯtrarioꝝ oppōne deſtruxit: vt manicheꝰ dicebat: ſʒ potiꝰ oīa ex hebreoꝝ lege cōmemorata ita cōmēdauit: vt qcqd ex pſona ſua inſup loq̄ret: vel ad exponēʒ reqrēdaʒ valeret: ſi qd illa obſcure poſuiſſet: vel ad tutiꝰ obſeruanduʒ qđ illa voluiſſet.

C AVGV. de ſer. do. in mō. Qui ḡ dimittēdi morā q̄ſiuit: ſignauit q̄ȝtū potuit duris hoībꝰ ſe nolle diſcidiū. Dn̄s ergo ad illud ꝯfirmādū vt nō facile vxor dimittať: ſolam cauſaʒ fornicationis excepit dicens. Excepta cauſa fornicationis: ceteras vō vniuerſas moleſtias ſi que forte extiterint: iubet pro fide coniugali fortiter ſuſtineri.

Excepta cā fornicationis nullus poteſt vxorem dimittere.

Gal.6. CHRY. ſup Mat. Si.n. extraneoꝝ vitia ſupportare debemꝰ dicēte aplo. Inuiceʒ onera vr̄a portate: q̄ȝtomagis vxoꝝ. Uir aūt chriāꝰ nō ſolū ſe ingnare nō dꝫ: ſʒ nec alijs ignādi occaſionē pbere. Alioqn illoꝝ crimē ad iſtiꝰ redūdat pctm̄: q alijs cōmittēdi criminis factꝰ eſt cā. Qui ḡ dimittēs vxorē occaſionē dedit adulterioꝝ cōmittendoꝝ vt ꝛ illa adultereť in alteꝝ: ꝛ alter in illā pro adulterijs hꝰ ꝯdēnať. Et iō dicit: q [qui dimiſerit vxorē ſuā: facit eā mechari.]

D AVGV. de ſer. do. in mō. Ulteriꝰ etiā mechū dicť viꝝ q eā duxerit: q̄ dimiſſa eſt a viro. ſ. p libellū repudij. Et iō ſubdit. [Et qui dimiſſaʒ duxerit: adulterat.] CHRY. in ho. Nō.n. dicas qm̄ vir ſuꝰ eā dimiſit: qꝛ etiā poſtq̄ȝ dimiſſa eſt: remanet dimittentis vxor.

A AVGV. de ſer. do. Huiꝰ āt rei aplͣs terminū oſtēdit: q tādiu obſeruandū dicit: q̄ȝdiu vir eiꝰ viuit. Jllo aūt mortuo dat nubēdi licētiā. Si aūt nō ꝯcediť alteri nubere mulieri viuente viro a quo receſſit: multo minꝰ fas eſt illicita cū qbuſlibet ſtupra cōmittere. Neqȝ ēt ꝯ iſtud pceptū quo dn̄s dimitti cōiugeʒ vetat facit q cū ea nō carnalr̄: ſʒ ſpūalr̄ viuit: cum nō eā dimittat. Beatiora nāqȝ ſunt cōiugia eoꝝ: q inter ſe pari ſenſu ꝯtinētiā ſeruāt. Qriť aūt hic qđ: cū dn̄s cā fornicationis pmittat dimitti vxorē: qualr̄ h intelligēda ſit fornicatio: vtrū vt eā fornicationē credamus dictaʒ q̄ ſtupris cōmittiť: an queadmodū ſcripture ſolent fornicationē vocare oēm illicitaʒ corruptionē: ſicut eſt idolatria vel auaritia ꝛ oīs iaʒ trāſgreſſio legis per illicitā ꝯcupiſcētiaʒ. Sʒ ſi licet ſm Aplm: vt dimittať cōiunx īfidelis: q̄ȝuis meliꝰ ſit nō dimittere: ꝛ tñ nō licet ſm pceptū dn̄i vt dimittať coniunx: niſi cā fornicationis. Fornicatio eſt ēt ipſa īfidelitas. Porro ſi īfidelitas fornicatio eſt ꝛ idolatria infidelitas: ꝛ auaritia idolatria: nō eſt dubitādū ꝛ auaritiā fornicationē eſſe. Quis ḡ iam quālibet illicitā concupiſcentiā pōt recte a fornicationis genere ſeparare ſi auaritia fornicatio eſt?

1.cori.7.

Coniugia ꝯtinentium beatiora ſ[unt].

E AVGV in lib. retrac. Nolo tñ putare lectorē in re tam difficili iſtā ſibi diſputationē noſtrā debere ſufficē: non.n. omne pctm̄ fornicatio eſt ſpūalis. Neqȝ.n. oēm peccanteʒ deꝰ perdit: qui quotidie ſanctos ſuos exaudit dicentes. Dimitte nobis debita nr̄a: ꝛ eū perdat oēʒ qui fornicať ab eo: vtrū etiā pp hāc liceat dimittere vxorē: latebroſiſſima qō eſt: licere tñ pꝑter iſtaʒ q̄ in ſtupris cōmittiť nulla qō eſt. AVGV. in lib. 83. qōnū. Si.n. aliqs aſſerat ſolaʒ illā fornicationē dn̄m admittere ad cām relinquēde ꝯiugis q̄ cōcubitu illicito perpetrať: pōt dicere dn̄m de vtroqȝ fideli dixiſſe: vt neutri liceat alterū relinquere: niſi cā fornicationis.

F AVGV de ſer. do. Non aūt tm̄ fornicantē vxorem dimittere cōcediť: ſed quiſqs eam quoqȝ vxorē dimittit a qua ipſe cogiť fornicari: cā fornicationis vtiqȝ dimittit: nō tm̄ illiꝰ: ſed ꝛ ſue. illiꝰ: quia fornicať. ſue: ne fornicetur. AVGV. de fide ꝛ operibꝰ. Eodeʒ etiā mō eā rectiſſime dimittit ſi viro ſuo dicat. Nō ero vxor tua: niſi mihi de latrocinio diuitias cōgreges: aut ſi qd aliud vel facinoroſuʒ vel flagitioſuʒ in viro monuerit. Tunc.n. ille cui hoc vxor dicit: ſi veraciter penitēs eſt: mēbrū qđ eū ſcādaliçat amputabit.

G AVGV. de ſer. do. in monte. Nihil aūt eſt iniquius q̄ȝ fornicationis cā vxorē dimittere: ſi ꝛ ipſe ꝯuinciť fornicari. Occurrit.n. illud in quo alterū iudicas te ipſum cōdēnas.

Nihil eſt iniquius q̄ȝ q vir fornicariꝰ vxorem fornicariam dimittat.

Ro.2. De eo aūt qđ dicit. [Et q dimiſſaʒ duxerit adulterat.] Pōt queri: vtrū ſicut mechať ille qui eaʒ ducit: ſic ꝛ illa quā ducit: iubeť eniʒ ab aplo ꝛ illa manere inupta: aut viro recōciliari. Sed tñ ſi diſceſſerit a viro: multū intereſt vtrū dimittat: an dimittať. Si.n. ipſa viruʒ dimiſerit ꝛ alteri nupſerit: vr̄ cupiditate mutādi cōiugij viruʒ priorem reliquiſſe que adulterina cogitatio eſt. Sed ſi dimittať a viro: inueniri nō pōt: q̄uo cuʒ vir ꝛ mulier pari ꝯſenſu miſceanť: vnus eoꝝ mechatus ſit ꝛ nō alter. Huc accedit: q ſi mechať ille ducēdo eam que dimiſſa eſt a viro: ipſa facit eum mechari: qđ hic dominus vetat.

1.cor.7.

Tex.18 Leui.19 ¶ Iteꝝ audiſtis qꝛ dcm̄ eſt antiqs: nō piurabis: reddes aūt dn̄o iuramēta tua. Ego aūt dico vobis: nō iurare oīo: neqȝ p celū: qꝛ thronꝰ dei eſt: neqȝ p terrā: qꝛ ſcabelluʒ eſt peduʒ eiꝰ. Neqȝ p

hierlymã: qꝛ ciuitas eſt magni regis. Neqꝫ per
caput tuũ iuraueris: qꝛ nõ potes vnũ capillũ al
Iac.1. bũ facẽ aut nigrũ. Si aũt ſmo veſter: eſt eſt: nõ
nõ: qđ aũt his abũdantius eſt: a malo eſt.
A ¶ GLO. Docuerat ſupra dñs nõ eẽ iniuriã ꝓximo inferen-
dam: ꝓhibẽdo iraꝫ cũ homicidio: cõcupiſcẽtiã cuꝫ adulte-
rio: ⁊ dimiſſionẽ vxoris cum libello repudy: nũc aũt ꝯñter
docet ab iniuria dei abſtinẽduꝫ: cũ ꝓhibet nõ ſoluꝫ periu-
riũ tanq̃ maluꝫ: ſꝫ ẽt iuramẽtuꝫ tanq̃ mali occaſionẽ. Uñ
dicit. Iteꝝ audiſtis qꝛ dictũ eſt antiqs. Nõ ꝑiurabis. Di.n.
Leui.19 in Leuiti. Nõ periurabis in noie meo: ⁊ ne creaturas face
rent ſibi deos: ꝑcepit reddere deo iuramẽta: ⁊ nõ iurare per
creaturas. Uñ ſubdiť. [Redde aũt dño iuramẽta tua] i. ſi
iurare ꝯtigerit ꝑ creatorẽ iurabis: nõ ꝑ creaturã. Uñ dr̃ in
Deut.6. Deutro. Dñm deũ tuũ timebis: ⁊ per nomen eius iurabis.
HIERO. Hoc aũt q̃ſi ꝑuulis fuerat lege ꝯceſſuꝫ: vt quõ
victimas imolabãt deo: ne eas idolis imolarẽt: ſic ⁊ iurare
ꝑmitterenť in deũ: nõ q recte h facerẽt: ſꝫ q meli⁹ eẽt deo
h exhibere q̃ demonys. CHRY. ſup Mat. Nemo eiꝫ
frequẽter iurat q nõ aliqñ ꝑiuret. Sic ꝗ fecit ꝯſuetudines
B multa loqui aliqñ loqť iportuna. AVGV. ꝯ Fauſtum.
Quia vo ꝑiurare graue pctm̃ eſt: longius aũt remot⁹ eſt a
ꝑiurio q nec iurare ꝯſueuit q̃ qui veꝝ iurare ꝓcliuis eſt.
Maluit nos dominus nõ iurantes nõ recedere a vero: q̃
verum iurantes appropinquare periurio. Unde ſubdit.
[Ego autem dico vobis non iurare omnino.] AVGV.
Ille dr̃ iu- de ſer. do. in mõ. In quo phariſeoꝝ iuſtitiã q̃ eſt non perie-
rare q deũ rare ꝯfirmat. Nõ.n. põt perierare q nõ iurat. Sꝫ qm̃ ille
in teſtẽ ad iurat q adhibet deũ teſteꝫ ꝯſiderãduꝫ eſt ne ꝯ hoc ꝑceptũ
hibet. Gal.1. dñi apl's feciſſe videať: qꝛ ſepe h mõ iurauit cũ dicit. Que
Ro.1. ſcribo vobis: ecce corã deo qꝛ nõ mentior: ⁊ teſtis eſt mihi
Phy.1. de⁹: cui ſeruio in ſpũ meo. Niſi forte qs dicat tũc cauẽdam
eſſe iurationẽ cũ aliqd dr̃ per qđ iurať: vt nõ iurauerit q
nõ dixit per deũ: ſꝫ dixit teſtis eſt mihi de⁹. Ridiculuꝫ eſt
hoc putare: ſꝫ tñ etiã ſciat h mõ iuraſſe aplm̃ dicẽtẽ. Quo-
1.cor.15. tidie morior ꝑ gl'iaꝫ veſtrã fratres. Qđ ne qs ita exiſtimet
dictũ tanq̃ ſi diceret. Ueſtra gl'ia me fecit quotidie mori.
Greca exẽplaria diiudicãt: in qb⁹ qđ ſcriptum eſt nõ niſi a
C iurãte dr̃. AVGV. ꝯ mẽda. Sed pleraqꝫ vbis intelligẽ
Gal.1. nõ valẽtes in factis ſctõꝝ colligimus: quẽadmoduꝫ opor-
Ro.1. teat accipi qđ facile in aliaꝫ ptẽ duceret niſi exẽplis reuo-
Phy.1. careť. Iurauit Apl's in epl'is ſuis: ⁊ ſic oñdit quõ accipien-
duꝫ eſt: qđ dcm̃ eſt. [Dico aũt vobis nõ iurare oĩno:] ne. ſ.
iurãdo ad facilitatẽ iurãdi veniať: ex facilitate aũt iurãdi
ad ꝯſuetudinẽ: a ꝯſuetudie i periuriũ decidať. Et iđ nõ in-
ueniť iuraſſe niſi ſcribens: vbi ꝯſideratio cautio nõ hꝫ lin-
guã ꝑcipiteꝫ. Et tñ dñs oĩno ait. [Nõ iurare.] Nõ.n. ꝯceſ-
ſit vt id liceret ſcribẽtib⁹. Sꝫ qꝛ ꝑcepti violati reũ paulũ
ꝑhertiꝫ in epl'is ꝯſcriptis nefas eſt dic: intelligẽduꝫ eſt illđ
qđ poſitũ ẽ. Oĩno ad h poſitũ vt q̃tũ in te eſt non affectes
vbi q̃ſi pro bono cũ aliq̃ delectatiõe appetas iuſiurãduꝫ.
D AVGV. ꝯ Fauſtũ. In ꝯſcriptis ꝗ vbi eſt ꝯſideratio ma-
ioꝛ: plib⁹ locis apl's iuraſſe iueniť: ne qſq̃ putaret ẽt verũ
iurãdo peccari: ſꝫ poti⁹ itelligeret hũane fragilitatis corda
nõ iurãdo tuti⁹ a ꝑiurio ꝯſeruari. HIERO. Deniqꝫ cõ-
ſidera q h ſaluatoꝛ nõ ꝑ deũ iurare ꝓhibuit: ſꝫ ꝑ celum ⁊
terrã: ⁊ ꝑ hieroſolymã: ⁊ per caput tuũ. Hãc.n. ꝑ elẽta iurã-
di peſſimã ꝯſuetudĩe ſꝑ hĩe iudei noſcũť. Qui aũt iurat: aut
venerať: aut diligit euꝫ ꝑ quẽ iurat. Iudei aũt ꝑ angelos ⁊
vrbẽ hierl'ẽ ⁊ tẽpluꝫ ⁊ elẽta iurãtes: creaturas venerabãť
dei honore: cũ in lege ꝑceptũ ſit: vt nõ iurem⁹ niſi per dñꝫ
deũ nr̃m. AVGV. de ſer. do. in mon. Uel iđ additũ eſt.
E Neqꝫ ꝑ celũ ⁊c. qꝛ iudei nõ putabãt ſe teneri iuramẽto: ſi
Deut.6. ꝑ iſta iuraſſent. Ac ſi dicat. Cuꝫ iuras ꝑ celuꝫ ⁊ terrã nõ te-

arbitreris nõ debere dño iuſiurãduꝫ tuũ: qꝛ ꝑ eum iurare Qui iurat
cõuinceris: cui⁹ celuꝫ thron⁹ eſt: ⁊ cui⁹ terra ſcabelluꝫ ẽ. Qđ ꝑ celum et
nõ ẽ ſic dcm̃ q̃ſi hẽat de⁹ collocata mẽbra in celo ⁊ i terra: terrã ⁊c. ꝑ
vt nos cũ ſedem⁹: ſꝫ illa ſedes dei iudiciuꝫ ſignt. Et qm̃ in h deũ iurat.
vniuerſo mũdi corpe maximã ſpẽꝫ celuꝫ hꝫ: ſedere in celo
dr̃: tanq̃ pñtioꝛ ſit excellẽti pulchritudini vis diuina: terrãqꝫ
dr̃ calcare: q minimã ſpẽꝫ ordinet in extremis. Spũaliter
aũt ſanctas aïas celi noie ſignt ⁊ terre peccatorẽ: qm̃ ſpũalis
oĩa iudicat. Peccatori aũt dictũ ẽ. Terra es ⁊ in terrã ibis. 1.cor.2.
Et q in lege manere voluit: ſub lege poniť: ⁊ ideo ꝯgruẽter Gen.3.
dr̃. [Scabelluꝫ peduꝫ ei⁹.] Seqť. [Neqꝫ ꝑ hierlymã: qꝛ
ciuitas eſt magni regis.] Qđ meli⁹ dr̃: q̃ diceret mea: cũ tñ
hoc dixiſſe itelligať. Et qꝛ ipſe vtiqꝫ eſt dñs: dño iuſiurã-
dum dꝫ q per hierlymã iurat. Seqť. [Neqꝫ ꝑ caput tuuꝫ
iuraueris.] Quid.n. poterat qſq̃ magis ad ſe ptinere arbi-
trari q̃ caput ſuũ. Sꝫ quõ nrm̃ eſt: vbi ptãteꝫ faciẽdi vnuꝫ
capillũ albũ aut nigrũ nõ habem⁹. Propter qđ dr̃. [Quia
nõ potes vnũ capilluꝫ albũ facẽ aut nigruꝫ.] Ergo deo dꝫ
iuſiurãduꝫ qſqs ẽt ꝑ caput ſuũ iurare voluerit: ⁊ hinc etiaꝫ
cetera itelligũť. CHRY. in ho. Attẽdite aũt q elẽta mũ- F
di extollit: nõ ex ꝓpa nã: ſꝫ ex habitudine quã hñt ad deũ: ne
idolatrie dareť occaſio. RABA. Qui autẽ iurare ꝓhi-
buit: quõ loq oporteat docuit ſubdẽs. [Si aũt ſmo veſter
eſt: eſt: nõ: nõ] i. qđ eſt: ſufficiat dicẽ eſt: qđ non eſt: ſufficiat
dicẽ nõ ẽ. Siue iđ dr̃ bis eſt eſt: nõ nõ: vt qđ ore affirmas
opib⁹ ꝓbes: ⁊ qđ vbis negas: factis ñ ꝯfirmes. HYLA.
Uel aľr. In fidei ſimplicitate viuẽtib⁹ iurare opus nõ eſt:
cũ qb⁹ ſꝑ qđ eſt eſt: qđ nõ nõ: ⁊ per h eoꝝ ⁊ op⁹ ⁊ ſmo oĩa
in vero eſt. HIERO. Euãgelica igiť veritas nõ recipit
iuramẽtũ: cũ oĩs ſmo fidel' pro iureiurãdo ſit. AVGV. G
Quapp q itelligit nõ in bonis: ſꝫ in neceſſarys iurationem Qui iurat
hñdaꝫ: refrenet ſe q̃tũ põt: vt non ea vtať niſi in necẽitate: nõ niſi pro
cũ videt pigros eẽ hoĩes ad credẽdũ: qđ vtile eſt credere: neceſſitate
niſi iuratiõe firmeť. Hoc ꝗ eſt bonũ ⁊ appetẽdum: qđ hĩc iurat.
dr̃. [Si ſmo veſter eſt: eſt: nõ: nõ. qđ aũt his abũdãti⁹ eſt:
a malo eſt] i. ſi iurare cogeris: ſcias de neceſitate venire ifir-
mitatis eoꝝ qb⁹ aliqd ſuades q̃ vtiqꝫ ifirmitas malũ eſt.
Itaqꝫ nõ dixit. Qđ ampli⁹ eſt: maluꝫ ẽ. Tu.n. nõ maluꝫ fa-
cis q bñ vteris iuratione: vt alteri ꝑſuadeas qđ vtiľr ꝑſua-
des: ſed a malo eſt illius cuius infirmitate iurare cogeris.
CHRY. in ho. Uel a malo ẽ. i. ab ifirmite eoꝝ qb⁹ lex iu-
rare ꝑmiſit. Ita.n. chr̃s nõ mõſtrat veterẽ legẽ diaboli eẽ:
ſed a veteri ipfectiõe ducit ad abundantẽ nouitatẽ.

¶ Audiſtis qꝛ dictũ eſt: oculũ pro oculo: dẽteꝫ Lex.19.
pro dente. Ego aũt dico vobis nõ reſiſtere ma Exo.21.
lo. Sꝫ ſi qs te ꝑcuſſerit in dexterã maxillã tuã: Deu.19.
prebe illi ⁊ alterã: ⁊ ei qui vult tecuꝫ in iudicio Luce.6.
cõtendere ⁊ tunicã tuã tollere: dimitte ei ⁊ pal-
lium. Et quicũqꝫ te angariauerit mille paſſus:
vade cũ illo ⁊ alia duo. Qui autẽ petit a te: da
ei: ⁊ volenti mutuare a te: ne auertaris.

¶ GLO. Quia ſupius docuerat dñs nõ eẽ ꝓximo iniuriã A
inferẽdaꝫ: nec irreuerẽtiã dño: ꝯñr h docet q̃lr ſe chriſtianus
hĩe debeat ad iniuriã ſibi inferẽtes. Uñ dicit. [Audi. qꝛ di-
ctũ eſt: oculuꝫ pro oculo: ⁊ dentẽ pro dente.] AVGV. ꝯ Qualr ſe
Fauſtũ. Qđ qdẽ ad reprimẽdas flãmas odioꝝ in ſeinuicẽ hĩe dꝫ hõ
ſeuiẽtiũ: ⁊ imoderatos animos refrenãdos ita ꝑceptũ eſt. erga ꝓxi-
Quis.n. facile ꝯtẽt⁹ eſt tãtũ repẽdere vindicte q̃tũ accepit mũ ſibi iniu-
iniurie: Nõne videmus leuiter leſos hoĩes: moliri cedere: riã iferẽ-
ſitire ſanguinẽ: vixqꝫ inuenire in malis inimici vñ ſatieť: tem.
Huic igiť imoderate ac iniuſte vltioni: lex iuſtũ moduꝫ fi-
gens penã talionis inſtituit: h eſt vt q̃leꝫ qſqꝫ intulit iniu-
riã: tale ſuppliciũ repẽdat. Qđ nõ fomes ſed limes furoris

eſt:nō vt id qḋ ſopitū erat hinc accenderet᷑: ſʒ ne id qḋ ardebat vltra extēderet᷑. Impoſita eſt.n.iuſta vindicta que iuſte debet᷑ ei q paſſus fuerit iniuriā. Qḋ aūt debet᷑:ꝛ ſi benigne remittit᷑:nō tñ inique repetit᷑. Itaqꝫ cum peccet qui īmoderate vult vīdicari:nō peccet aūt q iuſte vult vīdicari:remotior eſt a pctō q nō vult oīo vīdicari. Et iō ſubdit. [Ego aūt dico vobis nō reſiſtere malo.] Poterā autē ꝛ ego ſic ponere. Dictuꝫ eſt antiqs. Nō iniuſte vīdicabis. Ego aūt dico vobis:ne vindicetis:qḋ adimpletio eſt. Si ꝑ hec ṽba qḋ legi defuit a chrō additū mihi videret᷑:ac nō potius id qḋ lex volebat efficē:ne iniuſte ſe qſq̄ vīdicaret:cōſeruari tuti⁹ ſi oīno ſe nō vindicaret. CHRY. ſup Mat. Sine

B hoc eniꝫ mādato legis mādatū ſtare nō pōt. Quia ſi ſʒ legis mādatū oīb⁹ reddere mala pro malis ceperimus:oēs efficiemur mali:eo ꝙ ꝑſequētes abūdent. Si aūt ſm chrī ꝓceptū nō reſiſtit᷑ malo:ꝛ ſi mali nō leniunt᷑:tñ boni ꝑmanebūt boni. HIERO. Dñs ḡ nr̄ viciſſitudinē tollēs trūcat initia pctōꝝ. In lege nāqꝫ culpa emēdat᷑:hic pctōꝝ auferunt᷑ exordia. GLO. Uel pōt dici ꝙ dñs h̄ dixit:iuſti

C tie veteris legis aliqd addēs. AVGV. de ſer. do. in mō. Phariſeoꝝ.n.iuſtitia minor eſt nō excedere vindicte moduꝫ:ꝛ h̄ eſt pacis īchoatio:ꝑfecta aūt pax eſt talem penit⁹ nolle vīdictā. Intra illud ḡ ꝓmū qḋ ꝓter legē eſt: vt maius maluꝫ pro minori malo reddat᷑:ꝛ h̄ qḋ dñs ꝑficiēdis diſcipulis dicit:ne pro malo vlluꝫ malū reddat᷑:mediū locū tenet: vt tantū reddat᷑:q̄ntū acceptū eſt:per qḋ a ſūma diſcordia ad ſūmā ꝯcordiā trāſit⁹ fact⁹ eſt. Quiſqs.n.maluꝫ ꝓor infert:maxie a iuſtitia diſtat. Quiſqs aūt nulli ꝓor malefecit:ſʒ tñ leſus repēdit grau⁹:receſſit aliquātuluꝫ a ſumma īniqtate. Qui vō tantū reddit q̄ntū accepit:iaꝫ aliqd donat. Iuſtū eſt.n.eū q leſit ꝓor grau⁹ ledi. Hāc ḡ īchoatā minīe iuſtitiā ille ꝑficit:q legē venit īplere. Duos aūt gradus q interſint:intelligēdos relinqt. Nā eſt q nō reddat tātū:ſʒ min⁹. Et hic aſcēdit qui oīno nil repēderit:qḋ pax vr̄ dño:niſi ꝛ ampli⁹ ſis parat⁹ ſuſcipe. Quapꝑ nō ait:nō reddere maluꝫ pro malo:ſʒ nō reſiſtere aduerſus maluꝫ:vt nō ſoluꝫ nō rependas qḋ tibi fuerat irrogatū:ſʒ ēt nō reſiſtas quin aliud irroget᷑. Hoc.n.eſt qḋ ꝯueniēter exponit᷑. Sʒ ſi qs te ꝑcuſſerit in dexterā maxillā tuā:prebe ei ꝛ alterā. Qḋ ad miſericordiā ptinē hi maxie ſentiūt:qui eis quos multū diligūt ſeruiūt:vel prauis vl̄ phreneticis a qb⁹ multa ſepe patiūt᷑: ꝛ ſi eoꝝ ſalus id exigat:ꝓbent ſe ēt vt pl̄a patiant᷑. Docet ḡ dñs medic⁹ aīaꝝ:vt diſcipuli ſui eoꝝ quoꝝ ſaluti ꝯſulere

Nihil ē īnocēti⁹ eo q in ṽtute pfec⁹ eſt. vellent:imbecillitates equo aīo tolerarēt. Oīs nāqꝫ improbitas ex imbecillitate animi venit:qꝛ nihil inocēti⁹ eſt eo q

D in ṽtute ꝑfect⁹ ē. AVGV. ꝯ mēdaces. Ea vō q̄ in nouo teſtō a ſanctis fcā ſunt:valent ad exēpla intelligēdaꝝ ſcripturaꝝ:que in ꝓceptis digeſta ſūt: velut cū legim⁹ in euangelio. Accepiſti alapā:exēpluꝫ aūt patiētie nullum q̄ ipſi⁹ dñi excellēti⁹ inuenim⁹:ꝛ ipſe cū alapa ꝑcuſſus eēt:nō ait. Ecce alterā maxillaꝫ:ſʒ ait. Si male dixi:exprobra de malo. Si aūt bn̄:qd me cedis: Ubi oñdit illaꝫ ꝓparationē al

E teri⁹ maxille in corde faciēdā. AVGV. de ſer. do. ī mō. Parat⁹.n.fuit dñs nō ſoluꝫ in alterā maxillaꝫ cedi pro ſalute oīuꝫ:ſʒ in toto corpe crucifigi. Queri aūt pōt qd ſit dextra maxilla. Sʒ cū facies ſit:qua qſqꝫ cognoſcit᷑:in facieꝫ cedi ſm Apl̄m:eſt ꝯtēni ac deſpici. Sʒ qm̄ facies non pōt dici dextra ꝛ ſiniſtra:ꝛ tñ nobilitas eſt:ſm deū ꝛ ſʒ ſeculū ita diſtribuit᷑:tanq̄ in dextrā maxillā ꝛ ſiniſtrā:vt in quocūqꝫ diſcipulo chrī ꝯtēptuꝫ fuerit ꝙ chrian⁹ eſt multomagis in ſe ꝯtēni parat⁹ ſit:ſi quos hō ſeculi honores hʒ. Oia aūt in qb⁹ improbitatē aliquā patimur:in duo gn̄a diuidūt᷑: qm̄ vnū eſt:qḋ reſtitui nō pōt:alterū qḋ pōt. Sʒ in illo qḋ reſtitui nō pōt:vindicte ſolatiū q̄ri ſolet. Quid.n. ꝓdeſt:ꝙ ꝑcuſſus repcutis:nūqd ꝓpea illud qḋ in corpe leſuꝫ eſt reſtituitur: Sed timidus animus talia fomenta deſiderat.

CHRY. ſup Mat. Nunqd aūt ſi repercuſſeris eū:cōpeſcuiſti eū:vt te nō ꝑcutiat: ſed magis excitaſti eū vt adhuc ꝑcutiat. Naꝫ iracūdia ꝑ iracūdiā nō cōpeſcit᷑: ſed ampli⁹ F

irritat᷑. AVGV. in ſer. do. in mō. Uñ dñs poti⁹ miſericorditer ꝑferēdaꝫ alteri⁹ īfirmitatē iudicat q̄ alieno ſupplicio ſuā mitigādaꝫ:neqꝫ tñ hic ea vindicta ꝓhibet᷑ q̄ ad correctionē valet. Ipſa.n.ptinet ad miāꝫ: nec īpedit illud ꝓpoſitū q̄ qſqꝫ parat⁹ eſt ab eo quē correctū eē vult plura ꝑferre. Reqrit᷑ tñ vt ꝛ ille vindicet:cui rerūꝫ ordine ptās data eſt:ꝛ ea volūtate vindicet:qua pr̄ in filiū paruulū quē odiſſe nō pt̄. Sancti aūt viri nōnulla pctā morte punierūt: quo ꝛ viuētib⁹ vtilis met⁹:incuteret᷑:ꝛ illis q morte puniebant᷑:nō ipſa mors nocēt:ſʒ pctm̄ qḋ augeri poſſet ſi viuerent. Inde eſt ꝙ helyas multos morte affecit. De quo cuꝫ 3. re. 18.

exēpluꝫ dediſſent diſcipuli repzehēdit in eis dñs nō exemplꝫ 4. re. 1.

pluꝫ ꝓphe:ſʒ ignorātiā vīdicādi:aīaduertēs eos nō amo Luce. 9.

re correctiōis:ſʒ odio deſiderare vindictā. Sʒ poſtq̄ eos docuit diligere ꝓximū:infuſo ēt ſpūſcō:nō defuerūt tales vīdicte. Naꝫ ꝛ ṽbis petri ananias ꝛ vxor ei⁹ exanimes ce Act. 5.

ciderūt. Et paulus apl̄s tradidit quēdaꝫ ſathane in iteritū carnis. Et iō qdā aduerſus corꝑales vīdictas:q̄ ſunt in ve 1. cori. 5.

teri teſtō:neſcio q̄ cecitate ſeuiūt:quo aīo fcā ſint neſciētes.

AVGV. ad boni. comitē. Quis aūt mēte ſobri⁹ regib⁹ di G

cat:nō ad vos ꝑtineat:qs velit eē ſiue religioſus ſiue ſacrilegus: Quib⁹ dici nō pōt. Non aūt ad vos ꝑtinet in regno vr̄o:qs velit pudicus eē aut īpudic⁹. Meli⁹ eſt qdē ad deū colendū doctrina hoīes duci q̄ pena cōpelli. Multis aūt ꝓfuit:qḋ experimēto ꝓbamus:ꝓus dolore vel timore cogi: vt poſtea poſſint doceri:aut qḋ iaꝫ ṽbis didicerāt:ope ſectari. Sic.n.meliores ſunt quos dirigit amor:ita pl̄es ſunt quos corrigit timor. Agnoſcāt in aplm̄ pauluꝫ prius cogētem chrꝫ:ꝛ poſtea docēteꝫ. AVGV. in ſer. do. in mōte.

Bonū eſt aliquos ad deū vincēdū timore cogi.

Actu. 9.

H Tenebit᷑ ḡ in hoc iniuriaꝝ gn̄e qḋ ꝑ vīdictā luit᷑ iſte modus a chrianis vt accepta iniuria nō ſurgat odiū:ſʒ parat⁹ ſit aīus plura perpeti:nec correctionē negligat:q̄ vel ꝯſilio vel auctē vti pōt. HIERO. Scḋm aūt myſticos itell̄s Myſtice.

percuſſa dextra nr̄a:nō debemus ſiniſtrā prebere: ſʒ alterā:hoc eſt alterā dextrā. Iuſtus.n.ſiniſtrā nō hʒ. Si nos hereticus in diſputatiōe percuſſerit:ꝛ dextrum dogma voluerit vulnerare opponatur ei aliud de ſcripturis teſtimonium. AVGV. in ſer. domi. in monte. Aliud autem in I

iuriaꝝ gen⁹ eſt qḋ integruꝫ reſtitui pōt:cui⁹ due ſunt ſpēs. Una ad pecuniā. Altera ad opa ꝑtinet. Uñ de ꝓmo horuꝫ duoꝝ ſubdit. [Et ei qui vult tecū in iudicio ꝯtēdere:ꝛ tunicaꝫ tuā tollere:dimitte ei ꝛ palliuꝫ.] Sicut ḡ qḋ poſituꝫ eſt de ꝑcuſſa maxilla oīa ſignāt:que ſic īgerunt᷑ ab improbis vt reſtitui nō poſſint niſi vīdicta:ita qḋ poſitū eſt de veſtimēto oīa ſignat que pn̄t reſtitui ſine vindicta. Et h̄ ēt ad ꝓparationē cordis nō ad oſtēſionē opis ꝓceptū recte itelligit᷑. Et qḋ de tunica ꝛ veſtimēto dcm̄ eſt:in oīb⁹ faciēduꝫ eſt:q̄ aliq̄ iure tꝑalr̄ nr̄a eē dicim⁹. Si.n.de neceſſ. h̄ iperatū eſt q̄ntomagis ſuꝑflua ꝯtēnere ꝯuenit: Et h̄ ipſe ſignat cū dic. [Qui vult tecum in iudicio ꝯtēdere.] Oia ḡ intelligunt᷑ de qb⁹ in iudicio nobiſcū ꝯtēdi pōt. Sʒ vtrū ꝛ de ſeruis accipiēduꝫ ſit magna qō ē. Nō.n.chrianū oꝫ ſic poſſidere ſuū ſuō equū:q̄uis fieri poſſit vt maiori ꝓcio valeat equus q̄ ſeru⁹. Sed ſi ſeru⁹ recti⁹ a te regit᷑ q̄ ab illo q eū cupit auferre:neſcio vtrū qſq̄ audeat dicē eū vt veſtimētū debere contēni. CHRY. ſup Mat. Indigna autē res eſt: vt hō K

fidelis ſtet in iudicio an̄ ꝯſpectū iudicis īfidelis. Uel ſi fidelis certe ſecularis:ꝛ q te venerari debuerat: ꝓp dignitatem fidei iudicat te ꝓp neceſſitatē cāe:ꝛ ꝑdes dignitateꝫ chrī ꝓp negociū mūdi. Deinde oē iudiciuꝫ irritatio cordis eſt ꝛ cogitationū malaꝝ. Naꝫ ſi videris ꝙ cā tua fraudib⁹ aut

Nō fidelis nō dꝫ cāꝫ agē coram iudicio infidelis.

pecuniis expugnet: ⁊ ſilr tu cãe me adeſſe feſtinas: ⁊ ſi ab
initio h̄ ꝯſiliũ non habuiſti. AVGV. in enchiridion. Et
ideo ꝓhibuit hic dñs ſuos de ſecularib⁹ reb⁹ cuꝫ alijs hĩe
iudiciũ: tñ cũ apl's ſinit in ecclia talia iudicia finiri iter fra
tres fratrib⁹ iudicãtib⁹: ex ecclĩã vo terribil'r vetat: mani
L feſtũ eſt qd ſm veniã ꝯcedat ifirmis. GREGO. in mo
ralib⁹. Sed tñ qdã dũ ꝫ tpalia nobis rapiũt ſolũmõ ſũt to
lerãdi. Quidã vo ſunt ſuata charitate ꝓhibẽdi: non ſola
cura ne nr̃a ſubtrahant: ſed ne rapiẽtes nõ ſua ſemetipſos
pdant. Plus. n. ipſis raptorib⁹ debemus metuere q̃ reb⁹
irrõnabilib⁹ inhiare. Cũ aũt pro terrena re pax a corde cũ
ꝓximo ſcindit: apparet q plus res q̃ proximus amat.
AVGV. in ſer. do. Tertiũ vo iniuriaꝝ gen⁹: qd ad operã
ptinet ex vtroqꝫ ꝯfectũ eſt: ⁊ ſine vindicta põt reſtitui. Nã
qui angariat hoiẽ: ⁊ cogit ſe iprobe adiuuari ab iuito: ⁊ pe
naꝫ improbitatis põt luere ⁊ operã reddere. In hoc g̃ gñe
iniuriaꝝ dñs docet aiuꝫ chrianũ eẽ patiẽtiſſimũ: ⁊ ad plu
ra perferẽda paratuꝫ. Uñ ſubdit. [Et qcũqꝫ te angariaue
rit mille paſſus: vade cuꝫ illo alia duo.] Et h̄ vtiqꝫ monet
M nõ taꝫ vt pedib⁹ agas q̃ vt aio ſis paratus. CHRY. in
ho. Angariare enim eſt iniuſte trahere ⁊ ſine rõne vexare.
AVGV. de ſer. do. in mõte. Sic g̃ dcm̃ putamus. Uade
cũ illo alia duo. ſ. milia: vt tria compleri voluerit: quo nuõ
ſignat pfectio vt meminerit qſqs h̄ facit: pfectaꝫ ſe iplere
iuſtitiã. Propter qd ⁊ trib⁹ exẽplis h̄ pceptuꝫ inſinuauit: ⁊
in h̄ tertio exẽplo ſimplo duplũ addit: vt tripluꝫ cõpleat.
Uel per h̄ accipit q in pcipiẽdo tanq̃ tolerabili⁹ icipiẽs
paulatiꝫ creuerit. Naꝫ pmo pberi voluit alterã maxillam
cũ fuerit dextra pcuſſa: vt min⁹ pferre parat⁹ ſis: q̃ ptuli
ſti. Deide illi g tunicã vult tollere iubet ⁊ palliuꝫ dimitti:
vel veſtimẽtuꝫ ſm aliã lr̃aꝫ: qd aut tantũdem eſt: aut non
multo ampli⁹. Tertio de mille paſſib⁹ qb⁹ addenda dicit
duo milia vſqꝫ ad dupluꝫ pducit. Sꝫ qm̃ pax eſt nõ nocẽ
niſi ⁊ bñficiũ pſtare: ꝯiter aniugit ⁊ dicit. [Qui aũt petit a
N te da ei.] CHRY. ſup Mat. Quia diuitie nr̃e nõ ſunt: ſꝫ
dei. Dc⁹. n. diſpẽſatores diuitiaꝝ ſuaꝝ voluit eẽ nos nõ do
minos. HIERO. Sed ſi de elemoſynis tm̃ dictũ itelli
gamus: in plib⁹ pauperib⁹ h̄ ſtare nõ põt: ſed vt diuites ſi
ſemp dederint ſp dare nõ poterunt. AVGV. in ſer. do.
Dicit g̃. [Omni petẽti da] nõ oia petẽti: vt id des: qd dare
honeſte potes ⁊ iuſte. Quid. n. ſi pecuniã petat: qꝛ inocentẽ
conet opprimere? Quid ſi ſtuprũ petat? Dandꝫ eſt g̃ qd
nec tibi nec alteri noceat: q̃tũ ab hoie credi põt: ⁊ cũ nega
ueris qd petit: iudicãda ẽ iuſtitia vt nõ eũ inanẽ dimittas:
⁊ aliqñ melius aliqd dabis cuꝫ petentẽ iniuſte correxeris.
O AVGV. ad Uincẽ. Utilius. n. eſurienti panis tollit: ſi de
cibo ſecur⁹ iuſtitiã negligat: q̃ eſuriẽti panis frangit: vt vi
iniuſtitie ſeduct⁹ acqeſcat. HIERO. Põt. n. intelligi de
pecunia doctrine que nunq̃ deficit: ſꝫ q̃to plus dat: tanto
ampli⁹ duplicat. AVGV. Qd aũt ait. [Et volenti mu
2. Cor. 9. tuari a te ne auertaris:] ad aiuꝫ referẽdꝫ ẽ. Hilarẽ. n. da
torẽ diligit de⁹. Mutuat aũt ois q accipit: ẽt ſi ipe nõ ſolu
turus ſit: qꝛ miſericordib⁹ de⁹ plra reſtituit: aut ſi nõ placet
accipe mutuantẽ niſi eũ q accipit redditur⁹: itelligẽdꝫ eſt
diim ipſa duo gña pſtãdi eẽ cõplexũ. Nam aut donamus:
aut redditũro cõmẽdamus. Recte g̃ ad h̄ bñficij genus
hortãdo dicit. [Ne auertaris] .i. ne ppterea volũtatẽ alie
nes: q̃ſi de⁹ nõ reddit⁹ ſit: cũ hõ reddiderit. Caꝫ. n. ex pce
P pto dei facis: infructuoſuꝫ eẽ nõ pt. CHRY. ſup Mat.
Ergo iubet nos chr̃s mutuũ dare: nõ tñ ſub vſuris: qꝛ q ſic
dat nõ ſua dat: ſꝫ aliena tollit. De vno vinculo ſoluit: ⁊ mul
tis alligat: ⁊ nõ pp dei iuſtitiã dat: ſꝫ pp ꝓpriũ lucrũ. Silis
eſt ẽt pecunia vſuraria aſpidis morſui. Naꝫ ſicut venenũ
aſpidis latẽter oia mẽbra corrũpit: ſic vſura oẽs facl'tates
cõuertit in debitũ. AVGV. ad Marcel. Obijciũt autẽ

Deus vult nos eſſe diuitiaꝝ diſpẽſatores nõ dños.

Pecunia vſuraria ẽ ſimil' morſui aſpidis.

qdam q hec chr̃i doctrina reipublice morib⁹ nulla ex pte
cõueniat. Nam qs inquit tolli ſibi ab hoſte aliqd patiat:
vel romane ꝓuintie depdatorib⁹ nõ mala velit belli iure
repẽdere? Sunt aũt iſta pcepta patiẽtie ſemper in cordis
preparatiõe retinẽda: ipſaqꝫ beniuolentia ne reddat ma
luꝫ pro malo ſemp in volũtate cõplenda eſt. Agenda ſunt
aũt multa ẽt cũ inuitis benigna q̃daꝫ aſperitate plectẽtis:
ac per h̄ ſi terrena reſpublica pcepta chriana cuſtodiat: ⁊
ipſa bella ſine beniuolentia non gerent: vt ad ipietatis iu
ſtitieqꝫ pacatã ſocietatẽ victis facili⁹ ꝯſulatur. Naꝫ cui licẽ
tia iniqtatis eripit vtiliter vincit. Qm̃ nihil eſt infelicius
facilitate peccantiũ: qua penalis nutrit impunitas ⁊ mala
voluntas velut hoſtis interior roboratur.

¶ Audiſtis qa dictũ eſt: Diliges ꝓximũ tuũ: ⁊ Ex. 20
odio habebis inimicũ tuũ. Ego autẽ dico vo Leui. 19
bis: diligite inimicos veſtros: bñfacite his qui Luce. 6.
oderũt vos: ⁊ orate pro perſequentib⁹ ⁊ calũ
niantib⁹ vos: vt ſitis filij patris veſtri qui in ce
lis eſt: qui ſoleꝫ ſuũ oriri facit ſup bonos ⁊ ma
los: ⁊ pluit ſup iuſtos ⁊ iniuſtos. Si. n. dilig Luce. 6.
tis eos qui vos diligũt: quã mercedem habebi
tis? Nõne ⁊ publicani hoc faciũt? Et ſi ſaluta
ueritis fratres veſtros tm̃: qd amplius facitis?
Nõne ⁊ ethnici hoc faciunt? Eſtote ergo vos
pfecti: ſicut ⁊ pater veſter celeſtis pfect⁹ eſt.

¶ GLO. Docuit dñs ſupra iniuriã iferẽti nõ eẽ reſiſtẽdũ: A
ſꝫ ad plura pferẽda paratũ eẽ: nũc aũt vlterius docet iniu
riã inferẽtib⁹ ipẽdenduꝫ eẽ charitatis affectũ ſil' ⁊ effectũ.
Et cũ pmiſſa ad cõplemẽtuꝫ iuſtitie legis ptineant: conue
niẽter h̄ vltimũ ptinet ad ipletionẽ charitatis: q̃ ſm aplm
eſt legis plenitudo. Dicit g̃. [Audiſtis qꝛ dictuꝫ eſt: diliges
ꝓximũ tuũ.] AVGV. in p̄ de doc. chria. Ex aũt nullum Luc. 10.
hoieꝫ excepit: qui pcepit ꝓximũ diligere: dñs in parabola
ſemiuiui relicti oñdit dicẽs ꝓximũ q erga illũ extitit miſe
ricors: vt eũ intelligam⁹ ꝓximũ cui exhibẽduꝫ eſſet miſe
ricordie offm̃: ſi indigeret. Qd nulli negãduꝫ eſſe qs nõ vi
deat: dño dicẽte. [Bñfacite his q oderũt vos:] AVGV.
de ſer. do. in mon. Graduꝫ aũt eẽ in phariſeoꝝ iuſtitia: que
ad legẽ veterẽ ptineret: hic itelligit: q multi ẽt eos a qbus
diligant oderũt. Aſcẽdit g̃ aliquẽ gradũ: q ꝓximũ diligit:
q̃uis adhuc oderit inimicũ. Uñ ad hunc deſignãduꝫ ſub
dit. [Et odio habebis inimicũ tuũ.] Que vox nõ eſt acci
piẽda vt iubẽtis iuſto: ſed pmittẽtis ifirmo. AVGV. ꝯ B
Fauſtũ. Quero aũt a manicheis cur ꝓpriũ velint eẽ legis
moyſi qd dcm̃ eſt antiqs: oderis inimicuꝫ tuũ: an ⁊ paulus
nõ dixit hoies q̃ſdã deo odibiles? Querẽdũ eſt g̃ quõ itel Ro. 1.
ligat exẽplo dei cui dixit paulus q̃ſdã odibiles odio habẽ
dos inimicos: ⁊ rurſus exẽplo dei q facit ſolẽ ſuũ oriri ſup
bonos ⁊ malos diligẽdos inimicos? Hec itaqꝫ regla eſt q̃
⁊ oderim⁹ inimicũ pp id qd in eo maluꝫ eſt. i. iniqtatẽ: ⁊ di
ligam⁹ inimicũ pp id qd in eo bonũ eſt. i. rõnalẽ creaturã.
Audito igit ⁊ nõ itellecto qd antiqs dcm̃ erat. Oderis ini
micũ tuũ: ferebant hoies in hoiẽ odiũ: cũ nõ dberẽt odire
niſi vitiũ. Hos g̃ corrigit dñs cũ ſubdit. Ego aũt dico vob:
diligite inimicos vr̃os: vt q iaꝫ dixerat. Non veni ſoluẽ le
gem: ſꝫ iplere. Precipiẽdo vtiqꝫ vt diligam⁹ inimicos: co
geret nos itelligẽ quõ poſſem⁹ vnũ eundẽqꝫ hoieꝫ ⁊ odiſſe
pp culpã: ⁊ diligẽ pp nãꝫ. GLO. Sed ſciẽduꝫ eſt in toto C
corpe legis nõ eẽ ſcriptũ: Odio hẽbis inimicũ tuũ. Sed h̄ Deu. 25
dr̃ q̃tũ ad traditionẽ ſcribaꝝ: qb⁹ viſuꝫ eſt h̄ addendũ: qꝛ
dñs pcepit filijs iſrael pſeq inimicos ſuos: ⁊ delere ama
lech de ſub celo. CHRY. ſup Mat. Sic ẽt qd dcm̃ eſt,

Deus pcepit oẽꝫ hominẽ diligi ⁊ nullum excipit.

Non

Nõ ↄcupiſces:nõ dem̄ eſt ad carnẽ ſʒ ad aīaʒ:ſic ⁊ in h lo/
co:caro q̇dẽ inimicuʒ ſuũ diligẽ nõ põt:aīa aũt põt:q2 dile/
ctio vel odiũ carnis in ſenſu eſt:aīe ꝟo in itellu.Ũñ ḡ noce/
mur ab aliq̄:⁊ ſi ſentim⁹ odiũ:nõ tñ exeq̄ volumus:cogſce/
Et ſi caro ſentiat inimici offenſam:aīa tñ ipm̄ diligẽ debet. q2 caro nr̄a odit inimicũ:aīa ꝟo diligit. GREG.21⁹ mo/
raliũ. Inimici aũt dilectio tũc veraciter cuſtodit̄:cuʒ nõ de
ꝓfectu deÿcimur:nec de ruina illius letamur. Nõ.n.amat
aliq̄ quẽ nõ vult eẽ meliorẽ:cũq̄ ſtãtẽ voto pſeq̄t̄:quẽ ce/
cidiſſe gratulat̄.Euenire tñ pleruq̄ ſolet:vt nõ amiſſa cha
ritate ⁊ inimici nos ruina letificet:⁊ rurſuʒ ei⁹ glia ſine inui
die culpa ↄtriſtet:cũ ⁊ ruẽte eo q̄ſdã bñ erigi credim⁹:⁊ ꝓ
ficiẽte illo pleroſq̄ iniuſte oppⁱmi timeamus. Sʒ ad h ſer
uãdũ eſt diſcretiõis examẽ:ne cũ nr̄a odia exeq̄mur:falla/
mur ſub ſpecie vtilitat aliene.Opʒ ẽt pẽſare q̄d debemus
ruine pctõris ⁊ q̄d iuſtitie feriẽtis. Nã cuʒ ꝑuſuʒ queq̄ oĩ/
D potẽs ꝑcutit:⁊ ↄgaudẽdũ eſt iuſtitie iudicis:⁊ ↄdolẽdũ mi/
ſerie ꝑeũtis. GLO.Qui aũt ſunt ↄ eccliaʒ trib⁹ modis eĩ
aduiſant̄:odio:ꝟbis:cruciatu corpis. Eã diligit.Ũñ dĩ.Di/
ligite inimicos vr̄os.Bñfacit.Ũñ ſeq̄t̄.[Bñfacite his qui
oderũt vos.]Et orat.Ũñ ſeq̄t̄.[Et orate pro pſequẽ.⁊ cal.
Precepta dei nõ ſũt ipoſſia. vos.] HIERO. Multi ꝑcepta dei imbecillitate ſua:nõ
ſcõꝝ virib⁹ eſtimãtes ipoſſia putãt eẽ q̄ ꝑcepta ſunt:⁊ dicũt
ſufficẽ ꝟtutib⁹:non odiſſe inimicos:ceteꝝ diligẽ plus ꝑcipi
p̄.Re.2 q̄ humana nã patiat̄.Sciẽdũ eſt ḡ xp̄m nõ ipoſſia ꝑcipe:
2.Re.18 ſʒ ꝑfecta que fecit dauid in ſaul ⁊ abſalon. Stephanus q̄ʒ
Act.7. martyr pro lapidãtib⁹ depcat⁹ eſt.Et paulus anathema cu
Rom.9 pit eẽ pro pſecutorib⁹ ſuis.Hoc aũt ieſus ⁊ docuit ⁊ fecit dĩ
E cẽs.Pr̄ ignoſce illis. AVG.in enchiridiõ.Sʒ pfectoꝝ ſunt
iſta filioꝝ dei:quo q̄dẽ ſe dʒ oĩs fidelis extẽdẽ ⁊ humanuʒ
aīum ad hũc affectũ orãdo deũ:ſecũq̄ luctãdo ꝑducẽ.Tñ
h tã magnũ bonũ tãte multitudis nõ eſt quãtã credimus
Matth.6 exaudiri:cuʒ in orõne dĩ.Dimitte nob̄ debita nr̄a:ſic ⁊ nos
dĩ.debi.nr̄is. AVG.de ſer.dñi in mõ.Orit̄ aũt hic q̄d ꝯ
huic ꝑcepto dñi quo nos hortat̄ orare pro inimicis:multe
alie ſcripture ꝑtes vident̄ aduſe:q2 in pphis inueniunt̄ mul
Pſ.108. te iprecationes aduſus inimicos:vt eſt illd.Fiãt filÿ ei⁹ pu
pilli.Sʒ ſciendũ ꝙ pphe ſolẽt figura iprecãtis futura pdi/
1.Joã.5. cere.Sʒ illud magis mouet q̄d dicit Joãnes.Eſt aũt pctm̄
ad mortẽ nõ pro illo dico vt oret q̄s.Apte.n.oñdit eẽ aliq̄s
1.Joã.5. frẽs pro q̄b⁹ orare nob̄ nõ ꝑcipit̄:p h q̄d ꝑmittit.Siq̄s ſcit
peccare frẽʒ ſuũ ⁊c̄.cũ dñs etiã pro pſecutorib⁹ nos iubeat
orare.Nec iſta q̄ſtio ſolui põt niſi fateamur aliq̄ pctã eẽ in
Act.7. frib⁹ que inimicoꝝ pſecutõe ſunt grauiora.Nã ⁊ ſtephan⁹
2.Tim.4. orat pro eis a q̄bus lapidat̄:q2 nõduʒ xp̄o crediderãt.Et
apl̄s paulus nõ orat pro alexãdro:q2 frater erat:⁊ per inui
dẽtiã frñitatẽ oppugnãdo peccauerat. Pro q̄ aũt nõ orat:
iaʒ nõ ↄ illũ orat.Sed q̄d agimus de his ↄ q̄s oratũ a ſcĩs
accipimus nõ vt corrigerent̄:Nã h mõ pro ipis poti⁹ ora/
tũ eſt.Sʒ ad illã vltimã dãnatiõeʒ nõ ſic ↄtra dñi traditõ/
Pſ.108. rẽ p pphaʒ. Nã illa pdictio futuroꝝ:nõ optatio ſupplicÿ
Apoc.6. fuit.Sʒ ſic in apocalypſi legimus martyres orare vt vin/
dicent̄.Sʒ hinc nõ opʒ moueri. Quis.n.audeat affirmare
vtruʒ ↄ ipos hoĩes:an ↄ regnũ peccati petierint:Nã ipa ⁊
iuſtitie ⁊ mĩe vindicta martyrũ vt euertat̄ regnuʒ peccati:q̄
regnãte tãta ꝑpeſſi ſunt.Deſtruit̄ aũt ꝑtim correctione ho/
minũ:ꝑtim dãnatiõe pſeuerãtũ in pctõ. Nõne tibi videt̄
1.Cor.9. paulus in ſeipo ſtephanũ vindicaſſe cuʒ dicit.Caſtigo cor/
F pus meuʒ:⁊ in ſuitutẽ redigo: AVG.de q̄ne.no.⁊ ve.te.
Gen.4. Uel aīe occiſoꝝ clamãt vindicari ſe poſtulãtes:ſic ſãguis
abel clamauit de terra nõ voce:ſʒ rõne.Nã ⁊ opus opificẽ
laudare dĩ per h ipm̄ ꝙ videtẽs ſe oblectat. Nõ.n.tã ipa
Gradus dilectiõis inimicoꝝ. tiẽtes ſunt ſcĩ:vt vrgeãt fieri q̄d ſciũt tpe ꝑfinito futurũ.
CHRY.in ho.Uide aũt quot ḡdus aſcendit:⁊ qualr̄ nos
in ipaʒ ꝟtutis ꝟticẽ ſtatuit.Primus ḡdus eſt:nõ incipe in/
iuſtitiã.Scõs eq̄lẽ nõ vindicari.Terti⁹ nõ facẽ vexãti que

ꝗ paſſus eſt.Quart⁹ exponere ſeipm̄ ad patiẽdum mala.
Quint⁹ ampli⁹ ſe tribuẽ q̄ ille vult qui fecit mala. Sext⁹
nõ odio hẽe euʒ qui h opat̄.Septimus diligẽ.Octau⁹ bñ/
facẽ.Non⁹ pro ipo orare.Et q2 magnuʒ erat ꝑceptũ:pclaꝝ
ꝑmiuʒ ſubdit.ſ.fieri ſiles deo. Ũñ dicit.[Ut ſitis filÿ pris
vr̄i qui eſt in celis.] AVG.Siq̄s.n.ꝑcepta dei cuſtodiat: G
fili⁹ dei efficit̄.Ergo nõ in nã fili⁹ eſt:hic.ſ.de quo loq̄t̄:ſed
arbitrio ſuo. AVG.de ſer.do.in mõte.Ex illa aũt regula
itelligẽdũ eſt q̄d hic dĩ:qua ⁊ ioãnes dicit.Dedit eis ptãteʒ Joã.1.
filios dei fieri.Unus.n.nãlr̄ fili⁹ eſt.nos aũt ptãte accepta
efficimur filÿ inq̄tũ illa que ab eo ꝑcipiunt̄ iplem⁹.Itaq̄
nõ ait.Facite iſta q2 eſtis filÿ:ſʒ facite iſta vt ſitis filÿ. Cũ
aũt ad h nos vocat:ad ſilitudinẽ ſuã vocat.Ũñ ſeq̄t̄.[Qui
ſoleʒ ſuũ facit oriri ſup bonos ⁊ malos:⁊ pluit ſup iuſtos ⁊
iniuſtos.]Põt aũt p ſolẽ itelligi nõ iſte viſibilis:ſed ille de
quo dĩ.Uobis qui timetis nomen dñi:orit̄ ſol iuſtitie:⁊ p Malac.4
pluuiã irrigatio doctrine ꝟitatis:q2 ⁊ bonis ⁊ malis appa/
ruit ⁊ euãgeliʒatus eſt xp̄is. HYLA.Uel in baptiſmi ⁊ H
ſpũs ſacri tribuit ſolẽ ⁊ pluuiã. AVG.Uel põt accipi ſol
iſte viſibilis ⁊ pluuia qua fruct⁹ gignunt̄:q2 inig in li⁹ ſapie
plãgũt.Sol nõ ort⁹ eſt nob̄.Et de pluuia ſpũali dĩ.Mãda/ Sap.5.
bo nubib⁹ meis ne pluãt ſup eã.Sʒ ſiue h ſiue illũ magna Iſa.5.
dei bonitate fit que nob̄ imitãda ꝑcipit̄.Nõ aũt ſoluʒ ait.
[Qui facit ſolẽ oriri:]ſʒ addidit.[Suũ.]i.quẽ ipſe fecit: vt
hinc admoneremur quãta liberalitate ex ꝑcepto eius pſtare
debemus:q̄d nõ creamus:ſʒ ex munerib⁹ eius accipimus.
AVGV.ↄtra Uincẽtiũ. Sed ſicut iſta dona eius lauda/
mus:ita etiã flagella in eos quos diligit cogitemus. Unde
nõ oĩs qui parcit:amicus eſt:nec oĩs qui ꝟberat inimicus. puer.15.
Meli⁹ eſt enim cuʒ ſeueritate diligere q̄ cum lenitate de/ Melius eſt cũ ſeueritate diligẽ q̄ cũ lenitate decipere.
cipere. CHRY.ſup mattheũ. Caute aũt dixit.[Sup iu/
ſtos ⁊ iniuſtos:]nõ ſuper iuſtos vt iniuſtos:q2 oĩa bona de/
us:non ꝑpter hoĩes dat: ſed ꝑpter ſanctos:ſicut ⁊ flagella
pp pctõres.Sʒ in bonis nõ ſeparat pctõres a iuſtis ne de/
ſperẽt:nec in malis iuſtos a pctõrib⁹ ne gliẽt̄:maxĩe cuʒ
malis bona nõ pſint que male viuẽtes ad ꝑiudiciũ ſuũ pci
piũt:nec bonis mala noceãt:ſed magis pſint ad iuſtitie lu/
cruʒ. AVG.in li⁹.1.de ci.dei.Nã bonus tpalib⁹ bonis nõ I
extollit̄:nec malis frãgit̄.Malus aũt ideo hꝫ in felicitate
punit̄:q2 felicitate corrũpit̄.Uel iõ iſta tpalia bona ⁊ ma/
la vtriſq̄ voluit eẽ cõia:vt nec bona cupidi⁹ appetant̄:que
mali hĩc cernunt̄:nec mala turpiter euitent̄:q̄b⁹ ⁊ boni af/
ficiunt̄. GLO.Amare ꝺt amãtẽ nãe eſt:inimicũ ꝟo ama/
re eſt charitatĩ.Et ideo ſeq̄t̄.[Si.n.diligit eos qui vos dili/
gũt quã mercedẽ hẽbit:]i.in celo.Nullã.de his.n.dĩ. Re/ infra.6.
cepiſtis mercedẽ vr̄aʒ.Sʒ tñ hec opʒ facẽ:⁊ illa nõ omittẽ.
RABA.Si ḡ pctõres erga dilectores ſuos ꝟſa vice vo/
lũt eſſe bñfici:multo magis vos maioris dilectionis ſignũ
amplecti debet ẽt nõ amãtes.Ũñ ſeq̄t̄.[Nõne ⁊ publica/
ni h faciũt.]i.qui publica vectigalia exigũt:vel qui publi/
ca negocia ſcl̄i vel lucra ſectãtur: GLO. Si ꝟo pro his K
tm̄ orauerit:qui aliq̄ affinitate vob̄ ↄiũcti ſunt:q̄d ampli⁹
hʒ bñficiũ vr̄m q̄ ifideliuʒ.Ũñ ſeq̄t̄.[Et ſi ſalu.frẽs vr̄os
tm̄ q̄d ampli⁹ facietis:]Salutatio.n.eſt q̄daʒ ſpẽs orõnis.
[Nõne ethnici h faciunt:] RABA.i.gẽtiles:nã ethnos Qui dicũtur ethnici ⁊ qui ſunt.
grece latine gens dĩ:qui tales ſunt vt fuerũt geniti.ſ.ſb pec
cato. REMI.Quia ꝟo pfectio dilectiõis vltra dilectiõeʒ
inimicoꝝ non põt ꝑcedẽ:ideo poſtq̄ dñs ꝑcepit diligẽ ini/
micos:ſubiũxit.[Eſtote ḡ ⁊ vos pfecti:ſicut ⁊ pr̄ veſter ce/
leſtis pfectus eſt.]Ipſe q̄deʒ pfectus eſt vt oĩpotẽs:hõ aũt
vt ab oĩpotẽte adiutus.Nã ſicut q̄ñq̄ in ſcripturis pro ve/
ritate ⁊ eq̄litate accipit̄: vt ibi. Sicut fui cum Moyſe:ita
ero ⁊ tecuʒ. Aliq̄ aũt pro ſilitudine vt hic. CHRY.ſup Joſue.p.
matth.Sicut.n.filÿ carnales ſimilãt prẽs in aliq̄ corporis
ſignorita filÿ ſpũales deum in ſanctitate.

Tex.xxi. ¶ Attēdite ne iuſtitiā veſtrā faciatis corā ho-
iſra.xx3. minib⁹ vt videamini ab eis:alioqn mercedē nō
habebitis apud pr̄em veſtrū qui in celis eſt.

A ¶ GLO. Poſtq̄ ch̄s legē q̄tuz ad p̄cepta impleuit:incipit nūc eā adimplere q̄tuz ad p̄miſſa: vt pro celeſti mercede p̄cepta dei faciam⁹:nō pro terrenis que lex p̄mittebat. Oia aūt terrena ad duo potiſſima reducunt̄.ſ.ad humanā gl̄iā: ⁊ ad terrenoꝝ affluētiā:quoꝝ vtrūq̄ in lege p̄miſſuz ee vi-
Deut. 26. det̄. De gl̄ia.n.dī in Deuter̄. Faciet te dn̄s excelſiorē cun-
ctis gentib⁹ que v̄ſant̄ in terra. De affluētia vo t̄palium ibidē
Deut.28. ſubdit̄. Abūdare te faciet dn̄s in oībus bonis. Et ideo dn̄s hec duo ab itētione fideliū excludit.ſ.gl̄iaz ⁊ terrenoꝝ affluētiam. Sed ſciēdū q̄ appetit⁹ gl̄ie p̄pinquus eſt virtuti. CHRY.ſup mat. Ubi.n.res agit̄ glīoſa:ibi facili⁹ inuenit locū gl̄iatiōis occaſio. Et ideo itētionē gl̄ie p̄ dn̄s excludit. Pre oib⁹.n. vitijs carnalib⁹ p̄iculoſius h̄ ee in hoīb⁹ itellexit. Cum.n.oia mala ſuos diaboli vexēt:ↄcupiſcētia vane
B gl̄ie magis vexat ſuos dei q̄ ſuos diaboli. AVG.in li⁰
Difficile ē nō de cetari hōanis laudib⁹. de ſen.p̄ſpe. Quas etiā vires nocēdi habeat humane gl̄ie amor:nō ſentit niſi qui ei bellum indixerit. Quia etſi cuiq̄ facile eſt laudē nō cupe dū negat̄:difficile tñ eſt ea nō delectari cū offert̄. CHRY.ſup matth. Intuē aūt qualr̄ incepit velut de fera aliq̄ difficile cognita diſputans:⁊ apta furari eū qui nō valde vigilat. Occulte.n.ingredit̄ ⁊ oia que intus ſunt iſenſibilr̄ aufert. CHRY.in ho. Et ideo h̄ cautius cauēdū mādat dicēs. Attēdite ne iuſtitiā vr̄az faciat' corā hoīb⁹. Cor aūt nr̄m attēdē debem⁹. Inuiſibilis.n.eſt ſerpens quē obſuare iubemur:⁊ latēter igredit̄ ⁊ ſeducit. Sꝫ in corde mundo ſi ſurreptio inimici ſucceſſerit:mox hō iuſtus diſcernit:q2 ſpū alieno pulſat̄. Si aūt cor fuerit inīqtatib⁹ plenū:ſuggeſtionē diaboli nō facile itelligit. Et ideo p̄miſit. Ne iraſcaris. Ne ↄcupiſces ⁊c̄.q2 qui malis iſtis ſbiectus eſt:cor ſuū nō pōt attēdē. Sꝫ q̄ūo pōt fieri: vt nō corā hoīb⁹ elemoſynā faciamus: Aut ſi fiat q̄ūo nō ſentiemus: Si.n.p̄ñte aliq̄ occurrerit paup:q̄ūo dabit̄ ei abſcōſe: ſed educēdo euz in ſecreto videt̄:q2 dat̄. Sꝫ ↄſidera q2 nō dixit. [Ne tñ corā hoīb⁹ faciatis] ſꝫ addidit. [Ut videamini ab eis.] Qui ḡ nō ideo facit vt ab hoībus videat̄:etſi corā hoīb⁹ fecerit:nō tñ corā hoīb⁹ feciſſe videt̄. Qui.n.aliqd facit p̄p deū:neminē vidit in corde ſuo niſi deū:p̄p quē facit. Sic artifex eum ſemp h̄ȝ p̄ oculis:qui ſibi opus faciēdū
C cōmiſit. GREG. Si ḡ datis gl̄iā q̄rimus: ⁊ publicata nr̄a opa in ↄſpectu illi⁹ occulta ſuamus. Si vo per h̄ nr̄az laudē ↄſpicimus:foras ab ei⁹ ↄſpectu iā fuſa ſunt:etiā ſi a multis ignorent̄. Sꝫ valde pfectoꝝ eſt ſic oñſo ope actoris gloriā q̄rere: vt de illata laude p̄uata neſciāt exultatōe gaudē: quā ifirmi:q2 pfecte ↄtēnendo nō ſupant:neceſſe eſt vt bonū qd̄ opant̄ abſcōdāt. AVG.de ſer.dn̄i in mō. In h̄ vo q̄ dicit. Ut videamini ab eis.nihil addēs:apparet h̄ eū p̄hibuiſſe vt ibi finē nr̄i p̄poſiti collocemus. Nā ⁊ Ap̄ls qui
Gal.p̄. dicit. Si adhuc hoīb⁹ placerē:chr̄i ſuus nō eſſē. Alio loco
I.cor.10. dicit. Ego oīb⁹ per oia placeo. Qd̄ nō ideo facit: vt placeret hoīb⁹:ſꝫ deo:ad cui⁹ amorē corda hoīuz volebat ↄūtere ex eo qd̄ eis placebat. Sic nō abſurde loq̄ret̄ qui diceret. In
D h̄ ope quo nauē q̄ro:nō nauez q̄ro:ſꝫ p̄triā. AVG.de ſer. dn̄i. Dicit aūt. [Ut videamini ab eis:] q2 ſunt qdā qui ſic faciūt iuſtitias corā hoīb⁹ vt nō videant̄ ab eis:ſed vt ipſa opa videant̄:⁊ gl̄ificet̄ pr̄ qui in celis eſt. Nō.n.ſuā iuſtitiā deputāt:ſꝫ eius cui⁹ fide viuūt. AVG.de ſer.dn̄i in mō. In h̄ etiā qd̄ addit. [Alioqn mercedē nō hēbitis apud patrē vr̄m qui in celis eſt:]nihil aliud demōſtrat:niſi illō nos cauere oportē ne humanā laudē pro nr̄oꝝ operū mercede
E q̄ramus. CHRY.ſup matth. Quid autē a deo recipies: qui deo nihil dediſti: Nā qd̄ p̄p deum fit:deo dat̄:⁊ ab eo recipit̄.qd̄ aūt p̄p hoīes fit:in ventos effundit̄. Que eſt aūt ſapia res dare ⁊ v̄ba vacua cōparare:⁊ mercedē dei ↄtēnē: Uel illū aſpice a quo laudē expectas:qui te p̄p deū facere putat:alioqn vituparet te magi. Ille aūt qui plena qdē voluntate p̄p hoīes facit:ille p̄p hoīes feciſſe videt̄. Si aūt p̄ alicui⁹ cor cogitatio vana aſcēdit deſiderās hoīb⁹ apparē: aīa aūt itelligēs ↄdicit:ille nō p̄p hoīeȝ feciſſe videt̄:q2 qd̄ cogitauit paſſio carnis eſt:qd̄ eligit iudicium aīe.

Qui ho ibus mercedē recipit ⁊ q ho ib in vētū effundit.

Tex.xx ¶ Cum ḡ facis elemoſynā:noli tuba canere ante te:ſicut hypocrite faciunt in ſynagogis ⁊ vicis vt honorificent̄ ab hoībus. Amen dico vobis receperunt mercedem ſuā. Te aūt faciēte elemoſynam:neſciat ſiniſtra tua qd faciat dextera tua: vt ſit elemoſyna tua in abſcondito: ⁊ pater tuus qui videt in abſcōdito reddet tibi.

A ¶ AVG.de ſer.dn̄i in mō. Gn̄alr̄ ſupra dn̄s iuſtitiā noīauit cum dixit. Attēdite ne iuſtitiā vr̄az ⁊c̄.nūc aūt per ptes exeq̄t. CHRY.ſup matth. Ponit aūt tria fortia bona.ſ. elemoſynā:ōrōnē ⁊ ieiuniū.ↄtra tria mala:adū ſus que dn̄s tētationis bellū ſuſcepit. Pugnauit.n.pro nob ↄtra gulā in heremo.ↄtra auaritiā ſupra mōtē.ↄtra vanā gl̄iaȝ ſupra tēplum. Eſt ḡ elemoſyna que diſpgit.ↄtra auaritiā que ↄgregat.ieiuniū ↄtra gulā:q2 eſt ei ↄtrariū.ōrō vo ↄtra vanā gl̄iaȝ: q2 cuȝ omne malū ex malo naſcat̄:ſola vana gl̄ia de bono p̄cedit:ideo nō deſtruit̄ p̄ bonū:ſed magis nutrit̄. nullū ḡ remediū pōt ee ↄtra vanā gl̄iaȝ niſi ōrō ſola. AMBRO. Ois aūt ſnia diſcipline chr̄iane in mīa ⁊ pietate eſt: ⁊ ideo ab elemoſyna incipit dicēs. [Cū ḡ facis elemoſynā noli tuba canere ante te.] GLO. Tuba aūt eſt oīs act⁹ vl̄ ſmo p̄ quē opis iactātia demrāt̄:puta qui facit elemoſynā q̄ñ aliquē videt p̄ñtez:vel intercedēte aliq̄:aut honeſtiori pſone que pōt retribuē.aīs aūt nō facit. Sꝫ etſi in loco ſecreto fecerit:eo p̄poſito vt laudabilis videatur:tuba eſt. AVG. Sic ḡ qd̄ dicit. Noli tuba canere ante te:ad h̄ reſpicit qd̄ ſupius ait. Attēdite ne iuſtitiā vr̄am faciatis corā hoībus. HIERO. Qui aūt tuba canit elemoſynā faciēs hypocrita eſt. Et ideo ſbdit. [Sic hypocrite faciūt.] ISIDO. Nomē hypocrite tractū eſt a ſpecie coꝝ qui in ſpectaculis cōtecta facie incedūt diſtinguētes vultus vario colore: vt ad pſone quā ſimulāt colorē p̄ueniāt:modo in ſpecie viri:mō
C in femine vt fallāt pp̄lm dū in ludis agūt. AVG.de ſer. dn̄i in mōte. Sic ḡ hypocrite.i.ſimulatores tanq̄ imitatores pſonaꝝ aliaꝝ agūt ptes illius qd̄ nō ſunt.nō.n.qui agit ptes Agamēnonis:vere ipſe eſt:ſꝫ ſimulat eū:ſic ⁊ in eccleſijs in oī vita humana q̄ſq̄s ſe vult videri qd̄ nō eſt:hypocrita eſt. Simulat.n.ſe iuſtū ⁊ nō exhibet:qui totū fructuȝ in laude hoīuȝ ponit. GLO. Et ideo ſubdit loca publica cū dicit. [In ſynagogis ⁊ vicis.] Et finē itērū cū ſbdit. [Ut honorificent̄ ab hoīb⁹.] GREG.32⁰ moral. Sciēdū vo eſt q̄ ſunt nōnulli:qui ⁊ ſcītatis habitū tenent:⁊ pfectionis meritū exeq nō valēt. Quos nequaq̄ credēduȝ eſt iter hypocritaꝝ nūm currē:q2 aliud eſt infirmitate:aliud callida
D ſimulatione peccare. AVG.de ſer.dn̄i in mō. Tales aūt qui ſimulatiōe peccāt:ab iſpectore cordis deo mercedem nō capiūt:niſi fallacie ſuppliciū:⁊ iō ſbdit̄. [Amē dico vobis receperunt mercedē ſuā.] HIERO. Nō dei mercedē ſed ſuā. Laudati.n.ſunt ab hoīb⁹:quoꝝ cā exercuē v̄tutes. AVG.de ſer.dn̄i in mō. Hoc aūt reſpicit ad illud qd̄ ſup poſuit. Alioqn mercedē nō hēbitis apud pr̄eȝ veſtrū. Sic ḡ nō q̄ūo illi elemoſynā facias: ſed q̄ūo facienda ſit iubet ↄuenièter cū dicit. [Te aūt faciēte elemoſynā neſciat ſiniſtra tua qd faciat dextera tua.] CHRY.in ho. Hoc aūt p̄ ſupabūdantiā dī:ac ſi dicat. Si poſſibile eſt teipm ignorare:⁊

Tria bona ponūt̄ aduerſus tria mala que ſuggeſſit tētatio.

B

rare:⁊

ſare:ꝛ ipſas man⁹ latere poſſibile eēt ſtudioſiſſimū eſt tibi.
CHRY.ſup matth. Apl̄i aūt iterp̄tanṫ in libro canonuꝫ
Quid ꝑ dextera et qd ſiniſtra ſic. Dextera eſt ppl̄s chr̄ianus:qui eſt ad dexteraꝫ chr̄i. Si
niſtra autēꝫ eſt oīs ppl̄s qui eſt ad ſiniſtrā. Hoc ḡ dicit ne
chr̄iano elemoſynā faciēte que eſt dextera īfidelis aſpiciat
B qui eſt ſiniſtra. AVG. de ſer. dn̄i in mō. Sed ſm̄ h̄ vide
biṫ nulla eē culpa velle placere fidelib⁹:cuꝫ tn̄ in q̄rūlibet
hoīum laudē finē boni opis ꝯſtituē ꝓhibeamur. Ut aūt te
imitenṫ q̄bus facta tua placuerint nō tm̄ fidelib⁹:ſed etiā
īfidelib⁹ exhibēdū eſt. Si aūt vt alij dicūt:ſiniſtrā inimicū
putaueris:vt neſciat inimicus tuus cum elemoſynā facis:
cur ipſe dn̄s inimicis iudeis circūſtātib⁹ miſericorditer ſana
uit hoīes? Deīde q̄uō cum ipſo inimico faciemus:vt illud
Puer. 25 īpleamus p̄ceptū. Si eſurierit inimicus tu⁹ ciba illū. Ter
Ro. 12. tia opinio eſt ridenda eoꝝ qui dicūt: ſiniſtre noīe vxorem
Femine ſolēt eē tenaciores pecuniarū. ſignari:vt q̄ñ in re familiari tenaciores pecuniaꝝ ſolēt eē
femine:lateat eas cum aliqd viri altenis ipēdūt pp̄ dome
ſticas lites. Nō aūt ſolis viris h̄ p̄ceptū datū eſt:ſꝫ etiā fe
minis. Cui ergo ſiniſtre iubeṫ femina occultare opus mīe
ſue? An etiā vir ſiniſtra erit femine? Qd̄ ſi q̄ſpiā putat:cuꝫ
p̄ceptū ſit talib⁹ vt ſe inuicē bonis morib⁹ lucrifaciāt:nō ſi
bi debēt occultare bona opa ſua:nec furta faciēda ſunt vt
ꝓmereaṫ deus. Qꝛ ſi occultādū eſt aliqd q̄mdiu alteri⁹ īfir
mitas id equo aīo nō pōt ſuſtinere:q̄uis nō illicite fiat:nō
tn̄ femina per ſiniſtraꝫ ſignari facile apparet totius capl̄i
ſignatiōe:ꝛ etiā quā ſiniſtrā vocet. Qd̄.n. in hypocritis cul
patū eſt:q͛.ſ. laudes hoīum querūt:h̄ tu facē vetaris. Qua
propter ſiniſtra videṫ ſignare delectatōēꝫ laudis:dextera
aūt ſiḡt itētionē iplēdi p̄cepta diuina. Cum ḡ ꝯſcie faciētis
elemoſynaꝫ miſcet ſe appetitio laudis humane:fit ſiniſtra
ꝯſcia dextre. Neſciat ḡ ſiniſtra.i.nō ſe miſceat ꝯſciētie tue
laudis humane appetitio. Dn̄s aūt nr̄ multo magis ꝓhibet
ſolaꝫ ſiniſtrā in nob̄ opari:q̄ꝫ ea miſceri opib⁹ dextre. Quo
aūt fine h̄ dixerit:oſtēdit cuꝫ ſubdit. Ut ſit elemoſyna tūa
in abſcōdito.i. in ipſa bona ꝯſcia:que humanis oclīs demō
ſtrari nō pōt:nec v̄bis apiri q̄ñqdē multi multa mētiunṫ.
Sufficit aūt tibi ad ꝓmerēdū p̄miū ipſa ꝯſcia:ſi ab eo ex
pectas p̄miū:qui ſolus ꝯſcie īſpector eſt. Et h̄ eſt qd̄ ſb̄diṫ.
[Et pr̄ tuus qui videt in abſcō. reddet tibi.] Multa latina
F exēplaria hn̄t. [Reddet tibi palā.] CHRY.ſup matth.
Impoſſibile eſt.n. vt opus bonuꝫ hoīs in abſcōdito dimit
tat de⁹:ſꝫ in h̄ ſcl̄o manifeſtat ꝛ illo gl̄ificat:q̄a gl̄ia dei eſt:
ſicꝫ ꝛ diabolus manifeſtat malū in quo malitie ei⁹ vtus oſtē
diṫ. Pꝓp̄e aūt publicat deus omne bonuꝫ in ſcl̄o illo:cui⁹
bona ſunt cōia bonis ꝛ malis. Ideo cuicūq̄ꝫ illic benefece
rit deus:manifeſtuꝫ eſt:qꝛ pro mercede iuſtitie ſue meruit
illō. Merces aūt iuſtitie in h̄ ſcl̄o manifeſta nō eſt:q̄a hic
nō ſolū boni:ſed etiā mali ſunt diuites. AVG. de ſer. dn̄i
in mōte. Sed in grecis exēplaribus que p̄pa ſunt nō inue
nimus. [Palam.] CHRY. in hom̄. Si ergo vis hic inſpe
ctores eoꝝ que facis:ecce habes nō ſolum angelos aut ar
chāgelos:ſed deum vniuerſoꝝ. Cap̄. VI.

Tex. 1. Cum oratis nō eritis ſicꝫ hypocrite qui
amant in ſynagogis ꝛ in angulis pla
teaꝝ ſtātes orare:vt videātur ab hoi
bus. Amē dico vob̄ receperunt merce
dē ſuā. Tu aūt cum oraueris:itra in cubiculuꝫ
tuū:ꝛ clauſo oſtio tuo ora p̄rem tuū in abſcōdi
to:ꝛ pr̄ tuus qui videt in abſcōdito reddet tibi.
A ¶CHRY.ſup matth. Salomon dicit:ante orōnēꝫ p̄para
Eccl. 18. aīam tuā:Qd̄ q̄dē facit qui faciēs elemoſynā venit ad orō
Bōa opa excitant fidē cordis nē. Bona enim opa excitāt fidē cordis ꝛ dant ꝯfidētiā aīe
apud deū orādi. Ergo elemoſyna p̄paratio eſt orōnis:ꝛ idē

dn̄s poſt elemoſynā ꝯſ̄iter de orōne nos inſtruit. AVG. ꝛ dant ꝯfidētiā orandi.
de ſer. dn̄i in mōte. Nō aūt h̄ monet nūc vt oremus:ſꝫ q̄uō
oremus:ſic nec ſupius vt faciamus elemoſynā:ſed quo aīo
faciamus. CHRY.ſup matth. Eſt aūt orō q̄ſi q̄ddaꝫ ſpi
ritale tributū:qd̄ aīa offert deo de viſcerib⁹ ſuis. Quanto ḡ
gl̄ioſior eſt tāto cautior eſt ſeruāda:ne pp̄ hoīes facta vile
ſcat. Et ideo dicit. [Cum oratis non eritis ſicut hypocrite.]
CHRY. in hom̄. Hypocritas vocat:qui deuꝫ ſe fingētes
orare hoīes circūſpiciūt. Et ideo ſubdit. Qui amāt in ſyna
gogis orare. CHRY.ſup matth. Puto aūt nō ad locū h̄ B
referri qd̄ ait dn̄s:ſꝫ ad ꝓpoſitū orātis. In ꝯuētu.n. fideliuꝫ
orare laudabile eſt:ſicꝫ dictuꝫ eſt. In eccleſijs bn̄dicite deū. Pſ. 67.
Qui ḡ ſic orat vt ab hoīb⁹ videaṫ:nō deū aſpicit:ſꝫ hoīes.ꝛ
ideo quātū ad ꝓpoſitū ſuuꝫ in ſynagoga orat. Cui⁹ aūt orā
tis mens ſolū aſpicit deuꝫ:q̄uis in ſynagoga oret:tn̄ apud
ſe in ſecreto videṫ orare. Seqṫ. [Et in angulis plateaꝝ] vt
videanṫ abſcōſe orare. Et ſic dupl̄r laudanṫ:ꝛ qꝛ orāt:ꝛ qꝛ
abſcōſe orāt. GLO. Uel anguli plateaꝝ ſunt vbi via per
trāſuerſum vie duciṫ:ꝛ quadriuiū reddit. CHRY.ſuper Dn̄s vetat publicam orōnē que fit ad oſtē tationē.
mattheū. Eo ḡ ꝓpoſito in ꝯuētu vetat orare:vt a ꝯuētu vi
deaṫ. Unde ſubdiṫ. [Ut videanṫ ab hoīb⁹.] Orās ḡ nihil
nouū faciat qd̄ aſpiciāt hoīes:vel clamādo vel pect⁹ ꝑcutiē
do:vel manus extēdēdo. AVG. de ſer. dn̄i. Nō aūt vide C
ri ab hoīb⁹ nefas eſt:ſed ideo hoc agere vt ab hoīb⁹ videa
ris. CHRY. in hom̄. A vana.n. gl̄ia vbiq̄ꝫ cTui bonū eſt:
maxime aūt in orōne. Si enim in h̄ cogitationib⁹ circūferi
mur:ſi ad orādū ingreſſi fuerimus:hāc hn̄tes egritudineꝫ:
qual̄r itelligemus ea que a nobis dn̄r? AVG. de ſer. dn̄i.
Sic etiā fugiēdū eſt hoīuꝫ ſciam:ſi h̄ aīo aliqd fiat vt fru
ctus expecteṫ placēdi hoīb⁹. Un̄ ſubdiṫ. [Amen dico vob̄
receperunt mercedēꝫ ſuā.] CHRY.ſup matth. Unuſq̄ſq̄ꝫ
eīꝫ vbi ſeminat:ibi metit. Un̄ qui pp̄ hoīes orāt nō ꝓpter
deū:ab hoīb⁹ nō a deo laudanṫ. CHRY. in ho. Dicit aūt.
[Receperunt:] qꝛ deus retributiōēꝫ que eſt ab ipſo tribuere
vellet:illi aūt eā que eſt ab hoīb⁹ vſurpāt. Q̄uō aūt orāduꝫ
ſit ſubiūgit dicēs. [Tu aūt cuꝫ ora. itra in cubi. tuū:ꝛ clauſo
oſtio ora p̄rēꝫ tuū in abſcō.] HIERO. Hoc ſimpl̄r itelle
ctū erudit auditorē vt vanā orādi gl̄iaꝫ fugiat. CHRY.
ſup matth. Ut nemo ſit ibi niſi ille qui orat:ꝛ illū quē orat.
Teſtis.n. orātem grauat:nō adiuuat. CYPRI. de orōne D
dn̄ica. In abditis et locis orare magis ꝯuenit fidei:vt ſcia
mus dn̄m vbiq̄ꝫ eē p̄ñteꝫ:ꝛ maieſtatis ſue plenitudine oc
culta penetrare. Poſſumus etiā itelligē ꝛ oſtiuꝫ domus os
corpis:vt nō clamoſa voce oremus deū:ſꝫ tacito corde ꝓ
pter tria. Primo qꝛ deus nō voce clamoſa pulſandus eſt:
ſꝫ ꝯſcia recta placādus:qui eſt cordis auditor. Scd̄o qꝛ ſe
cretas orōnes tuas nō oportet alterum ſcire:niſi te ꝛ deuꝫ.
Tertio qꝛ clamoſe orās alteruꝫ iuxta te nō ꝑmittis orare.
EX COLLA. Cuꝫ ſūmo etiā eſt orādū ſilētio:vt ipſos
q̄ꝫ inimicos nr̄os:qui orātib⁹ nob̄ maxime inſidianṫ:lateat
nr̄e petitionis intētio. AVG. de ſer. dn̄i in mōte. Uel per
cubicula nr̄a ſunt itelligēda corda nr̄a:de q̄bus di. Que di
citis in cordib⁹ vr̄is:ꝛ in cubilib⁹ vr̄is cōpungimini. Oſtiuꝫ Pſ. 4.
eſt carnalis ſenſus:foris ſunt oīa tp̄alia:que per ſenſum co
gitationes nr̄as penetrāt:ꝛ turba vanoꝝ phātaſmatū orā
tib⁹ obſtrepunt. CYPRI. de orōne dn̄ica. Que aūt ſegni E
tia eſt alienari ꝛ capi ineptis cogitatiōib⁹ ꝛ ꝓphanis cum
dn̄m dep̄caueris:quaſi ſit aliud qd̄ magis debeas cogitare
q̄ꝫ q͛ cuꝫ deo loq̄ris. Q̄uō te audiri a deo poſtulas:cum te
ipm̄ nō audias? Hoc eſt ab hoſte nō cauere:h̄ eſt deuꝫ ne
gligētia orōnis offendē. AVG. de ſer. dn̄i. Claudēdū eſt Q̄uō itelligatur orare clauſo oſtio.
ḡ oſtiū.i. carnali ſenſui reſiſtēdū:vt orō ſpūalis dirigaṫ ad
p̄rem:que ſit in intimis cordis vbi oratur pr̄ in abſcōdito.
Un̄ ſeqṫ. [Et pater tuus qui videt in abſcōdito reddet ti
bi. REMI. Et eſt ſenſus. Sufficiat tibi vt ille ſolus noue

rit tuã orõnem qui oĩum corda nouit occulta: q̃a ipſe qui eſt inſpector erit exauditor. CHRY. in homel. Nõ autẽ dixit. Gratis dabit: ſed [Reddet tibi.] Etenim debitorem ſeipſum tibi conſtituit.

Tex.2. ¶ Orãtes aũt nolite multũ loq̃: ſicut ethnici faciunt. Putãt.n.q̃ in multiloquio ſuo exaudiãtur. Nolite ẽ aſſimilari eis. Scit enĩ pater veſter qd opus ſit vobis: anteq̃ petatis eum.

A ¶ AVG. de ſer. dñi in mõte. Sicˉ hypocritarũ eſt ꝑbere ſe ſpectãdos in orõne: quorũ fruct⁹ eſt placere hoībus: ita eſt ethnicorũ.i.gẽtiliũ in multiloquio ſe putare exaudiri. Et ideo ſubdit. [Orãtes aũt noli. multũ loqui.] EX COLLA. Frequẽter.n. ſ3 breuiter eſt orãdũ: ne ĩmorãtib⁹ nobis iſerere aliqd nr̃o cordi inſidiator poſſit inimicus. AVG. ad pbã. Nõ tñ vt qdã putant: h̄ eſt orare in multiloquio ſi diutius oret. Aliud eſt ſermo multus: aliud diuturnus affect⁹. Nã ⁊ de ipo dño ſcriptũ eſt: q̄ pnoctauerit in orãdo: ⁊ plixius orauerit: vt nob ꝑberet exẽplũ. Dicunt̃ fr̃es in egypto crebras qdem hr̃e orõnes: ſed eas tñ breuiſſimas: ⁊ raptim q̄dãmodo iaculatas: ne illa vigilãter erepta que orãti plurimũ eſt nec̃ia per pductiores moras hebetet̃ itẽtio. Ac per h̄ ipſi ſatis oñdũt hãc itẽtionem ſicut eẽ obtũdẽdã ſi pdurare nõ põt: ita ſi pdurauerit: nõ cito eſſe rũpẽdã. Abſit autem ab orõne multa locutio: ſ3 nõ deſit multa ꝑcatio ſi feruens pſeuerat itẽtio. Nã multũ loq eſt in orãdo rem nec̃iaꝫ ſupfluis agere ṽbis. Multũ aũt ꝑcari eſt eũ quẽ ꝑcamur diuturna cordis excitatione pulſare. Nam plerũq3 hoc negociũ plus gemitibus q̃ ſmonibus agit̃ plus fletu q̃ affatu.

In orõne pauca ore dicẽda ſ3: ſed multa intẽtiõe petenda.

B CHRY. in hom. Diſſuadet igit̃ per h̄ inanẽ locutiõe3 in orãdo: puta cu3 nõ petimus decẽtia a deo: ſ3 potẽtat⁹ ⁊ glorias: inimicos ſupare: ⁊ pecuniarũ abũdãtiã. Jubet ẽ hic nõ lõgas orõnes facere. Lõgas aũt dico nõ tpe: ſ3 multitudine eorũ que dir̃. Permanẽ tñ opꝫ eos qui petũt. Orõni.n. ait Apl's iſtãtes: nõ tñ iubet decẽ miliũ verſuũ orõnẽ cõponere ⁊ cordetenus enũtiare: qd occulte inſinuat cum dixit. [Nolite multũ loq.] GLO. Dãnat aũt multiloquium orõnis veniẽs de ĩfidelitate. Unẽ ſeq̄t. [Sicut ethnici faciũt.] gẽtilib⁹.n. erat nec̃ia ṽborũ multiplicitas: ppter demones qui neſcirẽt qd illi peterẽt: niſi illorũ ṽbis inſtructi. Unẽ ſequit̃. [Putãt.n.q̃ in multiloquio ſuo exaudiãtur.] AVG. de ſer. dñi in mõte. Et reuera omne multiloquium a gẽtilib⁹ venit: qui exercẽde lingue poti⁹ q̃ mũdãdo aĩo dant operã: ⁊ h̄ ſtudij genus etiã ad deũ ꝑce flectẽdu3 trãſferre conant̃.

C GREGO. 33⁹ moral. S3 veraciter orare eſt amaros in cõpunctiõe gemit⁹ ⁊ nõ cõpoſita ṽba reſonare. Et ideo ſubdit̃. [Nolite ẽ aſſimilari eis.] AVG. de ſer. dñi in mõte. Si.n. ṽba multa ad id pferunt̃ vt inſtruat̃ ignarus: qd eis opus eſt ad rerũ oĩum cõditorẽ: Unde ſequit̃. [Scit.n. pr̃ veſter qd opus ſit vobis anteq̃ petatis eum.] HIERO. Cõſurgit aũt in hoc loco quedã hereſis ꝑhorũ: quorũdã dogma pũerſum dicẽtiu3. Si nouit deus qd oremus: ⁊ anteq̃ petamus ſcit quo indigeamus fruſtra ſciẽti loquimur. Quib⁹ rñdẽdu3 eſt nõ narratores eſſe: ſed rogatores. Aliud eſt enim narrare ignoranti: aliud petere ſcienti. CHRY. in hom. Nõ ẽ oras vt doceas ſ3 flectas: vt familiaris efficiaris ꝯtinuitate iterpellationis: vt humilieris: vt rememoreris pctõrũ tuorũ. AVGV. de ſer. dñi in mõte. Nec etiã ṽbis nos agere debemus apud deũ: vt impetremus qd volumus: ſ3 rebus q̃s aĩo gerimus ⁊ itẽtione cogitationis cu3 dilectione pura ⁊ ſupplici affectu. AVG. ad pbã. Sed ideo per certa interualla tẽporũ etiã ṽbis rogamus deum: vt illis rerũ ſignis noſipſos ãmoneamus: quãtũq3 in h̄ deſiderio pfecerimus: nobiſipſis innoteſcamus. Et ad h̄ augẽdu3 noſipſos acrius excitemus ne varijs cu-

Quare p diuſa interualla orãdum ſit.

ris qd tepeſcẽ cepat: oĩno frigeſcat: ⁊ penit⁹ extinguat̃: niſi crebrius iſlãmet̃. Nobis ẽ nec̃ia ſunt ṽba: qb⁹ cõmoueamur: ⁊ iſpiciamus qd petamus: nõ qbus dñm ſeu docẽdu3 ſeu flectẽdũ eſſe credamus. AVG. de ſer. dñi in mõ. S3 D rurſus queri põt ſiue rebus ſiue verbis orãdũ ſit: qd opus ſit ipſa orõne ſi de⁹ iam nouit qd nobis nec̃iu3 ſit: niſi quia ipſa orõnis itẽtio cor nr̃m ſerenat ⁊ purgat: capaciuſq3 efficit: ad excipiẽda diuina munera que ſpũalr̃ nobis iſundũtur. Nõ.n. ambitione ꝑcum exaudit deus qui ſemp parat⁹ eſt dare ſuã lucẽ: ſed nos nõ ſemp parati ſumus accipe cu3 inclinamur in alia. Fit ẽ in orõne ꝯuerſio corpis ad deu3: ⁊ purgatio iterioris oculi cu3 ea que cupiebant̃ tpalr̃ excludunt̃: vt acies cordis ſimplicis ferre poſſit ſimplicẽ luce3: ⁊ in ea manere cum gaudio quo btã vita pficitur.

¶ Sic ẽ vos orabitis. Pr̃ nr̃ qui es in celis. Tex.3.

A ¶ GLO. Inter ſalutaria monita ⁊ diuina qb⁹ ꝯſulit credẽtib⁹ formã orãdi pꝑoſuit: ⁊ orõnes cõpoſuit breuib⁹ ṽbis: vt ſit fiducia cito annuẽdi: qd breuiter vult rogari. Unẽ dicit. [Pr̃ nr̃ qui es in celis.] CYPRI. de orõne dñica. Qui fecit viuere: docuit ⁊ orare: vt dum orõne qua3 fili⁹ docuit apud pr̃em loquimur: facili⁹ audiamur. Amica ⁊ familiaris orõ eſt dñm de ſuo rogare. Agnoſcat pr̃ filij ſui ṽba cum ꝑce3 facimus: ⁊ cũ ipm habeamus aduocatũ apud pr̃e3 p pctis nr̃is: qñ pctõres pro delict nr̃is petimus: aduocati nr̃i ṽba pmamus. GLO. Nõ tñ his ſolis ṽbis orat̃: ſ3 ⁊ alijs ſub eodẽ ſenſu ꝯceptis qbus cor nr̃m accẽdit̃. AVG. de ſer. dñi in mõ. Cũ aũt in oĩ depcatiõe beniuolẽtia ꝯciliãda ſit ei⁹ quẽ depcamur: deide diſcẽdũ qd depcemur p laudẽ illius ad quẽ orõ dirigit̃: ſolet beniuolẽtia ꝯciliari: ⁊ hoc in orõnis pñcipio poni ſolet. Jn q̃ dñs nr̃ nihil aliud nos dicẽ iuſſit niſi [Pr̃ nr̃ qui es in celis.] Multa qde3 dicta ſunt in laudẽ dei: nuſq3 tñ inuenit̃ ꝑceptũ pplo iſrl' vt dicerẽt [Pr̃ nr̃:] ſ3 eſt eis inſinuat⁹ vt dñs tanq3 ſuis. S3 de pplo chr̃iano apl's dicit: q̃ ſpm̃ adoptionis accepit: in quo clamamus Abba pr̃: qd nõ eſt meritorũ nr̃orũ: ſ3 gr̃e quã in orõne ponimus: cũ dicimus. [Pr̃.] Quo noĩe ⁊ charitas excitat̃. Quid eĩ3 charius dꝫ eẽ filijs q̃ pr̃: ⁊ ſupplex affect⁹ cum hoĩes dicũt deo. Pr̃ nr̃. ⁊ q̄dã ipetrãdi pſumptio. Quid iam nõ det filijs petẽtib⁹: cũ h̄ ipm ante dederit vt filij eẽnt: Poſtremo quãta cura aiu3 tãgit: vt qui dicit. [Pr̃ nr̃:] tãto pr̃e nõ ſit indignus. Admonent̃ ẽt hinc diuites: vel gñe nobiles cũ facti fuerint chr̃iani: non ſupbire adũſus pauperes vel ignobiles: qñ ſimul dicũt deo. [Pr̃ nr̃.] Qd nõ pñt pie ac vere dicere niſi ſe fr̃es eſſe cognoſcãt. CHRY. in ho. Ex.n. nocumẽtũ eſt ex iferiori cognatione cum ſm ſupiorẽ oẽs ſimus copulati. Qui ẽt pr̃em dixit ⁊ pctõrũ remiſſionẽ ⁊ adoptionẽ ⁊ hereditatẽ ⁊ fr̃nitatẽ que eſt ad vnigenitu3: ⁊ ſpũs largitionẽ per vnã hãc ꝯfeſſus eſt nũcupatiõe3. Nõ.n. poſſibile eſt vocare deũ pr̃e3: niſi eu3 qui eſt oĩb⁹ iſtis bonis potitus. Dupl'r orãtiũ igit̃ erigit ſenſu3: ⁊ dignitate ei⁹ qui innocat̃: ⁊ magnitudine bñficiorũ qb⁹ orans potit⁹ eſt. CYPRI. de orõne dñica. Nõ aũt dicimus. [Pr̃ meus:] ſ3 [Pr̃ nr̃:] qꝛ pacis ⁊ vnitat magiſter noluit ſigillatim ⁊ pꝰatim ꝑce3 fieri: vt qs cũ ꝑcat̃: p ſe tñ ꝑcet̃. Publica.n. eſt nob ⁊ cõis orõ: ⁊ qñ oramus: nõ pro vno tñ: ſed pro pplo toto oramus: qꝛ tot⁹ pplo vnũ ſumus. Sic.n. vnũ orare pro oĩb⁹ voluit: quo in vno oẽs ipe portauit. CHRY. ſuper matth. Pro ſe.n. orare neceſſitas cogit: pro altero aũt charitas fr̃nitatis hortat̃. Dulcior aũt eſt ante deũ oratio nõ quã neceſſitas trãſmittit: ſ3 quã charitas fr̃nitatis cõmẽdat. GLO. Dr̃ etia3 [Pater nr̃] qd cõe eſt oĩb⁹: nõ pr̃ meus: qd ſoli chriſto ꝯuenit: qui eſt fili⁹ per nãm. CHRY. ſup matth. Addit aũt. [Qui es in celis.] vt ſciamus nos hr̃e pr̃e3 celeſtẽ: ⁊ erubeſcãt ſe terrenis rebus ſubſternere qui pr̃em habẽt in celis.

EX COLLA.

Orationẽ dñicã orare multus vult' eẽ q̃ aliã facẽ.

B

Ro.8.
Gal.4.

C

D Dulcior ẽ orõ añ deũ pro pximo q̄ p ſeipſo.

EX COLLA. Et vt ad illā regionē in qua prēz noſtrū cōmorari fatemur: ſūmo deſiderio ꝓpemus. CHRY. in homel. In celis ḡ cū dicit: nō illic deū ɔcludēs h ait: ſed a
B terra abducēs orātez: ⁊ excelſis regionib⁹ affigēs. AVG. de ſer. dñi in mōte. Uel dr eē in celis. i. in ſcīs ⁊ iuſtis: nō. n. ſpatio locoꝝ ɔtinet̄ deus. Sunt qdez celi excellētia mūdi corpa: ⁊ ſi in eis locus dei eſſe credat̄: melioris meriti ſunt aues quaꝝ vita eſt deo vicinior. Nō aūt eſt ſcriptuz. Pro pe eſt dñs excelſis hoib⁹: aut eis qui in mōtib⁹ habitāt: ſed
Pſ. 84. ɔtritis corde. Sed ſic terra appellat̄ peccator: cui dcm̄ eſt.
Geñ. 3. Terra es: ⁊ in terrā ibis: ſic celū iuſtus e ɔtrio dici pōt. Re cte ḡ dr. [Qui es in celis.] Tātū. n. ſpūal'r itereſſe videt̄ iter iuſtos ⁊ pctōres: quātū corpal'r iter celū ⁊ terrā. Cuius rei ſignāde gr̄a orātes ad oriētez ɔuertimur vn̄ celū ſurgit: nō tanq̄ deus ibi ſit: ceteras mūdi deſerēs ptes: ſed vt admo neat̄ aius ad nām excellētiorē ſe ɔuertē. i. ad deū cum cor pus eius qd terrenū eſt: ad corpus excellētius. i. ad corpus celeſte ɔuertit̄. Cōuenit etiā vt oium ſenſib⁹ ⁊ paruuloꝝ ⁊ magnoꝝ bn̄ ſentiat̄ de deo. Et ideo qui nōdum pñt aliqd incorporeum cogitare: tolerabilior eſt illoꝝ opinio ſi deuz in celo potius eſſe credant q̄ in terra.

Tex. 4. ¶ Sanctificetur nomen tuum.
A ¶ AVG. Dictū eſt qs ſit qui petit̄: ⁊ vbi habitet. Jam vi deamus que ſint petēda. Primū aūt oiuz que petunt̄: hoc
Quid eſt nomē dei ſcificari. eſt. [Scificet̄ nomē tuū.] Qd nō ſic petit̄: quaſi nō ſit ſcm̄ dei nomē: ſed vt ſcm̄ habeat̄ ab hoib⁹. i. ita inoteſcat de⁹ vt nō eſtimet̄ aliqd ſanctius. CHRY. in ho. Uel rogare iu bet orātez per nr̄az glificari vitā: ac ſi dicat. Jta fac nos vi uere: vt per nos vniūſa te glificēt. [Scificet̄] enim idē eſt qd glificet̄. Digna eſt aūt deū depcātis oratio nihil petere
B ante pr̄is gliaz: ſz oia eius laudi poſtponē. CHRY. Uel aliter. Nō optamus deo vt ſcificet̄ oionib⁹ nr̄is: ſed vt no
Leui. 19 men eius ſcificet̄ in nob. Quia. n. ipſe dixit. Sācti eſtote: qr ego ſanct⁹ ſum. id petimus ⁊ rogamus: vt qui in baptiſmo ſanctificati ſumus: in eo qd eſſe cepimus pſeueremus. AVGV. de pſeuerātia. Cur aūt pſeuerātia iſta poſcit̄ a deo: ſi vt pelagiani dicunt: nō dat̄ a deo: An ⁊ iſta irriſoria petitio eſt: cum id ab eo petit̄: qd ſcitur nō ipm̄ dare: ſz ipo nō dāte eſſe in hoīs ptāte: CYPRI. Et hoc etiā vt ſancti ficemur: quotidie depcamur. Opus enim eſt nobis ɔtinua ſanctificatiōe: vt qui quotidie delinquimus: delicta noſtra ſanctificatione aſſidua purgemus.

Tex. 5. ¶ Adueniat regnum tuum.
A ¶ GLO. Cōgrue ſeqt̄ vt poſt adoptionē filioꝝ regnū pe tamus: qd filijs debet̄. Un̄ ſeqtur. [Adueniat regnū tuū.] AVGV. de ſer. dñi in mōte. Qd nō ita dcm̄ eſt q̄ſi deus nūc nō regnet etiaz in terra: ſemp q̄ in ea regnauerit. [Ad ueniat.] ḡ recipiēduz eſt: vt manifeſtet̄ hoib⁹. Nulli aūt li cebit ignorare regnū dei: cuz ei⁹ vnigenit⁹ nō ſolū itelligibi liter: ſz ēt viſibil'r venerit iudicare viuos ⁊ mortuos. Tūc aūt eſſe futurū iudicij diez dñs docet: cū euāgeliū pdicatū fuerit in oibus gētib⁹. Que res ptinet ad ſcificatiōez noīs dei. HIERO. Uel ḡnal'r pro toti⁹ mundi petit regno vt
Roñ. 6 diabolus in mūdo regnare deſiſtat: vel vt in vnoq̄z regnet de⁹: ⁊ nō regnet pctm̄ in mortali hoium corpe. CYPRI. Uel nr̄m regnū petimus aduenire a deo nob repromiſſuz ⁊ chr̄i ſanguine acqſitū: vt qui in ſclo ante ſuiuimus: poſt
B modū chriſto dn̄ante regnemus. AVG. ad pbā. Regnū nāq̄ dei veniet ſiue velimus ſiue nolimus. Sed deſideriū nr̄m ad illō regnuz excitamus: vt nob veniat: atq̄ in eo re gnemus. EX COLLA. Uel qr nouit ſcūs teſtimonio ɔſcie ſue cū apparuerit regnū dei: eius ſe futurū eē ɔſortē. HIERO. Attēdendū aūt eſt q grādis audacie ſit ⁊ pure ɔſcie poſtulare regnū dei: iudiciuz nō timere. CYPRI. Pōt ēt ⁊ ipſe chr̄s eē regnū dei: quē venire q̄tidie cupim⁹: cui⁹ aduēt⁹ vt cito nob repñtet̄ optamus. Nā cum reſurre ctio ipe ſit: qr in ipo reſurgimus: ſic ⁊ regnū dei pōt itelligi: qr in illo regnaturi ſumus. Bn̄ aūt regnū dei petimus. i. ce leſte: qr eſt ⁊ terreſtre regnū. Sz qui renūtiauit iaz ſclo: ma ior eſt etiā honorib⁹ eius ⁊ regno. Et ideo qui ſe deo ⁊ chro dedicat: nō terrena: ſz celeſtia regna deſiderat. AVGV. de pſeuerātia. Cum aūt petit̄. [Adueniat regnum] qd orāt qui iam ſancti ſunt: niſi vt in ea ſctitate que iam illis data eſt pſeuerēt. Neq̄. n. aliter veniet dei regnuz: qd his qui p ſeuerāt vſq̄ in finē: certum eſt eſſe venturum. Qui ſe chro dedicat nō ter rena ſz ce leſtia deſi derat.

¶ Fiat voluntas tua ſicut in celo ⁊ in terra. Tex. 6.
¶ AVG. Jn illo btitudis regno vita btā pficiet̄ in ſcīs: ſic A nūc in celeſtib⁹ angelis. Et ideo poſt illā petitiōez qua dici mus. Adueniat regnuz tuum. ſeqt̄. [Fiat volūtas tua: ſic in celo ⁊ in terra.] i. ſic in angelis qui ſunt in celo volūtas tua fit: vt te pfruant̄: nullo errore obnubilāte eoꝝ ſapiaz: nulla miſia ipediēte eoꝝ btitudinē: ita fiat in ſcīs tuis qui in ter ra ſunt: ⁊ de terra quātuz ad corpus attinet: facti ſunt. Jtez [Fiat voluntas tua] recte itell'r: obediat̄ pceptis tuis ſic in celo ⁊ in terra. i. ſic ab angelis ita ab hoibus. Nō q ipſi fa ciāt vt velit de⁹: ſz qr faciūt qd ille vult. i. faciūt ſm̄ volūta tē ei⁹. CHRY. in ho. Uide aūt ɔñtiā optimā. Quia. n. cō cupiſcē docuit celeſtia per h q dcm̄ eſt. [Adueniat regnuz tuū.] anteq̄ ad celū ꝑueniat̄: ipaz terrā iuſſit fieri celū p h q dicit. [Fiat volūtas tua ſic in celo ⁊ i terra.] HIERO. Erubeſcāt aūt ex hac ſnia: q q̄tidie ruinas in celo fieri mē tiunt̄. AVG. de ſer. do. in mō. Uel ſic in celo ⁊ in terra. i. Quo itelli gatur fieri volūtas dī in terra ſic ſicut in celo. ſic in iuſtis ita in pctōrib⁹. Tanq̄ ſi diceret. Sic faciūt vo lūtatez tuā iuſti: ita etiā pctōres: vt ad te ɔñcant̄: ſiue ita vt
B ſua cuiq̄ tribuant̄: qd fiet extremo iudicio. Uel per celū ⁊ terrā accipiam⁹ ſpm̄ ⁊ carnez. Et qd dicit aplš. Mētē ſuio Roñ. 7 legi dei. Uideam⁹ factā dei volūtatē in ſpū. Jn illa aūt imi tatiōe que pmittit̄ iuſtis. [Fiat volūtas tua ſic in celo ⁊ in terra.] i. ſic ſpūs nō reſiſtit deo: ita ⁊ corp⁹ nō reſiſtat ſpūi. Uel [Sicut in celo ⁊ in terra.] i. ſic in ipſo ieſu chro: ita ⁊ in eccl'ia tanq̄ in viro q pr̄is volūtatē ipleuit: ita ⁊ in femina q̄ illi deſpōſata eſt. Celuz. n. ⁊ terra ɔuenieñter itell'r q̄ſi vir ⁊ femina: qm̄ terra celo fecūdāte fructifera eſt. CYPRI.
C Nō ḡ petimus vt de⁹ faciat qd vult: ſz vt nos face poſſim⁹ qd de⁹ vult. Qd vt fiat in nob opus eſt dei voluntate. i. opa ei⁹ ⁊ ptectiōe: qr nemo ſuis virib⁹ fortis eſt: ſz dei mīa tut⁹. CHRY. in hom. Uirt⁹. n. nō eſt nr̄i ſtudij ſolū: ſz ſupioris gr̄e. Rurſuz aūt hic oiōnē pro orbe terraꝝ cuilz nr̄m intui xit. Neq̄. n. dixit. [Fiat volūtas tua] in me vel in nobis: ſz vbiq̄ terraꝝ: vt ſoluat̄ error: ⁊ plātet̄ ṽitas: ⁊ expellat̄ ma litia: ⁊ reitat̄ ṽtus. ⁊ ſic iaz nō differt celū a terra. AVG. de bono pſeuerātie. Ex h aūt euidēter oñdit̄ ɔtra pelagia nos. initiū fidei eē donū dei: qñ pro ifidelib⁹ vt hie fidē in cipiāt: ſcā orat eccl'ia. Cū ēt in ſcīs iaz ſit facta dei volūtas: cur vt fiat adhuc petūt: niſi vt pſeuerēt in eo qd eē cepūt:
D CHRY. ſup matth. Cōter autē accipi dz qd ait. [Sic in celo ⁊ in terra.] i. ſcificet̄ nomē tuuz ſicut in celo ⁊ in terra. [Adueniat regnuz tuū ſicut in celo ⁊ in terra. Fiat volūtas tua ſic in celo ⁊ in terra.] Et vide q̄ caute locut⁹ eſt. Nō di xit. Pr̄ ſcifica nomē tuū in nobis. Adueniat regnū tuū ſup nos. Fac volūtatē tuā in nob. Nec itez dicit. Scificem⁹ no mē tuū. Suſcipiam⁹ regnū tuū. Faciamus volūtatē tuā: ne h aut dei tm̄: aut hoīs tm̄ eē videat̄: ſz medie dixit ⁊ imp ſonal'r. Nā ſic hō nō pōt facere bonū niſi habuerit adiuto riū dei: ſic nec deus bonū opat̄ in hoīe: niſi hō voluerit. Sic hō ſi ne deo nō opat̄ bo⁹ ita deus in homie nō operat̄ niſi homo vo luerit.

¶ Panez noſtrū ſupſubſtalez da nobis hodie. Tex. 7.
¶ AVG. Hec ḡ tria que in pmiſſis petitiōib⁹ petunt̄ h in A choant̄: ⁊ quātūcūq̄ pficimus augent̄ in nob. Perfecte vo

qȯ in alia vita ſpandū eſt:ſemp̄ poſſidebunt. Reliqȝ ꝟo 4ͣ que ſequunt̄ petunt̄ tpalia que pp̄ eterna ꝯſeq̄nda ſūt neċia. Panis.n.qui ꝯueniēter petit̄:hic eſt neċius. Seqt̄.n. [Panē nr̄m ſupſubſtālē da nob̄ hodie.] HIERO. Qḋ nos ſupſubſtālē exp̄mimus:in greco dr̄ epyuſion:qḋ ꝟbū.70.interp̄tes ꝑyuſion freq̄ntiſſime trāſſerunt. Cōſideranimus ḡ in hebreo ⁊ vbicūqȝ illi ꝑyuſion expſſerūt nos inuenimus ſogolla qḋ ſymachus exeriton.i.p̄cipuū vel egregiū trāſtulit:ſȝ in q̄dā loco peculiarem iterp̄tat⁹ ſit. Qñ ḡ petimus vt peculiarē vel p̄cipuū nob̄ dn̄s tribuat panē:illū petimus
Joā.6. qui dicit in euāgelio. Ego ſū panis viu⁹:qui de celo deſcē
Joā.6. di. CYPRI. Nā panis vite chr̄s eſt:⁊ panis hic oīum nō
B eſt:ſed [nr̄ eſt.] Hūc aūt panē dari nob̄ q̄tidie poſtulamus: ne qui in chr̄o ſumus:⁊ eucharistiā q̄tidie accipimus:itercedēte aliq̄ grauiori delicto a celeſti pane ꝓhibeamur:⁊ a chr̄i corpe ſepemur. Petimus ḡ vt qui in Chr̄o manemus a ſcificatiōe eius ⁊ corpe nō recedamus. AVG. de bono pſeuerātie. Perſeuerātiā ḡ a dn̄o ſancti poſcūt qñ petūt ne a chr̄i corpe ſeparent̄:ſȝ in ea ſcitate pmaneāt vt nullū crimen admittāt. CHRY. Uel panē ſupſubſtālē poſuit:hoc
Corp⁹ dn̄i q̄tidie eſſe ſumēdū in oꝛone dn̄ica oſtēdit. eſt q̄tidianū. EX COLLA. Cū ēt dicit. [Hodie] oſtēdit eū q̄tidie eē ſumēdū:oīqȝ tpe hec oꝛo dȝ pfundi:qꝛ nō eſt dies quo nō opus ſit nobis hui⁹ pceptione coꝛ iterioꝛis hoīs ꝯfirmare. AVG. de ſer. dn̄i in mōte. Sȝ ꝯtra h̄ illi
C mouēt q̄ōnē qui in oꝛiētalib⁹ ptib⁹ nō q̄tidie cene dn̄i cōicant:qui de hac re ſuā ſniā defendūt vel ipſa aucte eccl'iaſtica:ꝙ ſine ſcādalo iſta faciūt: neqȝ ab eis qui eccl'ijs preſunt facere ꝓhibent̄. Sȝ vt de iſtis nil in aliquā ptē deſeramus:illud certe dȝ occurrē cogitātibus regulā nos oꝛādi a dn̄o accepiſſe quā trāſgredi nō opȝ. Quis ḡ audeat dicere ſemel tm̄ nos oꝛare debere oꝛonē dn̄icā:aut ſi iteꝝ ⁊ tertio vſqȝ ad eā tm̄ hoꝛā qua corpi dn̄i cōicamus. Nō.n. poſtea dicere poterimus. [Da nob̄ hodie] qḋ iam accepimus. Aut poterit qſqȝ cogere vt vltima pte diei ſacr̄m illud celebremus. EX COLLA. patrū. Lȝ iſtud qḋ dr̄ [Hodie] ad p̄ntē vitā poſſit itelligi.i. dum in h̄ ſc'lo cōmoꝛamur:pſta nob̄ hūc panē. HIERO. Poſſumus [ſupſubſtālē panē] ⁊ aliter itelligē:qui ſup oēs ſubāas ſit:⁊ vniuerſas ſuper crea
D turas.ſ. dn̄i. AVG. de ſer. dn̄i. Uel [q̄tidianū panē] accipiamus ſpūalem:p̄cepta.ſ. diuina que q̄tidie opȝ meditari ⁊ opari. GREG. 14° moꝛal'. [Noſtrū] aūt hūc panē dicimus:⁊ tm̄ vt dei oꝛamus:qꝛ dei eſt ex munere:⁊ nr̄ fit p acceptionē. HIERO. Alij ſimpl'r putāt ſm apl'i ſermonē
j.Thi.6°. dicētis. Hn̄tes victū ⁊ veſtitū his ꝯtēti ſumus:de p̄nti tm̄ cibo ſcōs curā gerere. Un̄ in poſterioꝛib⁹ p̄ceptū eſt. No
Infra eo. lite cogitare de craſtino. AVG. ad ꝓbā. Sic ḡ hic ſufficiētiā petimus a pte que expedit.i. noīe panis totum ſignātes. CHRY. ſup matth̄. Nō ſolū aūt oꝛamus ideo [Panē nr̄m da nob̄ hodie:] vt habeamus qḋ mādicemus:qḋ cōe eſt iter iuſtos ⁊ pctōꝛes:ſȝ vt qḋ mādicemus:de manu dei accipiamus:qḋ eſt tm̄ ſcōꝝ. Nā illi deus dat panē qui cū iuſtitia p̄parat:diabolus aūt ei qui p̄parat cū peccato. Uel ita vt dū a deo dat̄:ſcificat⁹ accipiat̄. Et ideo addidit [Noſtrū.] i. quē nos habemus paratū:illū da nob̄:vt a te ſcificet̄:ſic̄ ſacerdos panē accipiēs a laico ſcificat ⁊ poꝛrigit ei. Panis.n. offerētis eſt:ſed qḋ ſcificatū eſt:bn̄ficiū eſt ſacerdotis. Dicit aūt [nr̄m] ꝓpter duo. Pꝛimo qꝛ oīa que nobis deus dat:per nos alijs dat:vt de eo qḋ accipimus:ptē īpotētib⁹ faciamus. Qui ḡ de laboꝛib⁹ ſuis indigētib⁹ pſtat: nō tm̄ panē ſuū mādicat:ſȝ etiā alienum. Deide qui de iu
E ſtitia acq̄ſitū panē mādicat ſuum panē mādicat:qui aūt cū peccato alienū. AVG. de ſer. dn̄i in mōte. Foꝛte aūt aliquis moueat̄:cur oꝛemus pro his adipiſcēdis que huic
Infra eo. vite ſunt neċia ſic̄ eſt vict⁹ ⁊ tegumētū:cum dn̄s dicat. Nolite ſolliciti eſſe qḋ edatis:aut qḋ induamini. Nō pōt autē quiſqȝ de ea re pro qua adipiſcēda oꝛat nō eſſe ſollicitus. AVG. ad ꝓbā. Sȝ ſufficiētiā vite nō indecēter vult qſqȝ
Iuſte petimus ſufficiētiā vite nob̄ dari. vult ⁊ nō ampli⁹. Hec aūt ſufficiētia nō appetit̄ ꝓpter ſeipſam:ſȝ pp̄ ſalutē coꝛpis ⁊ ꝯgruētē habitū pſone hoīs:quo habitu nō ſit incōueniēs eis cū qb⁹ honeſte viuēdum eſt. Iſta ḡ cū hn̄tur:vt teneant̄:cū nō hn̄r vt habeant̄ oꝛādū eſt. CHRY. in hom̄. Cōſiderādū eſt aūt ꝙ poſtq̄ꝫ dixit. [Fiat voluntas tua ſic̄ in ce. ⁊ in ter.] Et qꝛ hoīb⁹ loq̄bat̄ in terra carne indutis ⁊ nō potētib⁹ hr̄e eādem īpaſſibilitatē cū angelis ꝯdeſcēdit iam īfirmitati nr̄e:que neċio indiget cibo. Et ideo pro pane iuſſit oꝛonē facere nō pro pecunijs neqȝ pro laſciuia:ſȝ ſolū pro pane q̄tidiano. Et neqȝ h̄ ſufficit:ſȝ appoſuit. [Da nob̄ hodie] vt non ꝯteramus noſipſos ſollicitudine ſupueniētis diei. CHRY. ſup matth̄. Et ſic p⁹ facie vident̄ hec ꝟba ſonare:vt qui h̄ dicūt:nō habeant in craſtinū:aut poſt craſtinū p̄paratū. Qḋ ſi ita eſt:oꝛo iſta aut paucis pōt ꝯuenire ſic̄ apl'is:qui docendi grā oī tpe vagabant̄:aut foꝛſitan nulli. Doctrinā aūt chr̄i ita debemus aptare vt oēs in ea ꝓficiāt. CYPRI. Diuinū ḡ cibum di- F
ſcipulus chr̄i dȝ petere:ne in lōgum deſideriū petitiōis extēdat:qꝛ ꝯtrariū ſibi fit ⁊ repugnāē:vt q̄ramus in ſeculo diu manere qui petimus regnū celoꝝ velociter aduenire. Uel
Quotidianum panē manducemus q̄tidie nob̄ neċia impēdim⁹ nō ſuperflua. addit [Quotidianū] vt tātū qs mādicet:q̄ntū ratio nāīs exigit:nō quātū laſciuia carnis impellit. Si.n. in vno ꝯuiuio tātū expēdas quātū ſufficē tibi pōt cētū dieb⁹: iam nō q̄tidianū cibū mādicas:ſȝ multoꝝ dieꝝ. HIERO. In euāgelio autē qḋ appellat̄ ſm hebꝛeos pro ſupſubſtātiali pane moar repiur:qḋ dr̄ craſtinū:vt ſit ſenſus. [Panem nr̄m craſtinum.i. futurum da nobis hodie.]

¶ Et dimitte nobis debita noſtra: ſicut ⁊ nos dimittimus debitoꝛibus noſtris. Tex.8.

¶ CHRY. Poſt ſubſidiū cibi petit̄ ⁊ venia delicti:vt qui A
a deo paſcit̄:in deo viuat:nec tm̄ p̄ntī vite:ſȝ eterne ꝯſulat̄: ad quā venire pōt ſi pctā donent̄:que debita dn̄s appellauit:ſic̄ alibi dicit. Dimiſi tibi omne debitum:qꝛ rogaſti me.
Un̄ ſeqt̄. [Dimitte no. debi. nr̄a.] Quare neċie ⁊ ſalubꝛiter Infra.18.
admonemur qui pctōꝛes ſumus q pro pctis rogare cōpellimur:⁊ neqȝ ſibi quaſi īnocēs placeat:⁊ ſe extollēdo plus pereat:īſtruit̄ ſe peccare q̄tidie dū pro pctis q̄tidie iubet̄ oꝛare. AVG. de bono pſeuerātie. Hoc aūt telo pelagiani ꝯfodiunt̄ heretici:qui audēt dicere hoīē iuſtū in hac vita hr̄e nullū oīno pctm̄:⁊ in talib⁹ hoībus eſſe iam in p̄ntī tpe
eccl'iā nō hn̄tē maculā aut rugā. CHRY. in ho. Qm̄ vo B
fidelib⁹ hec oꝛo ꝯuenit:⁊ leges eccl'ie docent ⁊ oꝛonis p̄nͫ: qḋ docet deū p̄rē vocare. Qui ḡ fidelib⁹ iubet remiſſionē pctōꝝ petere:demōſtrat ꝙ poſt baptiſmū ꝯtingit pctā dimitti ꝯtra nouatianos. CHRY. Qui ḡ pro pctis nos oꝛare docuit p̄rnā miāꝫ ꝓmiſit. Sed plane addidit legē certā ꝯditione nos ꝯſtringēs:vt ſic nob̄ debitū dimitti poſtulemus:ſm ꝙ ⁊ ipſi debitoꝛib⁹ nr̄is dimittimus:⁊ h̄ eſt qḋ dicit. [Sic̄ ⁊ nos dimittimus debitoꝛib⁹ nr̄is.] GREG. 10° moꝛal'. Ut pfecto bonū qḋ a deo cōpūcti petimus:h̄ p̄ͫ p̄ximo ꝯūſi faciamus. AVG. Hoc nō de pecunia dr̄:ſȝ de oīb⁹ que in nos qſqȝ peccat:ac p h̄ etiā de pecunia. Peccat nāqȝ in te qui pecuniā tibi debitā cū habeat vn̄ reddē:nō
reddit. Qḋ pctm̄ ſi nō dimiſeris nō poteris dicere. [Dimitte no. debi. nr̄a ſic̄ ⁊ nos di. de. nr̄is.] CHRY. ſup matth̄. C
Cū qua ḡ ſpe oꝛat:qui inimicitiā ſuat aduſus alteꝝ a quo foꝛſitā leſus eſt. Sic̄.n. ipſe oꝛās mētit̄:dicit.n. remitto:⁊ nō remittit:ſic ⁊ a deo petit indulgētiā:⁊ nō illi indulget̄. Sȝ multi nolētes dare veniā peccātib⁹ in ſe:fugiūt iſtā oꝛonē oꝛare. Stulti. Pꝛio qꝛ qui nō ſic oꝛat vt docuit chr̄s:nō eſt chr̄i diſcipulus. Scd̄o:qꝛ nec p̄r libēter exaudit oꝛonē quā fili⁹ non dictauerit. Cognoſcit.n. p̄r filij ſui ſenſus ⁊ ꝟba:neqȝ

ſuſcipit

ſuſcipit que vſurpatio humana excogitauit:ſʒ que ſapiẽtia
chřiana expoſuit. AVG.in enchi.Tñ qꝛ h tã magnũ bonũ.ſ.
dimittere debita ⁊ diligẽ inimicos tante multitudis nõ eſt
quãtã credimus exaudiri cuʒ in oõne dĩ.⌊Dimitte no.de.
nřa ſic ⁊ nos di.debi.no.⌋ pculdubio ꝟba ſponſionis hui⁹
implenť:ſi hõ nõdũ ita pficit vt diligat inimicũ:tñ qñ ro
gať ab hoĩe qui peccauit in eum:vt ei dimittat:dimittit ex
corde:qui etiaʒ ſibi rogãti vult dimitti. Jam ꝟo qui
eum in quẽ peccauit:ſi peccato ſuo moueť vt roget:nõ ad
huc eſt reputãdus inimicus:vt eum diligere ſit difficile:ſi
cut difficile erat qñ inimicitias exercebat.

Nõ intelli gať qs di mittere de bitoribus ſuis.

Tex.9. ¶ Et ne nos inducas in tentationem.

A ¶ CHRY.ſup matth.Quia multa magnifica ſup̃ mãda
uit hoĩb⁹:vt deuʒ pȓeʒ ſuũ dicãt:vt regnũ dei petãt venire:
ideo nũc addiť humilitatꝭ doctrina:cũ dĩ.⌊Et ne nos indu.
in tẽta.⌋ AVG.de ſer.dñi in mõte.Nõnulli codices hñt.
⌊Et ne nos iferas in tẽta.⌋Qđ tãtũdẽ valere arbitroꝛ.Naʒ
ex vno greco ꝟbuʒ vtrũqȝ eſt trãſlatũ.Multi aũt iterpțã
do ita dicunt.Ne nos patiaris induci in tẽtationẽ:exponẽ
tes qũo dcm̃ ſit inducas.Nõ.n.p ſeipm inducit de⁹:ſʒ indu
ci patiť euʒ quẽ ſuo auxilio deſeruerit. CYPRI.Qua in
pte oñdiť ꝯtra nos nihil aduſariũ poſſe niſi de⁹ ante pmiſe
rit:vt oĩs timoꝛ nř ⁊ deuotio ꝯũtať ad deũ. AVG.de ſer.
dñi in mõ.Aliud eſt aũt induci in tẽtationẽ:aliđ tẽtari.Nã
ſine tẽtatione pbat⁹ eẽ nemo põt:ſiue ſibiipĩ:ſiue alij.deo
aũt ante oẽs tẽtatiões gſqȝ notiſſimus eſt.Nõ ğ hic oraŧ vt
nõ tẽtemur:ſʒ vt nõ iferamur in tẽtationeʒ:tanq̃ ſi qſpiaʒ
cui neceſſe eſt igne examinari nõ orat vt igne,nõ ꝯtingať:
ſʒ vt non exurať.Inducimur.n.ſi tales inciderint q̃s ferre
nõ poſſum⁹.

Sine tẽta tiõe nullus põt eſſe p batus.

B AVG.ad pbã.Cuʒ ğ dicimus.⌊Ne nos in
ducas in tẽta.⌋nos admonemur h petere ne deſti ei⁹ adiu
torio alicui tẽtatiõi vel ꝯſentiamus decepti: vel cedamus
afflicti. CYPRI. In q̃ admonemur īfirmitatꝭ ⁊ ībecilli
tatis nře ne qs ſe iſolẽter extollat:vt duʒ pcedit humilis ⁊
ſūmiſſa ꝯfeſſio:⁊ dať totũ deo:qcqđ ſupplr petiť:ipi⁹ pieta
te pſteť.

C AVG.de bo.pſeue.Cuʒ aũt ſancti petũt ne nos
iferas in tẽtationeʒ:qđ aliud q̃ vt in ſcitate pſeuerẽt orãt?
Si aũt h ſibi ꝯceſſo qđẽ eẽ de dei dono cuʒ ab illo poſciť
demſtrať:nemo ſcõꝝ tenet vſqȝ in fineʒ pſeuerãtiã ſcitatis.
Neqȝ.n.qſq̃ in pposito chřiano perſeuerare deſiſtit:niſi in
tẽtatiõeʒ pmit⁹ iferať.Ideo ğ petimus ne iferamur in tẽta
tionẽ vt h nõ fiat:⁊ ſi nõ fit de⁹ nõ pmittit vt fiat. Nihil.n.
fit:niſi qđ aut ipſe facit:aut fieri pmittit.Potẽs eſt ğ a ma
lo in bonũ flectẽ volũtates ⁊ lapſuʒ ꝯũtere ac dirigẽ in ſibi
placitũ greſſum.Cui nõ fruſtra dĩ.⌊Ne nos iferas in tẽta
tionẽ.⌋Nã qui in tẽtationeʒ ſue male volũtatis nõ iferť:in
nullã pꝛſus iferť.Vnuſqſqȝ.n.tẽtať a ꝯcupiſcẽtia ſua.Uo
luit ğ de⁹ a ſe poſci ne iferamur in tẽtatiõeʒ:qđ poterat no
bis ⁊ non orãtib⁹ darī:qꝛ voluit nos admoneri:a q̃ hñficia
accipiamus.Attẽdat ğ eccľia q̃tidianas oõnes ſuas.Orat
vt increduli credãt.deus ğ ꝯuertit ad fideʒ:orat vt credẽ
tes pſeuerent.deus ğ dat pſeuerãtiã vſqȝ in finem.

Jac.1.

Tex.10. ¶ Sed libera nos a malo:amen.

A ¶ AVG.de ſer.do.Orãdũ eſt:nõ ſolũ vt nõ iducamur in
malũ q̃ caremus:ſʒ ab illo ẽt liberemur:in qđ iaʒ inducti ſu
mus.Et ideo ſeqť.⌊Sʒ liba nos a malo.⌋ CHRY.in ho.
Uel malũ hic diabolũ vocat:pp excellẽtiã malitie:nõ que
ex nã eſt:ſʒ que ex electione.Et qꝛ ad nos iplacabile bellũ
hʒ:pp h dixit.⌊Liba nos a malo.⌋ CYPRI.Poſt oĩa q
dẽ ſupradicta in ꝯſũmatiõe oõnis venit clauſula vniũſas
pces nřas collecta breuitate ꝯcludẽs. Nihil.n.remanet qđ
vltra adhuc debeat poſtulari:cuʒ ſeľ ꝓtectiõeʒ dei adũſus
malũ petamus:qua ipetrata:ꝯ oĩa que diabolus ⁊ mũdus
opať ſecuri ſumus.Quis.n.de ſclo met⁹ eſt:cui⁹ in ſclo deus
tutoꝛ eſt? AVG.ad pbã.Et h vlt᷑ qđ in oõne dñica po
ſitũ eſt tã late pȝ:vt hõ chřianus in q̃libet tribulatione ꝯſti
tutus:in h gemit⁹ edat ⁊ in h lachꝛymas fundat:hinc exoꝛ
diať:in h terminet oõnẽ. Un̄ ſeqť.⌊Amẽ.⌋quo deſideriũ
orãtis exprimiť. HIERO.⌊Amẽ⌋ enim qđ in fine ꝯſtat
ſcriptꝰ:ſignaculũ eſt dñice oõnis:qđ aqla iterpțat⁹ eſt fi
deliter:qđ ⁊ nos vere poſſumus dicere. CYPRI. Quid
mirũ ſi talis oĩo eſt quã de⁹ docuit:qui magiſterio ſuo oẽs
pcem nřam ſalutari ſmone breuiauit:Hinc p iſaiã fuerat
ante pdcm̃.Sermonẽ breuiatũ facit de⁹ ſup terrã.Nã cuʒ
dñs ieſus chřs oĩbus venerit vt colligeret:doctos pariter ⁊
indoctos oĩ ſexui atqȝ etati pcepta ſalutis ediderit:pcepto
ruʒ ſuoꝝ fecit grãde cõpẽdiuʒ:vt in diſciplina celeſti dicẽ
tiũ memoꝛia nõ laboraret:ſʒ qđ eẽt ſimplici fidei neceſſarium
velociter diſceret. AVG.ad pbã.Queľʒ aũt alia ꝟba di
camus que affect⁹ orãtis vel pcedẽdo foꝛmat vt clareat:vľ
ꝯſeq̃ndo attendit vt creſcat:nil aliud dicimus q̃ qđ in iſta
oratione dominica poſituʒ eſt:ſi recte ⁊ ꝯgruẽter oramus.
Qui enim dicit:clarificare in oĩb⁹ gẽtib⁹:ſicut clarificatus
es in nobis:qđ aliud dicit:q̃ ſanctificetur nomẽ tuuʒ?Qui
dicit.Oſtende faciem tuã ⁊ ſalui erimus:qđ aliud dicit q̃
⌊Adueniat regnũ tuũ.⌋Qui dicit. Greſſus meos dirige ſm
eloquꝫ tuũ:qđ aliud dicit:q̃⌊Fiat volũtas tua.⌋Qui dicit.
Paupꝛtateʒ ⁊ diuitias ne dederis mihi:quid aliud dicit:q̃
⌊Panẽ no.quo.da.no.ho.⌋Qui dicit.Memẽto dñe dauid:
⁊ oĩs mãſuetudĩs eius. Et ſi red.retri.mihi mala:qđ aliud
dicit:q̃⌊Dimitte no.de.no.ſic ⁊ nos di.debi.no.⌋Qui dicit.
Aufer a me ꝯcupiſcẽtias vẽtris:qđ aliud dicit:q̃⌊Ne nos
inducas in tẽta.⌋Qui dicit.Erue me ab inimicis meis de⁹
meus:qđ aliud dicit:q̃⌊Liba nos a ma.⌋Et ſi p oĩa pdica
tionuʒ ſcãꝝ ꝟba diſcurras nihil inuenies:qđ in iſta oõne
dñica nõ ꝯtineať.Quiſqs aũt id dicit:qđ ad euãgelicã iſtã
pceʒ ptinere nõ poſſit carnalr orat:qđ neſcio qũo nõ dicať
illicite:qñ renatos dñs nõ niſi ſpũalr docet orare. Qui aũt
dicit in oratione.Dñe multiplica diuitias meas:⁊ honores
meos auge:⁊ h dicit eoꝝ hñs ꝯcupiſcẽtiã:nõ id attẽdẽs vt
ex his ſm deuʒ pſit hoĩb⁹:puto eum nõ inuenire in oõne
dñica quo poſſit hec vota aptare.Quoɫ pudeat ſaltẽ pe
tere:qđ nõ pudet cupe.Aut ſi ⁊ hoc pudet:⁊ cupiditas vin
cit:meli⁹ h peteť:vt etiã ab iſto cupiditatꝭ malo liberet cui
dicimus.⌊Liba nos a malo.⌋ AVG.de ver.dñi. Uideť
etiã iſte nũs petitionũ ſeptenario hẽitudinum ꝯgruere.Si
enim timoꝛ dei eſt quo beati fiũt paupes ſpiritu:qm̃ ipoꝝ
eſt regnũ celoꝝ:petamus vt ſcificeť in hoĩb⁹ nomen dei:ti
moꝛe caſto pmanẽte in ſcľa ſcłoꝝ. Si pietas eſt qua beati
ſunt mites:petamus vt veniat regnuʒ eius vt miteſcamus
nec ei reſiſtamus.Si ſcia eſt:qua beati ſunt qui lugẽt:oꝛe
mus vt fiat volũtas ei⁹ ſic in celo ⁊ in terra:qꝛ cum coꝛpus
tanq̃ terra ſpũi tanq̃ celo ꝯſenſerit nõ lugebimus. Si foꝛ
titudo eſt:qua hĩ ſunt qui eſuriũt oꝛemus vt panis nř q̃ti
dianus deť nob hodie:quo ad pleniſſimã ſaturitatẽ venire
poſſimus.Si ꝯſiliũ eſt:quo beati ſunt miſicoꝛdes:qm̃ ipo
rũ miſebiť:dimittamus debita vt nobis nřa debita dimit
tanť.Si itell's eſt:quo beati ſunt mũdo coꝛde oꝛemus non
induci in tẽtationeʒ ne habeam⁹ duplex coꝛ:tpalia ⁊ terre
na ſectãdo:de qb⁹ tẽtationes fiunt in nob.Si ſapia eſt:qua
beati ſunt pacifici:qm̃ filij dei vocabunť: oꝛemus vt libe
mur a malo.ipa eniʒ liberatio liberos nos faciet filios dei.
CHRY.in hom. Quia ꝟo ſollicitos nos fecerat inimici
memoꝛia:in h q̃ dixerat.Libera nos a malo.rurſus auda
ciã pbet per h q̃ in qbuſdã libris ſbdiť.⌊Qm̃ tuũ eſt re
gnuʒ ⁊ vtus ⁊ glia.⌋qꝛ ſi ei⁹ eſt regnũ nullũ foꝛmidare opꝫ:
cum ⁊ qui pliať ꝯtra nos:ſit ei ſbiect⁹.Cuʒ aũt vtus eius ⁊
glia ſit ifinita nõ ſoluʒ a malis eruere põt:ſʒ etiã facẽ glio
ſos. CHRY.ſup matth. Hec etiã ad pcedẽtia ptinẽt.Cu

B

Iſa.10.

Oĩo dñica ꝯtinet oĩa neceſſa ad ſa lutem.

C

Joã.17.
Pſ.118.
Pſ.79.
Pſ.118
Puer.30
Pſ.131.
Eccl.23.
Pſ.58.

D

Cõſoĩtas oõnis do minice pe titionũ: ad ſeptẽ hẽitu dines.

E

enim dicit.[Tuum eſt regnuz.] rńdet ad illud qđ dixerat:
[Adueniat regnū tuuz.] ne aliqs dicat.ğ deus nō habet re
gnum in terra.Cū aūt dicit.[Et vtus.] rńdet ad id qđ dixe
rat.[Fiat voluntas tua ſic in celo ⁊ in terra.] ne aliqs dicat
ꝙ deus nō pōt facere qđ vult.Cū vō dicit.[Et glia.] reſpō
det ad oīa que ſequunť:in qbus glia dei apparet.

Tex. 11. Mar.xj ¶ Si enim dimiſeritis hoībus peccata eoꝝ: di
mittet ⁊ vobis pater veſter celeſtis delicta ve
ſtra. Si aūt non dimiſeritis hoībus: nec pater
veſter dimittet vobis peccata veſtra.

A ¶ RABA. Per h ꝙ dñs dixerat.[Amē.] ſignat indubitā
ter illis a dño ꝯferri oīa que rite poſtulāt:qui ꝯditiōis ad
dite ſeruare pactū nō negligūt.Uñ ſubdiť.[Si eniz dimi.
ho.pec.eoꝝ dimit.⁊ vob pr̄ ve.ce.de.ve.] AVG.de ſer.

Deus vult nos eē miſericordes vt miſias euadam⁹.

dñi.Ubi nō eſt ṗtercūdum ꝙ ex oīb⁹his ſentētijs qb⁹nos
dñs orare ṗcepit:eā potiſſimuz cōmendādā eſſe indicauit
que ptinet ad remiſſionē pctōꝝ:in qua nos miſicordes eē
voluit:qđ eſt vnum ꝯſiliū miſias euadēdi. CHRY.ſup
matth. Nō aūt dixit:vt ṗus nobis deus dimittat: ⁊ poſtea
nos debitorib⁹ nr̄is.Scit.n.dñs hoies eē mēdaces:qm etſi
accepint remiſſionē peccati ſui:ipſi ſuis debitoribus nō di
mittūt:ideo dicit vt ṗus dimittamus:poſt petamus dimiſ

B ſionē. AVG.in enchiridō. Quiſqs aūt rogāti ⁊ peccati ſui
penitenti ex corde nō dimittit:nullo mō eſtimet a dño ſua
peccata dimitti.Et ideo ſbdit.[Si aūt nō dimiſeritis hoi
bus:nec pr̄ ve.di.vo.pec.ve.] CYPRI. Excuſatio.n.tibi
nulla eſt in die iudicij:cuz ſm tuā ſniaz iudiceris:⁊ qđ fece

Ps. 81. ris:h ipſe patiaris. HIERO. Si aūt h qđ ſcriptū eſt.Ego
dixi dij eſtis: vos aūt ſicut hoies moriemini:ad eos dī qui
pp peccata hoies ex dijs eſſe meruerunt. Recte ğ ⁊ hi qb⁹
peccata dimittūtur:homines appellati ſunt. CHRY.in
homel. Ideo autez celoꝝ ⁊ patris meminit vt ex hoc puo
cet auditorem. Nihil enim ita te deo aſſimilat:ſicut iniuriaz
tibi facientibus ignoſcere. Incōueniens eſt autez ſi talis pa
tris filius exiſtēs ferialis efficiť:⁊ ad celum vocatus terre
num quēdam ⁊ vite huius ꝓpriuz habeat ſenſum.

Tex. 12. ¶ Cuz autem ieiunatis:nolite fieri ſicut hypo
crite triſtes. Extermināt eniz facies ſuas: vt pa
reant hominibus ieiunātes. Amē dico vobis:
quia receperunt mercedem ſuam.

A ¶ CHRY. Quia oīo illa taz fortis eſt que fit in ſpiritu hu
mili ⁊ corde ꝯtrito.qui aūt delitijs fruiť ſpūm humilē ⁊ co
ꝯtritum hic nō pōt.manifeſtū eſt qm oīo ſine ieiunio graci
lis eſt ⁊ īfirma.Et ideo qcūqȝ pro aliq̄ neceſſitate voluerūt
orare:ieiuniū cum oīone iunxerūt:qr ieiuniū adiutoriū eſt
oīonis. Uñ ꝯuēter dñs poſt doctrinā de oīone ſubiūgit do
ctrinā de ieiunio dicēs.[Cuz aūt ieiu.no.fieri ſic hypo.tri.]

Qui vult aliqd a deo ipetrare ie iunium orationi iūgere debet.

Sciebat.n.dñs gliā vanā ex oī bono pcedē:ideo ſpinā va
neglie que naſciť in terra bona iubet ṗcidē ne ſuffocet ie
iunij fructū. Nō aūt pōt fieri vt nō ſentiať qui ieiunat:ſed
meli⁹ eſt vt ieiuniū te oñdat:ꝙ tu ieiuniū. Nō aūt pōt fieri
vt ſit hylaris qui ieiunat. Ideo nō dixit. Nolite eē triſtes:
ſȝ nolite fieri triſtes. Qui.n.per īpoſturas aliqs fallētes ap
parēt:illi nō ſunt triſtes ſȝ fiūt. Qui aūt nāliter pp aſſiduū
ieiuniū triſtis eſt:nō fit triſtis:ſȝ vere eſt. Uñ ſbdit [Exter.
eiȝ fa.ſu.vt pa.ho.ie.] HIERO. Uerbuz extermināt qđ
in eccliaſticis ſcripturis vitio iterptatū tritū eſt:aliud mul
to ſignat ꝙ vulgo itelligiť. Exterminanť qppe exules qui
mittunť ex terminos. Pro quo ğ ſmone demoliunť ſemp

B accipe debemus. Demoliť aūt hypocrita faciē ſuā vt triſti
tiā ſimulet:⁊ aīo forte letāte luctū geſtat ī vultu. GREG.
8° moral. Nā ora palleſcūt:corpus debilitate quatiť:pect⁹
iterrūpentib⁹ ſuſpirijs vrgeť:nihilqȝ tāto labore aliud niſi

eſtimatio humana cogitať. LEO papa in ſer.de epi. Nō
ſunt aūt caſta ieiunia que nō de rōne veniūt ꝯtinētie ſȝ de
arte fallacie. CHRY. ſup matth. Si ğ qui ieiunat ⁊ tri
ſtez ſe facit hypocrita eſt:quāto magis inīqor eſt qui nō ie
iunat:ſȝ argumētis qbuſda in facie ſua pingit venalē pallo

C rez ꝗſi ieiunij ſignū. AVG. de ſer.dñi in mōte. In h aūt
cap maxime aduertēdū eſt:nō in ſolo rerū corpeaꝝ nitore
atqȝ pōpa:ſȝ ēt in ipſis ſordib⁹luctuoſis eē poſſe iactātiaȝ:⁊
eo piculoſiorē quo ſub noīe ſuitutis dei decipit. Qui ğ im
moderato cultu corpis atqȝ veſtit⁹ vel ceteraꝝ rerū nitore

Pōpa nō ſoluȝ in nimio cultu corporis ſed ēt in immū datō glore ⁊ ſordibus eſſe pōt.

fulget:facile ꝯuinciť rebus ipſis pōpaꝝ ſeculi eē ſectator:
nec quēqȝ fallit doloſe imagine ſcitatis. Qui aūt in pfeſſio
ne chriānitatis inuſitato ſqualloꝛe ac ſordibus itētos in ſe
hoium oculos facit cum id volūtate faciat:non neceſſitate
patiať:ceteris eius opib⁹ pōt cognoſci vtruȝ hoc ꝯtēptu ſu
perflui cult⁹ an ambitione aliqua faciat. REMI. Fruct⁹
autē ieiunij hypocritaꝝ manifeſtať:cum ſubinferť [vt pa
reant hoībus ieiunātes. Amen dico vobis receperūt mer
cedem ſuam.] id eſt quam deſiderauerūt.

¶ Tu aūt cum ieiunas: vnge caput tuum: ⁊ fa Tex. 13.
ciem tuaȝ laua: ne videaris hoībus ieiunās ſed
pr̄i tuo qui eſt in abſcondito. Et pater tuus qui
videt in abſcondito reddet tibi.

A ¶ GLO. Docuit dñs qd nō eſt faciēdum:mō docet qd eſt
faciēdū dicēs.[Tu aūt cū ieiu.vn.ca.t.⁊ fa.tu.la.] AVG.
de ſer.do.in mō. Queri aūt ſolet qd ſit qđ hic dī. Nō enim
quiſpiā recte ṗcepit ꝗuis faciē q̄tidiana ꝯſuetudine laue
mus: vnctiſqȝ capitib⁹ cum ieiunamus nos eē debē:qr tur
piſſimū oēs fatenť. CHRY. ſup matth. Itē ſi ideo iubet
nos nō fieri triſtes:ne p triſtitiā appareamus hoib⁹ieiuna
re. Si vnctio capitis ⁊ lauatio faciei a ieiunātib⁹ ſemp ſeſ
uenť:nihilominus erūt ſigna ieiunij. HIERO. Sȝ loqť
iuxta rituȝ ꝓuintie paleſtine: vbi dieb⁹feſtis ſolēt vngē ca
pita. Precipit ğ vt qñ ieiunam⁹letos ⁊ feſtiuos nos eē mō

B ſtremus. CHRY. ſup matth. Simplex ğ iterṗtatio hui⁹
eſt:qm p aggregatiōeȝ itelligēda ſunt iſta:ſic cetera añdi
cta:tanꝗ ſi dicat. Sic lōge te facē debes ab oſtētatiōe ieiu
nij tui vt ſi poſſet fieri:qñ tñ non decet:ea ēt facias que ex
diuiſo luxurie ⁊ epulatōis videnť eē indicia. Uñ ſeqť.[Ne
vi.ho.ieiu.] CHRY. in ho. In elyma qdē nō ſimplr h po
ſuit:ſȝ dixit elymā nō eē faciēdā corā hoīb⁹:apponēs vt vi
deremur ab eis. In ieiunio autē ⁊ oīone nihil tale addidit:
qm elymā qdē ipoſſibile eſt oīno latere.oīonē aūt ⁊ ieiuniū
poſſibile eſt. Nō paruus aūt fruct⁹ eſt humanā gliā ꝯtēnere.

Magnus fructus eſt hūanā gloriā ꝯtēnere.

Per h.n.aliqs a graui hoiuȝ ſuitute liberať:⁊ ꝓprius vtutis
opator efficiť:eā amās:nō ꝓpter alios ſȝ pp ſeipaȝ. Sic.n.
nos ꝯtumeliā eſtimamus:cuȝ nō pp nos ſȝ pp alios diligi
mur:ita nec vtuteȝ opȝ pp alios ſeq:nec deo pp hoies obe
dire:ſȝ pp ſeipm. Ideo ſeqť.[Sed pr̄i tuo qui eſt in abſcō

C dito.] GLO. Id eſt pr̄i tuo celeſti qui eſt inuiſibilis: vel
qui habitat in corde per fidē. Deo aūt ieiunat qui pro eius
amore ſe macerat: ⁊ qđ ſibi ſubtrahit:alteri largiť.[Et pr̄
tuus qui vi.in abſcō.red.tibi.] REMI. Sufficit.n.tibi vt
qui eſt inſpector ꝯſciētie:ſit ⁊ remunerator. CHRY. ſup
matth. Spūalr aūt facies aīe:ꝯſcia itelligiť. Sic.n.in ꝯſpe
ctu hoium gratioſa eſt facies pulchra:ſic in oculis dei ſpe
cioſa eſt munda ꝯſcia. Has facies hypocrite qui pp hoies
ieiunāt extermināt:fallere volētes deuȝ ⁊ hoies. Nā ſemp
vulnerata eſt ꝯſcia eius qui peccat. Si ğ abſtuleris neqtiā

D ab aīa tua lauaſti ꝯſciētiam tuā ⁊ bñ ieiunas. LEO papa
in ſer.de ieiu. Impleri.n.debet ieiuniū nō ciboꝝ tñmodo
parcitate:ſȝ maxime ṗuatione vitioꝝ. Nā cum ob h caſti
gatio iſta ſumať: vt carnaliū deſiderioꝝ fomites ſubtrahā
tur:nulluȝ magis ſectādum eſt cōtinētie genus:ꝙ vt ſemp

ſimus

ſtinus ab iniuſta voluntate ſobꝛij: ⁊ ab inhoneſta actione
ieiuni. Que deuotio nõ ſecernit inualidos: qꝛ ēt in languido
coꝛpoꝛe põt aīe integritas repiri. CHRY. ſup Matth.
Iſra.25. Spūalr aūt caput tuū chꝛs eſt: ſitientē pota: ⁊ ſurientē ciba:
⁊ ſic oleo miſericoꝛdie vnxiſti caput ſuū. i. chꝛz qui clamat
in euāgelio: qđ vni ex minimis meis feciſtis: mihi feciſtis.
E GREGO. in ho. Illud. n. ieiuniū deus approbat: qđ ante
oculos ei⁹ manus elemoſynaꝝ lauat. Hoc aūt qđ tibi ſub
trahis alteri largire: vt vñ tua caro affligit̃: inde egētis ꝓ
ximi caro reparet̃. AVGV. de ſer. do. Uel caput recte
accipimus rōnem: qꝛ in oīa ꝑeminet: ⁊ cetera hoīs mēbꝛa
Nõ ſicti regit. Ungere ğ caput ad letitiā ptinet. Interi⁹ ğ gaudeat
ſpūalis in ieiunio caput inungi. de ieiunio ſuo: qui ieiunādo ſe auertit a volūtate ſeculi: vt
ſit ſubdit⁹ chꝛo. GLO. Ecce nõ oīa in nouo teſtamento
ad lrāz accipiunt̃. Ridiculuz. n. eſt in ieiunio oleo deliba
ri: ſed ſpiritu amoꝛis ei⁹ cui⁹ paſſionib⁹ debemus pticipa
re nos macerādo mens dꝫ inungi. CHRY. ſup Mat.
Pꝛopꝛie aūt dꝫ faciē qdez lauare: caput aūt nõ lauare: ſed
vngere. Quādiu. n. ſumus in coꝛpe ꝯſcia nr̃a ſoꝛdida eſt in
peccatis. Caput aūt noſtrū chꝛiſtus: peccatū nõ fecit.

Te.14. ¶ Nolite theſaurizare vobis theſauros in terra
Luc.12. vbi erugo ⁊ tinea demolitur: ⁊ vbi fures effo
diunt ⁊ furant̃. Theſaurizate autez vobis the
ſauros in celo: vbi nec erugo nec tinea demoli
Luc.11. tur: ⁊ vbi fures non effodiunt nec furant̃. Ubi
eſt enim theſaurus tuus: ibi eſt ⁊ coꝛ tuum.

A ¶ CHRY. in ho. Poſtq̄ꝫ vane glīe expulit egritudinem:
optīe iaz ſmonē de ꝯtēptu diuitiaꝝ iducit. Nihil. n. ita pe
cunias cōcupiſcē facit: vt glīe cupido. Pꝛopter h̄ nāqꝫ fa
muloꝝ greges: ⁊ auro optos equos: ⁊ argēteas mēſas expe
tunt hoīes: nõ vt vtilitatē aut voluptatē ipleāt: ſꝫ vt multis
oſtdant̃. Et h̄ eſt qđ dic̃. ❲Nolite theſa. vo. theſa. in terra.❳
AVGV. de ſer. do. Si. n. eo coꝛde qſqꝫ opet̃ aliqđ vt ter
renū cōmoduz adipiſcat̃: nõ erit coꝛ mūdū: qđ in terra vo
lutat̃. Soꝛdeſcit. n. aliqs cū iferioꝛi miſcet̃ nāc: q̄uis i ſuo
gñe nõ ſoꝛdidet̃: qꝛ ēt de puro argēto ſoꝛdidat̃ aurū ſi mi
ſceat̃: ita ⁊ aīus nr̃ terrenoꝝ cupiditate ſoꝛdeſcit: q̄uis ter
B ra in ſuo oꝛdine mūda ſit. CHRY. ſup Matt. Uel alr̃.
Elyna ſe
ri mādat̃ ſub certꝫ ſtatub⁹. Quia ſupra dñs nihil de elyna vel oꝛone vl̃ ieiunio docue
rat: ſꝫ ſimulationē coꝝ cōpeſcuit tm̄: nūc ſm tria predicta
tres ꝯſitias itroducit doctrine: quaꝝ p̄ᵃ ptinet ad elynaꝫ q̄
eſt hec. ❲Nolite theſau. vo. the. in terra.❳ Ubi p̄ dat ꝯſiliuꝫ
vt elyna fiat: vt ſit oꝛdo narratiōis talis. ❲Cuꝫ facis elynā:
noli tuba canere an̄ te❳ ⁊ poſtea ſubſeqt̃. ❲Nolite theſauri
ſare vobis theſauros in terra❳. Ubi p̄ dat ꝯſiliuꝫ vt elyna
fiat. 2ᵒ oſtēdit q̄ ſit vtilitas in elyna faciēda. 3ᵒ vt neqꝫ ti
moꝛ inopie accītis ipediat voluntatē elemoſyne faciēde.
CHRY. in ho. Dicēs aūt. ❲Nolite the. vo. the. in terra.❳
ſubdit. ❲Ubi erugo ⁊ tinea demolit̃❳ vt demōſtret theſau
ri qui eſt h̄ nocumētū: ⁊ ei⁹ q eſt in celo vtilitatē: ⁊ a loco ⁊
ab his q̄ nocēt. q. d. Quid foꝛmidas ne pecunie cōſumenẽ:
ſi elynā dederis. Itaqꝫ da elynā ⁊ additionē accipiēt. Ete
nim que in celis ſunt apponent̃: ꝙ ſi nõ dederis percunt: ⁊
nõ dixit alijs derelinqs: qm̄ in hoc delectabile eſt hoībus.
C RABA. Tria aūt ponit ſꝫ t res diuerſitates diuitiaruꝫ:
metalla erugine: veſtes tinea demoliunt̃. Sunt aūt alia q̄
neqꝫ eruginē neqꝫ tineā timēt: ſicut lapides ꝓcioſi: ⁊ iō po
nit gñale detrimētum. ſ. fures: qui oēs diuitias rapere pñt.
CHRY. ſup Mat. Alia lr̃a hꝫ: vbi tinea ⁊ comeſtura ex
termināt. Oīa. n. bona mūdi tripl̃r tollit interitus. Aut. n. a
ſemetipſis veteraſcūt ⁊ tineāt: ſic veſtimēta: aut ipſis dñis
luxurioſe viuentib⁹ comedunt̃: aut ab extraneis vel dolo
vel vi vel calūnijs: vel alio iniq̄ mō diripiunt̃: q oēs fures
dicunt̃: qꝛ per iniqtatē feſtināt aliena facē ſua. Sed dices.
Nūqd oēs qui hec hñt perdūt ea? Interīꝫ qdē dicā: qꝛ etſi
nõ oēs perdūt: tñ multi perdūt. Uere aūt ⁊ male ſeruatas
diuitias etſi nõ coꝛpalr̃: ſpūalr̃ tñ perdidiſti: qꝛ nõ ꝓficiunt
tibi ad vſuꝫ ſalutis. RABA. Allegoꝛice aūt erugo ſigt̃ Allegoꝛice.
ſupbiā que decoꝛē ꝟtutū obfuſcat. Tinea q̄ veſtes latēter
rodit inuidia eſt: que bonū ſtudiū lacerat: ⁊ per cōpactionē
vnitatis diſſipat. Fures ſunt heretici ⁊ demones qui ſemꝑ
ad h̄ ſūt intēti vt ſpūalib⁹ ſpoliēt. HYLA. Ceteꝝ laus D
celeſtis eterna ē: nec furto ſurrepēti ſubtrahēda: nec tinea
⁊ rubigine inuidie excidēda. Et iō ſeqt̃. ❲Theſaurizate aūt
vobis theſauros in celis: vbi neqꝫ erugo neqꝫ tinea demo
lit̃: ⁊ vbi fures nõ effodiunt: neqꝫ furant̃.❳ AVGV. de
ſer. do. in mon. Celuꝫ aūt h̄ loco nõ coꝛpoꝛeū acceperis: qa
oē coꝛp⁹ pro terra hñduꝫ eſt. Totū. n. mūduꝫ dꝫ ꝯtēnere q
ſibi theſauriſat in illo celo: de quo dictū eſt. Celuꝫ celi do Ps.113.
mino. i. in firmamēto ſpūali. Celuꝫ. n. ⁊ terra trāſibūt. Nõ Mat.24
aūt in eo qđ trāſit collocare debem⁹ theſaurū noſtrū: ſꝫ in
eo qđ ſemꝑ manet. CHRY. ſup Matt. Quid ğ melius Dꝫ hō bo
eſt: an ſup terra reponere: vbi incert⁹ eſt ꝯſeruationis euen na ſua p̄
tus: an in celo vbi eſt certa cuſtodia? Que aūt ſtultitia eſt mittere q̄
illic relinquere vñ exitur⁹ es: ⁊ illic nõ ꝑmittere q̄ itur⁹ es? itur⁹ ē nõ
Illic ğ ſubaꝫ tuā colloca: vbi pꝛiam habes. CHRY. in vnde exitu
ho. Quia tñ nõ oīs terrenus theſaur⁹ erugine aut tinea de rus eſt.
ſtruit̃: aut p fures aufert̃: ⁊ iō aliud iducit dicēs. ❲Ubi eſt E
theſaur⁹ tu⁹: ibi eſt ⁊ coꝛ tuū.❳ Ac ſi dicat. Et ſi nihil pꝛioꝝ
eueniat nõ paruā ſuſtinebis iacturā inferioꝛibus affixus: ⁊
coꝝ ſeru⁹ factus ⁊ a celeſtib⁹ cadens ⁊ nihil excelſoꝝ cogi
tare potēs. HIERO. Hoc aūt nõ ſoluꝫ de pecunia: ſed
de cunctis poſſeſſionib⁹ ſentiēduꝫ eſt. Guloſi. n. de⁹ venter
eſt. Laſciui theſaur⁹ ſunt lubꝛica amatoꝛis libido: huic ſer 2.pet.2.
uit vnuſquiſqꝫ a quo vincit̃. Ibi ğ hꝫ coꝛ: vbi ⁊ theſaurus.
CHRY. ſup Mat. Uel alr̃. Ponit nūc que ſit vtilitas in
elyna faciēda. Qui. n. collocat theſauros in terra nõ hꝫ qđ
ſperet in celo. Ut qđ ergo aſpiciat in celuꝫ: vbi nihil repo
ſitum habet? Unde dupl̃r peccat. pmo qꝛ mala cōgregat.
ſcđo qꝛ coꝛ habet in terra: ⁊ ex cōtrarijs cauſis dupl̃r bñ
facit qui theſauriſat in celo.

¶ Lucerna coꝛpoꝛis tui eſt oculus tu⁹. Si ocu Tex.15.
lus tuus fuerit ſimplex: totū coꝛp⁹ tuū luciduꝫ
erit. Si aūt oculus tuus fuerit nequā: totū coꝛ Luce.6.
pus tuū tenebꝛoſuꝫ erit. Si ergo lumē qđ in te Ibi.12.
eſt: tenebꝛe ſunt: ipſe tenebꝛe quāte erunt?

¶ CHRY. in ho. Poſtq̄ꝫ fecit mētionē de itellu in ſuitu A
teꝫ redacto ⁊ captiuato: qꝛ hoc nõ multis facile cogitabile
erat: ad exterioꝛē doctrinā trāſponit dicēs. ❲Lu. coꝛ. tui eſt
oculus tu⁹.❳ Ac ſi dicat. Si nõ noſti q eſt iactura itellus a
coꝛpalib⁹ h̄ diſce. Qđ. n. eſt oculus coꝛpi: h̄ eſt intell's aīe. Qđ ē ocu
Sic ğ oculis oꝛbatis multū opationis reliquoꝝ mēbꝛoꝝ lus coꝛpis
amittit̃ lumie eis extincto: ita ⁊ mēte coꝛrupta multis ma hoc ē itel
lis vita tua iplet̃. HIERO. Hoc ğ totū trāſfert ad ſen lect⁹ aīe.
ſuꝫ. Quō. n. coꝛp⁹ totū eſt in tenebꝛis: ſi oclus nõ fuerit ſim
plex: ita ſi aīa p̄nⁱᶜᵒ fulgoꝛē ſuū pdiderit: vniuerſus ſenſus:
vel ſenſualis pars aīe in caligine cōmoꝛabit̃. Uñ dic̃. ❲Si
ğ lu. qđ in te eſt: tenebꝛe ſūt: ipe tenebꝛe quāte ſūt❳. i. ſi ſen
ſus qđ lumē eſt aīe vitio caligat̃: ipſa putas caligo qb⁹ te
nebꝛis obuoluet̃? CHRY. ſup Mat. Ut aūt ꝙ non de
coꝛpali oculo hic loquat̃: nec de h̄ coꝛpe qđ videt̃ a foꝛis:
aliogn dixiſſet. Si oculus tuus ſanus fuerit aut infirmus.
nūc aūt ſubdit. ❲Simplex ⁊ nequā.❳ Si aūt benignū ocu
lum hꝫ ⁊ ifirmū: nūqd coꝛp⁹ ei⁹ in lumine eſt? Aut ſi mali
gnū ⁊ ſanū: nūqd coꝛp⁹ ei⁹ in tenebꝛis eſt? HIERO. Sꝫ
ſolēt lippiētes lucernas videre nūeroſas. ſimplex aūt ocu

lus ⁊ pur⁹ ſimplicia intueṫ ⁊ pura. CHRY. ſup Mat. Uel dr̄ oculus nō a foris: ſ; ab int⁹. Lucerna. n. eſt mens p̄ quā aīa videt deū. Qui ḡ cor hʒ ad deū: illi⁹ oculus lucidus eſt. i. illi⁹ mens mūda eſt: nō terrenis ɔcupiſcētijs ſordidata. Tenebre aūt in nobis ſūt ſenſus carnales: qui ſemp̄ deſiderāt que ſunt tenebrarū. Qui ḡ hʒ oculū mūdū. i. mentē ſpūalē: corp⁹ ſuū ſeruat lucidū. i. ſine pctō. Et ſi. n. caro deſiderat mala: virtute tñ diuini timoris repercutit eā. Qui aūt hʒ oculum. i. mentē aut malignitate tenebroſam: aut ɔcupiſcētia turbulētā: tenebroſū poſſidet corp⁹. Non enī reſiſtit carni qū cōcupiſcit pu̾rſa: q2 nō hʒ ſpē in celo que p̄ſtat nobis virtutē vt cōcupiſcentijs reſiſtamus.

C HYLA. Uel alr̄. De officio lumis oculi lumē cordis expreſſit. Qd ſi ſimplex ⁊ lucidū manebit: claritatē eterni luminis corpori tribuit: ⁊ ſplendorē originis ſue corruptioni carnis īfundet. ſ. in reſurrectiōe. Si aūt obſcurū pctis ⁊ voluntate erit nequā: vitijs mentis natura corpis ſubiacebit.

Si intētio mūda ⁊ recta fac. opera bōa. AUGU. de ſer. do. Uel alr̄. Oculuʒ hic accipe debemus intētionē nr̄aʒ q̄ ſi mūda fuerit ⁊ recta: oia opa nr̄a que f; eā opamur bona ſunt. Que gdē oia totū corp⁹ appellauit: q2 ⁊ apl̄s mēbra nr̄a dicit q̄daʒ opa vbi ait. Col. 3. Mortificare mēbra vr̄a fornica⁹ᵉ⁵ ⁊ īmūdiciā ⁊c̄. Nō ḡ qd q̄ſq; faciat: ſ; q̄ aīo faciat ɔſiderādū ē. Hoc ē. n. lumē in nob: q2 h nob māifeſtū ē bono aīo nos facē qd faciam⁹. Oē. n. qd māifeſtaṫ lumē eſt. Ipſa vo fcā q̄ ad hoīuʒ ſocietatē p̄cedūt incertū nobis hn̄t exitū. Et iō tenebras eas vocauit. Non. n. noui cū pecuniā porrigo īdigēti qd ſit inde factur⁹. Si ergo ipſa cordis intētio q̄ tibi nota eſt: ſordidaṫ appetitu tpaliū rex: magis ipm factū cui⁹ incert⁹ eſt exit⁹ ſordidū erit: g̃a tū hn̄ alicui p̄ueniat: qd tu nō recta intētiōe facis: quō tu feceris iputabiṫ tibi: nō q̄no illi p̄uenerit. Si aūt ſimplici intētiōe. i. fine charitatis opa nr̄a fiāt: tūc mūda ſunt: ⁊ placent in ɔſpectu dei.

D AUGU. ɔ̄ mēda. S; ea q̄ cōſtat eē pctā: nulla velut bona intētiōe faciēda ſūt. Ea quippe opa hoīuʒ ſi cās habuerint bonas vl̄ malas: nūc ſunt bona nūc mala: que nō ſunt p ſeipſa pctā: ſicē victū p̄bere pauperib⁹ bonū eſt: ſi fiat miſericordie cā. malū aūt ſi fiat cā iactantie. Cuʒ vo opa ipſa pctā ſūt: vt furta: ſtupra: ⁊ h̄mōi: q̄s dicat cauſis bonis eē faciēda: vel pctā nō eſſe? Quis dicat furemur diuitib⁹ vt hēam⁹ qd demus paupib⁹? GREGO. 33ᵃ mora. Uel alr̄. Si lumen qd in te eſt. i. ſi hoc qd nos hn̄ agere cepimus: ex mala intētione offuſcamus ipſa que mala eē nō ignoramus ēt cū facimus: quāte tenebre erūt?

Fides aſſimilatur lucerne. REMI. Uel alr̄. Fides lucerne aſſimilaṫ: q2 per eas greſſus interioris hoīs. i. actio illuminaṫ ne offendat ſm illud. ps. 118. Lucerna pedibus meis v̄buʒ tuū. Que ſi fuerit munda ⁊ ſimplex totū corp⁹ lucidū erit. Si vo ſordida: totū corp⁹ erit tenebroſū. Uel alr̄. Per lucernaʒ intelligiṫ rector eccleſie: qui hn̄ oculus dr̄: q2 ſalutaria plebi ſubiecte p̄uidere dʒ: que per corp⁹ intelligiṫ. Si ergo rector eccleſie errauerit: q̄tomagis errabit populus ei ſubiectus.

Tex. 16. **Nemo poteſt duobus dominis ſeruire. Aut enim vnum odio habebit: ⁊ alterū diliget: aut vnum ſuſtinebit: ⁊ alterum contēnet. Non poteſtis deo ſeruire ⁊ mammone.**

A CHRY. ſup Matth. Supi⁹ dixerat dn̄s q̄ qui hʒ mētē ſpiritalē: ille pōt corp⁹ ſuū ſuare ſine pctō. qui aūt nō hʒ: nō pōt: cui⁹ rōnē ſubiūgit dicēs. Nemo pt duob⁹ dn̄is ſuire. GLO. Uel alr̄. Qr dcm̄ eſt ſupra q̄ pp intētionem tēporaliū bona mala ſiūt. vn̄ poſſet aliqs dicē. Ego faciam bona: ⁊ pp tpalia ⁊ pp celeſtia. Cōtra qd dn̄s ait. Nō poteſtis duob⁹ dn̄is ſuire. CHRY. in ho. Uel alr̄. In anteriorib⁹ auaritie cōpreſſit tyrānidē per multa ⁊ magna: ſed ad huc alia apponit ampliora. Nō. n. in h ſolum nobis nocent diuitie q̄ latrones aduerſus nos armāt: ⁊ q̄ itellectū obtenebrāt: ſ; ēt a ſuitute dei nos expellūt. Et hoc p̄bat a cōibus cōceptionib⁹ dicēs. Nemo po. duo. do. ſer. Duos aūt dicit: qui ɔ̄ria iniungūt. Concordia. n. multos vnū facit: qd oñdiṫ per h qd ſubdit. Aut. n. vnū odio hēbit. Ideo aūt duo ponit vt mōſtret facilē eē trāſmutationē ad melius. Si. n. dicas. Seru⁹ fact⁹ ſum pecuniarū: amādo. ſ. eas: mōſtrat q̄ poſ̄e eſt ad aliō venire. ſ. nō ſuſtinēdo ſuitutē: ſ; ɔtēnēdo. GLO. Uel duo tangere vr̄ ſeruitiū genera.

B De ſuitute facta ex amore ⁊ ex timore. Quidā. n. ſeruiūt liberalr̄ ex amore: qdā ſeruiūt ex timore. Si ḡ aliqs ex amore ſuiat vni ɔ̄rioꝝ dn̄oꝝ: nece eſt vt alterū odio hēat. Si vo ex timore ſuiat: nece eſt vt dū vnū ſuſtinet: alterū ɔtēnat. Res aūt terrena vel de⁹ ſi in corde hoīs dn̄eṫ: ad ɔ̄ria ex vtroq; trahiṫ hō. Nā de⁹ trahit ad ſupiora ſibi ſuiētē. res vo terrena ad iferiora. Et ideo q̄ſi ɔcludēs ſubdit. Nō po. deo ſer. ⁊ mā. HIERO. Māmona ſmone ſyriaco diuitie nūcupanṫ. Audiat ḡ hoc auarus q̄ cenſeṫ vocabulo chriano: nō poſſe ſe ſil' diuitijs chriſtoq; ſuire. Et tñ nō dixit: qui hʒ diuitias: ſed q̄ ſeruit diuitijs. Qui. n. diuitiarū ſu⁹ eſt: diuitias cuſtodit vt ſu⁹. qui āt ſuitutis excuſſit iugū: diſtribuit eas vt dn̄s. GLO. Per mamona ēt itellr̄ diabolus q̄ p̄eſt diuitijs: nō q̄ poſſit eas dare niſi qn̄ de⁹ pmittit: ſ; q2 p eas hoīes fallit. AUGU.

C de ſer. do. in mō. Qui. n. ſeruit māmone. i. diuitijs: illi vtiq; ſeruit: q̄ reb⁹ iſtis terrenis merito ſue pu̾ſitatis p̄poſitus p̄nceps hui⁹ ſeculi a dn̄o dr̄. Uel alr̄: qui ſint duo dn̄i oſtendit cū dr̄. Nō po. deo ſer. ⁊ mā. ſcilʒ deo ⁊ diabolo. Aut ḡ hūc odio hēbit hō: ⁊ alte. dili. i. deū. Aut alte. pa. ⁊ alte. ɔtē. Patiṫ. n. durū dn̄m q̄ſqs ſeruit māmone. Sua. n. cupiditate īplicat⁹ ſubdiṫ diabolo: ⁊ nō euʒ diligit. Sicut q̄ ancille aliene ɔiūct⁹ eſt: pp ɔcupiſcētiā durā patiṫ ſuitutē: tñ nō diligat eū: cui⁹ ancillā diligit. Dixit aūt alterū ɔtēnet: non odio hēbit. Nullus. n. vera ɔſcia deū pōt odiſſe. Contēnit aūt. i. nō timet eū: cū quaſi de ei⁹ bonitate ſecurus eſt.

Ideo dico vobis ne ſolliciti ſitis aīe veſtre qd māduceti: neq; corpi vr̄o qd iduamini. Nōne aīa plus eſt q̄ eſca: ⁊ corp⁹ plus q̄ veſtimētū? Tex. 17

A AUGU. de ſer. do. in mō. Quia ſupi⁹ docuerat dn̄s q̄ q̄ſqs vult diligere deū ⁊ cauere ne offendat: nō ſe arbitreṫ duob⁹ dn̄is poſſe ſuire: ne forte q̄uis iā ſupflua nō q̄raṫ: pp ipſa tñ nec̄ia cor dupliceṫ: ⁊ ad ea deflectēda torqueaṫ intētio: ſubiūgit dicēs. Iō di. vo. ne ſol. ſi. aīe vr̄e qd man. neq; cor. ve. qd idua. CHRY. in ho. Nō h dicit q̄ aīa cibo idigeat: incorpea eſt. n. ſed f; cōe locut⁹ eſt ɔſuetudinē. Alr̄. n. nō pt morari i corpe niſi eo cibato. AUGU. Ul' aīaʒ i h loco p aīali vita poſitā nouerim⁹. HIERO. In nōnullis codicib⁹ additū eſt. Neq; qd bibatis. Ergo q̄ oib⁹ nā tribuit ⁊ iumētis ⁊ beſtijs hoibuſq; cōe eſt: hui⁹ cura penit⁹ libamur. Qd aūt hic dr̄ de carnali cibo ⁊ veſtimēto accipiam⁹. Ceterū de ſpūalib⁹ cibis ⁊ veſtimētis ſp debem⁹ eē ſolliciti.

Heretici opinātes monachos non debere ex ſuis opib⁹ viuere. AUGU. de here. Dicunṫ āt euchite qdā hēretici opināṫes monacho nō licē ſuſtētāde vite ſue cā aliqd opari: atq; ita ſeipſos ɔfiteri vt oīno ab opib⁹ vacent. AUGU. de opib⁹ monachoꝝ. Inquiūt. n. nō de h ope corpali in quo vel agricole vel opifices laborant p̄cepit apl̄s cū dixit. Qui nō vult opari non manducet. 2. theſ. 3. Neq; euāgelio poſſet oīno eē ɔ̄tr⁹ vbi ait dn̄s. Iō dico vobis ne ſolliciti ſitis. In vbo ḡ apl̄i p̄dicto ſpūalia opa dēbem⁹ accipere: de q̄b⁹ alibi dr̄. 1. cori. 3. Ego plātaui: apollo rigauit: ⁊ ita ſe arbitranṫ apl̄ice ⁊ euāgelice obtēpare ſnie: cū euāgeliū credunt de nō curāda corpali hui⁹ vite indigētia precepiſſe: ⁊ apl̄m de ope ⁊ cibo ſpūali dixiſſe. Qui nō vult opari: non māducet. Prius ḡ demrēm⁹ apl̄m opa corpalia ſuos vel opari voluiſſe. Premiſerat. n. dicens. 2. theſ. 3. Ipſi ſcitis quō opor-

teat vos imitari:q2 nõ ingeti fuim⁹ inter vos neqꝫ panem
ab aliquo gratis mãducauimus:ſꝫ in labore ⁊ fatigatione
die ac nocte laborãtes:ne quẽ vr̃m grauaremus:nõ q2 nõ
habuimus ptãtẽ:ſꝫ vt noſipſos formã darem⁹ vobis qua
nos imitaremini. Naꝫ ⁊ cũ eſſem⁹ apud vos:hoc denũtia
2.theſ.3. bam⁹ vob:qm̃ ſiqs nõ vult opari:nõ mãducet. Quid ad h̃
dici põt qñ exẽplo ſuo docuit: qd̃ ꝓcepit.ſ. corpalr̃ ope
rando? Naꝫ ꝙ corpalr̃ oparet̃ oſtẽdit̃ in actib⁹. vbi dr̃:ꝙ
mãſit cũ aquila ⁊ vxore ei⁹ priſcilla op⁹ faciẽdo apud illos.
Act. 18. erãt.n.tabnaculoꝝ artifices:⁊ tñ apl̃o tãq̃ ꝑdicatori euan
gelij militi chr̃i plãtatori vinee: paſtori gregis cõſtituerat
dñs vt de euãgelio viuẽt:q tñ ſtipẽdiũ ſibi debitũ nõ exe
git: vt ſe formã daret eis q exigẽ idebita cupiebãt. Audiãt
ḡ qui nõ hñt hãc ptãtẽ:quã ille habebat: vt tñmõ ſpũalr̃
operãtes mãducẽt panẽ a corpali labore gratuitũ. Si aũt
euãgeliſte ſunt:ſi miniſtri altaris:diſpẽſatores ſacroꝝ hñt
hãc ptãtẽ:ſi ſaltẽ hẽbãt aliqd̃ in ſeculo:quo facile ſine opi
ficio ſuſtẽtarẽt hãc vitã:qd̃ ꝯuerſi ad deũ idigẽtib⁹ diſpar
Oĩuꝫ chriſtianoꝝ eſt vna reſpublica. titi ſũt:⁊ credẽda eſt eoꝝ ifirmitas ⁊ ferẽda. Nec attẽden
duꝫ in quo loco h̃ qd̃ hẽbant ipẽderit:cũ oĩuꝫ chr̃ianoꝝ ſit
vna reſpublica. Sꝫ q veniũt ad ꝓfeſſionẽ ſuitutis dei ex
vita ruſticana:⁊ ex opificũ exercitio:⁊ plebeio labore:ſi q̃
min⁹ operent̃ excuſari nõ pñt. Nullo.n.mõ decet vt in ea
vita vbi ſenatores fiũt laborioſi:ibi fiant opifices ocioſi:⁊
quo veniũt relictis delicijs ſuis q fuerũt ꝑdioꝝ dñi:ibi ſint
ruſtici delicati. At cũ dñs ait. Nolite ſolliciti eẽ. nõ h̃ dicit:
vt iſta nõ ꝓcurẽt:q̃tũ neccitatis eſt vñ honeſte potuerũt:ſꝫ
vt iſta itueant̃:⁊ pp̃ iſta faciãt qcqd̃ in euãgelij ꝑdicatiõe
fact iubent̃:eaꝫ nãqꝫ intẽtionẽ paulo ſupius oculuꝫ voca
C uerat. CHRY. in ho. Uel põt alr̃ cõtinuari. Cum.n.do
cuiſſet dñs pecuniã deſpicẽ:ne aliqui dicerẽt: qualr̃ pote
rimus viuere:ſi oĩa ꝓiecerim⁹:ſubiũgit dicẽs. [Jdꝫqꝫ dico
vobis.] GLO. Jdeſt cura tpali ne retrahamini ab eter
nis. HIERO. Precipit̃ ḡ nobis:ne ſolliciti ſimus quid
comedam⁹:q2 in ſudore vult⁹ ꝓparam⁹ nobis panẽ. Ergo
labor exercẽdus eſt:ſollicitudo tollẽda. CHRY. ſuper
Mat. Nõ.n.ſollicitudinib⁹ ſpũalib⁹:ſꝫ laborib⁹ corpalib⁹
acq̃rẽdus eſt panis:qui laborãtib⁹ pro ꝓmio diligẽtie deo
ꝓſtãte abũdat:⁊ negligẽtib⁹ pro pena deo faciẽte ſubduci
tur. Cõfirmat aũt ſpeꝫ nr̃aꝫ dñs:⁊ ꝓmo de maiori ad min⁹
deſcẽdit dicẽs. [Nõne aĩa plus eſt q̃ eſca:⁊ corp⁹ plus q̃
D veſtimẽtũ?] HIERO. Qui maiora ꝓſtitit vtiqꝫ ⁊ mino
ra ꝓſtabit. CHRY. ſup Mat. Niſi.n. voluiſſet ꝯſeruari
qd̃ erat nõ carerer. Qd̃ ãt ſic creauit: vt p eſcaꝫ ſeruet̃ neccẽ
eſt vt det ei eſcam:q̃diu vult eẽ qd̃ fecit. HYLA. Uel
alr̃. Q2 corrupt⁹ circa futuroꝝ curã ifideliũ ſenſus ẽ calũ
niãtiũ que in reſurrectiõe corpoꝝ ſpẽs ſit futura:q̃ in ſuba
eternitatis alimonia:iõ ſubſequẽter dr̃. Nõne aĩa plus eſt
q̃ eſca? Nõ.n.patit̃ ſpeꝫ nr̃aꝫ futuri in reſurrectiõe cibi ⁊
pot⁹ ⁊ veſtit⁹ ſollicitudine demorari:ne redẽpti in corpus
atqꝫ aĩaꝫ ꝯtumelia in nõ efficiẽdis leuiorib⁹ inferat̃.

Tex. 18 ¶ Reſpicite volatilia celi que non ſerunt neqꝫ
metunt neqꝫ congregant in horrea: ⁊ pater ve
ſter celeſtis paſcit illa. Nõne vos magis plr̃is
eſtis illis? Quis ãt veſtrũ cogitãs põt adijcere
ad ſtaturam ſuam cubitum vnum.

A ¶ CHRY. ſup Mat. Poſtq̃ ꝯfirmauit ſpeꝫ nr̃aꝫ de ma
iori ad min⁹ deſcẽdẽs:deide ꝯfirmat de minori ad maius
aſcẽdẽs cũ dicit. [Reſpicite vo.ce.que nõ ſe.neqꝫ metũt.]
Nõ debet operari vt viuere poſſit. AVGV. de opib⁹ monachoꝝ. Quidã ſe dicunt ꝓpterea
opari nõ debere:q2 nec volucres celi ſeminãt neqꝫ metũt.
Cur ḡ nõ attẽdũt qd̃ ſeq̃t̃. [Neqꝫ ꝯgregãt in horrea.] Cur
ḡ iſti manus ocioſas ⁊ plena repoſitoria volunt hr̃e? Cur
deniqꝫ molũt ⁊ coquũt? Hec.n.aues nõ faciũt. Aut ſi repe
riunt qb⁹ h̃ ꝑſuadeãt: vt eis p ſingulos dies eſcas afferant
ꝓparatas ſaltẽ ſibi de fontib⁹ aquã afferũt ⁊ reponunt:qd̃
volatilia nõ faciũt. Sꝫ ſi nec aq̃ ſibi vaſa cogunt̃ iplere:⁊
iaꝫ illos q tũc erãt hieroſolyme nouo ḡdu iuſtitie ſupgreſſi
ſunt:q demiſſo ſibi ex grã frumẽto panẽ fecerunt aut facẽ
curauerũt:qd̃ aues nõ faciũt. Nõ pñt aũt iſta ſeruare: vt.ſ.
nihil in craſtinũ reponãt: qui ſe per multos dies a ꝯſpectu
hoiuꝫ ſepatos ⁊ nulli ad ſe ꝑbẽtes acceſſuꝫ icludũt ſeipſos:
viuẽtes in magna intẽtiõe oꝛonũ. An forte quo ſũt ſanctio
res:eo ſunt volucrib⁹ diſſimiliores? Qd̃ ḡ dicit de volatilib⁹
celi ad h̃ dicit:ne q̃ſq̃ putet deũ ſeruoꝝ ſuoꝝ neccia nõ cu
rare:cum eius ꝓuidẽtia vſqꝫ ad iſta gubernãda ꝑueniat.
Neqꝫ.n.non ipſe paſcit eos q manib⁹ operant̃:neqꝫ ẽt q2
de⁹ dixit. Jnuoca me in die tribulationis ⁊ eruã te:non de Ps. 49.
buit fugere apl̃s:ſꝫ expectare vt cõprehẽderet̃:⁊ cũ deus
ſicut tres pueros de medijs ignib⁹ liberaret. Sicut.n.qui Dan. 3.
fugiẽtib⁹ ſanctis hãc q̃õnẽ obijceret:rñderent nõ ſe opor
tuiſſe tentare deũ:ſꝫ tũc talia deum ſi vellet eẽ facturuꝫ: vt
eos liberaret:ſic danieleꝫ a leonib⁹ ⁊ petrũ a vinculis:cuꝫ
ipſi qd̃ facerẽt nõ hr̃ent. Cuꝫ võ eis fugã in ptãtẽ dediſſet:
etiã ſi liberarent̃ p illam:nõ niſi ab ipſo liberari:ſic ſeruis
dei valentib⁹ manibus ſuis victũ trãſigere ſi ex euangelio
mouerit q̃õnẽ de volatilib⁹ celi que nõ ſeminãt neqꝫ me
tunt:facile rñdebũt. Si nos per aliquã ifirmitatẽ vel occu
pationẽ nõ poſſum⁹ opari:ille nos paſcet ſicut aues q̃ nihil
operant̃. Cuꝫ aũt poſſum⁹ nõ debemus tẽtare deũ:q2 hec Nolle operari ſꝫ expectare diuinã ꝓuiſionẽ eſt tentare deum.
que poſſum⁹ ei⁹ munere poſſum⁹. Et cuꝫ hic viuimus:illo
largiẽte viuimus:qui largit⁹ eſt: vt poſſimus:⁊ ille nos pa
ſcit a quo aues paſcunt̃: ſicut dr̃. [Et pr̃ veſter celeſtis pa
ſcit illa. Nõne vos magis pluris eſtis illis?] AVGV.
de ſer.do.in mõ.i.cari⁹ vos valetis:q2 rõnale aĩal ſicut eſt
hõ ſublimi⁹ ordinat̃ in rerũ nã q̃ irrõnalia:ſic ſunt aues.
AVGV. 11. de ciui.dei. Plerũqꝫ tñ cari⁹ cõparat̃ equus B
q̃ ſeru⁹:⁊ gẽma q̃ famula:nõ rõne ꝯſiderãtis:ſed neccitate
indigẽtis:ſeu voluptate cupiẽtis. CHRY. ſuper Mat.
Oĩa.n.aĩalia de⁹ pp̃ hoieꝫ fecit:hoieꝫ ãt pp̃ ſe. Quãto ergo
ꝓcioſior eſt hoĩs creatio:tanto maior eſt dei ſollicitudo de
ipſo. Si ḡ aues nõ laborãtes iueniũt eſcas:hõ nõ inueniet
cui deus dedit ⁊ operandi ſcientiaꝫ ⁊ fructificandi ſpem?
HIERO. Sũt aũt qdã q duꝫ volũt terminos patrũ exce
dere ⁊ ad alta volitare:in ima mergunt̃. Uolatilia celi an
gelos eẽ volũt: ceteraſqꝫ in dei miniſterio fortitudies que
abſqꝫ cura dei ſui alant̃ ꝓuidẽtia. Si h̃ ita eſt vt intelligi
volunt:quõ ſeq̃t̃ dcm̃ ad hoies? [Nõne vos magis pluris
eſtis illis?] Simplr̃ ḡ accipiũt:ꝙ ſi volatilia abſqꝫ cura ⁊
erũnis:dei alunt̃ ꝓuidẽtia:q̃ hodie ſũt ⁊ cras nõ erũt:q̃to
magis hoies qb⁹ eternitas repromittit̃? HYLA. Põt C
aũt dici ꝙ ſub noĩe volucrũ exẽplo nos imũdoꝝ ſpirituũ
hortat̃:qb⁹ ſine aliq̃ negocio q̃rẽdi ⁊ cõgregãdi: viuẽdi tñ
tribuit̃ de eterni ꝯſilij ptãte ſuba:atqꝫ vt ad imũdos iſtud
ſpũs referat̃ opportune adiecit. [Nõne vos magis pluris
eſtis illis?] De cõparationis ꝓſtãtia diuiaꝫ nequitie ⁊ ſcitatis
oñdẽs. GLO. Nõ ſoluꝫ ãt exẽplo auiũ:ſꝫ experimento Ad vitam nr̃aꝫ ꝯſeruãdã nos nõ ſufficimus:ſꝫ diuino adiutorio op⁹ habemus.
docet ꝙ ad hoc ꝙ ſumus ⁊ viuim⁹ nr̃a cura nõ ſufficit:ſed
diuina ꝓuidẽtia opat̃ dicẽs. [Quis ãt veſtrũ cogi. põt aduce.
ad ſtaturã ſuã cubi.vnũ?] CHRY. ſup Mat. De⁹.n.eſt
qui p ſingulos dies icremẽta corpis tui facit:te nõ itelligẽ
te. Si ḡ in teipſo q̃tidie dei ꝓuidẽtia opat̃: quõ in neccijs
tuis ceſſabit? Si aũt vos cogitãdo modicã ptẽ corpori vẽ
ſtro addere nõ poteſtis:quõ cogitãdo ſaluãdi eſtis i toto?
AVGV. de ſer. domini in monte. Uel põt referri ad ſe
quentia:ac ſi diceret. Non eſſe cura noſtra factũ vt ad hãc
ſtaturam veniret corpus noſtrum: ex hoc intelligi poteſt:
ꝙ ſi velletis adijcere vnum cubitũ non poſſetis. Jlli ergo

tegendi corporis curā relinquite cui⁹ cura factū eſt vt eſſet
D tante ſtature. HYLA. Uel alr. Sicut fidē vitalis ſube
nře de documēto ſpūuz ſuauit:ita opionē futuri habitus
iudicio cōis itelligētie dereliquit. Cū.n. vniuerſoꝝ corpoꝝ
que vitā hauſerūt:diuerſitatē in vnū pfectū viru ſit excita
turus:ſolus qui potēs ſit ad vniuſcuiuſqꝫ pceritatē cubi
tuz vnū ⁊ alterū tertiūue pſtare:de veſtitu .i. de ſpecie cor
poꝝ cū ei⁹ cōtumelia ambigimus:qui vt eq̄lez oēz hoiem
efficiat:tantū mēſure eſt humanis corporibus additurus.
E AVGV. xxii. de ciui. dei. Sꝫ ſi chřs in ea mēſura corpo
ris in qua mortu⁹ eſt reſurrexit:nefas eſt dicere cū reſurre
ctionis oiuz tp̄s venerit:acceſſurā corpori ei⁹ eā magnitu
dinez quā nō habuit:q̄ñ in ea diſcipulis in qua notus erat
apparuit:vt longiſſimis fieri poſſit eq̄lis. Si aūt dixerimus
ad dñici corporis moduz ēt minoꝝ maioꝝq̄ꝫ corpora re
digēda peribit de multoꝝ corporib⁹ plurimū:cū ipſe nec
capillū pituꝝ eſſe pmiſerit. Reſtat ḡ vt quiſqꝫ recipiat
ſuā mēſurā quā vł habuit in iuuētute:ſi ſenex eſt mortu⁹:
vel fuerat habitur⁹ ſi eſt ante defunct⁹. Et iō nō eſt dictuz
ab ap̄lo in mēſurā ſtature:ſed in mēſurā etatis plenitudis
chři:q: reſurgent corpora mortuoꝝ in iuuenili etate ⁊ ro
bore ad quā chřm perueniſſe cognouimus.

Quilꝫ in reſurrectione menſuras quam in hac vita corpis habuit recipiet.

Tex. 19. Luc. 12. ¶ Et de veſtimētis qđ ſolliciti eſtis? Conſide
rate lilia agri q̄ñō creſcūt. Nō laborāt neqꝫ nēt.
Dico aūt vobis:q̄m nec ſalomon in omni gl'ia
ſua coopert⁹ eſt ſicut vnū ex iſtis. Si.n. fenum
agri qđ hodie eſt ⁊ cras in clybanuꝫ mittiť de⁹
ſic veſtit: q̄ꝫto magis vos modice fidei?

A ¶ CHRY. in home. Poſtq̄ mōſtrauit qꝫ nō opꝫ nos pro
cibo eſſe ſollicitos:ad id qđ leui⁹ eſt ptranſit.neqꝫ.n.ita ne
ceſſariū eſt indumētū ſicut cib⁹. Uñ dicit. ⌊Et de veſti. qđ
ſolli. eſtis?⌋ Non aūt hic vtiť exēplo volucrū vt induceret
pauonē ⁊ cygnū:a qb⁹ erat ſilia exēpla accipere:ſed vtitur
exēplo lilioꝝ dicēs. Conſiderate lilia agri. Uult ex duob⁹
monſtrare ſupabūdātiaꝫ.ſ.a munificētia pulchritudinis:⁊
a vtilitate pticipantiū tali decore. AVGV. de ſer. do. in
mon. Ipſa aūt documēta nō ſic allegorice diſcutiēda ſunt:
vt q̄ram⁹ qđ ſignificēt aues celi aut lilia agri. Poſita ſūt.n.
vt de reb⁹ minorib⁹ maiora pſuadeanť. CHRY. ſuper
Matth. Lilia.n. ſtatuto tp̄e formāť in frōdib⁹: veſtiūtur
cādore:iplenť odorib⁹. Et qđ terra radici non dederat:de⁹
inuiſibili opatiōe largiť. In oib⁹ aūt eadē plenitudo ſuaſ:
vt nō ab euētu fcā puteňť:ſꝫ dei pꝫuidētia intelliganť eſſe
diſpoſita. Dicēdo aūt. ⌊Nō laborāt⌋ viros pꝫfortat. Dicēdo
B vo. ⌊Neqꝫ nent⌋ mulieres. CHRY. in ho. Hec āt dicēs
nō opus pꝫhibuit:ſꝫ ſollicitudinē:ſic ⁊ ſupra cū de ſemina
tiōe loq̄ređ. CHRY. Et vt magis dei pꝫuidētiaꝫ in ipſis
cōmēdet:que oēꝫ ſupat humanā induſtriā.ſubdit. ⌊Dico āt
vobis q̄ñ neqꝫ ſalo. in om. gl'ia ſua cooper. eſt ſicut vnū ex
iſtis. HIERO. Reuera.n. qđ ſericū:q̄ regꝫ purpura:q̄
pictura textricū pt floib⁹ cōpari? Quid ita rubet vt roſa?
Quid ita cādet vt liliuz? Uiole vo purpurā nullo ſuperari
murice:oculoꝝ magis q̄ ſmonis iudiciū eſt. CHRY.
in ho. Q̄tū.n. vitatis ad mēdaciū tantū veſtimētoꝝ ⁊ floꝝ
3. re. 10. diſt eſt. Si ḡ ſalomon a florib⁹ ſupat⁹ eſt:qui oib⁹ regibus
fuit pclarior:q̄ñ tu veſtimētis poteris vincē floꝝ decorē?
Eſt aūt ſalomon ſupat⁹ a floꝝ decore nō ſemel tm̄ neqꝫ
bis:ſꝫ p totū tp̄s ſui regni. Et h̄ eſt qđ dič. ⌊In oī gl'ia ſua⌋
qui nec in vno die ita decorat⁹ eſt vt flores. CHRY. ſup
Mat. Uel h̄ dicit:q: ſalomō tm̄ nō laborabat qđ veſtire
tur:tm̄ iubebat. Ubi aūt iuſſio:illic ⁊ miniſtrātiuz offenſa:⁊
ſubēris ita frequēter iueniť. H aūt q̄ñ neſciūt ſic ornantur.
C HYLA. Uel lilia itelligēda ſunt angeloꝝ celeſtiū clari

Nulluꝫ ſericū vł purpura pt florib⁹ cōparari.

tates:qb⁹ a deo gl'ie cādor indult⁹ eſt. Nō laborāt aūt neqꝫ
nent:q: vtutes angeloꝝ ea ea quā adepte ſūt origis ſue ſor
te vt ſint ſemp accipiūt:⁊ cū in reſurrectiōe ſiles hoies an
gelis erūt ſperare celeſtis gl'ie voluit operimētū:exemplo
angelice claritatis. CHRY. ſup Matth. Si aūt florib⁹
terrenis ſic occurrit de⁹:q natī ſunt vt tm̄mō videanť ⁊ pe
reāt:hoies negliget:quos ſic creauit vt nō pro tp̄e videanť:
ſꝫ vt ppetuo ſint? Et h̄ eſt qđ dicit. Si aūt fenū agri qđ ho
die eſt ⁊ cras in clybanū mittiť deus ſic veſtit:q̄ꝫto magis
vos modice fidei? HIERO. Cras āt in ſcripturis futu D
ruꝫ tp̄s itellr dicēte iacob. Exaudiat me cras iuſtitia mea. Gen. 30.
GLO. Aliȷ libri hñt in ignē vel in aceruū q hꝫ ſpēꝫ clyba
ni. CHRY. in ho. Nō aūt lilia iaꝫ ea vocat ſꝫ fenū agri:
vt eoꝝ vtilitatē oñdat. Sꝫ ⁊ aliā vtilitatē apponit dicens:
que hodie ſūt:⁊ nō dixit:cras nō erūt:ſꝫ qđ eſt multo defi
ciēt⁹:q: in clybanū mittiť. Qđ aūt dič. ⌊Quātomagis vos⌋
occulte iſinuať humani gn̄is honorē:ac ſi dicēt. ⌊Uos⌋ qb⁹
aiaꝫ dedit:corp⁹ plaſmauit:pphas miſit ⁊ vnigenitū filiū
tradidit. Dicit aūt. ⌊Modice fidei⌋ q: modica fides eſt q̄
nec de minis certa eſt. HYLA. Uel ſub feni noie gētes E
nūcupanť. Si igiť gētibus idcirco tm̄ indulgeť eternitas
corpalis vt mox igni iudicij deſtinenť:q̄ pphanū eſt ſan
ctos de gl'ia eternitatis ambigē:cuꝫ iniqs eternitatis opus
pſteť ad penaꝫ? REMI. Spūalr aūt p volatilia ſci viri
deſignanť q ex aqua ſacri baptiſmatis renaſcunť:⁊ deuo
tiōe terrena deſpiciūt:⁊ celeſtia petūt: qb⁹ pīcs dicunť eē
ap̄l'i:q: pncipes ſūt oiuꝫ ſcōꝝ. Per lilia etiā ſci viri intelli
gunť:qui abſqꝫ labore legaliū cerimonialiuꝫ ſola fide deo
placuerūt:de qb⁹ dř. Dilect⁹ meus mihi paſciť inter lilia.
Sancta etiā eccleſia per liliuꝫ intelligiť: ppter candorem Cant. 2.
fidei:⁊ odorē bone cōuerſationis:de qua dř. Sicut lilium
inter ſpinas. Per fenū deſignanť infideles:de qbus dicit. Iſa. 40.
Aruit fenū ⁊ flos ei⁹ cecidit. Per clybanū eterna dānatio:
vt ſit ſenſus. Si deus infidelib⁹ tribuit bona temporalia:
q̄ꝫtomagis tribuet nobis eterna.

Spūalr Quid intelligat p volucres ⁊ p lilia ⁊ per fenum.

¶ Nolite ergo ſolliciti eſſe dicētes qđ mādu Tex. 20
cabimus: aut qđ bibemus: aut quo operiemur.
Hec.n. oia gētes inq̄rūt. Scit.n. pī vř quia his
oib⁹ indigetis. Querite ergo primū regnū dei
⁊ iuſtitiam eius: ⁊ hec oia adijcienť vobis.

¶ GLO. Poſtq̄ ſigillatiꝫ de victu ⁊ veſtitu ſollicitudinē A
excluſerat argumēto ab inferiorib⁹ ſumpto:hic pſequēter
vtrūqꝫ excludit dicēs. ⌊Nolite ḡ ſolliciti eē dicētes:qđ mā
ducabimus aut qđ bibemus:aut quo opiemur. REMI.
Ideo aūt h̄ dñs repetiuit:vt oñderet hāc reꝫ eē pnecīaꝫ:⁊
vt artius eā in cordib⁹ nřis inculcaret. RABA. Notan
dum vo qꝫ nō aīt. Nolite q̄rere aut ſolliciti eē de cibo aut
potu aut indumēto: ſed qđ māducetis:aut qđ bibatis:aut
qđ veſtiamini. Ubi mihi videť argui qui ſumpto victu vł
veſtimēto cōi:lautiora ſibi:vel auſteriora his cū qb⁹ vitaꝫ
ducunt alimēta vel indumēta requirūt. GLO. Eſt etiaꝫ
alia ſollicitudo ſupflua ex vitio hoiꝫ q̄ñ fruct⁹ ⁊ pecuniā
plus q̄ neceſſe eſt reſeruant:⁊ dimiſſis ſpūalib⁹ illis inten
ti ſunt quaſi de bonitate dei deſperātes. Et hoc phibetur.
Uñ ſubdiť. ⌊Hec eniꝫ oia gentes reqrūt.⌋ CHRY. ſup B
Matth. Quia in reb⁹ humanis fortunā credunt eē nō p
uidentiaꝫ:neqꝫ iudicio dei vitas ſuas gubernari eſtimant:
ſꝫ incerto duci euētu. Et ideo merito timēt ⁊ deſperant q̄ſi
qui neminē hñt gubernantē. Qui autē credit ſe dei iudicio
gubernari:eſcam quideꝫ ſuā in manu dei cōmittit. Uñ ſe
quiť. ⌊Scit.n. pī veſter q: his hoib⁹ indigetis.⌋ CHRY.
in ho. Nō aūt dixit. Scit de⁹ ſed ⌊Scit pī veſter⌋ vt eos in
maioreꝫ ſpem ducat. Si enim pī eſt:nō poterit deſpicere

Hoies qꝫ pꝫuidētiā dei nō eē credunt in ipſo nō cōfidunt.

filios:cū nec boīes pr̄es hoc ſuſtineant. Dicit aūt. Qm̄ his oīb⁹ idigetis vt magis ſollicitudinē abycias:q2 necīa ſūt. Qualis.n.eſt pr̄ qui ſuſtinet etiā necīa filijs non dare: Si aūt eſſent ſupflua:non ita oporteret ↄſiderare. AVGV. 15.de tri. Nō āt iſta ex aliq̄ tpe cognouit de⁹: ſ3 futura oīa tpalia:atq3 in eis etiā qd ꝛ qñ ab illo petituri eramus:ſine initio añ pſciuit. AVGV.12.de ciui.dei. De aūt dicunt

C qdā3 hec dei ſciā nō poſſe cōprehēdu:q2 ifinita ſunt:reſtat eis dicē q̄ nō oēs numeros de⁹ nouerit:quos infinitos eſſe certiſſimū eſt. Infinitas aūt numeri nō eſt incōprehēſibilis ei:cui⁹ intelligētie nō eſt numerus. Quapp ſi qcqd ſcia cōprehēdit ſciētis cōprehēſione finit: pfecto ois infinitas quodā3 ineffabili mō deo finita eſt:q2 ei⁹ ſcie incōprehēſibilis nō eſt. GREGO.nicenus in lib.de hoie. Qm̄ autē

D ei⁹ puidētia per hȩ ſigna demr̄at:permanentia.n.vniuerſop:ꝛ maxie eop que ſunt in gnōne ꝛ corruptiōe:ꝛ poſitio ꝛ ordo eop q̄ ſūt ſemp cuſtodit̄ ſ3 eūdē3 modū:q̄lr vtiq3 pficeret̄ nullo puidēte. S3 qdā dicūt deo curā eē extītius pmanētie in vlī:ꝛ hui⁹ ſolius puidētiā hīe. Singularia vo fieri vt ptingit. Tres aūt cās ſolas vtiq3 qs dicet nō fiedi puidentiā ſingulariū. Aut.n.hoc qd̄ eſt ignorare deū3:qm̄ bonū eſt pticulariū diligētiā hīe:aut nō velle:aut nō poſſe. Sed ignorātia oīno aliena eſt a beata ſubā. Qualr.n.latebit deū q̄ nec hō ſapiēs ignorabit:q̄ ſinglarib⁹ deſtructis vlīa deſtruentur: Nihil aūt phibet oīa indiuidua perire: nulla pcurāte potētia. Si aūt nō vult:ppter duas fit cās. Aut ppter pigritiā:aut pp indecētiā. Pigritia aūt a duob⁹ gn̄at̄:aut enim voluptate aliq̄ attracti pigritamur:aut pp timorē deſiſtimus:quop neutrum fas eſt cogitare de deo. Si aūt dicāt nō decere deū:indignū eni3 eſſe tāte bn̄tudinis paruis cōdeſcēdere:qualr̄ nō incōueniēs eſt artificem qdē3 pcurantē vlīa:nihil pticularius neq3 paruiſſimū derelinquere ſine pcuratione:ſcientē q̄ ad totū pficit pars: conditorē vo deū artificib⁹ enūtiare indoctiorē: Si aūt nō pōt:imbecillis eſt de⁹ ꝛ ipotēs bn̄facere. Si vo incōprehēſibilis nobis eſt ſingulariū puidentie rō: nō ppterea op3 dicē qa nō eſt puidētia:ita eni3 dicerent:q2 numerū boīu3 ignoramus:neq3 boīes eſſe. CHRY. ſup Matth. Sic ḡ

E qui credit ſe dei iudicio gubernari:eſcam ſuā in manu dei cōmittat. Cogitet aūt de bono ꝛ malo: de quo niſi ſollicit⁹ fuerit neq3 malu3 fugiet neq3 bonū apprehendet. Et ideo ſubdit̄. Querite aūt pm̄ū regnū dei ꝛ iuſtitiā ei⁹. Regnū dei eſt retributio bonop operū. Juſtitia aūt ei⁹:via pietatis per quā itur ad regnū. Si ḡ cogites qualis erit glīa ſanctop:neceſſe eſt aut pp timorem pene recedas a malo:aut pp deſideriū glorie feſtines ad bonū. Et ſi cogitaueris que ſit dei iuſtitia:qd.ſ.odit deus ꝛ qd amat:iuſtitia ipſa oſtendit tibi vias ſuas que amantes ſe ſeq̄t̄. Non aūt daturi ſumus rōne3 ſi pauperes ſumus aut diuites: ſed ſi bene vel male egerimus:qd̄ eſt in nr̄o arbitrio. GLO. Uel dicit. Juſtitiā ei⁹.q.d.vt per eū nō p vos iuſti ſitis. CHRY. ſup Mat. Terra aūt etiā pp pctā hoīu3 maledicit̄:vt non

Gen.3. germinet:ſ3 illud. Maledicta terra in ope tuo:bn̄dicitur aūt cū bona fecerim⁹. Quere ḡ iuſtitiā ꝛ nō deerit tibi pa-

F nis. Uñ ſeq̄t̄. Et hec oīa adycient̄ vobis. AVGV. de ſer.do.in mon.ſ.tpalia q̄ manifeſte hic oſtēdit non eē talia bona nr̄a pp que bn̄facere debeamus:ſ3 tñ̄ neceſſaria eſt. Regnū vo dei ꝛ iuſtitia ei⁹ bonū nr̄m eſt:vbi finis conſtituēdus eſt. Sed q2 in hac vita militamus:vt ad illō regnū puenire poſſim⁹:que vita ſine his necījs agi nō pōt appo nent̄ inquit hec vobis. Cum aūt dixit illud pm̄ū:ſignauit qa hoc poſteri⁹ querēdu3 eſt nō tpe ſ3 dignitate:illud tāq̄ bonū nr̄m:hoc tanq̄ neciu3 eſt. Neq3.n.vbi gr̄a debemus euāgeliçare vt māducemus:q2 ſic vilius haberem⁹ euāgeliu3 q̄ cibū:ſ3 ideo māducare vt euāgeliçem⁹. Querētib⁹ aūt pm̄ū regnū dei ꝛ iuſtitiā ei⁹.i.hoc preponētib⁹ ceteris

Pigritia a duob⁹ generatur.ſ. voluptate ꝛ timore.

Regnū dei eſt bonum nr̄m:ꝛ ibi finis cōſtituendus.

reb⁹:vt B pp cetera queram⁹:nō dꝫ ſubeſſe ſollicitudo ne necīa deſint. Et ideo ait. Hec oīa adycient̄ vobis.i.cōſequent̄ ſine vllo veſtro ipedimēto:ne cu3 iſta queritis:illic auertamini:aut duos fines conſtituatis. CHRY.in ho.

G Et nō dixit:dabunt̄:ſ3 apponent̄:vt dicas quia pn̄tia nihil ſunt ad magnitudinē futurop. AVGV.de ſer.domi.in monte. Cu3 āt legim⁹ in fame ꝛ ſiti aplm̄ laboraſſe:nō exiſtimem⁹ hic dn̄i pmiſſa titubaſſe:qñ qdē iſta ſunt adiutoria. Medic⁹ iſte cui nos totos cōmiſim⁹:nouit qñ appōat ꝛ qñ detrahat ſic̄ nobis iudicat expedire. Si.n.nob aliqñ defuerint:qd̄ plerūq3 pp nr̄a3 exercitatione3 de⁹ ſinit:non debilitat ppoſitū noſtrū:ſed examinatu3 confirmat. 2.cor.11

¶ Nolite ergo ſolliciti eſſe in craſtinum: craſtinus enim dies ſollicitus erit ſibiipſi. Sufficit enim diei malitia ſua. Tex.21.

A ¶ GLO. Prohibuerat ſollicitudinē pn̄tiu3 rep mō phibet ſollicitudinē futurop vanā ex vitio hoīu3 puenientē3 cū dic̄. Noli.ḡ ſol.eē in cra. HIERO. Cras in ſcripturis futurū tp̄s intelligit̄:dicēte iacob. Exaudiet me cras iuſtitia mea:ꝛ in ſamuelis phātaſmate phitoniſſa loquit̄ ad ſaulem. Cras eris mecū. De pn̄tib⁹ ḡ pceſſit debere eē ſollicitos q futura phib3 cogitare. Sufficit.n.nobis pn̄tis tpis cogitatio:futura q̄ incerta ſūt deo relinquam⁹. Et B eſt qd̄ dr̄. Craſtinus.n.dies ſollicit⁹ erit ſibiipſi.i.afferet ſollicitudinē ſuā ſecū. Sufficit.n.diei malitia ſua. Hic malitiā nō ↄ̄riā virtuti poſuit:ſ3 in laborē ꝛ afflictionē ꝛ anguſtiā

B ſeculi. CHRY.in ho. Nihil.n.ita dolorē ifert aīe:vt ſollicitudo ꝛ cura. Cu3 aūt dicat q̄ craſtina dies erit ſollicita de ſeipſa:volens manifeſti⁹ facē qd̄ dr̄. Proſopopeiam facit tpis ſ3 multop ↄſuetudinē loquēs ad plebes ipſectas. Ut eni3 eos magis moueat:ipſos dies cōquerētes inducit pro ſupflua cura. Nunqd.n.dies nō ſufficiēs hȝ onus.i.curam ſuā. Quid igit̄ eū aggrauas magis:curā que ptinet ad

C aliū diem apponēdo: CHRY. ſup Mat. Uel alr̄. per hodie hec ſolu3 ſigñant̄:que habemus in vita pn̄ti necīa. De aūt dicit. Cras qd̄ ſupfluū eſt oſtēdit. Dicit ḡ. Nolite ſolliciti eē in craſtinū.i.nihil curetis ſup id hīe qd̄ necīum eſt vobis:ad vita3 quotidianā. Qd̄.n.ſupfluū fuerit qd̄ eſt cras curabit ſe. Et B eſt qd̄ dicit. Craſtinus.n.dies ſollicitus erit ſibiipſi. Ac ſi dicat. Supflua cū ↄgregaueris:ipſa ſe curabūt:te qdē3 eis nō fruēte inueniēt dn̄os multos qui ea pcurent. Quid ḡ curas de illis quop ptāte3 es alijs dimiſſurus: Sufficit.n.diei malitia ſua. q.d. Sufficit tibi labor quē pateris pp necīa:noli de ſupfluis laborare. Uel

D alr̄. AVGV.de ſer.do.in mō. Non dr̄ craſtin⁹ dies niſi in tpe vbi pterito ſuccedit futup. Ergo cū aliqd boni opamur nō tpalia ſ3 eterna cogitem⁹. Craſtin⁹.n.dies ſollicit⁹ erit ſibiipſi.i.cū oportuerit ſumas cibū ꝛ hȝ.ſ.cu3 necītas vrgere cepit. Sufficit.n.diei malitia ſua.i.ſufficit q̄ iſta ſumē vrgebit necītas:quā maliciā noiat:q2 penalis eſt nobis. Pertinet.n.ad mortalitatē quā peccando meruimus. Huic ḡ pene tpalis necītatis noli addere aliqd̄ grauius vt nō ſolu3 eā patiaris:ſ3 ēt pp hāc explēdā milites deo. Hic eſt cauēdu3:ne cū viderimus aliquē ſeruū dei puidere:ne iſta necīa deſint:vel ſibi vel eis quop cura ſibi cōmiſſa ē: iudicemus eū ↄ dn̄i pcepta facere:ꝛ de craſtino eē ſollicitum. Na3 ꝛ ipſe dn̄s cui miniſtrabāt angeli:pp exemplu3 loculos hīe dignat⁹ eſt. Et in actib⁹ aplop ſcriptū eſt ea q̄ ad victū ſunt necīa pcurata eſſe in futurū:pp iminentē famē3. Nō ergo hoc dn̄s increpat:ſiqs humano more iſta pcuret:ſ3 ſiqs pp iſta ñ militet deo. HYLA. Hoc ēt totū ſub dicti celeſtis ſignificātia ptinet̄. Jubemur igit̄ nō ambigere de futuris. Satis.n.vite nr̄e malitia diep qb⁹ viuimus.ſ.pctā ſufficiūt:vt circa hec purganda oīs vite noſtre meditatio:laborq3 verſetur. Ceſſante aūt cura nr̄a ipſa fu-

Gen.3. 1.re.28.

Nihil magis dolorē inferi aīe q̄ ſollicitudo ꝛ cura.

Cu3 aliqd boni opamur nō tē poralia:ſ3 eterna cogitemus.

ītra ſollicita ſunt dum nobis eterne claritatis ꝑfectꝰ deo
procurante ꝓponitur. Cap. VII.

Tex.1. Luce.6. NOlite iudicare ⁊ nō iudicabimini: no
lite condēnare ⁊ non condēnabimini.
In quo eniȝ iudicio iudicaueritis iu
dicabimini: ⁊ in qua menſura menſi
fueritis remetietur vobis.

A ¶ AVGV. de ſer. do. in monte. Quia cuȝ iſta tpalia ꝓcu
rant in futurū: incertum eſt quo aīo fiat: cū poſſit ſimplici
corde fieri ⁊ duplici opportune hoc loco ſubiecit. [Nolite
iudicare.] Uel aliter. CHRY. in ho. Hucuſqȝ expoſuit
ꝯſiliā ad elemoſynā ptinētes: nūc aūt icipit exponē ꝯſiliaȝ
ad oīones reſpiciētes. Et eſt doctria hec q̄dāmō pars oīo
nis: vt ſit ordo narratiōis talis. Dimitte nobis debita nr̄a.
Et ſeq̄. Nolite iudicare: vt nō iudicemini. CHRY. ſup
I. cor. 5. Mat. Sed ſi iudicare ꝓhibet: qua ꝯſilia paulus corinthū
Act. 5. iudicat fornicātē: ⁊ petrꝰ ananiā ⁊ ſaphirā mēdaciū arguit?
Sed q̄dā hūc locū ſꝫ hō ſenſuȝ exponūt: qꝛ dn̄s h̄ māda
to nō ꝓhibet chr̄ianos ex beniuolētia alios corripe: ſꝫ ne ꝑ
iactātiā iuſtitie ſue chr̄iani chr̄ianos deſpiciāt: ex ſolis ple
rūqȝ ſuſpitionibꝰ odiētes ceteros ⁊ ꝯdēnantes. Et ſub ſpe
B cie pietatis ꝓpriū odiū exequentes. CHRY. in ho. Uñ
nō dixit: ne quieſcē facias peccantē: ſꝫ ne iudicaueris: h̄ eſt
ne amarꝰ fias iudex. Corripe q̄ppe nō vt hoſtis expetens
vindictā: ſꝫ vt medicꝰ inſtituēs medicinā. CHRY. ſup
Mat. Sed vt nō ſic q̄dē corriperēt chr̄iani chr̄ianos ꝯue
nit ſermo q̄ dicit. [Nolite iudicare.] Sꝫ ſi nō ſic corripue
rint: nūq̄d ꝓp h̄ ꝯſitur indulgētiā pctōꝝ: qꝛ dctū eſt. [Non
iudicabimini?] Quis. n. ꝯſeq̄ idulgētiā mali ꝑoris: qꝛ nō
Nō debe mus iudi care eos q̄ in nos pec cant. addidit alterū maluȝ? Hoc aūt diximꝰ volētes oñdere: qꝛ
hic ſermo nō eſt poſitꝰ de ꝓximis nō iudicādis q̄ peccant
in deū: ſꝫ q̄ in nos peccāt. Qui. n. nō iudicat ꝓximū ꝓp pec
C catū in ſe cōmiſſuȝ: illuȝ nec deꝰ iudicat ꝓp pctm̄: ſꝫ dimit
tit ei debitū: ſicut ⁊ ipſe dimiſit. CHRY. in ho. Uel alr̄.
Non ſimplr̄ vniuerſa pctā iubet nō iudicare: ſꝫ his q̄ mul
tis malis ſunt pleni: ⁊ alios pro minis iudicāt: hanc ꝓhibi
Ro. 2. tionē facit. Sicut ⁊ paulus nō ſimplr̄ ꝓhibet iudicare eos
qui peccāt: ſꝫ diſcipulos iudicātes de magr̄is redarguit: di
cens vt eos q̄ ſupra nos ſunt nō iudicemꝰ. HYLA. Uel
alr̄. Iudicari de ſpōſionibꝰ ſuis deū vetat: qꝛ vt iudicia ex
incertis rebꝰ iter hoīes ſumunt: ita ⁊ hoc iudiciū aduerſus
deū ex ambiguitate ſuſcipit: qḋ penitꝰ repellit a nobis: vt
cōſtans potiꝰ fides retineat: qꝛ nō ſicut in certis rebꝰ pctm̄
fit perperā iudicaſſe: ſꝫ ſi in his rebꝰ dedero iudiciū: initiū
D fit criminis. AVGV. de con. euā. Uel alr̄. Hoc loco nihil
Ea que vi demus in ꝓximo niſi clare ma la appeāt debemꝰ be ne iterpre tari. aliud ꝓcipi exiſtimo niſi vt ea facta q̄ dubiū eſt q̄ aīo fiāt:
in meliorē ptem interpretemur. De his aūt q̄ nō pñt bono
aīo fieri: ſicut ſunt ſtupra blaſphemie ⁊ hꝰ nobis iudicare
ꝑmittit: de factis aūt medijs q̄ pñt bono ⁊ malo aīo fieri:
temerariū eſt iudicare: maxīe vt ꝯdēnemꝰ. Duo aūt ſūt in
q̄bꝰ temerariū iudiciū cauere debemꝰ: cuȝ incertū eſt quo
aīo q̄cq̄ factū ſit: vel cū incertū eſt q̄lis q̄ſqȝ futurꝰ eſt qui
nūc vel bonꝰ vel malus appet. Non ḡ reprehēdamus ea q̄
nec ſcimꝰ quo aīo fiāt: neqȝ ita reprehēdamꝰ q̄ manifeſta
ſunt vt deſperemꝰ ſanitatē. Pōt aūt mouē qḋ ait. In q̄ iu
dicio iudicaueritis: iudicabimini. Nunq̄d ſi nos temera
rio iudicio iudicauerimꝰ temē ēt de nobis deꝰ iudicabit?
Aut nūq̄d ſi mēſura iniqua mēſi fuerimꝰ: ⁊ apud deuȝ eſt
iniqua mēſura: vñ nobis remetiat? Nā mēſure noīe ipſiuȝ
iudiciū ſignātū arbitror. Sed h̄ dctm̄ eſt q̄m temeritas q̄
punis aliuȝ: ipſa te puniat neċe eſt. Iniq̄tas. n. ſepe nihil no
cet ei qui patit iniuriaȝ: ei vō q̄ facit neceſſe eſt vt noceat.
E AVGV. 21. de ciui. dei. Dicunt aliqui q̄ūo verꝝ eſt qḋ ait
chr̄s vt in qua mēſura menſi fueritis remetiet vobis: ſi tē
porale pctm̄ ſupplicio puniat eterno? Nec attendunt non
ꝓpter equale tp̄is ſpatiuȝ: ſed ꝓp viciſſitudinē mali. i. qui
mala fecerit mala patiat: eandē dictā mēſurā fuiſſe: q̄uis
in ea re hoc ꝓprie poſſit accipi: de qua dn̄s cū hoc diceret:
loquebat. i. de iudicijs ⁊ ꝯdēnationibꝰ. Proinde q̄ iudicat
⁊ ꝯdēnat iniuſte: ſi iudicat ⁊ ꝯdēnat iuſte in eadeȝ menſu
ra recipit: q̄uis nō hoc qḋ dedit. Iudicio eniȝ fecit qḋ ini
quum eſt: iudicio patitur qḋ iuſtum eſt.

¶ Quid autem vides feſtucam in oculo fratris Tex. 2.
tui: ⁊ trabē in oculo tuo nō vides? Aut q̄uo di Ro. 2.
cis fratri tuo: Frater ſine eijciaȝ feſtucā de ocu Mar. 4
lo tuo: ⁊ ecce trabs eſt in oculo tuo? Hypocri Luce. 6.
ta eijce primū trabem de oculo tuo: ⁊ tunc vi
debis eijcere feſtucam de oculo fratris tui.

¶ AVGV. de ſer. do. Quia temerario ⁊ iniq̄ iudicio dn̄s A
nos āmonuerat: maxīe aūt hi temere iudicāt q̄ de incertis
⁊ facile reprehēdūt: qui magis amāt vituꝑare ⁊ dānare q̄
emēdare atqȝ corrigere: qḋ vitiū vel ſuꝑbia eſt vel inuide
tia: ꝯſiter ſubijcit ⁊ dicit. [Quid aūt vides feſtucā in oculo
frr̄is tui: ⁊ trabē in ocu. tuo nō vides?] HIERO. De his
loq̄ q̄ cū mortali crimīe detineāt obnoxij miora pctā fra
tribꝰ nō ꝯcedūt: vt ſi forte ita ille peccauerit: tu odio repre
hendas. Q̄tū aūt iter feſtucā ⁊ trabē: tātū iter iraȝ diſtat ⁊
odiū. Odiū. n. ira inueterata eſt. Fieri aūt pōt vt ſi iraſcaris
hoī: velis eū corrigi: nō aūt ſi euȝ oderis. CHRY. in ho. B
Multi ēt h̄ faciūt q̄ ſi viderit mōachū ſuꝑfluū veſtimētū
hn̄tē: aut copioſiori cibo potitum: amari ſiūt accuſatores:
q̄tidie ipſi rapiētes ⁊ crapulaȝ patiētes. CHRY. ſuper
Mat. Uel alr̄. Hoc qḋ hic dr̄ doctoribꝰ ꝯuenit. Omne. n.
pctm̄ diiudicat modicū aut magnū ſꝫ peccātis perſonaȝ.
Laici. n. pctm̄ modicū eſt: ⁊ feſtuca q̄tū ad pctm̄ ſacerdo
Pctm̄ in ſp̄m ſctm̄ quid ſit. tis: qḋ trabi cōpat. HYLA. Uel alr̄. Pctm̄ in ſp̄m ſctm̄
eſt diue v̄tutis ptātē negare: ⁊ chr̄o ſubaȝ abnuere eterni
tatiꝝ ꝑ quē q̄a in hoīeȝ venit deꝰ: hō rurſus veniret in deū.
Ergo q̄tū iter feſtucā ⁊ trabē diūa eſt: tantū oñdit pctm̄ in
ſp̄m ſctm̄ cetera crimia excedere: vt cū ifideles delicta cor
poris alijs exprobrāt: onus pcti q̄ de ꝑmiſſis dei ambigūt
in ſe añ nō videāt in oculo: trabe tāq̄ in mētis acie icidēte.
Seq̄. Aut q̄uo dices fratri tuo: ſine eijciā feſtucā de ocl̄o
tuo: ⁊ ecce in oculo tuo trabs eſt? CHRY. ſup Math.
Ideſt cū q̄ facie arguis pctm̄ frr̄is tui: ipſe aūt in eodē pctō
vel in maiori exn̄s. AVGV. de ſer. do. Primū ḡ cogite C
Debemus ꝓxīs pec cātibus ex ꝓprijs no ſtris actibꝰ compati: ⁊ eos ñ odie ſed miſeri cordia ſue nire. mus cū aliquē reprehēdere nos nec̄itas coegerit: vtrū tale
ſit vitiū qḋ nunq̄ habuimꝰ. Et tūc cogitemus ⁊ nos hoīes
eſſe: ⁊ hic potuiſſe: vl̄ tale q̄d habuimꝰ: ⁊ iaȝ nō hēmus. Et
tūc tāgat memoriā cōis fragilitas: vt illam correctionē nō
odiū ſꝫ mīa ꝓcedat. Si āt inuenerimꝰ nos in eodē vitio eſſe
nō obiurgemꝰ: ſꝫ cōgemiſcamꝰ: ⁊ ad pariter conādūȝ inuite
mus. Raro aūt ⁊ ex magna nec̄itate obiurgatiōes adhibē
de ſunt: in q̄bꝰ nō nob ſꝫ vt dn̄o ſuiat inſtemꝰ. CHRY. D
ſup Mat. Uel alr̄. Q̄uo dicis fratri tuo. i. quo ꝓpoſito pu
tas ex charitate vt ſalues ꝓximū tuū: non qꝛ teipm̄ añ ſal
uares? Uis ḡ nō alios ſanare: ſꝫ per bonā doctrinā malos
actꝰ celare: ⁊ ſcie laudeȝ ab hoībꝰ querere: nō edificationē
mercedis a deo: ⁊ es hypocrita. Unde ſeq̄. [Hypocrita
eijce ꝑmū trabē de oculo tuo.] AVGV. de ſer. do. Accu
ſare. n. vitia offm̄ ē bonoꝝ: qḋ cū mali faciūt: alienas ptes
agūt: ſicē hypocrite q̄ tegūt ſub ꝑſona qḋ ſūt: ⁊ oñdūt in ꝑſo
na qḋ nō ſūt. CHRY. in ho. Et notādū ꝙ vbicūqȝ vult E
monſtrare magnū aliqḋ pctm̄ a cōtumelia icipit ſicut ibi.
Serue nequā oē debitū dimiſi tibi: ⁊ ſō hic dic̄. Hypocrita Mat. 18
eijce ꝑmū. Eteniȝ q̄ ſuiipſiꝰ ſūt: magis aliq̄s nouit: q̄ q̄ ſunt
alioꝝ: ⁊ q̄ maiora ſūt: magis vdiet q̄ q̄ minora. ⁊ ſeipȝ ma
gis diligit q̄ ꝓximū. Et ideo iubet eum qui obnoxius eſt
multis peccatis: nō amaruȝ eſſe iudicē delictoꝝ alterius: ⁊

maxime cũ fuerit parua qdé ab arguẽdo aut a corrigẽdo auertẽs:ſʒ ꝓhibet ꝓpria ꝯtenere ⁊ alienis inſilire. Opʒ.n. vt p̃mo cũ diligẽtia inueſtiges que tua ſunt:⁊ tũc q̃ ꝓximi ſunt diſcuties. Et iõ ſeqꝫ. [Et tũc videbis eiicere feſtucam de oculo fratris tui.] AVGV. de ſer. do. in mõ. Auferẽtes enĩ de oculo noſtro trabem inuidẽtie vel malitie vel ſimulationis: videbimus eiicere feſtucã de oculo fratris.

Tex. 3. ¶ Nolite ſanctũ dare canib⁹ neqꝫ mittatis margaritas vr̃as añ porcos: ne forte conculcent eas pedibus ſuis: ⁊ canes cõuerſi diſrũpant vos.

A ¶ AVGV. de ſer. do. in mõ. Quia põt aliquos ꝑ nomen ſimplicitatis ad quã ꝑ ſuperiora induxerat decipe: vt ſic putet vitioſuʒ eẽ aliqñ verũ occultare: q̃uo vitioſuʒ eſt falſuʒ dicẽ: recte ſubiungit. [Nolite ſcm̃ dare canib⁹: neqꝫ mittatis margaritas vr̃as ante porcos.] CHRY. ſup Mat. Uel al'r. Juſſerat ſupi⁹ dñs diligẽ inimicos ⁊ bñfacẽ his q peccãt in nos. Ne ḡ cogitarent ſacerdotes ẽt q̃ dei ſunt eis cõicare: taleʒ cogitationẽ cõpeſcuit dicẽs. Nolite ſcm̃ dare canib⁹. Ac ſi diceret. Mãdaui vobis diligẽ inimicos ⁊ bñfacere eis de vr̃is corꝑalib⁹ bonis: nõ tñ de meis ſpũalib⁹ paſſiʒ: qr̃ in nã vobiſcũ cões ſũt nõ in fide: ⁊ de⁹ carnalia bñficia dignis ⁊ indignis ſimil'r p̃ſtat: nõ aũt grãs ſpũales. AVGV. de ſer. do. in mon. Querẽduʒ aũt eſt qd ſit ſcm̃: qd canes: qd margarite: qd porci. Sãctũ eſt qđ corrũpere nefas eſt: cui⁹ ſceleris volũtas rea tenet: q̃uis illud icorruptibile maneat. Margarite aũt ſunt q̃cũqꝫ ſpũalia magni eſtimãda ſũt. Licet itaqꝫ vna eadẽqꝫ res ⁊ ſcm̃ ⁊ margarita dici poſſit. Sed ſcm̃ dr̃ ex eo ꝙ nõ dʒ corrũpi. margarita võ ex eo ꝙ nõ p̃t ꝯtẽni. CHRY. ſup Mat. Uel al'r. Sanctũ eſt ſicut baptiſm⁹ grã corꝑis chr̃i ⁊ hm̃õi. Myſteria aũt veritatis margarite ſũt: qr ſic margarite incluſe coclẽis poſite ſũt in ꝓfunduʒ maris: ſic myſteria diuina v̾bis icluſa poſita ſunt in altitudine ſenſus ſacre ſcripture. CHRY. in ho. Que qdẽ his q bone mẽtis ſunt ⁊ intell'm hñt: reuelata honeſta apparẽt. his aũt q iſenſibiles ſunt magis videntur reuerẽda: cũ ignorant. AVGV. de ſer. do. Canes auteʒ pro ipugnatorib⁹ veritatis: porcos pro ꝯtẽptorib⁹ poſitos nõ incõgrue accipimus. Quapꝑ qr canes exiliũt ad dilacerandum: qđ aũt dilacerãt itegrũ eẽ nõ ſinunt: dixit. [Nolite ſcm̃ dare canib⁹:] qr q̃tũ in ipſis eſt ſi fieri poſſet: conant perimere vitatẽ. Porci aũt q̃uis nõ ita vt canes morſu appetãt: paſſiʒ tñ calcãdo inquinãt. Et iõ dicit. [Neqꝫ mittatis mar. ve. añ porcos.] RABA. Uel canes ſunt ad vomitũ reuerſi: porci nõduʒ cõuerſi: ſed in luto vitiorũ v̾ſati. CHRY. Uel al'r. Canis ⁊ porcus imũda aialia ſunt. ſʒ canis ex oĩ pte: qr nec ruminat: nec vngulã findit. porcus aũt ex ptenaʒ vngulam hʒ fiſſam: ſʒ nõ ruminat. Propter qđ canes puto intelligẽdos gentiles oĩno imũdos: ⁊ pp act⁹: ⁊ pp fideʒ. porcos aũt hereticos: qr nomẽ dñi inuocare videt. Nõ eſt ḡ ſcm̃ dare canib⁹: qr baptiſm⁹ ⁊ alia ſacra nõ ſunt dãda niſi fidẽ hñtib⁹. Jtẽ myſteria veritatis. i. margarite: nõ ſunt dãde: niſi deſiderãtib⁹ veritatẽ: ⁊ cũ rõne humana viuẽtib⁹. Si. n. porcis eas miſeris. i. cenoſe vite delectatiõe grauatis: nõ itelligerẽt p̃cioſitatẽ earũ: ſed eſtimãt eas ſicut ceteris fabulis mũdialib⁹: ⁊ eas actib⁹ ſuis carnalib⁹ cõculcant. AVGV. de ſer. do. Calcari. n. dr̃ quicqd ꝯtẽnit. Et ideo dr̃. Ne forte ꝯculcẽt eas pedib⁹ ſuis. GLO. Dicit aũt ne forte: qr reſipiſcẽ pñt ab imundicia. AVGV. Quod aũt ſeqꝫ. [Et ꝯuerſi diſrũpant vos.] Nõ ait ipſas margaritas. Jllas. n. cõculcãt: ⁊ cũ ꝯuertunt vt adhuc aliquid audiant: diſrũpũt eũ a quo miſſas margaritas cõculcãt. Non enĩ facile iueneris qđ ei gratũ eſſe poſſit: q̃ magno labore inuẽta ꝯtẽnant. Qui ḡ tales docẽt q̃uo nõ diſrũpant indignãdo ⁊ ſtomacãdo nõ video. CHRY. ſup Mat. Uel

Margin notes (left column): Sanctum qđ eſt. — B Myſteria diuina ſũt incluſa i ſenſu ſacr̃ ſcripture: ſicut margarite in cocleis. — C Qui p canes ⁊ q p porcos q̃r⁹ ſcã danda non ſit intelligãt. — D

porci nõ ſoluʒ carnalib⁹ actib⁹ margaritas ꝯculcãt: ſʒ etiã poſt modicũ ꝯuerſi ꝑ inobediẽtiã rũpũt prehitores earũ. Frequẽter aũt ⁊ ſcãdalizati calũniant eos q̃ſi dogmatum nouorũ ſeminatores. Canes ẽt cõculcantes ſancta ſordidis actib⁹: diſputationib⁹ ſuis rumpũt predicatoreʒ veritatis. CHRY. in ho. Et hñ dixit. [Cõuerſi.] Fingũt. n. mãſuetudineʒ vt addiſcãt: deinde cũ didicerit detrahũt. CHRY. ſup Mat. Rõnabil'r aũt margaritas dari porcis ꝓhibuit: qa ſi porcis minus imũdis mitti vetant q̃to magis canibus plus imũdis. De ſcõ aũt dãdo idẽ eſtimare nõ poſſumus: qr frequẽter ẽt bñdictionẽ damus pctõrũ more viuẽtib⁹ chr̃ianis: nõ qr merent accipere: ſʒ ne forte plen⁹ ſcandalizati diſpereãt. AVGV. de ſer. do. Cauẽduʒ eſt ḡ ne qd apiat ei: qui nõ capit. Meli⁹. n. querit id qđ clauſuʒ eſt q̃ȝ id qđ apertũ eſt: aut infeſtat ꝑ odiuʒ vt canis: aut negligit per ꝯtẽptũ: vt porcus. Non eſt aũt ꝯñs: vt ſi verũ occultat: etiã falſuʒ dicat: qr dñs q̃uis nihil mẽtitus ſit vera tñ aliq̃ occultauit: ſm illud. Adhuc habeo vobis multa dicẽ que nõ poteſtis portare mõ. Sed ſi aliqs non capit ꝓpter ſordes mundandus eſt vel v̾bo vel opere q̃tũ fieri põt a nobis. Qđ aũt dñs quedã dixiſſe iuenit: que multi q aderãt vel reſiſtẽdo vel ꝯtẽnendo nõ receperũt: nõ putandus eſt ſanctũ dediſſe canib⁹: aut margaritas ante porcos miſiſſe. Dedit. n. eis qui capere poterãt: ⁊ ſimul aderant quos pp aliorũ imũdiciã negligi nõ oportebat. Et q̃uis tentãtes eũ in ipſis que eis reſpõdebat: cõtabeſcerent: alij tñ qui poterant capere ex illorũ occaſione multa vtil'r audiebãt. Qui ergo nouit qd rñdeat: debet rñdere ſaltẽ ꝓpter illos qbus deſperatio ſuborit: ſi ꝓpoſitã q̃õneʒ ſolui non poſſe crediderint: ⁊ hoc de rebus ad inſtructionẽ ſalutis ptinentibus. De ſupuacuis aũt ⁊ noxijs nihil dõʒ eſt: ſed hoc ipm explicanduʒ: cur ingrenti talia nõ oporteat rñdere.

Margin notes (right column): E — F Et ſi aliqñ verũ occultatur: falſuʒ tñ nũq̃ȝ dicendũ eſt. Jo. 16.

¶ Petite ⁊ dabit vobis: querite ⁊ inuenietis pulſate ⁊ aperiet vobis. Omis. n. qui petit accipit: ⁊ qui querit inuenit: ⁊ pulſanti aperiet. Tex. 4. Luc. 11. Jo. 6. Jaco. 1.

A ¶ HIERO. Quia carnalia ſupra vetuerat poſtulari: qd petere debeamus oſtẽdit dicens. [Petite ⁊ dabit vobis.] AVGV. de ſer. do. Uel al'r. Cum p̃ceptũ eſſet ne ſcm̃ daret canib⁹: ⁊ ne margarite añ porcos mittant potuit auditor ſue ignorãtie ꝯſcius dicere: qd ſcm̃ me dare canib⁹ vetas: cũ adhuc me hr̃e nõ videã. Et ideo opportune ſubiecit dicẽs. [Petite ⁊ accipiens.] CHRY. ſup Mat. Uel al'r. Qm̃ ad ſignificãdaʒ orõneʒ q̃dã dederat eis mandata dicens. Nolite iudicare: cõpetẽter adiungit. [Petite ⁊ dabit vobis] q. d. Si hãc clemẽtiã ſeruaueritis ad inimicos: qcqd clauſuʒ vobis videt: pulſate ⁊ apiet vobis. [Petite] ḡ p̃cibus die ac nocte orãtes. [Querite] ſtudio ⁊ labore. Nec. n. laborãtes circa ſcripturas acquirim⁹ ſciaʒ ſine grã dei: nec grãʒ acgrim⁹ niſi ſtuduerim⁹: ne donũ dei negligẽtib⁹ det. [Pulſate] aũt orõne ⁊ iciunijs ⁊ elemoſynis. Sicut. n. qui pulſat oſtiuʒ nõ tm̃ voce clamat: ſʒ manu: ſic ⁊ q bona opa facit pulſat opib⁹ bonis. Sʒ dices: Hoc ipm peto: vt ſciã ⁊ faciã: q̃uo ḡ poſſuʒ facẽ p̃us q̃ȝ accipiã: Sed qđ potes fac: vt ampli⁹ poſſis: ⁊ qđ ſcis ſerua: vt amplius ſcias. Uel al'r. Cuʒ dixiſſet ſupra oĩb⁹ vt indulgerẽt inimicis: ⁊ poſtea ꝓhibuerit ne ſub obtẽtu dilectionis ſcã canib⁹ darent: nunc dat eis bonũ ꝯſiliuʒ: vt petãt deũ pro illis: ⁊ dabit eis: querãt eos q perierãt in pctĩs ⁊ inueniẽt. Pulſent eos q in errorib⁹ ſunt ꝯcluſi: ⁊ aperiet eos de⁹: vt habeat ſermo eorũ ad aĩas eorũ igreſſuʒ. Uel al'r. Qm̃ maiora erãt mãdata ſuperius poſita q̃ȝ virt⁹ humana: tranſmittit eũ ad deũ cui⁹ grẽ nihil ipoſſe ẽ dicẽs. [Petite ⁊ dabit vobis] vt qđ ex hoĩb⁹ ꝯſũmari nõ põt ꝑ grãs dei adipleat. Cuʒ. n. alia aĩalia de⁹ muniuerit veloci pedum curſu: aut velocibus pẽnis: aut

Margin note: Scia diuinarũ ſcripturaꝝ ſine grã nõ acgrit. — B

vnguib⁹:aut dentib⁹:aut cornib⁹:hoïeȝ ſoluȝ ſic diſpoſuit:
vt virt⁹ illi⁹ ſit ipſe:vt īfirmitatis ſue nečitate coact⁹ ſemꝑ
B nečiuȝ hēat dñm ſuū. GLO. Petimus aūt fide:querim⁹
ſpe:pulſamus charitate. Primū petere debes vt habeas:
poſt querere vt inuenias: inuenta obſeruare vt introeas.
REMI. Uel alr̄. Petim⁹ orādo: querimus recte viuēdo:
pulſamus pſeuerādo. AVGV. de ſer. do. in mon. Peti-
tio aūt ptinet ad ipetrādaȝ ſanitatē animi:vt ea que preci-
piunt̄ iplere poſſimus. ingſitio aūt ad inueniēdaȝ veritatē.
Sed cū qſqȝ verā viā inuenerit:pueniet ad ipſaȝ poſſeſſio-
neȝ q̄ tñ pulſanti apit̄. AVGV. in lib. retra. Operoſe
qdeȝ iſta tria qd iter ſe differāt:ſic exponēdaȝ putaui: ſed
longe meli⁹ ad inſtātiſſimā petitionē oia referunt̄: vñ po-
C ſtea ↄcludit dicēs. [Dabit bona petentib⁹ ⁊c.] CHRY.
in ho. Per hoc ḡ q̄ addidit. [Querite ⁊ pulſate.] cū inſtan
tia multa ⁊ robore peti iuſſit. Qui.n.querit:oia alia pycit
a mēte:⁊ ad illud ſoluȝ afficit̄ qd̄ querit̄:qui aūt pulſat:cuȝ
vehemētia ⁊ feruida mēte venit. CHRY. ſup Matth.
Quia vō dixerat. [Petite ⁊ accipietis.] ne forte peccatores
audiētes dicerēt. Ad h̄ dñs dignos hortat̄:nos aūt indigni
ſumus:ideo repetit vt tā iuſtis q̄ pctōrib⁹ miaȝ dei cōmē
det. Et iō dicit. [Ois qui petit accipit] .i. ſiue iuſtus ſit ſiue
peccator. tñ petere nō dubitet:vt cōſtet neminē ſperni niſi
qui petere dubitauit a deo. Nō.n.credibile eſt vt op⁹ pie-
tatis qd̄ exhibet̄ bñfaciēdo inimicis de⁹ iniungat hoibus.
Jo. 9. ipſe aūt nō faciat cū ſit bonus. AVGV. ſup Joan. Uñ
Luc. 18. pctōres exaudit de⁹. Si.n. pctōres nō audiret: fruſtra pu-
blicanus dixiſſet. Dñe ppiti⁹ eſto mihi pctōri. ⁊ ex iſta cō-
D feſſiōe meruit iuſtificationē. AVGV. in li. ſniaꝝ pſpe.
Fidelr̄ do ſupplicās pro nečitatib⁹ huius vite exaudiť. Fidelr̄ aūt ſupplicās deo pro nečitatib⁹ hui⁹ vite ⁊ miſeri
corditer audit̄ ⁊ miſericorditer nō audit̄. Quid.n. īfirmo
ſit vtile magis nouit medic⁹ q̄ egrot⁹. Si autē id poſtulat
qd̄ deus:⁊ pcipit ⁊ promittit fiet oino qd̄ poſcit:q̄ꝛ accipiet
charitas qd̄ petit veritas. AVGV. ad paulinū ⁊ hyera-
ſiaȝ. Bon⁹ āt dñs q nō tribuit ſepe qd̄ volum⁹:vt qd̄ mal-
lem⁹ attribuat. AVGV. de v̄. do. Perſeuerātia ēt op⁹
eſt:vt accipiam⁹ qd̄ petim⁹. AVGV. de ſer. do. Cum.n.
de⁹ aliqñ tardi⁹ dat:cōmēdat dona:non negat:diu deſide-
rata dulci⁹ obtinent̄:cito āt data vileſcūt. Pete ḡ ⁊ quere
iuſta. Petēdo.n.⁊ querēdo creſcit appetit⁹ vt capias. Ser
uat tibi deus qd̄ nō vult cito dare:vt tu diſcas magna ma-
gne deſiderare:ideo opȝ ſemꝑ orare:⁊ nō deficere.

Tex. 5. ¶ Aut quis eſt ex vobis hō quē ſi petierit filius
panē:nunqd lapideȝ porrigeret ei? Aut ſi piſcē
petierit:nunqd ſerpenteȝ porriget ei? Si ergo
vos cum ſitis mali:noſtis bona data dare filijs
veſtris: quāto magis pater veſter qui in celis
eſt dabit bona petentibus ſe?

A ¶ AVGV. de ſer. do. Sicut in ſupiorib⁹ egit de volatili-
bus celi ⁊ de lilijs agri:vt ſpes de minorib⁹ ad maiora cō-
ſurgeret:ita ⁊ in hoc loco cū dicit. Aut qs eſt ex vobis hō.
CHRY. ſup Matth. Ne forte aliqs ↄſiderās quāta eſt
dñia inter deū ⁊ hoieȝ:⁊ ponderans pctā ſua duȝ deſperat
ipetrare:nec icipiat petere:patrū ⁊ filioꝝ ſ[ilitudinē] intro-
duxit:vt ſi pp pctā nr̄a deſpamus:pp paternā bonitatem
Oranſ hȝ petē vehemēter: ⁊ q̄ ſunt nečia ſi vult exaudiri. ſperemus. CHRY. in ho. Duo āt opȝ adeſſe orāti:⁊ pe-
tere vehemēter:⁊ q̄ opȝ petere. Hec aūt ſūt ſpūalia. etenīȝ
ſalomon q̄ꝛ petijt qd̄ petere oportebat velociter accepit.
CHRY. ſup Mat. Que āt petere opȝ ſub ſilitudine pa-
nis ⁊ piſcis oſtēdit. Panis.n. eſt v̄bū de notitia dei patris.
Lapis eſt oē mēdaciū qd̄ hȝ ſcādaluȝ offenſionis ad aiaȝ.
REMI. Piſceȝ aūt poſſum⁹ itelligē v̄bū de chr̄o:ſerpentē
aūt ipȝ diabolus. Uel p panē intellr̄ doctrina ſpūalis:per
lapidē ignorātia:p piſcē vnda baptiſmatis ſacri:p ſpētē
aſtutia diaboli: ſiue infidelitas. RABA. Uel panis qui B
eſt cōis cib⁹:charitatē ſignat:ſine q̄ alie virtutes nihil valēt.
Piſcis ſignat fidem q̄ ex aq̄ baptiſmatis orta eſt:⁊ in me-
dijs fluctib⁹ huius vite pulſat̄:⁊ tñ viuit. Lucas aūt addi-
dit tertiū .ſ. ouū qd̄ eſt ſpes aialis:vnde ſpeȝ ſignat. Cōtra
charitatē ponit lapideȝ .i. odij duritiā:ↄ fidē ſerpentē .i. pfi
die venenū:ↄ ſpeȝ ſcorpionē .i. deſperationē que retro pun
git ſicut ſcorpio. REMI. Eſt ḡ ſenſus. Nō eſt timēdū q̄
ſi petamus a deo pr̄e panē .i. doctrinā vl̄ charitatē q̄ por-
rigat lapideȝ .i. q̄ pmittat cor noſtruȝ cōſtringi aut frigore
odioꝝ aut duritia mētis: vel q̄ ſi petierim⁹ fideȝ ipſe nos
pmittat perire veneno infidelitatis. Uñ ſeqt̄. Si ḡ vos cū
C ſitis mali. CHRY. in ho. Hec aūt dixit nō detrahēs hu
mane nāe:neqȝ maluȝ ↄfitēs oē gen⁹ humanū: ſȝ ad dilaȝ
bonitatis ſue:dilectionē paternā maliciā vocans:tanta eſt
ſupabūdantia amoris ipſi⁹ ad hoies. Quia quāto ad cōpa
rationē dei q ſolus ſingulr̄ bon⁹ eſt:oēs mali vident̄:ſic ad
cōparationē ſolis oē lucidū vr̄ obſcurū. HIERO. Uel
Geñ. 8. ſupra apl̄oꝝ poſitiōe oē homȝ gen⁹ dānat̄ cui⁹ ab īfantia
Ephe. 5. cor ad maluȝ appoſitū ē:vt in geneſi legit̄:nec mirū hoies
hui⁹ ſeculi dici malos cum ⁊ apl̄s memoret:qm̄ dies mali
ſunt. AVGV. de ſer. do. Uel malos appellauit hui⁹ ſe-
culi dilectores: Uñ ⁊ bona q̄ dant:ſm eoꝝ ſenſuȝ bona di
cenda ſūt:q̄ꝛ h̄ pro bonis hñt:quāq̄ ⁊ in reꝝ nā iſta bona
ſint .ſ. tpalia. Et ad iſtā vitā īfirmā ptinētia. AVGV. de
De⁹ eſt bonus qui facit bonos. ſer. do. Bonū.n. qd̄ facit bonos:de⁹ eſt. Aurū aūt ⁊ argētuȝ
bonū eſt:nō q̄ te faciat bonū:ſȝ vñ facias bonum. Mali ḡ
cū ſimus:⁊ bonū patrē habeam⁹ nō ſemꝑ mali remanea-
mus. AVGV. de ſer. do. Si ḡ cū ſimus mali:nouimus D
id dare qd̄ petimus:q̄to magis ſperādūȝ eſt daturū deuȝ
nobis bona petentib⁹? CHRY. ſup Mat. Qm̄ aūt non
oia petētib⁹ pſtat: ſȝ bona tm̄modo:ideo ↄueniēter addidit
[bona]. GLO. A deo.n. non niſi bona pcipim⁹ q̄liacūqȝ
nobis videat̄. Oia.n. dilectis in bonū coopant̄. REMI. Ro. 8.
Et ſciēdū q̄ vbi Matthe⁹ ſic dicit. [Dabit bona.] Lucas
dic̄. Dabit ſpm̄ bonū:ſȝ nō dȝ videri ↄtriuȝ:q̄ꝛ cuncta bona
que hō a deo accipit:per gr̄aȝ ſpirituſſancti dant̄.

¶ Oia ḡ quecūqȝ vultis vt faciant vobis hoies Tex. 6.
⁊ vos facite illis. Hec eſt eniȝ lex ⁊ pphete. Thob. 4.

¶ AVGV. de ſer. do. Firmitas q̄daȝ ⁊ valētia ambulādi Luce. 6.
per ſapiētie viā in bonis morib⁹ ↄſtituta eſt:qb⁹ pducunt̄ Luc. 13.
A hoies vſqȝ ad mūdationē ⁊ ſimplicitatē cordis. de qua iaȝ
diu loquens ita ↄcludit. Oia quecūqȝ vultis. Nemo.n. eſt
qui velit quēq̄ duplici corde ſecū agere. CHRY. ſuper
Matth. Uel alr̄. Supra pp ſanctificādaȝ orōnē mādauit
vt nō iudicēt hoies eos q peccāt in ipſos. Et q̄ꝛ ab ordine
narrationis ſue recedēs itroduxit alia q̄dā: nūc ad māda-
tuȝ qd̄ ceperat rediēs ait. [Oia quecūqȝ vultis] .i. nō ſoluȝ
mādo nolite iudicare:ſȝ ⁊ [oia quecūqȝ vultis vt faciāt vo
bis hoies:⁊ vos facite eis] ⁊ tūc ipetrabilr̄ poteritȝ orare.
B GLO. Uel alr̄. Oiuȝ bonoꝝ ſpūaliū diſtributor eſt ſpūſ-
ſanct⁹ vt opa charitatis impleant̄. Uñ ſubdit. [Oia ḡ ⁊c.]
CHRY. in ho. Ul̄ alr̄. Uult dñs demr̄are:qm̄ opȝ hoies
⁊ ſupius ingrere auxiliū:⁊ que a ſeipſis ſunt ſil̄ īferre. Uñ
cū dixiſſet. [Petite:querite:⁊ pulſate:] docet aperte ipſos
hoies ſtudioſos eē. Et iō ſubdit. [Oia q̄cūqȝ.] AVGV.
Si volumus deuȝ nr̄m mendicitatem agnoſcere agnoſcamus ⁊ nos alienā. de ver. do. Uel alr̄. Promiſerat ſe dñs petentib⁹ bona lar-
giturū. Ut aūt ille agnoſcat mēdicos ſuos: agnoſcamus ⁊
nos nr̄os. Excepta.n. ſubā facultatū tales ſunt qui petunt:
quales a qb⁹ petūt. Quā frontē habes petēdi ad deū tuuȝ
qui nō agnoſcis parem tuuȝ? Hinc eſt qd̄ in puer. dr̄. Qui
obturat aurē ſuā ad clamorē pauperis: ⁊ ipſe clamabit:⁊
Prouer. 21. nō exaudiet̄. Quid aūt petēti pmo debeam⁹ ipēdere:vt

⁊ ipſi

⁊ ipſi audiamur a deo ex h̄ ꝯſiderare poſſum⁹ qḋ ab alijs
volumus nob̄ iꝑedi. Et ideo dixit. [Oia ḡ q̄cūq; vultis] ⁊c.
CHRY. in hom̄. Nō ſimplr̄ dicit oia: ſ; addidit. [Ergo].
q.d. Si vultis audiri cū illis que dixi ⁊ hec facite. Nō aūt
dixit. Quecūq; vis effici tibi a deo h̄ fac ad ꝓxi^m: vt nō di-
ſcas q̄lr̄ h̄ eſt poſſibile: ſ; ait. Quecūq; volueris effici tibi
C a ꝓxīo: hec ⁊ circa ꝓxi^m oñde. AVG. de ſer. do. Quidā la-
tini codices hn̄t additū bona: qḋ additū puto ad manife-
ſtationē ſnie. Occurrebat. n. ꝙ ſi q̄ſq; flagitioſe aliqd erga
ſe fieri velit: ⁊ ad h̄ referat iſtā ſniaꝫ: vt h̄ prioꝛ illi faciat a
q̄ ſibi fieri cupit: ridiculū eſt hūc putare iſtā iꝑleſſe ſniam:
itelligēdū eſt aūt ꝑfectā eſſe ſniaꝫ ēt ſi h̄ nō addat̄. Dr̄. n. di-
ctū eſt. [Oia q̄cūq; vultis] nō vſitate ac paſſim: ſed ꝓpe di-
ctū accipi opꝫ. Uolūtas nāq; nō eſt niſi in bonis: nā in ma-
lis cupiditas ꝓpe dr̄: nō volūtas: nō q2 ſic ſp̄ loq̄nt̄ ſcriptu-
re: ſ; vbi opꝫ: ibi oino ꝓpꝛiū vbū tenēt vt nō aliud itelligat̄.
CYPRI. de oꝛone dn̄ica. Cū aūt dei vbū dn̄s ieſus xp̄s
oib⁹ venerit: ꝑceptoꝝ ſuoꝝ fecit grāde cōpēdiū cum dixit.
[Quecūq; vultis vt faciāt vob̄ hoies ⁊ vos facite eis.] Un̄
ſbdit. [Hec eſt. n. lex ⁊ ꝓphe.] CHRY. ſup mat. Nā que-
cūq; lex ⁊ ꝓphe ſparſim in oib⁹ ꝑcepunt ſcripturis in h̄ cō-
pēdioſo ꝯtinent̄ mādato: q̄ſi inūābiles arboꝝ rami in vna
radice. GREG. 10° moral̄. Qui. n. cogitat vt ea alteri fa-
ciat: que iꝑe ſibi ab altero fieri expectat: pēſat nimirum vt
malis bona: ⁊ bonis melioꝛa reddat. CHRY. in ho. Un̄
manifeſtū eſt ēt q2n̄ ex nob̄ que deceāt oēs ſcimus: ⁊ nō eſt
poſſibile ad igrātiaꝫ refugē. AVG. de ſer. dn̄i. Ur̄ aūt h̄
ꝑceptū ad dilectionē ꝓximi ꝑtinere: nō aūt ad dei: cum in
alio loco duo eſſe ꝑcepta dicat: i q̄b⁹ lex pendet ⁊ ꝓphete.
Cū aūt hic nō addit tota lex qḋ ibi addidit: ſeruauit locū
D alteri ꝑcepto qḋ eſt de dilectione dei. AVG. 8° de trini.
Uel aliter. Ideo ſcriptura tn̄ dilectiōeꝫ ꝓximi cōmemo-
rat cū dicit. [Oia q̄cūq; vultis:] q2 qui ꝓximū diligit: ꝯñs
eſt: vt ⁊ ipſam ꝑcipue dilectionē diligat. Deus aūt dilectio
eſt. Cōſequens eſt ergo vt ꝑcipue diligat deū.

Voluntas non eſt niſi in bonis.

Qui ꝓxi^m diligit deū necio diligit.

Tex. 7. ¶ Intrate per anguſtā poꝛtā: q2 lata poꝛta ⁊ ſpa-
tioſa via eſt que ducit ad ꝑditiōeꝫ: ⁊ multi ſunt
qui itrāt ꝑ eā. Quā anguſta poꝛta ⁊ arta via eſt
que ducit ad vitā: ⁊ pauci ſunt qui inueniūt eā.

A ¶ AVG. de ſer. dn̄i in mō. Admonuerat ſupi⁹ dn̄s ad ha-
bēdū coꝛ ſimplex ⁊ mūdū: in quo q̄rit̄ de⁹: ſ; q2 h̄ paucoꝝ
eſt: iaꝫ icipit de inueſtigāda ſapia loq: cui iueſtigāde ⁊ ꝯtē-
plāde talis oculus ꝑ oia ſupioꝛa ꝑduct⁹ eſt: q̄ videri iā poſ-
ſit arta via ⁊ anguſta poꝛta. Un̄ ſbdit. [Intrate ꝑ anguſtaꝫ
poꝛtā.] GLO. Uel alr̄. Et ſi difficile ſit vt alijs facias qḋ
tibi vis fieri: tn̄ ſic faciēdū eſt vt itremus ꝑ anguſtā poꝛtā.
CHRY. ſup matth. Uel alr̄. Tertia hec ꝯuenientia ad iu-
ſtitiā ieiunij ꝑtinet: vt ſit oꝛdo narratiōis talis. Tu aūt cū
ieiunas vnge caput tuū: ⁊ poſtea ſequat̄. [Intrate ꝑ angu-
ſtam poꝛtā.] Precipue. n. tres ſunt nāles paſſiones ⁊ itime
carnis. Pꝛio eſca ⁊ pot⁹: deide amoꝛ viri ad mulierē: 3° lo-
co ſomn⁹. Et ideo grauī⁹ eſt eas a nā carnali ꝑcidē q̄; cete-
ras paſſiones. Et ideo nulli⁹ paſſionis abſtinētia ſic ſcificat
coꝛpus: ſic ꝙ hō ſit caſt⁹ ieiunus ⁊ in vigilijs ꝑſeuerās. Er-
go ꝑꝑ oēs has iuſtitias: ⁊ ꝑcipue ꝑꝑ laborioſiſſimū ieiuniū
dicit. [Intrate ꝑ anguſtā poꝛtā.] Poꝛta ꝑditiōis eſt diabo-
lus: ꝑ quē itroit̄ in gehēnā. Poꝛta vite xp̄s: ꝑ quē itroit̄ in
regna celeſtia. Lata aūt poꝛta dr̄ eē diabolus nō magni^ne
ꝑtātis extēſus: ſ; effrenate ſupbie licētia dilatat̄. Poꝛta āt
anguſta dr̄ xp̄s nō ꝑuitate ꝑtātis exiguus: ſ; humilitat̄ rō-
ne collect⁹: q2 quē totus nō capit mūdus: ſeiꝑm itra angu-
ſtias vteri vginalis icluſit. Uia aūt ꝑditiōis eſt ois iniqtas.
Dr̄ aūt ſpatioſa: q2 nō eſt itra regulā diſcipline icluſa: ⁊ am-
bulātes in ea q̄cqd eos delectauerit: h̄ ſequunt̄. Uia autē

Poꝛte vite ⁊ ꝑditionis q̄ ſunt.

vite dr̄ eē ois iuſtitia: ⁊ ꝑꝑ ꝯtrarias cās eſſe arta. Cōſiderādū
aūt q2 niſi q̄s ambulauerit ꝑ viā: nō pōt ꝑuenire ad poꝛtā.
Qui. n. nō ambulāt per viā iuſtitie: ipoſſē eſt vt vere xp̄m
cog̃ſcāt. Silr̄ nec incurrit in manus diaboli: niſi qui in via
ambulat pctōꝝ. GREG. ſup Ezech. Cuius autē charitas B
ſit lata: tn̄ ꝑ anguſta ⁊ ardua hoies ducit a terra. Satis an-
guſtū eſt oia ꝑtermittē: vnū ſolū diligere: ꝓſpa nō ambire:
adūſa nō timere. CHRY. in ho. Sꝫ cū poſtea dicat. Iu-
guꝫ meū ſuaue eſt ⁊ onus meū leue: qualr̄ hic anguſtā eſſe Infra. 11.
viā ait ⁊ artā: Sꝫ ⁊ hic mōſtrat eā leueꝫ eē ⁊ ſuauē: q2n̄ via
eſt ⁊ poꝛta eſt: ſicut ⁊ altera que lata ⁊ ſpatioſa dr̄: iꝑa via ⁊
poꝛta eſt. Hoꝝ aūt nihil māſurū eſt: ſ; oia ꝑtrāſeūt. Trāſi-
re aūt laboꝛes ⁊ ſudoꝛes ⁊ in bonū fineꝫ deuenire. ſ. in vitā
ſufficiēs eſt mitigare eos q agones patiūtur. Si. n. tēpeſta-
tes nautis: ⁊ vulnera militib⁹ leuia ſunt ꝑꝑ ſpem ꝑmioꝝ ꝑ-
eūtiū: multo magis cum celū ꝑiacēs fuerit ⁊ imoꝛtalia pre-
mia: nullū aliq̄s ſentiet iminētiū ꝑiculoꝝ. Sed ⁊ h̄. i. angu-
ſtā vocare: maxime ad faciēdū eā leuē ꝯferebat. Uigilare
eiꝫ eos ꝑparabat. H̄. n. dn̄s dicit erigēs nr̄m deſideriū. Qui
eniꝫ in agone certat: cū viderit ꝑncipeꝫ admirātē laboꝛes
agonū aioſioꝛ fit. Ne igit̄ meſti ſimus cū multa nob̄ hic cō-
tigerint triſtia: q2 arta eſt via: ſed nō ciuitas. Ideo neq; hic
getē opꝫ expectare: neq; ibi triſte aliqd ꝑſtolari. Dicēs aūt
[q2n̄ pauci ſunt qui iueniūt eaꝫ] rurſus hic multoꝝ deſidiā
ſignauit: ⁊ audiētes erudiuit nō multoꝝ ꝓſꝑitatib⁹ attēde- C
re: ſed paucoꝝ laboꝛib⁹. HIERO. Signanter igitur de
vtraq; via locut⁹ dixit: ꝙ per latā multi ambulāt: anguſtā
pauci inueniūt. Latā eiꝫ nō querimus: nec inuētione opus
eſt: ſpōte ſe offert: ⁊ errātium via eſt. Anguſtaꝫ aūt nec oēs
inueniūt: nec qui inuenerint: ſtatim ingrediuntur per eam.
Siqdem multi inuenta veritatis via: capti voluptatibus
ſeculi de medio itinere reuertuntur.

Lata via vltro ſe offert: ſ; anguſtā querere neceſſe eſt.

¶ Attendite a falſis ꝓphetis qui veniūt ad vos Tex. 8.
in veſtimētis ouiū: itrinſecus aūt ſunt lupi ra-
paces. A fructibus eoꝝ cog̃ſcetis eos. Nunqd
colligunt de ſpinis vuas: aut de tribulis ficus?
Sic ois arboꝛ bona fructus bonos facit: mala Luc. 6.
aūt arboꝛ malos fruct⁹ facit. Non pōt aūt arboꝛ
mala bonos fruct⁹ facere: neq; arboꝛ bona ma-
los fructus facere. Ois arboꝛ que nō facit fru-
ctum bonū excidet̄ ⁊ in ignem mittet̄. Igit̄ ex
fructibus eoꝝ cognoſcetis eos.

¶ CHRY. ſup matth. Supra mādauerat aplīs dn̄s: ne ele- A
moſynas: oꝛones ⁊ ieiunia coꝛā hoib⁹ ſic hypocrite faciāt: ⁊
ideo ad cog̃ſcēdū q2 hec oia in hypocriſi fieri pn̄t loq̄t̄ di-
cēs. [Attēdite a falſis ꝓphis.] AVG. de ſer. dn̄i. Uel alr̄.
Cū dixiſſet dn̄s paucos eē q inueniūt anguſtā poꝛtā ⁊ artā
viā: ne heretici q plerūq; ſe ſub noie paucitat̄ cōmēdāt: ſe
nob̄ ſupponāt: ſtatim ſbijcit dicēs. [Attēdite a falſis ꝓph.]
CHRY. in ho. Uel alr̄. Quia dcm̄ eſt ꝙ anguſta eſt poꝛ- B
ta: ſ; ⁊ multi ſunt q ꝑuertūt eā que illuc fert viā: ideoq; in-
duxit. [Attēdite a falſis ꝓphis.] In q̄ vt maioꝛē ſollicitu^dinē
habeāt meminit eoꝝ que in prib⁹ eoꝝ facta ſunt: falſos ꝓ-
phetas vocās: etēiꝫ tūc talia ꝯtigerūt. CHRY. ſup mat.
Qḋ aūt ſcriptū eſt infra. Quia lex ⁊ ꝓphe vſq; ad ioānē dr̄:
q2 ꝓphia de xp̄o nō erat futura poſt eū. Prophe aūt ⁊ fue-
rūt ⁊ ſunt: ſ; nō qui ꝓphetarēt de xp̄o: ſ; qui iterꝑtarent̄ ea
que de xp̄o ab antiq̄s fuerant ꝓphata. i. doctoꝛes eccliaꝝ.
Nec. n. pōt q̄s ꝓphicos interꝑtari ſenſus: niſi ꝑ ſpm̄ ꝓphie.
Sciēs ḡ dn̄s futuros eē falſos doctoꝛes hereſum diuerſaꝝ
admonet dicēs. [Attēdite a falſis ꝓphis.] Quia. n. nō erāt
futuri manifeſti gētiles: ſ; abſcōditi ſub noie xp̄iano non

[illegible] ꝓphetaꝫ añ chꝛiſtū ⁊ poſt chꝛiſtum.

dixit. Aſpicite:ſʒ attēdite.] vbi enim res certa eſt:aſpicit̄.i. ſimpl'r vr̄.vbi aūt incerta:attēdit̄.i.caute ꝯſideraṫ. Itē dicit.[Attēdite:]q2 firma tutela ſalutis eſt ſcire quē fugias. Nō aūt ſic admonet.[Attēdite:]qſi inuito deo diabolus hereſes introducat:ſʒ eo pmittēte.Quia.n.nō ſine iudicio vult ſuos ſuos hēre:ideo miſit tētatorē:q2 vō nō vult eos p ignorātiā perire:ideo pmonet. Ne aūt aliqs hereticus doctor dicat:q2 nō dixit vos falſos pphās:ſʒ gētiliū ꝛ iudeoꝝ doctores:iō addidit dicēs.[Qui ve.ad vos in veſti.ouiū.]Oues eiʒ chriani dnr̄.veſtimētū aūt ouile eſt ſpēs chriānitatis et ſimulate religionis. Nulla aūt res ſic exterminat bonū ſicut ſilatio. Nā malū ſub ſpē boni celatū:duʒ nō cogſcit̄ nō cauet̄.Et ne adhuc dicat hereticus:q2 de veris doctorib⁹ loquitur:qui tñ pctōres ſunt:ideo addit.[Intriſecus aūt ſunt lupi rapaces.]Catholici aūt doctores etſi fuerint pctōres:ſerui qdē carnis dnr̄:nō tñ lupi rapaces:q2 nō hñt ppoⁿ pdere chriānos. Manifeſte ḡ de hereticis doctorib⁹ dicit:q2 eo pposito ſpēs chriānoꝝ ſuſcipiūt:vt chriānos iniquo ſeductionis morſu dilaniēt:de qb⁹ dixit apl's. Scio q2 poſt diſceſſum meū itrābūt in vos lupi graues:nō parcētes gregi.

Act. 20.

C

CHRY.in hom. Sʒ tñ vr̄ falſos pphās hic nō hereticos iſinuare:ſʒ eos qdē qui vite ſunt corrupte:ſʒ facie qdē virtutis induunt̄:q2 idixit.[A fructib⁹ eoꝝ cogſcetis eos.]Apud hereticos.n.eſt multotiēs ꝛ vitā inuenire:apud hos aūt qs dixi nequaqꝫ. AVG.de ſer.do. Uñ rectiſſime qrit̄:qs fructus nos attēdē voluerit. Multi.n.qdā in fructib⁹ deputāt que ad veſtitū ouiū ptinēt:ꝛ hoc mō de lupis decipiunt̄. Secuti.n.ſunt vel ieiunia:vel elymas:vel orōnes que ptendūt hoib⁹:placē cupiētes eis qb⁹ iſta difficilia videnṫ. Di ḡ nō ſunt fruct⁹ de qb⁹ cogſci iſtos monet. Iſta.n.que cū bono aīo fiunt:ſunt ppe ouib⁹ veſtes.cum aūt malo errore nō aliud qꝫ lupos tegūt. Sed nō ideo debēt oues odiſſe veſtimētū ſuū qꝫ plerūqꝫ illo ſe occultāt lupi. Qui ſunt ḡ fruct⁹ qb⁹ cogſcamus arborē malā: Dicit Apl's. Manifeſta ſunt opa carnis que ſunt fornicatio:imūditie. Qui vō ſunt fructꝰ qb⁹ cogſcamus arborē bonā:idē apl's oñdit dicēs. Fructꝰ aūt ſpūs ſunt charitas:gaudiū:pax. CHRY.ſup mat. Fructꝰ etiā ei⁹ ouis eſt ꝯfeſſio ei⁹ fidei.Qui.n.ſm deū vocē humilitatis ꝛ vere ꝯfeſſionis emittit:ouis eſt.qui aūt ꝯtra vitatē blaſphemus vlulat ꝯ deū:lupus eſt. HIERO.Et ſic ḡ pōt de ouib⁹ itelligi qd hic de falſis pphis dr̄:q aliud habitu ac ſmone pmittūt:aliud ope demrāt. Spāliter de hereticis itelligēdū vr̄:qui vr̄r ꝯtinētia ac ieiunio qſi qdā pietatis veſte ſe circūdare:itrinſecus aūt hñtes aīuʒ venenatū ſimplicioꝝ fratrū corda decipiūt. AVG.de ſer.do. in mō. Sʒ ex opib⁹ conijci pōt vtrū exteriorē cultuʒ ambitione aliq faciāt.Cuʒ.n.cepint aliqb⁹ tētationib⁹ ea ipa vel ſubtrahi vl' negari que iſto velamie vel ꝯſecuti ſunt:vl' ꝯſeq cupierūt:tūc neceſſe eſt vt appeat vtrū lupus in ouina pelle ſit:an ouis in ſua. GREG.31° moral'. Hypocrita ēt ſcē ecclie pace pmit̄:idcirco añ oculos nr̄os religione veſtit̄. Si qua vō fidei tētatio erūpat ſtatiʒ lupi mens rabida habitu ſe ouine pellis expoliat:quātūqꝫ ꝯtra bonos ſeuiat:pſequēs demrāt. CHRY.in ho. Facile ēt hypocrite capiūtur. Uia.n.quā iuſſi ſunt ambulare laborioſa eſt. Hypocrita āt laborare nō vtiqꝫ eliget. Deide vt nō dicas:qm̄ ipoſſe eſt cogſcere tales:rurſuʒ rōne ab humano exēplo ponit dicēs.[Nunqd colligēt de ſpinis vuas aut de tribulis ficus:]

Quib⁹ fructib⁹ cogſci pōt bona ꝛ mala arbor.

Gal.5.

Ibidem

D

E

CHRY.ſup matth. Uua in ſe myſteriū chriſti hʒ. Sicut.n. botrus multa in ſe grana ligno mediāte ſuſpēdit:ſic ꝛ chriſtus multos ſibi fideles p lignū crucis tenet adiūctos. Ficus āt eſt ecclia:que multos fideles tenet dulci qdā charitatis amplexu:ſic ficus multa grana vno tegmine tenet icluſa. Sūt ḡ ficus ſigna hec:charitatis qdē in dulcedine:vnitatis aūt in ꝯiūctione granoꝝ. In vua aūt patiētie qdē ſignū eſt:q2 in torcular mittit̄.gaudij aūt:q2 vinū letificat cor hoīs.ſinceritatis:q2 nō eſt aqua pmixtū.ſuauitatis aūt in delectatōe.

Chriſtus vue cōpatur ꝑp quatuor ꝯ̄ aḡita.

Spine aūt ꝛ tribuli ſunt heretici. Sicut ḡ ſpina vel tribulus ex qcūqꝫ pte habʒ aculeos:ſic ꝛ ſuos diaboli ex qcūqꝫ pte ꝯſideraueris:iniqtate pleni ſunt. Nō pñt ḡ hō ſpine ꝛ tribuli eccliaſticos fruct⁹ pferre. Or autē pticul'r ſub ſilitudine ficus ꝛ vitis ſpine ꝛ tribuli dixerat:oñdit ꝯ̄nter vl'r eē verū dicit.[Sic ois arbor bona fruct⁹ bonos facit:mala autē arbor fruct⁹ malos facit.] AVG.de ſer.do. In h aūt loco illoꝝ error cauēdus eſt qui de duabus arborib⁹ duas nās opinant̄ eē:quaꝝ vna ſit dei:altera vō nō. Nō aūt eos adiuuare duas iſtas arbores dōm eſt:q2 de hoīb⁹ eum dicere planū eſt:ſiqs pcedentia ꝛ ꝯ̄ntia legerit. AVGV.12° de ciui.dei. Noib⁹ aūt pdictis ipſe nāe diſplicēt:nō eas ꝯſiderātib⁹ ſm vtilitatē ſuā. Nō aūt ex cōmodo vel incōmodo nr̄o:ſʒ per ſeipſam ꝯſiderata nā dat artifici ſuo gl'iā. Nāe igit̄ oēs qm̄ ſunt:ꝛ ideo hñt modū ſuū:ſpēm ſuā:ꝛ quādā ſecū pacē ſuā:pfecto bone ſunt. CHRY.in ho. Ut aūt nullus dicat:qm̄ mala arbor fert qdē fruct⁹ malos:fert aūt ꝛ bonos:ꝛ ſic difficilis ſit cognitio duplici pbatione exiſtēte: ideo ſubiūgit.[Nō pōt arbor bona fructus malos facere: neqꝫ arbor mala fruct⁹ bonos facere.] AVG.de ſer.dñi. Ex h vbo putāt manichei neqꝫ aīaʒ malā fieri poſſe:vt in meli⁹ cōmutet̄:neqꝫ bonā in deterius:qſi dictū ſit. Nō pōt arbor bona mala fieri neqꝫ mala bona fieri: ſed ita dictuʒ eſt.[Nō pōt arbor bona fruct⁹ malos facere:]nec eꝯ. Arbor quippe eſt ipſa aīa.i.ipſe hō:fruct⁹ vō opa hoīs. Nō ḡ pōt malus hō bona opari : neqꝫ bonus mala . Ergo ſi vult malus bona opari prius bonus fiat. Qdiu aūt qſqꝫ malus eſt:nō pōt facere fruct⁹ bonos. Sicut.n.pōt fieri vt qd fuit nix:nō ſit:nō autē vt nix ſit calida:ſic pōt fieri vt qui malus fuit:nō ſit malus:nō tñ fieri pōt:vt malus bñ faciat:q2 etſi aliqñ vtilis eſt:nō hoc ipe facit:ſʒ fit de illo diuina pūidētia pcurāte. RABA. Hō aūt ipſe arbor bona vel mala dr̄ ppter volūtatē bonā vel malā. Fructus aūt ſunt opa que nec bona male volūtatis eē pñt:nec mala bone volūtatis. AVG.ꝯtra Iulianū. Sicut aūt manifeſtū eſt ex volūtate mala tanqꝫ ex arbore mala fruct⁹ eius fieri oīa opa mala:ſic ipam volūtatē malā. Uñ dices eſſe exortā:niſi qa volūtas mala angeli ex angelo:ex hoīe hoīs orta eſt: Quid aūt erāt hec duo anteqꝫ in eis iſta mala orirent̄:niſi bonuʒ opus dei ꝛ bona atqꝫ laudāda nā: Ecce ḡ ex bono orit̄ maluʒ:nec fuit oīno:vñ oriri poſſit niſi ex bono:ipam dico volūtatē malā:qm̄ nullū malū preceſſit:nō opa mala:que nō ſunt niſi ex volūtate mala : tanqꝫ ex arbore mala:nec ideo tanqꝫ ex bono potuit oriri volūtas mala:q2 bonū factū eſt a bono deo:ſʒ q2 de nihilo factū eſt nō de deo. HIERO. Queramus aūt ab hereticis qui duas in ſe ꝯ̄rias dicūt eſſe nās:ſi iuxta intelligētiā eoꝝ arbor bona malos fruct⁹ facere nō pōt:quō moyſes arbor bona peccauerit ad aquā cōtradictionis: petrus qꝫ in paſſione dñm negauerit dicēs. Neſcio hoiem: Aut qua ꝯ̄ntia ſocer moyſi arbor mala qui in deū iſrael nō credebat:dedit ꝯſiliū bonū: CHRY.in homel. Quia vō punire nō iuſſerat falſos pphās:ideo terret eos ſm penā que eſt a deo dicēs.[Ois arbor que nō facit fructū bonū excidet̄ ꝛ in ignē mittet̄.]Quib⁹ verbis ꝛ iudeos iſinuare videt̄:ideoqꝫ vboꝝ Ioānis baptiſte meminit:per eadē vba penā eis ſubſcribēs. Etenim ꝛ ille h dixit ad iudeos: ſecurim ꝛ arborē incifam:ꝛ ignē inextinguibiles cōmemorās. Siqs aūt diligēter inueſtigabit:due pene ſunt:ꝛ excidi:ꝛ cōburi. Qui.n.cōburit̄ ꝛ a regno excidit̄ oīno:que pena difficilior eſt. Multi aūt gehēnā ſolum abhorrēt. Ego aūt caſum illi⁹ gl'ie multo amariorē penā gehēna eē dico. Qd.n.paruū vel magnū malum nō ſuſcipet pr̄: vt videat ꝛ potiatur dulciſſimo filio: Hoc itaqꝫ in gl'ia illa putemus,

F

Error manicheoꝝ de aīa.

G

Nū. 20

Mat. 26.

Exo. 18.

H

S.3.

Quid ē excidi a regno ꝛ comburi.

putemus. Non.n.aliqs filius ita ſuauis eſt pr̄i vt illoꝝ bo
noꝝ reges diſſolui ⁊ eſſe cuȝ chriſto. Intolerabilis gdē pe
na eſt ⁊ gehēna. Sed ſiqs decez mille ponat gehēnas:nihil
tale dicet q̄le eſt a btā glīa illa excidē ⁊ odio hr̄i a chriſto.
GLO. Ex p̄miſſa aūt ſilitudine ꝯcludit qð ſup̄ iā dixerat
q̄ſi manifeſtiuȝ dicēs.[Igit̄ ex fructib⁹ eoꝝ cogſcetis eos.]

Tex.9. ¶ Nō ois qui dicit mihi:dn̄e dn̄e intrabit in re
gnuȝ celoꝝ:ſed qui facit volūtatē pr̄is mei qui
in celis eſt:ipſe intrabit in regnuȝ celoꝝ. Multi
dicent mihi in illa die:dn̄e dn̄e nōne in noie tuo
ꝓphetauimus:⁊ in nomine tuo demonia eieci
Pū.6. mus:⁊ in noie tuo ꝟtutes multas fecimus? Et
Luc.13. tūc ꝯfitebor illis:q2 nunq̄ noui vos. Diſcedite
a me omnes qui op̄amini iniquitatem.

A ¶ HIERO. Sicut ſupra dixerat eos qui hn̄t veſteȝ bone
vite nō recipiēdos pp̄ dogmatū negtiā:ita nūc ꝯ̄trio aſſe
rit:nec his gdeȝ accōmodādā fidē:qui cum polleāt itegri
tate doctrine malis opib⁹ deſtruūt. Utrūq; enim de ſeruis
necīuȝ eſt:vt ⁊ opus ſmone:⁊ ſermo opibus cōprobet̄. Et
ideo dicit.[Nō ois qui dicit mihi:dn̄e dn̄e itrabit in regnū
celoꝝ.] CHRY. in ho. Ubi iudeos maxime tangē vt in
dogmatib⁹ oia ponētes. Un̄ ⁊ paulus eos inculſat dicēs. Si
aūt tu iudeus cog̃minaris ⁊ regeſcis in lege ⁊c̄. CHRY.
ſup matth. Uel alr̄:q̄m falſos ꝓphās ⁊ veros ex fructibus
eoꝝ docuit diſcernēdos:hic iam manifeſti⁹ docet qui ſunt
B fruct⁹ gb⁹ diſcernunt̄ ꝓbi doctores ⁊ reprobi. AVG. de
ſer. dn̄i. Cauēduȝ.n.eſt in ipſo chr̄i noie ab hereticis vel q
buſlibet male itelligētib⁹:⁊ ſeculi hui⁹ amatorib⁹ ne deci
piamur. Et ideo dicit.[Nō ois qui dicit mihi dn̄e dn̄e]⁊c̄.
Sed merito pōt mouere qūo huic ſn̄ie ꝯueniat illud apl̄i.
1.coꝛ. 12 Nemo pōt dicere dn̄m ieſum niſi in ſpūſctō. Nō.n.poſſu
mus dicere illos qui nō itrāt in regnuȝ celoꝝ hr̄e ſpm̄ſcm̄.
Sed apl̄s ꝓp̄e poſuit h̄ ꝟbuȝ. Dicit:vt ſignificet volūtatē
atq; itellc̄m dicētis. Ille.n. ꝓp̄e dicit:qui volūtatē ac mentē
ſuā ſono vocis enūtiat. Dn̄s aūt gn̄alr̄ hic poſuit ꝟbuȝ dicē
di. Uidet̄.n.etiā ille dicere:qui nec vult nec itelligit qð di
C cit. HIERO. Moris eſt.n.ſcripturaruȝ dicta pro factis
Titū.1. accipe:ſm̄ quē ſenſum dicit apl̄s. Cōfitent̄ ſe ſcire deū.fa
Scriptura ctis aūt negāt. AMBRO. Omne etiā verum a q̄cūq; di
aliqñ dicta cat̄:a ſpūſcō eſt. AVG. de ſer. dn̄i. Non g̃ putemus ad il
pro factis los fruct⁹ de gb⁹ ſupra dixerat ptinere:ſiqs dn̄o nr̄o dicat.
accipiūt. [Dn̄e dn̄e]⁊ ex eo nob̄ arbor bona videat̄:ſȝ illi ſunt fru
ctus:facere volūtatē dei. Un̄ ſeqt̄.[Sed qui fa. vo. pa. mei
qui in celis eſt:ipe itrabit in reg. ce.] HYLA. Celeſtis.n.
regni iter obediētia volūtatis dei:nō nūcupatio repertura
eſt. CHRY. ſup matth. Que aūt eſt volūtas dei ip̄e dn̄s
Joā.6. docet. Hec eſt inqt volūtas eius qui miſit me:vt ois qui vi
det filiuȝ:⁊ credit in eum:habeat vitā eternā. Credulitatis
aūt ꝟbuȝ:⁊ ad ꝯfeſſionē reſpicit:⁊ ad actū. Qui g̃ nō ꝯfitet̄
aut nō ꝯuerſat̄ ſm̄ ꝟbuȝ chriſti:nō itrabit in regnū celoꝝ.
D CHRY. in ho. Nō aūt dixit. Qui facit volūtatē meā:ſed
pr̄is:q̄m iterim ꝯueniēs erat p̄us h̄ ſuſcipi ad ībecillitateȝ
eoꝝ:ſed ⁊ per h̄ illud occulte iſinuauit. Nō eſt.n.alia volū
tas filij q̄ȝ que eſt pr̄is. AVG. de ſer. do. Illud aūt ad reȝ
ptinet:ne decipiamur:nō ſolū noie chr̄i per eos qui nomē
hn̄t:⁊ facta nō agūt:ſȝ etiā gbuſdam factis atq; miraculis:
q̄lia pp̄ ifideles cum fecerit dn̄s. Monuit nī ne talib⁹ deci
piamur:arbitrātes ibi eſſe inuiſibilē ſapiāȝ:vbi miraculū
viſibile videmus. Un̄ adiūgit ⁊ dicit.[Multi dicēt mihi
in illa die.] CHRY. in hom. Uides qualr̄ latēter iaȝ ſe
ipm̄ itroducit. Quia.n.oēȝ cōpleuit ſmonē:mōſtrat ſeipm̄
iudicē eſſe. Que.n.pena expectat eos qui peccāt:iam ante
mōſtrauit. Quis aūt eſt qui punit:hoc iam reuelat dicens.

[Multi dicēt mihi in illa die.] CHRY. ſup matth. Qn̄ Marl.13.
ſciȝ venerit in maieſtate pr̄is ſui: qn̄ iam nemo auſus eſt E
garrula ꝯtētione ſmonū:aut mendaciū defendē:aut ꝯ̄dicē
veritati:qn̄.opa ſinguloꝝ loquētur:⁊ oꝛa tacebūt:nec alter In iudicio
pro altero iteruenit:ſed ſinguli ibi timebūt. In illo.n.iudi dei nō erūt
cio nō erūt teſtes adulatores hoies:ſed angeli veraces:iu teſtes adu
dex aūt dn̄s iuſtus. Un̄ ꝓp̄e timētiū hoium ⁊ anguſtias pa latores ſed
tientiū vocē expſſit dicēs.[Dn̄e dn̄e.] Nō.n.ſemel ſufficit āgeli vera
illi dicere dn̄e:quē neceſſitas timoris aſtringit. HYLA. ces.
Gliaȝ aūt ſibi ex ꝟbi itētione p̄ſumūt in doctrine ꝓphia ⁊
demonioꝝ fuga ⁊ operū ꝟtutib⁹:atq; hinc ſibi regnū celo
rum pollicent̄ dicētes.[Nōne in noie tuo ꝓphetauimus?]
CHRY. in ho. Sȝ ſunt gdā qui dicūt:q̄m mētientes hi h̄
dixerūt:ideo ſaluati nō ſunt:ſȝ non auderēt iudice pn̄te ad
ipm̄ h̄ dicere. Sȝ ⁊ ipſa rn̄ſio ⁊ iterrogatio oñdit eos talia
feciſſe. Quia.n.hic mirabiles erant apud oēs miracula fa
ciētes:illic aūt vidēt ſeipos punitos admirātes dicūt. Dn̄e
nōne in noie tuo ⁊c̄. Quidā aūt dicūt: q̄m nō in tp̄e in quo
hec miracula faciebāt iniqua agebāt:ſed poſtea. Sed ſi h̄
erit rurſus qð dn̄s volebat mōſtrare:nō ꝯſtat:q.ſ.neq; fi
des:neq; miracula valēt:bona vita nō exiſte:qð ⁊ paulus
dicit. Si habuero fidē vt mōtes trāſferā:charitatē aūt nō 1.coꝛ.13.
habuero:nihil ſum. CHRY. ſup matth. Sed ꝯſidera:q2 F
in noie dicūt:nō in ſpiritu. Prophetāt.n.in noie chr̄i:ſed in
ſpiritu diaboli:quales ſunt diuinatores. Sȝ ſic diſcernunt̄:
q̄m diabolus iterdū falſa dicit:ſpūſſanct⁹ nunq̄. Cōceſſum
eſt aūt ⁊ diabolo iterdū vera dicere:vt mēdaciū ſuuȝ rara
ꝟitate cōmēdet. Demonia aūt eijciūt in noie chriſti hn̄tes
ſpm̄ inimici. magis aūt nō eijciūt:ſȝ eijcere vident̄ colludē
tib⁹ ſibi demonib⁹. Faciūt ⁊ ꝟtutes.i.miracula:nō vtilia et
necia:ſȝ inutilia ⁊ vacua. AVG. de ſer. do. Legāt.n.quā Exo.7.
ta fecerint reſiſtētes Moyſi magi egyptioꝝ. HIERO. G
Uel aliter. Prophāre vel ꝟtutes facere ⁊ demonia eijcere Miracula
etiā diuina ꝟtute iterdū nō eſt eius meriti qui opat̄: ſȝ vel facē nō ex
inuocatio nois chr̄i h̄ agit:vel ob ꝯdēnationeȝ eoꝝ qui in ꝑpa:ſȝ xp̄i
uocāt:aut vtilitatē eoꝝ qui vidēt ⁊ audiūt ꝯcedit̄:vt ſȝ ho ꝟtute pro
mines deſpiciāt ſigna faciētes:tn̄ deū honorēt:ad cuius in cedit.
uocatiōeȝ fiūt tāta miracula. Nā ⁊ ſaul ⁊ balaā ⁊ caypha Nūi 22.
ꝓphetauerūt:⁊ in actib⁹ apl̄oꝝ filij ſcene videbant̄ eijcere Act. 19.
demonia:⁊ iudas apl̄s cum aīo ꝓditoris multa ſigna inter Luc.9.
ceteros apl̄os feciſſe narrat̄. CHRY. in ho. Quia.n.non
oēs ad oia apte ſe habebāt:ſed hi qdē erāt vite pure:fideȝ
aūt nō tātā habebāt:hi aūt ꝯ̄triuȝ:ideo de⁹ illos per hos cō
uertebat:vt multā oſtēderēt fidē. hos aūt per h̄ ineffabile
ſignoꝝ donū vt fierēt meliores euocabat:vn̄ ⁊ cum multa
copia hāc gr̄aȝ eis dabat. Dicēt eiȝ.[Uirtutes multas feci
mus.] Sed q2 circa euȝ qui eos ita honorauit:ingrati facti
ſunt. recte ſequit̄.[Tūc ꝯfitebor illis:q2 nunq̄ noui vos.]
HIERO. Signāter dicit[Tūc ꝯfitebor]quia multo tp̄e
ante dicere diſſimulauerat. CHRY. ſup matth. Grādē eniȝ H
irā grādis dilatio ꝑcedē oȝ:que iuſti⁹ facit dei eē iudiciū:⁊
digniorē iteritū pctōꝝ. Sciēdū aūt q̄ pctōres neſcit deus: De⁹ pctō
q2 nō digni ſunt vt cog̃ſcant̄ a deo:nō q2 oīno ipos nō cog̃ res ignrat
ſcat:ſed q2 ſuos illos eē nō cog̃ſcit. Sȝ videt̄ eos nō cogno q2 nō ſunt
ſcere:q2 nō eos diligit:ſic etiā nō vident̄ deuȝ cog̃ſcere qui digni ei⁹ co
nō colūt euȝ digne. CHRY. in ho. Dicit aūt eis.[Nunq̄ gnitione.
noui vos.]quaſi nō ſolū in tp̄e iudicij:ſȝ neq; tūc cuȝ mira
cula faciebatis. Multos.n.⁊ hic iam odio habet:⁊ ante pu
nitiōeȝ auertit. HIERO. Obſua etiā h̄ qð dicit.[Nūq̄
noui vos]cō ꝯtra q̄ſdā dicētes:q̄ oēs hoies ſemp ꝯuerſati
ſunt iter rōnabiles creaturas. GREG. 20⁹ moraliū. Hac
aūt ſn̄ia dat̄ itelligi q̄ in hoib⁹ charitas:humilitas. nō autē
debeāt ꝟtutuȝ ſigna venerari. Un̄ nūc ſcā eccl̄ia etiā ſiqua
ſunt hereticoꝝ miracula deſpicit:q2 hec ſcītatis ſpēm non
eſſe cog̃ſcit. Probatio gdeȝ ſcītatis nō eſt ſigna facere:ſed

I primũ vt ſe diligere: de deo vera: de primo meliora q̃ de ſeipſo ſentire. AVG. ↄtra aduſariũ legis ⁊ pphaꝝ. Abſit aũt vt ſm manicheos iſta de pphetis ſctis dñs dixerit: ſed dcm̃ eſt de his qui poſteri⁹ euãgeliũ p̄dicatũ in eius noĩe ſibi loq vident̃: neſciẽtes qd loquant̃. HYLA. Sic autẽ hypocrite gl̃iari ſunt: q̃ſi aliqd ppꝛiũ ſit que loquunt̃ aut faciũt: ⁊ nõ oĩa vtus dei inuocata pficiat: cui⁹ doctrine ſciam lectio afferat: demonioꝝ fugã chꝛi nomẽ exagitet. De nõo igitur eſt btã illa eternitas pmerẽda: pſtãdũq; eſt aliqd ex ppo: bonũ velimus: malũ omne vitemus: agamuſq; poti⁹ qd vult q̃ qd põt gl̃iemur. Repudiãs igit̃ eos ac expellẽs pp opa iniqtatis dicit. [Diſcedite a me qui opamini iniqtatem.] HIERO. Nõ dixit qui opati eſtis iniqtatẽ: ne videret̃ tollẽ pniaꝫ: ſed qui opamini. i. qui vſq; in pñtẽ horã cum iudicij tps aduenerit: lꝫ nõ habeatis facultatẽ peccãdi: tñ adhuc habetis affectũ. CHRY. in hom. Nã mors qdẽ aĩam a carne ſeparat. aĩe aũt ppoſitũ nõ imutat.

Tex. 10. Luc. 13. ¶ Omis q̃ q audit vba mea hec: ⁊ facit ea: aſſimilabit̃ viro ſapiẽti q edificauit domũ ſupra petrã. Et deſcẽdit pluuia ⁊ venerũt flumina: ⁊ flauerunt vẽti: ⁊ irruerũt in domũ illã: ⁊ nõ cecidit.
Luce. 6. Fũdata. n. erat ſupra petram. Et oĩs qui audit vba mea hec: ⁊ non facit ea: ſimilis erit viro ſtulto qui edificauit domum ſuã ſup harenam. Et deſcẽdit pluuia ⁊ venerunt flumina ⁊ flauerũt venti: ⁊ irruerunt in domum illam ⁊ cecidit: ⁊ fuit ruina eius magna.

A ¶ CHRY. in hom. Oñ qdã futuri erant: que dicta ſunt a dño admirãtes: oñſionẽ aũt que eſt per opa nõ tribuẽtes: pueniẽs eos terret dicẽs. [Oĩs q̃ qui audit vba mea hec: ⁊ facit ea: aſſimilabit̃ viro ſapiẽti.] CHRY. ſup matth. Non aũt dixit. Eſtimabo euꝫ qui audit ⁊ facit virũ ſapientẽ: ſed aſſimilabit̃ viro ſapiẽti. q̃ qui ſimilat̃ hõ eſt. Cui autẽ aſſimilat̃? chꝛiſto. Chꝛs aũt eſt ſapiẽs vir qui edificauit domuꝫ ſuã. i. eccl'iaꝫ ſupra petrã. i. ſupra fortitudinẽ fidei. Uir aũt ſtultus. i. diabolus: qui edificauit domũ ſuã. i. oẽs impios ſup harenã. i. incõſtãtiã infidelitatis: aut ſup carnales hoĩes qui dicunt̃ harena pp ſterilitateꝫ: ⁊ qꝛ nõ coherẽt ſibi: lꝫ ſunt per diuiſas opiones diſpſi: ⁊ qꝛ ſunt iñũabiles. Pluuia autẽ eſt doctrina que irrigat hoiem. nubes aũt ſunt a qbus pluuia fluit. Quidã a ſpũ ſcõ excitant̃ ſic apl'i ⁊ pphete. Et qdaꝫ a ſpiritu diaboli: ſic heretici. Uẽti aũt boni ſunt ſpũs diuerſaꝝ vtutũ: vel angeli qui inuiſibilr in ſenſib⁹ hoiũ opant̃: ⁊ adducũt ad bona. Uẽti aũt mali ſunt ſpũs imũdi. Flumina aũt bona ſunt euãgeliſte ⁊ doctores ppl'i. Flumina mala ſunt hoies imũdo ſpiritu pleni ⁊ vboſitate iſtructi: ſicut phĩ ⁊ ceteri ſclaris ſcie pfeſſores: de quoꝝ vẽtre exeunt flumina aque mortue. Eccl'iaꝫ q̃ quã chꝛs fundauit nõ pluuia mẽdacis doctrine corrũpit: neq; diabolicus flat⁹ impellit: neq; violẽtoꝝ fluminuꝫ ipet⁹ mouet. Nec eſt ↄ̃riũ q̃ qdã de eccl'ia cadũt. Nõ. n. oẽs qui chꝛiani dĩr chꝛiſti ſunt. Sꝫ nouit dñs qui ſunt ei⁹. Sꝫ ↄtra domuꝫ quã edificauit diabolus deſcẽdit pluuia vere doctrine: vẽti. i. ſpũales gr̃e aut angeli. flumina 4^or euãgeliſte ⁊ ceteri ſapiẽtes. Et ſic cecidit domus. i. gẽtilitas: vt ſurgeret chꝛs: ⁊ facta eſt eius ruina magna: ſolutis erroꝛib⁹ ↄ̃uictis mẽdacijs ⁊ idolis in toto mũdo deſtructis. Chꝛiſto q̃ ſimilis eſt qui audit vba chꝛi ⁊ facit ea. Ipſe. n. edificat ſupra petraꝫ. i. chꝛm: qui eſt omne bonuꝫ: vt in q̃cũq; ſpecie boni aliqs edificauerit ſup chꝛm edificaſſe videat̃. Sic aũt eccl'ia edificata a chꝛo dirui nõ põt: ſic talẽ chꝛianũ: qui ſe edificauit ſupra chꝛm: nulla aduerſitas deijcẽ põt: ſm illud. Quis nos ſeparabit a charita

Chꝛs ẽ vir ſapiẽs qui edificat domũ ſuã ſupra petraꝫ.

Qui audit vba chꝛi et fac̃ ea edificat ſupra petram.

te chꝛi? Diabolo aũt eſt ſimilis qui audit vba chꝛi ⁊ nõ facit. Uerba. n. que audiunt̃: ⁊ nõ fiunt: ſeparata ſunt ⁊ diſpſa: ⁊ ideo aſſimilant̃ harene. Harena etiã eſt oĩs malitia: vel etiaꝫ mundialia bona. Sic aũt domus diaboli deſtructa eſt: ita tales ſupra harenã fundati deſtruunt̃ ⁊ cadũt. Et eſt ruina magna ſi de fundamẽto fidei aliquid ruine fuerit paſſus. Nõ aũt ſi fornicat⁹ fuerit: aut homicidiuꝫ fecerit: qꝛ hꝫ vñ per pniaꝫ ſurgat: ſic ⁊ dauid. RABA. Uel ruina magna itelligẽda eſt: qua dicturus eſt dñs audiẽtibus ⁊ nõ faciẽtibus. Ite in ignẽ eternuꝫ. HIERO. Uel aliter. Sup harenã que fluida eſt ⁊ in vnã copulã nõ põt redigi oĩs heretico ꝝ ſermo edificat̃: vt corruat. HYLA. Uel aliter. In pluuijs blãdaꝝ ⁊ ſenſim illabẽtium voluptatũ illecebras ſigñat: qbus p̄^m fides rimis patẽtib⁹ imadeſcit: poſtq̃ fluuioꝝ pcurſus. i. grauioꝝ cupiditatuꝫ mot⁹ incurrit: vt exinde tota vẽtoꝝ vis circũflãtiuꝫ deſeuiat. i. vniũſus diabolice ptãtis ſpũs iferat̃. AVG. de ſer. dñi. Uel aliter. Pluuia cum in mali alicui⁹ ſigñatione ponit̃: caliginoſa ſupſtitio itelligit̃. Rumores autẽ hoiũ vẽtis cõparant̃: fluuius aũt carnalib⁹ ↄcupiſcẽtijs tanq̃ fluentib⁹ ſup terrã: ⁊ qui pſperitatib⁹ inducit̃: aduſitatib⁹ frangit̃: quoꝝ nihil metuit: qui fundatã habet domũ ſupra petrã. i. qui nõ ſoluꝫ audit pceptuꝫ dñi: ſed etiã facit. Et in his oĩbus piculoſe ſubijcit [qui audit ⁊ nõ facit.] Nõ. n. qs firmat in ſe que dñs precipit vel ipſe audit: niſi faciẽdo. Cõſiderãduꝫ aũt eſt: qꝛ cum dixit. [Qui audit vba mea hec.] ſatis ſigñat iſtum ſmonẽ oĩb⁹ pceptis qb⁹ chꝛiana vita formaẽ eẽ pfectuꝫ: vt merito qui ſm eaꝫ viuere voluerint: cõparent̃ edificãti ſup petrã.

Tex. 11. Luce. 2. Ibi. 4. ¶ Et factum eſt: cum ↄſumaſſet ieſus vba hec: admirabantur turbe ſuper doctrina eius. Erat enim docens eos ſicut poteſtateꝫ habens: ⁊ nõ ſicut ſcribe eorum ⁊ phariſei.

A ¶ GLO. Poſita doctrina chꝛiſti effectuꝫ doctrine ipſius in turbis oñdit dicẽs. [Et factũ eſt cum ↄſum. ieſus vba hec admi. tur. ſup doc. eius.] RABA. Cõſumatio hec ad pfectionẽ vboꝝ ⁊ itegritatẽ dogmatis ptinet. Qꝫ aũt dĩ turbas admirari aut infideles in turba ſigñat: qui ob h̃ ſtupebãt: qꝛ nõ credebãt verbis ſaluatoris: aut oẽs gñaliter demõſtrat: qui excellẽtiam tante ſapiẽtie in eo venerabãtur. CHRY. ſup matth. Placat⁹ rõnabilr hoĩs itellect⁹ laudẽ gñat: vict⁹ autẽ admiratiõeꝫ. Quicqd. n. digne laudare nõ poſſumus admiramur. Admiratio tñ eoꝝ magis ad gl'iaꝫ chꝛi ptinebat q̃ ad fideꝫ ipſoꝝ. Si. n. crederẽt in chꝛm nõ mirarent̃. Illud. n. mouet admiratiõeꝫ qꝫ ſupat facientis aut dicẽtis pſonam. Et ideo qꝫ a deo factũ aut dcm̃ eſt: nõ admiramur: qꝛ oĩa minoꝛa ſunt q̃ dei potẽtia. Turbe aũt erãt que mirabant̃. i. ppl's vulgaris: nõ principes ppl'i: qui nõ diſcẽdi ſtudio audire ſolebãt. Populus autem ſimplex ſimplr audiebat: ſed eoꝝ ſilẽtiuꝫ ſi illi iterfuiſſent ſuis cõditionib⁹ ↄturbaſſent. Ubi. n. eſt maioꝛ ſcia illic fortioꝛ malitia. Qui. n. feſtinat eſſe pꝛ nõ eſt ↄtẽt⁹ eſſe ſcõs. AVG. de cõcoꝛ. euã. Ex eo aũt qꝫ hic dicit̃ põt videri diſcipuloꝝ turbã deſeruiſſe: ex qb⁹ illos. 12. elegerat in mõte ex pl'ibuſ q̃s aplos noĩauit: qꝫ Matthëus hic ptermiſit. Solis. n. diſcipulis in mõte videt̃ ieſus hũc habuiſſe ſmonẽ: quẽ matthëus iterpoſuit: ⁊ lucas tacet. Et deide cum deſcẽdiſſet in loco cãpeſtri habuiſſe alteꝝ ſilẽm: de quo matthëus tacet: lucas nõ tacet. Qꝫq̃ etiã illud poſſit occurrẽ: q ſicut ſupra dcm̃ eſt aplis: ceteriſq; turbis pñtib⁹ vnũ habuiſſe ſermonẽ: quẽ matthëus lucaſq; narrarũt diuerſo narrãdi modo: ſed eadẽ vitate ſniaꝝ. Et ſic planuꝫ eſt qꝫ hic dĩ de admiratione turbe. CHRY. in homel. Cãm aũt admiratiõis oñdit dicẽs. [Erat enim do. eo. ſic po. ha. ⁊ nõ ſicut ſcri. eoꝝ ⁊ pha.] Si aũt hãc ptãteꝫ vidẽtes per opa ſcribe eum a ſe abigebãt:

B (margin, beside "magna ſi de fundamẽto")
Matt. 25.
A (margin)
B (margin, beside "Ubi. n. eſt maioꝛ ſcia")
Admiramur ea q̃ digne laudare non poſſum⁹.
Luce 6.
Luce 6.
C

Ais beniuola facile ſuadetur ſmonibus ſuatis.

abigebant: vbi ſolum Xbã erãt ptãtez manifeſtãtia. quali ſcãdalizati nõ fuiſſent: ſed turbe h nõ paſſe ſunt. Cuz.n.aia beniuola fuerit: facile ſuadet̃ a ſmonib⁹ vitatis. Erat aũt poteſtas docẽtis vt multos eoꝝ caperet ⁊ in admirationẽ mitteret: ita ꝙ ꝓpter delectatiões eoꝝ que dicta erãt: neqꝫ tacẽtez dimittebãt. Unde ⁊ ſecuti ſunt eum deſcẽdentẽ de mõte. Stupebãt aũt eius maxime ptãtẽ: qꝛ nõ ad aliuz referẽs vt ꝓphe ⁊ moyſes dixerũt: que dixit: ſed vbiqꝫ oſtẽdit ſe eum cẽ: qui habet dñiuz. etenĩ legẽ ferẽs ꝯtinue apponebat. [Ego autẽ dico vobis.] HIERO. Quia quaſi deus ⁊ dñs ipſius moyſi pro libertate volũtatis ſue vel ea que minus videbant̃ addebat in lege: vel cõmutãs ꝑdicabat in pplo: vt ſupra legimus. Dictũ eſt antiqs. ego aũt dico vobis. Scribe autem ea tñ docebãt que ſcripta ſunt in moyſe ⁊ ꝓphetis. GREG. 24° moral. Uel ſingulr̃ chriſtus ex bona ptãte locut⁹ eſt: qꝛ ex ĩfirmitate mala nulla cõmiſit. Nos autẽ qꝛ ĩfirmi ſumus ex ꝑpa ĩfirmitate penſemus quo docẽdi ordĩe ĩfirmis frib⁹ ꝯſulamus. HYLA. Uel in Xboꝝ vãutib⁹ effectum ptãtis metiebant̃. AUG. de ſer. dñi. Hoc eſt.n. qđ in pſalmo ſignat̃: fiducialr̃ agam in eo. Eloqa dñi: eloqa caſta: argẽtuz igne examinatũ terre ꝓbatuz purgatũ ſeptuplũ. Propter quẽ numeꝝ admonit⁹ ſum oĩa iſta ꝑcepta ad ſeptẽ illas referre ſnĩas: quas in pn⁹ ſmonis hui⁹ poſuit. ſ. de btitudinib⁹. Qz.n. aliqs frĩ iraſcat̃ ſine cã vel racha dicat: vel fatuũ eum appellet: ſupbiſſime admittit̃. Cõtra qđ eſt vnuz remediũ vt ſupplici aio veniã depcet̃: qui nõ iactãtie ſpiritu inflet̃. Beati ḡ paupes ſpũ: qm̃ ipſoꝝ eſt regnũ celoꝝ. Cõſentit aũt aduſario. i. Xbo dei reuerentiã exhibẽdo: qſqs ad teſtamẽtũ pñs opiendũ: nõ litib⁹ acerbus ſꝫ pietate mitis acceſſerit. Beati ḡ mites: qm̃ ipſi hereditate poſſidebũt terrã. Quiſqs etiã carnalez delectatiõez ꝯtra rectã volũtatẽ ſuã rebellare ſentit exclamet. Infelix ego hõ qs me liberabit de morte corpis huius: ⁊ ita lugẽdo iploret ꝯſolatoris auxiliũ. Uñ beati qui lugẽt: qm̃ ipſi ꝯſolabunt̃. Quid autez laborioſius cogitari põt ꝙ̃ vtocioſa ꝯſuetudine ſupanda ꝑcidãt intra ſe mẽbra impediẽtia regnuz celoꝝ: nec dolore frãgat̃: toleret in ꝯiugali fide oĩa que ꝙ̃uis ſint moleſtiſſima crimen: tñ fornicationis nõ hñt. verũ loquat̃ ꝙ nõ iurationib⁹ crebris: ſꝫ in moꝝ ꝓbitate cõmẽdet. Sed quis tãtos labores inire audeat: niſi flagraret amore iuſtitie: quaſi fame ac ſiti vehemẽti accẽſus. Beati ḡ qui eſuriũt ⁊ ſitiũt: qm̃ ipſi ſaturabunt̃. Quis aũt põt parat⁹ eſſe ab ĩfirmis iniurias ſuſtinere: petẽti a ſe tribuere: diligẽ inimicos: hñfacere his qui ſe oderũt: orare pro pſequẽtibus: niſi perfecte miſicors. Beati ḡ miſicordes: qm̃ ipſi miaz ꝯſequent̃. Mũduz aũt cordis oculũ habet: qui fĩnẽ bonoꝝ operuz ſuoꝝ: nõ in eo ꝯſtituit: vt hoib⁹ placeat: neqꝫ vt comparet ea que huic vite ſunt neciã: neqꝫ temere aiuz hoĩs ꝯdẽnat: ⁊ qcqđ exhibet homini: hac intẽtione exhibet: qua ſibi vult exhiberi. Beati ḡ mundo corde: qm̃ ipſi deuz videbũt. Opꝫ etiã vt per mũduz cor inueniat̃ arta via ſapiẽtie: cui pũerſoꝝ hoium deceptiones obſtrepunt quas euadere eſt venire ad pacẽ ſapientie. Beati ergo pacifici: qm̃ filij dei vocabunt̃: ſed ſiue iſte ordo cõſiderãdus ſit ſiue alius: faciẽda ſunt que audiuimus a dño: ſi volumus edificare ſupra petrã.

Mat. 5. D

ē. 5.

E

Ps. 11.

ē. 5.

ē. 5.

Ibidem

Ibidem

Rom. 7

ē. 5.

Ibidem

Ibidem

Ibidem

Ibi.

Mũdum oculũ cordis hic in ꝙ ꝯſiſt.

Ibi.

Ibidem

Cap. VIII.

Tex. 1. Mar. 1. Luc. 5.

Cum aũt deſcẽdiſſet ieſus de monte: ſecute ſunt euz turbe multe: ⁊ ecce leproſus veniẽs adorabat eum dicens. Dñe ſi vis potes me mũdare. Et extendẽs ieſus manum: tetigit eum dicẽs. Uolo. Mũdare. Et ꝯfeſtim mundata eſt lepra eius. Et ait illi ieſus. Uide neminí dixeris: ſed vade oſtende te ſacerdoti: ⁊ offer munus tuuz quod precepit moyſes in teſtimonium illis.

HIERO. Poſt ꝑdicationẽ atqꝫ doctrinã ſignoꝝ offert̃ occaſio: vt per vãtutuz miracula ꝑterit⁹ apud audiẽtes ſermo firmet̃. CHRY. Quia enim ꝗſi ptatez hñs docebat vt nõ eſtimaret̃ oſtẽtatio eſſe hic doctrine modus: opibus h idẽ facit: quaſi ptãtẽ hñs curare. Et ideo dicit. [Cum aũt deſcẽ. ie. de mõte ſecu. ſunt eũ tur. mul.] ORIGE. Docẽte enim dño in mõte: diſcipuli erãt cum ipſo: qb⁹ erat datũ celeſtis doctrine noſſe ſecreta. Nũc autez deſcẽdẽte eo de mõte: turbe ſecute ſunt euz: que in mõtẽ aſcẽdere nequaqꝫ poterãt: quia quos delictoꝝ ſarcina dep̃mit: ad myſterioꝝ ſublimia ſcãdere nõ valẽt. Deſcẽdẽte aũt dño hoc eſt inclinãte ſe ad ĩfirmitatẽ ⁊ impotẽtiã ceteroꝝ: miſert⁹ eſt imꝑfectioni eoꝝ vel infirmitati: ſecute ſunt eum turbe multe. Quidã ꝓpter claritatez: pleriqꝫ ꝓpter doctrinã: nõnulli ꝓpter curationẽ ⁊ adminiſtrationez. AYMO. Uel aliter. Per mõtez in quo dñs ſedet celũ intelligit̃: de quo ſcriptũ eſt. Celũ mihi ſedes eſt. Sed cuz dñs in mõte ſedet: ſoli diſcipuli ad eum accedũt: qꝛ anteꝙ̃ fragilitatis nr̃e humanitatẽ aſſumeret: notus erat tñ in iudea deus. At Xbo poſtꝙ̃ de mõte ſue diuinitatis deſcẽdit: ⁊ humanitatis nr̃e fragilitatẽ aſſumpſit: magna turba nationũ ſecuta eſt euz. Demõſtrat̃ autẽ doctorib⁹: vt in ꝑdicatiõe ſua ſermonẽ habeant tẽperatuz: ⁊ ſicut viderint vnũqueqꝫ cape poſſe: ita ⁊ Xbũ dei annũtiẽt. Aſcẽdũt enim in mõtẽ doctores: cuz ꝑfectioribus excellẽtia ꝑcepta oſtẽdũt: deſcẽdũt Xbo cum ĩfirmioribus leuiora demõſtrãt. CHRY. ſup matth. Inter ceteros aũt qui mõtez nõ aſcẽderũt: ⁊ leproſus ſurſum aſcẽdere nõ valebat: quaſi petõꝝ baiulãs põdus. Lepra eniz eſt petm̃ aiaꝝ noſtraꝝ. Ideo ḡ dñs de altitudine celi: quaſi de excelſo mõte deſcẽdit vt lepraz pctõꝝ nr̃oꝝ mũdaret. Et ideo ꝗſi iam ꝑparatus deſcẽdẽti occurrit. Propter qđ di. [Et ecce leproſus veniẽs.] ORIGE. Deorſuz currit ⁊ in mõte nihil dicit: qꝛ tp̃s eſt omni rei ſub celo: tẽpus doctrine: ⁊ tẽpus curationis. In mõte docuit: aĩas curauit: corda ſanauit. Quib⁹ cõpletis ſicut de celeſtib⁹ mõtib⁹ ad ſaluãdos carnales deſcẽdẽte: venit ad euz leproſus ⁊ adorabat euz: anteꝙ̃ peteret: adorare cepit: cultũ oñdẽs. CHRY. ſup matth. Nõ enim illũ petebat quaſi hoiem artificẽ: ſed adorabat eum ꝗſi deũ. Oratio aũt ꝑfecta eſt fides ⁊ ꝯfeſſio. Uñ leproſus fidei opus adorãs ĩpleuit: ſed opus ꝯfeſſionis impleuit in verbis. Unde [Adorabat eum dicens.] ORIGE. [Dñe] per te oĩa facta ſunt. tu ergo [ſi vis potes me mũdare.] Uolũtas tua opus eſt: ⁊ opa tue volũtati obediunt. Tu ꝑus naaman ſyrũ per helyſeũ a lepra mũdaſti: ⁊ modo [ſi vis potes me mũdare.] CHRY. ſup matth. Nõ dixit: ſi rogaueris deũ: neqꝫ ſi adoraueris: ſed [ſi volueris potes me mũdare.] Neqꝫ dixit: dñe mũda: ſed ei totuz cõcedit: ⁊ dñm eum facit: ⁊ ptãtem vniuerſoꝝ ei attribuit. CHRY. ſup matth. Et ita ſpũali medico ſpũalez offerebat mercedẽ. Nã ſicut medici pecunijs: iſte oĩone placat̃. Nihil eniz dignius offerimus deo ꝙ̃ oĩonez fidelẽ. In hoc aũt ꝙ dicit. [Si vis:] nõ dubitat chriſti volũtatẽ ad omne opus bonũ paratã. Sed qꝛ nõ oĩbus expedit corpalis itegritas: neſciebat vtrũ ei expediret curatio illa. Dicit̃ ergo. [Si vis] ac ſi diceret. Credo: quia qđ bonuz eſt vis: ignoro aũt ſi eſt mihi qđ deſidero bonũ. CHRY. in hom. Cum aũt volũtate ac ſmone purgare poſſet: manus appoſuit ⁊ tactũ. Uñ ſeqt̃. [Et extẽdẽs manuz tetigit eum:] vt oñdat: qm̃ nõ ſubiacet legi: ⁊ qm̃ mũdo iam nihil eſt immũdum. Helyſeus aũt obſeruãs legis diligentiã: nõ exiuit ⁊ tetigit naaman: ſed mittit eum ad iordanẽ lauãdũ. Dñs aũt mõſtrãqꝫ nõ vt ſuus: ſꝫ vt dñs curat ⁊ tãgit. Nõ.n. manus

A

Quid ſigt deſcenſus dñi de mõte.

B

Iſa. 66.

Ps. 75.

C

Oĩo ꝑfcã eſt fides ⁊ ꝯfeſſio.

4. Reg. 5. D

Heſter. 13. Joã. 17.

Ro. 14. Titũ p. 4. Reg. 5.

ā lepra facta eſt imūda:ſʒ corpus leproſum a manu ſcā cō
ſtitutū eſt mūdū. Nō.n.corpa ſolū curaturus aduenit:ſed
Mat. 15. ⁊ aiam in verā ſapiam ducturus. Sicut igit̄ manib⁹ nō lotis
ſaʒ nō mādncare ꝓhibebat:ita ⁊ hic erudit:qm̄ opʒ aīe le
Hic lepra pctm̄ eſt. prā ſolū formidare ſolā:qḋ eſt pctm̄:leprā aūt corpis nullū ipe
dimētuʒ eē ad vtutē. CHRY. ſup matth. Cū ūis aūt lrāʒ
Leui. 13 legis ſoluerit:ppo⁹ tm̄ ei⁹ nō ſoluit. Ideo tm̄ lex iuſſit nō tā
gere leprā:q2 nō poterat facere vt lepra nō ſordiderat tā
gēteʒ:ḡ vetuit tāgere leprā:nō vt leproſi nō ſanarent̄:ſʒ vt
tāgentes nō inquinarent̄. Iſte aūt tāgens nō inqnat⁹ eſt a le
E pra:ſʒ ipam leprā mūdauit tāgēdo. DAMA. Nō.n.de⁹
ſolū erat:ſʒ hō vñ per tactū ⁊ per ſmonē diuina ſigna opa
bat̄. Ut.n.p organuʒ:ita p corpus diuine pficiebant̄ actio
nes. CHRY. in ho. Cūʒ aūt leproſuʒ tāgit nullus euʒ in
cuſat:q2 nōdū inuidia detēti erāt auditores. CHRY. ſup
matth. Sin aūt tacite cuʒ curaſſet:qs ſcire poterat cui⁹ vtu
te ſanat⁹ eēt: Igit̄ volūtas mūdādi facta eſt pp leproſum.
Uerbum aūt pp ſpectātes. Ideo dixit. [Uolo. Mūdare.]
HIERO. Nō aūt vt pleriqʒ latinoꝝ putāt iunctim legē
dū eſt. [Uolo mūdare:] ſed ſepatim:vt pꝰus dicat. [Uolo]
deinde iperās dicat. [Mūdare.] Ille.n.dixerat. [Si vis]
F dñs rñdit. [Mūdare.] CHRY. in ho. Nuſqʒ aūt vr di
cere h vbū:qm̄uis magna ſigna faciēs:ſʒ hic ppea appoſuit
[Uolo] vt opīonē plebis ⁊ leproſi de ei⁹ ptāte ɔfirmaret.
CHRY. in ho. Ceſſit aūt mādātū nā cum decēti velocita
te. Et ideo ſeqt̄ [Et ɔfe.mun.eſt le.ei⁹.] ſʒ h qḋ dicit. [Cōfe
ſtim] multū eſt tardius velocitate que ſm opus eſt facta.
ORIGE. Quia.n.nō dubitauit credē:nō tardat̄ ſanatio:
q2 nō diſtulit ɔfeſſionem:nō differt̄ mūdatio. AVG. de
cō.euā. Hui⁹ aūt leproſi mūdati:quē lucas meminit:nō ſa
ne h ordine:ſʒ vt ſolent ptermiſſa recordari:poſteri⁹ facta
poccupari:ſic diuinit⁹ ſuggerebant̄:vt antea cognita poſt
G ea recordādo reſcriberēt. CHRY. in ho. Curās aūt eius
corpus iubet nulli dicere. Uñ ſeqt̄. [Et ait illi ieſus. Uide
nemini dixeris.] Quidā igit̄ aiūt:qm̄ ideo iuſſit hoc vt nō
malignent̄ circa ei⁹ purgatiōeʒ. Qḋ inſipiēter di̇. Nō.n.ita
mūdauit:vt dubitabilis eēt mūdatio:ſʒ nulli dicere iubet:
Luce 8° docēs nō diligē oſtētatōeʒ ⁊ honorē. Qualr̄ igit̄ alij ſanato
iubet dicē: Sʒ in h erudiuit nos bone mētis eſſe. Nō.n.il
lic diuulgari ſe iuſſit:ſʒ dari gl'iaʒ deo. Per leproſuʒ ḡ hūc
iſtruit nos nō eē vane gl'ioſos.p illū aūt nō eē ingratos:ſed
H oīa ad laudē dei referre. HIERO. Et reuera qḋ erat ne
ceſſe ꝙ ſmone iactaret:qḋ corpe pferebat. HYLA. Uel
vt ſalus hec nō offerret̄ poti⁹ qʒ qreret̄:ſilētiū impat̄. Se
Leui. 13 quit̄. [Sʒ vade oſtde te ſacerdo.] HIERO. Mittit aūt
Mr cōmu leproſū mi ſit ad ſacerdotem. euʒ ad ſacerdotes:p⁹ pp humilitatē:vt ſacerdotib⁹ defer
re videat̄:deīde vidētes leproſum mūdatū ſi crederēt ſal
uatori ſaluarent̄:ſi vo nō crederēt:īexcuſabiles fierēt:⁊ ſil'
ne qḋ in eo ſepiſſime crimīabant̄:legeʒ īfringere videret̄.
CHRY. in ho. Neqʒ.n. vbiqʒ eaʒ diſſoluebat:neqʒ vbiqʒ
cuſtodiebat:ſʒ qñqʒ qdē h:qñqʒ illḋ faciebat. In vno qdē
future ſapie pparās viā:in altero aūt inuerecūdā iudeoꝝ
cohibēs linguā:⁊ ɔdeſcēdēs ībecillitati eoꝝ. Uñ apl'i appa
rent:qñqʒ qdem obſuātes legē:qñqʒ aūt eā ptermittētes.
I ORIG. Uel mittit ad ſacerdotes vt cogſcāt:q2 nō p leg
Leui. 14 ɔſue⁰ʒ mūdat⁹ eſt:ſʒ per grē opōneʒ. HIERO. Erat aūt
in lege pceptuʒ:vt qui mūdati fuerāt a lepra:offerrēt mu
nera ſacerdotib⁹. Uñ ſeqt̄. [Et offer munus tuū qḋ pcepit
moyſes in teſt.illis.] CHRY. ſup mat. Nō ſic itellige:q2
h moyſes pcepit in teſtimoniū illis. CHRY. in ho. Pre
uidens.n.chr̄s eos ex h nihil pfecturos:nō dixit:in emēda
tiōeʒ eoꝝ:ſʒ [in teſtimoniū.] i.in accuſatiōeʒ ⁊ atteſtatiōeʒ:
qm̄ q̄ a me erāt fiēda:oīa facta ſunt. Et lʒ eos pſuiderit nō
emēdari:nō tm̄ dimiſit que facē oportebat. Illi aūt in ppa
Leui. 14 māſerūt malitia. Nō aūt dixit,munus qḋ ego iubeo:ſʒ qḋ

moyſes iuſſit:vt iteruʒ trāſmittit ad legē:⁊ iniqrū obſtruat
ora. Ut.n.nō dicāt:qm̄ ſacerdotū gl'iā rapuit:opus qdē ipe
impleuit, pbatiōnē aūt illis ɔceſſit. ORIGE. Uel [offer
munus tuū] vt oēs qui vidēt te portare:miraculo credant.
CHRY. ſup matth. Uel ideo iubet offerri munera:vt ſi K
poſtmo⁹ euʒ expellē vellēt diceret eis. Munera q̄ſi a mū
dato accepiſtis:⁊ qūo me q̄ſi leproſuʒ expellitis: HYLA.
Uel legēdū eſt qḋ moyſes pcepit in teſtimoniū illis:q2 qḋ
moyſes in lege pcepit:teſtimoniū eſt nō effect⁹. BEDA.
in hom. Si quē aūt moueat:qūo dñs cuʒ videat̄ moyſi ſa Qr eccl'ia non recipiat moyſi ſacrificiū.
crificiū approbare:q̄re id eccl'ia nō recipiat:meminerit ꝙ
nōduʒ chr̄s corpus ſuū obtulerat per paſſionē in holocau
ſtuʒ. Nō aūt oportebat auferri ſignātia ſacrificia pꝰus qʒ il
lud qḋ ſignabat̄ ɔfirmatū eēt teſtimonio apl'oꝝ pdicātiū:
⁊ fide credētiuʒ pploꝝ. Uir aūt iſte genus humanuʒ deſi
gnat qui nō ſolū leproſus:verūetiā iuxta euāgeliū luce ple
nus lepra fuiſſe deſcribit̄. Oēs.n.peccauerant:⁊ egent gl'ia Rom. 3
dei:illa.ſ. vt extēſa manu ſaluatoris:h eſt icarnato dei vbo
humanāqʒ ɔtingēte nāʒ:ab erroris priſci vanitate mundē
tur:⁊ qui diuti⁹ abominabiles ⁊ a caſtris ppl'i dei eiecti:iaʒ
aliqñ tēplo reddiri ⁊ ſacerdoti:queant offerre corpora ſua Nū. 5.
hoſtiā viuētē:illi.ſ.cui dicit̄ [tu es ſacerdos in eternum.] Ps. 109
REMI. Moralr̄ aūt per leproſuʒ deſignat̄ peccator. Nā Moralr̄
pctm̄ imundā ⁊ variā aīaʒ facit. Qui ante chr̄m pcidit:qñ
de pſtinis peccatis ɔfundit̄:⁊ tm̄ doʒ ɔfiteri ⁊ remediū pnīe
poſtulare. Nā leproſus vulnus oñdit:⁊ remediuʒ poſtula
uit. Extēdit aūt dñs manuʒ qñ auxiliū diuine miſationis
īpendit:⁊ ſtatim ɔſequit̄ remiſſionē delictoꝝ:nec doʒ eccle
ſie eidem recōciliari:niſi iudicio ſacerdotis.

¶ Cuʒ aūt itroiſſet caphарnaum:acceſſit ad euʒ Tex. 2.
cēturio:rogās euʒ ⁊ dicēs. Dñe puer meus ia Luce. 7
cet in domo paralyticus:⁊ male torquet̄. Et ait Ioh. 4.
illi ieſus. Ego veniaʒ ⁊ curabo eum. Et rñdēs
cēturio ait illi: Dñe nō ſuʒ dignus vt intres ſub
tectū meū:ſʒ tm̄ dic vbo ⁊ ſanabit̄ puer meus.
Nā ⁊ ego hō ſum ſub ptāte cōſtitutus hñs ſub
me milites:⁊ dico huic vade ⁊ vadit:⁊ alio ve
ni ⁊ venit:⁊ ſeruo meo:fac hoc ⁊ facit.

¶ CHRY. ſuper matth. Poſtqʒ dñs diſcipulos docuit in A
mōte:leproſum aūt ſanauit ſub mōte:venit caphарnaum
in myſterio:q2 poſt iudeoꝝ mundatiōeʒ venit ad gētes ⁊c̄.
AYMO. Caphарnaum.n.que villa pinguedis interptat̄: Capharnauʒ eccl'ie ſaʒ ſigt ex gētibus.
ſiue ager ɔſolatiōis:eccl'ia que ex gētib⁹ eſt collecta ſignat:
que ſpūali pinguedine eſt repleta:ſm illud. Sicut adipe ⁊
pinguedine repleat̄ aīa mea. Et iter preſſuras ſcl'i de cele Ps. 62.
ſtib⁹ ɔſolat̄:ſm illud. Cōſolationes tue letificauerūt aīam
meā. Uñ di̇. [Cum aūt itroiſſet caphарnauʒ:acceſſit ad eū Ps. 93.
cēturio.] AVGV. de ver.do. Iſte cēturio de gētib⁹ erat.
Iam.n.iudea gens hēbat militē romani impij. CHRY. B
ſup matth. Cēturio aūt iſte pmus fruct⁹ ex gētib⁹:ad cuius
fidei cōparatiōeʒ oīum iudeoꝝ fides īfidelitas eſt inuēta:
que neqʒ chr̄m audiuit docētē:neqʒ leproſuʒ cuʒ mūdaret̄
aſpexit: ſed audita tm̄modo ſanitate leproſi:plus credidit
qʒ audiuit. Erat.n.in myſterio gētiū futuraꝝ:que neqʒ legē
aut pphas legerāt de chr̄o:neqʒ ipm̄ chr̄m mirabilia faciē
tē viderūt. Acceſſit ḡ rogās eum ⁊ dicēs. [Dñe puer meus
iacet in do.para.⁊ male torquet̄.] Uide aūt bonitatē cētu
rionis qui pro ſalute ſerui ſic ſollicite feſtinabat:q̄ſi nō dā
nuʒ pecunie:ſʒ ſalutis paſſurus in morte illi⁹. Nullā.n.diā
eſtimabat iter ſeruuʒ ⁊ dñm:q2 etſi dignitas in h ſcl'o diuī Inter ſuū et dominū eſt diuiſa dignitas ſed eadē nā.
ſa eſt iter illos:vna tm̄ eſt illis nā. Fidem aūt cēturionis vi
de:q2 nō dixit veni ⁊ ſalua euʒ:q2 ille ɔſtitut⁹ in omni loco

erat

erat pñs. ſapiaz aũt: q2 nõ dixit: hic ꝯſtitut⁹ ſalua eũ. Sciebat. n. q2 potẽs eſt ad faciẽdũ: ſapiẽs ad itelligẽduz: miſericors ad exaudiẽdum: ideo īfirmitatẽ tm̃ expoſuit. Remediũ aũt ſanitat̃ in ptãte mĩe ei⁹ dimiſit dicẽs. [Et male torquet̃.] In quo appet q2 diligebat euz. Nã vnuſqſqz quẽ diligit: ⁊ ſi modice fuerit tediat⁹: grauius euz putat hr̃e q̃ hz.

C RABA. Dia iſta cuz dolore cogminauit ⁊ iacẽtẽ ⁊ paralyticũ ⁊ male detẽtum: ideo vt aie ſue anguſtias demõſtraret ⁊ dñm cõmoueret. Sic debẽt oẽs ꝯdolere ſeruis: ⁊ eoꝝ curã hr̃e. CHRY. in ho. Quidã aũt dicunt: qm̃ excuſans ſe in hãc cãm dixit ꝑ quã non ipm̃ adduxit. Neqz. n. poſſibile erat diſſolutũ euz torq̃ret̃: ⁊ ad vltimas eẽt expiratiões portari. Ego aũt ſignũ h̃ eẽ magne fidei dico. Quia. n. ſciebat q ſola iniũctio ſufficeret ad reſtauratiões iacẽtis ſuꝑflue eſtimabat eum ducẽ. HYLA. Iacẽtes aũt in ſclo: ⁊ pctõꝝ morbis diſſolute ſpũalr̃ gẽtes eſtimãde ſunt: oĩbus vndiqz mẽbris fluidis ⁊ ad ꝯſiſtẽdi offm̃ gradiẽdiqz corruptis: quaꝝ ſalutis ſacrm̃ in puero cẽturionis explet̃: quem ſatis dcm̃ ſit ꝓncipez eẽ gẽtiũ crediturarꝝ. Quis aũt ſit hic ꝓnceps: cãticũ moyſi in deuteronomio docet: vbi. ſ. di. Cõ-

Deut. 32. ſtituit terminos gẽtium iuxta nũm angeloꝝ dei. REMI.

D Uel ꝑ cẽturionẽ deſignant̃ qui ꝑmi ex gẽtib⁹ crediderũt: ⁊ ꝑfecti in ṽtutib⁹ fuerũt. Cẽturio. n. di qui cẽtũ militib⁹ preeſt. Cẽtenari⁹ aũt nũs ꝑfect⁹ eſt. Recte g̃ cẽturio pro puero ſuo rogat: q2 ꝑmitie gẽtiũ pro ſalute toti⁹ gẽtilitat̃ deo ſupplicauerũt. HIERO. Uidẽs aũt dñs cẽturionis fidẽ hũilitatẽ ⁊ ꝓuidẽtiã: ſtatim ſe iturũ ⁊ ſanaturũ ꝓmittit. Uñ ſeq̃t̃ [Et ait illi ieſus. Ego veniã ⁊ curabo euz.] CHRY. in ho. Qđ nunqz fecit hic facit ieſus. Ubiqz. n. ſeq̃t̃ volũtatẽ ſupplicãtiũ. hic aũt ꝓſilit ⁊ nõ ſoluz curare ꝓmittit: ſz ire ad domum. Facit aũt hoc vt diſcamus cẽturionis virtutẽ. CHRY. ſup matth̃. Niſi. n. ille dixiſſet. [Ueniã ⁊ curabo eum] nunqz iſte r̃ideret. [Nõ ſum dignus.] Deide qm̃ pro ſeruo petebat: ideo ire ꝓmiſit: vt nos doceat nõ colere magnos: ⁊ ꝯtẽnere modicos ſz paupes ⁊ diuites ſilr̃ honorare.

E HIERO. Sicut aũt in cẽturione cõmẽdamus fidẽ: eo q credidit paralyticũ a ſaluatore poſſe ſanari: ita pz hũilitas in h̃ q ſe iudicauit indignũ: cui⁹ tectũ dñs itraret. Uñ ſeq̃t̃ [Et r̃ndẽs cẽturio ait illi. Dñe nõ ſum dignus vt itres ſub tectũ meuz.] RABA. Propter ꝯſciaz. n. vite gẽtilis: grauari ſe magis dignatiõe putauit q̃ iuuari: cui⁹ ⁊ ſi fide ꝓdi tus nõduz erat: erat ſacris ibut⁹. AVG. de ver. do. Dicẽdo aũt ſe indignũ: ꝓſtitit dignũ nõ in cui⁹ parietes: ſz in cui⁹

Fides cẽturionis xp̃z i corde ei⁹ itroduxit. cor ch̃s itraret. Neqz h̃ diceret cuz tãta fide ⁊ humilitate: niſi illuz quẽ timebat itrare domũ ſuã corde geſtaret. Nã nõ erat magna felicitas ſi ieſus itraret in parietes ei⁹: ⁊ nõ eẽt in pectore ei⁹. SEVERIA. Myſtice aũt h̃ tectũ corpus eſt qđ regit alaz: qđ libtatẽ mentis celeſti viſione in ſe ꝯcludit: ſz de⁹ neqz habitare carnẽ neqz tectũ nr̃i corpis de-

F dignat̃ itrare. ORIGE. Nũc etiã qñ ſacti ⁊ deo acceptabiles eccliaꝝ antiſtites ſub tectũ tuũ itrãt: tũc ibidẽ ꝑ eos dñs ingredit̃: ⁊ tu ſic eſtimes q̃ſi dñm ſuſcipiẽs. Et qñ corpus ⁊ ſãguinẽ dñi mãducas ⁊ bibis: tũc dñs ſub tectũ tuũ ingredit̃. Et tu g̃ humiliãs teipm̃ dicas. [Dñe non ſum di-

1. Cor. 11. gnus ⁊c.] Ubi. n. idigne igredit̃ ibi ad iudiciũ igredit̃ accipienti. HIERO. Pꝛudẽtia aũt cẽturionis appet in h̃ q vltra corpis tegimen latẽtẽ vidit diuinitatẽ. Uñ ſubiũgit. [Sed tm̃ dic verbo ⁊ ſanabit̃ puer meus.] CHRY. ſup matth̃. Sciebat. n. q2 aſtabãt illi inuiſibilr̃ angeli miſtrãtes: qui oĩe ṽbũ ei⁹ ṽtunt in opus. Qz ⁊ ſi angeli ceſſent: tñ īfirmitates ꝓceptis ei⁹ viuacib⁹ expellunt̃. HYLA. Di-

Ephe. 2. Salus ex fide ẽ et vita ex precepto dñi. cit etiã cẽturio pueꝝ ṽbo poſſe ſanari: q2 ſalus gẽtiũ oĩs ex fide eſt: ⁊ ꝓceptis dñi vita eſt vniuerſoꝝ: ⁊ ideo ſbiũgit dicẽs. [Nã ⁊ ego hõ ſum ſub ptãte ꝯſtitut⁹: hñs ſub me milites. Et dico huic vade ⁊ vadit: et alio veni ⁊ venit: ⁊ ſeruo

meo fac h̃ ⁊ facit. CHRY. ſup matth̃. Pãis ⁊ filij myſteriuz ſpũſctõ ſuggerẽte depinxit: ac ſi diceret. Et ſi ego ſum ſub ptãte alterius: tñ habeo ptãtem iubẽdi eis qui ſub me ſunt. Sic ⁊ tu q̃uis ſis ſub ptãte pãis. i. inqñtũ hõ: habeo tñ ptãtẽ iubẽdi angelis. Sz forte dicit ſabellius volẽs oſtẽdere eũdẽ eſſe pãez qui ⁊ fili⁹ eſt: ſic hic eſſe itelligẽduz. Si ego ſub ptãte ꝯſtitut⁹ poſſum iubere: quanto magis tu qui ſub nulli⁹ ptãte? Sz hãc expõnez nõ recipit text⁹. Nõ. n. dixit. Si ego hõ ſub ptãte: ſz dixit. Nam ⁊ ego hõ ſub ptãte. In quo pz q iter ſe ⁊ ch̃m nõ cõparationis diiam fecit: ſz rõnez ſiſitudinis itroduxit. AVG. de ver. do. Si ego qui ſum ſub ptãte iubẽdi habeo ptãtem: qđ tu potes: cui oĩum ſeruiũt ptãtes? GLO. Potes per angeloꝝ miniſteria ſine corpis pñtia dicere īfirmitati vt recedat: ⁊ recedet: ⁊ ſa-

H nitati vt veniat ⁊ veniet. AYMO. Pñt aũt per iſtos cẽturionis ṽtutes nãles itelligi: in qb⁹ plurimi gẽtiliũ pollebãt: vel etiã cogitationes bone aut male. Malis aũt dicamus vt recedãt ⁊ recedẽt: ſz bonas vocemus: ⁊ veniẽt: ſeruo quoqz noſtro hoc eſt corpi: vt ſubyciat̃ volũtati diuine.

AVG. de ꝯcor. euã. Huic aũt qđ hic dr̃: videt̃ repugnare Luc. 7. qđ ait Lucas: cum audiſſet cẽturio de ieſu: miſit ad eos ſeniores iudeoꝝ rogãs eum vt veniret ⁊ ſaluaret ſuuz eius. Et itez q cum lõge eẽt a domo miſit ad euz cẽturio amicos dicẽs. Dñe noli vexari: nõ. n. ſum dignus vt ſub tectuz Ibi. meũ intres. CHRY. in ho. Quidã aũt dicunt: qm̃ nõ eſt

I idez ille ⁊ hic: qđ multas ꝯiecturas habet. De illo. n. ait: qm̃ ſynagogã nr̃az ꝯſtruxit: ⁊ gẽtez diligit. De iſto aũt ipo ieſus ait. [Neqz in iſrael tãtã fidez inueni. Uñ videt̃ iudeuz illũ eſſe: mihi aũt videt̃ idẽ hic ⁊ ille eẽ.] Sz qñ lucas dicit: q miſit vt veniat: blãditias iudeoꝝ inſinuauit. Conueniẽs. n. eſt credere cẽturionẽ volẽtez abire, ꝓhibitum eſſe a iudeis blãdiẽtib⁹ ⁊ dicẽtibus: qm̃ nos abimus ⁊ educimus eum. Sed qñ ab eoꝝ iminẽtia erut⁹ eſt: tũc miſit dicẽs. Ne eſtimes q ꝓpter deſidiã nõ veni: ſz q2 me indignuz eſtimaui: vt te in domũ meã ſuſcipem. Qđ aũt mattheus ait nõ per amicos: ſz per ſeipm̃ h̃ eum dixiſſe: nihil ꝯtrã eſt: vterqz. n. deſideriũ viri repñtauit. Et qm̃ de ch̃o docẽtez opinionẽ habebat. Cõueniẽs aũt eſt opinari ⁊ ipm̃ poſtq̃ miſit amicos aduenientẽ per ſe h̃ dicere. Si aũt nõ h̃ dixit Lucas: neqz illud mattheus nõ ſibi ꝯdicũt: ſed cõplent que abinuicem derelinq̃bant̃. AVG. de cõ. euã. Mattheus g̃ acceſſum cẽturionis ad dñm per alios factũ cõpendio dicere voluit: q2 fidẽ eius qua vere ad deum acceditur laudauit vt diceret. [Nõ inueni tãtã fidez in iſrael.] Lucas autem ideo totuz qđ geſtum eſt aperuit: vt ex hoc itelligere cogeremur: qualr̃ eum accepiſſe dixerit Mattheus: qui mẽtiri nõ potuit. CHRY. in homel. Neqz enim eſt ꝯtrarius q fabricauit ſynagogaz ſm̃ Lucam: ⁊ q hic oſtendit̃ nõ eſſe iſraelita. Poſſibile enim eſt iudeum nõ exiſtentez ⁊ ſynagogam fabricaſſe ⁊ gẽtem diligere.

Cõcordãtur euãgeliſte de acceſſu cẽturionis ad chr̃m.

K

¶ Audiẽs aũt ieſus mirat⁹ eſt ⁊ ſequẽtib⁹ ſe dixit: Amẽ dico vobis: nõ inueni tãtã fidẽ in iſrl̃. Dico aũt vobis: q multi ab oriẽte ⁊ occidente veniẽt ⁊ recũbent cum habraã ⁊ yſaac ⁊ iacob in regno celoꝝ: filij autez regni eycient̃ in tenebras exteriores. Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dẽtiũ. Et dixit ieſus cẽturioni. Uade ⁊ ſicut crediſti fiat tibi: ⁊ ſanat⁹ eſt puer ex illa hora. Text. Luc. 7. Luc. 7.

A ¶ CHRY. in ho. Sicut q leproſus dixerat de ch̃i ptãte: ſi vis põt me mũdare: chriſti voce ꝯfirmat̃ dicẽtis. Uolo. Mũdare: ita ⁊ hic cẽturionẽ de ch̃i ptãte teſtãtez nõ ſolũ nõ accuſauit: ſed etiã cõmẽdauit. Sed ⁊ amplius aliqđ fecit: itẽtionez. n. laudis euãgeliſta ſignãs dicit. Audiẽs aũt

Chūs ſolā fidē miraꝫ ꝛ honorat

ieſus miratus eſt. ORIGE. Attēde qñtũ ſit aut quale qđ deus vnigenit⁹ miraꝫ: aurum: diuitie: regna: pncipat⁹ in ꝯſpectu eius ſunt tanq̄ vmbra vel flos decidens. Nihil ḡ hoꝝ in ꝯſpectu dei mirabile eſt: quaſi magnũ vel pcioſuꝫ: ſed tñ fides hāc miraꝫ honorificās: hāc acceptabilem ſibi eſtimat. AVGV. ſuper Geneſim ꝯtra manicheos. Quis aũt in illo fecerat illā fidem niſi ipſe qui admirabaꝫ? Qđ ſi ꝛ alius eā feciſſet: vt qd miraret qui pſcius erat? Qđ ḡ miraꝫ dñs nobis mirãdũ eſſe ſignāt: qbus adhuc opus eſt ſic moueri. Oēs eniꝫ tales mot⁹ eius nō pturbati animi ſigna ſunt: ſed docētis magiſteriũ. CHRY. in hom. Uñ plebe omni pñte admirat⁹ eē dr̃: ꝛ alijs exēpluꝫ dedit: vt eum mirenꝫ. Sequiꝫ enim [Et ſequētib⁹ ſe dixit. Amē dico vobis:
B nō inueni tātā fidē in iſrael.] AVGV. ꝯtra fauſtũ. Fidē laudat illi⁹: nō aũt deſertionē militie impauit. HIERO. Hoc aũt de pñtib⁹ loqꝫ: nō de oib⁹ retro patriarchis ꝛ pphetis. CHRY. ſup matth. Credidit. n. andreas: ſed ioāne dicente.
Joā. p° cente. Ecce agnus dei. Credidit petrus: ſed euāgeliçāte ſibi
Ibi. andrea. Credidit philippus: ſed legēdo ſcripturas. Natha
Ibi. nael ꝛ pus ſignuꝫ diuinitatis accepit: ꝛ ſic fidei ꝯfeſſionem obtulit. ORIGE. Jairus iſraelis pnceps pro filia ſua pe
Mar. 5. tens: nō dixit. Dic vbo: ſed veni velociter. Nicodemus de
Luce. 8. fidei ſacro audiēs ait. Quõ pōt hoc fieri? Maria ꝛ Mar
Joā. 3° tha dicūt. Dñe ſi fuiſſes hic: frater meus nō fuiſſet mortu⁹:
Joā. 11° quaſi dubitātes ꝙ vbiq̄ poſſet adeſſe dei po⁹. CHRY. ſup matth. Aut ſi volumus fideliorēꝫ putare iſtũ q̄ apl'os ita teſtimoniũ chriſti itelligendũ eſt ꝙ vnũqđq̄ bonũ hominis ſm quātitatē pſone illius laudaꝫ. Ruſticũ. n. dicere aliqd ſapienter magnũ eſt: qđ de phõ nō eſt mirum: ſic de cēturione dictum eſt: in nullo tātam fideꝫ inueni in iſrael.
C CHRY. in hom. Nō. n. erat eq̄le iudeum credere ꝛ gēteꝫ. HIERO. Uel forte in cēturione fides gētiũ pponiꝫ iſraeli. Unde ſubdit. [Dico aũt vobis ꝙ multi ab oriēte ꝛ occidēte veniēt.] AVGV. de ver. do. Nō oēs ait: ſꝫ multi: tñ ipſi ab oriēte ꝛ occidēte: iſtis duab⁹ ptibus tot⁹ orbis deſignaꝫ. AYMO. Uel ab oriēte veniũt qui ſtatim illuminati trāſeunt: ab occidēte: hi qui pſecutiōes vſq̄ ad morteꝫ tolerauerũt pro fide. Uel ab oriēte qs venit cuꝫ ab infantia deo ſeruire incipit: ab occidēte: dum in ipſa decrepi
j. 20. ꝛ 22. ta etate ad deuꝫ ꝯuertiꝫ. ORIGE. Sed quõ alibi dicit ꝙ pauci ſunt electi. Per diuerſas. n. gñationes pauci electi ſunt. ſimul vo ꝯgregati in tpe viſitatiōis multi inueniēꝫ. Sequiꝫ. [Et recũbēt] nō carnalr iacētes: ſed ſpũalr regeſcētes: nō tēporalr potātes: ſed eternalr epulātes [cum habraam iſaac ꝛ iacob in regno celoꝝ] vbi lux: exultatio: glo
D ria ꝛ lōgeuitas vite eterne. HIERO. Quia aũt deus habraam celi ꝯditoꝝ pater chriſti eſt: idcirco in regno celoꝝ eſt: ꝛ habraā cum quo accubiture ſunt nationes que crediderunt in chriſtum filiũ creatoris. AVG. de ver. do. Sicut aũt videmus chriſtianos vocatos ad celeſte ꝯuiuium: vbi eſt panis iuſtitia: potus ſapiētia: ita videmus ꝛ iudeos reprobatos. Uñ ſeqꝫ. [Filij aũt regni eyciēꝫ in tenebras exteriores.] Judei. ſ. qui legeꝫ acceperũt: qui celebrāt figuras oīuꝫ futuroꝝ: que tñ pñtia nō agnouerũt. HIERO. Uel filios regni dicit iudeos: qꝛ in eis de⁹ ante regnũt. CHRY. in hom. Uel filios regni eos dicit qb⁹ regnũ erat pparatũ:
E qđ ꝛ magis eos mordebat. AVG. ꝯtra fauſtuꝫ. Si ḡ nō cōmendauit moyſes pplo iſrael deũ: niſi deũ habraā iſaac ꝛ iacob: eũq̄ ipm chriſtus cōmēdat: nō eſt conatus illũ pplm auertē a deo ſuo. Sed ideo minatus eſt eos ituros in tenebras exteriores ꝙ auerſos videret eos a deo ſuo: in cui⁹ regno gētes vocatas ex toto orbe terraruꝫ recubituras dicit cuꝫ habraā iſaac ꝛ iacob: nō ob aliud q̄ ꝙ fidē tenuiſſent dei habraam iſaac ꝛ iacob. Quib⁹ nō quaſi in morte correctis: vel poſt paſſioneꝫ ſuā iuſtificatis teſtimoniũ dñs phibeat. HIERO. Tenebre aũt exteriores dicunꝫ: qꝛ q̄ qui

In celeſti regno multi tūc panis ꝛ potus ſapientia

F a dño expelliꝫ foras: relīqt lumen. AYMO. Quid auteꝫ ibi paſſuri ſint: manifeſtat cum ſbdit. [Ibi erit fletus ꝛ ſtridor dētium.] Per metaphorā. n. mēbroꝝ: penas deſcribit tormētoꝝ. Solēt. n. oculi fumo tacti lachrymas pducere: dētes vo a nimio frigore ſtridere. Oſtēdiꝫ ḡ ꝙ reprobi in iferno ꝛ calorē itolerabilē ꝛ frigus ſuſtinebũt: ſm illđ iob.
Trāſient ab aqs niuium ad calorē nimiũ. HIERO. Si Job. 24.
aũt fletus oculoꝝ eſt: ꝛ ſtridor dētiuꝫ oſſa demōſtrat: vera eſt corpoꝝ ꝛ eorũdem mēbroꝝ que ceciderāt reſurrectio. RABA. Uel ſtridor dētiũ pdit indignātis affectũ: eo ꝙ
ſero vnũquēq̄ peniteat: ſero ſibi iraſcaꝫ: ꝙ tā ptinaci improbitate deliqt. G REMI. Uel aliter. Tenebras exteriores appellat exteras nationes. Quātũ. n. ad hyſtoriā attinet: pdicit dñs hīs vbis interitũ iudeoꝝ: qꝛ pp ifidelitateꝫ ducēdi erāt captiui ꝛ diſpgendi per diuerſa regna terraꝝ. Fletus. n. ab igne ſolet fieri: ſtridor dentiũ a frigore. Illis ḡ aſcribiꝫ flet⁹: qui in calidiorib⁹ locis habitāt: ſic in India ꝛ ethiopia. Stridor vo dētiuꝫ illis aſcribiꝫ qui in frigidioribus locis cōmorātur: ſicē eſt hircania ꝛ ſcythia. CHRY. ſup matth. Ne qs aũt exiſtimet blāditiaꝝ eē hec vba: qđ dcm̄ erat: credere facit ſigno. Uñ ſeqꝫ. [Et dixit ieſus cēturioni. Uade ꝛ ſicē credidiſti fiat tibi.] RABA. Quaſi. d. ſm mēſurā fidei metieꝫ tibi ꝛ iſta grā. Pōt aũt meritum dñi etiā famulis ſuffragari: nō ſolũ merito fidei: ſꝫ etiā ſtudio diſcipline. Uñ ſequiꝫ. [Et ſanat⁹ eſt puer ex illa hora.]
CHRY. in hom. Ubi velocitatē admirare. Neqꝫ. n. ſolũ H
curare: ſꝫ inopinate: ꝛ in momento tpis h facere vtutē chriſti oñdebat. AVG. de ver. do. Sic. n. dñs domũ cēturionis corpe nō itrauit: ſꝫ abſens corpe: pñs maieſtate pueꝝ ipm ſanauit: ſic ꝛ in ſolo iudaico pplo corpore fuit. Apud alias aũt gentes nec de v̄gine natus eſt: nec paſſus eſt: nec humana ptulit: nec diuina mirabilia fecit: ꝛ tñ impletũ eſt qđ di
ctũ erat. Populus quē nō cognoui ſeruiuit mihi: in auditu Pſ. 17.
auris obediuit mihi. Judea enim gens cognouit ꝛ crucifixit: orbis terrarum audiuit ꝛ credidit.

Dānati in iferno patiēt calores itolerabiles ꝛ frigus.

¶ Et cum veniſſet ieſus in domũ petri vidit ſo Tex. 4.
cruꝫ ei⁹ iacētē ꝛ febricitātē: ꝛ tetigit manũ ei⁹ ꝛ Mar. 1.
dimiſit eā febris: ꝛ ſurrexit ꝛ miniſtrabat eis. Luc. 4°

¶ RABA. Poſtq̄ oñdit mattheus p leproſuꝫ totũ genus A
humanũ ſanatũ: ꝛ in ſuo cēturionis gētilis ppl'i ſanatiōeꝫ: ꝯiter p ſocruꝫ petri deſignat curatiōeꝫ ſynagoge: cuꝫ dicit. Et cũ veniſſet ieſus in domũ petri. Pri⁹ aũt narrat de ſuo: qꝛ maius miraculũ fuit ꝛ maior grā in gētili ꝯuſo: vel qꝛ in fine ſcli ſynagoga eſt plenarie ꝯuēda: cuꝫ plenitudo gētiũ ibintrauerit. Domus āt petri in bethſaida erat. CHRY.
in ho. Sꝫ cur itrauit in domũ petri? Mihi vr̄ cibuꝫ aſſum Ro. 11°.
pturus. Uñ ſeqꝫ. [Et ſurre. ꝛ mini. eis.] Apđ diſcipulos. n. diuertebat honorās eos: ꝛ auidiores ex h faciens. Attende aũt petri ad chriſtum reuerētiā. Hñs. n. ſocruꝫ domi febricitāteꝫ: nō traxit eum in domũ: ſꝫ expectauit doctrinā cōpleri ꝛ alios curari. Ab exordio. n. erudiebaꝫ: que alioꝝ erant ſibi ipſi pponere. Quocirca neq̄ ipſe eum induxit: ſed chriſtus ſpōte adiuit: poſtq̄ dixit cēturio. Nō ſum dignus vt itres ſub tectũ meuꝫ: mōſtrās quātum largiebaꝫ diſcipulo. Nō eſt aũt dedignatus ſub vilia tuguria piſcatoꝝ intrare: erudiens per oīa humanuꝫ ꝯculcare tumorē. Et qñq̄ qdeꝫ ſolum vbis curat: qñq̄ aũt etiā manus extēdit. Uñ ꝛ hic di. [Et teti. ma. eius: ꝛ di. eā fe.] Nō. n. volebat ſemp cuꝫ ſupabũdātia miracula facere: oportebat. n. iterim latere. Tāgens aũt nō febreꝫ extinxit ſolũ: ſꝫ ꝛ purā tribuit ſanitatē. Quia. n. egritudo curabilis erat: modo curationis ſuā vtutē oñdebat: faciēdo ꝙ ars medicinalis nō opaꝫ: vt. ſ. ſimul pfectā reſtituat ſanitatē. Unde euāgeliſta hoc iñuens dicit

Chūs domus ſuoꝝ diſcipuloꝝ itrabat vt cibũ ſumeret et eos honoraret

B [Et ſurrexit: ⁊ miniſtrabat eis.] HIERO. Nã.n.hoĩz
Sanitas q̃ a dño ↄferebat̃ tota ſimul redibat. iſtiuſmodi eſt: vt poſt febrẽ magis laſſeſcãt corpa: ⁊ icipiẽ
te ſanitate egrotatiõis mala ſentiãt. Uer̃ ſanitas q̃ ↄferẽ a
dño: tota ſil' redit. CHRY. in ho. In hoc ĝ qḋ dr̃ ꝙ ſurrexit ⁊ miſtrabat eis: ⁊ chri ṽtutis ſignũ eſt: ⁊ diſpõnis mu
Myſtice. lieris quã erga chĩz oſtẽdebat. BEDA. in ho. Myſtice
aũt dom⁹ petri lex vl' circũciſio ẽ. Socr⁹ eſt ſynagoga: que
quodãmõ eſt mr̃ eccl'ie petro cõmiſſe. Hec febricitat: qꝛ
inuidie eſtib⁹ laborabat pſequẽs eccl'iã: cui⁹ manũ dñs tangit: qñ carnalia ei⁹ opa in ſpũalez vſum ↄuertit. REMI.
Ro.8. Uel p ſocrũ petri põt itelligi lex q̃ ſm aplm̃ ifirmabat̃ p
carnẽ.i.carnalez itelligẽtiã. Sʒ cũ dñs p myſteriũ icarnationis viſibilis in ſynagoga apparuit ⁊ ope legez ipleuit ⁊
ſpũalr̃ itelligẽdã docuit: mox ipſa ſociata gr̃a euãgelij tm̃
robur accepit: vt q̃ fuerat miſtra mortis ⁊ pene: poſtmodũ
C fieret vite ⁊ gl'ie. RABA. Uel vnaq̃qȝ aĩa q̃ carnis cõcupiſcẽtijs militat q̃ſi febrib⁹ eſtuat: ſʒ manu mĩe diuine tacta ↄualeſcit: ⁊ per ↄtinẽtie frena carnis laſciuiã ↄſtringit ⁊
mẽbris qb⁹ ſuierat imũditie: ſuit iuſtitie. HYLA. Ul'
in ſocru petri vitioſa ifidelitatis eſtimat̃ affectio cui adia
cet libtas volũtatis: q̃ nos ſibi q̃dã ↄiugij ſocietate ↄiũgit.
Ergo igreſſu dñi in petri domũ.i.in corpe curat̃ ifidelitas
pctõꝝ calore eſtuans: ⁊ ſaluata officij famulatu miniſtrat.
AVGV. de cõ. euã. Hoc ãt qñ fcm̃ ſit.i.poſt qd vl' añ qd
nõ expſſit matth̃. Nõ.n.poſt qd narrat̃. poſt h̃ ẽt fcm̃ neceſſe eſt itelligat̃. Nimirũ tñ iſte h̃ recoluiſſe itelli̇r: qḋ pri⁹
omiſerat. Nã id marc⁹ h̃ narrat añq̃ illud de mũdato leproſo cõmemoret qḋ poſt ſmonẽ in mõte hitũ de q̃ ipe ta
cuit vr̃ iterpoſuiſſe. Itaqȝ ⁊ lucas h̃ poſt fcm̃ narrat de ſocru petri: poſt qḋ ⁊ marc⁹ añ ſmonẽ ẽt quẽ plixũ iterpoſuit q põt idẽ videri: quẽ dic̃ hitũ in mõte matthe⁹. Quid
ãt itereſt qs quo loco ponat: ſiue qḋ ex ordie iſerit: ſiue qḋ
omiſſũ recolit: ſiue qḋ poſtea fcm̃ añ pꝛoccupat: duʒ tñ non
aduiſet̃ eadẽ alia narrãdi nec ſibi nec alteri. Quia.n.nulli⁹
in ptãte ẽ res opportũe cognitas q̃ q̃ſq̃ ordie recordet̃: ſatis pbabile ẽ ꝙ vnuſq̃ſqȝ euãgeliſtaꝝ eo ſe ordie credidit
debuiſſe narrare: q̃ voluiſſet de⁹ ea q̃ narrabat ei⁹ recordationẽ ſuggerẽ. Quapp vbi ordo tẽpoꝝ nõ appet nihil nr̃a
intereſſe dʒ: quẽ narrãdi ordinẽ q̃libet eoꝝ tenuerit.

Tex.5. ¶ Veſpere aũt facto: obtulerunt ei multos demonia hñtes: ⁊ eijciebat ſpiritus verbo: ⁊ oẽs
male hñtes curauit: vt adimpleret̃ qḋ dictũ eſt
Iſa.53. per Iſaiam pphetã dicentẽ. Ipſe infirmitates
noſtras accepit ⁊ egrotatiões nr̃as portauit.

A ¶ CHRY. in ho. Qꝛ multitudo credẽtiũ erat iam aucta
neqȝ tpe ipellẽte a chro abſcedere patiebant̃: veſpe ei ifir
mos adducũt. Uñ dr̃. [Ueſpe aũt fcõ obtulerũt ei mltos
demonia hñtes.] AVGV. de cõ. euã. Per h̃ ãt ꝙ dicit.
[Ueſpe ãt facto] ad eiuſdez diei tpe h̃ prinẽ ſatis indicat̃:
q̃uis nec̃e nõ ſit. Ubi dr̃. [Ueſpe fcõ] eiuſdẽ diei veſperũ
Chriſtus auctor ſalutis celeſtẽ medicinã tribuebat. accipe. REMI. Chris aũt dei fili⁹ auctor humane ſalutis
fons ⁊ origo toti⁹ pietatis celeſtẽ medicinã tribuebat. Uñ
ſeq̃t̃. [Et eijciebat ſpũs verbo: ⁊ oẽs male hñtes curauit.]
Demones.n. ⁊ morbos ſolo ṽbo repellebat: vt his ſignis ⁊
virtutib⁹ oſtẽderet ſe ad ſalutẽ toti⁹ gñis humani veniſſe.
CHRY. in ho. Intẽde aũt q̃tã multitudinẽ curatã tranſcurrũt euãgeliſte: nõ vnũquẽqȝ curatũ enarrantes: ſʒ vno
ṽbo pelagus ieffabile miraculoꝝ inducẽtes. Ne aũt magnitudo miraculi icredulitatẽ imittat ſi tantã plebez ⁊ varias egritudines vno tpis momẽto curauit: iducit pphetã
atteſtãtez his q̃ fiebãt. Uñ ſubdit̃. [Ut adim. qḋ dictũ eſt
Iſa.53. p Iſaiaz pphe. di. Ipſe ifirmi. no. acce.] RABA. Non
B vt ſibi hret: ſʒ vt nobis auferret: ⁊ egrotatiões nr̃as porta

uit: vt qḋ pro imbecillitate viriũ ferre nõ poteramus: ille
pro nobis portaret. REMI. Quia hũane nãe ifirmitatẽ Chris hũanas ifirmitates accepit vt nos ifirmos faceret fortes.
ad h̃ ſuſcepit: vt nos ifirmos faceret fortes atqȝ robuſtos.
HYLA. Et paſſione corpis ſui ſʒ pphetaꝝ dicta ifirmitates humane imbecillitatis abſorbuit. CHRY. in ho.
Hoc aũt de pctis magis a ppha dictũ eẽ vr̃. Qualr̃ igitur
euãgeliſta de egritudinib⁹ hoc exponit? Sed ſciẽdũ ꝙ vl'
hyſtorie hic teſtimoniũ adaptauit: vel oſtendit qm̃ plures
egritudinũ ex pctis ſunt aiab⁹: ⁊ ipſa mors a pctis hʒ radicez. HIERO. Attẽdendũ aũt ꝙ oẽs non mane: nõ meridie: ſʒ ad veſperam curant̃: qñ ſol occubiturus eſt: ⁊ qñ Io.12.
granum tritici in terra moritur: vt multos afferat fructus.
RABA. Solis.n.occubit⁹ paſſionez ⁊ mortem deſignat Io.9.
illius qui dixit: q̃diu ſum in mũdo: lux ſum mundi q tpalr̃
viuẽs in carne. paucos iudeoꝝ docuit. calcato autez regno
mortis oĩbus per orbẽ gentilib⁹ fidei dona pmiſit.

¶ Videns autem ieſus turbas multas circuʒ ſe Tex.6.
iuſſit diſcipulos ire trãs fretuʒ. Et accedẽs vn⁹ Luce.9.
ſcriba ait illi. Magiſter ſequar te quocũq̃ ieris:
⁊ dicit illi ieſus. Vulpes foueas habẽt: ⁊ volu
cres celi nidos. Filius aũt hoĩs non habet vbi
caput ſuũ reclinet. Alius aũt de diſcipulis ei⁹:
ait illi. Dñe permitte me primuʒ ire ⁊ ſepelire
patrẽ meũ. Ieſus aũt ait illi: Sequere me: ⁊ di
mitte mortuos ſepelire mortuos ſuos.

¶ CHRY. in ho. Quia chris nõ ſolum corpa curabat: ſed A
aiaz emẽdabat: ⁊ verã ſapiaz monſtrare voluit: nõ ſolum
egritudines ſoluẽdo: ſed ẽt nihil ad oſtẽtationẽ faciẽdo. Et
ideo dr̃. [Vi. ãt ie. tur. mul. circũ ſe. iuſ. diſci. ire trãs fretũ.]
Faciebat aũt h̃ ⁊ ſil' moderata nos cape docẽs: ⁊ inuidiaz
iudaicã mitigans: ⁊ docẽs nos nihil ad oſtẽtationẽ facere.
REMI. Uel h̃ fecit q̃ſi hõ volens turbaꝝ iportunitatez
declinare. Erant aũt ei affixi admirãtes eũ: ⁊ videre ipſuz
volentes. Quis eniʒ diſcederet a talia miracula operãte?
Quis nõ in faciẽ eius ſimplicẽ vellet videre. ⁊ os talia loquẽs: Si.n. moyſes glorificatã faciẽ habebat: ⁊ ſtephanus Exo.34
ſicut angeli: intellige cõem dominatorẽ qualez decens eſt 2.cori.3.
tũc apparuiſſe: vñ ppha dicit. Specioſus forma pre filijs Actu.6.
hoĩz HYLA. Diſcipuloꝝ aũt nomen nõ.12.tm̃ apl'is ps.44.
cõuenire eſtimãduȝ eſt. naȝ pter aploſ pl'es fuiſſe diſcipulos legimus. AVGV. de cõ. euã. Manifeſtũ eſt autem Luc.10.
aliuȝ eſſe diez quo iuſſit ire trãs fretũ: nõ eũ qui ſeq̃t̃ illuz:
in quo ſocrus petri ſanata eſt: quo die marc⁹ lucaſqȝ cũ in
deſertũ exiſſe affirmãt. CHRY. in ho. Uide aũt qualr̃ Mar.1.
turbas nõ ſimplr̃ abijcit: vt nõ offendat. Nõ.n. dixit: rece Luce.5.
dite: ſʒ vltro diſcipulos iuſſit abire: ſpem dãs turbe eundi
etiã illuc. REMI. Sʒ qd iter iuſſionẽ dei ⁊ trãſfretatio B
nez geſtũ ſit: euãgeliſta ſtuduit mãifeſtare cũ ait. [Et acce.
vn⁹ ſcri. ait illi. Ma. ſe. te quo. ieris.] HIERO. Iſte ſcri Scriba fuit a chro repudiatus q pp lucruȝ tpale eũ ſeq̃ volebat.
ba qui tm̃ lr̃aȝ nouerat occidentẽ: ſi dixiſſet. Dñe ſequar te
quocũqȝ ieris: nõ fuiſſet repulſus a dño: ſʒ qꝛ magiſtm vnũ
de plib⁹ eſtimat: ⁊ lr̃ator erat ⁊ nõ ſpũalis auditor: ideo nõ
hʒ locũ in quo poſſit ieſus reclinare caput ſuũ. Oſtẽdit̃ ãt
nobis ⁊ ob h̃ ſcribã repudiatũ: ꝙ ſignoꝝ vidẽs magnitudinẽ ſequi voluerit ſaluatorẽ: vt lucra ex operũ miraculis
quereret: hoc idez deſiderãs quod ⁊ ſimon magus a petro
emere voluerat. CHRY. in ho. Uide etiã quãtus ẽ tu C
mor. Ita eniʒ aduenit: ⁊ locut⁹ eſt ſicut dedignãs cũ turba
ãnumerari: ſʒ oſtẽdẽs qm̃ ſup multos eſt ipſe. HYLA.
Uel alr̃. Iſte ſcriba qui eſt vnus ex doctorib⁹ legis an ſit
ſecuturus interrogat: quaſi lege nõ ↄtineret̃ hũc eſſe chrm̃
quez vtiliter ſequat̃. Igit̃ infidelitatis affectum ſub diffidentia interrogationis expreſſit: qꝛ fidei aſſumptio nõ in

terrogāda eſt ſʒ ſequēda. CHRY. in ho. Rñdet autē ei ebūs nō ad īterrogationē vboꝝ: ſʒ ad ꝯſiliū obuiās mētis. Vñ ſeqꝛ. [Et dicit ei ieſus. Vulpes foueas hñt: ⁊ volucres celi nidos. Filiꝰ aūt hoīs nō hʒ vbi caput ſuū reclinet.] Ac ſi dicat. HIERO. Quid me pp diuitias ⁊ ſeculi lucra cupis ſeq: cū tāte ſim paupertatis: vt nec hoſpitiolū ꝗdem habeā: ⁊ tecto vtar nō meo. CHRY. in ho. Hoc āt nō erat auertētis ſʒ arguētis ꝗdē malū ꝯſiliū: ꝯcedētis āt ſi vellet cū paupertatis expectatiōe ſeq ebꝛ. Et vt diſcas eiꝰ maliciā audiens hoc ⁊ correctus nō dixit: paratus ſum ſequi.

Quo intelligat̄ ꝑ vulpes foueas hñt ⁊ volucres nidos

AVGV. de ver. do. Vel alr. Filius hoīs nō hʒ vbi caput reclinet. ſ. in fide tua. Vulpes. n. hñt foueas in corde tuo: q: doloſus es: volatilia celi hñt nidos in corde tuo: q: elatꝰ es. Doloſus ⁊ elatꝰ nō me ſequeris. Qūo. n. doloſus ſeqꝛ ſim-

D plicitatē? GREGO. 19° mora. Vel alr. Vulpes valde fraudulēta ſunt aīalia: q̄ in foſſis vel ſpecubꝰ abſcōdunꝛ. Cūq; appuerit nūq̄ rectis itineribꝰ: ſʒ tortuoſis amfractibus currunt: volucres vō alto volatu ſe ſubleuant. Noīe ḡ vulpiū doloſa atq; fraudulēta: noīe aūt volucrū hec eadē ſupba demonia deſignanꝛ: ac ſi dicat. Fraudulenta ⁊ elata demonia in corde tuo iueniūt hītationē ſuā: humilitas aūt mea requiē in ſupba mēte nō inuenit. AVGV. de que. euā. Intelligiꝛ. n. miraculis motꝰ pp inanē iactātiā eū ſeq voluiſſe: quā ſignāt aues: finxiſſe aūt diſcipuli obſequiū: q fictio vulpiū noīe ſignata eſt. RABA. Heretici autē in ſua verſutia ꝯfidentes ſignānꝛ ꝑ vulpes ⁊ maligni ſpūs ꝑ volucres celi: q in corde iudaici ppli foueas ⁊ nidos. i. domicilia hēbāt. Seqꝛ. [Aliꝰ aūt de di. illiꝰ ait illi. Dñe per-

E mitte me ire ꝑmū ⁊ ſepelire pꝛēʒ meū.] HIERO. Quid ſile eſt iter ſcribā ⁊ diſcipulū? Ille magr̄ʒ vocat: hic dñm cōfiteꝛ. Iſte pietatis occaſione ad ſepeliēdū pꝛēʒ ire deſiderat: ille ſecuturū ſe ꝗlʒ eē ꝑmittit: nō magr̄ʒ querēs: ſed ex magr̄o lucrū. Iſte ēt diſcipulus nō īterrogat an ſequaꝛ: iā. n. ſeq ſe oportē credidit: ſʒ ꝑmitti ſibi orat ſepelire pꝛēʒ. AVGV. de ver. do. Dñs autēʒ qñ parat hoīes euāgelio: nullā excuſationē vult iterponi carnalis huiꝰ tpalīſq; pietatis. Et iō ſeqꝛ. [Ieſus āt dixit ei. Sequere me: ⁊ di. mor.

F ſepe. mor. ſuos.] CHRY. in ho. Hoc āt dixit nō iubens ꝯtēnere amorē q eſt ad parētes: ſʒ mōſtrās qm̄ nihil celeſtibꝰ negocijs nob magis nečiū eē opꝫ. Et qm̄ cū toto ſtudio his iungi debemꝰ: ⁊ neq; paꝝ tardare ēt ſi valde iuitabilia ⁊ icitātia fuerit q̄ attrahūt. Quid. n. magis nečium erat q̄ ſepelire pꝛēʒ? Quid ēt faciliꝰ? Neq; . n. tps multum ꝯſumēdū erat. Per h ēt eū dñs a multis malis eripuit: puta luctibus ⁊ merorībꝰ ⁊ ab his q̄ hinc expectanꝛ. Poſt ſepulturā. n. necē iā erat ⁊ teſtamēta ſcrutari: ⁊ hēditatis diuiſionē ⁊ alia hꝫ: ita fluctuatiōes ex fluctuatiōibꝰ ei ſuc-

Crudelitas eſt pp ſepulturā ꝑris ſpūalia omittere.

cedētes a lōge eū a vitatis abducē portu potuerūt. Si aūt adhuc tumultuaris: excogita qm̄ m̄lti īfirmos nō ꝑmittūt ſcire: nec ad monumētū ſeq: etiā ſi pr̄ aut mr̄ aut filiꝰ ſit q defunctꝰ eſt: nec ex h icuſanꝛ crudelitatis: ſʒ ꝯriū crudelitatis eēt. Et multo maiꝰ malū eſt abducē hoīe a ſpūalibus ſermonibꝰ: ⁊ maxie cū fuerit qui h cōpleāt. Erāt. n. qui cō-

G pleturi erāt hꝰ funeris ſepulturā. Vñ dic. [Dimitte mor. ſepe. mor. ſuos.] AVGV. de v̄. do. Quaſi dicat. Pr̄ tuꝰ mortuꝰ eſt. Sūt aūt alij mortui q ſepeliāt mortuos ſuos: q: infideles ſūt. CHRY. in ho. In q̄ mōſtrat qm̄ hic mortuus nō erat eiꝰ. Eteniʒ q defunctꝰ erat: ſicut eſtimo de nūō infideliū erat. Si admiraris iuuenem qm̄ pro negocio ita nečio iterrogauit ieſuʒ: ⁊ nō ſpontanee abijt: multo magis admirare: qm̄ ⁊ ꝓhibitꝰ ꝑmāſit: qd nō erat igratitudis: cū nō pp deſidiā feceriť: ſʒ vt nō intercideret negociū magis nečiū. HYLA. Itē q: accepimꝰ in officē orōnis exordio ita ꝑmū precādū. Pater noſter q es in celis: ⁊ in diſcipulo credentis ppli ꝑſona eſt admoneꝛ q pā ſibi viuus in celis eſt. Deinde inter fideleʒ filium patrēq; infideleʒ ius paterni noīs relinqui admonuit: etiā nō admiſceri memorijs ſcōꝝ mortuos infideles: ⁊ etiā eos eſſe mortuos qui ex̄ deū viuūt: ⁊ idcirco mortui ſepelianꝛ a mortuis: q: per dei fidē viuos viuo oporteat adherere. Si aūt mortuū ſepelit mortuꝰ: nō debemꝰ curam hr̄e mortuoꝝ: ſʒ viuentiū: ne dum ſolliciti ſumus de mortuis: nos quoq; mortui appellemur. GREGO. 4° moral. Mortui etiā mortuū ſepe-

liūt: cū pctōres pctōribꝰ fauent. Qui. n. peccātes laudibꝰ ꝓſequūtur: extinctū ſub verboꝝ ſuoꝝ agere abſcondunt. RABA. Notādū eſt ēt in hac ſnīa: q: aliqñ minora bona ꝑtermittenda ſunt pro vtilitate maioꝝ. AVGV. de cō. euā. Qr̄ aūt matth. dicit tūc iſtud geſtum eē qñ iuſſit vt irent trās fretū. Lucas vō ambulantibꝰ illis in via nō eſt ꝯtrariū: q: viā vtiq; ambulabāt: vt venirent ad fretū.

H Quid eſt mortuos mortuus ſepelire.

¶ Et aſcēdente eo in naniculā ſecuti ſunt eū diſcipuli eiꝰ: ⁊ ecce motus magnus factus eſt in mari: ita vt nauicula operireꝛ fluctibꝰ. Ipſe vō dormiebat. Et acceſſerūt ad eū diſcipuli eiꝰ: ⁊ ſuſcitauerunt eū dicentes. Domine ſalua nos perimus. Et dixit eis ieſus. Quid timidi eſtis modice fidei. Tunc ſurgens imperauit ventis ⁊ mari: ⁊ facta eſt trāquillitas magna. Porro homines mirati ſunt dicentes: Qualis eſt hic. Quia venti ⁊ mare obediunt ei.

Tex. 7.

Mar. 4 Luce. 8.

A ¶ ORIGE. Cū multa magna ⁊ mirāda oñdiſſet ebūs in terra trāſit ad mare: vt ibidē excellētia opa demrāret ꝗtenus terre mariſq; dñs cūctis ſe eē oñderet. Vñ dr̄. Et aſcēdente eo in naniculā ſecuti ſūt eū diſcipuli eiꝰ. Nō imbecilles ſʒ firmi ⁊ ſtabiles in fide. Hi ḡ ſecuti ſunt eū: nō tm̄ greſſus eius ſequētes ſed magis ſanctitatē cōcomitantes. CHRY. Accepit autē diſcipulos ſecum ⁊ in naui vt ad vtraq; eos erigeret: ⁊ ad h q in periculis nō ſtupeſcerēt: ⁊ ad hoc q in honorībꝰ moderata de ſe autument. Vt. n. nō magna de ſe ſaperent: pp hoc q alijs dimiſſis eos retinuerat: ꝑmittit eos fluctuari. Vbi. n. miraculoꝝ oſtenſio erat: plebē ꝑmittit adeſſe. Vbi āt tentationū ⁊ timoꝝ arreptio: athletas orbis terrarū quos exercitaturꝰ erat hos ſolos aſſu-

B mit. ORIGE. Ingreſſus ḡ nauiculā fecit turbari mari. Vñ ſeqꝛ. [Et ecce motꝰ magnus factꝰ eſt in mari: ita vt nauicula operireꝛ fluctibꝰ.] Hec tēpeſtas nō ex ſe orta eſt: ſʒ ꝑtāti paruit iperātis: qui educit vētos de theſauris ſuis. Facta eſt aūt tēpeſtas magna vt magnū opꝰ oſtēdereꝛ: q: q̄to magis fluctꝰ nauicule irruebant: tanto magis diſcipulos timor cōturbabat: vt plus deſiderarēt ſe liberari ꝑ mirabilia ſaluatoris. CHRY. Quia. n. viderant alios ebūs hñficia accepiſſe. nō aūt ſilr̄ aliqs eſtimat q̄ in alienis corporībꝰ fiūt ⁊ que in ſeipſo: oportuit ꝑ familiarē ſenſū eos potiri hñficijs chriſti: ⁊ ideo voluit hāc fieri tēpeſtatē: vt per liberationē manifeſtiorē accipiāt hñficiū ſenſū. Erat aūt hec turpatio typus futurarū tentationū: de qbꝰ Paulus dicit. Nolo vos ignorare fratres: qm̄ grauati ſumus ſupra virtutē. Vt ergo daret tēpus formidini ſequiꝛ. [Ipſe vō dormiebat.] Si enim vigilante eo facta fuiſſet tempeſtas: vel nō timuiſſent: vel nō rogaſſent: vr̄ neq; poſſe ipm tale aliquid facere crederent. ORIGE. Eſt autē res mi-

Qr̄ chriſtus fecit tēpeſtatē i mari coniurgere.

2. cor. 1.

C rabilis ⁊ ſtupenda: is qui nunq̄ dormit neq; dormitat dormire dicꝛ. Dormiebat ꝗdem corpore: ſed vigilabat deitate: demonſtrans quia verū humanum portabat corpus: qd corruptibile iduerat. Corpore itaq; dormiebat vt apoſtolos faceret vigilare: ⁊ ne omnes nos vnq̄ aīo dormiamus. Tanto autem metu diſcipuli fuerant conterriti ⁊ pe-

ne animo alienati: vt irruerent in eum: ⁊ non modeſte ac leuiter ſuggererēt: ſ; turbulēter ſuſcitarēt eū. Uñ ſeq̄r. ⌊Et acceſ. ad eū di. eius ⁊ ſuſci. eū di. Dñe: ſalua nos perimus.⌋

Jone. 1. HIERO. Cui⁹ ſigni typū in iona legim⁹: qñ ceteris peri

D clitātib⁹ ipſe ſecur⁹ eſt ⁊ dormit ⁊ ſuſcitaꝛ. ORIGE. O

Cur diſcipuli maris periculū timuerūt. veraces diſcipuli ſaluatorē vobiſcū hētis: ⁊ de piculo timetis? Uita vobiſcū eſt ⁊ de morte ſolliciti eſtis? Sʒ rñdeāt. Paruuli ſum⁹ adhuc īfirmi: ideo; timem⁹. vñ ſeq̄r. ⌊Et dic eis ieſus. Quid timidi eſtis modice fidei?⌋ Quaſi diceret. Si potētē; me ſup terrā cognouiſtis: q̄re non creditis ꝙ ⁊ in mari potēs ſim? Et ſi mors irrueret: nōne debuiſtis ea; cōſtātiſſime ſuſtinere? Qui modicū credit argueꝛ: q nihil

E credit ɔtēneꝛ. CHRY. in ho. Si āt aliqs dixerit: qñ nō fuit modice fidei: accedētes excitare ieſum: ħ ſignū fuit: ꝙ nō decētē; de ipo opionē hēbāt. Nouerāt. n. ꝙ excitat⁹ poterat mare icrepare. nōdū āt ꝙ dormiēs. Propter ħ etiā neq; pñtib⁹ turbis ħ ſignū fec̄: vt nō accuſenꝛ modice fidei: ſed diſcipulos ſolū accipiēs corrigit ⁊ pri⁹ ſoluit turbatiōnē aquaꝝ. Uñ ſeq̄r. ⌊Tūc ſurgēs iperauit vētis ⁊ mari: ⁊ fcā eſt trāqllitas magna.⌋ HIERO. Ex ħ āt loco itelligim⁹ ꝙ oēs creature ſentiāt creatorē. Quib⁹. n. ipaꝛ: ſentiūt iperātē: nō errore hēticoꝝ: q oia putāt alantia ſenſibilia eē: ſʒ maieſtate ɔditoris: q̄ apud nos iſenſibilia ſunt: illi ſenſibilia ſt. ORIGE. Impauit g̃ vētis ⁊ mari: ⁊ de magno vēto fcā eſt trāquillitas magna. Decet. n. magnū magna face: ⁊ iō q pri⁹ magnifice cōturbauit ꝓfundū maris: nūc iteꝝ trāqllitatē magnā fieri iuſſit: vt diſcipuli nimiū;

F cōturbati: magnifice letarenꝛ. CHRY. in ho. In ħ etiā oñdiꝛ ꝙ ois ɔfeſtim ſoluta eſt tēpeſtas: et neq; ſemita turbatiōis remāſit: qḋ gdē exneū erat. Cū. n. nāl'r fluctuatio terminaꝛ vſq; ad multū tp̄s aq̄ ɔcutiūt: ſʒ hic ſil oia ſolue

Ps. 106. banꝛ. Uñ qḋ de pře dcm̄ ē. Dixit: ⁊ ſtetit ſpūs ꝓcelle. Hoc chōs opē ipleuit. Solo. n. vbo ⁊ ꝑcepto mare ſedauit ⁊ refrenauit. A viſu āt ⁊ a ſomno ⁊ exurēdo nauigio q aderāt eū hoīe; eſtimabāt: ꝑp ħ in admirationē ceciderūt. Unde ſeq̄r. ⌊Porro hoīes mirati ſunt dicētes. Qualis eſt hic. Qr vēti: ⁊ mare obediūt ei.⌋ GLO. Chryſoſtom⁹ ponit hāc līaʒ. ⌊Qualis eſt hic⌋ hō. Somnus. n. ⁊ qḋ appebat hoiem demrābat: ſʒ mare ⁊ trāqllitas deuʒ oñdebat. ORIGE. Sʒ q hoīes mirati ſūt? Nō putes ħ aplos ſignatos. Nuſq̄ eiʒ iuenim⁹ ꝑter honorē cognomiari dñi diſcipulos: ſʒ ſp aut apli aut diſcipuli noianꝛ. Mirabanꝛ g̃ hi hoīes q cuʒ

G eo nauigabāt: quoꝝ erat nauicula. HIERO. Si aūt qs ɔtentioſe voluerit eos q mirabanꝛ fuiſſe diſcipulos: rñdebim⁹ recte hoīes appellatos: qr necdū nouerāt potētiam ſaluatoris. ORIGE. Nō āt iterrogātes dñt: q̄lis eſt iſte: ſʒ aſſerētes: qr iſte talis eſt: cui vēti ⁊ mare obediūt. ⌊Qua-

Ois creatura dō paret et ſoli hoīes reſiſtunt. lis g̃ eſt iſte⌋ i. quātus: q̄ fortis: q̄ magn⁹. Jubet oī creature: ⁊ nō ſupgrediꝛ iuſſionē eius. Soli hoīes reſiſtūt: ⁊ iō in

Myſtice. iudicio dānabunꝛ. Myſtice aūt oēs in ſcē ecclie nauicula cū dño p hūc vndoſū ſupnatam⁹ mūdū. Ipſe āt dñs pio obdormit ſomno: patiētiā nr̄aʒ ⁊ ipioꝝ pniaʒ expectans. HYLA. Uel dormit: eo ꝙ ſomno nr̄o ɔſopiaꝛ in nobis. Maxie āt id accidit vt a deo auxiliū in piculi metu ſpere-

H mus: atq; vtinā vl' ſpes ſera ɔfidat ſe piculuʒ poſſe euadē: chri itra ſe vigilāte vtute. ORIGE. Alacriter g̃ acceda-

Ps. 43. mus ad eū cū ꝓpha dicentes. Exurge q̄re obdormis dñe. ⌊Et ipſe iperauit vētis⌋ i. demonib⁹: q ɔcitāt fluct⁹. i. pncipes hui⁹ mūdi ad pſecutiōes ſcīs imittēdas: facitq; trāqllitatē magnā circa corp⁹ ⁊ ſpm pacē; ecclie: ⁊ ſerenitatem mūdo. RABA. Uel alr̄. Mare eſt eſtus ſeculi. Nauicula quā chōs aſcēdit: intell'r arbor crucis: cui⁹ auxilio fideles trāſactis mūdi fluctib⁹ pueniūt ad celeſtē priaʒ q̄ſi ad

Infra. 16. lit⁹ ſecurū: in q̄ chōs vna cū ſuis aſcēdit. Uñ poſt ait. Qui vult venire poſt mē: abneget ſemetipm̄: ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſequaꝛ me. Cū g̃ chōs in cruce poſit⁹ fuiſſet ⌊motus magnus fact⁹ eſt⌋ iq̄a cōmote ſūt mētes diſcipuloꝝ de ei⁹ paſſione: ⁊ nauicula operta eſt fluctib⁹: qr tota vis pſecutionis circa crucē chōi fuit: vbi. ſ. morte occubuit. Uñ dictum eſt. ⌊Ipſe vo dormiebat.⌋ Suū dormire mori eſt. Excitāt aūt

Quid ſignificet chōi dormitio ⁊ diſcipuloꝝ excitatio. diſcipuli dñm: duʒ turbati morte: maximis votis reſurrectionē querūt dicētes. Salua reſurgēdo: qr perim⁹ turbatione tue mortis. Ipſe vo reſurgēs increpat duritiā cordis eoꝝ: vt alibi legiꝛ. Imparauit autē ventis: qr diaboli ſup-

Marci viii. biā; ſtrauit. Impauit mari: qui veſaniaʒ iudeoꝝ diſiecit: ⁊ facta eſt trāquillitas magna: qr ſedate ſunt mētes diſcipuloꝝ viſa reſurrectione. GLO. Uel nauicula eſt eccleſia pñs in qua chōs cū ſuis mare ſeculi trāſit: aquas pſecutoꝝ cōpeſcit. Unde miremur ⁊ gratias agamus.

¶ Et tūc cū veniſſet ieſus trās fretū in regionē Tex. 8.

geraſenoꝝ occurrerunt ei duo hn̄tes demonia Mar. 5.

de monumētis exeūtes ſeui nimis: ita vt nemo Luce. 8.

trāſire poſſet per viā illā. Et ecce clamauerūt dicentes. Quid nobis ⁊ tibi fili dei? Uenisti huc ante tp̄s torquere nos. Erat aūt non longe

ab illis grex multoꝝ porcoꝝ paſcens. Demo- Mar. 5.

nes aūt rogabāt eū dicētes. Si eijcis nos hinc: Luce. 8.

mitte nos in gregē porcoꝝ. Et ait illis. Ite. At illi exeuntes abierūt in porcos. Et ecce magno impetu abijt totus grex per preceps in mare: ⁊ mortui ſunt in aquis. Paſtores aūt fugerunt: ⁊ venientes in ciuitatē nuntiauerunt hec oia: ⁊ de his qui demonia habuerant. Et ecce tota ciuitas exijt obuiam ieſu: ⁊ viſo eo rogabāt eū vt tranſiret a finibus eorum.

¶ CHRY. in ho. Quidā hoīes chōm hoiē; eſſe dicebāt: venerūt demones diuinitatē ei⁹ diuulgātes: vt qui mare pcel- A

loſū: ⁊ rurſus getū nō audierāt: demones audirēt clamātes. Uñ dr̄. ⌊Et cū veniſſet trans fretum in regionē geraſenoꝝ: occurrerūt ei duo hoīes hn̄tes demonia.⌋ RABA. Geraſa vrbs eſt arabie trās iordanē iuncta monti galaad: quā tenuit trib⁹ manaſſe: non longe a ſtagno tyberiadis in quo porci ꝑcipitati ſunt. AUGU. de cō. euā. Qr āt mat-

theus duos dicit fuiſſe q demonia patibanꝛ. marcus aūt ⁊ Mar. 5.

lucas vnū cōmemorāt: itelligas vnū eoꝝ fuiſſe pſone alic⁹ Luce. 8.

clarioris ⁊ famoſioris: quē regio illa maxie dolebat: ⁊ pro cui⁹ ſalute pl'r ſatagebat: de quo facti hui⁹ fama ꝑclari⁹ fragrauit. CHRY. in ho. Uel lucas ⁊ marcus vnū eoꝝ ſe-

B tiorē elegerūt: vñ ⁊ ei⁹ calamitatē exp̄mūt. Lucas. n. dicit Luce. 8.

ꝙ ruptis vinculis agebaꝛ in deſerto. Marc⁹ aūt ꝙ ⁊ lapi- Mar. 5.

dib⁹ ſeipm̄ itercidebat: nec tñ dicunt qñ vn⁹ ſolus erat: ne mattheo ɔtria dicere viderenꝛ. Per ħ aūt qḋ ſubdiꝛ. ⌊De monumētis exeūtes⌋ pnitioſū dogma iponere volebāt. ſ. ꝙ aie morientiū demones fiant. Uñ multi aruſpicū occi

Hic morē tā ne eſſiciāt demones nec in corpa aliorum ingrediunt. dunt pueros: vt aiaʒ eoꝝ cooperantē habeāt. Propter qḋ ⁊ demoniaci clamāt: qñ aia illi⁹ ego ſum. Non eſt aūt aia defuncti que clamat: ſʒ demon ħ fingit vt decipiat audiētes. Si. n. in alteri⁹ corpus aiaʒ mortui poſſibile eſſet intrare: multomagis in corpus ſuū. Sed neq; hʒ rōnem iniqua paſſaʒ animā cooperari iniqua ſibi facienti: vel hoiē; poſſe virtutē incorporeā in aliam trāſmutare ſubſtantiā. ſ. aiaʒ in ſubſtantiā demonis. Neq; eniʒ in corporibus hoc machinari quis pōt: vt. ſ. hominis corpus faciat aſini corpus. Neq; enim rōnabile eſt animā a corpore ſeparatā hic iaʒ oberrare. Juſtoꝝ eniʒ aie in manu dei ſunt. Uñ ⁊ que puero-

roꝝ: neq;. n. male ſunt. Sʒ ⁊ que pctōꝝ ſunt: cōfeſtim hinc Sap. 3.

Luc.16. abducunt. Et hoc manifestū est ex lazaro et diuite. Quia vo nullus auferre audebat ad ebz pp seuitiā hos demoniacos: ebz ad eos vadit. Que qdē eoꝝ seuitia designat: cum subdit. [Seui nimis: ita vt nemo possit trāsire p viā illā.] Sz qz alios phibebāt ptrāsire: obstruētez igiť viaz inuenerūt. Eteniz flagellabanť inuisibilr: intolerabilia patiētes ex ebzi pñtia. Uñ seqť. [Et ecce clamauerūt dicētes: Quid nobis et tibi iesu fili dei?]

C HIERO. Nō est aūt volūtaria ista ꝯfessio quā pmiū seqť ꝯfitentiū: sz necitatis extorsio q cogit iuitos: velut si serui fugitiui post multū tpis dnm suuz videāt nihil aliud nisi de vberib⁹ deprecanť: sic et demones cernētes dnm in terris repēte versari: ad eos iudicādos se venisse credebāt. Ridiculuz aūt putāt qdā demonia scire filiū dei et diabolum ignorare: eo q minoris malitie sint isti q ille: cui⁹ satellites sunt: cū ois scia discipuloꝝ ad magrm referēda sit.

Ois sciencia discipuloꝝ ad magistrum referēda ē.

AUGU. 9° de ci. dei. Tantū aūt innotuit eis de⁹: q̃tū voluit: tantū aūt voluit q̃tū oportuit. Innotuit ĝ eis nō p id qđ vita eterna est et lumē qđ illuminat pios: sz p qdā tpalia sue virtutis effecta: et occultissime pñtie signa q angelicis spiritib⁹ ēt malignis poti⁹ q̃ infirmis boiuz pñt eē ꝯspicua.

D HIERO. Sed tñ taz demones q̃ diabolus suspicari magis filiū dei q̃ nosse itelligēdi sūt. AUGU. in li. de. q. no. et ve. testi. Qz āt demones clamāt. [Quid nobis et tibi iesu fili dei] magis ex suspitione q̃ ex cogne dixisse credēdi sūt. Si. n. cognouissent: nūq̃ dnm glie crucifigi p.

1. cor. 2. misissent. REMI. Sz q̃tiēscūqz ei⁹ vtute torq̃banť: et signa et miracula faciētez videbāt: estimabāt eū eē filiū dei. Postq̃ videbāt eū esurire sitire et his silia pati: dubitabāt et credebāt boiez puz. Considerāduz est q ēt iudei increduli dicētes ebz in beelzebub eiecisse demonia: et arriani dicētes eū eē creaturā: nō solū iudicio dei: sz ēt demonū cōfessione dānari merenť q ebz filiū dei dicūt. Recte aūt dicūt. [Quid nob et c.] Hoc est. Nihil cōe ē nře malitie et tue gratie: quia ſm aplm: nulla societas est lucis ad tenebras.

2. cor. 6. CHRY. in ho. Ut āt nō videreť adulationis hoc eē: ab experiētia clamabāt dicētes. [Uenisti ante tps torqre nos.]

E AUGU. 8° de ci. dei. Siue qz subitū illis fuit qđ futuruz qdē: sz tardi⁹ opinabāť: siue qz pditionē suā hāc ipsam dicebāt: qz fiebat vt eoꝝ cognitio spnereť: et hoc erat ante tps iudicij q eterna dānatōe puniēdi sť. HIERO. Pñtia ēt saluatoris tormēta sūt demonū. CHRY. in ho. Nō aūt poterāt dicē se nō peccasse: qz eos ebz inuenerat mala operantes et facturā dei puniētes. Uñ estimabāt pp supabundantiā maloꝝ q fecerāt q nō expectareť in eis tps extreme punitiōis q erit in die iudicij.

Mar. 5. Luce. 8. AUGU. de cō. euan. Qz āt vba demonū diuersimode ab euāgelistis sūt dcā: nō hz aliqd scrupuli: cū vel in vnā redigi sniaz: vł oia dcā possint itelligi: nec qz pluralr apud matth. apđ illos āt singulariter loquiť: cū et ipsi narrēt q iterrogat⁹ qd vocareť: legionē se eē rñdit: eo q multa essent demonia. Seqť. [Erat aūt nō lōge ab eis grex por. mul. pascēs. Demones aūt ro. eū di. Si eycis nos hinc mitte nos in por.] GREGO. 2° mora. Scit. n. diabolus qz qđlz agē ex semetipso nō suffic: qz nec p semetipz in eo q est spūs existit.

F Quare demones petierūt mitti in porcos et non in alia. REMI. Sz iđ nō petierūt vt in boies mittereť: qz illū cui⁹ vtute torquebanť: hūanā spēz gestare videbāt. Nec ēt petierūt: vt in pecora mittereť: qz pecora dei pcepto mūda sūt aialia: et tūc in templo dei offerebanť. Pre alijs aūt imūdis in porcos mitti petierūt: qz nullū aial est imūdi⁹ porco. Uñ et porc⁹ dr q̃si spurc⁹: eo q i spurcitijs delecteť: sic et demōes spurcitijs pctoꝝ delectanť. Nō āt petierūt vt in aere mittereť pp nimiā cupidi^tē nocēdi boib⁹. Seqť. [Et ait illis. Ite.]

G CHRY. in ho. Nō aūt hoc feč iesus q̃si a demonib⁹ psuasus: sz multa hic dispēsans. Unū qdē vt istruat magnitudinez nocumēti demonū: q illis boib⁹ insidiabanť. Aliud vt discāt oēs: q̃n neqz aduersus porcos audent: nisi ipse concesserit. Tertiū vt ondēret q grauiora in illos boies opati eēnt q̃ in porcos: nisi eēnt boies illi iter calamitates dina puidentia adiuti. Magis. n. odio hñt boies q̃ irronalia. Per hoc āt manifestū est q̃n nullus est q nō potiať dina puidētia. Si āt nō oēs siľr neqz sz vnū modū: et hec ēt puidentie maxia spēs est. Ad id. n. qđ vnicuiqz expedit puidētia ondiť. Cuz pdictis āt et aliđ ex hoc discim⁹: q̃n nō cōiter oī puidet solum: sz singulr vnicuiqz: qđ in demoniacis his aliqs aspiciet manifeste. Qui olīz suffocati essent: nisi dina pcuratiōe potiti essent. ppterea ēt ꝯcessit abire in gregem porcoꝝ: vt q regiones habitabāt illas: discāt ei⁹ virtutem. Ubi. n. nullus euz cognouerat fulgē faciebat miracula vt eos in sue diuinitatis cogňez trahat.

H HIERO. Nō q̃ vt cōcederet saluator demonib⁹ qđ petebāt dixit. [Ite] sz vt p iterfectionē porcoꝝ boib⁹ salutis occasio pbereť. Seqť. [At illi exeūtes] s. ab boib⁹ [abierūt in porcos: et ecce magno ipetu abijt tot⁹ grex preceps in mare: et mortui sunt in aquis.] Erubescat manichē⁹ si de eadē suba et ex eadē origine boiuz bestiarūqz sunt aīe: qūo ob vni⁹ hois vel duoꝝ salutez: duo milia porcoꝝ suffocanť.

Error manicheoꝝ ꝯ aīa cōmunē dđi.

CHRY. in ho. Jđ aūt porcos demones occiderūt: qz vbiqz boies in mestitiā mittē student: et de pditiōe letanť. Dāni ēt magnitudo augebat eius qđ fcm̄ erat famā. A multis. n. diuulgabať. s. ab his q curati erant: a porcoꝝ dñis et a pastorib⁹. Uñ sequiť. [Pastores aūt fugerūt et veniētes in ciuitatē nūtiauerunt oia. et de his q demonia habuerāt. Et ecce tota ciuitas exijt obuiā iesu.] Sz cū deceret eos adorare et admirari vtutē: emittebāt eū a se. Uñ seqť. [Et viso eo rogabāt eū vt trāsiret a finib⁹ eoꝝ.] Intuere aūt et ebzi māsuetudinem post vtutē. Quia. n. bñficia adepti abigebāt eū: nō restitit sz recessit: et eos q idignos se nūtiauerūt ei⁹ doctria dereliquit: dans eis doctores liberatos a demonib⁹ et porcoꝝ pastores.

I HIERO. Uel q rogāt vt trāseat fines eoꝝ: non de supbia hoc faciūt: sz de humilitate qua se idignos dñi pñtia iudicabāt: sicut et petr⁹ ait. Exi a me dñe: quia vir peccator sum.

Luce. 5. Mystice. RABA. Interpretať aūt gerasa colonū eyciēs: vł aduena ppinquās hoc est gētilitas q diabolum a se eiecit. Et que prius longe mō fcā est ppe post resurrectionē visitata a ebzo per pdicatores. AMBRO. sup Lucā. Duo q̃z demoniaci figurā populi gētilis accipiūt: q̃n cū tres filios noe gñauit: sem: cham: et iaphet: sem: tm̄mō familia in possessione accita est dei. ex duob⁹ aūt alijs nationum populi pullularūt.

Gen. 5. et 10.

HYLA. Uñ extra vrbē. i. ex legis et pphetaꝝ synagogā duos boies in monumētis demones detinebant: duaꝝ. s. gentiū origines: itra defunctoꝝ sedes et mortuoꝝ reliquias obsederāt: efficiētes ptereuntib⁹ viaz vite pñtis infestas.

K RABA. Uel nō imerito in monumētis illos habitasse signāuit. Quid. n. aliud sunt corpa pfidoꝝ nisi qdā defūctoꝝ sepulchra: in qb⁹ nō dei ſmo: sz aīa peccantis morte recludiť. Dicit aūt. [Ita vt nemo possit transire per viā illaz] qa añ aduētuz saluatoris in via gētilitas fuit. Uel p duos iudeos et gētes accipe: q nō hitabāt in domo. i. in ꝯscia sua nō regescebāt. In monumētis manebāt. i. in opib⁹ mortuis delectabāť: nec sinūt p viā fidei: quā viā iudei ipugnāt aliquē trāsire.

Corpa pfidoꝝ sunt sepulchra defūctoꝝ.

HYLA. Occursus āt eoꝝ cōcurrētiuz ad salutē voluntas indicať. Uidentes aūt demones nō sibi iaz locū in gētib⁹ derelinqui: vt patiať habitare se in hereticis deprecanť: qb⁹ occupatis: in mare. i. cupiditatē secularē demonū pcipitanť instinctu: cū reliquaꝝ gentiū infidelitate moriunť.

Moralr. Uel porci sunt qui lutulentis delectanť actib⁹. Naz nisi qs porci more vixerit: nō in eū diaboli accipiūt ptātez: aut ad pbāduz tm̄ nō ad pdendū accipiēt. Qz aūt in stagnū pcipitati sunt porci: significat ēt q liberato pplo gētiū a dñatiōe demonū in abditis agunt

ſacrilegos rit⁹ ſuos q̃ chr̄o credē noluerūt cecati ⁊ pfunda
curioſitate ſubmerſi. Qz aūt paſtores porcoꝝ fugiētes iſta
nuntiāt: ſignat q̄ſdā ēt p̄mates ipſoꝝ q̄q̄ chr̄ianā legē fu
giāt: potētiā tñ chr̄i ſtupēdo p̄dicare nō ceſſant. Qz āt ma
gno timore pcuſſi: rogāt vt ab eis diſcedat: ſignat multitu
dinē vetuſta ſua vita delectatā: honorare qdē ſe nolle chri
ſtianā legē dūz dicūt: q̄ eā iplere nō pn̄t. HYLA. Uel
vrbis illa iudaici ppl̄i habuit ſpēz: que chr̄i opib⁹ auditis
dn̄o ſuo obuiā pergit: phibens ne fines ſuos vrbēq3 ↄtin
geret. Neq3. n. euangelia recipit. Cap. IX.

Tex. 1. ET aſcēdēs ieſus in nauiculā trāſfre
tauit ⁊ venit in ciuitatē ſuaz. Et ecce
Mar. 2 offerebāt ei paralyticū iacētez i lecto.
Luce. 5. Uidēs aūt ieſus fidez illoꝝ: dixit pa
Jo. 5. ralytico. Confide fili. Remittunt̄ tibi peccata
tua. Et ecce qdā de ſcribis dixerūt intra ſe. Hic
blaſphemat. Et cū videſſet ieſus cogitationes
Mar. 2 eoꝝ dixit: Ut qd cogitatis mala in cordib⁹ ve
Luce. 5. ſtris? Quid eſt facili⁹: dicē dimittunt̄ tibi pec
cata tua: an dicere ſurge ⁊ ambula? Ut autem
ſciatis qz fili⁹ hoīs hꝫ ptātem in terra dimittēdi
pctā: tūc ait paralytico: Surge tolle lectū tuū:
⁊ vade in domū tuā. Et ſurrexit ⁊ abijt in do
mū ſuā. Uidētes aūt turbe timuerūt: ⁊ glifica
uerunt deum qui dedit ptātem talez hoīb⁹.

A ¶ CHRY. in ho. Mōſtrauit ſupi⁹ chr̄s ſuā v̄tutē per do
.ſ. prio ctrinā qn̄ docuit eos vt ptātez hn̄s: per leproſuz qn̄ dixit.
capl'o. Uolo mūdare: p cēturionē q̃ dixit. Dic v̄bo ⁊ ſanabit̄ puer
Chr̄s hu me⁹: per mare: qd̄ v̄bo refrenauit: per demones q̃ eū ↄfite
tem ſuam bant̄. Hic āt rurſus alio maiori mō inimicos ei⁹ cogit ↄfi
multiplici teri eq̄litatē honoris ad prez. Un̄ ad h̄ oñdendūz ſubdit̄.
ter oñdit. [Et aſcē. ie. i na. trāſ. ⁊ ve. i ci. ſuā.] Nauigiū āt itrās ptrāſit:
q̃ pede mare poterat ptrāſire. Nō. n. ſp mirabilia volebat
aſe petrus facē: ne icarnatiōis noceat rōni. IOAN. ep̄s. Creator āt
rauēnas. reꝝ orbis terre dn̄s poſtea q̄ ſe pp nos nr̄a anguſtauit in
carne: cepit hr̄e hūanā p̄riaz: cepit ciuitatꝭ iudaice eē ciuis:
parētes hr̄e cepit: parētū oīuz ipe parēs: vt attraheret cha
ritas q̄s diſpſerat met⁹. CHRY. in ho. Ciuitatē aūt ſuā
B hic capharnaū dicit. Alia. n. eū ſuſcepat naſcētez. ſ. bethleē:
alia eū nutriuit. ſ. naçareth: alia āt habuit ↄtinue habitan
tez. ſ. capharnaū. AVGV. de cō. euā. Uel al'r. Qd̄ mat
Mar. 2 the⁹ hic ſcribit de ciuitate dn̄i. marc⁹ āt de capharnaū: dif
ficili⁹ ſolueret̄ ſi matthe⁹ naçareth noiaret. Nūc v̄o cū po
tuerit ipſa galilea dici ciuitas chr̄i: qz in galilea erat naça
reth: ſic̄ vniuerſuz regnū romanū in tot ciuitatib⁹ ↄſtitutū
dr̄ mō romana ciuitas. Quis dubitauerit vt veniēs in ga
lileā dn̄s recte diceret̄ veniſſe in ciuitatē ſuā in q̄cūq3 eēt
oppido galilee: p̄ſertim qz ⁊ ipſa capharnaū extollebat̄ in
galilea vt tāq̄ metropolis hr̄et̄? HIERO. Uel ciuitatē
ei⁹ nō aliā itelligam⁹ q̄ naçareth: vn̄ ⁊ naçaren⁹ appellat⁹
C eſt. AVGV. de cō. euā. Et ſꝫ hoc dicim⁹ mattheū p̄ter
miſiſſe q̄ geſta ſunt poſteaq̄ ieſus venit in ciuitatē ſuā do
nec veniret capharnaū: ⁊ hic adiūxiſſe de ſanato palytico:
ſic̄ in multis faciūt p̄termittētes media tāq̄ h̄ ↄtinuo ſeq̄
tur: qd̄ ſine vlla p̄termiſſiōis ſignatiōe ſubiūgūt. Et h̄ mō
hic ſubdit̄. [Et ecce offerebāt ei palyticū iacētez in lecto.]
CHRY. in ho. Paralytic⁹ āt h̄ alter eſt p̄ter eū q̃ in ioā
Joā. 6. ne pōit̄. Ille qdē in natatorijs iacebat: h̄ āt in capharnaū.
⁊ ille famulis carebat: h̄ āt hēbat eos q̃ ſui curā hēbāt: q̃ ⁊
portātes eū attulerūt. HIERO. [Obtulerūt āt ei iacētē
in lecto] q̃a ipe igredi nō valebat. CHRY. in ho. Nō āt
vbiq3 ab egris ſoluz querit fidē: puta cū iſaniūt: vel al'r ab Chr̄s ſine
egritudie in exceſſu fuerit mētis. Un̄ ſubdit̄. [Uidēs aūt hoc aliqn̄
ieſus fidē illoꝝ.] HIERO. Non ei⁹ q̃ offerebat̄: ſꝫ eoꝝ pp offerrē
q̃ offerebāt. CHRY. in ho. Qz igit̄ tātā oñdūt fidē mō tiū fidez.
ſtrat ⁊ ipſe ſuā v̄tutē: cū oī ptāte ſoluēs pctā. Un̄ ſeq̄t̄. [Di D
xit palytico. Cōfide fili remittūt̄ tibi pctā.] IOAN. ep̄s. aſe petrus
Quātū valet apud deū fides p̄pa apd̄ quē ſic valuit alie rauēnas.
na: vt int⁹ ⁊ ex̄ ſanaret hoiez. Audit veniā ⁊ tacet palytic⁹:
nec vllā rīdet grāz: qz plus corpis q̄ aīe tēdebat ad curā.
Merito ḡ chr̄s offerētiū recipit fidē: nō vecordiaz iacētis.
CHRY. Uel erat magna fides ēt h⁹ ifirmi. Nō. n. pmi
ſiſſet ſe ſubmitti: vt ali⁹ euāgeliſta dicit p tectū nō credēs. Luce. 5.
HIERO. O mira hūilitas: deſpectū ⁊ debilez: totis mē Chr̄s hū
broꝝ cōpagib⁹ diſſolutū filiū vocat: quē ſacerdotes nō di litas ma
gnabāt̄ attingē: aut certe id̄ filiū: qz dimittunt̄ ei pctā ſua: gna q̃ ifir
vbi dat̄ nob̄ intelligētia pp pctā pleraſq3 euenire corpoꝝ mūz filiuz
debilitates. Et idcirco forſitan p̄us dimittunt̄ pctā: vt cau vocat.
ſis debilitatis: ablatis ſanitas reſtituat̄. CHRY. in ho. E
Scribe āt diffamare volētes: ēt nolētes fecerūt clarere qd̄
fctū eſt. Eoꝝ. n. emulatiōe ad ſigni oñſionez vſus eſt chr̄s.
Hoc. n. eſt ſupabūdātia ei⁹ ſapie q̄ ſua p inimicos manife
ſtat. Un̄ ſeq̄t̄. [Ecce qdā de ſcribis dixerūt itra ſe. Hic bla
ſphemat.] HIERO. Legim⁹ in pphetia. Ego ſum qui Iſa. 43.
deleo oēs inīqtates tuas. Cōſequēter ḡ ſcribe: qz hoiez pu
tabant ⁊ v̄ba dei nō intelligebāt: arguūt eū vitio blaſphe
mie. Uidēs āt cogitatōes eoꝝ oñdit ſe deū q̃ pt cordis oc
culta cogſcē: ⁊ q̄dāmō tacēs loq̄t̄. Eadē po⁹ q̄ cogitatiōes
vr̄as itueor: poſſuz ⁊ hoīb⁹ delicta dimittē. Ex vob̄ itelligi
te qd palytic⁹ ↄſequat̄. Un̄ ſeq̄t̄. [Et cū vi. ie. cog. eoꝝ di
xit. Ut qd co. ma. in cor. vr̄is?] CHRY. in ho. Nō qdez
eoꝝ deſtruxit ſuſpitionē: q̄. ſ. cogitabant eū p̄dcā dixiſſe vt
deū. Si. n. nō eēt eq̄lis deo p̄ri oportebat eū dicē: lōge ſum
ab hac ptāte. ſ. dimittēdi pctā. Nūc autē ↄtrariū firmauit ſua
voce ⁊ miraculi oñſione. Un̄ ſubdit. [Quid ē facili⁹: dicē
dimittūt̄ tibi pctā tua: an dicē: ſurge ⁊ ambula?] Quāto qdē
aīa corpe potior eſt: tāto pctm̄ dimittē mai⁹ eſt q̄ corp⁹ ſa
nare. Sꝫ qz illd̄ qdē nō māifeſtū: h̄ āt manifeſtū: fac̄ min⁹
qd̄ eſt māifeſti⁹: vt demr̄et mai⁹ ⁊ ñ māifeſtū. HIERO.
Utrū. n. ſint palytico pctā dimiſſa: ſolus nouerat q̃ dimit
tebat. [Surge āt ⁊ ābula] tā ille q̃ ſurgebat: q̄ hi q̃ ſurgē
tez videbāt poterāt approbare: q̄q̄ eiuſdē v̄tutꝭ ſit ⁊ cor
poris ⁊ aīe vitia dimittē. Inter dīc tñ ⁊ facē mlta diſtātia
eſt. Fit ḡ carnale ſignū vt pbet̄ ſpūale. Un̄ ſeq̄t̄. [Ut autē
ſciatis: qm̄ filius ho. hꝫ ptātez in terra dimittēdi peccata.]
CHRY. in ho. Supra qdē palytico ñ dixit. Dimitto tibi
pctā: ſed dimittunt̄ tibi pctā. Quia v̄o ſcribe reſiſtebāt al
tiorē ſuā potētiā demr̄at dicēs. [Quia fili⁹ hoīs hꝫ ptātem
dimittēdi pctā.] Et vt oſtēdat ſe p̄ri eq̄lez nō dixit q̄ fili⁹
hoīs indiget aliq̄ ad dimittēduz pctā: ſed qm̄ hꝫ. GLO.
Hec aūt v̄ba vt ſciatis pn̄t eē chr̄i vel euāgeliſte: q̄ſi euā
geliſta diceret. Ipſi dubitabāt eū pctā dimittē: ſꝫ [vt ſcia
tis: qm̄ fili⁹ hoīs hꝫ ptātez ait palytico.] Si aūt chr̄s dicat̄
pnuntiaſſe hec v̄ba ſic intelliget̄. Uos dubitatis me poſſe
pctā dimittē: ſꝫ [vt ſciatis qm̄ filius hoīs ⁊c̄.] que qdē ōro
ipfecta eſt: ſꝫ ſubdit̄ act⁹ loco ↄn̄tis. Un̄ dr̄. [Ait paralyti
co: Surge ⁊ tolle lectuz tuū.] IOAN ep̄s. Ut qd̄ fuit te aſe petrus
ſtimoniū infirmitatis: ſit pbatio ſanitatis. [Et vade in do rauēnas.
tuā] ne chr̄iana fide curatus: morieris in perfidia iudeoꝝ.
CHRY. in ho. Hoc aūt p̄cepit vt nō eſtimet̄ phātaſia eē
qd̄ fctū eſt. Un̄ ad v̄itatē facti oñdendaz ſubdit̄. Et ſurre
xit ⁊ abijt in domū ſuā. Sed tñ aſtātes hoies adhuc deor
ſum trahunt̄. Unde ſequit̄. [Uidentes autem tur. ti. ⁊ glo.
deū qui de. talez po. hoīb⁹.] Si eniz bene cogitaſſent apud
ſe agnouiſſent: qz fili⁹ dei erat. Interim. n. nō puū erat eſti
mare oīb⁹ hoīb⁹ maiorē ⁊ a deo venire. HYLA. My G

Myſtice. Ciuitas dei eſt plebs fideliū. aſs petrus rauē. ſtice aūt a iudea repudiatꝰ in ciuitatē ſuā reuertit̄. Dei ciuitas fideliū plebs eſt. in hāc ḡ itroiuit per nauiз.i.eccl'iaз vectus. IOAN. epſ. Non aūt chūs indiget nauiз: ſз nauis chūo: q2 ſine celeſti gubernatiōe nauis eccl'ie per mūdanū pelagus ad celeſtē portū nō valet puenire. HYLA. In paralytico aūt gentiū vniuerſitas offert̄ medēdа: hic itaqз angelis miniſtrādus offert̄: hic filiꝰ nūcupat̄: q2 dei opus eſt: huic remittit̄ aīe petā ꝙ lex laxare nō poterat: fides.n. ſola iuſtificat. Deide vtutē reſurrectiōis oſidit: cum ſublatiōe lectuli ifirmitatē corpibꝰ docuit ōfuturā. HIERO.

H Moralr. Iuxta tropologiā aūt iterdū aīa iacēs in corpe ſuo vtutibꝰ diſſoluta: pfecto doctoi dn̄o offert̄ curāda. Unuſqſqз.n. eger petende ſalutis pcatores oз adhibē: p ꝗs actuū nroꝝ clauda veſtigia: vbi celeſtis remedio reformēt̄. Sūt igit̄ monitores mētis q aīuз auditoris ad ſupiora erigūt: ꝗuis exterioris corpis debilitate torpētem. IOAN. epſ. Dn̄s

aſs petrus rauenas. aūt in h̄ ſeculo iſipiētiū volūtates nō q̄rit: ſз reſpicit ad alteriꝰ fidē: nec medicꝰ languētiū reſpicit voluntatē: cū ꝯtra regrat ifirmꝰ. RABA. Surgere āt eſt aīaз a carnalibꝰ

Quid agit qui ifirmꝰ ſanatꝰ ſurrexit lectum accepit et domū rediit. deſideriys abſtrahere. Lectū tollere eſt carnem a terrenis deſideriys ad volūtatē ſpūs attollere. Domū ire eſt ad paradiſuз redire: vel ad internā ſui cuſtodiā: ne iterū peccet. GREGO. 23ͦ mora. Uel per lectū voluptas corpis deſignat̄. Iubet̄ itaqз vt h̄ ſanꝰ portet vbi ifirmꝰ iacuerat: q2

I ois qui adhuc vitiys delectat̄ ifirmus iacet in voluptatibꝰ carnis: ſed ſanatꝰ hoc portat: q2 eiuſdeз carnis cōtumelias poſtmodum tolerat: qδ intus prius deſideriys regeſcebat. HYLA. [Uidentes aūt turbe timuerunt.] Magni.n. timoris res eſt: nō dimiſſis a chūo petis in morteз reſolui: qa nullus eſt in domū eternā reditꝰ ſi cui idulta nō fuerit venia delictoꝝ. Ceſſante āt timore honor deo reddit̄: q ptās hoībus hac via data ſit per verbū eiꝰ et petoꝝ remiſſionis et corpoꝝ reſurrectionis et reuerſionis in celum.

Tex. 2. ¶ Et cū trāſiret inde ieſus: vidit hoieз ſedenteз

Mar. 2 in teloneo: mattheuз noīe. Et ait illi: Sequere

Luce. 5. me. Et ſurgēs ſecutꝰ eſt eū. Et factū eſt: diſcūbēte eo in domo: ecce multi publicani et peccatores veniētes diſcūbebāt cū ieſu et diſcipulis eiꝰ. Et vidētes phariſei dicebāt diſcipulis eiꝰ:

Mar. 2 Quare cū publicanis et petōribꝰ mādūcat ma

Luce. 5. giſter veſter? At ieſus audiēs ait. Nō eſt opus valentibꝰ medicus: ſз male hn̄tibꝰ. Euntes aūt

Oſee. 6. diſcite qd eſt miſericordiam volo et nō ſacrifi

iſra. 12. ciū. Nō.n. veni vocare iuſtos ſed petōres.

A ¶ CHRY. in ho. Cuз chūs feciſſet miraculū nō pmāſit in eodē loco: ne iudeoꝝ ꝫelū accēderet ampliorē. Hoc et nos faciamꝰ nō obſtinate obſiſtētes eis q iſidiant̄. Uñ dr̄. [Et cū trāſiret īde ieſus] ſ. a loco vbi miraculuз fecerat. [Uidit hoieз ſe. in telo. mat. noīe.] HIERO. Ceteri euangeliſte pp verecūdiā et honorē matthei: noluerūt eū noīe ap

Mar. 2 pellare vulgato: ſз dixerūt Leui. Duplici.n. vocabulo fuit.

Luce. 5. Ipſe āt matthēꝰ ſm illud ſalomonis. Iuſtus accuſator eſt

Pue. 18. ſui: mattheū ſe et publicanū noīat: vt oſidat legētibꝰ nulluз debere ſalutē deſpare ſi ad meliora ꝯuerſus ſit: cū ipſe de publicano in apl'з ſit repēte mutatꝰ. GLO. Dicit autez. [Sedēteз in teloneo] .i. in domo vbi vectigalia cōgregāt̄. Erat eniз telonearius dictꝰ: a teolon grece qδ eſt vectigal.

B CHRY. in ho. Per h̄ āt ḡ mōſtrat vocātis vtutē qm̄ nō deſiſtentē a piculoſo offō ex mediys ipſз eruiſit maliciſ: et paulз adhuc iſaniēteз. Et iō ſeq̄t̄. [Et ait illi. Seq̄re me.] Sicut vidiſti vocātis vtutē: ita addiſce vocati obediētiā. Neqз.n. reſiſtit: neqз domū abire rogauit et ſuis h̄ cōicat̄.

REMI. Humana āt picula ꝙ ei a pncipibꝰ accidere poterāt puipēdit: ouз officiy ſui rōnes iperfectas relīqt. Uñ ſeq̄t̄. [Et ſurgēs ſecutꝰ ē eū.] Et q2 terrena lucra dſeruiit: iō iure factꝰ eſt dn̄icoꝝ taletoꝝ diſpēſator. HIERO. Arguit āt

Porphyrꝰ et Iulianꝰ male itellexerūt vocationē beati matthei. in h̄ loco Porphyrꝰ et Iulianꝰ auguſtus vel ipitias hyſtorici mētiētis: vł ſtultitiā coꝝ q ſtatз ſecuti ſunt ſaluatorē: ꝗſi irrōnabił̄r quēlibз vocāteз hoieз ſint ſecuti: cū tāte vīrtutes tātaqз ſigna pceſſerit ꝙ aplōs anꝗ crederēt vidiſſe nō dubiū eſt. Certe fulgur ipſe et maieſtas diuinitatis occulte: ꝙ ēt in facie refulgebat hūana vidētes ad ſe trahē poterat in pᵐ aſpectu. Si.n. ex magnete lapide hec eē vis dr̄ vt ferruз trahat: ꝗtomagis dn̄s oīuз creaturaꝝ ad ſe trahere pote

C rat quos volebat? CHRY. in ho. Sз cur nō cū petro et ioāne et aliys eū vocauit: qm̄ duriꝰ adhuc diſpoſitꝰ erat: ſed poſt multa miracula et multā chūi famā: qn̄ aptiorē eū ad obediētiā ſciuit: q intima cordis nouit. AVGV. de cō. euā. Uel pbabiliꝰ vr̄ q h̄ ptermiſſa recordādo mattheus cōmemorat: q2 an̄ ſmonē hituз in mōte credēdū eſt vocatuз eē matth̄. In eo qppe mōte tūc lucas cōmemorat oēs 12. electos ꝗs et aplōs noiat. GLO. Matthēꝰ.n. vocationeз ſuā refert iter miracula. Magnū.n. miraculuз fuit q publicanꝰ factꝰ eſt apl's. CHRY. in ho. Quid eſt aūt q

Et oīum aploꝝ vocatio n̄ cōſcribit̄ niſi piſcatoꝝ et telonearij. de aliys apl'is nob̄ nō dr̄: q̄l'r et qn̄ ſūt vocati niſi de petro et ādrea et iacobo ioāne et mattheo. Hi.n. maxie erāt in icōueniētibꝰ et hūilibꝰ ſtudyꝭ. Neqз.n. telonei offō eſt aliqd deteriꝰ: neqз piſcatiōe viliꝰ. GLO. Cōgruā aūt celeſtis bn̄ficy vice ipēdēs matthēꝰ: chūo magnū ꝯuiuiū in domo ſua parauit: vt illi cōmodaret ſua tpalia: a ꝙ expectabat ppetua bona. Uñ ſeq̄t̄. [Et fa. eſt diſcū. eo in do.] AVGV.

D de cō. euā. Hic matthēꝰ nō expſſit in cuiꝰ domo diſcūbebat ieſus. Uñ poſſet videri nō h̄ ex ordie ſubiūxiſſe: ſз qδ alio tpe fcm̄ eſt recordatꝰ iterpoſuiſſe niſi marcꝰ et lucas qui h̄

Mar. 2 Luce. 5. dio ſil'r narrāt: manifeſtarēt in domo leui: h̄ eſt matthei: diſcubuiſſe ieſuз. CHRY. in ho. Honoratꝰ āt matthēꝰ ingreſſu chūi in domū eiꝰ oēs publicanos: q erāt eiuſdē artis cōuocauit. Uñ ſeq̄t̄. [Ecce mł'ti pu. et pec. ve. diſcū. cū ieſu et diſci. eiꝰ.] GLO. Publicani.n. vocāt̄ q publicis negociys iplicant̄ ꝙ ſine petō aut vix aut nunꝗ pn̄t tractari. Et pulchrū fuit pſagiū: q2 q apl's et doctor gētiū erat futurꝰ: in pᵐ ſua ꝯuerſione peccātiū gregē poſt ſe trahit ad ſaluteз: et

E vt iaз pficēt exēplo qδ pficē debebat et vbo. HIERO. Tertulianꝰ hos dicit fuiſſe ethnicos dicēte ſcriptura. Nō erit vectigal pēdēs ex iſrael: ꝗſi matthēꝰ nō fuerit iudeus. Dn̄s āt nō ꝯuinat̄ cū ethnicis: cū id maxie caueret ne legē ſoluē videret̄: q et diſcipulis pcepit. In viā gētiū ne abieri

Infra. 10. tis. Uiderāt aūt publicanū a petis ad meliora cōuerſum: locum inueniſſe pnie: et ob id etiā ipſi nō deſperāt ſaluteз. CHRY. in ho. Uñ acceſſerūt ad redēptorē nr̄m: et nō ſoluз ad colloquēdū: ſз ēt ad ꝯueſcēdū recepti ſūt: nō ſolum deputās atr curās: aut arguēs inimicos: ſз ēt ꝯueſcēs emēdabat multotiēs eos qui male diſpoſiti erāt. Per h̄ docēs nos: qm̄ oē tp̄s et oē opus pōt nob̄ tribuē vtilitatē. Hoc aūt vidētes phariſei idignati ſūt de qbꝰ ſubdit̄. [Et vi. pha. di. diſci. eiꝰ. Quare cū pu. et pec. mādu. magr̄ vr̄?] Notāduз q

Infra. 12. cū diſcipuli viſi ſūt peccare chūз alloquūt̄ dicētes. Ecce diſcipuli tui faciūt qδ nō licet facē in ſabbato: hic apd̄ diſcipulos chūo detrahūt: ꝙ oīa malignātiū erāt et volētiū ſeparare a doctore corda diſcipłoꝝ. RABA. Duplici āt er

F rore tenebāt̄: q2 et ſe iuſtos arbitrabāt̄: q ſupbie faſtu a iuſtitia lōge diſceſſerāt: et eos crimiabāt iniuſtos: q reſipiſcēdo a petis iuſtitie appropinꝗbāt. AVG. de cō. euā. Lucas āt aliquāto diſtiꝰ h̄ vr̄ cōmemoraſſe: ſm quē phariſei dn̄t diſcipulis. [Quare cū publicanis et petōribꝰ mādūcatis et bibitis?] chūo et diſcipulis eiꝰ h̄ obm iſinuās. Sed cū diſcipulis dicebāt̄: magis magr̄o obyciūt quē ſectādo imi

tabanť. Una eſt ǵ ſnia ⁊ tāto meliꝰ iſtituta: q̄ꝛto qbuſdaȝ vbis manēte vitate mutata. HIERO. Neq̄ȝ vō in p̄ſtinis ꝑmanētes veniūt ad ieſuȝ vt phariſei ⁊ ſcribe murmurant: ſed pniaȝ agētes. Qđ ⁊ p̄ns ſmo oñi ſiḡt. Uñ ſequiť. [At ieſus au. ait. nō eſt opus valen. me. ſȝ ma. habētibus.]
G
Cbis merito medicus appellatur qꝛ vulnera nr̄a ſanat.
RABA. Seipm mediciū dicit: q miro medicādi gñe ꝑꝑ iniqtates nr̄as vulneratꝰ eſt: vt vulnꝰ pctōꝝ nr̄oꝝ ſanaret. Sanos qdē eos appellat q ſuā volētes ſtatuē iuſtinā vere dei iuſtitie ſubi nō ſūt. Male hñtes eos vocat q ſue fragilitatis ꝯſcia deuicti nec p legē vidētes ſe iuſtificari penitēdo ſe ſubmittunt grē dei. CHRY. in ho. Poſtq̄ȝ a cōibꝰ opionibꝰ eos allocutꝰ eſt: allogť eos ex ſcripturis cuȝ dicit. [Euntes autē diſcite qđ eſt miaȝ volo: ⁊ non ſacrificium.]
Oſee. 6. HIERO. De ꝑpheta. ſ. Oſee ſumēs teſtimoniū ſugillat ſcribas ⁊ phariſeos q ſe iuſtos eſtimātes pctōꝝ ⁊ publicanoꝝ ꝯſortia declinabāt. CHRY. in ho. Ac ſi dicat. Cur accuſatis me: qm̄ pctōres corrigo: Ergo ⁊ deū p̄ꝛeȝ ex hoc incuſate. Sicut. n. ille vult pctōꝝ emēdationē: ita ⁊ ego. Et ſic oñdit nō ſoluȝ nō eē ꝓhibitū qđ icuſabāt: ſȝ ⁊ ſm legeȝ maiꝰ eē ſacrificio. Nō. n. dixit. Miaȝ volo ⁊ ſacrificiū: ſed h̄ iniunxit. illud aūt eiecit. GLO. Nō tñ deſpicit deꝰ ſacrificiū: ſȝ ſacrificiū ſine mīa. faciebāt āt phariſei ſepe ſacrificia in tēplo: vt iuſti apperēt corā ꝑplo: ſȝ nō exercebāt mīe opa: in qbꝰ ꝓbať vera iuſtitia.
H
Deꝰ deſpicit ſacrificiū ſine miſericordia
RABA. Admonet itaq̄ȝ eos vt per opa mīe ſibimetipſis ſupne mīe p̄mia regrāt: ⁊ nō ꝯtēptis pauperū neccitatibꝰ p ablatione ſacrificioꝝ ſe deo placē ꝯfidāt. Uñ dicit. [Euntes.] ſ. a temeritate ſtulte vituꝑatōis ad diligētiorē ſcripture ſcē meditationeȝ: q̄ miaȝ maxie cōmēdat. Uñ ⁊ ſuū de mīa exēplū eis ꝓponit dicēs. [Non. n. ve. vo. iu. ſȝ pctōres.] AVGV. de cō. euā.
Luce. 5. Lucas addidit in pniaȝ: qđ ad explanādā ſniaȝ valet: ne qſq̄ȝ pctōres ob h̄ ipȝ: qꝫ pctōres ſunt diligi arbitreť a chꝛo: cuȝ ⁊ illa ſilitudo de egrotis bñ itimet qđ velit deꝰ vocādo pctōres tāq̄ȝ medicꝰ egros: vtiq̄ȝ vt ab iniqtate tāq̄ȝ ab egritudie ſalui fiāt: qđ fit per pniaȝ.
I
HYLA. Oībꝰ āt chr̄s venerat: q̄uō ǵ nō ſe iuſtis veniſſe dicit: Erāt ǵ qbꝰ neceſſe nō erat vt veniret: ſȝ nemo iuſtus ex lege eſt. Oſtēdit ǵ inanē iuſtitie iactātiā: qꝛ ſacrificꝫ ifirmis ad ſalutē: mīa erat vniuerſis in lege poſitis necīa. CHRY. in
Geñ. 3. ho. Uñ ironice vr̄ ad eos loquēs: ſic cū dr̄. Ecce iaȝ Adam
Ro. 3. factꝰ eſt q̄ſi vnꝰ ex nobis. Qm̄. n. nullus iuſtus erat in terra: paulus ſiḡt dicēs. Oēs peccauerūt ⁊ egēt glīa dei. In h̄ āt ⁊ illos mitigauit q vocati erāt. q. d. Tm̄ renuo abominari
Jo. 1. pctōres q ꝑꝑ eos ſolos adueni. RABA. Uel qꝛ q iuſti erāt ſic nathanael ⁊ ioānes baptiſta: nō erāt ad pniaȝ inuitādi. Uel [nō veni vocare iuſtos] falſos: qui de iuſtitia ſua
Myſtice. Per vocationeȝ bti matthei fides gentiū exprimiť. Moraſr.
gliant vt phariſeos: ſȝ illos q ſe pctōres recognoſcūt. Per matth. aūt ⁊ publicanoꝝ vocationē fides gētiuȝ exprimiť que priꝰ mūdi lucris inhiabāt: ⁊ nūc ſpūalr cū dño reficiūtur: per ſupbiā phariſeoꝝ iuidia iudeoꝝ de ſalute gentiū. Uel matthеꝰ ſigñat hoieȝ terrenis lucris inhiantē. Quem videt ieſus duȝ oculo mīe reſpicit. Matthеꝰ. n. iterpretať donatus: leui aſſumptꝰ. penitens aūt a maſſa ꝑditoꝝ aſſumiť: ⁊ grā dei eccl'ie donať. [Et ait illi ieſus Sequere me] vel per predicationē: vel per ſcripture admonitioneȝ: vel per internam inſpirationem.

Tex. 3. ¶ Tunc acceſſerunt ad eū diſcipuli ioānis dicentes. Quare nos ⁊ phariſei ieiunamus fre-
Mar. 2. quēter: diſcipuli aūt tui nō ieiunant: Et ait illis
Luce. 8. ieſus. Nūqđ p̄nt filij ſponſi lugere q̄ȝdiu cum illis eſt ſponſus: Uenient aūt dies cuȝ auferet ab eis ſponſus: ⁊ tunc ieiunabūt. Nemo auteȝ imittit cōmiſſurā pāni rudis in veſtimētuȝ vetus. Tollit. n. plenitudinē eiꝰ a veſtimēto: ⁊ peior ſciſſura fit. Neq̄ȝ mittūt vinū nouū i vtres veteres. Alioqn rumpunť vtres ⁊ vinū effunditur: ⁊ vtres percūt. Sed vinū nouū in vtres nouos mittunt: ⁊ ambo conſeruanť.

¶ GLO. Cuȝ de conuiuio pctōꝝ ⁊ de pticipatiōe r̄ndiſſet eis: de comeſtione eū aggrediunť. Uñ dr̄. [Tūc acceſſerūt ad eū diſcipuli ioānis dicentes. Quare nos ⁊ pha. ieiu. fre. diſc. aūt tui nō ieiunāt:] HIERO. Supba iterrogatio ⁊ ieiunij reprehēdēda iactātia. Nec poterāt diſcipuli ioānis nō eē ſub vitio q iūgebāť phariſeis: quos a ioāne nouerāt cōdēnatos: ⁊ calūniabāť eū quē ſciebāt magr̄i vocibꝰ ꝑdicatū. CHRY. in ho. Qđ aūt dicūt tale eſt. Eſto: tu vt medicus hec facis: ſȝ cur diſcipuli tui dimittētes ieiuniuȝ talibus mēſis attēdūt: Deinde icuſationē ex cōꝑatiōe augere
Luce. 8. volētes: p̄ ſeipſos ponūt: ⁊ deide phariſeos. Ieiunabāt eiȝ illi qdē a lege diſcētes: ſicut ⁊ phariſeꝰ dixit. Ieiuno bis in ſabbato. Ipſi autē a ioāne. RABA. Ioānes. n. vinum ⁊
B
Diſs inter ieiunium Ioānis ⁊ manducationē chr̄i cū peccatoribus.
ſicerā nō bibit: qđ abſtinētie meritū nō auget: cui nulla eſt potētia nāe. Dñs aūt q pctā pōt ꝯdonare cur a pctōribus mādūcātibꝰ declinaret q̄s abſtinētibꝰ poterat facē iuſtiores. Ieiunat āt chr̄s ne p̄ceptū declines: mādūcat autē cuȝ pctōribꝰ vt grāȝ ⁊ ꝑtāteȝ itelligas. AVGV. de cō. euā. Sȝ cū matth. tm̄ diſcipulos ioānis h̄ dixiſſe ꝓhibeat: vba q̄ apd̄ marcū legūť magis idicāt alios h̄ dixiſſe de alijs. i. cōuiuas de diſcipulis ioānis ⁊ phariſeis. Qđ lucas euidentiꝰ expſſit: q alios de alijs dixiſſe narrauit. Uñ ǵ mattheus dīť. [Tūc acceſ. ad eū di. io.] niſi qꝛ ⁊ ipſi aderāt: ⁊ oēs certatiȝ vt qſq̄ȝ poterat: h̄ obiecerūt. CHRY. in ho. Uel lu-
C
Luce. 5. cas dīť qꝫ phariſei h̄ dixerunt: h̄ aūt dr̄ qꝫ diſcipuli ioānis: qꝛ phariſei illos ſecū acceperūt ad dōȝ: qđ poſtea in herodianis fecerūt. Sȝ ꝯſiderādū qꝫ qñ pro extneis ſic pro publicanis ſmo erat vt eoꝝ turbatā mitiget alaȝ vehemētiꝰ exprobrātes icuſauit: vbi āt diſcipulos ꝯuitiabanť cū māſuetudine r̄ndet. Uñ ſeqť. [Et ait illis ieſus: Nūqđ p̄nt fi. ſpō. lu. q̄ȝdiu cū illis eſt ſpōſus:] Prio qdē ſeipm medicū vocauerat: h̄ āt ſpōſuȝ: in memoriā reducēs vba ioānis q̄
Jo. 3. dixit. Qui hȝ ſpōſaȝ ſpōſus eſt. HIERO. Spōſus chr̄s eſt: ſpōſa āt eccl'ia: de h̄ ſpūali cōnubio apl'i ſūt creati: q lugere nō p̄nt q̄ȝdiu ſpōſuȝ in thalamo vidēt: ⁊ ſciūt ſpōſuȝ eē cū ſpōſa. Qñ vō trāſierūt nuptie ⁊ paſſionis ac reſurrectiōis tp̄s aduenit tūc ſponſi filij ieiunabūt. Et hoc eſt qđ ſubdiť. [Uenient aūt di. qñ aufe. ab eis ſpon. ⁊ tunc ieiu.] CHRY. in ho. Qđ aūt dicit tale eſt. Gaudij eſt p̄ns tp̄s ⁊ letitie. Nō ǵ itroducēda ſūt triſtitia. Eteniȝ ieiuniū triſte ē nō nālr: ſȝ illis q imbecilliꝰ adhuc diſpoſiti ſūt. hīs. n. q ſapiētiā ꝯtēplari deſiderāt: delectabile eſt. Uñ ſm opioneȝ illoꝝ h̄ dixit. Per h̄ āt mōſtrat qꝫ nō gule erat qđ fiebat: ſȝ diſpēſationis cuiuſdā.
D
HIERO. Nōnulli aūt putant idcirco dies. xl. paſſionis ieiunia debere cōmitti: ſȝ ſtatim dies penthecoſtes ⁊ ſpūſſcūs veniens iducat nobis feſtiuitateȝ. Ex hꝰ occaſione teſtimonij montanꝰ priſca ⁊ maximilla. etiā poſt penthecoſten faciūt q̄drageſimā: qꝫ ablato ſponſo filij ſponſi debeāt ieiunare. Eccl'ie aūt ꝯſuetudo ad paſſionē dñi ⁊ reſurrectionem per humilitatem carnis venit: vt ſpiritualis ſagine ieiunio corpoꝛis p̄paremur. CHRY. in ho. Rurſus aūt a cōibꝰ exēplis ꝯfirmat hūc ſmonē cū ſubdit. [Nemo āt mittit cōmiſſuraȝ pāni rudis in veſtimētuȝ verꝰ. Tollit. n. plenitudinē eiꝰ a veſtimēto: ⁊ peior ſciſſura fit.] Quaſi diceret. Nōduȝ effecti ſūt fortes mei diſcipuli: ſȝ adhuc multa indigēt ꝯdeſcēſione: nōdum ſunt p ſpūȝ renouati. Sic aūt diſpoſitis nō opꝫ grauedinē imponere p̄ceptoꝝ. Hoc autē dixit regulam dans ſuis di-

E Quid ſigt p veſtimētū vetus ⁊ pānuʒ nouum.

ſcipulis: vt diſcipulos ex vniuerſo orbe terraꝝ cū māſuetudīe ſuſcipiāt. REMI. veſtimētū vet⁹ diſcipulos ſuos vult itelligi: q2 nōduʒ erāt per oīa inouati. Pānuʒ rudē .i. nouū appellat nouā grāz .i. euāgelicā doctrinā: cui⁹ quedā pticula eſt ieiuniū. Et iō nō ↄueniebat vt ſeuiora precepta ieiuny illis cōmitterent̃ ne forte auſteritate ieiuny frāgerent: ⁊ fidē pderēt quā habebāt. Jō ſubdit. [Tollit.n. plenitudinē ei⁹ a veſtimēto: ⁊ peior ſciſſura fit.] GLO. Quaſi dicat. Jō rudis pānus .i. nou⁹ nō dʒ poni in veſtimento veteri: q2 tollit ſepe a veſtimēto plenitudinē ei⁹ .i. pfectionē: ⁊ tūc fit peior ſciſſura. Graue.n. onus rudi iniunctū: illō boni qō prius inerat ſepe deſtruit. REMI. Duab⁹ aūt ſilitudinib⁹ poſitis .ſ. nuptiaꝝ ⁊ de pāno rudi ⁊ de veſtimēto veteri: nūc tertiā addit ſilitudinē de vtrib⁹ ⁊ de vino. [Neqʒ mittūt vinū nouū in vtres veteres.] Utres veteres appellat ſuos diſcipulos q nōduʒ pfecte erāt inouati. Uinū nouū appellat plenitudinē ſpūſſci: ⁊ pfunda celeſtiū myſterioꝝ: q̄ tūc diſcipuli ferre nō poterāt: ſʒ poſt reſurrectionē vtres noui facti fuerūt: ⁊ vinū nouū receperūt qn̄ ſpūſſcūs repleuit corda eoꝝ. Un̄ qdā dixerūt. Oēs iſti muſto pleni ſunt. CHRY. in ho. Hinc ⁊ nos cāʒ docuit humiliū verboꝝ que ↄtinuo ad eos dicebat pp imbecillitatē ipſoꝝ. HIERO. Uel alr̄. Per veſtimētuʒ vet⁹ ⁊ vtres veteres debem⁹ itelligē ſcribas ⁊ phariſeos. Particula veſtimēti noui ⁊ vinū nouū ſunt pcepta euāgelica ſentiēda: que non pñt ſuſtinere iudei: ne maior ſciſſura fiat. Tale qd ⁊ galathe facē cupiebāt: vt cū euāgelio legis pcepta miſcerent: ⁊ in vtrib⁹ veterib⁹ mitterēt vinū nouū. Sermo igit̃ euāgelicus aplīs poti⁹ q̄ ſcribis ⁊ phariſeis eſt īfundēdus: q maioꝝ traditiōib⁹ deprauati: ſynceritatē pceptoꝝ chūi nō poterāt cuſtodire. GLO. Per hoc ḡ ſigt̃ φ apli nō erāt in veterib⁹ obſeruātȳs detinēdi: quos oportebat grē nouitate pfundi. AVGV. in ſer. de q̄drageſima. Uel alr̄. Ois qui recte ieiunat aut aiāʒ ſuam in gemitu oīonis ⁊ caſtigatione corpis humiliat: aut illecebra carnalis ſpūalis ſapie delectatiōe ſuſpēdit: de vtroqʒ aūt ieiuny gñe dñs hic rn̄det. Naʒ de pmo qui hʒ aie humiliationē dicit. [Nō pñt fily ſponſi lugere.] De illo q hʒ epulūʒ mentis: ↄñter locut⁹ eſt dicēs. [Nemo mittit cōmiſſurā pāni rudis ⁊c̃.] Deinde q2 ſpōſus ablat⁹ vtiqʒ nobis eſt: lugēdūʒ eſt. Et recte lugem⁹: ſi flagramus dſiderio ei⁹. Beati qb⁹ licuit eū an̄ paſſionē tunc hic pñteʒ: iterrogare ſic vellent: audire ſicut deberēt. Illos dies cōcupierūt videre pr̄es an̄ aduentū ei⁹: neqʒ viderūt: q2 in alia diſpēſatiōe ſūt ordinati: per quos vēturus annūtiaret̃: nō a qb⁹ veniēs audiret̃. Jn nobis aūt illō impletū eſt qō ipſe dicit. Ueniēt dies qn̄ deſiderabitis vidē vnū de dieb⁹ iſtis ⁊ nō poteritis. Quis ḡ hic nō lugeb̄it: q nō dicat facte ſunt mihi lachryme mee panes die ac nocte duʒ dr̄ mihi q̄tidie: vbi eſt de⁹ tuus? Merito ḡ apl̄s cupiebat diſſolui ⁊ eſſe cū chr̄o. AVGV. de con. euā. Qz ergo dixit matthe⁹. [Lugere] vbi marcus ⁊ lucas dicunt Jeiunare: ſigñauit de tali ieiunio dñm locutū: qō ptinet ad humilitatē tribulationis: vt illud alterū qō ptinet ad gaudiū mētis in ſpūalia ſuſpēſe: ⁊ ob h̄ alienate a corpalib⁹ cibis: poſteriorib⁹ ſilitudinib⁹ ſigñaſſe itelligat̃: oñdēs φ circa corp⁹ occupatis: ⁊ ob h̄ veterē ſenſuʒ hñtib⁹ h̄ gen⁹ ieiuny nō cōgruat. HYLA. Myſtice ẜo φ pñte ſpōſo ieiunādi neceitatē diſcipulis nō eē rn̄det: pñtie ſue gaudium: ⁊ ſacramētū ſci cibi edocet: quo nemo ſe pñte .i. in ↄſpectu mētis chiʒ habituri ↄtinēs idigebit: q̄ſi eo carēs. Ablato autē ſe ieiunaturos eē dicit: q2 oēs nō credētes reſurrexiſſe chrʒ habituri nō eſſent cibū vite. Jn fide.n. reſurrectiōis ſacrʒ panis celeſtis accipit̃. HIERO. Uel cuʒ pp pctā a nob receſſerit tūc idicēdū eſt ieiuniū: tūc luctus eſt recipiēdus. HYLA. Ponit etiā exēpla: qb⁹ oſtēdit īfirmitates vetu

Actu. 2.

Myſtice.

Gal. 2. ⁊ 3.

G Duo ieiunioꝝ gña.

F

Ps. 41.

Phy. 1.

H

Myſtice. Qui chrʒ pñtem hʒ in ſe indigens eſt.

I

ſtate pctōꝝ ⁊ aias ⁊ corpora noue gratie ſacra non capere. RABA. Cum aūt date ſint diuerſe ſimilitudines ad idē: differūt tn̄. Ueſtis eniʒ qua foris tegimur opa bona ſignificat que foris agimus. Uinuʒ quo intus reficimur feruor eſt fidei ⁊ charitatis quo intus reformamur.

¶ Hec illo loquēte ad eos: ecce pñceps vn⁹ acceſſit ⁊ adorabat euʒ dicēs. Dñe: filia mea mō defuncta eſt: ſed veni ipone manū tuā ſup eaʒ: ⁊ viuet. Et ſurgēs ieſus ſequebat̃ euʒ: ⁊ diſcipuli ei⁹. Et ecce mulier que ſanguinis fluxū patiebat̃ duodecim annis: acceſſit retro: ⁊ tetigit fimbriā veſtimēti eius. Dicebat enim intra ſe. Si tetigero tm̄ veſtimētuʒ eius: ſalua ero. At ieſus conuerſus ⁊ videns eam dixit. Confide filia. Fides tua te ſaluam fecit. Et ſalua facta eſt mulier ex illa hora.

Tex. 4. Mar. 5. Luce. 8.

Mar. 5. Luce. 8.

Mar. 5.

¶ CHRY. in ho. Poſt ſermones opus adiunxit: in quo ampli⁹ phariſei obſtruerent̃: eo φ qui aduenit ad miraculū petēduʒ archiſynagogus erat: ⁊ luct⁹ magn⁹: q2 puella vnigenita erat: ⁊ .12. annoꝝ: qn̄ icipit eē flos etatis. Et ideo dicit̃. [Hec illo loquēte ad eos: ecce pñceps vn⁹ acceſſit.] AVGV. de cō. euā. Dicūt aūt hoc ⁊ marcus ⁊ lucas: ſed ab iſto ordine iaʒ recedūt. Eo.n. loco h̄ iſerūt: vbi poſt expulſa demonia ⁊ in porcos miſſa trāſfretādo redit a regione geneſarenoꝝ. Et per h̄ qō marcus dicit. Intelligēdum eſt h̄ factū eē: poſtq̄ venit rurſus ieſus trans fretū: ſʒ q̄tū poſt: nō appet. Niſi aūt fuiſſet aliqō iteruallūʒ: nō eſſet qn̄ fieret: qō narrat matthe⁹ in cōuiuio domus ſue. Poſt hoc factū ↄtinuo ſeqt̃ de archiſynagogi filia. Si.n. loquente eo de pāno nouo ⁊ vino nouo acceſſit pñceps: nihil aliō fcōꝝ dictoꝝq; ei⁹ iterpoſitū eſt. Jn narratiōe aūt marci pʒ loc⁹ vbi alia iterponi poterūt. Silr̄ aūt lucas non renitit̃ mattheo. qō eniʒ adiunxit. Et ecce vir cui nomē erat iairus: nō cōtinuo accipiēduʒ eſt factū: ſʒ poſt illud de cōuiuio publicanoꝝ: vt narrat matthe⁹ dicens. [Hec illo loquēte ad eos ecce pñceps vn⁹] .ſ. iairus archiſynagog⁹ [acceſſit ⁊ adorabat eū dicēs. Dñe: filia mea mō defuncta eſt.] Cōſiderādū eſt aūt: ne repugnare videat̃ qō aly duo euāgeliſte morti iaʒ pximā: nō tn̄ mortuā eā dicāt: vſqueadeo vt dicāt veniſſe poſtea q mortuā nūciarent: ⁊ ob h̄ nō debere vexari magrm. Intelligēduʒ eſt.n. breuitatis cā mattheū h̄ poti⁹ dicē voluiſſe rogatū dñm eē vt faceret: qō ipm feciſſe manifeſtū eſt: vt .ſ. mortuā ſuſcitaret. Attēdit.n. nō ṽba pr̄is de filia ſua: ſʒ qō potiſſimū eſt volūtatē. Jta.n. deſperauerat: vt poti⁹ eā vellet reuiuiſcere: nō credēs viuā poſſe iueniri: quā morientē reliq̄rat. Duo itaqʒ poſuerūt qd dixerit iair⁹: mattheus aūt qd voluerit atqʒ cogitauerit. Sane ſi quiſq̄ illoꝝ duoꝝ pr̄eʒ ipm cōmemoraſſet dixiſſe: vt nō vexaret̃ ieſus: φ puella mortua fuiſſet: repugnarent ei⁹ cogitationi ṽba q̄ poſuit matthe⁹. Nūc ṽo nō legit̃ φ ſuis nūtiantib⁹ ille ↄſenſerit. Hinc aūt reʒ pnecīaʒ dicim⁹: nihil in cuiuſqʒ ṽbis debere iſpicē niſi volūtatē: cui debēt ṽba ſeruire: nec mētiri quēq̄ ſi alys ṽbis dixerit qō ille voluerit: cui⁹ ṽba nō dicit. CHRY. in ho. Uel h̄ qō pñceps dixit de morte puelle. eſt augere calamitatē. Eteniʒ ↄſuetudo eſt rogātib⁹ extollere ſmone ppa mala: ⁊ amplius aliqd eo qō eſt dicē: vt magis attrahāt eos qb⁹ ſupplicant. Un̄ ſubiungit. [Sed veni ipone manū ſup eā ⁊ viuet.] Uide aūt ei⁹ groſſitiem. Duo.n. expetit a chr̄o: ⁊ accedere ipm ⁊ manuʒ iponere. Hoc etiam ſyrus ille naaman ⁊ a ppheta expetebat. Eteniʒ ⁊ viſu indigēt: ⁊ ſenſibilib⁹ reb⁹ qui groſſius diſpoſiti erāt. REMI. Mirāda eſt aūt pariter atqʒ imitanda

A Cāc dolore maiore in morte alicuius pſone.

Mar. 5. Luce. 8.

Mar. 5.

Mar. 5. Luce. 8.

B

4. re. 5.

Prelatis et ſubditis exemplum ſollicitudinis et obedientie reliquit.

Mar. 5. Luce 8.

dn̄i humilitas et mãſuetudo. Nã mox vt rogat⁹ eſt: rogãtem cepit ſeq. Vñ ſubdit. [Et ſurgẽs ieſus ſeqbat eũ.] Hic ſubditos et plãtos pariter inſtruxit: ſubditis exẽplũ obedientie reliqt: plãtis vo inſtãtiã et ſollicitudĩs docẽdi demõſtrauit: vt quãdocũqꝫ audierint aliquẽ mortuũ in aĩa: ſtatim adeſſe ſtudeãt. [Et cũ eo ibãt diſcipuli ei⁹.] CHRY. in ho. Et marcus qdẽ et lucas dicũt: qm̃ tres accepit diſcipulos. ſ. petrũ: iacobũ: et ioãnẽ. mattheũ aũt nõ aſſumpſit amplioꝛẽ ei ↄcupiſciaꝫ imitãs: et qꝛ iꝑfecti⁹ adhuc diſpoſit⁹ erat. Propter h̃. n. illos honorat: vt alij ſiles illis efficiant̃. Sufficiebat. n. iterũ mattheo videre ea que facta ſunt circa ſanguis fluxũ patiẽtẽ: de qua ſubdit̃. [Et ecce mul. que ſa. flu. patie. 12. an. ac. re. et teti. fim. veſti. ei⁹.] HIERO. Hec aũt mulier ſanguine fluẽs: nõ in domo: nõ in vrbe accedit ad dñm: qꝛ iuxta legẽ vrbib⁹ excludebat̃: ſꝫ in itinere ambulãte dño: vt dũ pgit ad aliã: alia curaret̃. CHRY. Ideo ãt nõ libã ꝓpalatiõe ad chriſtũ venit: qꝛ verecũdabat̃ ꝓp paſſionẽ: imũdã ſe exiſtimãs. Etenĩ apud legẽ multa imũditia eſtimabat̃ eẽ h̃ paſſio: ꝓp h̃ latet et occultat̃. REMI. In quo laudãda eſt ei⁹ humilitas: qꝛ nõ ad faciẽ acceſſit ſꝫ retro: et idignã ſe iudicauit pedes dñi tãgẽ: et nõ plenitudinẽ veſtimẽti tetigit ſꝫ tñmodo fimbriã. Habuit. n. dñs fimbriã iuxta leg̃ ꝑceptuꝫ. Phariſei ẽt fimbrias hẽbãt q̃s magnificabãt: in qb⁹ ẽt ſpinas appẽdebãt. Sꝫ fimbrie dñi nõ hẽbãt vulnerare: ſꝫ poti⁹ ſanare. Et ideo ſeq̃t̃ [Dicebat. n. itra ſe: qꝛ ſi tetigero tñ veſtimẽtũ ei⁹: ſalua ero.] In q̃ fides eius admirãda eſt: qꝛ deſpans de ſalute medicoꝝ in q̃ ſua erogauerat: vt marcus dicit: itellexit celeſtẽ adeſſe medicũ: et in eo totã ſuã itẽtionẽ collocauit: et iõ ſaluari ꝓmeruit. Vñ ſeq̃t̃. [At ieſus ↄuſus et vidẽs eam dixit. Cõfide filia: fides tua te ſaluã fecit.] RABA. Quid eſt q̃ eã ↄfidẽ iuſſit: que ſi fidẽ nõ hẽret: ſalutẽ ab eo nõ q̃reret: Sꝫ robur et pſeuerãtiã fidei ab ea expoſtulauit vt ad certã et verã ꝑueniat ſalutẽ. CHRY. in ho. Vel qa formidoloſa erat hec mulier: ꝓp h̃ ait. Cõfide. Et filiã eã vocat: qꝛ fides eã filiã fecerat. HIERO. Nõ aũt dixit. Qꝛ fides tua te ſaluã factura eſt: ſed ſaluã fecit. In eo. n. q̃ credidiſti: iã ſalua facta es. CHRY. i ho. Nõdũ tñ pfcãꝫ de chriſto opinõẽ hẽbat: qꝛ neq̃q̃ eſtimaſſet eũ latere: ſꝫ chriſtus nõ dimiſit eã latere: nõ q̃ſi gl'iam ↄcupiſcẽs: ſꝫ multoꝝ cã. Pri⁹. n. ſoluit timorẽ mulieris: ne a ↄſcia pungat̃: q̃ſi donũ furatura. 2° eã emẽdat de h̃ q̃ eſtimauit ſe latere. 3° oib⁹ fidẽ ei⁹ oñdit: vt eã emulent̃. 4° dedit in h̃ ſignũ q̃ mõſtrauit ſe noſſe oia: nõ min⁹ eo q̃ fontẽ ſanguis ſiccauit: de q̃ ſeq̃t̃. [Et ſal. fa. eſt mu. ex illa hora.] GLO. Intelligẽdũ eſt ex illa hora ex q̃ tetigit fimbriã: non ex illa hora ex qua ieſus ↄuſus eſt ad eã: iã. n. ſalua facta erat vt alij euãgeliſte manifeſte oñdũt: et ex vbis dñi ꝓpẽdi põt. HYLA. In q̃ magna vtutis dñice admiratio eſt: cũ poteſtas itra corpus manẽs reb⁹ caducis efficaciã adderet ſanitatis: et vſqꝫ in veſtiũ fimbrias opatio diuina ꝓcederet. Nõ. n. cõprehẽſibilis erat de⁹ vt corpe clauderet̃. Aſſumptio nãqꝫ corpis nõ nãꝫ vtutẽ incluſit: ſꝫ ad redẽptiões nr̃as fragilitatẽ corpis v̓t⁹ aſſumpſit. Myſtice aũt ꝑnceps h̃ lex eẽ itell'r: que dñm orat vt plebi quã ipſa chriſto eius aduẽt⁹ expectatiõe ꝑdicata nutrierat: vitã mortue reddat. RABA. Vel archiſynagogus ſignat moyſen: et dĩ iairus. i. illuminãs ſiue illuminat⁹: qꝛ accepit vba vite dare nob: et ꝑ h̃ cũctos illumiat. Ipſe a ſpũſcõ illuminat⁹. Filia igit̃ archiſynagogi. i. ipſa ſynagoga velut 12° etatis anno. i. tpe pubertatis: poſtq̃ ſpiritalẽ ſobolẽ deo gñare debebat: erroꝝ lãguore ↄſternata eſt. Ad hãc q̃ ꝑncipis filiã dũ ꝑgat dei vbũ vt ſaluos faceret filios iſrl: ſcã eccl'ia ex gẽtibus ↄgregata: que iterioꝝ lapſu criminũ depibat paratã alijs fide ꝑcepit ſanitatẽ. Notãdũ aũt q̃ dũ archiſynagogi filia ſit duodẽnis: et mulier hec ab annis. 12. ſãguine fluxit: eo tpe q̃ hec nata eſt: illa cepit ifirmari. Vnã eꝫ pene ſcl'i etate et ſynagoga ex patriarchis cepit naſci: et gẽtiũ exteraꝝ natio idolatrie ſanie fedari. Nã fluxus ſãguis bifariã põt intelligi: h̃ eſt ſup idolatrie pollutiõe et ſup his que carnis et ſanguis delectatiõe gerunt̃. Et ſic q̃diu ſynagoga viguit: laborauit eccl'ia: ſꝫ illoꝝ delicto ſalus gẽtib⁹ facta eſt. Accedit aũt et tãgit dñm eccl'ia: cũ ei ꝑ fidẽ appropinquat. GLO. Credidit: dixit: tetigit: qꝛ his trib⁹: fide: vbo: et ope oĩs ſalus acq̃rit̃. RABA. Accedit autẽ retro ſiue iuxta: h̃ eſt qd ipſe ait. Siqs mihi miniſtrat me ſeq̃tur: ſiue qꝛ pñtẽ dñm in carne nõ vidẽs: pactis iã ſacris incarnationis illi⁹ ad agnitiõis ei⁹ grãꝫ ꝑuenit. Vñ et fimbriã veſtimẽti tãgit: qꝛ cum chriſtum in carne gẽtilis ppl's nõ vidiſſet vba icarnatiõis recepit. Veſtimẽtũ. n. chriſti dĩ myſteriũ incarnatiõis ei⁹: quo diuinitas induta eſt: fimbrie veſtimẽti: vba de icarnatiõe ei⁹ depẽdẽtia. Nõ aũt veſtẽ: ſꝫ fimbriã tãgit: qꝛ nõ vidit in carne dñm: ſꝫ ſuſcepit ꝑ apl'os incarnationis vbũ. Beatus qui vel extremã ptẽ vbi fide tãgit. Nõ aũt in vrbe ſꝫ in itinere ꝑgẽte dño ſanat̃: vñ apl'i. Quia indignos vos iudicatis vita eterna: ecce ↄuertimur ad gentes. Gẽtilitas aũt ex hora dñici aduent⁹ cepit hẽre ſalutẽ.

Diri actibꝰ icpoarãt.

F

Joã. 12.

Act. 13.

Mulieris humilitas, meruit ſanitatem a dño recipe

C

Mar. 5.

D

E

Myſtice

Eodẽ tpe ſynagoga et natio gẽtiũ diſpar.

¶ Et cum veniſſet ieſus in domũ principis: et vidiſſet tibicines et turbam tumultuãtem dicebat. Recedite: non eſt enim mortua puella: ſed dormit. Et deridebãt eum. Et cum eiecta eſſet turba intrauit: et tenuit manum eius: et dixit. Puella ſurge. Et ſurrexit puella: et exijt fama hec in vniuerſam terram illam.

Lex. 5. Mar. 5. Mar. 5.

¶ GLO. Poſt mlĩeris hemorroiſſe curatiõẽ ſeq̃t̃ de morte ſuſcitatiõe cuiuſdã. [Et cũ veniſſet ieſus in domũ pncipis] et cẽ. CHRY. in ho. Cõſiderãdũ eſt aũt q̃ ꝓp h̃ tardi⁹ vadit et plura loq̃t̃ mulieri curate: et ꝑmittat mori puellã: et ſic manifeſta fiat reſurrectiõis demõſtratio. Et ſiľr in laçaro vſqꝫ ad 3ᵐ diem mãſit. Seq̃t̃. [Et cum vidiſſet tibicines et turbã tumultuãtẽ:] qd eſt mortis demõſtratio. AMBRO. ſup lucã. More eniꝫ veteri tibicines ad excitãdos luct⁹ in mortuis ferebant̃ adhiberi. CHRY. Sꝫ chriſtus tibias vniuerſas eiecit. Parẽtes aũt puelle itroduxit ne poſſet dici q̃ aliter curauit: ſꝫ et ante reſuſcitatiõẽ puelle ſmone ſpẽ erigit. Unde ſeq̃t̃. [Dicebat. Recedite. Non eſt. n. mortua puella: ſꝫ dormit.] RABA. Quaſi. d. Vobis mortua eſt: deo aũt qui ſuſcitare põt dormit tam in aĩa q̃ in corpore. CHRY. Per hoc aũt et tumultũ mẽtis remouet eoꝝ qui aderãt: et oñdit qm̃ facile eſt ei mortuos ſuſcitare: qd vtiqꝫ in laçaro fecit dicẽs. Laçarus amicus nr̃ dormit. Et ſiľr docuit nõ formidare mortẽ. Quia. n. et ipſe erat moriturus in alioꝝ corpib⁹ inſtruxit diſcipulos ↄfidẽ et viril'r ferre mortẽ. Etenĩ eo accedẽte iã mors ſomn⁹ erat. Hoc aũt dño dicẽte deridebat̃. Vñ ſeq̃t̃ [Et deridebãt eũ.] CHRY. in hom. Nõ aũt increpauit deriſionẽ: vt et ipſa deriſio et tibie et alia vniuſa demõſtratio fiat mortis. Quia. n. multotiens poſtq̃ facta ſunt miracula nõ credũt hoĩes: antea eos ↄuincit ꝓprijs rñſionib⁹: qd in laçaro fecit cũ dixit. Ubi poſuiſtis eũ: Ut qui dixerũt: veni et vide: et qm̃ fetet: quatriduanus. n. eſt: nõ ampli⁹ poſſint nõ credẽ: qm̃ mortuũ ſuſcitauit. HIERO. Nõ aũt erãt digni vt viderẽt myſteriũ reſurgẽtis: qui reſuſcitãtem indignis ↄtumelijs irridebãt. Et ideo ſeq̃t̃. [Et cũ eiecta eẽt turba itrauit et tenuit manũ ei⁹ et ſurrexit puella.] CHRY. Nõ qdem aliã ſupinducens aiam eã ſuſcitauit: ſed eã que exierat reinducẽs: et velut ex ſomno erigẽs vt antea: viã faciat ꝑ viſuꝫ fidei reſurrectionis. Et nõ ſolũ puellã reſuſcitat̃: et cibum ei iubet dari vt alij euãgeliſte dicũt: vt nõ videat̃ phãtaſma eẽ qd fcm̃ eſt. Sequitur. [Et exijt fama hec in vni. ter. illã.] GLO. Qꝛ ad

A

Joã. 11.

Exteri more tibicines ad luctũ excitãdũ adducebant̃.

Joã. 11.

B

Joã. 11.

magnitudinē ⁊ nouitatē miraculi ptinet ⁊ ad manifeſtā ve
Myſtice ritatē ipi⁹ne ↄficꝫū puteſ. HYLA. Myſtice aūt dn̄s do
muz pncipis.ſ.ſynagogā igredit̄:cui in cāticis legis hymn⁹
luctuū pſonabat. HIERO. Uſq₃.n.hodie iacet in domo
pncipis mortua ⁊ q vn̄r magr̄i tibicines ſunt:carmē lugu
C bre canētes. Turba q₃ iudeoꝝ nō eſt turba credētiū ſ₃ tu
multuātiū:ſ₃ cū itrauerit plenitudo gētiū:tūc ois iſrl̄ ſalu⁹
Ro.11. fiet. HYLA. Ut aūt rarus ex lege credētiū electōis nūs
Quid ſi-gnificet turba expulſa in ſuſcitati-one puelle. poſſet itelligi turba ois expulſa eſt. Quaꝫ vtiq₃ ſaluari dn̄s
optaſſet:ſ₃ irridēdo dicta geſtaq₃ ei⁹ reſurrectionis nō fuit
digna ↄſortio. HIERO. Tenuit aūt manū ei⁹:⁊ ſurrexit
puella:q₂ niſi pus mūdate fuerint man⁹ iudeoꝝ que ſāgui
ne plene ſūt:ſynagoga eoꝝ mortua nō ↄſurget. HYLA.
Exeūte aūt fama in vniuſaꝫ terrā illā electōis ſalus donū
Moralr̄ chr̄i atq₃ opa pdicant̄. RABA. Moralr̄ āt puella in do
mo mortua:eſt aīa mortua in cogitatiōe. Dicit aūt q puel
la dormit:q₂ qui peccāt in p̄nti adhuc p pniam reſuſcitari
pn̄t. Tibicines ſunt adulatores q fouēt mortuā. GREG.
17°moral. Foras aūt turba eycit̄:vt puella ſuſcitet̄:q₂ niſi
pus a ſecretiorib⁹ cordis expellat̄ ſcl̄ariū multitudo cura
rū:aīa que itrinſecus iacet mortua nō reſurgit. RABA.
Luce.7 In domo aūt puella paucis arbitris ſurgit:iuuenis ex por
Joā.11°. tam. Et laçarus corā multis:q₂ publica noxa publico eget
remedio:leuis leniori:⁊ ſecreta pōt deleri penitētia.

Tex.6. ¶ Et trāſeūte inde ieſu:ſecuti ſunt euꝫ duo ceci
clamātes ⁊ dicētes. Miſerere nr̄i fili dauid. Cū
aūt veniſſet domū acceſſerūt ad eum ceci:⁊ di
cit eis ieſus. Creditis:q₂ hoc poſſum facere vo
bis? Dicūt ei. Utiq₃ dn̄e. Tunc tetigit oculos
eoꝝ dicēs. Scd̄m fidem veſtraꝫ fiat vobis. Et
apti ſunt oculi eoꝝ. Et cōminatus eſt illis ieſus
dicens. Uidete ne quis ſciat. Illi autē exeuntes
diffamauerunt eum in tota terra illa.

A ¶ HIERO. Priori ſigno de pncipis filia ⁊ morboſa mu
liere: ↄñter ſignuꝫ de duob⁹ cecis adiūgit̄: vt qd̄ ibi mors ⁊
debilitas:h cecitas demr̄aret. Et ideo di. [Et trāſeūte inde
ieſu.] ſ.a domo pncipis. [Secuti ſunt eū duo ceci clamātes
⁊ dicētes: Miſerere nr̄i fili dauid.] CHRY. Nō aūt parua
h iudeoꝝ accuſatio eſt:cuꝫ hi qdē oculis carētes:ex auditu
Iudeorū cecitas corporalr̄ vi-dēnum ad ex̄m cecorū capitur. ſolo fidē ſuſcipiāt. Nō aūt illi hn̄tes viſuꝫ atteſtant̄ mira
culis q fiebāt. Uide āt ⁊ eoꝝ deſideriū. Neq₃.n.ſimplr̄ ac
ceſſerūt:ſ₃ cū clamore:⁊ nihil aliud q̄ miaꝫ poſtulātes. Fi
lium autem dauid vocabāt:q₂ nomē honoris eē videbat̄.
Luce p. REMI. Recte ḡ filiū dauid vocāt:q₂ v̄go maria de ſtirpe
dauid originē duxit. HIERO. Audiāt marchiō ⁊ mani
cheus ⁊ ceteri heretici:q ver⁹ laniāt teſtm̄:⁊ diſcāt ſaluato
rē appellari filiuꝫ dauid. Si.n.nō eſt nat⁹ in carne quō vo
B cat̄ filius dauid? CHRY. Cōſiderādū₃ aūt q multotiēs
dn̄s noluit rogat⁹ ſanare:vt nō aliqs eſtimet euꝫ pp captā
dā honoris magnificētiā ad miracula iſilire. HIERO.
Et tn̄ rogātes nō curant̄ in itinē:non trāſitorie vt putabāt:
ſ₃ poſtq̄ venit in domū ſuā accedūt ad euꝫ vt itrocāt:⁊ p̄m
eoꝝ diſcutit̄ fides:vt ſic vere fidei lumē accipiāt. Un̄ ſeqt̄
[Cuꝫ aūt ve.do.acceſ.ad eū ceci.⁊ dixit eis ieſus. Creditis
q₂ h poſ.fa.vo.] CHRY. Rurſuꝫ aūt h erudit nos gl̄iaꝫ
multitu^nis expellē. Quia.n. ppe erat domus:ducit eos illuc
ſingulr̄ curaturus. REMI. Qui āt cecis reddē poterat vi
ſuꝫ:nō ignorabat ſi crederēt. Sꝫ ideo iterrogauit:vt fides
C eoꝝ que geſtabat̄ corde:dū ↄfiterent̄ ore:digna fieret am
Ro.10°. pliori mercede:ſm̄ illud apl̄i. Ore cōfeſſio fit ad ſalutem.
CHRY. Et nō pp h ſolū:ſ₃ vt oñderet qm̄ digni erāt cu
ratiōe:⁊ vt nō aliqs dicat:qm̄ ſi miā ſolū ſaluabat:oēs ſal

uari oportebat. Ideo ēt fideꝫ ab eis expetit:vt ex h ad ex
celſius eos reducat. Quia.n.dixerāt euꝫ filiū dauid:erudit
q opꝫ de eo maiora ſentire. Un̄ nō dixit. Creditis qm̄ non
poſſum rogare patreꝫ:ſ₃ credit̄ qm̄ poſſuꝫ h facē. De q̄ꝝ rn̄ In ſaluan-dis non ſolū dat mīa regrīs:ſed etiā fides ppria.
ſione ſeqt̄. [Dicūt ei. Utiq₃ dn̄e.] Nō vltra filiū dauid euꝫ
vocāt:ſ₃ alti⁹ eleuant̄:⁊ dn̄atiōeꝫ ↄfitent̄. Et tūc iaꝫ ipe ipo
nit eis manū. Un̄ ſeqt̄. [Tūc tetigit oculos eoꝝ dicēs. Se
cūdū fidē v̄raꝫ fiat vob̄.] Dicit aūt h fidē eoꝝ affirmās et
ↄteſtās:qm̄ nō adulatiōis erāt v̄ba que dixerāt. Poſtea cu
ratiōeꝫ ſbiūgit dicēs. [Et apti ſunt oculi eoꝝ.] Deide poſt
ſanationeꝫ iubet nulli dicē. Et nō ſimplr̄ iubet:ſ₃ cū multa
vehemētia. Un̄ ſeqt̄. [Et cōminat⁹ eſt eis ieſus dicens. Ui
dete ne qs ſciat. Illi aūt exeūtes diffamauerūt euꝫ in tota
terra.] HIERO. Dn̄s qdē pp humilitatē fugiēs iactātie
gl̄iaꝫ h pcepat:⁊ illi pp memoriā grē nō pn̄t tacē bn̄ficiū.
CHRY. Qr aūt alteri dicit. Uade ⁊ annūtia gl̄iaꝫ dei:nō Luc. 8°.
eſt ↄtriū. Erudit.n.nos phibē eos qui volūt nos pp nos lau
dare. Si aūt ad dn̄i gl̄iaꝫ refert̄ nō debemus phibē:ſ₃ ma
gis iniūgē vt h fiat. HYLA. Uel ſilētiuꝫ cecis dn̄s ipat:
D q₂ apl̄oꝝ ppriū erat pdicare. GREG. 19°moral. Querē
duꝫ aūt nobis eſt:qd ſit h q ipe oīpotēs cui h eſt velle qd
poſſe:⁊ taceri v̄tutes ſuas voluit:⁊ tn̄ ab eis qui illuminati
Quare v̄tu-tes ſint oc-cultande ⁊ qualr̄ ma-nifeſtāde. ſunt q̄ſi iuit⁹ indicat̄:niſi q h̄uis ſuis ſe ſeq̄ntib⁹ ex̄m dedit:
vt ipi qdē v̄tutes ſuas occultari deſiderēt:⁊ tn̄ vt alijs eoꝝ
exēplo pficiāt:pdant̄ inuiti. Occultent̄ ḡ ſtudio:neċitate
publicent̄:⁊ eoꝝ occultatio ſit cuſtodia ppa:eoꝝ publica
tio ſit vtilitas aliena. REMI. Allegorice autē p hos duos Allego^ce.
cecos duo ppl̄i deſignant̄.i.iudaicus ⁊ gētilis. Uel duo po
3.Re.12 puli iudaice gētis. Nā tpe Roboā:regnū ei⁹ diuiſum eſt in
duas ptes. De vtroq₃ aūt ppl̄o in ſe credēte chr̄s illumina
uit in domo:p quā itellr̄ eccl̄ia:q₂ abſq₃ vnitate eccl̄ie nul
lus ſaluari pōt. Illi aūt q ex iudeis crediderūt aduētū dn̄i:
p vniuſum orbē diffamauerūt. RABA. Domus aūt pn
cipis ſynagoga eſt ſubdita Moyſi:domus ieſu celeſtis eſt
hierl̄m. Dn̄o ḡ per h ſcl̄m trāſeūte:⁊ in domū ſuā redeūte.
Duo ceci ſecuti ſunt euꝫ:q₂ pdicato euāgelio p apl̄os mul
ti ex iudeis ⁊ gētib⁹ ceperunt euꝫ ſeq. Sꝫ poſtq̄ in celū ↄſcē
derat:itrauit in domuꝫ.i.in eccl̄iam:⁊ ibi illuminati ſunt.

¶ Egreſſis aūt illis:ecce obtulerūt ei hoīeꝫ mu Tex.7.
tum demoniū hn̄tem:⁊ eiecto demonio locut⁹ Mar.7
eſt mut⁹:⁊ mirate ſunt turbe dicentes. Nunq̄ Luc.11°
apparuit ſic in iſrael. Phariſei aūt dicebant:in
principe demonioꝝ eijcit demones.

¶ REMI. Pulchre illuminatis cecis muto loq̄laꝫ reddidit:
A ⁊ obſeſſuꝫ a demone curauit. In q facto oñdit ſe dn̄m v̄tu
tuꝫ ⁊ celeſtis medicine auctorē. Nā per iſaiā dcm̄ eſt. Tūc Iſa.35.
apient̄ oculi cecoꝝ:⁊ aures ſurdoꝝ patebūt:⁊ apta erit lin
gua mutoꝝ. Un̄ di. [Egreſſis aūt illis:ecce obtulerūt ei ho
minē mutuꝫ demoniuꝫ hn̄tē.] HIERO. Qr aūt di grece
cophos:magis tritū eſt ſmoni cōi:vt ſurdus q̄ mut⁹ itelli
gat̄:ſ₃ moris eſt ſcripturaꝝ cophon indr̄nter vel ſurdū vl̄
mutū dicē. CHRY. Nō aūt nāe erat hec paſſio:ſ₃ ex de
monis inſidijs:ideoq₃ ⁊ alijs indiguit qui eum adducerēt.
Neq₃.n.p ſeipm̄ rogare poterat ſine voce exn̄s:neq₃ alijs
ſupplicare demone alam cuꝫ lingua colligāte. Propter h
neq₃ expetit fidē ab eo:ſed ↄfeſtim egri^us ſanat. Un̄ ſeqt̄.
B [Et eie.demo.lo.eſt mut⁹.] HYLA. In q rerū ordo ſer
uat⁹ eſt. Nā demon pus eycit̄:⁊ tūc reliq corporis officia ſuc
cedūt. Seqt̄. [Et mi.ſunt tur.di. Nunq̄ appuit ſic in iſrl̄.]
CHRY. Preponebāt qdē ceteris eū:nō q₂ curabat ſolū:
ſ₃ qm̄ facile ⁊ velociter:⁊ ifinitas egri^tas ⁊ iſanabiles ſana
bat. Hoc aūt maxie phariſeos ↄtriſtabat:qm̄ oib⁹ eū ppo
nebāt:nō ſolū his qui tūc erāt:ſ₃ ⁊ his q vnq̄ geniti fuerāt
in iſrl̄.

in iſrl'.Uñ pbariſei cõcitati e͛trario detrabebãt.Propter qđ
ſequit᷑.[Pbariſei autẽ dicebãt. Jn pn.demo.eycit demo.]
REMI.Scribe nãq; ⁊ pbariſei facta dñi negabãt que po
terãt:⁊ que nõ poterãt negare:in ſiniſtrã pteꝫ iterptabant᷑:
Pſ.65. ſm illđ pſal'. Jn multi͛ᵉ ỽtutis tue mẽtient᷑ tibi inimici tui.
CHRY.Eoꝝ aũt dicto gd eſt demẽti⁹?Nõ.n.ꝯfingi põt
demonẽ ,pycẽ alteꝝ demoneꝫ:ſuis.n.applaudẽ ꝯſueuit:nõ
diſſoluẽ ſua . Chr̃s autẽ nõ ſoluꝫ demones eyciebat:ſꝫ ⁊ le
proſos mundabat:⁊ mortuos ſuſcitabat:⁊ pctã ſoluebat:⁊
regnuꝫ dei ꝑdicabat:⁊ ad p̃reꝫ hoĩes adducebat:q̃ demon
Myſtice neq; poſſet facẽ neq; vellet. RABA.Myſtice aũt ſic in
duobus cecis ſignat⁹eſt vterq; ppl's iudeoꝝ ⁊ gẽtiuꝫ:ita in
hoĩe muto ⁊ demoniaco gñal'r ſignatũ eſt oẽ genus huma
C num. HYLA. Uel in muto ⁊ ſurdo ⁊ demoniaco gẽtiũ
Gentilis pplʼs mut⁹ erat:q2 in cõfeſſione creatoris nõ aſſurgebat. Dei cognitiõe ſupſtitionũ oĩuꝫ veſania effugata fuit plebs indigna toti⁹ſaluti iferi᷑.Oib⁹.n.vndiq; malis circũ
ſeſſa toti⁹ corꝑis vitijs iplicabat᷑. REMI. Gẽtilis.n.ppl's
mut⁹erat:q2 in ꝯfeſſione vere fidei ⁊ in laude ſui creatoris
os apire nõ poterat:ſiue q2 mutis idolis cultum ĩpẽdebat
ſilis illis fact⁹.Demoniacus erat:q2 p morẽ ifidelitatꝭ dia
boli impijs ĩbdit⁹erat. HYLA.Dei aũt cogñe ſupſtitio
nũ oĩuꝫ veſania effugata:⁊ viſus ⁊ audit⁹ ⁊ ſmo ſalutis in
uebit᷑. HIERO.Sic.n.ceci lumẽ recipiũt:ſic ⁊ muti ad
loq̃ndũ lingua laxat᷑:vt ꝯfiteat᷑ euꝫ quẽ antea denegabat.
Jn turba aũt admirãte ꝯfeſſio nationũ eſt.Pbariſei aũt p
ſuã calũniaꝫ vſq; hodie iudeoꝝ ifidelitatem demõſtrant.
HYLA.Admiratõeꝫ aũt turbe talis ꝯfeſſio ſbſecuta eſt.
Nunq̃ appuit ſic in iſrl':q2 is cui p legeꝫ nihil opis afferri
potuit ỽbi ỽtute ſaluat᷑. REMI.Jlli ỽo qui mutũ ſanãdũ
D dño obtulerũt:itelligunt᷑ apl'i ⁊ ꝑdicatores qui aſpectib⁹di
uine pietatis gẽtilẽ ppl'm ſaluãduꝫ obtulerũt. AVG.de
cõ.euã.Qꝫ aũt hic dĩ de duob⁹cecis ⁊ demonio muto:ſoluꝫ
mattheus poſuit. Jlli duo ceci de qbus alij narrãt nõ ſunt
iſti:ſꝫ tñ ſilr̃ ſcrĩ eſt:ita vt ſi ipe mattheus nõ etiã illi⁹facti
meminiſſet:poſſet putari h qđ nunc narrat deĩn fuiſſe etiã
ab alijs duob⁹.Qđ cõmẽdare memorie diligẽter debem⁹
eẽ q̃dã facta ſilia:qđ pbat᷑ nõ eẽ ideꝫ.Cum ipſe euãgeliſta
vtrũq; cõmemorat:vt ſi q̃l talia ſingula apud ſingulos in
ueniremus:atq; in eis ꝯ̃triuꝫ qđ ſolui nõ poſſit occurrat no
bis:nõ eſſe factuꝫ idẽ:ſed aliud ſilr̃ vel ſilr̃ factum.

Tex.8. Luc.13. ¶ Et circuibat ieſus oẽs ciuitates ⁊ caſtella do
cẽs in ſynagogis eoꝝ: ⁊ ꝑdicãs euãgeliũ regni:
⁊ curãs oẽm lãguorẽ ⁊ oẽm infirmitateꝫ. Ui
dens aũt turbas miſertus eſt eis:q2 erãt vexati
Luc.10. ⁊ iacẽtes ſicut oues nõ hñtes paſtorem. Tunc
dicit diſcipulis ſuis. Meſſis qdem multa:ope
rarij auteꝫ pauci. Rogate ergo dñm meſſis: vt
mittat operarios in meſſem ſuam.

A ¶ CHRY. Noluit dñs ipſo facto redargui᷑ accuſationeꝫ
pbariſeoꝝ dicẽtiuꝫ. Jn pncipe demonioꝝ eycit demonia.
Demon.n.ꝯuitiũ paſſus nõ bñfacit:ſꝫ nocet eis q eũ ihono
rãt.Dñs aũt ꝯ̃triuꝫ facit:q poſt ꝯuitia ⁊ ꝯtumelias nõ ſoluꝫ
nõ punit:ſꝫ nec ẽt increpauit:qnimmo bñficia pſtitit. Uñ
ſeq̃t᷑.[Et circui.ie.oẽs ciui.⁊ ca.] Jn q̃ erudit nos accuſato
rib⁹nr̃is retribuẽ nõ accuſatiões:ſꝫ bñficia.Qui.n.poſt ac
cuſationeꝫ deſiſtit a bñficio:mõſtrat qñ pp hoĩum laudẽ
bñfacit.Si ỽo pp deum bñfacis ꝯſeruis:q̃cq̃d illi fecerint
nõ deſiſtis bñfaciẽs:vt maior ſit merces. HIERO.Ui
des ãt q eq̃l'r ⁊ vicis ⁊ vrbib⁹⁊ caſtellis.i.⁊ magnis ⁊ pũis
euãgeliũ ꝑdicauerit:vt nõ ꝯſideraret nobiliuꝫ po͛ꝫ:ſꝫ ſalu
tẽ credẽtiũ.Seq̃t᷑.[Do.in ſyna.eoꝝ.]h.ſ.hñs opis qđ mã
dauerat pã ⁊ hãc eſurieꝫ vt p doctrinã ſaluos faceret ifide
les.[Docebat aũt in ſyna.euã.reg.] Uñ ſeq̃t᷑.[Et ꝑdi.euã.
regni.] REMI. Jntelligẽdum eſt dei.Omnis.n.annũtient᷑

bona tpalia:tñ nõ dĩ euãgeliũ.Hĩc ẽ q lex nõ noiat᷑ euã
geliuꝫ:q2 ſuis obſuatorib⁹nõ pmittebat bona celeſtia:ſed
terrena.Poſt ꝑdicatõeꝫ aũt ⁊ doctrinã curabat oẽꝫ lãguo
rẽ ⁊ oẽm ifirmitatẽ: vt qb⁹ ſermo nõ ſuaſerat:opa pſuade
rẽt.Uñ ſequit᷑.[Curãs oẽm lãguorẽ ⁊ oẽm ifirmitatẽ:]qđ
de ipo ꝓpe dĩ:nihil qppe ei ipoſſibile eſt. GLO.Lãguo B
rẽ vocat diuturnã ifirmitatẽ:ifirmitatẽ aũt leues morbos.
REMI.Sciẽduꝫ eſt aũt:q2 illos q̃s corꝑe ſanabat forinſe Quos domin⁹ curabat extrinſecus mente etiam ſanabat.
cus:mente ſanabat itrinſecus. Alij ỽo h facere nõ pñt ſua
ptãte:ſꝫ p dei grãꝫ. CHRY.Nõ aũt in h ſtat chr̃i boni
tas:ſꝫ ⁊ aliã ꝓuidẽtiã circa eos oñdit:viſcera mĩe circa eos
expãdẽs.Unde ſeq̃tur.[Uidẽs aũt turbas:miſert⁹ eſt eis.
REMI. Per qđ offm̃ boni paſtoris magis q̃ mercẽnarij
in ſe chr̃s oñdit.Quare aũt miſt⁹ ſit ſbiũgit.[Quia erãt ve
xati ⁊ iacẽtes ſic oues nõ ha.pa.]Uexati qdem a demoni
bus:ſiue q2 a diuerſis ifirmitatib⁹ ⁊ lãguorib⁹ erãt attriti.
RABA.Uel vexati p diuiſos errores:⁊ iacẽtes.i.torpen
tes nõ valẽtes ſurgẽ:⁊ cuꝫ hñent paſtores erãt q̃ſi nõ hñent
paſtoreꝫ. CHRY.Hec pncipum iudeoꝝ erat accuſatio:
qñ paſtores exñtes:ea que lupoꝝ erãt oñdebãt. Nõ ſoluꝫ Judei more maloꝝ plaloꝝ pfectui ſubditoꝝ nocebãt.
eniꝫ nõ emẽdabãt multi͛ᵗᵘᵈ:ſꝫ ⁊ nocebãt eoꝝ ꝓfectui. Jllis
eiꝫ admirãtib⁹ ⁊ dicẽtib⁹. Nunq̃ appuit ita in iſrl':ꝯ̃trio di
cebãt.Qñ in pncipe demonioꝝ eycit demonia. REMI.
Poſtq̃ aũt dei fili⁹ de celo ꝓſpexit in terra: vt audiret ge C
mitus cõpeditoꝝ:mox multa meſſis cepit augeri . Turbe
nãq; humani gñis fidei nõ appropinquaſſent:niſi q2 auctor
humane ſalutꝭ de celis pſpexit in terrã.Et ideo ſeq̃t᷑.[Tũc
dixit diſcipulis ſuis.Meſſis qdẽ multa:oparij aũt pauci.]
GLO.Meſſis ḡ dñr hoĩes qui pñt meti a ꝑdicatorib⁹ et
de collectione ꝑditoꝝ ſegari:vt grana excuſſa a paleis po
ſtea in horreis reponãtur. HIERO. Meſſis multa:po
puloꝝ ſignat multitudinẽ:oparij pauci:penuriã mag̃roꝝ.
REMI.Paruus.n.erat nũs aploꝝ ad cõparatiõeꝫ tãtaꝝ
ſegetũ.Hortat᷑ aũt dñs ſuos ꝑdicatores.i.apl'os ⁊ eoꝝ ſe
quaces:vt q̃tidie ſui nũi augmẽtatõeꝫ expoſcãt.Uñ ſbdit.
[Rogate ḡ dñm meſ.vt mit.opa.in meſ.ſuaꝫ.] CHRY.
Latenter ſeipm dñm oñdit. Jpſe.n.eſt qui meſſis eſt dñs.
Si.n.metere miſit que apl'i nõ ſeminauerũt : manifeſtum
eſt qñ nõ aliena metere miſit:ſꝫ ea que ipe p ꝓphas ſemi
nauit.Sꝫ cum.12.apl'i ſint oparij:dixit.[Deꝑcamini dñm
meſſis vt mittat oparios in meſſem ſuã:]⁊ tñ nullũ eis ad
iecit:q2.ſ.eos iaꝫ.12.exñtes multiplicauit nõ nũo adijciẽs:
Luc.10. ſed ỽtutẽ largiẽs. REMI.Uel tũc augmẽtat⁹eſt qñ deſi
gnauit ⁊ alios.72.⁊ qñ ſunt facti multi ꝑdicatores ſpũſctõ
D deſcẽdẽte ſup credẽtes. CHRY. Oſtẽdit aũt q̃ magnũ
donuꝫ ſit h.ſ.vt aliqs habeat ỽtutẽ decẽter ꝑdicãdi:p h q
dicit h eẽ orãduꝫ.Cõmemorat aũt in h loco ỽboꝝ ioãnis
S.3. Myſtice de area ⁊ vẽtilabro ⁊ palea ⁊ frumẽto. HYLA.Myſti
ce aũt ſalute gentib⁹ data:ciuitates oẽs ⁊ caſtella oĩa ỽtute
⁊ ingreſſu chr̃i illuminant᷑:⁊ oẽꝫ ifirmitatẽ veterẽ lãguoris
Añ aduentũ dñi nullus erat paſtor qui populi cuſtodiã hret. euadũt. Jmmũdi aũt ſpũs dñante violẽtia: vexatã ⁊ ſub le
gis onere egrotã plebem dñs miſerat᷑:q2 nullus adhuc eis
paſtor erat cuſtodiã ſanctiſpũs redditurus . Erãt aũt doni
iſtius copioſiſſimus fruct⁹:cui⁹ copia hauriẽtiũ multitudi
nẽ vincit. Nã quantũlibet aſſumat᷑ a cũctis:ad largiẽdum
tñ ſemper exuberat.Et q2 plures eſſe vtile eſt:per q̃s mini
ſtret᷑:rogari dñm meſſis iubet:vt ad capeſſenduꝫ qđ ꝑpa
rabat᷑ donũ ſpũſſancti:meſſoꝝ copiã deus pſtet. Per oro
nẽ.n.h munus a deo nobis effundit᷑. Cap. X.

Tex.1. Mar.3. Jbi.6. Luce.9. ET conuocatis duodecim diſcipulis
ſuis:dedit illis ptãtẽ ſpũuꝫ imundoꝝ
vt eijcerẽt eos: ⁊ curarẽt oẽm lãguo
reꝫ ⁊ oẽm ifirmitatẽ. Duodecim aũt
aploꝝ noĩa ſunt hec. Primus ſimon qui dĩ pe

trus: ⁊ andreas frater eius: iacobus zebedei ⁊ ioãnes frater ei⁹: philippus ⁊ bartholomeus: thomas ⁊ mattheus publicanus: Jacobus alphei ⁊ thadeus: ſimon chananeus: ⁊ iudas ſcariotb: qui ⁊ tradidit eum.

A ¶GLO. A curatiõe ſocrus petri vſq₃ huc ↄtinuatiões habuerũt relata miracula. Et fuerũt ante ſmonẽ in mõte habitũ facta: qđ ex electiõe matthei: que iter ipſa referẽ: indubitãter hẽmus. Fuit.n. vnus de .12. elect⁹ in mõte ad aplatũ. Hic aũt redit ad ordinẽ rei ſicẽ geſta eſt: poſt curatũ centurionis ſuuz dicẽs. [Et ↄuocatis .12. diſcipulis.] REMI. Narrauerat.n. ſupius euãgeliſta: q₃ cohortat⁹ eſt dñs diſcipulos rogare dñm meſſis: vt mitteret oparios in meſſem ſuã: ⁊ qđ hortat⁹ eſt: ħ nũc iplere videẽ. Duodenari⁹.n. nũs pfect⁹ eſt. Naſciẽ.n. a ſenario: qui pfectiões h₃: eo ꝙ ex ſuis ptib⁹ que ſunt vnuz duo ⁊ tria in ſeipm formaẽ. Senarius aũt nũs duplicat⁹ duodenariũ gignit. GLO. Que qđẽ duplicatio ad duo pcepta charitatis: vel ad duo teſtamẽta ptinere vr. RABA. Duodenari⁹ etiaz nũs qui ↄficiẽ ex ternario ⁊ qternario deſignat eos per 4.ᵉʳ mũdi clymata fidẽ ſcẽ trinitat pdicaturos. Iſte etiã nũs per multas figuras in veteri teſtamẽto pſignat⁹ eſt. Per .12.ᵃ filios Jacob. p .12.ᵇ pncipes filioꝝ iſrl. per .12.ᶜ fontes viuẽtes in Helim. p .12.ᵈ lapides in rõnali Aaron. p .12.ᵉ panes ppõnis. p .12.ᶠ exploratores a moyſe miſſos. p .12.ᵍ lapides: vñ factuz eſt altare. per .12.ʰ lapides ſblatos de iordane. per .12.ⁱ boues qui ſuſtinebãt mare eneuz. In nouo ẽt teſtamẽto. per .12.ᵏ ſtellas in corona ſpõſe. per .12.ˡ fundamẽta hierlm: que vidit ioãnes. ⁊ p .12. portas. CHRY. Nõ ſolũ aũt eos ↄfidẽ fecit eoꝝ miniſteriũ vocãdo miſſionẽ in meſſem: ſed ⁊ faciẽdo eos potẽtes ad miniſteriũ. Uñ ſequiẽ. [Dedit illis ptãtem ſpũuz imũdoꝝ vt eijcerẽt eos ⁊ curarẽt oẽs lãguorẽ ⁊ oẽm ifirmitatẽ.] REMI. In quo apte demrãẽ: q₃ vexatio turbaꝝ nõ fuit tñ vna aut ſimplex ſed varia. ⁊ ħ eſt miſereri turbis: dare diſcipulis poteſtatem curãdi ⁊ ſanandi eas. HIERO. Benign⁹.n. ⁊ clemẽs dñs ac magiſter nõ inuidet ſuis atq₃ diſcipulis ṽtutes ſuas: ⁊ ſicẽ ipſe curauerat oẽz lãguorem ⁊ ifirmitatẽ: aplis q₃ ſuis tribuit ptãtez vt curẽt oẽz lãguorẽ ⁊ oẽm ifirmitatẽ. S₃ multa dĩia eſt iter hẽre ⁊ tribuẽre: donare ⁊ accipe. Iſte qđcũq₃ agit ptãte dñi agit: illi ſi qđ faciũt ibecillitatẽ ſuã ⁊ ṽtutez dñi ↄfitenẽ dicẽtes. In noĩe ieſu ſurge ⁊ ambula. Cathalogus ãt aploꝝ poniẽ vt ex hoc qui pſeudo apli ſunt excludanẽ. Uñ ſeqẽ. [Duodecim aũt aploꝝ noĩa ſunt hec. Primus ſimõ qui vocaẽ petrus ⁊ andreas frater ei⁹.] Ordinẽ qđẽ aploꝝ ⁊ meritũ vniuſcuiuſq₃ illi⁹ fuit diſtribuẽ qui cordis archana rimaẽ. Primus ſcribiẽ ſimon cognõine petrus ad diſtĩõnez alteri⁹ ſimonis q appellaẽ chananeus de vico galilee chana: vbi dñs aq̃s ↄuertit in vinũ. RABA. Idẽ eſt aũt grece ſiue latine petrus: qđ ſyriace cephas: ⁊ et in vtraq₃ lingua nomen a petra deriuatũ eſt. Nec dubiũ qn illa de qua Paulus ait. Petra aũt erat chrs. REMI. Fuerũt aũt nõnulli qui in hoc noĩe greco. ſ. atq₃ latino: qđ eſt petrus: querẽtes hebraice lingue iterptatiõez dixerũt: ꝙ iterptaẽ diſcalciãs ſiue diſſoluens: vel agnoſcẽs. S₃ illi qui ħ dicũt: duab⁹ tenenẽ ↄtrietatib⁹. Pria eſt ex ppetate hebraice lingue: in qua p. nõ expmiẽ: ſ₃ loco ei⁹ f. poniẽ. Uñ pilatũ dicũt filatũ. Scda ex iterptatione euãgeliſte qui narrat dñm dixiſſe. Tu vocaberis cephas: ⁊ ipſe de ſuo addit: qđ iterptaẽ petrus. Simon aũt interptaẽ obediẽs. Obediuit.n. ṽbis andree ⁊ cũ eo venit ad chrm: ſiue q₃ obediuit pceptis diuinis. Et q₃ ad vni⁹ iuſſionis vocẽ ſecut⁹ eſt dñm. Siue vt qbuſdã placet: iterptaẽ deponẽs meroꝛẽ: ⁊ audiẽs triſtitiã. Dño.n. ſurgẽte depoſuit meroꝛẽ dñice paſſionis ⁊ triſtitiã audiuit: dicẽte ei dño. Alius tẽ cinget: ⁊ ducet quo tu nõ vis. Seqẽ. [Et andreas frater ei⁹.] CHRY. Nõ parua aũt ⁊ hec laus eſt. Petrũ.n. denoĩauit a ṽtute. Andrea₃ ṽo a nobilitate que eſt ſm moꝛẽ: in ħ ꝙ euz ſrez petri dixit. Marcus aũt poſt duos ṽtices: ſcil₃ petrũ ⁊ ioãnẽ andreã numerat. ħ aũt nõ ita. Marcus ei₃ ſm dignitatẽ eos ordinauit. REMI. Andreas aũt interptaẽ virilis. Sicẽ.n. apud latinos a viro deriuaẽ virilis: ita apud grecos ab anir deriuaẽ andreas. Uñ autẽ virilis di: q₃ relictis oib⁹ ſecut⁹ eſt chrm: ⁊ virilr in mandatis eius pſeuerauit. HIERO. Euangeliſta aũt paria iuga aploꝝ queq₃ ↄſociat. Iũgit.n. petrũ ⁊ andreã ſres: nõ ta₃ carne q̃₃ ſpiritu. Jacobũ ⁊ ioãnẽ qui ptem corpis relinquẽtes verũ ptẽs ſecuti ſunt. Uñ ſeqẽ. [Jacob⁹ zebedei ⁊ ioãnes frater eius.] Jacobu₃ q₃ appellat zebedei: q₃ ⁊ alius ſeqẽ iacob⁹ alphei. CHRY. Uide aũt q₃ nõ ſm dignitatez ordinat. Mihi.n. videẽ ioãnes non alijs ſolũ: ſ₃ etiã ſre maioꝛ eſſe. REMI. Interptaẽ aũt iacobus ſupplãtans ſiue ſupplãtatoꝛ: q₃ nõ ſolũ vitia carnis ſupplãtauit: ſed etiã eãdẽ carnẽ herode trucidãte ↄtẽpſit. Ioãnes iterpretaẽ dei grã: q₃ pre oib⁹ diligi a dño meruit: vñ ob pcipui amoꝛis grãm ſupra pect⁹ dñi in cena recubuit. Seqẽ. [Philippus ⁊ bartholomeus.] Philippus iterptaẽ os lãpadis ſiue lãpadaꝝ: q₃ lumen quo illuminat⁹ eſt a dño moꝛ inuẽto ſrĩ per offm oꝛis ſtuduit ppinare. Bartholomeus ſyrum nomen eſt nõ hebreum: ⁊ iterptaẽ fili⁹ ſuſpẽdẽtis aquas. i. chriſti qui coꝛda ſuoꝛ pdicatoꝛ de terrenis ad celeſtia ſubleuat ⁊ ſuſpẽdit: vt quo mag₃ celeſtia penetrãt: eo coꝛda ſuoꝛ auditoꝛ guttã ſcẽ pdicationis magis inebriẽt ⁊ ifundãt. Seqẽ. [Thomas ⁊ mattheus publicanus.] HIERO. Ceteri euãgeliſte in ↄiũctione noium p̃ᵐ ponũt mattheu₃ poſtea thomã. Nec publicani nomẽ aſcribũt: ne antique ↄuſatiõis recoꝛdãtes ſugillare euãgeliſtã viderenẽ. Iſte ṽo ⁊ poſt thomã ſe ponit ⁊ publicanu₃ appellat: vt vbi abũdauit pctm: ſupabũdet ⁊ grã. REMI. Thomas aũt iterptaẽ abyſſus ſiue gemin⁹: qui grece dĩ dydymus. Uñ aũt dydymus ⁊ abyſſus iterptaẽ: q₃ quo diutius dubitauit: eo pfundius effectũ dñice paſſionis credidit ⁊ myſteriu₃ diuinitat agnouit: vñ dixit. Dñs meus ⁊ deus meus. Mattheus aũt iterptaẽ donat⁹: q₃ dei munere de publicano euãgeliſta fact⁹ eſt. Seqtur. [Et iacob⁹ alphei ⁊ thadeus.] RABA. Iſte iacobus eſt qui in euãgelijs frater dñi noiaẽ: ⁊ etiã in epla ad Galathas: q₃ Maria vxoꝛ alphei ſoroꝛ fuit Marie matris dñi: quam ioãnes euãgeliſta mariã cleophe noiauit: foꝛtaſſe q₃ idẽ cleophas ⁊ alpheus eſt dict⁹. Uel ipſa maria defuncto alpheo poſt iacobũ natu₃: nupſit cleophe. REMI. Et bñ dĩ fili⁹ alphei. i. iuſti ſiue docti: q₃ nõ ſolũ vitia carnis ſupplãtauit: ſed etiã curã carnis ↄtẽpſit. Nã cui⁹ meriti fuerit: teſtes ſunt apli qui eum epm hieroſolymitane ecclie oꝛdinauerũt: vnde ⁊ eccliaſtica hyſtoꝛia iter cetera de eo dicit. Quia carnẽ nunq̃₃ comedit: ⁊ vinũ ⁊ ſiceram nõ bibit: balneis ⁊ lineis veſtib⁹ nõ eſt vſus: die noctuq₃ flexis genibus oꝛabat. Adeo etiã magni meriti fuit vt ab oib⁹ iuſtus vocareẽ. Thadeus aũt ipſe eſt quẽ lucas iudã iacobi. i. ſrem iacobi appellat: cui⁹ epla in ecclia legiẽ: in qua ſe ſrem iacobi noiat. AVGV. de ↄcoꝛ. euã. Nõnulli aũt codices hñt Lebbeu₃. Quis aũt vnq̃₃ phibuit duob⁹ vel trib⁹ noibus vnũ hoiez vocari: REMI. Judas aũt iterptaẽ ↄfeſſus: eo ꝙ filium dei ↄfeſſus ſit. RABA. Thadeus aũt ſiue lebbeus iterptaẽ coꝛculus. i. coꝛdis cultoꝛ. Seqẽ. [Simõ chananeus ⁊ iudas ſcarioth qui tradidit eũ.] HIERO. Simon chananeus ipſe eſt qui ab alio euãgeliſta ſcribiẽ zelotes: chana qppe zelus iterptaẽ. Judas aũt ſcarioth vel a vico in quo oꝛt⁹ eſt: vel ex tribu iſachar vocabulũ ſumpſit: vt q̃dã vaticinio in ↄdẽnationẽ ſui nat⁹ ſit. Jſachar.n. interptatus eſt merces vt ſignificeẽ pciũ pditoꝛis. REMI. Interptaẽ

Margin notes (left): Quid ſignificet duodenarius nũs. — a Gen. 35. b Nũ. 7. c Exo. 15. d Exo. 35. e Exo. 28. f Exo. 25. g Nũ. 13. h Joſ. 4. i 3. Re. 7. k Apoc. 12 l Apoc. 21 — B — Act. 3. — C — 1. Coꝛ. 10. — Joã. p. — Ma. 14.

Margin notes (right): Joã. 21. — Mar. p. — Petrus a ṽtute dñominatur ⁊ andreas a petri nobilitate. — D — E — Rom. 5. — Joã. 20. — Gal. p. — Maria vxoꝛ Alphei ſoroꝛ fuit beate ṽginis. — F — G

terpꝛetaṫ aūt ſcarioth memoꝛia dn̄i:q꞉ ſecutus eſt dn̄m:ſiue memoꝛiale moꝛtis q̄ꝺdiu meditat⁹ eſt in coꝛde ſuo:vt dn̄m traderet in moꝛtem:ſeu ſuffocatio:q꞉ ſeipm̄ ſtrāgulauit. Et ſciēdū ꝙ duo diſcipuli h noīe ſunt vocati:per q̄s oēs chꝛiſtiani deſignanṫ:p iudā iacobi illi qui in ꝯfeſſiōe fidei pſeuerāt:per iudā ſcariothē:illi qui relicta fide retro ꝯuertunṫ. GLO. Duo ꝛ duo noīatim exp̄muntṫ: vt iugalis ſocietas approbeṫ. AVG.18° de ciui.dei. Elegit ḡ hos in diſcipulos q̄s ꝛ apl'os noīauit humil'r natos:ihonoꝛatos:illiteratos:vt qcq̄d magnū eēnt ꝛ facerēt:ipſe in eis eſſet ꝛ faceret. Habuit iter eos vnū quo malo vtēs bn̄:ꝛ ſue paſſionis impleret diſpoſitū:ꝛ eccl'ie ſue tolerādoꝝ maloꝝ pberet exēplum. RABA. Qui etiā nō per iprudētiā iter apl'os eligiṫ. Magna eſt.n. xp̄itas quā nec aduerſarius miniſter iſirmat. Uoluit etiā a diſcipulo pdi:vt tu a ſocio pditus modeſte feras tuum erraſſe iudicium:periſſe bn̄ficium.

Per duos iudas apoſtolos donos et malos deſignant. (margin)

Tex.2. ℭ Hos duodecim miſit ieſus p̄cipiens eis ꝛ dicēs. In viā gētiuȝ ne abieritis: ꝛ in ciuitates ſamaritanoꝝ ne itraueritꝭ:ſȝ poti⁹ ite ad oues que pierūt domus iſrl'. Eūtes aūt pdicate dicētes: q꞉ appꝛopinq̄bit regnū celoꝝ. Infirmos curate:moꝛtuos ſuſcitate:lepꝛoſos mūdate:demones eijcite. Gratis accepiſtis gratis date.

Mar.6
Luce 9°
Ibi.10.

A ℭ GLO. Quia manifeſtatio ſpūs vt apl's dicit ad vtilitatē eccl'ie daṫ:poſt datā aplis ptātē:mittit eos vt ptātē ad alioꝝ vtilitatē exequanṫ. Un̄ dr̄ [Hos duodecim miſit ieſus.] CHRY. Attēdite autem oppoꝛtunitatē miſſionis. Poſtq̄ eiȝ viderūt moꝛtuū ſuſcitātē:mare increpātē:ꝛ cetera hōi:ꝛ ſufficiēter ꝟtutis ei⁹ demſonē ſuſcepant p v̄ba ꝛ per opa:tūc eos mittit. GLO. Mittēs aūt docet eos quo eant:q̄d pdicent:ꝛ q̄d faciāt. Primo q̄dē quo eant. Un̄ dr̄. [Precipiēs eis ꝛ dicēs. In viā gētiuȝ ne abieritis:ꝛ in ciui. ſamar.ne itrate.ſȝ poti⁹ ite ad oues que pierūt domuȝ iſrl'.] HIERO. Nō eſt aūt ꝯtrari⁹ locus iſte ei p̄cepto quo poſtea dr̄. Eūtes docete oēs gētes:q꞉ h ante reſurrectōēȝ:illō poſt reſurrectōēȝ p̄ceptū eſt. Et opoꝛtebat p̄m̄ aduētuȝ xp̄i nūtiare iudeis:ne iuſtam hr̄ent excuſationeȝ dicētes:ideo a ſe dn̄m reieciſſe:quia ad gētes ꝛ ſamaritanos apl'os miſerit.

1.coꝛ.12

Ante reſurrectioneȝ diſcipuli ſunt phibiti gētib⁹ pdicare roma. hēnt. (margin)

Mat.28.

CHRY. Ideo etiā p̄ ad iudeos mittit:vt q̄ſi in q̄dā paleſtra in iudea exercitati:ad agones oꝛbis terraꝝ intrarēt:et velut quoſdam pullos debiles ad volādum eos inducēs.

B GREG.in ho. Uel q꞉ p̄us ſoli iudee voluit ꝛ poſtmoduȝ gētib⁹ pdicari:q̄ten⁹ redēptoꝛis nr̄i pdicatio a ꝓprijs repulſa:gētiles ppl'os q̄ſi exneos q̄reret. Erāt ēt tūc q̄dā qui de iudea vocādi eēnt:ꝛ de gētib⁹ vocādi nō eſſent:qui nec ad vitā repari mererenṫ:nec tn̄ graui⁹ de ꝯtēpta pdicatiōe iudicari. HYLA. Legis ēt lectio obtinē puilegiū euāgelij debebat:h minus iſrl' ſceleris ſui excuſatōēȝ habiturus:q̄ plus ſedulitatis in admonitiōe ſenſiſſet. CHRY. Itē ne exiſtimarēt:q꞉ chꝛo ꝯuitiabanṫ ꝛ demoniacū eū vocabāt: ꝙ pp̄ h eos odio hr̄et.p̄m̄ eos emendare ſtuduit:ꝛ ab oībus alijs diſcipulos adducens eis medicos ꝛ doctoꝛes mittit:ꝛ nō ſolū phibuit alijs annūtiare anteq̄ iudeis:ſȝ neq̄ viā q̄ ad gētes fert ptingē ꝯcedebat:qō ſignat cum dicit. [In viā gētiū ne abieritis.] Et q꞉ ſamaritani ꝯtrarij erāt iudeis:q̄uis faciliores eēnt vt ꝯuerterenṫ ad fideȝ:tn̄ neq̄ ſamaritanis p̄us q̄ iudeis pdicari pmiſit. Un̄ dicit. [Et in ciui.ſamari. ne itrate.] GLO. Samaritani q̄dē fuerūt gētiles dimiſſi in terra iſrl' a rege aſſyrioꝝ poſt captiuitateȝ ab eo factā:ꝛ multis piculis coacti ad iudaiſmū ſunt ꝯuerſi:circūciſionē:ꝛ q̄nq̄ libꝛos moyſi recipientes:cetera v̄o oīno abhoꝛrētes. Un̄ iudei ſamaritanis nō couteban̄ṫ. CHRY. Ab his ḡ diſcipulos auitēs ad filios iſrl' mittit q̄s oues peūtes vocat nō abſcōdētes:vndiq̄ veniā eis excogitās ꝛ attrahēs eoꝝ mētem. HYLA. Qui tn̄ lȝ oues vocenṫ:in chꝛm̄ lupoꝝ ac vipaꝝ linguis ꝛ faucib⁹ ſeuierūt.

C HIERO. Iuxta tropologiā v̄o p̄cipiṫ nob̄ qui chꝛi cenſemur noīe ne in viā gētiū ꝛ hereticoꝝ ambulem⁹ erroꝛē:vt q̄ꝝ religio ſepata eſt: ſepeṫ ꝛ vita. GLO. Poſtq̄ aūt docuit eos q̄ eant:iſinuat q̄d pdicēt. Un̄ ibdiṫ. [Eūtes aūt pdicate dicētes:q꞉ appꝛopinq̄bit regnū celoꝝ.] RABA. Hic appꝛopinq̄re dr̄ regnuȝ celoꝝ p collatā nob̄ fidē inuiſibilis creatoꝛis:nō aliq̄ motiōe electoꝝ. Recte aūt celi vocanṫ ſci qui deū fide retinēt ꝛ diligūt charitate. CHRY.in ho. Uides myſteriū magnitudinis:vides apl'oꝝ dignitatē:nihil ſenſibile p̄cipiunṫ dicere:vt moyſes ꝛ pph̄e:ſȝ noua q̄dā ꝛ inopinata. Illi.n. terrena bona pdicauerūt.hi aūt regnum celoꝝ ꝛ oīa que illic ſunt bona. GREG.in ho. Adiucta ſunt aūt pdicatoꝛibus ſcis miracula:vt fideȝ v̄bis daret v̄t⁹ oſtēſa:ꝛ noua facerēt q̄ noua pdicarēt. Un̄ ſeqṫ. [Infirmos curate:moꝛtuos ſuſcitate:lepꝛoſos mundate:demones eijcite.]

Moyſes ꝛ pph̄e terrena bona predicauerunt:apl'i aūt regnū celorum. (margin)

D HIERO. Ne eiȝ hoīb⁹ ruſticanis ꝛ abſq̄ eloquij venuſtate indoctis ꝛ illr̄atis nemo crederet pollicētib⁹ regna celoꝝ:dat ptātē pdicta faciēdi:vt magnitudinē pmiſſoꝝ pbet magnitudo ſignoꝝ. HYLA. Tota aūt ꝟtutis dn̄ice poteſtas in aplis referṫ:ꝛ qui in adā imagine ꝛ ſil'itudine dei erāt figurati:nūc pfectā chꝛi imaginē foꝛtiunṫ:ꝛ q̄cq̄d maloꝝ ade coꝛpi ſathane iſtinct⁹ itulerat:h rurſum ipſi de cōione dn̄ice ptātis emēdēt. GREG.in ho. Hec aūt ſigna in exoꝛdio eccl'ie nec̄ia fuerūt. Ut.n. fides creſceret credētiū miraculis erat nutriēda. CHRY. Poſtea auteȝ ſteterūt reuerētia fidei vbiq̄ plātata. Si aūt ꝛ poſtea facta ſunt:pauca ꝛ rara fuerūt. Cōſuetudo.n. eſt deo talia facē:cū aucta fuerint mala:tunc.n. ſuaȝ demōſtrat po⁹. GREG.in ho. Scā tn̄ eccl'ia q̄tidie ſpūal'r facit qō tūc per apl'os coꝛpal'r faciebat:que nimirū tāto maioꝛa ſunt:quāto per hec non coꝛpa:ſȝ aīe ſuſcitanṫ. REMI. Infirmi q̄ppe ſunt ignaues q̄ nō hn̄t vires bn̄ viuēdi. Lepꝛoſi ſūt imūdi ope vl' delectatōe carnali. Moꝛtui ſūt q̄ opa moꝛt' agūt:demoniaci ſunt q̄ in ptātē diaboli ſunt redacti.

Quare in exoꝛdio eccleſie miracula fuerit nec̄ia. (margin)

E HIERO. Et q꞉ ſp dona ſpūalia ſi merces media ſit viliora fiūt:adiūgiṫ auaritie ꝯdēnatio cuȝ ibdit. [Gratis accepiſtis gratis date.] q.d. Ego magr̄ ꝛ dn̄s abſq̄ p̄cio vob̄ h tribui.ḡ ꝛ vos ſine p̄cio date. GLO. Hoc aūt dicit ne iudas q̄ loculos hēbat de pdicta ptāte pecuniā cōgregare vellet:dānās etiaȝ hic pfidiā ſimoniace hereſeos. GREG.in ho. Preſciebat nāq̄ nōnullos donum accepti ſpūs in vſum negociatiōis iflectere:ꝛ miraculoꝝ ſigna ad auaritie obſequm declinare. CHRY. Uide auteȝ qual'r moꝝ diligētiā nō minus habet q̄ ſignoꝝ:monſtrās q̄n ſigna ſine his nihil ſunt. Eteniȝ ſupbiā eoꝝ cōprimit dicēs. [Gratis accepiſtis:] ꝛ ab amoꝛe pecuniaꝝ mundos eē ppa rat dicēs. [Gratis date.] Uel vt nō videaṫ eoꝝ eē bn̄ficiuȝ ait. Gratis accepiſtis.q.d. nihil vos de veſtro largimini ſuſcipiētibus. Neq̄.n. mercede h accepiſtis:neq̄ laboꝛātes in ea gr̄a. Gratis enim accepiſtis:ita igitur alijs date. Neq̄ enim eſt cōdignum p̄cium eoꝝ inuenire.

ℭ Nolite poſſidere aurum:neq̄ argētum:neqȝ pecuniā in ȝonis veſtris:nō peram in via:neqȝ duas tunicas:neqȝ calciamēta:neqȝ virgā. Dignus eſt enim operarius cibo ſuo. Tex.3.

Luc.10.

A ℭ CHRY. Quia ſpiritaliū mercationeȝ ſup̄ dn̄s phibuerat:ꝯſter radicē oīum maloꝝ euellēs ait. [Nolite poſſidē aurū neq̄ argētū.] HIERO. Si.n. ſic pdicāt vt p̄ciū nō accipiāt ſupflua eſt auri ꝛ argēti numoꝛūq̄ poſſeſſio. Nā ſi hec habuiſſent videbanṫ nō cā ſalut' hoīum:ſȝ cā lucri pdicare. CHRY. Per h ḡ p̄ceptū p̄ q̄dē diſcipulos facit nō eē ſuſpectos. Scd̄o ab oī eos liberat ſollicitudine:vt vaca

1.Tim.6°.

tionē oēꝫ tribuāt ꝟbo dei. Tertio docet eos ſuā ꝟtutē. Hoc
Luc. 22 nēpe eis poſtea dixit. Nūqd aliqd defuit vob̄ qñ miſi vos
ſine ſacculo ꝛ pera? HIERO. Qui aūt diuitias detrūca-
uerat que ꝑ aurū ꝛ argētū ꝛ es ſignanť: ꝓpemodum ꝛ vite
nečia amputat: vt apl̄i doctores vere religiōis q̄ iſtituebāt
oīa dei ꝓuidētia gubnari: ſeipos oñderēt nihil cogitare de
craſtino. GLO. Uñ addit. [Neq̄ pecuniā in ȥonis v̄ris.]
Duo. n. ſunt gn̄a nečioꝝ: vnuꝫ quo emunť nečia: qđ itell'r ꝑ
B pecuniam in ȥonis: aliud ip̄a nečia: qđ intelligiť per peram.
HIERO. Per h̄ autē ꝙ dicit. Neq̄ peram in via. arguit
ph̄os qui vulgo appellanť bacthroꝑite: ꝙ ꝯtēptores ſcl'i ꝛ
Nō ſtelli gať apl'os duas tunicas nō h̄re oīa pro nihilo ducētes: cellariū ſecuꝫ vebāt. Seqť. [Neq̄
duas tunicas.] In duab⁹ tunicis duplex mihi vř inuere ve-
ſtimētum: nō ꝙ in locis ſcythie ꝛ glatiali niue rigētib⁹ vna
q̄s tunica debeat eē ꝯtēt⁹: ſꝫ ꝙ in tunica veſtimētū itelliga
mus: ne alio veſtiti aliud nob̄ futuroꝝ timore reſuemus.
Seqť. [Neq̄ calciamēta.] Et plato ēt p̄cipit duas corpis
ſūmitates nō eē velādas: nec aſſuefieri debē mollitie capi-
tis ꝛ pedū. Cuꝫ. n. hec habuerint firmitatē: cetera robuſtio-
ra ſunt. Seqť. [Neq̄ v'gā.] Qui. n. dn̄i h̄emus auxiliuꝫ ba-
culi p̄ſidiū cur q̄ramus? REMI. Oñdit ēt dn̄s his ꝟbis:
q2 ſancti p̄dicatores reuocati ſunt ad p̄mi hoīs dignitatē: q
q̄diu celeſtes poſſedit theſauros iſta non ꝯcupiuit: ſꝫ mox
C peccādo illa amiſit: iſta deſiderare cepit. CHRY. in ho.
Felix aūt eſt iſta cōmutatio. Nā pro auro ꝛ argēto ꝛ h̄⁹ ac
ceperunt ꝑtātē curādi īfirmos: ſuſcitādi mortuos: ꝛ alia h̄⁹.
Uñ nō a p̄n° dixit eis. [Nō poſſideatis auruꝫ vel argētū:] ſꝫ
qñ dixerat. Leproſos mūdate demones eÿcite. Ex q̄ pꝫ ꝙ
angelos eos ex hoīb⁹: vt ita dicaꝫ: ꝯſtituit: ab oī ſoluēs vite
hui⁹ ſollicitudie: vt vna ſola detineanť cura que eſt doctrine. A
qua ꝛ eos ſoluit dicēs. [Ne ſolliciti ſitis q̄d loq̄mini. Qua
re qđ videť eē valde oneroſuꝫ ꝛ graue: h̄ maxime leue eis
oñdit ꝛ facile. Nihil. n. eſt ita iocūduꝫ vt a cura ꝛ ſollicitu-
dine erutū eē: ꝛ maxie cuꝫ poſſibile fuerit ab hac erutos in
nullo minorari deo p̄ñte ꝛ ꝑ oīb⁹ nob̄ effecto. HIERO.
Apl'i ſoluꝫ nečia acci pere debēt in victu et veſtitu. Et q2 nudos q̄dāmō ꝛ expeditos ad p̄dicādū apl'os miſe-
rat: ꝛ dura videbať eē ꝯditio magr̄oꝝ: ſeueritatē p̄cepti: ſe-
quēti ſn̄ia tēpauit dicēs. [Dign⁹ eſt. n. opari⁹ cibo ſuo.] q. d.
Tātuꝫ accipite q̄ntuꝫ in veſtitu ꝛ victu vob̄ nečiuꝫ eſt. Uñ
1. Tim. 6°. apl's. Hn̄tes victū ꝛ veſtituꝫ his ꝯtēti ſimus. ꝛ alibi. Cōicet
Gal. 6°. his qui catheciȥať ei qui ſe catheciȥat in oīb⁹ bonis: vt q̄rū
1. Cor. 9°. diſcipuli metūt ſpiritalia: ꝯſortes faciāt eos carnaliū ſuoꝝ
D nō in auaritiā: ſꝫ in neceſſitatē. CHRY. A diſcipulis aūt
apl'os cibari oportebat: vt neq̄ ipſi magna ſapent adůſus
eos qui docebanť: ſicut oīa p̄bentes ꝛ nihil accipiētes: neq̄
rurſus illi abſcedāt q̄ſi ab his deſpecti. Deīde vt nō dicāt
apl'i. Mēdicātes ḡ nos iubet viuere: ꝛ in h̄ verecūdarenť:
mōſtrat h̄ eis debitū eē: oparios eos vocās: ꝛ qđ dať mer-
cedeꝫ appellās. Nō. n. q2 apl'oꝝ in ꝟmonibus opatio erat:
eſtimare debebāt veruꝫ eē bn̄ficiū qđ p̄ſtabāt. Et ideo di-
cit. [Dignus eſt oparius cibo ſuo.] Hoc aūt dixit. Nō q̄dē
oñdēs tāto p̄cio apl'icos dignos eſſe labores: ſꝫ apl'is legeꝫ
inducēs ꝛ tribuētib⁹ ſuadēs: q2 qđ ab ip̄is dať: debituꝫ eſt.
CHRY. Nō ḡ eſt venale euāgelium: vt pro t̄palib⁹ p̄di-
ceť. Si. n. ſic vēdūt: magnā reꝫ vilipēdūt. Accipiāt ḡ p̄dica
tores ſuſtētatōeꝫ nečitatis a ppl'o: mercedeꝫ diſpēſatiōis a
deo. Nō. n. a ppl'o reddiť q̄ſi merces illis qui ſibi in chari-
tate euāgelÿ ſeruiūt: ſꝫ tanq̄ ſtipēdiū daťquo vt poſſint la
E borare paſcanť. AVG. de cō. euā. Uel aliť. Cum dixerat
dn̄s apl'is. [Nolite poſſidē auruꝫ:] ꝯtinuo ſubiecit. [Dignus
eſt. n. opari⁹ cibo ſuo.] Uñ ſatis oñdit: cur eos poſſidē h̄ ac
ferre noluerit: nō quo nečia nō ſint ſuſtētationi hui⁹ vite: ſꝫ
q2 ſic eos mittebat vt eis h̄ deberi demōſtraret ab illis q̄bus
euāgelium credētib⁹ annūtiarēt: tanq̄ ſtipēdia militātib⁹.
Apparet aūt h̄ nō p̄cepiſſe dn̄m ita tanq̄ euāgelice viuere

aliūde nō debeāt q̄ eis p̄bētibus q̄b⁹ annūtiāt euāgeliuꝫ.
Alioq̄n ꝯtra h̄ p̄ceptū fecit Paulus qui victū de manuuꝫ
2. Theſ. 3. ſuaꝝ laborib⁹ trāſigebat. Sꝫ apparet ꝑtātē dediſſe apl'is
domū in qua ſtarēt ſibi iſta debē. Cuꝫ aūt a dn̄o aliqd ip̄e-
rať: niſi fiat: inobediētie culpa eſt. Cuꝫ aūt a dn̄o poteſtas
dať: licet cuiq̄ non vti ꝛ tanq̄ de ſuo iure recedē. Hoc ḡ or
dinās dn̄s ꝙ qui euāgeliū annunciāt de euāgelio viuāt: illa
apl'is loq̄bať: vt ſecuri nō poſſiderēt: neq̄ portarēt huic vi
F te nečia nec magna nec minima. Ideo poſuit. [Nec v'gaꝫ:]
oñdēs a fidelibus ſuis oīa deberi miniſtris ſuis nulla ſup-
flua regrētib⁹. Hāc ḡ ꝑtātē v'ge noīe ſignauit: cuꝫ dixit ꝟm
Mar. 6. Marcū. Ne q̄d tollerēt in via niſi v'gā tm̄. Sꝫ ꝛ calciamē-
ta cuꝫ dicit Mattheus in via nō eē portāda: curā ꝓhibuit
qua ideo portāda cogitanť ne deſint: h̄ de duabus tunicis
itelligēdū eſt: ne q̄ſq̄ eoꝝ p̄ter eā qua eēt indut⁹ aliā portā-
dā putaret: ſollicit⁹ ne opus eēt cuꝫ ex ꝑtāte illa poſſit acci-
Mar. 6. pere. Proīde marcus dicēdo calciari eos ſandalÿs vel ſo-
Aſ apl'is p̄cipiť vel ſandalÿs ꝛ ſoleis. leis: aliqd h̄ calciamētuꝫ myſtice ſign̄atiōis h̄re admonet:
vt pes neq̄ tect⁹ ſit deſuꝑ neq̄ nudus ad terrā. i. nō occul-
teť euāgeliū: nec terrenis cōmodis innitanť. Et ꝙ nō porta-
ri duas tunicas: ſꝫ expꝛ̄ſſius indui ꝓhibet: monet non dupl'r:
ſꝫ ſimpl'r ambulare: ita dn̄m oīa dixiſſe nullo mō dubitā-
dum eſt ꝑtim ꝓp̄e: ꝑtim figurate. Sꝫ euāgeliſtas alia iſtū:
alia illū īſeruiſſe ſcriptis ſuis. Quiſq̄s aūt putat nō potuiſ-
ſe dn̄m in vno ꝟmone q̄dā figurate: q̄daꝫ ꝓp̄e ponere elo-
quia: cetera ei⁹ inſpiciat: ꝛ videbit q̄ꝫ temere atq̄ ineruđite
arbitreť. Quia eniꝫ dn̄s monet vt neſciat ſiniſtra q̄d facit
dextra ip̄as elÿmas: ꝛ quicq̄d hic aliud p̄cipit figurate acci-
Quid eſt nō portari aurū argē tum vel pe cuniam in ȥonis. piēduꝫ putabit. HIERO. Hec hyſtorice dixerimus cete
ra ꝟm anagogeꝫ. Nō licet magr̄is aurū ꝛ argētū ꝛ pecuniā
que in ȥonis eſt poſſidē. Aurū ſepe legimus pro ſenſu: argē
tuꝫ ꝑ ꝟmone: es ꝑ voce. Hec nō licet vob̄ ab alÿs accipē: ſꝫ
data a dn̄o poſſidē: neq̄ hereticoꝝ ꝛ ph̄oꝝ p̄uiſq̄ doctri-
G ne ſuſcipē diſciplinas. HYLA. Quia v'o ȥona miniſterÿ
apparat⁹ eſt: ꝛ ad efficaciaꝫ opis p̄cinctio: ꝑ h̄ ꝙ eris in ȥo-
na inhibeť poſſeſſio: ne q̄d in miniſterio venale ſit: admo-
nemur. Admonemur ēt nec peraꝫ h̄re in via: curā. ſ. ſcl'aris
ſubē relinquēdā: q2 oīs theſaurus in terra ꝑniciōſus eſt cor
di illic futuro vbi condať theſaurus. Dicit aūt. [Nō duas
tunicas.] Sufficit. n. nob̄ ſemel chr̄m indut⁹: ne de poſt intel
ligētiā verā: altera deinceps vel hereſis vel legis veſte in-
duamur. [Nō calciamēta:] quia in ſcā terra pctōꝝ ſpinis
atq̄ aculeis nō obſeſſa: vt moyſi dcm̄ eſt: nudis pedib⁹ ſta
turi: admonemur nō aliū greſſus noſtri h̄re q̄ quē accepi-
mus a chr̄o apparatuꝫ. HIERO. Uel docet dn̄s pedes
nr̄os mortiferis vinculis nō alligari: ſed ſcām terrā ingre-
Exo. 7°. diētes eſſe nudos: neq̄ h̄re virgā que vertať in colubrum:
neq̄ in aliq̄ p̄ſidio carnis initi: q2 h̄⁹ v'ga ꝛ baculus arūdi-
neus eſt: quē ſi paululuꝫ preſſeris frāgiť: ꝛ manū trāſforat
incūbentis. HYLA. Poteſtatis aūt heſterne iure nō ſu-
mus indigni: h̄ntes virgam de radice ieſſe.

¶ In quācūq̄ aūt ciuitatē aut caſtelluꝫ itraueri Tex. 4. Mar. 6.
tis interrogate q̄s in ea dignus ſit: ꝛ ibi manete Luc. 9°.
donec exeatis. Intrātes aūt in domuꝫ: ſalutate Ibi. 10°.
eā dicētes. Pax huic domui. Et ſi q̄dem fuerit
domus illa digna: veniet pax veſtra ſuꝑ eā. Si
aūt nō fuerit digna: pax veſtra reuerteť ad vos.
Et q̄cūq̄ nō receperit vos: neq̄ audierit ſermo- Mar. 6.
nes veſtros exeuntes foras de domo vel ciuita Luc. 9°.
te excutite puluereꝫ de pedib⁹ veſtris. Amē di- Ibi. 10.
co vobis: tolerabilius erit terre ſodomoꝝ ꝛ go Luc. 10.
morreoꝝ in die iudicÿ q̄ illi ciuitati.

CHRY.

A ¶ CHRY. in ho. Quia dixerat ſupi⁹ dn̄s. [Dign⁹ eſt opa-
rius cibo ſuo] ne crederet̄ pp̄ h̄ oiuz eis ianuā apire multā
diligētiaz h̄ iubet facē de hoſpite eligēdo. Uñ di. [In quā-
cūq; ciuitatē aut caſtellū itraueritis: iterrogate qs in ea di-
gnus ſit.] HIERO. Apl̄i nouā itroeūtes vrbem ſcire nō
poterāt qs talis eēt. ḡ fama hoſpes eligēdus eſt ppl̄i ꝛ iudi-
cio vicinoꝝ: ne p̄dicatoris dignitas ſuſcipiētis infamia detur-
pet̄. CHRY. in ho. Qualr̄ ḡ ipe xp̄s apd̄ publicanū ma-
nebat? Quia. ſ. dign⁹ effect⁹ erat ex ꝯuſione: h̄ ēt nō ſoluz in
glīa eis p̄derat: ſʒ in cibatiōeʒ. Si. n. dign⁹ eſt oīno dabit ci-
buz: ꝛ maxie cū nihil ampli⁹ necūs peteret̄. Intēde aūt q̄lr
oib⁹ eos denudās: noīa eis dedit: p̄mittētes in domib⁹ eoꝝ
qui docebant̄ manē. Ita. n. ꝛ ipſi a ſollicitudib⁹ eruebant̄: ꝛ
alijs ſuadebāt: qm̄ pp̄ eoꝝ aduenerāt ſalutē ſolā: in h̄ ꝙ ni-
hil deferebāt: ꝛ nihil amplius necūs expetebant. Et nō ad
oēs ſimplr̄ introibāt. Nō. n. ſignis ſolū volebat eos claros
apparē ſʒ magis ꝟtute. Nihil aūt ita ꝟtuteʒ deſignat: ſicē nō
ſupfluis vti. HYLA. Hoſpes vnus ēt eligit̄ nō tribuēs
bn̄ficiū ei qui apud ſe māſurus eſt: ſed accipiēs. Dic. n. di.
[quis in ea dignus ſit:] vt magis ſe nouerit accipe grāz ꝙ̄
dare. HIERO. in homel̄. Intēde aūt qꝛ nōdū oīa eis tri-
buit. Neq;. n. eis largit̄ vt ſciant qs ſit dignus: ſʒ iubet ſcru-
tari. Nō ſolū aūt dignos iubet q̄rere: ſed neq; de domo in
domū trāſmutari cuʒ iſtdit. [Et ibi ma. donec exeatis.] vt
neq; ſuſcipiētē ꝯtriſtēt: neq; ipſi opionē accipiāt leuitatis:
aut gule. AMBRO. ſup lucā. Nō ḡ ocioſe domus quaʒ
ingrediant̄ apl̄i eligēda diſcernit̄: vt mutādi hoſpitij cā nō
ſuppetat: nō tn̄ eadē cautio receptori mādat̄: ne dū hoſpeſ
eligit̄ hoſpitalitas minuat̄. Seqt̄. [Intrātes aūt in domū
ſalutate eā dicētes. [Pax huic domui.] GLO. Quaſi di-
ceret. Pacē hoſpiti p̄camini: vt ſopiat̄ oīs repugnātia ꝯtra
ꝟitatē. HIERO. In h̄ etiā occulte ſilitudineʒ hebrei ac
ſyri ſmonis expſſit. Qḋ. n. grece di̇ Chere. ꝛ latine Aue. h̄
hebraico ſyroq; ſermone appellat̄ Salēlach ſiue Sama-
lach. i. pax tecuʒ. Qḋ aūt p̄cipit tale eſt. Introeūtes aūt pa-
cē imp̄camini hoſpiti: ꝛ q̄tuʒ in vob̄ eſt diſcordie bella ſe-
date. Sin aūt orta fuerit ꝯdictio vos mercedeʒ hēbitis de
illata pace: illi qui hāc noluerūt: bellū poſſidebūt. Uñ ſeqt̄
[Et ſiqdē fu. do. il. di. ve. pax vrā ſup eā. Si aūt nō fu. di.
pax vrā ad vos reuert̄.] REMI. Quia. ſ. aut erit qſq; p̄de-
ſtinatus ad vitā: ꝛ celeſte ꝟbuz ſeqt̄ qḋ audit: aut ſi nullus
audire voluerit: ipe p̄dicator ſine fructu nō erit: qꝛ ad eum
pax reuertit̄ quādo ei a dn̄o pro labore ſui opis recōpenſat̄.
CHRY. in ho. Inſtruit ḡ eos dn̄s ꝙ nō pp̄ hoc expectēt
ab alijs p̄ſalutari: qꝛ docebāt: ſʒ antecedē ſalutatione alios
honorādo. Deide mōſtrat ꝙ nō ſola ſalutatio: ſʒ bn̄dictio
per h̄ qḋ dicit. [Si fue. do. di. ve. ſup eā.] REMI. Docuit
ḡ dn̄s diſcipulos ſuos offerre pacē in itroitu domus: vt ſa-
lutatiōe pacis eligeret̄ domus digna vel hoſpes. Ac ſi pa-
tēter diceret. Oibus offerte pacē: qꝛ aut accipiēdo dignos:
aut nō accipiēdo indignos ſe manifeſtabūt. Q̄uis. n. fama
ppl̄i dignus elect⁹ ſit hoſpes: tn̄ ſalutādus eſt vt magis ſua
dignitate p̄dicatores vocent̄: ꝙ̄ vltro ſe ingerere videant̄.
Hec aūt pax paucoꝝ ꝟboꝝ ad totā exploratōeʒ digne do-
mus vel hoſpitis pōt referri. HYLA. Salutāt ḡ apl̄i do-
mū cum pacis affectu: ſʒ ita vt poti⁹ pacis dicta ſit ꝙ̄ data.
Porro aūt pacē p̄priā: que viſcera miſatiōis ſunt: nō opor-
tere in eā venire niſi ſit digna: que ſi digna repta nō fuerit:
ſacr̄m pacis celeſtis itra p̄priā aploꝝ ꝯſciaʒ eſt ꝯtinēdū. in
eos aūt qui celeſtis regni p̄cepta reſpuerint: egreſſu aploꝝ
ꝛ ſigno pulueris a pedib⁹ excuſſi eterna maledictio relin-
quat̄. Uñ ſeqt̄. [Et qcūq; non rece. vos neq; au. ſer. ve. ex.
fo. de do. vel de ciuitate: excutite puluereʒ de pedib⁹ vr̄is.]
Spūs enī in loco cum loco videt̄ eē cōio. Totū ḡ qḋ illi⁹
domus excuſſo puluere pedū relinqt̄: nihilq; ſanitatis de-
inſiſtētiū aploꝝ veſtigijs mutuat̄. HIERO. Puluis etiā
excutit̄ de pedib⁹ in teſtimoniū laboris ſui: ꝙ ingreſſi ſint
ciuitatē: ꝛ p̄dicatio apl̄ica ad illos vſq; puenerit. Siue ex-
cutit̄ puluis: vt ſi tolerabilius erit terre ſodomoꝝ ꝙ̄ illi ci-
uitati: que nō recipit euāgeliuʒ: nihil ab eis accipiāt: nec ad
victuʒ qdē neciā qui euāgeliū ſpreuerint. RABA. Uel
aliter. Pedes diſcipuloꝝ ipm̄ opus inceſſumq; p̄dicatiōis
ſignāt. Puluis ꝟo quo aſpgunt̄: terrene leuitas eſt cogita-
tionis: a qua etiā ſūmi doctores imunes eſſe nequeūt: cum
pro auditorib⁹ ſolliciti ſalubrib⁹ curis intēdūt: ꝛ q̄ſi per iti-
nera mūdi: vno calcaneo terre puluerē legūt. Qui ḡ ſpreue-
rint doctrinā docētiuʒ: ſibi labores ꝛ picula tediūq; ſolliciti-
tudinū ad teſtimoniū ſue dānationis iflectūt. Qui ꝟo rece-
perint ꝟbuʒ: afflictiones curaſq; doctoꝝ q̄s pro ſe tolera-
būt in argumētū ſibi ꝟtūt humilitat̄. Et ne leuis culpa vi-
deat̄ eſſe aplos nō recipe iſtdit. [Amē dico vo. tole. erit ter-
re ſodomoꝝ ꝛ gomor. in die iudicij ꝙ̄ illi ci.] HIERO.
Quia ſodomitis ꝛ gomorreis nō fuit p̄dicatū. huic aūt cuʒ
p̄dicatū ſit nō recepit euāgeliū. REMI. Uel qꝛ ſodomite
ꝛ gomorrei iter vitia carnis ꝛ hoſpitales fuiſſe legūtur: q̄-
uis nō tales hoſpites recepint ſicē apl̄i. HIERO. Si aūt
tolerabilius erit terre ſodomoꝝ ꝙ̄ illi ciuitati que nō reci-
pit euāgeliū. ḡ iter petōres ſupplicia diuiſa ſunt. REMI.
Spiritaliter tn̄ ſodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ mētioneʒ facit: vt
per hoc demōſtret: qꝛ illa peccata ſunt deo magis odibilia
que fiūt ꝯtra nām: pro qb⁹ deletus eſt mūdus aqs diluuij:
4^or ciuitates ſbūerſe ꝛ mūdus q̄tidie diuerſis malis affli-
git̄. HYLA. Myſtice autē inſtruit nos dn̄s nō imiſceri
eoꝝ domib⁹ aut familiaritatib⁹: qui chriſtuʒ aut iflectant̄:
aut neſciunt: ꝛ in q̄cūq; ciuitate iterrogare qs eoꝝ habita-
tione ſit dignus. i. ſicubi eccl̄ia ſit: ꝛ chriſt⁹ habitator: neq;
quoq; alibi trāſire: qꝛ hec eſt domus digna ꝛ iuſt⁹ hoſpes.
Iudeoꝝ aūt plures erāt futuri: quoꝝ tātus in fauorē legis
affect⁹ eſſet: vt q̄uis per admiratiōeʒ opeꝝ in chr̄m credi-
diſſent: tn̄ in legis opibus morarent̄. Alij ꝟo explorāde li-
bertatis que in chriſto eſt curioſi: trāſire ſe ad euāgelia ex
lege eſſent ſimulaturi. Multi etiam in hereſim per intelli-
gentie peruerſitatē traducerētur. Et qa iſtiuſmodi omnes
penes ſe eſſe veritateʒ catholicam mentiūtur domo ipſa:
id eſt eccleſia caute vtendum eſt.

¶ Ecce ego mitto vos: ſicē oues in medio lupo-
rū. Eſtote ḡ prudētes ſicē ſerpētes: ꝛ ſimplices
ſicut colūbe. Cauete aūt ab hoīb⁹. Tradent. n.
vos in ꝯcilijs: ꝛ in ſynagogis ſuis flagellabunt
vos. Et ad p̄ſides ꝛ ad reges ducemini p̄pter
me: in teſtimoniuʒ illis ꝛ gentibus.

¶ CHRY. in ho. Quia ſupius aploꝝ remouit ſollicitudi-
neʒ ꝛ ſignoꝝ eos oſtēſione armauit: ꝯſñter p̄dicit eis mala
que debebāt eis ꝯtingē. Primo qdē vt diſcerēt p̄ſciētie ei⁹
ꝟtuteʒ. Scd̄o vt nullus ſuſpicaret̄: qm̄ p̄pter imbecillitatē
magr̄i hec eis ſupuenirēt mala. Tertio vt ipſi ſuſtinentes
nō obſtupeſcerēt dum inopinabil̄r ꝛ p̄ter ſpem euenirent.
Quarto vt h̄ audiētes nō turbent̄ in tp̄e crucis: deinde vt
diſcāt: qm̄ noua hec p̄lij lex eſt. Nudos. n. mittit a ſuſcipiē-
tib⁹ iubet cibari. Neq; in h̄ ſiſtit: ſʒ vlterius ſuā ꝟtutē oſtē-
dit dicens. [Ecce ego mitto vos ſicē oues in medio lupoꝝ.]
Ubi ꝯſiderādū ꝙ nō ſimplr̄ ad lupos: ſʒ in medio lupoꝝ
mittit: vt ſic ſuā virtutē magis demōſtrēt cum oues lupos
ſupauerint: etiā in medio lupoꝝ exiſtes: ꝛ plūimos morſus
accipiētes ab eis nō ſoluʒ nō ꝯſumunt̄: ſed ꝛ illos ꝯuertūt.
Multo autē mirabili⁹ eſt ꝛ maius trāſmutare mētes eoꝝ
ꝙ̄ iterficē eos. Inter lupos aūt ouiuʒ māſuetudinē eos do-
cet oſ̄dere. GREG. in ho. Qui. n. locū p̄dicatoris ſuſcipit

Left margin: Quis volebat aplos magis ꝟtutib⁹ clarere ꝙ̄ ſignis. — B — Etiā a p̄dicatore nullus ꝯuertit non p̄uabitur mercede ſua. — C

Right margin: D — Gen. 18. — Quid agit excuſſio pulueris pedū diſcipuloꝝ ꝯ ciuitates eos nō audientem. — Gen. 18. — E — Gen. 6. & 7. — Gen. 18. Myſtice — Tex. 5. — Mar. 13. Luc. 12. Ibi. 21. — A — Et chr̄s p̄dicit mala apl̄is ventura.

mala īferre nō debet:ſʒ tolerare:vt ex ipſa ſu a māſuetudīne irā ſumētiū mitiget:⁊ pctōꝝ vulnera ipſe in alijs afflictionib⁹ vulnerat⁹ ſanet. Qm̄ ⁊ ſi qñ zelus rectitudis exigit vt erga ſbditos ſeuiat:furor ipſe de amore ſit nō de crudelitate:q̄tenus ⁊ iura diſcipline foris exhibeat:⁊ intus pīna pietate diligat q̄s foris caſtigat. Multi aūt cuʒ regiminis iura ſuſcipiūt ad lacerādos ſbditos inardeſcūt:terrorē poteſtatis exhibēt:dn̄i videri appetūt: pdes ſe eē minime recognoſcūt:humilitat̄ locū in elatione dn̄atiōis imutāt:etſi qñ extrinſecus blādiunt̄:intrinſecus ſeuiūt:de qb⁹ di. Ueniūt ad vos in veſtimētis ouiuʒ:itrinſecus aūt ſunt lupi rapaces. Contra que nob̄ ꝯſiderādū eſt:q2 ſic oues iter lupos mittimur:ſenſum ſeruātes īnocētie:morſuʒ malitie nō habeamus. HIERO. Lupos autē ſcribas ⁊ phariſeos vocat:qui ſunt clerici iudeoꝝ. HYLA. Lupos etiā ſignat oēs hos qui veſano furore in apoſtolos deſeuituri erant. CHRY. in ho. Maloꝝ aūt erat eis ꝯſolatio mittēns virtus. Et ideo añ oīa poſuit dicēs. [Ecce ego mitto vos.]q.d. Ne turbemini qm̄ in medio lupoꝝ mittimini. Poſſum.n. facere vt nihil mali ſuſtineatis:nō ſolū lupis nō ſuppoſiti: ſʒ leonib⁹ terribiliores effecti. Sʒ ita expedit fieri. Hoc.n. vos clariores facit:⁊ meā v̄tutē magis diuulgat:deinde vt aliqd etiam a ſeipſis iferāt:⁊ nō ſine cā coronari eſtiment̄: ſbdit. [Eſtote ḡ prudētes ſic̄ ſerpen. ⁊ ſimpl. ſicut colūbe.] HIERO. Ut p prudētiā deuitēt īſidias:per ſimplicitatē nō faciāt malū. Et ſerpētis aſtutia ponit̄ in exēplū:q2 toto corpe occultat caput:vt illō in quo vita eſt ꝓtegat. Ita nos toto piculo corpis caput nr̄m qui chr̄s eſt cuſtodiamus.i. fidem itegrā ⁊ incorruptā ſeruare ſtudeamus. RABA. Solet etiā ſerpēs eligere ſtrictas rimas per q̄s trāſiēs veterē pellē exuat:ſilr̄ pdicator trāſiens per anguſtā viā veterē hoiem oīno deponat. REMI. Pulchre etiā dn̄s pdicatores ſerpentis prudētiā monet hre:q2 p̄mus hō p ſerpētē decept⁹ eſt. Ac ſi diceret:q2 hoſtis callidus fuit ad decipiēdū:vos prudētes ſitis ad liberādū:ille laudauit lignuʒ: vos laudate crucis v̄tutē. HYLA. Ille auiʒ p̄ mollioris ſexus aggreſſus eſt:⁊ cōloneʒ mortalitat̄ ſpopōdit. Pari ḡ opportunitate itroſpecta vniuſcuiuſq3 nā ⁊ volūtate v̄boꝝ adhibenda prudentia eſt:ſpes futuroꝝ bonoꝝ reuelāda:⁊ qō ille mētitus eſt:nos pdicemus ex vero ſm ſpōſionē dei angelis ſilēs futuros eſſe qui credāt. CHRY. in ho. Sic̄ aūt prudētiā ſerpent̄ opʒ hic vt in pncipalib⁹ nō ledamur: ſic ⁊ ſimplicitatē colūbe in nō vindicādo cuʒ iniuſta patimur:neq3 p iſidias alicui nocēdo. REMI. Ideo autē dn̄s h̄ duo ſociauit:q2 ſimplicitas abſq3 prudētia facile decipi pōt:⁊ prudētia piculoſa eſt:niſi ſimplicitate temꝑet̄ alicui nocēdo. HIERO. Simplicitas aūt colūbaꝝ ex ſpūſſancti ſpecie demr̄at̄. Uñ dicit apl̄s. Malitia paruuli eſtote. CHRY. in ho. Quid aūt duri⁹ his fiet iuſſionib⁹? Non.n. ſufficiens eſt pati mala:ſʒ neq3 turbari ꝯcedit̄ qō eſt colūbe. Ira.n. nō per irā:ſʒ p māſuet̄ extinguit̄. RABA. Qr aūt lupi de qb⁹ ſupra dixerat ſint hoīes oñdit cum ſubdit. [Cauete āt ab hoīb⁹.] GLO. Ideo aūt neciuʒ eſt vt ſitis ſic̄ ſerpētes.i. aſtuti:nā ſm ſuā ꝯſuet̄ tradēt vos:p̄m in ꝯcilijs phibēdo ne pdiceris in noīe meo:deīde incorrectos flagellabūt vos:tādē ad reges ⁊ pſides ducemini. HYLA. Qui extorq̄re ſilentiū vīm aut ꝯniuētiā tentāt. CHRY. in hom. Mirāduʒ eſt aūt qualr̄ h̄ audiētes nō ſtatim abſceſſerant hoīes qui ſtagnū illud nunq̄ egreſſi fuerāt circa qō piſcabant̄:qō nō v̄tutis eoꝝ erat ſolū:ſʒ ſapiētie doctoris. Unicuiq3.n. maloꝝ mitigationeʒ adiūgit. Uñ ⁊ h̄ dicit [ꝑꝑ me.] Nō.n. pua ꝯſolatio eſt ꝑꝑ chr̄m pati:qm̄ nō vt pnicioſi ⁊ nociui h̄ patiebātur. Et iteꝝ addidit [in teſtimonium illis.] GREG. Qui.ſ. ꝑſequēdo mortē itulerūt vl̄ qui vidēdo nō ſunt mutati. Mors q̄ppe ſcōꝝ bonis eſt in adiutoriuʒ:malis in teſtimoniū:vt inde ꝑuerſi ſine excuſatione ꝑeant: vnde electi exēplū capiūt ⁊ viuūt. CHRY. in ho. Hoc aūt eos ꝯſolabat̄:nō q2 alioꝝ cupiebāt penā:ſʒ vt cōfidētiā habeant:qm̄ vbiq3 cum habent preſentē ⁊ pſciētē. HYLA. Nō ſolū aūt h̄ teſtimonio excuſatio ignorāte diuinitatis adimēda eſt ꝑſeq̄ntib⁹:ſʒ etiaʒ gētib⁹ via pādēda credēdi chr̄m ꝑtinaciter:inter ſeuiētiuʒ penas ꝯfeſſoꝝ vocibus pdicatuʒ. Et h̄ eſt qō ſubiūgit. [Gētibus.]

C

B

Scribe et phariſei ſū clerici iudeoꝝ.

C

Geñ.3.

Geñ.3.

Qui credūt erūt ſilēs angelis dei.

D

1.coī.14

E

¶ Cum autē tradēt vos nolite cogitare q̄uo aut qd loquamini. Habit̄.n. vobis in illa hora qd loquamini. Nō.n. vos eſtis qui loquimini:ſed ſpūs pr̄is veſtri qui loquitur in vobis. Tex.6.

¶ CHRY. in ho. Cuʒ p̄miſſis ꝯſolatiōib⁹ nō puā ⁊ aliā apponit. Ut.n. nō dicerēt:qualr̄ ſuadere poterimus hoīb⁹ talib⁹ ꝑſeq̄ntib⁹:ꝑſecutiōib⁹ ex n̄tib⁹ iubet eos de riſſione ꝯfidere dicēs. [Cum aūt tra. vos:no. co. q̄uo aut qd loq̄mini.] REMI. Duo aūt dicit. [Q̄uo aut qd.] quoꝝ vnū refert̄ ad ſapiaʒ. alteꝝ ad oris offiñ. Quia.n. ⁊ ipe ſbminiſtrabat verba que loq̄rent̄:⁊ ſapiam qua ea pferrēt:nō fuerat neceſſe ſcīs pdicatorib⁹ qd loq̄rent̄:aut q̄uo. HIERO. Cuʒ.n. ꝑꝑ chr̄m ducamur ad iudices volūtatē tm̄ nr̄am pro chr̄o debemus offerre. Ceteꝝ ipe chr̄s qui in nob̄ habitat loq̄t̄ pro ſe:⁊ ſpūſſancti in riſdendo gr̄a miniſtrabit̄. HYLA. Fides.n. nr̄a oīb⁹ p̄ceptis diuine volūtatis itēta ad riſſionē ſcie īſtruet̄:in exēplo hn̄s habraā cui poſtulāti ad hoſtiā iſaac: nō defuit aries ad victimaʒ. Et ideo ſeq̄t̄. [Nō.n. vos eſtis q lo. ſʒ ſpūs pa. ve. q lo. in vo.] REMI. Et eſt ſenſus. Uos acceditꝭ ad certamē:ſʒ ego ſuʒ qui p̄lior. Uos v̄ba editis:ſʒ ego ſuʒ qui loq̄r. Hinc paulus ait. An expiētiā q̄ritis ei⁹ qui in me loq̄t̄ chr̄s? HIERO. Per h̄ aūt ad ꝑꝑhaꝝ eos dignitatē reduxit:qui.ſ. dei ſpū ſunt locuti. Cuʒ aūt h̄ di. [Ne ſolli. ſitis qd loq̄mini.] alibi di. Parati ſp ad ſatiſfactioneʒ oī poſcēti vos rōnē de ea que in vob̄ eſt ſpe. Cum.n. in medio amicoꝝ certamē erit:iubemur eē ſolliciti. Cum aūt eſt iudiciū terribile ⁊ plebes iſaniētes ⁊ timor vndiq3 auxiliū a chriſto p̄bet̄ vt ꝯfidēter loquant̄ ⁊ nō obſtupeſcāt.

A

Diſcipuli ad certamē accedāt:et dn̄s pugnat pro eis.

1.coī.13.

B

p̄ͤ Pe.3.

¶ Tradet aūt frater frēm in mortē ⁊ pr̄ filiuʒ:⁊ inſurgēt filij in parētes:⁊ morte eos afficiēt:⁊ eritis odio oībus hoīb⁹ ꝑpter nomē meū. Qui aūt ꝑſeuerauerit vſq3 in finē:hic ſaluus erit. Tex.7.

Mich.7.

Infra 24.

¶ GLO. Premiſſa cōſolatione ſbdit grauiora picula. Uñ di. [Tradet aūt frater frēm in mortē ⁊ pr̄ filiū ⁊ iſurgēt fi. in pa. ⁊ mor. eos affi.] GREG. in ho. Minorē.n. doloreʒ igerūt mala que ab extneis:maiorē que ab illis patimur de q̄rū mētib⁹ p̄ſumebamus:q2 cū dāno corpis mala nos cruciāt charitatis amiſſe. HIERO. Hoc aūt in ꝑſecutiōib⁹ fieri crebro videmus:nec vllus eſt iter eos fidus affectus quoꝝ diuiſa eſt fides. CHRY. Deide:qō eſt multū horribili⁹:appoſuit di. [Et eritis odio oīb⁹ hoīb⁹:] vt.n. cōes orbis terraꝝ hoſtes ita eos expelle̅ tētabāt. Hinc etiā rurſus apponit̄ ꝯſolatio cum dicit. [Propter nomē meū.] Et cuʒ h̄ rurſus aliud ꝯſolatoriū ponit̄ cum ſbdit̄. [Qui aūt ꝑſeuerauerit vſq3 in finem:hic ſaluus erit.] Qm̄.n. ꝯſueuerūt multi in pn⁹ qdē eſſe vehemētes:poſtea x̄o diſſolui:ꝑpter h̄ ait. Qm̄ finē regro. Que.n. vtilitas eſt ſeminū in pncipio qdē floreſcētium:poſtmodū aūt tabeſcētiū? Propter hoc aūt ſufficiēteʒ ꝑſeuerātiā expetit ab ipſis. HIERO. Nō enim cepiſſe:ſed ꝑfeciſſe v̄tutis eſt. REMI. Nec inchoātibus ſed ꝑſeuerātibus premiuʒ tribuitur. CHRY. Ne aūt aliqs dicat:quia oīa chriſtus in aploſ fecit:nihil mirabile eſt tales illos eſſe effectos: nihil patientes oneroſum. Propter h̄ ait:q2 ꝑſeuerātia eis eſt opus. Etſi enim ex primis eruti fuerint piculis alijs difficiliorib⁹ ꝯſeruant̄:⁊ poſt illa

A

Minoreʒ dolorē igerūt mala q̄ ab extneis nobis ſūt: que autē a domeſticis maioreʒ.

B

illa rurſus alia ſuccedent: ⁊ nõ ſtabũt gñ inſidias patianť donec viuũt: ⁊ hoc occulte inſinuat dicẽs. [Qui perſeuerauerit vſq; i finẽ hic ſalu⁹ erit.] REMI. Ideſt qui pcepta fidei nõ deſeruerit: ⁊ in pſecutiõib⁹ nõ defecerit: ſalu⁹ erit: q2 pro pſecutiõib⁹ terrenis pcipiet premia regni celeſtis. Et notãduz. Quia finis nõ ſemp ſignat ↄſũptionẽ: ſ; aliqñ pfectionẽ: iuxta illđ. Finis legis chris eſt. Uñ ẽt põt eẽ ſenſus.

Ro. 10. Qui pſeuerauerit vſq; in finem. i. in chrõ. AVGV. 21. de ciui. dei. In chriſto nãq; perſeuerare eſt in fide eius permanere que per dilectionẽ operať.

Tex. 8. ¶ Cum autem perſequẽtur vos in ciuitate iſta: fugite in aliã. Amen dico vobis: nõ cõſũmabitis ciuitates iſrael donec veniat filius hoĩs.

A ¶ CHRY. in ho. Poſtq̃ pdixit terribilia illa q̃ poſt crucez ⁊ reſurrectionẽ ⁊ aſcẽſionẽ eis erãt ventura: rurſus ducit eos ad mãſuetiora. Nõ. n. iuſſit eos ad pſecutionẽ audacter ire ſ; fugẽ. Uñ dič. [Cũ ãt pſe. vos in ci. iſta: fu. in aliã.] Quia. n. interiz pn^m erat ↄuerſionis coꝝ: cõdecẽte vtiť ſermone. HIERO. Hoc. n. ad illud tp̃s referẽdũ eſt: cũ ad

3. co. pdicationẽ apli mittebanť: qb⁹ ⁊ pp̃e dcm̃ eſt. [In viã gẽtiũ ne abieritis] q pſecutionẽ timẽ nõ debeãt ſ; decliare. Qđ qdẽ videm⁹ in pn⁹ feciſſe credẽtes qñ orta hieroſolymis pſecutiõe diſperſi ſunt in vniuerſaz iudeã: vt tribulationis occaſio fieret euãgelij ſeminariũ. AVGV. cõtra Fauſtũ. Neq; tñ ſaluator qa non poterat tueri diſcipulos ſuos: ideo fugẽ pcipit: ⁊ hui⁹ rei põr exẽplũ pbuit: ſ; iſtruebat hoĩs iſirmitatẽ: ne deũ tentare audeat qñ hʒ qd faciat: vt qđ cauere opʒ euadat. AVGV. p de ci. dei. Potuit aũt eos ãmonere vt ſibi man⁹ iferrent: vt nõ in man⁹ pſequẽtiũ deueniret. Porro ſi h̃ ille nõ iuſſit aut monuit vt h̃ mõ ſui ex hac vita emigrarẽt: qb⁹ migrãtib⁹ ſe manſionez eternã pparaturũ eẽ pmiſit: q̃l; exẽpla apponãt gentes q̃ ignorãt deũ: manifeſtũ eſt h̃ nõ licẽ credẽtib⁹ vnũ veruz deũ. CHRY. in ho. Ne aũt dicãt: qd igiť ſi pſecutionez paſſi fugerim⁹: ⁊ rurſus hinc nos abiecerint: hũc deſtruẽs timorẽ ait. [Amẽ di. vo. nõ ↄſũ.] i. non puenietis me circũeuntes paleſtinã: donec vos aſſumã. RABA. Uel pdicit q nõ añ pdicationib⁹ ſuis ad fidẽ pducẽt oẽs ciuitates iſrael: q̃ʒ reſurrectio dñi fuerit ppetrata: ⁊ in toto orbe terrarũ pdicãdi euãgeliuz ptãs cõceſſa. HYLA. Uel alr. Ex vna in aliam fugã ſuadet: q2 pdicatio ei⁹ pmũ a iudea effugata trãſit ad greciã. Deide diuerſis itra grecie vrbes aploꝝ paſſionib⁹ fatigata. Tertio in vniuerſis gentib⁹ demorať: ſ; vt oñderet gẽtes qdẽ aploꝝ pdicationi credituras: veꝝ vt reliquũ iſrael crederẽt eẽ aduẽtui ſuo debituz ait. [Nõ ↄſũ. ci. iſrael]. i. poſt plenitudinẽ gẽtiũ qđ erit reliquũ iſrael ad iplẽduz numeꝝ ſcõꝝ: futuro claritatis chri aduẽtui eſt in eccl'ia cõuocãduz. AVGV. in epiſtola ad honofri. Faciãt g̃ ſerui chři qđ pcepit vel pmiſit. Sič chrs fugit in egyptũ: fugiant oĩno de ciuitate in ciuitatẽ: qñ coꝝ qſq; ſpãlr a pſecutorib⁹ q̃riť: vt ab alijs q nõ ita regrũtur nõ deſerať eccl'ia: ſ; pbeant cibaria ↄſeruis: quos alr viuẽ nõ poſſe nouerũt. Cum aũt oĩuz. i. epõꝝ clericoꝝ ⁊ laycoꝝ eſt cõe piculuz: hi q alijs idigent nõ deſeranť ab his qbus indigẽt. Aut igiť ad loca munita oẽs trãſeãt: aut q hñt neceſſitatẽ remanendi nõ relinquanť ab eis: p quos illoꝝ eccleſiaſtica eſt ſupplẽda nečitas: vt vel pariter viuãt vl pariter ſufferãt qđ eos pĩfamilias volet pati. REMI. Preterea ſciẽduz eſt q ſič ⁊ pceptũ pſeuerãdi in pſecutionib⁹ ſpãlr ad aplos ptinet: ⁊ ad coꝝ ſucceſſores viros fortes: ſic licet lnia fugiẽdi ſatis ↄuenit ifirmis in fide qb⁹ cõdeſcendit pius magiſter: ne ſi ſe vltro ad martyrium obtuliſſent fortaſſis poſiti in tormẽtis negarẽt. Leuius. n. erat fugere q̃ negare. Sed q̃uis fugiẽdo pfecte fidei ↄſtãtiã in ſe non oſtẽderent: tñ magni meriti erant: q2 oĩa pro chřo parati

Hoĩs diſcipulos fugẽ pcepit pp hoĩs infirmitatẽ.

B

C

Illi q magis ſũt vtiles eccleſie nõ dſeraŧ ab alijs miniſtris vilib⁹ in nečioꝝ miniſtratiõe

A

erant deſerere. ſ. fugiẽdo. Niſi aũt illis lnaz fugiẽdi dediſſet: dicerent eos aliqui alienos eſſe a gloria regni celeſtis. HIERO. Spiritalr aũt poſſumus dicere. Cuz perſecuti vos fuerint in vna ciuitate h̃ eſt in ſcripturaꝝ libro: vl' teſtimonio: nos fugiam⁹ ad alias ciuitates. i. ad alia volumina. Q̃uis. n. ↄtẽnoſus fuerit pſecutor: ante pſidiuz ſaluatoris adueniet q̃ʒ aduerſarys victoria concedať.

¶ Nõ eſt diſcipulus ſup magřʒ: nec ſu⁹ ſup dñʒ ſuũ. Sufficit diſcipulo vt ſit ſicut magř ei⁹: ⁊ ſeruo ſič dñs ei⁹. Si pĩemfamilias beelzebub vocauerunt: q̃to magis domeſticos eius? Tex. 9. Luce. 6. Jo. 13. Ibi. 15.

A ¶ CHRY. in ho. Quia futuꝝ erat vt diſcipuli cũ pmiſſis pſecutiõib⁹ ẽt diffamati: malaʒ opionẽ paterẽť: qđ multis oneroſius eſſe videbať: hic eos ↄſolať a ſeipo ⁊ ab his que de ipſo ſunt dicta: cui cõſolationi nulla poterat eſſe eq̃lis. HIERO. Dñs. n. lumẽ eternũ: dux credentiũ ⁊ imortalitatis parẽs diſcipulis ſuis in futuraꝝ paſſionũ ſolatiuz añ pmiſit: vt gl'ie loco amplectamur ſi dño nřo vel paſſiõib⁹ adeq̃mur. Uñ dicit. Non eſt diſci. ſup ma. nec ſu⁹ ſup do. ſuũ.] CHRY. in ho. Intelligẽdũ donec fuerit diſcipulus ⁊ ſeru⁹: nõ eſt inq̃ʒ ſup magřʒ ⁊ dñm: ſm honoris nãʒ. Nec mihi ea q̃ raro ↄtigũt h̃ obycias: ſ; ab his q̃ ſũt in pl'ib⁹ ſuſcipe hũc ſmonẽ. REMI. Magřʒ ãt ⁊ dñʒ ſemetipʒ appellat: p ſuũ ⁊ diſcipuluz ſuos vult itelligi aplos. GLO. q. d. Ne idignemini tolerare q̃ tolero: q2 dñs ſuʒ faciẽs qđ volo: ⁊ magř docens qđ vtile ſcio. REMI. Et q2 hec ſnia min⁹ videbať ſupiorib⁹ v'bis ↄgrua: quo tẽdant v'ba manifeſtat cum ſubdiť. [Si pĩemfamilias beel. voca. q̃to ma. dome. ei⁹?] CHRY. in ho. Nõ dixit ſuos: ſ; domeſticos: vt multã ad eos familiaritatẽ oñderet: ſicut ⁊ alibi dixit. Nõ dicã vos ſuos: ſ; amicos meos. REMI. q. d. Uos g̃ tpales honores ⁊ hũanã gl'iã nõ q̃ratis: dũ me videtis per irriſiões ⁊ opprobria gen⁹ hũanũ redimẽ. CHRY. in ho. Nõ ſolũ ãt dixit: ſi dom⁹ dñʒ ↄuitiati ſũt: ſ; ipſaʒ ſpẽʒ ↄuitij qm̃ beelzebub eũ vocauerũt. HIERO. Beelzebub idolũ eſt acharon qđ vocať in regũ volumie idolũ muſce. Beel ipe eſt bel ſiue baal. zebub ãt muſca dř. Principeʒ g̃ demonioꝝ ex ſpurciſſimi idoli appellabãt vocabulo: qui muſca dř pp imũdiciã que exterminat ſuauitatẽ olei.

B

Hoĩs apoſtolos domeſticos appellat vt eis familiaritatẽ oñderet. Luc. 11.

¶ Ne g̃ timueritis eos. Nihil. n. eſt optũ qđ nõ reueleť: ⁊ occultũ qđ nõ ſciať. Quod dico vobis in tenebris: dicite in lumie: ⁊ quod in aure auditis: predicate ſuper tecta. Et nolite timere eos qui occidũt corpus: animã aũt nõ poſſunt occidere. Sed potius timete eũ qui põt ⁊ aiaʒ ⁊ corpus perdere in gehẽnam. Eccl. 10. Tex. 10. Mã. 4. Luce. 8. Ibi. 12.

A ¶ REMI. Poſt pmiſſaʒ ↄſolationẽ aliã nõ minorẽ ſubiungit di. [Ne ergo timue. eos]. ſ. pſecutores. Quare autez nõ eſſet timẽduz manifeſtat cũ ſubiungit. [Nihil eniʒ opertũ qđ nõ re. ⁊ occul. qđ nõ ſciať.] HIERO. Qũo g̃ in pñti ſeculo multoꝝ vitia neſciunť: ſed de futuro tpe ſcribitur. Qñ iudicabit deus occulta hoĩum ⁊ illuminabit latebras tenebraꝝ ⁊ manifeſta faciet ↄſilia cordiũ: ⁊ eſt ſenſus. Nolite timere pſecutoꝝ ſeuitiã: ⁊ blaſphemantiũ rabiẽ: q2 veniet dies iudicij in quo ⁊ veſtra virt⁹ ⁊ illoꝝ neqtia demõſtrabiť. HYLA. Igitur nõ minas: nõ ↄuitia nõ ptãtes inſectantiũ monet eſſe metuẽdas: q2 dies iudicij nulla hec fuiſſe atq; inania reuelabit. CHRY. in ho. Uel alr. Figura qdez coꝝ que dicunť vlem videť enuntiationẽ hẽre. Ueruz nõ de oĩbus: ſed de pmiſſis ſoluz dictũ eſt. q. d. Si voletis audientes cõuitia: hoc cogitate: quia ⁊ ab hac ſuſpitione poſt parum eruemini. Uocant quidem vos ariolos

1. Cor. 4. In die iudicij bonorũ virt⁹ ⁊ maloꝝ neqtia demõſtrabiť.

⁊ magos ⁊ ſeductores: ſed expectare paruum ⁊ ſaluatores vos orbis terrarum vniuerſi dicent: cum per res ipſas apparueritis bn̄factores: nec illoꝝ attēdēt ſmonib⁹ hoīes:
B ſ; reꝝ vitati. REMI. Quidā aūt dn̄t φ hīs vbis ꝑmiſerit dn̄s diſcipulis ſuis φ ꝑ eos eſſent reuelāda oīa occulta
2.cori.3. myſteria: q̄ ſub velamīe lr̄e legis latebāt. Un̄ apl's dic̄. Cū ꝯuerſi fuerit ad chr̄ꝫ: tūc auferet̄ velamē: ⁊ ē ſenſus. Quare debetis timē vr̄os ꝑſecutores: cū tāte ſitis dignitatis vt per vos occulta myſteria legis: ⁊ ꝓphīꝫ ſint manifeſta? CHRY. in ho. Deinde q̄ eos ab oī timore liberauerat: ⁊ altiores opprobrijs fecerat: nūc opportuno tpe eis loq̄t̄ de libera ꝓpalatiōe q̄ eſt in p̄dicatiōe dicēs. [Qđ di. vo. in te. di. in lu. ⁊ qđ in au. audi. p̄di. ſup te.] HYLA. Nō legim⁹ dn̄m ſolitū fuiſſe noctib⁹ ſmocinari: ⁊ doctrinā in tenebris tradidiſſe. S; h̄ dicit: q̄r oīs ſmo ei⁹ carnalib⁹ tenebre ſt: ⁊ v̄bū ei⁹ īfidelib⁹ nox eſt. Itaq; ab eo qđ dcm̄ eſt cū libertate fidei ⁊ ꝯfeſſione ē loquēdū. REMI. Eſt ḡ ſenſus. [Qđ di. vo. in te.] i. iter iudeos incredulos. Uos [dicite in lu.] i. fidelib⁹ p̄dicate. [Et qđ in au. au.] i. φ dico vobis ſecrete: [p̄dicate ſup tecta.] i. palā corā oīb⁹. Solem⁹. n. dic̄. In aurē loq̄t̄ illi. i. ſecrete. RABA. Sane φ ait. [Predicate ſup tecta.] iuxta morē ꝓuīcie paleſtine loq̄t̄: vbi ſolent in tectis reſidere: q̄r nō ſūt cacuminata: ſ; eq̄lia. Ergo p̄dica
C bit̄ in tectis: qđ cūctis audiētib⁹ palā dicet̄. GLO. Uel alr̄. [Qđ di. vo. in te.] i. dum adhuc in timore carnali eſtis. [Dicite in lu.] i. in fiducia v̄itatis: cū a ſp̄ūſcō eritis illuminati. [Et qđ in au. auditis] i. ſolo auditu ꝑcipitis. [Predicate] ope cōplēdo. [Sup tecta] i. qđ vos erudiui in ꝑuulo iudee loco vniuerſis vrbib⁹ in toto mūdo audacter edicite.
Jo. 14. CHRY. in ho. Sic aūt q̄ſi dicebat. Qui credit in me opa que ego facio ⁊ ille faciet: ⁊ maiora his faciet: ita ⁊ hic mōſtrat: q̄m oīa ꝑ eos opat̄: etiā plus q̄ꝫ ꝑ ſeipꝫ. q. d. Principiū ego dedi: ſ; qđ plus eſt ꝑ vos explere volo. Hoc autē nō iniūgētis eſt ſolū: ſ; ⁊ futurū p̄dicētis ⁊ oñdētis: q̄m oīa ſupabūt. HYLA. Cōſtāter ḡ īgerēda eſt dei cognitio: ⁊ ꝓfundū doctrīe euāgelice ſecretū: lumīe p̄dicationis reuelandū: nō timēdo eos q̄b⁹ cū ſit licētia in corpa tm̄: in aīaꝫ ius nullū eſt. Et iō ſubdit̄. [Et no. ti. eos q oc. cor. aīaꝫ āt nō pn̄t oc.] CHRY. in ho. Uide q̄lr oīb⁹ eos ſtatuit ſupiores: nō ſollicitudīnē ſolū ⁊ maledictionē: neq; ꝑicula: ſed ⁊ ipſaꝫ q̄ oīb⁹ vr̄ terribilior: mortē ſuadēs ꝑꝑ dei timorē ꝯtēnere. Un̄ ſubdit. [S; po. ti. eum q pt̄ ⁊ aīaꝫ ⁊ cor. ꝑ. in ge.] HIERO. Nomē gehēne in veterib⁹ libris nō iuenit̄: ſed p̄mo a ſaluatore ponit̄. Queram⁹ ḡ que ſit huī⁹ ſermonis occaſio. Idolū baal fuiſſe iuxta hieꝛl'm ad radices mōtis moria in q̄b⁹ ſiloa fluit nō ſemel legim⁹. Hec vallis ⁊ ꝑua cāpi planicies irrigua erat ⁊ nemoroſa: plenaq; delitijs: ⁊ lucus in ea idolo ꝯſecrat⁹. In tātā aūt ppl's iſrl' demētiā venerat: vt deſerta tēpli vicinia: ibi hoſtias imolaret ⁊ rigorē religionis delitie vincerēt: filioſq; ſuos icēderēt demoni: ⁊
4.re.23 appellabat̄ loc⁹ ipſe gehēnō. i. vallis filioꝝ ennon. Hoc re
2.par.28 gū volumē ⁊ paralypomenō ⁊ hieremias ſcribūt pleniſ
Hier.7. ſime: ⁊ cōminat̄ de⁹ ſe locū ipm̄ ipleturū cadauerib⁹ mortuoꝝ: vt neq̄ q̄ꝫ vocet̄ tophet ⁊ baal: ſ; vocet̄ poliandriū. i. tumulus mortuoꝝ. Futura ḡ ſupplicia ⁊ pene ꝑpetue q̄b⁹ pctōres cruciādi ſūt h⁹ loci vocabulo ꝯnotāt̄. AUGU. 3⁰ de ciui. dei. Hoc āt nō antea fiet q̄ꝫ aīa corpi fuerit copulata: vt nulla direptiōe ſeparent̄: ⁊ tn̄ tunc recta mors aīe dr̄: q̄r nō viuit ex deo. mors aūt corpis q̄r in dānatione nouiſſima: q̄uis hō ſentire non deſinat: tn̄ q̄r ſenſus ipſe: nec voluntate ſuauis: nec quiete ſalubris: ſ; dolore penalis: eſt mors poti⁹ appellata q̄ꝫ vita. CHRY. in ho. Uide autē rurſus: q̄r nō ꝑmittit eis liberationē a morte: ſ; ſuadet ꝯtēnere mortē: qđ multo maius eſt q̄ꝫ erui a morte: ⁊ qđ h̄ ſermone ea que de imortalitate ſunt dogmata ei⁹ infigit.

Mors mōdi aīe eſt iter nalis dānatio.

Dei cognitio eſt ꝯſtāter p̄dicanda: ſine ꝑſecutoꝝ timore.

D

Tex. 11. ¶ Nōne duo paſſeres aſſe veneunt. Et vnus ex illis nō cadet ſup terrā ſine p̄re vr̄o. Ueſtri autē ⁊ capilli capitis oēs numerati ſūt. Nolite ergo timere multis paſſerib⁹ meliores eſtis vos.

A ¶ CHRY. in ho. Poſtq̄ꝫ timorē mortis excluſerat ne eſtimarēt apl'i φ ſi iterficerēt̄: eſſent derelicti a deo: rurſus ſermonē de ꝓuidētia dei inducit dicēs. [Nōne duo paſſeres aſſe veneūt: ⁊ vn⁹ ex illis nō cadet ſup terrā ſine p̄re vr̄o?] HIERO. Et eſt ſenſus. Si ꝑua aīalia abſq; deo nō decidunt auctore: ⁊ in oīb⁹ eſt ꝓuidētia: ⁊ q̄ in his peritura ſūt ſine volūtate dei nō pereūt: vos q eterni eſtis non debetis timē φ abſq; dei viuatis ꝓuidētia. HYLA. Myſtice aūt φ vēdit̄ corp⁹ atq; aīa eſt: ⁊ cui vēdit̄: pctm̄ eſt. Qui ḡ duo paſſeres aſſe veneūt ſeipſos pctō minimo vēdunt: natos ad volādū ⁊ ad celū pēnis ſp̄ūalib⁹ efferēdos: ſed capti p̄cijs p̄ńtiū voluptatū ⁊ ad luxū ſeculi venales: totos ſe talib⁹ actiōib⁹ nūdināt̄. Dei āt volūtatis eſt vt vn⁹ ex illis magis euolet: ſ; lex ꝯſtōne dei ꝑfecta decernit vnū ex eis poti⁹ decidē. Quēadmodū. n. ſi euolarēt: vnū eēnt fieretq; corp⁹ ſp̄ūale: ita pctōꝝ p̄cio vēditis: aīa terrenā ꝯbit ex vitioꝝ ſorde mā;: fitq; vnum ex illis qđ tradatur in terraꝫ. HIERO. Qr̄ aūt ait. [Ueſtri aūt ⁊ capil. ca. oēs nu. ſunt.] imēſā dei erga hoīes oñdit ꝓuidētiā ⁊ ineffabilē ſignat
B affectū φ nihil nr̄oꝝ deū lateat. HYLA. In numeꝝ. n. aliq̄d colligi diligētie eſt. CHRY. Un̄ h̄ dixit nō φ pilos de⁹ numeret: ſ; vt diligētē cognē ⁊ multā circa eos ꝓuidētiā oñdat. HIERO. Deridēt āt itelligētiā eccl'iaſticaꝫ in h̄ loco: q carnis reſurrectionē negāt: q̄ſi nos ⁊ capillos q numerati ſūt ⁊ a tōſore deciſi oēs dicam⁹ reſurgē: cū ſaluator nō dixerit. Ueſtri āt ⁊ capilli oēs ſaluādi ſūt: ſ; numerati ſūt. Ubi numer⁹ eſt: ſcia nūeri demr̄at̄: nō eiuſdem
C nūeri ꝯſeruatio. AUGU. vlt. de ci. dei. Quis ⁊ de ipſis capillis poſſit ingri: vtrū redeat q̄cq̄d tōdētib⁹ decidit: qđ ſi redituꝝ eſt: q̄s nō exhorreat illā ꝯformitatē? Semel āt ītellecto ita nihil ꝑiturū eē de corpe: ita vt ꝯforme nihil ſit in corpe: ſil' itell'r ea q̄ deformē factura fuerāt enormitatē maſſe ipſi acceſſura eē: nō locis q̄b⁹ mēbroꝝ foīa turpet̄. Uelut ſi de limo vas fieret qđ rurſus in eūdē limū redactū totū de toto iteꝝ fieret: non eēt neċe vt illa ꝑs limi q̄ in anſa fuerat ad anſam rediret: aut q̄ fundū fecerat: ipa rurſus facēt fundū: dū tn̄ totū reuerteret̄ in totū. i. tot⁹ ille limus in totū vas nulla ſui ꝑte ꝑdita remaneret. Quapꝑ ſi capilli totiēs tonſi ad ſua loca ꝯformit̄ redeūt nō redibūt: q̄r in eādē carnē: vt quēcūq; locū ibi corpis teneāt: ſuata ꝑtiū ꝯgruētia mūtē in vtilitatē ꝯuent̄. Quis qđ dic̄. [Capillus capitis veſtri nō peribit.] nō de lōgitudie: ſ; de nuō capilloꝝ poſſ; itelligi. Un̄ ⁊ hic dr̄. [Capilli capitis veſtri numerati ſūt.] HYLA. Neq;. n. dignū negociū eſt ꝑitura nūerare. Ut igit̄ nihil ex nobis ꝑiturū eē cogſcerem⁹ ipſo capilloꝝ nr̄oꝝ ſupputatoꝝ nuō iudicat̄. Nullus igit̄ corpoꝝ nr̄oꝝ caſus eſt p̄imeſcēdus. Et iō ſubdit̄. [Nolite ḡ timē. Multis paſſerib⁹ meliores eſtis vos.] HIERO. In q̄ manifeſti⁹ ſupior expōnis ſenſus expſſus eſt: φ timē nō debeāt eos q pn̄t corp⁹ occidere: q̄m ſi ſine dei ſcia ꝑua quoq; aīalia nō decidūt: q̄to magis hō qui apl'ica ful⁹ ſit dignitate? HYLA. Uel cū dicit plurimis eos anteſtare paſſerib⁹: oſtēdit multitudini infideliū electionē fidelium p̄eſſe: q̄r his caſus in terra eſt: illis volat⁹ in celū. REMI.
D Myſtice aūt chr̄s caput eſt: apl'i capilli: qui pulchre numerati dicunt̄: q̄r noīa ſanctoꝝ ſcripta ſunt in celis.

An capilli oēs in reſurrectiōe debeāt redire.

Myſtice.

Myſtice. Luc. 10.

¶ Omnis ergo qui cōfitebit̄ me corā hoībus: ꝯfitebor ⁊ ego eū corā patre meo q in celis eſt. Qui aūt negauerit me corā hoībus: negabo ⁊ ego eum coram patre meo qui in celis eſt.

Tex. 12 Mar. 8 Luce. 9. Ibi. 12.

A ¶ CHRY. Exciens dn̄s timorē q diſcipuloꝝ cōcutiebat

aliaꝫ ꝑ ea q̄ ꝯſequūtur rurſus eos ꝯfortat: nō ſoluꝫ timoreꝫ
eijciēs: ſꝫ ⁊ ſpe ꝑmioꝝ maloꝝ eos erigēs in liberā ꝓpala-
tionē veritatis dicēs. [Oīs ģ qui ꝯfitebiť me corā hoīb᷒: ꝯfi-
tebor ⁊ ego eū coraꝫ patre meo q̇ eſt in celis.] HYLA.
Hoc ꝯcludēdo dicit: qꝛ doctrinis talib᷒ ꝯfirmatos opꝫ li-
berā de deo ꝯfitēdi hīe ꝯſtātiā. REMI. Cōfeſſio aūt hic
Ro. 10. illa itelligēda eſt: de q̄ dic̄ apl̄s. Corde crediť ad iuſtitiaꝫ:
Nullus abſq̄ oris cō- ore fit ꝯfeſſio ad ſalutem. Ne ģ aliq̄s putaret ſe abſq̄ oris
feſſiōe ſal- ꝯfeſſiōe poſſe ſaluari: nō ſolū ait. [Qui me ꝯfeſſus fuerit:]
uari pōt. Sed addit. [Corā hoīb᷒] ⁊ iteꝝ addit. [Qui aūt negauerit
me corā hoīb᷒: negabo ⁊ ego eū corā pr̄e meo q̇ ē in celis.]
B HYLA. In q̄ oſ̄dit q̄les nos noīs ſui teſtes hoīb᷒ fueri-
mus: tales apd̄ deū pr̄eꝫ teſtimonio ei᷒ vſuros. CHRY.
ſup̄ bo. Ubi ꝯſiderāduꝫ eſt: qꝛ in pena ampli᷒ eſt ſuppliciū:
⁊ in bonis maior retributio. Quaſi. d. Sup̄abundaſti ꝓus:
me hic ꝯfitēdo aut negando: ſup̄abūdabo ⁊ ego ineffabilr̄
tibi maiora dando. Illic enim ego te ꝯfitebor aut negabo.
Propter h̄ ſi feceris aliqͦd bonū: ⁊ non ſuſceperis retribu-
tionē: ne turberis: cū additamento. n. in futuro tp̄e retribu-
tio te expectat. Et ſi feceris aliqͦd malū ⁊ nō exolueris vin-
dictā nō ꝯtēnas: illic. n. te excipiet pena: niſi trāſmuteris ⁊
melior fias. RABA. Et ſciēduꝫ q̄ negare q̄ de᷒ nō ſit:
nec pagani pn̄t: ſꝫ q̄ nō ſit de᷒ fili᷒ ⁊ pr̄ negari ab īfidelib᷒
pōt. Confitebiť ģ aliquē fili᷒ apud pr̄eꝫ q̇ per filiuꝫ habe-
Infra. 25. bit acceſſuꝫ ad pr̄eꝫ. Et qꝛ filius dicet. Uenite bn̄dicti pr̄is
C mei. REMI. Negabit aūt negāteꝫ ſe: qꝛ ꝑ ipm̄ nō hēbit
Ro. 5. acceſſū ad pr̄eꝫ: ⁊ a ꝯſpectu ſue diuinitatis ⁊ pr̄is repelleť.
CHRY. Ideo aūt nō ſoluꝫ fidē que eſt ſꝫ mentē: ſꝫ ⁊ cō-
feſſionē exigit oris: vt erigat nos in liberam ꝓpalationē ⁊
ampliorē amorem: excelſos nos faciēs. Hec aūt verba ad
vniuerſos loquiť: ⁊ neq̄ ꝑſona aploꝝ vtiť ſoluꝫ. Nō eniꝫ
ſolos aplos: ſed ⁊ diſcipulos eoꝝ facit viriles. Qui nunc h̄
ſeruat: nō ſoluꝫ cū libera ꝓpalatiōe docebit: ſed ⁊ oīb᷒ fa-
Ieſum cō- cile ſuadebit: huius eniꝫ verbi obſeruatio multos ad apo-
fiteť q̇ eius ſtolos adduxit. RABA. Uel [cōfitetur] quis ieſum ea
mādata fi- fide que per dilectioneꝫ operať: mādata eius fidelr̄ iplen-
deliter im- do: negat qui preceptis non obedit.
plet.

Tex. 13. Luc. 12. **Nolite arbitrari: quia venerim paceꝫ mittere in terraꝫ. Non veni pacem mittere: ſed gladiū. Ueni eniꝫ ſeparare hoīem aduerſus patrē ſuū ⁊ filiaꝫ aduerſus matrē ſuā: ⁊ nuruꝫ aduerſus ſocrum ſuam: ⁊ inimici hoīs domeſtici eius.**

A HIERO. Supra dixerat. Qͦd dico vob̄ in tenebris di-
cite in lumine: nūc īfert q̇d poſt p̄dicationē ſequať dicens.
[Nolite arbi. qꝛ ve. pa. mit. in ter. Nō ve. pa. mit. ſed gla.]
GLO. Uel alr̄ ꝯtinua. Sic̄ timor mortis nō dꝫ attrahere
.ſ̄. eo. ſic nec carnalis affect᷒. CHRY. Qualr̄ ģ eis iniūxit vt
Luce. 2. in vnāquāq̄ domū igrediētes pacē indicerēt: qualr̄ etiā
Maxime ⁊ angeli dixerūt. Glia in excelſis deo: ⁊ in terra pax hoīb᷒:
pax cōſiſtit qm̄ h̄ maxie eſt pax cū id qͦd egrotat icidiť: cū id qͦd litem
i mali amo- īfert ſepať. Ita. n. poſſe erit celuꝫ terre copulari. Nā ⁊ me-
tiōe. dicus ita reliquū ꝯſeruat corp᷒ cū id qͦd iſanabilr̄ ſe hꝫ ab-
Geñ. 11. ſciderit. Ita q̇dē ⁊ in turri babel geſtū eſt: malaꝫ. n. pacem
Act. 23. bona diſſonātia ſoluit. Ita ⁊ paulus eos q̇ aduerſus eū cō-
ſonabāt diuiſit. Nō. n. vbiq̄ ꝯcordia bonū eſt: naꝫ ⁊ latro-
nes ꝯſonāt. Hoc āt preliū nō eſt ſui ꝓpoſiti: ſꝫ illoꝝ ꝯſilij.
HIERO. Ad fidē. n. xp̄i tot᷒ orbis ꝯ̄ ſe diuiſus eſt. Una-
queq̄ dom᷒ ⁊ īfideles habuit ⁊ credētes: ⁊ ꝓpterea bellū
B miſſuꝫ eſt bonū: vt rūpereť pax mala. CHRY. Hoc
aūt dixit q̄ſi diſcipulos ꝯſolās. Ac ſi dicēt. Ne turbemini:
q̄ſi ꝑter ſpeꝫ his ꝯtingētib᷒. Propter h̄. n. veni vt prelium
mittā. Et nō dixit preliū: ſꝫ qͦd difficili᷒ eſt gladiuꝫ. Uoluit
eniꝫ aſp̄itate v̄boꝝ eoꝝ excitare auditū: vt nō in difficul-
tate reꝝ deficiāt: ne aliq̄s dicat q̄ blāda ſuaſit: ſꝫ difficilia
occultauit. Meli᷒ eſt. n. in rebus māſuetudinē videre q̄ꝫ in
v̄bis. Et ꝑp̄ h̄ in his nō ſtetit: ſꝫ exponēs prelij ſpēꝫ oſ̄dit
h̄ eē ciuili bello difficili᷒ dicēs. [Ueni. n. ſeparare hoīem ad-
uerſus pr̄eꝫ ſuū: ⁊ filiā aduer. ma. ſuā: ⁊ nurū aduer. ſocruꝫ
ſuaꝫ.] In quo oſ̄dit q̄ nō ſolū in familiarib᷒ erit h̄ pluꝫ:
ſꝫ in amātiſſimis ⁊ valde neceſſarijs. Qͦd maxie xp̄i v̄tutē oſtē-
dit: qꝛ diſcipuli hec audiētes ⁊ ipſi ſuſceperūt: ⁊ alijs ſuaſe-
runt. Quāuis āt nō ipſe xp̄s hāc ſep̄atiōnē fecerit: ſꝫ illoꝝ
malitia: tn̄ dic̄ ſe facē ſꝫ ſcripture ꝯſuetudinē. Scriptū eſt Hier. 5.
eniꝫ. Dedit eis de᷒ oculos vt nō videāt. Hoc āt maxie oſtē- Exo. 32.
dit vet᷒ teſtm̄ nouo eē cognatū. Eteniꝫ in iudeis vnuſq̄ſq̄ Nū. 25.
ꝓximū interficiebat: q̄n vituluꝫ fecerūt: ⁊ q̄n beelphegor
imolauerūt. Uñ vt mōſtraret eūdem eē cui hec ⁊ illa pla-
cuerūt ꝓphetie meminit dicēs. Et inimici hoīs domeſtici Mic. 7.
ei᷒. Et in iudeis tale aliq̇d ꝯtigit: erāt. n. ꝓphe ⁊ pſeudo ꝓ-
phete ⁊ plebs ſcindebať: ⁊ dom᷒ diuidebanť: ⁊ hi q̇deꝫ his
credebāt: alij āt illis. HIERO. Hic aūt loc᷒ ꝓpe ijſdem C
v̄bis in michea ꝓpheta deſcribiť. Et notandū vbicūq̄ de
veteri teſtamento teſtimonū ponitur vtrum ſenſus tm̄ an alr̄ iſtro
⁊ v̄ba ꝯſentiāt. HYLA. Myſtice āt gladius teloꝝ oīuꝫ Myſtice.
acutiſſimū eſt: in quo eſt ius poteſtatis ⁊ iudicij ſeueritas
⁊ aiaduerſio pctōꝝ. Dei igiť v̄bū nūcupatū meminerim᷒
in gladio: q̇ gladi᷒ miſſus eſt in terrā. i. p̄dicatio eius hoīuꝫ
cordib᷒ infuſa. Hic igiť q̇nq̄ habitātes in vna domo diui-
dit: tres in duo: ⁊ duo in tres: ⁊ tria ad hoīeꝫ referim᷒. i. cor-
pus ⁊ aīaꝫ ⁊ volūtatē: nā vt corꝑi aīa data eſt: ita ⁊ ptās ho-
mini vtēdi vtroq̄ vt vellet indulta eſt. Atq̄ ob id lex eſt
ꝓpoſita volūtati: ſꝫ h̄ tn̄ in illis dep̄hēdiť: q̇ p̄mi a deo
figurati ſūt. Sꝫ ex pctō atq̄ īfidelitate p̄mi parētis ſequē-
tib᷒ gn̄onib᷒ cepit eē corꝑis nr̄i pr̄ pctm̄: mr̄ aīe īfidelitas.
Uolūtas āt ſua vnicuiq̄ adiacet: ģ iaꝫ vni᷒ dom᷒ q̇nq̄ ſt.
Cuꝫ ģ inouamur baptiſmi lauacro ꝑ v̄tutē v̄bi ab originis
nr̄e pctis ſeparamur: reciſiq̄ q̄daꝫ obſectiōe gladij dei a
pr̄is ⁊ mr̄is affectionib᷒ diſſidemus: fitq̄ grauis in domo
vna diſſenſio ⁊ domeſtica nouo hoī erūt inimica: quia ille
manere in ſpūs nouitate gaudebit: ea v̄o q̄ a ꝓſapie antiq̄-
tate deducta ſūt: ꝯſiſtere in his q̇b᷒ oblectanť ꝯcupiſcunt.
D AUGU. de q̄ōnib᷒ euā. Uel alr̄. [Ueni ſepare ho. aduer.
Per ſocꝝ pa. ſuū:] q̇a renūciat q̇s diabolo q̇ fuit fili᷒ ei᷒. Et filiaꝫ ad-
ſynagogā uerſus mr̄eꝫ ſuā: plebs dei aduerſus mundanā ciuitatē: h̄
per nurus eſt ꝑniciōſaꝫ ſocietatē gn̄is hūani: quā nūc babylonia: nūc
eccl̄ia itel- egypto: nūc ſodoma: nūc alijs atq̄ alijs noīb᷒ ſcriptura ſi-
ligiť. gnat. Nurū aduerſus ſocrū ſuā: eccleſiā aduerſus ſynago-
gaꝫ: que ſm̄ carnē xp̄ꝫ peperit ſpōſuꝫ eccl̄ie. Diuiduť āt
Mic. 7. in gladio ſpūs: qͦd ē v̄bū dei. Et inimici hoīs domeſtici ei᷒:
cū q̇b᷒ añ ꝯſuetudie iplicat᷒ erat. RABA. Nulla apud
eos iura cuſtodiri pn̄t: inter quos fidei bellū eſt. GLO.
Uel aliter. Hoc dicit. q. d. Non ad hoc inter hoīes veni: vt
carnales affect᷒ cōfirmē: ſed ſpūali gladio diſſecem. Uñ
recte dr̄. [Et inimici hoīs domeſtici eius.] GREGO. 3°
mora. Callidus nāq̄ aduerſari᷒ cū a bonoꝝ cordibus re-
pelli ſe conſpicit: eos qui ab illis valde diliguť exq̇rit. Et
per eoꝝ v̄ba blandiens loquiť qui plus ceteris amanť: vt
duꝫ vis amoris cor perforat: facile ꝑſuaſionis ei᷒ gladius
ad intime rectudinis munimen irrumpat.

Tex. 14 Lu. 14. Mar. 8 infra. 16. Luc. 9. **Qui amat patrē aut matrē plus q̄ꝫ me: nō eſt me dignus. Et qui amat filiuꝫ aut filiā ſuꝑ me: nō eſt me dignus. Et qui nō accipit crucē ſuam ⁊ ſequitur me: nō eſt me dignus. Qui inuenit animā ſuaꝫ perdet illam: ⁊ qui ꝑdiderit animā ſuam propter me inueniet eam.**

HIERO. Quia añ p̄miſerat: nō veni pacē mittere ſed A

gladiū: ⁊ diuidere hoīez aduerſus pr̄ez ⁊ mr̄ez ⁊ ſocrum: ne qs pietatē religioni anferret ſubiecit dicēs. [Qui amat pa. aut ma. plus q̄ me: nō eſt me dign⁹.] Et in cantico legi-
Cant. 2. mus cātico᷑. Ordinauit in me charitatē. Dic. n. ordo in oi affectu neccīus eſt. Ama poſt deū pr̄ez aut mr̄ez aut filios.
De amore parētū et filio᷑ amori ſpōſi. Si aūt neceſſitas venerit vt amor parētū aut filio᷑ dei amori cōparet᷑: ⁊ nō poſſit vtrūqꝫ ſaluari: odiū in ſuos: pietas in deū eſt. Nō ḡ ꝓhibuit amari pr̄ez aut mr̄ez: ſꝫ ſignanter addidit. [plus q̄ me.] HYLA. Illi. n. qui domeſticas boīz charitates dilectioni ei⁹ ꝓtulerit: futuro᷑ bono᷑ indignerunt hēditate. CHRY. Si aūt paulus iubet ꝑ oia
Ephe. 6. parētib⁹ obedire nō mireris. In illis. n. ſolū dicit obediē-
Colo. 3. dū q̄ nō nocēt pietati. Eteniꝫ ſcm̄ eſt oēz eis aliū reddere honorē. Cū aūt ampli⁹ debito exegerint: nō opꝫ aſſentire.
Exo. 32. Sūt aūt hec veteri teſtō ꝯſonātia. Etenim illic eos q̄ idola colebāt: nō odio hīc ſolū: ſꝫ ⁊ lapidare dn̄s iubet: ⁊ in deu-
Deu. 33. tronomio dr̄. Qui dixerit pr̄i ſuo ⁊ matri ſue: neſcio vos: ⁊ frib⁹ ſuis ignoro illos: hi cuſtodierūt eloquiū tuū. GLO.
B Uī aūt vt in plib⁹ accidere: vt parētes plus diligant filios q̄ filij diligāt eos: ⁊ iō gradatim poſtq̄ ſuū amorē amori parētū eē ꝓponēdū docuit: docet ꝯſequēter ꝓferēdū eſſe filio᷑ amori dicēs. [Et q̄ amat fi. aut fi. ſup me: nō eſt me dignus.] RABA. Per qd̄ ſignāt illū diuino ꝯſortio eē indignū qui ꝯſanguinitatis carnalē amorē ꝓponit ſpūali amori dei. CHRY. Deīde vt nō moleſte ferāt illi. ſ. quibus amor dei ꝓfert᷑: ad altiorē adducit ſmonē. Aīa. n. nihil eſt familiari⁹ alicui: ſꝫ tn̄ ⁊ hāc nō ſimplr̄ eā hīi odio iuſſit: ſed vt eā qs tradat in occiſiones ⁊ ſanguines: oñdēs q̄ nō ſolū ad mortē opꝫ eē paratū: ſꝫ ad mortē violentā ⁊ reprobatiſſimā. ſ. mortē crucis. Uñ ſeq̄t. [Et q̄ nō accipit crucē ſuā ⁊ ſeq̄t᷑ me: nō eſt me dign⁹.] Nihil āt adhuc eis de ꝑpa dixerat paſſione: ſꝫ iteriꝫ in hīs eos erudit vt ſmonē de paſ-
C ſione ei⁹ magis ſuſcipiāt. HYLA. Uel qui chri ſunt: cru-
Gal. 5. cifixerūt corp⁹ ſuū cū vitijs ⁊ ꝯcupiſcētijs: ⁊ idign⁹ eſt chro q̄ nō crucē ſuā in q̄ cōpatimur: cōmorimur: cōſepelimur: cōſurgim⁹ accipiēs dn̄m ſit ſecut⁹: in h̄ ſacro fidei. ſpūs no-
Duobus mōis crucē dn̄i portamus. uitate victur⁹. GREGO. i ho. Crux q̄ppe a cruciatu dr̄: ⁊ duob⁹ modis crucē dn̄i baiulam⁹: cū aut per abſtinētiā carnē affligim⁹: aut ꝑ cōpaſſionē ꝓximi neceſſitatē illi⁹ nr̄ā putam⁹. Sciēdū vo eſt q̄ ſūt nōnulli q̄ carnis abſtinētiā nō pro deo: ſꝫ pro inani gl̄ia exhibēt: ⁊ ſūt nōnulli q̄ cōpaſſionē ꝓx̄io: nō ſpūalr̄ ſꝫ carnalr̄ ipendūt: vt ei nō ad vtutē: ſꝫ q̄ſi miſerādo ad culpas foueāt. Hi itaqꝫ crucē videntur ferre: ſed dn̄m nō ſequūtur. Et ideo ait. [Et ſequitur me.]
D CHRY. Quia vo ꝑcepta hec que iniungunt᷑ onero ſa videbāt᷑: ponit ⁊ vtilitatē eo᷑ maximā exñtes dicens. [Qui inuenit aīaꝫ ſuā perdet eā.] Quaſi dicat. Nō ſolum hec q̄ ꝓmiſi nō nocent: ſed maxie ꝓderunt: ꝯtria vo nocebunt. Et hoc vbiqꝫ facit. Ab his eniꝫ que hoīes ꝯcupiſcunt inducit: ſicut ſi dicat᷑. Propter quid nō vis ꝯtēnere aīaꝫ tuā? Quia diligis eā? Quocirca ꝑp hoc ꝯtēne: ⁊ tūc ei maxie ꝓderis. REMI. Aīa aūt in hoc loco nō ſuba eſt intelligēda: ſꝫ hec vita pn̄s: ⁊ eſt ſenſus. Qui inuenit aīaꝫ ſuā. ſ. hāc pn̄tez vitam. i. qui hāc lucē ⁊ ei⁹ dilectionē ⁊ voluptates ad h̄ deſiderat vt ſemꝑ iuenire poſſit: iſtā quā ſemꝑ ſeruare cupit perdet: ⁊ aīaꝫ ſuā eterne dānatiōi ꝑparat. RABA. Uel
Qui uitā eternā ſalutē querit tēporalem vitā dare non dubitat. alr̄. Qui ſalutē aīe ſue q̄rit eternā eā perdere: h̄ eſt in mortē dare nō dubitat. Utriqꝫ aūt ſenſui cōgruit apte qd̄ ſequit᷑. [Et q̄ ꝑdiderit aīaꝫ ſuā ꝑp me: inueniet eā.] REMI. Ideſt qui hāc tꝑales lucem ⁊ eius dilectiōes ⁊ voluptates tꝑe pſecutionis ꝑp ꝓfeſſionē noīs mei ꝯtēpſerit: aīe ſue inueniet eternā ſalutē. HYLA. Sic ḡ ꝑficit lucrū anime in mortē ⁊ dānum in ſalutē: detrimento eniꝫ breuis vite fenus imortalitatis acquiritur.

Tex. 15. ❡Qui recipit vos: me recipit: ⁊ qui me recipit: recipit eū qui me miſit. Qui recipit ꝓphetā in noīe ꝓphete: mercedē ꝓphete accipiet. Et qui recipit iuſtum in iuſti noīe: mercedē iuſti accipiet. Et quicūqꝫ potū dederit vni ex minimis iſtis calicem aque frigide tm̄ in noīe diſcipuli: amē dico vobis nō perdet mercedē ſuā. Mar. 9. Luc. 10. Jo. 13. Ibi. 14. īfra. 18.

A ❡HIERO. Dn̄s ad ꝑdicationē diſcipulos mittēs docet particula nō timēda: affectū ſubijcit religioni. aurū ſupra tulerat eis de ʒona excuſſerat: dura euangeliſta᷑ conditio. Unde ḡ ſumpt⁹? Uñ victus? Uñ neceſſia? ⁊c̄. Et ideo auſteritatē ꝑcepto᷑ ſpe tēperat ꝓmiſſo᷑ inquiēs. [Qui recipit vos me recipit] vt in ſuſcipiēdis apl̄is vnuſqſqꝫ credētiū chīꝫ ſe ſuſcepiſſe arbitret᷑. CHRY. Sufficiētia ſiquidē erant ꝓmiſſa ad perſuadendū eis qui erāt apl̄os ſuſcepturi. Quis eniꝫ eos qui ita erāt fortes ⁊ oēs ꝯtēnebant: vt alij ſaluarent᷑: nō ſuſciperet cū oī deſiderio? Et ſupius qdē penā cōminat⁹ eſt his qui nō reciperent: hic aūt retributionem ꝓmittit recipiētib⁹. Et ꝑmo qdē repromittit honorem ſuſcipientib⁹ apl̄os vt chr̄m ſuſcipiant ⁊ etiā patrem. Unde ſubdit. [Et qui me recipit: recipit eū qui me miſit.] Quid āt huic honori fiet eq̄le: vt qs pr̄ez ⁊ filium recipiat?
Jo. 8. HYLA. In qb⁹ v̄bis docet ēt in ſe mediatoris offm̄ qui cū ſit recept⁹ a nobis atqꝫ ipſe ꝓfect⁹ ex deo ſit: deus per
Col. 2. illū trāſfuſus in nobis ſit: ⁊ per hūc ordinē grā᷑ nō aliud apl̄os recepiſſe q̄ deū: qꝛ ⁊ in illis chrīs ⁊ in chriſto de⁹ ha-
B bitat. CHRY. Promittit aūt poſt hec ⁊ aliā retributionē dicēs. [Qui reci. ꝓphetā in noīe ꝓphete: mer. ꝓphete accipiet: ⁊ qui re. iuſtū in no. iuſti mer. iuſti accipiet.] Non aūt ſimplr̄ dixit. Qui ſuſcipit ꝓphetā: aut q̄ ſuſcipit iuſtū: ſed addit. [In noīe ꝓphete] ⁊ in noīe iuſti: hoc eſt ſi nō ꝑp vite huius eminētiā: neqꝫ ꝓpter aliud tēporaliū ſuſcepit: ſed qꝛ vel ꝓpheta eſt: vel iuſtus. HIERO. Uel aliter. Quia ad ſuſceptionē magro᷑ diſcipulos ꝓuocauerat: poterat credentiū occulta eſſe reſpōſio. q̄ ⁊ pſeudo ꝓphetas ⁊ iudam ꝓditorē debem⁹ ſuſcipere. Uñ dn̄s dicit nō pſonas ſuſcipiēdas eſt ſed noīa: ⁊ mercedē nō perire ſuſcipiētis: ſꝫ indignus fuerit qui ſuſcept⁹ ſit. CHRY. Dic̄ aūt. Mercedē ꝓphete ⁊ mercedē iuſti accipiet. i. q̄lē decēs eſt accipe eū qui ſuſcipit ꝓphetā vel iuſtū: vel qualē ꝓpheta aut iuſtus eſt acceptur⁹. CHRY. in ho. Nō. n. ait
C mercedē de ꝓpheta vel iuſto: ſed [mercedē ꝓphete vel iuſti.] Iſte. n. fortaſſe iuſtus eſt: ⁊ q̄to in h̄ mūdo nihil poſſidet tanto loquēdi pro iuſtitia fiduciā maiorē hꝫ: hūc eū ille ſuſtentat qui in hoc mūdo aliqd poſſidet illius iuſtitie libertatē ſibi ꝑticipē facit: ⁊ cū eo pariter iuſtitie ꝓmia recipiet quē ſuſtentādo adiuuit. Ille ꝓphetie ſpiritu plenus eſt: ſed tn̄ corporeo eget alimēto. Et ſi corpus nō reficitur: certū eſt q̄ vox ipſa ſubtrahat᷑. Qui igit᷑ ꝓphete alimenta tribuit: vires illi ad loquēdū dedit. Cū ꝓpha ergo mercedē ꝓphete accipiet: qui hoc ante dei oculos exhibuit qd̄ audiuit. HIERO. Myſtice aūt qui ꝓphetā recipit vt ꝓphetam: ⁊ intelligit eū de futuris loquētē: hic ꝓphete mercedē accipiet. Igit᷑ iudei carnalr̄ intelligentes ꝓphetas: mercedē non accipient ꝓpheta᷑. REMI. Nōnulli vo ꝓphetā intelligunt dn̄m ieſum chriſtū: de quo moyſes dicit. Prophetā vobis ſuſcitabit deus: quē ſilr̄ per iuſtum intelligūt: qꝛ incōparabilr̄ iuſtus eſt. Qui ergo in noīe iuſti ⁊ ꝓphete. ſ. chriſti: ꝓphetā vel iuſtum ſuſcipit ab eo recipiet remunerationē: pro cuius amore recipit. HIERO. Poterat aūt aliqs cauſari ⁊ dicere. Paupertate ꝓhibeor vt hoſpitalis eſſe non poſſim: ⁊ hanc excuſationem leuiſſimo exēplo diluit: vt calicē aque frigide toto aīo porrigamus dicēs. [Et quicūqꝫ potū dederit vni ex minimis iſtis aque

Quāto qs q̄ in h̄ mū do nihil poſſidet tāto fiducialr̄ loqt᷑.
Myſtice.
Deu. 18.
D

frigide calicē tm̄ in noīe diſcipuli:amē dico vobis nō perdet mercedē ſuā. [Frigide inquit nō calide:ne ⁊ in calida paupertatis ⁊ penurie lignoꝝ occaſio q̄reret. REMI. Dicit aūt minimis.i.nō ꝓphe:nō iuſto:ſ₃ alicui ex minimis. GLO. Ubi nota deū magis ad p⁹us affectū dātis reſpicere:q̄ȝ ad quātitatē rei exhibite. Uel minimi ſunt q nihil penit⁹ hn̄t in h mūdo:⁊ iudices erūt cū chro. HYLA. Uel puidēs pl'es futuros tm̄ apoſtolatus noīe glorioſos:ol vo vite ſue ope iprobabiles obſequiū qd ipſis ſub religionis opione delatū ē:mercede nō fraudat. Nā ſ₃ ⁊ ipſi minimi eēnt.i. pctoꝝ oiu₃ vltimi:nō inania tn̄ in eos ēt leuia ſub frigide aq̄ noīe deſignata officia eē decernit. Nō.n.pctis hois ſed diſcipuli nomini honor pſtit⁹ eſt.

Deus magis affectū dantis q̄ȝ rei datē q̄ȝtitatem reſpicit.

Cap. XI.

Tex.1. Luc.7. Et factum eſt cum cōſumaſſet ieſus pcipiens duodecim diſcipulis ſuis: tranſijt inde vt doceret ⁊ predicaret in ciuitatibus eorum.

A [RABA. Poſtq̄ȝ diſcipulos ſuos dn̄s ad pdicādū mittens:pmiſſis vbis eos iſtruxit. Ipſe ēt qd docuerat vbis:factis iplenit:offerens pmā pdicationē iudeis:⁊ h eſt qd dr. [Et factū eſt cū cōſumaſſet ieſus.] CHRY.in ho. Dicit aūt. Trāſijt inde. Qz.n.eos miſit:ſubtraxit ſeipm:dans locū eis ⁊ tēpus facere que iniunxerat. Eo.n.pñte ⁊ curante nullus ad diſcipulos vellet accedere. REMI. Pulchre aūt de ſpūali doctrina:qua.ſ.apoſtolos iſtruxerat ad gſiales trāſit in ciuitatib⁹ pdicādo:qz in hoc de celis ad terras deſcēdit vt oēs illuminarent. In quo facto monent͂ etiam ſancti predicatores vt oibus pdeſſe ſtudeant.

Tex.2. [Joānes autē cum audiſſet in vinculis opera chri:mittēs duos de diſcipulis ſuis ait illi. Tu es qui vēturus es:an aliū₃ expectamus? Et reſpondens ieſus ait illis. Euntes renūtiate ioāni que audiſtis ⁊ vidiſtis. Ceci vident:claudi ambulant:leproſi mundant͂:ſurdi audiūt:mortui reſurgunt:pauperes euāgelizant͂:⁊ beatus eſt qui nō fuerit ſcandalizatus in me.

A [GLO. Poſuerat ſupra euāgeliſta quō p miracula ⁊ doctrinā chri tā₃ diſcipuli q̄ȝ turbe inſtruebant͂:nūc oſtendit quō hec inſtructio vſq₃ ad diſcipulos ioānis pueuerit:qui ad chrm̄ emulationē hre videbant͂. Uñ dicit. [Joānes aūt cū audiſſet in vinculis opa chri:mittēs duos ex diſcipulis ſuis ait illi. Tu es qui vēturus es:an aliū expectamus?] GREGO. Querēdū aūt nobis eſt. Joānes ꝓpha ⁊ plus q̄ȝ ꝓpheta:qui venientē ad baptiſmu₃ dn̄m oſtēdit dicēs. Ecce agnus dei ecce qui tollit pctā mūdi:cur in carcere poſitus mittēs diſcipulos reqrit. Tu es q vēturus es:an aliu₃ expectam⁹:tanq̄ȝ ſi ignoraret quē oſtēdrat:⁊ an ipſe ſit neſciat:quē ipſe ꝓphetiçādo:baptiçādo:oñdēdo ipm eē clamauerat. AMBRO. Nōnulli aūt h ſic itelligūt. Magnū qdē ita ꝓphetā eē ioānē:vt chri₃ agnoſceret annūtiaret remiſſionē pctoꝝ futurā:ſ₃ tn̄ tāq̄ȝ pius vatē quē venturū crediderat nō crediſiſſe moriturū. Nō igit͂ fide ſ₃ pietate dubitauit. Dubitauit ēt ⁊ petrus dicēs. Propitius tibi eſto dñe:nō fiet h. CHRY.in ho.Sz nō vtiq₃ h hȝ rōnem. Joānes.n.neq₃ h ignorabat:ſ₃ hoc pmū teſtat⁹ eſt dicens. Ecce agn⁹ dei qui tollit pctā mūdi. Agnū.n.vocās:crucem diuulgat:nec al'r q̄ȝ per crucē pctm̄ abſtulit mundi. Qual'r aūt maior ꝓpha eſt hic:ſi neq₃ q̄ ꝓphaꝝ ſūt noſcit? Eteni₃ Iſaias dicit. Sicut ouis ad occiſionē duct⁹ eſt. GREGO. in ho.Sz al'r h qd ſoluit͂:ſi geſte rei tp̄s penſat͂. Ad iordanis.n.fluēta poſit⁹:qz ipſe redemptor mūdi eſſet aſſeruit: miſſus vo in carcere an ipſe veniat:reqrit:nō qz ipſu₃ eſſe

Ad ioannes iterrogari fecit chriſtum ſi ille q venturus eſt ⁊c.

B

Mat.16. Mar.8

Jo.1.

Iſa.53.

mūdi redēptorē dubitat:ſ₃ qrit vt ſciat:ſi is qui p ſe in mūdum venerat:per ſe etiam ad inferni clauſtra deſcendat. HIERO. Uñ nō ait. Tu es qui veniſti:ſed [tu es qui vēturus es?] Et eſt ſenſus. Māda mihi:qz ad iferna deſcēſurus ſu₃:vtrū te etiā inferis debeā nuntiare:an aliu₃ ad hec ſacra miſſur⁹ es? CHRY.in ho. Sz q̄l'r ⁊ h hȝ rōnem? Cui⁹.n.grā nō dixit. Tu es q vētur⁹ es in iferuū:ſ₃ ſimpl'r. Qui vētur⁹ es? q̄ȝuis ⁊ deriſibilius videat͂ q pp hoc ei dixerit:vt ⁊ illuc abiens pdicaret. Pñs.n.vita grē tēpus eſt: poſt obitū aūt iudiciū eſt ⁊ pena:q̄re in nullo op⁹ erat precurſore illic. Sz al'r. Si ifideles poſt mortē credētes eēnt ſaluādi:nullus peribit aliqñ:oēs.n.penitebūt tūc ⁊ adorabunt. Oē.n.genu flecte͂t:celeſtiu₃:terreſtrium:⁊ infernoꝝ. GLO. Cōſiderādu₃ autē eſt q nō ideo Hieronymus ⁊ Grego.dixerūt q ioānes aduētū chri in ifernū pnuntiaturus eēt:qz ei⁹ pdicatiōe aliqui nō credētes ꝯuerterent͂ ad fidē:ſ₃ vt iuſtis in expectatiōe chri manētib⁹ ex vicino aduentu ꝯſolationē afferret. HYLA. Certu₃ eſt tn̄ q qui venturū vt pcurſor nuntiauit:cōſiſtētē₃ vt ꝓpha agnouit: adeūtē₃ vt ꝯfeſſor venerat⁹ eſt:ei⁹ abūdāti ſcietie error nō obrepſit. Nec ſane credi pōt ſpūſcī grā₃ in carcere poſito defuiſſe:cū aplis vtutis ſue lumē eēt in carcere poſitis miniſtraturus. HIERO. Non ĝ q̄ſi ignorās iterrogat:ſed q̄ō ſaluator iterrogat vbi ſit lazarus poſit⁹:vt qui locum ſepulchri indicabāt:ſaltē ſic pararent͂ ad fidē:vt viderent mortuū reſurgētē. Sic ⁊ ioānes iterficiēdus ab herode diſcipulos ſuos mittit ad chrm̄:vt per hāc occaſionē vidētes ſigna atq₃ vtutes crederēt in eū:⁊ magro iterrogāte ſibi diſcerēt. Qz aūt hrent diſcipuli ioānis aliqd mordacitatis ex inuidia aduerſus dn̄m:ſupior quoq₃ interrogatio demrāuit cū dixerūt. Quare nos ⁊ pharisei ieiunam⁹ frequenter:diſcipuli aūt tui nō ieiunant? CHRY.in ho. Donec igitur ioānes erat cū ipſis:ſuadebat eis ꝯtinue de chro. Quia aūt iā₃ erat obiturus:ampli⁹ ſtudiū facit. Eteni₃ formidabat: ne reliquas in diſcipulis ſuis pnicioſi dogmatis ꝯditionē: ⁊ maneāt abiecti a chro:cui ⁊ a prin⁹ oēs ſuos afferre ſtuduit. Si āt dixiſſet eis. Abite ad ipſ₃:qz melior me eſt:non vtiq₃ pſuaſiſſet:ſ₃ eſtimaret͂ humilia de ſe ſentiēs h dicere:⁊ ſic magis eſſent ei affixi. Quid igit͂ facit? Expectat ab eis audire q chrs miracula facit. Neq₃ omnes mittit:ſ₃ duos quoſdā quos nouerat fortaſſis alijs pſuaſibiliores exiſtētes: vt inſuſpicabilis iterrogatio fieret ⁊ ex reb⁹ ipſis diſcerēt diſtātiā iter eū ⁊ ieſu₃. HYLA. Joānes igit͂ nō ſue:ſed diſcipuloꝝ ignorātie ꝯſulit. Ut.n.ſcirēt nō aliū a ſe pdicatu₃:ad opa ei⁹ intuēda:diſcipulos ſuos miſit vt auctem dictis ſuis illi⁹ opa ꝯferrēt:nec chrs al'r expectaret͂ q̄ȝ cui teſtimoniū opa pſtitiſſent. CHRY.in ho. Chrs aūt mētē noſcēs ioānis:nō dixit. Qm̄ ego ſum:qz per h rurſus obſiſteret h audiētib⁹. Excogitaſſent.n.⁊ ſi nō dixiſſent qd iudei ad ipſ₃ dixerūt. Tu de teipſo teſtimonū perhibes:⁊ pp h a miraculis fecit eos diſcere inſuſpicabile₃ doctrinā faciēs ⁊ manifeſtiorē. Teſtimoniū.n.qd eſt a reb⁹:credibili⁹ eſt teſtimonio qd eſt a vbis. Uñ cōfeſtim curauit cecos ⁊ claudos ⁊ alios multos:nō vt doceret ioānē ſcientē:ſ₃ hos qui dubitabāt. Et iō ſeq͂t. Et rñdēs ieſus ait illis. [Euntes renūtiate ioāni que audiſtis ⁊ vidiſtis. Ceci vident:claudi ambulant:leproſi mūdant͂:ſurdi audiūt:mortui reſurgūt: pauperes euāgeliçant͂. HIERO. Qz pmiſſis nō minus eſt. Paupes aūt euāgeliçatos intellige:vel paupes ſpiritu: vel certe opib⁹ pauperes. Ut nulla inter nobiles ⁊ ignobiles:inter diuites ⁊ egenos in predicatione diſtātia ſit. Hec magiſtri rigorem:hec pceptoris comprobant veritatē:qñ oīs apud eu₃ qui ſaluari pōt eq̄lis eſt. CHRY. Qz autē ait. [Et beat⁹ ē q nō fuerit ſcādaliçat⁹ in me.] Inter nūtios percutit:quia.n.ſcandaliçabant͂ in ipſo:dubitatione₃ eoꝝ

C

Pās tempus grē eſt futurū do iuſtitie.

Phy.2.

Jo.11.

.ſ.9.

D

Joannes voluit diſcipulos ſuos ꝯſulere vt ſeipſos mitteret ad chrm̄.

E

Jo.8.

Luc.7.

Iſa.35.

nō diuulgans:ꝛ ſoli eorum cōſcientie derelinquens:redar/
F guitionē coꝝ latēter induxit. HYLA. Itaqꝫ cui rei ioā/
nes cauiſſet oſtēdit dicēs beatos eos in qb⁹ aliqd in ſe ſcā/
dali nō fuiſſet:q2 metu eius.ſ.ne ſcādaliçarent:diſcipulos
ſuos ioānes vt chr̄m audirent:miſit. GREGO.Uel alr̄.
Infideliū mens graue in chr̄o ſcādaluꝫ ptulit:cū eū etiaꝫ
1.cori.1. poſt tot miracula moriētem vidit.Uñ Paulus dicit.Nos
p̄dicam⁹ chr̄m crucifixū:iudeis qdē ſcādaluꝫ:Quid ḡ eſt di
cere.Beat⁹ qui nō fuerit ſcādaliçat⁹ in me:niſi apta voce
abiectionē mortis ſue humilitatēqꝫ ſignare:Ac ſi patēter
dicat.Mira qdē facio:ſꝫ abiecta ꝑpeti nō dedignoꝛ. Q2 ḡ
moriēdo te ſubſequoꝛ cauēduꝫ valde eſt hoībus ne in me
mortē deſpiciant:qui ſigna venerant̄. HYLA.Prebet̄
Per ioan nē lex:per chr̄m euāgeliuꝫ intelligitur. etiā myſtice in his q̄ in ioāne geſta ſūt itelligētia amplioꝛ:
vt ꝑpheta ipſo ꝯditionis ſue gn̄e ꝑpheticaret:q2 in eo foꝛ
ma legiſſ ita eſt.Chr̄m.n.lex annūciauit:ꝛ remiſſionē pec/
catoꝝ p̄dicauit:ꝛ regnū celoꝝ ſpopondit:ꝛ ioānes totuꝫ h̄
opus legis expleuit.Igitur ceſſante iam lege que peccatis
plebis incluſa:ne chriſtus poſſet intelligi quaſi vinculis ꝛ
q̄ſi carcere cōtinebat̄ ad euangelia cōtuēda lex mittit:vt
infidelitas fidē dictoꝝ ꝯtēplet̄ in factis. AMBRO.ſup
lucā.Et fortaſſe iſti diſcipuli quos miſit: ſunt duo populi:
vnus qui ex iudeis credidit:alter qui ex gentibus.

Tex.3. ¶ Illis aūt abeūtib⁹: cepit ieſus dicē ad turbas
de ioāne. Quid exiſtis in deſertū videre: Arū/
dinem vento agitataꝫ: Sed qd exiſtis videre:
Hoiem mollib⁹ veſtitum: Ecce qui mollibus
veſtiunt̄:in domib⁹ regū ſunt. Sed qd exiſtis
videre: Prophetā: Etiam dico vobis ꝛ plus
Mal.3. q̄ꝫ ꝑphetam. Hic eſt eniꝫ de quo ſcriptum eſt.
Mar.1. Ecce ego mitto angeluꝫ meum ante faciē tuaꝫ
qui preparabit viam tuam ante te.

A ¶ CHRY.Quātū ad diſcipulos ioānis ſatis actuꝫ erat:
certificati.n.de chr̄o per ſigna q̄ viderāt receſſerunt. Sed
oportebat etiā turbas ſanari:q̄ ex iterrogatiōe diſcipuloꝝ
ioānis multa incōueniētia ſubintellexerit:ignorātes mittē
tis ꝯſiliū.Poterāt vtiqꝫ dic:q tāta teſtat⁹ eſt de chr̄o:aliter
pſuaſus eſt nūc ꝛ dubitat vtrū ſit ipſe. Nūqd ḡ alterās ad
ieſuꝫ h̄ dicit:Nunqd timidioꝛ a carcere fact⁹: Nunqd va
Q̄ chr̄s ioānēꝫ baptiſtā laudauit. ne ꝛ inaniter prioꝛa dixit: HYLA.Ac ne illud qd ime/
diate p̄miſerat referri poſſet ad ioānē tāq̄ ſcādaliçat⁹ eēt
in chr̄o ſubdit̄.[Illis autē abeūtib⁹ cepit ieſus dīc ad tur/
bas de ioāne.] CHRY.in ho.Propter h̄ autē abeūtib⁹
eis vt nō videat̄ hoi adulari.Corrigēs aūt ꝛ plebē:nō du/
cit in mediū ſuſpitionē coꝝ:ſꝫ ſolōnē cogitationū coꝝ idu/
cit:q̄ eos in dubitationē mittebat demōſtrās ſe noſſe occul
ta. Neqꝫ.n.dixit ſic iudeis:qd cogitatis mala.Eteniꝫ ſi ma
la cogitauerit:nō tñ ex malitia:ſꝫ ex ignorātia.Uñ nō loq/
tur eis dure:ſꝫ r̄ndet pro ioāne oñdēs q2 nō excidit a p̄ori
opione.Hoc āt docet:nō ſolū ꝑpo v̄bo:ſꝫ coꝝ teſtimonio:
nō tñ p ea q̄ dixerūt:ſꝫ p ea q̄ egerunt. Iōqꝫ ait.Quid exi/
ſtis in deſertū videre: Ac ſi diceret. Propter qd ciuitates
dimittētes cōueniſtis in deſertū: Nō.n.plebs tāta cū tāto
deſiderio in heremū veniſſet:niſi magnū quēdā ꝛ mirabi/
B leꝫ ꝛ petra ſolidiorē ſe videre exiſtimās. GLO. Nō aūt
tunc exierāt in deſertū ad h̄ vt viderent ioāneꝫ:nec.n.erat
tunc in deſerto ſꝫ in carcere:ſꝫ p̄teritū refert:q2 frequēter
exierat populus in deſertū videre ioāneꝫ cū adhuc eſſet in
deſerto. CHRY.in ho.Et vide q2 oēꝫ aliā malitiā p̄ter/
mittēs remouet a ioāne leuitatē de q̄ turbe dubitabāt di/
cens.Arūdinē vēto agitatā: GREGO.in ho.Nō.vꝫ.nō
aſſerēdo:ſꝫ negādo intulit.Arūdinē qppe moꝝ vt aura cō/
tingit in p̄tē flectit:per quā carnalis aīus deſignat̄: q moꝝ
Per arū dineꝫ carnalis aīus deſignat̄. vt fauore ꝛ detractiōe tāgit̄ in p̄tē quālꝫ declinat̄. Arūdo
ḡ vento agitata ioānes nō erat:quē a ſtatus ſui rectitudine
nulla reꝝ varietas iflectebat.Ac ſi dn̄s dicēt. HIERO. C
Nūqd ob h̄ exiſtis in deſertū vt videretis hoiem calamo
ſiſeꝫ q oī vēto circūfert̄:ꝛ leuitate mētis de eo ambigeretꝫ
quē antea p̄dicaret:An forſitan ſtimulus inuidie ꝯ me co/
git̄:ꝛ p̄dicatio ei⁹ vanā ſectat̄ gl̄iaꝫ:vt ex ea querat lucra:
Cur diuitias cupiat: Ut affluat dapib⁹: Locuſtis veſcit̄
ꝛ melle ſylueſtri.An vt mollib⁹ veſtiatur: Pili camelloꝝ
ſūt tegmē ei⁹.Et iō ſubdit.[Sed qd exiſtis videre: Hoieꝫ
mollib⁹ veſtitū:] CHRY.in ho.Uel alr̄. Q2 non ſit ioā
nes ſiſis calamo mobili p v̄ſm ſtudiū ſignaſtis.ſ.in deſer/
tuꝫ exeūtes. Nō tñ p̄ōt aliqs dīc q2 ioānes qdē ꝯſtās erat:
ſꝫ poſtea laſciuie ſuiēs fact⁹ eſt mobilis.Sicut.n.aliqs eſt
iracūdus nā:alius p ifirmitatē longā: ita aliq ſūt mobiles
p nāꝫ:alij v̄o laſciuie ſeruiēdo mobiles fiunt. Ioānes autē
neqꝫ nā mobilis erat:ꝑꝑ qd dixerat. Nō exiſtis vidē arū/
dinē vēto agitatā. Neqꝫ laſciuie dās ſeipm̄ ꝑdidit quā ha/
bebat excellētiā.Q2.n.nō ſeruierit laſciuie monſtrat ſtola:
ſolitudo:ꝛ carcer.Si.n.vellet mollib⁹ veſtiri:nō heremuꝫ
inhabitaſſet:ſꝫ regū palatia.Uñ ſeqt̄.[Ecce q mollib⁹ ve/
ſtiunt̄ in domib⁹ regū ſūt.] HIERO. Ex h̄ oñdit̄ rigi/
dam vitā ꝛ auſterā p̄dicationē vitare debere aulas regū ꝛ
D mollīū hoiuꝫ palatia d̄clinare. GREGO.in ho. Nemo
aūt exiſtimet in fluxu atqꝫ ſtudio p̄cioſaꝝ veſtiū peccata
deeſſe:q2 ſi h̄ culpa nō eſſet:nullo mō ioānē dn̄s de veſti/
menti ſui aſperitate laudaſſet.Et nequaq̄ petr⁹ feminas a
1.pe.3. p̄cioſaꝝ veſtiū appetitu cōpeſcere dicēs. Nō in veſte pre/
cioſa. AVGV.4° de doc.chr̄ia.Luꝫ in oīb⁹ talibus nō
vſus reꝝ:ſꝫ libido vtētis in culpa eſt. Quiſqs.n.rebus re/
ſtricti⁹ vtit̄ q̄ꝫ ſe hn̄t mores coꝝ cū qb⁹ viuit:aut itēperās:
aut ſupſtitioſus eſt.Quiſqs v̄o ſic vtit̄ vt metas ꝯſuetudis
bonoꝝ iter quos v̄ſat̄ excedat:aut aliqd ſignat: aut flagi/
tioſus eſt. CHRY.in ho.A loco āt ꝛ veſtimētis ꝛ a con/
curſu hoiuꝫ:ei⁹ morib⁹ deſignatis iducit iaꝫ ꝛ ꝑphetā etiā
eū eē dicēs.[Sꝫ qd exiſtis videre: Prophetā: Dico vobis
etiā plus q̄ꝫ ꝑphetā.] GREGO. Propħe.n.miniſteriū
eſt ventura p̄dicere:nō ēt demōſtrare. Ioānes ḡ plus q̄ꝫ ꝑpħa
eſt:q2 eū quē p̄currēdo ꝑphetauerat:etiā oñdendo nūtia/
B bat. HIERO.In quo ēt ceteris ꝑpħis maioꝛ eſt.Et q2
ad p̄uilegiū ꝑphetale etiā baptiſmi acceſſit p̄miū:vt ſuuꝫ
dn̄m baptiçaret. CHRY.in ho. Deide mōſtrat f̄m qd
Mal.3. eſt maioꝛ dicēs.[Hic eſt.n.de q̄ ſcriptū ē. Ecce mitto ange
luꝫ meū an̄ faciē tuā.] HIERO. Ut.n.meritoꝝ ioānis
augmētuꝫ faceret de malachia teſtimoniū infert:in quo ēt
angelus p̄dicat̄.Angeluꝫ aūt hic dici ioānem nō putemus
Ioannes āgelus oſſicij dignitate. nāe ſocietate:ſꝫ officij dignitate.i.nuntiū qui venturū dn̄m
nūtiauit. GREGO.Qui.n.grece angelus:hic latine nū/
tius dr̄.Recte ḡ qui nūtiare ſupnū nūtiū venerat angelus
vocat̄:vt dignitateꝫ ſeruet in noīe quā explet in opatione.
CHRY.in ho.Mōſtrat igit̄ f̄m qd eſt maioꝛ ioānes ꝑ/
phetis:f̄m id.ſ.qd eſt ꝑpe chr̄m.Et iō dicit.[Mitto an̄ fa
cieꝫ tuā]h̄ eſt ꝑpe te.Sicut.n.q ꝑpe currū regis incedunt
alij ſunt clarioꝛes:ita ꝛ ioānes ꝑpe chr̄i p̄ntiaꝫ. GLO.
Deide alij ꝑpħe miſſi ſunt vt aduentū chr̄i annuntiarent.
Iſte āt vt p̄pararet viā ipſius.Uñ ſeqt̄.[Qui preparabit
viā tuā ante te].i.peruia reddet tibi corda auditoꝝ pniaꝫ
F p̄dicādo ꝛ baptiçando. HYLA. Myſtice aūt deſertuꝫ
Myſtice. ſpūſcō vacuū eſt ſentiēdum in quo habitatio dei nulla ſit.
In arūdine hō talis oñdit̄ de gl̄ia ſeculi vite ſue inanita/
te ſpecioſus:in ſe aūt fructu veritatis cau⁹:exterioꝛ placēs
ꝛ nullus interioꝛ ad oēm ventoꝝ motuꝫ.i.imūdoꝝ ſpūuꝫ
flatu mouendus:neqꝫ ad conſiſtendi firmitatem valens:ꝛ
anime medullis inanis. Ueſte autēꝫ corpus quo induitur

ſia ſignat̃:qd̃ luxu ac laſciuijs molleſcit: in regibus tranſgreſſoꝝ angeloꝝ nũcupatio eſt:hi.n.ſeculi ſũt potẽtes mũdiq; dilantes.Ergo veſtiti mollib⁹ in domib⁹ regũ ſunt.i.illoꝝ qb⁹ p luxũ fluida ꝛ diſſoluta ſũt corpa:pʒ eẽ demonũ habitationẽ. GREGO. Joãnes ẽt mollib⁹ veſtit⁹ non fuit:qꝛ vitã peccãtiũ nõ blandimẽtis fouit:ſed rigore aſpe

.ſ.3. inuectionis increpauit dicẽs.Genimina viperaꝝ ꝛc̃.

Tex.4. Luc.7. ¶ Amen dico vobis:nõ ſurrexit iter natos mulierum maior ioãne baptiſta. Qui autem minor eſt in regno celorum:maior eſt illo.

A ¶ CHRY. Premiſſa cõmẽdatione ioãnis ex pphe teſtimonio nõ hic ſtetit:ſʒ iã ſniaʒ pprIã de ipſo iducit dicẽs.

Joannes maior pdicat̃ oĩbus natis ex mulieribus a viro cognitis.

[Amen dico vobis:nõ ſurre. ma.iter na.mu.io. baptiſta.] RABA. Ac ſi dicet.Quid dicerẽ p ſingla de cõmẽdatiõe ioãnis:[Amẽ dico vobis:iter natos mulieꝝ] iter natos inquit mulierũ nõ vginũ:mulieres.n. ppe corrupte vocant̃. Si aũt Maria aliqñ mulier in euãgelio nũcupat̃:ſciẽdũ

Jo. eſt iterpretẽ mulierẽ pro femia poſuiſſe:ſicut ibi. Mulier ecce fili⁹ tuus. HIERO. His ğ pfert̃ hoib⁹ q de mulierib⁹ nati ſũt ꝛ de ↄcubitu viri:nõ ei q nat⁹ eſt ex vgine ex ſpũſcõ:qͣuis in eo q dic̃. [Nõ ſur.iter na. mu.ma.io.bap. nõ ceteris pphis ꝛ pñarchis cũctiſq; hoib⁹ ioãnẽ ptulit:ſʒ ioãni ceteros exequit. Nõ.n.ſtatiʒ ſeq̃t̃. Ut ſi alij maiores eo nõ ſũt:ille maior alioꝝ ſit. CHRY. ſup Mat. Sed tãta cũ ſit iuſtitie altitudo vt in illa nemo poſſit eẽ pfectus niſi ſolus de⁹:puto q oẽs ſci q̃tũ ad ſubtilitatẽ diui iudicij inuicẽ ſibi iferiores ſũt aut potes. Ex q̊ itelligim⁹:qm̃ q maiorẽ ſe nõ hʒ maior oĩb⁹ eſt. CHRY. in ho. Ne aũt rurſus ſupabũdãtia laudũ pariat aliqd icõueniẽs iudeis ioãnez pferẽtib⁹ chõ ↄuenieñter h remouet dicẽs.[Qui ãt mi-

B nor eſt in regno celoꝝ: h maior eſt illo.] AVGV. ↄ aduerſariũ legis ꝛ pphaꝝ. Argumentat̃ aũt ex h hereticus:ita velut rõcinãdo tanq̃ ioãnes nõ ptineat ad regnũ celoꝝ:ꝛ ob h multo min⁹ ceteri pphe illi⁹ ppli qb⁹ maior eſt ioãnes. Hec aũt vba dñi duob⁹ modis pñt itelligi. Aut.n.regnũ celoꝝ appellauit h qd̃ nõdum accepimus:de q̊ in fine

mat.25. dictur⁹ eſt. Uenite bñdicti pñis mei pcipite regnũ:ꝛ qꝛ ibi ſunt angeli:qb⁹ in eis minor maior eſt quolʒ iuſto portãte corp⁹ qd̃ corrũpit̃. Aut ſi regnũ celoꝝ itelligi voluit eccleſiã:cui⁹ filij ſũt ab iſtitutiõe gñis huãni vſq; nũc oẽs iuſti: dñs ſeipʒ ſignauit q naſcẽdi tpe mior erat ioãne:maior ãt diuinitatis eternitate:ꝛ dñica ptãte. Proinde ſʒ porẽ expoſitionẽ ita diſtiguit̃:Qui minor eſt in regno celoꝝ:ac deinde ſubinfert̃. Maior eſt illo. Scdʒ hãc ãt poſteriorẽ ita. Qui aũt minor ẽ:ac deide ſubinfert̃. Jn regno celoꝝ maior eſt

His ſcribit q in celo ẽ maior ꝛ q̃cũq; q adhuc in pñtenti viuunt.

illo. CHRY. Dic̃ ãt in regno celoꝝ.i.in ſpũalib⁹ ꝛ vniuerſis q̃ ſũt ſʒ celũ. Quidã aũt dñt qm̃ de aplis h dixit chõs. HIERO. Nos ãt ſimplr itelligam⁹:q oĩs ſcũs q iã cũ dño ẽ ſit maior illo:q adhuc ↄſiſtit in plio. Aliõ ẽ.n. victorie coronã poſſidere:aliud adhuc in acie dimicare.

Tex.5. Luc.16. ¶ A diebus aũt ioãnis baptiſte vſq; nũc regnũ celoꝝ viʒ patit̃: ꝛ violẽti rapiũt illud. Oẽs.n. pphete ꝛ lex vſq; ad ioãnem pphetauerũt. Et ſi vultis recipere:ipſe eſt helyas qui vẽtur⁹ eſt.

Luc.7. Qui habet aures audiendi audiat.

A ¶ GLO. Qꝛ dixerat ſupi⁹. Qui mior ẽ in regno celoꝝ eſt maior ioãne:ne videret̃ ioãnes a regno celoꝝ eẽ alien⁹ h remouet ſubdẽs. A die.ãt io.ba.vſq; nũc regnũ ce.viʒ pa. ꝛ vi.ra.illud. GREGO. Per regnũ celoꝝ ſupnũ ſoliũ deſignat̃:cũ quo pctõres qͥlʒ facinore polluti ad pniaʒ redeũt:ꝛ ſemetipſos corrigũt:q̃ſi pctõres in locũ alienũ itrãt: ꝛ violenter regnũ celoꝝ rapiũt. HIERO. Si ãt pmus ioãnes baptiſta pniaʒ pplis nũtiauit dicens. Pniaʒ agite:

ſupra.3. appropinquauit.n.regnũ celoꝝ:ↄuenieñter a dieb⁹ illius regnũ celoꝝ viʒ patit̃ ꝛ violẽti rapiũt illud. Grãdis eſt.n. violẽtia in terra nos eẽ gñatos:ꝛ celoꝝ ſedẽ q̃rere ꝛ poſſidere p virtutẽ q̃ nõ tenuim⁹ per nãʒ. HYLA. Uel aliṫ. Dñs aplos ire ad oues pditas iſrael iuſſerat:ſʒ oĩs hec pdicatio pfectũ publicanis ꝛ pctõrib⁹ afferebat. Jtaq; viʒ regnũ patit̃:ꝛ violenti diripiũt:qꝛ glia iſrael a pñb⁹ debita: a pphetis nũtiata:a chõ oblata fide gentiũ occupat̃ ꝛ rapit̃.

Grandis violẽtia eſt regnũ celoꝝ hoies in terra natos q̃rere ꝛ poſſidẽ.

B CHRY. Uel rapiunt regnũ dei per fidẽ chũi oẽs q cũ feſtinatiõe veniunt. Uñ dicit.[A dieb⁹ aũt ioãnis vſq; nũc.] Et ita ipellit ꝛ feſtinare facit ad fidẽ ſuã:ſimul autẽ ꝛ his q̃ antea dicta ſũt a ioãne opitulat̃. Si.n. vſq; ad ioãnẽ oĩa cõpleta ſunt:ipſe eſt q ventur⁹ eſt. Uñ ſubdit.[Oẽs.n. pphe ꝛ lex vſq; ad ioãnez pphetiȥauerũt.] HIERO.

Act.21. Nõ q poſt ioãnez excludat pphetas. Legim⁹.n.in actib⁹ aploꝝ ꝛ Agabũ pphetiȥaſſe ꝛ quattuor vgines filias philippi. Sʒ vt lex ꝛ pphete quos ſcriptos legimus qcqd pphetiȥauerũt de dño vaticinati ſunt. Qñ q dicit̃. Uſq; ad ioãnez pphetiȥauerũt:chũ iã ĩps oñdit̃:ꝛ quẽ illi dixerũt eẽ vẽturũ:ioãnes veniſſe oñdit. CHRY. Deide aliã coniecturã ſui aduent⁹ ponit dicẽs.[Et ſi vultis recipere ipſe eſt

Mala.4. helias q vẽtur⁹ eſt.] Dicit dñs in malachia. Mittã vobis helyã theſbitẽ. ꝛ de iſto dicit. Ecce ego mitto angelũ meũ

C añ faciẽ tuã. HIERO. Helyas ğ ioãnes dr̃:nõ ſm ſtultos phos ꝛ q̃ſdã hereticos q reuerſionẽ aiaꝝ itroducũt:ſʒ q iuxta aliud teſtimoniũ euãgelij venerit in ſpũ ꝛ virtute helye:ꝛ eandẽ ſpũſſancti vel grãʒ habuerit vel menſuraʒ. Sed ꝛ vite auſteritas rigorq; mentis helye ꝛ ioãnis pares ſũt vterq; in heremo:vterq; ȥona pellicea cingebat̃. Jlle qm̃ regẽ achab ꝛ ieȥabel ipietatis arguit fugere cõpulſus eſt:iſte qꝛ herodis ꝛ herodiadis illicitas arguit nuptias capite truncat̃. CHRY. Et bñ dixit. Si vultis recipere: libertatẽ oñdens:ꝛ voluntariã expetẽs mentem. Eſt.n.ille hic ꝛ h ille qꝛ pcurſores facti ſũt vteriq;. HIERO. Hoc aũt qd̃ dictũ eſt. Jpſe eſt helyas:myſticũ eſſe ꝛ egere intelligentia ſequẽs dñi ſermo demõſtrat dicẽs. Qui hʒ aures audiendi audiat. REMI. Ac ſi diceret. Qui habet aures cordis audiendi.i.intelligendi intelligat:qꝛ nõ dixit ioãnẽ helyam eſſe in perſona:ſed in ſpiritu.

Tex.6. ¶ Cui aũt ſilẽ eſtimabo gnõnẽ iſtã? Similis eſt pueris ſedẽtib⁹ in foro q clamãtes coeq̃lib⁹ dicunt. Cecinim⁹ vobis ꝛ nõ ſaltaſtis:lamẽtauimus ꝛ nõ planxiſtis. Uenit.n. ioãnes neq; mãducãs neq; bibẽs: ꝛ dicũt:demoniũ hʒ. Uenit filius hoĩs mãducãs ꝛ bibens: ꝛ dicũt ecce hõ vorax ꝛ potator vini:publicanoꝝ ꝛ peccatorũ amicus. Et iuſtificata eſt ſapiẽtia a filijs ſuis.

A ¶ HYLA. Totus hic ſermo infidelitatis opprobriũ eſt: ꝛ de affectu ſupioris querimonie deſcẽdit: qꝛ iſolẽs plebs per diuerſa ſermonũ gña docta nõ fuerit. CHRY. Uñ ꝛ interrogatiõe vtit̃ monſtrans qm̃ nihil qd̃ deberet fieri ad ſalutẽ eoꝝ:derelictũ eſt dicẽs. Cui aũt ſilem eſtimabo gñationẽ iſtaʒ. GLO. q.d. Tantus eſt ioãnes:ſʒ vos nec ſibi nec mihi voluiſtis credere:ꝛ ideo cui vos ſiles eſtimabo. per generationẽ accipit cõiter ꝛ iudeos ꝛ ſe cũ ioãne. REMI. Mox aũt ſibiipſi reſpõdet ſubiũgẽs. Silis eſt pueris ſedentib⁹ in foro qui clamãtes coeq̃lib⁹ dñt.[Cecinimus vobis ꝛ nõ ſaltaſtis:lamentauim⁹ ꝛ nõ planxiſtis.] HYLA. Jn pueris pphete ſignant̃: qui in ſimplicitate ſenſus vt pueri pdicauerunt:ꝛ in medio ſynagoge tanq̃ in publico fori cõuentu coarguũt:q cantantib⁹ ſibi offõ corporis nõ obſecundauerint:ꝛ q dictis ſuis nõ peruenerint. Ad cantantiũ.n.moduʒ ſaltãtiũ mot⁹ aptat̃. Prophete.n.

Prophete q iudeis predicauerunt p pueros ſignificant.

ad ꝯfeſſionē pſallendi deo puocauerūt vt cātico moyſi te-
nef: vt iſaie: vt dauid. HIERO. Dicūt ḡ. Cecinimus vo
bis ꝛ nō ſaltaſtis.i. puocauim⁹ vos: vt ad nr̄m cāticū bona
opa faceretis: ꝛ noluiſtis. Lamētati ſum⁹ ꝛ vos ad pniam
puocauimus: ꝛ nec h̄ gdē facē voluiſtis: ſpernētes vtrāqꝫ
pdicationē taꝫ exhortationis ad v̄tutes q̄ꝫ pnie poſt pctā.
REMI. Quid eſt aūt ꝙ dicit coeq̄lib⁹? Nunqd infideles
iudei coeq̄les erāt ſcis ꝓphetis? Sed h̄ dicit. Qm̄ de vna
ſtirpe orti fuerūt. HIERO. Pueri ēt ſūt de qb⁹ Iſaias
Iſa. 8. logr̄. Ecce ego ꝛ pueri mei quos dedit mihi dn̄s. iſti ḡ pue-
B ri ſedēt in foro vbi multa venialia ſunt: ꝛ dn̄t. CHRY.
Cecinimus vobis ꝛ nō ſaltaſtis: h̄ eſt remiſſaꝫ vitā oſtēdi:
ꝛ nō pſuaſi eſtis. Lamētauimus ꝛ nō planxiſtis: h̄ eſt ioā-
nes durā ſuſtinuit vitā ꝛ nō attēdiſtis. Nō āt dicit ille illō
ꝛ ego hoc: ſꝫ cōiter: qꝛ vna intentio vtriuſqꝫ erat. Vn̄ ſeqr̄.
[Venit. n. ioānes neqꝫ mādu cās neqꝫ bibēs ꝛ dn̄t demo-
Nō ioā-nes dici poterat nō mā-ducare ꝛ bi-bere cum manduca-ret ꝛ bibe-ret. niū hꝫ. Venit fili⁹ hoīs ꝛc̄.] AVGV. ꝯ̄ Fauſtū. Vellē
aūt vt mihi manichei dicerent: qd mādu cabat ꝛ qd bibe-
bat chr̄s: qui in cōpatiōe ioānis nō mādu cātis neqꝫ biben
tis. hic ſe dixit mādu cātē ac bibētē. Nō. n. dictū eſt ꝙ ioā
nes oīno nō biberet: ſꝫ ꝙ vinū ꝛ ſicerā nō biberet: bibebat
ḡ aquā. cib⁹ aūt ei⁹ nō oīno nullus erat: ſꝫ locuſta ꝛ mel ſyl-
ueſtre. Vn̄ ḡ dict⁹ eſt nō mādu cās neqꝫ bibens: niſi qꝛ illo
victu quo iudei vtebāt̄ nō vtebat̄. Hoc ḡ dn̄s niſi vteret̄:
nō in ei⁹ cōpatiōe mādu cās bibenſqꝫ diceret̄. Miruꝫ aūt
ſi nō mādu cās dr̄ q locuſtas ꝛ mel comedit: ꝛ mādu cans
C dr̄ q pane ꝛ olere ꝯtent⁹ eſt. CHRY. Dicit ḡ. [Venit ie-
ſus.] Ac ſi dicat. Per ꝯ̄riā viaꝫ venim⁹ ego ꝛ ioānes ꝛ ideꝫ
fecimus: ſic̄ ſi venatores p duas ꝯ̄rias vias aliqd aial inſe-
quant̄: vt in alterū icidat. Vniuerſum aūt hoīuꝫ gen⁹ ieiu-
niū ꝛ durā vitā admirat̄: ꝛ pp h̄ diſpēſatū eſt a pma etate
ita nutriri ioānē vt per h̄ digna fide eſſent: que diceret̄ ab
ipſo. Inceſſit ſiqdē dn̄s p hāc viā: qn̄. xl. dieb⁹ ieiunauit: ſꝫ
tn̄ ꝛ alr̄ docuit ꝙ ſibi eēt credendū. Multo. n. mai⁹ erat ꝙ
teſtaret̄ pro eo ioānes: qui p hāc viā inceſſerat: q̄ꝫ ꝙ ipſe p
hāc viā icederet: alr̄ ioānes nihil plus oñdit p̄ter vitam ꝛ
iuſtitiā: chr̄s aūt ꝛ a miraculis teſtimoniū hēbat: dimittēs
ergo ioānē ieiunio fulgere: ipſe ꝯ̄riā iceſſit viā: ad mēſam
intrās publicanoꝝ ꝛ mādu cas ꝛ bibēs. HIERO. Si ḡ
ieiuniū vobis placet: cur ioannes diſplicuit? Si ſaturitas:
cur fili⁹ hoīs? quoꝝ alteꝝ demoniū hn̄teꝫ: alterū voracē ꝛ
ebriū nūcupaſtis. CHRY. Qualeꝫ igit̄ iaꝫ excuſationē
accipiēt? Propter h̄ ſubdit. Et iuſtificata eſt ſapia a filijs
ſuis: h̄ eſt. Et ſi vos pſuaſi nō eſtis: ſꝫ me iaꝫ icuſare nō ha
betis: qd ꝛ de p̄re ait ꝓpha. Vt iuſtificeris in ſermonibus
tuis: etſi eniꝫ nihil in vobis expleat̄ a ꝓcuratione dei: q̄ eſt
circa nos: oīa q̄ ſunt ex pte ſua cōplet: vt inuerecūdis neqꝫ
vmbrā relinquat igrate dubitationis. HIERO. [Iuſti-
ficata eſt ḡ ſapia a filijs ſuis] .i. dei diſpēſatio atqꝫ doctri-
na: vel ipſe chr̄s: qui eſt dei virt⁹: ꝛ dei ſapiētia iuſte feciſſe
D ab aplis ſuis filijs cōprobat⁹ eſt. HYLA. Eſt autē ipſe
1. cori. 1. ſapia nō ex effectu: ſed ex nā. Plures. n. dictū aplicū ꝙ ait
chr̄ꝫ dei ſapiaꝫ ꝛ dei v̄tutē his modis ſolent eludere: ꝙ in
Chr̄s ḋa ſapia ē nō ex effectu. eo ex v̄gine creādo efficax dei ſapia: ꝛ virt⁹ extiterit. Sed
ne tale poſſet itelligi ipm̄ ſe ſapiaꝫ nūcupauit eaꝫ in ſe: que
nō ſunt ei⁹ oñdens. Non. n. ideꝫ opus v̄tutis ꝛ virtus: ꝛ effi-
ciēs diſcernit̄ ab effectu. AVGV. de. q. Vel [iuſtifica-
ta eſt ſapia a filijs ſuis] qꝛ ſci apli itellexerūt regnū dei nō
eſſe in eſca ꝛ potu: ſꝫ in equanimitate tolerādi: quos nec co
pia ſubleuat: nec depmit egeſtas: vn̄ ꝛ Pau. dicebat. Scio
abūdare ꝛ penuriā pati. HIERO. In qbuſdā libris le-
git̄. Iuſtificata eſt ſapia ab opib⁹ ſuis. Sapia nāqꝫ nō q̄rit
vocis teſtimoniū: ſꝫ operū. CHRY. Si aūt exēpla vilia
ſūt de pueris nō mireris: ad imbecillitatē. n. audiētiū loq̄-
bat̄: ſic̄ ezechiel multa exēpla dixit iudeis conuenientia dei
magnitudine indigna. HYLA. Myſtice āt iudeos nec Myſtice.
ioānis predicatio inflexit: qb⁹ ꝛ lex grauis viſa eſt potib⁹ E
cibiſqꝫ pſcriptis ꝛ difficilis ꝛ moleſta: pctm̄ in ſe qd demo Qr̄ pdica-tio ioānis nec chr̄i iu-deis pla-cuit.
niuꝫ nūcupauit hn̄s: qꝛ per obſeruātie difficultatē neceſſe
eis eēt in lege peccare. Rurſuſqꝫ i chr̄o euāgelij pdicatio
vite libertate nō placuit: per quā difficultates legis ꝛ one-
ra laxata ſunt. Et ad eā publicani pctōreſqꝫ crediderunt:
atqꝫ ita tot ꝛ tantis admonitionū gn̄ib⁹ fruſtra habitis: nec
per grāꝫ iuſtificant̄: ꝛ lege ſunt abdicati. [Et iuſtificata eſt
ſapia a filijs ſuis:] ab his. ſ. qui regnū celoꝝ fidei iuſtifica-
tione diripiūt: cōfitētes iuſtuꝫ ſapiētie opus: ꝙ munus ſuū
ad fideles a cōtumacibus tranſtulerit. A

❡ Tunc cepit exprobrare ciuitatib⁹ in qb⁹ facte Tex. 7.
ſūt plīme v̄tutes ei⁹: qꝛ nō egiſſent pniaꝫ. Veh Luc. 10.
tibi corozaiꝫ: veh tibi bethſaida: qꝛ ſi in tyro ꝛ
ſidone facte eſſent virtutes q̄ facte ſūt in vobis:
olim in cilicio ꝛ cinere pniaꝫ egiſſent. Verūtn̄
dico vobis: tyro ꝛ ſidoni remiſſius erit in die
iudicij q̄ꝫ vobis. Et tu caphernaū: nunqd vſqꝫ
in celuꝫ exaltaberis? Vſqꝫ in infernuꝫ deſcēdes.
Quia ſi in ſodomis facte fuiſſent virtutes que
facte ſunt in te forte manſiſſent vſqꝫ in hāc diē.
Verūtamē dico vobis: quia terre ſodomoꝝ re
miſſius erit in die iudicij q̄ꝫ tibi.

❡ GLO. Hucuſqꝫ iudeos cōiter increpauerat: nūc āt q̄ſi A
noīatiꝫ q̄ſdā ciuitates icrepat qb⁹ ſpālr̄ pdicauerat: nec tn̄
cōuerti volebāt. Vn̄ dr̄. [Tunc cepit exprobrare ciuitati-
bus in qb⁹ facte ſūt plīme v̄tutes ei⁹: qꝛ nō egiſſent pniaꝫ.]
HIERO. Exprobratio. n. ciuitatū corozaiꝫ ꝛ bethſaide ꝛ
caphernaū: capli hui⁹ titulo pādit̄: ꝙ ideo exprobrauerat
eis: qꝛ poſt factas v̄tutes ꝛ ſigna q̄ꝫ plīma nō egerit pniaꝫ.
Unde ſubdit̄. [Veh tibi corozaim: veh tibi bethſaida.]
CHRY. Vt āt nō dicas a nā ipſos eē malos: ponit nomē .ſ̄.4.
ciuitatis. ſ. bethſaida: a qua q̄nqꝫ ꝓceſſerūt apli: etenīꝫ phi Io. 1.
lippus: ꝛ duo binarij pncipaliū aploꝝ hinc fuerūt. ſ. petr⁹ ꝛ
andreas: iaco. ꝛ ioā. HIERO. Sꝫ per h̄ qd dr̄: Veh he
vrbes galilee a ſaluatore plangunt̄: ꝙ poſt tāta ſigna atqꝫ
v̄tutes nō egerint pniaꝫ. RABA. Corozaim aūt q̄ iter-
pretat̄ myſteriū meū: ꝛ bethſaida q̄ dom⁹ fructuū vel do-
mus venatoꝝ dr̄: ciuitates ſunt galilee ſite in littore maris
galilee. Plangit ḡ dn̄s ciuitates q̄ quōdaꝫ myſteriū dei te-
nuerūt: ꝛ v̄tutū iaꝫ fructū gignere debuerūt: ꝛ in q̄s ſpūa-
les venatores ſunt miſſi. HIERO. Et pferunt̄ eis tyrus B
ꝛ ſidon vrbes idolatrie ꝛ vitijs dedite. Et iō ſeqr̄. [Quia ſi
in tyro ꝛ ſidone facte eſſent v̄tutes q̄ facte ſunt in vob: oliꝫ
in cilicio ꝛ cinere pniaꝫ egiſſent.] GREGO. 35° mor. In
cilicio qdē aſpitas q̄ pūctio pctōꝝ: in cinē āt puluis oñdit̄ Quare in pnia cili-ciū ꝛ cinis apponit.
mortuoꝝ. Et idcirco vtrūqꝫ h̄ adhiberi ad pniaꝫ ſolet: vt
in punctiōe cilicij cognoſcam⁹ qd p culpā fecimus: ꝛ in fa-
uilla cineris ppēdam⁹: qd p iudiciuꝫ fci ſum⁹. RABA.
Tyrus aūt ꝛ ſidon ſunt vrbes phenicis. Interpetat̄ āt tyr⁹
anguſtia: ꝛ ſidon venatio: ꝛ ſigt̄ gētes quas venator diabo
lus in anguſtia pctōꝝ cōprehēdit: ſꝫ ſaluator ieſus p euan-
geliū abſoluit. HIERO. Querim⁹ aūt vbi ſcriptū ſit: ꝙ
in corozaim ꝛ bethſaida dn̄s ſigna fecerit. Supra legim⁹. .ſ̄.9.
Et circuibat ciuitates oēs ꝛ vicos curās oēm īfirmitateꝫ: ꝛ
reliq̄. Inter ceteras ḡ vrbes ꝛ viculos eſtimāduꝫ eſt in co-
rozaim ꝛ in bethſaida dn̄ꝫ ſigna feciſſe. AVGV. de p- C
ſeuerātia. Nō ḡ veꝝ eſt ꝙ his tēporib⁹: ꝛ his locis euāge-
liuꝫ ei⁹ pdicatū nō eſt: in qb⁹ tales oēs futuros eē pſciebat:
quales multi in ei⁹ corpali pn̄tia fuerūt: q in eū nec ſuſcita-
tis ab eo mortuis credere voluerunt. Ecce. n. dn̄s atteſtat̄

ꝙ tyru

q̈ tyrii ⁊ ſydonij acturi eſſent magne humilitat̄ pniaꝫ:ſi in eis facta eēnt dinaꝝ ſigna ṽtutū. Porro ſi ēt ſm facta q̄ facturi eēnt ſi viuerēt:mortui iudicanť: pfecto qꝛ fideles futuri erāt iſti ſi eis cū tātis miraculis euāgeliū fuiſſet p̄dicatū:nō ſunt vtiq̧ puniēdi:⁊ tñ in die iudicij punienť. Seqť enim.⌊ Uerūtñ dico vob: Seueri⁹ ḡ punienť illi:iſti remiſſius.⌋ HIERO. Qđ iō eſt:qꝛ tyrus ⁊ ſydon nālē tñ legē calcauerāt:iſte ṽo ciuitates poſt trāſgreſſionē nālis legis ⁊ ſcripte:ēt ſigna q̄ apud eos fcā ſūt puiduxerūt. RABA. Impletū aūt hodie videm⁹ dcm̄ ſaluatoris:qꝛ.ſ.corozaim ⁊ bethſaida pn̄te dño credē noluerunt. Tyrus aūt ⁊ ſydon poſtea euāgeliʒātib⁹ diſcipulis crediderunt. REMI. Capharnauꝫ aūt metropolis erat galilee:⁊ iſignis ciuitas illi⁹ puintie:⁊ iō dñs ſpāliter mētionē illi⁹ facit:dicēs.⌊ Et tu capharnaum:nunqd vſq̧ in celū exaltaberis: vſq̧ ad iſernū deſcēdes.⌋ HIERO. In altero exēplari repimus.⌊ Et tu capharnaum q̄ vſq̧ ad celū exaltata es:vſq̧ ad iſerna deſcēdes.⌋ Et eſt duplex itelligētia:vel ideo⌊ ad iſerna deſcēdes:⌋ qꝛ ꝯ p̄dicationeꝫ meā ſupbiſſime reſtitiſti. Uel iō qa ⌊ exaltata vſq̧ in celū ⌋ meo hoſpitio ⁊ meis ſignis atq̧ ṽtutib⁹ tātuꝫ hn̄s p̄uilegiū:maiorib⁹ plecteris ſupplicijs ꝙ his q̄ꝫ credē noluiſti. REMI. Nō ſolū aūt tyri ⁊ ſydonis:ſed ipſa ſodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ fecerūt leuia pctā p cōparationē. Et ideo ſeqť.⌊ Quia ſi in ſodomis facte eēnt ṽtutes que facte ſunt in te:forte māſiſſent vſq̧ in hūc diē.⌋ CHRY. In q̊ augeť eoꝝ accuſatio:eteiꝫ maxima malitie demr̄atio eſt:cū nō ſolū his qui tūc erāt:ſꝫ his qui nunq̧ fuerāt malis apparēt deteriores. HIERO. In capharnaum autē que iterp̄tať villa pulcherrima ꝯdēnať hierl̄m:cui dī per Ezechielē.

Ezec. 16 Iuſtificata eſt ſodoma ex te. REMI. Ideo āt dñs qui oia nouit:in h̄ loco ṽbuꝫ dubitatiuū poſuit.ſ.⌊ forte:⌋ vt demr̄aret:qꝛ liberꝝ arbitriū ꝯceſſuꝫ eſt hoib⁹. Seqť.⌊ Uerūtñ dico vob:qꝛ terre ſodomoꝝ remiſſius erit in die iudicij q̄ꝫ tibi.⌋ Et ſciēdū eſt ꝙ noie ciuitatis vel terre:nō edificia vl̄ domoꝝ parietes dñs increpat:ſꝫ hoies in eis cōmorātes ſm ſpēꝫ tropi:que eſt metonomia. In qua p h̄ qđ ꝯtinet:id qđ ꝯtineť oñdiť. Per h̄ aūt qđ dicit.⌊ Remiſſi⁹ erit in die iudicij.⌋ apte demr̄at:qꝛ diuiſa ſunt ſupplicia in iferno:ſic̄ ⁊ diuerſe ſunt māſiones in regno celoꝝ. HIERO. Querat aūt prudēs lector ⁊ dicat. Si tyrus ⁊ ſydon ⁊ ſodoma potuerūt agē pniaꝫ ad p̄dicatiōeꝫ ſaluatoris ſignorūq̧ miracula:nō ſūt in culpa ꝙ nō crediderūt:ſꝫ vitij ſilētiū in eo eſt qui acturis pniaꝫ noluit p̄dicare. Ad qđ facilis ⁊ apta eſt rn̄ſio:igrare nos iudicia dei:⁊ ſingulariuꝫ ei⁹ diſpēſationū ſacra neſciri. Propoſitū fuerat deū vidē fines nō excedē:ne iuſtā phariſeis ⁊ ſacerdotib⁹ occaſionē pſecutiōis

Mat. 10. daret. Uñ ⁊ apl̄is p̄cepit. In viā gētiuꝫ ne abieritis. Corozaim ⁊ bethſaida dānanť:ꝙ pn̄te dño credē noluerūt. Tyrus ⁊ ſydon iuſtificanť:ꝙ apl̄is illi⁹ crediderunt. Nō q̄ras tpa cū credētiū itueāris ſalutē. REMI. Soluiť aūt ⁊ alr̄. Fortaſſis erāt plīmi in corozaim ⁊ bethſaida qui credituri erāt:⁊ erāt multi in tyro ⁊ ſydone qui nō erāt credituri. Et ideo nō erāt digni euāgelio. Dñs ḡ ideo habitatorib⁹ corozaim ⁊ bethſaide p̄dicauit: vt illi qui credituri erāt:crederēt:⁊ habitatorib⁹ tyri ⁊ ſydonis p̄dicare noluit:ne forte illi qui nō erāt credituri:ꝯtēptu euāgelij deteriores facti atrocius punirētur. AVG. de pſeuerā. Quidā aūt diſputator catholicus nō igbilis:hūc euāgelij locū ſic expoſuit:vt diceret pſciuiſſe dñꝫ tyrios ⁊ ſydonios a fide fuiſſe poſtea receſſuros:⁊ cū factis apud ſe miraculis crediditſſent:⁊ mīa potius nō eū illic iſta feciſſe:qm̄ grauiori pene obnoxij fierēt ſi fidē quā tenuerāt religſſent:q̄ꝫ ſi eā nullo tpe tenuiſſent. Uel alr̄. Preſciuit pfecto de⁹ bñficia ſua:qb⁹ nos libare dignať. hec aūt eſt p̄deſtinatio ſcōꝝ pſciētia.ſ.⁊ ꝑparatio bñficioꝝ dei:qb⁹ certiſſime libanť quicūq̧ libanť. Ceteri aūt nō niſi in maſſa pditiōis iuſto diuino iudicio relinq̄nť:vbi tyrij relicti ſunt ⁊ ſydonij:qui ēt credē poterant ſi multa chr̄i ſigna vidiſſent. Sed qm̄ vt crederēt nō eis erat datū:⁊ vñ crederēt eſt negatū. Ex q̊ appet hie q̄ſdā in ipo igenio diuinū nālr̄ munus itelligētie q̄ moueanť ad fidē ſi ꝯgrua ſuis mētib⁹ vel audiāt ṽba vel ſigna ꝯſpiciāt:⁊ tñ ſi dei altiore iudicio a pditiōis maſſa nō ſunt grē p̄deſtinatiōe diſcreti: nec ipa eis adhibenť vel dicta dina vl̄ facta:p que poſſent credē:ſi audirēt vtiq̧ talia vel viderēt. In eadē pditionis maſſa relicti ſunt ēt iudei qui nō potuerunt credē factis in ꝯſpectu ſuo tā magnis clariſq̧ ṽtutib⁹. Cur.n.nō poterant credē:nō tacuit euāgeliū dicēs.⌊ Cuꝫ aūt tāta ſigna feciſſet corā eis:nō poterāt credē:qꝛ dixit Iſaias. Excecaui oculos illoꝝ ⁊ indurani cor eoꝝ.⌋ Nō erāt ḡ ſic excecati oculi:nec ſic induratū cor tyrioꝝ ⁊ ſydonioꝝ gn crediditſſent:ſi q̄lia viderunt iſti ſigna vidiſſent. Sed nec illis pfuit ꝙ poterāt credē:qꝛ p̄deſtinati nō erāt:nec iſtis obfuiſſet:ꝙ non poterāt credē:ſi ita p̄deſtinati eſſent vt eos cecos dñs illuminaret:⁊ induratis cor lapideuꝫ vellet auferre. AGV. de cō. euā. Hoc aūt qđ hic dī:ēt lucas cōmemorat ꝯtinuatim cuidā ſmoni dñi ēt h̄ ex ipſi⁹ ore ꝯiūgēs. Uñ magis vr̄ ipſe h̄ ordine illa cōmemorari quo a dño dicta ſunt: Mattheus aūt ſue recordatiōis ordinē tenuiſſe. Aut illđ qđ mattheus ait.⌊ Tūc cepit exprobrare ciuitatib⁹:⌋ ſic accipiēdū putāt: vt pūctuꝫ ipm tpis voluiſſe credať exp̄mere in hoc qđ eſt.⌊ Tūc.⌋ nō aūt ipm tps aliquāto lati⁹ quo h̄ multa gerebātur ⁊ dicebanť. Quiſq̧ ḡ credit:credat h̄ eē his dcm̄. Cum eiꝫ ⁊ apud vnuꝫ euāgeliſtā inueniant q̄dā que bis dixerat dñs:ſic apud lucā de nō tollēda pera in via:qd mirū ſi aliquid aliud bis dcm̄ ſigillatim a ſingulis dī eodem ordine quo dcm̄ eſt: Et ideo diuerſus ordo apparet in ſingulis:qa ⁊ tūc qñ ille:⁊ tunc qñ iſte cōmemorat dcm̄ eſt.

Ruſ gentiles minorē hēbunt penam in iferno q̄ꝫ credētes.

Nos dī iudicia ⁊ diſpēſatiōes ignorant⁹.

Quidā diuinoꝫ mu nus accipiunt vt ſi audiāt dei ṽbā ꝯuertāturq̧: qui tñ altiori dei iudicio nō gratiaꝫ accidūt non ꝯſequunť.

Iſa. 6.

Luc. 10.

Luc. 10.

Mat. 8. Luc. 10.

ℭ Reſpōdēs ieſus dixit. Cōfiteor tibi pater domine celi ⁊ terre:qꝛ abſcōdiſti hec a ſapiētibus ⁊ prudentibus ⁊ reuelaſti ea paruulis. Ita pater:qm̄ ſic fuit placitum ante te.

ℭ CHRY. Quia ſciebat dñs multos de ſupiori q̄ōne dubitaturos.ſ.ꝙ iudei chr̄m nō receperunt quē gētilitas tā pn̄a ſuſcepit:rn̄det hic cogitatiōib⁹ eoꝝ. Et ideo dicit.⌊ Rn̄dēs ieſus dixit. Cō.ti.pa.do.ce.⁊ ter.⌋ GLO. Id eſt q facis celos ⁊ relinqs in terrenitate q̄s vis. Uel ad lr̄am. AVG. de ver.do. Si chr̄s dixit ꝯfiteor:a quo lōge eſt omne pctm̄ ꝯfeſſio nō eſt ſoli⁹ pctōris:ſꝫ aliqñ etiaꝫ laudatoris. Cōfitemur ḡ ſiue laudātes deuꝫ:ſiue accuſantes noſmetipos. Dixit ḡ.⌊ Cōfiteor te.⌋ i.laudo te:non accuſo me. HIERO. Audiāt ḡ q ſaluatorē nō natū:ſꝫ creatuꝫ calūnianť:ꝙ p̄ieꝫ ſuū vocet celi ⁊ terre dñm. Si.n.⁊ ipſe creatura eſt:⁊ creatura ꝯditorē ſuū p̄ieꝫ appellare pōt:ſtultū fuit nō ⁊ ſui ⁊ celi ⁊ terre dñm vel p̄ieꝫ ſilr̄ appellare. Grās aūt agit ꝙ apoſtolis aduē⁹ ſui apuerit ſacra:que igrauerūt ſcribe ⁊ phariſei:qui ſibi ſapiētes videnť:⁊ in ꝯſpectu ſuo prudentes. Et ideo ſeqť.⌊ Quia abſcō.hec a ſapiē.⁊ pru.⁊ reuela.ea par.⌋ AVG. de ver.do. Noie ſapiētuꝫ ⁊ prudētuꝫ ſupbos itelligi poſſe ip̄e expoſuit cum ait.⌊ Reuelaſti ea par.⌋ Quid.n. eſt puulis niſi humilib⁹? GREG. 27⁹ moral. Qđ.n.nō ſtultis: Reuelaſti ea ſtultis:ſed paruulis:tumorē ſe dānaſſe īnotuit:nō acumē. CHRY. Uel dicēs ſapiētes:nō verā ſapiaꝫ dicit:ſꝫ eā quā videbanť ſcribe ⁊ phariſei ab eloq̄ntia hēe. Propter h̄ neq̧ dixit: Reuelaſti ea ſtultis:ſed paruulis.i.iformib⁹ aut ruſticis:in quo erudit nos p oia ab elatione erui:humilitatē aūt ʒelare. HYLA. Celeſtiū ḡ verboꝝ archana atq̧ ṽtutes ſapiētib⁹ abſcōdunť:⁊ puulis reuelanť:paruulis malitia nō ſenſu:ſapiētib⁹ ṽo ſtultitie ſue pſumptione:nō prudētie cā. CHRY. Reuelatū aūt eſſe

Confeſſio nō eſt ſoli⁹ pctōris:ſꝫ etiā laudātis deum.

1. Cor. 14

bis dignum eſt letitia:occultari aũt his nõ letitia:ſʒ lachry-
mis dignũ eſt. Nõ ḡ pp̃ h letaſ:ſʒ qm̃ que ſapiẽtes nõ co-
gnouerũt:cognouerũt hi. HYLA. Facti aũt huius equitatẽʒ
dñs pñe volũtatis iudicio ɔfirmat: vt qui indignant par-
uuli in deo fieri:ſtulti deinceps in ſapiẽtia ſua fiãt. Et ideo
Non debemus temẽ dina ɔſilia diſcutere. ſubdiſ. [Ita pr̃:qm̃ ſic placitũ fuit ante te.] GREG. 25°
moral. Quib⁹ v̲bis exẽpla humilitat accipim⁹:ne temere
diſcutẽ ſupna ɔſilia de alioꝝ vocatõe:alioꝝ vo repulſione
pſumamus:oñdẽs ꝙ iniuſtũ eſſe nõ põt qd placuit iuſto.
C HIERO. In his ẽt v̲bis blãdiẽtis affectu loqſ ad p̃rem:
vt ceptũ in aplis cõpleaſ bñficiũ. CHRY. Hec aũt que
dñs diſcipulis dixit ſtudioſiores eos fecerunt. Quia.n.ɔña
erat eos de ſe magna ſape:qui demones abigebãt: iõ hinc
eos reprimit. Reuelatio.n.erat qd eis factũ eſt nõ illoꝝ ſtu-
diũ. Ideoqꝫ ſcribe ſapiẽtes ⁊ prudẽtes eſtimãtes ſe eẽ:exci-
derũt ꝑpter ꝓpriũ tumorẽ. Uñ ſi pp̃ h ab eis abſcõdita
ſunt dei myſteria:timete dicit ⁊ vos ⁊ manete paruuli:hoc
eniʒ fecit vos reuelatiõe potiri. Sic aũt cuʒ paulus dicat.
Ro.1°. Tradidit illos deus in reprobũ ſenſuʒ.nõ h dicit inducẽs
deũ hoc agẽtẽ:ſed illos qui cãm tribuerũt:ita ⁊ hic. Abſcõ-
diſti hec a ſapiẽtibus ⁊ prudẽtibus. Et ꝑpter qd abſcõdi-
Ro.10°. ta ſunt ab illis:audi Paulum dicentẽ:qm̃ querẽtes ꝓpriã
iuſtitiã ſtatuere:iuſtitie dei nõ ſunt ſubiecti.

Tex.9. Luc.10. Joã.5. **℃ Oia mihi tradita ſunt a patre meo. Et nemo nouit filiuʒ niſi pater:neqꝫ p̃reʒ quis nouit niſi filius: ⁊ cui voluerit filius reuelare.**

A ℃ CHRY. Quia dixerat. [Confiteor tibi pr̃:qm̃ abſcõdi-
ſti hec a ſapiẽtib⁹.] vt nõ eſtimes:qm̃ ita grãs agit p̃ri:ſic ſi
ipe ſit hac v̲tute priuat⁹. Cõſeqn̄ter adiũgit. [Oia mihi tradi-
ta ſunt a p̃re meo.] Cũ aũt audieris [qm̃ tradita ſunt] nihil
humanũ ſuſpiceris. Ut.n.nõ duos deos ingenitos eẽ eſti-
mes:hãc ponit dictionẽ. Simul.n.cũ genit⁹ eſt:oĩuʒ dñator
fuit. HIERO. Alioqn ſi iuxta nr̃aʒ fragilitatẽ ſentire vo-
lumus:cũ cepit hr̃e qd accipit:incipiet nõ hr̃e qd dedit. Uel
tradita ſibi oĩa:nõ celũ ⁊ terra ⁊ elr̃ta itelligẽda ſunt ⁊ ce-
tera que ipe fecit ⁊ ɔdidit:ſʒ hi qui ꝑ filiũ acceſſum hñt ad
p̃reʒ. HYLA. Uel h dicit:ne qd in illo min⁹ q̄ꝫ qd in deo
eſt eſtimareſ. AVG. ɔtra maximũ. Nã ſi min⁹ habet in
ptãte aliqd q̄ꝫ pr̃:nõ ſunt eius oĩa que hʒ pr̃. Gignẽdo eniʒ
dedit pr̃ potẽtiã filio:ſic oĩa que hʒ in ſbã ſua gignẽdo de-
dit ei quẽ genuit de ſuba ſua. HYLA. Deinde in mutua
cogñe p̃ris ⁊ filij dat intelligẽ nõ aliud in filio q̄ꝫ qd in p̃re
extitiſſe. Seqſ eniʒ. [Et nemo nouit filiũ niſi pr̃:neqꝫ p̃reʒ
B qs nouit:niſi fili⁹.] CHRY. Ex eo.n.ꝙ ſolus p̃reʒ nouit:
latẽter oñdit eiuſdẽ ſe eſſe ſube. Ac ſi diceret. Quid miruʒ
eſt:ſi oĩuʒ ſum dñator:cũ aliqd aliud maius habeã.ſ.ſcire
p̃reʒ:⁊ eiuſdẽ eſſe ſube. HYLA. Eãdẽ.n. vtriuſqꝫ in mu-
tua cogñe docet eẽ ſubaʒ:cuʒ qui filiũ cogſceret:p̃reʒ q̄ꝫ co-
Nullus nouit deũ patrẽ ea cognitione q̄ cuʒ fili⁹ nouit. gniturus eẽt in filio:qꝛ oĩa ei a p̃re ſunt tradita. CHRY.
Cuʒ aũt dicat:neqꝫ p̃reʒ aliqs cogſcit niſi fili⁹:nõ h ait:qm̃
euʒ oẽs oĩno ignorẽt:ſʒ qm̃ cogñe:qua ipe euʒ nouit:nullus
euʒ ſcit:qd ⁊ de filio dõm eſt. Neqꝫ etiã de ignoto q̄dã deo
h dixit:ſic martion ait. AVG. ꝑ de trini. Deniqꝫ pp̃ ſube
inſeparabilitatẽ ſufficiẽter aliqñ noiaſ vel ſolus pr̃ vel ſo-
lus fili⁹:nec inde ſeparaſ vtriuſqꝫ ſpũs qui ꝓpe dr̃ ſpũs ve-
ritatis. HIERO. Erubeſcat ḡ Eunomi⁹ hereticus tanq̄ꝫ
ſibi notitiã p̃ris ⁊ filij:quãtã alterutrũ īter ſe hñt:vẽdicãs:
qd ſi inde ɔtẽdit:⁊ ſuã ɔſolaſ iſaniã:qꝛ ſeqſ. [Et cui volue-
rit fili⁹ reuelare.] Aliud eſt nãe eq̄litate noſſe qd noueris:
C aliud reuelãtis dignatione. AVG. 7° de ciui.dei. Reue-
laſ aũt pr̃ per filiũ.i.per v̲bũ ſuũ. Si.n.h v̲bũ qd nos pfe-
rimus tpale ⁊ trãſitoriũ ⁊ ſeipm oñdit:⁊ illud de quo loq-
mur:quãto magis v̲bũ dei:ꝑ qd facta ſunt oĩa:qd ita oſtẽ-
dit p̃rem:ſicuti eſt pater: qꝛ ⁊ ipm ita eſt.⁊ h eſt qd pater:

AVG. de quẽ.euãg. Cum aũt diceret. [Nemo nouit filiũ Pr̃ ⁊ ipm filiũ cognoſcunt.
niſi pr̃] nõ dixit:⁊ cui voluerit pr̃ filiũ reuelare:ſʒ cuʒ dice-
ret. [Nemo no.pa.niſi fi.] addidit [⁊ cui vo.fi.reue.] qd nõ
ita itelligẽdũ eſt q̄ſi fili⁹ a nullo poſſit agnoſci niſi a p̃re ſo-
lo. Pr̃ aũt nõ ſolũ a filio:ſʒ etiã ab eis qb⁹ reuelauerit fili⁹.
Sic.n.potius dictũ eſt:vt itelligamus p̃reʒ ⁊ ipm filiũ per
filiuʒ reuelari:qꝛ ipſe eſt mẽti nr̃e lumẽ:vt qd poſtea itulit.
[Et cui voluerit fili⁹ reuelare] nõ tm̃ p̃reʒ:ſʒ etiã filiũ acci-
piamus. Ad totum.n.qd dixit illatũ eſt. Uerbo.n.ſuo ſe pr̃
declarat. Uerbũ aũt:nõ ſolũ id qd per v̲buʒ declaraſ:ſed
etiã ſeipm declarat. CHRY. Si ḡ p̃reʒ reuelat. Sʒ hoc
qdẽ vt manifeſtuʒ dimiſit:illud aũt poſuit:qꝛ.ſ.poterat eẽ
dubium. Per h etiã iſtruit ꝙ adeo ɔcordat patri:ꝙ nõ eſt
poſſibile aliquẽ venire ad patrẽ niſi per filiuʒ. Hoc enim
maxime ſcandalizabat:ꝙ videbaſ deo cõtrarius. Et ideo
per omnia hoc deſtruere ſtuduit.

℃ Uenite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiã vos. Tollite iugum meum ſup vos: ⁊ diſcite a me:qꝛ mitis ſum ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis requiem aiabus v̲ris. Iuguʒ enim meũ ſuaue eſt: ⁊ onus meum leue. Tex.10. Hiere.6°.

℃ CHRY. Per ea que dicta ſunt in deſideriũ ſui diſcipu- A
los ɔſtituerat:oñdẽs ineffabilẽ ſuã virtutẽ:nũc aũt eos ad
ſe vocat dicẽs. [Uenite ad me oẽs qui laboratis et onerati
eſtis.] AVG. de ver.do. Quare.n.oẽs laboramus:niſi qꝛ
ſumus hoies mortales lutea vaſa portãtes:que faciunt in-
uiceʒ anguſtias. Sʒ ſi anguſtenſ vaſa carnis dilatenſ ſpa-
tia charitatis:ad qd ḡ dicit. [Uenite ad me oẽs qui labora-
tis:] niſi vt nõ laboretis? HYLA. Legis etiam difficul-
tatibus laborantes ⁊ peccatis ſeculi oneratos ad ſe vocat.
HIERO. Grauia.n.eẽ onera peccati ⁊ zacharias ꝓpheta
teſtaſ:iniqtatẽ dicẽs ſedere ſup talẽtũ plũbi. Et pſalmiſta Zach.5.
cõpleuit. Iniqtates mee aggrauate ſunt ſup me. GREG. Pſ.37.
30° moraſ. Aſperũ etiã iuguʒ ⁊ durũ ſuitutis põdus eſt ſb- B
eſſe tpalib⁹:ambire terrena:retinere labẽtia: velle ſtare in
nõ ſtãtib⁹:appetẽ qdẽ trãſeũtia:ſʒ cuʒ trãſeũtib⁹ nolle trã-
ſire. Dum.n.ɔtra votuʒ cũcta fugiũt:que p̃us mẽtẽ ex deſi-
derio adeptionis afflixerãt:poſt ex pauore amiſſionis pre-
mũt. CHRY. Nõ aũt dicit. [Uenite ille ⁊ ille:ſed [oẽs]
qui in ſollicitudinib⁹:qui in triſtitijs:qui in pctis eſtis:non
vt exigã pœnas:ſʒ vt ſoluã peccata. [Uenite:] nõ qm̃ indi- Reficẽ vel eſt in oĩi que hoies ɔſtituere.
geo via glia:ſʒ qꝛ volo viam ſalutẽ. Uñ dicit. [Et ego refi-
ciã vos.] Nõ dixit:ſaluabo ſolũ:ſed qd multo ampli⁹ erat.
[Reficiã vos.] i.in oĩ quiete ɔſtituã. RABA. Nõ ſoluʒ
exonerabo:ſʒ iterna refectione ſaturabo. REMI. Ueni-
te dicit nõ pedib⁹:ſʒ morib⁹:nõ corpe:ſʒ fide. Iſte nãqꝫ eſt
ſpũalis acceſſus:quo qs deo appropinquat. Et ideo ſeqſ.
[Tollite iuguʒ meũ ſup vos.] RABA. Juguʒ chriſti eſt C
euãgeliuʒ chiĩ:qd iudeos ⁊ gẽtes in vnitate ɔiũgit ⁊ ſociat.
Hoc aũt ſup nos iubemur ſumere.i.in honore hr̃e:ne forte
ſubt⁹ ponẽtes.i.illud praue ɔtẽnẽtes luculẽtis pedib⁹ vitio-
ruʒ ɔculcemus. Uñ ſbdiſ. [Diſcite a me.] AVG. de ver.
dñi. Nõ mũduʒ fabricare:nõ in ipſo mũdo miracula face-
re:ſʒ qꝛ mitis ſum ⁊ humilis corde. Magnus eẽ viſ:a mi-
nimo incipe. Cogitas magnã fabricaʒ ɔſtituẽ celſitudis:de
fundamẽto p̃us cogita humilitat. Et quãto qſqꝫ vult ſup-
imponẽ maius edificiũ:tãto alti⁹ fodiat fundamẽtũ. Quo
aũt pueturuʒ eſt cacumẽ nr̃i edificij: vſqꝫ ad ɔſpectũ dei.
RABA. Diſcẽdũ ḡ nob eſt a ſaluatore nr̃o:vt ſimus mi-
tes moribus:⁊ humiles mẽtib⁹:neminẽ ledamus:nemineʒ
ɔtẽnamus:⁊ v̲tutes quas foris oñdimus in ope:intus tenea-
mus in corde. CHRY. Et ideo icipiẽs diuinas leges ab
humilitate incipit:⁊ maximũ p̃miuʒ ponit dicẽs. [Et inue-
nietis

nietis regem alabus viis.] Hoc maximū eſt pmiū. Nō.n. alteri efficeris vtilis ſolū: ſ; teipm regē ſcē facis: ⁊ ante futurā hāc tibi dat retributiōe;: in futuro aūt ppetua gaude
D bis requie. CHRY. Et ne formidarēt: qꝛ dixerat. Onus ⁊ iugū: ſbdit.[Iugū.n. meū ſuaue eſt: ⁊ onus meū leve.] HYLA. Iugi aūt ſuauis ⁊ leuis oneris blādimenta ppo nit: vt credētib⁹ eius boni ſciam pſtet: qd̄ ipe ſolus nouit in pře. GREG. 4° moral. Quid graue mētis nr̄e ceruicib⁹ iponit: qui vitare oē deſideriū qd̄ pturbat pcipit: qui decli
Iugū ch̄ri collectibus ſup ſe mul ta bona p̱. nare laborioſa mūdi hui⁹ itinera monet: HYLA. Et qd iugo ipo ſuaui⁹: qd onere leui⁹: pbař fieri: ſcelere abſtinē: bonū velle: malū nolle: amare oēs: odiſſe nullū: eterna ꝯſe qui: pn̄tib⁹ nō capi: nolle iferre alteri qd̄ ſibi ppeti ſit mole
ā.7. ſtū. RABA. Sʒ quō iugū ch̄ri ſuaue cū ſup dicať. Arta eſt via que ducit ad vitā: Sʒ qd̄ anguſto initio incipiť: proceſſu tēporis ineffabili dilectiōis dulcedine dilatatur.
E AVG. de x̄. do. Itē qui iugū dn̄i itrepida ceruice ſubierūt: tā difficilia picula patiunť: vt nō a laborib⁹ ad quietē: ſʒ a qete ad laborē vocari videanť. Sʒ pfecto adeſt ſpūſſanct⁹: qui in exterioris hoīs corruptiōe iteriorē renouaret de die in diem: ⁊ guſtata reqe ſpūali in affluētia deliciaꝝ dei: in ſpe future btitudis: oīa pn̄tia deliniret aſpa: ⁊ oīa grauia releuaret. Secari ⁊ vri ſe hoīes patiunť: vt dolores nō eterni: ſed aliquāto diuturniores vlceris acrioꝝ doloꝝ pcio redimanť. Quib⁹ tēpeſtatib⁹ vel penis iportuni ſunt mercatores: vt diuitias vēturas acqrāt: Sʒ qui has nō amāt: eadē grauia patiunť. Qui vo amāt: eadē qdē: ſʒ nō grauia patiunť. Oia.n. ſeua ⁊ imania pꝛſus facilia ⁊ ppe nulla efficit amor. quāto ğ facili⁹ ad verā btitudinē charitas facit: qd̄ ad miſeriā q̄tū potuit cupiditas fecit: HIERO. Quō
F
ā.5. ēt leui⁹ eſt lege euāgeliū: cū in lege homicidiū ⁊ adulteriū:
Lex precipit opera euāg[us] voluntas q̄rit. in euāgelio ira ꝯcupiſcētiaq; puniať: In lege.n. multa pcepta ſunt: que apl's nō poſſe cōpleri pleniſſime docet. In lege opa reqrunť: in euāgelio volūtas q̄riť: que etſi effectū
ā.5. nō habuerit: tn̄ pmium nō amittit. Euāgeliū ea pcipit que poſſumus: ne. ſ. concupiſcamus. Hoc in nr̄o arbitrio eſt: lex cum volūtatē nō puniat: punit effectū: ne adulteriū facias. Finge in pſecutione aliquā virginē pſtitutam. Hec apud euāgelium: quia volūtate nō peccat virgo ſuſcipiť: in lege quaſi corrupta repudiatur. Cap. XII.

Tex.1. Mar.2 Luc.6° IN illo tpe: Abijt ieſus per ſata ſabbato: diſcipuli aūt eius eſuriētes ceperunt vellere ſpicas ⁊ mādu care. Phariſei aūt vidētes dixerūt ei. Ecce diſcipuli tui faciūt qd̄ nō licet eis facere ſabbatis. At ille
j. Reg.21. dixit eis. Nō legiſtis qd fecerit dauid qn̄ eſurijt ⁊ qui cū eo erāt: quō itrauit in domū dei: ⁊ panes ppōnis comedit: quos non licebat ei edere: neq; his qui cū eo erāt: niſi ſolis ſacerdotib⁹:
Leui.23 Aut non legiſtis in lege: qꝛ ſabbatis ſacerdotes in tēplo ſabbatum violāt: ⁊ ſine crimine ſunt:
Oſee 6° Dico autem vobis: qa tēplo maior eſt hic. Si
Mar.2 aūt ſciretis qd eſt: miſericordiā volo ⁊ nō ſacri
Luc.6°. ficiū: nunq̄ condēnaſſetis innocētes. Dn̄s.n.
Mar.3. Luce 6° eſt filius hominis etiam ſabbati.

A ❡ GLO. Narrata pdicatiōe cū miraculis vni⁹ anni ante qōnem ioānis factis: trāſit ad ea que facta ſunt in alio anno. ſ. poſt mortē ioānis: qn̄ iam in olb⁹ ch̄ro ꝯdiciť. Un̄ dicit.[In illo tpe: abijt ieſus ſabbato p ſata.] AVG. de cō.
Mar.2 euāgel. Hoc aūt qd̄ hic ſeqť: ſine vlla repugnātie qōne cō
Luc.6° memorať a marco ⁊ a luca: ſed illi nō dicūt.[In illo tpe.] Un̄ fortaſſis mattheus rei geſte hic ordinē tenuit: illi autē recordatōis ſue: niſi lati⁹ accipiať qd̄ dcm̄ eſt.[In illo tpe.] id eſt quo hec multa ⁊ diuiſa gerebanť. Un̄ ꝯcipiť iſta oīa poſt mortē ioānis cōpleta eē. Cū.n. ioānes diſcipulos ſuos ad chrm̄ miſiſſet: crediť poſt paululū decollat⁹ fuiſſe. Un̄ cū di.[In illo tpe:] iterminatū tp̄s ponere vř. CHRY.
Quare aūt p ſata ſabbato eos ducebat: qꝛ oīa preſciuit: niſi qꝛ volebat ſoluere ſabbatū: Volebat qdem: ſʒ nō ſimpl'r. Ideoq; nō ſine cā id ſoluit: ſʒ dans occaſionē rōnabilē: vt ⁊ legē ceſſare faciat: ⁊ legē nō offendat. Et ideo hic vt iudeos mitiget: nāe necc̄itatē pmittit. Et h̄ eſt qd̄ di.[Diſcipuli aūt ei⁹ eſuriētes ceperunt vellere ſpicas ⁊ māducare.] Cūis in pctis que manifeſta ſunt: nulla ſit excuſatio. Neq;.n. occidēs ad ſui excuſatiōe; pōt furorē ptēdere: neq; qui adulterat ꝯcupiſciā: ſʒ nec vllā aliā cām: hic tn̄ famē inducēs: diſcipulos ab omni accuſatione libat. HIERO. Ut aūt in alio euāgeliſta legimus: pp nimiā iportunitatē nec veſcēdi qdē hēbāt locū: ⁊ ideo q̄ſi hoīes eſuriebāt. Qꝛ aūt ſpicas ſegetū manib⁹ ꝯfricāt: ⁊ in eiſdē ꝯſolanť: vite auſterioris indiciū eſt: nō pparatas epulas: ſʒ ſimplicē cibū querētium. CHRY. Tu aūt admirare diſcipulos qui ita erāt oppſſi: ⁊ nullā corpaliū hēbāt curā: ſed ⁊ ꝯtēnebāt carnalē mēſam: ⁊ fame oppugnabanť: nec tn̄ deſiſtebāt a chriſto. Niſi.n. eos cogeret vehemēter eſuries nequaq̄ hoc feciſſent. Quid aūt phariſei ad h̄ dicerēt ſbdiť.[Phariſei autē vidētes dixerūt ei. Ecce diſcipuli tui faciūt qd̄ nō licet facere ſabbatis.] AVG. de opib⁹ monachoꝝ. De ſabbato aūt poti⁹ q̄ de furto diſcipulis dn̄i iudei calūniati ſunt: qꝛ pplo iſrl' per legē pceptū eſt: vt in agris ſuis furē nullū tenerēt: niſi qui ſecū aliqd vellet auferre. Nā qui nihil aliud attigiſſet q̄ id qd̄ comediſſet liberū impunituq; abire ſinerēt. HIERO. Nota x̄o q̄ pmi apl'i ſaluatoris lr̄am ſabbati deſtruūt aduerſus ebionitas: qui cū ceteros recipiāt apl'os: paulū tanq̄ trāſgreſſorē legis repudiāt. Deinde ad excuſatiōe; coꝝ ſbdiť.[At ille dixit eis. Nō legiſtis qd fecerit dauid qn̄ eſurijt:] Ad ꝯfutādā ſiqdem calūniā phariſeoꝝ veteris recordať hyſtorie: qn̄ dauid fugiēs ſaulē venit in nobbā: ⁊ ab achimelech ſacerdote ſuſcept⁹ poſtulauit cibos. Qui cum panes laicos nō hēt: dedit eis ꝯſecratos panes: qb⁹ nō licebat veſci niſi ſolis ſacerdotib⁹ ⁊ leuitis: melius arbitrat⁹ de famis picùlo hoīes liberare: q̄ deo ſacrificiū offerre. Hoſtia.n. deo placabilis eſt hoīm ſalus. Opponit ğ dn̄s ⁊ dicit. Si ⁊ dauid ſanct⁹ eſt: ⁊ achimelech pōtifex a vob nō repbēdiť: ⁊ legis vtriq; mādatū pbabili excuſatione trāſgreſſi ſunt: ⁊ fames in cā eſt: cur eādē famem nō pbatis in apl'is: quā pbatis in ceteris: Lic; ⁊ in h̄ multa diſtātia ſit. Iſti ſpicas in ſabbato manu ꝯfricāt: illi panes comederūt leuiticos: ⁊ ad ſabbati ſolēnitatē accedebāt neomeniaꝝ dies: qb⁹ reqſit⁹ in cōuiuio fugit ex aula regia. CHRY. Excuſans aūt diſcipulos dauid in mediū adducit. Etenī multa pph'e huius erat gl'ia apud iudeos. Nec pōt rn̄deri q̄ dauid ppheta erat: qꝛ nec pp h̄ ei licebat: ſʒ ſacerdotib⁹ ſolis. Tāto aūt magis diſcipulos ab accuſatione liberat: quāto maior inueniť qui h̄ fecit. Sʒ ⁊ ſi dauid pph'a erat: nō tn̄ qui cū ipſo erāt. HIERO. Obſerua tn̄ q̄ panes ppōnis nec dauid nec pueri eius acceperūt anteq̄ mūdos ſe a mulierib⁹ eſſe rn̄derint. CHRY. Sʒ dicit aliqs. Quid eſt exēplū h̄ ad id qd̄ queriť: Nō.n. dauid ſabbatū trāſgreſſus eſt: ſed in h̄ oñdiť ch̄ri ſapiētia q̄ aliud exēplū fert ſabbato maius. Neq;.n. eſt eq̄le trāſgredi ſabbati diē qd̄ multotiēs factū eſt: ⁊ ſacrā illā tāgere mēſam: qd̄ nulli fas erat. Deinde rurſus ⁊ aliter ſoluit: pncipaliorē inducēs ſolutiōe;: cum dicit.[Aut nō legiſtis in lege: qꝛ ſabbatis ſacerdotes in tēplo ſabbatū violāt ⁊ ſine crimine ſunt:] HIERO. Ac ſi diceret: calūniamini di

Right margin notes: Ch̄s diſcipulos ſabbato p ſata ducebat vt oñderet q̄ ſabbatū ſoluere volebat. — B — Mar.3. — Deut.23. — C — j. Reg.21. — D — Chriſt⁹ inducit dauid ex[em] ppōit quia iudei ipm in magna gloria habebant. — j. Reg.21. — Leui.23 Nūi 28.

ſcipulos meos:cur ſabbato ſpicas triuerint:famis neceſſi,
tate cogēte:cum ipſi ſabbatū violetis in tēplo imolātes vi
ctimas:cedētes tauros:holocauſta ſup lignoꝝ ſtruem incē
dio cōcremātes:ꝛ iuxta alterius euāgelij fidē circūcidiitis
Joā.7° paruulos in ſabbato: vt dum aliā legē ſeruare cupitis ſab,
Leges dei nunq̄ ſibi ꝯtrie ſunt. batuꝫ deſtruatis. Nunq̄ aūt leges dei ſibi ꝯtrie ſunt:ꝛ pru,
dēter vbi diſcipuli ſui argui poterāt trāſgreſſionis:ꝛ achi,
melech ꝛ dauid dicit exēpla ſectātes:veraꝫ aūt ꝛ abſq; ne,
ceſſitatis obtētu ſabbati p̄uaricatōeꝫ in ipos refert:qui ca
E lūniā fecerāt. CHRY. Ne aūt mihi dicas:qm̄ afferre in
mediū aliuꝫ peccātē nō eſt erui ab accuſatione. Cum.n.nō
accuſat̄ qui fecit:excuſatio fit circa id qđ factū eſt. Uerū h
his non ſuffecit:ſed q̄ maius eſt dixit:q̄ ſine crimine ſunt.
Uide aūt quāta poſuit: Locū vbi dicit[In tēplo.] Tēpus
cum dicit.[Sabbatis.] Legis remiſſionē cuꝫ dicit.[Uio,
lāt ꝛ nō ſoluūt.] Et q̄ nō ſoluꝫ liberant̄ a pena:ſed a culpa
libati ſunt. Uñ dicit.[Sine crimine ſunt.] Neq; aūt h ꝛm
ſile eſt priori qđ dixerat de dauid. Illud.n.ꝛ ſemel factuꝫ
eſt:ꝛ a Dauid nō ſacerdote:ꝛ neceſſitat̄ cā fuit. Hoc aūt ꝛm
ſingulo ſabbato ꝛ a ſacerdotib⁹ ꝛ ſm̄ legeꝫ. Et ideo nō ſm̄
Deut.23. veniā: vt in p̄ exēplo:ſed ſm̄ legē ſunt diſcipuli ab accuſa,
tione libati. Sꝫ nunqd diſcipuli ſunt ſacerdotes:imo ſunt
ſacerdotib⁹ maiores. Ipſe.n.aderat qui tēpli eſt dñs:qui ve
ritas eſt ꝛ nō typus. Et ideo ſubdit̄.[Dico aūt vobis:q: tē
plo maior eſt hic.] HIERO. Hic nō p̄nomē:ſed aduerbiū
loci legēdum eſt:q̄ maior tēplo ſit locus qui dn̄m tēpli te,
F neat. AVG. de que.euā. Notādū aūt vnuꝫ exēplū datuꝫ
eſſe regie ptātis de dauid:alteꝝ ſacerdotalis de his qui pp
miniſteriū tēpli ſabbata violant: vt multo minus ad ipm
cuulſaꝝ ſabbato ſpicaꝝ crimē ptineat:qui verus rex ꝛ ve,
rus ſacerdos eſt. CHRY. Deide q: graue audiētibus vi
debat̄ eſſe qđ dixerat:ruſus ꝯuolat ad miaꝫ ſmonē cum
Oſee 6°. quadā vehemētia inducēs:cum dicit.[Si autē ſciretis qd
ſ.9.b. eſt: Miaꝫ volo ꝛ nō ſacrificiū:nunq̄ cōdēnaſſetis innocē,
tes.] HIERO. Quid auteꝫ eſt: Miaꝫ volo ꝛ nō ſacrifi,
ciū:ſupra diximus. Qđ aūt dicit.[Nunq̄ cōdēnaſſetis in,
nocētes.] de aplis itelligēdū eſt. Et eſt ſenſus: Si miaꝫ cō,
probaſtis achimelech:eo q̄ piclitātē fame dauid refocilla
uit:q̄re meos diſcipulos cōdēnatis? CHRY. Uide aūt
ruſus qualr̄ ad veniā ducēs ſmonē diſcipulos ruſus ve,
nia ſupiores oſtēdit:in h qđ dicit eos īnocētes:qđ qdeꝫ ſu,
pra ꝛ de ſacerdotib⁹ dixerat. Deide ꝛ aliā cām dicit quare
ſunt inocētes dicēs.[Dñs enim eſt fili⁹ hois etiā ſabbati.]
REMI. Filiuꝫ aūt hois ſeipm̄ appellat. Et eſt ſenſus. Ille
quē vos purū hoiem putatis:deus eſt oiuꝫ creaturaꝝ dñs
ꝛ etiā ſabbati:ꝛ ideo pōt legē mutare pro ſua volūtate:qa
G fecit eaꝫ. AVG. ꝯtra Fauſtū. Diſcipulos aūt ſuos velle,
re ſpicas ſabbato nō p̄hibuit: vt inde ꝯuinceret ꝛ p̄ntes iu
deos ꝛ futuros manicheos qui herbā nō euellūt:ne homi,
Myſtice cidiuꝫ ppetrēt. HYLA. Myſtice aūt in p̄ncipio eſt cō,
tuendū ſermonē hūc ita ceptū eſſe.[In illo tpe:] quo.ſ.deo
pri grāꝫ data gētib⁹ ſalute ꝯfeſſus eſt. Ager aūt mūdus eſt:
ſabbatū ociuꝫ eſt:ſeges crediturorꝫ pfect⁹ in meſſem. Eſt ḡ
ſabbato in agruꝫ pfectus in legis ocio dn̄i pgreſſus in hūc
mūduꝫ eſt. Eſuries fames eſt ſalutis humane. RABA.
Spicas vellūt duꝫ ſingulos hoies a terrena itētione retra,
Nullus trāſit in corp⁹ chriſti niſi carnalib⁹ ſpoliatus. hūt. Fricāt dum a ꝯcupiſcētia carnis mētes exuūt. Grana
comedūt:dū emēdatos in corpus eccl̄ie traijciūt. AVG.
de que.euāge. Nullus aūt trāſit in corpus chri niſi carnali,
bus ſpoliat⁹ fuerit indumētis:ſm̄ illud Apl̄i. Exuite vos
Coloſ.3 veterē hoiem:ſabbato h agūt.ſ.ſpe quietis eterne ad quā
alios inuitāt. RABA. Itē ambulāt per ſata cuꝫ dño qui
in ſcripturaꝝ meditatiōe delectant̄. Eſuriūt:dum panē vi
te.i.dei amorē in eis euenire deſiderāt. Uellūt ſpicas ꝛ te,
rūt:dum teſtimonia diſcutiūt donec inueniāt qđ latebat in
lr̄a:ꝛ hoc ſabbato dum a turbidis cogitationibus vacant.
HYLA. Phariſei qui penes ſe claueꝫ celoꝝ eē exiſtima H
bāt:illicita agere diſcipulos arguūt:qs dñs factoꝝ in qb⁹
ſub rerū argumēto p̄phetie ratio ꝯtinet̄ admonuit:atq; vt
oſtēderet oiuꝫ rerū efficaciā ſpē m futuri opis ꝯtinere adie
cit.[Si aūt ſciretis qd eſt: Miaꝫ volo]ꝛc. Opus.n.ſalutis Oſee 6°.
nr̄e nō in ſacrificio legis:ſꝫ in mia eſt:ꝛ lege ceſſante in dei Op⁹ ſalutis nr̄e nō i ſacrificio legis eſt:ſed in mia.
bonitate ſaluamur. Cui⁹ rei donū ſi itellexiſſent:nunq̄ ꝯdē
naſſent inocētes.i.aplos ſuos quos iſimulaturi erāt tranſ,
greſſe legis inuidia cuꝫ ſacrificioꝝ vetuſtate ceſſante:vni,
uerſis per eos miſicordie nouitas ſubueniret.

Et cum inde trāſiſſet:venit in ſynagogā eoꝝ. Tex.z.
Et ecce hō manuꝫ habēs aridā:ꝛ interrogabāt
euꝫ dicētes: Si licet ſabbatis curare: vt accuſa,
rent eum. Ipſe aūt dixit illis: Quis erit ex vo,
bis homo qui habeat ouem vnaꝫ:ꝛ ſi ceciderit
hec ſabbatis in foueaꝫ:nōne tenebit ꝛ leuabit?
Quāto magis melior eſt homo oue? Itaq; li,
cet ſabbatis bñfacere. Tunc ait homini. Extē,
de manum tuaꝫ. Et extendit:ꝛ reſtituta eſt ſa,
nitati ſicut altera.

HIERO. Quia deſtructōeꝫ ſabbati qua diſcipulos ar, A
guebāt:pbabili exēplo excuſauerat:ipm̄ calūniari volūt.
Unde di.[Et cuꝫ inde trāſiſſet venit in ſynagogam eoꝝ.] Luc.6°.
HYLA. Hec.n.q̄ p̄miſſa ſunt in cāpo dicta geſtaq; ſunt:
ꝛ poſt hec ſynagogaꝫ ingredit̄. AVG. de cō.euā. Poſſet
aūt putari eodē die factū ꝛ de ſpicis ꝛ de iſto ſanato:qm̄ ꝛ
ſabbatuꝫ hic cōmemorat̄:niſi lucas apuiſſet alio ſabbato
factū fuiſſe. Proinde qđ dicit mattheus.[Et cū inde trāſiſ,
ſet venit in ſynagogam eoꝝ.] Nō qdē venit niſi cum inde
trāſiſſet:ſꝫ poſt quot dies in ſynagogā eoꝝ venerit poſtea
q̄ a ſegete illa trāſijt:an recte ꝯtinuoq; illuc ierit:non expſ,
ſum eſt:ac p h locus dat̄ narrationi luce:qui dicit alio ſab
bato hō manū fuiſſe ſanatā. HYLA. Ingreſſo aūt ſyna,
gogam hoiem aride manus offerūt iterrogātes an curare
ſabbatis liceret:occaſionē arguēdi eum ex rñſione querē,
tes. Uñ ſeq̄t̄.[Ecce hō ma.hñs aridā ꝛ iterro.euꝫ dicētes:
Si licet ſabbato curare.] CHRY. Nō aūt iterrogāt vt B
addiſcāt:ſꝫ vt accuſent eum. Uñ ſeq̄t̄[Ut accuſarēt euꝫ:]
q̄uis ꝛ ipm̄ opus ſufficeret ſi accuſare volebāt:ſꝫ ꝛ p vba
volebāt captionē inuenire maiorē copiā argutionū ſibi p̄,
parātes. HIERO. Et interrogāt vtrū liceat curare ſab,
batis: vt ſi nō curauerit:crudelitatis aut ibecillitatis.ſi cu,
rauerit:trāſgreſſionis vitio eum accuſent. AVG. de cō.
euāge. Sed pōt mouere qūo mattheus dixerit q̄ ipſi iter,
rogauerūt dn̄m[ſi licet ſabbato curare]cum marcus ꝛ lu, Mar.3.
cas illos poti⁹ a dño iterrogatos eſſe phibeāt. Licet ſabba Luc.6°.
to bñfacere:an male? Itaq; itelligendū q̄ illi p̄us iterroga
uerūt dn̄m. Si licet ſabbato curare:deide itelligēs cogita,
tiones eoꝝ aditū accuſandi querētiū ꝯſtituit in medio illū
quē erat ſanaturus:ꝛ iterrogauit:que marcus ꝛ lucas eum
iterrogaſſe cōmemorāt:ꝛ tūc illis tacētib⁹ ppoſuit ſilitudi
neꝫ de oue:ꝛ ꝯcluſit q̄ licet ſabbato bñfacere. Uñ ſequit̄.
[Ipſe autē dixit illis: Quis erit ex vobis hō qui ha.ouem
vnā]ꝛc. HIERO. Ubi ſic ſoluit ppoſitā q̄ōnē vt iterro, C
gātes auaritie cōdēnaret. Si vos inqt in ſabbato ouem:et
aliud qđlibet aial in foueā decidēs eripe feſtinatis:nō aia,
li:ſꝫ vr̄e auaritie ꝯſulētes:quāto magis ego hoieꝫ qui mul,
to melior eſt oue:debeo libare? RABA. Cōpetēti ḡ exē, Iudei violantes ſabbatū i ope cupiditat̄ arguebant dn̄ꝫ in ope charitat̄.
plo ſoluit q̄ōnē eoꝝ vt eos oſtēdat ſabbatū violare in ope
cupiditatis:qui eum violare arguūt in ope charitatis:legē
male iterp̄tātes qui dicūt in ſabbato a bonis feriādum in
quo a

Exo.20. quo a malis tñ ferïādū eſt.Uñ opus ſeruile nō facietis in eis.ħ eſt pctñ:ſic in eterna rege a malis tñ feriabiť:nō a bonis. AVG.de cō.euā.Propoſita aūt ſilitudine de oue ꝯcludit ꝙ liceat ſabbato bñ facē dicēs.⌊Itaqꝫ li.ſab.bñ facere.⌋ CHRY.Intēde aūt qualr̄ vane excuſatōis de ſolutione ſabbati inducit:ſed qꝛ iam īſanabilr̄ egrotabat ad opus pceſſit.Uñ ſeqͥ.⌊Tūc ait homini.Extēde ma.tuaʒ ꝛ extē.ꝛ reſti.eſt ſa.ſic altera.⌋ HIERO. In euāgelio quo vtunť naçarei ꝛ ebionite:qđ vocať aplicꝫ matthei auctēticuʒ.Hō iſte qui aridā habet manū:cemētari⁹ ſcribiť iſtiuſmodi vocib⁹ auxiliū pcans.Cemētarius erā:manib⁹ victū querităs:pcoꝛ te ieſu vt mihi reſtituas ſanitatē ne turpiter mēdicem cibos. RABA.Sabbatis aūt pcipue docet et opať ieſus nō ſolū pp ſpūale ſabbatū:ſʒ etiā pp celebrioꝛē populi ꝯuētū querēs ſalutē oiuʒ. HYLA. Myſtice aūt poſt reditū de ſegete ex qua iaʒ apl'i fruct⁹ ſationis acceperāt:ad ſynagogā venit iaʒ illic meſſis ſue opus paraturus: qꝛ plures poſtmodū vna cū apl'is extiterūt qui curabanť. HIERO.Uſqꝫ aūt ad aduētuʒ dñi ſaluatoris arida manus in ſynagoga iudeoꝝ fuit: ꝛ dei opera nō fiebant in ea. Poſtqꝫ aūt ille venit in terras:reddita eſt in apl'is credētibus dextera ꝛ opi pſtino reſtituta. HYLA.Curatio aūt ois in vbo eſt ꝛ manus ſic altera reddiť.i.ſilis miniſterio aploꝝ in offm dāde ſalutis efficiť:doceťqꝫ phariſeos egre ferre nō opoꝛtē opōneʒ humane ſalutis in apl'is:cum ipis ad officiū eiuſdē miniſteriuʒ man⁹ ſit refoꝛmāda ſi credāt.

Dñs pcepit ꝑ ſabbis docet ꝛ miracula operať ꝑpter multoꝝ ſalutem.

Myſtice D

Gen.3. Ezra 27. RABA.Uel aliter. Hō qui hēbat manū aridā humanū genus indicat ſterilitate boni opis arefactū ꝑ manū ad pomuʒ extēſam:quā ſanauit man⁹ innocēs in cruce extēſa.Et bñ manus in ſynagoga erat arida:qꝛ vbi maius donū ſcie: ibi grauī⁹ eſt inexcuſabilis noxe piculuʒ.Sanāda aūt manus arida iubeť extēdi:quia īfructuoſa debilitas aīe nullo melius oꝛdine q̄ꝫ elemoſynaꝝ largitate curatur. Habebat aūt hō dexterā manum lāguidaʒ:qꝛ ab elemoſynis toꝛpebat:ſiniſtrā ſanam:qa ſue vtilitati intēdebat.Sed veniēte dño dextra ſanatur:vt ſiniſtra:quia qđ congregauerat auide:modo diſtribuit charitatiue.

Tex.3. Mar.3. Joā.10. ¶ Exeūtes aūt phariſei cōſiliuʒ faciebāt aduerſus eum:quō ꝑderēt euʒ. Ieſus aūt ſciēs receſſit inde: ꝛ ſecuti ſunt eum multi: ꝛ curauit eos oēs. Et pcepit eis:ne manifeſtū eum facerēt:vt adimpleret qđ dictū eſt per iſaiā ꝓphetā dicēteʒ.
Iſa.42. Ecce puer meus quē ego elegi:dilect⁹ meus in quo bñ cōplacuit aie mee:ponā ſpm̄ meū ſup eum: ꝛ iudiciū gētib⁹ nūciabit. Nō ꝯtendet neqꝫ clamabit:neqꝫ audiet aliqs in plateis vocē eius. Arūdinē quaſſatam nō ꝯfringet: ꝛ lignuʒ fumigās nō extinguet:donec eijciat ad victoriā iudicium ꝛ in noie eius gētes ſperabūt.

A ¶ HYLA. Inuidia aūt facti phariſeos cōmouet:qꝛ ꝯtuētes hoieʒ in coꝛpe:deū in opib⁹ nō itelligebāt.Uñ di.⌊Exeūtes aūt pha.ꝯſi.fa.aduer.eū:quō euʒ ꝑderēt.⌋ RABA. Exeuntes dicit:qꝛ eoꝝ mens a dño auerſa fuit:ꝯſiliū fecerūt quō vitā ꝑderēt:nō quō ipſi vitā inuenirēt. HYLA. Sciēſqꝫ eoꝝ ꝯſilia receſſit:vt a ꝯſilijs malignātiū pcul abeſſet.Uñ ſeqͥ.⌊Ieſus aūt ſciēs receſſit inde⌋. HIERO. Sciēs inqꝫ eoꝝ inſidias receſſit vt phariſeoꝝ cōtra ſe occaſionē ipietatis auferret. REMI.Siue receſſit inde q̄ſi hō fugiēs inſidias ſuoꝝ ꝑſeq̄ntiū:ſiue qꝛ nō erat tēpus neqꝫ locus patiēdi. Nō.n.capit ꝑire ꝓphetā ex hierl'm:ſic ipſe dicit.Declinauit etiā dñs odio ſe ꝑſeq̄ntes:ꝛ ꝑuenit illuc vbi inuenit plimos ſe per amoꝛē diligētes.Uñ ſeqͥ.⌊Et ſecuti ſunt eum multi.⌋Quē phariſei vnanimi ꝯſilio ꝑdere querūt:turba indocta vnanimi dilectiōe ſeqͥ:vñ mox ſui deſiderij ꝯſequunť effectum.Nā ſequiť.⌊Et curauit eos oēs.⌋ HYLA.Hs aūt q̊s curauit:ſilētiuʒ ipauit. Uñ ſeqͥ.⌊Et pcepit eis ne manifeſtū euʒ facerēt:nā ſalus vnicuiqꝫ reddita erat ſibi ipſa teſtis.Sʒ iubēdo ſilētiū teneri ꝛ gl'iandi de ſe iactātiā declinat:ꝛ nihilominus cognē ſui pſtat:in eo ipo cum admonet de ſe taceri:qꝛ obſuatio ſilētij ex re que ſit ſilēda pficiſciť. RABA. In ħ etiā nos iſtruit:ne cum aliqd magni fecerim⁹:laudē foꝛis q̄ramus. REMI. Ideo etiā pcipit vt nō manifeſtarēt eum:ne ꝑſeq̄ntes ipm deterioꝛes fierēt. CHRY.in ho.Deide vt nō turberis in his que fiūt in iſania opinabili phariſeoꝝ:inducit ꝓphaʒ ħ ꝑdicētē.Tāta erat.n.ꝓphaꝝ diligētia:vt neqꝫ ħ derelinq̄nt:ſʒ ꝛ vias ei⁹ ꝛ trāſit⁹ ꝓpheticarēt ꝛ itētionē cuʒ qua ħ faciebat:vt diſcas qm̄ oia a ſpūſcō loq̄banť. Si.n.cogitationes hoiuʒ ipoſſe eſt ſcire:multo magis chr̄i itētionē niſi ſpūſſanct⁹ reuelaret.Seqͥ ḡ.⌊Ut ipleret qđ dcm̄ eſt per iſaiaʒ ꝓphetā dicētē:Ecce puer meus quē elegi.⌋ REMI.Dñs quidē ieſus chr̄s puer oipotētis dei dict⁹ eſt:nō ſm̄ diuinitatē: ſʒ ſm̄ aſſumpte carnis diſpēſatiōeʒ:qꝛ coopāte ſpūſcō carnem ſuſcepit ex v̄gine abſqꝫ macula peccati. Quidaʒ libri hñt.Elect⁹ quē elegi.Elect⁹.n.fuit a deo pře.i.pdeſtinat⁹:vt eēt fili⁹ dei ꝓpꝛius nō adoptiuus. RABA.Quē elegi dicit ad opus ꝙ nemo ali⁹ fecit:vt redimeret gen⁹ humanū:ꝛ pacificaret mūdū cuʒ deo.Seqͥ⌊Dilect⁹ meus in quo bñ cōplacuit aie mee:⌋qꝛ ipe ſolus eſt agnus ſine macula peccati de q̄ pŕ dicit.⌊Hic eſt fili⁹ meus dilect⁹ in q̊ mihi bñ cōplacui.⌋ REMI.Cr aūt dicit.⌊Aie mee:⌋nō ita itelligēdū eſt ꝙ de⁹ pŕ aiaʒ habeat:ſʒ trāſlatiue aia in deū aſcribiť:vt per eā demřareť dei affect⁹. Nec miruʒ ſi aia trāſlatiue in deo dī:cuʒ ēt cetera coꝛpis mēbꝛa ei aſcribanť. CHRY. Hoc aūt in pn⁹ ꝓpheta ponit vt diſcas:qꝛ ħ qđ hic dī:fuit ſm̄ ꝯſiliū pŕis.Dilect⁹.n.ſm̄ ꝯſiliū ei⁹ qui diligit facit.Sed iteꝝ elect⁹ nō vt adūſari⁹ ſoluit legē:neqꝫ vt inimicus exiſs legiſlatoꝛi:ſʒ ei ꝯcoꝛdās.Quia ḡ dilect⁹ eſt:ponā ſpm̄ meū ſup euʒ. REMI.Tūc ēt de⁹ pŕ poſuit ſpm̄ ſuū ſup euʒ:cū opante ſpūſcō ſuſcepit carnem ex v̄gine:ꝛ mox vt hō fact⁹ eſt plenitudinē ſpūſſancti ſuſcepit. HIERO.Poniť aūt ſpūſſanct⁹ nō ſup dei v̄bū:ſʒ ſup vnigenitū qui de ſinu pŕis pceſſit.ſ.ſup euʒ de quo dcm̄ eſt.⌊Ecce puer meus.⌋Quid aūt ꝑ ipm facturus ſit ſbdiť.⌊Et iudiciuʒ gētib⁹ nūciabit.⌋ AVG.20° de ciui.dei.Quia.ſ.iudiciū pnūciauit futurum qđ gētib⁹ erat occultū. CHRY.Deide humilitatē ei⁹ manifeſtās dicit.⌊Nō ꝯtēdet:qꝛ ſic illi placuit oblat⁹ eſt:ꝛ manib⁹ ꝑſeq̄ntiuʒ ſe vltro obtulit.⌊Neqꝫ clamabit.⌋Quia ſic agnus coꝛā tōdēte ſe obmutuit.⌊Neqꝫ audiet aliqs in plateis vocē eius.⌋ HIERO.Lata.n.eſt ꝛ ſpatioſa via que ducit ad ꝑditionē:ꝛ multi ingrediunť per eā:qui multi nō audiūt voceʒ ſaluatoꝛis:qꝛ nō ſunt in arta via:ſʒ in ſpatioſa. REMI.Platea nāqꝫ grece:latine latitudo dī. In plateis ḡ vocē ei⁹ nemo audiuit:qꝛ ſuis dilectoꝛib⁹ nō delectabilia in ħ mūdo ꝓmiſit:ſed aſꝑa. CHRY.Uolebat aūt dñs per hō manſuetudineʒ curare iudeos:ſʒ lʒ iſti rēnuerēt: nō tñ eis reſtitit eos deſtruēdo.Uñ ꝛ ei⁹ v̄tutē ꝛ illoꝝ imbecillitatē ꝓpha oñdēs dicit.⌊Arūdinem quaſſatā nō ꝯfringet:ꝛ lignū fumigās nō extinguet.⌋ HIERO.Qui peccatoꝛi nō poꝛrigit manū:nec poꝛtat onus fr̄is ſui:iſte quaſſatū calamū ꝯfringit:ꝛ qui modicā ſcintillā fidei ꝯtēnit in paruulis:hic lignum extinguit fumigās. AVG.20° de ciui.dei. Uñ ꝑſecutoꝛes iudeos qui calamo quaſſato ꝑdita integritate:ꝛ ligno fumāti amiſſo lumine cōparati ſunt nō contriuit:nō extinxit:qꝛ pepcit eis qui nōdū venerat eos iudicare:ſʒ iudicari ab eis. AVG.de queſtio.euā. In ligno etiā fumigāte notāduʒ eſt:quia deſerto lumine facit putoꝛem.

B

Iſa.42. Ieſus dicit⁹ eſt puer dei ſm̄ aſſūpte carnis diſpenſationem.

Ro.8. C

Luč.1.

D

Iſa.53. Iſa.53. ğ.7.

Chr̄s ſuis amicis nō delectabilia i ħ mūdo ꝓmiſit ſed aſꝑa.

E

Phariſei⁹ cum ſe chr̄s iudeos ꝑſeq̄ntes declinauit.

HYLA.Uel in hoc ꝙ dicit.⌊Arūdinem quaſſatā nō cō-
fringet.⌋oſtendit ꝙ ita facile erat ei oēs eos frangere ſicut
arūdinem:⁊ nō ſimplr̄ arūdinē:ſed iam ꝯtritā. In hoc aūt
ꝙ dicit.⌊Lignuȝ fumigās nō extinguet.⌋demōſtrat ⁊ illo-
ruȝ furorē accēſum:⁊ v̄tutē chriſti potentē ad extinguēdū
hꝰ furorē cum omni facultate.Uñ in hoc multa māſuetu-
do chriſti oſtēdit̄. RABA. Uel per h̄ ꝙ dicit.Arūdinē
que quaſſata eſt nō eſſe ꝯfractā:oſtēdit caduca ⁊ quaſſata
gētiuȝ corpa nō fuiſſe ꝯtrita:ſed in ſalutē potius reſeruata.
Per h̄ aūt ꝙ dicit.⌊Lignum fumigās nō extinguet.⌋oſtē-
dit exiguitatē ignis iam tm̄ fumigāt̄ in ligno nō extinctā.i.
iſrael ex reliquijs veteris gr̄e ſpūs nō ablatū:q̄ꝛ reſumēdi
F totius luminis in tp̄e pn̄ie ſit facultas. RABA.Uel cꝯ.
Arundo quaſſata iudei ſunt et lignuȝ fumigās gentiles. Arūdinem quaſſatā vocat iudeos q̄s a vēto agitatos:⁊ q̄ſi
abinuicē diſſipatos:nō ſtatiȝ dn̄s ꝯdēnauit:ſȝ patiēter ſup
portauit.Lignuȝ aūt fumigās vocat ppl̄m de gētibꝰ ꝯgre-
gatum:qui extincto nālis legis ardore fumi amariſſimi et
oculis noxij:tenebroſeq; caliginis īuoluebat̄ erroribꝰ:quē
nō ſolū nō extinxit ⁊ redegit in cinerē:ſȝ ꝯ̄trio de pua ſcin-
tilla ⁊ pene moriente maxia ſuſcitauit incēdia. CHRY.
Sed poſſet aliq̄s dicere. Quid igit̄:ſemꝑ hec erūt:⁊ feret
vſq; in finē eos qui ſic īſidiant̄ ⁊ īſaniūt? Abſit:ſȝ cum ſua
oīa facta erūt:tunc ⁊ illa opabit̄.Et h̄ ſignauit dicēs.⌊Do-
nec eijciat ad victoriā iudiciū.⌋Ac ſi dicat.Cum ea que ex
ſe ſunt oīa cōpleuerit:tūc pfectā vltionē inducet.tūc.n.pu-
nient̄ cuȝ clarā fecerit ſuā victoriā:vt nō relinquat̄ eis in-
uerecūda ꝯdictiōis occaſio. HYLA.Uel⌊donec eijciat
ad victoriā iudiciū:⌋ſblata.ſ.mortis ptāte:iudiciū claritat
ſue reditū īrroducat. RABA.Uel donec illō iudiciū qd̄
in eo agebat̄ ad victoriā puenirer:q̄ꝛ poſtq̄ȝ mortē reſurgē
do ſupauit:expulſo pn̄cipe hui mundi victor ad regnū re-
Pſ̄.109 dijt:in pr̄is dextera ſedēs donec ponat ſub pedibꝰ oēs ini-
micos ſuos. CHRY.Sȝ non in h̄ ſtabūt ea que ſunt diſ-
pēſationis vt ſolū puniant̄ qui nō crediderūt:ſȝ ⁊ orbē ter
raꝝ ad ſe trahet. Uñ ſeq̄t̄.⌊Et in noie eius gētes ſpabūt.⌋
G AVG.20ᵒ de ciui.dei. Hoc aūt v[illegible] iam videmus iplerū.
⁊ ſi per h̄ qd̄ negari non pōt credit̄:⁊ illō qd̄ iprudēter a q-
buſdā negat̄:nouiſſimū iudiciū qd̄ ponet in terra:cuȝ vene
rit ip̄e de celo.Quis.n.ſparet gentes in chr̄i noie ſpaturas:
Luc̄.23. q̄n tenebat̄:ligabat̄:cedebat̄:illudebat̄:⁊ crucifigebat̄:q̄n
⁊ ipſi diſcipuli ſpem pdiderāt:quā in illo h̄re iaȝ cepant:ꝙ
Gentiles ne in eternū moriātur cruce ſignātur. tūc vix vnus latro ſpauit in cruce:nūc ſperāt gētes lōge la
teq; diffuſe.Et ne in eternum moriant̄:ip̄a in qua ille mor
tuus eſt cruce ſignant̄. Nullus igit̄ dubitet per ieſuȝ chr̄m
nouiſſimū futurū eē iudiciū. REMI.Sciēdū eſt aūt:q̄ꝛ
nō ſolū iſtiꝰ loci ſenſus:ſȝ ⁊ multoꝝ alioꝝ h̄ teſtimonio cō-
firmat̄. Nā ꝙ dicit.⌊Ecce puer meus.⌋ad illuȝ locū refert̄
S̄.3. vbi dixerat pr̄. Hic eſt filius meus.Qꝛ vō ait:⌊Ponaȝ ſpm̄
meū ſup euȝ.⌋Ad h̄ refert̄ ꝙ ſpūſanctꝰ deſcēdit ſup dn̄m
baptiçatū.Qꝛ aūt ſbiūgit.⌊Iudiciū gētibꝰ nūtiabit.⌋refert̄
Iſra.25. ad id qd̄ īfra dr̄.Cum ſederit filius hoīs in ſede maieſtatis
Mat.27 ſue.Qꝛ aūt ſbdit.⌊Nō ꝯtendet neq; clamabit.⌋ad h̄ refer-
tur ꝙ dn̄s pauca rn̄det pn̄cipi ſacerdotuȝ ⁊ pilato:herodi
v̄o nulla.Qꝛ v̄o dr̄.⌊Arūdinem quaſſatā nō ꝯfringet.⌋ad
hoc ptinet ꝙ dn̄s ſuos pſecutores declinauit:ne fierent de-
Iſra.28. teriores.Qꝛ v̄o dicit.⌊In noie eius gentes ſperabūt.⌋ad h̄
refert̄ qd̄ ip̄e dixit.Euntes docete oēs gentes.

Tex.4. ❡Tūc oblatus eſt ei demonium habēs cecus ⁊
Iſra.9. mutus:⁊ curauit euȝ:ita vt loqueretur ⁊ vide-
Luc̄.11. ret. Et ſtupebāt omnes turbe ⁊ dicebāt: Nū-
Mar.3. quid hic eſt filius dauid? Phariſei autem au-
Luc̄.11. diētes dixerunt. Hic non eijcit demones:niſi in
beelzebub principe demoniorum.

❡GLO.Confutauerat ſupiꝰ dn̄s phariſeos chr̄i miracula A
calūniātes:ex h̄ ꝙ ſabbatū ſoluere videbat̄:ſed q̄ꝛ maiori
neq̄tia ip̄a chr̄i miracula diuina v̄tute facta puertebāt:attri-
buētes ea imūdo ſpūi:ideo euāgeliſta pmittit miraculum
ex q̄ blaſphemādi occaſionē ſumpſerūt dicēs.⌊Tūc obla-
tus eſt ei demoniū h̄ns:cecus ⁊ mutꝰ.⌋ REMI.Qꝛ aūt di-
cit.⌊Tūc⌋ad ſupiora refert̄ q̄n ſanato hoīe qui hēbat ma-
nuȝ aridā:exiuit de ſynagoga.Siue ꝙ dicit.⌊Tūc⌋pōt re-
ferri ad latiꝰ atq; plixiꝰ tp̄s:vt ſit ſenſus.⌊Tūc⌋q̄n hec vel
illa dicebant̄ vel gerebant̄. CHRY.Mirāda eſt auteȝ
neq̄tia demonis:vtrūq; ingreſſuȝ oppilauit:p quē ille erat
crediturus.ſ.⁊ audituȝ ⁊ viſum.Sȝ chr̄s vtrūq; apuit.Uñ
ſeq̄t̄.⌊Et curauit euȝ:ita vt loqueret̄ ⁊ videret.⌋ BEDA.
Tria aūt ſigna ſil̄ in vno hoīe ppetrata ſunt.Cecus videt:
mutꝰ loq̄t̄:poſſeſſus a demone libat̄.Qd̄ ⁊ tūc qdē carnalr̄
factū eſt:ſȝ q̄tidie cōplet̄ in ꝯuerſione credētiū:vt expulſo
demone p̄m fidei lumē aſpiciāt:deide in laudes dei tacētia
p̄us ora laxent̄. HYLA.Non aūt ſine rōne cum turbas B
oēs curatas in cōi dixiſſet:nūc ſeorſuȝ demoniū h̄ns cecus
⁊ mutꝰ offert̄.Oportebat.n.vt poſtq̄ȝ manꝰ aride hō obla-
tus eſt:qui in ſynagoga curabat̄:in vniꝰ hꝰ hoīs forma gē-
tiū ſalus fieret:vt qui erat habitatio demonij:⁊ cecus ⁊ mu
tus deo capax pararet̄:⁊ deū ꝯtineret in chr̄o:⁊ chriſti opa
dei ꝯfeſſione laudaret. AVG.de que.euā.Demoniuȝ.n. Qui nō credit cecus ⁊ mutꝰ eſt.
h̄ns cecus ⁊ mutꝰ eſt qui nō credit:⁊ ſbditꝰ eſt diabolo q nō
īrelligit ⁊ nō ꝯfitet̄ ip̄am fidem:vel qui nō dat laudē deo.
AVG.de cō.euā. Hoc aūt nō iſto ordine:ſed poſt multa
alia lucas cōmemorat ⁊ mutuȝ dicit tm̄ ⁊ nō cecū. Sȝ etiā
ex eo ꝙ aliq̄d tacet:de alio dicere putādus eſt.Ca.n.ſequē-
tia ⁊ ip̄e ꝯtexit que mattheus. HYLA.Stupuerūt facti
iſtiꝰ oēs turbe:ſed phariſeoꝝ ingraueſcit inuidia.Uñ ſeq̄t̄.
⌊Et ſtupebant oēs turbe ⁊ dicebāt. Nunq̄d iſte eſt filꝰ da-
uid?⌋ GLO.Ob miām:⁊ bn̄ficia filium dauid pdicant. C
BEDA.Turbis aūt que minus erudite videbant̄ dn̄i ſp
facta mirātibꝰ illi ꝯtra vel negare h̄:vel que negare neque
uāt ſiniſtra iterpratiōe puertē laborabāt:q̄ſi hec nō diuini-
tatis:ſed imūdi ſpūs opa fuiſſent.i.beelçebub qui deꝰ erat
acharon.Uñ ſequit̄.⌊Phariſei autē audiētes dixerūt. Hic
nō eijcit demo.niſi in beel.pn̄.demonioꝝ.⌋ REMI.Beel-
çebub auteȝ ip̄e eſt beel ⁊ baal ⁊ beelphegor. Beel fuit pr̄
Nini regis aſſirioꝝ. Baal dictus eſt:q̄ꝛ in excelſo colebat̄:
Beelphegor a loco.i.a mōte phegor:çebub ſeruus fuit abi-
melech filij Gedeonis qui occiſis.70.frībꝰ edificauit tēplū
baal:⁊ ꝯſtituit eum ſacerdotē in ip̄o ad abigēdas muſcas:
que ibi ꝯgregabant̄ pp nimiuȝ cruorem victimaꝝ.çebub
nāq; muſca dr̄. Beelçebub ḡ vir muſcaꝝ interp̄tat̄. Unde Iudic̄.9ᵒ.
pp ſpurciſſimū ritū colēdi dicebāt euȝ eē pn̄cipē demonio-
rū. Nihil ḡ ſordidius inueniētes qd̄ dn̄o obijcerēt:dicebāt
eū in beelçebub eijcere demonia. Et ſciēdū ꝙ nō eſt legē-
duȝ p.d.vel.t.in fine:vt q̄dā mēdoſa exēplaria h̄nt:ſȝ p.b.

❡Ieſus auteȝ ſciens cogitationes eoꝝ dixit eis. Tex.5.
Omne regnuȝ ꝯtra ſe diuiſum deſolabit̄:⁊ oīs
ciuitas vel domus diuiſa cōtra ſe nō ſtabit. Et
ſi ſathanas ſathanaȝ eijcit:aduerſus ſe diuiſus
eſt:q̄mo ergo ſtabit regnum eius?

❡HIERO.Phariſei opa dei pn̄cipi demonioꝝ deputa- A
bāt:qbꝰ dn̄s nō ad dicta:ſȝ ad cogitata rn̄dit:vt vel ſic cō-
pellerent̄ credē potētie eiꝰ:qui cordis videbat occulta.Uñ
dr̄.⌊Ieſus aūt ſciens cogi.eoꝝ di.eis.⌋ CHRY.Supius
qdeȝ ⁊ de h̄ chr̄m accuſauerāt:q̄ꝛ in beelçebub eijceret de-
monia:ſȝ tūc qdē eos nō increpauit ꝯcedēs eis:⁊ a plibꝰ ſi-
gnis cogſcē eius v̄tuteȝ:⁊ a doctrina diſcere eius magnitudinē.
Sȝ q̄ꝛ pmanebāt eadē dicētes:iaȝ increpat eos:q̄uis eoꝝ
accuſatio

Inuidia ñ q̄rit qd re/cat:ſz ſolū vt dicat.

accuſatio valde irrõnabilis eēt. Inuidia aūt nõ querit qd dicat:ſed ſolū vt dicat. Neqꝫ tñ chriſtus eos ꝯtēpſit:ſed reſpōdet cum decēti māſuetudine:docēs nos mites eſſe inimicis ⁊ nõ turbari:etiā ſi talia dicāt que nos in nobis non recogſcimus:neqꝫ hñt aliquā rõnez. In quo etiā oñdit mēdacia eſſe que ab ipſis ſunt dicta. Neqꝫ eniz eſt demoniuz hñtis tātā oñdere māſuetudinē ⁊ cogitationes ſcire. Et qa valde irrõnabilis erat eoꝝ ſuſpitio:⁊ multitudinem timebāt nõ audebāt publicare chriſti accuſatiõez: ſed in mēte voluebant. Propter qđ dicit.[Sciens cogitationes eoꝝ.] Ipſe aūt accuſatiõez qdez in rñdēdo nõ ponit neqꝫ diuulgat eoꝝ neqtiā:ſolutionē aūt inducit. Studiū enim ei⁹ erat ꝓdeſſe peccātibus:nõ publicare. Nõ autē rñdet eis a ſcripturis:qꝛ nõ attēderēt aliter exponētes:ſed a cõib⁹ opinionib⁹. Nõ enī ita exteriora ꝑlia corrūpunt:ſicut ea que ſunt ꝯtribuliū. Hoc enim fit in corꝑib⁹ ⁊ in oĩbus rebus:ſꝫ interim a magis cognitis exēpla ducit dicēs.[Omne regnū cõtra ſe diuiſum deſolabiť.] Nihil eniz eſt in terra regno potētius:ſed tñ per altercationez perit. Quid aūt dõm eſt de ciuitate:vel de domo:ſiue magnū ſiue paruuz fuerit ꝯtra ſeipm pugnās perit. HYLA. Vñ domus ⁊ ciuitatis eadez eſt hic ratio que eſt regni. Propter qđ ſeqť.[Et oĩs ciuitas vł domus diuiſa ꝯtra ſe nõ ſtabit.] HIERO. Qūo enim cõcordia parue res creſcūt:ſic diſcordia maxime dilabunť. HYLA. Sermo aūt dei diues eſt:⁊ vel ſimplr̄ intellect⁹ vel inſpect⁹ interius ad oēm ꝓfectū eſt neceſſ. Relictis ğ his que ad cõem intelligētiaz patēt:cauſis interiorib⁹ īmoremur. Reſſurus.n.dñs ad id qđ de beelzebub dictuz erat:in ipſos qb⁹ rñdebat rñſionis cõditionē retorſit. Lex enim a deo eſt:⁊ regni iſrael pollicitatio ex lege eſt. Si regnū legis ꝯtra ſe diuidiť diſſolnať neceſſe eſt:⁊ ſic iſrł amiſit legē qñ impletiõez legis in chriſto plebs legis īpugnat. Sed ciuitas hic hierłm indicať:que poſtq̄ in dñm ſuū furore plebis exarſit:⁊ apłos eius cum credētiū turbis fugabit poſt diuiſionē nõ ſtabit:atqꝫ ita qđ per hāc diuiſionem moꝝ ꝯſecutū eſt:ciuitatis illi⁹ denūtiať excidiuz. Deide aſſumit.[Et ſi ſathanas ſatha. eijcit:aduer. ſe di. eſt:qūo ergo ſta. reg. ei⁹?] HIERO. Ac ſi diceret. Si ſathanas pugnat ꝯtra ſe ⁊ demon inimicus eſt demoni:deberet iam mundi venire ꝯſūmatio. Nec hñt in eo locuz adūſarie poteſtates: quaꝝ īter ſe belluz pax hoīum eſt. GLO. Necia ğ cõplexione eos arguit. Vel.n.chřs in virtute dei demones eijcit: vel in ꝑncipe demonioꝝ. Si in ṽtute dei:fruſtra calūniamur. Si in ꝑncipe demonioꝝ:regnū eius diuiſuz eſt nec ſtabit:⁊ ideo a regno eius recedāt: qđ innuit ſibi eos elegiſſe: duz in ſe nõ credūt. CHRY. Vel ſic. Si diuiſus eſt:imbecillior fact⁹ eſt ⁊ perit. ſi aūt perit:qualr̄ põt aliuz ꝓijcere? HYLA. Vel aliter. Si ad diuiſionē ſuā coact⁹ eſt demon vt demones ꝑturbaret:hinc q̄z eſtimāduz eſt plus in eo qui diuiſerit q̄ in his qui diuiſi ſunt incē ṽtutis. ergo regnū diaboli diuiſione fcā a chřo eſt diſſolutū. HIERO. Si autez putatis o ſcribe ⁊ pharıſei ꝙ receſſio demonum obediētia ſit in ꝑncipem ſuū:vt hoīes ignorātes fraudulēta ſimulatione deludāt:qd poteſtis dicere de corpoꝝ ſanitatib⁹ quas dñs ꝑpetrauit? Aliud eſt ſi mēbroꝝ q̄z debilitates ⁊ ſpūaliuz ṽtutum īſignia demonib⁹ aſſignetis.

Tex. 6. ¶ Et ſi ego in beelzebub eijcio demones: filij veſtri in quo eijciunt? Ideo ipſi iudices veſtri erūt. Si aūt ego in ſpiritu dei eijcio demones: igitur peruenit in vos regnum dei.

A ¶ CHRY. Poſt p̄ᵃᵐ ſolutiõez venit ad 2ᵃᵐ p̄ᵒ manifeſtiorez dicēs.[Et ſi ego in beelzebub eijcio demo. filij ve. in q̄ eijciūt? Ideo ipſi iudi. ve. erūt.] HIERO. Filios iudeoꝝ vel exorciſtas legis gentis illi⁹ ex more ſignat:vel apłos ex eoꝝ ſtirpe gñatos. Si exorciſtas:qꝛ ad inuocatiõez dei eijciebāt demones:coartat phariſeos īterrogatione prudēti: vt ꝯfiteanť ſpūſſancti eſſe opus eoꝝ. Si expulſio īnqt demonuz in filijs vřis deo:nõ demonib⁹ deputať:q̄re in me idē opus nõ eādez habeat ⁊ cām? ğ ipſi veſtri iudices erūt: nõ ꝑtāte:ſed cõparatiõe:dum illi expulſionē demonū deo aſſignāt: vos principi demonioꝝ. Sin aūt ⁊ de apłis dictū eſt:qđ ⁊ magis itelligere debemus:ipſi erunt iudices eoꝝ: qa ſedebūt in. 12. ſolijs iudicātes. 12. trib⁹ iſrł. HYLA. Idcirco autē digne iudices ſunt in eos ꝯſtituti qbus id dediſſe chřs aduerſus demones ꝑtātis repiť qđ ipſe eſt negatus habuiſſe. RABA. Vel qꝛ apłi hñ ſibi cõſcij erāt nihil male artis ſe ab eo didiciſſe. CHRY. Nõ aūt dixit. Diſcipuli mei neqꝫ apłi:ſed[filij veſtri.] Vt ſiqdez voluerint reuerti ad illoꝝ dignitatem multā hinc accipiāt occaſionē. ſi aūt ingrati fuerint neqꝫ inuerecūdā hñt excuſationē. Eijciebāt aūt apłi demones:qꝛ accepant ꝑtātez ab ipo: ⁊ tñ nihil eos incuſabāt. Nõ.n. rebus ſed ꝑſone chři aduerſabanť. Volēs igiť mõſtrare qm̄ inuidie erāt que dicebātur de ipſo:apłos in mediū ducit. Rurſus aūt ad ſui cognitionē inducit eos demõſtrās:qm̄ ꝓprijs aduerſanť bonis ⁊ ꝯtrianť ſue ſaluti:cum deceret eos letari ꝙ magna bona illis aduenerat donaturus. Vñ ſequiť.[Si aūt ego in ſpiritu dei eijcio demo. igiť ꝑue. in vos regnuz dei.] Per hoc aūt demõſtrat ꝙ magne ṽtutis opus eſt demones eijcere: ⁊ nõ cuiuſlibet gr̄a. Et ob h̄ qdez ſyllogizat dicens.[Ergo ꝑue. in vos regnum dei.] Ac ſi dicat. Si h̄ eſt: ꝑfecto filius dei aduenit. Hoc aūt obūbrate dicit:vt non illis ſit graue: deide vt illos alliciat nõ dixit ſimplr̄ ꝑuenit regnuz:ſed in vos. q. d. Vobis veniūt bona: ꝓpter qd vřaz īpugnatis ſalutez. Hoc.n. eſt ſignū a ꝓphetis traditū ꝑñtie filij dei tāta fieri ꝑtāte diuina. HIERO. Regnū.n. dei ſeipm ſignat: de quo in alio loco ſcriptuz eſt. Regnū dei intra vos eſt:et medius ſtat intra vos quē neſcitis. Vel certe illud regnuz qđ ⁊ ioānes ⁊ ipſe dñs ꝑdicauerat. Penitētiā agite:appropinquabit.n. regnū celoꝝ. Eſt ⁊ 3ᵐ regnuz ſcripture ſcē:qđ auferť a iudeis:⁊ tradiť gēti facienti fruct⁹ eius. HYLA. Si ğ diſcipuli opanť per chřm ⁊ ex ſpiritu dei chřs opať: adeſt regnū dei iam in apłos mediatoris officio trāſfuſuz. Diminutio etiaz regni diaboli:eſt augmentatio regni dei. AVG. de cõ. euāg. Vñ põt etiā hic eſſe ſenſus. Si ego in beelzebub eijcio demones:etiā ſcḋm veſtrā ſnīam ꝑuenit in vos regnuz dei:qꝛ regnū diaboli ſtare nõ põt:quez aduerſum ſe diuiſum fatemini. Regnuz enim dei nūc dixit quo dānantur impij:⁊ a fidelibus de peccatis ſuis penitētiam agentibus nunc ſecernuntur.

¶ Aut qūo poteſt qſq̄ intrare in domuz fortis: ⁊ vaſa eius diripere:niſi prius alligauerit fortem? Et tunc domum illius diripiet. Tex. 7.

A ¶ CHRY. Poſita 2ᵃ ſolōne inducit ⁊ 3ᵃᵐ dicēs.[Aut qūo põt qſq̄ intrare in do. fortis?] Qz.n. nõ põt ſathanas ſathanā eijcere manifeſtū ex dictis eſt. Sed qm̄ neqꝫ alius põt euz eijcere niſi ꝑus euz ſuꝑauerit:oĩbus eſt manifeſtū. ꝯſtituiť ğ qđ ⁊ antea cū manifeſtiori abūdātia:dicit einz. Tm̄ abſiſto ab h̄ ꝙ vtar diabolo coadiutore:ꝙ ꝑlior cum eo ⁊ ligo euz:⁊ hui⁹ ꝯiectura eſt ꝙ vaſa eius diripio. Et ſic ꝯtrariū eius qđ illi tētabāt dicere demõſtrat. Illi.n. volebāt oñdere ꝙ nõ ꝓpa ṽtute eijcit demones. Ipſe aūt oñdit ꝙ nõ ſoluz demones:ſꝫ ⁊ eoꝝ ꝑncipez ligauit:qđ manifeſtū eſt ab his que facta ſunt. Qualr̄.n. ꝑncipe nõ victo hi qui ibi iacēt demones direpti ſunt? Hoc aūt mihi ꝓphetia videť eē qđ dī. Nõ.n. ſoluz demones eijcit:ſed ⁊ errorē vniuerſi orbis terraꝝ abiget ⁊ machinationez diaboli diſſoluet. Et nõ dixit rapiet:ſed[diripiet:] oſtēdēs ꝙ hoc cum poteſtate fiat.

Diuiſio domus ciuitatis ſeu regnū ex diſcordia perit. Saluſtius

B

C

Filiā iudeorū exorciſte appellā

tur vt eſt apli q erāt de gñe eoꝝ

infra. 19.
Luc. 22

infra. 19.
Luc. 22

B

Iſa. 39.

C

Luc. 17.
Joā. p̄.
Mat. 3.
⁊. 4.

Trip͛ regnū dei in ſacra ſcriptura inuenit.

HIERO. Domus illius mūdus eſt: qui in maligno poſi-
tus nō creatoris dignitate: ſʒ magnitudine delinquētis alli
gatus eſt fortis ⁊ religatꝰ in tartaꝝ ⁊ dñi pede ꝯtritus. Nō
aūt debemus eē ſecuri: aduſarius nr̄ fortis victoris q̄ʒ vo-
B cibus cōꝓbať. CHRY. Forte aūt eum vocat: antiquā
eius oñdēs tyrānideʒ que ex nr̄a deſidia orta eſt. AVG.
de queſtio. euā. Quos. ſ. ipſe tenebat: ne poſſent viribꝰ ſuis
ab illo ſe hoīes eruere: ſʒ per grāʒ dei. Uaſa eius dicit oēs
Diaboli vaſa ſunt infideles. īfideles. Alligauit aūt fortē: q2 ꝑtātem illi ademit īpediēdi
volūtatē fideliuʒ a ſequēdo chriſtū ⁊ obtinēdo regno dei.
RABA. Domuʒ ḡ eius diripuit: q2 ereptos a diaboli la-
queis eos quos ſuos eſſe ꝓuidit eccl'ie adunauit: vel q2 oēs
mundi ꝑtes aplis ⁊ eoꝝ ſucceſſoribꝰ ꝯuertēduʒ diſtribuit.
Oſtēdit igiť per manifeſtā parabolā dicēs: ꝙ nō ꝯcordat
in fallaci operatione cuʒ demonibus vt calūniabanť: ſʒ vir-
te diuinitatis hoīes a demonibus liberauit.

Tex. 8. Mar. 3° Luč. 21. ¶ Qui non eſt mecum contra me eſt: ⁊ qui non
congregat mecum ſpargit.

A ¶ CHRY. Poſita 3a ſolone: hic ponit 4m dicēs [Qui nō
eſt mecuʒ ꝯtra me eſt.] HYLA. In quo oſtēdit lōge a ſe
eſſe vt aliqd a diabolo mutuatū ſit ꝑtātis: ⁊ ex hoc ingētis
ꝑiculi reos itelligiť: male de eo opinari: cum quo nō eſſe id-
ipm eſt qd ꝯtra eſſe. HIERO. Nō tn̄ putet h quiſq̄ de
hereticis dictū ⁊ ſciſmaticis: q̄q̄ ⁊ ita ex ſuꝑfluo poſſet in-
telligi: ſed ex ꝯſequētibꝰ textuq̄ ſmonis ad diabolū refer-
tur: eo ꝙ nō poſſint opa ſaluatoris beelzebub opibꝰ cōpa-
Diabolus qrit noceř hoi: chriſtꝰ ꝓdeſſe. rari. Ille cupit aīas hoīum tenere captiuas: dñs libare. Il-
le ꝓdicat idola: hic vnius dei notitiaʒ. Ille trahit ad vitia:
hic reuocat ad vtutes. Quō ergo poſſit iter ſe hře cōcordiaʒ:
B quoꝝ opa ſunt diuerſa? CHRY. Qui ergo nō mecū cō-
gregat neq̄ mecū eſt: nō erit mihi cōparādus vt mecū de-
mones eyciat: ſʒ magis deſiderat que mea ſunt ſpargere.
Sʒ dic mihi. Si oportuerit cum aliq̄ ꝯliari qui nō vult ti-
bi auxiliari: hoc ipſo nō eſt aduerſum te. Ipſe etiā dñs alio
Luce 9° loco dixit. Qui nō eſt aduerſum vos pro vobis eſt. Sʒ nō
eſt ꝯtriuʒ hoc qd hic dī. Hic enim loqť de diabolo aduerſa-
rio exńte. ibi aūt de hoīe qui in ꝑte erat cum eis: de quo di-
Luč. 9°. ctuʒ erat. Uidimus quēdā in noīe tuo eycienteʒ demonia.
Videť auteʒ iudeos hic occulte iſinuare cum diabolo ſta-
tuens eos. Ipſi. n. aduerſus eum erāt: ⁊ ſpargebāt que ipſe
ꝯgregabat. Sed ⁊ decēs eſt credere h de ſeipſo dixiſſe: q2
aduerſus diabolū erat: ⁊ que illius ſunt diſꝑgebat.

Tex. 9. ¶ Ideo dico vobis omne peccatuʒ ⁊ blaſphe-
mia remitteť hoībus: ſpūs autē blaſphemie nō
remitteť. Et q̄cūq̄ dixerit vbuʒ ꝯtra filiū hoīs
remittiť ei: qui aūt dixerit ꝯtra ſpm̄ſcm̄ non re-
mitteť ei: neq̄ in hoc ſeculo: neq̄ in futuro.

A ¶ CHRY. Quia dñs phariſeis excuſando rñderat: iam
eos terret. Eſt enim h correctionis nō parua pars: nō ſolū
excuſando rñdere: ſed ⁊ ꝯtrari. HYLA. Phariſeoꝝ eniʒ
ſnīam ⁊ eoꝝ qui ita cum his ſentiūt peruerſitatē: ſeueriſſi-
ma diffōne condēnat: pctōꝝ oīum veniaʒ ꝓmittēs: ⁊ blaſ-
phemie ſpūs indulgētiā abnegās. [Ideo dico vobis omne
Pctā dimittunť illis qui dignā pniaʒ egerunt. pctm̄ ⁊ blaſphemia remittiť hoībus.] REMI. Sciēduʒ
eſt tn̄ ꝙ nō paſſim quibuſcūq̄ dimittunť: ſed illis qui pro
ſuis reatibꝰ dignā penitētiā egerint. Deſtruiť aūt his vbis
error nouatiani qui dicebat ꝙ fideles poſt lapſum per pe-
nitētiā nō pñt ſurgere: neq̄ pctōꝝ ſuoꝝ veniam ꝓmereri:
maxime illi qui in ꝑſecutione poſiti negabāt. Seqť. [Spi
B ritus aūt blaſphemie nō remitteť.] AVGV. de ver. do.
Quid eniʒ itereſt ad rem vtrū dicať. [Spūs blaſphemie
nō remitteť: an dicať. Qui blaſphemauerit in ſpm̄ ſanctū
nō ei remitteť: vt Lucas dicit: niſi forte ꝙ eadē ſnīa aper-
tius iſto modo q̄ illo dī. Aliū euāgeliſtā nō deſtruit aliuſ:
ſed exponit. Spūs. n. blaſphemie clauſe dcm̄ eſt: q2 nō eſt
expſſum cuiꝰ ſpūs. ⁊ ideo ad hꝰ expōneʒ ſubdiť. [Et q̄cūq̄
dixerit vbum ꝯtra filiū hoīs remittiť ei.] Ideo poſt vlem
cōmemorationeʒ oīs blaſphemie eminētius voluit expri-
mere blaſphemiā que dī ꝯtra filiuʒ hoīs quā in euangelio
ſm Joānē valde graue oſtēdit: h eſſe pctm̄: vbi ait de ſpi-
Joā. 16. ritu ſcō. Ille arguet mūduʒ: de peccato: de iuſtitia: ⁊ de iudi
cio. De peccato qdē: q2 nō credūt in me. Seqť. [Qui auteʒ
dixerit ꝯtra ſpi. ſanc. vbuʒ: nō remitteť ei: neq̄ in h ſeculo:
neq̄ in futuro.] Nō ḡ hoc dī ꝓpterea: q2 in trinitate maior
eſt filio ſpūſſanctus: quod nullus vnq̄ vel hereticus dixit.
HYLA. Quid aūt tam extra veniā eſt q̄ in chřo negare qd
dei eſt: ⁊ ꝯſiſtēteʒ in eo ꝑńi ſpūs ſbāʒ adimere: cum in ſpi-
2. cor. 5°. ritu dei omne opus ꝯſumet: ⁊ in eo deus ſit mūduʒ recōci-
C liās ſibi. HIERO. Uel ita locus iſte eſt itelligēdus. Qui
vbuʒ dixerit ꝯtra filiū hoīs: ſcādalizatus carne mea: ⁊ me
hoīem tm̄ arbitrās talis opinio atq̄ blaſphemia q̄q̄ cul-
pa nō careat erroris: tamē habet veniā ꝓpter corꝑis vtili-
Qui manifeſta dei opa itelligit ⁊ eā demoni attribuit peccat in ſpm̄ ſcm̄. tatem. Qui autē manifeſta intelligēs opa dei cum dei vir-
tutē negare nō poſſit eadē calūniať ſtimulatus inuidia: et
chriſtuʒ dei verbū ⁊ opera ſpūſſancti dicit eſſe beelzebub:
iſti non remitteť: neq̄ in h ſeculo: neq̄ in futuro. AVG.
de ver. dñi. Sed ſi h ꝓpterea dictuʒ eſſet ꝑfecto de omni
blaſphemia taceret: ⁊ hec ſola remiſſibilis videretur: que
D ꝯtra filiū hoīs dicit: quaſi cum hō ſolū putať. Cuʒ xpo pre-
miſſum ſit. [Omne pctm̄ ⁊ blaſphemia remitteť hoībus.]
ꝓculdubio ⁊ illa blaſphemia que ꝯtra pr̄em dī iſta gñali-
tate ꝯcludiť: ⁊ tamē hec ſola irremiſſibilis diffiniť: que di-
ciť cōtra ſpm̄ſcm̄. Nunqd nā ⁊ pater formā ſerui accepit:
q̄ſi ſit maior ſpūſſanctꝰ? Quis etiā nō ꝯuinciť dixiſſe ver-
buʒ ꝯtra ſpm̄ſcm̄ anteq̄ chriſtianus vel catholicus fieret?
Primo ipſi pagani cum dicūt chřm magicis artibꝰ feciſſe
miracula: nōne ſiles ſunt his qui dixerūt euʒ in ꝑncipe de-
monioꝝ eieciſſe demonia? Iudei etiā ⁊ q̄cūq̄ heretici qui
ſpm̄ſcm̄ ꝯfitenť: ſʒ negāt eum eē in corꝑe chři qd eſt eccl'ia
catholica: ſiles ſunt phariſeis qui negabāt ſpm̄ſcm̄ eſſe in
chřo. Quidā etiā heretici ipm ſpm̄ſcm̄ vel creaturā eē ꝯtē-
dūt: ſič arriani: eunomiani: ⁊ macedoniani. vel eū ꝑrſus ita
negāt vt deū negēt eē trinitatē: ſʒ ſolū pr̄eʒ eſſe deū aſſeue-
rāt: ⁊ ipm aliqñ vocari filiuʒ: aliqñ ſpm̄ſcm̄: ſič ſabelliani.
Photiniani q̄ʒ pr̄em ſolū eſſe dicētes deū. filiū xpo nō niſi
hoīeʒ: negāt oīno 3am eſſe ꝑſonā ſpm̄ſcm̄. Manifeſtū eſt igť
a paganis iudeis ⁊ hereticis blaſphemari ſpm̄ſcm̄. Nūqd
ḡ deſerēdi ſunt ⁊ ſine vlla ſpe deputādi? Quibꝰ ſi nō eſt di-
miſſum vbuʒ qd dixerūt ꝯtra ſpm̄ſcm̄ inaniter eis ꝓmit-
tiť ꝙ in baptiſmo ſiue in eccl'ia remiſſionē accipiāt pctōꝝ.
Nō enim dcm̄ eſt. Nō remitteť ei in baptiſmo: ſed [Neq̄
in h ſcl'o neq̄ in futuro.] ⁊ ſic illi ſoli eſtimandi ſunt ab hꝰ
grauiſſimi peccati reatu liberi: qui ab īfantia ſunt catholi-
ci. Nōnullis auteʒ videť eos tm̄modo peccare in ſpm̄ſcm̄
qui lauacro regñationis abluti in eccl'ia: ⁊ accepto ſpūſcō
velut tanto poſtea dono ſaluatoris ingrati mortifero aliq̄
peccato ſe imerſerūt: q̄lia ſunt vel adulteria vľ homicidia
vel ipſa diſceſſio a noīe chřiano ſiue catholica eccl'ia. Sed
iſte ſenſus vñ ꝓbari poſſit ignoro: cum ⁊ pnīe q̄runcūq̄ cri-
minū locus in eccl'ia nō negeť: ⁊ ipos hereticos ad h vtiq̄
corripiēdos dicat Apl's. Ne forte det illis deus penitētiaʒ 1. Thi. 2°.
ad cognoſcēdā vitatem. Poſtremo nō ait dñs: qui fidelis
catholicus dixerit vbum ꝯtra ſpm̄ſcm̄: ſʒ qui dixerit: h eſt
q̄cūq̄ dixerit [nō remitteť ei: neq̄ in h ſeculo: neq̄ in fu-
B turo.] AVG. de ſer. do. in mōte. Uel aliter dicit Joānes
apl's. Eſt pctm̄ ad mortē: nō pro eo dico vt roget qs. Pctm̄
aūt fřis ad mortē dico eē: cuʒ poſt dei agnitionē ꝑ grāʒ dñi
nr̄i ieſu chriſti q̄ſq̄ oppugnat frnitatē aut aduerſus ipſam

grām

grãz qua recõciliat⁹ eſt deo inuidẽtie facib⁹ agitaẽ. Huius pctī tāta labes eſt: vt deprecãdi humilitatẽ ſubire nõ poſſit: etiã ſi pctm̄ ſuũ mala ↄſcia ⁊ agnoſcẽ ⁊ ãnũtiare cogaẽ. Quis mentis affectionẽ pp pctī magnitudinẽ iaꝫ de dãnatione aliquos hẽ credendus eſt? Et h̄ fortaſſe eſt peccare in ſpm̄ ſcm̄.i.per malitiã ⁊ inuidiã fraternã ipugnare charitatẽ: poſt acceptã grãz ſpũſci: qd̄ pctm̄ dñs neqꝫ hic: neqꝫ in futuro ſeculo dimitti dicit. Un̄ q̄ri põt vtrũ in ſpm̄ ſcm̄ iudei peccauerint qñ dixerũt ꝙ in beelzebub principe demonioꝝ dñs demonia expellebat: vtrũ eniꝫ h̄ in ipꝫ dñm dictũ accipiam⁹: qꝛ de ſe dicit alio loco. Si patrẽfamilias beelzebub vocauerũt q̃to magis domeſticos ei⁹? An qm̄ de magna inuidẽtia dixerãt ingrati taꝫ pñtib⁹ bñficijs q̃uis nõduꝫ chriſtiani fuerint: tñ pp ipſaꝫ inuidẽtie magnitudinem in ſpm̄ ſcm̄ peccaſſe credendi ſũt? Non.n.hoc colligitur de v̄bis dñi: videri tñ põt adhuc eos monuiſſe vt accedãt ad grãz ⁊ poſt acceptã grãz nõ ita peccẽt vt nũc peccauerunt. Nũc eniꝫ in filiũ hoĩs dixerũt v̄bũ neq̃: ⁊ põt eis dimitti: ſi cõuerſi fuerint ⁊ ei crediderint. Si autẽ poſtq̃ ſpm̄ ſcm̄ acceperit: fraternitati inuidere ⁊ grãz quã acceperũt oppugnare voluerint: nõ eis dimitti: neqꝫ in h̄ ſeculo neqꝫ in futuro. Naꝫ ſi eos ſic hẽret ↄdẽnatos: vt nulla ſpes illis reliq̃ eſſet: nõ adhuc monẽdo iudicaret cuꝫ addidit dicens. Aut facite arborẽ bonã ⁊c̃. AVGV. in lib. retrac. Hoc autẽ nõ ↄfirmaui: qꝛ h̄ putare me dixi: ſꝫ tñ addenduꝫ fuit ſi in hac taꝫ ſcelerata mẽtis ꝑuerſitate finierit hãc vitaꝫ: qm̄ de quocũqꝫ peſſimo in hac vita ↄſtituto: nõ eſt vtiqꝫ deſperãdum: nec pro illo imprudenter oraẽ: de quo non deſperaẽ. AVGV. de ver. do. Eſt aũt magnũ ſecretũ huius q̄ͦnis. Lumẽ ḡ expõnis a dño queraẽ. Dico aũt charitati veſtre forte in oĩb⁹ ſcripturis ſanctis nulla maior qd̄: nulla difficilior inenitur. Prius ḡ vt aduertatis admoneo: nõ dixiſſe dñm. [Oĩs blaſphemia ſpũs nõ remittetur] neqꝫ dixiſſe. [Qui dixerit qd̄cũqꝫ v̄buꝫ ↄ ſpm̄ ſcm̄: ſꝫ qui dixerit v̄bũ.] Quapp nõ eſt neccẽ vt oẽm blaſphemiã ⁊ oẽ v̄buꝫ: qd̄ dr̄ ↄ ſpm̄ ſcm̄: remiſſionẽ gſq̃ exiſtimet nõ hẽre: ſed neccẽ eſt plane vt ſit aliqd̄ v̄bũ qd̄ ſi dicaẽ ↄ ſpm̄ ſcm̄: nullã remiſſionẽ mereaẽ. Solent.n. ſcripture ita loqui vt qñ aliq̄d ſic dr̄ vt neqꝫ ex toto neqꝫ ex pte dictũ ſit: nõ ſit neccẽ vt ex toto fieri poſſit: vt ex pte nõ itelligaẽ: ſicut cũ dñs dixit iudeis. Si nõ veniſſem ⁊ locut⁹ eis nõ fuiſſeꝫ: pctm̄ nõ hẽrent. Nõ eiꝫ ita dcm̄ eſt: vt ſine vllo oĩno peccato vellet itelligi futuros fuiſſe iudeos: ſꝫ eẽ aliqd̄ pctm̄ qd̄ nõ hẽrent niſi chr̄s veniſſet. Quis ãt ſit iſte modus [ↄ ſpm̄ ſcm̄] ordo poſtulat vt dicamus. Inſinuaẽ ſiq̄dẽ nobis in p̃re auctoritas: in filio natiuitas: in ſpũſcõ p̃ris filijqꝫ cõitas. Qd̄ ḡ cõe eſt p̃ri ⁊ filio ⁊ per h̄ nos voluerũt hẽre cõionẽ ⁊ inter nos ⁊ ſecũ. Charitas eiꝫ dei diffuſa eſt in cordib⁹ nr̄is per ſpm̄ ſcm̄ q̄ dat⁹ eſt nobis. Et qꝛ pctis alienabamur a poſſeſſione bonoꝝ veroꝝ: charitas operit multitudinẽ pctõꝝ. Qꝛ.n. chr̄s in ſpũſcõ pctã dimittat hinc itelligi põt ꝙ cũ dixiſſet diſcipulis. Accipite ſpm̄ ſcm̄: ↄtinuo ſubiecit. Si cui dimiſeritis pctã: dimittenẽ illi. Primũ itaqꝫ credẽtiũ bñficiũ eſt in ſpũſcõ remiſſio pctõꝝ: cõtra h̄ donũ gratuitũ loq̃ẽ cor ipenitens. Ipſa ḡ ipenitẽtia eſt ſpũs blaſphemie q̃ nõ remitteẽ neqꝫ in h̄ ſeculo neqꝫ in futuro. Cõtra eniꝫ ſpm̄ ſcm̄ quo peccata dimittunẽ v̄bũ valde maluꝫ ſiue cogitatiõe ſiue lingua ſua dicit: qui ſm̄ duritiã cordis ſui ⁊ cor ipenitẽs theſaurizat ſibi iraꝫ in die ire. Hec oĩno ipenitẽtia nõ hꝫ remiſſionẽ neqꝫ in h̄ ſeculo neqꝫ in futuro: qꝛ penitẽtia ipetrat remiſſionẽ in h̄ ſeculo q̃ valeat in futuro. Sꝫ iſta ipenitẽtia q̃diu qſqꝫ in hac carne viuit: nõ põt iudicari. De nullo eiꝫ deſperãduꝫ eſt q̃diu patiẽtia dei ad pniaꝫ adducit. Quid eniꝫ ſi iſti quos in quocũqꝫ gñe erroris notas: ⁊ tãq̃ deſperatiſſimos dãnas: anteq̃ iſtã vitã finiãt: agãt pniaꝫ: ⁊ inueniant verã vitã in futuro? Hec ãt blaſphemia q̃uis plixa ⁊ plibus v̄bis cõtexta ſit: ſolet tñ ſcriptura ẽt multa verba v̄bũ appellare. Neqꝫ eiꝫ vnũ v̄bũ locut⁹ eſt dñs cũ ꝓpha: ⁊ tñ legiẽ. Uerbũ qd̄ factũ eſt ad illũ vel ad illuꝫ ꝓphetã. Hic aũt fortaſſis aliq̄s q̃rat vtruꝫ tñmodo ſpũſcũs pctã dimittat: an ⁊ p̃r ⁊ fili⁹? Rñdemus ꝙ ⁊ p̃r ⁊ fili⁹. Ipſe.n. fili⁹ de p̃re dicit. Dimittet vobis p̃r veſter pctã vr̄a: ⁊ de ſe ait. Fili⁹ hoĩs ptãteꝫ hꝫ in terra dimittẽdi pctã. Cur ḡ illa ipenitẽtia q̃ nunq̃ dimittiẽ ſoluꝫ ad ſpũſci blaſphemiã dr̄ ptinere: tanq̃ ille q̄ in h̄ ipenitentie pctõ fuerit obligatus: dono ſpũſci reſiſtere videaẽ: ꝙ eo dono fiat remiſſio peccatoꝝ: ſꝫ pctã qꝛ ꝑter eccl̃iã nõ dimittũẽ in eo ſpũ dimitti oportebat quo in vnũ eccl̃ia cõgregaẽ. Remiſſio ḡ pctõꝝ quã tota trinitas facit ꝓp̃e ad ſpm̄ ſcm̄ dr̄ ptinere. Ipſe eiꝫ ſpũs adoptiõis filioꝝ in q̃ clamam⁹ abba p̃r: vt ei poſſim⁹ dicẽ. Dimitte nobis debita nr̄a: ⁊ in h̄ cog̃ſcim⁹ ſicut dicit ioãnes. Qm̄ chr̄s manet in nob̄ de ſpũſcõ queꝫ dedit nob̄. Ad ipm̄ ẽt ptinet ſocietas q̃ efficimur vnũ corp⁹ vnici filij dei: qꝛ quodãmodo ſocietas patris ⁊ filij eſt ipſe ſpũſcũs. Quiſqs ḡ reus fuerit ipenitẽtia cõtra ſpm̄ ſcm̄ in quo vnitas ⁊ ſocietas cõionis cõgregaẽ eccl̃ie: nunq̃ illi remittiẽ. CHRY. Uel alr̄ ſm̄ p̃mã expõneꝫ. Iudei q̄deꝫ ignorabant chr̄ꝫ q̄s eſſet: ſpũs aũt ſci ſufficiẽs acceperant experimentũ. Eteniꝫ ꝓphete ꝑ eũ locuti ſunt. Qd̄ ḡ dicit hoc eſt: Eſto ꝙ me offenditis pp carnẽ circũpoſitã: nũq̄d ⁊ de ſpũſcõ habetis dicẽ: qm̄ ignoram⁹ eũ? pp h̄ nõ ignoſcibilis eſt vobis hec blaſphemia. ⁊ hic ⁊ illic dabitis vindictã: qꝛ eiꝫ demones eijcere ⁊ ſanitates pficere ſpũſci eſt. Nõ ḡ mihi ↄtumelias infertis ſoluꝫ: ſꝫ ſpũiſcõ: ideoqꝫ vobis ineuitabilis erit ↄdẽnatio: ⁊ hic ⁊ illic. Eteniꝫ hoĩuꝫ hi q̄deꝫ hic ſolũ puniunẽ: ſic̃ q̄ indigni pticipauerũt myſterijs apud corinthios. hi aũt illic ſoluꝫ ſic̃ diues in iferno. hi autẽ hic ⁊ illic ſic̃ ⁊ ipſi iudei qui ⁊ hic intolerabilia paſſi ſunt hierl̃m capta ⁊ ibi difficillimã ſuſtinẽt penã. RABA. In hac aũt auctoritate extinguiẽ hereſis Origenis: qui aſſerit poſt multa ſecula oẽs pctõres veniaꝫ ↄſecuturos. Que refelliẽ per h̄ qd̄ dr̄: ꝙ [non remitteẽ neqꝫ in h̄ ſeculo neqꝫ in futuro.] GREGO. in dialogo. Daẽ etiã itelligi q̃ſdaꝫ culpas in h̄ ſeculo: quaſdaꝫ v̄o in futuro relaxari. Qd̄.n. de vno negaẽ de q̄buſdã ↄcediẽ: ſꝫ tñ h̄ de paruis minimiſqꝫ pctis fieri poſſe credẽdũ eſt: ſic̃ eſt aſſiduus ocioſus ſmo: imoderat⁹ riſus: vel pctm̄ cure rei familiaris: que vix ſine culpa vel ab ipſis agiẽ qui culpaꝫ qualr̄ debeãt declinare ſciũt. Aut in nõ grauib⁹ culpis error ignorãtie: que etiã poſt morteꝫ grauant: ſi nõ in hac vita adhuc poſitis minime fuerint relaxata. Hoc tamẽ ſciẽduꝫ eſt qꝛ illic ſalteꝫ de minimis nil quiſqꝫ purgationis obtinebit: niſi qui hoc bonis actib⁹ in hac vita poſitus vt obtineat promeretur.

Peccare i ſpm̄ ſcm̄ eſt ipugnare fraternam charitatem.

.ẽ.10.

A

F

Nulla maior: qd̄ ẽ in oĩnis ſcripturis q̃ de pctõ in ſpm̄ ſcm̄.

Jo.15.

Ro.5.

Jo.20.

Ro.2.

G

Iſa.2. Hier. 11 ⁊.18.

.ẽ.6. Remiſſio pctõꝝ quã tota trinitas facit ꝓp̃e ad ſpiritũſanctũ ptinet.

Ro.8. Gal.4. .ẽ.6. 1.Jo.4.

Demones eijcere ⁊ ſanitates cõferre opus eſt ſpũſci.

H

¶ Aut facite arborẽ bonã ⁊ fructũ eius bonuꝫ: aut facite arborẽ malam ⁊ fructũ eius malum. Siquidẽ ex fructu arbor agnoſciẽ. Progenies viperarum: q̃mo poteſtis bona loqui cum ſitis mali? Ex abũdãtia eniꝫ cordis os loq̃ẽ. Bon⁹ homo de bono theſauro ꝓfert bona: ⁊ malus homo de malo theſauro profert mala. Tex.10. ſupra. 3. Luce.6.

¶ CHRY. Poſt p̃ores redargutiões rurſus eos alr̄ ↄfundit. Hoc aũt facit: nõ vt ſeipꝫ accuſatiõe liberet: ad h̄ eniꝫ ſufficiebãt p̃ora: ſꝫ eos corrigere volens vñ dicit. [Aut facite arborẽ bonã ⁊ fructũ ei⁹ bonũ: aut facite arborẽ malaꝫ ⁊ fructũ ei⁹ maluꝫ.] Ac ſi dicat. Nullus vr̄ꝫ dixit ꝙ maluꝫ eſt aliquos a demone liberare: ſꝫ qꝛ operib⁹ nõ maledicebant: ſꝫ diaboluꝫ dicebãt hoc operantẽ: demonſtrat ꝙ hec accuſatio eſt preter ↄñtiaꝫ reruꝫ ⁊ preter cões cõceptiões: A

talia autez cõfingere eſt imenſe verecūdie. HIERO. Conſtringit ḡ eos ſyllo͂ quē greci vocāt aſiceton: nos inuincibilez poſſum⁹ appellare: qui īterrogatos hincinde ꝯcludit: ⁊ in vtroq̄ȝ cornu p̄mit. Si ingt diabolus malus eſt: bona opa facē nō pōt. ſi autē bona ſunt q̄ fcā cernitis: ſeq̄ȝ vt nō ſit diabolus q̄ illa fecit. Neq̄ȝ eniȝ fieri pōt vt ex malo bonū: aut ex bono oriaī maluȝ. CHRY. Eteniȝ arboris diiudicatio a fructu appet nō fruct⁹ ab arbore. Uñ ſeq̄ȝ. [Siqdez ex fructu arbor cognoſcit̄.] Et ſi eiȝ arbor fruct⁹ eſt cā: ſed tñ fruct⁹ arboris eſt demōſtratiu⁹. vos aūt ꝯriū facitis. In opibus eniȝ nihil accuſare dntes ꝯriā de arbore fertis ſniaȝ: me demoniacū appellantes. HYLA. Sic ḡ in pñs iudeos refellit: qui cū itelligerēt chr̄i opa vltra humanā eē ṽtutē: noluerūt tñ ea q̄ dei ſunt ꝯfiteri: futuraȝ vo oēm fidei pūerſitatē coarguit: eoꝝ. ſ. qui diuinitatē ⁊ cõionez pñe ſube dño detrahētes in diuerſa hereſuȝ ſtudia effer buerūt: neutrū faciētes: nec iter gētes ſub venia ignorationis habitātes: nec in ṽitatis coḡne verſantes. Arborē ſe in corpe poſitū ſignat: q̄z per interiorē ṽtutis ſue fecunditatē exeat vbertas hōis in fruct⁹. Igiť arbor bona faciēda cū fructib⁹ bonis eſt: aut mala ꝯſtituēda cū malis fructibus: nō ꝙ arbor mala poſſit ꝯſtitui que bona eſt: nec ecō. Sȝ vt per hāc ſignificātiā itelligerem⁹ chr̄ȝ tanq̄ȝ vtilez relinquēduȝ: aut tanq̄ȝ bonoꝝ fructuū vtilitate retinēduȝ. Ceteruȝ mediū ſe agere ⁊ in chr̄ȝ aliq̄ deferre: negare q̄ maxia ſūt: venerari tāq̄ȝ deum dei cõione ſpoliare blaſphemia ſpūs eſt: vt cū per admirationē tantoꝝ operū dei nomē detrahere nō audeas ꝑ maliuolētiā mētis generoſitatē ei⁹ abnegata pñe ſube cõione deturpas. AVGV. de ṽ. do. Uel in h̄ admonuit nos dñs vt bone arbores ſimus: vt bonos fruct⁹ ꝓducere poſſimus. Ubi eniȝ ait. [Facite eiȝ arborē bonā ⁊ fructū ei⁹ bonū:] eſt p̄ceptū ſalubre: cui obedientia eſt nec͞ca: Qr aūt dicit. [Facite arborē malā ⁊ fructū ei⁹ maluȝ:] nō p̄ceptū ē vt faciatis: ſȝ monitio vt caueatis. Cōtra hos eniȝ dixit: q̄ putabāt ſe cū mali eſſent: bona loq̄ poſſe: vel bona opa hr̄e: h̄ dñs dicit eē nō poſſe. Pri⁹. n. eſt mutādus hō vt opa mutenť. Si. n. manet hō in eo ꝙ malus eſt bona opa hr̄e nō pōt. Si manet in eo qḋ bonum eſt: mala opera hr̄e non pōt. Oēs ḡ malas arbores chr̄s inuenit: ſed dedit ptāťē filios dei fieri credētib⁹ in noīe ei⁹. CHRY. Quia vō nō pro ſeipſo: ſȝ pro ſpūſcō facit ſmonē: eos ꝯuenienter increpat dicēs. [Progenies viperaꝝ: q̄uō poteſtis bona loqui cū ſitis mali:] Hoc autē dixit ⁊ eos incuſans: ⁊ eoꝝ q̄ dicta ſūt demr̄onē ex ipſis prebēs. q. d. Ecce vos cū ſitis arbores male: nō poteſtis portare fructū bonū: non ḡ miror ꝙ hec loq̄mini. Eteniȝ male nutriti eſtis a malis ꝓgenitorib⁹ ⁊ mētē malaȝ hētis. Et vide ꝙ nō dixit. Qualr̄ poteſtis bona loqui cū ſitis ꝓgenies viperaꝝ: Nihil eniȝ hoc ad illud ptinet: ſȝ qualr̄ poteſtis bona loqui cum ſitis mali: Progenies aūt viperaꝝ eos dixit: q̄z in ꝓgenitorib⁹ gloriabanť. Ut ḡ excluderet eoꝝ ſupbiā: ſepauit eos a cognatiōe Habraā attribuēs eis ꝓgenitores ſimiliȝ moꝝ. RABA. Uel ꝓgenies viperaꝝ. i. filios ⁊ imitatores diaboli eos appellat: q̄z ſciēter bonis opib⁹ detrahūt qḋ diabolicū eſt. Uñ ſeq̄ȝ. [Ex abūdātia. n. cordis os loq̄ȝ.] Ille hō ex abūdātia cordis loq̄ȝ: qui nō ignorat ex q̄ intētione ṽba ꝓmanť: qḋ aperti⁹ oñdere volens ſubiūgit. [Bonus hō de bono theſauro ꝓfert bona: ⁊ malus hō de malo theſauro ꝓfert mala.] Theſaurus cordis itētio eſt cogitationis: ex q̄ interi⁹ arbiter iudicat ꝓuentū opis: vt aliq̄ñ maiora minorē hēant mercedē: aliq̄ñ ob incuriaȝ cordis tepiditatē maloꝝ ṽtutū opa oñtantes minora a dño p̄mia ſortiūť. CHRY. Ex his ēt demr̄at ſuā deitatē ſciētē cordis occulta: q̄ñ nō ṽboꝝ ſoluȝ: ſȝ ēt malaꝝ cogitationū exoluēs vindictā. Eſt aūt nāe ꝯſnētia ſupemanātis inter negtie ṽba ꝑ os ex effundi: q̄re cū audieris hōiez male loquētez: multo ampliorē eſtimes nequā q̄ȝ ṽba demr̄ant. Qḋ. n. exterius dr̄ eſt ſupfluētia ei⁹ qḋ int⁹ eſt: in quo eos vehementer tetigit. Si. n. qḋ dcm̄ eſt ab eis ita eſt maluȝ: excogitata radix ṽboꝝ q̄ȝ magna eſt: Cõtingit aūt h̄ decēter. Lingua eniȝ cōfuſa multotiēs nō repēte effundit nequitiā. Cor aūt nullum boluȝ habēs teſtez: ſine timore quecūq̄ȝ vult parturit mala. Dei eniȝ nō multa cura eſt ei: ſȝ cū augeť multitudo maloꝝ que intus ſūt: q̄ interiȝ occultabanť: ex per ṽba ꝓueniūt. Et iō dicit: [ex abūdātia cordis os loq̄ȝ.] Et ꝙ hō de theſauris cordis loq̄ȝ. CHRY. In hoc autē qḋ dicit: [Bonus hō de bono theſauro ⁊c.] Uel ipſos iudeos dcū blaſphemātes oſtēdit de quali theſauro blaſphemiā ꝓferant. Uel cum ſuperiori qōne heret ſnia: ꝙ quo non poſſit bonus homo ꝓferre mala: nec malus bona: ſic non poſſit chriſtus mala nec diabolus bona opera facere.

Impoſſe ē ex bo⁹ malum et ex malo bonū oriri.

B

Nō pmanens malus bona opa hr̄e ſi pōt.

Jo. i.

C

D

Male loquēs ē pe⁹ in opatione.

¶ Dico aūt vobis: q̄m omne ṽbū ocioſum qḋ locuti fuerint hōies: reddent rōnez de eo in die iudicij. Ex verbis eniȝ tuis iuſtificaberis: ⁊ ex verbis tuis condemnaberis. Tex. ii.

¶ CHRY. Poſt premiſſa eis dñs multuȝ timorē incutit: oſtēdens ꝙ vltimā dabūt vindictā q̄ talia deliquerūt. Uñ dic. [Dico. n. vob̄ ꝙ oē ṽbū ocioſuȝ qḋ locuti fuerit hōies: reddent rōnē de eo in die iudicij.] HIERO. Et eſt ſenſus: Si ocioſuȝ ṽbū qḋ nequaq̄ȝ edificat audiētes: non eſt abſq̄ȝ periculo ei⁹ q̄ loq̄ȝ: ⁊ in die iudicij reddet vnuſq̄ſq̄ȝ rōnez ſmonū ſuoꝝ: q̄to magis vos q̄ opa ſcī ſpūs calūniamini: ⁊ dicitis me in beelzebub eycere dmonia: reddituri eſtis rōnē calūnie vr̄e: CHRY. Nō aūt dixit. Qḋ locuti eſtis vos: ſimul qdez oē homiȝ erudiēs gen⁹. ſil' aūt min⁹ oneroſuȝ faciēs ſuū ſermonē. Ocioſuȝ aūt ṽbū eſt qḋ mendax eſt: qḋ calūniā hȝ. Quidā aūt dicūt: q̄ñ ⁊ vanū quale eſt qḋ riſuȝ mouet inordinatū: vel turpe: vel inuerecūdum. GREGO. in ho. Uel ocioſuȝ ṽbū eſt: qḋ aut vtilitate rectitudinis: aut rōne iuſte nec͞citatis caret: qḋ. ſ. ſine vtilitate ⁊ loq̄ntis dr̄ ⁊ audiētis: ſi omiſſis ſerijs de rebus friuolis loquamur: ⁊ fabulas narremus antiquas. Ceteꝝ q̄ ſcurrilia replicat: ⁊ cachinnis ora diſſoluit: ⁊ aliq̄d ꝓfert turpitudinis: hic non ocioſi ṽbi ſȝ criminoſi tenebiť reus. REMI. Ex ſupiorib⁹ aūt ṽbis adhuc ſequēs depēdet ſnia cum dr̄. [Ex ṽbis. n. tuis iuſtificaberis ⁊ ex ṽbis tuis ꝯdēnaberis.] Nō eſt dubiū q̄z vnuſq̄ſq̄ȝ de ṽbis ſuis malis q̄ loq̄ȝ ꝯdēnabiť. Uerūtñ q̄z ex bonis ṽbis nō iuſtificať q̄s niſi ex intimo corde ⁊ deuota intētiōe ea ꝓferat. CHRY. Uide ḡ q̄ nō eſt oneroſuȝ h̄ iudiciū: nō ex qb⁹ alius dixit de te: ſȝ ex qb⁹ ipſe locut⁹ es ſnias iudex feret. Non igiť accuſatos timere opȝ ſed accuſantes. Nō eniȝ illi coguntť accuſare ſe pro his malis q̄ audierūt: ſȝ hi pro his que male dixerūt.

A

Ocioſum verbum q̄d ſit.

B

¶ Tunc rñderunt ei q̄dā de ſcribis ⁊ phariſeis dicētes: Magiſter volumus a te ſignū videre. Qui rñdens ait illis. Gñatio mala ⁊ adultera ſignū querit: ⁊ ſignū nō dabiť ei niſi ſignū ione ꝓphete. Sicut. n. fuit ionas in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ tribus noctibus: ſic erit filius hōis in corde terre tribus diebus ⁊ tribus noctibus. Tex. iz mar. io. Luc. ii. Deu. 7z Jone. z.

¶ CHRY. Qr dñs ſupi⁹ multotiēs ṽbis inuerecūdā phariſeoꝝ obſtruxerat linguā: rurſus ad opa veniūt. Qḋ admirās euāgeliſta dic. [Tūc rñderūt ei q̄dā de ſcribis ⁊ phariſeis dicētes: Magr̄ volum⁹ a te ſignū vidē.] Tūc. ſ. cū flecti oportebat: cū admirari: cū obſtupeſcē: ſȝ tunc a malitia nō deſiſtūt. Dicūt eiȝ [volum⁹ a te ſignū videre] vt eum capiāt. HIERO. Sic ſigna poſtulant: q̄ſi que viderāt

A

Mar.8 ſigna nõ fuerint. Sꝫ in alio euãgeliſta qd petãt plenꝰ ex
Luc.11. plicaƭ: Uolumus a te ſignũ videre de celo. Uel in moreꝫ
helye ignem de ſublimi venire cupiebãt: vel ſiilitudinẽ ſa
muelis tpe eſtiuo ꝯ nãꝫ loci mugire tonitrua: corruſcare ful
gura: imbres ruere: q̃ſi nõ poſſint ⁊ illa calũniari ⁊ dicẽ ex
occultis ⁊ varijs aeris paſſionibꝰ accidiſſe. Nã q calũnia
ris ea q̃ oculis vides manu tenes: vtilitate ſentis qd factu
rus eſſes in his q̃ de celo veniũt? Utiqꝫ rñdebis ⁊ magos
B in egypto multa ſigna feciſſe de celo. CHRY. Uerba
aũt coꝝ adulatiõe ⁊ ironia ſunt plena: ⁊ ꝑus qdẽ conuitia
banƭ demoniacũ eũ dicẽtes. nũc aũt adulanƭ: vocãtes euꝫ
magiſ̃ꝫ. Propter h̃ ⁊ dñs eos vehemẽter arguit. Uñ ſeqƭ.
[Qui rñdens ait illis: Gñatio mala ⁊ adultera ſignũ q̃rit.]
Chris cõui ciantibꝰ mã ſuete ad ulantibꝰ at cõuitioſe rñdebat. Et qdẽ cũ ei cõuitiabanƭ: mãſuete eis rñdebat. cũ ãt adu
labanƭ: cõuitioſe: demõſtrãs ꝙ vtraqꝫ paſſione erat ſupe
rior: ⁊ neqꝫ cõuitijs in irã deducitƭ: neqꝫ ab adulatiõe mol
liƭ. Qꝛ aũt dicit tale ẽ: Quid mirũ ſi h̃ in me facitis: q igno
tus ſuꝫ vob: cũ in p̃reꝫ cuiꝰ tantã accepiſtis experiẽtiam h̃
idẽ feciſtis: derelicto eo ad demones currẽtes? Propter h̃
aũt eos dicit gnõneꝫ malaꝫ: qꝛ igrati ſp facti ſũt circa bñfa
ctores ⁊ beneficijs deteriores fiunt: qd eſt vltime malitie.
HIERO. Egregie aũt dixit: ⁊ [adultera] qa dimiſerat vi
Eze.16. rum: ⁊ iuxta Ezechielem multis ſe amatoribus copulauit.
C CHRY. Uñ ⁊ mõſtrat ſe p̃ri eq̃leꝫ ſi ei nõ credere gña
tionẽ adulterã facit. RABA. Deinde rñdere icipit non
eis ſignũ de celo qd idigni erãt videre: ſꝫ de ꝓfundo iferni
Infra.17. tribuẽs. Diſcipulis aũt ſuis ſignũ de celo dedit: qbꝰ eternã
Marci bitudinis gl̃iaꝫ: ⁊ ꝑus in mõte figuralr̃: ⁊ poſt veraciter in
vltimo. celuꝫ ſuplenarꝰ oñdit. Uñ ſeqƭ. Et ſignũ nõ dabiƭ ei niſi ſi
Act.1. gnũ ione ꝓphe. CHRY. Qꝛ nõ vt eos induceret ſigna
faciebat. Sciebat. n. eos lapideos eſſe: ſꝫ vt alios emẽdet:
aut qñ nõ acciperẽt ſignũ: q̃le eſt illud qd petebãt. Signũ
eniꝫ eis factũ eſt: qñ p ꝓpriã penã cognouerũt eiꝰ virtutẽ.
Hoc igiƭ occulte iſinuãs dicit. [Signũ nõ dabiƭ ei.] Ac ſi
diceret: Multa bñficia demõſtraui: nihil hoꝝ vos allexit
ad venerãduꝫ meã ṽtutẽ: quã cognoſcetis p penã qñ ciui
tatẽ ṽraꝫ in terrã ꝓiectã videbitis. Interim aũt ſermonẽ
de reſurrectiõe iterponit: quẽ cogniturí erãt p ea q̃ poſtea
Jone.2. erãt paſſuri dicẽs. [Niſi ſignũ ione ꝓphe.] Crux. n. ꝑfecto
Crux credita ñ fuiſſet niſi ſigna teſtãtia habuiſſet. credita nõ eẽt: niſi ſigna teſtãtia habuiſſꝫ. Hac ãt nõ credi
ta ⁊ reſurrectio vtiqꝫ credita nõ eẽt: pp h̃ ⁊ ſignũ h̃ vocat:
⁊ figurã in mediũ fert vt ṽitas credaƭ. Uñ ſeqƭ. [Sicut fuit
ionas i vẽtre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ ⁊c̃.] RABA.
D Oñdit iudeos ad iſtar niniuitaꝝ crimínoſos: ⁊ niſi penite
rẽt ſubuiſiõi ꝑꝛios. Sꝫ ſicut illis denũtiaƭ ſuppliciũ ⁊ demõ
ſtraƭ remediũ: ita iudei nõ dñt dſpare veniã: ſi ſaltẽ poſt
Jo.1. chñ reſurrectionẽ egerit pñiaꝫ. Jonas eiꝫ. i. colũba vel do
lens: ſignũ eſt eiꝰ ſup quẽ dſcẽdit ſpũſſcũs in ſpecie colũbe:
Jo.2. ⁊ qui dolores nr̃os portauit. Piſcis q ionã deuorauit in pe
Marci lago ſignat mortẽ quã chr̃s paſſus eſt in mũdo. Tribꝰ die
vltimo. bus ⁊ noctibꝰ fuit ille in ventre ceti: ⁊ iſte in ſepulchro: ille
eiectꝰ eſt in aridã: iſte reſurrexit in gl̃iã. AVGV. de cõ.
euã. Quidã aũt modũ locutionis ſcripture neſciẽtes: noctẽ
voluerũt aduertere tres illas horas a ſexta vſqꝫ ad nonaꝫ
qbꝰ ſol obſcuratꝰ eſt: ⁊ diẽ tres horas alias qbꝰ iterũ terris
eſt redditꝰ. i. a nona vſqꝫ ad eiꝰ occaſuꝫ. Seqƭ. n. nox futu
ra ſabbati: q̃ cũ ſuo die cõputata erũt iã due noctes ⁊ duo
dies. Porro aũt poſt ſabbatũ ſeqƭ nox ꝑme ſabbati. i. illu
ceſcẽtis diei dñici: in qua tũc dñs reſurrexit. Erũt g̃ due no
ctes ⁊ duo dies: ⁊ vna nox ẽt ſi tota poſſet itelligi: nec oſtẽ
deremus ꝙ illud diluculuꝫ pars eius extrema ſit. Quapp
nec ãnumeratis illis ſex horis: quaꝝ tribꝰ tenebratus eſt ⁊
tribꝰ illuxit: cõſtabit rõ triũ dieꝝ ⁊ triũ noctiuꝫ. Reſtat g̃
vt hoc iueniaƭ illo ſcripturaruꝫ vſitato loquẽdi mõ quo a
E pte totũ intellige. HIERO. Non ꝙ oẽs tres dies ⁊ tres

noctes in iferno fecerit: ſed ꝙ in pte paraſceues ⁊ dñice: ⁊
tota die ſabbati tres dies ⁊ tres noctes itelligãƭ. AVG.
4º de trini. Jpſuꝫ eiꝫ triduũ nõ plenũ ⁊ totũ fuiſſe ſcriptu Chr̃s non ſicut p integrũ triduũ in monumẽto ſꝫ in pte triduũ.
ra teſtis eſt: ſꝫ ꝑmus dies a pte extrema totus ãnumeratus
eſt. dies ṽo tertiꝰ a parte ꝑma ⁊ ipſe totꝰ. medius aũt inter
eos. i. ſcd̃s dies abſolute totus. 24. horis ſuis. 12. nocturnis
12. diurnis. nox eniꝫ vſqꝫ ad diluculuꝫ: quo dñi reſurrectio
declarata eſt: ad tertiũ ptinet diẽ. Sicut eiꝫ ꝑmi dies pp fu
turũ hoīs lapſuꝫ a luce in noctẽ: ita iſti pp hoīs reparatio
nem a tenebris in lucẽ cõputanƭ. CHRY. Nõ aũt ma
nifeſte dixit: ꝙ reſurgeret qa eũ deriſiſſent: ſꝫ occulte inſi
nuat: vt ⁊ illi crederẽt qd ꝑſciuit. Nõ aũt dixit in terra: ſed
in corde terre: vt ⁊ ſepulchrũ oſtẽderet: ⁊ ꝙ nullus ſolam
mortis apparentiã ſuſpiceƭ. Et tres dies pp hoc poſuit: vt
credaƭ ꝙ mortuꝰ eſt. Sed ipſa figura veritatẽ demõſtrat.
Nõ eniꝫ fuit ionas in vẽtre ceti in ꝑhãtaſia: ſꝫ in veritate:
neqꝫ figura fuit in veritate: ⁊ veritas in imaginatiõe. Pro
pter qd manifeſtũ eſt ꝙ filij ſũt diaboli marchionẽ ſequẽ
tes: qui chriſti paſſionẽ ꝑhãtaſticã eſſe aſſeruit: ⁊ ꝙ pro eis
eſſet paſſurus: ſꝫ eis nõ ꝓficeret oſtendit. Per hoc innuit ꝙ
illi generationi ſignuꝫ daretur Jone ꝓphete.

¶ Uiri niniuite ſurgẽt in iudicio cũ gnõne iſta: Ier.13.
⁊ ꝯdẽnabũt eã: qꝛ pñiaꝫ egerũt in predicatione Jone.3.
Jone. Et ecce plus q̃ꝫ Jonas h̃. Regina auſtri Luc.11.
ſurget in iudicio cũ gñatiõe iſta ⁊ ꝯdẽnabit eã: 3.re.10. 1.pal.9.
qa venit a finibus terre audire ſapientiaꝫ ſalo Luc.11.
monis. Et ecce plus q̃ꝫ ſalomon hic.

¶ CHRY. Ne aliqs exiſtimaret ꝙ talia deiceps futura A
eſſent in iudeis q̃lia niniuitis cõtigerãt: vt ſicut ionas illos
cõuertit ⁊ ciuitas fuit a periculo liberata: ita iſti poſt reſurre
ctionẽ ꝯuerterenƭ: dñs nũc totũ ꝯ̃riũ oſtẽdit: qñ. ſ. ex bñfi
cio paſſionis nullũ fructũ ꝑceperũt: ſꝫ ⁊ grauia patienƭ: vt
infra oſtẽdit per exẽpluꝫ demonis. Interiꝫ aũt oſtẽdit ꝙ
iuſte patienƭ dicẽs: Uiri niniuite ſurgẽt in iudicio cũ gña
tione iſta. REMI. Oſtẽdit aũt dñs his ṽbis vnã eẽ ma Una ſola bonorũ et maloꝝ eſt reſurrectio
loꝝ ⁊ bonoꝝ reſurrectionẽ futurã: ꝯ quoſdã hereticos: qui
dixerũt vnã eẽ reſurrectioneꝫ bonoꝝ ⁊ altera maloꝝ. De
ſtruiƭ etiã his ṽbis fabula iudeoꝝ: qui ſolent dicere ꝙ añ
iudiciuꝫ mille annis celebreƭ reſurrectio: aperte his ṽbis
oñdens: qꝛ mox vt celebrabiƭ reſurrectio: celebrabiƭ ⁊ iu
diciũ. [Et ꝯdẽnabũt eã.] HIERO. Nõ ſnie ptãte: ſꝫ cõ
parationis exẽplo. Uñ ſubdit. [Qꝛ pñiaꝫ egerũt in ꝓdica
tiõe ione: ⁊ ecce plus q̃ꝫ ionas h̃.] Hic aduerbiũ loci: nõ ꝓ
nomẽ intelligas. Jonas ſm. 70. interpretes triduo ꝓdica Jone.3.
uit: ego tãto tpe. Jlle aſſyrius gẽti incredule: ego iudeis po
pulo dei. Jlle voce locutꝰ eſt ſimplici: nihil ſignoꝝ faciens:
ego tãta faciẽs beelzebub calũniam ſuſtineo. CHRY. B
Nõ aũt h̃ ſtat dñs ſꝫ ⁊ aliam annũtiationẽ adiũgit dicens. 3.re.10.
[Re. au. ſur. in iu. cũ gene. iſta: ⁊ ꝯdẽ. eam: qꝛ ve. a fi. ter. au. 2.pal.9.
ſapiẽ. ſalo.] Jſtud plus fuit q̃ꝫ ꝑus. Jonas. n. ad illos abijt:
regina aũt auſtri nõ expectauit ſalomonẽ ad ipſaꝫ ire: ſed
ipſa ad eũ acceſſit: ⁊ mulier ⁊ barbara: ⁊ tantũ remota nõ
mortẽ formidãs ſola cupidie ṽboꝝ ſapiẽtiuꝫ. Jbi g̃ mulier
aduenit: hic ego veni. Et ipa qdẽ a finibꝰ terre ſurrexit. ego
aũt ciuitates ⁊ caſtra circũeo. Et illa qdẽ de arboribus ⁊ li
gnis diſputauit: ego ãt de ieffabilibꝰ myſterijs. HIERO.
Eodeꝫ g̃ mõ ꝯdẽnabit regina auſtri ꝑplm iudeoꝝ: quo cõ
demnabũt viri niniuite iſraeleꝫ icreduluꝫ. Jſta eſt regina 3.re.10.
ſaba: de q̃ in Regũ volumie ⁊ in Paralypomenõ legimꝰ: 2.pal.9.
que p tãtas difficultates gẽte ſua ⁊ iperio derelictis: venit
in iudeã ſapiaꝫ audire ſalomonis: ⁊ ei multa munera obtu
lit. Jn niniue aũt: ⁊ in regina ſaba occulte fides nationum
preferƭ iſraeli. RABA. Niniuite ſignificanƭ eos qui C

Pnia peccatũ abolet: ſapientia cauet. peccare deſiſtũt. regina vo eos q peccare neſciũt. Pnia.n. pctm̃ abolet: ſapia cauet. REMI. Pulchre aũt eccl'ia de gẽtib⁹ ꝯgregata regia dr̃: q2 mores ſuos regere nouit. De q̃

Ps.44. pſalmiſta: Aſtitit regina a dextris tuis. Auſtri aũt regina eſt: quia ardore ſpũſſancti ſupabũdat. Auſter.n. vent⁹ calidus

Ephe.2. ſignificat ſpm̃ſctm̃. Salomon aũt qui interpretaẽ pacific⁹: ſignificat ipſũ de quo dctm̃ eſt: Ipſe eſt pax noſtra.

Tex.14 ¶ Cum aũt imũdus ſpũs exierit ab hoie: ambulat per loca arida querens requiẽ ⁊ nõ inuenit. Tunc dicit: Reuertar in domũ meã vñ exiui. Et veniẽs inuenit eã vacantẽ: ſcopis mũdatã ⁊ ornatã. Tunc vadit ⁊ aſſumit ſeptẽ alios ſpiritus ſecũ nequiores ſe: ⁊ intrãtes habitãt ibi: ⁊ fiunt nouiſſima hoĩs illius peiora prioribus. Sic erit generationi huic peſſime.

A ¶ CHRY. Q2 dñs dixerat iudeis: Uiri niniuite ſurgẽt in iudicio ⁊ ꝯdẽnabũt gnõnem iſtã: ne pp tpis tardationẽ ꝯtẽnerẽt ⁊ fierẽt pigriores: oñdit ꝙ nõ ſolũ in futuro ſeclo: ſꝫ ⁊ hic grauiſſima patientur: futurã in eis penã ſub quodã enigmate ſubdẽs. Uñ dicit. [Cũ aũt imũ. ſpi. exi. ab hoie.] HIERO. Quidã iſtũ locũ de hereticis dctm̃ putãt: ꝙ immũdus ſpũs qui in eis añ habitauerat: qñ gentiles erãt: ad ꝯfeſſionẽ vere fidei eijciaẽ. poſtea vo cũ ſe ad hẽſim trãſtulerint: ⁊ ſimulatis vᵗutib⁹ ornauerint domũ ſuam: tũc aliis ſeptẽ neq̃ ſpiritib⁹ adiunctis: reuertaẽ ad eos diabolus: ⁊ habitet in illis: fiãtq3 nouiſſima eoꝝ peiora ꝑoꝛib⁹. Multo gdẽ peiori ꝯditiõe ſũt hẽtici q̃ gẽtiles: q2 in illis ſpes fidei: in iſtis eſt pugna diſcordie. Cũ hec itelligẽtia plauſum quẽdã ⁊ colorẽ doctrine ꝓferat: neſcio an hẽat veritatẽ. Ex eo.n. ꝙ finita vl' parabola vl' exẽplo: ſeqꝫ. [Sic erit gnõni huic peſſime] cõpellimur nõ ad hẽticos ⁊ q̃ſq3 hoĩes: ſꝫ ad iudeoꝝ pplm̃ referre parabolã: vt ꝯtext⁹ loci nõ paſſiu⁹ ⁊ vagus in diuerſũ fluctuet: atq3 iſipiẽtiũ more turbeẽ: ſꝫ herẽs ſibi vel ꝑoꝛa vel ad poſteriora vñ rñdeat. Immundus ſpũs exijt a iudeis: qñ acceperũt legẽ. Expulſus aũt a iudeis ambulauit ꝑ gẽtiũ ſolitudĩes. Uñ ſeqꝫ. [Ambulat

B ꝑ lo. ari. que. ſibi requiẽ.] REMI. Loca arida appellat corda gentiũ ab oĩ hũore ſalutariũ aquaꝝ: h eſt ſcãꝝ ſcripturaꝝ ſpiritalium donoꝝ: ⁊ ab infuſione ſci ſpũs aliena. RABA. Uel loca arida ſũt corda fideliũ: que a mollitie fluxe cogitationis expurgata callidus inſidiator explorat: ſiquos egreſſus ibi fugere poſſit: ſꝫ caſtas mentes effugiẽs

Diabolus mẽtes caſtas effugiẽs i corde prauoꝝ ſtecut mãſionem. diabolus in ſolo corde prauoꝝ gratã ſibi ꝑt iuenire getẽ. Uñ ſeqꝫ. [Et nõ inenit.] REMI. Putabat aũt diabolus ſe ꝑpetuã getẽ poſſe hic in gẽtili populo: ſꝫ ſubdiẽ. [Et nõ inue.] qa apparẽte dei filio ꝑ myſteriũ icarnatiõis ſue gentilitas credidit. HIERO. Que cũ dño credidiſſet: ille nõ inẽto loco in natiõib⁹ dixit: [Reuer. ad do. me. vñ exiui.] Habeo iudeos quos añ dimiſerã. [Et veni. inue. va. ſcopis mũ. ⁊ orna.] Uacabat.n. tẽplũ iudeoꝝ: ⁊ chrm̃ hoſpitẽ nõ

Jo.14. hẽbat dicẽtẽ: Surgite ⁊ abeam⁹ hinc. Q2 igiẽ ⁊ dei ⁊ angeloꝝ pſidia nõ hẽbant: ⁊ ornati erãt ſupfluis obſeruatiõib⁹ legis ⁊ traditiõib⁹ phariſeoꝝ: reuertiẽ diabolus ad ſedem ſuã ꝑſtinã: ⁊ ſeptenario nũõ ſibi addito demonũ habitant ꝑſtinã domũ: ⁊ fiũt nouiſſima illi⁹ ppli peiora prioribus. Multo.n. nũc maiore demonum nũõ poſſidenẽ: blaſphemantes in ſynagogis ſuis chrm̃ ieſũ: q̃ in egypto poſſeſſi fuerãt añ legis notitiã: q2 aliud eſt vẽturũ nõ credẽ: aliud nõ ſuſcepiſſe q venerit: Septenariũ aũt numerũ adiunctũ diabolo vel pp ſabbatũ itellige: vel pp numerũ ſpũſſci: vt

Iſa.11. quõ in Iſaia ſup florẽ q de radice ieſſe deſcẽdit ſeptẽ ſpũs vᵗtutũ deſcẽdiſſe narranẽ: ita ecõtrario vitioꝝ numerus in diabolo ꝯſecrat⁹ ſit. Pulchre ḡ ſeptẽ ſpũs aſſumi dñr: vel pp violationẽ ſabbi: vl' pp criialia pctã q̃ ꝯria ſunt ſeptẽ donis ſpũſſci. CHRY. Uel hic penã eoꝝ demrat. Dicit.n. C

ꝙ cũ demoniaci libati fuerint ab ifirmitate: ſi deſidiores efficiant grauiorẽ attrahũt aduerſus ſe phãtaſiam: ita ⁊ in vobis fiet. Etenim ante detinebamini a demone qñ idola adorabatis: ⁊ filios vr̃os demonib⁹ occidebatis: ſed tñ nõ dereliqui vos: ſꝫ expuli demonẽ illum ꝑ pphas: ⁊ per memetipm̃. Rurſus veni: amplius expurgare vos volẽs. Quia igiẽ nõ vultis attẽdere: ſꝫ in maiorẽ excidiſtis negtiã: grauius eniꝫ eſt occidere chrm̃ q̃ pphas: pp h difficiliora patiemini. Que.n. ſub Ueſpaſiano ⁊ Tyto ꝯtigerũt eis multo grauiora fuerũt hĩs q̃ paſſi ſũt in egypto: ⁊ in babylone: ⁊ ſub antiocho. Nec h ſolũ oñdit: ſꝫ qm̃ ab oĩ vᵗtute erunt deſolati: ⁊ demonũ actibus occupabiles magis q̃ añ. Hoc aũt nõ ſolũ ad illos: ſꝫ ad nos ẽt dicta eẽ rõnẽ hꝫ: ſi illuminati: ⁊ a ꝑorib⁹ eruti malis rurſus ab eadem poſſideamur negtia. Eteniꝫ difficilior iam erit pena poſterioꝝ pctõꝝ pp qð paralytico chrs dixit: Ecce ſanus fact⁹ es: noli peccare: Jo.5.

ne deteri⁹ tibi aliqd ꝯtingat. RABA. Hõ.n. qꝫ ad fidẽ cõuerſus eſt a quo diabolus ꝑ baptiſmũ eijciẽ: qui eiectus inde loca arida peragrat.i. corda fideliũ. GREGO. 33⁹ mora. Loca.n. arentia: atq3 inaquoſa ſunt corda iuſtoꝝ: q̃ per diſcipline fortitudinẽ ab oĩ carnalis ꝯcupiſcentie humore ſiccanẽ. Loca vo humẽtia ſunt terrenoꝝ hoĩuꝫ mentes: quas humor carnalis ꝯcupiſcẽtie: q2 replet fluidas facit: in qb⁹ diabolus iniqtatis ſue veſtigia tãto alti⁹ imprimit: q̃to in eiſdẽ mẽtib⁹ pes trãſitus illi⁹ q̃ſi influxa terra deſcẽdit. RABA. Rediẽs aũt ad domũ ſuã vñ exiuerat: inuenit eã vacãtẽ a bonis actib⁹ per negligẽtiã: ſcopis mũdatã.i. a vitiis ꝑſtinis per baptiſmũ: Ornatã ſimulatis vᵗtutib⁹: per hypocriſim. AUGU. de qõ. euã. Uñ ꝑ hec vba ſignat dñs q̃ſdã ita credituros: vt nõ poſſint ferre laborẽ ꝯtinẽtie ⁊ ad ſeculũ redituri ſunt. Q2 dicit: [Aſſumit ſecũ alios ſeptẽ] itellr̃ q2 cũ qs ceciderit de iuſtitia ẽt ſimulationẽ hẽbit. Cupiditas.n. carnis expulſa ꝑ pniã ꝯſuetis opib⁹ cũ nõ inenerit in qb⁹ delectationib⁹ cõquieſcat auidius redit: ⁊ rurſus occupat mẽtem hoĩs: ſi negligẽtia ſubſecuta eſt: vt nõ itroduceret tãq̃ habitator mũdate domui ſmo dei ꝑ ſanã doctrinã: ⁊ qm̃ nõ ſolũ hẽbit illa.7. vitia q̃ 7. vᵗtutib⁹ ſũt ꝯria ſpiritalib⁹: ſed ẽt per hypocriſim ſeipſas hic vᵗtutes ſimulabit: ꝓpterea aſſumptis ſecum.7. aliis nequiorib⁹: hoc eſt ipſa ſeptenaria ſimulatiõe redit ipſa ꝯcupiſcẽtia: vt ſint [nouiſſima hominis illi⁹ peiora prioribus. GREGO. 7⁹ mora. Plerũq3 etiã fit vt cum mens ex ipſo exordio ſui ꝓfect⁹ extolliẽ: cuq3 ſe iam quaſi de virtutib⁹ erigit ſeuienti cõtra ſe aduerſario aditũ pandat: tantoq3 ſe vehemẽtius in eius cõfractione exhibet: q̃to ⁊ grauius ga vel ad modicum fuerat proiectus dolet.

D E

Concupiſcẽtia carnis expulſa ꝑ pniã redit ꝑ negligẽtiã.

Tex.15. Mar.3. Luce.8 ¶ Adhuc eo loquẽte ad turbas: ecce mater ei⁹ ⁊ frẽs ſtabãt foris: querẽtes loqui ei. Dixit aũt ei qdã: Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris ſtant querẽtes te. At ipſe rñdens dicẽti ſibi ait: Que eſt mr̃ mea: ⁊ qui ſũt frẽs mei? Et extẽdẽs manum in diſcipulos ſuos dixit: Ecce mater mea ⁊ frẽs mei. Quicũq3.n. fecerit voluntatẽ pr̃is mei q in celis eſt: ipſe me⁹ frater ſoror ⁊ mr̃ eſt.

A ¶ HYLA. Quia ꝑdicta oia in paterne maieſtatis virtute loquebaẽ: nuntianti ſibi ꝙ foris a matre atq3 fratribus expectareẽ quid rñderit: euangeliſta demõſtrat ſubdens. [Adhuc eo lo. ad tur. ec. mr̃ eius ⁊ fra. fo. ſta. que. loqui ei.] AUGU. de cõ. euã. Hoc ſine dubio cõuenienter geſtum intelligere debemus. Premiſit enim cum ad hoc narrandum trãſiret: Adhuc eo loquẽte ad turbas. Quid eſt autem,

Mar.3. Adhuc eo lo quēte ad turbas.] —

Mar.3. Adhuc niſi qñ illud loq̄bat? Nā ⁊ marc⁹ poſt illud qđ de
Luce.8. blaſphemia ſpūſſci retulerat dixit: Et veniūt mr̄ ei⁹ ⁊ frēs:
Lucas āt nō hui⁹ rei geſte ordinē tenuit: ſʒ pⁱoccupauit h
B ⁊ recordatū añ narrauit. HIERO. ꝯ heluidiū. Hinc hel
uidij vna ꝓpoſitio ſumit̄: ex h ꝙ frēs dñi in euāgelio no,
minant̄. Uñ ingt frēs dñi dei ſūt: q nō erāt frēs. Sed iam
nūc ſciendū eſt q̄tuor modis in ſcripturis diuinis frēs dici:
Gen.25. nā: gēte: cognatiōe: ⁊ affectu. Nā: vt eſau ⁊ iacob. Gente: vt
oēs iudei frēs īter ſe vocant̄: vt in deutronomio. Non po,
Deu.17 teris ꝯſtituē ſup te hoīez alienū q non eſt frater tu⁹. Porro
Gen.13. cognatiōe frēs vocant̄ q ſūt de vna familia: ſic̄ in Geneſi.
Dixit aūt habraā ad loth: Nō ſit rixa īter te ⁊ me: qm̄ frēs
ſum⁹. Affectu etiā frēs dicunt̄: qđ in duo diuidit̄: in ſpāle ⁊
cōe. In ſpāle: q₂ oēs chrīani frēs dicunt̄: vt ſaluator dicit:
Jo.20. Uade dic frib⁹ meis. Porro in cōe: q₂ oēs hoīes ex vno pa
tre nati: pari īter nos germanitate ꝯiūgimur: ſic̄ ibi: Dicite
his qui oderunt vos frēs nr̄i vos eſtis. Interrogo q̄ iuxta
quē modū frēs dñi in euāgelio appellant̄: Iuxta nāʒ? ſʒ
ſcriptura nō dicit: nec marie eos vocans filios: nec ioſeph.
Iuxta gentē? ſed abſurdum eſt vt pauci ex iudeis vocati
ſint frēs cū oēs q ibi fuerāt iudei: frēs potuerit appellari.
Iuxta affectū humani iuris ⁊ ſpūs ver̄ ſit: qui magis erāt
frēs q̄ apl̄i: quos dñs docebat intrinſecus? Aut ſi oēs quia
hoīes ſunt frēs: ſtultū fuit nūtiare q̄ſi ꝓpriū. [Ecce fratres
tui querūt te.] Reſtat igit̄ vt frēs eos itelligas appellatos
C cognatiōe nō affectu: nō gētis ꝑuilegio: nō nā. HIERO.
ſup Mat. Quidā vō frēs dñi de alia vxore ioſeph filios
ſuſpicant̄: ſequētes delyramēta apocriphoꝝ: ⁊ quādā me,
Infra.13. chā vl' eſcā mulierculā ꝯfingentes. Nos aūt frēs dñi: nō
Infra.27. filios ioſeph: ſed cōſobrinos ſaluatoris ſororis marie ma,
Mar.15. tertere dñi filios itelligim⁹: q̄ eſſe dr̄ mater iacobi minoris
Jo.19. ⁊ ioſeph ⁊ iude quos in alio euāgelij loco frēs dñi legimus
appellatos. Frēs aūt ꝯſobrinos dici oīs ſcriptura demr̄at.
CHRY. Uide aūt ⁊ fratrū ei⁹ elationē. Cū.n. decēt eos
ingredi ⁊ audire cū turba: vel ſi hoc nō vellent: expectare
finē ſermonis ⁊ tūc eū adire: hi e𝔵 cū vocāt: ⁊ corā oīb⁹ hoc
faciūt: ⁊ ſupfluū honoris amorē oñdentes: ⁊ mōſtrare vo,
lentes ꝙ cum oī ptāte chr̄o aliqd iniungūt: qđ ⁊ euāgeliſta
oſtēdit h ipʒ obſcure īſinuās cū dic̄. Adhuc eo loquēte. Ac
ſi diceret. Nūqd nō erat tp̄s aliud? Quid āt ⁊ loqui vole,
bant. Si pro veritatis dogmatib⁹ cōiter h ꝓponere opor,
tebat: vt alios lucrarent̄. Si āt de alijs ſibūpſis ꝑtinētib⁹
nō oportebat ita feſtināter vocare. Uñ manifeſtū eſt qm̄
D ſolū ex vanaglia h faciebāt. AUGU. de nā ⁊ grā. Sʒ
Pctā ēgo nullū cō, miſit pec, catum. gcqd dicat̄ de frib⁹ de ſcā vgine Maria pp honorē chr̄i
nullā prorſus cū de pctīs agit̄ hīc volo q̄ōnē. Inde enī
ſcimus ꝙ ei plus grē collatū fuerit ad vincendū oī ex pte
pctīn: ꝙ cōcipere ⁊ parere meruit eū quē cōſtat nullū ha
buiſſe pctīn. Seqt̄. [Dixit ei qdam. Ecce mater tua ⁊ frēs
tui foris ſtant querētes te.] HIERO. Uidet̄ mihi iſte q
nūtiat nō fortuitu ⁊ ſimplr̄ nūtiare: ſʒ īſidias tendere vtrū
ſpūali operi carnē ⁊ ſanguinē ꝑferat. Uñ ⁊ dñs nō ꝙ ma,
trē negaret ⁊ frēs exire ꝯtēpſit: ſed quo rñderet inſidianti.
CHRY. Neq₃ aūt dixit: Uade dic ei qm̄ nō eſt mr̄ mea:
ſʒ ad eū qui nūtiauerat extēdit ſmonē. Sequit̄.n. [At ipſe
rñdens dicēti ſibi ait: Que eſt mr̄ mea: ⁊ q ſunt frēs mei?]
HYLA. Nō aūt faſtidioſe de mr̄e ſua ſenſiſſe exiſtimā,
dus eſt cui in paſſione poſitus maxie ſollicitudinis tribuit
affectū. CHRY. Et ſi negare vellet matrē: tunc vtiq₃
E negaſſet qñ iudei exprobrabāt ei de mr̄e. HIERO. Nō
q̄ iuxta marchionē ⁊ manicheū mr̄ē negauit: vt natus de
phātaſmate putaret̄: ſʒ apl̄os cognationi ꝑtulit: vt ⁊ nos in
cōparatiōe dilectionis carni ſpm̄ preferam⁹: nec maternū
Exo.20. refutat obſequiū: pietatis cui⁹ ꝑceptū ē. Honora pr̄ē tuū
⁊ mr̄ē tuā. Sʒ p̄nis ſe myſterijs vel affectib⁹ ampli⁹ q̄
mr̄nis debē demr̄at. Uñ ſeqt̄. [Et ex. ma. in diſci. di. Ecce
mr̄ mea ⁊ fra. mei.] GREGO. in ho. Fideles qdē diſci,
pulos frēs noiare dignat⁹ eſt dñs dicēs. Ite nūtiate fribus Infra.28.
meis: qui q̄ frater dñi fieri ad fidē veniēdo potuit: q̄rēdū
eſt quō ēt poſſit eē mr̄. Sʒ ſciēdū nob̄ eſt: q₂ q chr̄i frater
vel ſoror eſt in credēdo: mr̄ efficit̄ ꝑdicādo. Quaſi.n. parit
dñm quē cordi audiētis īfundit: ⁊ mr̄ ei⁹ efficit̄: ſi p ei⁹ vo,
cē amor dñi in ꝓximi mēte gn̄at̄. CHRY. Cū hīs āt
que dcā ſūt: ⁊ aliud nos docuit. vʒ. in nulla cognatiōe ꝯfidē
tes v̄tutē negligere. Si.n. mr̄i nihil ꝓdeſt mr̄ē eſſe niſi v̄t⁹
adeſſet: qs vtiq₃ ali⁹ p cognationē ſaluabit̄? Una.n. nobi, Sola no, bilitas ē dī facere vo, luntatē.
litas ſola eſt: dei facē volūtatē. Et iō ſeqt̄. [Quicūq₃.n. fe,
cerit volūtatē p̄ris mei q in celis eſt ⁊c̄.] Multe mulieres
btīficauerūt ſcāʒ virginē illā ⁊ ei⁹ vterū: ⁊ optauerunt ta,
les fieri matres. Quid ē igit̄ qđ ꝓhibeat? Ecce latā vobis
cōſtituit viā: ⁊ licet nō mulierib⁹ ſolū: ſʒ ⁊ viris fieri mr̄ē
dei. HIERO. Dicamus aūt ⁊ alr̄: Saluator loquit̄ ad F
turbas: intrinſecus erudit natiōes: mr̄ ei⁹ ⁊ frēs: h eſt ſyna,
goga ⁊ populus iudeoꝝ foris ſtant. HYLA. Cum itaq₃ Jo.1.
ingrediēdi ad eū hr̄ent vt ceteri ptātē: ſʒ q₂ in ſua venit ⁊
ſui eum nō receperūt: ingreſſu eius atq₃ auditu abſtinent.
GREGO. in ho. Uñ ⁊ mr̄ ei⁹ cū q̄ſi nō agnoſcit̄ foris ſta
re ꝓhibet̄: q₂. vʒ. ſynagoga idcirco ab auctore ſuo nō reco,
gnoſcit̄: q₂ legis obſeruationē tenēs ſpūalē itellm̄ ꝑdidit:
⁊ ſe ad cuſtodiā lr̄e foris fixit. HIERO. Cūq₃ rogaue,
rint ⁊ q̄ſierit ⁊ nuntiū miſerit rñſū accipient: hos eos eſſe
arbitrij: itrare poſſe ſi velint ⁊ ipſi credere. Cap. XIII.

IN illo die exiēs ieſus de domo ſede- Tex.1.
bat ſecus mare. Et cōgregate ſunt ad Mar.4
eū turbe multe: ita vt in naviculam Luce.8.
aſcendens ſederet ⁊ oīs turba ſtabat
in litore: ⁊ locut⁹ eſt eis multa in parabolis di,
cens: Ecce exijt qui ſeminat ſemiare ſemē ſuū. Luce.8.
Et dū ſeminat: q̄dā ceciderūt ſecus viā: ⁊ ve
nerūt volucres celi ⁊ comederūt ea. Alia autē
ceciderūt in petroſa vbi nō habebāt terrā mul,
tā ⁊ ꝯtinuo exorta ſunt: q₂ nō habebāt altitudi
nem terre. Sole aūt orto eſtuauerūt: ⁊ q₂ non
habebāt radicē aruerūt. Alia aūt ceciderunt in
ſpinas: ⁊ creuerunt ſpine ⁊ ſuffocauerunt ea.
Alia aūt ceciderūt in terrā bonā: ⁊ dabant fru,
ctū: aliud centeſimū: aliud ſexageſimū: aliud
trigeſimū. Qui habet aures audiendi audiat.
¶ CHRY. Poſtq̄ increpauerat cū q mr̄is ⁊ fratrū p̄ntiā A
nūtiauit: dehinc fecit qđ illi cupiebāt: exijt ſ. domū p̄mo ſa
nans egritudinē vaneglie fratrū. ſcđo decētē honorē exhi
bens mr̄i. Uñ dr̄. [In illo die exiēs ieſus de do. ſe. ſe. ma.]
AUGU. de cō. euā. Cū dicit in illo die ſatis idicat: aut h
ꝯñter geſtū poſt ꝑmiſſa: aut nō multa interponi potuiſſe:
niſi forte dies more ſcripturaꝝ tp̄s ſignificet. RABA.
Nō ſolū āt v̄ba ⁊ fcā dñi: ve𝔵 etiā itinera ac loca in qbus Dñi do, mini opa ſunt plena myſterijs.
virtutes opat̄ ⁊ ꝑdicat: celeſtib⁹ ſūt plena ſacris. Poſt ſer,
monē quippe in domo hitū: vbi nefanda blaſphemia de,
moniū hīc dict⁹ eſt: egrediēs docebat ad mare: vt oñderet
ſe relicta ob culpā ꝑfidie iudea ad gētes ſaluādas eſſe trā,
ſiturū. Gentiliū.n. corda diu ſupba ⁊ incredula: merito tu,
midis amariſq₃ fluctib⁹ maris aſſimilant̄: domū vō dñi p
fidē fuiſſe iudeā qs neſciat? HIERO. Conſiderādū ēt
ꝙ ppl̄s domū ieſu nō poterat intrare: nec eſſe ibi vbi apl̄i
audiebāt myſteria. Idcirco miſerator dñs egredit̄ de do,
mo ſua ⁊ ſedet iuxta huius ſeculi mare: vt cōgregentur ad

eū multe turbe ꝛ audiāt in littore q̄ int⁹ nō merebanť au-
dire. Uñ ſeqť. [Et cō. ſūt ad eū tur. mul. ita vt in naui. aſcē-
dens ſederet: ꝛ oīs turba ſtabat in litore.] CHRY. Hoc
aūt nō ſimplr euāgeliſta poſuit: ſ; vt monſtraret ꝙ dñs h̄
fecerit: volēs cū diligēna h̄ ſpectaculū ſtatuere: vt nullū
B dimittat poſt dorſum: ſed oēs corā facie hēat. HYLA.
Sediſſe āt dñm in naui ꝛ turbas forīs ſtetiſſe ex ſubiectis
reb⁹ eſt rō. In ꝑabolis. n. erat locutur⁹: ꝛ ſci iſti⁹ gñe ſigñat
eos q ex̄ eccl'iā poſiti ſūt nullā diui ſmonis poſſe capere
itelligētiā. Nauis. n. eccl'ie typū ꝑfert: itra quā v̄bū vite po
ſitū eſt ꝛ ꝑdicatū his q ex̄ ſūt: ꝛ harene mō ſteriles itellige
non pñt. HIERO. Jeſus etiā in medijs fluctibus eſt:
hincinde mari tūdiť: ꝛ in ſua maieſtate ſecurus appropin-
quare facit terre nauiculā ſuā: vt ppl's neq̄q̄ ꝑiculū ſuſti-
nens: nō tētatiōib⁹ circūdat⁹ q̄s ferre nō poterat: ſtet in li-
tore fixo gradu vt audiat q̄ dñr. RABA. Uel ꝙ aſcen-
dens nauē ſedebat in mari: ſigñat ꝙ xp̄s ꝑ fidē aſcēſurus
erat in mētes gētiliū: ꝛ eccl'iā collectur⁹ in mari. i. in medio
nationū ꝯdicentiū. Turba v̄o q̄ ſtabat in litore q̄ neq; in
naui neq; in mari erat: gerit figurā recipiētiū v̄bū dei: ꝛ iā
fide a mari. i. a reprobis ſepato⁊: ſ; nec dū myſterijs cele-
ſtib⁹ imbuto⁊. Seqť. Et locut⁹ eſt eis m'lta in parabolis.]
C CHRY. Quis in mōte ita nō fecerit: nō. n. ꝑ parabolas
ſmonē cōtexit. Tūc. n. turbe ſole erāt ꝛ plebs incōpoſita:
hic aūt ꝛ ſcribe ꝛ phariſei. Nō ꝑꝑ h̄ aūt ſolū in parabolis
loqť: ſ; vt manifeſtiorē ſmonē faciat ꝛ ampliorē memo-
riā iponat: ꝛ ſub viſu res reducat. HIERO. Et notādū
ꝙ nō oīa locut⁹ ſit eis in parabolis: ſed multa. Si. n. dixiſſ;
cuncta in parabolis: abſq; emolumento ppl'i receſſiſſent:
ꝑſpicua miſcet obſcuris: vt per ea q̄ itelligūt: ꝓuocenť ad
co⁊ notitiā q̄ nō itelligūt. Turba ēt nō vni⁹ ſnie eſt: ſed di-
uerſa⁊ in ſingulis volūtatū. Uñ loqť ad eā in multis pa-
rabolis: vt iuxta varias volūtates diuerſas reciperent di-
ſciplinas. CHRY. Primā aūt parabolā ponit eā q̄ fa-
ciebat auditorē attentiorē. Quia. n. ſub enigmate erat tra-
ctatur⁹: erigit mētes audiētiū ꝑ ꝑmā parabolā dicēs: Ecce
exijt q ſemi. ſemi. ſemē ſuū.] HIERO. Sigñať āt ſator
iſte q ſeminat eē fili⁹ dei ꝛ pñs in pp'lis ſeminare ſmonē.
CHRY. Uñ aūt exijt q vbiq; pñs eſt: vel q̄lr exijt: Nō
loco: ſ; icarnatiōe ꝓpingo: fact⁹ nob ꝑ hitū carnis. Qr. n.
nos itrare nō poteram⁹ ad eū pctīs nr̄is ꝓhibētib⁹ nobis
īgreſſū: ipſe ad nos egrediť. RABA. Uel exijt cū reli-
D cta iudea ꝑ ap'los ad gētes trāſiuit. HIERO. Uel intus
erat dū domi v̄ſabať: loq̄bať diſcipulis ſacra. Exijt ğ de
domo ſua vt ſeminaret in turbis. CHRY. Cum aūt au-
dieris: qm̄ exijt q ſeminat vt ſeminet: nō eſtimes eē idēti-
tatē ſmonis. Egrediť. n. multotiēs q ſeminat ꝛ ad aliā re;:
vel vt ſcidat terrā: vel vt malas incidat herbas: vel vt ſpi-
nas euellat: vel vt aliā quādā talē diligētiā exhibeat. hic
aūt ad ſeminādū exiuit. Quid igiť fit de ſemie iſto: Tres
ꝑpereūt ꝑtes: ꝛ vna ſaluať: ꝛ h̄ nō eq̄lr ſ; cū dr̄ia q̄dā. Uñ
ſeqť. [Et dū ſeminat: q̄dā ceci. ſe. viā.] HIERO. Hanc
parabolā ad ꝓbādā hereſiā ſuā Ualentinus aſſumit tres
itroducēs eē nāās: ſpūalē: nālē vel aialē: atq; terrenā: cū
hec q̄tuor ſint: vna iuxta viā: alia petroſa: 3ª plena ſpinis:
4ª terra bona. CHRY. S; ſm h̄ q̄lr hiet rōnē inter
ſpinas ſeminare ꝛ ſup petram ꝛ in via: In ſeminib⁹ q̄dē ꝛ
terra māīib⁹ nō hiet vtiq; rōnē. Nō. n. eſt in ꝑtāte petre
fieri terrā: neq; vie nō eē viā: neq; ſpine nō eē ſpinam. In
aiab⁹ aūt ꝛ doctrinis multā hz h̄ laudē. Poſſe. n. eſt petrā
fieri terrā pinguē: ꝛ viā nō vltra ꝯculcari: ꝛ ſpinas deſtrui.
Qr igiť plus ſemis perijt: nō eſt ab eo qui ſeminat: ſ; a ſu-
ſcipiēte terra. i. ab aia. Ipſe. n. q ſeminat nō diuitē nō pau-
perē diſcernit: nō ſapiētē neq; iſipientē: ſ; oīb⁹ loq̄bať q̄
a ſeipo erāt cōplens: ꝓuidēs tñ que futura erāt vt liceat ei

Quid ſi-
gnificet ꝙ
xp̄s aſcen-
dēs in na-
uim ſede-
bat.

Error va-
lentini.

dicē. Quid me oportuit facere ꝛ nō feci: Ideo aūt nō dicit
manifeſte: qm̄ hec ſuſceperūt deſides ꝛ ꝑdiderūt: hec autē
diuites ꝛ ſuffocauerūt: hec aūt molles ꝛ ꝑdiderunt: nō vo-
luit eos vehemēter tāgere vt nō in dñiā mittat. Per hanc
etiā parabolā diſcipulos erudit: ꝛ ſi ꝑl'es audiētiū eos fue
rint q pereūt: vt nō ꝑꝑ h̄ deſides ſint: q2 nec ꝑꝑ h̄ dñs qui
oīa ꝓuidit deſtitit a ſeminādo. HIERO. Obſerua autē
B hāc eē ꝑmā parabolā q̄ cū iterpretatione ſua poſita eſt: ꝛ
cauēdū eſt vbicūq; dñs exponit ſmones ſuos: ne v'l aliud
vel q̄d plus vel min⁹ ꝑſumas itellige q̄ ab eo expoſitū ē.
RABA. Que v̄o tacita noſtre itelligētie derelīq̄t: ꝑſtrin-
genda ſunt breuiť. Uia eſt mēs ſedulo mala⁊ cogitationū
meatu trita atq; areſacta. Petrā duritiā ꝑterue mentis:
terrā lenitatē aīe obediētis: ſolē dicit feruorē ꝑſecutionis
ſeuiētis. Altitudo terre eſt ꝓbitas aīe diſciplinis celeſtib⁹
iſtitute: in q̄ expōne dixim⁹: q2 nequaq̄ ipſe res in vna ea-
demq; ſigñatiōe ſemꝑ allegorice ponantur. HIERO.
Prouocamur aūt ad dicto⁊ intelligētiā: quotiens his ſer-
monib⁹ cōmonemur qui ſequūtur. Qui hz aures audiēdi
audiat. REMI. Aures audiendi ſunt aures mentis. ſ. in-
telligendi ꝛ faciendi que iuſſa ſunt.

Aures au-
diēdi ſunt
aures mē-
tis. ſ. intel-
ligendi et
operādi ī-
tellecta.

Tex. z.

Et accedētes diſcipuli dixerūt ei: q̄re in para-
bolis loqueris eis: Qui rñdens ait illis. Quia
vobis datū eſt noſſe myſteria regni celo⁊: illis
autē nō eſt datum. Qui. n. habet dabitur ei: ꝛ mar. 4. Luce. 8.
abūdabit: qui aūt nō habet ꝛ q̄d habet auferet̄
ab eo. Ideo in parabolis loquor eis: q2 vidētes
nō vident: ꝛ audiētes nō audiūt neq; itelligūt:
ꝛ adimpleať in eis ꝓphetia Iſaie dicētis. Au- Iſa. 6.
ditu audietis ꝛ nō intelligetis: ꝛ vidētes vide- mar. 4.
bitis ꝛ nō videbitis. Incraſſatū eſt. n. cor ppl'i Luce. 8.
hui⁹ ꝛ aurib⁹ grauiter audierūt: ꝛ oculos ſuos Jo. 12.
clauſerūt: ne qñ videāt oculis ꝛ aurib⁹ audiāt: Act. 28.
ꝛ corde itelligāt ꝛ ꝯuertāť: ꝛ ſanē eos. Ueſtri Luc. 10.
aūt beati oculi q̄ vident: ꝛ aures veſtre q̄ au-
diunt. Amē q̄ppe dico vobis: q2 multi ꝓphete
ꝛ iuſti cupierūt videre que videtis: ꝛ nō vide-
runt: ꝛ audire que auditis: ꝛ nō audierunt.

A GLO. Intelligētes diſcipuli eſſe obſcura que a dño po
pulo dicebanť: voluerunt dño intimare ne parabolice lo-
q̄reť. Uñ dr̄. [Et acce. diſci. dixe. ei: q̄re in parabo. lo. eis:]
CHRY. Ubi dignū eſt admirari diſcipulos: q̄re diſcere
cupiētes ſciūt qñ interrogare oporteat. Non. n. corā oībus
hoc faciūt. Et h̄ oſtēdit Matthe⁹ cū dicit. [Et accedētes.] mar. 4.
Marcus aūt manifeſtius demōſtrat dicēs ꝙ ſingulariter
acceſſerūt. HIERO. Querēdū eſt autē q̄uo accedant
tunc ad eū: cū ieſus in naui ſedebat: niſi forte intelligať ꝙ
dudū cū ipſo nauē ꝯſcēderint: ꝛ ibi ſtātes ſup interpreta-
tione parabole ſiſcitati ſunt. REMI. Dicit ğ euāgeliſta.
[Accedentes] vt oſtēderet quo ſollicitati ſunt: ſiue poterāt
accedere corpore: q̄uis eſſet aliq̄d vel breue ſpatiū inter
eos. CHRY. Conſideranda eſt aūt ꝛ eo⁊ rectitudo q̄lr
multā pro alijs hñt curā: ꝛ prius que alio⁊ ſunt querunt: ꝛ
tūc que ſunt ipſo⁊. Nō. n. dixerunt: In parabolis loqueris
nobis: ſ; in parabolis loqueris illis. [Qui rñdens ait illis.
B Quia vobis datū ē noſſe myſteriū regni celo⁊]. REMI.
Uobis inq̄ qui mihi adheretis: ꝛ in me creditis. Myſte-
ria aūt regni celo⁊ appellat euāgelicā doctrinā. Illis āt. ſ.
qui foris ſunt: ꝛ in eū credere nolunt: ſcribis. ſ. ꝛ phariſeis
ꝛ ceteris in infidelitate perſeuerantib⁹ non eſt datum. Ac-

Ap'li ma-
iorē curā
habebant
alio⁊: q̄ ſui.

credamus ꝙ cū diſcipulis ad dn̄m corde vt nob̄ euāgelicā3
Deu. 33. doctrinā īterpretari digneť:iuxta illud. Qui appropiquāt
pedib⁹ ei⁹:accipiēt de doctrina ei⁹. CHRY. Hoc autē3
dixit nō neceſſitatē īducēs neq3 fatū:ſ3 monſtrās:qm̄ illi qb⁹
nō eſt datū:cā ſibi ſūt vniuerſoꝝ maloꝝ:⁊ oñdere volens:
qm̄ cogſcere diuina myſteria donū dei eſt ⁊ grā deſup data:
nō tñ pp̄ h̄ liberū arbitriū deſtruiť. Et h̄ ex his q̄ ſequunť
manifeſtū eſt. Ut.n.neq3 iſti deſperēt:neq3 illi pigritētur:
audiētes qm̄ eis datū eſt:demr̄at a nobis p̄n^m boꝝ eſſe cū
ſubdit. [Qui.n.h3 dabiť ei ⁊ abūdabit.qui aūt nō h3:⁊ qd̄
h3 auferet ab eo.] Ac ſi dicēt. Cū aliqs deſideriū habuerit
⁊ ſtudiū dabunť ei ⁊ vniuerſa q̄ a deo ſūt. Cū āt his vacu⁹
fuerit:⁊ q̄ ad ſe ptinēt nō iſerat:neq3 q̄ a deo ſūt ei danť:ſ3
⁊ qd̄ h3 auferet ab eo:nō deo auferēte:ſ3 ſe idignū faciēte
his q̄ h3. Unñ ⁊ nos ſi viderim⁹ aliquē deſidioſe audiētē3:⁊
exhortātes q̄ attēdat nō ei pſuaſerim⁹ ſileam⁹:q2 ſi magis
īmorati fuerim⁹:itēdeť ei deſidia. Studēte3 aūt diſcere
allicim⁹ ⁊ multa effundim⁹. Et bñ dixit ſm̄ euāgeliſtam.
C [Qd̄ vī hr̄e:neq3.n.h3 ipm̄ qd̄ h3.] REMI. Qui ēt h3 ſtu
diū legēdi:dabiť ei ⁊ facultas itelligēdi:⁊ qui nō h3 legēdi
ſtudiū:h̄ qd̄ p nāe bonū vī hr̄e auferet ab eo. Uel qui h3
Abſque charitate nullū3 bo nū eē pt̄. charitatē dabunť ei cetere vtutes:⁊ q nō h3 auferet ab eo:
q2 abſq3 charitate nullū3 bonū eſſe pōt. HIERO. Uel
aplis in chr̄o credētib⁹ ɔcediť. Judeis vō q nō crediderūt
in filiū dei:etiā ſiqd p nāc bonū poſſidēt tolliť. Neq3 eni3
pñt aliqd ſapiēter intelligere:q2 ſapiētie nō habent caput.
HYLA. Fidē3 ēt iudei nō hñtes:legē q̄3 quā habuerunt
pdiderūt. Et iō pfectū fides euangelica h3 donū: q2 ſuſce
pta nouis fructib⁹ ditat:repudiata vō ēt veteris ſubſtātie opes
detrahit. CHRY. Ut āt manifeſti⁹ qd̄ dixerat fiat:ſub
dit. [Jō in parabolis lo.eis: q2 vi.nō vi.⁊ au.non au.neq3
intel.] Et ſiqdē nāe hec excecatio eſſet aperire coꝝ oculos
oportebat:q2 vō volūtaria eſt hec excecatio pp̄ h̄ nō dixit
ſimplr̄ nō vidēt:ſed [vidētes nō vidēt.] Uiderūt.n.demo
Jo.9. nes exeuntes ⁊ dixerūt: In beelzebub eijcit demonia. Au
diebāt q̄ ad deum oēs attrahebat:⁊ dixit. [Nō eſt hic hō a
deo.] Quia ḡ ɔ̄tria his q̄ videbāt ⁊ audiebāt enūtiabāt:pp̄
h̄ ipm̄ videre ⁊ audire eis auferť. Nihil.n. hinc pficiūt:ſ3
in iudiciū magis icidūt. Unñ ⁊ a p̄n⁹ nō eis parabolice loq
bať:ſ3 cū multa certitudie. Q2 āt audita ⁊ viſa pertūt ia3
D in parabolis logť. REMI. Et notādū3 eſt q2 nō ſolū3 q̄
Nō ſolū3 vba ſ3 etiā facta para bole erāt. loq̄bať:veꝝ ēt q̄ faciebat parabole fuerūt.i.ſigna ſpirita
liū reꝝ. Qd̄ liqdo oñdit cū dicit. [Ut vidētes nō videāt.]
Uerba nāq3 videri nō poterāt:ſ3 audiri. HIERO. Hec
de his logť q ſtāt in litore:⁊ diuidūť a ieſu:⁊ ſonitu fluctuū
pſtrepēte nō audiūt ad liqdū q̄ dicit. CHRY. Deide vt
nō dicerēt:qm̄ vt inimic⁹ nī nob̄ detrahit:pphetā inducit
Iſa.6. eadē ſentētiantē. Unñ ſegť. [Ut ipleať in eis pphetia iſaie
dicentis. Auditu audietis ⁊ nō itelligetis:⁊ vidētes videbi
tis:⁊ nō videbitis] .i.auditu audietis vba:ſ3 nō intelligetis
vboꝝ archana. [Uidētes videbitis carnē] .ſ. [Et nō vide
bitis.] h̄ eſt nō itelligetis diuinitatē. CHRY. Hoc aūt di
xit q2 ſibiipſis abſtulerunt videre ⁊ audire aures ⁊ oculos
ſibi claudētes ⁊ cor icraſſantes. Nō.n.ſolūmō audiebāt:ſ3
⁊ grauiter audiebant. Unñ ſegť. [Jncraſ.eſt eni cor po.h⁹:⁊
auri.gra.audi.] RABA. Jncraſſatū eſt eni3 cor iudeoꝝ
craſſitudine malitie:⁊ abūdantia pctōꝝ grauiter vba dñi
audierūt:q2 igrati ſuſceperūt. HIERO. Ac ne forte ar
bitremur craſſitudinē cordis ⁊ grauitatē auriū nāe eſſe nō
volūtatis:ſubiungit culpā arbitrij ⁊ dicit. [Et oculos ſuos
B clauſerūt.] CHRY. Jn h̄ aūt intēſā3 coꝝ nequitiā oſtē
dit:⁊ auerſionē cū ſtudio. Ut aūt attrahat eos ſubdit. [Et
ɔuertanť ⁊ ſanē eos.] Jn quo demr̄at:q2 ſi ɔuerterenť ſa
narenť. Sicut ſi aliqs dicet: Si rogat⁹ eſſem: ɔfeſti3 dona
turus era3.oñdit q̄lr̄ aliqs ſibi recōcilieť:ita ⁊ hic cū dicit.

[Neq̄n ɔuertanť ⁊ ſanē eos] demr̄at qm̄ ⁊ ɔuerti poſſe eſt
⁊ pniā3 agētes ſaluari. AVGV. de qō.euā. Uel aliter. F
[Oculos ſuos clauſerūt:neq̄n oculis videāt] .i.ipſi cā fue
rūt vt de⁹ eis oculos clauderet. Ali⁹.n.euāgeliſta dic: Exce Jo.12.
cauit oculos coꝝ. Sed vtrū vt nunq̄ videāt:an vō ne vl̄ ſic
vel ſic aliq̄n videāt:cecitate ſua ſibi diſplicētes ⁊ ſe dolen
tes:⁊ ex h̄ humilitati atq3 cōmoti ad ɔfitendū3 pctā ſua ⁊
pie querēdū3 deū. Sic.n.marc⁹ h̄ dicit: Neq̄n ɔuertanť:⁊ Mar.4
dimittanť eis pctā. Ubi intelliguntur pctis ſuis meruiſſe vt
nō itelligerēt:⁊ tñ hoc ipm̄3 miſericorditer eis factū:vt pctā
ſua cogſcerēt:⁊ ɔuerſi veniā mererenť. Q2 aūt ioānes hūc
locū dicit: pp̄terea nō poterāt credere:q2 iteꝝ dixit iſaias:
Excecauit oculos coꝝ ⁊ indu.cor eo.vt nō videāt oculis ⁊ Iſa.6.
nō itelligāt corde ⁊ ɔuertanť ⁊ ſanē eos:aduerſari vī huic
ſnie ⁊ oio cogere vt qd̄ hic dcm̄ eſt. [Neq̄n oculis videāt]
nō accipiať ne vel ſic aliq̄n oculis videāt:ſ3 prorſus vt nō
videāt.q̄nqdē3 apte dicit: Jta vt oculis nō videant. Et qd̄
ait: Propterea nō poterāt credere:ſatis oñdit:nō ideo fa
ctā excecationē:vt ea cōmoti ⁊ dolentes ſe nō itelligē ɔuer
terenť aliq̄n per pniā3. Non.n.poſſent h̄ facē niſi prius cre
derēt:vt credendo ɔuerterenť:⁊ cōuerſione ſanarenť:⁊ ſa
nitate itelligerēt:ſ3 ideo poti⁹ excecatos vt nō crederēt. Di
cit eni3 aptiſſime. Propterea nō poterāt credere. Qd̄ ſi ita Jo.12.
eſt qs nō exurgat in defenſionē iudeoꝝ vt eos ex̄ culpam
fuiſſe pclamet:q̄ nō crediderūt: pp̄terea.n.nō poterāt cre
dere:q2 excecauit oculos coꝝ. Sed qm̄ poti⁹ de⁹ ex̄ culpā Judei pec cans obce cati nō po terant cre dere.
debet itelligi:cogimur fateri alijs qbuſdā pctis ita eos ex
cecari meruiſſe:qua tamē excecatiōe nō poterāt credere.
Uerba.n.ioānis iſta ſunt: Non poterāt credere:q2 iterum
dixit Jſaias. Excecauit ocl̄os coꝝ. Fruſtra itaq3 conamur Iſa.6.
intelligere ideo fuiſſe cecatos vt cōuerterenť:cum cōuerti
nō poterāt:q2 nō credebāt:⁊ ideo credere nō poterant:q2
excecati erāt. An forte nō abſurde dicim⁹ quoſdā iudeoꝝ
fuiſſe ſanabiles: ſ3 tanto tñ tumore ſupbie periclitatos:vt
eis expedierit p̄mo nō credere:vt nō intelligerēt dn̄m lo
quentē parabolas:qb⁹ nō itellectis nō in eū crederēt. Nō
credētes aūt cū ceteris deſperatis crucifigerēt eū: atq3 ita
poſt ei⁹ reſurrectionē cōuerterenť:qm̄ ia3 de reatu mortis
dñi amplius humilitati diligerēt: a quo ſibi tñ ſcelus di
miſſū3 eſſe gauderēt:qm̄ tāta coꝝ ſupbia tali humiliatiōe
eſſet deijciēda:qd̄ incōgrue dictū eſſe qlibet arbitreť:ſi nō
ita contigiſſe in actib⁹ aploꝝ manifeſte legerit. Non ergo Act.2.
abhorret:qd̄ ait ioānes: pp̄terea nō poterāt credere:q2 ex Jo.12.
cecauit oculos coꝝ vt nō videāt. Ab ea ſnia qua itelligim⁹
ideo excecatos vt ɔuerterenť. Hoc eſt:ideo eis p obſcuri Judei ex cecati ſunt predicāte dño: ⁊ vt p⁹ ſurrectiō nē3 cōuer terent
tates parabolaꝝ occultatas ſnias dñi: vt poſt ei⁹ reſurre
ctionē ſalubriori pnia reſipiſcerent:q2 per obſcuritatē ſer
monis excecati:dicta dñi nō itellexerūt:⁊ ea nō itelligēdo
nō in eū crediderūt:non credendo eū crucifixerūt:atq3 ita
poſt reſurrectionē miraculis que in ei⁹ noīe fiebāt exterri
ti:maioris criminis reatu cōpuncti ſunt ⁊ pſtrati ad pniam:
deide accepta idulgētia ad obediētiam flagrātiſſima dile
ctiōe ɔuerſi:qbuſdā āt nō pfuit illa cecitas ad ɔuerſionē.
REMI. Et q̄tū ad h̄ pōt hec ſnia ſic intelligi:vt in oībus G
ſubaudiať nō h̄ mō. [Neq̄n oculis videāt:⁊ neq̄n aurib⁹
audiāt:⁊ neq̄n corde itelligāt:⁊ neq̄n ɔuertāť ⁊ ſanē eos.]
GLO. Sic ḡ oculi coꝝ qui vidēt ⁊ nolunt credere ſūt mi
ſeri.veſtri aūt beati. Unñ ſegť. [Ueſtri aūt oculi q2 vidēt:⁊
aures veſtre q2 audiūt.] HIERO. Niſi aūt ſupra legiſ
ſemus auditores ad intelligētiā puocatos:ſaluatore dicē
te. Qui habet aures audiendi audiat:putaremus nūc ocu
los ⁊ aures que beatitudinē accipiūt corporales intelligi.
Sed mihi videntur oculi illi beati:qui chr̄m pñt agnoſcere Iſa.50.
ſacrā:⁊ ille beate aures de qb⁹ Jſaias logť. Dñs appoſuit aīs ape
mihi aurē. GLO. Mens.n.eſt oculus:q2 nāli vigore ad ruit.

intelligẽdum aliquid dirigit̃:auris quia alio docẽte diſcit.
HYLA. Uel apl'ici tpis beatitudinẽ docet:quoꝝ oculis
atqz aurib' contigit dei ſalutare viſere ⁊ audire ꝓphetis
atqz iuſtis cupiẽtib' videre ⁊ audire in plenitudine tẽpoꝝ
deſtinatũ. Uñ ſeqt̃. [Amẽ qppe dico vobis:q: multi ꝓphe
te ⁊ iuſti cupierũt videre q̃ vos videtis:⁊ nõ viderũt:⁊ au
Jo. 8. dire que vos auditis:⁊ nõ audierũt.] HIERO. Uñ aũt
huic loco illð eẽ ɔ̃triũ qð alibi dr̃. Habraã cupiuit videre
diem meũ:vidit ⁊ gauiſus eſt. RABA. Iſaias quoqz ⁊
Micheas ⁊ multi alij ꝓphete viderũt gl'iaz dñi:qui ẽt ꝓ
I pterea vidẽtes appellati ſũt. HIERO. Nõ aũt dixit ꝓ
phete ⁊ iuſti:ſed multi. Inter multos.n.põt fieri vt alij vi
derint:alij nõ viderint:ſ3 ⁊ in h periculoſa ſit iterpretatio:
vt iter ſcõꝝ merita diſcretionẽ qualẽ facere videamur.ſ.
q̃ztũ ad fidẽ de chr̃o habitã.q̃ Habraã vidit in enigmate:
nõ vidit in ſpecie: vos aũt in pñtiaꝝ tenetis ⁊ habetis dñz
Apl'i qui chr̃z i hac vita viderũt recte beati appellant̃. vr̃m:⁊ ad volũtatẽ iterrogatis:⁊ ɔueſcimini ei. CHRY.
Hec q̃ que apl'i viderũt ⁊ audierũt:pñtiaz ſuã dicit:mira
cula:vocẽ:⁊ doctrinã. In h aũt nõ ſoluz malis:ſ3 his q bo
ni fuerãt eos ꝓponit. Eteniz antiq̃s iuſtis beatiores eos di
cit:qꝛ nõ ſoluz q̃ iudei nõ viderãt hi vident:ſed ⁊ q̃ iuſti ⁊
ꝓphete cupierũt videre:⁊ nõ viderũt. Illi.n.fide ſolũ ɔſi
derauerunt.hi aũt viſu ⁊ multo manifeſtius. Uides autez
qualr̃ vetus teſtm̃ copulat nouo. Non.n.ſi ꝓphe alieni ⁊
iuſdaz ⁊ cõtrarij dei ſerui fuiſſent:chr̃m cupiuiſſent.

Tex. 3. Mar. 4 Luce. 8. ¶ Uos ergo audite parabolam ſeminãtis. Omis
qui audit verbũ regni ⁊ nõ intelligit:venit ma
lus ⁊ rapit qð ſeminatum eſt in corde eius:hic
eſt qui ſecus viaz ſeminat' eſt. Qui autẽ ſupra
petroſaz ſeminat' eſt:hic eſt qui v̇buz audit:⁊
cõtinuo cũ gaudio accipit illud. Nõ habet autẽ
in ſe radicẽ:ſed eſt tẽporalis. Facta aũt tribula
tione ⁊ ꝑſecutiõe ꝑꝑ v̇buz cõtinuo ſcãdalizat̃.
Qui aũt ſeminat' eſt in ſpinis:hic eſt qui v̇bũ
dei audit: ⁊ ſollicitudo ſeculi iſtius ⁊ fallacia
diuitiarũ ſuffocat verbuz:⁊ ſine fructu efficit̃.
Qui v̇o in terram bonaz ſeminatus eſt:hic eſt
qui audit verbuz ⁊ intelligit ⁊ fructuz affert:⁊
facit aliud quidez centeſimũ:aliud aũt ſexage
ſimum:aliud v̇o trigeſimum.

A ¶ GLO. Dixerat ſupi' q: iudeis nõ eſt datũ noſſe regnuz
dei:ſ3 apl'is:⁊ iõ ɔcludit dicẽs. [Uos q̃ audite pabolaz ſe
minãtis:] qb'.ſ.cõmittunt̃ celi myſteria. AVGV. Sup
Gen. ad lr̃az.8. Qð narrauit euãgeliſta factũ eſt:dñm.ſ.ta
lia locutũ fuiſſe:ipſius autẽ dñi narratio parabola fuit:de
qua nunq̃ exigit̃ vt ẽt ad lr̃az fcã mõſtrarent̃:q̃ ſermone
ꝓferunt̃. GLO. Uñ parabolaz exponẽs ſubdit. [Ois q
audit v̇bũ regni ⁊ nõ itelligit] ſic ɔſtruẽdũ eſt. [Ois q au
dit v̇bũ regni] .i. ꝑdicationẽ meã que ad regnuz celoꝝ adi
piſcẽduz valet. [Et nõ itelligit.] Qũo aũt nõ itelligat ſub
iungit. [Uenit.n.malus] .i. diabolus. [Et rapit qð ſemina
tuz eſt in corde ei'.] Ois inq̃ q talis eſt. [Hic eſt q ſec' viã
Seminatũ diuerſimode dr̃. ſeminat' eſt.] Notãdũ eſt aũt ꝙ ſeminatũ diuerſis modis
accipit̃. Dr̃.n.⁊ ſemẽ ſeminatũ:⁊ ager ſeminat':qð vtrũqz
hic iuenit̃. Ubi.n.ait. [Rapit qð ſeminatũ eſt] de ſemine
intelligẽduz eſt. Ubi aũt ſeqt̃. [Sec' viaz ſeminat' eſt] nõ
de ſemine ſ3 de loco ſemis itelligẽduz eſt.i.hoie:qui eſt q̃ſi
B ager diuini v̇bi ſemine ſeminatus. REMI. His aũt v̇bis
exponit dñs qd ſit ſemẽ:v̇bũ.ſ.regni.i.euãgelice doctrine.
Sũt.n.nõnulli q v̇bũ dei nulla cordis deuotiõe ſuſcipiũt:
⁊ ideo ſemẽ v̇bi dei qð in coꝝ cordibus ſemiat̃:demones

q̃ſi ſemẽ vie trite ſubito auferũt. Seqt̃. [Qui aũt eſt ſemi
nat' ſupra petrã:hic v̇bũ audit ⁊c̃.] Semẽ.n.v̇bũ dei qð in
petra.i.corde duro ⁊ indomito ſeminat̃ fructificare nõ põt:
q: multa eſt ei' duritia:⁊ paruũ celeſte deſideriũ. vñ ꝑꝑ ni
miã duritiã nõ hñt in ſe radicẽ. HIERO. Attẽde ãt qð
dctũ ſit. [Cõtinuo ſcãdalizat̃.] Eſt q̃ aliq̃ diſtãtia iter eũ q
multis tribulationib' penisqz cõpellit̃ chr̃z negare:⁊ eũ q
ad ꝑmã ꝑſecutionẽ ſtatiz ſcandalizat̃:⁊ corruit:de qua hic
loqt̃. Seqt̃. [Qui aũt ſemi.eſt in ſpi.] Mihi v̇r ⁊ illud qð
Gen. 3. iuxta lr̃az ad adã dr̃. Inter ſpinas ⁊ tribulos panẽ tuũ mã
ducabis.hic ſignare myſtice ꝙ q̃cũqz ſeculi ſe dederit vo
luptatib' curiſqz iſti' mũdi:panẽ celeſtem ⁊ cibũ veꝝ iter
ſpinas comedit. RABA. Recte ãt ſpine vocãt̃:q: cogi
tationũ ſuaꝝ punctionib' mentẽ lacerãt:⁊ q̃ſi ſtrãgulãdo
C ſpũales v̇tutũ:fruct' gignere nõ ꝑmittunt. HIERO. Et
elegãter adiũxit. [Fallacia diuitiaꝝ ſuffocat v̇bũ.] Blãde
eniz ſunt diuitie:aliud agẽtes:alið pollicẽtes. Lubrica eſt
illaꝝ poſſeſſio:duz huc illucqz circũferunt̃:⁊ inſtabili gra
Infra. 19. Mar. 10. du:vel hñtes deſerũt:vel nõ hñtes reficiũt. Uñ ⁊ dñs diui
tes aſſerit difficulter intrare in regnũ celoꝝ ſuffocãtib' di
uitijs v̇bũ dei:⁊ vigorẽ virtutũ emollientib'. REMI. Et
ſciẽduz ꝙ his trib' gñib' terre neq̃ cõprehẽdunt̃ oẽs qui
v̇bũ dei audire pñt:ſ3 tñ ad ſalutẽ ꝑducere nõ valẽt. Exci
piunt̃ gẽtiles:qui nec audire meruerũt. Seqt̃. [Qui v̇o in
Terra bõa ẽ fidelis cõſcia. terrã bonã ſeminat' eſt ⁊c̃.] Terra bona ẽ fidelis ɔſciẽtia
electoꝝ ſiue mens ſcõꝝ:qui v̇bũ dei cuz gaudio ⁊ deſide
rio:⁊ cordis deuotiõe ſuſcipit:⁊ inter ꝓſpera ⁊ aduerſa vi
riliter cõſeruat:⁊ ad futura ꝑducit. Uñ ſeqt̃. [Et facit fru
ctũ aliud cẽteſimũ:aliud ſexageſimũ:aliud v̇o triceſimũ.]
D HIERO. Et notãdum ꝙ ſic in terra mala tres fuere di
uerſitates.ſ.ſecus viaz:⁊ petroſa ⁊ ſpinoſa loca:ſic in terra
bona trina diuerſitas eſt:centeſimi:ſexageſimi:⁊ fruct' tri
ceſimi. Et in illa:aut ẽt in iſta nõ mutat̃ ſuba:ſ3 voluntas:⁊
taz increduloꝝ q̃z credẽtium corda ſunt:q̃ ſemẽ recipiunt.
Uñ ꝑ dixit. [Uenit malus ⁊ rapit qð ſeminatũ eſt in corde
ei'.] ⁊ 2° ⁊ 3° ait. [Hic eſt q v̇bũ audit.] In expõne q̃z terre
bone [iſte eſt q audit v̇bũ.] Primũ ergo debemus audire:
deide intelligẽ:poſt itelligẽtiaz fruct' reddere doctrinaꝝ:
⁊ facẽ vel centeſimũ fructũ vl' ſexageſimũ atqz triceſimũ.
E AVGV. 21° de ciui.dei. Quidaz putãt h ſic eẽ intelligẽ
dũ:ꝙ ſci pro ſuoꝝ diuerſitate meritoꝝ:alij tricenos hoies
liberẽt:alij ſexagenos:alij centenos:qð in die iudicij futu
ruz ſuſpicari ſolent:nõ poſt iudiciũ. Qua opione q̃daz cuz
videret hoies ipunitatẽ ꝑuerſiſſime pollicentes:eo ꝙ oẽs
iſto mõ ad liberationẽ ꝑtinere poſſe videant̃:rñdit hñ po
tius eẽ viuẽduz vt iter eos q̃ſqz repiat̃.q pro alijs itercel
ſuri ſunt liberãdis:ne tã pauci ſint vt cito ad numerũ ſuũ
ꝑuenientes multi remaneãt:qui erui iam de penis illoꝝ in
terceſſione nõ poſſint:⁊ in eis iueniat̃ q̃ſq̃s ſibi ſpez fruct'
Myſtice. Triceſimũ fructuz facit q fidez ſcẽ trinitatis docet. alieni temeritate vaniſſima pollicet̃. REMI. Triceſimũ
q̃ fructũ facit q fidẽ ſcẽ trinitatis docet. ſexageſimũ v̇o qui
ꝑfectionẽ bonoꝝ operũ cõmẽdat. ſenario.n.nũo ois mũdi
ornat' cõplet' eſt. Centeſimũ aũt fructũ facit q vitã eternã
F ꝓmittit. Centenari'.n.de leua trãſit ad dexterã: per leuaz
aũt vita pñs deſignat̃:per dexterã futura. Alr̃ ſemen v̇bi
dei triceſimũ fructũ facit qñ bonã cogitationẽ gignit:ſexa
geſimũ qñ bonã locutionẽ:centeſimũ qñ ad fructum boni
opis ꝑducit. AVGV. de q̃onib' euan. Uel alr̃. Centeſi
mus fruct' eſt martyriũ ꝑꝑ ſcitatẽ vite vel ɔtẽptũ mortis.
Sexagenarius v̇ginũ ꝑꝑ ociũ interi':q: nõ pugnãt ɔ̃ ɔſue
tudinẽ carnis. Solet.n.ocius cõcedi ſexagenarijs poſt mi
litiã:vel poſt actiões publicas. Triceſim' v̇o ɔiugatoꝝ:q:
hec eſt etas preliãtiũ:ipſi hñt acriorẽ cõflictũ: ne libidini
bus ſupent̃. Uel alr̃ ɔfligẽduz eſt cũ amore tpaliũ bonoꝝ
vt rõ vincat:aut ẽt edomit' ſubditiſqz eſſe:vt cuz ſurgere

ceperit

tep̱ſt facile rep̄maſ̃: aut ita extinct⁹ vt ſe oīno nulla ex pte cōmoueat. Ex q̄ fit vt ipaȝ ēt mortē pp ꝟitatē alij fortiter ſubeant: alij eq̄nimiter: alij libēter: que tria gñā fruct⁹ ſunt terre: tricenā: ꝛ ſexageſimi ꝛ cēteſimi. Jn hoꝝ aliq̄ gñe inueniēdus eſt tpe morƭ ſue ſigs de hac vita recte cogitat emigrare.

G

Cēteſimus ſexageſim⁹ et trigeſimus fructus quibus pueniat.

HIERO. Uel cēteſimus fruct⁹ ꝟginib⁹: ſexageſimus viduis ꝛ ↄtinētib⁹: triceſim⁹ ſcō mr̄imonio deputaſ̃. Nā ipa digitoꝝ ↄiūctio: ꝛ q̄ſi molli ſe oſculo cōplectēs ꝛ federās maritū pingit ꝛ ↄiugeȝ: ſexaginta ad viduas: eo q̄ in anguſtia ꝛ tribulatiōe ſint poſite: vn̄ ꝛ iferiori digito dep̄munſ̃: quāto maior eſt difficultas ex pte quōdaȝ voluptaƭ illecebris abſtinere: tāto maius ꝛ p̄miū. Porro cēteſimus nūs a ſiniſtra trāſit ad dextrā: ꝛ ijſdeȝ qdē digitis nō eadē manu circulum faciēs: exp̄mit ꝟginitatis coronā.

Lex. 4. Mar. 4 ¶ Aliā parabolā ꝓpoſuit illis dicēs. Siḿe factū eſt regnū celoꝝ hoī qui ſeminauit bonum ſemē in agro ſuo. Cuȝ aūt dormirēt hoīes venit inimicus ei⁹ ꝛ ſupſeminauit ȝiȝania in medio tritici: ꝛ abijt. Cuȝ aūt creuiſſet herba ꝛ fructū feciſſet: tūc apparuerūt ꝛ ȝiȝania. Accedētes aūt ſ̃ui pr̄iſfamilias: dixerūt ei. Dñe nōne bonū ſemē ſeminaſti in agro tuo? Un̄ ḡ habet ȝiȝania? Et ait illis: Jnimicus hō h̄ fecit. Serui autē dixerūt ei. Uis imus ꝛ colligim⁹ ea? Et ait. Nō: Ne forte colligētes ȝiȝania eradicetis ſiḿ cū eis ꝛ triticū. Sinite vtraq̄ creſcē vſq̄ ad meſſem: ꝛ in tpe meſſis dicā meſſorib⁹. Colligite p̄muȝ ȝiȝania ꝛ alligate ea in faſciculos ad cōburēdū: triticuȝ aūt ↄgregate in horreum meum.

A ¶ CHRY. Jn p̄cedēti parabola locut⁹ eſt dn̄s de his qui ꝟbū dei nō ſuſcipiūt: h̄ aūt de his qui ſuſcipiūt corruptiuū ſ̃monē. Etenim h̄ eſt diabolice machinatiōis: ꝟitati ſemꝑ errorē iſerere. Un̄ di. [Aliā parabolā ꝓpoſuit illis dicēs.] HIERO. Propoſuit aūt aliā parabolā: q̄ſi diues pr̄ſamilias inuitatos diuiſis reficiēs cibis: vt vnuſq̄ſq̄ ſ̃m naȝ ſui ſtomachi varia alimenta ſuſciperet. Nō aūt dixit alterā: ſed aliā. Si. n. ꝓpoſuiſſet alterā expectare ȝ^{us} non poteramus: p̄miſit aliā: vt plures ſequanſ̃. Que aūt ſit parabola oñdiſ̃ cū ſ̃bdiſ̃. [Siḿe ſcm̄ eſt regnū celoꝝ.] REMI. Regnū celoꝝ appellat ipm filiū dei: qd regnū ſiḿe dī eē hoī q̄ ſeminauit bonū ſemē in agro ſuo.

B

CHRY. Deide modū iſidiaꝝ diaboli oñdit dicēs. [Cuȝ aūt dormirēt hoīes venit inimicus ei⁹ ꝛ ſupſeminauit ȝiȝania in medio tritici ꝛ abijt.] Demōſtrat hic q̄ error poſt ꝟitatē exiſtit: qd ꝛ rerum exit⁹ teſtaſ̃.

Poſt bonos ſꝑ mali ſequunſ̃.

Etenī poſt ꝓph̄as fuerūt pſeudoꝓph̄e: ꝛ poſt ap̄ſos pſeudoap̄li: ꝛ poſt Chr̄m antechr̄s. Niſi. n. diabolus viderit qd imiteſ̃: vel q̄b⁹ iſidieſ̃: nō tētat. Quia igr̄ vidit q̄ hic reddit in fructu cētū: ille. 60. ali⁹. 30. ꝛ nō poterat rape neq̄ ſuffocare qd radicatū erat: ꝑ aliā deceptiōeȝ iſidiaſ̃ iterſerēs ſua: mulƭ ea ſiḿitudinib⁹ colorans: vt facile ſurripiat his qui habiles ſunt ad deceptioneȝ. Propter h̄ nō dicit: q̄ ſeminet aliqd aliud ſemē: ſed ȝiȝania que ſ̃m viſum aſſiḿaſ̃ q̄dāmō frumēto. Hinc ēt apparet diaboli malignitas: tūc eīȝ ſeminauit q̄n̄ vniuſa erāt cōpleta vt mag̃ noceret agricole ſtudio.

C

AUG. de q̄ſtio. euā. Dicit aūt cum dormirēt hoīes: q̄ cuȝ negligēti⁹ agerēt p̄poſiti eccl̄ie: aut dormitōeȝ mortis accipent ap̄li venit diabolus: ꝛ ſupſeminauit eos q̄s malos filios dn̄s iterp̄taſ̃. Sȝ recte q̄riſ̃ verū heretici ſint: aut male viuētes catholici. Sȝ q̄ dicit eos in medio tritici ſeminatos: q̄ſi videnſ̃ illi ſign̄ari qui vni⁹ cōionis ſunt. Uerūtū q̄m agrū ipm nō eccl̄iaȝ: ſȝ hūc mūdū iterp̄tat⁹ eſt: bn̄ itelligunſ̃ heretici: qui in hoc mūdo ꝑmiſcenſ̃ bonis: vt illi qui in eadē fide mali ſint: palea poti⁹ q̄ȝ ȝiȝania deputenſ̃: q̄ palea ēt fundamētū habet cuȝ frumēto radicēq̄ cōeȝ. Sciſmatici aūt vn̄r ſpicis corruptis etiā ſimiliores vł paleis ariſtaꝝ fractis vł ſciſſis ꝛ de ſegete abiectis: nec tn̄ ↄn̄s eſt vt oīs hereticus vel ſciſmaticus ab eccl̄ia corpal̄r ſepareſ̃. Multos. n. portat eccl̄ia: q̄ nō ita defendunt falſitatē ſnīe ſue: vt itētā mulƭ^{tudi}s faciāt: qd ſi fecerint tūc pellunſ̃. Cuȝ ḡ diabolus aſpſis prauis errorib⁹ falſiſq̄ opionib⁹ ſupſeminaſſet: h̄ eſt p̄cedēte noīe chriſti hereſes ſupiecīſſet: magis ipe latuit: atq̄ occultiſſimus factus eſt. Hoc eſt. n. qd dicit. [Et abijt.] Quāq̄ in hac parabola dn̄s ſiē in expōne ↄcluſit: nō q̄dam: ſȝ oīa ſcādala: ꝛ eos qui faciūt iniq̄tatē ȝiȝanioꝝ noīe ſignaſſe itelli̇r.

D

CHRY. Ex poſteriorib⁹ aūt diligenter hereticoꝝ formā deſcribit dicēs. [Cū aūt creuiſſet herba ꝛ fructū feciſſet: tūc apparuerūt ꝛ ȝiȝania.] Jn p̄n̄o. n. heretici obūbrāt ſeipos: cuȝ aūt multā accepint libtatē ꝛ ſermone aliqs cum eis participauerit: tūc venenū effundunt.

Heretici i p̄n̄o ſe occultant poſtea venenoȝ effundunt.

AUG. de que. euā. Uel al̄r. Cuȝ hō ſp̄ualis eē cepit diiudicās oīa tūc ei errores incipiūt apparē. Diſcernit. n. q̄cq̄d audierit: aut legerit abhorrē a regula ꝟitatis: ſed donec in eiſdē p̄ficiaſ̃ ſp̄ualib⁹ pōt eū mouere: q̄re ſub noīe chr̄iano tā multe hereticoꝝ extitere falſitates. Un̄ ſeq̄ſ̃. [Accedētes aūt ſ̃ui pr̄iſfamilias dixerūt ei. Dñe nōne bonū ſemen ſeminaſti in agro tuo? Un̄ ḡ habet ȝiȝania?] Utrū aūt ipſi ſint ſ̃ui q̄s poſtea meſſores appellat: an q̄ in expōne parabole meſſores dicit eē angelos: nec q̄ſq̄ȝ dicere facile auſus fuerit angelos neſciſſe: q̄s ȝiȝania ſupſeminauerit. Magis opȝ itelligi hoīes ipſos fideles ſ̃uoꝝ noīe h̄ loco ſignatos.

Hoīes fideles p ſeruos ſignātur.

Nec mirū ſi ꝛ bonū ſemē ipſi dn̄r. Ex diuiſis. n. ſignatiōib⁹ vna res diuiſas ſiḿitudines recipit: ſiē ꝛ de ſe ait. q̄ ipe ſit ianua: q̄ ipſe ſit paſtor. *Joā. 10.* *Joā. 10.* REMI. Accedūt aūt ad deum ſine corpe: ſȝ corde ꝛ mētis deſiderio: quo docēte itelligunt diaboli calliditate h̄ eē factū. Un̄ ſeq̄ſ̃. [Et ait illis. Jnimicus hō hoc fecit.]

E

HIERO. Diabolus ꝓpea inimicus hō appellaſ̃: qui de⁹ eſſe deſijt: ꝛ in. 9. pſaḿ. ſcriptū eſt de eo. Exurge dn̄e: nō ↄforteſ̃ hō. Quobrē nō dormiat qui eccl̄ie p̄poſitus eſt: ne per illi⁹ negligētiā inimicus hō ſupſeminet ȝiȝania: h̄ eſt hereticoꝝ dogmata. CHRY. Jnimicus aūt vocaſ̃ pp̄ iacturā quā ifert hoīb⁹. Uexatio. n. diaboli aduſus nos eſt. p̄n̄^{cipiu}m aūt vexationis ſcm̄ eſt nō ab inimicitia que eſt ad nos: ſȝ que eſt ad deū. AUG. de que. euā. Cuȝ aūt ſ̃ui dei cog̃uerint hāc excogitaſſe diabolū fraudē: cuȝ ↄtra tāti noīs auctorē nihil ſe valere ſentiret: vt fallacias ſuas eodē noīe obtegeret: pōt ſibi ſuborīri volūtas: vt tales hoīes de reb⁹ humanis auferāt ſi aliquā tpis habeāt facultateȝ. Sȝ vtrū facē debeant iuſtitiā dei ↄſulūt. Un̄ ſeq̄ſ̃. [Serui aūt dixerūt ei. Uis imus ꝛ colligim⁹ ea?] CHRY. Ubi ituēda eſt ſ̃uoꝝ diligētia ꝛ dilectio. Etenī feſtināt ȝiȝania euellere: qd mō mōſtrat eoꝝ de ſemine ſollicitudinē. Ad h̄. n. ſolū reſpiciūt: nō vt aliqs puniaſ̃: ſȝ vt ſeminata nō pereant. Quid aūt dn̄s r̄nderit ſubdiſ̃. [Et ait. Non.]

F

HIERO. Daſ̃. n. locus pnīe: ꝛ monemur ne cito amputemus ſr̄eȝ: q̄a fieri pōt vt ille q̄ hodie noxio deprauat⁹ eſt dogmate: cras reſipiſcat: ꝛ defendē incipiat ꝟitatē. Un̄ ſ̃bdiſ̃. [Ne forte colligētes ȝiȝania: eradiceƭ ſiḿ ꝛ triticū.] AUG. de q̄ſtio. euā. Jn quo eos patiētiſſimos ꝛ trāq̄lliſſimos reddit. Hoc eniȝ dī: q̄ boni duȝ adhuc īfirmi ſunt opus hn̄t in q̄buſdā maloꝝ cōmixtiōe: ſiue vt ꝑ eos exerceanſ̃: ſiue vt eoꝝ cōparatione magna illis exhortatio fiat ꝛ inuitenſ̃ ad meli⁹. Aut forte ſiḿ eradicaſ̃ triticū cuȝ auferunſ̃ ȝiȝania: q̄ multi p̄ ȝiȝania ſunt: ꝛ poſtea triticuȝ fiūt: qui niſi patiēter cum mali ſunt tolerenſ̃: ad laudabilē mutationeȝ nō pueniunt. Jtaq̄ ſi euulſi fuerint: ſiḿ eradicaſ̃ ꝛ triticuȝ: qd futuri eēnt ſi eis parcereſ̃. Jdeo dicit tales nō eē auferēdos de hac vi-

tāne cū malos conaꝝ īterficꝭ: bonos īterficiat q̄ forte futuri ſunt: aut bonis obſit: qb⁹ ꝛ īuitis vtiles ſunt. Sed tūc opportune ħ fiet: cū iam de fine nō reſtat vel tp̄s cōmutāde vite vel pficiēdi ad ꝟitatē ex occaſione atq3 cōgatione

G alieni erroꝛis. Et ideo ſbdit. ⌊Sinite vtraq3 creſcē vſq3 ad

Daui. 13. meſſem. ⌋i. vſq3 ad iudiciū. HIERO. Uidet aūt ħ eē 3riū3 illi pcepto. Auferte malū de medio vīm. Si.n. pbibetꝰ eradicatio: ꝛ vſq3 ad meſſem tenenda eſt patiētia: q̄uo eyciēdi ſunt qdā de medio nr̄m? Sʒ iter triticū ꝛ ʒiʒania q̄ nos appellamus loliū: q̄diu herba eſt: ꝛ nec dum calamus venit ad ſpicā: grādis ſilitudo eſt: ꝛ in diſcernēdo: aut nulla: aut difficilis ſuba. Primo monet ḡ dn̄s ne verbi q̄ ambiguū eſt cito ſn̄ias pferamus: ſʒ deo iudici reſeruemus: vt cū dies iudicij venerit: ille nō ſuſpitionē crimis: ſʒ ma

(Ubi aliq̄ ambiguū eſt nō debemus ſniaſ cito pferre.)

H niſeſtū reatū de ſcōꝝ cetu eyciat. AUG. ɔtra ep̄laʒ parmeniani. Cū.n. qſq3 chr̄ianoꝝ intus in eccl'ia ɔſtitutoꝝ in aliq̄ tali peccato fuerit dephēſus: vt anathemate dign⁹ habeaꝝ: fiat ħ vbi piculū ſciſmatis nō timeꝝ cū dilectiōe: nō ad eradicādū: ſed ad corrigēdū. Q2 ſi ſe nō agnouerit: neq3 penitēdo correxerit: ipe foꝛis exiet: ꝛ per ppꝛiā volūtatē ab eccl'ie cōione dirimeꝝ. Uñ dn̄s cū dixiſſet. ⌊Sinite vtraq3 creſcē vſq3 ad meſſem. ⌋ſbiūxit cām dicēs. ⌊Ne forte cum vultis colligē ʒiʒania: eradicetis ſimul ꝛ triticū. ⌋Ubi ſatis oñdit cum met⁹ iſte nō ſubeſt: ſʒ oīno de frumētoꝝ ſtabilitate certa ſecuritas manet. i. qñ ita cuiuſq3 crimē notum eē: ꝛ oib⁹ execrabile apparet: vt vel nullos pꝛſus vel nō tales habeat defenſores: per q̄s poſſit ſciſma ɔtingē: nō doꝛmiat ſeueritas diſciplinē: in qua tāto eſt efficacioꝛ emēdatio prauitatis: quāto diligētioꝛ fuerit obſuatio charitatis. Cū ꝟo idē moꝛbus plīmos occupauerit: nihil aliud boni reſtat q̄ doloꝛ ꝛ gemitus. Sic igiꝛ miſericoꝛditer coꝛripiat hō q̄ pōt: q̄ aūt nō pōt: patienter ferat: ꝛ ex dilectiōe gemat atq3 lugeat: donec ille deſup emendet ꝛ coꝛrigat: atq3 vſq3 ad meſſem differat eradicare ʒiʒania ꝛ paleā vētilare. Turba aūt iniquoꝝ cū facultas eſt in pplis pmēdi ſermonē gñali obiurgatione feriēda eſt: ꝛ maxime ſi occaſionē atq3 opportunitatē pbuerit aliq̄ dn̄i deſup flagellū: q̄ eos appareat pro ſuis meritis vapulare. Tūc.n. aures humiles pbet emēdari ſmone calamitas auditoꝝ: ꝛ facili⁹ in gemitū ɔfitēdi q̄ in murmura reſiſtēdi afflicta coꝛda cōpellit: q̄q3 etſi nulla calamitas tribulatiōis pmat: cū facultas deꝛ vtilꝛ coꝛripiꝛ in multi^{ne} multitudo. Nā ſic ſeparata ſeuire: ſic in ipa ɔgregatione obiurgata gemere ɔſueuit.

(Nō dʒ coꝛripe quod poteſt ꝛ patiēter ferre q̄ emēdare nō pōt.)

I CHRY. Hoc aūt dixit dn̄s phibēs occaſiōes fieri. Neq3 eī opꝫ īterficē hereticū: q2 pliū inexpiabile in oꝛbē terraꝝ induceret. Et ideo dicit. ⌊Ne eradicetis ſil' cū eis frumetū. ⌋i. ſi mouerit arma ꝛ occiderit hereticos: neceſſe ē multos ſcōꝝ ſil' ſubmitti. Nō ḡ detinē hereticos: ꝛ abſcindē liberā eoꝝ ppalatiōeꝫ: ꝛ ſynodos ꝛ ſtudia diſſoluē phibet: ſʒ interficē ꝛ occidere. AUG. ad Uinceñ. Hec aūt pmitus mea ſn̄ia erat: nemīnē ad vnitatē chr̄i eſſe cogēdū. Uerbo enī3 agēdū: diſputatiōe pugnādū: rōne vincēdū: ne fictos catholicos hēmus: q̄s aptos hereticos noueramus. Sed hec opinio mea nō 3dicētiū ꝟbis: ſed demr̄antiū ſupabaꝝ

Pſ. 2. exēplis. Haꝝ.n. legū terroꝛ qb⁹ pmulgādis reges ſeruiūt dn̄o in timoꝛe: ita pfuit vt nūc alij dicāt. Ia3 ħ volebam⁹: ſʒ deo gr̄as qui nob̄ occaſionē pbuit ꝛ dilationū moꝛulas amputauit. Alij dicāt: ħ eē veꝝ iam ſciebamus: ſed neſcio qua ɔſuetudine tenebamur. Gr̄as deo qui vincula nr̄a dirupit. Alij dicāt. Neſciebamus ħ eē ꝟitatē: nec eā diſcere volebamus: ſʒ ad eā cognoſcēdā met⁹ fecit intētos. Gr̄as dn̄o qui negligētiā nr̄am ſtimulo terroꝛis excuſſit. Alij dicant. Nos falſis rumoꝛib⁹ terrebamur itrare: q̄s falſos eē neſciremus niſi itraremus: nec itraremus niſi cogeremur. Gr̄as deo qui pdicationē nr̄aʒ flagello abſtulit: expꝛtos docuit: q̄ vana ꝛ inania de eccl'ia ſua mendax fama iactauerit. Alij dicāt. Putabamus qdē nihil itereſſe vbi fidē3 chr̄i teneremus: ſed gr̄as dn̄o qui nos a diuiſione collegit: ꝛ ħ vni deo cōgrue vt in vnitate colaꝝ oſtendit. Seruiāt ḡ reges terre

Pſ. 2. K chr̄o leges edēdo pro chr̄o. AUG. ad Bonifaciū comitē. Quis aūt vīm velit nō ſolū aliquē hereticoꝝ pire: verūetiā aliqd pdere? Sed aliter nō meruit hīc pacē domus dauid niſi abſalon fili⁹ eius in bello q̄ ɔtra prēm gerebat fuiſſet extinct⁹: q̄uis magna cura mādauerit ſuis: vt eum quātū poſſent viuū ſaluūq3 ſuarēt: ꝛ eēt cui penitēti pīus affect⁹ ignoſceret. Quid aūt ei reſtitit niſi pditū flere: ꝛ ſui regni pace acqſita ſuam meſtitiā ɔſolari? Sic ḡ catholica mr̄ eccl'ia: ſi aliquoꝝ pditione tam multos ceteros colligit doloꝛē materni coꝛdis linit: ꝛ ſanat tātoꝝ liberatiōe pploꝝ. Ubi eſt aūt q̄ iſti clamare ɔſueuerūt liberꝝ eſt credē vel nō credere? Cui vim chꝛiſtus intulit? Quē coegit? Ecce hūt

(Eccl'ia in ipſoꝝ pditione pacē acquirit.)

Act. 9. ap̄lm paulū: agnoſcāt in eo pus cogētē chr̄m: ꝛ poſtea docētē: pus ferientē: ꝛ poſtea ɔſolātē. Mirū aūt eſt q̄uo ille qui pena coꝛpis ad euāgeliū coact⁹ itrauit plus illis oībus qui ſolo ꝟbo vocati ſunt in euāgelio laboꝛauit. Cur ḡ nō cogeret eccl'ia pditos filios vt redirent: ſi perditi filij coegerūt alios vt pirēt? Sequiꝛ. ⌊Et in tp̄e meſſis dicā meſſoꝛibus. Colligite p̄m ʒiʒania: ꝛ alligate ea in faſciculos ad cōburendum. ⌋ REMI. Meſſis aūt appellaꝛ tēpus metēdi: p meſſem ꝟo deſignaꝛ dies iudicij: in quo ſeparādi ſunt boni a

Mat. 25. malis. CHRY. Sed pter qd dicit: colligite p̄m ʒiʒania? Ut nō timeāt boni: q̄ſi ſimul cū ʒiʒanijs tollaꝛ frumētū.

L HIERO. Q2 autē dicit ʒiʒanioꝝ faſciculos igni tradi: ꝛ triticū ɔgregari in hoꝛrea: manifeſtū eſt hereticos q̄ſq3 et hypocritas gehēne ignib⁹ cōcremādos: ſcōs ꝟo qui appellanꝛ triticū: hoꝛreis. i. celeſtib⁹ māſionib⁹ recipi. AUG. de q̄ſtio. euāge. Queri aūt pōt cur nō vnū faſcem: aut vnū aceruū ʒiʒanioꝝ fieri dixerit: niſi forte pp varietatē hereticoꝝ: nō ſolū a tritico: ſed etiā a ſeipis diſcrepātium. Ipſa vniuſcuiuſq3 hereſeos: in qb⁹ ſigillatim ſua cōione diſiūcti ſunt: noīe faſciculoꝝ deſignauit. Ut etiā tūc incipiāt alligari ad cōburēdū cū a catholica cōione ſegregant: ſuas ppꝛias q̄ſi eccl'ias hīe ceperīt: vt cōbuſtio eaꝝ ſit in fine ſeculi: nō alligatio faſciculoꝝ. Sʒ ſi ita eēt: nō tā multe reſipiſcēdo: ꝛ in catholicā remeādo ab erroꝛe diſcederēt. Quapp alligatio faſciculoꝝ in fine pfutura eſt: vt nō ɔfuſe: ſʒ pro mōpueꝛſitatis ſue vniuſcuiuſq3 erroꝛis pertinacia puniatur.

(Multiplicitas faſciculoꝝ deſignat hereticoꝝ varietatem.)

M RABA. Et notādū q̄ vbi dicit. ⌊Seminauit bonū ſemē⌋ notat bonā volūtatē que in electis eſt. vbi ꝟo dicit⌊inimicus venit⌋ ꝛc. cautelā hūdā ītimare voluit: de qua creſcētibus ʒiʒanijs q̄ſi patiēter ferēs ait. ⌊Inimicus hō ħ fecit: ⌋ patiētiā nobis cōmēdauit. vbi ꝟo ait. ⌊Ne forte colligētes ʒiʒania. ⌋donauit nobis diſcretionis exēplū. Quādo autē ſubiūgit. ⌊Sinite vtraq3 creſcere vſq3 ad meſſem. ⌋cōmendauit lōganimitatem. Ad vltimū iuſtitiā cum dixit. ⌊Alligate ea in faſciculos ad cōburendum ⌋ꝛc.

Tex. 5. ¶ Aliam parabolā pꝑoſuit eis dicens. Sile eſt

Mar. 4. regnum celoꝝ grano ſynapis: q̄ accipiens ho

Luc. 13. mo ſeminauit in agro ſuo: q̄ minimum qdē eſt oibus ſeminibus. Cum aūt creuerit: maius eſt oibus olerib⁹: ꝛ fit arboꝛ ita vt volucres celi veniant ꝛ habitent in ramis eius.

A ¶ CHRY. Quia dn̄s dixerat q̄ de ſemine tres ptes pereunt ꝛ ſaluaꝛ vna: ꝛ in ipſa rurſus que ſaluaꝛ: multa efficiꝛ iactura pꝑter ʒiʒania que ſupſeminanꝛ: ne dicerent: qui ḡ erāt ꝛ quāti fideles: ɔñter hūc timoꝛē aufert per parabolā ſynapis. Et ideo di. ⌊Aliā parabolā pꝑoſuit eis dicens. Sile eſt regnū celoꝝ grano ſynapis. ⌋ HIERO. Regnū celoꝝ

celoꝝ ꝑdicatio euangelij eſt ⁊ notitia ſcripturaꝝ que ducit
Infra.21. ad vitā: de qua dicit̄ ad iudeos. Auferet̄ a vobis regnum
dei. Quiꝰ ḡ regnum celoꝝ eſt ſiſe grano ſynapis. AVG.
Granū ſynapis venena expellit. de q̄ſtio. euāg. Granū nāqꝫ ſynapis ad feruorē fidei ptinet:
vel eo ꝙ dicat̄ venena expellere. Seq̄t̄. ⌊Qd accipiēs hō
ſeminauit in agro ſuo.⌋ HIERO. Homo qui ſeminat in
agro ſuo a pleriſqꝫ ſaluator itelligit̄: qui in aīs credētiū ſe/
minat. Ab alijs: ipſe hō ſeminās in agro ſuo. i. in corde ſuo.
Quis aūt eſt iſte qui ſeminat: niſi ſenſus nr̄ ⁊ aius qui ſuſci
piens granū ꝑdicationis: ⁊ fouēs ſemētē humore fidei fa/
cit in agro ſui pectoris pullulare. Seq̄t̄. ⌊Qd minimū q̄dē
eſt oībꝰ ſemibꝰ.⌋ Predicatio euāgelij mīma ē oībꝰ diſcipli/
nis. Ad p̄ᵃᵐ q̄dē doctrinā fidē nō hꝫ ꝟitatis hoīez deū: deuz
mortuuz: ⁊ ſcādalū crucis ꝑdicās. Cōfer hꝰ doctrinā dog/
matibꝰ phoꝝ ⁊ libris eoꝝ: ⁊ ſplendori eloquētie: cōpoſitio/
niqꝫ ſmonū ⁊ videbis quāto minus ſit ceteris ſeminibꝰ ſe/
B men euāgelij. CHRY. Uel minimū eſt ſemen euāgelij:
q: diſcipuli vniuerſis erāt imbecilliores: ſꝫ tñ q: magna erat
ꝟtus in eis: expanſa eſt eoꝝ ꝑdicatio vbiqꝫ terraꝝ. Et ideo
ſeq̄t̄. ⌊Cū aūt creuerit: maius eſt oībus olerībꝰ.⌋ i. dogma/
Dogmata ſunt placita ſectaꝝ. tibꝰ. AVG. de q̄ſtio. euāge. Dogmata aūt ſunt placita ſe/
ctaꝝ. i. vt placuit ſectis. HIERO. Phariſeoꝝ. n. dogma/
ta cum creuerint: nihil mordax nihil vitale demōſtrāt: to/
tū flacidū marcidūqꝫ ebullit in olera ⁊ in herbas que cito
Euāgelica predicatio grano ſynapis cōpat̄. areſcūt ⁊ corruūt. Predicatio aūt euāgelica que parua vi/
debat̄ in p̄n̄ᵒ: cum vel in aiam credētis: vel in totū mūduz
ſata fuerit: nō exurgit in olera: ſed creſcit in arborez: ita vt
volucres celi quas vel aīas credētiuz: vel fortitudines dei
ſuitio mācipatas ſentire debemus: veniāt ⁊ habitēt in ra/
mis eius. Uñ ſequit̄. ⌊Et fit arbor ita vt volucres celi ve/
niāt ⁊ habitent in ramis eius.⌋ Ramos puto euāgelice ar/
boris qui de grano ſynapis creuerint: dogmatū eē diuerſi/
tates: in q̄bus ſupradictaꝝ volucrū vnaqueqꝫ requieſcit. Aſ/
ſumamus ⁊ nos pēnas colūbe vt ad altiora volitātes poſ/
ſimus habitare in ramis huius arboris: et nidos nobis fa/
cere doctrinarum: terrenaqꝫ fugiētes ad celeſtia feſtinare.
C HYLA. Uel grano ſynapis ſeipſum dñs cōparauit: acri
ſemini ⁊ oīuz ſeminū minimo: cuiꝰ ꝟtus preſſuris accēdit̄.
GREGO. 19ᵒ moral. Ipſe q̄dē eſt granuz ſynapis qui in
horto ſepulture plātatus: arbor magna ſurrexit. Granum
nāqꝫ fuit cum moreret̄: arbor cū reſurgeret: granū per hu
militatē carnis: arbor ꝑ potētiā maieſtat̄. HYLA. Gra/
nū igit̄ h̄ poſtq̄ȝ in agro ſeminatū fuit. i. vbi a ꝑplo cōpre/
hēſus ⁊ traditꝰ morti: tanq̄ȝ in agro fuit ſatione quadaz cor/
poris ꝯſepultꝰ: vltra mēſurā oīuz olerū excreuit: ⁊ vniuer/
ſam ꝓphaꝝ gl'iam excedit. Oleris. n. vite tanq̄ȝ egroto iſrl̄
data eſt ꝑdicatio ꝓphaꝝ: ſed iaȝ in ramis arboris celi vo/
lucres inhabitāt: ap'los. ſ. ex chr̄i ꝟtute ꝓtēſos: ⁊ mūduz in/
umbrātes in ramis itelligimus: in q̄s gentes in ſpem vite
aduolabūt: ⁊ auraꝝ turbine. i. diaboli ſpiritu flatuq̄ȝ vexa/
te: tanq̄ȝ in ramis arboris congeſcēt. GREG. 19ᵒ moral.
In iſtis etiā ramis volucres requieſcūt: q: ſcē aīe que q̄bu/
dā ꝟtutū pēnis a terrena cogitatione ſe ſublevāt: in eoꝝ di
ctis atqꝫ ꝯſolationibꝰ ab hꝰ fatigatione vite reſpirāt.

Tex.6. Luc.13. ⁋ Aliam parabolam locutus eſt eis. Simile eſt
regnum celoꝝ fermento: quod acceptuȝ mu/
lier abſcondit in farine ſatis tribus donec fer/
mentatum eſt totum.

A ⁋ CHRY. Ad idē oñdēdū dñs apponit parabolā de fer/
mēto. Uñ di. ⌊Aliā parabolā locutꝰ eſt eis. Sil'e eſt regnū
celoꝝ fermēto.⌋ q. d. Sicut fermētū multā farinā trāſmu/
tat in ſuā ꝟtutē: ita ⁊ vos totū mūduz trāſmutabitis. Et vi/
de chr̄i prudētiā. Ea eniȝ que ſunt nāe inducit: demōſtrās
q̄ñ ſicut illa poſſibile eſt fieri: ita ⁊ hoc. Nō aūt dixit ꝙ po

ſuit ſimplr̄: ſꝫ abſcōdit. Ac ſi diceret. Ita ⁊ vos cū ſubiecti
fueritis ipugnatoribꝰ v̄ris: tūc eos ſupabitis. Et ſic fermen/
tū ſuffodit̄ q̄dē: nō aūt deſtruit̄: ſed paulatim ad ſuū habi/
tuȝ oīa trāſmutat: ſic ⁊ in ꝑdicatione vrā ꝯtinget. Nō itaqꝫ
q: multas dixi ſupueturas vobis vexationes timeatis. Ita
eīȝ fulgebitis ⁊ oēs ſupabitis. Tria aūt ſata hic pro multis
poſuit. Hūc. n. nūm determinatū pro multitudine indeter
minata accepit. HIERO. Satum aūt eſt genus mēſure B
iuxta morē ꝓuīcie paleſtine: vnū modiuȝ ⁊ dimidiū acci/
piēs. AVG. de q̄ſtio. euā. Uel ⌊fermētū⌋ dicit dilectionē:
eo ꝙ ferueſcē facit ⁊ excitat. ⌊Ml'ierē⌋ ſapiaȝ dicit. ⌊In fa
rine aūt ſatis tribus⌋ itelligunt̄ vel tria illa in hoīe: ex toto Luc.10.
corde: ex tota aīa: ⁊ tota mēte. vel tria illa fructifera: cēteſi/ ō.co.
muz: ſexageſimū: ⁊ triceſimū: vel tria illa gn̄a hoīum Noe: Ezec. 14
Daniel: ⁊ Job. RABA. Dicit aūt ⌊donec fermentatū eſt
Charitas ad iſtar fermēti totam mētē in ſui pfectionē₃ murat. totū:⌋ q: charitas in nr̄a mēte recōdita eo vſqꝫ creſcere dꝫ:
vt totā mētē in ſui pfectionē cōmutet: qđ hic q̄dē inchoat̄:
in futuro ꝟo perficit̄. HIERO. Uel aliter. Mulier iſta
que fermētū accipit: ⁊ abſcōdit: ꝑdicatio mihi videt̄ ap'li/
ca. vel eccl'ia de diuſis gētibꝰ ꝯgregata. hec tollit fermētuȝ:
intelligētiā. ſ. ſcripturaꝝ ⁊ abſcōdit illud in farine ſatis tri/
bus: vt ſp̄ūs: aīa: ⁊ corpus in vnū redacta nō diſcrepēt iter
ſe. Uel aliter. Legimus in Platone tria eſſe in aīa. rōnale:
Plato in aīa tria poſuit. iraſcibile ⁊ ꝯcupiſcibile. ⁊ nos ḡ ſi accepimus fermētū euā
gelicuȝ ſacraꝝ ſcripturaꝝ: in rōne poſſideamus prudētiā:
in ira odiuȝ ꝯtra vitia: in deſiderio cupiditatē ꝟtutū: ⁊ h̄ to
tum fiet per euāgelicā doctrinā quā nob̄ mater eccl'ia p̄ſti/
tit. Dicā ⁊ quorūdā itelligētiā: mulierē iſtā ⁊ ipſi eccl'iaȝ in/
terp̄tant̄: que fidē hoīs farine ſatis tribꝰ cōmiſcuit. ſ. credu
litati p̄ris ⁊ filij ⁊ ſp̄ūſſancti: cum in vnū fuerit fermētata:
nō nos ad triplicē deū: ſꝫ ad vniꝰ diuinitatꝭ ꝑducit notitiā.
Pius q̄dem ſenſus: ſed nunq̄ȝ parabole ⁊ dubia enigmatū
itelligētia p̄ñt ad auctē dogmatū ꝑficere. HYLA. Uel C
aliter. Fermēto ſe dñs cōparauit. fermētū. n. de farina eſt:
qđ ꝟtutē acceptā aceruo ſui gn̄is reddit. Hoc aūt fermētū
acceptū mulier ſynagoga. ſ. per iudiciū mortis abſcōdit: h̄
aūt in farine mēſuris tribus. i. legis: ꝓphaꝝ: euāgelioꝝ eq̄/
litate coopꝫuȝ: oīa vnū fecit: vt qđ lex ꝯſtituit: ꝓphete nun/
tiauerūt: idip̄m euāgelioꝝ ꝑfectibꝰ expleat̄: q̄q̄ȝ ad triū gē
Geſi.10. tiuȝ vocationē: ex ſem: cham: ⁊ iaphet: tres mēſuras farine
eſſe referēdas ſenſiſſe multos memini. Sed neſcio an hoc
ita opinari ratio ꝑmittat: cum etſi oīuȝ gētiū vocatio ſit: in
his tñ chriſtus nō abſcōſus ſit ſed oſtēſus: ⁊ in tāta infide/
lium multitudine nō fermētatum eſt totum.

Tex.7. Mar.4 ⁋ Hec oīa locutus eſt ieſus in parabolis ad tur/
bas: ⁊ ſine parabolis nō loquebat̄ eis: vt imple
retur quod dictum erat per ꝓphetam dicētem.
Ps̄.77. Aperiam in parabolis os meū: eructuabo ab/
ſcondita a conſtitutione mundi.

A ⁋ CHRY. Poſt ꝑmiſſas parabolas ne aliqs opinaret̄ ꝙ
chr̄s noua induceret induxit euāgeliſta ꝓphetā etiā huc ꝑ
dicētē doctrine modū. Et ideo dicit. ⌊Hec oīa locutꝰ eſt ie.
Mar.4 in para. ad turbas.⌋ Marcus aūt ait. Cū ſic poterāt audi/
re: loq̄bat̄ eis ſmonē in parabolis. Uñ nō mireris ſi de re/
gno diſputās grani ⁊ fermēti meminit. Hoībꝰ. n. loquebat̄
idiotis ⁊ indigētibꝰ ab his induci. REMI. Parabola gre/
ce: latine di ſilitudo: per quā ꝟitas demrāt̄. Oñdit quippe
in ipa ſilitudine quaſdā figuras ꝟboꝝ ⁊ imagines ꝟitatis.
HIERO. Nō aūt diſcipulis: ſꝫ turbis parabolas loque/
bat̄: ⁊ vſqꝫ hodie turbe in parabolis audiūt. Et ideo dicit̄.
⌊Et ſine parabolis nō loquebat̄ eis.⌋ CHRY. Quis eñi
multa ſine parabolis nō turbis dixerit: ſed tamē tūc nihil.
B AVG. de q̄ſtio. euāg. Uel h̄ dī: nō q: nihil ꝓpe locutꝰ eſt:

ſed q2 nullũ fere ſermonẽ explicauit: vbi nõ per parabolã
aliqd ſignãuerit: q̃uis in eo aliq̃ ⁊ ꝓpe dixerit: ita vt ſepe
inueniat̃ tot⁹ ſmo ei⁹ parabolis explicat⁹: tot⁹ aũt ꝓpe dict⁹
nullus inueniat̃. Explicatos aũt ſmones dico qñ ex aliqua
occaſione rez incipit loq: q̃uſqz terminet gcqd ad ipaz rez
ꝑtinet ⁊ trãſeat ad aliud. Nõnunq̃z ſane ali⁹ euãgeliſta ꝯte
xerit: qḋ ali⁹ diuiſis tꝑib⁹ dcm̃ indicat. Nõ.n. oino ſm rerũ
geſtaꝝ ordinẽ: ſz ſm ſue qſqz recordatiõis facultatẽ: narra
tionẽ quam exorſus eſt ordinauit. Quare aũt in parabolis
loq̃ret̃: manifeſtat euãgeliſta cuz ſbdit. [Ut adipleret̃ qḋ
Pš. 77. di. eſt per ꝓphe. di. Apiã in para. os meũ: eruc. abſcõ. a ꝯſti.
mundi.] HIERO. Hoc teſtimoniũ de. 77. pſal. ſumptũ
eſt. Legi in nõnullis codicib⁹ eo loco vbi nos poſuimus et
vulgata editio hz. [Ut adipleret̃ qḋ dcm̃ eſt per ꝓphaz di
cẽtez:] ibi ſcriptũ eſt per iſaiã ꝓphetã dicẽtẽ. REMI. Uñ
Porphyri⁹ obiecit fidelib⁹. Euãgeliſta veſter tãte iſipiẽtie
C fuit: vt qḋ repit̃ in pſalis: ipe ꝑputauerit iſaie. HIERO.
Quia g̃ minime inueniebat̃ in iſaia arbitror poſtea a pru
dẽtib⁹ viris eẽ ſublatũ. Sz mihi vr̃ in ꝑn⁹ ita editũ. Or ſcri
ptũ eſt ꝑ aſaph ꝓphaz dicẽtẽ. Septuageſimus.n. ſeptimus
Teſtimoniũ de parabolis ſumptũ eſt de pſalmis aſaph non de Iſaia.
pſalm⁹ de quo ſumptũ eſt h̃ teſtimoniũ. Aſaph ꝓphe iſcri
bit̃: ⁊ p⁹ᵐ ſcriptorẽ nõ intellexiſſe aſaph: ⁊ putaſſe ſcriptoris
vitiũ: atqz emẽdaſſe nomẽ iſaie: cui⁹ vocabulũ manifeſti⁹
erat. Sciẽdũ eſt itaqz ꝙ nõ ſolũ dauid: ſz etiã ceteri: quoꝝ
in pſalmis ⁊ hymnis ⁊ cãticis dei ꝑſcripta ſunt noĩa ꝓphe
ſunt appellãdi: aſaph. vz. ⁊ idithuz emã eſraytes: ⁊ relig q̃s
ſcriptura cõmemorat: qḋqz in ꝑſona dñi dr̃. [Apiã in para
bolis os meũ] ⁊c̃. Cõſiderãdũ attẽtius ⁊ inueniẽdũ deſcri
bi egreſſum iſraelis ex egypto: et oĩa ſigna narrari que in
Exodi ꝯtinent̃ hyſtoria. Ex quo itelligim⁹ vniũſa illa que
ibi ſcripta ſunt parabolice ſentiẽda ⁊ manifeſtare abſcon
dita ſacr̃a. Hoc.n. ſaluator edicturũ ſe eſſe ꝑmittit dicens:
[Apiam in parabolis os meũ.] GLO. q.d. Qui ꝑus locu
tus ſum per ꝓphetas: modo in ꝓꝑa ꝑſona apiaz os meũ in
parabolis: ⁊ eructuabo de theſauro mei ſecreti: emittã my
ſteria que abſcõdita erãt a ꝯſtitutione mũdi.

Tex. 8. ¶Tũc dimiſſis turbis venit in domũ: ⁊ acceſ
ſerũt ad euz diſcipuli eius dicẽtes. Ediſſere no
bis parabolã zizanioꝝ agri. Qui reſpõdẽs ait.
Qui ſeminat bonuz ſemẽ eſt filius hoĩs. Ager
aũt eſt mũdus. Bonũ ṽo ſemẽ: hi ſunt filij re
gni: zizania autẽ filij ſunt nequã. Inimicus aũt
Apoc. 14. qui ſeminauit ea eſt diabolus. Meſſis ṽo ꝯſũ
matio ſeculi eſt. Meſſores aũt angeli ſunt. Si
cut g̃ colligunt̃ zizania ⁊ igni cõburunt̃: ſic erit
in ꝯſũmatione ſeculi. Mittet filius hoĩs ange
los ſuos ⁊ colligent de regno eius oĩa ſcãdala:
⁊ eos qui faciũt iniqtatez ⁊ mittẽt eos in cami
nuz ignis. Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiũ. Tũc
iuſti fulgebunt ſicut ſol in regno patris eorum.
Qui habet aures audiendi audiat.

A ¶CHRY. Locut⁹ fuerat dñs turbis in parabolis: vt eos
Dñs aplis in parabolis loq̃bat̃ vt eos induceret ad interrogãdum.
ad iterrogãdũ induceret: ⁊ q̃uis multa in parabolis dixiſ
ſet: nullus tñ eũ iterrogauit: ⁊ ideo eos dimiſit. Uñ ſequit̃.
[Tũc dimiſſis turbis venit in do.] Nullus aũt eũ ſcribaꝝ
ſeq̃t̃. Uñ mani⁹ᵐ eſt ꝙ pp nihil aliud ꝑus ſeq̃bant̃: q̃z vt eũ
caꝑent in ſmone. HIERO. Dimittit aũt turbas ieſus et
domũ reuit̃: vt accedãt ad eũ diſcipuli: ⁊ ſecreto iterrogẽt
q̃ ppl's nec merebat̃ audire: nec poterat. RABA. My
Myſtice
ſtice aũt dimiſſa turba tumultuãriũ iudeoꝝ igredit̃ ecc'liã
gẽtiũ: ⁊ ibi fidelib⁹ exponit ſacr̃a celeſtia. Uñ ſeq̃t̃. [Et ac
ceſſerũt ad eũ di. ei⁹. d. Ediſ. para. ziza. agri.] CHRY. Cũ
aliq̃ñ volẽtes diſcere formidauerint iterrogare: nũc libere
iterrogãt ⁊ ꝯfiſi ſunt: qñ audierãt. Uob datũ eſt noſſe my
ſteriũ regni dei: ideoqz ſingul'r iterrogãt: nõ mult⁹ᵒˢ emu
lãtes: qb⁹ nõ erat datũ. Dimittũt aũt parabolã fermẽti ⁊ ſy
napis vt manifeſtiores. Interrogãt aũt de parabola ziza
nioꝝ: q2 hz ꝯuenientiã ad ꝑmiſſam parabolã de ſemine: ⁊
aliqd ampli⁹ oñdit. dñs aũt que eẽt parabola exponit. Uñ
ſeq̃t̃. [Qui rñdẽs ait eis. Qui ſe. bo. ſe. eſt fili⁹ ho.] REMI. B
Ideo aũt dñs ſe filiũ hoĩs appellauit: vt h̃ indicio nob exᵐ
humilitat reliñq̃ret: ſiue q2 futurũ erat: vt heretici negarẽt
euz veꝝ hoiez eẽ: ſiue vt ꝑ humanitat̃ fidẽ poſſimus ꝯſcẽ
dere ad diuinitatis cog̃nez. Seq̃t̃. [Ager aũt eſt mũdus.]
GLO. Cũ aũt ipe ſit qui ſeminat agrũ ſuũ: manifeᵐ eſt ꝙ
ꝑñs mũdus eſt ei⁹. Seq̃t̃. [Bonũ ṽo ſemẽ hi ſunt fi. reg.]
REMI. i. ſãcti ⁊ electi viri qui iter filios regni cõputãtur.
AVG. ꝯtra Fauſtũ. Zizania aũt exponit dñs nõ aliq̃ fal Zizania ſũt imitatores diaboli.
ſa veris ſcripturis imiſſa: ſic̃ manicheus iterꝑtat̃: ſz oẽs fi
lios maligni. i. imitatores diabolice falſitatis. Unde ſeq̃t̃.
[Zizania autẽ ſunt fi. neq̃.] Per q̃s oẽs ipios ⁊ malignos
vult itelligi. AVG. de q̃ſtio. euã. Oĩs aũt imũdiria in ſe C
gete zizania dr̃. Seq̃t̃. [Inimicus ãt qui ſe. ea eſt diabo.]
CHRY. Etenim hoc diabolice eſt machinationis ṽitati
ſemꝑ iſerere errorẽ. Seq̃t̃. [Meſſis ṽo ꝯſũmatio eſt ſecu
li.] Alio autez loco ait de ſamaritanis loquẽs. Leuate ocu Joã. 4.
los vros ⁊ ꝯſiderate regiones: qm̃ iaz albe ſunt ad meſſez.
Et rurſus. Meſſis gdẽ multa: oparij aũt pauci: in qb⁹ ver Luc. 10.
bis meſſem dicit iaz adeſſe. Qualr̃ g̃ hic eã dicit eẽ futurã?
Sed ſciẽdũ ꝙ in alia ſignãtione meſſem dicit. Uñ ⁊ ibi di Joã. 4.
cit ꝙ alius eſt qui ſeminat ⁊ alius qui metit. hic aũt eũdez
dicit eẽ qui ſeminat ⁊ qui metit: qm̃ ibi nõ ad ſui diẽaz: ſed
aploꝝ ꝓphas induxit. Eteniz ipſe chr̃s per ꝓphas ſemina
uit in iudeis ⁊ ſamaritanis. Idem g̃ noĩat ſemẽ ⁊ meſſem
ſm aliud ⁊ aliud. Cum.n. de obediẽtia loquat̃: ⁊ ꝑſuaſione
ad fidẽ hic vocat meſſem: ſicut in quo totũ ꝑficit̃. Sz cum
iq̃rit de fructu auditionis ṽbi dei: tunc ꝯſũmationẽ dicit
meſſem ſic̃ hic. REMI. Per meſſem.n. deſignat̃ dies iu Meſſis diem iudicij ſignat.
dicij: in quo ſeparãdi ſunt boni a malis: qḋ fiet miniſterio
angeloꝝ. Uñ infra dr̃: ꝙ veniet fili⁹ hoĩs cum angelis ſuis iſra. 25.
iudicare. Propter qḋ ſequit̃. [Meſſores aũt angeli ſunt.]
Seq̃t̃. [Sicut g̃ colli. zizania ⁊ igni cõbu. ſic erit in ꝯſum.
ſeculi. Mittet fili⁹ ho. ange. ſuos ⁊ colli. de reg. ei⁹ oĩa ſcan. D
⁊ eos qui fa. iniqtatẽ.] AVG. 20⁰ de ciui. dei. Nunqd de
regno illo vbi nulla ſunt ſcãdala? De regno g̃ iſto eius qḋ
eſt hic. ſ. eccl'ia colligent̃. AVGV. de q̃ſtio. euã. Or aũt ꝑ
ſeparant̃ zizania h̃ eſt: q2 tribulatione ꝑcedẽte ſeparabũ
tur ipij a ꝑijs: qḋ per bonos angelos intelligit̃ fieri: q2 offi
cia vidicte pñt iplẽ boni bono aĩo: q̃uo lex: q̃uo iudex: offi
cia ṽo mĩe mali iplere nõ pñt. CHRY. Uel põt itelligi
de regno celeſtis eccl'ie: ⁊ tũc oñdit̃ hic dup'x pena. vz. ꝙ ex
cidũt a gl'ia: in h̃ qḋ dicit. [Et colligẽt de regno ei⁹ oĩa ſcan
dala.] ſ. ne ſcãdala in regnũ eius intrẽt. ⁊ h̃ ꝙ cõburunt̃ in
h̃ qḋ ſubdit. [Et mittẽt eos in caminũ ignis.] HIERO.
Oĩa aũt ſcãdala referunt̃ ad zizania. Hoc aũt quod dicit.
[Et colligẽt de regno eius oĩa ſcan. ⁊ eos qui fa. iniqtatez.]
iter hereticos ⁊ ſciſmaticos qui faciũt iniqtatem voluit di
ſtinguere: vt per eos qui faciũt ſcãdala itelligant̃ heretici:
per eos ṽo qui faciũt iniquitates: intelligantur ſciſmatici.
GLO. Uel aliter. Per ſcãdala pñt itelligi illi qui ꝑbẽt ꝓ E
ximo occaſionẽ offenſionis aut ruine: per faciẽtes iniqtatẽ
q̃ſcũq̃z peccãtes. RABA. Obſerua qḋ dicit. [Et eos qui
faciũt iniqtatẽ:] nõ qui fecerũt: q2 nõ qui ꝯuerſi ſunt ad pe
nitẽtiã: ſed ſolũ qui ꝑmanẽt in pctis: eternis cruciatib⁹ mã
cipãdi ſunt. CHRY. Uide aũt ineffabilẽ dei amorẽ ad
hoies. Eſt.n. ad bñficia ꝓmpt⁹ ⁊ ad penã tardus. Cũ enim
ſeminat

ſeminat per ſeipſm ſeminat:cum aūt punit:per alios. Mittit enim ad hoc angelos ſuos. Sequitur. [Ibi erit fletus et ſtri. dentiū.] REMI. Dis verbis demōſtrat vera corpoꝝ reſurrectio: nihilominus oſtēdit per hoc duplex pena iferni.ſ. nimij caloris: et nimij frigoris. Sic aūt ſcādala referunt ad ṡīgania: ita iuſti reputant in filios regni: de quibus ſequitur. [Tunc iuſti fulgebūt ſicut ſol in regno pris eoꝝ.] In pñti.n. ſeculo fulget lux ſcōꝝ corā hoib⁹: poſt ꝯſūmationē aūt mūdi ipſi iuſti fulgebūt ſicut ſol in regno pris ſui. CHRY. Nō quia ita ſolū ſicut ſol: ſꝫ qꝛ hoc ſydere aliud magis luculētum nō noſcimus: cognitis nob vtit exēplis. REMI. Qꝫ aūt dicit. [Tūc fulgebūt:] intelligēdū eſt: qꝛ et nūc fulgēt in exēpluꝫ alioꝝ: ſed tūc fulgebūt ſicut ſol ad laudāduꝫ deū. Sequitur. [Qui habet aures audiēdi audiat.] RABA. i. qui habet itellēm itelligat: qꝛ myſtice hec oīa itelligēda ſunt.

Tex.9. ¶ Simile eſt regnum celoꝝ theſauro abſcōdito in agro: quē qui inuenit homo abſcondit: et pre gaudio illius vadit et vendit vniuerſa que habet: et emit agrum illum.

A ¶ CHRY. Parabole q̄s ſupra dñs poſuerat de fermēto et ſynapi ad vtutē euāgelice pdicatōis referunt: qm ſuperabit orbeꝫ terraꝝ. nūc aūt vt pcioſitatē et magnificētiā eius dē oſtēderet: ꝓponit parabolā de theſauro et margarita dicēs. [Sile eſt reg.ce. the. abſcō. in agro tuo.] Predicatio.n. euāgelij occultata eſt in mundo. et ſi nō vendideris oīa: nō emes eā: et cū gaudio hoc opꝫ facē. Unde ſequitur. [Quē qui inuenit hō abſcōdit.] HYLA. Dic qdē theſaurus gratis inuenit. Euāgelioꝝ.n. pdicatio in abſoluto eſt. Sed vtēdi et poſſidēdi huiꝰ theſauri cū agro poteſtas nō pōt eē ſine precio: quia celeſtes diuitie nō ſine dāno ſeculi poſſidētur. HIERO. Qꝫ autē abſcōdit nō de inuidia facit: ſed more ſuāns et nolētis pdere abſcōdit in corde: quē pſtinis ptulit facultatib⁹. GREG. in ho. Uel aliter. Theſaurus in agro abſcōdit⁹ eſt celeſte deſideriū. Ager vero in quo theſaurus abſcōdit eſt diſciplina ſtudij celeſtis: quē.ſ. theſaurū cū inuenit hō abſcōdit.ſ. vt ſeruet: qꝛ ſtudiū celeſtis deſiderij a malignis ſpiritib⁹ cuſtodiri nō ſufficit ei qui hoc ab humanis laudib⁹ nō abſcōdit. In pñti etenim vita q̄ſi in via ſumus: qua ad p̄riā ꝑgimus. Maligni aūt ſpūs iter nrm q̄ſi qdā latrūculi obſidēt. Depdari ḡ deſiderāt: qui theſauꝝ publice portāt in via. Hoc aūt dicenō vt ꝓximi nri opera nra nō videāt: ſꝫ vt ꝑ hoc qꝫ agimus: laudes exteri⁹ nō querāmus. Celoꝝ aūt regnū idcirco terrenis reb⁹ ſile di: vt ex his que aius nouit ſurgat ad incognita: vt per hoc ꝙ ſcit noſū diligē: diſcat ignotū amare. Sequitur. [Et pre gau. illi⁹ va. et ven. vniuſa que hꝫ: et emit agrū illū.] Agrū pfecto vēdītis oībus cōparat: qui voluptatib⁹ carnis renūtiās: cuncta ſua terrena deſideria per diſcipline celeſtis cuſtodiam calcat.

Col.2. HIERO. Uel theſaurus iſte in quo ſunt oēs theſauri ſapiētie et ſcie abſcōditi: aut de⁹ verbū eſt qui in carne chri videt abſcōdit⁹: aut ſcē ſcripture: in quibus repoſita eſt notitia ſaluatoris. AVG. de q̄ſtio. euāg. Dūc aūt theſaurum dixit in agro abſcōditum.ſ. duo teſtamēta in eccl'ia: que cum quis ex parte itellectus attigerit: ſentit illic magna latere: et vadit et vēdit oīa ſua et emit illum. i. ꝯtēptu tpalium cōparat ſibi ocium: vt ſit diues cognitione dei.

Tex.10. ¶ Iterū ſile eſt regnum celoꝝ homini negociatori querenti bonas margaritas. Inuēta autem vna precioſa margarita abijt et vendit oīa que habuit et emit eam.

A ¶ CHRY. Euāgelica pdicatio nō ſolū lucrum multiplex pbet: vt theſaurus: ſꝫ et pcioſa eſt vt margarita. Unde poſt parabolam de theſauro: ponit parabolā de margarita dicēs. [Itēꝝ ſile eſt reg. celo. hoi negociatori etc.] In pdicatiōe.n. duo opꝫ adeſſe.ſ. ab hui⁹ vite negocijs ſeparari: et vigilātē eē: qꝫ negociatio deſignat. Una autē eſt veritas et nō partita: et ꝓpter hoc vna margarita dī inuēta. Et ſic qui margaritā hꝫ: ipſe qdē nouit ꝙ diues eſt. alijs vero nō eſt cognit⁹: multotiēs eā manu detinēs ꝓpter eius parruitatē: ita eſt in pdicatiōe euāgelij. Qui.n. eā detinēt: ſciūt ſe diuites eē. ifideles aūt hūc theſaurum neſciētes diuitias nras ignorāt. HIERO. Bone aūt margarite pñt itelligi lex et ꝓphete. audi ḡ marchion et manichee: ꝙ bone margarite ſunt lex et ꝓphe. Una ḡ pcioſiſſima margarita eſt ſcia ſaluatoris et ſacrm paſſionis et reſurrectionis illi⁹: qꝫ cū inuenerit hō negociator ſilis pauli apl'i: oīa legis ꝓphetarūq myſteria et obſuatiōes pſtinas: in quib⁹ inculpate vixerat: q̄ſi purgamēta ꝯtēnit vt chrm lucrifaceret: nō quo inuētio bone margarite ꝯdēnatio ſit veteꝝ margaritaꝝ: ſꝫ quo cōparatiōe ei⁹ oīs alia gēma ſit vilior. 1.cor.4.

B GLO. Uel per margaritā pcioſam intelligit celeſtis vite dulcedo: quā inuētā oīa vēdēs emit: qꝛ qui celeſtis vite dulcedinē inq̄tū poſſibilitas admittit pfecte cognouerit: ea que in terris amauerat: libēter cūcta derelinqt: deforme cōſpicit quicqd de terrene rei placebat ſpecie: qꝛ ſola pcioſe margarite claritas fulget in mēte.

Margarita ſignificat celeſtis dulcedinem.

AVG. de q̄ſtio. euāg. Uel hō cū querat bonas margaritas: inuenit vnā pcioſam: qꝛ q̄rēs hoīes bonos: cū quib⁹ vtiliter viuat: inuenit vnū ſine peccato ieſū chrm. Aut pcepta q̄rēs quib⁹ ſeruatis cū hoīb⁹ recte ꝯuerſet: inuenit dilectiōē ꝓximi: in quo vno dicit apl's oīa ꝯtineri. Aut bonos intell's querēs inuenit illū vnū quo cūcta ꝯtinent: in pn⁰ erat verbū: qꝫ eſt lucidū cādore veritatis: et ſolidū firmitate eternitatꝭ: et vndiqꝫ ſibi ſile pulchritudine veritatis: qui deus penetrata teſtudine intelligēdus eſt. Qꝛlibet vero illoꝝ triū ſit: vel ſi aliud occurrē potuerit: qꝫ margarite vni⁹ pcioſe noīe ſignificet: pciū eius eſt noſipſi: qui ad eā poſſidēdā nō ſumus liberi niſi oīb⁹ pro nra liberatiōe ꝯtēptis que tpaliter poſſident. Uēditis.n. rebus nris: nullū aliud pciū maius accipimus q̄ noſipſos: qꝛ talibus implicati nri nō eramus: vt rurſus nos pro illa margarita demus: nō qꝛ tātū valet: ſꝫ qꝛ plus dare nō poſſumus.

Tex.11. ¶ Iterū ſimile eſt regnū celoꝝ ſagene miſſe in mare: et ex omni genere piſciū ꝯgregāti. Quā cum impleta eſſet educētes: et ſecus litus ſedētes elegerūt bonos in vaſa ſua: malos autē foras miſerūt. Sic erit in ꝯſūmatione ſeculi. Exibūt angeli: et ſeparabūt malos de medio iuſtorum et mittent eos in caminū ignis: ibi erit fletus et ſtridor dentium. Infra 22. Ibi.25.

A ¶ CHRY. Poſtq̄ ꝑ pdictas parabolas euāgelicā pdicationē cōmēdauerat: vt nō ꝯfidamus in pdicatōe ſolū: neqꝫ qdē nob eſtimemus ſufficē ad ſalutē: aliā parabolā terribilē ſbdit dicēs. [Itēꝝ ſile eſt regnū ce. ſage. miſſe in mare.] HIERO. Impleto.n. hieremie vaticinio dicētis. Ecce ego mittā ad vos piſcatores multos. Poſtq̄ aūt audierunt petrus et andreas: iacob⁹ et ioānes: ſeqmini me: faciā vos piſcatores hoīū: ꝯtexuerūt ſibi ex veteri et ex nouo teſtamento ſagenā euāgelicoꝝ dogmatū: et miſerunt eā in mare huius ſcli: que vſqꝫ hodie in medijs fluctib⁹ tendit: capiēs de ſalſis et amaris gurgitib⁹ quicqd inciderit.ſ. bonos hoies et malos. Et hoc eſt qꝫ ſbdit. [Ex oi gñe piſ. ꝯgre.] GREG. Uel aliter. Scā eccl'ia ſagene cōparat: qꝛ et piſcatorib⁹ eſt cōmiſſa et per eā qſqꝫ ad eternū regnū a pñtis ſcli fluctib⁹ trahit: ne eterne mortꝭ pfundo mergat. Que ex oi gñe piſciū ꝯgregat: qꝛ ad petoꝝ veniā ſapiētes et fatuos: libos et ſuos: diuites et paupes: fortes et ifirmos vocat. Que ſagena.ſ. tūc vlr iplet: cū in fine ſuo humani gñis ſūma ꝯcludit. Unde ſequitur. Hiere.16.

Scā eccleſia ſagene cōparat rationabiliter.

[Quã cũ ĩple.eſſet edu.ꝛ ſec.lit.ſedẽ.ele.bo.in va.ſua ma.
aũt fo.miſe.] Sic.n.mare ſclm:ita ſcli finẽ ſigt lit⁹ maris:
in quo.ſ.fine boni piſces in vaſis eligunꝛ:mali pẏciunꝛ fo-
ras:qa ꝛ elect⁹ qſq in tabnacula eterna recipit:ꝛ in eternĩ
regni luce ꝑdita ad exteriores tenebras reprobi ꝑtrabun-
tur. Nũc.n.malos bonoſq cõiter q̃ſi ꝑmixtos piſces fidei
ſagena cõtinet:ſed litus indicat ſagena eccľie qd trahebat.
B HIERO. Dũ.n.ſagena exhiꝫ ad lit⁹:tũc verũ ſecernẽdo-
rũ piſciũ iudiciũ demõſtrabiꝫ. CHRY. Quid aũt diſtat
hec parabola a parabola ziʒanioꝝ? Etiã illic hi qdẽ ſaluã-
tur:hi aũt peunt:ſic ꝛ hic.ſꝫ illic qdẽ ꝑp prauoꝝ dogmatũ
hereſim. In anteriori aũt parabola de ſemine:qꝛ nõ atten-
debãt que dicebanꝫ:hic aũt ꝑp vite neqciã:ꝑp quã:q̃uis ꝛ
piſcatiõe capti.i.cogñe dei fruẽtes:nõ pñt ſaluari. Ne aũt
audiẽs qm̃ malos foras miſerũt eſtimes hãc penã nõ eſſe
ꝑiculoſam:ꝑ expõnẽ ei⁹ grauitatẽ oñdit dicẽs. [Sic erit in
ↄſum.ſcľi. Exibũt angeli ꝛc̃.] q̃uis alibi dicat:ꝙ ipſe ſegre-
gabit eos:ſic̃ ſeparat paſtor oues:hic angelos h̃ facẽ dicit:
ſic̃ ꝛ in parabola ziʒanioꝝ. GREG. in hom. Timẽdũ eſt
aũt h̃ potius q̃ꝫ exponẽdum. Apta.n.voce tormẽta peccã-
tiũ dicta ſunt:ne qs ad ignorãtie ſue excuſatiõeꝫ recurre-
ret:ſiqd de eterno ſupplicio obſcure diceretur. RABA.
In adũctu chri mali a bonis diſcernen-tur. Cum.n.venerit finis mũdi:tũc veruꝫ ſecernẽdoꝝ piſcium
iudiciuꝫ demõſtrabiꝫ:ꝛ quaſi in quodã quietiſſimo portu
boni mittenꝫ in vaſa celeſtiuꝫ mãſionum:malos aũt torrẽ-
dos ꝛ exiccãdos gehẽne flãma ſuſcipiet.

Tex.12. Intellexiſtis hec oĩa? Dicunt ei. Etiã. Ait il-
lis. Ideo omnis ſcriba doctus in regno celorũ
ſimilis eſt homini patrifamilias:qui profert de
theſauro ſuo noua ꝛ vetera.

A CHRY. Recedẽtib⁹ turbis:dñs diſcipulis in parabo-
lis loqꝫ:ex qb⁹ ſapiẽtiores ſunt facti:ita ꝙ itelligunt q̃ dñr.
Quocirca dicit eis. [Intellexiſtis hec oĩa? Dicunt ei. Etiã.]
HIERO. Ad apľos.n.ꝓpe ſermo eſt:q̃s non vult audire
tm̃ vt ppľm:ſꝫ etiã itelligẽ vt magr̃os futuros. CHRY.
Deide qꝛ itellexerũt:rurſus eos laudat. Uñ ſeqꝫ [Ait illis.
Ideo oĩs ſcriba do.in re.ce.ſi.eſt hoi pñfa.q ꝓfert de the.
ſuo no.ꝛ vetera.] AVG. 20⁹ de ciui.dei. Nõ dixit. [Uete-
ra ꝛ noua.] qd̃ vtiq dixiſſet niſi maluiſſet meritoꝝ ordinẽ
ſuare q̃ꝫ tẽpoꝝ. Manichei ẽt duꝫ ſola dei ꝓmiſſa noua te-
nere ſe arbitranꝫ:remanent in vetuſtate carnis:ꝛ nouitatẽ
B inducũt erroris. AVG. de que.euã. Utrũ aũt iſta ↄ̃nc ex-
Theſaur⁹ abſcõdit⁹ in agro ſacre ſcriptu re itelligã-tur. ponere voluit quẽ dixerit theſaurũ in agro abſcõditũ:qm̃
ſcẽ ſcripture itelliguntꝫ:que noĩe duoꝝ teſtõꝝ noui ꝛ vete-
ris ↄcluduntꝫ:aũ oñdẽ voluit eũ doctũ hñduꝫ in eccľia:qui
ẽt ſcripturas veteres parabolis explicatas intellexerit:ab
iſtis nouis accipiẽs regulas:qꝛ ꝛ iſta dñs ꝑ parabolas enũ-
tiauit: vt ſi ipſe in q̃ illa cõplenꝫ ꝛ manifeſtãtur:ꝑ parabo-
las adhuc loqꝫ donec paſſio ei⁹ veluꝫ diſcindat: vt nihil ſit
occultũ qd̃ nõ reuelareꝫ:multo magis illa q̃ tã lõge de illo
ſcripta ſunt parabolis opta eẽ nouerim⁹:que cuꝫ iudei ad
lr̃aꝫ accipiãt:noluerũt eẽ docti in regno celoꝝ. CHRY.
Sꝫ ſi ꝑ nouũ ꝛ vet⁹:qd̃ dĩ vtrũq teſtm̃ accipim⁹:Habraã
doctũ fuiſſe denegam⁹:qui noui ꝛ veteris teſtamẽti etſi fa-
cta nouit:minime v̓ba nuntiauit. Moyſen q̃ꝫ docto pñfa-
milias cõpare nõ poſſum⁹:qꝛ etſi teſtm̃ edocuit vet⁹:noui
tñ dicta nõ ꝓtulit. Sꝫ in eo qd̃ hic dĩ:itelligi valet:qꝛ nõ de
his ꝗ fuerãt:ſꝫ de his qui eẽ in eccľia poterãt loqbaꝫ:ꝗ tũc
noua ꝛ vetera ꝓferũt:cũ vtriuſq teſtamẽti ꝑdicamẽta vo-
C cib⁹ ꝛ morib⁹ loquunꝫ. HYLA. Diſcipulis.n.eſt locut⁹:
q̃s ſcribas ꝑ ſcľaꝫ nũcupat:eo ꝙ itellexerint ea que illa no-
ua ꝛ vetera.i.euãgelij ꝛ in lege ꝓtulerit:que ſunt ꝛ eiuſdẽ
pñſfamilias:ꝛ vni⁹ vtraq theſauri:ipſos etiã ſub pñſfami-
lias noĩe ſibi cõparat:eo ꝙ doctrinã de ſpũſſãcti theſauro
ſuo nouoꝝ ac veterum ſunt adepti. HIERO. Uel apľi Apľi ſunt notarij ſal uatoris.
iſtructi ſcribe dñi:q̃ſi notarij ſaluatoris:qui v̓ba illi⁹ ꝛ ꝓce-
pta ſignabãt in tabulis cordis carnalib⁹ regnoꝝ celeſtium
ſacr̃is:ꝛ pollebãt opibus pñſfamilie:eiciẽtes de theſauro
doctrinaꝝ ſuaꝝ noua ꝛ vetera:vt qcqd in euãgelio ꝑdica-
bãt legis a pphãꝝ vocib⁹ cõprobarẽt. Uñ ꝛ ſpõſa dicit in Cant.7.
cãtico cãticoꝝ. Noua cuꝫ veterib⁹ dilecte mi ſeruaui tibi.
GREG. Uel aliter. Uet⁹ eſt vt pro culpa humanũ gen⁹ in
eterna pena itereat:ꝛ nouũ vt ↄũſus in regnũ viuat. Primo
aũt de regni ſilitudine theſaurũ inuẽtuꝫ ac margaritã bo-
nam ꝓtulit:poſtmodũ iferni penas de maloꝝ cõbuſtione
narrauit:atq in ↄ̃ne ſubiũgit. [Ideo doct⁹ ſcriba] ꝛc̃. Ac ſi
dicat. Ille in ſcã eccľia doct⁹ ꝑdicator eſt:qui ꝛ noua ſcit ꝓ-
ferre de ſuauitate regni:ꝛ vetuſta dicere de terrore ſuppli-
cij:vt vel pene terreant:quos ꝓmia nõ inuitant.

Et factuꝫ eſt cum ↄſũmaſſet ieſus parabolas Tex.13.
iſtas:trãſijt inde. Et veniẽs in pñam ſuã doce- Mar.6.
bat eos in ſynagogis eoꝝ:ita vt mirarenꝫ ꝛ di- Luc.14.
cerẽt. Unde huic ſapiẽtia hec ꝛ v̓tutes? Nõne Joã.4.
hic eſt fabri fili⁹? Nõne mater eius dĩ maria:ꝛ Mar.6. Luc.10.
fr̃es eius iacobus ꝛ ioſeph ꝛ ſimon ꝛ iudas:ꝛ Joã.6.
ſorores eius nõne oẽs apud nos ſunt? Uñ ergo
huic oĩa iſta? Et ſcandalizabantur in eo. Ieſus Mar.6.
aũt dixit eis. Nõ eſt ꝓpheta ſine honore niſi in Luc.4.
pñã ſua ꝛ in domo ſua. Et non fecit ibi v̓tutes Joã.4.
multas ꝓpter incredulitatem illoꝝ.

HIERO. Poſt parabolas q̃s dñs ad ppľm eſt locut⁹: A
ꝛ q̃s ſoli apľi itelligũt:trãſijt in pñaꝫ ſuã:vt ibi aptius do-
ceat. Et h̃ eſt qd̃ dĩ. [Et factũ eſt cũ ↄſum.ieſus para.iſtas
trãſijt inde ꝛ ve.in pa.ſuã docebat eos in ſynagogis eoꝝ.]
AVG. de cõ.euãg. A ſuꝑiori ſmone parabolaꝝ iſtaꝝ ſic
trãſit:vt nõ oñdat ↄ̃ñtis ordis neceſſitatẽ:pſertim qꝛ marcus
ab iſtis parabolis nõ in qd̃ mattheus:ſꝫ in aliud itẽdẽs in Mar.6.
qd̃ ꝛ lucas:ita ↄtexuit narratiõeꝫ:vt credibili⁹ oñdaꝫ h̃ eẽ Luc.4.
potius ↄ̃ñter geſtũ qd̃ ipſi duo ↄ̃ñter adiũgũt:de naui.ſ.in
qua dormiebat ieſus:ꝛ de miraculo expulſoꝝ demonioꝝ:
que mattheus ſuꝑius recolẽs iterpoſuit. CHRY. Pñaꝫ
aũt ei⁹ h̃ naʒareth vocat. Nõ.n.fecit ibi v̓tutes multas:vt
iſra dĩ:ſꝫ in caphernaum fecit multa ſigna:ſꝫ doctrinã ei⁹
oñdit nõ minorẽ admiratiõnẽ hñtẽ q̃ꝫ ſigna. REMI. In
ſynagogis aũt docebat:vbi plimi ↄueniebãt:qꝛ ꝑp multo-
ruꝫ ſalutẽ de celis deſcẽdit ad terras. Seqꝫ. [Ita vt mira-
renꝫ ꝛ dicerẽt. Uñ huic ſa.hec ꝛ v̓tutes?] Sapiã referꝫ ad
doctrinã. v̓tutes v̓o ad miraculoꝝ opationeꝫ. HIERO. B
Mira ſtultitia naʒarenoꝝ. Miranꝫ vñ habeat ſapiaꝫ ſa- Nazarenorũ ſtultitia ꝗ mirabãtur dicẽtes:vñ xp̃o eẽt ſapia.
piẽtia:ꝛ v̓tutes v̓tus:ſꝫ error in prõptu eſt:qꝛ fabri filiũ ſu-
ſpicanꝫ. Uñ ꝛ dicũt. [Nõne hic eſt fabri fili⁹?] CHRY.
Per oĩa ꝗ erãt iſenſati vilipẽdẽtes eum ab eo qui eſtima-
baꝫ eẽ pr̃:q̃uis multa hoꝝ exẽpla hñtes in antiqs tꝑib⁹ et
patruꝫ ignobiliũ nobiles vidẽtes filios. Etelꝫ dauid cuiuſ-
daꝫ agricole ieſſe fuit fili⁹:ꝛ Amos cuiuſdã paſtoris ꝛ ipſe
paſtor. Oportebat.n.ꝑp h̃ maxime ipm̃ honorare:qm̃ a ta-
lib⁹ exiſtẽs talia loqbaꝫ. Ex h̃.n.erat manifeſtũ qm̃ nõ ex
humana diligẽtia erat:ſed ex diuina gr̃a. AVG. in ſer.de
nati. Eſt aũt pr̃ chriſti faber deus:qui toti⁹ mũdi opa fabri-
cat⁹ eſt:archã Noe diſpoſuit:moyſi tabnaculuꝫ ordinauit:
archã teſtamẽti iſtituit. Fabruꝫ dixerim qui mentẽ rigidã
explanat:ac cogitatiões ſuꝑbas excidit. HYLA. Fabri
etiã h̃ erat fili⁹:ferrũ ignea vincẽtis rõne:ſeculi v̓tutẽ iudi-
cio decoquẽtis:maſſamq formãtis in omne opus vtilita-
tis humane:formã.ſ.corpoꝝ nr̃oꝝ in diuſa mẽbroꝝ mini-
ſteria:ꝛ ad oĩa eterne vite opa fingẽtis. HIERO. Cũ aũt

erreut

errent in pře:nō est mirādu3 ſi errent in frib⁹. Uñ ſubdit. [Nōne eius mř dī maria:ꝛ fřes eius iacob⁹ et ioſeph ꝛ ſimon ꝛ iudas:ꝛ ſorores eius nōne apud nos omnes ſunt:]
C HIERO. ꝯtra helmidiū. Fřes dñi hic appellant filij materter eius marie:ꝛ hec eſt mater iacobi ꝛ ioſeph.i. maria cleophe vxor alphei. ꝛ hic dicta eſt maria mř iacobi minoris. AVG. de qſtio. euā. Nō ḡ mirū eſt dictos cē fřes dñi ex mřno gñe q̄ſcūq; cognatos:cu3 ēt ex cognatione ioſeph dici potuerint fřes eius ab illis qui cu3 pře3 dñi cē arbitrabant. HYLA. Inhonorat ḡ dñs a ſuis. Et q̄q̄ docendi prudētia ꝛ operādi vtus admiratiōe3 cōmoueret:nō tñ crediderūt hec in noīe dñi agere:ꝛ pāne artis q̄dā opprobrio laceſcūt. Inter tot ḡ magnifica que gerebat:corpis eius ꝯtēplatiōe cōmouebant:ꝛ iō dicūt. [Uñ ḡ huic oīa iſta:] Seqꝛ. [Et ſic ſcādaliʒabant in eo.]
D HIERO. Error iudeoꝝ ſalus nřa eſt ꝛ hereticoꝝ ꝯdēnatio. Intātū.n.cernebāt hoīe3 ieſu3 chřm vt putarēt filiū fabri. CHRY. Intuere enim chřiſti māſuetudinē ꝯuitiat⁹ eſt:ſ3 cu3 multa māſuetudine rñdit. Uñ ſeqꝛ. [Jeſus aūt dixit eis. Nō eſt pphā ſine honore:niſi in pria ſua ꝛ in domo ſua.] REMI. Pphā3 ſeipm appellat:qđ ꝛ moyſes manifeſtat cum dicit. Pphetā ſuſcitabit deus de frib⁹ vřis vobis. Et ħ ſciendu3:qꝛ nō ſolū chřs qui eſt caput oīu3 pphāꝝ:ſ3 etiā hieremias ꝛ daniel ꝛ ceteri minores pphete maioris honoris ꝛ dignitatis fuerūt apud exteros q̄ apud ſuos. HIERO. Ppemodū.n.nālē eſt ciues ſemꝑ ciuib⁹ inuidē. Nō.n.ꝯſiderāt pñtia viri opa:ſed fragilis recordant īfantie:q̄ſi nō ꝛ ipſi per eoſdē etatū gradus ad maturā etatē venerint. HYLA. Inhonorabilē etiā pphetā in pria ſua cē rñdit:qꝛ in iudea cēt vſq; ad crucis ſnīa3 ꝯdēnādus:ꝛ qꝛ penes ſolos fideles dei vtus eſt:ꝛ pp coꝝ incredulitatē opib⁹ diuine vtutis abſtinuit. Uñ ſeqtur. [Et nō fecit ibi vtutes multas pp incre
E dulitatē illoꝝ.] HIERO. Nō q etiā icredulis illis facē nō potuerit vtutes multas:ſ3 q ne multas faciēs vtutes ciues incredulos ꝯdēnaret. CHRY. Si aūt admiratio ei adueniebat ex miraculis:q̄re nō multa fecit? Quia nō ad oſtētationē ſuā iſpiciebat: ſed ad ea que alijs erant vtilia. Hoc igit nō puenēte deſpexit:q erat ſuipſius:vt non penā eis augeat. Cur igit vel pauca fecit ſigna? Ut nō dicāt. Si vtiq; facta cēnt ſigna nos credidiſſemus. HIERO. Pōt etiā aliter intelligi q ieſus deſpiciat in domo ꝛ in patria ſua:ħ eſt in populo iudeoꝝ: ꝛ ideo ibi pauca ſigna fecerit:ne penit⁹ inexcuſabiles fierent:maiora aūt ſigna quotidie in gētib⁹ per apoſtolos facit:nō tam in ſanatione corpoꝝ q̄ in aiarum ſalute.

Prophete fuerūt maioris honoris apd exteros q̄ apud ſuos.

Dñs q̄re deſpiciaret in domo.i. in pria ſua.

Cap. XIIII.

Tex.1. Mar.6. Luc.9. Luc.3.

In illo tpe: Audiuit herodes tetrarcha famā ieſu: ꝛ ait pueris ſuis. Hic eſt ioānes baptiſta:ipſe ſurrexit a mortuis: ꝛ ideo virtutes opant in eo. Herodes enim tenuit ioānē ꝛ alligauit eum: ꝛ poſuit in carcerē ppter herodiadem vxorē fratris ſui. Dicebat enim illi ioānes. Nō licet tibi habere eam. Et volēs illu3 occidere timuit populum:qꝛ ſicut pphetam eum habebāt.

A GLO. Quia ſup̄ euāgeliſta oſtēderat quō phariſei chřī miracula calūniabant:ciues aūt eius ħ admirātes chřm tñ ꝯtēnebāt:refert nūc quā opīonē ex auditis miraculis herodes de chřiſto ꝯcepat. Uñ dī. [In illo tpe: Audiuit herodes tetrarcha famā ieſu.] CHRY. Nō abſq; cā hic tpā euāgeliſta deſignat:ſ3 vt diſcas tyrāni ſupbiā ꝛ negligētiā. Neq;.n.a pn⁹ didicit ea que erāt de chřo:ſ3 poſt plurimu3 tpā:ſic etia3 multi qui in ptātib⁹ ſunt multa elatione circūdati huiꝰ tarde addiſcūt:qꝛ nō multam hoꝝ faciunt curā. AVG. de cō. euā. Dixit aūt mattheus. [In illo tpe:] nō in illo die:vel ipſa hora.nam ꝛ marcus qdē ħ eodē modo dixit:ſed nō eodē ordine:ſ3 poſtq̄ diſcipulos ad pdicādū miſit:nulla tñ facta neceſſitate:quo ħ ꝯiter geſtū eſſe itelligeret. Lucas etiā narrādi eum ordinē tenet:que3 ꝛ marcus: nec ipſe tñ rerum geſtaꝝ ordinē fuiſſe eūdem credi cogit.

Mar.6. Luc.9.

B CHRY. Uide ḡ quā magnū qđ eſt vtus. Nā ꝛ defunctū ioānē herodes formidauit:ꝛ de reſurrectiōe philoſophat. Et ideo ſeqꝛ. [Et ait pueris ſuis.] Hic eſt ioānes baptiſta: ipſe ſurrexit a mortuis:ꝛ iō vtutes opant in eo. RABA. S3 quāta eſt inuidia iudeoꝝ ex iſto loco docemur. Ioānē enim a mortuis potuiſſe reſurgere nullo atteſtāte herodes alienigena pnūtiauit. Iudei vo chřm que3 pphe pdixerāt nō reſurrexiſſe:ſ3 furtim ablatū cē credē maluerūt:in quo inſinuat q pꝛōptior eſt aīus gētiū ad credulitatē q̄ iudeoru3. HIERO. Quidā aūt eccl'iaſticoꝝ iterptum querūt:q̄re herodes iſta ſit ſuſpicat⁹:vt putet ioānem a mortuis ſurrexiſſe:q̄ſi alieni erroris nob reddēda ſit ratio:aut ex his verbis habeat occaſionem hereſis metempſichoſeos: que poſt multos annoꝝ circulos in diuſa corpa dicit aīas inſinuari cu3 eo tpe:quo ioānes decollat⁹ eſt dñs triginta annoꝝ cēt. RABA. Bñ aūt de reſurrectionis vtute oēs ſenſerūt:q maioris potētie ſunt ſancti futuri cu3 a mortuis reſurrexerint:q̄ fuere du3 adhuc carnis īfirmitate grauarent. Propterea dicit. [Et ideo vtutes opant in eo.]
C AVG. de cō. euāge. Lucas aūt dicit. Et ait herodes. Ioānē ego decollaui. Quis eſt iſte de quo audio talia ego? Quia ḡ heſitātē lucas cōmemorauit herodē:itelligēdu3 eſt aut poſt hāc heſitationē ꝯfirmaſſe in aīo ſuo qđ ab alijs dicebat:cum dixit pueris ſuis ſicut ħ mattheus narrat. [Hic eſt ioā. bap. ꝛc.] Aut ita pnūtiāda ſunt hec vba:vt heſitātē adhuc indicēt. vtroq;.n.mō pnūtiari pōt:vt aut ꝯfirmatu3 eum ex alioꝝ vbis accipiamus:aut adhuc eū heſitātē vt lucas cōmemorat. REMI. Forte aūt q̄ret aliq̄s:q̄re dicat mattheus [In illo tpe: Audiuit herodes ꝛc.] cū lōge ſupi⁹ dicat q mortuo herode reuſus eſt dñs ex egypto? S3 hec q̄ſtio ſoluit ſi itelligat duos fuiſſe herodes. Mortuo nāq; pore herode ſucceſſit ei archelaus fili⁹ ei⁹:q poſt.x.annos relegat⁹ eſt exilio apud Uienā vrbe3 gallie:deide Ceſar auguſt⁹ iuſſit diuidi illud regnu3 in tetrarchias:ꝛ tres ptes dedit filijs herodis. Iſte ḡ herodes qui ioānē decollauit:eſt fili⁹ maioris herodis ſub quo dñs nat⁹ eſt. ꝛ vt ħ oñderet euāgeliſta addidit tetrarcha. GLO. Quia vo dixerat de opīone reſurrectionis ioānis:cum nihil de morte dixiſſet:ideo reuit ꝛ narrat q̄lr obierit.

Sācti poſt reſurrectionem erūt maiōis potētie q̄ nūc.

Luc.9.

Auguſtus ceſar regnū iudeoꝝ in partes diuiſit.

D CHRY. Et hāc hyſtoriā nob euāgeliſta non pncipalr inducit:qꝛ totu3 ſtudiū fuit ei dicē de chřo ꝛ nihil aliud:niſi ad hoc ꝯferre deberet. Dicit ḡ. [Herodes tenuit ioānē ꝛ alligauit eum.] AVG. de cō. euā. Lucas qdē nō eodē ordine id recordat:ſ3 circa baptiſmū quo dñs baptiʒat⁹ eſt:vñ ħ pꝛoccupaſſe itellr:vt narret qđ multo poſt factū eſt. Cu3.n.cōmemoraſſet ioānes vba de dño q vētilabrū in manu eius ſit:ꝯtinuo ħ ſbiecit:qđ nō ꝯtinuo fcm̄ cē ioānes euāgeliſta exponit:cū cōmemoret poſtea q̄ baptiʒat⁹ eſt ieſus iſſe cu3 in galileā:ꝛ poſt rediſſe in iudeā:ꝛ ibi baptiʒaſſe circa iordanē anteq̄ ioānes in carcere3 miſſus cēt. S3 nec mattheus nec marcus eo ordie de ioāne in carcerē miſſo in ſua narratiōe poſuerūt:q̄ factū appet in eoꝝ ſcript. Nā ꝛ ipſi dixerūt tradito ioāne dñm iſſe in galileā: ꝛ poſt multa q̄ fecit ibi ex occaſione fame veniēs ad herodē de chřo narrāt oīa q̄ de ioāne fuerūt icluſo ꝛ occiſo. Cā3 aūt q̄re poſit⁹ ſit in carcerē oñdit cu3 dicit. [Propter herodiade3 vxorē fřis ſui. dicebat.n. illi ioānes. nō licet tibi hēe eā.]
E HIERO. Uet⁹ narrat hyſtoriā:philippum herodis maioris filiū frem hui⁹ herodis duxiſſe vxorē herodiade3

Luc.3. Ioā.3.

filiã arethe regis arabũ. Poſtea vo ſocer ei⁹ ex ortis qbuſ dã ↄtra gener ſimultatib⁹ tuliſſe filiã ſuã: ⁊ in dolorẽ poris mariti herodis inimici ei⁹ nuptijs copulaſſe. Ergo ioãnes baptiſta q venerat in ſpũ ⁊ vtute helye: eadẽ auctẽ qua ille achab corripuerat ⁊ iezabel: arguit herodẽ ⁊ herodiadem ꝙ illicitas nuptias fecerint: ⁊ nõ liceat frẽ viuẽte germano vxorẽ ei⁹ ducẽ: malẽs piclitari apud regez ꝙ̃ pp adulationẽ eẽ imemor pceptoꝝ dei. CHRY. Nõ tñ vxori loqr: ſʒ viro ei⁹: qm̃ pncipalior erat hic. forſan. n. legẽ iudeoꝝ tenebat: ⁊ ideo ioãnes cũ ab adulterio phibuit. Seqr. [Et volẽs cũ occidere timuit ppl'm.] HIERO. Seditionẽ qdẽ ppl'i verebat pp Joãnem: a quo ſciebat turbas in iordane plimas baptizatas: ſʒ amore vincebat vxoris: ob cui⁹ ardorẽ etiã dei pcepta neglexerat. GLO. Timor. n. dei corrigit: timor hoium differt: ſed volũtatem nõ aufert: vñ ⁊ audiores reddit ad crimen: qs aliqñ ſuſpẽdit a crimine.

Timor dei corrigit: timor hoium differt: nõ aufert voluntatem.

Tex. z.

¶ Die autẽ natalis herodis: ſaltauit filia herodiadis in medio: ⁊ placuit herodi. Vñ cũ iuramẽto pollicit⁹ eſt ei dare qdcũqȝ poſtulaſſet ab eo. At illa premonita a mr̃e ſua. Da mihi: inqt: hic in diſco caput ioãnis baptiſte. Et ↄtriſtat⁹ eſt rex. Propter iuſiurãdũ aũt ⁊ eos qui pariter recũbebãt iuſſit dari. Miſitqȝ ⁊ decollauit ioãnẽ in carcere: ⁊ allatum eſt caput eius in diſco: ⁊ datũ eſt puelle ⁊ illa attulit matri ſue. Et accedẽtes diſcipuli eius tulerunt corpus eius ⁊ ſepelierũt illud: ⁊ veniẽtes nuntiauerũt ieſu.

Mar. 6.

A ¶ GLO. Poſtꝙ̃ enarrauit euãgeliſta incarceratiõez ioãnis: pſeqr de occiſione ipi⁹ dicẽs. [Die aũt natalis herodis ſaltauit filia herodiadis in medio.] HIERO. Nullũ inuenimus aliũ obſuaſſe diem natalis ſui niſi herodẽ ⁊ pharaonẽ: vt qrũ erat par ipietas eẽt vna ſolẽnitas. REMI. Et ſciẽdũ ꝙ ↄſuetudo eſt: nõ ſolũ diuitũ: ſed ẽt paupuȝ mulieꝝ: ita pudice filias ſuas nutrire: vt vix ab extneis videãtur. Hec aũt ipudica mulier ipudice filiã ſuã nutriuit: quã nõ docuit pudorẽ: ſʒ ſaltationẽ. Nec min⁹ repbẽdẽdus eſt herodes qui oblit⁹ eſt domuz ſuã eẽ aulã regiã quã pdicta mulier fecerat theatruȝ. Vñ ſeqr. [Et placuit herodi. Vñ cũ iuramẽto pollicit⁹ eſt ei dare qdcũqȝ poſtulaſſet ab eo.] HIERO. Ego aũt nõ excuſo herodẽ ꝙ inuit⁹ ⁊ nolẽs pp iuramẽtũ homicidũ fecerit: qui ad h forte iurauit vt future occiſiõis machinas pparet: alioqn ſi ob iuſiurãdũ feciſſe ſe dicit: ſi mr̃is ſi pr̃is poſtulaſſet interitũ facturus fuerat: an non: Tulit qd in ſe g̃ repudiaturus fuit: ↄtẽnẽ debuit in ppha. ISIDO. In malis g̃ pmiſſis reſcinde fidẽ. Impia eſt pmiſſio que ſcelẽ adiplet. Illd nõ eſt obſuãdũ ſacrm: q̃ malũ icaute pmittit. Seqr. [At illa pmonita a mr̃e ſua. Da mihi inqt hic in diſco caput ioã. bap.] HIERO. Herodias. n. timẽs ne herodes aliqñ reſipiſceret vel philippo fr̃i amicus fieret: atqȝ illicite nuptie repudio ſoluerent: monet filiã vt in ipo ſtatiȝ ↄuiuio ioãnis caput poſtulet: digno opi ſaltationis: dignũ ſanguinis pmiũ. CHRY. Duplex eſt autez hic puelle accuſatio: ⁊ qm̃ ſaltauit: ⁊ qm̃ ita ei placuit: vt occiſionẽ expeteret in mercedeȝ. Uide aũt q̃lr crudelis ⁊ q̃lr mollis eſt herodes. Seipm. n. obnoxiũ iuramẽto facit. illã aũt dñaȝ petitiõis ↄſtituit. Quia g̃ ſciuit qd ex ei⁹ petitione malũ eueniebat: triſtat⁹ eſt. Vñ ſeqr. [Et ↄtriſtat⁹ eſt rex.] Uirt⁹. n. ẽt apd malos admiratiõe ⁊ laudib⁹ digna eſt. HIERO. Uel alr. Cõſuetudis ſcripturaꝝ eſt: vt opinionẽ multoꝝ ſic narret hyſtoricus: qũo eo tpe ab hoibus credebat: ſic ioſeph ab ipſa qȝ maria appellabat pr̃ ieſu: ita ⁊ nunc herodes dr̃ ↄtriſtat⁹: qz hic diſcũbẽtes putabãt diſſimulatorẽ. n. mentis ſue ⁊ artifex homicidij triſtitiã pferebat in facie: cũ letitiã hrẽt in mẽte. Seqr. [Propter iuſiurãdũ: aut pp eos q pariter recũbebãt iuſſit dari.] Scelus excuſat iuramẽto: vt ſb occaſione pietat ipi⁹ fieret. Qꝺ aũt ſubycit. Et pp eos q pariter diſcũbebãt: vult oẽs ſceleris ſui eẽ ↄſortes: vt in luxurioſo ↄuiuio cruente epule deferrent. CHRY. Si aũt teſtes hic piurationis formidauit: quãto magis timuiſſe oportebat tã inique occiſionis tãtos teſtes hie? REMI. Sʒ in eo min⁹ pctm̃ fcm̃ eſt cã maioris peccati. Nã qz libidinoſaȝ volũtatẽ nõ extinxit: idcirco ad luxuriã vſqȝ puenit. Et qz luxuriã nõ coercuit: ideo ad reatũ homicidij deſcẽdit. Vñ ſeqr. [Miſitqȝ ⁊ decollauit ioãnẽ in carcẽ: ⁊ allatũ eſt caput eius in diſco.] HIERO. Legimus in romana hyſtoria flaminiũ ducẽ romanoꝝ ꝙ accubãti iuxta meretricule que nunꝙ̃ vidiſſe ſe diceret hoiem decollatũ: accẽſus ſit: vt reus qdã capitalis criminis in ↄuiuio trũcaref: a cẽſorib⁹ pulſum curia ꝙ epulas ſanguini cõmiſcuerit: ⁊ mortẽ q̃uis noxij hoīs in alteri⁹ delitias pſtiterit: vt libido ⁊ homicidiuȝ pariter miſcerent. Quãto ſceleratior herodes ⁊ herodias ac puella que ſaltauit in pciũ ſanguis petijt caput pphe: vt hñent in ptãte linguã que illicitas nuptias arguebat. Seqr. [Et datum eſt puelle ⁊ tulit mr̃i ſue.] GLO. Ut habeat in ptãte linguaȝ que illicitas nuptias arguebat. GREG. 3⁹ moral'. Sʒ nõ ſine admiratione grauiſſima ppẽdo: ꝙ ille ↄpphetie ſpũ itra mr̃is vtez ipler⁹: quo iter natos mulieꝝ nemo maior ſurrexit: ab iniquis in carcẽ mittit: ⁊ pro puelle ſaltu capite truncat: ⁊ vir tãte ſeueritat pro riſu turpiũ morit. Nunqd nã credimus aliqd fuiſſe qd in eius vita illa ſic deſpecta mors tergeret? Sʒ idcirco de⁹ ſuos ſic pmit in iſimis: qz videt qũo muneret in ſũmis. Hinc g̃ vnuſqſqȝ colligat qd illi ſint paſſuri: quos reprobat ſi ſic cruciat qs amat. GREG. 29⁹ moral'. Neqȝ aũt ioãnes de ↄfeſſione chri: ſʒ de iuſtitie vitate requiſit⁹ occubuit. Sʒ qz chrs eſt vitas: vſqȝ ad mortẽ pro chro q̃ſi pro vitate puenit. Seqr. [Et accedẽtes diſcipuli eius tule. corpus eius ⁊ ſepeli. illud.] HIERO. In quo ipſius ioãnis ⁊ ſaluatoris diſcipulos itelligẽ poſſum⁹. RABA. Narrat aũt ioſephus vinctuȝ ioãnẽ in caſtellũ macherontã adductũ: ibiqȝ trũcatuȝ. Eccl'iaſtica vo narrat hyſtoria ſepultũ euȝ in ſebaſtia vrbe paleſtinoꝝ: que quõdã ſamaria dicta eſt. CHRY. Intẽde aũt qualr diſcipuli Joãnis iam magis familiares facti ſunt ieſu. Ipſi. n. ſunt qui annũtiauerũt ei qd factũ eſt de ioãne. Vñ ſeqr. [Et veni. nũtia. ieſu.] Eteniȝ vniuerſos dimittẽtes ad ipm ↄfugiũt: ⁊ ita paulatim poſt calamitatẽ ⁊ riſionẽ a chriſto datã directi ſunt. HYLA. Myſtice autez ioãnes ptulit formã legis: qz lex chriſtũ pdicauit: ⁊ ioãnes pfect⁹ ex lege eſt: chriſtũ ex lege pnũtiãs. Herodes vo pnceps eſt populi: ⁊ populi pnceps ſbiecte ſibi vniuerſitatis nomẽ cauſamqȝ cõplectit. Joãnes g̃ herodeȝ monebat: ne fratris ſui vxorẽ ſibi iũgeret. Sũt enim atqȝ erãt duo populi circũciſionis ⁊ gentiuȝ. Hi igit fratres ex eodẽ ſunt humani generis parẽte: ſed iſraelẽ lex admonebat: ne opa gẽtiũ ⁊ infidelitatẽ ſibi iungeret: que ipſis tanꝙ̃ vinculo cõiugalis amoris annexa eſt. Die autẽ natalis. i. reruȝ corpaliũ gaudijs herodiadis filia ſaltauit. Uoluptas eniȝ tanꝙ̃ ex ifidelitate orta: per oĩa iſrael gaudia totis illecebris ſue curſib⁹ offerebat: cui ſe etiaȝ ſacramẽto venalẽ ppl's addixit. ſub peccatis eniȝ ⁊ ſeculi voluptatibus iſraelite vite eterne munera vẽdiderũt. Hec matris ſue. i. ifidelitatis iſtinctu orauit deferri ſibi caput Joãnis. i. gl'iam legis. Sed ppl'us boni eius qd in lege erat cõſcius: voluptatis cõditionibus nõ ſine piculi ſui dolore cõcedit: ſcitqȝ ſe taleȝ pceptoꝝ gl'iam nõ oportuiſſe ↄcedere: ſed peccatis tanꝙ̃ ſacramẽto coact⁹ ⁊ pncipum adiacẽtiũ metu atqȝ exẽplo deprauat⁹: ⁊ victus illecebris voluptatis

B 'In malis pmiſſis fides eſt reſcindẽda.

C

D Luc. 1. Luc. 7.

De⁹ ſuos pmit in iſimis: vt remuneret i ſummis.

E

F Myſtice.

Joannes baptiſta ptulit formã legis: quia lex chriſtum pdicauit.

3. Re. 21. Iſa. 50. 1. Mach. 1.

meſtus

meſtus obtēperat. Igiẜ inter reliqua diſſolati populi gau-
dia: in diſco ioānis caput offertur: dāno. ſ. legis voluptas
corpoꝝ ⁊ ſecularis luxus augeẜ. Igiẜ per puellā ad ma-
trē deferẜ: ac ſic probroſus iſrael ēt voluptati ⁊ īfidelita-
ti ſue glīaȝ legis adduxit. Finitis igiẜ legis tpib⁹ ⁊ cū ioan-
ne ſepultis: ⁊ diſcipuli ei⁹ res geſtas dn̄o annūtiant: ad euā-
G gelia. ſ. ex lege venīētes. HIERO. Uel aliter. Nos vſqȝ
hodie cernimus in capite ioānis pphete iudeos chr̄m qui
caput pphetaꝝ eſt pdidiſſe. RABA. Sȝ ⁊ linguā ⁊ vo-
cem apud eos pdidit ppheta. REMI. Uel alr̄. Decolla-
tio ioānis ſignat minorationē fame illi⁹ qua eſtimaẜ a po-
pulo chr̄s ſicut exaltatio dn̄i in cruce ſignat pfectuȝ fidei.
Jo. 3. Unde ioānes dixerat. Illuȝ opȝ creſcere. me aūt minui.

Tex. 3. Luce. 9. Jo. 6. **¶ Quod cū audiſſet ieſus ſeceſſit inde in naui-
cula in locum deſertū ſeorſuȝ. Et cū audiſſent
turbe ſecute ſunt euȝ pedeſtres de ciuitatibus.
Et exiens vidit turbam multaȝ: ⁊ miſertus eſt
eis: ⁊ curauit languidos eoꝝ.**

A ¶ GLO. Saluator audita nece ſui baptiſte ſeceſſit in lo-
cū deſertū. Un̄ ſeqẜ. [Qd cū audiſſet ieſus: ſeceſſit inde in
nauicula in locū deſertuȝ ſeorſuȝ.] AVGV. de cō. euan.
Hoc aūt ↄtinuo poſt ioānis paſſionē euāgeliſta factū eſſe
cōmemorat. Un̄ poſt hec fcā ſunt illa q̄ p̄mo narrata ſunt
qb⁹ mot⁹ herodes dixit. Hic eſt ioānes. Illa. n. poſteriora
debēt intelligi: que ad herodeȝ ptulit fama vt moueret ⁊
heſitaret: quiſnaȝ iſte eſſe poſſet de quo audiret talia: cum
Chrs non timore mortis ſȝ parcēs inimicis receſſit. ioāneȝ ipſe occidiſſet. HIERO. Nō aūt ſecedit in locuȝ
deſertū: vt qdā arbitranẜ timore mortis. Sȝ parcēs inimi-
cis ſuis ne homicidiū homicidio iungerēt: vel in diem pa-
ſche ſuū interitum differēs: in quo pp ſacr̄ȝ imolandus eſt
agnus: ⁊ poſtes credētiuȝ ſanguine reſpergēdi. Siue iō re-
ceſſit vt nobis p̄beret exēplū temeritatis vltro ſe tradētiū
vitāde: qꝛ nō oēs eadē ↄſtātia pſeuerāt in tormētis qua ſe
torquēdos offerūt. Ob hāc cāȝ in alio loco p̄cipit. Cuȝ pſe-
cuti vos fuerint in iſta ciuitate fugite in aliā. Un̄ elegāter
quoqȝ euāgeliſta nō dicit. Fugit in locū deſertū: ſȝ ſeceſſit:
vt pſecutores vitauerit magis q̄ȝ timuerit. Pōt ēt aliaȝ ob
cāȝ audito ioānis interitu ſeceſſiſſe in deſertuȝ locū: vt cre-
B dentiū pbaret fideȝ. CHRY. Uel iō h̄ fecit: qꝛ plā hu-
mani⁹ vult diſpēſare: nōduȝ tpe exiſte denudādi ſuā ma-
nifeſte deitatē. Propter qd̄ ⁊ diſcipulis dixit: ꝙ nulli dice-
rent ꝙ ipſe eēt chr̄s. Poſt reſurrectionē āt volebat h̄ fieri
manifeſtū. Iō aūt q̄uis p ſe nouerit qd̄ factuȝ eſt: tn̄ anq̄
nūtiareẜ ei: nō ſeceſſit vt demſtraret p oīa īcarnatiōis veri-
tatē. Nō. n. ſolo viſu: ſȝ operib⁹ h̄ credi volebat. Recedēs
v̄o nō abijt in ciuitatē: ſȝ in deſertū: in nauigio: vt nullus ſe-
Turbe pedeſtres ſecute ſunt chr̄ȝ vt mētis ardorē oſtēderēt. quereẜ. Turbe āt neqȝ ita deſiſtūt: ſȝ ſequūtur. Et neqȝ qd̄
geſtū eſt de ioāne eos terruit. Unde ſeqẜ. [Et cū audiſſent
turbe: ſecute ſunt euȝ pedeſt. de ciui.] HIERO. Secute
ſūt āt cū pedeſtres: nō in iumētis: nō in vehiculis ſȝ ppio
labore peduȝ: vt ardorē mētis oñderēt. CHRY. Et pp
C h̄ ſtatiȝ retributionē acceperūt. Un̄ ſequiẜ. Et exiēs vidit
turbā multā: ⁊ miſert⁹ eſt ei⁹: ⁊ curauit languidos eoꝝ. Et ſi
eīȝ multa erat affectio eoꝝ q ciuitates dimittebāt: ⁊ diligē-
ter eū q̄rebāt: ſȝ tn̄ q̄ ab ipſo fiebāt: oīs ſtudij ſuperexcedunt
retributionē. Iōqȝ cāȝ talis curatiōis mīaȝ ponit. Eſt aūt
magna mīa ꝙ omnes curat: ⁊ fidē nō expetit. HYLA.
Myſtice. Myſtice āt dei v̄bū lege finita: nauē ↄſcēdēs eccliā adijt:
ſꝫ deſertū deſcēdit. Relicta qppe ↄuerſatione iſrael in va-
cua dīne cognīs pectora trāſit. Turba āt h̄ audiēs dn̄ȝ de
ciuitate ſeqẜ in deſertū: de ſynagoga. vȝ. ad eccliā tēdens.
Quā vidēs miſertus eſt: ⁊ oēȝ lāguorē īfirmitatēqȝ curat:
obſeſſas. ſ. mētes ⁊ corda īfidelitatis vitio ad intelligētiaȝ
noue p̄dicatiōis emūdat. RABA. Illud q̄ȝ notandū ꝙ
poſtq̄ dn̄s in deſ̄tū venerit: ſecute ſīt eū turbe multe. Nā
anq̄ veniret in ſolitudine gētiū ab vno tm̄ pplo colebaẜ.
HIERO. Relinquūt āt ciuitates ſuas: h̄ eſt p̄ſtinas con-
uerſatiōes ⁊ varietates dogmatū. Egreſſus āt ieſus ſignat
ꝙ turbe qdē habebāt eūdi volūtatē: ſȝ puenīēdi vires nō
habuerūt: ideo ſaluator egrediẜ de loco ⁊ obuiā pergit.

**¶ Veſpere aūt facto acceſſerunt ad eū diſcipuli Tex. 4. Mar. 6 Luce. 9. Jo. 6.
ei⁹ dicētes. Deſert⁹ eſt loc⁹ ⁊ hora iaȝ p̄terijt:
dimitte turbas: vt euntes in caſtella emant ſibi
eſcas. Jeſus aūt dixit eis. Non hn̄t neceſſe ire:
date illis vos māducare. Rn̄derūt ei. Non ha-
bem⁹ hic niſi qnqȝ panes ⁊ duos piſces. Qui
ait eis. Afferte mihi illos huc. Et cum iuſſiſſet
turbā diſcūbere ſup fenū: acceptis qnqȝ pani-
bus ⁊ duob⁹ piſcib⁹: aſpiciens in celuȝ bn̄dixit
⁊ fregit: ⁊ dedit diſcipulis panes: diſcipuli aūt
turbis. Et manducauerūt oēs: ⁊ ſaturati ſunt.
Et tulerūt reliqas duodeciȝ cophinos fragmē-
toꝝ plenos. Māducātiuȝ āt fuit numer⁹ qnqȝ
milia viroꝝ: exceptis mulierib⁹ ⁊ paruulis.**

A ¶ CHRY. Turbaꝝ fidē oñdit: ꝙ dn̄m ēt famē patiētes
expectabat vſqȝ ad veſperā. Et iō ſeqẜ. [Ueſpe aūt facto
acceſ. ad eū diſci. ei⁹ dicē. Deſert⁹ eſt loc⁹.] Cibaturus qdeȝ
Chrs operatur⁹ miracula petere vult rogari. eos dn̄s expectat rogari: q̄ſi vbiqȝ nō īſiliēs p̄or ad mira-
cula: ſȝ vocat⁹. Iō āt nullus de turba accedit. Uenerabāẜ
eīȝ eū abūdāter: ⁊ neqȝ famis ſenſuȝ accipiebant amore
īſtātie. Sȝ neqȝ diſcipuli accedētes dn̄t: Ciba eos. adhuc
eīȝ ipfecti⁹ erāt diſcipl̄i diſpoſiti: ſȝ dn̄t. [Deſert⁹ eſt loc⁹.]
Qd̄. n. videbaẜ iudeis in heremo eē miraculuȝ: cū dicerēt.
Nūqd pōt parare mēſaȝ in deſerto: h̄ ⁊ per opa oſtendit. Ps. 77.
Propter h̄ aūt ⁊ in deſertū eos ducit vt ſine oī ſuſpitione
ſit h̄ miraculū: ⁊ nullus eſtimet ex caſtello aliq̄ ppe exiſti
īferri aliqd ad mēſam. Sȝ q̄uis deſert⁹ ſit loc⁹: tn̄ q nutrit
orbē terraꝝ adeſt ⁊ ſi hora iam p̄terijt vt dn̄t: tn̄ q nō erat
hore ſuppoſit⁹ loquebaẜ. Et q̄uis p̄uenīēs diſcipulos dn̄s
multos īfirmos curauerit: tn̄ iteriȝ ita ipfecti erāt: ꝙ neqȝ
qd de pāib⁹ factur⁹ erat poterāt eſtimare. Un̄ ſubdūt. [Di-
mitte turbas vt eūtes in caſtella emāt ſibi eſcas.] Uide āt
magr̄i ſapiaȝ. Nō. n. ſtatim dixit eis. Ego cibabo eos: neqȝ
eīȝ h̄ facile ſuſcepiſſent: ſȝ ſubdiẜ. [Jeſus āt dixit eis. Non
hn̄t neceē ire: date illis vos māducare.] HIERO. In quo
puocat aplos ad fractionē panis: vt illis ſe nō hīe teſtātī-
bus magnitudo miraculi notior fieret. AVGV. de con.
euā. Pōt aūt mouē: ſi dn̄s ſm̄ narrationē ioānis pſpectis Jo. 6.
turbis q̄ſiuit a Philippo. vn̄ illis eſce dari poſſent: quō ſit
veꝝ ꝙ Matthe⁹ hic narrat p̄us dixiſſe dn̄o diſcipulos vt
dimitteret turbas q̄ poſſent alimēta emere de proximis lo-
cis. Intelligiẜ ḡ poſt hec v̄ba dn̄m īſpexiſſe multitudinē ⁊
dixiſſe philippo qd̄ ioānes cōmemorat. Mattheus autē ⁊
alij pretermiſerūt: ⁊ oīno in talib⁹ qōnib⁹ nemīnē moueri
opȝ: cū ab aliquo euāgeliſtaꝝ diciẜ qd̄ ab alio p̄termittiẜ.
B CHRY. Diſcipuli v̄o neqȝ per p̄miſſa v̄ba directi ſūt: ſȝ
adhuc vt hoī loquūtur. Un̄ ſeqẜ. [Rn̄derūt ei. Nō habe-
mus hic niſi qnqȝ pa. ⁊ duos piſces.] Addiſcim⁹ āt in hoc
Apl̄i eſcaȝ corpalem ↄtēp erāt: q̄ a ſpūali poſſidebāẜ. diſcipuloꝝ pphiā: q̄lr ↄtēpſerūt eſcā. i⁊. eīȝ exiſtēs qnqȝ
panes habebāt ⁊ duos piſces. Contēptibilia eīȝ illis erant
corporalia ⁊ a ſpiritalib⁹ poſſidebanẜ. Quia igiẜ diſcipuli
adhuc ad terrā trahebanẜ: iam dn̄s inducere īcipit que ab
ipſo erāt. Un̄ ſequiẜ. [Qui ait eis. Afferte illos mihi huc.]
Propter qd aūt nō facit panes ex nihilo qbus turbaȝ pa-

ſeat: vt. ſ. obſtruat marchionis ⁊ manichei os: q creaturas
alienat a deo. ⁊ per opa doceat qm̄ oia q̄ vident ei⁹ opa ⁊
creatiões ſūt: ⁊ vt oſtēdat qm̄ ipſe eſt q fruct⁹ tradidit: qui
Gen. i. dixit a pn°. Terra germinet herbā virētē. Neqꝫ.n. h min⁹
illo eſt. Nō.n. min⁹ eſt de qnqꝫ panib⁹ facē panes tantos: ⁊
de piſcib⁹ ſilr: q̄ꝫ de terra educē fructū: ⁊ ab aquis reptilia
alia aiata: qḋ demr̄abat cū eē dñꝫ terre ⁊ maris. Opꝫ aūt
erudiri diſcipuloꝝ exēplo: qm̄ ⁊ ſi pauca habuerim⁹: opꝫ
ea retribuē idigētib⁹. Juſſi nāqꝫ diſcipuli afferre qnqꝫ pa
nes nō dñt: vñ mitigabim⁹ famē nr̄az: ſꝫ obediūt pfeſtim.
Uñ ſeqꝫ. [Et cū iuſſiſſet turbā diſcūbere ſup fenum: acce
ptis qnqꝫ panib⁹ ⁊ duob⁹ piſcib⁹: aſpiciēs in celū bñdixit
ac fregit.] Quare āt aſpexit in celuꝫ ⁊ bñdixit? Oportebat
nāqꝫ credi de eo qm̄ a pr̄e eſt: ⁊ qm̄ ei equalis eſt eq̄litatē
demr̄abat: cū ptāte oia faceret. A pr̄e aūt eē ſe mōſtrabat
per h qḋ ad ipꝫ oia referēs faciebat: inuocās eū ad ea que
fiebāt. Et iō vt vtrūqꝫ oſtēdat: nūc qdē ptāte: nūc āt orans
miracula facit. Deide pſiderādū q in minorib⁹ qdē reſpi
cit in celuꝫ: in maiorib⁹ āt ptāte oia facit. Qñ.n. pctā dimi
ſit mortuos ſuſcitauit: mare refrenauit: occulta cordiū re
darguit: oculos pdidit ceci nati: q ſoli⁹ dei ſūt: neqꝫ videṫ
orās. Qñ āt panes multiplicari fecit: qḋ his oib⁹ min⁹ eſt:
tūc reſpexit in celuꝫ: vt diſcas qm̄ ⁊ in minorib⁹ nō aliūde
Nō debemus ccc° ... ſamē ... q̄ grās egerim⁹ ei q dat eos. vtutē hꝫ q̄ a pr̄e. Simul āt erudit nos nō pꝰ tāgere men
ſaꝫ donec grās egerim⁹ ei q cibuꝫ dat nobis. Propter h ēt
⁊ in celum reſpicit. Alioꝝ.n. ſignoꝝ multoꝝ exēpla habe
bant diſcipuli. hui⁹ āt nullū. HIERO. Frāgēte āt dño
ſeminariū fit ciboꝝ. Si.n. fuiſſent itegri: ⁊ non in fruſta di
ſcerpti: ⁊ nō diuiſi in multiplicē ſegetē: tantā multitudineꝫ
C alere nō poterāt. Turbe aūt a dño p apl'os alimēta ſuſci
piūt. Uñ ſeqꝫ. [Et dedit diſcipulis panes: diſcipuli āt tur
bis.] CHRY. Jn q qdē nō ſolū eos honorauit: ſꝫ voluit
vt hoc miraculo facto nō increduli fiāt: neqꝫ obliuiſcātur
eius cū pterierit manib⁹ ipſis teſtātib⁹. Jdeoqꝫ turbas di
mittit pꝰ famis ſenſuꝫ accipe ⁊ diſcipulos accedere ⁊ in
terrogare: ⁊ ab ipſis accepit panes vt multa eēnt teſtimo
nia ei⁹ qḋ fiebat: ⁊ multas rememoratiões hrent miracu
li. ex hoc autē q nihil ampli⁹ q̄ panes ⁊ piſces eis dedit: ⁊
ex hoc q oib⁹ cōiter ea appoſuit: humilitatē: parſimoniaꝫ
⁊ charitatē q oia eſtimarent cōia eos erudiuit: qḋ ⁊ a loco
docuit: cuꝫ ſup fenū eos diſcūbere fecit. Non.n. nutrire ſo
lus corpa volebat: ſꝫ aiaz erudire. Panes aūt ⁊ piſces in
diſcipuloꝝ manib⁹ augebāt. Uñ ſeqꝫ. [Et māducauerūt
oēs ⁊ ſaturati ſunt.] Sꝫ neqꝫ vſqꝫ ad hoc ſtetit miraculū:
ſed ⁊ ſupabūdare fecit nō panes itegros: ſed fragmēta: vt
oſtēdat qm̄ illi panes neqꝫ q̄tū reliquie erāt: ⁊ vt abſentes
diſcāt qḋ factū eſt: ⁊ ne vllus qḋ factū eſt eſtimet eſſe phā
taſiā. Uñ ſeqꝫ. [Et tulerūt reliquias. xii. cophinos plenos
fragmētoꝝ.] HIERO. Unuſqſqꝫ.n. aploꝝ de reliquijs
ſaluatoris iplet cophinū ſuū: vt ex reliquijs doceat veros
D fuiſſe panes q multiplicati ſūt. CHRY. Propter h eiꝫ
⁊. xii. cophinos ſupabūdare fecit: vt ⁊ iudas ſuū cophinuꝫ
portaret. Accipiēs aūt fragmēta dedit diſcipulis ⁊ nō tur
bis que adhuc impfecti⁹ diſpoſite erāt q̄ diſcipuli. Juxta
numerū qnqꝫ panū ⁊ comedētiū viroꝝ qnqꝫ miliū multi
tudo eſt. Uñ ſeqꝫ. [Māducātiū aūt fuit numer⁹ qnqꝫ mi
lia viroꝝ: exceptis mulierib⁹ ⁊ paruulis.] CHRY. Hoc
eniꝫ erat plebis maxia laus qm̄ mulieres ⁊ viri aſtabant:
qñ he relige facte ſūt. HYLA. Nō aūt qnqꝫ panes mul
tiplicanṫ in pleſ: ſꝫ fragmētis fragmēta ſuccedūt. Creſcit
deide materies: neſcio vtrū in mēſaꝝ loco aut in ſumētiū
manib⁹. RABA. Hoc aūt miraculuꝫ ſcripturus ioānes
pmiſit q primū eſſet paſcha. Mattheus h̄o ⁊ Marcus
hoc iterfecto ioāne ptinuo factū eſſe cōmemorāt. Uñ col
Joannes baptiſta d. ligiṫ iminente paſchali feſtiuitate fuiſſe decollatū: ⁊ anno

poſt ſequēte cū paſchale tpe rediret myſteriū dñice paſ collat⁹ fuit imminēte paſchali feſtiuitate.
ſionis eē cōpletū. HIERO. Oia āt hec plena myſterijs
ſunt. Hoc.n. facit dñs nō mane: nō meridie: ſꝫ veſpere qñ
ſol iuſtitie occubuit. REMI. Per veſperā eniꝫ mors dñi
deſignaṫ: q poſtq̄ ille ver⁹ ſol in archa crucis occubuit: fa
melicos ſatiauit. Uel p veſpe vltia etas ſeculi deſignaṫ:
in q fili⁹ dei veniēs: turbas i ſe credētiū refecit. RABA. E
Quia aūt diſcipuli rogāt dñm vt dimittat turbas vt emāt
ſibi cibos p caſtella: ſignat faſtidiū iudeoꝝ p turbas gen
tiuꝫ: quos iudicabāt magis aptos: vt quererēt ſibi cibuꝫ in
cōuenticulis phariſeoꝝ: q̄ diuinoꝝ libroꝝ vterenṫ paſtu.
HYLA. Sꝫ dñs rn̄dit. Nō hñt neceē ire. oñdēs eos qb⁹
medeṫ: venalis doctrine cibo nō egere: neqꝫ neċitateꝫ hr̄e
regredi ad iudeā ciboſqꝫ mercari: iubetqꝫ apl'is vt eſcam
darēt. Nunqd aūt ignorabat nō eſſe qḋ dari poſſet: ſꝫ erat
ois typica rō explicāda. Nōduꝫ.n. cōceſſum apl'is erat ad
vite eterne cibū celeſteꝫ panē pficere ac miniſtrare: quoꝝ
rn̄ſio ad ſpūalis itelligētie ordinē tēdit: q adhuc ſub qnqꝫ
panib⁹. i. qnqꝫ libris legis ptinebanṫ: ⁊ piſciū duoꝝ. i. pro
phetaꝝ ⁊ ioānis pdicatiōib⁹ alebanṫ. RABA. Uel per
duos piſces ⁊ pphetias ⁊ pſalmos habemus. Totū eiꝫ ve
tus teſtm̄ in his trib⁹ completur: lege: pphetis: ⁊ pſalmis.
HYLA. Hec igiṫ pmū q in his adhuc erat apl'i obtule
rūt: ſꝫ ex his euāgelioꝝ pdicatio in maiorē ſue vtutis abū
dantiā creſcit. Accūbere poſt hoc ſupra fenuꝫ ppl's iubeṫ
nō iaꝫ in terra iacēs: ſꝫ lege ſuffult⁹: ⁊ tanq̄ terre feno fru
ctib⁹ opis ſui vnuſqſqꝫ ſubſterniṫ. HIERO. Uel diſcū F
bere iubenṫ ſup fenū: ⁊ ſm aliū euangeliſtā per qnquage Quid ſigt q q comederāt ſederunt ſuper fenum.
nos ⁊ centenos: vt poſtq̄ calcauerint carnē ſuā: ⁊ ſeculi vo
luptates: q̄ſi arens fenū ſibi ſubiecerint: tūc per qnquage
narij numeri pn̄tiaꝫ ad pfectū centeſimi numeri culmen
aſcēdant. Aſpicit aūt ad celuꝫ: vt illuc dirigēdos oculos do
ceat. Frangiṫ aūt lex cū pphetis ⁊ in ei⁹ medio pferūtur
myſteria: vt qḋ itegrū nō alebat diuiſuꝫ per ptes alat gen
tiuꝫ multitudinē. HYLA. Danṫ aūt apl'is panes: q per
eos erāt diuine gr̄e dona reddenda. Jdeꝫ aūt edentiū nu
merus inueniṫ: qui futur⁹ fuerat credituroꝝ. Naꝫ ſicut in
libro actuū cōtineṫ ex iſrael ppl'i infinitate viroꝝ quinqꝫ
milia crediderūt. HIERO. Comederūt aūt qnqꝫ milia Act. 4.
viroꝝ qui in pfectū virū creuerāt mulieres aūt ⁊ paruuli
ſexus fragilis: ⁊ etas minor nuō indigni ſunt. Uñ ⁊ in nu Num. 1.
meroꝝ libro: ſerui mulieres: ⁊ paruuli: ⁊ vulgus ignobile
abſqꝫ nuō ptermittiṫ. RABA. Trib⁹ aūt eſurietib⁹ nō G
noua creat eſbaria: ſꝫ acceptis eis q habebāt diſcipuli bñ Chriſt⁹ pdicādo oſtēdit ſcripturam ſacrā myſterijs plenā.
dixit: q veniens in carne nō alia q̄ que pdicta ſunt pdica
bat: ſꝫ legis ⁊ pphetaꝝ ſcripta myſterijs grauida eſſe de
monſtrat. Qḋ aūt ſupeſt turbis: a diſcipulis tolliṫ: quia ſa
cratiora myſteria: que a rudib⁹ capi nequeūt: nō ſūt negli
gēter hñda: ſꝫ a. xii. apl'is q per. xii. cophinos ſignanṫ: ⁊ ab
eoꝝ ſucceſſorib⁹ diligēter ingrēda. Cophinis.n. ſuilia opa 1. Cor. 1.
aguṫ: ⁊ de° iſirma mūdi elegit: vt pfundat fortia. Quinqꝫ
aūt milia pro qnqꝫ ſenſib⁹ corporis: hi ſunt qui in ſeculari
habitu exterioribus recte vti nouerunt.

¶ Et ſtatiꝫ cōpulit diſcipulos aſcēdere in naui Joã. 6.
culaꝫ: ⁊ pcedere eū trās fretū donec dimitteret Mar. 6
turbas. Et dimiſſa turba aſcēdit in mōtē ſolus
orare. Ueſpe āt facto: ſolus erat ibi. Nauicula Luce. 9.
aūt in medio mari iactabaṫ fluctib⁹. Erat eniꝫ Ibi. 6.
ptius vēt⁹. Quarta aūt vigilia noctis venit ad Jo. 6.
eos ambulās ſupra mare. Et vidētes eū ſupra Mar. 6
mare ambulanteꝫ: turbati ſūt dicētes: q phan
taſma eſt. Et pre timore clamauerunt. Statiqꝫ

ieſus locut⁹ eſt eis dicēs. Habete fiduciā: ego
ſum: nolite timere. Rn̄dens aūt Petrus dixit.
Dn̄e ſi tu es iube me venire ad te ſuper aquas.
At ipſe ait. Ueni. Et deſcēdens Petr⁹ de na/
uicula ambulabat ſup aq̄s vt veniret ad ieſum.
Uidens vo ventū validū venientē timuit. Et
cū cepiſſet mergi clamauit dicēs. Dn̄e ſaluum
me fac. Et cōtinuo ieſus extēdens manum ap/
prehendit eū: ꝛ ait illi. Modice fidei q̄re dubi/
taſti? Et cū aſcēdiſſet in nauiculā ceſſauit vē/
Mar.6 tus. Qui aūt in nauicula erant venerūt ꝛ ado/
Luce.3. rauerunt eū dicētes. Uere filius dei es.

A ¶ CHRY. Diligētē examinationē eoꝝ q̄ fcā erāt tradē
volēs: eos q̄ ꝑmiſſū ſignū viderāt iuſſit a ſe ſepari: q̄ ꝛ ſi
pn̄s viſus fuiſſꝫ phātaſtice ꝛ nō in v̄itate: feciſſe miraculū
diceꝛ: nō tn̄ vt abſn̄s. Et iō dr̄. [Et ſtatiꝫ cōpulit ieſus diſci/
pulos aſcēdere in nauiculā: ꝛ p̄cedere eū trās fretū: donec
dimitterēt turbas.] HIERO. Quo ſmōe oñdit̄ inuitos eos
a dn̄o receſſiſſe: dū amore p̄ceptoris ne ad pūctū qdē tpis
ab eo volūt ſepari. CHRY. Cōſiderādū āt q̄ cū dn̄s
magna opat̄ dimittit turbas: docēs nos nuſq̄ gl̄iā multi/
tudis pſeq: neqꝫ attrahē m̄ltitudinē. Et iteꝝ docet: nō de/
bere turbis nos cōmiſcē cōtinue: neqꝫ fugē multitudinē ſp̄:
ſꝫ alterutrū vtil̄r facē. Uñ ſeq̄t̄. [Et dimiſſa turba aſcēdit
in montē ſolus orare.] In q̄ nos docet: q̄ ſolitudo bona ē:
cū nos deū iterpellare oporteat. Propter h̄ ēt ad deſertū
vadit ꝛ ibi pnoctat dū orat: erudiēs nos in orōne trāqllita/
tē q̄rere: ꝛ a tpe ꝛ a loco. HIERO. Q̄ aūt aſcēdit ſolus
orare: nō ad eū referas qdē qui q̄nqꝫ panibus q̄nqꝫ milia
hoīuꝫ ſatiauit: ſꝫ ad eū q audita morte ioānis ſeceſſit in ſo/
litudinē: nō q̄ pſonā dn̄i ſeparem⁹: ſꝫ q̄ opa ei⁹ inter deum
hoīemqꝫ diuiſa ſūt. AVGV. de cō. euā. Pōt āt h̄ vide/
B ri ꝯtriū: q̄ Matthe⁹ dimiſſis turbis eū dicit aſcendere in
Jo.6. montē: vt illic ſolus oraret. Joānes aūt in mōte fuiſſe cum
eaſdē turbas pauit. Sꝫ cū ꝛ ipſe ioānes dicat poſt illō mi/
raculū fugiſſe eū in montē ne a turbis teneret̄ q̄ eū vole/
Jo.6. bant facē regē: vtiqꝫ manifeſtū eſt q̄ de mōte in planiora
deſcēderat qn̄ illi panes miſtrati ſunt. Nec illud repugnat
qō Matthe⁹ dixit. [Aſcēdit in mōtē ſolus orare.] Joānes
aūt cū cognouiſſet: inq̄t: q̄ vēturi eēnt vt facerēt eū regē:
fugit iteꝝ in montē ipe ſolus. Neqꝫ.n. cā orādi ꝯtrie eſt cāe
fugiēdi. qn̄ qdē ꝛ hinc dn̄s docet hāc eē nobis magnā cāꝫ
orādi: qn̄ eſt cā fugiēdi. Nec illō ꝯtriū eſt q̄ Matthe⁹ p̄us
dixit eū iuſſiſſe aſcēdere diſcipulos in nauiculā: ac deide
dimiſſis turbis aſcēdiſſe in montē ſolus orare. Joānes vo
p̄us eū fugiſſe cōmemorat ſolū in montē: ac deide. [Ut āt
ſero fcm̄ eſt inq̄t deſcēderūt diſcipuli ei⁹ ad mare. Et cum
aſcēdiſſent nauiꝫ ꝛc̄.] Quis.n. nō videat h̄ recapitulando
ioānē poſtea dixiſſe fcm̄ a diſcipulis qō iaꝫ ieſus iuſſerat
anteq̄ fugiſſet in montē. HIERO. Recte āt q̄ſi inuiti ꝛ re/
tractātes apl̄i a dn̄o receſſerāt: ne illo abſn̄te naufragia ſu/
ſtinerēt. Seq̄t̄.n. [Ueſpe āt fcō: ſolus erat ibi] .i. in mōte.
[Nauicula āt in medio mari iactabat̄ fluctib⁹. Erat.n. vē/
C tus ꝯtri⁹.] CHRY. Rurſus aūt diſcipuli tēpeſtatē ſuſti/
nēt ſic̄ ꝛ p̄us: ſꝫ tūc qdē h̄ntes eū in nauigio h̄ paſſi ſūt. nūc
aūt ſoli exiſtes. Paulatiꝫ.n. ad maiora eos ducit ꝛ ad ferē/
dū oīa viril̄r iſtruit. HIERO. Dn̄o qdē in mōtis cacu/
mine cōmorāte ſtatiꝫ vent⁹ ꝯtri⁹ orit̄ ꝛ turbat mare: ꝛ peri/
H clitāt̄ apl̄i: ꝛ tādiu iminēs naufragiū pſeuerat q̄diu ieſus
veniat. CHRY. Tota autē nocte dimittit eos fluctuari
erigēs eoꝝ cor poſt timorē in maius ſui deſideriū imittēs
eos ꝛ in memoriā ꝯtinuā. Propter h̄ nō ꝯfeſtiꝫ eis aſtitit.

Uñ ſeq̄t̄. [Quarta āt vigilia noctis venit ad eos ambulās
ſupra mare.] HIERO. Stationes.n. ꝛ vigilie militares
in trina horaꝝ ſpatia diuidunt̄. Qn̄ g̊ dic̄. [Quarta vigilia
noctis] veniſſe ad eos dn̄m: oñdit tota nocte periclitatos.
CHRY. Erudiēs eos nō cito ſolōnē ingrere aduenietiū
maloꝝ: ſꝫ ferre ea q̄ ꝯtingūt viril̄r. Qn̄ āt putauerūt erui:
tūc intēſus eſt timor. Uñ ſeq̄t̄. [Et vidētes eū ſupra mare
ambulantē turbati ſunt dicētes: q̄ phātaſma eſt. Et p̄e ti/
more clamauerūt.] Semp.n. hoc dn̄s facit cū ſoluturꝰ ſit
mala aliq̄: difficilia ꝛ terribilia iducit. Quia.n. nō eſt longo
tpe tentari cū finiēdi ſunt agones iuſtoꝝ: volens amplius
eos lucrari auget eoꝝ certamina: qō ꝛ in Habraā fecit: vl/
timū certamē tentationē filij ponēs. HIERO. Cōfuſus
aūt clamor ꝛ icerta vox magni clamoris indiciū eſt. Si āt
iuxta marchionē ꝛ manicheū dn̄s noſter nō eſt natus ex
v̄gine: ſꝫ viſus in phātaſmate: quō nūc apl̄i timēt ne phan/
taſmata videāt? CHRY. Chrūs g̊ nō p̄us ſe reuelauit di/
ſcipulis donec clamauerūt. Q̄to.n. magis itēdebat̄ timor:
tāto magis letati ſūt in ei⁹ p̄ntia. Uñ ſeq̄t̄. [Statimqꝫ ieſus
locut⁹ eſt eis dicēs. Habete fiduciā. Ego ſum: nolite timē.]
Hoc aūt verbum ꝛ timoreꝫ ſoluit: ꝛ fiduciam preparauit.
HIERO. Q̄ aūt dicit. [Ego ſuꝫ] nec ſubiungit q̄s ſit: vel
ex voce ſibi nota poterāt intelligē eū qui ꝑ obſcure noctis
tenebras loq̄bat̄: vel ipꝫ eē ſcire poterāt: quē locutum ad
moyſen nouerāt: hec dices filijs iſrael. Qui ē miſit me ad
vos. In oīb⁹ āt locis ardētiſſime fidei iuenit̄ petr⁹. Eodē
igit̄ fidei ardore q̄ ſemp nūc q̄ꝫ tacentib⁹ ceteris credit ſe
poſſe facē ꝑ volūtatē magri: qō nō poterat ꝑ nāꝫ. Uñ ſeq/
tur. [Rn̄dēs aūt Petr⁹ dixit. Dn̄e ſi tu es iube me venire
ad te ſup aquas] .q.d. Tu p̄cipe ꝛ ilico ſolidabunt̄. Uñ ꝛ
leue fiet corp⁹ qō ꝑ ſe graue eſt. AVGV. de v̄. do. Non
eniꝫ poſſuꝫ h̄ in me ſꝫ in te. Agnouit Petr⁹ q̄d ſibi eēt a ſe:
q̄d ab illo cui⁹ volūtate ſe credidit poſſe: qō nulla hūana
ifirmitas poſſet. CHRY. Uide āt quāt⁹ eſt feruor: q̄ta
fides. nō dixit: Ora ꝛ dep̄care: ſꝫ [iube.] Nō.n. ſoluꝫ credi/
dit qm̄ pōt chrūs ambulare ſup mare: ſꝫ qm̄ pōt ꝛ alios in/
ducere: ꝛ ꝯcupiſcit velociter ad eū ire. Hoc.n. taꝫ magnuꝫ
q̄ſiuit ꝑ amorē ſoluꝫ: nō ꝑ oſtētationē. Non.n. dixit. Iu/
be me ire ſup aquas: ſꝫ [iube me venire ad te.] Pꝫ āt q̄ cū
in miraculo ſupra poſito oſtēderit q̄ dn̄at̄ mari: nunc ad
mirabili⁹ ſignū eos idueit. Uñ ſeq̄t̄. [At ille ait. Ueni. Et
deſcēdēs Petr⁹] quaſi molle ꝛ aereū iceſſerit: rn̄deāt quō
ambulauerit Petr⁹: quē vtiqꝫ verum hoīeꝫ nō negabunt.
RABA. Deniqꝫ Theodorus ſcripſit corpale pōdus nō
habuiſſe dn̄m ſꝫ carnē: ſꝫ abſqꝫ pōdere ſup mare ambu/
laſſe: ſꝫ ꝯtriū fides catholica p̄dicat. Nā Dionyſius dicit: q̄
nō ifuſis pedib⁹ corpale pōdus h̄ntib⁹ ꝛ māle on⁹ deam/
bulabat ſup vndā. HIERO. Petr⁹ āt qō mai⁹ eſt ſupe/
rans. ſ. vndas mari: ea minori turbat̄. ſ. a venti ipulſu. Uñ
ſeq̄t̄. [Uidēs aūt vē. validū ꝛc̄.] Talis eſt.n. nā hūana vt
multotiēs in magnis recte ſe h̄ns: in minorib⁹ rep̄hendat̄.
Hic āt qō petr⁹ timuit: dr̄iaꝫ demr̄abat magri ꝛ diſcipuli:
ſꝫ alios diſcipulos mitigabat. Si.n. in duob⁹ frīb⁹ ſeſſuris
ad dexterā moleſtati ſūt m̄lto magis h̄ moleſtati fuiſſent.
Nōdū.n. erāt ſpū pleni. poſtea vo ſp̄uales effecti vbiqꝫ pe
tro p̄matū ꝯcedūt ꝛ in ꝯcionib⁹ eū p̄mittunt. HIERO.
Paululuꝫ ēt relinq̄t̄ tētationi: vt augeat̄ fides: ꝛ intelligat
ſe nō facultate poſtulatiōis: ſꝫ potētia dn̄i ꝯſeruatū. Arde/
bat eiꝫ in aīo ei⁹ fides: ſꝫ hūana fragilitas in pfundū trahe
bat. AVGV. de v̄. do. Preſumpſit g̊ Petr⁹ de dn̄o: titu
bauit vt hō: ſꝫ rediuit ad dn̄m. Unde ſeq̄t̄. [Et cum cepiſ.
mer. cla. di. Do. ſal. me fac.] Nunq̄d āt dn̄s deſereret titu/
bantē: quē audierat iuocātē? Unde ſeq̄t̄. [Et ꝯti. Je. extē.
ma. apprehēdit eū.] CHRY. Jō aūt nō iniunxit ventis
ceſſare: ſꝫ extēdens manū apprehēdit eū: qm̄ illi⁹ fide op⁹
erat. Cuꝫ.n. que a nobis ſunt defecerint: ſtāt ea q̄ a deo ſūt

Dn̄s do/
cet nos ali/
qn̄ cū tur/
bas eē tali/
qn̄ eas fu/
gere.

Uigilie no/
ctis in tri/
na horaꝝ
ſpatia diui/
dunt̄.

Sect. xx
D

Exo.3.

E
Petr⁹ co/
gnouit q̄
ꝑpa ꝓtāte
nō poterat
ambulare
ſupra ma/
re ſed dei
virtute.

.ō.9.

I

Monente
hūana nā
in magnis
ſe recte ha
bēs in par
uis ōfēdit.

F

ſtát. Ut igiť mõſtraret: q2 nõ vẽti imiſſio ſ3 illius modica
credulitas periculu3 op̃abať. ſubdiť. [Et ait illi. Modice
fi. q̃re du.] In q̃ māifeſtat: q2 neq3 vent⁹ nocẽ potuiſſet ſi
fides firma fuiſſet. Sič aũt pullu3 añ tp̃s ex nido exeuntẽ
ɀ caſurũ mř alis portãs rurſus ad nidu3 reducit: ita ɀ cb̃s
fecit. Uñ ſeqť. [Et cũ aſcẽ. in naui. ceſ. vẽ. Qui aũt erant in
naui: vene. ɀ adora. eu3 dicẽ. Uere fili⁹ dei es.] RABA.
G Qð q̃dẽ de nautis itelligẽdu3 eſt ſiue de ap̃lis. CHRY.
Uide aũt q̃lr paulati3 ad id qð eſt excelſius vniuerſos du
cebat. Supra. n. icrepauit mare. nũc aũt magis v̄tutẽ ſua3
demõſtrat ſup mare ambulãdo: ɀ alij h̃ idẽ facẽ iubẽdo ɀ
periclitãte3 ſaluãdo. Jðq3 dicebãt ei. [Uere fi. dei es.] qð
ſupra nõ dixerãt. HIERO. Si q̃ ad vnũ ſignũ trãquilli-
tate maris reddita que poſt nimias p̃cellas iterdu3 ɀ caſu
fieri ſolet naute atq3 rectores vere filium dei cõfitenť: cur
Arrius ip̃m in eccl'ia p̄dicat creaturã? AVGV. de v̇. do.
Myſtice. Myſtice aũt mons altitudo eſt. Quid aũt alti⁹ celo in hoc
Jo. 3. mũdo? Quis vo in celu3 aſcẽdit nouit fides n̄ra. Cur autẽ
ſolus aſcẽdit in celu3? Quia nemo aſcẽdit in celu3: niſi qui
de celo deſcẽdit: q̃uis ɀ cũ in fine venerit ɀ nos in celu3 le-
uauerit: etiã nũc ſolus aſcẽdet: q2 caput cũ corp̃e ſuo vn⁹ eſt
cb̃s: nũc ãt ſolu3 caput aſcẽdit. [Aſcẽdit aũt orare] q2 aſcẽ
dit ad p̃re3 pro nob̃ iterpellare.] HYLA. Uel q̄ veſp̃e
ſolus eſt: ſolitudinẽ ſuã in tp̃e paſſionis oñdit: ceteris trepi
datiõe dilapſis. HIERO. Aſcẽdit ẽt in montẽ ſolus q̃a
turba ad ſublimia ſeq nõ p̃õt: niſi docuerit eã iuxta mare
Nauicula eccl'ie p̃õt in h̃ mari turbari ſ3 nõ mergi. in litore. AVGV. de v̇. do. Uerũtñ dum cb̃s orat in ex-
celſo: nauicula turbať magnis fluctib⁹ in p̃fundo. Et quia
inſurgũt fluct⁹ p̃õt iſta nauicula turbari: ſ3 q2 cb̃s orat: nõ
p̃õt mergi. Nauicula3 q̃ppe iſtã eccl'iã cogitate: turbulẽtũ
H mare h̃ ſeculu3. HYLA. Q2 aũt nauẽ ɔſcẽdere diſcipu-
los iubet: ɀ ire trãs fretũ du3 turbas ipſe dimittit: ɀ dimiſ-
ſis turbis aſcẽdit in montẽ orare: eẽ itra eccl'ia3 iubet: ɀ pe-
riculu3 fieri vſq3 in id tp̃s quo reuertẽs in claritatis aduẽ-
tu p̄p̃lo oĩ q̄ ex iſrael erit reliqu⁹ ſalutẽ reddat: eiuſq3 p̄ctã
dimittat: dimiſſoq3 eo vel in celeſte regnũ potius admiſſo
agẽs deo p̄ri g̃ras in gl'ia ei⁹ ɀ maieſtate ɔſiſtat. Sed inter
hec diſcipuli vẽto ac mari deferunť: ɀ toti⁹ ſeculi motibus
imũdo ſp̄ũ aduerſante iactanť. AVGV. de v̇. do. Qñ. n.
aliq̄s ipie volũtatis maxie p̄tãtis p̄ſecutionẽ idicit eccl'ie:
ſup nauicula3 cb̄i grãdis vnda ɔſurgit. RABA. Unde
b̄n d̃r q2 [nauis erat in medio mari: ɀ ip̃e ſolus in terra] q2
nõnũq̃ eccl'ia tãtis preſſuris ẽ afflicta: vt eã dñs dereliquiſſe
videreť ad tp̃s. AVGV. de v̇. do. Uenit aũt dñs ad viſi
tandos diſcipulos ſuos q̄ turbabanť in mari q̃rta vigilia
noctis. i. extrema p̄te noctis. Uigilia. n. vna tres horas h̃3:
I ac per h̃ nox 4^{or} vigilias h̃3. HYLA. P̄ria igiť vigilia
fuit legis. 2^a p̄p̄hã. 3ª corp̄alis aduẽtus. 4^a in reditu cla-
ritatis. AVGV. de v̇ do. Quarta igiť vigilia noctis: h̃ eſt
pene ia3 nocte finita veniet in fine ſeculi: iniquitatis nocte
trãſacta ad iudicãdũ viuos ɀ mortuos. Uenit ãt mirabil'r.
Caput noſtrũ cb̄s p̄mit oẽs p̄tãtes ſeculi. Surgebãt. n. fluct⁹: ſ3 calcabanť. quãtũlib3. n. p̄tãtes ſeculi
ɔſurgãt: p̄mit ea4 caput n̄r3 caput. HYLA. Ueniẽs ãt
cb̃s in fine inenit eccl'iã feſſa3 ɀ antecb̄i ſp̄ũ ɀ toti⁹ ſeculi
motib⁹ iueniet circũactã. Et q2 de antecb̄i ɔſuetudine ad
oẽ3 tẽtationũ nouitatẽ ſolliciti erũt: etiã ad dñi aduentum
expaueſcẽt falſas re4 imagines metuẽtes. S3 bonus dñs
timorẽ depellet dicẽs. [Ego ſu3.] ɀ aduẽtus ſui fide metu3
naufragij iminẽtis repellet. AVGV. de qð. euã. Uel q̄
dixerũt diſcipuli [p̄hãtaſma eſſe] ſignat: q2 q̃da3 q̄ ceſſerit
diabolo de cb̄i aduẽtu dubitabũt. Quia ãt Petr⁹ iplorat
auxiliũ a dño ne mergať: ſignat q̄buſdã tribulatiõib⁹ etiã
poſt vltimã p̄ſecutionẽ purgaturu3 eccl'iã: qð ɀ Paulus ſi-
1. cori. 3. gnat dicẽs. Salu⁹ erit: ſic tñ q̃ſi p̄ igne3. HYLA. Uel q̄
Petrus ex oĩ ɔſiſtentiũ in naui nũo r̃ñdere audet: ɀ iuberi
ſibi vt ſupra aquas ad dñ3 veniat p̄cãť: paſſiõis tp̃e volũ-
tatis ſue deſignat affectũ: dñi veſtigijs dñi iuberẽs ad ɔtẽ-
nẽda3 mortẽ conat⁹ ẽ. S3 ifirmitatẽ future tẽtatiõis timi-
ditas ei⁹ oñdit. Per metũ. n. mortis vſq3 ad negãdi neceſſita-
te3 coact⁹ eſt. Clamor ãt ei⁹: p̄nie ſue gemit⁹ eſt. RABA. K
Reſpexit dñs: ɀ ad p̄nia3 ɔuertit: manũ extẽdit: ɀ idulgẽ-
tiã tribuit: ɀ ſic diſcipulus ſalutẽ inuenit: q2 nõ eſt volentis Ro. 9.
neq3 currẽtis: ſ3 miſerẽtis dei. HYLA. Q2 ãt trepidãte
petro v̄tutẽ p̄ueniẽdi ad ſe dñs nõ iducit: ſ3 manu appre-
hẽſu3 ſuſtinuit: hec eſt rõ. Solus. n. paſſur⁹ pro oĩb⁹: oĩum
p̄ctã ſoluebat: nec ſociu3 admittit q̄ q̃d vniuerſitati p̄ſtať
ab vno. AVGV. de v̇. do. In vno ẽt ap̄l'o. i. petro in ordi-
ne ap̄l'o4 p̄ ɀ p̄cipuo in q̃ figurabať eccl'ia: vtrũq3 gen⁹ ſi-
gnificãdu3 fuit. i. firmi in h̃ q̄ ſup aquas ambulauit: ɀ ifir-
mi in h̃ q̄ dubitauit. Nã ɀ vnicuiq3 ſua cupiditas tempe-
ſtas eſt: amas deũ: ambulas ſupra mare. Sub pedib⁹ tuis
eſt ſeculi timor. Amas ſeculu3: abſorbet te. S3 cũ fluctuat
cupiditas cor tuũ vt vincas cupiditatẽ: inuoca cb̄i diuinitatẽ.
L RABA. Aderit ãt dñs ſi ſopitis tentationũ p̄iculis p̄te-
ctionis ſue fiduciã retribuit: ɀ h̃ diluculo appropinquãte.
Cu3. n. hũana fragilitas p̄ſſuris obſita: ſua4 viriũ p̄uitate3
ɔſiderat: ergã ſe tenebras cernit. Cu3 ãt mẽte3 ad ſupnum
p̄ſidiũ erexerit: repẽte exortũ luciferi ɔſpicit q̄ totã vigiliã
matutinã illumiat. Nec mirãdũ ſi aſcẽdẽte in nauiculam
dño ventus ceſſauit: in quocũq3. n. corde dñs p̄ g̃ra3 adeſt:
mox vniuerſa bella q̄eſcũt. HYLA. Aſcenſu etiã cb̄i in
naui: vẽtũ ɀ mare eẽ ſedatũ poſt claritatis ſue reditũ eter-
na eccl'ia pax ɀ trãquillitas indicať: ɀ q2 tunc manifeſtius
adueniet: recte admirãtes vniuerſi locuti ſunt. [Uere fili⁹ In iudicio futuro oẽs cb̄m ɔfitebunť.
dei es.] Cõfeſſio. n. vniuerſo4 tũc abſoluta ɀ publica erit:
dei filiũ nõ ia3 in humilitate corporea ſed in gloria celeſti
pace3 eccl'ie reddidiſſe. AVGV. de qð. euã. Signatur
eni3 claritate3 eius tunc manifeſta3 futurã per ſpeciẽ iam
videntibus qui per fidem nunc ambulant.

¶ Et cu3 tranſfretaſſet venerunt in terrã gene- Tex. 6.
zareth. Et cum cognouiſſent eu3 viri loci illi⁹:
miſerunt in vniuerſa3 regionẽ illam: ɀ obtule-
runt ei omnes male habentes: ɀ rogabãt eum:
vt vel fimbriã veſtimẽti eius tangerẽt. Et qui-
cunq3 tetigerunt ſalui facti ſunt.

¶ REMI. Narrauerat ſupi⁹ euãgeliſta dñm iuſſiſſe diſci- A
pulos ſuos aſcẽdere in nauicula3: ɀ p̄cedere cũ trãs fretũ:
nũc aũt in icepta itẽtiõe p̄ſeuerãs dicit q̃ trãſfretãdo p̄ue
nerint dicẽs. [Et cum trãſfre. ven. in ter. gene.] RABA. al. beda
Terra geneçar iuxta ſtagnũ geneçareth a loci ipſi⁹ nã no-
men trahẽs q̃ criſpãtib⁹ aquis de ſeipſo ſibi excitare aurã
p̄hibeť. Greco. n. vocabulo q̃ſi generans ſibi auram diciť.
CHRY. Monſtrat aũt euãgeliſta q̄ poſt multũ tp̃s ad
p̄tes illas cb̃s venerat. Et iõ ſeqť. [Et cũ cogno. eũ viri lo.
il. miſe. in vni. regi. illa3.] HIERO. Cognouerũt aũt eu3
rumore: nõ facie: vel certe pro ſigno4 magnitudine q̃ p̄pe-
trabat in p̄p̄lis: vultu plurimis not⁹ erat. Et vide q̃ta fides
ſit hoiu3 terre geneçareth: vt nõ p̄ſtitu3 tm̃ ſalute contentĩ
ſint: ſ3 mittant ad alias per circuitũ ciuitates. CHRY.
Neq3 ei3 ſil'r vt prius ad domos trahebãt ɀ tactũ manus
inquirebãt: ſed cũ maiori fide eũ alliciebãt. Uñ ſeqť. [Et
obtu. ei oẽs ma. ha. ɀ roga. eũ. vt fim. veſt. ei⁹ tan.] Mulier
eni3 q̃ fluxũ ſanguis patiebať: vniuerſos hãc ſapiẽtiã edo-
cuit: vt. ſ. tangẽdo fimbriã veſtimẽti cb̄i ſaluarenť. P3 ẽt
q̄ tp̃s quo cb̃s abſens fuit: nõ ſolu3 fidẽ eo4 diſſoluit: ſ3 ɀ
maiorẽ reddidit: cui⁹ virtute oẽs ſaluati ſunt. Et iõ ſequiť.
[Et quicũq3 tetigerũt: ſalui facti ſũt.] HIERO. Si aũt B
ſciremus q̃d in n̄ra lingua reſonat geneçareth intelligere-
mus q̃uo ieſus per typũ ap̄lo4 ɀ nauis eccl'iã de p̄ſecutio-
nis naufragio liberatam trãſducat ad litus: ɀ in tranquil-

ſuſſimo portu faciat requieſcere. RABA. Geneſar enī3 interpretatur ortus pn̄. Tunc aūt plena nobis tribuetur trāquillitas: qñ paradiſi per chr̄m nobis reſtituetur bēditas: ac pñe ſtole iocūditas. HYLA. Uel alr̄. Finitis legis tēporib⁹: ⁊ ex iſrael qnq3 milib⁹ viroꝝ intra eccl'ia3 collocatis ia3 credētiū ppl's occurrit: ia3 ipſe ex lege p fide3 ſalu⁹: reliquos ex ſuis infirmos egrotoſq3 offerūt dño: oblatiq3 fimbrias veſtimētoꝝ ꝯtingere optabāt ſalui p fide3 futuri: ſ3 vt ex veſte tota fimbrie: ita ex dño nr̄o ieſu chr̄o ſancti ſpūs gr̄a virt⁹ exijt que apl'is data: ipſis quoq3 tanq3 ex eode3 corpe exeūtib⁹ ſalutē his qui ꝯtingere cupiūt ſubminiſtrant. HIERO. Uel fimbriā veſtimēti ei⁹ minimu3 mādatū intellige: qd qui trāſgreſſus fuerit: minimus vocabitur in regno celoꝝ: vel aſſumptionē corpis per quā venimus ad vbū dei. CHRY. Nos aūt nō ſolu3 fimbriā aut veſtimētū chr̄i habem⁹: ſ3 ēt corp⁹ ei⁹ vt comedam⁹. Si ḡ qui fimbriā veſtimēti ei⁹ tetigerūt: tantā acceperūt vtute: multo magis qui totū ipſum ſument.

Plena trāquillitas nobis tribuetur qn paradiſum accipiemus.

§.5.

Cap. XV.

Tex.1. Mar.6

Tunc acceſſerūt ab hieroſolymis ſcribe ⁊ phariſei dicētes. Quare diſcipuli tui trāſgrediuntur traditiōes ſenioꝝ? Nō enī3 lauāt man⁹ ſuas cū panē mā ducāt. Ipſe aūt rn̄dens ait illis. Quare ⁊ vos trāſgredimini mādatū dei ꝑpter traditionē veſtra3?

Exo.20. Deu.5. Mar.7

Nā de⁹ dixit. Honora pr̄e3 ⁊ matrem: ⁊ qui maledixerit pr̄i vel matri: morte moriatur. Vos autē dicitis. Quicūq3 dixerit pr̄i vel mr̄i mun⁹ qdcūq3 eſt ex me tibi ꝓderit: ⁊ nō honorificabit pr̄e3 ſuū aut matrē ſuā: ⁊ irritum feciſtis mandatū dei ꝑpter traditionē veſtra3.

§.11.

A

RABA. Hoies geneſareth ⁊ minus docti credunt: ſ3 q ſapiētes videntur ad pugnā veniūt: iuxta illud. Abſcōdiſti a ſapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹ ⁊ reuelaſti ea puulis. Uñ dr̄. [Tunc acceſſ. ad eum ab hiero. ſcri. ⁊ pha.] AVGV. de cō. euā. Ita āt ꝯſerit euāgeliſta narratiōis ſue ordinē dicēs. [Tūc acceſſerūt] vt q̄tū ipſe trāſit⁹ indicat rex ēt ꝓntius ordo ſeruetur. CHRY. Propter h aūt euāgeliſta hic tps deſignat: vt oñdat ieffabile3 illoꝝ neq̄tiā nulli cedētē. Tūc.n. venerūt qñ pluria ſigna opat⁹ eſt: qñ ifirmos ex tactu fimbrie curauerat. Q: āt ab hieroſolymis veniſſe dr̄ ſcribe ⁊ phariſei: ſciēdu3 eſt q p oēs trib⁹ erāt diſſeminati: ſed q in metropoli habitabant: peiores alijs erant: velut ampliori fruentes honore: ⁊ maiorē ſuperbiā poſſidentes.

Habitantes in vrbib⁹ magnis alijs ſūt peiores.

REMI. Duab⁹ aūt de cauſis reprehenduntur: ⁊ q: ab hierl'ymis venerāt. i. a loco ſcō deſcēderāt: ⁊ q: ſeniores ppl'i ⁊ legis doctores erāt: ⁊ nō ad diſcēdū: ſ3 ad reprehēdēdu3 dñm venerāt. Subditur.n. [Dicētes: q̄re diſci. tui trāſgre. tra. ſenio.] HIERO. Mira phariſeoꝝ ſcribarūq3 ſtultitia: dei filiū arguūt q̄re traditiōes hoīu3 ⁊ ꝑcepta nō ſuet. CHRY. Uide aūt q̄lr ⁊ a ſua iterrogatiōe capiuntur. Nō enī3 dicūt. Quare trāſgrediuntur lege3 Moyſi: ſed traditionē ſenioꝝ. Uñ manifeſtum eſt q multa noua inducebāt ſacerdotes: q̄uis moyſes dixerit. Nō adijcietis ad vbū qd ego ꝓpono vobis hodie: ⁊ nō auferetis ab eo. Et qñ oportebat eos ab obſeruationib⁹ liberari: tūc amplioribus obſeruationib⁹ ſe alligabāt: timētes ne aliqs eoꝝ pncipatū auferret: terribiliores eē volētes q: ⁊ ipſi eēnt legiſlatores.

Deu.4.

REMI. Que aūt fuerit traditiōes manifeſtat Marcus cū ait. Phariſei ⁊ oēs iudei niſi crebro lauēt man⁹ ſuas: nō māducāt panē. Uñ ⁊ h diſcipulos reprehēdunt dicētes. [Nō.n.la.ma.ſu. cū pa.mā.] BEDA. ſup Mat. Uerba.n. ꝓphaꝝ carnalr̄ accipientes qd dcm̄ erat. Lauamini ⁊ mūdi eſtote: de corpore ſolu3 lauādo ſuabāt: ⁊ iō ſtatuerāt nō niſi lotis manib⁹ māducādu3 eē.

Mar.7 Traditiōes iudeorum explicatur.

Iſa.1.

B

HIERO. Manus āt idēſt opa nō corpis: ſ3 aīe lauāde ſūt: vt fiat in illis vbū dei. CHRY. Iō aūt diſcipuli nō lotis manib⁹ māducabāt: q: iam ſuꝑflua deſpiciebāt: ea ſolu3 q̄ ſūt nec̄ia attēdētes: ⁊ neq3 non lauari pro lege hn̄tes: ſ3 vt ꝯtingebat alterutrū facientes. Qui.n. ⁊ ipm nec̄iu3 cibū ꝯtēnebāt: q̄lr circa h ſtudiu3 haberent? REMI. Uel reprehēdebant phariſei diſcipulos dñi nō de iſta lauatione q̄ ꝯſueto more cōgruis ⁊ neceſſarijs tpib⁹ agitur: ſ3 de illa ſupflua q̄ de ſupſtitioſa traditione ſenioꝝ fuerat repta. CHRY. Chr̄s aūt nō excuſauit: ſed cōfeſti3 reaccuſauit demr̄ans qm̄ eu3 q magna peccat pro paruis pctis alioꝝ ſollicitū eē nō op3. Uñ ſequitur. [Ipſe aūt rn̄dens ait illis. Quare ⁊ vos trāſgredimini mādatum dei pp traditionē vr̄a3?] Nō aūt dicit q bn̄ faciūt trāſgrediētes: vt nō det eis occaſionē calūnie: neq3 tñ vitupat qd ab apl'is factū eſt: ne approbet eoꝝ traditiones. Neq3 rurſus accuſat ſeniores: ne tanq3 iniuriatorē eū repuliſſent: ſed increpat eos q aduenerāt: tangēs ēt ſeniores q tales traditiones ſtatuerāt dicēs.

C

HIERO. Cu3 vos pp traditionem hoīu3 ꝑcepta dei negligatis: q̄re diſcipulos meos arguendos creditis: q ſenioꝝ iuſſa parui pēdant: vt dei ꝑcepta cuſtodiāt? Nā de⁹ dixit: ho. pa. ⁊ ma. Honor in ſcripturis nō tm̄ in ſalutatiōib⁹ ⁊ officijs ꝯferēdis q̄tū in elymis ac munerū oblatiōe ſentitur. Honora inqt Apl's viduas que vere vidue ſunt. h.n. honor donū itelligitur. Preceperat ḡ dñs vl' imbecillitates vel etates vel penurias parētū ꝯſiderās vt filij honorarent ēt in vite nec̄ijs miniſtrādis parētes ſuos.

Exo.20.

CHRY. Uoluit aūt monſtrare q parētes eſſent valde honorādi: per h q adiunxit ⁊ pmiū ⁊ penā: ſ3 dñs h pmiū ꝑtermittēs qd honorātib⁹ repromittitur. ſ. eē longeuū ſuper terrā ponit qd terribili⁹ eſt. ſ. penā: vt ⁊ ipſos ſtupefaceret: ⁊ alios attraheret. Uñ addit. [Et q maledixerit pr̄i vl' mr̄i morte moriatur.] In q̄ demr̄at eos morte dignos eē. Si.n. q vbo dehonorat parēte3 morte punitur: multo magis vos q ope ⁊ nō ſolu3 dehonoratis parētes: ſ3 ⁊ alios hoc docetis. Qui igitur neq3 viuere debetis: q̄lr meos diſcipulos incuſatis? Quō aūt dei mādatū trāſgrediantur: manifeſtat cū ſubdit. [Uos aūt dicitis. Quicūq3 dixe. pa. vl' ma. munus qdcūq3 eſt ex me: tibi ꝓde. ⁊c̄.]

Leui.20. Eccle.3.

HIERO. Premiſſa3.n. ꝓuidentiſſimā dei legē volentes ſcribe phariſeiq3 ſubuertē: vt ipietatē ſub noīe pietatis iducerent: docuerūt peſſimos filios: vt ſiqs ea q̄ parētib⁹ offerēda ſūt: deo voluerit ſoluere qui ver⁹ eſt pr̄: oblatio dñi preponatur parētu3 muneribus. GLO. vt ſit ſenſus. Qd ego offero deo ⁊ mihi ⁊ tibi ꝓderit: ⁊ iō nō debes ſumere. ſ. res meas in tuos vſus: ſed pati vt deo offerā.

Mādant peſſimum phariſeoꝝ q aliq̄ deo offerrent qd debebatur parentibus.

D

HIERO. Uel certe ipſi parētes que deo ꝯſecrata cernebāt: ne ſacrilegij crimē icurrerēt: declinātes egeſtate ꝯficiebantur: atq3 ita fiebat vt oblatio liberoꝝ ſub occaſione tēpli ⁊ dei in lucra crederēt ſacerdotū. GLO. Ut ſit ſenſus. [Quicūq3] .i. q̄ſqs vr̄m o iuuenes [dixerit] idēſt dicere poterit. vel dicet [pr̄i vl' mr̄i.] O pr̄ [mun⁹ qd eſt deo ex me ia3 deuotū: ꝓderit tibi] admirādo: q̄ſi dicēt. nō debes ſumere: ne ſis reus ſacrilegij. Uel pōt legi p defectū hoc mō. [Quicūq3 dixerit pr̄i ⁊c̄.] ſubaudi faciet dei mandatū: vel cōplebit legem vel erit dignus vita eterna.

E

HIERO. Pōt aūt ⁊ hūc breuiter hīc ſenſum. Cōpellitis inquit filios: vt dicant parētib⁹ ſuis. Qdcūq3 donū oblaturus eram deo in tuos ꝯſumo cibos: tibiq3 ꝓdeſt o pater ⁊ mater: quaſi diceret nō. GLO. Et ſic ꝑpter iſtas perſuaſiones auaritie veſtre ille iuuenis nō honorificabit pr̄e3 ⁊ matrē. Unde ſequitur. [Et nō honorificabit patrē ⁊ matre3.] quaſi diceret. Uos filij iſta peſſima ſuaſiſtis: ⁊ ꝑpter hoc filius poſtea patrem ⁊ matrē nō honorificabit: ⁊ ita mandatu3 dei de ſuſtentādis parentib⁹ feciſtis irritum: ꝑpter

Traditiões iudeoꝝ sūt aliene a libris pphe- ticis. traditionē veſtrā.ſ.auaritie veſtre ſeruientes. AVGV. Contra aduerſariū legis ꝛ pphaꝝ. Euidenter aūt hic cōis oſtēdit ꝛ illam eē dei legē quā hereticus blaſphemat: ꝛ iudeos hic ſuas traditiones a libris ppheticis ꝛ legitis alienas: qͣs apl's appellat pphanas fabulas ꝛ viles. AVG.
l.ibe.4. ꝫ Fauſtum. Multa etiā nos hic dn̄s docet: ꝛ iudeos a deo ſuo ſe nō auertere: ꝛ eius mādata non tm̄ ſe nō infringere: verum etiā illos a qb⁹ infringerent arguere: ꝛ nō niſi per Moyſen iſta mādaſſe. AVGV. de qō.euā. Uel aliter. ⌊Munus qdcūqꝫ eſt ex me: tibi pderit⌋.i.mun⁹ qd offers cū mei: ad te iaꝫ ptinebit: qb⁹ vbis ſignant filij iaꝫ ſibi nō neceē eē parētuꝫ pro ſe oblationē ꝙ ad eā etatē puenissent: vt poſſent iam ipſi offerre pro ſe. In hac ḡ etate ꝯſtitutos vt poſſent parētib⁹ ſuis h̄ dicē.cū h̄ dixiſſent negabāt phariſei reos eſſe ſi parētib⁹ nō preſtarent honorem.

Tex.z. Iſa.29. ¶Hypocrite: bn̄ pphetauit de vobis Iſaias dicens. Populus hic labijs me honorat: coꝛ aūt eoꝝ longe eſt a me. Sine cauſa autē colunt me docētes doctrinas ꝛ mādata hoīum. Et cōuocatis ad ſe turbis dixit eis. Audite ꝛ itelligite. Non qd intrat in os coinquinat hoīem: ſed qd pcedit ex oꝛe hoc coinquinat hominem.

F ¶CHRY. Monſtrauerat dn̄s ꝙ phariſei nō erāt digni accuſare trāſgrediētes mādata ſenioꝝ: cū dei legē deſtruerent. Rurſus aūt demꝰat h̄ ipꝫ ꝛ a ppha. Un̄ dicit.⌊Hy-
Iſa.29. pocrite bn̄ pphetauit de vobis Iſaias dicēs. Populus hic labijs me honorat. coꝛ aūt eoꝝ longe eſt a me.⌋ REMI. Hypocrita dr̄ ſimulator: qꝛ aliō ope ſimulat ꝛ aliud coꝛde geſtat. Iſti ḡ bn̄ hypocrite dnr̄: qꝛ ſub honoꝛe dei terrena ſibi lucra accumulare cupiebāt. RABA. Preuidit aūt Iſaias ſimulatiōes iudeoꝝ ꝙ in dolo pugnarēt ꝫ euangeliū. Et iō dixit ex pſona dn̄i. Populus hic labijs euꝫ hono-
Quid erat ꝙ iudei labijs deum honorabāt ꝛ non coꝛde. rat ꝛc̄. REMI. Iudeoꝝ nāqꝫ ppl's labijs ꝛ oꝛe deo appropinquare ꝛ honorare eius videbaꝰ: qꝛ vni⁹ dei cultuꝫ ſe hic gl'iabaꝰ: ſꝫ coꝛde lōge a deo receſſit: qꝛ viſis ſignis atqꝫ miraculis: nec dnitatē ei⁹ cogſcere: nec eū ſuſcipe voluerūt.
iſra.22. RABA. Itē labus eū honorabāt qn̄ dicebāt. Magiſter:
G ſcim⁹ qꝛ verax es: ſꝫ coꝛ eoꝝ lōge ab eo fuit: qn̄ miſerūt inſidiatores vt eū caperēt in ſmone. GLO. Uel comēdādo exterioꝛē mūditiā eū honorabāt: ſꝫ dnꝫ iterioꝛi q̄ vera eſt carebāt: coꝛ eoꝝ lōge erat a deo: ꝛ illis talis honoꝛ inutilis erat. Un̄ ſeqꝛ.⌊Sine cā aūt colunt me: docētes doctrinas ꝛ mādata hoīuꝫ.⌋ RABA. Nō.n.hēbunt mercedeꝫ cū veris cultoꝛib⁹ docētes doctrinas ꝛ mādata hoīuꝫ ptē ptis pceptis diuinis. CHRY. Augmētata ḡ accuſatione phariſeoꝝ a teſtimonio pphe: ꝛ illis nō emēdatis: iam eis nō loqꝛ ſꝫ turbis. Un̄ dicit.⌊Et ꝯuocatis ad ſe turbis dixit eis. Audite ꝛ itelligite.⌋ Qꝛ turbis dogma excelſuꝫ ꝛ multa phīa plenū ppoſitur⁹ erat: nō ſimplr̄ h̄ enūtiat ſꝫ ſuſceptibileꝫ facit ſmonē. pmo qdē ꝛ oꝛe ꝛ ſollicitudine exhibita circa turbas. Qd oſ̄dit euāgeliſta dicens.⌊Et cōuocatis ad ſe turbis.⌋ Deide ēt ſuſceptibileꝫ facit ſmonē ex tpe: qꝛ poſt moꝛtuos ſuſcitatos: poſt victoriā ꝫ phariſeos habitā: tūc legē pponit: vt facili⁹ ſuſcipiaꝰ. Et nō ſolū ſimplr̄ turbas aduocat: ſꝫ ēt eos attētioꝛes fec̄ in h̄ ꝙ dixit.⌊Audite ꝛ itelligite⌋.i.attēdite ꝛ erigamini mēte ad h̄ audiēdū. Nō āt dixit eis. Nihil eſt obſuatio eſcaꝝ: neqꝫ ꝙ Moyſes male iniunxerat: ſꝫ p modū admonitiōis ꝛ ꝯſilij a reꝝ ipſaꝝ nā teſtimoniū accipiēs ait.⌊Nō qd intrat in os coin-
H quinat hoīeꝫ: ſꝫ qd pcedit ex oꝛe: h̄ coinqnat hoīeꝫ.⌋ Hie-
Cōes dr̄r eē que a deo lege p hibent. ronymus hꝫ cōicat. HIERO. Uerbum cōicat ppe ſcripturaꝝ eſt: ꝛ ppo ſmone nō teriꝰ. Ppl's āt iudeoꝝ cū ptē dei ſe eē iactās: cōes cibos vocat qb⁹ oēs vtūꝰ hoīes.v.ḡ.

Suillaꝫ carnē: oſtreas: lepoꝛes: ꝛ iſtiuſmodi animātia que vngulaꝫ nō findunt: nec ruminant: nec ſquāmoſa in piſcibus ſunt. Un̄ ꝛ in actib⁹ aploꝝ ſcriptū eſt. Qd de⁹ ſanctificauit: tu ne cōe dixeris. Cōe ḡ qd ceteris hoīb⁹ pꝫ q̄ſi non de pte dei pro imundo appellaꝰ. AVGV. ꝫ Fauſtum. Act.10.
Teſtamento aūt veteri nō eſt ꝯria iſta ſnia: qua dn̄s dicit. ⌊Nō qd intrat in os ꝛc̄.⌋ꝛ qua Apl's dicit. Oīa mūda mūdis: ꝛ oīs creatura dei bona eſt. Si pſit hoc aplm de ipſis dixiſſe naturis intelligāt manichei. illas aūt lraſ pp q̄ſdaꝫ prefiguratiōes tēpoꝛi cōgruētes: aīalia qdaꝫ nō nā ſed ſignificatiōe imūda dixiſſe. Itaqꝫ verbi grā. Si de poꝛco ꝛ agno regraꝰ vtrūqꝫ nā mūdū eſt: qꝛ oīs creatura dei bona eſt. Quedaꝫ vō ſignatiōe agnus mūdus: poꝛcus imundus eſt: tanq̄ ſi ſtultū ꝛ ſapientē diceres: vtrūqꝫ hoc vbum nā vocis ꝛ lraꝝ ꝛ ſyllabaꝝ qb⁹ ꝯſtat vtiqꝫ mūdū ē. ſignatiōe aūt vnū hoꝝ vbū qd dr̄ ſtultus: imūdaꝫ dici pōt: nō nā ſui: ſed qm̄ quoddaꝫ imūduꝫ ſignat. Et foꝛtaſſe qd eſt in rerū figuris poꝛcus: h̄ eſt in hoīuꝫ gn̄e ſtultus: ꝛ taꝫ illud aīal q̄ iſte due ſyllabe qd dr̄ ſtultus quoddaꝫ vnū idēqꝫ ſignant. Immūduꝫ qppe illud aīal in lege poſitū eſt: eo ꝙ non ruminet. nō aūt hoc ei⁹ vitiū: ſꝫ nā eſt. Sunt aūt hoīes q per hoc aīal ſignaꝰ imundi ppo vitio: nō nā: qui cuꝫ libenter audiāt vba ſapiētie: poſtea de his oīno nō cogitāt. Qd eiſ vtile audieris velut ab inteſtino memoꝛie: tanq̄ ad os cogitationis recoꝛdandi dulcedine reuocare: qd aliud eſt q̄ ſpiritalr̄ ruminare: qd qui nō faciūt: illoꝝ aīaliuꝫ gn̄e figuranꝰ. De aūt ſilitudines reꝝ in locutiōib⁹ vel obſeruatiōnib⁹ figuratis rōnales mētes vtilr̄ ꝛ ſuauiter monēt: ſꝫ poꝛi populo multa talia nō tm̄ audienda veꝝ etiā obſeruanda pcepta ſūt. Tempus.n.erat quo nō tm̄ dictis: ſꝫ etiā factis pphetiꝫari opoꝛtebat ea q̄ poſterioꝛe tpe: fuerāt reuelanda: qb⁹ per chꝛiſtū atqꝫ in chꝛiſto reuelatis fidei gētiū onera obſeruationū nō ſunt ipoſita: pphetie tm̄ eſt auctoꝛitas cōmēdata. Requiro aūt a manicheis: vtrū iſta dn̄i ſnia qua dixit: nō inqnari hīs hoīeꝫ q̄ in os ei⁹ intrāt: vera aut falſa ſit. Si falſaꝫ dicūt: cur eoꝝ doctoꝛ Adimātus a chꝛo platā dicēs: ad expugnāduꝫ vet⁹ teſtm̄ obiecit? Si aūt vera eſt: cur aduerſus eā credūt ſe coinqnari? HIERO. Oppo- Mālicheo rū veteri capit.
I nat aūt prudēs lectoꝛ ꝛ dicat. Si qd itrat in os nō coinquinat hoīeꝫ: quare idolotitis nō veſcimur? Sciēdum igit ꝙ ipſi qdeꝫ cibi ꝛ oīs dei creatura per ſe munda ſit: ſed idoloꝝ ꝛ demonuꝫ inuocatio ea facit imunda apud eos.ſ.qui cuꝫ ꝯſciētia idoli idolotitū manducāt: ꝛ ꝯſciētias eoꝝ cum ſit infirma polluiꝰ: vt Apl's dicit. REMI. Quicūqꝫ autē tante fidei eſt vt intelligat creaturā dei nullo modo inquinari poſſe: ſanctificeꝰ cibus per verbuꝫ dei ꝛ oꝛationem: ꝛ comedat quicquid vult: ita tamen ꝙ hec licētia offendiculum non fiat infirmis: vt Apoſtolus dicit. 1.coꝛi.8. 1.coꝛi.8.

¶Tunc accedētes diſcipuli ei⁹ dixerūt ei: Scis qa phariſei audito hoc verbo ſcādaliꝫati ſunt? At ille rn̄dens ait. Omnis plātatio quā nō plātauit pater meus celeſtis: eradicabitur. Sinite illos. ceci ſūt: ꝛ duces cecoꝝ. Cecus aūt ſi ceco ducatum preſtet: ambo in foueam cadunt. Tex.3. Luce.6. Mar.7

A ¶HIERO. Ex vno ſermone dn̄i oīs ſuperſtitio obſeruationuꝫ iudaicarū fuerat eliſa: qui in cibis ſumēdis abominandiſqꝫ religionem ſuaꝫ ſitam arbitrabanꝰ. CHRY. Premiſſa itaqꝫ cū audiſſent phariſei: nihil cōtradixerunt illi: qꝛ vehemēter eos cōuicerat: nō redarguēdo ſoluꝫ: ſed ꝛ doluꝫ illoꝛum propalando: ſed ſcandaliꝫati ſunt: phariſei.ſ.non autem turbe. Unde dicit.⌊Tunc accedētes diſcipuli eius dixerunt ei. Scis quia phariſei audito hoc verbo ſcandaliꝫati ſunt?⌋ HIERO. Quia crebro teritur in

Scādalū quid ſit et qd̄ p illud intelligat. eccliaſticis ſcripturis ſcādaluȝ: breuiter dicēduȝ qd ſignat ſcandaluȝ: nos offendiculuȝ vel ruinā ⁊ impactionē pedis poſſum⁹ dicē. Vn̄ ḡ legimus. Quicūqȝ ſcādaliȝauerit: hoc intelligimus: qui dicto vel facto occaſionē ruine dederit. CHRY. Chis aūt nō ſoluit pharifeoꝝ ſcādalū ſȝ magis eos increpauit. Vn̄ ſeqꝭ. [At ille rñdens ait. Ois plantatio quā nō plantauit pr̄ me⁹ celeſtis eradicabiꝭ.] Hoc aūt ma nichei de lege dictū eē dicūt: ſȝ ꝯfutāt eos q̄ antea dcā ſūt. Si.n. de lege dixiſſet: q̄lr ſupi⁹ pro lege pugnaſſet dicens. Quare trāſgredimini mādatū dei pp̄ traditionē veſtraȝ? Qualr etiā ꝓphetā induxiſſet in medium. Sꝫ et de⁹ dixit.

Exo. 20. Honora prēȝ ⁊ matrē: q̄lr h̄ qd̄ in lege dcm̄ eſt non eſt dei plantatio? HYLA. Dicens ḡ oēs plantationē que nō a pr̄e ſit: docet traditionē hoīuȝ eradicādaȝ: cui⁹ fauore legis

B p̄cepta trāſgreſſi ſūt. REMI. Ois et falſa doctrina ⁊ ſuperſtitioſa obſeruatio cū ſuis actorib⁹ pmanere nō pōt: ⁊ q2 a deo pr̄e nō eſt cū eiſdeȝ eradicabiꝭ. Jlla ḡ ſola pmanebit: q̄ a deo pr̄e eſt. HIERO. Nunqd ḡ eradicabiꝭ ⁊ illa plā

1. cori. 3. tatio: de q̄ Apl's ait. Ego plantaui: apollo rigauit? Sed ſol

1. cori. 3. uiꝭ qō ex eo qd̄ ſeqꝭ. De⁹ aūt incremētuȝ dedit. Dicit ⁊ ipe.

3. Jo. Dei agricultura: dei edificatio eſtis: ⁊ alibi: Cooperatores

1. cori. 3. dei ſum⁹. Si aūt coopatores: ergo plantāte paulo ⁊ rigante apollo: de⁹ cū coopatorib⁹ ſuis plātat ⁊ rigat. Abutunꝭ aūt h̄ loco q̄ diuerſas nās itroducūt dicētes. Si plantatio quā nō plātauit pr̄ eradicabiꝭ. ḡ quā ille plātauit nō pōt eradi

Hier. 2. cari. Sȝ audiāt illud Hieremie. Ego vos plātaui vineam verā: quō verſi eſtis in amaritudinē vitis aliene. Plantauit qdē de⁹: ⁊ nemo pōt eradicare plātationē ei⁹. Sed qm̄ iſta plātatio in volūtate ppꝛij arbitrij eſt: nullus alius eā

C eradicare poterit niſi ipſa tribuerit aſſenſuȝ. GLO. Uel plātatio iſta doctores legis ſignat cū ſequacib⁹ ſuis q̄ cbr̄m nō habebāt fundamētū. Quare āt ſunt eradicādi ſubdiꝭ. [Sini. il. Ceci ſūt ⁊ du. cecoꝝ.] RAB. Ceci qdē ſūt. i. luce mādatoꝝ dei pūati: ⁊ ſūt duces cecoꝝ: q2 alios in p̄cipitiuȝ trahūt errātes ⁊ in errorē mittētes. Vn̄ ſubdiꝭ. [Cecus āt

Tytū. 3. ſi ceco ducatū preſtet: ambo in foueā cadūt.] HIERO.

Hereticū poſt duas admōitiones ſunt vitandi. Hoc et eſt qd̄ apl's p̄ceperat. Hereticū hoīeȝ poſt primā ⁊ alterā correctionē deuita. ſciēs q̄ puerſus ſit huiuſcemodi. Jn hūc ſenſū ⁊ ſaluator p̄cipit doctores peſſimos dimittē dos arbitrio ſuo ſciēs eos difficulꝭ ad veritatē poſſe retrahi.

Tex. 3. ¶ Rn̄dens aūt petrus dixit ei: ediſſere nobis parabolaȝ iſtā. At ille dixit: Adhuc ⁊ vos ſine intellectu eſtis? Non intelligitis q2 omne qd̄ in os intrat: in ventrē vadit: ⁊ in ſeceſſuȝ emittiꝭ. Que aūt pcedunt de ore: de corde exeūt: ⁊ ea coinquinant hoīeȝ. De corde eniȝ exeunt cogitatiōes male: homicidia: adulteria: fornicationes: furta: falſa teſtimonia: blaſphemie: Hec ſunt que coinquinant hoīem. Non lotis autē manibus manducare nō coinquinat hoīeȝ.

A ¶ REMI. Conſueuerat dn̄s parabolice loq: ⁊ iō Petr⁹ cū audiſſet [qd̄ itrat in os nō coinquinat hoīeȝ] putauit illuȝ parabolice fuiſſe locutū: ⁊ iō iterrogauit. Ut ſubdiꝭ. [Rn̄dens aūt petr⁹ dixit ei. Ediſſe. no. para. iſtā.] Et q2 ex pſona ceteroꝝ h̄ dixerat: idcirco ſit cū alijs a dn̄o reprehēſus eſt. Vn̄ ſequitur. [At ille dixit. Adhuc ⁊ vos ſi. intel. eſtis?] HIERO. Corripiꝭ aūt a dn̄o q̄re parabolice dcm̄ putet: qd̄ pſpicue locut⁹ eſt. Ex q̄ aiaduertim⁹ vitioſuȝ eē auditores q̄ obſcura manifeſte aut manifeſte dicta obſcure velit intelligere. CHRY. Uel iō dn̄s icrepat eū: q2 nō erat ex incertitudine qd̄ queſierat: ſȝ ex ſcādalo quo ſcādaliȝatus erat. Turbe eniȝ nō intellexerant qd̄ dictū erat. Diſcipuli

Vitioſus auditō ob ſcura manifeſte aut manifeſte obſcura itelligē volt

autē ſcādaliȝati fuerāt. Vn̄ a pn̄⁹ q̄ſi pro phariſeis interrogare volebāt: ſ; q2 audierāt eū magna dicēteȝ. Ois plātatio ⁊c̄. repreſſi fuerūt. Sȝ Petr⁹ q̄ vbiqȝ feruēs erat: neqȝ ita ſilet: quē dn̄s icrepat: ⁊ icrepationi rōnē addidit dicēs. [Nō itelligit] q2 om. qd̄ in os itrat in vē. va. ⁊ i ſeceſ. emittiꝭ.] HIERO. Ex hac ſnia qdā calūnianꝭ q̄ dn̄s phyſice diſputationis ignarus: putet oēs cibos in ventrē ire ⁊ in ſeceſſuȝ digeri cū ſtatiȝ infuſe eſce p art⁹ ⁊ venas ac medullas: neruoſqȝ fundanꝭ. Sȝ ſciēdū q̄ tenuis hūor ⁊ liquens eſca cū in venis ⁊ artub⁹ cōcocta fuerit: ⁊ digeſta: p occultos meat⁹ corpis: quos greci poros vocāt: ad iferiora dilabiꝭ: ⁊ in ſeceſſuȝ vadit. AVGV. de va rel. Alimēta carnis corrupta. i. amittētia formā ſuā in mēbroꝝ fabricā migrāt: ⁊ corrupta reficiūt in aliā formā p ꝯueniētiā trāſeuntia: ⁊ per vitaleȝ motuȝ diiudicanꝭ quodāmō: vt ex eis in ſtructurā hui⁹ pulchri viſibilis q̄ apta ſunt aſſumanꝭ: non apta vo p ꝯgruos meat⁹ abijcianꝭ: quoꝝ aliud feculentiſſimū reddiꝭ terre ad alias formas aſſumēdas: aliud p totū corp⁹ exhalat: aliud toti⁹ aialis latētes neruos accipit: ⁊ incboaꝭ in plem. CHRY. Luȝ āt h̄ dn̄s dicit adhuc diſcipulis ſȝ iudaicā ifirmitatē rn̄det. Dicit. n. q̄m cibus nō manet: ſ; egrediꝭ: q̄uis ⁊ſi manēt: n̄ facēt imūdū: ſȝ nōdū hec audiꝭ poterāt. Propꝭ h̄ āt Moyſes tātū tp̄s dicit eē imūdos: q̄tū cib⁹ int⁹ manet. Jn veſpere. n. iubet lauari ⁊ mūduȝ eē q̄ſi tp̄s digōnis ⁊ egeſtionis dimetiēs. AVGV. 15⁹ de trini. Duo aūt q̄dā hoīs ora dn̄s cōplexus eſt vnum corpis: aliud cordis. Naȝ cū dicit. [Oē qd̄ in os intrat ⁊c̄.] aptiſſime demr̄auit os corpis. At in eo qd̄ ſeqꝭ: os cordis: oſtēdit dicēs. [Que aūt pcedūt de ore: de corde ex. ⁊ ea coinqui. hoiem.] CHRY. Que. n. cordis ſunt: intus in hoīe manēt: ⁊ exeūtia ingnāt nō manētia ſoluȝ: imo tūc magis cū exierit. Vn̄ ſubiungit. [De corde. n. exeunt cogitationes male] quas p̄mo ponit: q2 h̄ erat iudaicū vitiū: qui. ſ. ei inſidiabanꝭ. HIERO. Principale igiꝭ aie nō ſm platonē in cerebro eſt: ſȝ iuxta cbr̄m in corde: ⁊ arguēdi ſunt ex hac ſnia: qui cogitatiōes a diabolo immitti putāt: ⁊ nō ex ꝓpria naſci volūtate. Diabolus adiutor eē ⁊ incētor malaꝝ cogitationū pōt: auctor eē nō pōt. Si aūt ſemp in iſidijs poſit⁹ leuē cogitationū n̄raꝝ ſcintillaȝ ſuis fomitib⁹ inflāmauerit: nō debemus opinari eū queqȝ occulta cordis rimari: ſȝ ex corpis habitū ⁊ geſtib⁹ eſtimare qd verſem⁹ intrinſec⁹. Ubi gr̄a. Si pulchrā mulierē nos crebro viderit inſpicere: intelligit cor ab oclis vulneratū. GLO. Ex cogitatiōib⁹ aūt malis pueniūt ⁊ mala fcā ⁊ mala vba: q̄ lege ꝓhibēꝭ. Vn̄ ſubdit. [Homicidia] que ꝓhibenꝭ illo legis p̄cepto: nō occides. [Adulteria: fornicatiōes:] q̄ itelligunꝭ ꝓhiberi illo p̄cepto. Nō mechaberis. [Furta] q̄ ꝓhibēꝭ illo p̄cepto. Nō furtū facies. [Falſa teſtimōia] ꝯ illō p̄ceptū. Nō dices adūſus primū tuū falſuȝ teſtimoniū. [blaſphemie] ꝯ illud p̄ceptū. Nō aſſumes nomē dei in vanū. REMI. Noiatis aūt vitijs q̄ dina lege ꝓhibenꝭ pulchre dn̄s ſubiūgit. [Hec ſūt q̄ coingnāt hoīeȝ] i. imūdū ⁊ ipurū reddunt. GLO. Et q2 hō vba dn̄i ex phariſeoꝝ negtia occaſioneȝ ſumpſerāt: q̄ traditiōes ſuas dinis p̄ceptis p̄ferebāt: ꝯter ꝯcludit icōueniētiā traditiōis p̄miſſe dicēs. [Nō lo. autē mani. mādu. nō coin. hoīeȝ.] CHRY. Nō āt dixit eſcas in lege ꝓhibitas māducare nō coingnat hoiem: vt nō poſſent illi ꝯdicē: ſȝ ꝯcludit de illo de quo diſputatio erat.

B

Deu. 23.

C

Aia nō eſt in cerebro principalr ſȝ i corde.

D

Exo. 20.

Tex. 4. ¶ Et egreſſus inde Jeſus ſeceſſit in ptes tyri ⁊ ſydonis. Et ecce mulier chananea a finib⁹ illis egreſſa clamauit dicens ei. Miſerere mei dn̄e fili dauid: filia mea male a demonio vexatur. Qui nō rn̄dit ei verbū. Et accedētes diſcipuli

Luc.19. eius: rogabant eũ dicẽtes: Dimitte eam: q2 clamat post nos. Ipſe aũt rñdẽs ait. Nõ ſuʒ miſſus niſi ad oues que perierãt domus iſrael. At illa venit ⁊ adorauit eum dicens. Dñe adiuua me. Qui rñdens ait. Non eſt bonũ ſumere pa
Mar.7 nem filioꝝ ⁊ mittere canib⁹. At illa dixit. Etiã dñe. Nam ⁊ catelli edunt de micis que cadunt de menſa dñoꝝ ſuoꝝ. Tũc rñdẽs ieſus: ait illi.
Mar.8 O mulier magna eſt fides tua: fiat tibi ſicͭ vis. Et ſanata eſt filia eius ex illa hora.

A CHIERO. Scribis ⁊ phariſeis ⁊ calũniatoribus derelictis trãſgredit̃ in ptes tyri ⁊ ſydonis: vt tyrios ſydonioſqꝫ curaret. Et iõ dr̃. [Et egreſſus ide ieſus ſeceſſit in ptes tyri ⁊ ſydonis.] REMI. Tyrus ⁊ ſydon ciuitates fuere gentiliũ. nã tyrus metropolis fuerat chananeoꝝ: ſydon terminus chananeoꝝ reſpiciẽs ad aquilonẽ. CHRY. Conſiderãduʒ aũt ꝙ qñ ab eſcaꝝ obſeruatiõe iudeos eripuit: tũc ⁊ gentib⁹ ianuã aperuit: ſicut ⁊ petr⁹ ꝑus in viſione iuſſus eſt hãc legẽ ſoluere ⁊ poſt ad corneliũ mittit̃. Siqs aũt queratꝫ cũ diſcipulis ſuis dixerit. In viaꝫ gentiũ ne abieritis: qualr̃ hãc ambulat viã. Primũ qdẽ illud dicemus: qꝛ nõ erat obnoxius ꝑcepto qđ diſcipulis dederat. Scđo aũt qꝛ neqꝫ vt ꝑdicatur⁹ abyt: vñ ⁊ Marcus dicit. Qñ occultauit ſeipm. REMI. Iuit aũt vt tyrios ſydonioſqꝫ curaret ſiue vt hui⁹ mulieris filiã liberaret a demonio: quaten⁹ per ei⁹ fidẽ ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ neqtiã ↄdẽnaret. De qua qdẽ muliere ſubdit̃. [Ecce mulier chananea a finib⁹ illis egreſſa ⁊c.] CHRY. Dicit ãt euãgeliſta eẽ chananeã: vt oſtẽdat vĩutẽ pñtie chrĩ. Chananei eiꝫ q expulſi fuerãt: vt nõ puerterent iudeos: hi iudeis apparuerũt prudẽtiores: vt exirẽt a termis ſuis ⁊ accederẽt ad chĩꝫ. Cuꝫ ãt hec mulier acceſſiſſet: nihil aliud ꝙ̃ miãꝫ popoſcit. Uñ ſeqt̃. [Clamauit dicẽs ei. Miſere mei dñe fili dauid.] GLO. Magna fides chananee hic notat̃: deũ credit vbi dñm vocat: hoieꝫ vbi dicit filiũ dauid. Nihil ex merito poſtulat: ſꝫ ſolaꝫ miãꝫ dei efflagitat dicẽs. [Miſerere.] Nec dicit: Miſerere filie: ſed [Miſerere mei] qꝛ dolor filie dolor eſt matris: ⁊ vt magis eũ ad cõpaſſionẽ moueat: totũ ei dolorem enarrat. Uñ ſeqt̃. [Filia mea ma. a demo. vexat̃.] In quo vulnera medico detegit: ⁊ magnitudinẽ ⁊ q̃litateꝫ morbi: magnitudinẽ cũ dicit. [Male vexat̃] qualitatẽ cum dicit.
C [A demonio.] GREGO. in ho. Uide aũt prudẽtiã femine: nõ iuit ad hoies ſeductores: nõ q̃ſiuit inanes ligaturas: ſꝫ oẽs relinquẽs diaboli cultus venit ad dñm. Nõ petiuit iacobũ: nõ rogauit ioãneꝫ: nõ acceſſit ad petrũ: ſed ſuſcipit in ſe pnie ꝑtocinium: ⁊ ſola cucurrit ad dñm. Sꝫ vide inexꝑtũ negociũ petit: ⁊ lamẽtuꝫ ſuũ ꝑducit in clamorem: ⁊ amator hoiuꝫ de⁹ nõ rñdet vbuꝫ. Uñ ſeqt̃. [Qui nõ rñdit ei vbũ.] HIERO. Nõ aũt de ſupbia phariſaica: nec de ſcribaꝝ ſupcilio: ſꝫ ne ipſe ſnie ſue ↄ̃rius videret̃: per quaꝫ
.§.10. iuſſerat. In viã gẽtiuꝫ ne abieritis. Nolebat. n. occaſioneꝫ calũniãtib⁹ dare: ꝑfectãqꝫ ſalutẽ gẽtiũ paſſionis ⁊ reſurrectionis tpi reſeruabat. GLO. Differẽdo ẽt ⁊ nõ rñdẽdo patiẽtiã mulieris ⁊ ꝑſeuerãtiã nobis oñdit. Iõ ẽt nõ rñdit vt diſcipuli pro ea rogarẽt: oñdens per h̃ neciãs eẽ preces ſcõꝝ ad aliqđ ipetrãduꝫ. Uñ ſeqt̃. [Et acce. diſcipuli ei⁹. rog. eũ dicẽ. Dimitte eã q2 cla. poſt nos.] HIERO. Diſcipuli adhuc illo tpe myſteria dñi neſcientes vel miã moti: rogabãt pro chananea muliere: vel iportunitate ei⁹ carere
D cupiẽtes. AUGU. de cõ. euã. Affert aũt aliquã repugnã
Mar.7 tie qõnẽ: ꝙ Marcus in domo dicit fuiſſe dñm cũ ad illuꝫ venit mulier pro filia ſua rogãs. Matthe⁹ aũt poſſet itelligi de domo tacuiſſe: eandeꝫ tñ reꝫ cõmemoraſſe. Sꝫ qñ dicit diſcipulos dño ita ſuggeſſiſſe. [Dimitte illã: qñ clamat poſt nos:] nihil vr̃ aliđ ſignare ꝙ̃ poſt ambulãtẽ dñꝫ mulierẽ iſtã deprecatoriã vocẽ miſiſſe. Intelligẽduꝫ eſt ĝ dixiſſe qdẽ marcũ ꝙ itrauerit vbi erat ieſus cũ euꝫ ꝑdixiſſet fuiſſe in domo. Sꝫ q2 Matthe⁹ ait. Nõ rñdit vbuꝫ dedit ei agnoſcẽ ꝙ tacuerũt ambo: ⁊ in eo ſilentio egreſſuꝫ fuiſſe ieſuꝫ de domo illa: atqꝫ ita cetera cõtexunt̃ q̃ iam in nullo diſcordent. CHRY. Eſtimo autẽ ⁊ diſcipulos ad calamitatẽ mulieris eſſe triſtatos: ſꝫ tñ nõ ſunt auſi dicere. Da ei hãc grãꝫ: ſed [Dimitte eã] ſicut ⁊ nos cũ voluerim⁹ alicui ꝑſuadere multotiẽs ↄ̃ria dicim⁹. [Ipſe aũt rñdens ait. Nõ ſũ miſ. ni. ad oues q̃ perie. dom⁹ iſrl̃.] HIERO. Nõ ãt h̃ dic: qñ ad gẽtes nõ miſſus ſit: ſꝫ ꝙ ꝑmũ ad iſrael miſſus eſt: vt illis nõ recipiẽtib⁹ euãgeliũ iuſta fieret ad gẽtes trãſmigratio. REMI. Spãlr̃ ẽt miſſus eſt ad ſaluteꝫ iudeoꝝ vt ẽt corꝑali pñtia eos docẽt. HIERO. Signãter aũt dixit. [Ad oues ꝑditas dom⁹ iſrael] vt ẽt ex h̃ loco nũc erroneã ouẽ de alia parabola itelligamus. CHRY. in ho. Sꝫ q2 mulier vidit nihil poſſe aploꝝ: iuerecũda effecta eſt: bona iuerecũda. Antea. n. neqꝫ in ꝑſpectum venire audebat: vñ dctũ eſt. [Clamat poſt nos.] Qñ aũt videbat vt anguſtiata recederet tũc ꝓpĩ venit. Uñ ſeqt̃. [At il. ve. ⁊ adorauit euꝫ.] HIERO. Nõ ꝙ iſta chananitidis ꝑſeuerãter ꝑmũ filiũ dauid: deide dñm vocat: ⁊ ad extremuꝫ deũ adorauit. CHRY. Iõqꝫ nõ dixit. Roga vel deprecare deũ. Sꝫ dñe adiuua me. Quãto ĝ magis mulier multiplicabat ſupplicationem: tanto ⁊ ipſe multiplicabat negationem: ⁊ non adhuc iudeos oues vocat ſed filios. illam autem canẽ. Unde ſequit̃. [Qui rñ. ait. Non eſt bo. ſume. pa. fili. ⁊ da. canib⁹.] GLO. Filij ſũt iudei ĝnati ⁊ nutriti ſub cultu vni⁹ dei ꝑ legẽ. Panis eſt euãgelium miracula ⁊ alia q̃ ad ſalutẽ nr̃aꝫ ꝑtinẽt. Nõ eſt ĝ ↄuenieñs vt a filijs auferant̃ ⁊ dent̃ gẽtib⁹ q ſunt canes: donec iudei repudient. RABA. Canes ãt gẽtiles ꝑꝑ idolatriã dicunt̃: q eſui ſanguinis dediti ⁊ cadauerib⁹ mortuoꝝ: vertunt̃ in rabiem. CHRY. Uide ãt mulieris prudẽtiã: qualr̃ neqꝫ ↄ̃dicere auſa eſt: neqꝫ triſtata in alioꝝ laudibus: neqꝫ moleſtata in ꝓꝑo ↄuitio. Uñ ſeqt̃. [At illa dixit. Etiã do. Nam ⁊ catelli edũt de mi. q̃ ca. de mẽ. do. ſuo.] Ille dixerat. [Nõ eſt boņuꝫ.] Hec ãt dixit. [Utiqꝫ dñe.] Ipſe iudeos filios vocat. hec aũt dños. ipſe canẽ eã noiauit. hec ãt ⁊ op⁹ canis adiecit. Ac ſi dicat. Si canis ſuꝫ: nõ ſuꝫ aliena. canẽ me dicis. ĝ nutri me vt caneꝫ: nõ poſſum relinquere menſaꝫ dñi mei. HIERO. Mira aũt hui⁹ mulieris fides patiẽtia ⁊ humilitas ꝑdicat̃: fides q̃ credebat ſanari poſſe filiã ſuaꝫ: patiẽtia q̃ totiẽs ↄtẽpta in ꝑcib⁹ ꝑſeuerat: humilitas ꝙ ſe nõ canib⁹: ſꝫ catulis cõpat. Scio me ingte filioꝝ paneꝫ nõ mereri: nec itegros cape poſſe cibos: nec ſedere ad mẽſam poſſe cũ pãe: ſꝫ ↄtẽta ſuꝫ reliquijs catuloꝝ: vt ꝑ hũilitatẽ micarũ ad panis itegri veniaꝫ magnitudinẽ. CHRY. Propter h̃ aũt chĩs tardabat. ꝑſciebat. n. eã h̃ dicturã: nec occultari volebat tantã mulieris vĩutẽ. Uñ ſeqt̃. [Tũc rñdens ieſus ait illi. O mulier magna ẽ fides tua: fiat tibi ſicͭ vis.] Ac ſi dicat. Fides tua maiora his audire põt: veꝝ interim fiat tibi ſicͭ vis. Uide aũt q̃lr̃ nõ paꝝ ⁊ hec mulier itulit in filie medicinã. Propter h̃. n. neqꝫ chĩs dixit. Sana ſit filia tua: ſꝫ [magna eſt fides tua: fiat tibi ſicͭ vis.] Ut diſcas qñ ſimplr̃ loqbat̃ ⁊ nõ adulationis: ſꝫ multe fidei erãt verba ipſi⁹. Hec ãt chĩ vox ſilis eſt illi voci q̃ dixit. Fiat firmamentũ: ⁊ fcm̃ eſt. Uñ ſeqt̃. [Et ſana. eſt fi. ei⁹ ex illa hora.] Intẽde ãt q̃lr̃ aplis nõ ipetrãtib⁹ ipetrat ipſa: tã magnum qđ eſt iſtãtia oꝛonis. Etenĩ pro nr̃is noxis a nob vult magis rogari ꝙ̃ ab alijs pro nobis. REMI. His etiaꝫ vbis dat̃ nobis exẽpluꝫ cathetiʒãdi ⁊ baptiʒãdi pueros: qñ h̃ mulier

Marginal notes (left): Tyr⁹ ⁊ ſydon ciuitates fuer̃ gẽtiliũ. — Act.10. — .§.10. — Mar.7 — B — Laudat̃ mulier chananea ꝙ ad chĩm ⁊ nõ ad ſuperſtitioſa recurrerit.

Marginal notes (right): Ieſus ꝑmo ad iudeos poſtea ad gẽtes miſſus eſt. — E — Luc.15. — F — Fides chananee cõmendat̃. — Gen.1. — G

Unde ſumpſit exordiū ꝙ parẽs pro filijs deū deprecant. mulier nō ait. Salua filiā meā: aut adiuua eā: ſed miſerere
mei: ⁊ adiuua me. Hinc etenī deſcēdit ꝯſue^tudo^ in eccl'ia vt fi-
deles pro ſuis paruulis fidē deo pmittāt: qñ ipſi nō ſunt tāte
etatꝭ ⁊ rōnis: vt p ſe fidē deo pmittē valeāt: q̄tenus ſicē fide
iſtiꝰ mulieris ſanata eſt filia eiꝰ: ita ⁊ fide viroꝝ catholicoꝝ
Allegoꝛice pctā paruulis relaxent̃. Allegoꝛice aūt h̄ mulier ſcāz eccl'iaz
ſignat de gētibꝰ ꝯgregatā. Per h̄.n. ꝙ dñs relictis ſcribis ⁊
phariſeis venit in ptes tyri ⁊ ſydonis pfigurabatur: qꝛ reli-
cturus erat iudeos: ⁊ trāſiturus ad gētes. Eſt aūt h̄ mulier
egreſſa a finibꝰ ſuis: qm̄ eccl'ia ſcā receſſit a p̄ſtinis erroꝛibꝰ
⁊ vitijs. HIERO. Filiā aūt chananee puto aīas eē credē-
tiū: que male a demonio vexabant̃ igrātes creatoꝛē: ⁊ ado
rātes lapidē. REMI. Filios aūt dñs appellat pāarchas
⁊ pphas illiꝰ tpis. Per mēſaz deſignat̃ ſacra ſcriptura: per
micas vō minima p̄cepta vl' iterna myſteria qbꝰ ſcā eccl'ia
paſcit̃: p cruſtas vō carnalia p̄cepta q̄ iudei obſuant. Mi-
ce aūt ſb mēſa comedi dñr: qꝛ eccl'ia humil'r ſe ſbmittit ad
iplēda dīna p̄cepta. RABA. Nō aūt cruſtas ſꝫ micas de
pane pueroꝝ edūt catelli: qꝛ ꝯuſi ad fidē q erāt deſpecti in
gētibꝰ: nō lr̄e ſupficiē in ſcripturis: ſꝫ ſpūalē ſenſuz q̄ in bo
H nis actibꝰ pficē valeāt ingrūt. HIERO. Mira aūt rerꝝ
ꝯuſio. Iſrl' quōdā filiꝰ nos canes. Pro diuſitate fidei oꝛdo
nouꝫ cōmutat̃. De illis poſtea dī: circūdederūt me canes
multi: nos audiuimus cū mulīē. [Fides tua te ſaluā fecit.]
RABA. Que merito magna dī: qꝛ cuz gētes nec lege fue
rint ibute: nec vocibꝰ pphaꝝ iſtructe ad p̄dicationez moꝝ
aploꝝ in auditu auris obedierūt: ideoq; ſalutē impetrare
meruerūt. Ueꝝ ſi ad p̄ces eccl'ie rogātis lachꝛymas dñs ſa-
lutē aīe differt dare nō eſt deſperādū vel a petēdo ceſſan-
S.S. dū: ſꝫ magis p̄cibꝰ iſiſtēdū. AVG. de q̄ſti. euā. Qꝛ ⁊ pueꝝ
cēturionis: ⁊ filiā chananee mulieris nō veniēs ad domos
eoꝝ ſanat: ſigt̃ gētes ad q̄s nō venit ſaluas foꝛe p v̄bū ſuū.
Qꝛ rogātibꝰ filij ſanant̃: ⁊ itelligēda eſt pſona eccl'ie: q̄ ſibi
eſt ⁊ mr̄ ⁊ filij. Nā ſil' oēs qbꝰ ꝯſtat eccl'ia mr̄ dī. ſinguli aūt
I idē ipſi filij appellant̃. HYLA. Uel h̄ mulier pſelitoꝝ
foꝛmā pfert: fines ſuos egredit̃: ⁊ ex gētibꝰ. ſ. in ppl'i alteriꝰ
nomē excedēs: que pro filia. vꝫ. gētiū plebe dñatu immū-
doꝝ ſpūum occupata oꝛat: ⁊ qꝛ dñm cognit ex lege: dauid
filiū nūcupat. RABA. Itē ſiqs ꝯſciaz hꝫ alicuiꝰ vitij ſoꝛ
de pollutā filiā hꝫ male a demonio vexatā. Itez ſiqs bona
que geſſit pctōꝝ peſte fedauit: filiā habet immūdi ſpūs fu
rijs agitatā: ideoq; neceſſe eſt vt ad p̄ces lachꝛymaſq; ꝯfu-
giat ſanctoꝛūq; interceſſiones ⁊ auxilia querat.

Tex.5. ¶ Et cū trāſiſſet inde ieſus: venit ſecꝰ mare gali-
lee: ⁊ aſcēdēs in mōtē ſedebat ibi. Et acceſſerūt
ad eū turbe mlt̃e hn̄tes ſecū mutos: cecos: clau
dos: debiles: ⁊ alios multos: ⁊ piecerūt eos ad
pedes eius: ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarent̃
vidētes mutos loquētes: claudos ambulātes:
cecos vidētes: ⁊ magnificabāt deum iſrael.

A ¶ HIERO. Sanata chananee filia reuit̃ dñs ad iudeā.
Uñ dī. [Et cū trā. inde ieſus: venit ſecꝰ ma. gali.] REMI.
Hoc mare diuſis vocabulis appellat̃. Dī.n. mare galilee
Mare galilee diuerſis noībus appellatur. pp galileā adiacētē: mare tyberiadis pp tyberiadē ciuita-
tē. Seqt̃ [Et aſcē. in mōtē ſedebat ibi.] CHRY. Cōſide
rādū aūt ꝙ aliqñ dñs circuit vt ſanet ifirmos: aliqñ aūt ſe-
det expectās eos: ⁊ ideo ꝯueniēter hic ſic ſbdit̃. [Et acceſſe
rūt ad eum turbe multe hn̄tes ſecū mutos: claudos: cecos:
debiles: ⁊ alios multos.] HIERO. In eo loco vbi latinꝰ
iterpres trāſtulit debiles: in greco ſcriptū eſt ſulloys: qd̄ nō
debilitatꝭ gn̄ale: ſꝫ vniꝰ ifirmitatꝭ nomē eſt: vt quō claudus
dī q pede claudicat vno: ſic ſulloys appellet̃ q vnā manuz
debilē hꝫ. CHRY. Hi aūt in duobꝰ fidez ſuā demr̄abāt:
⁊ in aſcēdēdo mōtem. Et in h̄ qꝛ exiſtimabāt ſe nullo alio
indigē: niſi vt pijcerent̃ ad pedes ieſu: neq; ēt adhuc tāgūt
ad fimbriā veſtimēti: ſed ⁊ ad altioꝛē fidē aſcēdūt. Uñ dī.
[Et pie. eos ad pedes eiꝰ.] Et mulieris qdē filiā cuz multa
tarditate curauit: vt eiꝰ v̄tutē oñderet. His aūt nō qꝛ melio
res erāt: ſꝫ vt ifideliū iudeoꝝ oꝛa obſtrueret: ꝯfeſtim ſana-
tiōez p̄bet. Uñ ſeqt̃ [Et curauit oēs.] Multitudo aūt eoꝝ
qui curabant̃ ⁊ facilitas ſanatōis eos in ſtupoꝛē mittebat.
Uñ ſeqt̃ [Ita vt tur. mira. vi. mutos loq̄ntes.] HIERO.
De debilibꝰ tacuit: qꝛ qd de ꝯtrio diceret vno v̄bo nō habe-
Myſtice B bat. RABA. Myſtice aūt cū filia chananee pfiguraſſet
ſalutē gētiū: venit in iudeā: qꝛ cū plenitudo gētiū itrauerit:
Iſa.59. tūc oīs iſrl' ſaluꝰ erit. GLO. Mare aūt iuxta qd̄ venit ie-
Ro.11°. ſus turbida huiꝰ ſcl'i volumina ſigt̃: qd̄ eſt galilee: cū hoīes
a vitijs ad v̄tutes trāſmigrāt. HIERO. Aſcēdit autez in
mōtem: vt quaſi auis teneros fetus puocet ad volādum.
Quid ſigt ꝙ chriſtus aſcendit in mōtem. RABA. Ut. ſ. auditoꝛes ſuos erigat ad ſupna et celeſtia
meditāda. Sedebatq; ibi: vt demr̄aret nō niſi in celeſtibꝰ
regez eē q̄rendā. Eo aūt ſedēte in mōte. i. in celoꝝ arce ac-
cedūt turbe fideliuꝫ deuota mēte illi appropinquātes: du-
cētes ſecuꝫ mutos ⁊ cecos ⁊c̄. Eoſq; ad pedes ieſu pijciūt:
qꝛ peccata ꝯfitētes ipſi ſoli curādos ſubijciūt: q̄s ita curat
vt turbe mirent̃ ⁊ magnificent deū iſrael: qꝛ fideles qñ vi-
derint eos qui ſpūal'r egrotauerāt: diuerſis opibus v̄tutuꝫ
ditatos: laudem deo decantāt. GLO. Muti aūt ſunt qui
nō laudāt deū: ceci qui nō intelligūt viaꝫ vite: ſurdi qui nō
obtēperant: claudi per deuia boni opis nō recte eūtes: de-
biles ſunt qui infirmi ſunt in bonis opibus.

Tex.6. Mar.8. ¶ Ieſus aūt ꝯuocatis diſcipulis ſuis dixit. Mi-
ſereoꝛ turbe: qꝛ triduo iam pſeuerāt mecū: ⁊ nō
hn̄t qd̄ mādu cēt. Et dimittere eos ieiunos no-
lo: ne deficiāt in via. Et dicūt ei diſcipuli. Uñ
g̃ nob in deſerto panes tātos: vt ſaturemus tur
bā tātam? Et ait illis ieſus. Quot panes habe-
tis. At illi dixerunt: ſeptē ⁊ paucos piſciculos.
Et p̄cepit turbe vt diſcūberēt ſup terrā. Et ac-
cipiēs ſeptez panes ⁊ piſces: ⁊ gr̄as agēs fregit
⁊ dedit diſcipulis: ⁊ diſcipuli dederunt popu-
lo: ⁊ comederūt oēs ⁊ ſaturati ſunt. Et qd̄ ſup-
fuit de fragmētis tulerunt ſeptem ſpoꝛtas ple-
nas. Erāt autez qui māducauerāt quatuoꝛ mi-
lia hoīum: extra paruulos ⁊ mulieres.

A ¶ HIERO. Prius chr̄s infirmoꝝ debilitates abſtulerat.
poſtea vō ſanatꝭ offert cibos. Cōuocat q̄ꝫ diſcipulos ſuos:
Magri debent cōicare ꝯſilia cū diſcipulis. ⁊ qd̄ facturus eſt loqt̃. Uñ dī. [Ieſus aūt ꝯuo. diſci. ſuis di.
Miſeroꝛ turbe.] Hoc aūt facit vt magr̄is exe^m^ tribuat: cuꝫ
minoꝛibꝰ atq; diſcipulis cōicādi ꝯſilia: vel ex ꝯfabulatiōe
itelligāt ſigni magnitu^d^. CHRY. Turbe.n. cum ad ſana-
tionē veniſſent: nō audebāt petere panes. Uñ ipſe amatoꝛ
hoīuꝫ: ⁊ oīuꝫ curā gerēs ēt nō petētibꝰ dat. Propter qd̄ di-
cit. [Miſeroꝛ turbe.] Ne aūt dicat̃: qm̄ veniētes viaticum
poꝛtauerāt dicit. [Quia triduo iam pſe. mecū ⁊ nō hn̄t qd̄
māducēt.] Etſi.n. qñ venerūt cibos habuerūt: tñ ꝯſumpti
iaꝫ erāt. Et pp h̄ nō in p̄ͣ aut 2ͣ die h̄ fecit: ſꝫ in 3ͣ qñ iaꝫ oīa
erāt ꝯſumpta: vt p̄us ipſi in neccitate ꝯſtituti cuꝫ amplioꝛi
deſiderio ſuſcipent qd̄ fiebat. Mōſtrat autez ⁊ ꝙ de lōge
venerāt: ⁊ nihil eis reliquuꝫ fuerat. in h̄ ꝙ dicit. [Et dimit.
eos ieiu. no. ne defi. in via.] Cū aūt nollit eos ieiunos dimit-
tere: ideo tñ nō ſtatim ſignū facit: vt ex hac iterrogatione ⁊
rñſione attētioꝛes diſcipulos faciat: ⁊ fidē ſuā oñdāt dicē-
tes. Fac panes. Et q̄uis chr̄s pl'ima fecerit vt miraculi p̄us

facti recordarent̄:q᷑ fecit eos miſtros:⁊ partiti ſunt copbinos:adhuc tñ impfect⁹ diſpoſiti erãt. Qḋ pȝ ꝑ h̄ qḋ ſeq̄r. [Et di.ei di. Uñ ḡ no.in deſerto pa.tã. vt ſatu.tur.tã.] Ipſi qdē īfirma cogitatiōe h̄ dixerũt:ꝑ h̄ tñ miraculũ futuruȝ inſuſpicabile faciētes. Ne aliqs.n.ſuſpicaret̄ ꝙ ab aliq̄ ꝓpinq̄ caſtello accepti ſunt ſibi.ꝑꝑ h̄ miraculũ iſtud in ſolitudine fit multũ a caſtellis diſtãte. Ipe aũt cbr̄s vt diſcipuloꝝ erigat mēteȝ:eos īterrogat:vt ex mō iterrogatiōis eos cōmemoret illoꝝ que p̄us facta ſunt. Uñ ſeq̄r. [Et ait illis ieſus. Quot pa.habetis? At illi dixerunt ſep.⁊ piſ.paucos.] Nō aũt addunt. Sed hec qd ſunt īter tãtos:ſic antea dixerãt. Iaȝ.n.paulatim ꝓfecerãt:lȝ nō totũ apphēdat̄ ab eis. Admirare aũt in aplis ꝟitatis amorē:q̄lr ipſi ſcribētes nō occultãt ſuos ēt magnos defect⁹. Nō.n.eſt q̄ꝫlibet accuſatio:parũ ante tali ſigno facto ꝯfeſtiȝ obliuiſci. Admirare aũt ⁊ aliã ſapiaȝ eoꝝ qualr̄ vētrē ſupabãt:nō multã mēſe curã faciētes. In heremo.n.exñtes:⁊ ꝑ tres dies ibi morãtes:ſolũ ſeptē panes ibi hēbãt. Alia ꝟo ſilr̄ p̄orib⁹ fecit. Et eiȝ recũbē eos fecit in terra ⁊ in manib⁹ diſcipuloꝝ creſcē

B panes. Uñ ſeq̄r. [Et p̄ce.tur. vt diſcũ.ſuꝑ ter.] HIERO. De h̄ aũt ſupra diximus:⁊ eadē repetē ocioſi eſt:tñ in his que diſcrepãt īmoremur. CHRY. Finis aũt vtriuſq; miraculi nō ſilis eſt. Seq̄r enim. [Et qḋ ſupfu.de frag.tu.ſep. ſpor.ple. Erãt aũt q̄ mãdu.4^or mi.ho.ex̄ paruu.⁊ mlĩeres.] Quare aũt minores fuerint reliq̄e in hoc miraculo q̄ȝ in p̄:etſi nō tot fuerint q̄ comederũt? Aut igit̄ h̄ eſt:q᷑ ſporte cophinis maiores erãt:aut ex diuiſitate rememorent̄ ⁊ illi⁹ et hui⁹ miraculi. Et ꝑꝑ h̄ tũc qdē fecit cophinos reliq̄aꝝ nũo eq̄les diſcipulis:nũc aũt ſportas panib⁹ eq̄les. REMI. In hac aũt euãgelica lectiōe ꝯſiderãda eſt in cbr̄o opatio diuinitatis ⁊ humanitatis. Per h̄.n.ꝙ turbis miſer̄:oñdit ſe humane fragilitatis affectionē hr̄e. In eo ꝟo ꝙ panes multiplicauit:⁊ turbas paſcit:oñdit̄ diuinitatis opatio. Deſtruit̄ ḡ h̄ error Eutycetis q̄ in cbr̄o dicebat vnã nãȝ. AVG. de cō. euãg. Sane nō ab re eſt admonē in h̄ miraculo ꝙ ſi aliqs euãgeliſtaꝝ h̄ dixiſſet:qui de qnq; panib⁹ non dixiſſet:ꝯtrari⁹ ceteris putaret̄. Sȝ q᷑ illi q̄ miraculũ de ſeptē panib⁹ narrauerũt:nec illḋ de qnq; tacuerũt:neminē mouet:⁊ vtrũq; factuȝ hoĩes itelligũt. Hoc ideo dixim⁹:vt ſicubi ſilr̄ reꝑit̄ factũ a dño:qḋ in aliq̄ alter alteri euãgeliſte ita repugnare videat̄:vt oĩno ſolui nō poſſit:nihil aliḋ itelligat̄ q̄ȝ vtrũq;

C factũ eē ⁊ aliud ab alio cōmemoratũ. GLO. Nōdũ aũt ꝙ p̄us dñs aufert debilitates ⁊ poſtea cibat:q᷑ p̄us ſunt remouēda pctã:⁊ poſtea aĩa ꝟbis dei nutrienda. HYLA. Sic̄ aũt illa turba quã p̄us pauit iudaice credētiuȝ ꝯuenit plebi:ita hec ꝑplo gētiũ cōparat̄. Qꝛ ꝟo 4^or milia viroꝝ ꝯgregant̄:multitudo inũabiliũ ex 4^or orbis ptib⁹ itelligit̄. HIERO. Iſti ēt nō ſunt qnq; milia:ſȝ 4^or milia:qui nũs ſemꝑ in laudib⁹ ponit̄:⁊ q̄drãgulus lapis nō fluctuat:non eſt iſtabilis.⁊ ob hãc cãm etiaȝ euãgelia in h̄ nũo ꝯſecrata ſunt. In ſupiori ḡ ſigno q᷑ ꝓpinq̄ erãt:⁊ vicini qnq; ſenſuũ:nō ipſe dñs eoꝝ recordat̄ ſȝ diſcipuli. Hic aũt ipe dñs miſereri ſe dicit eoꝝ:q᷑ triduo iaȝ ꝑſeuerãt cum eo:q᷑.ſ.p̄ri:filio:ſpũiq; ſcō credebãt. HYLA. Uel q᷑ oĩe paſſionis dñice tp̄s cuȝ dño agũt:ſiue q᷑ vēturi ad baptiſmũ ꝯfitent̄ ſe credē in paſſione ac reſurrectiōe ei⁹:ſiue q᷑ toto paſſionis dñice tp̄e ieiunys dño q̄dã cōpaſſionis ſocietate iũgũtur. RABA. Uel h̄ di:q᷑ in toto ſc̄lo triplex tp̄s eſt quo grã dat̄.p̄^m ante legeȝ.2^m ſub lege.3^m ſub grã.4^m eſt in celo:ad qḋ tēdēs reficit̄ in via. REMI. Uel q᷑ peccata cōmiſſa ꝑ pniaȝ corrigētes:cogitatiōe:locutione:⁊ ope ꝯtitunt̄ ad dñm. Has turbas noluit dñs dimittē ieiunas ne deficerēt in via:q᷑ pctōres ꝑ pniaȝ ꝯuerſi in curſu labētis ſc̄li ꝑeunt,

D ſi abſq; ſacre doctrine pabulo dimittant̄. GLO. Septeȝ panes ſunt ſcriptura noui teſtamenti:in quo grã ſpũſſancti

Hic iterrogat diſcipulos circa paſcendas turbas vt eoꝝ mētē erigat.

Per quatuor milia viroꝝ vniuerſitas totius mũdi intelligit̄.

Trip^x tp̄s grẽ dei.

⁊ reuelat̄ ⁊ dat̄. Neq; ſunt ordeacei vt ſuꝑ:q᷑ non hic vt in lege vitale alimētũ figuris q̄ſi tenaciſſima palea tegit̄:hic nō duo piſces vt in lege duo vngebant̄.ſ.rex ⁊ ſacerdos:ſȝ pauci.i.ſancti noui teſtamēti:qui de fluctib⁹ ſc̄li erepti ⁊ ſuſtinēt turbulētuȝ mare:⁊ exēplo ſuo nos reficiũt:ne in via deficiamus. HYLA. Turbe aũt in terrã recũbũt.nullis eiȝ legis opib⁹ fuerãt ante ſubſtrate:ſȝ pctōꝝ ⁊ corpoꝝ ſuoruȝ inherebãt. GLO. Uel ibi ſuꝑ fenuȝ:vt deſideria carnis cōprimant̄.hic ſuꝑ terrã:vbi ⁊ ipſe mũdus relinq̄ p̄ciꝑit̄. Uel mons in quo dñs reficit eſt altitudo cbr̄i. Ibi ḡ fenuȝ ſuꝑ terrã:q᷑ ibi eſt celſitudo cbr̄i ꝑꝑ carnales carnali ſpe ⁊ deſiderio tegit̄:hic remota oĩ cupiditate carnali ꝯuiuas noui teſtamēti ſpe permanētes ſolidatoſq; ꝯtinet. Ibi qnq; milia qui carnales qnq; ſenſib⁹ ſbditi.hic 4^or ꝑꝑ 4^or ꝟtutes qb⁹ ſpiritalr̄ muniunt̄:tēꝑantiã:prudētiã:fortitudinē:⁊ iuſtitiã. Quaꝝ p̄^a eſt cognitio reruȝ appetēdaꝝ ⁊ vitãdaꝝ. 2ª refrenatio cupiditatis ab his que tp̄alr̄ delectãt. 3ª firmitas ꝯtra moleſta ſc̄li. 4ª que per oẽs diffundit̄:dilectio dei ⁊ ꝓximi. Et ibi ⁊ hic mulieres ⁊ puuli excepti ſunt:q᷑ in veteri ⁊ nouo teſtamento nō admittunt̄ ad dñm qui nō ꝑdurãt occurrē in viruȝ ꝑfectũ vel īfirmitate viriũ:vel leuitate mētis. Utraq; refectio in mōte celebrata eſt:quia vtriuſq; teſtamēti ſcriptura ⁊ altitudinē celeſtiũ p̄ceptoꝝ mãdat ⁊ p̄miuȝ. Utraq; altitudinē cbr̄i p̄dicat:altiora myſteria que nō capit cōis turba:apl̄i ſufferunt ⁊ implēt.ſ.ꝑfectoꝝ corda ſeptiformis ſpũs gratia ad intelligēduȝ illuſtrata. Sporte iunco ⁊ folys palmaꝝ ſolent cōtexi:⁊ ſignificant ſanctos qui radicē cordis in ipo fonte vite collocãt:ne areſcant vt iuncus in aqua:⁊ palmaȝ eterne retributionis in corde retinent.

1. Reg. 16. Leui. 8.

Moralr̄

Refectio i mōte facta fuit rōnabiliter.

Caplm. XVI.

Et dimiſſa turba aſcendit in nauiculã ⁊ venit in fines magedan. Et acceſſerũt ad euȝ phariſei ⁊ saducei tētãtes:⁊ rogãtes euȝ vt ſignũ de celo oſtēderet eis. At ille rñdens ait illis. Facto veſꝑe dicitis:ſerenũ erit:rubicũduȝ eſt.n.celũ. Et mane:hodie tēpeſtas:rutilat.n.triſte celũ. Faciē ḡ celi diiudicare noſtis:ſigna ãt tēpoꝝ nō poteſtis. Gñatio mala ⁊ adultera ſignũ q̄rit ⁊ ſignuȝ nō dabit̄ ei niſi ſignũ ione ꝓphe. Et relictis illis abijt. Tex. 1. Mar. 8 Ioã. 6. Luc. 12. Ione 2. Mar. 8.

A ¶ CHRY. Sicut poſt miraculũ qnq; panuȝ dñs turbas dimiſit:ita ⁊ nũc. Nec aũt pedes recedit:ſȝ nauigio:ne turba euȝ ſequat̄. Uñ di. [Et dimiſſa turba aſcēdit in nauiculã:⁊ venit in fines magedã.] AVG. de cō. euãg. Marcus aũt dicit ꝙ in dalmanutha:nec eſt dubitãdũ eũdē locuȝ eē ſub vtroq; noĩe. Nã pleriq; codices nō hñt ēt ſꝫm marcuȝ niſi magedan. RABA. Eſt aũt magedan regio ꝯtra geraſam:⁊ iterp̄tat̄ poma vel nũtia ⁊ ſignat hortũ de quo di. Hort⁹ ꝯcluſus:fons ſignat⁹:vbi creſcũt poma ꝟtutuȝ:⁊ vbi nũciat̄ nomē dñi. Docet aũt ꝙ p̄dicatores miniſtrato ꝟbo turbe:ipſi itra cubiculũ cordis ꝟtutuȝ pomis debēt refici. Seq̄r. [Et acceſſerũt ad eũ phariſei ⁊ saducei tētãtes ⁊ rogauerũt eũ:vt ſignũ de celo oñderet eis.] REMI. Admirãda q̄ppe eſt cecitas phariſeoꝝ ⁊ saduceoꝝ. Sic.n.poſtulabãt ſignũ de celo:q̄ſi ea nō eēnt ſigna que facē videbat̄. Qꝛ aũt ſignũ poſtularēt:ioãnes manifeſtat. Refert.n.poſt refectionē de qnqȝ panib⁹ turbã acceſſiſſe ad dñm ⁊ dixiſſe. Qḋ ſignuȝ facis vt videamus ⁊ credam⁹ tibi? Pr̄es nr̄i mãna in deſerto comederunt:ſic̄ ſcriptũ eſt. Panē de celo dedit eis mãducare. Ideoqȝ ⁊ hi dicũt. Oſtēde nob ſignuȝ de celo.i.fac vt vno vel duob⁹ dieb⁹ mãna pluat:vt tot⁹ populus paſcat̄ ſicut multo tp̄e factũ eſt in deſerto. Ipſe ꝟo

Mar. 8.

Cant. 4.

Cecitas phariſeoꝝ q̄ vidētes ſig̃ manifeſta i terra q̄rebant ſignum de celo.

Ioã. 6. Sap. 16 Ps. 77.

inſpiciēs

inſpiciēs cogitatiōes coꝝ vt deus:⁊ ſciēs ꝙ ſi etiā ſignū de
celo eis oſtēderet nō crederēt:noluit eis dare ſignū qđ po
ſtulabāt. Vñ ſeqꝭ. [At ille rñdēs ait illis. Facto veſpe dici
B tis:ſerenū erit.] HIERO. Hoc apud grecos in pleriſqꝫ
codicibꝰ nō habeꝭ. Sēſus aūt manifeſtus eſt:ꝙ ex elītoꝝ
ordine ⁊ ꝯſonātia:pñt ⁊ sereni ⁊ pluuioſi dies ꝑnoſci. Scri
be aūt ⁊ pharifei qui videbanꝭ legis eē doctores:ex ꝓphe
taꝝ vaticinio nō poterāt cognoſcere ſaluatoris aduētum.
AVGV. de q̄ſtio.euā. Pōt etiā itelligi qđ dixit dñs. [Fa
cto veſpe dicitis ſerenū erit:etenim rubicūduꝫ eſt celū.] i.
ſanguine paſſionis chriſti.ꝑ aduētu indulgētia pctōꝝ daꝭ.
[Et mane:hodie tēpeſtas.rubet.n.cuꝫ triſtitia celū] illō eſt
ꝙ 2ͦ aduētu igne ꝑcedēte venturus eſt. GLO. Uel aliter.
Rutilat triſte celū.i.patiunꝭ apl'i poſt reſurrectioneꝫ:poſt
quos me iudicare in futuro ſcire poteſtis:q2 cuꝫ nō parco
meis bonis gn patianꝭ:nō parcā alijs in futuro. [Facieꝫ ḡ
celi iudicare noſtis:ſigna aūt tēpoꝝ nō poteſtis.] Signa tē
poꝝ dixit de aduētu ſuo vel paſſione:cui ſil'e eſt roſeuꝫ ce
luꝫ veſpe:⁊ idē de tribulatione:ante aduētū ſuū futura:cui
C ſil'e eſt mane roſeuꝫ cum triſtitia celū. CHRY. Sic ḡ in
Signa de celo refutātur iudicio futuro. celo aliud qdē eſt ſignū ſerenitatꝭ aliud pluuie:ita ⁊ in me
putare opꝫ. Nūc enim.ſ.in p̄ aduētu his ſignis que in terra
ſunt opus eſt:que aūt in celo ſunt ꝯſeruanꝭ tpi ſcđi aduētꝰ.
Nūc.n.ſicut medicus veni:tūc ſic iudex adero. Propter h̄
nūc occultꝰ veni:tūc aūt cum multa diuulgatiōe qñ v̄tutes
celoꝝ mouebunꝭ. Sed nō eſt nūc tēps hoꝝ ſignoꝝ:q2 veni
mori:⁊ que abiecta ſunt pati. Et ideo ſeqꝭ. [Ḡnatio mala
Joā.2. ⁊ adultera ſignū querit:⁊ ſignū nō dabiꝭ ei:niſi ſignū Jone
ā.12. ꝓphe.] AVG. de cō.euā. Hoc aūt ⁊ alibi iam dixit mat
theus:vñ retinēdū eſt eadē dñm ſepe dixiſſe:vt ꝙ exiſtēte
ꝯtio ſolui nō poterit:his dctm̄ intelligaꝭ. GLO. Dicit aūt
[ḡnatio mala ⁊ adultera.] i.incredula:ꝓ ſpūali carneuꝫ ha
bēs itell'm. RABA. Nō ḡ gnōni illi tētātiuꝫ dñm ſignū
celeſte daꝭ:quale querebāt:qbꝰ multa ſigna dedit in terra.
Pō.23. Sꝫ gnōni q̄rētiuꝫ dñm.i.aplis:qbꝰ cernētibꝰ aſcēdit in ce
Act.1.2. lū ⁊ ſpm̄ſcm̄ miſit. HIERO. Quid aūt ſibi velit ſignuꝫ
ā.12. Jone:iaꝫ ſupra dctm̄ eſt. CHRY. Cum aūt h̄ 2ͦ phariſei
D audiſſent:oportebat interrogare ⁊ dicere. Quid eſt qđ di?
Sed ipſi nō deſiderio diſcēdi h̄ a dño q̄ſierūt:⁊ ideo dñs
eos reliqt. Vñ ſeqtur. [Et relictis illis abijt.] RABA. i.
relicta ḡnatione mala iudeoꝝ:abijt trans fretuꝫ:⁊ gētium
ſecutus eſt populus. Nota ꝙ nō ſicut in alijs legiꝭ locis:di
miſſis turbis abijt:ſed qa infidelitatis error inſolētiū ani
mos obtinebat:dicitur ꝙ eos reliquit.

Tex.2. ❡ Et cuꝫ veniſſent diſcipuli eiꝰ trās fretū:obliti
Mar.8. ſunt panes accipe. Qui dixit illis:ītuemini ⁊ ca
Luc.12. uete a fermēto phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ. At illi co
gitabāt inter ſe dicētes. Quia panes nō accepi
mus. Sciēs aūt ieſus dixit eis. Quid cogitatis
inter vos modice fidei:quia panes nō habetis?
Nōduꝫ intelligitis neqꝫ recordamini qnqꝫ pa
ā.14. nuꝫ ⁊ quinqꝫ milium hoiuꝫ:⁊ quot cophinos
ā.15. ſumpſiſtis? Neqꝫ ſeptē panū:⁊ quatuor milia
hoium:⁊ quot ſportas ſumpſiſtis? Quare nō
intelligitis:q2 non de pane dixi vobis:cauete a
fermēto phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ? Tūc intellexe
runt:q2 nō dixerit cauēduꝫ a fermēto panum:ſꝫ
a doctrina phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ.

A ❡ GLO. Sic dñs phariſeos reliquerat ꝓp coꝝ infidelita
tē:ita ꝯñter ⁊ doctrinā coꝝ a diſcipulis cauēdā eſſe docet.
Vñ ſeqꝭ. [Et cuꝫ ve.diſci.eiꝰ trans fre.ob.ſunt accipe pa
nes.] REMI. Tāto eniꝫ amore magrī detinebanꝭ:vt nec
etiā ad pūctuꝫ vellēt ab eo recedē. Aiaduītēdū eſt ḡ quātū Diſcipuli tāto amore chriſti detinebant:ꝙ nec ad punctuꝫ nolebant ab eo recedere.
alieni eēnt ab appetitu deliciaꝝ cum tā paruā hñt de ne
ceſſarijs curā:vt etiā obliti ſint panes accipe:ſine qbus hu
mana fragilitas ſbſiſtere nō pōt. Sequiꝭ. [Qui dixit illis.
Intuemini ⁊ ca.a fermē.pha.⁊ ſaduceoꝝ.] HYLA. In
quo monenꝭ apl'i non admiſceri iudeoꝝ doctrine:q2 legis
opa in effectū fidei ⁊ ꝑfigurationē reꝝ ꝯſitiū ꝯſtituta ſunt:
⁊ in quoꝝ tēpora atqꝫ etatē v̄itas ꝯtigiſſe nihil vltra in ve
ritatis ſilitudinē poſitū arbitrarenꝭ:ne doctrina phariſeo
rum chriſtum neſciēs:effectum euāgelice v̄itatis rūperet.
HIERO. Qui.n.cauet a fermēto phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ
legis ac l're ꝑcepta nō ſeruat traditiones hoiuꝫ negligit:vt
faciat dei mādata. Hoc eſt fermētū de quo apl's ait. Mo 1.Cor.5.
dicū fermētū totā maſſam corrūpit. Iſtiuſmodi fermētuꝫ
etiā oi rōne vitāduꝫ eſt:qđ habuit marchion ⁊ valētinus ⁊
oēs heretici. Fermētū.n.hāc hꝫ vim vt ſi farine mixtū fue Hereticorū doctrina fermento cōpaꝭ.
rit:qđ paꝝ videbaꝭ:creſcat in maius:⁊ ad saporē ſuū vni
uerſam ꝯſperſionē trahat:ita ⁊ doctrina heretica ſi vel mo
dicā ſcintillā iecerit in tuuꝫ pectꝰ in breui ingēs flāma ꝯcre
ſcit:⁊ totā hoīs paſſionē ad ſe trahit. CHRY. Sꝫ q̄re nō
dixit. Attēdite a doctrina phariſeoꝝ manifeſte? Quia vult B
cōmemorare ea que facta ſunt.ſ.de multiplicatiōe panuꝫ.
Eteniꝫ nouerat eos eē oblitos. Simpl'r aūt de h̄ eos incu
ſare nō vr̄ rōnē hr̄e:occaſione aūt ab eis recepta eos incre
pare ſuſceptibilē faciebat incuſatiōeꝫ. Et ideo que cogita
bāt diſcipuli euāgeliſta in medium itroducit dicēs. [At illi
cogitabant intra ſe dicentes. Quia panes nō accepimus.]
HIERO. Qūo aūt panes nō hēbāt:qui ſtatim ipletis ſe
ptē ſportis:aſcēderūt in nauiculā ⁊ venerūt in fines mage
da:ibi audiūt nauigātes ꝙ cauere debeāt a fermēto phari
ſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ:ſꝫ ſcriptura teſtaꝭ ꝙ obliti ſunt eos ſecū
tollere. CHRY. Quia v̄o diſcipuli circa obſuatiōes iu
daicas adhuc repebāt:ideo dñs vehemēter eos increpat
ad vtilitatē oium. Unde ſeqꝭ. [Sciens aūt ieſus dixit eis.
Quid cogitatis iter vos modice fidei:q2 panes nō hētis?]
GLO. q.d. Quid cogitatis me dixiſſe de terrenis panibꝰ C
de qbꝰ nō eſt vobis dubitādū:cum de tā paucis tātas feci
abūdare reliqas? CHRY. Hoc aūt facit vt ſollicitudinē
eſcaꝝ ab eis abijciat. Sed q̄re nō arguit eos:cum dixerūt:
vñ nob in ſolitudine panes tāti? Eteniꝫ opportunius vide
baꝭ h̄ dici. Sꝫ ideo tūc nō reꝑhēdit eos ne videreꝭ ſe ige
rere ad ſigna faciēda:⁊ nolebat ante turbas eos icrepare.
Tūc etiā rōnabilior hec accuſatio fuit:qñ iam duplici mi
raculo de panibꝰ facto tales erāt:vt adhuc de eſcis dubita
rēt. Uide aūt ⁊ increpatiōeꝫ cuꝫ māſuetudine:velut.n.ex
cuſando rñdet pro his q̄s increpauerat dicēs. [Nōdū itel
ligitis:neqꝫ recordamini qnqꝫ panuꝫ?] GLO. q.d. Neqꝫ
myſterium intelligitis:neqꝫ virtuteꝫ in memoria habetis.
CHRY. Per qđ in memoriā eos reducit ad ea que ꝑte
rierunt ⁊ ad futura attētiores facit. HIERO. Per h̄ aūt
ꝙ dicit. [Quare nō itelligitis ⁊c.] ecce per occaſionē docet
eos qđ ſignificent qnqꝫ panes ⁊ ſeptē:qnqꝫ milia hoium:⁊
quatuor milia:que paſta ſunt in heremo. Si.n.fermētum
phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ nō corꝑalē panē:ſed traditiones ꝑ
uerſas ⁊ heretica ſignāt dogmata:quare cibi qbꝰ nutritꝰ
eſt populus dei nō veram doctrinaꝫ integrāqꝫ ſignificent?
CHRY. Ut aūt diſcas q̄tuꝫ in diſcipulis potuit iterꝑta
tio chri:⁊ qualr̄ coꝝ mētē exerit dormiētē:audi qđ euā
geliſta dicat. [Tūc itellexerūt ꝙ nō dixit cauēdū a fermē
to panū:ſed a doctrina phariſeoꝝ ⁊ ſaduceoꝝ.] quis eo h̄
nō iterꝑtāte. Interꝑtatio ḡ dñi eos a iudaicis obſuationi
bus abduxit:deſides exñtes attētiores fecit:⁊ a parua fide
eos eripuit:vt nō timeant ſi qñ paucos panes hīe videanꝭ
neqꝫ pro pane ſolliciti ſint:ſed hec deſpiciāt vniuſa.

Tex.3. Mar.8. Luc.9. ¶ Venit aūt ieſus in ptes ceſaree philippi ⁊ interrogabat diſcipulos ſuos dicēs. Quē dicunt hoīes eē filiū hoīs? At illi dixerūt. Alij ioānē baptiſtā. alij aūt helyam. alij vo hieremiā aut vnū ex pphis. Dicit illis ieſus. Vos aūt quē

Joā.6. me eſſe dicitis? Rn̄dēs ſimon petrus dixit. Tu es chriſtus filius dei viui. Rn̄dēs aūt ieſus dixit ei. Beatus es ſimon bariona: qꝛ caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi: ſed pater meus qui in celis eſt. Et ego dico tibi: qꝛ tu es petrus ⁊ ſuper hāc petrā edificabo eccliā meā: ⁊ porte inferi nō p̄ualebunt aduerſum eam. Et tibi dabo claues regni celoꝝ. Et q̄dcūq; ligaueris ſuper terram: erit ligatū ⁊ in celis. Et quodcūq; ſolueris ſuper terrā: erit ſolutum ⁊ in celis.

A ¶ GLO. Poſtq̄ diſcipulos a phariſeoꝝ doctrina remouerat dn̄s: ꝯuenīēter euāgelice doctrine altitudinem in eis fundat: ⁊ vt maior ſolēnitas deſignet̄: locus deſcribit̄ cum di. [Venit autē ieſus in ptes ceſaree philippi.] CHRY. Ideo aūt nō ſimplr̄ ceſareā noiat: ſed ceſareā philippi: qꝛ eſt alia ceſarea que eſt ſtratonis: nō aūt in illa: ſꝫ in hac diſcipulos iterrogauit: lōge eos a iudeis abducēs: vt ab oī timore eruti: libere dicāt que hēbāt in mēte. Philippus aūt iſte frater fuit herodis tetrarche iturece ⁊ traconitidis regionis: qui in honorē tyberij ceſaris ceſareā philippi: que nūc paneas dī appellauit. GLO. Cōfirmaturus aūt in fide diſcipulos: p̄us opiones ⁊ errores alioꝝ a mentibꝰ eoꝝ voluit remouē. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et iter. diſci. ſuos di. Quē dicut hoīes eē filiū hoīs?] ORIG. Interrogat chr̄s diſcipulos: vt ex apl'oꝝ rn̄ſionibꝰ nos diſcamus diūſas opiones fuiſſe tunc apud iudeos de chr̄o: ⁊ vt nos ſemp̄ ſcrutemur: qualis opinio ſit apud hoīes de nob: vt ſi qd male dī de nob: occaſiones illiꝰ p̄cidamus: ſi qd aūt boni: eiꝰ occaſiones augeamus. Sꝫ ⁊ diſcipuli epoꝝ apl'oꝝ iſtruunt̄ exēplo: vt qualeſcūq; opiniones audierint foris de epis ſuis referant eis.

B HIERO. Pulchre aūt interrogat: [quē dicūt hoīes eē filiū hoīs] qꝛ qui de filio hoīs loquunt̄: hoīes ſunt: qui vo diuinitatē eiꝰ itelligūt: nō hoīes ſꝫ dij appellant̄. CHRY. Nō aūt dicit. Quē me dicunt ſcribe ⁊ phariſei eē: ſed quē me dicūt hoīes eē: plebis mētē que ad malū prona nō erat inueſtigās. Erſt. n. multo humilior q̄ oportebat: eorū erat de chr̄o opinio: ſꝫ tn̄ a neq̄cia libera erat: phariſeorū aūt opio de chr̄o erat plena multa malitia. HYLA. Dicēdo ḡ. [Quē dicunt hoīes eē filiū hoīs?] ſignauit p̄ter id qd̄ in ſe videbat̄ eſſe aliud ſentiēdū. Erat. n. hoīs filius. Qd̄ igit̄ de ſe opinādi iudiciū deſiderabat nō illud arbitramur q ſe ipſe ꝓfeſſus eſt: ſꝫ occultū erat de quo querebat̄: in qd̄ ſe credētiū fides debeat extēdē. Eſt aūt hec cōfeſſionis tenēda ratio: vt ſic̄ dei filiū: ita ⁊ filiū hoīs meminerimus: qꝛ alteꝝ ſine altero nihil ſpei tribuit ad ſalutē. Et ideo ſignāter dixit. [Quem dicunt hoīes eſſe filiū hoīs?] HIERO. Nō. n. dixit. Quē me eſſe dicūt hoīes: ſꝫ [quē dicūt eē filiū hoīs?] ne iactāter de ſe q̄rere videret̄. Et nota q vbicūq; in veteri teſtamēto ſcriptū eſt. Filiꝰ hoīs: in hebreo poſitū eſt. Filius adam.

C ORIGE. Diuerſas aūt iudeoꝝ opiones de chr̄o diſcipuli referūt. Vn̄ dī. [At illi dixerunt. Alij ioānē baptiſtā.] [eſtimationē. ſ. ſecuti herodis.] [Alij aūt helyā.] videlꝫ eſtimātes q aut zᵐ natiuitatē ſuſcepit helyas: aut ex eo tp̄e in corp̄e viuēs in tp̄e apparuit illo. [Alij vo hieremiā.] quē dn̄s in gētibꝰ pphetā ꝯſtituit: nō itelligētes q̄m hieremias typus fuerat chr̄i. [Aut vnū ex pphetis.] Irōne ſilr̄ ppter illa que deus ad ipſos locutꝰ eſt per pphās: nō tn̄ in ipſis: ſꝫ in chr̄o ſunt ipleta. HIERO. Sed tn̄ turbe ſic errare potuerūt ⁊ in helya ⁊ in hieremia: q̄uo herodes errauit in ioāne. Vn̄ miror quoſdā iterptes cāꝫ erroꝝ ingrere ſinguloꝝ. CHRY. Quia vo diſcipuli opionē turbe recitauerāt: euocat eos per zᵐ iterrogationē ad opinādum aliqd maius de ipſo. Et ideo ſeq̄t̄. [Dicit illis ieſus. Vos aūt quē me eē dicitis?] [Vos ſꝫ qui ſit mecū eſtis ſemp: qꝛ maiora ſigna vidiſtis q̄ turbe: nō oꝑꝫ vos in opione ꝯuenire cum turbis. Et pp hoc nō a p̄ncipio p̄dicationis eos de h̄ iterrogauit: ſed poſtq̄ multa ſigna fecit: ⁊ multa locutꝰ eſt eis de ſua deitate. HIERO. Attēde

D

aūt q ex h̄ textu ſmonis apl'i nequaq̄ hoīes: ſed dij appellant̄. Lu. n. dixiſſet. [Quē dicūt hoīes eſſe filiū hoīs?] ſubiecit. [Vos aūt quē me eſſe dicitis?] Ac ſi dicat. Illis quia hoīes ſunt humana opinātibꝰ: vos qui dij eſtis: quē me eē exiſtimatis? RABA. Nō aūt q̄ſi neſciēs de ſe ſniam diſcipuloꝝ vel extraneoꝝ ingrit: ſꝫ ideo diſcipulos qd de ſe ſentiāt iterrogat: vt ꝯfeſſionem recte fidei digna mercede remuneret. Ideo qd alij de ſe ſentiāt ingrit: vt expoſitis p̄ ſentētijs errātium diſcipuli ꝓbarent̄ v̄itatē ſue ꝯfeſſionis non de opione vulgata: ſꝫ de ipſo pcepiſſe dn̄ice reuelationis archano. CHRY. Qn̄ vo dn̄s de plebis opinione interrogat: oēs rn̄dēt. Sed oībꝰ diſcipulis iterrogatis petrus tanq̄ os apl'oꝝ ⁊ caput pro oībꝰ rn̄det. Vn̄ ſeq̄t̄. [Reſpōdēs ſimō petrus dixit. Tu es chr̄s filiꝰ dei viui.] ORIG. Denegauit qdē petrus aliqd eoꝝ eſſe ieſū que arbitrabātur iudei: ꝯfeſſus eſt autē. [Tu es chr̄s] qd̄ neſciebāt iudei: ſed ⁊ qd̄ maius eſt [filiꝰ dei viui:] qui ⁊ per pphās dixerat. Viuo ego dicit dn̄s. Et ideo dicebat̄ viuus: ſꝫ ſm ſupemīnētiā: qꝛ ſupeminet oībꝰ hn̄tibꝰ vitā: q̄m ſolus habet imortalitatem: ⁊ eſt fons vite: qd̄ ꝓp̄e dī deus pī: vita aūt eſt q̄ſi de fonte pcedēs: qui dixit. Ego ſum vita. HIERO. Deū etiā viuū appellat ad cōparatiōē eoꝝ deoꝝ qui putant̄ dij: ſed mortui ſunt. Saturnū dico iouē: venerē: ⁊ herculem: ⁊ cetera idoloꝝ portēta. HYLA. Eſt aūt vera ⁊ inuiolabilis fides ex deo deū filiū ꝓfectū eſſe cui ſit ex eternitate p̄ris eternitas. Hūc igit̄ aſſumpſiſſe corpus ⁊ hoīem factū eſſe: ꝑfecta ꝯfeſſio eſt. Cōplexus eſt itaq; oia qui ⁊ naturam ⁊ nomē expſſit: in quo ſūma v̄tutū eſt. RABA. Mira aūt diſtōne factū eſt vt dn̄s ipſe humilitatē aſſumpte humanitatis ꝓfiteat̄: diſcipulus excellētiā diuine eternitatis oſ̄dat. HYLA. Dignū aūt ꝯfeſſio petri p̄mium ꝯſecuta eſt: qꝛ dei filiū in hoīe vidiſſet. Vn̄ ſeq̄t̄. [Rn̄dēs aūt ieſus dixit ei. Btūs es ſimon bariona: qꝛ caro ⁊ ſan. nō reue. tibi: ſꝫ pī meus qui eſt in celis.] HIERO. Reddit enim chr̄s apl'o vicē pro teſtimonio qd̄ de ſe petrus dixerat. [Tu es chr̄s filius dei viui.] dn̄s aūt dixit ei. [Btūs es ſimon bariona.] Quare? Quia non reuelauit tibi caro et ſanguis ſꝫ reuelauit pī. Qd̄ caro ⁊ ſanguis reuelare nō potuit ſpūſſancti grā reuelatū eſt. Ergo ex ꝯfeſſione ſortit̄ vocabulū q reuelationē ex ſpūſcō habeat: cuius ⁊ filiꝰ appellādus ſit. Siqdē [bariona] in lingua nr̄a ſonat filiꝰ colūbe. HIERO. Alij ſimplr̄ accipiūt: q ſimon. ſ. petrus filiꝰ ſit ioānis: iuxta alterius loci iterrogatiōē. Simon ioānis: diligis me: ⁊ volūt ſcriptoꝝ vitio deprauatū: vt pro bar ioāna. i. filius ioānis bariona ſcriptū ſit vna detracta ſyllaba. Ioāna vo iterp̄tat̄ dei grā. vtrūq; aūt nomē myſtice itelligi pōt: q ⁊ colūba ſpm̄ ſcm̄: ⁊ grā dei donū ſignificet ſpūale. CHRY. Vanū aūt eēt dicere. [Tu es filiꝰ Jone vel ioāna: niſi vt oſ̄daret: q̄m ita nāliter eſt chr̄s filiꝰ dei: ſicut petrus filius Jone eiuſdē ſube cū eo qui genuit. HIERO. Illud autē q ait. [Quia caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi.] aplīce narrationi cōparat: in qua ait. Cōtinuo nō acquieui carni ⁊ ſanguini: carnē ibi et ſanguinē iudeos ſigne: vt hic quoq;

Margin notes:

Dupl'r eſt ceſarea philippi: ⁊ ceſarea ſtratonis.

Opio phariſeoꝝ de Chr̄o erat plena malitia.

Diūſe opiniones plebis de xp̄o

Petrus ē caput oīū apl'oꝝ.

Nū. 14.

Deut. 30. Joā. 14

F

Joā. 21. Xp̄s dicit petrū filiū ioannis in h̄ loco nominat.

Gal. p̄.

quodꝫ ſub alio ſenſu demōſtret ꝙ ei nō per doctrinā pha-
riſeoꝝ ſꝫ per dei grām chrīs dei filiꝰ reuelatꝰ ſit. HYLA.
Uel aliter. Btūs dic: qꝛ vltra humanos oculos ⁊ itēdiſſe ⁊
vidiſſe laudatꝰ eſt: nō id qḋ ex carne ⁊ ſanguine eſt ꝯtuēs: ſꝫ
dei filiū celeſtis pr̄is reuelatiōe ꝯſpiciēs dignuſqꝫ indicatꝰ
G eſt vt pmus agnoſceret ꝙ diuinitas eēt in chrīo. ORIG.
Eſt aūt in h̄ loco q̄rēduꝫ: vtrū cuꝫ pus mitterent̄ iam cog-
ſcebāt diſcipuli: qm̄ ipſe erat chrīs. Dic.n.ſmo demōſtrat:
qm̄ tūc pꝰ ꝯfeſſus fuerit euꝫ petrus chrīm filiū dei viui. Et
vide ſi potes: qm̄ credē ieſum eſſe chrīm minus eſt q̄ȝ cog-
ſcere: vt dicamus ꝙ qui mittebant̄ ad pdicāduꝫ credebāt
qdē ieſuꝫ eē chrīm: poſtea aūt pficiētes etiā cognerūt. Aut
ita eſt rn̄dendū: vt dicamus: qm̄ tūc qdē aplī initia cognis
hēbāt chrīi: ⁊ exigua cogſcebāt de illo: poſtea aūt pfecerūt
in agnitionē ipſiꝰ: vt poſſent cape ſniaꝫ chrīi reuelatā a pr̄e:
ſicut ⁊ petrus qui beatificat̄: nō ſolū in eo qḋ dicit. [Tu es
chrīs:] ſꝫ in eo magis ꝙ addidit [filiꝰ dei viui.] CHRY.
Nimiruꝫ aūt ſi nō ꝯfeſſus eēt petrus chrīm ꝓpe ex pr̄e na-
tuꝫ nō eēt hic reuelatiōe opus: neqꝫ eſtimare chrīm vnū ex
Ca.14. multis filijs adoptiuis btītudine dignū eſſet. Nā ⁊ ante h̄
Joā.p. illi qui erāt in naui dixerūt. Uere filiꝰ dei eſt hic. Sꝫ ⁊ na-
thanael dixit. Rabbi tu es filiꝰ dei: nō tn̄ hi dicti ſunt: qꝛ
nō talē ꝯfeſſi ſunt filiationē q̄leꝫ petrus: ſꝫ vnū ex multis
euꝫ eſtimabāt: nō vere filiū: vel etſi pcipuuꝫ qdē pre mul-
tis: nō aūt ex ſuba pr̄is. Uides aūt qualr̄ ⁊ filiū reuelat pr̄:
⁊ prēꝫ filius. Nō.n.ab alio eſt dicere filiuꝫ q̄ȝ a pr̄e: nec ab
alio prēꝫ q̄ȝ a filio. Quare ⁊ hinc manifeſtū eſt ꝙ filius eſt
ꝯſubalis ⁊ coadorādus pr̄i. Oſ̄dit aūt chrīs ex hinc iā mul
tos credituros: qḋ fuerat petrus ꝯfeſſus. Uñ ſb̄dit [Et ego
H dico tibi: qꝛ tu es petrus.] HIERO. Ac ſi dicat. Quia tu
mihi dixiſti. [Tu es chrīs filiꝰ dei viui: ⁊ ego dico tibi:] non
ſmone caſſo ⁊ nullū opus hn̄te: ſꝫ dico tibi: qꝛ meuꝫ dixiſſe
feciſſe eſt: [q̄a tu es petrus.] Sic̄.n.ipſe lumen aplīs dona-
uit: vt lumē mūdi appellent̄: ⁊ cetera que a dn̄o ſortiti vo-
cabula ſunt: ita ⁊ ſimoni qui credebat in petrā chrīm: petri
largitꝰ eſt nomē. AVG. de cō. euā. Nullus tn̄ arbitret̄ ꝙ
hic petrus nomē accepit. Nō.n.accepit hoc nomē niſi vbi
Joā.pᵒ. ioānes cōmemorat ei dcm̄ eſſe. Tu vocaberis cephas: qḋ
iterp̄tat̄ petrus. HIERO. Scḋm aūt metaphorā petre
recte dr̄ ei. [Edificabo eccliaꝫ meā] ſup te. Et h̄ eſt qḋ ſeq̄t
[Et ſup hāc petrā edificabo eccliam meā.] CHRY. i. in
hac fide ⁊ ꝯfeſſione [edificabo eccliaꝫ meā.] Hinc oſtēdit
Conſ̄ petrus ecclie paſtorē̄ ſe. multos iaꝫ credituros qḋ petrus ꝯfeſſus fuerat: ⁊ erigit eiꝰ
ſenſum ⁊ paſtorē ipm̄ facit. AVG. in libᵒ retract. Dixi in
q̄dā loco de aplo̅ Petro: ꝙ in illo tanq̄ȝ in petra edificata
eſt ecclia: ſꝫ ſcio me poſtea ſepiſſime ſic expoſuiſſe quod a
I dn̄o dcm̄ eſt. [Tu es pe. ⁊ ſup hāc pe. edi. eccl. meā.] vt ſup
hūc itelligeret̄: quē ꝯfeſſus eſt petrus dicēs. [Tu es chrīs fi
lius dei viui.] ac ſi petrus ab hac petra appellatꝰ pſonā ec-
Ca.7. cleſie figuraret: que ſup hāc petrā edificat̄. Nō.n.dcm̄ eſt
illi. Tu es petra: ſꝫ [tu es petrus:] petra aūt erat chrīs: queꝫ
ꝯfeſſus ſimon ſic̄ ei tota ecclia ꝯfitet̄: dicꝰ eſt petrus. Duaꝝ
aūt duaꝝ ſniaꝝ que ſit pbabilioꝛ eligat lectoꝛ. HYLA.
Eſt aūt in nūcupatiōe noui nois felix ecclie fundamētū: di-
gnaqꝫ edificatiōe illiꝰ petra que iſernas leges ⁊ tartari poꝛ
tas ⁊ oia mortis clauſtra diſſolueret. Uñ ad oſ̄dēdā firmi
tatem ecclie ſupra petrā fundate ſb̄dit̄. [Et porte iferi nō
K ꝑua. aduer. eā.] GLO. i. nō ſeparabūt eā a charitate mea
⁊ fide. HIERO. Ego portas inferi vitia reoꝛ atqꝫ pecca-
ta. vel certe hereticoꝝ doctrinas per q̄s illecti hoies ducū-
Quid ſignificant porte inferi. tur ad tartaruꝫ. ORIGE. Sꝫ ⁊ ſingule ſpūales neqtie in
celeſtibus porte ſunt iferoꝝ: qbus ꝯtrariant̄ porte iuſtitie.
RABA. Porte q̄ꝫ iferi ⁊ tormēta ⁊ blādimēta ſunt pſe-
cutoꝝ: ſꝫ ⁊ praua ifideliuꝫ opa ineptaqꝫ colloq̄a porte ſunt
..is Orige. iferi: qꝛ iter pditionis oſtēdunt. CHRY. Nō aūt expmit

vtruꝫ petre nō pualebūt: in qua edificat chrīs eccliam: aut
ecclie quā edificat ſup petrā: tn̄ manifeſtū eſt: qꝛ nec aduſus
petrā nec aduſus eccliam porte pualēt iferoꝝ. CYRIL. L
in liᵒ theſau. Scḋm aūt hāc dn̄i pmiſſionē ecclia aplica pe
tri ab oi ſeductōe hereticaqꝫ circūuētione manet imacula-
ta: ſup oēs ppoſitos ⁊ epos: ⁊ ſup oēs pmates eccliaꝝ ⁊ po-
puloꝝ in ſuis pōtificibꝰ in fide pleniſſima ⁊ auc̄te petri. Et
cuꝫ alie ecclie quorūdā errore ſint verecūdate: ſtabilita in-
quaſſabilr̄ ipſa ſola regnat: ſilētiuꝫ iponēs ⁊ oium obturās
ora hereticoꝝ: ⁊ nos nec̄io ſalutis non decepti ſupbia: neqꝫ
vino ſupbie debriati typuꝫ vitatis ⁊ ſcē aplīce traditionis
vna cuꝫ ipa ꝯfitemur ⁊ pdicamus. HIERO. Nemo aūt
putet h̄ de morte dici ꝙ aplī ꝯditioni mortis ſubti nō fue-
rint: q̄ꝝ martyria videat coruſcare. ORIGE. Si g̃ ⁊ nos
pr̄e nob reuelāte: qui eſt in celis: qm̄. ſ. ꝯuerſatio nr̄a in celis Phil. 3.
eſt ꝯfeſſi fuerimus ieſuꝫ chrīm eē filiū dei viui: ⁊ nob dicet̄.
[Tu es petrus ⁊c̄.] Petra.n.eſt ois qui imitatoꝛ eſt chriſti.
Aduſus quē aūt porte pualent iferoꝝ: ille neqꝫ petra dicē-
dus eſt: ſup quā edificat chrīs eccliaꝫ: neqꝫ ecclia neqꝫ pars
ecclie: quā chrīs edificat ſupra petram. CHRY. Deide ⁊ M
aliuꝫ petri dicit honorē cuꝫ ſb̄dit̄. [Et tibi dabo claues re-
gni celoꝝ.] q. d. Sicut pr̄ dedit me cogſcere: ita ⁊ ego aliqd
dabo. ſ. [claues regni celoꝝ.] RABA. Qui.n.regē celoꝝ
maioꝛi pre ceteris deuotiōe ꝯfeſſus eſt: merito pre ceteris
ipe collatis clauibꝰ regni celeſtis donatꝰ eſt: vt ꝯſtaret oibꝰ
qꝛ abſqꝫ ea ꝯfeſſione ac fidē regnū celoꝝ nullus poſſet in-
trare. Claues aūt regni celoꝝ ipaꝫ diſcretiōeꝫ ⁊ poteſtatē noiat:
potētiā qua liget ⁊ ſoluat: diſcretiōeꝫ qua dignos vel indi- Que ſint claues regni celoꝝ date beato petro.
gnos diſcernat. GLO. Uñ ſeq̄t. [Et qḋcūqꝫ ligaueris.] i.
quēcūqꝫ indignū remiſſione iudicaueris duꝫ viuit: indignꝰ
apud deū iudicabit̄. [Et qḋcūqꝫ ſolueris.] i. quēcūqꝫ ſoluē-
dū iudicaueris duꝫ viuit: remiſſionē pctōꝝ ꝯſequet̄ a deo.
ORIG. Uide aūt quātā ptātē hꝫ petra ſup quā edificat̄
ecclia eiꝰ: vt etiā iudicia maneant firma q̄ſi deo iudicāte p
eā. CHRY. Uide aūt qualr̄ chrīs reducit petrū ad excel
ſam de ipo itelligētiā. Hec.n.ei ſe pmittit daturū que ſunt
ꝓpa dei ſoliꝰ. ſ. peccata ſoluere: ⁊ eccliā imutabilē facē iter
tot pſecutionū ⁊ tētationuꝫ pcellas. RABA. Hec aūt li- N
gādi atqꝫ ſoluendi poteſtas: q̄uis ſoli petro data videat̄ a
dn̄o: tn̄ ⁊ ceteris aplīs dat̄: necnō etiā nūc in epīs ac pſbīis
oī ecclie. Sed iō petrus ſpālīter claues regni celoꝝ ⁊ pnci-
patū iudiciarie ptātis accepit: vt oēs p orbē credētes itelli
gāt: qꝛ qcūqꝫ ab vnitate fidei vel ſocietatis illiꝰ q̄libet mō
ſemetipos ſegregant: tales nec vinculis pctōꝝ abſolui: nec
ianuā pōt regni celeſtis ingredi. GLO. Spālīter etiā eā
petro ꝯceſſit vt ad vnitatē nos inuitaret. Ideo.n.euꝫ pnci-
peꝫ aploꝝ ꝯſtituit: vt ecclia vnū pncipalē chriſti hēet vica
riū: ad quē diuerſa mēbra ecclie recurrerēt. ſi forte iter ſe
diſſentirēt. Qꝛ ſi diuerſa capita eēnt in ecclia vnitatis vin-
culuꝫ rūperet̄. Quidā aūt dicūt ꝙ ideo dicit. [Sup terrā.]
Nō.n.data eſt poteſtas hoibus ligādi vel abſoluēdi mor-
tuos: ſꝫ viuos. Qui aūt mortuos ſolueret vel ligaret: nō ſup
terrā: ſꝫ poſt terrā h̄ faceret. EX ſentē. ꝯſtātinopol. ꝯcilij.
Quō aūt pſumūt qdaꝫ dicere de viuis tm̄modo hec dicta
eē? An ignorāt: qꝛ iudiciū anathematis nihil eſt aliud q̄ȝ ſe-
paratio? Euitādi ſunt aūt illi qui a peſſimis culpis detinen
tur: ſiue in viuis ſint ſiue nō. A nocēte.n.ſemper reſurgere
nec̄iuꝫ eſt. Sꝫ ⁊ auguſtini religioſe memorie qui iter afri-
canos epos ſplēduit diuerſe epl̄e recitate ſunt ſignātes ꝙ Heretici poſt mortē anathematiçantur.
oporteret hereticos ⁊ poſt mortē anathematiçare. Talem
aūteꝫ eccliaſticā traditioneꝫ: ⁊ alij africani epī ſeruauerūt.
Sꝫ ⁊ ſcā romana ecclia q̄ſdā epos poſt mortē anathema-
tiçauit: ſꝫ pro fide in vita ſua nō eēnt accuſati. HIERO. O
Iſtum locū epī ⁊ pſbīi nō intelligētes aliqd ſibi de phari-
ſeoꝝ aſſumūt ſupcilio: vt vel dānent inocētes: vel ſoluere

ſe noxios arbitrent̃ cum apud dn̄m nō ſnīa ſacerdotū ſed
Leui.13. reoꝝ vita q̄raẽ. Legimus in leuitico de leproſis vbi iube-
tur oſidē ſe ſacerdotib⁹: ⁊ ſi leprā habuerint tūc a ſacerdo-
te imūdi fiāt: nō ꝙ ſacerdotes leproſos faciāt ⁊ imūdos: ſʒ
ꝙ habeāt notitiā leproſi ⁊ nō leproſi: ⁊ pñt diſcernere quí
mūdus: quiue imūdus ſit. Quō ergo ibi leproſuʒ ſacerdos
imūduʒ facit: ſic ⁊ hic alligat vel ſoluit eps vel pſbyter nō
eos qui iſontes ſunt vel inoxij: ſʒ pro officio ſuo cuʒ pctōꝝ
audierit varietates: ſcit q̄ ligādus ſit: q̄ ſoluēdus. ORIG.
Sit ḡ irrephēſibilis qui alteꝝ ligat vel ſoluit: vt inueniat̃
dignus ligare vel ſoluere in celo. Sʒ ⁊ ei qui potuerit v̄tu-
tibus portas obſtruere iferoꝝ: q̄ſi pmium dant̃ claues re-
gni celoꝝ. Oēs.n. ſpēs v̄tutuʒ cum qs eā cepit opari: quaſi
ipſe ſe adaperit ante eum: dn̄o videlʒ apiente eā per grāz
ſuā vt inueniat̃ eadem v̄tus: ⁊ porta ē: ⁊ clauis porte. For-
ſitan aūt ⁊ vnaqueqʒ v̄tus eſt regnum celoꝝ.

Tex.4. Mar.8. Luc.9. ¶ Tūc pcepit diſcipulis ſuis vt nemini dicerēt:
qꝛ ipſe eēt ieſus chr̄s. Exinde cepit ieſus oſidere
diſcipulis ſuis: qꝛ oporteret eum ire hierl'ymaʒ
⁊ multa pati a ſeniorib⁹ ⁊ ſcribis ⁊ principibus
ſacerdotum ⁊ occidi ⁊ tertia die reſurgere.

A ¶ ORIG. Poſtq̄ꝫ petr⁹ ꝯfeſſus eſt chr̄m filiū dei viui: ga
noluit h̄ eos iterim pdicare ſbdit. [Tūc pcepit diſcipulis
ſuis vt nemini dicerēt: qꝛ ipſe eēt ieſus chr̄s.] HIERO.
Sʒ cuʒ ſupra mittēs diſcipulos ad pdicādū iuſſerit eis: vt
annūtiarēt aduētū ſuū: videt̃ eē ꝯtriuʒ qd̄ hic pcipit: ne ſe di-
cāt eē ieſuʒ chr̄m. Mihi vr̄ aliud eſſe chr̄m pdicare: aliud
ieſum chr̄m. Et chr̄s cōe dignitatꝭ eſt nomē: ieſus ppuʒ vo-
cabulū ſaluatoris. ORIG. Uel tūc leuiter qdē de eo an-
nūtiabāt: q̄ſi de magno ⁊ mirabili viro: chr̄m aūt eſſe eum
nōdū annūtiabāt. Qui aūt vult etiā chr̄m pdicatū pus ab
aplīs: dicet qm̄ leuiter pmittere voluit eos mentionē noīs
ſui: vt iterim facto ſilētio pdicatiōis hui⁹: h̄ ipm qd̄ leuiter
de chr̄o auditū fuerat digerat̃ in ſenſib⁹ auditoꝝ. Aut ita
eſt ſoluēda q̄ſtio: vt videant̃ ea que ſupius de annūtiādo
chr̄o ſunt dicta: nō ad tp̄s ptinere qd̄ fuit ante chr̄i reſurre-
ctionē: ſʒ ad tpa poſt futura. Hec aūt que mādat vt nemini
Inutile eſt chr̄s pdicare ⁊ crucē tacere. dicāt: tūc aplīs ꝯuenire. Inutile.n. eſt ipm qdē pdicari: cru-
cē aūt eius tacē. Propterea pcipit eis vt nemini dicerēt: qꝛ
ipſe eſt chr̄s: ⁊ pparabat eos vt poſtmodū dicāt. Qm̄ ipſe
eſt chr̄s q crucifix⁹ eſt: ⁊ reſurrexit a mortuis. HIERO.
Qꝛ ne qs putet nr̄e tm̄ eſſe itelligētie: que ſequunt̃: cās tūc
phibite pdicatiōis exponit. Seqt̃ ei3. [Exinde cepit ieſus
oſtē. diſci. ſuis: qꝛ opor. eū ire hiero. ⁊ mul. pati a ſeni. ⁊ ſcri.
⁊ pn. ſacer. ⁊ occi. ⁊ ter. die reſur.] Eſt autẽ ſenſus. Tūc me
pdicate cuʒ iſta paſſus fuero: qꝛ nō pdeſt chr̄m publice p-
dicari ⁊ eius vulgare in pplīs maieſtatē quē poſt paululū
B flagellatū viſuri ſunt ⁊ crucifixuʒ. CHRY. Qd̄.n. ſemel
radicatū eſt ⁊ poſtea euulſuʒ: ſi iteꝝ plātet̃: difficile retine-
bit̃ apud multos. Qd̄ aūt infixuʒ ſemel eſt: ⁊ māſit poſtea
imobile facile puehit̃ ad augmētū. Propter h̄ aūt imorat̃
triſtib⁹ pdicēdis: ⁊ ſmonē multiplicat: vt apiat diſcipuloꝝ
mētes. ORIG. Et vide qꝛ nō dixit. Cepit dicere vl̄ docē:
ſʒ oſidere: qm̄ ſicͭ corpalia oſidi dn̄r: ſic oſidi dn̄r a chr̄o ea
que loqbat̃. Nō aūt ſic puto eis qui corpal'r cuʒ multa pa-
tiētē viderūt: oſtēſa fuiſſe ea que videbant̃: quō diſcipulis
oſtēſus eſt rōnabilis ſmo de myſterio paſſionis ⁊ reſurre-
ctiōis chriſti. Et tūc qdē cepit oſidē: ꝑñter aūt poſtea capa-
ciorib⁹ factis pleni⁹ demr̄auit: qꝛ oīe qd̄ cepit ieſus h̄ pfe-
cit. Oportebat aūt cuʒ ire in hierl'm: vt occidat̃ qdē in hie-
roſolymis que ſunt deorſuʒ: regnet aūt reſurgēs in hierl'm
celeſti. Poſtq̄ꝫ.n. reſurrexit chr̄s: ⁊ alij ꝯſurrexerūt ei: iam
nō deorſuʒ q̄rit̃ hierl'm vel domus oratōis in ea: ſʒ ſurſum.

Patit̃ aūt multa a ſeniorib⁹ hierl'm terrene: vt glificet̃ ab
his qui capiūt bn̄ficia eius celeſtib⁹ ſeniorib⁹. Tertia autē
die reſurrexit a mortuis: vt eripiens a maligno acqrat eis
qui libati fuerāt h̄ donū vt baptiçent̃ ſpiritu ⁊ aīa ⁊ corpe
in noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti: qui ſunt tres dies ſil' ppetuo
inſtātes eis qui per eos facti fuerunt filij lucis.

¶ Et aſſumens eum petrus: cepit increpare il- Tex.5. Mar.8.
luʒ dicens: Abſit a te dn̄e; nō erit tibi hoc. Qui
conuerſus dixit petro. Uade poſt me: ſathanas
ſcandalum es mihi: quia non ſapis ea que dei
ſunt: ſed ea que hominum.

A ¶ ORIG. Adhuc initia eoꝝ que oſidebant̃ dicēs chr̄s pe-
trus indigna h̄ filio dei viui arbitrabat̃: ⁊ q̄ſi oblit⁹ qm̄ fi-
li⁹ dei viui nihil dignū icrepatiōe facit aut agit: cepit incre-
pare. Et h̄ eſt qd̄ dī. [Et aſſumēs eū petrus cepit icrepare
illū.] HIERO. Sepe dixim⁹ nimij ardoris: amoriſqꝫ q̄ꝫ
Petr⁹ fuit nimij amoris in dn̄m ſaluatorē. maximi fuiſſe petrū in dn̄m ſaluatorē. Qui ḡ poſt ꝯfeſſio-
nē ſuā ⁊ pmiū ſaluatoris qd̄ audierat: nō vult deſtrui ꝯfeſ-
ſionē ſuā: nec putat poſſe fieri vt dei fili⁹ occidat̃: aſſumit
euʒ in affectū ſuū: vel ſepatim ducit: ne pñtib⁹ ceteris cōdi-
ſcipulis videat̃ magr̄m arguē: ⁊ cepit illū icrepare amātis
affectu: ⁊ obſtans dicere. [Abſit a te dn̄e.] Uel vt meli⁹ hr̄
in greco. Propiti⁹ ſis tibi dn̄e: nō erit h̄: q̄ſi nec iaʒ hiet ppi-
tiatiōeʒ: cui⁹ affectū qdē ſuſcipiēs chr̄s igrātū exprobrat.
Uñ ſeqt̃. [Qui ꝯuer. dixit pe. Uade poſt me ſatha. ſcāda.
mihi es.] HYLA. Sciēs.n. dn̄s diabolice artis iſtinctū:
petro ait. [Uade retro poſt me.] i. vt exēplo ſue paſſionis
ſequat̃. In euʒ ꝯo p quē opio hec ſuggerebat̃ ꝯſuſus adie-
cit. [Satha. ſcan. mihi es.] Nō.n. ꝯuenit exiſtimare petro
ſathane nomē: ⁊ offenſionē ſcādali deputari: poſt idulta il-
la btitudinis ⁊ ptātis tāta pconia. HIERO. Sʒ mihi er-
B ror aplīcus de pietatis affectu veniēs: nunq̄ꝫ icētiuuʒ vide-
bit̃ diaboli. Prudēs ḡ lector ꝯſideret petro illā btitudineʒ
ac ptātē in futuro pmiſſaʒ nō in pñti datā: quā ſi ſtatiʒ de-
diſſet ei: nunq̄ꝫ in eo praue ꝯfeſſionis error inueniſſet locū.
CHRY. Quid ēt mirabile eſt h̄ pati petrū qui de his re-
uelationē nō ſuſcepit. Ut.n. diſcas ꝙ neqꝫ illa que de chr̄o
ꝯfeſſus fuerat: ex ſe locut⁹ eſt: vide q̄l'r in his que nō reue-
lata ſunt ei turbationē patiat̃. Humana.n. ⁊ terreſtri cogi-
tatiōe que ſunt chr̄i ꝯſiderās eſtimabat turpe ⁊ idignū eē
ei ꝙ pateret̃. Et ideo dn̄s ſbiecit. [Quia non ſapis ea q̄ dei
C ſunt: ſʒ ea que hoīum.] HIERO. q. d. Mee volūtatꝭ eſt ⁊
Joā.12. pr̄is: vt pro hoīuʒ ſalute moriar: tu tuā tm̄ ꝯſiderās volūta-
tē nō vis granū tritici cadē in terrā: vt multos afferat fru-
ct⁹. Et ideo qꝛ ꝯtria loq̄ris volūtati mee debes aduſari⁹ ap-
pellari. Sathanas.n. iterptat̃ aduſari⁹ ſiue ꝯtrius. Nō tm̄ vt
pleriqꝫ putāt eadē ſathanas ⁊ petrus ſnīa ꝯdēnant̃. Petro
ei3 dī. [Uade retro me ſatha.] i. ſeq̄re me qui ꝯtri⁹ es volū-
Mat.4. tati mee. Ille audit [vade ſathanas.] ⁊ non ei dī [retro:] vt
ſubaudiat̃. Uade in ignē eternuʒ. ORIG. Dixit ḡ petro.
[Uade poſt me] q̄ſi deſiſtēti per ignorātiā ire poſt chr̄m.
Hēc ē ſcandalū ad quē ꝯuerti chr̄s etiā cū corripit. [Sathana] aūt dixit ei: q̄ſi per ignorātiā aliqd hn̄ti ꝯtriuʒ
deo. Btūs aūt ad quē ꝯuertit̃ chr̄s etiā ſi corripiēdi cā cō-
uertit̃. Sʒ q̄re dixit ad petrū. [Scādaluʒ mihi es:] cum in
Ps. 118. pſal̃. dicat̃. Pax multa diligētib⁹ legē tuā ⁊ nō eſt illis ſcā-
dalū: Sʒ rūdēdū ē: qm̄ nō ſoluʒ ieſus nō ſcādaliçat̃: ſʒ nec
oīs hō q in dilectiōe dei pfect⁹ eſt. Sʒ quātuʒ ad ſe qui tale
aliqd: vel agit vel loqt̃: ſcādalū eſt alteri: lʒ ille iſcādaliça-
bilis ſit. Aut certe oēm diſcipulū peccātē ſcādalūʒ ſibi ap-
1. Cor. 11. pellat: ſicͭ ⁊ paulus dicebat: qs ſcādaliçat̃ ⁊ ego nō vror:

Tex.6. ¶ Tūc ieſus dixit diſcipulis ſuis. Siquis vult
poſt me venire abneget ſemetipm̄: ⁊ tollat cru-
cem ſuā:

Mar.8 Luc.19. ã.10. tem ſuam: ꝛ ſequat̃ me. Qui.n. voluerit aiam ſuã ſaluã facere: ꝑdet eam. Qui autez ꝑdiderit aiam ſuam ꝓpter me: inueniet eam.

A ℭ CHRY. Poſtq̃ petrus dixerat ꝓpiti⁹ eſto tibi: neq̃q̃ erit tibi h. ꝛ audiuit. Uade retro me ſathanas non fuit dñs hac ſolũ increpatiõe ↄtẽt⁹: ſ; ex ſupabũdãtia voluit oñdere incõueniẽtiã dictoꝝ a petro ꝛ fructũ ſue paſſionis. Uñ ſbdit. Tũc ieſus dixit diſcipulis ſuis. Siqs vult poſt me venire abneget ſemetipm ꝛ tollat crucẽ ſuã ꝛ ſequat̃ me. q.d. Tu dicis mihi ꝓpiti⁹ eſto tibi. Ego aũt dico tibi: qm̃ nõ ſolũ me ꝓhibẽ a paſſione nociuũ tibi eſt: ſ; neq̧ ſaluari poteris niſi patiaris ꝛ moriaris ꝛ vite abrenũties ſemp. Et vide q̃ nõ coactiuũ facit ſmonẽ. Nõ.n.dixit. ſi volueritis opȝ vos h pati ſ; ſiqs vult. Hoc aũt dicẽs magis attrahebat. Qui.n. libtati auditorẽ dimittit: magis attrahit. qui vo violẽtiã infert multotiẽs impedit. Nõ aũt ſolis diſcipulis ſuis: ſed ꝛ cõe h dogma orbi terraꝝ ꝓponit dicens. Siqs

B vult. ſi. ſi mulier: ſi vir: ſi rex: ſi liber: ſi ſeruus. CHRY. Tria aũt ſunt que dñr. Abneget ſemetipm: ꝛ tollat crucẽ

Tria õbẽt facẽ q vee lit ſeq dominum. ſuã: ꝛ ſequat̃ me. GREG. in hom. Quia niſi qs a ſemetipo deficiat: ad eum qui ſup ipm eſt nõ appropinquat. S; ſi noſipos relinqmus: quo ibimus ex nos: vel qs eſt qui vadit ſi ſe deſruit: S; aliud ſumus ꝑ petm̃ lapſi: aliud ꝑ nãm ↄditi. Tũc ḡ noſmetipos reliqmus ꝛ abnegamus cuȝ vitamus qd ꝑ vetuſtatez fuimus: ꝛ ad h nitimur ad qd ꝑ nouitatẽ vocamur. GREG. ſup ezech. Semetipm etiã abnegat: q̃cũq̧ mutat̃ ad meliora ꝛ incipit eẽ qd nõ erat: ꝛ deſinit eẽ qd erat. GREG. 33° moral. Semetipm ẽt abnegat qui calcato typo ſupbie ante dei oculos ſe eſſe a ſe alienuz demõſtrat. ORIGE. Cũ is aũt videat̃ aliqs a peccõ abſtinẽs: tñ niſi in crucẽ chr̃i crediderit: nõ põt dici chr̃o ↄfixus ſiue

C cruci. Uñ ſeqt̃. Et tollat crucẽ ſuã. CHRY. Uel aliter. Qui negat aliũ vel frẽz vel famulũ vel quẽcũq̧: etſi flagellatum viderit: ꝛ qdcũq̧ patientẽ nõ aſſiſtit: nõ adiuuat: ita vult corpi nr̃o nos non ignoſcẽ: vt ſi flagellauerint vel qdcũq̧ aliud fecerint: corpi nõ parcam⁹. Hoc.n. eſt parcẽ: ſic prẽs tũc ignoſcũt filijs: cũ magr̃is eos tradẽtes iuſſerint: vt nõ parcãt. Ne aũt eſtimes q̃ vſq̧ ad vba tñ ꝛ ↄtumelias opȝ abnegare ſeipm: oñdit vſq̧ ad q̃tuz abnegare ſeipm oportrat: q2 vſq̧ ad mortez ẽt turpiſſimã. ſ. crucis. Qd ſignt in h qd dicit. Et tollat crucẽ ſuã ꝛ ſequat̃ me. HYLA. Sequẽdus.n. eſt dñs cruce aſſumpta paſſionis ſue: etſi nõ forte tñ volũtate comitãdus eſt. CHRY. Quia ẽt latrones multa grauia patiunt̃: vt nõ eſtimes q̃ paſſio maloꝝ

D ſufficiat: adiũgit cãm patiẽdi cuȝ dicit. Et ſequat̃ me. vt

Qui vult ſeq chr̃m oportet diligẽs eẽ circa vtutes ꝛ oĩa pati ꝑ ipm. ꝑ cuȝ oĩa ſuſtineas: ꝛ alias ei⁹ vtutes addiſcas. Hoc eſt.n. ſeq chr̃m vt opȝ: diligẽtẽ eẽ circa vtutes: ꝛ pati oĩa ꝑ ipm. GREG. Duob⁹ ẽt modis crux tollit̃: cuȝ aut ꝑ abſtinẽtiã affligit̃ corpus: aut ꝑ cõpaſſionẽ ꝓximi affligit̃ aius. Sed q2 ipſis vtutib⁹ q̃dã vitia mixta ſunt: dicẽdũ nob eſt q̃ abſtinẽtiã carnis nõnunq̃ vana glĩa obſidet: q2 duȝ tenuitas in corpe: dũ pallor in vultu reſpicit̃: vt⁹ patefacta laudat̃. Cõpaſſionẽ vo animi plerũq̧ latenter obſidet pietas falſa: vt hãc nõnunq̧ vſq̧ ad ↄdeſcẽdẽdum vitijs ptrahat. Uñ ad hec excludẽda ſbdit. Et ſequat̃ me. HIERO. Uel ali-

Gal.6. ter. Tollit crucẽ ſuã qui mundo crucifigit̃: cui aũt mũdus crucifixus eſt ſeqt̃ dñm crucifixum. CHRY. Deide q2 graue videbat̃ qd dcm̃ eſt: ꝑ ea que ↄſequunt̃: id mitigat: p̃mia ponẽs ſupeminẽtia laborib⁹ ꝛ malitie penas. Uñ ſequit̃. Qui enim voluerit aiaȝ ſuã ſaluã facere ꝑdet eam.

E ORIGE. Qd duplr̃ põt itelligi. Primũ ſic. Siqs amator vite pñtis parcit aie ſue timẽs mori: ꝛ putãs aiam ſuã per hãc mortẽ pire: iſte volẽs h mõ ſaluare aiam ſuã ꝑdet eã: alienã illã faciẽs a vita eterna. Siqs ↄtẽnẽs vitã pñtẽ vſq̧ ad mortẽ pro vitate certauerit: ꝑdet qdẽ aiaȝ ſuã q̃tuz ad vitã pñtẽ: ſ; qm̃ ꝑ chr̃m ꝑdet eã magis eaȝ ſaluã faciet in vitaȝ eternã. Alio modo ſic. Siqs itelligit que eſt vera ſalus: ꝛ acqrere vult eã ad ſalutẽ aie ſue: iſte abnegãs ſemetipm ꝑdit q̃tũ ad voluptates carnales aiam ſuã ꝑ chriſtuȝ: ꝛ ꝑdens aiam ſuã h modo: ſaluat eã per opa pietatis. Moralr̃

Dicẽdo.n. Qui voluerit: ꝓcedẽtẽ ꝛ ſeqntẽ vnũ ſenſum eẽ oñdit. Si ḡ qd ſupius dixit. Abneget ſemetipȝ: de morte corpali dixit: ↄñter h de ſola morte intelligẽ debemus dictum eſſe. Si aũt abnegare ſeipm eſt carnalẽ ↄuerſationẽ reuicẽ: ꝛ ꝑdere aiam eſt deponẽ voluptates carnales.

Abnegare ſeipȝ ẽ carnalẽ ↄuſationem reliquẽ ꝛ carnales voluptatẽ deponere.

ℭ Quid.n. ꝓdeſt homini ſi vniuerſum mũduȝ lucret̃: anime vo ſue detrimẽtum patiat̃: Aut quã dabit hõ cõmutationez pro aia ſua: Filius enim hois vẽturus eſt in glĩa pr̃is ſui cuȝ angelis ſuis: ꝛ tunc reddet vnicuiq̧ ſcḋm opera eius. Amen dico vobis: ſunt qdam de hic ſtantibus qui nõ guſtabunt mortem donec videant filiuȝ hominis venientem in regno ſuo.

Ecc.7. Luc.17. Ro.2. Mar.9. Luc.9.

A ℭ CHRY. Quia dixerat qui vult ſaluare ꝑdet: ꝛ qui ꝑdet ſaluabit: vtrobiq̧ ſalutẽ ꝛ ꝑditionẽ ponẽs: ne aliqs eſtimet eqlẽ eẽ hincinde ꝑditionẽ ꝛ ſalutẽ: ſbiũgit. Quid.n. ꝓdeſt ho. ſi vni. mũ. lu. aie vo ſue detri. patiat̃: q.d. Ne dicas q̃ qui picula que ꝑ chr̃m iminẽt effugit: ſaluet aiaȝ ſuã. i. vitã tpalẽ. S; pone etiã cum aia. i. vita tpali totũ orbẽ terrarũ: qd ex his hoi erit ampli⁹ aia in ꝑpetuũ pereunte: Si.n. famulos tuos videres in letitia: te aũt in malis vltimis ↄſtitutuȝ: qd lucrareris ex eoꝝ dñio: Hoc etiã in aia tua reputa: cum carne laſciuiẽte ipſa futuram ꝑditionem expectat. ORIG. Puto etiã q̃ mũdũ lucrat̃ qui nõ abnegat ſemetipm: nec ꝑdit aiaȝ ſuã q̃tũ ad voluptates carnales: ꝛ ipſe facit aie ſue detrimẽtũ. Ideo duob⁹ nobis ꝓpoſitis magis eſt eligẽdum vt mũduȝ ꝑdamus: ꝛ lucremur aias noſtras.

B CHRY. S; ſi regnaueris ſup vniuerſuȝ orbẽ terraꝝ nõ poteris aiaȝ tuã emere. Uñ ſeqt̃. Aut quã dabit hõ cõmutatiõez pro aia ſua: Ac ſi dicat. Diuitias ſi ꝑdideris: poteris dare diuitias alias ad eas redimẽdas: aiaȝ aũt ꝑdẽs: nõ poteris aiaȝ aliquã dare: ſ; neq̧ aliqd aliud. Quid aũt mirabile eſt: ſi in aia h ↄtingit: Etenim in corpe h vr̃ ↄtingẽ. Etſi.n. decẽ milia diademata corpi iſanabilr̃ egroto circũpoſueris: nõ curat̃. ORIG. Et p⁹ qdem facie cõmutatio aie eſt ſuba: vt det ſubaȝ ſuã hõ paupib⁹: ꝛ ſaluet aiaȝ ſuã. Sed puto q̃ nõ habet aliqd hõ: qd dans q̃ſi cõmutatiõez aie ſue liberet eã de morte: deus aũt pro aiab⁹ hoiuȝ dedit cõmutatiõez ꝓcioſum ſanguinẽ filij ſui. GREG. Uel aliter põt ↄtinuari: q2 ſcã eccl̃ia aliud habet tp̃s ꝑſecutiõis: ꝛ aliud pacis. Redẽptor nr̃ ipſa ei⁹ tpa diſtinguit in ꝓceptis. Nã ꝑſecutõis tpe ponẽda eſt aia: pacis aũt tpe ea que amplius dñari pñt frãgẽda ſunt deſideria terrena. Unde dr̃. Quid.n. ꝓdeſt hoi: HIERO. Prouocatis aũt diſcipulis vt abnegarẽt ſe ꝛ tollerẽt crucẽ ſuã: grãdis fit terror audiẽtiuȝ. Idcirco triſtib⁹ leta ſuccedũt: ꝛ dicit. Fili⁹.n. hois vẽ. eſt in glĩa pr̃is ſui cum ange. ſuis. Times mortẽ: Audi glĩã triũphãtis. Uereris crucẽ: Auſculta angeloꝝ miniſteria.

C ORIG. q.d. Nũc qdẽ filius hois venit: ſ; nõ in glĩa. Nõ.n. decebat eũ in glĩa ↄſtitutũ peccata nr̃a portare. S; tũc veniet in glĩa: cum ante ꝓparauerit diſcipulos ſuos factus ſicut illi: vt illos faceret ſicut eſt ipſe ↄformes glĩe ſue. CHRY. Nõ aũt dixit in tali glĩa in q̃li eſt pr̃: ne alteritatẽ glĩe ſuſpiceris: ſ; ait. Glĩa pr̃is vt eadẽ glĩa oñdat̃. Si aũt glĩa vna eſt: manifeſtuȝ q̃ ꝛ ſba vna eſt. Quid ḡ times petre: mortẽ audiens: Tũc me videbis in glĩa. Si aũt ego in glĩa: ꝛ vos. S; tñ dicẽs glĩã: terribilia imiſcuit in mediũ

Chriſt⁹ declarat glĩã ſuã in qua poſt reſurrectiõez vẽturus eſt.

iudiciuꝫ introducens.Vñ ſeqˀ.[Et tũc reddet vnicuiqꝫ ſm
Ro.3. opa eius.] HIERO.Nõ eſt.n.diſtinctio iudei ꝛ gentilis:
Ibi.10. viri ꝛ mulieris:paupum ꝛ diuitũ: vbi nõ pſone:ſꝫ opa ꝯſi
deranˀ. CHRY.Hoc aũt dixit nõ ſoluꝫ peccãtib⁹ penas
cõmemorãs:ſꝫ iuſtis brauia ꝛ coronas. HIERO.Pote
rat aũt aplõꝝ tacita cogitatio iſtiuſmodi ſcãdaluꝫ ſuſtinẽ.
Occiſionẽ ꝛ mortẽ nunc dicis eſſe futurã:q̄ aũt pmittis te
affuturuꝫ in glĩa in tpa lõga differˀ.Preuidẽs ḡ occultoꝝ
cognitor qd poſſent obijcere:pñtem timorẽ pñti cõpenſat
pmio dicẽs.[Amen dico vobis:ſunt qdã de hic ſtãtib⁹ qui
D nõ guſtabunt morteꝫ do.vi.fi.ho.ve.in re.ſuo.] CHRY.
Infra.17. Volens ḡ mõſtrare qd eſt illa glĩa in qua poſtea ventur⁹
eſt:eis in pñti vita reuelauit ſicut poſſibile erat eos diſce
re:vt neqꝫ in dñi morte iam doleãt. REMI.Hoc ḡ hic dĩr:
ipletuꝫ eſt in tribus diſcipulis:qb⁹ dñs trãſfiguratˀ in mõ
te gaudia eterne repromiſſionis oñdit:qui viderũt eum in
regno ſuo venientẽ.i.in ea claritate fulgentẽ:in qua peracto
iudicio videbiˀ ab oĩb⁹ ſanctis. CHRY.Propter h aũt
nõ pdicit noĩa eoꝝ qui aſcẽſuri erãt in mõteꝫ:q2 reliq val
de ꝯcupiſcerẽt ſeq̄:exẽpluꝫ illius glĩe viſuri: ꝛ grauiter tu
liſſent velut deſpecti. GREGO.Vel regnuꝫ dei pñs ec
A cleſia vocaˀ. Et q2 nõnulli ex diſcipulis eius vſqꝫ adeo in
corpe victuri erãt vt eccliam dei ꝯſtructã ꝯſpicerẽt:ꝛ ꝯtra
huius mũdi glĩam erectã:ꝯſolatoria pmiſſione:nũc dicir.
Moralr [Sunt qdã de hic ſtãtib⁹.] ORIG.Moralr aũt vbum
E dei his qui nouiter inducunˀ ad fidẽ:formã habet ſerui:p
fectis aũt venit in glĩa pr̃is ſui.Angeli aũt illius ſunt pphe
taruꝫ ſmones:quos nõ eſt poſſibile ante ſpũalr itelligere:
niſi cum ſpũalr itellectũ fuerit vbuꝫ chriſti:vt videanˀ ſi
Ps.61. mul apparˀ in maieſtate.Tunc aũt dabit vnicuiqꝫ de glĩa
ſua ſm actũ eius:q2 quãto qs melior fuerit in actibus ſuis
tãto ſpũalius itelligit chrĩm vel pphetas ipius.Stãtes aũt
vbi ſtat ieſus:ſunt qui fundatas hñt apud ieſum aĩe baſes.
Ex qbus qui melius ſtant:dicunˀ nõ guſtare mortẽ donec
videãt vbum dei:qd venit in regno ſuo vidẽs eminẽtiaꝫ
B dei:quaꝫ videre nõ pñt qui diuerſis inuoluti ſunt pctis:qd
Ioã.6. eſt morteꝫ guſtare:qua peccãs aĩa moriˀ.Sicut.n.vita eſt
ꝛ panis viu⁹ qui de celo deſcẽdit:ſic ꝛ inimica ei⁹ mors pa
nis eſt mortuus.Ex iſtis aũt panib⁹ qdã modicũ mãducãt
tñ guſtãtes.qdã aũt abũdãti⁹.Qui.n.raro ꝛ modicuꝫ pec
cãt:tñmõ guſtãt mortẽ.Qui aũt pfectius ſuſcepint ſpũalẽ
vitateꝫ:nõ guſtãt eã:ſed viuo pane ſp veſcunˀ.Qd aũt dicit
[donec videãt]nõ diffinit tps:vt poſtq̄ trãſierit illd donec
fiat qd ante nõ fuerat fcm:ſed rem que neccia eſt exponit.
Qui ſemel chrm i glia ſua vidit: neqꝫ guſtabit mortem. Qui.n.ſemel videt eum in glĩa eius:iam nequaq̄ guſtabit
morteꝫ. RABA.Sanctos aũt mortem guſtare teſtaˀ:a
qbus mors corporis quaſi libãdo guſtaˀ:vita vo aĩe poſ
ſidendo tenetur. Caplm. XVII.

Tex.1. Et poſt dies ſex aſſumpſit ieſus petrũ
ꝛ iacobũ ꝛ ioãnẽ frẽꝫ ei⁹: ꝛ duxit illos
Mar.9. in mõtẽ excelſuꝫ ſeorſuꝫ: ꝛ trãſfigura
Luc.9. tus eſt ante eos.Et reſplenduit facies
eius ſicut ſol. Veſtimenta auteꝫ eius facta ſunt
alba ſicut nix. Et ecce apparuerũt illis moyſes
ꝛ helyas cum eo loquẽtes. Reſpõdens aũt pe
trus:dixit ad ieſum. Domine bonũ eſt nos hic
eſſe: ſi vis faciamus hic tria tabernacula: tibi
vnum:moyſi vnum: ꝛ helye vnum.

A ¶ REMI.Claritatẽ ſue viſiõis quã pmiſerat dñs diſcipu
lis ſuis in hac trãſfiguratione habita in mõte poſt ſex dies
cõpleuit.Vñ dĩ.[Et poſt ſex dies aſſum.pe.ꝛ ia.ꝛ ioã.fra.
ei⁹.] HIERO.Querĩ aũt quõ poſt ſex dies aſſũpſit eos:
cum lucas euãgeliſta octonariũ nũm ponat.Sꝫ facilis eſt
rñſio:q2 h medij ponunˀ dies:ibi pmus addiˀ ꝛ extrem⁹.
CHRY.Ideo aũt nõ ꝯfeſtim facta pmiſſione eos ſurſuꝫ
ducit:ſꝫ poſt ſex dies:vt reliq diſcipuli nihil patianˀ huma
nũ.i.aliquẽ inuidie motũ:vel vt hoꝝ dierꝫ ſpatio vehemẽ A
tiori ꝯcupiſcia repleti:q aſſumẽdi erãt:ſollicita mẽte acce
derẽt. RABA.Merito aũt poſt ſex dies glĩã illã oñdit:
q2 poſt ſex etates futura eſt reſurrectio. ORIG.Vel q2 i Gen.9.
ſex dieb⁹ tot⁹ pfecti nũi fact⁹ eſt viſibilis mũdus:qui trãſcẽ Et chriſtus petrũ iacobum ꝛ ioãnem ad ſuã trãſfigura[tionem] duxit ꝛ nõ alios aſſũpſit.
dit oẽs res mũdi:põt aſcẽdẽ ſup mõtẽ excelſuꝫ:ꝛ glĩã aſpi
cere vbi dei. CHRY.Ideo aũt hos tres aſſũpſit:qm alijs
potiores erãt. Intẽde aũt q̃lr mattheus nõ occultat eos q
ſibi ppoſiti ſunt. Hoc.n.ꝛ Ioãnes facit pcipuas petri lau
des cõmemorãs.Ab emulatiõe.n.ꝛ vana glĩa mũdus fuit
aplõꝝ chorus. HYLA.In trib⁹ aũt aſſũptis de triũ ori Gen.10.
gine.Sem:Cham:ꝛ Iaphet:futura electio populi oſtẽdiˀ. ſ.10.t.22.
RABA.Vel tres ſolumõ diſcipulos ſecũ ducit:q2 multi
ſunt vocati:pauci vo electi.Vel q2 qui nũc fidẽ ſcẽ trinitat B
icorrupta mẽte ſuãt:tũc etna ei⁹ viſione letanˀ. REMI.
Oſtẽſurus aũt dñs glĩã ſue claritat diſcipulis:duxit eos in
mõtẽ.Vñ ſequitur.[Et duxit illos in mõtẽ excel.ſeor.] In q
docet:q2 neceſſe eſt oĩb⁹ q deũ ꝯtẽplari deſiderãt:vt nõ in
ifimis voluptatib⁹ iaceãt:ſed amore ſupnoꝝ ſp ad celeſtia
eriganˀ:ꝛ vt oñdat diſcipulis q̃tenus glĩã diuine claritat nõ
in hui⁹ ſcli pfundo q̃rãt:ſꝫ in celeſtis btitudis regno.Ducũ
tur aũt ſeorſuꝫ:q2 ſci viri toto aĩo ꝛ fidei itẽtiõe ſepati ſunt
a malis:funditusqꝫ ſepabunˀ in futuro.vel q2 multi voca ſ.10.t.22.
ti:pauci vo electi.Seqˀ.[Et trãſfi.eſt añ eos.] HIERO. C
Qualis.n.futurus eſt tpe iudicãdi:talis aplis appuit. Ne
mo aũt putet pſtinã cũ formã ꝛ faciẽ pdidiſſe vel amiſiſſe
corpis vitatẽ:ꝛ aſſumpſiſſe corpus ſpiritale vel aereũ.Sꝫ
quõ trãſfiguratˀ ſit:euãgeliſta demõſtrans dicit.[Reſplẽduit
fa.ei⁹ ſicˀ ſol.Veſtimẽta aũt ei⁹ facta ſunt alba ſicˀ nix.] Ubi D
ſplẽdor faciei oñdiˀ:ꝛ cãdor deſcribiˀ veſtiũ:nõ ſba tolliˀ:
ſꝫ glĩa cõmutaˀ.Certe trãſformat⁹ eſt dñs in eã glĩaꝫ qua
venturus eſt poſtea in regno ſuo. Trãſformatio ſplẽdoreꝫ
addidit:faciẽ nõ ſbtraxit:etſi corpus ſpiritale fuerit.Vñ ꝛ
veſtimẽta mutata ſunt:que intãtũ fuere cãdida vt ali⁹ euã
geliſta dixerit:q̃lia fullo ſup terrã non poſſet facẽ. Hoc aũt
corpale eſt ꝛ tactui ſbiacet:nõ ſpiritale ꝛ aereuꝫ:qd illudat s.13.
oculos:ꝛ tñ in phãtaſmate aſpiciaˀ. CHRY.Si aũt fa
cies dñi reſplẽduit ſicˀ ſol:ꝛ ſcti ſicˀ ſol fulgebũt:nunqd erit
eq̃lis claritas dñi ꝛ ſuoꝝ? Nequaq̄.Sꝫ q2 nihil lucidi⁹ in
ueniˀ ſole:idcirco ad manifeſtãdũ ex⁹ future reſurrectio
nis:ꝛ facies dñi reſplẽdẽ:ꝛ iuſti fulgẽ dĩr ſicˀ ſol. ORIG. D
Myſtice aũt cũ aliqs trãſcẽderit ſex dies ſm q̄ diximus: Myſtice Chriſtus apparet cuilibꝫ ſm capacitatẽ ſuam.
videt trãſfiguratũ ieſum ante oculos cordis ſui.Diuiſas.n.
hꝫ vbũ dei formas:apparẽs vnicuiqꝫ ſm q̄ videri expedi
re cogñuerit:ꝛ nemini ſupra qd capit ſemetipm oñdit. Vñ
nõ dixit ſimplr.[Trãſfigurat⁹ eſt]ſꝫ[Corã eis.] In euãge
lijs.n.ieſus ſimplr itelligiˀ ab eis qui nõ aſcẽdũt per exer
citatiõeꝫ vboꝝ ſpiritaliũ ſup excelſum ſapiẽtie mõtẽ.Eis
aũt qui aſcẽdunt:iam nõ ſm carnẽ cogſciˀ:ſed deus vbuꝫ
itelligiˀ.Corã his ergo trãſfiguraˀ ieſus:ꝛ nõ corã illis:qui
ſunt deorſum in ꝯuerſatione terrena viuẽtes. Hi aũt coraꝫ
qbus trãſfiguraˀ:facti ſunt filij dei:ꝛ oñdiˀ eis ſol eſſe iu
ſtitie:ꝛ veſtimẽta ipſius fiunt cãdida ſicut lumẽ: que ſunt
ſmones ꝛ lr̃e euãgelioꝝ qbus ieſus eſt indut⁹ ſm illa que
ab aplis dicunˀ de eo. GLO.Vel veſtimẽta chriſti ſcõs
ſignãt de qbus iſaias. Oĩbus his velut veſtimẽto veſtie Isa.40.
ris:ꝛ viui opanˀ:q2 cãdidi erunt vtutib⁹:ꝛ ola vitioꝝ eſtus
ab eis remot⁹ erit.Seqˀ.[Et ecce appa.illis moyſes ꝛ he E
lyas cum eo loquẽtes.] CHRY.Hoc aũt multas habet
rõnes.Et pma qdeꝫ eſt hec. Quia.n.turbe dicebãt eum eẽ
helyã vel hieremiã aut vnuꝫ ex pphetis:capita pphetaꝝ
ſecum

Et cōlue ſecū adda ex capita ꝓphaꝝ. ſecū ducit: vt ſaltē hinc videat̄ dn̄a ſeruoꝝ ꝛ dn̄i. Alia rō
eſt. Quia.n.ꝯtinue ieſuꝫ accuſabāt iudei tanq̄ trāſgreſſorē
legis ꝛ blaſphemū: pr̄is ſibi gl̄iā vſurpantē: vt oſtēdat̄ ab
vtraqꝫ accuſatiōe inoxius: eos q̄ in vtroqꝫ fulſerūt in me-
diū ducit. Etenīꝫ moyſes legeꝫ dedit: ꝛ helyas pro gl̄ia dei
emulator fuit. Alia rō eſt: vt diſcāt: q̄n mortis ꝛ vite ptātē
hꝫ: pp̄ h̄ ꝛ moyſen q̄ morte defecerat: ꝛ helyā q̄ nōdū mor-
teꝫ paſſus fuerat in mediū ducit. Aliā cāꝫ ꝛ ipſe euāgeliſta
reuelat. ſ. mōſtrare crucis gl̄iā ꝛ mitigare petrū ꝛ alios di-
Luce.9. ſcipulos paſſionē timētes. Loq̄bant̄.n. vt alius euāgeliſta
dicit: de exceſſu: quē cōpletur⁹ erat in hierl̄m. Unde eos in
mediū ducit q̄ ſe morti expoſuerūt pro his que deo place-
bant: ꝛ pro plebe credētiū. Etenīꝫ tyrānis vterqꝫ ſe libere
[illegible] pn̄tauit. Moyſes q̄dē pharaoni: helyas autē achab. Ducit
[illegible] aūt ꝛ pp̄ h̄ eos in mediū. Uolebat.n. q̄ diſcipuli illoꝝ ꝓui-
legia ꝫelarent: vt. ſ. fierēt māſueti ſicᷣ moyſes: ꝛ ꝫelantes ſicᷣ
F helyas. HYLA. De etiā moyſes ꝛ helyas ex oī ſcōꝝ nu-
mero aſſiſtūt medi⁹ inter legē ꝛ ꝓphetas cū his in regno eſt.
Cum his enīꝫ iſraeleꝫ q̄b⁹ teſtib⁹ predicatus eſt iudicabit.
Myſtice. ORIGE. Si qs ēt itelligit ſpiritalem legē ꝯuenientē ſer-
monib⁹ ieſu: ꝛ in ꝓphetis abſconditā cr̄i ſapiāꝫ ille vidit
.ā.12. moyſen ꝛ helyā in gl̄ia vna cū ieſu. HIERO. Cōſiderā
.ā.16. duꝫ eſt ēt q̄ ſcribis ꝛ phariſeis de celo ſigna poſcētib⁹ da-
Mar.8 re noluit: hic vo vt apl̄oꝝ augeat fidem dat ſignū de celo:
4.re.2. helya ibi deſcēdēte quo aſcēderat: ꝛ moyſe ab iferis reſur
Iſa.7. gēte: q̄ ꝛ achaꝫ p̄ iſaiā p̄cipit̄: vt petat ſibi ſignū de iferno
G vel de excelſo. ORIGE. Quid autē feruidus petr⁹ dixe-
rit ſubdit̄. [Rn̄. aūt petr⁹ di. ad ieſuꝫ: dn̄e bonū eſt nos hic
eſſe.] Quia.n. audiuit q̄ opꝫ eū hierl̄ymā ire: adhuc timet
pro cr̄o: ſꝫ poſt increpationē nō audet dicē rurſus. [Pro-
pitius eſto tibi] ſed idē occulte p̄ alia ſigna inſinuat. Quia
enīꝫ videbat multā quietē ꝛ ſolitudinē cogitauit ꝯuenientē
ibi ſtationē eſſe ex loci diſpōne: q̄d ſigñat dicēs. [Bonū eſt
nos hic eſſe.] Uult ēt ibi ſemp̄ eſſe: ideo tabernaculoꝝ me-
minit dicēs. [Si vis faciam⁹ hic tria tabernacula.] Cogi-
tauit eīꝫ q̄ ſi h̄ fieret nō aſcēderet hierl̄ymā: ꝛ ſi nō aſcen-
deret cr̄is non moreret̄. Ibi.n. ſciebat ſcribas inſidiari ei.
.4.re.1. Cogitabat ēt q̄ helyas adcrat: q̄ in montē ignē deſcēdere
Exo.20. fecit: ꝛ moyſes q̄ intrauit nebulaꝫ ꝛ deo locutus eſt: vn̄ oc-
cultari poterant vt nullus perſecutorum ſciret vbi eſſent.
H REMI. Uel alr̄. Uiſa dn̄i maieſtate ꝛ duoꝝ ſeruoꝝ: pe-
Petr⁹ viſa dn̄i maieſtate voluit ibi ſēp manere. trus adeo delectat⁹ eſt: vt cuncta tēporalia obliuioni trade-
ret ꝛ ibi in ꝑpetuū vellet manere. Si aūt tūc petr⁹ ſic accē-
ſus eſt: q̄ta erit ſuauitas ꝛ dulcedo videre regeꝫ in decore
ſuo: ꝛ intereſſe choris angeloꝝ ꝛ oīuꝫ ſanctoꝝ. In eo ſane
Luce.9. q̄d ait petr⁹. [Dn̄e ſi vis] deuotioneꝫ ſubditi ꝛ obedientis
ſerui oñdit. HIERO. Erras tn̄ petre: ꝛ ſicut alius euāge-
liſta teſtat̄: neſcis q̄d dicas. Noli tria tabernacula q̄rere:
cū vnū ſit tabernaculuꝫ euāgelij in quo lex ꝛ ꝓphete reca-
pitulanda ſūt. Si aūt q̄ris tria tabernacula nequaq̄ ſuos
cū dn̄o ꝯferas: ſꝫ fac tria tabernacula: imo vnū pr̄i ꝛ filio ꝛ
ſpūiſcō: vt quoꝝ eſt vna diuinitas vnū ſit ꝛ in pectore tuo ta-
bernaculū. REMI. Errauit ēt: q̄ voluit vt regnū electoꝝ
ꝯſtitueret̄ in terra: q̄d dn̄s ꝓmiſerat dare in celis. Errauit
etiā: q̄ oblit⁹ eſt ſe ꝛ ſocios ſuos eē mortales ꝛ abſqꝫ guſtu
mortis voluit ſubire eternā felicitatē. RABA. Et in eo
q̄ celeſti ꝯuerſationi tabernacula faciēda putauit: in q̄ do-
Apo.21. mus neceīa nō erat: cū ſcriptū ſit. Tēpluꝫ nō vidi in ea.
Tex.2. ¶ Adhuc eo loquēte: ecce nubes lucida obum-
brauit eos. Et ecce vox de nube dicēs. Hic eſt
fili⁹ meus dilect⁹ in quo mihi bn̄ cōplacui: ipſꝫ
audite. Et audientes diſcipuli ceciderunt in fa-
ciem ſuā ꝛ timuerunt valde: ꝛ acceſſit ieſus ꝛ
tetigit eos: dixitq̄ eis. Surgite ꝛ nolite timē.

Leuātes aūt oculos ſuos nemīnē viderūt: niſi
ſoluꝫ ieſum. Et deſcēdētib⁹ illis de monte pre-
cepit ieſus dicens. Nemini dixeritis viſioneꝫ: Mar.9
donec filius hominis a mortuis reſurgat.
¶ HIERO. Qui carnale ex frōdib⁹ aut tentorijs q̄rebat A
tabernaculuꝫ: nubis lucide operiunt̄ vmbraculo. Un̄ dr̄.
[Adhuc eo loquente: ecce nubes lu. obū. eos.] CHRY.
Cuꝫ dn̄s cōminat̄ nubē tenebroſāꝫ oñdit ſicᷣ in ſyna. h̄ aūt
q̄ nō terrere volebat: ſed docere nubes apparuit lucida.
ORIGE. Lucida āt nubes obūbrās ſcōs eſt virt⁹ pr̄na
vel forte ſpūſſcūs. Dicā ēt ſaluatorē nr̄m eē lucidā nubē: q̄
obūbrat euāgeliū ꝛ legē ꝛ ꝓphas: ſicᷣ itelligūt q̄ poſſūt aſpicē
lumē ipſi⁹ in ꝓmiſſis. HIERO. Q: vo iprudēter iterro-
gauerat petr⁹: ꝓpterea dn̄i rn̄ſionē nō meret̄: ſꝫ pr̄ rn̄det
p̄ filio: vt v̄bū dn̄i cōpleret̄. Qui me miſit ipſe de me teſti- Jo.8.
mōiū p̄hibꝫ. CHRY. Neqꝫ āt moyſes loq̄t̄ neqꝫ helyas: Qr ſolus pr̄ locutus eſt ꝛ n̄ ali⁹ in trāſfigu ratione.
ſꝫ pr̄ oīb⁹ maior vocē emittit ex nube: vt diſcipuli credāt:
q̄ a deo h̄ vox erat. Semp̄.n. apparere ſolet de⁹ in nube: ſicᷣ
ſcriptū eſt. Nubes ꝛ caligo in circuitu eius. Et h̄ eſt q̄d dr̄.
[Et ecce vox de nube.] HIERO. Uox q̄dē pr̄is de celo Ps.96.
loquētis audit̄ q̄ teſtimoniū p̄hibeat filio: ꝛ petruꝫ errore
ſublato doceat v̄itatē: imo p̄ petrū ceteros apl̄os. Un̄ ſub-
dit dicēs. [Hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹.] Huic eſt fiēduꝫ taber-
naculuꝫ: huic obtēperāduꝫ. [Hic ē fili⁹] illi ſerui ſūt: debēt ꝛ
ipſi nobiſcū in penetralibus cordis ſui dn̄o tabernaculuꝫ
ꝑparare. CHRY. Ne igit̄ timeas petre. Si.n. potēs eſt B
de⁹: manifeſtū q̄ ꝛ filius ſilr̄ potēs eſt. Si.n. diligit̄ ne ti-
meas. Nullus.n. eū quē diligit ꝑdit: nec tu eq̄lr̄ eū diligis
genitori. Neqꝫ āt ſoluꝫ diligit eū q̄ genuit: ſꝫ ꝛ q̄ vni⁹ eſt
volūtatis cū ipſo. Seq̄t̄.n. [In q̄ mihi bn̄ cōplacui.] Ac ſi
diceret. In q̄ requieſco: quē accepto q̄ oīa q̄ ſūt pr̄is cuꝫ dili-
gētia exeq̄t̄: ꝛ eſt volūtas vna ipſi⁹ ꝛ pr̄is: q̄re eſt crucifigi
vult nō ꝯdicas. HYLA. Hūc q̄ eē filiū: hūc dilectū: hūc
cōplacitū: ſꝫ ꝛ hūc audiēdū vox de nube ſig̃t dicēs. [Ipm
audite] vt. ſ. idone⁹ ipſe p̄ceptoꝝ taliū auctor eſſet q̄ ſeculi
dānū: crucis volūtate: obitū corpis: ꝛ poſt hec regni celeſtis
gl̄iā facti ꝯfirmaſſet exēplo. REMI. Dicit q̄. [Ipm audi-
te] ac ſi alijs v̄bis diceret̄. Recedāt vmbre legales ꝛ typi
ꝓphaꝝ: ꝛ ſolū coruſcū lumē euāgelij ſeq̄mini. Siue id ait.
[Ipm audite] vt illū eē oñderet quē moyſes p̄dixerat di-
cēs. Propham ſuſcitabit vob de⁹ de frib⁹ v̄ris tāq̄ me au- Deu.18.
dietis ipſꝫ. Sic q̄ dn̄s vndiqꝫ habuit teſtes ex celo vocē pa-
tris ex p̄adiſo helyā: ex iferis moyſen: ex hoīb⁹ apl̄os: vt in Phy.2.
noīe ieſu oē genu flectat̄: celeſtiū: terreſtrium: ꝛ infernoꝝ.
ORIGE [Uox aūt de nube] aut ad moyſen ꝛ helyā lo- C
quit̄: q̄ deſiderabāt videre filiū dei ꝛ audire euꝫ: aut diſci-
pulos docet. GLO. Notāduꝫ aūt q̄ bn̄ ꝯuenit myſteriū
ſcḋe regn̄ōnis: q̄. ſ. erit in ſurrectione: vbi caro reſuſcitabit̄
cū myſterio p̄me: q̄ eſt in baptiſmate: vbi aīa reſuſcitatur.
In baptiſmate.n. cr̄i operatio toti⁹ trinitatis: oſtenſa eſt.
Fuit enīꝫ ibi filius incarnat⁹: apparuit in columbe ſpecie .ā.3.
ſpūſſcūs: ꝛ pr̄ fuit ibi in voce declarat⁹. Et ſilr̄ in transfigu- Mar.1.
ratione que eſt ſacr̄m ſcḋe regn̄ationis tota trinitas appa- Luce.3.
ruit: pater in voce: filius in hoīe: ſpūſſcūs in nube. Querit̄ Jo.1.
aūt q̄re ſpūſſcūs ibi in colūba: h̄ in nube declarat⁹ eſt. Do-
na ſiquideꝫ ſua per ſpēs declarare ſolet. Innocētiaꝫ aūt in
baptiſmate donat: que p̄ auem ſimplicitatis deſignat̄. Da-
turus eſt aūt claritatē ꝛ refrigeriū in reſurrectione: ideo in
nube refrigeriū: in fulgore nubis claritas reſurgentiū cor-
poꝝ deſignat̄. Seq̄t̄. [Et audien. diſcipu. ceci de. in facieꝫ
ſuā ꝛ timue. valde.] HIERO. Triplicē aūt ob cām pa- D
uore terrent̄: vel q̄ ſe erraſſe cognouerāt: vel q̄ nubes lu-
cida operuerat eos: aut q̄ dei pr̄is vocē loquētis audierāt.
Humana.n. fragilitas cōſpectū maioris gl̄ie ferre non ſu-

ſtinet:ac toto aīo ꝛ corpore cōtremiſcēs ad terram cadit. Quo.n.qs ampliora q̄ſierit: tāto magis ad iferiora collabit̃ ſi ignorauerit mēſurā ſuā. REMI. In eo vo ꝙ ſci apl̃i in faciē ceciderūt:fuit indiciū ſcitatis:qꝛ ſci in faciē cadere dn̄r:impij vo retrorſu3. CHRY. Sed cū añ in chr̄i baptiſmo q̄ñ talis ēt vox de celo delata eſt: nullus ex turba qui aderat tale aliqd paſſus eſt:q̄uo diſcipuli in mōte ceciderūt:qꝛ.ſ.ſolitudo:altitudo:ꝛ ſilētiū erat multū:ꝛ trāſfiguratio ſtupore plena:ꝛ lumē purū ꝛ nubes extēſa:ex qb⁹ oib⁹ ſtupor in eis cōgregabat̃. HIERO. Qꝛ vo illi iacebāt:ꝛ ſurgere nō poterāt:ipſe clemēter accedit:ꝛ tāgit eos vt tactu fuget timorē ꝛ debilitata mēbra ſolident̃. Et hoc ē qḋ dr̃. [Et ac.ieſus ꝛ tetigit eos.] Quos āt manu ſanauerat:ēt ſanauit īgio. Uñ ſeq̃t̃. [Dixitq3 eis:ſurgite ꝛ nolite time.] Primū timor expellit̃ vt poſtea doctrina tribuat̃. Seq̃t̃. [Le.āt ocu.ſuos ne.vi.niſi ſo.ieſu3.] qḋ rōnabilr̃ fcm̄ ē:ne ſi moyſes ꝛ helyas pſeuerallent cu3 dn̄o pr̄is vox videret̃ incerta:cui potiſſimū daret teſtimoniū. Uidēt ēt ieſu3 ſtātē ablata nube ꝛ moyſen ꝛ helyā euanuiſſe:qꝛ poſtq̄ legis ꝛ pphāꝝ vmbra diſceſſerat:vtrūq3 in euāgelio reꝑit̃. Sequit̃. [Et dſcēdētib⁹ illis de mōte p̄cepit eis ieſus dicens. Nemini dixe.viſi.hāc do.fi.ho.a mor.re ſur.] Non vult ḡ in pplos p̄dicari:ne ꝛ icredibile eēt pro rei magnitudine:ꝛ poſt tantā glīā apud rudes aīos ſequēs crux ſcādalū facet̃. REMI. Siue qꝛ ſi maieſtas illi⁹ diuulgaret̃ in pplo:pplī īpedirēt diſpēſatione paſſiōis ei⁹ reſiſtēdo p̄ncipib⁹ ſacerdotu3:ꝛ ſic redēptio humani gn̄is retardaret̃. HYLA. Silenciu3 ēt rex geſtaꝝ quas viderāt īperat: vt cū eſſent ſpūſcō repleti:tunc geſtoꝝ ſpiritalium teſtes eſſent.

Sancti in faciem cadunt: impij vo retrorſum.

ps.5.

Isa.28.

E

Tex.3. ¶ Et interrogauerunt eū diſcipuli ei⁹ dicentes. Quid ergo ſcribe dicūt ꝙ helya3 oporteat prio venire? At ille rn̄dens ait eis. Helyas qdē3 venturus eſt ꝛ reſtituet oīa. Dico aūt vobis: quia helyas ia3 venit ꝛ nō cognouerunt eu3: ſed fecerunt in eo quecūq3 voluerūt. Sic ꝛ filius hominis paſſurus eſt ab eis. Tunc intellexerūt diſcipuli qꝛ de ioāne baptiſta dixiſſet eis.

Mal.3. ¶ HIERO. Traditio phariſeoꝝ ē iuxta malachiā pphā: ꝙ helyas veniat añ ſaluatoris aduētum:ꝛ reducat cor patrū ad filios ꝛ filioꝝ ad prēs:ꝛ reſtituat oīa in antiquū ſtatu3. Eſtimant ḡ diſcipuli trāſformationē glīe hāc eſſe:quā in mōte viderāt. Et iō dr̃. [Et iterro.cū diſci.eius di. Quid ḡ ſcri.di.ꝙ hely.op3 p̄mū ve.] Ac ſi dicerēt. Si ia3 veniſti in glīa3 q̄uo p̄curſor tuus nō appet? Maxie aūt h dn̄r:qa helyā viderāt receſſiſſe. CHRY. Nō aūt aduētu3 helye diſcipuli de ſcripturis ſciebāt:ſ3 ſcribe eis manifeſtabāt:ꝛ ferebat̃ hic ſmo in plebe indocta:ſic ꝛ de chro. Nō aūt vt oportebat aduent⁹ chr̄i ꝛ helye:a ſcribis interpretabatur. Scripture.n.duos dant chr̄i aduētus:cū.ſ.q fact⁹ eſt: ꝛ eū qui futur⁹ eſt. S3 ſcribe plebe3 euertētes 2^m aduētū ſolu3 cōmemorabāt plebi:ꝛ dicebāt. Qm̄ ſi hic eſt chr̄s oportebat helyam p̄uenire. Eſt igit̃ ſolo quā chr̄s inducit. Seq̃t̃. [At ille rn̄dens ait.hely.qdē3 vē.eſt:ꝛ reſti.oīa. Dico autē vobis:qꝛ helyas ia3 ve.] Ne aūt eſtimes eum in ſermone erraſſe:ſi q̄ñq3 dicit helya3 vēturū:ꝛ q̄ñq3 veniſſe. Lu3.n. dicit ꝙ helyas vētur⁹ eſt:ꝛ reſtaurabit oīa:de ipſo helya in ppa pſona loq̃t̃:qui qdē3 reſtaurabit oīa:du3 corriget īfidelitatē iudeoꝝ:qui tūc īueniēt̃:qḋ eſt ꝯuertere corda patrū ad filios.i.iudeoꝝ ad aplos. AUGU.de.q.euā. Uel reſtituet oīa.i.eos quos antechrī pſecutio pturbauerit:vel vt ipſe reſtituat moriēdo que debet. CHRY. Si aūt tot bona erūt ex helye p̄ntia:q̄re tūc nō eū miſit? Dicemus qꝛ ꝛ tūc chr̄3 eſtimātes helya3 nō crediderūt ei. Tūc āt helye

A

Duos chr̄i aduēt⁹ ſcriptura p̄dicat.

B

credent:qꝛ cū poſt tantā expectationē venerit annūtians ieſu3:facili⁹ ſuſcipiēt q̄ ab eodē dicent̃. Lu3 vo dicit:ꝙ helyas ia3 venit. Ioānē helyā vocat:pp myſteriū modū. Sicut helyas ſcḋi aduent⁹ p̄curſor erit:ita ioānes p̄curſor fact⁹ eſt p̄mi. Propter h aūt ioānē helya3 noiat:vt oñdat p^m ſuū aduētu3 veteri teſtō ꝛ pphetie cōuenire. HIERO. Ipſe ḡ qui vēturus eſt in ſcḋo ſaluatoris aduētu iuxta corporis fidē:nūc p ioānē venit in v̄tute ꝛ ſpū. Seq̃t̃. [Et non cognouerūt eū:ſ3 fecerunt in eo quecūq3 voluerūt.] Hoc eſt ſpreuerūt:ꝛ decollauerūt eū. HYLA. Ut dn̄i aduētum p̄nūtians paſſionē quoq3 p̄curreret:ꝛ iniurie ꝛ vexationis exēplo. Uñ ſeq̃t̃. [Sic ꝛ fi.ho.paſ.eſt ab eis.] CHRY. In quo opportune ſua3 paſſionē cōmemorat ex paſſione ioānis multā eis p̄bens ꝯſolationē. HIERO. Querit̃ ḡ cum herodes ꝛ herodias ioānem iterfecerint: q̄uo ipſi q3 ieſu3 crucifixiſſe dicant̃:cū legam⁹ eū a ſcribis ꝛ phariſeis interfectū? Et breuit rn̄dēdu3 ꝙ in ioānis nece phariſeoꝝ factio ꝯſenſerit:ꝛ in occiſione dn̄i herodes iunxerit voluntatē ſuā:q illuſu3 atq3 deſpectū remiſit ad pilatū vt eū crucifigeret. RABA. Ex iudicio āt paſſionis ſue quā dn̄s eis ſepius p̄dixit ꝛ precurſoris ſui quā iam cōpletā cernebāt diſcipuli cognoſcebāt ioānē ſibi in helye vocabulo demr̄atū eē. Uñ ſe^r. [Tūc itel.diſci.qꝛ de ioā.bap.dixiſ.eis.] ORIGE. Qꝛ aūt dixit pp ioānē3 helyas iam venit:nō aīa helye eſt intell'gēda:ne incidamus in dogma trāſcorporationis:qḋ alienu3 eſt ab eccleſiaſtica veritate:ſed ſicut angelus predixit. Uenit in ſpiritu ꝛ virtute helye. Luce.1.

C

Herodes et phariſei chr̄m crucifixerūt.

¶ Et cu3 veniſſet ad turbam acceſſit ad eum homo genibus prouolutus ante eum dicēs. Domine miſerere filij meo qꝛ lunaticus eſt: ꝛ male patitur. Nam ſepe cadit in igne3: ꝛ crebro in aquā. Et obtuli eum diſcipulis tuis: ꝛ nō potuerunt curare eum. Rn̄dens aute3 ieſus ait. O generatio incredula ꝛ peruerſa: quouſq3 ero vobiſcum? Uſquequo patiar vos? Afferte huc illū ad me: ꝛ increpauit illum ieſus. Et exijt ab eo demonium: ꝛ curatus eſt puer ex illa hora.

Tex.4. Mar.9 Luce.9.

Mar.9 Luce.9.

¶ ORIGE. Concupiſcēs petr⁹ ſpectabile3 illā vitā:ꝛ p̄ponens vtilitatē ſuā vtilitatib⁹ plurimoꝝ dicebat. [Bonu3 eſt nos hic eſſe.] S3 qꝛ charitas nō q̄rit que ſua ſūt:h qḋ videbat̃ bonū petro:nō fecit ieſus:ſ3 q̄ſi de mōte excelſo diuinitatis deſcēdit ad turbā: vt qui nō poterāt aſcēdere ſurſu3 pp īfirmitatē aīaꝝ ſuaꝝ illis pficiat. Uñ dr̃. [Et cum veniſſet ad turbā.] Niſi.n.cū diſciplis ſuis electis veniſſet ad turba3 nō acceſſiſſet ad eū ille de quo ſubdit̃. [Acceſſit ad eū hō genib⁹ p̄uolutus añ eū dicēs. Dn̄e miſerere filio meo.] Ubi ꝯſiderādu3 eſt:ꝙ q̄ñ q patiunt̃:credūt ꝛ deprecant̃ pro ſua ſalute:q̄ñq3 aūt pro eis alij faciūt:ſic nūc q genibus voluit̃:pro filio rogat:q̄ñq3 vo a ſemetipſo:ſaluator etiā a nullo rogat⁹ ſanat. Prio aūt q̄ramus qḋ eſt qḋ ſeq̃t̃. [Quia lunaticus eſt ꝛ male patit̃.] Medici ḡ loquūt̃ que volūt:q nec imūdu3 ſpm̄ arbitrant̃:ſ3 corpale3 aliquā paſſionē:ꝛ dicūt humida moueri in capite ſ3 aliquā cōpaſſionem ad lumē lunare:qḋ humida3 h3 nāʒ. Nos aūt q euāgelio credimus:dicemus hanc paſſionē imūdu3 ſpiritū in hoībus opari. Obſeruat.n.q̄dā ſciſmata lune ꝛ ſic opat̃: vt ab obſeruatiōe lune pati hoies mētiant̃:ꝛ per h culpabilē dei creaturā oñdat. Sic ꝛ alij demones ſm̄ aliq̄ ſtellaru3 ſciſmata īſidiant̃ hoib⁹: vt inīqtatē cū in excelſo loquitur: quaſda3 ſtellas dicētes maleficas:quaſda3 beneficas:cū nulla ſtella a deo ſit facta: vt male faciat. In hoc autē qḋ ſubdit̃. [Nā ſepe ca.in ignē ꝛ crebro in aquā.] CHRY.

A

Chriſt⁹ ſanat aliqñ a ſe aliqñ ad fidem aliorum.

ps.72.

B

Conſiderãdũ eſt ꝙ niſi ꝓuidẽtia hic hõ eẽt potiꝰ ſuffocatus. Demon.n. q ipſũ in ignẽ ⁊ in aquã mittebat iterfeciſſet eũ oĩno niſi deꝰ eũ refrenaſſet. HIERO. Qḋ ãt dicit. [Et ob.eũ diſ.ſu.⁊ nõ po.cu.eũ.] Latẽter accuſat apl'os eũ

Impoſſibilitas curãdi nõ ad imbecillitatẽ curãtiũ ſed ad eorũ q curãdi ſũt fidẽ referaẽ.

ipoſſibilitas curãdi iterdũ nõ ad ibecillitatẽ curãtiũ:ſʒ ad eorũ q curãdi ſũt fidẽ referaẽ. CHRY. Inſpice ãt ⁊ aliũ de eiꝰ iſipiẽtiã: q̃l'r corã turba iterpellat ad ieſuʒ aduerſus diſcipulos:ſʒ ipſe eos libat ab accuſatiõe defectũ curationis iputãs illi. Ex m'tis.n.mõſtraẽ eũ infirmũ in fide fuiſſe:nõ tñ tñ in eiꝰ pſonã inuehiẽ:ne ipʒ ↄturbaret:ſʒ in oẽs iudeos. Probabile eſt.n.m'tos pñtiũ de diſcipulis icõueniẽtia cogitaſſe. Et iõ ſeqẽ. [Rñ ãt.ie.ait. O gẽ.icre.⁊ puer. vſquequo ero vo.vſquequo pa.vos?] Per h aũt qḋ dicit. [Uſquequo ero vo.] oñdit deſideratã ab eo eẽ mortẽ ⁊ cõcupiſcibileʒ receſſuʒ. REMI. Sciendũ q̃ʒ qꝛ dñs nõ tñ

F

tũc cepat pati iprobitatẽ iudeoꝝ:ſʒ a lõgo pus tpe: ⁊ iõ hic dić. [Uſqueq̃ patiar vos.] Ac ſi dicat:qꝛ lõgo tpe cepi pati vr̃as iprobitates:iõ idigni eſtis mea pñtia. ORIGE. Ul' qm̃ nõ poterãt eũ ſanare diſcipl'i q̃ſi adhuc modice fidei ↄſtituti:ppea dixit. [O gñatio icredula] ⁊ ꝙ ait [Peruſa.] oñdit qm̃ ex puerſitate malitia eſt itroducta ex̃ nãm. Puto ãt ꝙ pp puerſitatẽ totiꝰ hũani gñis q̃ſi grauatꝰ malitia eoꝝ dixit. [Uſquequo ero vobiſcũ?] HIERO. Nõ aũt credẽdũ eſt ꝙ tedio ſupatꝰ ſit ⁊ mãſuetꝰ ac mitis in vba furoris eruperit:ſʒ ꝙ in ſiĩtudinẽ medici ſi egrotũ videat ↄ̃ ſua pcepta ſe gerẽ dicat. Uſquequo accedã in domũ tuaʒ? Uſquequo artis pdã induſtriã:me aliḋ iubẽte ⁊ te aliḋ ppetrãte. Qḋ ãt nõ ſit iratꝰ hoĩ:ſʒ vitio ac p vnũ hoĩem iudeos arguat ifidelitatis:pʒ ex h qḋ infert. [Affer.huc il.ad me.] CHRY. Poſtq̃ʒ.n.diſciplos excuſauerat:ducit pieʒ puerũ ad ſpẽ benignã credẽdi:ꝙ ab h malo eripieẽ: ⁊ vt inducaẽ pi ad fidẽ futuri miraculi vidẽs demonẽ tumultũ pati ex h ſolũ ꝙ vocabaẽ icrepauit eũ. Uñ ſeqẽ. [Et increpauit eũ ieſus.] Nõ ille q patiebaẽ:ſʒ dmõ icrepaẽ. REMI.

G

In q̃ fcõ religt exẽ̄ pdicatoribꝰ vt vitia pſequãẽ:hoĩes vo ſubleuẽt. HIERO. Siue icrepauit pueꝝ:qꝛ pp pctã ſua a demone fuerat oppſſus. Seqẽ. [Et exijt ab eo demon:⁊ cu.ẽ pu.ex illa hora.] RABA. Qꝛ nulla remanet ibi ifirmitas:vbi oĩpotẽs ſalutẽ pſtat. HIERO. Mihi aũt vr̃

Moraliter.

ſiuẽ tropologiã lunaticꝰ eẽe:q p horaꝝ momẽta mutaẽ ad vitia: ⁊ nũc qdẽ in ignẽ ferẽ:q̃ adulterãtiuʒ corda ſuccenſa ſũt:nũc in aq̃s.ſ.voluptatũ vl' cupiditatũ:q̃ nõ valẽt extinguere charitatẽ. AVGV. de.q.euã. Uel ignis ad irã ptinet:eo ꝙ alta petat: aq̃ ad voluptates carnis. ORIGE. De icõſtãtia ãt pctõris dr̃. Stult'vt luna mutaẽ. Et ẽ vidẽ in talibꝰ ipetꝰ q̃ſdaʒ q̃ſi opeꝝ bonoꝝ ſubrepe:aliqñ ãt q̃ſi q̃dã abreptiõe ſpũs a paſſionibꝰ cõprehẽdunẽ: ⁊ cadunt a ſtatu bono in q̃ ſtare putabanẽ. Forſitã q̃ angelus qui ſortitꝰ eſt hꝰ lunatici cuſtodiã:pĩ huiꝰ appellaẽ: deprecãs q̃ſi pro filio medicũ aĩaꝝ:vt liberet eũ:q nõ põt ſanari a paſſione per verbũ humile diſcipuloꝝ chriſti:quia nõ recipit eoꝝ admonitionẽ veluti ſurdus. Et ideo opus eſt ei chriſti ſermo vt iam decetero ſine ratione non agat.

Ignis ſignificat iraʒ: aqua carnis voluptates.

Tex.ẽ. Luc.17

¶ Tũc acceſſerũt diſcipuli eiꝰ ad ieſũ ſecreto ⁊ dixerũt. Quare nos nõ potuimꝰ eijcere illum? Dixit illis ieſus. Propter icredulitatẽ veſtrã. Amẽ qppe dico vobis:ſi habueritis fidẽ ſicut granũ ſynapis dicetis monti huic: trãſi hinc ⁊ trãſibit: ⁊ nihil ipoſſibile erit vobis. Hoc autẽ genus nõ eijciẽ:niſi per oratione ⁊ ieiuniũ.

A

¶ CHRY. Acceperãt diſcipuli a dño ptãteʒ ſpũuʒ imundoꝝ: ⁊ qꝛ oblatũ demoniacũ curare nõ poterant:vr̃ ꝙ in dubitationẽ deuenerit:ne forte grãʒ q̃ erat eis tradita pdidiſſent. Et iõ dić. [Tũc acceſ.ad ie.diſc.eiꝰ ſecre. ⁊ dixerũt: q̃re nos nõ po.ey.illũ?] Interrogãt qdẽ ſinguli nõ pp verecũdiã:ſʒ qꝛ de ieffabili ⁊ magna re erãt eũ iterrogaturi. Seqẽ. [Dixit il.ie. Propter icre.vr̃aʒ.] HYLA. Credẽderãt qdẽ apl'i:nõdũ tñ erãt pfecte fidei. Nã dño in mõte demorãte: ⁊ ipſis cũ turbis reſidẽtibꝰ qdã tepoꝛ eoꝝ fidẽ retardauerat. CHRY. Uñ mãfeſtũ eſt hic:qm̃ ⁊ diſcipuli in fide ifirmati ſũt:ſʒ nõ oẽs. Colũne.n.ille nõ aderant.ſ. petrꝰ iacobꝰ ⁊ ioãnes. HIERO. Hoc eſt ãt qḋ in alio loco dñs dić. Quecũqʒ in noĩe meo petieritis:credẽtes accipiet. Ergo q̃tiẽs nõ accipimꝰ:nõ pſtãtis eſt ipoſſibilitas:ſʒ poſcẽtiũ culpa. CHRY. Sciẽdũ tñ ꝙ ſicut multotiẽs accedẽtis fides accipe ſuffić efficiẽ miraculi:ita m'totiẽs faciẽtiũ miracula ſuffić vrꝰ:ẽt nõ credẽtibꝰ illis q expetierit miracula opari. Etenĩʒ q circa corneliũ ex ppa fide allexerunt grãʒ ſpũſci. Ille ãt mortuꝰ q piectꝰ ẽ in ſepulchrũ heliſei: ſola vtute corpis ſci reſuſcitatꝰ ẽ. Cõtigit ãt ⁊ tũc diſciplos ifirmari i fide. Impfectiꝰ.n.diſpoſiti erãt añ crucẽ: ⁊ iõ fidẽ dić h eẽ cãʒ ſignoꝝ. Uñ ſubdiẽ. [Amẽ qppe di.vo. Si ha.fi.ſić gra.ſyna.di.mõ.huic:trã.hic ⁊ trãſi.] HIERO.

Gal.2.

infra.21. Quotiens nõ accipimus q̃ petimus eſt pe tẽtium culpa.

Act.10. 4.re.13.

B

Putant aliq fidẽ grano ſynapis cõpatã pua dici: cũ apl's dicat. Et ſi habuero tãtã fidẽ ita vt montes trãſferã. Magna eſt q̃ fides q̃ gño ſynapis cõpaẽ. GREGO.10.mor. Granũ qppe ſynapis niſi teraẽ neq̃q̃ vrꝰ eiꝰ agnoſciẽ: ſic ſi virũ ſcm̃ tritura pſecutiõis oppmat:mox in feruorẽ vtutis vrẽ qcqd in illo antea deſpicabile ifirmũq̃ʒ videbaẽ. ORIGE. Uel iõ oĩs fides grano ſynapis cõpaẽ:qm̃ ↄtẽnit qdẽ fides ab hoĩbꝰ: ⁊ modicũ aliqd ⁊ vile appet. Cum

1.cor.13.

h̃o ↄſecutũ fuerit hõ ſemẽ bonã aĩaʒ quaſi terrã:fit arbor magna. Sic ãt magna eſt pdcã lunatici ifirmitas ⁊ fortis ad curãdũ iter oĩa mala vt mõti aſſileẽ: nec expellaẽ:niſi p oẽs fidẽ eiꝰ q paſſiões hõ ſanaẽ voluerit. CHRY. Uñ ⁊ de trãſlatiõe mõtiũ mẽtionẽ faẽ. Et vltra pcedit dicẽs [⁊ nihil ipoſ.erit vob.] RABA. Sic.n.fides mentẽ nr̃aʒ capacẽ donis celeſtibꝰ faẽ:vt q̃cũqʒ volumꝰ faciliime a fideli dño ipetrare poſſimus. CHRY. Si ãt dixeris vbi apl'i mõtẽ trãſtulerit. Illud dicã:qꝛ m'ta maioꝛa fecerũt mortuos plimos ſuſcitãtes. Dicitur ãt poſt apl'os ſci qdam apl'is minores:mõtes necẽitate iminẽte trãſtuliſſe. Si aũt apl'oꝝ tpe:mõtes nõ ſũt trãſlati:h nõ fuit:qꝛ nõ potuerũt:ſʒ qꝛ noluerũt vtilitate nõ iminẽte. Nec dñs dixit ꝙ h eẽnt facturi:ſʒ ꝙ h face poſſent:pbabil'r tñ eſt ſcm̃ eẽ:ſʒ ſcriptũ nõ eẽ. Neqʒ.n.oĩa miracula q̃ fecerũt ſcripta ſũt. HIERO.

C

Uel mõtis trãſlatio nõ eiꝰ ſignaẽ quẽ oclis carnis aſpicimus:ſʒ illiꝰ q a dño trãſlatꝰ fuerat ex lunatico:q p pphãm corrũpe dr̃ oẽm terrã. GLO. vt ſit ſenſus. Dicetis monti huic.i.ſupbo diabolo. Trãſi hic.i.ab obſeſſo corpe in altũ maris.i.in pfũdũ iferni: ⁊ trãſibit: ⁊ nihil ipoſſe erit vob.i. nulla incõmoditas inſanabilis. AVGV. de cõ.euã. Uel al'r. Ne diſcipuli in miraculis faciẽdis extollerenẽ in ſupbiã:admoniti ſũt potiꝰ p hũilitatẽ fidei:q̃ſi p ſynapis granuʒ elationẽ terrenã q̃ mõtis noĩe ſignata eſt curare tranſferre. RABA. Duʒ aũt docet apl'os q̃uo demon debeat expelli:oẽs iſtituit ad vitã:vt.ſ.nouerimꝰ q̃uioꝛa queqʒ vl' imũdoꝝ ſpũuʒ vl' hoĩuʒ tentamẽta ieiunijs ⁊ oĩonibꝰ eẽe ſuperãda:irã q̃ʒ dñi h remedio ſinglari poſſe placari. Uñ ſubdit. [Hoc ãt ge.nõ ey.niſi p ora. ⁊ ieiuniũ.] CHRY. Qḋ dić nõ ſolũ de gñe lunaticoꝝ:ſʒ ⁊ vniuerſo gñe demonuʒ. Ieiuniũ.n.m'tã ſapiãʒ ipõit: ⁊ hoĩeʒ q̃ſi ãgelũ de celo ↄſtituit: ⁊ icorpeas ptãtes ipugnat:ſʒ ⁊ oĩone opꝰ eſt:q̃ſi pncipaliori. Qui.n.orat vt opʒ: ⁊ ieiunat:nõ m'tis idiget: ⁊ ita nõ fit auarꝰ:ſʒ ad elyñã pmptꝰ eſt. Qui ẽt ieiunat leuis eſt ⁊ vigilãter orat: ⁊ ↄcupiſcẽtias pnitioſas extiguit ⁊ ppitiũ deũ faẽ: ⁊ aĩaʒ ſupbã hũiliat. Qui q̃ orat cuʒ ieiunio duplices hʒ alas:ẽt ipſis vẽtis leuiores. Neqʒ.n.oſcitat ⁊ torpet orãs:qḋ ⁊ m'ti patiũẽ:ſʒ eſt igne vehemẽtioꝛ ⁊ terra fixioꝛ: iõqʒ talis maxĩe demõijs aduſaẽ. Nihil.n.ẽ hoĩe decẽter

.ß.17. Hier.51

D

Ieiuniũ vir tutes plurime.

Mult' ẽ po tẽtiꝰ oĩone

orãte poterit⁹. Si ãt ifirmũ eſt tibi corp⁹ ad ↄtinue ieiunã/dũ: nõ tñ ad orãdũ. Et ſi ieiunare nõ potes: potes tñ nõ laſciuire: nõ paruũ aũt eſt hoc: neqꝫ multũ a ieiunio diſtans.

B ORIGE. Si ḡ aliqñ oportuerit nos circa curationẽ tale aliqd patiẽtiũ ꝑmanẽ: nõ adiurem⁹ neqꝫ iterrogem⁹ neqꝫ loqmur q̃ſi audiẽti ſpũi imũdo: ſꝫ abigam⁹ ieiunijs ⁊ orõnib⁹ nr̃is ſpũs malignos. GLO. Uel hoc gen⁹ demonũ .i. iſta carnaliũ voluptatũ mutabilitas nõ vincit̃ niſi ſpirit⁹ orõne ↄfirmet̃: ⁊ caro ꝑ ieiuniũ maceret̃. REMI. Uel ieiuniũ hic itellit̃ gñale quo nõ ſolũ abſtinemus a cibis: ſed ab oĩb⁹ illecebris carnalib⁹ ⁊ pctõꝝ paſſionib⁹. Silr̃ oro intelligẽda eſt gñalis: que in pijs ⁊ bonis operib⁹ cõſiſtit. De qua dicit apl̃s. Sine intermiſſione orate.

Ieiuniũ gñale ẽ abſtinere ab illecebris peccatoꝝ.

1. the. 5.

Tex. 6. Mar. 9 Luce. 9. ¶ Cõuerſantib⁹ ãt eis in galilea: dixit illis ieſus. Fili⁹ hoĩs tradẽdus ẽ i man⁹ hoĩuꝫ ⁊ occidẽt eũ ⁊ tertia die reſurget. Et ↄtriſtati ſũt vehemẽter.

A ¶ REMI. Sepe dñs myſteria ſue paſſiõis diſcipulis ꝑdixit: vt qñ acciderẽt: tãto leui⁹ ea ferrẽt: q̃to ꝑcognita hñent. Et iõ hic dr̃. [Cõuerſantib⁹ ãt eis in ga. di. il. ie. Fili⁹ ho. tra. eſt in ma. hoĩuꝫ ⁊ occi. eũ.] ORIGE. Uident̃ qdẽ hec illis q̃ ſupra dixerat ſilia ẽẽ: vt facile qs dicat dñꝫ eadẽ ipſa repetẽ. Qđ nõ eſt ita. Tradẽdũ .n. ſupi⁹ nõ eſt dcĩu: hic aũt nõ ſolũ tradẽdũ: ſꝫ ẽt in man⁹ hoĩuꝫ tradẽdũ audiuimus. Traditũ igit̃ apl̃s filiũ narrat a deo patre: ſed ẽt ↄtrarie ꝑtãtes eũ in man⁹ hoĩuꝫ tradiderũt. HIERO. Semꝑ ãt ꝓſpe ris miſcet triſtia. Si .n. ↄtriſtat eos qꝛ occidẽdus ẽ: dꝫ letificare qđ ſubdit̃. [Et die 3ª reſurget.] CHRY. Neqꝫ eis multũ tp̃s dixit q̃ in morte manẽ: ſꝫ 3ª die ſe dixit reſurrecturũ. ORIGE. Predicẽte ãt hoc dño triſtati ſũt diſcipuli. Uñ ſeqt̃. [Et ↄtriſtati ſũt vehemẽter] nõ attẽdẽtes ad illõ qđ dixerat. [Et 3ª die reſurget] nec ↄſiderãtes qs eẽt cui ad deſtruẽdã mortẽ triũ dieꝝ tp̃s ſufficeret. HIERO. Porro ꝙ ↄtriſtabãt̃ vehemẽter: nõ de īfidelitate vẽit: vꝫ ꝓ dilectõe magr̃i. Nihil õ eo ſiniſtrũ ⁊ hũile patiũt̃ audir.

Ro. 8.

B

Tex. 7. ¶ Et cũ veniſſent capharnaũ: acceſſerũt qui didrachma accipiebãt ad petrũ: ⁊ dixerũt ei. Magiſter veſter nõ ſoluit didrachma? Ait. etiã. Et cũ intraſſet in domũ preuenit eum ieſus dicẽs. Quid tibi videt̃ ſimon? reges terre a qb⁹ accipiunt tributũ vel cenſuꝫ a filijs ſuis: an ab alienis? Et ille dixit. Ab alienis. Dixit illi ieſus. Ergo liberi ſunt filij. Ut aũt nõ ſcãdalizemus eos vade ad mare ⁊ mitte hamũ: ⁊ eũ piſcẽ q primo aſcẽderit tolle. Et aperto ore eius inuenies ſtaterem: illuꝫ ſumẽs da eis pro me ⁊ te.

A ¶ GLO. Qꝛ diſcipuli audita dñi paſſione ↄtriſtati erãt ne aliqs paſſionẽ xp̃i neceſſitati aſcriberẽt: nõ hũilitati: ſubiũgit factũ in q̃ xp̃i libtas ⁊ hũilitas demõſtrat̃. Uñ dr̃. [Et cũ ve. ca. acceſ. q didra. acci. ad pe. ⁊ di. ei. Magr̃ veſter non ſol. didrachma?] HYLA. Dñs didrachma ſolui poſtulat̃ .i. denarios: hoc .n. oĩ iſrael lex pro redẽptiõe corpis ⁊ aĩe ↄſtituerat in miſterio tẽpli fuiẽtiũ. CHRY. Cũ .n. ꝑmogenita egyptioꝝ iterfecit de⁹: tũc tribũ leui ꝓ eis accepit. Deide qꝛ ꝑmogenitis q erãt apđ iudeos minoꝝ h⁹ trib⁹ nũs erat ꝓ deficiẽtib⁹ in nũm ſiclũ iuſſit iferri: ⁊ ex tũc tenuit ↄſuetudo vt ꝑmogẽita vectigal hoc īferrẽt. Qꝛ igit̃ ꝑmogenit⁹ erat xp̃s: videbat̃ ãt diſcipuloꝝ ꝑm⁹ ẽẽ petr⁹: ad eũ accedunt. Et vt mihi vr̃: nõ in vnaqꝫ ciuitate hoc expetebãt. Jõqꝫ in capharnaũ adeũt xp̃ꝫ: qꝛ ei⁹ pria exiſtimabat̃. HIERO. Uel alr̃. Poſt auguſtuꝫ ceſarẽ iudea fcã eſt tributaria: oẽs cẽſi capite ferebãt. Uñ ⁊ ioſeph cũ maria cognata ſua ꝓfeſſus eſt in bethleẽ. Rurſus qñ dñs nutrit⁹ erat in nazareth: qđ eſt oppidum galilee: ſubiacẽs capharnaũ vrbi ibi depoſcit̃ tributa: ⁊ pro ſignoꝝ magnitudine hi q exigebãt nõ audebãt ipſꝫ rep. tẽ: ſꝫ diſcipulũ ↄuenũt. CHRY. Et neqꝫ hũc cũ multa vehemẽtia: ſꝫ mãſuet⁹. Neqꝫ .n. icuſantes ſꝫ iterrogãtes dixerũt. [Magr̃ veſter nõ ſoluit didrachma?] HIERO. Siue malitioſe iterrogãt vtrũ reddat tributa an ↄdicat ceſaris volũtati. CHRY. Quid igitur petr⁹? [Ait. ẽt.] Et his qdẽ dixit qm̃ ſoluit. Chrõ ãt ñ dixit: erubeſcẽs fortaſſis pro his ei loq. GLO. Ul' alr̃. Et petr⁹ rñdit. [Etiã] .i. ita eſt ꝙ nõ ſoluit. Uoluit ãt petr⁹ dño intimare ꝙ herodiani peterẽt cẽſuꝫ: ſꝫ dñs ꝑuenit eũ. Uñ ſeqtur. [Et cũ itraſ. i do. pre. eũ ie. di. Reges tre a qb⁹ acci. tri. vel cẽſuꝫ] .i. redditũ de capite [a filijs ſuis: an ab alienis?] HIERO. Añ qdẽ q̃ petr⁹ ſuggeraret dñs iterrogat: ne ſcãdalizent̃ diſcipuli ad poſtulatiõe tributi: cũ videant euꝫ noſſe q̃ abſẽte ſe geſta ſũt. Seqt̃. [At ille di. Ab alie. Dixit illi ieſus. Ergo liberi ſũt filij.] ORIGE. Sermo iſte duplicẽ hꝫ ſenſuꝫ. Scđꝫ vnũ .n. filij regũ terre liberi ſũt apud reges terre: extnei aũt ex terrã liberi nõ ſũt ꝓꝑ eos q deprimunt eos: ſic egyptij filios iſrael. Scđm alteꝝ aũt ꝓꝑ hoc ipm ꝙ aliq ſũt alieni a filijs regũ terre: ſꝫ ſũt filij dei liberi ſũt q manẽt in vbis ieſu ⁊ cognouerũt vitatẽ: ⁊ veritas liberauit eos a ſuitute pcti. Filij ãt regũ terre liberi nõ ſũt: qm̃ oĩs q facit pctm̃: ſu⁹ eſt pcti. HIERO. Dñs ãt nr̃ ⁊ ſꝫ carnẽ ⁊ ſꝫ ſpiũ fili⁹ erat regis: vl' ex dauid ſtirpe gñat⁹: vel oĩpotẽtis pr̃is vbũ. ḡ tributa q̃ſi filius regum nõ debebat. AVGV. de cõ. euã. Dic̃ .n. in oĩ regno liberos ẽẽ filios .i. nõ ẽẽ vectigabiles. Multo ḡ magis liberi ẽẽ debẽt in q̃lꝫ regno terreno filij regni ipſi⁹: ſub q̃ ſũt oĩa regna terrena. CHRY. Si ãt nõ erat fili⁹: inaniter hoc exẽplũ idu xit. Sꝫ dicet aliqs. Fili⁹ eſt ſꝫ nõ ꝓpri⁹: eſt ḡ alien⁹: ⁊ ſic hoc exẽpluꝫ nõ hꝫ vitatẽ. Ipſe .n. de ꝓprijs filijs diſputat: ad q̃ꝝ diñaꝫ alienos vocat: q nõ ex parẽtib⁹ ſubalr̃ nati ſũt. Intẽde aũt q̃lr̃ ⁊ hinc xp̃s certificat eã cognitiõe q̃ petro reuelata eſt de eo: per quã dixit. [Tu es xp̃s filius dei viui.] HIERO. Quis ḡ liber eẽt: qꝛ tñ hũilitatẽ carnis aſſũpſerat: debuit oẽꝫ iuſtitiã adimplere. Uñ ſeqt̃. [Ut ãt nõ ſcã. eos va. ad mare.] ORIGE. Conſequẽs q̃ꝫ eſt itelligẽ: qm̃ quotiens exurgũt qdã qui ꝑ iuſtitiã tollãt nr̃a terrena: reges h⁹ terre eos trãſmittũt: vt exigãt a nob̃ q̃ ſũt ipſoꝝ ⁊ ſuo exẽplo ꝓhibet dñs aliqđ ſcãdaluꝫ fieri ẽt hꝫ hoĩb⁹: ſiue ne amplius peccẽt: ſiue vt ſaluent̃. Fili⁹ .n. dei q nullũ op⁹ fecit ſeruile: q̃ſi hñs formã ſui quã ꝓꝑ hoĩeꝫ ſuſcepit: tributũ ⁊ cenſum dedit. HIERO. Quid ꝑmũ in hoc loco mirer neſcio: vtrũ ꝑſciaꝫ an magnitudinẽ ſaluatoris. Preſciaꝫ ꝙ nouerat hic piſcẽ in ore ſtaterẽ: ⁊ ꝙ ꝑm⁹ ipſe capiẽdus eẽt. Magnitudinẽ atqꝫ vtutẽ ſi ad ei⁹ vbũ ſtater in ore piſcis creat⁹ eſt: ⁊ qđ futurũ erat: ipſe loquẽdo fecerit. Ipſe ḡ xp̃s ꝓꝑ eximiã charitatẽ ⁊ crucẽ ſuſtinuit ⁊ tributa reddidit: nos infelices q xp̃i cẽſemur noĩe: ⁊ nihil tãta dignũ facimus maieſtate: pro illi⁹ honore ⁊ tributa nõ reddim⁹: ⁊ q̃ſi filij regis a vectigalib⁹ īmunes ſum⁹. Hoc ẽt ſimplr̃ itellꝫ edificat auditorẽ: dũ audit dñꝫ tãte fuiſſe paupertatis: vt vñ tributa ꝓ ſe ⁊ aplo redderet: nõ habuerit. Qđ ſiqs obijcẽ voluerit: quõ iudas in loculis portabat pecuniã: rñdebim⁹: rẽꝫ pauperum in vſus ſuos ↄuertẽ nefas putauit: nobiſqꝫ ideꝫ tribuit exẽpluꝫ. CHRY. Uel iõ nõ ex repoſitis iubet dare: vt oſtẽdat ꝙ maris ⁊ piſciũ dñs ẽ. ORIGE. Uel qm̃ ieſus nõ habuit imaginẽ ceſaris. Pnceps .n. hui⁹ ſeculi nihil hẽbat i eo: ꝓpea nõ ex ꝓꝑo: ſꝫ ex mari imaginẽ ceſaꝝ accepit: nõ ãt ſuſcepit ipſe ſtaterẽ: neqꝫ fec̃ euꝫ ſibi poſſionẽ: ne ſit aliqñ imago ceſaris apđ imaginẽ inuiſibilis dei. Uide ẽt xp̃i prudẽtiã: q̃lr̃ nec rẽnuit tributũ: nec ſimplr̃ iubet dari: ſꝫ ꝑus oñdit ſe nõ ẽẽ obnoxiũ: ⁊ tũc dat: quoꝝ vnũ fec̃ .ſ. dare tributũ: vt illi .ſ. exactores nõ ſcandalizent̃: hoc aũt .ſ. ꝙ oſtendit ſe liberũ vt nõ ſcãdalizent̃ diſcipuli. Alij vo loco

al'. orige. De⁹ accepit tribum leui pro ꝑmogenitis egyptioꝝ.

B

Luce. 2 Mar. 2

C Quare dñs petrũ iterrogat añ q̃ petr⁹ ꝓponeret.

Exo. 1.

D

E

Dñs tante ſuit paupertatis: q̃ nõ hñerit vñ ſolueret tributum.

F

ↄtẽnit pharíſeoꝝ ſcãdaluz:qñ de eſcis diſputabat:docens nos ſcire tpa ẜz q̃ opz nõ ↄtẽnere eos q ſcãdaliçanť:ꝛ ẜz q̃
Debemus q̃ꝫ ſine pctõ poſſumus vitare ſcãdalũ primoꝝ. opz ↄtẽnere. GREGO. ſup Ezechielez. Cõſiderãduz.n. eſt:qꝛ inq̃tũ ſine pctõ poſſum⁹ vitare ꝓxioꝝ ſcãdaluz de bem⁹. Si ãt de vitate ſcãdalũ ſumiť:vtili⁹ permittiť naſci ſcãdalũ q̃ꝫ vitas relinquať. CHRY. Sicͭ ãt ſtupeſcis de chꝛi ỽtute:ita admirare petri fidẽ qm̃ rei tã difficili obediuit. Jõq̃ꝫ de fide eũ remunerãs:copulauit eũ ſibi in tributi datione qδ fuit abũdãtis honoꝛis. Et ħ eſt qδ dr̃.[Inue. ſta.il.ſu.da eis pro me ꝛ te.] GLO. Cõſuetudo.n.erat vt vnuſq̃ſq̃ꝫ pro ſe didrachma redderet. Stater ħo eſt pondus duoꝝ didrachmatũ. ORIGE. Myſtice aũt in agro
Myſtice. ↄſolatõis:ſic.n.iterp̃tať capharnaũ:ↄſolať oẽꝫ diſcipulũ ꝛ liberũ filiũ eẽ ꝓnũtiat:ꝛ dat ei ỽtutẽ piſcãdi p̃ᵐ piſcem:vt aſcẽdẽte eo ↄſolationẽ accipiat petr⁹ ſup eũ quẽ piſcat⁹ eſt.
G HYLA. Cũ ãt p̃ᵐ piſcẽ admoneť petr⁹ ingrere:aſcẽſuri
Act.7. oñduť ꝛ plꝛes. Beat⁹ ille p̃mus martyr ſtephanus:p̃mus aſcẽdit:ꝛ ſtaterẽ in oꝛe ↄtinuit. Jn q̃ didrachma noue p̃dicatiõis tãq̃ꝫ duo denarij hẽbanť:dei.n.gl'iaꝫ ꝛ dñm chꝛĩꝫ in paſſiõe ↄtuẽs p̃dicabat. HIERO. Uel iſte piſcis q p̃m⁹ capt⁹:eſt p̃m⁹ adã:q per 2ᵐ adã libať:ꝛ id qδ in oꝛe ei⁹ ħ ẽ in ↄfeſſiõe fuit inẽtũ:pro petro ꝛ dñõ reddiť. ORIGE. Cũ ẽt videris auaꝝ hoĩeꝫ ab aliq̃ petro correctũ ꝙ abſtulit de oꝛe ei⁹ ỽbũ pecunie:dices eũ aſcendiſſe de mari.i.de fluctib⁹ ſollicitudinũ auaritie ad hamũ rõnabileꝫ ꝛ comprehẽſum atq̃ꝫ ſaluatũ ab aliquo petro qui eũ docuit veritatem:vt pro ſtatere habeat imaginẽ dei.i.eloquia eius. HIERO. Et pulchꝛe illud ip̃ꝫ qdẽ dať p̃ciũ: ſed diuiſuz eſt:qꝛ pro petro q̃ſi pro pctõꝛe p̃ciuꝫ reddebať. Dñs autẽ noſter pctm̃ nõ fecit. Oſtẽdiť aũt ſilitudo carnis dũ eodeꝫ ꝛ dñs ꝛ ſeruus precio liberanť. Cap̃. XVIII.

Tex.1. Mar.9 Luce.9. IN illa hoꝛa acceſſerũt diſcipuli ad ieſuꝫ dicẽtes. Quiſputas maioꝛ eſt in regno celoꝝ? Et aduocãs ieſus paruuluꝫ:ſtatuit eũ in medio eoꝝ: ꝛ dixit. Amẽ dico vob̃:niſi ↄuerſi fueritis ꝛ efficiamini ſicut paruuli nõ intrabitis in regnũ celoꝝ. Quicũq̃ꝫ ḡ humiliauerit ſe ſicͭ paruulus iſte:
Mar.9 hic eſt maioꝛ in regno celoꝝ. Et qui ſuſceperit
Luc.17 vnũ puuluꝫ talẽ in noĩe meo me ſuſcipit. Qui aũt ſcãdalizauerit vnũ de puſillis iſtis q in me credunt: expedit ei vt ſuſpendať mola aſinaria in collo eius ꝛ demergať in ꝓfunduꝫ maris.

A ¶HIERO. Qꝛ diſcipuli viderãt pro petro ꝛ dñõ idẽ tributũ redditũ:ex eq̃litate p̃cij arbitrati ſũt oĩb⁹ apl'is petrũ eẽ p̃latũ. CHRY. Uñ paſſi ſũt aliqδ hũanũ qδ euãgeliſta deſignat dicẽs.[Jn illa hoꝛa acceſſerũt diſcipli ad ieſũ dicẽtes. Quiſputas maioꝛ ẽ in regno celoꝝ?] Uerecũdati ſiqdẽ paſſionẽ ↄfiteri quã paſſi ſt:nõ dixit mãifeſte. Petrũ cur prehonoꝛaſti nob̃:ſꝫ idetermiate iterrogãt qs maioꝛ ẽ. Qñ ãt tres prehonoꝛatos viderũt.ſ.petrũ iacobũ ꝛ ioãneꝫ in trãſfiguratiõe:nihil tale paſſi ſũt:qñ ỽo in vnũ ſoluꝫ ↄmũ
B ſit honoꝛẽ:tũc doluerũt. Tu ãt ↄſidera p̃ᵐ qdẽ ꝙ nihil eoꝝ q̃ ſũt in terris q̃rũt:deĩde ꝙ poſtea hãc paſſionẽ depoſuerunt. Nos ãt neq̃ꝫ ad defect⁹ eoꝝ ↄtingẽ poſſum⁹:neq̃ꝫ eiꝫ q̃rim⁹ qs maioꝛ eſt in regno celoꝝ: ſꝫ qs maioꝛ ẽ in regno terre. ORIGE. Jn his ãt imitatoꝛes diſcipuloꝝ eẽ debe
Jn dubijs ſm exẽplũ apl'oꝝ ad chꝛĩꝫ recurrere debemus. mus:ſi qñ aliqδ in nob̃ dubiũ q̃riť ꝛ nõ iueniť:vt cũ oĩ cõſenſu accedam⁹ ad ieſuꝫ q potẽs eſt illumiare coꝛda hoĩuꝫ ad itelligẽdã ſolonẽ oĩuꝫ q̃õnũ. Jnterrogem⁹ ẽt aliquẽ doctoꝝ. Qui p̃poſiti hñtur in eccl'ijs. Sciebãt ãt diſcipuli ħ interrogãtes:qꝛ nõ eſt eq̃litas ſcõꝝ in regno celeſti:ſꝫ q̃ũo maioꝛ ꝛ q̃l'r viuẽs minim⁹ ħ diſcẽ cupiebãt. Uel ſciebant .ã.ſ.
qs eẽt minim⁹ ꝛ qs magn⁹:ex eo qδ ſupꝛa dñs dixerat:ſed ex multis magnis qs eſſet maioꝛ ħ eis nõ erat manifeſtũ. HIERO. Uidẽs ãt ieſus cogitatiões eoꝝ voluit deſiderio gl'ie hũilitatis ↄtentionẽ ſanare. Uñ ſeqť.[Et aduo.ie. puu.ſta.eũ in me.eoꝝ.] CHRY. Mihi vr̃ valde puuluꝫ in medio ſtatuẽ oĩb⁹ paſſiõib⁹ exutũ. HIERO. Ut in eo
Et chꝛs puuluꝫ in me⁹ apl'oꝝ ſtatuit. ꝛ etatẽ q̃reret ꝛ ſilitudinẽ inocẽtie õnďaret:vl' certe puulũ ſtatuit in medio eoꝝ ſeip̃ꝫ q nõ venerat miſtrari ſꝫ miſtrare:vt eis hũilitatis tribueret exẽᵐ. Alij puuluꝫ iterpꝛetanť ſpm̃ ſcm̃ quẽ poſuerit in coꝛdibus diſcipuloꝝ:vt ſupbiã in hũilitatẽ mutaret. Sequiť.[Et dixit. Amẽ di. vo. niſi ↄuer. fue. ꝛ efficia. ſicͭ puuli nõ itra. in re. celoꝝ.] Nõ p̃cipit apl'is vt etatẽ hẽant puuloꝝ:ſꝫ inocẽtiã: ꝛ qδ illi per ãnos poſſidẽt:hi poſſideãt ꝑ iduſtriã:vt malitia nõ ſapia puuli ſint. Ac ſi dicat. Sicͭ iſte puulus cui⁹ vobis exẽplũ tribuo non
1.coꝛ.14 Cõditiões puerorꝝ. pſeuerat in iracũdia:ieſus nõ meminit:vidẽs pulchꝛã mulierẽ nõ delectať:nõ aliδ cogitat:ꝛ aliud loqť:ſic ꝛ vos niſi taleꝫ habueritis inocẽtiã:ꝛ animi puritatẽ regnũ celoꝝ nõ
C poteritis itrare. HYLA. Pueros ẽt credẽtes oẽs ꝑ audiẽtie fidẽ nũcupauit. Hi.n.pr̃eꝫ ſequũť:m̃rẽꝫ amãt:velle malũ neſciũt:curã operũ negligũt:nõ iſoleſcũt:nõ oderũt: nõ mẽtiunť:dictis credũt: ꝛ qδ audiũt veꝝ hñt. L̃ra ḡ ſic legiť. GLO.[Niſi ↄuerſi fueritis ab hac elatiõe ꝛ indignatiõe in q̃ mõ eſtis [ꝛ efficiamini] oẽs ita inocẽtes ꝛ humiles ꝑ ỽtutẽ [ſicͭ puuli] ſũt ꝑ etatẽ [nõ itrabitis in regnũ celoꝝ] ꝛ qñ qdẽ al'r nõ itrať.[Quicũq̃ꝫ ḡ hũiliauerit ſe ſicͭ puulus iſte:ħ maioꝛ eſt in regno celoꝝ.] Q̃to.n.qs erit humilioꝛ:tanto maioꝛ efficiť in regno celoꝝ. REMI.i.in cognitiõe gr̃e vl' eccl'iaſtica dignitate:vl' certe in eterna btĩtu
D dine. HIERO. Uel al'r.[Quicũq̃ꝫ hũiliauerit ſe ſicͭ paruulus iſte].i.q ſe in exᵐ mei hũiliauerit [ħ itrabit in regnũ celoꝝ.] Seqť.[Et q ſuſcepit vnuꝫ puu.ta.in noĩe meo me ſuſcipit.] CHRY. ac ſi.d. Nõ ſolum ſi tales efficiamini:mercedẽ accipitis: ſꝫ etſi alios tales ꝑꝑ me honoꝛabitis:ꝛ honoꝛis q eſt ad illos retributionẽ vob̃ determino regnũ. Magis aũt qδ multo mai⁹ eſt ponit dicẽs.[Me ſuſcipit.] HIERO. Qui.n.talis fuerit:vt chꝛĩ imiteť humilitatẽ ꝛ inocẽtiã:in eo chꝛĩs ſuſcipiť ꝛ prudẽter: ne cũ delatũ fuerit apl'is:ſe putent honoꝛatos:adiecit:nõ ſuo illos merito:ſed magr̃i honoꝛe ſuſcipiẽdos. CHRY. Deinde facile ſuſceptibileꝫ hũc ẜmonẽ facit:penã iducẽs. Uñ ſeqť.[Qui aũt ſcãdaliçat vnũ de puſillis iſtis ꝛc̃.] Ac ſi dicẽt. Sicͭ q hos honoꝛãt ꝑꝑ me mercedẽ hñt:ita ꝛ q hos õhonoꝛãt:vltimã ſuſtinebũt vĩdictã. Si ãt ↄuitiũ ſcãdalũ vocat:ne mireris. Multi.n.puſillanimes ex eo ꝙ deſpiciunť ſcãdaliçati ſũt. HIERO. Nõ ꝙ q ſcãdaliçať puulus eſt:maioꝛes.n.ſcan
Qui ſcãdaliçanť paruuli ſũt:maioꝛes nõ ſcãdalizãť. dala nõ recipiũt. Et q̃ꝫq̃ꝫ gñalis poſſit eẽe ſnĩa aduſus oẽs q aliquẽ ſcãdaliçãt:tñ iuxta ↄñtiã ẜmonis ẽt ↄ̃ apl'os dꝫ itelligi p̃t q iterrogãdo qs maioꝛ eẽt in regno celoꝝ:videbãť iter ſe de dignitate ↄtẽdere: ꝛ ſi in ħ vitio ꝑmãſiſſent: poterãt eos quos ad fidẽ vocabãt ꝑ ſuũ ſcãdalũ ꝑdere:dũ apl'os viderẽt iter ſe de honoꝛe pugnare. ORIGE. Qũo
E ãt q ↄuerſus ẽ ꝛ fact⁹ q̃ſi puer:ꝛ minim⁹ eſt:ꝛ potẽs ſcãdaliçari:ħ ſic poſſum⁹ explanare. Ois q filio dei credit ꝛ conuerſať ẜꝫ euãgelicos act⁹:ↄuiſus ambulat q̃ſi puer. qui aũt nõ ↄuertiť vt fiat ſicͭ puer:hũc ipoſſ'e eſt itrare in regnũ celoꝝ. Jn oĩ ãt credẽtiũ m̃ltitudie ſũt qdã nuꝑ ↄuerſi:vt fiãt ſicͭ puuli:nõdũꝫ aũt ſũt facti:hi puſilli hñtur in chꝛĩo ꝛ ſunt ſcãdali receptoꝛes. HIERO. Qꝛ ãt dr̃.[Expedit ei vt ſuſpẽdať ꝛc̃.] ẜꝫ ritũ puĩcie loqť:q̃ maioꝝ criminũ iſta apõ veteres iudeos pena fuerit:vt in ꝓfunduꝫ ligato ſaxo demergereť. Expedit ãt ei qꝛ m̃lto meli⁹ eſt pro culpa breuẽ recipe penã q̃ꝫ eternis ẜuari cruciatib⁹. CHRY. Conſequens aũt erat prioꝛibus dicere. Me non ſuſcipit:qδ erat

oī pena amari⁹: ſꝫ q꞉ groſſi erāt ⁊ p̄dicta pena eos nō mouebat cōparatiōe exempli cogniti māifeſtat p̄paratā penā. Propter h̄.n.dicī ꝙ expedit ei h̄ ſuſtinē: qm̄ eos alia grauior pena expectat. HYLA. Myſtice āt mole opus labor eſt cecitatis. Naꝫ clauſis iumētoꝝ oculis agūt in gyrū ⁊ ſub aſini qdē noīe frequēter gentes cognominatas reperimus: q ceci laboris ignorātia ꝓtinenť. Judeis āt ſcie iter in lege p̄ſtitū eſt: q ſi cb̄ri ap̄los ſcādaliçauerit: recti⁹ alligata collo mola aſinaria demerſi in mare fuiſſent.i.gētiū labore depſſi ignorātia ſeculi demɾ̄arēť: q꞉ illis tolerabili⁹ fuerat neſciiſſe cb̄ꝫ ꝙ̄ ꝓphaꝝ dn̄m nō recepiſſe. GREGO. 7⁹ mora. Uel alr. Quid ꝑ mare niſi ſeculū: qd ꝑ molā aſinariā niſi actio terrena ſignať: Que cū colla mētis ꝑ ſtulta d̄ſideria ſtrigit: hāc in laboris circuitū mittit. Sūt vtiqꝫ nōnulli q dū terrenas actiōes deſerūt: ⁊ ad ꝯteplatiōis ſtudia hūilitate poſtpoſita vltra itelligētie vires ſurgūt: non ſolū ſe in errorē deiciūt: ſꝫ īfirmos quoſqꝫ de gremio veritatis diuidūt. Qui ḡ vnū de minis meis ſcādaliçat meli⁹ ei fuerat: ligata collo mola aſinaria in mari ꝓijci: q꞉ nimiruꝫ ꝑuerſe mēti expediētius eē potuiſſet: vt occupata mūdo terrena negocia ageret: ꝙ̄ per ꝯtemplationis ſtudia ad mltoꝝ pniciē vacaret. AVGV. de.q.euā. Ul'alr. [Qui ſcādaliçauerit vnū ex puſillis iſtis].i.ex hūilib⁹: qles vult eſſe diſcipulos ſuos: nō obtēperādo vel ēt ꝯdicendo: ſic de alexādro ap̄lus dicit. [Expedit ei vt mola aſinaria ſuſpendatur collo eius: ⁊ p̄cipitetꝛ in ꝓfundū maris].i.cōgruit ei vt cupiditas reruꝫ tēporaliū: cui ſtulti ⁊ ceci alligant̄ eum deuinctū pondere ſuo deducat ad interitum.

Tex.7. ¶ Ueh mūdo a ſcādalis. Neceſſe eſt.n. vt veniāt ſcādala. Uerūtñ veh hoi illi ꝑ quē ſcādalū vēit. Si aūt man⁹ tua vel pes tuus ſcādalizat te: abſcinde eū ⁊ ꝓijce abs te. Bonū tibi eſt ad vitaꝫ igredi debileꝫ vel claudū: ꝙ̄ duas manus vel duos pedes hn̄teꝫ mitti in ignem eternuꝫ. Et ſi oculus tu⁹ ſcādalizat te: erue eū ⁊ ꝓijce abs te. Bonū eſt tibi vnū oculuꝫ hn̄teꝫ in vitā intrare ꝙ̄ duos oculos hn̄teꝫ mitti in gehēnaꝫ ignis.

A ¶ GLO. Dixerat dn̄s ꝙ expedit ei q ſcādaliçat: vt ſuſpēdať mola aſinaria in collo ei⁹. Cui⁹ rōneꝫ aſſignās ſubdit. [Ueh mūdo a ſcādalis].i.ꝑꝑ ſcādala. ORIG. Hoc ñ de elm̄tis mūdi itelligam⁹: ſꝫ hic hoies q ſūt in mūdo dn̄r mūdus. Nō ſūt āt diſcipuli cb̄ri de h̄ mundo. Uñ nō p̄t eis eē a ſcādalis ve. Nā ⁊ſi mlta ſūt ſcādala: nō tangūt eū q non eſt de h̄ mūdo. Si āt adhuc eſt de h̄ mūdo: ꝓpea ꝙ diligit mūdū ⁊ q̄ ſi in eo: rāta ſcādala cōprehēdēt eū q̄tis fuerat obligat⁹ in mūdo. Seqť. [Neceſſe eſt.n.vt veniāt ſcādala.] CHRY. Cuꝫ aūt dicť. [Neceſſe eſt] nō deſtruit libtatē arbitrij: neqꝫ nec̄itati aliquaꝝ reꝝ ſupponit: ſꝫ qđ oino futurū eſt p̄dicit. Scādala qdē ſūt ꝓhibitiōes recte vie. Nō autē p̄dicatio cb̄ri ſcādala iducit. Neqꝫ.n.q꞉ p̄dixit: ꝑꝑ h̄ fit: ſꝫ q꞉ oino futurū erat ꝑꝑ h̄ p̄dixerit. Sed dicet aliqs. Si oēs corrigāť: ⁊ nullus ſit qui ſcādala afferat: nōne mēdacꝫ arguet̄ hic ſmo: Nequaq̄. Qz.n.ꝓuidit inemēdatos futuros hoies eē ꝑꝑ h̄ dixit. Neceſſe eſt vt veniāt ſcādala.i.oino venient: ſi āt corrigēdi eēnt: nō dixiſſet. GLO. Uel neceſſe ē vt veniāt ſcādala: q꞉ ſunt necīa.i.vtilia: vt q per h̄ ꝓbati ſunt manifeſti fiāt. CHRY. Scandala.n. erigūt hoies ⁊ acutiores eos faciūt: ⁊ eū q cadit velocit̄ erigūt: inquātū.ſ.igerūt ſollicitudinē. HYLA. Uel hūilitas paſſionis ſcādalum mūdo ē: ꝙ ſub deformitate crucis eterne glīe dn̄m voluit accipe. Et qd in mūdo tā piculoſuꝫ ꝙ̄ nō recepiſſe cb̄m: Jō vo neceſſe ait venire ſcādala: q꞉ ad ſacrm̄ reddēde nobis eternitatis: ois in eo paſſionis hūilitas eē complenda.

ORIGE. Uel veniētia ſcādala ſunt angeli ſathane. Nec tñ putes h̄ nāꝫ vel ſubaꝫ eē hoꝫ ſcādala: ſed libtas arbitrij in qbuſdā genuit ſcādalū: volēs ſuſcipe pro vtute laborē. Nō p̄t āt eē veꝝ bonū niſi hēat ipugnationē mali. Sic ḡ neceſſe eſt venire ſcādala: ſicꝫ neceſſe eſt ſuſtinē malitiā celeſtiū q̄ magis irritant̄: ꝙ̄to magis v̄bū cb̄ri in hoib⁹ iualeſcēs: expellit ab eis malignas vtutes. Querūt aūt organa ꝑ que ſcādala opent̄: qb⁹ eſt magis ve. Naꝫ multo peius erit ei q ſcādaliçat: ꝙ̄ ei q ſcādaliçať. Uñ ſeᷓ. [Uerūtñ veh hoi illi ꝑ quē ſcā.ve.] HIERO. Ac ſi.d. Ueh hoi illi q vitio ſuo facť vt ꝑ ſe fiat: qđ neceſſe eſt vt in mūdo fiat. Simulqꝫ ꝑ gn̄alem ſniam percutit̄ iudas qui ꝓditioni aiuꝫ preparauerat. HYLA. Uel ſub hois nuncupatione actorē ſcādali hui⁹ qđ eſt ex paſſionē cb̄ri iudaicū ppl'uꝫ deſignat: per quē oē huic mūdo piculuꝫ cōparať: vt cb̄ꝫ in paſſione abnegent quē lex ⁊ ꝓphe paſſibileꝫ p̄dicauerūt. CHRY. Ut autē diſcas ꝙ nō ſūt abſolute nec̄itatis ſcādala: audi q̄ ſequūť. [Si aūt man⁹ tua vel pes tu⁹ ⁊c.] Nō āt h̄ de mēbris corporalib⁹ dicit: ſꝫ de amicis: quos in ordie necioꝝ mēbroꝝ hēmus. Nihil eſt.n.ita nociuū vt ꝯuſatio mala. RABA. Scādaluꝫ qppe ſmo grec⁹ eſt: qđ nos offendiculuꝫ v'l ruinaꝫ ⁊ ipactionē pedis dicē poſſum⁹. Ille ḡ ſcādaliçat frēꝫ qui ei dicto factoue minus recto occaſionē ruine dederit. HIERO. Igiť ois trūcať affect⁹: ⁊ vniuerſa ꝓpinquitas amputať: ne ꝑ occaſionē pietatis vnuſqꝫ credētiū ſcādalis pateat. Si inqt ita eſt tibi ꝯiunct⁹ vt man⁹: pes: oculus: ⁊ eſt vtilis atqꝫ ſollicit⁹ ⁊ acut⁹ ad ꝓſpiciēdū: ſcādaluꝫ autē tibi facit: ⁊ ꝑꝑ moꝝ diſſonātiā te ꝑtrahat in gehēnā: meli⁹ eſt vt ꝓpingtate ei⁹ careas ⁊ emolumētis carnalib⁹: ꝙ̄ dū vis lucrifacē cognatos ⁊ necios: cām hēas ruinoꝝ. Nouit eiꝫ vnuſqſqꝫ credētiū qd ſibi noceat: v'l in q̄ ſollicitet̄ aius ac ſepe tentet̄. Melius eſt.n. vitā ſolitariā ducē: ꝙ̄ ob vite p̄ntis necia vitā eternā ꝑdere. ORIGE. Uel ſacerdotes rōnabil'r p̄nt dici ecclie oculus: qm̄ ſpeculatores habent̄. Diaconi aūt ceteriqꝫ man⁹: q꞉ per eos opa ſp̄ualia gerunť: ppl's aūt ſūt pedes corpis ecclie qb⁹ oib⁹ parcē non opꝫ ſi ſcādaluꝫ ecclie facti fuerint. Uel act⁹ aie peccās man⁹ intelligiť: ⁊ iceſſus aie peccās pes: ⁊ viſus aie peccās oculus: quos opꝫ p̄cidere ſi ſcādaluꝫ prebent. Frequēter eniꝫ ipſa opera mēbroꝝ pro membris in ſcriptura ponunť.

¶ Uidete ne ꝯtēnatis vnū ex his puſillis. Dico enim vobis: q꞉ angeli eoꝝ in celis ſemp vident faciem patris mei qui in celis eſt. Uenit.n. fili⁹ hois ſaluare qđ perierat. Quid vobis vr̄: Si fuerint alicui centū oues: ⁊ errauerit vna ex eis nōne relinquet nonagintanouē in mōtib⁹ ⁊ vadit querere eā que errauit: Et ſi ꝯtigerit ꝙ ineniat eā. Amē dico vobis: q꞉ gaudebit ſup eam magis ꝙ̄ ſuper nonagintanouē que nō errauerunt. Sic nō eſt voluntas ante patrē veſtrū qui in celis eſt: vt pereat vnus de puſillis iſtis.

¶ HIERO. Supra dixerat dn̄s per manū ⁊ pedeꝫ ⁊ oculuꝫ: oēs ꝓpiquitates ⁊ neceſſitudines que ſcādaluꝫ facere poterāt amputādas: auſteritatē itaqꝫ ſnie ſubiecto p̄cepto tēperauit dicēs. [Uidete ne ꝯtēnatis vnū ex his puſillis.] Ac ſi.d. Quātū in vobis eſt nolite ꝯtēnere: ſed poſt veſtrā ſaluteꝫ etiam illoꝝ querite ſanitateꝫ. Si aūt perſeuerantes in peccatis videritis: melius eſt vos ſaluos fieri ꝙ̄ perire cum multis. CHRY. Uel aliter. Sicut fugere malos: ita honorare bonos magnum habet lucrum. Supra ergo docuit ſcandaliçantium abſcindere amicitias: hic autem docet exhibere ſanctis honorem ⁊ procurationem.

Myſtice. Quid ſigt opus mole q̄ in circuitu agit.
F
7⁹ mora.
2.thi.4.
Mar.9
ſupra.5.
Mar.9
Jo.15.
Homines mūdi mūdus appellant̄.
B
1.cor.11.
C
Nihil ē tā nociuū ꝙ̄ mala ꝯuerſatio.
D
Sacerdotes dn̄r ecclie oculus.
Tex.3.
Luc.19.
Luc.15.
A

GLO. Uel aľr. Qꝛ tñ malũ ꝓuenit ex ſcãdaliçatis frib⁹: videte ne ɔténatis vnũ ex his puſillis. ORIGE. Puſilli
aũt ſũt q nuꝑ in chɔ̃o ſũt nati: aut tales q ꝑmanẽt ſine ꝓfe-
ctu q̃ſi nuꝑ nati. Nõ aũt habuit neceẽ mãdare chɔ̃is de ꝑfe-
ctiorib⁹ fidelib⁹ nõ ɔténẽdis: ſꝫ de puſillis ſicᷓ ⁊ ſupra dixe-
rat. Siqs ſcãdaliçauerit vnũ ex puſillis iſtis. Ali⁹ ãt forte
Infra. 20. dicᷓ puſillũ: hᷓ dicᷓ ꝑfectũ: ſm ꝙ alibi ait. Qui minim⁹ fuerit
mar. 10. in vob: hᷓ erit maior. CHRY. Uel qꝛ ꝑfecti puuli apud
Luce. 9. multos eſtimãť. ſ. paupes ⁊ ɔtéptibiles. ORIGE. Sed
.ĩ. 5. huic expõni nõ vř ɔuenire qᷓ dř: ſi qs ſcãdaliçauerit vnuꝫ
de puſillis iſtis ⁊c̃. Perfect⁹. n. nõ ſcãdaliçať nec perit. Sꝫ
q hãc expõnẽ eſtimat verã dicᷓ ꝙ iuſti hoĩs aĩa ɔ̃tribilis eſt
B ⁊ ſcãdaliçať aliqñ etſi nõ facile. GLO. Jõ ãt nõ ſũt ɔté-
nẽdi: qꝛ adeo chari ſũt deo: ꝙ angeli ſũt eis ad cuſtodiã de-
putati. Uñ ſeqť. [Dico. n. vob: qꝛ angeli eoꝝ in celis ſꝑ vi-
dent faciẽ pr̃is mei q in celis ẽ.] ORIGE. Quidã volunt
ex eo dari hoĩb⁹ angeluꝫ adiutorẽ ex q̃ ꝑ lauacrũ regnõnis
nati ſũt ĩfantes in chɔ̃o: dicẽtes nõ eẽ credibile ĩcredulis ⁊
errãtib⁹ ꝑeſſe ãgelũ ſcm̃. Sꝫ tp̃e ĩfidelitatis ⁊ pctõꝝ ẽ hõ
ſub ãgelis ſathane. Alij ãt volũt moꝝ cũ qs fuerit nat⁹: eoꝝ
q ꝑcogniti ſũt a deo accipe ſibi ꝓpoⁱᵐ angelũ. HIERO.
Magna. n. dignitas aĩaꝝ vt vnaq̃qꝫ hẽat ab ortu natiuita-
tis in cuſtodiã ſui ãgelũ delegatũ. CHRY. Hic aũt non
de q̃buſcũqꝫ angelis loqť: ſꝫ de ſuꝑueniẽtib⁹. Cuꝫ. n. dicat.
Magis ſcᷓ [redacted] [Uidẽt faciẽ pr̃is mei] nihil aliᷓ oñdit q̃ꝫ magis liberam
ꝑñtiã ⁊ maiorẽ eoꝝ apᷓ eũ. GREGO. in ho. Dionyſius
ãt dicᷓ ꝙ ex miorib⁹ ãgeloꝝ agminib⁹ ad explẽduꝫ miſte-
riũ vľ viſibilr̃ vľ iuiſibilr̃ mittũť. Nã ſupiora illa agmina
vſum exterioris miſterij neq̃q̃ hñt. GREGO. 2° mora.
Et faciẽ q̃ pr̃is angeli ſꝑ vidẽt: ⁊ tñ ad nos veniunt: qꝛ ⁊ ad
nos ſpãli pñtia foras exeũt: ⁊ tñ ibi ſe vñ receſſerãt ꝑ itꝰ-
nã ɔtẽplationẽ ſuãt. Neqꝫ. n. ſic a diña viſiõe foras exeũt:
C vt iterne ɔtẽplatiõis gaudijs ꝑueñť. HIERO. Saluan-
doꝝ igiť ꝑ chɔ̃ꝫ oꝛones angeli deo q̃tidie offerũt: q̃ pericu-
loſe ille ɔtẽniť: cui⁹ deſideria ac poſtulatiões ad eternuꝫ ⁊
inuiſibileꝫ deũ angeloꝝ famulatu ac miſterio peruehunť.
AVGV. vlt. de ci. dei. Uel angeli nr̃i dñr q ſũt ãgeli dei.
Dei ſũt: qꝛ deũ nõ reliquerũt. nr̃i ſũt: qꝛ ſuos ciues nos hie
ceperũt. Sicᷓ q̃ nũc illi vidẽt deũ: ita ⁊ nos ſumus viſuri fa-
1. Jo. 3. cie ad faciẽ: de q̃ viſione dicᷓ ioãnes. Uidebim⁹ eũ ſicuti ẽ.
Facies. n. dei manifeſtatio ei⁹ intelligẽda eſt: nõ aliqᷓ tale
mẽbrũ q̃le nos hẽmus in corꝑe: atqꝫ iſto noĩe nũcupam⁹.
CHRY. Rurſus aliã rõnẽ ponit: q̃re puſilli nõ ſint ɔtẽ-
nendi ꝑore maiorẽ dicẽs. [Uenit. n. fi. ho. ſal. qᷓ perierat.]
D REMI. q. d. Nõ ɔtẽnatis puſillos: qꝛ ego pro hoĩbus hõ
fieri dignat⁹ ſuꝫ. Cuꝫ. n. dicit [qᷓ perierat] ſubintelligẽdum
eſt gen⁹ humanũ. Oĩa. n. elr̃nta ſuũ ordinẽ ſuãt: ſꝫ hõ erra-
uit: qꝛ ſuũ ordinẽ ꝑdidit. CHRY. Deide ad hãc rõnẽ pa-
rabolaꝫ copulat: ꝑ quã ⁊ pr̃eꝫ iducit ſalutẽ hoĩuꝫ volenteꝫ
dicens. [Quid vobis vř ſi fuerint alicui centum oues ⁊c̃.]
GREGO. in ho. Hoc ad ipꝫ auctorẽ hoĩuꝫ ꝑtinet. Qꝛ. n.
cẽtenari⁹ ꝑfect⁹ eſt nũs: ipſe centũ oues habuit: cũ angeloꝝ
⁊ hoĩuꝫ ſubaꝫ creauit. HYLA. Ouis ãt vna hõ ĩtelligen-
dus eſt: ⁊ ſub hoĩe vno vniuſitas ſentiẽda ẽ: in vni⁹ eiꝫ ade
Gen. 3. errore oẽ hoĩuꝫ gen⁹ oberrauit. Igiť ⁊ querẽs hoĩem chɔ̃s
eſt: ⁊ nonagintanoueꝫ relicte celeſtis glorie multitudo eſt.
GREGO. Dicit ãt euãgeliſta eas relictas in montib⁹ vt
ſignificet in excelſis: qꝛ nimirũ oues q̃ nõ perierãt in ſubli-
E mib⁹ ſtabãt. BEDA. Oueꝫ q̃ dñs iuenit qñ hoĩeꝫ reſtau-
Maior rauit. Et ſuꝑ eã iuẽtaꝫ maius gaudiũ eſt in celo q̃ꝫ ſuꝑ no-
mã diuine nagintanouẽ: qꝛ maior mã diue laudis eſt in reſtauratiõe
laudis ẽ i hoĩuꝫ q̃ꝫ in creatiõe ãgeloꝝ. Mirabilr̃. n. angelos creauit:
reſtauratiõe ſꝫ mirabili⁹ hoĩeꝫ reſtaurauit. RABA. Nõ ꝙ vnũ deeſt
hoĩum q̃ꝫ a nonẽ: vt. x. ſint: ⁊ a nonagintanouẽ vt centũ ſint. Uariari
in creatiõe ergo per breuitatẽ ⁊ magnitudinẽ numeri pñt q̃b⁹ vnum
angeloꝝ.

deeſt: ⁊ vt ꝑficianť: ipm vᷓo vnũ ſine varietate in ſe manẽs
cũ acceſſerit: ceteros ꝑficit. Et vt ꝑfecta ſũma ouiuꝫ integra-
reť in celo: hõ ꝑdit⁹ q̃rebať in tra. HIERO. Alij vᷓo no- Luc. 15.
nagintanouẽ ouib⁹ iuſtoꝝ putãt numerũ intelligi: ⁊ in vna
ouicula pctõꝝ ſꝫ ꝙ in alio loco dixerat. Nõ veni vocare .ĩ. 9.
iuſtos: ſꝫ pctõres. GREGO. in ho. Cõſiderãdũ aũt nobᷓ
eſt cur dñs plus de conuerſis pctõrib⁹ q̃ꝫ de ſtãtib⁹ iuſtis
gaudiũ eẽ fateať. Quia. ſ. plerũqꝫ pigri remanẽt ad exercẽ-
da bona ꝑcipua q valde ſibi ſecuri ſũt: ꝙ nulla cõmiſerunt
mala grauiora. At ɔ̃ nõnũq̃ hi q ſe aliqd egiſſe illicite me- Feruentio-
minerũt: ex ipo ſuo dolore cõpuncti inardeſcũt in amoreꝫ res ſũt ali-
dei. Et quia ſe erraſſe a deo ɔſiderãt: dãna ꝑcedẽtia lucris qñ a peccatis
ſubſequẽtib⁹ recõpẽſant. Sic ⁊ dux in ꝑlio plus eũ militẽ conuerſi q̃ꝫ
diligit q poſt fugã ɔuerſus hoſtẽ fortiť ꝑmit: q̃ꝫ illũ q nũq̃ iuſti.
terga ꝑbuit ⁊ nũq̃ aliqd fortiť fecᷓ. Sꝫ ⁊ ſũt qdã iuſti de q-
bus tãtũ ẽ gaudiũ: vt eis nullus penitẽs ꝑponi poſſit. Qui
etſi nõ ſint ſibi maloꝝ ɔſcij tñ licita reſpuũt: ⁊ in oĩb⁹ ſe hu-
miliãt. Q̃tũ q̃ gaudiũ ẽ ſi hũilr̃ plãgat iuſt⁹: cũ gaudiũ ſit:
ſi qᷓ male geſſit dãnat iniuſtus. BEDA. Uel ꝑ nonagin- F
tanouẽ oues q̃s in mõtib⁹ reliqt: ſuꝑbos ſigt: q̃bus ad ꝑfe-
ctionẽ vnitas deeſt. Cũ q̃ iuenerit pctõrẽ magis ſuꝑ eũ gau-
det. i. ſuos gaudẽ facit q̃ꝫ ſuꝑ iuſtos falſos. HIERO. Qꝛ
aũt ſubdiť. [Sic nõ eſt volũtas ⁊c̃.] referť ad ſupi⁹ ꝓpoⁱᵐ:
de q̃ dixerat. [Uidete ne ɔtẽnatis vnuꝫ de puſillis iſtis] ⁊
docet idcirco parabolã poſitã: vt puſilli nõ ɔtẽnanť. In eo
aũt ꝙ dicᷓ. [Nõ eſt volũtas añ pr̃eꝫ ⁊c̃.] oſtẽdit ꝙ quotiẽſ-
cũqꝫ perierit aliqs ex puſillis nõ voluntate pr̃is perit.

¶ Si aũt peccauerit in te frater tu⁹ vade ⁊ cor- Tex. 4.
ripe eũ inter te ⁊ ipſuꝫ ſoluꝫ. Si te audierit: lu- Luc. 17
cratus eris fratrem tuũ. Si aũt nõ te audierit: 1. cor. 15.
adhibe tecũ adhuc vnuꝫ vel duos in ore duoꝝ
vel triũ teſtiuꝫ ſtet omne verbũ. Qꝛ ſi nõ au-
dierit eos: dic eccleſie. Si aũt eccleſiam nõ au-
dierit ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus.

¶ CHRY. Quia ſupi⁹ vehemẽtem ſmonẽ aduerſus ſcã- A
daliçãtes ꝓpoſuit: vndiqꝫ eos terrẽs: ne rurſus hi q̃b⁹ ſcã-
dala iferunť: ſic fiãt reſupini: vt totuꝫ ɔtẽnẽtes in aliud vi-
tiũ incidãt. ſ. negligẽtie: ⁊ ſcãdaliçãtes ꝑ oĩa ſibi pcĩ volen-
tes in elationẽ ĩcidãt: hᷓ dñs eos cõprimit: ⁊ redargutioneꝫ
fieri iubet dicẽs. [Si ãt pec. in te fra. tu⁹: va. ⁊ cor. eũ iter te
⁊ ipꝫ ſolũ.] AVGV. de v̄. do. Admonet nos qdẽ dñs nr̃
nõ negligẽ iuicẽ pctã nr̃a: nõ q̃rẽdo qd repꝑhẽdas: ſꝫ viden-
do qd corrigas. Debem⁹. n. amãdo corripe nõ nocẽdi aui-
ditate: ſꝫ ſtudio corrigẽdi. Si neglexeris: peior eo fact⁹ es.
Ille iniuriã fecᷓ: ⁊ iniuriã faciẽdo graui ſeipꝫ vulnẽ ꝑcuſſit: Peior eſt
tu vulnus fratris ɔtẽnis peior es tacẽdo q̃ꝫ ille ɔuitiando. q tacet pec-
AVGV. ꝑ de ci. dei. Plerũqꝫ. n. a malis docẽdis: admo- catum fra-
nẽdis: aliqñ ẽt obiurgãdis ⁊ corripiẽdis male diſſilaľ: vel tris q̃ꝫ qui
cũ laboris piget: vľ cũ eoꝝ inimicitias deuitam⁹ ne impe- ipſum con-
diãt ⁊ noceãt in iſtis tp̃alib⁹ reb⁹: ſiue quas adipiſci adhuc uitiatur.
nr̃a cupiditas appetit: ſiue q̃s adhuc amittẽ formidat ĩfir-
mitas. Si aũt ꝑpea qſqꝫ obiurgãdis ⁊ corripiendis male
agẽtib⁹ ꝑcit: qꝛ opportuni⁹ tp̃s q̃riť vľ eiſdẽ ipſis metuit
ne deteriores ex hᷓ efficiãť. vľ ad bonã vitã ⁊ piã erudien-
dos ipediãt alios ĩfirmos: aut ꝑmãt atqꝫ auertãt a fide: nõ
vř eẽ cupiditatis occaſio: ſꝫ ɔſiliũ charitat. Lõge ãt q̃uio-
rẽ hñt cãꝫ eccliaꝝ ꝑpoſiti q in eccliis ɔſtituti ſť vt nõ ꝑcãt
obiurgãdo pctã. Nec iõ tñ ob huiuſcemodi culpã penitus
alien⁹ ẽ: q lꝫ ꝑpoſit⁹ nõ ſit: in eis tñ q̃b⁹ vite h⁹ neceitate ɔiũ-
giť: m̃lta monẽda vľ arguẽda nouit ⁊ negligit: deuitãs eoꝝ
offenſiões ꝑp illa q̃b⁹ i hac vita nõ idebite vtiť: ſꝫ plus q̃ꝫ
õbuit dlectať. CHRY. Cõſiderãdũ ãt ꝙ q̃nqꝫ dñs eũ q B
ɔtriſtauit ad eũ q ɔtriſtat⁹ ẽ ducit: ſic cũ dicᷓ. Si recordat⁹ ſupra. 5.

ſaeris ꝙ frater tuus hꝫ aliqd aduerſuꝫ te:vade recõciliari
.ã.6. fratri tuo.Qñqꝫ aũt eũ qui iniuſta paſſus eſt iubet dimit/
tere ꝓximo ſicut ibi.Dimitte nobis debita nr̃a:ſicut ⁊ nos
di.de.nr̃is.Hic aũt aliũ excogitat modũ.Eũ.n.q ↄtriſtatus
eſt ducit ad eũ q ↄtriſtauit:⁊ iõ dic̃.[Si peccauerit i te fra
ter tu⁹.]Qr.n.ille q iniuſta fec̃ nõ facile veniret ad excuſa/
tionẽ verecũdat⁹ huc q paſſus ẽ ad illũ trahit:⁊ nõ ſimplr̃:
ſꝫ vt corrigat qð factũ eſt.Uñ dicit.[Uade ⁊ corripe euꝫ.]
Peccãti di/mittit obedienti ⁊ pe/nitentiam agenti. RABA.Nõ paſſim iubet peccãti dimittẽ:ſed audiẽti.i.
obedienti:⁊ pniam agẽti:ne vel difficilis ſit venia vel re/
miſſa idulgẽtia. CHRY.Nõ ãt dic̃:accuſa:neqꝫ icrepa:
neqꝫ vindictas expete:ſꝫ argue.i.rememora ſibi pctm̃:dic
ei q̃ ab eo paſſus es.Ipſe.n.ira ⁊ verecũdia detinet̃ ebrius
fact⁹ q̃ſi graui ſomno.Uñ opꝫ te q ſan⁹es ad illũ q egrotat
C abire. HIERO.Sciẽdũ tñ ꝙ ſi peccauerit in vos frater
.ã.6. veſter:⁊ in q̃lꝫ cã vos leſerit:dimittẽdi habetis ptãtẽ imo
necẽitatẽ:qr ꝑcipit̃: vt debitorib⁹ nr̃is debita dimittamus.
Propter qð ⁊ hic dr̃.[Si peccauerit in te frater tuus.]Si
aũt in deũ qs peccauerit:non eſt nr̃i arbitrij. Nos eↄ̃rio in
dei iniuria benigni ſum⁹:in nr̃is ↄtumelijs exercem⁹ odia.
CHRY.Iõ aũt ꝑcepit arguẽ ei q paſſus eſt iniuriã ⁊ nõ
alij:qr ille q fecit iniuriã ab eo mãſuet⁹ ſuſtinet:⁊ maxime
cũ ſolus eũ corripiat.Cuꝫ.n.q vidictã expetẽ debebat:hic
ſalutis videt̃ diligẽtiã hr̃e maxime h̃ eũ põt ꝓpitiuꝫ facẽ.
AVGV.de v̓.do.Qñ ḡ in nos aliqs peccat:hẽamus ma/
gnã curã:nõ ꝓ nob:nã glorioſuꝫ ẽ iniuriã obliuiſci:ſꝫ obli/
uiſcẽ iniuriã tuã nõ vuln⁹ fr̃is tui.Ergo corripe eũ iter te ⁊
ipꝫ ſolũ ſtudẽs correctioni:parcẽs pudori.Forte.n.pre ve/
recũdia icipit dẽfendere pctm̃ ſuũ:⁊ quẽ vis facẽ correctio/
D rẽ facis peiorẽ. HIERO.Corripiẽdus eſt.n.ſeorſuꝫ fra
ter ne ſi ſemel pudorẽ atqꝫ verecũdiã amiſerit ꝑmaneat
1.the.5. in pctõ. AVGV.de v̓.do.Apl̃s ãt dic̃.Peccãteꝫ corã oi/
bus argue:vt ⁊ ceteri timorẽ habeant. Aliqñ ḡ ſcias corri/
piẽduꝫ eẽ fr̃ẽꝫ ſolũ:aliqñ ãt corã oib⁹. Quid ãt añ facẽ de/
beam⁹ itẽdite ⁊ videte. [Si peccauerit (iquit) in te frater
tu⁹ corripe eũ iter te ⁊ ipꝫ ſolũ.]Quare? Qr in te peccauit:
tu ſcis qr peccauit.Quid eſt in te peccauit? Qr.n.ſecretum
fuit qñ in te peccauit:ſecretũ quere cũ corrigis q̃ peccauit.
Nã ſi ſolus noſti qr peccauit in te:⁊ eũ vis corã oib⁹ arguẽ:
non es corrector ſꝫ ꝓditor.Peccauit ḡ in te frater tu⁹. Sꝫ
ſi tu ſolus noſti:tũc vere in te ſolũ peccauit. Naꝫ ſi multis
audientib⁹ tibi fecit iniuriã:⁊ in illos peccauit quos teſtes
ſue iniq̃tatis effecit.Ergo ipſa corripiẽda ſũt corã oib⁹ que
peccãt̃ corã oib⁹:ipa corripiẽda ſũt ſecreti⁹ q̃ peccãt̃ ſecre
ti⁹.Diſtribuite tp̃a:⁊ ↄcordate ſcripturas. Quare aũt ꝓpri/
mũ corripis:qr tu doles ꝙ peccauerit in te? Abſit. Si autẽ
amore tui id facis:nil facis.Si amore illi⁹ facis:optime fa
cis.Deniqꝫ in ipſis v̓bis attẽde cui⁹ amore id facẽ debeas:
vtrũ tui:an illi⁹.Seq̃t̃.n.[Si te audierit:lu.cris fra.tuuꝫ.]
Ergo ꝑp illũ fac vt lucreris illũ.agnoſce qr in hoieꝫ peccã/
do periſti.Nã ſi nõ perieras q̃uo te lucrat⁹ ẽ? Nemo ḡ cõ
E tẽnat qñ peccat in fr̃em. CHRY.In q̃ ẽt demr̃at̃ ꝙ ini/
micitia dãnũ eſt cõe.Et ꝑp h̃ nõ dixit ꝙ ille lucrat⁹ eſt ſe/
ipm̃:ſꝫ ꝙ tu lucrat⁹ es eũ.Ex q̃ oñdit: qm̃ ⁊ tu ⁊ ille dãnuꝫ
paſſi eratis ex diſcordia. HIERO.Per ſaluteꝫ.n.alteri⁹
nob q̃ꝫ acq̃rit̃ ſalus. CHRY.Quid ãt facẽ debeas ſi nõ
ꝑſuadeat̃:ſubdit̃.[Si ãt nõ te audierit:adhibe tecũ vnuꝫ
Fr̃is corre ctioni nos ſtudere opꝫ nõ ad iraꝫ ⁊ odium. vl̓ duos.]Q̃to.n.inuerecũdior fuerit ⁊ ꝑtinacior:tãto mag̃
nos ad medicinã ſtudere opꝫ:nõ ad irã ⁊ odiũ.Etenĩꝫ me/
dic⁹ cũ viderit morbũ nõ remitti nõ deſiſtit: ſꝫ tũc magis
ꝑparat̃ ad curãdũ.Uide aũt q̃lr̃ nõ vidicte gr̃a hec corre/
ctio fit:ſꝫ emẽdatõis.Et ꝑp h̃ nõ ↄfeſtiꝫ iubet duos accipe:
ſꝫ qñ ipe corrigi nõ voluerit.Neqꝫ tũc ad eũ mittit multi/
tudinẽ:ſꝫ vnũ vl̓ duos:⁊ ad h̃ legis teſtimoniũ iduc̃ dicẽs.
Luc.17 [Ut in ore duoꝝ teſtiũ vl̓ triũ ſtet oẽ v̓bũ].q.d.Habes iaꝫ
F teſtimoniũ ꝙ totũ feciſti qð tuũ erat. HIERO.Uel itel
ligẽdũ eſt h̃ mõ.[Si te audire noluerit]adhibeat̃ vn⁹ fra
ter tm̃: ꝙ ſi nec illũ audierit:adhibeat̃ ⁊ terti⁹:vl̓ corrigẽ/
di ſtudio:vt.ſ.vl̓ admonitiõe:aut pudore corrigat̃ vl̓ ↄue/
niẽdi ſub teſtib⁹. GLO.Uel ſi dixerit:nõ eẽ pctm̃:vt ꝓ/
bẽt illõ eẽ pctm̃. HIERO.Porro ſi nec illos audire vo
luerit:tũc multis dõꝫ eſt vt deteſtatiõi eũ hẽant:vt qui nõ
potuit pudore ſaluari: ſaluet̃ opprobrijs. Uñ ſeq̃t̃.[Qr ſi
nõ audierit eos.dic eccl̓ie.] CHRY.i.his q eccl̓ie ꝑſidẽt.
GLO.Uel dic toti eccl̓ie:vt maiorẽ erubeſcẽtiaꝫ patiat̃.
Poſt h̃ oĩa ſequat̃ excõicatio q̃ fieri dꝫ ꝑ os eccl̓ie.i.ꝑ ſa/
cerdotẽ:q̃ excõicãte tota eccl̓ia cuꝫ eo opat̃.Uñ ſeq̃t̃.[Si
aũt eccl̓iã non audierit ſit tibi ſic̃ ethnicus ⁊ publicanus.]
G AVGV.de v̓.do.i.noli illũ iaꝫ deputare in nuõ fratrum
tuoꝝ.Nec ſic tñ ſalus ei⁹ negligẽda eſt. Nã ⁊ ipſos ethni/
cos.i.gẽtiles ⁊ paganos in nuõ qdẽ fratrũ nõ deputam⁹:ſꝫ
tñ eoꝝ ſalutẽ ſꝑ inq̃rim⁹. CHRY.Nihil tñ tale precipit
dñs obſuãdũ in his q ex̃ eccl̓iã ſũt:q̃le ꝑcipit hic de fr̃ib⁹ .ã.5.
corripiẽdis.Sed de exteriorib⁹ dicit. Siqs ꝑcuſſerit te in
vna maxilla ꝑbe ei ⁊ aliã:qð ⁊ Paulus dic̃.Quid mihi eſt 1.cori.5.
de his q foris ſũt iudicare? HIERO.Fr̃es aũt ⁊ arguẽ ⁊
ↄuertere iubet.Qð ãt dicit.[Sic̃ ethnic⁹ ⁊ publican⁹]oſtẽ/
dit̃ maioris eẽ deteſtatiõis q ſub noie fidelis agit opa infi
deliũ:q̃ hi q apte gẽtiles ſũt. Publicani.n.vocant̃ q ſeculi
ſectant̃ lucra:⁊ exigũt vectigalia ꝑ negociatiões ⁊ fraudes
ac furta ſcelerata atqꝫ ꝑiuria. ORIGE.Uideam⁹ ãt ne
H forte ſnĩa hec:nõ de quocũqꝫ pctõ poſita ſit.Quid.n.ſi ali/
qs peccauerit aliqð pctõꝝ q̃ ſũt ad mortẽ:puta maſculoꝝ
cõcubitor fact⁹:adulter:homicida:aut mollis:nũqd talem
rõnis eſt arguẽ ſolus ad ſolũ:⁊ ſi audierit ſtatiꝫ eũ dicẽ lu/
crifactũ:⁊ nõ ꝑus expulerit eũ de eccl̓ia:niſi poſt q̃ coram
teſtib⁹ argut⁹ ⁊ ab eccl̓ia:ꝑſtiterit in actu ꝑori? Alius autẽ
reſpiciẽs ad imẽſaꝫ mĩaꝫ chr̃i:dicet qm̃ cũ v̓ba chr̃i nullaꝫ
faciãt dr̃iaꝫ pctõꝝ:ↄ chr̃i mĩaꝫ faciunt q hec ad minia tm̃
1.cori.5. pctã ꝑtinẽ diſtiguũt.Alius ↄ caute ipſa v̓ba ↄſiderãs:non
de oĩ pctõ hec dicta defendet:qm̃ q grãdia illa pctã facit:
nõ eſt frater:ſꝫ noiat̃ frater:cũ q̃ ſꝫ aplm̃ nõ opꝫ nec cibũ
ſumẽ.Sicut ãt negligẽtib⁹ peccãdi occaſionẽ dant:qui ad
oẽ pctm̃ h̃ ꝑtinẽ exponũt:ſic ecõtra q docet in minis ⁊ nõ
mortiferis pctis peccãteꝫ poſt argutionẽ teſtiuꝫ vel eccl̓ie
fieri oportere:ſic̃ ethnicuꝫ ⁊ publicanũ:aliqd credulitatis
vr̃ iduc̃.Utrũ.n.oĩno ꝑeat ꝓnũtiare nõ poſſum⁹. Primũ
qr qui ter argut⁹ nõ obediuit:põt in q̃rto obedire: deinde
qr aliqñ non ſꝫm opa hoĩs reddit̃ ei:ſꝫ ampli⁹ q̃ peccauit:
qð expedit in h̃ mũdo:demũ quia nõ dixit ſolũ.Sic̃ ethni
cus ⁊ publicanus:ſꝫ ſit tibi.Si ḡ in pctõ leui correctus ter
nõ ſe emẽdat:nos qdeꝫ debemus eũ hr̃e ſicut ethnicum ⁊
publicanũ:abſtinentes ab eo vt cõfundat̃.An aũt etiam a
deo quaſi publicanus ⁊ ethnicus iudicetur:nõ eſt noſtruꝫ
pronuntiare:ſed eſt in iudicio dei.

¶ Amen dico vobis quecũqꝫ alligaueritis ſuꝑ Ter.5.
terram erunt ligata ⁊ in celo: ⁊ quecũqꝫ ſolue/ Io.20.
ritis ſuper terrã erunt ſoluta ⁊ in celo. Iterum
dico vobis:qr ſi duo ex vobis ↄſenſerint ſuper
terrã de omni re quãcũqꝫ petierint fiet illis a pa
tre meo qui in celis eſt. Ubi.n.ſũt duo vel tres
cõgregati in noie meo:ibi ſuꝫ in medio eoꝝ.

A ¶ HIERO.Qr dixerat ſi eccl̓iaꝫ nõ audiret:ſit tibi ſicut
ethnic⁹ ⁊ publican⁹:⁊ poterit ↄtẽpti fr̃is hec eẽ r̃ñſio vl̓ ta/
cita cogitatio.Si me deſpicis:⁊ ego te deſpicio:ſi me ↄdẽ/
Humanã ſnĩaꝫ diuĩa ſnĩa corro borat. nas:⁊ tu mea ſnĩa ↄdẽnaberis:ptãteꝫ tribuit apl̓is vt ſciãt
ꝙ q talib⁹ ↄdẽnant̃:hũanã ſnĩaꝫ diuina ſnĩa corroborari.
Uñ dr̃.[Amẽ dico vobis:q̃cũqꝫ alli. ſuꝑ terrã:erũt li.⁊ in
celo:⁊

celo: ⁊ q̃cũq; ſol. ſup ter. erũt ſo. ⁊ in celo.] ORIG. Nõ dixit. In celis: ſicut petro: ſz [in celo] vno: q2 nõ ſunt tãte pfectiõis ſic̃ petrus. HYLA. Per h̃ tñ ad terrorẽ maximi metus quo ad pñs oẽs ↄtinent: imobile ſeueritatis aplice iudiciũ demõſtrauit: vt q̃s in t̃ris ligauerint. i. pctõꝝ nodis inexꝓos reliq̃rint: ⁊ q̃s ſoluerint: ↄceſſionez. ſ. venie acceperint in ſalutẽ: hi in celis ligati ſunt vl' ſoluti. CHRY. Et nõn ĝ nõ dixit ꝓmati eccl'ie. Ligã talez: ſz Si ligaueris indiſſolubilia erũt ligamina: q̃ſi h̃ eius iudicio dimittẽs. Vide aũt q̃l'r incorrigibilẽ duplicib⁹ colligauit neceſſitatib⁹. ſ. ⁊ pena q̃ eſt h̃. ſ. ꝓiectiõe ab eccl'ia: quã ſupra poſuit dicẽs. [Sit tibi ſic̃ ethnicus ⁊c̃.] ⁊ ſupplicio futuro: qđ eſt [ligatũ eẽ in celo] vt multi^{tudo} iudiciorũ diſſoluat f̃ris irã. AVG. de ꝟ. do. Vel alr. Cepiſti hẽre f̃rez tuũ tanq̃ publicanũ ligãs eum in terra: ſz vt iuſte alliges vide. Naz iniuſta vincula diſrũpit iuſtitia. Cũ aũt correxeris ⁊ ↄcordaueris cũ f̃re tuo: ſoluiſti illũ in terra: cũ ſolueris in terra: ſolut⁹ erit ⁊ in celo. Multũ ꝑſtas: nõ tibi: ſz illi: q2 multũ nocuit nõ tibi: ſz ſibi. GLO. Nõ ſolũ aũt de excõicatiõe: ſz ẽt de oĩ petitiõe q̃ fit a ↄſentiẽtib⁹ in vnitate eccl'ie dat ↄfirmatiõez cũ ſbdit. [Iterũ dico vob: q2 ſi duo ex vob ↄſenſerint ſup terrã:] vel penitẽtẽ recipiẽdo: vel ſupbum abijciẽdo: vel [de alia re quã petierint] que non eſt ↄ̃ria eccl'ie vnitati. [Fiet illis a p̃re meo q̃ in celis eſt.] Per h̃ aũt qđ dicit. [Qui in celis eſt] eum ſup oĩa eẽ oñdit. ⁊ p h̃ cõplere eũ poſſe qđ petit̃. Vel [in celis eſt.] i. in ſc̃is: qđ valet ad pbãduz ꝙ fiet illis q̃cq̃d petierint qđ dignũ ſit: q2 illũ apud ſe hñt a q̃ petũt. Vñ rata eſt ſñia ↄſentiẽtiũ: q2 de⁹ cũ eis habitat. Et iõ ſeq̃t̃. [Vbi. n. ſũt duo vel tres ↄgre. in no. meo: ibi ſuz in medio eorũ.] CHRY. Vel q2 dixerat. [Fiet illis a p̃re meo:] vt oñdat ſe ẽt eẽ datorẽ ſil' cuz p̃re: ſbdit. [Vbi ſunt. n. duo vel tres.] ORIG. Nõ aũt dixit. In medio eorũ ero: ſz [ſum.] Mox. n. vt aliq̃ ↄſenſerint: chr̃s inuenit̃ in eis. HYLA. Ipe. n. q̃ pax atq; charitas eſt: ſedẽ atq; habitationez in bonis atq; pacificis volũtatib⁹ collocabit. HIERO. Vel alr. Oĩs ſupior ſermo ad ↄcordiã nos ꝓuocauerat. Igit̃ ⁊ p̃mium pollicet̃: vt ſolliciti⁹ feſtinemus ad pacẽ cuz ſe dicat īter duos vel tres mediũ fore. CHRY. in ho. Nõ aũt dixit ſimp'r. [Vbi cõgregati fuerint] ſed addit [In nõie meo.] q. d. Siq̃s ꝓp me ꝓn^{cipale}s cãz amicitie ad ꝓximũ habuerit: cũ eo ero: ſi ⁊ in alijs virtuoſus erit. Qũo ĝ nõ ſibi ↄſentientes ↄſequunt̃: id qđ petũt? Pr̃io q̃dẽ q2 nõ expediẽtia petũt. Scđo q2 idigni ſunt q̃ petũt: ⁊ ea que ſunt a ſeipſis nõ iferũt. Vñ dicit. [Si duo ex vob] qui euãgelicã oñdit ↄuſatiõez. Tertio: q2 adu'ſus eos q̃ ↄtriſtauerũt orãt vindictã q̃rentes. Quarto: q2 petũt miãz peccãtib⁹ q̃ nõ penituerũt. ORIG. Et iſta eſt ẽt cã ꝓp quã non exaudimur orãtes: q2 nõ ↄſentimus nob p oĩa ſup terrã: neq; dogmate neq; ↄuſatiõe. Sic̃. n. in muſicis niſi fuerit ↄueniẽtia vocũ nõ delectat audiẽtẽ: ſic i eccl'ia niſi ↄſenſum habuerit nõ delectat̃ deus in ea: nec audit voces eorũ. HIERO. Poſſumus aũt ⁊ h̃ ſpũalr itelligẽ: ꝙ vbi ſpũs ⁊ aĩa corpuſq; ↄſenſerint: ⁊ nõ itra ſe bellũ diuiſarũ habuerint volũtatũ: de oĩ re quã petierint ipetrẽt a p̃re. Nulli. n. dubiuz eſt: q̃n bonarũ rerũ poſtulatio ſit vbi corp⁹ vult hẽre ea que ſpũs. ORIG. Vel in quo duo teſtamẽta ↄſentiunt ſibiicius inuenit̃ oĩo de omni re acceptabilis deo.

Lev.6. Luc.17 ⁋ Tũc accedẽs petrus ad euz dixit. Dñe q̃tiens peccauerit in me frater meus: ⁊ dimittam ei? Vſq; ſepties? Dicit illi ieſus. Non dico tibi vſq; ſepties: ſed vſq; ſeptuagies ſepties.

⁋ HIERO. Supra dixerat dñs. Videte ne ↄtẽnatis vnũ de puſillis iſtis. ⁊ adiecerat. [Si peccauerit in te frater tuus ⁊c̃.] ⁊ p̃miũ rep̃: omiſerat dicẽs. [Si duo ex vob ⁊c̃.] vñ ꝓuocat⁹ aplš petrus iterrogat. Et [illud] eſt qđ di. [Tunc accedẽs ad eum pe. dixit. Dñe quoti. pec. in me fra. meus ⁊ di. ei?] ⁊ cum iterrogatione pfert ſñiaz dicẽs. [Vſq; ſepties?] CHRY. Putauit q̃dẽ petrus aliq̃d ſe magnũ dicere. Sz q̃d amator hoĩuz chr̃s r̃nderit ſbdit̃. [Dicit illi ie. Nõ tibi di. vſq; ſep. ſz vſq; ſep. ſepties.] AVG. de ꝟ. dñi. Audeo dicẽ ⁊ ſi ſeptuagies octies peccauerit ignoſcas: ⁊ ſi cẽties: ⁊ oĩno q̃tiẽs peccauerit ig̃ſce. Si. n. chr̃s millia pctõꝝ iuenit: ⁊ tñ oĩa donauit: noli ſbducẽ miãz. Ait. n. aplš. Donãtes vobiſmetipſis ſiq̃s adu'ſus aliquẽ hz q̃relã: ſic̃ de⁹ in chr̃o donauit nob. CHRY. Cũ ĝ dicit. [Vſq; ſeptuagies ſepties] nõ nũm deter^{minatu}s ponit vt nũo ↄcludat remiſſionẽ: ſz qđ ↄtinue ⁊ ſp eſt ſignauit. AVG. de ꝟ. dñi. Nõ tñ ſine cã dñs [ſeptuagies ſepties] dixit: nã lex in decẽ p̃ceptis cõmẽdat̃. lex. n. per decẽpctũ p. xj. ſignat̃: q2 trãſgreſſio denarij eſt. Septem aũt ſolet pro toto cõputari: q2 ſeptẽ dieb⁹ voluit̃ tps. Duc aũt ſepties. xj. fiũt ſeptuagies ſepties. Oĩa ĝ pctã dimitti voluit: q2 ea ſeptuageſimo ſeptimo nũo ꝑſignauit. ORIG. Vel q2 nũs ſex vĩ eẽ opis ⁊ laboris: ſeptimus aũt repauſatiõis: dicit remiſſionẽ fieri oportẽ f̃rib⁹ in h̃ mũdo de gẽtib⁹: ſm̃ res hui⁹ mundi peccãtib⁹. Si aũt aliq̃s vltra ea pctã peccauerit: iã nõ hẽbit remiſſionẽ. HIERO. Vel itell'n^{du}m eſt [ſeptuagies ſepties.] i. q̃dringẽtis nonaginta vicib⁹: vt totiẽs peccãti f̃ri dimitteret q̃tiẽs ille peccare poſſet. RABA. Aliter tñ dat̃ venia petẽti f̃ri: vt nob. ſ. ſocia charitate cõiũcet ſic̃ ioſeph f̃rib⁹: alr inimico pſeq̃nti: vt bonũ ei velimus: etſi licet faciamus: vt dauid lugens ſaul. Gen.45 2.Re.1.

⁋ Ideo aſſimilatũ eſt regnũ celorũ hoĩ regi: qui voluit rõnẽ ponere cũ ſuis ſuis. Et cũ cepiſſet rõnez ponere: oblat⁹ eſt ei vnus q̃ debebat ei decẽ milia talẽta. Cuz aũt nõ hẽret vñ redderet: iuſſit eũ dñs ei⁹ venũdari ⁊ vxorẽ ei⁹ ⁊ filios ⁊ oĩa q̃ hẽbat: ⁊ reddi. Procidẽs aũt ſuus ille orabat eũ dicẽs. Patiẽtiã habe in me: ⁊ oĩa reddã tibi. Miſert⁹ aũt dñs ſui illi⁹ dimiſit eũ: ⁊ debitũ dimiſit ei. Egreſſus aũt ſuus ille: inuenit vnũ de ↄſuis ſuis: q̃ debebat ei cẽtũ denarios: ⁊ tenẽs ſuffocabat eũ dicẽs. Redde qđ debes. Et pcidẽs ↄſuus ei⁹: rogabat eũ dicẽs. Patiẽtiã habe in me: ⁊ oĩa reddã tibi. Ille aũt noluit: ſed abijt ⁊ miſit eũ in carcerẽ: donec redderet vniuerſũ debitũ. Videntes aũt ↄſui ei⁹ que fiebãt: ↄtriſtati ſunt valde: ⁊ venerunt ⁊ narrauerunt dño ſuo oĩa que facta fuerãt. Tunc vocauit illũ dñs ſuus: ⁊ ait illi. Serue neq̃: omne debitum dimiſi tibi: qm̃ rogaſti me. Nõne ĝ oportuit ⁊ te miſeri cõſerui tui: ſic̃ ⁊ ego tui miſert⁹ ſum? Et irat⁹ dñs eius tradidit eũ tortoribus quoadvſq; redderet vniuerſum debitum. Sic ⁊ p̃r meus celeſtis faciet vobis: ſi nõ remiſeritis vnuſq̃ſq; fratri ſuo de cordib⁹ veſtris. Mat.6.

⁋ CHRY. Ne aliq̃s exiſtimaret magnũ q̃d ⁊ graue dñm iniũxiſſe: cum dicit dimittẽdũ vſq; ſeptuagies ſepties: adiecit parabolã. HIERO. Familiare. n. eſt ſyris ⁊ maxime paleſtinis ad oẽs ſmonẽ ſuũ parabolã iungẽ: vt qđ p ſimplex p̃ceptuz ab auditorib⁹ teneri nõ põt: p ſilitudinẽ exẽplũq; teneat̃. Vñ di. [Ideo aſſi. eſt reg. ce. ho. re. q̃ vo. rõnẽ po. cum ſer. ſuis.] ORIG. Fili⁹ dei ſic̃ eſt ſapiẽtia iuſtitia ⁊ v'itas: ita ipſe eſt regnũ. nõ aũt alicui⁹ eorũ que ſunt deorſum: ſed oĩuz que ſunt ſurſuz: in q̃ꝝ ſenſib⁹ iuſtitia ⁊ cetere

Marginal notes: B Iuſtitia iniuſta vincula diſrũpit. — C — Ephe.2. — D Et orationes noſtre non exaudiunt̃. — A — Quotieſcũq; quis peccat ſi cõuerterit põt ei ignoſci. Col.3. — B — A — Syri ⁊ paleſtini parabolas ſmonibus ſuis miſcuerunt.

vtutes regnāt:qui facti ſunt celi p ħ φ portāt celeſtis ima-
1.coꝛ.15. ginē. Hoc ğ regnū celoꝝ.i.fili⁹ dei qñ fact⁹ eſt in ſilitudinē
Rom.5. carnis peccati:tunc ſilis fact⁹ eſt hoi regi vniēs hoiem ſibi.
Regnū celoꝝ eccl'ia intelligit. REMI. Uel regnū celoꝝ ɔgrue ſcā eccl'ia itelligit:in qua
dñs opaƚ ħ qđ in iſta parabola logƚ. Noie aūt hois aliqñ
deſignaƚ pr:ſic ibi. Silē eſt regnuȝ celoꝝ hoi regi:qui fecit
nuptias filio ſuo ⁊c. Aliqñ vo deſignaƚ fili⁹. hic aūt vtrūq3
Gen.1. itelligi pōt ⁊ pr ⁊ fili⁹:qui ſunt vnus deus. Deus aūt rex dr:
cūcta q creauit regnādo ⁊ gubnādo. ORIG. Serui autē
hi ſoli ſunt q̃ꝝ ad iſtas parabolas:q diſpēſatores vbi hñ-
C tur:⁊ qb⁹ ħ eſt cōmiſſuȝ vt negocienƚ. REMI. Uel p ſer-
uos hui⁹ hois regis deſignanƚ oēs hoies q̃s ad laudāduȝ ſe
creauit:q buſq3 legē nāe dedit:cum qb⁹ rōnē ponit:qñ vitā
⁊ mores ⁊ actus ſinguloꝝ diſcutit:vt vnicuiq3 ſm φ geſſit
tribuat. Unđ ſeqƚ. Et cuȝ cepiſſet rōnē po. obla. eſt ei vnus:
2.Coꝛ.5. q debebat decē milia talēta. ORIGE. Ois aūt vite nr̄e
rō ponēda eſt a rege:qñ oēs nos pñtari oportuerit ante tri
bunal chři. Nec ħ dicimus vt ſuſpitio ſit:ne forte res ipſa
neċiuȝ hēat lōgū tps. Uolēs.n. de⁹ vētilare oiuȝ mētes cito
oia ab oib⁹ oi tpe geſta ſingulis qbuſq3 faciet in mētē veni-
re ineffabili q̃dā vtute. Dicit aūt. Et cuȝ cepiſſet rōnē po-
nere: q2 initiuȝ iudicij eſt vt incipiat a domo dei. In pn⁹ ğ
ponēde rōnis oblat⁹ eſt debitoꝛ talētoꝝ multoꝝ:q.ſ. mul-
ta fecerat dāna ⁊ magna ei erāt iniūcta:⁊ nullum attulit lu
Apoc.16. crū:q forſan tot talēta pdidit q̃tos pdidit hoies. ⁊ ideo ta-
lētoꝝ multoꝝ eſt fact⁹ debitoꝛ:qm ſecut⁹ eſt mulierē ſup
talētum plūbi ſedētē:cui⁹ nomē iniqtas. HIERO. Scio
q̃ſdā iſtuȝ q debebat.x.milia talēta diabolū iterptari:cui⁹
vxorē ⁊ filios venūdādos pſeuerāte illo in malitia iſipiē-
tiā ⁊ malas cogitationes itelligi volūt. Sicƚ.n. vxoꝛ iuſti dr
ſapia:ſic vxoꝛ iniuſti ⁊ pctōꝛis appellaƚ ſtultitia. Sed quō
ei dimittat dñs.x.milia talēta:⁊ ille nob ɔſeruis ſuis.x. de-
narios nō dimiſerit:nec eccl'iaſtice interptationis eſt:nec a
D prudētib⁹ viris recipiēda. AVG. de vb. do. Ideo dđ3 eſt:
φ q2 lex in decē pceptis cōmēdaƚ:ille debebat.x.milia ta-
lētoꝝ:per qđ oia pctā ſigñt:que ſm legē ſūt. REMI. Hō
aūt ſua volūtate:⁊ ſpōte peccās ſuo conatu nullo⁹ ſurgē va
let:⁊ non h3 vñ reddat:q2 nihil in ſe inuenit:p qđ ſe a pctis
ſoluat. Unđ ſeqƚ. Cuȝ aūt nō ha. vñ red. iuſſit eū do. venū-
dari ⁊ vxo. ei⁹:⁊ fi. ⁊ oia q̃ hēbat:⁊ reddi. Uxoꝛ qdē3 ſtulti
eſt ſtultitia:⁊ carnis voluptas ſeu cupiditas. AVGV. de
q̃ſti. euā. Per ħ ğ ſignaƚ trāſgreſſorē decalogi pro cupidi-
tate ⁊ prauis opib⁹:tanq3 vxore ⁊ filijs penas ſoluē debuiſ-
ſe:qđ eſt pcium eius. Preciū.n. vēditi eſt ſuppliciū dānati.
CHRY. Hoc aūt nō ex crudelitate iuſſit:ſ3 ex ineffabili
affectiōe. Uult.n. euȝ terrē p has minas:vt ſupplicet ⁊ nō
vēdaƚ:qđ ⁊ fctm oñdiƚ:cū ſbdiƚ. Procidēs aūt ſer. ille: ro.
eum di. Patientiā habe in me:⁊ oia reddā tibi. REMI.
His aūt vbis humiliatio ⁊ ſatiſfactio pctōꝛis demrāƚ duȝ
dr. Procidēs. In ħ vo qđ dicit. Patientiā habe in me
vox exp̄mit pctōꝛis poſcētis tps vinēdi ⁊ ſpatiū corrigēdi.
De⁹ ſemp eſt paratus pctōrē ɔūerſum ſuſcipe. Eſt aūt larga dei benignitas ⁊ clemētia erga pctōꝛes ɔuer
ſos:qm ipe ſemp parat⁹ eſt p baptiſmū:aut pniam peccata
dimittē. Unđ ſeqƚ. Miſ. aūt do. ſer. il. dimiſit eū:⁊ debitū
E dimiſit ei. i.a pctis eū abſoluit. CHRY. Uide aūt diui-
ni amoꝛis ſupabūdātiā. Petit ſuus ſoli⁹ tpis dilationē:ipe
aūt maius eo qđ petijt dedit:⁊ dimiſſionē ⁊ ɔceſſionē toti⁹
mutui. Uolebat aūt ⁊ a pn⁹ dare:ſ3 nolebat ſolū ſuū eē do-
nū:ſ3 ⁊ ſupplicatiōis illi⁹ vt nō icoꝛonat⁹ abſcedat. Ideo āt
anteq3 rōnē poneret:debitū nō dimiſit:q2 docere voluit a
quātis debitis eū libat:vt ſaltē ita ad ɔſuos māſuetioꝛ fie-
ret. Et qdē3 vſq3 ad hec que pmiſſa ſunt acceptabilis fuit.
Eteniȝ ɔfeſſus eſt:⁊ pmiſit ſe reddē debitū:⁊ pcidēs roga-
uit:⁊ debiti magnitudiē coğuit. Sed que poſtea fecit indigna
fuere poꝛib⁹. Seqƚ enim. Egreſſus aūt ſer. il. inue. vnū de

ɔſeruis ſuis:q debe. ei cētuȝ denarios. AVG. de vb. dñi.
Qđ aūt dr φ debebat ei cētū denarios:ab eodē nūo.ſ. de-
cē ſumiƚ:qui eſt nūs legis. Nā ⁊ cētū cēties fiunt.x.milia:⁊
decies deni ſunt cētū:⁊ illa decē milia talētoꝝ:⁊ illi decies
deni:⁊ a legitimo nūo nō recedūt:in q̊ vtroq3 inuenies pec
cata. Uterq3 eſt ğ debitoꝛ:vterq3 venie depcatoꝛ. Ois.n.
hō ⁊ debitoꝛ eſt dei:⁊ debitorē h3 frēȝ ſuū. CHRY. Tā- Dña ſeruꝰ que cōmittunt in deū ⁊ ī homīes.
ta aūt dña eſt pctōꝝ que cōmittunƚ in hoiēs:⁊ que cōmit-
tunƚ in deū:quāta eſt dña.x.miliū talētoꝝ ⁊ cētū denario-
ruȝ:magis aūt ⁊ multo plus p3 ex dña pſonaꝝ ⁊ a paucitate
peccātiū. Hoie.n. vidēte ⁊ deſiſtimus:⁊ pigritamur pecca-
re:deo aūt vidēte ſm vnūquēq3 diēȝ nō obſiſtimus:ſ3 agi-
mus iformidabilr oia ⁊ loqmur. Nō hinc aūt ſolū grauio-
ra parēt pctā in deū:ſ3 ēt a bñficio:q̊ ſumus potiti ab ipſo.
Pſal. Fecit.n. nos eſſe:⁊ oia pp nos opat⁹ eſt. Aiaȝ rōnaleȝ nobis
Gen.1. iſpirauit:filiū ſuū miſit:celū nob apuit:⁊ nos filios ſuos fe-
cit. Nunqd ğ ſi vnaq̃q3 die moꝛeremur pro illo:retribue-
remus ei aliqđ dignū? Nequaq3. Sȝ ħ rurſus ad vtilitatē
nr̄am ptineret. Nos auteȝ ɔ̄trio in legib⁹ eius offendimus.
REMI. Sic ğ p debitorē.x.miliū talētoꝝ ſignanƚ illi qui F
maioꝛa crimina cōmittūt:p debitorē aūt cētum denarioꝝ
qui minoꝛa cōmittit. HIERO. Qđ vt manifeſti⁹ fiat di-
camus ſub exēplo. Siqs vrm cōmiſerit adulteriū:homici-
diuȝ:ſacrilegiū:maioꝛa crimina.x.milia talētoꝝ rogāti di-
mittunƚ:ſi ⁊ ipe dimittat minoꝛa peccātib⁹. AVG. de vb.
dñi. Sȝ ille ſuus ingrat⁹:iniquus:noluit pſtare qđ illi indi-
gno pſtitū fuit. Seqƚ eniȝ. Et tenēs ſuffocabat euȝ dicēs.
Redde qđ debes. REMI. i. acriter iſiſtebat vt vindictā
ab eo exigeret. ORIG. Ideo vt arbitroꝛ ſuffocabat:qm
a rege exierat. Nō.n. ſuffocaret ɔſeruū ſuum ſi nō exiſſet a
rege. CHRY. Per ħ ēt φ dr:egreſſus oſtēdiƚ φ nō poſt
multuȝ tps:ſed ɔfeſtim adhuc q̃ſi in aurib⁹ hñs bñficiū in
malitiā abuſus eſt libatiōe a ppo dño ſibi data. Quid igiƚ
ille fecerit ſbdiƚ. Et pci. ɔſer. ei⁹:rogabat euȝ dicēs. Patiē
tiā habe in me:⁊ oia reddā tibi. ORIG. Cōſidera ſbtili-
tatem ſcripture:qm ſuus multoꝝ debitoꝛ talētoꝝ pcidēs
adoꝛauit regē. qui aūt cētuȝ debebat denarios:pcidēs nō
adoꝛabat:ſed rogabat ɔſeruum dicēs. Patiētiam habe.
CHRY. Sȝ neq3 hec vba igrat⁹ ſuus reuerit⁹ eſt:qb⁹ ſal- G
uat⁹ eſt. Seqƚ eiȝ. Ille aūt noluit. AGV. de q̃ſti. euā.l.
Tenuit ɔtra euȝ hūc aīum vt ſuppliciū illi vellet:ſ3 abijt.
REMI.i. Magis ira exarſit vt ab eo vindictam exigeret
⁊ miſit euȝ in carcerē donec redderet debitū. i. apphēſo
frē vindictā ab eo exegit. CHRY. Uide dñi charitateȝ
⁊ ſui crudelitatē. Hic pro.x.milib⁹ talētis:hic aūt pro cētū
denarijs:ħ ɔſeruū:ħ aūt dñm rogabat. ⁊ ħ qdē totalē abſo
lutiōeȝ accepit:ille aūt ſolā dilationē petebat:nec tñ ħ de-
dit. Cōdoluerūt q nō debebāt. Unđ ſeqƚ. Uidētes aūt cō-
ſerui ei⁹ que fiebāt ɔtriſtati ſunt valde. AVG. de q̃ſtio. Qui ſunt ſui q cōtrictū nō remittētē ſuo renunciāt.
euāge. Per ɔſeruos itelligiƚ eccl'ia:que illum ſoluit ⁊ ligat.
REMI. Uel ɔſerui forte angeli ſunt itelligēdi:aut pdica-
toꝛes ſcē eccl'ie:ſiue qcūq3 fideles qui vidētes aliquē frēm
remiſſionē pctōꝝ adeptū:nō velle miſeri ɔſerui ſui:cōtri-
ſtanƚ de ei⁹ pditiōe. Seqƚ. Et venerūt ⁊ narrauerūt dño
que facta fuerāt. Uenīūt qdē nō coꝛpe:ſ3 coꝛde. Dño aūt
narrare:eſt doloꝛes ⁊ ɔtriſtatiōes coꝛdis in ſuo affectu de-
mōſtrare. Seqƚ. Tūc vocauit euȝ dñs ſuus. Uocauit q-
dē per ſniaȝ moꝛtis:⁊ ab ħ ſeculo migrare iuſſit:⁊ dixit ei.
Serue neq̃:omne debitum dimiſi tibi:qm rogaſti me.
CHRY. Et qñqdeȝ decē milia talēta debebat:nō voca- H
uit euȝ neq̃:neq3 eſt ɔuitiat⁹:ſ3 miſert⁹. Qñ aūt ɔtra ſuuȝ
igrat⁹ eſt effect⁹:tūc dr. Serue neq̃. Et ħ eſt qđ dr. Nō-
ne ğ opoꝛtuit ⁊ te ⁊c. REMI. Et ſciēdū:q2 ſuus ille nul-
lū rñſum legiƚ dño dediſſe:in q̊ demrāƚ:φ in die iudicij ⁊
ſtatim poſt hāc vitā oñe argumētū excuſationis ceſſabit.
CHRY.

CHRY. Quia ꝟo bñficio non eſt fact⁹ melioꝛ: relinqᷓ vt pena corrigať. Uñ ſeqᷓ. [Et irat⁹ dñs ei⁹ tradidit eũ tortorib⁹ q̃duſq; redderet vniuerſum debitũ.] Nõ aũt ſimplr dixit. [Tradidit eũ:] ſ; irat⁹: qđ nõ poſuit: qñ iuſſit eũ vẽdi. Nõ. n. h erat ire: ſ; magis amoꝛis ad correptionem: nũc aũt hec ſnia eſt ſupplicij ⁊ pene.

Demones ſemp ſunt parati aias peccatorũ recipere et torquere.

REMI. Tũc. n. dr̃ de⁹ iraſci: qñ aduerſus pctõres vindicat. Tortores aũt dñr demones: q; ſemp ad h parati ſunt: vt pditas aias ſuſcipiant: ⁊ in pena eterne dãnatiõis eas torqueãt. Nunqđ aũt poſtq̃ aliqs demerſus fuerit in eternã dãnatiõem poterit iuenire ſpatiũ corrigẽdi: aut aditum exeũdi? Nõ: ſ; Quouſq; poniť pro infinito. Et eſt ſenſus. Sẽp ſoluet: ſ; nunq̃ pſoluet: ⁊ ſemp penã luet.

I CHRY. Per h g̃ oñdiť q̄ ꝯtinue. i. eternalr puniet: neq; reddet aliqñ. Cuius aũt irreuocabilia ſint chariſmata ⁊ dei vocatiões: tñ tãtum valuit malitia: vt ⁊ hãc legẽ

Luc. 6°. ſoluẽ videať. AUG. de ꝟ. do. Dicit. n. deus. Dimitte ⁊ dimitteť vob. Sꝫ ego prioꝛ dimiſi: dimitte vel poſtea. Nã ſi nõ dimiſeris: reuocabo te. ⁊ q̃cqđ tibi dimiſerã: replicabo tibi. Nõ. n. fallit: aut falliť chꝛs: qui ſbiecit dicẽs. [Sic ⁊ pr̃ meus celeſtis faciet vob: ſi nõ remiſeritis vnuſq; fr̃i ſuo de cordib⁹ v̄ris.] Meli⁹ eſt. n. vt clames oꝛe ⁊ dimittas in corde: q̃ ſis blãdus oꝛe ⁊ crudelis in corde. Ideo enim dñs ſbdit. [De cordib⁹ v̄ris:] vt ſi p charitatẽ iponitis diſciplinã: de corde lenitas nõ recedat. Quid. n. tã piũ q̃ medic⁹ ferẽs ferramẽtũ? Seuit in vuln⁹: vt hõ ſaneť: q; ſi vulnus

K palpať hõ pdiť. HIERO. Ideo ⁊ dñs addidit. [De cordib⁹ v̄ris] vt oẽm ſilatiõnẽ ficte pacis auerteret. Precipit g̃ dñs petro ſb cõpatiõe regis dñi ⁊ ſerui qui debitoꝛ. x. miliũ

Dñs docet nos faciles eẽ ad indulgẽdum.

talẽtoꝝ a dño rogãs veniã ipetrauerat: vt ipſe q̃ꝫ dimittat ꝯſeruis ſuis minoꝛa peccãtib⁹. ORIG. Uult ẽt doceř faciles nos eẽ ad indulgẽdũ eis: qui nocuerũt nob maxie: ſi ſatiſfaciant ⁊ depcenť ſibi veniã dari.

Allego^ce

RABA. Allegoꝛice aũt ſeruus hic: qui. x. milia talẽtoꝝ debuit: iudaicus eſt ppl̃s decalogo legis aſtrictus. Cui dñs ſepius dimiſit debita: qñ in anguſtijs ꝯſtituti illius miãm depcabanť. Sed liberati oẽs debitoꝛes atrociter repetebãt: ⁊ a gẽtili populo: q̃ſi ſibi obnoxio circũciſionẽ ⁊ cerimonias legis expetiũt: ⁊ prophetas ⁊ apl̃os crudeliter trucidant. Uñ tradidit eos dñs in manus romanoꝝ vel malignoꝝ ſpũum qui eternis cruciatibus eos punirent.

Cap. XIX.

Tex. 1. ET factũ eſt cum ꝯſũmaſſet ieſus ſmones iſtos migrauit a galilea: ⁊ venit in fines iudee trãs ioꝛdanem: ⁊ ſecute ſunt eum turbe multe: ⁊ curauit eos

Mar. 10 ibi. Et acceſſerũt ad eum phariſei tẽtãtes eum ⁊ dicẽtes. Si licet hoi dimittere vxoꝛẽ ſuã q̃cũq; ex cã? Qui rñdẽs ait eis. Nõ legiſtis: q; qui fecit hoiem ab initio maſculum ⁊ feminã fecit eos? Et dixit. Propter h dimittet hõ pr̃em ⁊ m̃rem: ⁊ adherebit vxoꝛi ſue: ⁊ erũt duo in carne vna. Itaq; iam nõ ſunt duo: ſed vna caro. Qđ ergo deus cõiunxit hõ nõ ſeparet. Dicunt illi. Quid ergo moyſes mãdauit dari libellum repudij ⁊ dimittẽ? Ait illis. Qm̃ moyſes ad duritiã coꝛdis veſtri permiſit vobis dimittere vxoꝛes veſtras: ab initio autem nõ fuit ſic.

Gen. p°. Gen. 2°. Ephe. 5°. 1. coꝛ. 6°. Gen. 2°. Dan. 24. Mar. 10 Luc. 6°.

A CHRY. in ho. Dñs prius iudeã relinq̃ns pp illoꝝ emulatiões: nũc ibidẽ iam imoꝛať: q; paſſio in primo futura erat: nõ tñ ad iudeam iterim aſcẽdit: ſ; in termios iudee. Uñ dr̃. [Et factũ eſt cum ꝯſũ. Ieſus ſer. iſtos: mi. a gali.] RABA. Hic g̃ incipit narrare que in iudea fecit: docuit: ſiue paſſus eſt. Et p̃ q̃dẽ trãs ioꝛdanẽ ad oꝛiẽtẽ: deinde etiã cis ioꝛdanẽ qñ venit hierico ⁊ bethphage ⁊ hierl̃m. Uñ ſeqᷓ. [Et ve. in fines iudee trãs ioꝛdanẽ.] CHRY. Quaſi iuſtus dñs omnium qui ſic diligit alios ſuos: vt alios nõ ꝯtẽnat.

Iudea generalr dicit tota terra iſraelitarũ: ſpãliter ꝟo terra iuda ⁊ beniamin.

REMI. Sciẽdum eſt aũt q̄ oĩs illa iſraelitaꝝ puintia gñalr iudea dicebať ad cõpationem aliaꝝ gẽtiũ. Uerũtñ meridiana ei⁹ plaga: in qua habitabat trib⁹ iuda: ⁊ trib⁹ beniamin: ſpãlr dicebať iudea ad diſtĩõnẽ aliaꝝ regionum: que in ipa puintia cõtinebanť. i. ſamaria: galilea: decapolis: ⁊ reliq̃ alie. Seqᷓ. [Et ſecute ſunt eũ turbe mul.] CHRY. ſup mat. Perducebãt eum q̃ſi puuli filij pr̃em pegre lõge pficiſcẽtẽ. Ipſe aũt tanq̃ pr̃ pficiſcẽs: pignoꝛa charitatis filijs reliq̃t remedia ſanitatũ. Uñ dr̃. [Et curauit eos.]

B CHRY. in ho. Cõſiderãdũ etiã q̄ neq; doctrine ꝟboꝝ ꝯtinue dñs iſiſtit: nec ſignoꝝ opẽni. Sꝫ nũc q̃dẽ h: nũc aũt illud facit: vt a ſignis credibilis appereret in his que dicebat. Ex ſmonũ aũt doctrina vtilitas que erat iſignis oñdereť. ORIG. Sanabat aũt dñs turbas trãs ioꝛdanẽ vbi baptiſmus dabať. Uere. n. oẽs a ſpũalib⁹ ifirmitatib⁹ ſaluanť ẽt in baptiſmo. ⁊ multi q̃dẽ ſequunť chꝛm ſic̄ turbe: tñ nõ ſurgẽtes: vt mathe⁹ qui ſurgẽs ſecut⁹ eſt dñm. ō. 9.

RABA. Curat etiã galileos in iudee finib⁹: vt pctã gẽtiũ in eã veniã que iudee parabať admitteret. CHRY. in hom. Curabat ſiq̃dẽ chꝛs hoies: ⁊ illis bñfaciẽs: ⁊ p eos multis alijs. Hoꝝ. n. ſanatio alijs erat occaſio diuine cognitis: ſ; nõ phariſeis: qui ex ſignis duriores fiebãt. Uñ ſeqᷓ. [Et acceſ. ad eũ phari. tẽtãtes eũ ⁊ dicẽtes. Si licet hoi dimittẽ vxoꝛem ſuã quacũq; ex cã?] HIERO. Ut q̃ſi coꝛnuto eum teneãt ſyllo: ⁊ q̃cũq; rñdeat pateat captiõi. Si dixerit dimittẽdã vxoꝛẽ q̃libet ex cã ⁊ ducẽdã aliã: pudicitie pdicatoꝛ ſibi videť dicere ꝯtria. Sin aũt rñderit: nõ oẽm ob cãm debẽ dimitti quaſi ſacrilegij reus tenebiť: ⁊ aduerſus doctrinã moyſi ⁊ dei facere. CHRY. in ho. Intuere aũt ex mõ ẽt iterrogatiõis malitiã. Dñs. n. ſupra de lege hac diſputauerat: ipſi aũt q̃ſi iam nullo dicto iterrogãt. ſ. opinãtes q̄ oblit⁹ eẽt eoꝝ que dixerat.

C CHRY. ſup matth. Sic̄ aũt ſi videas hoiem aſſidue amicitias medicoꝝ colẽtẽ itelligis q; ifirmus eſt: ſic ⁊ cum videas virũ ſiue mulierẽ de dimittẽdis vxoꝛib⁹: aut viris iterrogãtes: cognoſce q; vir ille laſciuus eſt: mulier illa meretrix eſt. Nam in m̃rimonio caſtitas delectať: libido aũt q̃ſi vinculo ꝯiugij alligata toꝛqueť. Sciebãt aũt qm̃ nullã cãm idoneã hẽbat circa dimittẽdas vxoꝛes: pter ſolã turpitudinẽ: ⁊ alias atq; alias ſibi iũgebãt. Timuerũt aũt iterrogare ex qb⁹ cauſis: ne ſeipos ifra anguſtias certaꝝ cãꝝ aſtringerẽt: ſ; iterrogauerũt ſi ex oĩb⁹ cauſis licet: ſciẽtes q; modum neſcit: nec ifra terminos vni⁹ ꝯiugij capit libido: ſ; q̃to magis exerceť: magis accẽdiť. ORIG. Tẽtato aũt dño: nullus diſcipuloꝝ ei⁹ qui poſit⁹ eſt ad docẽdũ grauiter ferat: ſi tẽtat⁹ fuerit a q̃buſdã: tñ ⁊ tẽtatoꝛib⁹ rñdet dogmata pietatis. HIERO. Sic aũt rñſionẽ tempat: vt diſciplinã trãſeat: ſcripturã ſcãm adducẽs in teſtimoniũ ⁊ nãle legẽ: primãq; dei ſniam: ſc̄d° opponẽs. Uñ ſequiť. [Qui rñdẽs ait eis. Nõ legi: q; qui fecit hoiem ab initio maſculum ⁊ feminã fecit eos?] Hoc in exoꝛdio Geneſis ſcriptũ eſt. Dicẽdo autem

Gen. 2°.

maſculũ ⁊ feminã: oñdit ſc̄d° vitãda ꝯiugia. Nõ. n. ait. Maſculum ⁊ feminas qđ ex pꝛioꝝ repudio q̃rebať: ſ; Maſculũ ⁊ feminã: vt vni⁹ ꝯiugij ꝯſoꝛtia necterenť.

D RABA. Salubri aũt ꝯſilio dei factũ eſt vt ſui coꝛpis poꝛtionem vir amplectereť in femina: nec a ſe putaret eẽ diuerſum: qđ de ſe cognoſceret fabricatũ.

Gen. 2°. De⁹ ſapiẽtiſſime feminã de viro ſumpſit

CHRY. ſup matth. Si g̃ ad h deus marem ⁊ feminã ex vno creauit vt ſint vnũ: q̃re g̃ de cetero vir ⁊ mulier nõ ex vno vtero naſcunť: ſic̄ volatilia quedã? Quia de⁹ maſculum q̃dẽ creauit ⁊ feminã: ppter neceſſitatẽ filioꝝ gñandoꝝ: tñ ſemp fuit caſtitatis amatoꝛ: ⁊ ꝯtinẽtie auctoꝛ. Ideo illũ typum nõ ſeruauit in oĩb⁹: vt ſiq̃dẽ

vult hõ nubere ſm p^{us} diſpõnez creationis humane itelligat qd eſt vir ⁊ vxor. Si aũt noluerit nubere: nõ hẽbit neceſſitatẽ nubẽdi pp piũctionez natiuitatis: ne forte videat̃ per ſuã ↄtinẽtiã in alterꝫ ꝑdere qui volebat eſſe ↄtinẽs: ſic dñs poſt piũctũ mr̃imoniũ iubet: ne alter altero nolẽte ſe ſeparet. CHRY. in ho. Nõ ſoluz aũt ex modo creatiõis: ſz etiã ex modo legiſlatiõis mõſtrauit: qm̃ vnũ ops vni cõ
Geñ.2°. E iungi: ⁊ nunq̃ reſcindi. Uñ ſeqt̃. [Et dixit: pp h relinquet hõ p̃rem ⁊ mr̃ez ⁊ adherebit vxori ſue.] HIERO. Silr̃ ait: vxori: nõ vxorib⁹. Et expſſe ſbdit̃. [Et erũt duo in carne vna.] Premiũ.n. eſt nuptiaꝝ ex duob⁹ vnã carnẽ. ſ. plis fieri. GLO. Uel in carne vna: id eſt in carnali copula. CHRY. ſup matth. Si ğ quia ex viro eſt vxor: ⁊ ex vna carne ſunt ambo [relinquet hõ p̃rez ſuum ⁊ mr̃em] maior nũc charitas dz eſſe iter fr̃es ⁊ ſorores: q2 hi qdẽ ex eiſdez parẽtibus exeunt: illi aũt ex diuerſis. Sz h magnũ eſt nimis: q2 fortior eſt dei ↄſtitutio q̃ virtus nãe. Nõ.n. pcepta dei nature ſbiecta ſunt: ſz nã dei pceptis obtẽperat. Deĩde fr̃es ex vno naſcunt̃ vt diuerſas vias petãt: vir aũt ⁊ vxor ex diuerſis naſcunt̃: vt in vnuz ↄueniãt. Ordo etiã nãe dei ordinatiõez ſequit̃. Qd.n. eſt in arboribus humor: h eſt in hõibus amor. Humor aũt de radicibus aſcẽdit in herbã: ⁊ rurſum trãſmittit̃ in ſemẽ. Ideo parẽtes qdez diligũt: ſed nõ ſic diligunt̃ a filijs. Hõ.n. nõ ad parẽtes: ſed ad pcreãdos filios trãſmittit affectum. Et hoc eſt qd di. [Propter hoc relinquet homo p̃rem ⁊ mr̃ez ⁊ adherebit vxori ſue.]
F CHRY. in hom. Uide etiã ſapiaz doctoris. Interrogat⁹ enim ſi licet: nõ ↄfeſtim dixit. Nõ licet: vt nõ turbarent̃: ſz per pbationẽ h ↄſtituit. [Deus.n. a p̃n⁹ maſculũ ⁊ feminã fecit] ⁊ nõ ſimplr̃ eos piũxit: ſed mr̃em iuſſit dimittẽ ⁊ patrez: ⁊ nõ ſimplr̃ viruz mulieri dixit aduenire: ſz piungi: ex ipſo modo locutiõis indiuiſibilitatẽ oñdẽs. Sed ⁊ maiorẽ copulam adiũxit cum dixit. [Et erunt duo in carne vna.] AVG. 9° ſup Geñ. ad lr̃az. Hec tamẽ vba cum p̃mi hõis fuiſſe ſcriptura teſtet̃: dñs tñ hic deũ h dixiſſe declarat: vt hinc itelligerem⁹ pp extaſim que pceſſerat in Adam h diuinit⁹ tanq̃ pphaz dicere potuiſſe. REMI. Myſterium enĩz h eſſe Apl's dicit in chŕo ⁊ eccl'ia. Dñs.n. ieſus chŕs q̃ſi p̃rem deſeruit: cum de celis ad terrã deſcẽdit: ⁊ mr̃em deſeruit. i. ſynagogã pp ĩfidelitatez: ⁊ adheſit vxori ſue: ſcẽ. ſ. eccleſie: ⁊ ſunt duo in carne vna. i. chŕs ⁊ eccl'ia in vno corpe.
G CHRY. in hom. Poſtq̃ vo veteris legis ⁊ vba et facta induxit cum ptãte: iam ⁊ ipſe iterptat̃ ⁊ legẽ inducit dicẽs.
Act.4°. [Itaq̃ iaz nõ ſunt duo: ſz vna caro.] Sicut.n. qui ſpũalr̃ ſe diligũt: vna aĩa eſſe dicunt̃: dicẽte ſcriptura. Oium credẽtiuz erat cor vnũ ⁊ aĩa vna: ſic vir ⁊ vxor qui carnalr̃ ſe diligũt: vna caro eſſe dr̃. Queãdmodũ igit̃ carnẽ incidẽ eſt
Geñ.2°. ſordiduz: ita ⁊ mulierẽ diuidẽ eſt iniquum. AVG. 13° de ciui. dei. Unũ etiã dr̃ vel pp piũctionẽ: vel pp originẽ feminę: que de maſculi latere creata eſt. CHRY. in hom. Ulterius aũt ⁊ deus induxit dicẽs. [Qd ğ deus piunxit hõ nõ ſeparet.] demõſtrãs q ⁊ pter nãm ⁊ pter legez eſt vxorez dimittẽ. Preter nãm qdez: q2 vna caro diuidit̃. pter legẽ aũt: qm̃ deo copulãte ⁊ iubẽte nõ diuidi: vxor dimittit̃.
H HIERO. Deus.n. piunxit vnã faciẽdo carnẽ viri ⁊ femine. Hãc ğ hõ nõ põt ſeparare: ſz ſolus deus. Hõ ſeparat qñ pp deſideriũ ſcđe vxoris p̃^a dimittit̃. Deus ſeparat qui ⁊ piũxerat: qñ ex pſenſu pp ſeruitutez dei ſic habemus vxorẽ quaſi nõ hñtes. AVGV. ↄtra Fauſtũ. Ecce iudei ex libris Moyſi ↄuincunt̃ nõ eſſe vxorẽ dimittendã: qui ſm volũtatez legis moyſi arbitrabant̃ ſe facere: cum dimitterẽt. Simul ⁊ illud h ipſo chŕo atteſtãte cogñſcimus deũ feciſſe ⁊ piũxiſſe maſculũ ⁊ feminã: qd manichei negãdo dãnant̃ chriſti euãgelio reſiſtẽtes. CHRY. ſup matth. Grauis eſt aũt fornicarijs iterptatio caſtitatis: ſed ↄtra rõnem

Premiũ nuptiaꝝ eſt ex duobus vnã carnẽ ſ. plis fieri

Uxorẽ dimittere eſt pter nãm ⁊ pter legez.

Caſtitatis interpretatio ğuis ẽ fornicarijs.

rñdere nõ pñt: vbtati tñ credere nõ acqeſcũt. Cõferũt ğ ſe ad patrociniũ moyſi: ſicut hoies malã cãm hñtes ↄfugiũt ad potẽtes viros: ⁊ ſi per iuſtitiã nõ pñt: vincãt per pſonã. Uñ ſeqt̃. [Dicunt illi. Quid ğ moyſes mãdauit dari libel. repu. ⁊ dimittẽ?] HIERO. Apiunt calũniã quã parauerãt: lz dñs nõ ppriã ſniaz ptulerit: ſz veteris hyſtorie ⁊ mãdatoꝝ dei fuerit recordat⁹. CHRY. in hom. Si aũt dñs alienus eſſet a veteri teſtamẽto: nõ decertaſſet pro moyſe: neq̃ que ſua ſunt mõſtraſſet veterib⁹ ↄuenire. Sed ineffabilis chŕi ſapiẽtia: ⁊ pro his excuſando rñdit. Uñ ſeqt̃. [Et ait illis. Qm̃ moyſes ad duritiã cordis vr̃i pmi. vo. dimit. vxo. ve.] In quo liberat moyſen ab accuſatione: ⁊ totũ in
I illoꝝ caput cõuertit. AVG. ↄtra Fauſtũ. Quãta.n. erat duritia: que nec per libelli iterpõnez vbi diſſuadẽdi locus iuſtis ⁊ prudẽtib⁹ tribuebat̃: ſolui ⁊ flecti poſſet ad recipiẽdam vel reuocãdã piugij charitatẽ. Porro qua calliditate rephẽdũt manichei moyſen tanq̃ piugia dirimẽtez per libellũ repudij: ⁊ laudãt chriſtũ tanq̃ eius in omni vinculũ ↄfirmãtẽ: cum ſm ſuã ſacrilegã ſniaz moyſen laudare debuerũt ſeparãtez: qd piunxerat diabolus: ⁊ chŕm vituperare diaboli ligamẽta ſolidãtem. CHRY. in hom. Deniq̃ q2 graue erat: qd dcm̃ erat: ſtatim reducit ſmonẽ ad antiquã legez dicẽs. [Ab initio aũt nõ fuit ſic.] HIERO. Qd dicit hõ eſt. Nunqd põt deus ſibi eẽ ↄtrius: vt aliud ante iuſſerit: ⁊ ſniam ſuã nouo frãgat impio? Nõ ita ſentiẽduz eſt: ſz moyſes cum videret pp deſideriũ piugũ ſcđaꝝ: que illis ditiores vel iuniores vel pulchriores eſſent: p̃mas vxores iterfici: aut malã vitã ducere: maluit indulgẽ diſcidiũ:
1.Cor.7. q̃ odia ⁊ homicidia pſeuerare. Simulq̃ ↄſidera q nõ dixit. Propter duritiã cordis veſtri pmiſit vob deus: ſz moyſes: vt iuxta apoſtolũ ↄſiliũ eſſet hominis nõ impiuz dei. CHRY. ſup matth. Propterea bñ dixit. Q[m] moyſes h pmiſit] nõ pcepit. Qd.n. pcipimus ſemp volumus: qd aũt pmittimus nolẽtes indulgemus: q2 malã volũtatez hominum ad pleniũ phibere nõ poſſumus. Permiſit ergo vobis facere mala ne faceretis peiora. Ergo hoc vobis pmittendo nõ vobis dei iuſtitiã demõſtrauit: ſed a peccato abſtulit culpam peccãdi: vt quaſi ſm legem agẽtibus vobis: pctm̃ veſtrum nõ videatur eſſe peccatum.

Dico aũt vobis: q2 qcunq̃ dimiſerit vxorem ſuã niſi ob fornicationez: ⁊ aliã duxerit: mechatur. Et qui dimiſſam duxerit mechat̃. Tex.2.

A CHRY. in homel'. Quia os illoꝝ oppilauerat: iam cũ auctẽ legẽ iducit dicẽs. [Dico aũt vob: q2 qcũq̃ dimi. vxorez ſuã: niſi ob fornica. ⁊ aliã duxerit mechat̃.] ORIG. Forte aũt dicet aliqs: qm̃ ieſus dicens. [Quicũq̃ dimiſerit vxorẽ ſuã: niſi ob fornicatiõez] pmiſit vxorẽ dimittẽ: quẽadmodũ moyſes: quẽ retulit pꝑter duritiã cordis iudeoꝝ h pcepiſſe. Sed ad h rñdẽduz. Qm̃ ſi ſm legẽ adultera lapidat̃: nõ ſm h intelligit̃ res turpis: pꝑter quã moyſes pmittit libellũ repudij. Nec.n. in cã adulterij oportebat libellũ dare repudij. Sed forſitan moyſes oẽm culpã mulieris turpez rem appellauit: que ſi inuẽta fuerit in vxore: ſcribit̃ ei libellus repudij. Querẽdũ eſt aũt ſi pp ſolã cãm fornicatiõis dimittẽ iubet vxorẽ: qd eſt ſi mulier nõ fuerit fornicata: ſed aliud qd grauius fecerit: puta venefica inueniat̃: aut iterfectrix filioꝝ? Sed dñs exponẽs rem alibi dixit. [Qui dimiſerit excepta cã fornicatiõis facit eã mechari] ioans ei occaſionez ſcđaꝝ nuptiaꝝ. HIERO. Sola ğ
B fornicatio eſt que vxoris vincit affectũ: imo cum illa vnã carnẽ in aliã diuiſerit: ⁊ ſe fornicatione ſeparauerit a marito nõ dz teneri: ne viruz q̃z ſub maledictiõe: faciat dicente ſcriptura. Qui adulterã tenet ſtult⁹ ⁊ ipius eſt. CHRY. ſup matth. Sicut.n. crudelis eſt ⁊ iniquus qui caſtã dimittit: ſic

Dñs inter pmittere ⁊ mandare facit.

Dñs inter dimiſſionẽ vxoris pp fornicatiõnẽ ⁊ libellũ repudij.

Puer.18 Mariꝫ ẽ crudelis

qui caſtam vxorem dimittit ſatuus eſt qui adulterā retinet.

tis: ſic fatuus eſt τ iniquus qui retinet meretricē. Nā patronus turpitudinis eſt: q crimē celat vxoris. AVG. de adulterinis ꝯiugys. Nō tñ erit turpis: nec difficilis etiā poſt patronata τ purgata adulteria recōciliatio ꝯiugy: vbi per claues regni celoꝝ nō dubitat̄ fieri remiſſio pctōꝝ: nō vt poſt viri diuortiū adultera reuocet̄: ſꝫ vt poſt cbri ꝯſortiū adultera nō vocetur. CHRY. ſup matth. Ois aūt res per q̄s cās naſcit̄ per ipas ſoluit̄. Mrimoniū aūt nō facit coit⁹: ſꝫ volūtas. Et ideo nō ſoluit illō ſepatio corpis: ſꝫ ſepatio volūtatis. Ideo q dimittit ꝯiugeꝫ ſuā τ aliā nō accipit: adhuc marit⁹ eſt. Nā etſi corpe iaꝫ ſeparat⁹ eſt: tñ adhuc volūtate ꝯiūct⁹ eſt. Cū ḡ aliā accepit: tūc plene dimittit. Et iō dñs nō dicit. Qui dimittit mechat̄: ſꝫ| q alteraꝫ ducit.| RABA. Una ḡ ſolūmō carnalis eſt cā .i. fornicatio: vna ſpūalis: ꝗ eſt timor dei vt vxor dimittat̄. Nulla aūt cā eſt vt viuente ea que relicta eſt alia ducat̄.

C

HIERO. Poterat aūt accidere vt aliqs calūniā faceret inocēti vxori τ ob ze copulā nuptiaꝝ veteri crimē ipingeret. Ideo ſic pcipit dimittē iubet vxorem: vt ze pa viuēte nō habeat. Necnō qꝛ poterat euenire: vt iuxta eādē legē vxor q̄ꝫ marito daret repudiū: eadē cautela pcipit̄ ne ſcdm accipiat virū: τ qꝛ meretrix: τ qꝛ ſemel fuerat adultera opprobriū nō timebat. zo nō nubere pcipit̄ viro: q ſi talē duxerit: ſub adultery crimie ſit. Uñ ſeq̄.| Et qui dimiſſam duxerit mechat̄.| GLO. Accipientē terret: qꝛ adultera nō timet opprobrium.

Tex.3. ¶ Dicunt ei diſcipuli eius. Si ita eſt cauſa hoīs cum vxore: non expedit nubere. Qui dixit illis. Non omnes capiunt verbuꝫ iſtud: ſed quibus datum eſt. Sūt enim eunuchi qui de mřis ventro ſic nati ſunt: τ ſunt eunuchi qui facti ſunt ab hoibus: τ ſunt eunuchi qui ſeipos caſtrauerūt ꝑpter regnuꝫ celoꝝ. Qui pōt cape capiat.

A ¶ HIERO. Graue pōdus vxoꝝ eſt: ſi excepta cā fornicatiōis eā dimittē nō licet. Quid.n. ſi temulēta fuerit: ſi iracūda: ſi malis morib⁹ tenēda erit: Uidētes ḡ apli graue vxorū iuguꝫ: pferūt motū animi ſui. Uñ dī.| Dicūt ei diſcipuli ei⁹. Si ita eſt cā ho. cuꝫ vxore nō expe. nu.| CHRY. in ho. Leui⁹.n. eſt ꝯtra ꝯcupiſciaꝫ pliari: τ ꝯ ſeipm q̄ ad mulierē malā. CHRY. ſup matth. Nō aūt dixit: qꝛ expedit: ſꝫ magis ꝯſenſit q nō expedit: ſꝫ īfirmitatē carnis ꝯſiderauit. Uñ ſeq̄.| Qui dixit eis. Nō oēs capiūt ꝟbuꝫ iſtud.| i. nō oēs ħ pñt. HIERO. Nemo aūt putet ſub ħ ꝟbo qō addit.| Sꝫ qb⁹ datū eſt:| vel fatuꝫ vel fortunā īroduci: q; hi ſunt vgines: q̄s ad ħ caſus adduxit. Sed his datuꝫ eſt a deo: qui petierūt: q voluerūt: qui vt accipent laborauerūt.

B Qui cōcu piſcit gliaꝫ cogitet de labore.

CHRY. ſup mat. Ideo ḡ non oēs cape pñt: qꝛ nō oēs volūt. Palma ꝓpoſita eſt: qui ꝯcupiſcit gliaꝫ: nō cogitet de labore. Nemo vinceret: ſi oēs piculū timerēt. Et eo ḡ q gdā a ꝓpoſito ꝯtinētie cadūt: nō debemus circa ꝟtuteꝫ caſtitatis fieri pigriores: ſic̄ τ qui in pugna cadūt nō exanimāt ceteros. Qō ḡ dicit.| Quib⁹ datū eſt| illō oñdit: qꝛ niſi auxiliuꝫ gře accepemus: nihil nob valeret. Hoc aūt auxiliū gře volentibus nō denegat̄. Dicit enim dñs. Petite τ inuenietis.

S.7. Luc.11. CHRY. in ho. Deide poſſibile ħ eē oñdēs ait.| Sunt.n. eunuchi.| q.d. Excogita ſi ab alys exciſus eſſes: qd vtiq̄ faceres: Uoluptate qdem ꝑuatus: mercedem aūt non hñs. CHRY. ſup matth. Sic̄.n. peccatū opus ſine voluntate nō facit: ita τ iuſtitia ex opere nō ꝯſumat̄: niſi τ volūtas affuerit. Illa eſt ḡ glioſa ꝯtinentia: nō illa quā trāſgredi nō pōt nečitas debilitat corpis: ſꝫ quā cōplectit̄ volūtas ſācti ꝓpoſiti.

C Triplex eſt gen⁹ eunuchoꝝ.

HIERO. Triplex ḡ gen⁹ eunuchoꝝ poſuit: q̄rū duo ſunt carnales: τ terty ſpūales. Aly.n. ſūt qui de vtero mřis ſic naſcunt̄: aly q̄s vel captiuitas facit: vł delitie matronales: terty ſunt qui ſeipos caſtrauerūt ꝑp regnū celoꝝ: τ qui cum poſſint eē viri: ꝑp cbrm eunuchi fiūt. Iſtis ꝑmittit̄ ꝑmiū: ſupioribus aūt qb⁹ nečitas caſtimonia eſt: nō volūtas: nihil oino debet̄. HYLA. In vno.n. coꝝ poſuit nāꝫ.ſ. in eo q naſcit̄: in altero nečitatē .ſ. in eo qui fact⁹ eſt: in 3o volūtatē: q.ſ. ſpe regni celeſtis talis eē decreuit. CHRY. ſup matth. Cū aūt aliq ſic naſcunt̄ hac rōne fit: ſicut τ naſcunt̄ ſex digitos hñtes aut 4or. Si.n. deus ſic ab initio cōſtituit vnāquāq̄ nāꝫ: ſic dimitteret illā imutabilr ſemp in ſuo ordine ꝑmanē: in obliuionē deduceret̄ corā hoīb⁹ opatio dei. Ideo ḡ iterdū nā reꝝ ꝯitit̄ ꝯtra ſuā nām: vt ſemp de⁹ nāe opifex in memoriā reducat̄. HIERO. Poſſum⁹ τ aliter dicere. Eunuchi ſunt ex mřis vtero q frigidioris nāe ſunt: nec libidinē appetētes: τ aly qui ab hoīb⁹ fiūt: q̄s aut phari ſei faciūt: aut ꝑp idoloꝝ cultū emolliunt̄ in feminas: vel ꝑſuaſione heretica ſimulāt caſtitatē: vt mentiant̄ religionis ꝟitatē. Sꝫ nullus coꝝ ꝯſeq̄t̄ regnū celoꝝ: niſi qui ſe ꝑpter cbrm caſtrauerit. Uñ ſeq̄.| Qui pōt cape ca.| vt vnuſq̄ſq̄ ꝯſideret vires ſuas: vtruꝫ poſſit ꝟginalia τ pudicitie iplere ꝓcepta. Per ſe.n. caſtitas blāda eſt: τ quēlibꝫ ad ſe alliciēs. Sꝫ ꝯſiderāde ſunt vires: vt qui pōt cape capiat. Que hortātis dñi vox eſt: τ milites ſuos ad pudicitie ꝑmiū ꝯcitant: q̄ſi q pōt pugnare pugnet et ſupet ac triūphet. CHRY. in ho. Cuꝫ aūt dicit.| Qui ſe caſtrauerūt.| nō mēbroꝝ dicit abſciſſionē: ſꝫ maloꝝ cogitationū iterēptiōes. Maledictioni.n. eſt obnoxi⁹ q mēbrū abſcidit. Eteniꝫ que homicidaꝝ ſunt talis pſumit. Et manicheis qui detrahūt creaturis tribuit occaſionē: τ eadē cuꝫ gentib⁹ mēbra detrūcātib⁹: iniq agit. Abſcidē.n. mēbra demoniace tētatiōis eſt. Cū his aūt que dicta ſunt neq̄ ꝯcupiſcētia māſuetior ita fit: ſed moleſtior. Aliūde.n. hꝫ fontes ſpma qō in nob eſt: τ pcipue a ꝓpoſito incōtinēti τ mēte negligēte: etſi ipa ſobria fuerit: nāliū motuū nullū eſt nocumētū. Nec ita abſciſſio mēbri cōprimit tētationes τ trāqllitatē facit: vt cogitatiōis frenū.

D

¶ Tūc oblati ſunt ei paruuli: vt manus eis iponeret τ oraret. Diſcipuli aūt increpabant eos. Ieſus ꝟo ait eis. Sinite paruulos τ nolite eos ꝓhibere ad me venire: taliuꝫ eſt.n. regnū celoꝝ. Et cuꝫ impoſuiſſet eis manus abijt inde. Tex.4. Mar.10 Luc.18. Mar.10 Luc.18.

¶ CHRY. ſup matth. Dñs de caſtitate ſmonem fecerat. Audiētes aūt qdā obtulerūt ei īfantes caſtitate mundiſſimos. Putabāt.n. qꝛ dñs corpe mundos tñ laudaret. Et ħ eſt qō dī.| Tūc obla. ſunt ei par. vt man⁹ eis ipo. τ oraret.| ORIG. Iā.n. ex pcedētib⁹ ꝟtutib⁹ eius expti erāt: qm per ipōnē manuū ei⁹ τ oīonē repelluntur mala. Offerūt ḡ ei pueros: ꝯſiderātes qm ipoſſ eſt vt poſtq̄ ꝑ tactuꝫ dñs dederit in eis dinā ꝟtutē: vt ruina aut demoniū aliqō tāgē eos poſſit. A

Paruuli ex antiqua ꝯſuetudie ſenioribus bñdicendi offerrebāntur.

REMI. Conſuetudo ēt fuit apud veteres vt puuli offerrent̄ ſenioribus: q̄tenus coꝝ manu vel ore bñdicerent̄: τ iuxta hāc ꝯſuetudinē puuli oblati ſunt dño. CHRY. ſup matth. Caro aūt qꝛ nō delectat̄ in bonum: facile obliuiſcit̄ bonū: malū aūt qō audierit retinet ſemp. Añ modicū autē tps cbrs accipiēs pueꝝ dixit. Niſi facti fueritis ſic̄ puulus iſte nō intrabitis in regnū celoꝝ. Et ecce ſtatim obliti diſcipuli puerilis inocētie vetabāt pueros ad cbrm q̄ſi indignos accedē. Uñ ſeq̄.| Diſcipuli aūt increpa. eos.| HIERO. Nō qꝛ nollēt eis ſaluatoris τ manu τ voce bñdici: ſꝫ q nōdum hñtes pleniſſimā fidē putarēt cuꝫ in ſilitudinē alioꝝ hoīuꝫ offerētiuꝫ iportunitate laſſari. CHRY. in ho. Uel diſcipuli expellebāt pueros cā dignitatis cbri. Dñs aūt docens eos moderata ſape: τ tumorē ꝯculcare mūdanū: accepit puulos τ in vlnis tenuit eos: τ talib⁹ regnū celoꝝ ꝑmittit. Uñ ſeq̄.| Ieſus aūt ait eis. Sinite par. τ noli. ꝓhi. eos S.18.

B

ve.ad mētaliū eſt.n.re.ce.] CHRY.ſup matth.Quis.n. mereaī appropinquare chro ſi repellitī ob eo ſimplex ifan tia? Jdeo dixit.[Noli.p oi.eos.] Nā ſi ſci futuri ſunt: gd ve tatis filios ad pātrē venire? Si āt pctōres futuri ſunt: vt qd
Etas non mereī re gnare ſed mores. ſniaz ɔdēnatiōis pfertis anteq̄ culpā videat? HIERO. Signāter aūt dixit.[Taliū eſt.n.re.ce.] Nō iſtoꝝ: vt oñderet nō etatē regnare ſʒ mores: ꝛ his qui ſilēz hñt inocētiā ꝛ ſimplicitatē pmiū repromitti. Seqr.[Et cuz ipoſuiſſet eis
C ma.abijt inde.] CHRY.ſup mat. Pñs locus iſtruit oēs parentes: vt filios ſuos ſacerdotib⁹ offerāt. Nō.n.ſacerdos man⁹ iponit: ſʒ chrs in cui⁹ noīe man⁹ iponit. Si.n.q eſcas ſuas p oronez offert deo ſcificatas eas mādūcat. Scificat eīz p vbū dei ꝛ oronē: vt apl's dicit: q̄to mag pueros offerri deo ꝛ ſcificari neceſſe eſt? Cā aūt ſcificādaꝝ eſcaꝝ h eſt: qm̄ tot⁹ mūdus in maligno poſit⁹ eſt. Uñ ꝛ res corpales q̄ ſunt magna pars mūdi in maligno poſite ſunt. Cōſeq̄nter ifantes qn naſcunī ꝛ ipſi q̄tuz ad carnē in maligno poſiti
Myſtice ſunt. ORIG. Pueros āt myſtice dicim⁹: q in chro adhuc carnales ſunt: ꝛ lacte opus hñtes. Qui aūt pfitenī vbi doctrinā: ſimpliciores qdē ꝛ q̄ſi puerilē ſmonē hñtes quo nutriunī: adhuc novitij ſunt q offerūt ſaluatori pueros ꝛ ifantes. Qui aūt viri eē pfectiores: ꝛ iō ſunt diſcipuli ieſu pus q̄ diſcāt rōnē iuſtitie de pueris: repbēdūt eos qui p ſimplicē doctrinā pueros ꝛ ifantes.i.minus adhuc eruditos offerūt chro. Dñs aūt hortās diſcipulos ſuos iā viros ɔſtitutos ɔdeſcēdere vtilitatib⁹ pueroꝝ: vt fiant pueris q̄ſi pueri vt pueros lucrenī: exclt.[Ta.eſt.n.re.ce.] Nā ꝛ ipſe cū in forma dei eēt: fact⁹ eſt puer. Hec ḡ debemus attēdē ne eſtimatōe ſapie excellētioris ꝛ pfect⁹ ſpūalioris ɔtēnamus q̄ſi magni puſillos eccl'ie phibentes pueros venire ad ieſuz. Qm̄ aūt pueri nō oia que dñr ſeq pñt: ipoſuit eis man⁹ ieſus: ꝛ vtutē relinq̄ns in eis p tactū: abijt ab eis q̄ſi nō potētib⁹ ſeq chrz ſicī ceteri diſcipuli ei⁹ pfecti. REMI. Manib⁹ ēt ipoſitis bñdixit pueri: ſign̄s q humiles ſpū ſunt digni ei⁹ grā ꝛ bñdictiōe. GLO. Jmpoſuit ēt eis man⁹: viris ɔtinētib⁹ vt gratiā ſui auxilij ɔferēdā ſigret. HYLA. Jnfantes ēt gētiū
Mun⁹ ſpi ritusſancti per ipōnez manus et oronē largit. forma ſunt: qb⁹ p fidē ꝛ auditū ſalus reddiī. Uex ex affectu p ſaluādi iſrael a diſcipulis inhibenī accedē: q̄s dñs ait nō oportē phiberi. Mun⁹.n.ſpūſancti ꝛ per ipōnez manus ꝛ pcationē: teſtāte legis ope erat gētibus largiēdum.

Tex.5. ¶ Et ecce vnus accedēs ait illi. Magiſter bone: qd boni faciā vt habeaz vitā eternā? Qui dixit ei. Quid me iterrogas de bono? Unus eſt bonus deus. Si aūt vis ad vitā ingredi: ſerua mādata. Dicit illi: Que? Jeſus aūt dixit. Non homicidiū facies: nō adulterabis: nō facies furtū: nō falſum teſtimoniū dices: honora pātrem tuuz ꝛ mrēz tuā: ꝛ diliges primū tuū ſicī teipm. Di
Mar.10 Luc.12. ꝛ.18. cit illi adoleſcēs. Oia hec cuſtodiui a iuuētute mea: quid adhuc mihi deeſt? Ait illi ieſus. Si vis pfect⁹ eſſe vade ꝛ vēde oia que habes ꝛ da paupib⁹: ꝛ habebis theſaurū in celo: ꝛ veni ſequere me. Cum audiſſet aūt adoleſcēs vbum: abijt triſtis. Erat.n.hñs multas poſſeſſiones.

D ¶ RABA. Audierat forſan hō iſte a dño tm̄ eos qui volūt puulis ſilēs eē dignos itroitu regni celeſtis. ꝛ iō certior cupiēs eē: nō p parabolas: ſʒ apte poſtulat exponi: qb⁹ meritis vitā etnaz ɔſeq poſſit. Et iō dī.[Et ecce vnus acce.ait illi. Magr̄ bo.qd bo.fa.vt ha.vitā etnā?] HIERO. Jſte qui iterrogat ꝛ adoleſcēs ꝛ diues erat ꝛ ſupbus: et nō voto diſcētis: ſʒ tentātis iterrogat: qd ex co pbare poſſum⁹: q dī

cēte ſibi dño.[Si vis ad vitā ingredi: ſerua mādā.] Rurſuz fraudulēter iterrogat: que ſunt illa mādata: q̄ſi nō ꝛ ipſe legeret: aut dñs poſſet eidē hec iubere ɔtria. CHRY.in ho.
Ego aūt auaꝝ qdē euz: ꝛ pecuniaꝝ amatorē neq̄q̄ recuſo dicē: qꝛ ꝛ chrs talē eū eē redarguit: ſiſatorē aūt nequaq̄: qꝛ nō eſt ſecurū de icertis iudicare: ꝛ maxie accuſando. Mar Nō eſt ſecurū de incertis iudicare.
cus aūt hāc ſuſpitiōez deſtruit. Dicit.n.q occurrēs ꝛ genuflectēs rogabat euz: ꝛ qm̄ iſpiciēs eū ieſus amauit euz: ſi ēt Mar.10
tentās acceſſiſſet: demraſſet nob h euāgeliſta: ſicī in alijs facit. Si aūt ꝛ ipſe ſiluiſſet chrs euz nō pmiſiſſet latē: ſʒ redarguiſſet manifeſte: aut occulte inſinuaſſet. Hoc aūt nō facit.
Seqr eiz.[Qui dicit ei. Quid me iter.de bono?] AVG. E
de cō.euā. Pōt aūt videē diſtare aliqd qd h ſm matth.dī.
[Quid me iterro.de bo.] Scdm alios aūt. Quid me dicis Luc.18.
bonuz? Nā qd me iterrogas de bono ad illō magis referri pōt: qd ait ille q̄rēs:[qd boni faciā?] Jbi.n.ꝛ bonū noiauit ꝛ iterrogatio eſt. Magr̄ aūt bone nōdū eſt iterrogatio. Cōmodiſſime ḡ itellīr vtrūq̄ dcm̄.[Quid me dicis bo.ꝛ iter. me.de bo.] HIERO. Quia hō magrm vocauerat bonū ꝛ nō deū: vel dei filiū ɔfeſſus erat: dixit quēuis ſcm̄ hoiem
cōpatiōe dei nō eē bonū: de quo dī: ɔfitemini dño qm̄ bo Ps.117
nus. Et iō dicit.[Unus eſt bo.de⁹.] Ne qs aūt putet in eo:
q bon⁹ de⁹ dī excludi a bonitate filiuz dei. Legim⁹ in alio Joā.10.
loco Paſtor bon⁹ ponit aiam ſuā pro ouib⁹ ſuis. AVG.p de ciui.dei. Uel qꝛ ille vitā eternā q̄rebat. Uita aūt eterna eſt in illa ɔtēplatiōe: qua nō ad penā vr de⁹: ſʒ ad gaudiuz ſempiternū: ꝛ nō itelligebat: cuz quo loq̄baī: qm̄ tm̄mō eū filiū hoīs arbitrabaī. Jdeo dicit.[Quid me iterro.de bo.] ꝛ vocas me ſm q vides magrm bonū? Hec forma filij hoīs appebit in iudicio: nō tm̄ iuſtis: ſʒ ꝛ ipijs: ꝛ ipſa viſio malū eis erit: qꝛ penalis erit. Eſt autē viſio forme mee: in qua eq̄lis ſum deo. Jlle ḡ vnus de⁹ pr̄ fili⁹ ꝛ ſpūſcūs: ipſe eſt ſolus bonus: qꝛ nemo videt euz ad luctū ꝛ plāctū: ſʒ tm̄ ad ſalutē ꝛ
letitiā verā. HIERO. Saluator etiā nr̄ bonitat teſtimo F
niuz nō renuit: ſʒ magri abſq̄ deo excluſit errorē. Que aūt vtilitas eſt: vt ita rñderet? Reducit.n.euz paulatim ꝛ erudit libari ab oi adulatione: ꝛ ab his que ſunt ſup terrā cum abducēs: deo adherē ſuadet: ꝛ futura q̄rere: ꝛ noſſe eū q vere eſt bon⁹ ꝛ radix ꝛ fons vniuſoꝝ bonoꝝ. ORIG. Rñdet ēt ſic chrs pp euz q dixit.[Quid bo.fa.] Qm̄.n.declinamus a malo ꝛ facimus bonū q̄tuz ad cōpationez ceteroꝝ hoiuz dī bonū qd facimus: q̄tuz aūt ad vitatē ſm q h dī.[Unus eſt bonus.] bonū nrm nō eſt bonū. Dicere aūt pōt qs: qm̄ ſciēs dñs ppoſitū iterrogātis nō eē vt faciat: vel humanū bonū dixit.[Quid me iterrogas de bono?] Ac ſi dī. Cum ſis iparat⁹ ad ea que dñr: cur me iterrogas de bono? Poſt h aūt dicit.[Si vis ad vitā ingre.ſerua mā.] Ubi ɔſidera qm̄ adhuc q̄ſi ex vitā ɔſtituto rñdit.[Si vis ad vitā ingre.] Scdm.n.vnuz modū hō eſt ex vitā: qui eſt ex cum
qui dixit. Ego ſum vita. Al's aūt ois qui ſup terrā eſt: q̄uis Joā.14
iuſtiſſimus, pōt qdē in vmbra eē vite: nō aūt in ipa vita cū
ſit corpe mortis circūdatus. Jntroibit aūt qs in vitā abſti Ro.7°.
nēs ſe ab opib⁹ mortuis: appetēs aūt opa viua. Sunt aūt ꝛ vba mortua: ꝛ vba viua: ꝛ cogitatiōes mortue ꝛ cogitationes viue. Et ideo dicit.[Si vis ad vi.ingre.ſerua māda.] AVG.de ver.dñi. Nec etiā dixit. Si vis venire ad vitaz eternā: ſed[Si vis ingredi ad vitā] eā diffiniens vitā que fuerit eterna vita. Hic ḡ ɔſiderādū eſt quēadmodū amāda ſit eterna vita: qm̄ ſic amatur miſera iſta: ꝛ q̄nq̄ finiēda vita. REMI. Demraī aūt his vbis: qꝛ lex ſuis ipletorib⁹ nō ſolū bona tpalia dabat: ſʒ ꝛ vitā eternā. Et qꝛ hic audierat ſollicit⁹ factus iterrogauit. Uñ ſeqr.[Dicit illi. Que?] Sunt vba mortua et vba viua ꝛ cogitationes mortue ꝛ cogitationes viue.
CHRY.in hom. Hoc aūt nō tentās dixit: ſʒ eſtimās alia G
q̄dā pcepta eſſe pter legalia que vite cā fierēt ei. REMI. Jeſus vo q̄ſi infirmo ɔdeſcendēs: clemētiſſime legis pcepta expoſuit.

pſa expoſuit. Vñ ſeqꝛ. [Jeſus aũt dixit. Nõ homi.ſa.rc.]
quoꝝ pceptoꝝ expoſitio eſt ſeqñs ſnia:qua dĩ. [Et diliges
Ro.13. ꝓximũ tuuz ſicꝰ teipm.] Etenim apl's dicit. Qui diligit ꝓxi
mũ legẽ ipleuit. Querẽdũ eſt aũt:q̃re dñs tñ 2ᵉ tabule pce
pta cõmemorauit. Jdcirco.ſ.q2 forte iſte ſtudioſus erat in
dilectiõe dei:ſiue q2 dilectio ꝓximi gradus eſt aſcẽdẽdi ad
dilectionez dei. ORIG. Forſitan aũt iſta pcepta ſufficiũt
ꝙt in pñᵒ vt ita dicã: vite ingrediaꝛ qs:nõ aũt ſufficiunt hec
vel alia ſilia iſtis ad iteriora vite itroducere quemq̃. Qui
aũt pterierit vnum iſtoꝝ mãdatoꝝ nec in pñᵐ vite itrauit.
CHRY. in hom. Quia ĝ dñs ea pcepta cõmemorauerat
que erãt in lege:ideo ſeqꝛ [Dicit illi adoleſcẽs. Hec oia ſer
uaui a iuuẽtute mea.] Et neq̃ hic ſtetit:ſ3 rurſus iterrogat.
[Quid adhuc mihi deeſt:] Qđ ⁊ ipm ſignũ eſt vehemẽtis
Dñs oſtẽ du q̃lr qs ad pfectiõez venire poſſit. deſiderij. REMI. Jllis aũt qui in gr̃a pfecti eẽ volũt oſtẽ
dit qualr ad pfectiõez venire poſt. Vñ ſeqꝛ. [Ait illi ieſus.
Si vis pfectᵒ eẽ:vade ⁊ ven.oia que habes ⁊ da paupibᵒ.]
Notãda ſunt iſta vba. Nõ ait. Vade ⁊ mãduca oia que ha
bes:ſ3 [Vade ⁊ vẽde.] Et nõ ait. Aliq̃ ſicꝰ ananias ⁊ ſaphy
Act.5. ra:ſ3 [Oia.] Et pulchre ſbiũgit. [Que habes.] Jlla.n.habe
mus que iuſte poſſidemᵒ. Jlla ĝ que iuſte poſſidenꝛ:vẽdẽ
da ſunt. Que ꝟo iniuſte:ſunt erogãda illis:qbᵒ fuerãt abla
ta. Nec ait. Da ꝓximis aut diuitibᵒ:a qbᵒ accipies ſilia. S3
H [da paupibᵒ.] AVG. de opibᵒ monachoꝝ. Nec attẽden
du3 in qbᵒ monaſterijs:vel in quo loco indigentibᵒ frĩbᵒ h
qđ hẽbat aliqs impẽderit. Oiu3.n.chriãnoꝝ vna respubli
ca eſt. Et ideo qſqs chriãnᵒ neccĩa vbilz erogauit: vbicũq̃
etiã ipſe qđ neccũz eſt ſibi accipit:de eo qđ eſt chri accipit.
RABA. Ecce duas vitas hoibᵒ ꝓpoſitas audimus:acti
uã:ad quã ptinet. Nõ occides ⁊ cetera legis mãdata:⁊ ↄtẽ
platiuã:ad quã ptinet. [Si vis pfectᵒ eẽ rc.] Actiua ad le
gem ptinet:ↄtẽplatiua ad euãgeliũ:q2 ſicꝰ verᵒ nouũ pceſſit
teſtm̃:ita bona actio pcedit ↄtẽplatiões. AVG. ↄtra fau
ſtu3. Nec tñ illi ſoli qui vt ſint pfecti vẽdũt vel dimittunt
oia ſua:ptinẽt ad regnũ celoꝝ:ſ3 huic militie chriſtiane ꝓꝑ
qđdã cõmerciũ charitatꝭ ſbiũgiꝛ etiã q̃dã ſtipẽdiaria mul
titudo:cui dicꝛ in fine. Eſuriui ⁊ dediſtis mihi mãducare:
Mat.25. q̃s abſit vt iſtos a mãdatis euãgelicis alienos a vita eter
na ſeparãdos iudicemᵒ. HIERO. ↄ̃ vigilãtiũ. Q2 aũt vi
gilãtiᵒ aſſerit eos meliᵒ facẽ qui vtanꝛ rebᵒ ſuis ⁊ paulatim
fructᵒ poſſeſſionũ paupibᵒ diuidãt:q̃ illos q poſſeſſionibᵒ
venundat ſemel oia largianꝛ:nõ a me ei:ſ3 a deo rñdebiꝛ.
[Si vis eẽ pfectᵒ:vade ⁊ vẽde.] Jſte quẽ tu laudas:2ᵒ aut
I 3ᵒ gdus eſt:quẽ ⁊ nos recipimus:dũmõ ſciamus pᵃ ſcdis ⁊
Melius ẽ oia ſi ꝓ chro dare: q̃ paulatĩ diſpẽſare. tertijs pferẽda. GENADIVS. de eccl. dog. Bonu3 eſt
ci3 facultates cũ diſpẽſatiõe paupibᵒ erogare:meliᵒ eſt pro
itẽtione ſeq̃ndi dñm iſimul donare ⁊ abſolutũ ſollicitudi
ne egere cu3 chro. CHRY. in ho. Et q2 de pecunijs erat
ſmo:a qbᵒ denudari admonuit:oſtẽdit ꝙ ampliora his re
tribuet:quãto terra maiᵒ eſt celũ. Et ideo dicit. [Et ha.the.
in ce.] Jn theſauro.n.copia ⁊ pmanẽtia retributõis oñdiꝛ.
Exo 22. ORIG. Si aũt oẽ mãdatu3 in h ꝟbo ipleꝛ. Diliges ꝓxi.
tuũ ſicꝰ teipm.pfectᵒ aũt eſt qui ipleuerit oẽ mãdatũ:q̃uo
dñs dicenti adoleſcẽti. [Hec oia ſuaui a iuuẽtute mea] q̃ſi
nõdũ pfecto dicit. [Si vis pfectᵒ eẽ.] Forte aũt qđ ait. [Di
liges ꝓxi.tuu3] nõ a dño poſitũ eſt:ſ3 ab aliq̃ additũ:q2 nec
Mar.10. marcus nec lucas hunc locũ expõnẽtes h addiderũt. Vel
Luc.10. aliter. Scriptũ eſt in euãgelio ſm hebreos ꝙ cũ dñs dixiſ
ſet ei. [Vade ⁊ vẽ.oia q̃ ha.] cepit diues ſcalpe caput ſuu3:
⁊ nõ placuit ei. Et di.ad eu3 do. Q̃uo dicis:feci legem ⁊ ꝓ
phetas:qñ ſcriptũ eſt in lege. [Diliges ꝓxi.tuũ ſicꝰ teipm.]
Et ecce multi frẽs tui filij habrae amicti ſunt ſtercore mo
riẽtes pre fame:⁊ domus tua plena eſt multis bonis:⁊ non
egrediꝛ oino aliqđ ex ea ad eos. Volẽs ĝ dñs arguẽ diuitẽ
illu3 dicit. [Si vis pfectᵒ eẽ:vade ⁊ vẽde oia que ha.⁊ da
paupibᵒ.] Sic.n.apparebit ſi diligis ꝓximũ tuũ ſicꝰ teipm.
Sed ſi pfectᵒ eſt qui hz oẽs ꝟtutes quo fit pfectᵒ qui vẽdit Q̃ualr pfectus ſit qui oia ſua dat paupibus.
oia ſua ⁊ paupibus dat: Ponamus.n.aliquẽ h feciſſe:q̃uo
ſtatim erit ſine ira:ſine ↄcupiſcẽtia:ſuſcipiens oẽs ꝟtutes ⁊
deponẽs malitiã vniuerſam: Sapiẽti ĝ videbiꝛ forſan di
cere:qñ qui paupibᵒ tradidit bona ſua ipſoꝝ orõibᵒ ad
iuuaꝛ:accipiẽs ad ſuã ſpũalẽ inopiaz illoꝝ ſpũalẽ abũdã
tiã.⁊ fit hoc mõ pfectᵒ:q̃uis aliq̃s humanas habuerit paſ
ſiones. Aut ita iſte qui mutauit pro diuitijs paupratem:vt
fiat pfectᵒ credẽs ſmonibᵒ chri:adiuuabiꝛ vt ſapiẽs fiat in
chro iuſtus ⁊ caſtus:⁊ abſq̃ oi paſſione:nõ tñ ſic vt in ipſo
tpe:quo tradiderit bona ſua paupibᵒ:fiat oino pfectᵒ:ſ3 ex
illo die incipiet ſpeculatio dei adduceꝛ eum ad oẽs ꝟtutes.
Aliter aũt ad expõnẽ moralẽ trãſibit dicẽs:ſbã3 eẽ vniuſ
cuiuſq̃ actᵒ aie eius. Jmpat ĝ chris vẽdere oẽm ſbam ma
lã:⁊ q̃ſi tradere ea3 ꝟtutibᵒ opantibᵒ eã que ab omni bono
paupe ſunt. Sic.n.pax apl'oꝝ reuertiꝛ ad ipſos:niſi fuerit Luc.10
filiᵒ pacis:ſic vniuerſa peccata reuertunꝛ ad actores eoꝝ cu3
nõ fuerit qs vtens malis eoꝝ. Et ſic neq̃ dubitatio erit qn
ſtatim erit pfectᵒ:qui ſic vẽdidit oẽs ꝓpas facultates. Ma
nifeſtũ eſt aũt ꝙ qui talia agit habet theſaurũ in celo:⁊ ipe
factus celeſtis. Jn ſuo.n.celo habebit theſauru3 gl'ie dei ⁊
diuitias in omni ſapiẽtia dei. Talis aũt poterit ſeq chrm:
q2 nõ diſtrahiꝛ ab aliq̃ mala poſſeſſione:quo minus chrm
ſequaꝛ. HIERO. Multi etiã diuitias relinquẽtes dñm K
nõ ſequunꝛ:nec h ad pfectionẽ ſufficit niſi poſt ↄtẽptas di
uitias ſaluatorẽ ſequanꝛ.i.relictis malis faciãt bona. Faci
lius.n.ſacculus ↄtẽniꝛ q̃ volũtas. Et ideo ſequiꝛ. [Et veni
ſeq̃re me.] Seqꝛ.n.dñm qui imitator eſt eius:⁊ per veſti
gia illiᵒ gradiꝛ. Seqꝛ. [Cum audiſſet aũt adoleſcẽs verba
hec:abijt triſtis.] Hec eſt triſtitia que ducit ad mortẽ. Cau
ſaq̃ triſtitie reddiꝛ. [Erat eni3 hñs multas poſſeſſiones.]
id eſt ſpinas ⁊ tribulos que ſementez dñicã ſuffocauerunt.
CHRY. Nõ.n.ſilr detinenꝛ qui pauca hñt:⁊ qui multis
abũdãt:qñ abiectio diuitiaꝝ maiorẽ accẽdit flãmã:⁊ vio
lẽtior fit cupido. AVGV. in ep'la ad paulũ ⁊ theraſiam. L
Neſcio aũt q̃uo cum ſupflua terrena diligunꝛ:artius ade
pta q̃ ↄcupita ↄſtringũt. Na3 vnde iuuenis iſte triſtis di
ſceſſit:niſi q2 magnas hẽbat diuitias: Aliud eſt.n.ia3 nolle
incorpare que deſunt:aliud iam incorpata diuelli. Jlla.n.
velut extnea repudianꝛ:iſta velut mẽbra pciduntꝛ. Scdm
hyſtoriã aũt iſte adoleſcẽs laudabilis qdem eſt:q2 nõ occi
dit:nõ adulteratᵒ eſt.vitupabilis aũt:q2 ↄtriſtatᵒ eſt in ver
bis chriſti vocãtibᵒ eu3 ad pfectionẽ. Adoleſcẽs qppe erat
ſm aiam:⁊ ꝓpterea relinquẽs chriſtum abijt.

¶ Jeſus aũt dixit diſcipulis ſuis. Amẽ dico vo Ler.6.
bis:q2 diues difficile itrabit in regnũ celoꝝ. Et
iteꝝ dico vob. Faciliᵒ eſt camelu3 per foramen Mar.10.
acus trãſire:q̃ diuitem itrare in regnu3 celoꝝ. Luc.18.
Auditis aũt his diſcipuli mirabanꝛ valde dicẽ
tes. Quis ĝ poterit ſaluus eſſe: Aſpiciẽs autẽ
ieſus dixit illis. Apud hoies hoc ipoſſibile eſt:
apud deum aũt oia poſſibilia ſunt.

¶ GLO. Occaſione huius auari:de quo pdictũ eſt:habuit A
ſermonẽ dñs de auaro. Vñ dĩ. [Jeſus aũt dixit diſci.ſuis.
Amẽ dico vob rc.] CHRY. Qđ qdez dixit nõ pecunijs
qde3 detrahẽs:ſed eis qui detinenꝛ ab ipſis. Et diſcipulos
paupes exiſtes nõ verecũdari ob inopia3. HYLA. Hec Nõ eſt criĩe hẽe diuitias:ſed modus in hñdo retinẽdus eſt.
ei3 diuitias crimis nõ eſt:ſ3 modus in hñdo retinẽdus eſt.
Nã q̃uo cõicãdum eſt neceſſitatibᵒ ſcõꝝ ſi cõicãdi mã nõ
relinqꝛ: RABA. S3 iter pecunias hẽ ⁊ pecunias ama
re nõnulla diſtãtia eſt:tutiᵒ aũt eſt:nec hẽe nec amare diui
tias. REMI. Vñ dñs in marco expõnẽs huiᵒ loci ſenſum

Mar.1o dixit. Difficile eſt ꝯfidētibus in diuitijsītrare in regnū celoꝝ. Illi.n.in diuitijs ꝯfidunt:qui oēm ſuā ſpem in diuitijs collocāt. HIERO. Quia ꝟo diuitie habite difficile ꝯtēnunť:nō dixit:ꝙ īpoſſibile eſt diuitez ītrare in regnū celoꝝ:ſed difficile. Ubi difficile poniť:nō īpoſſibilitas ptēdiť:ſed raritas demrāť. HYLA. Periculoſa.n.cura eſt velle diteſcē:ꝛ graue onus inocētia ſubit incremētis opuz occupata. Rem.n.ſeculi famulat⁹ dei nō ſine ſeculi vitijs aſſequeť. Hinc difficile eſt diuitem regnum celoꝝ adire.

Periculoſa cura eſt velle diteſcere:ꝛ occupatur in acquirēdo:quę onus ſubit.

CHRY. in hom. Quia ꝟo dixerat difficile diuitez ītrare in regnū pcedit ad oñdēduz ꝙ eſt īpoſſibile. Un̄ ſeqť.[Et iterū dico vobis. Facilius eſt camelū per foramē acus trāſire:q̄ȝ diuitem ītrare in regnū celoꝝ.] HIERO. Scðm B hoc nullus diuituz ſaluus erit. Sed ſi legamus iſaiā:quō cameli madian ꝛ epha veniāt ad hierl'm cū donis atq̄ȝ muneribꝰ:ꝛ qui quōdā curui erāt:ꝛ vitioꝝ grauitate diſtorti: ingrediant̄ portas hierl'm:videbimus quō ꝛ iſti cameli quibus diuites cōparant̄ cum depoſuerint grauē ſarcinā peccatoꝝ:ꝛ toti⁹ corpis prauitatē:ītrare pnt per anguſtā ꝛ arctam viam que ducit ad vitā. CHRY. ſup matth. Gētiū etiaz aīe aſſiſate ſunt tortuoſis camelis:in qbꝰ erat gibbus idolatrie:qm̄ cognitio dei erectio eſt aīaꝝ. Acus aūt eſt filius dei:cuius pma pars ſubtilis eſt ſm diuinitatē:alia ꝟo groſſior ſm incarnationē eius. Tota aūt recta eſt:ꝛ nullaz habet deflexionē:per cui⁹ vulnus paſſionis gētes ingreſſe ſunt in vitā eternā. Hac acu ꝯſuta eſt imortalitatis tunica. Ipſa eſt acus que ſpūi cōſuit carnē:hec acus iudaicū populuz iūxit ꝛ gētiū:hec acus amicitiā angeloꝝ ꝛ hoīum copulauit. Facilius eſt ḡ gētiles trāſire per foramen acus:q̄ȝ diuites iudeos ītrare in regnuz celoꝝ. Si enim gētes cum tāto labore diuelluntur ab irrōnabilibꝰ idoloꝝ culturis:qt̄āto magis iudei diuellunť a rōnalibꝰ dei culturis.

Iſa.30.

C GLO. Aliter di. Quia hieroſolymis quedaz porta erat que foramen acus dicebať:per quā camelus niſi depoſito onere:et flexis genibꝰ trāſire nō poterat:per qð ſignať diuites non poſſe trāſire viaz artā que ducit ad vitā:niſi ſordibus peccatoꝝ ꝛ diuitijs depoſitis:ſaltē nō amando. GREG. 35° moral. Uel noīe diuitis quēlibet elatū:cameli appellatiōe ppriā cōdeſcēſionē ſignat. Camelus aūt per foramē acus trāſijt:cum redēptor nr̄ vſq̄ȝ ad ſuſceptionē mortis per anguſtias paſſionis ītrauit:que paſſio velut acus extitit:quia dolore corpus pupugit. Facili⁹ aūt camelus foramen acus q̄ȝ diues regnū celoꝝ ingrediť:qꝛ niſi ipſe prius per paſſionē ſuā formā nobꝰ humilitatis oñderet:nequaq̄ȝ ſe ad humilitatē ipſius ſupba nr̄a rigiditas inclinaret. CHRY. in ho. Diſcipuli aūt inopes extītes turbanť pro ſalute alioꝝ dolētes:ꝛ doctoꝝ iam viſcera aſſumētes. Un̄ ſeqť.[Audientes aūt diſcipuli:mirabanť dicētes. Quis ḡ poterit ſaluus eſſe?] AVG. de q̄ſtio. euā. Cum aūt pauci ſint diuites in cōparatione multitudīs pauperum ītelligēdū eſt:ꝙ oēs qui diuitias cupiūt in diuitum nūo hīi diſcipuli aīaduerterūt.

D CHRY. in ho. Dei aūt opus hoc eſſe ꝯñter oñdit:qm̄ multa opus eſt grā:vt hō in diuitijs dirigať. Un̄ ſequiť.[Aſpiciens aūt ieſus dixit eis. Apud hoīes hoc īpoſſibile eſt:apud deum aūt oīa poſſibilia ſunt.] Per hoc qð dicit.[Aſpiciēs.] ſigť euāgeliſta ꝙ mānſueto oculo timidā coꝝ mētē mitigauit. REMI. Nō aūt hoc ſic ītelligēduz eſt:ꝙ poſſibile ſit apud deū ꝙ diues cupidus auarus ꝛ ſupbꝰ ītret in regnuz celoꝝ:ſȝ vt ꝯuertať ꝛ ſic ītret. CHRY. in ho. Neq̄ȝ etiā hoc ideo di. vt reſupinus iaceas:ꝛ ſic ab īpoſſibꝰ abſtineas:ſȝ magnitudinē iuſtitie ꝯſiderās inſilias deum rogās.

Hō diues multa grā indiget vt in diuitijs dirigať.

Tex.7. Luč.22 ¶ Tūc rñdēs petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus oīa:ꝛ ſecuti ſumus te. Quid ḡ erit nobis? Jeſus aūt dixit illis. Amē dico vobꝰ:ꝙ vos qui ſecuti eſtis me in regñatiōe cuȝ ſederit fili⁹ hoīs in ſede maieſtatis ſue:ſedebitis ꝛ vos ſuper ſedes duodecim:iudicantes duodecim tribꝰ iſrl'. Et oīs qui reliquerit domū:vel frēs:aut ſorores:aut prēm:aut matrē:aut vxorez:aut filios:aut agros ppter nomē meū:centuplū accipiet:ꝛ vitam eternam poſſidebit. Multi autē erunt primi nouiſſimi:ꝛ nouiſſimi primi.

Mar.1o Luč.22

Mar.1o Luč.13.

A ¶ ORIGE. Audierat Petrus ꝟbuȝ dñi dicētis.[Si vis pfectus eſſe:vade ꝛ vēde oīa que habes.] Deinde cōſiderauit adoleſcentē cum triſtitia abeuntē:ꝛ difficultatē diuitū ingrediēdi in regnū celoꝝ:ideo quaſi qui nō facilē rem ꝯſūmauerat fiducial'r queſiuit. Etſi eniȝ minima cum fratre reliqt:ſed nō minima eſtimata ſunt apud deuȝ cōſiderātez:qm̄ ex tāta plenitudine dilectionis illa minima reliquerūt:vt etiam ſi multas habuiſſent poſſeſſiones oīa reliquiſſent. Et puto ꝙ magis Petrus cōfidēs de affectu ſuo q̄ȝ de ipſa quātitate reruȝ relictaꝝ fiducial'r interrogauit. Unde diciť.[Tūc reſpōdēs petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus oīa.] CHRY. in homel. Qualia oīa o beate petre? Arūdinez:rhete:nauigiū. Oīa qdez hec dicis:nō ppter munificentiā:ſed vt per interrogationē hāc inopem inducat plebez. Quia enim dñs dixerat.[Si vis pfect⁹ eſſe ꝛc̄.] ne dicat aliqs inopum. Quid igiť? Si nō habuero:nō poſſum eſſe pfect⁹? Interrogat petrus:vt tu inops diſcas:qꝛ in nullo hinc diminut⁹ es. Qui enim claues regni celoꝝ acceperat:pro his que ibi ſunt iam cōfidit:ꝛ pro orbe terraꝝ vniuerſa īterrogat. Intuere aūt ꝛ qual'r reſpōdet diligēter ſicut chriſtus inqſiuit. Etenim chriſtus duo a diuite expetijt:dare paupibꝰ que habebat:ꝛ ſequi ſe. Propter hoc ipſe addit.[Et ſecuti ſumus te.] ORIG. Poteſt dici ſm oīa que pater reuelauit Petro eſſe filiū ſuū:ſecuti ſumus te iuſtitiā ſanctificationē ꝛ huiꝰ. Propter hoc q̄ſi victor athleta interrogat que ſint pmia certaminis. HIERO. Quia ḡ nō ſufficit tm̄ relinquere iungit qð pfectuȝ eſt.[Et ſecuti ſumus te.] Fecimus qdem qð iuſſiſti. Quid ḡ nobis dabis pmij? Et hoc eſt qð di.[Quid ḡ erit nobis?] Sequiť.[Jeſus aūt dixit illis. Amē dico vo.ꝙ vos qui ſecuti eſtis me ꝛc̄.] HIERO. Nō dixit. Qui reliqſtis oīa. Hoc.n.ꝛ Socrates phūs fecit:ꝛ multi alij diuitias ꝯtēpſerunt. Sed[qui ſecuti eſtis me.] qð pprie aploꝝ eſt atq̄ȝ credētiuȝ. HYLA. Secuti ſunt qdem diſcipuli chriſtū in regñatione.i.in lauacro baptiſmi:in fidei ſctificatione. Hec enim illa regñatio eſt quā apl'i ſūt ſecuti:quā lex indulgē nō potuit. HIERO. Uel aliter dȝ ꝯſtrui.[Uos qui ſecuti eſtis me: ſedebitis in regñatione.] id eſt qñ mortui ex corruptiōe reſurgēt incorrupti[ſedebitis ꝛ vos in ſolijs iudicātiuȝ cōdēnātes duodecim tribus iſrael:] qꝛ vobis credētibꝰ illi credere noluerūt. AVG. 20° de ciuita. dei. Sic eniȝ caro veſtra regñabiť per incorruptionē:quēadmoduȝ aīa nr̄a regñabiť per fidē. CHRY. ſup matth. Futurū enim erat vt in die iudicij rñderēt iudei. Dñe nō te cognouimus filiū dei in corpore ꝯſtitutū:qs hoīum videre poterat theſaurum in terra abſcōditū:ſolez nube celatū? Rñdebūt ergo diſcipuli. Et nos hoīes fuimus ruſtici et obſcuri in plebe: vos ſacerdotes ꝛ ſcribe:ſȝ in nobꝰ bona volūtas facta eſt q̄ſi lucerna ruſticitatis nr̄e:in vobis autē malitia facta eſt q̄ſi caligo ſcie vr̄e. CHRY. in hom. Propter aūt hoc nō dixit. Et gētes ꝛ orbez terraꝝ:ſed[tribꝰ iſrael:] qꝛ in eiſdē erāt educati ꝛ legibus ꝛ ꝯſuetudinibꝰ apl'i ꝛ iudei. Cuȝ ḡ dixerint iudei:qm̄ ppꝛ hoc non potuimus credē chr̄o:qꝛ lex phibuit:diſcipuli in mediū inducenť qui eādē ſuſceperunt legē. Sed dicet aliqs. Quid magnuȝ pmiſit eis:ſi id quod niniuite hūt ꝛ regina auſtri

H

Petrus ꝛ andreas licet pauca dimiſerint:ſi multa habuiſſent dimiſiſſent.

B

C Judei in die iudicij nō excuſabuntur de ignorantia chriſti.

A.iz. auſtri h̃ τ ipſi hẽbũt: Maria gdẽ alia pmia aũ τ poſt eis
pmittit:ſʒ τ hic occulte iſinuat aliqd plus illis. De illis.n.
ſimplr dixit:ꝙ ſurgẽt τ ꝯdẽnabũt gnõnẽ hãc. De his aũt.
[Cuʒ ſederit fili⁹ hoīs:ſedebitis τ vos.] Manifeſtuʒ eſt ꝙ̃
ꝙ cõregnabũt τ cõicabũt in gl'ia illa. Honorẽ.n.τ gl'iaʒ in/
effabileʒ ſignãt p thronos. Qualr ãt hec pmiſſio cõple/
ta eſt: Nũqd.n.τ iudas ſedebit: Neq̃q̃. Lex.n.a dño poſi
Hie.18. ta eſt p hieremiã pph̃aʒ. Loquar ſup gẽtẽ τ regnũ vt edi/
ficẽ τ plantẽ illõ. Sʒ ſi fecerit malũ in ꝯſpectu meo: peni/
tebo τ ego de bonis q̃ locut⁹ ſuʒ vt facerẽ eis.q.d. Si indi/
gnos ſeipſos pmiſſione faciant nõ adhuc faciã qð pmiſi.
Indignũ ãt ſeipʒ pncipatu iudas oñdit:τ pp̃ h̃ tũc loquẽs
diſcipulis nõ ſimplr eis pmiſit. Neqʒ.n.dixit. Uos ſedebi
tis:ſʒ adiunxit.[Qui ſecuti eſtis me] vt τ hinc iudã exclu/
dat:τ eos q poſtea futuri erãt attrahẽt. Non.n.ad illos ſo/
D los dcm̃ eſt:neqʒ ad iudã iaʒ idignũ effectum. HYLA.
Seq̃la ꝙ̃ chr̃i apl'os ſup.12.thronos iudicãdis.12. tribub⁹
iſrael.i.12.pr̃iarchaꝝ gl'iã copulauit. AVGV.20.de ci.
C dei.Ex h̃.n.loco diſcim⁹ cũ ſuis diſcipulis iudicaturũ ieſũ.
.ã.12. Ut τ alibi iudeis dicit. Jð iudices vr̃i erunt. Nec qm̃ ſup
Per duodenarium nũerũ oīs multitudo iudicãtiuʒ copulat̃. 12.ſedes ſeſſuros eẽ ait.12.ſolos hoīes cũ ipſo iudicaturos
putare debem⁹. Duodenario gppe nũõ vniuſa q̃dã ſigña/
ta eſt iudicantiũ multitudo:pp̃ duas pres nũi ſeptenary q̃
ſignat̃ plerũqʒ vniuſitas: q̃ due pres.i.tres τ q̃ttuoꝛ alterã
p alterã multiplicate.12.faciũt. Alioqn qm̃ in locum iude
Act.1. traditoris apl'm matthiã legim⁹ ordinatũ: Apl's paulus q
1.coꝛ.15. plus illis oīb⁹ laborauit:vbi ad iudicãdũ ſedeat nõ hẽbit:
qui pfecto cũ alijs ſcis ad nũm iudicũ ſe ptinẽ demrat cũ
1.coꝛi.6. dicit. Neſcitis qꝛ angelos iudicabimus: AVGV.in li.de
penitẽtia. In hoc ꝙ̃ nũõ iudicãtiũ oẽs itelligũt̃ qui pp̃ euã
geliũ ſua oīa dimiſerũt:τ ſecuti ſunt dñm. GREGO.10.
moꝛa. Quiſqs.n.ſtimulo dñi amoꝛis excitat⁹ hic poſſeſſa
reliquerit:illic pculdubio culmẽ iudiciarie ptãtis obtine/
bit:vt ſil' tũc iudex cũ iudice veniat:qui nũc cõſideratione
B iudicij ſeſe ſpõtanea paupꝛtate caſtigat. AVGV.20.de
ciui.dei. De ipſis q̃ʒ iudicãdis in hoc nũõ duodenario ſiſſis
cã eſt. Nõ.n.qꝛ dcm̃ eſt.[Judicãtes.12.trib⁹ iſrael] tribus
leui que 13ᵃ eſt ab eis iudicãda nõ erit:aut ſolũ illũ pplm:
nõ etiã gẽtes ceteras iudicabũt. CHRY.ſup Mat. Uel
per h̃ qð dicit.[In regñatione] pmittit chr̃s tp̃s chr̃ianita
A tis futurũ poſt aſcenſionẽ ſuã:qꝛ.ſ.hoīs regñant̃ p baptiſ/
Infra.25. muʒ τ illud eſt tp̃s:qñ chr̃s ſedet in ſede maieſtatis ſue. Et
vide qꝛ nõ de tp̃e futuri iudicij dicit:ſʒ de vocatiõe gẽtiuʒ
vniuerſaꝝ. Nõ.n.dixit.[Cuʒ venerit fili⁹ hoīs ſedens ſup
ſedeʒ maieſtatis ſue:ſʒ in regñatiõe cũ ſederit in ſede ma/
ieſtatis ſue.] Qð extũc fuit exquo gẽtes credere ceperũt in
Ps.46. chr̃ʒ ſm illud pſalmi. Regnabit dñs ſup gentes:de⁹ ſedet
ſup ſedeʒ ſcãʒ ſuã. Et extũc apl'i ſederũt ſup.12.thronos.i.
in oīb⁹ chr̃ianis. Oīs.n.chr̃ian⁹ qui ſuſcipit v̓bũ petri thro/
nus fit petri:τ ſic de alijs apl'is. Sedent ꝙ̃ apl'i in his thro/
nis.i.in.12.partes diſtinctis ſm dr̃ias aiaꝝ τ diuerſitates
Sicut oīs pplus iudeoꝝ i.12. tribub⁹ fuit diuiſus ſic ẽt popu lus chr̃ianus. cordiũ:quas ſolus de⁹ cognoſcit. Sicut.n.iudeoꝝ populus
in.12.trib⁹ fuit diuiſus:ſic τ vniuerſus ppl's chr̃ianus diui/
dit̃ in.12.trib⁹:vt q̃dã aie ſint de tribu ruben:τ ſic de alijs
pp̃ diuerſas v̓tutes. Non.n.oẽs grẽ in oīb⁹ eq̃lr ſunt:ſʒ vn⁹
pcedit in iſta:alius in illa. Et ſic apl'i iudicabunt.12.tribus
iſrael.i.oẽs iudeos per h̃ ꝙ v̓bũ apl'oꝝ eſt a gentib⁹ rece/
ptũ. Oẽs aũt chr̃iani ſunt qdeʒ.12.ſedes apl'oꝝ:ſed vna ſe/
des chr̃i. Chr̃iſti.n.oẽs v̓tutes ſunt quaſi vna ſedes:qꝛ in oĩ
virtute equalr ipſe ſolus pfect⁹ eſt. Unuſqſqʒ ẽt apl'oꝝ in
aliquo bono ſpãli fit pfectioꝛ:vt petrus in fide:τ iõ petrus
regeſcit in fide:ioãnes in inocẽtia:τ ſic de alijs. Et ꝙ de re/
tributiõe apl'is in h̃ mũdo danda chr̃s loquat̃ demõſtrat
qð ſeqt̃.[Et om.qui reli.do.τ fra.] Si eniʒ in h̃ ſeculo cen/
tuplũ recipiũt:ſine dubio τ apl'oꝝ etiã in hoc ſeculo mer/
ces futura pmittebat̃. CHRY.in ho. Uel diſcipulis p̃
mittit futura:qꝛ excelſioꝛes erãt iam τ nihil pñtiuʒ quere/
bant.alijs aũt q̃ ſunt hic repꝛomittit. ORIGE. Uel alr.
F Siqs reliquerit oīa τ ſecut⁹ fuerit chr̃ʒ que pmiſſa ſunt pe
tro τ ipſe recipiet. Si aũt nõ oīa reliquit: ſʒ quedã q̃ ſpãlr
referunt̃ hic multiplicia recipiet:τ vitã poſſidebit eternã.
HIERO. Ex occaſione aũt huius ſnĩe qdaʒ introducunt
mille annos poſt reſurrectionẽ dicentes. Tunc nobis cen/
tupluʒ oīum reꝝ quas dimiſimus:τ vitaʒ eternã eſſe red/
dendaʒ:ꝙ ſi in ceteris digna ſit pmiſſio:in vxoꝛib⁹ appa/
reat turpitudo: vt qui vnam pro dño dimiſerit:centũ reci/
piat in futuro. Senſus igit̃ iſte eſt. Qui carnalia pro ſalua/ Qui car nalia p ſal uatoꝛe di miſerit:ſpi ritualia re cipiet.
toꝛe dimiſerit ſpũalia recipiet:q̃ cõparatione τ merito ſui
q̃ſi paruo nũõ cẽtenari⁹ numer⁹ cõparet̃. ORIGE. Sʒ
in h̃ ſeculo qꝛ pro frĩb⁹ carnalib⁹ multos inueniet frẽs p ̃
fideʒ:ſic τ parẽtes oẽs ep̃os τ preſbyteros τ filios oẽs eta/
teʒ filioꝝ hñtes. Sunt autẽ τ angeli frẽs τ ſoroꝛes oẽs:que
exhibuerũt ſe chr̃o v̓gines caſtas taʒ iſte que nũc hñtur in
terris:ꝙ̃ ille que iaʒ viuũt in celis. Agros ãt τ domos mul
tiplices itellige in rege paradiſi τ ciuitate dei:ſup hec autẽ
oīa poſſidebunt vitã eternã. AVGV.20.de ci.dei. Hoc
G etiã qð h̃ dr̃.[Centupluʒ accipiet] exponens q̃dãmõ apl's
ait:q̃ſi nihil hñtes τ oīa poſſidẽtes. Centuʒ.n.pro ipſa vni/
2.coꝛ.6. uerſitate ponit̃ aliqñ. HIERO. Qꝛ aũt dr̃.[Et oīs qui
.ã.10. reli.fra.] congruit illi ſnĩe q̃ dixerat: Ueni ſepare hoīem a
prẽ ſuo. Qui.n.pp̃ fidẽ chr̃i ad pdicationẽ euãgelij oẽs affe
ctus ꝯtẽpſerint atqʒ diuitias τ ſeculi voluptates:iſti centu/
pluʒ accipient:τ vitã eternã poſſidebũt. CHRY.in ho.
Cuʒ ãt dr̃.[Qui reli.vxoꝛẽ] nõ h̃ ait vt ſimplr nuptie di/
uellant̃:ſʒ vt oīb⁹ pferam⁹ fidei pietatẽ. Uidet̃ aũt mihi τ
pſecutionis tp̃s occulte iſinuare. Quia.n.multi futuri erãt
filios ad ipietatẽ trahẽtes:cũ h̃ acciderit:neqʒ pro prĩbus
neqʒ pro viris hẽant̃. RABA. Uel qꝛ multi v̓tutũ ſtu/
dia nõ eadẽ q̃ icipiũt intẽtiõe pietatis ꝯſũmãt:ſʒ vel tepe/
ſcũt vel accelerate labunt̃. Seqt̃.[Mul.aũt erũt pmi no.
τ no.pmi.] ORI. Per h̃ exhoꝛtat̃ eos q nup accedũt ad
H v̓bũ diuinũ: vt feſtinẽt ad pfectũ aſcẽdere pre multis q vi
dent̃ ſenſiſſe in fide. Põt ẽt hic ſenſus deſtruẽ eos qui glo/
riant̃ eo ꝙ chr̃ianis parẽtib⁹ ſũt enutriti in ipa chr̃ianitate:
neqʒ puſillanimes fiãt ꝙ chr̃ianitatis dogmata nouiſſime
receperũt. Hʒ ẽt aliũ intellm̃ vt ſint pmi iſraelite:qui facti
ſunt nouiſſimi pp̃ infidelitatẽ:gẽtes autẽ nouiſſime primi.
Catte ãt dr̃.[Multi.] Non.n.oẽs pmi erũt nouiſſimi:nec
oẽs nouiſſimi pmi. Adhuc ãt multi hoīuʒ qui nã nouiſſimi
ſunt efficiunt̃ p vitã angelicã qbuſdam angelis ſupioꝛes:τ
qdam angeli qui fuerũt pmi ſunt nouiſſimi pp̃ter culpaʒ.
A REMI. Põt ẽt ſpãlr referri ad triſtitiã diuitis qui pmus
Sc̃i apl'i oīa relinquẽdo p humilitatis grãꝫ facti ſunt pmi. videbat̃ legis pcepta iplendo: ſed qꝛ terrenã ſubaʒ ptulit
deo:nouiſſimus fact⁹ eſt. Sãcti v̓o apl'i nouiſſimi videbã/
tur:ſed relinquẽdo oīa per humilitatis grãꝫ facti ſũt pmi.
Sunt ẽt plurimi q poſt ſtudia bonoꝝ opeꝝ a bonis opib⁹
deficiũt:τ cũ fuerint pmi:fiunt nouiſſimi. Cap. XX.

Simile eſt regnum celoꝝ hoī prĩfami/ Tex.1.
lias qui exijt primo mane conducere
operarios in vineã ſuã. Cõuentiõe aũt
facta cuʒ operarijs ex denario diurno:
miſit eos in vineã ſuã. Et egreſſus circa hoꝛaʒ
tertiã vidit alios ſtãtes in foꝛo ocioſos: τ dixit
illis: Ite τ vos in vineã meã: τ qð iuſtũ fuerit
dabo vobis. Illi aũt abierũt. Iteꝝ ãt exijt circa
ſextã τ nonã hoꝛã: τ fecit ſilr. Circa vndecimã
v̓o exijt τ iuẽit alios ſtãtes: τ dixit illis. Quid

hic ſtatis tota die ocioſi? Dñt ei: q2 nemo nos
códuxit. Dicit illis. Ite τ vos in vineá meam.
Cũ ſero aũt factũ eẽt: dicit dñs vinee ꝓcuratori
ſuo. Uoca operarios τ illis redde mercedé ſuá:
icipiés a nouiſſimis vſq3 ad prios. Cũ veniſſẽt
ḡ qui circa vndecimã horá venerát: acceperũt
ſingulos denarios. Uenientes aũt τ pmi arbitra
ti ſũt: q2 plus eſſent accepturi. Acceperũt aũt τ
ipſi ſinglos denarios. Et accipiẽtes murmura
bát adũſus patrẽfamilias dicentes. Hi nouiſſi
mi vna hora fecerũt: τ pares illos nobis feciſti
qui portauimus pondus diei τ eſtus? At ille
rñdens vni eoꝝ dixit. Amice nõ facio tibi iniu
riaz. Nõne ex denario cõueniſti mecuz? Tolle
qđ tuũ eſt τ vade. Uolo aũt huic nouiſſimo da
re ſicut τ tibi. An nõ licet mihi qđ volo facere?
An oculus tuus nequã eſt: q2 ego bonus ſum?
Mat. 10. Sic erunt nouiſſimi primi τ primi nouiſſimi.
Luc. 13. Multi eniz ſunt vocati pauci ꝟo electi.

A REMI. Q2 dixerat dñs. Multi erunt pmi nouiſſimi τ nouiſſimi pmi: vt hãc ſniaz ꝯfirmaret ſubiunxit ſilitudinẽ dicẽs. [Si. eſt reg. ce. ho. pr̃ifamilias.] CHRY. ſup mat. Hõ pr̃familias chrs eſt: cui celi τ terra q̃ſi vna eſt domus. familia aũt celeſtiũ τ terreſtriũ τ iferioꝝ creaturaꝝ: vinea aũt ei⁹ iuſtitia eſt: in q̃ diuerſe ſpẽs iuſtitiaꝝ poſite ſũt q̃ſi vites: puta mãſuetudo: caſtitas: patiẽtia: ceterecq3 ỽtutes: q̃ oẽs gñalr̃ iuſtitia appellanꝰ. hoĩes aũt vinee cultores ponunꝰ. Uñ dr̃. [Qui exi. pri. ma. cõ. ope. in vi. ſuá.] De⁹. n. iuſtitiá ſuá dedit in ſenſib⁹ nr̃is: nõ pp ſuá vtilitatẽ: ſ3 pp noſtrá. Scitote ḡ q2 mercenarij ſum⁹ ꝯducti. Sic̃ ḡ nemo iõ ꝯducit mercenariũ: vt h ſolũ faciat q̃mãducat: ſic τ nos nõ iõ vocati ſum⁹ a chro vt hec ſolũ opemur q̃ ad nr̃3 ptinẽt vſu3: ſ3 ad gl̃iá dei: τ ſic̃ mercenari⁹ pus aſpicit op⁹ ſuũ: deinde q̃tidianũ cibũ: ſic τ nos p⁹ debem⁹ aſpicẽ q̃ ad gl̃iaz dei ptinẽt: deide q̃ ad nr̃az vtilitatẽ. Et ſic̃ mercenari⁹ totá diẽ circa dñi opus ipẽdit. vná aũt horá circa ſuũ cibũ: ſic τ nos oẽ tp̃s vite nr̃e debem⁹ ipẽdere circa gl̃iá dei. modicá aũt ptẽ circa vſus nr̃os terrenos. Et ſic̃ mercenari⁹ ea die q̃ op⁹ nõ fecerit: erubeſcit itrare in domũ τ petẽ panẽ: quõ tu nõ ꝯfunderis itrare in eccliá τ ſtare añ ꝯſpectũ dei: qĩ nihil boni in cõſpectu dei geſſiſti? GREGO. in ho. Uel
B pr̃familias. i. ꝯditor nr̃ h3 vineá: vniũſaz. ſ. eccliá: q̃ ab abel iuſto vſq3 ad vlt̃m electũ q̃ in fine mũdi naſcitur⁹ eſt quot ſcõs ꝓtulit q̃ſi tot palmites miſit. Ad erudiẽdá aũt dñs plebez ſuá q̃ſi ad excolendá vineá ſuá nullo tp̃e deſtitit operarios mittẽ: q2 τ pus p pr̃es: τ poſtmoduz p legis doctores: deide p ꝓphas. ad extremũ ꝟo p ap̃los q̃ſi per operarios in vinee cultũ laborauit: q̃uis i q̃l3 modulo vl̃ mẽſura q̃ſq3 cũ fide recta bone actionis extitit: hui⁹ vinee operarius fuit. ORIGE. Totũ aũt h ſeculuz p̃ñs vnũ diẽ dic̃ poſſum⁹: magnũ q̃dez q̃tũ ad nos. modicũ aũt q̃tũ ad dei vitam. GREGO. in ho. Mane aũt mũdi fuit ab adam vſq3 ad noe. Et iõ dr̃. [Qui exijt p̃ mane cõducẽ operarios in vineá ſuá.] τ modũ ꝯductiõis ſubiũgit dicẽs. [Cõuẽ. aũt fa. cum ope. ex de. diur.] ORIGE. Salutis aũt arbitror nomẽ eẽ denariũ. REMI. Denari⁹. n. dr̃ q̃ antiquit⁹ pro. x. numis ꝓputabaꝰ: τ figurá regis h3. Recte ḡ per denariũ deſignaꝰ obſuari decalogi pmiũ. Pulchre ḡ dic̃. [Cõuentiõe ſcã ex dena. diur.] q̃a vnuſq̃ſq3 in agro ſcẽ ecclie pro ſpe future remunerationis laborat. GREG. Tertia ꝟo hora a noe fuit vſq3 ad habraã. De q̃ dr̃. [Et egreſſus circa horas tertiá vidit alios in foro ſtãtes ocioſos.] ORIGE. Foꝝ aũt eſt q̃cq̃d eſt ex vineá. i. ex ecclíá chri. CHRY. ſup Mat. In hoc. n. mũdo vẽdendo τ emẽdo viuũt hoĩes τ inuicem ſibi fraudẽ faciẽtes: vitá ſuá ſuſtẽtát. GREGO. Qui aũt ſibi viuit: q̃ carnis ſue voluptatib⁹ paſciꝰ recte ocioſus arguiꝰ: q2 fructũ diuini opis nõ ſectaꝰ. CHRY. ſup Mat. Uel ocioſi ſũt petõres. Illi. n. mortui dr̃. ocioſus aũt eſt q̃ op⁹ dei nõ opaꝰ. Uis ḡ nõ eẽ ocioſus: nõ aliena tollas: τ de tuis dees: τ opat⁹ es in vinea dñi mĩe vitẽ colẽs. Seqꝰ. [Et dixit illis. Ite τ vos in vineaz meá.] Nõ q2 ſolis pmis ꝯuenit ſpãlr̃ dare denariũ. alios aũt ſub icerto pacto ꝯduxit dicẽs. [Qđ iu. fue. dabo vo.] Sciẽs. n. dñs q2 ꝓuaricatur⁹ fuerat adá: τ oẽs poſt modũ in diluuio erát pituri: certũ fecit pactũ ad eũ: ne q̃ñdo dicat ſe iõ neglexiſſe iuſtitiaz: q2 neſcibat q̃ pmia fuerat recepturꝰ. Illis aũt nõ fecit pactũ: q̃ tátũ parat⁹ eſt retribuẽ: q̃tũ mercenarij recipe nõ ſpabát. ORIGE. Uel q2 operarios tertie hore nõ iuitauit ad totũ op⁹: q̃cq̃d aũt poterũt opari: ſuo arbitrio reſuauit. Poterát eis eq̃le op⁹ facẽ in vinea eis q̃ ex mane ſũt opati: quicũq3 in tp̃e hacni volebát opantẽ ỽtutẽ ad op⁹ extẽdere: q̃ ante nõ fuerat opata. GREGO. Sexta q̃3 hora ẽ ab habraã vſq3 ad moyſen. Nona eſt a moyſe vſq3 ad aduentũ dñi Uñ ſeqꝰ. [Itez aũt exijt circa ſextá τ noná horá τ fec̃ ſilr̃.] CHRY. ſup Mat. Iõ aũt ꝯiũxit ſextá τ noná: q2 in ſexta τ nona gñõne vocauit iudeoꝝ: τ frequẽtauit cũ hoĩb⁹ diſponẽ teſtamẽta q̃ſi diffinito ſalutis oĩ tp̃e iaz appropiquãte. GREGO. Undecima ꝟo hora ẽ ab aductu dñi vſq3 ad finẽ mũdi. Operatoꝝ ḡ mane: hora tertia: ſexta: τ nona antiqu⁹ ille τ hebraic⁹ pp̃ls deſignaꝰ q̃ in electis ſuis ab ipſo mũdi exordio du3 recta fide deũ ſtuduit colere q̃ſi nõ deſtitit in vinee cultura laborare. Ad vndecimá ꝟo gentiles vocanꝰ. Uñ ſeqꝰ. [Circa vndecimá ꝟo exijt τ iuenit alios ſtãtes: τ dixit illis. Quid hic ſtatis tota die ocioſi?] Qui eiſ tráſacto taz lõgo mũdi tp̃e pro vita ſua laborare neglexerát: q̃ſi tota die ocioſi ſtabát. S3 pẽſate q̃d inq̃ſiti rñdeát. Seqꝰ. n. [Dñt ei. Quia nemo nos cõduxit.] Nullus q̃ppe ad eos pr̃iarcha: nullus ꝓpĥa ad eos venerat. Et q̃d ẽ dic̃. [Nemo nos cõduxit] niſi vite nobis nemo viá p̃dicauit? CHRY. ſup Mat. Que eſt. n. ꝯductio nr̃a τ cõductionis merces? Promiſſio vite eterne. Gentes. n. ſole. neq3 deum ſciebát neq3 dei ꝓmiſſa. HYLA. Hi igiꝰ mittũꝰ ad vineam. Uñ ſequiꝰ. [Dixit eis. Ite τ vos in vineaz meam.] RABA. Poſtq̃ aũt opis diurni rõ reddita eſt ad remunerationis tp̃s opportunũ dicit. Cũ aũt ſero factũ eſſet h eſt cũ dies toti⁹ mũdi ad veſperá ꝯſumationis inclinata eẽt. CHRY. ſup Mat. Cõſidera q2 ſero: nõ alio mane mercedez reddit. Ergo adhuc ſtáte ſeculo iſto iudiciũ eſt futuru3: τ vnicuiq3 merces ſua reddẽda. Et h pp duas rõnes. Pria eſt: q2 ipſa btitudo futura eſt merces iuſtitie: ideo nõ in illo ſeculo fit iudiciũ ſ3 añ illud. Deide añ aduẽtu3 diei illius remittitur iudiciuz ne videant peccatores diei illius beatitudinẽ. Sequitur. [Dicit dñs ꝓcuratori ſuo] i. filius ſpũiſcõ. GLO. Uel ſi voluerit dicit pr̃ filio: qui. ſ. pr̃ operaꝰ p filiũ: τ fili⁹ p ſpm̃ſcm̃: nõ pp aliquá diuiſaz ſubſtantie aut dignitatis. ORIGE. Uel [dic̃ dñs ꝓcuratori ſuo] i. alicui angeloꝝ: qui ſup mercedes retribuẽdas eſt poſitus: ſiue alicui ex multis ꝓcuratorib⁹ ſm q2 ſcriptu3 eſt. Sub curatorib⁹ τ tutorib⁹ eſſe heredez in tp̃e quo paruulus eſt. REMI. Uel dñs ieſus chrs ipẽ eſt paterfamilias τ vinee ꝓcurator: ſicut τ ipſe eſt τ hoſtiũ τ hoſtiari⁹. Ipſe. n. eſt venturus ad iudiciũ τ vnicuiq3 reddaꝰ ſm q2 geſſit. Uocat ḡ operarios τ reddit illis mercedem: q̃ñ oẽs congregabunꝰ in iudicio: vt vnuſquiſq3 accipiat ſm opa ſua. ORIGE.

Margin notes:
Chriſt⁹ eſt pr̃familiaſ cui⁹ dom⁹ eſt celu3 et terra τc.
Totũ hui⁹ ſeculi decurſu3 vnũ diẽ dicere poſſum⁹.
C
Ocioſus ẽ q̃ op⁹ dei nõ opaꝰ.
Geñ. 3. Geñ. 7.
D
E
Eſt in futuro iudiciũ merces retribuiꝰ.
F
Gal. 4.
Jo. 10. Jo. 16.
De. 11.

Primi āt opary testimoniū hñtes p fidē nō acceperūt vel pmissionē pro nob aliqd meli⁹ pſiciente pñfamilias: vt nō ſine nob pficiāf. Et qz mīaz pſecuti ſum⁹ pmi mercedē ſpam⁹ accipe q ſam⁹ ebri: poſt nos aūt q añ nos opati ſūt. Et iō dr. [Uoca oparios r redde illis mer. ſuā: ici. a nouiſſi. vſqz ad pmos.] CHRY. ſup Mat. Semp. n. libēt⁹ aliqd dam⁹ illis qb⁹ gratī donam⁹: qz pro ſolo nro honore donam⁹. Ergo oib⁹ ſcis de⁹ reddēs mercedē iuſtus oſtendit.
Ro.15. gentib⁹ āt dans miſericorde: dicēte aplo. Gētes āt ſup mīaz honorare deū. Et iō dr. [Incipiēs a nouiſſimis vſqz ad primos.] Aut certe vt ondat de⁹ ieſtimabilez mīaz ſuā: p⁹ nouiſſimis r idignioib⁹ reddit mercedem: poſtea pmis. Nimia eiz mīa ordinē nō aſpexit.
G AUGU. de ſpū r lrā. Ul' iō velut pores repiunf minores: qz min⁹ dilati ſūt. Seqf. [Cūz veniſſent aūt qui circa vndecimā horā venerāt rc.] GREGO. Eundē denariū acceperūt q laborauerūt ad vndecimā: quē expectauerūt toto dſiderio: r qui laborauerūt ad pmā: qz eqles vite eterne retributionē ſortiti ſunt cum his q ab initio mūdi vocati fuerāt: hi qui in fine mundi ad deū venerūt. CHRY. ſup Mat. Nō āt iniuſte. Naz r q in pma pte ſeculi nat⁹ eſt: r nō amplius vixit q ſtatutū tps vite ſue: r qd illi nocuit ſi poſt illi⁹ exitū mundus ſtetit: r q circa finē naſcunf nō min⁹ viuēt q dies q nūerati ſūt eis: r qd illis pdeſt ad cōpēdiū laboris: ſi cito mūdus finif cū pēſuz vite ſue cōpleāt añ mūdū. Deinde nō eſt in hoīe qñ naſcaf pus aut poſtea: ſz ptātis dine. Nec ille qdē ſibi priorem dz locū defendere: qui pus nat⁹ eſt: nec ille cōtēptibilior dz eē qui poſtea. Seqf. [Et acci. mur. aduer. patrē fa.] Si āt verū eſt qd dixim⁹: qz pmi r poſteriores tps ſuū vixerūt r nō ampli⁹ neqz min⁹: r vnicuiqz mors ſua eſt pſūmatio ipſi⁹ qd ē qd dñt. [Portauim⁹ pōdus diei r eſtus.] qa. ſ. magna eſt nobis virt⁹ ad faciēdaz iuſtitiā: cogñſce ppe eē finē mūdi. Un r chris nos armās dicebat. Appropinqūit regnū celoz. Illis aūt ifirmatio erat ſcire mūdi ſpatia eē longinqū. Qūis q nō p oē ſeculuz vixerint: tn toti⁹ ſeculi grauamina puliſſe videnf. Aut pōdus toti⁹ diei dic oneroſa legis mādata: eſtū aūt vrentē erroris tētationē: quam pflabāt ſpūs maligni in eos ad emulationē gētiū eos irritantes: a qb⁹ oib⁹ gētiles liberi extiterūt chrō credētes: r cōpendiū gre ad plenū ſaluati.
H GREGO. Uel pondus diei r eſtus ferre eſt p longioris vite tpa carnis ſue calore fatigari. Sz pōt qri quō murmurare dicti ſūt q ad regnuz vocanf celoz. Etenim regnū nullus q murmurat accipit: nullus q accipit murmurare pt. CHRY. in ho. Nō aūt opz ea q in pabolis ſūt fm totū qd dr ineſtigare: ſz intētionez pp quā cōpoſita eſt intellige: r nihil vltra ſcrutari. Non q iducit h vt ondat aliquos eē inidia morſos: ſz vt ondat hos tāto potitos eē honore q r iuidiā alys poterāt gñare. GREGO. Uel qz antiqui pres vſqz ad aduētū dñi quātūlibet iuſte vixerāt: ducti ad regnū nō ſunt: eoz hoc ipm murmuraſſe eſt. Nos āt q ad vndecimā venim⁹ poſt laborez nō murmuram⁹: qz poſt mediatoris aduētū in h mūdo veniētes: ad regnū ducimur mox vt de corpe eximus. HIERO. Uel ois retrouocatio gentilib⁹ iuidet: r in euāgelij torquef gra.
Exo.15. HYLA. Et fm inſolentiā populi iam ſub moyſe ptumacis h murmur operantiū eſt. Seqf. [At ille rndens vni eoz dixit: Amice: non facio tibi iniuriam.] REMI. Per hūc vnū pñt itelligi oēs qui ex iudeis crediderūt: quos amicos pp fidem noiat.
I CHRY. ſup Mat. Non aūt dolebāt qſi defraudati de mercede ſua: ſz qz illi amplius q merebanf acceperāt. Sic. n. dolent inuidi qñ alteri aliqd addif qſi eis ſubtrahaf. Ex quo pz q ex vanagloria naſcif inuidia. Ideo. n. dolet eſſe ſcds: qz deſiderat eē prior. Et iō iudie motū remouet dicēs. [Nōne ex denario pueriſti mecū.] HIERO. Denari⁹ figurā regis hz. Recepiſti q mercedē quā tibi pmiſerā: h eſt imaginez r ſilitudinē meā. Quid qris amplī? Et nō tā ipe plus accipere q aliū nihil accipe deſideras. [Tolle qd tuum eſt r vade.] REMI. Ideſt recipe mercedē tuā r vade in gliā. [Uolo āt r huic nouiſſimo] i. gēnli pplo [dare] ſz meritū: ſic r tibi. ORIGE. Forſitan āt ade dic. [Amice nō facio tibi iniuriā: nōne ex denario cōueniſti mecū. Tolle quod tuū eſt r vade.] Tuū eſt ſalus qd eſt denari⁹. [Uolo aūt r huic nouiſſimo dare ſic r tibi.] Nō icredibilr pōt qs arbitrari hūc nouiſſimū eē aplm paulū: q vna hora opat⁹ eſt: 1.cor.15.
r ſilr oēs q añ cū fuerūt. AUGU. de ſcā vginitate. Quia vo ipſa vita eterna pariter erit oib⁹ ſcis eqlis denari⁹ oib⁹ eſt attribut⁹ q eſt oiuz merces. K
Quia vo in ipſa vita eterna diſtincte fulgebūt lumina meritoz: multe māſiones ſunt apud prēz. ac in denario qdē ipari non viuet ali⁹ alio plixius. in multis aūt māſionib⁹ honoraf alius alio clarius. Io.14.
GREGO. Et qz ipſa regni pceptio ei⁹ eſt bonitas voluntatis recte ſubiūgif. [Aut nō licet mihi qd volo facē.] Stulta eiz eſt qd hoīs p bonitatē dei murmurare. Cē querēdū ppe eēt nō ſi dat qd nō dz: ſz ſi nō daret qd deberet. Un apte ſubdif. [An oculus tu⁹ neqz eſt: qz ego bonus ſum.] REMI. Per oculuz. n. vult intētionē intelligi. Iudei nāqz neqz habuerūt oculū. i. itētionē malaz: qz de ſalute gētium dolebāt. Ad qd āt ſenſus h⁹ pabole tēdat manifeſtat cum ſubdif. [Sic erūt pmi nouiſſimi r nouiſſimi primi] eo. ſ. q iudei de capite trānf in caudaz: r nos de cauda mutamur in caput. CHRY. ſup Mat. Aut iō pmos dicit nouiſſimos: r nouiſſimos pmos: nō vt nouiſſimi digniores ſint q pmi: ſz vt coequenf: r nulla ſit iter eos dña tpis cā. Qd aūt dicit. [Mul. ſūt vo. pa. ve. electi.] Nō ad ſupiores ſanctos ptinet: ſz ad gētes: qñ ex ipſis gētib⁹ q multi vocati ſunt: pauci ſūt eligēdi. GREGO. Ad fidē. n. plres veniūt: r ad celeſte regnū pauci pducūf. Plerīqz. n. deū vocib⁹ ſequūf: L
morib⁹ fugiūt. Ex hoc q duo pēſare debem⁹. Primū eſt vt de ſe qſqz minie pſumat: qz etſi iaz ad fidē vocat⁹ eſt: vtrū ad regnū eligēdus ſit neſc it. Scdm vo eſt vt vnuſqſqz pximū ſuū: quē iacere in vitus pſpicit: de ſpare nō audeat: qz diuie mīe diuitias ignorat. Ul' alr. Mane nrā pueritia eſt: hora tertia adoleſcētia itelligi pōt: qz qſi iaz ſol in altus pficit: dū calor etatis creſcit. Sexta āt iuuētus ē: qz velut in cētro: ſol figif duz in ea plenitudo roboris ſolidaf. Nona ſenect⁹ āt itellif: in q velut ſol ab alto axe deſcēdit: qz etas a calore iuuētutis deficit. Undecia vo eſt ea etas: q decrepita vl' veterana vocaf. CHRY. in ho. Qd āt non oēs ſil' cōduxit: ſed alios mane: alios hora 3ª: r ſic de alys: ex diuā mētis eoz pceſſit. Tūc. n. eos vocauit: qñ erāt obedituri. Nā r latronē vocauit: qñ obeditur⁹ erat. Si aūt dicant [qz nemo nos pduxit] ſic dicti ē. Nō opz oia ſcrutari q in pabolis ſūt. Itē h nō dicit dñs ſz opary. Qd ipe. n. oēs qntū ad ſe ptinet a p⁹ etate vocet ſignat cum dr. [Exyt p mane oparios pducē.] GREGO. Qui q vſqz ad vltimā etatē deo viuē neglexerūt: vſqz ad horā 11ª ocioſi ſteterūt: r tñ tales pñfamilias vocat: r plerūqz añ remunerāf: qz pus ad regnū de corpe exeūt: q hi: q mō in pueritia vocati eſſe videbāf. ORIGE. Non aūt dicef. [Quid h ſtatis tota die ocioſi.] his q ſpū icipiētes carne pſumūf: ſi poſtea regredi volūt: vt iter ſpū viuāt. Qd nō dicim⁹: diſſuadētes ne ad domū pāſā reuertāf laſciui filij: q viuēdo luxurioſe euangelice doctrie ſubſtaz pſūpſerūt: ſz qñ nō ſilr ſūt eis q peccauerūt in iuuētute ſua dū nō adhuc didiciſſent q fidei erāt. CHRY. in ho. Qd āt dic. [Erūt pmi no. r no. pmi] eos occulte iſinuat q a pn⁹ claruerūt: r poſtea vtutē ptēpſerūt: r rurſus eos q a malitia reducti ſūt: r multos ſupexceſſerūt. Cōpoſita ē q hec pabola vt eos auidiores facēt: q in vltia ſenectute puertunf: ne exiſtimarēt ſe min⁹ aliqd hituros.

Marginalia (left): Iuſte deus eqles retributionē in vinea laborātib⁹ tradit. — S.4. r.10. — Inuidia naſcif ex vanagloria.

Marginalia (right): Iudei de capite in caudaz trāſierūt: r nos de cauda i capite mutati. — O — Ro.2. — Luc.23. — M — N — Gal.3. Luc.15. — Multi ex bonis mali r ex malis boni facti ſunt.

Tex.2. ¶ Et aſcẽdẽs ieſus hieroſolymã aſſũpſit duo-
decim diſcipulos ſecreto: ⁊ ait illis. Ecce aſcẽ-
dimus hierľymã: ⁊ filius hoīs tradet̃ pricipi-
mar. 10. bus ſacerdotũ ⁊ ſcribis: ⁊ ꝯdẽnabunt eũ mor-
Luc. 18. te: ⁊ tradent eũ gentib⁹ ad illudenduʒ: ⁊ flagel-
landuʒ: ⁊ crucifigẽduʒ: ⁊ tertia die reſurget.

¶ CRHY. in ho. Dñs a galilea veniẽs nõ repẽte hieroſo-
lymã aſcẽdit: ſʒ p̃us miracula fecit: phariſeos ꝯfutauit: ⁊ di-
ſcipulos de vite pfectiõe ⁊ remuneratiõe iſtruxit. Nũc iaʒ
aſcẽſur⁹ hierľʒ rurſus eis de paſſiõe loq̃t. Vñ dr̃. [Et aſcẽ.
ie. hie. aſſũ. duode. diſci. ſecreto.] ORIGE. Jn. 12. adhuc
erat ⁊ iudas. Adhuc. n. forſitan dign⁹ erat cũ alijs ſeorſũ au-
N dire q̃ paſſur⁹ erat magr̃. CHRY. ſup Mat. Oĩs aũt ſa-
lus hoĩuʒ in chr̃i morte poſita eſt: nec eſt aliqd pp qđ ma-
gis deo gr̃as agẽ debeam⁹: q̃ pp morteʒ ipſi⁹. Jõ. 12. aplĩs
in ſecreto mortis ſue ãnũtiauit myſteriũ: qꝛ ſemp p̃cioſior
theſaur⁹ in meliorib⁹ vaſis icludit̃. Si ãt alij audiſſent paſ-
ſionẽ chr̃i futurã: viri forſitã turbaret̃ pp ifirmitatẽ fidei:
⁊ mulieres pp mollitieʒ ſue nãe: ex q̃ in tali negocio ad la-
Jo. 2. chrimas excitant̃. CHRY. in ho. Hoc eſt qdẽ ⁊ ad mul
tos: tñ occulte ſic ibi. Soluite tẽplũ h̃: ⁊ ſignũ nõ dabit̃ ei:
niſi ſignũ ione ꝓphe. Diſcipulis ãt manifeſte expoſuit di-
cens. [Ecce aſcẽdim⁹ hierľymã.] CHRY. ſup Mat. Cũ
dicit. [Ecce] ꝯſtantie ſmo eſt vt memoriã pñtie hõ in cor-
dib⁹ recõdãt. Dicit ãt [Aſcẽdim⁹.] Ac ſi. d. Videte qꝛ vo-
luntarie vado ad mortẽ. Cũ g̃ videritis me in cruce pẽdẽ-
teʒ ne eſtimetis me hoĩeʒ eẽ tñ. Nam etſi poſſe mori hoĩs
eſt: velle tñ mori: hoĩs nõ eſt. ORIGE. Hoc igit̃ ꝯſiderã-
tes ſcire d̃bem⁹: qm̃ frequẽter ẽt cog̃ſcẽtes qm̃ ⁊ tẽtatiões
aliq̃s ſubituri ſum⁹ nosipſos offerre debem⁹: ſʒ ſupra dcm̃
S. 10. eſt. Siqs vos pſecut⁹ fuerit in vna ciuitate fugite in aliaʒ.
Sapiẽtis in chr̃o ẽ vt cog̃ſcat q̃le tp̃s exigit declinationeʒ:
O q̃leʒ ãt obuiationẽ periculoꝝ. HIERO. Crebro autẽ de
paſſione ſua diſcipulis dixerat: ſʒ qꝛ m̃ltis in medio diſpu-
tãs poterat labi de memoria qđ audierãt: itur⁹ hierľymã:
⁊ ſecũ ductur⁹ apľos ad tẽtationẽ eos parat: ne cũ venerit
pſecutio ⁊ crucis ignominia ſcãdaliʒent̃. CHRY. ſuper
Mat. Tribulatio. n. cũ ſuptienerit expectãtib⁹ nob̃ leuior
īuenit̃ q̃ eſſet futura ſi repẽtina veniſſet. CHRY. in ho.
Predicit ẽt eis vt diſcãt: qm̃ p̃ſciẽs ad paſſionẽ venit ⁊ vo-
lens: ſʒ a p̃n⁰ qdẽ mortẽ p̃dixit eis ſolã. qñ ãt exercitati ſũt
adducit alia. ſ. qm̃ tradẽt eũ gẽtib⁹.] RABA. Tradidit
eũ iudas dñm iudeis: ⁊ ipſi tradiderũt eũ gẽtib⁹. i. pilato ⁊
ptãti romanoꝝ. Jõ ãt dñs in mũdo noluit ꝓſperari ſʒ gra-
uia pati: vt oñderet nob̃ q p delectationẽ cecidim⁹: cũ qua
amaritudie redire dẽam⁹. Vñ ſeq̃t. [Ad illu. ⁊ fla. ⁊ cruci-
figẽdũ.] AVGV. 18. de ci. dei. Paſſiõe oñdit qđ ſuſtinẽ
pro viritate: reſurrectiõe qđ ſperare in trinitate debeamus.
Vñ dic̃. [Et ter. di. re.] CHRY. in ho. Que qdẽ hui⁹ gr̃a
dixit: vt cum triſtia viderint: reſurrectionem expectarent.
P Vñ ſubdit. [Et ter. di. re.] AVGV. 4° de ci. dei. Vna eiʒ
mors. ſ. ſaluatoris ſʒ corp⁹ duab⁹ mortib⁹ nr̃is ſaluti fuit. ſ.
aĩe ⁊ corpis: ⁊ vna ei⁹ reſurrectio duas nob̃ reſurrectiones
p̃ſtitit. Hec ãt rõ ſimplici ad dupluʒ: orit̃ qdeʒ a ternario
numero. Vnũ qppe ⁊ duo tria ſunt. ORIGE. Hic autem
nõ referunt̃ diſcipuli dixiſſe aut feciſſe aliqd: cũ audiſſent
triſtia hec chr̃o futura: recordãtes que dñs dixit ad petrũ:
ne audiant talia vel peiora. Et nunc qdeʒ qui diuinas lr̃as
ſcire ſe arbitrant̃ ſcribe: cõdẽnant ieſuʒ morte ⁊ in linguis
ſuis flagellant: ⁊ crucifigunt euʒ per hoc ꝙ tollere volunt
doctrinã ipſius. Jlle aũt paululaʒ deficiẽs: ſurgit apparẽs
his qui acceperunt poſſe videre.

Vna chr̃i mors ſu it ſal⁹ duarũ mortiũ nr̃aꝝ. ſ. aĩe ⁊ corpis.

Oĩs ſalus hoĩs i chr̃i morte poſita eſt.

Tex. 3. ¶ Tũc acceſſit ad eũ mater filioꝝ zebedei cũ fi-
lijs ſuis adorãs ⁊ petẽs aliqđ ab eo: Qui dixit mar. 10.
ei. Quid vis? Ait illi: Dic vt ſedeãt hi duo filij
mei: vnus ad dexterã tuã: ⁊ vnus ad ſiniſtrã in
regno tuo. Rñdẽs aũt ieſus dixit: Neſcitis qđ
petatis. Poteſtis bibere caliceʒ quẽ ego bibi-
turus ſum? Dicunt ei: poſſumus. Ait illis: Ca-
licem qdeʒ meũ bibetis: ſedere aũt ad dexteraʒ
meaʒ vel ad ſiniſtram nõ eſt meuʒ dare vobis:
ſed quibus paratuʒ eſt a patre meo.

¶ HIERO. Qꝛ poſt oĩa dixerat dñs. [Et 3° die reſurget] A
putauit mulier poſt reſurrectionẽ eũ regnaturũ: ⁊ auiditate
feminea pñtia cupit: imemor futuroꝝ. Vñ dr̃. [Tũc ac-
ceſ. ad euʒ mr̃ fil. ʒebe. cũ fi. ſuis.] CHRY. ſup mat. Hec
mr̃ filioꝝ ʒebedei eſt ſalome: cui⁹ apud alterũ euãgeliſtaʒ
ponit̃ nomẽ vere pacifica: q̃ vere filios genuit pacis. Ma-
gna laus mulieris ex h̃ loco colligit̃: qꝛ nõ ſolum filij reli-
querũt patreʒ: ſʒ ipſa reliq̃rat virũ ſuũ: ⁊ ſecuta fuerat chr̃m:
qꝛ ille ſine iſta viuẽ poterat. iſta aũt ſine chr̃o ſalua eẽ non
poterat. Niſi forte qs dicat: qꝛ ifra tp̃s vocationis apľoꝝ ⁊
paſſionis chr̃i mortu⁹ eſt ʒebedeus: ⁊ ſic illa ſexu fragilis:
etate defecta: chr̃i veſtigia ſeq̃bat̃: qꝛ fides nũq̃ ſeneſcit: ⁊
religio fatigationẽ nõ ſentit. Audaceʒ aũt fecerat eã ad pe-
tendũ nãe affect⁹. Vñ dr̃. [Adorãs ⁊ pe. ali. ab eo] i. reuerẽ-
tia exhibita petit vt qđ petierit ſibi det̃. Seq̃t. [Qui dixit
ei: Quid vis?] Nõ iterrogat q̃ſi neſciẽs: ſʒ vt illa exponẽte
manifeſtũ facẽt irrõnabileʒ eẽ petitionẽ. Vñ ſubdit̃. [Ait
illi. Dic vt ſedeãt hi duo filij.] AVGV. de cõ. euã. Cũ ãt B
h̃ p mr̃eʒ dcm̃ eẽ matthe⁹ expſſit: marc⁹ ipſos filios ʒebe- mar. 10.
dei phibet dixiſſe cũ illa eoꝝ volũtateʒ attuliſſet ad dñm.
Vñ magis ipſos q̃ illã dixiſſe qđ dcm̃ eſt: marc⁹ breuiter
intimauit. CHRY. in ho. Videbãt. n. ſeipſos honoratos
pre alijs ⁊ audierãt: ꝙ ſup. 12. thronos ſedebiit. vñ p̃matũ
ipſi⁹ cathedre petebãt accipe: ⁊ ꝙ qdeʒ plus alijs honoris
apđ chr̃ʒ hẽbãt nouerãt. timebãt vo petrũ ſibi pferri. Vñ ifra. 24.
⁊ ali⁹ euãgeliſta dicit: ꝙ qꝛ ꝓpe erãt hierľm putabãt ꝙ re-
gnũ dei eẽt in ianuis. i. aliqđ ſenſibile. Vñ mãifeſtũ eſt ꝙ
nihil ſp̃uale petebãt: nec itelligẽtiã ſupioris regni hẽbant.
ORIGE. Sic̃. n. in regno mũdiali in honore eẽ videnẽ q
ſedẽt cũ rege: nõ fuit mirũ ſi mulier muliebri ſimplicitate
vł ipitia talia ſe debẽ petẽ eſtimauit: ⁊ ipſi frẽs adhuc im-
pfecti: ⁊ nihil altius cogitãtes de regno chr̃i: talia arbitrati
ſũt de his q ſedebũt cũ ieſu. CHRY. ſup Mat. Vel alr̃. C
Nõ dicim⁹ ꝙ recte petẽt hec mulier: ſʒ h̃ dicim⁹: qꝛ nõ ter-
rena ſʒ celeſtia filijs ſuis optabat. Nõ. n. ſenſit ſic̃ cetẽ ma-
tres q̃ corpa natoꝝ ſuoꝝ amãt: aĩas ãt ꝯtẽnũt. Deſiderant
illos valere in ſeculo iſto: ⁊ nõ curãt qđ ſint paſſuri in illo:
vt oſtẽdãt qꝛ corpoꝝ ſũt parẽtes: nõ aĩaꝝ. Eſtimo ãt ꝙ hi
frẽs cũ audiſſent dñm de paſſione ac reſurrectione ſua ꝓ-
phetãteʒ: ceperũt dic itra ſe cũ eẽnt fideles. Ecce rex cele-
ſtis deſcẽdet ad regna tartarea: vt regem mortis deſtruat.
Cũ ãt victoria fuerit ꝯſũmata: qđ aliđ reſtat: niſi vt regni
gľia ſubſequat̃? ORIGE. Deſtructo. n. pctõ qđ regna-
bat in corporib⁹ mortalib⁹ hoĩuʒ: ⁊ oĩ p̃ncipatu malignaꝝ
virtutũ: eminentiã chr̃i in hoĩb⁹ chr̃ʒ recipit: qđ eſt ipm̃ ſe-
dere in ſede gľie ſue. ꝙ aũt oĩa de⁹ fac̃ ad dextrã ⁊ ſiniſtrã:
h̃ eſt vt iaʒ nullũ malũ ſit añ eũ: ⁊ qui qdẽ p̃cellũt pre ce-
teris appropiquãtib⁹ chr̃o ſũt a dextris ei⁹: qui ãt iferiores
ſũt: a ſiniſtris ſũt ei⁹. Dextrã aũt chr̃i vide ſi potes itelligẽ
iuiſibileʒ creaturã. ſiniſtrã aũt viſibilẽ ⁊ corpaleʒ. Appro-
pinquãtiũ. n. chr̃o qdã dextrã ſortiunt̃ vt itelligibilia: alij
ſiniſtrã vt ſenſibilia. CHRY. ſup Mat. Qui aũt ſeipm̃ D
donauit hominib⁹: quõ regni ſui ſocietatem non donabit?

Fides nũq̃ ſeneſcit ⁊ religio fatigationeʒ nõ ſentit.

Pulchra cogitatio apľoꝝ ioãnis ⁊ iacobi.

Petentis negligētia reprehēdit᷑: vbi de dantis miā nō du/
bitat᷑. Si nos rogamus magr̄m: forſitan ceterorum fratrum
corda ↄcutim⁹. Etſi.n. vinci a carne nō piit q̄ſi iaꝫ ſpūales:
tñ ↄcuti piit q̄ſi adhuc carnales. g̃ ſubmittam⁹ mr̄eꝫ nr̄aꝫ:
vt ſuo noīe depcet᷑ pro nob. Si.n. reprehēſibilis iuēta fue/
rit: facile merebit᷑ veniā. Ipſe.n. ſexus excuſat erroreꝫ. Si
āt nō fuerit iportuna: facili⁹ ipetrabit mr̄ pro ſuis filiꝫs ro/
gās. Ipſe.n. dn̄s q maternos aīos filiorum mi/ratione ipleuit:
facili⁹ audiet maternū affectū. Tūc dn̄s occultorum cognitor
nō ad v̄ba itercedētis mulieris rn̄dit: ſꝫ ad ↄſilia ſuggerē/
tiū filiorum. Bonū qdē erat eorum deſideriū: ſꝫ icōſiderata pe
Dn̄s ſoleꝫ ignorātiaꝫ in aliꝫs reprehēdere reſpōdit. titio: iō etſi ipetrare nō debebāt: ſimplicitas tñ petitionis
eorum ↄfundi nō merebat᷑: qꝛ de amore dn̄i talis petitio na/
ſcebat᷑. Propterea ſolā ignorātiā in eis dn̄s rep̄hēdit. Vn̄
ſeq̄t᷑. [Rn̄dēs āt ie. di. Neſci. qd petatis.] HIERO. Nec
Luce.9. E mirū ſi iſta arguat᷑ imperitie: cū ⁊ de petro dicat᷑. Neſciēs
qd dicēt. CHRY. ſup Mat. Nā frequēter dn̄s patit᷑ di/
ſcipulos ſuos aliqd nō recte aut dīc aut agere aut cogitare
vt ex illorum culpa occaſionē inēiat exponēdi r̄gulā pietatꝫ:
ſciēs qꝛ error eorum nō nocet piite magr̄o: ⁊ nō ſolū i piiti ſꝫ
ēt in futuro doctrina ei⁹ edificat. CHRY. in ho. Hoc aūt
dic oñdēs ꝙ vl̄ nihil ſpūale petebāt: vel ſi nouiſſent q̄ pe/
tebant: nō auſi fuiſſent tñ qd petit: qđ ſupexcedit ſupiores
v̄tutes. HYLA. Neſciūt etiam qd petāt: qꝛ nihil de glīa
aplorum ambigēduꝫ erat: iudicaturos.n. eos ſmo ſupior ex/
.ā.19. poſuit. CHRY. ſup Matt. Vel [Neſcitis qd petatis.]
q.d. Ego vos vocaui ad pteꝫ dexterā de ſiniſtra: ⁊ vos v̄ro
ↄſilio curritis ad ſiniſtrā. Iō forſitan ⁊ p mulierē res age/
Gen.3. bat᷑. Contulit.n. ſe diabolus ad ↄſueta arma mulierum: vt ſicē
adā p mulierē ſpoliauit: ita ⁊ iſtos ſeparet p mr̄eꝫ. Sꝫ iaꝫ
nō poterat p mulierē pditio introire in ſcōs: ex q̄ de muliē
ſalus cūctorum pceſſit. Vel iō dicit. [Neſcitis quid petatis.]
Nō.n. ſolū debem⁹ cogitare q̄leꝫ glīā ↄſeq̄mur: ſꝫ q̄uo eua
dam⁹ ruinā pctī. Qꝛ ⁊ in ſeculari bello q ſp de p̄da victo/
rie cogitat difficile vincit: iō petēduꝫ erat. Da nob auxiliū
F gr̄e tue vt oē maluꝫ vincam⁹. RABA. Neſciebāt ēt qd
peterēt: qꝛ ſedē glīe a dn̄o: quā nōduꝫ merebant᷑ ingrunt.
Delectabat eos culmē honoris: ſꝫ p̄us hēbāt exercere viā
laboris. Unde ſubdit. [Po. bi. cali. quem ego bibi. ſum.]
HIERO. Calicē in ſcripturis diuis paſſionē itelligimus:
ps.115. vt in pſal. Calicē ſalutaris accipiā. Statimqꝫ iferi qs iſte
ſit calix. Precioſa in cōſpectu domini mors ſanctorum eius.
Ibi. CHRY. ſup Mat. Sciebat āt dn̄s qꝛ paſſionē ipſi⁹ po/
terāt imitari: ſꝫ iō iterrogat vt oēs audiam⁹: qꝛ nemo pt cū
chr̄o regnare: niſi paſſionē chr̄i fuerit imitat⁹. Res.n. p̄cio/
ſa nō niſi p̄cioſo p̄cio cōpat᷑. Paſſionē āt dn̄i dicim⁹ nō ſo
luꝫ pſecutionē gētiliū: ſꝫ oēꝫ violentiā quā patimur ↄ pctā
certātes. CHRY. in ho. Dic ḡ. [Poteſtis bibere ⁊c.] Ac
ſi di. Vos mihi de honore ⁊ coronis loquimini. ego aūt de
agonib⁹ vob ⁊ ſudorib⁹. Nō.n. h̄ eſt p̄miorum tp̄s. Ex mō āt
iterrogatiōis eos attrahit. Nō.n. dixit. Poteſtis ſanguineꝫ
v̄rꝫ effundere: ſꝫ [Poteſtis bibere calicem.] Deide addit.
[Quē ego bibitur⁹ ſuꝫ.] REMI. Vt ex cōione ad ipſum
auidiores fiāt. At illi q iaꝫ martyrꝫ libtateꝫ ↄſtātiāqꝫ reti/
nebāt: bibituros ſe pollicent᷑. Vn̄ ſeq̄t᷑. [Di. ei. Poſſum⁹.]
G CHRY. ſup Mat. Vel dn̄t h̄ nō tā ex fiducia ſue forti/
Inexptis letis vr̄ eē tētatio paſſiōis ⁊ mortis. tudis q̄ ex ignorātia. Inexptis.n. letis vr̄ eē tētatio paſſio/
nis ⁊ mortis. CRHY. in ho. Vel h̄ ex ↄ̄ſiderio pmittūt.
Neqꝫ.n. h̄ dixiſſent niſi expectaſſent audire qđ petebant.
Dn̄s aūt eis pphetat magna bona. i. martyrio dignos effi/
ciēdos. Seq̄t᷑. [At il. Cali. q. me. bibetis.] ORIGE. Nō
ita rn̄dit eis. Calicē meū bibere poteſtis: ſꝫ ad futurā eo/
rum pfectionē reſpiciēs dixit. [Caliceꝫ qdeꝫ meū bibetis.]
HIERO. Querit᷑ āt q̄uo calicē martyrꝫ filij ꝫebedei: ia/
cob⁹ videlꝫ ⁊ ioānes biberint: cū ſcriptura narret iacobuꝫ

tñ aplm̄ ab herode capite trūcatū: ioānes aūt p̄pa morte
vitā finierit. Sꝫ ſi legim⁹ in eccl̄iaſtica hyſtoria ꝙ ipſe ioā
nes pp martyrū ſit miſſus in feruētis olei doliū: ⁊ relegat⁹
in pathmos iſulā ſit: videbim⁹ martyrio aiuꝫ nō defuiſſe: Dani. 3.
⁊ bibiſſe ioānē calicē ↄfeſſionis: quē ⁊ tres pueri i camino
ignis biberūt: lꝫ pſecutor nō fuderit ſanguinē. HYLA.
Dn̄s ḡ collaudās eorum fidē ait: martyrio qdē eos ſecuꝫ cō/
pati poſſe: ſꝫ ſeue ei⁹ ac dextre aſſidere aliꝫs a deo p̄re fuiſ/
ſe diſpoſitū. Vn̄ ſeq̄t᷑. [Sede. āt ad dex. meā.] Et qdē q̄tū
arbitramur: ita honor iſte aliꝫs eſt reſeruat⁹: ꝙ tñ nec apl̄i
ab eo erūt alieni: q in. 12. p̄riarcharum ſede ↄſidētes: iſraeleꝫ
iudicabūt. Et q̄tū ſentire ex ipſis euāgeliꝫs licet: in regno
celorum moyſes ⁊ helyas aſſidebūt qb⁹ comitātib⁹ cuꝫ glīe
ſue hitu in mōte apparuit. HIERO. Sed mihi h̄ neq̄q̄ H
v̄r: ſꝫ iō ſedētiū in regno celorum vocabula nō dn̄r: ne paucis
noiatis ceteri putarent᷑ excluſi. Regnū.n. celorum nō eſt tñ
dātis: ſꝫ accipiētis. Nō.n. eſt pſonarum acceptio apud deū: ſꝫ Regnū celorum nō eſt dātis ſꝫ accipiētis.
qcūqꝫ taleꝫ ſe p̄buerit vt regno celorum dign⁹ fiat. h̄ accipiet
qđ nō pſone: ſꝫ vite paratū eſt. Si itaqꝫ tales eſtis q cōſe/
quamini regnū celorum: qđ p̄r meus victorib⁹ pparauit: vos
quoqꝫ accipietis illud. Iō tñ nō dixit. Neqꝫ nō ſedebitis:
ne duos confunderet: neqꝫ ſedebitis: ne ceteros irritaret.
CHRY. in ho. Vel alr̄. Vr̄ iuius oīb⁹ eē locus ille nō ſo/
lum hoīb⁹: ſed ēt angelis. Sic.n. p̄cipuū vnigeniti ponit id
paulus dicēs. Ad quē aūt angelorum dixit vnq̄. Sede a de/ He.1.
xtris meis. Dn̄s ḡ nō q̄ſi exn̄tib⁹ qbuſdaꝫ q aſſeſſuri ſūt: ſꝫ
ↄdeſcēdēs iterrogātiū ſuſpitioni rn̄dit. h̄ eiꝫ vnū ſolū q̄re/
bāt p̄re aliꝫs ſtare apud ipm̄. Sed dn̄s rn̄det. Moriemini
qdē pp me: non tñ h̄ ſufficit vos facē p̄mū ordinē obtinē.
Si.n. aliqs alr̄⁹ venerit cū martyrio ampliorē v̄tutē poſſi/
dens: nō qꝛ vos amo illuꝫ expellaꝫ: ⁊ vobis dabo p̄matū.
Propter h̄ aūt vt nō ifirm⁹ eē oſtendat᷑ nō dixit ſimplr̄.
[Nō eſt meū dare] ſed [Nō eſt meū vobis dare: ſꝫ qbus .ā.18.
paratū eſt.] his. ſ. q ab opib⁹ piit fieri clari. REMI. Vel
alr̄. [Non eſt meū dare vobis] i. ſupbis talib⁹ quales vos
eſtis: ſed humilibus corde [qb⁹ paratuꝫ eſt a patre meo.]
AVGV. p̄ de tri. Vel alr̄. Scōm formā ſerui diſcipulis
dn̄s rn̄det. [Sedere āt ad dexterā ⁊c.] Qđ āt paratū eſt a
p̄re ei⁹: ⁊ ab ipſo filio eſt paratū: qꝛ ⁊ ipſe ⁊ p̄r vnū ſunt.

¶ Et audiētes decē indignati ſunt duobus fra/ Tex.4.
trib⁹. Ieſus aūt vocauit eos ad ſe ⁊ ait. Scitis mar.10.
quia principes gētiū dominant᷑ eorum: ⁊ qui ma/ Luc.22
iores ſunt poteſtatē exercent in eos. Nō ita erit
inter vos. Sed quicūqꝫ voluerit inter vos ma
ior fieri: ſit veſter miniſter. Et quicūqꝫ volue/
rit inter vos primus eſſe: erit veſter ſeru⁹. Sicē mar.10.
filius hoīs nō venit miniſtrari ſed miniſtrare: Io.10.
⁊ dare aiaꝫ ſuā redemptionē pro multis.

¶ CHRY. in ho. Donec chr̄i ſn̄ia icerta erat nō triſtabāt᷑ A
aliꝫ diſcipuli: ſꝫ tūc triſtati ſūt qn̄ eos icrepauit. Vn̄ dr̄. [Et
audiē. decē idi. ſūt duo. frib⁹.] HIERO. Nō ad mulierē
audaciā referūt poſtulātis: ſꝫ ad filios ꝙ ignorātes mēſu/
raꝫ ſuā nō modica cupiditate exarſerūt. CHRY. in ho.
Intellexerunt.n. qꝛ hec petitio diſcipulorum fuit qn̄ eos dn̄s
increpauit. Qn̄ aūt eos a dn̄o p̄honoratos viderūt in trāſ/
figuratiōe: etſi ſꝫ mentē volebāt: in mediuꝫ efferre nō au/
debāt venerātes doctorē. CHRY. ſup Mat. Sicut aūt
duo carnalr̄ petierūt: ita ⁊. x. carnalr̄ ↄtriſtati ſt. Nā velle Velle eē ſuper alios vituperabile eſt: ſuſtinē aliū ſupra ſe min⁹ eſt glorioſuꝫ.
qdeꝫ eē ſup oēs vituperabile eſt. ſuſtinere aūt aliū ſup ſe mi
nus eſt glorioſuꝫ. HIERO. Humilis aūt magiſter ⁊ mi
tis nec cupiditatis duos arguit poſtulātes: nec. x. reliquos
indignatiōis icrepat ⁊ liuoris. Vn̄ ſeq̄t᷑. [Ieſus āt vocauit

eos ad ſe.] CHRY in ho. Qr.n.turbati erãt:vocatiõe eos
ɔſolaᷓt de ppinq̃ eis loquẽdo. Etenĩ duo a ſocietate.x.ſe
ipſos ſeparãtes ppt̃ ſtabãt ſeorſuʒ dño loquẽtes:nõ tñ ſic
pus pueros in mediũ ducẽs eos ɔſolaᷓt:ſʒ a ɔ̃rio iſeruit di
cẽs.[Scitis qr pncipes gẽtium dñanᷓt eoꝝ.] ORIGE.l.
Nõ ɔtẽti tñ regere ſuos ſubõs:ſʒ violẽter eis dñari nituᷓt.
Principatus ſpũalis dʒ eẽ in dilectiõe ſubditoꝝ. Inter vos ãt q eſtis mei nõ erũt hec. Quñ ſic oia carnalia
in nec̃itate ſũt poſita:ſpũalia aũt in volũtate:ſic ⁊ qui pnci
pes ſũt ſpũales:pncipat⁹ eoꝝ in dilectiõe ſubditoꝝ dʒ eſſe
poſit⁹:nõ in timore corpali. CHRY.in ho. Oſtẽdit ãt in
B hoc ꝙ gẽtiliũ eſt pmat⁹cupere:⁊ ſic gẽtiũ cõparatiõe eoꝝ
aiaʒ eſtuãtẽ ɔuertit. CHRY.ſup Mat.Et corp⁹ qdem
deſiderare bonũ:bonũ eſt:qr nr̃e volũtatis ẽ:⁊ nr̃a eſt mer
ces.pmatũ aũt honoris ɔcupiſcẽ vanitas eſt. Hoc.n.ɔſequi
iudiciũ dei ẽ:pp qd ex pmatu honoris neſcim⁹ ſi mercedẽ
iuſtitie meremur. Neqʒ.n.apl's laudẽ hẽbit apud deũ:qr
apl's fuit:ſʒ ſi opus apl'at⁹ſui bñ ipleuit. Nec apl's pro me
rito ſuo añcedẽti honorat⁹eſt vt eẽt apl's:ſʒ ad h miſteriũ
apt⁹ eſt iudicat⁹ ſʒ motũ aie ſue. Primat⁹ ẽt fugiẽtẽ ſe de
ſiderat ⁊ deſiderãtẽ ſe horret:cõuerſatio g melior deſide
rãda eſt:nõ dignior gdus. Uolẽs g dñs ⁊ duoꝝ fratrũ ʒe
bedei ⁊ alioꝝ idignationẽ extiguẽ:itroducit diãʒ inter pn
cipes mũdiales ⁊ eccl'iaſticos:oñdẽs qr pmat⁹ in chõo nec
ab aliq̃ appetẽdus eſt nõ hñte: nec alteri iuidẽdus ẽ hñti:
qr pncipes mũdi iõ ſũt vt dñenᷓt minorib⁹ ſuis:⁊ eos ſuiru
ti ſubyciãt ⁊ expoliẽt:⁊ vſqʒ ad mortẽ eis vtãᷓt ad ſuã vti
litatẽ ⁊ gl'iã. Pricipes ãt eccl'ie fiũt vt ſuiãt minorib⁹ ſuis:
⁊ miniſtrent eis q̃cũqʒ acceperũt a chõo:vt ſuas vtilitates
negligãt:⁊ illoꝝ pcurẽt:⁊ mori nõ recuſent pro ſalute infe
Primatũ eccl'ie ɔcupiſcere nõ eſt iuſtũ vl' vtile. rioꝝ. Primatũ g eccl'ie ɔcupiſcẽ neqʒ iuſtũ eſt neqʒ vtile.
Nullus ſapiẽs vult vltro ſe ſubycẽ ſuituti ⁊ periculo tali:
vt det rõnẽ pro oi eccl'ia:niſi forte q nõ timet dei iudiciuʒ:
abutẽs pmatu ſuo eccl'iaſtico ſeculariter:ita vt ɔuertat illuʒ
C in ſecularẽ. HIERO.Deniqʒ ſui pponit exẽplũ vt ſi,di
cta parpẽderẽt erubeſcerent ad opa. Uñ ſubdit.[Sicᷓ fili⁹
ho.nõ ve.mini.ſʒ miſtrare.] ORIGE. Nam ⁊ ſi angeli ⁊
martha miſtrauerũt ei:tñ nõ iõ venit vt miniſtreᷓt: ſʒ vt
miniſtret:⁊ tñ creuit miniſtrãs:vt iplereᷓt qd ſeqᷓt.[Et da
ret aiaʒ ſuã redẽptionẽ pro multis].ſ.q crediderũt in euʒ:
daret inquã in morteʒ. Sʒ qm̃ ſolus erat inter mortuos li
Jo.4. ber:⁊ fortior oi ptãte mortis:oẽs ſequi ſe volẽtes liberauit
mar.10. a morte. Eccl'iaꝝ g pncipes imitari debẽt chõʒ acceſſibilẽ:
Jo.13. ⁊ mulierib⁹ loquẽteʒ:⁊ pueris manus iponentẽ:⁊ diſcipu
Prelatorũ inſolẽtia ⁊ ſuperbia in põparexhibitiõe ⁊ alijs reprehẽſibilib⁹ carpit. lis pedes lauãteʒ:vt ipſi ſilr faciãt frib⁹. Nos aũt tales ſu
mus vt ẽt pncipũ mũdi excedere videamur ſupbiã:vl' nõ
itelligẽtes:⁊ ɔtẽnẽtes mãdatũ chõi:⁊ q̃rim⁹ ſicᷓ reges acies
pcedentes:⁊ terribiles nos ⁊ acceſſu difficiles:maxie pau
perib⁹ exhibemus:nullaʒ affabilitatẽ hñtes:vl' hẽc ad nos
pmittẽtes. CHRY.in ho. Quãtocũqʒ g tu humiliat⁹fue
ris:nõ poteris tantũ deſcẽdere q̃tũ dñs tuus.

Tex.5. ¶ Et egredientib⁹ illis ab hierico ſecuta eſt eum
mar.15. turba multa. Et ecce duo ceci ſedẽtes ſec⁹ viaʒ
Luc.10. audierũt qa ieſus trãſiret:⁊ clamauerũt dicen
⁊.18. .ã.9. tes. Dñe miſerere nr̃i fili dauid. Turba ãt in
crepabat eos vt tacerẽt. At illi magis clamabãt
dicentes. Dñe miſerere nr̃i fili dauid. Et ſtetit
ieſus ⁊ vocauit eos ⁊ ait. Quid vultis vt faciã
vobis? Dicunt illi. Dñe vt aperianᷓt oculi nr̃i.
mar.10. Miſertus aũt eoꝝ ieſus tetigit oculos eoꝝ. Et
confeſtim viderunt:⁊ ſecuti ſunt eum.

A ¶ CHRY.ſup Mat. Sicut teſtimoniũ ſtudioſi agricole
eſt meſſis fecũda:ita aſſidui doctoris eſt documẽtũ eccl'ia
plena. Uñ ⁊ h dr̃.[Et egre.il.ab hieri. ſecu.eſt eũ tur.mul
Amor ſpiritualis fatigationẽ nõ ſentit. ta.] Nemineʒ labor itineris ipediuit:qr amor ſpũalis fati
gatiõeʒ nõ ſentit. Neminẽ paſſionũ ſuaꝝ recordatio retra
xit:qr igrediebanᷓt in poſſeſſionẽ regni celeſtis. Uere.n.nõ
hʒ ſup terrã qd amet:q bonuʒ celeſte in vitate guſtauerit.
Opportune ãt oblati ſũt añ faciẽ chõi duo ceci:vt apertis
oculis q̃ſi teſtes vtutis aſcẽderẽt cũ eo in hier'lʒ. Uñ ſeqᷓt.
[Et ecce duo ceci.] Hi currẽtiũ ſtrepitum audiebãt ⁊ pſo
nas nõ videbãt:nihil ſolatii hñtes de toto corpe niſi vocẽ.
Et iõ qr pedib⁹ eũ ſeq nõ poterãt:voce ſequebanᷓt. Uñ dr̃.
[Audi.qr ie.trã.⁊ cla.dicẽtes. Dñe miſereᷓ nr̃i fili dauid.]
B AVGV.de cõ.euã. Hoc ãt factũ marcus cõmemorat:ſʒ
mar.10. de vno ceco factũ. Que ita ſoluiᷓt qd.nã duoꝝ cecoꝝ quos
mattheus iterpoſuit:vnũ fuiſſe in illa ciuitate famoſiſſimuʒ
mar.10. ex h ſatis appet:ꝙ ⁊ nomẽ ei⁹ ⁊ prĩs ei⁹ marcus cõmemo
rauit. Barthimeus.n.timei filius ex aliq̃ magna felicitate
deiect⁹ notiſſime fuit:qui nõ ſolũ cec⁹:veꝝ ẽt mẽdicus ſe
debat. Hinc eſt g ꝙ ipʒ ſolũ voluit cõmemorari marcus:
cui⁹ illuminatio tã clarã famã huic miraculo cõparauit: q̃ꝫ
Luc.18. erat illi⁹ nota calamitas. Lucas vo q̃uis oĩno eodẽ mõ fa
ctũ:tñ in alio ceco itelligẽdus eſt par cõmemorare mira
culuʒ. Ille qppe h fcm̃ dicit:cũ appropinq̃ret hierico:alij
cũ egredereᷓt ab hierico. Seqᷓt.[Tur.ãt icre. eos vt tace
Fama hominũ ſapiẽtia:que dedignat a paupib⁹ publice ſalutari. rent.] CHRY.ſup Mat.videbant.n.ſordidas veſtes:⁊
nõ ɔſiderabãt ɔſcie claritatẽ. Ecce fatua ſapia hoium.exi
ſtimabant enĩ iniuriã pati magnos ſi a paupib⁹ honorẽ
tur. Quis enim pauper auſus eſt diuiteʒ publice ſalutare?
ORIGE. Uel ſilẽtiũ nõ cã honoris exigũt:ſʒ ꝙ acerbe a
C cecis audiebãt ꝙ negabãt.ſ.dñʒ eẽ dauid filiũ. ORIGE.
Uel q crediderãt icrepabãt eos:vt nõ appellarẽt euʒ ɔtẽ
ptibili noie filiũ dauid:ſʒ poti⁹ dicerẽt.[Fili dei miſerere
nr̃i.] HYLA. Inuitabanᷓt aũt magis vetiti q̃ꝫ cõpeſce
banᷓt. Fides.n.qñ vetaᷓt magis accẽditᷓ:⁊ iõ in piculis ſecu
ra eſt:⁊ in ſecuritate piclitaᷓt. Uñ ſeqᷓt.[At illi magis cla.
dicẽtes. Miſe.nr̃i fili dauid.] Primo.n.clamabãt:qr ceci
erãt. Scdo magis clamabãt:qr vetabãᷓt ad lumẽ accedẽ.
CHRY.in ho. Chõs ãt pmittebat eos vetari:vt plus eoꝝ
deſideriũ appet̃et. Hinc ãt diſce:qm̃ ſi abiecti fuerim⁹ cũ
ſtudio accedẽtes ad deũ:p noſipſos aſſequemur qd peti
mus. Seqᷓt.[Et ſte.ie. ⁊ vo.eos ⁊ ait. Quid vul.vt fa.vo.]
HIERO. Iõ aũt ſtetit ieſus: qr ceci q̃ pgerẽt ignorabãt.
Multe fouee erant in hierico: multe rupes:⁊ prerupta in
pfundum vergentia: idcirco dñs ſtat: vt venire poſſint.
ORIGE. Uel ieſus nõ ptrãſit:ſʒ ſtat:vt ſtãte eo nõ trãſi
D fluat hñficiũ:ſʒ q̃ſi de fonte ſtãte mña defluat vſqʒ ad eos.
HIERO. Uocari ãt iubet ne turbe phibeãt:⁊ iterrogat
qd velint:vt ex rñſione eoꝝ manifeſta debilitas appeat:⁊
virt⁹ex remedio cogſcaᷓt. CHRY.ſup Mat. Ul' iterro
gabat pp fidẽ:vt dũ ceci chõʒ filiũ dei ɔfitenᷓt: cõfundanᷓt
vidẽtes:q cũ tñ hoieʒ putãt. Dñm qdẽ chõʒ vocauerant:⁊
veꝝ dixerãt. Sʒ dicẽtes filiũ dauid:diſſipabãt qd bñ con
feſſi ſunt. Nam abuſiue ⁊ hoies dñi dicunᷓt. Uere ãt nemo
dñs niſi deus. Luʒ g dicũt.[Dñe fili dauid] abuſiue chõm
ſcm̃ hoieʒ honorãt. Si aũt ſolũmõ dñm dicerẽt:deitatẽ cõ
fiterenᷓt. Ideo iterrogat.[Quid vultis?] Tunc illi iam nõ
dixerũt. Dñe fili dauid ſed tñ dñe. Sequiᷓt.n.[Dicũt illi.
Dñe vt aperianᷓt oculi noſtri.] Fili⁹ enĩ dauid cecos illu
minare nõ põt:fili⁹ dei põt. Quãdiu g dixerunt.[Dñe fili
dauid] ſuſpẽſa eſt ſanitas. Moꝝ aũt vt dixerũt.[Dñe] in
fuſa eſt ſanitas. Sequiᷓt.n.[Miſert⁹ autẽ eoꝝ ieſus tetigit
oculos eoꝝ ⁊ ɔfeſtim viderũt.] Tetigit aũt vt hõ carnaliter
E ſanauit vt de⁹. HIERO. Preſtat enĩ artifex qd nã non
dederat:aut certe qd hbilitas tulerat miſericordia donat.
CHRY.in home. Hi auteʒ ſicut ante dationem fuerunt
perſeuerantes:ita ⁊ poſt donationem non fuerunt ingrati.

CHRY.ſup Mat. Bonū.n.mun⁹ obtulerūt chřo ſanati. Segř.n. [Et ſecuti ſūt eū.] Hoc.n.de⁹ a te reqrit ſꝫ pphe- taꝫ: ſollicitū te ambulare cuꝫ dño deo tuo. HIERO. Hi ğ in hierico ꝯci ſedebāt nec clamare tñ nouerant: poſtea ſequūř ieſum: nō tā pedib⁹ q̃ꝫ ṽtutib⁹. RABA. Hierico aūt que iterpretař luna: defectuꝫ nře mutabilitatis ſignat.

Myſtice. ORIGE. Myſtice aūt hierico itellīř mūdus in quē chřs deſcēdit. Qui āt ſūt in hierico exire neſciūt de ſapia mūdi: niſi viderit nō ſolū ieſuꝫ exeūteꝫ de hierico: ſed ēt diſcipu- los ei⁹. Hec ğ vidētes ſecute ſunt eū turbe multe: mūdū ⁊ mūdana oīa ꝯtēnētes: vt chřo duce aſcēdāt in hierl̃m cele-

Quid ſignificent duo ceci ⁊ duo illuminati. ſteꝫ. Duos cecos poſſum⁹ dicē iudā ⁊ iſrael: q añ chřı aduē- tuꝫ ceci fuerūt: qꝛ nō videbant ṽbū veꝝ qď erat in lege ⁊ pphetis: tñ ſedētes ſec⁹ viā legis ⁊ pphaꝝ: ⁊ ſm carnē tñ intelligētes: clamabāt tñ ad eū q fact⁹ eſt ex ſemīe dauid

F ſm carnē. HIERO. Uel duos cecos pleriqꝫ phariſeos ⁊ ſaduceos itelligūt. Uel alr̃. Duo ceci ſedētes iuxta viam ſignat de vtroqꝫ pplo q̃ſdā iaꝫ coherētes p fidē diſpenſa- tioni tpali: ſm quā chřs via eſt: ⁊ deſiderātes illuminari.i. aliqd de ṽbi eternitatē itelligē. Qď trāſeunte ieſu ipetrare cupiebāt.i. p meritū fidei q̃ credit fili⁹ dei ⁊ nat⁹ hō ⁊ paſ- ſus pp nos. Per hāc.n. diſpēſationē quaſi trāſit ieſus: quia actio tpalis eſt. Oportebat aūt vt tñ clamarēt: donec reſi- ſtentis ſibi turbe ſtrepitū vicerēt.i. tā pſeuerādo aiuꝫ intē- derēt orādo atqꝫ pulſando q̃uſqꝫ ꝯſuetudineꝫ deſiderioꝝ carnaliū: q̃ tanq̃ꝫ turba obſtrepit cogni lucē ṽitatis eterne videre conāti: vel ipſaꝫ hoiuꝫ carnaliū turbā ſtudia ſpūa- lia ipedietēꝫ fortiſſima intētiōe ſuparēt. AVGV. de ṽ. do. Bonos.n. chřianos volētes facē pcepta dei: chřiani ma- li ⁊ tepidi ꝓhibēt. Clamāt tñ illi nō deficiētes. Cuꝫ.n. qſqꝫ chřian⁹ cepit bñ viuē: mūdūqꝫ ꝯtēnere: in ipſa ſui nouitate patiř reprehēſores: frigidos chřianos: ſed ſi pſeuerauerint

G ipſi iaꝫ obſequētur q añ ꝓhibebāt. AVGV. de qō. euā. Itaqꝫ audiēs ieſus: qꝛ pulſanti apieř: ſtās eos tāgit ⁊ illu- minat. Quia.n. fides icarnatiōis tpalis ad eterna itelligē- da nos p̃parat: trāſeūte ieſu admoniti ſūt vt illuminarēř: ⁊ ab eo ſtāte illumīati ſunt. Tpalia.n. trāſeunt eterna ſtant. CHRY.ſup Mat. Quidā iterp̃tanř duos cecos gētiles: vn⁹ ex cham: alius ex iaphet: q ſec⁹ viā ſedebāt.i. iuxta ve- ritatē ꝯuerſabanř: ſꝫ ṽitatē iuenire nō poterāt: vel ſꝫ rōnē

Act.19. ṽbi ꝯſiſtētes: qꝛ notitiā ṽbi nōdum acceperāt. RABA. Agnita āt fama nois chřı pricipes ei⁹ fieri querebāt: ꝯdice- bāt multi. p̃mo iudei vt in actib⁹ legim⁹: deide ēt gentiles pſecutiōe inſtabāt: nec tñ eos q erāt ad vitaꝫ p̃ordinati: ſa-

Luc.13. lute p̃uare valebāt. CHRY.ſup Mat. Cōſequēter aūt gētiuꝫ oculos mētis tetigit ieſus: dans eis gr̃aꝫ ſpūſſci: que illuminate ſecute ſūt eū: operib⁹ bonis. ORIGE. Et nos

Deus dedit nob videre ſpūaliter vt ipm ſequeremur. ergo ſedentes iuxta ſcripturaꝝ viā: ⁊ intelligētes in qbus ceci ſumus: ſi ex affectu petierim⁹: tanget oculos aiaꝝ no- ſtraꝝ ⁊ recedet a ſenſib⁹ noſtris tenebra ignorātie: vt euꝫ videam⁹ ⁊ ſequamur qui dedit nobis poſſe videre: pp̃ter nihil aliud: niſi vt eū ſequamur. Cap. XXI.

Tex.1. mar.11. Luc.19. ET cuꝫ appropinquaſſent hieroſoly- mis: ⁊ veniſſent bethphage ad montē oliueti: tūc ieſus miſit duos diſcipu- los dicēs eis. Ite in caſtelluꝫ qď ꝯtra vos eſt: ⁊ ſtatiꝫ iuenietis aſinā alligatā ⁊ pullū cū ea. Soluite ⁊ adducite mihi. Et ſiqs vobis aliqd dixerit: dicite qa dñs his opus hꝫ: ⁊ ꝯfe- ſtim dimittet eos. Hoc aūt factuꝫ eſt: vt adim-

Zach.9. Iſa.62. pleřř qď dcm̃ eſt p pphetā dicētē. Dicite filie ſyon: ecce rex tuus venit tibi māſuet⁹ ſedēs ſup aſinā: ⁊ pullū filiū ſubiugalis. Euntes āt diſci- Jo.12. puli fecerūt ſic p̃cepit illis ieſus. Et adduxerūt mar.11. aſinā ⁊ pulluꝫ ⁊ ipoſuerūt ſup eos veſtimenta Luc.19. ſua: ⁊ eū deſup ſedere fecerūt. Plurima auteꝫ turba ſtrauerūt veſtimēta ſua in via. Alij āt ce- debant ramos de arborib⁹: ⁊ ſternebāt in via. Turbe aūt que p̃cedebāt ⁊ que ſequebanř: cla- mabāt dicētes. Oſanna filio dauid: benedict⁹ qui venit in nomine dñi oſanna in excelſis.

A ¶ REMI. Narrauit ſup̃i⁹ euāgeliſta dñm egreſſuꝫ a gali- lea ⁊ cepiſſe aſcēdere hierl̃ymaꝫ. Poſtq̃ꝫ ğ narrauit qd in via geſſerit in icepta intētiōe pſeuerās dicit. [Et cū appro. hieroſo. ⁊ ve. bethpha.] Bethphage viculus fuit ſacerdotuꝫ: ſit⁹ in latē montis oliueti: diſtās vno miliario a hierl̃ꝫ. Sa- cerdotes.n. qui p certos dies in tēplo deſeruiebāt cōpleto offō vicis ſue: illic diuertebāt ad manēduꝫ: ſilr̃ ⁊ illi q acci- piebāt offm̃ illuc diuitebāt qꝛ p̃ceptū fuit in lege vt nullus dieb⁹ ſabbatoꝝ plus q̃ꝫ mille paſſus icederet. ORIGE. Uñ ⁊ iterp̃tař bethphage dom⁹ maxillaꝝ: qm̃ maxilla p̃pa erat pars ſacerdotū in lege. Segř. [Tunc ie. mi. duos di.]

Sacerdotes cōpleto miniſterio templi redibant ad habitādus in bethphage.

CHRY.ſup Mat. Nō dixit diſcipulis dicatis. Dñs tu⁹ his opus hꝫ: vel dñs veſter vt itelligāt qꝛ ip̃e ſit ſolus dñs: nō ſoluꝫ aīaliū ſꝫ oiuꝫ hoiuꝫ. nā ⁊ petōres ꝯditiōe qdeꝫ ſui ſūt: volūtate āt ſua diaboli. CHRY. in ho. Neqꝫ paruū eniꝫ exiſtimes qď fcm̃ eſt. Quis.n. ſuaſit dñis iumētoꝝ nō velle ꝯdicē: volētes ſilere ⁊ ꝯcedē. Et in h diſcipulos eru- dit: qm̃ poterat ⁊ iudeos ꝓhibē: ſꝫ noluit: ſꝫ ⁊ docet vt qď- cūqꝫ petitū fuerit darēt. Si.n. q ignorabāt chřꝫ ita ꝯceſſe- rūt: multo magis diſcipulos ꝯuenit oīb⁹ dare. Qď āt dicit.

B [Et ꝯfeſtiꝫ dimittet eos.] CHRY. ſup Mat. Intelligē- duꝫ eſt ꝙ aīal poſtq̃ꝫ igreſſuꝫ eſt in hierl̃ꝫ ad dñm ſuū re- miſſuꝫ eſt a chřo. GLO. Uel dñs iumētoꝝ ꝯfeſtiꝫ dimit- tet eos in dñi ſuitio mācipādos. Adhibeř aūt huic fcō p- Zach.9. phete teſtimoniū: vt appeat dñm oīa q̃ de ip̃o ſcripta erāt ipleſſe: ſꝫ iuidia cecatos ſcribas ⁊ phariſeos ea q̃ ipſi lege- bāt itelligē noluiſſe. Et iō ſegř. [Hoc aūt totū factū eſt vt adim. qď di. eſt per pphe. dicentē].i. zachariā. CHRY. ſup Mat. Sciēs.n. ppheta malitiā iudeoꝝ: quia ꝯdicturi erāt chřo aſcēdēti in tēpluꝫ: premonuit vt per h ſignū co- gnoſcerēt regē ſuū dicēs. [Dicite filie ſyon.] RABA. Fi- lia ſyon hyſtorialr̃ dř hierl̃m ciuitas: que ſita eſt in monte ſyon. myſtice āt eſt eccl̃ia fideliū ptinēs ad ſupnā hierl̃m. CHRY.ſup Mat. [Ecce] oñdētis verbū.i. carnali aſpe- ctu: ſꝫ ſpūali itellu opa ṽtutū ei⁹ aſpicite. Ante tēpora qdē multi dicebāt. [Ecce] vt oñderēt qꝛ ille de q̃ loq̃bař añq̃ꝫ naſcereř iaꝫ erat. [Rex tu⁹.] Cū ğ videritis eū nolite dic. Nō hēm⁹ regē niſi ceſarē. [Uenit tibi.] Si intellexeris: vt ſaluet te: ſi nō intellexeris: venit ꝯ te. [Māſuetus.] Nō vt Jo.19. pp potētiā timereř: ſꝫ vt pp māſuetudinē amareř. Uñ nō ſedet in curru aureo p̃cioſa purpura fulgēs: nec aſcēdit ſu- per feruidū equū diſcordie amatorē ⁊ litis: ſꝫ ſup aſinā trā-

Manſuetus chřı oñdiř in eqtādo aſinā.

C quillitatis ⁊ pacis amicā. Uñ ſegř. [Sedēs ſup aſi. ⁊ pul. fi. ſubiu.] AVGV. de cō. euā. In h āt teſtimōio pphico aliquāto diuſa ē euāgeliſtaꝝ locutio. Hoc.n. mattheus ſic adhibet vt aſinā dicat cōmemoraſſe pphaꝫ: nō āt ita ſe hꝫ vl̃ qď ioānes iterpōit: vl̃ codices eccl̃iaſtice iterp̃tationis 70. Cui⁹ rei cā mihi vř ꝙ matthe⁹ hebrea lingua ꝑhibetur euāgeliū ꝯſcripſiſſe. Manifeſtū eſt āt iterp̃tationē illaꝫ q̃ dř. lxx. in nōnullis alr̃ ſe hīc q̃ꝫ iueniūt in hebreo: q eaꝫ lin- guā nouerūt: ⁊ q iterp̃tati ſūt ſinguli eoſdē libros hebreoꝝ. Hui⁹ āt diſtātie cā ſi q̃rař nihil ꝓbabili⁹ eſtimo q̃ꝫ eos. lxx. eo ſpiritu interpretatos: quo ⁊ illa que interp̃tabanř dicta

fuerāt: qđ ex ipſa eoꝝ mirabili q̄ ꝓdicaꝛ ꝯſenſione firma-
tuꝫ eſt. Ergo ⁊ ipſi nōnulla in eloquio variādo ⁊ volūtate
dei cui⁹ vba erāt nō credendo nihil aliud demr̄are volue-
runt: ꝗ̄ ħ ipm in euāgeliſtaꝝ ꝯcordia q̄dā diuerſitate nar-
raꝛ: qua nobis oſdiꝛ nō eē mēdaciū: ſicut qſꝗ̄ ita diuerſo
mō aliqd narret vt ab ei⁹ volūtate cui ꝯſentiēdū eſt nō re-
Qꝛ mattheus dicit chřꝫ equitaſſe aſinā ⁊ pullū: ⁊ alij euāgeliſte ſoluꝫ pullum. cedat: qđ noſcere in morib⁹ vtile eſt pp cauēda mēdacia: ⁊
ipſi fidei ne putem⁹ q̄ſi ꝯſecratis ſonis ita muniri veritateꝫ
tāꝗ̄ de⁹ nob quēadmodū ipſaꝫ reꝫ: ſic vba q̄ pp illuꝫ ſunt
dicēda cōmēdet: cuꝫ poti⁹ ita res ſmonib⁹ pferaꝛ: vt iſtos
oino q̄rere nō deberem⁹: ſi reꝫ ſine his noſſe poſſemus: ſic
illā nouit de⁹: ⁊ in eo angeli ei⁹. Seqꝛ. [Eun. aūt diſci. fece.
Mar. 11. ſic pce. il. ie. ⁊ ad. aſi. ⁊ pul.] Ceteri āt euāgeliſte de aſina ta-
Luc. 19. cent. Nō deberet aūt ꝑmouere lectorē nec ſi mattheus de
Jo. 12. pullo tacuiſſet ſic illi de aſina tacuerūt: ꝗ̄to min⁹ moueri
opꝫ: qꝛ vnus ita cōmemorauit aſinā de q̄ ceteri tacuerunt:
vt tñ pullū nō taceret de q̄ illi dixerūt. Ubi.n. vtrūqꝫ pōt
itelligi factū nulla repugnātia eſt: nec ſi alius aliud cōme-
moraret: ꝗ̄to min⁹ vbi vn⁹ vnuꝫ: alius vtrūqꝫ. Seqꝛ. [Et
D impoſuerūt ſup ea veſti. ſua ⁊ eū deſup ſe. fe.] HIERO.
Sed vr̄ ꝙ ſup vtrūqꝫ aial in paruo itineris ſpatio dñs ſe-
dere nequiuerit. ğ cū hyſtoria aut ipoſſibilitatē habeat aut tur-
pitudinē: ad altiora tranſmittimur. i. ad myſticum ſenſuꝫ.
REMI. Lꝫ potuerit fieri vt ſup vtrūqꝫ aial dñs ſederit.
CHRY. in ho. Mihi aūt vr̄ ꝙ nō pp myſteriū ſolū ſup
aſinā ſedit: ſꝫ ⁊ mēſurā nob ſapie tribuēs demr̄at. ſ. ꝙ non
ſup equos ferri neċe ē: ſꝫ ſufficit aſino vti: ⁊ eo ꝙ neċitatis
eſt eē ꝯtētuꝫ. Interroga āt iudeos qs rex ſup aſinā delatus
intrauit hierſymā: ſꝫ nō vtiqꝫ aliuꝫ hñt dicē: niſi iſtū ſoluꝫ.
HIERO. Turbe ğ que egreſſe fuerāt de hierico ⁊ ſecute
ſaluatorē: ſuppoſuerūt veſtimēta ſua ⁊ ſtrauerūt viaꝫ ra-
mis arboꝝ. Et iō ſeqꝛ. [Plu. aūt tur. ſtra. veſti. ſua in via.]
pedib⁹ aſini necubi offendat in lapideꝫ: nec calcet ſpinaꝫ:
nec labaꝛ in foueā. Seqꝛ. [Alij aūt cede. ra. de arbo. ⁊ ſter.
in via.] de arborib⁹. ſ. fructiferis qb⁹ mons oliueti cōſit⁹ ē.
Cūqꝫ ope cūcta feciſſent: vocis q̄ꝫ tribuūt teſtimoniū. Uñ
ſequiꝛ. [Turbe aūt que pce. ⁊ ſeque. cla. di. Oſanna fi. da.]
Quid aūt ſignificet oſanna: nūc pſtringā breuiter. In 117⁰
ps. 117. pſalmo: qui manifeſte de aduētu ſaluatoris ſcript⁹ eſt: iter
cetera hoc q̄ꝫ legim⁹. O dñe ſaluū me facito dñe bñ ꝓſpe-
rare. Bñdict⁹ qui vētur⁹ eſt in noie dñi. Pro eo qđ in. 70.
habeꝛ interpretib⁹. O dñe ſaluū me fac: in hebreo legim⁹.
Anna adonay oſi anna. Qđ manifeſtius eſt interpretatus
Symmachus dicēs. Obſecro dñe ſaluū me fac. Nemo ğ
putet ex duob⁹ vbis greco. ſ. ⁊ hebreo ſermonē eē cōpoſi-
E tuꝫ: ſed totū hebraicū eſt. REMI. Et eſt cōpoſit⁹ ex inte-
gro ⁊ corrupto. Oſi eniꝫ latine dr̄ ſalua ſiue ſaluifica. Anna
vo apud illos interiectio eſt obſecrātis. Nā ſic apud illos
ab obſecrāte dr̄ anna: ſic apud latinos a dolente dicꝛ heu.
HIERO. Signauit.n. ꝙ aduētus chři ſalus mundi ſit.
Uñ ſeqꝛ. [Bñdict⁹ q venit in noie dñi.] Saluatore quoqꝫ
idipſuꝫ in euāgelio cōprobāte. Ego īqt veni in noie pr̄is
mei. REMI. Quia. ſ. in oib⁹ bonis operib⁹ nō ſuā: ſꝫ pr̄is
glīaꝫ queſiuit. GLO. Et eſt ſenſus. [Bñdictus] i. glorio-
Jo. 5. ſus ſit. [Qui venit] i. incarnat⁹ eſt. [In noie dñi] i. pr̄is euꝫ
glorificādo. Iterū repetūt. [Oſanna] i. ſalus obſecro: ⁊ de-
terminat vbi ſe vellent ſaluari. [In altiſſimis] i. in celeſti-
bus non in terrenis. HIERO. Uel per hoc qđ iungitur
Oſāna qđ ſigñt. [Oſanna] i. ſalus in excelſis: ꝑſpicue oſdiꝛ ꝙ aduēt⁹ chři
nō tm̄ hoīs ſalus ſꝫ tot⁹ mūdi ſit: terrena iungēs celeſtib⁹.
ORIGE. Uel humanā qdē chři diſpēſationē laudant in
ps. 117. eo ꝙ dicebāt. [Oſanna filio dauid bñdict⁹ q venit in noie
dñi.] Reſtōnē aūt eius in ſcāꝫ in eo ꝙ dicebāt. [Oſanna in
excelſis.] CHRY. ſup Mat. Oſanna āt qdaꝫ itepretanꝛ
glīaꝫ. alij vo redēptionē. Naꝫ ⁊ glīa illi debeꝛ: ⁊ redēptio
illi cōuenit qui oēs redemit. HYLA. Laudationis eniꝫ F
vba redēptionis in eo exprimūt ꝓtātes. Filium aūt dauid Qꝛ chřus hac vice aſinā equitauit.
nuncupant in quo agnoſcerent eterni regni hereditatem.
CHRY. Nunꝗ̄ aūt antea dñs ſibi adhibuit miniſteria
iumētoꝝ: nec ramoꝝ virētia circa ſe ornamēta ꝯſtituit: niſi
mō qñ hierlm vt patereꝛ aſcēdit. Excitauit eniꝫ videntes
vt facerēt qđ ꝓus volebant. Ergo ꝑtās eis data eſt: nō mu-
tata volūtas. HIERO. Myſtice aūt appropiquat dñs Myſtice.
hieroſolymis egrediēs de hierico: turbis īde eductis ꝗ̄plu-
rimis: qꝛ magn⁹ magnis ditat⁹ mētib⁹ ſalute credētiū re-
diens: ingredi cupit vrbeꝫ pacis ⁊ locū viſionis dei. Et ve-
nit bethphage. i. ad domū maxillaꝝ ⁊ cōfeſſionis portabat
typuꝫ ⁊ erat ſit⁹ in monte oliueti vbi eſt lumē ſcie laboꝝ ⁊
doloꝝ requies. Per caſtelluꝫ eniꝫ qđ ꝯ aplos erat mūdus
iſte deſignaꝛ. Cōtra aplos.n. erat: nec lumē doctrinaꝝ vo-
lebat accipe. REMI. Dñs ğ de monte oliueti diſcipulos
ad caſtelluꝫ miſit: qꝛ de ꝑmitiua eccl'ia ꝓdicatores in mū-
duꝫ direxit. Duos qppe miſit pp duos ordines ꝓdicatorū
quos manifeſtat apl's dicēs. Qui opat⁹ eſt petro in aplatū Gal. 2.
circūciſionis opat⁹ eſt ⁊ mihi iter gētes: ſiue qꝛ duo ſūt pce-
pta charitatis: ſiue pp duo teſtamēta: ſiue pp lr̄aꝫ ⁊ ſpūm.
HIERO. Scire pp theoricā ⁊ practicā. i. ſciam ⁊ opera. G
Aſina aūt iſta q̄ ſubiugalis fuit ⁊ edomita ⁊ iuguꝫ legis tra- Gal. 4.
xerat: ſynagoga itelliḡr. Pullus aſine laſciu⁹ ⁊ liber gentiū
ppl's. Iudea.n. ſm deū mater eſt gētiuꝫ. RABA. Unde
matthe⁹ ſolus q iudeis euāgeliuꝫ ſcripſit aſinā dño refert
adductā: vt eideꝫ ēt gēti hebree ſi peniteat nō deſperādaꝫ
mōſtret eē ſalutē. CHRY. ſup Mat. Propter q̄ſdā aūt
ſimilitudines aialib⁹ aſſimilati ſūt hoies dei filiū nō cogſcen-
tes. Eſt.n. aial imūdum: ⁊ pre ceteris pene iumētis magis
irrōnabile ⁊ ſtultū ⁊ ifirmū ⁊ ignobile ⁊ oneriferum. Sic
fuerūt hoies an̄ chři aduentū paſſionib⁹ diuerſis imundi:
irrōnabiles vbi rōne carētes: ſtulti pp dei ꝯtēptuꝫ: infirmi
ſm aiaꝫ. ignobiles: qꝛ obliti gn̄onis celeſtis facti fuerāt ſui
paſſionū ⁊ demonū. oneriferi: qꝛ ſufferebāt ſarcinā erroris
a demonib⁹ vel phariſeis ipoſitā. Ligata aūt erat aſina. ſ.
diabolici erroris vinculo ipedita: vt nō hēt libertatē eun-
di quo vellet. Naꝫ anteꝗ̄ peccemus: liberū habem⁹ arbi-
triū ſeq volūtatē diaboli an nō. Qꝫ ſi ſemel peccātes obli-
gauerimus nos opib⁹ ei⁹: iaꝫ nr̄a vtute euadere non poſſu-
mus: ſꝫ ſic̄ nauis fracto gubernaculo illuc duciꝛ vbi tēpe-
ſtas voluerit: ſic ⁊ hō diuine grē auxilio ꝑdito ꝑ pctm̄ nō qđ
vult agit: ſed qđ diabolus vult. Et niſi deus valida manu
mīe ſue ſoluerit eū: vſqꝫ ad mortē in pctoꝝ ſuoꝝ vinculis
ꝑmanebit. Et iō dicit diſcipulis. [Soluite] ſ. per doctrinā
vr̄aꝫ ⁊ per miracula vr̄a: qꝛ oēs iudei ⁊ gētes ꝑ aplos ſunt
liberati. [Et adducite mihi] i. ad glīā meā illos cōuertite.
ORIGE. Uñ ⁊ aſcēdens in celuꝫ iuſſit diſcipulis ſuis vt H
ſoluerēt pctōres dans eis ſpm̄ſcm̄. Abſoluti aūt ⁊ ꝓficien- Jo. 20.
tes: ⁊ nutriti vbi diuinitate digni habenꝛ remitti in locum
ex quo erāt aſſumpti nō iaꝫ ad opa priora: ſꝫ vt ꝓdicarēt eis
filiū dei. Et hoc eſt qđ ſignificat dicēs. [Et pſtim di. eos.]
HYLA. Uel per aſinā ⁊ pulluꝫ duplex vocatio ex gen-
tib⁹ oſtēdiꝛ. Erant.n. ſamaritani ſub quadam obſeruantie Quid ſignificaꝛ ꝑ aſinā ⁊ pullum.
ſue ꝯſuetudine ſruētes ⁊ feroces: qui. ſ. ſignificanꝛ ꝑ aſinā.
Erāt etiā indomite gētes ⁊ feroces: que. ſ. ſignanꝛ per pul-
lum. Igiꝛ duo mittunꝛ vt ſoluant ligatos erroris vinculis.
Per philippuꝫ.n. ſamaria credit: per petrū cornelius chřo
tanꝗ̄ primitie gentiuꝫ adductus eſt. REMI. Sicut autē
tūc dictū eſt apoſtolis. [Siquis vobis aliquid dixerit: di-
cite quia dñs his opus habet] ſicut nūc predicatorib⁹ eſt
preceptuꝫ: vt ſi aliquid aduerſitatis obſtiterit a predicādo
non ceſſarent. HIERO. Ueſtis autem apoſtolica que I
iumento ſuperponiꝛ: vel doctrina virtutum vel diſcretio
ſcripturaꝝ intelligi poteſt: ſiue eccleſiaſticoꝝ dogmatum
varietatem:

varietateſ:qb⁹ niſi aīa īſtructa fuerit ⁊ ornata:ſeſſorez hēre
K dn̄m nō meref. REMI. Dn̄s aūt ſup aſelluz ſedēs hiero/
ſolymā tēdit:qꝛ pſidēs ſcē eccl'ie vel aīe fideli:⁊ eā in h̄ ſe/
culo regit:⁊ poſt hāc vitā ad viſionē celeſtis pa̅tie itroducit.
Apl'i aūt ⁊ ceteri doctores veſtimēta poſuerunt ſup aſinā:
qꝛ gl'iam quā acceperunt a chr̄o:gētib⁹ dederūt.⌊Turba aūt
veſtimēta ſternebat in via⌋qꝛ credētes ex circūciſione glo
riā:quā hēbāt ex lege ꝯtēnebāt.⌊Ramos aūt de arborib⁹
Quid ſi/gnificabāt turbe ſter/nētes veſti/mēta i via. p̄cidebant⌋qꝛ ex ꝓphis acceperunt exēpla de chr̄o:q̄ſi de ar/
borib⁹ virētibus. Uel turba que veſtimēta ſtrauit in viā:
ſignat martyres qui veſtimēta ſua.i.corpa que tegumenta
ſunt aīaꝝ:pro chr̄o ad martyriuz tradiderūt. Uel ſignanf
illi qui corpa ſua per abſtinētiā domāt. Illi aūt ramos ar/
boꝝ p̄cidūt qui dicta ⁊ exēpla ſcōꝝ patrū q̄rūt ad ſuā vel
filioꝝ ſalutez. HIERO. Or aūt ait.⌊Turbe aūt que p̄ce/
debāt ⁊ que ſequebanf.⌋vtrūq; ppl'm oſtendit ⁊ qui ante
euāgeliū:⁊ qui poſt euāgeliuz dn̄o crediderūt:ꝯſona ieſuz
ꝯfeſſionis voce laudarūt. CHRY. ſup matth. Et illi q̄dē
ꝓphetātes de chriſto vētruro clamauerūt:hi autem laudā/
tes clamāt de aduentu chriſti iam adimpleto.

Tex.z. ❡ Et cum itraſſet hieroſolymā:cōmota eſt vni/
uerſa ciuitas dicēs. Quis eſt hic? Populi aūt
dicebāt. Hic eſt ieſus ꝓpha a nazareth galilee.
Mar.ii. Et itrauit in tēpluz dei:⁊ eijciebat oēs vēdētes
Luc.19. ⁊ ementes in tēplo:⁊ mēſas numulorioꝝ ⁊ ca/
Ioā.z. thedras vēdentiū colūbas euertit. Et dicit eis.
Iſa.56. Scriptū eſt. Domus mea domus orōnis vo/
Hiere.7. cabif:vos aūt feciſtis illā ſpelūcā latronuz. Et
Mar.ii. acceſſerūt ad euz ceci ⁊ claudi in tēplo:⁊ ſana/
Luc.19. uit eos. Uidētes autem principes ſacerdotū ⁊
ſcribe mirabilia que fecit:⁊ pueros clamantes
in tēplo ⁊ dicētes:oſanna filio dauid:indigna/
ti ſunt ⁊ dixerūt ei. Audis quid iſti dicunt? Ie/
ſus autē dixit eis. Utiq;. Nunq̄ legiſtis:q̄a ex
ore ifantium ⁊ lactentiū pfeciſti laudem.

A ❡ HIERO. Introeūte ieſu cuz turba tota hierl'ymoꝝ ci/
uitas cōmouef:mirās freq̄ntiā:neſciēs v̄itatē. Uñ di.⌊Et
cū itraſ.hiero.cōmo.eſt vni.ci.di. Quis ē hic?⌋ CHRY.
ſup matth. Merito aūt cōmouebanf videtes rez mirabi/
lē. Hō laudabaf q̄ſi de⁹:ſ; de⁹ laudabaf in hoīe. Puto aūt
ꝙ nec ipſi qui laudabāt ſciebāt q̄d laudabāt:ſ; ſpūs ſbito
ingreſſus in eos v̄itatis v̄ba fundebat. ORIG. Sz ⁊ qñ
itrauit ieſus hierl'ymā veterani admirātes v̄tutes celeſtes
Pſ̄.23. dicebāt. Quis eſt iſte rex gl'ie? HIERO. Alijs autez vel
ambigētib⁹ vel iterrogātib⁹ niſi plebecula ꝯfitef. Uñ ſeq̄f
⌊Populi aūt dicebāt. Hic eſt ieſus ꝓpha a nazareth gali.⌋
A minorib⁹ incipiūt vt ad maiora ꝑueniāt. Propha;.n.di/
Deut.18. cūt quē moyſes ſui ſilez dixerat eē vēturum.⌊A nazareth
aūt galilee:⌋qꝛ ibi educat⁹ fuerat:vt flos campi nutriref in
B flore v̄tutū. RABA. Nōn̄ aūt ꝙ hic itroit⁹ ei⁹ in hierl'm
Ioā.12. fuit ante q̄nq; dies paſche. Narrat.n.ioānes ꝙ an̄ ſex dies
Cōcordia vete. ⁊ no/ui teſtamē/ti in chriſti paſſione. paſche venerit in bethaniā ⁊ in craſtinū aſino ſedēs:vene/
rit in hierl'm. Ubi notāda eſt ꝯcordia nō ſolū in reb⁹:ſ; ēt
in tp̄ib⁹ veteris ⁊ noui teſtamēti. Decima.n.die mēſis p̄mi
agnus qui in paſcha imolaref:domū itroduci iuſſus eſt:q̄a
⁊ dn̄s decima die eiuſdez mēſis:hoc eſt ante q̄nq; dies pa/
Exo.12. ſche ciuitatē:in qua pateref:erat ingreſſurus. Sequif.⌊Et
itrauit ieſus in tēplū dei.⌋ CHRY. ſup matth. Hoc erat
ꝓpriū boni filij vt ad domū curreret p̄ris ⁊ illi honorē red
deret. Et tu imitator chr̄i fact⁹ cū ingreſſus fueris in aliquā
ciuitatē p̄ ad eccl'iam curras. Hoc etiā erat boni medici:vt
ingreſſus ad infirmā ciuitatē ſaluādā:p̄ⁿ ad originē paſſio/
nis itēderet. Nā ſic de tēplo omne bonuz egredif:ita de tē
plo omne malū ꝓcedit. Si.n.ſacerdotiū itegrū fuerit:tota
eccl'ia floret.ſi aūt corruptuz fuerit tota fides marcida eſt.
Sic.n.cuz videris arborē pallētib⁹ folijs:itelligis qꝛ vitiū
h; in radice:ſic cū videris ppl'm indiſciplinatū:ſine dubio
cog̃ſce qꝛ ſacerdotiū eius nō eſt ſanū. Seq̄f.⌊Et eijciebat
oēs vēdētes ⁊ emē.⌋ HIERO. Sciēdū q̄dē eſt ꝙ iuxta C
mādata legis in venerabili toto orbe tēplo dn̄i:⁊ de cūctis
pene regionib⁹ iudeoꝝ illuc ppl'o ꝯfluēte:inn̄abiles imola
banf hoſtie maxime feſtis dieb⁹:tauroꝝ:arietuz:hyrcoꝝ:
paupib⁹ ne abſq; ſacrificio eēnt pullos colūbaꝝ ⁊ turtures
offerētib⁹. Accidebat aūt vt qui de lōge venerāt victimas
nō hūent. Excogitauerūt igif ſacerdotes quō p̄daz de ppl'o Auaritia ſacerdotū
facerēt:⁊ oīa aīalia q̄b⁹ opus erat ad ſacrificia vendebāt:⁊ vt ppl'm de
vt vēderent nō hn̄tibus:⁊ vt ipſi rurſus empta ſuſcipent. p̄dareut.
Hāc ḡ ſtrophā.i.fraudē ſe in diuiſa v̄tētez crebro veniētiū
inopia diſſipabat:q̄ indigebāt ſumptib⁹:⁊ nō ſolū hoſtias
nō hēbāt:ſ; nec vñ emerēt. Poſuerūt itaq; numularios q̄
mutuā ſub cautione darēt pecuniā. Sz qꝛ erat lege p̄ceptū
vt nemo vſuras acciperet:⁊ ꝓdeſſe nō poterat pecunia fene/
rata que cōmodi nihil hēret:⁊ iterdū p̄deret:ſortē excogita/
uerūt ⁊ aliā thecuym.i.artē vt pro numularijs collibiſtas
facerēt hui⁹ v̄bi ꝓpetatē latina lingua nō exp̄mit. Collibia
apud illos q̄ nos appellam⁹ tragemata vel vilia munuſcu
la.v̄.g.frixi ciceris vuarūq; paſſaruz:⁊ poma diuerſi gn̄is.
Igif qꝛ vſuras accipe nō poterāt:collibiſte pro vſuris acci
piebāt varias ſpēs:vt que in numo nō licebāt:in his reb⁹
exigerēt que numis coemunf:q̄ſi nō h̄ ipm ezechiel p̄dica Ezech.22
uerit dicēs. Uſurā ⁊ ſupabūdātiā nō accipieſ. Huiuſmodi
dn̄s cernēs in domo p̄ris negociatiōez ſeu latrocinū ardo
re ſpūs ꝯcitat⁹ tātā hoīuz multi^{ne}ʒ eiecit de tēplo. ORIG. D
In q̄ nō debēt vēdē ⁊ emere:ſ; orōnib⁹ tm̄ vacare:q̄ cōgre
ganf q̄ſi in domo orōnis. Uñ ſeq̄f.⌊Et dicit eis. Scriptuz Iſa.56.
eſt.⌋ſ.in iſaia.⌊Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabif.⌋ AUG.
in regula. Nemo ḡ in oratorio aliq̄d agat niſi ad qđ factuz
eſt:vñ ⁊ nomē accepit. Seq̄f.⌊Uos āt feciſtis illā ſpelūcā
latronū.⌋ HIERO. Latro.n.eſt ⁊ tēplum dei in latronū
ꝯuertit ſpelūcā qui lucra de religione ſectaf. Mihi aūt inter
oīa ſigna q̄ fecit dn̄s:h̄ vr̄ eē mirabilius ꝙ vnus hō:in illo
tp̄e ꝯtēptibilis:intātū vt poſtea crucifigeref:ſcribis ⁊ pha
riſeis ꝯ̄ ſe ſeuiētib⁹ ⁊ videtib⁹ lucra ſua deſtrui potuerit ad
vni⁹ flagelli v̄bera tātā eijcē multi^{tu}ʒ. Igneuz.n.q̄ddā atq;
ſydereuz radiabat ex oculis ei⁹:⁊ diuinitatis maieſtas luce/
bat in facie. AUG. de cō.euāg. Manifeſtū aūt eſt h̄ nō
ſel:ſ; iterꝝ a dn̄o eſſe fcm̄:ſ; p̄ⁿ cōmemoratuz eſt a ioāne:h̄ Ioā.2.
aūt vlt^{mo} a ceteris trib⁹. CHRY. in ho. In q̄ maior eſt ac/ Mar.ii.
cuſatio iudeoꝝ:qm̄ cū bis h̄ idē feciſſet morabanf tm̄ i ſua Luc.19.
demētia. ORIG. Myſtice aūt tēpluz dei eſt eccl'ia chr̄i. Myſtice
Sūt aūt multi in ea nō ſic decet viuētes ſpūalr̄:ſ; ſ̄m car/ E
nē militāt:qui domuz orōnis de lapidib⁹ viuis ꝯſtructā fa
ciūt ſpelūcā eē latronū actib⁹ ſuis. Si aūt opz tres ſpēs eie/ Tres ſpēs pſonaꝝ de
ctas a tēplo cauti⁹ exponē:poſſum⁹ dicef. Quicūq; in ppl'o eccleſia eij/
chr̄iano ad nihil aliud vacāt niſi circa emptiōes ⁊ vēditio/ ciēdas ſal/
nes.rarius aūt in orōnib⁹ ꝑmanēt vel in alijs actib⁹ rectis: uator oſtē/
ipſi ſunt vēdētes ⁊ emētes in tēplo dei. Diaconi qui nō hñ dit.
tractāt eccl'iaꝝ pecunias:⁊ diuites fiūt de reb⁹ paupuz:ipſi
ſunt numularij pecuniaꝝ mēſas hn̄tes q̄s chr̄s euertit. Or Act.6.
aūt mēſis eccl'iaſticaꝝ pecuniaꝝ diaconi p̄ſint docemur in
actib⁹ apl'oꝝ. Epi aūt qui tradūt eccl'ias q̄b⁹ nō opz:ipi ſunt
qui vēdūt colūbas.i.grāz ſpūſſācti:q̄ꝝ cathedras chr̄s eu/
tit. HYLA. Iuxta ſimplicē.n.itelligētiā colūbe nō erāt
in cathedris:ſed in caueis:niſi forte colūbaꝝ iſtitutores ſe/
debāt in cathedris:qđ abſurdū eſt:qꝛ in cathedris magr̄oꝝ
magis dignitas indicaf:que ad nihilū redigif cum mixta

faerit lucris. Obſua etiā pp auaritiā ſacerdotū altaria dei numulariorꝫ menſas appellari. Qꝫ aūt de eccl'ijs diximus:
z.coꝛ.6°. vnuſqſqꝫ de ſe itelligat. Dicit.n.apl's. Uos eſtis tēpluz dei. Nō ſit ḡ in domo pectoris vřī negociatio: nō donorꝫ cupiditas: ne ingrediat̃ ieſus irat⁹ ꝛ rigidus: ꝛ nō aliter mūdet tēplū ſuū: niſi flagello adbibito: vt de ſpelūca latronuꝫ do-
F mum faciat oꝛonis. ORIG. Uel in z° aduētu eijciet vel eiitet q̄s iueniet in tēplo dei indig̃s. CHRY. ſup matth.
1.coꝛ.15. Ideo etiā [numulariorꝫ mēſas eiiīt:] qꝺ ſignat ꝙ in tēplo dei nō debēt eē numi niſi ſpūales: qui dei hn̄t imaginē: nō qui poꝛtāt imaginē terreni. [Cathedras vēdentiū colūbas eiiīt:] loquēs ipſo facto. Quid faciunt in tēplo multe colūbe venales: ex quo vna colūba gratuita deſcēdit in tēpluꝫ coꝛpis mei? Qꝺ autem turbe v̓bis clamauerūt: dn̄s factis oñdit. Uñ ſeq̄r. [Et acceſ. ad eum ce. ꝛ clau. in tē. ꝛ ſa. eos.] ORIG. In tēplo enim dei. i. in eccl'a nō ſunt oēs vidētes neqꝫ recte ambulātes: ſed qui ex eis itelligūt: qꝛ nullius eſt
ē.16. opus niſi chřī: vt ſanent̃: accedentes ad v̓bum dei ſanant̃.
Hoies nō niſi i eccl'a ab his qui ptātes hn̄t ſanari pn̄t. REMI. Qꝛ aūt in tēplo ſanātur: ſiḡt ꝙ hoies nō niſi in eccleſia ſanari pn̄t: cui data eſt poteſtas ligādi atqꝫ ſoluendi. HIERO. Niſi aūt mēſas numulariorꝫ ſbuertiſſet: cathedraſqꝫ colūbas vēdētiū: ceci ꝛ claudi lucē p̄ſtinā ꝛ ꝯcitum gradū in tēplū nō meruiſſent recipe. CHRY. in homel'. Principes aūt ſacerdotū neqꝫ ita pſuadebant̃: ſꝫ ex reliq̄s miraculis ꝛ ex p̄conijs puerorꝫ euꝫ extollētib⁹ indignabā-
G tur. Uñ ſeq̄r. [Uidē. aūt p̄n. ſa.] HIERO. Cuꝫ.n. manū nō audeāt in eum inijcē ſacerdotes: tn̄ opa calūniant̃ ꝛ teſtimonium ppl'ı atqꝫ puerorꝫ qui clamabāt. [Oſanna filio dauid bn̄dict⁹ qui venit in noie dn̄i.] ꝙ. vꝫ. h nō dꝛ niſi ſoli filio dei. Uideāt ḡ epi ꝛ qlibet ſancti hoies cuꝫ quāto periculo dici ſibi iſta patiātur: ſi x̓o dn̄o cui h dicebat̃: quia nōdum ſolida erat credētiuꝫ fides pro crimine impingit̃. CHRY. ſup matth. Sic aūt colūna ſi modicū obliquata fuerit accepto pōdē ampli⁹ vadit in lat⁹: ſic ꝛ coꝛ hoīs cuꝫ ꝑuerſuꝫ fuerit: ſi alicui⁹ viri iuſti opa videat vel audiat nō ꝯfirmat̃: ſed magis ad inuidiā ꝯcitat̃. Hoc mō ſacerdotes ꝯcitati ſunt ꝯtra chriſtum dicētes. [Audis qꝺ iſti dicunt?] HIERO. Sꝫ chřī rñſio moderata fuit. Nō dixit qꝺ ſcribe audire cupiebāt: bn̄ faciūt pueri: vt mihi teſtimoniū ꝑhibeāt: nec rurſuꝫ: errāt: pueri ſunt: debetis etati ignoſcere. Sꝫ pfert ex͡m de 8° pſalmo: vt tacēte dn̄o teſtimoniuꝫ ſcri-
Ps̄.8. pturarꝫ puerorꝫ dicta firmaret. Uñ ſeq̄r. [Ieſus autē dicit
H eis. Utiqꝫ. Nunq̄ꝫ legiſtis ꝛc.] CHRY. ſup mat. Tanq̄ꝫ ſi dicat. Eſto: mea culpa eſt: qꝛ iſti clamāt. Nunqꝺ mea culpa eſt: qꝛ ante tot milia annorꝫ h futuruꝫ ppha p̄dixit. Infantes aūt ꝛ lactētes nec itelligere aliquē: nec laudare pn̄t. Dicūt ḡ ifantes nō etate ſꝫ ſimplicitate coꝛdis: lactētes aūt qm̄ q̄ſi lactis ſuauitate: ita mirabiliū delectatione excitati clamabāt. Lac.n. dꝛ opus miraculorꝫ: qꝛ miracula nullum
Lac ſignificat miraculorꝫ opationeꝫ: panis ho doctrine pfectionem. laboꝛē vidētib⁹ ponūt: ſꝫ vidētes admiratiōe delectāt: ꝛ ad fidē molliter inuitāt. Panis aūt eſt doctrina pfecte iuſtitie quā accipe non pn̄t niſi exercitati ſenſus circa res ſpūales. CHRY. in ho. Hoc aūt ꝛ typus gētiū erat ꝛ aplis nō parua ꝯſolatio. Ut.n. nō anguſtiarent̃ qualr̃ idiote exn̄tes poſſent p̄dicare: ꝑueniētes pueri eorꝫ eiecerūt timoꝛē: qm̄. ſ. dabit eis ſmonē qui hos fecit laudem cātare. Hoc ēt miraculū ſiḡt ꝙ chřis ꝯditoꝛ erat nāc: qꝛ pueri ſignatiua loq̄bant̃ ꝛ pphetis ꝯſona: viri aūt inſipiētia ꝛ inſania plena.

Tex.3. ¶ Et relictis illis abijt foꝛas ex̃ ciuitatē in betha
Mar.11. niam: ibiqꝫ māſit ꝛ docebat eos de regno dei. Mane aūt reuertēs in ciuitatem eſurijt. Et vidēs fici arboꝛeꝫ vnā ſecus viā venit ad eā: ꝛ ni-
Mar.11. hil inuenit in ea niſi folia tn̄. Et ait illi. Nunq̄ꝫ ex te fructus naſcat̃ in ſempiternū. Et areſacta Luc.13.
eſt ꝯtinuo ficulnea. Et vidētes diſcipuli mirati ſunt dicentes. Quō ꝯtinuo aruit? Rn̄dens aūt ieſus ait eis. Amen dico vobis ſi habueritis fi- Mar.11.
dem ꝛ non heſitaueritis: non ſoluꝫ de ficulnea Luc.17
facietis: ſed etſi mōti huic dixeritis tolle ꝛ iacta Mar.11
te in mare: fiet. Et omnia quecūqꝫ petieritis in Ioā.14
oꝛatione credentes: accipietis. ꝛ.16.
¶ CHRY. ſup matth. Malū hoieꝫ meli⁹ locuꝫ dādo pōt aliq̄s vincē q̄ꝫ rn̄dendo: qꝛ malitia nō iſtruit̃ ſmonib⁹: ſed A
excitat̃. Et ideo dn̄s recedēdo cōpeſcē ſtuduit: q̄s rn̄dēdo non cōpeſcuit. Uñ dꝛ. [Et relictis illis abijt fo. ex̃ ciuita. in betha.] HIERO. Hinc aūt itelligēdū eſt ꝙ dn̄s tāte fuerit paupertatis: ꝛ ita nulli adulat⁹ ſit: vt in vrbe maxima nullum hoſpiteꝫ: nullā inuenerit māſionē: ſed in vico paruulo apud lazarꝫ ſoꝛoꝛeſqꝫ ei⁹ habitaret. Eorꝫ qppe viculus bethania eſt. Uñ ſeq̄r. [Ibiqꝫ māſit.] CHRY. ſup matth. Ut. ſ. ibi maneret coꝛpalr̃ vbi ſpūalr̃ repauſabat. Nā ſcōruꝫ virorꝫ eſt ꝙ nō gaudēt vbi epule large ſunt: ſꝫ vbi ſanctitas floꝛet. HIERO. Diſcuſſis aūt noctis tenebris: cuꝫ in ciuitateꝫ reuerteret̃ dn̄s eſurijt. Uñ ſeq̄r. [Mane aūt reuertēs in ciuitatē eſurijt.] v̓itatē. ſ. humane carnis oñdēs. Dn̄s ihieruſalē nullā repit hoſpitaculuꝫ: ſed opoꝛtebat ipꝫ ire i bethaniā
CHRY. ſup matth. Qn̄.n. ꝯceſſit carni qꝺ ꝓꝑuꝫ erat pati: tūc demr̃at eius paſſionē. RABA. Nota aūt maioꝛeꝫ B
ſtudioſi opatoꝛis affectū duꝫ dꝛ mane reuertiſſe in ciuitatē vt p̄dicaret: ꝛ vt aliq̄s deo pr̄i acqreret. HIERO. Dn̄s aūt paſſurus in ppl'is ꝛ baiulaturus ſcādalū crucis: voluit diſciplorꝫ aīos ſigni anticipatōe firmare. Uñ ſeq̄r. [Et vi. fici arbo. vnā venit ad eā: ꝛ nihil inue. in ea niſi folia tn̄.] CHRY. in ho. Nō pp h veniebat qꝛ eſuriebat: ſꝫ pp diſcipulos. Quia.n. vbiqꝫ bn̄ faciebat: nullum aūt puniebat: opoꝛtebat ꝛ punitiuis eius v̓tutis demrōnē tribui. Noluit aūt in hoīb⁹ h oñdere ſꝫ in plāta. HYLA. Et in h qdeꝫ bonitatis dn̄ice argumētū repimus. Nam vbi afferre voluit ꝓcurate per ſe ſalutis exēplū: v̓tutis ſue ꝑtātē in humanis coꝛpib⁹ exercuit: ſpem futurorꝫ ꝛ aīe ſalutē curis pn̄tiū egritudinū cōmēdās. Nūc x̓o vbi in ꝯtumaces foꝛmā ſeueritatis ꝯſtituebat: futuri ſpecieꝫ dāno arboꝛis indicauit. A
Uñ ſequit̃. [Et ait illi. Nunq̄ꝫ ex te fruc. naſcat̃ in ſempi.] HIERO. Uel [in ſcl'm]. vtrūqꝫ.n. vno mō grecus ſermo ſignat. CHRY. in hom̄. Suſpitiōis aūt diſcipulorꝫ erat extiſtimare pp h eā eſſe maledictā: qꝛ nō habebat fructuꝫ. Cur igit̃ maledicta eſt? Diſcipulorꝫ grā: vt diſcāt qm̄ poterat ſiccare eos qui crucifixerūt euꝫ. Uñ ſeq̄r. [Et areſacta eſt ꝯti. ficulnea.] Ideo aūt nō in alia plāta: ſꝫ in oīuꝫ humidiſſima miraculū h fecit: vt ꝛ hinc mai⁹ h miraculū appareat. Cum aūt in plātis vel in brutis fit aliqꝺ tale: nō q̄ras qualr̃ iuſte ſiccata eſt ficus: ſi tēpus non erat. H.n. q̄rere eſt vltime demētie: qa. ſ. in talib⁹ nō inuenit̃ culpa ꝛ pena: ſed miraculuꝫ iſpice ꝛ admirare miraculi factoꝛē. Uñ ſequit̃. [Et vidē. diſci. mirati ſunt dꝛ. Quō ꝯtinuo aruit?] GLO. C
Nō facit creatoꝛ iniuriā poſſidēti: ſꝫ creatura ſuo arbitrio ad vtilitatē aliorꝫ mutat̃. CHRY. in hom̄. Et vt diſcas qm̄ pp eos h factū eſt. ſ. vt ad ꝯfitēduꝫ eos erigat: audi qꝺ deinceps dicat̃. Seq̄r eniꝫ. [Reſpōdēs aūt ieſus ait illis. Amē dico vobis ſi habue. fidē.] HIERO. Latrāt ꝯ nos Multa ſigna facta fuerunt a dn̄o et ab aplis q̄ ſcripta nō ſūt.
gētilium canes: aſſerētes apl'os nō habuiſſe fidē: qꝛ mōtes trāſferre nō potuerūt. Quib⁹ rn̄demus multa facta eſſe ſigna a dn̄o: que ſcripta nō ſunt. Igit̃ ꝛ hec credimus feciſſe apl'os: ſꝫ ideo ſcripta nō eſſe ne fidelib⁹ ꝯdicēdi maioꝛ daret̃ occaſio: alioqn itterrogemus eos vtrū credāt his ſignis que ſcripta narrant̃ an nō? Et cuꝫ incredulos viderimus: ꝯſiter ꝓbabimus nec maioꝛibus eos crediturꝯs fuiſſe: qui

mīnoꝛib⁹

minorib⁹ nõ crediderũt. CHRY. in ho. Hoc aũt qð dñs
dicit orõni aſcribit ⁊ fidei. Uñ iterũ dicit. [Oĩa q̃cũq; pe.
in ora. credẽ. acci.] ORIG. Diſcipuli enim chrĩ nihil eoꝝ
que nõ opꝫ petũt ⁊ quaſi credẽtes magrõ nihil aliud petũt
Qͣ ñ exau dimur cuꝫ petimus. niſi magna ⁊ celeſtia. RABA. Quotieſcũq; aũt petẽtes
nõ exaudimur: ideo fit qꝛ vel ɔtra auxiliũ nr̃e ſalutis peti
mus: vel qꝛ eoꝝ pro qb⁹ petimus pũerſitas nõ ĩpetremus
obſiſtit: vel in futurũ petitiõis nr̃e differt̃ effect⁹: vt deſide
ria creſcãt: ⁊ pfecti⁹ capiãt gaudia que regrũt. AUG. de
q̃ſtio. euã. Cõſiderãdũ aũt miratos eſſe diſcipulos de h q̃
arbor aruerat: ⁊ eis dñm rñdiſſe qð dcm̃ eſt de fide: nõ ĩpo
Mar. ii. 2° die quo maledixerit arbori: ſed 3° die marcus dicit. Jpo
quippe die 2° cõmemorauit marcus de tẽplo eiectos ven
dẽtes: qð p̄ die factũ ꝑtermiſerat. Jpſo ḡ 2° die dicit facta
veſpe egreſſum de ciuitate: ⁊ cum mane trãſirẽt vidiſſe di
ſcipulos mane factã ficum aridã. Mattheus aũt ſic loq̃t
tanq̃ ſcðo die h totũ ſit factũ. Uñ itelligit̃ qð cum mat
theus dixiſſet areſacta eſt ɔtinuo ficulnea: ꝑtermiſſis cete
ris ad 2ᵐ diem ptinẽtib⁹ adiũxit ſtatim. [Et vidẽtes diſci
puli admirati ſunt:] ita tñ q̃ alio die viderit dñs ficulneã:
⁊ alio die diſcipuli mirati ſunt. Jntelligit̃. n. nõ tũc aruiſſe
qñ viderũt areſactã: ſꝫ ɔtinuo qñ maledicta eſt. Nõ. n. are
D ſcẽtẽ: ſed penit⁹ areſactã viderũt: ac ſic eã ɔtinuo in v̄bo
Myſtice dñi aruiſſe itellexerũt. ORIG. Myſtice aũt relinquens
dñs p̄ncipes ⁊ ſcribas: fact⁹ eſt ex̃ hierl̃m terrenã que ideo
cecidit. [Uenit aũt in bethaniã] ad domũ obediẽtie. i. ec
cleſiã. Ubi cũ requieuiſſet poſt p̄nᵐ ɔſtituẽdi eccl̃iã reuer
tit̃ in ciuitatem: quã paulo ante reliq̃rat: ⁊ reuertẽs eſuriit.
CHRY. ſup matth. Si aũt q̃ſi hõ eſuriſſet cibũ carnalẽ:
nunq̃ mane eſuriſſet: ſed mane eſurit: qui alioꝝ eſurit ſalu
tẽ. HIERO. Arborẽ aũt quã vidit in via itelligimus ſy
nagogã que iuxta viam erat: qꝛ legẽ hẽbat: nõ tñ credebat
in viã. i. in chrm̃. HYLA. Que ficus arbori cõparat̃: qꝛ
credẽtes p̄mi ex iſrael apli groſſoꝝ modo: ceteros reſurre
ctionis glĩa ⁊ tp̄e anteibũt. CHRY. ſuper matth. Ficus
etiã pp multitudinẽ granoꝝ ſub vno cortice eſt q̃ſi ɔgrega
tio multoꝝ fideliũ. Nihil aũt inuenit in ea niſi folia tm̃. i.
E traditiones phariſaicas: iactatiõẽ legis abſq; fructib⁹ ve
ritatis. ORIG. Et qm̃ arbor illa erat figuralr̃ aĩam hñs:
q̃ſi audiẽti dicit. [Nunq̃ ex te fruct⁹ naſcatur in ſempiter
Hie. 28. nũ.] Jdeo ĩfructuoſa eſt ſynagoga iudeoꝝ. Et h erit vſq;
ad ɔſũmationẽ ſeculi: donec itrauerit gẽtiũ multitudo. Et
Ro. 11. aruit ficulnea adhuc ꝑegrinãte in hac vita chrõ. Et viden
tes diſcipuli oculis ſp̃ualib⁹ myſteriũ fidei ſiccitate mirati
ſunt. Sꝫ ⁊ diſcipuli chrĩ fideles ⁊ nõ heſitãtes relinquẽtes
eã ſiccã faciũt: cum vitalis v̄tus trãſierit ab eis ad gẽtes: ſꝫ
⁊ a ſingulis qui adducunt̃ ad fidẽ: tollit̃ mons ille ſatha
nas et mittit̃ in mare. i. in abyſſum. CHRY. ſup matth.
[Uel in mare.] i. in iſtũ mũdum vbi ſunt aque ſalſe. i. ppl̃i
iniq. RABA. Excluſionẽ. n. ſuã ab electis ampli⁹ ſcuiẽ
do vindicat in reprobis. AUG. de q̃ſtio. euã. Uel h ſibi
ſeruus dei dicere dꝫ de mõte ſupbie: vt eã a ſe repellat: vel
qꝛ per eos euãgeliũ p̄dicatũ eſt ipſe dñs qui mons appel
Chriſt⁹ in obediẽtib⁹ requieſcit. lat⁹ eſt a iudeis in gẽtes tanq̃ in mare iacit̃. ORIG. Oĩs
etiã qui obedit v̄bo dei bethania eſt: ⁊ requieſcit chrĩs in eo:
malos qdẽ ⁊ peccãtores relinq̃t. Qñ aũt fuerit apud iuſtos fit
⁊ apud alios poſt illos ⁊ cũ illis. Nõ. n. dr̃ q̃ relinquẽs be
thaniã venit in ciuitatẽ. Eſurit aũt ſemꝑ dñs in iuſtis: vo
lẽs mãducare fructum ſp̃ũſſancti in eis: qui ſunt charitas:
gaudiũ: ⁊ pax. Erat aũt ſecus viã hec ficus que folia tm̃ ha
buit ſine fructu. CHRY. ſup matth. i. iuxta mũdum. Si
enim hõ iuxta mũdũ vixerit: nõ p̃t in ſe fructũ iuſtitie te
F nere. ORIG. Si autẽ venerit dñs in tẽtationib⁹ fructũ
requirẽs ⁊ inuẽt⁹ fuerit aliqs nihil iuſtitie hñs: niſi ꝓfeſſionẽ
tm̃modo fidei: qð eſt folia ſine fructu: mox exiccat̃: h ipm

etiã qð vr̃ fidelis amittẽs: ſꝫ ⁊ vnuſq̃ſq; diſcipuloꝝ ficum
areſcẽ facit: manifeſtᵐ faciẽs eũ eẽ vacuũ a chrõ: ſic petrus
dixit ad ſimonẽ. Cor tuũ nõ eſt rectũ corã deo. Meli⁹ eſt Act. 8.
eiꝫ vt fallacẽ ficũ que viuẽ eſtimat̃: nõ aũt fructificat: ſic
cari v̄bis diſcipuloꝝ chrĩ ⁊ fieri manifeſtã: q̃ vt furet̃ per
figmẽtum inocẽtiũ corda. Eſt aũt ⁊ in vnoq̃ꝫ ĩfideli mons
ſm̃ mẽſurã ĩfidelitatꝫ ſue qui v̄bis diſcipuloꝝ chrĩ tollit̃.

¶ Et cũ veniſſet in tẽplũ: acceſſerũt ad eũ do Tex. 4.
cẽtẽ principes ſacerdotũ ⁊ ſeniores ppl̃i dicẽ
tes. Jn qua ptãte hec facis? Et quis tibi dedit Joã. 14.
hãc ptãtẽ? Rñdens ieſus dixit eis. Jnterroga Mar. ii.
bo vos ⁊ ego vnũ ſermonẽ. Quẽ ſi dixeritis Luc. 20
mihi: ⁊ ego vobis dicã in qua ptãte hec facio.
Baptiſmus ioãnis vnde erat: e celo: an ex hoi
bus? At illi cogitabãt iter ſe dicẽtes. Si dixeri
mus e celo: dicet nob. Quare ḡ nõ credidiſtis il
li? Si aũt dixerimus ex hoib⁹ timemus turbã.
Oẽs. n. habebãt ioãnẽ ſicut ꝓphã. Et rñden
tes ieſu dixerunt. Neſcimus. Ait illis ⁊ ipſe. ſ. 14.
Nec ego dico vobis in qua ptãte hec facio.

¶ CHRY. Quia viderãt ſacerdotes chrm̃ cũ magna glĩa A
itroeũtẽ in tẽplo: inuidia torq̃bant̃. Jtaq; nõ ſufferẽtes in Sacerdotes: chri gloriã videntes inuidia torquebant.
pectore ſuo inuidie ſtimulãtis ardorẽ ꝓrũpũt in vocẽ. Uñ
ſeq̃t̃. [Et cũ ve. in tẽ. ac. ad eũ do. p̄n. ſa. ⁊ ſe. po. di. Jn qua
po. h fa.] CHRY. in ho. Quia. n. ſignis detrahẽ nõ habe
bãt: ex his que ibi hebant̃ in tẽplo vendẽ: afferũt reph̃ẽſio
nẽ. Ac ſi dicerẽt. Nũqd magr̃alẽ ſuſcepiſti thronũ? Sacer
dos ɔſecrat⁹ es: qm̃ tãtã demõſtraſti ptãtẽ. CHRY. ſup
matth. Per h aũt q̃ ſb̃dũt. [Et qs de. tibi hãc po.] Oñdũt
multas eẽ ꝑſonas: que dant hoib⁹ ptãtẽ ſiue corpalẽ ſiue ẽt
ſpiritalẽ: q̃ſi dicerẽt. De ſacerdotali familia genitus nõ es
Ro. 13. ſenat⁹ tibi h non ɔceſſit: ceſar nõ donauit. Si aũt credidiſ Oĩs hõ ſꝫ q̃ ipſe ẽ eſtimat aliũ
ſent: qꝛ oĩs poteſtas ex deo eſt: nunq̃ iterrogaſſent [qs de
dit tibi hãc ptãtẽ.] Oĩs. n. hõ ſm̃ ſe eſtimat alteꝝ: fornica
rius neminẽ eſtimat caſtũ: caſt⁹ nõ facile de fornicario ſu
ſpicat̃: ſic qui nõ eſt ex deo ſacerdos: nulli⁹ ſacerdotiũ pu
tat ex deo. HIERO. Uel his v̄bis eãdẽ quã ſupra calũ B
niã ſtruunt: qñ dixerunt. Jn beelzebub p̄ncipe demonioꝝ
eycit demonia. Qñ. n. dicũt. Jn qua ptãte hec facis, dubitãt
de dei ptãte: ⁊ ſb̃intelligi volũt diaboli eẽ qð faciat. Addẽ
tes q̃. [Quis tibi dedit hãc pote.] manifeſtiſſime dei filiũ
negãt: quẽ putãt nõ ſuis ſed alienis virib⁹ ſigna facẽ. Pote
rat aũt dñs apta rñſione tẽtatoꝝ calũniã ɔfutare: ſꝫ prudẽ
ter iterrogauit vt ſuo ipſi vel ſilẽtio vel ſcia condẽnarent̃.
Uñ ſeq̃t̃. [Rñdẽs ieſus dixit eis. Jnterrogabo vos ⁊ ego
vnũ ſer.] CHRY. ſup mat. Nõ qdẽ vt rñdẽtes audiãt:
ſꝫ vt ipediri nõ iterrogent: qꝛ ipe p̄cepat. Nolite ſcm̃ dare ſ. 7.
canib⁹. Deinde etiã ſi dixiſſet nihil ꝓficeret: qꝛ nõ p̃t ſenti
re que lucis ſunt tenebroſa voluptas. Jnterrogãtẽ. n. opꝫ
docẽ: tẽtãtẽ aũt rõnabili ꝑcuſſione ɔfundẽ: nõ aũt ei v̄tutẽ
myſterij publicare. Dñs ḡ ſimplici iterrogatiõi laqueũ po
nit in ſua iterrogatione: ⁊ qꝛ eũ vitare nõ poterãt: ſubdit.
[Quẽ ſi dixe. mihi ⁊ ego vob dicã in qua ptãte hec facio.]
Eſt aũt interrogatio talis. [Baptiſ. ioã. vñ erat: ex ce. an ex
hoib⁹.] AUG. ſup ioã. Accepit qdẽ ioãnes vt baptizare C
poſſet ab eo quẽ poſtmodũ baptizauit: baptiſmus aũt quẽ Joannes baptiſta accepit a xp̃o auctẽ baptizandi.
accepit: baptiſmus ioãnis hic dr̃. Solus tale donũ accepit
nullus añ ipm iuſtoꝝ: nullus poſt ipm accepit baptiſmũ: q
baptiſmus diceret̃ ipi⁹. Uenit. n. ioãnes baptizare in aqua
pnie viã dño ꝑparãdo: nõ aũt iteri⁹ mũdãdo: qð purus hõ
nõ p̃t. HIERO. Jpſi aũt ſacerdotes qd in ſua malitia

ptractauerint oñdit cũ subdit.[At illi cogitabãt iter ſe.] Si.n.rñdiſſent baptiſma ioãnis eẽ de celo:oñs erat rñſio: q̃re g̃ nõ eſtis bapti̾ati a ioãne? Si aũt dicere voluiſſent humana deceptione cõpoſitũ:⁊ nihil hñe diuinũ:ſeditionẽ ppl̃i formidabãt. Oẽs.n.ↄgregate multi̾ᵘᵈⁿᵉˢ ioãnis receperãt baptiſma:⁊ ſic hẽbãt eũ vt pphaꝫ. Rñdit itaq₃ ipſiſſima fictio ⁊ humilitas ꝟbo quo neſcire ſe diceret ꝟſa eſt ad inſidias coopiẽdas. Uñ ſeq̃r.[Et rñdẽtes ieſu:dixerũt. Neſcimus.] In eo ꝙ neſcire ſe rñderãt mẽtiti ſunt.oñs g̃ erat iuxta rñſionẽ eoꝝ oñm q̃ꝫ dicere. Nec ego ſcio:ſed mẽtiri ꝟitas nõ põt.Seq̃r eniꝫ.[Ait illis ⁊ ipſe. Nec ego dico vobis in qua ptãte hec facio.] Ex quo oſtẽdit ⁊ illos ſcire:ſed rñdiſſe nolle:⁊ ſe noſſe:⁊ ideo nõ dicere:q₂ illi qđ ſciant tacẽãt. ORIG. Sꝫ dicet aliq̃s ↄtra h̾:q₂ ridiculũ erat iterrogare in qua ptãte hec faceret ieſus. Nec.n.poterat fieri vt rñderet:q₂ in ptãte diaboli faceret:ſed nec ipſe rñderet qđ erat veꝝ:qm̃ in ptãte ppa facit.Siqs autẽ dicat:qm̃ interrogabãt pncipes vt illum terrerẽt:vtputa ſi facit aliq̃ qđ nob̾ nõ placet in nr̃is:dicimus ei ꝗs te iuſſit h̾ facẽ:eũ terrẽtes vt recedat ab actu. Sꝫ qđ ꝙ ⁊ chr̃s ita rñdit. Dicite mihi vos h̾ ⁊ ego vob̾ dico in qua ptãte hec facio.Forte g̃ ſic itelligit̃ hic locus:gñalr̃ qdẽ ſunt due ptãtes diuſe: vna ex pte dei:altera ex pte diaboli.Spãliter aũt ſunt plures. Nõ.n.vna poteſtas oib⁹ pphis faciẽtib⁹ ſigna coopabat̃:ſꝫ alia iſtis:alia illis:⁊ ad res forſitan iferiores iferior: ad res aũt eminẽtiores eminẽtior. Principes aũt ſacerdotũ videbãt ieſum multa pdigia facientẽ:⁊ ideo ptãtis ſibi coopantis ſpẽm ⁊ ppetatẽ volebãt audire a chr̃o. Alij qdẽ qui ſigna fecerũt:in pmis qdeꝫ in iſta ptãte fecerũt. Proficiẽtes aũt in alia ptãte maiori:tñ ſaluator vniuerſa fecit in vna ptãte quã accepit a p̃re. Qm̃ auteꝫ nõ erãt digni talia audire myſteria:ppea nõ dat eis rñſuꝫ ſꝫ ecõtra iterrogat. RABA. Ob duas.n.cãs ſcia ꝟitat̾ eſt occultãda q̃rẽtib⁹: cũ.ſ.his qui q̃rit aut min⁹ capax eſt ad itelligẽdũ:aut odio vel ↄtẽptu ꝟitatis indignus eſt:cui debeat apiri qđ q̃rit.

Chriſt⁹ miracula faciebat i poteſtate p̃ris Luc.10.

Tex.5. ¶ Quid aũt vobis videt̃? Hõ qdaꝫ hẽbat duos filios:⁊ accedẽs ad primũ dixit. Fili:vade hodie opari in vineaꝫ meã. Ille auteꝫ rñdens ait. Nolo. Poſtea aũt penitẽtia mot⁹ abijt. Accedens auteꝫ ad alteꝝ dixit ſilr̃. At ille rñdens ait. Eo dñe:⁊ nõ iuit. Quis ex duobus fecit voluñtatem p̃ris? Dicunt ei. Primus. Dicit illis ieſus. Amen dico vobis:q₂ publicani ⁊ meretrices precedent vos in regno dei. Uenit enim ad vos ioãnes in via iuſtitie:⁊ non crediđiſtis ei. Publicani autem ⁊ meretrices crediderunt ei. Uos autem videntes:nec penitẽtiam habuiſtis poſtea vt ⁊ crederetis ei.

A ¶ HIERO. Poſt pmiſſa infert dñs parabolã qua ⁊ illos ipietatis arguat:⁊ ad gẽtes regnũ dei doceat trãſferẽdũ dicens.[Quid aũt vob̾ videt̃?] CHRY. ſup matth. Quos reos pponit in cãipſos ⁊ iudices petit:vt a nullo mereant̃ ſolui:qui ſeipſos ↄdẽnant. Magna eſt fiducia iuſtitie:vbi aduſario ip̃ius cã cõmittit̃. In parabolis g̃ figurat pſonas coꝝ vt nõ itelligãt:qũo ipſi aduſus ſe ſniaꝫ dicerẽt. Seq̃r enim.[Hõ qdã habe.duos filios.] Quis ille niſi deus? qui oẽs hoies creauit qui cum ſit nã dñs:tñ vult magis diligi q̃ſi pi q̃ timeri vt dñs. Maior fili⁹ gẽtiũ ppl̃s erat:minor ꝟo ppl̃s iudeoꝝ:qm̃ gẽtes qdeꝫ erãt ex tpe Noe. Sequit̃.[Et acce.ad p̃ᵐ dixit. Fili: vade ho.ope.in vi.meaꝫ.][Hodie.] i.tpe ſeculi hui⁹. Locut⁹ eſt aũt nõ in facie vt hõ:ſꝫ in

Magna ẽ fiducia iuſtitie vbi aduſario cã cõmittitur.

cordẽ vt deus ſenſib⁹ ingerẽs intellm̃. Opari aũt in vinea eſt iuſtitiã facere. Neſcio aũt ſi totã qs hoiuꝫ ſufficiat opari. HIERO. Primo g̃ dĩ gẽtiliũ pplo p nãlis legis notitiã.[Uade ⁊ opare in vineã meã.] Hoc eſt. Qđ tibi nõ vis fieri:alteri ne feceris. Qui ſupbe rñdit. Uñ ſeq̃r.[Ille aũt rñdens ait. Nolo.] CHRY. ſup matth. Gẽtes.n.a pn⁹ relinquẽtes deũ ⁊ iuſtitiã eius ⁊ trãſeũtes ad idola ⁊ peccata in cogitatiõib⁹ ſuis rñdere videnẽ. Nolumus facere dei iuſtitiã. HIERO. Poſtea ꝟo in aduẽtu ſaluatoris:gẽtium ppl̃s acta penitẽtia opat⁹ eſt in vinea dei ⁊ ſmonis ↄtumaciaꝫ laboꝛe correxit. Et h̾ eſt qđ dĩ.[Poſtea penitẽtia motus abijt.] Seq̃r.[Accedens aũt ad alteꝝ dixit ſilr̃. At ille rñdẽs ait. Eo dñe.] Secũdus.n.filius:ppl̃s iudeoꝝ eſt qui reſpõdit moyſi. Oia quecũq₃ dixerit nobis dñs faciemus. CHRY. ſup matth. Sed poſtea auerſi:mentiti ſunt deo: ſm illud. Filij alieni mentiti ſunt mihi. Et h̾ eſt qđ dĩ.[Et nõ iuit.] Interrogat g̃ dñs ↄiter.[Quis ex duob⁹ fecit voluntatẽ p̃ris? Dicũt ei. Primus.] Uide qũo aduerſus ſe protulerũt ſniam dicẽtes:priorẽ filiuꝫ volũtatẽ p̃ris feciſſe.i.populũ gẽtiũ:q₂ melius eſt nõ pmittere deo iuſtitiã ⁊ facere q̃ pmittere ⁊ mẽtiri. ORIG. Unde põt ↄſiderari dñm eſſe locutũ in parabola iſta ad eos qui modicũ aut nihil pmittũt:opibus aũt oñdũt:⁊ ↄtra eos qui magna pmittunt: nihil aũt ſm pmiſſionẽ ſuã agunt. HIERO. Sciẽdũ eſt aũt in veris exẽplaribus nõ hñi nouiſſimuꝫ ſed p̃ᵐ:vt ppo iudicio ↄdẽnent̃. Si aũt nouiſſimũ voluerimus legere:vt qdã hñt:manifeſta eſt interptatio vt dicimus itelligere quidem iudeos:ꝟitatẽ:ſed tergiuerſari ⁊ nolle dicere qđ ſentiũt:ſicut ⁊ baptiſmuꝫ ioãnis ſciẽtes eſſe de celo dicere noluerũt. CHRY. ſup matth. Eoꝝ aũt iudiciũ dñs abũdãter ↄfirmat. Uñ ſeq̃r.[Dixit illis ieſus. Amen dico vobis: q₂ publicani ⁊ meretrices p̃cedent vos in regno dei.] Ac ſi dicat. Nõ ſolũ ppl̃s gẽtiuꝫ melior eſt vobis:ſed etiã publicani ⁊ meretrices. RABA. Põt aũt regnũ dei euãgeliũ vel eccl̃ia p̃ſens itelligi:in quo gẽtes iudeos p̃cedunt:q₂ citius credere voluerũt. ORIG. Per hoc aũt nõ excludit̃, qn iudei aliqñ itrent in regnũ dei:ſed cum plenitudo gẽtiũ itrauerit:tũc oĩs iſrael ſaluus fiet. CHRY. ſuper matth. Puto aũt ꝙ ex pſona oium viroꝝ pctõꝝ publicani ponũtur:⁊ ex pſona oium mulieꝝ peccatricuꝫ meretrices:quia auaritia p̃cipue in viris abũdat:fornicatio autẽ in mulieribus. Mulier.n.in quiete ſedet incluſa.fornicatio aũt maxime ex ocio naſcit̃. Uir aũt qm̃ in actib⁹ reruꝫ diuerſaꝝ eſt aſſidue in auaritie pctm̃ facile incurrit:in fornicatiõeꝫ aũt nõ facile:niſi multũ ſit laſciuus. Nã occupatio viriliuꝫ ſollicitudinũ voluptatẽ plerũq₃ excludit. Unde ppꝛiũ eſt hoc adoleſcẽtiũ nihil agẽtiũ. Cõſeq̃nter exponit cãm eius qđ dixerat dicẽs.[Uenit.n.ioãnes ad vos in via iuſtitie:⁊ nõ crediđiſtis ei.] RABA. Uiaꝫ iuſtitie ioãnes p̃dicãs venit:q₂ chriſtuꝫ qui ↄſummatio legis eſt digito monſtrauit. CHRY. ſup matth. Uel venit in via iuſtitie ſic manifeſte:vt ↄuerſatio eius venerabilis pctõꝝ corda concuteret. Uñ ſeq̃r.[Publicani aũt ⁊ meretrices crediderũt ei.] Cõſidera qũo ↄuerſatio bona p̃dicatoris p̃dicationi p̃ſtet virtutẽ:vt etiã indomita domet corda. Seq̃r.[Uos aũt videntes nec pniam habuiſtis poſtea vt crederetis ei.] Ac ſi diceret. Illi fecerũt qđ maius eſt credẽdo. Iſti aũt neq₃ penitẽtiã fecerũt qđ minus eſt. In hac aũt expoſitione quã ſm multoꝝ expõnẽ tractauimus aliqđ mihi videt̃ eſſe ↄtrariũ. Si.n.duo filij:iudei:⁊ gẽtes itelligẽdi ſunt:poſt q̃ ſacerdotes iterrogati rñderũt priorẽ filiũ p̃ris volũtatẽ feciſſe:cõcludẽs chriſtus parabolã:ſic debuit dicere. Amẽ dico vobis:q₂ gẽtes p̃cedent vos in regnũ dei. Nunc aũt dicit[q₂ publicani ⁊ meretrices p̃cedẽt vos in regnũ dei]qđ magis populariũ hoium oñdit cõditionẽ q̃ gẽtiũ. Niſi forte itelligamus:

B

Exo.24. Pſ. 17.

Melius eſt nõ pmittere deo iuſtitiã ⁊ facere q̃ pmittere ⁊ mentiri.

C

Ro. 11.

D

Qui ſint duo filij q̃rũ vnus fecit voluntatem p̃ris ⁊ alius nõ.

ligamus: vt ṗus dictū eſt. Jntātū gētiū pplˀs magis placet
deo q̄ʒ vos: vt etiaʒ publicani ꝛ meretrices ſint acceptabi-
E lioꝛes deo q̄ʒ vos. HIERO. Uñ alij putāt nō gētiliū et
iudeoꝝ eſſe parabolā: ſed ſimplˀr pctōꝝ ꝛ iuſtoꝝ: eo ꝙ illi
q̄deʒ per mala opa deo ſeruire negauerāt: poſtea pnie ba-
ptiſmuʒ acceperūt a ioāne. Phariſei aūt qui iuſtitiā pfere-
bāt: ꝛ legē dei ſe facere iactabāt: ioānis ꝯtēpto baptiſmate
eius pcepta nō fecerūt. CHRY. ſup mattheuʒ. Hoc aūt
Populares cōpuncti peccare deſinūt: ſacerdotes aūt nunq̄ʒ deſinūt. ideo itroducit: qꝛ ſacerdotes nō diſcēdi cā: ſʒ tentādi iterro
gauerant. [Jn qua ptāte h facis?] Multi aūt ex pplˀis cre
diderāt. Et ideo itroducit parabolā duoꝝ filioꝝ oſtendēs
eis per eā: qꝛ melioꝛes ſunt pplˀares qui a pn° ſclarē pfitē-
tur vitā: q̄ʒ ſacerdotes qui a pn° pfitenṫ deo ſuire. Qui po-
pulares q̄deʒ aliqñ cōpuncti ꝯuertunṫ ad deū: ſacerdotes
aūt impenitibiles ꝯſtituti: nunq̄ʒ deſinūt peccare in deum.
Prioꝛ enim filius populus eſt. Nō eniʒ populus eſt ꝓpter
ſacerdotes: ſed ſacerdotes ꝓpter populum.

Tex. 6. ¶ Aliam parabolaʒ audite. Hō erat pr̄ſamilias
qui plātauit vineā: ꝛ ſepem circūdedit ei: ꝛ fo-
Mar. 12°. dit in ea toꝛcular: ꝛ edificauit turrim: ꝛ locauit
Luč. 20 eā agricolis: ꝛ pegre pfect⁹ eſt. Cum aūt tēpus
fructuū appropinquaſſet miſit ſeruos ſuos ad
agricolas vt acciperent fructus eius. Et agricole
apphēſis ſeruis eius: aliuʒ ceciderūt: aliū occi-
derunt: aliuʒ ꝟo lapidauerūt. Jterꝝ miſit alios
ſeruos plures prioꝛib⁹: ꝛ fecerūt illis ſilr. No-
uiſſime aūt miſit ad eos filiū ſuuʒ dicēs. Uere-
bunṫ foꝛte filiuʒ meū. Agricole aūt vidētes fi-
liuʒ: dixerūt iter ſe. Hic eſt heres: venite occida
mus euʒ: ꝛ hēbimus hereditatē eius. Et app-
hēſum eum eiecerūt extra vineaʒ: ꝛ occiderūt.
Cum ḡ venerit dñs vinee: qd faciet agricolis il
lis? Aiunt illi. Malos male pdet: ꝛ vineaʒ ſuā
locabit alijs agricolis: qui reddāt ei fructuʒ tē-
Ps. 117. poꝛib⁹ ſuis. Dicit illis ieſus. Nunq̄ʒ legiſtis in
Mar. 12°. ſcripturis: lapidem queʒ reprobauerūt edificā
Luč. 20 tes hic eſt fact⁹ in caput anguli? A dño factum
eſt iſtud: ꝛ eſt mirabile in oculis nr̄is. Jdeo di
Mar. 12°. co vobis quia auferet a vobis regnū dei: ꝛ da-
Luč. 19. bitur genti faciēti fructum eius. Et qui cecide-
Joā. 7: rit ſuper lapidem iſtum cōfringeṫ: ſuper quem
ꝛ 8: ꝟo ceciderit: conteret eum.
A ¶ CHRY. in ho. Poſt ṗoꝛē parabolā aliā ponit vt oñdat
eoꝝ accuſatiōeʒ eē maioꝛē ꝛ venia indignā. Uñ dī. [Aliaʒ
parabolā au. Hō erat pa. qui plāta. vineaʒ.] ORIG. Hō
pr̄ſamilias de⁹ eſt: qui dī hō in q̄buſdaʒ parabolis: ſicˀ ſi pr̄
cū ʒ paruulo filio ſuo loquaṫ iſantilia vt deſcēdat ad ꝟba
filij ſui ꝛ iſtruat euʒ. CHRY. ſup matth. Hō aūt dī noie
nō nā: ſilitudine nō ꝟitate. Preſcius. n. fili⁹: qꝛ pp appella-
tiōeʒ humani nois q̄ſi hō purus fuerit blaſphemādus: etiā
deū pr̄eʒ inuiſibilē hoīeʒ appellauit: qui angeloꝝ ꝛ hoiuʒ
nā dñs eſt: beniuolētia pr̄. HIERO. Plātauit aūt vineā:
Jſa. 5°. de qua iſaias loqṫ. Uinea dñi ſabaoth domus iſrˀl eſt. Se-
quiṫ. [Et ſepeʒ circūdedit ei:] vel murū vrbis vel angeloꝝ
Uinee ꝛ in ea ꝯtēptoꝝ iterfectio. auxilia. CHRY. ſup matth. Uel per ſepeʒ itellige cuſto
diā patrū iuſtoꝝ qui tanq̄ʒ murus facti ſunt populo iſrael.
ORIG. Uel cuſtodia dei fuit ſepes ipius: toꝛcular aūt lo
cus libationum de quo ſequitur. [Et fodit in ea toꝛcular.]

HIERO. Altare. ſ. aut toꝛcularia illa q̄ꝝ titulo tres pſal-
mi pnotanṫ: octau⁹: octogeſimus: octogeſimuſterti⁹. ſ. marty
res. HYLA. Uel ꝓphas q̄ſi q̄daʒ toꝛcularia aptauit: in
B q̄s muſti modo q̄daʒ vbertas ſpūſſancti feruētis iflueret.
CHRY. ſup matth. Uel toꝛcular eſt ꝟbū dei: qd cruciat
hoīem ꝯdicēte carnis nā. Sequiṫ. [Et edificauit turrim.]
Mich. 4° HIERO. i. tēplū de quo dī p Micheā. Et tu turris nebu
loſa filie ſyon. HYLA. Uel in turre eminētiaʒ legis ex-
truxit: que ꝛ in celū ex ſolo egreſſu ꝓueheret ꝛ ex qua ſpe-
culari chr̄i poſſet aduēt⁹. Seqṫ. [Et locauit eā agricolis.]
CHRY. ſup matth. Qñ. ſ. p legē ꝯſtituti ſunt ſacerdotes
ꝛ leuite ꝛ pcuratōeʒ regēdi pplˀm ſuſceperūt. Sicˀ aūt colo-
nus q̄uis de ſuo munere obtulerit dño: nō ſic eū placat ſicˀ
ſi de vinea eius redditus ei obtulerit: ſic ꝛ ſacerdos nō tm̄
pp ſuā iuſtitiā placet deo q̄ʒ ſi pplˀm dei in ſcitate docue-
rit: qm̄ ipſi⁹ iuſtitia vna eſt: pplˀi aūt multiplex. Seqṫ. [Et
De⁹ vbiq; eſt: ſʒ abire vr̄ oñdo hoīeʒ in ꝓprio relinqˀ arbitrio. pegre pfect⁹.] HIERO. Nō loci mutatiōe. Nec. n. deus
alicubi abeſſe pōt: quo cōplenṫ oīa: ſʒ abire vr̄ a vinea: vt
vinitoꝛib⁹ liberꝝ opandi arbitriū derelinquat. CHRY.
in hom. Uel [pegre pfect⁹ eſt] ꝗuʒ lōganimitatē habuit nō
C ſemp eoꝝ pctis penas inducēs. ORIG. Uel qꝛ dñs qui
fuerat cuʒ illis in nube dici ꝛ in colūna ignis per noctē: ne-
quaq̄ʒ poſtea ſilr apparuit illis. Jn iſaia ḡ iudaicus pplˀus
Jſa. 5. vinea noiaṫ: ꝛ cōminatio pr̄iſfamilias ꝯtra vineam fit. Jn
euāgelio aūt vinea nō culpaṫ: ſʒ eius coloni. Sed foꝛte in
euāgelio vinea eſt regnuʒ dei. i. doctrina que ſcripturis in-
ſerta eſt ſcīe: vita aūt irrephēſibilis hoīuʒ: eſt vinee fruct⁹.
Lr̄a aūt ſcripture eſt vinee ſepes circūpoſita vt nō videā-
tur ab his qui foꝛis ſunt fruct⁹ qui ſunt in abſcōſo. Profun
ditas aūt eloquioꝝ dei eſt vinee toꝛcular. Jn qd qui pfece
rūt de eloquijs dei ifundūt ſtudia ſua quaſi fruct⁹. Turris
aūt edificata eſt ꝟbuʒ de ipſo deo ꝛ de diſpēſationib⁹ chr̄i
ſti. Hāc vineā tradidit colonis. [i. pplˀo ante nos: taʒ ſacer-
dotib⁹ q̄ʒ laicis.] Et pegre pfect⁹ eſt [ad ſuā pfectionē dans
occaſionē colonis.] Appropinquat aūt tp̄s fructuū: [ꝛ ſm
vnūquēq; ꝛ ḡnalˀr pplˀo vniuerſo. Primū. n. vite tēpus eſt
ſm iſantiā: ꝛ tūc nihil vinea oñdit: niſi tm̄ hñs in ſe vitalē
ꝟtutē: cum aūt cepit poſſe loq tp̄s eſt ḡnationis. Quātū aut
pficit aīa pueri ꝛ tātuʒ vinea. i. ꝟbuʒ dei: ꝛ poſt pfectū vi-
nea opaṫ fructuʒ maturū charitatis ꝛ gaudij ꝛ pacis ꝛ hꝫ.
Sʒ ꝛ pplˀo qui acceperūt legē per moyſen tp̄s fructuuʒ ap-
propinquat aliqñ. Uñ ſequiṫ. [Cuʒ aūt tp̄s fruc. appropin
quaſſet miſit ſeruos ſuos ad agricolas vt acci. fruc. eius.]
D RABA. Uñ tēpus fructuū poſuit nō ꝓuētuū. Nullus. n.
eſt fruct⁹ populi ꝯtumacis. CHRY. in ho. Seruos dicit
ꝓphas: qui offerūt q̄ſi ſacerdotes dñi populi fruct⁹ ꝛ obe-
diētie oſtēſioneʒ per opa. Di aūt nō ſoluʒ malitia potiti in
nō dādo fructuʒ: ſed etiā in indignādo ad eos qui venerūt
ꝛ ſanguine manus ipleuerūt. Uñ ſeqṫ. [Agricole app. ſer.
eius: aliuʒ ceci. aliuum occi. aliū ꝟo lapi.] HIERO. Ceci-
3. Reg. 21° derūt q̄dem vt hieremiā: occiderūt iſaiam: lapidauerūt: vt
2. Par. 24° nabot ꝛ zachariam quē iterfecerūt inter tēplum ꝛ altare.
CHRY. ſup mattheuʒ. Per ſingulos aūt gradus malitie
dei mīa addebaṫ: ꝛ per ſingulos gradus diuine mīe mali-
tie iudeoꝝ creſcebāt: ꝛ ſic ꝯtra dei clemētiā malignitas hu
mana certabat. Uñ ſequiṫ. [Jterꝝ miſit alios ſuos plures
Qui fuerit ſerui miſſi ad exigendū fructuʒ vinee. prio. ꝛ fe. illis ſilr.] HYLA. Miſſi aūt plures ṗoꝛib⁹ il-
lud tēpus deſignat quo poſt ſinguloꝝ ꝓphaꝝ pdicationē:
plˀimus ſimul nīis ꝓphetātiuʒ emiſſus eſt. RABA. Uel
ṗmi ſui qui miſſi ſunt: ipſe legifer moyſes itelligiṫ: ꝛ aaron
ṗmus ſacerdos dei: q̄s ceſos flagello lingue vacuos emiſe-
E rūt. alios aūt ſeruos ꝓphaꝝ choꝛos itellige. HYLA. Jn
filio aūt ad vltimū miſſo dñi nr̄i aduētus ſignaṫ. Sequiṫ
enim. [Nouiſſime aūt mi. ad eos fi. ſuū.] CHRY. in ho.
Quare aūt nō cōfeſtim miſit? Ut ex his que ad alios fece-

rūt:ſeipſos accuſarēt:⁊ furorem dimittētes verecūdarent̄
ꝑꝑ filiū aduenientē. Uñ ſeq̄t.⌊ Uerebunt̄ forte fi.meū.⌋
CHRY. Hūc autē miſit nō q̄ſi ad obnoxios pene ſniam
baiulātē:ſed penitētie veniā miſit eos ꝯfundē nō punire.
HIERO. Qđ aūt dicit.⌊ Uere.for.fi.meū.⌋nō de ignorā
tia venit. Quid.n.neſciat p̄ſfamilias qui h̄ loco deus itelli
git? Sȝ ſemp ambigere de᷑ dī vt libera volūtas homini
reſuet̄. CHRY.in ho. Uel h̄ dicit annūtiās qđ fieri de
bebat:qm̄ oportebat eos verecūdari:per h̄ eniȝ vult oſtē
dere peccatum eoꝝ magnū ⁊ omni excuſatione ꝑuatum.
ORIG. Uel illud qđ ait.⌊ Uerebunt̄ for.filiū meū:⌋vt̄
impletū illis iudeis qui itelligētes chr̄m crediderūt in eū.
Hoc aūt qđ ſequit̄.⌊ Agricole aūt vidētes filiū: dixerunt
intra ſe. Hic eſt heres: venite occidamus eum.⌋in illis im
pletū eſt qui videntes chr̄m:⁊ cognoſcētes filiū dei:nihilo
F minus crucifixerūt eum. HIERO. Interrogemus Ar
riū ⁊ Eunomiū. Ecce pater dī ignorare:qcqd pro p̄re rn̄
derint:h̄ intelligāt de filio:qui ſe dicit ignorare ꝯſūmatio
nis diem. CHRY.ſup matth. Dicūt aūt qdā:quia poſt
incarnationē dict᷑ eſt chriſtus filius ex baptiſmo:ſicut cete
ri ſancti:q̄s ex hoc loco ꝯuincit dn̄s:vbi dī.⌊ Mittā filium
meū.⌋Qñ ḡ adhuc cogitabat ad trāſmittēdū filiū poſt ꝓ
phetas:iam filius erat:deide ſi eo modo dī fili᷑ ſic oēs ſan
ctī:ad q̄s factū eſt v̄bū dei:debuit ⁊ ꝓphetas dicere filios
Joā.10. ſicut ⁊ chr̄m:aut ⁊ chr̄m ſeruū dicere ſicut ⁊ ceteros ꝓphe
Iudeoꝝ principes chr̄m dei filiū cognoſcētes p inuidiam occiderunt. tas. HIERO. Per h̄ aūt qđ dicunt.⌊ Hic eſt heres.⌋ma
nifeſte dn̄s ꝓbat iudeoꝝ principes:nō per ignorantiā:ſed
per inuidiā dei filiū crucifixiſſe. Intellexerūt.n.eū eſſe il
lum cui pater per ꝓphetā dicit. Poſtula a me ⁊ dabo tibi
gētes hereditatē tuā. Hereditas quippe filio ſcā eccl'ia da
Pſā.2. ta eſt:quā nō moriēs pater illi reliq̄t:ſed ipſe ſua morte mi
G rabiliter acq̄ſiuit. CHRY.ſup matth. Tñ poſtq̄ȝ intro
uit in tēplū:⁊ vendētes aīalia: que ad ſacrificiū ptinebāt:
foras eiecit:tūc p̄cipue cogitauerūt eum occidere. Uñ di
cūt.⌊ Uenite occidamus eū.⌋Dicebāt.n.intra ſe. Neceſſe
eſt vt pp'ſus per iſtū dimittat ꝯſuetudinē hoſtiaꝝ que ad
noſtrū ptinēt lucrū:⁊ acquieſcat offerre ſacrificiū iuſtitie
qđ ad gl'iam ptineat dei:⁊ ſic iam nō erit pp'ſus iſte poſſeſ
ſio nr̄a:ſed dei. Si aūt occiderimus eum:dū nō eſt qui iu
ſtitie fructū a populo querat:ſemp durabit ꝯſuetudo offe
rēdaꝝ hoſtiaꝝ:⁊ ſic populus iſte erit nr̄a poſſeſſio. Et hoc
eſt qđ ſequit̄.⌊ Et nr̄a erit hereditas.⌋Hec eſt cogitatio cō
munis oīum ſacerdotū carnaliū:q nō ſunt ſolliciti q̄uo vi
uat populus ſine peccato:ſed aſpiciūt qđ in eccl'ia offerat̄:
⁊ hoc eſtimāt ſacerdotij ſui lucrū. RABA. Uel heredi
tatē occiſo eo p̄ripe moliebant̄ iudei:cum fidē que per
eū eſt extinguere:⁊ ſuā magis que ex lege eſt iuſtitiā pre
ferre:ac gētibus imbuēdis conabant̄ iſerere. Sequit̄.⌊ Et
H apphēſum eū eiecerūt ex̄ vineā ⁊ occiderūt.⌋ HYLA.
Chriſtus eniȝ ex̄ hieruſalē tanq̄ȝ extra vineā in ſniam dā
nationis abiect᷑ eſt. ORIG. Uel qđ dicit.⌊ Eiecerunt ex̄
vineā.⌋tale mihi videt̄. Quātū ad ſe alienū eum eſſe iu
dicauerūt a vinea ⁊ colonis. Sequit̄.⌊ Cum ḡ venerit dn̄s
vinee qđ faciet agricolis illis?⌋ HIERO. Interrogat q
dem eos dn̄s:nō ꝙ ignoret qđ reſpōſuri ſint:ſed vt ꝓpria
rn̄ſione dānent̄. Sequit̄.⌊ Aiunt illi: Malos male ꝑdet:⁊
vineam ſuā locabit alijs agricolis.⌋ CHRY.ſup matth.
Qđ aūt verum rn̄derūt nō eſt illoꝝ qui iuſte iudicauerūt:
Sacerdotes verū ꝯ ſe rn̄derūt chr̄o: ſicut cayphas ꝓphetauit. ſed ipſius cauſe. Ueritas.n.ipſis violētiā fecit. ORIGE.
Sicut eniȝ cayphas:ſic ⁊ iſti nō ex ſe ꝓphetauerūt ꝯtra ſe:
qm̄ tollēda ab eis erāt eloquia dei ⁊ dāda gētibus fructū
in tēpore dature:vel dn̄s quem occiderūt ſtatim venit re
ſurgens a mortuis:⁊ malos qdem colonos male ꝑdit:alijs
autē colonis.i.ap'lis vineam ſuā ꝯſignauit.i.eis qui ex iu
Mar.12 daico populo crediderūt. AVGV. de cō.euā. Marcus

aūt hoc ab ipſis nō reſpōſū eſſe cōmemorat:ſed dn̄m cō
ſequēter locutū poſt iterrogationē ſuā ipm̄ ſibi q̄dāmodo
reſpōdiſſe. Sed facile pōt itelligi vel illoꝝ vocē ita ſubie
ctā vt nō iterponeret̄ alli rn̄derunt:ſed tñ intelligeret̄:aut
ideo reſpōſionē iſtā dn̄o potius attributā:qꝛ cum veꝝ di
xerūt:etiā de illis hoc ipſe rn̄dit qui v̄itas eſt. CHRY.
in hom. Uel nō eſt ꝯdictionis. Etenim vtraq; facta ſunt:q̄a
ſcilȝ ⁊ ipſi ꝑ hoc rn̄derūt:⁊ poſtea dn̄s iterauit. AVGV.
de cō.euāge. Sed illud magis mouet ꝙ lucas nō ſolū eos Luc. 20
hoc rn̄diſſe nō dicit: verūetiā ꝯtriam retuliſſe rn̄ſionē. Ita
enim narrat. Quo audito.ſ.hac ſnia ex ore dn̄i ꝓlata dixe
rūt. Abſit. Reſtat ḡ vt itelligamus in plebe que audiebat
quoſdā rn̄diſſe qđ Mattheus cōmemorat:quoſdā v̄o il
lud qđ Lucas dicit.i.abſit. Nec moueat ꝙ mattheus prin
cipes ſacerdotū ⁊ ſeniores populi dixit acceſſiſſe ad dn̄m:
⁊ ſic ſine iterpoſitiōe alicuius ꝑſone ſermo ꝯtexit̄:vſq; ad
hoc ꝙ de locata agricolis vinea cōmemorat̄. Pōt eniȝ pu
tari oia hec cum p̄ncipibus ſacerdotū locutū fuiſſe. Sed
mattheus breuitatis cā tacuit qđ lucas nō tacuit:parabo
lā.ſ.iſtā nō ad eos ſolos dictā qui de p̄tāte iterrogauerāt:
ſed ad plebem in qua erāt qui dicerēt⌊ ꝑdet illos:⁊ vineā
ſuā dabit alijs.⌋ Que vox recte etiā ipſius dn̄i fuiſſe itelli
git̄:ſiue ꝓpter v̄itatē:ſiue ꝓpter mēbroꝝ eius cū ſuo ca
pite vnitatē. Erāt etiā qui talia rn̄dētibus dicerēt. Abſit:qꝛ K
intelligebāt ꝯtra ſeipſos parabolā eſſe dictam. CHRY. Luc. 20
ſup matth. Uel aliter. Lucas qdem ſm̄ rn̄ſionē oris eoꝝ
narrauit. Mattheus ſm̄ rn̄ſionē cordis. Nam vere viſibi
liter qdē in facie ꝯdixerunt dicētes.⌊ Abſit.⌋In ꝯſcientia
aūt ſuſceperunt dicētes.⌊ Malos male ꝑdet.⌋Sicut cū hō
dep̄hēſus fuerit in malo: v̄bis qdē excuſat:intus aūt eius
ꝯſciētia recognoſcit. CHRY.in hom. Uel aliter. Dn̄s ꝓ
pter hoc eis parabolā ꝓpoſuit:vt ipſi nō itelligētes cōtra
ſe ſniam ꝓferrent:ſicut ⁊ ad Dauid factū eſt per Nathan. 2.Reg. 12.
Rurſus aūt itelligētes que dicta ſunt ꝯtra ſe eſſe dixerūt.
⌊ Abſit.⌋ RABA. Moraliter aūt cuiq; vinea locat̄ colē Moralr
da cum baptiſmi myſteriū dat̄:ꝙ opando exerceat. Mit Unicuiq; vinea locatur colēda cū baptiſmi ei ſacr̄m dat.
tit̄ ſeruus vnus alter ⁊ tertius cū lex pſalmus ꝓphetia le
git̄:ad quoꝝ monita bene opet̄. Sed miſſus cedit̄ ⁊ eycit̄:
cum ſermo ꝯtēnit̄:vel qđ peius eſt:blaſphemat̄. Heredē
quātū ad ſe occidit qui filiū dei ꝯculcauerit ⁊ ſpūi gr̄e cō
tumeliā fecerit. Perdito malo cultore vinea alij dat̄:cum
donū gr̄e qđ ſupbus ſpreuerit humilis accipit. CHRY. L
ſup matth. Deinde q̄ſi nō acq̄eſcētib᷑ illis teſtimoniū ſcri
pture inducit. Sequit̄ enim.⌊ Dicit illis ieſus. Nunq̄ȝ legi
ſtis in ſcripturis:lapidē quē reprobauerūt.⌋i.ſi parabolā
meā nō itelligitis:vel iſtā ſcripturā cognoſcatis. HIERO.
Uarijs aūt parabolis res eedem cōtexunt̄. Quos.n.ſupra
oparios ⁊ agricolas appellarat:nūc edificatores.i.cemēta
rios vocat. CHRY.in hom. Lapidē aūt chriſtū vocat.
Edificatores autē doctores iudeoꝝ qui chr̄m reprobaue
rūt dicētes. Hic non eſt a deo. RABA. Sed illis nolēti Joā.9.
bus ideo lapis caput anguli firmauit: qꝛ de vtroq; popu
lo:quotquot ipſe voluit ſua fide ꝯiunxit. Uñ ſequit̄.⌊ Hic
fact᷑ eſt in caput anguli.⌋ HYLA. Eſt.n.caput anguli fa Chriſt᷑ lapis factus eſt iūgēs vtrūq; populum in vnū.
ctus:quia eſt inter legem ⁊ gētes lateris vtriuſq; ꝯiunctio.
CHRY.in hom. Deinde vt diſcāt qm̄ nihil eoꝝ que fie
bant:deo ꝯtriū erat:ſubdit.⌊ A dn̄o factū eſt.⌋ ORIGE.
Id eſt iſte lapis donū eſt donatū a deo edificio vniuerſo:⁊
admirabile caput in oculis nr̄is:qui poſſumus eū videre
oculis mētis. CHRY.ſup matth. Quaſi diceret. Quare M
non itelligitis in cui᷑ edificij angulo ponēdus eſt ille lapis:
nō in veſtro qui reprobat᷑ eſt:ſed in alio. Si aūt aliud edi
ficiū eſt futurū:ḡ veſtra edificatio eſt ꝯtēnēda. Uñ ſubdit.
⌊ Ideo dico vob:qꝛ auferet̄ a vobis regnū dei:⁊ dabit̄ gē
tibus faciētibus fructū eius.⌋ ORIG.⌊ Regnū dei⌋dicit

myſteria

myſteria regni dei.i.diuinas ſcripturas quas tradidit dñs.
Primo qdē populo illi priori cui credita ſunt eloquia dei.
Scdo aūt gētibus faciētib⁹ fructū. Nemini enim daṫ vbū
dei niſi faciēti fructū de eo. Et nemini in quo pctm̄ regnat
daṫ regnū dei: quō ḡ illis datū eſt: a quo ⁊ ablatū eſt? Sed
ꝯſidera quō qđ daṫ intelligiṫ gratis datuꝫ. Quibus ḡ loca/
uit nō oīno quaſi electis ⁊ fidelib⁹ dedit. qbus aūt donauit
Lapis dr̄ chr̄s ꝑpter duo. cum iudicio electionis donauit. CHRY. ſup matth. La/
pis aūt dr̄ chriſtus: nō ſoluꝫ ꝑpter firmitatē: ſed etiā qa eſt
inimicoꝝ magna ꝯfractio. Unde ſequiṫ. [Et qui ceciderit
ſup lapidē iſtū ⁊c.] HIERO. Qui peccator eſt ⁊ tñ in il/
lū credit: cadit qdeꝫ ſup lapidē ⁊ ꝯfringiṫ: ſed nō oīno cō/
teriṫ. Reſeruaṫ.n.per patientiā ad ſalutē. [Sup queꝫ vo
ille ceciderit] hic eſt cui lapis ille irruerit: ⁊ qui chrm̄ peni/
N tus negauerit: ſic ꝯteret eum: vt nec teſta qdē remaneat in
qua hauriaṫ aque puſillū. CHRY. ſup matth. Aliud eſt
enim ꝯfringi: ⁊ aliud cōminui. De eo enim qđ ꝯfringiṫ: ali/
quid remanet. qđ aūt cōminuiṫ quaſi in puluereꝫ ꝯuertiṫ.
Nō aūt cadit ad lapidem nō frāgiṫ ſcḋm q̄ eſt lapidis vir/
tus: ſed inquātuꝫ fortiter cadit: aut ꝑpter pōdus ſuum: aut
ꝑpter altitudinē caſus. Sic ⁊ chriſtianus peccās: nō tātuꝫ
perit quātū pōt ꝑdere chriſtus: ſed quantū ipſe ſe ꝑdit per
opa ſua: aut ꝑpter magnitudinē peccati: aut ꝑpter altitudi
nē dignitatis. Infideles aūt ꝑeunt tātuꝫ quātuꝫ pōt eos ꝑ/
dere chriſtus. CHRY. in hom̄. Uel hic duas ꝑditiones
eoꝝ oſtēdit: vnam ab eo q̄ offenderūt ⁊ ſcandaliȥati ſunt:
quā deſignat dicēs. [Qui ceciderit ſup lapidē ⁊c.] aliā a ca
ptiuitate eis ſupuētura: quā manifeſtat dicēs. [Sup queꝫ
vo ceciderit.] AVGV. de q̄ſtio. euāge. Uel de his dicit
qui cadēt ſup eum qui illū modo ꝯtēnunt vel iniurÿs affi/
ciūt. Ideo nōduꝫ penitus itereunt: ſed tñ ꝯfringunt: vt nō
recti ambulēt. Sup quos cadet: dum veniat deſup in iudi/
Pſ.1. cio cum pena ꝑditionis. Ideo dixit. [Conteret eos:] vt ſint
impÿ tanq̄ puluis quem ꝓicit vētus a facie terre.

Tex.7. ¶ Et cuꝫ audiſſent principes ſacerdotuꝫ ⁊ pha/
riſei parabolas eius: cognouerunt q̄ de ipſis di/
ceret. Et querentes eum tenere timuerunt tur/
bas: qm̄ ſicut ꝓphetam eum habebant.

A ¶ HIERO. Quis duro corde iudei ꝑpter incredulitateꝫ
eſſent: tñ intelligebāt ꝯtra ſe oēs dñi ſnīas dirigi. Unde di
ciṫ. [Et cum audiſſent p̄n. ſacer. ⁊ phariſei parabolas eius
cogno. q̄ de ipſis diceret.] CHRY. ſup matth. Hec eſt
aūt dña bonoꝝ hoīum ⁊ maloꝝ. Bonus enim cōprehen/
ſus in peccato gemit qa peccauit: malus aūt fremit: non qa
peccauit: ſed qꝛ cōprehēſus eſt in peccato: ⁊ nō ſoluꝫ peni/
tētiaꝫ nō agit: ſed magis aduerſus corripientē iraſciṫ. Uñ
⁊ iſti cōprehenſi: magis ad malitiam ſunt excitati. Sequiṫ
enim. [Et querētes tenere eum timuerūt turbas: qm̄ ſicut
B ꝓphetā eum habebāt.] ORIG. Sapiūt qdē aliqđ de eo
qđ veruꝫ eſt ꝓphetā eum eſtimātes: nō aūt magnitudineꝫ
eius itelligunt ſcḋm qđ erat filius dei. Turbas aūt ſic ſapiē/
tes de eo: ⁊ paratas pro eo pugnare timēt principes. Neq̄
enim ad eoꝝ ſciam ꝑtingere pñt: nihil dignuꝫ ſentiētes de
eo. Deinde ſciēdum eſt: qm̄ volētiuꝫ ieſum tenere dña eſt.
Aliter enim p̄ncipes ⁊ phariſei querebāt euꝫ tenere: aliter
Cant.4º. ſpōſa que dicit. Tenui euꝫ: nec dimittā: adhuc eum tētura
Cant.7º. melius ſicut dicit. Aſcēdam in palmā ⁊ tenebo altitudinē
Oēs male ſentientes de chr̄i diuinitate: te nere volūt ieſum ⁊ ꝑ dere. eius. Oēs.n.non recte ſapiētes de diuinitate tenere volunt
ieſum ⁊ ꝑdere eum. Et alia qdē vba ꝑter vbum chr̄i poſſi
bile eſt cōprehēdere ⁊ tenere. Uerbum aūt vitatis nemo
pōt cōprehēdere.i.itelligere neq̄ tenere.i.cōuincere: neq̄
ſeparare a ſenſu credētium: neq̄ mortificare.i.deſtruere.
CHRY. ſup matth. Ois etiā hō malus quātū ad volūta
teꝫ ſuā ⁊ manus mittit in deū ⁊ occidit eum. Qui.n. ꝓcepta
dei ꝯculcat: qui murmurat ꝯtra deū ⁊ turbato vultu aſpi/
Quis dicatur manus mitt̄e velle in deum. cit celū: nōne ſi fieri potuiſſet manus mitteret in deū ⁊ oc/
cideret euꝫ: vt iam licēter peccaret. RABA. Sed tñ q̄
timēt mittere manuꝫ in ieſum ꝑpter turbā q̄tidie in eccle/
ſia geriṫ: cum qlibet ſolo noīe frater fidei ⁊ pacis vnitateꝫ
quam non diligit: ꝑpter bonos cohabitātes vel erubeſcit
impugnare vel timet.

Caplm. XXII.

Tex.1. Et rn̄dens ieſus dixit iterꝫ in parabo/
Luc.14. lis eis dicens. Sile factū eſt regnū ce
Apoc.19 loꝝ homini regi: qui fecit nuptias fi/
lio ſuo. Et miſit ſuos ſuos vocare in/
uitatos ad nuptias: ⁊ nolebāt venire. Iterꝫ mi/
ſit alios ſeruos dicens. Dicite inuitatis. Ecce
prādium meū paraui: tauri mei ⁊ altilia occiſa
ſunt: ⁊ oia parata: venite ad nuptias. Illi auteꝫ
ſ.21. neglexerūt: ⁊ abierūt: alius in villā ſuā: ali⁹ vo
ad negociatiōeꝫ ſuā. Reliq vo tenuerunt ſuos
eius: ⁊ ꝯtumeliÿs affectos occiderunt. Rex aūt
cuꝫ audiſſet irat⁹ eſt: ⁊ miſſis exercitib⁹ ſuis ꝑdi
dit homicidas illos ⁊ ciuitatem illoꝝ ſuccēdit.
Tūc ait ſeruis ſuis: Nuptie qdeꝫ parate ſunt:
ſed qui inuitati erāt nō fuerunt digni. Ite ḡ ad
exit⁹ viaꝝ ⁊ quoſcūq̄ inueneritis vocate ad nu
ptias. Et egreſſi ſerui eius in vias ꝯgregauerūt
oēs quos inuenerunt malos ⁊ bonos ⁊ iplete
ſunt nuptie diſcūbētium. Intrauit aūt rex vt vi
deret diſcumbētes: ⁊ vidit ibi hoiem nō veſti/
tum veſte nuptiali. Et ait illi. Amice quō huc
intraſti nō hn̄s veſtem nuptialē? At ille obmu
tuit. Tunc dixit rex miniſtris. Ligatis manib⁹
ſ.20. ⁊ pedibus eius mittite euꝫ in tenebras exterio/
Mar.12 res: ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiuꝫ. Multi aūt
ſunt vocati: pauci vo electi.

A ¶ CHRY. in ho. Quia dixerat. Dabiṫ gēti facienti fruct⁹
eius: hic oñdit cui genti. Uñ di. [Et rn̄dēs ieſus dixit iterꝫ
in parabolis eis dicēs. Sile factuꝫ eſt reg. ce. ⁊c.] GLO.
Dicit auteꝫ. [Rn̄dēs.] i. obuiās prauē cogitationi eoꝝ de
morte ſua. AVG. de cō. euāge. Parabolā aūt iſtaꝫ ſolus
Luc.14 mattheus narrat: ſile qdeꝫ etiā lucas cōmemorat: ſꝫ nō eſt
B: ſicut ⁊ ipſe ordo indicat. GREG. in ho. Hic ꝑ nuptias
pn̄s eccl'ia: illic per cenā eternū ⁊ vltimū ꝯuiuiū deſignaṫ:
qꝛ ⁊ in hāc nōnulli exituri intrāt: ad illud ḡſqs ſemel itra/
uerit vlteri⁹ nō exibit. At ſiqs forte ꝯtēdat hāc eādē eſſe le/
ctionē: itelligi forſitan pōt: qꝛ de ꝓiecto eo qui cum nuptia/
li veſte nō itrauerat qđ lucas tacuit mattheus dixit. Qꝛ vo
per illum cena: per hūc aūt prādiuꝫ dr̄ nequaq̄ obſiſtit: qa
cum ad horā nonā apud antiq̄s prādiuꝫ fieret q̄tidie: ipm
q̄ꝫ prādiuꝫ cena vocabaṫ. ORIG. [Regnum aūt celoꝝ
B ſile eſt] ſcḋm eum qdē qui regnat homini regi: ſcḋm eum aūt
Regnū celoꝝ ſile diuerſis ſimode dr̄. qui cōregnat filio regis: ſcḋm ea vo que ſunt in regno regis:
ſuis ⁊ inuitatis ad nuptias: iter q̄s eſt ⁊ exercit⁹ regis. Ad/
ditū eſt aūt [homini regi] vt hoibus q̄ſi hō loquaṫ: ⁊ diſpē
ſat hoies nō cupiētes diſpēſari a deo. Sed tūc ceſſabit re/
gnū celoꝝ eē ſile homini cum ceſſante ȥelo ⁊ ꝯtētione ⁊ ce/
teris paſſionib⁹ ⁊ pctis ceſſauerimus ſcḋm hoieꝫ ambulare:
Ioā.3º ⁊ videbimus eum ſicuti eſt. Nūc.n. videmus euꝫ nō ſicuti
eſt: ſed ſicuti per noſtraꝫ diſpēſationē factus fuerit nobis.
GREG. in ho. Tūc aūt deus pr̄ deo filio nuptias fecit qn̄

būc in vtero vginis humane nāe ɔiūxit. Sed q: ex duab⁹ pſonis fieri ſolet nuptiaꝝ ɔiunctio:abſit hoc ab itellectib⁹ nr̄is:vt pſonam redēptoris nr̄i ex duab⁹ pſonis credamus eſſe vnitā. Ex duab⁹ quippe atq; in duab⁹ hūc naturis exiſtere dicimus:ſed ex duab⁹ pſonis credere cōpoſitū vt nefas vitamus. Securius ḡ dici pōt:q: in h rex pr̄i regi filio

Iſa.7°. Pſ̄.18. nuptias fecit:ꝙ ei per incarnatiōis myſteriū ſcām eccliaꝫ ſociauit. Uterus aūt genitricis vginis hui⁹ ſpōſi thalamus

C 2.cor.11. fuit. CHRY. ſup matth. Uel aliter. Cuꝫ reſurrectio fuerit facta ſcōꝝ tūc ſuſcipiet hoiem vita que eſt chrs:mortalitatē eius ſua mortalitate abſorbēs. Nūc.n.q̄ſi arras futuri cōiugij ſpm̄ ſcm̄ accipimus:tūc aūt ipm̄ chrm̄ plenius in

Cōiunctio ſpōſi.i.chri ad aiam ſi p vbi ſuſceptiōeꝫ: partus āt ſunt bona opa. nob habebimus. ORIG. Uel ɔiunctionē ſpōſi ad ſponſam.i.chri ad aiaꝫ vbi ſuſceptionē itellige:partus aūt opa bona. HYLA. Merito aūt a pr̄e iam ſunt he nuptie facte:q: eternitatis huius ſocietas: ⁊ noui corpis deſponſata ɔiūctio habet̄ iam pfecta in chriſto. Sequit̄. [Et miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos ad nuptias: ⁊ noluerūt venire.] CHRY. ſup matth. Ergo qn̄ miſit ſuos ſuos iaꝫ inuitati

Geñ.22. p̄us erāt. Inuitati ſunt.n.hoies a tpe habrae cui chri incarnatio pmittebat̄. HIERO. [Miſit aūt ſeruum ſuū] nec dubiū qn moyſen p quē legē inuitat dedit. Si aūt ſuos legerimus:vt pleraq; hn̄t exēplaria:ad pphas referēdū eſt: q: inuitati per eos venire ɔtēpſerunt. Sequit̄. [Iteꝝ miſit alios ſuos dicēs. Dicite inuitatis.] Serui qui 2° miſſi ſunt meli⁹ eſt vt pphe itelligant̄ ꝙ aplī:ita tn̄ ſi ſuus ſupra fue

D Ȝ.10. rit ſcript⁹:ſinaūt ſeruos ibidē legas:hic ſerui ſcdi aplī ſunt itelligēdi. CHRY. ſup matth. Quos miſit cuꝫ eis dixit. In viā gētiuꝫ ne abieritis:ſꝫ potius ite ad oues pditas domus iſrl̄. ORIG. Uel qui p̄ mittunt̄ ſerui vocare inuitatos ad nuptias:hn̄tur pphete ɔuertentes ex pplo per ſuas pphīas ad letitiā ⁊ reſtitutiōeꝫ ecclie ad chrm̄. Qui aūt noluerunt venire in p̄mis inuitati:ſunt qui noluerunt audire vba pphetaꝝ. [Iteꝝ alij trāſmiſſi] alia cōgregatio pphetaꝝ eſt. HYLA. Uel ſerui p̄ miſſi qui inuitatos vocarēt aplī ſunt:qui aūt admonent̄ vt veniāt inuitati antea:pplſ iſrael eſt. In gl'iā.n.eternitat per legē eſt aduocat⁹. Aploꝝ ḡ erat ppm̄ cōmonefacē eos q̄s inuitauerāt pphete. Qui vo iteꝝ cuꝫ pceptoꝝ ɔditione mittunt̄ aplici viri ſunt ſucceſſores coꝝ. GREG. Sed q: hi qui p̄us inuitati ſunt ad nuptiaꝝ ɔuiuiuꝫ venire noluerūt:in 2ª inuitatione iam dī. [Ecce prādiuꝫ meū paraui.] HIERO. Prādiū paratuꝫ ⁊ tauri ⁊ altilia occiſa vel per metaphorā opes regie deſcribunt̄:vt ex carnalib⁹ itelligātur ſpūalia:vel certe dogmatum magnitudo ⁊ doctrina dei lege pleniſſima ſentiri pōt.

Ȝ.10. CHRY. ſup matth. Cum ḡ dn̄s aplīs dixit. Eūtes pdicate dicētes:q: appropinquauit regnuꝫ celoꝝ:h ſignauit qd̄ hic dī. [Prādiuꝫ meū paraui.] i.ex lege ⁊ pphetis ſcripturaꝝ mēſas ornaui. Un̄ ſequit̄. [Tauri mei ⁊ altilia occiſa

E ſunt.] GREG. in ho. Per tauros autē pr̄es veteris teſtamēti figurant̄:qui ex pmiſſione legis inimicos ſuos v̄tutis corpee cornu feriebāt. Altilia vo ſaginata dicimus. Ab eo eiꝫ ꝙ eſt alere altilia:q̄ſi alitilia:vel q̄ſi alita vocam⁹. Per altilia ḡ pr̄es noui teſtamēti figurant̄:qui duꝫ gr̄aꝫ pinguedinis iterne dulcedis pcipiūt a terrenis deſiderijs ad ſublimia ɔtēplatiōis ſue pēna ſubleuant̄. Dicit ḡ [Tauri mei ⁊ altilia occiſa ſunt.] Ac ſi dī. Patrū pcedētiū mortes aſpicite ⁊ remedia vite vie cogitate. CHRY. ſup matth. Uel aliter. Ideo dicit. Et ſaginata ⁊ tauros:nō q: ⁊ tauri nō fue

Sacerdotes ⁊ pphe ſcti dicunt̄ ſpialia ſaginata, rint ſaginati:ſed q: nō oēs ſaginati fuerūt tauri:ḡ ſaginata tm̄modo dicit pphas qui fuerūt ſpūſcō repleti:tauros aūt qui pphe fuerūt ⁊ ſacerdotes:ſicē hieremias ⁊ ezechiel. Ut enim tauri duces ſunt gregis:ita ⁊ ſacerdotes p̄ncipes ſunt pplī. HYLA. Uel aliter. Tauri gl'ioſa martyrū ſpēs eſt qui ɔfeſſiōi dei tanq̄ hoſtia electa ſunt imolati. Saginata

vo ſunt hoies ſpūales tanq̄ celeſti pane ad euolādūꝫ aues paſte: ceteros accepti cibi vbertate expleture. GREG. Notāduꝫ vo ꝙ in pore inuitatione nil de tauris ⁊ altilib⁹ dī. In 2ª aūt iam tauri ⁊ altilia mactata memorant̄:q: oipotēs deus cuꝫ vba eius audire nolumus adiūgit exēpla: vt omne qd̄ ipoſſe credimus tāto nob ad ſpanduꝫ fiat facilius:quāto per h tranſiſſe ⁊ alios audimus. ORIG. Uel

F q: prādium qd̄ parat̄ eſt elogum dei:fortia queq; elogoꝝ dei tauri itelligant̄:ſuauia vo ⁊ delectabilia eoꝝ ſunt ſaginata. Sigs.n. pferat quedā dicta modica ⁊ nō firma: ⁊ nō magnā v̄tute rōnis hn̄tia: videnī macra eſſe que pferunt̄. Saginata aūt ſunt cum ad vnāquāq; ppōnē exēpla multa rōnis pbatione repleta inducunt̄. Puta ſi aliqs de caſtitate ſmonē loquit̄:recte itelligit̄ turtur. Sed cuꝫ ipm̄ ſanctitatis ſmonē cum rōnis pbatione de ſcripturis repletuꝫ ptulerit:ita vt delectet ⁊ ɔfirmet aium audiētis ptulit cuꝫ

Quicquid q̄rit̄ ad ſalutē iaꝫ īm pletū eſt in ſcripturis. ſaginatuꝫ. CHRY. ſup matth. Qd̄ aūt dī. Et oia parata ſunt:itelligit̄ q: qcqd querit̄ ad ſalutē iam adimpletuꝫ eſt in ſcripturis. Qui.n.ignorans eſt inuenit ibi qd̄ diſcat. Qui ɔtumaꝝ eſt:inuenit ibi qd̄ timeat:qui laborat iuenit ibi pmiſſa:qb⁹ excitet̄ ad opus. GLO. Uel [oia parata ſunt] itroit⁹ regni parat⁹ eſt per fidē mee incarnationis qui ante fuerat clauſus. CHRY. ſup matth. Uel [oia parata] dicit que ptinēt ad myſteriū dn̄ice paſſionis ⁊ nr̄e redēptionis. Dicit aūt. [Uenite ad nuptias] nō pedib⁹ ſꝫ fide ⁊ morib⁹. Seq̄t̄. [Illi aūt neglexerunt.] Qua aūt re neglexerint manifeſtat cum ſbdit̄. [Et abierūt:alius in villā ſuā: alius vo ad negociationē ſuā.] CHRY. in hom. Cuius aūt videant̄ rōnabiles occaſiones eē:ſed hinc diſcimus etiam ſi necīa ſunt que detinēt:oib⁹ tn̄ p̄ponere ſpūalia opꝫ. Mihi aūt videt̄ ꝙ his occaſionib⁹ vſi negligētie velamina ppo nebāt. HYLA. Ambitione.n.ſcli tanq̄ villa hoies occupant̄:plures vo pp pecunie cupiditateꝫ negociatione detinent̄. CHRY. ſup matth. Uel aliter. Cuꝫ labore manuū nr̄aꝝ aliqd facimus:puta exercētes agrum vel vineā aut

G opus ligni vel ferri:villā colere videmur. Cuꝫ aūt nō labore manuū nr̄aꝝ alia lucra ſeqmur:totum h negociatio appellatur. O miſerrimus mūdus ⁊ miſeri qui euꝫ ſequunt̄. Semp.n.mūdialia opa hoies excluſerūt a vita. GREG. Qui ḡ itent⁹ labori terreno:vel mūdi actionib⁹ dedit⁹ myſteriuꝫ incarnationis dn̄ice pēſare: ⁊ ſm̄ illud viuere diſſimulat:q̄ſi ad villā vel negociū pgens venire ad regias nuptias recuſat. Et plerūq; qd̄ eſt grauius:nōnulli vocati gratiā nō ſoluꝫ reſpuunt:ſed etiā pſequunt̄. Un̄ ſubdit̄. [Reliqui vo ten. ſer. eius: ɔtu. affe. occiderūt.] CHRY. ſup

Qui ſunt q ipediunt̄ a nuptijs dī. matth. Uel per occupationē ville populares iudeoꝝ ſigt: q̄s mūdi delectatio ſeparauit a chro. Per occupationē vo negociatiōis ſacerdotes ceteroſq; miniſtros tēpli ſignificauit:q̄s lucri obtētu veniētes ad miniſteriū legis ⁊ tēpli auaritia ſepauit a fide. Quib⁹ nō dixit ꝙ malignati ſunt:ſꝫ neglexerūt. Qui.n.odio aut inuidia crucifixerūt chriſtum:illi malignati ſunt:qui aūt negocijs ipediti nō crediderūt: illi neglexiſſe dicuntur nō malignati. De ſua tn̄ morte dn̄s tacet:q: in priori parabola dixerat:ſed oñdit mortē diſcipuloꝝ ſuoꝝ q̄s poſt aſcēſum ipſius occiderūt iudei:Stephanum lapidātes: ⁊ Jacobū alphei occidētes:pp que hierl'm

Act.7°. Act.12°. deſtructa eſt a romanis. Et notādū ꝙ ira in deo nō pp̄e ſꝫ trāſlatiue dī. Tunc enim iraſci dī qn̄ vlciſcit̄. Un̄ ⁊ hic dī.

H [Rex aūt cum au. irat⁹ eſt.] HIERO. Qn̄ inuitabat ad nuptias ⁊ agebat opa clemētie:hoīs nomē appoſitū ē:nūc aūt qn̄ ad vltionem venit:hō ſilet̄: ⁊ rex tm̄ dī. ORIG. Dicant aūt qui peccāt in deū legis ⁊ pphaꝝ ⁊ toti⁹ creationis:vtruꝫ iſte qui ⁊ hō dī ⁊ irat⁹ pponit̄:ipſe eſt pr̄i chriſti. Qꝫ ſi dixerint hūc ipm̄ eſſe cogendi ſunt ɔfiteri:qm̄ multa in eo ſm̄ paſſibilē holuꝫ nām eſſe dicūt:nō q: ipſe paſſibilis

eſt:ſed

eſt; qꝛ moꝛē gerit paſſibilis nãe hoīs. Et ſm hāc ꝯſuetã ſuſcipe ꝯuenit ⁊ irā dei ⁊ pniaꝫ ⁊ cetera hꝫ in ꝑbis. Seqꝛ. [Et miſſis exercit.] HIERO. Per hos exercit⁹ romanos itelligim⁹ ſub duce veſpeſiano ⁊ tito: qui occiſis iudee pplis ꝑuaricatricē incenderūt ciuitatē. CHRY. ſup Mat. Roman⁹ āt exercit⁹ dr̄ exercit⁹ dei: qꝛ dn̄i eſt terra ⁊ plenitudo ei⁹. Nec etiā veniſſent romani hierl'z: niſi eos dn̄s excitaſſet. ORIGE. Uel angeloꝝ agmina ſūt exercit⁹ regis nr̄i. [Miſſis ḡ exercitib⁹] extinxiſſe homicidas dr̄: qꝛ in hoīb⁹ oē iudiciū p angelos exercet̄. [Homicidas] ḡ pdit: qꝛ pſequētes iterimit. [Ciuitatē eoꝝ igni ſuccendit] qꝛ illoꝝ nō ſolū aīe: ſ; caro q̄z in q̄ hitauerāt eterna gehēne flāma cruciant̄. ORIGE. Uel ciuitas ipioꝝ eſt ſm vnūqđq; dogma ꝯgregatio eoꝝ q ꝯueniūt in ſapia pncipū hui⁹ ſeculi: quā ſuccēdit rex ⁊ exterminat q̄ſi ex malis edificationib⁹ ꝯſiſtētē. GREGO. Sed is q iuitantē ſe ꝯtēni ꝯſpicit: filij ſui nuptias vacuas nō hēbit: quēq;.n. ſermo dei inuētur⁹ eſt vbi regeſcat. Uñ ſubdit̄. [Tunc ait ſeruis ſuis.] ORIGE. Jdeſt aplis aut angelis q ꝑpoſiti erāt in vocatiōe gētiū. [Nuptie qdē parate ſūt.] REMI. Jdeſt oē ſacrm̄ hūane diſpēſatiōis iaꝫ peractū atq; cōpletū eſt. [S; q iuitati erāt] .i. iudei nō fuerūt digni: qꝛ dei iuſtitiā ignoꝛātes ⁊ ſuā ſtatuē volētes idignos ſe iudicauerūt eterne vite. Reprobato ḡ iudaico pplo ad has nuptias gētilis ppl's eſt ſuſcept⁹. Uñ ſeqꝛ. [Jte ḡ ad exi. viaꝝ: ⁊ quoſcūq; ineneritis vocate ad nuptias] HIERO. Gentiliū.n. populus nō erat in vijs: ſ; in exitib⁹ viaꝝ. REMI. Qui ſunt errores gētiliū. CHRY. ſup Mat. Uel vie ſunt oēs pfeſſiones hui⁹ mundi: vtputa pblē militie ⁊ hꝫ. Dicit ergo. [Jte ad exitus viaꝝ] vt cuiuſlib; ꝯditiōis hoīes vocēt ad fidē. Adhuc ſic caſtitas via eſt q̄ ducit ad deū: ſic fornicatio via eſt q̄ ducit ad diabolū: ⁊ ſic de alijs virtutib⁹ ⁊ vitijs. Jubet ḡ vt cuiuſcūq; ꝯuerſatiōis vl' ꝯditiōis hoīes inuitēt ad fidē. HYLA. Per viā ēt tp̄s ſeculi itelligēdum eſt atq; iō ad [exit⁹ viaꝝ] iubent̄ ire: qꝛ oīb⁹ retroacta donant̄. GREGO. Uel al'r. Jn ſcriptura ſacra vias actiones accipim⁹. [Exit⁹ viaꝝ] itelligim⁹ defect⁹ actionū: qa illi plerūq; facile ad deū veniūt: quos in terrenis actiōib⁹ pſpera nulla comitāt̄. ORIGE. Uel al'r. Puto hāc primaꝫ vocationē fuiſſe ad nuptias aliquaꝝ ingenuaꝝ aiaꝝ. Pricipal'r.n. de⁹ vult venire ad epulationē diuini eloquij: eos q ad itelligēdū ſūt igenioſiores. Et qm̄ hꝫ ſūt nolūt ad iſtā vocationē venire: trāſmittunt̄ alij ſerui ꝑuocātes eos ⁊ pmittētes ꝙ ſi venerit: ꝑcipiēt prādium paratū a rege. Sic.n. in corpalib⁹ alia eſt que nubit ſpōſa: alij imitatores: alij q iuitant̄ ad nuptias: ſic de⁹ ſcit diuerſos ordies aiaꝝ: earūq; v̄tutes ⁊ cās: ob quas hi qdē in ꝯſtōne ſponſe accipiunt: alij in ordine ſuoꝝ vocātiū: alij in nuō iuitatoꝝ ad nuptias. S; q pncipal'r qdē fuerāt iuitati pmos iuitatores q̄ſi paupes ſenſu neglexerūt ⁊ abierūt ſua ſequētes: in qb⁹ magis ſūt delectati: q̄ in his q̄ rex p ſuos ſuos pmittebat. S; hi leuiores ſūt his q ſuis trāſmiſſis iniuriant̄ ⁊ interficiūt: qui.ſ. pparatiōe ꝑtioſoꝝ v̄boꝝ auſi ſūt tenuiſſe ſuos miſſos: q nō ſunt ꝑparati ad ſoluēdas qōnes eoꝝ v̄ſutas: ⁊ ꝯtumelijs afficiunt vl' iterficiūt ab eis. Seqꝛ. [Et egreſſi ſerui ei⁹ in vias cōgregauerūt oēs quos iue. ma. ⁊ bonos.] ORIGE. Egrediētes ſui ſiue de iudea ⁊ hierl'z apl'i chri: ſiue ab iteriorib⁹ angeli ſci: ⁊ veniētes ad vias diuerſas diuerſoꝝ moꝝ ꝯgregauerūt q̄ſcūq; inuenerūt. Et nō curant vtrū aliq̄ an̄ vocationē mali fuerit aut boni. bonos āt intellige hic ſimpl'r ꝯuenit hūiliores ⁊ rectiores ex eis q veniebāt ad cultū dei: qb⁹ ꝯueniebat qđ apl's ait. Cū; gentes q̄ legē nō hn̄t: ea q̄ legis ſūt faciūt ipſi ſibi ſunt lex. HIE. Jnter ipſos.n. gētiles ifinita eſt diuerſitas: cū alios ſciam⁹ eē pcliuiores ad vitia: alios ad honeſtatē moꝝ v̄tutib⁹ decitos. GREGO. Uel h dicit: qꝛ in hac eccl'ia nec mali ſine bonis: nec boni ſine malis eē pn̄t: bon⁹ āt nō fuit q malos tolerare recuſauit. Seqꝛ. [Et iplete ſūt nuptie diſcūbētiū.] ORIGE. Nuptie.ſ. chri ⁊ eccl'ie ſūt iplete. dū; reſtituti deo q ab aplis ſūt iuēti recubuerūt ad epulādū in nuptijs. S; qm̄ bonos ⁊ malos opoꝛtuit qdē vocari: nō āt vt mali pmanerēt mali: ſed vt deponerēt veſtimēta ꝯtia nuptijs: ⁊ iduerēt nuptialia idumēta.ſ. viſcera mīe benignitatis ⁊c. Jō rex egredit̄ vt videat diſcūbētes ꝑus q̄ appōat̄ eis prādiū vt retineat hn̄tes nuptialia veſtimēta ⁊ delectet; cōdēnetq; ꝯtrios. Uñ ſeqꝛ. [Jntrauit āt rex vt videret diſcūbētes.] CHRY. ſup Mat. non qꝛ alicubi ipſe nō eſt: ſ; vbi vult per iudiciū aſpicē: ibi dr̄ pn̄s. vbi aūt non vult: abſens v̄r. Dies āt aſpectiōis eſt dies iudicij: qn̄ viſitatur⁹ eſt chriānos: q ſup mēſaꝫ ſcripturaꝝ recūbūt. ORIGE. Jngrediēs āt iuenit quēdā q nō mutauerat ꝑpos moꝛes. Uñ ſequit̄. [Et vidit ibi hoīe; nō veſtitū veſte nuptiali.] Singul'r dixit: qꝛ vni⁹ ſūt gn̄is oēs qui ſeruāt malitiā poſt fidē quā habuerāt an̄ fidē. GREGO. Quid āt debem⁹ itelligē p nuptialē veſtē: niſi charitatē? Quia hāc in ſe dn̄s habuit: dū ad ſociāde ſibi eccl'ie nuptias veniret. Jntrat q̄ ad nuptias: ſed ſine veſte nuptiali: qui in eccl'ia fidem hꝫ: ſed charitatē nō hꝫ. AUGU. ꝯ fauſtū. Uel ſine veſte nuptiali nuptias adit qui querit ibi gloꝛiā nō ſpōſi ſed ſuam. HYLA. Uel veſtis nuptialis eſt grā ſpūſſci ⁊ candoꝛ habit⁹ celeſtis: qui bone iterrogatiōis ꝯfeſſione ſuſcept⁹ vſq; in cetū regni celoꝝ imaculatus ⁊ integer eſt reſeruandus. HIERO. Uel veſtis nuptialis p̄cepta ſūt dn̄i: ⁊ opa que cōplent̄ ex lege ⁊ euāgelio nouiq; hoīs efficiūt veſtimētū qđ qui in die iudicij iuent⁹ fuerit ſub noīe chriano non hīc ſtatī; coꝛripit̄. Uñ ſeqꝛ. [Et ait illi. Amice qūo huc itraſti nō hn̄s veſtē nuptiale;?] Amicū vocat: qꝛ eſt inuitatus ad nuptias q̄ſi ſit amicus p fide;. Arguit aūt iprudētie ꝙ veſte ſoꝛdida munditias polluerit nuptiales. ORIGE. Et qm̄ qui peccat ⁊ nō iduit dn̄m ieſuꝫ chri; nō hꝫ excuſationez aliquā. Jō ſeqꝛ. [At ille obmutuit.] HIERO. Jn tpe eni; illo nō erit loc⁹ iprudētie: nec negādi facultas: cū; oēs angeli ⁊ mūdus ipſe teſtes ſint pctōꝝ. GREGO. Non aūt ſolum reiect⁹ eſt a nuptijs qui iniuriā nuptijs fecit: ſed adhuc a miniſtris regis ſup vincula ꝯſtitutis ligat⁹ inceſſione q̄ nō eſt vſus ad bonū: ⁊ apprehēſoꝛia virtute q̄ nullū opus ad bonū ipleuit: cōdēnat⁹ eſt in loco ab oi lumine alieno qui vocant̄ tenebꝛe exterioꝛes. Uñ ſeqꝛ. [Tūc rex dixit miniſtris. Liga. ma. ⁊ pe. mitt. eū in tene. exterioꝛes.] GREGO. Ligant̄ tūc pedes ⁊ man⁹ p diſtrictionē ſnie: qui mō a prauis opib⁹ ligari noluerūt per melioꝛationem vite: vel tūc ligat pena quos mō a bonis opib⁹ ligauit culpa. AUGU. xi⁹ de tri. Prauaꝝ v̄o atq; diſtoꝛtaꝝ volūtatū iplicatio vinculum eſt q̄ alligat̄ q hoc ait. Ut ꝓijciatur in tenebꝛas exterioꝛes. GREGO. Jnterioꝛes aūt tenebꝛas dicim⁹ cecitatē coꝛdis: exterioꝛes v̄o tenebꝛas eternaꝫ noctē dāņatiōis. CHRY. ſup Mat. Uel per h deſignat̄ diūa toꝛmētoꝝ in pctōꝛib⁹. Sunt enim pme tenebꝛe exterioꝛes: interioꝛes aūt minoꝛes: ⁊ nouiſſima loci. Seqꝛ. [Jbi erit flet⁹ ⁊ ſtridoꝛ dentiū.] HIERO. Jn fletu oculoꝝ ⁊ ſtridoꝛe dentiū per metaphoꝛā mēbꝛoꝝ coꝛpoꝛaliū magnitudo oſtendit̄ toꝛmentoꝝ. Manus quoq; ligatas ⁊ pedes: fletum oculoꝝ ⁊ ſtridoꝛe; dentiū: ad cōpꝛobādam reſurrectionis intellige veritatē. GREGO. Ut illic dentes ſtrideāt qui de edacitate gaudebāt: illic oculi defleāt q hic per illicitas cōcupiſcētias verſabant̄: quaten⁹ ſingula mēbꝛa ſupplicio ſubiaceant que hic ſingulis qbuſq; vitijs ſubiecta ſeruiebāt. HIERO. Et qꝛ in conuiuio nuptiali nō initiū: ſed finis q̄rit̄. Subdit̄. [Multi eni; ſunt vocati pauci v̄o electi.] HYLA. Jn inuitante.n. ſine exceptiōe

Romani ad deſtruēdaſ hierl'm non veniſſēt niſi deꝰ eos concitaſſet.

I

K

L

Ro. 2.

Diuſi electoꝝ ordines q p diuerſa noīa in dei cōuiuio appellant̄.

M De⁹ vbiq; eſt: ſed vbi exercet iudicium ibi eſſe dr̄: vbi v̄o nō exercet: abſens dicit̄.

N

O

Interioꝛes tenebꝛe ſunt cecitas mentis: exterioꝛes v̄o dāņatio.

publice bonitatis hũanitas ē:in inuitatis vō vel vocatis de
iudicio meritoꝝ ꝓbitatis electio ē. GREGO. Nõnulli
eiꝫ bona nec icipiũt:nõnulli vō in bonis q̄ iceperũt minie
Tāto quiſqꝫ ſollicite dꝫ metuere: q̄to ignorat que reſtant. ꝑſiſtũt. Tāto ꝗ̃ ſibi vnuſquiſqꝫ ſollicite metuat:q̄to igno-
rat q̄ reſtāt. CHRY. ſup Mat. Uel alr̄. Quotiēs de⁹ ten
tat eccłiā ſuā igrediť ad eā vt videat diſcũbētes. Et ſi inue-
nerit aliquē nõ hñtē veſtē nuptialē iterrogat euꝫ. Ut qd
fact⁹ es chĩan⁹ ſi hec opa diligebas? Taleꝫ ꝗ̃ chĩs tradit
miniſtris ſuis.i.aliqb⁹ magr̃is ſeductiõis: ⁊ ligant manus
ei⁹.i.opera: ⁊ pedes.i.mot⁹ aie: ⁊ mittũt eũ in tenebras.i.in
errores vł gẽtiũ vł iudeoꝝ vł hereſiꝫ. Propinquores.n.ſũt
tenebrae gentiliũ:qꝛ veritatē ſpernũt quā nõ audierũt: ſed
exteriores iudeoꝝ q audierũt:ſꝫ nõ crediderũt:ſed magis
exteriores hereticoꝝ qui audierunt ⁊ didicerunt.

Tex.z. ¶ Tũc abeũtes phariſei ꝯſiliuꝫ inierũt vt cape-
rent eũ in ſmone. Et mittũt ei diſcipulos ſuos
cũ herodianis dicentes. Magr̃:ſcim⁹ qꝛ verax
es ⁊ viā dei in veritate doces: ⁊ nõ eſt tibi cura
de aliquo. Nõ.n.reſpicis ꝑſonā hoium. Dic ꝗ̃
mar.12. nobis. Quid tibi vr̃. Licet cēſuꝫ dari ceſari an
non? Cognita aũt ieſus nequitia eoꝝ ait. Quid
me tentatis hypocrite? Oſtēdite mihi numiſ-
ma cenſus. At illi obtulerunt ei denariũ. Et ait
illis ieſus. Cui⁹ eſt imago hec ⁊ ſuperſcriptio?
Ro.13. Dicũt ei: Ceſaris. Tũc ait illis. Reddite ꝗ̃ que
mar.12. ſunt ceſaris ceſari: ⁊ que ſũt dei deo. Et audiē
Luc.20 tes mirati ſunt: ⁊ relicto eo abierunt.
Actu.23.

A ¶ CHRY. ſup mat. Sic ſi aliqs claudere voluerit aque
currētis meatũ ſi excluſa fuerit ꝑ aliquā violētiaꝫ:aliũde
ſibi ſemitā q̄rit:ſic iudeoꝝ malignitas ex vna pte cõfuſa:
aliũ ſibi aditũ adiuenit. Uñ dr̃. Tunc abeũ.pha.ꝯſi.inie.
vt ca.eũ in ſmone. Abierũt inquā ad herodianos. Quale
ꝯſiliũ:tales ⁊ ꝯſiliatores. Et iō ſeqŕ. Et mittũt ei diſcipu.
ſu.cũ herodianis. GLO. Tanq̄ ignotis vt facili⁹ decipe
rent ⁊ ꝑ eos illũ caperēt:cũ timētes turbā h̃ per ſe nõ pſu-
Luc.2. merent facē. HIERO. Nuꝑ qdē ſub ceſare augu. iudea
ſubita romanis:qñ in toto orbe eſt celebrata deſcriptio ſti-
pendiaria fcā fuerat. Et erat in pplo magna ſeditio:dicē-
tib⁹ aliis pro ſecuritate ⁊ quiete q̄ romani pro oīb⁹ milita-
rēt:debē tributa ꝑſolui. Phariſeis vō q ſibi applaudebāt
in iuſtitia:e ꝯtrario nitētib⁹ nõ debē pplm dei q decias ſolue-
ret: ⁊ p̄mitias daret: ⁊ cetera q̄ in lege ſcripta ſũt:humanis
legib⁹ ſubiacē. Ceſar āt auguſt⁹ herodē filiũ antipatris alie-
nigenā ⁊ pſelitũ regeꝫ iudeis ꝯſtituerat:q tributis p̄eſſet ⁊
romano pareret imperio. Mittũt igiť phariſei diſcipulos
ſuos cũ herodianis.i.militib⁹ herodis:ſeu quos illudentes
phariſei:qꝛ romanis tributa ſoluebant:herodianos voca-
B bāt: ⁊ nõ diuino cultui deditos. CHRY. in ho. Propter h̃
aũt ſuos diſcipulos ⁊ herodis milites ſil' mittũt:vt qdcũqꝫ
dixerit reprehēdať. Cupiebāt.n.magis aduerſuꝫ herodia-
nos eũ aliqd dic̄. Quia.n.euꝫ detinere timebāt ꝑꝑ turbas:
voluerũt ei pičlũ imittē ex h̃ ꝙ eēt publicis tributis ob-
Hypocritaꝝ ſimulatio ꝙ qñ aliquē ꝑdere volũt ipſum laudant. noxius. CHRY. ſup Mat. Hec eſt āt hypocritaꝝ p̄ma
ſimulatio:qꝛ laudāt quos ꝑdere volũt. Et iō in laudeꝫ ꝓ-
rumpũt dicētes. Magr̃ ſcim⁹ qꝛ verax es. Magr̃m euꝫ
vocāt vt q̄ſi honorat⁹ ⁊ laudat⁹ myſteriũ ſui cordis ſimplr̃
eis apiat tā q̄ volēs eos hic diſcipulos. GLO. Triplr̃ āt
ꝯtigit aliquē vitatē nõ docē. Pͥo ex pte ipſi⁹ docētis:qꝛ.ſ.
vitatē vł nõ nouit: vł nõ amat. Et ꝯ hoc dñr. Scim⁹ quia
verax es. Scdo ex pte dei:cui⁹ timore poſtpoſito qdā ve
ritatē de deo quā nouerũt:nõ pure annũtiāt. Et ꝯ hoc dñr.

Et viā dei in vitate doces. Tertio ex pte ꝓximi:ex cui⁹
timore vł amore aliqs vitatē tacet: ⁊ ad h̃ excludēdũ dñr.
Et nõ eſt tibi cura de aliq̄.ſ.hoie. Nõ.n.reſpicis ꝑſonā
hoium. CHRY. in ho. Hoc de herode ⁊ ceſare occulte
inſinuabāt. HIERO. Blāda qdē ⁊ fraudulēta iterroga
tio illuc ꝓuocat rñdentē:vt magis deũ q̄ ceſarem timeat.
Uñ dñr. Dic ꝗ̃ nob. Quid tibi vr̃. Li. cēſuꝫ dari ceſari an
nõ? Ut ſi dicat nõ debere tributa ſolui:ſtatim audientes
herodiani:ſeditionis reuꝫ ꝯ romanũ p̄ncipem eũ teneant.
C CRHY. in ho. Qꝛ.n.ſciebāt ꝙ qdā hāc diſcordiā medi-
tantes occiſi erāt:volebāt ⁊ ipſū ꝑ ſmones hos in talē ſuſpi
tionē imittē. Seqŕ. Cognita aũt ie.neq.eoꝝ ait. Quid me
tēta. hypocrite? CHRY. ſup Mat. Nõ ſꝫ ſmões eoꝝ
pacificos blāde rñdit:ſꝫ ſm ꝯſciaꝫ eoꝝ crudelem aſꝑa di-
xit:qꝛ de⁹ volũtatib⁹ rñdet:nõ vbis. HIERO. Prima ꝗ̃ Pͥa virt⁹ rñdētis ē:mentes iterrogātiũ cognoſcere.
virt⁹ eſt rñdētis:iterrogātiũ mētes cognoſcē: ⁊ nõ diſcipu-
los ſꝫ tētatores vocare. Hypocrita ꝗ̃ vocať q aliō eſt ⁊ aliō
ſimulat. CHRY. ſup Mat. Dic ꝗ̃ eis hypocrite vt ꝯſi-
derantes eũ hũanoꝝ cordiũ cognitorē qd facē cogitabant
ꝑficē nõ auderēt. Uide ꝗ̃ ꝙ phariſei blandiebanť vt ꝑde-
rēt:ſꝫ ieſus eos ꝯfundebat vt ſaluaret:qꝛ vtilior eſt hoi de⁹
irat⁹ q̄ hō ꝓpiti⁹. HIERO. Sapia.n. ſꝑ ſapiēter egit:vt
ſuis potiſſimũ tētatores ſmonib⁹ ꝯfutenť. Et ideo ſequiť.
Oñdite mihi numiſma cēſus. At illi obtulerunt ei dena-
riuꝫ. Hoc gen⁹ numi eſt qd pro decē numis cõputabať: ⁊
hēbat imaginē ceſaris. Uñ ſeqŕ. Et ait illis ieſus: Cui⁹ eſt
imago hec ⁊ ſuꝑſcriptio? Qui putāt iterrogationē ſalua-
toris ignorantiā eē ⁊ nõ diſpēſationē:diſcāt ex p̄nti loco ꝙ
vtiqꝫ poterat ſcire ieſus cui⁹ imago eēt in numo. Sequiť.
Dñt ei. Ceſaris. Ceſarē nõ putemus auguſtũ:ſꝫ tyberiuꝫ
p̄uignũ eũ ſignari ſub quo ⁊ paſſus eſt dñs. Oēs aũt reges
romani a p̄ Caio ceſare:q iperiũ arripuerat:ceſares appel
lanť. Seqŕ. Reddite ꝗ̃ que ſũt ceſaris ceſari.i.numũ tri
butũ ⁊ pecuniā. HYLA. Si.n.nihil qd ceſaris ē penes
nos reſederit:cõditiõe reddēdi ei q̄ ſua ſũt nõ tenebimur.
Porro āt ſi reb⁹ illi⁹ incũbam⁹: ſi iure ptātis ſue vtimur:
ex q̄relā iniurie eſt reddere ceſari qd ceſaris ē. CHRY.
D Tu āt cũ audieris. Redde q̄ ſunt ceſaris ceſari illa ſcito
eũ dicē ſolũ:q̄ in nullo pietati nocent:qꝛ ſi aliqd tale fuerit
nõ adhuc ceſaris eſt:ſꝫ diaboli tributũ. Deide vt nõ dicās:
qm̄ hoib⁹ nos ſubiicis:ſubdit. Et q̄ ſunt dei deo. HIE.i.
.s̄.17. decias:p̄mitias:oblatiões: ⁊ victimas:ſic ⁊ ipſe dñs reddi-
dit ceſari tributa pro ſe ⁊ petro: ⁊ deo reddidit que dei ſũt:
p̄ris faciēs volũtatē. HYLA. Deo ēt que ei⁹ ſũt reddere
nos opꝫ.i.corp⁹ ⁊ aiaꝫ ⁊ voluntatē. Numiſma.n.ceſaris in
auro eſt in q̄ eſt ei⁹ imago depicta. Dei āt numiſma hō eſt
in q̄ eſt dei imago figurata:ideo diuitias vr̃as date ceſari:
deo āt inocētie vr̃e ꝯſciaꝫ ſuate. ORIGE. Ex h̃ loco di-
ſcim⁹ ſaluatoris exēplo vt nõ his q̄ a multis dicunť: ⁊ pro-
pterea glorioſa videnť:occaſione pietatis attēdam⁹:ſed q̄
ꝯueniēter ſm ordinē rõnis dñr. Poſſum⁹ āt ⁊ moralr̃ itel- Moralr̃.
ligē locũ iſtũ:qm̄ debem⁹ corpori q̄dā dare q̄ſi tributũ ce-
ſari.i.nečia. Quecũqꝫ āt ſunt ꝯueniētia aiaꝝ nãe.i.ea q̄ du
cunt ad vtutē:debem⁹ deo offerre. Qui ꝗ̃ ſupra modũ do- Ceſari.i. corpori neceſſaria dare debem⁹: aiaruꝫ vō neceſſaria deo.
cent legē dei: ⁊ de reb⁹ debitis corpori nihil curare p̄cipiũt
ſũt phariſei q reddere ceſari tributũ vetabāt:ꝓhibētes.ſ.
nubē ⁊ abſtinē a cibis quos de⁹ creauit. Qui vō ſupra mo-
duꝫ eſtimāt oportē corpib⁹ indulgere:ipſi ſunt herodiani.
Saluator āt nr̃ vult vt nec virt⁹ minoreť duꝫ ſupra modũ
carni ſeruimus:nec carnis nã graueť duꝫ abũdantius vir-
tutib⁹ adheremus. Uel p̄nceps mũdi.i.diabolus dr̃ ceſar.
Non eniꝫ poſſum⁹ reddere deo:que dei ſunt:niſi p̄us red-
diderimus p̄ncipi que ſunt ſua.i.niſi depoſuerim⁹ malitiā
vniuerſaꝫ. Hoc ēt diſcamus ex loco p̄nti ꝙ ꝯ tentātes nec
oino tacere debemus nec ſimplr̃ reſpõdere: ſed circũſpe-

ete vt precidamus occaſionē querētium in nobis occaſio/nem ꝛ doceamus irreprehēſibil'r que pñt ſaluare volētes ſaluari. HIERO. Qui aūt credere debuerāt ad tantam ſapiaꝫ mirati ſunt ꝙ caliditas coꝝ inſidiādi nō inueniſſet locū. Uñ ſeqꝫ. [Et audiētes mirati ſunt. Et relicto eo abierunt.] Infidelitatē pariter cū admiratiōe reportātes.

Tex.3. ¶ In illa die acceſſerūt ad eū ſaducei qui dicūt nō eſſe reſurrectionē: ꝛ interrogauerūt euꝫ dicentes: Magiſter: moyſes dixit: Siqs mortuus fuerit nō hñs filiū: vt ducat frater ei⁹ vxorem illi⁹ ꝛ ſuſcitet ſemen fratri ſuo. Erant autē apud nos ſeptēꝫ frēs: ꝛ prim⁹ vxore ducta defunct⁹ eſt: ꝛ nō hñs ſemē reliqt vxorē ſuā fratri

mar.12. ſuo. Silr ſcđs ꝛ terti⁹ vſqꝫ ad ſeptimū. Nouiſſime aūt oiuꝫ ꝛ mulier defuncta eſt. In reſurrectiōe ğ cui⁹ erit de ſeptē vxor? Oēs.n. habuerunt eā. Rñdēs aūt ieſus: ait illis. Erratis: neſciētes ſcripturas neqꝫ virtutē dei. In reſurrectiōe.n. neqꝫ nubēt neqꝫ nubenť: ſꝫ erūt ſicˋ angeli dei in celo. De reſurrectione aūt mortuoꝝ nō legiſtis qđ dictū eſt a deo dicēte vobis: ego

Exo.3. ſuꝫ de⁹ habraā: ꝛ deus iſaac: ꝛ de⁹ iacob. Non

mar.12. eſt deus mortuoꝝ ſed viuentiuꝫ. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius.

A ¶ CHRY. in ho. Cōfutatis phariſeoꝝ diſcipulis cū herodianis: ſaducei ſe imittūt: cū tñ ex ꝯfuſione p̄oꝝ eos oporteret effici pigriores. Sꝫ p̄ſūptio inuerecūdūꝫ qđ eſt ꝛ pertinax ꝛ impoſſibilia tētās. Propter h̄ ꝛ euāgeliſta ſtupēs eoꝝ dementiā h̄ ipꝫ ſigt dicēs. [In illa die acceſ. ad eum ſaducei.] CHRY. ſup Mat. Qñ recedebāt phariſei accedebāt ſaducei: forte tali ꝯſilio: qꝛ ꝺcertabāt qs eū añ deprehēdere poſſet: vl' ſi rōne eū nō poſſent ſuperare: ſaltē p ipſaꝫ frequētiā ſubuerterēt ſenſuꝫ ei⁹. HIERO. Due hereſes erāt in

Due hereſes iudeoꝝ: phariſeoꝝ vna: altera ſaduceoꝝ. iudeis: vna phariſeoꝝ: ꝛ altera ſaduceoꝝ. Phariſei traditionū ꝛ obſeruationū iuſtitiā p̄ferebāt. Uñ ꝛ diuiſi vocabanť a pplo. Saducei āt q̄ iterp̄tanť iuſti: ꝛ ipſi vēdicabāt ſibi qđ nō erāt. Priorib⁹ ꝛ corpis ꝛ aie reſurrectioneꝫ credentib⁹ ꝯfitētibuſqꝫ: ꝛ angelos ꝛ ſpm̄ ſequētes iuxta actus aploꝝ oia denegabāt. Uñ ꝛ hic dr̃. [Qui dñt reſurrectiōeꝫ nō eſſe.] ORIGE. Nō ſolū aūt carnis reſurrectionē negabāt: ſꝫ ēt aie imortalitatē tollebāt. CHRY. ſup Mat. Uidēs.n. diabolus: qꝛ iuſtitiā dei oio extiguē nō potuit: introduxit hēſiꝫ ſaduceoꝝ q̄ dicerēt nō eſſe reſurrectionem mortuoꝝ. Que res oē ꝓpo^m faciēde iuſtitie frāgit. Quis.n. ꝯtēt⁹ erit aduſus ſeipꝫ q̄tidie luctamina exercē: niſi ad ſpeꝫ

B reſurrectiōis aſpiceret? GREGO. 4° mora. Sunt autē nōnulli ꝯſiderātes ꝙ ſpūs a carne ſoluiť: ꝙ caro in putredineꝫ v̄tiť: ꝙ putredo in puluerē reduciť: ꝙ puluis in elemēta ſoluiť vt neq̄q̄ ab humanis oculis videať: reſurrectionē fieri poſſe deſperāt: ꝛ duꝫ arida oſſa iſpiciūt: hec veſtiri carnib⁹: rurſumqꝫ ad vitā vireſcē poſſe fieri diffidūt. AVGV. in enche. Nō āt perit deo terrena materies: de q̄ mortaliū creať caro: ſꝫ in quēlibet puluerē cinerēue ſoluať: in quoſlibꝫ halit⁹ auraſqꝫ diffugiat: in quācūqꝫ alioꝝ corpoꝝ ſubāꝫ vl' in ipſa elm̄ta vertať: in quorūcūqꝫ aialiū: aut ēt hoiuꝫ cibū cedat: carnēqꝫ muteť: aie illi humane in pūcto tpis reddiť q̄ eā p̄mit⁹ vt hō fieret: viueret ꝛ creſcēt: aiauit. CHRY. ſup mat. Ad defenſionē āt ſui erroris inueniſſe ſe argutiſſimā rōnē ſaducei putabāt. Uñ ſeqꝫ. [Et iterro. eū dicētes. Magr̃: moyſes dixit. Siqs mortu⁹ fuerit ꝛc̃.] CHRY. in ho. Quia.n. imitigabile malum mors erat apud iudeos: qui oia pro pñti vita faciebāt: in legem deduxit moyſes defuncti ſine filijs vxorē fratri dari oportere: vt defuncto fili⁹ naſcereť ex fratre: ꝛ nō excideret nomen ei⁹ qđ erat q̄dā mortis mitigatio. Nō aūt aliꝰ q̄ᷓ frater vl' ꝓpinqu⁹ iubebať accipe vxorē defuncti: qm̄ nō ita putareť q̄ ex tali ꝯiūctiōe erat naſcitur⁹: eē fili⁹ ei⁹ q̄ obijt: ꝛ iteꝝ extne⁹ nō ita hēt nećitatē ſtatuē domū ei⁹ q̄ obierat ſicˋ frater: cui ēt ex cognatiōe h̄ faceť iuſtuꝫ erat. Seqꝫ.

Deu.25. Et iubebať in lege fratreꝫ viuentes fratris mortui vxorē accipere.

C [Erāt aūt apud nos ſeptē frēs.] HIERO. Qui reſurrectionē corpoꝝ nō credebāt ꝛ aiaꝫ putabāt interire cū corporib⁹: recte iſtiuſmodi fingūt fabulaꝫ que delyramēti arguat eos q̄ reſurrectionē aſſerāt mortuoꝝ. Turpitudineꝫ ğ fabule opponūt: vt reſurrectiōis denegēt v̄itatē. Uñ cōcludūt. [In reſurrectiōe ğ cui⁹ erit.] Pōt aūt fieri vt vere in gēte eoꝝ h̄ aliqñ acciderit. AVGV. de qō. euā. Per

Myſtice. hos aūt ſeptē frēs myſtice itelliguntť hoies ipij: qui fructū iuſtitie nō potuerūt afferre in terra p oēs ſeptē mūdi etates: qb⁹ iſta terra ꝯſiſtit. Poſtea.n. ꝛ ipſa terra tranſiet: per quā oēs illi q̄ſi ſeptē ſteril'r trāſierūt. Seqꝫ. [Rñdens aūt ieſus ait illis. Erratis: neſciētes ſcripturas neqꝫ v̄tutē dei.] CHRY. ſup Mat. Sapienter p̄mū arguit ſtultitiā eoꝝ: qꝛ nō legebāt. ſcđo ignorātiā: qꝛ nō cognoſcebāt deū. Ex diligētia eiꝫ lectiōis naſciť ſcia dei. ignorātia aūt negligentie filia eſt. HIERO. Propterea ergo errant qꝛ ſcripturas

Qui ignorant ſcripturas ignorant v̄tutē dei. neſciunt: ꝛ quia ſcripturas neſciunt conſequēter ignorant virtutem dei. ORIGE. Duas autē res dicit eos neſcire: vnam quideꝫ ſcripturas: alterā aūt v̄tutem dei per quam

D reſurrectio fit ꝛ noua vita in ea. Uel dñs arguēs ſaduceos neſcire v̄tutē dei ſe eos nō cognoſcē arguebat. Ipſe.n. erat virt⁹ dei ꝛ nō cognoſcebāt eū q̄ſi neſciētes ſcripturas que loquūť de eo: ꝓpterea nec reſurrectionē credebāt quaꝫ facturus fuerat ipſe. Queriť aūt cū ſaluator dicat. [Erratis neſciētes ſcripturas.] An dicat: ꝙ in qbuſdaꝫ ſcripturis poſituꝫ eſt qđ ſeqꝫ. [In reſurrectiōe neqꝫ nubēt ꝛc̃.] qđ in veteri teſtō nō legiť ſcriptū. Nos aūt dicimus: qꝛ ſcriptū eſt nō in ipſis ſmonib⁹ manifeſte iſta dicētib⁹: ſꝫ in myſterio

Heb.10 indicātib⁹ ſm itell'ꝫ moralē. Nā cū ſit lex vmbra futuroꝝ bonoꝝ: dicēs qđlꝫ de viris ꝛ vxorib⁹: de ſpūalib⁹ nuptijs p̄ncipal'r dicit. Sꝫ nec h̄ iuenio alicubi ſcripturā dicenteꝫ ſctōs poſt exitū fore ſicˋ angelos dei: niſi forte qs ꝛ h̄ moraliter itelligat: ſꝫ illud qđ dr̃. Tu āt ibis ad p̄res tuos. Item Gen. 15.

Deu.32 appoſit⁹ eſt ad ppl'ꝫ ſuū. Dicet āt aliqs. Iđ eos increpabat: qꝛ nō legebāt ceteras ſcripturas q̄ ſūt ext̄ legē: ꝛ iđ errabāt. Ali⁹ āt dicit ꝙ neſciebāt moſaice legis ſcripturas: ex eo ꝙ diuiꝫ ſenſuꝫ eaꝝ nō ſcrutabanť. CHRY. ſup Mat. Ul'

E qđ dicit. [In reſurrectiōe neqꝫ nubēt ꝛc̃.] retulit ad h̄ qđ dixerat. [Neſcitis v̄tutē dei.] Qđ aūt dixit. [Ego ſum deus habraā ꝛc̃.] ad illud qđ dixerat. [Neſcitis ſcripturas.] Et qdē calūniatorib⁹ p̄^m opꝫ in aliq̄ qōne auc̄teꝫ ſcripture ꝓferre. Deide rōnē exponē. Interrogātib⁹ āt per ignorātiaꝫ p̄us rōnē exponam⁹: poſtea auc̄te ꝯfirmem⁹: qm̄ calūniatores ꝯuincē opꝫ: iterrogatores aūt docē: ideo his iterrogātib⁹ p ignorātiā pri⁹ rōnē expoſuit dicēs. [In reſurrectione.] HIERO. In h̄ aūt qđ dicit. [Neqꝫ nubēt neqꝫ nubenť.] Latina ꝯſuetudo greco idiomati nō rñdet. Nubē enīꝫ apud latinos ꝓpe dicūr mulieres: ſꝫ nos ſimpl'r dictuꝫ intelligamus ꝙ nubere de viris ꝛ nubi de mulierib⁹ dictū ſit. CHRY. ſup Mat. In h̄ qdeꝫ ſeculo qꝛ morimur iđ naſcimur: qꝛ naſcimur ideo vxores ducim⁹: vt qđ moriendo minuiť: naſcēdo ſuppleat. ibi aūt moriendi nećitas tolliť. Uñ ꝛ naſcēdi cā ſoluta eſt. HYLA. Et qdeꝫ ſufficerat aduſus ſaduceos opiōnē illecebre corporee recidiſſe: ꝛ officijs ceſſantib⁹ inania hec corpoꝝ gaudia ſuſtuliſſe: ſed adiecit. [Sꝫ ſūt ſicut angeli dei in celo.] CHRY. in ho.

Calūniatorib⁹ p auctoritatem ſcripture debem⁹ rñdere ꝛ poſtea per rōnes eos cōuincere.

F

Per qđ ad interrogatū cōuenienter rńdet. Quia.n.hec erat eis cā eſtimādi reſurrectionē nō eſſe: qꝛ credebant eādem fore reſurgētiū ɔditionē: hāc cāꝫ remouit: oñdēs eos alterius ɔditionis futuros. CHRY. ſup Mat. Notāduꝫ vo ꝙ cū de ieiunijs ꝛ elꝫmis ceteriſqꝫ v̄tutib⁹ ſpiritalib⁹ locutus fuit: nunꝙ̄ angeloꝝ ſilitudinē itroduxit: niſi cuꝫ de abſolōne a coitu loq̄ref: q̄m ſic oēs act⁹ carnales opa ſūt aialiū: p̄cipue tñ act⁹ libidinis: ſic oēs v̄tutes ſunt res angelice p̄cipue tñ caſtitas: p quā vicit nā v̄tutib⁹. HIERO. Qđ ḡ iferf. Sꝫ ſūt ſic angeli dei in celo: ſpiritalis ɔuerſatio repromittit. DIO. Tūc.n. q̄n incorruptibiles ꝛ imortales erim⁹ viſibili qdē ipſi⁹ dei appitōe in caſtiſſimis ɔtēplationib⁹ adiplebimur. Intellībilis āt luminis datiōe p̄cipabim⁹ in ipaſſibili ꝛ i imālī mēte ſꝫ imitationē ſupceleſtiū mētiū. Propter qđ dr̄: ꝙ erim⁹ angelis eq̄les. HYLA. Eandē aūt calūniā quā saducei afferunt de ɔiugio afferre p̄les ſolēt: in quā formā muliebris ſexus reſurgat. Sꝫ q̄lis in ſcripturis auctas eſt de angelis opinādo: talē in reſurrectiōe ſpēi nr̄e ſenſuꝫ opꝫ eē de femis. AVGV. 22° de ci. dei. Sꝫ mihi meli⁹ videnf ſape q vtrūqꝫ ſexū reſurrecturꝝ eē nō dubitāt. Nō.n. libido ibi erit: q̄ ɔfuſionis cā eſt. Naꝫ p̄us ꝙ̄ peccaſſent nudi erāt. nā āt ſuabif: q̄ tūc qdē ꝛ a ɔcubitu ꝛ a partu imunis erit: erūt tñ mēbra feminea nō accōmodata vſui veteri: ſꝫ decori nouo: quo nō allicit aſpiciētis ɔcupiſcētia: q̄ nulla erit: ſꝫ dei laudef ſapia atqꝫ clemētia: qui ꝛ qđ nō erat fecit: ꝛ liberauit a corruptiōe qđ fecit. HIERO. Nemo.n. dicit de lapide ꝛ arbore ꝛ his reb⁹ q̄ nō hñt mēbra genitalia: ꝙ nō nubent neqꝫ nubenf: ſed de his q cū pn̄t nubē: tñ aliq̄ rōne nō nubūt. RABA. Hec aūt q̄ dcā ſūt de reſurrectiōis ɔditionib⁹ ꝓpoſite reddidit q̄ōni. de ipſa v̄o reſurrectiōe ɔ eoꝝ ifidelitatē ɔuenienter loquit. CHRY. in ho. Et qꝛ illi iterrogādo moyſen p̄miſerant: p moyſen eos ɔfutat. Uñ ſubdit. [De reſurrectiōe āt mortuoꝝ nō legiſtis ꝛc.] HIERO. Ad cōprobāduꝫ reſurrectionis v̄itatē multis alijs exēplis manifeſtiorib⁹ vti poterat: ex qb⁹ eſt illđ. Reſuſcitabunf mortui: ꝛ reſurgēt q in monumētis ſunt. Et in alio loco. Multi dormiētium de terre puluē reſurgent. Querif ḡ qd ſibi voluerit dñs h̄ ꝓferre teſtimoniū qđ vr̄ ambiguū: vel non ſatis ad reſurrectionis ptinēs v̄itateꝫ: ꝛ q̄ſi h̄ plato ꝓbauerit qđ volebat ſtatiꝫ intulerit. [Nō eſt de⁹ mortuoꝝ ſꝫ viuētiū.] Supra diximus aūt saduceos nec angeluꝫ nec ſpūm nec reſurrectionē corpoꝝ ɔfitētes: ꝛ aiaꝝ q̄ꝫ iteritū p̄dicaſſe. Hi qnqꝫ tm̄ libros moyſi recipiebāt: ꝓphaꝝ vaticinia reſpuentes. Stultuꝫ aūt erat inde ꝓferre teſtimonia: cui⁹ auctēꝫ nō ſequebanf. Porro ad eternitatē aiaꝝ ꝓbādaꝫ: de moyſe ponit exēpluꝫ. [Ego ſuꝫ de⁹ habraā] ſtatimqꝫ ifert. [Non eſt de⁹ mortuoꝝ ſꝫ viuētiū] vt cū ꝓbauerit aias p̄manē poſt mortē. Neqꝫ.n. poterat fieri vt eoꝝ eēt de⁹ qui neq̄q̄ ſubſiſterēt: cōuenienter itroducerēf ꝛ corpoꝝ reſurrectio q̄ cū aiab⁹ bona malaqꝫ geſſerūt. CHRY. in ho. Sꝫ q̄lr alibi ait: vt viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ dñef. Sed h̄ nō eſt ſile ei qđ hic dr̄. Mortuoꝝ.n. ibi dr̄ eē dñs: eoꝝ. ſ. q victuri ſūt: non autē eoꝝ q ſcl̄ diſparuerūt ꝛ vltra nō reſurgēt. HIERO. Cōſiderādū ēt ꝙ ſmo hic ad moyſen iam fact⁹ fuerat ſanctis p̄triarchis iaꝫ p̄dem gefcētib⁹. Erāt ḡ quoꝝ de⁹ erat. Nihil eniꝫ hēe poterāt ſi nō erāt: qꝛ in nā rei eſt vt eſſe id neēe ſit cui⁹ ſit alteꝝ: atqꝫ ita hēe deū viuētiū eſt cū deus eternitas ſit: ꝛ nō ſit eoꝝ q̄ mortua ſūt hēe id qđ eternū eſt: ꝛ q̄uo eē illi futuri ſemꝑ negabunf: quoꝝ ſe eē ꝓfiteatur eternitas. ORIGE. De⁹ ēt eſt q dicit. Ego ſuꝫ qui ſum. Sic ḡ ipoſſibile eſt vt dicaf eoꝝ de⁹ eē q nō ſūt. Et vide qꝛ non dixit. [Ego ſuꝫ de⁹ habraā iſaac ꝛ iacob: ſꝫ de⁹ habraā: de⁹ iſaac: ꝛ de⁹ iacob.] In alio aūt loco ſic dixit. Deus hebreoꝝ miſit me ad te. Qui.n. ꝑfectiſſime ſunt circa deū q̄ntū ad cōgationē ceteroꝝ holuꝫ totū hñt deū in ſe. Propterea nō cōiter: ſed ſingulariter dr̄ eoꝝ de⁹: vtputa ſi dicam⁹. Ager ille illoruꝫ eſt oñdim⁹ ꝙ vnuſqſqꝫ eoꝝ nō hꝫ eū in toto. Si āt dicim⁹ ꝙ ager ille illi⁹ eſt. demr̄amus: qꝛ totū agrum poſſidet ille. Ubi ḡ dr̄. De⁹ hebreoꝝ: iꝑfectio demr̄af eoꝝ: qꝛ vnuſqſqꝫ eoꝝ aliqd modicū de deo hēbat. Dr̄ aūt. [De⁹ habraā: deus iſaac: ꝛ de⁹ iacob] qꝛ ſinguli eoꝝ totū hēbāt deū. Nō āt ad modicā laudē reſpicit p̄triarchaꝝ ꝙ viuebāt. AVGV. ɔ fauſtū. Opportune itaqꝫ eadem voce nūc ɔuincunf manichei: q̄ tūc ɔuicti ſūt saducei. Nā ꝛ ipſaꝫ reſurrectionē alio qdē mō: ſꝫ tñ ēt ipſi negāt. AVGV. ſup ioāneꝫ. Jō autē ſpālr de⁹ habraā de⁹ iſaac ꝛ de⁹ iacob dr̄: qꝛ in iſtis tribus oēs modi gnōnis filioꝝ dei vocāf. Gñat.n. de⁹ multotiens de bono p̄dicatore bonū filiū: ꝛ de malo maluꝫ: qđ ſignaf p habraā q de libera vxore fidelē filiū habuit: ꝛ de ancilla ifideleꝫ genuit. Aliq̄n xp̄o gñat p bonū p̄dicatorē bonuꝫ ꝛ malū filiū: qđ ſignaf in iſaac: q de libera vnū bonū ꝛ alteruꝫ maluꝫ gñauit. Aliq̄n gñat bonos p bonū ꝛ maluꝫ p̄dicatorē: qđ ſignaf p iacob q bonos filios genuit: ꝛ de liberis ꝛ de ancillis. CHRY. ſup mat. Et vide q̄uo ſit ifirmior cōgreſſio iudeoꝝ ɔ chꝛm. Pria fuit cū terrore: dicēdo. In q̄ ptāte hec facis? Cōtra quā necia fuit ɔſtātia cordis. Scđa fuit cū dolo. Cōtra quā necia fuit acuta ſapia. hec aūt fuit cū p̄ſumptiōe ignara: q̄ p̄cedētib⁹ facilior eſt. Holeꝫ.n. putantē ſe aliqd ſcire cū neſciat: viro ſcienti facile eſt ɔuincē. Sic ꝛ opatio inimici in p̄mis grauis eſt. Sꝫ ſi qs forti aio ſuſtinuerit: iueniet eū ifirmiorē. Seqf. [Et audiētes turbe mirabanf in doctrina ei⁹.] REMI. Nō qdeꝫ saducei ſed turbe miranf. Hoc ēt q̄tidie agif in eccl̄ia. Cū.n. diua iſpiratiōe aduerſarij eccl̄ie ſuperanf: turbe fideliū letanf.

Pharisei aūt audientes ꝙ ſilentiū impoſuiſſet saduceis cōuenerūt in vnū: ꝛ interrogauit euꝫ vnus ex eis legis doctor tentās euꝫ. Magiſter qđ eſt mandatū magnuꝫ in lege? Ait illi ieſus. Diliges dñm deuꝫ tuū ex toto corde tuo: ꝛ ex tota aia tua: ꝛ in tota mente tua. Hoc eſt maximuꝫ ꝛ p̄mū mādatū. Scđm ēt ſile eſt huic. Diliges ꝓximū tuū ſic teipm. In his duobus mādatis vniuerſa lex pendet ꝛ ꝓphete.

HIERO. Qꝛ ſupra pharisei in oñſione denarij fuerant ɔfutati ꝛ aduerſe ptis viderāt factionē ſubrutā: debuerāt ex h̄ moueri ne vltra molirenf iſidias. Sꝫ maliuolentia ꝛ liuor nutrit ipudētiā. Uñ dr̄. [Pharisei aūt au. ꝙ ſilē. ipo. sadu. cō. in vnū.] ORIGE. Silētiū āt saduceis impoſuit ieſus: volēs oñdere: q̄m mēdacij vocē obmuteſcē facit claritas v̄itatis. Sicut.n. ꝓpriū eſt iuſti tacē cū ſit tp̄s tacēdi: ꝛ loq cū ſit tp̄s loquēdi: nō tñ obmuteſcē ſic ꝓpriū eſt oiuꝫ qui mēdacij ſūt doctores: obmuteſcere qdē q̄ntū ad reꝫ: nō aūt tacere. HIERO. Pharisei ḡ ꝛ saducei q inter ſe ɔrij ſūt ad tentāduꝫ ieſuꝫ pari mēte ɔſentiūt. CHRY. ſuper Mat. Uel ɔuenerūt in vnū pharisei vt multitudine vincerent: quē rōnib⁹ ſupare nō poterāt. A v̄itate nudos ſe profeſſi ſūt q multitudine ſe armauerūt. Dicebant.n. apud ſe. Unus loquaf pro oib⁹: ꝛ oēs loq̄mur p vnū. Ut ſi qdē vicerit oēs videamur viciſſe. ſi aūt ɔuict⁹ fuerit vel ſolus videaf ɔfuſus. Et ideo ſeqf. [Et iterrogauit eū vn⁹ ex eis legis doctor tentās eū.] ORIGE. Oēm ḡ qui nō diſcendi ſed tentādi cā interrogat aliquē doctoꝝ: eſtimare debem⁹ illius pharisei fratreꝫ: ſm illud. Qđ vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. AVGV. de con. euā. Non moueat autē ꝙ Matthe⁹ hic dicit tentantē fuiſſe: a quo dñs interrogatus eſt. Marcus aūt hoc tacet: ꝛ in fine ita concludit

Marginalia (left):
Caſtitas ē āgelica virtus: p quā vincif natura virtutibus.
G
H
Iſa.26.
Dan.12.
Exo.3.
I
Sicut de⁹ eſt q dicit ego sū: ita ipoſſibile ē ꝙ ſit de⁹ eoꝝ q non ſunt.
Exo.3.
Exo.3.

Marginalia (right):
K
De⁹ trino gnōnuꝫ filios hꝫ ſm noia triuꝫ p̄triarchaꝝ.
Tex.4.
Deu.9.
Leui.9.
mar.12.
Ro.13.
A
Pharisei ꝛ saducei iter ſe ɔrij pari mēte ɔ chꝛm ɔueniunt.
B
ifra.25.

mar.12. q̄ ei dominus ſapienter reſpōdenti dixerit. Non longe es a regno dei. Fieri enim poteſt vt q̄uis tentans acceſſerit: dn̄i tn̄ rn̄ſione correct⁹ ſit. Aut certe ipſaȝ tētationē nō accipiam⁹ malaȝ tāq̄ decipe volētis inimicū: ſȝ cā poti⁹ tāq̄
Eccl.19. expiri ampli⁹ volētis ignotū. Neqȝ fruſtra ſcriptuȝ ē. Qui facile credit leuis ē corde. Quid āt iterroget ſubdit. [Magiſter qd̄ eſt mādatū in lege?] ORIGE. Tētās dicebat. [Magr̄] qm̄ nō tāq̄ diſcipulus cb̄i pferebat hāc voceȝ. Siqs ḡ nō diſcit aliquid a v̄bo: nec tradit ſe ei ex toto aio ſuo: dicit āt ei Magr̄: frater phariſei eſt cb̄iȝ tētātis. Luȝ ḡ an̄ ſaluatoris aduētū legeret lex: forſitan querebāt qd̄ eſt mādatū magnū in ea. Neqȝ.n. iterrogaſſet h̄ phariſe⁹ niſi diu apud illos de h̄ q̄ſitū fuiſſet ⁊ nō inētū: donec veniens
C Ille dȝ interrogare de maiore iuſtitia: q minorē obſeruat. Ieſus h̄ docēt. CHRY. ſup Mat. De magno tn̄ mandato iterrogat: q nec minimū obſeruabat: ille dȝ interrogare de maiore iuſtitia q iaȝ minorē cōpleuit. HIERO. Uel nō de mādatis iterrogat: ſȝ qd̄ ſit p̄m mādatū magnūqȝ: vt cū oia q̄ de⁹ mādauerit magna ſint qcqd ille rn̄deat occaſionē hēat calūniādi. CHRY. ſup Mat. Dn̄s āt ſic ei rn̄dit vt iterrogatiōis ei⁹ fictā ꝯſciaȝ ſtatiȝ p̄ rn̄ſo ꝑcutēt. Un̄ ſeq̄r. [Ait illi ieſus. Diliges dn̄ȝ deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aia tua: ⁊ in tota mēte tua.] Diliges inqt nō timores: q̄ diligē magis eſt q̄ timē. Timere.n. ſeruoꝝ eſt: diligē filioꝝ. Timor ſub neċitate eſt: dilectio in libtate. Qui in timore ſeruit deo penā qdē euadit: mercedē vo iuſtitie non hȝ: q̄ inīr⁹ fecit bonū pp timorē. Non vult ḡ de⁹ vt timeat̄
Ephe.1. ſuilr̄ ab hoīb⁹ q̄ſi dn̄s: ſȝ vt diligat̄ q̄ſi pr̄: qui adoptionis ſpūȝ donauit hoīb⁹. Diligē āt deū [ex toto corde] eſt vt cor tuū nō ſit iclinatū ad alic⁹ rei dilectionē magis q̄ dei. Diligere aūt deū [in tota aia] eſt certiſſimū aiuȝ hēre in v̄itate: ⁊ firmū eē in fide. Ali⁹ eſt.n. amor cordis: ⁊ ali⁹ eſt amor aie. Amor cordis q̄dāmō carnal̄ ē: vt ēt carnal̄r diligam⁹ deū. Qd̄ facē nō poſſum⁹: niſi recedam⁹ ab amore mūdialium reꝝ. Cordis ḡ amor ſentit̄ in corde. amor vo aie nō ſentit̄ ſȝ itellīḡ: q̄ in iudicio aie ꝯſiſtit. Qui.n. credit apud deū eē oē bonū: ⁊ nihil boni eē ex ipm: hic diligit deū in tota aia. Tota vo mente diligē deū eſt vt oēs ſenſus deo vacēt. Cuius eiȝ itellc̄s deo miſtrat: cui⁹ ſapia circa deū eſt: cui⁹ cogitatio ea q̄ dei ſūt tractat: cui⁹ memoria q̄ bona ſūt recordatur tota mēte diligit deū.
Qualiter deus toto corde diligatur. AUGU. de doc. cb̄ia. Ul alr̄. Deū ex toto corde diligere preciperis: vt oēs cogitationes tuas. [Ex tota aia] vt oēȝ vitam tuā. [Ex tota mēte tua] vt oēȝ itellm̄ tuū in illū ꝯferas: a quo hēs ea q̄ ꝯfers. Nullā ḡ vite nr̄e prē relīqt q̄ vacare debeat: ⁊ q̄ſi locū dare vt alia re velit frui. Sȝ qcqd aliud diligēdū venerit in aiaȝ: illuc rapiat̄ q̄ tor⁹ dilectiōis iper⁹ currit. Tūc.n. eſt optimus hō
D cū tota vita ſua pgit in incōmutabile bonuȝ. GLO. Uel [ex toto corde] .i. itellu. [Aia] .i. volūtate. [Mente] .i. memoria: vt nihil ei ꝯtriū velis: ſentias aut recorderis. ORI. Uel alr̄. [Ex toto corde] .i. ſm̄ totā recordationē ⁊ opationes ⁊ cogitationē. [Ex tota aia] .i. vt pati ſint eaȝ ponē pro pietate dei. [In tota mēte] nihil aliud. ſ. pferētes niſi q̄ dei ſūt. Et vide ſi potes cor qdē accipe pro itellīu: q̄ intellīibilia ſpeculant̄. mentē āt ad pferēdas res. Mēte.n. pferimus ſingulas reꝝ: ⁊ p vnūqdqȝ qd̄ ſignat̄ q̄ſi mēte nr̄a inambulamus atqȝ pferim⁹. Si āt tentāti phariſeo dn̄s nō rn̄diſſet: eſtimare poſſem⁹ nō eē vnū mādatū mai⁹ altero. Sed dn̄s rn̄dēs ſubdit. [Hoc ē maximū ⁊ p̄m mādatū.] Ubi diſcim⁹ ſnīaȝ de mādatis: qd̄ eſt magnū ⁊ ſit iferiora vſqȝ ad minia. Rn̄det āt dn̄s nō ſolū qd̄ eſt magnū mādatū: ſed ēt p̄mū. nō pro ordie ſcripture: ſȝ pro dignitate v̄tutis. Hi āt ſoli hui⁹ mādati in ſe ſuſcipiūt magnitudinē ⁊ p̄matū qui nō ſolū diligūt dn̄ȝ deū ſuū: ſȝ ēt illa tria ſuſceperit. ſ. ex toto corde ⁊c̄. Docuit āt q̄ nō ſolū ē magnū ⁊ p̄m: ſȝ ēt q̄ eēt ſcd̄ȝ ſile p̄ori. Un̄ ſeq̄r. [Scd̄ȝ āt ſile eſt huic. Diliges pximuȝ tuū ſic teipȝ.] Si āt q diligit iniq̄tatē odit aiaȝ ſuam: ps.10. manifeſtū q̄ nō diligit pximū ſic ſeipȝ: cū nec ſeipm diligat. AUGU. p̄ de doc. cb̄ia. Manifeſtū eſt āt oēȝ hoieȝ
B pximū eē deputādū: q̄ erga nemīnē operādū eſt maluȝ. Iaȝ vo ſi vel cui p̄bēduȝ: vel a quo p̄bēduȝ eſt nobis offm̄ mie recte prim⁹ dr̄: manifeſtū eſt h̄ pcepto quo tenemur diligē pximū etiā ſcōs angelos ꝯtineri: a qb⁹ nobis tanta mie ipendunt̄ officia: q̄nāta nobis in ſcripturis aladuertē facile eſt: ex q̄ ⁊ ipe dn̄s nr̄ pximū ſe nobis dici voluit: qm̄ ſeipm dn̄s ieſus cb̄s ſignat opitulatū eē ſemiuiuo iacenti in via. AUGU. 8⁹ de tri. Qui āt amat hoies: aut q̄ iuſti ſunt aut vt iuſti ſint amare dȝ. Sic.n. ⁊ ſeipȝ amare dȝ: aut
Luc.10. q̄ iuſtus eſt: aut iuſtus ſit. Sic.n. diligit pximuȝ ſic ſeipm ſine vllo periculo. AUGU. p̄ de doc. cb̄ia. Si āt teipm nō pp te debes diligē: ſȝ pp illū vbi dilectiōis tue rectiſſimus finis eſt: nō ſuccēſeat aliqs hō ſi ⁊ ipȝ pp deū diligis. Quiſqs ḡ recte pximū diligit: h̄ cū eo dȝ agere: vt etiā ipe toto corde diligat deū. CHRY. ſup Mat. Qui āt hoieȝ amat ſile eſt ſic qui deū amat: q̄ imago dei eſt hō: in q̄ de⁹ diligit̄: ſicut rex in ſua imagine honorat̄. Et pp h̄ dr̄ h̄ mādatū ſile eē p̄. ORIGE. Uel alr̄. Qd̄ mādatū ſequēs p̄ eſt ſile: ſignat idem eē officiȝ ⁊ meriti in vtroqȝ. Neqȝ.n. aut dei ſine cb̄o aut cb̄i ſine deo pōt vtilis eē dilectio ad ſalutē. Seq̄r. [In his duob⁹ mādatis tota lex pendet ⁊ pphete.]
Qui diligit recte pximū: hoc dȝ cum eo agere vt ⁊ ipe diligat deum.
F AUGU. de qō. euā. Pendet dixit. i. illo refertur vbi hȝ finē. RABA. Ad duo.n. hec pcepta ptinet totus decalogus. pcepta qdeȝ p̄me tabule ad dilectionē dei: pcepta ſcd̄e ad dilectionē pximi. ORIGE. Uel q̄ q oia impleuit que ſcripta ſunt dei dilectiōe ⁊ pximi: dign⁹ eſt magnas gr̄as a deo pcipere vt intelligat oēm legē ⁊ pphetas. AUGU. 7⁹ de tri. Luȝ aūt ſint duo pcepta in qb⁹ pēdet lex ⁊ pphete: dilectio dei ⁊ proximi: nō imerito ſcriptura plerūqȝ pro vtroqȝ vnū ponit ſiue dilectionē dei: ſicut eſt
Ro.10. illud. Scimus.n. qm̄ diligētib⁹ deū oia cooperant̄ in bonum: ſiue dilectionē pximi: ſicut eſt illud. Ois lex in vno
Gal.5. ſermone iplet̄. [Diliges pximū tuū ſicut teipȝ.] Sȝ h̄ iōs qa qui pximū diligit ꝯñs eſt vt deū diligat. Ex vna.n. eademqȝ charitate deū pximūqȝ diligimus: ſȝ deū pp deū. nos aūt ⁊ pximū pp deū. AUGU. p̄ de doc. cb̄ia. Sed
Qui pximum diligit ꝯñs eſt vt deū diligat.
G tn̄ qm̄ excellētior ⁊ ſupra nr̄aȝ nāȝ eſt diuina ſuba: pceptum quo diligim⁹ deū a pximi dilectiōe diſtīctū ē. Qr ſi te totū intelligas. i. aiaȝ ⁊ corp⁹ ⁊ pximū tuū. i. aiaȝ ⁊ corp⁹ nullus diligēdarū reꝝ gen⁹ in his duob⁹ pceptis ptermiſſum eſt. Luȝ eniȝ pcurrat dilectio dei ſequit̄ dilectio pximi: cuiſqȝ dilectionis modus preſcriptus ſit: vt euȝ ſicut teipſuȝ diligas ſimul ⁊ tui abs te dilectio pretermiſſa nō eſt.

Lex.5. ¶ Congregatis aūt phariſeis interrogauit eos ieſus dicēs: Quid vobis vr̄ de chriſto? Cuius filius eſt? Dicunt ei: David. Ait illis. Quōo ḡ David in ſpiritu vocat eum dn̄m dicēs. Dixit
ps.19. dn̄s dn̄o meo ſede a dextris meis: Donec ponam inimicos tuos ſcabelluȝ peduȝ tuoꝝ: Si
mar.12. Luc.20 ergo david vocat euȝ dn̄m qūo filius eius eſt? Et nemo poterat ei rn̄dere verbuȝ: neqȝ auſus fuit quiſq̄ ex illa die eū amplius interrogare.

A ¶ CHRY. in ho. Iudei eſtimātes cb̄iȝ eē hoieȝ purū euȝ tentabāt: nec eū tētaſſent ſi filiū dei credidiſſent. Uolēs ḡ cb̄s oſtēdere q̄ cognoſcebat fallaciā cordis eoꝝ: ⁊ q̄ de⁹ erat nec manifeſte voluit vincē veritatē: ne occaſionē blaſphemie iueniētes iudei ampli⁹ inſanirēt. Nec oino tacere: q̄ ad h̄ venerat vt veritatē annūtiaret: tō talēȝ iterrogationē eis pponuit: vt ipſa interrogatio eis oſtenderet quis eſſet.

Uñ dr̃.⌊ Cõgregatis aũt phariſeis iterrogauit eos ieſus di
cẽs. Quid vobis vr̃ de chão: Cuius fili⁹ eſt: ⌋ CHRY. in
ho. Diſcipulos gdẽ p̃ᵐ iterrogauit qd alij dicerẽt de chão:
ꝛ tũc qd ipſi dicerẽt: hos aũt nõ ita. Profecto. n. ſeductorez
eũ dixiſſent: ꝛ maluz: exiſtimabant aũt qm̃ chãs purus hõ
erat: ꝛ iõ dixerũt eũ eẽ filiũ dauid. Et h̃ eſt qd̃ ſubdit̃. ⌊ Di
cunt ei. Dauid. ⌋ Ipſe ãt h̃ reprehẽdẽs: iducit ꝓphetã dña
tionẽ ei⁹ ꝛ ꝓprietatẽ filiationis ꝛ cohonorationẽ q̃ eſt ad prez
teſtãtem. Uñ ſubdit̃. ⌊ Ait illis. Quõ g̃ dauid in ſpũ vocat
eum dñm dicẽs. Dixit dñs dño meo ſede a dextris meis:
B donec. ⌋ HIERO. Teſtimoniũ h̃ de. 109. pſalmo ſũptuz
Ps. 109. eſt. Dñs g̃ fili⁹ dauid vocat̃: nõ ſm id qd̃ de eo nat⁹ eſt. ſed
iuxta id qd̃ nat⁹ ex pr̃e ſp̃ fuit ꝓueniẽs ipm̃ carnis ſue prez.
Uocat ãt eũ dñm ſuũ nõ errore icerto nec ꝓpria volũtate:
ſz ſpũſcõ. REMI. Qȝ ãt dicit. ⌊ Sede a dextris meis ⌋ nõ
intelligẽdũ eſt ꝙ de⁹ corpore⁹ ſit vt dextrã vel ſiniſtrã ha
beat: ſed a dextris dei ſedere eſt in honore ꝛ eq̃litate pr̃ne
dignitatis manẽ. CHRY. ſup Mat. Puto ãt hãc iterro
gationẽ nõ ſolũ ꝯ phariſeos: ſz ẽt ꝯ hereticos poſuit. Nam
ſm carnẽ vere fili⁹ erat dauid: dñs autẽ ſm diuinitatem.
CRHY. in ho. Nõ ãt in h̃ ſtat: ſz vt timeãt ſubdit. ⌊ Do
nec ponã inimicos tuos ſcabelluz pedũ tuoꝝ ⌋ vt ſaltẽ ita
eos iducat. ORIGE. De⁹ etiã nõ ad ꝑditionẽ ſolum po
nit ſcabellũ pedũ chãi inimicos ipſi⁹: ſz ꝛ ad eoꝝ ſalutem.
REMI. ⌊ Donec ⌋ aũt pro ifinito ponit̃: vt ſit ſenſus. Sed
ſemp: ꝛ inimici tui in ſempiternũ ſubijcient̃ pedibus tuis.
GLO. Qȝ ãt a pr̃e inimici ſubijciunt̃ filio: nõ infirmitatẽ
Jo. 12. filij: ſz vnitatẽ nãe ſign̄t. Naz ꝛ fili⁹ ſubijcit inimicos pr̃i: qa
prez clarificat ſup terrã. Et ex hac auctẽte ꝯcludit. ⌊ Si ergo
C dauid vocat eũ dñm: quõ fili⁹ ei⁹ eſt: ⌋ HIERO. Interro
gatio hec nob̃ ꝓficit vſqȝ hodie ꝯ iudeos. Et hi. n. qui cõfi
tent̃ chãz eẽ venturũ hoiez ſimplicẽ ꝛ ſcm̃ virũ aſſerunt de
gñe dauid. Interrogemus g̃ eos docti a dño ſi ſimplex hõ
Gen. 15. eſt: ꝛ tm̃ fili⁹ dauid: quõ dauid vocat eũ dñz ſuũ: Judei ãt
Gen. 14 ad diluẽdaz iterrogationis vitatẽ: friuola multa cõfingunt:
Ps. 109. vernaculuz habrae aſſerẽtes cui⁹ fili⁹ fuerit damaſc⁹ clieзer:
Gen. 14 ꝛ ex ipſi⁹ ꝑſona ſcriptũ pſalmũ: qd̃ poſt cedẽ gnqȝ regum
dñs de⁹ dño ſuo habraã dixerit. ⌊ Sede ad dexterã meaz
donec ponã ꝛc̃. ⌋ Quos iterrogem⁹ quõ dixerit habrae ea q̃
ſequũtur: ꝛ reſpõdere cogam⁹ quomodo habraã ante lu
ciferũ genitus ſit: ꝛ quõ ſacerdos fuerit ſm ordinem mel
chiſedech: pro quo melchiſedech obtulerit panẽ ꝛ vinuz:
ꝛ a quo decimas prede acceperit. CHRY. in homelia.
Hoc tm̃ impoſuit finem ipſoꝝ diſputationibus quaſi ma
gnũ ꝛ ſufficiẽs ꝯcludere eoꝝ ora. Uñ ſequit̃. ⌊ Et nemo po
terat rñdere ei vbũ. Neqȝ auſus fuit quiſq̃ ex illa die euz
amplius iterrogare. ⌋ Siluerũt eniz ex tũc nõ volẽtes: ſed
Venena i nõ habẽdo aliquid dicere. ORIGE. Si aũt iterrogatio
uidie ſupe eoꝝ fuiſſet ex voluntate diſcẽdi: nunq̃ eis talia ꝓpoſuiſſz:
ri poſſunt: vt amplius nõ eſſent auſi eum interrogare. RABA. Ex
quieſcẽ ãt hoc autez intelligimus venena inuidie ſuperari poſſe: ſed
difficile ẽ. difficile quieſcere.

Cap. XXIII.

Tex. 1. Tunc ieſus locut⁹ eſt ad turbas ꝛ ad
diſcipulos ſuos dicens: Sup cathe
drã moyſi ſederũt ſcribe ꝛ phariſei.
Luc. 11. Oĩa g̃ queciiq̃ dixerit vobis ſerua
te ꝛ facite: ſm opa vo eoꝝ nolite facere. Di
cunt eniz ꝛ nõ faciunt. Alligant aũt onera gra
uia ꝛ importabilia ꝛ iponunt in humeros ho
minum: digito aũt ſuo nolunt ea mouere.

A ¶ CHRY. ſup Mat. Poſtq̃ dñs ſacerdotũ ruĩſionẽ pro
ſtrauit: ꝛ icorrigibilẽ eoꝝ ꝯditionẽ oñdit: ſic clerici ſi male
fecerit iemẽdabiles ſũt: laici vo ꝑ delinquẽtes facile emẽdãt̃:
tũc ꝯuertit ſmones ad apl̃os ꝛ ad ꝑpluz. Uñ dr̃. ⌊ Tũc lo
cut⁹ eſt ieſus ad turbas ꝛ ad diſcipulos ſuos. ⌋ Infructuoſũ
nãqȝ eſt vbũ in q̃ ſic alter ꝯfundit̃: vt alter nõ erudiatur.
ORIGE. Sunt ãt meliores diſcipuli chãi reliq̃s turbis: ꝛ
inuenis in eccleſijs q̃ſdã affectuoſius accedẽtes ad vbũ dei
eẽ diſcipulos chãi: ceteros ãt ꝑpluz eẽ ipſi⁹. Et iterdũ q̃daz
diſcipulis ſolis dicit. q̃daz vo turbis: alia vo turbis ſil̃ atqȝ
diſcipulis ſil̃ ſũt hec. Uñ ſeq̃t̃. ⌊ Dicẽs: ſup cathedrã moy
ſi ꝛc̃. ⌋ Qui legẽ moyſi ꝓfitent̃ ꝛ iterꝑtari ſe gliant̃ hi ſedẽt
ſup cathedrã moyſi. Qui g̃ nõ recedũt a lr̃a legis: ſcribe di
cunt̃. Qui ãt maius aliqd ꝓfitẽtes: diuidũt ſeipſos q̃ſi me
liores a multis: pharifei dñr: qui iterꝑtãt̃ diuiſi. Qui autez
moyſen ſm ſpũalez vtutẽ itelligũt ꝛ exponũt ſedẽt qdem
ſup cathedrã moyſi: ſz nõ ſunt ſcribe ꝛ phariſei: ſz his me
liores dilecti chãi diſcipuli. Poſt aduẽtũ aũt chãi ſedẽt ſup
cathedrã eccl̃ie: q̃ eſt cathedra chãi. CHRY. ſup Mat.
Uidẽdũ eſt tm̃ quõ qs ſup cathedrã ſedeat: qꝛ nõ cathedra
facit ſacerdotẽ: ſz ſacerdos cathedram: nõ loc⁹ ſanctificat
hoiem: ſz hõ locũ. Jdõqȝ malus ſacerdos de ſacerdotio ſuo
crimẽ acq̃rit: nõ dignitatẽ. CHRY. in ho. Ne ãt aliq̃s di
cat: qm̃ ꝑꝑ h̃ deſidioꝛ fact⁹ ſuz ad agẽdũ qꝛ malus ẽ doctor:
hãc deſtruit occaſionẽ. Luz ſubdit. ⌊ Oĩa g̃ q̃cũqȝ dixe. vo.
ſer. ꝛ facite. ⌋ Nõ. n. ſua dñt: ſz q̃ dei ſũt: q̃ per moyſen deus
in legẽ deduxit. Et intuẽ q̃to circa moyſen vtit̃ honore: eũ
B iteꝝ q̃ ad ver⁹ eſt teſtm̃ ꝯcordiã oñdẽs. ORIGE. Si ãt
ſcribe ꝛ phariſei ſedẽtes ſup cathedrã moyſi ſunt iudeoꝝ
doctores ſz lr̃az docẽtes legis mãdata: quõ iubet nos dñs
ſm oĩa q̃ dñt illi facẽ: cũ apl̃i in actib⁹ vetẽt fideles viuere
ſm lr̃az legis. Sz illi docẽt ſm lr̃az: legẽ ſpũalr̃ nõ itelligẽ Act. 15.
tes. Quecũqȝ g̃ dñt nob̃ ex lege itelligẽtes ſenſum legis fa
cimus ꝛ ſuam⁹: neq̃q̃ faciẽtes ſm opa eoꝝ. Non. n. ſic lex
docet faciũt nec itelligũt velamẽ eẽ ſup lr̃az legis. Uel cuz
oĩa audieris nõ oĩa itelligas ꝑcepta legis: puta multa q̃ de
eſcis ſũt ꝛ que de hoſtijs ꝛ ſilia: ſz ea que corrigunt mores.
Sz q̃re nõ de lege gr̃e h̃ mãdauit: ſed de doctrina moyſi:
q. a. ſ. nõdũ erat tp̃s ꝑcepta noue legis añ tp̃s paſſionis ma
nifeſtare. Mihi ãt vr̃ ꝙ ꝛ aliqd aliud ꝓdiſpẽſans h̃ dicit.
Quia. n. accuſatur⁹ erat ſcribas ꝛ phariſeos in ſequẽtib⁹ ſer
monib⁹: ne videret̃ apud ſtultos ex h̃ eoꝝ ꝓncipatũ cupẽs
vel ꝑꝑ inimicitiã h̃ facẽ: p̃ᵐ a ſe hanc ſuſpitionẽ remouet: ꝛ
tũc eos icepit reprehẽdere: vt turbe nõ in eadẽ vitia incĩ
dãt: ꝛ iõ ne exiſtimẽt ꝙ qꝛ debẽt eas audire: iõ eos debeãt
in opib⁹ imitari. Subdit̃. n. ⌊ Scdm̃ vo opa eoꝝ nolite fa
cere. ⌋ Quid eſt ãt doctore illo miſerabili⁹: cui⁹ vitã diſcipu
li cũ nõ ſequũt̃ ſaluant̃: cũ imitant̃ ꝑdunt̃: CHRY. ſup C
Mat. Sic aũt aurũ de terra eligit̃ ꝛ terra relinquit̃: ſic ꝛ
auditores doctrinã accipiãt ꝛ mores relinquãt. Frequen
ter eniz de hoie malo bona doctrina ꝓcedit: ſicut aũt ꝛ ſa
cerdotes meli⁹ iudicãt ꝑꝑ bonos malos docẽ q̃ ꝑꝑ malos
bonos negligẽ: ſic ꝛ ſubditi ꝑꝑ bonos ſacerdotes ẽt malos
honorẽt: ne ꝓpter malos boni etiã ꝯtẽnant̃. Melius eſt. n.
malis iniuſta ꝓſtare q̃ bonis iuſta ſubtrahere. CHRY.
in ho. Cõſidera vo vnde incipit eos reprehẽdere. Naz ſe
quit̃. ⌊ Dicũt eniz ꝛ nõ faciũt. ⌋ Maxime. n. accuſatione di
gnus eſt: qui doctrine auctez hñs: legez trãſgredit̃. Primo
qdez qꝛ ꝑuaricat̃ qui alios corrigere dz: deinde qꝛ peccãs
maiore pena dign⁹ eſt ꝑꝑ honorẽ: tertio qꝛ plus corrumpit
velut in ordine doctoris peccãs. Rurſus aũt ꝛ aliam eoꝝ
reprehenſionẽ ponit: qm̃ graues ſunt ſibi ſubiectis. Uñ ſe
quit̃. ⌊ Alligant. n. onera grauia ꝛc̃. ⌋ In quo duplicem eoꝝ
malitiã oñdit. Unã qdẽ in h̃ ꝙ ſine venia exigũt a ſubie
ſummã diligẽtiã vite: aliã vo in hoc ꝙ ſibiipſis multã cõ
cedunt licẽtiã. Opz aũt bonũ ꝓncipez ecõtrario ſe habere.
In his enim que ſm ſeipſum ſunt: grauem iudicem eſſe.
in ſubiectis aũt manſuetum. Intende autẽ qualiter ꝛ eoꝝ

In deo nõ eſt corpa lis dextra vl̃ ſiniſtra: ſed ſedere a dextris ẽ in honore ꝛ eq̃litate patris manere.

Cathedra nõ facit ſacerdotẽ: ſz ſacerdos cathedrã.

Maxime accuſatiõe dign⁹ ẽ: q doctrĩe auctoritatem hñs: legez trãſgreditur.

rus, circa aliorum benignus:~

repꝛebẽſionẽ aggrauat. Nõ.n.dixit. Nõ pñt: ſed [nolunt]
neqꝫ dixit. Portare: ſed [Digito mouere] .i. neqꝫ ꝓpe fieri
neqꝫ tãgẽ. CHRY. ſup Mat. Et qdẽ q̃ñtũ ad pbariſeos
Act.15. ꝛ ſcribas de qb⁹ loq̃r: onera grauia ꝛ iportabilia dic̃ legis
mãdata: qb⁹ petr⁹ in actib⁹ dic̃. Ut qd vultis iponẽ iugum
ſup ceruices diſcipuloꝝ: qḋ neqꝫ nos neqꝫ pres nr̃i porta-
re potuimus? Onera.n.legis qbuſdã rõnib⁹ fabuloſis cõ-
mẽdantes: auditorib⁹ q̃ſi vicula ſup bumeros cordis coꝝ
alligabãt: vt velut rõnis viculo cõſtricti nõ reycerẽt ea a
ſe. Ipſi ãt nec ex modica pte ea iplebãt .i. vt nõ dicant ple-
no ope: ſꝫ nec modico tactu .i. digito. GLO. Uel [alligant
onera] .i. vndecũqꝫ traditiões colligũt q̃ ꝯſciaꝫ nõ leuãt: ſꝫ
grauãt. HIERO. Bumeri ãt ꝛ digit⁹: ꝛ onera ꝛ vincula
qb⁹ alligãt onera: ſpirital̃r ſũt itelligẽda. Dic ẽt gñal̃r dñs
aduerſus oẽs magros loq̃r: qui grãdia iubẽt ꝛ minora nõ
D faciũt. CHRY. ſup Mat. Tales aũt ſũt qui graue pon-
dus veniẽtib⁹ ad pñiaꝫ iponũt: ꝛ ſic duꝫ pena pñs fugitur:
cõtẽnit̃ pena futura. Si.n. faſcẽ ſup bumeros adoleſcẽtis
quẽ nõ põt baiulare poſueris: neċe ẽ vt aut faſcẽ reyciat:
aut ſub põdere ꝯfringat̃. Sic ꝛ boi cui graue põdus pñie
iponis: neċe eſt vt aut pñiaꝫ reyciat: aut ſuſcipiẽs dum ſuſ-
Melius eſt indulgẽdo modicam pñiaꝫ per miaꝫ reddere rõnẽ q̃ꝫ pp crudelitatẽ. ferre nõ põt: ſcãdalizatus melius peccet. Deinde ꝛ ſi erra-
mus modicã pñiaꝫ iponẽtes nõne amplius eſt pp miaꝫ red-
dere rõnem q̃ꝫ pp crudelitateꝫ? Ubi pr̃famillas larg⁹ eſt:
diſpẽſatoꝛ non dꝫ eẽ tenax. Si de⁹ benign⁹ vt qd ſacerdos
ei⁹ auſterus? Uis appere ſanct⁹? circa tuaꝫ vitã eſto auſte-
rus: circa alioꝝ benign⁹. Audiant te boies parua mãdantẽ
ꝛ grauia facientẽ. Talis eſt aũt ſacerdos qui ſibi idulget ꝛ
alios exigit: queãdmoduꝫ malus deſcriptoꝛ tributi in ciui-
tate qui ſe releuat ꝛ onerat tribuentes.

Tex.z. ℭ Oia vero opa ſua faciũt: vt videant̃ ab boib⁹.
.5.16. Dilatãt.n. pbilateria ſua: ꝛ magnificãt fimbri-
mar.12. as. Amant aũt pꝛimos accubit⁹ in cenis: ꝛ pri-
Luc.11. mas catbedras in ſynagogis: ꝛ ſalutationes in
foro: ꝛ vocari ab boib⁹ rabbi. Uos autẽ nolite
vocari rabbi. Unus eſt enim magiſter veſter:
Jaco.3. oẽs aũt vos fratres eſtis. Et patrẽ nolite voca-
re vobis ſup terrã. Unus eſt eniꝫ pater veſter
qui in celis eſt. Nec vocemini magr̃i: q2 magr̃
Luc.14. veſter vnus eſt cbr̃s. Qui maioꝛ eſt veſtrum:
erit miniſter veſter. Qui aũt ſe exaltauerit bu-
miliabit̃: ꝛ qui ſe bumiliauerit exaltabit̃.

A ℭ CHRY. in bom. Supꝛa dñs arguerat ſcribas ꝛ pbari-
ſeos crudelitatis ꝛ negligẽtie: pñr ãt arguit eos ianis glĩe q̃
fecit eos a deo recedere. Uñ dic̃. [Oia ãt opa ſua fa. vt vi-
Ex omni re naſcit̃ qḋ ipſam exterminat. de. ab boib⁹.] CHRY. in bo. In oi re naſcit̃ qḋ ipſaꝫ ex-
terminat: ſic̃ ex ligno vermis: ꝛ ex veſtimẽto tinea. Uñ ſa-
cerdotũ miſteriũ: q poſitũ ſit ad edificationẽ ſcitatis corrũ-
pere diabolus nitit̃: vt B ipꝫ bonũ dũ pp boies fit: fiat ma
luꝫ. Tolle B viciũ de clero: ꝛ ſine laboꝛe oia reſecabis. Ex
boc eiꝫ fit vt difficile clerici peccãtes pñiaꝫ agãt. Uult aũt
dñs in B oñdere cãꝫ pp quã nõ poterãt credere cbr̃o. Doc
eſt: q2 oia faciũt vt videant̃ ab boib⁹. Impoſſe.n. eſt vt cre-
dat cbr̃o celeſtia p̃dicãti: q glĩã boiuꝫ ꝯcupiſcit terrenam.
Legi.n. aliquẽ ſic iterpꝛetãte bũc locũ [ſup catbedraꝫ] .i. in
bonoꝛe ꝛ gdu q̃ fuerat moyſes ꝯſtituti ſunt ſcribe ꝛ pbari-
ſei idigne q ꝓpbetãtes de cbr̃o vẽturo p̃dicabãt alys: ipſi
aũt nõ recipiebãt pñteꝫ. Propter B boꝛtat̃ ppl̃ꝫ audire le
geꝫ quã p̃dicabãt .i. credere in cbr̃ꝫ p̃dicatũ a lege: ꝛ nõ imi
tari ſcribas ꝛ pbariſeos icredulos. Et reddit cãꝫ q̃re p̃dica
bãt ex lege cbr̃ꝫ vẽturũ: ꝛ nõ credebãt in eũ: q2 .ſ. oia opera
ſua faciũt: vt ab boib⁹ videant̃ .i. q2 nõ p̃dicabãt cbr̃ꝫ ven

turũ deſiderio aduẽt⁹ ei⁹: ſꝫ vt doctoꝛes legis eẽ ab boib⁹
B videren̄t. ORIGE. Ad B ãt opa ſua faciũt vt ab boib⁹
videant̃: viſibileꝫ ſuſcipiẽtes circũciſionẽ: ꝛ viſibil̃r coꝛpo
ralia fermẽta auferẽtes de domib⁹ ſuis: ꝛ ſil̃r bis ſilia agẽ-
tes. Cbr̃i vero diſcipuli legẽ in occulto iplẽt q̃ſi in occulto cõ-
ſtituti iudei: vt apl̃s dicit. CHRY. in bo. Uide ãt bic ꝙ
cũ q̃dã intẽtiõe eos incuſat. Nõ.n. ſimpl̃r ait: ꝙ faciãt opa
ſua: vt videant̃ ab boib⁹: ſꝫ addidit [oia.] Deide monſtrat
ꝙ neqꝫ in magnis vane gl̃iabãt̃: ſꝫ in qbuſdã vilib⁹ reb⁹.
Uñ ſubdit̃. [Dilatant.n. pbilateria ſua ꝛ magnificant fim-
C brias.] HIERO. Dñs.n. cum dediſſet mãdata legis per
moyſen: ad extremũ iniũxit. Ligabis ea in manu tua: ꝛ erũt
ſemp añ oc̃los tuos ꝛ eſt ſenſus. Precepta mea ſint in ma-
nu tua: vt ope cõpleãt̃: ſint añ oculos tuos: vt die ac nocte
mediteris in eis. Doc pbariſei male iterp̃tãtes ſcribebant
in mẽbranis decalogũ moyſi .i. decẽ legis v̄ba: cõplicãtes
ea ꝛ ligãtes in frõte: ꝛ q̃ſi coꝛonã capitis faciẽtes: vt ſemp
añ oculos mouerẽt̃. Juſſerat ãꝫ aliud moyſes vt in q̃tuoꝛ
angulis pallioꝝ byacintinas fimbrias facerẽt ad iſrael po
puluꝫ diſcernẽdũ: vt q̃uo in coꝛpib⁹ circũciſio ſignũ iudai-
ce gentis daret: ita veſtis bẽret aliquã diñaꝫ. Supſtitioſi vero
magr̃i captãtes aurã popularẽ: atqꝫ ex mulierculis captã-
tes lucra: faciebant grandes fimbrias ꝛ acutiſſimas in eis
ſpinas ligabãt: vt. vꝫ. ambulãtes ꝛ ſedẽtes iterduꝫ punge-
rent̃: ꝛ q̃ſi bac cõmonitiõe retraberent̃ ad miſteria ſuitu-
tis dei. Pictatiola ḡ illa decalogi pbilateria vocabãt .i. cõ-
ſeruatoꝛia: eo ꝙ qcũqꝫ babuiſſent ea: q̃ſi ob cuſtodiã ꝛ mu
nimẽtũ ſui bẽrent. Nõ itelligẽtib⁹ pbariſeis ꝙ bec in coꝛde
poꝛtãda ſunt nõ in coꝛpe: alioquin ꝛ armaria ꝛ arce bñt li-
broſ: ꝛ notitiã dei nõ bñt. CHRY. Illoꝝ ãt exemplo ꝛ
nũc multi aliq̃ noĩa bebraica angeloꝝ ꝯfingũt ꝛ ſcribũt ꝛ
alligãt: que nõ itelligẽtib⁹ metuẽda videnťt: qdã vero aliquã
ptẽ euãgelij ſcriptã circa colluꝫ poꝛtãt. Sꝫ nõne quotidie
euãgeliũ in eccl̃ia legit̃: ꝛ audit̃ ab oĩb⁹? Cui ḡ in auribus
poſita euãgelia nibil ꝓſunt: q̃uo eũ pñt circa colluꝫ ſuſpẽ-
ſa ſaluare? Deide vbi eſt virt⁹ euãgelij: in figuris l̃raꝝ: an
in intell̃u ſenſuũ? Si in figuris: bñ circa colluꝫ ſuſpẽdis: ſi
in intell̃u. ḡ meli⁹ in coꝛde poſita ꝓſunt: q̃ꝫ circa colluꝫ ſu-
ſpenſa. Aly vero ſic exponũt bũc locũ: q2 dilatabãt v̄ba ſua
de ꝓprys obſeruãtys: q̃ſi pbilateria .i. ꝯſeruatoꝛia ſalutis
ea ppl̃o aſſidue p̃dicãtes. Fimbrias aũt veſtimẽtoꝝ ma-
gnificatas dicit ſupereminentias eoꝛũdem mandatoꝛum.
HIERO. Cuꝫ aũt ſupflue pbilateria dilatant ꝛ magnas
faciãt fimbrias: gl̃iaꝫ captãtes ab boib⁹ ꝯñter arguũtur in
reliquis. Unde ſequit̃. [Amant eniꝫ p̄mos accu. in ce. ꝛ pri
mas catbe. in ſynago.] RABA. Notãduꝫ ꝙ nõ ſalutari
in foro: non p̄mo ſedere vel diſcũbere vetat eos: quib⁹ boc
officy oꝛdine cõpetit: ſed eos qui bec ſiue babita ſiue non
babita indebite amant a fidelib⁹: q̃ſi iprobos docet eẽ ca-
E uendos. CHRY. Non eniꝫ vituperat eos qui in pꝛimo
loco recumbũt: ſed eos qui amãt p̄mos diſcubit⁹: ad volũ-
tateꝫ vituperationẽ referẽs: nõ ad factũ. Sine cã eniꝫ loco
ſe bumiliat: qui coꝛde ſe pꝛefert. Aliqs eiꝫ iactatoꝛ audiẽs
laudabile eẽ in vltimo loco diſcũbere diſcũbit poſt oẽs:
ꝛ nõ ſoluꝫ iactantiã coꝛdis nõ dimittit: ſꝫ adbuc aliã iactã-
tiaꝫ bumilitatis acquirit: vt qui vult videri iuſtus ꝛ bumi-
lis videat̃. Multi eniꝫ ſuperbi coꝛpoꝛe qdã in nouiſſimo
recumbẽtes: coꝛdis autẽ elatione vident̃ ſibi in capite re-
cumbere: ꝛ multi ſunt bumiles in capite recũbẽtes: ꝛ ꝯſcia
ſe in vltimo eẽ exiſtimant. CHRY. in bo. Intẽde autẽ
vbi in eis vana gloꝛia dominabatur: in ſynagogis: ſcilꝫ in
quas intrabãt: alios directuri. In cenis boc pati qualiter-
cũqꝫ tolerabile erat q̃uis doctoꝛem in admirationeꝫ eẽ
opoꝛteat: nõ in eccl̃ia ſoluꝫ ſꝫ vbiqꝫ. Si autẽ diligere talia
eſt incuſatio q̃ꝫ maluꝫ eſt ſtudere: vt bis aliquis potiatur?

Pbariſei ꝓpter lucra dilatabãt pbilateria ꝛ magnificabãt fimbrias ꝛc.

Supbi ẽt viles cõde ſe eleuãt: ꝛ bũiles falſo poſiti ſe viles reputant.

CHRY.ſup Mat.[Primas etiã ſalutatiões amant]nõ ſolũ in tpe vt eos pᵐ ſalutemᵘ:ſ; ẽt in voce vt clamãtes dicamus: Aue rabbi. Et in corpe vt flexis capitibᵘ eis icuruemur. Et in loco vt in publico ſalutenť. Uñ dič.[Et ſalutationes in foro.] RABA. Quis in hoc culpa nõ careat ſi ydez in foro litibus itereſſe q in cathedra moyſi magři ſynagoge cupiũt appellari [ꝛ vocari ab hominibus rabbi.]

F

Malunt magiſtri vocari volũt ꝛ nõ eſſe nomen appetunt ꝛ officiũ fugiũt.

CHRY.ſup Mat.i.vocari volũt ꝛ nõ eẽ:nomẽ appetũt ꝛ offm negligũt. ORIGE. In eccľia ẽt chřiani ĩueniũt mẽſaꝝ ſuſcipiẽtes ꝑmatũ vt diacones fiãt:ꝯiter aũt ꝑmas cathedras eoꝝ q dñr pſbyteri ꝑripe ambiũt. Quidã aũt machinãť vt epi vocenť ab hoibᵘ:h̄ eſt rabbi. Chřũ ãt diſcipulus diligit qdẽ in ſpiritalibᵘ cenis recubitᵘ ꝑmos vt meliora ſpiritaliũ ciboꝝ mãducet. Diligit ẽt cũ aplis ſedẽtibus ſup.xij.thronos ꝑmas cathedras; actibᵘ bonis dignum ſe prebere feſtinãs cathedris huiᵘ.ſic aũt ꝛ ſalutationes diligit q̃ fiũt in nũdinis celeſtibᵘ.i.celeſtibᵘ ꝑmitiuoꝝ ꝯgregationibᵘ. Uocari ãt rabbi neqʒ ab hoibᵘ:nʒ ab aliq̃ alio diligit iuſtus:qꝛ vnᵘ eſt magř oĩuʒ:vñ ſubdit.[Uos aũt nolite vocari rabbi.] CHRY.in ho. Uel alr̃. Premiſſoruʒ de qbᵘ phariſeos icuſauerat:alia qdẽ ſič pua ꝛ vilia ꝑtermiſit:q̃ſi diſcipulis de his iſtrui nõ idigẽtibᵘ:ſ; qd erat oĩum maloꝝ cã.i.thronũ appetẽ magřalez h̄ in mediũ ducit ad diſcipulos iſtruẽduʒ. Uñ ſubdit.[Uos aũt nolite vo.rab. Unᵘ eſt.n.magř veſter.] CHRY. ſup Mat.q.d.[Nolite vocari rabbi] ne qd deo debeť vob pſumatis. Nolite ꝛ alios vocare rabbi:ne diuĩũ honorẽ hoibᵘ deferatis.[Unᵘ eſt eiʒ magř oĩuʒ] q oẽs hoĩes nãlr̃ docet. Si.n.hõ hoiem erudiret:oẽs hoĩes diſcerẽt q hñt doctores:nũc autẽ qꝛ nõ hõ docet:ſ; deᵘ:mlti qdẽ docẽť: pauci ãt diſcũt. Nõ.n.hõ intellm̃ pſtat hoi docẽdo:ſ; a deo pſtitũ p admonitionem exercet. HYLA. Et vt meminerit diſcipli ſe filios vniᵘ parẽtis:ꝛ p noue natiuitatis gnõnẽ terreni ortus exceſſiſſe ꝑmordia:ſubdit.[Oẽs ãt vos fratres eſtis.] HIERO.ꝯ heluidiũ. Oẽs ãt hoĩes affectu frẽs dici pñt:qd in duo diuidiť.in ſpãle ꝛ cõe. In ſpãle:qꝛ oẽs chřiani fratres vocanť. Porro in cõe: qꝛ oẽs hoĩes ex vno pře nati pari inter nos germanitate ꝯiũgimur. Seqť.[Et přez nolite vocari ꝛč.] CHRY.ſup Mat. In mundo.n.ꝗuis hõ hoiez generet: tñ vnᵘ eſt př q oẽs creauit. Nõ.n.initiuʒ vite hẽmus ex parentibᵘ:ſ; trãſitũ vite p eos accipimᵘ. ORIGE. Sed qs nõ vocat přez in terris? Qui p oẽz actũ ꝟm deũ ipletũ dič. Pater nř q es in celis. GLO. Qꝛ vo appehebat qs eẽt oĩuʒ př:in h̄ qd dixerat. Qui es in celis:vult exponẽ qs ſit oĩuʒ magř. Uñ pceptũ de magřo iteꝝ repetit dicẽs.[Nec vocemini magři:qꝛ magř veſter vnᵘ ẽ chřs.] CHRY.in ho. Nõ tñ dũ dř chřs magř:excludiť př:ſič neqʒ ex h̄ qꝓ deᵘ př nř dř hoĩuʒ př:excludiť chřs. HIE. Queriť ãt q̃re adũſũ h̄ pceptũ apľs doctorẽ gẽtiũ ſe eẽ dixerit:aut quõ i monaſterijs vulgato ꝟmone ſe inicẽ přes vocant? Qd ſič ſoluiť. Aliud eſt eẽ nã přez vľ magřz:aliud idulgẽtia. Nos ſi hoĩez přez vocamᵘ:honorẽ etati deferimᵘ: nõ auctorẽ nře oñdimus vite. Magř.n.dř ex ꝯſortio veri magři. Et ne ĩfinita replicẽ quõ vnᵘ p nãz deᵘ:ꝛ vnᵘ filiᵘ nõ ꝑiudicat ceteris ne per adoptionẽ dij vocẽť ꝛ filij:ita ꝛ vnᵘ př ꝛ magř nõ ꝑiudicat alijs vt abuſiue vocenť ꝛ přes ꝛ magři. CHRY.in ho. Nõ ſoluʒ ãt dñs ꝑmatᵘ cupe ꝓhibet:ſ; ad ꝯ̃riũ auditores iducit. Uñ ſubdit.[Qui maior eſt veſtrũ:erit miniſter veſter.] ORIGE. Uľ alr̃. Et ſi miſtrat qs v̓ba diuĩa:ſciẽs qꝛ chřs in eo fructificat:neq̃q̃ ſe magřm ſed miniſtrũ ꝓfiteť. Uñ ſeqť.[Qui maior eſt veſtruʒ:erit miniſter veſter] qm̃ ꝛ ipſe chřs cũ eẽt vere magř:miniſtruʒ ſe eſſe ꝓfeſſus eſt dicẽs. Ego ſuʒ in medio veſtrũ q̃ſi q miſtrat. Bñ auteʒ poſt oĩa qbᵘ vane glie vetauit ꝯcupiſcẽtiã:addidit dicens.[Qui autẽ ſe exaltauerit humiliabiť:ꝛ qui ſe humiliauerit exaltabiť.] REMI. Quod ſič ĩtelligiť. Oĩs qui ſe de ſuis meritis extollit:apud deuʒ humiliabitur:ꝛ qui ſe de beneficijs humiliat apud deum exaltabitur.

G

H

.ſ.6.

I

Dñs non ſoluʒ ꝓhibet ꝑmatũ cupere: ſ; ad ꝯ̃riũ inducit.

Luc.22

Uęh aũt vobis ſcribe ꝛ phariſei hypocrite: qui clauditis regnuʒ celoꝝ ante hoĩes. Uos.n. nõ intratis nec introeuntes ſinitis intrare. Tex.3.

A

ORIGE. Chřs quaſi vere filiᵘ dei illiᵘ q legẽ dedit ꝟm ſilitudinẽ bñdictionũ q̃ ſunt in lege dixit ꝛ ipſe btitudines eoꝝ q ſaluanť: ꝟm ſilitudinẽ aũt maledictionũ poſitaꝝ in lege ponit veh:adũſus pctõres dicẽs.[Ueh vobis ſcribe ꝛ phariſei hypocrite.] Qui fatenť bonitatis eẽ aduerſus peccatores iſta ꝓnũtiare ĩtelligãt: qꝛ ſiľe eſt ꝓpoᵐ dei in maledictionibᵘ legis:ſiue ãt illa maledictio ſiue iſtud veh nõ ex ꝓnũtiãte ꝯtigit peccãti:ſ; ex pctis qbᵘ dignuʒ ſe prebet ad ſuſceptionẽ iſtoꝝ q̃ deᵘ diſcipline cã ꝓnũtiauit:vt ꝯuertanť hoĩes ad bonũ. Sič př icrepãs filiũ ꝓfert v̓ba maledictiõis:nec tñ vult illũ dignũ fieri maledictionibᵘ illis:ſ; magis ab eis diuertẽ. Huiᵘ aũt veh cãz ſubdit.[Qui clau. reg.celo.añ ho.vos au.nõ itra.nec introe.ſinitis itra.] Hec duo pcepta nãlr̃ iſeꝑabilia ſũt:qm̃ h̄ ipʒ ſufficit ad expulſionẽ qꝓ alios nõ ꝑmittit itrare. CHRY.ſup Mat. Regnũ celoꝝ dñr ſcripture:qꝛ in illis inſertũ eſt regnũ celoꝝ: ianua eſt itellcꝰ eaꝝ. Uel regnuʒ celoꝝ eſt btitudo celeſtis. ianua ãt eſt chřs:p quẽ itroiť in eã. Clauicularij ãt ſunt ſacerdotes:qbᵘ creditũ eſt v̓bũ docẽdi ꝛ iterpretãdi ſcripturas. Clauis ãt eſt v̓bũ ſcie ſcripturaꝝ:per quã apiť hoibus ianua v̓itatis. Apertio ãt eiᵘ eſt iterꝑtatio vera. Uide ãt q̃ nõ dixit.[Ueh vobis] q apitis:ſed [q clauditis.] ḡ nõ ſũt ſcripture clauſe: ſ; ſint obſcure. ORIGE. Phariſei ḡ ꝛ ſcribe nec intrabãt:nec eũ volebãt audire q dixit. Si qs p me introierit ſaluabiť.[Et nec itrãtes].i.eos q credere poterãt ꝑꝑ ea que a lege ꝛ ꝓphetis ante fuerãt declarata de chřo introire ſinebãt: cũ oĩ terrore ianuã claudẽtes adhuc derogabãt doctrine eiᵘ:ꝛ ſubuertebãt oẽʒ ꝓpheticaʒ ſcripturã de eo:ꝛ blaſphemabãt oẽ opus ipſius q̃ſi falſuʒ ꝛ a diabolo factũ. Sed ꝛ oẽs qui mala ꝯuerſatiõe ſua dãt exẽplũ peccãdi in ppľo:ꝛ qui faciũt iniuriã ſcãdaliçantes puſillos:claudere videnť ante hoĩes regnũ celoꝝ. Et h̄ peccatuʒ inueniť qdeʒ in popularibᵘ: maxime aũt in doctoribᵘ qui docent qd decet ꝟʒ iuſtitiã euãgelij hoĩes:nõ ãt faciũt qd docent. Bene aũt viuẽtes ꝛ bñ docẽtes aperiũt hominibus regnũ celoꝝ:ꝛ duʒ ipſi intrant alios ꝓuocãt itroire. Sed ꝛ multi nõ ꝑmittũt intrare:in regnũ celoꝝ itrare volentes:q̃ ꝛ ſine rõne excõicant quoſdaʒ ꝑꝑ aliquẽ çeluʒ q meliores ſunt q̃ ipſi:ꝛ ipſi qdeʒ nõ ꝑmittunt eos introire. Illi aũt qui ſobrij ſunt mente:patiẽtia ſua tyrãnidem eoꝝ vincẽtes ꝗuis vetiti:tñ intrant ꝛ hereditant regnũ. Sed ꝛ qui cũ multa temeritate ſeipſos dederũt ad ꝓfeſſionẽ docendi prius q̃ diſcerent:ꝛ iudaicas fabulas imitantes:detrahunt eis qui ea que ſurſuʒ ſunt in ſcripturis requirunt. claudunt quãtuʒ ad ſe ante hoĩes regnum celoꝝ.

Regnũ celoꝝ dicũť ſcripture: q in eis ẽ regnuʒ celoꝝ.

Jo.10.

B

Uęh vobis ſcribe ꝛ phariſei hypocrite q comeditis domos viduaꝝ:oꝛões longas orãtes ꝓpter hoc amplius accipietis iudicium. Tex.4. Luc.11.

A

CHRY.in ho. De reliq̃ dñs de gula eos reprehendit:ꝛ qd deteriᵘ eſt:q̃ nõ a diuitibᵘ:ſed a viduis accipiebãt vñ vẽtrẽ iplerẽt:ꝛ illoꝝ inopiã cõterebãt:quã reuelare oportebat. Uñ dř.[Ueh vo.ſcri.ꝛ pha.hypo.q come.do.vidu.] GLO. Ideſt q vřa ſupſtitiõe nihil intẽditis:niſi vt ꝑdam de ſubiecta plebe faciatis. CHRY.ſup Matt. Sexus aũt mulierũ incautus eſt:qꝛ nõ oĩa que videt aut audit cũ rõne ꝯſiderat. Mollis etiã eſt:qꝛ facile flectiť vľ de malo ad bonum:vel de bono ad malum. Uirilis autem ſexus ꝛ cautior

Sexᵘ mulieris icautus eſt: q oĩa nõ cõſiderat.

Sillatores ſcitatis circa mulieres ſiſtunt. cautioꝛ ⁊ durioꝛ eſt:ꝑpea ſil'atores ſcitatis circa mulieres
maxie negociant̃. Quia nec itelligũt coꝝ ſil'ationes pñt:⁊ fa
cile ad coꝝ dilectiõez iclinant̃ religiõis cã:pcipue tñ circa
viduas negociant̃. Prĩo gdez q2 mulier nõ facile decipit̃
bñs ꝯſiliariũ viruz:deinde q2 nõ facile de facultatib⁹ ſuis
aliqd dant cũ ſint in ptãte viri. Propterea ḡ dñs dũ iudai
cos ſacerdotes cõfundit:chꝛianos monet ne viduis mulie
rib⁹ ampli⁹ cõmoꝛent̃ q̃ ceteris:q2 ⁊ ſi volũtas mala nõ ſit:
B tñ ſuſpitio mala eſt. CHRY.in bo. Deinde ⁊ hui⁹ rapine
modus erat grauioꝛ. Addit̃ ei3.⌊Oꝛones lõ.orã.⌋ Quicũq3
ei3 malũ facit dign⁹ eſt pena:ſ3 q a religiõe cã3 accipit neq
tie:grauioꝛi eſt obnoxi⁹ pene. Uñ ſeq̃.⌊Propter h̃ ampli⁹
acci.iudiciũ.⌋ CHRY.ſup matth. Primũ qdẽ pro eo q
eſtis iniq:altez pro eo q figmẽtũ accipitis ſcitatis. Auari
tiã.n.vraz religionis coloꝛe depingit:⁊ q̃ſi pſtatis diabolo
arma dei:vt amet̃ iniqtas du3 pietas eſtimat̃. HYLA.
Uel q2 hinc ꝓcedat regni celeſtis obſuatio vt in obeũdis
viduaꝝ domib⁹ retineat̃ ambitio:ideo accipiẽt ampli⁹ iu
diciũ:q2 penã ꝓpꝛij peccati ⁊ reatũ aliene igrãtie debebũt.
Luc.12. GLO. Uel q2 ſuus ſciẽs ⁊ nõ faciẽs vapulabit multis.
Tex.5. ¶ Ueh vob ſcribe ⁊ pharisei hypocrite q circui
tis mare ⁊ aridã:vt faciatꝭ vnũ ꝓſelitũ:⁊ cũ fue
rit fact⁹ facitis eu3 filiũ gehẽne duplo q̃ vos.
A ¶ CHRY.in ho. Poſt pmiſſa rurſus eos dñs al'r incuſat:
⁊ q2 inefficaces ſunt ad multoꝝ ſalutẽ:cũ multo laboꝛe in
digeãt:vt ad ſalutẽ vnu3 ꝯuitãt. Et q2 nõ ſolũ deſides ſunt
circa eos q̃s ꝯuitũt:ſ3 coꝝ ẽt deſtructores:dũ eos corrũpũt
praue vite exẽplis. Uñ dr̃.⌊Ueh vo.ſcri.⁊ pha.hypo.q cir.
mare ⁊ ari.vt fa.vnu3 pſe.⌋ HYLA. Maris aũt ⁊ terre
ꝑagratiõe ſiḡt in toti⁹ oꝛbis finib⁹ eos eẽ:chꝛi euãgelio ob
trectaturos:⁊ legis iugo ꝯ iuſtificatiões fidei aliq̃s ſbditu
ros. Proſeliti.n.ſunt ex gẽtib⁹ in ſynagogã recepti:q̃ꝝ futu
roꝝ raritas in vno idicat̃. Neq3.n.poſt chꝛi ꝑdicatiõez do
ctrine coꝝ fides relicta eſt:ſ3 qſqs acqſit⁹ fuerit ad fidẽ iu
B deoꝝ:fili⁹ fit gehẽne. ORIG. Quicũq3.n.poſt ſaluatoꝛe3
iudaiçant:docent̃ imitari affectũ coꝝ qui dixerũt illo tpe.
Io.19. Crucifige:crucifige eu3. Uñ ſeq̃.⌊Et cũ fa.fue.faci.eu3 fi.
gehẽ.du.q̃ vos.⌋ HYLA. Ideo aũt pene duplicate erit
fili⁹:q neq3 ſit remiſſionẽ pctõꝝ gẽtiliũ ꝯſecut⁹:⁊ ſocietatẽ
coꝝ qui chꝛm ꝑſecuti ſunt ſit ſecut⁹. HIERO. Uel al'r.
Scribe ⁊ pharisei totum luſtrãtes oꝛbẽ id ſtudij hẽbãt:de
gẽtib⁹ facere ꝓſelitũ.i.aduenã incircũciſu3 miſcẽ ꝑplo dei.
CHRY.ſup matth. Nõ aũt ꝑp miã3 volẽtes eu3 ſaluare
que3 docebãt:ſ3 aut ꝑp auaritiã:vt additis in ſynagoga iu
deis ſacrificioꝝ adderet̃ oblatio:aut ꝑp vanãglĩa3. Qui.n.
ſeipm mergit in gurgite pctõꝝ qũo altez a peccatis velit
eripe? Nunqd magis miſericoꝛs põt alteri aliqs eẽ q̃ ſibi?
Ex ipſis ḡ actib⁹ oñdit̃ qui ꝑp deũ aliquẽ vult ꝯuitẽ aut ꝑp
Hypocri te peruerſe viuũt ⁊ recte docẽt. vanitate3. GREG.21⁹ moral'. Qui vo hypocrite q̃uis ꝑ
uerſa ſp opent̃:loq tñ recta nõ deſinũt. Bñ loq̃ndo qdẽ in
fide vel ꝯuſatiõe filios pariũt:ſ3 eos bñ viuẽdo nutrire nõ
pñt. Quãto.n.ſe libẽti⁹ terrenis actib⁹ iſerunt:tãto negligẽ
tius eos q̃s gñant agẽ terrena pmittũt. Et q2 obduratis coꝛ
dib⁹ viuũt:ipos ẽt q̃s gñant filios nulla pietate debiti amo
ris agnoſcũt. Uñ ⁊ hic de hypocritis dr̃.⌊Et cu3 fue.fa.faci.
C eum fi.gehẽ.du.q̃ vos.⌋ AVG.ꝯ ffauſtũ. Hoc aũt nõ q2
circũdebat̃ dixit:ſ3 q2 coꝝ mores imitant̃:a qb⁹ imitãdis
ſuos cohibuerat dicẽs. Sup cathedra3 moyſi ⁊c. In qbus
vbis vtrũq3 dz aduerti:⁊ quãt⁹ honoꝛ delatus ſit doctrine
moyſi:in cui⁹ cathedra ẽt mali ſedẽtes:bona docẽ cogebã
tur:⁊ inde fieret ꝓſelit⁹ fili⁹ gehẽne:nõ qdẽ vba legis audiẽ
do:ſ3 coꝝ ſectã ſectando. Propterea aũt duplo q̃ illi:q2 h̃
negligebat iplere:qd ꝓpꝛia volũtate ſuſceꝑat:nõ exiudeis
nat⁹ ſ3 ſpõte iudeus fact⁹. HIERO. Uel q2 añ dũ eẽt gẽ
tilis ſimpl'r errabat:⁊ erat ſel' fili⁹ gehẽne. Uidẽs magroꝝ
vitia:⁊ itelligẽs deſtruẽ eos ope qd vbo docebãt reuit̃ ad
vomitũ ſuu3 ⁊ gẽtilis fact⁹ q̃ſi ꝑuaricatoꝛ maioꝛi pena di
gnus erat. CHRY.ſup matth. Uel q2 foꝛte ſub cultura
idoloꝝ ꝯſtitut⁹:vel ꝑp hoies iuſtitiã ſeruabat:fact⁹ aũt iu
deus maloꝝ magroꝝ ꝓuocat⁹ exẽplo fiebat peioꝛ magris.
CHRY.in ho. Lu3.n.vtuoſus fuerit magiſter diſcipulus Diſcipulus ſub malo magro fit peioꝛ.
imitat̃:cum aũt fuerit malus:ſupexcedit. Fili⁹ aũt vocat̃
gehẽne qũo fili⁹ ꝑditionis ⁊ fili⁹ hui⁹ ſcli. Unuſqſq3.n.cui⁹
opa facit huius fili⁹ appellat̃. ORIG. Ex h̃ aũt loco di
ſcimus:qm̃ ⁊ eoꝝ qui in gehẽnã futuri ſunt erit dña tormẽ
toꝝ:qñ alter eſt ſimpl'r filius gehẽne:alter vo dupl'r. Sed
⁊ h̃ videre opz:⁊ ſi gñal'r eſt fieri aliquẽ filium gehẽne:vt
puta iudeu3:aut gẽtilẽ:aut etiã ſpãliter vt per ſingulas ſpe
cies pctõꝝ fiat qs filius gehẽne:vt iuſtus qdem ſm nume
rum iuſtitiaꝝ ſuaꝝ augeat̃ in glĩa:peccatoꝛ aũt ſm nume
rum pctõꝝ ſuoꝝ multiplicet̃ in gehẽna.
¶ Ueh vob duces ceci:q dicitis qcũq3 iurauerit p tẽplũ nihil eſt:q aũt iurauerit in auro tẽpli Tex.6.
debitoꝛ eſt. Stulti ⁊ ceci. Quid.n.mai⁹ eſt:au
ru3:an tẽplũ qd ſcificat aurũ? Et qcũq3 iurauerit in altari nihil eſt:qui aute3 iurauerit in dono
qd ſup illõ eſt debet. Ceci:qd.n.maius eſt:do
nu3:an altare qd ſcificat donu3? Qui ḡ iurat in
altari:iurat in eo ⁊ in oib⁹ que ſup illõ ſunt. Et
qcũq3 iurauerit in tẽplo:iurat in illo ⁊ in eo qui
habitat in ipo. Et qui iurat in celo:iurat in thꝛo
no dei:⁊ in eo qui ſedet ſuper ipſum.
¶ HIERO. Sic in philaterijs ⁊ fimbꝛijs dilatatis opinio A
ſcitatis captabat glĩam:⁊ ꝑ occaſionẽ glĩe q̃rebãt lucra:ſic
alia traditionis fraude inuẽta iplẽtatꝭ arguit trãſgreſſores.
Siqs.n.in ꝯtẽtiõe ſeu in aliq̃ iurgio vel in cãc ambiguo iu
raſſet in tẽplo ⁊ poſtea ꝯuict⁹ eẽt mẽdacij:nõ tenebat̃ cri
minis reus. Et h̃ eſt qd dicit.⌊Ueh vo.du.ce.q di. Quicũq3
iurauerit per tẽ.nihil eſt.⌋q.d. Nihil dz. Si n aũt iuraſſet in
auro ⁊ pecuniã q̃ in tẽplo ſacerdotib⁹ offerebat̃:ſtatim id
in quo iurabat cogebat̃ exoluẽ. Uñ ſeq̃.⌊Qui aũt iura.in
au.tẽ.dz vel debitoꝛ eſt.⌋ CHRY.ſup matth. Tẽplũ q
dẽ ad glĩã dei ꝑtinet ⁊ ad hoiu3 ſpũalẽ ſalutẽ. Aurũ aũt tẽ
pli etſi ad glĩã dei ꝑtineat:tñ magis ad delectatiõe3 hoiu3
⁊ ad vtilitatẽ ſacerdotũ offert̃. Iudei ḡ aurũ quo ipſi dele
ctabant̃:⁊ dona qb⁹ ipſi paſcebant̃ ſanctioꝛa dicebãt eẽ q̃
ipm tẽplu3:vt hoies pꝛõptioꝛes facerẽt ad offerẽda dona
q̃ ad ꝑces fundẽdas in tẽplo. Uñ ꝯueniẽter rephẽdit eos
dñs dicẽs.⌊Stulti ⁊ ceci. Quid.n.maius eſt:aurũ an tẽplũ
qd ſan.aurũ.⌋ Multi aũt nũc chꝛiani ſic iſipiẽtes itelligũt. Maius iuramẽtũ eſt iurare per deũ q̃ per euãgelia.
Ecce.n.ſi aliq̃ cã fuerit:modicũ vr̃ facẽ q iurat ꝑ deũ. Qui
aũt iurat ꝑ euãgeliu3:mai⁹ aliqd feciſſe vr̃. Quib⁹ ſil'r dõm
eſt. Stulti ⁊ ceci:nã ſcripture ꝑp deũ ſcripte ſunt:nõ de⁹ ꝑp
ſcripturas. Maioꝛ ḡ eſt de⁹ q ſcificat euãgeliũ:q̃ euãgeliũ
qd ſcificat̃ ab eo. HIERO. Rurſus ſiqs iuraſſet in alta B
ri:piurij reu3 nemo retinebat. ſi aũt iuraſſet in dono vel in
oblatiõib⁹:h̃ eſt in hoſtia vl' in victimis in ſimula ⁊ ceterij
q̃ offerunt̃ deo ſup altare:h̃ ſtudioſiſſime repetebãt. Totũ
aũt faciebãt nõ ob dei timoꝛẽ:ſed ob diuitiaꝝ cupiditatẽ.
Uñ ſeq̃.⌊Et qui iura.in alta.nihil eſt. Qui aũt iurat in do
no:qd ſup illud eſt dz.⌋ Arguit.n.eos dñs ⁊ ſtultitie ⁊ frau
dulẽtie:q multo mai⁹ ſit altare q̃ hoſtie q̃ ſcificant̃ ab alta
ri. Uñ ſeq̃.⌊Ceci:qd.n.mai⁹ eſt:donũ:an altare qd ſcificat
donũ?⌋ GLO. Et ne foꝛte in tãtã iſaniã ꝓrũpent vt dice
rẽt auru3 ſancti⁹ eẽ tẽplo:⁊ donũ altari:eos alia rõne ꝯuin
cit:q2.v3.iuramẽto qd fit ꝑ tẽplũ ⁊ altare ꝯtinet̃ iuramẽtũ

qꝺ ſit ꝑ aurū vel ꝑ ꝺonū. Et h̄ eſt qꝺ ſſꝺit. [Qui ḡ iurat in alta. iurat in eo ꝛ in oib⁹ que ſuꝑ illꝺ ſunt: ꝛ ꝗ iurauerit ꝛc.]
C ORIG. Sicut qm̄ iuꝺei ꝯſueu̾t ꝺebāt ꝑ celū iurare: aꝺ reprehēſionē eoꝝ ſſꝺit. [Qui iurat in celo: iurat in thꝛo. ꝺei: ꝛ in eo ꝗ ſeꝺet ſuꝑ ipm̄.] Nō ḡ ſic arbitrant̄: euaꝺunt ꝑiculū in eo ꝙ nō ꝑ ꝺeū iurāt: ſꝫ ꝑ thꝛonū ꝺei. ſ. celū. GLO. Qui. n. ꝑ ſibi ceā creaturā iurat: ꝛ ꝑ ꝺiuinitatē ꝓſiꝺētē creature iurat. ORIG. Eſt aūt iuramētuꝫ ꝯfirmatio v̄bi ꝺe ꝗ̄ iurat̄.

Iuramētū eſt ꝯfirmatio rei ꝺe q̄ iuratur.

Iuramētū ḡ intelligēꝺū eſt teſtimoniū ſcripturaꝝ qꝺ ꝓfert̄ aꝺ ꝯfirmatōeꝫ v̄bi qꝺ loq̄mur: vt ſit qꝺē tēplū ꝺei ſcriptura ꝺiuina: aurū aūt ſenſus in ea. Sic aūt aurū qꝺ fuerit ex̄ tēplū nō eſt ſcificatū: ſic oīs ſenſus qui fuerit ex̄ ꝺiuinā ſcripturā: ꝗuis aꝺmirabilis viꝺeat̄ nō eſt ſcūs. Nō ḡ ꝺebem⁹ aꝺ ꝯfirmāꝺā ꝺoctrinā nr̄os itell'ſ aſſumē: niſi oſtenꝺerimus eos eſſe ſcōs ex eo ꝙ in ſcripturis ꝯtinent̄ ꝺiuinis. Altare aūt eſt hoīs coꝛ: qꝺ p̄ncipale h̄r in hoīe. Vota autē ꝛ ꝺona que ponunt̄ ſuꝑ altare eſt oē qꝺ ſupponit̄ corꝺi: vt orare: pſallē: elymoſynas facē: ieiunare. Scḋm ḡ facit oſſic votū hoīs coꝛ ei⁹ ex q̄ votū ei offert̄. Ideo nō p̄t honorabili⁹ eē votū q̄ꝫ coꝛ hoīs ex ꝗ̄ trāſmittit̄ votuꝫ. Si ḡ ꝯſcia hoīs nō pugnat: fiduciā hꝫ aꝺ ꝺeum: nō ꝓꝑ ꝺona: ſꝫ ꝑ ꝗa: vt ita ꝺicā: altare corꝺis ſui bn̄ cōſtruxit. Tertiū eſt vt ꝺicam⁹: ꝙ ſuꝑ tēplū. i. ſuꝑ oēꝫ ſcripturā: ꝛ ſuꝑ altare. i. ſuꝑ oē coꝛ eſt itell'ſ qꝺā ꝗ ꝺr̄ celū: thꝛonus

2. coꝛ. 3°. ipſi⁹ ꝺī ꝺei: in q̄ eſt viꝺē facie reuelata cū venerit qꝺ ꝑfectū
D eſt facie ꝛ ṽitatē. HYLA. Aꝺueniēte ēt chꝛo: inutilē ꝺocet eē fiduciā legis: q2 nō in lege chꝛs: ſꝫ lex ſcificat̄ in chꝛo in q̄ veluti ſeꝺes: thꝛonuſq3 ſit poſit⁹: atq3 ita ſtulti ceciq3 ſunt qui ſcificāte ꝑtermiſſo ſcificata venerant̄. AVG. ꝺe q̄ſti. euāge. Tēpluꝫ etiā ꝛ altare ipm̄ chꝛm̄ itelligimus: auruꝫ ꝛ ꝺonuꝫ lauꝺes ꝛ ſacrificia p̄cum: que in eo ꝛ per euꝫ offerimus. Nō. n. ille per hoc: ſꝫ iſta per illum ſcificant̄.

Tex. 7. ¶ Veh vob ſcribe ꝛ phariſei hypocrite: ꝗ ꝺeci-
Luc. 11. matis mētā: ꝛ anhetuꝫ: ꝛ cyminū: ꝛ reliq̄ſtis que grauioꝛa ſunt legis: iuꝺiciuꝫ ꝛ miaꝫ ꝛ fiꝺē. Et hec opoꝛtuit facere: ꝛ illa nō omittē. Duces ceci excolātes culicem: cameluꝫ aūt glutiētes.

A ¶ CHRY. in ho. Supꝛa ꝺn̄s ꝺixerat ꝙ ligabāt grauioꝛa onera ꝛ aliis iponebāt: q̄ ipſi nec tāgē volebāt. Hic aūt rurſus oſtenꝺit: ꝙ in ꝑuis q̄rētes ꝺiligētia magna ꝯtēnebāt. Vn̄ ꝺī. [Veh vo. ſcri. ꝛ pha. hypo. qui ꝺeci. mētā ꝛ anhe. ꝛ cyminuꝫ.] HIERO. Phariſei. n. q2 p̄ceꝑat ꝺn̄s ꝓꝑ alimoniā ſacerꝺotū ꝛ leuitaꝝ: q̄ꝝ pars erat ꝺn̄s: oiuꝫ reꝝ offerri in tēplo ꝺecimas: vt itell'ſ myſticos ꝺimittam⁹ h̄ vnuꝫ habebant ſtuꝺii: vt que vilia fuerāt cōpoꝛtarent̄: cetera que erāt maioꝛa ꝑuipēꝺebāt. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et reli. q̄ grauio. ſunt le. iuꝺi. ꝛ miſi. ꝛ fi.] Ex h̄ capl'o arguit eos auaritie: ꝙ ſtuꝺioſe ēt viliū oleꝝ ꝺecias exigāt: ꝛ iuꝺiciū in ꝺiſceptatiōe negocioꝝ: miāmq3 in pauꝑes: ꝛ fiꝺē in ꝺeū: q̄ magna ſunt:
B ꝑtermittāt. CHRY. ſuꝑ matth. Vel q2 ſacerꝺotes auaritia plen⁹: ſiq̄s ꝺecimas alicui⁹ rei mime nō obtuliſſet corripiebāt euꝫ: q̄ſi magnū crimē feciſſet. Siq̄s aūt alteꝝ leꝺebāt aut in ꝺeū peccabat: nō curabāt eū corripē: ꝺe lucro āt ſuo ſolliciti: ꝛ ꝺe glia ꝺei ac ſalute hoīum negligētes. Seruare. n. iuſtitiā ꝛ facē miaꝫ: ꝛ hic fiꝺē ꝓꝑ ſuā gliam ꝺe⁹ māꝺauit. Decimas aūt offerre ꝓꝑ vtilitatē ſacerꝺotū: vt ſacerꝺotes qꝺēꝫ ppl'o in ſpūalib⁹ obſeq̄nt̄: ppl'i aūt in carnalib⁹ ſacerꝺotib⁹ ſbminiſtrēt. Sic ꝛ mō fit: q2 oēs ꝺe honoꝛe ſuo ſunt ſolliciti: ꝺe honoꝛe aūt ꝺei nulli. Poꝛtiōes ēt ſuas vigilāter ꝺefenꝺūt: ſꝫ circa obſequꝫ eccl'ie curā ipenꝺē nō attēꝺūt. Si ppl's ꝺecimas nō obtulerit: murmurāt oēs: ſi peccātē ppl'm viꝺerit: nemo murmurat ꝯ̄ eos. Sꝫ q2 ſcribaꝝ ꝛ phariſeoꝝ aꝺ q̄s loq̄bat̄: qꝺā ppl'ares erant nō eſt incōgruuꝫ vt aliā expōnē faciam⁹ ꝓꝑ eos ꝗ ꝺecimas ꝺabāt. nā qui accipit ꝺecimas: recte ꝺecimare ꝺꝫ: ꝛ ꝗ ꝺat. Scribe ḡ ꝛ

Seruat̄ iuſtitiā: ꝛ acē miaꝫ: ꝛ habere fiꝺeꝫ: ꝓꝑ ſuā gloriam ꝺeus māꝺauit.

phariſei mimoꝝ qꝺē reꝝ ꝺecimas offerebāt: oſtenꝺēꝺe religionis gr̄a. In iuꝺiciis autē erāt iniuſti: in frib⁹ ſine mīa: in
C ṽitate icreꝺuli. ORIG. Sꝫ qm̄ ꝯtingēs erat vt auꝺiētes qꝺā ꝺn̄m iſta loq̄ntē ꝯtēnerēt mimoꝝ reꝝ ꝺecimatōeꝫ: ſapiēter aꝺꝺiꝺit. [Et h̄ opoꝛtuit facē.] h̄ eſt iuꝺiciuꝫ miaꝫ ꝛ fiꝺē [ꝛ illa nō omittē.] i. ꝺecimatōeꝫ mēthe: anheti: ꝛ cymini. REMI. Oſtenꝺit ꝗppe ꝺn̄s his v̄bis: qm̄ oīa p̄cepta legis tā maxia q̄ꝫ mima ſunt iplēꝺa. Reꝺarguunt̄ aūt ꝗ elymoſynas ꝺe fructib⁹ terre faciūt putātes ſe mime poſſe peccare: ꝗb⁹ nihil ꝓſunt elymoſyne niſi a pctīs ſtuꝺeāt ceſſare. HYLA. Et q2 minoꝛis periculi eēt ꝺecimatiōeꝫ oleris: q̄ꝫ beniuolētie officiū p̄terire: irriꝺet eos ꝯḡṙter ꝺn̄s ꝺicēs. [Duces ce. exco. culi. came. aūt glu.] HIERO. Camelū puto eē magnitu̾ꝺīs p̄ceptoꝝ: iuꝺiciū: miaꝫ ꝛ fiꝺē. Culiceꝫ ꝺecimatiōeꝫ mēthe: anheti: ꝛ cymini: ꝛ reliq̄ꝝ oleꝝ viliū. Hec aūt p̄cepta ꝺei q̄ magna ſunt ꝺeuoꝛam⁹ atq3 negligim⁹: ꝛ opōnē religiōis in
D ꝑuis que lucrū hn̄t: cuꝫ ꝺiligētia ꝺemr̄am⁹. ORIG. Vel [excolātes culicē.] i. expellētes a ſe mima ꝺelicta q̄ culices noiauit [camelū aūt glutiūt.] i. cōmitētes maxia ꝺelicta q̄ noiat camelos: aialia. vꝫ. toꝛtuoſa ꝛ grāꝺia. Scribe aūt moral'r ſunt ꝗ ampli⁹ nihil eſtimāt poſitū in ſcripturis q̄ꝫ ſimplex ſmo ꝺemr̄at. Phariſei āt ſunt oēs ꝗ iuſtificāt ſemetipſos: ꝛ ꝺiuiꝺūt ſe a cet'is ꝺicētes. Noli mihi appꝛopinq̄re: qm̄ mūꝺus ſuꝫ. Mētha aūt ꝛ anhetū ꝛ cyminū ciboꝝ ꝯꝺiture ſunt: nō p̄ncipal'r cibi. Sic in ꝯuſatiōe nr̄a q̄ꝺā ſunt necc̄ia aꝺ iuſtificatiōeꝫ: vt iuꝺiciū: mia ꝛ fiꝺes. Alia ſunt ēt q̄ſi cōꝺiētia actus nr̄os: ꝛ ſuauioꝛes eos faciētia vt abſtinētia: riſus: ieiuniū: flexio genuū: ꝛ hꝰ. Quō aūt nō eſtimant̄ ceci ꝗ nō viꝺēt: qm̄ nihil ꝓꝺeſt cautū eē ꝺiſpēſatoꝛē in reb⁹ minimis: cū p̄ncipalia negligunt̄. Hos ḡ ſmo p̄ns ꝯfunꝺit: nō qꝺē leuia ꝓhibēs obſuare: ſꝫ p̄ncipalia p̄cipiēs caut⁹ cuſtoꝺire. GREG. ꝑ moꝛal'. Vel al'r. Culex ſuſurrāꝺo vulnerat: camelus aūt ſpōte ſe aꝺ ſuſcipiēꝺa onera iclinat. Liq̄uerūt ḡ culicē iuꝺei: ꝗ ſeꝺitioſuꝫ latronē ꝺimitti petierūt. Cameluꝫ ṽo glutierūt: q2 eum qui aꝺ ſuſcipiēꝺa nr̄e moꝛtalitatis onera ſpōte ꝺeſcēꝺerat extinguē clamāꝺo conati ſunt. ifra. 27.

¶ Veh vob ſcribe ꝛ phariſei hypocrite: ꝗ munꝺatis qꝺ ꝺe foꝛis eſt calicis ꝛ parapſiꝺis: intus aūt pleni eſtis rapina ꝛ imūꝺitia. Phariſee cece: mūꝺa pꝛius qꝺ itus eſt calicis ꝛ parapſiꝺis vt fiat ꝛ iꝺ qꝺ ꝺe foꝛis eſt munꝺum. Tex. 8. Luc. 11.

A ¶ HIERO. Diuiſis v̄bis eoꝺē ſenſu quo ſuꝑ arguit phariſeos ſim'latiōis ꝛ mēꝺacii: ꝙ aliuꝺ oſtenꝺāt hoib⁹ foꝛis: aliꝺ ꝺomi agāt. Vn̄ ꝺī. [Veh vo. ſcri. ꝛ pha. hypo. ꝗ mūꝺat qꝺ ꝺe foꝛis eſt cali. ꝛ parap.] Nō h̄ ꝺicit ꝙ in calice ꝛ parapſiꝺe eoꝝ ſuꝑſtitio moꝛaret̄: ſꝫ ꝙ foꝛis hoib⁹ oſtenꝺerēt ſcitatē: qꝺ manifeſtū eſt ex eo qꝺ aꝺꝺiꝺit ꝺicēs. [Int⁹ aūt ple. eſtis ra. ꝛ imū.] CHRY. ſuꝑ mat. Vel h̄ ꝺicit: q2 iuꝺei q̄tiēs igreſſuri erāt in tēpluꝫ: aut ſacrificia oblaturi: aut ꝑ ꝺies feſtos ſeipſos ꝛ veſtimēta ſua ꝛ vtēſilia lauāt: ꝛ a pctīs nemo ſeipſꝫ purgabat: cuꝫ ꝺe⁹ neq3 coꝛpis mūꝺitiā lauꝺet: neq3 ſoꝛꝺes ꝯꝺēnet. Pone tn̄ ꝙ ꝺe⁹ oꝺit ſoꝛꝺes coꝛpoꝝ ꝛ vaſoꝝ: q̄ neceſſe eſt vt ipo vſu ſoꝛꝺiꝺent̄: q̄to magis ſoꝛꝺes ꝯſcie hoꝛret: quā ſi volum⁹ ſꝑ mūꝺaꝫ ſuamus. HYLA. Arguit ḡ eos ꝗ iactātiā inutilis ſtuꝺii ſeq̄ntes: vtilitatē ꝑfecte miniſteriū ꝺerelinquūt. Calicis nāq3 vſus interioꝛ eſt: ꝗ ſi obſoꝛꝺuerit: qꝺ ꝓficiet lot⁹ exterioꝛ. Atq3 iō interioꝛis ꝯſcie nitoꝛ eſt obtinēꝺus: vt ea q̄ coꝛpis ſunt: foꝛinſec⁹ abluant̄. Et iō ſubꝺit. [Phariſee cece: mū. ꝑus qꝺ itus eſt ca. ꝛ pa. vt fiat ꝛ iꝺ qꝺ ꝺe fo. eſt mun.] CHRY. ſuꝑ mat. Nō aūt h̄ ꝺicit ꝺe
B ſenſibili calice aut parapſiꝺe: ſꝫ ꝺe itelligibili: qui ſi nunq̄ tetigerit aquā: mūꝺus p̄t eē apꝺ ꝺeū. Si aūt peccauerit ꝛ tota aq̄ pelagi ꝛ fluminū ſe lauerit: ſoꝛꝺiꝺus eſt ꝛ miſer an̄ ꝺeū. CHRY. in ho. Attēꝺe aūt ꝙ vbi ꝺe ꝺecimis loquebatur:

Omnia p̄cepta legis taꝫ magna q̄ꝫ mima ſunt iplēꝺa.

Deus magis hoꝛret ſoꝛꝺes ꝯſcientie q̄ꝫ coꝛpoꝝ.

baſ: ↄueniēter dixit.[Hec oportuit facē ⁊ illa non omittē.]
Decima.n.elẏna q̄dā eſt.Quid autē nocet elẏnā dare:nō
tñ ħ dixit ſic legalē obſuatiōez īducēs. Hic aūt vbi de pur
gatiōib⁹ ⁊ imūditijs diſputat:nō ad ħ addit:ſʒ oñdit ꝙ de
necēitate ad iteriorē mūditiā exterior ſeqꝫ:qđ qdē ex cali
C cis ⁊ parapſidis corpus vocās:qđ āt eſt int⁹aiaʒ. ORIG.
Hic ſmo nos iſtruit vt feſtinem⁹eſſe iuſti:nō apparē.Qui
eīʒ ſtudet vt appeat iuſt⁹:q̄ a foris ſunt mūdat:⁊ q̄ vīr cu
rat:cor aūt ⁊ ↄſciaʒ negligit.Qui aūt ſtudet ea q̄ int⁹ ſunt.i.
cogitatiōes mūdare:ↄñs eſt vt ēt ea que a foris ſunt faciat
munda.Sʒ oēs falſi dogmat̄ pfeſſores calices ſunt a foris
q̄ſi mūdati pp ſpēʒ religionis quā ſimulāt:abint⁹aūt pleni
rapina ⁊ ſimulatiōe:dū rapiūt hoīes ad errorē.Calix ēt eſt
vas ad potū:parapſis ad cibū.Ois ḡ ſmo p quē potamur
ſpūalr:vel ois narratio p quā nutrimur:vaſa ſunt pot⁹ ⁊ cu
bi.Qui ḡ ſtudēt cōpoſitū pferre ſmonē:magis q̄ ſalutari
ſenſu repletū:calix ei⁹ a foris mundat⁹ eſt:abintus aūt ſor
dib⁹ vanitatis iplet⁹.Sʒ ⁊ lr̄e legis ⁊ pphaꝝ calices ſpūa
lis potus ⁊ parapſides neccīaꝝ eſcaꝝ ſunt.Scribe qdem ⁊
phariſei ſtudēt ſenſum exteriorē mūduʒ demr̄are.diſcipu
li autē chriſti ſenſum ſpūalem mundare feſtināt.

Qui ſtu- det ie inte- ri⁹ iuſtica re: ē exte- ri⁹ iuſt· ap- parebit.

Tex.9. Ueh vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite:q: ſi
miles eſtis ſepulchris dealbatis:que a foris pa
Luc.11. rent hoībus ſpecioſa:intus ṽo plena ſunt oſſi
bus mortuoꝝ ⁊ omni ſpurcitia. Sic ⁊ vos a fo
ris qdem apparetis hoībus iuſti:intus aūt ple
ni eſtis hypocriſi ⁊ iniquitate.

A ORIG.Sicͭ hi ſupiꝰ:itus pleni rapina ⁊ itēpantia:ſilr
ħ pleni ſunt hypocriſi ⁊ iniqtate:q cōpanē oſſib⁹mortuoꝝ
⁊ imūditie vniuſe.Uñ dicit.[Ueh vo.ſcri.⁊ pha.hypo.qui
ſiles eſtis ſepul.deal.] CHRY.ſup matth.Merito qdē
iuſtoꝝ corpa tēpla dr̄:q: aīa in corpe chri dñat̄:ſicͭ de⁹ in
tēplo:vel q: ipſe deus in corpib⁹habitat iuſtis.Corpa autē
pctōꝝ ſepulchra dr̄ mortuoꝝ:q: aīa mortua eſt in corpe
pctōris. Nec.n.viuēs putāda eſt:que nihil viuū aut ſpūale
agit in corpe. HIERO.Sepulchra aūt forinſec⁹ leuiga
ta ſunt calce ⁊ ornata marmorib⁹ in auro:coloribuſq̄ diſti
ctis:int⁹aūt plena ſunt oſſib⁹mortuoꝝ.Uñ di.[Que appa.
hoīb⁹ſpe.intus aūt plena ſunt oſſib⁹mortuoꝝ:⁊ oi ſpurci.]
Sic aūt ⁊ pueri magr̄i q alia docēt:⁊ alia faciūt:mundiciā
habitu veſtis:⁊ v̄boꝝ hūilitate demr̄ant:itus aūt pleni ſunt
oi ſpurcitia ⁊ auaritia ⁊ libidine.Et hoc manifeſte expmit
iferēs.[Sic ⁊ vos a foris qdē appa.ho.iuſti:int⁹ aūt pleni
B eſtis hypoc.⁊ iniq.] ORIG.Ois.n.iuſtitia ſīlata mortua
eſt que pp deū nō fit:magis aūt neq̄ iuſtitia eſt:ſicͭ mortu⁹
hō nō eſt hō.Et ſicͭ mimmi q pſonas ſuſcipiunt alioꝝ:⁊ nō
ſunt ipi q̄s ſimulāt.Tāta ḡ ſunt oſſa in eis ⁊ imūditie:q̄ta
bona ſimulāt ex malo affectu. Uidenē aūt a foris iuſti co
rā hoīb⁹:nō eis q̄s ſcriptura appellat deos:ſʒ corā eis q ſicͭ
hoīes moriunē. GREG.26° moral.Añ diſtrictū ṽo iudi
cē excuſatiōeʒ ideo de ignorātia hr̄e nō pñt:q: dū añ oculos
hoiuʒ oēʒ modū ſcitatis oñdūt:ipſi ſibi ſunt teſtimonio:q:
bñ viuere nō ignorāt. CHRY.ſup matth.Dic aūt hypo
crita ſi bonū eſt eſſe maluʒ: vt qd nō vis apparere qđ vis
eſſe: Nam qđ turpe eſt apparere:turpius eſt eſſe:qđ auteʒ
formoſum eſt apparere: formoſius eſt eſſe. Ergo aut eſto
qđ appares:aut appare quod es.

Sic iuſti- tia que pp dei nō ſit: ſimulata e mortua eſt

Tex.10 Ueh vob ſcribe ⁊ phariſei hypocrite:qui edi
ficatis ſepulchra pphaꝝ ⁊ ornatis monumēta
Luc.11. iuſtoꝝ: ⁊ dicitis. Si fuiſſemus in dieb⁹ patruʒ
nr̄oꝝ nō eſſemus ſocij eoꝝ in ſanguine pphetarum.
Itaq̄ teſtimonio eſtis vobiſmetipſis:q
filij eſtis eoꝝ qui prophetas occiderunt.

HIERO.Prudētiſſimo ſyllo arguit eos eē filios homi A
cidaꝝ:dū ipſi opione bonitati ⁊ glīe in pplo edificāt ſepul
chra pphaꝝ:q̄s maiores eoꝝ iterfecerūt.Et ħ eſt qđ dicit.
[Ueh vo.ſcri.⁊ pha.hypo.q edificatis ſepulchra pphaꝝ ⁊
orna.monu.iuſtoꝝ.] ORIG.Nō ſatis rōnabilr cōmina
ri di adūſus eos q edificāt ſepulchra pphaꝝ.Quātū.n.ad
ħ laudabile aliqd faciebāt.Quō ḡ erāt digni ſuſcipe veh:
CHRY.in ho. Nō ḡ eos icuſat:qm̄ ſepulchra edificāt ſʒ
itētioni eoꝝ detrahit:cū qua edificabāt:qm̄ nō pp honorē
eoꝝ q occiſi fuerāt:ſʒ ſicͭ pōpā ſibi ſtatuētes in occaſionib⁹
illoꝝ:⁊ formidātes:ne forte tpe pcedēte ſepulchris deſtru
ctis:tabeſcat tāte audacie memoria. CHRY.ſup matth. B
Uel q: dicebāt apud ſe.Si bñ fecerim⁹paupib⁹:nō multi
vidēt ⁊ pro tpe vidēt. Nōne ḡ meli⁹ edificia facim⁹ q̄ oēs
aſpiciūt:nō ſolū in ħ tpe:ſʒ etiā in poſteꝝ.O iſipiēs hō qd
tibi pdeſt poſt mortē iſta memoria:ſi vbi es torq̄ris:⁊ vbi
nō es laudaris: Duʒ aūt iudeos caſtigat dñs:chriſtianos do
cet. Nā ſi ad illos ſolos dixiſſet hec dicta fuiſſent tm̄:nō ēt
ſcripta:nūc āt ⁊ dicta ſunt pp illos:⁊ ſcripta pp iſtos. Si ḡ
iux alia bona fecerit hō edificia ſcā:additamētū eſt bonis
opib⁹. Si aūt ſine alijs bonis opib⁹:paſſio eſt glīe ſclaris.
Nō.n.gaudent martyres qñ ex illis pecunijs honoranē in
qb⁹ paupes plorāt.Sēp etiā iudei pteritoꝝ ſcōꝝ cultores
fuerūt ⁊ pñtiū ↄtēptores:magis aūt ⁊ pſecutores. Nō.n.ſu
ſtinētes increpatiōes pphaꝝ ſuoꝝ:pſeq̄banē eos ⁊ occide
bāt. Poſtea ṽo naſcētes filij itelligebāt culpas patrū ſuo
rū:⁊ ideo q̄ſi de morte inocētiū pphaꝝ dolētes edificabāt
memorias eoꝝ.Et ipſi tñ ſilr pſeq̄banē:⁊ iterficiebāt ſuos
pphas:icrepātes eos pp pctā ſua.Et ideo ſbdiē.[Et dicit.
Si fuiſſem⁹ in dieb⁹ pa.nr̄oꝝ:nō eſſemus ſocij eoꝝ in ſan.
pphaꝝ.] HIERO. Hoc aūt etſi ſmone nō dicāt:ope lo C
quunē:ex eo ꝙ ambitioſe ⁊ magnifice edificāt memorias
occiſoꝝ. CHRY.ſup mat.Qualia ḡ cogitabāt in corde:
talia loq̄banē ⁊ factis. Nālē aūt ↄſue^{tu}do diuʒ maloꝝ hoiuʒ
ħ chrs exponit:q: alter alteri⁹culpā cito itelligit:ſuā āt dif
ficile. Hō.n.in cā alteri⁹ tranqllū hʒ cor:in ſua ṽo turbatū.
In cā ḡ alteri⁹ de facili poſſum⁹oēs iuſti iudices eē.Ille āt
vere iuſtus ⁊ ſapiēs eſt:qui ſibiipſi iudex fieri pōt.Seqꝫ.
[Itaq̄ teſti.eſtis vobiſmetipſis:q: filij eſtis eoꝝ q pphas
occide.] CHRY.in ho.Qualis aūt eſt incuſatio filiuʒ eē
homicide euʒ q nō cōicat mēti pr̄is:pʒ ꝙ nulla.Uñ mani
feſtū eſt ꝙ pp ħ dicit:q: occulte iſinuat malitie ſilitudinē.
CHRY.ſup mat.Teſtimonia.n.ſunt de filijs mores pa
rētū.Si.n.pr̄ fuerit bonus ⁊ mr̄ mala:aut ecō.filij iterdum
pr̄eʒ ſequunē:iterduʒ mr̄eʒ.Si aūt ambo fuerint eq̄les:fit
qdē aliqñ vt de bonis parētib⁹ mali exeāt filij:aut ecōuer
ſo:ſed raro.Sic.n.ħ eſt:ſicͭ cum ex regulā nāe naſcitur hō:
aut ſex digitos hñs:aut oculos nō hñs. ORIG.Sed ⁊ in
pphetícis dictis narratio ſm hyſtoriaʒ eſt corpus:ſpūalis
auteʒ ſenſus eſt aīa.Sepulchra ipſe lr̄e ſcripturaꝝ ⁊ libri.
Qui ḡ ſolā hyſtoriā attēdunt corpa pphetaꝝ colunt in lr̄is
poſita quaſi in qbuſdā ſepulchris:⁊ dicunē phariſei.i.pre
ciſi:quaſi aīam pphetaꝝ pcidentes a corpore.

Quid pro deſt mor- tuis ſepul- chra ſcie- ta i memo- ria:ſi vbi ſi aīa torq̄tur.

Nō melꝰ alteri⁹ cul- pā reſpicꝰ q̄ ſuā.

Mores pa- rētuʒ ſunt teſtimonia filioꝝ ſi fue- rint boni vel mali.

Et vos iplete mēſurā patruʒ v̄roꝝ. Serpētes Tex.11.
genimina vipaꝝ:q̄ıo fugietis iudicio gehēne:
Ideo dico vob. Ecce ego mitto ad vos pphas Luc.11.
⁊ ſapiētes ⁊ ſcribas: ⁊ ex illis occidetis ⁊ cruci
figetis: ⁊ ex eis flagellabitis in ſynagogis v̄ris: ⁊ p
ſeq̄mini de ciuitate i ciuitatē: vt veniat ſup vos
ois ſāguis iuſt⁹ q effuſus eſt ſup terrā:a ſangui
ne abel iuſti vſq̄ ad ſanguineʒ zacharie filij ba 2.Par.24.

racbie:quē occidiſtis iter tēpluȝ ⁊ altare. Amē
dico vob̄ veniēt hec oīa ſup gn̄ationeȝ iſtā.

A ¶CHRY.in ho. Quia dixerat cōtra phariſeos ⁊ ſcribas
ꝙ filij eēnt eoꝝ qui occiderūt ꝓphas:nūc manifeſtat ꝙ in
malitia eis ſil'es erāt:⁊ ꝙ fictio erat h̄ ꝙ dicebāt:ꝙ nō cōi-
caſſent opibus eoꝝ ſi fuiſſent in tp̄e illo. Et ideo dicit.[Et
vos iplete mēſurā.pa.vroꝝ.] Nō qdē h̄ dicit q̄ſi intūgēs:
ſ; q̄ſi p̄dicēs qd̄ futurū erat. CHRY.ſup mat. Prophe-
tiçat.n.illis futurū eē vt ſic pr̄es eoꝝ iterfecerūt ꝓphas:ſic
⁊ ipſi iterficerent chr̄m ⁊ apl'os ⁊ ceteros ſcōs. Utputa ſi ꝫ
aliquē litiges adūſariū:dicis illi. Fac mihi qd̄ es facturus:
nō iubes vt faciat:ſ; oñdis te itelligē qd̄ cogitat facere. Et
qdē q̄ntuȝ ad v̄itatē exceſſerūt mēſurā patrū ſuoꝝ. Illi.n.
hoīes occiderūt:iſti deuȝ crucifixerūt. S; q: volūtate ſua
deſcendit in mortē:nō iputat illis ſue mortis pctm̄:iputat
aūt illis mortē apl'oꝝ ceterorūq; ſcōꝝ. Et ideo dicit.[Im-
plete]⁊ nō ſupimplete. Nā benigni ⁊ iuſti iudicis eſt ſuas
iniurias ꝯtēnē: ⁊ alioꝝ iniurias vindicare. ORIG. Im-
plēt etiā mēſurā p̄ne inigtatis:per h̄ ipm̄ ꝙ nō credūt in
chr̄m. Cā aūt incredulitat' fuit:qm̄ ſp aiuȝ ſuū dederūt cir-
ca hyſtorias corpales:nihil ſpūale in eis volētes itelligere.
HYLA. Quia ḡ menſurā p̄ne volūtatis iplebūt:ideo et
ſerpētes ⁊ vipina gn̄atio ſunt. Uñ ſeqꝭ.[Serpentes geni-
mina vipaꝝ qūo fugietis a iudicio gehēne?] HIERO.
Hoc ipm̄ ⁊ ioānes baptiſta dixerat. Sic ḡ de vipis ingt na-
ſcunꝭ vipe:ſic de homicidis pr̄ib⁹ vos nati eſtis homicide.
CHRY.ſup matth̄. Genimina autē v:paꝝ dixit:qm̄ talis
eſt vipaꝝ nā vt filij rūpāt vteꝝ mr̄is:⁊ ſic ꝓcedāt:ſic ⁊ iu-
dei ſemp parētes ꝯdēnāt:rep̄hēdētes eoꝝ facta. Dicit aūt.
[Qūo fugietis a iudicio gehēne?] Nunqd ſepulchra ſcōꝝ
edificātes? S; p̄mus gradus pietatis eſt ſcītatē diligē:dei-
de ſcōs. Sine cā.n.iuſtos honorat qui iuſtitiā ſpernit. Nō
pn̄t ſācti amici eē illoꝝ qb⁹ deus eſt inimicus. An forſitan
nomē vacuū vos liberabit:q: videmini eē in pp̄lo dei. Puto
aūt ꝙ meli⁹ eſt inimicus apt⁹ q̄ȝ amicus falſus. Sic ⁊ apud
deū odibilior eſt qui ꝑuuȝ dei ſe dicit:⁊ mādata diaboli fa-
cit:apud deuȝ qdē qui hoiem occidē diſponit:anteq̄ȝ occi-
dat:homicida hr̄. Uoluntas.n.eſt que aut remuneraꝭ pro
bono:aut ꝯdēnaꝭ pro malo:opa aūt teſtimonia ſunt volū-
tatis. Non ḡ querit de⁹ opa ꝓp ſe vt ſciat qūo iudicet:ſ; ꝓp
alios vt oēs itelligāt:q: iuſtus eſt de⁹. Prouidet aūt de⁹ oc-
caſioni peccādi malis:nō vt peccare faciat:ſed vt pctōreȝ
oñdat:⁊ bonis p̄bet occaſionē:ꝑ quā oñdāt ꝓpoſituȝ volū-
tatis ſue. Sic ḡ ⁊ ſcribis ⁊ phariſeis dedit occaſionē oñdē-
di volūtatem ſuā. Uñ ꝯcludit.[Ideo ecce mitto ad vos ꝓ-
C phetas ⁊ ſa.⁊ ſcribas.] HYLA.i.apl'os qui de futurorū
reuelatiōe ꝓphe ſunt:chr̄i agnitiōe ſapiētes:de legis itelli-
1.cor. 12 gētia ſcribe. HIERO. Uel obſua iuxta apl'm ſcribēteȝ
ad corinthios:varia dona eē diſcipuloꝝ chr̄i. Alios ꝓphas
qui vētura p̄dicāt:alios ſapiētes qui nouerunt qn̄ debēt ꝓ-
ferre ſmonē:alios ſcribas in lege doctiſſimos:ex qb⁹ lapi-
Act.7. dat⁹ eſt ſtephanus:paulus occiſus:petrus crucifixus:flagel-
Act.5. lati in actib⁹ apl'oꝝ diſcipuli:⁊ pſecuti ſunt eos de ciuitate
in ciuitatē expellētes de iudea vt ad gētiuȝ pp̄los trāſmi-
grarēt. ORIG. Uel ſcribe qui mittunꝭ a chriſto ſunt ſm̄
euāgeliuȝ q̄s ⁊ ſpūs viuificat ⁊ lr̄a nō occidit:ſic lr̄a legis:
quā ſeq̄ntes in vanas ſupſtitiōes incurrūt. Simplex auteȝ
euāgelij narratio ſufficit ad ſalutē. Scribe auteȝ legis ſcri-
bas noui teſtamēti adhuc ꝑ detractioneȝ flagellāt in ſyna-
gogis ſuis:ſ; ⁊ heretici q ſunt ſpūales phariſei:linguis ſuis
chr̄ianos flagellāt ⁊ pſequunꝭ de ciuitate in ciuitateȝ:iter-
duȝ corpal'r:aliqn̄ aūt ſpūal'r:volētes eos expellere:q̄ſi de
ꝓpa ciuitate legis ⁊ ꝓphaꝝ ⁊ euāgelij in aliud euāgelium.
D CHRY.ſup matth̄. Deinde vt oñdat qm̄ nō ipune h̄ fa-

Iudei qui chr̄m iterfecerūt:exceſſerūt iniquitatē patrū ſuoꝝ:q ꝓphas occiderunt.

Melior ē inimic⁹ aptus q̄ȝ amicus falſus.

Simplex euangelij narratio ſuffic̄ ad ſalutē.

ciūt ineffabilē eis ex his timorē incutit. Uñ ſbdiꝭ.[Ut ve-
ſup vos oīs ſan.⁊c̄.] RABA.i.oīs debita vltio pro effu- Gen.4.
ſo ſanguine iuſtoꝝ. HIERO. De abel qdē nulla eſt am-
biguitas qn is ſit quē chaim frater occiderit. Iuſtus aūt nō
ſolū ex dn̄i nunc ſn̄ia:ſed ex geneſis teſtimonio cōprobaꝭ:
vbi accepta ei⁹ a deo narranꝭ munera. Querimus autē q̄s
fuerit iſte çacharias fili⁹ barachie:q: multos legim⁹ çacha-
rias:⁊ ne libera nob̄ tribuereꝭ erroris facultas:additū eſt.
[Quē occidiſtis iter tēplū ⁊ altare.] Alij çachariā filiū ba-
rachie dicūt q in.xij.ꝓphis vndecimus eſt:pr̄iſq; in eo no-
mē ꝯſentit. S; vbi occiſus ſit iter tēplū ⁊ altare ſcriptura
nō loqꝭ:maxime cuȝ tp̄ib⁹ eius vix ruine tēpli fuerint. Alij
çachariā pr̄eȝ ioānis itelligi volunt. ORIG. Uenit.n.ad
nos traditio talis:q̄ſi ſit aliqs locus in tēplo:vbi v̄ginibus
qdē licet adorare deū:ex p̄te aūt eaꝝ thoꝝ virilē nō ꝑmit-
tebāt in eo ꝯſiſtē. Maria aūt poſtq̄ȝ genuit ſaluatorē:igre-
diens ad orāduȝ ſtetit in illo v̄ginū loco:ꝓhibētib⁹ aūt eis
qui nouerāt eā iaȝ filiū genuiſſe:çacharias dixit:qm̄ digna
eſt v̄ginuȝ loco:cuȝ adhuc ſit v̄go. Ergo q̄ſi manifeſtiſſime
aduerſus legē agēteȝ occiderūt cuȝ iter tēplū ⁊ altare viri
gn̄atiōis illi⁹.⁊ ſic veꝝ eſt v̄bū chr̄i qd̄ dixit ad pn̄tes[quē
occidiſtis.] HIERO. Hoc tn̄ q: de ſcripturis nō habet
auctē:eadē facilitate ꝯtēniꝭ qua ꝓbaꝭ. Alij iſtuȝ volūt eē
çachariā qui occiſus ſit a Ioas rege iude iter tēpluȝ ⁊ alta-
re.i.in atrio tēpli. S; obſuāduȝ ꝙ ille çacharias nō fuit fi-
li⁹ barachie ſ; Ioiade ſacerdotis. S; barachias in lingua
nr̄a bn̄dicēs deū dr̄:⁊ ſacerdotis ioiade iuſtitia hebreo noīe
demr̄aꝭ. In euāgelio q̄o quo vtunꝭ naçareni:pro filio ba-
rachie filiū ioiade ſcriptū reꝑimus. REMI. Querēdū eſt
E aūt qūo vſq; ad ſāguinē çacharie dixerit:cū plīmoꝝ ſcōꝝ
ſanguis poſtea fuit effuſus: Soluiꝭ auteȝ ſic. Abel paſtor
ouiū in cāpo fuit occiſus. Zacharias fuit ſacerdos ⁊ ī atrio
tēpli interfect⁹. Ideo ḡ dn̄s hos duos cōmemorat:qm̄ per
hos oēs ſci martyres d̄ſignanꝭ:laicalis.ſ.⁊ ſacerdotalis or-
dinis. CHRY.in ho. Abel ēt cōmemorauit:oñdens qm̄
ex inuidia eēnt chr̄m ⁊ diſcipulos ei⁹ occiſuri. Zacharie āt
mētionē fecit:qm̄ duplex p̄ſumptio fuit in eius occiſione.
Nō.n.ſolū in ſcm̄ hoieȝ facta eſt:ſ; ⁊ in loco ſcō. ORIG.
Zacharias ēt iterp̄taꝭ memoria dei. Oīs ḡ q memoriā dei
diſꝑdē feſtinat:in eis q̄s ſcādaliçat: Zacharie ſanguinē vr̄
effundē filij barachie. Per bn̄dictiōeȝ.n.dei:memores ſu-
mus dei. Ab ipſis ēt memoria iterficiꭅ dei:qn̄ ⁊ tēpluȝ dei
a laſciuis corrūpiꭅ:⁊ altare ei⁹ ꝑ negligētiā orōnū ſordida-
rum ſordidaꝭ. Abel aūt luct⁹ iterp̄taꝭ. Qui ḡ nō recipit qd̄
ſcriptū eſt. Beati q lugēt:ſāguinē effundit abel:h̄ eſt v̄ita- M.5.
tē luct⁹ ſalutaris. Effundūt etiā aliq v̄itatē ſcripturaꝝ:q̄ſi
ſanguinē eaꝝ:q: oīs ſcriptura niſi ſm̄ v̄itatē itelligaꭅ:mor-
tua eſt. CHRY.in ho. Et vt oēs excuſatiōeȝ illis adime-
ret:ne dicerēt:qm̄ ad gētes eos miſiſti:ꝓp h̄ ſcādaliçati ſu-
mus:p̄dixerat ꝙ ad eos eſſent mittēdi diſcipuli.⁊ ideo de
vltione eoꝝ ſbdiꭅ.[Amē dico vob̄:ve.hec oīa ſup gn̄oneȝ
iſtā.] GLO. Nō hos tm̄ pn̄tes dicit:ſ; oēs gn̄onē p̄cedē-
teȝ ⁊ futurā:q: oēs vna ciuitas ſunt:⁊ vnū corpus diaboli.
HIERO. Regula āt ſcripturaꝝ eſt duas gn̄ones bonoꝝ
⁊ maloꝝ noſſe. De gn̄one bonoꝝ dr̄. Gn̄atio iuſtoꝝ bn̄di-
ceꭅ:de malis v̄o in pn̄ti loco gn̄atio viparuȝ. Ergo ⁊ iſti q: Ps.110.
filia ſic chain:⁊ ioas ꝯtra apl'os geſſerūt:de vna gn̄one eſſe M.3.
referunꭅ. CHRY.in ho. Uel aliter:q: gehēne pena quā
eis cōminat⁹ fuerat tardabat. Cōminaꭅ ēt eis pn̄tia mala
F cū dicit.[Uenient hec oīa ſup gn̄atōeȝ iſtā.] CHRY.ſup
matth̄. Sic.n.oīa bona:que in ſinglis gn̄onib⁹ a ꝯſtōne mū-
di oēs ſancti merebanꭅ:illis nouiſſimis ſunt donata:qui re-
ceperunt chr̄m:ſic oīa mala que in ſingulis gn̄onib⁹ a ꝯſtōne
mūdi pati meruerunt oēs iniq:ſup nouiſſimos iudeos ve-
nerūt:q: chr̄m repulerūt. Aut ita. Sic oīs iuſtitia p̄cedētiū
ſcōꝝ:

Quis fuerit Zacharias fili⁹ barachie.

Regula ſcripturaꝝ eſt duplicē eē gn̄oneȝ.ſ.bonorū ⁊ maloꝝ.

ſctoꝝ:imo oīuꝫ ſcoꝝ tātuꝫ mereri nō potuit ꝗtuꝫ grē datū eſt hoīb' in chro:ſic oīum peccata ipſoꝝ tātuꝫ malū mereri nō potuerūt:ꝗtuꝫ venit ſup iudeos vt corꝑalia paterentur:q̄lia paſſi ſunt a romanis:ꝛ ſic poſtmoduꝫ oēs gnōnes eoꝝ vſq; in finē ſcli ꝑuererent a deo:ꝛ ludibriū fierēt gētibus vniuſis. Quid.n.peius pōt fieri ꝙ filiū cum mīa ꝛ humilitate veniētē nō ſuſcipe:ſꝫ tali mō īterficē. Uel ita:ois gens vel ciuitas nō ſtatim cuꝫ peccauerit punit eā deus:ſꝫ expectat ꝑ multas gnōnes. Qn̄ aūt placuerit deo ꝑdere ciuitatē illā aut gētē: vr̄ oīum gnōnuꝫ ꝑcedētiū peccata reddere illis:qn̄ que oēs merebamur:hec ſola paſſa:ſic ꝛ gn̄atio iudeoꝝ pro pāib' ſuis vr̄ punita. Uere aūt nō pro illis: ſꝫ pro ſe ɔdēnati ſunt. CHRY.in ho. Qui enim multos iam peccātes vidit ꝛ incorrect' permāſit:eadeꝫ rurſus vel grauiora faciens:maiori eſt pene obnoxius.

Text.12. Luc.13. Hieruſalē hierlm:que occidis ꝓphas ꝛ lapidas eos qui ad te miſſi ſunt:quotiēs volui ɔgregare filios tuos queadmodum gallina ɔgregat pullos ſuos ſub alas: ꝛ noluiſti. Ecce relinquetur vobis domus veſtra deſerta. Dico enī vobis:nō me videbitis amodo donec dicatis. Benedictus qui venit in nomine domini.

A CHRY.in ho. Poſt ꝑdicta ad ciuitatē ɔuītit dn̄s ſmonem:ex h erudire volēs auditores. Un̄ dicit. Hierlm hieruſalē. Hec aūt duplicatio miſerentis eſt:ꝛ valde diligētis. HIERO. Hierlm aūt nō ſaxa ꝛ edificia ciuitatis:ſꝫ habitatores vocat:quaꝫ pr̄is plāgit affectu. CHRY.ſup matth. Preuidens ruinā ciuitatis illi' ꝛ plagā:que a romanis ſuptuētura erat:recordabat̄ gdeꝫ ſanguinis ſcoꝝ ſuoꝝ: qui effuſus erat ab illis ꝛ poſtmoduꝫ effundēdus. Un̄ addit. Que occidis ꝓphas:ꝛ lapidas eos q ad te miſſi ſunt. Miſſuꝫ ad te iſaiā occidiſti:ꝛ ſuuꝫ meū hieremiā lapidaſti. Ezechielē tractū per lapides excerebraſti:quō ſaluaberis:que ad te medicū nō venire ꝑmittis: Et nō dixit. Occidiſti aut lapidaſti:ſꝫ occidis ꝛ lapidas.i.q̄ſi h ꝓpriā ꝛ nālē ɔſuetudinē habes:vt occidas ꝛ lapides ſcōs. Eadē.n.fecit aplīs que fecerat aliqn̄ ꝓphis. CHRY.in ho. Deide cuꝫ vocaſſet eā:ꝛ abolabiles ei' occiſiones dixiſſet:q̄ſi ſe excuſando dixit ſīdens. Quotiēs volui ɔgregare filios tuos. q.d.nec ꝑdictis occiſionib' me a tua beniuolentia auertiſti: ſꝫ volui te mihi adiūgere:nō ſemel aut bis ſed multotiēs.

B Magnit'ꝰ aūt amoris ſb ſſlitudine galline oñdit. AGU. de q̄ſtio.euā. Hoc.n.genus aiantis magnū affectū in filios hꝫ:ita vt eoꝝ īfirmitate affecta īfirmet̄ ꝛ ipa. Et qđ difficile in ceteris aiantib' inuenies:alis ſuis filios ꝓtegens ɔtra miluuꝫ pugnat. Sic ꝛ mr̄ nr̄a dei ſapia:ꝑ carnis ſuſceptionē īfirmata q̄dāmodo:ſm illō apl̄i. (1.Cor.1.) Qđ īfirmū eſt dei:fortius eſt hoīb': ꝓtegit īfirmitatē nr̄am ꝛ reſiſtit diabolo ne nos rapiat. ORIG. Filios autē hierlm dicit ſm qđ dicimus ſp ciuiū ſucceſſores ꝑcedentiū filios. Dicit aūt. Quotiēs volui: ꝗꝫ ſit manifeſtū ſemel eū docuiſſe in corpe iudeos. Semp.n.chr̄s pn̄s fuit ꝛ in moyſe ꝛ in ꝓphis ꝛ in angelis miniſtrātib' ſaluti humane ꝑ ſingulas gnōnes. Sigs aūt nō fuerit ɔgregat' ab eo:iudicabit̄ q̄ſi noluerit ɔgregari. RABA. Ceſſent igit heretici chr̄o p̄n ex v̄gine dare: omittāt aliū legis ꝛ ꝓphaꝝ deū ꝑdicare. AUG.in enchi. Ubi eſt aūt illa oīpotentia qua in celo ꝛ in terra oia q̄cūq; voluit fecit:ſi colligē filios hierlm voluit ꝛ nō fecit: An nō potius illa qdē filios tuos ab ſpo colligi noluit:ſꝫ ea q̄ꝫ nolēte:filios eius colligit ipſe q̄s voluit.

C CHRY.in ho. Deinde cōminat̄ penā quā ſemp formidauerunt.ſ.ciuitatis ꝛ tēpli euerſionē dicēs. Ecce relinquet̄ vob̄ domus via deſerta. CHRY.ſup mat. Sic.n.corpus aia recedēte ꝑus gdem frigeſcit:deide putreſcit ꝛ ſoluit̄:ſic ꝛ tēplū nr̄m dei ſpū recedente ꝑus ſeditionib' ꝛ indiſciplinatiōe replebit̄: deide veniet ad ruinā. ORIG. Sēp etiā eis qui noluerūt ɔgregari ſub alis ei' cōminat̄ chr̄s. Ecce relinquet̄ vob̄ domus via deſta.ſ.aia ꝛ corpus. Sꝫ ꝛ ſigs ex vob̄ noluerit ɔgregari ſub alis chr̄i:ex tpe illo ex q̄ ɔgregatiōes refugit actu mag ꝙ corpe:nō videbit pulchritudinē vbi:donec penitēs a ꝓpoſito malo dicat. Bn̄dict' qui venit in noie dn̄i. Tūc.n.ꝟbum dei bn̄dictū venit ſup cor hoīs:qn̄ fuerit ɔuerſus ad deū. Un̄ ſeq̄t. Dico.n.vobis:nō me videbitis amodo donec dicatis. Benedictus qui venit in noie dn̄i. HIERO.q.d. Niſi pn̄iam egeritis ꝛ cōfeſſi fueritis ſpm eiſſe me:de quo ꝓphe cecinerūt filiū oīpotētis pr̄is:faciem meā nō videbitis. Hn̄t ḡ iudei datū ſibi tps penitētie. Cōfiteant̄ bn̄dictuꝫ qui venit in noie dn̄i: ꝛ chr̄i ora ɔſpicient. CHRY.in hom. Uel aliter. Per hoc occulte ſm aduentum ſignāuit:qn̄ tūc oīno eum adorabūt. Qđ autem dicit amodo ad tēpus crucis refert̄.

Chriſt' ſp p̄ns fuit in oēs gn̄ationes ſaluti humane ꝓuidens.

Tūc ꝟbum dei bn̄dictū venit ſuper cor hoīs: quādo fuerit ɔuerſus ad deū

Cap. XXIIII.

Text.1. Mar.13. Luc.19. ET egreſſus ieſus de tēplo ibat. Et acceſſerūt ad euꝫ diſcipuli eius:vt oſtēderent ei edificationes tēpli. Ipſe aūt reſpōdēs dixit illis. Uidetis hec oia: Amen dico vobis:nō relinquetur hic lapis ſuper lapidem qui non deſtruatur.

A ORIG. Poſtꝙ oia que ſup hierlm vētura erāt chr̄s ꝑdixit:exiit de tēplo qui ɔſeruauerat tēplū ne caderet donec fuit in eo. Un̄ dī. Et egreſ.ieſus de tē.ibat. Sꝫ ꝛ vnuſqſq; cuꝫ ſit tēplū dei ꝑ ſpm̄ dei inhabitātēꝫ in ſe:ipſe fit cā ſue deſtiōis vt egrediat̄ ab eo chr̄s. (Ro.8.) Seq̄t. Et acceſ.ad euꝫ diſcipuli ei' vt oñderēt edificatiōes tēpli. Dignū eſt videre quō oñdūt ei ſtructuras tēpli:q̄ſi nunꝙ viderit tēplū. Ad qđ rn̄dēdū eſt:ꝙ cuꝫ chr̄s ꝓphetiꝫaſſet ſupi' ruinā tēpli futurā:audiētes diſcipuli mirati ſunt taleꝫ ac tātā tēpli ſtructurā ad nihilū redigēdā. Propterea oñdūt ei vt flecterēt eum ad mīaꝫ loci illi' ne faceret qđ fuerat cōminat'. Sꝫ ꝛ cū ſit humane nāe admirabilis ɔſtructio facta.vꝫ.tēplum dei:diſcipuli ceteriq; ſci etiā mō miranda opa dei erga figmētū humanuꝫ oſtētēs:añ ɔſpectū chr̄i itercedūt:ne deſerat gen' humanū ꝑ pctā ipſoꝝ. Seq̄t. Ipſe aūt rn̄dēs dixit eis. Uidetis hec oia: Amē dico vob̄:nō relinquet̄ hic lapis ſup lapidē qui nō deſtruat̄.

B RABA. Iuxta hyſtoriā manifeſt' eſt ſenſus:ga.42.anno poſt paſſionē dn̄i:ſub Ueſpeſiano ꝛ Tito romanis ꝑncipib' ciuitas euerſa eſt cū tēplo. REMI. Diuinit' aūt ꝓcuratū eſt vt reuelata iaꝫ luce grē:tēplū cū ſuis cerimonijs tolleret̄:ne forte aligs paruulus in fide duꝫ videret oia illa que a dn̄o fuerāt īſtituta ꝛ a ꝓphis ſcificata adhuc ꝑmanē:paulatīꝫ recedēdo a ſinceritate fidei:ad carnalē iudaiſmuꝫ trāſiret. CHRY.in ho. Sꝫ qual'r vex eſt ꝙ nō māſit lapis ſup lapidē. Uel.n. deſolatiōeꝫ ei' oñdēs oīmodā h dixit:vel ſm illū locū vbi erat:ſunt.n.ei' ptes vſq; ad fundamēta deſtructe. Cū his ꝛ illō dicā:qn̄ ex his que facta ſunt:ꝛ de religs opꝫ credē ꝙ ꝑibūt ꝑfecte.

Anno.42 poſt paſſionē dn̄i ſub veſpeſiano ꝛ Tito hieruſalē euerſa fuit.

Myſtice HIERO. Myſtice aūt recedēte dn̄o de tēplo:oia legis edificia ꝛ cōpoſitio mandatoꝝ ita deſtructa eſt:vt nihil a iudeis poſſit ipleri:ꝛ capite ſblato vniuſa iter ſe mēbra cōpugnēt.

C ORIG. Ois ēt hō qui ſuſcipiēs in ſe ꝟbuꝫ dei tēplū eſt:ſi poſt pctm̄ adhuc ſuat ex pte veſtigia fidei ꝛ religionis tēplū eſt ex pte deſtructū ꝛ ex pte ɔſiſtēs. Qui aūt poſtꝙ peccauerit curā ſui nō habet paulatim minuit̄ donec ad plenuꝫ recedat a deo viuente:ꝛ ſic nō relinquet̄ lapis ſup lapidē mādatoꝝ dei qui nō deſtruat̄.

Text.2. Sedēte aūt eo ſup mōtē oliueti:acceſſerūt ad eum diſcipuli ſecreto dicentes. Dic nobis:qn̄

hec erūt: ⁊ qđ ſignū aduent⁹ tui: ⁊ ꝯſūmatio-
Mar.13 nis ſcłi. Et rñdēs ieſus dixit eis. Uidete ne qs
Luc.21. vos ſeducat. Multi.n. venient in noie meo: di-
centes: ego ſum chřs ⁊ multos ſeducent.

A ¶ REMI. Perſeuerās dñs in itinere ꝑuenit ad mōtē oli-
ueti: ⁊ qbuſdā diſcipulis in via oñdentib⁹ ⁊ laudātib⁹ edifi-
catiōes tēpli: ipſe palā ꝑdixerat oia eſſe deſtruēda: idcirco
cū ꝑueniſſet ad mōtē oliueti: acceſſerūt ad eum īterrogā-
tes. Uñ dr̄. [Sedēte aūt eo ſuꝑ mōtē oliueti.] CHRY.
Propter h̄ aūt ſecreto acceſſerūt: qꝛ de magnis erāt īterro-
gaturi. Etenī cupiebāt diſcere diē aduēt⁹ ei⁹: qꝛ vehemē-
ter deſiderabāt gl'iam ei⁹ videre. HIERO. Et īterrogāt
tria. Prio quo tp̄e hierl'm deſtruēda ſit dicētes. [Dic nob̄:
qñ hec erunt.] Scđo quo tp̄e chřs vēturus ſit. Uñ dicunt.
[Et qđ ſignū aduēt⁹ tui.] Tertio quo tp̄e ꝯſūmatio ſcłi ſit
futura. Uñ dicūt. [Et ꝯſūmatiōis ſcłi.] CHRY. Lucas
aūt ait vnā eſſe īterrogatiōē que eſt de hierl'ma: qſi eſti-
Luc.21. mātib⁹ diſcipulis tūc futurū eſſe chřī aduētū ⁊ finē mūdi:
Mar.13 qñ hierl'ma deſtrueret̄. Marcus autē ait nō oēs eos de
ꝯſūmatione hierl'me: ſꝫ petrū: iacobū: ioānē: ⁊ andreā: qſi
B liberius ⁊ ſecurius chřo loq̄ntes. ORIG. Puto aūt mō-
tē oliueti myſteriū eſſe eccl'ie que ex gētib⁹ eſt. REMI.
Mons aūt oliueti nō hꝫ īfructuoſas arbores: ſꝫ oliueta q-
bus lumen nutrit̄ ad fugādas tenebras: ⁊ qb⁹ feſſis reqes:
īfirmis ſalus p̄ſtat̄. Sedēs aūt dñs ſupra mōtē oliueti cō-
Dup̄x aduēt⁹ chřiſti in anima. tra tēplū: de ruina ipſius ⁊ excidio iudaice gentis diſputat:
vt etiā ipſo ſitu corpis mōſtret: qꝛ quietus manēs in eccl'ia
ipſoꝝ ſuꝑbiā ꝯdēnat. ORIG. Agricola.n. reſidēs in mō-
te oliueti: v̄buꝫ dei eſt in eccl'ia ꝯfirmatū: chřs. ſ. qui ſemꝑ
Ro.11. oleaſtri ramos īſerit in bonā oliuā patrū. Qui aūt hñt fidu-
ciā ante chřm: diſcere volūt ſignū aduēt⁹ chřī ⁊ ꝯſūmatio-
nis ſcłi. Eſt aūt duplex aduēt⁹ v̄bi in aīa. Primus qdē ſtul-
1.Cor.1. ta ꝑdicatio de chřo: qñ ꝑdicamus chřm natū ⁊ crucifixū.
1.Cor.2. Scđs aūt aduēt⁹ eſt in viris ꝑfectis: de qb⁹ dr̄. Sapiē loq-
Gal.6. mur iter ꝑfectos: ⁊ huic 2⁹ aduētu adiūgit̄ ꝯſūmatio ſeculi
in viro ꝑfecto cui mūdus crucifixus eſt. HYLA. Et qa
tria a diſcipulis queſita ſunt: diſtinctis ⁊ tp̄ib⁹ ⁊ itelligētie
ſignatiōib⁹ ſeparant̄. Rñdet̄ ḡ p̄mo de ciuitatis occaſu: et
ante ꝯfirmat̄ v̄itate doctrine: ne qs fallax ignorātib⁹ poſſit
obrepe. Uñ ſeq̄t̄. [Et rñdēs ieſus dixit eis. Uidete ne quis
vos ſeducat. Multi.n. veniēt in noie meo dicētes. Ego ſū
C chřs.] CHRY. Neq̄.n. de hieroſolyme deſtructōe: neq̄
de 2⁹ aduētu rñdit ſtatim: ſꝫ de malis qb⁹ ſtatim obuiādū
Act.8. erat. HIERO. Unus aūt eoꝝ de qbus loq̄t̄ fuit ſimon
magus: quē in actib⁹ apl'oꝝ legimus: qui ſe magnā dicebat
eē v̄tutē hic q̄ꝫ iter cetera in ſuis voluminib⁹ ſcripta dimit-
tens. Ego ſū ſermo dei: ego oipotēs: ego oia dei. Sꝫ ⁊ ioā-
nes apl's in ep'la ſua loquit̄. Audiſtis qꝛ antechřs vēturus
1.Joā.2. Oēs hereſiarche antechřī ſunt eſt: nūc aūt antechřī multi ſunt. Ego reor oēs hereſiarchas
antechřos eſſe: ⁊ ſub noie chřī ea docere: que ꝯtria ſunt chři-
ſto. Nec mirū ſi aliq̄s ab his videamus ſeduci: cū dñs di-
xerit. [Et multos ſeducent.] ORIG. Multi aūt ſunt qui
s̄.7. ſeducunt̄: qꝛ larga eſt porta que ducit ad ꝑditiōē: ⁊ multi
ſunt qui intrāt per eā. Hoc aūt ſolū ſufficit ad cognoſcēdū
ſeductiōē antechřoꝝ qui dicūt. [Ego ſum chřs] qđ nunq̄
legit̄ chřs dixiſſe. Sufficiebāt enim ad credēdū ꝙ ipſe eſt
chřs opa dei: ⁊ ſermo quē docebat: ⁊ v̄tus ipſius. Dis etiā
ſermo qui ꝑfitet̄ expōnē ſcripturaꝝ ſ'm fidē eaꝝ ⁊ nō ha-
bet v̄itatē: antechřs eſt. Ueritas.n. chřs eſt: ⁊ ſimulata ve-
Joā.14. ritas antechřs. Sꝫ ⁊ oēs v̄tutes inuenimus eē chřm: ⁊ oēs
Indigem⁹ auxilio dei ne ſeducamur. ſimulatas v̄tutes antechřiſtū: qm̄ oēs ſpēs boni quaſcūq̄
habet chřs in ſe in v̄itate ad edificationē hoium: oēs eas
hꝫ diabolus in ſpecie ad ſeductiōēs ſcōꝝ. Opus ḡ eſt nob̄
deo auxiliatore: ne qs nos ſeducat vel ſermo vel v̄tus. Ma-
li.n. inuenire aliquē ſ'm mores vite errātē. Multo aūt pe-
ius arbitror eſſe nō ſ'm v̄iſſimā regulā ſcripturaꝝ ſentire.

¶ Audituri enim eſtis prelia ⁊ opiniones ꝑlio- Tex.3.
rū: videte ne turbemini. Oportet enim hec fie- Ephe.5.
ri: ſed nōdum ſtatim eſt finis. Conſurget enim Col.2.
gens in gētem: ⁊ regnum in regnū: ⁊ erunt pe- Mar.13
ſtilentie ⁊ fames: ⁊ terremotus per loca. Hec Luc.21.
autem oia initia ſunt dolorum. Joā.15.

¶ AUG. Ad Eſichiū. Interrogātib⁹ diſcipulis ea dñs rñ- A
dit que iam ex illo tp̄e fuerāt ſecutura: ſiue de excidio hie-
ruſalē: vñ orta eſt ipſius īterrogatiōis occaſio: ſiue de aduē-
tu ſuo per eccl'iam in qua vſq̄ ad finē venire nō ceſſat. In
ſuis.n. veniēs agnoſcit̄: dum eius q̄tidie mēbra naſcunt̄: ſi-
ue de ipſo fine in quo apparebit viuos iudicaturus ⁊ mor-
tuos. Cū itaq̄ ſigna dicat que ad illa tria ptinent: qđ eoꝝ
triū ſignoꝝ ad aliqd hoꝝ referēdū ſit diligēter ꝯſiderādū
eſt: ne forte qđ ptinet ad vnū referēdū putemus ad alteꝝ.
CHRY. Hic aūt loq̄t̄ de ꝑlijs que hieroſolymis erāt fu-
tura cū dicit. [Audituri enim eſtis ꝑlia: ⁊ opiones ꝑlioꝝ.]
ORIG. Qui audit ipſas voces que fiunt in ꝑlijs: audit ꝑ-
lia. qui aūt de ꝑlijs lōge geſtis audit: opiones vel rumores
audit ꝑlioꝝ. CHRY. in ho. Quia v̄o ꝑ h̄ turbari etiā di-
ſcipuli poterāt: ideo ſb̄dit. [Uidete ne turbemini.] Deinde
qꝛ eſtimabāt poſt illud bellū quo hierl'm deſtrueret̄: ſta-
tim finē mūdi eſſe venturū: eos in vera opione ſtabilit di-
B cēs. [Opꝫ.n. hec fieri: ſꝫ nōdū ſtatī eſt finis.] HIERO.
Id eſt nō putemus diē īſtare iudicij: ſꝫ in tp̄s aliud reſer-
uari: cui⁹ ſignū ꝑſpicue in ꝯñtib⁹ ponit̄. [Cōſurget.n. gens
in gētē ⁊ regnū in regnū.] RABA. Uel admonent̄ apl'i
ne his aduenientib⁹ terreant̄: vt hieroſolymā iudeāq̄ deſe-
rāt: qꝛ nō ſtatim finis: ſꝫ in q̄dragēſimū annū deſolatio ꝓ-
uintie: vltimūq̄ vrbis ⁊ tēpli ſequet̄ excidiū: de qb⁹ ſb̄dit̄.
[Cōſurget.n. gens in gētē: ⁊ regnum in regnū.] Cōſtat aūt
hic acerbiſſimos dolores qbus oīs vaſtata eſt ꝓuintia ad
l'raꝫ ꝯtigiſſe. CHRY. in ho. Deinde vt oñdat qm̄ ⁊ ipſe ꝑ-
liabit̄ ꝯtra iudeos nō ſolū bella ꝓnūtiat: ſed ⁊ plagas diui-
nitus illatas. Uñ ſb̄dit. [Et erūt peſtilētie ⁊ fames ⁊ terre-
mot⁹ per loca.] RABA. Notādū ꝙ in h̄ qđ dicit. [Cō- Mala que iudiciū vite ꝓcedent.
ſurget gens in gētē:] oñdit̄ ꝑturbatio hoiū. [Erūt peſtilē-
tie:] ecce ineq̄litas corpoꝝ. [Erit fames:] ecce ſterilitas ter-
re. [Terremot⁹ ꝑ loca:] ecce reſpect⁹ ire deſuꝑ. CHRY.
in ho. Et nō ſimpl'r hec fient ſ'm ꝯſuetudinē antea in ho-
ibus exiſtētē: ſed ex ira que erit deſuꝑ. Et ꝑꝑ h̄ nō ſimpl'r di-
xit ea eſſe vētura neq̄ repēte: ſꝫ cum quadā ſignatiōe. Uñ
ſb̄dit̄. [Hec aūt oia ſunt initia doloꝝ.] i. iudaicoꝝ maloꝝ.
C ORIG. Uel aliter. Sicut egrotāt corpa ante mortem: ſic
neceſſe eſt ante corruptiōē mūdi: vt qſi lāguens terra fre-
quētius terre motib⁹ cōquaſſet̄. Aer.n. vim mortiferā ꝯci-
piens peſtilēs fiat: ⁊ vitalis v̄tus terre deficiēs: ſuffocet fru-
ctus. Cōſeq̄ns aūt eſt vt ꝑꝑ inopiā ciboꝝ in auaritiā ⁊ bel-
la hoies excitent̄: ſed qꝛ īſurrectiones ⁊ lites īterdū fiūt ꝓ-
pter auaritiā: īterdū aūt ꝓpter ꝯcupiſcētias p̄ncipat⁹ ⁊ glo-
riā vanā: adhuc ꝓfundiorē dabit aliqs cām eoꝝ que ante
finē mūdi ſunt vētura. Sicut.n. aduent⁹ chřiſti in plurib⁹
gētib⁹ diuina v̄tute fecit pacē: ſic ꝯñs eſt vt ꝓpter abūdā-
tiā iniq̄tatis refrigerit charitas multoꝝ. Et ideo dereliq̄-
rit illos deus ⁊ chřs eius: iterū fieri ꝑlia dum nō ꝓhibent̄ a
ſcitate opationes ſeminatrices belloꝝ: ſꝫ ⁊ aduerſarie v̄tu-
tes: dum nō vetant̄ a ſcis: ⁊ a chřiſto abſq̄ ꝓhibitione opa-
bunt̄ in cordib⁹ hoium vt excitent gētē aduerſus gētē: ⁊
regnū aduſus regnū. Si aūt ſicut qbuſdā placet: ⁊ fames Fames et peſtilentie ab āgel'is ſathane ſiūt.
⁊ peſtilētie ab angelis ſathane fiunt: hi etiā nūc inualeſcent
ab aduerſis v̄tutibus qñ nō fuerint ſales terre ⁊ lux mūdi
chřiſti

chriſti diſcipuli: deſtruētes que ex demonū malitia ſemināt. Et aliqñ qdē in iſrl' fames ⁊ peſtilētie fiebāt pp pctā: quas orones ſcoꝝ ſoluebāt. Bn̄ aūt p loca: nō.n. ſimul vult de⁹ qdē humanū gen⁹: ſ ʒ iudicās p pctīs: dat pnie locuʒ. Si aūt incipiētib⁹ hōi malis: nō fuerit facta correptio: pficient ad

D peius. Un̄ ſeq̄t. [Hec aūt oīa initia ſunt doloꝝ:] ġnaliuʒ.ſ. in vniūſo mūdo: ⁊ eoꝝ qui ſecuturi ſunt adūſus ipſos vt in doloꝛib⁹ acutiſſimis crucient. HIERO. Myſtice aūt vr̄

Myſtice 2. Tim. 3° regnū ꝯtra regnū ꝯſurgē: ⁊ peſtilētia eoꝝ q̄ruʒ ſmo ſerpit

Amos. 8 vt cācer: ⁊ fames audiēdi ₰buʒ dei: ⁊ cōmotio vniūſe terre: ⁊ a vera fide ſepatio in hereticis magis itelligi: qui ꝯtra ſe inuiceʒ dimicātes: eccl'ie victoriā faciūt. ORIG. Opʒ aūt hec fieri anteq̄ʒ videamus pfectiōeʒ ſapiētie que eſt in chriſto: ſ ʒ nō ſtatim erit finis quē q̄rimus'. Pacificus.n. finis longe eſt ab hoib⁹ iſtis. HIERO. Qz aūt dixit. [Hec oīa initia ſunt doloꝝ] meli⁹ trāſferī parturitionū: vt quaſi ꝯceptus qdā aduentus antechriſti nō partus itelligat.

Tex. 4. ¶ Tūc tradent vos in tribulationeʒ: ⁊ occident vos: ⁊ eritis odio oībus gētib⁹ pp nomē meū. Et tūc ſcādalizabunt multi ⁊ inuicē tradent ⁊ odio habebūt inuicē. Et multi pſeudo pphete ſurgēt: ⁊ ſeducēt mltos. Et qm̄ abūdabit iniq-

Mat. 13 tas refrigeſcet charitas multoꝝ. Qui aūt pſeue

Rc. 10°. rauerit vſq ʒ in finē hic ſaluus erit. Et pdicabit

Act. 2° boc euāgeliū regni in vniuerſo orbe in teſtimo

Mar. 13 niū oībus gentib⁹: ⁊ tunc veniet cōſummatio.

Dan. 9°.

A ¶ RABA. Quo merito hieroſolymis ac pūintie iudeoꝝ vniūſe: tot irrogāda fuerint adūſa dn̄s manifeſtat ſubdēs. [Tūc tradēt vos ⁊c̄.] CHRY. in ho. Uel aliter. Quia diſcipuli audiētes ea que de hierl'yma pdicebant: ſic diſpoſiti erāt vt ex̄ turbatiōeʒ eēnt q̄ſi de alia pena audiētes: ſibi ₰o pſpa ſupuētura ſpabāt: que aduenire valde deſiderabāt: pp h̄ eis grauia pnūtiat in ſollicitudinē eos ſtatuens: ⁊ pus qdē iuſſerat eos vigilare ꝯ deceptiones ſeductoꝝ: nūc āt tyrānoꝝ violētiā eis pdicit dicēs. [Tūc tra. vos in tri. ⁊ occi. vos.] Opportune.n. eoꝝ mala iterpoſuit mitigatiōeʒ hñtia a cōib⁹ malis: nec ſolū ita eos ꝯſolat⁹ eſt: ſed oñdēdo tribulatiōis cām: adiūgēs q pp nomē ei⁹ hec eēnt paſſuri.

B Un̄ ſeq̄t. [Et eri. odio oīb⁹ ho. pp no. meū.] ORIG. Sʒ qūo ēt in vltimis ptib⁹ terre cōmorātib⁹ gētib⁹ odio habet ppl's chriſti: niſi forte ⁊ h̄ aliqs dicat pp exaggeratōeʒ poſitū oīb⁹ pro multis. Sʒ ⁊ h̄ qd̄ dicit. [Tūc tradēt vos.] habet qōnē. Nā ⁊ pus q̄ʒ hec fierēt traditi ſunt chriſtiani in tribulatiōes. Sʒ aliqs rn̄debit: qꝛ tūc maxie tradent chriſtiani i tribulatiōes quēadmo⁹ vnq̄ʒ. Amāt.n. q in calamitatib⁹ ſunt: cās eaꝝ diſcutiētes inuenire aliqd̄ qd̄ loquant. Cōſeqns ḡ eſt vt q̄ſi derelinquentib⁹ hoīb⁹ deoꝝ culturā pp multitudīeʒ

Trip⁹ plīu: a ſeductorib⁹: ab inimicis: et a falſis frib⁹ chriſtianoꝝ dicāt fieri bella: fames: ⁊ peſtilētias: ſʒ ⁊ terremot⁹ cām dicerēt chriſtianos: pp qd̄ ⁊ pſecutiones paſſe ſunt eccl'ie. CHRY. in ho. Poſtq̄ʒ aūt iā duplex pliū poſuit.ſ. qd̄ eſt a ſeductorib⁹ ⁊ qd̄ eſt ab inimicis: ꝯſter 3m̄ pliuʒ ponit: qd̄ eſt a falſis frib⁹. Un̄ ibdit. [Et tūc ſcan. mul. ⁊ inui. tra. ⁊ odio ha. inuicē.] Uide aūt ⁊ paulū hec plorātē ⁊ dicē-

2. Coꝛ. 7° tem. Foris pugne: itus timores. Et alibi. Pericula in falſis

2. Coꝛ. 11 frib⁹. De qb⁹ alibi dicit. Tales ſunt pſeudoapli operarij ſubdoli. Un̄ ⁊ hic ſubdit. [Et mul. pſeu. pro. ſur. ⁊ ſedu. mul.]

C REMI. Imminēte.n. captiuitate hierl'm: multi inſurrexerūt chriſtianos ſe eſſe dicētes: ⁊ multos ſeduxerūt: q̄s paulus

p' Io. 2° noīat falſos frēs. Ioānes ₰o antechriſtos. HYLA. Ut nicolaus vnus ex ſeptē diaconib⁹ fuit: q multos mētita ₰itate puertit. CHRY. in ho. Deīde qd̄ his difficili⁹ eſt oſtēdit: qꝛ tales pſeudo pphe nullā mitigatiōeʒ a charitate accipiēt. Un̄ ſeq̄t [Et qm̄ abū. ini. re. cha. mul.] REMI.i. vera dilectio erga deū ⁊ pxm̄. Nā q̄nto magis ab vnoq̄ʒ iniqtas ſuſcipit: tāto magis in corde ipſi⁹ ardoꝛ charitatꝭ extinguit. HIERO. Cōſiderādū aūt q nō negauit oīuʒ futurā eē charitatē: ſʒ multoꝝ. Nā in aplis ⁊ eoꝝ ſilib⁹ pmāſu-

8. 10. ra eſt charitas: de q̄ paulus dicit. Quis nos ſepabit a charitate chriſti: Propter qd̄ ⁊ hic ibdit. [Qui aūt pſe. vſq ʒ in fi. hi ſal. erit.] REMI. Uſq ʒ in finē dicit: vſq ʒ ad terminū vite

D ſue. Qui.n. vſq ʒ ad terminuʒ vite ſue in ꝯfeſſione noīs chriſti pſeuerauerit ⁊ in charitate: ſalu⁹ fact⁹ eſt. CHRY. in ho. Deide ne dicerēt: qualr̄ ḡ iter tot mala viuemus: qd̄ plus eſt pmittit: q nō ſolū viuerēt: ſʒ etiā vbiq ʒ docerēt. Un̄ ſbdit. [Et pdi. h̄ euā. reg. in vni. orbe.] REMI. Quia.n. nouerat dn̄s corda diſcipuloꝝ ꝯtriſtāda eē de excidio hierl'm ⁊ pditiōe ſue gētis: h̄ ſolatio ꝯſolat eos: q multo plures credituri erāt de gētib⁹ q̄ʒ de iudeis pirent. CHRY. in ho.

Ps. 18. Qz aūt ⁊ an̄ captionē hierl'yme vbiq ʒ pdicatū eſt euāgeliū: audi qd̄ ait paulus. In oēm terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ. Et vides

Ro. 15° eū a hierl'm ad hiſpaniā currēteʒ. Si aūt vnus tātā portio-

Col. p. neʒ accepit excogita: reliq quāta operati ſunt. Un̄ ⁊ qbuſdā ſcribēs de euāgelio dicit: q fructificat ⁊ creſcit in oī creatura que ſb celo eſt. Hoc aūt eſt maximū ſignū ₰tutis chriſti: q in. 30. annis vl' paꝝ ampli⁹ euāgelij ſmo fines orbis terrarum ipleuit: q̄uis aūt euāgeliū vbiq ʒ pdicatū fuerit: nō tn̄ oēs crediderūt. Propter qd̄ ſbdit. [In teſti. oī. gen.] i. in accuſatiōeʒ his q nō crediderint. Qui.n. crediderūt: teſtabūtur adūſus eos qui nō crediderūt ⁊ ꝯdēnabunt eos. Cōuenieter aūt poſtq̄ʒ pdicatū eſt euāgeliū per orbē terraꝝ tūc hierl'yma piit. Un̄ ſeq̄t. [Et tunc ve. ꝯſūmatio.] i. finis hieroſolymoꝝ. Qui.n. viderūt chriſti ₰tutē vbiq ʒ refulgētē: ⁊ in breui tpe orbē terraꝝ ſupgreſſaʒ: quā veniā hic debuerūt in ingratitudine pmanētes: REMI. Pōt aūt ⁊ tot⁹ locus iſte referri ad ꝯſūmatiōeʒ ſcl'i. Tūc.n. plimi ſcādalizabuntur recedētes a fide: videntes multitudīeʒ ⁊ diuitias maloꝝ et miracula antechriſti ⁊ ꝯſocios perſequent: ⁊ antechriſtus mittet

Mag' tn̄⁹ creuit q in xxx. annis ſmo euangelij orbeʒ terraꝝ impleuit.

E pſeudo pphas qui ſeducēt multos: ⁊ abūdabit iniqtas: qm̄ nūs maloꝝ augebit: ⁊ refrigeſcet charitas: qm̄ nūs bonoꝝ minuet. HIERO. Signū etiā dn̄ici aduēt⁹ eſt in toto orbe euāgeliū pdicari: vt nullus ſit excuſabilis. ORIG. Qd̄ aūt di. [Eritis odio oīb⁹ hoīb⁹ pp nomen meū:] ſic ſaluare q̄s poterit: qꝛ nūc qdē in vnū ꝯſenſerūt oēs gētes aduerſus chriſtianos. Cuʒ aūt ꝯtigerint que chriſtus pdixit: tūc fient pſecutiōes iaʒ nō ex pte ſic ante: ſʒ ġnalr̄ vbiq ʒ aduerſus ppl'm

Tpe aploꝝ euāgeliū nō fuit pdicatū in vniūſo orbe. dei. AVG. ad eſicbi. Sʒ qui putāt h̄ qd̄ di. [Predicabit euāgeliū regni in vniūſo orbe:] per ipſos aplos fcm̄ eē: nō ita eē certis documētis pbatuʒ eſt. Sūt.n. in africa: barbare innūabiles gētes: in qb⁹ nōduʒ pdicatū eſſe euāgeliū ex his

Ro. 4°. q ducunt inde captiui addiſcē in prōptu eſt. Neq ʒ tn̄ vllo mō recte dici pōt iſtos ad pmiſſioneʒ dei nō ptinē. Nō.n. romanos ſolū ſʒ oēs gētes dn̄s ſemini habrae iurādo pmiſit. In qb⁹ ḡ gētib⁹ nōduʒ eſt eccl'ia: opʒ q ſit: nō vt oēs qui ibi fuerint credāt: qūo.n. ⁊ illd̄ iplebit. Eritis odio oīb⁹ gētib⁹ pp nomē meum: niſi in oīb⁹ gētib⁹ ſint: ⁊ qui oderint: ⁊ q̄s oderint. Non eſt igit ab aplis pdicatio iſta cōpleta qm̄ adhuc ſunt gētes: in qb⁹ nōdum cepit impleri. Qz aūt dixit

Ps. 18. aplis. In oēs terrā exiuit ſonus eoꝝ: q̄uis locutio ſit pteriti tpis: ₰bis tn̄ qd̄ futurū erat dixit: nō qd̄ iaʒ factū atq ʒ cōpletū: ſic ⁊ ipe ppha quo vſus eſt teſte fructificare ⁊ creſcē dixit euāgeliū in vniūſo mūdo: vt ita ſignaret: vſq ʒ quo creſcēdo eēt ventrū. Si ḡ latet qn̄ euāgelio vniuerſus orbis implebit: pculdubio latet qn̄ finis erit: ante quippe non erit.

F ORIG. Cuʒ ḡ oīs gens audiuerit euāgelij pdicatiōeʒ: tūc erit ſeculi finis. Et h̄ eſt qd̄ ſeq̄t. [Et tūc erit ꝯſummatio.] Multe.n. nō ſolū barbaroꝝ: ſʒ etiā nr̄aꝝ gētiuʒ nōdū audierūt chriſtianitatꝭ ₰buʒ. GLO. Utrūq ʒ aūt dictoꝝ tueri

Solutio q̄ſtio de p̄dicatiōe euāgelij in vniuerſo orbe an̄ hierl'm deſtructionem.

pōt:ſi tn̄ diuſo modo diffuſio p̄dicatiōis euāgelij itelligat̄. Si.n.itelligat̄ q̄tuz ad fructū p̄dicationis:qui eſt vt in ſingulis gētib' fundet̄ eccl'ia credētiū in chr'm:vt Aug' exponit:eſt ſignū qd̓ opz p̄cedere ante finē mundi:nō tn̄ p̄ceſſit ante deſtructiōez hierl'yme. Si aūt itelligat̄ quātuz ad famā p̄dicatiōis:ſic ante finē hierl'yme fuit cōpletū:diſcipulis chriſti per quatuor mūdi p̄tes diſp̄ſis. Un̄ Hiero.dicit. Nō puto aliquā remāſiſſe gētem que chr'i nomē ignoret:ꝫ q̄uis nō habuerit p̄dicatorē:tn̄ ex vicinis gētib' opiōes fidei nō pōt ignrare. ORIG. Moralr autez qui viſurus eſt

Moralr G

ſm ꝟbuz dei aduētū glōſuz illū in aiam ſuā:neceſſe eſt vt ſm mēſurā p̄fect' ſui iſidias a ꝯtrijs opōnib' patiat̄ q̄ſi magnus athleta:ꝫ chr'ſ in eo ab oīb' odiat̄ nō tātū a gētib' ſm carnē quātuz a gētib' ſpūaliū negtiaꝝ:ſz ꝫ in q̄ōnib' pauci erunt ꝟitatē pleni' attingētes. Plures aūt ſcādalizabunt̄ ꝫ cadent ab ea p̄ditores ꝫ accuſatores alterutruz:pp̄ diſſenſionē dogmatū ꝟitatis:que cā fiet vt odiāt ſeinuicē. Multi etiā erūt nō ſane tradētes de futuris ſmonem: ꝫ q̄uo nō opz iterp̄tātes p̄ph'as quos pſeudo p̄ph'as dicit:ſeducētes multos ꝫ feruētez dilectiōez que p̄us fuerat in ſimplicitate fidei refrigeſcē facient. Sz qui potuerit manere in apoſtolice traditionis p̄poſito:ipſe ſaluabit̄:ꝫ ſic p̄dicatū euāgelium in aias oium erit in teſtimoniū oibus gētibus.i.oibus cogitationibus incredulis aiarum.

Tex.5. Daň. 9°. ¶ Cuz ḡ videritis abominationez deſolationis que dicta eſt a daniele p̄phēta ſtātez in loco ſancto:qui legit itelligat. Tūc qui in iudea ſunt fugiant ad mōtes: ꝫ qui in tecto nō deſcendāt tollere aliqd de domo ſua: ꝫ qui in agro nō reuertat̄ tollere tunicā ſuam. Ueh aūt p̄gnātibus ꝫ nutriētibus in illis diebus. Orate aūt vt nō fiat fuga veſtra hyeme vel ſabbato. Erit enim tunc tribulatio magna:qualis nō fuit ab initio mundi vſqꝫ modo: neqꝫ fiet. Et niſi breuiati fuiſſent dies illi non fieret ſalua omnis caro:ſed p̄pter electos breuiabuntur dies illi.

Mar.13 Luc.17.

A ¶ CHRY.in ho. Quia ſup̄ occulte iſinuauit hierl'yme finē:ꝯiter idē manifeſte oſ̄dit:p̄ph'iaz inducēs que deſtructiōez iudeoꝝ credē facit. Un̄ dicit [Cuz ḡ vide.abo.deſo. que di.eſt a danie.pro.ſtan.in lo.ſan.q le.itel.] HIERO. Hoc āt qd̓ dcm̄ eſt.[Qui legit itelligat] ponit̄ vt ad itelligētiā myſticaz p̄uocemur. Legimus aūt in daniele h̓ mō. Et in dimidio hebdōis auferet̄ ſacrificiū ꝫ libamina:ꝫ in tēplo deſolationū abomiatio erit vſqꝫ ad ꝯſūmatōez tp̄is:ꝫ ꝯſūmatio dabit̄ ſup̄ ſolitudinē. AVG.ad eſich. Lucas qdē vt oſ̄deret tūc factā fuiſſe abomiatiōez deſolatiōis:que a daniele p̄dicta eſt:qn̄ expugnata eſt hierl'm:eodē loco hec dn̄i ꝟba cōmemorat. Cuz videritis circūdari ab exercitu hieruſalez: tunc ſcitote q: appropinquauit deſolatio eius. CHRY.in ho. Un̄ abomiatiōez deſolatōis vi̓ mihi exercitū dicē:quo.ſ.deſolata eſt ciuitas ſcā hierl'm. HIERO. Aut pōt itelligi de imagine ceſaris:quā pilat' poſuit in tēplo:aut de adriani equeſtri ſtatua:que in ipſo ſctā ſcōꝝ loco ſtetit vſqꝫ in p̄ſitē diez. Abomiatio.n.ſm veterē ſcripturā idoluz nūcupat̄:ꝫ idcirco addit̄ deſolatiōis:q̄ in deſolato tēplo atqꝫ deſ̓to idoluz poſitū ſit. CHRY.in ho. Uel q: ille qui deſolauit ciuitatez ꝫ tēplū:ſtatuā itus poſuit. Ut aūt diſcāt:qm̄ viuētibus qbuſdā coꝝ hec erūt:pp̄ h̓ dixit. [Cuz videritis.] Ex quo admirare chr'i ꝟtutē:ꝫ diſcipuloꝝ forti'ne:qui in talib' tp̄ib' p̄dicabāt:in qb' oia iudaica ipugnabant̄. Ap̄li aūt ex iudeis exītes leges itroduxerūt nouas aduerſus romanos tunc dn̄antes:iſinita milia iudeoꝝ

Daň. 9°.

Luc.21.

B Quid itelligatur per abolatiōez deſolatōis

cepunt romani:ꝫ duodecim viros nō ſupauerint nudos ꝫ inermes. Quia ꝟo multotiēs ꝯtigerat in grauibus plus iudeos reſtauratos fuiſſe:ſicut tp̄ib' ſennacherib ꝫ antiochi:ne aliqs ſuſpicet̄ tale aliqd futurū:ſuis fugiēdū eē p̄cepit cū ſbdit.[Tūc qui in iu.ſunt fu.ad mō.] REMI. Hec.n.oia iminēte deſolatōe hierl'm ꝯſtat fuiſſe ipleta. Appropinquāte nāqꝫ romano exercitu:oēs chr'iani qui in p̄uincia erāt:ſicut hyſtoria eccl'iaſtica refert:diuino miraculo moniti lōgius receſſerūt:trāſeuntes iordanē venerūt in pellā ciuitatē:ꝫ ibi ſub tutela agrippe regis:cui' mētio in actib' ap̄l'oꝝ fit:aliquāto tp̄e māſerūt. Jp̄e aūt agrippa cū p̄te iudeoꝝ:q̄ ſibi obtēperabat romano ſbdit' erat ip̄io. CHRY.in ho. Deīde oſ̄dēs ineuitabilia mala futura eē iudeis:ꝫ iſinitā calamitatē ſbdit.[Et q in tecto eſt:nō deſcē.tol.ali.de do.ſua.] Eligibili' .n.erat nudo corp̄e ſaluari:q̄ itrare domū:vt tolleret veſtimētuz ꝫ occidi. Propter qd̓ ꝫ de eo q eſt in agro ſbdit[ꝫ q in agro eſt nō reuer.tol.tu.ſuā.] Si.n.q in ciuitate ſunt fugiūt:multo magis q foris ſunt:nō opz ad ciuitatē refugē.ꝫ qdē pecunias ꝯtēnē facile eſt:ꝫ p̄uidē ſibi in veſtimētis nō difficile:que aūt a nā ſunt:q̄l'r aliqs fugiet? Qualiter.n.p̄gnās fiet leuis ad fugā? aut lactās poterit euz quē pepit deſerē? Propter qd̓ ſbdit. [Ueh aūt preg.ꝫ nut.in il. dieb'.] His qdez q: pigriores ſunt:ꝫ q: facile fugē nō p̄nt onere cōceptionis grauate:his aūt q: detinent̄ vinculo cōpaſſiōis filioꝝ:ꝫ nō p̄nt ſil' ſaluare eos q̄s lactāt. ORIG. Uel qm̄ nō erit tūc tp̄s miſerēdi:neqꝫ ſup̄ pregnātes:neqꝫ ſup̄ lactātes:neqꝫ ſup̄ ifantes capꝫ:ꝫ q̄ſi ad iudeos loquens:arbitrabant̄ in ſabbato nō oportē ambulare viā amplius q̄ eſt ſabbati iter:ſbdit.[Orate aūt vt nō fiat fuga ve.hye. vel ſabbato.] HIERO. Quia.ſ.in altero duritia frigoris p̄hibet ad ſolitudines p̄gere ꝫ in mōtib' deſertis latitare: in altero aūt trāſgreſſio legi eſt ſi fugē voluerint:aut mors iminens ſi remāſerint. CHRY.in ho. Uide aūt qm̄ aduerſus iudeos eſt hic ſmo. Nō.n.ap̄li ſabbatū erāt obſeruaturi:neqꝫ ibi māſuri:cū veſpeſian' h̓ egit:eteīz plures coꝝ iam p̄mortui erāt. Si aūt aliqs remāſerat in alijs p̄tib' orbis terraꝝ tūc ꝯuſabat̄. Propter qd aūt orādū eē dixerit ſbdit.[Erit.n.tūc tribu.magna:qua.nō fuit ab ini.mū.vſqꝫ mo.ne.fiet.] AVG.ad eſich. Apud lucā ſic legit̄. Erit āt p̄ſſura magna ſup̄ terrā:ꝫ ira pp̄lo huic:ꝫ cadent in ore gladij:ꝫ captiui ducent̄ in oēs gētes. Nam ꝫ ioſephus qui iudaicā ſcripſit hyſtoriā talia mala dicit illi populo tūc accidiſſe:vt vix credibilia videant̄. Un̄ nō imerito dcm̄ eſt:talē tribula'nē:nec fuiſſe a creature initio:nec futurā. Sz etſi tp̄e antechr'i talis aut maior forſitan erit:itell'n̄ eſt de illo pp̄lo dcm̄:q̄ eis talis ampli' futura nō erit. Si.n.antechr'iz illi p̄mit' ꝫ p̄cipue recepturi ſunt:facturus eſt tūc idē pp̄ls tribu'nē poti' q̄ paſſurus. CHRY.in ho. Interrogo āt iudeos:vn̄ tā itolerabilis ira diuinit' venit ſup̄ eos oib' q̄ an̄ facte ſūt difficilior. Nā mani'' eſt:qm̄ pp̄ crucis manife'nē: ſz adhuc oſ̄dit ip̄os grauiori pena fuiſſe dignos in h̓ qd̓ dī [Et niſi breuiati fuiſſent dies illi:nō fieret ſalua ois caro.] Ac ſi dicat. Si ampli' duraſſet p̄liū romanoꝝ aduſus ciuitatē:vn̄iliſi p̄iſſent iudei. Oēm.n.carnē iudaicā dicit:ꝫ q foris ꝫ q itus erāt. Nō.n.ſolū eos q in iudea erāt ipugbāt romani:ſz ꝫ eos qui vbiqꝫ diſp̄ſi erāt p̄ſeq̄bant̄. AVG.ad eſichiū. Quidā aūt ꝯueniēter mihi itellexiſſe viir mala ip̄a ſigna noīa dieꝝ:ſicut ſunt dicti dies mali in alijs ſcripture diuine locis. Neqꝫ.n.dies ipſi mali ſunt:ſz ea q̄ fiūt in eis.ip̄a eniz dicta ſunt breuiari:vt deo tolerātiā donāte minus ſentirent̄:ac ſic que magna eſſent fierēt breuia. CHRY.in hom. Ne ꝟo iudei dicerēt:qm̄ pp̄ p̄dicatiōez ꝫ diſcipulos chr'i hec mala euenerūt:oſ̄dit q̄ niſi illi eēnt:radicit' periſſent. Un̄ ſbdit.[Sz pp̄ elec.bre.di.illi.] AVG.ad eſich. Non eniz debemus ambigere:qn̄ euerſa eſt hierl'm fuiſſe in illo

C Oēs chr'iani ſalui ſunt i regno agripe tp̄e euerſionis hieruſalem. Act. vij.

Luc. 21 Tp̄e ēuerſionis hieruſalē fuit maior tribulatio q̄ vnq̄ fuerit.

F

in illo pplʼo electos dei q ex circūciſiōe crediderāt:ſiue fue
rant credituri:electi aū ↄſtōnē mūdi pp quos breuiarent
dies illi:vt tolerabilia mala fierēt. Nō āt deſūt qui exiſti
māt ita breuiores dies illos futuros:ꝙ curſu ſolis celerio
re breuiēt ſic fuit lōgior dies orāte ieſu naue. HIERO.
Ps.118. Nec recordanī illiꝰ ſcripti. Ordinatiōe tua pſeuerat dies:ſꝫ
luxꝫ tēpoꝝ qliꝰ.i.abbreuiatos ñ mēſura:ſꝫ nuōne tēpoꝝ
G mora ↄculcaī credētiū fides. AVGV.ad eſichiū. Nō tñ
putemus hebdomadas danielis:vel pp dieꝝ breuiatiōes
fuiſſe turbatas:vl illo iaꝫ tpe non fuiſſe cōpletas:ſꝫ in fine
Luc.21. tēpoꝝ eē cōplendas. Apertiſſime.n.lucas teſtaī danielis p
phetiā tūc fuiſſe cōpletā:qñ euerſa eſt hierl'ꝫ. CHRY.in
ho. Intēde aūt ſpūalē diſpenſationē qñ nihil hoꝝ ſcripſit
Ioānes ſolus inter euāgeliſta multo tpe vixit pº euerſionē hierſm. ioānes:vt nō videreī ex ipa coꝝ q̃ fcā ſūt hyſtoria ſcribē.
Eteniꝫ poſt captionē hierl'ꝫ vixit multo tpe. Sꝫ g aū mor
tui ſunt ⁊ nihil hoꝝ viderūt ipſi ſcribūt:vt vndiqꝫ fulgeat
pnūtiatiōis vtꝰ. HYLA. Uel alr. Totū idiciū aduēꝰ fu
turi dñs pōit dicēs.[Cū vi.abo.⁊c.]De antechři.n.tpibꝰ h
locutꝰ eſt ppha:abominatio ex eo dcā eſt:ꝙ aduerſus deū
veniēs honorē dei ſibi vēdicet:deſolatiōis aūt abomiatio:
qꝛ bellis ⁊ cedibꝰ terrā deſolaturꝰ ſit:atqꝫ ob id a iudeis ſu
ſceptꝰ loco ſcificatiōis iſtituiī:vt vbi ſcōꝝ pcibꝰ deꝰ inuoca
bat:illic ab ifidelibꝰ receptꝰ dei honore venerabilʼ ſit:⁊ qꝛ
pus iſte iudeoꝝ error erit:vt g vitatē reſpuerūt:ſuſcipiant
falſitatē:iudeā deſerti monet:⁊ trāſſugē in mōtes:ne admi
xtiōe plebis illiꝰ antechřo credituræ vis aut ↄtagio afferaī.
Qd āt ait.[Et g in te ſūt nō deſ.tol.ali.de do.ſua]ſic intelli.
Tecū ē domꝰ faſtigiū ⁊ hitatiōis totiꝰ excelſa pfectio. Qui
igiī in ↄſumaᵗᵉ domꝰ ſue.i.in cordis ſui pfectiōe ↄſtiterit:
regnōne ſpūs noui celſus nō deſcēdē in humiliora reꝝ ſecu
lariū cupiditate debebit.[Et g in agro erit:nō re.tol.tuni.
ſuā].i.poſitꝰ i opōne pcepti nō ad curas pſtinas reuertaī:
ob q̃s veteꝝ exide peccaminū gbꝰ antea ↄtegebaī erit tu
nicā relaturꝰ. AVGV ad eſichiū. In tribulatiōibꝰ.n.ca
H uēduꝫ ē:ne gſq̃ duicꝰ ad carnalē vitā de ſpūali ſublimita
Cauēdū ē in tribulationibus ne dñciat: ⁊ ad carnalē vitā de ſpūali deſcēdat. te dſcēdat:aut g pfecerat in anteriora ſe extēdēs:dficiēdo
in poſteriora reſpiciat. HYLA.ꝙ aūt dr.[Ueh pgnā.⁊
nu.in il.die.]nō de fetaꝝ onē dñꝫ admonuiſſe credēdū ē:
ſꝫ aiaꝝ pctis repletaꝝ oñdiſſe grauitatē:ꝙ neqꝫ i tecto poſi
te:neqꝫ in agro manētes repoſite ire tēpeſtatē vitare poſ
ſint:illis q̃ꝫ veh erit g nutriēī. Infirmitatē.n.aiaꝝ que ad
cognē dei tāq̃ lacte educāī in his oñdit:⁊ idcirco veh ipſis
erit:qꝛ ad fugiēdū ātechřꝫ graues ⁊ ad ſuſtinēdū iperite:nec
pctā effugierūt:nec cibū veri panis acceperūt. AVGV.
de v̄.do. Uel pgnās ē q res alienas ↄcupiſcit:nutriēs ē g tā
rapuit qd ↄcupiuerat. Iſtis.n.veh erit in die iudicij. Qd aūt
dñs dixit.[Ora.ne fi.fu.ve.hye.vl ſab.] AVGV.de qō.
euā.i.ne in letitia vl triſtitia reꝝ tpalium gs iueniaī in die
illo. HYLA. Uel ne i pctōꝝ frigore:aut in ocio bonoꝝ
opeꝝ repiamur:qꝛ grauis vexatio incūbet:niſi ꝙ cā electoꝝ
dei diebꝰ illis ſit breuitas afferēda:vt vis maloꝝ coartatū
Myſtice. tps exuperet. ORI. Myſtice āt in loco ſcō oiuꝫ ſcriptu
raꝝ:tā veteris teſti q̃ noui. Antechřs g ē fīꝫ vbū ſtetit fre
quēter:q āt h vidēt ex iudea lrē:fugiēt ad ſublimes vitatis
mōtes. Et ſigs iuēꝰ fuerit aſcēdiſſe ſupra tectū vbi ⁊ ſtare
ſup faſtigiū eiꝰ:nō dſcēdat ide:occaſiōe vt auferat aliqd d
domo ſua. Et ſi fuerit i agro:in q̃ abſcōditꝰ ē theſaurꝰ:⁊ re
uerſus fuerit retro icurret i ſeductionē vbi mēdacis:⁊ ma
xime ſi ſpoliauerat ſe veſtim:ū verꝰ.i.veterē hoieꝫ ⁊ iterū
ↄuerſus fuerit tollē ipꝫ. Tūc āt ala i vtero hñs que necdū
fructificauit ex vbo incurrit in veh.pycit.n.ↄceptū:⁊ eua
cuaī a ſpe q̃ ē in actibꝰ vitaꝝ. Silr āt ſi videaī fetatū ⁊ fru
ctificatū vbū:nō āt fuerit enutritū ſufficiēter. Orent aūt g
fugiūt in mōtes:ne fuga eoꝝ fiat hyeme vl ſabbato:qñ in
trāqllitate aie ↄſtitute:pñt ipetrare viam ſalutis:⁊ i ſabbo
qñ hō bona opa ñ facit:fuga vr̃a nō fiat. Nemo.n.in piculo

falſi dogmatꝫ facile ſupaī:niſi g nudus fuerit ab opibꝰ bo
nis. Que eſt āt maior tribulatio q̃ vidē fres nr̃os ſeduci:⁊
ꝙ aligs videat ſeipꝫ moueri ⁊ ↄturbari? Dies āt itelligūī
pcepta ⁊ dogmata vitaꝝ. Oēs āt itellʼs a ſcia falſi nois ve
niētes additamēta ſūt dieꝝ q̃ deꝰ abbreuiat p quos vult.

¶ Tūc ſi gs vobis dixerit: ecce hic eſt chřs aut Tex.6.
illic:nolite credere. Surgēt.n.pſeudochriſti ⁊
pſeudo pphe:⁊ dabūt ſigna magna ⁊ pdigia: C
ita vt in errorē iducāī ſi fieri pōt ēt electi. Ecce
pdixi vobis. Si g dixerit vobis:ecce in dſerto Luc.17
eſt:nolite exire: ecce in penetralibꝰ: nolite cre
dere. Sicut.n.fulgur exit ab oriēte: ⁊ appet vſq̃
in occidētē:ita erit ⁊ aduētꝰ filij hois. Ubicūqꝫ Luc.17
fuerit corpus:illuc cōgregabunī ⁊ aquile.

¶ CHRY.in ho. Cū cōpleſſet dñs ea q̃ de hierl'ymis ſūt A
ad ſuū de cetero puenit aduētū:⁊ dicit eiꝰ ſigna ñ illis vtilia
ſolū:ſꝫ ⁊ nob ⁊ his g poſt nos erūt oibꝰ. Uñ dicit.[Tūc ſigs
vo.dix.Ec.h ē chřs:aut illic no.cre.]Sicut āt cuꝫ ſupra dixit
euāgeliſta. In diebꝰ illis ioānes baptiſta:nō tps qd imeᵗᵉ ē .ã.3.
ↄñs expoſuit cū.30.anni in medio eſſent:ita ⁊ h cum dicit.
[Tūc.]tñ mediū tps ptermiſit:qd futuruꝫ erat a captione
hierl'yme:vſqꝫ ad initia ↄſumatōis mūdi:dās āt eis ſigna
ſui ſcdi aduētꝰ:de loco eos certificat:⁊ de ſeductoribꝰ. Nō
eiꝫ ſicut in priori aduētu in bethleeꝫ appuit ⁊ in paruo angulo
orbis terraꝝ:⁊ nullo ſciēte a pñꝰ:ita ⁊ tūc erit:ſꝫ manifeſte C
veniet:ita ꝙ nō idigeat ꝙ aligs eiꝰ aduētū annūtiet. Pro
pter qd dicit.[Si gs vob dixerit. Ecce h eſt chřs aut illic:nō
credatis.] HIERO. In q̃ oñdit ꝙ ſcds aduētꝰ nō in hu Scdʼs chři aduētꝰ in glia eſt demonſtrandus.
militate vt pmꝰ:ſꝫ in glia demrandus eſt. Stultū eſt itaqꝫ
eū in puo loco vl in abſcōdito q̃rere g totiꝰ mūdi lumē eſt.
HYLA. Et tñ qꝛ in magna vexatiōe poſiti erunt hoies:
pſeudo pphe tāq̃ pñtes i chřo opē ſint iudicaturi multis
in locis chřꝫ eē atqꝫ hīi mētiēī:vt i antechři famulatū de
pſſos vexatoſqꝫ dducāt. Et iō ſubdit.[Surgēt.n.pſeu.chři
⁊ pſeu.pphe.] CHRY.in ho. Dicit de antechřo logī ⁊ de B
gbuſdā eiꝰ miniſtris: q̃s pſeudochřos ⁊ pſeu.pphas appel
lat:qles ⁊ tpe aplʼoꝝ multi fuerūt:ſꝫ aū ſcdꝫ aduētū chři erūt
multo peiores ⁊ amariores. Uñ ſubdit.[Et da.ſig.ma.⁊ pdi.]
AVG.in li.83.qō. Admonet āt h dñs:vt itelligamꝰ q̃daꝫ
miracula ēt ſceleratos hoies facē q̃lia ſci facē non pñt:nec
tñ iō potioris loci apd deū arbitrādi ſt. Nō.n.acceptiores
erāt deo q̃ ppls iſrl magi egyptioꝝ:qꝛ nō poterat ille po
pulus facē qd illi faciebāt:q̃uis moyſes i vtute dei maio
ra potuerit. Sꝫ iō nō oibꝰ ſcis iſta attribuunī ne pniciosiſſi
mo errore decipiāī ifirmi:exiſtimātes i talibꝰ fcis maiora
dona q̃ in opibꝰ iuſtitie:gbꝰ vita eterna cōpaī. Cuꝫ g talia
faciūt magi q̃lia nōnunq̃ faciūt ſci:diuiſo fine ⁊ diuiſo iure
fiūt. Illi.n.faciūt q̃rētes gliā ſuā:illi q̃rētes gliā dei:⁊ illi fa
ciūt p q̃dā ptātibꝰ ↄceſſa i ordie ſuo:q̃ſi puata cōmercia vl
bñficia:illi āt publica admiſtraᵗᵉ iuſſu eiꝰ cui cūcta creatu
ra ſubita eſt. Alr.n.cogiī poſſeſſor equū dare militi:alr tradit
emptori vl cuilꝫ donat aut cōmodat. Et queadmodū ple
riqꝫ mali milites quos iperialis diſciplia ↄdēnat:ſignis ipe
ratoris ſui nōnullos poſſeſſores territāt:⁊ ab eis aliqd qd
publice nō iubeī extorquēt: ita nōnunq̃ mali chřiani vel
ſciſmatici vl heretici:p nomē chři vl p vba vl ſacra chřiana
exigūt aliqd a ptātibꝰ. Cū āt malis iubētibꝰ voluᵗᵉ cedunt:
ad ſeducēdos hoies cedūt q̃ꝝ errore letanī. Quapp alr fa Alr miracula faciūt magi: alr boni: alr mali chřiani.
ciunt miracula magi:alr boni chřiani: aliter mali chřiani.
Magi p puatos ↄtrꝰ:boni chřiani p publicā iuſtitiā:mali
chřiani per ſigna publice iuſtitie. Nec h etiaꝫ opꝫ mireris
qꝛ oia q̃ viſibilr fiūt:ēt p iferiores ptātes aeris hꝰ nō abſur
de fieri poſſe credūī. AVGV.3º de tri. Nec iō tñ putā
duꝫ ē trāſgreſſoribꝰ āgelis ad nutū ſuire hāc viſibiliū reꝝ

Demones ex sua subtilitate sciētes nāz rerū latēter operantur multa.

mā: sz deo poti⁹ a quo eis ptās dat: nec sane creatores illi mali āgeli dicēdi sūt: sz pro subtilitate sua semia rez istaz nob occultiora nouerūt: z ea p ɔgruas tētatiōes electoz latēter spargūt: atqz ita z gignēdaz rez z accelerādoz icremētoz pbēt occasiōes. Nā z mlti hoies nouert ex qb⁹ herbis aut carnibus: aut succis: aut hūorib⁹ ita obrutis vel cōmixtis q̄ aīalia nasci soleāt: sz hec ab hoīb⁹ tāto difficilius fiūt: q̄to desūt sensuū subtilitates z corpoz mobilitates in mēbris terrenis z pigris.

C

GREGO. 15. mo. Cū g° añtchs corā carnaliū oculis mirāda pdigia fecerit: post se tūc homines trahet: qz q bonis pñtib⁹ dlectāt: ptāti illi⁹ se absqz retractiōe subycient. Un̄ seqt. [Ita vt in erro. idu. si fie. po. ēt electi. ORI. Exaggeratoriū s̄mo ē dicēs. [Si posle est.] nō. n. pnūtiauit neqz dixit: vt in errorē mittāt electi: sz ostēdere vult qm̄ frequēter valde psuasoria sūt s̄mōes hereticorū: z cōmouē potētes: ēt eos qui sapiēter agūt. GRE. 33° mo. Uel qz electoz cor z trepida cogitatiōe concutit: z tñ eoz ɔstātia nō mouet: vna snia dñs vtrūqz cōplexus est. Quasi. n. tā errare ē in cogitatiōe titubare: sz si fieri pt subiungit: qz fieri nō pt vt in errorē electi capiāt. ORI. Uel nō iō h dic q electio diuina frustret: sz q hūano iudicio electi videbāt illi in errorē mittēt. GRE. in ho. Min⁹ āt iacula feriūt q̄ puidentr: z pp h subdit. [Ecce pdixi vobis.] Dñs. n. nr̄ pitura mūdi pcurrētia mala dnūtiat: vt eo min⁹ pturbēt venientia q̄ fuerit pscita. Propter qd ɔsr̄ ɔcludit. [Si g° dixerit vob. Ec. in des. est: no. exire. ec. in pe. noli credere.]

D

HYLA. Naz pseudo pphe de qb⁹ supra dixerat: nūc in desertis cbm ee dicēt: vt hoies errore deprauēt: nūc in penetralib⁹ asserent eū eē: vt hoies dñantis antecbri ptāte ɔcludāt: sz dñs se nec loco occultādū: nec a singulis seorsuz ɔtuēdū eē pfitet: sz vbiqz z in ɔspectu oim pñtē se futurū eē dnūtiat. Un̄ se. [Sic. n. ful. exit ab ori. z ap. vsqz ad oc. ita erit aduē. fi. hois.] CHRY. in ho. Sic. n. supra pdixit q̄lr antecbis ventur⁹ est: ita z p h ondit q̄lr ipe sit ventur⁹. [Sic. n. fulgur] nō idiget annūtiāte aut pcone: sz istāti momēto tpis mōstrat s̄m vniūsuz orbē terraz ēt his q in thalamis sedēt: ita z aduēt⁹ chri sil appebit vbiqz pp g̃lie fulgorē. Cōsequēter aūt dr̄ z aliō signū sui aduēt⁹: cuz subdit. [Ubicūqz fue. cor. il. cō. z aq.] p aqlas mltitudinē āgeloz martyz: z scōz oim dsignās. HIERO. De exēplo. n. nāli qd q̄tidie cernim⁹ chri instruimur sacro. Aqle. n. z vultures ēt trās maria dicūt sentire cadauera: z ad escaz huiuscemodi ɔgregari. Si g° irrōnabiles volucres nāli sensu tātis terraz spatys sepate: puū cadauer sentiāt vbi iaceat: q̄to magis ois mltitudo credētiū dz ad chm festinare [cui⁹ fulgur exit ab oriēte: z pz vsqz ad occidētē.] Possum⁹ āt per corp⁹. i. ioathō qd significanti⁹ latine dr̄ cadauer: ab eo q per mortē cadat passionē chri intellige.

E

HYLA. Un̄ vt nec loci in q̄ vētur⁹ eēt essem⁹ ignari dic. [Ubicūqz fuerit cor. ibi ɔgregabūt z aqle.] Scōs de volatu spūalis corpis aqlas noiauit: q̄z ɔgregātib⁹ āgel ɔuētū futuz i loco passionis ondit: z digne illic claritatis aduēt⁹ expectabit: vbi nobis glia eternitatis passione corpee hūilitatis operat⁹ est.

Scti aqle cōparātur pp volatū spūalis corporis

ORIGE. Et vide qz nō dixit. [Ubicū. fu. cor.] ibi cōgre. vultures: aut corui [sz aqle.] Uolēs ondē magnificos z regales oēs: q in passiōe dñi crediderūt.

ps. 102.

Isa. 40.

HIERO. Aqle. n. appellāt qb⁹ iuuēt⁹ renouata ē vt aqle: z q assumūt pēnas: vt ad chri veniāt passionē. GRE. 14° mo. Pōt ēt itelli. [Ubicū. fue. cor. z c.] Ac si dicat: qz celesti sedi īcarnat⁹ psideo electoz aīas cū carne soluero: ad celestia subleuabo. HIERO. Uel alr. Qd h de pseudo pphis dr̄ itelligi pt. Multi. n. tpe captiuitatis iudaice pncipes extitē: q chros se eē dicerēt: intm vt obsidētib⁹ romanis tres intr⁹ fuerit factiōes: sz meli⁹ de ɔsūmatiōe mūdi dr̄: vt expositū ē. Pōt aūt z 3° de hereticoz ɔ eccliā pugna itelligi: z de istius modi antecbris q sub opione false scie ɔ chm dimicāt. ORI.

F

Uñalr. n. vn⁹ est antecbis: spēs āt ei⁹ mlte: tāq̄ si dicamus. Mēdaciuz nihil dit a mēdacio. Sic āt veri chri fuerūt sci pphe: sic itellige sz vnūqueqz pseudochm: mltos ei⁹ falsos pphas q antechri alic⁹ falsos s̄mōes pdicāt q̄si veros: q̄z dicet aliqs. [Ecce h est chis: ecce illic] q̄si nō ex scripturā foras aspiciēdū ē. Ex lege. n. z pphis z aplis pferunt q̄ videt dfendē mēdaciū: vl p h q dic. [Ecce h est chis: ecce illic] ondūt nō chm sz aliquē fictū eiusdē nois: vtputa s̄m marchionis doctrinā aut valētini z basilidis. HIERO. Sigs g° pmiserit vob q in dserto gētiliū z phoz dogmate chris morēt: aut hēticoz penetralib⁹: q dei pollicent archana: nolite credē: sz q ab oriēte vsqz in occidentez fides catholica in eccliys fulget.

G

AUGU. de qō. euā. Oriētis z occidētis noie totū orbez voluit signare: p quē futura erat ecclia. Scdz āt illū sensuz q̄ dixit. Amodo videbitis filiuz hois veniētez in nubib⁹: cōueniēter ēt nūc fulgur noiauit: qd maxie solet emicare de nubib⁹. Cōstituta g° auctē ecclesie p orbē terraz clara atqz māifesta: ɔueniēter discipl'os admonet atqz oēs fideles ne scismaticis atqz hēticis credāt. Unūqdqz scisma aut vnaqqz hēsis locū suū hz: i orbe terraz aliquā tenēs ptē: aut obscuris atqz occltis ɔuēticulis curiositatē hoiuz dcipit: q̄ ptiet qd ait. [Sigs vob dixerit: ecce h est chis aut illic] qd sigt terraz ptes aut puintiaz: aut in penetralib⁹ aut in deserto: qd sigt occulta z obscura ɔuēticula hēticoz.

Doctrina chri ha rom cohērens amplectenda hēticoz hoi dogmata pticularia loca continent.

H

HIERO. Uel p h q dic. In dserto z in penetralib⁹ ondit q psecutiōis z āgustiaz tpe sp pseudo pphe decipiēdi inueniūt locū. ORI. Uel qñ secretas z nō vulgatas scripturas pferūt ad ɔfirmationē mēdacy sui videt dic. [Ecce in solitudie] vbū est vitaz. Quotiēs āt canonicas pferāt scripturas in qb⁹ ois chrian⁹ ɔsentit videnr dic. [Ecce in domib⁹ ē.] vbū vitaz. Sz nos exire nō debem⁹ a p⁹ ecclastica traditiōe. Uel eis s̄mōes q sūt diq ex scripturā ondere volēs dixit. [Si dixerint vob. Ecce in solitudie ē: nolite exire] de regla fidei. Eos āt q simulāt diuinas scripturas ondere volēs dixit. [Si dixerint vobis. Ecce in penetrabilib⁹ ē] nolite credē. Ueritas. n. filis ē fulguri egrediēti ab oriēte: z apparēti vsqz ad occidētez. Uel h dicit: qm vitatis fulgur ex oi scripturaz loco desendit. Exit g° vitaz fulgur ab oriēte. i. ab initiis chri: z appet vsqz ad passionē ipsi⁹ in q̄ est occasus ei⁹: vl a p° initio creature mūdi vsqz ad nouissimā aploz scripturā. Uel oriēs qdez est lex: occidēs āt finis legis z pphie ioānes: sola āt ecclia neqz subtrahit hui⁹ fulguris vbū z sensum: neqz addit q̄si pphiā aliqd aliō. Uel h dic: q nō debem⁹ attēdere eis q dnt. [Ecce hic chis] nō āt ondunt eū in ecclia: in q̄ tota totus est aduēt⁹ fily hois dicētis. Ecce ego vobiscū suz oibus dieb⁹ vsqz ad ɔsummationē seculi. ifra. 28. HIERO. Prouocamur aūt ad passionē chri: vt vbicūqz in scripturis legitur: cōgregemur: vt per illas venire possimus ad vbū dei.

Quid per oriētē z occidentē intelligat exponit.

¶ Statim aūt post tribulationez diez illoz sol obscurabit: z luna nō dabit lumē suuz: z stelle cadent de celo: z virtutes celoz cōmouebunt: z tunc apparebit signum fily hominis in celo. Et tunc plangent omnes tribus terre.

Lex. 7. Joel. 2. mar. 13. Luc. 21.

A

¶ GLO. Postq̄ dñs pmuniuit fideles ɔ seductionē antechri z mistroz ei⁹: ondēs se māifeste eē ventuz: nūc ordinē z modū sui aduēt⁹ demrat dicēs. [Statiz āt post tri. die. il. sol obscu.] CHRY. in ho. Tribulationē dicit die z antechristi z pseudo pphaz. Tribulatio. n. tūc erit magna: tot extitib⁹ deceptorib⁹: sz nō extēdet p tpis lōgitudinē. Si. n. iudaicū bellū pp electos decurtatū ē: multo magis pp eos h tribulatio abbreuiabit. Et pp h non simplr dixit. Post tribulationē: sed addit statim. Ipse enim cōfestim aderit. HYLA. Sliaz āt aduēt⁹ sui idicat obscuritate solis: z defectiōe lune: z casu stellaz. Nā seqt. [Et lu. nō da. lu. suū: z

B ſtel.ca.de celo.] ORIGE.Dicet āt aliqs ſicut in magnis
ignib⁹ſuccēdi icipiētib⁹ tenebre ex fumo plimo videntur
extolli:ſic in ꝯſūmatiōe mūdi ab igne q ſuccēdēdus ē:ob/
ſcurabunt̄ ēt lumiaria magna: marceſcēte ſtellaꝝ lumie:
reliquū caꝝ corp⁹cū exaltari nō valeat:ſic pᵐ cū a lumine
ipſo portatū extollebat̄ cadet de celo.His accidētib⁹ ꝯtis
eſt celoꝝ rōnabiles v̄tutes patiētes ſtuporē ꝛ cōmotionē
aliquā pati ꝛ ꝯturbari:remotas.ſ.a p̄mis functionib⁹ ſuis.
Signum crucis i celo appebit in iudicio vři: vt oēs chřm deuꝫ cogſcāt. Un̄ ſeqt̄.[Et v̄.ce.cō.ꝛ tūc ap.ſi.fi.ho.in ce.] quo.ſ.celeſtia
fcā ſūt.i.v̄tus quā opat⁹ eſt fili⁹ ſuſpēſus in ligno:ꝛ in celo
appebit maxie ſignū illi⁹ vt hoies de hoib⁹ tribub⁹ q̄ p̄us
nō crediderūt chřianitatē annūtiātī:tūc recognoſcētes per
ſigᵐ illō māifeſtatū plāgēt ꝛ lamētabūt̄ pp ignorātiā ſuā
atqꝫ pctā.Un̄ ſeqt̄.[Et tūc plā.om.tri.terre.] Ali⁹ aūt alr̄
arbitrabit̄:qm̄ ſic lucerne paulatiꝫ d̄ficit lumē:ſic celeſtiū
luminū d̄ficiēte nutrimēto ſol obſcurabit̄ ꝛ luna:ꝛ ſtellaꝝ
lumē deficiet:ꝛ qd̄ remāſerit in eis q̄ſi terrenū cadet de ce
Iſa.30. lo.Sꝫ qūq pōt dici de ſole:qm̄ obſcurabit̄ lumē eius:cum
Iſaias pph̄a pfectū aliquē ſolis in ꝯſūmatiōe fore decla/
ret:ſilr̄ ꝛ de luna Iſaias refert: qm̄ erit ſic ſol.De ſtellis āt
qdā dic tentāt:aut oēs aut plēs caꝝ maiores eē tota terra.
Quō ḡ cadēt de celo cū magnitudini caꝝ n̄ ſufficiat terra?
C HIERO.Nō ḡ diminutiōe luminis h⁹ mūdi accidēt:alio/
qn ſolē legim⁹ ſeptuplū hiturū luminis:ſꝫ cōpatiōe vere lu/
Joel.2. cis oia viſui apparebūt tenebroſa. RABA.Nihil mī p/
hibꝫ itelligi veraciter:tūc ſolē ꝛ lunā cū ceteris ſiderib⁹ad
tps ſuo lumie puari:ſic de ſole ſcdm̄ ꝯſtat tpe dnice paſſio/
nis.vn̄ iohel dic̄.Sol ꝯuertet̄ in tenebras:ꝛ luna in ſangui
neꝫ anq̄ȝ veniat dies dn̄i magn⁹ ꝛ manifeſt⁹.Ceterū pacto
die iudicij:ꝛ clareſcēte future glie vita:cū fuerit celū nouū
Iſa.30. ꝛ terra noua:tūc fiet qd̄ Iſaias pph̄a dic̄.Erit lux lune ſic
lux ſolis:ꝛ lux ſolis erit ſeptēpliciter. Qd̄ āt de ſtellis dcm̄
mar.14. eſt.[Et ſtel.ca.de celo] in marco ita ſcriptū ē. Et ſtelle celi
erūt decidētes.i.ſuo lumie carētes. HIERO.Per virtu/
D tes āt celoꝝ: angeloꝝ mlt̄itudies itelligim⁹. CHRY.in
ho.Qui valde decēter cōmouebūt̄ vl̄ ꝯcutiēt̄ vidētes tā/
taꝫ trāſmutationē fieri:ꝛ ꝯſeruos ſuos puniri:ꝛ orbē terra/
ruꝫ terribili aſſiſtēteꝫ iudicio. ORIGE. Sic āt in diſpē/
ſatiōe crucis ſole deficiēte tenebre facte ſūt ſup terrā:ſic ꝛ
ſigno filij hoīs apparēte in celo deficiēt lumia ſolis lune ꝛ
ſtellaꝝ:q̄ſi ꝯſūpta ex mlt̄a v̄tute ſigni illi⁹.Un̄ ſeqt̄.[Tūc
ap.ſig.fi.ho.in celo.] Signū āt crucis h̄ itelligamus vt vi/
deāt iux̄ çachariā ꝛ ioānē iudei quē cōpūxerāt:ꝛ ſignū vi/
ctorie. CHRY.in ho.Si āt ſol qdē obtenebrat̄ crux nō
appereti:niſi mlt̄o ſolarib⁹ radijs luculētior eēt. Ne aūt di
ſcipuli verecūdēt̄:ꝛ doleāt de cruce:eā ſignū noiat cū q̄dā
Chriſt⁹ in iudicio vul nera ſua oſtēdet. claritate.Appebit āt ſignū crucis:vt iudeoꝝ iuerecūdiam
ꝯfutet.Adueniet.n.chřs in iudicio nō vulnera ſolū:ſꝫ mor/
teꝫ exprobratiſſimā oſtēdēs.Un̄ ſeqt̄.[Et tūc plāgēt ſe oēs
tribus terre.]Uiſa.n.cruce ꝯſiderabūt ꝙ mortuo eo nihil
pfecerunt:ꝛ qm̄ crucifixerunt eū queꝫ adorari oportebat.
HIERO.Recte āt dic̄ trib⁹ terre.Hi.n.plāgēt q munici
patū nō hn̄t in celis:ſꝫ ſcripti ſūt in terra. ORIGE.Mo
Moralr. E ralr̄ āt dicet aliqs obſcurādū ſoleꝫ eē diabolū:q in ꝯſūma
tiōe eſt arguēdus cū ſit tenebre:ſimulat āt ſe ſolē.Luna āt
q̄ vr̄ illumiari ab hō ſole eſt oīs eccl'ia malignātiū:que fre
quēter lumē ſe hre ꝛ dare pmittit:tūc āt redarguta cuꝫ re/
probatis dogmatib⁹ſuis:claritatē ſuā amittet: ſꝫ ꝛ q̄cūqꝫ:
ſiue in dogmatib⁹:ſiue in v̄tutib⁹ falſis hoib⁹ qdē v̄itatē p/
mittebāt:mēdacijs aūt ſeducebāt:hi ꝯueniēter dicēdi ſunt
ſtelle cadētes de celo:vt ita dicā:ſuo:vbi erāt in altitudine
cōſtitute:extollētes ſe aduſus ſciaꝫ dei.Ad cōmēdationeꝫ
puer.4. aūt ſmonis h⁹ vtemur exēplo puerbioꝝ dicēte.Lumē iu/
ſtoꝝ ſꝑ iextinguibile ē:lumē āt ipioꝝ extinguet̄:tūc claritas
1.cor.15. dei appebit in oī q portauit imaginē celeſtis: ꝛ celeſtes le/
tabunt̄:terreni āt plāgēt.Uel eccl'ia eſt ſol luna ꝛ ſtelle:cui

dcm̄ ē.[Specioſa vt luna:electa vt ſol.] AUGU.ad eſi/
chiū.Tūc.n.ſol obſcurabit̄ ꝛ luna nō dabit lumē ſuū:quia
eccl'ia nō appebit ipſis tūc pſecutiōib⁹ vltra modū ſeuiē/
tib⁹.Tūc ſtelle cadēt de celo:ꝛ v̄tutes celoꝝ cōmouebūt̄:
qm̄ multi q grā fulgere videbant̄ pſequētib⁹ cedent ꝛ ca/
dent:ꝛ qdeꝫ fideles fortiſſimi turbabunt̄.Hoc āt poſt tri/
bulationē dieꝝ illoꝝ dr̄ eē futurū:nō qꝛ tranſacta tota illa
perſecutione accidāt iſta:ſꝫ qꝛ p̄cedet tribulatio vt ſequat̄
quorūdaꝫ defectio:ꝛ qꝛ per oēs dies illos ita fiet ppterea
poſt tribulationē dieꝝ illoꝝ:ſꝫ tn̄ in eiſdē dieb⁹ fiet.

Et videbunt filium hominis venientē in nu/ Tex.8.
bibus celi cum virtute multa ꝛ maieſtate.

CHRY.in ho.Qꝛ crucē audiuerāt:ne rurſus exiſtima/ A
rent aliqd turpe eē futurū ſubiūgit. [Et vi.fi.ho. ve.in nu.
ce.cū vir.mul.ꝛ ma.] AUGU.ad eſiebiū. Cui⁹ qdeꝫ p/ Chriſt⁹ ad iudicādeꝫ vētet i corpoꝛ qd̄ fuit crucifixū ꝛ qd̄ reſurrexit.
prior ſenſus eſt:ꝛ cū h̄ qſqꝫ audierit vl̄ legerit:ipꝫ eē aduē
tuꝫ accipiat qn̄ v̄etur⁹eſt ad viuos ꝛ mortuos iudicandos
in corpe ſuo:in q̄ ſedet ad dextrā pr̄is: in q̄ ēt mortu⁹ eſt ꝛ
reſurrexit:ꝛ aſcēdit in celū:ꝛ ſic in actib⁹ aplo͛ꝝ legit̄.Nu/
bes ſuſcepit eū ab oculis eoꝝ:ꝛ qꝛ illic dcm̄ eſt ab āgelis.
Sic veniet quō vidiſtis eū euntē in celū:merito credēdus Act.1.
eſt nō ſolum in eodē corpe:veꝝ ēt in nube v̄etur⁹. ORI.
Uidebūt ḡ oculis corpalib⁹ fi.hois ſpē humana ve.in nu.
ce.i.ſupnis.Sic.n.cū trāſformat⁹eſt:vox venit d̄ nube:ſic
cū veniet iteꝝ in ſpēꝫ trāſformat⁹ glioſaꝫ:ꝛ nō ſup vnā nu/
beꝫ:ſꝫ ſup mlt̄as q̄ erūt vehiculū ei⁹. Et ſiqdē vt ne terraꝫ
calcaret fili⁹ dei hierl'ymā aſcēdēs:diligētes eū ſtrauerūt
veſtimēta ſua in via neqꝫ aſellū q portabat eū volētes ter/
raꝫ calcare:qd mirū ſi pr̄ ꝛ de⁹ diuꝫ nubes ſternat celeſtes
ſub corpe filij deſcēdētis ad op⁹ ꝯſūmatiōis? Dicet āt ali/ Gen.1.
qs:qm̄ ſic in factiōe hois accepit de⁹ limū de terra ꝛ finxit
hoieꝫ:ſic vt appeat gl'ia chři accipiēs dn̄s de celo ꝛ de cele Mat.17.
ſti corpe:corpauit pᵐ qdē in trāſfiguratiōe in nubē lucidā.i.
in ꝯſūmatiōe in nubes lucidas:pp qd̄ nubes celi dn̄r:ſꝫ ꝙ Phy.2.
ꝛ limus terre eſt dict⁹:ꝛ decet prēꝫ talia mirāda dare filio
ſuo q ſe humiliauit:ꝛ ppea exaltauit illū:nō ſoluꝫ ſcdm̄ ſpm̄:ſꝫ
ēt ſcdm̄ corp⁹:vt ſup talib⁹ nubib⁹ veniret:ꝛ forſitan ſup nu/
bib⁹rōnalib⁹:ne irrōnabile eēt vehiculuꝫ filij hois glificati.
Et pᵐ qdē venit ieſus cū v̄tute ex q̄ faciebat ſigna ꝛ pdi
gia in pplo.Oīs āt illa v̄t⁹ cōpōne illi⁹ v̄tutis mlt̄e:cū q̄ in
fine v̄etur⁹eſt modica erat.Uirt⁹.n.erat exinaniētis ſeipꝫ:
ꝯſ̄is eſt ēt vt ad maiorē gl'iaꝫ reformet̄:q̄ȝ fuit trāſformat⁹
in mōte.Tūc.n.pp tres tm̄mō trāſformat⁹ ē:in ꝯſūmatōe
aūt mūdi tot⁹ appebit in gl'ia multa:vt videant eū oēs in
gl'ia. AUGU.ad eſiebiū.Sꝫ qm̄ ſcripture ſcrutāde ſūt: B
nec eaꝝ ſupficie debem⁹eē ꝯtēti:diligēter ſūt iſpiciēda ſe/ Scripture ſcrutande ſūt:nec de eaꝝ ſupficie debem⁹ eē ꝯtenti.
quētia.Poſt pauca.n.ſeqt̄.[Cū videritis h̄ oīa fieri:ſcitote
qꝛ ppe eſt iā in ianuis.]tūc.n.ſcim⁹ ppe eſſe:cū nō aliq̄ vi/
dem⁹eē p̄miſſoꝝ:ſed h̄ oīa:in qb⁹ ꝛ h̄ eſt:ꝙ videbit̄ filius
hois veniēs:ꝛ mittet angelos ſuos de q̄tuor ptib⁹ mūdi.i.
de toto orbe terraꝝ:cōgregat electos ſuos q̄ tota hora no/
uiſſima fac̄ veniēs in ſuis mēbris tāq̄ȝ in nubib⁹:vl̄ in tota
ipſa eccl'ia tāq̄ȝ in nube magna:ſic nūc venir̄ nō ceſſat.[Sꝫ
iō cū ptāte magna ꝛ maieſtate] qꝛ maior ptās ꝛ maieſtas
illi⁹appebit ſcis qb⁹ magnā v̄tutē dabit:ne tāta pſecutiōe
vincāt̄. ORIGE.Uel[cū magna v̄tute venit] q̄tidie ad C
aiaꝫ oīs credētis in nubib⁹ pphicis:in ſcripturis pph̄aꝝ ꝛ
aplo͛ꝝ:q v̄bū dei ſup humanā nāꝫ in itellectib⁹ ſuis decla/
rat:ſic ēt eis qui intelligūt dicimus apparere gl'iaꝫ multā:
que qdē vr̄ in ſcdo v̄bi aduētu qd̄ eſt pfectoꝝ:ꝛ ſic fortaſſe
oīa que a tribus euangeliſtis dicta ſunt de chriſti aduentu
diligētius inter ſe collata ꝛ bene diſcuſſa inuenient̄ ad hoc
pertinere ꝙ quotidie venit in corpe ſuo:qd̄ eſt eccleſia de
quo aduētu ſuo alibi dixit. Amō videbitis filiū hois ſedē/
teꝫ a dextris v̄tutis dei ꝛ veniētem in nubib⁹ celi:exceptis

locis vbi ab eo ille aduentus vltimus in ſeipſo pmittitur.

Tex.9. mar.13. mar.13. Luc.12. ¶ Et mittet angelos ſuos cū tuba ⁊ voce magna: ⁊ cógregabūt electos eius a quatuoꝛ ventis: a ſummis celoꝝ vſqꝫ ad terminos eoꝝ.

A ¶ ORIGE. Qꝛ de placitu métionē fecerat: q ad h erit vt ſpōte ꝯ ſe ſnias pferāt: ⁊ ſeipſos ꝯdēnēt: ne puteť ꝙ in iſto placitu mala eoꝝ terminenť ſubdit. [Et mit.ange.ſu.cū tu. ⁊ vo.magna.] REMI. Hec āt tuba nō reuera corpea eſt itelligēda: ſꝫ archāgelica voꝝ: q adeo magna erit: vt ad clamoꝛē illi⁹ oēs moꝛtui de terre puluē reſurgant. CHRY. Sonus āt tube ptinet ad reſuſcitationē: ad gaudiuꝫ: ad repreſentādūꝫ ſtupoꝛē q tūc erit ad doloꝛē illoꝝ q relinquenť: ⁊ in nubib⁹ nō rapient. ORIGE. Scriptū eſt āt in nūis: ꝙ ex ꝗtuoꝛ vētis ꝯgregabūt ſacerdotes tubicinātes eos q ſūt ex caſtris iſrl: ſm q̄ꝫ cōpatiōnē de angelis cħi dr. [Et ꝯgregabūt electos ei⁹ a ꝗtuoꝛ vētis.] REMI. i. a 4ᵒʳ climatib⁹ mūdi. i. oriēte: occidēte: aqlone: ⁊ auſtro. ORI. Et ſimpliciores qdē opinanť eos tm̄ q tūc inuēti fuerint in corpe aggregādos: ſꝫ meli⁹ eſt dīc ꝯgregādos nō ſolum ab angelis cħi eſſe oēs nō ſolū ab aduētu cħi: ⁊ vſqꝫ ad ꝯſūmationē vocatos atqꝫ electos: ſꝫ ⁊ oēs q a ꝯſtōne fuerint mūdi q viderūt ſicꝫ abraā cħi diē: ⁊ exultauerūt in illaꝫ. Vn̄ āt nō tm̄ illos q in corpe fuerit cōpꝛehēſi dicit cōgregādos cħi electos: ſꝫ ēt illos q de corpib⁹ ſūt egreſſi: manifeſtat ſmo dicēs ꝯgregatos electos: nō ſolū a ꝗtuoꝛ vētis: ſꝫ ēt ſubdēs. [A ſūmis celoꝝ vſqꝫ ad terminos eoꝝ.] Qd nemini ſup terrā exiſtī arbitroꝛ ꝯuenire. Vel celi ſunt ſcripture diuine: aut auctores eoꝝ in qb⁹ hitat de⁹. Sūma aūt ſcripturaꝝ ſūt initia illaꝝ: termini āt ꝯſūmatiōes eaꝝ. Cōgreganť ḡ ſancti a ſūmis celoꝝ. i. ab eis q viuunt in initijs ſcripturaꝝ vſqꝫ ad eos q viuūt in ꝯſūmationib⁹ eaꝝ. Congregabunť. n. tuba ⁊ voce magna: vt q audierit ⁊ adiuerit parēt ſe ad viā pfectiōis: q ducit ad filiū dei. REMI. Ul alr. Ne forte aliqs putaret ꝙ ſolūmō a ꝗtuoꝛ ptib⁹ mūdi ⁊ nō a mediterraneis regionib⁹ ⁊ locis. Jō addit. [A ſummis celoꝝ vſqꝫ ad terminos eoꝝ.] Per ſummū. n. celi medīū oꝛbis intellīť: qꝛ medio oꝛbis ſummū celi pſidet. Per terminos āt celoꝝ: fines terre ſigāt vbi lōge diſtātib⁹ circulis celi: terre iſidere videnť. CHRY. Qd āt p angelos dn̄s electos vocat: ad electoꝝ honoꝛē ptinet. Nam ⁊ Paulus dicit: ꝙ rapienť in nubib⁹: qꝛ eos qdē q reſurrexerunt cōgregabunt angeli: cōgregatos aūt recipient nubes.

1.the.4. Tuba dicitur iudicij erit vox angeli ad cui⁹ clamoꝛem oēs moꝛtui reſurgent. Nū.11. B Joā.8. C

Tex.10. mar.13. Luc.12. ¶ Ab arboꝛe āt fici diſcite parabolā: cū iā ramus eius tener fuerit ⁊ folia nata: ſcitis qꝛ ppe eſt eſtas. Jta ⁊ vos cū videritis hec oia: ſcitote qꝛ ppe ē in ianuis. Amē dico vobis: qꝛ nō preteribit gn̄atio hec: donec oia fiāt. Celū ⁊ terra tranſibunt: verba aūt mea nō preteribunt.

A ¶ CHRY. in ho. Qꝛ dixerat ꝙ ſtatiꝫ poſt tribulationem dieꝝ illoꝝ q̄ pdicta ſūt ꝯtingerēt: ipſi aūt ꝗrere poterant. Poſt ꝗntū tps: Jō exponit exē⁹ ponēs de ficu dicēs. [Ab ar.fi.diſci.para.cū iā ra.ei⁹ te.fu.⁊ fo.na.ſci.qꝛ p.ē eſtas.] HIERO. q.d. Sicꝫ qn̄ teneri fuerit in arboꝛe fic⁹ cauliculi: ⁊ gēma erūpit in floꝛē: coꝛtexqꝫ folia parturit: itelligitis eſtatis aduētū: ⁊ fauonij ac veris itroitū. Jta cū oia q̄ ſcripta ſūt videritis: nolite putare iā adeſſe ꝯſūmationē mūdi: ſꝫ qſi pꝛuia ⁊ pcurſoꝛes ꝗſdā venire: vt oſtdāt ꝙ ppe ſit ⁊ in ianuis. Vn̄ ſeqť. [Jta ⁊ vos cū vide.hec om.ſcito.quia ppe eſt in ianuis.] CHRY. in ho. Per qd oſtēdit ꝙ nō multū erit tpis mediū: ſꝫ ſtatiꝫ aduētus cħi occurret. Per h aūt ⁊ aliū qddā pnūtiat. ſ. eſtatē ſpūalē ⁊ trāqllitatē iuſtis poſt hyemē eſſe futurā: pctōrib⁹ aūt ecōtrario hyemē poſt eſtatē. ORIGE. Sic. n. fic⁹ in tpe qdē hyemis vitalez vtutē hꝫ in ſe abſcōditā: poſtmodū aūt cū virt⁹ ipſa vitalis pdire ceperit ad manifeſtationē ptereunte hyeme ⁊ ipſa valitudie ei⁹ ram⁹ efficiť tener ⁊ folia pducit: ſic ⁊ mūdus ⁊ vnuſqſqꝫ eoꝝ q ſaluāť an cħi aduētū qſi in hyeme in ſe abſcōſaꝫ hn̄t vitalez vtutē. Chō āt inſpirāte fiunt teneri ⁊ nō duri coꝛdis rami: ⁊ q abſcōdita erāt in eis pgrediunť in folia: ⁊ manifeſtos fruct⁹ oſtdūt: talib⁹ āt ppe eſt eſtas: ⁊ aduēt⁹ glie vbi dei. CHRY. in ho. Propter h āt iſtud poſuit: vt credere faciat hūc ſmonē oīno ita eē venturū. Ubicūqꝫ. n. qd oio euēturū eſt dīc: nāles necītates in exē⁹ iducit. AVGV. ad Heſichiū. Qꝛ āt de ſignis euāgelicis ⁊ ppheticis q̄ fieri cernim⁹ ppiquū dn̄i aduētuꝫ ſperare debem⁹ qs negat: Quotidie qppe magis magiſqꝫ fit pxim⁹: ſꝫ ꝗto iteruallo ppiquat: de h dcm̄ eſt. Nō eſt vrm ſcire tpa vel momēta. Vel qn̄ dixit apl's. Nunc ppioꝛ eſt nr̄a ſalus: ꝗ cū credim⁹. Et ecce tot āni trāſierūt: nec tn̄ qd dixit falſuꝫ eſt: ꝗto magis nūc dōꝫ eſt ppinq̄re dn̄i aduētuꝫ qn̄ tant⁹ fact⁹ eſt ad finē acceſſus. HYLA. Myſtice aūt ſynagoga ficus arboꝛi cōparať. Ram⁹ igiť ficus antechīs eē itellīī: diaboli fili⁹: pcti poꝛtio: legis aſſertoꝛ: qui cū vireſcē cepit ⁊ frōdeſcē: qdā pctōꝝ exultantiū viriditate: tūc pria eſt eſtas. i. dies iudicij ſentiť. REMI. Vel cuꝫ hec ficus rurſuꝫ germinabit. i. cū ſynagoga vbū ſcē pdicationis accipiet: pdicātib⁹ enoch ⁊ helya: itellig̃e debemus: qꝛ ppe eſt dies ꝯſūmatiōis. AVGV. de qō.euā. Vel p arboꝛē fici itellige gen⁹ humanū pp pruritū carnis. [Cum iā ram⁹ ei⁹ tener fuerit] i. cū filij hoīuꝫ p fidē cħi ad ſpūales fruct⁹ pfecerit: ⁊ in eis honoꝛ adoptiōis filioꝝ dei emicuerit. HYLA. Ut āt fides certa eſſet futuroꝝ ſubiunxit. [Amē di. vo. qꝛ nō pte.ge.hec do. oia fiāt.] Amē āt dicēdo pfeſſionē vitatis adiūxit. REMI. Et ſimplices qdē ad deſtructionē hierlꝫ referūt vba: ⁊ de illa gnōne eē dicta: q paſſionē cħi aſpexit: ꝙ nō eſſet trāſitura pus ꝗ fieret deſtructio ciuitatis illi⁹. Neſcio aūt ſi vbuꝫ a vbo exponē poſſit ab eo ꝙ ait. Nō relinqueť hic lapis ſup lapidē: vſqꝫ ad illd qd ait. [Prope eſt in ianuis.] Foꝛſitan. n. in qbuſdā potuerūt: in alijs āt nō potuerūt oio. CHRY. in ho. Hec ḡ oia de fine hierlymoꝝ dcā ſūt ⁊ q̄ de pſeudo pphis ⁊ pſeudochriſ: ⁊ alia oia q̄ dixim⁹ vſqꝫ ad cħi aduētuꝫ futura. Qꝛ āt dixit [gn̄atio hec] nō de ea q̄ tunc erat dixit: ſꝫ de ea q̄ eſt fideliū. Cōſueuit. n. ſcriptura gnōnē nō ſolūꝫ a tpe deſignare: ſed a loco cultu: ⁊ ꝯuerſatiōe: ſicꝫ cū dr. Hec eſt gn̄atio querentiū dn̄m. Ex h aūt oſidit ꝙ hierl'm peribit: ⁊ amplioꝛ ps iudeoꝝ deſtrueť: gnōnē aūt fideliuꝫ nulla ſepabit tētatio. ORIGE. Gn̄atio tn̄ eccl'ie trāſibit aliqn̄ tn̄ totū h ſeculuꝫ vt hereditet futuruꝫ: tn̄ [donec hec oia fiāt] nō trāſibit. [Cū āt oia hec fcā fuerit trāſibit nō ſolū terra: ſꝫ ēt celū. Un̄ ſeqť. [Celū ⁊ terra] i. nō ſolū hoīes qꝝ vita terrena eſt: ⁊ pptere a terra dn̄r: ſꝫ ēt illi qꝝ ꝯuerſatio eſt in celis: ⁊ iō celū vocanť: trāſibūt āt ad futura: vt veniāt ad melioꝛa. Uerba āt q̄ a ſaluatoꝛe ſūt dcā nō trāſibūt: qꝛ ꝗ ſua ppa ſūt opanť ⁊ ſp opabunť. Perfecti aūt ⁊ q nō recipiūt vt iā melioꝛes efficiāť: trāſeūtes qd ſunt: ad illd qd nō ſūt. Et h eſt qd ſubdiť. [Uerba āt mea nō preteribūt.] Et foꝛte qdē vba moyſi ⁊ pphetaꝝ trāſierūt: qꝛ q̄ que pphetiſabanť ab illis ipleta ſūt: vba āt cħi ſemp ſūt plena ⁊ ꝗtidie iplenť: ⁊ adhuc ſūt iplēda in ſctis. Aut foꝛte neqꝫ moyſi vba aut pphetaꝝ dicē debemus ipleta oino. Pꝛoprie. n. ⁊ illa vba filij dei ſunt: ⁊ ſp iplenť. HIERO. Vel hic per gnōnē oē hoīuꝫ ſigāt gen⁹: aut ſpālr iudeoꝝ. Deide magis eos ad fidē pmiſſoꝝ iducit cū ſubdit. [Celū ⁊ ter.trāſi. ver.aūt mea nō pteribūt.] Ac ſi dicat. Facilius eſt fixa ⁊ imobilia deſtrui: ꝗ ſermonū meoꝝ aliqd decidere. HYLA. Celum. n. ⁊ terra ex conditione ſue creationis nihil hn̄t in ſe necītatis vt nō ſint: verba aūt chriſti ex eternitate deducta: id in ſe ꝯtinent virtutis vt maneāt.

Poſt ſigna pcedētia nō mltuꝫ tpis interuallū vſqꝫ ad iudiciū. B

C Ro.13. Myſtice. Antechriſti pcatores ponunt. Apoc.11. D .ſ.eo. E ps.23. Homines celeſtia meditantes celi vocantur et terrena meditātes vocāť terrena. Phy.3. F

HIERO.[Celū aūt ꝛ terra trāſibūt] in mutatione:non
abolitōe ſui alioquin quō ſol obſcurabit̃ ꝛ luna nō dabit
lumen ſuum:ſi celum in quo iſta ſunt terraq̨ꝫ nō fuerint?
RABA. Celū tn̄ qḋ trāſibit:nō ſiderū ſꝫ aereū intelligē
debem⁹:qḋ ꝑus diluuio peryt. CHRY. in ho. Elementa
Eccl'ia eſt ꝑcioſior ce lo ꝛ terra. aūt mūdi in mediū adducit:oñdēs qm̄ ꝑcioſior celo ꝛ ter
ra eſt eccl'ia:ſil' etiā ꝛ hinc cōditorē ſe hoiū oſtēdit.

Zach.11. ⁋ De die āt illo ꝛ hora nemo ſcit:neq̨ꝫ āgeli ce
Gen.7. loꝝ niſi pr̄ ſolus. Sicut āt in dieb⁹ noe:ita erit ad
Luc.17 uent⁹ filij hoīs. Sicut.n.erāt in dieb⁹ an̄ diluuiū
comedētes ꝛ bibētes:nubētes ꝛ nuptui tradē
tes vſq̨ꝫ ad eū diem quo intrauit noe in archā: ꝛ
nō cognouerūt donec venit diluuiū: ꝛ tulit oēs:
Gen.7. ita erit ꝛ aduēt⁹ filij hoīs. Tūc duo erūt i agro:
vn⁹ aſſumet̃: ꝛ vn⁹ relinquet̃. Due molētes in
Mar.13 mola: vna aſſumet̃: ꝛ vna relinquet̃. Duo in le
Luc.17. cto vno: vnus aſſumet̃: ꝛ vnus relinquet̃.

A ⁋ CHRY. in ho. Cū dixiſſet dn̄s oīa q̄ ꝑcedūt chr̄i aduē
tū ꝛ ad ipſas ianuas narrationē duxiſſet:diē tacē voluit.
Un̄ dicit.[De die aūt il. ꝛ ho. ne. ſcit ne. an. ce. ni. ſo. pater.]
HIERO. In qbuſdam aūt latinis codicib⁹ additum eſt.
Neq̨ꝫ fili⁹:cū in grecis ꝛ maxīe Adamātij ꝛ Pierij exem
plarib⁹ h̄ nō habeat̃ aſcriptū:ſꝫ q2 in nōnullis legit̃:diſſe
Mar.13 rendū vr̄. ERMI. Marc⁹ ēt euāgeliſta nō ſolū dicit ange
los neſcire:ſꝫ ēt filiū. HIERO. In q̄ gaudēt Arri⁹ ꝛ Eu
nomius. Dn̄t.n. Nō ē eq̄lis ei:q nouit ꝛ q ignorat. Cōtra
quos breuiter iſta dicēda ſūt cū oīa tpa fecerit ieſus: h̄ eſt
Jo.1. v̄bū dei:oīa.n. ꝑ ip̄ꝫ fcā ſūt ꝛ ſine ipſo fcm̄ eſt nihil. In oīb⁹
aūt tpib⁹ cū dies iudicij ſit:q̄ ꝯntia pōt ei⁹ ignorare ꝑtem:
cui⁹ totū nouerit? Hoc q̨ꝫ dōm eſt. Quid eſt magis notitia
pr̄is an notitia iudicij:ſi mai⁹ nouit:quō ignorat qḋ minus
eſt? HYLA. Nūqd ēt de⁹ pr̄ cognē illi⁹ diei filio dene
Luc.10. gauit:cū deīn ab eo ſit. Oīa mihi tradita ſunt a pr̄e meo:q̄
B nō oīa ſūt tradita:ſi eſt aliqd qḋ negat̃. HIERO. Igitur
q2 ꝓbauim⁹ nō ignorare filiū dei ꝯſūmatiōis diē:cā red
denda eſt:cur ignorare dicat̃. Poſt reſurrectionē qdē iter
rogat⁹ ab apl'is de hac die manifeſti⁹ r̄ndit. Nō eſt veſtrū
Actu.1. ſcire tpa ꝛ momēta:q̄ pr̄ poſuit in ſua ptāte. In q̄ oſtendit
ꝙ ipſe ſciat:ſꝫ nō expediat noſſe apl'is: vt ſp̄ icerti de aduē
tu iudicis ſic quotidie viuant: quaſi die alia iudicādi ſint.
AVGV. ꝑ de tri. Ex q̄ dic̃. Ne ſcit:itelligēdū eſt neſcien
tes facit.i.ꝙ nō ita ſciebat:vt tūc diſcipulis idicaret:ſicut di
Gen.22. ctū ē ad habraā. Nūc cognoui qm̄ times deū.i.nūc feci vt
cogſceres:q2 ꝛ ip̄e ſibi in illa tētatiōe inotuit. AVGV.
Fili⁹ in pa tre ſcit qm̄ erit dies iu dicij. de v̄. do. Ex aūt dixit pr̄ē ſcire iō dixit:q2 in pr̄e ꝛ fili⁹ ſcit.
Quid.n.eſt in die qḋ nō in v̄bo factū ſit:ꝑ qḋ fact⁹ ē dies?
AVGV. in li. 83. q̄ōnū. Bn̄ aūt accipit̃ qḋ dcm̄ eſt:ſolū
pr̄ē ſcire ſm̄ ꝑdictū modū ſciēdi:q2 facit filiū ſcire:filius
C aūt neſcire dr̄:q2 nō facit hoīes ſcire. ORIGE. Uel alr̄.
Donec eccl'ia q̄ eſt corp⁹ chr̄i:neſcit diē illum ꝛ horā:tādiu
nec ip̄e fili⁹ dr̄ diē illū ꝛ horā ſcire. Dr̄ aūt ſcire ſꝫ ꝓpriā
ſignatiōnē:ſicut eſt in ꝯſuetudine ſcripturaꝝ. Apl's.n. ſalua
torē dic̃ neſciētē pctm̄:q2 nō peccauit. Preparat aūt fili⁹
ſciā diei illi⁹ ꝛ horā cohēdib⁹ ſue ꝓmiſſionis:vt oēs ſimul
1.cor.2. ſciāt.i.re ipſa experiant̃ in illa hora ꝛ die q̄ ꝑparauit de⁹ dili
gentib⁹ ſe. BASI. Legi q̨ꝫ in cuiuſdā libro:filiū hūc non
vnigenitū:ſꝫ adoptiuū debē itelligi. Nō.n. vnigenito filio
angelos ꝑpoſuiſſet. Sic.n.ait. Neq̨ꝫ āgeli celoꝝ neq̨ꝫ fili⁹.
AVGV. ad eſichiū. Sic q̄ euāgeliū dic̃.[De die illa ꝛ ho
ra nemo ſcit.] Tu āt dicis. Ego aūt dico:neq̨ꝫ menſē:neq̨ꝫ
annū aduēt⁹ ipſi⁹ ſciri poſſe. Ita.n. h̄ vr̄ ſonare tāq̨ꝫ nō poſ
ſit ſciri q̄ ānō vētur⁹ ſit:ſꝫ poſſit ſciri q̄ hebdomada ānoꝝ
vel q̄ decade tāq̨ꝫ dici poſſit atq̨ꝫ diffiniri:inter illos ſeptē
annos aut decē aut centū vl' qḋlibꝫ:ſeu maioris nūi ſeu mi
noris:ſi aūt h̄ te nō cōprehēdiſſe ꝑſumis: h̄ ſentis qḋ ego.
CHRY. in ho. Ut āt addiſcas:ꝙ nō ignorāter ſuē ē ꝙ de D
die ꝛ hora iudicij tacet:aliud ſignū inducit cū ſubdit.[Sicut
aūt fuit in dieb⁹ noe:ita fiet aduēt⁹ filij hoīs.] Hoc āt dixit
oſtēdens ꝙ repēte venit ꝛ inopinate ꝛ pluib⁹ laſciuiētib⁹.
Hoc eꝫ ꝛ Paulus dic̃. Cū dixerit pax ꝛ ſecuritas:tūc repē 1.the.5.
tinus eis ſuꝑueniet interit⁹. Un̄ ꝛ hic ſubdit̃.[Sicut.n.erāt in
dieb⁹ illis ante diluuiū comedētes ꝛ bibētes.] RABA.
Nō igit̃ hic iuxta martionis ꝛ manichei errorē ꝯiugia vel
alimēta dānant̃:cū in his ſucceſſionis:in illis nāe ſint poſi
ta ſubſidia:ſꝫ imoderat⁹ licitoꝝ vſus arguit̃. HIERO.
Querit̃ āt quō ſupra ſcriptū eſt. Surget gens ꝯ gentē:ꝛ re .ſ.eo.
gnū ꝯ regnū:ꝛ erūt peſtilētie ꝛ fames ꝛ terremot⁹:ꝛ nūc ca
futura memorent̃ q̄ pacis idicia ſūt. Sꝫ eſtimādū ꝙ poſt
pugnas ꝛc. qb⁹ vaſtat̃ gen⁹ humanū: breuis ſubſecutura
pax ſit:que cuncta oīa repromittit:vt fides credentiū cōpro
bet̃. CHRY. in ho. Uel laſciuia erit ꝛ pax his q inſenſi E
bilr̄ diſpoſiti ſunt:ꝓpṫ h̄ nō dixit Apl's. Cū fuerit pax:ſꝫ cū
dixerint:pax ꝛ ſecuritas:inſenſibilitatē coꝝ oſtēdens:ſicut Tpe ante chr̄i volu ptates aſſu mētur ab ipſis q de ꝓpa ſalute deſpabūt.
illoꝝ q fuerūt in dieb⁹ noe qm̄ mali laſciuiebāt:nō autem
iuſti.ſꝫ in tribulatiōe ꝛ triſtitia ptrāſibāt. Hinc aūt oñdit:
qm̄ cum antechr̄s venerit:indecētes voluptates aſſument̃
apd̄ eos qui iniqui erūt:ꝛ de ꝓpa deſperabūt ſalute. Et iō
exēplū ponit huic rei ꝯueniēs. Cū.n.archa fabricaret̃:pre
Gen.6. iacebat qdē in medio futura ꝑdicēs mala. Mali āt credē
tes ac ſi nullū fuiſſet futurū malū laſciuiebāt:ꝛ q2 futura
apud multos credunt̃ ex ꝑteritis credibilia facit:q̄ ꝑdicit.
Deide aliud ſignū ponit ꝑ qḋ oñdit: ꝛ ꝙ inopinabilr̄ dies
ille veniet:ꝛ ꝙ ipſe diem illū nō ignorat dicēs.[Tūc duo
erūt in agro: vn⁹ aſſu. ꝛ al. relinquet.] Ex qb⁹ v̄bis oſtēdit̃
ꝙ aſſument̃ ꝛ relinquent̃ ꝛ ſerui ꝛ dn̄i:ꝛ q in ocio ꝛ labore.
HYLA. Uel duos in agro duos ppl'os fideliū ꝛ ifideliū F
in ſeculo:tāq̨ꝫ in vite hui⁹ ope dies dn̄i deprehēdet:ſepara
bunt̃ tn̄ relicto alio ꝛ alio aſſūpto:in q̄ fideliū ꝛ infideliū
deſtructio docet̃. Dei.n.ira igraueſcente:ſcti in promptua
rio recōdent̃:ꝑfidi vo ad celeſtis ignis mām relinquēt̃. De
molētibus.n.par rō eſt. Unde ſeqt̃.[Due mo. in mo. vna
aſſu. ꝛ al. reli.] Mola.n.op⁹ legis eſt:ſꝫ q2 pars iudeoꝝ vt Apoc.10
ꝑ apl'os credidit:ita ꝑ helyā eſt creditura iuſtificāda per
fidē:ideo vna ꝑ eandē fidē boni opis apprehēdet̃. alia vo
infructuoſa legis ope relinquet̃ molēs incaſſū:ꝛ non fra
ctura celeſtis cibi panē. HIERO. Uel duo in agro pa
riter inuenient̃ eūdē hn̄tes laborē:ꝛ q̄ſi parē ſementē:ſꝫ fru
ctus laboris nō eque reſpiciētes. In duab⁹ ēt q̄ pariter mo
lunt:vel ſynagogā itelligē debem⁹ vel eccl'iā:ꝙ ſil' molere
videant̃ in lege:ꝛ de eiſdē ſcripturis ſcis farinā terere ꝑce
ptoꝝ dei vel ceteras hereſes q̄ aut de vtroq̨ꝫ teſtō aut al
tero vident̃ molere farinā doctrinaꝝ ſuaꝝ. Seqt̃.[Duo
in le. vn⁹ aſſu. ꝛ vn⁹ relin.] HYLA. Duo āt in lecto ſunt G
eandē paſſionis dn̄ice requiē ꝑdicātes:circa quā hēticoꝝ
ꝛ catholicoꝝ eadē ꝯfeſſio eſt. Sꝫ q2 vnitatē diuinitatis pr̄is
ꝛ filij catholicoꝝ fides ꝑdicabit:ꝛ hēticoꝝ falſitas ipugna
bit:fidē ꝯfeſſionis vtriuſq̨ꝫ diui arbitrij iudiciū cōproba
bit: vnū aſſumēdo ꝛ aliū relinquēdo. REMI. Ul' his v̄bis Tres ſunt ordines ec cleſie ꝑdi catoꝝ:con iugatoꝝ ꝛ cōtinētiū.
tres ordines eccl'ie demr̄ant̃. Per duos in agro ordo ꝑdi
catoꝝ qb⁹ cōmiſſus eſt ager eccl'ie:per duos in mola ordo
cōiugatoꝝ q̄ dū ꝑ diuiſas curas nūc ad hec:nūc ad illa fle
ctunt̃: q̄ſi molas in circuitu trahūt:ꝑ duos in lecto ordo cō
tinētiū:quoꝝ reges noīe lecti deſignat̃. In his āt ordinib⁹
ſūt boni ꝛ mali:iuſti ꝛ iniuſti. Et iō ex eis qdā relinquēt̃:ꝛ
qdā aſſument̃. ORIGE. Uel alr̄. Corp⁹ qdē q̄ſi ifirmū
in lecto eſt carnaliū paſſionū:aīa autē molit in graui mo
la mundi:vel corporis ſenſus in agro mundi operantur.

Tex. 12 ¶ Uigilate ergo:qꝛ neſcitis q̄ hora dn̄s veſter ven-
turꝰ ſit. Illud aūt ſcitote qm̄ ſi ſciret pr̄familias
qua hora fur vēturꝰ eſſet : vigilaret vtiqꝫ: ⁊ nō
fineret pfodi domū ſuā. Jdēoqꝫ ⁊ vos eſtote pa-
rati:qꝛ neſcitis q̄ hora filiꝰ hoīs vēturus eſt.

A ¶ HYLA. Perſpicue oñdit dn̄s qꝛ ſupra dixit. De die āt
illa nemo nouit niſi pr̄ ſolus:qꝛ.ſ.nō expediebat aplīs ſci-
re:vt pēdule expectatōis icerti:ſp credāt eū eē vēturū:quē
ignorāt qn̄ vēturꝰ ſit. Et iō q̄ſi ex ſupiorībꝰ ꝯcludens dicit.
[Uigi.ergo qꝛ neſci.q̄ ho.do.ve.vē.ſit.] Et nō dixit. Qꝛ neſci-
mus:ſed [neſcitis].ſ.vt oſtēdat ſe diez iudicij nō ignorare.
CHRY. in ho. Uult āt eos ſp in ſollicitudīe eē:pp̄ h̄ dic̄.
Qui dici-tur ſpālr̄ vigilare. [Uigilate.] GREGO. Uigilat q ad aſpectū veri lumīs
oculos aptos tenet. Uigilat : q ſuat operādo qd̄ credit:vi-
gilat q a ſe torporis ⁊ negligēcie tenebras repellit. ORI.
Dicit āt q ſimplicior eſt:qm̄ de ſcd̄o aduētu in q̄ vēturꝰ fue-
rat:hūc dicebat ſmonē:aliꝰ āt ꝙ itelligibilē ⁊ futurū in ſen-
ſuz diſcipulorū vbi dicebat aduentū:qꝛ nōdū erat in ſenſu
B eorū:quēadmodū erat futurꝰ. AVGV. ad eſicbiū. Non
ſoluz āt illis dixit [vigilate] qbꝰ tūc audiētībꝰ loq̄bat:ſꝫ ēt
illis q fuerūt poſt illos ante nos ⁊ ad noſipſos:⁊ q erunt poſt
nos vſqꝫ ad nouiſſimū eiꝰ aduētū:qꝛ ad oēs ptinet q̄dāmō.
Tūc.n. vnicuiqꝫ veniet dies ille:cū venerit eiꝰ dies vt talis
hic exeat:q̄lis iudicādus eſt illa die. Ac per h̄ vigilare dꝫ
oīs chr̄ianus:ne iparatū eū iueniat dn̄i aduētꝰ. Jmparatū
eniꝫ iueniet ille dies:quē iparatū inuenerit ſue vite vltima
dies. ORIGE. Uani āt ſūt oēs ſiue q ꝯſūmationē mūdi
ſcire ſe pfitent̄ qn̄ erit:ſiue q vite ppe finē ſcire ſe gloriāt̄
quē nemo cogſcē pōt niſi ſpūſcō illuminatus. HIERO.
Premiſſo aūt prīſfamilias exēplo cur reticeat ꝯſūmatio-
nis diē:manifeſtiꝰ docet cū ſubdit. [Illud aūt ſci.qm̄ ſi ſci.
prīfa.q̄ ho.fur.ven.eſ.vigi.vti. ⁊ nō ſineret pfo.do. ſuam.]
C ORIGE. Prīfamilias domꝰ eſt ſenſus hoīs:domꝰ āt eius
eſt aīa:fur āt diabolus. Eſt āt oīs ſmo ꝯrīꝰ q nō p nālez in-
troitū itrat ad aīaz negligētis:ſꝫ q̄ſi q foderit domū:pmuꝫ
deſtruēs q̄dā nālis edificia aīe.i.nāles itellꝯ : ⁊ p ipſaz di-
ruptionē igreſſus ſpoliat aīaz. Aliquotiēs iuenit qs furez in
ipſa pfoſſione:⁊ cōprehēdēs eū pcutit ſorē ſmonē imittens
iterficit ipꝫ. Nō āt in die fur venit:qn̄ illuminata eſt a ſole
iuſtitie aīa hoīs ſtudioſi:ſꝫ in nocte.i.in tpe adhuc malitie
pmanētis:in q̄ cū fuerit aliqs poſſē eſt ⁊ ſi nō habuerit ſau-
tez ſolis:ꝙ tn̄ illuſtret̄ ex aliq̄ ſplēdore vbi:qd̄ eſt lucerna:
adhuc qdē manēs in malitia:ſꝫ tn̄ hn̄s ppoſitū melioꝝ ⁊ vi-
gilantiū ne pfodiat̄ hoc eſt ꝓpoſitū:vl̄ in tpe tētationū:vl̄
in quarūcūqꝫ calamitatū matie fur ſolet venire:volens
D perfodere aīe domū. GREGO. Uel neſciente prīfami-
lias fur domū pfodit:qꝛ dum a ſui cuſtodia ſpūs dormie-
rit:improuiſa mors veniēs carnis nr̄e habitaculuz irrūpit:
⁊ cū quē dn̄m domꝰ dormientē iuenerit necat:qꝛ dētū ven-
tura dān̄a ſpūs minime puidet:hūc mors ad ſuppliciū ne-
ſcientē rapit. Furi āt reſiſteret ſi vigilaret:qꝛ aduētū iudi-
cis q occulte aīas rapit pcauens ei penitēdo occurreret:ne
Horam mortis dn̄s vult eē in-cognitaꝫ ⁊ vt ſemper poſſit eſſe ſuſpecta. ipenitēs periret. Horā vo vltimā idcirco dn̄s voluit eē in-
cognitā:vt ſemp poſſit eē ſuſpecta:vt dū illaz puidere mi-
nime poſſumus:ad illam ſine intermiſſione preparemur.
Propter qd̄ ſequit̄. [Ideoqꝫ ⁊ vos eſto. pa.qꝛ ne.qua ho.
fil.ho.ven.eſt.] CHRY. in ho. Hinc videt̄ confundere
eos qui nō tātuz ſtudium faciūt anime ſue:quātū ſtudent
circa pecunias qui furem expectant.

Tex. 13. Luc. 12 ¶ Quiſputas eſt fidelis ſuꝰ ⁊ prudēs:quē ꝯſti-
tuit dn̄s ſupra familiā ſuā: vt det illis cibum in
tpe? Beatꝰ ille ſuꝰ quē vt venerit dn̄s eiꝰ iuene-
rit ſic facientē. Amē dico vobis qm̄ ſup oīa bo-
na ſua ꝯſtituet eū. Si aūt dixerit malus ſuꝰ ille Luc. 12.
in corde ſuo. Moraz facit dn̄s meus venire: ⁊ Apo. 16.
ceperit percutere cōſeruos ſuos : māducet aūt 2. cor. 5.
⁊ bibat cum ebrioſis: veniet dn̄s ſerui illius in
die qua non ſperat: ⁊ hora qua ignorat: ⁊ diui-
det euꝫ:partēqꝫ eius ponet cuꝫ hypocritis:illic
erit fletus ⁊ ſtridor dentium.

¶ HYLA. Cūis dn̄s ſupra in cōi nos ad īceſſaꝫ vigilan- A
tie curā fuerit adhortatꝰ : ſpālez tn̄ ppl̄i pncipibꝰ.i.epīs in
expectatiōe aduētuqꝫ ſuo ſollicitudinē mādat. Hūc enim
ſuū fidelē atqꝫ prudētez ꝓpoſitū familie ſignāt:cōmoda
atqꝫ vtilitates ppl̄i ſibi cōmiſſi curātem. Un̄ dic̄. Quiſpu-
tas eſt fide.ſer.⁊ pru.quē ꝯſti.do.ſu.fa.ſuā:vt det illis ci.in
tpe?] CHRY. in ho. Qꝛ āt dicit [Quiſputas] nō eſt igno- Gen. 3.
rātis. Inuenit̄.n.⁊ pr̄ iterrogādo loquēs vt cū dicit. Adam
vbi es? REMI. Nec.n.ſignat hec iterrogatio ipoſſibilitatem
pficiēde vtutis ſꝫ diffīcultatez. GLO. Rarus.n.eſt fide-
lis ſuꝰ dn̄o pp̄ dn̄m ſeruiēs:oues chr̄i nō ad lucrū:ſed pro
amore chr̄i paſcēs:prudēs q ſubditoꝝ capacitatē vitam ⁊
mores diſcutiat [quē ꝯſtituat dn̄s] qui.ſ.ſit vocatꝰ a deo ⁊
nō ſe iniecerit. CRHY. in ho. Duo āt expetit ab hō ſer-
Dn̄s a ſeruis ſuis fidē ⁊ prudentiā exigit. uo.ſ.prudētiā:⁊ fidē. Fidelez.n.eū dic̄ : qm̄ nihil qd̄ dn̄i ſui
eſt:ſibi ꝓpriū fecit:nihil ēt de rebꝰ ſui dn̄i vane ⁊ inaniter
ꝯſumpſit. Prudētē āt eū vocat:qm̄ cognouit id ad qd̄ opꝫ
diſpēſare q̄ data ſunt. ORIGE. Uel q in fide pficit:tn̄ B
nōduꝫ in ea pfectꝰ eſt cōiter fidelis vocat̄ : ⁊ qui nālem hꝫ
mētis velocitatē:dr̄ prudēs. Siqs āt ꝯſideret:inueniet fi-
deles multos ⁊ ſtudiū fidei exercētes:nō aūt ⁊ prudentes:
qm̄ q̄ ſtulta ſūt mūdi elegit deꝰ. Et iterꝝ videbit alios velo- 1. cor. 1.
ces qdē eē ⁊ prudētes:modice āt fidei. Cōuenire āt in vnū
fidelez atqꝫ prudētez:rariſſimū eſt. Ut āt in tpe det cibuꝫ
nec̄iaꝫ hꝫ qs prudētiā:vt āt nō adimat cibos idigētiū:opꝰ
eſt fides:qm̄ ⁊ ſm ſimplicē itellc̄m opꝰ habemꝰ:vt fideles
ſimus ad diſpēſandū eccl̄ie redditꝰ:⁊ nō deuoremꝰ q̄ ſunt
viduaꝝ:vt memores ſimus pauperū:⁊ ne occaſionē acci-
piētes ex eo qd̄ ſcriptū eſt. Dn̄s ꝯſtituit his q euāgeliū pdi- Luc. 10.
cant de euāgelio viuere:ampliꝰ q̄ramꝰ q̄ꝫ cibū ſimplicē ⁊
nec̄ia veſtimēta:⁊ vt nec ampliꝰ teneamꝰ nob̄ q̄ꝫ his q ne-
ceſſitatē patiunt̄. Prudētes āt vt prudēter itelligamꝰ indi-
gentiū cāſ:pp̄ quas ſūt idigētes : ⁊ vniuſcuiuſqꝫ dignitatē:
q̄uo educatꝰ eſt:⁊ q̄tū nec̄iuꝫ hꝫ. Multa.n.ſapia opꝰ eſt ei
q bn̄ vult diſpēſare eccl̄iaſticos redditꝰ. Sit ēt fidelis ſuꝰ
⁊ prudēs vt nō effundat rōnabilez ⁊ ſpūalez cibū qbꝰ non
opꝫ:volēs oſtēdere ſe eē prudētez illis.ſ.qui magis nec̄iuꝫ
hn̄t vbū ꝙ mores eoꝝ edificet : ⁊ vitaꝫ cōponat:q̄ꝫ ꝙ illu-
minat ſcie lucē:aut vt ne eis q pſſt acutiꝰ audire:pigeat ex-
ponere altiora:ne exponētes vilia ꝯtēnant̄ ab his q nālr̄
ſunt ingenioſi:aut p exercitationē ſecularis ſapiētie acuti.
CHRY. in ho. Adaptat̄ etiā ⁊ ad pncipes ſeculares hec C
parabola:vnūquēqꝫ.n.his que hꝫ ad cōem vtilitatem vti
opꝫ:nō ad nocumētū ꝯſeruoꝝ neqꝫ ad pditionē ſuiipſius:
ſiue hꝫ ſapiaꝫ ſiue pncipatū ſiue aliud qd̄cūqꝫ. RABA.
Dn̄s aūt chr̄s eſt:familia aūt ſupra quā cōſtituit:eſt eccl̄ia
catholica. Difficile eſt ergo inuenire in vno ⁊ vt prudens ſit ⁊
fidelis:nō aūt ipoſſē:nec.n.btificaret eū qui nō pōt eſſe cū Luc. 22
ſubdit. [Beatus ille ſeruꝰ quē cū venerit dn̄s eius inuene- Premiuꝫ
rit ſic facientē.] HYLA. i. pcepto dn̄i ſui obedientez:vt bonoꝝ pre-
doctrine opportunitate verbuꝫ vite in eternitatis cibum dicatoꝝ ē
alende familie diſpenſet. REMI. Notādum aūt ꝙ ſicut ꝯſtitui ſup
magna diſtantia eſt meritoꝝ inter bonos predicatores ⁊ oīa bona
bonos auditores:ita magna diſtātia eſt premioꝝ. Bonos dn̄i : p̄miū
enim auditores ſi vigilantes inuenerit:faciet diſcumbere: ho bonoꝝ
vt lucas dicit. Bonos autem predicatores ſuper oīa bona auditoꝝ ē
ſua conſtituet. Unde ſequitur. [Amen dico vobis quoniā qꝛ faciet il- los diſcū- bere.

D ſup oīa bona ſua ꝯſtituet eū.] ORIGE. vt.ſ.cōregnet cū
Luc.10. cħo:cui oīa ſua tradidit pr̄:ſic̄ boni p̄ris fili⁹ ſup oēm p̄ris
ſubaꝫ ꝯſtituit⁹:p̄ticipat h⁹ dignitatē ⁊ glīaꝫ fidelib⁹:⁊ pru-
dentib⁹ diſpēſatorib⁹ ſuis:vt ſint ⁊ ipſi ſup oēm creaturaꝫ.
RABA. Nō vt ſoli ſꝫ vt pre ceteris eterna p̄mia hēant:
Nihil eſt melius glīa paradiſi. tū pro ſua vita:tū pro gregis cuſtodia. HYLA.Uel ſup
oīa bona ꝯſtituet̄.i.in dei glīa collocabit̄:qꝛ nihil eſt vltra
qḋ meli⁹ ſit. CHRY.Deide nō ſolū ab honore q iminet
bonis:ſꝫ a pena quā minat̄ malis erudit auditorē cuꝫ ſub-
dit.[Si aūt dixe.ma.ſer.ille in cor.ſuo:morā fa.do.me.ve-
ni.⁊ cepe.pcutere.] AVGV.ad eſicbiū. Ex morib⁹ hui⁹
ſui appet aīus ei⁹:quos mores licet breuiter magr̄ bonus
curauit exp̄mere.i.ſupbiā cū dicit. [Et ceperit pcu. cōſer.
ſuos.]atqꝫ luxuriā cū dicit.[Māducet aūt ⁊ bi.cū ebrio.]
ne qḋ dicebat [morā facit dn̄s me⁹] deſiderio ſui dn̄i dic
Ps.41. crederet̄. Quō.n.ardebat ille q dixit. Sitiuit aīa mea ad
deū viuū qn̄ veniā.Dicēdo.n.qn̄ veniā: moras ſe perpeti
moleſte ferebat:qꝛ ēt qḋ tp̄e accelerat̄:deſiderio tardū vr̄.
E ORIGE.Peccat āt in deū gcūqꝫ ep̄s q nō q̄ſi ꝯſeru⁹ mi
niſtrat:ſꝫ q̄ſi dn̄s:⁊ frequēter vt amarus dn̄s p viꝫ dn̄at̄:⁊
nō eſuriētes ſuſcipit:ſꝫ epulat̄ cuꝫ ebrioſis ⁊ ſp ſomniat:ꝙ
Typice poſt multuꝫ tp̄is vētur⁹ eſt dn̄s. RABA.Typice ēt pōt
itelligi ꝯſeruos pcutere ꝯſcias ifirmoꝝ:v̄bo vel exēplo vi
tiare. HIERO.Qꝫ aūt dicit. [Ueniet dn̄s ſer.il.in die q̄
nō ſperat ⁊ ho.q̄ igno.] ad h̄ dic̄:vt ſciat qn̄ nō putat̄ dn̄s
tūc eum eē vēturū:⁊ vigilātie ac ſollicitudis diſpēſatores
admonet. Porro ꝙ dic̄.[Diuidet eū] nō eſt itelligēduꝫ ꝙ
gladio eū diſſecet:ſed a ſcōꝝ ꝯſortio eū ſepet. ORI.Uel
[diuidet eū]qn̄ ſpūs ei⁹.i.ſpūale donū reuertet̄ ad deū qui
dedit eū. Aīa āt cū corpe ſuo vadet in gehēnā. Juſtus āt nō
diuidit̄:ſꝫ aīa ei⁹ vadit cū ſpū.i.ſpūali dono ad regna cele-
ſtia. Qui āt diuidunt̄:non hn̄t poſtmoduꝫ in ſe p̄tē ſpūalis
doni q̄ erat a deo:ſꝫ reliquet̄ ps q̄ eſt ipſoꝝ.i.aīa q̄ cuꝫ cor-
pore puniet̄. Un̄ ſequit̄. [Et p̄tē ei⁹ ponet cū hypocritis.]
F HIERO.Cuꝫ his.vꝫ.qui erāt in agro:⁊ q molebant:⁊ ni-
hilomin⁹ derelicti ſūt. Sepe.n.dicim⁹ hypocritā aliḋ eē ⁊
aliud oſ̄dere:ſic̄ ⁊ in agro ⁊ in mola ideꝫ facē videbant̄:ſꝫ
exit⁹ diuerſe voluptatis appuit. RABA. Uel cū hypo-
critis ſuſcipit p̄tē ſuā.ſ.duplicē gehēne penā.i.ignis ⁊ frigo
ris. Un̄ ſeq̄t̄.[Ibi erit flet⁹ ⁊ ſtridor dētiū:]ad igneꝫ.n.p̄ti-
net flet⁹ oculoꝝ:ad frig⁹ ſtridor dētiū. ORIGE.Uel fle
tus erit eis q male in h̄ mūdo ridētes fuerūt:⁊ his q rege-
nerūt irrōnabil̄r erit dētium ſtridor. Nolentes.n. dolores
mal̄r ſufferre:cōpulſi tormētis dētib⁹ ſtridēt:Uel.q mā-
ducauerūt acerbitatē malitie. Ex his āt coḡſcē eſt:qm̄ non
ſoluꝫ q fideles ſunt ⁊ prudētes: cōſtituit dn̄s ſup familiaꝫ
ſuā:ſꝫ etiā malos:⁊ ꝙ nō ſoluat eos:de h̄ ꝙ ꝯſtituti ſunt a
dn̄o ſup familiā ei⁹:ſꝫ illud vt dent in tp̄e ciboꝝ:⁊ vt abſti-
G neāt a ſpeculatiōib⁹ ⁊ cōmeſſatiōib⁹. AVG. ad eſicbiū.
Hoc āt ſuo malo remoto q p̄culdubio dn̄i ſui odit aduen
tuꝫ:cōſtituam⁹ an̄ oculos tres ſuos bonos aduētū dn̄i ſui
deſiderātes. Si vn⁹ coꝝ citi⁹:alter tardi⁹ dn̄m ſuū dicit eē
vēturū:terti⁹ de hac re ſuā ignorātiā ꝯſitet̄: videmus tñ qꝛ
Hic tres ſeruos de aduētu dn̄i. magis euāgelio ꝯſonet. Un̄ dicit. Uigilem⁹ ⁊ orem⁹:qꝛ ci-
tius vētur⁹ eſt dn̄s. Alter dic̄. Uigilem⁹ qꝛ breuis ⁊ incerta
eſt vita iſta:q̄uis tardi⁹ vētur⁹ dn̄s. Terti⁹ dicit vigilem⁹:
qꝛ breuis ⁊ icerta eſt iſta vita:⁊ neſcim⁹ tp̄s qn̄ vēturus eſt
dn̄s. Quid āt aliḋ h̄ dicit q̄ꝫ ꝙ cū audim⁹ euāgeliū dicere.
[Uigilate qꝛ neſcitis q̄ hora vētur⁹ ſit dn̄s] oēs qdem p̄e
deſiderio regni dei h̄ volūt eē veꝝ qḋ putat p̄mus: deide
ſi factū fuerit gaudebit cū illo ſcōs ⁊ terti⁹:ſi aūt factū non
fuerit:metuēduꝫ eſt ne iter ipſas moras p̄turbent̄ qui cre-
diderāt qḋ dixerat p̄mus ⁊ icipiāt dn̄i aduētuꝫ nō tarduꝫ
putare ſed nulluꝫ. Qui aūt credit qḋ dicit ſcōs:tardi⁹ dn̄m
eſſe venturum:ſi falſuꝫ fuerit nulli turbabunt̄ in fide:ſed
inopinato gaudio p̄fruent̄. Qui autē qd hoꝝ veꝝ ſit igno-
rare ſe ꝯſitet̄ illud optat:hoc tolerat:in nullo coꝝ errat:qꝛ
nil coꝝ aut affirmat:aut negat. Cap̄. XXV.

Tunc ſil̄e erit regnū celoꝝ decē virgi- Tex.1.
nib⁹: q̄ accipiētes lāpades ſuas exie-
rūt obuiā ſponſo ⁊ ſponſe. Quinqꝫ
aūt ex eis erāt fatue: ⁊ qnqꝫ pruden-
tes. Sed quinqꝫ fatue acceptis lampadib⁹ non
ſumpſerūt oleū ſecū. Prudētes v̄o acceperūt
oleū in vaſis ſuis cū lampadib⁹. Morā aūt fa-
ciente ſponſo dormitauerūt oēs ⁊ dormierūt.
Media aūt nocte clamor fact⁹ eſt:ecce ſpōſus
venit:exite obuiā ei. Tunc ſurrexerūt oēs vir-
gines ille: ⁊ ornauerūt lampades ſuas. Fatue
aūt ſapiētib⁹ dixerunt. Date nobis de oleo ve-
ſtro:qꝛ lampades nr̄e extinguūtur. R̄nderunt
prudentes dicētes. Ne forte nō ſufficiat nobis
⁊ vobis:ite poti⁹ ad vēdentes ⁊ emite vobis.
Duꝫ aūt irent emere venit ſponſus: ⁊ que pa-
rate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias: ⁊ clauſa
eſt ianua. Nouiſſime v̄o veniūt ⁊ reliqne vir-
gines dicentes. Dn̄e dn̄e:apꝫi nobis. At ille r̄ n̄- Luc.13.
dens ait. Amen dico vobis neſcio vos. Uigi- Luc.19.
late itaqꝫ:qꝛ neſcitis dieꝫ neqꝫ horam. Mar.13

CHRY. In ſupiori parabola dn̄s penā oſ̄dit ei⁹ q pcu A
tiebat:⁊ inebriebat̄:⁊ bona dn̄i ſui diſpgebat. In hac āt pa
rabola punitionē iducit ēt ei q vtilitatē nō affert: neqꝫ co-
pioſe hec qb⁹ idiget ſibi p̄parat. Habebāt.n.fatue v̄gines
oleū:ſed nō copioſe. Un̄ dr̄. [Tunc ſi.erit re.ce.decē vir.]
HYLA. Iō aūt dicit.[Tunc] qꝛ de magno die dn̄i de q̄
ſupra agebat̄ ois hic ſmo eſt. CHRY. Regnū āt celoꝝ
p̄ntis tp̄is eccl̄ia dr̄ ſic̄ ⁊ ibi. Mittet fili⁹ hoīs āgelos ſuos: Regnū celoꝝ p̄ñs eccleſia dr̄.
⁊ colligent de regno ei⁹ oia ſcādala. HIERO.Similitudi- .M̄.13.
neꝫ aūt decē v̄ginū fatuarū atqꝫ prudētiū qdaꝫ ſimpl̄r in- 1.cori.7.
terpretant̄ in v̄ginib⁹ quaꝝ alie iuxta apl̄ꝫ ⁊ corpe ⁊ mēte
ſunt v̄gines:alie v̄ginitatē tm̄ corpoꝝ reſeruātes:vl̄ cetera
opa nō hn̄t vel parētū cuſtodia reſeruāte:nihilomin⁹ mē-
te nupſerūt. Sꝫ mihi vr̄ ex ſupiorib⁹ ali⁹ eē ſenſus q dr̄. Et
nō ad v̄ginalia corpa:ſꝫ ad oē homiꝫ gen⁹ hāc cōparationē
p̄tinere. GREGO.in ho. In qnqꝫ.n.corpis ſenſib⁹ vnuſ- B
quiſqꝫ ſubſiſtit geminat⁹:geminat⁹ aūt qnarius denariuꝫ
p̄ficit. Et qꝛ ex vtroqꝫ ſexu fideliū m̄ltitudo colligit̄: ſancta
eccl̄ia.x.v̄ginib⁹ ſil̄is denūtiat̄:vbi mali cū bonis:reprobi
cū electis admixti ſūt:recte ſil̄e v̄ginib⁹ prudētib⁹ ⁊ fatuis
perhibet̄. CHRY.in ho. Iō aūt ponit parabolaꝫ hāc in
v̄ginū perſona:vt oſ̄dat ꝙ lꝫ v̄ginitas magnū qd ſit:tn̄ ſi
ab operib⁹ mīe ſit deſerta : cum adulteris foras eiicitur.
ORIGE.Uel ſenſus oiuꝫ q receperūt v̄bū dei vrigines Uerbū dei de mundicia ſua accōmodat oībus.
ſunt. Tale.n.eſt v̄bū dei vt de ſua mūditia accōmodet oi-
bus qui p ſuā doctrinā receſſerūt ab idoloꝝ cultura:acceſ-
ſerūt aūt p cħm ad dei culturā. Un̄ ſeq̄t̄.[Que acci.lam.
ſuas exierūt ob.ſpō.⁊ ſpōſe.] Accipiūt.n.lāpades ſuas.i.or-
gana ſua nālia ⁊ egrediunt̄ de mūdo ⁊ de erroribus:⁊ ve-
niūt obuiā ſaluatori q ſemp parat⁹ eſt venire: vt igrediat̄
ſil̄ cū dignis ad beatā ſpōſaꝫ eccl̄iā. HYLA. Uel ſpon-
ſus atqꝫ ſpōſa dn̄s noſter eſt in corpe de⁹:nāqꝫ ſpiritui ca
ro ſpōſa ē. Lampades āt quas acceperūt:aīaꝝ ſplēdētiuꝫ
lumē eſt q̄ ſacro baptiſmi ſplēduerūt. AVGV.de v̄.do. C
Uel lampades que manib⁹ geſtant̄ opa ſunt. Dcm̄ eſt.n.

Ma.5. Luceāt opa vr̄a corā hoīb⁹. GREGO. Qui āt recte credunt: ⁊ iuſte viuūt: aſſimilant̄ qnq3 prudētib⁹: q aūt ꝓfitētur qdē fidē ie ſu: nō aūt ꝑparant ſe bonis opib⁹ ad ſalutē: reliq̄s qnq3 v̄ginib⁹ fatuis. Uñ ſubdit̄. [Quinq3 āt ex eis erāt fatue ⁊ qnq3 prudētes.] HIERO. Sūt.n. qnq3 ſenſus q feſtināt ad celeſtia ⁊ ſupna deſiderāt. De viſu āt ⁊ auditu ⁊ tactu ſpālr̄ dcm̄ eſt. Jo.1. Qd̄ vidim⁹: qd̄ audiuimus: qd̄ oculis nr̄is pſperim⁹ ⁊ man⁹ nr̄e palpauerūt. Ps.33. De guſtu. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dn̄s. Cant.1. De odoratu. In odore vnguētoꝝ tuoꝝ currim⁹. Alij āt ſūt qnq3 ſenſus terrenis fecib⁹ inhiātes. D AUGU. de v̄. do. Uel p qnq3 v̄gines ſignat̄ quinq3 ptita ɔtinētia a carnis illecebris. Cōtinēdus eſt eniꝫ animi appetit⁹ a voluptate oculoꝝ: auriū: olfaciēdi: guſtādi: ⁊ tāgendi. Sꝫ q2 iſta ɔtinētia ptim corā deo fit: vt illi placeat̄ in interiori gaudio ɔſcie: ptiꝫ corā hoībus tm̄: vt glīa hūana capiat̄: qnq3 dr̄r ſapiētes: ⁊ quinq3 ſtulte: vtreq3 tn̄ virgines: q2 vtraq3 cōtinētia eſt: q̄uis diuerſo fomite gaudeat.

Quinque virgines ſignificāt cōtinētiā qnque ſenſuū.

ORIGE. Sic aūt ſequūt̄ ſeipſas inicē v̄tutes: ⁊ q vnā habuerit oēs hēat: ſic ⁊ ſenſus oēs alterutruꝫ ſe ſubſequūtur: ppea neċe ē: vt aut oēs qnq3 ſenſus ſint prudētes: aut oēs fatui. HYLA. Uel abſolute in qnq3 prudentib⁹ ⁊ qnq3 fatuis: fideliū atq3 ifideliū ē ɔſtituta diuiſio. GRECO. Notādū vō eſt ꝙ oēs lampades hñt: ſ3 nō oēs oleū hñt. Seqt̄.n. [Sꝫ qnq3 fatue acce. lāpa. nō ſumpſe. oleū ſecū. Prudētes vō acce. oleū i va. ſuis cū lāpadib⁹.] HYLA. Oleū boni opis fruct⁹ eſt: vaſa hūana ſūt corpa itra quoꝝ viſcera theſaurus bone ɔſcie recondēdus eſt. HIERO. Oleū ḡ hñt v̄gines q̄ iuxta fidē opib⁹ adornant̄: non hñt oleū q̄ vident̄ ſilr̄ qdē fide ɔfiteri: ſꝫ v̄tutū opa negligunt.

E AUGU. de v̄. do. Uel p oleū ipſaꝫ letitiam ſignari arbitror ſcḋm illud: Ps.44. Unxit te de⁹ tuus oleo exultationis. Qui ḡ nō ppea gaudet: q2 deo itrinſec⁹ placet: nō h3 oleum ſecū: gaudiū.n. nō hñt dū ɔtinēter viuūt: niſi in laudib⁹ hoīꝫ. [Prudētes āt acce. oleū cū lāpadib⁹] .i. letitiā bonoꝝ operū. [In vaſis ſuis] .i. in corde atq3 ɔſcia poſuerunt: ſicut ⁊ Gal.6. apl̄s monet. Probet inqt ſeipꝫ hō: ⁊ tūc glīā hēbit in ſeipſo ⁊ nō in altero. CHRY. in ho. Uel oleū hic vocat charitatē ⁊ elyṁā: ⁊ qḋcūq3 circa idigētes auxiliū. Lampades āt vocat v̄ginitatis charisma: pp hoc ⁊ ſtultas eas vocat: qm̄ maiorē ſuſtinētes laborē pp minorē oīa pdiderūt. Maiori eiꝫ labore vicit̄ carnis cupido q̄ pecuniaꝝ. ORIGE. Uel oleū eſt v̄bū doctrine q̄ vaſa aiaꝝ iplent̄. Nihil.n. ſic ɔfortat ſicut moralis ſmo: q oleū lumis appellat̄. Prudentes ḡ acceperūt hō oleum qd̄ ſatis ſit eis ēt tardāte exitu: ⁊ morāte v̄bo venire ad ɔſumationē eoꝝ. Fatue āt acceperunt lampades: in p̄mis qdē accēſas: ſꝫ tantū oleū nō acceperūt vt eis ſufficeret vſq3 ad fineꝫ: negligētes circa ſuſceptionē doctrine que ɔfortat fidē: ⁊ bonoꝝ actuū lumē illuminat. Uñ ſeqt̄. [Morā āt fa. ſpō. dor. oēs: ⁊ dormierūt.]

Nihil ſic ɔfortat ſicut moral ſermo: q oleū lumis appellat̄.

F AUGU. de v̄. do. Ex vtroq3.n. gñe hoīꝫ moriunt̄ h interuallo tpis: donec ſub aduentu dn̄i fiat reſurrectio mortuoꝝ. GREGO. Dormire eteniꝫ mori eſt. Añ ſomnū vō dormitare eſt añ mortē a ſalute lāgueſcē: q2 p pōdus egritudinis puenit̄ ad ſomnū mortis. HIERO. Uel [dormitauerūt] .i. mortue ſūt. Cōſequēter āt dr̄. [Dormierunt] qa poſtea ſuſcitāde ſunt. Per h aūt ꝙ dicit. [Morā aūt faci. ſpō.] oſtēdit ꝙ nō parꝝ tpis iter p̄orē ⁊ ſcḋm dn̄i aduētū pretergredit̄. ORIGE. Uel ſpōſo tardāte ⁊ nō cito veniēte v̄bo ad ɔſumationē vite patiunt̄ aliqd ſenſus dormitātes: ⁊ q̄ſi in nocte mūdi agētes: ⁊ dormierūt: vt puta remiſſius agētes a ſenſu illo vitali: non tn̄ lampades pdiderunt: neq3 deſperauerūt de ɔſeruatiōe olei ille prudentes. Uñ ſeqt̄. [Media autē nocte clamor fact⁹ eſt: ecce ſpon. veni. G exite obuiam ei.] HIERO. Traditio iudeoꝝ eſt: chrīm media nocte vēturū in ſilitudinē egypti q̄ paſcha celebratū eſt ⁊ exterminator venit: ⁊ dn̄s ſup tabernacula trāſijt: ⁊ ſanguie agni poſtes nr̄aꝝ frōtiū ɔſecrate ſunt. Unde reor ⁊ traditionē aplīcā pmanſiſſe: vt die vigiliaꝝ paſche añ noctis dimidiū ppl̄3 dimittē non liceat expectātes chrīi aduētū: poſtq̄ illḋ tps trāſierit ſecuritate pſumpta feſtuꝫ cūcti agāt diē. Uñ pſalmiſta dicebat. Media nocte ſurgebā ad ɔfitēdū tibi. Ps.118. AUGU. de v̄. do. Uel media nocte .i. nullo ſciēte aut ſperante. HIERO. Subito ḡ q̄ſi intēpeſta nocte: ⁊ ſecuris oīb⁹: qn̄ grauiſſim⁹ ſopor eſt p angeloꝝ clamorē ⁊ tubas p̄cedentiū fortitudinū chrīi reſonabit aduētus: qḋ ſignat̄ cū dr̄. [Ecce ſpō. venit exite obuiaꝫ ei.]

Chriſti aduētus ſcḋus ſubito reſonabit.

HYLA. Tuba.n. excitāte ſpōſo tm̄ obuiā pcedit̄. Erūt eniꝫ iaꝫ ambo vnū .i. caro ⁊ de⁹: q2 in glīā ſpūalē3 hūilitas carnis trāſformata erat. AUGU. de v̄. do. Uel qḋ dicit H ſpōſo tm̄ obuiaꝫ venire v̄gines: ſic itelligēdum puto: vt ex ipſis v̄ginib⁹ ɔſtet ea q̄ dr̄ ſpōſa: tāq̄ ſi oīb⁹ chrīanis in eccleſia ɔcurrētib⁹ filij ad m̄reꝫ currere dicant̄: cum ex ipſis filijs ɔgregatis ɔſtet ea q̄ dr̄ mr̄. Nūc.n. deſponſata eſt eccleſia: ⁊ v̄go eſt ad nuptias pducēda illo tpe quo vniuerſa mortalitate in ea p̄tereunte: imortali ɔiunctiōe habeatur. ORIGE. Ul' media nocte .i. in altitudie remiſſiōis fact⁹ eſt clamor oēs ſuſcitare volentiū ſicut exiſtimo angeloꝝ qui ſunt adminiſtratoꝝ ſpūs int⁹ clamātes in ſenſib⁹ oiuꝫ dormientiū. [Ecce ſpō. ve. exite obuiā ei.] ⁊ ſuggeſtionē qdeꝫ hāc oēs audierūt: ⁊ ſurrexerūt: nō aūt oēs decēter ipoſuerūt lampadib⁹ ſuis ornatū. Uñ ſeqt̄. [Tūc ſurre. oēs vir. ille ⁊ orna. lāpa. ſu.] Ornāt̄ aūt lāpades ſenſuū euāgelicis vſib⁹ atq3 rectis. Qui aūt male vtunt̄ ſenſib⁹: ornamētū nulluꝫ hñt in ſenſib⁹. GREGO. Uel tūc qdē oēs virgines ſurgūt: q2 ⁊ electi ⁊ reprobi a ſomno ſue mortis excitātur. Lāpades ornāt q2 ſua ſecū opa numerāt: pro qb⁹ eternam recipe hītudinē expectāt. I AUGU. de v̄. do. Aptauerunt eniꝫ lampades ſuas .i. rōnes reddēdas opeꝝ ſuoꝝ. HYLA. Uel lāpadaꝝ aſſūptio aiaꝝ eſt redit⁹ in corpa. earūq3 lux eſt ɔſcia boni opis elucēs: que vaſculis corpoꝝ ɔtinet̄. ORIGE. Sꝫ lāpades fatuaꝝ v̄ginū extinguūt̄: q2 eaꝝ opa q̄ clara hoīb⁹ foris apparuerāt in aduētu iudicis int⁹ obſcurant̄. Uñ ſeqt̄. [Fatue āt ſapiētib⁹ dixerunt. Date nobis de oleo vr̄o: q2 lampades noſtre extīguūtur.] Quid eſt aūt ꝙ tūc a prudētib⁹ oleū petūt: niſi ꝙ in aduētu iudicis cū ſe int⁹ vacuas iuenerit: teſtimoniū foris q̄rūt ac ſi a ſua fiducia decepte pxis dicāt. Quia nos quaſi ſine ope repelli ɔſpicitis: dicite de noſtris operib⁹ qḋ vidiſtis. AUGU. de v̄. do. De ɔſuetudine.n. id ſemp ingrit vnde gaudere inim⁹ ſolet. Itaq3 hoīꝫ qui corda nō vidēt teſtimoniū volūt hre apud deū qui cordis iſpector eſt: ſꝫ quoꝝ fcā aliena laude fulciūt̄ eadē ſubtracta ðficiūt. Uñ ⁊ eaꝝ lampades extiguūt̄. Uel v̄gines q̄ lāpades ſuas q̄rūt̄ extiguī: oſtēdūt eas ex pte lucē: ⁊ tn̄ nō hñt lumē indeficiēs: nec opa ppetua. Si qs igit̄ h3 aiuꝫ v̄ginalē3 ⁊ amator eſt pudicitie: nō d3 mediocriter eē ɔtēt⁹ his q̄ cito exareſcūt: ⁊ orto cauſmate areſcūt: ſꝫ pfectas v̄tutes ſequat̄: vt lumē habeat ſempiternū.

Amator pudicitie nō d3 eē ɔtēt⁹ trāſitoriis ſꝫ virtutes ſequi d3.

CHRY. in ho. Uel alr̄. Nō ſoluꝫ he v̄gines ſtulte errāt: qm̄ hic receſſerūt mīa carētes: ſꝫ q2 eſtimabant ibi ſe accepturas vbi iportune q̄ſierūt. Quāuis āt illis v̄ginib⁹ prudētib⁹ nihil miſericordi⁹ ſit: que pp mīaꝫ maxime fuerūt approbate: nō tn̄ ſtulte virgines ſua petitiōe potite ſūt. Seqt̄. [Rñderūt prudētes dicētes. Ne forte nō ſuffi. no. ⁊ vo.] Hinc aūt diſcim⁹ ꝙ nullus noſtruꝫ adire poterit niſi operib⁹ cuꝫ qb⁹ inuēti erimus. K HIERO. Nō.n. hoc virgines prudētes de auaritia: ſꝫ de timore rñdent. Unde quiſq3 pro ſuis opib⁹ mercedē accipiet: neq3 pnt in die iudicij alioꝝ virtutes alioꝝ vitia ſubleuare. Dāt aūt prudētes ɔſiliū: vt nō debeāt ſine oleo lāpadaꝝ ſponſo occurrē. Et hoc eſt qḋ ſeqt̄. [Ite poti⁹ ad venden. ⁊ emite vobis.]

HYLA.

Qui ſūt vendentes oleum qȯ ṽgines querāt.

HYLA. Vēdētes hi ſunt q mīa fidelīū īdigētes: reddūt
ex ſe petita cōmercia indigentie ſua ſatietate boni opis nr̄i
ꝯſciaȝ venūdātes. Hec eſt.n. indefeſſi lumis copioſa mā q̄
mīe fructib⁹ emēda eſt ⁊ recōdenda. CHRY. in ho. Vi-
des q̄ q̄ſta nob̄ ſit a paupib⁹ negociatio: paupes aūt nō ſunt
ibi: ſ; hic: ideoq; h̄ oleuȝ ꝯgregare opȝ: vt illic vtile ſit cū tp̄s
nos vocet. HIERO. Vēdit̄ ēt h̄ oleū ⁊ multo emit̄ p̄cio
ac difficili labore cōgrit̄: qȯ nō ſolum in elẏnis: ſ; in cūctis
ṽtutib⁹ ⁊ ꝯſilijs itelligim⁹ magr̄oꝝ. ORIG. Vel alr̄. Etſi
fatue erāt: tn̄ h̄ itelligebāt: qm̄ cuȝ lumine debebāt obuiā
ire ſpōſo: oēs lāpades ſenſuū hn̄tes illuminatas. Videbāt
aūt ⁊ illō qm̄ ex eo ꝙ min⁹ hēbāt oleū rōnabile: iā ppinq̄n-
tib⁹ tenebris lāpades eaꝝ fuerāt obſcurāde. Sȝ ſapientes
trāſmittunt fatuas ad olei vēditores: videntes qm̄ nō tm̄
oleū. i. ṽbū doctrine ꝯgregauerāt: vt ſufficeret: ipis ad vitā
⁊ illos docerēt. Vn̄ dicūt. Ite poti⁹ ad vē. i. ad doctores.
Et emite vobis. i. ab eis accipite: ⁊ p̄ciuȝ eſt pſeuerātia ⁊
L amor diſcēdi ⁊ diligētia: ⁊ labor cupiētiū diſcere. AVG.
de ṽ. dn̄i. Vel nō ſunt putāde dediſſe ꝯſiliū: ſ; crimen eaꝝ
ex obliq̄ cōmemoraſſe. Vēdūt.n. adulatores oleū: qui ſiue
falſa ſiue ig̃rata laudādo: aīas in errores mittūt: ⁊ eis vana
gaudia tanq̄ fatuis ꝯſiliādo: aliq̄ de his mercedē cōmodi
tpalis accipiūt. Di q̄. Ite ad vē. ⁊ emi. vo. i. videam⁹ nūc
qd vos adiuuēt q vob̄ laudes vendē ꝯſueuerūt. Dicūt aūt.
Ne forte nō ſuf. no. ⁊ vo. q: alieno teſtimonio non iuuat̄
qſq̄ apȯ deū: cui ſecreta cordis appent: ⁊ vix qſq̄ ſibi ſuf-
ficit: cui teſtimo͞m pbibebat ꝯſcia ſua. HIERO. Veꝝ q̄a
ſaȝ emendi tp̄s exceſſerat: ⁊ adueniēte iudicij die locus nō
erat pnīe: nō noua patrare opa: ſ; p̄teritoꝝ rōnem cogunt̄
exoluē. Vn̄ ſeq̄t̄. Cuȝ aūt irēt emere ve. ſpō. ⁊ q̄ para. erāt
itra. cū eo ad nup. HYLA. Nuptie aūt imortalitat̄ aſ-
ſumptio eſt: ⁊ iter corruptōeȝ atq; icorruptiōeȝ ex noua ſo-
cietate ꝯiūctio. CHRY. in ho. Per h̄ aūt qȯ dicit. Duȝ
irēt emere: oſndit q: etſi miſicordes efficiamur poſt mor-
tē nihil hinc lucrabimur ad effugiēdū: ſic nec diuiti pfuit
Luc. 16. ꝙ fact⁹ eſt miſicors ⁊ ſollicit⁹ circa eos qui ſibi attinebāt.
M ORIG. Vel dicit. Duȝ irēt emere. Eſt.n. inuenire q̄ſdā q
qm̄ debuerunt neglexerāt aliqd vtile diſcē: in ipo aūt exitu
vite ſue dū diſponūt diſcē: cōprehēdunt̄ a morte. AVG.
de ṽ. do. Vel alr̄. Eūtib⁹ illis emere. i. iclinātib⁹ ſe in ea que
foris ſunt: ⁊ ſolitis gaudē q̄rētib⁹: q: gaudia iterna nō noue-
rant: venit iſte q iudicat. Et q̄ parate erāt. i. qb⁹ corā deo
Ro. 9. ꝯſcia teſtimo͞m pbibebat. intra. cuȝ eo ad nup. vbi mūda
aīa: puro ac pfecto dei ṽbo fecunda copulat̄. HIERO.
Poſt iudicij aūt dieȝ bonoꝝ opeꝝ ⁊ iuſtitie occaſio nō re-
linq̄t̄. Vn̄ ſeq̄t̄. Et clau. eſt ianua. AVG. de ṽ. do. Re-
ceptis.n. illis q ſunt in angelicā vitā cōmutari: claudit̄ adi-
tus ad regna celoꝝ. Nō.n. poſt iudiciū pȝ p̄cū ad meritoꝝ
locus. HYLA. Et tn̄ cuȝ iā pnīe nullū eſt tp̄s: fatue occur-
rūt: apiri ſibi aditū rogāt. Vn̄ ſeq̄t̄. Nouiſ. aūt veni. ⁊ re-
N liq̄ ṽgi. dicē. Dn̄e dn̄e api no. HIERO. Egregia in dn̄o
appellatiōe ꝯfeſſio iudiciū fidei eſt. Sȝ qd pdeſt voce in-
uocare: quē opib⁹ neges? GREG. Dolore aūt repulſiōis
cōpulſe appellatōeȝ igemināt dn̄atiōis iuocādo p̄ieȝ: cui⁹
in vita ſua mīaȝ ꝯtēpſerūt. AVG. de ṽ. do. Nō aūt dcm̄
eſt ꝙ emerūt oleū: ⁊ ideo itelligēde ſunt nullo iā remanēte
de alienis laudib⁹ gaudio: in anguſtijs ⁊ magnis afflictiōi-
Mag̃ erit dei ſeueritas poſt iudiciū: ſicut añ illō magna ē mīa eius. bus redire ad iplorationeȝ dei: ſ; magna eius eſt ſeueritas
poſt iudiciū: cui⁹ ante iudiciuȝ ineffabilis mīa p̄rogata eſt.
Propter qȯ ſequit̄. At ille rn̄dēs ait. Amē dico vo. neſcio
vos. Ex illa. ſ. regula: q: nō hȝ ars dei. i. ei⁹ ſapia vt itrēt in
gaudiū ei⁹ qui nō corā deo: ſ; vt placerēt hoib⁹ conati ſunt
aliqd ſm̄ p̄cepta ei⁹ opari. HIERO. Nouit.n. dn̄s eos q
2. Ti. 2. ſunt ei⁹: ⁊ q ignorat: ignorabit̄. Et ſ; ṽgines ſint vel corpis
puritate: vel vere fidei ꝯfeſſione: tn̄ q: oleū nō hn̄t ig̃rant̄
a ſpōſo. Ex h̄ aūt ꝙ ifert. Vigilate itaq; q: neſcitis diem
neq; horā: itelligit vniuerſa que dicta ſunt eē p̄miſſa: vt q:
ig̃ramus iudicij diē: ſollicite nob̄ lumē bonoꝝ opeꝝ p̄pare-
mus. AVG. de ṽ. do. Nō aūt ſolū illi⁹ futuri tp̄is quo vē- Horaȝ iudicij ſummi ⁊ ſue dormitiōis q̄ſq; ignorat.
turus eſt ſpōſus: ſ; ſue q̄ſq; dormitionis dieȝ ⁊ horā neſcit:
ad quā q̄ſq; parat⁹ eſt: etiā parat⁹ inuenit̄ cum illa vox ſo-
nuerit qua oēs euigilaturi ſunt. AVG. ad eſich. Non de-
fuerūt aūt qui docere voluerūt has qnq; ⁊ qnq; ṽgines ad
hūc ei⁹ aduētuȝ qui nūc fit per ecclīā ptinere: ſ; hec nō ſunt
temere pollicēda: ne aliqd occurrat qȯ valide ꝯdicat.

Sic.n. hō pegre pficiſcēs vocauit ſuos ſuos: Tex. 2.
⁊ tradidit illis bona ſua. Et vni dedit qnq; talē-
ta: alij aūt duo: alij ṽo vnū: vnicuiq; ſm̄ ppriā
ṽtutē: ⁊ pfect⁹ eſt ſtatim. Abijt aūt q qnq; talē-
ta accepat ⁊ opat⁹ eſt in eis: ⁊ lucratus eſt alia
qnq;. Silr̄ q duo accepat: lucrat⁹ eſt alia duo.
Qui aūt vnū accepat abiēs fodit in terrā: ⁊ ab-
ſcōdit pecuniā dn̄i ſui. Poſt multū ṽo tp̄is ve- Luc. 16.
nit dn̄s ſuoꝝ illoꝝ: ⁊ poſuit rōnē cuȝ eis. Et ac-
cedēs qui qnq; talēta accepat: obtulit alia qnq;
talēta dicēs. Dn̄e qnq; talenta tradidiſti mihi:
ecce alia qnq; ſuplucrat⁹ ſuȝ. Ait illi dn̄s eius.
Euge ſue bone ⁊ fidelis: q: ſup pauca fuiſti fi-
delis: ſup multa te ꝯſtituā: intra in gaudiuȝ dn̄i
tui. Acceſſit aūt ⁊ qui duo talēta accepat ⁊ ait.
Dn̄e duo talenta tradidiſti mihi: ecce alia duo
ſuplucrat⁹ ſum. Ait illi dn̄s ei⁹. Euge ſue bone
⁊ fidelis: q: ſup pauca fuiſti fidelis ſup multa
te ꝯſtituā itra in gaudiū dn̄i tui. Accedēs aūt ⁊
q vnū talētuȝ accepat ⁊ ait. Dn̄e: ſcio q: hō du-
rus es: metis vbi nō ſemiaſti: ⁊ ꝯgregas vbi nō
ſparſiſti: ⁊ timēs abij ⁊ abſcōdi talētū tuū in ter-
ra. Ecce habes qȯ tuū eſt. Rn̄dēs aūt dn̄s ei⁹ di-
xit ei. Serue male ⁊ piger ſciebas q: meto vbi
nō ſemino: ⁊ ꝯgrego vbi nō ſparſi. Oportuit q̄
te cōmittere pecuniā meā numularijs: ⁊ veniēs
ego recepiſſem vtiq; qȯ meum eſt cum vſura.
Tollite itaq; ab eo talētum ⁊ date ei qui habet
decē talēta. Omni.n. hn̄ti dabit̄ ⁊ abūdabit: ei
aūt qui nō habet ⁊ qȯ videt̄ hr̄e auferet̄ ab eo.
Et inutilē ſeruuȝ eijcite in tenebras exteriores. S. 13. Mar. 4
Illic erit fletus ⁊ ſtridor dentium. Luc. 8.
A GLO. In p̄cedēti parabola dem̄ſata eſt eoꝝ ꝯdēnatio
q oleū ſibi ſufficiēter nō p̄pauerāt: ſiue p oleuȝ nitor opeꝝ:
ſiue gaudiū ꝯſcie: ſiue elẏna q̄ eſt p pecuniā itelligat̄. Hec
aūt pabola iducit̄ ꝯ eos q nō ſolū pecunijs: ſ; nec ṽbo nec
alio⁹ pdeſſe p̄xis volūt: ſ; oia occultāt. Vn̄ dicit. Sic eni
hō pe. pfi. vo. ſer. ſu. ⁊ tradi. illis bona ſua. GREG. Hō
aūt iſte q pegre pficiſcit̄ redēptor nr̄ eſt: q in ea carne quā
aſſumpſerat abijt in celū. Carnis.n. locus p̄pus terra eſt: q̄
q̄ſi ad pegrinādū ducit̄: cuȝ p redēptorē nr̄m in celo collo-
cat̄. ORIG. Scd̄m.n. diuinitat̄ ſue nāȝ nō pegrinat̄: ſ; ſm̄
diſpēſatōeȝ corpis qȯ ſuſcepit. Qui.n. dicit diſcipulis ſuis.
Ecce ego vobiſcū ſum vſq; ad ꝯſūmationeȝ ſclī: vnigenit⁹
dei eſt: qui nō eſt corpeo habitu circūcluſus. Hoc aūt dicē-
tes nō ſolum⁹ ieſuȝ: ſ; vnicuiq; ſube ppetatē ei⁹ ſaluamus.

Carnis locus ppius terra eſt: que q̄ſi ad pegrinādum ducta ſuit qm̄ in celo collocata fuerit.

poſſum⁹ ꝛ talia dicē: ꝙ pegrinaꝛ dñs ꝑ fidē ambulātib⁹ ꝛ
2.Coꝛ.5. nō ꝑ ſpēz. Si aūt pegrināres a coꝛpe cuz dño fuerim⁹: tūc ꝛ ipe erit nobiſcū. Sil' etiā ꝯſidera: ꝙ nō vr̄ redditio ſmonis ita ꝯſcripta ſicut hō pegrinās: ita ego aut fili⁹ hoīs: qm̄ ipe eſt qui in parabola ꝓponiꝛ pegrinās q̄ſi hō: nō ſic fili⁹ dei.
B HIERO. Uocatis aūt apl'is doctrinaz eis euāgelioꝝ tradidit: nō q̄ſi pro largitate parcitate ꝛ alteri plus ꝛ alteri min⁹ tribuēs: ſꝫ pro accipiētiū virib⁹: quō ꝛ apl's eos q ſolidū cibū cape nō poterāt: lacte potaſſe ſe dicit. Uñ ſeqꝛ. ⌊Et vni dedit qnq₃ talēta: alij aūt duo: alij vo vnū: vnicuiq₃ ſm ꝓpꝛiā vir.⌋ CHRY. In qnq₃ ꝛ duob⁹ ꝛ vno talēto diuiſas grās itelligim⁹: q̄ vnicuiq₃ tradite ſunt. ORIG. Si qñ.n. videris eoꝝ qui accepunt a chrīo diſpēſatiōez elogoꝝ dei: alios qdē hr̄e ampli⁹: alios āt min⁹: ꝛ vt ita dicā: neq₃ in dimidio itelligētes reꝝ negocia cōpatiōe melioꝝ. Alios aūt adhuc min⁹ hr̄e videbis diuiſas eoꝝ q eloqa dñi ſuſcepunt a chrīo: qm̄ alia fuit vr̄⁹ eoꝝ qb⁹ data ſūt qnq₃ talēta: alia qb⁹ duo: alia qb⁹ vnū: ꝛ alter alteri⁹ nō capiebat mēſurā: ꝛ q accepit talētū vnū: accepit qdē datum nō ꝯtēptibile. Multū eſt.n. ꝛ vnū talētuz talis dñi. Tn̄ tres ſunt ꝓpꝛij ſui: ſic tria
Tria ſunt gn̄a eoꝝ q fructuꝫ faciūt. ſunt gn̄a eoꝝ q fructū faciūt. ꝛ qnq₃ qdē accepit talēta: qui oīa ſenſibilia ſcripturaꝝ pōt adducē ad ſenſus diuiniores. Duo āt qui eſt coꝛpalē doctrinā edoct⁹. Duo.n. vr̄ carnalis nūs eē. Sꝫ adhuc minus poterit vnū talētū pr̄familias dedit. GREG. Uel alr̄. Quinq₃ talētis dona qnq₃ ſenſuū.i. exteriorꝝ ſcia exꝓmiꝛ. duob⁹ vo intell's ꝛ opatio deſignaꝛ: vni⁹ aūt talēti noīe itell's tm̄ deſignaꝛ. Seqꝛ. ⌊Et ꝓfect⁹ eſt
C ſtatiꝫ.⌋ GLO. Nō locū mutās: ſꝫ liberā eis opandi ptātē ꝑmittēs ꝛ ſuo arbitrio relinqns. Seqꝛ. ⌊Abijt autē q qnq₃ talē. acce. ꝛ ope. eſt in eis ꝛ lucr. eſt alia qnq₃.⌋ HIERO. Accepto.n. terrenis ſenſib⁹: celeſtiuz ſibi notitiā duplicauit: ex creaturis itelligens creatoꝛē: ex coꝛpalib⁹ incoꝛpalia: ex breuib⁹ ſempiterna. GREG. Sunt ēt nōnulli: q etſi interna ac myſtica penetrare neſciūt: pro itētione tm̄ ſupne pr̄ie docēt recta q̄ pn̄t de ipſis exterioꝛib⁹: q̄s accepunt: dūq₃ ſe a carnis petulātia: a terrenaꝝ reꝝ ambitu: atq₃ a viſibiliū voluptate cuſtodiūt ab his ēt alios admonēdo cōpeſcunt. ORIG. Uel q hn̄t ſenſus exercitatos ꝯuſati ſalutariter: ꝛ ad maioꝛē ſciaz ſeipſos erigētes: ꝛ ſtudioſe docētes: lucrati ſunt alia qnq₃: qꝛ nemo facile additamētū accipit vtut' aliteri⁹ niſi ei⁹ quā hꝫ: ꝛ q̄ta ipa ſcit tāta alteꝝ docet: ꝛ nō amplius. HYLA. Uel ſuus ille q qnq₃ talēta accepit: ppl's ex lege credētiū eſt: ex q̄ ꝓfect⁹ meritū ipi⁹ recte iplete euāgelice fidei opatiōe duplicauit. Seqꝛ. ⌊Silr̄ ꝛ qui duo ac-
D cepat: lucrat⁹ eſt alia duo.⌋ GREG. Sūt.n. nōnulli q duz itelligēdo ꝛ opando alijs ꝑdicāt: q̄ſi duplicatū de negocio lucrū repoꝛtāt: qꝛ dū vtriq₃ ſexui ꝑdicatio ipēdiꝛ: q̄ſi accepta talēta geminanꝛ. ORIG. Uel lucrati ſunt alia duo.i. coꝛpalē editionē ꝛ aliā paulo ſublimioꝛē. HYLA. Uel ille ſu⁹: cui duo talēta cōmiſſa ſunt: gētiuz ppl's eſt: fide atq₃ ꝯfeſſione ꝛ filij iuſtificat⁹ ꝛ pr̄is dñm nr̄m ieſuz chrīm deū atq₃ hoiem ex ſpū ꝛ carne ꝯfeſſus eſt. Hec q̄ huic ſunt duo talēta cōmiſſa. Sꝫ vt ppl's iudeoꝝ oē ſacrm̄ qd in qnq₃ talentis.i. in lege cognerat: idipm fide euāgelij duplicauit: ita iſte incremēto duoꝝ talētoꝝ itellm̄ atq₃ opōnē ꝓmeruit. Seqꝛ. ⌊Qui aūt vnū acce. abiēs fodit in ter. ꝛ abſcō. pecu.
Talētū acceptuz abſcōdere in fra: eſt acceptū ingeniū ī trenis actib⁹ implicare. dñi ſui.⌋ GREG. Talētū qppe in terra abſcōdē: eſt acceptuz ingeniū in terrenis actib⁹ iplicare. ORIG. Uel alr̄. Si qñ videris aliquē: q vtutē hꝫ docēdi ꝛ aīab⁹ ꝓficiēdi: ꝛ hāc vtutē occultat: q̄uis hēat q̄dā religionē ꝯuſatiōis: nō dubites dicere talē eē: q accepit vnū talētū: ꝛ abſcōdit ipm in terra. HYLA. Uel iſte ſuus q vnū talētū accepit ꝛ in terra recōdidit: ppl's eſt in lege ꝑſiſtēs: q pp inuidiā ſaluādaꝝ gētiū in terra acceptū talētuz abſcōdit. In fra.n. talētū abſcōdē: eſt noue ꝑdicatōis glīā ſub obtrectatōe coꝛpee

paſſionis occultare. Seqꝛ. ⌊Poſt multū ve. tē. ve. do. ſer. illoꝝ: ꝛ poſuit ra. cū eis.⌋ In rōne aūt ponēda iudicij examē
E eſt. ORIG. Et obſua in h loco: qm̄ nō ſerui ad dñm vadūt vt iudicenꝛ: ſꝫ dñs venit ad eos: cū tp̄s fuerit iplerū: de q̄ dicit. ⌊Poſt multū vo tp̄is.⌋ i. poſtq̄ dimiſit apl'os ad negociādū aīaꝝ ſalutē: ꝛ iō foꝛſitan nō facile iueniꝛ qs ex eis q apti fuerint ad hō opus: vt cito trāſeāt de hac vita: ſic eſt
Joā.21. mani⁹ ex eo ꝙ ꝛ apli ſenuerūt. Ex qb⁹ dr̄ ad petrū. Cuz ſe-
Philem.1. nueris: extēdes manū tuā. de paulo āt dcm̄ eſt ad philemonē. Nūc āt vt paulus ſenex. CHRY. in ho. Uide ꝛ dñm vbiq₃ nō ꝯfeſtim expetētē rōnē vt diſcas ei⁹ lōganimitatem. Mihi aūt vr̄ ꝙ reſurrectiōez occulte iſinuās h dixit.
F HIERO. Ideo q̄ dicit. ⌊Poſt multuz tp̄is:⌋ qꝛ grāde tp̄s eſt iter aſcēſionē ſaluatoꝛis: ꝛ 2m̄ ei⁹ aduētū. GRE. Hec āt lectio hui⁹ euāgelij ꝯſiderare nos admonet: ne q plus ceteris in h mūdo accepiſſe aliqd cernunꝛ: ab auctoꝛe mundi
Cū.n. augent dona rōnes ēt creſcūt donoꝝ. grauī⁹ iudicenꝛ. Cū.n. augent dona: rōnes ēt creſcūt donoꝝ. Tāto q̄ hūilioꝛ qſq₃ dꝫ eē ex munē: q̄to ſe obligatioꝛē eē ꝯſpicit in reddēda rōne. ORI. Fiducia āt fecit eū qui qnq₃ talēta accepat audē: vt ad dñm ꝑus accederet. Seqꝛ eiꝫ. ⌊Et acce. q qnq₃ ta. ac. obtu. alia qnq₃ di. Dñe qnq₃ ta. tra. mi. ec. alia qnq₃ ſuplu. ſuꝫ.⌋ GRE. Seru⁹ q̄ q geminata talēta retulit: laudaꝛ a dño: atq₃ ad etnā remuneratiōez ꝑduciꝛ. Uñ ſbdiꝛ. ⌊Ait illi dñs. Euge.⌋ RABA. ⌊Euge⌋ iteriectio eſt letātie: ꝑ qd gaudiū ſuū dñs iſinuat: q bn̄ labo-
Ps.20. rātē ſuū ad gaudiū eternū inuitat: de q̄ ꝓpha ait. Letificabis nos in gaudio cū vultu tuo. CHRY. in ho. Serue bone: q de bono loqꝛ qd eſt ad ꝓxi⁹. ⌊Et fidelis⌋ qꝛ nihil eoꝝ que ſunt dñi ſibi appropꝛiauit. HIERO. Dicit aūt. ⌊Sup pauca fuiſti fidelis:⌋ qꝛ oīa q̄ in pn̄ti hēm⁹: lꝫ magna videā-
G tur ꝛ plīma: tn̄ cōpatōe futuroꝝ pua ꝛ pauca ſunt. GRE. Sꝫ tūc fidelis ſu⁹ ſup̄ multa ꝯſtituiꝛ: qn̄ deuicta oīs coꝛruptiōis moleſtia de eternis gaudijs in illa celeſti ſede glīaꝛ. Tūc ēt ad dñi ſui gaudiuz ꝑfecte itromittiꝛ: qn̄ in etna illa pr̄ia aſſumpt⁹ atq₃ angeloꝝ cetib⁹ admixt⁹ ſic iteri⁹ gaudet de munere vt nō ſit qd exterius doleat iaꝫ de coꝛruptione. HIERO. Quid āt pōt mai⁹ dari fideli ſuo q̄ eē cuz dño ꝛ vidē gaudiū dñi ſui. CHRY. in ho. Per h.n. vbū oēz
Gen.1. btitudinē oñdit. AUG. 1 de tri. Hoc.n. erit plenū gaudiū nr̄m: q̄ ampli⁹ nō eſt: frui deo trinitate: ad cui⁹ imaginez facti ſum⁹. HIERO. Utriq₃ aūt ſuo ꝛ q de qnq₃ talētis .x. fecerat: ꝛ qui de duob⁹ 4ᵒʳ: idē pr̄ſfamilias ſermo blādiꝛ.
Dñs nō ꝯſiderat lucri magnitudinē: ſꝫ ſtudij voluntatē. Utrūq₃ ēt ſili recipit gaudio: nō ꝯſiderās lucri magni⁹: ſꝫ ſtudij volūtatē. Uñ ſeqꝛ. ⌊Acceſſit aūt ꝛ q duo talē. acce.⌋ ORIG. Cū aūt dicit: vl' in eo q qnq₃ talēta accepat: vel in iſto q duo: accedēs: itellige acceſſuz trāſitū de h mūdo ad illū. Et vide qm̄ eadē dicta ſūt ambob⁹: ne foꝛte ꝛ q minorē habuit vtutē: ꝛ totā illā quā habuit ſꝫ ꝙ opoꝛtebat exercuit: nihil min⁹ habiturus ſit apd̄ deū: q̄ ille q fuerit in maioꝛi vtute. Hoc.n. ſoluꝫ q̄riꝛ vt qcqd habuerit hō ex deo toto eo vtaꝛ ad glīā dei. GRE. Seru⁹ aūt q opari de talēto
H noluit ad dñm cū vbis excuſatiōis redit. Uñ ſbdiꝛ. ⌊Acce. autē ꝛ qui vnum talē. acce. ꝛ ait. Dñe ſcio qꝛ hō durus es.⌋ HIERO. Uere.n. h qd ſcriptū eſt. Ad excuſandas excuſationes in pctīs: ēt huic ſuo ꝯtigit: vt ad pigritiā ꝛ negligētiā ſupbie q₃ crimē accederet. Qui.n. debuit ſimpr̄ inertiā ꝯfiteri ꝛ oꝛare patrēfamilias eꝯ calūniaꝛ: ꝛ dicit ſe prudēti feciſſe ꝯſilio: ne duz lucra pecunie q̄reret ēt foꝛte piclitareꝛ. ORI. Ur̄.n. mihi iſte ſuus fuiſſe iter credentes qdē: nō aūt fiducialr̄ agētes: ſꝫ latere volētes ꝛ oīa facientes vt nō cogſcanꝛ q̄ſi chriani. Adhuc vr̄r mihi q hī ſunt timoꝛē dei hr̄e: ꝛ ſape de eo q̄ſi de aliq̄ auſtero ꝛ implacabili. Hoc eniꝫ ſignat cū dicit ⌊Dñe ſcio: qꝛ hō durus es.⌋ Intelligim⁹
Gal.6. aūt ꝙ vere dñs nr̄ metit vbi nō ſeminauit: qm̄ iuſtus ſemi-
Joā.4. nat in ſpū: ex q̄ metet vitā eternā. Metit ēt vbi nō ſemiat-

ꝛ ꝯgregat

I ꝛ ꝯgregat vbi nõ ſpargit:q2 ſibi cõputat eſſe collata q̃cũq3
in paupib⁹ fuerint ſeminata. HIERO.Ex eo ẽt q̃ h̃ ſuus
auſus eſt dicẽ. Metis vbi nõ ſemiaſti:itelligim⁹ etiã ꝛ gẽti
liuꝫ pħoꝝ bonã vitã recipe dñm. GRE.Sũt aũt pleriq3
itra eccliã q̃ꝝ iſte ſuus imaginẽ tenet:q melioris vite vias
aggredi metuũt:ꝛ tñ iacere in ſui corpis ignauia nõ ptime
ſcũt. Cũq3 ſe pctõres ꝯſiderãt:ſcitatis vias arripe trepidãt:
ꝛ remanẽt in ſuis iniqtatib⁹ nõ formidãt. HYLA.Uel p
hũc ſuũ itellr ppls iudeoꝝ in lege ꝑſiſtẽs q dicit.⌊Timui
te:⌋ itaq3 metu veteꝝ p̃ceptoꝝ:ab vſu euãgelice libtatis ab
ſtineat:dicatq3.⌊Ecce qd̃ tuũ eſt⌋ velut in his q̃ a dño p̃ce
pta ſunt fuerit imorat⁹:cuꝫ tñ ſciuerit metẽdos illic iuſtitie
fruct⁹ vbi lex ſata nõ ſit:ꝛ colligẽdos ex gẽtib⁹ q nõ ex bar
K barie ſint ſtirpe diſpſi. HIERO.Sꝫ qd̃ putauerat ſe pro
excuſatione dixiſſe:in culpã ꝓpaꝫ v̄tit̃. Uñ ſeq̃t.⌊Rñdẽs
aũt dñs ei⁹ di.ei.Ser.male ꝛ pi.ſcis q2 meto vbi nõ ſemi.⌋
Seru⁹ aũt malus appellat̃:q2 calũniã dño fecit. Piger qͣ
talẽtuꝫ noluit duplicare:vt in altero ſupbie:in altero negli
gẽtie ꝯdẽnet̃. Si inqt durũ ꝛ crudelẽ me noueras:ꝛ aliena
ſectari tu ſcires me mea diligẽti⁹ q̃ſituruꝫ:ꝛ dares pecuniã
meã ſiue argẽtũ numularijs:vtrũq3.n.argyrion grecus ſer
mo ſig̃t. Eloqa inqt dñi eloqa caſta:argẽtũ igne examina
tũ. pecunia ĝ ꝛ argẽtũ:p̃dicatio euãgelij ꝛ ſmo diuin⁹ eſt:q
dari debuit numularijs.i.vel ceteris doctorib⁹ qd̃ fecerunt
apli p ſingulas ꝓuintias p̃ſbĩos ꝛ epos ordinãtes:vl' cũctis
credẽtib⁹ qui poſſũt pecuniã duplicare:ꝛ cũ vſuris reddẽ: vt
q̃cq̃d ſmone didicerãt:ope explerẽt. GRE.Sic ĝ piculũ
doctoꝝ aſpicit̃:ſi dñicã pecuniã tenẽãt:ita ꝛ auditoꝝ:q2 cũ
vſuris ab eis exigit̃ qd̃ audierũt:vt.ſ.ex eo qd̃ audiũt etiã
ſtudeãt itelligẽ nõ audita. ORIG.Nõ ãt ꝯfeſſus eſt dñs
ſe eẽ durũ ſic ille arbitrabat̃:ceteris ãt ei⁹ ſmonib⁹ ꝯceſſit.
Sꝫ vere durus eſt his qui miã dei abutunt̃ ad negligẽtiã
ſuã nõ ad ꝯuerſionẽ. GRE.Pigrũ x̄o ſuũ qua ſnia dñs fe
L riat audiam⁹.⌊Tollite itaq3 ab eo talẽtũ:ꝛ date ei q hꝫ de
ceꝫ talẽta.⌋ ORIG.Põt qdẽ dñs ſue diuinitatis v̄tute aufer
re ſufficiẽtiã ab eo q pigri⁹ eſt ea vſus:ꝛ dare ei q eã multi
plicauit. GREG.Opportunũ aũt videbat̃ vt ei poti⁹ qui
duo q̃ꝫ q quinq3 talẽta accepat daret̃. Illi.n.dari debuit qui
min⁹ hẽbat. Sꝫ cuꝫ p quinq3 talẽta exterioꝝ ſcia deſignet̃:p
duo aũt itellrs ꝛ opatio:plus habuit q duo q̃ꝫ qui quinq3 talẽ
ta acceperat:q2 qui p talẽta quinq3 exterioꝝ adminiſtrationeꝫ
meruit:ab itellu eternoꝝ adhuc vacu⁹ fuit. Unũ ĝ talẽtũ p
qd̃ itellrm ſignari diximus:illi dari debuit:q hñ exteriora q̃
acceperat miniſtrauit. Qd̃ q̃tidie in ſcã ecclia cernim⁹:vt ẽt de
iterna itelligẽtia polleãt qui exteriora fidelr adminiſtrãt.
HIERO.Uel dat̃ ei qui.x.talẽta fecerat:vt itelligam⁹ lꝫ
eq̃le ſit dñi gaudiuꝫ in vtriuſq3 labore:ei⁹.ſ.qui quinq3 ꝛ qui
duo duplicauit:tñ mai⁹ deberi p̃miũ ei q plus in dñi pecu
M nia laborauit. GREG.Gñalis ẽt mox ſnia ſubdit̃ qua di.
⌊Oi.n.ha.da.ꝛ abũda.ei aũt qui nõ hꝫ ꝛ qd̃ vr hr̃e auferet̃
ab eo⌋ Quiſqs aũt charitatẽ hꝫ alia ẽt dona pcipit. Quiſqs
aũt charitatẽ nõ hꝫ:ẽt dona que pcepiſſe videbat̃ amittit.
CHRY.in ho.Qui ẽt grãm ſmonis ꝛ doctrine ad pficiẽ
dũ hꝫ:nõ vtẽs ea:grãꝫ pdit:qui aũt ſtudiũ adhibet ampli⁹
attrahit donũ. HIERO.Multi ẽt cũ ſint ſapiẽtes nalr:
ꝛ habeãt acumẽ ingenij:ſi fuerint negligẽtes:ꝛ deſidia bo
nũ nãe corrupint:ad cõpõnẽ ei⁹ qui paululũ tardior labo
re ꝛ induſtria cõpẽſauit qd̃ min⁹ habuit:pdũt bonũ nãe:ꝛ p̃
miũ qd̃ eis fuerat repromiſſuꝫ vidẽt trãſire ad alios. Põt
ẽt ſic itelligi. Ei qui fidẽ hꝫ ꝛ bonã in dño volũtatẽ:ẽt ſi qd
min⁹ vt hõ in ope habuerit:dabit̃ a bono iudice. Qui autẽ
fidẽ nõ habuerit:ẽt ceteras v̄tutes q̃s videbat̃ nalr poſſidẽ
pdet. Eleq̃ter inqt. Qd̃ vr hr̃e auferet̃ ab eo. Quicqd.n.ſi
N ne fide hʒ̃i eſt:nõ ei dꝫ iputari qui male eo abuſus eſt:ſꝫ il
li qui ẽt malo ſuo nãe bonũ tribuit. GRE.Uel q̃ſqs cha
ritatẽ nõ hꝫ:ẽt ea que pcepiſſe videbat̃ amittit. HYLA.
Dñtib⁹ ẽt vſuꝫ euãgelioꝝ ꝛ legis honor reddit̃:nõ hñtib⁹
aũt fidẽ xp̃i ẽt qd̃ ex lege ſibi eẽ videbat̃ honoris auferet̃.
CHRY.in ho.Seru⁹ aũt malus nõ ſolũ dãno punit̃:ſꝫ ẽt
itolerabili pena:ꝛ cũ pena accuſabili denũtiatõe. Uñ ſeq̃t
⌊Et inutilẽ ſuũ eijcite in tene.⌋ ORI.Ubi.ſ.nulla illumi
natio eſt forſitan:nec corpalis:nec eſt reſpectio dei illic:ſed
q̃ſi indignis ſpeculatiõe dei:qui talia peccauerũt:ꝯdẽnant̃
in his que exteriores tenebre appellant̃. Legim⁹ ẽt aliquẽ
ante nos exponẽtẽ de tenebris abyſſi:que eſt ex mũdũ:vt
q̃ſi indigni toto mũdo in abyſſuꝫ illã foras eijciant̃:in qua
ſunt tenebre nemine eas illuminãte. GRE.Et ſic p penã
in tenebras exteriores cadet:qui p ſuã culpã ſpõte in inte
riores tenebras decidit. HIERO.Quid ſit aũt flet⁹ ꝛ ſtri
dor dẽtiũ ſupra diximus. CHRY.in ho.Uide aũt q2 nõ
ſoluꝫ qui rapit aliena:aut q mala opat̃ punit̃ vltia pena:ſꝫ
ẽt qui bona nõ facit. GREG.Hñs igit̃ itellrm curet oino
ne taceat:hñs reꝝ affluẽtiã a miã nõ torpeſcat:hñs artem
qua regit̃:vſuꝫ illi⁹ cũ ꝓximo ptiat̃:hñs loq̃ndi locũ:apud
diuitẽ pro paupib⁹ itercedat. Talẽti.n.noie cuilibet repu
tabit̃:qd̃ vel minimuꝫ accipiet. ORIG.Si aũt diſplicet
tibi qd̃ di ſi ꝓpter qd̃ nõ docuit quis iudicat̃:recordare il
lud apli. Ueh mihi eſt:ſi nõ euãgeliꝫauero.

Cum aũt venerit fili⁹ hoĩs in maieſtate ſua ꝛ oẽs angeli ei⁹ cuꝫ eo:tũc ſedebit ſup ſedẽ maieſtatis ſue ꝛ ꝯgregabunt̃ añ eũ oẽs gẽtes:ꝛ ſepa rabit eos abinuiceꝫ ſic paſtor ſegregat oues ab hedis. Et ſtatuet oues qdẽ a dextris:hedos ãt a ſiniſtris. Tũc dicet his qui a dextris ei⁹ erũt. Uenite bñdicti p̃ris mei poſſidete paratuꝫ vob regnũ a ꝯſtõne mũdi. Eſuriui.n. ꝛ dediſtis mi hi mãducare. Sitiui ꝛ dediſtis mihi bibẽ. Ho ſpes eraꝫ:ꝛ collegiſtis me. Nudus:ꝛ opuiſtis me. Infirmus:ꝛ viſitaſtis me. In carcere erã: ꝛ veniſtis ad me. Tũc rñdebũt ei iuſti dicẽtes. Dñe:q̃n te vidim⁹ eſuriẽtẽ ꝛ pauimus:ſitiẽteꝫ ꝛ dedimus tibi potũ: Q̃n aũt te vidim⁹ hoſpi tẽ ꝛ collegimus te:aut nudũ ꝛ coopuimus te: Aut q̃n te vidim⁹ ifirmũ:aut in carcere:ꝛ veni mus ad te: Et rñdẽs rex dicet illis. Amen dico vobis q̃ꝫdiu feciſtis vni de his frib⁹ meis mini mis:mihi feciſtis. Tũc dicet ꝛ his q a ſiniſtris erũt. Diſcedite a me maledicti in ignẽ eternuꝫ: qui parat⁹ eſt diabolo ꝛ angelis ei⁹. Eſuriui.n. ꝛ nõ dediſtis mihi mãducare. Sitiui:ꝛ nõ de diſtis mihi potuꝫ. Hoſpes erã:ꝛ nõ collegiſtis me. Nudus:ꝛ nõ opuiſtis me. Infirmus ꝛ in carcere:ꝛ nõ viſitaſtis me. Tunc rñdebũt ei ꝛ ipſi dicẽtes. Dñe q̃n te vidimus eſuriẽtẽ:aut ſi tiẽtem:aut hoſpitẽ:aut nudũ:aut ifirmũ:aut in carcere:ꝛ nõ miniſtrauimus tibi: Tũc rñdebit illis dicens. Amẽ dico vobis:q̃ꝫdiu nõ feciſtis vni de minoribus his:nec mihi feciſtis.

RABA.Poſt parabolas de fine mũdi:iam exeq̃t dñs
modũ futuri iudicij. CHRY.in ho.Eſt aũt h̃ pars dele
ctabiliſſima:quã ꝯtinue in aĩo v̄tẽtes cũ ſtudio audiam⁹
ꝛ oi cõpũctõe. Nã ꝛ ipe xp̃s terribili⁹ ꝛ lucidius hũc ptra

Margin notes: Seru⁹ malus appellat̃ q calũniã dño fecit. — Pß.11. — Durus eſt q dei miã abutunt̃: nõ ſe ꝯuertẽdo ad eum. — Omi habẽ bonũ dei ꝛ nõ vtẽti eo: ſꝫ ipm pdit. — In tenebras exteriores cadet: qui p culpã tenebras iteriores habuit. — 2.Cor.9. — Tex.3. — 8.7. Luc.13. — A Debemus cõtinuo in aĩo verſare futurum dei iudiciũ.

erat ſm̄ monē. Idcirco nō dicit de cetero. Sile ſcm̄ eſt regnū
celoꝝ: ſ; reuelate ſcripm̄ oñdit dicēs. [Cum aūt ve. fi. bo. in
maie. ſua ⁊c.] HIERO. Poſt biduū q̄dē paſcha factur⁹
⁊ tradēdus cruci ⁊ illudēdus ab hoīb⁹: recte pmittit glīam
triūphātis: vt ſecutura ſcādala pollicitatiōis pmio cōpēſa
ret. Et nōn̄ q̄ qui in maieſtate cernendus eſt: fili⁹ hoīs ſit.
Impū chri in forā humana videbūt in iudicio. AVG. ſup Ioā. In forā.n. humana videbūt eū ipſi: vide
bunt ⁊ ad dexterā poſiti. In iudicio.n. appebit in forā quā
ex nob accepit: ſed poſtea futurū eſt vt videat in forā dei:
quā ſciūt oēs fideles. REMI. Deſtruit aūt his vbis illoꝝ
error qui dixerūt dn̄m nō in eadē forā fui manē: maieſta
ſ. 17. tē aūt appellat diuinitatē qua eq̄lis eſt p̄ri ⁊ ſpūiſcō. ORI.
Uel q2 cū glīa huc reiteret: vt corpus ei⁹ ſit q̄le fuit cū traſfi
gurat⁹ fuit in mōte. Sedes aūt ei⁹: aut q̄dā pfectiores ſcōꝝ
Pſ. 120 dn̄i: de q̄bus ſcriptū eſt. Qm̄ illic ſederūt ſedes in iudicio:
Col. p. aut q̄dā vtutes angelice: de q̄bus dr̄. Siue throni ſiue dn̄a
tiones. AVG. 20. de ciui. dei. Deſcēdet.n. cum angelis q̄s
aduocabit de ſupnis locis ad faciēdū iudiciū. Un̄ dr̄. [Et
oēs angeli ei⁹ cū eo.] CHRY. in ho. Oēs.n. angeli cū ipo
aderūt teſtātes ⁊ ipſi quātū admiſtrauerūt miſſi a dn̄o ad
B hoīuz ſalutē. AVG. de pnia. Uel angeloꝝ noīe ſignauit
hoies: qui cū chro iudicabūt. Angeli.n. nūcij ſunt. Nūtios
aūt rectiſſime accipim⁹ oēs qui ſalutē celeſtē hoīb⁹ nūtiaue
rūt. Seq̄t. [Et ꝯgre. añ eū oēs gē.] REMI. His vbis vera
hoīs futura demrat reſurrectio. AVG. 20. de ci. dei. Hec
Pſ. 49. aūt ꝯgregatio p miniſteriū angelicū fiet: q̄b⁹ in pſal. dr̄. Cō
gregate illi ſcōs ei⁹. ORIG. Uel nō localr itelligam⁹ q̄
ꝯgregabunt añ eū oēs gētes: ſ; q2 iā nō erūt diſpſe in do
gmatib⁹ falſis ⁊ mult de eo. Manifeſta.n. fiet diuinitas chri:
vt nō ſolū nullus iuſtoꝝ: ſ; nec aliq̄s pctōꝝ ignret. Nō.n. in
aliq̄ loco appebit fili⁹ dei ⁊ in altero nō appebit: ſic ipe ſm̄
cōparatiōez fulguris voluit demrare. Q̄diu ḡ iniq̄ nec ſe
cogſcūt nec chrm̄: vel iuſti p ſpeculū in enigmate vidēt: tā
diu nō ſunt ſegregati boni a malis. Cū aūt pp manifeſtatiōez fi
lij dei oēs ad itell'm venerint ſuū: tunc ſaluator ſegregabit
bonos a malis. Un̄ ſeq̄t. [Et ſepa. eos abin. ſicut pa. ſegre.
oues ab hedis:] q2 ⁊ pctōres cogſcēt ſua delicta: ⁊ iuſti ma
nifeſte videbūt ſemina iuſtitie ſue: ad q̄le eos pduxerint fi
nez. Oues aūt dicti ſunt q ſaluant pp māſuetudinez quā didice
ſ. 11. rūt ab eo q dicit. Diſcite a me: q2 mitis ſū. ⁊ pp qd̄ vſq; ad
Iſa. 53. occiſionē parati fuerūt venire imitātes chrm̄: q ſic ouis ad
occiſionez duct⁹ eſt. Hedi aūt dr̄r mali: q aſpa ⁊ dura ſaxa
C aſcēdūt: ⁊ p pcipitia coꝝ icedūt. CHRY. in ho. Uel hos
vocat hedos: illos aūt oues: vt hoꝝ ifructuoſitatez oñdat.
Nullus.n. fit ab hedis fruct⁹. Hoꝝ aūt vtilitatē. Mult⁹.n.
eſt ouiuz fruct⁹: ⁊ a lana: ⁊ a lacte: ⁊ a fetib⁹ qui parturiunt.
Noie aūt ouis in ſcripturis diuis ſimplicitas ⁊ inocētia ſo
let deſigri. Pulchre erat in h loco p oues electi deſignant.
Exo. 12. HIERO. Hedus āt laſciuū eſt aial: ⁊ feruēs ſp ad coitū:
⁊ 23. ⁊ ſp pro pctis offert in lege: nec dicit capras: q̄ p̄nt hīe fet⁹:
Cañ. 4° ⁊ tōſe egrediunt de lauacro. CHRY. in ho. Deide ſegre
⁊ 6° gat eos ēt ſitu. Nā ſeq̄t. [Et ſtatuet oues q̄dē a dex. hedos
Quare ſci in dextera ⁊ impij in ſiniſtra collocabunt. aūt a ſini.] ORIG. Sci.n. qui dextera opa opati ſunt ac
ceperūt pro mercede ſuoꝝ dexteroꝝ dexterā regis: in qua
reges ⁊ glīa eſt. Mali vo pp opa ſua peſſima ⁊ ſiniſtra ce
ciderūt in ſiniſtrā.i. in triſtitiā tormētoꝝ. Seq̄t. [Tunc dr̄.
rex eis qui a dextris ei⁹ erūt. Uenite:] vt q̄cq̄d min⁹ fuerat
eis: cū pfecti⁹ vniti fuerint chro: pficiant. Addit aūt. [Bn̄di
cti p̄ris mei:] vt eminētia bn̄dictiōis coꝝ manifeſtet: quia
Pſ. 113. pus bn̄dicti ſunt a dn̄o q fecit celū ⁊ terrā. RABA. Uel
D vocant bn̄dicti q̄b⁹ pro bonis meritis debet eterna bn̄di
ctio. P̄ris āt ſui dicit eē regnū: q2 ad eū refert ptātē regni:
a q̄ ipe rex eſt genit⁹. Un̄ p auctē regiā: q̄ ipe ſolus exalta
bit in die illa pferet iudiciū ſniā. Un̄ ſignāter dr̄. [Tūc di
cet rex.] CHRY. in ho. Nota aūt q̄ nō dixit accipite: ſ;

poſſidete] ſiue hēditate: ſic familiaria bona: ſic p̄rna: ſicut
via vob antiq⁹ debita. Un̄ dr̄. [Para. vo. reg. a ꝯſti. mun
di.] HIERO. Hec aūt iuxta pſcīam dei accipiēda ſunt:
apō quē futura iā facta ſunt. AVG. 20. de ciui. dei. Exce
pto aūt illo regno: de quo in fine dicturus eſt. [Poſſi. para.
vo. reg.] lz lōge ipari modo: etiā nūc eccl'ia dr̄ regnū ei⁹: in
quo adhuc cuz hoſte ꝯfligit: donec veniat ad illō pacatiſſi
mum regnū vbi ſine hoſte regnabit. AVG. de pnia. S;
dicet aliq̄s. Regnare nolo: ſufficit mihi ſaluum eē. In quo
p̄mo eos fallit: q2 eoꝝ nec ſalus eſt vlla: q̄ꝝ iniq̄tas pſeuerat:
deide ſi eſt aliq̄ dr̄a iter regnātes ⁊ nō regnātes: op; tū vt
in vno regno ſint oēs: ne in hoſtiū: aut alioꝝ nūo deputent:
⁊ ceteris regnātib⁹ ipſi peant. Oēs.n. romani: romanū re
gnū poſſidēt: q̄uis nō oēs in eo regnēt. CHRY. in hom. B
Pro q̄bus ḡ ſancti celeſtis regni bona accipiāt: manifeſtat
cuz ſbdit. [Eſuriui.n. ⁊ dediſtis mihi mādu.] REMI. Et
nōn̄ q̄ in h loco ſex opa mīe a dn̄o cōmemorant: que q̄ Quicunq; opa mīe fecerit regn⁹ celeſte ꝯſeq̄tur.
cūq; iplere ſtuduerit: regnū a ꝯſtōne mūdi pparatū elect
pcipe merebit. RABA. Myſtice aūt qui eſurientē ⁊ ſi
tiētem iuſtitiā pane vbi reficit: vel potu ſapie refrigerat: ⁊ ſ. 5.
qui errātē p hereſim vel p pctm̄ in domū m̄ris eccl'ie reci
pit: ⁊ qui ifirmū in fide aſſumit: vere dilectiōis obſuat iu Ro. 14.
ra. GRE. 25° moral. Hi aūt q̄b⁹ iudex veniens in dexterā
ꝯſiſtētiū dicit. [Eſuriui ⁊c.] ſunt qui ex pte electoꝝ iudicā
tur ⁊ regnāt: qui vite maculas lachrymis tergūt: qui mala
pcedētia factis ſeq̄ntib⁹ redimētes q̄cq̄d illicitū aliq̄n fece
rāt: ab oculis iudicis elymoꝝ ſupductiōe cooperiūt. Alij vo
ſunt qui nō iudicant ⁊ regnāt: qui etiā pcepta legis pfectio
nis vtute trāſcēdūt. ORIG. Humilitat ḡ cū laude bn̄fi F
cioꝝ ſuoꝝ indignos ſe pclamāt: nō obliti coꝝ que fecerūt.
Ipſe aūt eis oñdit ſuā cōpaſſionē in ſuis. Un̄ ſeq̄t. [Tunc
rñdebūt ei iuſti di. Dn̄e qñ te vidim⁹ ⁊c.] RABA. Hoc
q̄dē dicūt nō diffidētes de vbis dn̄i: ſ; ſtupēt de tāta ſubli
matiōe ⁊ de maieſtat ſue magnitudine. Uel q2 videbit ei⁹ par Ro. 8°.
uum eē bonū qd̄ egerāt: ſm̄ illō apl'i. Nō ſunt ꝯdigne paſ
ſiones hui⁹ tpis ad futurā glīaz: que reuelabit in nob. Seq̄
tur. [Et rñdēs rex di. eis. Amē dico vo. q̄diu fe. vni de fra.
meis mihi feciſtis.] HIERO. Liba q̄dez nob erat itelli
gētia qd̄ in oī paupe chrs eſuriēs paſceret: ſitiēs potaret: ⁊
ſic de alijs. ſ; ex h qd̄ ſeq̄t [q̄diu fe. ⁊c.] non mihi vr̄ gnal'r
dixiſſe de paupib⁹: ſ; de his qui paupes ſpū ſunt: ad q̄s ex
tēdēs manū dixerat: Fr̄es mei ſunt qui faciūt volūtatē p̄ris
mei. RABA. S; ſi fr̄es eius ſunt: q̄re eos minimos vo als Chri.
cat: Propter h q2 ſunt humiles: q2 paupes: q2 abiecti. Nō
aūt p hos monachos ſolū itelligit: qui ad mōtes ſeceſſerūt:
ſ; vnūquēq; fidelē: etiā ſi fuerit ſclaris ⁊ fuerit eſuriēs: aut
aliud hō vult mīe pcuratiōe potiri. Fr̄ez.n. baptiſma facit
⁊ miniſterioꝝ cōicatio. Seq̄t. [Tūc di. ⁊ his qui a ſini. ei⁹
erūt. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū: qui ppa. eſt G
dia. ⁊ ange. ei⁹.] ORIG. Sicut iuſtis dixerat: venite: ita ⁊
iniuſtis dicit. [Diſcedite.] Nā ppinq̄ ſunt vbo qui ſuāt dei
mādatū ⁊ vocant vt adhuc ppinq̄ores efficiant. Lōge aūt
ab eo ſunt: ⁊ ſi videant ei aſſiſtē qui nō faciūt mādata ipi⁹:
pp h audiūt. [Diſcedite:] vt qui mō vel videnī eē ante eū:
poſtea nec videant. Cōſiderādū eſt aūt qm̄ in ſcis dictum
eſt [bn̄dicti p̄ris mei.] nō aūt nūc dr̄ [maledicti p̄ris mei.]
nā bn̄dictionis q̄dem miniſtrator eſt p̄r: maledictionis aūt
vnuſq̄ſq; ſibi eſt actor: qui maledictione digna eſt opatus.
Qui aūt recedūt a ieſu decidunt in ignē eternū: qui alteri⁹
eſt gñis ab h igne quē hēmus in vſu. Nullus.n. ignis inter
hoies eſt etern⁹: ſ; nec multi tpis. Et ꝯſidera qm̄ regnū q̄
dem nō angelis pparatū dicit. [Ignē aūt eternū diabolo ⁊ De igne eternū diabolo ⁊ angelis ei⁹ nō pp̄e hoīes.
angelis ei⁹] q2 quātum ad ſe hoies nō ad pditionē creauit:
peccātes aūt ꝯiungūt ſe diabolo: vt ſic qui ſaluant: ſanctis
angelis coequant: ſic qui peunt diaboli angelis coequent.
AVG.

ſpūs iſtd peccātes ſe pūgāt via bolo: et iō ignē eternū ꝓſequunt.

AVG.21° de ciui.dei.Ex h aūt hī ꝙ idē ignis erit hoīum ſupplicio attributꝰ ⁊ demonū.Si aūt erit corpali tactu noxius:vt eo poſſint corpa cruciari:quō in eo erit pena ſpūū malignoꝝ:niſi qꝛ ſunt qdā demonibꝰ corpa ſicꝫ qbuſdā viſum eſt ex iſto aere craſſo atqꝫ humido.Si aūt aliqs nulla hēe demones corpa aſſerat:nō eſt de hac re ꝯtētioſa diſputatiōe certādū.Cur.n.nō dicamus:quis miris tñ veris modis ēt ſpūs incorpeos poſſe pena corpalis ignis affligi.Si ſpūs hoīuꝫ etiā ipſi pfecto incorpei:⁊ nūc potuerūt ꝯcludi corpalibꝰ mēbꝛis:⁊ tūc poterunt corpoꝝ ſuoꝝ vinculis iſo lubiliter alligari. Adherebūt ģ demones lꝫ icorpei corpalibus ignibꝰ cruciādi:accipiētes ex ignibus penā:nō dātes ignibꝰ vitā.Ignis ät ille corpeus erit:⁊ cruciabit hoīꝫ corpa cū ſpiritibꝰ:demones aūt ſpūs ſine corpibꝰ.

Ignis corporeꝰ affliget demones ⁊ aīas maloꝝ miris modis.

H ORIG.Uel forſitā ignis ille talis ſbā eſt:vt inuiſibilia cōburat:ipe inuiſibilis ꝯſtitutꝰ:ſm ꝙ ait apl's.Que viſi tpalia ſunt:que aūt nō viſi eterna. Ne aūt mireris audiēs eē inuiſibileꝫ ignē ⁊ punientē:⁊ cuꝫ videas iteriꝰ calorē corpibꝰ accēſū:⁊ nō mediocriter cruciātē.

2.coř.4°

Seqꝛ.[Eſuriui.n.⁊ nō de.mi.mā.]Scriptum eſt ad fideles.Uos eſtis corpus chrīi. Sicꝫ ģ aīa habitās in corpe:cū nō eſuriat quātuꝫ ad ſuā ſbāꝫ ſpūalē:eſurit tñ corpis cibū:qꝛ copulata eſt corpi ſuo:ſic ⁊ ſaluatoꝛ patiꝛ que patiꝛ corpus eiꝰ eccl'ia:cū ſit ipe ipaſſibilis.Et h ꝯſiderā:qꝛ loquēs ad iuſtos p ſingulas ſpēs eoꝝ bñficia diniūat. Ad iniuſtos aūt pſcindēs narrationeꝫ adunauit vtrūqꝫ dicēs.[Infir.fui.⁊ in car.⁊ nō viſi.me.]qꝛ miſicordis iudicis erat bñfacta qdā hoīum largiꝰ pdicare ⁊ āpliare:malefacta ät eoꝝ trāſitorie memorari ⁊ abbreuiare.

2.coř.12

CHRY.in ho.Intuē aūt qꝛ nō in vno tm̄ vel duobꝰ:ſꝫ in oībꝰ mīāꝫ deſeruerūt.Nō.n.eſuriētē ſolū nō cibauerūt:ſꝫ neqꝫ qđ leuius erat ifirmū viſitauerūt.Et vide qľr leuia iniūgit. Nō eniꝫ dixit.[In carcē erā ⁊ nō eripui.me.]Infirmꝰ:⁊ nō curaſtis me:ſꝫ nō viſitaſtis:⁊ nō veniſtis ad me.In eſuriēdo ēt nō pcioſaꝫ petit mēſam:ſꝫ neciūꝫ cibū.Oia ģ ſufficiētia ſunt ad penā. Primo qdē facilitas petitiōis:panis.n.erat. 2° miſia eius qui petebat:paup.n.erat. 3°cōpaſſio nāe:hō eiꝫ erat. 4° deſideriū pmiſſiōis:regnū.n.pmiſit. 5°dignitas eiꝰ qui accipiebat:deꝰ.n.erat qui p paupes accipiebat. 6° ſupabūdātia honoris:qꝛ dignatꝰ eſt ab hoībus accipe. 7° iuſtitia dationis:ex ſuis.n.a nob accipit. Sꝫ ꝯ vniuerſa hec hoīes p auaritiā exceca͞nt.

I GREG.25°moral.Iſti ät qbꝰ h dꝛ:ſunt mali fideles qui iudica͞nt ⁊ pcūt:alij vo.ſ.ifideles nō iudica͞nt ⁊ peunt.Nō.n.eoꝝ tūc cā diſcutiꝛ:q ad ꝯſpectū diſtricti iudicis iaꝫ cū dānatiōe ſue ifidelitat acce dūt.Profeſſionē vo fidei retinētes:ſꝫ pfeſſiōis opa nō hñtes redarguunꝛ vt peant.Iſti.n.ſaltim vba iudicis audiūt: qꝛ eiꝰ fidei ſaltē vba tenuerunt.Illi in dānatiōe ſua eterni iudicis nec vba pcipiūt:qꝛ eiꝰ reuerētiā nec vbotenꝰ ſuare voluerūt.Nā ⁊ pnceps terrenā rēpublicā regēs:alr punit ciueꝫ iteriꝰ delinqntē:atqꝫ aliter hoſtē exteriꝰrebellātē.In illo.n.iura ſua ꝯſulit:ꝯ hoſtē vo bellū mouet:⁊ de pena eiꝰ qd lex hēat nō reqrit.

K CHRY.in ho.Uerbis aūt iudicis redarguti:cū māſueꝰ loqꝛ.Seqꝛ eiꝫ.[Tūc rñ.ei ⁊ ipſi di. dñe qñ te vidimꝰ ⁊c.] ORIG.Cōſidera ꝙ iuſti imora͞nt in vnoqꝫ vbo:iniuſti aūt nō ita p ſingula:ſꝫ curſim dicūt: qꝛ ppꝛuꝫ eſt iuſtoꝝ bñfacta ſua relata ſibi in facie diligenter ⁊ p ſingula refutare cā humilitat:maloꝝ aūt holuꝫ eſt culpas ſuas excuſationis cāa:aut nullas eē oñdēdo aut leues ⁊ paucas:ſꝫ ⁊ rñſio chrīi h ipm ſignat. Uñ ſeqꝛ.[Tūc rñ.ll. di.Amē di.vo.]Uolēs.n.iuſtoꝝ bñfacta oñdē grādia:peccatoꝝ aūt culpas nō grādes:ad iuſtos qdē dicit[Ex eo qđ feciſtis vni ex minimis meis frībꝰ.]ad iniuſtos aūt nō adiecit fribꝰ.Reuera.n.fres eiꝰ ſunt q pfecti ſunt.Bratius eſt aūt apud deū opus bonū qđ fit in ſāctiorībꝰ ꝙ in minꝰſcīs: ⁊ leuioꝛ culpa eſt negligē minꝰſcōs ꝙ ſanctiores.

Fres chriſti ſunt qui pfecti ſunt

AVG. 20° de ciui.dei.Nūc aūt de nouiſſimo iudicio agiꝛ qñ chrīs de celo vēturꝰ eſt:viuos ⁊ mortuos iudicaturus:h diui iudicij vltꝰ hūc dieꝫ dicimus.i.nouiſſimū tps.Nā p quot dies iſtud iudiciū ptēdaꝛ incertū eſt:ſed ſcripturaꝝ ſcāꝝ more dies poni ſolet pro tpe.Ideo aūt dicimus vltꝰ iudiciuꝫ vel nouiſſimū:qꝛ ⁊ nūc iudicat:⁊ ab humani gñis initio iudicauit a ligno vite ſeparās pmos hoīes:⁊ angelis peccātibꝰ nō parcēs.In illo autē finali iudicio ſimul ⁊ hoīes ⁊ angeli iudicabunꝛ.Fiet.n.virtute diuina:vt cuiqꝫ opa ſua vel bona vel mala cuncta in memoriā reuoceꝛ:⁊ mētis ituitu mira celeritate cerna͞nt:vt accuſet vel excuſet ſcīa ꝯſciam.

¶ Et ibunt hi in ſupplicium eternum:iuſti autē in vitam eternam. Lev.4. Joā.5°

A ¶ AVG.de fide ⁊ opibꝰ.Nōnulli ſeipſos ſeducūt dicētes ignē eternum nō deū ipſaꝫ penā eternā.Hoc puidēs dñs ſniaꝫ ſuā ita ꝯcluſit dicēs.[Et ibūt hi in ſup.eter.iuſti vo in vi.eter.] ORIG.Attēde qꝛ cū pus dixiſſet.[Uenite bñdicti.]deide.[Diſcedite maledicti.]pptea ꝙ ppꝛuꝫ boni dei eſt pꝰ recordari bñfacta bonoꝝ ꝙ malefacta maloꝝ:hinc pus noīat penā maloꝝ:deide vitā bonoꝝ:vt pꝰ que timoris ſunt euitemꝰ mala:poſtea que honoris ſunt appetamus bona. GRE.15°moral.Si ģ tāta pena mulctaꝛ q non dediſſe ꝯuinciꝛ:qua pena feriēdus eſt:q redarguiꝛ abſtuliſſe aliena. AVG.19°de ci.dei.Eſt ät vita eterna ſūmū bonū nr̄m ⁊ finis ciuitat dei:de quo fine dicit apl's.Finē vo vitā eternā.Sꝫ rurſus qꝛ vita eterna ab his q familiaritatē nō hñt:cū ſcripturis ſcīs pōt accipi:etiā in vita maloꝝ pp aīe imortalitateꝫ:vel pp iterminabiles penas ipioꝝ pfecto finis ciuitat huiꝰ:in q ſūmū hēbiꝛ bonū:vľ pax in vita eterna:vľ vita efna in pace dicēdus eſt:vt ab hoībꝰ poſſit itelligi. AVG.2° de trini. Qđ.n.dixit dñs famulo ſuo moyſi. Ego ſuꝫ q ſum:h ꝯtēplabimus cū viuemꝰin eternū.Ita.n. dñs ait.Hec eſt vita eterna:vt cogſcāt te veꝝ deū. Hec.n. nob ꝯtēplatio pmittiꝛ actionuꝫ oiuꝫ finis:atqꝫ eterna pfectio gaudioꝝ:de q dicit ioānes. Uidebimus euꝫ ſicuti eſt.

Ro.6°

Que ſit vita eterna ⁊ qño accipiat in ſcriptura.

Exo.3°

Joā.17°

Joā.3°

B HIERO.Prudēs autē lectoꝛ itēde ꝙ ⁊ ſupplicia eterna ſunt:⁊ vita ppetua metū deīceps nō hēat ruinaꝝ. GRE. 33°moral.At inquntꝛ:iō peccātibꝰ minatꝰ eſt:vt eos a pctis cōpeſceret.Quibꝰ rñdemꝰ ſi falſa minatꝰ eſt:vt ab iniuſtitia corrigeret:ēt falſa pmiſerat vt ad iuſtitiaꝫ puocaret.Et ſic dū ſatagūt deū phibē miſicordē:nō vereꝛ pdicare fallacē.At ingūt:ſine fine puniri nō dꝫ culpa cū fine:qbꝰ rñdemus ꝙ recte diceret:ſi iudex iuſꝰ nō corda hoīum:ſꝫ facta penſaret.Ad diſtricti ģ iudicis iuſtitiā ptinet:vt nunqꝫ careāt ſupplicio quoꝝ mens in hac vita nunqꝫ voluit carere pctō. AVG.p de ci.dei. Nulliꝰ ēt legis iuſtitia attēdit:vt tāta mora tpis qſqꝫ puniaꝛ:ꝙta mora tpis:vñ puniretꝛ admiſit.Nullus.n.extitit q cēſeret tā cito nocētiū finiēda tormēta:ꝙ cito fcm̄ eſt homicidiū vel adulteriū.Qui vo pro aliq grādi crimie morte mulctaꝛ nunqd morā:qua occidiꝛ eiꝰſuppliciū leges exiſtimāt:⁊ nō ꝙ eū in ſempiternū auferāt a ſocietate viuētiū:Iā vo dānū ignominia:exiliū:ſuitꝰ: cum plerūqꝫ ſic ifiguꝛ:vt nulla venia relaxeꝛ:nōne pro huiꝰ vite mō ſil'ia penis viſi eternis:Ideo qppe eterna eē nō pñt:qꝛ nec ipa vita que his plectiꝛ porrigiꝛ in eternuꝫ. Sꝫ ingūt.Quō ģ veꝝ eſt qđ ait chrīs. In qua mēſura mēſi fueriti remetieꝛ vob:ſi tpale pctm̄ ſupplicio puniꝛ eterno: nec attēdūt nō pp eqle tpis ſpatiū:ſꝫ pp viciſſitudinē mali.i.vt q mala fecerit mala patiaꝛ eādē dictā menſurā fuiſſe.Factꝰ eſt aūt hō malo dignꝰ eterno:qui h in ſe pemit bonū qđ eē poſſet in eternū.

ii.7. Mar.4

C GRE.20°moral.At ingūt.Nullus iuſtus crudelitatibꝰ paſciꝛ:⁊ delinqns ſuus a iuſto dño idcirco cedi pcipiꝛ:vt a neqtia corrigaꝛ.Iniq autē gehēne ignibꝰtraditi:q fine ſp ardebunt:Quibꝰ rñdemus ꝙ dipo

Penas cru- ciatu n[on] pa- ſcit q[uia] pi[us] eſt: q[uia] eo iu- ſtus ab vl- tiõe ipſorũ nõ ſedat.

tẽs de[us]: q[uia] pius eſt miſerorum cruciatu nõ paſcit: q[uia] aũt iuſtus eſt: ab iniq[ue]rum vltione nõ ſedat: et tñ ad aliqd iniq ſemp pere manẽt: vt. ſ. iuſti tãto in eternũ magis diuine gr̃e debitores ſe eẽ cognoſcãt: q̃to in eternũ mala puniri ↄſpiciũt: que ei[us] adiu torio vitare potuerũt. AVG. 21° li° de ciui. dei. Sʒ nullũ eſt inquĩt corpus qd̃ dolere poſſit: mori nõ poſſit. Neceſſe eſt ãt vt viuat dolẽs: nõ eſt neceſſe vt occidat dolor: q[uia] nec corpa iſta mortalia ois dolor occidit. Et vt dolor aliq̃s poſ ſit occidẽ illa cã eſt: qm̃ ſic cõnexa eſt aĩa huic corpi: vt ſũ mis dolorib[us] cedat atq[ue] diſcedat: tũc aũt tali corpi aĩa et eo ↄnectit mõ vt illud vinculũ nullo dolore vincat. nõ ḡ tũc nulla: ſʒ ſempiterna mors erit: qñ nec viuẽ aĩa poterit deũ nõ hñdo: nec dolorib[us] corpis carere moriẽdo. Inter hos aũt eternitatẽ ſupplicij negãtes: miſericordior fuit Origenes: q̃ et ipm̃ diabolũ et angelos ei[us] poſt grauiora pro meritis et diu turna ſupplicia ex illis cruciatib[us] eruẽdos et ſociãdos ſctis angelis credidit. Sʒ illũ et pp h̃ et pp alia nõnulla nõ imerito reprobauit eccl̃ia: q[uia] et h̃ ꝙ miſericors videbat̃ amiſit faciẽdo veras mĩas: q̃b[us] penas luerẽt: et falſas btitudines: in q̃b[us] ſecurum et ſempiternũ boni gaudiũ nõ hñent. Lõge aũt al̃r alio[rum] mĩa ab humano erat affectu q̃ hoĩuʒ illo iudi cio dãnato[rum] mĩas tpales: hoĩuʒ vo qui vel citi[us] vel tardi[us] libant̃ eternã felicitatẽ putãt. Cur aũt h̃ mĩa ad vniũſam nãʒ manat humanã: et cũ ad angelicã vẽtũ fuerit: mox are ſcit. GRE. 32° moral. At inquĩt. Ubi eſt ꝙ ſci ſunt: ſi pro inimicis ſuis q̃s tũc ardere viderint: nõ orabũt? Orãt q̃dẽ pro inimicis ſuis eo tpe q̃ põt ad fructuoſaʒ pniaʒ eo[rum] cor da ↄuertere. Quõ aũt ḡ tũc orabit̃ pro illis q̃ iã nullaten[us] põt ab iniq̃tate cõmutari? AVG. 21° de ciui. dei. Itẽ ſunt alij ab eterno ſupplicio libationẽ nõ oĩb[us] hoĩb[us] pmĩtẽtes: ſed tñmõ chr̃i baptiſmate ablutis: qui pticipes ſunt corpis ei[us] q̃uolʒ dixerint: pp illd̃ qd̃ ait dñs. Siq̃s mãducauerit ex h̃ pane: nõ morieẽ in eternuʒ. Itẽ ſunt qui nõ oĩb[us] hñtib[us] chr̃i ſacr̃m nõ ſolũ catholicis: q̃uis male viuẽtib[us] h̃ pollicent̃: q̃ nõ ſolũ ſacrõ ſʒ reipſa mãducauerũt corp[us] chr̃i: in corpe ei[us] qd̃ eſt eccl̃ia cõſtituti: ẽt ſi poſtea in aliq̃ hereſim vel in gẽtiliũ idolatriã fuerint lapſi. Sũt aũt q̃ pp id qd̃ ſcriptuʒ eſt. Qui pſeuerauerit vſq[ue] in finẽ hic ſalu[us] erit: nõ niſi in ca tholica eccl̃ia pſeuerãtib[us] h̃ pmittũt: ꝙ merito fundamẽ ti. i. fidei p ignẽ ſaluent̃: q̃ igne in vltio iudicio punient̃ ma li. Sʒ oĩb[us] his ↄ̃dicit apl̃s dicẽs. Manifeſta ſunt opa car nis q̃ ſunt imũditia: fornicatio: et his ſĩlia: q̃ pdico vob: qm̃ q̃ talia agũt regnũ dei nõ poſſidebũt. Siq̃s aũt tpalia i cor de ſuo ꝓponit chr̃o: et ſi videat̃ hr̃e fidẽ chr̃i: nõ eſt tñ in eo funda[mentum] chr̃s: cui alia ꝓponunt̃: q̃to magis ſi cõmittat illi cita: non ꝓpoſuiſſe: ſʒ poſtpoſuiſſe chr̃m ↄuincit̃. Cõperi ẽt q̃ſdã putare eos ſolũ arſuros illi[us] eternitate ſupplicij: q̃ pro pctis dignas elẏnas facẽ negligunt: iõ iudicẽ ipm̃ noluiſſe exiſtimãt cõmemorare aliõ ſe eẽ dicturuʒ niſi elẏnas ſiue fcãs ſiue nõ fcãs. Sʒ qui digne pro pctis ſuis elẏnas facit: ꝓus eas facẽ icipit a ſeipſo. Indignũ eſt. n. vt ipe ſibi nõ fa ciat q̃ facẽ in pxi[mum] cũ audiat dicẽtẽ deũ. Diliges pxi[mum] tuũ ſicut teipm̃. Itẽq[ue] audiat. Miſerẽ aĩe tue placẽs deo. Hãc elẏ nã. i. vt deo placeat nõ faciẽs aĩe ſue quõ dignas pro pctis ſuis facẽ elẏnas dicẽdus eſt? Propter hoc ḡ elẏne faciẽde ſunt: vt cũ de pterit pctis depcamur exaudiamur: nõ vt in eis pſeuerãtes licẽtiã malefaciẽdi nos p elẏnas cõparare credam[us]. Ideo aũt dñs a dextris elẏnas ab eis fcãs in ſini ſtris nõ fcãs ſe iputaturũ eẽ pdixit: vt hinc oñderet quãtũ valẽt elẏne ad priora delẽda: nõ ad ppetua ipune cõmitten da pctã. ORI. Uel nõ vni[us] tñ iuſtitie ſpẽs remũerat̃ ſic exiſtimãt multi. In q̃libuſcũq[ue]. n. cauſis mãdatũ chr̃i q̃s fe cerit: chr̃m cibat et potat: qui fideliũ iuſtitiã et v̾itatẽ mãdu cat et bibit. Itẽ chr̃o algẽti teximus veſtimẽtuʒ accipiẽtes ſapie texturã: adeo vt p doctrinã aliq̃s doceam[us] et iduam[us]

Origenes poſter here- ſes fuit ab eccleſia re- probatus.

D

Ioã. 6.

Mat. 24.

Gal. 5.

Ma. 22.
Eccl. 30.

E

Spiritua- lia miſeri- cordie opera egregie ex- planãtur.

eos viſcera mĩe. Quõ et hoſpam[us] cor nr̃m diuſis v̾tutib[us] ad re ceptaculuʒ ei[us] vl illo[rum] q̃ ſunt ipi[us]: ipm̃ pegrinãtẽ ſuſcipim[us] in domũ pectoris nr̃i. Itẽ cũ frẽs ifirmũ ſiue in fide ſiue in bono ope viſitauerim[us]: aut p doctrinã: aut p increpatiões: aut p ↄſolatiõeʒ: ipm̃ chr̃m viſitam[us]. Deide oẽ qd̃ h̃ eſt: car cer eſt chr̃i et eo[rum] q̃ ſunt ei[us] q̃ ſunt in h̃ mundo degẽtes: q̃ſi ẽt in carcẽ nãe neceſitate ↄſtricti. Cuʒ ḡ bonũ opus in eis fe cerim[us]: viſitam[us] eos in carcẽ et chr̃ʒ in eis. Cap. XXVI.

Et factũ eſt cum ↄſũmaſſet ieſus ſer- mones hos oẽs: dixit diſcipulis ſuis. Scitis q[uia] poſt biduum paſcha fiet et filius hoĩs tradetur vt crucifigat̃. Tex. 1.

CHYI A. Poſt ſmonẽ q̃ vẽturuʒ ſe dñs in reditu: clari tatis oñderat: nunc paſſurũ eẽ ſe admonet: vt ſacr̃m crucis admixtũ eẽ gl̃ie eternitati agnoſcerẽt. Uñ di. [Et fa. eſt cuʒ ↄſũ. ie. ſer. hos oẽs.] RABA. de ↄſũma. ſcli et de die iudi cij. Uel q[uia] ab initio euãgelij vſq[ue] ad paſſionẽ oĩa faciendo et pdicãdo cõpleuerat. ORIG. Nõ ſimpl̃r aũt dixit oẽs: ſʒ hos oẽs. Adhuc. n. oportebat cuʒ etiã alios loq̃ ſmones ꝓus q̃ᵐ traderet̃ [dixit diſcipulis ſuis. Scitis: q[uia] poſt bi. pa. fiet.] RABA. Sic ẽt ex ioãnis narratione colligit̃: ante ſex dies paſche venit ieſus in bethaniaʒ: inde venit hierl̃m ſe dẽs ſup aſellũ: poſtea gerunt̃ ea que narrant̃ hierl̃ẏmis ge ſta. Ex illo ḡ die q̃ venit in bethaniã: itelligimus ↄſũmatũ q̃driduũ: vt occurret dies ante biduũ paſche. Hoc aũt iter paſcha et azima diſtat: ꝙ paſcha ipſe ſolus dies appellat̃: in q̃ agn[us] occidebat̃ ad veſpaʒ: h̃ eſt. 14. luna pmi mẽſis. 15. aũt luna qñ egreſſus eſt ppl̃s de egypto ſuccedebat feſtiui tas azimo[rum]: ve[rum] euãgeliſte vnũ pro altero ponerẽ ſolent. HIERO. Paſcha aũt qd̃ hebraice di̾ phaſe: nõ a paſſiõe vt pleriq[ue] arbitrant̃: ſʒ a trãſitu noiat̃: eo ꝙ exterminator vidẽs ſanguinẽ in forib[us] iſraelita[rum] ptrãſierit: nec pcuſſerit eos: vl ipe dñs pbẽs auxiliũ pplo ſuo deſup ambulauerit. REMI. Siue q[uia] auxiliãte dño ppl̃s iſraeliticus libat[us] ab egyptiaca ſuitute trãſiuit ad libtatẽ. ORIG. Nõ aũt di- xit. Poſt biduũ paſcha erit aut veniet: ne oñderet illud pa ſcha futurũ qd̃ fieri ſolebat ſm legẽ: ſʒ paſcha fiet: h̃ eſt q̃le nunq[uam] factũ fuerat. REMI. Myſtice. n. paſcha di̾: ſiue q[uia] ea die chr̃s trãſiuit de mũdo ad prẽʒ: de corruptiõe ad in corruptiõeʒ: de morte ad vitã. Siue q[uia] ſalubri trãſitu a de moniaca ſuitute mundũ redemit. HIERO. Poſt duos ẽt dies clariſſimi luminis veteris et noui teſtamẽti: verũ pro mũdo celebrat̃ paſcha: trãſit[us] ẽt nr̃. i. phaſe ita celebrat̃: ſi terrena dimittẽtes ad celeſtia feſtinem[us]. ORI. Predicit aũt diſcipulis ſe tradẽdũ cuʒ ſubdit. [Et fi. ho. tra. vt cruci.] Premuniẽs eos ne ꝓus q̃ᵐ audiãt que fuerãt futura ſubito vidẽtes tradi magr̃m ad crucẽ obſtupeſcãt: ideo aũt impi ſonal̃r poſuit. [Tradet̃:] q[uia] deus tradidit euʒ pp mĩaʒ cir ca genus humanum: Iudas pp auaritiã: ſacerdotes ppter inuidiã: diabolus ppter timoreʒ: ne euelleret̃ de manu ei[us] genus humanum per doctrinã ipſius: nõ aduertẽs q̃m ma gis fuerat eripiẽduʒ genus humanum per mortẽ ipſius q̃ᵐ ereptum fuerat per doctrinã et miracula.

Tũc ↄgregati ſunt principes ſacerdotuʒ et ſe niores ppl̃i in atrium principis ſacerdotuʒ: qui dicebat̃ caẏphas: et ↄſiliuʒ fecerũt vt ieſum do lo tenerent et occiderent. Dicebãt aũt. Non in die feſto: ne forte tumultus fieret in pplo. Tex. 2. Mar. 14. Luc. 22 Ioã. 11.

GLO. Oñdit euãgeliſta appatũ et machinatiões dñice paſſionis: quã chr̃s pnũtiauerat. Uñ dicit. [Tũc ↄgre. ſunt pn. ſa.] REMI. Ac ſi ãt dicit. [Tũc] ſupiorib[us] v̾bis ↄiũgit̃. i. anteq̃ paſcha celebraret̃. ORIG. Nõ aũt veri ſacerdo-

A

Inter paſcha et azyma.

B

Myſtice

A

ſeo ꝛ ſenioꝛes: ſ illi⁹ q videbat ppl's dei: vere aūt erat ppl's gomoꝛre: nō itelligētes ſūmū ſacerdotē dei: iſidiati ſunt ei: ꝛ nō cogſcētes ꝓgenitū vniuſe creature: ēt ſenioꝛē oib⁹ ꝯſiliati ſunt ꝯ eū. CHRY. in ho. Iniq̄ vo negocia tētātes ad ꝑncipes ſacerdotū veniūt: inde volētes ptātē accipe vñ ꝓhibē opoꝛtebat. Multi aūt erāt tūc ꝑncipes ſacerdotū: lex vo vnū eē volebat. Vñ manifeſtū eſt: ꝙ iudaica diſſolutio accipiebat ꝑn^m. Moyſes.n. vnū ꝑncipē ſacerdotū eē iuſſit: ꝛ eo moꝛtuo alteꝝ fieri: poſtea vo annui facti ſūt. Eos igr ait: ꝑncipes ſacerdotū: q de ꝑncipib⁹ ſacerdotū erāt. REMI. Cōdēnant āt iſti: ꝛ q2 ꝯgregati ſunt: ꝛ q2 ꝑncipes ꝛ ſacerdotes fuerūt: quo.n. pl'es ad ꝑagēduz aliqd malū ꝯueniūt: ꝛ q̄ ſblimioꝛes: ꝛ nobilioꝛes fuerint: eo deteri⁹ hī maluz qd cōmittit: ꝛ eo maioꝛ pena illis ꝑpat. Ad oñdēdā aūt dñi ſimplicitatez ꝛ inocētiā addit euāgeliſta. [Ut ie. do. te. ꝛ occi.] In q̄.n. nullā moꝛtis cāz inuenire poterāt: ꝯſiliū fecerūt vt dolo tenerent ꝛ occiderēt. CHRY. in ho. Cōſiliati ſunt g̃ vt tenerēt eū occulte ꝛ iterimerēt: foꝛmidabāt autē ppl'm: ideoq3 expectabāt feſtiuitatē ꝑterire. Ꝓpt͛ qd ſeqt. [Di. aūt. Nō in die fe.] Diabolus.n. nolebat in paſcha cbꝛz pati: vt nō manifeſtā ei⁹ ꝯſtitueret paſſionē. Pꝛincipes aūt ſacerdotū nō ea que dei ſunt timuerūt: ne.ſ. ꝑctō in h tpe pacto maioꝛ ei⁹ īdignatio fieret: ſ3 vbiq3 q̄ hūana ſunt cogitabāt. Vñ ſeqt. [Ne foꝛ. tu. fie. in po.] ORI. Pꝛopter diuiſa ſtudia ppl'i diligētis cbꝛm ꝛ odiētis: credēt ꝛ nō credēt. LEO papa in ſer. de paſ. Pꝛouidētib⁹ g̃ ꝑncipib⁹ ne in ſcō die tumult⁹ oꝛiret: nō feſtiuitati: ſ3 facinoꝛi ſtudebat. Seditiōes eiz turbaꝝ fieri in ꝑcipua ſolēnitate metuebāt: nō vt ppl's nō peccaret: ſ3 ne cbꝛs euaderet. CHRY. in ho. S3 tñ furoꝛe feruētes īmutati ſunt a ſuo ꝯſilio. Qz.n. traditoꝛē inuenerūt: in ipa feſtiuitate cbꝛm occiderunt. LEO pa. in ſer. de paſ. Diuino aūt itelligimus diſpoſitū fuiſſe ꝯſilio: vt iudeoꝝ ꝑncipes qui ſeuiēdi in cbꝛm occaſiones ſepe q̄ſierāt: nō niſi in ſolēnitate paſcbali exercēdi furoꝛis ſui accipent ptātē. Opoꝛtebat.n. vt manifeſto iplerent effectu: que diu figurato fuerāt ꝓmiſſa myſterio: vt ouem ſignatiuaz: vera remoueret ouis: ꝛ vno expleret ſacrificio variaꝝ dīa victimaꝝ. Ut g̃ vmbꝛe cederēt coꝛpoꝛi ꝛ ceſſarent imagines ſub ꝑntia ỽitatis: hoſtia in hoſtiaz trāſyt: ſanguine ſanguis auferet: ꝛ legalis feſtiuitas dum mutat: implet.

Col.ꝑ.

Exo.28. Moyſes ex dei ꝑcepto vnū ſolū ꝯſtituit ꝑncipe3 ſacerdotū: et nō plures erant.

B

Diabolus nolebat xꝑm in paſcha pati: vt ñ manifeſtaret ei⁹ paſſio.

C

Tex.3. Mar.14.

Cum aūt eēt ieſus in bethania in domo ſimonis lepꝛoſi: acceſſit ad eum mulier habēs alabaſtruz vnguēti ꝑcioſi: ꝛ effudit ſup caput ipſius recūbētis. Uidētes aūt diſcipuli: indignati ſunt dicētes. Ut qd ꝑditio hec? Potuit.n. iſtud venūdari multo ꝛ dari paupib⁹. Sciens autez ieſus: ait illis. Quid moleſti eſtis huic mulieri? Opus.n. bonū opata eſt in me. Nā ſemp paupes hēbitis vobiſcū: me aūt nō ſemp hēbitis. Mittēs.n. hec vnguētum h in coꝛpus meū: ad ſepeliēduz me fecit. Amē dico vobis: vbicūq3 ꝑdicatum fuerit hoc euāgeliū in toto mūdo dicet: ꝛ ꝙ hoc fecit in memoꝛiam eius.

Mar.14. Joā.12.

Mar.14.

A

GLO. Dīſo ꝯſilio ꝑncipum de cbꝛi occiſione vult exequi euāgeliſta cōpletoꝛē3 ei⁹: oñdēs q̄lr iudas habuit ꝯuētionē cū iudeis vt cbꝛm traderet: ſ3 ꝑus cāz ꝑditiōis ꝑmittit. Voluit.n. q2 nō erat venūdatū vnguētuz qd mulier ſup caput cbꝛi effudit: vt de ꝑcio aliqd tolleret. Vñ voluit h dānū ꝑditione magrī recōpēſare. Dicit g̃. [Cuz aūt eēt ie. in bet. in do. ſi. le.] HIERO. Nō ꝙ lepꝛoſus illo tpe ꝑmaneret: ſ3 q2 antea lepꝛoſus poſtea a ſaluatoꝛe mundat⁹ eſt: nole ꝑſtino ꝑmanēte: vt vt⁹ curātis appeat. Seqt. [Acce. ad eū mu. ha. ala. vn. ꝑci.] RABA. Eſt aūt alabaſtrū gen⁹ marmoꝛis cādidi varijs coloꝛib⁹ itinctu: qd ad vaſa vnguētaria cauare ſolēt: eo ꝙ optie ſuare ea icoꝛrupta dicat. HIE. Ali⁹ aūt euāgeliſta ꝓ alabaſtro vnguēti ꝑcioſi nardū piſticū poſuit: h ē veꝝ ꝛ abſq3 dolo. RABA. Piſtis.n. grece: latine dī fides: vñ piſticū.i. fidele. Erat.n. illd vnguentū fidele.i. purū ꝛ nō adulteratū. Seqt. [Et ef. ſu. ca. ip. recū.] ORI. Foꝛſitan qs diceret 4^or fuiſſe mulieres: de qb⁹ ꝯſcripſerūt euāgeliſte. Ego aūt mag ꝯſentio tres fuiſſe: ꝛ vnā qdē de q̄ ſcripſerūt matthe⁹ ꝛ marcus: alterā aūt de q̄ ſcripſit lucas: aliā de q̄ ſcripſit ioānes. HIERO. Nemo.n. putet eādē eē: q ſup caput vnguit: ꝛ q ſup pedes effudit. Illa.n. lacbꝛymis lauit: ꝛ crine terſit: ꝛ manifeſte meretrix appellat. De hac āt nihil tale ſcriptū eſt: nec.n. poterat ſtatiz capite dñi meretrix digna fieri. AMBRO. ſup luc. Pōt g̃ nō eadē eē: ne ſibi ꝯtra dixiſſe euāgeliſte videant. Pōt ēt qd meriti ꝛ tpis dñiſtate diſſolui: vt adhuc illa peccatrix ſit: iā iſta ꝑfectioꝛ. CHRY. in ho. Et ſm h apd tres euāgeliſtas.ſ. mattheū marcū ꝛ lucā: vna ꝛ eadē eē vr. Nō aūt abſq3 rōne lepꝛe ſimonis meminit euāgeliſta: ſ3 vt oñdat vñ fiduciā ſumēs h mulier acceſſit ad cbꝛm. Quia.n. lepꝛa imūda paſſio eē videbat: vidēs ꝙ ieſus illū hoīe3 curauerat apd quē manebat: ꝯfidit ꝙ ꝛ aie eius imūditiā facile expurgauit. Et alijs mlierib⁹ ꝓcuratiōe coꝛpis ad cbꝛm accedētib⁹ ſola ipa honoꝛis grā ad cbꝛz acceſſit: ꝛ ꝓp aie curationē: cū nihil in coꝛpe ifirmū hēret. Quapp maxie aliqs eādē admirari d3. Apd ioānē āt nō eſt eadē mlier: ſ3 altera qdā mirabilis laʒari ſoroꝛ. ORI. Qm̄ matthe⁹ qdē ꝛ marcus in domo ſimōis lepꝛoſi h fcm̄ fuiſſe exponūt: ioānes āt ꝙ venit ieſus vbi erat laʒar⁹ ꝛ nō ſimon: ſ3 maria ꝛ martha miniſtrabat. Adhuc ſ3 ioānē añ ſex dies paſche venit in bethaniā: qñ fecerūt ei cenā maria ꝛ martha: h aūt qñ recūbit in domo ſimonis: poſt biduū paſcha erat futuruz. Et apud mattheū ꝛ marcū diſcipli idignant ex bono ꝓpoſito: apd ioānē aūt ſolus iudas furādi affectu: apd lucā aūt murmurat nemo. GRE. in ho. Uel dō3 ꝙ hāc eādē quā lucas peccatricē mulierē: ioānes mariā noīat. AUG. de cō. euā. Lucas autē q̄uis ſile fcm̄ cōmemoꝛet ei qd h dñ: nomēq3 ꝯueniat ei⁹ apd quē ꝯuiuabat dñs: nā ꝛ ipm ſimonē dicit: tñ q2 nō ē ꝯ nāz vel moꝛē hoīu3 vnū nomē hre duo hoīes: poti⁹ credibile eſt fuiſſe aliū illū ſimonē nō lepꝛoſu3: i cui⁹ domo h in bethania gerebant. Nihil igr aliud arbitroꝛ: niſi ꝙ nō qde3 aliā fuiſſe mlierē q̄ peccatrix tūc acceſſit ad pedes ieſu: ſ3 eāde3 mariā bis h feciſſe: ſel'.ſ. ꝙ lucas narrauit. nā ioānes mariā cōmēdās cōmemoꝛauit anteq3 veniret i bethaniā. Erat ingt lāguens laʒarus in bethania de caſtello marie ꝛ marthe ſoroꝛis ei⁹. Maria āt erat q̄ vnxit dñm vnguēto: ꝛ exterſit pedes ei⁹ capillis ſuis: cui⁹ frater laʒar⁹ ifirmabat. Iā itaq3 h maria fecerat. Qd āt i bethania rurſus fec aliud eſt: qd ad luce narratiōe3 nō ꝑtinet: ſ3 piter narrat a trib⁹: ioāne.ſ. mattheo ꝛ marco. Qz āt matthe⁹ ꝛ marc⁹ caput dñi vng^{to} illo ꝑfuſu3 dicūt: ioānes āt pedes: oñdit nō eē ꝯtrīū: ſi accipiam⁹ nō ſolū caput: ſ3 ꝛ pedes dñi ꝑfudiſſe mlierē: niſi foꝛte qm marc⁹ fracto alabaſtro ꝑfuſu3 caput cōmemoꝛat: tā qſq3 calūnioſus eſt vt aliqd i vaſe fracto neget remanere potuiſſe: vñ ēt pedes dñi ꝑfunderet. Ille āt q ſic calūniat: ꝑus accipiat ꝑfuſos pedes anteq3 illd fractū eēt: vt in itegro remaneret: vñ ēt caput ꝑfunderet vbi fractura illa totū effuderat. AUG. de doc. chꝛi. Neq3 vllo mō qſq3 fieri crediderit dñi pedes: ita vnguēto ꝑcioſo a mulie ꝑfuſos: vt luxurioſoꝝ ꝛ neqꝝ hoīum ſolēt. In oib⁹.n. talib⁹ nō vſus rerū: ſ3 libido vtētis in culpa eſt. Quiſqs.n. reb⁹ ſic vtit: vt metas ꝯſuetudinis bonoꝝ iter qs verſat excedat: aut aliqd ſigt: aut flagitioſus eſt. Itaq3 qd in alijs ꝑſonis pleruq3 flagitiū eſt: in diuina vel ꝓphica ꝑſona magnū cuiuſdā rei ſignū eſt. Odoꝛ.n. bon⁹ fama bona eſt: quā qſq3 bone vite opib⁹ ha-

Mar.14. Joā.12.

Diuerſitas doctoꝝ de maria magdalena: an vna vel plures fuerint.

B

Luc.7.

C

Joā.12. Mar.14. Joā.12. Luc.22.

Eadē fuit maria que pedes ꝛ caput dñi vnxit.

Joā.11. Joā.12. Luc.7. Mar.14.

D

Qui reb⁹ abutitur ꝯ ꝯſuetudinē bonoꝝ cū qb⁹ verſatur flagitioſus eſt.

buerit: dñ veſtigia chri ſeqꝛ q̃ſi pedes ei⁹ p̄cioſiſſimo odo-
re pfundit. AVG. de q̃ſtio. euã. Sꝫ h videri põt eẽ ꝯtrũ
ꝙ matthe⁹ ⁊ marcus poſtea q̃ꝫ dixerũt paſcha poſt biduuꝫ
futurum: deide cõmemorauerũt ꝙ erat ieſus in bethania:
vbi de vnguẽto illo p̄cioſo dr̃. Joãnes autẽ añ ſex dies pa-
Mar.14. ſche de vnguẽto eadẽ narratur⁹. Sꝫ q ita mouenꝛ nõ itelli
gũt mattheũ ⁊ marcũ illd qd in bethania de vnguẽto fcm̃
erat recapitulãdo poſuiſſe. Nõ.n.q̃ſq̃ꝫ eoꝝ cũ dixiſſet poſt
biduũ paſcha futurũ: ſic adiũxit vt diceret. Poſt h cuꝫ eẽt
E bethanie. CHRY. in ho. Sꝫ qꝛ diſcipuli audierãt magi
Oſee 6. ſtruꝫ dicẽtẽ. Miaꝫ volo ⁊ nõ ſacrificiũ: apud ſe cogitabãt.
Mat.9. Si holocauſta nõ acceptat: multo minus olei ho⁹ vſuꝫ. Vñ
ſeqꝛ. [Videntes aũt diſ. indig. ſunt dicẽ. Ut qd pditio hec:
Potuit.n. iſtud venũ. multo: ⁊ dari paupib⁹.] HIERO.
Scio q̃ſdã hũc locuꝫ calũniari: q̃re ioãnes iudã ſolũ dixe-
Joã.12. rit ꝯtriſtatuꝫ: eo ꝙ loculos tenuerit: ⁊ fur ab initio fuerit: ⁊
mattheus ſcribat oẽs diſcipulos indignatos neſciẽtes tro-
puꝫ qui vocaꝛ ſynodoche: ꝙ ⁊ pro multis vnus: ⁊ pro vno
Heb.11. multi ſoleãt appellari. Nã ⁊ paulus in ep̃la ad Heb. dicit.
Secti ſunt: cuꝫ vnũ tm̃mõ. ſ. iſaiã ſectũ autumẽt. AVG.
de cõ. euã. Põt ẽt itelligi ꝙ ⁊ alij diſcipuli: aut ſenſerũt h:
aut dixerũt: aut eis iuda dicẽte pſuaſum ſit: atq̃ oiuꝫ volũ-
Mar.14. tateꝫ mattheus ⁊ marcus ẽt v̄bis expſſerint: ſꝫ iudas ppea
dixerat: qꝛ fur erat. ceteri xo pp paupuꝫ curã. Joãnes aũt
Joã.12. de ſolo illo id cõmemorare voluit cui⁹ ex hac occaſione fu
F rãdi ꝯſue⁹ᵗᵘᵈⁱⁿᵉ᷑ credidit itimãdã. CHRY. in ho. Diſcipuli ḡ
ita exiſtimabãt: ſꝫ dñs mẽtẽ mulieris vidẽs pmittit. Mul
ta.n. erat eius religio ⁊ ineffabile ſtudiũ: idcirco ꝯdeſcẽdẽs
ꝯceſſit ſup caput ſuũ vnguẽtuꝫ effundi. Sic.n. pꝛ ei⁹ odorẽ
victime ⁊ fumũ patiebaꝛ: ita ⁊ chr̃s mulierẽ deuote vngẽ-
tem: cui⁹ diſcipuli mẽtẽ neſciebãt q̃relã faciẽtes. Vñ ſeqꝛ.
[Sciẽs aũt ieſus ait il. Quid mo. eſtis huic mu.] REMI.
Per qd apte oñdit ꝙ apl̃i aliqd moleſte locuti fuerãt ad-
uerſus eam. Pulchre aũt ſbdit. [Opus bo. ope. eſt in me.]
Ac ſi diceret. Nõ eſt pditio vnguẽti ſic vos dicitis: ſꝫ opus
bonũ. i. pietatꝭ ⁊ deuotiõis obſequꝫ. CHRY. in ho. Jdeo
aũt nõ ſimpl̃r h dixit. [Bonuꝫ opus ope. eſt in me:] ſꝫ p̄us
poſuit. [Quid moleſti eſtis huic mulieri:] erudiẽs nos qd-
cũq̃ geriꝛ bonũ a q̃cũq̃: etſi nõ valde diligẽter fcm̃ fuerit:
ſuſcipe ⁊ augẽ ⁊ fouere: ⁊ nõ ex p̄n⁰ oẽm diligẽtiã expetere.
Quiſq̃s.n. cuꝫ iterrogaſſet anteq̃ꝫ feciſſet h mulier: nõ mã-
daſſet h fieri: ſꝫ poſt effuſum vnguẽtũ nõ hẽbat locũ diſci
puloꝝ increpatio. Et iõ ip̃e vt nõ obtũderet deſideriũ mu
lieris: oia hec in ꝯſolatiõeꝫ mulieris dixit. Seqꝛ. [Nã pau.
ſemp ha. vo.] REMI. Oñdit.n. dñs his v̄bis q̃ſi ex q̃daꝫ
rõne: qm̃ nõ erãt illi culpãdi qui ſibi adhuc in mortali cor
pore ꝯuiſanti: aliqd de ſuis facultatib⁹ miniſtrarẽt: cuꝫ pau
peres ſp hñdi eſſent in eccl̃ia: qb⁹ fideles cuꝫ vellẽt bñfacẽ
poſſent: ip̃e xo breui tp̃e corpal̃r mãſurus erat cũ eis. Vñ
G ſeqꝛ. [Me aũt nõ ſemp ha.] HIERO. Oriꝛ aũt h que-
Iſa.28. ſtio: q̃re dñs poſt reſurrectiõeꝫ dixerit ad diſcipulos. Ecce
ego vobiſcũ ſum vſq̃ ad ꝯſummationẽ mũdi: ⁊ nũc loqꝛ.
[Me autẽ nõ ſemp ha.] Sꝫ mihi vr̃ in h loco de p̄ñtia di
cere corpali: ꝙ nequaq̃ꝫ cuꝫ eis ita futurus ſit poſt reſurre-
ctionẽ: q̃uo nunc in oi ꝯuictu ⁊ familiaritate. REMI. Vel
ſoluiꝛ ita vt intelligaꝛ ꝙ ſoli iude dcm̃ ſit: ſꝫ ideo nõ dixit:
habetis: ſꝫ [hẽbitis] qꝛ in pſona iude oib⁹ imitatorib⁹ illius
dcm̃ eſt. Jdeo aũt dicit. [Nõ ſemp] cuꝫ nec ad tp̃s habeãt:
qꝛ mali videnꝛ hic chrm̃ in p̄ñti ſcl̃o qñ miſcẽt ſe mẽbris
chri: ⁊ accedũt ad mẽſam ei⁹: ſꝫ nõ ſemp ſic hẽbũt: qñ ſolis
electis dicturus eſt. [Venite bñdicti patris mei.] Seqtur.
Ib.25. [Mittẽs.n. h vnguẽ. h in cor. meũ ad ſepe. me fe.] Cõſue-
tudo erat illi⁹ ppl̃i vt corpa mortuoꝝ diuiſis aromatib⁹ cõ-
direnꝛ q̃tenus diuti⁹ illeſa ꝯſeruarenꝛ. Et qꝛ futurũ erat vt
hec mulier corpus dñi mortuuꝫ vellet pungẽ: ⁊ tñ nõ poſ-
ſet: qꝛ reſurrectiõe anticipareꝛ: idcirco diua puidẽtia actũ

Chr̃s ꝯceſſit ſuper caput ſuũ vnguẽtum effundi: pp religioſuꝫ mulieris ſtudiũ.

Conſuetudo iudeoꝝ erat corpa mortuoꝝ diuiſis aromatib⁹ cõdire.

eſt: vt viuũ dñi corpus pungeret. Hoc eſt ḡ qd dicit [Mit.
hec ⁊c.] i. cũ h mulier corp⁹ meũ viuũ pungit: me moriturũ
⁊ ſepeliẽdũ oñdit. CHRY. in ho. Qꝛ ḡ ſepulchrũ ⁊ mor-
tẽ cõmemorauerat vt nõ videaꝛ in triſtitiã: mittẽ mulierẽ:
rurſus eã ꝯſolaꝛ p ea que ꝯſequunꝛ. [Amẽ di. vo. vbicũq̃
p̄di. fu.] RABA. i. in q̃cũq̃ loco dilatabiꝛ eccl̃ia p totuꝫ
mũdũ diceꝛ [⁊ ꝙ h fec̃ ⁊c.] iſtd et appoſitũ notat ꝙ ſic iu-
das ꝯdicẽs adept⁹ eſt pfidie ifamiã: ſic ⁊ iſta pie deuotõis
gl̃iaꝫ. HIERO. Attẽde notitiã futuroꝝ ꝙ paſſurus poſt H
biduũ ⁊ moriturus: ſciat euãgeliũ ſuũ in toto orbe celebrã-
dũ. CHRY. in ho. Ecce ãt ꝙ dixit: fcm̃ eſt: ⁊ vbicũq̃ ter
raꝝ abieris: videb hãc mulierẽ famoſaꝫ effectã: qd vr̃⁹ p̄di
cãtis effecit. Et regnũ qdẽ multoꝝ ⁊ ducuꝫ victorie ſilenꝛ:
⁊ multi q ciuitates ꝯſtruxerũt: ⁊ gẽtes multas ſuiuti ſbege
rũt: neq̃ ex auditu: neq̃ ex noie ſunt cogniti: qm̃ aũt h mu-
lier oleuꝫ effudit in domo leproſi cuiuſdã. 12. viris p̄ñtib⁹:
h oẽs ꝯcinũt per orbẽ terraꝝ: ⁊ tp̃s tãtuꝫ ptrãſijt: ⁊ memo
ria ei⁹ qd fcm̃ eſt nõ eſt labefacta. Sꝫ q̃re nihil ſp̃ale pmi-
ſit m̃lieri: ſꝫ ſempit̃nã memoriã: Quia ex his q̃ dixit itelli
potuit. Si.n. op⁹ bonuꝫ fecit: mani⁹ eſt ꝙ ⁊ mercedẽ dignã
ſuſcipiet. HIERO. Myſtice ãt paſſurus p oi mũdo mo Myſtice
raꝛ in bethania in domo obediẽtie: q̃ quõdã fuit ſimõis le-
proſi. Simon q̃ꝫ ipſe obediẽs dr̃: q iux aliã itelligẽtiã mũ- I
dus iterp̃tari põt: i cui⁹ domo curata ẽ eccl̃ia. ORI. Oleũ
ãt vbiq̃ in ſcripturis: aut op⁹ mĩe itell̃r: q̃ lucerna v̄bi enu-
trita clareſcit: aut doctrina cui⁹ auditu v̄bũ fidei qd eſt accẽ
ſum nutriꝛ. Gñal̃r ḡ oẽ q̃ qs vngiꝛ oleũ appellaꝛ. Olei aũt
alid eſt vngitm̃: itẽ vnguẽti alid eſt p̄cioſuꝫ: ſic ois act⁹ iuſt⁹
opus boni dr̃. Opis ãt boni alid eſt qd facim⁹ pp hoies vl̃
ſm hoies: alid qd pp deũ ⁊ ſm deũ. Itẽ hoc ip̃m qd facim⁹
pp deũ: aliud pficit ad vſuꝫ hoiuꝫ: aliud tñ ad gl̃iã dei: vt-
puta aliqs bñfacit hoi nãli iuſtitia mot⁹: nõ pp deũ: q̃uo fa
ciebãt iterdũ ⁊ gẽtes: opus illd oleũ eſt vulgare nõ magni
odoris: ⁊ ip̃m tñ acceptabile apud deũ: qm̃ vt dicit petrus
apud clemẽtẽ. Opa bona que fiũt ab ifidelib⁹ in h ſcl̃o eis
pſunt: nõ in alio ad ꝯñduꝫ vitã eternã. Qui aũt pp deũ fa-
ciũt: magis illis in illo ſeculo pficit. Hoc eſt vnguẽtũ boni
odoris. Sꝫ aliud fit ad vtilitatẽ hoiuꝫ: vtputa elyne ⁊ ce-
tera hꝰ. h qui facit in chr̃ianos: pedes dñi vngit: qꝛ ip̃i ſunt
dñi pedes: qd p̄cipue ſolẽt facere penitẽtes pro remiſſione
pctõꝝ ſuoꝝ. Qui autẽ caſtitati ſtudet in ieiunijs: ⁊ orõnib⁹
pmanet: ⁊ ceteris: que tñ ad gl̃iaꝫ dei pficiũt. Hoc eſt vn-
guẽtuꝫ qd vngit dñi caput: ⁊ h eſt vnguẽtũ p̄cioſuꝫ: ex cui⁹
odore tota repleꝛ eccl̃ia: ⁊ h eſt opus ppriũ nõ penitẽtiuꝫ
ſꝫ pfectoꝝ. Aut doctrina que neĉia eſt hoib⁹: h eſt vngitm̃:
q̃ pedes dñi vngunꝛ. Agnitio ãt fidei q̃ ad ſolũ ptinet deuꝫ
eſt vngitm̃: q̃ vngiꝛ caput chri: q̃ ꝯſepelimur chro p baptiſ-
mũ in mortẽ. HYLA. Mulier ãt h in pfiguratiõe plebꝭ K
gẽtiũ eſt: q̃ in paſſiõe chri gl̃iã deo reddit. Caput.n. ei⁹ pun-
xit: caput ãt chri de⁹ eſt. Nã vnguẽtuꝫ boni opis eſt fruct⁹.
Sꝫ diſcipl̃i fauore ſaluãdi iſraelis vẽdi h in vſuꝫ paupuꝫ
dicũt debuiſſe: paupes autẽ iudeos fide indigẽtes: iſtinctu
pphico nũcupãt: qb⁹ dñs ait plimuꝫ eẽt tp̃is: quo hic curã
paupum poſſent. Ceteꝝ nõ niſi ex p̄cepto ſuo ſalutẽ gẽtib⁹
poſſe p̄ſtari: que ſecũ iſuſo mulieris hui⁹ vnguẽto ſunt cõſe
pulte: qꝛ regñatio nõ niſi cũ mortuis in baptiſmi pfeſſione
reddeꝛ: ⁊ idcirco vbi p̄dicabiꝛ h euãgeliũ narrabiꝛ opus
ei⁹: qꝛ ceſſante iſrael: euãgelij gl̃ia fide gẽtiuꝫ p̄dicaꝛ.

derentur diuti⁹ ꝯſeruarent.

Oleũ in ſacra ſcriptura ſignificat opere mĩe aliqñ p eternã accipit.

Tunc abijt vnus de duodecim qui dicebatur Tex.4.
iudas ſcarioth: ad principes ſacerdotum: ⁊ ait Mar.14.
illis. Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eum Luc.22
tradam: At illi conſtituerunt ei triginta argen-
teos. Et exinde querebat opportunitatem vt
eum traderet.

GLO.

A ℭGLO. Poſita occaſione ꝓditiōis: ꝯſr de ꝓditiōe iude agit euāgeliſta. Un̄ dicit. [Tūc abijt vnꝰ de duodeciʒ ⁊c̄.] CHRY. in ho. [Tūc.] ſ. qn̄ h audiuit qm̄ ꝑdicabiť h euāgeliū vbiqʒ. Timuit. n. naʒ vtutis īeffabilis erat qd̄ dcm̄ ē. AVGV. de cō. euā. Jta. n. ſmo dirigiť dicēte dn̄o. [Scitis qꝛ poſt bid. paſ. fiet. Tūc ꝯgre. ſūt ꝑn. ſa. Tūc abijt vnꝰ de. 12.] Jnter illud. n. qd̄ dcm̄ eſt. [Ne tumultꝰ fieret in populo.] Et h qd̄ dř. [Tūc abijt vnꝰ de. 12.] interpoſitū ē illō de bethania qd̄ recapitulādo dcm̄ eſt. ORIGE. Abijt āt adiiſſus vnū ꝑncipē ſacerdotū: q factꝰ ſacerdos in eternuʒ ad multos ꝑncipes ſacerdotū: vt vēderet ꝑcio volētē redimere totū mūdū. RABA. Abijt āt dicit: qꝛ nō coactꝰ: nō inuitatꝰ: ſʒ ſpōte ſceleratū init ꝯſiliuʒ. CHRY. in ho. Addit aūt [vnus de. xij.] ac ſi dicēt: de ꝑ choro coꝝ q ſublimiter electi ſūt. Et ad deſignationē eiꝰ adiūgit. [Qui dr̄ iudas ſcharioth.] Erat. n. aliꝰ iudas. REMI. Schariotha nāqʒ fuit villa vn̄ ortꝰ eſt iſte iudas. LEO papa in ſer. de paſ. Qui nō timoris ꝑturbatiōe chriʒ deſeruit: ſʒ pecunie cupiditate diſtraxit. Amore. n. pecunie vilis ē ois affectio: ⁊ aīa lucri cupida ēt pro exiguo ꝑire nō metuit: nulluʒqʒ eſt iuſticie in illo corde veſtigiū: in q̄ ſibi auaritia faciť habitaculū. Hic ꝑfidus iudas iebriatꝰ veneno dū ſitit lucrū: taʒ ſtulte ipius fuit: vt ⁊ dn̄m vēderet ⁊ magrm̄. Un̄ dixit ꝑncipibꝰ ſacerdotū. [Quid vul. mi. da. ⁊ ego vo. euʒ tra.] HIERO. Jnfelix iudas dānū qd̄ ex effuſione vnguenti ſe feciſſe credebat: vult magri ꝑcio cōpēſare: nec certā tn̄ poſtulat ſūmā: vt ſaltē lucroſa videreť ꝓditio: ſʒ q̄ſi vile tradēs mācipiū in ꝑtāte emētiū poſuit q̄tū vellēt dare. ORIGE. Hoc āt faciūt oēs q accipiūt aliqd corꝑaliū aut mūdialiū rerū: vt tradant ⁊ eijciāt ab aīa ſua ſaluatorē ⁊ v̄bū v̄itatis qd̄ erat in eis. Seqť. [At illi ꝯſti. ei. xxx. argē.] Tantā mercedē cōſtimētes: quātos ānos ſaluator ꝯuerſatꝰ fuerat in h mūdo.

C HIERO. Joſeph āt nō vt multi putāt iuxta. 70. iterpretes. 30. aureis vēditꝰ eſt: ſʒ iuxta hebraicā v̄itatē. 30. argenteis. Neqʒ. n. poterat ſuꝰ ꝑcioſior eē q̄ʒ dn̄s. AVGV. de cō. euā. Q̄ āt dn̄s. 30. argēteis vēditꝰ eſt ſignauit ꝑ iudā iudeos iniquoſqʒ q ꝑſequētes carnalia ⁊ tp̄alia q̄ ad qnqʒ ꝑtinēt ſenſus corꝑis chriʒ hr̄e noluerūt. Et qꝛ ſexta mūdi etate fecerūt ſexies qnqʒ eos q̄ſi ꝑciuʒ vēditi dn̄i accepiſſe ſignatū eſt: ⁊ qꝛ eloquiū dn̄i argētū eſt: illi āt ipſaʒ legē ēt carnalr̄ itellexerūt tāq̄ʒ in argēto ipreſſerāt ſeclaris ꝑncipatꝰ imaginē quā amiſſo dn̄o tenuerūt. Seqť. [Et exi. q̄. op. vt euʒ traderet.] ORIGE. Qualem autem opportunitatē querebat iudas: lucas manifeſtius explanat dicēs. Et querebat opportunitatē vt traderet eū ſine turba. i. quādo populus nō erat circa eū: ſʒ ſecretus erat cum diſcipulis: qd̄ ⁊ fecit tradēs eū poſt cenā cuʒ ſecretꝰ eēt in ꝑdio gethſemani: ⁊ inde vſqʒ nūc opportunitas iſta videť his qui volunt ꝓdere dei verbuʒ in tp̄e perſecutionis: qn̄ multitudo credētiuʒ nō eſt circa v̄buʒ veritatis.

Tex. 5. ℭPrima aūt die azimoꝝ acceſſerunt diſcipuli ad ieſuʒ dicētes. Ubi vis paremus tibi comedere paſcha? At ieſus dixit. Jte in ciuitatem ad quēdaʒ: ⁊ dicite ei. Magiſter dicit. Tempus meuʒ ꝓpe eſt: apud te facio paſcha cū diſcipulis meis. Et fecerūt diſcipuli ſicut ꝯſtituit illis ieſus: ⁊ parauerunt paſcha.

A ℭGLO. Proſecutꝰ fuerat euāgeliſta de his q̄ erāt preambula ad chr̄i paſſionē. ſ. de ꝑnūtiatiōe paſſionis: de cōſilio ꝑncipū: ⁊ de tractatu ꝓditiōis: nūc āt tp̄s ⁊ ſerieʒ paſſionis icipit ꝓſeq dicēs. [Pria āt die azi.] HIERO. Pria dies azimoꝝ. 14. dies mēſis ꝑmi ē: qn̄ agnꝰ imolať ⁊ luna pleniſſima eſt ⁊ fermētū abijciť. REMI. Et notāduʒ q̄ apō iudeos primo die paſcha celebraťr. reliqui v̄o ſepteʒ ſequētes dies azimoruʒ vocabantur: ſed nunc dies azimoꝝ dicitur pro die paſche. CHRY. in ho. Uel hāc ꝑmā diem azimoꝝ dicit: qꝛ. 7. dies azimoꝝ erāt. aſſueuerūt. n. iudei a veſpa ſꝑ nūerare diē. Un̄ huiꝰ diei faciť mētiōeʒ ſm̄ quā in veſpa paſcha erat imolāduʒ: qd̄ 5ª feria fuit. REMI. Sʒ forte dicet aliqs. Si ille typicꝰ agnꝰ figuraʒ huiꝰ veri agni geſtabat: q̄re nō ea nocte paſſus eſt chr̄s qn̄ ſolebat agnus imolari? Sʒ ſciēduʒ qꝛ eadē nocte myſteria ſanguis ⁊ corporis ſui diſcipulis celebrāda tradidit: ⁊ ſic tētus ⁊ ligatꝰ a iudeis ⁊ ſue imolatiōis. i. paſſiōis ſacrauit exordiū. Seqť. [Acceſ. ad ie. diſ. di.] [Ubi vis pare. ti. co. paſ.] Jnter eos āt diſciplos qui acceſſerūt ad ieſuʒ iterrogātes: ⁊ iudā fuiſſe eſtimo ꝓditorē. CHRY. in ho. Ex h āt manifeſtū ē: qm̄

B nō erat ei domꝰ neqʒ tuguriū. Ego v̄o āt eſtimo neqʒ diſcipulos habuiſſe. Profecto. n. euʒ illuc rogaſſent venire. Seqť. [At ie. dixit. Jte in ciui. ad quēdaʒ ⁊c̄.] AVG. de cō. euā. Euʒ. ſ. quē marcꝰ ⁊ lucas dicit patrēfamilias vl̄ dn̄ʒ domꝰ. Q̄ q̄ iterpoſuit matthēꝰ ad quēdā: tanq̄ʒ ex ꝑſona ſua ſtudio breuitatis illō cōpēdio voluit iſinuare: naʒ neminē ſic loq vt dicat. Jte ad quēdaʒ: qs neſciat? Ac ꝑ h cū matthēꝰ v̄ba dn̄i poſuiſſet dicētis. [Jte in ciuitateʒ] iterpoſuit ipſe. Ad quēdā: nō qꝛ ipſe dn̄s h dixerit: ſʒ vt ipe nob̄ iſinuaret tāto noīe fuiſſe quēdā in ciuitate ad quē dn̄i diſcipuli mittebanť: vt ꝑpararēt paſcha. Manifeſtū eſt. n. diſcipulos a dn̄o nō ad quēlibet: ſʒ ad quēdā hoīeʒ. i. ad certū aliquem miſſos eē. CHRY. in ho. Uel dōm q̄ per h qd̄ dic̄. [Ad quēdaʒ] oñdit q̄ ad ignotū hoīeʒ mittit: mōſtrās hinc qm̄ poterat nō pati. Qui. n. menti hꝰ ꝑſuaſit vt eos ſuſciperet qd̄ nō vtiqʒ opatꝰ eēt in his q eū crucifigebāt: ſi tn̄ voluiſſʒ nō pati. Ego āt neqʒ h admiror ſoluʒ qm̄ eū ſuſcepit ignotus exiſtens: ſed qm̄ ſuſcipiēdo chriʒ multoꝝ odium ꝯtempſit. HYLA. Uel iō hoīeʒ cū quo paſcha celebraturꝰ eēt non noiat. Nō. n. chr̄iani nois honor credentibꝰ erat preſcitus. RABA. Uel nom. eiꝰ ꝑtermittit vt oībꝰ veꝝ paſcha celebrare volētibꝰ chr̄umqʒ hoſpitio ſue mētis ſuſcipe dāda facultas deſigneť. HIERO. Jn h ēt morē veteris teſti noua ſcriptura ꝯſeruat. Frequēter. n. legimus. Dixit ille illi: ⁊ in loco illo ⁊ illo: ⁊ tn̄ nomen ꝑſonaꝝ locorūqʒ non poniť. Seqť. [Et dicite ei. Magiſter dicit tempꝰ meū ꝓpe eſt.] CHRY. in ho. Hoc āt dixit diſcipulis paſſionē cōmemorans: vt ex multiplici paſſionis enuntiatiōe exercitati meditarenť qd̄ futurū erat: ſiľ aūt demōſtrans q̄ volens ad paſſionē venit. Seqť. [Apō te facio paſcha.] Jn q̄ demr̄at qm̄ vſqʒ ad vltimū diē nō erat ꝯtrꝰ legi. Addidit āt. [Cuʒ diſcipulis meis] vt ſufficiens fieret ꝑparatio: ⁊ vt ille ad quē mittebat nō exiſtimaret eū occultari velle. Seqť. [Et fe. di. ſic ꝯſti. illis ieſus: ⁊ pa. paſcha.] ORIG. Forſitan aūt aliqs requiret ex eo q̄ ieſus celebrauit more iudaico paſcha: qꝛ cōuenit ⁊ nos imitatores chriſti ſiľr facere: nō cōſiderās q̄ ieſus factus eſt ſub lege: nō vt eos q ſub lege erāt ſub lege relinqueret: ſed vt ex lege educeret. Quāto ḡ magis nō ꝯuenit illos introire in lege qui ꝑus fuerāt ex̄ legeʒ: ſed ſpūalr̄ celebrātes que in lege corporalr̄ celebrāda mādantur: vt in azimis ſynceritatis ⁊ veritatis celebremꝰ paſcha ſm̄ voluntatē agni dicētis. Niſi māducaueritis carnē meā: ⁊ bibe. ſan. meū nō ha. vi. in vobis.

ℭUeſpere aūt facto: diſcūbebat cuʒ duodecim diſcipulis ſuis. Et edētibꝰ illis dixit. Amē dico vobis: qꝛ vnꝰ veſtrū me traditurꝰ eſt. Et cōtriſtati valde: ceperūt ſinguli dicē. Nūqd ego ſuʒ dn̄e? At ip̄e rn̄dēs ait. Qui itingit mecū manū in paraphide: hic me tradet. Filius quideʒ ho-

Margin notes (left column): Ho. 109. — Judas nō coactꝰ nō inuitatꝰ: ſʒ ſpōte chriʒ tradidit. — Judas dānuʒ vnguēti effuſiōe ꝑditū: magiſtri ꝑcio recōpēſat.

Margin notes (right column): Chr̄s nec apli hēbāt domū ꝓpriam. — mar. 14. Luc. 22. — C — Chr̄s vſqʒ ad vltimū nō fuit legi ꝯtrarꝰ. — 1. cori. 5. Joā. 6. — Tex. 6. mar. 14. Joā. 13. mar. 14. Luc. 22. Jo. 13.

mar.14 minis vadit ſicut ſcriptū eſt de illo. Veh autē
Luc.22 homini illi: per quē filius hoīs tradet. Bonū
mar.14. erat ei: ſi natus non fuiſſet homo ille. Rñdens
Luc.22 aūt iudas qui tradidit eū dixit. Nūqd ego ſum
Jo.6. rabbi? Ait illi. Tu dixiſti.

A ¶ HIERO. Quia ſupra dñs de paſſiōe ſua pdixerat: nūc etiā de pditore pdicit dans ei pnie locū: vt cū itelligēt ſciri cogitatiōes ſuas ⁊ occulta cordis ꝯſilia: peniteret euz facti ſui. Unde dr. [Veſpere aūt fa. diſcū. cū duo. diſci. ſuis.] REMI. Luc. 22. dicit: q2 iudas adhuc erat in mūdo: qui iam receſſerat merito. HIERO. Oia eiz ſic agit iudas vt tollat ſuſpitio pditoris. REMI. Et notādū: q2 pulchre veſpere fcō diſcubuiſſe dr: qm ad veſperā agnus imolari ſolebat. RABA. Jō etiā veſpere diſcubuit cuz diſcipulis: q2 in paſſiōe chrīi qñ verꝰ ſol ad occaſuz pperauit: refectio eterna oībꝰ fidelibꝰ preparata fuit. CHRY. in ho. Deſignat aūt euāgeliſta ꝙ comedētibus illis diſputat ieſus de traditiōe iude: vt ⁊ a tpe ⁊ menſa oſtendat malitiā pditoris. Et iō ſeqr. [Et edētibꝰ illis dixit. Amē dico vo. q2 vnꝰ ve. me tra. eſt.] LEO papa in ſer. de paſ. Jn q̄ notaz ſibi eē pditoris ſui ꝯſciaz demrauit: nō aſpa ac apta ipiuz icrepatiōe ꝯfundēs ſʒ leui ⁊ tacita admonitiōe ꝯueniēs: vt facilꝰ corrigeret penitēdo: queʒ nulla deformaſſet abiectio.

Dñs tacita admonitiōe iudaʒ correxit vt ad palam adduceꝫ.

B ORIGE. Uel dixit gñalr: vt teſtimonio pcuſſi cordis ſinguloꝝ q̄litas pbaret: ⁊ vt inde oñderet malitiaʒ q nec cognitori ꝯſilioꝝ ſuoꝝ credebat: eſto q2 in pmis putauit latē q̄ſi hoīeʒ: q poſtq̄ꝫ vidit ꝯſciaʒ ſuā poſitā in v̄bis ipſiꝰ: q̄rū pᵐ īfidelitatis erat: 2ᵐ īprudētie: ⁊ vt ēt diſcipuloꝝ oſtenderet bonitatē: q2 plus credebāt v̄bis chrīi q̄ꝫ ꝯſcie ſue. Uñ ſequit. [Et cō. ſunt val. ⁊ cep. ſin. di. Nūqd ego ſum dñe?] Unuſqſqʒ. n. diſcipuloꝝ ſciebat ex his que docuerat ieſus: qm ad malū v̄tibilis eſt hūana nā: ⁊ in colluctatiōe aduerſus rectores huiꝰ mūdi tenebraꝝ: ⁊ pp hāc cāʒ vnuſquiſqʒ eoꝝ timēs iterrogauit. Uñ ⁊ de oībꝰ futuris timēdum eſt nob īfirmis. Uidēs aūt dñs de ſeipſis timētes diſcipulos: demrauit pditorē idicio pphice vocis dicētis. Qui mādu cat panē mecū ampliauit adu̓ſuʒ me ſupplantationē. Uñ ſeqr. [At ipſe rñdens ait. Qui itin. me. ma. in pap. h̄ me tradet.]

Apli ſciētes hūanā nāʒ ad malūʒ pronaʒ dubitauerunt de ſe ipſis an eſſent chrīm tradituri.

Ps. 40.

C HIERO. O mira dñi patiētia pus dixerat. [Unꝰ v̄rm me tradet] pſeuerat pditor in malo: manifeſtiꝰ arguit: ⁊ tñ nomē ppriū nō deſignat. Judas. n. ceteris ꝯtriſtatis ⁊ retrahētibꝰ manū ⁊ iterdicētibꝰ cibos ori ſuo: temeritate ⁊ ipudētia q̄ pditorꝰ erat: etiā manū cū magr̄o mittit in parapſidē vt audacia bonā ꝯſciaʒ mētiret. CHRY. in ho. Mihi āt vr̄ ⁊ h̄ chrīʒ feciſſe: ꝙ. ſ. iudas cū eo ī papſide itingēs: magis eū ꝯfundēs ⁊ in amorē ſuū attrahēs. RABA. Qd āt dic̄ h̄ matthēꝰ. Jn papſide marcꝰ dic̄ in catino. Parapſis eiʒ eſt vas eſcaꝝ q̄drāgulatū a pibꝰ aſſibꝰ. i. equis lateribꝰ dcm. catinū v̄o vas fictile aptū ad imittēdū liquorē: ⁊ potuit fieri vt in mēſa vas fictile q̄drāgulatuʒ ꝯtineret. ORIGE. Hec eſt āt ppa ꝯſuetudo holuʒ nimis maloꝝ: vt poſt ſaleʒ ⁊ panē īſidient holbꝰ maxie nihil inimicitie ab eis hūtibꝰ. Si āt ⁊ poſt ſpūalē mēſaʒ abūdātiꝰ videbis: multitudinē malitie eiꝰ non recordatꝰ nec in corpalibꝰ bonis magr̄i dilectionē: nec in ſpūalibꝰ doctrinā. Tales ſunt oēs in eccl̄ia q īſidiant frībꝰ ſuis: cū qbꝰ ad eādeʒ mēſam corpis chrīi frequēter ſil' fuerūt.

D HIERO. Judas aūt nec pᵐ nec 2ᵐ correctꝰ: a pditiōe retrahit pedeʒ: ſed patiētia dñi nutrit ipudētiā ſuā. Et iō pena pdicit: vt quē pudor nō vicerat: corrigāt denūtiata ſupplicia. Uñ ſeqr. [Filius qdeʒ hoīs va. ſic̄ ſcri. eſt de illo.] REMI. Hūanitatis nāqʒ eſt ire ⁊ redire: diuinitaq̄ ſp manē ⁊ eē: ⁊ q2 hūanitas pati potuit ⁊ mori: idcirco pulchre dr̄ filiꝰ hoīs abire. Aperte ēt dicit. Sic̄ ſcriptū eſt de eo: qm q̄cūqʒ paſſus ē: p̄us a pphis pdicta ſūt. CHRY. in ho. Hoc āt dixit ad ꝯſolādū diſcipulos: vt nō exiſtimarēt īfirmitatis id eē ꝙ paſſurꝰ erat: ⁊ vt etiā corrigēt pditorē. Quis aūt ſcriptū fuerit paſſurū eſſe chrīʒ: nihilominꝰ tñ icuſat iudas. Nō. n. traditio iude ſalutē nr̄aʒ opata eſt: ſʒ ſapia chrīi: q alioꝝ neqtijs ad id qd nobis expediebat vtebat. Uñ ſeqr. [Veh āt ho. il. p quē. fi. hoīs tradet.] ORIGE. Nō dixit veh hoī illi a q̄ tradit: ſed p quē tradet: oñdēs alteꝝ a quo tradebat. i. diabolo. ipʒ aūt iudā miſtrū eē traditionis. Veh āt oībꝰ pditoribꝰ chrīi: quicūqʒ eniʒ diſciplos chrīi tradit ipm chrīm tradit. REMI. Uel ēt erit oībꝰ qui maligna ꝯſcia ⁊ polluta ad mēſaʒ chrīi accedūt. Quis. n. chrīʒ nō tradāt iudeis crucifigēdū: tradūt tñ ſuis iniqs mēbris ſumēdū: ⁊ ad maiorē exaggregatiōeʒ ſubdit. [Bonū erat il. ſi na. nō fu. hō ille.]

Nō traditio iude ſʒ ſapia chrīi nr̄aʒ ſalutem opata eſt.

B HIERO. Nō aūt iō putādus eſt añ fuiſſe q̄ꝫ naſceret: q2 nulli poſſet eſſe bñ: niſi ei q fuerit: ſʒ ſimplr̄ dcm̄ eſt mlto meliꝰ eē nō ſubſiſtere q̄ꝫ male ſubſiſtē. AVGV. de qō. euā. Et ſi q̄ſpiaʒ ꝯtēdit aliquā vitā eē añ iſtā: nō inde tñ vt nō naſceret: ſʒ nulli expedire ꝯuicit. An diabolo dic̄ nō expedire naſci. ſ. ad penā: an ēt bonū erat illi vt chrīo nō naſceret per vocationē ne eēt apoſtata. ORI. Judas āt poſt oiuʒ aploꝝ interrogatiōes: ⁊ poſt chrīi narrationē de ipſo vix aliqñ ⁊ ipſe iterrogauit v̄tuto ꝯſilio: vt ſi ita ceteris iterrogādo celaret pditiōis ꝯſiliū. Nā v̄a triſtitia nō ſuſtinet morā. Uñ ſeqr. [Rñ. aūt iu. qui tradi. cum dixit. Nungd ego ſum rabbi?]

F HIERO. Jn q̄ blādiētis fingit affectū ſiue icredulitatis ſignū. Ceteri. n. qui nō erāt pditurī dicunt. [Nūqd ego ſuʒ dñe?] Jſte q pditurꝰ erat nō dñm: ſʒ magr̄ʒ vocat: q̄ſi excuſationē habeat ſi dño denegato ſaltē magr̄m pdiderit. ORIGE. Uel h̄ ipʒ q̄ſi ſubſaniēs dicit: q2 vocabat magiſter cū nō eēt h̄ vocabulo dignꝰ. CHRY. in ho. Quis aūt dñs poterat dixiſſe: argētū es pactꝰ accipe ⁊ adhuc audes iterrogare: ſʒ nihil hoꝝ dixit mitiſſimus ieſus: nob terminos ⁊ reglas pfigiēs. Sequit. n. [Et ait illi. Tu dixiſti.] REMI. Qd ſic pōt itelligi. Tu dicis ⁊ veruʒ dicis: ſiue tu dixiſti ⁊ nō ego: vt adhuc ei locus penitētie cōcederet: dū nō apertius eius peruerſitas manifeſtat. RABA. Potuit hoc etiaʒ ſic dici a iuda ⁊ a domino reſponderi: vt non omnes aduerterent qd dictum erat.

¶ Cenantibus autē eis: accepit ieſus panem ⁊ Tex.7.
bñdixit: ac fregit: deditq̄ꝫ diſcipulis ſuis ⁊ ait. mar.14 Luc.22
Accipite ⁊ comedite: hoc eſt corpus meū. 1.cor.11.

A ¶ HIERO. Poſtq̄ꝫ typicū paſcha fuerat impletū: ⁊ agni carnes cū aplis comederat: ad verum paſche tranſgredit ſacrīʒ. Ut qñ ol̄ pfiguratōe eiꝰ melchiſedech ſūmi dei ſacerdos panē ⁊ vinū offerēs fecerat: ipſe qʒ in v̄itate ſui corpis ⁊ ſanguis repñtaret. Uñ dr. [Cenātibꝰ aūt illis.] AVG. ad Januariū. Jn q̄ liquido appet: qñ p̄ acceperūt diſcipuli corpꝰ ⁊ ſanguinē dñi: nō eos accepiſſe ieiunos. Nungd tñ pptereа calūniādū eſt ritꝰ vniūſe eccl̄ie: ꝙ a ieiunis ſp accipit? Placuit. n. ſpūiſcō vt in honorē tāti ſacrī in os chrīiani pus dñicuʒ corpꝰ itraret q̄ꝫ ceteri cibi. Saluator nāqʒ q̄ vehemētiꝰ cōmēdaret myſterij huiꝰ altitudinē: vltiᵐ h̄ voluit ifigē cordibꝰ ⁊ memorie diſciploꝝ: a qbꝰ ad paſſioneʒ digreſſurꝰ erat: ⁊ iō nō pcepit q̄ deinceps ordine ſumet: vt aplis p q̄s eccl̄iā diſpoſiturꝰ erat ſuaret huc locū. GLO. Sub alia tñ ſpē carnē ⁊ ſanguinē ſuū tradidit chrīs: ⁊ deinceps ſumēdū iſtituit: vt fides hēt meritū: q̄ de his ē q̄ nō vident. AMBRO. de ſacra. Et vt nullus horror cruoris ſit: ⁊ pciū tñ opet redēptiōis. AVGV. ſup Joā. Cōmēdauit āt dñs corpꝰ ⁊ ſanguinē ſuū in eis rebꝰ q̄ ad vnū aliqd rediguntur ex multis. Panis nāqʒ in vnū ex multis granis ꝯficit. vinū v̄o in vnū ex multis acinis ꝯfluit: ita dñs ieſus chrīs nos ſignauit: ⁊ myſteriū pacis ac vnitatis nr̄e ī ſua

Seſſ.14

Chrīs ⁊ ſi aplos nō ieiunos cōmūicauit nō tñ rephēdit viſus eccl̄ie que iubet cōicare ieiunos.

mēſa ꝯſecrauit. REMI. Apte ēt fructū terre obtulit vt ꝑ
h̄ demr̄aret q̄ ad h̄ venerat: vt illā maledictionē auferret
q̄ maledicta eſt terra ꝑꝑ pctm̄ p̄mi hoīs. Cōgruēter etiam
iuſſit offerri q̄ de terra naſcūt̄: ⁊ pro qb⁹ hoīes maxīe labo
rant: vt nō eēt difficultas in acgrēdo: ⁊ hoīes de labore ma
nuum ſuaꝝ ſacrificiū deo offerrēt. AMBRO. de ſacra.
B Ex h̄ aūt accipe añtiora eē myſteria chꝛianoꝝ q̄ȝ iudeoꝝ.
Gen. 14. Obtulit.n. melchiſedech panē ⁊ vinū: ſiliꝰ ꝑ oīa filio dei:
ps. 109. cui dr̄. Tu es ſacerdos in eternū ſc̄ȝ ordinē melchiſedech.
De quo ⁊ h̄ dr̄. [Accepit ieſus panē.] GLO. Qd̄ de pane
Joā. 12. frumēti itelligi dȝ. Grano.n. frumēti ſe cōparauit dñs dicēs.
Paniſ fru mēti cōue nit ſacro: q̄ ei⁹ vſus eſt cōior. Niſi granū frumēti cadēs in terra. Talis ēt panis cōpetit
ſacro: q̄ ei⁹ vſus eſt cōior. Naȝ alij panes ꝑꝑ ei⁹ defectum
fiunt. Qr̄ v̄o chr̄s vſq̄ȝ ad vltimū dieȝ demr̄auit ſe nō eſſe
ɔ̄triū legi: vt ſupra ex v̄bis Chryſ. habitū eſt. in veſpera v̄o
q̄ñ paſcha imolabat̄ ſc̄m legis p̄ceptū azima comedendū
erat: ⁊ oē fermētatū abijciēduȝ: manifeſtū eſt q̄ panis iſte
quē dñs accepit vt diſcipulis traderet azim⁹ fuit. GRE.
in regiſtro. Solet aūt nōnullos mouere: q̄ in eccleſia alij
offerūt panes azimos: alij fermētatos. Eccl'ia nāq̄ȝ roma
na offert azimos panes: propterea q̄ dñs ſine vlla cōmi
xtiōe ſuſceperit carnē. alie v̄o eccl'ie offerūt fermētatū: pro
eo q̄ v̄bū pr̄is indutū eſt carne: ⁊ eſt ver⁹ de⁹ ⁊ verus hō.
Naȝ ⁊ fermētū cōmiſcet̄ farine: ſȝ tñ taȝ azimū q̄ȝ fermē
tatū duȝ ſumimus vnū corp⁹ dñi nr̄i ſaluatoris efficimur.
C AMBRO. de ſacra. Iſte aūt panis añ v̄ba ſacroꝝ panis
ē vſitat⁹: vbi acceſſerit ꝯſecratio: de pane fit caro chr̄i. Cō
ſecratio āt qb⁹ v̄bis ē ⁊ qb⁹ ſmōib⁹ niſi dñi ieſu: Si.n. tāta
vis eſt in ei⁹ ſmone vt icipērēt eē que nō erāt: q̄ato magis
operatori⁹ eſt: vt ſint q̄ erāt: ⁊ in aliud cōmutent̄. Si.n. opat⁹
eſt ſermo celeſtis in alijs reb⁹: nō opat̄ in celeſtib⁹ ſacris:
Ergo ex pane corp⁹ fit chr̄i: ⁊ vinū fit ſanguis ꝯſecratione
v̄bi celeſtis. Moduȝ reqris: Accipe. Cōſuetudo eſt vt nō
gñet̄ hō niſi ex viro ⁊ muliere: ſȝ q̄ voluit dñs de ſpūſcō
Sicut ve ra caro ſi ne coitu per ſpūſſcm̄ creat̄: ita ⁊ p eūdeȝ pa nis ⁊ vinū in chr̄i cor pus ⁊ ſan guinē ꝯſe crat̄. ⁊ v̄gine nat⁹ eſt chr̄s. AVGV. de v̄. do. Sic̄ ḡ ꝑ ſpm̄ ſcm̄
vera caro ſine coitu creat̄: ita ⁊ per eundem ſuba panis ⁊
vini idē corpus chr̄i ⁊ ſanguis ꝯſecrat̄. Et iō q̄a v̄bo dñi fit
p̄dicta ꝯſecratio ſubdit̄. [Benedixit.] REMI. Per h̄ ēt
monſtrauit q̄ humanā nāȝ vna cuȝ pr̄e ⁊ ſpūſcō gr̄a diue
v̄tutis ipleuit: ⁊ eterne imortalitatis munere ditauit. Sed
vt monſtraret q̄ corp⁹ ei⁹ nō abſq̄ȝ ſue volūtate ſubiectū
erat paſſioni. Subdit̄. [Ac fregit.] AVGV. in lib. ſentē.
D Proſperi. Cuȝ.n. frāgit̄ hoſtia duȝ ſanguis de calice in ora
fideliū fundit̄: qd̄ aliud q̄ȝ dñici corpis imolatio in cruce:
eiuſq̄ȝ ſanguinis effuſio de latere deſignat̄. DIO. in eccl.
hierar. In h̄ etiā oſtēdit̄ q̄ vnū ⁊ ſimpluȝ dei v̄bū per hu
manatiōnē cōpoſitū ⁊ viſibile ad nos ꝑuenit: ⁊ ad ſe nr̄aȝ
ſocietatē benigne peragēs: ſpiritaliū bonoꝝ diſtributoꝝ
nos p̄ticipes fecit. Unde ſeqt̄. [Deditq̄ȝ diſcipulis ſuis.]
LEO papa in ſer. de paſſi. Nec ab h̄ qdeȝ myſterio tradi
tore ſubmoto: vt oſtēderet̄ iudas nulla iniuria exaſperat⁹:
qui ipietate volūtaria erat p̄ſcitus. AVGV. ſuper Joā.
De vno eniȝ pane ⁊ petr⁹ accepit ⁊ iudas: ſȝ petr⁹ accepit
ad vitam: iudas ad mortē. CHRY. in ho. Et hoc ioānes
Jo. 13. oñdit dicēs. Qñ poſt h̄ itrauit in eū ſathanas. Eteniȝ ma
ius pctm̄ eſt factū: ⁊ qñ cū tali mēte ad myſteria acceſſit:
⁊ qñ cū acceſſiſſet: nō factus eſt melior: neq̄ȝ timore: neq̄ȝ
bñficio: neq̄ȝ honore. chr̄s aūt nō ꝓhibuit eū q̄uis oīa no
uerit: vt diſcas qñ nihil dereliquit coꝝ que in correptionē
E cōueniūt. REMI. In h̄ ēt facto reliquit exēplū eccl'ie: vt
neminē a ſocietate ſui neq̄ȝ a cōione corpis ⁊ ſanguinis do
mini ſegreget: niſi pro aliquo manifeſto ⁊ publico crimie.
HYLA. Uel ſine iuda paſcha accepto calice ⁊ fracto pa
ne ꝯficit̄. dignus.n. eternoꝝ ſacroꝝ cōione non fuerat. di
ſceſſiſſe aūt eū hinc intellīt̄ q̄ cū turbis reuerſus oſtendit̄.

Seqt̄. [Et ait accipite ⁊ comedite.] AVGV. de ver. do.
Inuitat dñs ſuos vt p̄pararēt eis cibū ſeip̄m. Sed q̄s au
deat māducare dñm ſuū: Et qdeȝ qñ māducat̄ reficit: ſed
nō deficit. viuit māducat⁹: q̄ ſurrexit occiſus: nec qñ man
ducat̄ ꝑtes de illo facimus: ⁊ qdeȝ in ſacro ſic fit. Nouerūt Sacrm̄ eu chariſtie ꝑ ꝑtes come dit̄ ⁊ chr̄s in ſacro in teger ma net.
fideles quēadmoduȝ māducēt carnē chr̄i: vnuſq̄ſq̄ȝ ꝑtem
ſuā accipit: per ꝑtes māducat̄ in ſacro ⁊ integer manet: tot⁹
in celo: totus in corde tuo. Ideo aūt iſta dicunt̄ ſacra: q̄ in
eis aliud videt̄: ⁊ aliud intelligit̄: qd̄ vr̄ hȝ ſpēȝ corpalē: qd̄
intellīt̄: fructū hȝ ſpūalēȝ. AVGV. ſup Joā. Carnē aūt
chr̄i nō edamus tm̄ in ſacro: qd̄ ⁊ multi mali faciūt: ſȝ vſq̄ȝ
ad ſpūs p̄ticipationē māducem⁹: vt in dñi corpe tāq̄ȝ mē
bra maneamus: vt ei⁹ ſpiritu vegetemur. AMBRO. de
ſacra. Ante eiȝ q̄ȝ ꝯſecret̄ panis eſt. vbi aūt v̄ba chr̄i acceſ
ſerint dicētis. [Hoc eſt corpus meuȝ] corpus chr̄i eſt.

¶ Et accipiēs calicem gr̄as egit: ⁊ dedit illis di Tex. 8.
cēs. Bibite ex h̄ oēs. Hic eſt eiȝ ſanguis meus mar. 14
noui teſtamēti: q̄ pro multis effundet̄ in remiſ
ſionē pctōꝝ. Dico aūt vobis nō bibam āmodo
de hoc genimine vitis vſq̄ȝ in diē illuȝ: cū illud
bibam vobiſcum nouū in regno patris mei.

¶ REMI. Quia corp⁹ ſuū ſub ſpecie panis dñs diſcipulis A
dederat: pulchre ēt calicē ſui ſanguis tradit eiſdeȝ. Uñ dr̄.
[Et accipiēs calicē gr̄as egit.] In q̄ demr̄at q̄tū de nr̄a ſa
lute gratulet̄: pro qb⁹ ēt ſanguinē ſuū funderet. CHRY.
in ho. Iō ēt gr̄as egit: vt nos doceret q̄lr̄ oporteret nos hoc
myſteriū p̄ficē: ⁊ etiā monſtrauit qñ ad paſſionē nō venit
nolens. Erudiuit.n. nos qd̄cūq̄ȝ patimur cuȝ gr̄aꝝ actione Chriſtus nos erudi uit ferr̄ cū gr̄aꝝ actio ne qd̄ pati mur.
ferre: ⁊ ēt ex h̄ bonā ſpeȝ nobis dedit. Si.n. figura hui⁹ ſa
crificij. ſ. imolatio agni paſchalis: fcā eſt liberatio populi
ab egyptiaca ſuitute: multomagis veritas liberabit orbē
terraꝝ. Seqt̄. [Et dedit illis dicēs. Bibite ex h̄ oēs.] Ne
aūt h̄ audiētes turbarent̄: p̄mū ip̄e ſanguinē ſuū bibit: idu Exo. 12.
cēs eos ſine turbatiōe ad cōioneȝ myſterioꝝ. HIERO.
ɔ̄ heluidiū. Sic igit̄ dñs ieſus fuit cōuiua ⁊ cōuiuiuȝ: ipſe
comedens ⁊ qui comedit̄. Sequit̄. [Hic eſt ſanguis meus
noui teſtamēti ⁊c̄.] CHRY. in ho. Hoc eſt annūtiatiōis B
legis noue: hoc.n. ꝓmittebat vet⁹ teſtm̄ qd̄ ꝯtinet nouum.
Sicut.n. vet⁹ teſtm̄ habuit ſanguinē vituloꝝ ⁊ ouium: ita
nouū hȝ ſanguinē dñicuȝ. REMI. Sic.n. legit̄: q̄ accepit ſc̄ȝ legē
moyſes ſanguinē agni ⁊ miſit in craterā: ⁊ itincto faſciculo Exo. 24.
hyſſopi aſperſit pplm̄ dicēs. Hic eſt ſanguis teſtamēti qd̄
mādauit ad nos de⁹. CHRY. in ho. Sāguinē aūt noui
nane: ⁊ paſſionē ſuam ꝓnūtiat dicēs. [Qui pro mltis effun
det̄.] Et rurſus dicit mortis cāȝ cū ſubdit. [In remiſſionē
pctōꝝ.] q.d. Sanguis agni in egypto effuſus eſt pro ſalute Exo. 12.
p̄mogenitoꝝ ppl'i iſraelis: hic āt in remiſſionē pctōꝝ vni
uerſi orbis terraꝝ. REMI. Et notādū q̄ nō ait. Pro pau
ciſſimis pro oīb⁹: ſȝ [pro mltis] q̄ nō venerat vnā tm̄ gēteȝ
redimere: ſȝ multos de oīb⁹ gentib⁹. CHRY. in ho. Hoc
aūt dicēs oſtēdit q̄ paſſio ei⁹: myſteriū eſt ſalutis hūane: ꝑ
qd̄ ēt diſcipulos cōſolat̄. Et ſic̄ moyſes ait. Hoc erit vobis Exo. 28.
memoriale ſempiternū ita ⁊ ipſe dixit vt lucas refert: h̄ fa Luc. 22
cite in meā cōmemorationē. REMI. Nō ſoluȝ aūt panē
ſȝ ēt vinū offerēduȝ docuit: vt eſuriētes ⁊ ſitientes iuſtitiā
his myſterijs doceret eſſe recreādos. GLO. Sicut eniȝ C
corporalis refectio fit per cibuȝ ⁊ potū: ita ſub ſpecie cibi
⁊ potus nobis ſpūaleȝ refectionē dñs preparauit. Conue
niens etiā fuit ad ſignāduȝ dñicaȝ paſſionē vt ſub duplici
ſpecie hoc ſacramētuȝ inſtitueret̄. In paſſione eniȝ ſangui
nem ſuū effudit: ⁊ ſic ſanguis eius fuit a corpore ſeparat⁹.
Oportuit ergo ad dominicaȝ paſſionem repreſentandam
ſeorſuȝ ꝓponi panē ⁊ vinū que ſūt corpis ⁊ ſanguis ſacra.

Sciēdū tñ eſt: φ ſub vtraq ſpecie tot⁹ cḃis ꝯtinet: ſub ſpē
gdē panis ſil' ſanguis cū corpe: ⁊ ſub ſpē vini ſil' corp⁹ cum
ſanguie. AMBRO. in ep'la ad Corin. Jdeo ēt in duab⁹
ſpēb⁹ celebraſ. valet. n. ad tuitionē corpis ⁊ aie qḋ percipi/
D mus. CHRY. ad ꝯciliū. Calix ꝟo dñi nō eſt aq̄ ſola ⁊ vi/
nuz ſolum: niſi vtrūqȝ miſceaſ: q̄uo nec corpus dñi poteſt
eē farina ſola aut aqua ſola: niſi vtrūqȝ fuerit adunatum.
Gē. 14 AMBRO. de ſacra. Si aūt melchiſedech panē ⁊ vinuȝ
Nū. 20 obtulit: qd ſibi vult aque mixtio? Accipe rōnem. Tetigit
Jo. 19. moyſes petrā: ⁊ petra vndam maximā fudit. Petra autez
erat cḃs: ⁊ vnus de militib⁹ lancea tetigit lat⁹ cḃi: ⁊ de la/
tere ei⁹ aqua fluit ⁊ ſanguis: aq̄ vt mūdaret: ſanguis vt re/
dimeret. REMI. Sciēduȝ ēt φ vt ioānes dič. Aque mul
Apoč. 17 te ppl'i ſunt. Et q2 nos opȝ ſemꝑ manere in cḃo: ⁊ cḃm in
nobis: vinū aque mixtū offerī: vt oſtendaſ: q2 caput ⁊ mē/
bra. i. cḃs ⁊ eccl'ia vnū ſunt corp⁹: vel vt demōſtreſ q2 nec
cḃs paſſus eſt abſqȝ amore nr̄e redēptiōis: nec nos ſalua/
ri poſſum⁹ abſqȝ illi⁹ paſſione. CHRY. in ho. Quia ꝟo
de paſſione ⁊ cruce eis locut⁹ erat. ꝯſter cū qui de reſurre/
ctiōe eſt ſermonē īducit dicēs. [Dico aūt vobis nō bibam
E āmodo de h̄ genimine vitis vſqȝ in di. il. cum il. bi. vobiſ.
no. in regno pa. mei.] Regnū aūt reſurrectionē ſuaȝ noiat.
Jō aūt h̄ de reſurrectiōe dixit: φ. ſ. cū apl'is eſſet bibitur⁹:
ne aliq̄ exiſtimarēt pbātā ſiā eē reſurrectionē: ⁊ iō ꝑſuadē/
Act. 10. tes hoib⁹ de cḃi reſurrectiōe dixerūt. Simul comedim⁹
⁊ bibimus cuȝ eo poſtq̄ʒ reſurrexit a mortuis. Per h̄ ergo
oñdit φ videbūt eum reſuſcitatū: ⁊ cū ipſis rurſus erit. Ꝯ
aūt dicit. [Nouū] clare itelligēduȝ eſt noue. i. nouo mō: nō
q̄ſi corp⁹ paſſibile hñs ⁊ indigēs cibo. Nō. n. poſt reſurre/
ctionē comedit ⁊ bibit q2 cibo idigeret: ſȝ pp reſurrectiōis
certitudinē. Quia ꝟo ſūt gdā hērici in ſacris myſterijs aq̄
vtētes nō vino demſtrat per hec ꝟba: qm̄ ⁊ cuȝ ſacra myſte/
ria tradidit vinū dedit: qḋ ⁊ reſuſcitatus bibit. Propter h̄
dicit. [Ex h̄ genimine vitis.] Uitis. n. vinū non aquā gñat.
HIERO. Uel al'r. De carnalib⁹ dñs trāſit ad ſpirtalia:
F φ vinea de egypto trāſplantata pplus ſit iſrael: ſacra ſcri/
Ps. 79. ptura teſtaſ. Dicit ḡ dñs ſe de hac vinea nequaq̄ʒ eē bibi/
turū niſi in regno pr̄is. Regnū pr̄is fidē puto eē credētiū.
ergo cū iudei regnū receperint pr̄is: tunc de vino eoꝝ dñs
bibet. Attēde aūt φ dicat. [Patris] ⁊ nō dei. Ois. n. pr̄ no/
men eſt filij. Ac ſi diceret. Cuȝ crediderint in deuȝ prem: ⁊
adduxerit eos pr̄ ad filiū. REMI. Uel al'r. [Nō bibā de
geni. vi. hui⁹.] i. nō vltra ſynagoge carnalib⁹ oblationibus
delectabor: in gb⁹ illa paſchalis agni imolatio p̄cipuū lo/
cuȝ tenē ſolebat. Aderit aūt mee reſurrectionis ⁊ dies in q̄
[in regno pr̄is ꝯſtitur⁹. i. gl'ia eterne imortalitatis ſublimat⁹
vobiſcū illud bibaȝ nouū: hoc eſt de ſaluatiōe illi⁹ ppl'i iaȝ
renouati per aquā baptiſmatis: q̄ſi nouo gaudio letabor.
G AUGU. de qō. euā. Uel al'r cū dicit. [Bibā illud nouū]
Ro. 6. vult itelligi h̄ vet⁹ eē. Quia ḡ de ꝓpagine adam: qui vetus
hō appellaſ corp⁹ ſuſcepit: qḋ in paſſione morti traditur⁹
erat: vn̄ ēt per vini ſacr̄m cōmēdauit ſanguinē ſuū. Sȝ gd
aliud nouū vinū niſi imortalitatē renouādoꝝ corpoꝝ itel/
ligere debem⁹? Ꝯ aūt dicit. [Uobiſcū bibaȝ] etiā ipſis re/
ſurrectionē corpoꝝ ad induēdaȝ imortalitatem ꝓmittit.
[Uobiſcū] eiȝ nō ad ideȝ tp̄s: ſȝ ad eādeȝ inouationē eē di
ctū accipiēduȝ ē. naȝ ⁊ nos dicit apl's reſurrexiſſe cū cḃo:
Ro. 6. vt ſpes rei future iaȝ letitiā p̄ntez afferat. Ꝯ aūt [de h̄ ge/
nimine vitis] etiā illud nouū eē dicit: ſignat vtiqȝ eadem
corpora reſurrectura ſm̄ inouationē celeſteȝ que nunc ſm̄
terrenā vetuſtatē ſunt moritura. HYLA. Uideſ aūt ex
hoc φ iudas cū eo nō biberit: q2 nō erat bibitur⁹ in regno:
cū vniuerſos tūc bibētes ex vitis iſti⁹ fructu bibituros ſe/
cuȝ poſtea polliceret. GLO. Sed ſuſtinēdo alioꝝ ſcōꝝ
ſniam: q. ſ. iudas ſacra recepit a cḃo: dōm eſt qḋ hic dicit.
[Uobiſcū] ad plures eoꝝ nō ad oēs referēdum eſſe.

Margin notes, left column: Eſaias aq̄ mixtuȝ of/ ferri vt de/ mōſtreſ φ cḃs ⁊ ec/ cleſia vnuȝ ſūt corp⁹. — Cḃs poſt reſurrectio nem come dit ⁊ bibit nō pp ne/ ceſſitatē: ſȝ ad oſtēdē duȝ ꝟitatē nature. — Per no/ uum vinū imortalita tē renouā doꝝ cor/ poꝝ intelli gere debe/ mus.

Ꝙ Et hymno dicto: exierūt in montem oliueti. Lev. 9.
Tūc dicit illis ieſus. Oēs vos ſcādaluȝ patie/ mar. 14
mini in me in iſta nocte. Scriptū eſt. n. Percu Joā. 18.
tiā paſtorē: ⁊ diſpergenſ oues gregis. Poſt q̄ʒ Zach. 13
aūt reſurrexero: precedam vos in galileā. Re/ mar. 14
ſpondens aūt petrus: ait illi. Et ſi oēs ſcādali/ Joā. 16.
zati fuerint in te: ego nunq̄ʒ ſcandalizabor. Ait mar. 14
illi ieſus. Amen dico tibi: q2 in hac nocte añq̄ʒ Luc. 22.
gallus cātet: ter me negabis. Ait illi petr⁹. Etiā
ſi oportuerit me mori tecū: nō te negabo. Si/
militer ⁊ omnes diſcipuli dixerunt.

Ꝙ ORIGE. Diſcipulos q̄ acceperāt bñdictionis panez ⁊ A
biberāt calicem graꝝ actionis: docebat dñs pro his oibus
hymnū dicē pij. Uñ dr̄. [Et hymno dicto exierūt in mon.
oli.] vt de alto trāſirēt ad altū: q2 fidelis nō pōt aliqd agē
in cōualle. CHRY. in ho. Audiant quicūqȝ velut porci
ſimpl'r māducātes cū ebrietate ſurgūt: cū deceret gratias
agere ⁊ in hymnū mēſaȝ deſinere. Audiāt quicūqȝ vltimā
ōronē in ſacris myſterijs nō expectant. Ultia. n. ōro miſſe
illi⁹ hymni eſt ſignū. Grās ḡ egit añq̄ʒ ſacra myſteria diſci
pulis daret: vt ⁊ nos grās agam⁹. Hymnū dixit poſt q̄ʒ de/
dit: vt ad nos h̄ ipm̄ faciamus. HIERO. Juxta h̄ exē/
plum ſaluatoris, qui pane cḃi ⁊ calice ſaturat⁹ ⁊ inebria/
tus fuerit pōt laudare deū ⁊ ꝯſcendere montē oliueti: vbi
laboꝝ refectio doloris ſolatiuȝ ⁊ veri luminis notitia eſt.
HYLA. Per h̄ ēt oſtēdiſ φ hoies ꝯſumati in vniuerſis
dinoꝝ myſterioꝝ ꝟtutib⁹: gaudio exultatiōeqȝ cōi in cele/ B
ſtem gl'iā efferunſ. ORIGE. Apte ēt mons mīe eſt ele/
ctus vbi p̄nuntiatur⁹ fuit ſcādaluȝ iſirmitatis diſcipuloꝝ:
ſaȝ tūc parat⁹ vt nō repelleret diſcipulos diſcedētes: ſȝ vt
reciperet reuertētes. Uñ ſeqſ. [Tūc dixit il. ieſus. Oēs vos
ſcā. patie. in me in iſta nocte.] HIERO. Predicit gdeȝ
qḋ paſſuri ſūt: vt cū paſſi fuerit nō deſperēt ſalutē: ſȝ agen
tes pnīam liberenſ. CHRY. in ho. Jn quo ēt docet nos
q̄les añ crucē fuerūt diſcipuli: ⁊ q̄les poſt crucē. Etenim q̄
neqȝ cū cḃo dum crucifigebaſ ſtare poterāt: poſt morteȝ
cḃi adamāte fuerūt fortiores. Fuga. n. diſcipuloꝝ ⁊ timor
demſtratio eſt mortis cḃi vt cōfundanſ q̄ hēſi marcbionis
egrotāt. Si. n. neqȝ ligat⁹ eſt neqȝ crucifixus: vnde petro ⁊
reliqs apl'is icuſſus eſt tant⁹ timor? HIERO. Et ſignan/
ter addidit. [Jn iſta nocte] q2 q̄uo q̄ iebrianſ nocte iebriā/
tur: ſic ⁊ q̄ ſcādalū patiunſ in nocte ⁊ in tenebris ſuſtinent.
HYLA. Hui⁹ ēt p̄dicatiōis fides aucte ꝓphetie veteris
ꝯtinebaſ. Uñ ſeqſ. [Scriptū eſt. n. Percu. paſto. ⁊ diſpen. C
oues gregis.] HIERO. Hoc alijs ꝟbis in zacharia pro/ Zach. 13
pheta ſcriptū eſt: ⁊ ex pſona ꝓphe ad deū dr̄. Percute pa/ Joā. 10.
ſtorē ⁊ diſpergenſ oues. Percutiſ aūt paſtor bonus: vt po
nat aiam ſuā pro ouib⁹ ſuis: ⁊ de multis gregib⁹ erroꝝ fiat
vnus grex ⁊ vn⁹ paſtor. CHRY. in ho. Hac aūt ꝓphiaȝ
inducit: ſil' gdē ſuadēs eis attēdere ſemꝑ q̄ ſcripta ſunt: ſil'
etiā oſtēdens qm̄ ſm̄ dei ꝯſilium crucifigebanſ: ⁊ vndiqȝ
monſtrans nō alienū ſe eſſe a veteri teſtō: ⁊ a deo qui in eo
prenūtiabaſ. nō aūt permiſit eos in triſtib⁹ permanere: ſȝ
⁊ leta prenūtiat dicēs. [Poſt q̄ʒ aūt reſurrexero precedam
vos in galileas.] Non eniȝ ꝯfeſtim poſt reſurrectionem in
celo eis apparuit: neqȝ in lōgā q̄dāȝ regionē vt eis appa
reat vadit: ſȝ in ipſa gēte ⁊ in ipſis fere regionib⁹: vt ⁊ hinc
crederēt: quoniā qui crucifixus eſt: ipſe eſt qui reſurrexit.
Propter h̄ ēt ſe in galileas abire dicit: vt a timore iudeoꝝ
liberati: crederēt ei qḋ dicebaſ. ORIGE. Predicit etiaȝ D
hoc eis: vt q̄ ad modicū diſpergunſ ſcādaluȝ paſſi: poſt cō

Margin note, right column: Ultia miſ/ ſe oratio ſi gnat hym num quez cḃus poſt cenam di/ xit.

gregent̄ a reſurgēte chr̄o ⁊ ꝑcedente eos in galileā gentiū.
HYLA. Sed petrus intantū ⁊ affectu ⁊ charitate chriſti
efferebat̄: vt ⁊ imbecillitatē carnis ſue ⁊ fidē verboꝝ do
mini nō cōtuereẗ: quaſi dicta eius efficienda non eſſent.
Unde ſequit̄. [Rn̄dens petr⁹ ait illi. Et ſi oēs ſcādaliçati
fuerint in te: ego nunq̄ ſcādaliçabor.] CHRY. in hom.
Zach. 13 Quid ais o Petre: Propha dixit. Diſpergent̄ oues: ⁊ chr̄s
cōfirmauit qḋ dc̄m ē: ⁊ tu dicis. Nequaq̄: Qn̄ dixit: Un⁹
ex vobis me tradet: timeas ne tu eſſes traditor: q̄uis nihil
tibi tale ɔſci⁹ eras: nūc aūt manifeſte eo dicēte: qm̄ oēs ſcā
daliçabimini: ɔ̄dicit: ſʒ q2 cruci⁹ erat ab anxietate quā de ꝓ
ditiōe habuerat ɔſidēs de reliq̄ dicebat. [Ego nūq̄ ſcāda
Uerba pe-tri dicētis nō te nega bo a fide ei⁹ ꝑcedebāt ⁊ amore ſaluato-ris. liçabor.] HIERO. Nō tn̄ ē temeritas nec mēdaciū: ſed
fides eſt apl̄i petri: ⁊ ardens affect⁹ erga dn̄m ſaluatorem.
REMI. Qḋ g̃ ille dicit ꝓuidēdo: iſte denegat amādo. vbi
moral̄r iſtruimur vt q̄tū ɔfidimus de ardore fidei: tantuʒ
timeamus de carnis fragilitate. Ur̄ tn̄ accuſabilis petr⁹: ⁊
Petr⁹ vr̄ accuſabil̄r: qm̄ ɔ̄dixit ꝟbis chr̄i. qm̄ ɔ̄dixit: ⁊ qm̄ alijs ſeipm̄ ꝑpoſuit: ⁊ tertio: qm̄ totuʒ ſibi
attribuit q̄ſi fortiter eēt ꝑſeueratur⁹. Ut h̄ igit̄ in eo ſana
ret: ꝑmiſit fieri ei⁹ caſuʒ: nō īpellens eū ad negāduʒ: ſed eū
ſibi deſerens: ⁊ nām humanam de fragilitate cōuincens.
E ORIGE. Un̄ alij diſcipuli ſcādaliçati ſunt in ieſu. Petr⁹
aūt nō ſoluʒ ſcādaliçat̄: ſʒ abundanti⁹ relinq̄t̄ vt ter dene
garet. Un̄ ſeq̄t̄. [Ait illi ieſus. Amē dico tibi: q2 in hac no
cte an̄q̄ gallus cantet: ter me negabis.] AUGU. de cō.
euā. Pōt āt mouere q̄ taʒ diuerſa nō tm̄ ꝟba: ſʒ etiā ſnīas
euāgeliſte ꝑmittūt: qb⁹ ꝑmonit⁹ petr⁹ illaʒ ꝑſumptionem
ꝓferret vel cū dn̄o vel pro dn̄o moriēdi: ita vt cogāt intel
ligibil̄r cū expſſe ꝑſumptionē ſuā diuerſis locis ſermonis
chr̄i: ⁊ ter illi a dn̄o rn̄ſuʒ q̄ eū eſſet an̄ galli cantū ter nega
turus: ſic etiā poſt reſurrectionē ter illuʒ īterrogat vtrū eū
amet: ⁊ mādatū de paſcēdis ouib⁹ ter ꝑcepit. Quid.n. hn̄t
hec ꝟba matthei vl̄ ſnīe ſil̄e illis: vel qb⁹ ſm̄ ioānē: vel qb⁹
Luc. 22 mar. 14 Jo. 18. ſm̄ lucā petr⁹ ꝓtulit ꝑſumptionē ſuā. Marcus autē pene
ipſis ꝟbis h̄ cōmemorat qb⁹ ⁊ matthe⁹: niſi q̄ diſtinctius
quēadmodū futurū eſſet: exp̄ſſit dc̄m eē a dn̄o. Amen dico
tibi: q2 tu hodie in nocte hac ꝑus q̄ bis gallus vocē dede
rit ter me es negatur⁹. Un̄ nōnullis q̄ parū attēdūt: marc⁹
vr̄ nō ɔgruere ceteris. Tota.n. negatio petri trina eſt: Que
ſi poſt p̄m̄ galli cantū icipet: falſum dixiſſe viderent̄ tres
euāgeliſte q̄ dn̄t dixiſſe dn̄m q̄ an̄q̄ gallus cātaret eū pe
trus eſſet negatur⁹. Rurſus ſi totam trinā negationē ante
peregiſſet q̄ cantare gallus iciperet: ſupfluo dixiſſe marc⁹
Nō ne-gatio petri ſcā fuit an̄ galli cāt̄. deprehēderet̄ ex ꝑſona dn̄i. Prius q̄ gallus bis vocē de
derit ter me es negatur⁹. Sʒ q2 an̄ p̄m̄ galli cantū cepta eſt
illa trina negatio: attēderūt tres euāgeliſte nō qn̄ eā cōple
tur⁹ eēt petrus: ſʒ q̄ta futura eēt ⁊ qn̄ iceptura. i. ante galli
cantū: q̄q̄ in aīo ei⁹ ⁊ an̄ p̄m̄ galli cantū tota poſſet itelligi:
qm̄ an̄ galli cantū tant⁹ timor obſederat mentē: qui eā poſ
ſet vſq3 ad tertiā negationē ꝑducē. Multominus igit̄ mo
uere debet: q2 trina negatio etiā trinis negādi vocib⁹ ante
galli cantuʒ cepta: ⁊ ſi nō ante primū galli cantuʒ peracta
eſt: tanq̄ ſi alicui diceret̄. Anteq̄ gallus cantet ad me ſcri
bes epiſtolaʒ: in qua mihi ter cōuiciaberis: non vtiq3: ſi eā
ante omnē galli cantū ſcribere inciperet: ⁊ poſt p̄mū galli
cantum finiret: ideo dicēdum erat falſum fuiſſe predictū.
F. ORIGE. Queres aūt ſi poſſe erat vt nō ſcādaliçaret̄ pe
trus: ſemel ſaluatore dicēte. [Qm̄ oēs vos ſcādaluʒ patie
mini in me.] Ad qḋ aliq̄s rn̄debit: qm̄ neceſſe erat fieri qḋ
Jo. 2. ꝑdictū erat a ieſu. Alius āt dicit: qm̄ q̄ exorat⁹ a niniuitis:
que ꝑdixerat per ionā nō fecit: poſſe fuit vt repelleret etiā
ſcādaluʒ a petro deprecāte. Nūc āt ꝓmiſſio eius audax in
affectu q̄dē prompto: nō ſine prudētia fcā eſt ei cā: vt nō ſo
luʒ ſcādaliçaret̄: veꝝ ēt ter denegaret. Poſtq̄ aūt cū affir
matiōe iuramēti ꝓnūciauit: dicet aliq̄s q̄ nō erat poſſe vt
nō denegaret. Si.n. iuramētū erat chr̄i amen: mētit⁹ fuiſſʒ
dicēdo. [Amē dico tibi.] Si veꝝ dixiſſʒ petr⁹: q2 nō te ne
gabo: videnẗ aūt mihi ceteri diſcipuli cogitātes qḋ p̄m̄ fue
rat dc̄m. [Oēs vos ſcādaluʒ patiemini.] Ad h̄ āt qḋ dc̄m
eſt petro. [Amē dico tibi ⁊c̄.] ꝓmiſerūt ſimil̄r petro: q2 nō
erāt cōprehenſi in illa ꝓphia. Un̄ ſeq̄t̄. [Ait illi petr⁹. Etiā
ſi oportuerit me mori tecū nō te negabo. Simil̄r ⁊ oēs di
ſcipuli dixerūt.] Hic ēt petr⁹ neſcit q̄d loquat̄. Cuʒ ieſu.n.
mori pro oīb⁹ moriēte hoīuʒ nō erat: qm̄ oēs fuerāt in pec
catis: ⁊ oēs opus habebāt vt pro eis ali⁹ moreret̄: non ipſi
pro alijs. RABA. Sʒ q2 itellexerat petrus dn̄m pre ti G
more mortis eū ſe ꝑdixiſſe negaturū: ob h̄ dicebat: q̄ lʒ pe
riculuʒ mortis imineret nullo mō ab ei⁹ fide poſſet auelli:
⁊ ſil̄r alij apl̄i per ardorē mētis nō timuerūt dānum mor
tis: ſed vna fuit ꝑſumptio humana ſine ꝓtectione diuina.
CHRY. in ho. Hinc g̃ magnū diſcim⁹ dogma q̄ nō ſuf
ficit deſideriū hoīs: niſi diuino aliq̄s potiat̄ auxilio.

¶ Tunc venit ieſus cum illis in villaʒ que dicit̄ Tex. 10.
getHſemani. Et dixit diſcipulis ſuis. Sedete mar. 14.
hic donec vadaʒ illuc ⁊ orem. Et aſſumpto pe Luc. 22
tro ⁊ duob⁹ filijs zebedei: cepit ɔtriſtari: ⁊ me Jo. 18.
ſtus eſſe. Tūc ait illis. Triſtis eſt aīa mea vſq3
ad mortē. Suſtinete hic: ⁊ vigilate mecuʒ.

¶ REMI. Paulo ſupius euāgeliſta dixerat: q2 hymno ſaʒ A
dicto exijt cū diſcipulis in montē oliueti: ⁊ vt oſtēderet ad
quē locū ipſi⁹ mōtis diuerterit: ɔ̄ſeq̄ter adiūxit. [Tūc venit
Luc. 22 Jo. 18. ieſus cū illis in villā q̄ dr̄ getHſemani.] RABA. Lucas
dic̄. In mōtē oliueti. Joānes trās torrentē cedron: qḋ idē
eſt qḋ getHſemani: ⁊ eſt loc⁹ in q̄ orauit ad radicē mōtis oli
ueti: vbi ortus eſt. vbi ēt eccl̄ia eſt edificata. HIERO.
GetHſemani iterp̄tat̄ vallis pinguiſſima: in q̄ iuſſit diſcipu
los ſedere pauliſper: ⁊ expectare redeuntē: donec pro cun
ctis dn̄s ſolus oraret. ORIGE. Nō.n. cōueniebat vt ibi
Nō ſuit cōgruum vt chr̄s caperetur vbi cenauerat caperet̄: vbi cū diſcipulis māducauerat paſcha. Cōuenie
bat aūt ⁊ ꝑus q̄ ꝓderet̄ orare: ⁊ elig̃ locū mūduʒ ad ora
tioneʒ. Un̄ ſeq̄t̄. [Et dixit diſcipulis ſuis. Se. hic do. va. il.
⁊ oreʒ.] CHRY. in ho. Hoc aūt dicit: q2 diſcipuli indiui
ſibil̄r ſequebant̄ chr̄ʒ. Cōſuetudo.n. ei erat ſine diſcipulis
orare. Hoc āt faciebat erudiēs nos in orōnib⁹ quietē nob̄
cōſtituere ⁊ ſolitudinē q̄rere. DAMA. in lib. 3°. Sed cū B
orō ſit aſcēſus intell̄s ad deū: vel petitio decētiū a deo: q̄l̄r
dn̄s orabat: Neq3.n. aſcēſione q̄ ad deū eſt idigebat itell̄s
ei⁹ ſemel ſm̄ ꝑſonā deo ꝟbo vnit⁹: neq3.n. ea que a deo eſt
petitiōe. vnus eiʒ de⁹ ⁊ hō chr̄s eſt. Sʒ formās in ſeip̄o qḋ
nr̄m eſt: docuit nos a deo p̄ie petere: ⁊ ad ip̄m extēdi. Sic
eniʒ paſſiones ſuſtinuit vt triūphans nob̄ aduerſus eas vi
ctoriā tribueret: ita orat: nobis viaʒ faciēs ad eā q̄ ad deuʒ
eſt aſcēſionē: ⁊ pro nobis oēm iuſtitiā iplens: ⁊ recōcilians .c̄.3.
nobis patrē ſuū: ⁊ vt p̄n̄ ip̄m honorās: ⁊ monſtrās q̄ non
eſt deo ɔ̄trius. REMI. Cum aūt dn̄s in monte orauit. Do
cuit nos in orōne pro celeſtib⁹ dūtaxat ſupplicare. Cuʒ ꝟo in
villa orauit nos inſtruxit vt in orōne ſemꝑ hūilitatē ſuare
ſtudeamus. RABA. Pulchre āt appropinquās paſſio
ni: in valle pinguedis oraſſe dr̄: vt demr̄aret q̄ per vallem
humiliatis ⁊ pinguedinē charitatis mortē pro nobis ſuſce
Moral̄r. perit. Moral̄r ēt nos inſtruxit: vt nō geſtemus cor ariduʒ
C a pinguedine charitatis. RABA. Appropinquās morti
dn̄s in valle pinguedinis orauit: q2 ꝑ valleʒ humilitatis ⁊
pinguedinē charitatis pro nobis mortem ſubijt. REMI.
Cū ieſus ad orōneʒ ꝑgēs iuſſit diſcipulos interim ſedere. Q2 ꝟo fidē diſcipl̄oꝝ ⁊ ɔſtātiā deuote ſibi volū⁹ acceptam
ſʒ turbādos illos ⁊ diſpergēdos ꝑſciebat: iō iuſſit eos in lo
co ſedere. Nā ſedere requieſcētis eſt. Laboraturi.n. erāt cū
negaturi. Qual̄r aūt ꝓgreſſus ſit manifeſtat: cū ſubiungit.

[Et aſſum. petro ꝛ duob⁹ filijs zebedei: cepit ↄtriſtari ꝛ meſtus eſſe.] Illos. vꝫ. aſſumpſit qb⁹ in monte claritatem ſue maieſtatis oſtẽderat. HYLA. Sed qa dicit. [Cepit contriſtari ꝛ meſtus eſſe] hereticoꝝ ois hic ſenſus eſt: vt opinẽt͏̃ metũ mortis in dei filiũ icidiſſe: q2 aſſerũt nõ de eternitate ꝓlatũ: neqꝫ de ifinitate pr̃ne ſub̃e extitiſſe: ſꝫ ex nihilo per eũ: q oia creauit effectũ: ꝛ iõ in eo doloris anxietas: iõ met⁹ mortis: vt q morte͂ time͂ potuit ꝛ mori poſſit. Qui vͦo mori potuit: lꝫ in futurũ erit: nõ tñ ꝑ eũ q ſe genuit ex p̃terito ſit etern⁹. Qꝫ ſi ꝑ fide͂ capaces euãgelioꝝ eſſent ſcirẽt v̄buꝫ in p̄n° deũ: ꝛ h̃ in p̄n° apud deũ: ꝛ eãdeꝫ ce͂ eternitate͂ gignentis ꝛ geniti. Sed ſi v̄tute͂ illã icorrupte ſub̃e imbecillitatis ſue forte aſſũptio carnis ifecerit: vt ſit ad doloreꝫ infirma: ad morte͂ trepida iaꝫ ꝛ corruptioni ſubdita erit: ac ſi eternitate demutata in metũ: hoc qð in ea eſt poterit aliqñ nõ ce͂. De⁹ aũt ſine menſura te͂poꝝ ſemꝑ eſt: ꝛ q̃lis eſt talis ſꝑ etern⁹ eſt. Mori igit͂ nihil in deo potuit: nec ex ſe met⁹ deo vllus eſt. HIERO. Nos ãt ita dicim⁹ hoieꝫ paſſibileꝫ a dei filio ſuſceptũ: vt deitas ipaſſibilis ꝑmanẽt. Paſſus eſt eniꝫ dei fili⁹ nõ putatiue ſꝫ vere oia q̃ ſcriptura teſtat͂: ſm illud qð pati poterat: ſm. ſ. ſubaꝫ aſſũptã. HYLA. 10. de trini. Puto ãt nõ alia hic ad timẽdũ q̃ paſſionis ꝛ mortis cã a qbuſdã p̃tendit͂. Interrogo aũt eos q h̃ ita exiſtimãt an rõne ſubſiſtat vt mori timuerit: q oe͂ꝫ ab apl̃is timoreꝫ mortis expellẽs ad gl̃iã eos ſit martyrij adhortat⁹. Quid eniꝫ ipſe in mortis ſacr̃o doluiſſe exiſtimãdus eſt: q pro ſe morie͂tib⁹ vitã repe͂dit? Deide que͂ dolore͂ mortis timeret: p̃tãtis ſue libtate moritur⁹? Si e͂t paſſio honorificatura eũ erat: quõ triſte͂ eũ met⁹ paſſionis effecerat? HYLA. Qꝛ ergo meſtũ dñꝫ fuiſſe legim⁹ cãs meſtitie reqram⁹. Admonuerat ſup̃i⁹ oe͂s ſcãdaliꝫãdos. Petrũ e͂t dñs ter negaturuꝫ ce͂ r̃ndit: aſſumptiſqꝫ eo: ꝛ iacobo: ꝛ ioãne cepit triſtis eſſe. Ergo nõ añ triſtis eſt q̃ aſſumit: ſꝫ ois metus illis ce͂ cepit aſſũptis: atqꝫ ita nõ de ſe orta eſt: ſꝫ de eis quos aſſumpſerat meſtitudo. HIERO. Contriſtabat͂ ḡ dñs nõ timore patie͂di q ad h̃ venerat vt pateret͂ ꝛ petrũ temeritatis arguerat: ſed ꝑꝑ ifeliciſſimũ iudã: ꝛ ſcandaluꝫ oiuꝫ aploꝝ: ꝛ reiectione͂ vel reprobatione͂ ppl̃i iudeoꝝ: ꝛ euerſioneꝫ miſere hierl̃ꝫ. DAMA. in lib. 3. Uel al̃r. Oia que nõ añ ad eſſe deducta ſũt a ↄditore exiſte͂di nãl̃r fugiũt: ꝛ deus igit͂ v̄bũ hõ fact⁹ habuit: eſt h̃ deſideriũ qð deſiderauit eſcam ꝛ potũ ꝛ ſomnũ: qb⁹. ſ. ↄſeruat͂ vita deſiderãs: ꝛ nãl̃r in experie͂tia hoꝝ fact⁹: ꝛ ecõtrario deſiderauit corruptiuorum amotione͂. Uñ ꝛ tpe paſſionis quã volũtarie ſuſtinuit: habuit mortis timore͂ nãlem ꝛ triſtitiã. Eſt. n. timor nãlis aia nole͂s diuidi a corpe ꝑꝑ eã q̃ ex p̄n° a ↄditore ipoſita e͂ nãleꝫ familiaritate͂. HIERO. Dñs ḡ noſter vt v̄itate͂ aſſũpti ꝓbaret hois: vere qde͂ ↄtriſtat⁹ e͂: ſꝫ ne paſſio in aio illi⁹ dñaret͂: per paſſione͂ cepit ꝓtriſtari. Aliud eſt. n. cõtriſtari: ꝛ aliud incipere contriſtari. REMI. Deſtruuntur autem in h̃ loco manichei q dixerũt illuꝫ phãtaſticũ corp⁹ aſſumpſiſſe: nihilomin⁹ ꝛ illi q dixerũt eũ verã aiaꝫ nõ habuiſſe: ſꝫ loco aie diuinitate͂. AVGV. in lib. 83. qõnũ. Habemus eniꝫ euãgeliſtaꝝ narratiões: ꝑ quas ch̃ꝫ ꝛ natuꝫ de beata v̄gine maria cognouim⁹: ꝛ cõprehe͂ſuꝫ a iudeis: ꝛ flagellatuꝫ ꝛ crucifixũ atqꝫ iterfectũ ꝛ ſepultũ in mome͂to: que oia intellig͂ ſine corpe nemo p̃t fcã ce͂: nec figurate accipie͂da q̃ſq̃ vel deme͂tiſſim⁹ dixerit: cuꝫ dicta ſint ab eis q res geſtas vt meminerãt narrauerũt. Sic ḡ iſti corp⁹ eũ habuiſſe teſtant͂: ſic͂ ꝛ eũ habuiſſe indicãt aiaꝫ affectiões ille que nõ p̃ñt ce͂ niſi in aia: quas nihilomin⁹ eiſde͂ euãgeliſtis narrãtib⁹ legimus. Et miratus eſt ieſus: ꝛ iratus: ꝛ contriſtatus. AMBRO. ſup Lucã. Cuꝫ ḡ in euangelia iſta referũtur nõ falſo vtiqꝫ referũt͂. Uꝫ ille hos mot⁹ certiſſime diſpe͂ſatiõis gr̃a ita cũ voluit ſuſcepit aio humano: vt cũ voluit fact⁹ eſt hõ. Habemus qde͂ ꝛ nos hõ affect⁹ ex humane conditionis ifirmitate. nõ aũt ita dñs ieſus: cui⁹ ifirmitas fuit ex p̃tãte. DAMA. in 3° lib. Quapꝑ nãles nr̃e paſſiones ſm nãꝫ ꝛ ſupra nãꝫ fuerũt in ch̃o. Scðm nãꝫ. n. q2 ꝑmittebat carni pati q̃ ꝓpa. ſup nãꝫ ãt: q2 nõ p̃cedebãt in eo voluntate͂ nãlia. Nihil. n. coactũ in ch̃o ↄſiderat͂: ſꝫ oia volũtaria. Uole͂s. n. eſuriuit: timuit: ꝛ ↄtriſtat⁹ eſt. Et iõ de manifeſtatiõe triſtitie ſubdit͂. [Tũc ait illis: Triſtis eſt anima mea vſqꝫ ad morte͂.] AMBRO. ſup Lucã. Triſtis aũt eſt: nõ ipſe ſꝫ aia. Nõ. n. triſtis ſapia: nõ diua ſuba: ſed aia. Suſcepit. n. aiaꝫ meã: ſuſcepit corp⁹ meũ. HIERO. Nõ aũt ꝑꝑ morte͂: ſꝫ vſqꝫ ad morte͂ d͂r contriſtat⁹: donec aploſ ſua liberet paſſione. Dicãt qui irrõnabileꝫ ieſuꝫ ſumpſiſſe aiaꝫ ſuſpicant͂: quõ ↄtriſtet͂ ꝛ nouerit tp̃s triſtitie: q̃uis eꝫ ꝛ bruta mereãt aialia: tñ nõ nouerũt nec cãs neqꝫ tp̃s vſqꝫ ad qð debeãt contriſtari. ORIGE. Uel al̃r. [Triſtis eſt aia mea vſqꝫ ad morte͂.] q. d. Triſtitia cepta eſt in me: non ſemꝑ: ſꝫ vſqꝫ ad tp̃s mortis: vt cuꝫ mortu⁹ fuero pctõ: moriar ꝛ vniuerſe triſtitie: cui⁹ p̄n᷑ tñ fuit in me. Seq͂t͂. [Suſtinete hic ꝛ vigilate mecũ.] Ac ſi dicat. Ceteros qdeꝫ iuſſi ſedere ibi q̃ſi ifirmiores ab agone iſto ſeruãs eos ſecuros: vos ãt q̃ſi firmiores adduxi: vt collaboretis mecũ in vigilijs ꝛ oronib⁹: tñ ꝛ vos manete hic: vt vnuſquiſqꝫ in gradu ſue vocatiõis ↄſiſtat: qm̃ ois gr̃a q̃uis fuerit magna hꝫ ſuperiore͂. HIE. Uel ideo a ſomno ꝓhibet cui⁹ tp̃s nõ erat imine͂te diſcrimie: ſꝫ a ſomno ifidelitatis ꝛ torpore me͂tis.

Ioã. 1. · Deus ſine te͂poꝝ me͂ſura ſemꝑ eſt: ꝛ ſemꝑ futur⁹ eſt. · D · Ioã. 12. · E · F · Chriſt⁹ in vero ꝛ nãli corpe de v̄gine ſum pto paſſus eſt. · G · Nãles nr̃e paſſiões ſꝫ nãm ꝛ ſupra naturaꝫ fuerũt in ch̃o. · H

¶ Et progreſſus puſilluꝫ: procidit in facie͂ ſuaꝫ orans ꝛ dice͂s. Pater mi: ſi poſſibile eſt tranſeat a me calix iſte. Uerũtame͂ nõ ſicut ego volo: ſed ſicut tu. Et venit ad diſcipulos ſuos ꝛ inuenit eos dormientes: ꝛ dicit Petro. Sic? Non potuiſtis vna hora vigilare mecuꝫ? Uigilate ꝛ orate vt nõ intretis in te͂tatione͂. Sp̃us qdeꝫ ꝓmptus eſt: caro aũt infirma. Iteꝝ ſcðo abijt ꝛ orauit dice͂s. Pater mi: ſi nõ põt hic calix trãſire niſi bibam illuꝫ fiat voluntas tua. Et venit iterũ ꝛ inuenit eos dormie͂tes. Erãt eniꝫ oculi eoꝝ grauati. Et relictis illis iteruꝫ abijt ꝛ orauit tertio eundeꝫ ſermone͂ dicens. Tex. 11. mar. 14. Luc. 22 · mar. 14. Ioã. 6. mar. 14.

¶ ORIGE. Petrũ magis de ſe ↄfidente͂ ꝛ alios adduxit vt videãt cadente͂ in facie͂ ꝛ orante͂: ꝛ diſcãt nõ magna ſed humilia de ſe ſapere: nec veloces ce͂ ad ꝓmitte͂dum: ſꝫ ſolliciti ad orãdũ. Et ideo d͂r. [Et ꝓgreſſus puſillũ.] Nolebat eniꝫ lõge fieri ab eis: ſꝫ iuxta eos ↄſtitut⁹ orare ꝛ q dixerat. Diſcite a me qa mitis ſuꝫ ꝛ humilis corde: laudabil̃r ſe humilians cadit in facie͂. Uñ ſeq͂t͂. [Procidit in facieꝫ ſuam orãs ꝛ dice͂s. Mi pater ſi poſſe eſt: trãſeat a me calix iſte.] Manifeſtãs aũt in orone ſua deuotione͂ q̃ſi dilect⁹ ꝛ complace͂s diſpõni p̃ris addidit. [Uerũtñ nõ ſicut ego volo: ſꝫ ſicut tu.] Doce͂s vt nõ oremus fieri nr̃aꝫ volũtate͂: ſed dei. Scðm aũt q cepit pauere ꝛ triſtari ſm h̃ orat calice͂ paſſionis trãſire: ꝛ nõ ſicut ipſe vult: ſed ſicut pr̃. Hoc eſt non ſm ſubaꝫ ei⁹ diuinã ꝛ impaſſibileꝫ: ſed ſm nãm humanaꝫ ꝛ infirmã. Suſcipie͂s eniꝫ nãm carnis humane oe͂s ꝓprietates impleuit: vt nõ in phãtaſia habuiſſe carne͂ eſtimaretur: ſed in veritate. Propriuꝫ eſt aute͂ hois fidelis: primuꝫ quideꝫ nolle pati aliqd doloris: maxime qð ducit vſqꝫ ad morte͂: q2 hõ carnalis eſt. Si aũt ſic voluerit deus: acquieſcere: quia fidelis eſt. naꝫ ſicut multuꝫ confidere nõ debemus ne noſtram virtute͂ videamur profiteri: ſic diffidere nõ debemus: ne dei adiutoris noſtri ipote͂tiam videamur

A · Matth. 11. · Ch̃s docuit nos in orationibus noſtris nõ nr̃aꝫ ſꝫ dei voluntateꝫ perficere.

mar. 14. Luc. 22 pnūtiare. Notādū eſt aūt qm̄ marcus qdē ⁊ lucas h ipſ ſcripſerūt. Joānes āt orātē ieſu: vt trāſiret ab eo calix nō introducit: qm̄ hi qdē magis ſm hūanā nāꝫ ei⁹ exponūt de eo: q̄ ſm diuinā. Joānes āt magis ſm diuinā. Alr āt ieſus vidēs q̄lia erāt iudei paſſuri petētes eū ad mortē dicebat. [Pr̄ ſi poſ'e eſt: trāſeat a me calix iſte.] HIERO. Unde ſignāter dicit. [Calix iſte] h eſt ppl'i iudeoꝝ: q excuſatonē ignorātie hr̄e nō pn̄t ſi me occiderit hn̄tes legē ⁊ pphas q me vaticinanꝰ. ORIGE. Rurſus vidēs q̄ta vtilitas toti⁹ mūdi eēt futura: p paſſionē ipſi⁹ dicebat. [Sꝫ nō ſicut ego volo: ſꝫ ſicut tu.] i. ſi poſ'e eſt: vt ſine paſſiōe mea oīa illa bona pueniāt: que p paſſionē meā ſūt puētura trāſeat paſſio hec a me: ⁊ vt mūdus ſaluetꝰ: ⁊ iudei in paſſiōe mea nō pereāt. Si āt ſine pditiōe q̄rūdā multoꝝ ſalus nō pt̄ introduci: q̄tū ad iuſtitiā tuā nō trāſeat. Calicē āt hūc q bibit: paſſionis in multis locis nōiat ſcriptura. Bibit āt calicē totū q patitꝰ pro teſtimonio qcqd fuerit ei illatū. Effūdit āt accipiēs q denegat: ne aliqd patiaꝰ. AVGV. de cō. euā. Et ne qs eū putaret p̄ris minuiſſe ptātē: nō dixit. Si facē potes: ſed [ſi fieri pōt: vel ſi poſ'e eſt.] Ac ſi diceretꝰ. Si vis: fieri. n. pōt qđ ille voluerit. Uñ ⁊ lucas h ipſ planꝰ itimauit. Nō. n. ait. Si fieri pt̄: ſꝫ ſi vis. HYLA. Uel alr. Nō ait. [Trāſeat a me calix iſte.] Hec. n. eēt pro ſe timētis orō: q aūt vt a ſe trāſeat rogat: nō vt ipſe pteteatꝰ orat: ſꝫ vt in alterū illud qđ ad ſe trāſit accedat. Tot⁹ igitꝰ ſupra eos q paſſuri erāt met⁹ eſt: atqꝫ iō pro his orat q paſſuri poſt ſe erant dicēs. [Trāſeat calix a me.] i. q̄mō a me bibitꝰ: ita ab his bibaꝰ: ſine ſpei diffidētia: ſine ſenſu doloris: ſine metu mortis. Jō aūt ait [ſi poſ'e ē] qꝛ carni ⁊ ſanguini hoꝝ terror eſt: ⁊ difficile eſt eoꝝ acerbitate corpa nō vinci hūana. Oz aūt ait. [Nō ſic ego volo: ſed ſicut tu.] vellet qdē eos nō pati: ne forte in paſſione diffidāt ſi cohēditatis ſue gl'iaꝫ ſine paſſionis ſue difficultate merecanꝰ. Nō q vt nō patianꝰ rogat dicēs. [Nō vt ego volo: ſꝫ vt tu.] Jaīteo q pr̄ vult vt hibēdi calicis in eos ex ipſo trāſeat fortitudo: qꝛ ex volūtate p̄ris nō tam p chr̄m vinci diabolū q̄ ēt per ei⁹ diſcipulos oportebat. AVGV. in enchi. Sic igitꝰ chr̄s hoīeꝫ gerens oñdit puatā quādā hoīs volūtatē: in q̄ ⁊ ſuā ⁊ nr̄aꝫ figurauit: q caput nr̄m eſt: cū dicit. [Tranſeat a me.] Hec. n. erat hūana volūtas ppriū aliqd ⁊ tāq̄ puatū volēs. Sꝫ qꝛ rectū vult eē hoīeꝫ ⁊ ad deū dirigi. Subdit. [Uerūtn̄ nō ſic ego volo: ſꝫ ſic tu.] Ac ſi dicēt. Uide te ī me qꝛ potes aliqd ppriū velle: ⁊ ſi de⁹ aliud velit pcedītꝰ h hūane fragilitati: hec vox capitis: ſalus eſt tot⁹ corporis. LEO papa in ſer. de paſ. Hec vox oēs fideles īſtruit: oēs pfeſſores accendit: oēs martyres coronauit. Nā qs mūdi odia: qs tentationuꝫ turbines: qs poſſet pſecutoꝝ ſuperare terrores: niſi chr̄s in oīb⁹ ⁊ pro oīb⁹ p̄ri diceret [fiat volūtas tua.] Diſcant igitꝰ hāc vocē oēs eccl'ie filij: vt cū aduerſitas violēter alicuius tētatiōis incūbit: ſepato timore formidinis: accipiāt tolerātiā paſſionis. ORIGE. Puſillū āt pgredīēte ieſu ab eis: nec vna hora potuerūt vigilare eo abſēte. Propter qđ oremus vt nec modicuꝫ aliqñ ieſus pgrediaꝰ. Seqꝰ. [Et ve. ad diſcipulos ſuos ⁊ iuenit eos dormiētes.] CHRY. in ho. Oꝛ ipſ intēpeſte noctis erat: ⁊ oculi eoꝝ a triſtitia erāt grauati. HYLA. Poſtq̄ q ad diſcipulos redit ⁊ dormiētes dephēdit. Petrū arguit. Uñ ſeqꝰ. [Et dicit petro: Sic? Nō potuiſti vna hora vigilare mecū.] Petruꝫ iō pre oīb⁹ ex trib⁹ arguit: qꝛ pre ceteris nō ſe ſcādaliçādū fuerat gloriat⁹. CHRY. in ho. Sꝫ qꝛ ⁊ alij idē dixerūt: oīuꝫ ēt infirmitatē arguit: qui. n. mori ſil' cū chr̄o elegerāt: neqꝫ ſil' cuꝫ eo potuerūt vigilare. ORIGE. Jnueniens autē eos dormiētes ſuſcitat vbo ad audienduꝫ: ⁊ pcipit vigilare dicēs: vigilate ⁊ orate ne intretis in tētationē: vt pmū vigilemus ⁊ ſic vigilātes oremus. Uigilat q facit opa bona ⁊ qui ſolliēite agit ne in aliqđ tenebroſuꝫ dogma incurrat. Sic. n. vigilantis exaudiꝰ orō. HIERO. Jmpoſ'e eſt hūanā aiaꝫ nō tētari. Ergo nō ait. [Uigilate ⁊ ora. ne tente. ſꝫ ne itretis in tēta.] hoc eſt ne vos tētatio ſuper. HYLA. Cur aūt ne in tētationē venirēt admonē eos voluiſſet orare: oñdit dicēs. [Spūs qdē pmpt⁹ eſt: caro aūt īfirma.] Nō. n. de ſe h dicit: ad eos. n. hic ſmo puerſus ē. HIERO. Hoc aūt eſt aduerſus temerarios: q qđ crediderit putāt ſe pc'ſſe pſeq. Jtaqꝫ q̄tū de ardore mētis pf. dim⁹: tantū de fragilit'e carnis timeam⁹. ORIGE. Hic pſiderādū eſt vtrū ſic oīum caro īfirma ē: ſic oīuꝫ ſpūs pmpt⁹ eſt: an oīuꝫ qdē caro infirma eſt: nō āt ⁊ oīuꝫ hoīuꝫ ſpūs pmpt⁹ eſt: ſꝫ tm̄ ſcōꝝ: infideliū aūt ſpūs ſegnis eſt ⁊ caro īfirma. Eſt aūt ⁊ alio mō caro īfirma eoꝝ ſolū q̄ꝝ ſpūs pmpt⁹ eſt: q cū ſpū pmpto opa carnis mortificāt. Hos q vult vigilare ⁊ orare: vt non itrēt in tētationē: qm̄ q ſpiritalior ē: ſollicitior dꝫ eē: ne magnū bonū ipſi⁹ graue habeat lapſuꝫ. REMI. Uel alr his vbis oñdit ſe verā carnē ex vgine ſumpſiſſe: ⁊ verā aiaꝫ habuiſſe. Uñ ⁊ nūc dicit ſpūꝫ ſuū pmptū eē ad patiēdū: carneꝫ vo īfirmā timē dolorē paſſionis. Sequitꝰ. [Jterū ſcdo abyt ⁊ orauit dicēs. Pr̄ mi ſi nō pōt calix iſte tranſire niſi bibā illuꝫ: fiat voluntas tua.] ORIGE. Eſtimo q calix ille paſſiōis oīno a ieſu fuerat trāſitur⁹ ſꝫ cū diūa: vt ſiqdē biberet eū ⁊ ab ipſo trāſiret: poſtmodū ⁊ ab vniuerſo gn̄e hoīuꝫ. Si āt nō biberet eū: ab ipſo qdē fo. ſitā tranſiret: ab hoīb⁹ aūt nō trāſiret. Hūc q calicē paſſionis volebat qdē a ſe trāſire: ſic vt oīno neqꝫ guſtaret amaritudineꝫ ei⁹: ſi tm̄ poſ'e eēt: q̄tū ad iuſtitiā dei. Si aūt nō poterat fieri: magis volebat vt ſumeret eum: ⁊ ſic trāſiret ab eo ⁊ ab vniuerſo hoīuꝫ gn̄e: q̄ vt p volūtatē paternā bibitionē ei⁹ effugeret. CHRY. in ho. Oꝛ qdē 2° vel 3° orat: ex affectu. ſ. humane īfirmitatis q̄ mortē timebat: certificat q vere fact⁹ eſt hō. Scdo. n. vel 3° aliqd fieri vitatis eſt maxie demſratiuū in ſcripturis. Uñ ioſeph dixit pharaoni. Qđ vidiſti 2° ad eādē res ptinēs: ſomnij firmitatis idiciū ē. HIERO. Uel alr. Scdo orat vt ſi niniue. i. gētilitas alr ſaluari nō poteſt: niſi aruerit cucurbita. i. iudea fiat volūtas p̄ris: que nō eſt 3ria filij volūtati dicēte ipſo p ppĥetā. Ut facerē volūtatem tuā de⁹ me⁹ volui. HYLA. Uel alr. Paſſuris diſcipulis oēs in ſe corpis nr̄i īfirmitatē aſſumpſit: crucíqꝫ ſecū vniuerſa qbus īfirmamur affixit. Et iō trāſire ab eo calix nō pōt: niſi illuꝫ bibat: qꝛ pati niſi ex ei⁹ paſſione nō pc'ſſumus. HIERO. Chr̄s āt ſolus orat pro oīb⁹ ſicut ⁊ ſolus patiꝰ pro vniuerſis. Seqꝰ. n. [Et ve. iterū ⁊ iuenit eos dormi. Erāt. n. oculi eoꝝ grauati.] langueſcebāt. n. ⁊ opprimebanꝰ apl'oꝝ oculi negatiōe vicina. ORIGE. Puto. n. q nō tātū corpoꝝ oculi q̄tū aiaꝝ grauati erāt. Nōduꝫ. n. erat eis ſpūs dat⁹. Uñ nō eos reprehēdit: ſꝫ vadēs iteꝝ orauit: docēs vt nō deficiam⁹: ſꝫ pmaneam⁹ in orōne: donec ipetrem⁹ ea q̄ poſtulare iaꝫ cepim⁹. Uñ ſeqꝰ. [Et relictis illis iterū abyt ⁊ orauit 3° eundē ſermonē dicēs.] HIERO. Tertio āt orauit: vt in ore duoꝝ vl' triū teſtiū ſtaret omne vbū. RABA. Uel ideo trib⁹ vicib⁹ dn̄s orauit: vt nos a pctis pteritis veniaꝫ: ⁊ p̄ntib⁹ malis tutelaꝫ: ⁊ futuris periculis cautelaꝫ oremus: ⁊ vt oēm orōnē ad patrē ⁊ ad filiū ⁊ ad ſpm̄ſcm̄ dirigam⁹: ⁊ vt īteger ſpūs noſter ⁊ aīa ⁊ corpus ſeruetꝰ. AVGV. de qō. euā. Non abſurde etiā intelligitꝰ pptet trinā tentationē paſſionis ter dominuꝫ oraſſe. Sicut. n. tentatio cupiditatis trina eſt: ita ⁊ tētatio timoris trina ē. Cupiditati q̄ in curioſitate eſt opponitꝰ timor mortis. Sicut. n. in illa cognoſcendaꝝ rerū eſt auiditas: ita ⁊ in iſta met⁹ amittēde talis notitie. Cupiditati vo honoris vel laudis opponitꝰ timor ignominie ⁊ cōtumeliaꝝ. cupiditati auteꝫ voluptatis opponitꝰ timor doloris. REMI. Uel ter orat pro apl'is: ⁊ maxie p petro q ter erat eū negatur⁹.

Left margin notes: B — Chr̄s cōſiderās vtilitatē ſue paſſionis: p̄ris voluntatē volebat expleri. — Jo. 20. — Luc. 22 — C — D — Voluntas dei cōſiderata omia mala tolerare facit. — E

Right margin notes: F — Chr̄s inſinuāte paſſione timens dolorē paſſionis oñdit ſe verā carnē traxiſſe ē maria vgine. — G — Gen. 4. — Jone. 3. — ps. 26. — H — Chr̄s tribus vicib⁹ orauit: vt nos a pteritis pctis et futuris malis erperet. — I

Tex.12. mar.14. Joā.18. ¶ Tūc venit ad diſcipl'os ſuos: ⁊ ait illis. Dormite iam ⁊ requieſcite. Ecce appropinquit hora: ⁊ filius hoīs tradet̄ in man⁹ pctōꝝ. Surgite eamus. Ecce appropinquit qui me tradet.

A ¶ HYLA. Poſt orōnē frequētem: poſt diſcurſus recurſuſqꝫ multiplices metū demit: ſecuritatē reddit in requiē adhortat̄. Vn̄ dr̄. [Tunc venit ad diſ. ſuos: ⁊ ait illis. Dor. iaꝫ ⁊ requi.] CHRY. in ho. Et qdē tunc vigilare oportebat: ſꝫ h̄ dixit: vt oñderet: qm̄ neqꝫ viſuꝫ poſſent ferre futurorū maloꝝ: ⁊ qm̄ eoꝝ nō idiget auxilio: qm̄ oīno tradi eū oportebat. HYLA. Vel h̄ dicit: qꝛ volūtateꝫ pr̄is de diſcipulis iaꝫ ſecur⁹ expectabat de q̄ dixerat. [Fiat volūtas tua] q̄. ſ. trāſiturū in nos calicem bibēs īfirmitatē corporis nr̄i: ⁊ timoris ſollicitudinē ⁊ ipm̄ dolorē mortis abſorbuit. ORIGE. Vel nō eſt ille ipſe ſomn⁹: queꝫ iubet nūc diſcipulos ſuos dormire: ⁊ ille q eis ſupi⁹ ſcribit̄ cōtigiſſe. Illic eiꝫ dormiētes iuenit: nō requieſcētes ſꝫ grauatos oclos hn̄tes: nūc aūt p̄cepit eis nō ſimplr̄ dormire: ſꝫ cū requie: vt ordo ſuet̄: vt p̄ᵐ qdē vigilem⁹ orātes vt nō itrem⁹ in tentationē: vt poſtea dormiam⁹ ⁊ requieſcam⁹: vt cū aliqs iuenerit locū dn̄o: tabernaculuꝫ deo iacob: aſcēdat ſupra lectū ſtrat⁹ ſui ⁊ det ſomnū oculis ſuis. Forſitan aūt ⁊ aīa nō potēs ſemꝑ ſufferre labores: q̄ſi incarnata remiſſiones aliquas ſine reprehenſione ꝯſequet̄: que moralr̄ dormitiōes dicuntur: vt vſqꝫ ad aliquātū tp̄is hn̄s remiſſionē renouata reſuſcitet̄.

Ps.131.

B Qr cotur inueniens aplos dormiētes p̄ ⁊ 2° arguat ⁊ 3° iubet qſcere.

HYLA. Qꝛ aūt ad eos reuertens dormiēteſqꝫ reperiens p̄mū reuerſus obiurgat. 2° ſilet. 3° quieſcē iubet. rō iſta eſt: ꝙ p̄mū poſt reſurrectionē diſcīp̄los eos: ⁊ diffidētes ac trepidos reprehēdit. 2° miſſo ſpū paraclito: grauatis ad ꝯtuēdaꝫ euāgelij libertatē oculis viſitauit: naꝫ aliquādiu legis amore detēti: quodā fidei ſomno occupati ſūt. 3° vo. i. claritatis ſue reditu ſecuritati eos quietiqꝫ reſtituet. ORI. Poſtq̄ aūt reſuſcitauit eos a ſomno: videns in ſpū appropinquāteꝫ iudā traditiōi: q nōdū videbat̄ a diſcipulis ei⁹ dicit. [Ecce appro. ho. ⁊ fili⁹ ho. tradet̄ in manus pctōꝝ.] CHRY. in ho. Per h̄ aūt qḋ dic̄. [Appropiquauit hora.] oñdit qm̄ dīne diſpōnis erat qḋ gerebat̄. Per h̄ aūt qḋ dicit [in man⁹ pctōꝝ.] demr̄at: qm̄ illoꝝ nequitie h̄ op⁹ erat: nō ꝙ ipſe delicto eſſet obnoxi⁹. ORIGE. Sed ⁊ nunc in manus pctōꝝ tradit̄ ieſus: qn̄ hi qui vident̄ ieſuꝫ credere hn̄t eū in manib⁹ ſuis: cū ſint pctōres. Sꝫ q̄tieſcūqꝫ iuſtus hn̄s in ſe ieſuꝫ in ptāte fact⁹ fuerit pctōꝝ. Jeſus eſt tradit⁹ in manus pctōꝝ. HIERO. Poſtq̄ ḡ tertio orauerat: ⁊ aploꝝ timorē ſequēte pnia īpetrauerat corrigēduꝫ: ſecur⁹ de paſſione ſua pgit ad pſecutores: ⁊ vltro ſe ad iterficienduꝫ p̄bet. Vn̄ ſequit̄. [Surgite eamus] .q.d. Nō vos iueniāt q̄ſi timētes: vltro pgamus ad mortē: vt ꝯfidētiā ⁊ gaudiuꝫ paſſuri videāt. Sequit̄ .n. [Ecce appropinquit q me tradet.] ORIGE. Nō dicit appropinquit mihi: nec eniꝫ ipſi appropinq̄bat traditor ei⁹ q ſe elongauerat pctis ſuis ab eo. AVGV. de cō. euā. Vr̄ aūt hic ſmo ſm̄ mattheū ſibiipſi eſſe ꝯtrus. Quō eniꝫ dixit. [Dormite iaꝫ ⁊ requieſcite] cū cōnectat. [Surgite eamus.] Qua velut repugnātia qdaꝫ cōmoti conant̄ ita pnūtiare qḋ dictū eſt. Dormite iaꝫ ⁊ requieſcite tanq̄ ab exprobrātē: nō a pmittēte ſit dcm̄. Qḋ recte fieret ſi eſſet nece. Cuꝫ vo marcus ita cōmemorauerit: vt cū dixiſſet. Dormite iaꝫ ⁊ requieſcite adiungeret. Sufficit: ⁊ deīde iferret. Venit hora. Ecce tradet̄ fili⁹ hoīs: vtiqꝫ itellr̄ poſt illud qḋ eis dictū ē. Dormite iaꝫ ⁊ requieſcite: ſiluiſſe dn̄m aliquātuluꝫ: vt hoc fieret qḋ pmiſerat: ⁊ nunc intuliſſe. [Ecce appropinquit hora.] Propter qḋ ſm̄ marcuꝫ poſitum eſt. Sufficit: ideſt ꝙ iam requieſcitis.

Ps.131.

C Hortatio eius ad diſcipulos vt propter ſe pſecutorib⁹ offerant.

mar.14.

Tex.13. ¶ Adhuc eo loquēte: ecce iudas vn⁹ de duodecim venit: ⁊ cū eo turba multa cū gladijs ⁊ fuſtibus miſſi a principib⁹ ſacerdotū ⁊ ſeniorib⁹ populi. Qui aūt tradidit euꝫ dedit illis ſignuꝫ dicēs. Quēcūqꝫ oſculat⁹ fuero: ipſe eſt tenete euꝫ. Et confeſtim accedens ad ieſuꝫ dixit. Aue rabbi. Et oſculatus eſt eum. Dixitqꝫ illi ieſus. Amice ad qd veniſti? Tūc acceſſerūt ad euꝫ ⁊ manus iniecerunt in ieſuꝫ ⁊ tenuerunt euꝫ. Joā.18. mar.14

A ¶ GLO. Qꝛ ſupius dictū eſt ꝙ dn̄s vltro ſe pſecutoribus exhibebat: ꝯſiter euangeliſta oñdit quō ſit a pſecutoribus detent⁹. Vn̄ dicit. [Adhuc eo loquēte: ecce iudas vnus de duodecim venit.] REMI. [Unus] .vꝫ. nuō: non merito. Hoc aūt dixit ad oñdenduꝫ imane facin⁹ illi⁹: q de aplica dignitate fact⁹ fuerat pditor. Seqt̄. [Et cū eo turba mlt̄a cū gladijs ⁊ fuſtib⁹.] Vt aūt oñderet euāgeliſta iudētie cā illaꝫ deprehēſuꝫ ſubiūgit. [Miſſi a pnc. ⁊ ſacer. ⁊ ſe. ppli.] ORIGE. Pōt dicē aliqs qm̄ pp multitudinē eoꝝ q iam crediderāt mlt̄i venerūt aduerſus eū: timētes ne multitudo credētiū de manib⁹ eoꝝ tollerēt eū. Ego eſtimo ēt alteraꝫ cāꝫ: qm̄ q putabāt in beelzebub eycē ſolē demonia arbitrabant̄ eū ex qbuſdā maleficijs poſſe effugere de medio volētiū eū tenere. Multi ēt nūc ſpiritalib⁹ gladijs militant ꝯ ieſuꝫ varijs. ſ. ⁊ diuerſis de deo dogmatib⁹. Seqt̄. [Qui aūt tradi. eū dedit eis ſignū dicēs. Quēcūqꝫ oſculat⁹ fuero: ipſe eſt tenete eū.] Dignū eſt āt q̄rere cū ſm̄ faciem nor⁹ eſſet oīb⁹ habitātib⁹ in iudea q̄re q̄ſi nō cognoſcētib⁹ effigiē ei⁹ dedit eis ſignū? Venit āt traditio talis de eo ad nos: qm̄ nō ſolū due forme in eo fuerūt: vna ſꝫ quā eū oēs videbāt: altera ſm̄ quā transfigurat⁹ eſt corā diſcipulis in monte: ſꝫ ēt vnicuiqꝫ apparebat ſm̄ ꝙ fuerat dignus: ſic̄ ⁊ de māna ſcriptū eſt: ꝙ habebat ſaporē ad oēꝫ vſum cōuenientē: ⁊ vbū dei nō ſilr̄ cunctis appet. Propter hoc ḡ trāſfiguratiōes ei⁹ ſigno indigebāt. CHRY. in ho. Vel ideo ſignū eis dedit: qꝛ multotiēs detent⁹ ab ipſis pertrāſijt neſcientib⁹ eis: qḋ ⁊ tūc factū eēt: ſi ipſe voluiſſet. Seqt̄. [Et cōfeſtiꝫ accedēs ad ieſuꝫ dixit. Aue rabbi: ⁊ oſculat⁹ ē eū.] RABA. Suſcipit dn̄s oſculū traditoris: nō ꝙ ſimulare nos doceat: ſꝫ ne pditioneꝫ fugere videat̄. ORIGE. Si aūt aliqs q̄rat: Cur oſculo iudas tradid. ⁊ ieſuꝫ: ſm̄ q̄ſdam qdeꝫ voluit reuerētiā ad magr̄m ſeruare: nō audens manifeſte in eū irruere. ſm̄ alios aūt hoc fecit: timēs ne ſi forte ſe manifeſtū aduerſariū prebuiſſet: ipſe ei fieret cā euaſionis: cū poſſet ſm̄ opioneꝫ ei⁹ effugere: ⁊ fact̄ ſe ipertiū. Ego aūt puto ꝙ oēs pditores veritatis amare veritatem fingētes: oſculi ſigno vtunt̄. Oēs etiā heretici ſicut ⁊ iudas ieſu dicunt rabbi. Jeſus aūt placabilia r̄ndet. Unde ſeqt̄. [Dixitqꝫ illi ieſus. Amice ad qd veniſti?] Dicit aūt amice improperās ſimulationē. Hoc eniꝫ noīe neminē bonoꝝ in ſcripturis cognoſcimus appellatū. Ad maluꝫ .n. dr̄. Amice quō huc intraſti? Amice nō facio tibi iniuriaꝫ. AVGV. in ſer. do. de paſ. Dicit aūt. [Ad qd veniſti?] tāq̄ ſi diceret: oſcularis ⁊ inſidiaris: noui quare veneris: amicū fingis: cū proditor ſis. REMI. Siue [Amice ad qd veniſti?] Hoc fac ſubintelligit̄. Sequit̄. [Tunc acceſſerūt ⁊ manus iniecerunt in ieſum ⁊ tenuerunt eū.] Tunc. ſ. qn̄ ipſe permiſit. Frequēter eniꝫ voluerūt: ſꝫ nō potuerūt. RABA. Exulta chriſtiane in cōmercio inimicoꝝ tuoꝝ viciſti: qḋ iudas vendidit: ⁊ quod iudeus emit tu acquiſiuiſti.

Luc.11.

Qr iudas dedit ſignū de ieſu eis capientib⁹.

.ā.17. Sap.16.

B

Proditores omnes fingentes amare veritatem: oſculi ſigno vtūt.

.ā.22. .ā.20.

C

¶ Et ecce vnus ex his q erāt cū ieſu extēdēs manum exemit gladiū ſuū ⁊ percutiēs ſeruū principis ſacerdotū amputauit auriculaꝫ ei⁹. Tūc ait illi ieſus. Conuerte gladiuꝫ tuū in locū ſuū. Tex.14 mar.14 Luc.22 Jo.18.

**Oēs enim qui acceperint gladium: gladio pibūt.
An putas q2 nō poſſum rogare pr̄em meum: ⁊
exhibebit mihi modo plus q̃ꝫ duodecim legio
nes angelorūꝫ? Quomodo ergo implebuntur
Luč. zz ſcripture? Quia ſic oportet fieri.**

A ¶ CHRY. in homel. Sicut lucas refert: dn̄s in cena diſci
pulis dixerat. Qui habet ſacculū tollat ſimiliter ⁊ perā: ⁊ qui
nō habet vendat tunicā ſuaꝫ ⁊ emat gladiū: ⁊ diſcipuli re
ſpōderunt. Ecce gladij duo hic. Cōueniēs aūt erat illic gla
dios eſſe ꝑpter agnum. ſ. paſchalē quē comederāt. Audiē
tes quoqꝫ: qm̄ venirēt pſecutores ad chriſtū capiēdūꝫ: a ce
na exeuntes gladios ſumpſerūt in auxiliū aduerſus pſecu
tores: quaſi pro magr̄o pliaturi. Unde ⁊ hic dr̄. [Ecce vnus
ex his qui erāt cum ieſu: extendēs manuꝫ exemit gladium
ſuuꝫ.] HIERO. In alio euāgelio ſcriptū eſt: q̄ petrus hoc
Joā, 17. fecerit eodē ardore: quo ⁊ cetera fecit. Un̄ ſequit̄. [Et per
cutiens ſer. p̄n. ſacer. amputauit auriculā eius.] Seruus prin
cipis ſacerdotum malchus appellat̄. Auricula quoqꝫ que
amputat̄ dextera eſt: trāſitorie oſtēdēdū eſt: q̄ malchus. i.
rex quōdaꝫ populus iudeoꝝ ſeruus fact⁹ eſt impietatis et
deuorationis ſacerdotū. Dextrāqꝫ pdidit auriculam: vt lr̄e
veritatē audiat in ſiniſtrā. ORIG. Nam ſi videnī legeꝫ
audire: modo cum ſiniſtro auditu audiūt vmbrā traditio
nis de lege: nō veritatē. Populus aūt ex gētibus ſignatus
per Petrū: per hoc ipm̄ qḋ crediderūt in chriſtū: facti ſunt
cauſa vt pderet̄ iudeoꝝ auditio dextera. RABA. Uel
petrus nō tollit audiētibus intelligēdi ſenſum: ſed diuino
ablato iudicio negligētibus pādit: veruꝫ eadē dextera au
ris in his: qui ex eodem populo crediderūt diuina pietate
priſtino reſtituta eſt officio. HYLA. Uel aliter. Seruo
principis ſacerdotū auricula ab apl̄o deſecat̄: populo. ſ. ſa
cerdotio ſeruienti per chriſti diſcipulū inobediēs auditus
excidit̄: ⁊ ad capacitatē veritatis hoc quod erat nō audiēs
amputat̄. LEO papa in ſermo. de paſ. Dn̄s autē celātis
apl̄i pium motum pgredi vltra nō patitur. Unde ſequit̄.
[Tūc ait illi ieſus. Cōuerte gladiū tuum in locū ſuuꝫ.] Cō
tra ſacr̄m eniꝫ erat redēptionis noſtre: vt qui mori pro oi
bus venerat: capi nollet. Dat ergo in ſe furētibus licētiam
ſeuiēdi: ne dilato gl̄ioſe crucis triūpho: ⁊ dn̄atio diabolica
fieret lōgior: ⁊ captiuitas humana diuturnior. RABA.
Oportuit etiā vt actor gratie fideles patiētiam ſuo exēplo
doceret: ⁊ potius ad ſuſtinēdū fortiter aduerſa inſtrueret:
q̃ꝫ ad vindicāduꝫ ꝓuocaret. CHRY. in homel. Ad hoc
B autēꝫ vt diſcipulo perſuaderet̄ cōminationē addit dicēs.
Ille abutit̄ gladio qui ſine ſuperioritate aliquē perimit [Oēs enim qui acceperint gladium gladio pibūt.] AVG.
cōtra Fauſtuꝫ. Id eſt ois qui vſus fuerit gladio. Ille autē
vtit̄ gladio. qui nulla ſuperioritate: aut legitima ptāte vel iu
bente vel ꝯcedēte in ſanguinē alicuius armatur. Nā vtiqꝫ
dn̄s iuſſerat vt ferrum diſcipuli eius ferrent: ſed nō iuſſe
Exo. 2. 3. rat vt ferirent. Quid ergo indignuꝫ ſi petrus poſt hoc pec
catū factus eſt paſtor eccl̄ie: ſicut moyſes poſt percuſſum
egyptiuꝫ factus eſt rector ⁊ princeps ſynagoge? Uterqꝫ. n.
nō deteſtabili immanitate: ſed emēdabili animoſitate re
gulas exceſſit: vterqꝫ odio improbitatis aliene: ſed ille fra
terno: iſte dn̄ico: lꝫ adhuc carnali: tamen amore peccauit.
HYLA. Sed non oibus gladio vtētibus mors ſolet eſſe
per gladiū. Naꝫ plures aut febris aut alius accidēs caſus
abſumit: qui gladio aut iudicij officio aut reſiſtendi latro
nibus neceſſitate ſunt vſi. Et ſi ſm̄ ſentētiā eius ois gladio
vtens gladio pimeret̄: recte ad necem eoꝝ gladius exime
bat̄ qui eodem vtebātur ad facinus. HIERO. Quo er
Geñ. 3. go gladio peribit qcūqꝫ gladiuꝫ ſumpſerit? Illo nēpe qui
igneus vertit̄ ante paradiſum: ⁊ gladio ſpūs: qui in dei de

ſcribit̄ armatura. HYLA. Recondi ergo gladiū pcipit
dn̄s: q2 eos nō humano: ſed oris ſui gladio eſſet peremptu
rus. REMI. Uel aliter. Qui gladio vtitur ad occidēduꝫ
hominē ipſe ſue prius malitie morit̄ gladio. CHRY. in C
homel. Nō ſoluꝫ aūt mitigauit diſcipulos per cōminatio
nem pene: ſed etiā oſtēdendo q̄ volūtarie hoc ſuſtinebat.
Unde ſequit̄. [An putas q2 nō poſſum rogare pr̄em meū:
⁊ exhibebit mihi modo plus q̃ꝫ duodecim legiones ange
loꝝ?] Quia multa humane infirmitatis oſtēderat: non vi
deret̄ credibilia dicere: ſi dixiſſet q̄ eos perdere poſſet. Et
ideo dicit. [An putas q2 nō poſſum.] HIERO. Quaſi di
ceret. Nō indigeo duodecim apl̄orūꝫ auxilio: etiam ſi oēs
me defenderēt: qui poſſuꝫ habere duodecim legiones an
gelici exercitus. Una legio apud veteres ſex milibus ho Una legio quot militꝰ ꝯtineat
minū cōplebat̄. de duodecim ergo legionibus. lxxij. milia
angelorūꝫ fiunt in quot gentes hominuꝫ lingua diuiſa eſt.
ORIG. Ex hoc aūt demōſtrat̄: qm̄ ſm̄ ſimilitudineꝫ legio
num militie mūdialis: ſunt ⁊ angeloꝝ legiones militie cele
ſtis militātium ꝯtra legiones demonūꝫ. Militia enim ois
ꝑpter aduerſarios intelligit̄ ꝯſtituta. Non aūt quaſi indi
gens auxilio angeloꝝ hoc dicebat: ſed ſm̄ eſtimationē pe
tri volētis ei auxilium ferre. Magis enim angeli opus ha
bēt auxilio vnigeniti filij dei q̃ꝫ ipſe illoꝝ. REMI. Poſ
ſumus etiā itelligere per angelos romanoꝝ exercitū: cum
Tito enim ⁊ Ueſpeſiano oēs lingue aduerſus iudeaꝫ ſur
rexerūt: ⁊ impletuꝫ eſt. Quia pugnabit pro eo orbis terra
rum ꝯtra inſenſatos. CHRY. in hom̄. Nō ſoluꝫ aūt per Sap. 5.
hoc timorē diſcipuloꝝ euacuat: ſed etiā per hoc q̄ ſcriptu
ras in mediū introducit dicēs. [Qūo ergo implebunt̄ ſcri
pture: q2 ſic oportet fieri. HIERO. Hec ſn̄ia prōptū ad
patiēdum demōſtrat animū: q̄ fruſtra ꝓphete cecinerint:
niſi dn̄s eos vera dixiſſe ſua paſſione aſſeueraret.

**¶ In illa hora dixit ieſus turbis. Tanq̃ꝫ ad la Lex. 15.
tronem exiſtis cum gladijs ⁊ fuſtibus cōprehē Mar. 14.
dere me. Quotidie apud vos ſedebā docēs in Luč. zz
tēplo: ⁊ nō me tenuiſtis. Hoc aūt totum factuꝫ Joā. 18.
eſt vt adimpleren̄t ſcripture ꝓphetaꝝ. Tunc di Mar. 14. Luč. zz
ſcipuli oēs relicto eo fugierunt. At illi tenentes Joā. 18.
ieſum duxerūt eum ad caypham principem ſa
cerdotum: vbi ſcribe ⁊ ſeniores ꝯuenerāt. Pe
trus aūt ſequebatur eum a lōge: vſqꝫ in atrium Mar. 14.
principis ſacerdotūꝫ. Et ingreſſus intro: ſede Luč. zz
bat cum miniſtris vt videret finem.**

¶ ORIG. Poſtq̃ꝫ dixit Petro. Recōde gladium tuuꝫ qḋ A
eſt patiētie: poſtq̃ꝫ etiam auriculā reſtituit amputatam: ſi Luč. zz
cut alter dicit euāgeliſta: quod ſūme benignitatis inditiuꝫ
fuerat ⁊ diuine virtutis: ſubditur. [In illa hora dixit ieſus
turbis] vt ſi preterita bñficia nō recordant̄ vel pſentia re
cognoſcāt. [Tanq̃ꝫ ad latronem exiſtis cum gladijs ⁊ fuſti
bus comprehēdere me?] REMI. Ac ſi diceret. Latronis
officiuꝫ eſt nocere ⁊ latitare: ego vo nemini nocui: ſed plu
res ſanaui: ⁊ in ſynagogis ſemꝑ docui. Et hoc eſt qḋ ſubdi
tur. [Quotidie apud vos ſedebam in tēplo docēs ⁊ nō me
tenuiſtis.] HIERO. Quaſi diceret. Stultū eſt eum cuꝫ
gladijs ⁊ fuſtib⁹ querere qui vltro ſe veſtris tradat mani
bus: ⁊ in nocte quaſi latitātem per ꝓditorem inueſtigare
qui quotidie in tēplo doceat. CHRY. in hom̄. Ideo aūt
eum in tēplo nō tenuerūt: quia nō auſi erāt ꝑpter turbam.
Propter qḋ ⁊ dn̄s foras exiuit: vt ex loco ⁊ tempore daret
eis aptitudineꝫ ſe capiēdi. Ex hoc ergo docet: qm̄ niſi volū Niſi dominus voluiſſet nūq̃ꝫ eū cepiſſent.
tarius pmiſiſſet: nequaq̃ꝫ euꝫ capere valuiſſent. Deide euā
geliſta qōnem ſoluit: ꝑpter qḋ dn̄s capi voluit: cum ſubdit.

[Hoc aūt totum factū eſt: vt adimplerent̄ ſcripture pphetarum.
Pſ. 21. tarum. HIERO. Foderūt manus meas ⁊ pedes meos.
Et alibi. Sicut ouis ad victimā ductus eſt. Et in alio loco.
Iſa. 53. Ab iniqtatibus populi mei ductus eſt ad mortē. REMI.
Quia enim oēs pphete pdixerūt chriſti paſſionē: ideo non
poſuit fixum teſtimoniū: ſed gnaliter dicit impleri vatici-
nia oium pphetaruz. CHRY. in hom. Diſcipuli aūt qui
qn̄ detētus eſt dn̄s permāſerunt: quādo hec locutus eſt ad
turbas: fugerūt. Unde ſequit̄. [Tunc diſcipuli oēs relicto
eo fugerūt.] Sciebāt enim qm̄ iam nō erat poſſibile effu-
B gere: eo ſe volūtarie illis tradēte. REMI. In hoc tn̄ facto
Promittētes ſe magna facturos ⁊ nō implentes: aplōꝝ exēplo deſpare non debent ſed reſurgere. Myſtice demōſtrat̄ fragilitas aplōꝝ. Qui enim de ardore fidei p-
miſerāt ſe mori cum eo: nūc timore fugiunt imemores ſue
pmiſſionis. Qđ etiā videmus impleri in his qui pro amo-
re dei magna ſe pmittūt facturos: ⁊ poſtmodū nō implēt:
nō tamē deſpare debēt: ſed cum aplis reſurgere: ⁊ per pe-
nitētiam reſipiſcere. RABA. Myſtice aūt ſicut petrus
qui culpam negationis penitētie lachrymis abluit: recupa
tionem eoꝝ oſtēdit: qui in martyrio labunt̄: ita ceteri diſci
puli fugiētes: cautelā fugiēdi docent eos qui ſe minus ido-
neos ad tolerāda ſupplicia ſentiūt. Sequit̄. [At illi tenen-
tes ieſum duxerunt ad caypham principem ſacerdotuz.]
AUGU. de ꝯcor. euāgel. Sed tn̄ pmo ad annam ductus
Ioā. 18. eſt ſocerū cayphe ſicut ioānes dicit. Ductus eſt aūt ligatus
cuz adeſſent in illa turba tribunus ⁊ cohors: vt Ioānes cō
memorat. HIERO. Refert aūt ioſephus iſtū caypham
Nū. 16. vnius tn̄ anni pōtificatum pcio redemiſſe: cum tn̄ Moy-
17. ⁊ 18. ſes deo iubente precepit: vt pōtifices pribus ſuccederent:
⁊ gnationis in ſacerdotib⁹ ſeries texeret̄. Nō ergo mirum
eſt ſi iniquus pōtifex iniqua iudicet. RABA. Conuenit
etiaz nomē actioni caypha. i. inueſtigator vel ſagax ad im-
plēdam ſuā neqtiam: vel vomens ore: qꝛ impudēs fuit ad
pferēdum mēdaciū: ⁊ ad perpetrādum homicidiū. Ideo
aūt illuc eum adduxerūt vt cum ꝯſilio oia facerent. Unde
ſeqt̄. [Ubi ſcribe ⁊ phariſei ⁊ ſeniores cōuene.] ORIG.
Ubi cayphas eſt princeps ſacerdotuz illic cōgregant̄ ſcri-
be. i. lrāti: qui preſunt lrē occidēti: ⁊ ſeniores non in verita-
C te: ſed in vetuſtate lrē. Seqtur. [Petrus autem ſequebat̄
Petri apli feruor apparet i xp̄i ſeq̄la in dn̄ō pncipis. eum a lōge.] Nō enim poterat de pximo eum ſequi: ſed de
lōginquo: nec tn̄ oino recedēs ab eo. CHRY. in homel.
Multus enim erat feruor Petri: qui cum alios fugientes
vidiſſet: nō fugit: ſed ſtetit ⁊ intrauit. Si autez ⁊ ioānes in-
trauit: tamē notus erat principi ſacerdotū. Lōge autez ſe-
Ioā. 18. quebat̄: qa erat dn̄m negaturus. REMI. Neqꝫ enim ne-
Ioā. 21. gare potuiſſet ſi dn̄o pximus adheſiſſet. Per hoc etiam ſi-
gnificat̄: qꝫ Petrus dn̄m ad paſſionem eūtem erat ſecutu-
rus. i. imitaturus. AUGU. de cō. euāg. Significat̄ etiaz
eccl'iam ſecuturā qdem: hoc eſt imitaturaz paſſiones dn̄i:
ſed lōge differenter: eccl'ia enim pro ſe patit̄: at ille pro ec-
cleſia. Seqt̄. [Et ingreſſus intro ſedebat cum miniſtris vt
videret finē.] HIERO. Uel amore diſcipuli: vel huma-
na curioſitate ſcire cupiebat qd iudicaret de dn̄o pōtifex:
vtrū eum neci adiiceret an flagellis ceſum dimitteret.

Tex. 16. ¶ Principes autem ſacerdotum: ⁊ omne cōci-
Mar. 14. lium querebāt falſum teſtimoniū cōtra ieſum:
Ioā. 18. vt eum morti traderent: ⁊ nō inuenerunt: cum
multi falſi teſtes acceſſiſſent. Nouiſſime autez
venerunt duo falſi teſtes ⁊ dixerunt. Hic dixit.
Poſſum deſtruere tēpluz dei: ⁊ poſt triduuz
reedificare illud. Et ſurgens princeps ſacerdo
tum ait illi. Nihil reſpōdes ad ea que iſti aduer
ſum te teſtificātur? Ieſus aūt tacebat. Et prin-
ceps ſacerdotum ait illi. Adiuro te per deuz vi- Mar. 14.
uum: vt dicas nobis ſi tu es chriſtus filius dei. Luc. 22.
Dixit illi ieſus. Tu dixiſti. Uerūtamē dico vo
bis: āmodo videbitis filium hominis ſedentē a
dextris virtutis dei: ⁊ venientem in nubibus ce-
li. Tunc princeps ſacerdotum ſcidit veſtimēta
ſua dicens. Blaſphemauit. Quid adhuc ege- Iſa. 50.
mus teſtib⁹? Ecce nunc audiſtis blaſphemiaz. Mar. 14.
Quid vobis videt̄? At illi rn̄dentes dixerunt. Luc. 22.
Reus eſt mortis. Tūc expuerunt in faciē eius: Ioā. 18.
⁊ colaphis eum ceciderunt. Alij aūt palmas in
faciem eius dederūt dicentes. Prophetiza no
bis chriſte quis eſt qui te percuſſit.

¶ CHRY. in homel. Cōgregatis pncipibus ſacerdotuz: ⁊ A
tota peſtilētie ꝯuenticula: volebāt ſuis inſidijs iudicij for-
mam imponere. Unde dicit̄. [Principes aūt ſacerdotū et
omne ꝯciliū querebāt falſum teſtimoniū ꝯtra ieſum: vt
eum morti traderēt.] Sed qꝫ fictum erat iudiciū: ⁊ oia tu-
multus ⁊ turbationis plena: manifeſtat̄ per hoc qđ ſubdi-
tur. [Et nō inuenerunt cum multi falſi teſtes acceſſiſſent.]
ORIG. Falſa enim teſtimonia tūc locum hn̄t: qn̄ cum co Falſa teſtimonia tūc locum hn̄t qn̄ cū colore aliq̄ pferunt̄.
lore aliquo pferunt̄. Sed nec color inueniebat̄ qui poſſet
ꝯtra ieſum adiuuare mēdacia: quis eſſent multi grām tri-
buere volentes principib⁹ ſacerdotū. Qđ maximaz laudē
exhibet ieſu: qui ſic oia irrephēſibiliter dixit ⁊ fecit: vt nul
lam veriſimilitudinez inuenirēt in eo reprehēſionis ⁊ mali ⁊
multi aſtuti. Seqtur. [Nouiſſime aūt venerūt duo falſi te-
ſtes ⁊ dixerūt. Hic dixit: poſſum deſtruere tēplū dei: ⁊ poſt
triduum reedificare illud.] HIERO. Quō autē falſi te-
ſtes ſunt ſi ea dicūt que dn̄m dixiſſe legimus? Sed falſus
teſtis eſt qui nō eodem ſenſu dicta intelligit: quo dicūtur.
Dn̄s enim dixerat de tēplo corporis ſui: ſed in ipis verbis Ioā. 2.
calūniant̄: vt paucis additis vel mutatis qſi iuſtā calūniā
faciāt. Saluator dixerat. Soluite tēpluz hoc: iſti cōmutāt Ioā. 2.
⁊ aiunt. [Poſſum deſtruere tēpluz dei.] Uos inqt ſoluite:
nō ego: qa illicitū eſt: vt nobiſipſis inferamus manus. De-
inde illi vertūt. [Et poſt triduuz reedificare illud:] vt pro-
prie de tēplo iudaico dixiſſe videret̄. Dn̄s aūt vt oſtende-
ret alale ⁊ ſpirans tēplum dixerat. Et ego in triduo ſuſcita
bo illud. aliud eſt edificare. aliud ſuſcitare. CHRY. in
homel. Sed quare nō attulerūt in mediuz accuſationē de B
ſolutione ſabbati? Quia multotiēs eos ſuper hoc ꝯfutaue-
rat. HIERO. Ira aūt preceps ⁊ impatiēs nō inueniens
calūnie locuz: excutit de ſolio pōtificem: vt veſaniam mē-
tis motu corporis demōſtraret. Unde ſequit̄. [Et ſurgens
princeps ſacerdotuz ait illi. Nihil reſpōdes ad ea que iſti
aduerſum te teſtificātur?] CHRY. in hom. Hoc aūt di-
xit volēs ab eo inexcuſabilē reſpōſionez elicere: vt ex ipſa
eum capiat. Inutilis aūt erat excuſationis rn̄ſio: nullo eaz
exaudiēte. Et ideo ſequit̄. [Ieſus aūt tacebat.] Etenim ſo-
lum figura iudicij ibi erat: in veritate aūt latronuz erat in-
curſus ſicut in ſpelūca. ⁊ ideo ſilet. ORIG. Ex hoc aūt lo
co diſcimus ꝯtēnere calūniātiū ⁊ falſoꝝ teſtium voces: vt Falſoꝝ teſtiuz voces debem⁹ cōtēnere.
nec reſpōſione dignos eos habeamus: qui nō ꝯuenientia di
cunt aduerſus nos: maxime vbi maius eſt libere ⁊ fortiter
ſilere: qꝫ defendere ſine vllo pfectu. HIERO. Sciebat
enim quaſi deus qcqd dixiſſet torquēdū ad calūniā. Quā-
to ḡ ieſus magis tacebat ad indignos reſponſione ſua fal-
ſos teſtes ⁊ ſacerdotes impios: tāto magis pontifex furore
ſupatus eum ad reſpōdēduz puocat: vt ex qualibet occa-
ſione ſermonis locū inueniat accuſandi. Unde ſequit̄. [Et

pnceps

C

Qui vult viuere ſm euāgeliū nō ds alterū adiurare.

princeps ſacerdotū ait illi. Adiuro te per deū viuum: vt dicas nobis ſi tu es chriſtus fili⁹ dei.] ORIG. In lege qdez adiurādi vſum aliquotiēs inuenimus. Eſtimo aūt qm̄ non opȝ vt vir qui vult ſm euāgeliū viuere adiuret alteꝝ. Si enim iurare nō licet: nec adiurare: ſed ⁊ qui reſpicit ieſum imperantē demonibus ⁊ ptātem dātem diſcipulis ſup demonia: dicet ꝙ ſm poteſtatē datā a ſaluatore nō eſt adiurare demonia. Princeps aūt ſacerdotuȝ perm̄ faciebat inſidiās ieſu: ⁊ ideo imitabaᷣ ꝓpriuȝ pr̄em: qui bis dubie interrogauit ſaluatoreȝ. [Si tu es chr̄s filius dei.] Uñ qs recte dicere pōt: qm̄ dubitare de filio dei vtruȝ ipſe ſit chr̄s: opus diaboli eſt. Nō decebat autem dn̄m ad adiurationē p̄ncipis r̄ndere ſacerdotū q̄ſi vim paſſuȝ. Propter qd nec denegauit ſe filiū dei eſſe: nec manifeſte ꝯfeſſus eſt. Uñ ſequiᷣ [Dicit illi ieſus. Tu dixiſti.] Nō. n. erat dignus chriſti doctrina: ꝓpterea nō eum docet: ſed v̄bum oris eius accipiēs in redargutioneȝ ipſius ꝯuertit. Seqᷣ. [Uerūtñ dico vo. āmo. vide. fi. hois ſedētem a dex. vir. dei.] Uideᷣ mihi qm̄ firmitatē quādā regalem ſigniat ſeſſio filij hois. Juxta v̄tuteȝ ḡ dei qui ſolus eſt v̄tus: fundat⁹ eſt qui accepit oēm ptāteȝ a p̄re ſicut in celo ⁊ in terra. Erit aūt qn̄ hāc fundationeȝ videbūt etiā aduerſarij: qd a tpe diſpēſationis incepit impleri. Uiderūt. n. eius diſcipuli euȝ reſurgētē a mortuis: ⁊ per h̄ viderūt eum fundatū ad dexterā v̄tutis. Uel qꝛ ſm lōgitudinē ſempiternā que eſt apud deum a ꝯſtōne mūdi vſqȝ ad finē eſt vnus dies. Nihil ḡ mirum ꝙ hic dicit ſaluator. [Ammodo] ſpatiū eſt breuiſſimū vſqȝ ad finē oſtendēs: ⁊ nō ſolū ſedēteȝ eum ad dexterā v̄tutis viſuros ꝓphetabat: ſed etiā veniēteȝ in nubib⁹ celi. Uñ ſequiᷣ. [Et ve. in nubib⁹ celi.] He nubes ſunt ꝓphete ⁊ apl̄i chr̄i: qbus mādat pluere cum opȝ: ⁊ ſunt nubes celi nō trāſeuntes: q̄ſi portātes imaginem celeſtis: ⁊ digne ſunt vt ſint ſedes dei q̄ſi heredes dei ⁊ coheredes chriſti. HIERO. Pōtificeȝ aūt quē de ſolio ſacerdotali furor excuſſerat: eadeȝ rabies ad ſcindēdas veſtes ꝓuocat. Uñ ſequiᷣ. [Tunc p̄nceps ſacerdotum ſcidit veſtimēta ſua dicēs. Blaſphemauit.] Cōſuetudinis. n. iudaice eſt: ꝙ cum aliqd blaſphemuȝ ⁊ quaſi contra deū audierint: ſcindāt veſtimēta ſua. CHRY. in hom̄. Hoc igiᷣ fecit vt accuſationē redderet grauiorē: ⁊ qd v̄bis dicebat: factis extolleret. HIERO. Per hoc aūt ꝙ ſcidit veſtimēta ſua: oſtēdit iudeos ſacerdotalē gl̄iaȝ ꝑdidiſſe: ⁊ vacuā ſedem hēre pōtificis. Dum. n. veſtē ſibi diſcidit: ip̄m quo tegebaᷣ velamētuȝ legis abrupit. CHRY. in ho. Cum ḡ ſcidiſſet veſtimēta ſua: nō fert ſniaȝ a ſeipſo: ſȝ ab alijs eaȝ exqrit dicēs. [Quid vobis videᷣ?] Sicut in ꝯfeſſis peccati ⁊ blaſphemia manifeſta fieri ſolet: ⁊ q̄ſi cogens ⁊ violētiā inferēs ad ſniaȝ ꝓferēdā ꝓuenit auditoreȝ dicēs. [Quid adhuc egemus teſtib⁹? Ecce nūc au. blaſphemiā.] Que aūt fuit illa blaſphemia? Etenim ante eis ꝯgregatis dixerat. Dixit dn̄s dn̄o meo: ſede a dextris meis: ⁊ interꝓtatus eſt eis ⁊ ſiluerūt: nec de cetero ꝯdixerūt: qualiter ḡ nunc qd dictū eſt blaſphemiā vocāt? Sequiᷣ. [At illi r̄ndētes dixerūt. Reus eſt mortꝭ.] Ipſi accuſantes: ipſi diſcutiētes: ipſi ſniam ꝓferētes. ORIG. Quātuȝ putas fuit erroris: ipſam p̄ncipaleȝ oium vitā ream mortis ꝓnūtiare: ⁊ per tātoꝝ reſurgētium teſtimonia nō reſpicere fontē vite: de quo in oēs reſurgētes vita fluebat. CHRY. in hom̄. Ut aūt venationē inueniētes: ita ſuā demr̄abāt ebrietateȝ: ⁊ inſania ferebanᷣ. Seqᷣ. [Tunc expue. in fa. eius: ⁊ cola. eū ceciderūt.] HIERO. Ut cōpleretᷣ qd dictū eſt. Dedi maxillā meā alapis: ⁊ facieȝ meā nō auerti a ꝯfuſione ſputoꝝ. Seqᷣ. [Alij aūt pal. in fa. eius dede. dicē. Prophetiza nobis chr̄e: qs eſt qui te ꝑcuſſit?] GLO. in ꝯtumeliā ei h̄ dn̄: qui ſe ꝓphetā hēri voluit a populis. HIERO. Stultū aūt erat v̄berātibus r̄ndere ⁊ ꝓphetare cedētem: cum palam percutiētis inſania videreᷣ. CHRY. in hom̄. Attende aūt ꝙ euāgeliſta cū ſūma diligētia ea que videnᷣ eſſe exprobratiſſima exponit: nihil occultās aut verecūdans: ſed gl̄iam exiſtimās maximā: dn̄atorem orbis terraꝝ pro nobis talia ſuſtinere. Hoc aūt legamus ꝯtinue: hec n̄re menti inſcribamus ⁊ in his gl̄iemur. AVG. de queſtio. euāge. Qd aūt dictuȝ eſt. [Expuerūt in faciem eius] ſignificauit eos qui p̄ñtiam gratie eius reſpuūt. Item tanq̄ȝ colaphis eum cedūt: qui ei honores ſuos p̄ferūt. Palmas in faciem eius dant: qui perfidia cecati: euȝ nō veniſſe affirmāt: tanq̄ȝ preſentiam eius exterminantes ⁊ repellentes.

1. Cor. 15. Ro. 8.

D

Ter phes oſtendit iu deos ſacerdotij gloriā amiſiſſe dum ſua ſcidit veſtimēta.

Ē. 22. Pſ. 109.

Eroi. 5°. Iſa. 50°.

E

Quid ſpiritualr̄ ſignificēt cōtumelie illate ſaluatori in paſſione ſua.

Tex. 17

❡ Petrus v̄o ſedebat foris in atrio: ⁊ acceſſit ad eum vna ancilla dicens. Et tu cum ieſu galileo eras? At ille negauit corā oibus dicēs. Neſcio quid dicis. Exeunte aūt illo ianuam: vidit eū alia ancilla: ⁊ ait his qui erāt ibi. Et hic erat cum ieſu nazareno. Et iterū negauit cum iuramēto: qꝛ non noui hoiem. Et poſt puſilluȝ acceſſerūt qui ſtabāt ⁊ dixerūt petro. Uere tu ex illis es. Nam ⁊ loquela tua manifeſtum te facit. Tunc cepit deteſtari ⁊ iurare: quia non nouiſſet hominem. Et continuo gallus cantauit. Et recordatus eſt petrus verbi ieſu qd dixerat: prius q̄ȝ gallus cātet ter me negabis. Et egreſſus foras fleuit amare.

Mar. 15°. Luc. 22

A

❡ AVG. de cōcor. euā. Inter p̄dictas dn̄i ꝯtumelias trina negatio petri facta eſt: quā nō oēs euāgeliſte eodeȝ ordine narrāt. Lucas. n. explicat prius tētationē petri: nūc demuȝ cōtumelias dn̄i. Sed mattheus ⁊ marcus eas p̄mo cōmemorāt: ⁊ deinde petri tētationē. Sic. n. hic ſequiᷣ. [Petrus v̄o ſedebat foris in atrio.] HIERO. Foris ſedebat vt videret exitū rei: ⁊ nō appropinquabat ieſu: ne miniſtris aliqua ſuſpicio naſcereᷣ. CHRY. in ho. Et qui qn̄ detētuȝ magr̄m vidit ſolū: ita efferbuit vt gladiuȝ euaginauerit: ⁊ auriculā abſciderit: qn̄ cōtumelias chriſti audiuit negator efficiᷣ: ⁊ vilis puelle minas nō ſuſtinet. Sequiᷣ enim. [Et acceſſit ad eū vna ancilla dicēs. Et tu cū ieſu galileo eras?] RABA. Quid ſibi vult qꝛ p̄ma eum ꝓdit ancilla cū viri magis euȝ potuerint recognoſcere: niſi ꝙ iſte ſexus peccare in nece dn̄i videreᷣ: vt eius paſſione redimereᷣ? Seqᷣ. [At ille negauit corā oibus dicēs. Neſcio qd dicis.] Palaȝ coraȝ oibus negauit: qꝛ ſe manifeſtare expauit qd dicebaᷣ ſe neſcire: reſpōdit: quia pro ſaluatore adhuc mori noluit. LEO papa in ſer. de paſ. Ob h̄ aūt ſicut apparet heſitare ꝑmiſſus eſt: vt in eccl̄ie principe remediū p̄nie cōdereᷣ: et nemo auderet de ſua v̄tute ꝯfidere: qn̄ mutabilitatis periculum nec btūs Petrus potuiſſet euadere. CHRY. in ho. Nō ſoluȝ aūt ſemel: ſed ⁊ ſcḋo ⁊ tertio negat in breui tēpore. Unde ſequiᷣ. [Exeunte aūt eo ianuā: vidit eum alia ancilla: ⁊ ait his qui erāt ibi. Et hic erat cum ieſu nazareno.] AVG. de cō. euā. Intelligiᷣ aūt ꝙ poſtq̄ȝ exijt foras cum iam ſemel negaſſet: gallus cātauit p̄mum qd marcus dicit. CHRY. in ho. Ut oſtēdat ꝙ neqȝ vox galli eum a negatione detinuit: neqȝ in memoriam ſue ꝓmiſſionis reduxit. AVG. de cō. euā. Nō aūt foris ante ianuaȝ iteꝝ negauit: ſed cum rediſſet ad focuȝ. Neqȝ. n. iam exierat: ⁊ foris euȝ vidit altera ancilla: ſed cū exiret eum vidit. i. cū ſurgeret ⁊ exiret aiaduertit [⁊ dixit his qui erāt ibi.] i. qui ſimul aderant ad ignē in atrio. [Et hic erat cum ieſu nazareno.] Ille aūt qui foris exierat: h̄ audito regreſſus eſt: vt ſe quaſi purgaret negādo. Uel qd eſt credibilius: nō audiuit qd de eo

Luc. 22 Mar. 14.

B

Quare petrus adeo ꝑmiſſus ē de chr̄o heſitare ⁊ eū negare.

Mar. 14°

dictũ fuerat cuʒ foras exiret: ⁊ poſteaq̃ redijt ꝙ dictuʒ eſt
Luč.xx ei:ꝙ Lucas cõmemorat. Sequit̃.⌊Et iteꝝ negauit cuʒ iu/
ramento:q꜡ nõ noui hoīeʒ.⌋ HIERO. Scio quoſdã pio
affectu erga apl'm Petrũ locũ hũc ita interpretatos:vt dice/
rẽt Petrũ hoīem negaſſe:nõ deũ:⁊ eſſe ſenſum. Neſcio ho
minẽ q꜡ ſcio deũ. Hoc q̃ friuolũ ſit:prudẽs lector itelligit.
Si.n.iſte nõ negauit:ḡ mẽtit⁹ eſt dñs qui dixerat: Ter me
negabis. RABA. In hac aũt negatione Petri dicimus
nõ ſolũ abnegare chr̃m:qui dicit euʒ nõ eſſe chr̃m: ſed qui
cũ ſit:negat ſe eẽ chr̃ianũ. AVG.de cõ.euã. Nũc iam de
tertia negatione iſpiciamus.Seq̃t̃ eiʒ⌊Et poſt puſil.acceſ.
Luč.xx qui ſta.⁊ dix.petro.Uere ⁊ tu ex illis es.⌋Lucas aũt dixit.
Interuallo facto q̃ſi hore vni⁹:⁊ vt eum ꝯuincãt ꝯiter ad/
C iungũt.⌊Nam ⁊ loq̃la tua manifeſtũ te facit.⌋ HIERO.
Nõ quo alterius ſmonis eẽt petrus aut gẽtis externe:oẽs
ꝗppe hebrei erãt ⁊ qui arguebant:⁊ qui arguebat̃:ſed quo
vnaq̄q; ꝓuintia ⁊ regio habeat ꝓprietates ſuas ⁊ ꝟnacu/
Prauoꝝ hoīum colloq̃a fecerunt petrũ chr̃ʒ negare:quẽ antea tã ꝓſtãter fuerat ꝓfeſſus. lum loquendi ſonũ vitare nõ poſſit. REMI.Uide aũt q̃
ſint noxia prauoꝝ hoīuʒ colloquia. Ipſa quippe coegerũt
petrum negare dñm:quem ꝓus ꝯfeſſus fuerat eẽ dei filiũ.
Sequit̃ enim.⌊Tũc cepit deteſtari ⁊ iurare:q꜡ non nouiſ/
ſet hoīem.⌋ RABA.Nota q꜡ p̊ᵐ ait.⌊Neſcio q̄d dicis.⌋
2° cum iuramẽto negat. 3° q꜡⌊cepit deteſtari ⁊ iurare:q꜡
nõ nouit hoīeʒ.⌋Perſeuerare quippe in peccato dat incre/
Spũalr mẽtuʒ ſcelerꝫ:⁊ q̄ minima ſpnit:cadit in maiora. REMI.
Spũal'r aũt per h̃ ꝙ petrus ante p̊ᵐ galli cantum negauit:
illi deſignant̃ qui ante chr̃i reſurrectionẽ nõ credebãt eum
eſſe deũ eius morte turbati.Per h̃ aũt ꝙ poſt galli cantuʒ
negauit:illi deſignant̃ qui in vtraq; dñi nãʒ:⁊ ſm deũ ⁊ ſm
hoīeʒ errãt.Per p̊ᵃᵐ aũt ancillã deſignat̃ cupiditas:per 2ᵃᵐ
carnalis delectatio:per illos qui aſtabãt:demones itelligũ
tur:his.n.trahunt̃ hoīes ad chr̃i negationeʒ. ORIG.Uel
per p̊ᵃᵐ ancillã intelligit̃ ſynagoga iudeoꝝ qui freq̄nter cõ/
pulerũt denegare fideles:per 2ᵃᵐ ꝯgregatio gẽtiũ:qui ⁊ ꝑſe
cuti ſunt chr̃ianos:per tertios ſtãtes in atrio:miniſtri here/
D ſum diuerſaꝝ. AVG.de q̃ſtio.euã. Ter etiã petrus nega
uit.nã ⁊ error hereticoꝝ de chr̃o tribus gñibus terminat̃.
Aut.n.ex diuinitate:aut de humanitate:aut de vtroq; fallũ
tur. RABA.Poſt 3ᵃᵐ aũt negationẽ ſeq̄t̃ galli cant⁹.Et h̃
eſt qđ ibi dit̃.⌊Et ꝯti.gallus cãtauit.⌋Per quẽ doctor eccl'ie
itelligit̃ qui ſomnolẽtos increpãs ait.Euigilate iuſti ⁊ noli/
te peccare.Solet aũt ſacra ſcriptura ſepe meritũ cauſaruʒ
per ſtatũ deſignare tẽpoꝝ.Unñ petrus qui media nocte ne/
gauit:ad galli cantuʒ penituit.Unñ ſequit̃.⌊Et recordat⁹ eſt
petrus ꝟbi ieſu qđ dixerat. Prius q̃ gallus cantet:ter me
Luč.xx negabis.⌋ HIERO.In alio euãgelio legimus:ꝙ poſt ne
gationẽ petri ⁊ galli cantũ:reſpexit ſaluator petrũ:⁊ intuitu
Chr̃s ſuo intuitu petrum reſpiciẽs ad lachrymas ꝓuocauit. ſuo eum ad amaras lachrymas ꝓuocauit. Nõ.n.fieri pote
rat: vt in negationis tenebris ꝑmaneret:quẽ lux ꝑſpexerat
mũdi.Unñ ⁊ hic ſeq̄t̃.⌊Et egreſſus foras fleuit amare.⌋ In
atrio.n.caypbe ſedens nõ poterat agere pniam. Unñ foras
egredit̃ de impioꝝ ꝯcilio:vt pauide negatõis ſordes amaris
Põ.i. fletibus lauet. LEO papa.Felices o ap'le ſctẽ lachryme
tue:que ad diluẽdã culpã negationis:ꝟtutẽ ſacri habuẽ ba
ptiſmatis.Affuit enim dextera dñi ieſu chriſti:que labẽteʒ
te prius q̃ deijcereris exciperet:⁊ firmitatem ſtãdi in ipſo
cadẽdi ꝑiculo recepiſti.Cito itaq; ad ſoliditatem redijt pe
tra tanq̃ recipiens fortitudinem: vt qui tũc in chriſti expa
uerat paſſione:in ſuo poſt ſupplicio non timeret: ſed con/
ſtans permaneret. Cap. XXVII.

Tex.i. MAne autẽ facto:ꝯcilium inierunt oẽs
principes ſacerdotũ ⁊ ſeniores popu
li aduerſus ieſum: vt euʒ morti trade/
Mar.15 rent. Et vinctũ adduxerũt eum ⁊ tra/
diderunt pontio pilato p̄ſidi. Tũc vidẽs iudas Luč.23.
qui eum tradidit ꝙ dãnatus eſſet:penitẽtia du/
ctus retulit triginta argẽteos principibus ſacer
dotuʒ ⁊ ſenioribus dicẽs. Peccaui tradẽs ſan/
guinem iuſtum. At illi dixerũt. Quid ad nos?
Tu videris. Et proiectis argenteis in tẽplo re/
ceſſit ⁊ abiens laqueo ſe ſuſpendit.

⸿ AVG.de cõ.euã. Cõtexuerat ſupius euãgeliſta narra/ A
tionẽ in his que cuʒ dño acta ſunt vſq; ad mane. Sed po/
ſtea redijt ad narrandã petri negationẽ:qua terminata re/
dijt ad mane:vt inde cetera ꝯtexeret.Et h̃ eſt qđ di.⌊Ma
ne aũt facto ꝯciliuʒ inierũt oẽs p̄ncipes ſacerdotũ ⁊ ſenio/
res ppl'i aduerſus ieſum: vt euʒ morti traderẽt.⌋ ORIG.
Putãtes per mortẽ extinguere eius doctrinaʒ ⁊ fidẽ apud
eos qui crediderũt in euʒ:quaſi in filiũ dei. Talia aũt ꝯtra
eum ꝯciliãtes:alligauerũt ieſum ſoluẽtẽ a vinculis.Unñ ſe/
quit̃.⌊Et vinctũ adduxerũt eum: ⁊ tradiderũt põtio pila/
to p̄ſidi.⌋ HIERO.Uide ſollicitudinẽ ſacerdotũ in ma/
lũ:tota nocte vigilarũt vt homicidiũ facerẽt:⁊ vinctuʒ tra/
diderũt pilato. Habebãt.n.hũc morẽ:vt quem adiudicaſ/
ſent morti:ligatũ iudici traderẽt. RABA.Attamẽ notã/
Joã. 19. Iudei nõ occiſe chr̃m iterfecerũt:vt eius glie detraherent. dũ ꝙ nõ tũc p̊ᵐ ligauerũt:ſed mox cõprehẽſuʒ in horto:vt
ioãnes declarat. CHRY.in ho.Ideo aũt eum nõ occul/
te iterfecerũt:q꜡ volebãt eius gl'ie detrahẽ. Multi.n.eum
admirabant̃:⁊ ꝓpter h̃ ſtuduerũt publice ⁊ corã oĩb⁹ eum
occidẽ:⁊ ideo ad p̄ſideʒ eum duxerũt. HIERO.Uidẽs
aũt iudas dñm adiudicatũ morti:ꝑciũ retulit ſacerdotib⁹:
q̃ſi in ꝑtãte ſua eẽt ꝑſecutoꝝ mutare ſniaʒ.Unñ ſeq̄t̃.⌊Tũc
vidẽs iudas qui tradidit eum ꝙ dãnatus eẽt:penitẽtia du
ct⁹:retulit triginta argẽteos p̄ncipib⁹ ſacerdotũ ⁊ ſeniorib⁹
B populi dicẽs.Peccaui:tradens ſanguinẽ iuſtũ.⌋ ORIG.
Rñdeãt mihi qui de naturis quaſdã fabulas introducũt.
Unñ eſt ꝙ iudas cog̃ſcens pctm̃ ſuũ dixit. Peccaui:tradẽs
ſanguinẽ iuſtũ:niſi ex bona plãtatione mẽtis ⁊ ſeminatiõe
ꝟtutis:Que ſeminata eſt in omni rõnabili aĩa:quaʒ nõ co
luit iudas:⁊ ideo cecidit in tale pctm̃.Si aũt nature peun/
tis eſt aliq̄s hoīuʒ:magis huius nature fuit iudas.Et ſiq̄dẽ
poſt reſurrectionẽ chriſti h̃ dixiſſet iudas:forſitan erat di/
cẽdũ:q̄m cõpulit eum penitere de peccato ipſa ꝟtus reſur/
rectiõis.Nũc aũt vidẽs euʒ traditũ eẽ pilato penituit:for/
ſitan recordat⁹ que freq̄ẽter ieſus dixerat de ſua reſurre/
ctione futura.Forſitan ⁊ ſathanas qui ingreſſus in euʒ fue/
rat:ꝓſto fuit ei donec ieſus traderet̃ pilato. Poſtq̃ aũt fe/
cit qđ voluit receſſit ab eo:quo recedẽte pniam capere po/
tuit.Sʒ q̃n̄o vidit iudas:q̄m ꝯdẽnat⁹ eſt? Nõdũ.n.a pilato
fuerat interrogatus. Forſitan dicet aliq̄s:q̄m ꝯſideratione
mẽtis ſue vidit exitũ rei ex eo ꝙ traditũ aſpexit.Alius aũt
dicet:q̄m qđ ſcriptũ eſt.⌊Uidẽs iudas q꜡ ꝯdẽnatus eſt⌋ad
ipm̃ iudã refert̃:tũc.n.ſenſit malũ ſuũ ⁊ itellexit ſe ꝯdẽna/
C Iudas deiniam fleuiſſet eius diſpoſitionẽ nõ negaſſet. tuʒ. LEO papa.Dicẽdo n̄.⌊Peccaui tradẽs ſanguinem
iuſtũ⌋in ipietatis ſue ꝑfidia ꝑſtitit:qui ieſum nõ dei filiuʒ:
ſed nr̃e tm̃modo ꝯditionis hoīem:etiã inter extrema mor/
tis ſue ꝑicula credidit:cuius flexiſſet miaʒ:ſi eius oĩpotẽtiã
nõ negaſſet. CHRY.in ho.Uide aũt q̄m pniam agit:q̄n
cõpletum eſt ⁊ finẽ accepit pctm̃. Nõ.n.ꝑmittit diabolus
eos:qui nõ vigilãt videre maluʒ anteq̃ ꝑficiãt.Seq̄t̃.⌊At
illi dixerunt.Quid ad nos?tu videris.⌋ REMI. Ac ſi di/
cãt.Quid ad nos ꝑtinet ſi iuſtus eſt?tu videris.i.opus tuũ
quale ſit manifeſtabit̃. Quidã aũt ꝯiũctim voluerũt lege/
re hec ꝟba vt ſit ſenſus:cuius eſtimatiõis deputaris apud
nos:qui eum quẽ tradidiſti:iuſtũ ꝯfiteris? ORIG.Rece
dente aũt ab aliquo diabolo:obſeruat iterꝝ tẽpus:⁊ poſtq̃
cognouerit ⁊ ad ſcdm̃ pctm̃ induxerit:obſeruat etiã tertie
deceptiõis

2.Cor.5. deceptionis locū. Sicut ille qui p̄mo vxorē pr̄is habuit: de
hoc malo poſtea penituit. Sʒ poſtea diabolus voluit hāc
ipſam triſticiā exaggerare: vt ipſa triſticia abūdātior facta
abſorberet triſtantē. Simile aliqd factuʒ eſt in iuda. Poſtq̄
enim penituit nō ſeruauit cor ſuū: ſed ſuſcepit abūdātiorē
triſticiā a diabolo ſibi ſubmiſſam: q2 voluit eum abſorbē.
Ezech.18 Vn̄ ſequit̄. [Et abiens laqueo ſe ſuſpēdit.] Si aūt locū pe-
nitentie qſiſſet: & tēpus penitētie obſuaſſet forſitan inue-
niſſet eum qui dixit. Nolo mortē pctōris. Vel forte eſtima-
uit ꝑuenire magr̄m moriturū: & occurrē ei cum aīa nuda:
D vt ꝯfitēs & dep̄cans mīam mereret̄: nec vidit q2 nō ꝯuenit
ſeruū dei ſeipm̄ expellere de hac vita: ſed expectare dei iu-
diciū. RABA. Suſpēdit aūt ſe laqueo vt ſe oñderet ce-
lo terreq3 oſum. AVG. de nouo & ve. teſta. Sed occu-
patis p̄ncipibus ſacerdotuʒ ad necem dn̄i a mane vſq3 ad
horā nonā: quō iudas eis retuliſſe p̄ciuʒ ſanguinis: qđ acce-
perat ante crucem dn̄i pbat̄: & dixiſſe illis in tēplo: peccaui
ꝙ tradiderim ſanguinē iuſtuʒ: cum ꝯſtet oēs p̄ncipes & ſe-
niores ante paſſionē dn̄i nō fuiſſe in tēplo? Quippe cuʒ in
cruce poſito inſultarēt ei. Nec.n. inde poteſt pbari: q2 ante
paſſionē dn̄i relatū eſt cum ſint multa que ante facta pbā-
tur: & nouiſſima ordinant̄. Sed ne forte poſt horā nonā fa-
ctum ſit: vt vidēs iudas occiſum ſaluatorē: & ob hoc veluʒ
tēpli ſciſſum: terram tremuiſſe: ſaxa ſciſſa: elemēta ꝯturbata
ipſo metu correptus doluerit. Sed poſt horam nonā occu-
pati erant vt exiſtimo ſeniores & principes ſacerdotuʒ ad
celebrationē paſche. Sabbato autem ſm̄ legē nō licet nu-
mos portare: ac per hoc non eſt pbabile apud me: quo die
illo tēpore laqueo vitam finierit iudas.

Nō ꝯuenit ſeruū dei ſe expellē de hac vita: ſʒ dei expectare iudiciū.

Tex.2. ¶ Principes autem ſacerdotū acceptis argen-
teis dixerūt. Nō licet eos mittere in corbonam:
quia p̄cium ſanguinis eſt. Cōſilio autē inito:
Act.j. emerunt ex illis agruʒ figuli in ſepulturam pe-
regrinoꝝ: ꝓpter hoc vocat⁹ eſt ager ille achel-
demach: hoc eſt ager ſanguinis: vſq3 in hodier-
num diem. Tūc impletum eſt qđ dictū eſt per
Zach.xj hieremiaʒ ꝓphetam dicētem. Et acceperunt tri-
ginta argēteos preciuʒ appreciati quem appre-
ciauerūt a filijs iſrael & dederunt eos in agrum
figuli: ſicut cōſtituit mihi dn̄s.

A ¶ CHRY. in ho. Quia p̄ncipes ſacerdotuʒ nouerāt ꝙ oc-
ciſionem emerāt a ꝓpria ꝯſciētia ꝯdēnati fuerūt. Et ad hoc
oſtēdēduʒ ſubdit euāgeliſta. [Principes aūt ſacerdotū ac-
ceptis argēteis dixerūt. Nō licet eos mittere in corbonaʒ:
q2 p̄cium ſanguinis eſt.] HIERO. Vere culicem liquā-
tes & cameluʒ glutientes. Si.n. ideo nō mittunt pecuniā in
corbonā: hoc eſt in gazophilaciuʒ & dona dei: q2 p̄ciuʒ ſan-
guinis eſt: cur ipſe ſanguis effundit̄? ORIG. Videbant
aūt qm̄ circa mortuos magis eaʒ pecuniā ꝯueniebat expē-
di: q2 p̄ciuʒ ſanguinis erat. Sʒ q2 & iter loca mortuoꝝ ſunt
diūe: vſi ſunt p̄cio ſanguinis ieſu ad cōparationē agri figuli
alicuius: vt in eo pegrini ſepeliant̄: nō ſm̄ votuʒ ſuū in mo-
numētis paternis. Vn̄ ſequit̄. [Cōſilio aūt inito emerūt ex
B illis agruʒ figuli in ſepulturā pegrinoꝝ. AVG. in ſer. de
ce. do. Prouidētia aūt dei factum puto vt p̄ciuʒ ſaluatoris
nō pctōribus ſumptū p̄beat: ſed pegrinis requiem ſubmini-
ſtret: vt iam exinde chr̄os & viuos ſanguinis ſui paſſione re-
dimat: & mortuos p̄cioſa paſſione ſuſcipiat. Precio ḡ dn̄ici
ſanguinis ager figuli comparat̄. Legimus in ſcripturis ꝙ
totius gn̄is humani ſalus redēpta ſit ſanguine ſaluatoris.
Ager ergo iſte mūdus hic totus eſt. Figulus aūt qui mūdi
poſſit hīc dn̄atum ipe eſt qui vaſcula corporis nr̄i fecit de

Dei ꝓuidētia factum eſt: vt ex p̄cio ſui ſanguis emeret̄ ager in ſepulturaʒ pegrinoꝝ.

limo. Iſtius itaq3 figuli ager chr̄i ſanguine empt⁹ eſt: pere-
grinis inq3 qui ſine domo p̄ria & toto orbe exules iactabā-
tur: requies chriſti ſanguine ꝓuidet̄. Iſtos aūt pegrinos eſſe
dicimus deuotiſſimos chriſtianos: qui renūtiantes ſeculo:
nihil poſſidētes in mūdo: in chriſti ſanguine requieſcūt. Se-
pultura enim chriſti nihil aliud eſt q̄3 requies chriſtiani. Cō- Ro.6.
ſepulti enim ſumus: ſicut ait Apl's: cum illo per baptiſmū Col.2.
in morte. Nos ergo peregrini in hoc mūdo ſumus: & tanq̄3
hoſpites in hac luce verſamur. HIERO. Qui etiā pere-
grini eramus: a lege & ꝓphetis praua iudeoꝝ ſtudia ſuſce-
pimus in ſalutē. ORIG. Vel pegrinos dicimus qui vſq3
ad finē extranei ſunt a deo. Nā iuſti cōſepulti ſunt chriſto
in monumēto nouo qđ exciſum eſt in petra. Qui aūt alieni
ſunt a deo vſq3 ad fineʒ ſepulti ſunt in agro figuli cōparā-
tis lutum: qui p̄cio ſanguinis eſt cōparat⁹: & ager ſanguinis
nolat̄. Vn̄ ſequit̄. [Propter hoc vocat⁹ eſt ager ille achel-
demach: hoc eſt ager ſanguinis vſq3 in hodiernuʒ diem.]
GLO. Qđ referēduʒ eſt ad tēpus: quo euāgeliſta hoc ſcri-
pſit. Deinde ꝯfirmat idē ꝓphetico teſtimonio dicēs. [Tūc
impletū eſt qđ dictuʒ eſt per hieremiā ꝓphetam dicētem.
Et acceperunt triginta argēteos p̄ciuʒ appreciati quē appre-
ciauerūt a filijs iſrael: & dederūt eos in agrū figuli: ſicut cō-
ſtituit mihi dn̄s.] HIERO. Hoc in hieremia penit⁹ non C
inuenit̄: ſed in Zacharia qui penultimus eſt duodecim ꝓ- Zach.xj
phetaꝝ: quedā ſilitudo refert̄: & q̄q3 ſenſus nō multuʒ diſ-
crepet: tn̄ ordo & verba diuerſa ſunt. AVG. de cō. euāg.
Siqs ergo putat ideo fidei euāgeliſte aliqd derogādū: pri-
mo nouerit nō oēs codices euāgelioꝝ hr̄e: ꝙ per hieremiā
dictū ſit: ſed tn̄modo per ꝓphetam. Mihi aūt hec nō pla-
cet defenſio: q2 & plures codices hn̄t hieremie nomē: & an-
tiquiores: & nulli fuit cā cur adderet̄ hoc nomē: & mēdoſi-
tas fieret. Cur autē tolleret̄ fuit vtiq3 cauſa vt hoc audax
imperitia faceret: p̄dicta q̄one turbata. Potuit autē fieri vt
aīo Matthei euāgelium ſcribētis pro zacharia hieremias
occurreret: vt fieri ſolet: qđ tn̄ ſine vlla dubitatione emen-
daret ſalteʒ ab his admonitus: qui ipſo adhuc in carne vi-
uente hec legere potuerūt: niſi cogitaret recordationis ſue:
que ſpūſancto regebat̄: nō occurriſſe aliud pro alio nomē
ꝓphete: niſi q2 dn̄s hoc ita ſcribi ꝯſtituit. Cur aūt cōſtitue-
rit: p̄ma cauſa eſt: q2 ſic inſinuat: ita oēs ꝓphetas vno ſpiri-
tu locutos: mirabili inter ſe ꝯſenſione ꝯſtare: vt hoc multo
amplius ſit: q̄3 ſi oīum verba ꝓphetaꝝ vno vnius hoīs ore
demōſtrent̄: & ideo indubitāter accipi debēt quecūq3 per
eos ſpūſſanctus dixit: & ſingula eſſe oīum: & oīa ſingulorū.
Si enim hodie qſq̄3 volens alicuius verba indicare: dicat
nomē alterius: a quo dicta ſunt: qui tn̄ ſit amiciſſimus illi⁹:
cuius verba dicere voluit: & ꝯtinuo recordatus alium pro
alio ſe dixiſſe: ita ſe corrigat: vt tamē dicat: bene dixi: nihil
aliud intuens niſi inter ambos eſſe ꝯcordiam: quāto magis
de ꝓphetis ſanctis hoc cōmēdāduʒ fuit. Eſt etiā alia cauſa
cur hoc nomē hieremie in teſtimonio zacharie ſit manere
pmiſſum: vel potius ſanctiſpūs auctē p̄ceptū ſit. Eſt apud
hieremiā: ꝙ emerit agrum a filio fr̄is ſui: & dederit ei argē-
tum: nō qdem ſub hoc noīe p̄cij: qđ poſituʒ eſt apud zacha-
riā triginta argenteis. Qe aūt ꝓphetiā de triginta argēteis
ad hoc interp̄tatus ſit euāgeliſta: qđ modo de dn̄o cōpletuʒ
eſt: manifeſtum eſt. Sed ad hoc ptinere etiā illud de agro
empto: qđ hieremias dicit: hinc pōt myſtice ſignari: vt nō Hiere.32.
hic zacharie nomē poneret̄ qui dixit: triginta argēteis: ſed
Hieremie qui dixit de agro empto: vt lecto euangelio atq3
inuēto noīe hieremie: lecto aūt hieremia: & nō inuēto teſti-
monio de triginta argēteis: inuento tn̄ agro empto admo-
neat̄ lector vtrūq3 cōferre: & inde ſenſum enucleare ꝓphe-
tie: quō ptineat ad hoc qđ in dn̄o cōpletum eſt. Nam illud
qđ ſubiecit huic teſtimonio Mattheus cum ait. [Quē ap-

Sepultura chr̄i eſt requies chriſtiani.

Cur poſitū ſit nomen Hieremie hic: cū illō teſtimoniū ſumptum ſit ex zacharia.

preciauerũt a filijs iſrael: ⁊ dederũt eos in agrũ figuli ſicut ↄſtituit mihi dñs: Nec apud zachariã: nec apud hieremiã repitur. Unde magis ex pſona euãgeliſte accipiẽdũ eſt: ⁊ myſtice inſertũ: q̄ hoc ex dñi reuelatione cognouerit: ⁊ ad hãc rem que de chriſti pcio facta eſt hõ ptinere ꝓphetiã.

D HIERO. de optimo genere interptãdi. Abſit ergo de pediſſequo chriſti q̄ poſſit argui de falſo: cui cura fuit nõ verba ⁊ ſyllabas aucupari: ſed ſententias dogmatum ponere.

Euangeliſta non pōt argui d̄ falſo: cui cura fuit ſntã tem (ſniaꝫ) ponere.

CHRY. in hom. Legi nuper in quodã hebraico volumine: qḋ nazaree ſecte mihi hebreus contulit hieremie apocryphum: in quo hoc ad ꝟbũ ſcriptũ repi: ſed tñ mihi videt̃ magis de zacharia ſumptũ teſtimoniũ euangeliſtaꝝ: ⁊ aplõꝝ more vulgato: quo ꝟboꝝ ordine ꝑtermiſſo ſenſus: tamen de veteri teſtamento pſerũt exẽplum.

Tex. 3. Mar. 15 Luc. 23. Joã. 18.

Jeſus aũt ſtetit ante pſidem. Et interrogauit eum preſes dicẽs. Tu es rex iudeoꝝ? Dicit illi ieſus. Tu dicis. Et cum accuſaret̃ a principib⁹ ſacerdotũ ⁊ ſenioꝛibus: nihil rñdit. Tũc dicit illi pilatus. Nõ audis quãta aduerſum te dicũt teſtimonia? Et nõ reſpõdit ei ad vllum verbũ: ita vt miraretur preſes vehementer.

A AUG. de cõ. euãg. Finitis his que mattheus de iuda pditoꝛe interpoſuit ad ordinẽ narrationis reuertit̃ dicens. [Jeſus aũt ſtetit ante pſidem.] ORIG. Judex toti⁹ creature ↄſtitutus a pr̃e: vide quãtũ ſe humiliauit: vt acquieſceret ſtare ante iudicem tũc terre iudee: ⁊ iterrogatus eſt interrogationẽ quam forſitan deridẽs aut dubitãs pilat⁹ interrogat. Unde ſequit̃. [Et iterrogauit euꝫ pſes dicẽs. Tu es rex iudeoꝝ?] CHRY. in hom. Id pilatus interrogat: qḋ aduerſarij ↄtra ipm ↄtinue reuoluebãt. Quia eniꝫ ſciebãt pilatũ nullã curã faciẽtem legaliũ: ad publicas accuſationes rem ducũt. ORIG. Uel pnũtiatiue hoc dixit pilatus. Unde ⁊ alibi ſcripſit in titulo. Rex iudeoꝝ. Principi aũt ſacerdotũ rñdens. [Tu dixiſti] oblique arguit eius dubitationẽ. Pilati ꝟo ſniam ↄfirmat pnũtiantis. Uñ ſequit̃. [Dicit ei ieſus. Tu dicis.] CHRY. in hom. Cõfeſſus eſt ſe eſſe regem: ſed celeſtẽ: vt in alio euãgelio manifeſtius legit̃. Regnũ inqt meũ nõ eſt de hoc mũdo: vt neq̄ iudei neq̄ pilatus excuſationẽ habeãt: huic accuſatiõi inſiſtẽtes. HYLA. Uel interrogãti põtifici: an ipſe eſſet ieſus chris dixerat. [Tu dixiſti:] qꝛ ſemp futuruꝫ chrm ex lege ipſe dixiſſet: huic ꝟo legis ignaro interrogãti an ipſe eẽt rex iudeoꝝ di. [Tu dicis:] qꝛ per fideꝫ pñtis ↄfeſſionis ſalus gẽtiũ eſt.

B HIERO. Attẽde aũt q̄ pilato qui inuitus pmebat ſniam aliqua ex pte rñdit: ſacerdotib⁹ aũt ⁊ principibus ſacerdotũ rñdere noluit: indignos eos ſuo ſmone iudicãs. Unde ſequit̃. [Et cum accu. a pn. ſacer. ⁊ ſenio. nihil rñdit.]

Luc. 23. AUG. de cõ. euãgel. Lucas aũt ipſa crimina: que accuſantes obiecerũt apuit. Dicit enim. Ceperunt illum accuſare dicẽtes. Hũc inuenimus ſubuertẽteꝫ gentẽ nr̃am ⁊ ꝓhibẽteꝫ tributa dari ceſari: ⁊ dicẽtem ſe chrm regẽ eſſe. Nihil aũt intereſt ad ꝟitateꝫ: quo ordine iſta retulerint: ſic nihil intereſt ſi alius aliud tacet quod alius cõmemorat. ORIG. Accuſat⁹ aũt ieſus ſicut tũc illis nihil reſpõdit: ſic nec ⁊ modo. Nõ fit. n. eis ꝟbũ dei: ſicut aliqñ fuerat ad ꝓphetas: ſed neq̄ dignum erat vt pilato iterrogãti rñderet: qui nõ habebat pmanẽs ⁊ firmũ de chriſto iudiciũ: ſed ad ↄtria trahebat̃. Uñ ſeqtur. [Tũc dicit ei pilat⁹. Nõ audis quãta aduerſum te dicũt teſtimonia?] HIERO. Gẽtilis qdeꝫ eſt qui ↄdẽnit ieſum: ſed cãm refert in ppl̃m iudeoꝝ.

Chris pilato non rñdit: qꝛ pilatus nõ hébat ſup ipſum firmũ iudiciũ.

CHRY. in hom. Ideo aũt hoc dicebat: qꝛ volebat euꝫ liberare: dũ ſe excuſando rñderet. Sequit̃. [Et nõ rñdit ei ad vllũ ꝟbũ: ita vt mira. pſes vehemẽter.] Quia. n. multas hiſtes demſtationes ex ipſis rebus ꝟtutis ⁊ mãſuetudinis eius ⁊ humilitatis: tñ in ipm indignabant̃: ⁊ quer ſo iudicio agebant cõtra ipm: ꝓpter hoc nihil rñdet. Et ſi aliqñ reſpõdet: breuia qdem dicit: ne cõtinua taciturnitate pertinacie opinio de ipſo accipiat̃. HIERO. Uel ideo ieſus nihil rñdere voluit: ne crimen diluẽs dimitteret̃ a preſide ⁊ crucis vtilitas differret̃. ORIG. Miratus eſt aũt preſes cõſtãtiam eius: forſitan ſciẽs q̄ idoneus eſſet pnũtiare crimen: ⁊ tñ videbat eum in trãquilla ⁊ quieta ſapientia ⁊ grauitate nõ turbabili ſtare: ſed ⁊ vehemẽter miratur. Dignũ enim ei videbat̃ magno miraculo vt exhibitus chris ad criminale iudiciũ: imptrubabilis ſtaret ante mortem: que apud oẽs hoĩes terribilis eſtimatur.

Chris autẽ pilatũ ſicut in geſta ſapiẽtia ⁊ grauitate.

Tex. 4. Mar. 15 Luc. 23. Joã. 18.

Per diem autẽ ſolẽnem ↄſueuerat pſes populo dimittere vnum vinctũ quem voluiſſet. Habebat aũt tũc vnum vinctum inſignem qui dicebatur barrabas. Cõgregatis ergo illis dixit pilatus. Quem vultis dimittã vobis? Barrabam an ieſuꝫ qui dicit̃ chriſtus? Sciebat enim q̄ per inuidiam tradidiſſent eum. Sedẽte autẽ illo pro tribunali miſit ad eum vxoꝛ eius dicẽs. Nihil tibi ⁊ iuſto illi. Multa enim paſſa ſum hodie per viſum ꝓpter eum. Principes aũt ſacerdotum ⁊ ſeniores pſuaſerũt populis vt peterent barrabam: ieſum ꝟo perderẽt. Rñdens aũt preſes ait illis. Queꝫ vultis vobis de duobus dimitti? At illi dixerũt: Barrabam. Dicit illis pilatus. Quid igit̃ faciam de ieſu qui dicit̃ chriſtus? Dicunt omnes. Crucifigat̃. Ait illis preſes. Quid enim mali fecit? At illi magis clamabãt dicẽtes: Crucifigat̃. Uidens autẽ pilatus q̄ nihil pficeret: ſed magis tumultus fieret: accepta aqua lauit manus corã populo dicens. Innocens ego ſum a ſanguine iuſti huius: vos videritis. Et rñdens vniuerſus populus dixit. Sanguis eius ſup nos: ⁊ ſuper filios noſtros. Tunc dimiſit illis barrabam: ieſum autem flagellatum tradidit eis vt crucifigeret̃.

Mar. 15 Luc. 23. Joã. 18. Act. 13. Mar. 15 Luc. 23.

Mar. 15 Luc. 23. Joã. 19.

A CHRY. in hom. Quia chriſtus ad accuſationẽ iudeoꝝ nihil rñderat: per qḋ poſſet eum pilatus ab accuſationib⁹ iudeoꝝ excuſatũ hr̃e aliud machinat̃: per qḋ eum liberare poſſit. Unde di. [Per diem aũt ſolẽneꝫ ↄſue. preſes dimittere po. vin. vnũ quem voluiſſet.] ORIG. Sic enim quaſdã gr̃as pſtãt gẽtes eis quos ſubijciũt ſibi: donec ↄfirmet̃ ſup eos iugũ ipſoꝝ: tñ ↄſuetudo hec aliqñ fuit apud iudeos. Saul enim nõ iterfecit ionathan: omni populo petẽte eum ad vitã. CHRY. in hom. Per hãc aũt ↄſuetudinẽ chrm eripe tẽtauit: vt neq̄ vmbrã excuſationis iudei ſibi derelinquãt: manifeſtus homicida in cõparatiõe chriſti adducit̃: de quo ſeqt̃. [Habebat aũt tũc vnũ vinctũ iſignem qui dicebat̃ barrabas.] Nõ ſimplr̃ dicit latroneꝫ: ſꝫ iſigneꝫ: hoc eſt in malitia diffamatũ. HIERO. Iſte barrabas in euãgelio qḋ inſcribit̃ iuxta hebreos: filius magri eoꝝ interptat̃: qui ꝓpter ſeditionẽ ⁊ homicidiũ fuerat cõdẽnat⁹. Offert aũt optioneꝫ eis pilatus dimittẽdi quẽ vellẽt: latronẽ an ieſum: nõ dubitãs ieſum potius eligẽdũ. Uñ ſeqt̃. [Cõgre. ḡ illis dixit pilat⁹. Queꝫ vultis di. vobis barrabã an ieſum qui dr̃ chris?] CHRY. in ho. Quaſi dicat.

1. Reg. 14. Pilat⁹ tẽtauit chrm eripere per hãc cõſuetudinem.

Sinõ

Si nõ vultis ſicut inocẽtem dimittere: ſaltẽ ↄdẽnatum fe
ſtiuitati dimittatis. Si.n. oportebat in peccatis manifeſtis
exiſtem dimittere: multo magis in dubijs. Uide aũt ordi
nẽ ↄuerſum. Petitio pro ↄdẽnatis ſolet eſſe plebis: ↄceſſio
B aũt pncipis. Nũc aũt ↄtrarium geſtuȝ eſt. Princeps.n. petit a
plebe: ⁊ plebs ferocior reddit. GLO. Quare aũt pilatus
ad libationẽ chři laborauit manifeſtat euãgeliſta cuȝ ſub
dit. Sciebat.n. ꝙ per inuidiã tradidiſſent euȝ. REMI.
Que aũt inuidia fuerit Joãnes manifeſtat: qui narrat eos
dixiſſe. Ecce mũdus totus poſt eum vadit: ⁊ ſi dimittimus
euȝ ſic: oẽs credẽt in euȝ. Notãdũ etiã q2 loco eius qđ mat
theus dicit. An ieſum qui di chřs. Marcus dicit. Uultis
dimittã vobis regẽ iudeoꝝ. Soli nãq3 reges iudeoꝝ vnge
banẽ: ⁊ ab ipſa vnctione chři vocabanẽ. CHRY. in ho.
Deinde ſubdiẽ aliud qđ ſufficiẽs erat oẽs a paſſione reuo
care. Seqẽ enim. Sedẽte aũt illo pro tribunali: miſit ad
eum vxor eius di. Nihil tibi ⁊ iuſto illi. Cũ demẽſatione.n.
que erat a rebus: ⁊ ſomnus nõ paruuȝ qđ erat. RABA.
Notãdũ ꝟo q2 tribunal iudicis: ſedes eſt iudicis: ſoliuȝ re
giȝ: cathedre magrõꝝ. In viſionibus aũt ⁊ ſomnijs gẽtilis
viri vxor hoc itellexit: qđ iudei vigilãtes nec credere nec itel
ligere voluerũt. HIERO. Nota etiam ꝙ gẽtilib⁹ ſepe a
deo ſomnia reuelanẽ: ⁊ ꝙ in pilato ⁊ vxore eius iuſtũ dñm
ↄfitẽtib⁹ gẽtilis ppli teſtimoniuȝ ſit. CHRY. in ho. Sed
cui⁹ grã nõ ipſe pilat⁹ ſomnũ videbat: q2 illa magis digna
erat. Uel q2 ſi pilat⁹ vidiſſet: nõ equalr̃ ſibi creditũ eẽt: vel
forte neq3 dixiſſet. Propter hoc diſpenſaẽ a deo ꝙ mulier
vidit: vt manifeſtũ oib⁹ fieret. Et nõ ſimplr̃ videt: ſed ⁊ pa
tiẽ multa. Seqẽ enim. Multa.n. paſſa ſum ho. per vi. p
pter eum: vt.ſ. a cõpaſſione: que erat ad vxorem: deſidioſ
fieret vir circa occiſionẽ. Sed ⁊ ipſa nõ paruȝ ↄferebat: et
C enim eadẽ nocte vidit. AVG. in ſer. de paſ. Sic ẽ iudex
terreẽ in ↄiuge: ⁊ vt crimini iudeoꝝ nõ pbeat in iudicio cõ
ſenſum ptulit in vxoris afflictione iudiciũ: iudicaẽ ipſe qui
iudicat: ⁊ torqueẽ anteq̃ torqueat. RABA. Uel aliter.
Nũc demum diabolus intelligẽs per chriſtuȝ ſe ſpolia ſua
Gen. 3°. amiſſurũ: ſicut p̃m̃ per mulierẽ mortẽ intulerat: ita per mu
lierẽ vult chriſtuȝ de manib⁹ iudeoꝝ liberare: ne per eius
mortẽ: mortis amittat imperiuȝ. CHRY. in ho. Nihil aũt
pmiſſoꝝ chriſti aduerſarios mouit: q2 eos oĩno inuidia ex
cecauerat: vnde ex ppa malitia plebeȝ corrũpunt. Et hoc eſt
qđ ſeqẽ. Principes aũt ſacer. ⁊ ſenio. ꝑſua. po. vt peterent
barrabam: ieſum ꝟo pderẽt. ORIG. Et eſt videre nũc
quõ ppl's iudeoꝝ a ſeniorib⁹ ſuis: ⁊ iudaice culture docto
ribus ſuadeẽ: ⁊ excitaẽ aduerſum ieſum vt pdãt eum. Se
quiẽ. Rñdẽs aũt pſes ait illis. Quẽ vultis vo. de duobus
dimitti? GLO. Rñdiſſe aũt dĩ pilat⁹ hec dicẽs: ſiue ad
ea que vxor nũtiauerat: ſiue ad petitionem ppli: qui iuxta
ↄſue^{nē} aliquẽ in die feſto ſibi dimitti petebant. ORIG.
Turbe aũt quaſi fere que ſpatioſam ambulãt viaȝ: volue
rũt ſibi barrabã hĩe ſolutũ. Unde ſubdiẽ. At illi dixerũt.
D Barrabaȝ. Ideo gens illa hȝ ſeditiones ⁊ homicidia ⁊ la
trocinia ẽm quoſdã gẽtis ſue in rebus que foris hñtur: ẽm
aũt oẽs intus in aĩa. Ubi.n. nõ eſt ieſus: illic lites ⁊ plia ſunt.
Ubi aũt eſt: ibi ſunt oĩa bona ⁊ pax. Oẽs etiam qui iudeis
ſunt ſiles vel in dogmate vel in vita: barrabã ſibi ſolui de
ſiderant. Quicũq3.n. mala agit: ſolut⁹ eſt in corpe eius bar
rabas. Chřs aũt vinctus. Qui aũt bona agit chřm habet ſo
lutũ: barrabã vinctũ. Uoluit aũt pilat⁹ pudorẽ tãte inigta
tis eis incutere. Uñ ſeqẽ. Dicit il. pila. Quid igiẽ fa. de ie.
qui di chřs. Nõ ſolũ aũt hoc: ſed ⁊ mẽſurã colligẽ volens
ipietatis eoꝝ. Illi aũt nec hoc erubeſcũt ꝙ pilat⁹ ieſuȝ chri
ſtũ eſſe ↄfitebaẽ: nec modũ ipietatis ſeruãt. Uñ ſeqẽ. Di
cũt oẽs. Crucifigaẽ. In quo multiplicauerũt ipietatis ſue
menſurã: nõ ſoluȝ homicidã poſtulãtes ad vitã: ſed etiam
iuſtũ ad mortẽ: ⁊ ad morteȝ turpiſſimã crucis. RABA.
Pendẽtes ſiqdẽ in ligno crucifixi: clauibus ad lignũ pedi
bus manibuſq3 ↄfixi: pducta morte necabanẽ: ⁊ diu viue
bãt in cruce: nõ q2 lõgior vita eligebaẽ: ſed q2 mors ipſa p
tẽdebaẽ: ne dolor citius finireẽ. Uerũ iudei de morte peſ
ſima cogitabãt: ſed a dño nõ intelligẽtibus eis electa erat.
Ipſam.n. crucẽ diabolo ſupato erat tanq̃ tropheuȝ in frõ
tibus fideliũ poſiturus. HIERO. Cum aũt hoc rñderent:
nõ ſtatim acqeuit: ſed iuxta ſuggeſtionẽ vxoris que mãda
uerat. Nihil tibi ⁊ iuſto illi. Ipſe quoq3 rñdit. Uñ ſequit
Ait illis pſes. Quid.n. mali fecit? Hoc dicendo pilat⁹ ab
ſoluit ieſum. Seqẽ. At illi magis clamabãt dicẽtes. Cru
cifigaẽ. Ut ipleret qđ in pſalm. o dĩ. Circũdederũt me ca Ps. 21.
nes multi: ↄgregatio malignãtiũ obſedit me. Et illud Hie
remie. Facta eſt mihi hereditas mea ſicut leo in ſylua: de Hier. 12
derũt ſup me vocẽ ſuã. AVG. de cõ. euã. Sepius aũt pi
latus cum iudeis egit: volẽs vt dimittereẽ ieſus: qđ pauciſ
ſimis ꝟbis teſtaẽ Mattheus cuȝ ſbdit. Uidẽs pila. q2 ni
hil pficer. ſed magis tumult⁹ fieret. qđ nõ diceret: niſi mul
tum ille conat⁹ fuiſſet: q̃uis tacuerit quotiẽs hoc tẽtauit vt
E eriperet ieſum furori eoꝝ. Seqẽ. Accepta aqua lauit ma
nus corã populo dicẽs. Innocẽs ego ſum a ſan. iuſti hui⁹.
REMI. Mos enim erat apud antiqs: vt cum vellet qs ſe
oñdere imuneȝ ab aliq̃ crimine: accepta aqua lauaret ma
nus ſuas corã populo. HIERO. Pilatus ẽ accepit aquã
iuxta illud ppheticũ. Lauabo iter inocẽtes manus meas:
quodãmodo in hoc ↄteſtãs ⁊ dicẽs. Ego qdeȝ inocẽteȝ vo
lui liberare: ſed qm̃ ſeditio oriẽ: ⁊ rebellionis mihi ↄtra ce
ſarem crimẽ impingiẽ innocẽs ſum a ſanguine iuſti huius.
Iudex ẽ qui cogiẽ cõtra dñm ferre ſniam: nõ dãnat obla
tum: ſed arguit offerẽtes: iuſtũ eſſe pnũtiãs eum qui cruci
figẽdus eſt. Sequiẽ. Uos videritis. q.d. Ego miniſter le
gum ſum: vox veſtra ſanguinẽ fundit. Sequiẽ. Et reſpõ.
vni. po. dixit. Sãguis eius ſup nos ⁊ ſup fi. nřos. Perſeue
rat vſq3 in pñteȝ diem hec imprecatio ſup iudeos ⁊ ſanguis
dñi nõ auferẽ ab eis. CHRY. in hom. Intuere aũt ⁊ hic
iudeoꝝ multã inſaniã. Eoꝝ.n. ipetus ⁊ pnicioſa ↄcupiſcen
tia nõ pmittit eos que oportet iſpicere: ⁊ ſibi maledicũt, di.
Sãguis eius ſup nos qđ ad filios maledictionẽ attrahũt
dicẽtes. Et ſup filios nřos? Sed tñ miſericors deus eoruȝ
ſniam nõ firmauit: ſed ex eis ⁊ eoꝝ filijs ſuſcepit qui peni
tẽtiam egerũt. Etenim ⁊ paulus ex ipſis fuit: ⁊ multa milia
eoꝝ qui in hieroſolymis crediderunt. LEO papa in ſer.
de paſ. Exceſſit ẽ pilati culpã facinus iudeoꝝ. Sȝ nec ipſe
euaſit reatũ qui reliqt ppriũ iudiciũ: ⁊ in crimen tranſiuit
alienũ. Seqẽ enim. Tũc dimiſit il. bar. Ieſuȝ aũt flagella
tuȝ tradidit vt crucifigereẽ. HIERO. Sciẽduȝ eſt aũt
pilatũ romanis legib⁹ miniſtraſſe: qbus ſancituȝ eſt: vt qui
crucifigiẽ pus flagellis ꝟbereẽ. Tradiẽ igiẽ ieſus militib⁹
ꝟberãdus: ⁊ illud ſcĩſſimuȝ corpus pect⁹ dei capax flagel
lis ſecuerũt. AVG. in ſer. de paſ. Ecce dñs aptaẽ ad ver
bera: ecce iam cediẽ: rupit ſanctã cutem violẽtia flagelloꝝ
repetitis ictibus crudelia ꝟbera ſcapularum terga ↄſcindũt.
Prohdolor iacet extẽſus ante hoĩem deus: ⁊ ſuppliciũ pa
titur rei: in quo nullum peccati veſtigium potuit inueniri.
HIERO. Hoc aũt factũ eſt: vt quia ſcriptũ erat. Multa
flagella pctõꝝ: illo flagello nos a ꝟberibus liberemur. In
lauacro etiã manuuȝ pilati: gẽtilium oĩa opa purganẽ: ⁊ ab
impietate iudeoꝝ nos alieni efficimur. HYLA. Pontifi
cibus aũt ſacerdotibus populus barrabam elegit: qui inter
pretatur pris filius: in quo archanũ future ifidelitatis oſtẽ
diẽ: chriſto antechriſtũ peccati filiũ pferendo. RABA.
Barrabas etiam qui ſeditiones faciebat in turbis: dimiſ
ſus eſt populo iudeoꝝ. i. diabolus qui vſq3 hodie regnat in
eis: ⁊ idcirco pacem habere non poſſunt.

Pilatus ſcies iude os p inuidiã chřm tradidiſſe: volebat ipſum liberare. Joã. 11. Mar. 15

D Ubi nõ eſt ieſus: ibi lites et plia: vbi hic eſt ibi ſunt oĩa bona ⁊ pax.

E Pilat⁹ lauit manus ſuas coram turbis: vt ſe inocentem oſtẽderet. Ps. 25.

F Chřs inocẽs ꝟberatur ceditur: ⁊ de ꝟber⁹ extẽdiẽ ante hoĩem. 1 Pe. 2. Ps. 31.

Tex.5. ¶ Tūc milites ꝑſidis ſuſcipiētes ieſum in ꝑto-
Mar.15 rio: ꝯgregauerūt ad eum vniuerſam cohorteꝫ:
Joā.19. ⁊ exuentes euꝫ: chlamydē coccineā circūdede-
runt ei. Et plectētes coronā de ſpinis poſuerūt
ſuꝑ caput eius: ⁊ arūdinē in dextera eius: ⁊ ge-
Mar.15 nuflexo ante eum: illudebāt ei dicētes. Aue rex
iudeoꝝ. Et expuentes in eum acceperunt arū-
dinem ⁊ percutiebant caput eius.

A ¶ AVG. de cō. euā. Poſt accuſatiōes chīi: ꝯſñs eſt vt ipaꝫ
dñi paſſionē videamus: quaꝫ mattheus ſic incipit. [Tunc
milites ꝑſidis ſuſci. ieſuꝫ in ꝑtorio ꝯgre. ad euꝫ vniuſaꝫ co-
horte.] HIERO. Quia. n. rex iudeoꝝ fuerat appellat⁹: ⁊
Milites i hriſuꝫ xp̄i tanꝙ regē veſtiūt: ſpinis coronant: dant calamū ꝓ ſceptro: et adorant. ħ ei ſcribe ⁊ ſacerdotes crimē obiecerāt: ꝙ ſibi in pplo iſ-
rael vſurparet impiū: illudētes ħ faciūt vt nudatū p̄ſtinis
veſtib⁹ induāt chlamydē coccineā pro ruſſo lymbo quo re-
ges veteres vtebanť: ⁊ pro diademate imponāt ei coronā
ſpineā: pro ſceptro regali dent calamū: ⁊ adorēt q̄ſi regeꝫ.
Et ħ eſt qđ ſbdiť. [Et exuē. euꝫ: chlamydē cocci. circū. ei: ⁊
plectē. coro. de ſpinis.] AVG. de cō. euā. Per ħ aūt itelli-
giť marcuꝫ dixiſſe indutū purpura. Pro regia. n. purpura
Mar.15 chlamydis illa coccinea ab illudētibus adhibita erat: ⁊ eſt
rubra q̄dā purpura cocco ſimillima. Pōt etiā fieri: vt pur-
purā etiā marcus cōmemorauerit quā chlamys hēbat: q̄-
uis eēt coccinea. CHRY. in hom. Que igiť erit nob̄ cura
de reliq̄ ſi ꝯtumelias ab aliq̄ patiamur: poſtq̄ chūs ħ paſ-
ſus eſt? Eteniꝫ qđ fiebat in chīm vltimus termin⁹ ꝯtume-
lie erat: nec vna pticula tm̄: ſꝫ vniuſuꝫ corpus patiebať in-
iurias. Caput ꝑ coronaꝫ ⁊ arūdinē ⁊ colaphos: facies qꝛ in-
ſpuebať: gene qꝛ alapis cedebanť: corpus totuꝫ ꝑ flagella.
Et qꝛ denudatū eſt per circūdationē chlamydis: ⁊ ꝑ fictaꝫ
adorationē: manus ꝑ arūdinē quā dederūt ei pro ſceptro:
ac ſi timerēt ne aliq̄d ꝑtermitterēt grauiſſime ꝑſumptiōis.
AVG. de cō. euā. Appet aūt mattheuꝫ recapitulādo iſta
cōmemoraſſe: nō quo tūc factū ſit: cū eū pilat⁹ crucifigēdū
Joā.19. tradidiſſet. Joānes. n. anteq̄ diceret: ꝙ euꝫ pilat⁹ crucifigē-
B dū tradiderit iſta cōmemorauit. HIERO. Nos aūt oīa
Myſtice hec itelligamus myſtice. Quō. n. cayphas dixit. Opꝫ vnuꝫ
hoīeꝫ mori pro oīb⁹: neſciēs q̄d diceret: ſic ⁊ iſti quecūq̄ fe-
Joā.19. cerūt: lꝫ alia mēte fecerint: tn̄ nob̄ qui credim⁹ ſacra tribue-
Quid ſignificent chlamys coccinea corona ſpinea ⁊ arūdo. bāt. Jn chlamyde coccinea: opa gētium cruēta ſuſtētat. Jn
corona ſpinea maledictū ſoluit antiquū. Jn calamo vene-
nata occidit aīalia: ſiue calamū tenebat in manu: vt ſacrile-
giū ſcriberet iudeoꝝ. HIERO. Uel alr̄. Suſceptis oīb⁹
corꝑis nr̄i īfirmitatib⁹ a dño: oē deīde nr̄m: q̄b⁹ regnū ſecū
erat debitū: ſanguine cocci colore ꝑfundiť. Spinis q̄ꝫ. i. cō-
pūgentiū quōdā pctīs gētiū coronať. Eſt. n. aculeus in ſpi-
nis: ex q̄b⁹ chīo victorie corona cōtexiť. Jn calamo xp̄o ca-
rūdē gētiū īfirmitas atq̄ inanitas manu cōprehēſa firma-
tur: q̄n ēt capiti ei⁹ illudiť: vt īfirmitas gētiū manu chīi cō-
prehēſa ēt in deū pńeꝫ: qui caput ei⁹ eſt: cōqeſcat. ORIG.
Uel calamus myſteriū fuit ꝙ ꝑus q̄ crederem⁹ ꝯfidebā-
mus in virga arūdinea egypti: vel cuiuſcūq̄ regni ꝯtra deo
quē accepit: vt triūphet eum in ligno crucis. Percutiūt aūt
cū ħ calamo caput chīi ieſu: q̄ꝛ ſp regnū illō ꝯberat deuꝫ
pńeꝫ caput ſaluatoris. REMI. Uel aliter. Per chlamydē
coccineā caro dñi deſignať que rubra dr̄ ꝑꝑ ſanguīs effuſio-
nē: ꝑ ſpineā coronā ſuſceptio pctōꝝ nr̄oꝝ: qꝛ in ſimilitudineꝫ
carnis peccati appāruit. RABA. Calamo igiť chīi caput
ꝑcutiūt: qui diuinitati ei⁹ ꝯdicētes: errorē ſuū aucte ſcē ſcri-
pture: que calamo ſcribiť: ꝯfirmare conanť. Spuunt in fa-
ciē ei⁹: qui pńtiā grē illi⁹ ꝯbis execrādis reſpuūt: ⁊ ieſuꝫ in
carne veniſſe denegāt. Falſo aūt illū adorāt q̄ in eū credūt:
ſꝫ ꝑuerſis actib⁹ deſpiciūt. AVG. de cō. euā. Qđ aūt dñm
in paſſione exuerūt veſteꝫ ꝓpaꝫ: ⁊ induerūt fucatā: ſignati
ſunt heretici: qui eū dicūt veꝝ corpus nō habuiſſe ſꝫ fictū.

¶ Et poſtq̄ illuſerūt ei: exuerūt euꝫ chlamyde Tex.6.
⁊ induerūt eum veſtimētis eius: ⁊ duxerūt eū Mar.15
vt crucifigerēt. Exeuntes aūt inuenerūt homi- Luc.23.
nem cyreneum noīe ſimonem: hūc angariaue- Mar.15
rūt vt tolleret crucē eius. Et venerunt in locuꝫ Joā.19.
qui dicitur golgotha: qđ eſt caluarie locus. Et
dederunt ei vinum bibere cum felle mixtū. Et Mar.15
cum guſtaſſet noluit bibere. Luc.23. Joā.19.

¶ GLO. Poſtq̄ euāgeliſta cōmemorauit ea: que ad illu- A
ſionē chīi ptinent: nūc narrare incipit ꝓceſſum crucifixio-
nis ipſi⁹. Uñ dr̄. [Et poſtq̄ illuſe. ei: exue. euꝫ chlamyde: et
indue. euꝫ veſti. ſuis: ⁊ duxe. euꝫ vt crucifigerēt.] AVG.
de cō. euāg. Hoc aūt in fine factū eē itelligiť: cuꝫ iam duce-
reť ad crucifigēdum. Poſtq̄. ſ. pilat⁹ tradidit eum iudeis.
HIERO. Notādū aūt q̄n flagellať ieſus ⁊ ꝯſpuiť nō ha- Jeſus i flagellatione et coronatiōe ⁊ alijs i aliēnis veſtimēťis; ꝓpꝛijs crucifixiōe aūt ꝓpꝛijs veſtimēťis induitur.
bet ꝓpa veſtimēta: ſed ea que ꝑꝑ peccata nr̄a ſumpſerat:
cuꝫ aūt crucifigiť ⁊ illuſionis pōpa ꝑterierit: tūc p̄ſtinas ve-
ſtes recipit ⁊ ꝓpꝛiū aſſumit ornatuꝫ: ſtatimq̄ elemēta tur-
banť: ⁊ creatori dat teſtimoniuꝫ creatura. ORIG. Et de
chlamyde q̄dē ſcriptū eſt: q̄n denuo expoliauerūt euꝫ. De
corona aūt ſpinea nihil tale euāgeliſte ſcripſerūt: vt iaꝫ nō
ſint ſpine nr̄e antique: poſtq̄ ſemel eas a nobis abſtulit ie-
ſus ſuꝑ venerabile caput ſuū. CHRY. in ſer. de paſ. Nō
aūt voluit dñs pati ſub tecto: nō in tēplo iudaico: ne puta-
res pro illa tm̄ plebe oblatuꝫ: ⁊ ideo foras ciuitatem: foras
muros: vt ſcias ſacrificiū eē cōe qđ totius terre eſt oblatio:
qđ cōis eſt purificatio. Et ħ ſignať cum dr̄. [Exeūtes aūtē
inuenerūt hoīeꝫ cyre. noīe ſimonē. Hūc angaria. vt tolle. cru-
cē eius.] HIERO. Ne q̄s aūt putet huic loco euāgeliſte
ioānis hyſtoriā eē ꝯtrariā: ille. n. dicit exeūteꝫ dñm de ꝑtorio Joā.19.
portaſſe cruceꝫ ſuā. Mattheus aūt refert ꝙ inuenerūt ho-
minē cyreneum cui īpoſuerūt crucē ieſu. Sed ħ itelligēdū
eſt ꝙ egrediēs de ꝑtorio ieſus ipſe portauerit crucē ſuā: po-
ſtea obuiā habuerūt ſimonē: cui portādā crucē īpoſuerūt.
ORIG. Aut egreſſi q̄dē angariauerūt ſimonē. Appropin-
quātes aūt ad locū: in quo euꝫ fuerāt ſuſpēſuri: īpoſuerunt
crucē ⁊ ipſi: vt ipſe eā portaret. Nō fortuito aūt angariat⁹
eſt ſimon: ſed ſcḋm diſpōnē dei duct⁹ eſt ad ħ vt euāgelica
ſcriptura dignus inueniretur ⁊ miniſterio crucis chriſti. Nō
ſolū aūt ſaluatorē ꝯueniebat accipe crucē ſuā: ſꝫ ⁊ nos ꝯue-
niebat eā portare: ſalutarē nob̄ angariā adimplentes. Nec
tn̄ ſic ꝓfeciſſet nobis eā accipe: ſicut cuꝫ ipſe eam accepit.
HIERO. Myſtice. n. crucē ſuſcipiūt nationes: ⁊ ꝑegrin⁹
obediēs portat ignominiā ſaluatoris. HYLA. Jndign⁹ B
enim iudeus erat chīi crucē ferre: qꝛ fidei gētiū erat in re- Quid ſignificať ꝑ ſimonē cyreneū: qui chīi crucē portat.
liquum ⁊ crucē accipe ⁊ cōpati. REMI. Jſte. n. ſimon nō
erat hieroſolymita. ſꝫ ꝑegrinus ⁊ aduena. ſ. cyreneus. Cyre-
ne. n. ciuitas eſt libye. Jnterptať aūt ſimon obediens: cyre-
neus heres. Uñ pulchre per eum deſignať pplˀs gētiū qui
ꝑegrinus erat teſtamētoꝝ dei: ſed credēdo factus eſt ciuis
ſcōꝝ ⁊ domeſticus ⁊ heres dei. GREG. in ho. Uel aliter. Ephe.2.
Per ſimonē qui crucē dñicā in angariā portat: deſignanť
abſtinētes ⁊ arrogātes: qꝛ per abſtinentiā q̄deꝫ carnē affli-
ciūt: ſed fructū abſtinētie iterius nō regrūt. Uñ idē ſimon
crucē portat: ſed nō moriť: qꝛ abſtinētes ⁊ arrogantes per
abſtinētiā q̄deꝫ corpus affliciūt: ſed per deſideriū q̄dē glie
mūdo viuūt. Seqť. [Et vene. in locuꝫ qui dr̄ golgotha: qđ
eſt caluarie locus.] RABA. Golgotha. n. ſyrū nomē eſt:
⁊ iterpretať caluaria. HIERO. Audiui quēdaꝫ expoſuiſſe
caluarie locuꝫ: in quo ſepult⁹ eſt Adam: ⁊ ideo ſic appella-
tuꝫ: qꝛ ibi antiq̄ hoīs ſit cōditū caput. Fauorabilis iterpre-
tatio

tatio ⁊ mulcens aurez populi: nec tñ vera. Extra vrbez.n.
⁊ foris portã loca ſunt in qbus truncanť capita dãnatoꝝ:
⁊ caluarie.i.decollatoꝝ ſumpſere nomen. Propterea autẽ
ibi crucifixus eſt ieſus: vt vbi prius erat area dãnatorum:
C ibi erigerenť vexilla martyrij. Adam vero ſepultum iuxta
Quare locus crucis electꝰ fuit in medio terre. ebrõ ⁊ arbee in ieſu filij naue volumie legimꝰ. HYLA.
Locus aũt crucis talis eſt vt poſitus in medio terre ad ca
peſcendam dei cognitionẽ vniuerſis gentibꝰ eſſet equalis.
Seqť. [Et dede.ei bibere vinũ cũ fel.mixtũ.] AVGV.
mar. 15. de con.euan. Hoc marcus ita narrat. Et dabant ei bibere
myrratũ vinuz. Fel quippe pro amaritudine matthꝰ po
ſuit: myrratũ enĩz vinũ amariſſimũ eſt: quãq̃ fieri poſſit vt
⁊ fel ⁊ myrra vinum amariſſimũ redderent. HIERO.
Amara vitis amarꝫ vinuz facit: quo potant dñm ieſum: vt
Ps. 67. impleať qd̃ ſcriptũ eſt. Dederunt in cibuz meũ fel. Et deꝰ
Hier. 2. loquiť ad hierlm. Ego te plantaui vineã veram: quõ facta
es in amaritudine vitis aliene? [Et cuz guſtaſſet noluit bi
mar. 15. bere.] AVGV. de cõ.euã. Qd̃ aũt marcus ait. Et nõ ac
cepit. intelligiť: nõ accepit vt biberet. guſtauit aũt ſicẽ mat
theus teſtis eſt. Et qd̃ idẽ matthꝰ ait. [Noluit bibere] hoc
marcus dixit. Nõ accepit: tacuit etiã q̃ guſtauit. Qd̃ aũt cũ
guſtaſſet noluit bibere hoc indicat q̃ guſtauerit qdẽ pro no
bis mortis amaritudinẽ: ſed 3° die reſurrexit. HYLA.
Uel ideo oblatũ vinũ felle admixtũ bibere recuſauit: non
enĩz eterne glie incorruptioni pctõꝝ amaritudo miſceť.
Tex. 7. ¶ Poſtq̃ autem crucifixerunt eum diuiſerunt
mar. 15. veſtimenta eius ſortem mittentes: vt adimple
Joã. 19. retur quod dictum eſt per prophetam dicentẽ.
Ps. 21. Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea: ⁊ ſuper ve
ſtem meam miſerunt ſortem. Et ſedentes ſer
uabant euz. Et impoſuerunt ſuper caput eius
cauſaz ipſius ſcriptã. Hic eſt ieſus rex iudeoꝝ.
Tunc crucifixi ſunt cũ eo duo latrones: vnus
a dextris ⁊ vnus a ſiniſtris.
A ¶ GLO. Premiſſo quõ chriſtus ad locũ paſſionis eſt du
ctus hic euãgeliſta ipſam paſſionẽ pſequiť: genus mortis
exponẽs cũ dicit. [Poſtq̃ aũt crucifixerũt eũ.] AVGV.
in libro. 83. qõnuz. Sapiẽtia qdez dei hoiez ad exemplum
quo recte viueremus ſuſcepit. pertinet aũt ad vitã rectam
ea que nõ ſunt metuẽda non metuere. Sunt aũt hoies qui
quãuis mortẽ ipſaz nõ timeant: genus tñ mortis horreſcũt.
Ut ergo nullũ mortis genus recte viuẽti homini metuẽ
dum eſſet: illius hoĩs cruce oſtẽdendum fuit. Nihil.n.erat
inter omnia genera mortis illo genere execrabilius ⁊ for
midabilius. AVGV. in ſer. de paſ. Quãtũ autẽ valeat
Gen. 3. virtꝰ crucis: aduertat ſanctitas veſtra. Cõtẽpſit adam pce
ptum accipiẽs ex arbore pomũ: ſed qcqd adam perdidit:
Gen. 7. chriſtus in cruce inuenit. De diluuio aquaꝝ humanũ genꝰ
Exo. 14. archa lignea liberauit: de egypto dei pplõ recedente moy
Exo. 15. ſes mare virga diuiſit: pharaonẽ proſtrauit: ⁊ populuz dei
Nũ. 20 redemit. Idez moyſes lignũ in aquã miſit: ⁊ amarã aquaz
Exo. 17. in dulcedinez cõmutauit. Ex lignea virga de ſpũali petra
Deu. 31. ſalutaris vnda proferť: ⁊ vt amalech vincereť circa vir
gam: Moyſes expanſis manibꝰ extendiť: ⁊ lex dei arche
teſtamẽti crediť lignee: vt his oĩbus ad lignũ crucis quaſi
per gradus quoſdaz veniať. CHRY. in ſer. de paſſione.
Ideo ⁊ in excelſo ligno nõ ſub tecto paſſus eſt: vt etiã ipſiꝰ
aeris natura mundeť: ſed ⁊ terra ſimile beneficiuz ſentie
bat decurrentis de latere ſanguinis ſtillatione mundata.
B GLO. Lignuz etiã crucis ſignificare videť eccleſiam in
Moraliter. Crux chri quattuor ſignificat. quattuor mundi partibꝰ diffuſaz. RABA. Uel ſm mo
ralem ſenſuz crux per ſuam latitudinẽ ſignificat hylarita
tez operãtis: q: triſtitia anguſtias facit. Latitudo.n.crucis
eſt in tranſuerſo ligno vbi figunť manus. Per manus aũt
opera intelligimus. Per altitudinẽ aũt cui caput adiũgiť:
ſignificať expectatio retributionis de ſublimi iuſtitia dei.
Longitudo aũt qua totũ corpus extẽdiť: tolerantiaz de ſi
gnat. Unde longanimes dicunť qui tolerant. Profunduz
autẽ qd̃ terre infixum eſt: ſecretum ſacramẽti prefigurat.
HYLA. Sic ḡ in ligno vite cunctoꝝ ſalus ⁊ vita ſuſpen
diť. Uñ dĩ. [Poſtq̃ aũt crucifi.cũ diuiſe. veſti.eiꝰ: ſortem
mittẽtes.] AVGV. de cõ.euã. Hoc breuiter a mattheo
dictũ eſt. Joãnes aũt diſtinctius explicat quẽadmoduz ge
ſtuz ſit. Milites inquit cũ crucifixiſſent euz: acceperũt ve Jo. 20.
ſtimẽta eiꝰ: ⁊ fecerũt quattuor ptes: vnicuiq3 militi ptẽ: ⁊ tuni
caz. Erat aũt tunica incõſutilis. CHRY. in ho. Notãduz
ergo q̃ nõ pua hec abiectio chri erat. Quaſi.n.circa dehõ
noratũ ⁊ oĩuz viliſſimũ in chro hoc agebãt. in latronibꝰ autẽ
nihil tale opati ſũt. Diuidere.n. veſtimẽta in ↄdẽnatis vaĺ
de vilibꝰ ⁊ abiectis fit: ⁊ nihil aliud habẽtibꝰ. HIERO.
Hoc aũt qd̃ circa chrĩz geſtuz eſt: in pſalmo fuerat pphetã
tuz. Et idõ ſeqť. [Ut adipleť qd̃ dictũ eſt per pphetã dicẽ
tez. Diuiſerũt ſibi veſtimẽta mea ⁊ ſup veſtẽ meã miſerũt Ps. 21.
ſortez.] Sequiť. [Et ſedẽtes ſeruabãt eũ.] ſ. milites. Dili
gentia militũ ⁊ ſacerdotũ nobis pfuit: vt maior ⁊ apertior
reſurgẽtis virtꝰ appareat. Seqť. [Et ipoſuerũt ſup caput
eiꝰ cãm ipſius ſcriptã. Hic eſt ieſus rex iudeoꝝ.] Nõ poſ
ſum aũt digne admirari pro rei magnitudie q̃ emptis fal
ſis teſtibꝰ: ⁊ ad ſeditionẽ clamoreq3 infelici pplo cõcitato:
nullaz aliã inuenerũt cãm interfectionis eiꝰ niſi q̃ rex iu C
deoꝝ eſſet: ⁊ illi forſitan illudentes ridenteſq3 hoc fecerunt.
REMI. Diuinitus aũt pcuratũ fuit: vt talis titulus ſuper
caput eiꝰ poneret: vt per hoc iudei agnoſcerẽt: qȝ nec etiaz
occidendo facere potuerũt vt eũ regem nõ haberent. Per
mortis eniz patibuluz nõ amiſit imperiũ: ſȝ potiꝰ corrobo
rauit. ORIGE. Et pnceps qdez ſacerdotũ ſm lr̃az legis
portabat in capite ſuo ſanctificationẽ dñi ſcriptaz. Uerus
aũt pnceps ſacerdotũ: ⁊ rex ieſus in cruce qdẽ hȝ ſcriptũ.
[Hic eſt rex iudeoꝝ.] Aſcẽdens aũt ad patrẽ pro litteris:
⁊ pro noĩe quo noiať habet ipſum patrẽ. RABA. Quia
eniz rex ſimul ⁊ ſacerdos eſt: cũ ſue carnis hoſtiaz in altari
crucis offerret: regis quoq3 dignitatẽ titulus pretendit: qui
nõ infra: ſed ſupra crucẽ poniť: quia ſȝ in cruce pro nobis
hoĩs infirmitate dolebat: ſup crucez tñ regis maieſtas ful
gebat: quã per crucẽ nõ pdidit: ſed potiꝰ ↄfirmauit. Seqť.
[Tunc crucifixi ſunt cũ eo duo latrones: vnus a dextris ⁊
vnus a ſiniſtris.] HIERO. Sicut.n. pro nob maledictũ Gal. 3.
crucis factꝰ eſt chrs: ſic pro oĩuz ſalute inter noxios quaſi
noxius crucifigiť. LEO papa in ſer. de paſ. do. Duo autẽ
latrones vnus ad dexterã ⁊ alius ad ſiniſtrã crucifigũť: vt
in ipſa patibuli ſpecie monſtrareť illa que in iudicio ipſiꝰ
oĩum hoĩuz eſt fienda diſcretio. Paſſio igiť chri ſalutis no
ſtre ↄtinet ſacrm̃: ⁊ de inſtrumẽto qd̃ iniquitas iudeoꝝ pa
rauit ad penã: potẽtia redemptoris graduz fecit ad gl̃iam. D
HYLA. Uel alr. Duo latrones leue ac dextre aſſiganť:
oẽz humani generis vniuerſitatẽ vocari ad ſacrm̃ paſſio
nis dñi oſtendentes. Sed q: per diuerſitatẽ fideliuz ac in
fidelium fit omniũ ſm dexteraz ſiniſtrãq3 diuiſio: vnus ex
duobus ad dexteraz eius ſitus: fidei iuſtificatione ſaluať.
REMI. Uel per iſtos duos latrones deſignantur oẽs: qui
artioris vite ↄtinẽtiã apprehẽdũt. Quicũq3.n. ſola itẽtiõe
placẽdi deo hoc faciũt: deſignanť p illuz q a dextris dei cru
cifixus ẽ. Qui vero pro appetitu humane laudis: vľ aliq̃ minꝰ
digna intẽtiõe: deſignanť p illũ q a ſiniſtris crucifixus eſt.
¶ Pretereuntes aũt blaſphemabãt eũ: mouẽ Tex. 8.
tes capita ſua ⁊ dicẽtes. Uah qui deſtruis tẽ Sap. 2.
plum dei: ⁊ in triduo illud reedificas. Salua mar. 15.
Luc. 23

Diuinitus fuit pcuratũ ⁊ actũ q̃ talis titulus ſup crucẽ chri poneret.

Quid ſignificant duo latrones cum chriſto crucifixi.

temetipſum: ſi filius dei es: deſcende de cruce.
Similr̄ ⁊ principes ſacerdotū illudentes cum
ſcribis ⁊ ſenioꝛib⁹ dicebāt. Alios ſaluos fecit:
ſeipſum nō poteſt ſaluum facere. Si rex iſrael
eſt: deſcendat nūc de cruce ⁊ credimus ei. Cō-
fidit in deo: liberet nunc euꝫ ſi vult. Dixit eniꝫ:
mar. 15. quia filius dei ſum. Idipſum aūt ⁊ latrones q
Luc. 23 crucifixi erant cum eo improperabant ei.
A ¶ CHRY. in homel. Cum chriſtum denudaſſent ⁊ cruci-
fixiſſent: vltra ꝓcedunt: ⁊ in cruce videtes affixum expꝛo-
brant ei. Unde dicit̄. [Pretereuntes aūt blaſphemabant
ps. 79. eum mouētes capita ſua.] HIERO. Blaſphemabant
quideꝫ quia pretergrediebant̄ viaꝫ: ⁊ in vero itinere ſcri-
pturaruꝫ ambulare nolebant. Mouebant aūt capita ſua:
quia iam ante mouerant pedes: ⁊ nō ſtabant ſupra petrā.
Idipſuꝫ autē inſultās dicit fatuus populus qđ falſi teſtes
cōfinxerant. Unde ſequit̄. [Et dicentes. Uah qui deſtruis
templuꝫ dei: ⁊ in triduo illđ reedificas.] REMI. [Uah]
interiectio eſt inſultantis ſiue irridentis. HYLA. Quid
ergo venie erit cum poſt triduū reedificatū templum dei
in corpoꝛis reſurrectione cernet̄: CHRY. in homel. Ut
q̄ſi prioꝛib⁹ ſignis īcipiētes detrahere ſubiungūt. [Salua
temetipſuꝫ. ſi filius dei es: deſcende de cruce.] CHRY.
Ideo no- in ſermo. de paſſio. Sed ecōtrario quia filius dei eſt: ideo
luit de cru non deſcēdit de cruce. Nam ideo venit: vt crucifigeretur
ce deſcen- pro nobis. Sequit̄. [Similiter ⁊ principes ſacerdotū illu-
dere: quia dentes cum ſcribis ⁊ ſenioꝛibus dicebant. Alios ſaluos fe-
ad hoc ve- cit ſeipſuꝫ non poteſt ſaluum facere.] HIERO. Etiā no
nit vt cru- lentes ſcribe ⁊ phariſei cōfitentur ꝙ alios ſaluos fecerit.
cifigeret. Itaqꝫ veſtra vos ꝯdemnat ſentētia. Qui eniꝫ alios ſaluos
fecit: vtiqꝫ ſi vellet ſeipſuꝫ ſaluare poterat. Sequitur. [Si
rex iſrael eſt deſcendat nunc de cruce ⁊ credimus ei.]
CHRY. in ſermone de paſſione domini. Conſidera aūt
nunc vocem filioꝛuꝫ diaboli quomō imitantur voceꝫ pa-
,3.4. ternam. Diabolus eniꝫ docebat. Mitte te deoꝛſuꝫ ſi fili⁹
dei es: ⁊ iudei dicunt. [Si filius dei es: deſcēde de cruce.]
LEO papa. De quo erroꝛis fonte iudei talium blaſphe-
miaruꝫ venena potaſtis: Quis vobis magiſter tradidit:
que doctrina perſuaſit: ꝙ illuꝫ regem iſrael: illuꝫ dei filiuꝫ
credere deberetis qui ſe aut crucifigi non ſineret: aut a cō-
fixione clauoꝝ liberum coꝛp⁹ excuteret: Non hoc vobis
legis myſteria: aut ꝓphetarum oꝛa cecinerunt. Sed illud
vere legiſtis. Faciem meaꝫ nō auerti a cōfuſione ſputoꝝ.
ps. 21. Et iterum. Foderunt manus meas ⁊ pedes meos: dinume-
rauerunt omnia oſſa mea. Nunqđ legiſtis: dominus deſcē-
dit de cruce: ſed legiſtis: dñs regnauit a ligno. RABA.
Si auteꝫ tunc de cruce ſurgeret inſultantib⁹ cedens: virtu-
tem nobis patiētie nō demōſtraret: ſed expectauit paulu-
lum: irriſioneꝫ ſuſtinuit: qui de cruce ſurgere noluit: de ſe-
B pulchꝛo reſurrexit. HIERO. Fraudulenta autē eſt pro-
miſſio cum addunt. [Et credimus ei.] Quid enim plus de
cruce adhuc viuentē deſcendere: an de ſepulchꝛo moꝛtuū
reſurgere: Reſurrexit: ⁊ nō crediditis. ergo etiā ſi de cru-
ce deſcenderet nō crederetis. Sed mihi videt̄ hoc demo-
Demones nes immittere. Statim eniꝫ vt crucifixus eſt dñs: ſenſerunt
ſtatiꝫ poſt- virtuteꝫ crucis: ⁊ intellexerūt fractas vires ſuas eſſe: ⁊ hoc
q̄ chriſtus agunt vt de cruce deſcēdat. Sed domin⁹ ſciens aduerſa-
crucifix⁹ ē rioꝝ inſidias permanet in patibulo: vt diaboluꝫ deſtruat.
ſēſerūt vir Sequit̄. [Confidit in deo: liberet euꝫ ſi vult.] CHRY.
tutē ei⁹. in homel. O inquinati valde. Nunqđ ꝓphete ⁊ iuſti non
erant: quia eos nō eripuit a periculis deus: Si auteꝫ illoꝝ
glorie nō obfuit: ꝙ eis pericula induxiſtis: multomagis in
iſto nō opoꝛtebat vos ſcandalizari per ea que patit̄: quia

ſemꝑ per ea que dixit: hanc veſtraꝫ remouit ſuſpitionem.
Sequit̄. [Dixit enim: quia filius dei ſum.] Per qđ oſten-
dere volebant euꝫ pati ob ſeductoꝛis ⁊ erronei cāꝫ: ⁊ ſicut
ſuperbū ⁊ vane gloꝛiantē in his que dicebat. Sic ergo nō
ſolum iudei ⁊ milites deſubtus cum deridebant: ſed ⁊ de-
ſuper latrones cū eo crucifixi. Unde ſequit̄. [Idipſuꝫ aūt
⁊ latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei.]
AVGV. de con. euā. Poteſt autē putari lucas repugna- Luc. 23.
re ei qđ hic dicit̄: qui dicit ꝙ vnus de latronibus blaſphe-
mabat eum: quē alter increpabat: niſi intelligamus mat-
theum breuiter reſtringentē hunc locuꝫ pluraleꝫ numerū
pro ſingulari poſuiſſe: ſicut in epiſtola ad hebꝛeos legim⁹ Heb. 11.
pluralr̄ dictū: clauſerunt oꝛa leonuꝫ: cū ſolus daniel ſigni- Dan. 14.
ficari intelligat̄. Quid aūt vſitatius ē̄ vt aliquis dicat. En
ruſtici mihi inſultant: etiā ſi vnus inſultet. Eſſet auteꝫ con-
trarium ſi mattheus dixiſſet ambos latrones conuiciatos C
domino. Cum xo dictum eſt latrones: nec additū eſt am- Cōcoꝛdāt
bo: potuit vſitato locutionis modo per pluraleꝫ numeruꝫ euāgeliſte,
ſignificari. HIERO. Uel poteſt dici ꝙ primū vterqꝫ. ſ. circa latro-
blaſphemauerit: deinde ſole fugiēte: terra cōmota: ſaxiſqꝫ nes cum
diruptis: ⁊ ingruentib⁹ tenebꝛis vnus crediderit in ieſum: chꝛiſto cru-
⁊ prioꝛem negationem ſequenti confeſſione emendauerit. cifixos.
CHRY. in homel. Ut eniꝫ non exiſtimes ex quadaꝫ cō-
uenientia id geſtum fuiſſe neqꝫ latronē fuiſſe: qui latro vi-
debat̄ a cōtumelia: oſtendit tibi quoniā etiaꝫ in cruce po-
ſitus latro erat ⁊ inimicus: ⁊ repente tranſmutatus eſt.
HYLA. Qꝛ autē latrones ambo conditionē ei paſſionis
exprobꝛant: vniuerſis etiam fidelibus ſcandalum crucis
futurum eſſe ſignificat. HIERO. Uel in duobus latro-
nibus vterqꝫ populus gentiliuꝫ ⁊ iudeoꝝ primo dominū
blaſphemauit: poſtea ſignoꝛuꝫ multitudine alter exter-
ritus egit penitentiam ⁊ vſqꝫ hodie iudeos increpat bla-
ſphemantes. ORIGE. Sed ⁊ latro qui ſaluatus eſt pōt
eſſe myſterium eoꝛum: qui poſt multas iniquitates credi-
derunt in chꝛiſtum.
¶ A ſexta aūt hoꝛa tenebꝛe facte ſunt ſuꝑ vniuer- Tex. 9.
ſam terrā: vſqꝫ ad hoꝛaꝫ nonam. Et circa hoꝛā mar. 15.
nonaꝫ clamauit ieſus voce magna dicēs: Hely Luc. 23
hely lama zabathani. Hoc eſt: De⁹ meus: de⁹ mar. 15.
meus: vt qđ dereliquiſti me: Quidaꝫ aūt illic
ſtantes: ⁊ audiētes dicebāt: Helyaꝫ vocat iſte. mar. 15.
Et cōtinuo currēs vnus ex eis acceptā ſpongiā Luc. 23
impleuit aceto: ⁊ impoſuit harūdini: ⁊ dabat Joā. 19.
ei bibere. Ceteri xo dicebant: Sine: videam⁹ mar. 15.
an veniat helyas liberans eum. Ieſus aūt iterꝫ Luc. 23.
clamans voce magna emiſit ſpiritum.
¶ CHRY. in ſermone de paſſio. Non poterat ferre crea-
tura iniuriā creatoꝛis: vnde ſol retraxit radios ſuos: ne vi- A
deret impioꝝ facinoꝛa. Et ideo dicit̄. [A ſexta auteꝫ hoꝛa Creatura
tenebꝛe facte ſunt ſuper vniuerſaꝫ terram vſqꝫ ad hoꝛam nō potuit
nonam.] ORIGE. Ab hoc textu q̄daꝫ calumniant̄ euan- ferre iniu-
gelicam veritatē. Defectio eniꝫ ſolis a ſeculo ſemper fuit riā creato-
in ſuo tempoꝛe facta. Sed defectio ſolis que ſ̄m cōſuetu- ris in ſua
dinem tempoꝝ ita currentiuꝫ fieri ſolet: nō in alio tēpoꝛe paſſione.
fit niſi in cōuentu ſolis ⁊ lune quādo luna ſubtus currens:
ſolis impedit radios occurrēns ei. In tempoꝛe auteꝫ quo
paſſus eſt chꝛiſtus: manifeſtum eſt quoniā cōuentus non
erat lune ad ſolem: quoniā tempus erat paſchale qđ ꝯſue-
tudinis eſt agere quādo luna plena eſt. Quidaꝫ autem cre-
dentium volentes defenſionē aliquā inducere contra hoc
dixerunt: quoniā illa defectio ſolis cōuenienter ſ̄m cetera
prodigia noua: contra ꝯſuetudinem facta eſt. DIONY.

in epiſtola ad policarpuꝫ. Inopinabilr̄ eniꝫ ſoli lunaꝫ inci
denteꝫ videbamus. Non eniꝫ erat ꝯuentus tēporis: ⁊ rur-
ſus ipſaꝫ a nona hora vſqꝫ ad veſperaꝫ ad diametrū ſolis
ſupnaturalr̄ reſtitutā. Eclipſim etiā ipſam ex oriēte vidi-
mus inchoatā: ⁊ vſqꝫ ad ſolareꝫ terminū venientē poſtea
regredientem: ⁊ rurſus non ex eodeꝫ ⁊ defectum ⁊ repu-
B gnationē: ſꝫ ecōtrario ſꝫ diametrū factā. CHRY. in ho.
Trib⁹ etiā horis tenebre pmāſerūt: cū eclipſis in momēto
trāſeat. Nō enim hꝫ morā vt ſciunt illi qui cōſideraverūt.
ORIGE. Sed adverſus hoc filij hui⁹ ſeculi dicūt. Quō hoc
factum taꝫ mirabile nemo grecoꝝ: aut barbaroꝝ ſcripſit
eoꝝ qui notaverunt: ſi qd tale nouū factū eſt aliquādo: Et
phlegon qdeꝫ in chronicis ſuis ſcripſit: in pncipatu tyberij
ceſaris factū: ſꝫ nō ſignavit in luna plena. Arbitror ḡ ſicut
cetera ſigna que fcā ſunt in paſſione ipſius. ſ. veluꝫ ſciſſuꝫ:
⁊ terra tremuit: ⁊ cetera hierl'm tm̄mō fcā ſunt. Aut ſi la-
tius voluerit qs extēdere ad terrā iudeam: ſicut in 3° libro
3.reg.18 Regum. dixit Abdias ad Helyam. Uiuit deus tuus: ſi eſt
gens aut regnū: vbi nō miſit dn̄s me⁹ querere te: oſtēdens
qm̄ ſatis eum in gentib⁹ queſierat circa iudeā. Eſt aūt ꝯñs
intelligere quaſdaꝫ tenebroſiſſimas nubes ⁊ multas ⁊ ma
gnas cōcurriſſe ſup hierl'm: ⁊ terrā iudee: ⁊ ideo facte ſunt
Gen.1. tenebre ꝓfunde a ſexta hora vſqꝫ ad nonā. Due eniꝫ crea
Sexta die chriſt⁹ pati voluit: qa 6° die hō fuerat creatus. ture in ſexta die facte fuiſſe intelligunt: ante ſextā quidem
aialia: in ſexta auteꝫ hō: ⁊ ideo cōveniebat pro ſalute hoīs
morientē in hora ſexta ſuſpendi: ⁊ a ſexta hora pp hoc tene-
bras fuiſſe factas ſup oēm terraꝫ vſqꝫ ad nonam. Et ſicut
moyſe manus extēdente in celuꝫ: facte ſunt tenebre ſuper
A egyptos: ſeruos dei tenētes in ſeruitute: ſilr̄ ⁊ chro in ſexta
hora manus extēdente in cruce ad celuꝫ ſup ppl'm qui cla
Exo.10. mauerat. Crucifige eū: facte ſunt tenebre: ⁊ ab omni lumi-
ne ſunt puati: in ſignū futuraꝝ tenebraꝝ que cōprehēſure
erāt gentē iudeā. Itē ſub moyſe facte ſūt tenebre ſup oēm
terrā egypti trib⁹ diebus. oībus aūt filijs iſrael erat lumē.
Sub chriſto aūt facte ſunt tenebre ſup oēm iudeā tribus
horis: qm̄ ꝓpter peccata ſua puati ſunt a lumine dei pr̄is ⁊
a ſplendore chr̄i: ⁊ ab illuminatiōe ſpūſſancti. Lumen aūt
fuit ſup oēm reliquā terrā: qđ vbiqꝫ illuminat oēm ecclīā
dei in chro. Et ſi vſqꝫ ad horā nonā tenebre facte fuerunt
ſup iudeā: manifeſtuꝫ eſt qm̄ iterū eis lumē refulſit: qr cuꝫ
Ro.11. plenitudo gentiū intraverit: tum omnis iſrael ſaluus fiet.
CHRY. in ho. Uel alr̄. Hoc admirāduꝫ erat: q in omnē
terrā tenebre ſunt facte: qđ nunq̄ prius ꝯtigerat. In egypto
eniꝫ ſolum tenebre facte ſunt: qn̄ paſcha pficiendum erat.
mat.12. Que eniꝫ tunc agebant: horꝝ typus erāt. Et intuere q fuīt
tenebre in media die qn̄ vbiqꝫ terraꝝ dies erat: vt oēs qui
habitabant terrā: hoc miraculuꝫ cognoſcerēt. Hoc aūt eſt
mat.12. ſignū qđ penitentib⁹ pmittebat dare dicēs. Generatio prava
C ⁊ adultera ſignū querit: ⁊ ſignū nō dabit ei: niſi ſignū ione
Signa in paſſiōe dn̄i fcā: erant ſufficiētia ad iudeoꝝ ꝯverſionē. ꝓphete: crucē ſignās ⁊ reſurrectionē. Etenim multo mira-
bilius eſt in eo qui crucifixus erat hoc fieri: q̄ ambulante
eo ſup terrā. Hoc aūt ſufficiēs erat eos cōvertere: nō ſoluꝫ
magnitudine miraculi: ſed qr hoc geſtuꝫ eſt poſtq̄ oīa lo-
cuti fuerāt: que voluerāt: ⁊ ſatietatē acceperāt ꝯtumeliaꝝ.
Qualr̄ auteꝫ nō admirati ſunt vniverſi neqꝫ eſtimaverūt
eū eſſe deū? quia. ſ. hoīuꝫ genus tunc multa malitia ⁊ deſi-
dia detinebat: ⁊ hoc miraculuꝫ factū ꝯfeſtim tranſijt ⁊ nō
noverāt que eſſet cā ei⁹ qđ gerebat. Et pp hoc ipſe poſtea
loqt vt oſtdat ſe videre: ⁊ q ipſe hoc miraculuꝫ fecit. Uñ
ſequit. [Et circa horam nonā clamavit ieſus voce magna
ps.21. dicēs. Hely: hely: lama zabatani. Hoc eſt: Deus me⁹: deus
meus: vt qd dereliquiſti me?] HIERO. Principio vi-
ceſimi pmi pſalmi vſus eſt. Illud vo qđ eſt in medio ver-
ſiculi. Reſpice in me: ſuperfluū eſt. Legit eniꝫ in hebreo.
Deus meus de⁹ meus: quare me dereliquiſti? Ergo impij

ſunt: qui pſalmuꝫ ex pſona David ſiue Heſter ⁊ Mardo-
chei dictū putant: cū etiā euāgeliſte teſtimonio ex eo ſum-
pta ſuper ſaluatore intelligant: vt eſt illud. Diuiſerūt ſibi ps.21.
veſtimēta mea: ⁊ foderūt manus meas. CHRY. in ho.
Ideo aūt emiſit ꝓphēticā voceꝫ: vt vſqꝫ ad vltimā horaꝫ
teſtimoniū perhibeat veteri teſtamēto: ⁊ vt videāt qm̄ ho
norat patrē ⁊ nō eſt deo cōtrarius: ⁊ ideo hebraicā vocem
emiſit: vt eis fieret cognita ⁊ manifeſta. ORIGE. Req-
rendaꝫ eſt aūt: qd eſt q a deo derelictus eſt chr̄s. Et qdaꝫ
qa nō poſſunt exponere: derelinqui chr̄m a deo: dicunt q
per humilitatē dictuꝫ eſt. Sed manifeſte intelligere pote-
ris qd ſit qđ dicit: faciēs cōparationē glorie illius quā ha-
buit apud patrē: ad ꝯfuſionē quā ꝯtēnens ſuſtinuit crucē.
HYLA. Per hec aūt verba ingenia ꝯtendunt heretica: D
q aut defeciſſe oīno deuꝫ verbū in aīaꝫ corpis volunt: dū Nō̄ intelligat chr̄ꝫ
corpus officio anime viuificat: aut oīno nec fuerit chriſtus i cruce cla
hō natus: qr in eo dei verbuꝫ modo ſpūs habitaverit pro- maſſe ſe a
phetalis: quaſi ieſus chriſtus anime ſoluꝫ ⁊ corporis hō cō pr̄e dereli-
munis: hoc hꝫ ſui exordiuꝫ: quo eſſe cepit hō: qui nūc a dei ctum.
verbo cōtracta rurſum ꝓtectione deſertus clamet: Deus ps.21.
meus: quare me dereliquiſti? Uel certe in aīa verbi natu-
ra mutata paterno chriſtus in oīb⁹ vſus auxilio: nūc inops
eius mortiqꝫ permiſſus ſolitudinē ſuaꝫ cōqueratur: relin-
quentēqꝫ ſe arguat. Sed inter has impias infirmaſqꝫ ſen-
tentias eccleſie fides imbuta aplicis doctrinis nō patitur
ieſum chriſtuꝫ ne filius dei: nō ⁊ filius hoīs intelligat. Nā
querela derelicti moriētis infirmitas eſt: promiſſio aūt pa
radiſi viuētis dei regnū eſt. Habes in cōquerēte ad mortē
relictū ſe eſſe: qr hō eſt. Habes eum qui morit pfitentē ſe
in paradiſo regnare: qr deus eſt. Non ergo mireris verboꝝ
humilitatē ⁊ querimonias derelicti: cuꝫ formā ſerui ſciēs:
ſcandaluꝫ crucis videas. GLO. Dicit aūt de⁹ euꝫ deſer-
uiſſe in morte: qr ptāti pſequētiuꝫ eū expoſuit. Subtraxit
eniꝫ protectionē: ſed nō ſoluit vnionē. ORIGE. Poſtq̄
aūt vidit ſup oēm terrā iudeā tenebras: hoc dixit oñdere
volens. Dereliquiſti me pater. i. talib⁹ exinanitū calamita-
tibus tradidiſti: vt populus qui fuerat apud te honoratus
recipiat que in me auſus eſt: vt privet a lumine tue pſpe-
ctionis: ſed ⁊ pro ſalute gentiū dereliquiſti me. Quid autē
tam bonū fecerunt: qui ex gentib⁹ crediderūt: vt precioſo
ſanguine ſup terraꝫ effuſo pro eis emereꝫ eos a maligno?
Aut qd tale dignū facturi ſunt hoīes: pro qbus patior iſta?
Forſitan aūt ⁊ videns peccata hoīuꝫ pro qbus patiebatur
dixit. Quare me dereliquiſti? vt fierem quaſi qui colligit
ſtipulaꝫ in meſſe: ⁊ racemos in vindemia. Nō aūt eſtimes
humano more ſaluatorē iſta dixiſſe ꝓpter calamitatē que
cōprehēderat eū in cruce. Si eniꝫ ita acceperis: nō audies
magnā vocem eius que oſtēdit aliqd eſſe magnū abſcon-
ditum. RABA. Uel ſaluator hoc dixit: noſtros circūfe- E
rens motus: qui in periculis poſiti a deo deſerti nos puta- Chriſt⁹ in
mus. Humana eniꝫ natura ꝓpter pctm̄ a deo fuerat dere cruce hu-
licta: ſed qr filius dei fact⁹ eſt noſter advocatus: quoꝝ ſu- manaꝫ de-
ſcepit culpaꝫ: deplorat miſeriā: in quo oſtēdit quātuꝫ flere plorantis
debeant qui peccant: qn̄ ſic fleuit qui nunq̄ peccavit. Se- miſeriaꝫ
quitur. [Quidam auteꝫ illic ſtantes ⁊ audientes dicebant: tanq̄ ho-
Helyam vocat iſte.] HIERO. Non omnes: ſed qdam minuꝫ ad-
quos arbitror milites fuiſſe romanos: non intelligētes he- vocatus.
braici ſermonis ꝓprietatē: ſꝫ ex eo qđ dixit. [Hely hely.]
Putāt helyaꝫ ab eo invocatū. Si naūt iudeos qui hoc dixe-
rint itelligē voluerimus: hoc more ſibi ſolito feciſſe: vt dnm
imbecillitatis infamēt: q helye auxiliū deprecet. Seqt. [Et
ꝯtinuo currēs vnus ex eis: acceptā ſpongiaꝫ impleuit ace-
to ⁊ ipoſuit arūdini: ⁊ dabat ei bibere.] AVGV. in ſer.
de paſ. Sic ḡ ꝓpinator fontiū potat aceto: mellis dator ci
bat felle: flagellat remiſſio: condēnat venia: illudit maie-

ſtas: ridetur virtus: profunditur largitor imbrium ſputis. HYLA. Eſt aūt acetū vinū qḋ per vitiū aut incurie aut vaſis aceſcit. Uinū aūt eſt honor imortalitatis aut virtus. Cuž igiť in adam coacuiſſet: ipſe accepit ⁊ potauit ex gētibus. In calamo.n. ⁊ ſpōgia vt potaret offerť .i. ex corpibus gentiū in ſe ad cōionē imortalitatis ea q̄ in nobis erant viciata traſſudit. REMI. Uel alr. Judei acetū erant degenerātes a vino piiarchař ⁊ pphař: habebāt fraudulenta corda: q̄ſi ſpongiā cauernoſis atq̃ tortuoſis latibulis. Per arūdinē deſignať ſacra ſcriptura: que in h facto iplebať. Sicut.n. lingua hebrea vel greca dr̄ loquela que fit per linguā: ſic ⁊ arūdo dici poſſet lr̄a vel ſcriptura que in h facto iplebať: que fit p arūdinē. ORIGE. Et forſitan quicūq̃ ſm doctrinā eccliaſticā ſapiunt: viuūt aūt male: dant ei vinū bibere felle pmixtū. Qui aūt alienas a veritate ſnias applicāt chō: q̄ſi eas dicētib; ſpongiā iplentes aceto iponunt calamo ſcripture: ⁊ offerunt ori ei9. Seq̃ť. [Ceteri vo dicebāt: Sine: videamus an veniat helyas liberās eum.] RABA. Quia.n. milites praue ſonū vocis dn̄ice intelligebāt: ideo inaniter aduētū helye expectabāt. Deū g̃ quē ſaluator hebraico ſermone inuocabat: inſepabilr ſemp ſecū habebat. AVGV. in ſer. de paſ. Cuž g̃ nil iā chō reſtaret ex penis: mors morať: q: ſuū eē ibi nil ſentit. Suſpecta eſt vetuſtati nouitas. Hūc pmū hūc ſoluž vidit hoiem pcti neſciū: noxa liberū: iuris ſui legib9 nil debentē. Accedit tn̄ confederata iudaico mors furori: ⁊ deſperata vite inuadit auctorē. Unde ſeq̃ť. [Jeſus aūt iter clamās voce magna emiſit ſpūž.] Quare aūt diſplicet ſi chs de ſinu patris ad noſtrā īfirmitatē venit: vt nos ſue redderet libertati: Noſtrā mortež ſuſcepit: vt nos ei9 morte morte liberemur: qui nos deſpectu mortis mortales in deos retulit: terrenos celeſtibus eſtimauit. Quātuž.n. diuina virt9 operū ꝯtēplatione lucebat: tātū pati pro ſubiectis: pro ſuis mori iſigne eſt charitatis imēſe. Ergo hec p̄a cā eſt dn̄ice paſſionis: q: ſciri voluit q̄tū amaret hoiež de9: q plus amari voluit q̄ timeri.

Geñ.3. Scđa cā eſt vt ſniā mortis quā iuſte dederat: iuſti9 aboleret. Qr nāq̃ pmus hō adiudicāte deo: de reatu incurrerat mortē: ⁊ eā trāſmiſit ad poſteros: venit de celo ſcđs homo pcti neſcius: vt mors dānareť: que rapere iuſſa reos: inocētie ipm inuadere pſumpſit auctorē. Nec mirāduž eſt ſi pro nobis poſuit qḋ ſuſcepit a nobis.ſ. aiā q pp nos fecit tāta: ⁊ talia largit9 eſt nobis. AVGV. ꝯ felicianū. Abſit enim a fidelib9 iſta ſuſpitio: vt ſic chs ſenſerit mortež noſtrā: vt q̄tū in ſe eſt vita perdat vitā. Nā ſi hoc ita eſſet: quō illo triduo potuiſſe dicim9 aliqḋ viuere: ſi vite fons dr̄ aruiſſe? Senſit igiť mortē deitas chr̄i pticipatiōe humana: ſine humani affect9: quē ſpōte ſuſceperat: nō nāe ſue potētiā perdidit: per quā cuncta viuificat. In morte.n. nr̄a ſine dubio deſtitutū corp9 vita aiā noſtrā nō perimit: dū diſcedens aia nō viž ſuā perdit: ſ; qḋ viuificauerat h dimittit: ⁊ q̄tū in ſe eſt: alterius mortē facit: ipſa nō recipit. De ſaluatoris nūc aia dicemus: qui vt nō dicā pp inhabitātež diuinitatež ⁊ pp iuſtitiā ſingularē: certe pp cōež moriēdi ſortē corp9 illo triduo ſic potuit deſerere: vt ipſa nō poſſet penit9 interire. Credo.n. dei filiū mortuū eē nō ſm penā iniuſtitie quā ex toto nō habuit: ſ; ſm legē nāe: quā pro humani gn̄is redēptiōe ſuſcepit. DAMA. Etſi tn̄ mortu9 eſt vt hō: ⁊ ſctā ei9 aia ab incōtaminato diuiſa eſt corpe: ſ; tn̄ deitas inſeparabilis ab vtriſq̃ pmanſit: ab aia dico ⁊ corpe. Et neq̃ vna ita hypoſtaſis in duas diuiſa eſt: corp9 eniž ⁊ aia ſicut a pn̄ in vbi hypoſtaſi habuerūt exiſtiā ēt in morte. Neq̃ eniž aia neq̃ corp9 ppriam habuerūt hypoſtaſiž pter hypoſtaſim vbi. HIERO. Diuine aūt ptātis indicium eſt emittere ſpūž: ⁊ vt ipſe quoq̃ dixerat. Nemo pōt tollere aiā meā a me: ſ; ego pono eā: ⁊ iterū ſumo eā. Joh.10. Spūž eniž

F Judei erāt acetū: degenerātes a vino pāiarchař ⁊ pphetař.

G Chs pro nobis aiāž poſuit quā pro nobis ſuſcepit.

in hoc loco p aīa intelligamus. Sed qḋ vitale aut ſpūale corp9 faciat: ſeu q ipſius aie ſuba ſpūs ſit: iuxta id qḋ ſcriptum eſt. Auferes ſpūm eorꝝ ⁊ deficient. ps.103. CHRY. in ho. Propter h aūt ⁊ voce magna clamauit: vt oſtēdať qm̄ h; ei9 ptātež id geriť. Per hoc.n. q moriens vocē emiſit magnā: apertiſſime ſe verū deū eſſe oſtēdit: qm̄ hoīes cū moriunť: vix tenuē vocē emittere pñt. AVGV. de cō. euā. Quid āt voce magna dixerit lucas declarauit. Dixit eniž. Et clamās ieſus voce magna ait. Pater in manus tuas cōmendo ſpūž meū. Luc. 23 HYLA. Uel ſpiritū cū clamore magne vocis emiſit: dolens nō ſe omnia peccata portare.

Chriſt9 in morte vocē magnā emittēs ſuā deitatem oſtendit.

¶ Et ecce velum tēpli ſciſſuž eſt in duas ptes: a ſummo vſq̃ deorſuž: Et terra mota eſt: ⁊ petre ſciſſe ſunt: ⁊ monumēta aperta ſunt: ⁊ multa corpora ſanctoꝝ qui dormierant ſurrexerūt. Et exeūtes de monumētis poſt reſurrectionē eius venerunt in ſanctā ciuitatē ⁊ apparuerunt multis. Centurio aūt ⁊ qui cū eo erant cuſtodientes ieſuž: viſo terremotu ⁊ his que fiebāt: timuerūt valde dicētes. Uere fili9 dei erat iſte. Erant aūt ibi mulieres multe a longe: que ſecute erāt ieſuž a galilea miniſtrātes ei: inter quas erat maria magdalene: ⁊ maria iacobi: ⁊ ioſeph mater: ⁊ mater filioꝝ zebedei. Tex. 10 — mar. 15. — Luc. 23

A

¶ ORIGE. Magna facta ſunt ex eo q magna voce clamauit ieſus. Uñ ſeq̃ť. [Et ecce veluž templi ſciſſum eſt in duas ptes a ſūmo vſq̃ deorſum.] AVGV. de cō. euan. In quo ſatis oſtēdit tūc eſſe ſciſſuž cū emiſit ſpūm. Si aūt nō addidiſſet. [Et ecce.] Si ſimplr dixiſſet. [Et velū tēpli ſciſſuž eſt] incertū eſſet vtrū ipſe ⁊ marcus h recapitulando cōmemoraſſent. lucas aūt ordinē tenuiſſet: qui cum dixiſſet. Sol obſcurat9 eſt: cōtinuo ſubiungēdum eſtimauit. mar. 15. Luc. 23 [Et veluž tēpli ſciſſum eſt] an lucas recapitulaſſet: qḋ illi ordine poſuiſſent. ORIGE. Duo aūt fuiſſe vela intelliguntť: vnū qḋ velat ſcā ſcōꝝ: aliud exteri9 ſiue tabernaculi ſiue tēpli. In paſſione g̃ dn̄i ſaluatoris: veluž qḋ erat a foris cōſciſſuž eſt a ſurſuž vſq̃ deorſum: vt ab initio mundi vſq̃ ad finem cōſciſſo velamine: myſteria publiceńť: que vſq̃ ad aduentū dn̄i rōnabilr fuerūt occultata. Cum autē venerit qḋ pfectū ē: tūc auferet etiā ſcḋm veluž vt videamus etiā que interius ſunt occulta.ſ. verā arcam teſtamēti: ⁊ ſicut ipſa ſe habet natura videamus cherubin ⁊ alia. 1. cor. 13. HYLA. Uel ideo veluž templi ſcindiť: q: exinde populus eſt diuiſus in ptes: ⁊ veli honor cū cuſtodia angeli ꝓtegentis auferť. LEO papa in ſer. de paſ. Eſt aūt ad teſtimoniū venerāde paſſionis ſufficiēs ſignū clemētoꝝ inordinata turbatio. Uñ ſeq̃ť. [Et terra mota eſt: ⁊ petre ſciſſe ſunt: ⁊ monumēta aperta ſunt.] HIERO. Nulli eniž dubiū eſt qḋ ſignificet iuxta lr̄až magnitudo ſignoꝝ: vt crucifixum dn̄m ſuū ⁊ celum ⁊ terra omnia demonſtrarent. HYLA. Moueť terra: q: capax huius mortui eē nō poterat: petre ſciſſe ſunt: oia eniž valida ⁊ fortia penetrās dei verbum ⁊ ptās eterne virtutis irruperat. Et monumenta aperta ſunt: erant eniž mortis clauſura reſerata. Sequiť. [Et multa cor. ſanc. q dormi. ſur.] Luc. 23 Illuminans eniž mortis tenebras: ⁊ infernoꝝ obſcura colluſtrās: mortis ſpolia detrahebat. CHRY. in ho. Ipſo qdež in cruce manēte eūž irridētes dicebāt. [Alios ſaluos fecit: ſeipm nō pōt ſaluuž facere] ⁊ qḋ in ſe facere noluit: in ſeruoꝝ corporib9 cū multa ſupabūdātia demſtrauit. Si.n. quatriduanū laçarū exurgere magnū fuit: multo magis eos repēte: qui oliž dormie

Duo vela fuerunt in tēplo interius ⁊ exterius.

B

ſant apparere viuẽtes:qđ future reſurrectionis erat indi‑
ciũ. Ut aũt nõ putaret̃ eẽ phãtaſma qđ factũ eſt:euãgeli‑
C ſta ſubiungit.⌊ Et exeũ.de monu.poſt reſurre.ei⁹ ve.in ſan.
ciui.⁊ appa.mul.⌋ HIERO. Quõ aũt laçarus mortuus
reſurrexit:⁊ ſic multa corpa ſcõꝝ reſurrexerũt:vt dñm oſtẽ
derẽt reſurgentẽ:⁊ tñ cũ monumẽta apta ſunt:nõ añ reſur
rexerũt:q̃ꝫ reſurgeret dñs vt eẽt ꝑmogenit⁹ reſurrectiõis
ex mortuis. Sanctã aũt ciuitatẽ in q̃ viſi ſunt reſurgentes:
aut hierl̃m celeſtẽ itelligam⁹:aut hãc terrenaꝫ que añ ſcã
fuerat. Sancta.n.appellabat̃ ciuitas hierlm:ꝑp tẽplum ⁊
ſcã ſcõꝝ:⁊ ob diſtõneꝫ aliaꝝ vrbiũ in qb⁹ idola colebant̃.
Qđ vo dĩ.⌊ Apparue.multis⌋oſtendit̃ nõ gñalis fuiſſe re‑
ſurrectio q̃ oĩb⁹ appereret:ſꝫ ſpãlis ad plĩmos:vt hi viderẽt
qui cernere merebant̃. REMI. Quereret ãt aliqs qđ de
illis factũ ſit q reſurgẽte dño ſurrexerũt? Credẽduꝫ qppe
eſt qm̃ ideo ſurrexerũt:vt teſtes eẽnt dñice reſurrectionis.
Quidã aũt dixerũt ꝙ iteꝝ mortui ſunt:⁊ in cinerẽ cõuerſi:
ſicͭ ⁊ laçar⁹ ⁊ ceteri quos dñs reſuſcitauit. Sed iſtoꝝ dictis
nullo mõ eſt fides accõmodãda:qm̃ maius illis eẽt tormẽ
tuꝫ q ſurrexerũt ſi iteꝝ mortui eſſent:q̃ꝫ ſi nõ reſurgerent.
Incunctãter ẽ credere debem⁹:qꝛ q reſurgẽte dño a mor‑
D tuis reſurrexerũt:aſcẽdẽte eo ad celos ⁊ ipſi pariter aſcen‑
derũt. ORIGE. Semꝑ aũt h̃ eadẽ magna q̃tidie fiunt.
Ueluꝫ.n.tẽpli ad reuelãduꝫ q̃ intus habent̃ ſcindit̃ ſctis.
Terra ẽt mouet̃.i.oĩs caro nouo vbo ⁊ nouis reb⁹ ſm no‑
uuꝫ teſtm̃. Petre aũt ſcidunt̃:qꝛ myſteriũ fuerũt ꝓphãꝝ:
vt in ꝓfundis eoꝝ poſita ſpũalia myſteria videam⁹. Mo
numẽta aũt dicunt̃ corpora peccatricũ aĩaꝝ.i.mortuaruꝫ
deo:cũ aũt ꝑ grãꝫ dei aĩe hõ fuerit ſuſcitate:corpora eoꝝ q̃
ꝑus fuerũt monumẽta:fiũt corpa ſcõꝝ:⁊ vident̃ a ſeipſis
exire:⁊ ſequũtur euꝫ q reſurrexit:⁊ in nouitate vite ambu‑
lant cũ eo. Et qui digni ſunt hic ꝯuerſationẽ in celis ingre‑
diunt̃ in ſanctã ciuitatẽ per ſingula tẽpora ⁊ apparẽt mul‑
tis vidẽtib⁹ opa bona ipſoꝝ. Seqt̃.⌊ Centurio aũt ⁊ qui cũ
eo er.cuſ.ie.viſo terremotu ⁊ his que fie.ti.val.di.ve.fi.dei
er.iſte.⌋ AVGV. de cõ.euã. Nõ eſt ꝯtrariũ ꝙ matthe⁹ viſo
Luc. 23 terremotu dicit admiratũ centurionẽ ⁊ eos q cũ eo erãt:cũ
lucas dicat h̃ admiratũ:ꝙ emiſſa magna voce expiraſſet.
In eo.n.ꝙ matthe⁹ nõ ſoluꝫ dixit.⌊ Uiſo terremotu⌋ſed ẽt
addidit⌊ ⁊ his que fiebãt⌋integrũ locũ fuiſſe demõſtrauit
luce:vt diceret centurionẽ ipſaꝫ dñi mortẽ fuiſſe miratuꝫ:
quia ⁊ hoc inter illa eſt que tunc mirabiliter facta erant.
HIERO. Ex h̃ ꝯſiderãduꝫ ꝙ centurio in ipſo ſcandalo
paſſionis vere dei filiũ ꝯfiteat̃:⁊ arrius in eccl'ia predicet
E creaturã. RABA. Uñ merito per centurioneꝫ fides ec‑
cleſie deſignat̃.que vo myſterioꝝ celeſtiũ ꝑ mortẽ dñi re‑
ſerato:cõtinuo ieſuꝫ ⁊ vere iuſtũ hoĩeꝫ ⁊ vere dei filiũ ſyna
goga tacẽte ꝯfirmat. LEO papa in ſer.de paſ. Exemplo
igit̃ centurionis cõtremiſcat in redemptoris ſui ſupplicio
terrena ſubã:rumpant̃ infideliũ mẽtiũ petre:⁊ qui morta‑
litatis grauabant̃ ſepulchris:diſcuſſa obſtaculoꝝ mora ꝓ‑
ſiliant:appareãt nũc quoqꝫ in ciuitate ſcã.i.eccl'ia dei futu
re reſurrectionis indicia:⁊ qđ credenduꝫ eſt in corporib⁹:
fiat in cordib⁹. Seqt̃.⌊ Erãt aũt ibi mul.mul.a lon.que ſe‑
cute erãt ie.a gali.mi.ei.⌋ HIERO. Cõſuetudinis enim
iudaice fuit:nec ducebat̃ in culpã more gentis antique:vt
mulieres de ſubã ſua victũ atqꝫ veſtituꝫ ꝑceptorib⁹ mini‑
ſtrarẽt. Hoc:qꝛ ſcãdaluꝫ facere poterat in gentib⁹:paulus
1. cori. 9. abiecíſſe ſe memorat. Miniſtrabant aũt dño de ſubã ſua:
Luc. 10. vt meteret illaꝝ carnalia cui⁹ ille metebãt ſpũalia. Nõ qꝛ
indigebat cibis dñs creaturaꝝ:ſꝫ vt typuꝫ oñderet magi‑
ſtroꝝ:qꝛ victu atqꝫ veſtitu ex diſcipulis deberẽt eẽ ꝯtenti.
Sꝫ videam⁹ q̃les comites habuerint. Seqt̃.n.⌊ Inter q̃s
erat maria mag.⁊ ma.iaco. ⁊ ioſeph mr̃ ⁊ mr̃ filioꝝ çebe‑
mar. 15. dei.⌋ ORIGE. Apud marcũ ãt tertia illa ſalome appel‑

Margin, beside C: Monumẽta ſcõꝝ q cũ chriſto ſurrexerũt tpe paſſionis aperta ſũt:ſꝫ ipſi cũ chriſto reſurgẽte ſurrexerũt ⁊ nõ añ.

Margin, beside D: Myſtice. Quõ ſpũaliter intelli‑gãt̃ que in chri morte acciderũt.

lat̃. CHRY. in ho. Hec aũt mulieres ꝯſiderabãt q̃ gere‑
bant̃:q̃ maxie erãt cõpaſſibiles:⁊ que ſeq̃bant̃ miſtrãtes
vſqꝫ ad ꝑicula affuerũt:maximã fortitudinẽ oſtẽdẽtes:qꝛ
cũ diſcipuli fugerũt:ipſe affuerũt. HIERO. ꝯ heluidiũ.
Ecce inqt heluidi⁹ iacob⁹ ⁊ ioſeph ſunt filij marie matris
dñi:quos iudei appellauerũt frẽs chri. Dicit aũt iacobi mi
noris ad diſtõneꝫ iacobi maioris:q erat fili⁹ çebedei. Im‑ F
piuꝫ eniꝫ dicit eẽ heluidi⁹ h̃ ſentire de maria:vt cũ alie fe‑
mine ibi fuerint:matrẽ ei⁹ abeſſe dicam⁹:aut alterã eẽ ma
riã neſcio quã ꝯfingam⁹:ꝑſertim cũ euãgeliũ ioãnis teſtet̃
eã illic fuiſſe pñteꝫ. O furor cecus ⁊ in ꝓpriuꝫ exitiũ mens
veſana. Audi qđ ioãnes euã.dicat. Stabant iuxta crucem
ieſu mr̃ ei⁹ ⁊ ſoror mr̃is ei⁹:maria cleophe ⁊ maria magda
lene. Nulli dubiũ eſt duos fuiſſe apl'os iacobi nuncupatos
vocabulo:iacobũ çebedei:⁊ iacobũ alphei. Iſte aũt neſcio
qs minor iacob⁹ quẽ marie filiũ ſcriptura cõmemorat. Si
apl's eſt alphei fili⁹ erit:ſi nõ ẽ apl's:ſꝫ terti⁹ neſcio qs iaco
bus quõ putãdus eſt frater dñi:⁊ quõ terti⁹ ad diſtõnẽ ma
ioris minor appellabit̃:cũ maior ⁊ minor nõ iter tres:ſed
iter duos ſoleãt ꝑbere diſtãtiaꝫ:⁊ frater dñi apl's ſit:paulo
dicẽte. Aliũ apl'oꝝ vidi neminẽ:niſi iacobũ frẽm dñi. Ne Gal. 1.
aũt hũc iacobũ putes filiũ çebedei:lege act⁹ apl'oꝝ:iaꝫ ab Act. 12.
herode fuerat interempt⁹. Reſtat ꝯcluſio:vt maria iſta q̃
iacobi mioris ſcribit̃ mr̃:fuerit vxor alphei:⁊ ſoror marie
mr̃is dñi:quã mariaꝫ cleophe ioãnes euã.cõmemorat. Si
aũt ide tibi alia atqꝫ alia vr̃:ꝙ alibi dicatur maria iacobi
minoris mr̃:⁊ alibi maria cleophe:diſces ſcripture ꝯſuetu Exo. 2.
dinẽ eundẽ hoĩeꝫ diuerſis noĩb⁹ appellari:ſicͭ raguel ſocer 2. 3.
moyſi ietro dĩ. Et ſilr̃ dĩ maria cleophe vxor alphei: hec
eadẽ dicta eſt maria mr̃ iacobi minoris. Que ſi mater eẽt
dñi:magis eã vt in oĩb⁹ locis matrẽ alteri⁹ voluiſſet intel‑
ligi. Uerũ etſi alia fuerit maria cleophe:⁊ alia maria iaco‑
bi ⁊ ioſeph mater:h̃ tñ ꝯſtat nõ eandeꝫ mariã iacobi ⁊ io‑
ſeph eſſe q̃ꝫ mr̃eꝫ dñi. AVGV. de cõ.euã. Poſſem⁹ aũt G
dicẽ alias mulieres a longe:vt tres euãgeliſte dicũt:⁊ alias
iuxta crucẽ fuiſſe:vt ioãnes dicit:vbi matthe⁹ ⁊ lucas ma‑ Luc. 23.
riaꝫ magdalene noĩaſſent:inter ſtantes longe:quã.ſ.ioãnes Joã. 19.
noĩauit inter ſtãtes iuxta crucẽ. Quõ aũt hoc itell'r: niſi qꝛ
eo interuallo erãt:vt ⁊ iuxta dici poſſent qꝛ in cõſpectu ei⁹
preſto aderãt:⁊ a longe in cõparatiõe turbe ꝓpinqui⁹ circũ‑
ſtãtis cũ centurione ⁊ militib⁹. Poſſumus ẽt itelligẽ:ꝙ ille
que ſil' aderãt cũ mr̃e dñi:poſtq̃ꝫ eã diſcipulo cõmẽdauit:
abire iaꝫ ceperãt:vt a dẽſitate turbe ſe exuerẽt:⁊ cetera q̃
fcã ſunt longi⁹ intuerent̃:vt euãgeliſte qui poſt mortẽ dñi
eas cõmemorauerũt:⁊ longe ſtantes cõmemorent.

Margin, beside F: Error heluidij ꝯ virginitate beate ꝟginis.

Margin, beside Act. 12.: maria mr̃ iacobi minoris fuit ſoror beate ꝟginis.

¶ Cum aũt ſero factũ eſſet venit qdã hõ diues Tex. 11.
ab arimathia:noĩe ioſeph: qui ⁊ ipſe diſcipu‑ mar. 15.
lus erat ieſu. Hic acceſſit ad pilatũ: ⁊ petijt cor‑ Luc. 23.
pus ieſu. Tunc pilat⁹ iuſſit reddi corp⁹. Et ac‑ Jo. 19.
cepto corpore ioſeph inuoluit illud in ſyndone
mũda: ⁊ poſuit illud in monumẽto ſuo nouo:
qđ exciderat in petra. Et aduoluit ſaxũ magnũ mar. 15.
ad oſtiũ monumẽti ⁊ abijt. Erãt aũt ibi maria Joã. 19.
magdalene ⁊ altera maria ſedẽtes ꝯ ſepulchꝝ.

¶ GLO. Poſtq̃ꝫ euãgeliſta retulerat ordinẽ dñice paſſio‑ A
nis ⁊ mortẽ:nũc agit de ei⁹ ſepultura dicẽs.⌊ Cuꝫ ſero autẽ
factũ eſſet venit quidã homo diues ab arimathia nominẽ
ioſeph: qui ⁊ ipſe diſcipulus erat ieſu.⌋ REMI. Arima‑
thia aũt ipa eſt ⁊ ramatha ciuitas helcane ⁊ ſamuelis:que
ſita eſt in regione chananitica iuxta dioſpoliꝫ. Iſte aũt io‑
ſeph ſm ſeculi ſtatũ magne fuit dignitatis:ſꝫ multo maio‑
ris meriti apud deũ fuiſſe laudat̃. Sigdẽ iuſtus fuiſſe de‑

ſcribiť. Decebat quippe eũ talez exiſtere q corp⁹ dñi ſepeli-
ret: quatenus per iuſtitiã meritoꝝ dignus eſſe tali officio.
HIERO. Diues aũt referť nõ de iactãtia ſcriptoris: quo
virũ nobilez atqз ditiſſimũ referat ieſu fuiſſe diſcipulum:
ſed vt oſtẽdat cãz quare a pilato corp⁹ chri potuerit impe-
trare. Seqť. [Hic acceſſit ad pilatũ ⁊ petiit corpus ieſu.]
Pauperes.n. ⁊ ignoti nõ eſſent auſi ad pilatuз pſidem ro-
mane ptãtis accedere: ⁊ crucifixi corp⁹ ipetrare. In alio ãt
euãgelio ioſeph iſte bulites appellať.i. ꝯſiliarius: ⁊ de ipſo
Ps. 1. gdẽ putãt pᵐ pſalmũ fuiſſe cõpoſitũ. Beat⁹ vir q nõ abijt
Joſeph auſum reſpe-ctum dñis aut piculũ timẽs corp⁹ ieſu petijt a pilato. in ꝯſilio ipioꝝ ⁊c. CHRY. in ho. Inſpice aũt huius viri
fortitudinẽ. In mortis.n. piculũ ſe tradidit inimicitias ad
oẽs aſſumẽs: pp beniuolentiã chri: ⁊ nõ ſolum audet corp⁹
chri petere: ſз ⁊ ſepelire. Vñ ſeqť. [Et accepit corp⁹ ieſu ⁊
inuoluit illud in ſyndone mũda.] HIERO. Ex ſimplici
ſepultura dñi ambitio diuituз ꝯdẽnať: qui nec in tumulis
Moraliť. gdez piit carere diuitijs. Poſſumus aũt iuxta itelligẽtiam
ſpũalez ⁊ hoc ſentire: ꝙ corpus dñi nõ auro: nõ gẽmis: nõ
ſeryco: ſз linteamine puro obuoluẽdum ſit: quãq̃з ⁊ hoc ſi-
gnificet ꝙ ille in ſyndone mũda inoluit Ieſuз q pura mẽ-
B te eũ ſuſceperit. REMI. Vel aliť. Quia ſyndon line⁹ pan-
nus eſt. linũ aũt ex terra ꝓcreať: ⁊ cũ magno labore ad cã-
dorẽ ꝑducitť: deſignať: qꝛ corp⁹ illi⁹ qd ex terra.i. ex vgine
ſumptũ eſt: per laborẽ paſſionis ꝑuenit ad candorẽ imor-
talitatis. RABA. Hic etiã eccle mos obtinuit vt ſacri-
ficiũ altaris nõ ſerico neqз in pãno tincto: ſз in lino terre-
no celebretur. Vt a beato ſyluestro legimus eẽ ſtatutum.
Sequiť. [Et po. illd in mo. ſuo. no. qd exciderat in petra.]
AVGV. in ſer. de ſabbato ſcõ. Idẽ aũt ſaluator in aliena
ſepultura poniť: qꝛ pro alioꝝ moriebať ſalute: vt qd ẽ in
ꝓpria ſepultura qui in ſe mortẽ ꝓpriã nõ hẽbat? Vt qd illi
tumulus in terris: cui⁹ ſedes manebat in celis? Vt qd illi
ſepultura ꝓpa: qui tridui tñ tpis ſpatio in ſepulchro non
tãз mortu⁹ iacuit: q̃з velut in lectulo ꝯquieuit? Sepulchrũ
aũt mortis eſt habitaculuз. Neceſſe ẽ nõ erat mortis habi-
taculuз chro: qꝛ vita eſt: nec op⁹ habebat ſemp viuẽs habi-
taculo defunctoꝝ. HIERO. In nouo aũt poniť monu-
mẽto: ne poſt reſurrectionẽ ceteris corporib⁹ remanẽtib⁹
ſurrexiſſe alius fingereť. Põt aũt ⁊ nouũ ſepulchrũ marie
Et chriſti corpus in monumẽto nouo ⁊ exciſo i petra poniť. virginalez vterũ demõſtrare. In monumẽto aũt exciſo in pe-
tra ꝯdit⁹ eſt: ne ſi ex multis lapidib⁹ edificatũ fuiſſз ſuffoſ-
ſis tumuli fundamẽtis ablat⁹ furto diccreť. AVGV. in
ſer. de ſabbato ſcõ. Si ẽt ſepulchrũ fuiſſet in terra: dicere
poterant: ſuffoderũt terrã ⁊ furati ſunt eũ. Si fuiſſet lapis
paruulus ſuppoſit⁹: dicere poterãt: dormiẽtib⁹ nobis tule-
rũt eũ. Vñ ſeqť. [Et aduol. ſax. ma. ad oſt. monu. ⁊ abijt.]
HIERO. Saxũ.n. magnũ appoſitũ oſtẽdit: nõ abſqз au-
xilio plurimoꝝ ſepulchrum potuiſſe reſerari. HYLA.
Myſtice. Myſtice aũt ioſeph apłoꝝ hз ſpẽз: hic in mũda ſyndone
C corp⁹ inuoluit: ⁊ qdẽ in hoc eodẽ linteo reperim⁹ de celo ad
petrũ vniuerſoꝝ aiantiũ gña ſubmiſſa: ex quo intelliğ ſub
lintei illi⁹ noie ꝯſepeliri chro eccłã. Dñi ẽ corpus iferť in
vacuã ⁊ nouã requiẽ lapidis exciſi: qꝛ per apłoꝝ doctrinã
ipectus duritie gentilis quodaз doctrine opere exciſuз chrs
inferť: rude. ſ. ⁊c nouum: ⁊ nullo antea ingreſſu timore dei
peruiuз. Et qꝛ nil preter eũ oporteat in pectora nr̃a pene-
trare: lapis oſtio aduoluiť: vt qꝛ nullus antea in nos diue
cognitionis auctor fuerat illat⁹: nullus abſqз eo poſtea iſe-
rať. ORIGE. Non aũt fortuitu ſcriptũ eſt: qm inuoluit
corp⁹ in ſyndone munda: ⁊ poſuit in monumẽto nouo: ⁊ ꝙ
aduoluit lapidez magnũ: qm oĩa que ſunt circa corp⁹ ieſu
mũda ſũt ⁊ noua ⁊ oĩa magna valde. REMI. Poſtq̃з ãt
corp⁹ dñi ſepultũ eſt: ceteris ad ꝓpa remeantib⁹: ſole mu-
lieres q̃ eũ artius amauerũt pſeuerauerũt: ⁊ diligenti cura
notauerũt locũ in quo corp⁹ dñi ponereť: quaten⁹ cõgruo

tpe munus ſue deuotiõis ei efferrẽt. Et iõ ſeqť. [Erãt autẽ
Mulieres pſeuerãtes ad ſepulchrũ: prime meruerũt vidẽ chriſti reſurrectionẽ. ibi ma. magd. ⁊ alte. ma. ſe. ꝯ ſepulchrũ.] ORIGE. Ma-
ter aũt filioꝝ zebedei nõ ſcribiť ſedere ꝯ ſepulchrũ. For-
ſitan eniз vſqз ad crucẽ ꝑuenire potuit. Iſte aũt q̃ſi maio-
res in charitate: neqз his que poſtea geſta ſunt defuerunt.
HIERO. Vel ceteris relinquẽtib⁹ dñm mulieres in offi-
cio perſeuerãt: expectãtes qd ꝓmiſerat ieſus. Et ideo me-
ruerunt pme videre reſurrectionẽ: qꝛ q pſeuerauerit vſqз Mt. 10.
in finẽ hic ſalu⁹ erit. REMI. Cr vſqз hodie ſancte mulie- ⁊ 24.
res.i. humiles aie ſanctoꝝ: in hoc ſeculo faciũt ⁊ pia curio-
ſitate attẽdunt quẽadmoduз paſſio chri cõpleta ſit.

¶ Altera aũt die que eſt poſt paraſceuen: cõue- Tex. 15
nerunt principes ſacerdotũ ⁊ phariſei ad pila-
tum dicẽtes: domine recordati ſumus: qꝛ ſedu-
ctor ille dixit adhuc viuẽs: poſt tres dies reſur-
gam. Iube ergo cuſtodiri ſepulchrum vſqз in
diem tertiũ ne forte veniãt diſcipuli eius: ⁊ fu-
renť euз: ⁊ dicant plebi ſurrexit a mortuis. Et
erit nouiſſimus error peior priore. Ait illis pi-
latus: Habetis cuſtodiam: Ite cuſtodite ſicut
ſcitis. Illi autez abeuntes munierũt ſepulchrũ
ſignantes lapidem cum cuſtodibus.

¶ HIERO in ho. nõ ſuffecerat pncipib⁹ ſacerdotũ cruci- A
fixiſſe dñm ſaluatorẽ: niſi ſepulchrũ cuſtodirẽt ⁊ q̃tũ in il-
lis eſt: manus iponerẽt reſurgẽti. Vñ di. [Altera aũt die q̃
eſt poſt paraſceuen ⁊c.] RABA. Paraſceue di ꝑpara-
tio: hoc noie vocať ſexta ſabbati: in q̃ ꝑparabãt neccia ſabba-
to: vt de mãna dictũ eſt. Sexta die colligetis dupluз: qa.n. Exo. 16.
ſexta die fact⁹ eſt hõ: in ſeptima die requieuit de⁹: ideo ſexto
die ieſus pro hoie moriť: ⁊ in ſabbo quieuit in ſepulchro.
HIERO. Principes aũt ſacerdotũ licз imenſuз facinus
in nece dñi ꝑpetrauerint: tñ nõ ſufficit eis: niſi ẽt poſt mor-
tez ei⁹ ꝯcepte neqtie virus exerceãt: famã ei⁹ lacerantes: ⁊
quẽ inocẽtez ſciebãt: ſeductorez vocãt. Vñ dicũt. [Dñe re-
cor. ſumus qꝛ ſeductor ille dixit ⁊c.] Sicut autez cayphas
ignorãs ante ꝓphetauerat dicẽs. Expedit vnũ hoiez mori Joã. 11.
pro populo ⁊ nõ tota gens pereat: ſic ⁊ mõ: ſeductor enim
erat chrs: nõ a veritate in errorẽ mittẽs: ſз a falſitate in ve-
ritatẽ: a vitijs ad vtutes: a morte ad vitã ducẽs. REMI.
Ex hoc aũt dicũt eũ dixiſſe ꝙ [poſt tres dies reſurgã] qꝛ di-
xerat. Sicut fuit ionas trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ in vẽtre Jo. 2.
ceti ⁊c. Sз videndũ quõ poſt tres dies reſurrexerit. Non-
nulli voluerũt tres horas tenebraꝝ vnã intelligi noctez: ⁊
lucẽ que ſecuta eſt tenebras diez. Sed hi vim figurate lo-
cutionis ignorauerũt. Figurate eniз ſexta feria qua paſſus
eſt cõprehẽdit noctẽ ꝑcedentẽ. Seqť aũt nox ſabbati cuз
ſuo die: nox vo dominici diei cõprehendit ſuũ diez: ac per
hoc verum eſt ꝙ poſt triduũ reſurrexit. AVGV. in ſer. B
Et chriſtus pᵒ tres dies reſurrexit. de paſ. Idẽ aũt poſt tres dies reſurrexit: vt in paſſione filij
toti⁹ trinitatis monſtrareť aſſenſus. Triduũ enim legiť in
figura: qꝛ trinitas que in pncipio fecerat hoiez: ipſa in fine
hoiem per chriſti reparat paſſionez. Sequiť. [Iube ergo
cuſtodiri ſepulchrũ vſqз in tertiũ diez.] RABA. Diſci-
puli eniз chriſti fures ſpiritualiter erant: quia ab ingratis
iudeis ſcripta noui ⁊ veteris teſtamẽti ablata in vſum ec-
cleſie cõferebant: ⁊ ſaluatorez qui eis ꝓmiſſus fuerat: illis
nocte dormiẽtib⁹: hoc eſt ifidelitate torpẽtib⁹ abſtulerũt:
gẽtib⁹ credẽduз tradẽtes. HYLA. Met⁹ furandi corpis
⁊ ſepulchri cuſtodia atqз obſignatio: ſtultitie atqз infideli-
tas teſtimoniũ eſt: ꝙ ſignare ſepulchrũ ei⁹ voluerunt: cui⁹
precepto conſpexiſſent de ſepulchro mortuum ſuſcitatũ.
RABA. In hoc aũt ꝙ dicit. [Et erit nouiſſimus error pe-

Pelor ſu is ꝯtempt⁹ pn̄ie in iudeis:ꝙ error ignorantie.

ſor ꝑore] ignoráter veꝝ dicūt. Peloꝛ.n.fuit ꝯtēpt⁹ pn̄ie in
iudeis:ꝙ error ignorátie. CHRY.in ho. Uide ēt qualr̄
nolentes ꝯcertāt ad demr̄ādaz v̄itatē. Irrefragabilis eīz
demr̄atio reſurrectiōis fcā eſt ꝑ ea q̄ ꝑtēderūt.Quia.n.cu-
ſtoditū eſt ſepulchꝛū:nulla fra⁹ fcā eſt. Si āt fraus fcā nō
eſt:manifeſte ⁊ irrefragabil̄r dn̄s ſurrexit.Quid aūt pilat⁹
rn̄deat ſubiūgit̄.[Ait illis pilat⁹. Habetis cuſtodiā:Ite cu-
ſtodite ſic̄ ſcitis.] RABA.q.d.Sufficiat vobis ꝙ ꝯſenſi
in necē inocētis:de cetero veſter error vobiſcuꝫ ꝑmaneat.
Seqt̄.[Illi aūt abeūtes munierūt ſepulchꝛū ſignātes la-
pidē cū cuſtodib⁹.] CHRY.in ho. Nō aūt ꝑmittit pila-
tus ſolos milites ſigillare.Si.n.ſoli milites ſigillaſſent poſ
ſent dic̄e:qm̄ milites ꝑmiſerūt ꝙ diſcipuli corp⁹ dn̄i fura-
rent̄:⁊ ita reſurrectiōis īfringē fidē:nūc h̄ dicē nō pn̄t cuꝫ
ipſimet ſepulchꝛuꝫ ſigillaſſent. Cap. XXVIII.

Tex.1. Eſpere aūt ſabbati que luceſcit in pri
ma ſabbati : venit maria magdalene
⁊ altera maria videre ſepulchꝛuꝫ.Et
ecce terremot⁹ fact⁹ eſt magn⁹: Ange
lus eniꝫ dn̄i deſcēdit de celo: ⁊ accedēs revol-
mar.16. uit lapidem: ⁊ ſedebat ſup eū. Erāt aūt aſpe-
Lu.24 ctus ei⁹ ſicut fulgur: veſtimēta aūt eius ſic̄ nix.
Joā.20. Pre timore aūt ei⁹ exterriti ſūt cuſtodes: ⁊ fa-
cti ſunt velut mortui. Rn̄dēs aūt angelus dixit
mulierib⁹: Nolite timere vos. Scio eniꝫ ꝙ ie-
ſuꝫ qui crucifixus eſt q̄ritis. Nō eſt hic. Sur-
mar.16. rexit eniꝫ ſicut dixit. Uenite ⁊ videte locū : vbi
Lu.24 poſitus erat dn̄s. Et cito euntes dicite diſcipu
lis ei⁹:qꝛ ſurrexit: ⁊ ecce ꝑcedet vos in galileaꝫ.
Ibi eum videbitis:ecce predixi vobis.

A ¶ AVGV.in ſer.de reſur. Poſt illuſiones ⁊ v̄bera : poſt
aceti ⁊ fellis pocula mixta:poſt ſupplicia crucis ⁊ vulnera:
⁊ poſtremo poſt ipſaꝫ mortē ⁊ iferos:ſurrexit de ſuo funē
caro noua:redit ab occiduo latēs vita ⁊ in morte ſalus re-
ſeruata reſurgit pulchꝛioꝛ reditura poſt fun⁹. AVGV.
de cō.euā.De hora v̄o q̄ mulieres venerūt ad monumētū
nō ꝯtēnenda exorit̄ qō.Cum.n.matthe⁹ hic dicat.[Ueſpe
mar.16. aūt ſab.q̄ lu.in ꝑma ſab.] gd eſt qō dicit marcus.Et valde
mane vna ſabbatoꝝ venit maria mag. ⁊ altera maria vi-
dere ſepulchꝛū. A ꝑte gppe p̄ʳ noctis qō eſt veſpere:ipſam
noctē voluit ſignare matthe⁹:cui⁹ noctis fine venerunt ad
monumētuꝫ.ḡ qm̄ ſabbato ipediebant̄:vt nō an̄ facerent:
ab eo tp̄e noiauit nocteꝫ ex q̄ eis licē cepit:vt facerent qō-
cūqꝫ vellēt tp̄e eiuſdē noctis.Sic itaqꝫ dcm̄ eſt.[Ueſpere
aūt ſab.] Ac ſi diceret̄. Nocte ſabbati.i.nocte q̄ ſeqt̄ diem
ſabbati:qō ipſa v̄ba ei⁹ ſatis indicāt. Sic.n.ait. [Que luce-
ſcit in p̄ʳ ſab.] qō fieri nō pōt niſi tm̄mō ꝑmā noctis ꝑticu
laꝫ.i.ſoluꝫ initiū noctis itellexerim⁹ dcō veſpere ſignatuꝫ.
Neqꝫ.n.ipm̄ initiū noctis luceſcit in ꝑma ſabbati:ſed ipſa
nox q̄ in luce icipit terminari:⁊ vſitat⁹ modus loquēdi eſt
diuine ſcripture:a ꝑte totū ſignare. Ueſpere ḡ noctē ſigni-
ficauit:cui⁹ extremū eſt diluculuꝫ. Diluculo.n. venerūt ad
monumentū. RABA. Uel alr̄.Qō dictuꝫ eſt:qꝛ ſancte
mulieres veſpere ſabbati q̄ luceſcit in ꝑma ſabbati vene-
runt videre ſepulchꝛū:ita itelligēduꝫ: qꝛ veſpere gdeꝫ ve-
nire ceperint:ſꝫ luceſcēte mane in p̄ʳ ſabbati ad ſepulchꝛū
ꝑuenerūt.i.veſpe aromata parauerūt:qb⁹ corp⁹ dn̄i vngē
deſiderabāt:ſꝫ aromata veſpe preparata : mane ad ſepul-
chꝛū detulerūt.Qō matthe⁹ gdē breuitatis cā obſcuri⁹ po
ſuit:ſꝫ euāgeliſte alij quo ordine factū ſit euidēti⁹ oñdunt.
Sepulto nāqꝫ ſexta feria dn̄o:reuerſe a monumēto mulie-

A prima pte noctis mattheus ipſam noctē voluit ſignare.

res ꝑparauerūt aromata ⁊ vnguēta q̄diu opari licebat:⁊
Lu.24 ſabbato gdē ſiluerūt ſm̄ legis mādatū:ſic̄ lucas apte deſi-
gnat.Cuꝫ aūt trāſiſſet ſabbatū : veſperaqꝫ adueniente tp̄s
operādi rediſſet:prompte ad deuotionē emerūt:q̄ minus
ꝑparauerant aromata : ſicut marcus cōmemorat. Ut ve-
mar.16. niētes vngerēt ieſuꝫ:⁊ valde mane veniūt ad monumētū.
HIERO.Uel alr̄.Qꝛ diuerſa tp̄a iſtaꝝ mulierū in euan-
gelijs deſcribunt̄:nō mēdacij ſignū eſt:vt ipij obijciūt:ſed
ſedule viſitatiōis officia dū crebꝛo abeūt ⁊ redeūt:⁊ nō pa
tiunt̄ a ſepulchꝛo dn̄i diu abeſſe vl̄ longi⁹. REMI.Sciē-
duꝫ aūt qꝛ matthe⁹ myſtice loquēs ſtuduit nobis iſinuare
illa ſacratiſſima nox quātaꝫ dignitatem ex honore deuicte
mortis ⁊ dn̄ice reſurrectiōis accepit. Idō dixit.[Ueſpe aūt
ſab.q̄ lu.in p̄ʳ ſab.] Cum ꝯſuet⁹ ordo tēpoꝝ hēat:vt veſpe
nō luceſcāt in diē:ſꝫ poti⁹ obtenebꝛeſcāt in noctē:oſtendit̄
his v̄bis ꝙ dn̄s totā hāc noctē luce ſue reſurrectiōis feſti-
uam ⁊ coruſcaꝫ reddidit. BEDA in ho. Ab exordio etiā
mūdane creatiōis vſqꝫ huc:ita tēpoꝝ curſus diſtinguebat̄
vt dies noctē ꝑcederet:qꝛ hō a luce ꝑadiſi peccādo lapſus
in hui⁹ ſeculi tenebꝛas erūnaſqꝫ decidit. Aptiſſime aūt nūc
dies ſeqt̄ noctē:qn̄ ꝑ fideꝫ reſurrectionis a pcti tenebꝛis ⁊
vmbꝛa mortis ad lucem vite chꝛiſto largiente reducimur.
SEVE.in ſer.paſ. Eſt autē veſpa ſabbati que luceſcit:qꝛ
illuminat̄ ꝑ chꝛiſtū:ſabbm̄ nō delet̄. Nō inquit veni ſoluere
legē ſꝫ adiplē:illuminat̄ vt in diē dn̄icā luceat:clareſcat in
eccl̄ia qō in ſynagoga iudeis obſcurāt:h⁹ fuſcabat̄. Seqt̄.
[Uenit ma.mag.⁊ al.ma.vi.ſep.] Sero gdē mulier currit
ad veniā q̄ mature cucurrit ad culpā:q̄ de ꝑadiſo ꝑfidiaꝫ
ſumpſerat:feſtinat fidē ſumē de ſepulchꝛo:cōtēdit rapere
de morte vitā:que de vita rapuerat mortē. Non aūt dixit.
Uenerūt:ſꝫ venit ſub vno noīe:veniunt due myſterio non
caſu. Uenit ipa:ſꝫ altera vt mutaret̄ mulier v̄tute nō ſexu.
Precedūt aūt apl̄os femie:q̄ eccl̄iaꝝ typū ad dn̄icū defe-
runt ſepulchꝛū. Maria.ſ.⁊ maria:mīnuꝫ chꝛi vnū nomen
in duas geminat̄ feminas : qꝛ h̄ eccl̄ia ex duob⁹ ppl̄is ve-
niens.i.ex gētib⁹ ⁊ iudeis:vna eē figurat̄ : venit aūt maria
ad ſepulchꝛū:ſic̄ ad reſurrectionis vteꝝ:vt iteꝝ chꝛs ex ſe-
pulchꝛo naſceret̄ fidei q̄ carni fuerat ḡnat⁹ ex vētre:⁊ euꝫ
quē clauſa v̄ginitas ad p̄ntēꝫ tulerat vitam:clauſuꝫ ſepul-
chꝛū ad vitam redderet ſempiternā. Diuinitatis iſigne eſt
clauſaꝫ v̄ginē reliqſſe poſt ptū:⁊ de ſepulchꝛo clauſo exiſſe
cū corpe. Seqt̄.[Et ec.ter.fa.eſt ma.] HIERO. Dn̄s nr̄
vnus atqꝫ idē fili⁹ dei ⁊ hoīs iuxta vtrāqꝫ nāꝫ diuinitatis
⁊ carnis:nūc magnitudis ſue:nūc humilitatis ſignū demō
ſtrat. Un̄ ⁊ in p̄nti loco quāq̄ hō ſit q crucifix⁹ eſt:q ſepul
tus:tn̄ q̄ foris agunt̄:oñdunt filiū dei. HYLA. Motus
eniꝫ terre reſurrectiōis eſt virt⁹ cū ꝯcuſſo mortis aculeo:⁊
illuminatis illi⁹ tenebꝛis reſurgēte v̄tutū celeſtiū dn̄o:infe
roꝝ trepidatio cōmouet̄. CHRY.in ho.Uel ideo terre-
mot⁹ fact⁹ eſt:vt exurgāt ⁊ euigilent mulieres. Etenim ac-
ceſſerāt vt vnguētuꝫ mitterēt : ⁊ qꝛ in nocte hec gerebātur
ꝓbabile eſt q̄ſdaꝫ obdoꝛmiſſe. BEDA in ho. Qꝛ ēt ter-
remot⁹ reſurgēte dn̄o de ſepulchꝛo ſicut ēt moꝛiēte in cru-
ce fact⁹ eſt magn⁹ ſignat terrena gdeꝫ corda ꝑ fidē paſſio-
nis ꝑus ac reſurrectiōis ei⁹ ad pn̄iaꝫ cōcutiēda ſalubꝛi pa-
uore permota. SEVE.in ſer.paſche. Si aūt ſic terra tre-
muit:cū dn̄s ad veniam ſanctoꝝ reſurgeret quō cōtremi-
ſcet:cū noxioꝝ oluꝫ ſurget ad penaꝫ: Dicēte ꝓpha. Terra
ps.75. tremuit cū reſurgeret in iudiciū deus. Et quō domini pre-
ſentiā ſuſtinebit:que angeli pn̄tiaꝫ ſuſtinere nō valuit: Nā
ſeqt̄.[Angelus domini deſcendit de celo.] Surgente ſi-
quidem chꝛiſto : morte pereunte terrenis redditur celeſte
cōmercium:⁊ mulieri cui fuerat cum diabolo letale conſi-
liuꝫ:cū angelo colloquiū ſit vitale. HYLA. Miſericoꝛ-
die eiꝫ dei p̄is inſigne eſt reſurgēte filio ab iferis virtutū

B Ante chꝛi reſurrectionem dies ꝑcedebat noctē: poſtea ho ecō trario ſibnabilr. ꝑ.5.

Quid ſigt terremot⁹ in chꝛi reſurrectiōe factus. C

celeſtiū myſteria mittit̄: atq3 iō prioꝛ reſurrectionis ipe eſt index: vt q̄daz famulam paterne volūtatis reſurrectio nūtiaret. BEDA in ho. Qz.n. chr̄s de⁹ ⁊ hō eſt: iter acta humanitatis ſp ei angeloꝝ miniſteria deo debita nō deſunt. Seq̄r. [Et accedēs reuoluit lapidē.] Nō vt egreſſuro dn̄o ianuā pādat: ſʒ vt egreſſus ei⁹ iaz fcī hoib⁹ p̄ſtet indicium.

D — Sic chriſtus natus ē ex clauſo v̄gīs vtero ita reſurrexit clauſo ſepulchro.

Qui.n. moꝛtalis clauſo v̄gīs vtero potuit naſcēdo ingredi mūdū: ipſe fact⁹ imoꝛtalis clauſo ſepulchro potuit reſurgēdo exire de mūdo. REMI. Signat āt reuolutio lapidis reſeratione ſacroꝝ chr̄i q̄ l̄ra legis tegebant̄. Lex nāq3 in lapide ſcripta fuit: ⁊ iō p lapidē deſignat̄. SEVE. Nō aūt dixit. Uoluit. ſʒ [reuoluit lapidē] qz lapis aduolut⁹ pbauit moꝛtē: ⁊ reuolut⁹ extitit reſurrectiōis aſſertoꝛ. Mutat̄ hic oꝛdo reꝝ: ſepulchrū moꝛtē nō moꝛtuū deuoꝛat: domus moꝛtis māſio fit vitalis: veteri noua foꝛa moꝛtuū recipit: reddit viuū. Sequit̄. [Et ſedebat ſup euz.] Sedebat inq̄ā cui nulla inerat laſſitudo vt fidei doctoꝛ: vt reſurrectiōis magr̄: ſedebat ſupra petrā vt ſoliditas ſedēris daret credētib⁹ firmitatē: ponebat angelus ſup petrā fundamēta fidei: ſup quā chr̄s erat eccl'iā fundatur⁹. Uel p lapidē monumēti pōt deſignari moꝛs q̄ oēs p̄mebant̄. per h̄ ergo ꝙ angelus ſup lapidē ſedit: ſignat̄ ꝙ chr̄s moꝛtez ſua virtute ſubiecit. BEDA in ho. Et recte ſtās apparuit angelus q aduētū dn̄i in mūdo p̄dicebat: vt ſtādo deſignaret: qz dn̄s ad debellādū mūdi p̄ncipē veniret. Preco āt reſurrectionis ſediſſe memoꝛat̄: vt ſedēdo ſignaret eū ſupato moꝛtis auctoꝛe ſedē regni iaz ↄſcēdiſſe ꝑpetui. Sedebat āt ſup lapidez reuolutū q̄ hoſtiū monumēti claudebat̄: vt clauſtra iferoꝝ ſua ipm v̄tute deieciſſe doceret. AVGV. de con. euā. Pōt aūt moueē q̄uo ſ̄m mattheū angelus ſup lapidez

mar.16. ſedebat reuolutū a monumēto: cū marcus dicat mulieres introeūtes in monumētum vidiſſe iuuenem ſedentem in dextris: niſi itelligam⁹ aut mattheū tacuiſſe de angelo: quē intrātes viderūt: marcū aūt de illo quē viderūt ſedētē ſup lapidē: vt duos viderit: ⁊ a duob⁹ ſingilatī audierint q̄ dixerūt angeli de ieſu: aut certe ꝙ dic. Intrātes in monumētū: in aliq̄ ſepta macerie debem⁹ accipe q̄ cōmunitū locū tūc fuiſſe credibile eſt. i. in aliq̄ ſpatio añ petrā: in q̄ excīſa loc⁹ fact⁹ fuerat ſepulture: vt ipm viderit in eodē ſpatio ſedentē a dextris: quē dicit matthe⁹ ſedētē ſup lapidē. Sequtur. [Erat aūt aſpe. ei⁹ ſic fulgur: ⁊ veſti. ei⁹ ſic nix.] SEVE. Uult⁹ claritas a veſtiū candoꝛe ſepat̄: ⁊ facies fulgori: nīui

E — ps.148. — Quid ſignificatur p fulgorez vult⁹ ⁊ veſtimēta alba angeli apparētis.

veſtis angeli cōparat̄: qz fulgur de celo: nix de terra. Uñ ppha. Laudate dn̄z de terra: ignis: grādo: nix ⁊c. In facie q̄ angeli claritas celeſtis ſeruat̄ nāe: in veſte ſignat̄ gratia cōionis humane. Et ſic tēperat̄ ſpēs angeli colloquētis: vt carnales oculi ⁊ veſtiū ferāt placitā claritatē: ⁊ ex fulgoꝛe vult⁹ nūtiū ſui tremerēt ⁊ reuererent̄ auctoꝛē. IDEM in alio ſer. Quid aūt facit idumētū vbi tegēdi necītas non hī: Sʒ angelus nr̄z habitū: nr̄az foꝛmā in reſurrectiōe p̄figurat: vbi hō ipſa coꝛpis ſui claritate veſtit̄. HIERO. In candido etiā veſtitu angelus ſignat gl'iaz triūphantis. GREGO. in ho. de paſ. Ul' al'r in fulgure terroꝛ timoꝛis eſt: in niue aūt blādimētū cādoꝛis. Quia ꝟo oīpotēs de⁹ ⁊ terribilis eſt pctōꝛib⁹ ⁊ blādus iuſtis: recte teſtis reſurrectiōis ei⁹ angelus: ⁊ in fulgure vult⁹: ⁊ in cādoꝛe habit⁹ demonſtrat̄: vt de ipſa ſua ſpē: ⁊ terreret reprobos ⁊ mulceret pios. Uñ ſeq̄r. [Pre ti. aūt ei⁹ exter. ſūt cuſto. ⁊ facti ſūt ve. moꝛtui.] RABA. Timoꝛis anxietate ſūt exterriti: qz amoꝛis fiduciā nō hēbant: ⁊ facti ſūt velut moꝛtui q reſurrectiōis veritatē credere noluerūt. SEVE. in ſer. paſche. Cuſtodiebant.n. crudelitatis ſtudio nō pietatis obſequio. Stare.n. non pōt quē ↄſcia deſtituit: ipellit reat⁹. Hinc eſt ꝙ angelus percellit ipios: pios alloquit̄: ⁊ ſolat̄. Sequit̄. [Rñdens autez ange. dixit mulie.] HIERO. Cuſtodes q̄dez timoꝛe pterriti ad inſtar moꝛtuoꝝ ſtupefacti iacēnt angelus tñ nō illos: ſʒ mulieres ↄſolatur dicēs. [Nolite ti. vos.] q.d. Illi timeāt in q̄b⁹ p̄manet incredulitas. Ceterū vos qz ieſuz queritis crucifixū: audite ꝙ ſurrexerit: ⁊ promiſſa pfecerit. Uñ ſeq̄r. [Scio.n. ꝙ ieſum q crucifixus eſt q̄ritis.] SEVE. Adhuc.n. crucifixū ⁊ moꝛtuū requirebant: quaꝝ fidē ſeua paſſionis pcella turbauerat: ⁊ tētatiōis ita eas pōdus incuruauerat: vt celi dn̄m q̄rerēt in ſepulchro. [Nō eſt hic.] RABA. Per p̄ntiam carnis: qui tñ nuſq̄ deeſt p p̄ntiā maieſtatis. Seq̄r. [Surrexit eniz ſic dixit.] CHRY. in ho. q.d. Et ſi mihi nō creditis ſili⁹ memētote v̄boꝝ. Deinde ⁊ alia ſeq̄r demr̄atio: cum ſubdit̄. [Uenite ⁊ videte locū vbi poſitus erat dn̄s.] HIERO. Ut ſi meis v̄bis nō creditis vacuo credatis ſepulchro. SEVE. An

F — Angelus poſt reſurrectionem dn̄m ſuum cognoſcit et hō eius virtutez in paſſiōe defeciſſe exiſtimat.

gelus q̄ p̄dicit nomē: crucē dicit: loq̄r paſſionē: ſed mox reſurrectionē: mox dn̄m ↄfitet̄: ⁊ angelus poſt tanta ſupplicia: poſt ſepulchrū agnoſcit dn̄m ſuū. Cur hō aut minoꝛatuz deū in carne indicat: aut in paſſiōe exiſtimat defeciſſe virtutē: Dicit aūt [crucifixū] ⁊ oñdit locū vbi poſitus erat dn̄s: ne alter ⁊ nō idē reſurrexiſſe crederet̄ ex moꝛtuis. Et ſi dn̄s in eadē redit carne: ⁊ ſue reſurrectiōis facit indicia: q̄re hō in alia putat ſe carne redituꝝ: aut carnē foꝛte ſu⁹ dedignat̄ ſuā cū nr̄az dn̄s nō mutauit: RABA. Nō aūt ſolis vobis h̄ gaudiū magnū ↄceſſuz eſt occulto coꝛde tenere: ſʒ ſili' amātib⁹ debetis illud pādere. Unde ſeq̄r. [Et cito eun. di. diſ. ei⁹: qz ſurre.] SEVE. q.d. Reuertere ad viruz mulier iaz ſanata: ⁊ ſuade fidē que pfidiā ante ſuaſiſti. Refer hoi reſurrectiōis idiciū: cui añ ↄſiliū ruine dediſti. Seq̄r. [Et ecce p̄ce. vos in gali.] CHRY. in ho. Hoc āt dic eripiēs eos a piculis ne timoꝛ fidē ipediret. HIER.

Myſtice. Myſtice aūt p̄cedet vos in galileā: h̄ eſt in volutabrū gētiliū: vbi añ erroꝛ erat ⁊ labricū: ⁊ firmo ac ſtabili pede veſtigiū nō tenebat. Seq̄r. [Ibi eū videbitis: ecce p̄dixi vobis.] BEDA. in ho. Bñ aūt dn̄s in galilea vr̄ a diſcipulis q iaz de moꝛte ad vitā: iaz de coꝛruptiōe ad icoꝛruptionez trāſierat. Galilea qppe trāſmigratio iterpt̄at̄. Felices femine q̄ triūphū reſurrectionis mūdo annūtiare meruerunt: feliciores aīe: que in die iudicij pculſis pauoꝛe reprobis: gaudiuz beate reſurrectionis intrare meruerint.

¶ Et exierunt cito de monumēto cuz timoꝛe ⁊ gaudio magno: currentes nuntiare diſcipulis eius. Et ecce ieſus occurrit illis dicēs. Auete. Ille autez acceſſerunt ⁊ tenuerunt pedes eius: ⁊ adoꝛauerunt eum. Tunc ait illis ieſus. Nolite timere. Ite nuntiate fratribus meis vt eant in galileam: ibi me videbunt. — Text.2. mar.16. Luc.24

¶ HIERO. Mulierib⁹ per angelū adhoꝛtatis ↄfeſtim dn̄s occurrit vt nuntiare expectantib⁹ diſcipulis reſurrectionē non angeli potius q̄ chriſti oꝛe loquerētur. Uñ di. [Et exierunt cito de monumento cū timoꝛe ⁊ gaudio magno.] AVGV. de con. euā. Egreſſe aūt dicunt̄ a monumento: hoc eſt ab illo loco vbi erat oꝛti ſpatiū añ lapidez effoſſuz. HIERO. Duplex aūt mētes mulierū tenebat affect⁹: timoꝛis ⁊ gaudij: ⁊ alter de miraculi magnitudine: alter ex deſiderio reſurgētis: ⁊ tñ vterq3 femineuz cōcitabat gradū. Uñ ſequit̄. [Currētes nūtiare diſcipulis ei⁹.] Pergebant eniz ad apl'os: vt p illos fidei ſeminariū ſpargeret̄. Que aūt ſic querebāt. Que ita currebāt merebātur obuiam hre dn̄m reſurgentē. Unde ſequit̄. [Et ecce ieſus occurrit illis dicens. Auete.] RABA. Per hoc oſtendit ſe oib⁹ iter v̄tutū inchoātib⁹: vt ad ſalutez perpetuam peruenire queant adiuuando occurrere. HIERO. Prime mulieres merentur audire. [Auete] vt maledictū eue mulieris in

A — Duplex affect⁹ mentes mulierū tenebat in chr̄i reſurrectiōe.

lieris in mulieribus ſolueret. SEVE. Jn iſtis do feminis eccl'ie figuraʒ manere euidēter oſtēdit: qꝛ diſcipulos ſuos chriſtus de reſurrectione arguit trepidātes. Occurrēs aūt iſtis non p̄ſtāte terret: ſed puenit charitatis ardore. Chrs.n. in eccl'ia ſe ſalutat quā ſuum recipit in corpus. AVG. de cō. euā. Colligimus ⁊ angeloꝝ allocutionē bis nūo eas habuiſſe veniētes ad monumētuʒ. ſ. cum viderāt vnū angelū de quo narrat mattheus ⁊ marcus: ⁊ cum poſtea viderunt
Luc. 24 duos vt narrāt lucas ⁊ ioānes. Et ſilr ipſius dnī bis: ſemel
Joā. 21. ſciʒ illic qn̄ maria hortulanū putauit: ⁊ nunc iteꝝ cum eis occurrit in via: vt eas ipſa repetitiōe firmaret: atqꝫ a timore recrearet. SEVE. Sed ibi marie nec tāgēdi daf facultas: hic nō ſolum tāgēdi ſed tenēdi copia tota ꝯcedit. Uñ ſequit. Jlle aūt acceſſerūt ⁊ tenuerūt pedes eius: ⁊ adorauerūt eum. RABA. Supius qdem dictū eſt: qꝛ clauſo ſurrexit monumēto: vt imoꝛtale iam factū doceret eſſe corpus qd in monumēto clauſum fuerat mortuum. Tenēdos aūt mulieribus nūc prebuit pedes: vt intimaret veram ſe carnem hr̄e: que a moꝛtalibus tāgi poſſet. SEVE. Jſte qdem tenēt pedes chriſti que in eccl'ie typo euāgelice p̄dicationis tenent ⁊ merenť excurſuſ: ac ſi fide aſtringūt ſui veſtigia ſaluatoris: vt totius deitatis pueniāt ad honoreʒ. Jlla auteʒ merito audit. Noli me tāgere: que in terris deflet dn̄m: ⁊ ſic in ſepulchro querit mortuuʒ: vt in celis eum neſciat regnare cuʒ p̄re. Et ergo eadē maria nūc in fidei vertice ꝯſtituta tāgit chriſtuʒ: ac tenet toto ſanctitatis affectu: nūc imbecillitate carnis ⁊ feminea infirmitate deiecta dubitat: ⁊ tactuʒ ſui nō merenť auctoris: nō facit qōnem. Siquidem illud de figura eſt: hoc de ſexu: illud eſt de diuina gratia: hoc de humana nāa: qꝛ nō ipſi cuʒ diuina ſcimus deo viuimus: cum humana ſapimus: ⁊ camur ex nobis. Tenuerūt aūt pedes eius: vt ſcirēt in capite chriſti virū eſſe: ſe aūt eſſe in pedibus chriſti: ⁊ datū ſibi virū ſeq: nō p̄ire ip̄m. Qd auteʒ dixerat angelus: dicit ⁊ dn̄s: vt quas firmauerat angelus: chriſtus redderet firmiores. Sequit. Tūc ait illis ieſus. Nolite timere. HIERO. Et in veteri ⁊ in nouo teſtamēto hoc ſemp obſeruāduʒ eſt: ꝙ qn̄ aliqua auguſtioꝛ apparuerit viſioꝫ timoꝛ pellať: vt ſic mēte placata poſſint que dicunť audiri. HYLA. Jn ꝯtrium autē ordo cauſe principalis eſt redditus: vt qꝛ a ſexu muliebri cepta mors eēt: ipſi p̄m reſurrectionis glie ⁊ viſus ⁊ nūtius reddereť. Unde dn̄s ſubdit. Jte nūtiate frībus meis vt eant in galileā: ibi me videbūt. SEVE. Uocat fr̄es quos corporis ſui fecit eē germanos. Uocat fr̄es quos benignus heres ſibi p̄ſtitit coheredes: vocat fratres quos p̄ris ſui adoptauit in filios. AVG. de cō. euāg. Et aūt dn̄s nō vbi p̄m ſe monſtraturus erat: ſed in galilea vbi poſtea viſus eſt: ſe videduʒ mādauit: ⁊ per angelū ⁊ per ſeip̄m: q̄uis fidelē facit intētū ad querēdū in quo myſterio dictū itelligit. Galilea nāqꝫ interp̄tatur vel trāſmigratio vel reuelatio. Prius itaqꝫ ſm̄ trāſmigrationis ſignātionē qd aliud occurrit intelligēduʒ: niſi qꝛ chriſti grā de populo iſrael trāſmigratura erat ad gentes: qbus apl'i p̄dicātes euāgeliuʒ nullo modo crederēt niſi eis ipſe dn̄s viam in cordibus hoīum p̄pararet: ⁊ hoc itelligit. Precedet vos in galileā. Qd autem ſubdit. Jbi enim videbitis: ſic itelligit. i. ibi mēbra eius inuenietis: ibi viuuʒ corpus eius in his qui vos ſuſcepunt agnoſcetis. Scd̄m aūt ꝙ galilea iterp̄taf reuelatio: nō iam in forma ſerui itelligēdū eſt: ſed in illa in qua eq̄lis eſt p̄ri. Jlla erit reuelatio tanq̄ vera galilea: cum ſiles ei erimus: ⁊ videbimus euʒ ſicuti eſt. Jpſa etiam erit beatioꝛ trāſmigratio ex iſto ſeculo in illam eternitatem.

B

Obtulit pedes ſuos mulieribus poſt reſurrectionem palpādos prebuit vt oſtenderet ſe veram hr̄e carnem. Joā. 21.

C

Quid ſignificet ꝙ chriſtus in galilea aplis apparuit.

Tex. 3. ¶ Que cum abiiſſent: ecce qdaʒ de cuſtodibus venerūt in ciuitateʒ ⁊ nūtiauerunt principibus ſacerdotum oīa que facta fuerāt. Et cōgregati cum ſenioꝛibus ꝯſilio accepto pecuniaʒ copioſam dederūt militibus dicētes. Dicite: qꝛ diſcipuli eius nocte venerunt: ⁊ furati ſunt eum nobis doꝛmiētibus. Et ſi hoc audituʒ fuerit a preſide: nos ſuadebimus ei: ⁊ ſecuros vos faciemus. At illi accepta pecunia: fecerūt ſicut erāt edocti. Et diuulgatum eſt verbum iſtud apud iudeos: vſqꝫ in hodiernum diem.

¶ CHRY. in homel. Signoꝝ que circa chriſtū apparuerūt: quedā fuerūt oꝛbi terraꝝ cōia: puta tenebre: quedā ꝓpria militib' cuſtodiētibus: ſicut mira angeli apparitio: et terremot': que ꝓpter milites facta ſunt vt ſtupefierēt: ⁊ ab ipſis fiat teſtimoniuʒ vitatis. Ueritas.n.a ꝯtrís diuulgata magis refulget: qd ⁊ ꝯtigit. Uñ dr̄. Que cum abyſſent. ſ. mulieres. Ecce qdam de cuſtodib' venerūt in ciuitateʒ: ⁊ nūtiauerūt p̄ncipibus ſacerdotū omnia que facta fuerāt. RABA. Simplex qdē animi q̄litas ⁊ indocta hoiuʒ ruſticitas: ſepe vitatē rei vt eſt ſine fraude manifeſtat: at cōtra verſuta malignitas: falſitatē veriſilibus vbis pro vero cōmēdare decertat. HIERO. Principes g̃ ſacerdotū qui debuerāt ꝯuerti ad pniaʒ: ⁊ ieſum q̄rere reſurgentē pſeuerāt in malitia: ⁊ pecuniā que ad vſus tēpli data fuerat vertūt in redēptioneʒ mēdacy ſicut ⁊ ante. xxx. argēteos iude dederunt p̄ditori. Uñ ſeq̃. Et ꝯgre. cum ſeni. ꝯſi. accepto pecu. copio. dederūt militib' dicētes. Dicite qꝛ diſci. ei' no. vene. ⁊ fu. ſunt euʒ no. doꝛ. SEVE. Nō.n. ꝯtēti ſunt interfeciſſe magr̄m: imo etiā qūo diſcipulos p̄dere poſſint moliunť: ⁊ diſcipuloꝝ crimē eſſe faciūt vitutem magri. Plane amiſerūt milites: p̄diderūt iudei: ſʒ diſcipuli magr̄m ſuuʒ: nō furto ſed fide: vitute nō fraude: ſcitate nō crimine: viuū nō moꝛtuū ſuſtulerūt. CHRY. in ho. Qualr.n. furarenť diſcipuli hoīes paupes ⁊ idiote: ⁊ neqꝫ apparere audētes? Si.n. adhuc chr̄m viuū vidētes fugerūt: qualr moꝛtuo eo nō timuiſſent tot militū multitudinē? Nunqd oſtiū ſepulchri poterant euertē? Lapis.n. iminebat magn': multis indigēs manibus. Nunqd etiā nō erat ſigillū ſupimpoſituʒ? Propter qd aūt nō furati ſunt p̄ma nocte qn̄ nullus ſepulchro affuit? Sabbato.n. petierunt a pilato cuſtodiā. Quid aūt ſibi volūt hec ſudaria que petrus vidit iacentia? Si.n. vellēt furari nō eſſent nudū corpus furati: nō ſolū ne iniuriarenť: ſʒ ne etiā in exuēdo tardarēt: tribuerēt militib' ſe detinendi facultateʒ: maxime qꝛ myrra erat coꝛpi ⁊ veſtimētis affixa: ita glutinoſa vt nō facile eēt a coꝛpe auellere veſtimēta. Quare nō perſuaſibilia ſunt que de furto dicta ſunt. Uñ per que reſurrectionē obūbꝛare conanť: per hec eā faciūt clarere. Dicētes.n. ꝙ diſcipuli furati ſunt: ꝯfitenť nō eſſe coꝛpus in ſepulchꝛo: furtuʒ aūt oſtēdit eſſe mēdax cuſtodia milituʒ ⁊ diſcipuloꝝ pauoꝛ. REMI. Sed ſi cuſtodes doꝛmierūt qūo furtū viderunt? ⁊ ſi nō viderūt: qūo teſtes fuerunt? Et ideo qd voluerūt facere non potuerunt. GLO. Ne aūt timoꝛe p̄ncipis a mēdacio reuocarētur: timētes ꝓpter negligētiaʒ puniri ſubdūt. Et ſi h̄ auditū fuerit a preſide: nos ſuadebimus ei ⁊ ſecuros vos faciemus. CHRY. in ho. Uide oēs coꝛruptos. Pilatus.n. ipſe pſuaſus eſt: plebs iudaica commota eſt: milites coꝛrupti ſunt. Unde ſequit. At illi accepta pecunia fecerunt ſicut erant edocti. Si pecunia apud diſcipulū tātam habuit virtutē: vt eum faceret magiſtri p̄ditoꝛem: nō mireris: ſi pecunia milites ſuperātur. HYLA. Emitur ergo reſurrectionis ſilētium: et mendaciuʒ furti argento: quia honoꝛe. ſ. ſeculi qui in pecunia eſt et cupiditate: chriſti gloꝛia denegatur.

A

Diuiſa ſigna factorum in paſſione et reſurrectione chri.

B

Rōnes cōcludentes corpus xp̄i non fuiſſe ab aplis furatū.

RABA. Sicut aūt ſanguinis reatus quez ſibi ꝛ poſteris
ſuis ipſi imp̄cabanť: grauis petōꝝ ſarcina illos premit: ita
emptio mēdacij per qḋ reſurrectionis denegāt ꝟitatē: rea/
tu eos ꝯſtringit ꝑpetuo. Uñ ſequiť. [Et diuulgatū eſt ver/
Abutentes reb⁹ eccl'ie alĳs ſūt iudeis: q pecunia milites de chꝛō reſurrectione corruperunt. buz iſtud apud iudeos vſqꝫ in hodiernū diem.] SEVE.
Apud iudeos qdem diuulgatum eſt: nō apud chꝛiſtianos.
Qḋ eni in iudea iudeus obſcurabat auro: fide toto claruit
in mūdo. HIERO. Oēs aūt qui ſtipe tēpli ꝛ his que cō
ferūtur ad vſus eccl'ie abutunť in alĳs rebus qbus ſuam
expleant volūtatez: ſimiles ſunt ſcribaꝝ ꝛ ſacerdotū redi/
mentium mēdacium ꝛ ſaluatoris ſanguinem.

Tex. 4. ¶ Undecim aūt diſcipuli abierūt in galileam in
mōtez vbi ꝯſtituerat illis ieſus. Et vidētes euz
Mar. 16 adorauerūt: qdaz aūt dubitauerūt. Et accedēs
ieſus locut⁹ eſt eis dicēs. Data eſt mihi oīs po/
teſtas in celo ꝛ in terra. Euntes ḡ docete oēs gē
tes: baptizantes eos in noīe patris ꝛ filĳ ꝛ ſpi/
ritusſancti: docentes eos ſeruare oīa quecunqꝫ
mādaui vobis. Ecce ego vobiſcum ſum oībus
diebus: vſqꝫ ad ꝯſummationez ſeculi.

A ¶ BEDA. in ho. Poſtq̄ dn̄icam reſurrectionē ab angelo
nūciatā btūs mattheus aſſeruit viſionez dn̄i etiā a diſcipu/
lis ipletaz refert dicēs. [Undecim aūt diſcipuli abierūt in
galileā in mōtez vbi ꝯſtituerat illis ieſus.] Nā ꝑgens dn̄s
S. 26. ad paſſionē ait diſcipulis. Poſtq̄ reſurrexero: p̄cedaz vos
in galileā. Angelus q̄z mulierib⁹ ait. Dicite diſcipulis eius:
q꜡ p̄cedet vos in galileaz. Quapropter iuſſioni magr̄i obe/
diētia diſcipuloꝝ obſequiť. Recte aūt vndecim diſcipuli
ad adorādūz ꝑgūt: iam .n. vnus ꝑierat: qui dn̄m ac magr̄m
ſuuz tradiderat. HIERO. Poſt reſurrectionē ḡ ieſus in
galilee mōte ꝯſpiciť: ibiqꝫ adorať: lꝫ qdam dubitēt ꝛ dubi
tatio eoꝝ nr̄am augeat fidez. Seqť. [Et vidētes eum ado/
Luc. 24 rauerunt: qdaz aūt dubitauerūt.] REMI. Hoc aūt lucas
euāgeliſta plenius manifeſtat. Refert .n. q꜡ cuz dn̄s reſur/
gens a mortuis ipſe apparuiſſet diſcipulis: ipſi ꝯturbati ꝛ
exterriti: exiſtimabāt ſe ſpūm videre. RABA. In mōte
B
Et poſt reſurrectōez chr̄s apl'is in mōte apparuit. qdez apparuit eis dn̄s: vt ſignaret qm̄ corpus qḋ de cōi ge
neris humani terra naſcēdo ſuſceperat: reſurgēdo iam ſup
terrena oīa ſubleuauerat: ꝛ vt admoneret fideles ſi illic cel/
ſitudinem reſurrectionis eius cupiūt videre: hic ab ifimis
voluptatib⁹ ad ſup̄na ſtudeant deſideria trāſire. Ieſus aūt
diſcipulos in galileam p̄cedit: q꜡ chr̄s reſurrexit a mortuis
p̄mitie dormiētium. Sequunť aūt hi qui ſunt chꝛiſti: ꝛ ſuo
ordine ad vitā de morte trāſmigrāt in ſua ſpecie diuinita/
tez ꝯtēplātes. Et huic cōgruit q꜡ galilea reuelatio īterp̄tať.
C AVG. de cō. euā. Sed ꝯſiderādūz eſt qūo corp̄alr̄ in ga/
lilea dn̄s videri potuerit. Quia enim nō ipſo die quo reſur
rexit viſus eſt manifeſtuz eſt. Nā in hieruſalē viſus eſt eo
die in initio noctis: vt lucas ꝛ ioānes apertiſſime conſonāt.
Luc. 24 Neqꝫ etiā in ſequētib⁹ octo diebus: poſt q̄s dicit ioānes di/
Joā. 21. ſcipulis apparuiſſe dn̄m: vbi p̄ vidit eum thomas qui euz
nō viderat die reſurrectiōis eius: niſi qs dicat nō illos vn/
decim qui iam tūc apl'i vocabanť: ſꝫ diſcipuloꝝ vndecim
illic fuiſſe ex multo nūo diſcipuloꝝ. Sꝫ occurrit aliud qḋ
Joā. 21. obſiſtit. Joānes enim qn̄ cōmemorauit nō in mōte ab vn/
decim: ſed ad mare tyberiadis a ſeptē piſcātibus viſuz eē
dn̄m. Hoc iam 3⁹ ingt manifeſtauit ſe ieſus diſcipulis ſuis:
qḋ intelligēdūz eſt ad nūm dierū retuliſſe: nō ad nūm ma/
nifeſtationum. Si aūt accepimus intra illos octo dies an/
teq̄ eum Thomas vidiſſet ab vndecim diſcipulis qbuſqꝫ
dn̄m viſum: nō erit ad mare tyberiadis tertio manifeſtuz
eſſe: ſed 4⁹. Ac per h̄ cogimur itelligere poſt oīa factū eſſe:
q꜡ euz in mōte galilee diſcipuli vndecim viderūt. Inueni/
mus itaqꝫ apud 4ᵒʳ euāgeliſtas decies cōmemoratū dn̄m
viſum ab hoībus eſſe poſt reſurrectionē. Semel ad monu/ Joā. 21.
mētum mulieribus. Iteꝝ eiſdē egrediētibus a monumēto S. eodē.
in itinere. Tertio petro. Quarto duobus eūtibus in caſtel/ Luc. 24
luz. Quinto plurib⁹ in hieruſalē: vbi nō erat thomas. Sex/ Joā. 21.
to vbi vidit eum thomas. Septimo ad mare tyberiadis. Joā. 21.
Octauo in mōte galilee ſm̄ mattheū. Nono q꜡ dicit mar/ S. eo.
cus: nouiſſime recūbētibus: q꜡ iam nō erāt in terra cuz illo Mar. 16
ꝯuiuaturi. Decimo in ipſo die nō iam in terra ſed eleuatuz Mar. 16
in nube: cuz in celū aſcēderat: qḋ marcus ꝛ lucas cōmemo Luc. 24
rant. Sed nō oīa ſcripta ſunt: ſicut ioānes fateť. Crebra .n.
erat eius cum illis ꝯuerſatio per dies .xl. p̄us q̄ aſcēdiſſet
D in celū. REMI. Uidētes ḡ diſcipuli dn̄m cognouerunt: ꝛ
idcirco demiſſis in terrā vultibus adorabāt. Et ideo pius
ꝛ clemēs magiſter vt oēm dubietatez auferret a cordibus
eoꝝ: accedens ad eos corroborauit in fide. Uñ ſequiť. [Et
accedēs ieſus locutus eſt eis dicēs. Data eſt mihi oīs pote/ Data fuit omis ꝑtās chꝛō in aſſumpta humanitate.
ſtas in celo ꝛ in terra.] HIERO. Illi autē poteſtas data
eſt qui paulo ante crucifixus: qui ſepult⁹ in tumulo: qui po/
ſtea reſurrexit. RABA. Nō .n. hoc de coeterna p̄ri diui/
nitate: ſed de aſſumpta loquor humanitate ſm̄ quā mino/ Ps̄. 8.
ratus eſt paulominus ab angelis. SEVE. Filius quippe
dei v̄ginis filio: de⁹ homini: diuinitas carni ꝯtulit qḋ ſemꝑ
ipſe cuz p̄re poſſedit. HIERO. In celo aūt ꝛ in terra po/
teſtas data eſt: vt qui ante regnabat in celo per fidē credē/
tiuz regnet in terris. REMI. Qḋ ḡ pſalmiſta de reſurgen
te dn̄o dicit. Cōſtituiſti eum ſuꝑ opa manuū tuaꝝ: h̄ nunc Ps̄. 8.
dn̄s dicit. [Data eſt mihi oīnis poteſtas in celo ꝛ in terra.]
Et hic ſciēdūz q꜡ anteq̄ dn̄s ſurrexiſſet a mortuis nouerāt
angeli ſe ſubiectos homini chꝛiſto. Uolēs ḡ chr̄s etiaz hoīb⁹
notuz fieri q꜡ data eſſet ſibi oīs poteſtas in celo ꝛ in terra:
p̄dicatores miſit: qui ꝟbuz vite cūctis nationib⁹ p̄dicarēt.
Unde ſeqť. [Euntes ḡ docete oēs gētes.] BEDA. in ho.
Qui enim ante paſſionē ſuam dixerat. In viam gentiū ne
E abieritis: ſurgēs a mortuis dicit. [Ite docete oēs gentes.]
Quapropter ꝯfundanť iudei qui dicūt chr̄m tm̄modo ad
ſuā ſalutē eſſe vēturuz. Erubeſcāt ꝛ donatiſte: qui localiter
chꝛiſtū ꝯcludere cupiētes dixerūt tm̄modo in africa eſſe:
nō in alĳs regionibus. HIERO. Primū ergo docēt oēs
gētes: deinde doctas intingūt in aqua. Non enim pōt fieri
vt corpus baptiſmi recipiat ſacr̄m: niſi ante aīa fidei ſuſce
perit veritatē. [baptiçātes eos in noīe p̄ris ꝛ filĳ ꝛ ſpūſſan
cti:] vt quoꝝ eſt vna diuinitas ſit vna largitio nomēqꝫ tri/
nitatis vnus deus. SEVE. Omnes ergo gentes poteſtas
vna eademqꝫ recreat ad ſalutem quas creauit ad vitam.
DYDYMVS in li⁹ de ſpirituſcō. Lꝫ autē qs poſſit exi/
ſtere mētis aliene qui ita baptiçare conetť: vt vnuz de p̄di/ Baptiſm̄ ꝑ tres ꝑſonas ſciſſime inuitatis non exprimit nihil facit.
ctis noībus p̄termittat. vꝫ. Arius chꝛiſto legiſdatoreñ ſine
ꝑfectione baptiçabit: imo penitus a peccatis liberare nō po/
terit: quos a ſe exiſtimauerit baptiçatos. Ex his autē colli/
giť q̄ indiuiſa ſit ſub̄a trinitatis: ꝛ p̄rem vere filĳ eſſe pa/
trē: ꝛ filiuz vere p̄ris filiū: ꝛ ſpūm ſanctū vere p̄ris ꝛ dei fi/
lĳ eſſe ſpūm: ꝛ inſuꝑ ſapiētie ꝛ ꝟitatis .i. filĳ dei. Hec eſt ſa/
lus credētium: ꝛ diſpēſatio eccl'iaſtice diſcipline in hac tri/
F nitate ꝑficiť. HYLA. Quid enim in h̄ ſacr̄o ſalutis hu/
mane nō ꝯtineť: plena ſunt oīa vt a pleno ꝛ ꝑfecto ꝑfacta.
Habet enim nature ſue nomē in p̄re: ſed pater tm̄ eſt. Nō
enim humano modo habet aliūde q꜡ p̄r eſt. Ipſe ingenit⁹
eternus: hn̄s in ſe ſemꝑ: vt ſemꝑ ſit ſoli filio not⁹. Fili⁹ aūt
eſt ꝓgenies ingeniti: vnus ex vno: verus a vero: viuus a vi/
uo: ꝑfectus a ꝑfecto: ꝟtutis ꝟtus: ſapiētie ſapiētia: glīe glīa:
imago inuiſibilis dei: forma p̄ris ingeniti. Spūs aūt ſanct⁹
nō pōt a ꝯfeſſione p̄ris ꝛ filĳ ſeparari. Et qdem vbiqꝫ non
deeſt h̄ expectationis nr̄e ſolatiū: hic in donoꝝ opationib⁹
futuri

Error ſa- belli et e- bionis. futuræ ſpei pignus eſt:hic méritū lumen:hic ſplēdor gloꝝ eſt. Hec igit̃ lz mutare nō poſſint heretici:afferūt tamē hu mana cōmēta:vt Sabellius pr̃em ex quo tendat in filiū: idcꝗ noſbus potius ꝯfitēdū putat eē ꝙ rebus:cum ipſis fi lijū ꝓponat ⁊ pr̃em:vt ebion omne initiū ex maria ꝓcedēs: nō ex deo hoīem:ſed ex hoīe deū ꝓferat:vt arriani qui ex nihilo atꝗ ex tp̃e formā ⁊ ſapientiā ⁊ v̄tutem dei ꝓducūt.

G Quid aūt mirum eſt vt de ſpirituſcō diuerſa ſentiāt qui in filio largitore ei⁹ iaz temerarij ſunt auctores: HIERO. Cōſideratur aūt hic ordo ꝑcipuus. Juſſit apl̃os vt primū docerēt vniuerſas gētes:deinde fidei tingerēt ſacro:⁊ poſt fidez ac baptiſma que eſſent obſernāda ꝑcipent. Unde ſe quit̃. [Docētes eos ſeruare oīa quecūꝗ mandaui vobis.] RABA. Quia ſicut corpus ſine ſpiritu mortuū eſt:ita ⁊ fides ſine opibus mortua eſt. CHRY. in hom. Quia h̄o cis magna iniūxerat:erigēs eoꝝ ſenſus dicit. [Et ecce ego vo. ſuꝫ oībus di. vſꝗ ad ꝯſum. ſeculi.] q. d. Ne dicatis dif

Joā.17. ficile eſſe iniūctū negociū:ego ſum vobiſcū:qui oīa facio leuia. Nō aūt cum illis ſolū dixit ſe futurū eſſe: ſed ⁊ cum oībus qui poſt illos credūt. Nō. n. vſꝗ ad ꝯſūmationez ſe culi apl̃i māſuri erant:ſed ſicut vni corpi fidelibus loquit̃.

H RABA. Ex hoc autez intelligit̃ ꝙ vſꝗ ad finē ſeculi nō ſunt defuturi in mūdo qui diuina māſione ⁊ inhabitatiōe ſunt digni. CHRY. Rememorat aūt eis ⁊ ꝯſūmationē: vt eos magis attrahat:⁊ ne p̄ntia ſoluz inſpiciāt:ſed ⁊ futu ra bona ⁊ ſine fine māſura. q. d. Triſticia quaꝫ ſuſtinebitis ſimul cum p̄nti vita ꝯſumet:⁊ totū ſeculū in ꝯſūmationē deueniet:bona aūt qbus potiemini ſunt in eternū ꝑman ſura. BEDA in hom. Querit̃ aūt quare hic dicat. [Ecce

Joā.16. ego vobiſcū ſum.] cum alibi dixiſſe legat̃. Uado ad eum qui me miſit. Sed alia ſunt que humanitati aſcribuntur:⁊ alia que diuinitati. Jbit ad pr̃em per humanitatem:manet aūt cum diſcipulis in forma qua eſt pr̃i equalis. Qꝫ aūt di cit. [Uſꝗ ad ꝯſūmationē ſeculi] finitū pro infinito ponit̃. Nā qui in p̄nti ſeculo manet cum electis eos ꝓtegēdo:ipe poſt finē cum eis manebit:eos remunerādo. HIERO. Qui ergo vſꝗ ad ꝯſūmationē ſeculi cum diſcipulis ſe eſſe ꝓmittit:⁊ illos oſtēdit ſemꝑ eſſe victuros ⁊ ſe nunꝗ a cre dētibus receſſurum. LEO papa in ſermo. de paſſio. Qui enim aſcēdit in celos nō deſerit adoptatos:⁊ ipe deorſum cōfortat ad patiētiam:qui ſurſum inuitat ad gl̃iam. Cuius glorie participes nos faciat ipſe chriſtus rex glorie:qui eſt deus benedictus in ſecula Amen.

¶ Explicit euāgelium ſm̄ Mattheum.

¶ Jncipiūt ſūmaria capl̃oꝝ euāgelij Matthei per ordinē.

Primum genealogia ⁊ natiuitas domini noſtri ie ſu chriſti.

Secūdum:magorum munera: occultatio ieſu. Jnfantes interficiuntur.

Tertium. Regreſſus ieſus ex egypto in nazarethia Joāne in iordane baptizatur.

Quartum. Jeſus in deſerto tētatus a diabolo vicit:petrū ⁊ andream:iacobum ⁊ ioānem piſcatores cōuocat: ⁊ cir cuiens varios langwores hominum curat.

Quintū de beatitudine ⁊ ceteris mandatis in mōte datis.

Sextum. Orationez docet:⁊ inter cetera mandata nō eſſe cogitandum de victu ⁊ veſtitu predicit.

Septimū. Nō eſſe ꝑꝓpere iudicādū:de margaritis ante porcos nō mittēdis:petēdū:q̄rēdū:⁊ pulſandū:a pſeudo ꝓphis cauēdū:q: nō oēs qui dicūt mihi dn̄e dn̄e intrabūt in regnū celoꝝ:de domo edificata ſup petrā vel harenā.

Octauū. Leproſum mūdat:puerū cēturionis paralyticū curat:ſocrū petri a febrib⁹ liberat. De primis curis:⁊ vt mortui mortuos ſuos ſepeliāt cuidam dicit:nauigans tē peſtatem ſedat:⁊ in terram geraſenoꝝ demonia eycit.

Nonū. Paralyticus curatus lectū ſuū baiulat. Mattheū ꝯuocat:dicit phariſeis nō eē opus medico validis:para bolā p̄ni ⁊ ſciſſure ⁊ vtriū ⁊ vini ponit. Mulierē a ꝓflu uio liberat:⁊ filiaꝫ ꝑncipis cuiuſdā mortuā ſuſcitat:cecis oculos aperit:ſurdū ⁊ mutum demonium eycit.

Decimū. Duodecim apl̃os ꝑmittit cum omni doctrina ac dicit ꝙ non venerit pacē mittere ſup terrā ſed gladiū.

Undecimū. Teſtimonium dicit ieſus de ioāne:atꝗ incre pat ciuitates que credere noluerūt. Confeſſio domini ad patrem:⁊ iugum domini leue eſt.

Duodecimū. Diſcipuli ſpicas vellunt:manum aridā ha bentem ſanat:hominem a demonio cecum ⁊ mutū libe rat:⁊ in principe demonioꝝ facere opinantes deſtruit. Jone ⁊ niniuitarum ſignum phariſeis tradidit: matrem ſuam ⁊ fratres apl̃os ⁊ diſcipulos eſſe aſſerit.

Decimūtertiū. De nauicula turbis parabolas exponit:ꝓ phetam in patria ſua ſine honore eſſe dicit.

Decimūquartū. De ioānis capite in diſco:de quinꝗ pani bus ⁊ duobus piſcibus in quinꝗ milia viros:ieſus ſupra mare ambulans petrum mergētem releuat.

Decimūquintum. Phariſeos de inhonoratione parentum ſugillat ꝙ ea magis que de corde exeunt coinquināt ho minē. Filiā mulieris chananee ſyrophenīſſe a demonio liberat:⁊ multos alios ſanat.

Decimūſextū. De ſeptē panibus in quattuor milia viros. A fermēto phariſeoꝝ cauēdū:chr̄m dei viui filium eſſe petrus ꝯfitet̃:quēꝗ poſt paululū dure increpat.

Decimūſeptimum. Jn monte transfiguratur:puerū luna ticum curat:de ſtatere in ore piſcis.

Decimūoctauū. Humilitatē docet ſic pueri:⁊ nec minimū fidelium ſcandalizādum:quoꝝ angeli faciem pr̄is ſemꝑ vident:corripiēdos fratres ⁊ ſepius indulgendum.

Decimūnonum. Similitudo de illo qui conſeruum ſuum propter centum denarios ſuffocat. De eunuchis:infantes nō eſſe arcendos a benedictione. Difficile diuitem intra re in regnum celorum.

Uigeſimum. De primis nouiſſimos futuros: parabolam operariorum in vinea conductorū. De petitione filiorū zebedei:⁊ de primis accubitibus cene. De duobus cecis ſecus viam curatis.

Uigeſimūprimum. De aſino ⁊ pullo eius. De ficu areſa cta. Jnterrogatus in qua poteſtate hec faceret:interrogat de Joānis baptiſmate:ſubiūgens parabolam duorū fi liorum in vineam miſſorū:⁊ parabolam de vinee colonis qui interficiunt ad ſe miſſos.

Uigeſimūſecūdū. Parabolam de his qui inuitati ad nu ptias venire contēnunt. De denario ceſaris:de muliere que ſeptem viros habuit. Jeſus tentatus a phariſeis in terrogat:cuius filius eſt chriſtus.

Uigeſimūtertiū. Jncrepans ſcribas dicit. Ueh vobis ſcri be ⁊ pharifei. Jncrepatio ciuitatis hieruſalem:de occiſio ne prophetarum ⁊ lapidatione.

Uigeſimumquartum. De ſignis nouiſſimorū dierum:de aduentu ſaluatoris.

Uigeſimumquintū. De decem virginibus:de talentis:de ouibus a dextris ⁊ hedis a ſiniſtris.

Uigeſimūſextum. Judeoꝝ conſilium de cōprehendendo ieſu:⁊ cetera que in cena dn̄i geſta ſunt.

Uigeſimūſeptimum. Petro predicit ꝙ tertio eum abne gaturus eſſet:oratio ieſu ad pr̃em: ⁊ cetera cum detrahe retur. Paſſio domini ⁊ ſepultura.

Uigeſimumoctauum. Reſurrectio eius. Jtem mandata ⁊ doctrina eius de baptiſmo.

¶ Dñica prima aduentus ſm fratres predicatores.
Cum appropinquaſſet ieſus hieroſolymis. 21.
¶ Dñica 2ª in aduẽtu ſm curiaz ⁊ 3ª ſm ordinez p̄dicatoꝝ.
Cum audiſſet ioannes in vinculis. 11.
¶ In vigilia natalis domini.
Cum eſſet deſponſata. 1.
¶ In feſto ſancti ſtephani martyris.
Ecce ego mitto ad vos. 23.
¶ In feſto Innocẽtium. Angelus dñi apparuit. 2.
¶ In vigilia epiphanie.
Defuncto herode. 2.
¶ In epiphania domini.
Cum natus eſſet ieſus in bethleem. 2.
¶ In octaua epiphanie ſm fratres predicatores.
Uenit ieſus a galilea. 3.
¶ Dominica 2ª poſt octauam epiphanie.
Cum deſcendiſſet ieſus de monte. 8.
¶ Dñica 3ª. Aſcendẽte ieſu in nauiculam. 8.
¶ Dñica 4ª. Sile factũ eſt regnũ celoꝝ hoi regi q̄ fe. 13.
¶ In ſeptuageſima. Simile eſt regnum celorum patri/
familias qui exijt primo mane. 20.
¶ Feria quarta in capite ieiunij.
Cum ieiunatis nolite fieri ſicut hypocrite. 6.
¶ Feria 5ª. Cum introiſſet ieſus capharnaum. 8.
¶ Feria 6ª. Audiſtis q̄ꝛ dictum eſt antiquis. 5.
¶ Dñica pª in q̄drageſima. Ductꝰ eſt ieſus in deſtũ. 4.
¶ Feria 2ª. Cum venerit filius hominis. 25.
¶ Feria 3ª. Cum intraſſet ieſus hieroſolymam. 21.
¶ Feria 4ª. Acceſſerũt ad ieſum ſcribe ⁊ phariſei. 12.
¶ Feria 5ª ſm curiã. Egreſſus ieſus receſſit in ptes. 15.
¶ Sabbato ſm ffes p̄dicatores. Aſſumpſit ieſus. 17.
¶ Dñica 2ª in quadrageſima ſm curiam.
Aſſumpſit ieſus petrum iacobum ⁊ ioãnem. 17.
¶ Scdm ffes p̄dicatores. Egreſſus ieſus receſſit. 15.
¶ Feria 3ª. Locutus eſt ieſus ad turbas ⁊ ad. 23.
¶ Feria 4ª. Aſcendẽs ieſus hieroſolymam. 20.
¶ Feria 6ª. Homo q̄dam erat paterfamilias. 21.
¶ Feria 3ª poſt terciam dñicam in quadrageſima.
Reſpiciens ieſus diſcipulos ſuos. 18.
¶ Feria 4ª. Acceſſerũt ad ieſum ſcribe ⁊ phariſei. 15.
¶ Dominica in ramis palmarum.
Cum appropinquaſſet ieſus hieroſolymam.
Scitis quia poſt biduum paſcha fiet. 26.
¶ Sabbato. Ueſpere autem ſabbati. 28.
¶ Feria 6ª infra oct. paſche. Undecim diſcipuli. 28.
¶ Dñica 5ª poſt pẽthecoſtẽ ſm curiã: vel 6ª ſm p̄dicatores.
Niſi abundauerit iuſtitia. 5.
¶ Dñica 7ª ſm curiam: vel 8ª ſm predicatores.
Attendite a falſis prophetis. 7.
¶ Dñica 13ª ſm curiam: vel 15ª ſm predicatores.
Nemo poteſt duobus dñis ſeruire. 6.
¶ Dñica 17ª ſm curiam: vel 18ª ſm predicatores.
Acceſſerunt ad ieſum. 22.
¶ Dñica 18ª ſm curiam: vel 19ª ſm predicatores.
Aſcendens ieſus in naui. 9.
¶ Dñica 19ª ſm curiam: vel 20ª ſm predicatores.
Sile eſt regnũ celoꝝ hoi regi q̄ fecit nuptias filio ſuo. 22.
¶ Dñica 22ª ſm ordinem predicatorum.
Sile eſt regnũ celoꝝ hoi regi qui voluit rõnez ⁊c. 18.
¶ Dñica 22ª vel 23ª ſm predicatores.
Abeuntes phariſei. 22.
¶ Dñica 23ª ſm curiam: ⁊ ſm p̄dicatores 24ª.
Loquente ieſu ad turbas. 9.
¶ Dñica 24ª. Cum videritis abomina. 24.
¶ In feſto ſancti andree. Ambulãs ieſus iuxta mare. 4.
¶ In feſto ſcẽ agnetis. Sile eſt reg. celoꝝ theſauro. 13.
¶ In conuerſione ſancti pauli apoſtoli.
Ecce nos reliquimus omnia. 19.
¶ In cathedra ſancti petri. Uenit ieſus in partes. 16.
¶ In feſto ſancti matthie apl'i. Cõfiteor tibi pater. 11.
¶ Sancte catherine de Senis.
Simile eſt regnum celorum grano ſynapis. 13.
¶ In feſto ſancti petri apl'i. Uenit ieſus in partes. 16.
¶ In feſto ſancti pauli apl'i. Ecce nos reliq̄mus oia. 19.
¶ In feſto ſanctoꝝ ſeptem fratrũ. Ecce mater. 12.
¶ In feſto ſci iacobi apl'i. Acceſſit ad ieſum mater. 20.
¶ In octaua apoſtolorum petri ⁊ pauli.
Juſſit ieſus diſcipulos ſuos aſcen. in naui. 14.
¶ Scõꝝ dñici thome ⁊ vincẽtij. Uos eſtis ſal terre. 5.
¶ In natiuitate ſancte marie virginis.
Liber generationis ieſu chriſti. 1.
¶ In feſto ſancti matthei apoſtoli.
Uidit ieſus hominem ſedentem in theloneo. 9.
¶ In dedicatione ſancti michaelis.
Acceſſerunt diſcipuli ad ieſum di. quis putas. 18.
¶ In vigilia plurimorum apoſtolorum.
Ecce ego mitto vos ſicut oues. 10.
Ecce nos reliquimus omnia. 19.
¶ In natali vnius martyris.
Nolite arbitrari quia venerim mit. 10.
Siquis vult poſt me venire. 17.
Nihil opertum quod non reueletur. 10.
¶ In natali plurimorum martyrum.
Confiteor tibi pater celi ⁊ terre. 11.
Sedente ieſu ſuper montem oliueti. 24.
Uidens ieſus turbas aſcendit in montem. 5.
¶ In natali confeſſorum pontificum.
Uos eſtis ſal terre: q̄ ſi ſal euanuerit. 5.
Uigilate quia neſcitis qua hora. 25.
Homo quidam peregre proficiſcens. 25.
¶ In natali ṽginũ. Sile eſt regnũ ce. decez ṽginibꝰ. 25.
Simile eſt regnum celoꝝ theſauro abſcõdito. 13.
¶ In honore ſancte crucis.
Aſſumpſit ieſus duodecim diſcipulos ſecreto. 20.

¶ Finit tabula.

¶ Sanctiſſimi doctoris Thome de Aquino ordinis predicatorum in euangelia ſm Marcum Lucam et Joannem a ſe continue expoſita ad Reuerendiſſimum patrem dominum Hannibaldum Romanum baſilice ſcorum .xij. apoſtolorum ſancte Romane eccleſie preſbyterum Cardinalem ex ordine predicatorum aſſumptum: virumque doctiſſimum. Epiſtola.

A

REuerendo in Chriſto patri domino Hannibaldo: Baſilice .xij. apoſtolorum venerabili preſbitero Cardinali frater Thomas de Aquino ordinis fratrum predicatorum ſe totum. Rerum opifex deus ſolo ſue bonitatis intuitu cuncta in eſſe producens: naturalem boni amorem omnibus indidit creaturis: vt dum vnaquecꝫ res bonum ſibi conueniens naturaliter amat et appetit: quadam diuiſione mirabili in ſuum recurrent demum auctorem. Sed in hoc preferuntur ceteris rationalis natura: quod ipm ipſum vtrum bonitatis fontem per ſapientiam intueri poteſt: et per charitatis amorem ſuauiter degustare. Unde fit vt ſapie bonum: quo ad ipſum fontem bonitatis accedimus omnibus humanis bonis ſm recte rationis iudicium preferatur. Hec eſt enim que faſtidium neſcit: ita vt qui eam edit adhuc eſuriat: et qui eam bibit ſitire non ceſſet. Hec eſt que intantum peccato repugnat: vt qui ſm ipſam operatur: non peccet. Hec eſt que ideſicienter fructum ſuis miniſtris largitur: vt qui eam elucidant vitam poſſideant ſempiternam. Precellit itacꝫ voluptates dulcedine: ſecuritate ſedes et regna: vtilitatecꝫ diuitias vniuerſas. Hoc igitur delectatus muneribus euangelice ſapie a ſeclis in myſterio abſcondite: quam in lucem produxit dei ſapia incarnata: miniſterium expoſitionis adhibui: ſacrorum doctorum ſententias compilando. Ad quod me induxit primum felicis recordationis Urbani pape quarti mandatum. Uerum quia eo ſummo pontifice ex hac vita ſubtracto: tria euangelia: marci: luce: et ioannis exponenda reſtabant: ne opus quod obedientia inceperat: negligentia imperfectum relinqueretur: cum multo labore diligens adhibui ſtudium: vt quatuor euangeliorum expoſitionem complerem: eadem in omnibus forma ſeruata in ponendis ſanctorum auctoribus et eorum nominibus preſcribendis. Et vt magis integra et continua predicta ſanctorum expoſitio redderetur: quaſdam expoſitiones doctorum grecorum in latinum feci transferri: ex quibus plura expoſitionibus latinorum doctorum interſerui: auctorum nominibus prenotatis. Uerum quia congruit vt de laborum fructibus oblationes ſacerdotibus offerantur: expoſitionis euangelice opus: laboris mei fructum apoſtolorum preſbitero cenſui offerendum: in quo via ſuſcipiat auctas debitum: vt ſcientis induſtria iudicij cenſuram exerceat: et antiqua dilectio amoris affectum in offerentis munere comprehendat. ¶ Prohemium. GLO.

Ecl. 24

Ecl. 24

1. cor. 2. Sapientia precellit omnes voluptates impia et diuitias.

Deus homines naturales boni amorem dedit quo in ſuum recurrerent auctorem.

B

C

Iſa. 49.

A

VOcationem gentium et camdem ſalutis earum iſaias propheta manifeſto denuntiat oraculo dicens. Hec meus factus eſt fortitudo mea: et dixit. Parum eſt vt ſis mihi ſeruus ad ſuſcitandas tribus iacob et feces iſrael conuertendas. Dedi te in lucem gentium vt ſis ſalus mea vſcꝫ ad extre. terre. HIERO. ſup iſaiam. In quibus verbis oſtenditur chriſtum appellari ſeruum inquantum eſt formatus ex vtero. Nam ante verba iſta premittitur. Hec dicit dominus formans me ex vtero ſeruum ſibi. Fuerat ſiquidem voluntas patris vt peſſimi vinitores miſſum ſuſcipent filium: vnde de ipſis chriſtus ad diſcipulos loquitur. In viam gentium ne abieritis: ſed ite magis ad oues perditas domus iſrael. Quia igitur iſrael non eſt reductus ad deum: propterea dei filius loquitur iudeis non credentibus dicens. Hec meus factus eſt fortitudo mea: qui et conſolatus eſt me ſup abiectione populi mei. Et dixit mihi. Parum eſt ſi ſeruias mihi ad ſuſcitandas tribus iacob que ſuo vitio corruerunt et ad feces ſine religas iſrael conuertendas. Pro illis enim dedi te in lucem gentium olim: vt illuminès vniuerſum mundum: et ſalutem meam: per quam homines ſalui fiunt vſcꝫ ad extrema terre facias peruenire. GLO. Ex premiſſis igitur verbis duo poſſumus colligere: quorum primum eſt diuina virtus que fuit in chriſto: ex qua efficax fuit ad gentium illuminationem: quia dicit. Deus meus factus eſt fortitudo mea. Deus igitur erat in chriſto mundum reconcilians ſibi: vt Apoſtolus ad cor. dicit. Unde et euangelium per quod credentes ſaluantur: virtus dei eſt in ſalutem omni credenti: vt idem Apoſtolus ad Ro. dicit. Secundum autem eſt illuminatio gentium et ſalus mundi ex diſpoſitione patris per chriſtum completa: quia dicit. Dedi te in lucem gentium. Unde poſt reſurrectionem ſuam dominus vt diſpoſitionem patris impleret ad predicandum diſcipulos miſit: dicens. Docete omnes gentes: quorum quidam ad predicandum iudeis: quidam ad predicandum gentibus miniſterium acceperunt. Quia vero euangelium oportuit non ſolum predicari propter preſentes: ſed etiam ſcribi propter futuros: eadem diſtinctio eſt in ſcriptoribus euangelij obſeruata. Nam mattheus iudeis euangelium hebraico ſermone ſcripſit. Marcus autem primus euangelium ſcripſit in gentibus. EVSE. in eccl. hyſto. Lux enim romane vrbi clarorum vbi dei lumen fuiſſet exortum: ſermo veritatis et lucis que per petrum predicabatur: vniuerſorum mentes placido illuſtrauit auditu: ita vt quotidie audientibus eum nulla vncꝫ ſatietas fieret. Unde necꝫ eis auditio ſola ſufficiebat: ſed marcum diſcipulum eius omnibus precibus exorant: vt ea que ille verbo predicabat ad perpetuam eorum commonitionem habendam ſcripture traderet: que domi foriſbuſcꝫ in hijs meditationibus vbi permanerent. Nec prius ab obſecrando deſiſtunt quam que orauerant impetrarent. Et hoc fuit cauſa ſcribendi euangelium ſm marcum. Petrus vero vt per ſpiritum ſanctum religioſo ſe comperit furto ſpoliatum: delectatus eſt: fidem eorum per hoc deuotionemcꝫ conſiderans: factum confirmauit: et in perpetuam legendam ſcripturam eccleſijs tradidit. HIERO. ſup marcum. Principium autem quia a perfectionis etatis chriſti predicatione inchoat: nec laborat in natiuitate infantuli qui loquitur de perfectione filij dei. CHRY. Compendioſam autem ac breuem narrationem facit: in quo magiſtrum imitatus eſt. ſ. petrum breuitati ſtudentem. AVG. de con. euan. Unde mattheus qui regiam chriſti perſonam narrandam ſuſceperat: habuit marcum ſibi tanquam comitem et abbreuiatorem aditum: qui ſua veſtigia quodammodo ſequeretur. Regum enim eſt non eſſe ſine comitum obſequio. Sacerdos autem quia in ſancta ſanctorum ſolus intrabat: propterea lucas cuius circa ſacerdotium chriſti erat intentio: non habuit tanquam ſocium obſequentem qui ſuam narrationem quodammodo breuiaret. BEDA. Notandum eſt etiam quod euangeliſte ſancti diuerſum narrationis ſue primordium ſinguli diuerſum ſtatuunt terminum. Mattheus nancꝫ a natiuitate dominica exordium ſumens: ad tempus vſcꝫ dominice reſurrectionis ſeriem ſue narrationis perduxit. Marcus ab initio euangelice predicationis incipiens peruenit vſcꝫ ad tempus aſcenſionis domini et predicationis diſcipulorum eius cunctis gentibus per orbem. Lucas autem a natiuitate precurſoris inchoans euangelium terminauit in aſcenſione dominica. Joannes ab eternitate verbi dei principium ſumens: vſcꝫ ad tempus dominice reſurrectionis euangelizando pertingit. AMBRO. ſup luc. Quia igitur marcus a potentie cepit expreſſione diuine: recte ſub leonis imagine figuratur. REMI. ſup mat. Per leonem etiam ſignatur marcus: quia ſicut leo terribilem voces in deſerto emittit: ſic marcus a voce in deſerto incepit dicens. Uox clamantis in deſerto. AVG. de con. euan. Quis et de figura aliter dici poſſet. Marcus enim qui necꝫ ſtirpem regiam vt mattheus ob hoc per leonem ſignatur: necꝫ ſacerdotalem vt lucas ſignatur per vitulum: vel cognationem vel conſecrationem narrare voluit: et tamen in eis verſatus oſtenditur que homo chriſtus operatus eſt: per hominis figuram in illis quatuor animalibus ſignatus videtur. THEOPH. Uel euangelium ſm marcum aquila inuitat prophetia enim ioannis incepit. Prophetia enim acute que a longe ſunt ſpeculatur vt aquila. Cap. I.

2. cor. 5.

Ro. 1. Euangelium virtus dei eſt in ſalutem omni credenti.

Matth. 28.

B

C

Marci euangelium a beato Petro fuit approbatum.

Heb. 9.

D Quatuor euangeliſte in ſuis euangelijs diuerſa fecerunt principia.

Mat. 10

Mat. 10

Iſa. 49.

INitium euangelij ieſu chriſti filij dei. ¶ HIERO. in prologo. Marcus euangeliſta ſacerdotium in iſrael agens ſm carnem leuita ad dominum conuerſus euangelium in italia ſcripſit: oſtendens in eo quod et generi ſuo deberet chriſtus. Nam initium euangelij in voce prophetice exclamationis inſtituens: ordinem leuitice ele-

Tex. 1.

A

etionis oñdit:p̄dicās ioānem ʒacharie filiū in voce angeli emiſſuʒ dī.[Initiū euā.ieſu chr̄i filij dei.] HIERO. Euā geliū grece dr̄:latine bona annūciatio p̄dicat̄:qḋ p̄p̄e ad regnū dei ⁊ remiſſionē ptinet pctōꝝ. Eſt.n.euāgeliū p qḋ venit redēptio fideliū ⁊ b̄titudo ſcōꝝ. Quatuor aūt euāgelia vnū ſunt:⁊ vnū 4ᵒʳ. In hebreo ieſus:in greco ſother:in latino ſaluator dr̄. Chr̄s aūt grece:meſſias hebraice:latine vnctꝰ.i.rex ⁊ ſacerdos dr̄. BEDA. Cōferēdū aūt eſt h̄ euāgelij p̄n̄ᵐ p̄nᵒ matthei q̄ ait. Liber gn̄onis ieſu chr̄i filij dauid:filij habraā. Hic āt dr̄ filij dei. Et ex vtroq̄ʒ.n.vnꝰ dn̄s ieſus chr̄s:dei ⁊ hoīs filiꝰ eſt itelligēdus. Et apte p̄mꝰ euāgeliſta filiū hoīs eū:ſcḋs filiū dei noīat:vt a minorib' ad maiora paulatiʒ ſenſus nr̄ aſſurgeret:ac p fidē ⁊ ſacra humanitatis aſſumpte:ad agnitionē diue eternitat̄ aſcēderet. Apte ēt qui humanā erat gn̄oneʒ deſcripturus a filio hoīs cepit. Dauid.ſ.ſiue habraā. Apte ēt is qui librū ſuū ab initio euāgelice p̄dicatiōis incohoabat filiū dei magis appellare voluit ieſum chr̄m:q̄z humane erat nāe de pgenie p̄ēiarchaꝝ v̄itatē carnis ſuſcipe. Et diue fuit potēcie euāgeliū mundo p̄dicare. HYLA.3ᵒ de tri. Non aūt ſolo noīe ꝯteſtatꝰ eſt chr̄m filiū dei:ſʒ etiā p̄prietate. Nos filij dei ſumus ſʒ nō talis hic filiꝰ. Hic.n. verus ⁊ p̄prius eſt filius origine:non adoptione:v̄itate:nō nūcupatione:natiuitate nō creatione.

B Mat.1. Nā Mattheus xp̄m filium dauid dr̄. et marcus filium dei in p̄nᵒ ſuorū euāgelioꝝ appellat.

Tex.2. Malac.3. Iſa.40. Mat.3. Joā.1. A

¶ Sicut ſcriptū eſt in iſaia ppheta. Ecce mitto angelū meuʒ ante faciē tuā qui p̄parabit viam tuā ante te. Vox clamantis in deſerto. Parate viam dn̄i:rectas facite ſemitas eius.

¶ BEDA. Scripturꝰ euāgeliū marcus:ꝯgrue p̄ ponit teſtimonia pphāꝝ:vt eo cūctis ſine ſcrupulo dubietat̄ ſuſcipiēda q̄ ſcriberet itimaret:q̄ hec a pphis antea p̄dcā eē demōſtraret. Simulq̄ vno eodēq̄ euāgelij ſui p̄nᵒ:⁊ iudeos q legē ac pphās ſuſcepat ad ſuſcipiēdā euāgelij gr̄āʒ ac ſacramēta que ipſoꝝ pph̄e p̄dixerāt inſtruit. Et gētiles q p euāgelij p̄conia ad dn̄m venerāt:ad auctē q̄ʒ legis ⁊ pphāꝝ ſuſcipiēdā venerādāq̄ prouocat. Vn̄ dicit.[Sic ſcriptuʒ eſt in iſaia pph̄a. Ecce ego mit.an.me.an.fa.tu.] HIERO. de optio gn̄e iterp̄tādi. Hoc aūt nō ſcribit̄ in iſaia:ſʒ in malachia in nouiſſimo.xij.pphāꝝ. CHRY. Pōt aūt dici q falſitas eſt ſcriptoris. Vel al̄r. Dicet̄ q duas pphias in diuſis locis dictas a duobꝰ pphis in vnū ꝯgregās poſuit. In iſaia.n.ppheta poſt ezechie deſcribit̄ hyſtoriā.[Vox cla.i deſ.] In malachia vo.[Ec.mit.an.meū.] Scḋs igr̄ euāgeliſta duas pphias poſuit:vt ab iſaia dcās:⁊ ad vnā lectōeʒ h̄ referēs:tacēs vo a q̄ dicat̄.[Ec.e.mit.an.me.] AVG. de q̄ſti.euā. Sciēs.n.oīa ad auctorē referēda dicta h̄ ad iſaiaʒ reuocauit:q ſenſuʒ iſtū p̄or itimauerat. Deniq̄ poſt v̄ba malachie ſtatim ſbiecit dicēs.[Vox cla.in deſ.] vt iūgeret v̄ba vtriuſq̄ pph̄e ad vnū ſenſum ptinēcia ſub p̄oris pph̄e pſona. BEDA. Vel al̄r itellīᵐ eſt:q̄z etſi nō hec v̄ba inueniūt̄.in iſaia:ſenſus tn̄ eoꝝ inuenit̄ in mult̄ alijs locis:⁊ manifeſtiꝰ in h̄ q ſbiūxit.[Vox cla.in deſer.] Nā q dixit malachias mittēdū angelū an̄ faciē dn̄i qui pparet viā eiꝰ:h̄ eſt qḋ dixit iſaias vocē clamāt̄ in deſ'to audiēdā q̄ diceret.[Parate viā dn̄i.] In vtraq̄ aūt ſnīa ſil̄r parāda via dn̄i p̄dicat̄. Potuit āt fieri vt aīo marci euāgeliū ꝯſcribēt̄ p malachia iſaias occurreret:vt fieri ſolet:qḋ tn̄ ſine vlla dubitōne emēdaret:ſaltē ab alijs admonitꝰ:q ipſo adhuc in carne viuēte legē potuerūt:niſi cogitaret recordatiōi ſue q̄ ſcō ſp̄u regebat̄:nō fruſtra occurriſſe aliū pro alio nomē pph̄e. Sic.n. inſinuant̄ q̄cūq̄ p pphas ſp̄uſſcūs dixit:⁊ ſingula eē oīum ⁊ oīa ſinguloꝝ. HIERO. Per malachiā q̄ p̄ris vox ſonat ad filiuʒ q eſt facies p̄ris p̄ q̄ agnitꝰ eſt. BEDA. Angelus aūt vocat̄ ioānes nō nāe ſocietate iux̄ hereſim origenis:ſʒ officij dignitate. Angelus.n.grece:latine nūtiꝰ dr̄:q̄ noīe recte appellari potuit hō ille q fuit miſſus a deo:vt teſtimoniū phiberet de lumine:⁊ veniētē in carne dn̄m mūdo nūtiaret:cuʒ ꝯſtet oēs qui ſacerdotio funguntur ob euāgeliʒādi offm̄ angelos poſſe vocari:dicēte ppha malachia. Labia ſacerdot̄ cuſtodiūt ſciaʒ:⁊ legē regrūt ex ore eiꝰ:q̄z āgelus eſt dn̄i exercituū. THEOPHY. Precurſor igr̄ chr̄i angelus dr̄ pp vitā angelicā ⁊ reuerētiā excelſam. Qz aūt dr̄.[Ante fa.tuā.] h̄ ſign̄.q.d.iux̄ te eſt nūtiꝰ tuus. Vn̄ oñdit̄ ppinquitas p̄curſoris ad chr̄ʒ. Eteni iux̄ reges ambulāt qui ppinq ſūt mag. Seq̄t̄.[Qui p̄pa.viā tuā an̄ te.] Per baptiſmū.n.p̄parauit aīas iudeoꝝ vt chr̄m ſuſciperent. HIERO. Vel via dn̄i q̄ ad hoīes ingredit̄ pnia eſt:p quā deꝰ ad nos deſcēdit ⁊ nos ad illū aſcēdimꝰ. Hinc aūt initiū p̄dicatiōis ioānis fuit. Pnīaʒ agite. BEDA. Sic āt ioānes angelus potuit vocari p eo q faciē dn̄i euāgeliʒādo p̄uenit:ita recte appellari ⁊ vox potuit:q̄z verbū dei ſonādo p̄ibat. Vn̄ ſeq̄t̄.[Vox cla.in deſ.] Cōſtat.n.q vnigenitꝰ filiꝰ v̄bū p̄ris vocat̄:⁊ ex ipa nr̄a locutiōe cogſcimꝰ:q̄z p̄us vox ſonat vt v̄bū poſtmoᵐ poſſit audiri. HIERO. Dr̄ āt vox clamātis:q̄z clamor ad ſurdos ⁊ lōge poſitos ſiue cū idignatiōe fieri ſolet q̄ iudaico certū eſt pp̄lo euenīſſe:duʒ lōge eēt a pctōribꝰ ſalus:⁊ aures ſuas obturauerunt ſicut aſpides ſurde:⁊ indignationē ⁊ irā ⁊ tribulatiōeʒ a chr̄o audire meruerūt. CHRY. Per h̄ aūt qḋ dr̄.[in deſ'to.] Manifeſte oñdit pphia nō in hier'l'm diuīa fieri dogmata:ſʒ[in deſ'to.] Qḋ ſplebat̄ ad lr̄aʒ ioāne baptiſta in deſerto iordanis:vbi dei appitiōeʒ ſalutiferā p̄dicāte. Oñdit ēt ſmo pph̄icus p̄ter deſ'tū qḋ a moyſe oñſuʒ fuit:vbi ſemitas faciebat aliud eē deſ'tū:in q̄ ſerpētē eē ſalutē chr̄i ſignābat. HIERO. Vel in deſ'to fit vox ⁊ clamor:q̄z deſ'ti erāt a ſp̄u dei:ſic domus vacās ⁊ ſcopata:deſerti etiā a ppheta rege atq̄ ſacerdote. BEDA. Quid aūt clamaret:apit̄ cuʒ ſbdit̄.[Parate viā dn̄i re.fa.ſe.eiꝰ.] Oīs.n.q fidē rectā ⁊ opa bona p̄dicat:qd aliḋ q̄ veniēti dn̄o ad corda audiētiū viā parat:vt h̄.ſ.corda vis gr̄e penetret:⁊ lumē v̄itat̄ illuſtret: Rectas aūt ſemitas facit duʒ mūdas in aīo cogitatiōes p ſmonē p̄dicatiōis format. HIERO. Vel al̄r.[Parate viā dn̄i.] h̄ eſt pnīam agite ⁊ p̄dicate:rectas facite ſemitas eius vt via regia icedētes p'rios nr̄os vt nos ⁊ noſmetipos vt p'rios diligamꝰ. Qui.n.ſemetipm diligit ⁊ nō diligit p'rīᵐ ad dexterā declinat. Nā multi bn̄ agūt ⁊ nō bn̄ corrigūt:vt fuit hely, ⁊ q ſemetipm odiēs p'rīᵐ diligit ad ſiniſtraʒ diuitit. Multi enī corrigūt:ſʒ nō bn̄ agūt:vt fuerūt ſcribe ⁊ phari. Semitas āt poſt viā ſequunt̄:q̄z mādata moralia poſt pnīaʒ explanant̄. THEO. Vel via eſt nouū teſt'm:ſemite vo vetus q̄ſi attritū. Ad viā.n.nece erat p̄parari.ſ.ad nouū teſtm̄. Veteris aūt teſtamēti ſemitas rectas fieri oportebat.

Joā.1. Malac.2. D

Quod xp̄s v̄bū ⁊ ioānes vox appellant.

Pſ.118. Ps.77. Iſa.40. E

F

1.Re.4.

Tex.3. Mat.3. Luc.3. Joā.1.

¶ Fuit ioānes in deſerto baptiʒās ⁊ p̄dicās baptiſmū pnie in remiſſiōeʒ pctōꝝ. Et egrediebat̄ ad euʒ oīs iudee regio:⁊ hieroſolymite vniu'ſi:⁊ baptiʒabant̄ ab illo in iordanis flumie:ꝯfitētes pctā ſua. Et erat ioānes veſtitus pilis camelorꝝ:⁊ ʒona pellicea circa lūbos eiꝰ ⁊ locuſtas ⁊ mel ſylueſtre edebat:⁊ p̄dicabat dicēs. Veniet fortior me poſt me:cuiꝰ nō ſuʒ dignus pcūbēs ſoluere corrigiā calciamētoꝝ eiꝰ. Ego baptiʒo vos aqua:ille vo baptiʒabit vos ſpirituſcō.

Mat.3. Luc.3. Joā.1. A

¶ HIERO. Scḋm p̄miſſaʒ iſaie pphiaʒ via dn̄i a ioāne parat̄:p fidē:baptiſmū:⁊ pnīaʒ:recte ſemite fiūt p auſtera indicia veſtis cilicine ⁊ ʒone pellicee:⁊ cibi locuſtiū:⁊ mellis ſylueſtris ⁊ humillime vocis. Vn̄ dr̄.[Fuit ioā.in deſ.] Ioānes.n.⁊ ieſus q̄rūt qḋ in deſerto amiſſum eſt:vbi vicit diabolus:

Malac.3 B

Malac.3. Iſa.40.

C

Quō ioānes baptiſta āgelus vocet̄.

diabolus:ibi vincit̃.vbi cecidit hō:ibi exurgit. Joānes aūt gr̄a dei iterp̄tat̃:a gr̄a aūt narratio incipit.Seq̄t̃.n.[baptiſā.:.] Per baptiſmū.n.gr̄a dat̃ qua pctā gratis dimittunt̃. Qd āt ꝯſūmat̃ p ſpōſuꝫ initiat̃ p paranymphū.Un̄ cathecumini h̄ eſt iſtructi:incipiūt p ſacerdotē:ꝛ chriſmant̃ per epm̄.Et ad h̄ deſignādū ſ̄bdit̃.[Et p̄di.bap.pnie in remiſ. pctōꝝ.] BEDA.Liquet q2 ioānes baptiſmū pnie nō ſolū p̄dicauit: verūetiā qbuſdā dedit:ſꝫ baptiſmū in remiſſionē pctōꝝ dare nō potuit. Remiſſio eteni pctōꝝ in ſolo baptiſmo chr̄i nob̄ tribuit̃.Di ḡ [p̄dicās bap.pnie in remiſſi. pctōꝝ]qm̄ baptiſmū qd pctā ſolueret:q2 dare nō poterat: p̄dicabat.Un̄ ſic incarnatū v̄bū p̄ris p̄currebat v̄bo p̄dicatiōis:ita baptiſmū pnie quo pctā ſoluunt̃ p̄curreret ſuo baptiſmate q̄ pctā ſolui nō p̄nt. THEO.Uel al̄r. Baptiſmus ioānis ꝛ ſi nō h̄ret pctōꝝ remiſſionē:tn̄ hoīes ad penitētiā iducebat.Suū ḡ baptiſmū pnie p̄dicabat:ſꝫ h̄ p̄dicatio pnie ducebat in remiſſionē pctōꝝ:q̄ſi qui penitētes chr̄m recipent:remiſſionē recipēt pctōꝝ. HIERO.Per ioānē aūt ſic p amicū ſpōſi iducit̃ ſpōſa ad chr̄m:ſic p pueruꝫ rebecca ad iſaac. Un̄ ſeq̄t̃.[Et egre.ad illū oīs iu.re.ꝛ hier.vni.ꝛ bap.ab illo in iorda.flu.] Cōfeſſio.n.ꝛ pulchritudo in ꝯſpectu ei'.ſ.ſpōſi. Deſilit.n.ſpōſa de camelo cū hūiliat ſenūc eccl'ia viſo viro iſaac.i.ieſu chr̄o.Jordanis aūt deſcēſio aliena iterp̄tat̃:vbi pctā abluunt̃. Nos.n.oliꝫ alienati a deo p ſupbiā:p baptiſmi ſymbolū hūiliati erigim' in alta. BEDA.Exēpluꝫ aūt ſumit̃ ꝯfitēdi pctā:ac meliorē vitā ꝓmittēdi eis q baptiſma deſiderāt p h̄ qd ſ̄bdit̃.[Cōfitētes pctā ſua.] CHRY.Quia vo ioānes pniam p̄dicabat pnie ſigna gerebat in veſtitu ꝛ cibo.Un̄ ſeq̄t̃.[Et erat ioā. veſtit' pilis camel.] BEDA.Pilis ingt veſtit' nō lana: aliud auſtere veſtis indiciū eſt:aliud luxurie eſt mollioris. Zona aūt pellicea q̄ accinct' fuit:vt helyas mortificatiōis indiciū eſt.Porro qd ſeq̄t̃[Et locu.ꝛ mel ſylue.edebat]habitatori ſolitudīs ꝯgruū eſt:vt nō delitias ciboꝝ:ſꝫ necuātē humane carnis expleret. HIERO.Ueſtis aūt ioānis ꝛ cib'ꝛ pot' totā auſterā vitā p̄dicātiū ſig̃t:ꝛ futuras gētes ad gr̄am dei:q̄ eſt ioānes:itus ꝛ foris eē ꝯiūgēdas.Pilis.n. cameli diuites gentiū ſig̃nt̃:ꝛ zona pellicea paupes mūdo mortui:ꝛ locuſtis errātib' ſapiētes hui' mūdi:q̄ ſtipulas iudeis aridas relinq̄ntes:frumēta myſtica crurib' trahunt:ꝛ in calore fidei ſalt' in altū dant:ꝛ melle ſylueſtri fideles iſpirati de inculta ſylua ſaginant̃. THEO.Uel al̄r. Ueſtis de pilis cameloꝝ doloris erat oſtēſiuū inuēte ioāne q penitētē dolere opꝫ.Dolorē.n.ſaccus ſig̃t.zona vo pellicea mortificatiōeꝫ iudaici ſig̃t ppl'i.Eſca ēt ioānis nō ſolū abſtinētiā notat:ſꝫ ēt eſt indicatiuū itellibilis eſce:q̄ tūc ppl's veſcebat̃ nō qd altuꝫ itelligēs:ſꝫ tn̄ in alta ſaliēs iterūq3 ſe dep̄mēs.Talis.n.eſt locuſta i altū ſaliēs ꝛ iteꝝ cadēs. Sic igit̃ ꝛ melle qdē veſcebat̃ ppl's qd erat ex apib' natū.ſ.ex ꝓphis:nō tn̄ cultū ſꝫ ſylueſtre.Hēbāt.n.ſcripturas hebrei ſic mel qddā:ſed nō hn̄ itelligebāt. GRE.31° moral̄.Uel ipa ciboꝝ ſpē deſig̃uit dn̄m quē p̄uenit:q2 iſructuoſe gētilitat̃ dulcedinē ſumpſit:mel ſylueſtre edit. Q2 xp̄o iudeoꝝ plebē in ſuo corpe in pteꝫ ꝯtit:in cibo locuſtas accepit:q̄ ſ̄bito ſalt' dātes ꝓtin' ad terrā cadūt.Salt'.n.iudei dabāt cū p̄cepta dn̄i ſe iplere ꝓmitterēt.Sꝫ ad terrā cadebāt:cū p praua opa h̄ ſe audiſſe denegarēt. Hēbāt ḡ ſaltū p vocē: ꝛ caſuꝫ p actionē. BEDA.Pōt etiā habit'ꝛ vict' ioānis q̄litatē iterne ꝯuſationis ei' exp̄mē. Nāq3 auſteriorib' vtebat̃ idumētis:q2 vitā peccātiū nō blādimēti fouit:ſꝫ vigore aſpe iuectiōis icrepauit.[Zonā pelliceā hēbat circa lūbos:]q2 carnē ſuā crucifixit cuꝫ vitijs ꝛ ꝯcupiſcētijs.[Locuſtas ꝛ mel ſylueſtre edebat:]q2 dulce qddā ſapiebat turbis p̄dicatio ei':exiſtimāte pplo ne ipſe eēt chr̄s. Sꝫ poti' finē ſortita eſt itelligētib' ei' auditorib':q2 nō ipe chr̄s:ſed p̄curſor ꝛ ꝓpha eēt chr̄i. Jn melle etenim dulcedo:in locuſtis eſt alacer volat'.Un̄ ſeq̄t̃.[Et p̄dicabat dicēs.Ueniet fortior me poſt me.] GLO.Hoc dicebat ad remouēduꝫ turbe opionē:que eū chr̄m eē credebat:fortioreꝫ aūt chr̄m eē p̄nūtiat q remiſſurus erat pctā:qd ipſe facē nō valebat. HIERO.Quis ēt fortior eſt gr̄a qua abluunt̃ pctā:quas ioānes ſig̃t:Jlle qui ſepties ꝛ ſeptuagies dimittit peccata. Gr̄a qdē por eſt:ſꝫ ſemel dimittit pctā:p baptiſmū:mīa vo ad miſos ab Adam vſq3 ad chr̄m p.77.gn̄ōnes:ꝛ vſq3 ad cētū.44.milia p̄uenit. CHRY.Ne aūt eſtimaret̃ h̄ ſm cōparationē ſui ad chr̄m dicere ſ̄biūgit.[Cui' nō ſuꝫ dignus ꝓcūbēs ſoluere corrigiā calciamētoꝝ ei'.] Nō eſt aūt idē ſoluē corrigiā calciamētoꝝ eius:qd hic marcus dicit:ꝛ calciamēta portare:qd dicit matthe'. Et qdē narratiōis ordinē ꝓſeq̄ntes euāgeliſte:nec i aliq̄ fallētes dicūt vtrūq3 ioānē dixiſſe ſm alteꝝ ſenſum.Cōmētātes xp̄o circa h̄ differēter expoſuerūt vnūqdq3.Corrigiā.n.vocat ligamen calciamētoꝝ.Ad excellētiā igit̃ p̄ātis chr̄i ꝛ diuinitat' magnitudinem extollēdā h̄ dicit:ac ſi diceret. Neq3 in miniſtri ordine deputari ſufficiēs ſuꝫ.Magnū eniꝫ eſt in his que ſunt corpis chr̄i q̄ſi ꝓcūbēdo iferi' attēdē:ꝛ imaginē ſupnoꝝ iferius videre ꝛ ſoluē vnūqdq3 inexplicabiliū que ſunt circa myſteriū icarnatiōis. HIERO.Calciamētū.n.in extrema pte corpis eſt.Jn fine.n.ad iuſtitiaꝫ eſt ſaluator incarnat'. Un̄ p ꝓphaꝫ di. Jn idumeā extēdā calciamētū meū. GRE. in ho.Calciamēta etiā ex mortuis aialib' fiūt.Jncarnat' ḡ dn̄s veniēs q̄ſi calciat' apparuit:qui in diuinitate ſua morticina nr̄e corruptiōis aſſumpſit.Uel al̄r. Mos apud veteres fuit vt ſiq̄s eā que ſibi cōpeteret accipe vxoreꝫ nollet: ille ei calciamētū ſolueret qui ad hāc ſpōſus iure ꝓpinqtatis veniret.Recte ḡ ſe indignū eē ad ſoluēdā corrigiā calciamēti ei' denūtiat:ac ſi apte dicat.Ego redēptoris veſtigia denudare nō valeo:q2 ſpōſi nomen mihi immerit' nō vſurpo. THEO.Jntelligit̃ vo etiā ſic.Oēs qui veniebāt ꝛ a ioāne baptizabant̃ p pniaꝫ ſoluebant̃ a ligamine peccatoꝝ in chr̄m credēdo. Jgit̃ oium alioꝝ ioānes ſic ſoluebat corrigiā.i.vinculū pctōꝝ. Jeſu xp̄o nō valuit corrigiaꝫ ſoluere:q2 nō inuenit in eo pctm̄. BEDA.Sic ḡ Joānes dn̄m nō adhuc manifeſte dn̄m aut dei filiū:ſꝫ tn̄ vnum ſe fortiorē p̄dicat. Nō.n.rudes adhuc auctores tāti capiebāt archana ſacri:q fili' dei etern' hoīe aſſumpto ex v̄gine denuo nat' eēt in mūdū:ſꝫ paulatim p agnitionē glificate humilitatis itroducēdi erāt ad finē diue eternitatis:qb' tn̄ latēter deuꝫ hūc eſſe veꝝ declarās ſ̄bdit.[Ego baptizo vos in aq̄:ille xp̄o baptizabit vos in ſpūſcō.]Cui.n.dubiū eſt nullū poſſe aliū gr̄am ſpūſſancti niſi deum dare? HIERO. Quid.n.itereſt iter aquā ꝛ ſpūſcm̄ qui ferebat̃ ſup aquas? Aq̄ myſteriū eſt hoīs:ſpūs vo myſteriū dei eſt. BEDA. Baptizamur aūt a dn̄o in ſpūſcō:nō ſolū cū in die baptiſmatis fonte vite in remiſſionē pctōꝝ abluimur:veꝝ ēt q̄tidie p gr̄aꝫ eiuſdē ſpūs ad agēda q̄ deo placēt accēdimur.

¶ Et factū eſt in diebus illis:venit ieſus a nazareth galilee:ꝛ baptizat' eſt a ioanne in iordane. Et ſtatim aſcēdēs de aqua:vidit celos aptos ꝛ ſp̄m ſanctū tanq̄ colūbaꝫ deſcēdentē ꝛ manētem in ipſo.Et vox facta eſt de celis. Tu es filius meus dilectus:in te cōplacui.

¶ HIERO.Marcus euāgeliſta ſic ceru' ad fontes aq̄rū deſiderās:ſaltus in planis ꝛ arduis dat:ꝛ velut apis melliflua flores ſūmatim deguſtat. Un̄ a nazareth venientē ieſum enarrauit dicēs.[Et factuꝫ eſt in dieb' illis:ve.ieſus a nazareth galilee ꝛ baptizat' eſt a ioāne in ior.] CHRY. Alteꝝ ſiqdē baptiſma ordinās ad ioānis venit baptiſma: qd reſpectu ſui baptiſmi incōpletuꝫ erat:a iudaico xp̄o baptiſmate alienū tanq̄ in amboꝝ medio exiſtēs:vt per ba-

Per baptiſmū gr̄a datur: qua peccata dimittunt̃.

B

Baptiſm' ioānis nō cōferebat pctōꝝ remiſſionē: ſꝫ ad penitētiā inducebat.

Gen.24.
Ps.95.
Gen.24.

C

4.Re.1

D

Judei locuſtis aſſimulant̃.

E

Gal.5.
Luc.3.

F

G

Ps.59.
Quid ſig̃t calciamentuꝫ chriſti.

H

Lex.4.
Mat.3.
Luc.3.
Joā.1.
2.Pe.1.

A

priſmi nāq oſtendat:qꝛ nō in peccati remiſſionē baptiçaᵀ: aut q̄ſi indigēs ſpūſſancti acceptiōe:bis.n.ambobᵒ baptiſma ioānis carebat. Baptiçatᵒ eſt aūt vt notus oībᵒ fieret ⁊ in euz crederēt:⁊ ad iplendū oēm iuſtitiā que eſt obſuatio mādatoꝝ.mādatū ſigdē erat hoībus:baptiſmū ſubire ꝑ phete. BEDA. Baptiçatᵒ eſt:⁊ vt baptiſmate ſuo ioānis baptiſma cōprobaret:⁊ vt iordanis aquā ſctificās per deſcēſſionē colūbe ſpūſſancti in lauacro credētiū mōſtraret aduētū. Uñ ſeqᵀ. [Et ſtatim aſcēdēs de aqua vidit aptos celos ⁊ ſpm̄ſcm̄ tanq̄ colūbā deſcēdētē ⁊ manētē in ipſo.] Apiunᵀ aūt celi:nō reſeratiōe elemētoꝝ ſꝫ ſpiritalibᵒ oculis:qbᵒ Ezechiel in p̄nᵒ voluminis ſui eos aptos eſſe cōmemorat. Hoc aūt ꝙ aptos celos poſt baptiſma vidit noſtri vtiq̄ gr̄a factū eſt:qbᵒ per lauacrū regn̄ationis ianua pandiᵀ regni celeſtis. CHRY. Uel vt de celis hoībᵒ ſcificatio tribuaᵀ:ac terrena celeſtibᵒ ɔiūganᵀ. Spūs aūt ſanctᵒ ſup euz deſcēdiſſe dr̄:nō tanq̄ tūc p̄mū ad eum acceſſerit. Nō.n.ab eo vnq̄ fuerat derelictᵒ: ſꝫ vt oñderet cbr̄m qui a ioāne p̄dicabaᵀ tanq̄ digito q̄dā fidei oībᵒ demōſtratū. BEDA. Qꝫ etiā in baptiſmū deſcēdere viſus eſt ſpūſſanctus:ſignū erat cōferēde nobis in baptiſmo gr̄e ſpiritalis. HIERO. Hec eſt aūt vnctio cbr̄i ſm̄ carnē.ſ.ſpūſſanctᵒ de qua dr̄. Unxit te deus deᵒ tuus oleo letitie p̄re cōſortibᵒ tuis. BEDA. Hō aūt in ſpecie colūbe deſcēdit ſpūſſanctus:qd̄ multū ſimplex eſt aial:atq̄ a malitia fellis alienū: vt figurate nob̄ iſinuaret:qꝛ ſimplicia corda q̄rit:nec habitare dignaᵀ in mētibᵒ ipıꝫ. HIERO. In ſpecie ēt colūbe ſpūſſcūs deſcēdit:qꝛ in cātico de eccl'ia canitur. Spōſa mea:amica mea:dilecta mea:colūba mea. Spōſa in p̄iarchis:amica in pp̄his: p̄xima in ioſeph:⁊ mea dilecta in ioāne baptiſta. Colūba in cbr̄o ⁊ apl̄is:qbᵒ dr̄. Eſtote prudentes ſicut ſerpētes:⁊ ſimplices ſicᵀ colūbe. BEDA. Sedit aūt colūba ſup caput ieſu:ne qs putaret vocē p̄ris ad Ioānē factā:nō ad dn̄ꝫ. Hō aūt addidit [manētē in ipſo.] Hoc eni eſt cbr̄o ſpāle vt iplēs eū ſel' ſpūſſcūs nūq̄ recedat. Nā fidelibᵒ eius ad ſigna vꝛtutū ⁊ miracula facienda aliqñ gr̄a ſpūs ɔferᵀ:aliqñ tolliᵀ:qbᵒ tñ ad opōnes pietatis ⁊ iuſtitie ad amorē dei ⁊ p̄ximi ɔſuādū nunq̄ gr̄a ſpūs abeſt. Ipm̄ aūt qui baptiçādus cum alıȷs ad ioānē venit:veꝝ eē filiuꝫ dei in ſpūſcō baptiçare volentē vox p̄ris docuit. Uñ ſeqᵀ. [Et vox facta eſt de celis. Tu es filiᵒ meus dilectᵒ in te cōplacui.] Nō aūt p̄ h̄ ipē filiᵒ qd̄ neſciebat doceᵀ:ſꝫ nob̄ qd credē debeamus oñdiᵀ. AUG. de cō.euā. Uñ mattheus ait dcm̄ eē:filiᵒ meus dilectᵒ:qꝛ oñdere voluit ad id valere qd̄ dcm̄ eſt. Hic eſt filiᵒ meus:vt illis potiᵒ qui audiebāt indicareᵀ ꝙ ipē filiᵒ eēt dei. Si aūt q̄ris:qd hoꝝ in illa voce ſonuerit:q̄libet accipiendū dūmodo itelligas eos qui nō eādē locutionē retulerūt eādē retuliſſe ſniaꝫ. Qꝫ aūt deᵒ in filio ſibi placuiſſe videaᵀ:admonemur ex eo qd̄ dictuꝫ eſt [in te cōplacui.] BEDA. Nos q̄ꝫ vox eadeꝫ docuit per aquā ablutionis ⁊ ſpūm ſcificationis dei poſſe filios effici. Myſteriū etiā trinitatꝭ in baptiſmate demraᵀ. Filᵒ baptiçaᵀ:ſpūs deſcēdit in ſpecie colūbe:p̄ris vox filio teſtimoniū p̄hibētis audiᵀ. HIERO. Moraľr ⁊ nos de volubilitate mūdi:odore floꝝ mūditie tracti cū adoleſcētibᵒ poſt ſpōſum currimus:⁊ baptiſmi ſacro de duobᵒ fontibᵒ:dilectionis dei ⁊ p̄ximi gr̄a remiſſionis abluimur:⁊ aſcēdētes ſpe celeſtia ſecreta mundi cordis oculis intuemur. Dehinc ſpm̄ſcm̄ ſpiritu ɔtrito ⁊ humiliato cū ſimplici corde deſcēdētē ad māſuetos:⁊ cū charitate nunq̄ cadēte manētē ſuſcipimᵒ. Et vox dn̄i de celis ad nos a deo dilectos dirigiᵀ. B̄ti pacifici qꝛ filıȷ dei vocabunᵀ. Et nūc in nob̄ cōplacet pr̄ cuꝫ filio ⁊ ſpūſcō.ſ.qñ efficimur vnus ſpūs cum deo.

Tex.5. ¶ Et ſtatim ſpūs expulit euꝫ in deſertū. Et erat in deſerto quadraginta diebus ⁊ quadraginta noctibus: ⁊ tentabaᵀ a ſathana. Eratq̄ cum beſtıȷs: ⁊ angeli miniſtrabant illi.

¶ CHRY. Quia cbr̄s oīa ad doctrinā nr̄am opabaᵀ ⁊ ſuſtinebat:incepit poſt baptiſmuꝫ ab heremi habitatione:⁊ pugnauit ɔtra diabolū:vt vnuſq̄ſq̄ baptiçatoꝝ tētatiōes maiores patiēter ſuſtineat poſt baptiſmum: nec turbetur tanq̄ p̄ter ſpem h̄ ɔtingēte:ſꝫ oīa ſuſtinēs maneat triūphator. Etſi.n.deᵒ p̄mittat tētationes fieri multis alıȷs modis: ob h̄ etiā p̄mittit:vt cognoſcas ꝙ hō tētatᵒ in maiori honore ɔſtituiᵀ. Nō.n.accedit diabolus:niſi vbi aliqueꝫ in maiori honore viderit ɔſtitutū. Et ideo dr̄. [Et ſtatim expulit euꝫ ſpūs in deſtū.] Propter h̄ aūt nō oñdit euꝫ ſimpľr cūtē in deſertū ſꝫ expulſuꝫ:vt h̄ itelligas fieri iuxta diuē diſpōnis v̄bū:p̄ qd̄ etiā inuit ne hō ſeipm̄ in tētationē igerat:ſꝫ aliūde in tētationē q̄ſi expulſos victores exiſtē. BEDA. Uerū ne cui veniret in dubiū a quo eū ſpū expulſuꝫ diceret in deſtū:occulte lucas p̄ poſuit ꝙ ieſus plenus ſpūſcō regreſſus eſt a iordane:ac deīde intulit:⁊ agebaᵀ a ſpū in deſertū: ne qd ɔtra eū valuiſſe ſpūs putareᵀ imūdus:qui plenᵒ ſpūſcō q̄ volebat digrediēs:que volebat agebat. CHRY. [Expulit aūt eū ſpūs in deſertū.] Quia.n.diabolū ad tētādū p̄uocare p̄ponebat:nō ſolū fame ſꝫ etiā loco occaſionē dedit. Tūc.n.maxime diabolus ſe igerit:cū videt aliq̄s ſolitarios p̄manētes. BEDA. Secedit ēt in deſto:vt nos doceat relictis mūdi illecebris ⁊ ſocietate prauoꝝ diuis p̄ oīa ſeruire mādatis. Tētaᵀ ſolus a diabolo:vt nob̄ iſinuet: qꝛ oēs qui volūt pie viuere in cbr̄o pſecutōes patiunᵀ. Uñ ſeqᵀ. [Et erat in deſto.xl.diebᵒ ⁊.xl.noctibᵒ:⁊ tētabaᵀ a ſathana.] Tētaᵀ aūt.xl.diebᵒ ⁊.xl.noctibus:vt indicet:qꝛ q̄diu h̄ viuētes dn̄o ſuimus:ſiue p̄ſpa blādianᵀ qd̄ ad dies p̄tinet:ſeu adūſa fiāt qd̄ noctis figure cōgruit:toto tp̄e aduerſarius aſſit:qui iter nr̄m tētādo īpedire nō ceſſat. Quadraginta.n.dies ⁊ noctes totū huiᵒ ſcl'i tp̄s inſinuāt:qꝛ q̄dripartitᵒ eſt mūdus:in quo dn̄o famulamur.decē vo ſunt p̄cepta:p̄ q̄ꝝ obſuātiā ɔtra hoſtē certamus:decē aūt quater ducta.xl.fiūt. Seqᵀ. [Eratq̄ cū beſtıȷs.] CHRY. Hoc aūt dicit vt oñdat q̄le erat deſtū. Inuiuꝫ.n.erat hoībᵒ ⁊ beſtıȷs plenū. Seqᵀ. [Et angeli miniſtrabāt ei.] Poſt tētationē.n.⁊ victoriā ɔtra diabolū opaᵀᵒ eſt hoīuꝫ ſalutē. Et ſicut aplŝ dicit:angeli in miſteriū mittunᵀ p̄p eos q̄ h̄ditatē capiūt ſalutꝭ. Notādūq̄ eſt ꝙ vincēti tētationē aſſiſtūt angeli miſtrātes. BEDA. Cōſiderādu ēt ꝙ cbr̄s iter beſtias cōmoraᵀ vt hō:ſꝫ miſterio vtiᵀ angelico vt deᵒ. Et nos cuꝫ in heremo ſcē ɔuſationis beſtiales hoium mores īpolluta mēte toleramus:miſteriuꝫ angeloꝝ meremur:a qbᵒ corpe abſoluti ad etnā beātudineꝫ trāſferemur. HIERO. Uel tūc beſtie pacate nobiſcū ſunt ſicᵀ in archa aialia mūda cuꝫ imūdis:cū caro nō ɔcupiſcit adūſus ſpm̄. Poſt h̄ āgeli miniſtri mittunᵀ nob̄:vt rn̄ſa ⁊ ſolatia cordibᵒ vigilātibᵒ dent.

¶ Poſt q̄ aūt traditus eſt ioānes venit ieſus in galileaꝫ p̄dicās euāgeliū regni dei:dicēs. Qm̄ impletū eſt tēpus: ⁊ appropinquabit regnum dei. Penitemini: ⁊ credite euāgelio.

¶ CHRY. Marcus euāgeliſta mattheuꝫ in ordine ſeqᵀ. Et ideo poſtq̄ dixit angelos miniſtrare:ſubiūgit. [Poſtq̄ aūt traditᵒ eſt ioānes venit ieſus in galileaꝫ.] Poſt tētationes ⁊ angelos miniſtrātes recedit in galileā iſtruēs nos nō reſiſtē violētıȷs malignoꝝ. THEOPHY. Et vt oñdat nob̄ ꝙ in pſecutiōibᵒ decet recedē ⁊ nō expectare:cum vo inciderimus decet ſuſtinē. CHRY. Receſſit ēt vt ad doctrinas ⁊ ſanationes ſeipm̄ ɔſeruaret p̄us q̄ patereᵀ:hiſq̄ oībᵒ adimpletꝭ:fieret obediēs vſq̄ ad mortē. BEDA. Ioāne tradito recte incipit dn̄s p̄dicare. Uñ ſeqᵀ. [Predicans euāgeliū regni dei.] Deſinēte.n.lege ɔſūter oriᵀ euāgeliuꝫ.

HIERO.

Margin notes (left): Chriſtᵒ baptiſmuꝫ ſuſcepit poſt plures eīs — Ezech.1. — B — Qꝫ ſpūſſā etᵒ i baptiſmate chriſti viſus fuerit. — Pſ.44. — C — Cañ.2. — Mat.10. — Mat.3. — Luc.3. — D — Moraľr — Cañ.1. — Mat.5. — Tex.5. — Mat.4.

Margin notes (right): Luc.4. — A — Poſt baptiſmū maiores tētatiōes ſuſtinemus q̄ añ:ad maiorē honorē ɔſtituti. — Chrs a ſpū ſcō expulſus eſt in deſertum. — Luc.4. — B — 2.Tim.3. — C — Tex.6. — Mat.4. — Act.3. — A — Quāᵀ ioāne tradito ieſus incepit p̄dicaᵀ.

HIERO.Ceſſante vmbra:adeſt veritas:ioānes in carcē:
lex in iudea:ieſus in galilea:paulus in gētib⁹ ṗdicās euāge
liū regni. Regno.n.terreno ſuccedit paupertas:paupertati
xp̄ianoꝝ regnū tribuit̄ ſempiternū. Honor āt terren⁹ ſpu
B me aque vel fumo ſeu ſomno cōpat̄. BEDA. Nemo āt
putet traditionē ioānis in carcerē ſtatiꝫ poſt tētationē.xl.
dieꝝ ⁊ ieiuniū dn̄i factā. Quiſqs.n.euāgeliū ioānis legerit:
Jo.2. inueniet dn̄m an̄ traditionē ioānis multa docuiſſe: ⁊ multa
miracula feciſſe: habes.n.in euāgelio ipſi⁹. Hoc fecit initiū
ſignoꝝ ieſus: ⁊ poſtea. Nec dū.n.erat miſſus ioānes in car
cere. Fert̄ āt q: cū legiſſet ioānes matthei marci ⁊ luce vo
lumina: pbauerit qdē textū hyſtorie: ⁊ vera eos dixiſſe fir
mauerit: ſꝫ vni⁹ tm̄ anni in q̄ ⁊ paſſus eſt poſt carcerē ioā
nis hyſtoriā texuiſſe. Pretermiſſo itaqꝫ anno cuius acta a
trib⁹ expoſita fuerant ſupioris tp̄is an̄q̄ clauderet̄ ioānes
in carcē geſta narrauit. Cum ḡ dixiſſet marcus.[Poſtq̄ venit
ieſus i galileā: ṗdicās euāgeliū regni] ſubiūgit dicēs.[Qm̄
C ipletū eſt tp̄s: ⁊ appropinq̄bit regnū dei.] CHRY. Si
Gal.4. qdē cōpleto tp̄e: qn̄.ſ.vēit plenitudo tp̄is: miſitqꝫ de⁹ filiū
ſuū: ↄueniēs fuit hūanū gen⁹ vltimā ↄſeq dei diſpēſationē.
Regnū dei ⁊ regnū celoꝝ idē ſūt ſubſtātia. Et iō dic̄ q[appropinq̄uit regnū dei.] Regnū aūt dei idē
eſt ſm̄ ſubaꝫ cū regno celoꝝ: q̄uis differt rōne. Regnū.n.
dei itellig̃ q̄ de⁹ regnat: h̄ vo eſt in regiōe viuētiū: qn̄ facie
ad faciē deū vidētes in bonis pmiſſis exiſtēt. Siue amorē
qs velit ſuſcipe illā regionē: ſiue aliquā aliā ↄfirmationeꝫ
eoꝝ q imaginē induūt ſupnoꝝ que p celos itelligunt̄. Sa
tis eiꝫ apparēs ē q regnū dei neqꝫ loco neqꝫ tp̄e ↄcludit̄.
THEO. Uel cōpletuꝫ eē dicit dn̄s tp̄s legis: q̄ſi diceret.
Uſqꝫ ad tp̄s p̄ns opabat̄ lex: āmodo opabit̄ regnū dei qd̄
eſt ſm̄ euāgeliū ↄuerſatio: que cōuenieter aſſimilat̄ regno
celoꝝ. Cū.n.vides aliquē carne indutū ſm̄ euāgeliū viuē:
nūqd nō dices qn̄ iſte hꝫ regnū celoꝝ: qd̄ nō eſt eſca ⁊ po
Ro.14. tus: ſꝫ iuſtitia ⁊ pax ⁊ gaudium in ſpūſcō: Seq̄t̄.[Penite
D mini.] HIERO. Pn̄iam.n.agit q vult eterno bono.ſ.re
gno dei adherere. Qui.n.deſiderat nucleū: frangit nucem.
Amaritudinē radicis dulcedo pomi cōpēſat. Periculum
maris ſpes lucri delectat. Dolorē medicie: ſpes ſalutis mi
tigat. Pconia āt xp̄i illi narrare digne pn̄t: q ad palmā idul
gētie meruerūt puenire. Et iō poſtq̄ dixit.[Penitemini]
ſubiūxit.[Et credite euāgelio.] Nā niſi credideritis: n̄ itelli
getis.[Pēitemini igit̄ ⁊ credite].ſ.renūtiate opib⁹ mortuis.
Quid.n.pdeſt credē ſine bōis opib⁹: nō tm̄ bonoꝝ operū
meritū adduc̄ ad fidē: ſꝫ fides icipit vt bona opa ↄſequāt̄.

Tex.7. ¶ Et preteriēs ſecus mare galilee: vidit ſimonē
mat.4. ⁊ andreā fratrem eius mittētes rhetia in mare.
Luce.5. Erant enim piſcatores. Et dixit eis ieſus. Ue
nite poſt me ⁊ faciā vos fieri piſcatores hoiūꝫ.
Et ptin⁹ relictis rhetib⁹ ſecuti ſunt euꝫ. Et p
greſſus inde puſilluꝫ vidit iacobum zebedei ⁊
ioānē fratrē ei⁹: ⁊ ipſos cōponētes rhetia in na
ui: ⁊ ſtatiꝫ vocauit illos. Et relicto patre zebe
deo in naui cū mercenarijs ſecuti ſunt eū.

A ¶ GLO. Poſita ṗdicatiōe xp̄i ad turbas agit euāgeliſta
de vocatiōe diſcipuloꝝ: quos fecit ſue ṗdicatiōis miſtros.
Un̄ ſeq̄t̄.[Et pteriēs ſec⁹ mare galilee vidit ſimonē ⁊ an
dreā frēꝫ ei⁹.] THEO. Sicut ioānes euāgeliſta refert:
Petrus ⁊ andreas erāt diſcipuli ioānis. pcurſoris erāt diſcipli petr⁹ ⁊ andreas. Uidētes vo q ioā
nes de ieſu teſtimoniū dederat adiūcti ſūt ei poſt hec dolē
tes: q: ioānes tradit⁹ erat: ad artē ppriā ſūt reuerſi. Un̄ ſe
quit̄.[Mittētes rhetia in mare. Erāt.n.piſcatores.] Uide
aūt eos de laborib⁹ pprijs enutritos: ⁊ nō ex iniq̄tate. Ta
les eiꝫ digni erāt xp̄i ṗmi diſcipuli fieri. Un̄ ſubditur.[Et
dixit eis ieſus. Uenite poſt me.] nūc 2° illos vocat. Eſt.n.

hec ſcd̄a vocatio reſpc̄ū illi⁹ q̄ legit̄ in ioāne. Ad qd āt vo
cent̄. Oñdit̄ cū ſubdit̄.[Faciā vos fieri piſcatores hoiūꝫ.] Joā.1.
REMI. Qꝛ p rhete ſancte ṗdicatiōis piſces.i.hoies de p b
fundo pelagi.i.īfidelitatis ad lucē fidei traxerūt. Admirā
da aūt eſt iſta piſcatio. Piſces.n.cū capiunt̄ mox moriūt̄:
hoies cū capti ſunt v̄bo predicationis potius viuificantur.
BEDA. Piſcatores aūt ⁊ illiterati mittunt̄ ad ṗdicādū: Piſcatores illiterati mittunt̄ ad ṗdicandū vt ꝺei virt⁹ in fide oñderetur non in eloquētia.
vt fides credētium in v̄tute dei nō in eloquētia dei atqꝫ in
doctrina eē putaret̄. Seq̄t̄.[Et ptin⁹ relictis rhetib⁹ ſecuti
ſūt eū.] THEO. Nō.n.opꝫ interualluꝫ facē: ſed ſtatiꝫ ſeq
dn̄m. Poſt hos vo piſcat̄ iacobū ⁊ ioāneꝫ: q: ⁊ illi paupes
exiſtes tm̄ ſenectutē nutriebāt pn̄a. Un̄ ſeq̄t̄.[Et pgreſſus
inde puſillū: vi.iaco.zebedei.] Reliquerūt āt prēꝫ: quia in
ſeq̄la xp̄i eos erat ipeditur⁹. Sic ⁊ tu cū a parētib⁹ impe
dieris: relinque eos ⁊ accede ad deū. Oñdit̄ āt q zebede⁹
nō credidit. Mr̄ vo apl̄oꝝ credidit q̄ ſecuta eſt xp̄iꝫ mor
tuo zebedeo. Queri āt pōt qūo binos vocauerit de nauica
lis piſcatores. Prio petrū ⁊ andreā: deinde pgreſſus pau mat. 4.
luluꝫ alios duos filios zebedei: cū lucas dicat iacobū ⁊ ioā Luce.5.
neꝫ vocatos fuiſſe ad adiuuādū petrū ⁊ andreā: ⁊ xp̄iꝫ pe
tro tm̄ dixiſſe. Noli timē ex h̄ iaꝫ hoies eris capiens: ſil tm̄
ſubductis ad terrā nauib⁹ eos fuiſſe ſecutos. Un̄ itelligen
duꝫ eſt h̄ ṗmo eē factū q lucas iſinuat: ⁊ poſtmodū ad ca
pturā piſciū eos ex more remeaſſe vt poſtea fieret: quod
marc⁹ hic narrat. Tūc.n.ſecuti ſunt dn̄m: nō ſubductis ad
terrā nauib⁹ tāq̄ cura redeūdi: ſꝫ tāq̄ vocātē ac iubētē vt C
ſeq̄rent̄. HIERO. Myſtice āt hac q̄driga piſcatoꝝ ve Myſtice.
himur ad ethera vt helyas. His q̄tuor angulis cōſtruit̄ p̄ⁿ 4.reg.2
eccl'ia: his q̄tuor l'ris hebraicis tetragramaton nomen dn̄i
agnoſcit̄ a nob: qb⁹ ſili exēplo pcipit̄: vt audiamus vocem ṗs.44.
dn̄i vocātis: ⁊ obliuiſcamur ppl'ꝫ vitioꝝ: ⁊ domū p̄ne con
uerſatiōis: q̄ eſt ſtultitia deo ⁊ rhete araneaꝝ: in q̄ nos ve
lut culices pene lapſos tenebat aer: q pēdet in nihilū: naueꝫ
p̄ſtine ↄuerſatiōis abominātes. Pellib⁹.n.mortuis tegitur Gen.3.
adaꝫ: q eſt genitor n̄r ſm̄ carnē: ⁊ nūc depoſito vetere hoie Ephe.4.
cū actib⁹ ſuis nouū ſequētes hoieꝫ pellib⁹ tegimur ſalomo
nis: qb⁹ ſpōſa gl'iat̄ ſe eē formoſaꝫ factā. Simon aūt obe
diēs: andreas virilis: iacob⁹ ſupplātās: ioānes gr̄a in latino
ſonāt. Quib⁹ q̄tuor noib⁹ in imaginē dei ↄtinimur obediē
tia vt audiam⁹: virilitate vt pugnem⁹: ſupplātatiōe vt pſe
uerem⁹: gr̄a vt ↄſuemur. Que q̄tuor v̄tutes cardiales dicūt̄.
Per prudētiā.n.obedim⁹: p iuſtitiā viril'r agim⁹: p tēperā
tiaꝫ ſerpentē calcam⁹: per fortitudinē gr̄aꝫ dei meremur.
THEO. Sciēdū eſt ēt h̄ qm̄ ṗmo vocat̄ actio: deide ↄtē D
platio: qm̄ qdeꝫ eſt circa petrū: actionē ſigīat: qui vo circa
ioāneꝫ ↄtēplationē. Petrus.n.feruidiſſimus ⁊ magis ſolli
citus alijs: ioānes vo theologus fuit excellentiſſimus.

¶ Et ingrediunt̄ caphar naūꝫ: ⁊ ſtatiꝫ ſabbatis Tex.8.
ingreſſus in ſynagogam docebat eos. Et ſtu Luc.4.
pebāt ſuper doctrina ei⁹. Erat enim docēs eos Mat.7
quaſi ptāteꝫ habens: ⁊ nō ſicut ſcribe.

¶ HIERO. Marc⁹ dcā euāgelij in ſcipo diſponēs ordi A
nē hyſtorie nō ſecut⁹: myſterioꝝ ordinē ſuat. Un̄ ſabbatū
ṗmā v̄tutē narrat dicēs.[Et igre.caphar.] THEO. a na
zareth recedēs. In die āt ſabbati qn̄ ſcribe ↄgregabāt̄: tūc
docēs ſynagogā intrauit. Un̄ ſeq̄t̄.[Et ſtatim ſabbatis in
greſſus in ſynagogā docēs eos.] Etenīꝫ lex ad h̄ ſabbatis
ſeſtare iubebat: vt lectioni ſtudētes ↄuenirent in vnū. Do
cebat aūt xp̄s arguēdo nō adulādo ſic phariſei. Un̄ ſeq̄t̄.
[Et ſtupebāt ſup doctrina ei⁹.] Erat.n.docēs eos q̄ſi ptātē
hn̄s ⁊ nō ſicut ſcribe. Docebat ēt in ptāte trāſmutans ho Differētia doctrine xp̄i ⁊ doctrine iudeoꝝ.
mines ad bonūꝫ: ⁊ per penam nō credentib⁹ minabatur.
BEDA. Scribe ēt docebāt ppl'os q̄ ſcripta ſunt in moy
ſe ⁊ pphetis. Jeſus vo quaſi deus ⁊ domin⁹ ipſius moyſi

libertate volũtatis ſue:vel ea que minus videbanᵗ adde/bat in lege: vel cõmutans ꝑdicabat in pplo:vt in mattheo legimus. Dictum eſt antiquis:ego autem dico vobis.

Tex.9. ¶ Et erat in ſynagoga eoꝝ hõ in ſpũ imundo ⁊ exclamauit dicens: Quid nobis ⁊ tibi ieſu nazarene? Veniſti ante tp̃s perdere nos? Scio ꝙ ſis ſanctꝰ dei. Et cõminatꝰ eſt ei ieſus dicens: Obmuteſce: ⁊ exi de hoĩe. Et diſcerpens euȝ ſpũs imũdus: ⁊ exclamãs voce magna exijt ab eo. Et mirati ſunt oẽs: ita vt cõquirerẽt inter ſe dicẽtes: Quidnaȝ eſt hoc? Quenam doctrina hec noua? Quia in ptãte ſpiritibꝰ imũdis ipat: ⁊ obediunt ei. Et ꝓceſſit rumor eius ſtatim in oẽm regionẽ galilee: qm̃ inuidia diaboli mors intrauit in orbeȝ terraꝝ cõtra ipſum.

Sap.1. A ¶ BEDA. Mortis auctorẽ ꝑ debuit medicina ſalutis operari. Et ideo dĩ. [Et erat in ſyna. eoꝝ hõ in ſpiritu imun.] CHRY. Spũs gdẽ angelus ⁊ aer ⁊ aĩa nuncupaᵗ: ⁊ etiã ſpũſſcũs. Ne igiᵗ pp cõicãtiã noĩs in errorẽ decidamꝰ addit. [Immũdo.] Immũdus ãt dĩ pp ipietatẽ ac elõgatiõnez a deo: qꝛ oĩbus imũdis ⁊ prauis oꝑtionibꝰ ſe imiſcet. AVGV. 10. de ciui. dei. Contra ſupbiã porro demonum q̃tã vtutẽ hẽat dei hũilitas: q̃ in forma ſui apparuit: ipſi demones ita ſciũt: vt eidez dñõ ĩfirmitate carnis induto h̃ exprimerẽt. Segᵗ. n. [Et exclamauit dicẽs. Quid nob ⁊ tibi ieſu nazare. Ve. añ tẽ. per. nos?] Claꝝ eſt in his v̾bis ꝙ in eis ⁊ ſcia erat: ⁊ charitas nõ erat. Penã gppe ſuã formidabant ab illo: nõ in illo iuſtitiã diligebãt. BEDA. Demones enĩ dñm in terris cernẽtes ſe ꝯtinuo iudicãdos cernebãt. CHRY. Uel h̃ ita dĩc: q̃ſi dicẽt: auferẽs imũditiaȝ: dĩnãqȝ ipõnẽs cognez hoĩum aĩabꝰ: nob locũ in hoĩbꝰ non das. THEO. Exire. n. ab hoĩe ꝑdicationẽ ſuam dicebat demonũ. Immiſericordes. n. exiſtũt demones: malũ aliqḋ pati ſe exiſtimãtes cũ hoĩes nõ moleſtãt. Segᵗ. [Scio ꝙ ſis ſcũs dei.] CHRY. Quaſi diceret. Cõſidero aduẽtuȝ tuũ. Nõ. n. firmã ac certã aduẽtꝰ dei hẽbat notitiã. Sãctũ aũt dicit eũ: nõ vnũ de plĩbꝰ: qꝛ ⁊ ſcũs erat vnuſqſqȝ pphetaꝝ: ſȝ vnũ eũ eſſe denũtiat. Per articuluȝ qui in greco ponitur vnum oſtẽdit: per timorẽ x̃o oĩuȝ dñm recognoſcit. AVGV. Tantũ. n. eis inotuit q̃tũ voluit: tãtũ aũt voluit q̃tũ oportuit. Sȝ inotuit: nõ ſic angelis ſcis: q ei ꝰ ſ̾m id qḋ eſt x̃bũ pticipata eternitate pfruũtur: ſed ſic eis terrendis inoteſcẽdus fuit: ex q̃ tyrãnica ptãte fuerat liberaturꝰ ꝑdeſtinatos. Innotuit ḡ demonibꝰ nõ ꝑ id qḋ eſt vita eterna: ſȝ ꝑ q̃dã tpalia ſue vtutis effecta que angelicis ſenſibꝰ in malignoꝝ ſpirituũ potiꝰ q̃ ĩfirmitati hoĩuȝ poſſint eẽ ꝯſpicua. CHRY. Nõ ãt volebat veritas teſtimonia ſpũũ imundoꝝ. Uñ ſegᵗ. [Et cõminatꝰ eſt ei ieſus dicens. Obmute. ⁊ exi. de hoĩe.] Uñ dogma ſalutiferũ nob daᵗ: ne credamus demõibꝰ q̃tũcũqȝ denũtiẽt veritatẽ. Segᵗ. [Et diſcerpẽs eum ſpũs imũdus: ⁊ exclamãs voce magna exiuit ab eo.] Quia. n. hõ ille tanq̃ ſapiẽs loq̄baᵗ: ac diſcrete v̾ba ꝓferebat: ne putareᵗ ꝙ nõ ex demone: ſȝ ex corde v̾ba cõponẽt: virũ diſcerpi pmiſit a demone. vt oñderet demonẽ eẽ qui loq̄baᵗ. THEOPH. Ut videntes cernerẽt a q̃ malo liberabaᵗ hõ: ⁊ pp miraculũ crederẽt. BEDA. Põt ãt videri ꝯ̃riũ quõ diſcerpẽs: vel ſic gdã codices hñt: cõuexãs eũ exiuerit cũ nihil ei nocuerit ſ̾m lucã: ſȝ ⁊ ipſe lucas dĩc: ⁊ cũ ꝓieciſſet eũ: demoniũ in mediũ exijt ab eo nihilqȝ ei nocuit. Uñ itelliᵗ h̃ dixiſſe marcũ: Cõuexãs eũ ſiue diſcerpẽs: qḋ lucas dĩc. Cũ ꝓieciſſet eũ in mediũ: ⁊ qḋ ſecutꝰ ait: Nihilqȝ ei nocuit: h̃ itelligaᵗ ꝙ illa iactatio mẽbroꝝ atqȝ vexatio nõ eũ debilitauit: ſic ſolẽt demõia exire ẽt gbuſdã mẽbris amputatis atqȝ euulſis. Uiſa ãt vtute miraculi: nouitatẽ dñice admiraᵗ doctrine: atqȝ ad igſitionẽ eoꝝ q̃ audierãt ꝑ ea q̃ viderãt excitãᵗ. Uñ ſegᵗ. [Et mirati ſũt oẽs ita vt cõgrerẽt.] Ad h̃. n. fiebant ſigna vt ꝑ h̃ euãgelio regni dei qḋ ꝑdicabaᵗ certiꝰ crederet: dũ hĩ q celeſtia terrigenis gaudia ꝓmittebãt: celeſtia in terris ac dĩna oꝑa monſtrabãt. Priꝰ aũt teſte euãgeliſta erat docẽs eos q̃ſi ptãtẽ hñs: ⁊ nũc turba atteſtãte in ptãte ipat ſpiritibꝰ imundis: ⁊ obediũt ei. Segᵗ. [Et ꝓceſſit rumor eiꝰ ſtatiȝ in oẽz regionez galilee.] GLO. Ea. n. q̃ hoĩes multũ miranᵗ ꝓmpte diuulgãt: qꝛ ex abũdãtia cordis os loqᵗ. HIERO. Myſtice ãt capharnaũ villa ꝯſolatiõis iterp̃taᵗ: ſabbatũ ãt requies. Hõ in ſpũ imũdo regeᵗ ⁊ ꝯſolatiõe ſanaᵗ: vt locus ⁊ tp̃s cõgruãt ſaluti. Hõ in ſpũ imũdo genꝰ humanũ eſt in q̃ imũditia regnauit ab adaȝ vſqȝ ad moyſen. Naȝ ſine lege peccauerũt: ⁊ ſine lege pierũt. Qui ſciẽs ſc̃m dei obmuteſcẽ iubeᵗ: dũ ſciẽtes gdẽ deũ ñ ſic deũ glorificauerũt: ſȝ fuierũt potiꝰ creature q̃ creatori. Spũs diſcerpens hoĩeȝ exijt ab eo. Appropinquãte ſalute: appropinquit tẽtatio: pharao dimiſſurꝰ iſrl̾ pſeqᵗ iſrl̾: diabolus ꝯtẽptꝰ ſurgit in ſcãdala.

Miracula fiebãt vt euangelio crederet.

E Myſtice.

Ro.2.

Ro.1.

Exo.14

Spũs nũcupaᵗ angelus/aĩa/aer/⁊ ſpũs ſanctꝰ.

B

Ꝺ̃is tãtũ demõi innotuit q̃tũ voluit: ⁊ tãtũ volũt q̃tum oportuit.

C

D

Luc.4.

Tex.10 Mat.8. Luc.4. ¶ Et ꝯtinuo egredientes de ſynagoga venerunt in domũ ſimonis ⁊ andree cum iacobo ⁊ ioãne. Recumbebat autez ſocrus ſimonis febricitans. Qui ſtatim dicunt ei de illa. Et accedens eleuauit eaȝ apprehenſa manu eius: ⁊ cõtinuo dimiſit eam febris: ⁊ miniſtrabat eis.

A ¶ BEDA. Prio debuit lingua ſ̾pẽtina ne vltra virꝰ ſpargeret ꝯcludi: deide femia q̃ prio ſeducta eſt a carnalis ꝯcupiſcẽtie febre ſanari. Uñ dĩ. [Et ꝯtinꝰ egre. de ſyna. vene. in domũ ſimonis ⁊ andree cũ iacobo ⁊ ioãne.] THEO. Receſſit. n. vt ꝯſuetudo erat in ſabbato circa veſperaȝ ad edẽduȝ in diſcipuloꝝ domũ. Que ãt miſtrare debebat febribꝰ tenebaᵗ. Uñ ſegᵗ. [Recũbebat ãt ſocrꝰ ſimonis febricitãs.] CHRY. Diſcipuli ãt tãq̃ exinde vtilitatẽ aliquã recepturi nõ expectãtes veſpe ſocrũ petri ſanari ꝑcabanᵗ. Uñ ſegᵗ. Qui ſtatiȝ dicunt ei de illa.] BEDA. In euãgelio aũt luce ſcriptũ eſt ꝙ rogauerũt illũ pro ea. Mõ eniȝ ſaluator rogatꝰ vltro curat egrotos: oñdẽs ſe ꝯ̃ vitioꝝ q̃ȝ paſſiones ⁊ pcibꝰ ſp annuẽ fideliũ: ⁊ ea nõnũq̃ que ipſi minime itelligũt vel itelligẽda dare: vel pie petẽtibꝰ ẽt non itellecta dimittẽ: iuxta id qḋ pſalmiſta poſtulat. Ab occultis meis munda me dñe. Uñ hic rogatꝰ ſanat. Segᵗ. n. [Et accedẽs eleuauit eã apprehẽſa manu eiꝰ.] THEO. Per h̃ ſignaᵗ ꝙ ſi aligs ĩfirmaᵗ: a deo curabiᵗ ſi ſctis miniſtrauerit ob chr̃i amorẽ. BEDA. Or aũt ſabbatis maxie medicine doctrineqȝ ſue dona freq̄ntat: docet ſe nõ ſub lege eſſe: ſȝ ſupra legẽ: nec iudaicũ eligẽ ſabbatũ: ſȝ veꝝ ſabbatuȝ dilectãqȝ dño eẽ requiẽ: ſi ſaluti ſtudẽtes aĩaꝝ ab oꝑe ſeruili. i. a cũctis ꝯtineamꝰ illicitis. Segᵗ. [Et ꝯtinuo dimiſit eã fe. ⁊ miſtrabat eis.] Sanitas q̃ dñi ꝯferᵗ impio ſimul tota redit: tanto robore comitante: vt eis ꝯtinuo q ſe adiuuant miniſtrare ſufficiat. Si aũt viꝝ a demonio liberatuȝ moralr̾ aĩuȝ ad imũda cogitatiõe purgatũ ſignare dixerimus: cõuenienter femina a febribꝰ ad iperiũ dñi curata: carnez oñdit a ꝯcupiſcẽtie ſue feruore ꝑ ꝯtinentie ꝑcepta frenatã. HIERO. Febris. n. intẽꝑãtiã ſignaᵗ: de qua nos filij ſynagoge ꝑ manũ diſcipline: deſiderij eleuatiõe ſanamur: ⁊ huiꝰ qui ſanat nos miniſtramꝰ volũtati. THEO. Febricitat aũt qui iraſciᵗ: vt ex ira manus effrenatꝰ extẽdat: ſed ſi rõ retineat manũ eiꝰ: ſurget ⁊ ſic rõ miniſtrat.

Luc.4.

B Qr ſepius ſabbaᵗ potiꝰ q̃ alijs diebus docebat ⁊ ſanabat.

Tex.11. Luc.4. ¶ Veſpere autẽ facto cum occidiſſet ſol afferebant ad euȝ omnes male habentes ⁊ demonia

habentes. Et erat oīs ciuitas congregata ad ia/
nuam. Et curauit multos qui vexabant varijs
languoribus ⁊ demonia multa eijciebat: ⁊ nō
ſinebat ea loqui: quoniaꝫ ſciebant eum.

A ¶ THEO. Quia turbe ꝯſiderabāt nemine licere die ſab
bati curare: hui⁹ grā ſolis expectabāt occaſuꝫ: vt curādos
ad ieſuꝫ adducāt. Uñ dī. [Ueſpe āt fa. cū occi. ſol.] Seqꝛ.
[Et curauit multos qui vexabantur varijs languoribus.]
CHRY. Per h aūt ꝙ dicit multos: oēs dꝫ itelligē iuxta
ſcripture ꝯſuetudinē. THEO. Uel multos dic. Erāt. n.
qdā ifideles q minie curati ſūt ꝓp icredulitatē eoꝝ. Mul
tos ḡ ex oblatis ſanauit: illos. ſ. q fidē hēbāt. Seqꝛ. [Et de/
monia mlta eijciebat: ⁊ nō ſinebat ea loq: qꝛ ſciebāt eū.]
AVGV. de qō. no. ⁊ ve. te. Sciebāt. n. demonia ehm eē
qui ꝑ legē fuerat repromiſſus. Oīa. n. ſigna videbāt in eo q̄
dixerāt ꝓphe: myſteriū āt diuinitatis ei⁹ ignorabāt ſicꝫ ⁊ pn/
cipes eoꝝ. Si. n. cognouiſſent nūq̄ dñm maieſtatis cruci/
fixiſſent. BEDA. Quē. n. dieꝝ. xl. ieiunio fatigatū diabo
lus hoieꝫ cognouerat: nec tētādo valuit an dei fili⁹ eēt expiri.
Jaꝫ nūc ꝑ ſignoꝝ potētiā vel itellexit: vl' poti⁹ ſuſpicat⁹ eſt
eē filiū. Nō igiꝛ iō iudeis eū crucifigē ꝑſuaſit: qꝛ dei filiuꝫ
nō eſſe putauit: ſꝫ qꝛ ſe morte illi⁹ nō ꝓuidit eē dānanduꝫ.

Demonia ſciebant ehm eē le/ge ꝓmiſſū: nō tñ deuꝫ eē.

2. cori. 2.

B THEO. Jō aūt nō ſinebat loqui demonia: docēs nos nō
credere eis ēt ſi vera dicāt. Si. n. inuenerint aliq̄s ſibi credē
tes: veritatib⁹ mēdacia miſcēt. CHRY. Nō eſt āt ꝯtriuꝫ
ei qḋ hic dī: h qḋ lucas dic: ꝙ exibāt demonia a mltis cla/
mātia ⁊ dicētia: qꝛ tu es ehs fili⁹ dei. Subiūxit. n. Et incre
pās nō ſinebat ea loq. Marc⁹. n. multa ſub breuitate ptrā
ſiēs circa finē ꝑdictoꝝ vboꝝ loqꝛ. BEDA. Myſtice āt
ſolis occubitus paſſionē mortēqꝫ ſignat illi⁹ q dixit. Quā/
din in mūdo ſuꝫ: lux mūdi ſuꝫ: ⁊ ſole occidēte plꝰes q̄ ante
demoniaci ⁊ egroti ſananꝛ: qꝛ q tpalr in carne viuens: pau
cos iudeoꝝ docuit: oīb⁹ per orbē gentib⁹ fidei ſalutiſqꝫ do
na trāſmiſit. HIERO. Janua āt regni mortalr pnia eſt:
cū fide que operaꝛ ſalutē languorib⁹ varijs. Uaria eteniꝫ
ſunt vitia: quibus langueſcit ciuitas mundi.

A

Tex. 12 ¶ Et diluculo valde ſurgens egreſſus abijt in
deſertū locū: ibiq̄ orabat. Et ꝓſecutus eſt euꝫ
ſimon ⁊ qui cū illo erāt. Et cū veniſſent ad eū
dixerūt ei. Quia oēs querūt te. Et ait illis. Ea/
mus in ꝓximos vicos ⁊ ciuitates: vt ⁊ ibi ꝑdi
cem: ad hoc enim veni. Et erat ꝑdicās in ſyna/
gogis eoꝝ in oī galilea: ⁊ demonia eijciens.

A ¶ THEOPHY. Poſtq̄ dñs ifirmos curauit ſeorſuꝫ re
ceſſit. Uñ dī. [Et diluculo valde ſurgens egreſſus abijt in
deſertū locū.] Jn q̄ docuit nos nō facē aliqd ad apparētiā:
ſꝫ ⁊ ſi boni aliqd opamur nō ꝓpalare. Seqꝛ. [Jbiqꝫ ora/
bat.] CHRY. Nō qꝛ oīone idigēt. Jpſe. n. erat q hoium
oīones ſuſcipiebat: ſꝫ h qdē diſpēſatiue agēs: forma bone
opōnis nob eſt fact⁹. THEO. Oñdit. n. nobis ꝙ deo dꝫ
attribui ſi aliqd boni facim⁹: ⁊ ei debem⁹ dicē. Qm oē da/
tuꝫ optimū deſup eſt deſcēdēs a te. Seqꝛ. [Et ꝓſecutus eſt
illū ſimon: ⁊ q cū illo erāt.] CHRY. Lucas āt dicit tur/
bas acceſſiſſe ad ehꝫ ⁊ dixiſſe: qḋ marcus hic dicit dixiſſe
aplos ſubdēs. Et cū veniſſent ad eū dixerūt ei: qꝛ oēs q̄rūt
te. Nō āt inuicē ꝯdicūt. Suſcepit. n. ehs ⁊ poſt aplos turbā
ꝯiungi ehri pedib⁹ anhelantē. Gaudēs āt eos ſuſcipiebat:
ſꝫ volebat eos dimittē: vt ⁊ reliq doctrine ei⁹ pticipes eēnt
tāq̄ nō mlto tpe in mūdo moraturꝰ. Et iō ſeqꝛ. [Et ait ea/
mus in ꝓxios vicos ⁊ ciuitates vt ⁊ ibi ꝑdicē.] THEO.
Trāſit. n. ad illos magis idigētes: qꝛ doctrinā ꝯcludere nō
ꝯuenit in vno loco: ſꝫ vbiqꝫ radios ei⁹ extēdere. Sequiꝛ.

Jaco. 1. Oē bonū qḋ facim⁹ deo tribuē debem⁹.

B

[Ad h. n. veni.] CHRY. Jn q̄ manifeſtat exinanitiōis. ſ.
incarnationis myſteriū ⁊ diuinitatis ſue dñium: dū. ſ. aſſerit
ſpōte ſe in mūdū veniſſe. Lucas vō dicit. Ad h miſſus ſuꝫ
denūtiās diſpēſationē ⁊ dei pr̄is bonā volūtatē de filij in/
carnatiōe. Seqꝛ. [Et erat ꝑdicans in ſynagogis eoꝝ in oī
galilea.] AVGV. de cō. euā. Jn hac āt ꝑdicatiōe quā di
cit eū habuiſſe in oī galilea: itelligiꝛ ēt ſmo dñi habitus in
mōte cui⁹ cōmemorationē facit matthe⁹: quē marc⁹ oino
nō cōmemorauit: nec aliqd ſile ei dixit: niſi quaſdaꝫ ſnias
nō cōtextiꝫ: ſꝫ ſparſim repetiuit: quas dñs alijs locis dixit.
THEO. Doctrine āt opōneꝫ imiſcuit: ꝑdicās. n. poſtmo/
duꝫ fugauit demonia. Seqꝛ. n. [Et demonia eijciēs.] Niſi
eniꝫ oñderet ehs miracula: ei⁹ ſmoni nō crederetꝛ: ſic ⁊ tu
poſt doctrinā opare vt nō ſit i te vacu⁹ tu⁹ ſmo. BEDA.
Myſtice āt ſi occaſu ſolis mors exꝑmiꝛ ſaluatoris: q̄re nō
diluculo redeūte reſurrectio ei⁹ idiceꝛ: Cui⁹ māifeſta luce
abijt in deſertū gētiū: ibiqꝫ in ſuis fidelib⁹ orabat: qꝛ corda
eoꝝ per grāꝫ ſancti ſpūs ad virtutē oīonis excitabat.

Mat. 5.

C

Si chriſt⁹ non oſtēdiſſet miracula: ei⁹ ſmoni nō crederetꝛ.

¶ Et venit ad eū leproſus deprecās eū: ⁊ genu
flexo dixit. Si vis potes me mūdare. Jeſus āt
miſert⁹ eius extēdit manū ſuā: ⁊ tangens eū ait
illi. Uolo. Mūdare. Et cū dixiſſet ſtatiꝫ diſceſ
ſit ab eo lepra: ⁊ mūdat⁹ eſt. Et cōminat⁹ eſt ei:
ſtatimqꝫ eiecit illuꝫ ⁊ dicit ei. Uide nemini di/
xeris: ſꝫ vade oſtēde te principi ſacerdotum ⁊
offer pro emūdatiōe tua que ꝑcepit moyſes in
teſtimoniū illis. At ille egreſſus cepit ꝑdicare
⁊ diffamare ſermonē: ita vt iam nō poſſet ma/
nifeſte introire in ciuitateꝫ: ſed foris in deſertis
locis eſſe. Et cōueniebant ad eum vndiq̄.

Tex. 13. Mat. 8 Luce. 5.

Mat. 8 Luc. 4.

A ¶ BEDA. Poſtq̄ lingua ſerpētina demonū occluſa eſt:
⁊ femina q̄ ꝑ ſeducta eſt a febre curata: tertio vir qui male
ſuadētis dcā ꝯtagia audiuit ab erroris ſui lepra mundaꝛ:
vt ipe eēt ordo reſtauratōis in dño q erat ordo caſus in ꝓ/
toplaſtis. Uñ ſeqꝛ. [Et venit ad eū leproſus deꝑcans eū.]
AVGV. de cō. euā. De h leproſo mūdato talia marcus
cōnectit: vt ipſe itelligaꝛ: quē matthe⁹ cōmemorat tūc eſſe
mūdatū: qñ dñs poſt ſmonē de mōte deſcēdit. BEDA.
Et qꝛ dñs ait. Nō veni ſoluē legē ſꝫ adiplere: ille q exclu/
debaꝛ a lege purgari ſe dñi ptāte ꝑſumēs: nō ex lege: ſꝫ ſu/
pra legē eē grāꝫ idicauit: q̄ leproſi maculā poſſet abluere.
Uerꝫ ſicꝫ in dño ptātis auctas: ita in illo fidei ꝯſtātia decla
raꝛ. Seqꝛ. n. [Et ge. fle. di. Dñe ſi vis po. me mū.] Jn faciē
ꝓcidit: qḋ hūilitatis eſt ⁊ pudoris: vt vnuſqſqꝫ de vite ſue
maculis erubeſcat: ſꝫ ꝯfeſſionē verecūdia nō repſſit: oſten
dit vuln⁹ ⁊ remediū poſtulauit: ⁊ ipſa ꝯfeſſio religiōis ⁊ fi/
dei plena eſt. Jn volūtate. n. dñi tribuit ptāteꝫ. THEO.
Nō. n. dixit. ſi deū deprecat⁹ fueris: ſꝫ ſi vis q̄ſi ipꝫ credēs
deū. BEDA. De volūtate aūt dñi nō q̄ſi pietatis incre/
dulus dubitauit: ſꝫ q̄ſi colluuionis ſue ꝯſci⁹ non ꝓſumpſit.
Seqꝛ. [Jeſus āt miſert⁹ ei⁹ extēdit manū ſuā ⁊ tāgēs euꝫ
ait illi. Uolo. Mūdare.] Nō vt pleriqꝫ latinoꝝ putāt itel
ligēduꝫ eſt ⁊ legēduꝫ volo mūdare: ſꝫ ſepatiꝫ dicat volo:
deīde ipſeret mūdare. CHRY. Propter h āt leproſum
tāgit: ⁊ nō ſolo vbo ꝯtulit ſanitatē: qꝛ in lege a moyſe dctū
eſt. Qui leproſuꝫ tetigerit: imundus erit vſqꝫ ad veſperū.
Ut. n. oñdat ꝙ ſm nām eſt hec imunditia: ⁊ ꝙ lex nō erat
ꝓpter eū poſita: ſed ꝓpter hoies puros: ⁊ ꝙ ipſe eſt ꝓpriꝰ
dñs legis: ⁊ qꝛ nō ſicut ſeru⁹ iſert: ſed ſicut dñs ſanitatē le/
proſuꝫ tetigit ꝯgruēter: nō tñ exiſte neccio tactu ad curatio/
nis operationē. BEDA. Jdeo etiaꝫ tetigit vt ꝓbaret q
cōtaminari nō poterat q alios liberabat: ſimulqꝫ illud mi/

Mat. 8

Mat. 5.

Humilitatis eſt et pudoris ꝙ vnuſqſqꝫ de vite ſue macul' erubeſcat.

B

C

rabile:q eo ſanauit gr̃e q̃ fuerat obſecrat⁹. [Si vis (inq̇t leproſus) potes me mũdare. Uolo] inquit. Ecce habes voluntatẽ. [Mũdare] ⁊ iaꝫ habes pietatis effcm̃. CHRY. Per hoc aũt nõ ſolum opiõnẽ leproſi nõ deſtruxit: ſꝫ magis ꝯfirmauit. vbo.n. morbũ fugat: ⁊ qđ leproſus vbo dixerat: hic ope adimpleuit. Unde ſeq̃r. [Et cũ hoc dixiſſet ſtatiꝫ diſceſſit ab eo lepra: ⁊ mũdat⁹ eſt.] BEDA. Nihil.n. medium

Nihil mediũ eſt inter opus dei ⁊ eius preceptum.

inter op⁹ dei atq; p̄ceptũ: q: in p̄cepto eſt op⁹. dixit.n. ⁊ facta ſũt. Seq̃r. [Et cõminat⁹ eſt illi: ſtatimq; eiecit eũ: ⁊ dixit ei. Uide nemini dixeris.] CHRY. q.d. Tẽps nõdum

D

eſt mea op̃a p̄dicari: tua nõ idigeo p̄dicatiõe. Per hoc at docet nos ex nr̃is opib⁹ honorẽ apud hoĩes pro retributione nõ querere. Seq̃r. [Sed vade oñde te p̄ncipi ſacerdotũ.] Propter hoc aũt hũc ad ſacerdotes mittit ſaluator: ad p̄bationẽ medele: ⁊ ne ex̃ tẽpluꝫ fieret: ſꝫ in oĩone cũ p̄pl'o cõputet̃. Mittit ẽt q̃ ſũt legis adimplẽs: vt iudeoꝝ linguã maliloquã obturaret. Opus qđẽ ipſe cõpleuit: p̄bationẽ operis illis dimittẽs. BEDA. Ut.ſ. itelligeret ſacerdos eum nõ legis ordine: ſꝫ gr̃a dei ſupra legẽ eẽ curatũ. Seq̃r. [Et offer pro emũdatiõe tua: qđ p̄cepit moyſes in teſtimoniũ illis.] THEO. Precepit qđẽ mun⁹ offerre qđ habebãt in cõſuetudine qui mũdabantur offerre: tanq̃ in hoc teſtimonium: qđ nõ erat ꝯ legẽ: ſꝫ magis legem ꝯfirmabat in-

E

tantũ q ipſe legis op̄aret̃ p̄cepta. BEDA. Si quem vo mouet quõ dñs iudaicũ vr̃ approbare ſacrificiũ: cũ id nõ recipiat eccl'ia: meminerit q nõdũ obtulerat in paſſione holocauſtũ ſuũ. Nõ aũt oportebat auferri ſignificãtia ſacrificia p̄us q̃ illud qđ ſignĩabat̃ ꝯfirmatũ eẽt ꝯteſtatione ap̄loꝝ p̄dicãtiũ: ⁊ fide credẽtiũ p̄pl'oꝝ. THEO. Leproſus aũt q̃uis dñs p̄hibuerit: bñficiũ patefecit. Unde ſequit̃. [At ille egreſſus cepit p̄dicare ⁊ diffamare ſmonẽ.] Opꝫ eniꝫ bñficiatũ gratũ eẽ ⁊ gr̃as reddere ẽt ſi bñfaciẽs non

Moraꝶ.

indigeat. GREGO. 19⁹ mora. Merito at q̃rit̃: qđ nã ſit q dñs que geſſit abſcõdi iuſſit: ⁊ nec ad horã potuerũt abſcõdi. Sꝫ notãduꝫ: miraculũ faciẽs: taceri iuſſit: ⁊ tñ taceri nõ potuit: vt videlꝫ electi ei⁹ exẽpla doctrine illi⁹ ſequẽtes in magnis que faciũt latere qđẽ in volũtate habeãt: ſꝫ vt p̄ſint alijs p̄dant̃ inuiti. Nõ ḡ voluit q̃cq̃ fieri: ⁊ minie potuit: ſꝫ qđ velle ei⁹ mẽbra debeãt quidue de eis ẽt volẽ-

F

tib⁹ fiat: doctrie magiſterio exẽplũ dedit. BEDA. Uni⁹ aũt p̄fecta ſaluatio multas ad dñm cogit turbas. Unde ſubdit̃. [Ita vt iaꝫ nõ poſſet manifeſte itroire in ciuitatẽ: ſed foris in deſertis locis eẽ.] CHRY. Leproſus.n. vbiq; p̄dicabat mirabilẽ curationẽ: ita vt oẽs currerẽt ad viſuꝫ ⁊ fidẽ curãtis: vt p̄p hoc dñs in ciuitatib⁹ euãgeliꝫare nõ poſſet: ſꝫ in heremis ꝯuerſaret̃. Unde ſeq̃r. [Et ꝯueniebãt ad eũ

Myſtice.

vndiq;.] HIERO. Myſtice lepra nr̃a p̄ctm̃ p̄mi hoĩs

1. ti. 6.

eſt: que a capite cepit qñ regna mũdi deſiderauit. Radix

4. reg. 5.

enim oiũ maloꝝ eſt cupiditas. vñ gieꝫi auaritiã ſecut⁹ le-

G

pra ſuffundit̃. BEDA. Extẽta vo manu ſaluatoris: hoc eſt incarnato dei vbo: humanãq; ꝯtingẽte nãꝫ ab erroris p̄ſci

ſñm beda.

varietate mũdat̃. HIERO. Que qđẽ lepra vo ſacerdo-

ps. 109.

ti ſm ordinẽ melchiſedech oſtẽſa oblatiõe mũdat̃ eo di-

Luc. 11.

cente nobis. Date elẽm̃: ⁊ oĩa mũda ſunt vobis. Q2 aũt nõ poterat ieſus manifeſte in ciuitatẽ itroire ⁊c̃. ſignat̃ q nõ oĩb⁹ manifeſtat⁹ eſt ieſus q latis atq; plateis ſeruiũt laudib⁹ ⁊ p̄prijs volũtatib⁹: ſꝫ his qui foris cũ petro exeũt: ⁊ in deſertis locis ſunt: que elegit dñs ad orãduꝫ ⁊ reficiẽdũ p̄pl'm: qui.ſ. deſerũt delectatiões mũdi: ⁊ oĩa que poſſidẽt: vt dicãt. Portio mea dñs. Gl'ia vo dñi manifeſtat̃ his qui cõueniũt vndiq;. i. p plana ⁊ ardua: quos nihil põt ſeparare a charitate chr̄i. BEDA. Poſt factuꝫ ẽt in ciuitate miraculũ ſecedit dñs in deſertũ: vt oñdat ſe magis quietã ⁊ a ſeculi curis remotã diligere vitã: atq; ob hui⁹ appetitũ ſe ſanãdis curã adhibere corporib⁹.

Gl'ia dei manifeſtatur his q p plana ⁊ ardua ad ipſũ veniunt.

Cap. II.

Tex. 2.

ET iteꝝ intrauit capharnaũ poſt dies octo: ⁊ auditũ eſt q in domo eſſet: ⁊ cõuenerũt multi ita vt non caperet eos domus neq; ad ianuã: ⁊ loquebat̃ eis vbũ. Et venerũt ad eũ ferẽtes paraly- Mat. 9.

ticũ qui a quatuor portabat̃: ⁊ cum nõ poſſent Luce. 5.

offerre euꝫ illi pre turba: nudauerũt tectuꝫ vbi Jo. 5.

erat: ⁊ patefaciẽtes ſubmiſerũt grabatũ: in quo paralyticus iacebat. Cũ aũt vidiſſet ieſus fidẽ illoꝝ: ait paralytico. Fili dimittunt̃ tibi p̄ctã tua. Erãt aũt illic q̃dã de ſcribis ſedẽtes ⁊ cogitantes in cordib⁹ ſuis. Quid hic ſic loq̃t̃? Blaſphemat. Quis põt dimittere p̄ctã niſi ſolus de⁹? Quo ſtatiꝫ cognito ieſus ſp̄ũ ſcõ q̃a ſic cogitarẽt itra ſe: dicit illis. Quid iſta cogitatis in Luce. 5.

cordib⁹ vr̃is? Quid eſt facili⁹ dicere paralyti- Mat. 9.

co: dimittũt̃ tibi p̄ctã tua: an dicere: ſurge tolle Luce. 5.

grabatũ tuũ ⁊ ambula? Ut aũt ſciatis: q: filius hoĩs habet poteſtatẽ in terra dimittẽdi peccata: ait paralytico: Tibi dico ſurge: tolle graba- Mat. 9.

tum tuũ: ⁊ vade in domuꝫ tuã. Et ſtatiꝫ ſurre- Luce. 5.

xit ille: ⁊ ſublato grabato abijt inde corã omni- Jo. 5.

bus: ita vt mirarẽtur omnes: ⁊ honorificarent deum dicẽtes: quia nunq̃ ſic vidimus.

BEDA. Quia nec carnales ſuꝑna pietas deſerit: q̃n ẽt A

his gr̃aꝫ ſue viſitationis: per quã ⁊ ipſi ſpirituales effici valeãt indulget: poſt deſertũ dñs redit in ciuitatẽ. Unde di. [Et iteꝝ intrauit capharnauꝫ poſt dies octo.] AVGV. de cõ. euã. Matthe⁹ aũt hoc miraculuꝫ qđ ſequit̃ ita ſcri- Mat. 9.

bit: tanq̃ in ciuitate dñi factũ ſit. Marc⁹ aũt hoc in capharnaũ: qđ difficili⁹ ſolueret̃: ſi matthe⁹ etiã naꝫareth noiaret. Nũc vo cũ potuerit ipſa galilea dici ciuitas chr̄i: q: in galilea erat naꝫareth: q̇s dubitauerit in ciuitate ſua hoc feciſſe dñm: cũ hoc fecerit in capharnaũ ciuitate galilee: preſertĩ q: ⁊ ipſa capharnaũ ita excellebat in galilea: vt tanq̃ metropolis hiet̃. Uel matthe⁹ p̄termiſit q̃ geſta ſũt poſtq̃ venit in ciuitatẽ ſuã donec veniret capharnaũ: ⁊ ſic adiungit de ſanato paralytico ſubiungens. Et ecce offe. ei paralyti. poſtq̃ dixerat q venit in ciuitateꝫ ſuã. CHRY. Uel ca- B

pharnaũ ciuitatẽ ei⁹ dixit matthe⁹: eo q ſep̄i⁹ illuc ibat: ⁊ multa ibidẽ miracula p̄petrabat. Seq̃r. [Et auditũ eſt q in domo eẽt: ⁊ ꝯuenerũt multi: ita vt nõ caperet eos dom⁹ neq; ad ianuã.] Laborẽ.n. accedendi: deſideriuꝫ audiẽdi ſuperabat. Poſt hoc paralyticũ itroducũt: de quo ⁊ matthe⁹ ⁊ lucas dicũt. Unde ſeq̃r. [At venerũt ferẽtes ad eũ paralyticũ: qui a q̃tuor portabat̃.] Inueniẽteſq; multitudine ianuã obturatã: per eã nõ valuerũt aliquatẽ⁹ itroire. Sperantes aũt portitores eũ q portabat̃ curationis gr̃aꝫ poſſe p̄mereri: lectũ cũ onere ſubleuãtes nudato tecto itromiſerunt cũ lecto paralyticũ añ facieꝫ ſaluatoris. Et hoc eſt qđ ſubdit̃. [Et cũ nõ poſſent offerre eũ ⁊c̃.] Seq̃r. [Cũ vidiſſet autẽ ieſus fidem illoꝝ: ait paralytico. Fili: dimittuntur tibi p̄ctã tua.] Non q̃deꝫ dixit fideꝫ paralytici: ſed portantium. Contingit.n. aliq̃ñdo q aliquis fide alterius cõualeſcit. BEDA. Intuẽduꝫ ſane quãti p̄pria cuiuſq; fides apud deuꝫ valeat: vbi tñ valuit aliena: vt totus homo repente interius exteriuſq; ſaluat⁹ exurgeret: alioꝝ merito: alijs relaxarent̃ errata. THEO. Ipſius etiã paralytici

Fides alterius perſone p̄deſt alteri.

C

fidez vidit.Etenĩ; ille portari nõ ſineret niſi curationis fi-
dez hũet. BEDA.Curaturus aũt hoiez a paralyſi dñs p̃
pctõꝝ vincula diſſoluit:vt oſtẽderet eũ ob nexus culparũ
artuũ diſſolõne fuiſſe dãnatũ : nec niſi his relaxatis mem-
De paralytici aliud noiat quẽ ſacerdotes nõ dignabant̃ attingere. broꝝ poſſe recuperatiõe ſanari. Mira ãt hũilitas deſpe-
ctũ ⁊ debilez totiſq; mẽbroꝝ diſſolutũ cõpagib⁹ filiuz vo
cat:quẽ ſacerdotes nõ dignabãt̃ attingẽ : aut certe iõ filiũ:
q̃a dimittunt̃ ei pctã ſua.Seq̃t̃.[Erãt ãt illic q̃daz de ſcri-
bis ſedentes ⁊ cogitãtes in cordib⁹ ſuis.Quid hic ſic loq̃t̃?
Blaſphemat.] CYRIL.Arguũt ãt eũ blaſphemie:mor
tis p̃cipitãtes ſniaz.Erat.n.in lege mandatũ:q̃ q̃cũq; bla-
ſphemaret in deũ morte puniret̃. Hoc aũt ei ĩponebãt:q̃
ſibi attribuebãt diuinã p̃tãtez remittendi pctã. Vñ ſubdit̃.
[Quis p̃t dimittẽ pctã niſi ſol⁹ de⁹?] CHRY.Solus.n.
D iudex oĩuz p̃tãtez hz dimittẽdi pctã. BEDA.Qui p̃ eos
q̃z dimittit q̃b⁹ dimittẽdi tribuit p̃tãtẽ.Et iõ chũs vere de⁹
eẽ p̃bat̃:q̃ dimittẽ pctã q̃ſi deus põt.Errãt itaq; iudei q̃
cũ chũz ⁊ deũ eẽ ⁊ pctã dimittẽ poſſe credãt. Jeſuz tñ chũz
eſſe nõ credũt.Sz multo demẽti⁹ errãt arriani:q̃ cũ ieſum
⁊ chũz eẽ ⁊ pctã poſſe dimittẽ:euãgelij v̓bis deuicti negare
nõ audeãt:nihilomin⁹ deũ negare nõ timẽt.At ipſe pfidos
ſaluare deſiderãs:⁊ occultoꝝ cognitiõe ⁊ v̓tute opeꝝ deũ
ſe eẽ manifeſtat. Nã ſeq̃t̃.[Quo ſtatiz cognito ieſus in ſpi-
ritu ſcõ:q̃ ſic cogitarẽt ĩtra ſe dicit illis.Quid iſta cogitatis
in cordib⁹ vr̃is?] In q̃ oñdit ſe deũ:q̃ p̃t cordis occulta co-
gnoſcẽ:⁊ quodãmõ tacẽs loq̃t̃.Eadẽ maieſtate ⁊ potentia
q̃ cogitatiões vr̃as intueor:poſſum ⁊ hoĩb⁹ delicta dimittẽ.
E THEO.Sed q̃uis fuerit eoꝝ cogitatiões reuelat:tñ p̃
manẽt iſenſibiles:nõ in h̃ ↄſentiẽtes q̃ pctã valeat dimit-
tere:qui nouit eoꝝ corda. Vñ dñs certificat de curatione
aĩe p̃ curationẽ corpis:demõſtrãs p̃ viſibile inuiſibile:p̃
id qđ eſt facile difficili⁹:q̃uis ipſi nõ ita crederẽt. Phari-
ſei eniz difficili⁹ credebãt ſanare corp⁹ tãq̃ manifeſtũ:aĩaz
v̓o curare facili⁹:q̃ inuiſibilis eſt medela:ita vt talia cogita
rent.Ecce corp⁹ curare deſinit ⁊ inuiſibilẽ curat aĩaz.magis
aũt ſi valuiſſet:corp⁹ iaz curaſſet:⁊ nõ ad inuiſibile refugiſ-
ſet.Saluator igit̃ oñdẽs q̃ vtraq; põt ait.[Quid eſt faci-
li⁹.]q.d. Ego q̃dẽ p̃ corpis medelaz:que ſm̃ v̓itatẽ facilior
eſt:difficilior aũt vobis vr̃:oſtẽdaz vobis aĩe ſanitatẽ que
difficilior eſt. CHRY. Et q̃ dicẽ q̃ facẽ facili⁹ ẽ:adhuc
manifeſta erat ↄdictio:q̃ op⁹ nõdum erat manifeſtũ. Vñ
ſubdit.[Vt aũt ſciatis q̃a p̃tãtem hz fili.]q.d. Qm̃ de v̓bo
diffidis:opationẽ inducã qđ erat inuiſibile ↄfirmãtez. Si-
Deus humane nãe p̃tãtẽ diuinitatis vniuit. gnãter aũt dicit.[In terra dimittẽdi pctã] vt oſtẽderet q̃
humane nãe p̃tãtez diuinitatis vniuit indiuiſibili vnione:
q̃a tñ fact⁹ eſt hõ:tñ dei v̓bũ p̃mãſit etſi per diſpenſationẽ
in terris cũ hoĩb⁹ ↄuerſaret̃:nõ tñ p̃hibebat̃ miracula p̃-
petrare:ac remiſſionẽ tribuẽ pctõꝝ. Nõ.n.hũanitas dimi
nuit aliq̃d de p̃p̃etatib⁹ diuinitatis:nec diuinitas ĩpediuit
dei v̓bũ incõmutabilr̃:⁊ veraciter in terris ſm̃ carnẽ fieri
F filiũ hoĩs. THEOPH.Dic̃ ãt.[Tolle grabatũ tuũ] ad
maiorẽ miraculi certitudinẽ:oñdens q̃ nõ eſt ſm̃ phanta-
ſiaz:ſimulq; vt oſtẽderet q̃ nõ ſoluz curauit:ſz ⁊ fortitudi
nez dedit:ſic aĩas nõ ſoluz a pctõ ↄuertit:ſz eis virtutẽ tri-
buit ad operãduz mandata. BEDA. Fit igit̃ carnale ſi-
gnũ:vt p̃bet̃ ſpirituale:q̃uis eiuſdez v̓tutis ſit ⁊ corpis ⁊ aĩe
vitia dimittere. Vñ ſeq̃t̃.[Et ſtatim ille ſurrexit:⁊ ſublato
grabato abijt corã oĩb⁹.] CHRY. Prius ãt id qđ q̃rere
venerat.ſ.aĩaz remittẽdo pctã curauit:vt cũ nõ credentes
dubitauerũt:tũc opus adducat in mediũ:vt v̓bũ opere cõ
firmet̃:⁊ per manifeſtũ occultũ aĩe.ſ.ſanitas per medelaz
G corporis oñdat̃. BEDA.Dat̃ ẽt nobis itelligẽtia p̃pter
peccata pleraſq; euenire corpoꝝ debilitates:⁊ idcirco for
ſitan prius dimittunt̃ pctã:vt cauſis debilitatis ablatis ſa-
nitas reſtituat̃.Quinq;.n.de cauſis affligunt̃ hoĩes mole-

ſtijs carnis:aut p̃p̃ merita augenda:vt iob ⁊ martyres:aut *Quinque cauſis affligimur in hoc mũdo*
p̃pter humilitatẽ ↄſeruandaz:vt paulus ab angelo ſatha-
ne:aut ob peccata intelligẽda ⁊ corrigẽda : vt maria ſoror
moyſi:⁊ hic paralyticus:aut ad gl̃iaz dei ſicut cecus nat⁹ ⁊
lazarus.aut ad initiũ dãnationis:ſicut herodes. Miranda
eſt aũt diuine potẽtie virt⁹:vbi nulla tp̃is interueniẽte mo
rula iuſſu ſaluatoris ſalus feſtina comitat̃. Vñ ſeq̃t̃.[Ita
vt admirarent̃.] Relinquẽtes maius.ſ.remiſſionẽ pecca-
toꝝ admirant̃ tm̃modo qđ apparet : corporis.ſ.ſanitatez.
THEO. Non eſt aũt hic paralyticus qui a ioãne curat⁹ H
narrat̃. Ille.n.hoiez nõ habebat:hic v̓o quatuor. Ille in p̃-
batica piſcina curatur:hic v̓o in domo. Eſt aũt vnus qui a
mattheo ⁊ marco curat⁹ narrat̃. Myſtice aũt eſt ⁊ nunc *Myſtice.*
chũs in capharnaũ:in domo.ſ.ↄſolatiõis.i.in eccl̃ia que eſt
domus paralytici. BEDA. Predicãte aũt dño in domo
nõ capiunt̃ neq; ad ianuã:q̃ p̃dicãte in iudea chũo gẽtiles
ad audiẽduz nõduz intrare valuerũt:ad quos tamen:etſi
foris poſitos doctrine ſue verba per predicatores direxit.
HIERO. Paralyſis aũt typus eſt corporis:quo piger ia *Paralyſis ſpũalis.*
cet in mollitie carnis hñs deſideriũ ſalutis. THEO.Si
ergo ego diſſolutis potẽtijs aĩe q̃ſi paralytic⁹ in virtuoſis
habear ad bonũ:⁊ attollar a q̃tuor euãgeliſtis:ad chũz ad-
ducar:audiãq; tũc fili:⁊ relinquũtur mihi pctã. Fili⁹ enim
dei fit aliq̃s p̃p̃ mandatoꝝ opationẽ. BEDA.Seu quia I
quatuor ſunt virtutes q̃b⁹ ad p̃merendaz ſoſpitatẽ homo
fiducia mẽtis erigit̃:quas nõnulli prudentiã:fortitudinez:
tẽperãtiaz ⁊ iuſtitiã nũcupãt. Deſiderãt aũt paralyticum
chũo offerre:ſed turba iterpoſita ab omni p̃te recludũtur:
q̃a ſepe aĩa poſt ĩfirmi corporis deſidiaz ſup̃ne g̃re reme-
dio cupiẽs inouari : priſce ↄſuetudis obſtaculo retardat̃.
Sepe inter ipſas orationis ſecrete dulcedines:⁊ q̃ſi ſuaue
cũ dño colloquiũ turba cogitationũ interueniẽs aciẽ men-
tis ne chũs videat̃ ĩpedit. Nõ itaq; eſt in ĩfimis vbi turbe
cumulant̃ remanẽduz:ſed tecum domus.i.ſacre ſcripture
ſublimitas eſt appetẽda:lexq; dñi meditãda. THEO.
Sed q̃uo ferar ad chũz:niſi tectũ reperiat̃. Tectũ.n.eſt intel *Tectum ſpũale.*
lect⁹ qui ſupponit̃ oĩb⁹ his que in nobis ſunt. Hic multũ
hz terre q̃tũ ad lateres fictiles:terrenas dico res. Sed ſi
hec ſubleuet̃ virt⁹ intell's in nobis exonerat̃. Poſt h̃ ſub-
mitt̃at̃.i.humiliet̃. Nõ.n.decet extolli de hoc q̃ intellect⁹
eſt exonerat⁹:ſz magis humiliari. BEDA. Vel patefa- K
cto tecto eger ſubmittit̃:q̃ reſeratis ſcripturaꝝ myſterijs
ad notitiã chũi p̃uenit̃:hoc eſt ad ei⁹ humilitatẽ fidei pie-
tate deſcẽdit̃. Qd aũt cũ grabato deponit̃ infirmus ſignat *Quid eſt grabatum deferre.*
ab hoĩe adhuc in iſta carne cõſtituto chũm debere cogno-
ſci. De grabato aũt ſurgẽ eſt aĩaz ſe a carnalib⁹ deſiderijs:
vbi egra iacebat abſtrahere. Grabatũ tollere eſt ipſaz q̃z
carnez per cõtinẽtie frena correptã ſpe celeſtiuz premioꝝ
a delitijs ſegregare terrenis. Sublato aũt grabato domũ
ire:ad paradiſuz redire ẽ. Vel ſanus qui langu̓erat domũ
reportat grabatũ:cuz aĩa remiſſione accepta peccatorum
cum ipſo ſuo corpore ad internam ſui cuſtodiaz ſe refert.
THEO.Opz etiã grabatũ.i.corpus tollere ad opationẽ L
boni. Tunc eniz ad ↄtẽplationẽ pertingere valebimus:ita
vt que in nobis ſunt cogitatiões dicant:q̃m nunq̃ ſic vidi-
mus ideſt nunq̃ ſic intelleximus ſicut nũc a paralyſi cura
ti:qui eniz a peccatis mundatus eſt mundius videt.

¶ Et egreſſus ẽ rurſus ad mare : oĩſq; turba ve- *Tex.2.*
niebat ad eũ: ⁊ docebat eos. Et cũ p̃teriret vi-
dit leui alphei ſedentẽ ad theloneum : ⁊ ait illi.
Sequere me. Et ſurgẽs ſecut⁹ eſt eũ. Et factũ *Mat.9. Luce.5.*
eſt cũ accũberet in domo illi⁹:multi publicani
⁊ pctõres ſimul diſcũbebãt cũ ieſu ⁊ diſcipu-

lis ei⁹. Erāt.n.multi q ſeq̄bant̄ eū. Et ſcribe ⁊
pbariſei videntes qa mādūcaret cū publicanis
Mat.9. ⁊ pctōrib⁹: dixerūt diſcipulis ei⁹. Quare cū pu
Luce.5. blicanis ⁊ pctōrib⁹ mādūcat ⁊ bibit magiſter
veſter? Hoc audito ieſus ait illis. Non neceſſe
hn̄t ſani medico: ſed qui male hn̄t. Non enim
veni vocare iuſtos ſed peccatores.

A ¶ BEDA. Poſtq̄ dn̄s in capharnaū docuit: egreſſus eſt
ad mare vt nō ſolū ciuilē vitā hoīuʒ inſtrueret: verū ēt habi-
tatorib⁹ maris euāgeliū regni p̄dicaret: eoſq̄ fluctiuagos
rex̄ labētiū mor⁹ ɔtēnere: ac fidei firmitate ſupare doceret.
Un̄ di. [Et egreſſus rurſus ad mare: oīſq̄ turba veniebat
Quanto magis gloria n fugimus: tāto plus nos ſequit̄. ad euʒ: ⁊ docebat eos.] THEO. Uel poſt miraculuʒ ad
mare egredit̄ q̄ſi ſolitarie volēs eē: ſʒ turba cōcurrit iteꝝ:
vt addiſcas q̄ q̄ītū fugis glīā: tātū ipa te pſequet̄. Et ſi gdē
tu ipſaʒ pſeq̄ris: ipſa te fugiet. Inde āt trāſiēs dn̄s vocauit
matth. Un̄ ſeq̄t̄. [Et cū p̄teriret: vidit leui alphei ſeden. ad
Luce.5. theloneū.] CHRY. Idē autē publican⁹ a trib⁹ euāgeli-
ſtis noiat⁹. ſ. matthe⁹ a mattheo. leui āt ſimplr̄ a luca. Le-
ui aūt alphei a marco: fili⁹.n.erat alphei. Binomios āt ſʒ
ſcripturā ⁊ alios ē videre: ſic̄ ſocer moyſi q̄nq̄ ietro q̄nq̄
Exo.2. ⁊.3. raguel vocat̄. BEDA. Sic ⁊ ideʒ eſt leui qui ⁊ matthe⁹.
Sʒ lucas marcuſq̄ pp verecūdiā ⁊ honorē euāgeliſte no-
men ponē noluīt vulgatū. Ipe āt matthe⁹ iuxta illō qd̄ ſcri
ptū eſt. Iuſt⁹ accuſator eſt ſui: mattheū ſe ⁊ publicanū no-
minat: vt oſ̄dat legētib⁹ nullū debē ɔſiſum de ſalute diffi-
dere cū ipſe de publicano in apl̄m ſit repēte mutatus. Ad
theloneū aūt. i. ad curā diſpēſationēq̄ vectigaliū ſedentē
B dicit: thelos.n.grece latine vectigal noiat̄. THEO. Se-
debat.n.in theloneo vt ɔſuetudis eſt: aut aliquos īpetens:
aut v̄ba vēdēs: aut aliqd̄ hɔ̄ faciēs: qb⁹ in ſuis māſionib⁹
thelonearij vtunt̄: q de h ſtatu ſic ſubleuat⁹ eſt: vt reliquēs
oīa chr̄ʒ ſeq̄ret̄. Un̄ ſeq̄t̄. [Et ait illi. Seq̄re me. Et ſur. ſe.
eſt eū.] BEDA. Seq āt imitari eſt: ideoq̄ ⁊ pauperē chr̄ʒ
nō taʒ greſſu q̄ affectu imitari poſſet: relīqt p̄pa: qui rape
ſolebat aliena. Nō ſoluʒ āt lucra relīqt vectigaliū: ſʒ ⁊ pe-
riculuʒ ɔtēpſit qd̄ euenire poterat a p̄ncipib⁹ ſeculi: q2 ve-
ctigaliū rōnes ipfectas atq̄ icōpoſitas relīqt. Ipſe.n.dn̄s
q hūc exteri⁹ hūana allocutiōe vt ſeq̄ret̄ vocauit: int⁹ diua
C īſpiratiōe vt mox vocātē ſeq̄ret̄ accēdit. HIERO. Sic
ḡ leui q appoſit⁹ iterp̄tat̄ a theloneo negocioꝝ ſeculariuʒ
Luc.14. ſolū ſeq̄t̄ v̄bū qd̄ dic̄. Qui nō renūtiauerit oīb⁹ q̄ poſſidet
nō pōt me⁹ eē diſcipulus. THEO. Qui āt p̄us alios īpe-
tebat ſic fact⁹ eſt beniuolus vt ad comeſtionē plīmos ɔuo
caret. Un̄ ſeq̄t̄. [Et fcm̄ eſt cū accū] . ſ. ieſus [in domo illi⁹
mlti publicani ⁊ pctōres ſil̄ diſcūbebāt cū ieſu ⁊ diſciplīs
ei⁹.] BEDA. Publicani āt appellāt̄ hi q vectigalia pu
Publicani dr̄r qui vectigalia exigunt. blica exigūt: ſiue q ɔductores ſūt vectigaliū fiſci vel reꝝ
publicaꝝ: necnō ⁊ hi q ſeculi h⁹ lucra p negocia ſectantur
eodē vocabulo cēſent̄. Qui viderāt publicanū a pctis ad
meliora ɔuerſuʒ: locū iueniſſe pnīe: ⁊ ob id ēt nō deſperāt
ſalutē: neq̄ v̄o in p̄ſtinis vitijs pmanētes veniūt ad ieſuʒ:
⁊ phariſei ⁊ ſcribe murmurāt: ſed pnīaʒ agētes vt ſequens
euāgeliſte ſmo deſignat dicēs. Erāt.n.multi q ſeq̄bāt̄ eū.
Ibat.n.dn̄s ad ɔuiuia pctōꝝ: vt occaſionē hr̄et docendi: ⁊
ſp̄ūales iuitatorib⁹ ſuis p̄beret cibos. Qd̄ in myſterioꝝ fi-
guris ɔgruit. Qui.n. domicilio chr̄ʒ recepit interno: maxis
delectatiōib⁹ exuberātiū paſcit̄ voluptatū. Itaq̄ dn̄s libē
ter īgredit̄: ⁊ in ei⁹ q crediderit recūbit affectu: ⁊ h eſt bo-
noꝝ operū ſp̄ūale ɔuiuiū q̄ diues ppl̄s eget: ⁊ pauper epu
D lat̄. THEO. Phariſei āt h arguūt q̄ſi puros ſe faciētes.
Un̄ ſeq̄t̄. [Et ſcri. ⁊ pha. vi. q2 mā. cū pu. ⁊ pec. dix. di. ei⁹. q̄.
cū pu. ⁊ pec. mā. ⁊ bi. ma. ve.] BEDA. Si p matthei ele-
ctionē ⁊ vocationē publicanoꝝ fides exp̄mit̄ gētiū: q̄ p̄us
mūdi lucris inhiabāt: pfecto ſupciliū ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ
iudeoꝝ inuidiā iſinuat: qui de gētiū ſalute torquent̄. Seq̄t̄.
[Hoc au. Ie. ait il. Nō ne. hn̄t ſa. me. ſʒ q ma. hn̄t.] Sugil- Iſa.53.
lat ſcribas ⁊ phariſeos qui iuſtos ſe putātes pctōꝝ ɔſortia
declinabāt. Seipm̄ medicū dicit: qui miro medicādi gn̄e Chriſt⁹ eſt medic⁹ ut cui⁹ liuore ſanati ſumus.
vulnerat⁹ eſt pp iniqtates nr̄as: ⁊ ei⁹ liuore ſanati ſumus.
Sanos aūt ⁊ iuſtos appellat eos q ſuā iuſtitiā nolētes ſta-
tuere: iuſtitie dei ſūt ſubti. Porro male hn̄tes ⁊ pctōres vo
cat eos q ſue fragilitatis ɔſcia deuicti nec p legē ſe iuſtifi-
cari poſſe videntes: chriſti gr̄e penitēdo colla ſubmittunt.
Un̄ ſubdit̄. [Non.n. ve. vo. iu. ſed pec.] Non qdeʒ vt ma-
neant peccatores: ſed vt ad pniam cōuertant̄.

¶ Et erāt diſcipuli ioānis ⁊ phariſeoꝝ ieiunan Ter.3. Mat.9. Luce.5.
tes: ⁊ veniūt ⁊ dicūt illi. Quare diſcipuli ioā-
nis ⁊ phariſeoꝝ ieiunāt. Tui aūt diſcipuli non
ieiunant? Et ait illis ieſus. Nunqd̄ pn̄t filij nu-
ptiaꝝ q̄diu ſpōſus cū illis eſt ieiunare? Quā-
to tpe hn̄t ſecū ſpōſuʒ nō pn̄t ieiunare. Uenient
aūt dies cū auferet̄ ab eis ſpōſus: ⁊ tūc ieiuna-
būt in illis dieb⁹. Nemo aſſumētū pāni rudis
aſſuit veſtimēto veteri. Alioqn aufert ſupple-
mētū nouū a veteri: ⁊ maior ſciſſura fit. Et ne
mo mittit vinuʒ nouū in vtres veteres: alioqn
diſrūpet vinū vtres: ⁊ vinū effundet̄: ⁊ vtres
pibūt. Sʒ vinū nouū in vtres nouos mitti dʒ.

¶ GLO. Sicut ſupi⁹ apud diſcipulos magr̄ arguebat̄ de A
ɔſortio pctōꝝ in ɔuiuijs: ita nūc eɔ̄ apud magr̄ʒ diſcipuli
incuſant̄ de ieiunioꝝ omiſſione: vt ſic iter eos mā diſcidiū
oriret̄. Un̄ dr̄. [Et erāt di. Io. ⁊ pha. ie.] THEO. Ioānis
eniʒ diſcipuli in ipfecto poſiti in ɔſuetudib⁹ iudaicis pma
nebāt. AVGV. de cō. euā. Pōt aūt putari iō addidiſſe
phariſeos: q̄ ſil̄ cuʒ diſcipulis ioānis h qd̄ ſeq̄t̄ dn̄o dixe-
rint: cū matthe⁹ h diſcipulos ioānis tm̄ dixiſſe phibeat: ſʒ
v̄ba q̄ ſequūt̄ magis indicāt alios h dixiſſe de alijs. Seq-
tur eniʒ. [Et ve. ⁊ dn̄t illi. Quare di. Io. ⁊ pha. ieiu. tui autē
diſci. nō ieiunāt?] Hec.n. v̄ba idicāt ɔuiuas q aderant ve-
niſſe ad ieſuʒ: ⁊ h idē diſciplis dixiſſe: ita vt qd̄ ait. Ueniūt
nō de ipſis dixerit de quib⁹ interpoſuerat. Et erāt di. Io. ⁊
pha. ieiu. ſʒ cū iſti eēnt ieiunātes veniūt illi quos h monit.
Un̄ ḡ matthe⁹ dic̄. Et acceſſerūt ad eū diſcipuli ioānis di-
centes: niſi q2 ⁊ apl̄i aderāt: ⁊ oēs certatim vt q̄ſq̄ poterat
hec obiecerūt. CHRY. Diſcipuli ḡ ioānis ⁊ phariſeoꝝ B
ɔ chr̄ʒ ʒelotype ſe hn̄tes: ipſi iterrogāt vtruʒ ſolus diſcipu-
lis ſuis abſq̄ abſtinentia ⁊ labore pugnas ſuper paſſionū.
BEDA. Sʒ ioānes ⁊ vinuʒ ⁊ ſicerā nō bibit: q2 illi abſti-
nētia meritū auget cui potētia nulla ierat nāe. Dn̄s āt cui
nāl̄r ſuppetebat delicta donare: cur eos d̄clinaret: q̄s abſti
nētib⁹ poterat reddere puriores. Sed ieiunauit ⁊ chr̄s ne
p̄ceptū declinaret: manducauit cū pctōrib⁹: vt gr̄aʒ cerne-
res: agnoſceres ptātē. Seq̄t̄. [Et ait illis ie. nū. poſ. filij nu.
q̄diu eſt cū illis ſpō. ie.] AVGV. Marcus h filios nu- Mat.9.
ptiaꝝ appellat. Mattheus āt filios ſpō. filios.n. nuptiaꝝ
nō tm̄ ſpōſi: ſʒ ēt ſpōſe itelligim⁹. CHRY. Sponſum ḡ
ſeip̄ʒ vocat tāq̄ eccl̄iā deſpōſaturus. Eſt.n. deſpōſatio da Deſponſatio ſpūalis.
tio arre. ſ. gratie ſp̄ūſſancti: per quam credidit orbis terre.
THEO. Spōſuʒ ēt ſeip̄ʒ vocat: nō ſolū tāq̄ virginales C
aīas deſpōſantē: ſʒ q2 tp̄s p̄mi aduent⁹ eius nō eſt doloris
neq̄ triſtitie his qui credūt in eū: neq̄ labores ɔtinēs: ſed
requiē. Eſt.n. abſq̄ opōne legali dās requiē p baptiſmū p
quē facile ſine labore ſalutē ɔſequimur. Filij aūt nuptiaꝝ
ſiue ſpōſi ſunt apl̄i: q2 ipſi dei gr̄a digni ſunt facti oī bono

celeſtē ac oī delectatiōe p̄cipes. CHRY. Cōuerſationē aūt ſuā: ois āguſtie dicē eē alienā: cū ſubdit. [Quāto tpe ha. ſe. ſpō. nō p̄nt ieī.] Ille triſtaꝛ q̄ p̄ſis bonū nō hꝫ: qui vō in p̄nti accipit: gaudet ꝛ nō triſtaꝛ. Ut aūt elatione illoꝝ de ſtrueret: ꝛ oſtēderet ꝙ nō ad laſciuiā ꝓpos diſcipulos ɔſeruabat: ſubiūgit. [Ueniēt āt dies cū auferet ab eis ſpōſus: ꝛ tūc ieiunabūt i illis dieb⁹.] q.d. Tps erit in q̄ ſuā virilitatē demōſtrēt: qñ. n. ſubtraheꝛ ab eis ſpōſus ieiunabūt ei⁹ affectātes aduētū: vt ſpūs illi ɔiūgāt p corpales anguſtias emūdatos. Oſtēdit ēt ꝙ nulla nec̄citas ē vt ſui diſcipli ieiunēt: ſic̄ ꝛ illi q̄ ſpōſū hūane nāe: q̄ vbiq̄ꝫ p̄ſidet vbis dei: ꝛ q̄ tribuit ſemē vite ſecū hēbāt p̄ntē. Filij ēt ſpōſi q̄ iſantes ſūt nō p̄nt p totū ɔformari p̄ri ꝛ ſpōſo: q̄ eoꝝ iſantiā ɔſiderans dignaꝛ eos nō tūc ieiunare: recedēte āt ſpōſo pp deſideriū ieiunabūt: ſꝫ cū pfecti fuerit: ꝛ ſpōſo ɔiungenꝛ in nuptijs: regalē ſp comedēt cenā. THEO. Intelligēdū eſt aūt ꝛ ſic: qm̄ ois hō q̄ bñ opaꝛ eſt ſpōſi fili⁹: ꝛ ſpōſuꝫ ſecuꝫ hꝫ. ſ. cbr̄m ꝛ nō ieiunat. i. opa p̄nīe nō oſtēdit: q̄ nō peccat: qñ vō auferꝛ ſpōſus hoie in pctm̄ labēte: nūc ieiunat ꝛ penitet vt caret delictū. BEDA. Myſtico āt ſenſu pōt ſic exponi: ꝙ diſcipuli ioānis ꝛ phariſei ieiunāt: q̄ ois q̄ de opibus legis ſine fide gl̄iaꝛ: ꝛ q̄ traditiōes ſeq̄ꝛ hoīuꝫ: ꝛ preconiuꝫ cbr̄i aure corpis nō fide cordis pcipit: ſpūalibus abſtinēs bonis ieiuno corde tabeſcit. Qui vō cbr̄i mēbus fideli incorporaꝛ amore nō pōt ieiunare: q̄ carne ipſius epulaꝛ ꝛ ſanguine. Seq̄ꝛ. [Nemo aſſumētū pāni rudis. i. noui ꝛc̄.] CHRY. q.d. q̄ hi noui p̄dicatores teſti exiſtūt: legib⁹ eas ſuire veterib⁹ poſſe nō eſt. Uos āt ɔgrue veteres ſequētes ɔſuetudines moſaica ieiunia obſeruatis. Iſti vō nouas ac mirabiles obſuatiōes traditurī hoīb⁹ veteres obſuare nō eſt nec̄e: ſꝫ eē mētib⁹ virtuoſos: aliquo vō tpe ieiuniū cū ceteris v̄tutib⁹ obſeruabūt. Sꝫ h̄ ieiuniū differt a ieiunio legis: q̄ illō erat ex nec̄itate: h̄ ex volūtate pp feruorē ſpūs: cui⁹ nōdum ſunt capaces. Uñ ſeq̄ꝛ. [Et nemo mit. vi. no.] BEDA. Diſcipulos. n. veterib⁹ cōparat vtrib⁹ quos vino nouo. i. ſpūalib⁹ p̄ceptis facil⁹ diſrūpi q̄ꝫ poſſe ɔtineri dicit. Erūt aūt vtres noui cū poſt aſcēſum dñi deſiderio ɔſolationis ei⁹ inouabunꝛ: ꝛ tūc nouū vinū nouis vtrib⁹ adueniet: h̄ eſt ſpūſſci feruor ſpiritaliū corda replebit. Doctori etiā cauēdum eſt ne aīe in vetuſtate malitie pdurantinouoꝝ myſterioꝝ ſecreta cōmittat. THEO. Uel alr̄. Diſcipuli veterib⁹ veſtimētis aſſimilati ſunt pp eoꝝ mentis infirmitatē: qb⁹ nō erat cōgruū iponere ſtatutū graue ieiunij. BEDA. Et eſt aliq̄ pticula doctrine que ad noue vite tēperātiā ptinet que gn̄ale docet ieiuniū ab oī letitia tēporaliū delectationū: q̄ ſi h̄ fiat: ꝛ doctrina ſcindiꝛ: ꝛ non cōuenit vetuſtati. Ueſtimento aūt nouo bona opa q̄ foris agunꝛ inſinuanꝛ. vino aūt nouo feruor fidei ſpei ꝛ charitatis: qua intus reformamur: exprimiꝛ.

Marginalia (left column): Aduētus ſpōſi nō ieiunabant. — D — Myſtice. — E — Diſcipuli cbr̄i vtrib⁹ cōparanꝛ. — F — Quid per veſtimēta noua ꝛ vinuꝫ nouū ſigiaꝛ.

Tex. 4. ¶ Et factū eſt iteꝝ cuꝫ dñs ſabbatis ambularet per ſata: ꝛ diſcipli ei⁹ ceperūt pgredi ꝛ vellere ſpicas. Phariſei āt dicebāt ei. Ecce q̄d faciunt diſcipuli tui ſabbatis qđ non licet? Et ait illis. Nunq̄ꝫ legiſtis q̄d fecerit dauid qñ neceſſitatē habuit: ꝛ eſurijt ipſe ꝛ q̄ cū eo erāt: quō itroiuit in domū dei ſub abiathar principe ſacerdotuꝫ: ꝛ panes ꝓpōnis mādūcauit: quos nō licebat manducare niſi ſolis ſacerdotibus: ꝛ dedit eis ꝛ q̄ cū eo erāt. Et dicebat eis. Sabbatū pp hoieꝫ factū eſt: ꝛ nō hō pp ſabbatū. Itaq̄ꝫ dominus eſt filius hominis etiaꝫ ſabbati.

Marginalia: mat. 12. Luce. 6. — 1. reg. 21 mat. 12. Luce. 6.

A ¶ CHRY. Liberati a figura: ꝛ v̄itate vniti cbr̄i diſcipuli: figurale ſabbati feſtū nō ſeruāt. Uñ dr̄. [Et factū eſt iterū cū do. ſab. am. p ſa. ꝛ diſci. ei⁹ ce. pgre. ꝛ vel. ſpi.] BEDA. Legim⁹ ꝛ in ſequētib⁹ ꝙ erāt q̄ veniebāt ꝛ redibāt multi: ꝛ nec mādūcādi q̄dē ſpatiū habebāt: ꝛ iō q̄ſi hoies eſuriebāt. CHRY. Eſuriētes āt eſcā ſimplicē comedebāt: nō ad voluptatē: ſꝫ pp nāe nec̄citatē. Phariſei āt figure ꝛ vmbre ſuiētes diſcipulos accuſabāt tanq̄ꝫ iniuſte agētes. Uñ ſeq̄ꝛ. [Phariſei āt dicebāt ei. Ecce q̄d fa. diſ. t. ſab. qđ nō licet.] AVGV. De opib⁹ monachoꝝ. Pplo ſiq̄deꝫ iſrael p legeꝫ ſcriptā p̄ceptū eſt: vt in agris ſuis furē nullus teneret: niſi q̄ ſecū aliq̄d vellet auferre. Nā q̄ nihil aliō attigiſſet q̄ꝫ id qđ comediſſet: liberū ipunitūq̄ꝫ abire ſinerēt. Uñ etiā ſpicas vellentib⁹ diſcipulis dñi de ſabbō potius q̄ꝫ de furto iudei calūniati ſūt. CHRY. Dñs āt dauid i mediū itroducit: cui aliqñ ɔtigit nō ſꝫ legē comedere: cū ſacerdotaleꝫ tetigit cibū: vt illi⁹ exēplo accuſationē diſciploꝝ ſoluat. Seq̄ꝛ. n. [Et ait illis. Nūq̄ꝫ legi. q̄d fe. da.] THEO. Fugiēs. n. dauid a facie ſaul. ad p̄ncipē ſacerdotū deuenit: ꝛ panes ꝓpōnis comedit: ꝛ gladiū abſtulit golie: que dño erāt oblata. Querūt vō aliq̄ q̄lr nunc euāgeliſta abiathar p̄ncipē ſacerdotū noiauit: cū liber reguꝫ hūc noiet abimelech? BEDA. Hoc autē nihil hꝫ diſſonātie: ambo eteniꝫ fuerūt illic: cū veniēs dauid panes petijt: ꝛ accepit abimelech. vꝫ. p̄nceps ſacerdotū: ꝛ abiathar fili⁹ ei⁹. Occiſo auteꝫ abimelech a ſaule fugit abiathar ad dauid: ꝛ comes fact⁹ toti⁹ exilij ei⁹: poſtea eo regnāte: ſūmi ſacerdotij ꝛ ipſe graduꝫ accepit: multoq̄ꝫ maioris excellētie fili⁹ q̄ꝫ p̄r effectus eſt: iō dign⁹ fuit cui⁹ memoriā: dñs ēt viuēte p̄re q̄ſi ſūmi ſacerdotis facēt. Seq̄ꝛ. [Et dicebat eis. Sabbm̄ pp hoieꝫ factū eſt: ꝛ nō hō pp ſabbatū.] Maior. n. eſt cura ſanitati ꝛ vite hoīs q̄ꝫ cuſtodia ſabbati adhibēda. Sic igiꝛ mādatuꝫ eſt ſabbatū cuſtodiri: vt tñ ſi nec̄citas eēt: re⁹ nō eēt qui ſabbatū violaſſet: iō ſabbato circūcidi nō eſt p̄hibituꝫ: q̄ nec̄e erat fieri. Et machabei nec̄itate inſtāte ſabbō pugnabāt. Uñ diſcipulis eſuriētib⁹ qđ licitū nō erat in lege nec̄itate famis factū eſt licitū: ſic̄ hodie ſiq̄s eger ieiuniū corrūperit: nulla rōne re⁹ teneꝛ. Seq̄ꝛ. [Itaq̄ꝫ dñs eſt fili⁹ hoīs ēt ſabbati.] q.d. Dauid rex ſacerdotali cibo paſt⁹ excuſabilis eſt: q̄ꝫto magis fili⁹ hoīs ver⁹ rex ꝛ ſacerdos ꝛ dñs ſabbati euulſaꝝ ſabbato ſpicaruꝫ noxa nō teneꝛ. CHRY. Dñm q̄dē ſabbati ꝛ filiū hoīs ſeipſꝫ ꝓpe vocat: qm̄ q̄dem dei exñs fili⁹: fili⁹ hoīs pp hoies dignat⁹ eſt dici. Legis aūt latori ꝛ dño lex nō dñaꝛ. Plus. n. licet regi q̄ꝫ legib⁹ ſtatuatur. Infirmis q̄dē daꝛ lex: nō pfectis ꝛ operātib⁹ ſupra legeꝫ. BEDA. Myſtice aūt diſcipuli p ſata trāſeūt cū doctores ſcī quos in fide iſtituerūt cura pie ſollicitudis inſpiciūt q̄s eſurire nihil meli⁹ q̄ꝫ ſalutē itelligim⁹ hoīuꝫ. Uellē aūt ſpicas eſt hoies a terrena intētiōe eruere. Fricare autē manib⁹ ē exēplis v̄tutū a carnis ɔcupiſcētia: q̄ſi a q̄buſdā folliculis puritatē mētis exuere. Grana mādūcare ē emūdatū queq̄ꝫ a ſordib⁹ vitioꝝ p ora p̄dicātiuꝫ eccl̄ie mēbris icorpari. Et bñ h̄ diſcipuli pgrediētes an̄ faciē dñi feciſſe memoraꝛ: q̄ doctoris nec̄e ē ſmo p̄cedat: ꝛ ſic cor auditoris ſubſequēs gr̄a ſupne viſitatiōis illuſtret. Bñ ſabbatis: q̄ ꝛ ipſi doctores in p̄dicādo pro ſpe future q̄etis laborāt: ꝛ auditores ſuos monēt pro eterna rege iſudare laborib⁹. THEO. Uel q̄ cū bñt i paſſiōib⁹ requieꝫ: tūc alij ad v̄tuteꝫ doctores fiūt euellētes terrena. BEDA. Itē per ſata āmbulāt cū dño: q̄ eloq̄a ſacra meditari delectāꝛ. Eſuriūt cū in eis panē vite iuenire dſiderāt: ꝛ h̄ in ſabbatis cū ſopita mēte a turbulētis cogitatōib⁹ vacaꝛ gaudēt. Uellūt ſpicas ꝛ ɔtritas purgāt: donec ad eſcā p̄ueniāt: cū teſtimonia ſcripturaꝝ ad q̄ legētes p̄ueniunt meditādo aſſumūt: ꝛ tādiu diſcutiūt dōec i eis medullā dilectiōis iueniāt. Uer h̄ mētiū refectio ſtultis diſplicet: ſꝫ a dño approbaꝛ. Ca. III.

Marginalia (right column): infra. 6. — B — Deu. 23. — A — 1. reg. 21 — C — David comedit panes ſctōꝝ qb⁹ ſoli ſacerdotes veſci debebant. — D — Myſtice. Quid eſt ſpūalr̄ vellere ſpicas ꝛ manducare. — E

Tex.1. mat. 12. ET introiuit iterū in synagogā: ⁊ erat ibi hō hñs manū aridā. Et obſeruabant eū ſi ſabbatis curaret vt accuſarent illū. Et ait hoi hñti manū aridā.
mat. 12. Luc. 6. Surge in mediū. Et dicit eis. Licet ſabbatis bñ facē an male: aiaʒ ſaluā facere an pdere? At illi tacebāt. Et circūſpiciēs eos cū ira: cōtriſtat⁹ ſup cecitate cordis eoꝝ: dicit homini. Extende manū tuā. Et extēdit: ⁊ reſtituta eſt man⁹ illi.

A ¶ THEOPHI. Poſtq̄ dñs iudeos q diſcipulos accuſauerāt: φ ſpicas ſabbato euellebāt: exemplo dauid ꝯfudit: nūc amplī⁹ ipſos ad ṽitatē reducēs: miraculuʒ in ſabbato opaꝛ: oñdēs φ ſi opari ſabbato miracula in ſalutē hoium piuʒ eſt: nō eſt maluʒ in ſabbato necīa corpis opari. Dicit ergo. [Et itro. iteꝝ in ſyna. ⁊ erat ibi hō hñs ma. ari. ⁊ obſ. eū ſi ſab. cu. vt accu. eū.] BEDA. Qꝛ. n. deſtructionē ſabbati quā in diſcipulis arguebāt ꝓbabili excuſauerat exēplo: nūc ip̄ʒ obſeruādo calūniari volūt: vt ſi ſabbato curet: trāſgreſſiōis: ſi nō curet: crudelitatis aut imbecillitatis arguant. Sequitur. [Et ait ho. ha. ma. ari. Surge in mediū.] CHRY. Statuit qdē illū in medio vt terreren̄ aſpectu: ac viſo eo cōpatiant̄ ⁊ maliciā deponāt.
B BEDA. Et pueniēs calūniā iudeoꝝ quā ei parauerāt: arguit eos: qꝛ legis ꝑcepta praua ītātōe violabāt. Uñ ſeq̄ꝛ. [Et dic̄ eis: Licʒ ſabbato bñ facē: an male?] Hoc āt q̄rit: qꝛ eſtimabāt ī ſabbato ēt a bōis opib⁹ feriādū: cū lex a malis abſtinē iubeat dicēs. Oē op⁹ ſuile nō facietis in eo. i. pctū: qꝛ q fac̄ pctī
Jo. 8. ſu⁹ eſt pcti. Idē aūt eſt qđ ꝑmiſerat [bñ facē an male] ⁊ qđ poſtea ſubdit. [Aiaʒ ſaluā facē an pdē] h̄ eſt hoiēʒ curare an nō: nō φ de⁹ ſūme bon⁹ auctor ꝑditiōis nob̄ eē poſſit: ſʒ φ ei⁹ nō ſaluare ſcripture ꝯſuetudine pdere dī. Si quē vo monet q̄re dñs cū corp⁹ eēt curatur⁹ de aie ſaluatiōe iterrogauerit: itelligat vel aiaʒ more ſcripturaꝝ pro hoie poſitaʒ: ſic̄ dī. De ſūt aie q̄ exierūt de femore iacob: vel φ illa
Exo. 1. miracula pp aie ſalutē faciebat: vel φ ip̄a man⁹ ſanatio ſalutē aie ſigñabat.
C mat. 12. AVGV. de cō. euā. Sʒ pōt moueꝛ: quō mattbe⁹ dixerit φ ipſi iterrogauerit dñm: ſi licet ſabbato curare: cū marc⁹ illos poti⁹ iterrogatos a dño perhibeat: [licet ſabbato bñ facē: an male?] Itaqʒ itelligēdū ē φ illi pri⁹ iterrogauerūt dñm: ſi licet ſabbato curare: deinde φ ītelligēs cogitatiōes eoꝝ aditū accuſandi q̄rētiū: cōſtitue rit in medio illū quē fuerat ſanatur⁹: ⁊ iterrogauerit: q̄ marcus ⁊ lucas eū iterrogaſſe cōmemorāt: ac tūc illis tacētib⁹ ꝓpoſuiſſe ſilitudinem de oue: ⁊ ꝯcluſiſſe φ liceat ſabbatis bñ facē. Seq̄ꝛ. [At illi tacebāt.] CHRY. Sciebant. n. φ eū oio curaret. Seq̄ꝛ. [Et circūſpi. eos cū ira.] Qꝛ eos cum ira circūſpicit ac triſtaꝛ ſup cecitate cordis eoꝝ: hūanitati cōuenit: quā pro nob̄ ſuſcipe dignat⁹ eſt. Uerbo āt miraculaʒ ꝯiūgit: vñ ſola voce hō curaꝛ. Uñ ſeq̄ꝛ. [Et extē. ⁊ reſti. eſt ma. illi.] Per hec oia pro diſcipulis rñdēs: ſimulqʒ oſtēdēs ſuā vitā exiſtere ſupra legē.
D Myſtice bō habēs manū aridā ſigt genꝰ humanū. BEDA. Myſtice āt hō q manū hēbat aridā humanū gen⁹ īdicat in fecūditate boni opis arefactū: ſʒ dñi miſeratiōe curatū: cui⁹ dextera q̄ in ꝑmo parēte: dū vetite arboris poma decerperet: aruerat:
Gen. 3. p redēptoris grāz: dū iſontes man⁹ in cruce arboris tenderet: bonoꝝ opeꝝ ſuccis eſt reſtituta ſaluti. Et bñ in ſynagoga man⁹ erat arida: qꝛ vbi ſcie donū mai⁹ eſt: ibi grauī⁹ eſt iexcuſabilis noxe piculū. HIERO. Uel ſigñant auaros q valētes dare volūt accipe ꝑdari ⁊ nō largiri. Quib⁹
Ephe. 4. dī: vt extēdāt man⁹ ſuas. i. qui furabaꝛ iaʒ nō fureꝛ: magis aūt laboret operā⁹ manu ſua qđ bonū eſt: vt habeat vnde
E cōicet idigētib⁹. THEOPHI. Uel aridaʒ dextram hʒ manū q ſqs nō opaꝛ que ſunt dextre ptis: ex q̄ eniʒ manus noſtra cōſtituiꝛ in operib⁹ ꝓhibitis: ex tunc areſcit in operatione boni. Iterū vo reſtaurabiꝛ qñ in ṽtute ſtabit. Uñ chriſtus dicit. Surge. ſ. a peccatis: ⁊ ſta in medio: ⁊ neqʒ ad diminutuʒ neqʒ ad ſupabundantiaʒ ſe extendit.

Tex. 2. mat. 12. Jo. 10. ¶ Exeūtes aūt pbariſei ſtatiʒ cū herodianis cōſiliū faciebāt adūſus eū quō eū pderēt. Jeſus aūt cū diſcipulis ſuis ſeceſſit ad mare: ⁊ multa turba a galilea ⁊ iudea ſecuta eſt eū: ⁊ ab hieroſolymis: ⁊ ab idumea: ⁊ trās iordanē: ⁊ q circa tyrū ⁊ ſydonē multitudo magna audiētes q̄
mat. 4. Luc. 4. Jo. 6. faciebat venerūt ad eū. Et dixit ieſus diſcipłis ſuis: vt in nauicula ſibi deſeruirēt pp turbā: ne cōprimerēt eū. Multos. n. ſanabat: ita vt irruerent in eū vt illū tāgerēt. Quotquot aūt hēbāt plagas: ⁊ ſpūs imūdi cū illū videbāt: ꝓcidebāt ei: ⁊ clamabāt dicentes. Tu es fili⁹ dei. Et vehemēter cōminabaꝛ eis: ne manifeſtarent eū.

A ¶ BEDA. Pbariſei reputātes in crimē φ ad ṽbū dñi ſaluaʒ q lāguebat extēdit dexterā: de voce ſaluatoris fecerūt ꝯſiliū. Uñ dī. [Exeūtes āt pbariſei: ſtatiʒ cū her. cō. fa. aduer. eū quō eū pderēt] q̄ſi nō ipſoꝝ q ſqʒ maiora ſabbatis agerēt: cibos portādo: porrigēdo calicē: ⁊ cetera que victui ſūt necīa exequēdo. Neqʒ. n. ille q dixit ⁊ fcā ſunt: ſabbato laboraſſe poterat ꝯuinci.
ps. 148. Herodiani g erāt. THEOPHI. Herodiani aūt dicun̄ milites herodis regis. Hereſis nāqʒ q̄dā noua ſurrexerat: q herodē chriʒ eē dicebat. Propbetia. n. iacob īnuebat φ qñ deficerent ꝑncipes de iuda: tunc chrs veniret. Et
Gen. 49 q a herodis tpe nullus ſuperat iudaicoꝝ ꝑncipū: ſʒ ipſe ſolus regnabat alienigena exñs: qdā ip̄m eē chrs putauerūt: ⁊ hereſiʒ ꝯſtituerūt. Iſti g̃ cū pbariſeis chrm iterficē conabanꝛ. BEDA. Uel herodianos herodis⁹ tetrarche miniſtros dicit: q pp inimicitias q̄s eoꝝ dñs aduerſus ioānem habebat: etiā ſaluatorē: quē ioānes ꝑdicabat: inſidys pſequebanꝛ ⁊ odys. Seq̄ꝛ. [Jeſus āt cū diſ. ſu. ſeceſ. ad mare] q̄ſi hō fugiēs pſequētiū iſidias: qꝛ neqʒ adhuc venerat hora paſſionis ei⁹ neqʒ ex̄ hierſ fuit loc⁹ paſſionis: vbi ⁊ ēxēplū dedit ſuis: ſi in vna ciuitate pſecutionē paterenꝛ in alterā fugiēdi. THEO. Simul ēt ſecedit vt plimis bñfa-
B Nulla ē ꝓpīgtatis vtilitas niſi ſimilitudo bonitatis exiſtat. ciat ab īgratis recedēs. Eteniʒ mlti ſecuti ſunt eū ⁊ ſanauit eos. Seq̄ꝛ. n. [Et multa tur. a ga.] Tyrij ⁊ ſydonij alienigene exñtes: vtilitatē a chro accipiūt: ꝓpinqui vo ei⁹ iudei. ſ. ip̄m pſeq̄banꝛ: ⁊ ſic nulla eſt ꝓpīgtatis vtilitas niſi ſilitudo bonitatis exiſtat. BEDA. Illi. n. vidētes opa virtutū ei⁹: ⁊ ṽba doctrine audiētes: eū pſeq̄banꝛ. Iſti aūt opione tm̄ ducti ṽtutis ei⁹: cōgeſto agmine ꝑmaximo veniunt ad audiēduʒ eū: opēqʒ ſalutis flagitādam. Uñ ſeq̄ꝛ. [Et dixit
C diſcipłis ſuis vt in nauicula ſibi. deſer.] THEO. Uide aūt occultatā gliaʒ ei⁹. Eteniʒ ne lederet eū turba petit nauiculaʒ: vt intrans in eā ꝯſeruer̄ illeſus. Seq̄ꝛ. [Quotquot aūt ha. pla. ⁊ ſpi. imū. cum illuʒ vide. pci. ei.] Plagas autē dicit īfirmitates. ipſe nāqʒ deus nos vulnerat vt filios pī. BEDA. Procidebāt ergo vtriqʒ dño: ⁊ qui habebāt plagas infirmitatū corporaliuʒ: ⁊ qui a ſpiritib⁹ vexabantur īmundis: ſed infirmi ſimplici intētione obtinende ſalutis. Demoniaci aūt vel potius in eis habitātes demones vi diuini timoris coacti: nō ſoluʒ ad ꝓcidenduʒ ei: veruʒ etiam ad cōfitenduʒ eius maieſtatē compulſi. Unde ſequiꝛ. [Et clamabāt dicētes. Tu eſt fili⁹ dei.] Ubi mirāda eſt arrianoꝝ cecitas qui poſt reſurrectionis gloriā filiuʒ dei negāt: quē demones adhuc mortali carne indutū filium dei ꝓfitenꝛ. Seq̄ꝛ. [Et vehem. cōmi. eis ne ma. eū.] Peccatori. n.
ps. 49. dixit deus. Quare tu enarras iuſtitias meas? Prohibeꝛ g̃ dñm

dñm ꝑdicare pctõꝝ:ne q̃s dũ ꝑdicãtẽ audit:ſequat̃ errãtẽ. Improbus.n.magr̃ eſt diabolus:qui falſa veris ſepe ꝑmiſcet:vt ſpũs ỽitatis teſtimo[m] fraudis obtegat.Ceteꝝ nõ ſolũ demones:ſ꜍ ꝛ a chño ſanati:ꝛ apl̃i añ paſſionẽ ꝑcipiunt̃ reticẽ de illo:ne diña maieſtate ꝑdicata paſſionis diſpẽſatio differret̃. Juxta allegoriã ṽo in h̃ q̃ dñs egreſſus de ſynagoga ſeceſſit ad mare:gẽtiũ ſaluationẽ pfigurauit:ad q̃s venire ꝑ fidẽ relicta ob ꝑfidiã iudea dignat᷒ eſt. Recte.n. diuiſis erroꝝ anfractib᷒ iactate nationes iſtabilitati pelagi cõparant̃. Multa ãt turba a diuiſis ꝓuinciis ſecuta eſt eũ:q̃a ꝑdicãtib᷒ apl̃is multas natiões ad ſe veniẽtes benigne ſuſcepit. Nauicula ṽo dño in mari deſeruiẽs eccl̃ia eſt de gẽtib᷒ ꝯgregata. Propter turbã aũt ne ſe cõprimat nauiculã aſcẽdit:q: turbidas carnaliũ mẽtes fugiẽs ad eos qui gl̃iã ſcl̃i ſpnũt venire ꝛ mãſionẽ facẽ gaudet. Diſtat aũt inter cõprimere dñm ꝛ tãgẽ. Cõprimũt.n.cũ carnalib᷒ cogitatõib᷒ aut factis pacẽ turbãt:in q̃ ỽitas manet:tãgit ṽo q̃ ꝑ fidẽ ꝛ dilectionẽ eũ ſuſcepit corde. Uñ qui eũ tetigerũt ſaluari eẽ ꝓhibent̃. THEO. Moraliter aũt herodiani.i.carnales chr̃m iterficẽ volũt. Herodes.n.pelliceus iterꝑtat̃. Qui ṽo de pila ſua egrediunt̃.i.a carnali habitudine hi ſequuntur chr̃m ꝛ eoꝝ plage curant̃.i.peccata que ꝯſciam vulnerãt. Jeſus aũt in nob̃ eſt ratio que ꝑcipit vt nauicula nr̃a.i.corpus ei deſeruiat:ne rõnẽ turbationes oppmãt rerum.

Allegorice

Nauicula i mari dño deſeruiẽs eſt eccl̃ia gentium.

D Moraliter

Tex.3. Mat.10 Luc.9.

¶ Et aſcẽdẽs in mõtẽ vocauit ad ſe quos voluit ipſe: ꝛ venerũt ad eũ: ꝛ fecit vt eẽnt.xij.cuꝫ illo: ꝛ vt mitteret eos ꝑdicare: ꝛ dedit illis ꝑtãtem curãdi infirmitates ꝛ eijciẽdi demonia. Et impoſuit ſimoni nomẽ petrus: ꝛ iacobũ zebedei: ꝛ ioãnem frem iacobi: ꝛ impoſuit eis nomina boanerges:qđ eſt filius tonitrui: ꝛ andream ꝛ philippum ꝛ bartholomeuꝫ ꝛ mattheũ ꝛ thomã ꝛ iacobũ alphei ꝛ thadeuꝫ:ſimonẽ chananeum ꝛ iudã ſcarioth qui tradidit illum.

Mat.10 Luc.9. Act.1.

A

¶ BEDA. Poſtq̃ nefandos ſpũs ſe ꝑdicare ꝓhibuit elegit ſcõs qui ꝛ immũdos ſpũs eijcerẽt:ꝛ euãgeliũ ꝑdicarẽt. Uñ dr̃.[Et aſcẽ.in mõ.voca.ad ſe q̃s vo.ipſe.] THEO. Lucas aũt dicit q̃ aſcẽdit ad orandũ. Poſt miraculoꝝ.n. oñſionẽ orat:docẽs nos q̃ opꝫ gr̃as agẽ cũ ꝯſequimur aliqđ boni:ꝛ h̃ diuine ỽtuti appropare. CHRY. Prelatos etiaꝫ eccl̃ie iſtruit in orõnib᷒ ꝑnoctare anteq̃ ordiationẽ faciãt: vt eoꝝ offm̃ nõ fruſtret̃. Cũ g̃ ſm lucã dies fact᷒ eẽt vocauit q̃s voluit. Erãt.n.pl̃res q̃ cũ ſeq̃bant̃. BEDA. Nõ.n. illoꝝ electionis ac ſtudij:ſ꜍ diuine erat dignatiõis ꝛ gr̃e:vt in apl̃atũ vocarent̃. Mons ẽt ille in q̃ apl̃os dñs elegit altitudinẽ deſignat iuſtitie in qua erãt iſti inſtituẽdi:ꝛ quã erãt hoib᷒ ꝑdicaturi. HIERO. Uel chr̃s ſpiritalr̃ mons eſt ex quo aq̃ viue fluũt:lac in paruuloꝝ ſalute ꝑpat̃:pinguẽdo ſpiritalis agnoſcit̃:ꝛ q̃cq̃d ſũme bonũ credit̃ in mõtis iſti᷒ eſt gr̃a ꝯſtitutũ. In mõtem g̃ vocant̃ excelſi meritis ꝛ ỽbis:vt locus ꝯgruat meritis altis. Seq̃t̃.[Et ve.ad eũ:ꝛ fe.vt eẽnt.xij. cũ illo:ꝛ vt mit.eos ꝑdi.] Spẽꝫ.n.iacob dilexit dñs:vt ſint ipſi ſup thronos.xij.iudicãtes.xij.trib᷒ iſrl̃:qui ẽt trini ꝛ q̃terni circa tabernaculũ dñi excubãt:ſcã dñi ỽba humeris opeꝝ portãt. BEDA. In h̃.n.ſacro quõdã filij iſrl̃ circa tabnaculũ caſtrametabant̃:vt ex oĩ ꝑte ꝑ q̃drũ trine trib᷒ manerẽt. Ter aũt 4^or.xij.faciũt:ꝛ ter quaterni ad ꝑdicãdũ ſunt miſſi apl̃i:vt ꝑ vniuſas q̃drati orbis plagas baptiçarẽt gẽtes in noĩe pr̃is ꝛ filij ꝛ ſpũſſancti. Seq̃t̃.[Et dedit illis po.cu.infir.ꝛ eijci.demo.] vt.ſ.ꝓmiſſoꝝ celeſtiũ magnitudinẽ atteſtaret̃ magnitudo factoꝝ:ꝛ noua facerẽt q̃ noua ꝑdicarẽt. THEO. Nũiat aũt apl̃oꝝ noĩa:vt ꝓp falſos apl̃os euitã-

Prelati orõnem ãte ordiatiões facturi debẽt orõnes ꝑmittere.

B

Pſ.46. Num.3.

Num.3.

dos ſint noti ꝛ veri. Et ideo ſeq̃t̃.[Et ipo.ſimo.no.petrus.] AVG. de cõ.euã. Nullus aũt putet nũc accepiſſe ſimoneꝫ nomẽ vt petrus vocaret̃:ne ſit ꝯtrariũ ioãni:qui lõge añ dctm̃ eẽ illi cõmemorat. Tu vocabis cephas:qđ iterꝑtat̃ petr᷒. Marcus aũt recapitulãdo h̃ cõmemorauit. Cuꝫ.n.vellet noĩa.xij.apl̃oꝝ enũare:ꝛ neceſſe haberet petruꝫ dicẽ:breuiter iſinuare voluit q̃ nõ h̃ antea vocaret̃:ſ꜍ hoc ei dñs nomẽ impoſuerit. BEDA. Ideo aũt dñs voluit eũ ꝓus alr̃ vocari:vt ex ipſa cõmutatiõe noĩs ſacrm̃ cõmendaret̃.idẽ eſt g̃ grece ſiue latine petrus qđ ſyriace cephas: ꝛ in vtraq̃ lingua nomẽ a petra deriuatũ eſt:nec dubiũ q̃n illa de q̃ paulus ait. Petra aũt erat chr̃s. Nã ſic lux vera erat ꝛ chr̃s donauit apl̃is vt lux mũdi vocent̃:ſic ꝛ ſimoni q̃ credebat in petrã: Chr̃s petre largit᷒ eſt nomẽ. HIERO. De obediẽtia aũt quã ſimon ſigt̃:aſcẽdit̃ ad agnitionẽ quã ſigt̃ petr᷒. Seq̃t̃.[ꝛ iacobuꝫ zebe.ꝛ ioã.fra.iaco.] BEDA. Subaudit̃ a ſuꝑiorib᷒ vocauit ad ſe aſcẽdẽs in mõtẽ. HIERO. Jacobũ.ſ.qui ſupplãtata hꝫ tota deſideria carnis ꝛ ioãneꝫ q̃ gr̃a accepit:qđ alij ꝑ laborẽ tenẽt. Seq̃t̃.[Et ipo.eis no. boanerges.] CHRY. Filios q̃dẽ zebedei ſic noiat ꝓp h̃ q̃ magna ꝛ clara diuinitatis edicta debebant orbi terre diffundẽ. HIERO. Uel ꝑ h̃ triũ ſuꝑioꝝ ſublime oñdit̃ meritũ:q̃ in mõte merent̃ audire tonitruũ pr̃is ꝑ nubeꝫ de filio tonãtis. Hic eſt fili᷒ meus dilect᷒:vt ꝛ ipi ꝑ nubẽ carnis ꝛ in ignẽ ỽbi q̃ſi fulgura in pluuiã in terris ſpargerent:q̃ñ dñs fulgura in pluuiã fecit:vt extinguat mĩa qđ iudicium vrit. Seq̃t̃.[Et andreã]qui viril̃r vim facit ꝑditioni: ꝛ vt riſuꝫ mortis in ſe ſp̃ hẽat ꝛ aĩa ei᷒ ſit ſemꝑ in manib᷒ ſuis. BEDA. Andreas.n.grecũ nomẽ eſt:ꝛ iterꝑtat̃ virilis:ab andra qđ eſt vir:q: viril̃r dño adheſit. Sequit̃.[Et philippum.] HIERO. Qui eſt os lãpadis q̃ illumiare põt ore qđ corde ꝯcepit:cui dedit dñs apertionẽ oris illuminãtis. Scimus hũc modũ locutionis ꝓpͥuꝫ eẽ diuinaꝝ ſcripturaꝝ: q̃ hebrea noĩa ad aliqđ myſteriuꝫ ſignationis ſunt poſita. Seq̃t̃.[Et bartholomeũ]qui eſt fili᷒ ſuſpẽdẽtis aq̃s:illi᷒.ſ. qui dixit. Et mãdabo nubib᷒ meis ne pluãt ſuꝑ eũ imbrẽ. Nomẽ ṽo filij dei ꝑ pacẽ ꝛ dilectõeꝫ acq̃rit̃ inimici. Beati.n.pacifici:q̃m filij dei ſunt. Et diligite inimicos vr̃os vt filij dei ſitis. Seq̃t̃.[Et mattheũ]qui eſt donat᷒ cui donat̃ a dño:vt nõ ſolũ remiſſionẽ pctõꝝ adipiſcat̃ ſ꜍ nũo aſcribat̃ apl̃oꝝ.[Et thomaꝫ:]qui eſt abyſſus:multa.n. ꝓfunda ſciẽtes dei numine ꝓferũt. Seq̃t̃.[Et iacobũ alphei.]i.docti vel milleſimi:cui᷒ a latere cadẽt mille:h̃ alter iacob᷒ eſt: cui colluctatio nõ eſt aduſus carnẽ ꝛ ſanguinẽ:ſ꜍ aduerſus ſpũales neq̃tias. Seq̃t̃.[Et thadeũ]is eſt corculus.i.cordis cultor q̃ ꝯſeruat cor ſuuꝫ oĩ cuſtodia. BEDA. Thadeus aũt ipſe eſt quẽ lucas in euãgelio ꝛ in actib᷒ apl̃oꝝ iudã iacobi noiat. Erat.n.frater iacobi fr̃is dñi vt ipſe in ep̃la ſua ſcripſit. Seq̃t̃.[Et ſimonẽ chana.ꝛ iudã ſcarioth qui tradidit illũ.] Hec cũ additamẽto poſuit ad diſtĩonẽ ſimonis petri ꝛ inde iacobi. Simõ aũt chananeus dr̃ a chana vico galilee: Judas aũt ſcarioth a vico in quo ort᷒ eſt:aut ex tribu iſachar dr̃. HIERO. Quẽ inter apl̃os cõputat:vt diſcamus q̃ de᷒ nõ repellit aliquẽ ꝓp futurã malitiã:ſ꜍ ꝓp p̃ntẽ ỽtutẽ dignũ facit hĩe. HIERO. Simon aũt ponẽs triſtitiã iterꝑtat̃. Beati nãq̃ qui lugẽt nũc:q̃m ipſi ꝯſolabunt̃. Chananeus aũt.i.zelotes dr̃:queꝫ zelus dom᷒ dei comedit. Judas aũt ſcarioth eſt qui nõ delet pctm̃ ſuũ ꝑ pn̄iam. Judas eniꝫ ꝯfitẽs vel gl̃ioſus iterꝑtat̃:ſcarioth aũt memoria mortis. Sũt aũt ꝯfeſſores multi in eccl̃ia ſuꝑbi ꝛ gl̃ioſi:vt ſimon magus ꝛ arrius ꝛ ceteri heretici:q̃rũ memoria mortalis:ideo in eccleſia celebratur vt euitetur.

Apl̃i noĩantur ne noĩe vt veri a falſis diſtinguantur.

Joã.1.

C

1.cor.10. Joã.1. Mat.5.

D

Mat.17. Pſ.134. 2.cor.1. Pſ.118.

Iſa.5. Mat.5. Mat.5.

Pſ.90. Ephe.6. puer.4.

E

De᷒ cõputauit iudaꝫ i numero apl̃oꝝ:q̃ nullũ repellit ꝓp futurã maliciã.

Mat.5. Pſ.68.

¶ Et veniũt in domũ: ꝛ ꝯueniſt iteꝝ turba:ita vt nõ poſſent neq̃ panẽ mãducare: ꝛ cũ audiſſent

Tex.4.

ſui exierūt tenere eū. Dicebāt.n.qm̄ in furorē verſus eſt. Et ſcribe qui ab hieroſolymis deſcē-
Matt.12. Luc.11. derāt dicebāt: qm̄ beelzebub habet: ⁊ q2 in principe demoniorum eijcit demonia.

A ¶BEDA. Electos in mōte aplos dn̄s ad domū reducit q̄ſi eos admonēs: vt poſt acceptū aplatꝰ gradū ad ↄſciam ſuā redeāt. Uñ di.[Et ve.in do. ⁊ cōuenit iterū turba: ita vt nō poſſent neq3 pa.mā.] CHRY. Ingrate qdē erāt principuz multitudo: q̄s īpedit ↄ cogne elatio: grata vero ppl̄i multitudo venit ad ieſuz. BEDA. Quā bn̄ vero freq̄ntia turbe ↄfluētis cui tātū fuit cure ad obtinēdā ſalutē vt auctori ſalut cū his qui ſecū erāt: nec veſcēdi qdē hora liba maneret: ſ3 quē turba freq̄ntat externa hūc ppinq̄rū eſtimatio partipēdit. Seq̄r.n.[Et cū audi. ſui exie.te.eū.] Quia.n. altitudinē ſapie quā audiebāt cape nō poterāt: q̄ſi in alieno eū ſenſu locutū eſſe credebāt. Uñ ſeq̄r.[Dicebāt.n.qm̄ in fu.ver.eſt.] THEO. Idest demoniū h3 ⁊ furit: ⁊ ideo eū tenē volebāt: vt incarcerarēt tanq̄ demoniacū. Et qdē ſui h volebāt.i. ppinq forte cōpatriote eiꝰ vel fr̄es eiꝰ. Stulta aūt fuit iſania q tātorū miraculorū dīne ſapie factorē in furiā verti ↄcipiūt. BEDA. Multū aūt diſtat iter eos q vbū dei pro mētis tarditate nō itelligūt: q̄les fuerūt de q̄bꝰ dictū eſt: ⁊ eos qui h qd itelligūt de induſtria blaſphemant. De q̄bꝰ ſbdit̄.[Et ſcri.q ab hiero.deſcē.di.qm̄ beelze.h3.] Que.n.negare nequerāt: ſiniſtra iterptatione puertē laborāt: q̄ſi nō deitat opa eēnt: ſ3 imūdiſſimi ſpūs.i.beelzebub qui deꝰ erat accharon. Nā beel qdez ipe eſt baal: zebub aūt muſca vocat̄. Beelzebub ḡ.i. vir muſcarū iterptat̄: ob ſordes imolati cruoris ex cuiꝰ ſpurciſſimo ritu pricipez demoniorū eū noiabāt cum ſbdūt.[Et q2 in prin.de.eijcit demo.]

Qr ppter altitudinem ſapiētie eiꝰ ppinq cape nō poterāt in furorē verſum credebāt.

B

Myſtice HIERO. Myſtice aūt domꝰ ad quā veniūt primitiua eſt eccl'ia. Turbe que īpediūt panē māducari: peccata ⁊ vitia
1.Cor.11. ſunt: q2 qui māducat idigne: iudiciū ſibi māducat ⁊ bibit. BEDA. Scribe ēt ab hieroſolymis deſcēdētes blaſphemant. Turba vero ab hieroſolymis veniēs ſecuta eſt dn̄m: ⁊ ab alijs regionibꝰ iudeorū ſiue gētiū: q2 ſic erat paſſionis tp̄s futurū: vt turba illuz ppl̄i iudeorū cum palmis ac laudibus hieroſolymā pduceret: gētiles videre deſiderarent: ſed ſcribe ⁊ phariſei de eius morte tractarēt.

Tex.5. Matt.12. Luc.12. ¶Et ↄuocatis eis: in parabolis dicebat illis. Quō pōt ſathanas ſathanā eijcē? Et ſi regnū i ſe diuidat̄: nō pōt ſtare regnū illō. Et ſi domꝰ ſupra ſemetipaz diſpartiat̄: nō pōt domꝰ illa ſtare. Et ſi ſathanas ↄſurrexerit i ſemetipz: diſpartitꝰ eſt ⁊ nō poterit ſtare: ſ3 finē h3. Nemo pōt vaſa fort in domū igreſſus diripe: niſi priꝰ fortē alliget: ⁊ tūc domuz eiꝰ diripiet. Amē dico vob: qm̄ oia dimittent̄ filijs hoium pctā ⁊ blaſphemie q̄bꝰ blaſphemauerint: qui autez blaſphemauerit in ſpm̄ſcm̄ nō h3 remiſſionē in eternū: ſ3 reus erit eterni delicti: qm̄ dicebāt: ſpm̄ imūdū habet.

A ¶CHRY. Poſita blaſphemia ſcribarū: dn̄s oñdit ipoſſibile eē qd dicebāt ſuā pbōnez exēplo ↄfirmās. Uñ dicit.[Et cō.eis: i pa.di.illis. Quō pōt ſa.ſath.eijcē?] q̄ſi diceret. Regnū ↄ ſe iteſtino bello diuiſum: neceſſe eſt deſolari. Qd ⁊ in domo ⁊ in ciuitate vr̄. Quocirca etſi ſathane regnum in ſeipm diuiſum eſt: ita q ſathanas ab hoibꝰ repellat ſathanā: deſolatio regni demonuz appropinq̄uit: regnū aūt eorū eſt in h q hoies ſbditos teneāt. Si igit̄ ab hoibꝰ pellunt̄: h nō eſt aliō q̄ regnū eorū diſſolui. Si aūt adhuc in hoibꝰ tenēt ptātez: manifeſtū eſt q regnū maligni adhuc ſtat: ⁊ nō eſt ↄ ſeipm̄ diuiſuz. GLO. Et q2 iaz oñdit exēplo q demon demonē nō expellit: oñdit quō poſſit expelli dicens.[Nemo pōt va.for.⁊c.] HIERO. Exēpluz tale eſt: fortis eſt demon: vas eiꝰ ſunt hoies: in q̄bꝰ recipit̄. Niſi ḡ q̄s prius vincat demonē ⁊ alliget: quō vaſa eiꝰ.i.demoniacos ab eo diripiet? Sic ⁊ ego q diripio vaſa eiꝰ.i.libo hoies a demoniaca paſſione: prius alligo demones ⁊ ſupo eos ⁊ inimicus eorū ſuz. Quō ḡ dicitis q beelzebub habeo ⁊ demonuz amicus exn̄s demonia eijcio? BEDA. Alligauit ēt dn̄s fortez.i. diabolū: h eſt electorū ſeductiōe cōpeſcuit: ⁊ igreſſus in domū.i.in mūdū: domū eiꝰ ⁊ vaſa.i.hoies diripuit: q2 ereptos a diaboli laqueis eccl'ie ſue adunauit. Uel domū eius diripuit: q2 oēs mūdi ptes q̄bus olim hoſtis dn̄abat̄ antiquus apl'is eorūq3 ſucceſſoribꝰ diſtribuit: vt pplos ad viaz vite ↄuerterēt. Oñdit aūt dn̄s q grāde ſcelus cōmitterēt: q h qd dei eē cognerāt: diaboli eē clamabāt cuz ſbdit.[Amē dico vob: qm̄ oia dimit.fi.qui ho.pec.⁊ blaſ.q̄bꝰ blaſphe.] Oia qdē pctā ⁊ blaſphemie nō paſſim dimittunt̄ oibꝰ hoibꝰ: ſ3 his qui dignā pro erroribꝰ ſuis in hac vita pn̄iaz egerint. ⁊ ſic neq3 vllū h3 locū: vel Nouatꝰ qui penitētibꝰ qui in martyrio lapſi ſunt: veniā neget eē tribuēdā: vel Origenes: qui aſſerit poſt iudiciū vl'e trāſactis ſ3. ſclorū volutatoibꝰ cūctos pctōres veniā pctōrū eē ↄſecuturos: cuiꝰ errorē ſequētia dn̄i verba redarguūt cū ſbdit̄.[Qui aūt blaſphe.in ſpm̄ſcm̄ non h3 remiſ.in etnū.] CHRY. Et qdē blaſphemiā que circa euz erat excuſatione hic dicit: q2 tūc videbat̄ hō deſpectꝰ ⁊ iſimi gn̄is: ſ3 iniuria dei remiſſionē nō h3. Blaſphemia aūt in ſpm̄ſcm̄ ↄ deuz fit. Eſt.n.ſpūſſancti opatio regnū dei: ⁊ pp h irremiſſibilē dicit eē ſpūſſci blaſphemiā. Pro eo aūt qd hic ſbdit̄.[S3 erit reus eterni delicti] alius euāgeliſta dicit. Neq3 in h ſcl'o neq3 in futuro. Per qd itelligit̄ iudiciū qd eſt ſm̄ legē ⁊ futurū. Lū.n.lex maledicētē deū occidi iubeat: in hoc legis ſcōe excuſatiōes nō h3. Ois aūt qui baptiſat̄ ex h ſcl'm fit. Latebat aūt iudeos remiſſio que fit p baptiſmū. Qui ḡ miracula ⁊ demonū eiectiones que ſolū ſunt ppa ſpūſſancti demoni appropriat: nulla excuſatio ſibi de blaſphemia relinquet̄. S3 neq3 blaſphemia talis: cum ſit ↄ ſpm̄ſcm̄ remitti vr̄. Uñ exponēs ſbdit. [Qm̄ dicebāt. Spm̄ h3 imūdū.] THEO. Eſt aūt itelligēdū q veniā nō ↄſeq̄nt̄ niſi peniteāt. Lū vero in carne chri ſcādaliſant̄ etiā ſi nō peniterēt aliqd excuſatiōis hēbāt: ⁊ remiſſiōis aliqd ↄſeq̄bant̄. HIERO. Uel h dicit: q2 nō merebit̄ pn̄iaz agere vt recipiat̄ qui chr̄m itelligēs pricipē demoniorū eē dicebat. BEDA. Neq3 tñ hi qui ſpm̄ſcm̄ nō eē deuz credūt irremiſſibilis blaſphemie crimine tenētur: q2 nō inuidētia diabolica: ſ3 humana igrātia ducti h faciūt. AUG. de ver.dn̄i. Uel ipſa īpenitētia eſt blaſphemia ſpūſſancti que nō remittet̄. Lōtra.n.ſpm̄ſcm̄ q̄ pctā dimittunt̄: vbū dicit ſiue cogitatiōe ſiue lingua: q ſibi cor īpenitēs theſauriçat. Subiūgit aūt qm̄ dicebāt ſpm̄ imūdū h3: vt oñderet hinc fuiſſe exortaz cām vt h diceret eo q dicerēt euz in beelzebub demonē expellere: nō q2 eēt blaſphemia que nō remittit̄: cuz ⁊ hec remittat̄ ſi recta pn̄ia ↄſeqtur: ſ3 hinc cā extitit vt a dn̄o illa ſn̄ia pferret̄ facta mētione ſpūs imūdi quē aduerſus ſeipm diuiſum dn̄s oñdit pp ſpm̄ſcm̄: qui ēt q̄s colligit efficit indiuiſos: pctā que adiſus ſe diuiſa ſunt dimittendo: cui dono remiſſionis nō reſiſtit: niſi qui duritiā cordis īpenitētis habuerit. Nā alio loco dixerūt iudei de dn̄o q demoniuz hiet: nec tñ ibi aliqd dixit de blaſphemia ſpūſſancti: q2 nō ita obiecerūt ſpm̄ immūduz: vt in ſe diuiſus ex ore eorū poſſet oſtendi ſicut beelzebub: a quo demones eijci poſſe dixerunt.

Regnū intra ſe diuiſum: neceſſe habet deſolari.

Niſi q̄s hꝰ demonem vicerit nō poterit demoniacos liberare.

B

C

C

Matt.12.

Luc.12.

A

D

Impenitētia ē pctm̄ i ſpūſcm̄ qd non remitt̄.

¶Et venerūt mater eiꝰ ⁊ fr̄es: ⁊ foris ſtātes miſerūt ad euz: vocātes eū. Et ſedebat circa eum Tex.6. Matt.12.
turba:

Luc.8. turba: τ dicunt ei. Ecce mater tua τ fr̃es tui foris querũt te. Et rn̄dens eis ait. Que eſt mater mea τ fr̃es mei? Et circũſpiciẽs eos qui in circuitu eius ſedebant ait. Ecce mater mea τ fr̃es mei. Qui enim fecerit volũtatez dei: hic frater meus: τ ſoror mea: τ mater mea eſt.

A ¶ THEO. Quia ꝓpinq̄ dñi venerãt tenere eũ tanq̃ͣ in furiã verſuz: mr̃ eius amoris cõpaſſione detẽta venit ad ipm̄. Vñ dĩ. [Et venerũt mr̃ ei° τ fr̃es: τ foris ſtãtes miſe. ad euz vocã. eũ.] CHRY. Ex h aũt manifeſtũ fit q̄ nõ ſp̄ cum eo erãt fr̃es ei° τ mr̄: q2 vo dilect° erat ad euz ꝑp reuerẽtiã τ affectũ veniũt de foris expectãtes. Vñ ſeq̄r. [Et ſedebat circa eũ turba: τ dicũt ei. Ecce mr̃ tua τ fr̃es tui foris q̄runt te.] BEDA. Fr̃es dñi: nõ filij ſemꝑ virginis marie iuxta heluidiũ: nec filij ioſeph ex alia vxore iuxta q̄ſdã putandi ſunt: ſz ei° poti° intelligẽdi ſunt eẽ cognati. CHRY. Alter aũt euãgeliſta dicit: q̄ fr̃es ei° nõdũ credebãt in eũ. Cui cõuenit qđ h dĩ: q̄ euz q̄rebãt de foris expectãtes: τ ſm̄ eãdẽ ītẽtionẽ dñs eoꝝ nõ ſic̄ ꝓpinquoꝝ meminit. Vñ ſeq̄r. [Et rn̄dẽs eis ait. Que eſt mr̃ mea τ fr̃es mei?] Hoc aũt nõ dixit mr̃ez τ fr̃es oĩno reprobãdo: ſz oñdẽs q̄ ſuꝑ oẽz cognationẽ tp̄alẽ opz ꝓpriã aīaz ꝑhonorare. Vñ ꝯueniẽter h dĩ his qui vocabãt ad ꝓpinq̄ꝝ collocutionẽ q̄ſi ad aliq̄d vtilius q̄ͣ ſit doctrina ſalutis. BEDA. Rogat° ḡ officio vbi diſſimulat egredi: nõ materne refutãs obſeq̄uz pietatis: ſz ꝑnis ſe myſterijs ampli° q̄ͣ maternis deb̄r mõſtrat affectib°. Nec iniurioſe fr̃es ꝯtẽnit: ſed opus ſpũale carnis cognationi ꝑferẽs: religioſiorẽ cordiũ copulã docet eẽ q̄ͣ corpoꝝ. Vñ ſeq̄r. [Et circũſpi. eos qui in cir. ei° ſedebãt ait. Ecce mr̃ mea τ fr̃es mei.] CHRY. In q̄ dñs oſtẽdit q̄ opz eos qui fidei ſunt ꝓpinq̄ pre oĩbus ꝯſanguineis honorare. Ieſu q̄dẽ aliq̄s mr̃ efficit̃ ꝑdicãdo: q̄ſi. n. parit dñm quem cordi audiẽtis īfuderit. HIERO. Sciamus aũt nos eſſe fr̃es ei° τ ſorores: ſi volũtatez pr̃is ipleuerimus: vt cohẽdes ſimus ei°. Vñ ſeq̄r. [Qui. n. fecerit volũtatẽ dei hic frater meus τ ſoror mea τ mr̃ eſt.] THEO. Nõ ḡ negãs mr̃ez h dixit: ſz oſtendẽs q̄ nõ ſolũ eſt digna honore ꝑp h q̄ genuit chr̃m: ſed τ ꝑp oẽz aliã v̄tutẽ. BEDA. Myſtice aũt mater τ fr̃es ieſu ſunt ſynagoga: ex cuius carne eſt editus τ pp̄ls iudeoꝝ: qui ſaluatore ītus docẽte: veniẽtes ītrare nequeunt: cuz ſpũalr̃ ītelligere dicta nequeũt. Preoccupans aũt turba ingredit̃: quia differẽte iudea: gẽtilitas fluxit ad chr̃m. Foris. n. ſtãtes volũt dñm videre cognati ipſius: cuz iudei ſe ad cuſtodiã lr̃e foris fixerũt: τ chr̃m potius ad carnalia docẽda cogunt exire: q̄ͣ ſe ad diſcenda ſpũalia cõſentiũt ingredi. Si ergo foris ſtãtes nec ipſi agnoſcunt̃ parẽtes: queadmoduz nos agnoſcemur ſi foris ſtemus? Intus enim eſt v̄buz. Intus eſt lumen. Cap. IIII.

Text.1. Luc.5. ET iteꝝ cepit docere ad mare: τ ꝯgregata eſt ad eum turba multa: ita vt in nauim aſcẽdẽs ſederet in mari: τ oĩs turba circa mare ſuꝑ terraz erat: τ docebat eos in parabolis multa: τ dicebat illis in doctrina ſua. Audite. Ecce exijt ſeminãs ad ſeminãdũ. Et dũ ſeminat aliud cecidit circa viã: τ venerunt volucres celi τ comederunt illud.

Mat.13 Luc.8. Aliud v̄o cecidit ſuꝑ petroſa: vbi nõ habuit terrã multã: τ ſtatim exortuz eſt: q̄m nõ hẽbat altitudinẽ terre: τ q̄n exort° eſt ſol exeſtuauit: τ eo q̄ nõ habebat radicẽ exaruit. Et aliud cecidit in ſpinas: τ aſcẽderũt ſpine: τ ſuffocauerũt illud: τ fructuz nõ dedit. Et aliud cecidit in terrã bonã: τ dabat fructũ aſcẽdẽtẽ τ creſcẽtẽ: τ afferebat vnũ triceſimũ: τ vnũ ſexageſimũ: τ vnum cẽteſimũ. Et dicebat. Qui habet aures audiẽdi audiat. Et cuz eẽt ſingularis: īterrogauerũt eũ hi qui cũ eo erãt duodecim parabolã. Et dicebat eis. Vobis datũ eſt noſſe myſteriũ regni dei: illis aũt qui foris ſunt in parabolis oĩa fiũt: vt videntes videant τ nõ videãt: τ audiẽtes audiãt τ nõ ītelligãt: ne q̄n ꝯũtant̃ τ dimittant̃ eis peccata. Et ait illis. Neſcitis parabolã hanc? Et q̄ͦ oẽs parabolas cognoſcetis? Qui ſeminat: v̄buz ſeminat. Hi aũt ſunt qui circa viã: vbi ſeminat̃ v̄bũ: τ cũ audierint ꝯfeſtim venit ſathanas τ aufert v̄bũ qđ ſeminatũ eſt in cordib° eorũ. Et hi ſunt ſilr̃ qui ſuꝑ petroſa ſeminant̃: qui cũ audierint v̄bũ: ſtatim cũ gaudio accipiũt illud τ nõ hñt radicem in ſe: ſz tp̄ales ſunt: deinde orta tribulatione τ ꝑſecutione ꝑp v̄bũ ꝯfeſtim ſcãdalizant̃. Et alij ſunt qui in ſpinis ſeminant̃. Hi ſunt qui v̄bũ audiũt τ erũne ſeculi τ deceptio diuitiaꝝ τ circa reliq̄ ꝯcupiſcẽtie introeũtes ſuffocant v̄bum: τ ſine fructu efficit̃. Et hi ſunt qui ſuꝑ terrã bonã ſeminati ſunt qui audiũt v̄buz τ ſuſcipiũt τ fructificãt: vnũ trigeſimũ: τ vnũ ſexageſimũ: τ vnum cẽteſimum.

Mat.13 Luc.8. Joã.12. Iſa.6. Act.28.

Mat.13 Luc.8.

A ¶ THEO. Lz mr̃ez dñs ſuꝑius negligẽ videret̃: tñ reueret̃ eã. Cuz ꝑp eã nãq̄ egredit̃ circa mare. Vñ dĩ. [Et iteꝝ cepit ieſus docẽ ad mare.] BEDA. Si. n. euãgeliũ matthei īſpicimus pz hãc doctrinã dñi ad mare eadez die qua ſuꝑiorẽ in domo celebratũ eẽ ſmonẽ. Terminato. n. ꝑ ſmone ꝯtinuo ſubiũxit mattheus dicẽs. In illo die exiẽs de domo ſedebat ad mare. HIERO. Cepit aũt docẽ ad mare vt locus docẽdi indicet auditores amaros fuiſſe τ inſtabiles. BEDA. Relicta ẽt domo cepit docẽ ad mare: q2 relicta ſynagoga ad colligẽdã ꝑ apl'os pp̄li gẽtilis multi°ꝫ venit. Vñ ſeq̄r. [Et ꝯgre. eſt ad eũ tur. mul. ita vt in nauẽ aſcẽdẽs ſederet in mari.] CHRY. Qđ nõ ſine cã factuz opz ītelligi: ſz vt poſt ſe neminẽ dimitteret: ſz oẽs auditores añ faciẽ hñet. BEDA. Prefigurabat aũt hec nauis ecclĩã in medio nationum edificãdã: in qua dñs dilectã ſibi ꝯſecrat mãſionẽ. Seq̄r. [Et dice. il. in para. mul.] HIERO. Parabola eſt reꝝ nã diſcrepãtiũ ſub aliq̄ ſilitudine facta cõparatio. Greco. n. vocabulo dĩ ſilitudo: q̄n illđ ītelligi volumus: ꝑ cõparatiões aliq̄s indicam°. Sic. n. ferreũ quẽpiã dicimus: q̄n durũ ac fortẽ deſideramus ītelligi: eũ velocẽ vẽtis aut auib° cõꝑam°. Loq̄r aũt turbis in parabolis: more ꝓuidẽtie ſue: vt q̄ celeſtia cape nõ poterãt: ꝑ ſilitudinẽ terrenaz: audita ꝑcipe potuiſſent. CHRY. Erigit. n. ꝑ parabolã audiẽtiũ mẽtẽ vt manifeſtiorẽ ſmonẽ faceret res viſui oſtẽdẽs. THEO. Et vt attẽtiores faceret auditores ꝑmã parabolã ꝓponit de ſemine qđ eſt v̄bũ dei. Vñ ſeq̄r. [Et dice. illis in doc. ſua:] nõ moyſi: nõ ꝓphaꝝ: q2 ſuũ ꝑdicat euãgeliũ. [Exijt ſeminãs ad ſeminãdũ.] Seminãs aũt chr̃s eſt. CHRY. Nõ aũt loco exiuit qui pñs extitit oĩb° τ iplet: ſz habitu τ diſpẽſatiõe qua nob̃ fact° eſt ꝓpinq̄or ꝑ carnis amictũ. Quia. n. nõ valebam° ire ad eũ pctis īpediẽtib° iter nr̃m: ipſe exijt ad nos. Exijt aũt ꝑdicãs pietat ſeminare ſmonẽ quẽ copioſe loq̄bat̃. Nõ aũt inculcat ſmonez

Parabola quid ſit.

B

Et petis īpediẽtib° nõ valebamus ire ad eũ: ipſe ad nos venit.

eūdē in eo qđ dicit.[Exijt ſeminās ad ſemi.] Exijt.n.aliqñ
ſeminans: aut vt faciat nouale: aut herbas malas euellat:
aut aliqd aliđ opeř. Iſte aūt exijt ad ſeminādū. BEDA.
Uel exijt ad ſeminādū cū poſt vocatā ad fidē ſuā p̄tē ſyna
goge electā: ad vocationē q̄ʒ gentiū g̃re ſue dona diffudit.
C CHRY. Sič aūt ſeminās nō diſcernit terrā ſubiectā: ſed
ſimplr̃ ⁊ abſq; diſcretione ſemē mittit: ſic ⁊ ip̄e oēs allogř.
Et ad h̄ ſignādū ſb̄dit.[Et dū ſeminat aliud ceci.circa viā.]
THEO. Uide q2 nō dixit q̄ ꝓiecit illud in via: ſʒ q2 ceci
dit. Qui.n.ſeminat q̄tū in ſe eſt in terrā bonā ꝓijcit: ſʒ illa
Joh.14. ſi ſit mala corrūpit v̄bū. Uia aūt x̄p̄s eſt: īfideles aūt ſunt
circa viā.i.ex̄ x̄p̄m. BEDA. Uel via ē mens ſedulo ma
loꝝ cogitationū motu trita: ne v̄bi ſemen in ea germinare
ſufficiat. Et iō q̄cqd boni ſemis vicinia talis vie ꝯtigerit pe
rit: ⁊ a demonib⁹ rapiř. Uñ ſeqř.[Et vene.vo.ce. ⁊ cōme.
illđ.] Recte aūt demones volucres celi dñr: ſiue q2 celeſtj
ſpūaliſq; ſunt nāe: ſiue q2 in aere habitāt. Uel q ſunt circa
viā ſunt negligētes ⁊ deſides. Seqř.[Aliud vō ceci.ſup̄ pe
troſa.] Petrā dicit duritiā ꝓterue mentis: terrā lenitatē aīe
obediētis: ſolē feruorē ꝑſecutiōis ſeuiētis. Altitudo ḡ terre
q̄ ſemē dei debuerat accipe ꝓbitas eſt animi diſciplis cele
ſtib⁹ exercitati: atq; ad obediēdū diuinis eloquijs regulr̃ iſti
tuti. Petroſa aūt loca q̄ vim radicis ſuſcipiēde nō hñt illa
ſunt ꝑcordia que dulcedie tm̄ auditi ſmonis ac ꝓmiſſis ce
leſtib⁹ ad horā delectanř: ſʒ in tp̄e tētatiōis recedūt: q2 pa
rum eſt in eis ſalutaris deſiderij qđ ſemen vite concipiat.
D THEO. Uel petroſi ſunt qui modicū adherētes petre.i.
x̄p̄o inq̄tū ad tp̄s v̄bū recipiūt poſtmodū abijciūt recedē
tes. Seqř.[Et aliud ce.iter ſpinas] p qđ ſignanř aīe multa
curātes. Spine.n.cure ſunt. CHRY. Ulterius vō ponit
terrā bonā dicēs.[Et aliud ceci.in ter.bo.] Scđm.n.cōdi
tionē terre eſt diūa fructuū. Multa eſt aūt dilectio ſeminā
tis ad hoies: q2 ⁊ p̄ᵐ cōmēdat: ⁊ 2ᵐ nō reijcit: ⁊ tertijs tri
buit locū. THEO. Uide ēt qūo mali ſunt plimi: ⁊ pauci
qui ſaluanř: q̄rta.n.pars ſemis inuenit ſaluata. CHRY.
Nō tñ malor ps ſemis occaſione amittiř ſeminātis: ſʒ ter
re recipient.i.aīe audiētis. Et qdē mālis agricola h̄ mō ſe
minādo ꝯgrue icuſareř. Nō.n.igrat lapidē aut viā aut ter
Quid ſigt h̄ q̄ x̄p̄s di cit: qui hʒ aures au dīēdi au diat. rā ſpinoſam: terrā pinguē nō fieri. In rōnabilib⁹ vō nō eſt
ſic. Petrā.n.poſſibile eſt fieri terrā pinguē: ⁊ viā nō ꝯculca
ri ⁊ deſtrui ſpinas: qđ ſi fieri non poſſet: nō ibi ſeminaſſet.
Per h̄ ḡ nob̄ tribuit pnie ſpem. Seqř.[Et dice.qui hʒ au
res audiē.audiat.] HIERO. Quotiēs hec admonitio in
Luč.8. euāgelio aut in apocalypſi ioānis iterponiř: myſticū h̄ qđ
Apoč.2. dī atq; ad audiēdū diſcēdūq; inſinuat. Aures.n.audiendi
ſunt cordis ⁊ ſenſus iterioris aures obediēdi ⁊ faciēdi que
iuſſa ſunt. Seqř.[Et cū ēēt ſingu.iterro.eū hi q cū eo erāt
xij.parabolā expo. ⁊ dice.eis. Uob̄ datū eſt ſcire myſteriū
E regni dei: illis aūt q foris ſunt in para.oīa fiūt.] BEDA.
Quaſi diceret: vos q eſtis digni oīa que ad p̄dicatiōeʒ ſunt
ꝯgrua edoceri: parabolaꝝ manifeſtationeʒ addiſcetis. Ad
iſtos aūt parabolis v̄ſus ſū: q2 digni nō ſunt addiſcere ꝓp
coꝝ malitiā. Qui.n.legis quā accepant obediētiā nō tene
bāt: iuſtū fuit vt noui ſmonis pticipatōeʒ nō hñt: ſed ab
vtroq; ſunt alieni. Oñdit.n.p diſcipuloꝝ obediētiā q̄ per
Iſa.6. ꝯtrā idigni facti ſunt relig myſtice doctrie. Poſtea vō idu
ctione vocis ꝓphice coꝝ ꝯfūdit negtiā tanq̄ʒ a lōge ꝯfuta
tā. Uñ ſeqř.[Ut vidētes vi. ⁊ nō videāt: ⁊ au.audiāt ⁊ nō
intelligāt.] Quaſi dī. vt ꝓphetia impleař que hoc predicit.
F THEOPHY. Deus eniʒ eos fecit vidētes.i.itelligētes
bonū. Ipſi vō nō vidēt voluntarie ſe fingētes nō videre: ne
ꝯuertanř ⁊ corrigāt ſe tanq̄ʒ ſue ſaluti inuiderēt. Seqř.[Ne
qñ ꝯuer. ⁊ dī.eis pec.] CHRY. Sic ḡ vidēt ⁊ non vidēt:
audiūt ⁊ nō itelligūt. Qđ.n.vidēt ⁊ audiūt: ꝯtigit eis ex g̃ra
dei: ſʒ qđ vidēt ⁊ nō itelligūt: ꝯtingit eis: q2 g̃raʒ recipe no
lūt: ſʒ oculos claudūt ⁊ fingūt ſe non vidē: neq; dictis acq̄e

ſcūt: ⁊ ſic a pctīs nō mutanř p h̄ qđ vidēt ⁊ audiūt: ſʒ ꝯtriuʒ Deus hʒ itellm̄ his
patiunř. THEO. Uel pōt alr̃ intelligi q̄ relig loq̄bař qui petūt:
in parabolis: vt vidētes nō videāt: ⁊ audiētes nō itelligāt. alios autē
De⁹.n.dat viſuʒ ⁊ itellm̄ his q petūt: reliq̄s aūt obcecat ne obcecat ne
in maiorē redargutiōeʒ ſit eis: q̄ cū itelligerēt: noluerūt fa redargutio
cere q̄ opʒ. Uñ ſeqř.[Ne qñ ꝯuer. ⁊ dī.eis pec.] AUG. one maiōr
de cō.euā. Uel h̄ itelligunt pctīs ſuis meruiſſe vt nō itelli ſint digni.
gerēt: ⁊ tñ h̄ ip̄m miſicorditer eis ſcm̄ vt pctā ſua cog̃ſce
rēt: ⁊ ꝯuſi veniā mererenř. HIERO. Illis ḡ q foris ſunt
in ꝑabolis oīa fiūt: ⁊ facta.ſ. ⁊ v̄ba ſaluatoris: q̄ neq; in his
q̄ opabař virtutib⁹: neq; in eis q̄ p̄dicabat archana eiʒ cog
ſcere dū valent. CHRY. Ideoq; ad remiſſionē pctōꝝ
attingē nō valēt. Or āt nō loq̄bař eis niſi in parabolis: nec
oīno loq deſiſtebat: demr̃at q̄ his q bono ꝓpinq ſūt: etſi in
ſeip̄is bonū nō hēant: occultū tñ eis oñdit. Cū aūt aliqs cū
reuerētia ac recto corde accedit: occultoꝝ reuelatōeʒ ꝯſeq
tur abūdāter. Cū aūt nō ſana ſentit: nec his q̄ mult facilia
ſunt: dign⁹ fiet: nec ēt eoꝝ auditu. Seqř.[Et ait illis. Neſci
tis para.hāc: ⁊ qūo oēs para.cog̃ſcet:] HIERO. Opor
tebat ſiqdē vt illi qb⁹ in parabolis loq̄bař: q̄rerēt qđ nō
itelligerēt: ⁊ p ap̄los q̄s ꝯtēptos hēbāt diſcerent myſteriū
G regni qđ ip̄i nō hēbant. GLO. Et iō dñs hec dicēs oñdit
oportē eos ⁊ hāc p̄ᵘˢ ⁊ oēs ꝯntes parabolas intelligē: ꝓp qđ
exponēs ſb̄dit.[Qui ſemiat: v̄bū ſemiat.] CHRY. Et q
dē ꝓpħa doctrinā ꝓpli plātationi vinee cōpauit: h̄ vere ſe
minatiōi: manifeſtās p h̄ q̄ breuior eſt nūc ⁊ facilior obe
diētia ⁊ ſtatiʒ fructū dabit. BEDA. In hac āt dñi expō
ne oēs coꝝ q̄ audire v̄ba ſalutis potuerūt h̄ ad ſalutē ꝑue
nire nequeūt diſtātia cōprehēdiř. Sūt nāq; q v̄bū qđ au
diūt: nulla fide: nullo itellc̄u: nulla ſaltē tētādi vtilitat occa
ſione ꝑcipiūt: de qb⁹ dicit.[Hi aūt ſunt qui circa viā.] Cor
dib⁹.n.coꝝ mādatū v̄bū: ꝯfeſtim imūdi ſpūs q̄ſi vie trite
volucres ſemē eripiūt. Sūt q auditi v̄bi ⁊ vtilitatē ꝓbāt ⁊
deſideriū guſtāt: ſʒ ne ad id qđ ꝓbāt ꝑueniāt: alios hui⁹ vi
te aduſa terrēdo: alios pſpa blādiēdo retardāt: de q̄rū pri
mis dī.[Et hi ſunt ſilr̃ q ſupra pe.] De alijs dī.[Et alij ſūt
q in ſpinis.] Spine āt diuitie vocanř: q2 cogitationū ſuaꝝ
pūctionib⁹ mētē lacerāt: ⁊ cū vſq; ad pctm̄ ꝑtrahūt q̄ſi iflic
to vulnē cruētāt. Dicit aūt.[Et erūne ſcli ⁊ deceptio diui
tiaꝝ.] Quēcūq;.n.ſuꝑuacuus diuitiaꝝ decipit appetit⁹: ne
ceſſe eſt mox curaꝝ erūna ꝯtinuaꝝ affligat. Addit aūt[Et
circa reliq̄ ꝯcupiſcie:] q2 q mādatis dei ꝯtēptis circa reliq̄
ꝯcupiſcēs aberrat: ad gaudiū btitudinis nō pōt attingere.
[Suffocāt aūt hō ꝯcupiſcētie v̄bū:] q2 bonū deſideriū ad
cor itrare nō ſinūt: q̄ſi aditū flat⁹ vitalis necant. Excipiunř H
aūt ab his hoiʒ dijs gētiles q nec audire v̄ba vite merē Tres ſunt
tur. THEO. Eoꝝ vō q ſemē ſuſcipiūt ꝯuenięter rurſus ḡdus eoꝝ
tres ſunt ḡdus. Uñ ſeqř.[Et hi ſunt q ſup terrā bonā ſe.] q ſemē ſu
Qui in cētū fructificāt: ſunt qui ꝑfectā ⁊ obediētē hñt vitā ſcipiunt.
vt v̄gines ⁊ heremite. Qui autē in.lx.q mediocriter ſe hñt
vt ꝯtinētes: ⁊ q in cenobio ſunt. Qui aūt.xxx.qui ꝑui qdeʒ
ſunt ſm ꝓpaʒ v̄tutē fructū ferētes: vt laici ⁊ qui in cōiugio
ſunt. BEDA. Uel.xxx.fructificat cū aliqs fidē ſcē trini
tatis electoꝝ cordib⁹ inſinuat.lx.cū ꝑfectioneʒ docet bone
opōnis: cētū cū celeſtj regni p̄mia demr̃at. Cētū nāq; cōpu
tādo in dexterā trāſferunř. Uñ recte in ſig̃tiōe ponunř ꝑ
petue btitudis. Terra āt bona eſt electoꝝ ꝯſcia q̄ oib⁹ p̄di
ctis trib⁹ terris ꝯtria facit: q2 ⁊ cōmēdatū ſibi ſemē v̄bi libē
ter excipit: ⁊ exceptuʒ iter aduerſa ⁊ pſpa ꝯſtāter ad fruct⁹
vſq; tp̄s ꝯſeruat. HIERO. Uel fruct⁹ terre in trigeſimo:
⁊.lx.⁊ cēteſimo ꝯtineř: h̄ eſt lege ⁊ ꝓphia ⁊ euāgelio.

¶ Et dicebat illis. Nunqd venit lucerna vt ſub Tex.2.
modio ponař aut ſub lecto? Nōne vt ſup can Mat.5.
delabrum ponař? Nō eſt.n.aliqd abſcōditum Luce.8.
qđ nō manifeſteř: nec factum eſt occultū qđ nō Mat.10.
Luč.8.
veniat

venıat in palã. Siqs habet aures audiẽdi au/
diat. Et dicebat illis. Uidete qd audiatis. In
Mat.7. qua menſura menſi fueritis remetiet vobis: ⁊
Luc.6. adÿciet vobis. Qui eniʒ habet dabit illi: ⁊ qui
Mat.13 nõ habet etiam qd habet auferet ab eo.
Luce.8.
A ¶ CHRY. Poſt īterrogatõeʒ diſcipuloꝝ de parabola ac
explanatiõeʒ hui ſubiūgit. [Et dicebat illis. Nūqd venit lu/
cerna vt ſub modio po. aut ſub lecto? Nõne vt ſup cã. po.]
q.ſi.d. Propter h parabola dicta eſt: nõ vt imanifeſta ma/
neat aut occulta: tanq̃ ſub modio aut ſb lecto: ſʒ vt dignis
Nã intellectualis eſt intellect⁹ in nobis. manifeſtet. Lucerna in nob eſt itellualis nã: que ſm ꝓpor/
tionē illuminatiõis: aut clare appet: aut obſcure. Si.n. me/
ditatiões que nutriūt lumē: ac recordatiões in qb⁹ lucerna
talis accēdit: negligant: mox extiguit. HIERO. Uel lu/
cerna vbū eſt de trib⁹ ſeminib⁹. Modi⁹ aūt lect⁹: audit⁹ eſt
inobediētiū. Cãdelabrū aplī ſunt qs illuminauit vbū dei.
Uñ ſeqt. [Nõ eſt.n. aliqd abſcõ.] Abſcõditū ⁊ occultū: pa/
rabola ſeminis eſt. In palam vo venit dum a dño tractat.
BEDA. Uel h dñs diſcipulos monet lucidos eē ſm vitã
⁊ ꝯuerſatõeʒ. q.d. Sič lucerna ad lucēdū ponit: ſic ad vitã
vrãʒ oēs reſpiciēt. Itaq ſtudete bonã vitã hře: nõ in angu/
lis ſedeat: ſʒ lucerna eſtote. Lucerna.n. nõ ſub lecto: ſʒ ſup
cãdelabruʒ poſita lucet. Quã qdē lucernã neceſſe eſt ponē
ſup cãdelabrū. i. in altitudinē ꝯuſationis q̃ ſm deū eſt vt ⁊
alÿs lucē valeat: nõ ſub modio. i. circa gulã: neq ſb lecto. i.
ocio. Nemo.n. q eſcis ſtudet ⁊ requeʒ diligit: põt eē lucerna
B oib⁹ lucēs. THEO. Uel qꝛ tpa vite nře ſub certa dine ꝓ/
uiſionis mēſura ꝯtinet: recte modio cõparat. Lect⁹ vo aie
corpus eſt: in q̃ tpalr habitãs qeſcit. Qui g amore vite tpa/
lis ⁊ illecebraꝝ carnaliū occultat vbū dei: modio vel lecto
Sup cãdelabrum lucernã ponit qui corpus ſuum miniſterio vbi dei ſubÿcit. lucernã opit. Supra cãdelabrū aūt ponit lucernã q corp⁹
ſuuʒ miſterio vbi dei ſbÿcit. Uñ his typice figurã docet p/
dicãdi. Uñ ſeqt. [Nõ.n. aliqd eſt abſcõ. qd non reue. neq
factū eſt occul. qd nõ in palã ve.] Quaſi.d. nolite erubeſcē
euãgeliū: ſʒ iter tenebras pſecutoꝝ lumē vbi dei ſupra cor/
poris vři cãdelabrū leuate: fixa mēte retinētes illū diem q̃
illuminabit de⁹ abſcõdita tenebraꝝ. Tunc.n. ⁊ vos laus: ⁊
adůſarios pena manet etna. CHRY. Uel alr. [Nõ eſt
aliqd abſcõditū.] q.d. Si vos cū diligētia vitã duxerit: ac/
cuſationes lucernã vřãʒ nõ poterūt obūbrare. THEO.
Unuſqſq.n. nřm ſeu bonū aliqd ſeu malū in pterito fece/
rit manifeſtat in pňti ⁊ multo mag in futuro. Quid.n. eſt
deo occulti⁹: ſʒ tñ ipe manifeſtat⁹ eſt in carne. Seqt [Siqs
hʒ aures audi. au.] BEDA. Id eſt ſiqs hʒ ſenſuʒ itellige/
di vbū dei: nõ ſe ſbtrahat: nõ auditū ad fabulas ꝯuertat: ſʒ
his que vitas dixit: accõmodet aurē ſcrutãdi: man⁹ iplēdi:
linguã pdicãdi. Seqt. [Et dicebat illis. Uidete qd audia.]
THEO. Ut.ſ. nihil coꝝ que vob a me dicit ſbterfugiatis.
[In q̃ mēſura mēſi fuerit: remetiet vob.] i. quãtãlʒ mēſu/
rã itētiõis itroducet: tãtã recipiet vtilitatē. BEDA. Uel
alr. Si ſollerter oia que valetis bona facē ac pris itimare
ſtudueritis: aderit diua pietas que vob ⁊ in pňti ſenſuʒ al/
tiora capiēdi: ac potiora gerendi affectū ꝯferat: ⁊ in futuro
etnã retributõeʒ adÿciet. Et ideo ſbdit. [Et adÿciet vob.]
C HIERO. Uel alr. Scdm mēſurã fidei vnicuiq diuidit
itelligētia myſterioꝝ: ⁊ ſcie ēt adÿcient vtutes. Seqt [Qui
eni hʒ dabit ei.] i. qui fidē hʒ: hēbit vtutē: ⁊ q hʒ opus vbi:
hēbit ⁊ intelligētiã myſterÿ. [Et qui nõ hʒ] ſcʒ fideʒ deficit
vtute: ⁊ qui nõ hʒ opus vbi: ei⁹ itelligētia caret: ⁊ qui nõ in/
telligit: iã auditū pdidit. CHRY. Uel alr. [Qui hʒ.ſ. af/
fectuʒ ⁊ volūtatē audiēdi ⁊ petēdi: dabit ei. Qui vo nõ hʒ
diui audit⁹ deſideriū: ⁊ qd ꝯtingit hře ſcripte legis [auferet
ab eo.] BEDA. Nõnunq.n. lector igenioſus negligēdo
Ingenioſus negligens ſepius ſe priuat: quã tard⁹ igenio elaborãdo deguſtat. ſe pÿuat ſe ſapia: quã tardus igenio ſtudioſius elaborãdo
deguſtat. CHRY. Põt aūt ideo dici q nõ hʒ: qꝛ vitatē
nõ habet. Dicit aūt qd hʒ pp h q mendaciū habet. Putat
enim aliqd ſe hře qui mēdacis itellectus exiſtit.

¶ Et dicebat. Sic eſt regnum dei: queadmodū
ſi hõ iactet ſemen in terrã ⁊ dormiat ⁊ exurgat Tex.3.
nocte ⁊ die: ⁊ ſemen germinet: ⁊ increſcat duʒ
neſcit ille. Ultro enim terra fructificat primum
herbã: deinde ſpicam: deinde plenū frumētum
in ſpica. Et cum ex ſe ꝓduxerit fructus ſtatim
mittit falcem: quoniam adeſt meſſis.

¶ CHRY. Poſuit ſup parabolã de trib⁹ ſemib⁹ diuiſimo A
de pditis: ⁊ vno ſaluato: cui⁹ ſm ꝓporne fidei ⁊ opõnis tres
diũas oñdit: h vo parabolã ponit ſolū de ſaluatis. Uñ dicit
[Et dice. Sic ē reg. dei: queadmom ſi hõ iactet ſemē in ter.]
HIERO. Regnū dei eccla eſt q̃ regit a deo: ⁊ ipſa regit Regnū dei eſt eccla q regit a deo.
hoies: ⁊ ꝯrias vtutes ⁊ vitia calcat. CHRY. Uel regnuʒ
dei dicit fidē q̃ eſt in ipm ac diſpēſatiõeʒ hūanitat: qd qdē
regnū eſt ſič ſi iaciat hõ. Ipe.n. exis de⁹ ⁊ dei fili⁹ hõ incõ/
mutabilr fact⁹ pro nob: terrã ſeminauit. i. totū mūduʒ vbo
diue cognis illuminauit. HIERO. Semē.n. vbū vite eſt:
terra corda humana: ⁊ dormitio hois mors eſt ſaluatoris.
[Exurgit ſemē no. ac die:] qꝛ poſt ſomnū chři: nūs credētiū
p adůſa ⁊ pſpa: magis magiſq germiabat in fide: ⁊ creuit
in ope. CHRY. Uel exurgit ipſe chřs qui ſedebat expe/
ctãs p lõganimitatē q recipiētes ſemē fructificarēt. Sur/ B
git aūt. i. beniuolētie ſue vbo ad fructificatiõeʒ nos erigēs
p arma iuſtitie a dextris: qb⁹ ſignat dies: ⁊ a ſiniſtris: qbus 2.cor.6.
ſignat nox pſecutionū. Per h.n. ſemē germiat nec areſcit.
THEO. Uel aliter. Chřs dormit. i. aſcēdit in celū: vbi lʒ
dormire videat: ſurgit tñ nocte cū p tētatiões nos erigit in
ſuã cognitionē: die vo cū pp oõnes nřam diſponit ſalutē.
HIERO. Qꝛ aūt dicit. [Dū neſcit ille] tropica ē locutio. i.
neſcire nos faciat qs fruct⁹ vſq in finē afferat. CHRY.
Uel dicit [Neſcit ille] vt oñdat liberã volūtatē coꝝ q vbū
ſuſcipiūt. Uolūtati.n. nře cõmittit opus: ⁊ nõ totū ipe ſoluſ
opat: ne bonū inuolūtariū videat. Uñ ſbdit. [Ultro.n. ter/
ra fructificat.] i. nõ neccitate coacta ꝯ ꝓpaʒ volūtatē: ſʒ vo/
lūtate adducit ad fructificãdū. [Prim herbã.] HIERO.
Id eſt timorē. Initiuʒ.n. ſapie timor dñi. [Deinde ſpicã.] i. Ps.110.
pniaʒ lachrymoſam. [Deide plenū fru. in ſpi.] i. charitatē:
plenitudo.n. legis eſt charitas. CHRY. Uel p herbã fru/ Ro.12.
ctificat in lege nãe paulatim ad pfectū creſcēs poſtmodū Pulchra cõparatio humani pfect⁹ ad frumēti ſimilitudinem.
pducit ſpicas in manipulū colligēdas: ⁊ in altari dño offe/
rēdas in lege. ſ. moyſi: poſtea plenū fructū in euãgelio. vel
qꝛ nõ ſolū opʒ nos frondē p obediētiã: ſʒ eē prudētes: ⁊ q̃ſi
arūdinis ſpicas erectos pſiſtē de vētis agitãtibus nõ curã/
tes. Opʒ nos etiã aiam curare per aſſiduitatē memorie: vt
tanq ſpicas fructū geſtemus. ſ. opationē vtutis cõpletam
demřemus. THEO. Herbã.n. germinam⁹ cuʒ pnm boni
oñdimus: deide ſpicã cū reſiſtē in tētationib⁹ poſſum⁹: dei/
de fructū cū pfectū qs opat. Seqt. [Et cuʒ ex ſe ꝓduxerit
fruct⁹ ſtatim mittit fal. qm adeſt meſſis.] THEO. Falx
eſt mors vel iudiciuʒ: qd ſecat oia: meſſis eſt ꝯſūmatio ſcli. C
GRE. Uel aliter. Semē hõ iactat in terrã: cum cordi ſuo
bonã itētionē inſerit. Dormit aūt qui iam in ſpe boni opis
quieſcit. Nocte vo exurgit ac die: qꝛ iter adůſa ⁊ pſpa pfi/
cit: dum ille neſcit qui adhuc metiri incremēta ſua nõ va/ Hois vita fructuo aſſimilat.
let: ⁊ tñ ꝯcepta vtus ad pfectū ducit. Cuʒ igit deſideria bo/
na ꝯcipimus ſemē in terrã mittimus. Cuʒ recte opari inci/
pimus: herbã ſumus. Cuʒ ad pfectū boni opis creſcimus:
ad ſpicã ꝑuenimus. Cuʒ in eiuſdē opationis pfectione ſoli/
damur: iam plenū frumētū in ſpica pferimus.

¶ Et dicebat. Cui aſſilabimus regnum dei: aut Tex.4.

Mat.13 Luc.13. cui parabole cōparabimus illō? Sic granū ſynapis qḋ cū ſeminatū fuerit in terra minus eſt oib⁹ ſeminib⁹ que ſunt in terra: ⁊ cum natū fuerit aſcēdit in arborē: ⁊ fit maius oibus olerib⁹: ⁊ facit ramos magnos: ita vt poſſint ſub vmbra eius aues celi habitare. Et talib⁹ multis parabolis loquebaṫ eis ṽbum ꝓut poterāt audire: ſine parabola aūt nō loquebaṫ eis. Seorſuz autem diſcipulis ſuis diſſerebat oia.

A ¶ GLO. Poſtq̄ poſuit parabolā de fructificatiōe ſemis euāgelij: h̄ ſbiūgit aliā pabolā ad oñdēdā excellētiā doctrine euāgelice ad oēs alias doctrias. Uñ dī. [Et dicebat. Cui aſſi. reg. dei:] THEO. Paruiſſimū qdē eſt fidei ṽbū. Crede in deū ⁊ ſalu⁹ eris: ſ; ſparſim ſup terrā: pdicatio dilatata eſt ⁊ augmētata: ita vt celi volatilia. i. ɔtēplatiui hoies ⁊ alti itellu ⁊ cogne ſb eo habitēt. Quāti. n. ſapiētes gētiliū relinq̄ntes ſapiaz ſub pdicatiōe euāgelij regeuerūt? Dius ſgiṫ maior pdicatio facta eſt. CHRY. Et etiaz qz qḋ fuit hoib⁹ in breuib⁹ ſmonib⁹ nūtiatū ſapia q̄ iter pſcōs dī: dilatauit ſup oēs ſmōes: qz nihil mai⁹ ē hac ṽitate. THEO. Ramos aūt magṡ fecit. Quidā. n. aplox in romā: ⁊ qdā in indiā: ⁊ qdā in alias terre ptes ſūt diuiſi ſic rami. HIER. Uel ſemē iſtḋ minimū eſt timore: magnū aūt in charitate: q̄ eſt maior oib⁹ olerib⁹: qz de⁹ charitas eſt: ⁊ ois caro fenū. Fecit aūt ramos mīe ⁊ cōpaſſionis: cū ſub vmbra paupes chri: q ſunt celi aīalia delectanṫ habitare. BEDA. Hō āt q ſeminat a pleriſq; ſaluator ipe itellr: ab alijs aūt ipe hō ſeminās in corde ſuo. CHRY. Poſtea ṽo marcus breuitate gaudēs oñdēs parabolā nāz ſbiūgit. [Et talib⁹ mul. pa rabolis loq̄baṫ eis ṽbū ꝓut po. au.] THEO. Qm. n. turbe erāt indocte a comeſtibilib⁹ ⁊ ɔſuetis noib⁹ iſtruit eas: ⁊ pp h̄ ſbdit. [Sine parabola aūt nō loq̄baṫ eis:] vt. ſ. mouerenṫ ad accedēdū ⁊ iterrogādū. Segṫ. [Seorſuz aūt diſuis diſſere. oia.] ſ. de qb⁹ iterrogabāt: vt igrātes: nō ſimplr oia taz manifeſta q̄ȝ imanifeſta. HIERO. Illi. n. digni erāt ſeorſuz audire myſteria impenetrali in timore ſapie: qui remoti a cogitationum malox tumultib⁹ in ſolitudine virtutū ꝑmanebāt. Sapiētia. n. in tpe ocij pcipitur.

Sapia in tpe ocij pcipitur.

Tex.5. ¶ Et ait illis in illa die cum ſero eēt factū. Trāſeamus ɔtra. Et dimittētes turbā aſſumūt eū: ita vt erat in naui: ⁊ alie naues erāt cum illo. Et facta eſt ꝓcella magna vēti: ⁊ fluct⁹ mittebat in nauim: ita vt ipleren̄ṫ nauis. Et erat ipſe in puppi ſup ceruical dormiēs: ⁊ excitāt eum: ⁊ dicūt illi. Magiſter: nō ad te ptinet quia pimus? Et exurgēs cōminat⁹ eſt vēto: ⁊ dixit mari. Tace: obmuteſce. Et ceſſauit ventus: ⁊ facta eſt tranquillitas magna. Et ait illis. Quid timidi eſtis? Mat.8. Luc.8. Necdū habetis fidē? ⁊ timuerūt timore magno: ⁊ dicebant ad alterutrum. Quiſputas eſt iſte: quia mare ⁊ venti obediunt ei?

A ¶ HIERO. Poſt doctrinā dehinc ad mare veniūt: ⁊ fluctib⁹ turbanṫ. Uñ dī. [Et ait il. in illa die cū ſero eēt fa. trā. ɔtra.] REMI. Tria. n. legiṫ dñs habuiſſe refugia. ſ. nauis: mōtis ⁊ deſti: quotiēs a turbis cōprimebaṫ ad aliqḋ iſtox refugiebat. Cū g̃ vidit dñs turbas multas circa ſe eax importunitatem q̄ſi hō volēs declinare iuſſit diſcipulos ſuos trāſfretare. Segṫ. [Et dimit. tur. aſſu. eū: ita vt erāt in na.] CHRY. Diſcipulos qdē aſſumpſit dñs vt viſores fierēt futuri miraculi: ſ; ſolū ipos aſſumit: ne alij cogſcerēt ipſos eē tā modice fidei. Uñ ad oñdēdū q ſepatim alij trāſfretabāt: ſbiūgit. [Et alie na. er. cū illo.] Ne aūt ſupbirēt diſcipuli q eos ſolos aſſūpſerat: piclitari eos pmittit. Et vt ēt g h̄ diſcerēt tētationes viriſr ſuſtinē. Uñ ſegṫ. [Et fa. eſt ꝓ. ma.] Ut aūt futuri miraculi maiorē eis ipimat ſenſū: dat tps timori dormiēdo. Uñ ſegṫ. [Et erat ipe in pup. ſu. cer. dor.] Si. n. vigilaſſet: aut nō timuiſſent neq; rogaſſent tēpeſtate orta: aut eū aliqd tale facē nō putaſſent. THEO. Dimiſit g̃ eos icidē in timorē piclitatiōis vt ei⁹ ṽtutē in ſeipis cogſcerēt: qui alios ab eo bñficiatos videbāt. Dormiebat aūt ſup cer. nauis ligneū ſigdē. CHRY. Oñdēs ſuā humilitatē: ⁊ ex h̄ multā ſapiaz docēs. Nōdū aūt diſcipuli q circa eū exiſtebāt ei⁹ gliā cogſcebāt. Et qdē q ſurgēs poterat vētis ipare credebāt: ſ; q q̄ſcēs ſeu dormiēs neq̄q̄. Et iō ſegṫ. [Et excitāt eū: ⁊ dicūt ei. Magr̄ nō ad te pti. q pimus:] THEO. Ipe aūt exurgēs: cōminaṫ ꝑ qdē vēto: q maris tēpeſtatē ⁊ fluct⁹ faciebat. Et h̄ eſt qḋ ſubdiṫ. [Et exur. cōmi. eſt vēto.] deide ṽo pcipit mari. Uñ ſegṫ. [Et dixit mari. Tace: obmuteſce.] GLO. Ex cōmotione. n. maris qdā ſonit⁹ ɔſurgit: q vr̄ eē q̄dā maris locutio piculū cōminātis: Et iō ɔuenienter ſub q̄dā metaphora tranqllitatē ipat taciturnitatꝭ vocabulo: ſic ⁊ in cohibitiōe vētox q ſua violētia mare ɔturbāt: cōminatōez noiauit. Solēt. n. ptātē hñtes eos q violētia pacē hoiu; ɔturbāt: cōminatiōe penarū refrenare. Per h̄ g̃ daṫ itelligi: q ſic rex aliqs pōt cōminatiōe violētos cōprimē ⁊ ſuis edictis murmur ſubti ppli mitigare: ita chis rex vniu̇ſe creature exiſ: ſua cōminatōe vētox cohibuit violētiā: ⁊ mari taciturnitatē indixit: ⁊ ſtatiz eſt effect⁹ ſecurus. Segṫ. n. [Et ceſſa. vē.] cui. ſ. fuerat cōminat⁹. [Et facta eſt trāqllitas magna.] ſ. i mari: cui taciturnitatē indixerat. THEO. Cōminat⁹ eſt etiā ⁊ diſcipulis tanq̄ fidē nō hñtib⁹. Segṫ. eniz. [Et ait illis. Quid timidi eſtis? Necdū habeṫ fidē?] Si. n. habuiſſent fidez: crediſſent q ēt dormiēs ſeruare eos potuiſſet incolumes. Segṫ. [Et timuerūt ti. magno: ⁊ dice. ad alterutrū. Quiſputas eſt iſte? Quia vēti ⁊ mare obe. ei:] Eteniz dubie hēbāt ſe erga eū. Inq̄tū. n. iuſſu mare placauit: nō baculo vt moyſes: nō pcib⁹ vt helyſeus iordanē: neq; archa vt ieſus naue: ſ; h̄ vere deus eis videbaṫ: ſm ṽo q dormiebat hō. HIERO. Myſtice eni mihi puppis eccłie eſt initiū: in qua dñs corporalr̄ dormit: qz nunq̄ dormit q cuſtodit iſrł. Puppis. n. mōtuis pellib⁹ viuos ɔtinet: ⁊ fluct⁹ arcet: ⁊ ligno ſolidaṫ. i. cruce ⁊ morte dñi eccłia ſaluaṫ. Ceruical corp⁹ dñi eſt: cui diuinitas ſic caput iclinata eſt. Uēt⁹ aūt ⁊ mare: demones ⁊ pſecutores ſunt: qb⁹ dicit. Tace: qñ cōpeſcit edicta regū iniq̄rū vt voluerit. Tranqllitas magna eſt pax eccłie poſt pſſuraz: ſiue theorica poſt vitā actiuā. BEDA. Uel nauicula quā aſcēdit: paſſionis arbor itellr̄ p quā fideles ad ſecuritatē ſecuri litoris ꝑueniūt. Alie naues q̄ fuiſſe dr̄ cū dño: illos ſignt qui fide dñice crucis ibuti ſunt: nō tñ turbine tribulationū pulſati. Uel poſt tētationū ꝓcellas ſerenitate pacis vtunṫ. Diſcipulis aūt nauigātib⁹ chis obdormiuit: qz fidelib⁹ futuri regni q̄etē meditātib⁹ tps dñice paſſionis aduenit. Uñ h̄ ſero factū fuiſſe phibeṫ: vt veri ſolis occubitū nō ſola dñi dormitio: ſ; ipſa diſcedētis lucis hora ſignificet. Aſcēdēte aūt illo puppim crucis: fluct⁹ blaſphemātiū pſecutox aſſurgūt: demoniacis excitati ꝓcellis: qb⁹ tñ nō ipſi⁹ patiētia turbaṫ: ſ; diſcipulox ibecillitas ɔcutiṫ. Excitāt aūt diſcipuli dñm: qz cui⁹ mortē viderāt: maximis votis reſurrectiōez q̄rebāt. Uēto exurgēs cōminat⁹ eſt: q ꝑ reſurrectōe celebrata diaboli ſupbiā ſtrauit. Mare ſilere pcepit: qz iudeox rabiē reſurgēdo deiecit. Diſcipuli aūt arguunṫ: qz poſt reſurrectiōez exprobrauit eis incredulitatē cox: ⁊ nos q̄z cū ſigno dñice crucis imbuti ſclm̄ relinq̄re diſponim⁹:

Chis ꝓcellam mare excitauit apſis vt ei⁹ ṽtutem cogſcerent.

B

C

Pā.120 Myſtica nauis interpretatio.

Inter h° ſcti procellas cõuſiliū ſedulo iuocare debemus.

diſponimus:nauē cum ieſu ↄſcēdimus:mare trāſire conamur. Sed nob nauigātib° iter equoris fremit° obdormit: qñ iter medios vtutuʒ viſus:vel immūdoꝝ ſpūum vel hominuʒ prauoꝝ vel ipſaꝝ nr̃aꝝ cogitationū ipetus amoris flāma refrigeſcit. Uerū iter huiꝰ ꝓcellas illuʒ ſedulo excitemus:moꝝ tēpeſtatē cōpeſcet:refundet trāquillitatē:portum ſalutis indulgebit.

Cap. V.

Tex.1. Mat.8. Luc.8°.

ET venerūt trās fretū maris in regionē geraſenoꝝ. Et exeūti ei de naui ſtatim occurrit de monumētis hō in ſpū imūdo:qui domiciliū hēbat in monumētis. Et neqʒ cathenis iam qſq̄ poterat eū ligare:qm̄ ſepe cōpedib° ꝛ cathenis vinct° diruptſſet cathenas: ꝛ cōpedes cōminuiſſet: ꝛ nemo poterat eū domare: ꝛ ſemp die ac nocte in monumētis ꝛ in mōtib° erat clamās ꝛ ↄcidēs ſe lapidib°. Uidēs aūt ieſuʒ a lōge cucurrit ꝛ adorauit eū. Et clamās voce magna dixit. Quid mihi ꝛ tibi ieſu filij dei altiſſimi? adiuro te p deū ne me torqas. Dicebat.n.illi. Exi ſpūs imūde ab hoie iſto. Et iterrogabat eū. Qō tibi nomē eſt? ꝛ dicit ei. Legio mihi nomē eſt:qꝛ multi ſum°. Et depcabaṫ eū multū ne ſe expelleret ex̄ regionē. Erat aūt ibi circa mōtē grex porcoꝝ magn° paſcēs in agris. Et depcabanṫ eum ſpūs:dicētes.

Mat.8. Mitte nos in porcos vt in eos itroeamus.

Luc.8°. Et ↄceſſit eis ſtatiʒ ieſus. Et exeūtes ſpūs imūdi itroierūt in porcos: ꝛ magno ipetu grex pcipitat° eſt in mari ad duo milia: ꝛ ſuffocati ſunt

Luc.8°. in mari. Qui aūt paſcebāt eos fugerūt: ꝛ nūtiauerūt in ciuitatē ꝛ in agros. Et egreſſi ſūt vidē qd eēt facti. Et venerūt ad ieſuʒ: ꝛ vidēt illū:q a demonio vexabaṫ ſedētem veſtitū ꝛ ſane mētis: ꝛ timuerūt. Et narrauerūt illis qui viderāt qualr̃ fcm̄ eēt ei q demoniū habuerat: ꝛ de porcis. Et rogare cepūt eū:vt diſcederet de finib°

Luc.8°. eoꝝ. Cūq̄ aſcēderet nauim:cepit illuʒ depcari q a demonio vexat° fuerat vt eēt cuʒ illo. Et nō admiſit euʒ:ſʒ ait illi. Uade in domū tuā ad tuos: ꝛ annūtia illis quāta tibi dñs fecerit: ꝛ miſert° ſit tui. Et abijt ꝛ cepit p̄dicare in decapoli quāta ſibi feciſſet ieſus: ꝛ oēs mirabanṫ.

A ¶ THEO. Qꝛ q in nauicula erāt ↄgrebāt adinuicē. Quiſ putas eſt iſte? Inimicoꝝ teſtimonio ↄfirmaṫ qs eēt. Acceſſit.n.demoniacus ↄfitēs ipm eſſe filiū dei. Ad qō narrādū euāgeliſta accedēs di. [Et vene.trās.fre.ma.in regi.geraſe

Geraſa vrbs q̄ ſt ꝛ vbi.

noꝝ.] BEDA. Geraſa ē vrbis iſignis arabie trās iordanē iuxͣ mōtē galaad:quā tenuit trib° manaſſe:nō lōge a ſtagno tyberiadis:in qō porci p̄cipitati ſūt. CHRY. Sʒ tñ neqʒ geraſenoꝝ neqʒ geraſinoꝝ exqſita ſcriptura ↄtinet:ſʒ gergeſinoꝝ. Geraſa.n.ciuitas eſt iudee: ꝛ nequaq̄ in ea eſt mare. geraſa vo arabie ciuitas eſt:neq̄ mare:neq̄ ſtagnuʒ pximū hñs. Et ne tā euidēs mēdaciū euāgeliſte dixiſſe videanṫ: viri tā diligēter ſciētes q̄ circa iudeā erāt:gergeſe quidē a q̄ gergeſei: antiq̄ ciuitas fuit:nūc tyberias nūcupata: circa quā p̄cipuū eſt circūpoſitū ſtagnuʒ. Seqṫ. [Et exe.ei de na.ſta.oc.ei de monu.hō.] AVG. de cō.euā. Cuʒ matheus dicat duos fuiſſe:marcus ꝛ lucas vnuʒ cōmemorāt:

Mat.8°

vt itelligas vnū eoꝝ fuiſſe pſone alicui° clarioris:quē regio illa maxie dolebat. CHRY. Uṙ q marcus ꝛ lucas illud

Luce.8.

qō erat miſabili° narrauerūt: ꝛ pp h̄ diffuſius qō illi ↄtigerat enarrāt. Seqṫ.n. [Et neq̄ cathe.iā qſq̄ eū po.li.] Dixerūt ḡ ſimplr̄ demōiacū:nūm nō q̄rēdo vl̄ vt vtutē maiorē oñderēt opantis. Nā q vnū talē curauerat:nō erat ei ipoſſe multos alios curare:nec tñ h̄ diſſonātia demr̃aṫ. Nō.n.dixerunt q vnus ſolus erat. Qō ſi dixiſſent: Mattheo ↄdicē viderenṫ.

Quaṙ demones habitabāt in monumētis.

Habitabāt aūt in monumētꝭ demones:erroneū dogma multꝭ volētes imittē q decedētiuʒ aīe in demones ↄuertebanṫ. GRE. Niſſe. Parauerat āt ſe cet° demonū ad reſiſtēdū diuine ptāti. Cū aūt appropinq̄ret qui ptātē hʒ ſup

B

oīa exclamāt eminētē ei° vtutē. Uñ ſeqṫ. [Uidēs aūt ieſuʒ a lō.cucur. ꝛ ado.eū: ꝛ cla.vo.magna ꝛ di.ei:qd mi. ꝛ tibi ieſu fili dei altiſſimi?] CHRY. Uide demonē duplici paſſione diuiſuʒ:audacia ꝛ timore:reluctaṫ ꝛ orat:q̄ſi q̄onem aliq̄ itētās vult ſcire qd ſibi ꝛ ieſu cōe.q.d. Qua de cā eycis me ab hoib° cū ſint mei? BEDA. Que aūt ipietas eſt iudeoꝝ cū dicē in p̄ncipe demonioꝝ eiciſſe demonia:quē ꝛ ipa demonia fatenṫ nihil ſecuʒ hr̃e cōe. CYRIL. Deide orās ſbiūgit. [Adiuro te p deū:ne me torq̄as.] Emiſſionē.n.reputabat tormentū: vel etiam inuiſibilr̄ torquebaṫ. CHRY. Cuis.n.mali ſint demones:ſciunt tñ q ipos pp pctā expectat vltio aliq̄ pena. Qꝛ h̄o nōdū eis tp̄s vltie pene aduenerat:firmiſſime cog̃ſcebāt:maxie cū pmiſſuʒ eēt eis hoib° cōmiſceri. Sʒ qꝛ chr̄s cōprehēderat eos tāta mala ppetrare:putabāt q pp factoꝝ exceſſuʒ vlt° punitionis tp̄s minime expectarēt: ppter h̄ ſupplicant ne torqueanṫ.

C

BEDA. Magnū.n.tormētū ē demoni a leſione hoīs ceſſare: ꝛ tāto dimittit graui° quāto poſſidet durius. Seqṫ.n. [Dice.n.illi. Exi ſpūs im.ab ho.iſto.] CYRIL. Attēdas inexpug̃bilē vtutē chr̄i:ↄquaſſat ſathanā:cui vba chr̄i ſunt ignis ꝛ flāma:ſm q pſalmiſta dicit. Liq̄facti ſunt montes a facie dei.i.ſblimes ꝛ ſupbe vtutes. Seqṫ. [Et iter.euʒ qō tibi nomē eſt?] THEO. Interrogat qdē dñs nō vt ipſe ſciret:ſed vt ceteri ſciāt multitudineʒ habitātiū demonuʒ. CHRY. Ne ſi ipe diceret q multi ſunt:icredibile fieret. Uult ḡ q ipſi ↄfiteanṫ: q multi erāt. Uñ ſeqṫ [Et di.ei:legio mi.no.eſt:qꝛ mul.ſum°.] Nō dicit deter° nūm:ſʒ multitudinē. Nō.n.ꝓdeſt ad ſciaʒ exqſitio nūi. BEDA. Cōfeſſa aūt publice peſte quā furēs tolerabat vt° curātis gratior appet. Sed ꝛ nr̄i tp̄is ſacerdotes qui p exorciſmi grāʒ eycē norūt ſolēt dicere patiētes nō alr̄ valē curari:niſi q̄tū ſape pñt oīe qō ab imūdis ſpiritib° viſu:auditu:guſtu:tactu: vel alio q̄lʒ corpis aut animi ſenſu vigilātes dormiētes ve ptulerint:ↄfitēdo patēter exponāt. Seqṫ. [Et p̄ca.eum mul.ne ſe expel.ex̄ regionē.] CHRY. Lucas aūt dicit:in

Luc. 8°.

abyſſum. Abyſſus.n.eſt ſepatio hui° mūdi. Promerenṫ.n. demones mitti ad tenebras exteriores diabolo ꝛ ſuis an/gelis p̄patas. Hoc āt chr̄s facē poterat. Permiſit tñ eos in hac terra eē ne abſētia tētatoris:hoies corona victorie p̄uaret. THEO. Et vt nobiſcuʒ pugnātes:nos pitiores ↄſtimāt. Seqṫ.n. [Erat aūt ibi cir.mō.grex por.mag.paſcēs.]

Quaṙ dēpmiſit demones in hac terra ꝛ nō demerſit eos i abyſſum.

D

AVG. de cō.euāge. Qꝛ h̄ dicit marcus circa mōtes fuiſſe

Luc.8°.

gregē. Lucas aūt in mōte:nihil repugnat. Grex.n.porcoꝝ tā magn° fuit vt aliqd ei° eſſet in mōte: ꝛ aliqd circa mōtē. Seqṫ. [Et dep̄ca.eū ſpi.di. Mitte nos in por.vt in eos introeamus.] REMI. ſup mat. Idcirco āt itrauerūt in porcos nō ſpōte:ſed petierūt vt eis ↄcederēṫ: vt demr̃arēṫ qꝛ nō pñt nocē hoib°:niſi pmiſſione diuina. Ideo aūt nō petierūt mitti in hoies:qꝛ illū cui° vtute torq̄banṫ:humanā ſpēʒ geſtare videbant. Nec petierūt vt in pecora mitterenṫ:qꝛ velut mūda aīalia in tēplo dei offerebātur. Petierūt vt in

poꝛcos mitterent̄: qꝛ nullū aīal eſt imūdius poꝛco: ⁊ demo
nes ſp̄ in ſpurcitijs delectant̄. Seqᷓ.⌊Et ꝯceſſit eis ſtatim
ieſus.⌋ BEDA. Jdeo qdē pmiſit: vt p īterfectōez poꝛcoꝝ
Xp̄s oſ̄dit q̄ demōes / nīs arcerēt a deo / magis of/ fenderent / hoīes. — boīb⁹ ſalutis occaſio pbeat̄. CHRY. Uolēs furiā: quā ꝯ
boīes hn̄t demones oīb⁹ demr̄are: ⁊ q̄ multo peioꝛa vellēt
boīb⁹ īfligē ſi poſſent: v̄tute nō īpediti diuina: ⁊ qꝛ in boīb⁹
hāc demrōnē fieri ei⁹ pietas nō ferebat: ipos in poꝛcos in/
trare pmiſit: vt in illis v̄t⁹ ⁊ furoꝛ demonuꝫ videat̄. Seqᷓ.
⌊Et exe. ſpūs imūdi.⌋ TITVS. Fugā aūt arripuerūt pa/
E ſtores ne cū poꝛcis pirēt: ⁊ hō terroꝛē ciuib⁹ intulerūt. Un̄
ſeqᷓ.⌊Qui aūt paſce. eos.⌋ Jllos aūt ad ſaluatoꝛē adduxit
dāni nec̄citas. Freq̄nter. n. cū de⁹ hoīes dānat in reb⁹ poſſeſ/
ſis: ꝯfert bn̄ficiū aīab⁹. Un̄ ſeqᷓ.⌊Et ve. ad ie. ⁊ vi. illū qui
a de. vexa. ſe.⌋ ſ. iuxta pedes a qb⁹ nact⁹ erat ſalutē: quē an/
tea nec cathene cōpeſcē poterāt⌊ veſtitū ⁊ ſane mēt.⌋ q ꝯti/
nuo nudus erat: ⁊ obſtupuerūt. Un̄ ſeqᷓ.⌊Et ti.⌋ B igit̄ mi/
raculuꝫ ptim viſu: ptum v̄bis cōpiūt. Un̄ ſeqᷓ.⌊Et nar. illi
q vide.⌋ THEO. Stupētes aūt pp miraculū qd̄ audie/
rāt timuerūt: ⁊ pp h̄ depcant̄ ipm vt ab coꝝ recedat fini/
bus. Et h̄ eſt qd̄ ibdit̄.⌊Et rogare eū cepe. vt diſce. a fi. eo/
rū.⌋ Timebāt. n. ne aliqn̄ tale aliqd paterent̄. Cōtriſtati. n.
de poꝛcoꝝ pditiōe pn̄tiā renuūt ſaluatoꝛis. BEDA. Uel
ꝯſcij fragilitatis ꝓpe: pn̄tia dn̄i ſe indicabāt indigs. Seqᷓ.
⌊Cūqꜫ aſcē. na. ce. illū dep. q a demo. vex. fue. vt eſ. cū illo.⌋
THEO. Timebat. n. ne aliqn̄ inueniētes eū demones re/
intrarēt in eū. Dn̄s v̄o remittit euꝫ in domū ſuā inuēs ei q̄
q̄uis ipe pn̄s nō eēt: tn̄ ſua v̄tus ipm cuſtodiet: ſil' ēt vt cu/
rat⁹ alijs pſit. Un̄ ſeqᷓ.⌊Et nō admi. eū: ſꝫ ait illi. Uade in
do. tuaꝫ ad tu. ⁊ nūtia illis q̄ta ti. dn̄s fece. ⁊ mi. ſit tui.⌋ Ui
de ſaluatoꝛis hūilitatē: nō dixit denūtia oīa que feci tibi: ſꝫ
oīa q̄ fecit tibi dn̄s: ſic ⁊ tu cū aliqd boni feceris: nō tibi ſꝫ
deo attribuas. CHRY. Lꝫ aūt alijs ſanatis p̄cepit nemi
F ni dicē: ꝯuenienter tn̄ huic p̄cepit q̄ annūtiet: qm̄ oīs illa re/
gio demonib⁹ detēta ſine deo manebat. THEO. Jpe igr̄
cepit p̄dicare ⁊ oēs mirant̄. Et h̄ ē qd̄ ſeqᷓ.⌊Et cepit p̄di.⌋
Myſtice — BEDA. Myſtice āt geraſa ſiue gergeſe: vt qdā legūt co/
lonū eyciēs ſiue aduene appropinquans īterp̄tat̄: qꝛ gētiū
ppl's ⁊ hoſtē de coꝛde repulit: ⁊ qui erat lōge fact⁹ eſt ꝓpe.
HIERO. Hic āt demoniac⁹: de ſpatiſſim⁹ gētiū ppls eſt:
nec lege nāe: nec dei: nec hūano timoꝛe alligat⁹. BEDA.
Qui in monumentꝭ habitabat: qꝛ in moꝛtuis opib⁹: h̄ eſt in
pctis delectabat̄: ſp̄ nocte ac die furebat: qꝛ in pſpis ⁊ adu/
ſis a ſuitio maligrū ſpūuꝫ nō ceſſabat: ſꝫ p operū feditatē
q̄ſi in monumētis iacebat: per factū ſupbie in mōtib⁹ erra
bat: p v̄ba duriſſime īfidelitatꝭ q̄ſi lapidib⁹ ſe ꝯcidebat. Di/
cit aūt.⌊Legio mihi nomē eſt.⌋ qꝛ ppl's gētiū diuiſis idola/
G trie cultib⁹ erat mācipatus. Qꝛ aūt exeūtes ſpūs imūdi ab
hoīe ītrāt poꝛcos q̄s in mare p̄cipitāt: ſigīat q̄ libato pplo
gētiū a dn̄atiōe demonū: q ch̄o credē noluerūt in abditis
Demones intrant in hoīes mo/ re poꝛcoꝝ viuētes. — agūt ſacrilegos rit⁹. THEO. Uel per h̄ ſigīat̄ q̄ demo/
nes intrāt in hoīes ad modū poꝛcoꝝ viuētes: ⁊ volutabro
voluptatū ſe inuoluētes: p̄cipitāt eos p̄cipitio in mare vite
iſti⁹ ⁊ ſuffocant̄. HIERO. Uel ſuffocant̄ in inferno ſine
reſpectu mīe p īpetū mature moꝛtis a qb⁹ fugiūt multi: qꝛ
flagellato ſtulto: ſapiēs prudētioꝛ fit. BEDA. Qꝛ aūt dn̄s
volētē eē cū illo nō admiſit: ſigīat q̄ q̄ſqꜫ ītelligat poſt re/
miſſionē pctōꝝ ingrediēdū ſibi eē in ꝯſciaꝫ bonā: ⁊ ſeruiē/
dū euāgelio pp alioꝝ ſalutē: vt deinde cum ch̄o regeſcat.
GREG. 7° moꝛal'. Cū. n. quātūlibet parū de diuina cog̃ne
pcepimus: redire iaꝫ ad humana nolumus: quietē ꝯtēpla/
tionis querētes: ſꝫ dn̄s p̄cipit: vt mens p̄us exudet in ope:
⁊ poſtmodū refici debeat p ꝯtēplatiōnē. HIERO. Hō
aūt ſanat⁹ p̄dicabat in decapoli: dum a romano nūc regno
iudei ꝯuertunt̄: qui in lr̄a tn̄ pendent decalogi.
Tex. 2. ❡ Et cū aſcēdiſſet ieſus in naui rurſus trās fre/
tū ꝯuenit turba multa ad eū: ⁊ erat circa mare.
Et venit qdā de archiſynagogis noīe Jairus:
⁊ vidēs eum ꝓcidit ad pedes eius ⁊ depcabat
eum multū dicēs: qm̄ filia mea in extremis eſt:
veni impone manū tuā ſup eā: vt ſalua ſit ⁊ vi/
uat. Et abijt cū illo ⁊ ſeqbat eū turba multa: Mat. 9.
⁊ cōprimebāt eum. Et mulier que erat in pflu/ Luc. 8.
uio ſanguis annis. xij. ⁊ fuerat multa perpeſſa a
cōpluribus medicis: ⁊ erogauerat oīa ſua nec
q̄cqꜫ ꝓfecerat: ſꝫ magis deterius hēbat: cū au/
diſſet de ieſu venit in turba retro: ⁊ tetigit veſti
mētū eius. Dicebat. n. qꝛ ſi vel veſtimētū eius
tetigero: ſalua ero. Et ꝯfeſtim ſiccatus eſt fons
ſanguis ei⁹: ⁊ ſenſit coꝛpe qꝛ ſanata eēt a plaga.
Et ſtatim ieſus cog̃ſcēs in ſemetipo v̄tutē que
exierat de illo: ꝯuſus ad turbā aiebat. Quis teti
git veſtimenta mea? Et dicebāt ei diſcipuli ſui.
Uides turbā cōprimētēꝫ te: ⁊ dicis: qs me teti/
git? Et circūſpiciebat videre eā que h̄ fecerat.
Mulier v̄o timēs ⁊ tremēs ſciēs qd̄ factū eēt
in ſe: venit ⁊ ꝓcidit ante euꝫ ⁊ dixit ei oēꝫ v̄ita/
tē. Jeſus aūt dixit ei. Filia fides tua te ſaluā fe/ Mat. 9.
cit vade in pace: ⁊ eſto ſana a plaga tua. Luce. 8.

❡ THEOPHY. Poſt miraculū demoniaci: aliud mira A
culū dn̄s opat̄: filiā. ſ. archiſynagogi reſuſcitās: ad cui⁹ mi/
raculi narrationē euāgeliſta accedēs dicit.⌊Et cū aſcē. ie/
ſus in naui rur. trās fretū.⌋ AVG. de cō. euā. Jntelligēdū
eſt aūt q̄ de archiſynagogi filia ſubdit̄ factū eē cū trāſcē/
diſſet ieſus in naui rurſus trās fretū: ſꝫ quātū poſt nō appa
ret. Niſi. n. fuiſſet īteruallū: nō eēt qn̄ fieret qd̄ narrat mat/ Mat. 9.
theus de ꝯuiuio domus ſue: poſt qd̄ factuꝫ nihil aliud cōti
nuo ſeqᷓ q̄ꝫ illud de archiſynagogi filia: ſic. n. ipſe ꝯtexit: vt
ipſe trāſit⁹ apte indicet h̄ ꝯſ̄ter narrari qd̄ ꝯſ̄ter eſt factū.
Sequit̄.⌊Et venit quidā de archiſynagogis noīe iairus.⌋
CHRY. Nomē poſuit pp iudeos qui tūc erāt vt nomen
miraculi fieret dn̄ſiuū. Seqᷓ.⌊Et vidēs eū ꝓci. ad pe. ei⁹: ⁊
depca. eū multū di. qm̄ filia mea in extremis eſt.⌋ Et qdeꝫ
mattheus narrat archiſynagoguꝫ puellā moꝛtuā nūtiaſſe. Mat. 9.
Marcus v̄o grauiter īfirmatā: ſꝫ poſtmodū archiſynago/
go cum quo dn̄s ire debebat nūtiatū fuiſſe puellā moꝛtuā
eē. Mattheus ḡ eādeꝫ rem ſilr̄ ſigīat: q̄. ſ. moꝛtuā ſuſcita/ B
uerit: breuitatis cā eaꝫ dicēs obiiſſe: quā ꝯſtat moꝛtuā ſuſci/
tatā fuiſſe. AVGV. de cō. euāge. Attēdit. n. nō v̄bo p̄ris
de filia: ſꝫ qd̄ eſt potiſſimū: volūtateꝫ. Jta. n. deſpauerat: vt
potius eā vellet reuiuiſcere: nō credēs viuā poſſe inueniri
quā moꝛiēteꝫ reliquerat. THEOPHY. Fuit aūt h̄ vir
ex pte fidelis: inquātū cecidit ad pedes ieſu: inquātum v̄o
depcat̄ vt veniat: nō quātā opoꝛtebat habere fidē oſtēdit.
Opoꝛtebat. n. dicere. Dic v̄bo: ⁊ ſanabit̄ filia mea. Seqᷓ.
⌊Et abijt cū illo ⁊ ſeque. eū turba multa: ⁊ cōprimebāt eū:
⁊ mulier q̄ erat in ꝓfluuio ſanguis. xij. annis.⌋ CHRY.
Mulier iſta famoſa ⁊ nota oībus: ppter h̄ ad ſaluatoꝛē in
manifeſto accedere nō audebat. Neqꜫ ante euꝫ venire: qꝛ
ſm̄ legeꝫ immūda erat. Propter h̄ retro tetigit ⁊ nō ante:
qꝛ nec h̄ facere audebat: ſed veſtimētoꝝ fimbꝛiā. Nō aūt
fimbꝛia ſed eius cogitatio eam ſaluā fecit. Sequit̄.⌊Dice/
bat. n. qꝛ ſi vl' veſtimēta ei⁹ tetigero: ſalua ero.⌋ THEO.
Fideliſſima quideꝫ eſt hec mulier que a fimbꝛijs curatio/ C
nē ſperauit: ppter qd̄ cōſequit̄ ſanitatē. Unde ſequit̄.⌊Et
ꝯfeſtim

confeſtim ſic.eſt fons ſan.ei⁹ ⁊ ſenſit cor.ꝙ ſa.eſ. a plaga.] CHRY. Dis aũt q fide tãgũt chĩz: vtutes ei⁹ cũ ſua volũtate donanẽ. Uñ ſeqẽ.[Et ſtatiz Je.cog.in ſemetipſo vir.q̃ exi.de eo:ↄuer.ad tur.di. Quis teti.veſti.meuz:] Uirtutes qdẽ ſaluatoris exeũt ab eo nõ localr aut corpalr:ipm mõ aliq̃ reliquẽtes. Incorpales.n.cũ ſint ad alios exeũt alij ſcȝ donanẽ:neqȝ tñ ex̃ cũ ſũt a q̃ exire dñr:ſic̃ ſcie q̃ a doctore diſcẽtib⁹ tribuũẽ. Dicit ḡ.[Cognoſcẽs in ſemetipſo vtu.q̃ exi.de eo.] vt itelligẽẽ:ꝙ eo ſciẽte nõ ignorãte mulier ſalutez recepit. Interrogabat v̾o qs me tetigit:lȝ ſciret tãgẽtẽ: vt mulierẽ veniẽtez manifeſtet ⁊ ei⁹ publicet fidẽ:⁊ ne vt⁹ miraculoſi opis obliuioni tradaẽ. Seqẽ.[Et dic.ei diſ.ſui. vides tur.cõpri.te:⁊ di.qs me tetigit:] Queſierat aũt dñs: qs me tetigit.i.cogitatiõe ⁊ fide:nõ eniȝ cõprimẽtes turbe me tangũt:q: nõ cogitatu ⁊ fide accedũt. Seqẽ.[Et circũſpi.vi.eã q̃ h̾ fecerat.] THEO. Uolebat.n.dñs mulierẽ manifeſtare ꝑ qdẽ vt fidẽ approbet mulieris:deide vt archiſynagogũ ad ↄfidentiã ꝓuocaret:q: ſic ei⁹ filia curareẽ: ſilr̃qȝ vt mulierẽ ſolueret a timore. Eteniȝ timebat mulier: q: furata fuerat ſanitatẽ. Propter qd̾ ſeqẽ.[Mulier ãt tremens ⁊ ti.ſcie.qd̾ fac.eẽt in ſe:ve.⁊ pci.añ eũ ⁊ dixit ei oẽȝ vitatẽ.] BEDA. Ecce q̃ tẽdebat iterrogatio: vt.ſ.mulier ↄfiteaẽ vitatẽ diuturne ĩfidelitatis:ſubite credulitatis ⁊ ſanatiõis:⁊ ita ipſa ↄfirmaẽ in fide ⁊ alijs p̃bet exẽplũ. Seqẽ.[Ille aũt dixit ei. Filia fi.tua te ſal.fecit:vade in pa.⁊ eſto.ſa.a plaga tua.] Non dixit:fides tua te ſal.factura eſt: ſed te ſaluã fecit.q.d.in eo ꝙ credidiſti iam ſalua facta es. CHRY. Filiã v̾o vocat ſaluatã fidei rõne. Fides.n.chĩi dei filiationẽ p̃ſtat. THEO. Dicit ãt ei[vade in pace.] i. in reqe.q.d. vade requieſce:q: huculqȝ fuiſti in anguſtijs ⁊ curatiõib⁹. CHRY. Uel dic̃[vade in pace]mittẽs eã in

Ps.75. finẽ bonoꝝ:in pace.n.de⁹ hitat:vt cogſcat ꝙ nõ ſolũ corpe curata eſt:ſȝ ẽt a cauſis corpalis paſſionis.i.pctis mutata.

Myſtice. HIERO. Myſtice ãt poſt p̾dcã venit iairus archiſynagog⁹:q: cũ itrauerit plenitudo gentiũ:tũc oĩs iſrl̃ ſalu⁹ fiet.

Ro.2. Jair⁹ ſiue illuminãs ſiue illumiat⁹ iterp̃taẽ.i.iudaic⁹ ppl̃s vmbra lr̃e depoſita:ſpũ illuſtrat⁹ ⁊ illuminãs:ꝓcidens ad pedes v̾bi.i.ad icarnationẽ ieſu ſe humiliãs rogat ꝓ filia: q: q ſibi viuit:alios viuẽ fac̃. Habraã ẽt ⁊ moyſes ⁊ ſamuel rogãt ꝓ plebe mortua:⁊ ſeqẽ ieſus p̃ces eoꝝ. BEDA. Ad puellaȝ ãt ſanãdã pgẽs dñs a turba cõprimiẽ:q: genti iudee ſalutaria monita p̃hẽs:noxia carnaliũ ppl̃oꝝ eſt cõſuetudine g̃uat⁹. Mulier ãt ſanguie fluẽs:ſȝ a dño curata: eccl̃ia eſt ↄgregata de gẽtib⁹. Flux⁹.n.ſanguis ⁊ ſup idolatrie pollutiõe:⁊ ſup his q̃ carnis ac ſanguis delectatiõe gerunẽ p̃t recte intelligi. Sȝ dũ v̾bũ dei iudeã ſaluare decerneret:plebs gẽtiũ paratã ꝓmiſſãqȝ alijs p̃ripuit ſpe certa ſalutẽ. THEO. Uel ꝑ mulierẽ q̃ hemorroiſſa erat itelligas humanã nãȝ. Profluebat.n.pctũ qd̾ aiaȝ occidẽs q̃ſi ſanguinẽ fudit aiaꝝ nr̃aꝝ. Hec a plib⁹ medicoꝝ:ſapiẽtum dico h⁹ mũdi ⁊ legis ⁊ ppĥaꝝ curari n̄ valuit:mox vt fimbriã chĩi tetigit.i.carnẽ ei⁹ ſanata eſt. Qui.n.credit filiũ dei icarnatũ:h̾ eſt q veſtimẽtoꝝ fimbriã tãgit. BEDA. Uñ vna credula mlr̃ dñȝ tãgit:turba cõprimit:q: q diuerſis hẽſib⁹ ſiue pũerſis morib⁹ g̃uaẽ: ſolo eccl̃ie catho^ce corde fidelr̃ veneraẽ. Uenit ãt eccl̃ia gẽtiũ retro:q: p̃ñtez in carne dñm nõ vidẽs:pactis iã ſacr̃is icarna^tiõis illi⁹:ad fidei ei⁹ g̃ras ꝑuenit:ſicqȝ dũ pticipatiõe ſacr̃oꝝ ei⁹ ſaluari a pctis meruit:q̃ſi tactu veſtimẽtoꝝ ei⁹ fontẽ ſui ſanguis ſiccauit. Circũſpiciebat ãt dñs videre eã que h̾ fecerat:q: oẽs q ſaluari merenẽ:ſuo dignos intuitu ac miſeratiõe indicat.

Ar̃ chĩus oſidit in tactu mulieris virtutẽ a ſe exiſſe.

D

E

Mlier hemorroiſſa a chĩo ſanata eccleſiaȝ ſĩgt.

Tex.3. Adhuc eo loquẽte:veniũt nũtij ad archiſynagogũ dicentes:q: filia tua mortua eſt:qd vltra vexas magr̃ȝ: Jeſus aũt audito v̾bo qd̾ dicebãt:ait archiſynagogo. Noli timere: tantũmõ crede. Et nõ admiſit quẽq̃ ſeq ſe: niſi petrũ ⁊ iacobũ ⁊ ioãnẽ fr̃ez iacobi. Et veniũt in domũ archiſynagogi:⁊ vidit tumultũ ⁊ flẽtes ⁊ eiulantes multũ. Et ingreſſus ait illis. Quid turbamini ⁊ ploratis: Puella nõ eſt mortua ſȝ dormit. Et irridebãt eũ. Ipſe v̾o eiectis omnib⁹: aſſumit p̃rẽz ⁊ mr̃ez puelle ⁊ q ſecũ erãt: ⁊ ingrediunẽ vbi puella erat iacens: ⁊ tenẽs manũ puelle ait illi:thabitha cumi Qd̾ eſt iterp̃tatũ. Puella tibi dico ſurge. Et ↄfeſti ſurrexit puella ⁊ ambulabat. Erat ãt annoꝝ.xij. ⁊ obſtupuerunt ſtupore magno. Et p̃cepit illis vehemẽter: vt nemo id ſciret. Et iuſſit illi dare mãducare. Mat.9.

THEO. Hi q circa archiſynagogũ erãt: chĩȝ vnum ex ꝓphis eẽ credebãt:⁊ ꝓp h̾ eũ dep̃cãdũ putabãt:vt veniẽs ſup puellã oraret:q: v̾o iã expirauerat puella: putaẽ ãt nõ eẽ p̃cãdũ. Et id̾ di.[Adhuc eo loquẽte veniũt ad archiſynagogũ dicẽtes:q: filia tua mortua ẽ:qd vltra vexas magr̃ȝ:] Sȝ ipſe dñs ad ↄfidẽdũ p̃rẽz inducit. Seqẽ.n.[Jeſus autẽ v̾bo qd̾ dicebaẽ audito:ait archiſynagogo. Noli ti.tñmõ crede.] AUGU. de cõ.euã. Nõ legiẽ ꝙ ſuis nũtiãtib⁹ ⁊ ꝓhibẽtib⁹:ne iaȝ magr̃ veniret:ille ↄſenſerit:ac ꝑ h̾ ꝙ dñs dixit ei. Noli ti.crede:nõ diffidẽtẽ rep̃hẽdit:ſȝ credẽtez robuſti⁹ ↄfirmauit. Si aũt euãgeliſta archiſynagogũ cõmemoraſſet dixiſſe:ꝙ ſui a domo veniẽtes dixerũt ꝙ iam nõ vexareẽ ieſus:repugnarẽt ei⁹ cogitatiõis v̾ba q̃ poſuit matthe⁹ cũ dixiſſe:q.ſ.puelle mortua eẽt. Seqẽ.[Et ñ admiſit quẽq̃ ſeq ſe niſi petrũ ⁊ iaco.⁊ ioã.fr̃ez iacobi.] THEO. Nõ.n.humilis chĩs ad oſtẽtationẽ voluit aliqd opari. Seqẽ.[Et veniũt in domũ archiſynagogi:⁊ vidẽt tumultũ: ⁊ flẽtes ⁊ eiulãtes mltũ.] CHRY. Ipe ãt iubet nõ vlulare tãq̃ puella nõ ſit mortua ſȝ dormiẽs. Uñ ſequiẽ.[Et igreſ.ait:qd tur.⁊ plo.pue.nõ eſt mor.ſȝ dor.] HIERO. Archiſynagogo dr̃:filia tua mor.ẽ. Jeſus ãt dixit.[Non eſt mor.ſȝ dor.] vtrũqȝ verꝫ eſt.q.d.mortua ẽ vobis:mihi dormit. BEDA. Hoib⁹.n.mortua erat q ſuſcitare nequerãt: deo dormiebat:in cui⁹ diſpõne ⁊ aĩa viuebat:⁊ caro reſuſcitãda geſcebat. Uñ mos apd̾ chĩanos obtinuit vt mortui q reſurrecturi nõ dubitãẽ dormiẽtes vocẽẽ. Seqẽ.[Et irri.eũ.] THEO. Deridẽt ãt eũ tãq̃ vlteri⁹ nõ poſſȝ aliqd facẽ:ſȝ ipſemet ↄ ſeipſos atteſtãtes diſputat: tãq̃ vere mortuã ſuſcitauerit:⁊ id̾ miraculoſũ erit ſi ſuſcitauerit eã. BEDA. Q: ḡ v̾bũ reſuſcitãtij irridere q̃ credẽ malebãt: merito foras excludũẽ: vtpote idigni q po^ts reſuſcitãtis ac reſurgẽtis myſteriũ viderẽt. Uñ ſe^r.[Ipſe v̾o eie.oib⁹ ⁊c̃.] CHRY. Ul̾ vt oſtẽtationẽ auferret ꝓp h̾ nõ oẽs ſecũ eẽ ſinit:vt v̾o teſtes poſtmo^m hẽet diue v̾tutis:tres p̃cipuos ex diſcipulis elegit:⁊ p̃rẽz ⁊ mr̃ez puelle tãq̃ pre oib⁹ magis neceſſios. Manu v̾o ⁊ v̾bo puellã viuificat. Uñ ſeqẽ.[Et te.ma.pu.ait illi:thabitha cumi:qd̾ eſt interp̃.puella tibi dico ſurge.] Man⁹.n.ieſu viuificatiua exñs:mortuũ corp⁹ viuificat:vox ãt iacẽtẽ excitat. Uñ ſeqẽ.[Et ↄfe.ſur.pu.⁊ ambulauit.] HIERO. de optio gn̄e iterp̃. Arguat aliqs euãgeliſtã mẽdacij q̃re exponẽdo addiderit[tibi dico] cũ in hebraico thabita cumi tñ ſignificet puella ſurge:ſȝ vt ſenſuȝ vocãtis ⁊ iperãtij exp̃meret addit[tibi dico ſurge.] Seqẽ. [Erat an.xij.] GLO. Hoc euãgeliſta addidit ad oñdẽdũ puellã h⁹ etatis eẽ ꝙ poterat ãbulaẽ. In ambulatiõe ei⁹ ñ ſolũ ſuſcitata:ſȝ ẽt pfcẽ ſanata oñdiẽ. Seqẽ.[Et obſtu.ſtu.magno. Et p̃.illis vehemẽter:vt ne.id ſciret:⁊ iuſſit illi dare mãducare.] CHRY. Ad demrãdũ ꝙ eã vere ſuſcitauerit:⁊ nõ ꝑ phãtaſiã. BEDA. Myſtice ãt ſaluata a pfluuio ſãguis mulierẽ:mox filia archiſynagogi mortua nũtiaẽ

A

Chĩs humilis nihil ad oſtẽtationẽ operatus eſt.

B

C

Myſtice Hemorroiſſa mulier eccl̃iã

gētiū puel la vō reſu ſcitata ſynagogā iu deoꝝ ſignificant. ga vnȝ eccl'ia gētiū a vitioꝝ labe mūdata ⁊ ob fidei meri-
tuȝ filia eſt cognominata:ↄtinuo ſynagoga pfidie ſil' ⁊ ini-
die ȥelo ſoluta eſt. Perfidie gdē:q₂ in cḃo credere noluit.
Inidie vō:q₂ eccl'iā credere doluit:⁊ ꝙ aiebāt nuntij archi-
ſynagogo:qd vltra vexas magr̄ȝ:p eos hodie oi qui a deo
deſtitutū ſynagoge ſtatū vidēt: vt reſtaurari poſſe nō cre-
dant:ideoqȝ pro reſuſcitatiōe illi⁹ ſupplicādūȝ nō eſſe eſti-
māt. Sȝ ſi archiſynagogus.i.cet⁹ doctoꝝ legis credere vo-
luerit:⁊ ſubta ei ſynagoga ſalua erit. Quia vō ſynagoga le-
titiā dñice inhabitatiōis merito ifidelitatis amiſit:q̄ſi iter
flentes ⁊ eiulātes mortua iacet. Tenēs aūt puelle manum
dñs eā ſuſcitauit:q₂ niſi ṗus mūdate fuerint man⁹ iudeoꝝ
q̄ ſanguie plene ſunt ſynagoga mortua nō reſurget. In ſa-
natiōe aūt hemorroiſſe mulieris ⁊ ſuſcitatiōe puelle:ſalus
oñdit̄ gn̄is hūani:q̄ a dño ita diſpēſata eſt:vt ṗ aliq ex iſrl'
D ad fidē venirēt:deide plenitudo gētiū itraret:ac ſic oīs iſrl'
Ro.2. ſaluus fieret. Annoꝝ aūt.xij.erat puella:⁊ ānis.xij.mulier
erat paſſa:q₂ pctā nō credentiū apparuerūt in initio fidei
Gal.3. credētiū. Vn̄ dr̄. Credidit habraā deo ⁊ reputatū eſt ei ad
Moralit ōſcribitur triuȝ mortuorum a cḃo reſuſcitatio. iuſtitiā. GREGO.3° mo. Moral'r vō redēptor nr̄ puel-
laȝ in domo:iuuenē vō ex̄ portā:in ſepulchro aūt laȝaꝝ ſu-
ſcitat. Adhuc gdē in domo mortu⁹ iacet q latet in pctō. Iā
ex̄ portā educit̄ cui⁹ iniqtas vſqȝ ad vecordiaȝ publice p-
petratiōis aperit̄. Sepulture vō agere ṗmit̄:q ppetratiōe
neqtie ēt vſu ↄſuetudinis preſſus grauat̄. BEDA. Et no
tandū ꝙ leuiores ⁊ q̄tidiani errat⁹:leuioris pnie pōſt reme
dio curari. Vn̄ iacentē in cōclaui dñs facillima voce puel
laȝ reſuſcitat dicēs. Puella ſurge. Ut vō q̄driduan⁹ mor-
tuus ſepulchri clauſtra euadere poſſet:fremuit ſpū turba-
uit ſeipſuȝ:lachrymas fudit. Quāto igit̄ grauior aīe mors:
tanto acrior neč eſt vt penitētis feruor inſiſtat. Sȝ ⁊ hoc
notādū q₂ publica noxa publico eget remedio. Vn̄ laȝar⁹
de monumēto vocat⁹ ppl'is inotuit. Leuia āt pctā: ſecreta
queūt pnia deleri. Vn̄ puella in domo iacēs paucis arbi-
tris exurgit:eiſdē vt nemini manfeſtēt ṗcipit̄. Turba etiā
foris eycit̄ vt puella ſuſcitet̄:q₂ ſi nō ṗus a ſecretiorib⁹ cor-
dis expellit̄ ſecularium multitudo curaꝝ: aīa q̄ itrinſec⁹ ia-
cet mortua:nō reſurgit. Vn̄ āt ſurrexit ⁊ ambulat:q₂ aīa a
pctīs reſuſcitata:nō ſoluȝ a ſordib⁹ ſcelerū exurgē:ſȝ ⁊ bo-
nis pficē oȝ opib⁹:⁊ mox neč eſt vt celeſti pane ſatiet̄:di-
uini.ſ.vbi ⁊ altaris pticeps effecta. Cap. VI.

Tex.1. ET egreſſus inde abijt in pr̄iaȝ ſuaȝ ⁊
Mat.13 ſequebant̄ eū diſcipuli ſui. Et facto
Luc.4. ſabbato cepit in ſynagoga docere: ⁊
Jo.4. multi audiētes admirabāt̄ in doctri
na ei⁹ dicētes. Vn̄ huic hec oīa? Et que eſt ſa-
piētia que data eſt illi: ⁊ virtutes tales que per
manus eius efficiunt̄? Nōne hic eſt faber fili⁹
marie:frater iacobi ⁊ ioſeph ⁊ iude ⁊ ſimōis?
Mat.13 Nōne ⁊ ſorores ei⁹ hic nobiſcū ſunt? Et ſcāda
Luc.4. lizabant̄ in illo. Et dicebat illis ieſus: q₂ nō eſt
Jo.6. pph̄a ſine honore niſi in patria ſua: ⁊ in domo
ſua: ⁊ in cognatiōe ſua. Et nō poterat ibi virtu
teȝ vllaȝ facē niſi paucos ifirmos ipoſitis ma-
nib⁹ curauit: ⁊ mirabat̄ pp incredulitatē coꝝ.

A ℭ THEO. Poſt ṗmiſſa miracula dñs in pr̄iaȝ ſuā reuer-
tit̄:nō ignorās q̄ſi ſpernerēt eum:ſȝ vt occaſionē nō hñent
vlteri⁹ dicendi:q₂ ſi veniſſes credidiſſem⁹ tibi. Vn̄ dr̄. [Et
Pr̄ia chr̄i ciuitas naȝareth vocabat̄. egreſ.ide abijt in pa.ſu.⁊ ſe.eū diſc.ſui.] BEDA. Patriā
ei⁹ naȝareth dicit: in q̄ erat nutrit⁹. Sed quāta naȝareoꝝ
cecitas qui eū quē vbis factiſqȝ illi⁹ cḃȝ cognoſcē poterāt:
ob ſolaȝ gētis notitiā ↄtēnūt. Seqt̄. [Et fcō ſabba.cepit in
ſyna.do.⁊ mul.au.admi. in doc.ei⁹ di. vn̄ huic hec oīa:⁊ q̄
eſt ſa.q̄ da.eſt illi:⁊ vir.ta.q̄ p ma.ei⁹ efficiūt̄?] Sapiaȝ ad
doctrinā:vtutes referūt ad ſanitates ⁊ miracula que facie-
bat. Seqt̄. [Nōne h̄ eſt faber:fili⁹ marie?] AVGV. de
cō.euā. Matthe⁹ gdē fabri filiū eū dcm̄ eē dicit:nec mirā-
duȝ eſt cū vtrūqȝ dici potuerit. Eo.n.fabruȝ credebāt quo
⁊ fabri filiū. HIERO. Fili⁹ gdē fabri ieſus vocat̄:ſȝ fa-
bri q fabricat⁹ eſt aurorā ⁊ ſoleȝ.i.eccl'iā ṗmā ⁊ ſequēteȝ:in
quaꝝ figura mulier ⁊ puella ſanat̄. BEDA. Nā etſi hu- B
mana nō ſint cōparāda diuinis:typus tn̄ iteger eſt q pr̄ cḃi
igne operat̄ ⁊ ſpū. Seqt̄. [Frater iacobi ⁊ ioſeph ⁊ iude ⁊
ſimonis. Nōne ⁊ ſorores ei⁹ h̄ nobiſcū ſūt?] Frēs ⁊ ſorores
ei⁹ ſecū eē teſtant̄:q tn̄ nō liberi ioſeph aut marie iuxta he
reticos ſunt putādi:ſȝ poti⁹ iuxta morē ſacre ſcripture co-
gnati ſūt itelligēdi:quō habraā ⁊ loth frēs appellant̄:cum
eēt loth fili⁹ frīs habrae. [Et ſcādaliȝabant̄ in illo.] Scan-
daluȝ ⁊ error iudeoꝝ ſalus nr̄a eſt:⁊ hēticoꝝ ↄdēnatio. In-
tantū eiȝ ſpnebāt dn̄m ieſuȝ cḃȝ:vt eū fabrū ⁊ fabri voca
rēt filiū. Seqt̄. [Et dicebat eis ieſus. Q₂ nō eſt pph̄a ſine
ho.niſi in pa.ſua ⁊ in cogna.ſua.⁊ in do.ſua.] Propheȝ di-
ci in ſcripturis dn̄m ieſuȝ ēt moyſes teſtis eſt: q futurā ei⁹
incarnationē pdicēs filijs iſrael ait. Prophetā vobis ſuſci- Deu.18.
tabit dn̄s de⁹ vr̄ de fratrib⁹ vr̄is. Nō ſolū āt ipſe q dn̄s eſt
pph̄aꝝ:ſȝ ⁊ helyas hieremias:ceteriqȝ pphete:miores in
pr̄ia ſua q̄ȝ in exteris ciuitatib⁹ habiti ſūt:q₂ ppe modum
nāle eſt ciues ſp ciuib⁹ inidere. Nō.n.ↄſiderant pn̄tia viri Qr̄ gs in
opa:ſȝ fragileȝ recordant̄ ifantiā. HIERO. Comitat̄ ēt pr̄ia ſua ac
ſepe vilitas originē:vt eſt illō. Quis eſt fili⁹ Iſai:q₂ hūilia cepi⁹ nō ē.
dñs reſpicit ⁊ alta a lōge coḡſcit. THEO. Siue ēt pcla- 3.reg.12
ros ↄſanguineos pph̄a hēat:ciues odiūt eos:⁊ pp h̄ debo- C
norāt pph̄aȝ. Seqt̄. [Et nō pot.ibi vir.vllā facē:niſi pau.
ifir.ipo.ma.cura.] Qd āt dicit:nō poterat:intelligē opȝ non
acceptabat:q₂ nō ipſe impotēs:ſȝ illi ifideles erāt:q ibi nō
opat̄ vtutes:parcēs eis ne maiori rephēſione digni eſſent:
etiā factis miraculis nō credētes. Uel alr̄. In miraculis fa
ciēdis neč̄ia eſt virt⁹ operātis ⁊ recipiētiū fides q̄ ibi defi-
ciebat. Vn̄ non acceptabat ieſus ibi ſigna facē. Seqt̄. [Et
mira.pp icre.illoꝝ.] BEDA. Nō q̄ſi iopinata ⁊ iprouiſa
mirat̄ q nouit oīa anteq̄ȝ fiāt:ſȝ q nouit occulta cordis:qđ
mirādū itimare vult hoib⁹:mirari ſe corā hoib⁹ oſtendit.
Iudeoꝝ.n.mirāda notat̄ cecitas:q nec pphetis ſuis credē
de cḃo:nec ipſi iter ſe nato voluerūt credē cḃo. Myſtice Myſtice.
aūt ieſus deſpicit̄ in domo ⁊ in pr̄ia ſua:hoc eſt in ppl'o iu-
deoꝝ:⁊ ideo pauca ibi ſigna fecit:ne penit⁹ excuſabiles ibi
fierēt. Maiora aūt ſigna quotidie in gentiū ppl'o facit:nō
tam in ſanitate corpoꝝ q̄ȝ in aīaꝝ ſalute.

ℭ Et circuibat caſtella in circuitu docēs. Et cō Tex.2.
uocauit duodeci: ⁊ cepit eos mittē binos: ⁊ da
bat illis ptātē ſpūuȝ imūdoꝝ. Et p̄cepit eis ne
qd tollerēt in via niſi virgam tm̄:nō perā:neqȝ mat.10.
panē neqȝ i ȝona es:ſȝ calciatos ſandalijs: ⁊ ne Luce.9.
iduerent duab⁹ tunicis. Et dicebat eis. Quo-
cūqȝ itroieritis in domū illic manete donec exea mat.10.
tis ide. Et qcūqȝ nō receperit vos nec audierit Luce.9.
vos:exeūtes ide excutite puluerē de pedib⁹ ve
ſtris in teſtimoniū illis. Et exeūtes predicabāt
vt pniaȝ agerēt: ⁊ demonia multa eijciebant: ⁊
vngebant oleo multos egrotos ⁊ ſanabant̄.

ℭ THEO. Nō ſoluȝ in ciuitatib⁹ ṗdicabat dñs: ſed ⁊ in A
caſtellis: vt diſcam⁹ pua nō ſpernere: neqȝ magnas ſemp
querere ciuitates:ſȝ vbū dei in vicis abiectis ⁊ vilibus ſe-
minare. Vn̄ dr̄. [Et circui.caſtel.in circuitu do.] BEDA.
Benignus aūt ⁊ clemēs dñs ac magiſter nō inuidit ſeruis

Chis non inuidet in discipulis suis virtutes suas.

atqȝ discipulis suis virtutes suas: ⁊ sicut ipse curauerat oēm languorem ⁊ oēm infirmitatē: apostolis quoqȝ suis dedit poteſtatē. Unde sequitur. [Et cōuo. xij. ⁊ ce. eos mit. bi. ⁊ da. illis po. ſpi. imū.] Sed multa diſtātia eſt iter donare ⁊ accipe. Iſte qdcūqȝ agit ptāte dñi agit: illi ſiqd faciūt: imbecillitatē suā ⁊ vtutes dñi ɔfitentur dicētes. In noīe ieſu ſurge

Act. 3.

⁊ ambula. THEO. Binos autem aplos mittit vt fierēt pmptiores: qr vt ait eccleſiaſtes. Meli⁹ eſt ſil' duos eſſe ꝙ vnū. Si āt plures ꝙ duos miſiſſet nō eēt ſufficiēs nūs vt in pla caſtella mitterentur.

Eccl. 4.

Quare bini apli seu discipli ad pdicandū mittunt.

GREGO. in ho. Binos āt in pdicationez diſcipulos mittit: qr duo ſunt pcepta charitatis: dei. vz. amor ⁊ pximi: ⁊ min⁹ ꝙ iter duos charitas bij nō pōt. Per hoc ḡ nob̄ innuit: qr q charitatē erga alterꝫ nō bȝ: pdicatiōis offm ſuſcipe nullatēn⁹ dȝ. Seqt. [Et pce. eis ne qd tol. in via niſi virgā tm̄: nō pe. nō pa. neqȝ in ȝona es: ſȝ cal. ſan. ⁊ ne idu. du. tunicis.] BEDA. Tanta. n. pdicatori in deo dȝ eē fiducia: vt pñtis vite ſūpt⁹ ꝙuis nō puideat: tm̄ hos ſibi nō deeſſe certiſſime ſciat: ne dū mēs ei⁹ occupa-

B

tur ad tpalia: min⁹ alijs puideat eterna. CHRY. Hoc etiā eis dñs pcepit: vt p hītuȝ oñderēt ꝙtū a diuitiaꝝ deſiderio diſtabāt. THEO. Inſtruēs ēt eos p h nō eē amatores munerꝫ: ⁊ vt vidētes eos pdicare paupātē acqeſcāt: cū apli nihil hēbāt. AUGU. de cō. euā. Uel qr cum fm

Mat. 10.

mattheū dñs cōtinuo ſubiecerit. Dignus eſt. n. opari⁹ cibo ſuo: ſatis oñdit cur eos poſſidere hec aut ferre noluerit: nō q necia nō ſint necītati hui⁹ vite: ſȝ qr ſic eos mittebat: vt eis h deberi demōſtraret ab illis: qb⁹ euāgeliū credētib⁹ nūtiarēt. Un appet hec nō ita pcepiſſe dñm tanꝙ euāgeliſte viuē aliūde nō debeāt ꝙ eis pbētib⁹ qb⁹ annūtiāt euāge-

Act. 20.

liū. Alioqn ɔ h pceptū fecit apls q victū de manuū ſuarū labore trāſigebat: ſȝ ptātez dediſſe in q̄ ſcirent ſibi iſta de-

Mat. 10. Luce. 9.

beri. Solet itez q̄ri quō matthe⁹ ⁊ lucas cōmemorauerint dixiſſe dñm diſcipulis vt nec virgā ferrēt: cū dicat marc⁹. [Et pcepit eis: ne qd tol. in via: niſi virgaȝ tm̄.] Qd ita ſoluit: vt itelligam⁹ ſub alia ſignatiōe dictā virgā: q̄ fm marcū ferēda eſt: ⁊ ſub alia illā q̄ fm mattheū ⁊ lucā nō eſt ferenda. Potuit. n. ſic breuiter dici. Nihil neciorꝫ vobiſcū feratis: nec virgā: niſi virgā tm̄: vt illud qd dcm̄ eſt. Nec virgaȝ: itelligat nec minimas qdē res. Qr vo adiūctū ē. [Niſi virgā tm̄] itelligat qr p ptātez a dño receptā q̄ virge noīe ſignata eſt: etiā q̄ nō portant nō deerūt. Utrūqȝ ḡ dñs dixit: ſȝ qr nō vtrūqȝ vn⁹ euāgeliſta cōmemorauit: putat ille q virgā cū alia ſignatiōe poſitā tollendā dixit: ei q virgaȝ rurſus aliud ſignificātē nō tollēdā dixit: eē ɔtrari⁹: ſȝ iaȝ rōne

Mat. 10.

reddita nō putet. Sic ⁊ calciamēta cū dicit matthe⁹ in via nō eē portāda: curā phibet: qr iō cogitant portāda ne deſint: h ⁊ de duab⁹ tunicis itelligēdū eſt: ne qſꝙ eoꝝ pter eā q̄ eēt idut⁹ aliā portādā curaret: ſollicit⁹ ne op⁹ eſſet cū ex illa ptāte poſſet accipe. Proinde marc⁹ dicēdo calcari eos

Discipuli ratiōabilr calcari sandalijs pmittunt.

ſandalijs vl' ſoleis aliqd h calciamētū myſtice ſignatiōis hēre admonet: vt pes neqȝ tect⁹ ſit deſup: nec nudus ad terraȝ. i. nec occultet euāgeliū: nec terrenis cōmodis innitat: ⁊ q nō hēri vel portari duas tunicas: ſȝ expſſius idui phibet: qd eos monet: niſi non dupl'r: ſȝ ſimpl'r ambulare. Quiſqs aūt putat nō potuiſſe dñz in vno ſmone qdā figurate qdā ppa ponē eloqa: cetera ei⁹ inſpiciat: ⁊ videbit q h temere

C

ac ineruditē arbitret. BEDA. In duab⁹ autē tunicis vimihi duplex oñdere veſtimētuȝ: nō q̄ in locis ſcythie glaciali niue rigētib⁹: vna qs tunica debeat eē ɔtēt⁹: ſed in tunica veſtimētū itelligamus ne aliud veſtiti: aliud nob̄ futuroꝝ timore fuct. CHRY. Uel alr. Matthe⁹ ⁊ lucas nō calciamēta neqȝ baculuȝ portare pmittit: qd oñdit pfectiſſimū eē. Marcus vo baculuȝ iubet aſſumē ⁊ ſandalijs

Allegorice.

calciari: qd dcm̄ eſt pmiſſi⁹. BEDA. Allegorice aūt p peraȝ onera ſeculi: per panē delitie tpales: per es in ȝona occultatio ſapie deſignat: qr qſqs officium doctoris accipit: neqȝ onerib⁹ ſeculariū negocioꝝ deprimi: neqȝ deſiderijs carnalib⁹ reſolui: neqȝ cōmiſſum ſibi talentū ſub ocio dȝ lenti corpis abſcōdere. Seqt. [Et dice. eis: quocūqȝ intro. in do. ma. illic do. ex. ide.] Ubi dat ɔſtātie gñale mandatū: vt hoſpitalis neceſſitudinis iura cuſtodiant: alienum a predicatore regni celeſtis aſtruens curſitare per domos.

D

THEO. Ne. ſ. de gula ɔtingeret eos reprehēdi: ab alijs in alios trāſeūtes. Seqt. [Et qcūqȝ nō re. vos: nec au. vos exe. inde ex. pul. de pe. vrīs in teſti. illis.] Hoc āt dñs precepit vt oſtēderēt q longā pp eos viaꝫ ambulauerūt: ⁊ nihil eis pfuit. Uel qr nihil ab eis acceperūt ēt neqȝ pulverē: ſȝ ⁊ hūc excutiūt: vt h ſit in teſtimoniūȝ illis. i. in redargutionez illis. CHRY. Uel vt ſit in teſtimonium laboris vie quā ſuſtinebāt pro eis: aut tanꝙ pulvis pctōꝝ pdicātium cōuertat in ipſos.

Quare dñs min⁹ pcepit apl'is pulverē ō pedib⁹ excutere ɔ n̄ suscipientes eos.

Seqt. [Et exe. pdi. vt pniam agerent: ⁊ demonia multa eijciebāt ⁊ vngebāt oleo multos egrotos ⁊ ſanabant.] Qd oleo vngerēt ſolus marcus enarrat. Iacobus aūt in epla ſua canonica ſilia dicit. Oleuȝ. n. ⁊ labores curat: ⁊ luminis ⁊ hylaritatis cā exiſtit. Signat aūt oleum vnctionis dei miaȝ: infirmitatis medelaȝ: ⁊ cordis illuminationē: qd totū oīo opat. THEO. Signat ēt grāȝ ſpūs ſancti: per quā a laborib⁹ trāſmutamur: ⁊ lumē ⁊ letitiam ſpūalez ſuſcipimus. BEDA. Unū pȝ ab ipſis aplis hunc ſancte eccl'ie morē eē traditū: vt energumini vel alij qlibȝ egroti vngant oleo pontificali bñdictione ɔſecrato.

Olei pprietates ⁊ vtilitates.

Tex. 3. mat. 14. Luc. 10.

¶ Et audiuit herodes rex: manifeſtū. n. factum eſt nomē ei⁹: ⁊ dicebant: qr ioānes baptiſta reſurrexit a mortuis: ⁊ propterea opant virtutes in illo. Alij āt dicebāt qr helyas eſt. Alij vo dicebāt: qr pphera eſt quaſi vnus ex prophetis. Quo audito herodes ait. Quez ego decollaui ioānes: hic a mortuis reſurrexit.

A

¶ GLO. Poſt pdicationem diſcipuloꝝ ch̄ri: ⁊ miraculoꝝ opationē ɔueniēter euāgeliſta ſubiūgit de fama q̄ ɔſurgebat in pplo. Un dic. [Et audiuit hero. rex.] CHRY. Herodes iſte fili⁹ erat primi herodis: ſub q̄ ioſeph ieſuȝ duxerat in egyptū. Tetrarchā aūt mattheus noiat hūc atqȝ lucas tāꝙ pncipātez ſup q̄rtā ptē regni pris ſui. Romani. n. poſt mortē pris regnū in ptes q̄tuor diuiſerūt. Marc⁹ vo regē eū vocat: aut pris ɔſuetudine: aut qr h voto ei⁹ ɔgruū exiſtebat. HIERO. Seqt. [Manifeſtū. n. fctm ē nomē

Luc. 11.

ei⁹.] Lucernā. n. ſub modio abſcōdi fas n ē. [Et dicebāt.] ſ. aliq de turba [qr Ioānes bap. reſur. a mortuis.] Et ppea opant vir. in illo. BEDA. Quāta. n. fuit iudeoꝝ inuidia docemur. Ecce. n. ioānez de q̄ dcm̄ eſt: qr ſignū fecit nullū a mortuis potuiſſe reſurgē: nullo atteſtāte credebāt. Ieſuȝ

Actu. 2. mat. 28.

aūt approbatuȝ a deo vtutib⁹ ⁊ ſignis cui⁹ reſurrectionez angeli: apli: viri ac femine pdicabāt: non reſurrexiſſe: ſȝ furtim eē ablatū credere maluerūt. Qui cū dicerēt ioānez reſurrexiſſe a mortuis: ⁊ ppea virtutes opatas eē in illo: bñ

Maioris potētie futuri sūt sci post resurrectionem ꝙ antea.

de virtute reſurrectiōis ſenſerūt: q maioris potētie futuri ſunt ſci cū a mortuis reſurrexerint: ꝙ fuerūt cū carnis adhuc ifirmitate grauerent. Seqt. [Alij aūt dice. qr he. eſt.] THEO. Cōfutabat. n. multos hoies ioānes qn dicebat. Genimina viperarū. Sequit. [Alij aūt dicebant: qr pphe-

Luce. 3. Deu. 18.

B

ta eſt quaſi vnus ex pphetis.] CHRY. Mihi qdem vihunc pphetā dicere de quo moyſes dixit. Prophetā ſuſcitabit vobis deus de fratribus veſtris. Recte quidem: ſed quia manifeſte dicere trepidabant h eſt chr̄s. Moyſi vtebantur voce: ppriā ſuſpitionez velantes prepoſitoꝝ ſuoꝝ timore. Sequitur. [Quo audito: Hero. ait. Quem ego decol. Io. hic a mor. reſur.] Per ironiā hoc herodes expreſſe

pronũtiat. THEO. Uel aliter. Sciens herodes ꝙ ioã-
nem iuſtum exiſtentē ſine cauſa occiderat:credebat eũ a
mortuis ſurrexiſſe:⁊ ꝙ ex reſurrectiõe ſuſcepiſſet miracu-
loꝝ operationē. AVGV. de cõ. euã. In his aũt ṽbis lucas
marco atteſtat̃:ad hoc dũtaxat ꝙ alij dixerint non herodes
Luce.9. ioãnez ſurrexiſſe:ſ3 heſitãtez. Lucas cõmemorauit hero-
Q̃ño intelligat heſitatio herodis de chriſto. dem:verbaq3 ei⁹ ita poſuit dicẽtis. Joãnez ego decollaui.
Quis aũt eſt iſte de q̃ audio talia? Intelligẽdu3 eſt ãt poſt
hãc heſitationē ↄfirmaſſe in aĩo ſuo ꝙ ab alijs dicebat̃:cũ
ait pueris ſuis:ſicut matthe⁹ narrat:hic eſt ioãnes baptiſta:ipſe
mat.14 ſurrexit a mortuis. Aut ita ꝓnũtiãda ſunt hec ṽba:vt heſi-
tantē adhuc indicẽt:preſertim q2 ⁊ marcus qui ſupi⁹ dixerat
ab alijs dictũ fuiſſe:ꝙ ioãnes a mortuis reſurrexerit:in ex-
tremo tñ ipm herodez dixiſſe nõ tacet. [Quē ego decolla.
Joã. hic a mor. reſur.] Que itez ṽba duob⁹ modis ꝓnũtia-
ri pñt:vt aut ↄfirmãtis:aut dubitãtis intelligant̃.

Tex.4. ¶ Ipſe eni3 herodes miſit ac tenuit Joãnez:⁊
mat.14 vinxit eũ in carcerē ꝓp herodiadem vxorē phi-
Luce.9. lippi fratris ſui:q2 duxerat eã. Dicebat.n. ioan
nes herodi. Non licet tibi hẽre vxorē fratris tui.
Herodias aũt inſidiabat̃ illi:⁊ volebat occidere
eũ:nec poterat. Herodes aũt metuebat ioãnez
ſciẽs eũ virũ iuſtu3 ⁊ ſcm̃:⁊ cuſtodiebat eũ:⁊
audito eo multa faciebat:⁊ libẽter eum audie-
bat. Et cum dies opportunus accidiſſet:hero-
des natalis ſui cenã fecit principib⁹ ⁊ tribunis
⁊ primis galilee. Cũq3 itroiſſet filia ipſi⁹ hero
diadis ⁊ ſaltaſſet ⁊ placuiſſet herodi:ſimulq3
recũbẽtib⁹:rex ait puelle. Pete a me qd̃ vis ⁊
dabo tibi. Et iurauit illi:q2 quicqd petieris dabo
tibi:l3 dimidiũ regni mei. Que cũ exiſſet:dixit
mr̃i ſue. Quid peta3? At illa dixit. Caput ioã-
nis baptiſte. Cũq3 introiſſet ſtatim cũ feſtina-
tiõe ad regē petiuit dicẽs. Uolo vt ꝓtinus des
mihi in diſco caput ioãnis baptiſte. Et ↄtriſta
tus eſt rex. Propter iuſiurãdu3 ⁊ ꝓp ſil diſcũ-
bentes noluit ea3 ↄtriſtare:ſ3 miſſo ſpiculatore
p̃cepit afferri caput ioãnis in diſco:⁊ decolla-
uit eũ in carcere:⁊ attulit caput eius in diſco:⁊
dedit illud puelle:⁊ puella dedit mr̃i ſue. Quo
audito diſcipuli eius venerũt ⁊ tulerũt corpus
mat.14 eius:⁊ poſuerunt illud in monumento.

A ¶ THEO. Ex p̃miſſis Marcus euãgeliſta occaſionē ſu-
mẽs:hic de morte cõmemorat p̃curſoris dicẽs. [Ipſe.n. he
rodes miſit ac tenuit ioãnē:⁊ vinxit eũ in carcerē:ꝓp hero-
diadez vxorē fr̃is ſui:q2 duxerat eã.] BEDA. Uet⁹ nar
Exprimit q̃ fuerit iſte herodes:et que herodias. rat hyſtoria philippu3 herodis maioris filiũ ſub quo dñs
fugit in egyptũ:frẽ3 hui⁹ herodis:ſub q̃ paſſus eſt chriſt⁹:
duxiſſe herodiadez vxorē filiã regis arethe:poſtea ṽo ſoce
ru3 ei⁹ exortis q̃buſdã ↄ gene ſimultatib⁹ tuliſſe filiã ſuã:
⁊ in dolorem mariti prioris inimici ei⁹ nuptijs copulaſſe.
Ergo Joãnes baptiſta arguit herodē ⁊ herodiadē ꝙ illici-
tas nuptias fecerint:⁊ nõ liceat fratre viuẽte germano illi⁹
vxorē duc̃e. THEO. Lex ẽt p̃cipiebat ꝙ frater vxore3
fr̃is acciperet cũ defunct⁹ ꝓle3 nõ hẽret. Ibi aũt erat filia:
ꝓp qd̃ erãt nuptie ſcelerate. Seq̃t̃. [Herodias ãt inſi. illi:
B vole. oc. eũ:⁊ nõ poterat.] BEDA. Timebat.n. herodias
ne herodes aliqñ reſipiſcẽt:vel philippo fratri ſuo amic⁹
fieret atq3 illicite nuptie repudio ſoluerent̃. Seq̃t̃. [Hero
des aũt metu. Jo. q2 ſciebat eũ virũ iuſtũ ⁊ ſcm̃.] GLO.
Timebat inquã eũ reuerẽdo:ſciebat eni3 eũ eē iuſtu3 quo
ad hoĩes:⁊ ſanctũ quo ad deũ. [Et cuſtodiebat eũ] ne. ſ. ab
herodiade īterficeret̃. [Et audito eo multa faciebat] quia
putauit eũ ſpiritu dei loq. [Et libenter eũ audiebat] q2 re-
putabat vtilia que ab eo dicebant̃. THEO. Uide aūtē
q̃ntũ operat̃ ↄcupiſcẽtie rabies:q2 cũ herodes tãtã circa ioã-
nez hẽret reuerẽtiã ⁊ timorē:hoꝝ fit imemor:vt ſue fornica
tioni ꝓuideret. REMI. ſup mat. Libidinoſa.n. voluntas Libidinoſa voluntas coegit herodē ſanguinē ſundere.
eũ coegit in illu3 manũ mittere quē ſciebat iuſtũ ⁊ ſanctũ.
At per hoc dat̃ itelligi ꝙ min⁹ pctm̃ factu3 eſt ei cã maioris
peccati:ſcḋm illud. Qui in ſordib⁹ ē:ſordeſcat adhuc. Seq̃t̃.
[Et cũ di. op. acci. hero. nata. ſui ce. fe. p̃n. ⁊ tri. ⁊ p̃mis ga.] Apo.22
BEDA. Soli mortaliũ herodes ⁊ pharao legunt̃ diē na
talis ſui gaudijs feſtiuis celebraſſe:ſ3 vterq3 rex in fauſto
hoſpitio natiuitatē ſuã ſanguine fedauit. Uex herodes tã-
to maiore īpietate q̃nto ſanctũ ⁊ inocẽtē doctorē veritatis
occidit:⁊ hoc pro voto ac petitiõe ſaltatricis. Seq̃t̃.n. [Cũq3
intro. filia ip. hero. ⁊ ſal. ⁊ plac. hero. ſimulq3 recũ. rex ait.
Pete a me qd̃ vis ⁊ dabo tibi.] THEO. Du3.n. cõuiuiũ C
fit:ſathanas p puella3 ſaltat:⁊ iuſiurãdu3 ꝑficit̃ ſceleratũ.
Seq̃t̃.n. [Et iura. illi quia q̃cqd pet. da. tibi:l3 dimi. regni
mei.] BEDA. Nõ excuſat̃ ab hõicidio p iuramẽtũ. Jõ.n.
forte iurauit vt occaſionem inueniret occidẽdi:⁊ ſi p̃ris aut
matris interitũ poſtulaſſet:non vtiq3 cõceſſiſſet herodes.
Sequitur. [Que cu3 exiſ. di. ma. ſue: q̃d petam? At illa di.
ca. Jo. ba.] Digno operi ſaltationis:dignũ poſtulat̃ ſangui
nis p̃miũ. Seq̃t̃. [Cũq3 intro. ſtatim cũ feſ. ad re. pe. di. vo.
vt pro. des mi. in di. ca. Jo. ba.] THEO. Maligna mu-
lier [ꝓtinus] ſibi caput ioãnis dari petit. i. ſtati3 in illa ho-
ra. Timebat.n. ne herodes reſipiſceret. Seq̃t̃. [Et ↄtriſta-
tus eſt rex.] BEDA. Cõſuetudis eſt ſcripturaꝝ:vt opi-
niõnē multoꝝ ſic narret hyſtoricus:quõ eo tpe ab oĩb⁹ cre
debat̃:ſicut ⁊ ioſeph ab ipſa quoq3 maria appellat̃ pr̃ ieſu:
ita ⁊ nũc herodes dr̃ ↄtriſtat⁹:q2 hoc diſcũbentes putabant.
Diſſimulator.n. mẽtis triſtitiã p̃ferebat in facie:cũ letitia3
hẽret in mente:ſcelu ſq3 excuſat iuramẽto:vt ſub occaſione
pietatis impius fieret. Uñ ſeq̃t̃. [Propter iuſiurandu3 ⁊ ꝓp
ſimul diſcũbẽtes noluit eã ↄtriſtari.] THEO. Herodes D
q̃de3 nõ ſui cõpos ſed voluptuoſus iuſiurãdu3 impleuit:⁊
iuſtu3 interimit. Decebat aũt magis in hoc periurare ⁊ non
tantũ ſcelus operari. BEDA. Or aūtē ſubdit. Et ꝓp ſimul
recũbẽtes:vult oẽs ſceleris ſui eſſe ↄſortes:⁊ in luxurioſo
impuroq3 ↄuiuio cruẽte epule deferrent̃. Uñ ſeq̃t̃. [Sed
miſ. ſpi. pre. af. ca. ioã. in di.] THEO. Spiculator carni-
fex dr̃:qui ↄſtituit̃ ad hoĩes interficiẽdu3. BEDA. Non
aũt herode3 puduit caput occiſi hoĩs añ cõuiuas inferre.
Pharao ṽo nil talis veſanie cõmiſiſſe legit̃. Ex vtroq3 tñ
exẽplo ꝓbat̃ vtili⁹ eſſe nobis die3 mortis future timẽdo:⁊
caſte agẽdo ſepius in memoriã reuocare:q̃3 die3 natiuita-
tis luxuriãdo celebrare. Hõ.n. ad laborē naſcit̃ in mũdo:
⁊ electi ad requie3 per mortē trãſeunt e mũdo. Seq̃t̃. [Et
decol. eũ in carcere:⁊ attu. caput ei⁹ in diſco. ⁊ de. illũ puel-
le:⁊ puella dedit matri ſue.] GREGO. 3⁰ moraliu3. Nõ E
ſine grauiſſima admiratiõe perpẽdo ꝙ ille ꝓphetie ſpiri-
tu intra matris vterũ īplet⁹:quo iter natos mulierũ nemo mat.11. Joannis baptiſte ꝑfectio.
maior ſurrexit:ab iniquis in carcerem mittit̃:⁊ pro puelle
ſaltu capite truncat̃:⁊ vir tante ſeueritatis pro viſu turpiu3
morit̃. Nunqd credimus aliqd fuiſſe qd̃ in eius vita illa
ſic deſpecta mors tergeret? Sed qñ ille vel in cibo pecca-
uit:qui locuſtas ſolũmodo ⁊ mel ſylueſtre edit? Quando
cõuerſatiõe ſua offendere potuit qui de heremo nõ receſ-
ſit? Quid eſt ꝙ omnipotẽs deus ſic vehemẽter in hoc ſe-
culo deſpicit:quos ſic ſublimiter ante ſecula elegit:niſi hoc

qđ pietati fideliū pȝ:qꝛ idcirco ſic eos premit in infimis: qꝛ videt quō remuneret in ſūmis:ꝛ foras vſqȝ ad deſpecta deijcit:qꝛ intus vſqȝ ad incōprehēſibilia pducit. Hic ergo vnuſqſqȝ colligat:qđ illic paſſuri ſint quos reprobat:ſi hic ſic cruciat quos amat. BEDA. Seqꝛ. [Quo audito diſcipuli ei⁹ venerūt ꝛ tulerūt corp⁹ ei⁹: ꝛ poſuerūt illud in monumēto.] Narrat ioſeph⁹ vinctū ioānē in caſtellū macherōta adductū:ibiqȝ truncatū:narrat vō eccl'iaſtica hyſtoria ſepultū eū in ſebaſte paleſtine vrbe ꝙ quōdaȝ ſamaria dcā eſt. Decollatio āt ioānis:minoratione fame illi⁹ ꝙ chꝛs a pplo credebaꝛ inſinuat: ſic exaltatio ſaluatoris in cruce pfectū deſignabat fidei: qꝛ ꝛ ipſe ꝙ pus a turbis ppha eē credebaꝛ:dei fili⁹ a cūctis fidelib⁹ eſt agnitus. Un̄ ioānes quē oportebat minui:cū diurnuȝ lumē decreſcē icipit nat⁹
F eſt:dn̄s aūt eo tpe anni:quo dies creſcē incipit. THEO.
Myſtice. Myſtice āt herodē ꝙ iterpraꝛ pellice⁹ ppl's eſt iudeoꝝ:ꝙ hēbat vxorē.ſ.inanē gl'iā cui⁹ filia ſaltat ꝛ moueꝛ ēt nunc circa iudeos.ſ.falſus itell's ſcripturaꝝ:decapitauerūt ſiqdē ioānē.i.vbū pphericū ꝛ ſine capite chꝛo hn̄t eū. HIER.
Decollatio ioānis qđ ſignat. Uel alr. Caput legis qđ eſt chꝛs de corpe abſcindiꝛ ppo.i. iudaico pplo:ꝛ daꝛ gentili puelle.i.romane eccl'ie:ꝛ puella dat matri ſue adultere.i.ſynagoge crediture in fine. Corp⁹ ioānis ſepelliꝛ:caput in diſco collocatur. Littera humata tegiꝛ. Spiritus in altari honoraꝛ ꝛ ſumitur.

Tex.5. ¶ Et cōuenientes apl'i ad ieſum: renūtiauerūt ei oia que egerāt ꝛ docuerāt. Et ait illis. Uenite ſeorſum in deſertū locū: ꝛ requieſcite puſillum. Erāt eniȝ qui veniebāt ꝛ redibāt multi: ꝛ nec ſpatiuȝ manducādi habebāt. Et aſcēdentes in nauim abierūt in deſertū locū ſeorſum. Et vi-
Mat.9. derunt eos abeūtes: ꝛ cognouerūt multi: ꝛ pedeſtres de oibus ciuitatib⁹ cucurrerunt illuc: ꝛ preuenerūt eos. Et exiens vidit turbā multam ieſus: ꝛ miſert⁹ eſt ſup eos: qꝛ erāt ſicut oues nō hn̄tes paſtorē: ꝛ cepit illos docere multa.

A ¶ GLO. Poſtq̄ euāgeliſta narrauit mortē ioānis:narrat ea que chꝛs cum ſuis diſcipulis poſt morteȝ ioānis egerit dicēs. [Et cōue.apo.ad ieſuȝ renū.ei.oia que ege.ꝛ docue.] HIERO. Ad locū.n.vnde exeūt flumina reuertunꝛ:deo ſemp referūt grās miſſi ſup his ꝙ acceperant. THEO.
Non ſufficit docere: ſed opꝫ hn̄ operari. Diſcamus āt ꝛ nos cū in miſteriū aliqđ mittimur nō elongari:ꝛ vltra cōmiſſum offm̄ nō efferri:ſȝ mittentē viſitare ꝛ renūtiare ei oia ꝙ egim⁹ ꝛ docuim⁹. BEDA. Nō.n.ſoluȝ opꝫ docē ſȝ facē:nō ſoluȝ aūt ꝙ ipſi egerāt ꝛ docuerant apl'i dn̄o renūtiāt:ſȝ ēt que ioānes eis in docēdo occupatis
Mat.14. ſit paſſus:ꝛ ſui ꝛ ioānis diſcipuli dn̄o renūtiāt:ſic matthe⁹ deſcribit. Seqꝛ. [Et ait illis. Uenite ſeorſuȝ in deſertū locuȝ:ꝛ req.pu.] AVGV. de cō.euā. Hoc ꝯtinuo poſt ioānis paſſionē fcm̄ eē cōmemorat. Un̄ poſt hec fcā ſunt illa que pmo narrata ſūt:qb⁹ mot⁹ herodes dixit. Hic eſt ioā-
B nes bap. quē ego decollaui. THEO. In deſertū aūt recedit locū pp humilitatē. Quieſcē aūt facit chꝛs ſuos diſcipulos:vt addiſcāt ppoſiti:ꝙ ꝙ laborāt in ope ꝛ ſmone requieȝ pmerenꝛ:ꝛ ꝙ nō debēt ꝯtinue laborare. BEDA. Que aūt nec̄itas fuerit ꝯcedēde requi diſcipulis:oñdit cuȝ ſubdit. [Erāt.n.ꝙ ve.ꝛ redi.multi.ꝛ nec ſpatiū mādūcādi habebāt] vbi magna tpis illi⁹ felicitas de labore docētiuȝ ſit ꝛ diſcētiū ſtudio demſraꝛ. Seqꝛ. [Et aſce. in na. abierūt in deſertū locū ſeorſuȝ.] Non diſcipuli ſoli:ſȝ aſſūpto dn̄o aſcēdētes in nauiȝ:locū petiere deſertū vt matthe⁹ demōſtrat. Tentat aūt fidē turbaꝝ. Petēdo.n.ſolitudinē:an ſeqūrēt explorat. Ille ſequēdo ꝛ nō in iumētis aut vehiculis diuerſis:ſȝ ppo labore peduȝ quātā ſalutis ſue curā gerāt oñdunt. Seqꝛ. [Et viderūt eos abeū.ꝛ cog.multi:ꝛ pedeſ. de oib⁹ ciuitatib⁹ cucurrerūt illuc ꝛ pue.eos.] Dum pedeſtres eos pueniſſe dicit:oſtēdiꝛ qꝛ nō in aliā maris ſiue iordanis ripā:nauigio puenerūt diſcipuli cū dn̄o:ſed pxima eiuſdē regionis loca adierūt:quo ēt idigne pedeſtres poterant puenire. THEO. Ita tu chꝛiȝ nō expectās ꝙ ipſe re-
uocet:ſȝ pcurrēs eū puenias. Seqꝛ. [Et exiēs vi.tur.mul. C
ieſus ꝛ miſ.eſt ſup eos:qꝛ erāt ſic oues nō hn̄tes paſtorē.] 3.reg.22.
Phariſei lupi exīſtes rapaces:nō paſcebāt ppl'm:ſȝ deuorabāt. Propter h ad chꝛiȝ veꝝ cōgreganꝛ paſtorē:ꝙ tradidit illis cibū ſpūalēȝ.ſ.vbū dei. Un̄ ſeqꝛ. [Et cepit eos docere multa.] Uidēs.n.eos ꝙ miraculoꝝ occaſione eū ſeqbanꝛ pre lōgitudie vie feſſos eoꝝ miſert⁹:voluit eoꝝ ſatiſfacere volūtati docēdo eos. BEDA. Matthe⁹ dic̄ ꝙ curauit languidos eoꝝ. Hoc eſt.n.veraciter pauperuȝ miſereri:eis veritatis viaȝ docēdo apire:ꝛ moleſtias corpales auferre. HIERO. Myſtice aūt ſeorſuȝ ducit dn̄s quos elegit:vt inter malos viuentes:mala nō intendant:vt loth in ſodomis: ꝛ iob in terra hus: ꝛ abdias in domo achab. BEDA. Derelicta ēt iudea in deſerto eccl'ie pdicatores ſancti:ꝙ apđ iudeos tribulationū ſarcina pmebanꝛ:de grā fidei gētib⁹ collata requiē nacti ſūt. HIERO. Puſilla tn̄ eſt h ſanctis requies:lōg⁹ labor:ſȝ poſtea dr̄ illis:vt requieſcāt a laborib⁹ ſuis. Sicut āt in archa noe aīalia ꝙ intus erāt foris mittebanꝛ:ꝛ que foris erant intro erūpebāt:ſic agiꝛ in eccl'ia:iudas receſſit:latro acceſſit:ſed q̄diu recediꝛ a fide in eccl'ia nō eſt requies ſine merore. Rachel.n.plorās filios ſuos noluit ꝯſolari. Non eſt etiā hoc cōuiuium in quo bibiꝛ vinū nouū:cū cantabiꝛ canticū nouū ab hoībus nouis:cū mortale hoc induerit imortalitatē. BEDA. Chꝛiȝ aūt petentē deſerta gentiuȝ:multe fideliū caterue relictis mēnibus priſce conuerſationis ſequūtur.

Myſtice.
Gen.19.
Job.1.
D
Apo.14.
Gen.7. ꝛ.8.
Mat.27.
Luc.23.
Hier.31.
1.Cor.15.
Phariſei non paſcebant ppl'ȝ ſed deuorabant.
mat.14

Tex.6. ¶ Et cū iam hora multa fieret:acceſſerūt diſcipuli ei⁹ dicētes. Deſert⁹ eſt loc⁹ hic:ꝛ iaȝ hora pteriuit:dimitte illos vt euntes in pxias villas ꝛ vicos emāt ſibi cibos quos mādūcēt. Et rn̄- mat.14
dens ait illis. Date illis mādūcare. Et dixerūt Luce.9.
ei:euntes emam⁹ ducētis denarijs panes:ꝛ da- Jo.6.
bim⁹ illis mādūcare. Et dicit eis. Quot panes hētis: Ite ꝛ videte. Et cū cognouiſſent dicūt. Quinqȝ ꝛ duos piſces. Et pcepit illis vt accūbere facerēt oēs ſcḋm ꝯtubernia ſup viride fenū. Et diſcubuerūt in ptes per cētenos ꝛ per qnq̄genos. Et acceptis qnqȝ panib⁹ ꝛ duob⁹ piſcibus intuēs in celuȝ:benedixit ꝛ fregit panes ꝛ dedit diſcipulis ſuis vt ponerēt an̄ eos: ꝛ duos piſces diuiſit oib⁹. Et mādūcauerūt oēs: ꝛ ſa-
turati ſunt. Et ſuſtulerunt reliqas fragmentoꝝ mat.14
duodeciȝ cophinos plenos: ꝛ de piſcib⁹. Erāt Jo.6.
aūt qui manducauerūt quinqȝ milia viroꝝ.

¶ THEO. Preponēs dn̄s qđ vtilius eſt.ſ.cibū ſermonis A
dei:deinde etiā corpalēȝ cibū prebuit turbe. Ad cui⁹ narrationē euāgeliſta accedit dicēs. [Et cum iam hora multa fieret:acceſ.diſ.ei⁹ di. Deſer.lo.eſt hic.] BEDA. Horam multā veſpertinū tps dicit. Un̄ lucas dicit. Dies autē ceperat declinare. THEO. Uide autē quō diſcipuli chꝛi circa holuȝ amorē pficiunt. Turbaꝝ.n.miſerti accedunt ad chꝛm:ꝛ pro eis intercedūt. Dn̄s aūt tentauit eos ſi eius virtutē tantā eſſe cognouerant ꝙ turbas paſcere poſſet.
Diſcipuloꝝ chꝛi pietate deſcribitur.

Uñ ſeqꝛ. [Et rñdens ait illis. Date eis man.] BEDA.
Prouocat etiã aplos:ꝟ dicẽs ad fractionẽ panis: vt illis ſe
nõ hẽc teſtãtib⁹ magnitudo ſigni notioꝛ fieret. THEO.
Diſcipuli ãt arguebãt eũ tãq̃ ignorãtẽ q̃d illis eẽt neceũm
ad tantã mltitudinẽ turbaꝝ paſcẽdã. Uñ turbati rñdent.
Seqꝛ.n. [Et dixe.ei. Eũtes emamus de.du.pa.ꝛ dabi.illis
Jo.6. mã.] AVGV. de cõ.euã. Hoc philipp⁹ apud ioãnẽ rñ
det:ſꝫ marc⁹ a diſcipulis rñſuꝫ eẽ cõmemorat: volẽs itelli
ꝟ ex oꝛe ceteroꝝ philippũ rñdiſſe: q̃q̃ ꝛ plalez nũm pro
ſinglari vſitatiſſime ponẽ potuerit. Sequiꝛ. [Et dicit eis.
Quot pa.habe.ite ꝛ vi.] Hoc a dño fcm̃ eẽ ceteri euangeli
ſte pt̃miſerũt. Seqꝛ. [Et cũ cog.dicũt:gnqꝫ ꝛ du.pi.] Qꝛ
Jo.6. andreas apd̃ ioãnẽ de gnqꝫ panib⁹ ꝛ duob⁹ piſcib⁹ ſuggeſ
ſerit:ꝟ ceteri euãgeliſte plalez nũm pro ſinglari ponẽtes
ex diſciploꝝ pſona retulerũt. Seqꝛ. [Et pce.illis vt accũ.
fa.om.ſm ꝯtu.ſup vi.fe.ꝛ diſcu.in ptes p cẽ.ꝛ gnq̃.] Qꝛ aũt
Luce.9. lucas dic̃ gnq̃genos iuſſos eẽ diſcũbẽ. Marcus võ gnq̃ge
nos ꝛ cẽtenos: iõ nõ ꝟ mouet: qꝛ vn⁹ ptẽ dixit: alter totuꝫ.
Qui eniꝫ de centenis retulit: hoc retulit q̃d ille pretermiſit.
B THEO. Per ꝟ aũt daꝛ itelli q̃ ſeq̃ſtrati diſcubuerũt p
ptes ꝛ ptes. In greco.n. q̃d ꝟ di ſm ꝯtubernia duplicaꝛ: ac
ſi diceref: p ꝯtubernia ꝛ cõtubernia. Seqꝛ. [Et acce.gnqꝫ
pa.ꝛ duo.piſ.ituẽs in ce.bñdixit ꝛ fre.pa.ꝛ de diſ.ſu.vt po.
añ eos:ꝛ duos piſ. diuiſit oĩb⁹.] CHRY. Decẽter aũt in
Ut cibũs benedicẽs panẽ in celũ aſpexit. celũ aſpexit: qꝛ in deſerto mãna accipiẽtes iudei: de deo di
cere attẽtauerũt. Nũgd poterit dare panez? Ne võ ꝟ ꝯtin
gat añq̃ facẽt ad priez retulit q̃d erat facturus. THEO.
Pſ.77. Intueꝛ ẽt in celũ: vt iſtrueret a deo petẽ eſcã ꝛ nõ a diabo
lo ſic faciũt illi:q alienis iniuſte laboꝛib⁹ nutriũꝛ. Ex ꝟ ẽt
turbis tũc innuit q̃ nõ eẽt deo ꝯtri⁹:ſꝫ deũ iuocaret. Dat aũt
panẽ diſcipulis apponẽdũ turbis: vt tractãdo panẽ nõ du
biũ ſꝫ miraculũ videaꝛ. Seqꝛ. [Et mã.oẽs:ꝛ ſa. ſũt:ꝛ ſuſt.
reli.fra.xij.cophi.] Duodeciꝫ cophini ſupabũdãt fragmẽ
toꝝ: vt q̃libꝫ aploꝝ vnũ cophinũ ſup humerũ appoꝛtãte:
ineffabile miraculuꝫ videaꝛ. Supabũdãtis.n. ṽtutis erat
nõ ſolũ tot hoĩes paſcẽ: ſꝫ ꝛ tantã ſupabũdãtiã relinquere
Exo.16. fragmẽtoꝝ. Moyſes.n. tñ mãna dabat: ſm vniuſcuiuſqꝫ
necitatẽ illud largiebaꝛ: ſupfluũ võ vermib⁹ ſcaturiebat.
3.reg.17 Helyas etiã viduã paſcẽs: q̃tũ ei erat ſufficiẽs tribuebat:
C Ieſus võ tãq̃ dñs ſupabũdãter opabaꝛ. BEDA. Myſti
Myſtice. ce ãt die declinata turbas ſaluatoꝛ reficit: qꝛ vel fine ſecu
loꝝ ppiquãte: vl' cũ ſol iuſtitie pro nob̃ occubuit: a ſpũalis
inedie ſum⁹ tabe ſaluati. Prouocat aplos ad fractionẽ pa
nis: inſinuãs q̃ q̃tidie p eos ieiuna ſũt coꝛda nr̃a paſcẽda:
eoꝝ.ſ.lr̃is ꝛ exẽplis. Per gnqꝫ panes quinqꝫ moſayce le
gis libri: per duos piſces pſalmi ſunt ꝛ prophete figurati.
THEO. Uel duo piſces ſunt piſcatoꝝ ſmones.ſ.eple ꝛ
euãgeliũ. BEDA. Qꝛ võ gnqꝫ ſũt exterioꝛis hoĩs ſenſus:
gnqꝫ milia viri dñꝫ ſecuti: deſignãt eos q in ſeclari adhuc
habitu poſiti: exterioꝛib⁹ bñ vti nouerũt. GREGO.16⁰
moꝛa. Diuerſi ꝯuiuãtiũ diſcubit⁹ diſtõnes eccliaꝝ q̃ vnaꝫ
catholicã faciũt deſignãt. Jubilei ãt reqes gnq̃genarij nũi
myſterio ꝯtineꝛ: ꝛ gnq̃genari⁹ bis duciꝛ vt ad cẽtenariuꝫ
pueniaꝛ. Qꝛ g̃ prius a malo q̇eſciꝛ ope vt poſt aĩa plenius
q̇eſcat in cogitatiõe: alij gnq̃genarij: alij cẽteni diſcũbunt.
D BEDA. Sup fenũ ãt diſcũbẽtes dñicis paſcũꝛ alimẽtis:
Dñs adueniẽs legẽ ꝛ ꝓphetias pdicauit ꝛ declarauit. qui p ꝯtinẽtiã calcatis ꝯcupiſcẽtijs audiẽdis iplẽdiſqꝫ dei
ṽbis operã ipẽdũt. Saluatoꝛ ãt nõ noua creat cibaria: qꝛ
veniẽs in carne nõ alia q̃ que pdicata ſũt pdicãt: ſꝫ legis ꝛ
ꝓphaꝝ ſcripta q̃ grauida ſint myſterijs grẽ demrat. In
tueꝛ in celuꝫ vt ibi lucẽ doceat eẽ querẽdã. Frãgit ꝛ añ tur
bas ponẽda diſtribuit diſcipulis: qꝛ ſacra ꝓphetie ſanctis
doctoꝛib⁹ q hec toto oꝛbe pdicent patefecit. Q̃d turbis ſu
pereſt a diſcipulis tolliꝛ: qꝛ ſacratioꝛa myſteria q̃ a rudib⁹
capi nequeũt: nõ negligẽter omittẽda: ſꝫ ſũt iq̇rẽda pfectꝭ.

Nã p cophios.xꝛ.apli ꝛ ſequẽtes doc ͤ ͤ ͤ figuraꝛ: foꝛis gdẽ
hoĩb⁹ dſpecti: ſꝫ int⁹ ſaluatoꝛis cibi reliquijs cumulati. Cõ
ſtat eniꝫ cophinos opa ſuilia geri ſolere. HIERO. Uel Duodeciꝫ cophini fragmẽtoꝝ panis gd ſignant.
duodeciꝫ cophini pleni fragmẽtis colliguntꝛ: cũ ſint ſuper
thꝛonos iudicãtes.xij.trib⁹ iſrael: q ſũt fragmẽta Habraã:
Iſaac: ꝛ Jacob: quãdo ex irſael reliquie ſalue fient.
¶ Et ſtatim coegit diſcipulos ſuos aſcẽdere na Tex.7.
uim: vt pcederẽt eũ trãs fretũ ad bethſaidã: dũ
ipſe dimitteret pplꝫ. Et cũ dimiſiſſet eos: abijt
in montẽ oꝛare. Et cũ ſero eẽt erat nauis in me
dio mari: ꝛ ipſe ſolus in terra. Et vidẽs eos la
boꝛãtes in remigãdo: erat.n. vent⁹ ꝯtrius eis: ꝛ
circa q̃rtã vigiliã noctis venit ad eos ambulãs
ſupra mare: ꝛ volebat pterire eos. At illi vt vi mat.14.
derũt eũ ambulãtẽ ſupra mare: putauerũt phã
taſma eẽ: ꝛ exclamauerũt. Oẽs.n. viderũt eũ:
ꝛ ꝯturbati ſunt. Et ſtatiꝫ locut⁹ eſt cũ eis: ꝛ di
xit eis. Confidite: ego ſum. Nolite timere. Et
aſcẽdit ad illos in nauiꝫ: ꝛ ceſſauit ventus. Et
plus magis intra ſe ſtupebãt. Nõ.n. itellexerũt mat.14.
de panibus: erat eniꝫ coꝛ eoꝝ obcecatum.
¶ GLO. Dñs gdẽ in miraculo paniũ q̃ eſſet ꝯditoꝛ rerũ A
oñdit: nũc ãt ambulãdo ſup vndas q̃ hẽet coꝛp⁹ ab omni
pctõꝝ grauedie liberũ edocuit: ꝛ in placãdo vẽtos: vnda
rũqꝫ rabiẽ ſedãdo: q̃ elẽtis dñareꝛ mõſtrauit. Uñ di. [Et
ſtatiꝫ coe.diſ.ſuos aſc.na. vt pre.eũ trãs fretũ ad beth.duꝫ
ipſe dimit.pplꝫ.] CHRY. Dimittit gdẽ pplm in bñdi
ctiõe ꝛ aliqb⁹ curatiõib⁹. Coegit ãt diſcipulos: qꝛ nõ de fa
cili ab eo poterãt ſepari: ꝛ ꝟ gdẽ tũ pp nimiũ affectũ quẽ
ad eũ hẽbãt: tũ qꝛ ſollicitabãꝛ q̃lr ad eos vẽiret. BEDA.
Merito ãt mouet q̃uo marc⁹ dicat pacto miraculo paniũ:
diſcipulos veniſſe trãs fretũ bethſaidã: cũ videaꝛ lucas di
cere q̃ in locis bethſaide fcm̃ fuerit miraculuꝫ illud? Niſi
foꝛte itelligam⁹ q̃ lucas ait in deſertũ locũ q eſt bethſaida:
nõ ipſi⁹ itima ciuitatis: ſꝫ loca deſerti ad eã ptinẽtia eẽ de
ſignata. Marc⁹ aũt dicit vt pcederẽt eũ ad bethſaidã: vbi
ipſa ciuitas notaꝛ. Seqꝛ. [Et cũ di.eos: abijt i mon.oꝛaꝛ.]
CHRY. Qꝛ decet itelligẽ de chõ ſm q̃ eſt hõ: ꝟ ẽt fecit B
iſtruẽs nos aſſiduos eẽ in oꝛone. THEO. Dimiſſa auteꝫ
turba aſcẽdit oꝛaꝛ. Requieꝫ.n. ꝛ ſilẽtiũ oĩo exigit. BEDA.
Nõ oĩs ãt q oꝛat aſcẽdit in montẽ: ſꝫ q bñ oꝛat: q deũ oꝛã
do q̃rit. Qui võ de diuitijs aut honoꝛe ſeculi aut de inimici
moꝛte obſecrat ipſe in iſimis iacẽs viles ad deũ pces mit
tit. Quare aũt dñs dimiſſo pplo in montẽ oꝛatur⁹ adierit,
Joãnes declarat dicẽs: ieſus g̃ cũ cognoviſſet: qꝛ vẽturi eẽnt Joh.6.
vt raperẽt eũ: ꝛ facerẽt eũ regẽ: fugit iteꝝ in mõtẽ ipſe ſo
lus. Seqꝛ. [Et cũ ſero eẽt erat nauis in me.ma.ꝛ ipſe ſolus
in terra.] THEO. Permiſit ãt dñs piclitari diſcipulos
vt patiẽtes fierẽt. Uñ nõ ſtatiꝫ eis aſtitit: ſꝫ p totã noctem
piclitari pmiſit: vt docẽt eos patiẽter expectare: ꝛ nõ a pn⁹
ſperare in tribulatiõib⁹ ſubſidiũ. Seqꝛ.n. [Et videns eos
labo.in remi.erat.n.vẽt⁹ ꝯtri⁹ eis: ꝛ circa 4ᵃᵐ vigiliã noctis
venit ad eos amb. ſup ma.] CHRY. Quattuoꝛ vigilias Que dicũꝛ quatuoꝛ vigilie noctis.
noctis dic̃ ſacra ſcriptura: vnãquãqꝫ diuidẽs i tres hoꝛas.
Uñ q̃rtã vigiliã dic: q̃ eſt poſt hoꝛã nonã.ſ.in hoꝛa.x.vl' po C
ſterioꝛi hoꝛa. Seqꝛ. [Et vo.pte.] AVGV. de con.euan.
Q̃uo ãt ꝟ itelligẽ potuerũt: niſi qꝛ in diuerſuꝫ ibat: eos vo
lens pterire tãq̃ alienos a qb⁹ ita nõ agnoſcebaꝛ: vt phã
taſma putareꝛ. Seqꝛ.n. [At illi vt vi.eũ am.ſupra ma.pu.
phã.eẽ: ꝛ excla.Oẽs.n.eũ vide.ꝛ ꝯtur.ſũt.] THEO. Un
de aũt qm̃ cuꝫ chõs debebat coꝝ pericula cõpeſcere: tunc

maiorē eis incutit timorē. Sed ſtatim per vocē ꝯfortauit eos. Seq̄t̃.n. [Et ſtatim locut⁹ eſt cū eis: ⁊ dixit eis. Cōfidite: ego ſuʒ no. time.] CHRY. Statiʒ āt in voce cognouerūt eū: ⁊ timor ſolut⁹ eſt. AVGV. de cō. euā. Quō ḡ eos volebat p̄terire: quos pauētes ita ꝯfirmat: niſi q2 illa volūtas p̄tereūdi ad eliciēduʒ illū clamorē valebat: cui ſubueniri oportebat? BEDA. Scripſit aūt Theodorus ſamaritan⁹ quōdā ep̄s: corꝑale pōdus nō habuiſſe dn̄m ſʒ carneʒ: ſʒ abſq3 pōdere ſuꝑ mare ambulaſſe: ſʒ fides catholica pōdus ſm carnē hīe eū ꝑdicat. Ait.n. Dionyſius. Ignoramus q̄lr nō īfuſis pedib⁹ corꝑale pōdus hn̄tib⁹ ⁊ māle onus: deambulat in humidā ⁊ inſtabilē ſubaʒ. THEO. Deīde ꝑ īgreſſū in nauiculaʒ dn̄s cōpeſcuit tēpeſtatē. Sequit̃.n. [Et aſcē. ad il. in na. ⁊ ceſ. vēt⁹.] Magnū q̄dē miraculuʒ eſt ꝙ ambulat dn̄s ſuꝑ mare: ſʒ tēpeſtas ⁊ vēti ꝯtrietas oppoſita fuerūt ꝑꝑ maius miraculuʒ. Apl'i.n. ex miraculo q̄nq3 panū nō intelligētes chr̄i potētiā: nūc ex maris miraculo plen⁹ cognouerūt. Uñ ſeq̄t̃. [Et plus īt̄ra ſe ſtupebāt. Nō.n. itelle. de panib⁹.] BEDA. Stupebāt q̄deʒ carnales adhuc diſcipuli v̄tutū magnitudinē: necduʒ tñ in eo v̄itatē dīne maieſtatis cog̃ſcē volebāt. Uñ ſeq̄t̃. [Erat eniʒ cor eoꝝ obcecatū.] Myſtice aūt labor diſcipuloꝝ in remigando ⁊ vent⁹ ꝯ̄riꝰ: labores ſancte eccl'ie deſignat: q̄ īter vndas ſeculi aduerſantes: ⁊ īmūdoꝝ flatus ſpūuʒ: ad q̄etē p̄rie celeſtis ꝑuenire conant̃. Bn̄ aūt dī: q2 nauis erat in medio maris: ⁊ ipſe ſolus in terra: q2 nōnūq̄ eccl'ia tātis gētiliū p̄ſſuris afflicta eſt: vt redēptor ipſi⁹ eā ꝑſus deſeruiſſe videret̃. Sʒ videt dn̄s ſuos laborātes in mari: q2 eos ne in tribulatōib⁹ deficiāt: ſue reſpcū pietatis corroborat: ⁊ aliq̄n manifeſto adiutorio liberat. Quarta āt vigilia venit ad eos diluculo appropiquāte: q2 hō mētē cū ad ſupni lumē p̄ſidiȳ erexerit: aderit dn̄s ⁊ tētationū p̄icula ſopieñ. CHRY. Uel p̄ᵃ vigilia eſt vſq3 ad diluuiū: ſc̄da vſq3 ad moyſen: tertia vſq3 ad aduētuʒ dn̄i: in q̄rta venit dn̄s ⁊ diſcipulis locut⁹ ē. BEDA. Sepe āt fideles in tribulatiōe poſitos: ſupna pietas deſeruiſſe viſa eſt: vt q̄ſi laborantes in mari diſcipulos p̄terire ieſus voluiſſe putaret̃. Adhuc aūt heretici putāt phantaſma fuiſſe dn̄m: nec verā aſſumpſiſſe carnē de virgine. HIERO. Dicit āt eis. Cōfidite: ego ſum: q2 videbimus eū ſicuti eſt. Ceſſauit aūt ventus ⁊ ꝓcella ieſu ſedente. i. regnante in naui que eſt vniuerſa eccleſia. BEDA. In quocūq3 etiā corde per grāʒ ſui adeſt amoris: mox vniuerſa vitioꝝ ⁊ aduerſantis mūdi ſiue ſpirituum malignoꝝ bella compreſſa quieſcunt.

Tex.8. mat.14 ¶ Et cū tranſfretaſſent venerūt in terrā genezareth: ⁊ applicuerūt. Cūq3 egreſſi eēnt de naui ꝯtinuo cognouerūt eū: ⁊ ꝑcurrētes vniuerſam regionē illam ceperūt in grabatis eos q̄ ſe male hēbāt circūferre vbi audiebāt eū eſſe. Et quocūq3 introibat in vicos vel in villas aut in ciuitates: in plateis ponebāt infirmos: ⁊ deprecabant̃ eū vt vel fimbriā veſtimēti eius tangerēt. Et quotquot tangebant euʒ ſalui fiebant.

A ¶ GLO. Q2 euāgeliſta expoſuerat periculuʒ qđ diſcipuli in nauigādo ſuſtinuerāt: ⁊ q̄uō fuerāt liberati: nūc oñdit q̄ nauigādo ꝑuenerit: dicēs. [Et cū trāſfre. ꝑue. in terrā gene. ⁊ applicuerūt.] THEO. Poſt magnū āt ſpatiū tp̄is ad ꝑdictum locū dn̄s trāſfretauit. Et ideo euāgeliſta ſubdit. [Cūq3 egreſſi eſſent de naui ꝯtinuo cog̃uerūt eū.] ſ. incole. BEDA. Cognouerūt āt eū rumore nō facie: vl' p̄e ſignoꝝ magnitudine ⁊ vultu plꝛimis not⁹ erat. Uide āt q̄ta fides ſit hoīuʒ terre geneçareth: vt nō p̄ntiū tm̄ ſalute ꝯtēti ſint: ſʒ mittāt ad alias ꝑ circuitū ciuitates: q̄ oēs currāt ad medicū. Uñ ſeq̄t̃. [Et ꝑcur. vniuer. regi. illā: ceperūt in graba. illos qui ſe male habebāt circūferre vbi audi. eum eſſe.] THEO. Nō.n. ad domos inuitabāt eū vt curaret: ſʒ magis ipſi male hn̄tes afferebant̃ ad eū. Uñ ēt ſeq̄t̃. [Et quocūq3 itroi. in vicos aut in vil. aut in ciui. in plateis ponebāt infirmos ⁊ depreca. eū: vt vel fimb. veſti. eius tangerent.] Miraculuʒ.n. qđ circa mulierē hemorroiſſaʒ ꝯtigerat: ad aures multoꝝ deuenerat: ⁊ multā fideʒ eis dabat ex q̄ ſanabant̃. Seq̄t̃.n. [Et quotquot tāgebāt eū: ſalui fiebant.]

B

BEDA. Myſtice aūt fimbriā veſtimēti ei⁹ minimū mādatū intellige: qđ q̄cūq3 trāſgreſſus fuerit: minim⁹ vocabit̃ in regno celoꝝ: vel aſſumptionē carnis: per quā venimus ad v̄buʒ dei: ⁊ illi⁹ poſtea fruimur maieſtate. HIERO. Or aūt di. [Et quotquot tangebāt eū ſalui fiebāt] īplebit̃ q̄n fugiet dolor ⁊ gemitus.

Myſtice declaratur miraculum factum in hemorroiſſa.

Cap. VII.

Tex.1. ET ꝯuenerūt ad eū phariſei ⁊ q̄dā de ſcribis: venīētes ab hieroſolymis: ⁊ cuʒ vidiſſent quoſdā ex diſcipl'is ei⁹ cōibus manib⁹. i. nō lotis mādūcare panes vituperauerūt. Phariſei.n. ⁊ oēs iudei niſi crebro lauerint man⁹ nō mādūcāt: tenētes traditionē ſenioꝝ: ⁊ a foro niſi baptizent̃ non comedūt. Et alia mlta ſūt q̄ tradita ſūt illis ſuare: baptiſmata calicū ⁊ vrceoꝝ ⁊ eramētoꝝ ⁊ lectoꝝ. Et īterrogabāt eū phariſei ⁊ ſcribe. Quare diſcipuli tui nō ambulāt iuxta traditionē ſenioꝝ: ſʒ cōib⁹ manib⁹ mādūcāt panē? At ille rñdēs dixit eis. Bn̄ ꝓphauit Iſaias de vobis hypocritis: ſic ſcriptū eſt. Pplus hic labijs me honorat: cor āt eoꝝ lōge eſt a me. In vanū āt me colunt docētes doctrinas ⁊ p̄cepta hoīuʒ. Derelinquētes eniʒ mādatū dei tenētes traditiones hoīuʒ baptiſmata vrceoꝝ ⁊ calicuʒ ⁊ ſilia his facitis multa. Et dicebat illis. Bn̄ irritū feciſtis p̄ceptū dei: vt traditionē veſtram ſeruetis. Moyſes eniʒ dixit. Honora prēʒ tuū ⁊ mrēm tuā: ⁊ q̄ maledixerit prī vel mrī morte moriat̃. Uos aūt dicitis. Si dixerit hō patri aut matri corban: qđ eſt donū q̄ḋcūq3 ex me tibi profuerit: ⁊ vltra nō dimittitis eū q̄cq̄ facē patri ſuo aut mrī: reſcindētes v̄bū dei ꝑ traditionē vr̄aʒ quā tradidiſtis. Et ſilia h⁹ multa facitis.

mat.15. Iſa.29. mat.15. Exo.20. Deut.5. Leui.20

A ¶ BEDA. Hoīes terre geneçareth q̄ min⁹ docti videbāt̃: nō ſolū ipſi veniūt: ſʒ ⁊ ſuos īfirmos adducūt ad dn̄ʒ: vt vl' fimbriā ei⁹ mereāt̃ ꝯtingē. At v̄o phariſei ⁊ ſcribe q̄ doctores eē ppl'i debuerāt nō ad q̄rēduʒ medelam: ſʒ ad mouēdas q̄ōnuʒ pugnas ad dn̄m ꝯcurrūt. Uñ di. [Et ꝯuenerūt ad eū pha. ⁊ q̄dā de ſcri. ve. ab hiero. ⁊ cū vi. q̄ſdā de diſci. eius cōib⁹ ma. i. nō lotis mā. pa. vituperauerūt.] THEO. Diſcipuli nāq3 dn̄i inſtructi ea q̄ virtutis tm̄ ſunt opari nō lotis manib⁹ ſimplr̄ comedebāt: phariſei aūt volētes occaſionē inuenire: h̄ acceperūt: ⁊ nō vtiq3 vituperabāt eos vt legis trāſgreſſores: ſʒ q2 traditiones ſenioꝝ trāſgrediebāt̃. Uñ ſeq̄t̃. [Phariſei eniʒ ⁊ oēs iudei niſi crebro la. ma. nō mā. te. tradi. ſenioꝝ.] BEDA. Spiritualia eniʒ ꝓphaꝝ verba carnaliter accipiētes: que illi de cordis ⁊ operis caſtigatione precipiebāt: dicentes. Lauamini mundi eſtote ⁊ mundamini qui fertis vaſa domini: iſti de corpore ſolo

Phariſei q̄re apl'os culpabant de cōeſtiōne ſine manuū lotiōe.

B

Iſa.1. Iſa.50.

lauãdo ſuabãt. Supſtitioſa ḡ eſt boiuʒ traditio: ſemel lotos ob mãducãduʒ panẽ crebri⁹ lauare ⁊ a foro niſi baptiʒent nõ comedere. Sʒ neciuʒ eſt eos q panẽ de celo deſcẽdentẽ pticipare deſiderãt: crebro elẏmis lachrymis ⁊ alijs iuſtitie fructib⁹ ſua opa purgare. Neciuʒ ẽt eſt ingnamẽta que ex tpalib⁹ negocioꝝ curis gſcꝗ ꝯtrerit: ſubſequẽti bonaꝝ cogitationũ ⁊ actuũ pmũdet iſtãtia. Fruſtra aũt iudei lauãt manus ⁊ a foro baptiʒant: qdiu ꝯtẽnũt fonte ablui ſaluatoris. In vanũ baptiſma ſuãt vaſoꝝ q corpoꝝ ſuoꝝ ⁊ cordiũ negligũt abluere ſordes. Seq̄. [Et iter. eu pha. ⁊ ſcri. di. Quare diſc. tui nõ am. iuxta tra. ſe. ſʒ cõib⁹ manib⁹ mã. pa.] CHRY. ſup mat. Mira phariſeoꝝ ſcribarũqʒ ſtultitia: dei filiũ arguũt: qre traditiões boiuʒ ⁊ pcepta nõ ſuet. Cõe ãt h̃ p imũdo ponit̃. Ppl's. n. iudeoꝝ pt̃ dei ſe eẽ iactitãs: cões cibos vocat qbus oẽs vtunt̃. HIERO. Phariſeoꝝ ãt ſupfluũ latratũ furca rõnis obtũdit. i. moyſi ⁊ iſaie iterptatiõe: vt nos aduiſantes hẽticos v̄bo ſcripture vincam⁹. Un̄ ſeq̄. [At ille rñdẽs ait. Bn̄ pphe. de vob

Iſa. 52. hypo. Iſaias ſic̄ ſcriptũ eſt. Ppl's h̃ labijs me honorat: cor aũt eoꝝ lõge eſt a me.] CHRY. Qz. n. nõ de legis tranſgreſſione: ſʒ ſenioꝝ diſcipulos accuſabãt: iniurioſe ipſos cõfundit hypocritas vocãs: q̄ſi cõmẽdãtes cũ reuerẽtia q̄dã id qd nõ ꝯueniebat. Supaddit aũt iſaie pphe v̄bũ: q̄ſi de eis dc̃m: ac ſi dicer̃. Sic̄ hi de qb⁹ di̇ q dẽu labijs honorãt: cor aũt eoꝝ ab eo lõge eſt: inanũ pietateʒ cuſtodire ſe dñt: doctrinas hoiuʒ honorãtes: ita ⁊ vos qui derelinqtis id qd interi⁹ curabile eſt: ⁊ iuſtitiã colẽtes accuſatis. HIERO. Traditio aũt phariſayca i mẽſis ⁊ vaſis abſcidẽda eſt ⁊ radenda. Sepe. n. traditiõib⁹ hoiuʒ mãdata dei cedunt. Un̄ ſeq̄. [Derelinquẽtes mãda. dei te. tra. hoiuʒ: baptiſma vr

D ceoꝝ.] CHRY. Ut ãt eos arguat tãq̄ dei reuerẽtiã non ſuãtes: pp traditionẽ a ſenioribus factãqʒ diuinis ſcripturis

Exo. 20. oppoſitã: ſubiũgit. [Moyſes. n. dixit: ho. pr̃eʒ ⁊ ma. tu. ⁊ q maledixerit pa. vl' ma. morte moriat̃.] BEDA. Honor in ſcripturis nõ tãtũ in ſalutatiõe ⁊ officijs deferẽdis: q̄tũ in elẏma ac munerũ collatiõe ſentit̃: honora iquit apl's vi-

1. thi. 5. duas que vere vidue ſũt. CHRY. Tali aũt exiſte diua lege ac talib⁹ miniſtris trãſgredientib⁹ illatis: vox de leui diuinũ trãſgredimini pceptũ: obſeruãtes ſenioꝝ traditiones. Un̄ ſeq̄. [Uos aũt di. Si dixe. hõ pa. ⁊ ma. Corbã: qd eſt donum qdcũqʒ ex me tibi pderit] ſupple liber erit ab obſeruatiõe pmiſſi mãdati. Un̄ ſeq̄. [Et vltra nõ dimit. eũ qcq̄ f. pa. ſuo aut mr̃i.] THEO. Uolentes. n. phariſei que offerebant̃ comedere: iſtruebãt filios q cũ peculia aliq̄ habebãt: ⁊ parẽtes hec peterẽt: rñderẽt illis. [Corbã.] h̃ eſt donũ qd a me petis: iaʒ obtuli dño: ⁊ ita hec nõ exqrerẽt q̄ſi dño oblata. i. ad ſalutẽ parentũ pficua: ⁊ ſic decipiebãt filios: ⁊ parẽtes nõ honorarẽt: ⁊ ipſi oblata deuorarent. Hoc ḡ dñs exprobrat eis: qz pp lucrũ legeʒ diuinã trãſgrediebant̃. Un̄ ſeq̄. [Reſcin. v̄bũ dei p tradi. vr̃am quã tra. ⁊ m'lta ſilia hꝰ facitis.] ſ. trãſgrediẽtes pcepta dei:

In vanũ lauãt ſordes corporis q cordiũ immũdicias negligũt abluere.

Nõ intelligatur q phariſei docebãt filios iudeorũ nõ honorare parentes.

E vt obſeruetis hoiuʒ traditiões. CHRY. Uel põt dici q pharisei iuuenes docebãt q ſiqs pro iniuria pr̃i aut matri illata mun⁹ offerat deo: erat imunis: q̄ſi deo dans munera que pr̃i debent̃: ⁊ hoc dicẽtes parẽtes honorari nõ pmittebant. BEDA. Põt autẽ ⁊ hunc breuiter habere ſenſum. [Munus qd ex me eſt tibi pderit.] Cõpellitis inqt filios: vt dicãt parẽtib⁹ ſuis. Qdcũqʒ donũ oblaturus eram deo: in tuos cõſumo cibos: tibiqʒ pdeſt o pr̃ ⁊ mr̃: quaſi dicãt: nõ pdeſt: vt ſic illi timẽtes accipere qd deo videbant mãcipatũ: inopem magis vellent vitã ducere q̄ edere de cõ-

Myſtice. ſecratis. HIERO. Myſtice aũt diſcipulos nõ lotis manibus manducare futurã gentiũ cõionẽ ſignificat. Mundicia ⁊ baptiſma phariſaycuʒ ſterile eſt: cõicatio non lota

Ps. 79. apoſtolica extendit palmites ſuos vſqʒ ad mare.

¶ Et aduocans iterũ turbã dicebat illis. Audite me oẽs ⁊ itelligite. Nihil eſt ex̃ hoieʒ itroiẽs in eũ qd poſſit eũ coinqnare: ſʒ q̄ de hoie pcedũt illa ſunt que coinqnãt hoieʒ. Siqs hʒ aures audiendi audiat. Et cũ itroiſſet in domũ a turba: interrogabãt eũ diſcipuli ei⁹ parabolaʒ. Et ait illis. Sic ⁊ vos iprudẽtes eſtis? Nõ itelligitis: qa oẽ extriſec⁹ introiẽs in hoieʒ nõ põt eũ coinquinare: qz nõ itrat in cor eis: ſʒ in ventrẽ vadit ⁊ in ſeceſſuʒ exit purgans oẽs eſcas? Dicebat aũt: qm̃ illa q̄ de hoie exeũt illa coinqnãt hoieʒ. Ab intus. n. de corde hoiuʒ male cogitationes pcedũt: adulteria: fornicatiões: homicidia: furta: auaritie: neqtie: dolus: impudicitie: oculus malus: blaſphemia: ſupbia: ſtultitia. Oia hec mala ab intus pcedunt ⁊ coinquinãt hoieʒ. Tex. 2. mat. 15 mat. 15.

A ¶ CHRY. Judeis ꝯſiderãtib⁹ corpaleʒ mũdiciã legis ⁊ de hac murmurãtib⁹: dñs ꝯtriũ vult introducer̃. Un̄ di. [Et aduo. iterũ tur. di. illis. Audite me om. ⁊ intel. Nihil eſt ex̃ ho. itro. in eũ. qd poſ. eũ coinqnare: ſʒ q̄ de ho. pce. illa ſũt q̄ coinq. ho.] i. imũduʒ faciũt. Ea. n. q̄ chr̃i ſũt itra hoieʒ ꝯſiderant̃: ea v̄o que legis ſunt: magis cernunt̃ ex̃ hoiem: qbus quaſi corporalib⁹ crux chriſti finẽ in breui dare debebat. THEO. Hoc aũt dñs dicit volẽs iſtruere hoies: q obſeruatiões eſcaꝝ q̄s lex cõmemorat nõ opʒ corpal'r itelligẽ: ⁊ ex h̃ intẽtionem legis eis manifeſtare icepit. CHRY. Subiũgit aũt. [Si qs hʒ aures audi. au.] Nõ. n. manifeſte aperuerat q̄ eẽnt illa q̄ de hoie pcedebãt ⁊ hoieʒ coinquinant: ⁊ pp h̃ v̄bũ apl̃i crediderũt q aliqd aliud pfundum pdict⁹ dñi ſermo inueret. Un̄ ſeq̄. [Et cũ itro. in domuʒ a tur. iter. eũ diſci. ei⁹ para.] Parabolã aũt imanifeſtũ ſmones vocabãt. THEO. Dñs aũt pus increpat. Un̄ ſeq̄. [Et ait illis. Sic ⁊ vos ipru. eſtis.] BEDA. Uitioſus. n. eſt auditor: q obſcura manifeſte: aut manifeſte dcã obſcure vult intelligẽ. THEO. Deinde dñs manifeſtat id qd

Obſeruãtie eſcarum legales nõ ſũt corporaliter obſeruande.

B erat occultũ dicẽs. [Nõ intelli. qz oẽ ex. intro. in ho. nõ põt euʒ coinqnare.] BEDA. Judei. n. ſe partẽ dei iactantes: cões cibos vocãt qb⁹ oẽs hoies vtunt̃: vt oſtrea: lepores: ⁊ hꝰ aialia: nec etiã idolotitũ inqnãtuʒ cib⁹ ⁊ dei creatura ẽ: ſed demonũ inuocatio hoc facit imũduʒ. Et cãm ſubdit dicens. [Quia nõ introijt in cor ei⁹.] Anime locus pncipalis iuxta platonem in cerebro: ſed iuxta chriſtum in corde eſt. GLO. Dicit̃ ergo in cor eius. i. in mentẽ: que eſt pncipalis pars aie ex qua tota hois vita depẽdet. Un̄ ſm eã neceſſe eſt hoieʒ mũduʒ vel imunduʒ eſtimari: ⁊ ſic ea que ad mẽtem nõ ꝑueniũt nõ pñt homini imunditiaʒ afferre. Cibi ḡ qa ad mentẽ nõ perueniũt ſm ſuã nãm hoieʒ inqnare nõ pñt: ſʒ inordinat⁹ ciboꝝ vſus q ex iordinatiõe pueniit mẽtis: ad hois imũditiã ptinet. Qz aũt cibi ad mentẽ nõ pueniant: oñdit p id qd ſubdit: dicẽs. [Sed in vẽ. vadit ⁊ in ſeceſ. exit pur. oẽs eſcas.] Hoc aũt dicit ne intelligat̃ q inde ex cibis in corpore maneat. Manet eniʒ qd eſt neceſſariũ ad corporis nutrimentũ ⁊ augmentũ. Egredit̃ autẽ qd eſt ſuperfluũ: quaſi purgatio quedaʒ interi⁹ remanẽtis nutrimenti. AVGV. in lib. 83. qõnuʒ. Quidam eniʒ ſic accedunt: vt etiaʒ mutent ⁊ mutent̃: ſicut ⁊ ipſe cibus amittẽs ſpecieʒ ſuã in corpus noſtruʒ vertit̃ ⁊ nos refecti in robur mutamur. Sed ⁊ tenuiſſimus humor: cuʒ in venis ⁊ alijs arterijs cocta fuerit eſca ⁊ digeſta: per occultos meatus quos greci poros vocant dilabitur: ⁊ in ſeceſſum vadit. BEDA. Sic ergo cibi nõ faciũt hoies imundos: ſed malitia que

Anima ſm platonẽ in cerebro eſt ſm chr̃ʒ in corde.

C

lilia que

litis que opaꝛ̄ paſſiones ab interioꝛib⁹ ꝓcedētes. Uñ ſeq-
tur. [Dicebat aūt: qm̄ que de oꝛe exeunt illa coīnqnāt ho.]
CHRY. Cuius rōnē ſignat cū ſubdit. [Ab intus.n.de coꝛ-
de ho. cogi. male ꝓcedūt.] Et ſic pꝫ ꝙ male cogitatiōes ad
mētē ptinēt: que hic coꝛ noīaꝛ̄: ſm̄ quā hō dicit bonus vel
D malus: mūdus vel immūdus. BEDA. Hinc aūt arguū-
tur qui cogitationes a diabolo īmitti putāt: nō ex ꝓpa na-
ſci volūtate. Diabolus incētoꝛ ⁊ adiutoꝛ malaꝝ cogitatio-
nuꝫ eſſe pōt: ⁊ auctoꝛ eſſe nō pōt. GLO. Ex malis aūt co-
gitationib⁹ vlterius mali act⁹ ꝓcedūt: de qb⁹ ſbdiꝛ̄. [Adul-
teria:] que in violatione alieni thoꝛi ꝯſiſtunt. [Fornicatio-
nes:] que ſunt illiciti coitus pſonaꝝ a mr̄imonio ſolutarū.
[Homicidia:] qbus in pſonas pximoꝝ nocumētum infer-
tur. [Furta:] qbus res ſbtrahunꝛ̄. [Auaritie] inquātum ali-
qua iniuſte retinenꝛ̄. [Neqtie:] que ꝯſiſtūt in pximoꝝ ca-
E lūnijs. [Dolus] in coꝝ deceptione. [Impudicitie] quātum
ad qͣlibet coꝛruptionē mētis vel coꝛpis. THEO. Ocu-
lus malus.i.odium ⁊ adulatio. Nā qui odit: oculū malū et
inuidū habet ad eum quē odit: ⁊ adulatoꝛ nō recto oculo
vidēs que ſunt pximi: ad malū ipſum deducit. [Blaſphe-
mie.] i.iniurie in deū. [Supbia.] i.dei ꝯtēptus: dū.ſ.qs bo
nū qđ opaꝛ̄ nō deo: ſed ſue vtuti aſcribit. [Stultitia.] i.in-
iuria in pximū. GLO. Uel ſtultitia eſt cum nō recte de
deo ſentiꝛ̄. Cōtrariaꝛ̄.n.ſapiētie que eſt diuinaꝝ rerū cogni-
tio. Seqꝛ̄. [Oīa hec mala ab intus ꝓcedūt ⁊ coīnqnant ho
minē.] Hoc enim in culpā homini imputaꝛ̄ qđ in ſua po-
teſtate exiſtit. Talia aūt ſunt que ꝓcedunt ab interioꝛi vo-
lūtate: per quā homo eſt ſuoꝝ actuum dñs.

Tex. 3. ¶ Et inde ſurgens abijt in fines tyri ⁊ ſydonis.
Et ingreſſus domū neminem voluit ſcire ⁊ nō
Mat. 15 potuit latere. Mulier enī ſtatim vt audiuit de
eo: cuius filia habebat ſpūm immūdū: itrauit
⁊ pcidit ad pedes eius. Erat enim mulier gēti-
lis ſyrophenifſa genere. Et rogabat eū: vt de-
moniū eijceret de filia eius. Qui dixit illi. Si-
ne prius ſaturari filios. Nō eſt.n. bonū ſumere
panem filioꝝ: ⁊ mittere canibus. At illa rñdit:
⁊ dixit illi. Utiqꝫ dñe: nam ⁊ catelli comedunt
ſub mēſa de micis pueroꝝ. Et ait illi. Propter
hūc ſermonē: vade: exijt demoniū de filia tua.
Et cum abijſſet domum ſuā: inuenit puellā ia-
centem ſupra lectum: ⁊ demoniū exijſſe.

A ¶ THEOPHY. Poſtqͣ̄ de eſcis dñs docuerat: videns
incredulos eē iudeos: fines ingrediꝛ̄ gētiū. Iudeis.n.īfide-
libus exiſtib⁹: ſalus ad gētes ꝯuertiꝛ̄. Uñ dī. [Et inde ſur-
gens abijt in fines tyri ⁊ ſydo.] CHRY. Tyrus ⁊ ſydon
loca chananeoꝝ erant. Uenit igiꝛ̄ ad eos dñs: nō tanqͣ̄ ad
ꝓpinqͣs: ſꝫ tanqͣ̄ ad eos: qbus nihil eſt cōe ad pr̄es: qb⁹ ꝓ-
miſſio facta eſt. Et ideo ſic venit vt aduēt⁹ ſuus tyrijs ⁊ ſy-
donijs nō appareret. Uñ ſeqꝛ̄. [Et ingreſſus domū nemi-
nē vo. ſcire.] Nōdū.n.tp̄s aduenerat: vt cum gētib⁹ habita
ret: ⁊ eas ad fidē adduceret: huius.n.tp̄s debitū erat poſt
crucē ⁊ reſurrectionē. THEO. Uel ideo clam ingrediꝛ̄:
B ne occaſionē iudei ſumerēt ꝯtra eum: tanqͣ̄ ad imūdas gē
tes trāſiſſet. Seqꝛ̄. [Et nō potuit latere.] AVG. de qͣſti.
no. ⁊ vete. teſta. Si aūt voluit ⁊ non potuit: īfirma volūtas
eius eē videꝛ̄. Impoſſe eſt aūt vt ſaluatoꝛis volūtas nō im
pleaꝛ̄: nec pōt velle qđ ſic fieri nō deberet. Idcirco qđ fa-
ctū eſt: h voluiſſe dicēdus eſt. Aduertēdū eſt aūt ꝙ iſtud
in finib⁹ geſtū eſt gētiliū: qb⁹ adhuc tēpus pdicādi nō erat.
Ultro tñ veniētes ad fidē: non ſuſcipe inuidie erat. Sic ḡ

Ex malis cogitatiōibus mali actus oriuntur.

Ultro ad fidē venientes non ſuſcipe inuidie eſt.

factū eſt vt ſaluatoꝛ a diſcipulis pditus non eēt: ab alijs tñ
qui ingrediētes domū viderāt pditus eſt: ⁊ incepit ſciri ꝙ
eſſet in domo. A ſuis ḡ noluit pdicari: reqri aūt ſe voluit: ⁊
ita factū eſt. BEDA. Ingreſſus etiā domū pcepit diſci-
pulis: ne ſe cuiqꝫ in regione ignota qs eēt apirēt: vt exēplo
eius diſcerēt: qbus ſanādi īfirmos grām ꝯferret: in exhibi-
tione miraculoꝝ humani fauoꝛis gl̄iā quātū poſſent de-
clinare: nec tñ a pio vtutis ope ceſſare: qñ h fieri vel fides
bonoꝝ iuſte mereꝛ̄: vel infidelitas prauoꝝ neceſſio cogeret.
Ipſe.n.ſuū illo introitū gētili femine: ⁊ qbuſcūqꝫ voluit pu-
blicauit. AVGV. de qͣſtio. no. ⁊ ve. teſta. Deniqꝫ mulier
chananea audiēs de illo intrauit ad eum: que niſi prius ſubie
ciſſet ſe deo: iudeoꝝ bñficiū ꝯſecuta nō eēt: de qua ſequiꝛ̄.
[Mulier.n. ſtatim vt audiuit de eo: cui⁹ fi. ha. ſpi. imū. itra.
⁊ pci. ad pedes eius.] CHRY. Per h aūt voluit dñs di
ſcipulis oſtēdere: ꝙ etiā gētib⁹ apuit oſtiū ſalutis. Uñ ⁊ mu
lieris genus deſcribiꝛ̄ cū ſubdiꝛ̄. [Erat.n. mulier gē. ſyro-
phenifſa gñe.] i. de ſyria phenicis. Sequiꝛ̄. [Et rogabat vt
C demoniū eijceret de filia eius.] AVG. de cō. euā. Uide-
tur aūt afferre aliquā repugnātie qͣ̄ōnem: qꝛ dicit in domo
fuiſſe dñm: cū ad illū venit mulier pro filia ſua rogās. Sꝫ
qm̄ mattheus dicit diſcipulos dño ita ſuggeſſiſſe. Dimitte Mat. 15
illā qm̄ clamat poſt nos: nihil aliud vr̄ ſignare qͣ̄ poſt am-
bulātē dñm mulierē illā dep̄catoꝛias voces emiſiſſe. Quō
ḡ in domo: niſi qꝛ itelligēdū eſt dixiſſe qdē marcū: ꝙ itra-
uerit vbi erat ieſus: cū cū pdixiſſet fuiſſe in domo. Sꝫ qꝛ
mattheus ait. Nō rñdit ei vbū: dedit agnoſcē in eo ſilētio
egreſſū fuiſſe ieſum de domo illa: atqꝫ ita cetera ꝯtexunꝛ̄:
que iā in nullo diſcoꝛdāt. Seqꝛ̄. [Qui dixit illi. Sine prius
ſaturari filios.] BEDA. Quaſi.d. Futurū eſt: vt etiā vos
qui de gētib⁹ eſtis ſalutē ꝯſeqͣ̄mini: ſꝫ prius opꝫ iudeos qui
merito antique electionis filioꝝ dei ſolēt noīe cēſeri: pane
celeſti refici: ⁊ ſic tādē gētib⁹ vite pabula miniſtrari. Seqꝛ̄
[Nō eſt.n. bonū ſumere pa. fi. ⁊ mit. ca.] CHRY. Hoc
aūt vbū dixit: nō ꝙ in eo ſit defectus vtutis ad bñfaciēdū
oībus: ſꝫ qꝛ bñficiū eius diſtributū iudeis ⁊ gētib⁹: cōionē
D liter ſe nō hñtibus: ꝓuocationē magis opareꝛ̄. THEO.
Canes vocat gentiles: tanqͣ̄ a iudeis ſceleratos reputatos.
Panē vo dicit bñficiū: qđ filijs.i.iudeis dñs pmiſit. Eſt ḡ
ſenſus: ꝙ nō decet gētiles bñficij p̄ eſſe participes: qđ iu-
deis p̄ncipalr̄ pmiſſum eſt. Ideo aūt dñs nō ſtatim exau-
dit: ſed grām differt: vt etiā oſtēdat mulieris fidē ꝯſtātē: ⁊ vt
diſcamus nō ſtatim deficē cū oꝛamus: ſꝫ vt īſiſtamus do-
nec recipiamus. CHRY. Silr̄ etiā vt iudeis oſtēderet: ꝙ
nō equalr̄ eis dabat ⁊ alienigenis ſanitatē: ⁊ vt patefacta
mlieris fide: magis patefieret īfidelitas iudeoꝝ. Mulier
enī nō grauiter tulit: ſꝫ vocē dñi cū multa reuerētia ꝯfir
E mauit. Uñ ſeqꝛ̄. [At illa rñdit ⁊ dixit ei. Utiqꝫ dñe: nā ⁊ ca
telli come. ſub mē. de micis pueroꝝ.] THEO. Quaſi.d.
Iudei panē totū hñt.ſ. deſcēdētē de celo: ⁊ tua etiā bñficia
ego micas poſtulo.ſ. modicā bñficij ptē. CHRY. Qꝛ ḡ
in oꝛdine canū ſe reputat reuerētie eſt. q.d. pro grā habeo
etiā in nūo canū eſſe: ⁊ nō ab aliena: ſed a ꝓpa mēſa come-
dere dñantis. THEO. Quia ḡ mulier ſapiētiſſime rñde
bat: obtinuit qđ optabat. Uñ ſeqꝛ̄. [Et ait illi.] Non dixit:
vtus mea te ſaluā fecit: ſed pp hūc ſmonē.i. ꝓpter fidē tuā
que h ſmone demōſtraꝛ̄. [Uade: exijt demon a filia tua.]
Seqꝛ̄. [Et cum abijſſet in do. ſu. inue. pu. ia. ſu. le. ⁊ demo.
exijſſe.] BEDA. Propter humilē.n. matris fideleqꝫ ſer-
monē filiā deſeruit demoniū. Ubi daꝛ̄ exēplū catheciçādi
⁊ baptiçādi īfantes: qa. vꝫ. per fidē ⁊ ꝯfeſſionē parētum in
baptiſmo liberanꝛ̄ a diabolo paruuli: qui nec dū per ſe ſa
pere: vel aliqd agere boni pñt vel mali. HIERO. My-
ſtice autē mulier gētilis que pro filia rogat: eſt mater nr̄a
romana eccl̄ia. Nata ei⁹ demoniaca barbarica eſt occidē-

Ita non ſuſcipe inuidie eſt.

Qui miraculoꝝ gratiā hñt debent fauoꝛis humani gl̄iā declinare.

Myſtice Romana eccleſia eſt mater nr̄a.

F talis natio: cui⁹ fides fecit de cane ouem. Micas aūt ſpūalis itellect⁹: nō panē infractū ire ſumere cupit. THEO. Unuſqſq; etiā nr̄m cum peccat: mulier eſt aīa eius. Infirmā ꝟo filiā habet hec aīa act⁹ prauos: que filia demoniuz habet: nā act⁹ praui demoniū ſunt. Pctōres aūt exīſtes nūcupanf catuli impleti imūditys. Propter qḋ nō ſumus digni panē dei recipe: aut participes fieri imaculatoꝝ myſterioꝝ dei. Si ꝟo cogſcētes noſmetipſos p humilitatē catulos eē ꝯfiteamur petā nr̄a: tūc ſanabif filia. ſ. opatio praua.

Tex.4 ¶ Et iteꝝ exiens de finibus tyri venit per ſydonem ad mare galilee iter medios fines decapoleos. Et adducūt ei ſurdū ꝛ mutum. Et depcabanf eum vt iponat illi manuz. Et apphendēs euz de turba ſeorſum miſit digitos ſuos in auriculas eius: ꝛ expuens tetigit linguā eius: ꝛ ſuſpiciēs in celū ingemuit ꝛ ait illi. Effeta: qḋ eſt adapire. Et ſtatim apte ſunt aures eius: ꝛ ſolutum eſt vinculū lingue eius: ꝛ loquebaf recte. Et ꝑcepit illis ne cui dicerent. Quanto aūt eis ꝑcipiebat tanto magis plus ꝑdicabāt: ꝛ eo amplius admirabātur dicentes. Bene oīa fecit: ꝛ
Geſ.1. Eccl.39. ſurdos fecit audire: ꝛ mutos loqui.

A ¶ THEOPHY. In gētilium locis morā dn̄s facere nō volebat ne occaſionē iudeis daret: vt trāſgreſſorē legis eū eſtimarēt ꝙ ſe gētibus admiſcebat: ꝛ ideo cōfeſtim reuertif. Un̄ dī. ⌊Et iteꝝ exiēs de finibus tyri venit per ſydonē ad mare gali. iter me. fi. decapoleos.⌋ BEDA. Decapolis eſt regio. x. vrbiū trans iordanē ad orietē ꝯtra galileā. Qḋ g̊ dī ꝙ dn̄s venit ad mare galilee iter medios fines decapoleos: non ipſos fines decapolis intraſſe ſignāt: neq; .n. mare nauigaſſe dī: ſ; potius ad mare vſq; veniſſe: atq; ad ſpm ꝑueniſſe locū qui medios fines decapolis lōge trans mare poſitos reſpiciebat. Seqf. ⌊Et adducūt ei ſur. ꝛ mu. Et depca. euz vt ipo. illi manū.⌋ THEO. Qḋ recte poſt demoniace libatiōnē ponif: ex demonio enim talis paſſio erat. Seqf. ⌊Et apphēdēs euz de turba ſeoꝛ. miſit digi. ſu.
B in auri. eius.⌋ CHRY. Seorſum a turba oblatū ſurdum ꝛ mutuz apphēdit: vt diuina miracula nō faceret manifeſte: inſtruēs nos vanā gl'iam eycere ꝛ tumoreꝫ. Nihil. n. eſt exquo aliqs ſic miracula opef: ſicṫ ſi humilitatē colat: ꝛ modeſtiā ſequaf. Miſit ꝟo digitos in auriculā potēs ꝟbo ſanare: vt oſtēderet ꝙ diuina ꝟtute dicatū erat corpus diuinitati vnituz: ꝛ opatio eius. Quia. n. p ꝑ trāſgreſſionē Ade: nā humana multā incurrerat paſſionē: ac mēbroꝝ ꝛ ſenſuuz leſionē: veniēs cḃr̄s in ſeipſo ꝑfectionē demrātit humane nāe: ꝛ pp ħ digitis aures apuit ꝛ ſputo loquelaꝫ dedit. Un̄ ſeqf. ⌊Et expuēs tetigit linguā eius.⌋ THEO. Ut. ſ. oſtēderet ꝙ oīa mēbra ſacri corpis eius diuina extiſtūt ꝛ ſcā: ſicut ꝛ ſputū qḋ vinculū lingue diſſoluit. Etenī; omne ſputū ſupfluitas eſt: ſ; in dn̄o oīa diuina fuerūt. Seqf. ⌊Et ſuſpiciēs in celū igemuit ꝛ ait. Effeta: qḋ eſt adapire.⌋ BEDA. Suſpexit qdē in celū: vt inde mutis loquelā: inde audituz ſurdis: inde cūctis ifirmātib⁹ medelā doceret eē querēdā. Ingemuit aūt: nō qꝛ ipſi opus eēt cum gemitu aliqd petere a pāe: qui cūcta petētib⁹ donat cum pāe: ſ; vt nob gemēdi daret exēplū: cū; vel pro nr̄i: vel pro nr̄oꝝ erratib⁹ ꝑxi-
C moꝝ ſupne pietatis pſidia inuocamus. CHRY. Simul etiā ingemuit: nr̄aꝫ cām ſuſcipiēs in ſeipſo: ꝛ nāe miſert⁹ humane: videns miſeriā in quam humanū genus inciderat. BEDA. Qḋ aūt ait. ⌊Effeta. i. adapire:⌋ ad aures ꝑpe ptinet. Aures. n. ad audiēdū apiēde: lingua ꝟo vt loq poſſet a

Nil eſt qḋ magis miracula opef ꝙ humilitas.

retinaculis erat ſue tarditatis ſoluēda. Un̄ ſeqf. ⌊Et ſtatim apte ſunt au. eius: ꝛ ſol. eſt vin. lin. eius: ꝛ loque. recte.⌋ Ubi vtraq; nā vnius ꝛ eiuſdē cḃi manifeſte diſtincta eſt. ⌊Suſpiciēs qdē in celū ꝗſi hō deū depcat⁹ ingemuit: ſed mox vno ſmone ꝗſi potēs diuina maieſtate curauit. Seqf. ⌊Et ꝑcepit eis ne cui dicerēt.⌋ HIERO. Per qḋ nō in ꝟtutibus gl'iādū eē docuit: ſ; in cruce ꝛ humiliatiōe. CHRY. Precepit etiā miraculū occultare: ne ante tp̄s accēderet iudeos ad homicidiū p inuidiā ꝑpetrādū. HIERO. Ciuitas aūt in mōte poſita vndiq; circūſpecta abſcōdi nō pōt: ꝛ humilitas ſemp ꝑcedit gl'iā. Un̄ ſeqf. ⌊Quāto aūt eis ꝑcipiebat: tanto magis plus ꝑdicabāt.⌋ THEO. Docemur aūt ex ħ cū alicui bn̄ficia elargimur: minime applauſus ꝛ laudes petere: cū ꝟo accepimus bn̄ficia bn̄factores ꝑdicare ꝛ laudare: ꝯuis nolint. AVG. de cō. euāg. Si aūt ſciebat eos ſic ille qui notas hēbat ꝛ pn̄tes ꝛ futuras holuz voluntates: tāto magis ꝑdicaturos: quāto magis ne ꝑdicarent eis ꝑcipiebat: vt qd ħ ꝑcipiebat? niſi pigris volebat oſidē quāto gaudioſius: quāto feruēti⁹ euz ꝑdicare debebāt: qb⁹ iubet vt ꝑdicēt: qn̄ illi qui ꝓhibebanf tacere nō poterant. GLO. Ex ꝑdicatiōe aūt ſaluatoꝝ a cḃo: creſcebat admiratio turbaꝝ ꝛ ꝯfeſſio bn̄ficioꝝ cḃi. Un̄ ſeqf. ⌊Et eo amplius admira. dicē. Bn̄ oīa fecit: ħ. ſ. ſurdos fecit audire et mutos loq.⌋ HIERO. Myſtice aūt tyrus iterꝑtaf anguſtia: ꝛ ſignāt iudeā: cui dn̄s dicit. Coanguſtatū eſt ſtratuz: a qua trāſfert ſe ad gētes alias. Sydon venatio iterꝑtaf. Fera aūt indomita nr̄a natio eſt: ꝛ mare: qḋ fluctuoſa volubilitas eſt. Inter medios aūt fines decapoleos: qḋ interꝑtaf decalogi mādata: ſaluatoꝛ ad ſaluādos gētes venit. Genus aūt humanuꝫ p multa mēbra: ꝗſi vnus hō varia peſte abſumptus enūaf in ꝓtoplaſto: cecaf: dū; male vidit: ſurdus fit: cū; audit: obmuteſcit cū; loqf. ⌊Depcanf aūt eū vt iponat illi manū:⌋ qꝛ icarnatū fore dn̄m multi iuſti ꝛ pr̄iarche cupiebāt ꝛ optabant. BEDA. Uel ſurdus ꝛ mut⁹ eſt: qui nec aures audiēdi ꝟba dei habet: nec os apit: pro loqndis: ꝗles neceſſe eſt: vt hi qui loq iam ꝛ audire diuina eloqa didicerūt: dn̄o ſanādos offerāt. HIERO. Seorſum aūt ſpa turbulētis cogitationib⁹ ꝛ actib⁹ inordinatis ſmonibuſq; incōpoſitis educif: qui ſanari meref. Digiti aūt qui aures mittunf: ꝟba vel dona ſpūs ſunt: de quo dī. Digit⁹ dei eſt hic. Sputū aūt dīna ſapiētia eſt: que ſoluit vinculū labioꝝ hūani ġnis: vt dicat. Credo in deū pāꝫ oīpo. ꝛ reliq. ⌊Suſpiciēs aūt in celū igemuit.⌋ i. gemere nos docuit: ꝛ in celū theſauros nr̄i cordis erigē: qꝛ per gemitū cōpūctiōis itime friuola letitia carnis purgaf. Apte ſunt aūt aures ad hymnos ꝛ cātica ꝛ pſalmos. Soluit linguā vt eructet ꝟbuz bonum: qḋ nō pn̄t nec ꝟbera cohibē.

D Cū bn̄ficia alicui cōferimus: nō debem⁹ laudes petere.

Myſtice

E

Exo.8. Sputū ꝙ ſigt ſapiētiā.

Cap. VIII.

IN diebus illis iteꝝ cum turba multa eſſet cum ieſu nec hērent qḋ manducarēt: ꝯuocatis diſcipulis: ait illis. Miſereoꝛ ſup turbaꝫ: qꝛ ecce iam triduo ſuſtinēt me: nec hn̄t qḋ māducent. Et ſi dimiſero eos ieiunos in domum ſuaꝫ deficient in via. Quidaꝫ. n. ex eis de lōge venerunt. Et rn̄derūt ei diſcipuli ſui. Un̄ illos qs poterit hic ſaturare panib⁹ in ſolitudine? Et interrogauit. Quot panes habetis? Qui dixerūt. Septem. Et ꝑcepit turbe diſcūbere ſup terrā. Et accipiēs ſeptē panes: grās agēs fregit: ꝛ dabat diſcipulis ſuis vt apponerēt: ꝛ appoſuerūt turbe. Et habebāt piſciculos paucos ꝛ ipſos bn̄dixit: ꝛ iuſſit apponi.

Tex.1. Mat.15

poni. Et mãducauerunt ⁊ ſaturati ſunt. Et ſu-
ſtulerũt qȯ ſuperat de fragmentis ſeptem ſpor-
tas. Erant autem qui mãducauerãt quaſi qua-
tuor milia: ⁊ dimiſit eos.

A ¶ THEO. Poſtq̃ dñs ſupius miraculuꝫ de multiplica-
tione panũ ꝑpetraſſet: nũc iterꝫ occaſione habita cõgruẽti
adducit ſilr̃ miraculũ opari. Uñ di. [In diebus illis iterũ
cuꝫ tur. mul. eẽt cuꝫ ieſu: nec hñent qȯ mãdu. cõuo. di. ait il-
lis. Miſereor ſup tur. qm̃ ecce iam tri. ſuſti. me: nec hñt qȯ
mãdu.] Nõ eniꝫ ſemp circa alimẽta miracula faciebat: ne
ꝑp cibũ ipm̃ ſequerent̃. Et nũc igit̃ hoc miraculũ nõ feciſ-
ſet: niſi q2 videbat turbis piculuꝫ iminere. Uñ ſeq̃t̃. [Et ſi
dimi. eos ieiu. in do. ſuã defi. in via. Quidã. n. ex eis de lõge
Mat. 15 venerũt.] BEDA. Quare triduo ſuſtinẽt de lõge veniẽ-
tes: Mattheus plenius dicit ſic. Et aſcẽdẽs in mõtẽ ſede-
bat. Et acceſſerũt ad eum turbe multe: hñtes multos infir-
mos ⁊ piecerũt eos ad pedes ei9: ⁊ curauit eos. THEO.
Diſcipuli adhuc nõ intelligebãt: nec ṽtuti eius ꝑp ꝑora mi-
racula credebãt. Uñ ſeq̃t̃ [Et rñderũt ei diſcipuli ſui. Uñ
iſtos q̃s pote. hic ſatu. pa. in ſoli.] Ipſe autẽ dñs nõ eos vi-
Ignorãtib9 nõ iraſci ſꝫ cõpati debem9. tuperat: ex h̃ iſtruẽs nos q̃ nõ debemus ignorãtib9 ⁊ nõ itel-
ligẽtib9 grauiter iraſci: ſꝫ eoꝝ ignorãtie cõpati. Uñ ſequit̃.
[Et iter. eos. Quot pa. ha. Qui dixe. Septẽ.] REMI. ſup
matth̃. Nõ ideo interrogauit: q2 ignoraret quot hñent: ſꝫ vt
duꝫ illi rñdẽt ſeptẽ quo pauciores eẽnt: eo magis miraculũ
diffamaret̃: ⁊ notius fieret. Seq̃t̃. [Et ꝑce. tur. diſ. ſup ter-
rã.] In ſupiori refectione ſupra fenũ diſcubuiſſe dñr. Hic
ṽo ſup terrã. Seq̃t̃. [Et acci. ſeptẽ pa. gra. agẽs fre.] In eo
q̃ grãs egit: nob̃ reliq̃t exẽplũ: vt de oĩb9 donis nob̃ celitus
collatis illi grãs referamus. Et notãdum q2 dñs panes nõ
dedit turbe: ſꝫ diſcipulis: diſcipuli aũt dederũt turbis. Se-
quit̃ eniꝫ. [Et da. diſci. ſuis vt appo. ⁊ appo. tur.] Nõ ſoluꝫ
panes: ſꝫ ⁊ piſciculos bñdicẽs iuſſit ap. Seq̃t̃. n. [Et habe-
bãt piſciculos pau. ⁊ ipſos bñ. ⁊ iuſ. appo. Et mã. ⁊ ſa. ſunt.]
B BEDA. In hac g̃ lectiõe ꝯſiderãda eſt in vno eodẽq; re-
dẽptore nr̃o diſtincta opatio diuinitatis ⁊ humanitatis: atq;
Euticẽtis error ꝯfũdit̃ de vna tm̃ opatiõe in chriſto. Euticetis error: qui vnã tm̃ in chr̃o opationẽ dogmatiꝣare
ꝑſumit ꝑcul a chriſtianis finib9 expellẽdus. Quis. n. nõ vi-
deat h̃ q̃ ſup turbã miſeret̃ dñs: affectũ eſſe ⁊ cõpaſſionẽ
humane fragilitatis. Q2 aũt ſepteꝫ panib9 ⁊ piſciculis pau-
cis 4^{or} milia hoium ſatiauit: diuine opus eſt ṽtutis. Seq̃t̃.
[Et ſu. qȯ ſuperat de fra. ſeptẽ ſpor.] THEO. Turbe co-
medẽtes ⁊ ſaturate nõ ſecũ tollũt panuꝫ reliq̃as: ſed ipſas
diſcipuli ſuſtulerunt: ſic̃ ⁊ ſupius cophinos. In quo ſ̃m hy-
ſtoriã diſcimus: q̃m opꝫ nos his que ſufficiũt eſſe ꝯtẽtos: et
nõ querere vltra. Deide nũs mãducãtiũ deſcribit̃ cuꝫ di.
[Erãt aũt qui mã. q̃ſi 4^{or} milia: ⁊ dimi. eos.] Ubi ꝯſiderã-
C dum eſt: q̃ chr̃s neminẽ ieiunũ dimittit: oẽs. n. vult ſua grã
Typice enutriri. BEDA. Hoc ṽo typice iter hãc refectionẽ: ⁊ il-
lã. v. panũ ac duoꝝ piſciũ diſtat: q̃ ibi lr̃a veteris teſtamẽ-
ti ſpũali grã plena ſignata eſt: hic autẽ ṽitas ⁊ grã noui te-
ſtamẽti fidelib9 miniſtrãda mõſtrata eſt. Turba autẽ tri-
Mat. 15 duo dñm ſuſtinet ꝑp ſanationẽ infirmoꝝ: vt Matth̃. nar-
rat: cuꝫ electi in fide ſcẽ trinitatis pro pctĩs ꝑſeuerãti inſtã-
tia ſupplicãt. Uel q2 ad dñm ſe ope locutione atq; cogita-
tione ꝯuertũt. THEO. Uel per eos qui per triduũ expe-
ctant: ſig̃t baptiꝣatos. Baptiſmus. n. illuminatio di: ⁊ trina
ſũmerſione ꝑficit̃. GREG. ꝑ moral̃. Nõ vult aũt eos ie-
iunos dimittere ne deficiãt in via. Opꝫ. n. q̃ in ꝑdicatione
ṽbũ ꝯſolationis accipiãt: ne a ṽitatis pabulo ieiuni rema-
nẽtes: in hui9 vite labore ſuccũbãt. AMBRO. ſup lucã.
Bonus q̃dẽ dñs ſtudia exigit: vires miniſtrat: nõ vult ieiu-
nos dimittẽ ne deficiãt in via: h̃ eſt vel in iſtius curſu vite:
vel anteq̃ ad caput vie ꝑueniãt. i. ad ꝑrẽm ⁊ itelligãt q̃ ex
ꝑrẽ chr̃s eſt: ne forte cum accepint q̃ nat9 ex ṽgine eſt: inci-
piãt nõ dei ṽtutẽ: ſed hoĩs eſtimare. Diuidit g̃ eſcas dñs ie- D
ſus: ⁊ ille q̃dẽ vult dare oĩbus: negat nemini: diſpẽſator eſt
oĩuꝫ: ſꝫ cũ ille panes frãgat ⁊ det diſcipulis: ſi tu man9 tuas
nõ extendas vt accipias tibi eſcas: deficies in via: ne pote-
ris in eũ culpã referre qui miſeret̃ ⁊ diuidit. BEDA. Qui
ṽo poſt carnis flagitia: poſt furta: violentias: ⁊ homicidia
ad pniam redeũt: ad dñm de lõginq̃ veniũt. Quãto. n. q̃ſq;
plus in prauo ope errauit: tãto ab oĩpotente deo lõgius re-
ceſſit. Credẽtes de gẽtibus de lõge venerũt ad chr̃m: iudei
ṽo de ꝑpe: qui legis ⁊ ꝑphetoꝝ erãt lr̃is edocti ex illo. Su- Quãto quis plus peccat tan to amplius a deo receſſit.
pra aũt in refectiõe. v. panũ turbe ſup fenũ viride diſcũbe-
bant: hic aũt ſup terrã: q2 per ſcripturã legis deſideria car-
nis cõprimẽ iubent̃. In no. aũt teſta. ipaꝫ q̃ꝫ terrã: ac facul-
tates tpales relinq̃re ꝑcipimur. THEO. Septẽ aũt pa-
nes ſunt ſpũales ſmones. Naꝫ ſeptenarius nũs ſpũſſancti
ſignatiu9 eſt: qui ꝑficit oĩa: in ſeptenario. n. nũo dieruꝫ nr̃a
vita ꝑficit̃. HIERO. Uel. vij. panes dona ſunt ſpũſſan-
cti fragmẽta panũ myſtici itellect9 ſunt huius ſeptimane.
E BEDA. Q2. n. dñs panes fregit: aptionẽ ſignat ſacroꝝ. q̃
grãs egit oñdit quãtũ de ſalute humani gñis ꝯgaudeat. q̃
panes diſcipulis dedit: vt turbe apponerẽt: ſignat q2 ſpũa-
lis dona ſcie tribuit aplĩs: ⁊ per eoꝝ miniſteriuꝫ voluit ec-
cleſie ſue vite cibaria diſtribui. HIERO. Piſciculi bñ-
Piſciculi ſignãt libros noui teſtamẽti. dicti libri ſunt noui teſtamẽti: q̃m piſcis aſſi ptẽ dñs reſur-
gens poſtulat: vel in piſciculis ſctõs accipimus: quoꝝ ſcri-
ptura noui teſtamẽti fideꝫ: vitã: ⁊ paſſiones ꝯtinet: qui tur-
bulẽtis huius ſcl̃i fluctib9 erepti: refectionẽ nob̃ ĩternã exẽ-
F plo ſuo ꝑbuerũt. BEDA. Q2 aũt turbis ſaturatis ſuper-
erat: aplĩ tollũt: q2 altiora ꝑfectiõis ꝑcepta: que turba neq̃t
attingẽ: ad illos ꝑtinẽt: qui gñalẽ ꝑpl̃i dei ꝯuſationẽ trãſcẽ-
dũt. Et tñ turba ſaturata eẽ memorat̃: q2 etſi ſua relinq̃re
nequeãt neq; explere qȯ de ṽginib9 di: tñ audiẽdo mãda-
ta legis dei: ad vitã ꝑueniũt eternã. HIERO. Septẽ aũt
ſporte. vij. eccl̃ie. Quatuor milia: annus eſt noui teſtamẽti:
cuꝫ 4^{or} tꝑib9. Bñ etiã 4^{or} milia ſunt: vt in ipſo nũo doce-
rẽt euãgelicis ſe paſtos eẽ cibarijs. THEO. Uel 4^{or} mi-
lia ſunt. i. 4^{or} ṽtutibus ꝑfecti: ⁊ ꝑp h̃ veluti fortiores plura
comedentes pauciora reliquerũt. In iſto. n. miraculo. vij.
ſporte remanẽt: in miraculo auteꝫ q̃nq; panum. xij. cophi-
ni: q2 quinq; milia erãt. i. q̃nq; ſenſibus ſeruientes: ⁊ ꝑpter
hoc nõ potuerũt comedere: ſed paucis cõtenti multe ſup-
abundant reliquie fragmẽtorum.

¶ Et ſtatim aſcendẽs nauim cũ diſcipulis ſuis: Tex. 2.
venit in ꝑtes dalmanitha. Et exierũt phariſei Mat. 16
⁊ ceperunt cõquirere cum eo: querẽtes ab illo ſi- Joã. 2.
gnũ de celo tentãtes eum. Et ingemiſcẽs ſpiri- Mat. 12 Luc. 11.
tu ait. Quid g̃natio iſta ſignũ querit? Amẽ di-
co vobis ſi dabit̃ g̃nationi iſti ſignũ. Et dimit-
tens eos aſcẽdit iterꝫ nauim: ⁊ abijt trans fretũ.
Et obliti ſunt paneꝫ ſumere: ⁊ niſi vnũ panẽ nõ
habebãt ſecuꝫ in naui. Et ꝑcipiebat eis dicens.
Uidete ⁊ cauete a fermẽto phariſeoꝝ: ⁊ fermẽ- Mat. 16
to herodis. Et cogitabãt ad alterutrũ dicẽtes: Luc. 12.
q2 panes nõ habemus. Quo cognito: ait illis ie-
ſus. Quid cogitatis: q2 panes nõ habetis? Nõ-
dum cogñſcitis nec itelligitis? Adhuc cecatũ ha- Pŝ. 113.
betis cor veſtruꝫ? Oculos hñtes nõ videtis: ⁊ Joã. 6.
aures hñtes non auditis. Nec recordamini q̃n
q̃nq; panes fregi in q̃nq; milia: ⁊ quot cophi-

nos fragmẽtorum plenos ſuſtuliſtis? Dicũt ei.
Duodecim. Quando et ſeptem panes in qua-
tuor milia: quot ſportas fragmentorũ tuliſtis?
Et dicunt ei. Septẽ. Et dicebat eis. Quomo-
do nondum intelligitis?

A ¶ THEO. Poſtq̃ dñs opat⁹ eſt miraculũ panũ: ſtatim in
Joã.6°. aliũ ſecedit locũ ne pp miraculũ ipm turbe capent: vt fa-
cerẽt regẽ. Vñ di. [Et ſtatim aſcẽ. nauim cũ diſci. ſuis: ve.
Mat.16 in ptes dalma.] AVG. de cõ. euã. In mattheo aũt legit:
q venit in fines magedã. Nõ aũt dubitãdũ eſt eũdẽ lo-
cũ eẽ ſub vtroq; noĩe. Nã pleriq; codices nõ hñt etiã ſm
marcũ niſi magedã. Seqt. [Et exie. pha. et cepe. cõqui. cũ
Judei qd ſig⁹ querebant de celo. eo: q̃rẽtes ab illo ſig. de ce. ten. eũ.] BEDA. Phariſei ſig-
dẽ ſignũ querũt de celo: vt qui multa hoĩm milia ſcdo de
paucis panib⁹ ſaturauit: nunc in exẽplo moyſi mãna celit⁹
Exo.16°. miſſa: et per oĩa paſſim diſpſa: pplm oẽz in vltimo tpe refi-
Joã.2° ciat: qd in euãgelio Joãnis querũt dicẽtes. Quod ſig. fa. vt
Ps.77. vide. et cre. ti. Pres nri mã. mãna in deſerto: ſicẽ ſcriptũ eſt.
Panẽ de celis de. eis mãdu. THEO. Uel querũt ſignũ
de celo. ſ. vt ſolem et lunã ſiſteret: grãdinẽ peteret: et aerem
imutaret. Credebãt. n. q de celo ſigna facere nõ poterat: ſz
B q in beelzebub ſolũ poterat facẽ ſignũ in terra. BEDA.
Sicut aũt turbã ſupra credẽtẽ refecturus grãs agebat: ita
nunc ob ſtultã phariſeoꝝ petitionẽ gemit: q: humane nãe
circũferẽs affectus: ſicut de hoĩum ſalutẽ letat: ita ſup eoꝝ
dolet erroib⁹. Vñ ſeqt. [Et inge. ſpũ ait. Quid gñatio iſta
ſignũ q̃rit? amẽ dico vo. ſi dabi. gñã. iſti ſignũ. i. nõ dabit:
iuxta illud in pſal. Semel iuraui in ſctõ: ſi dauid mẽtiar. i.
Ps.88. nõ mẽtiar dauid. AVG. de cõ. euãge. Nõ aũt moueat: q
marcus nõ dicit reſpõſum eſſe querẽtib⁹ ſignũ: de celo idẽ qd
Mat.16 mattheus de Jona: ſz ait dñm rñdiſſe. Signũ nõ dabit ei:
Ref chriſt⁹ ad petitionẽ iudeoꝝ ſig⁹ de celo nõ fecit. intelligẽdũ eſt. n. quale petebãt h̃ eſt de celo. Pretermiſit
aũt dicẽ de Jona: qd mattheus cõmemorauit. THEO.
Jdeo aũt eos dñs nõ exaudit: q: aliud eſt tps ſignoꝝ cele-
ſtiũ. ſ. tps aduẽt⁹ ſcdi: cum ṽtutes celoꝝ cõmouebunt: et lu-
Luc.21. na nõ dabit lumen ſuũ. Tpe aũt pmi aduẽt⁹ nõ fiunt talia:
Mat.24 ſz oĩa mãſuetudine plena. BEDA. Nõ etiã dãdũ erat ce-
leſte ſignũ gñationi tẽtãtiũ dñm. Ceteꝝ gnõni querẽtiũ
Ps.21. dñm ſignũ de celo oñdit: qñ cernẽtibus aplis aſcẽdit in ce-
Act.p°. lũ. Seqt. [Et dimit. eos aſcẽ. iterũ na. et abijt trãs fretũ.]
C THEO. Dimittit qdẽ dñs phariſeos quaſi incorrectos:
Ubi ſpes ẽ correctiõis inſtẽdũ eſt nõ aũt ẽ ꝯ. nã vbi ſpes eſt correctionis: ibi morãdũ eſt. vbi ṽo malũ
incorrigibile eſt inde recedendũ. Seqt. [Et obliti ſunt pa.
ſu. et niſi vnũ pa. nõ ha. ſecũ in naui.] BEDA. Querit aũt
aliqs. Qũo panes nõ hẽbant: qui ſtatim ipletis. vij. ſportis
aſcenderũt in nauiculã. Sed ſcriptura teſtat q obliti ſunt
eos ſecũ tollere: qd indiciũ eſt q̃ modicã carnis curã hñt
in reliqs: qb⁹ ipſa reficiẽdi corpis neceſſitas itẽtione dñici
comitat⁹ mẽte exceſſerat. THEO. Diſpẽſatiue etiã pa-
nes ſumere diſcipuli ſunt obliti: vt repħẽſi a chriſto fierẽt
meliores: et ad ṽtutis chri notitiã puenirẽt. Seqt enim. [Et
Mat.16 pci. eis di. Uidete et ca. a fer. phari. et fer. hero.] CHRY.
Luc.12. Mattheus dicit a fermẽto phariſeoꝝ et ſaduceoꝝ. Lucas
ṽo phariſeoꝝ ſolũ. tres ĝ phariſeos nolant: q̃ſi pncipales.
Mattheus ṽo et marcus ſibi ſcdarios diuiſerũt. Congrue
aũt marcus poſuit herodis: q̃ſi relictis a mattheo herodia-
nis in ſupplemẽtũ narratiõis ipſius. Hoc aũt dicẽs: paula-
D tim inducit diſcipulos ad ſenſum et fidẽ. THEO. Fer-
mẽtũ phariſeoꝝ et herodianoꝝ vocat doctrinã eoꝝ q̃ſi dã-
Fermẽtũ phariſeoꝝ qd ſit. Fermẽtũ herodis qd ſit. noſam et corruptiuã: et malitia veteri plenã. Herodiani. n.
doctores erãt qui herodẽ chrm eẽ dicebãt. BEDA. Uel
fermẽtũ phariſeoꝝ eſt decreta legis diuine traditionibus
hoĩm poſtponẽ: legẽ ṽbis pdicare: et factis ipugnare: dñm
tẽtare: doctrine eius aut opib⁹ nõ credẽ. Fermẽtũ aũt hero-
dis eſt adulteriũ: homicidium: temeritas iurãdi: ſimulatio
religiõis: et odiũ in chrm et pcurſorẽ ei⁹. THEO. Jpi aũt
diſcipuli de fermẽto panũ dixiſſe dñm putauerũt. Vñ ſeq-
tur. [Et cog. ad al. di. q: pa. nõ ha.] Hoc aũt dicebãt: q̃ſi nõ
itelligẽtes chri ṽtutẽ: q poterat panes facẽ ex nõ ente. Vñ
dñs eos repħẽdit. Seqt eniz [Quo cogni. ieſus ait il. Quid
cogi. q: pa. nõ habe.] BEDA. Per occaſionẽ aũt pcepti
qd ſaluator inſſerat dicẽs. [Cauete a fermẽto phari. et fer.
hero.] docet eos qd ſignificẽt qnq; panes et ſeptẽ: de qbus
ſupra dixit. [Nec recorda. qñ qnq; panes fregi et c.] Si. n. fermẽ-
tũ pdictũ traditiones pverſas ſignaret: q̃re cibi qbus nu-
tritus eſt ppl's dei: nõ veram doctrinã ſignificẽt?

¶ Et venit bethſaida: et adducũt ei cecũ: et ro- Tex.3.
gabãt eum vt illũ tãgeret. Et apprehẽſa manu
ceci eduxit eũ extra vicũ: et expuens in oculos
eius impoſitis manib⁹ ſuis: iterrogauit eum ſi
aliqd videret. Et aſpiciẽs ait. Uideo hoĩes ve-
lut arbores ambulãtes. Deinde iterũ impoſuit
manus ſup oculos eius: et cepit videre: et reſti-
tutus eſt: ita vt clare videret oĩa. Et miſit illum
in domum ſuã dicens. Uade in domum tuã: et
ſi in vicum introieris: nemini dixeris.

¶ GLO. Poſt refectionẽ turbaꝝ euãgeliſta de illumina- A
tione ceci ſubiũgit dicẽs. [Et ve. bethſaida et addu. ei cecũ et
roga. eũ vt illũ tãgeret.] BEDA. Sciẽtes q: tact⁹ dñi ſicẽ
leproſum mũdare: ita cecũ illuminare valeret. Seqt. [Et
app. ma. ce. edu. eũ ex vicũ.] THEO. Videt nãq; beth-
ſaida multa ifidelitate fuiſſe ifecta. Vñ dñs exprobrat ei:
ve tibi bethſaida: q: ſi in tyro et ſydone et c. In hac ĝ addu- Mat.11.
ctũ cecũ ex vicũ educit: nõ. n. erat vera adducẽtiũ fides.
Seqt. [Et expuẽs in ocu. ei⁹: ipo. ma. ſuis iterro. eũ ſi aliqd
vide.] CHRY. Spuit qdẽ et manus iponit ceco: volens
oñdẽ q ṽbũ diuinũ opõni adiũctũ mirabilr pficit. Man⁹
enim opõnis eſt oñſiua. ſputũ ṽo ſmonis ex ore plati. In-
terrogat aũt ſi aliqd videret: qd in alijs ſcis nõ fecit: ſigns
pp impfectã adducẽtiũ fidẽ: ac ipi⁹ ceci oculos ei⁹ nõ eẽ oĩ-
no aptos. Vñ ſeqt. [Et aſpi. ait. Uideo ho. ve. arb. ambu.]
Quia. n. in infidelitate adhuc detinebat: obſcure ſe videre B
hoĩes declarabat. BEDA. Formã qdẽ corpoꝝ iter vm-
bras aſpiciẽs: ſz nulla mẽbroꝝ liniamẽta viſu adhuc cali-
gãte diſcernẽ valẽs: q̃les cõdẽſe arbores a lõge aſpectãti-
bus: vel in luce nocturna ſolẽt apparẽ: ita vt non facile ar-
bor an hõ ſit poſſit dinoſci. THEO. Jdeo aũt nõ ſtatim
eũ pfecte facit vidẽ: ſed in pte: q: nõ pfectã fidẽ hẽbat. Nã
ſm fidẽ dat medela. CHRY. Deducit aũt eũ ab initio Scdm fidẽ datur medela.
ſenſus redditi in fidei apphẽſionẽ: et ſic fecit eum pfecte vi-
dere. Vñ ſeqt. [Deide iteꝝ iponit ma. ſup ocu. eius et cepit
videre.] et poſtea ſubiũgit. [Et reſti. eſt: ita vt vi. cla. oĩa] ſen-
ſu. ſ. et itellu pfecte curat⁹. Seqt. [Miſit eum in do. ſuã di.
Uade in domũ tu. et ſi in vicũ itro. nemi. dixe.] THEO. C
Hoc qdẽ pcepit ei: q: ifideles erãt vt dictũ eſt: ne forte ab
eis in aĩa lederet et ipſi nõ credẽtes graui⁹ crimẽ incurrãt.
BEDA. Uel exẽplũ ſuis tribuit ne de his que faciũt mi-
rãdis fauorẽ vulgi reqrãt. Myſtice aũt bethſaida domus Myſtice
vallis interptat. i. mũdus qui eſt vallis lachrymaꝝ. Addu-
cũt aũt ad dñm cecum. i. qui non videt: qd fuit: qd eſt: et qd
erit. Rogãt illũ vt eũ tãgeret. Quis. n. eſt qui tãgit: niſi qui
cõpũgit? BEDA. Tãgit. n. nos dñs cũ mẽtẽ afflatu ſui
ſpũs illuſtrat: atq; ad agnitionẽ nos pprie infirmitatis ſtu-
diũq; bone actionis accẽdit. Apphẽdit manũ ceci: vt eũ ad
executionẽ bone opationis ꝯfortaret. HIERO. Et ducit D
eũ ex vicũ. i. ciuitate maloꝝ. Expuit aũt in oculos eius: vt

vidcat

videat volũtatẽ dñi per flatum spũſſancti. Impoſitis aũt manib⁹ iterrogat eum ſi videret: q2 per opa dñi videt̃ ma- ieſtas eius. BEDA. Uel expuẽs in oculos ceci imponit manus ſuas vt videat: q2 cecitatẽ humani gñis τ per inuiſi- bilia dona: τ per ſacra aſſumpte humanitat̃ extersit. Spu- tum.n. qđ de capite hoĩs pcedit: grãm ſpũſſancti deſignat. Sʒ quẽ vno ꝟbo totũ ſimul curare poterat: paulatim cu- rat: vt magnitudinẽ humane cecitatis oñdat: que vix τ q̃ſi per gradus ad lucẽ redeat. Et grãm ſuã nobis indicat: per quã ſingula pfectionis incremẽta adiuuat. Quiſqs autẽ ita lõgi tpis obſcuritate depſſus eſt: vt inter bonũ τ malũ di- ſcernẽ neſciat: q̃ſi ambulãtes hoĩes inſtar arboꝝ cernit: q2 facta multitudĩs abſqꝫ luce diſcretiõis videt. HIERO. Uel videt hoĩes velut arbores: q2 hoĩes exiſtimat ſe ſupe- riores. Iterꝝ autẽ manus poſuit ſup oculos eius vt videret clare oĩa.i.p opa viſibilia inuiſibilia itelligeret: τ que ocu- lus nõ vidit: τ claꝝ aĩe ſue ſtatũ poſt rubiginẽ peccati mũ- di cordis oculo ɔtẽplet̃. [Miſit eũ in domũ ſuã.]i.in cor ſuũ: vt videret in ſe qđ ante nõ vidit. Nõ.n. putat hõ deſpe rãs de ſalute oĩno poſſe: qđ illuminatus facile põt pficere. THEO. Uel poſtq̃ ſanauit mittit in domuʒ: nã domus vniuſcuiuſqꝫ noſtrum celũ eſt: τ manſiones que ſunt in eo. HIERO. Dicit aũt ei. [Et ſi in vicũ introie. nemini dixe- ris.]i. vicinis cecitatẽ tuã ſemp enarra nõ virtutem.

Margin: Sputum dñi grãm ſpũſſancti ſignat. — E — Dom⁹ noſtra celum eſt.

Tex. 4. ¶ Et ingreſſus eſt ieſus τ diſcipuli eius caſtel- la ceſaree philippi: τ in via iterrogabat diſcipu- los ſuos dicẽs eis. Queʒ me dicũt hoĩes? Qui rñderũt illi dicẽtes. Aliꝫ ioãnem baptiſtaʒ: aliꝫ helyam: aliꝫ ꝟo quaſi vnũ de pphetis. Tũc di- cit illis. Uos ꝟo quem me eſſe dicitis? Rñdẽs petrus ait ei. Tu es chriſtus. Et cõminatus eſt eis: ne cui dicerent de illo. Et cepit docere eos: qm̃ oportet filiũ hoĩs pati multa: τ reprobari a ſenioribus: τ a ſũmis ſacerdotib⁹ τ ſcribis oc- cidi: τ poſt tres dies reſurgere: τ palã ꝟbuʒ lo- quebat̃. Et apphendẽs eum petrus: cepit incre- pare eum. Dñe ppitius eſto tibi: naʒ h̃ nõ erit. Qui ɔuerſus τ videns diſcipulos ſuos cõmi- natus eſt petro dicẽs. Uade retro me ſathana: qm̃ nõ ſapis que dei ſunt: ſʒ que ſunt hoĩum.

Margin: Mat. 16. Luce. 9. — Mat. 16. Luc. 9°. τ 14°.

A ¶ THEO. Poſtq̃ eduxit lõge a iudeis diſcipulos ſuos: tũc de ſeipſo iterrogat: vt nõ timẽtes iudeos rñdeãt ꝟita- tẽ. Uñ di. [Et ingreſ. eſt ie. τ diſci. eius in caſtel. ceſa. phil.] HIERO. Philippus iſte fuit frater herodis: de quo ſup diximus: qui in honorẽ tyberij ceſaris ceſaream philippi: que nũc paneas dĩ appellauit. Seqt̃. [Et in via iter. diſci. di. Quẽ me dicũt eſſe hoĩes?] CHRY. Sciẽs qdẽ iterro gat: q2 decebat vt diſcipuli q̃qꝫ eum meli⁹ laudarẽt q̃ tur- be. BEDA. Uñ p̃ᵐ hoĩum ſñaꝫ iterrogat: diſcipuloꝝ fi- dẽ exploraturus: ne illoꝝ ɔfeſſio vulgi videret̃ opione fir- mata. Sequit̃. [Qui rñderũt illi dicẽ. Aliꝫ ioã. bap. aliꝫ he- lyam: aliꝫ ꝟo q̃ſi vnuʒ de pphis.] THEO. Multi nãqꝫ putabãt ꝙ ioãnes a mortuis reſurrexiſſet: ſicut τ herodes credebat: τ poſt reſurrectionẽ ſuaʒ miracula perpetraſſet. Poſtq̃ ꝟo ab eis ſciſcitat⁹ eſt alioꝝ ſuſpitionẽ: ipos iterro gat qđ de h̃ in eoꝝ mẽte ɔſiſtat. Uñ ſeqt̃. [Tũc dicit illis. Uos ꝟo quẽ me eſſe dicitis?] CHRY. Ex ipo aũt inter- rogationis mõ: in maiorẽ eos reducit cẽſuʒ: ad maius ali- quid eſtimãdũ de eo: ne cuʒ turbis ɔueniãt. Quid ꝟo ver- tex diſcipuloꝝ: os aploꝝ iterrogatis oĩb⁹ rñderit: manife- ſtat̃ cum ſubdit̃. [Rñdens petrus ait ei. Tu es chriſtus.]

Margin: Philippus frater herodis edificauit ceſaream philippi. — B — Petr⁹ eſt os apoſtoloꝝ.

THEO. Cõfitet̃ qdẽ illũ eſſe chrĩm a pphetis denũtiatũ. Sʒ qđ ad ɔfeſſionẽ petri rñderit dñs: τ qualr̃ ipm beatifica uit: Marcus euãgeliſta ptranſit: ne hõ narrãdo: petro ſuo magro grãm pſtare videret̃. Mattheus aũt h̃ plane ptra ctat. ORIG. ſup matth. Uel q2 marcus τ lucas ſcripſe- rũt petrum rñdẽteʒ. [Tu es chrĩs] nõ adyciẽtes qđ poſitũ eſt in mattheo. Filius dei viui: ppea nõ ſcripſerũt ad ɔfeſ- ſioneʒ relatã btĩtudinẽ. Seqt̃. [Et cõmi. eſt il. ne cui di. de illo.] THEO. Uolebat.n. iterim ſuã gliam occultare: ne multi ſcandalizarent̃ de eo: τ penam mererent̃ maiorem. CHRY. Uel vt ſcãdalo crucis cõpleto purã ifigat fideʒ in mẽteʒ coꝝ. Prius.n. pfecta circa aſcẽſionẽ dixit eis. Eũ- tes docete oẽs gẽtes. THEO. Poſtq̃ aũt dñs ɔfeſſionẽ diſcipuloꝝ acceptauit dicẽtiũ verum deũ: tũc ipſis reuelat crucis myſteriũ. Uñ ſeqt̃. [Et cepit docere eos: qm̃ opꝫ fi. ho. mul. pati τ repro. a ſe. τ a ſũmis ſacer. τ ſcri. occi. et poſt tres dies reſur. τ pa. ꝟbũ loquebat̃.] i. de futura paſſione. Nõ aũt intelligebãt diſcipuli ordinẽ ꝟitatis: necqꝫ reſurre- ctionẽ cõprehẽdẽ poterãt: ſed putabãt eẽ melius ꝙ nõ pa teret̃. CHRY. Predixerat tñ h̃ eis dñs hac occaſione: vt oñderet ꝙ oporteret poſt crucẽ τ reſurrectionẽ chriſtũ a teſtibus pdicari. Rurſus petrus exñs feruidus ſolus de his ſumit audaciã diſputãdi. Uñ ſeqt̃. [Et apphẽdẽs eum petrus: cepit increpare eũ. Dñe ppitius eſto tibi: nã h̃ nõ erit.] Hoc aũt amãtis affectu τ optãtis dixit: quaſi diceret. Hoc nõ põt fieri: nec recipiũt aures mee: vt dei filius occi dẽdus ſit. CHRY. Quid eſt aũt h̃: ꝙ petrus qui reuela- tione prĩs potit⁹ erat ſic velociter cecidit τ iſtabilis eſt effe ctus: Sʒ dicimus nõ eẽ mirũ ſi h̃ ignorauit qui de paſſio- ne reuelationẽ nõ accepit. Q2.n. chrĩs filius dei viui eẽt: re- uelatione didicerat: myſteriũ ꝟo crucis τ reſurrectiõis nõ- dũ ei fuerat reuelatũ. Ipſe ꝟo oñdẽs ꝙ oporteret euʒ ad paſſionẽ venire: petruʒ increpauit. Uñ ſeqt̃. [Qui ɔuer. τ vi. di. ſu. cõmi. eſt pe. di. Uade retro me ſatha.] THEO. Dñs nãqꝫ volẽs oñdere ꝙ pter ſalutẽ hoĩuʒ debebat ei⁹ paſſio fieri: τ ꝙ ſolus ſathanas chriſtuʒ pati nolebat: vt ge- nus nõ ſaluaret̃ humanũ: petrũ ſathanã noiauit: eo ꝙ ſape ret que ſunt ſathane: nolẽs chrĩm pati: ſed aduerſans eidẽ. Sathanas.n. adũſarius iterptat̃. CHRY. Demonĩ autẽ ipm tentãti nõ ait. Uade poſt me: ſed petro dicit [vade re- tro me.] i. ſequere me: τ volũtario mee paſſionis ɔſilio nõ reſiſtas. Seqt̃. [Qm̃ nõ ſapis ea que dei ſunt: ſed que ho.] THEO. Que hoĩum ſunt dicit petrum ſape ſm ꝙ affe ctiones carnales q̃dãmodo ſapiebat. Uolebat eñ petrus ꝙ ſibi chriſtus pſtaret regem τ nõ crucifigeret̃.

Margin: Mat. 16. — C — Mat. 18. — D — Petr⁹ de chrĩ diuinitate reuelatõem accepit: nõ de paſſiõe — E — Quid ſit ire p⁹ chrĩm: τ ire retro hẽs.

Tex. 5. ¶ Et cõuocata turba cum diſcipulis ſuis: dixit eis. Si qs vult me ſequi: deneget ſemetipm̃: τ tollat cruceʒ ſuã τ ſequat̃ me. Qui.n. voluerit aiam ſuã ſaluã facere pdet eam. Qui aũt pdide rit aiam ſuã pter me τ euãgeliuʒ: ſaluã faciet eã. Quid.n. pderit homini ſi lucret̃ totuʒ mũ- duʒ τ detrimẽtuʒ aĩe ſue faciat? Aut qđ hõ cõ- mutationis dabit pro aia ſua? Qui.n. me ɔfeſ- ſus fuerit τ ꝟba mea in gñatione iſta adultera τ peccatrice: τ filius hoĩs ɔfitebit̃ eum cuʒ ve- nerit in gliam prĩs ſui cum angelis ſuis. Et di- cebat illis. Amen dico vobis: q2 ſunt quidã de hic ſtãtibus qui nõ guſtabũt mortem donec vi deant regnum dei venientis in virtute.

Margin: Mat. 16. Luc. 17

A ¶ BEDA. Poſtq̃ diſcipulis myſteriũ ſue paſſionis τ re- ſurrectiõis oñdit: hortat̃ eos vna cũ turba ad ſequẽdũ ſue

pꝛꝛſſionis exẽplū. Uñ ſequit̃.[Et ↄuocata turba cuꝫ diſci.
ſuis:d. ꝑit eis. Siqs vult poſt me ſeq: deneget ſemetipſuꝫ.]
CHRY. Quaſi diceret ad petrū. Tu qdem increpas me
paſſionẽ ſuſtinere volẽteꝫ: ego aũt dico tibi: ꝙ nō ſolū ꝓhi
bere me pati nociuuꝫ eſt: ſed neqꝫ ſaluari poteris niſi ipſe
moꝛiaris. Dicit aũt.[Siqs vult poſt me ſeq.] q.d. ad bona
voco que qs velle debet: non ad mala ꝛ grauia vt cogaris.
Qui.n. īfert violẽtiaꝫ frequẽter īpedit: qui v̾o auditoꝛẽ in
libtatẽ dimittit: magis attrahit ipm. Aliqs aũt abnegat ſe
ipm: cum nullã ſui coꝛpis curã habet: vt ſiue flagellet̃: ſiue
aliqd ſile patiat̃: ſuſtineat patiẽter. THEO. Nam ſicut
B qui abnegat alteꝝ frem aut pa̾eꝫ: ꝗuis vulnerent̃ ꝛ moꝛiã
tur nō cõpatit̃ nec irritat̃: ſic ꝛ nos debemus ſpernere coꝛ
pus nr̃m: vt ſi vulnerari cõtingat: vel aliqd ſile pati nō cu
remus. CHRY. Nō aũt ait: ꝙ parcat ſibiipſi: ſed ꝙ am
plius eſt ꝙ abneget ſemetipſuꝫ ꝗſi nihil cõe ad ſe habeat:
ſed piculis exponat: ꝛ circa ea ſic diſponat̃ ac ſi alius pate
ret̃: ꝛ hoc eſt ſibiipſi parcere: qꝛ pa̾es tũc liberis ſuis igno
ſcũt: cũ tradẽtes eos doctoꝛib9 illis iubẽt nō parci. Uſque
quo aũt opoꝛteat ſeipm abnegare oſtẽdit: cum ſubdit.[Et
tollat crucẽ ſuã.] q.d. vſqꝫ ad moꝛtẽ exp̃robꝛabiliſſimam.
THEO. Nam tũc crux exp̃robꝛabilis videbat̃: qꝛ in ea
malefici figebant̃. HIERO. Uel aliter. Sicut gubnatoꝛ
pitus tẽpeſtatẽ in tranqllitate ꝓuidẽs: nautas ſuos vult eẽ
paratos: ita ꝛ dñs dicit.[Siqs vult me ſeq: deneget ſemet
ipm.] i. alter ex altero fiat. BEDA. Tunc.n. noſipſos ab
negamus cum vitamus qđ per vetuſtatẽ fuimus: ꝛ ad hoc
nitimur qđ per nouitatẽ vocamur. Crux aũt tollit̃: cuꝫ aut
per abſtinẽtiã afficit̃ coꝛpus: aut per cõpaſſionẽ pximi af
fligit̃ aius. THEO. Quia v̾o poſt crucẽ v̾tuteꝫ aliã nos
hře opꝫ: adiecit.[Et ſequat̃.] CHRY. Hoc autẽ dicit: qꝛ
ↄtingit aliquẽ patiẽtem nō ſeq chꝛm: cum. ſ. aliqs nō patit̃
ꝓpter chꝛm. Seqt̃.n. chꝛm qui poſt euꝫ ambulat: qui moꝛ
ti eius ſe ↄfoꝛmat: pncipes etiã ꝛ ptãtes ↄtẽnens: ſub qbus
ante chꝛiſti aduẽtuꝫ peccabat. Seqt̃.[Qui.n. voluerit aiaꝫ
ſuã ſal. fa. pdet eã. Qui aũt pdi. aiaꝫ ſuã ꝓpter me ꝛ pp euã
geliũ ſal. fa. eã.] q.d. Hec vobis mãdo ꝗſi vobis parcẽs: et
enim qui filio ſuo parcit: pdit euꝫ. qui v̾o nō parcit: ſaluat.
Opꝫ ḡ nō eſſe ad moꝛtẽ ↄtinue pparatos. Si.n. in mãlib9
ꝓlys qui paratus eſt ad moꝛteꝫ melioꝛ eſt alys: nullo poſt
moꝛtẽ eum reſuſcitare valẽte: multo magis in ſpũalib9 pre
lys cum ſpes tãta reſurrectiõis exiſtat: ꝙ qui ponit animã
ſuã in moꝛtẽ: ſaluã facit eã. REMI. Aia aũt h loco intellĩ
D gẽda eſt vita pñs: nō aũt ipſa ſuba aie. CHRY. Quia ḡ
dixerat.[Qui vo. ani. ſu. ſal. fa. p. eaꝫ.] ne qs pditionẽ hãc ꝛ
ſaluteꝫ illã eſtimet eqlẽ: ſbiũgit.[Quid.n. pde. ho. ſi lu. to.
mũ. ꝛ detri. fa. aie ſue? Aut quaꝫ da. ho. cõmu. pro aia ſua?]
q.d. Ne dicas: qm̃ aiaꝫ ſuã ſaluauit: qui crucis effugit picu
la. Qñ.n. cum aia ſua. i. vita iſta lucrat̃ aliqs oꝛbẽ terre: qd
amplius erit ei aia peũte? Nunqd aliã habet aiaꝫ pro aia
dare? Preciũ eniꝫ pro domo põt aliqs cõmutare. aiaꝫ v̾o
perdẽs: aliã aiam dare nō põt. Caute aũt dicit.[Aut quaꝫ
cõmu. da. ho.] Deus.n. pp nr̃am ſalutẽ dedit cõmutationẽ
ꝓcioſum ſanguineꝫ ieſu chꝛi. BEDA. Uel h dicit: qꝛ pſe
cutionis tp̃e ponẽda eſt aia: pacis aũt tp̃e frãgẽda ſunt de
ſideria terrena: qđ ſigñat cuꝫ dicit.[Quid.n. pderit homi
ni ꝛc̃.] Plerũqꝫ aũt verecũdie vſu ꝓpedimur: vt rectitudi
nẽ quã ſeruamus in mẽte: nō exꝓmere valeamus in voce.
Et ideo ſbdit̃.[Qui.n. me cõfeſ. fue. ꝛ ver. mea in gene. iſta
adul. ꝛ pec. ꝛ fi. ho. ↄfi. euꝫ: cuꝫ ve. in glo. pa. ſui cũ ange. ſu.]
THEO. Nō.n. eſt ſufficiẽs fides que ſolum in mẽte ↄſi
ſtit: ſed ꝛ oꝛis ↄfeſſionẽ dñs reqrit: ſcificata.n. per fidẽ aia:
doꝫ ꝛ coꝛpus per ↄfeſſioneꝫ ſcificari. CHRY. Qui aũt h
didicit ſbiecit ſe cuꝫ deſiderio ad h ꝙ ſine ↄfuſione chꝛm
ↄfiteat̃. Di aũt adultera gñatio que deũ veruꝫ aie ſpõſum

dereliqt: ꝛ nō eſt ſecuta chꝛi doctrinã: ſed demonib9 pſtra
ta: ſemina impietatis ſuſcepit: pp qđ ꝛ peccatrix di. Qui ḡ E
iter hos chꝛi dñationẽ negauerit ꝛ v̾ba dei in euãgelio re
uelata: dignã ipietatis penã ſuſcipiet audiens in 2° aduẽtu.
Nō noui vos. THEO. Qui ḡ ↄfuſus fuerit crucifixum Mat. 7.
eſſe ſuũ deũ: ꝛ ipſe cõfundet illuꝫ nō hic vbi reputat̃ chꝛi
ſtus paup ꝛ miſer: ſed in glĩa ꝛ cum multitudine angeloꝝ.
GREG. in hom. Sunt aũt nõnulli qui chꝛiſtũ ideo ↄfitẽ
tur: qꝛ cũctos chꝛianos eſſe ↄſpiciũt. Nō ḡ ad ꝓbationẽ fi
dei vox ſufficit quaꝫ defendit a verecũdia pfeſſio gñalita
tis. Pacis ḡ tp̃e eſt aliud vbi oſtẽdamur nob: veremur ſe
pe a pximis deſpici: dedignamur iniurias verbi tolerare.
Si ↄtigerit iurgiũ foꝛtaſſe cum pximo: erubeſcimus pꝛio
res ſatiſfacere. Coꝛ qppe carnale dũ huius vite glĩaꝫ que F
rit humilitatẽ reſpuit. THEO. Quia v̾o de ſua glĩa di
xerat volẽs oſtẽdere ꝙ nō inania pmittebat: ſbdit̃.[Et di
cebat illis. Amẽ dico vobis: qꝛ ſunt qdaꝫ de hic ſtãtib9: qui
nō guſtabũt moꝛtẽ donec vi. reg. dei veniẽ. in v̾tute.] Ac ſi
diceret: qdã. i. petrus ꝛ iacobus ꝛ ioãnes nō guſtabũt moꝛ
tẽ: donec eis oſtẽdã in trãſfiguratione: cum qua glĩa v̾ẽtu
rus ſim in 2° aduẽtu. Nō.n. erat aliud trãſfiguratio: niſi ſe Trãſfiguratio chꝛi fuit ſecũdi aduẽt9 ꝓnũtiatio
cũdi aduent9 pnũtiatio: in quo ꝛ ipſe chꝛs ꝛ ſancti lucebũt.
BEDA. Pia v̾o ꝓuiſione factuꝫ eſt: vt ↄtẽplatione ſemp
manẽtis gaudy ad breue momẽtũ delibata: foꝛtius aduer
ſa tolerarẽt. CHRY. Nō aũt eoꝝ qui aſcẽſuri erãt noia
declarauit: ne reliq diſcipuli aliqd paterent̃ humanũ: pdi
cit aũt vt dociliores circa hõ ↄtẽplationẽ fiant. BEDA.
Uel regnuꝫ dei pñs eccl̃ia vocat̃. Aliq aũt ex diſcipulis
vſqꝫ adeo in coꝛpe erãt victuri: vt eccl̃iam ↄſtructã ↄſpice
rẽt: ꝛ ↄtra mũdi glĩam erectã. Diſcipulis.n. rudib9 de pñti
vita aliqd pmittẽdũ fuit: vt poſſent robuſtius in futuro ſo
lidari. CHRY. Myſtice autẽ vita chꝛiſtus eſt: moꝛs v̾o Myſtice
diabolus. Guſtauit aũt moꝛtẽ qui peccatis imoꝛat̃: adhuc
ois hõ habẽs dogmata bona aut praua moꝛtis: aut vite pa
nem deguſtat. Et qdem minus maluꝫ eſt videre moꝛtem:
malum aũt eſt eam guſtare: ſed adhuc peius eam ſeq: peſ
ſimum aũt ei ſupponi. Cap. IX.

T poſt dies ſex aſſumpſit ieſus petrũ Tex. 1.
ꝛ iacobum ꝛ ioãnem: ꝛ ducit illos in Mat. 16°
mõteꝫ excelſum ſolos: ꝛ trãſfigurat9 Luc. 9°.
eſt corã ipſis. Et veſtimenta eius fa
cta ſunt ſplendentia ꝛ candida nimis velut nix:
qualia fullo nõ põt ſup terraꝫ cãdida facere. Et
apparuit illis helyas cum moyſe: ꝛ erãt loquẽ
tes cum ieſu. Et rñdẽs petrus ait ieſu. Rabbi:
bonũ eſt nos hic eſſe: ꝛ faciamus tria taberna
cula: tibi vnum: moyſi vnũ: ꝛ helye vnũ. Non
enim ſciebat qd diceret. Erãt.n. timoꝛe exterri
ti. Et facta eſt nubes obũbꝛãs eos: ꝛ venit vox
de nube dicẽs. Hic eſt filius meus chariſſimus
audite illuꝫ. Et ſtatim circũſpicientes: neminẽ Mat. 17°
amplius viderunt niſi ieſum tm̃ ſecum.
HIERO. Poſt ↄſũmationẽ crucis: glĩa reſurrectionis A
oſtdit̃: vt nō timerẽt opp̃robꝛia crucis: qui oculis ſuis viſu
ri erãt glĩaꝫ reſurrectionis future. Uñ di.[Et poſt dies ſex
aſſumpſit ieſus petrũ ꝛ iacobũ ꝛ ioãnẽ: ꝛ ducit illos in mõ
teꝫ excel. ſo. ꝛ trãſfigu. eſt corã ipſis.] CHRY. Cꝰ aũt lu
cas dicit poſt octo dies: nō ↄ̃riat̃ huic. Lucas.n. ꝛ dieꝫ: quo Luc. 9°.
chꝛs pdicta locut9 fuerat: ꝛ diem in quo eos aſſumpſit nũa
uit.[Ideo aũt poſt ſex dies eos aſſumpſit:] vt vehemẽtioꝛĩ
repleti deſiderio in hoꝝ dierum ſpatio vigilãti ꝛ ſollicita

Crux chꝛi ẽ afflictio penitẽtie.

C

Fides ſola mẽtis ñ ſufficit niſi etiã ore pferatur.

Excellentia trium aploꝝ.
Act. 12°

mẽtẽ ea que videbãt attẽderẽt. THEO. Aſſumit autez
tres vertices aploꝝ: petrũ tanq̃ ꝯfitẽtem ⁊ diligẽtẽ: ioãnẽ
tanq̃ dilectũ: iacobũ vo tanq̃ altiuocũ ⁊ theologuz. Intã-
tuz.n. grauis erat iudeis: vt herodes volẽs iudeis placere:
ipm occiderit. CHRY. Nõ aũt in domo ſuaz gliam de-
mõſtrat: ſz in mõtẽ excelſuz illos aſſumit: qm mõtis ſubli-
B
mitas ꝯuenies erat ad glie ſblimitatẽ oñdẽdã. THEO.
[Seorſum] aũt eos ducit: qꝛ debebat eis myſteria reuela-
re. Trãſfiguratiõnẽ aũt opz itelligere nõ figure imutatio-
nez: ſed qꝛ manẽte vt prius erat figura: appoſitio facta eſt
cuiuſdã inenarrabilis claritatis. CHRY. Neq̃ g̃ decet
aliquã figure trãſformationẽ in regno dei eſſe futuraz: aut
circa ipm ſaluatorez: aut circa eos qui aſſiſtabunt: ſz appo-
ſitionẽ claritatis. BEDA. Trãſfigurat⁹ igit̃ ſaluatoꝛ nõ
ſbam vere carnis amiſit: ſed gliaz future vel ſue vel nr̃e re
ſurrectionis oñdit: qui qualis tũc aplis apparuit: talis poſt
iudiciũ cũctis apparebit electis. Seqͥt. [Et ve. eius fa. ſunt
ſplẽ.] GREG. 32° moral. Quia in ſupne claritatis culmi
ne ei vite iuſtitia fulgẽtes adherebũt: veſtiuz.n. noie iuſtos
q̃s ſibi adiũgit inſinuat. Sequit̃. [Et apparuit illis helyas
cum moyſe: ⁊ erãt loquẽtes cuz ieſu.] CHRY. Moyſen

Cur moyſes ⁊ helyas in trãſfiguratione appuerũt

⁊ helyã in medio itroducit: pmo qdẽ qꝛ turbe dicebãt chri
ſtũ helyã: aut vnũ ꝓphetaꝝ: aplis ſe cuz eis oñdit: vt diſtaz
ſeruoꝝ ⁊ dñi cernerẽt. Et etiaz qꝛ de trãſgreſſione legis iu-
dei chrm̃ accuſabãt: ⁊ blaſphemũ eum putabãt: tanq̃ ſibi
gliam pr̃is attribuẽtẽ: eos qui in vtroq̃ fulſerũt in mediũ
ducit. Etenim moyſes legez dedit: ⁊ helyas glie dei zelatoꝛ
fuit. Vñ ei nõ aſſiſterẽt: ſi deo ⁊ legi eius ꝯtrarij eẽnt. Et vt ſci
rẽt ꝙ vite ptãtez ⁊ mortis habet: pp̃ h ⁊ moyſen qui mor-
tuus erat: ⁊ helyã qui nõdũ mortẽ paſſus fuerat in mediuz
itroducit. Itẽ per h ſignauit ꝙ doctrine legis chri ꝓpheta-
rũ doctrina pedagogus fuit. Signat etiã ꝯiũctionẽ noui ⁊
veteris teſtamẽti. Et qm in reſurrectione cuz ꝓphetis apli
ꝯiũgent: ⁊ vna erit obuiatio regi cõi. Seqt̃. [Et rñdẽs pe-
trus ait ieſu. Rabbi bonuz eſt nos hic eſſe: ⁊ faciamus hic
C
tria tab. tibi vnuz: moyſi vnũ: ⁊ helye vnũ.] BEDA. Si
tm̃ trãſfigurata chriſti humanitas: duoꝝq̃ ſocietas ſcõꝝ
ad pũctuz viſa delectat: vt eos ne diſcedãt etiã obſequio pe-
trus ſiſtere velit: quãta erit felicitas viſioni deitatis inter
angeloꝝ choros adeſſe ꝑpetuo. Seqt̃. [Non.n. ſciebat qd
diceret.] Etſi eniz petrus pro ſtupore humane fragilitatis
neſciat qd dicat: inſiti tñ ſibi dat effect⁹ indiciuz: neſciebat
enim qd diceret: qꝛ oblitus eſt regnũ ſcis a dño nõ alicubi
terraꝝ ſed in celis eſſe pmiſſum: nec recordat⁹ eſt ſe ſuoſq̃
coaplos mortali adhuc carne circumſeptos imortalis vite
ſtatuz ſubire nõ poſſe: cui etiã mẽte exceſſerat: qꝛ in domo
pr̃is que in celis eſt: domus manufacta neccia nõ ſit. Sed ⁊
vſq̃ nũc imperitie notat̃ qſqs legi ꝓphis ⁊ euãgelio tria ta-
bernacula facere cupit: cũ hec adinuicẽ nullatenus valeãt
ſeparari. CHRY. Nõ ẽt itellexit petrus: ꝙ ad demõſtrõnẽ
vere glie trãſfigurationẽ dñs eſt opatus: neq̃ ꝙ pp̃ doctri
nã hoium h faciebat. Nã plurimi erãt relicturi multi⁹ in
heremo habitãtes. Seqt̃ [Erãt.n. timore exte.] Erat aũt h
timoꝛ ſm quẽ de cõi mẽte in ſtatũ eleuabant̃ meliorez: qd
eniz in exteriorib⁹ videbat̃ moyſes ⁊ helyas erat. Ducebat̃
D
aũt aïa ad quẽdã diuinũ affectũ: q̃ſi ex diuina viſione ab
humano ſenſu abſtracta. THEO. Vel aliter. Petrus ti-
mẽs a mõte deſcẽdẽ: qꝛ iam pr̃is erat ꝙ chrs crucifigi de-
bebat dixit. Bonũ eſt nos hic eſſe: ⁊ nõ illic deſcẽdẽ in me-
diũ. ſ. iudeoꝝ. Si aũt huc veniẽt furẽtes ꝯtra te habemus
moyſen qui egyptios debellauit: habemus ⁊ helyã q ignez
eduxit de celo ⁊ qnq̃genos deſtruxit. ORIG. ſup matth.
Marcus aũt ex pſona ſua dicit. [Nõ.n. ſciebat quid dice-
ret.] Ubi ꝯſiderãdũ ne forte per exceſſum mẽtis h loque-
bat̃: mot⁹ qdã ſpiritu alieno: ne forte. ſ. ille ſpũs qui voluit

quãtũ ad ſe chrm̃ ſcãdalizare: vt recederet a paſſione oib⁹
hoib⁹ ſalutari. Ipſe opans etiã hic ſeductorie vult euellere
chrm̃ ſub colore boni: vt nõ ꝯdeſcẽdat hoibus: nec veniat
ad eos: nec ſuſcipiat mortẽ pro eis. BEDA. Quia vo pe-
trus mãle queſiuit tabnaculũ: nubis accepit vmbraculuz:
vt diſcat in reſurrectiõe nõ tegmine domoꝝ ſz ſpũſſancti
glia eos eẽ ꝓtegẽdos. Vñ ſequit̃. [Et facta eſt nubes obũ.
eos.] Quia vo iprudẽter iterrogauerũt: ꝓpea rñſionez dñi
non merent̃: ſed pr̃ rñdet pro filio. Vñ ſeqt̃. [Et venit vox
de nube di. Hic eſt fili⁹ meus charíſ. ipm aud.] CHRY.
E
A nube qdẽ vox emittit̃: in qua de⁹ apparẽ ꝯſueuit: vt cre-
derẽt ꝙ vox illa ferret̃ a deo. In h aũt ꝙ dicit. [Hic eſt fi.
meus charíſ.] vnã volũtatẽ pr̃i ⁊ filio ꝓteſtat̃: ⁊ ꝙ ſalua fi-
liatione quãtuz ad oia cũ eo qui genuit vnũ eẽt. BEDA.
Quẽ aũt moyſes cũ venerit in carne audiẽdũ ab omni aïa
que ſaluari vellet ꝑdixit: hũc iam veniẽtẽ in carne deus pr̃
audiẽduz diſcipulis oñdit. Seqt̃. [Et ſta. cir. ne. am. vi. niſi
ie. tm̃ ſecũ.] Ubi.n. cepit fili⁹ deſignari mox ſerui diſceſſe-
rũt: ne ad illos pr̃na vox emiſſa putaret̃. THEO. My-
Myſtice
ſtice aũt poſt ꝯſũmationẽ hui⁹ ſcli: qd in ſex dieb⁹ factũ eſt:
aſſumet nos ieſus ſi ei⁹ ſumus diſcipuli in mõtẽ excelſuz. i.
in celũ: ⁊ tũc videbimus ei⁹ gliaz ſingularẽ. BEDA. Ve-
ſtimẽta aũt dñi recte ſancti eius accipiũt qui nouo cãdore
fulgebũt. Fullo autez itelligẽdus eſt: cui pſalmiſta loquit̃.
Ampli⁹ laua me ab iniq. mea: ⁊ a deli. meo mũ. me: qui non
Ps. 50.
põt ſuis fidelibus dare claritatẽ in terra: que eis ꝯſeruata
manet in celis. REMI. ſup matth. Vel p fullonẽ ſci deſi-
Fullo p̄dicatores deſignat.
gnant̃ ꝑdicatores: ⁊ aiaꝝ purgatores: q̃ruz in hac vita nul-
lus ita viuere valet: vt alicui⁹ peccati maculis nõ offuſcet̃.
In futura.n. reſurrectione ſci ab oi macula peccati purga-
bunt̃. Tales g̃ eos faciet dñs: q̃les ne ipſi mẽbra ſua calli-
gãda nec vllus ꝑdicatoꝝ ſuo vel exẽplo vel doctrina facẽ
põt. CHRY. Vel veſtimẽta alba euãgelica ſunt ⁊ apli-
F
ca ſcripta oiuz clariſſima: qb⁹ ſilia nullus expoſitoꝝ facere
põt. ORIG. ſup matth. Vel forſitan fullones ſup terraz
poſſumus moral̃r exiſtimare ſapiẽtes ſcli hui⁹: qui putan-
tur ornare etiã turpes itell̃s ⁊ dogmata falſa fullonicatiõe
ingenij ſui: ſz illoꝝ ars fullonica põt facẽ aliqd ſil̃e ſmoni
qui oñdit ſpũaliũ itellectuuz ſplẽdorẽ in dictis ſcripturaꝝ
ipitis: que a plimis ꝯtẽnunt̃. BEDA. Moyſes ⁊ helyas
Moyſes et helyas quid ſignificẽt.
q̃ꝝ vnũ mortuũ ⁊ aliũ in celis raptũ legimus: futurã oium
ſcõꝝ gliaz ſigt̃: qui. vz. tpe iudicij: vel viui in carne repiẽdi:
vl̃ ab olim guſtata morte reſuſcitãdi ⁊ pariter ſunt regna-
turi cum illo. THEO. Vel h ſigt̃: qꝛ in glia videbimus
G
⁊ legẽ ⁊ ꝓphas cũ ipſo loqntes. i. que p eũ fuerũt dicta per
moyſen ⁊ alios ꝓphas: tũc videbimus eẽ ꝯſona reb⁹: ⁊ tũc
audiemus vocẽ pr̃nã. ſ. reuelãtẽ. ſ. nobis filiũ pr̃is ⁊ dicẽtẽ:
qm hic eſt fili⁹ meus: obũbrãte nube. i. ſpũſcõ qui eſt ſapiẽ-
tie fons. BEDA. Et notãduz ſic dño in iordane baptiza-
to: ſic ⁊ in mõte clarificato toti⁹ ſcẽ trinitatis myſteriuz de-
clarat̃: qꝛ gliam ei⁹ quã in baptiſmo credẽtes ꝯfitemur: in
reſurrectiõe vidẽtes collaudabimus. Nec fruſtra ſpũſſcũs
Cur ſpũſ ſcũs aliqñ in colũba: aliqñ i nube lucida apparet.
h in lucida nube: illic appuit in colũba: qꝛ nũc ſimplici cor-
de fidez quã ꝑcepit ſeruat: tũc luce apte viſionis qd credi-
derat ꝯtẽplabit̃. Cũ aũt fieret vox ſup filiũ: inuẽt⁹ eſt ipe ſo
lus: qꝛ cũ manifeſtauerit ſeipm electis: erit de⁹ oia in oib⁹:
imo cum ſuis per oia chrs caput cum corpe ſplẽdebit.

¶ Et deſcẽdẽtibus illis de mõte precepit illis ne
Tex. 2.
Mat. 17°
cuiq̃ que vidiſſent narrarẽt: niſi cuz fili⁹ hoīs a
mortuis reſurrexerit. Et vbuz ꝯtinuerũt apud
ſe congrẽtes qd eẽt cum a mortis reſurrexerit.
Et iterrogabãt euz dicẽtes. Quid g̃ dicũt pha-
Mat. 17°
riſei ⁊ ſcribe: qꝛ helyam oportet venire primũ?

Qui rñdés ait illis. Helyas cum venerit primo
reſtituet oia: ꝛ quõ ſcriptuȝ eſt in filiũ hois: vt
multa patiať ꝛ contẽnať. Sed dico vobis: q̃
ꝛ helyas venit: ꝛ fecerunt illi quecũq̨ volue-
runt: ſicut ſcriptum eſt de eo.

A ¶ ORIG. ſup matth. Poſt myſteriũ dñſuȝ in mõte deſcẽ
dẽtib' de mõte diſcipulis: p̃cepit vt ei' trãſfiguratio nõ ma
nifeſteť ante glĩã paſſionis ꝛ reſurrectiõis ipi'. Uñ di. [Et
deſcẽ. illis de mõ. pce. il. ne cuiq̨ que vi. nar. niſi cuȝ fi. ho. a
mor. re.] CHRY. Ubi non ſimplr̃ ſilere iubet: ſȝ paſſio-
neȝ iſinuãs cãm iſinuat pp̃ quã ſilere debebũt. THEO.
Ne. ſ. hoies ſcãdaliȝenť: audiẽtes de chõ tã glioſa qui euȝ
crucifixũ erãt viſuri. Nõ igiť erat ꝯgruũ talia de chõ dice
re anteq̃ pateref: poſt reſurrectõeȝ v̾o credibile videbať.
CHRY. Illi v̾o reſurrectionis myſteriũ ignorãtes: v̾bũ
gdẽ retinẽtes inuicẽ diſputabãt. Uñ ſeqť. [Et v̾. ꝯti. apud
ſe cõ. qd eẽt cuȝ a mor. re.] HIERO. Hoc qd̓ ppe marci
1. Cor. 14 eſt: id ſignq̃ cuȝ abſorpta fuerit mors in victoriã: nõ erũt
in memoria priora. Seqť. [Et iterro. eũ di. Quid ḡ di. pha. ꝛ
ſcri. q̃ helyaȝ opȝ ve. p̃m?] CHRY. Intẽtio gdẽ diſcipu-
loꝝ ſup hac iterrogatiõe talis mihi eẽ vr̃. Nos gdẽ helyaȝ
tecũ vidimus: ꝛ p̃us te vidimus q̃ helyaȝ. Scribe v̾o p̃us
helyaȝ venire docẽt: credimus itaq̨ eos mẽdaciũ ꝓtuliſſe.
B BEDA. Uel ita eſtimabãt diſcipuli trãſformatiõeȝ glĩe
hãc eẽ quã in mõte viderãt ꝛ dicũt. Si iam veniſti in glĩa:
quõ p̃curſor tuus nõ appet: maxime q̃ helyã viderant re-
ceſſiſſe? CHRY. Quid aũt ad h chõs rñderit: apparet ꝑ
h qd̓ ſbdiť. [Qui rñdẽs ait il. Helyas cũ ve. p̃ re. oia.] In q
Duo chri-ſti aduẽt'. oñdit q̃ helyas veniet ante 2m aduẽtũ. Scripture. n. duos
aduẽtus chĩ p̃nũtiãt: vnũ. ſ. qui fact' eſt: ꝛ aliũ qui vẽturus
eſt. Dñs aũt ſcdi aduẽtus helyã aſſerit p̃curſorẽ. BEDA.
Reſtituet aũt oia: vtiq̨ illa que malachias oſtendit dicẽs.
Mala. 4. Ecce ego mittã vob helyã ꝓphaȝ: vt ꝯũtat cor patrũ ad fi-
lios: ꝛ cor filioꝝ ad p̃res eoꝝ: reſtituet ẽt h qd̓ morti dȝ ac
diu viuẽdo diſtulit. THEO. Proponit aũt h dñs ad re-
ſiſtẽdũ opioni phariſeoꝝ: qui tenebãt q̃ p̃mi aduẽt' p̃cur-
ſor erat helyas: quaſi ad incõueniẽs ducẽs. Uñ ſubdit. [Et
quõ ſcriptũ eſt in fi. ho. vt multa pa. ꝛ cõ.] Ac ſi dicat. He-
lyas theſbytes cũ venerit pacificabit iudeos: ꝛ ad fidẽ ad-
ducet ipſos: ita vt ſit ſcdi aduẽt' p̃curſor. Si ḡ p̃mi aduẽt'
helyas eſt p̃curſor quõ ſcriptũ eſt q̃ filius hois dȝ pati? Ex
his ḡ duob' vnũ erit: aut q̃ nõ ſit p̃mi aduẽt' helyas p̃cur-
ſor: ꝛ ſcripture erũt vere: aut q̃ p̃curſor p̃mi aduẽtus: ꝛ ſcri
pture nõ erũt vere: que dicũt q̃ opȝ chřm pati: cuȝ helyas
debeat oia reſtituere: ꝛ nõ debeat eſſe iudeus aliqs incredu-
lus: ſȝ oẽs credẽ debeãt ad p̃dicatiõeȝ ei' qcũq̨ audiẽt eũ.
C BEDA. Uel ita ꝛ quõ ſcriptuȝ eſt. i. quõ de chři paſſione
multifarie ꝓphe multa ſcripſerũt: ſȝ ꝛ helyas cum venerit
multa paſſurus eſt ꝛ ꝯtẽnẽdus ab ipys. CHRY. Sicut
aũt dñs ſcdi aduẽt' helyã aſſeruit p̃curſorẽ: ſic ꝛ ꝯñter aſſe-
rit ioãneȝ eẽ p̃curſorẽ p̃mi aduẽt'. Uñ ſbdit. [Sȝ di. vo. q̃
ꝛ helyas ve.] GLO. Ioãneȝ vocat helyam: nõ q̃ helyas
erat in ꝑſona: ſȝ q̃ helye miniſteriuȝ adiplebat. Sic̃. n. ille
p̃curſor erit ſcdi aduẽt': ſic iſte factus eſt p̃mi. THEO.
Erat ẽt ioãnes redargutor ꝛ ȝelotes ꝛ heremita vt helyas:
nõ tñ audiuerũt illũ ſic̃ helyã audiẽt. nefario v̾o ludo eum
occiderũt caput illi' amputãtes. Uñ ſeqť. [Et fece. il. q̃cũq̨
vo. ſic̃ ſcriptũ eſt de eo.] CHRY. Uel aliter. Interroga-
bãt diſcipuli ieſuȝ: quõ ſcriptũ eſt pati filiũ hois? Ad h aũt
q̃ſi rñdẽs dicit. Sicut ad ſilitudinẽ helye ioãnes venit ꝛ ei
mala intulerũt: ſic ſm ſcripturas opȝ filiũ hois pati.
Tex. 3. ¶ Et veniens ad diſcipulos ſuos vidit turbam
Mar. ix° magnã circa eos: ꝛ ſcribas cõquerẽtes cum il-
lis. Et ꝯfeſtim ois pp̃ls vidẽs ieſuȝ ſtupefact' Luc. 9.
eſt: ꝛ expauerũt: ꝛ accurrentes ſalutabãt eum.
Et iterrogauit eos. Quid inter vos cõqueritis?
Et rñdẽs vnus de turba dixit: Magiſter attuli
filiũ meũ ad te hñteȝ ſpm̃ mutum: qui vbicũq̨
eum appꝛhẽderit allidit illũ ꝛ ſpumat ꝛ ſtridet
dẽtib' ꝛ areſcit. Et dixi diſcipulis tuis vt eijce-
rẽt illũ: ꝛ nõ potuerũt. Qui rñdẽs eis dixit. O
gñatio incredula: q̃diu apud vos ero? Q̃diu
vos patiar? Afferte illum ad me: ꝛ attulerunt
eum. Et cũ vidiſſet eum ſtatim ſp̃us ꝯturbauit
illũ: ꝛ eliſus in terrã volutabať ſpumãs. Et in-
terrogauit p̃reȝ eius. Q̃tũ tpis eſt ex quo ei
hoc accidit? At ille ait: ab infantia. Et freq̃nter
eum in ignẽ ꝛ in aqua miſit: vt eum p̃deret. Sȝ
ſiqd potes adiuua nos miſert' nr̃i. Ieſus autẽ
ait illi: ſi potes credere: oia poſſibilia ſunt credẽ
ti. Et ꝯtinuo exclamãs pater pueri cum lachry-
mis aiebat. Credo dñe: adiuua incredulitatem
meã. Et cum vidiſſet ieſus ꝯcurrentẽ turbã cõ-
minatus eſt ſpũi immũdo dicẽs illi. Surde ꝛ
mute ſp̃us ego p̃cipio tibi: exi ab eo: ꝛ amplius
ne introeas in eum. Et exclamãs ꝛ multuȝ di-
ſcerpens euȝ: exijt ab eo: ꝛ factus eſt ſicut mor-
tuus: ita vt multi dicerent: q̃ mortu' eſt. Ieſus Mat. ix°
aũt tenens manũ eius eleuauit eum ꝛ ſurrexit.
Et cum introiſſet in domũ diſcipuli eius ſecreto
interrogabãt eum. Quare nos non potuimus
eijcere? ꝛ dixit illis. Hoc genus in nullo poteſt
exire: niſi in oratione ꝛ ieiunio.
¶ THEO. Poſtq̃ glĩaȝ ſuã trib' diſcipulis in mõte oſtẽ- A
derat: reůtiť ad alios diſcipulos qui cuȝ eo nõ aſcẽderãt in
mõte. Uñ di. [Et ve. ad di. ſuos vi. tur. ma. circa eos: ꝛ ſcri.
cõ. cũ illis.] Phariſei naq̨ captãtes horã cuȝ dñs nõ exiite
rat chõs acceſſerũt vt ipſos ad ſe attraherent. HIERO.
Nõ eſt aũt hoi reges ſub ſole: ſemꝑ paruulos occidit inui- Nõ eſt re-quies in h mũdo.
dia: magnos ꝑcutiũt fulgura mõtes: alij diſcẽtes cũ fide vt
turbe: alij inuidẽtes cũ faſtu vt ſcribe ad ecclĩam ꝯueniũt. Iob 5.
Seqť. [Et cõſe. ois po. vi. ie. ſtupe. eſt: ꝛ expa.] BEDA.
Notãdũ in oib' locis diſtãtiã mẽtis ſcribaꝝ ꝛ turbe. Scri
be. n. nihil deuotionis: fidei: humilitatis ꝛ reuerẽtie ei exhi
buiſſe narranť: ſed veniẽte dño mox ois turba ſtupefacta
expauit: eũq̨ ſalutãs accurrit. Uñ ſeqť. [Et ac. ſalu. eum.]
THEO. Affectabãt. n. turbe eũ vidẽ: ita vt euȝ veniẽtẽ a
lõge ſalutarẽt. Quidã v̾o dicũt q̃ aſpect' ei' ex trãſfigura-
tiõe ſpecioſior fact': turbã ad ſalutatiõeȝ eius attrahebat.
HIERO. Populus aũt vidẽs ſtupefact' eſt ꝛ expauit: nõ B
diſcipuli: q̃ nõ eſt timor in charitate: timor eſt ſuoꝝ: ſtupe
ſcere ſtultoꝝ. Seqť. [Et iter. eos. Quid inter vos ꝯqueritis?] p̃e Io. 4
Quid. ſ. dñs interrogat? vt ꝯfeſſio pariat ſalutẽ: ꝛ murmur
cordis nr̃i ſmonib' pijs ſoluať. BEDA. Põt v̾o: niſi fal-
lor: itelligi de h qõnẽ fuiſſe motã: q̃re ipſi cũ eẽnt diſcipuli
ſaluatoris ſaluare demoniacũ qui in medio erat poſit' non
poſſent: qd̓ ex ſeq̃ntib' põt ꝯuinci cũ di. [Et rñdẽs vnus de
tur. di. Magiſter attu. fi. me. ad te ha. ſpi. mu.] CHRY.
Hunc hoiem ſcriptura infirmũ in fine oñdit: ex h qd̓ chõs
dicit. [O gñatio incredula.] Et per h qd̓ ſubdit. [Si potes
credere.]

credere.] Sed ⁊ ſi īfidelitas ei⁹ occaſio extiterit demonē
nō pellēdi: incuſat tñ diſcipulos. Uñ ſubdit. [Et di. diſ. tu.
vt ey. il. ⁊ nō po.] Uide āt iſti⁹ inſipiētiā. Jeſum in medio
turbarū ꝓcat diſciplos icuſans. Uñ ⁊ dñs corā plebe mul
to magis h̄ ei iputat nō ſoluz in pſonā ei⁹ accuſationē intē
dens: ſed in perſonā oiuz iudeoꝝ. Probabile. n. eſt multos
priuuz ſcādaliçatos: ea q̄ nō ꝯueniebāt de diſcipulis cogi
taſſe. Uñ ſeq̄. [Qui eis rñdēs dixit. O gñatio incre. q̄diu
apud vos ero: q̄diu vos patiar?] In q̄ oñdit: ⁊ mortem ſe
C deſiderare: ⁊ graue ei eē cū illis ꝯuerſari. BEDA. Jntī
aūt nō eſt hoī irat⁹: ſʒ vitio vt ſtatiʒ inſerit. [Afferte illum
ad me: ⁊ at. eū. Et cū vidiſ. il. ſta. ſpir. ꝯtur. illuʒ: ⁊ eli. in ter.
volu. ſpu.] CHRY. Hoc āt dñs ꝑmiſit ꝑꝑ prēʒ pueri: vt
cū vexātēʒ demonē videret: ad fideʒ futuro miraculo tra
heret. THEO. Permittit ēt vexari puerū: vt ex h̄ ſcire
mus demonis ipietatē: q̄ occidiſſet eū niſi fuiſſʒ a dño ad
iut⁹. Seq̄. [Et iter. pa. ei⁹. Quātuʒ tē. eſt ex q̄ h̄ ei acci. At
ille ait. Ab infan. ⁊ fre. eū in ignē ⁊ in aquā mi. vt eū per.]
Error iuliani carpitur. BEDA. Erubeſcat Julian⁹ q̄ dicē audet oēs hoies abſq̄
pc̄ti ꝯtagione naſci in carne tāq̄ inocētes ꝑ oia: vt fuit adā
qñ creat⁹ eſt. Quid. n. habuit iſte puer vt ab īfantia demo
nio vexaret acerbiſſimo: ſi nullo originalis pc̄ti vinculo te
nebat: q̄ ꝯſtat illuʒ adhuc ꝓprium nō hīe potuiſſe pctm̄?
D GLO. Exp̄mit āt in v̄bis ſue petitiōis fidei defectū. Uñ
ſubdit. [Sʒ ſiq̄d po. adiu. nos mi. no.] Cū. n. dic̄. [Siq̄d po
tes] manifeſtat ſe de ei⁹ potētia dubitare: q̄ viderat filiuʒ
ſuū a diſciplis eḣi curatū nō eē. Dicit āt. [Miſtus nr̄i] vt
deſignaret miſeriā filij q̄ patiebat: ⁊ prīs q̄ cōpatiebatur.
Seq̄. [Jeſus āt ait illi. Si po. cre. om. poſ. ſt cre.] HIE.
Libratē arbitrij h̄ idicat qd̄ dic̄. Si potes. Que āt ſūt oia
q̄ poſita ſūt credēti: niſi q̄ in noīe ieſu i. ſaluris poſtulāt cuʒ
lachrymis. BEDA. Aptū āt rñſuʒ dñs dedit petēti. Jpe
eiʒ ait. [Siq̄d potes adiu. nos.] Et dñs. [Si potes (iquit)
Mat. 8 credere.] At ꝯ leproſus q̄ fidel'r clamabat. Dñe ſi vis po
tes me mūdare: cōgruum ſue fidei accepit rñſum. [Uolo:
E Mūdare.] CHRY. Qd̄ āt dic̄: tale eſt. Tāta eſt v̄tutis
apud me ſupabūdātia: vt nō ſolū h̄ poſſiʒ: ſʒ ⁊ alios h̄ fa
ciā opari: q̄re ſi credideris vt opʒ: ⁊ hūc ip̄e curare poterꝭ:
⁊ alios multos. Sic ḡ eū ad fidē reducebat: q̄ adhuc de in
fidelitate loq̄. Uñ ſeq̄. [Et cō. excla. pi pu. cū la. aiebat.
Credo dñe: adiu. icredu. meam.] Sed ſi crediderat dicēs,
[Credo] q̄ñ ſubdit. [Adiuua icredu. meā?] Dicamus igr̄
qm̄ multiplex eſt fides: itroductoria. ſ. ⁊ pfecta. Hic āt ici
piens credere ſaluatorē depc̄abat: vt apponēt reliquū ad
Nemo repēte fit ſūmus. ſuā v̄tutē. BEDA. Nemo. n. repēte fit ſūm⁹: ſʒ in bōa cō
uerſatiōe a minis q̄ſq̄ incboat: vt ad magna ꝑueniat. Alia
nāq̄ ſūt v̄tutis exordia: aliō ꝓfect⁹: aliō pfectio. Q̄ igr̄ ꝑ
occultā inſpirationē gr̄e meritoꝝ ſuoꝝ ḡdib⁹ fides creſcit:
vno eodēq̄ tp̄e is q̄ necduʒ pfecte crediderat: ſil' ⁊ crede
F bat: ⁊ icredulus erat. HIERO. Per h̄ ēt mōſtrat q̄ cre
dulitas nr̄a īfirma ē niſi inixa ſubſiſtat adiutorio ſubſidij
dei. Fides āt cū lachrymis optata vota capit. Unde ſeq̄.
[Et cū vi. ieſus ꝯcur. tur. cōmi. eſt ſpi. imū. di. illi. Surde ⁊
mu. ſpi. ego ti. p̄ci. exi ab eo: ⁊ āpli⁹ ne itro. i eū.] THEO.
Jō āt cū videret turbā ꝯcurrē: cōminat⁹ ē ſpūi imūdo: no
lebat eiʒ corā turba curare: vt oſtētationē fugere doceret.
CHRY. Q̄ āt cōminat ⁊ dixit. [Ego tibi p̄cipio] diuine
attribuit ptāti. Q̄ vo dic̄ nō ſolū. [Exi ab eo: ſʒ ēt ampli⁹
noli itroire in eū.] oñdit q̄ ad reitrāduʒ ꝓmpt⁹ erat: q̄ ille
nōdū erat i fide pfect⁹: ſʒ h̄ dñi iuſſio ibibebat. Seq̄. [Et
excla. ⁊ mul. diſ. eū exijt ab eo: ⁊ fact⁹ ē ſic mor. ita vt mul.
di. q̄ mor. ē.] Nō. n. valuit mortē diabolus iponē ꝑꝑ vere
G vite aduētū. BEDA. Quē āt hoſtis ip̄i⁹ morti ſileʒ red
dit: hunc pius ſaluator pie dextre tactu ſaluauit. Uñ ſeq̄.
Jeſus āt te. ma. ei⁹ ele. eū ⁊ ſur.] Ex q̄ ſic vex ſe eē deū po⁹

ſaluādi doctuit: ita ⁊ vex ſe habuiſſe carnis nāʒ more tact⁹
hūani declarauit. Negat nāq̄ manes īſanus veraciter euʒ Manicheꝰ herchis.
carne indutū fuiſſe: ſed ipſe cū tot languētes ſuo tactu ere
xit mūdauit: illuminauit: hereſim illi⁹ anteq̄ nata eſſet dā
nauit. Seq̄. [Et cū intro. in do. di. ei⁹ ſe. inter. eum. Quare
nos nō po. ey.] CHRY. Timebant. n. ne forte collatam
ſibi gr̄aʒ amiſiſſent: receperāt. n. ptāteʒ iā ſpūuʒ imūdoꝝ.
Seq̄. [Et di. il. Hoc ge. in nul. poteſt exi. ni. in orō. ⁊ ieiu.]
THEO. ſ. lunaticoꝝ: vel ſimpl'r oiuʒ demonioꝝ genus.
Opʒ nāq̄ ieiunare eū qui curari dʒ ⁊ illuʒ q̄ curat. Sic. n.
vera orō pficit: cū ꝯiungit orōni ieiuniū: qñ nō grauat qui
orat ex ſumptione ciboꝝ: ſʒ ſobri⁹ eſt. BEDA. Myſtice Myſtice.
H aūt dñs ſurſuʒ diſcipulis myſteria regni reſerat: deorſum
turbis pc̄tā infidelitatis exprobrat: ⁊ ſpūs malos ab his q̄
vexant expellit. Nā carnales adhuc ⁊ inſipientes ꝯfortat:
docet: caſtigat: ⁊ perfectionem liberius de eternis inſtruit.
THEO. Demon aūt iſte ſurdus ⁊ mut⁹ eſt: ſurdus inq̄tū
nō vult dei ſmones audire: mutus vo inq̄tū nō vult alios
qd̄ cōdecēs eſt docē. CHRY. Pctōr aūt ſpumat ſtulti
tia: ſtridet iracūdia: areſcit ignauia. Diſcerpit aūt ſpūs ap
propiquātēʒ ad ſalutē: ⁊ ſil'r quos in ventre ſuū trahē deſi
derat: diſcerpit per terrores ⁊ dāna vt fecit Job. BEDA.
Sepe. n. duʒ ꝯuerti ad deū poſt pc̄tā conamur: maioribus Diabolus ꝯuerſos a pc̄tis cōcudit tēt.
nouiſq̄ antiq̄ hoſtis pulſamur inſidijs: qd̄ facit: vt v'l odiū
v̄tutis icutiat: v'l expulſiōis ſue vīdicet iniuriā. GREG.
10. mor. Uelut mortu⁹ aūt oſtēdit: q̄ a maligni ſpūs ptāte
liberat: q̄ q̄ſq̄s iaʒ terrena deſideria ſubegit: vitā in ſe car
nalis ꝯuerſationis extiguit: ⁊ mō mortu⁹ appet: q̄uē multi
mortuū dñt: q̄ q̄ ſpūal'r viuē neſciūt eū qui carnalia bona
I nō ſeq̄ extīctuʒ funditꝰ arbitrāt. HIERO. Per h̄ āt q̄
ab īfantia vexat⁹ eſt: ſignāt gētilis pp̄ls: cuius a natiuitate
creuit cult⁹ inutilis idoloꝝ: vt ſtulte imolaret filios ſuos de
monijs. Uñ dī. [Q̄ in ignē ⁊ aquā eū miſit.] Alij. n. de gē
tib⁹ ignē venerabāt: alij aquā. BEDA. Uel in h̄ demo
niaco ſignant q̄ originalis culpe reatu aſtricti veniunt in
mūduʒ rei: ſm̄ gr̄aʒ ſaluādi. Jgnis āt ad feruorē iracundie
referēdus eſt: aq̄ ad voluptates carnis q̄ diſſoluē mentē ꝑ
delitias ſolēt. Nō āt puero q̄ viʒ patiebat: ſʒ demoni q̄ iſe
rebat cōminat⁹ eſt: q̄ q̄ peccātē emēdare deſiderat: vitiuʒ
vtiq̄ icrepādo ⁊ execrādo dʒ exterminare: ſʒ hoieʒ aman
do refouē. HIERO. Jmputat āt dñs ſpūi qd̄ hoī pſtat
dicēs. Surde ⁊ mute ſpūs: q̄ ille nūq̄ audiet nec loquet:
pctōr penitēs audit ⁊ loq̄. Exiēs āt demon ab hoie: nūq̄
reuertit: ſi hō cor ſuū ſerauerit clauib⁹ humilitatis ⁊ chari
tatis ⁊ oſtiū obtinuerit imunitatis. Fact⁹ eſt hō ſanat⁹ ve
lut mortu⁹. Sanatis etenīʒ dī. Mortui eſtis: ⁊ vita veſtra Col. 3.
K abſcōdita eſt cū chrō in deo. THEO. Sʒ ſi ieſus. i. euā
gelic⁹ ſmo teneat manū. i. v̄tutē actiuā: tūc a demone libe
rabimur. Uide ēt q̄ p̄ de⁹ nos iuuat: deinde reqrit a nob q̄
bonū opemur. Uñ dī q̄ ieſus eleuauit illū: in q̄ oñdit dei
auxiliū ⁊ ſurrexit: in quo mōſtrat hoīs ſtudiū. BEDA.
Duʒ āt docet dñs aplos q̄ñ demō nequiſſim⁹ debeat ex Tentamēta dēmonū ⁊ hoiuʒ ieiunijs ſuperant.
pelli: oēs iſtituit ad vitaʒ: vt. ſ. nouerimus grauiora queq̄:
vel imūdoꝝ ſpūuʒ: v'l hoiuʒ tentamēta: ieiunijs ⁊ orōnib⁹
eſſe ſuperāda. Jraʒ q̄ʒ dñi cū in vltionē ſcelerū nroꝝ fue
rit accēſa: h̄ remedio ſingulari poſſe placari. Jeiuniū autē Jeiuniū ⁊ orō gbus de⁹ inuocatur q̄ ſint.
gñale eſt nō ſolū ab eſcis: ſʒ ⁊ a cūctis illecebris abſtinere
carnalib⁹: imo ab oīb⁹ vitioꝝ paſſionib⁹. Sic ⁊ orō gñalis
nō ſolū in v̄bis eſt qb⁹ diuā clemētiā inuocam⁹: vex etiā in
oīb⁹ q̄ in obſequiū nr̄i ꝯditoris fidei deuotiōe gerim⁹ teſte
aplo q̄ ait. Sine itermiſſione orate. HIERO. Uel ſtul 1. the. 5.
titia q̄ ad luxuriā carnis ptinet ſanat. Jra ⁊ ignauia orōne
depellit. Medicina cuiuſq̄ vulneris adhibēda ē ei. Nō
ſanat oculuʒ: qd̄ calcaneo adhibet. Jeiunio paſſiones cor
poris: ⁊ orōne peſtes ſanande ſunt mentis.

Tex.4. mat.17. Luce.9. ſupra.8. iſra.10. ¶ Et inde ꝓfecti ꝑtergrediebanť galileã:nec volebãt quẽq̃ ſcire. Docebat ãt diſcipulos ſuos ꝛ dicebat illis. Qm̃ filiꝰ hoïs tradeť in manus hoïuȝ ꝛ occident eũ:ꝛ occiſus tertia die reſurget. At illi ignorabãt vbũ:ꝛ timebãt interrogare eũ. Et venerunt capharnaũ. Qui cuȝ domi

mat.18. Luce.9. mat.20. eſſent interrogabãt eos. Quid in via tractabatis? At illi tacebãt. Siquideȝ in via inter ſe diſputauerãt:qs eoꝝ maioꝛ eẽt. Et reſidens vocauit xij. ꝛ ait illis. Siqs vult primus eẽ:erit oïuȝ nouiſſimus:ꝛ oïuȝ miniſter. Et accipiẽs pueruȝ ſtatuit eũ in medio eoꝝ:quẽ cuȝ cõplexus eſſet

Luc.19. mat.18. ait illis. Quiſqs vnuȝ ex hꝫ pueris receperit in noïe meo:me recipit:ꝛ quicũqȝ me ſuſceperit: nõ me ſuſcipit:ſed eum qui miſit me.

A ¶ THEO. Poſt miracula interponit dñs ſermonem de paſſione:ne putareť q̄ inuolũtarie paſſus eſt. Uñ dí. [Et in. ꝓ.ꝑter.gal.nec vo.quẽ.ſci. ſi.ſe ibi eẽ.] Do.ãt di.ſu.ꝛ di. ſi.qm̃ fi.ho.tra.in ma.ho.ꝛ oc.eũ.] BEDA. Semꝑ ꝓſperis miſcet triſtia:vt cũ repẽte venerint:nõ terreãt apl'os:ſȝ ꝑmeditatis aïs ferant. THEO. Poſtq̃ vo dixerat q̄ triſte erat:tũc adiungit qð letificare dȝ. Uñ ſeqť. [Et oc.ter. die re.] vt diſceremus ex hoc q̄ poſt anguſtias letitie ſubſequũť. Seqť. [At illi ign.ver.ꝛ ti.eũ iter.] BEDA. Hec

Ignorantia diſcipulorum de amore naſcit ſaluatoris. ignorãtia diſcipuloꝝ:nõ taȝ de tarditate ĩgenij:q̃ de amore naſciť ſaluatoris: qui carnales adhuc ꝛ myſterij crucis ignari quẽ deũ veꝝ cognouerãt mortuũ credere negebãt: ꝛ qꝛ ꝑ figuras eũ loquẽteȝ ſepe audire ꝯſueuerãt horrẽtes euẽtuȝ mortis eiꝰ etiã in eis que de ſua traditiõe ac paſſione apte loquebať:figurate aliqd ſigñari volebant. Seqť. [Et venerũt caphernaũ.] HIERO. Caphernaũ dí villa ꝯſolationis:ꝛ cõgruit iterpretatio ad ꝑdictã ſniam q̃ dixerat. [Et oc.ter.die reſur.] Sequiť. [Qui cum domi eſſent:

B interroga.eos. Quid in via tractabatis? At illi tacebant.]

mat.19. CHRY. Mattheus aũt dicit q̄ acceſſerũt ad ieſum:diſcipuli dicẽtes. Quis putas maioꝛ eſt in regno celoꝝ? Non eniȝ ab initio narrationẽ incepit: ſed tacuit de intelligẽtia ſaluatoris circa diſcipuloꝝ cogitatiões ꝛ dicta:q̃uis poſſȝ intelligi q̄ ea etiã que ſeorſuȝ cogitabãt aut dicebãt:dicebãt ad eũ:qm̃ oïa erãt ei ita cognita:ac ſi ad euȝ dicta fuiſſent. Sequiť. [Siquideȝ inter ſe in via diſputauerãt qs eẽt

Luce.9. illoꝝ maioꝛ.] Lucas aũt dicit:q̄ cogitatio intrauit in diſcipulos qs eſſet illoꝝ maioꝛ. Cogitationẽ.n.ꝛ intẽtionẽ eoꝝ dñs ex illoꝝ vbis manifeſtauit ſm̃ hyſtoriaȝ euãgelicam. HIERO. Recte aũt in via tractabãt de ꝑncipatu. Similis eniȝ eſt hec tractatio loco. Principatꝰ.n.ſicut ingrediť:ſic deſeriť:ꝛ q̃diu teneť:labiť:ꝛ incertũ eſt in qua mãſione.i.

C in qua die finiať. BEDA. Inde autẽ vĩ orta diſputatio diſcipuloꝝ de ꝑmatu:qꝛ viderãt petrũ iacobuȝ ꝛ ioãnẽ ſeorſuȝ ductos in montẽ:ſecretũqȝ eis ibi aliqd eſſe creditũ: ſed ꝛ petro ſm̃ mattheũ:claues regni celoꝝ eſſe ꝓmiſſas. Uidens aũt diſcipuloꝝ cogitatiões dñs:curat deſideriuȝ glie hũilitate ſanare:ꝑmatũ nõ eẽ querẽduȝ:ꝛ ꝑus ſimplici hũilitatis cõmonet ſperio. Uñ ſeqť. [Et reſidẽs vo.xij. ꝛ ait illis. Siqs vult ꝑmus eſſe:erit oïuȝ nouiſſimꝰ:ꝛ oium miniſter.] HIERO. Ubi notãduȝ q̄ illi euntes diſputabant de ꝑncipatu:ipſe ſedens docet humilitatẽ. Principes eniȝ laborãt:humiles quieſcũt. CHRY. Appetebãt qdẽ diſcipuli honorẽ hic a dño:deſideriũ etiã eis inerat vt magnificarenť a chꝛo. Q̃to.n.qs maioꝛ eſt:tanto maioribꝰ honoribꝰ dignus exiſtit:ꝓpter h̄ nõ eoꝝ deſideriuȝ ipediuit: ſed humilitatẽ introduxit. THEO. Nõ.n.vult vt vſurpemus nobis ꝑmatus:ſȝ ꝑ humilitatẽ altitudineȝ ꝯſequamur. Mox aũt monet eos inocẽtie puerilis exemplo. Uñ

Deus nõ vult vt nobis vſurpemus ꝑmatuȝ: ſȝ per hũilitateȝ altitudinẽ ꝯſeq̃mur. ſeqť. [Et ac.pu.ſta.eũ in me.eo.] CHRY. Ipſo viſu eis ꝑſuadens humiles eẽ ꝛ ſimplices. Eteniȝ ab inuidia ꝛ vana glia paruulus mũdus exiſtit:ꝛ a ꝯcupiſcẽdo ꝑmatũ. Non ſoluȝ aũt ait ſi tales efficiamini:mercedeȝ magnã accipietis:ſed ꝛ ſi alios tales honorabitis ꝑꝑ me. Uñ ſeqť. [Quẽ

D cũ cõ.eẽt:ait illis. Quiſqs vnũ ex hꝫ pue.re.in no.meo:me recipit.] BEDA. In quo vel ſimplr̃ pauper eſt chꝛi ab his q volũt eẽ maiores:pro eiꝰ oſtẽdit honore recipiẽdos: vl' in malitia paruulos eẽ ſuadet:vt ſimplicitatẽ ſine arrogantia:charitatẽ ſine inuidia:deuotionẽ ſine iracũdia conſeruent. Qꝛ aũt cõplectiť puerũ ſignificat humiles ſuo dignos eẽ cõplexu ac dilectiõe. Addidit aũt in noïe meo:vt formã virtutis quaȝ nã duce puer obſeruat:ipſi pro noïe chꝛiſti rõnis induſtria ſequanť. Sed qꝛ ſe in pueris recipẽ docebat:ne putareť hoc eſſe ſolum qð videbať:ſubiunxit.

Humilitas ſcẽ trinitatis inhabitatiõeȝ meretur. [Et quicũqȝ me ſuſce.nõ me ſu.ſed eũ q me miſit.] Taleȝ ſe vtiqȝ ac tantum credi volens qualis ꝛ quãtus eſt pater. THEO. Uide quãtũ valet humilitas:patris nãqȝ ꝛ filij inhabitationẽ meretur:ꝛ etiaȝ ſpiritusſancti.

Tex.5. Luce.9. ¶ Reſpondit illi Ioãnes dicens. Magiſter vidimus quẽdaȝ in noïe tuo eijcientẽ demonia q nõ ſequiť nos:ꝛ ꝓhibuimus eũ. Ieſus aũt ait. Nolite ꝓhibere eum. Nemo eſt eniȝ qui faciat virtutem in noïe meo:ꝛ poſſit cito male loqui

1.cor.12 de me. Qui eniȝ nõ eſt aduerſum vos:pro vobis eſt. Quiſquis eniȝ potũ dederit vobis calicem aque frigide in noïe meo:quia chꝛi eſtis: amen dico vobis nõ perdet mercedem ſuã. Et quiſqs ſcãdalizauerit vnũ ex his puſillis credẽtibꝰ in me:bonũ eſt ei magis ſi circũdareť mola aſinaria collo eius ꝛ in mare mittereť.

A ¶ AUGU. Ioãnes ꝑcipua deuotiõe dñm amans excludenduȝ bñficio putauit eũ qui nõ recte vtať offõ. Uñ dí. [Rñdit illi ioãnes dicẽs. Magiſter. Uidi.quẽdaȝ in noïe tuo eycieñ.demo.qui nõ ſeqť nos:ꝛ ꝓhi.eum.] CHRY. Multi.n.credẽtiũ charíſmata receperũt:nec tñ cum chꝛo erãt:q̃lis erat hic qui demones eyciebat. Nõ.n.oẽs ad oïa ordinate ſe habebãt. Alij.n.erãt pure vite:fidẽ aũt taȝ ꝑfecte nõ habebãt:alij vo ecõtrario. THEO. Uel ẽt qdam increduli vidẽtes nomẽ ieſu virtuoſuȝ.dicebãt ꝛ ipſi hoc nomẽ:ꝛ ſigna faciebãt:lȝ dïna grã eſſent indigni. Uolebat eniȝ dñs ẽt ꝑ idignos nomẽ ſuũ ampliare. CHRY. Nõ aũt ȥelo ſeu inuidia motꝰ ioãnes ꝓhibebat illum q demones expellebat:ſȝ volebat q̄ oẽs q nomẽ dñi iuocabãt:ſequerenť chꝛiȝ:ꝛ eſſent cũ diſcipulis vnũ. Sed dñs per hos qui miracula faciũt:lȝ ſint indigni:alios ꝓuocat ad fideȝ ꝛ ipſoſmet per hãc ineffabileȝ grãȝ iducit: vt fiãt meliores.

B Uñ ſeqť. [Ieſus aũt ait. Noli.pro.eũ.] BEDA. In quo docet neminẽ a bono qð ex ꝑte hȝ eẽ arcẽduȝ:ſed ad h̄ potius qð nõduȝ hȝ eẽ ꝓuocãduȝ. CHRY. Decẽter aũt eũ nõ eẽ ꝓhibẽduȝ oſtẽdit ꝯñter dicẽs. [Nemo eſt eniȝ q facit.in noïe meo:ꝛ poſ.ci.ma.lo.de me.] Hoc autẽ dicit ꝑꝑ eos q in hereſiȝ ceciderũt:q̃les erant ſimon ꝛ menander ꝛ cherintus. Neqȝ.n.illi in noïe chꝛi miracula faciebant:ſed deceptionibꝰ qbuſdaȝ facere videbanť. Iſti vo tñ non ſe-

C quũtur nos:nõ tñ ꝯ nos aliqd firmiter dicẽ valebũt: eo q̄ honorãt in operãdo virtutes nomẽ meũ. THEO. Qualiter eniȝ male de me loqueť:qui ex noïe meo occaſionem glie hȝ:ꝛ per hoc q̄ ipm̃ inocat miracula operať. Sequiť.

[Qui.n.nō ē adver.vos:pro vo.eſt.] AVGV.de cō.euā. Videdū ē:ne ħ illi ſnie dñi videat̄ ɔtrīū: vbi ait. Qui mecū nō eſt: aduerſuʒ me ē:an ħ īterēſſe aliqs dicā:qꝛ hic diſcipulis ait.[Qui nō eſt aduer.vos:pro vo.eſt.] Ibi autē de
Luc.11. ſeipſo locut⁹ eſt.Qui mecū nō eſt:aduerſuʒ me eſt:qſi non poſſit cū illo nō eē:q diſcipulis ei⁹ tanq̄ mēbris ei⁹ ſociat̄. Alioqn quō verū erit.Qui vos recipit:me recipit. Aut pōt etiā nō eē aduerſus eū:q fuerit aduerſus diſcipulos ſuos?
Luc.11. naʒ vbi erit illud.Qui vos ſpernit:me ſpernit. Sʒ nimirū ħ vult itelligi nō ē cū illo nō eē aliquē:inquātum eſt aduerſus illuʒ:ꝛ cū illo eē inquātuʒ cū illo eſt. Exēpli grā:ſic iſte qui in noīe chri virtutes faciebat: ꝛ in ſocietate diſcipłoꝝ nō erat:inquātuʒ opabat̄ virtutes in illo noīe:intantū cuʒ ipſis erat ꝛ aduerſus eos nō erat. Inquātuʒ vo eoꝝ ſocietati nō adherebat:intantū cū ipſis nō erat:ꝛ aduerſus eos erat. Sed qꝛ illi ħ eū facē pħibuerūt:in quo cū ipſis erat: dixit eis dñs. [Noli. pħibere.] Illō.n. pħibere debuerūt qđ ex̄ eoꝝ erat ſocietatē:vt illi vnitatē eccłie ſuaderēt:nō illud in quo cū illis erat:nomē.ſ.magrī ꝛ dñi eoꝝ in expulſione demonū cōmēdans:ſicut eccleſia catholica facit:nō iprobās in hereticis ſacrā cōia:ſʒ diuiſionē vel aliquā aduerſam paci veritatiqꝫ ſnīam. In hoc.n.aduerſus nos ſūt.

D CHRY. Vel alr. Hoc dī de credētib⁹ in eū:qui tñ ipſuʒ nō ſequūtur pp vite laxationē. Illud aūt de demonib⁹ dī: qui a deo oēs ſtudēt ſeparare ꝛ cōgregationē ei⁹ diſpergē. Seqt̄. [Quiſqs.n.po.de.vo.ca.aque fri.in no.meo. qꝛ chri eſtis: amē dico vobis:nō per.mer.ſu.] THEO.q.d. Nō ſoluʒ hūc q in noīe meo miracula opat̄ non pħibeo:ſed ꝛ qſqs minimū qđ dederit vobis pp nomē meū ꝛ receperit vos pp me:nō pp humanā grāʒ ꝛ mūdanā:non pdet mercedē ſuā. AVGV.de cō.euā. Vñ oñdit qđ ꝛ ille de quo Joānes ſuggeſſerat nō ita ſepabat̄ a ſocietate diſcipuloꝝ: vt eā tanq̄ hereticus iprobaret:ſʒ ſicut ſolent hoīes:nōdū audere chri ſuſcipere ſacrā:ꝛ tñ nomini fauere chriano:ita vt chrianos ēt ſuſcipiāt:ꝛ non ob aliud niſi q chriani ſunt obſequūtur:de qb⁹ dicit q nō pdent mercedeʒ ſuā:non qꝛ iam tuti atqꝫ ſecuri ſibi debeāt videri ex̄ hac beniuolētia quā erga chrianos hñt etiā ſi chri baptiſmo nō abluantur: nec vnitati ei⁹ incorporent̄:ſʒ qꝛ ita iaʒ dei mīa gubernēt̄: vt ad ea quoqꝫ pueniāt ad que ita ſecuri de ħ ſeculo abſce

E dant. CHRY. Et ne qs paupertatē allegēt:ponit illud:q nō ɔtingit egere.ſ.calicē aque frigide: pro quo ēt ɔſequet̄ mercedē. Nō.n.preciū dati:ſʒ dignitas recipiētiū ꝛ affect⁹ dantiū facit opus dignū mercede. Nō ſoluʒ aūt recipiendos diſcipulos v̄bo oſtēdit ex̄ mercede quā aliqs ſeqt̄:ſʒ etiā qꝛ retrahit̄ a tormēto. Seqt̄.[Et quiſ.ſcan.vnū ex̄ his pu.cre.in me:bonū eſt ei ma.ſi cir.mo.aſi.col.ei⁹ ꝛ in ma.mit.] q.d. Si qui vos pp me honorant:mercedeʒ hñt:ſic ꝛ inhonorātes.i.ſcādaliçātes vltimā accipient vltionem. Ex̄ manifeſtis aūt nobis tormentuʒ deſcribit intolerabile:faciens mētionē mole ꝛ ſubmerſionis:ꝛ nō ait:mola ſuſpendat̄ in collo:ſʒ bonū eſt ei ħ ſuſtinere:demōſtrans qꝛ eū grauius aliqđ maluʒ expectat. Puſillos aūt in ſe credētes dicit eos q inuocāt nomē ei⁹:nō ſoluʒ ſequētes ēt eos q calicez frigidū offerūt:ꝛ nō operant̄ alia maiora. Iſtoꝝ autēʒ neminē vult ſcādaliçari neqꝫ ſupplantari. Hoc.n.eſt pħi

F bere nomē ei⁹ inuocare. BEDA. Recte aūt qui ſcādaliçari pōt:puſillus appellat̄:qui.n.magnus eſt:qđcūqꝫ paſſus fuerit nō declinat a fide:qui aūt puſillus eſt aīo ꝛ pu⁹: occaſiones q̄rit quo ſcādaliçet̄: ppterea opꝫ nos maxime his ɔſulere q parui ſunt in fide:ne occaſione nr̄i offendant̄ ꝛ recedāt a fide:ac decidāt a ſalute. GREGO.ſup Eze. Notāduʒ tñ q in nr̄o bono ope aliqñ cauēduʒ eſt ſcandalum ꝓximi:aliqñ aūt pro nihilo ɔtēnenduʒ. Inquātum.n. ſine pctō poſſumus vitare ꝓximi ſcādaluʒ debemus. Si

Affectus dantis facit op⁹ dignū mercede.

Debemus vitare ſcādalū ꝓximi q̄tum poſſum⁹.

aūt de veritate ſcādaluʒ ponit̄: vtilius pmittit̄ ſcādalum naſci:q̄ veritas relinquat̄. GREGO.in pa. Myſtice āt in mola aſinaria ſecularis vite circuit⁹ ac labor exp̄mit̄:ꝛ per pfunduʒ maris extrema dānatio deſignat̄. Qui ḡ ad ſcītatis ſpēʒ deduct⁹ vel v̄bo ceteros deſtruit: vel exēplo. Meli⁹ pfecto erat vt hūc ad mortē ſub exteriore habitu terrena acta cōſtringerent q̄ ſacra officia in culpa ceteris imitabileʒ demōſtrarent:qꝛ nimiruʒ ſi ſolus caderet:vtrūqꝫ hunc tolerabilior inferni pena cruciaret.

M ſtīce.

Et ſi ſcādaliʒauerit te manus tua:abſcinde illam. Bonū eſt tibi debileʒ introire in vitaʒ q̄ duas man⁹ hñteʒ ire in gehēnā:in ignē inextinguibileʒ:vbi vermis eoꝝ nō morit̄: ꝛ ignis nō extinguit̄. Et ſi pes tuus te ſcādaliʒat: amputa illuʒ. Bonū eſt tibi claudū introire in vitā eternaʒ:q̄ duos pedes hñteʒ mitti in gehēnā ignis inextinguibilis: vbi vermis eoꝝ nō moritur: ꝛ ignis nō extinguit̄. Qđ ſi oculus tuus ſcādaliʒat te:eijce eū. Bonū eſt tibi luſcuʒ introire in regnum dei:q̄ duos oculos habentē mitti in gehennaʒ ignis:vbi vermis eorum non moritur: ꝛ ignis nō extinguit̄. Omnis enim igne ſallet̄: ꝛ oīs victima ſale ſallet̄. Bonū eſt ſal. Qđ ſi ſal inſulſum fuerit:in quo illud condietis? Habete in vobis ſal:ꝛ pacem habete inter vos.

Lex.6. mat.18. Luc.17. Iſa.66. Eze.20.

A BEDA. Quia ſupra docuerat dñs ne ſcādaliçaremus eos q credūt in eū:nūc ɔñter admonet q̄tū cauere debeamus eos q ſcādaliçare nos.i.v̄bo vel exēplo ſuo ad ruinaʒ peti ɔpellere certāt. Vñ dicit.[Et ſi ſcan.te.ma.tu.abſci.il.] CHRY. Nō de mēbris ħ dicit:ſʒ de ꝓpinquis amicis: quos q̄tū ad neċia in mēbroꝝ ordine nos habem⁹. Nihil eniʒ tam nociuū vt pnicioſa ſocietas. BEDA. Manum quppe nr̄as appellat neċiuʒ amicū:cui⁹ auxilio quotidiano opus habem⁹. Sʒ ſi talis nos ledere in cā aīe voluerit:excludendus eſt a nr̄a ſocietate:ne ſi cū pdito in hac vita ptē hr̄e volum⁹:ſimul in futuro cū illo pereamus. Vñ ſequit̄. [Bo.eſt ti.de itro.in vi.q̄ du. ma.ha.ire in ge. in ig.inex.] GLO. Debileʒ dicit:adiutorio alicui⁹ amici priuatū. Naʒ melius eſt abſqꝫ amico ire in vitā:q̄ cū eo ire in gehēnaʒ. HIERO. Vel alr. Bonū eſt tibi debileʒ igredi in vitā.i. ſine cupito pncipatu:q̄ duas manus hñteʒ. Due man⁹ pncipat⁹ ſunt humilitas ꝛ ſupbia:abſcinde ſupbiā:tenēs humileʒ pncipatū.

B CHRY. Deide teſtimoniū ꝓphicus ex̄ Iſaia ꝓpha iducit dicēs.[Ubi ver.eo.nō mo. ꝛ ig.nō ex̄.] Nō de ſenſibili verme ħ dicit:ſʒ vermē ɔſciāʒ vocat mordentē aiāʒ:q nō ſit opata bonū. Unuſqſqꝫ.n.ſuiipſius accuſator fiet:rememorās que geſſit in vita mortali:ꝛ ſic eoruʒ vermis imortalis pmanet. BEDA. Sicut autē vermis eſt dolor interius accuſans:ſic ignis eſt pena extrinſecus ſeuiens. Vel in verme putredinē gehēne ſicut in igne ardorē deſignat. AVGV.21.de ci.dei. Utrūqꝫ āt hoꝝ ignē.ſ.ac vermē q volunt ad aīe penas nō ad corpis ptinere:dicūt etiā vri dolore aīe ſero ac īfructuoſe penitētie: eos q fuerint a regno dei ſeparati. Et ideo ignē pro iſto dolore vrente nō cōgrue iponi poſſe ɔtēdunt. Fm illud apłi. Quis ſcādaliçat̄ ꝛ ego nō vror? Eundeʒ ēt vermē putant itelligēdū eē:fm illud. Sic tinea veſtimētū ꝛ v̄mis lignū: ſic meror excruciat cor viri:q ſi penas ꝛ aīe ꝛ corpis in illo ſupplicio futuras eē nō dubitāt:igne vri corpus: aiam vo rodi quodāmō verme meroris affirmant. Qđ ꝛſi credibilius dī:qꝛ vtiqꝫ abſurduʒ eſt ibi dolorē aut corpis aut aīe

Amicus neċius eſt man⁹ nr̄a.

2.cor.11 puer.25

deſuturū. Ego tñ facilius eſtimo vt ad corp⁹ vtrūqʒ dicaʒ ptinere q̄ʒ neutrū: ⁊ ideo tacitum eē in iſtis diuine ſcripture v̄bis animi dolorē: qꝛ ɔñs eē itelligit̄ vt corpe dolente animus quoqʒ crucieẗ. Eligat ergo qſqʒ qđ placet: aut ignem tribuere corpori: aīe vermē: hoc proprie: illud tropice: aut

C vtrūqʒ ꝓpe corpori. Pñt.n. aīalia etiaʒ in ignib⁹ viuere: in vſtione ſine ɔſumptiōe: in dolore ſine morte per miraculum potentiſſimi creatoris. Sequit̄. [Et ſi pes tu. ſcan. te.] BEDA. Pes amicus dī ꝑꝑ miniſteriū diſcurſus quaſi in noſtris vſib⁹ accōmodatos. Seqt̄. [Et ſi oculus tu. ſcan. te.] Oculus dī amicus vtilis atqʒ ſollicit⁹ ⁊ acut⁹ ad ꝓſpiciēdum. AVGV. de cō. euā. Hic ꝑfecto appet: q̄ illi qui noīe chrī ſunt deuoti: ⁊ prius q̄ʒ chrianoꝝ nūo ſocienẗ vtiliores ſunt q̄ʒ hi qui cū iaʒ chriani appellenẗ: ⁊ chrianis ſacramentis imbuti ſunt: talia ſuadent vt qb⁹ ea ꝑſuaſerint: ſecū in eternā penā ptrahant quos mēbroꝝ corporalium noīe tanq̄ʒ manū vel oculuʒ ſcādaliçantē iubet erui a corpore: h̄ eſt ab ipſa vnitatis ſocietate: vt ſine his potius veniaẗ ad vitā: q̄ʒ cū eis eaẗ in gehēnā. Hoc ipſo aūt ſeparātur a qb⁹ ſeparanẗ: q̄ eis mala ſuadētib⁹ hoc eſt ſcādaliçātib⁹ nō ɔſentiẗ. Et ſi qdeʒ oib⁹ bonis cū qb⁹ eis notitia eſt: de hac puerſitate inoteſcūt: ab oī penit⁹ ſocietate atqʒ ab ipſa diuinoꝝ ſcroꝝ pticipatiōe ſeparenẗ. Si aūt qbuſdaʒ ita noti ſunt: plurib⁹ aūt iſta eoꝝ eſt ignota puerſitas: ita tolerādi ſunt: vt neqʒ illis ad iniqtatis cōionē ɔſentiaẗ: neqʒ

D ꝑꝑ illos bonoꝝ ſocietas deſeraẗ. BEDA. Quia v̄o dñs tertio mētionē vermis ⁊ ignis fecerat: vt h̄ valeam⁹ euitare tormētuʒ ſubdit. Oīs.n. igne ſalieẗ. Fetor.n. vermiū de corruptiōe ſolet naſci carnis ⁊ ſanguis: ideoqʒ caro recens ſale condiẗ: vt exiccato humore ſanguineo vermeſcere nequeat. Et qdeʒ qđ ſale ſaliẗ: vermis putredinē arcet: qđ v̄o igne ſaliẗ. i. ignib⁹ ſale aſperſis recōdiẗ nō ſolum vermes abijcit: ſʒ ipſaʒ quoqʒ carnē ɔſumit. Caro ḡ ⁊ ſanguis vermes creat: qꝛ delectatio carnalis cui cōdimētuʒ ɔtinentie nō reſiſtit: penā luxurioſis gñat eternā: cui⁹ fetorē qſqs vitare deſiderat: ⁊ corp⁹ ſale ɔtinētie: ⁊ mentē ſtudeat cōdimento ſapie ab erroris ⁊ vitioꝝ labe caſtigare. Sal.n. dulcedinē ſapie: ignis ſpūſſancti grām deſignat. Dicit ḡ. [Oīs igne ſaliẗ] qꝛ oīs elect⁹ ſapia ſpūali dʒ a corruptiōe cōcupiſcētie carnalis expurgari. Uel ignis eſt tribulatiōis: quo patiētia fidelium vt ꝑfectum opus hic poſſint exercetur.

Sal dulcedinē ſapie ignis gratiā ſpūſſci deſignat.

Cor. 3. CHRY. Siſe aūt eſt huic qđ dicit aplus. Uniuſcuiuſqʒ

Leui. 2. opus q̄le ſit ignis ꝓbabit. Poſtea a leuitico teſtimoniū introducit dī. [Et oīs victima ſalieẗ.] HIERO. Uictima dñi eſt genus humanū: qđ hic rōne ſapie ſaliẗ: dum corruptio ſanguis cuſtodia putredinis ⁊ mater vermiū ɔſumetur: ⁊ illic purgatorio igne examinabiẗ. BEDA. Poſſu-

E mus ⁊ ita intelligere q̄ altare dei ſit cor electoꝝ: hoſtie v̄o ⁊ ſacrificia in h̄ altari offerēda: bona ſunt opa fideliuʒ. In oībus aūt ſacrificijs ſal dʒ offerri: qꝛ nulluʒ eſt opus bonū qđ nō ſal ſapie: ab oī corruptiōe vane laudis: ceteriſqʒ prauis ſiue ſupfluis cogitationib⁹ expurgat. CHRY. Uel h̄ dī: qꝛ oē munus victime noſtre: que eſt ſm oronē ⁊ pximi ſubuētionē ſaliẗ igne diuino: de quo dī. Igne veni mittere

Luc. 12. in terrā. De quo ſubdiẗ. [Bonū eſt ſal.] ſ. ignis dilectionis. [Qđ ſi ſal inſul. fue.] ſ. ſeipſo puatū: ⁊ ꝓpria q̄litate: per quā dī bonū [In quo illud condietis?] Sunt.n. ſales ſal hñtes: qui. ſ. hñt grē plenitudinē: ⁊ ſunt ſales ſal nō hñtes: qui eiʒ nō ſunt pacifici: ſal ſunt inſulſuʒ. BEDA. Uel bonuʒ eſt ſal: bonū eſt dei v̄bū audire freqūēti⁹: ⁊ ſale ſapie ſpūalis cordis archana cōdire. THEO. Sicut.n. ſal carnes cōſeruat: ⁊ vermes eas nō ſinit gñare: ſic ⁊ ſermone doctoris ſi deſiccatiu⁹ erit: carnales holes cōſtringit: ⁊ in eis inextinguibileʒ vermē nō ſinit gñari. Si v̄o ſit inſulſus. i. ſi virtutem deſiccatiuā ⁊ cōſeruatiuā nō habeat in quo condieẗ?

F CHRY. Uel ſm Mattheū. Diſcipuli chrī ſūt ſal: q totū orbeʒ ɔſeruant: reſiſtētes putredini que eſt ab idolatria ⁊ fornicatiōe pctōꝝ. Pōt etiā intelligi q̄ vnuſqſqʒ noſtrum habeat tantū ſalis: q̄tuʒ capax eſt dei grāꝝ. Unde ⁊ Apl's cōiungit grāʒ ſali: dī. Sermo veſter ſit in grā ſale cōditus. Sal etiā eſt dñs ieſus chrs qui fuit ſufficiēs totā terrā conſeruare: ⁊ multos in terra fecit ſales: quoꝝ ſi aliqui marceſcant: poſſe eſt eniʒ ⁊ bonos in putredinē trāſmutari: dignū eſt vt foras mittanẗ. HIERO. Uel alr. Sal iſulſuʒ eſt qui amat principatū: ⁊ increpare nō audet. Uñ ſequit. [Habete in vo. ſal. ⁊ pa. ha. inter vos] vt. ſ. ſalſedinē correptionis amor pximi tēperet: ⁊ dilectioneʒ pximi ſal iuſtitie cōdiat. GREGO. ſup Ezech. Uel hoc dī ɔ quoſdaʒ quos duʒ maior ɔſciētia erigit: a ceteroꝝ ſocietate diſiungit: ⁊ quo plus ſapiunt: eo a concordie virtute reſipiſcunt. GREGO. in paſto. Qui etiā loq ſapiēter nitiẗ: magnope metuat ne eius eloquio audientiū vnitas ɔfundaẗ: ne duʒ ſapiens videri deſiderat: vnitatis cōpagem inſipiēter abſcindat. THEO. Uel qui cōſtringit ſe vinculo dilectionis ad pximū: hic ſaleʒ habet: ⁊ ex hoc pacē cū fratre ſuo. AVGV. de cō. euā. Hec Marcus dñm locutū fuiſſe cōtextim cōmemorat: ⁊ aliqua poſuit que nullus alius euangeliſtarū poſuit. Alia v̄o que matthe⁹ quoqʒ poſuit: ⁊ aliq̄ que mattheus ⁊ lucas: ſed illi ex alijs occaſionib⁹: ⁊ in alio reruʒ ordine. Unde m. ibi videẗ etiā hoc loco dñm dixiſſe que alijs locis dixit: qꝛ ſatis ptinebāt ad hāc ipſam ei⁹ ſententiā: qua vetuit ꝓhiberi virtutes in noīe ſuo fieri: etiā ab illo qui cū diſcipulis eū nō ſequebanẗ.

Mat. 5.

Col. 4.

Sal fuit chrs q totum mundum ɔſeruare potuit.

G

Cap. X.

Tex. 1. mat. 19.

ET inde exurgēs venit in fines iudee vltra iordanē ⁊ cōueniūt iterū turbe ad euʒ ⁊ ſicut cōſueuerat iterū docebat illos. Et accedētes phariſei interrogabāt eū: ſi licet viro vxorē dimittere tentātes eū? At ille rñdēs dixit eis. Quid vobis p̄cepit moyſes? Qui dixerunt. Moyſes permiſit libelluʒ repudij ſcribē ⁊ dimittere. Quib⁹ rñdens Jeſus ait. Ad duritiam cordis veſtri ſcripſit vobis p̄ceptū iſtud. Ab initio aūt creature maſculuʒ ⁊ feminā fecit eos deus. Propter h̄ relinquet hō patrē ſuū ⁊ matrē ⁊ adherebit ad vxorē ſuaʒ: ⁊ erunt duo in carne vna. Itaqʒ iaʒ nō ſunt duo: ſed vna caro. Qđ ergo de⁹ cōiunxit: homo nō ſeparet. Et in domo iterū diſcipuli eius de eodeʒ interrogauerūt eū. Et ait illis. Quicūqʒ dimiſerit vxorē ſuaʒ ⁊ aliaʒ duxerit adulteriū cōmittit ſup eaʒ. Et ſi vxor dimiſerit viruʒ ſuum ⁊ alij nupſerit: mechatur.

Deu. 24

Gen. 1. Gen. 2. Ephe. 5.

A ¶ BEDA. Huculqʒ Marcus ea narrauit de dño que in galilea fecit ⁊ docuit. Hic incipit enarrare que in iudea fecit ⁊ docuit ſiue paſſus eſt. Et p̄mo qdeʒ trās iordanem ad orientē. Et hoc eſt qđ dī. [Et inde exur. ve. in fi. iu. vl. ior.] Deinde ēt citra iordanē qñ venit hierico: bethaniā: ⁊ hieroſolymā. Et cū oīs iudeoꝝ ꝓuincia gñalr ad diſtōnē aliarū gētiū iudea ſit dicta: ſpālius tñ meridiana ei⁹ plaga appellabaẗ iudea ad diſtōneʒ ſamarie: galilee: decapolis: ⁊ ceterarū in eadeʒ ꝓuintia regionū. THEO. Uiſitat autem regionem iudee: quā ſepe ꝓpter iudeoꝝ emulationē reliquerat: qꝛ paſſio in ea erat futura: nō tñ aſcēdit tūc hieroſolymā: ſed iudee ɔfinia vt turbe nō malitioſe proficeret. Hieruſalem.n. erat opatrix oīs neqtie ob malitiaʒ iudeoꝝ.

Meridiana plaga dicta ē iudea: ad diſtinctionē ſamarie.

B

Un̄ ſequit̄.[Et ↄue.ite.tur.ad euꝫ:ꝛ ſicut cõ.ite.do.illos.] BEDA. Notãda eſt metũ diſtãtia in turbis ꝛ phariſeis: hec ↄueniũt vt doceanf:ꝛ ſui ſanenf īfirmi. ſi Mattheus cõmemorat:illi accedunt vt ſaluatorẽ tentãdo decipiant. Un̄ ſequit̄.[Et acce.pha. inter cũ:ſi li.viro vx.di.ten.eũ.] THEO. Accedũt qdẽ nõ deſerẽtes eũ ne turbe in eũ crederent:ſꝫ ↄtinue accedẽtes credebãt eũ in dubitationẽ inducere:ꝛ eũ per interrogatiões ↄfundere. Propoſuerũt ãt ei qõnes ex vtraqꝫ pte pcipitiũ hñtes:vt ſi dicat ꝙ licꝫ viro vxorẽ dimittere: vel nõ licet:accuſarent ipm ↄdicentes eidẽ ex dogmatib⁹ moyſi. Chriſtus igit̄ ſapiẽtia ipſa rñdit eis rñſione illoꝝ laqueos fugientẽ. CHRY. Interrogatus enĩ ſi licet:nõ ſtatĩ rñdit:nõ licet:ne tumultuenf:ſed primo eis legis ſniã voluit rñdere:vt qd euꝫ dicere oportebat hoc illi rñderẽt. Un̄ ſequit̄.[At ille rñ.ait. Quid vobis prece. moyſes:] Sequitur.[Qui dixerunt. Moyſes pmiſit libellũ repudij ſcribere ꝛ dimittere.] Proponunt qdeꝫ moyſen hoc dixiſſe:aut pp īterrogationẽ ſaluatoris: aut volentes in eũ viroꝝ multitudinẽ incitare. Etenĩ hoc iudeis erat indifferẽs:ꝛ oẽs hoc opabanf tanꝗ̃ a lege permiſſũ. AVGV. de cõ.euã. Nihil aũt ad rei veritatẽ intereſt:vtrũ dñs ſeparationẽ phibẽti:ꝛ ſniã ſuã de lege firmanti ipſi turbe:vt Matthe⁹ narrat intulerint qõnem de libello repudij per eundẽ moyſen ſibi pmiſſo:an ꝗ qdem illi:de pcepto moyſi illos interrogãti rñderint:vt Marcus hic dicit. nã ꝛ volũtas ei⁹ ita ſe habebat:vt nõ eis redderet rõnẽ:cur illud moyſes pmiſerit:niſi pus ipſi hoc cõmemoraſſent. Cũ ꝗ volũtas loquẽtiũ:cui debent vba ſeruire ab euãgeliſta vtroqꝫ mõſtrata ſit:nihil īteret iã:lꝫ diuerſus inter ambos fuerit modus narrãdi. Põt ẽt ꝗ intelligi: ꝙ ſicut dicit Marcus:pus eos de vxore dimittẽda interrogãtes:dñs vicĩſſĩ īterrogat:qd eis pcepit moyſes:qui cum rñdiſſent. Moyſen pmiſiſſe libellũ repudij ſcribere ꝛ dimittere:rñdit eis de ipſa lege p moyſen data:quõ de⁹ inſtituerit cõiugiũ maſculi ꝛ femine:dicẽs ea ꝗ̃ ponit matthe⁹: qbus auditis:illi id qd ei pmo interrogãti rñderãt repetierũt:dicẽtes.[Quid ꝗ mãdauit moyſes:] AVGV. ↄ fauſtũ. Nolebat aũt dimitti vxorẽ a viro qui hãc interpoſuit morã:vt in diſcidiũ anim⁹ pceps libelli ↄſcriptiõe refractus abſiſteret:preſertĩ qꝛ vt perhibẽt:apud hebreos ſcribere lrãs hebreas nulli fas erat niſi ſolis ſcribis. Ad hos igit̄ quos oporteret eſſe prudẽtes legis iterpretes:ꝛ iuſtos diſcidij diſſuaſores:lex mittere voluit eũ quẽ iuſſit libellũ dare repudij ſi dimiſiſſet vxorẽ. Nõ.n.poterat ei ſcribi libellus niſi ab ipſis quẽ per hãc occaſionẽ ꝛ neceſſitatẽ venientẽ quodãmõ in manus ſuas bono ↄſilio regerent:atqꝫ inter ipm ꝛ vxorẽ pacifice agẽdo dilectionem cõcordiãqꝫ ſuaderẽt. Qꝫ ſi tantũ intercideret odiũ vt extingui emendariqꝫ nõ poſſet:tũc vtiqꝫ ſcriberef libellus:qꝛ fruſtra nõ dimitteret:quã ſic odiſſet vt ad debitã ↄiugio charitatem nulla prudentiũ ſuaſione reuocaref. Propter hoc ſubdit̄.[Quib⁹ re.ie.ait. Ad dur.cor.ve.ſcri.vo.pre.iſtꝫ.] Magna enĩ duritia erat:que nec p libelli īterpoſitionẽ:vbi diſſuadendi locus iuſtis ꝛ prudẽtibus tribuebaf ſolui vel flecti poſſet ad recipiendã vel reuocandã cõiugij charitatẽ. CHRY. Uel dĩ.[Ad du.cor.veſtri] qꝛ ſi aĩa fuerit purgata deſiderijs ꝛ ira:poſſe eſt mulierẽ neqſſimã tolerare. Multiplicatis aũt in aĩa paſſionibus pdictis:multa mala cõtingẽt circa odioſũ cõnubium. Sic igit̄ ab incuſatione eoꝝ moyſen eripit q dederat legẽ: ꝛ totũ in eoꝝ caput cõuertit. Sꝫ qꝛ graue erat qd dictũ eſt:ſtatĩ ad antiquã legẽ ſermonẽ reducit dicẽs.[Ab ini.aũt crea.ma. ꝛ fe.fecit eos deus.] BEDA. Nõ ait maſculũ ꝛ feminas:qd ex prioꝝ repudio querebaf:ſed maſculũ ꝛ feminã:vt vni⁹ cõiugis cõſortio necterenf. CHRY. Si aũt voluiſſet hãc qdem dimitti ꝛ alterã īntroducere:creaſſet plurimas mulieres. Nec ſolũ hoc de⁹ mulierẽ cõiunxit:ſꝫ ꝛ relinquere parẽtes pcepit ꝛ mulieri adherere. Un̄ ſequit̄.[Et dixit.ſ.de⁹ p adã. Propter ꝗ re.ho.pa.ſu.ꝛ ma.ſu.ꝛ adhe.ad vxo.ſuam.] Ex ipſo mõ locutiõis inſepabilitatẽ matrimonij demõſtrans q dicit.[Adherebit.] BEDA. Et ſilr qꝛ dicit [adherebit ad vxorẽ ſuam] nõ ad vxores. Seqt̄.[Et er.duo in car.vna.] CHRY.i.ex vna radice facti:in vnũ corp⁹ ↄueniũt. Seqt̄.[Itaqꝫ iã nõ ſunt duo:ſꝫ vna ca.] BEDA. Primũ igit̄ nuptiaꝝ eſt ex duab⁹ vnã carnẽ fieri. Caſtitas iuncta ſpiritui:vnus efficit̄ ſpũs. CHRY. Poſt hec terribile faciẽs argumẽtũ nõ dixit:ne diuidatis:ſꝫ ↄcluſit.[Qd ꝗ de⁹ coniunxit:hõ nõ ſeparet.] AVGV. ↄ fauſtũ. Ecce iudei ex libris moyſi cõuincunf:nõ eſſe vxorẽ dimittẽdã:qui ſm voluntatẽ legis moyſi arbitranf ſe facere cũ dimitterent. Silr ꝛ illud hinc cũ ipſo xp̄o atteſtãte cognoſcimus deũ feciſſe ꝛ cõiunxiſſe maſculũ ꝛ feminã:qd manichei negãdo dãnanf:nõ iã moyſi libris:ſꝫ xp̄i euãgelio reſiſtẽtes. BEDA.[Qd ꝗ deus cõ.] vnã faciẽdo carnẽ viri ꝛ femine: hoc hõ nõ põt ſeparare:ſꝫ ſolus de⁹. Hõ ſepat:qñ pp deſideriũ ſcḋe vxoris pmã dimittimus. De⁹ ſepat:qñ ex ↄſenſu pp ſeruitutẽ dei ſic habemus vxores: qſi nõ habentes. CHRY. Si aũt duo quos de⁹ cõiunxit ſepari nõ debẽt: multo magis eccleſiã quã de⁹ xp̄o cõiunxit: ab eo nõ ↄuenit ſeparare. THEO. Quia vo ſcãdalizabanf diſcipuli: tanꝗ̃ ex pdictis nõ plene eis fuerit ſatiſfactũ: ppter hoc enim iterũ interrogant. Un̄ ſequit̄.[Et ite.in do. diſcipuli ei⁹ de eodẽ inter.eũ.] HIERO. Scḋa interrogatio ab apoſtolis iterũ dicta eſt:qꝛ de eadẽ re de qua phariſei eũ interrogauerũt.i.de cõiugij ſtatu ꝛ hoc ppũe. Iterata enĩ vbi ſnia:nõ faſtidiũ ſed eſuriẽ:ꝛ ſitim preſtat. Un̄ qui me comedunt:adhuc eſurient:ꝛ qui me bibunt adhuc ſitient. Melliflua.n.ſapiẽtie eloquia guſtata:diligẽtib⁹ multimodum ſaporẽ reddunt. Un̄ dñs iterato diſcipulos inſtruit. Nã ſequit̄.[Et dixit illis. Quicũqꝫ dimi.vxo.ſu.ꝛ al.du. adul.cõ.ſup eã.] CHRY. Adulteriũ vocat nõ cũ ſua ſit eſſe. Nõ enĩ eſt ſua quã accepit pma derelicta:ꝛ ppter ꝗ cõmittit adulteriũ ſup eã.i.ſup ſcḋã quã introducit. Ideꝫ aũt eſt ꝛ de muliere. Un̄ ſeqt̄.[Et ſi vxor di.vir ſuũ:ꝛ alij nup.mecha.] Nõ.n.alteri vt pprio viro põt ↄiungi:ſi pprĩũ derelinquat. Et qdẽ lex phibuit adulteriũ manifeſtũ: ſed ſaluator hoc nõ manifeſtũ:neqꝫ ab oĩbus notũ:nature tñ ↄtriũ. BEDA. In mattheo vo ſcriptũ eſt plenĩ⁹. Quicũqꝫ dimiſerit vxorẽ ſuam niſi ob fornicationẽ. Una ergo ſolũmõ carnalis eſt cã:fornicatio. Una ſpũalis timor dei: vt vxor dimittaf:ſicut multi religionis cã feciſſe legũtur. Nulla aũt cã eſt dei lege pſcripta:vt viuẽte ea que relicta eſt alia adducaf. CHRY. Qꝫ aũt Mattheus dicit phariſeis hec vba dixiſſe. Marcus vo diſcipulis:nõ eſt ↄtriũ: contingit enim hec his:ꝛ illis dicta eſſe.

¶ Et offerebãt illi paruulos: vt tangeret illos: diſcipuli aũt cõminabanf offerẽtib⁹. Quos cũ videret ieſus:indigne tulit. Et ait illis. Sinite paruulos venire ad me:ꝛ ne phibueritis eos: taliũ enĩ eſt regnũ dei. Amẽ dico vobis:qſqs nõ receperit regnũ dei velut paruulus nõ intrabit in illud. Et cõplexãs eos ꝛ imponẽs manus ſuper illos:benedicebat eos.

¶ THEO. Oſtenſa ſupius neqtia phariſeoꝝ xp̄ꝫ tentantiũ:nũc oñdit̄ multa fides turbaꝝ:que tñ manuũ impoſitiõe putabãt xp̄m bñdicere paruulos quos illi offerebãt. Un̄ dĩ.[Et offe.illi paru. vt tan.eos.] CHRY. Sꝫ diſcipuli phibebãt offerẽtes ppter xp̄i dignitatẽ. Et ꝗ eſt qd

Margin notes: mat.19. — Deu.24 — C — mat.19. — D — Apud hebreos nulli fas erat lrãs hebreas ſcribere niſi ſcribis. — E — Beda. — F — Et libris moyſi iudei cõuincunf vxorem nõ eẽ dimittẽdã — G — Eccl.24 Eloquia ſapiẽtie guſtata ſaporẽ reddũt melliſluũ. — H mat.19. — Tex.z. Luc.16. mat.16. Luc.18. mat.19. Luc.18. — A

ſubdit.[Diſci.aũt cõmi.offe.] Saluator aũt erudiẽs diſci/
pulos ſapere moderata: ⁊ tumorẽ cõculcare mũdanũ: acci
pit pueros ⁊ eis prenũtiat regnũ dei. Un̄ ſeq̄t.[Et dixit il/
lis. Sinite par.ve.ad me: ⁊ ne pbi.eos.] ORIGE. Siqs
ergo eoꝝ qui doctrinã eccl'iaſticã ꝓfitent̄: videat aliquẽ
offerentẽ q̄ſdã ſtultos mũdi ⁊ ignobiles ⁊ ĩfirmos: qui ꝓꝑ
h̄ appellati ſunt pueri ⁊ infantes: nõ ꝓhibeat q̄ſi ſine indi/
cio faciẽtẽ eũ q offert talẽ ſaluatori. Poſt h̄ exhortat̄ diſci
pulos ſuos iã viros ↄſtitutos ↄdeſcẽdere vtilitatib⁹ pue/
roꝝ: vt fiãt pueris q̄ſi pueri: vt pueros lucrent̄. Nã ⁊ ipſe
cũ in forma dei eẽt: humiliãs ſe fact⁹ eſt puer. Un̄ ſubdit.
B [Taliũ eſt.n.regnũ dei.] CHRY. Eteniꝫ ab oib⁹ paſſio/
nib⁹ pura exiſtit aĩa pueri. Propter h̄ opꝫ vt hec ex volũ/
tate operemur: que pueri hñt p nãm. THEO. Un̄ non
Alr regnũ celorũ di cat eẽ pueroꝝ. dixit hoꝝ eſt regnũ dei: ſꝫ taliũ.ſ.hñtiũ ⁊ ſtudio ⁊ labore
ĩnocẽtiã ⁊ ſimplicitatẽ quã hñt pueri ex nã. Puer eniꝫ nõ
odit neqꝫ malitioſe aliqd opat̄: neqꝫ verberat⁹ a matre di
ſcedit. Sed etſi eũ vilib⁹ induat veſtimẽtis: pfert ea rega/
lib⁹ indumẽtis: ſic ⁊ ille q viuit ſm virtutẽ eccl'ie mr̄is ſue
nihil huic ꝑhonorat: neqꝫ ẽt reginã mltoꝝ voluptatẽ. Un̄
⁊ dñs ſubdit.[Amẽ dico vobis. Quiſquis nõ rece. reg.dei
velut puu.nõ ĩtrabit in illud.] BEDA. Idẽ niſi talẽ ha
bueritis ĩnocẽtiã ⁊ animi puritatẽ ſicꝫ puulus hꝫ: regnũ ce
loꝝ nõ poteritis ĩtrare. Alr regnũ dei.i.doctrinã euãgeliꝫ
ſicꝫ paruulus recipe iubemur: qꝛ qũo paruulus in diſcẽdo
nõ ↄdicit doctorib⁹: neqꝫ rõnes ⁊ ṽba cõponit eis reſiſtẽs:
ſed fidel'r ſuſcipit que docẽt: ⁊ cũ metu obtẽperat ⁊ diſcit:
ita ⁊ nos obediendo ſimpl'r: ⁊ ſine vlla ↄdictione ṽbũ dñi
ſuſcipe debemus. Seq̄t.[Et cõ.eos: ⁊ im.ma. ſup il.bene.
C eos.] CHRY. Bñ ãt amplexat̄ eos ad bñdictionẽ tãq̄
in ꝓpriũ ſinũ eleuãs ꝓpitiat⁹ facturã ſuã ab eo cadentem
ab initio ⁊ diuiſaꝫ. Imponit ãt paruulis manus: docẽs di/
uine ṽtutis opationẽ. Et qdeꝫ ſm ↄſuetudinẽ alioꝝ man⁹
ĩponit: ſꝫ nõ ſm ↄſuetudinẽ operat̄. Deus.n.exiſtẽs huma
num moduꝫ ſeruabat tanq̄ verus hõ fact⁹. BEDA. Cõ
plexus etiaꝫ bñdixit paruulos: vt humiles ſpiritu ſua bñ/
dictione ⁊ gr̄a ⁊ dilectione dignos eſſe ſignificet.

Tex.3. ¶ Et cũ egreſſus eſſet in via, pcurrẽs qdã genu/
mat.19. flexo añ eũ: rogabat eũ dicẽs. Magr̄ bone: qd
Luc.10. faciã vt vitã eternã pcipiaꝫ? Jeſus aũt dixit ei:
Exo.20. qd me dicis bonũ? Nemo bon⁹ niſi vnus de⁹.
Ro.8. Precepta noſti? Ne adulteres: ne occidas: ne
furteris: ne falſuꝫ teſtimoniũ dixeris: ne fraudẽ
feceris: honora p̄ꝛeꝫ tuũ ⁊ matrẽ. At ille rñdẽs
Eccle.3. ait illi. Magiſter. Hec oĩa obſeruaui a iuuẽtu/
mat.19. te mea. Jeſus aũt intuit⁹ eũ: dilexit euꝫ: ⁊ dixit
Luc.18. ei: vnũ tibi deeſt. Uade quecũq̄ habes vende
⁊ da pauperib⁹: ⁊ habebis theſaurũ in celo: ⁊
veni ſequere me. Qui cõtriſtat⁹ in verbo: abijt
mat.19. merẽs. Erat eniꝫ hñs multas poſſeſſiones. Et
Luc.18. circũſpiciẽs ieſus: ait diſcipulis ſuis. Quãdif/
ficile qui pecunias hñt in regnũ dei introibunt.
Diſcipuli autẽ obſtupeſcebãt in ṽbis eius. At
ieſus rurſus rñdens ait illis. Filioli: q̄ꝫ difficile
eſt ↄfidẽtes in pecunijs in regnum dei introire.
mat.19. Facili⁹ eſt cameluꝫ p foramẽ acus tranſire: q̄ꝫ
Luc.18. diuitẽ intrare in regnũ dei. Qui magis admira
bant̄ dicentes ad ſemetipſos. Et qs põt ſaluus
fieri? Et intuẽs illos ieſus ait. Apud hoĩes im/
poſſibile eſt: ſed nõ apud deum. Omnia eniꝫ
poſſibilia ſunt apud deum.

¶ BEDA. Audiuerat qdã a dño tñ eos q puuloꝝ volũt A
eſſe ſilẽs: dignos eẽ introitu regni celoꝝ: atqꝫ iõ poſcit ſibi
exponi nõ parabolis: ſꝫ apte: qb⁹ operũ meritis vitã eter/
naꝫ ↄſeq poſſit. Un̄ di.[Et cũ egreſſus eẽt in via pcur.qui.
genu.ante eũ: roga.euꝫ di. Ma.bo.quid fa.vt vi.eter.pci.]
THEO. Miror de h̄ iuuene q oib⁹ alijs pro ĩfirmitati/
bus ad chr̄m accedentib⁹: hic vite eterne poſſeſſionẽ poſtu/
lat cũ maligna ſit paſſio auaritie ꝓꝑ quã poſtmoduꝫ ↄtri/
ſtat⁹ eſt. CHRY. Quia ṽo acceſſerat ad chr̄m tãq̄ hõ ad
hoĩeꝫ ⁊ ad vnũ iudaicoꝝ doctoꝝ: chr̄s tãq̄ hõ rñdit eidẽ.
Un̄ ſeq̄t.[Jeſus autẽ dixit ei. Quid me di.bo. Nemo bo.
niſi vnus de⁹.] Hec ãt dicẽs nõ excludit hoĩes a bonitate: Jo.10.
ſꝫ a cõparatiõe bonitatis diue. BEDA. Unus aũt deus Luc.11.
bonus: nõ pr̄ ſolus itelligẽdus eſt: ſꝫ ⁊ fili⁹ q dicit. Ego ſum
paſtor bonus: ſꝫ ⁊ ſpũſſcũs: qꝛ dr̄. Pr̄ de celis dabit ſpiritũ
bonũ petẽtib⁹ ſe. Ipſa.n.vna ⁊ idiuidua trinitas pr̄ fili⁹ ⁊
ſpũſſcũs: ſolus ⁊ vnus de⁹ bon⁹ eſt. Nõ igit̄ dñs ſe bonum
negat: ſꝫ eẽ deũ ſiḡt: nõ ſe magr̄ꝫ bonũ nõ eẽ: ſꝫ magiſtrum
abſqꝫ deo nulluꝫ bonũ eẽ teſtat̄. THEO. Uoluit igitur B
dñs hec ṽba mẽteꝫ iuuenis facẽ altiorẽ: vt ipm̄ cognoſcẽt
tanq̄ deũ. Sꝫ ⁊ aliud qdẽ inuit in his ṽbis: vt qñ debes cõ
ferre cũ aliquo: nõ adulando cũ eo ↄferas: ſꝫ reſpicias ra/
dicem bonitatis ⁊ fontẽ deũ: ⁊ ei pſtes honorẽ. BEDA. Un̄ loquit nõ eũ cum aliquo nõ debem⁹ ei adulari ſꝫ reſpicẽ bonitatis radicem.
Notãduꝫ aũt ꝙ iuſtitia legis ſuo tpe cuſtodita: non ſolum
bona terre: veꝝ etiã ſuis electorib⁹ vitã ↄferebat. Un̄ dñs
de vita eterna querẽti ↄſequenter dixit.[Precepta noſti?
Ne adulteres: ne occi.] Hec eſt eniꝫ puerilis ĩnocẽtia que
nobis imitãda ꝓponit̄: ſi regnũ dei volumus intrare. Un̄
ſeq̄t.[Et ille rñdens ait. Magiſter hec oĩa ob.a iuuentute
mea.] Nõ eſt putãdus hõ iſte vel voto tentãtis: vt qdã pu
tauerũt: dñm interrogaſſe: vel de ſua vita eſſe mẽtitus: ſed
ſimpl'r vt dixerat eſſe ꝓfeſſus. Qd pꝫ ex hoc qd ſubditur.
[Jeſus aũt intuit⁹ eũ: dilexit eum: ⁊ dixit ei.] Si aut men/
dacij aut ſimulationis noxa re⁹ teneret̄: nequaq̄ intuitus
archana cordis ei⁹ diligere diceret̄ ieſus. ORIGE. ſup
mat. In hoc.n.ꝙ dilexit eũ vel oſculatus eſt eũ: videt̄ affir
maſſe ꝓfeſſionẽ ei⁹ qui dixit ſe oĩa iſta ipleſſe. Intẽdẽs.n.
mẽte in eũ vidit hoĩeꝫ ex bona ↄſcia ↄfitenteꝫ. CHRY. C
Dignũ tñ eſt ĩgrere qual'r hũc dilexit: qui eũ nõ erat ſecu
turus. Eſt aũt h̄ dicẽ: qm̄ q̄tũ ad priora dign⁹ erat amore: q̄
legis ſunt obſeruãs a iuuẽtute. Circa finẽ ṽo neqꝫ diminu
tionẽ prioris dilectionis ↄſecut⁹ eſt: ſicut neqꝫ pfectionẽ ſu/
ſcepit. Etſi.n.nõ exceſſerat menſurã humanã: chr̄i pfectio/ Deus dili/git eos q mãdata le gis obſeruant.
nem nõ ſequẽs: nullo tñ crimine exiſtebat reus: iuxta poſ/
ſibilitatẽ hoĩs legeꝫ obſeruans: ⁊ in hac obſeruatiõe chr̄s
eũ dilexit. BEDA. Diligit.n.dñs eos qui mandata legis
q̄uis minora cuſtodiũt: ſꝫ nihilominus que in lege minus
fuerãt his qui pfecti eſſe deſiderãt oſtẽdit: qꝛ nõ venit ſol/ Mat.5.
uere legẽ ſed adimplere. Un̄ ſeq̄t.[Et dixit ei. Unuꝫ tibi
deeſt. Uade quecũqꝫ ha. vende ⁊ da pauperib⁹ ⁊ ha.the.
in celo: ⁊ veni ⁊ ſe.me.] Quicũqꝫ.n.pfect⁹ eſſe voluerit dꝫ
vẽdere q̄ hꝫ: nõ ex pte: ſicꝫ ananias fecit ⁊ ſaphira: ſed totũ. Act.5.
THEO. Et cũ vendiderit dare pauperib⁹: nõ hiſtrioni/
bus ⁊ luxurioſis. CHRY. Bene aũt non fecit eterne vi/ D
te mentionem ſed theſauri dicẽs.[Et habe.theſa.in celo.]
Quia eĩ de pecunijs erat ſermo: ⁊ de abrenũtiatiõe oĩm:
oſtẽdit ꝙ reddit plura his que pcepit relinquere: q̄to ma/
ius eſt celuꝫ q̄ꝫ terra. THEO. Sed qꝛ multi ſũt paupe/
res nõ humiles: ſed ebrij aut aliquã aliã hñtes malitiam.
Propter h̄ dicit.[Et veni ſequere me.] BEDA. Sequit̄
enim dñm q imitator ei⁹ eſt: ⁊ p veſtigia ei⁹ gradit̄. Seq̄t.
[Qui ↄtriſtat⁹ in ṽbo abijt merẽs.] CHRY. Et cauſam
triſtitie ſubdit euãgeliſta dicẽs.[Erat.n.poſſeſſiones hñs

multas.] Non.n.eodem mō afficiunt̄ qui pauca hñt ⁊ qui
multa. Adiectio.n.acq̄ſitaꝝ diuitiaꝝ maiorē flāmā cupi-
ditatis accendit. Sequit̄.[Et circū.ieſus ait diſci. ſuis. Q̄
diffi.q̄ pecu.ha.in reg. dei itroi.] THEO. Nō h̄ dicit ꝙ
diuitie male ſint:ſꝫ hñtes ipſas vt cuſtodiāt. Docet.n.non
ipſas hr̄e.i.retinē ⁊ cuſtodire:ſꝫ eis in neceſſ vti:⁊ in ſuitio
E hoīs eē. CHRY. Dixit aūt h̄ dñs diſcipulis pauperib⁹
exñtib⁹ ⁊ nihil poſſidētib⁹:inſtruēs eos inopiā non erube-
ſcere:⁊ q̄ſi excuſando eis rñdēs pro eo ꝙ nihil eos hr̄e cō-
ceſſerat. Seq̄t̄.[Diſcipuli āt obſtu.in v̄bis ei⁹]. Manifeſtū
eſt enim q̄ñ inopes exiſtentes pro aliorꝝ ſalute dolebant.
BEDA. Sed q̄ inter pecunias hr̄e ⁊ amare mlta diſtātia
Eccle. 5. eſt. Uñ ⁊ ſalomon nō ait. Qui hꝫ:ſed q̄ amat diuitias: fru-
ctū nō capit ex eis. Jō dñs obſtupeſcentib⁹ diſcipulis v̄ba
ꝓmiſſe ſnie exponit. Uñ ſeq̄t̄.[At ieſus rur.rñdēs ait illis.
Filioli:q̄ꝫ difficile eſt ꝯfi.in pe.regnū introire:] Ubi notā-
dū eſt ꝙ nō ait q̄ꝫ ipoſſe eſt: ſꝫ q̄ꝫ difficile ē. Qđ.n.ipoſſe ē
F oīno fieri nō pōt. Qđ difficile: cū labore pōt. CHRY.
Diuitem quō difficile eſt intrare i regnū dei. Uel dicēs difficile oñdit eē ipoſſe:⁊ nō ſimplr̄:ſꝫ cū q̄dam
intēſiōe. Et h̄ oñdit exēplo di.[Facili⁹ eſt came.p foramē
acus tranſire q̄ꝫ diuitē intra.in regnū dei.] THEO. Ca-
melū ſiq̄dē opꝫ itellig̃ aut ip̄z aīal:aut funē illū groſſum
quo naues magne vtunt̄. BEDA. Quō ḡ vel in euange-
lio matthe⁹ ⁊ ioſeph vel in veteri teſtō q̄ꝫplurimi diuites
intrauerūt in regnū dei:niſi forte q̄ diuitias vl̄ pro nihilo
hr̄e vel ex toto relinquere dño iſpirāte didicerūt: Altiore
aūt ſenſu facili⁹ eſt chr̄m pati pro dilectorib⁹ ſuis:q̄ꝫ dilecto-
res ſeculi ad chr̄m poſſe ꝯuerti. Cameli.n.noīe ſe itelligi vo
luit:q̄ iſirmitatis nr̄e onera ſuſtulit. Per acum aūt ſignat
punctiōes.i.dolores in paſſione ſuſceptos. Foramē ḡ acus
dicit anguſtias paſſionis:q̄ ſciſſa nr̄e q̄ſi veſtimēta nature
quodāmō reſarcire dignat⁹ eſt. Seq̄t̄.[Qui mag.admira.
dicē.ad ſemetipſos. Et q̄s pōt ſalu⁹ fieri:] Cū icōparabilr̄
maior ſit turba pauperū q̄ diuitib⁹ ꝑditis pōt ſaluari:intel
lexerūt tñ cūctos q̄ diuitias amāt: etiā ſi adipiſci nequeāt:
in diuitū nūo deputari. Sequit̄.[Et intuens eos ieſus ait.
Apud ho.ipoſſi.eſt:ſꝫ nō apud deū.] Qđ nō ita itelligēdū
eſt q̄ſi cupidi ⁊ ſupbi in regnū celorꝝ ſint intraturi cū cupi-
ditate ⁊ ſupbia:ſꝫ poſſe eſt deo vt a cupiditate ⁊ ſupbia ad
G charitatē ⁊ humilitatē ꝯuertant̄. CHRY. Jō aūt h̄ op⁹
dei eē dixit:vt oñderet ꝙ multa op⁹ eſt illi grā:q̄ ad hoc a
deo dirigit̄. Uñ mōſtrat̄ ꝙ nō parua merces eſt diuitib⁹
valētib⁹ chr̄m phiā ſequi. THEO. Uel intelligēdū eſt
qđ dicit[Apud hoīes ipoſſe eſt:ſꝫ nō apud deū]q̄ cū deū
audimus:h̄ ſit poſſe:cū v̄o humana ſapimus:ipoſſe. Seq̄t̄.
[Oīa.n.poſſibilia ſunt apud deū.] Cū oīa dicit:entia ſub-
intelligas:peccatū.n.nō eſt ens. Eſt.n.res abſq̄ꝫ eſſentia ⁊
hypoſtaſi peccātū. Uel alr̄. Peccatū nō virtutis ſed infirmi-
tatis eſt:⁊ ideo peccātū ſicut ⁊ iſirmitas ipoſſe eſt apud deū.
Deus nō ſit facere qđ factū eſt nō ſit factū. Sed nunq̄d deus facere pōt vt id qđ factū eſt:nō ſit factū:
Ad qđ dicit̄ ꝙ deus eſt veritas. facere autē qđ factū eſt vt
nō ſit factū:falſum eſt. Qualr̄ ergo veritas faciet falſum:
Prius igit̄ deſtruet ꝓpriā nām:vt q̄daꝫ dicunt. Nunquid
pōt deus nō eſſe deus: Hoc eniꝫ ridiculum eſt.

Tex. 4. ¶ Et cepit ei petr⁹ dicere. Ecce nos dimiſimus
mat. 19. oīa: ⁊ ſecuti ſumus te. Rñdens ieſus ait: Amē
Luc. 18. dico vobis:nemo eſt q̄ reliquerit domū aut fra
tres aut ſorores aut patrē aut matrē aut filios
aut agros pp̄ me ⁊ ꝓpter euāgeliū:qui nō acci-
piet centies tantū nunc in tp̄e hoc domos ⁊ fra
tres ⁊ ſorores ⁊ mr̄es ⁊ filios ⁊ agros cū pſe-
mat. 19. cutionib⁹ ⁊ in ſeculo futuro vitā eternā. Multi
Luc. 13. aūt erūt primi nouiſſimi: ⁊ nouiſſimi primi.

¶ GLO. Quia iuuenis audito ꝯſilio ſaluatoris de rerꝝ di- A
miſſione triſtis abſceſſerat. Diſcipuli aūt chr̄i ꝓmiſſū cōſi
liū iā adimpleuerāt:ſollicitare ceperūt de ꝓmio:eſtimā-
tes ſe magnū aliq̄d feciſſe cū iuuenis q̄ p̄cepta legis iple-
uerat:h̄ ſine triſtitia nec audire potuerit. vñ petrus pro ſe
⁊ alijs dñm iterrogat. Et h̄ eſt qđ di.[Et cepit ei petr⁹ dicē.
Ecce nos dimiſimus oīa:⁊ ſecuti ſum⁹ te.] THEO. Pe-
trus etſi pauca dimiſit:tñ hec oīa vocat. Nā ⁊ pauca hñt
vinculū paſſionis:ita vt beatificet̄ ille q̄ pauca relinquit.
BEDA. Et q̄ nō ſufficit tñ dimittere:iungit qđ ꝑfectum
eſt.[Et ſecuti ſumus te.] Quaſi dicat. fecimus qđ iuſſiſti.
Quid igit̄ dabis nobis premij: Petro āt de diſcipulis tñ
iterrogāte:dñs vlēꝫ rñſionē facit. Uñ ſeq̄t̄.[Rñdēs ieſus
ait. Amen dico vobis:nemo eſt q̄ reliq̄rit domū aut fr̄es.]
Hoc aūt dicēs:nō innuit vt pr̄es relinquamus:nō adiuuan-
tes eos:neq̄ꝫ vt ab vxorib⁹ ſeparemur:ſꝫ nos iſtruit p̄ferre
honorē dei ſecularib⁹ reb⁹. CHRY. Mihi autē vr̄ ꝙ in B
h̄ intēdebat ꝑſecutiōes futuras occulte ꝓnūtiare:q̄ futurꝝ
erat vt multi pr̄es ad pietatē filios inducerēt:⁊ vxores vi-
ros. Nō aūt differt dicere.[Propter nomē meū aut euan-
geliū.] vt Marcus dicit:aut pp̄ regnum dei:vt ait Lucas. Luc. 18.
Eteniꝫ nomē chr̄i virt⁹ euāgelij eſt:⁊ regni. Euāgeliū eniꝫ
recipit̄ in noīe ieſu chr̄i:⁊ regnū dei p nomē ipſi⁹ cognoſcit̄
⁊ venit. BEDA. Quidā aūt ex occaſione hui⁹ ſnie q̄ di.
[Accipiet centies tñ nūc in tp̄e hoc] iudaicā mille annorꝝ Quō intelligat accipiēdā eſſe centuplū pro dimiſſ.
fabulā poſt reſurrectionē iuſtorꝝ dogmatiſāt:q̄ñ oīa que
pp̄ deū dimiſimus multiplici ſunt fenore reddenda:inſup
⁊ vita eterna donāda. Nec vidēt ꝙ etſi in ceteris digna ſit
ꝓmiſſio:in vxorib⁹ tñ centenis iuxta alios euāgeliſtas ap-
pareat turpitudo:p̄ſertiꝫ cū dñs in reſurrectiōe nubēdum
nō eſſe teſtet̄:⁊ ea que pp̄ ſe dimiſſa fuerint:recipienda in
h̄ tp̄e cū ꝑſecutiōib⁹ aſſeueret:quas mille ānis ſuis abeſſe
affirmat. CHRY. Et q̄dem igit̄ centies tñ merces ſm
cōicationē ⁊ nō ſm poſſeſſionē: h̄.n.adipleuit eis dñs nō
corpal̄:ſꝫ alio quodā mō. HIERO. Uxor.n.in domo cir C
ca viri cibū negociat̄ ⁊ veſtimēta. Uide igit̄ h̄ ⁊ in aplīs.
Multe.n.mulieres ſollicite erāt de eorꝝ cibo ⁊ veſtimētis
⁊ miniſtrabant eis. Silr̄ ⁊ pr̄es ⁊ matres plīmas apl̄i ha-
buerūt.ſ.eos q̄ ipſos diligebāt:ſꝫ ⁊ petrus vnā relinquens
domū:poſtea oīū diſcipulorꝝ domos hēbat. Et maius eſt:
q̄ cū ꝑſecutionib⁹ hec oīa poſſidebūt ſcilꝫ ꝑſecutiōe ſint
paſſi ⁊ anguſtiati. Propter qđ ſeq̄t̄.[Multi aūt erūt ꝓmi
nouiſſimi ⁊ nouiſſimi ꝓmi.] Pharīſei.n.ꝓmi exñtes facti
ſunt nouiſſimi. Qui v̄o oīa reliquerūt:⁊ chr̄m ſecuti ſūt:fue-
rūt nouiſſimi in ſeculo iſto per anguſtias ⁊ ꝑſecutiones: ſꝫ
erūt ꝓmi p ſpē q̄ eſt in deū. BEDA. Pōt ſane h̄ qđ ait. D
[Accipiet centies tñ] altius itelligi. Centenari⁹ q̄ppe nūs
de leua trāſlat⁹ in dexterā:ſꝫ eandē iflexu digitorꝝ videat̄
hr̄e figurā:quā habuerat denarius in leua:tñ q̄ntitatis ma-
gnitudine ſurſū creſcit:q̄.vꝫ.oēs qui pp̄ regnū dei tp̄alia
ſpreuerūt:⁊ in hac vita ꝑſecutionib⁹ pleniſſima eiuſdē re-
gni gaudiū fide certa deguſtant:atq̄ꝫ in expectatiōe patrie
celeſtis que ſignatur in dextera oīū electorꝝ delectatione
fruūtur. Uerꝝ q̄ multi virtutū ſtudia nō eadē q̄ icipiunt Multi bñ incipiūt ſꝫ male ꝯſumāt.
intētiōe pietatis ꝯſummāt:mox ſubinfert̄.[Multi autē
erūt ⁊c.] Quotidie.n.videmus multos in laico habitu ꝯſti
tutos:magis vite meritis excellere:⁊ alios a p⁹etate ſpūali
ſtudio feruētes:ad extremū ocio torpente laceſcere: atq̄ꝫ
inerti ſtulticia qđ ſpiritu ceperāt:carne ꝯſummare.

¶ Erant aūt in via aſcēdentes hieroſolymā: ⁊ Tex. 5.
p̄cedebat illos ieſus. Et ſtupebāt: ⁊ ſequētes ti
mebāt. Et aſſumēs iterꝝ duodecim cepit illis di
cere que eſſent ei vētura. Quia ecce aſcēdimus mat. 20.
hieroſolymā: ⁊ filius hoīs tradet̄ principibus

ſacerdotū ⁊ ſcribis ⁊ ſeniorib⁹: ⁊ ꝯdēnabūt eū
Luc.18. morte. Et tradent eū gentib⁹: ⁊ illudent ei ⁊ cō
ſpuent eum: ⁊ flagellabunt eum: ⁊ interficient
eum: ⁊ tertia die reſurget.

A ¶ BEDA. Meminerāt diſcipuli ſmonis quo dn̄s ſe paſſurus multa a ſūmis ſacerdotib⁹ ⁊ ſcribis pdixerat: ⁊ ideo hierl'ymā tendētes ſtupebāt. Et h eſt qđ di. [Erāt autē in via aſcē. hiero. ⁊ pcē. illos ieſus.] THEOPHY. Ut oſtēdat ꝙ ad paſſionē pcurrit: ⁊ ꝙ nō refugit mortem pro nr̄a ſalute. [Et ſtupe. ⁊ ſequē. time.] BEDA. Ne vel ipſi cuꝫ eo occiderent: vel ſaltē ille cuius vita ⁊ magiſterio gaudebāt: inimicoꝝ manib⁹ occūberet. Preuidēs āt dn̄s ex paſſione ſua diſcipuloꝝ aīos pturbādos: eis ⁊ paſſionis penā ⁊ reſurrectionis ſue glīā pdicit. Un̄ ſeqr̄. [Et aſſumēs iterū. 12. cepit illis dicē q̄ ei eſſent vētura.]
B THEO. Ut. ſ. diſcipuloꝝ corda ꝯfirmaret: vt cū hec paudirēt leui⁹ poſtmodū ſuſtinerēt: ⁊ in repētinis nō formidarēt: ⁊ ēt vt oſtēderet ꝙ volūtarie patiē. Qui. n. pnoſcit ⁊ pōt fugere ⁊ non fugit: manifeſtū eſt ꝙ volūtarie ſeipſuꝫ paſſionib⁹ tradit. Seorſuꝫ aūt aſſumit diſcipulos: nāqꝫ ꝯueniēs erat paſſionis myſteriū ppinquorib⁹ ſibi reuelare. CHRY. Cōmemorat aūt ſingula q̄ paſſur⁹ erat ne ſi aliqđ ptermiſſuꝫ remaneret: cernētes poſtmoduꝫ illud ſubito turbarenē. Un̄ ſubdit. [Quia ecce aſcēdimus hierl'ymā.] GLO. Ad quē ſcilꝫ ptinet pati. nā diuinitas pati nō pōt. [Tradeē.] ſ. a iuda [pnci. ſacer. ⁊ ſcri. ⁊ ſeniorib⁹: ⁊ ꝯdē. eū morte] iudicātes eū eſſe reū mortis. [Et tradent eū gentib⁹.] ſ. pilato gētili. [Et illudēt ei.] milites ei⁹. [Et ꝯſpuēt eū ⁊ flagellabūt eū: ⁊ in

Cōuenicns fuit paſſionis chriſti myſteriuꝫ ppinquoribus reuelari.

C terfi. eū.] CHRY. Ut aūt cū fuerint ꝯtriſtati pp paſſionē ⁊ mortē: tūc ⁊ reſurrectionē expectēt. Subdit. [Et tertia die reſurget.] Cū. n. triſtitias ⁊ opprobria q̄ ꝯtigerūt nō occultauerit: cōueniens erat vt ei ⁊ de reliqs crederent.

Tex. 6. ¶ Et accedūt ad eū iacobus ⁊ ioānes filij zebe
mat. 20. dei dicētes: Magiſter volumus vt qđcūqꝫ pe
tierimus facias nobis. At ille dixit eis: Quid
vultis vt faciaꝫ vobis? Et dixerunt: Da nobis
vt vnus ad dexteram tuaꝫ: ⁊ alius ad ſiniſtram
tuā ſedeamus in gloria tua. Jeſus aūt dixit eis:
neſcitis qđ petatis: Poteſtis bibere calicē quē
ego bibo: aut baptiſmo quo ego baptizor bapti
zari? At illi dixerūt ei: Poſſumus. Jeſus aūt
ait eis: Caliceꝫ quideꝫ quē ego bibo bibetis: ⁊
baptiſmo quo ego baptizor baptizamini: ſede
re aūt ad dexterā meaꝫ vel ad ſiniſtram non eſt
meū dare vobis: ſed qb⁹ paratū eſt.

A ¶ CHRY. Audiētes diſcipuli chr̄m frequēter de ſuo regno loquēteꝫ putabāt ꝙ h regnū poſt ei⁹ mortē non eſſet. Et iđ nūc pnūtiata chr̄i morte: acceſſerūt ad eū vt honorib⁹ regni ſtatī fierēt digni. Un̄ di. [Et acce. ad eū ia. ⁊ ioā. fi. ze. di. Magiſter vo. vt qđcūqꝫ pe. fa. nobis.] Erubeſcētes eniꝫ ꝙ aliqđ humanū paſſi erāt: acceſſerūt ad chr̄ꝫ ſeorſuꝫ eū a diſcipulis aſſumētes. Saluator vō nō ignorās qđ petere debebāt: ſꝫ ad rn̄dendū eos inducēs interrogationem ſubiungit. At ille dixit eis. [Quid vultis vt faciaꝫ vobis?] THEO. Credebāt aūt pdicti diſcipuli ꝙ pp h hirl'ymā aſcēderet vt regnaret: ⁊ poſtmodū patereē: que ſe paſſurū pdixerat: ⁊ h cogitātes dexterā ⁊ ſiniſtrā ſedē appetebāt. Un̄ ſeqr̄. [Et dixerūt. Da nobis vt vnus ad dexterā: ⁊ ali⁹ ad ſiniſtrā ſedeat in glīa tua.] AUGU. de con. euā. Hoc
mat. 20. ab eis nō per eos ipſos: ſꝫ p mr̄eꝫ dcm̄ eē matthe⁹ expſſit: cū illa coꝝ volūtatē attuliſſet ad dn̄m. Un̄ magis ipſos q̄ illā dixiſſe: qđ dcm̄ eſt marc⁹ breuiter īīmauit.
B CHRY. Uel ꝯuenienter dici pōt vtrūqꝫ factū eē. Uidētes. n. ſe pre alijs honoratos: predictā petitionē ſe ꝯſequi eſtimabantur vt facili⁹ petitionē obtinerēt: matrē aſſumpſerūt: vt cū hac ſimul chr̄m pcarenē. AUGU. de cō. euā. Deniqꝫ ⁊ diſs etiā ſm marcū ⁊ ſm mattheū ipſis potius q̄ matri rn̄dit. Naꝫ ſeqr̄. [Jeſus āt dixit eis. Neſcitis qđ pe.] THEO. Quaſi. d. Nō eſt h qđ creditis ꝙ ſim tpal'r in hierl'ꝫ regnaturus: ſꝫ oia hec que. ſ. ad regnū meū ptinēt ſupra ſtell'ꝫ ſūt. Eteniꝫ ſedere a dextris meis taꝫ magnū qđ eſt: vt excellat ordines angeloꝝ. BEDA. Uel neſciūt qđ petāt: q ſedeꝫ glīe a dn̄o quā nōduꝫ merebanē inquirunt.

Qui ſedē glīe a deo anq̄ eam mereātur petunt neſciūt quid petant.

C CHRY. Uel dicit neſcitis qđ petatis. Ac ſi diceret. Uos de honore loquimini: ego vō de agonib⁹ ⁊ ſudorib⁹ diſputo. Non. n. eſt hic pmioꝝ tps: ſꝫ occiſionis: prelioꝝ ⁊ periculoꝝ. Un̄ ſubdit. [Poteſtis bibere ca. quē ego bi. aut ba. quo ego bapti. baptiçari?] Per modū iterrogatiōis attrahit eos: vt ex cōicatiōe q̄ eſt ad ipꝫ auidiores fierent. THEO. Calicē aūt ⁊ baptiſmū crucē noīat: calicē qdem tanq̄ potū dulciter ab ipſo ſuſceptū: baptiſmū vō tāq̄ emūdationē nr̄oꝝ facientē petōꝝ. Qui nō itelligētes qđ dixerat: rn̄derūt. Un̄ ſequiē. [At illi dixerūt. Poſſumus.] Credebāt. n. ꝙ de calice ſenſibili ⁊ baptiſmo quo iudei baptiçari ſolebāt lauantes. ſ. ſe anteq̄ comederēt loquereē. CHRY. Rn̄derūt aūt taꝫ ꝓmpte expectātes in eo qđ petierūt exaudiri. Seqr̄. [Jeſus aūt ait eis. Calicē qdeꝫ quē ego bibo bi. ⁊ bap. quo ego bap. baptiçamini.] i. martyrio digni eritis ⁊ patiemini ſicē ⁊ ego.
D BEDA. Queriē aūt quō calicē martyrij iacob⁹ ⁊ ioānes biberūt: aut quō baptiſmo dn̄i fuerūt baptiçati: cū ſcriptura narret iacobū tm̄ apl'm ab herode capite trūcatuꝫ. Joānes aūt ppa morte finiuit vitā. Sꝫ ſi legam⁹ eccleſiaſticas hyſtorias in qb⁹ ferē ꝙ ⁊ ipſe pp martyrium in feruētis olei doliuꝫ miſſus ſit: ſtatimqꝫ relegatus in pathmos inſulā: ſic videbimus martyriuꝫ aīo nō defuiſſe: ⁊ bibiſſe ioāneꝫ calicem ꝯfeſſionis: quē ⁊ tres pueri in camino ignis biberūt: lꝫ pſecutor nō fuderit ſanguinē. Seqr̄. [Sedere aūt ad de. me. vel ad ſi. nō eſt me. da. vo. ſꝫ qb⁹ paratuꝫ eſt.]

Joannes euāgeliſta quō biberit calicez paſſionis.
Act. 12.

E CHRY. Ubi duo querunē. Unū eſt ſi paratuꝫ eſt alicui ſedere a dextris eius. Alterū aūt: ſi oīum dn̄s his qb⁹ paratū eſt ptāteꝫ tribuendi nō hꝫ. Ad pmū ḡ dicimus ꝙ nullus a dextris neqꝫ a ſiniſtris ſedet. Jnuius eniꝫ eſt oī creature thron⁹ ille. Quō ḡ dixit. [Sedere a dexterā meā vel ad ſiniſtrā nō eſt meū dare vobis] q̄ſi qbuſdaꝫ ſeſſuris? Ad ſuſpitionē qdē iterrogātiū rn̄dit eoꝝ intētioni cōdeſcēdens. Neqꝫ. n. nouerāt illuꝫ thronū excelſuꝫ ⁊ cathedrā que eſt a dextris pr̄is: ſꝫ vnū ſoluꝫ petebāt. ſ. potiri primatu ⁊ alijs pe ſſe. Quidā. n. audierāt dcm̄ de aplis: ꝙ ſup 12. thronos eſſent ſeſſuri: qđ cēt qđ dcm̄ eſt ignorātes: iter ceteros petierūt primatū. Ad ſcđm dđm eſt ꝙ tale donuꝫ ptāteꝫ filij dei nō trāſcēdit: ſꝫ qđ in mattheo di. Paratum eſt a pr̄e meo: idez eſt ac ſi diceret: a me. Un̄ ⁊ marcus non dixit h: a pr̄e meo. Qđ ḡ hic chr̄s dicit tale eſt. Moriemini inq̄ pp me: nō tn̄ hoc ſufficit ad h ꝙ vos primū ordinem obtineatis. Si. n. aliqs alius cū martyrio venerit: oēꝫ aliā virtutē poſſidens: multa vobis maiora poſſidebit. Dis. n. paraē pmat⁹ qui per opa pn̄t fieri primi. Sic igiē dn̄s ſua rn̄ſione eos iſtruxit vt nō vane ⁊ inaniter pro pmatib⁹ moleſtenē. ſil' aūt ⁊ eos noluit ꝯtriſtari. BEDA. Uel [nō ē meū vobis dare.] i. ſupbis: hoc. n. adhuc erāt. Alijs paratū eſt: ⁊ vos alij eſtote. i. humiles: ⁊ vobis paratū eſt.

Thronus paradiſi ꝙ hꝫ dexterā neqꝫ ſiniſtram.

mat. 20.

¶ Et audiētes decē indignati ſunt de iacobo ⁊ Tex. 7.
ioāne. Jeſus aūt vocās eos: ait illis. Scitis qꝛ mat. 20.
hi qui videnē principari gētib⁹ dominanē eis: Luc. 22
⁊ principes eoꝝ ptātem hn̄t ipſoꝝ. Non ita eſt

autem

aũt in vobis:ſed qcũqꝫ voluerit fieri maior erit veſter miniſter. Et qcũqꝫ voluerit in vobis pri

Mat.10. mus eſſe:erit oĩuꝫ ſeruus. Nã ꝛ filius hoĩs nõ
Luc.10. venit vt miniſtraretᷣ ei:ſed vt miniſtraret:ꝛ da
Joã.10. ret aĩam ſuam redẽptionem pro multis.

A ¶THEO. Quia reliq apłi vidẽt iacobuꝫ ꝛ ioãnez honores petere:paſsẽter ferre nõ pñt. Uñ dr̃.⌊Et audiẽtes decẽ indignati ſunt de iacobo ꝛ ioãne.⌋ Patiẽtes.n.humana inuidia mouebanṫ:ſꝫ tũc ꝑ indignati ſunt:cum viderũt ipos a dño non ſuſceptos. Nõ aũt prius indignabanṫ:q: videbãt ipſos alijs ꝑhonorari.tũc igiṫ ſic impfecte ſe habebãt apłi: ſed poſtea in ꝑmatibus ſibi cedebãt adinuicẽ:chr̃s aũt eos ſanat.ꝑ qdem ad eoꝝ ꝯſolationẽ eos iuxta ſe adducẽdo:ꝛ hoc ſigniaṫ cum dr̃.⌊Jeſus aũt vo.eos.⌋deinde demõſtrando q vſurpare honorẽ ꝛ deſiderare primatuꝫ gẽtiliũ eſt. Uñ ſequiṫ.⌊Ait illis. Scitis q: hi qui videnṫ prin.gẽ.do.eis:ꝛ ꝑn.eoꝝ po.hñt ipſoꝝ.⌋Gẽtiliuꝫ pncipes tyrãnice ꝛ dñabiliter ad principatũ ſe ingerũt. Seqṫ.⌊Nõ ita eſt aũt in vobis.⌋

B BEDA. In quo docet eum maiorez eſſe qui minor fuerit:ꝛ illũ dñm fieri qui oĩuꝫ ſeruus ſit. Fruſtra igiṫ aut illi imoderata queſierãt:aut iſti dolent ſup maioꝝ deſiderio:cum ad ſũmitatẽ ṽtutũ nõ potẽtia ſꝫ humilitate veniatur. Deinde ꝓponit exẽplũ vt ſi dicta paruipẽderẽt:erubeſcerẽt ad opa:ꝛ dicit.⌊Nã ꝛ filiꝰ ho.nõ ve.vt mini.ei:ſꝫ vt mini.ꝛ da.ani.ſuã redẽ.pro multis.⌋ THEO. Qđ maius eſt q̃ miniſtrare. Cum.n.aliqs pro eo cui miniſtrat moriṫ: qd iſto põt eſſe maius ꝛ mirabilius:ſꝫ tñ iſta miniſtratio ꝛ humilitatis deſcẽſus glia eius erat ꝛ oĩum. Ante.n.q̃ hõ fieret:ſolũ ab angelis notꝰ eſt. Cum aũt factꝰ eſt hõ ꝛ crucifixus eſt:nõ tñ ipſe gl̃iam habet:ſꝫ ꝛ alios in participatione ſue gl̃ie ſuſcepit:ꝛ dñatꝰ eſt ꝑ fidẽ orbi terre. BEDA. Nõ autem dixit⌊aĩam ſuã redẽptionem dare⌋pro oĩbus: ſed⌊pro multis.⌋i.qui credere voluerint.

Ille maiõ eſt q mino rẽ ſe facit: ꝛ ille ẽ do minꝰ q fa cit ſe ſuũ.

Tex.8. ¶Et veniũt hierico. Et ꝓficiſcẽte eo de hierico ꝛ diſcipulis eius ꝛ plurima multitudine:filius tymei bartymeus cecus ſedebat iuxta viaꝫ mẽdicãs. Qui cuꝫ audiſſet q: ieſus nazarenus eſt: cepit clamare ꝛ dicere. Jeſu fili dauid miſerere mei. Et cõminabanṫ illi multi vt taceret. At ille multo magis clamabat:fili dauid miſerere mei. Et ſtans ieſus ꝑcepit illuꝫ vocari. Et vocãt cecum:dicẽtes ei. Animequior eſto:ſurge vocat te. Qui ꝓiecto veſtimẽto ſuo:exiliẽs venit ad eũ. Et rñdẽs ieſus dixit illi. Quid tibi vis faciam? Cecus aũt dixit ei. Rabboni vt videam. Jeſus

Mat.10. aũt ait illi. Uade. Fides tua te ſaluum fecit. Et cõfeſtim vidit:ꝛ ſequebaṫ eum in via.

A ¶HIERO. Paſſioni dñi appropinquãti ciuitatis nomẽ rñdet. Dr̃ eniꝫ.⌊Et veniũt hierico.⌋Hierico luna ſiue anathema interpretaṫ. Defectꝰ aũt carnis chr̃i ꝑparatio eſt hieruſalẽ celeſtis. Seqṫ.⌊Et ꝓfi.eo de hie.ꝛ di.eius ꝛ plu.multi.fi.tymei bartymei ce.ſedebat iuxta viaꝫ men.⌋ BEDA.

Mat.10. Mattheus duos iuxta viã ſedẽtes ꝛ ad dñm clamãtes:ce
Luc.18. cos dicit eẽ illuminatos. Lucas aũt cum appropinquaret hierico pari ordine illuminatũ ab eo cecuꝫ eẽ phibet. Ubi nemo ſaltẽ ſapiẽs putet euãgeliſtas ſibimet ꝯtraria ſcribere: ſꝫ aliũ plenius ſcribere que alter omiſit. Intelligẽdũ eſt ḡ vnũ eoꝝ fuiſſe potiſſimũ:qđ ex h̃ apparet:ꝛ q nomẽ eius ꝛ nomẽ pr̃is eiꝰ marcus cõmemorauit. AUG. de cõ.euã. Hinc eſt ḡ q ipm ſolũ voluit cõmemorare marcus:cuius illuminatio tam clarã famam huic miraculo cõparauit q̃ erat nota calamitas. Lucas ṽo q̃uis oĩno eodẽ modo factũ:tñ in alio ceco intelligẽdus eſt par cõmemorare miraculũ:ꝛ eiuſdẽ miraculi parem modũ ſeqṫ.⌊Qui cuꝫ audiſſet q ieſus naza.eſt:cepit cla.ꝛ di. Jeſu fili da.miſe.mei.⌋

B CHRY. Filiuꝫ dauid vocat cecus dñm ꝑtereũtis turbe laudẽ audiẽs:ac ꝓphãꝝ expectatione cõpleta certificatꝰ. Seqṫ.⌊Et cõmi.il.mul.vt taceret.⌋ ORIG. Tanq̃ ſi dicat. Qui ꝑmi crediderãt increpabãt ei clamãti:fili dauid: vt taceret ꝛ nõ appellaret euꝫ ꝯtẽptibili noĩe:ſꝫ diceret:fili dei miſerere mei:ille aũt nõ deſtitit. Uñ ſeqṫ.⌊Ille autẽ ma.cla.fili da.miſe.mei.⌋Cuiꝰ clamorẽ dñs exaudiuit. Uñ ſeqṫ.⌊Et ſtans ie.ꝑce.illũ voca.⌋Uide aũt q inferior eſt cecus de quo lucas loqṫ.nã nec ieſus euꝫ vocauit vt mathe⁊us dicit:nec iuſſit eum vocari vt h̃ dr̃:ſꝫ iuſſit euꝫ ad ſe adduci:q̃ſi nõ potẽtẽ per ſe venire. Iſte aũt cecus ad impiuꝫ dñi vocaṫ. Uñ ſequiṫ.⌊Et vocãt eum dicẽtes ei. Animequior eſto:ſurge vocat te.⌋Ille aũt abijciẽs veſtimẽtuꝫ venit ad eũ. Seqṫ.⌊Qui ꝓiecto veſti.ſuo venit ad euꝫ.⌋Forte veſtimẽtũ ceci ꝛ mẽdicãtis velamẽtũ itelligiṫ cecitatis ꝛ mẽdicitatis quo fuerat circũdatꝰ. Qđ abijciens venit ad ieſum. Quẽ appropinquãtẽ dñs iterrogat. Uñ ſeqṫ.⌊Et rñdẽs ieſus ait illi. Quid tibi vis faciã?⌋

Et cecus vocat xp̃ꝫ filium dauid.

C BEDA. Nunqd qui lumen reddere poterat:qd vellet cecus ignorabat: Ad hoc ḡ reqrit vt petatur:ad hoc reqrit vt cor ad orationez excitet. CHRY. Uel querit:ne.ſ.eſtimaret q aliud volẽti accipe aliud daret. Etenim ꝯſuetudo erat eius volũtatẽ curãdoꝝ vniuerſis facere manifeſtã:ꝛ tunc medelã inducẽ:vt alios duceret in zelũ:ꝛ vt oñderet eum qui curãdus erat grẽ dono digne potiri. Seqṫ.⌊Cecus aũt dixit ei. Rabboni vt videaꝫ.⌋ BEDA. Paruipẽdit.n.ceṫ lucẽ cecus aliqd querere:q: etſi hic cecus qđlibet põt:ſine luce nõ põt videre qđ habet. HIERO. Cõſiderãs aũt ieſus prõptã volũtatem cõplexione deſiderij remunerat. ORIG. ſup math. Dignius autẽ eſt dicere.⌊Rabboni:⌋vel ſicut in alijs dr̃ dñe:q̃ fili dauid. Uñ ꝓpter illud qđ dixit⌊fili dauid⌋nõ ꝑſtitit ei ſanitatẽ:ſꝫ ꝓpter h̃ qđ dicit.⌊Rabboni.⌋Uñ ſeqṫ.⌊Jeſus

D aũt dixit ei. Uade. Fides tua ſaluuꝫ te fecit. Et ꝯfeſtim vidit:ꝛ ſequebaṫ eum in via.⌋ THEO. Grata.n.eſt aĩa ceci in eo q ſanus effectꝰ ieſum nõ reliqt:ſed ſecutus eſt euꝫ. BEDA. Myſtice aũt hierico que iterptari dr̃ luna:defectũ nr̃e mutabilitatis deſignat:appropinquãs dñs hierico lumen ceco reddidit:q: veniẽs in carne ꝛ paſſioni appropinquans:multos ad fidem adduxit. Nõ.n.ꝑmis incarnationis ſue tꝑibus:ſꝫ paucis anteq̃ pateretᷣ annis:myſteriũ ṽbi mũdo exhibuit. HIERO. Cecitas etiaꝫ ex pte facta iudeis illuſtraṫ in fine quãdo eis mittet helyam ꝓphetaꝫ. BEDA. Et aũt appropinquãs hierico vnuꝫ illuminauit: ac ꝓficiſcẽs de hierico duos:h̃ intimauit q ante paſſionez ſuã vni tñ populo iudeoꝝ ꝑdicauit:poſt reſurrectionẽ ṽo atqꝫ aſcenſionẽ ſuã per apłos ꝛ iudeos ꝛ gẽtibus diuinitatis ꝛ humanitatis ſue archana patefecit. Et ṽo marcus vnũ illuminatũ ſcribit ad gẽtiũ ſalutẽ reſpicit:vt eoꝝ quos inſtruebat ad fidẽ ſaluationi figura ꝯgrueret. Mattheus ṽo qui credẽtibus ex hebreis ſuũ ſcribebat euãgeliũ:qđ in gẽtiũ quoqꝫ notitiã erat ꝑuẽturuꝫ:recte duos dicit illuminatos vt ad vtrũqꝫ populũ fidei grãm ptinere doceret. Proficiſcẽte igiṫ dño ꝛ diſcipulis eius ꝛ plurima multitudine de hierico:cecus ſedebat iuxta viam mẽdicãs:qui aſcẽdẽte ad celos dño ꝛ multis fideliũ ſequẽtibus:imo cũctis ab initio mũdi electis:vna cum illo ianuã regni celeſtis ingrediẽtibus:moꝝ gẽtiũ ppłs cepit ſue illuminationis ſpeꝫ habere:qui mẽdicat iuxta viam ſedẽs:q: necduꝫ iter ṽitatis ingrediẽs ad h̃ ꝑuenire ꝯtẽdit. HIERO. Populus etiã iudeoꝝ qui ſcripturã cõſeruat nec cõplet:iuxta mẽſuram

Myſtice

Ro.11.

E *Illuminatio vnius et poſtea duoꝝ cecoꝝ quid ſigniat.*

Mat.20.

F

mendicās eſurit. Clamat aūt.⌊ Fili dauid miſere mei:⌋ qꝛ per merita patriarchaꝝ iudaicus pplˀs illuminatˀ. Cōminātur aūt ei multi vt taceat:qꝛ peccata ꝛ demonia cōpeſcunt clamorē paupis. Sed ille magis clamabat:qꝛ ingraueſcēte bello:manus ad lapidē adiutoꝝ:hoc eſt ieſum naçarenū cum clamore leuāde ſunt. BEDA. Populus etiā gētiū agnita fama nois chriſti:particeps eius fieri querebat: cui ꝯdicebāt multi ꝑ iudei:deide etiā gētiles:ne illuminandus mūdus chīm inuocaret:nec tñ impugnātiū furor eos qui ad vitā erāt ꝑordinati valebat ſalutē ꝓuare. Clamātē aūt cecū trāſiens audiuit:qꝛ per humanitatē ſuā miſertus eſt:qui per diuinitatē potētiā mentis nr̄e tenebras excluſit. Q.n.pp nos natˀ ꝛ paſſus eſt ieſus q̄ſi tranſijt:qꝛ hec actio tpalis eſt. Stare aūt dei eſt imutabilˀr cūcta diſponē. Clamātem aūt cecū dñs vocat:cū pplˀo gētiū per pdicatores vbū fidei mittit:qui vocātes cecū aiequiorē eſſe ꝛ ſurgere atqꝫ ad dñm venire pcipiunt:cum pdicādo indoctis ſpem eos ſalutis hēre:ac de corpe vitioꝝ erigi:atqꝫ ad vtutū ſtudia ſe accingere iubent. Proiecto aūt veſtiméto exilit:qui abiectis mūdi retinaculis expedito mētis greſſu:ad largitorē eterne lucis ꝑpat. HIERO. Uenit ēt iudaicus pplˀs exiliēs:nudus veteri hoie vt hinnulus ſaliēs ſup mōtes:qꝛ ſegnitiem deponēs patriarchas ꝓphas apl̄os in altis cōſiderās ad ſuperna ſe extēdit. Cū ꝯueniēs aūt eſt ordo ſalutis. Audiuimus ꝑ per ꝓphas:deinde clamamus per fidē:poſtea vocamur per apl̄os:ſurgimus per pniaꝫ:exuimur per baptiſmū:iterrogamur per volūtatē. Cecus aūt iterrogatˀ hoc regrit:vt videat volūtatē dñi. BEDA. Imitemur ḡ ꝛ nos eū:nō diuitias:nō terrena bona:nō honores a dño: ſꝫ lucē queramus quā videre cum ſolis angelis poſſumus: ad quā via fides eſt. Uñ ꝛ ceco rñdetˀ.⌊ Fides tua te ſaluū fecit.⌋ Uidet aūt ꝛ ſeqtur:qui bonū qd̄ intelligit opatˀ. Jeſum.n.ſeqtˀ:qui bonū qd̄ intelligit opatˀ:qui imitatˀ:qui ꝓſperari in h̄ mundo noluit:opprobria ac irriſiones tolerauit. Et qꝛ reꝝ corpaliū delectatione a gaudio īterno cecidimus:cū qua amaritudine illic redeatˀ oñdit. THEO. Dicit aūt ꝙ ſecutus eſt dñm in via.ſ.in hac vita:quia poſt hāc excludunt oēs qui hic eum nō ſequuntˀ:ab operando mandata eius. HIERO. Uel via iſta eſt que dixit. Ego ſum via vitas ꝛ vita. Hec eſt via anguſta que ducit ad ardua hieroſolyme ꝛ bethanie ad montem oliuarum qui eſt mons luminis ꝛ ꝯſolationis. Cap. XI.

Et cū appropinquarēt hieroſolyme ꝛ bethanie ad mōtem oliuaꝝ mittit duos ex diſcipulis ſuis: ꝛ ait illis. Jte in caſtellum qd̄ ꝯtra vos eſt: ꝛ ſtatim itroeūtes illuc inuenietis pullū ligatū ſup quē nemo adhuc hoium ſedit. Soluite illū: ꝛ adducite. Et ſiqs vobis dixerit:qd facitis:ˀ Dicite qꝛ dño neceſſarius eſt: ꝛ ꝯtinuo illū dimittet huc. Et abeūtes inuenerūt pullū ligatū ante ianuā foris in biuio: ꝛ ſoluūt eum. Et qdā de illic ſtātibus dicebāt illis. Quid facitis ſoluentes pullum:ˀ Qui dixerūt eis:ſicut ꝑceperat illis ieſus: ꝛ dimiſerūt eis. Et duxerunt pullum ad ieſum ꝛ imponūt illi veſtiméta ſua: ꝛ ſedit ſuper eum. Multi aūt veſtimenta ſua ſtrauerūt in via: alij autē frōdes cedebant de arboribus ꝛ ſternebāt in via. Et qui preibant ꝛ qui ſequebantˀ clamabant dicētes. Oſanna: bñdictus qui venit in nomine dñi: bñdictum qd̄ venit regnū patris noſtri dauid: oſanna in excelſis.

G

Quid ē videre ꝛ ſeq dñm.

H

Joā.14°

Mat.7.

Tex.1.

Mat.21°

Luč.19°

Mat.21

Mat.21°

Luč.16.

Joā.10°.

¶ CHRY. Poſtqꝫ dñs ſue vtutis ſufficiētē experientiā dederat:ꝛ crux inſtabat in ianuis:oia cū iam maiori agit claritate que aduſarios inflāmatura erāt. Et ideo qꝫuis multotiēs pus aſcēderit hieroſolymā:nunqꝫ tñ cum tāta excellentia ſicˀ modo. THEO. Ut ſi velint valeāt gl'iam eius agnoſcere:ꝛ per ꝓphias de eo cōpletas ſcirēt ꝙ eſt verus deus. Si vo noluerint maius fieret eis iudiciū:qꝛ tot claris miraculis nō crediderūt. huius igitˀ aduētus claritatē euāgeliſta deſcribēs dicit.⌊ Et cū appropinquarēt hieroſo. ꝛ bethā.ad mon.oliuaꝝ mittit duos ex di.ſuis.⌋ BEDA. Bethania villula eſt ſiue ciuitas in latere montis oliueti: vbi laçarus eſt ſuſcitatˀ a mortuis. Quo aūt diſcipulos miſerit ꝛ ad qd:oñdit ſubdēs.⌊ Et ait illis. Jte in caſtellū qd̄ eſt ꝯtra vos.⌋ THEO. Cōſidera vo quāta dñs diſcipulis ꝑdixerit.ſ.ꝙ inuenirēt pullū. Uñ ſeqtˀ.⌊ Et ſtatim itroeūtes illuc inuenietis pullū ligatū ſup quē nemo adhuc hominū ſedit:ſoluite illū ꝛ adducite.⌋ ꝛ ꝙ ipedirentˀ ab accipiēdo. Uñ ſequitˀ.⌊ Et ſiqs vobis dixerit:qd facitis:ˀ dicite qꝛ dño neceſſarius eſt.⌋ Et ꝙ h̄ dicto ꝑmitterēt accipe. Uñ ſequitˀ.⌊ Et ꝯtinuo illū dimittet huc.⌋ Et ſicˀ dñs ꝑdixerat:ita implētˀ. Uñ ſeqtˀ.⌊ Et abeūtes inuenerūt pullū ligatū ante ianuā foris in biuio:ꝛ ſoluūt eum.⌋ AUG. de cō.euāgel. Matthevs aſinam dicit ꝛ pullū:ceteri aūt de aſina tacēt. vbi ḡ vtrūqꝫ factū pōt itelligi:nulla repugnātia eſt:nec ſi alius vnū:alius aliū cōmemoraret:quanto minus moueri opꝫ ſi alius vnū:alius vtrūqꝫ cōmemoraret. Seqtˀ.⌊ Et qdā de illic ſtātibꝰ dicebāt illis. Quid facitis:ſoluentes pullū:ˀ Qui dixerūt eis:ſicˀ ꝑceperat illis ieſus:ꝛ dimiſerūt eis.⌋ ſcilꝫ pullū. THEO. Nō aūt h̄ ꝑmitterēt:niſi diuina virtus eis incūberet cogens illos ꝑſertim:qꝛ rurales exiſtēs ꝛ coloni ꝑmiſerūt pullū auferre. Seqtˀ.⌊ Et duxerūt pullum ad ieſum:ꝛ imponūt illi veſtiméta ſua ꝛ ſedit ſuper eum.⌋ CHRY. Nō qdē ꝙ ex neceſſitate a mōte oliueti vſqꝫ hieruſalē ſup pullū ire dñm oportebat:cum iudeā ꝛ oēs galileam pedes ꝑambulauerat:ſꝫ ſignū erat qd̄ fiebat. Seqtˀ.⌊ Multi aūt veſtiméta ſua ſtrauerūt in via.⌋ HIERO. Sub pedibꝰ pulli aſine.⌊ Alij aūt frō.cede.de arbo.ꝛ ſternebāt in via.⌋ Magis aūt ad ornatū ꝛ ad ſacrm̄ ꝑtinet:qꝫ ad neceſſitatē. Seqtˀ.⌊ Et qui preibāt ꝛ qui ſeque.cla.dicē. Oſanna:bñdi.qui ve.in no.dñi.⌋ Multitudo.n.donec corrupta nō fuit cognit ꝙ cōgruū erat:pp qd̄ honorificauit ieſum vnuſqſqꝫ ſm ꝓpriā vtutē. Uñ laudātes ipm:hymnū leuiticū aſſumpſerūt dicētes.⌊ Oſanna⌋ qd̄ ſm quoſdā idē eſt qd̄ ſaluū me fac:ſm vo q̄ſdā idē qd̄ hymnus. Eſtimo aūt ꝑᵐ eſſe viuſ:nā in cēteſimodecimoſeptimo pſalmo habetˀ. O dñe ſaluū me fac.qd̄ i hebraico ſcriptū eſt.⌊ Oſanna.⌋ BEDA. Eſt aūt oſanna vbū hebraicū cōpoſitū ex duobꝰ:corrupto ꝛ integro. Salua nāqꝫ ſiue ſaluifica apud eos oſy. At vo anna iteriectio eſt depcātis:quo apud latinos eſt dolētis heu. HIERO.⌊ Oſanna⌋ igitˀ.i.ſaluifica dicūt vt hoies ſaluentˀ ab eo bñdicto vincēte ꝛ veniēte in noie dñi.i.pr̄is ſui:qm̄ filius de pr̄e nomē ſuſcepit: ꝛ pater de filio. CHRY. Sic ḡ dant deo gl'iam dicētes.⌊ Bñdictus qui venit in noie dñi.⌋ Bñdicūt etiā regnū chri dicētes.⌊ Bñdictū qd̄ venit regnū pr̄is nr̄i dauid.⌋ THEO. Regnū aūt dauid regnū chriſti dicebāt:ꝛ qꝛ de ſemine dauid chriſtus deſcēderat:ſimulqꝫ qꝛ dauid interptatˀ manu fortis. Quis.n.fuit manu fortis niſi dñs cuius manus tot ꝛ talia miracula opata eſt:ˀ CHRY. Unde ꝛ multotiēs ꝑ ꝓphete dauid chīm nūcupāt:ꝓpter originē chriſti ex dauid ſm carnē. BEDA. Legimus aūt in euāgelio Joānis:qꝛ ne facerēt eum regē in mōtē fugit. Nūc aūt vbi paſſurus

hieruſ'm ā

A

B

Mat.21° Et Matthe⁹ ſolus loqtur de aſina ꝛ alij euāgeliſte ō pullo ſolum.

C

Pš.117

Oſanna qd ſigt.

D

Joā.6°

bierl'ymã venit:nõ refugit eos qui ſe regẽ nũcupant:vt ap-
te doceret:q2 nõ tpalis ⁊ terreni:ſed eterni in celis rex eſſet
Luc.p⁹: impij atq; ad regnũ per ↄtẽptũ mortis puenirer. Notãduʒ
aũt quãta ſit ↄſonãtia turbe cuʒ voce gabrielis qui ait. Da-
bit illi dñs deus ſedẽ dauid pris ſui:vt.ſ.gẽtem cui Dauid
quõdã tpalis regni gubnacula pbuit:hãc ipe xbis ⁊ factis
ad regnũ celeſte vocaret. CHRY. Et vlterius dant glĩã
deo cum ſubdũt.[Oſanna in excelſis.]i.hymnus ⁊ glĩa ſit
vniuerſoꝝ deo qui eſt in excelſis. HIERO. Uel [oſan-
na.]i.ſaluifica in excelſis ⁊ imis.i.vt iuſti edificẽtur in rui-
Myſtice nã angeloꝝ:⁊ terreni ⁊ ſubterranei etiã ſaluent̃. Myſtice
aũt appropinquat dñs hieroſolyme que eſt viſio pacis. In
Gal.4: qua manet fixa imobiliſq; felicitas que ẽm apl'm eſt oiũ
credẽtiũ. BEDA. Bethania aũt domus obediẽtie dĩ:qa
multos ante paſſionẽ ſuã docẽdo domũ ſibi obediẽtie ef-
fecit. Et in mõte oliueti poſita eſſe dĩ:q2 eccl'iam vnctione
ſpũaliũ chariſmatũ:⁊ ſciẽtie pietatiſq; luce refouet. Miſit
aũt diſcipulos in caſtelluʒ qḋ ↄtra eos erat:h̃ eſt doctores
qui indocta orbis loca q̃ſi ↄtrapoſiti caſtelli menia euãge-
E liçando penetrarẽt deſtinauit. HIERO. Bini vocant̃ ⁊
bini mittunt̃ diſcipuli chri:qm̃ charitas nõ ↄſiſtit cuʒ vno
Eccl.4: vt dĩ. Ueh ſoli. Duo educũt hebreos de egypto:duo depoꝛ
Exo.4: tãt botrum de terra ſcã: vt ſemp ppoſiti iũgãt opus ⁊ ſciẽ-
Nũ. 13. tiaʒ:⁊ duo mãdata de duab⁹ tabulis pferãt:⁊ duob⁹ fonti-
Exo.25: bus abluant̃:⁊ de duob⁹ vectibus archã dñi portẽt:⁊ inter
Ibi. duos cherubin deum cognoſcãt ſpiritu ⁊ mẽte pſallentes.
THEO. Nõ aũt erat ei neceſſarius pullus:ſʒ eum q̃ſiuit oſtẽ-
dẽs ꝙ debebat ſe ad gẽtilẽ populum trãſferre. BEDA.
Pullus.n.aſine laſciuus ⁊ liber ppl'm nationuʒ ſignat:ſup
quẽ nemo adhuc hoium ſedit:q2 nemo rõnabiliuʒ doctoꝝ
Pſ.33. frenuʒ correctionis quo vel linguã cohibere a malo:vel in
Mat.7° artam vite viam ire cogeretur vtilia ſuadẽdo contulerat.
HIERO. Inuenerũt aũt pullũ ligatũ ante ianuã foris:q2
ppl's gẽtilis ligat⁹ erat vinculis pctõꝝ ſuoꝝ ante ianuaʒ fi-
Qui extra chriſtuʒ ẽt foris eſt. dei.i.ecc̃ eccliaʒ. AMBRO. ſup lucã. Uel inuenerũt euʒ
ligatuʒ ante ianuã:q2 ex̃ chrm̃ gcũq; eſt foris eſt in via:qui
aũt in chro eſt:foris nõ eſt. In trãſitu ſiue in biuio addidit:
vbi nulli⁹ certa poſſeſſio:nõ pſepe:nõ alimẽta:nõ ſtabulũ:
miſera ſeruit⁹ cui vaguʒ ius eſt. Plures.n.dños habet qui
vnũ nõ habet. Alieni alligãt vt poſſideant:iſte ſoluit vt te-
F neat. Uehemẽtioꝛa.n.dona nouit eẽ q̃ʒ vincula. BEDA.
Uel recte in biuio ſtabat:q2 nõ viam certã vite fideiq; te-
nebat:ſʒ plures dubioſq; ſectaꝝ calles ſequebat̃ erroneus.
HIERO.[Uel in biuio.]i.in libtate arbitrij dubitãs iter
vitã ⁊ mortẽ. THEO.[Uel in biuio.]i.in vita hac:ſolu-
tus eſt aũt a diſcipulis per baptiſmuʒ ⁊ fidẽ. HIERO.
Luc.7°. Quidã aũt dicebãt:quid facitis:ac ſi dicerẽt. Quis põt di-
mittere peccata? THEO. Uel phibẽtes ſunt demones
qb⁹ fuerũt apli fortiores. BEDA. Uel magri erroꝝ qui
veniẽtib⁹ ad ſalutẽ gẽtiũ doctorib⁹ obſiſtebãt. At poſtq̃ʒ fi-
dei dñice poteſtas apparuit credẽtib⁹ aduſarioꝝ q̃relis:li-
ber credẽtiũ ppl'us ad dñm quẽ corde portaret adduceba-
tur. Ueſtimẽta aũt aploꝝ que illi iponũt:vel doctrina vtu-
tuʒ vel diſcretio ſcripturaꝝ vel eccl'iaſticoꝝ dogmatũ va-
rietates itelligi pñt:qb⁹ illi corda hoium ante nuda ⁊ frigi-
G da que chro ſeſſore digna fiãt opiũt. HIERO. Uel ipo-
nũt veſtimẽta ſua.i.ſtolã pmaʒ imortalitatis per baptiſmi
ſacrã afferũt. Sedit aũt ieſus ſup eum.i.in eis regnare ce-
pit:vt nõ regnet pctm̃ in laſciua carne:ſed iuſtitia ⁊ pax et
gaudium in ſpũſcõ. Multi aũt ſtrauerũt veſtimẽta ſua in
via ſub pedibus pulli aſine. Qui ſunt pedes:niſi extremi
qui portãt:qḋ ad iudicãdũ ↄſtituit apl's:qui ⁊ ipſi etſi non
Luc.3°. ſunt deorſuʒ in quo ſedit dñs:tñ cũ militib⁹ a ioãne iſtruũ-
tur. BEDA. Uel multi veſtimẽta ſua in via ſternunt:q2
ſancti martyres ppe ſe carnis amictu exuentes ſimplicio-
ribus dei famulis viaʒ ſuo ſanguine parãt. Multi etiã ve-
ſtimẽta ſua in via ſternunt:q2 corpa ſua per abſtinẽtiã do-
mãt:vt dei iter ad mõtẽ parent:vel exẽpla bona ſeq̃ntib⁹
pbeant. Frõdes aũt vel ramos de arboribus cedũt qui in Quid eſt ſterne- re ſtrãda in via.
doctrina vitatis ſemina patrũ de eoꝝ eloquio rapiũt:⁊ hic
in via dei ad auditoris aium venientis:humili pdicatione
ſubmittũt. THEO. Sternamus ⁊ nos viaʒ vite nr̃e:ce- H
dẽtes ramos de arborib⁹.i.ſcõs imitãtes. Nã arbores ſan-
cti ſunt de qbus ille ramos cedit:qui virtutẽ imitatur eoꝝ.
HIERO. Iuſti.n. vt palma florebũt:anguſti radicib⁹:la- Pſ.91.
ti florib⁹ ⁊ fructib⁹:qm̃ bonus odor chriſti ſunt. Sternunt 2.coi.2:
viã mãdatoꝝ dei bona fama:qui preibãt pphe ſunt:⁊ qui
ſeq̃bant̃ apli. BEDA. Et q2 oẽs electi: ſiue qui in iudea
eẽ poterãt:ſiue qui nũc in ecclia exiſtũt:in mediatorẽ dei ⁊
hominuʒ crediderũt ⁊ credũt. Qui preeunt ⁊ qui ſequunt̃.
Oſanna clamabãt. THEOPHY. Sed ⁊ qui preeunt:⁊
qui ſequũtur noſtroꝝ actuum ad laudẽ ſunt dei. Quidam
enim in pterita vita bonum fecerũt initiũ:ſequens xo nõ
eſt vt prior:neq; in laudem dei finita.

¶ Et introiuit hieroſolymã in tẽpluʒ:⁊ circũſpe Tex.2.
ctis oib⁹ cuʒ iam veſpera eẽt hora:exijt in betha Mat.21°
niã cum duodecim. Et alia die cum exirẽt a be-
thania eſurijt. Cũq; vidiſſet a lõge ficuʒ hñteʒ
folia:venit ſiquid forte inueniret in ea. Et cum
veniſſet ad eam:nihil inuenit pter folia. Nõ.n.
erat tẽpus ficorũ. Et reſpõdẽs dixit ei. Iam nõ
amplius in eternum ex te quiſq; fructũ mandu
cet. Et audiebant diſcipuli eius.

¶ BEDA. Appropinquãte tpe paſſiõis:appropinq̃re vo- A
luit dñs loco paſſionis:vt per h̃ itimaret:q2 ſuã ſpõte mor-
tẽ ſubiret. Uñ dĩ.[Et introiuit hierl'ymã in tẽplũ.]Qḋ aũt
ingreſſus ciuitatẽ pˀ tẽpluʒ adijt:formã nob̃ religionis quã
ſeq̃mur pmõſtrat:vt cuʒ forte quẽlibet locũ in quo ſit do-
mus oꝛõnis itramus:pˀ ad hãc diuitamus. Hoc q̃ʒ intelligẽ-
dũ eſt:ꝙ tãte dñs fuerit paupertatis:⁊ ita nulli ſit adulat⁹:vt
in vrbe maxima nullũ hoſpitẽ:nullã inuenerit mãſionẽ:ſʒ
in agerulo paruulo apud laçaruʒ ſororeſq; eius habitaret:
eoꝝ quippe vicus bethania eſt. Uñ ſeq̃.[Et circũſpectis
oib⁹.]ſiqs euʒ hoſpitio ſuſciperet.[Cũ iam veſpa eſſet hora
exijt in bethaniã cũ duodecim.] Nõ h̃ ſemel fecit:ſed per
oẽs gnq; dies:exq̃ hierl'ymã aſcẽderat vſq; ad tps paſſio-
nis hocipm ſemp agere ſolebat:vt p diez in tẽplo doceret:
nocte xo exiẽs moraret̃ in mõte oliueti. Sequit̃.[Et alia B
die cũ exiret a bethania eſurijt.] CHRY. Qualr̃ aũt ma- Mat.21°
ne eſuriebat vt mattheus dicit: niſi q2 diſpẽſatiue h̃ carni
ſue ↄceſſit. Seq̃.[Cũq; vi.a lõge fi.ha.folia venit ſiqd for-
te inue.in ea.]Manifeſtũ eſt aũt ꝙ h̃ ẽm ſuſpitionẽ diſcipu-
loꝝ dĩ qui eſtimabãt pp h̃ chriʒ ad ficulneã acceſſiſſe:⁊ pp
h̃ ficulneã ipaʒ maledictã eẽ:ꝙ in ea fructũ nõ inuenit. Nã
ſeq̃.[Et cuʒ veniſſet ad eã:nihil inuenit pter folia. Nõ.n.
erat tps ficoꝝ. Et rñdẽs dixit ei. Iam nõ ampli⁹ in eternũ Qr̃ chriſtus maledixit ficulneã.
qſq; ex te fructũ manducet.]Maledicit ğ ficulneã pp di-
ſcipulos vt ↄfidãt. Quia eniʒ vbiq; bñficia tribuebat:nul-
lũq; puniebat:oportebat autẽ eius punitiue vtutis demõſtra-
tionẽ pbere:vt diſcerẽt ꝙ poſſet etiã iudeos pſequẽtes ſic-
care:noluit hoc demõſtrare in hoib⁹:vnde in plãta ſue vtutis
punitiue pbuit ſignuʒ:vnde oñdit̃ ꝙ pncipalr̃ ppter h̃ ad
ficulneã venit:nõ pp eſuriem. Quis.n.tã inſcius eſt ꝙ ma-
tutino tpe tali ſtimularet̃ eſurie:aut qd eſt qḋ ipediret euʒ
comedere anteq̃ʒ domũ exiret? Neq; põt dici ꝙ viſio fru-
ctus excitauit in eſuriem appetitũ:nõ.n.erat ficoꝝ tps. Sʒ
ſi eſuriebat:cur de alio comedẽ nõ querebat:ſʒ de ficu fru-

eius ante tẽpus tribuere nõ valẽte: Quia etiã pena erat di
gnũ ficuz fructũ nõ hñe ante tp̃s: Jdcoq; ex his ſufficiẽter
ſyllogiçari põt q ꝓpriã volebat demõſtrare ṽtutẽ: vt nõ frã
C gerent animis in eius paſſione. THEO. Uolẽs oñdere
diſcipulis q ſi vellet hos qui crucifixuri erant ip̃m in mo
Myſtice. mẽto poſſet exterminare. Myſtice aũt dñs introiuit in tẽ
plũ: ſ; rurſus exiuit: oñdẽs q ip̃m relinqueret deſertũ ⁊ in
rapinã. BEDA. Circũſpicit aũt oia corda: ⁊ in ꝯdicẽtib⁹
Luce. 9. ṽitati: ⁊ nõ inueniẽs vbi caput reclinet ſecedit ad fideles:
⁊ in eis qui obediũt mãſionẽ facit. Bethania nãq; domus
obediẽtie dĩ. HIERO. Mane aũt ad iudeos venit: atq;
nos in veſp̃a mundi viſitat. BEDA. Sicut aũt parabo
las loq̃t ita ⁊ op̃at. Jdeo eſuriẽs in ficu fructũ querit: cui⁹
nõdũ tẽpus eſſe nouit: ⁊ tñ eã ꝑpetua ſterilitate dãnauit: vt
oñderet plebem iudeoꝝ ꝑp folia. i. ṽba iuſtitie que hẽbat
ſine fructu. i. bono ope nõ poſſe ſaluari: ſed ſcindi ⁊ in ignẽ
mitti. Eſuriẽs g̃. i. ſalutem humani gñis deſiderãs: vidit fi
cuz. i. iudeã hñtẽ folia. i. eloq̃a legis ⁊ ꝓphaꝝ: ⁊ queſiuit in
ea fructũ boni opis: docẽdo: corripiẽdo: miracula faciẽdo:
Si nolu mᵘ dãnari arbor fru ctifera eſſe debemus. ⁊ nõ inuenit: ⁊ ideo dãnauit. Tu q̃z ſi nõ vis dãnari a chro
in iudicio: arbor ſterilis eſſe caueto: ſ; potius paupi chriſto
fructuz pietatis quo indiget offer. CHRY. Eſt aũt ⁊ ali
ter dicere q dñs ante tp̃s fructũ queſiuit in ficu: ⁊ nõ inue
D niẽs maledixit: q: oẽs qui mãdata legis adimplẽt: iſti ſuo
tp̃e fructificare dicunt̃: ſicut eſt illḋ mãdatũ: nõ mechabe
ris. Qui aũt nõ ſolum non mechat̃ ſed ꝑmanet ṽgo: qḋ eſt
magis ṽtutibus excedit. Dñs aũt a ꝑfectis non ſolũ exigit
vt ṽtutes obſeruẽt: ſed ſupra mãdata fructificẽt.

¶ Et veniũt iterũ hieroſolymã. Et cum itroiſſet
Ter. 3. Mat. 21 in tẽpluz cepit eijcere vendẽtes ⁊ emẽtes in tẽ
Luc. 19° plo: ⁊ mẽſas numulārioꝝ ⁊ cathedras vẽden
Joã. 2° tiuz colũbas euertit. Et nõ ſinebat vt q̃ſq; trãſ
ferret vas per tẽplum. Et docebat eos dicens.
Jſa. 56° Nõne ſcriptuz eſt: q: domus mea domus orõ
Hier. 7° nis vocabit̃ oibus gẽtib⁹: Uos aũt feciſtis eaz
Mat. 21 ſpelũcam latronum. Quo audito principes ſa
Luc. 19° cerdotum ⁊ ſcribe querebãt quõ eum ꝑderent.
Joã. 7°. Timebãt enim euz: quoniã vniuerſa turba ad
mirabatur ſuper doctrina eius.

A ¶ BEDA. Quia maledicẽdo ficum ĩfructuoſam per figu
rã dñs fecit: hoc idẽ mox aptius oñdit eijciẽdo ĩprobos de
tẽplo. Ficus. n. nõ peccauit ſi ante tp̃s fructuz nõ habuit: ſ;
ſacerdotes. Uñ dĩ. [Et veniũt hieroſolymã. Et cum itroiſ
ſet in tẽpluz cepit eijcere vẽdẽtes ⁊ emẽtes in tẽplo.] Erg
ḋez credẽdũ eſt q ea tñ vẽdi vel emi reppit in tẽplo: que
ad miniſteriũ tẽpli necĩa eẽnt. Si g̃ ea que alibi libere ge
ri poterãt: dñs in domo ſua tp̃alia negocia geri nõ patitur:
quanto magis per ea que nunq̃ fieri licet: plus celeſtis ire
merent̃: ſi in edibus deo ſacratis agunt̃. Seq̃t̃. [Et mẽſas
Numula rij q̃ ſint. numulārioꝝ.] THEO. Numularios vocat campſores
numoꝝ. Numus. n. genus eris minuti eſt. Seq̃t̃. [Et cathe
dras vẽdẽ. colũ. euertit.] BEDA. Quia ſpũſſcũs in colũ
ba ſup dñm apparuit: recte per colũbas ſpũſſancti chariſ
mata deſignãtur. Colũba igit̃ vẽdit̃: qñ manus impoſitio
per quã ſpũſſcũs recipit̃: ad p̃cium ꝑbet̃. Cathedras autez
vẽdentiũ colũbas euertit: q: qui ſpũalem grãm venũdãt:
vel ante homines vel ante dei oculos ſacerdotio priuãtur.
B THEO. Sed ⁊ ſiq̃s baptiſmatis grãm ⁊ puritatez tradi
derit demoni per pctũ: ſuã colũbam vẽdidit. ⁊ ꝓpter h̃ fo
ras de tẽplo eijcit̃. Sequit̃. [Et nõ ſinebat vt q̃ſq; trãſfer.
vas per tẽpluz.] BEDA. De vaſis illis dicit: que mercã
di gratia inferebant̃. Ceterũ abſit vt vaſa deo dicata dñs
eijceret de tẽplo: vel introferre ꝓhiberet in tẽplũ. Ubi fu
turi examinis pretẽdit exẽpluz: q: de eccl̃ia repellit repro
bos: ⁊ ne vltra ad inturbãdã eccl̃iaz intrẽt: eterno eos ver
bere cõpeſcit. Sed ⁊ peccata que cordib⁹ fideliũ inerãt: di
uinitus immiſſa cõpunctio tollit: ⁊ ne vltra repetant̃: diuina
in eis grã adiuuat. Sequit̃. [Et docebat eos dicens. Nõne
ſcriptum eſt: q: domus mea domus orõnis vocabit̃ cũctis
gẽtibus:] HIERO. Juxta iſaiaz. [Uos aũt feciſtis eam Jſa. 56°.
ſpelũcam latronũ:] iuxta hieremiã. BEDA. Oibus inq̃t Hier. 7°.
gẽtib⁹ nõ vni gẽti iudee: nec in vno hieroſolyme vrbis lo
co: ſed in toto orbe terraꝝ. Et nequaq̃ tauroꝝ ⁊ hircoꝝ et
arietum: ſed orõnis. THEO. [Spelũcam aũt latronuz] C
tẽplum noiat ꝓpter lucrũ. Genus nãq; latronũ ad lucrũ ſe
ꝯgregat. Quia g̃ illa aialia que ad ſacrificiũ oblata erãt cã
lucri vẽdebãt: latrones ipſos dixit. Ad hoc. n. in tẽplo erãt:
vel vt nõ dantes corꝑalr ꝑſequerent̃: vel dantes ſpũaliter
necarẽt. Tẽpluz etiã ⁊ domus dei mens eſt ⁊ ꝯſciẽtia fide
liũ: que ſi in leſione ꝓximi ꝑuerſas cogitationes ꝓfert: q̃ſi
in ſpelũca latrones reſident. Ergo mens fideliũ ſpelũca la Qualiter mens fiat
tronis fit qñ relicta ſimplicitate ſctitatis illud conat̃ age ſpelũca la
re: quo valeat ꝓximis nocere. AUG. de cõ. euãg. Joãnes tronum.
autez lõge diuerſo ordine hoc narrat. Unde manifeſtũ eſt
nõ ſemel: ſed iterũ hoc eſſe a dño factũ: ſed illud p̃ᵐ cõme
moratum a ioãne: hoc vltimũ a ceteris tribus. THEO.
Qḋ etiaz eſt in maiorez redargutionẽ iudeoꝝ: q: cum dñs
hoc totiẽs fecerit: ipſi minime ſe correxerũt. AUGU. de
cõ. euãgel. Jn hoc etiã marcus nõ eũdez ordinẽ tenet cum Mat. 21
mattheo: ſed q: mattheus ita cõnectit. Et relictis illis abijt
foras extra ciuitatẽ in bethaniã: vnde mane reuertẽtem in
ciuitatẽ: arbori maledixiſſe cõmemorat: ꝓbabilius credit̃
ipſe potius tenuiſſe ordinẽ tp̃is de vẽdẽtib⁹ ⁊ emẽtibus et
eiectis de tẽplo. Pretermiſit g̃ marcus qḋ p̃ma die factuz
eſt: cum intrauit in tẽplo: ⁊ recordatũ iterpoſuit cum dixiſ
ſet q nõ inuenerit aliq̃d in ficulnea p̃ter folia: qḋ ſcḋo die
factũ eſt ſicut ambo teſtant̃. GLO. Quẽ aũt effectũ cor
rectio dñi in miniſtris templi habuerit: oſtẽdit euãgeliſta
cuz ſbdit. [Quo audito p̃ncipes ſacer. ⁊ ſcri. querebãt quõ
euz ꝑderẽt.] Scḋm illud Amos. Odio habuerũt corripiẽ Amos. 5
tem in porta: ⁊ loquẽtem ꝑfecte abominati ſunt. Ab h̃ aũt
taz iniquo ꝓpoſito ad tp̃s ſolo timore retrahebant̃. Unde
ſubdit̃. [Timebãt. n. eum qñ vniuerſa turba admirabat̃
ſup doctrina eius.] Erat enim docẽs eos ſicut p̃tãtez hñs Mat. 7
⁊ non ſicut ſcribe eoꝝ ⁊ phariſei: vt alibi dicit̃.

¶ Et cuz veſpera facta eſſet: egrediebat̃ de ciui Ter. 4.
tate. Et cum mane trãſirent: viderũt ficum ari Mat. 21
dam factaz a radicibus. Et recordatus petrus
dicit ei. Rabbi: ecce ficus cui maledixiſti aruit.
Et rñdens ieſus ait illis. Habete fidẽ dei. Amẽ Mat. 17°
dico vobis: q: quicũq; dixerit huic mõti tolle Luc. 17
re: ⁊ mittere in mari: ⁊ non heſitauerit in corde Mat. 21
ſuo: ſ; crediderit: q: qḋcũq; dixerit fiat: fiet ei. Joã. 14
Propterea dico vobis: oia quecũq; orãtes pe Mat. 7.
titis credite q: accipietis: ⁊ euenient vobis. Et
cum ſtabitis ad orãdum dimittite ſiquid habe D
tis aduerſus aliquez: vt ⁊ pater veſter qui in ce
lis eſt dimittat vobis peccata veſtra. Quod ſi
vos nõ dimiſeritis: nec pater veſter qui in celis
eſt dimittet vobis peccata veſtra.

¶ HIERO. Relinquens dñs poſt ſe tenebras in iudeoꝝ A
cordib⁹: vt ſol egrediebat̃ de ciuitate ad aliã que eſt beni
uola ⁊ obediẽs. Et h̃ ſignat̃ cum dĩ. [Et cũ veſp̃a eẽt facta

egrediebat̃ de ciuitate.] Sed occidit ſol:ꝛ orit̃ ſol:lux eniʒ
ablata a ſcribis:lucet in aplis: vñ in ciuitateʒ reuit̃. Pro
pter qḋ ſubdit̃.[Et cum mane trāſirēt.] ſ.in ciuitatē eūtes:
[viderūt ficum aridā factā a radicib⁹.] THEO.Qḋ mi
raculū magnū videt̃ in h ꝙ tam humidā ꝛ viridē arborē
Mat.xi° ſiccauerit.Cuius aūt mattheus dicat ficulneaʒ ꝯtinuo are
factā:ꝛ ꝙ vidētes diſcipuli admirati ſunt:nō admireris ſi
nūc a marco audis ficum in craſtinū arefactā vidiſſe diſci
pulos. Nā ſic intelligēdū eſt h qḋ dr̃ a mattheo.ſ.ꝙ nō ſta
B tim viderūt:ſed in craſtinū. AVG.de cō.euā. Intelligit̃
autem nō tūc aruiſſe qñ viderūt:ſed ꝯtinuo qñ maledicta
eſt. Neqꝫ.n.areſcētē:ſʒ penit⁹ arefactā viderūt:ac ſic eā cō
tinuo in v̄bo dñi aruiſſe itellexerūt. HIERO.Ficus aūt
Mat.24. arida a radicibus:ſynagoga eſt a cayn:ꝛ a ceteris a qb⁹ oīs
Quid ſigr̃ ſanguis ab abel vſqꝫ ad ʒacbariā regrit̃. BEDA.A radi
ficuʒ a ra cibus aūt arefacta eſt ficus:vt oñderet̃ gens ipia:nō ad tē
dicib⁹ are pus vel ex pte corripiēda externoꝝ incurſib⁹: ꝛ per pniaʒ
facta. liberāda ſicut ſepe factū eſt:ſed eterna dānatione feriēda.
Uel arefacta eſt a radicib⁹:vt oñdat̃ nō ſolū humano ex
trinſecus:ſʒ diuino itus fauore fundit⁹ deſtituēda. Nā ꝛ vi
tam pdit in celis ꝛ ptaʒ in terris. HIERO.Petrus aūt
agnoſcit aridā ꝛ abſciſſaʒ radicē:cui ſuccedit oliua fructi
fera pulchra vocata a dño. Uñ ſeqt̃.[Et recor.pe.dixit ei.
C Rabbi:ecce ficus cui maledi.aruit.] CHRY.Cr aūt pe
trus ꝛ alij diſcipuli mirati ſunt:nō erat pfecte fidei:non.n.
magnū erat h deo.Quia ḡ nō manifeſte nouerāt eius v̄tu
teʒ:eoꝝ ignorātia fecit eos in admirationē prūpe.Et ideo
ſubdit̃.[Et rñdēs ieſus ait illis. Habetis fidē dei.Amē di
co vo.qꝛ qui di.huic mōti.] q.d. Nō ſolū lignū ſiccare pote
ritis:ſed ꝛ mōtem iuſſu ac pcepto trāſmutare. THEO.
Mirare aūt diuinā miām qualr̃ nob appropinquātib⁹ad
eum per fidē miraculoꝝ v̄tutē cōdonat quā ipſe poſſidet
per naturaʒ:intantū vt etiā montes trāſmutare poſſimus.
BEDA.Solēt aūt gētiles qui contra eccliam maledicta
ſcripſere iproperare nr̄is:qꝛ nō habuerūt plenā fidē dei:qui
nunqꝫ mōtes trāſferre potuerūt. Quib⁹ rñdēdū eſt:nō oia
ſcripta eē que in ecclia ſunt geſta:ſicͭ ꝛ de factis ipſius chri
ſti ſcriptura teſtat̃. Fieri aūt potuit:ſi neceſſitas id fieri po
poſciſſet:quō factuʒ legimus pcib⁹ Gregorij neoceſarienſis:
cuius pcib⁹ mons tāti ſpatij religt ſtructorib⁹ ecclie:quātū
D opus habuerat. CHRY.Uel aliter.Sicͭ ficum nō pp ſe
ſiccauit:ſʒ in ſignū hieruſaleʒ ad arefactionē puēture:ꝛ ad
demōſtrationeʒ v̄tutis ſue:ſic intelligēdū eſt ꝛ de pmiſſione que
eſt circa mōtem:quis hō trāſmutatio nō ſit ipoſſibilis ſm
dei v̄tuteʒ. HIERO.Chriſtus igit̃ qui eſt mons creſcēs
Dañ.2°. de lapide abſciſſo ſine manibus:tollit̃ ꝛ mittit̃ in mare:qñ
Mat.19° apli dicūt:digne trāſferamur ad gētes alteras:qꝛ vos indi
Act.13°. gnos iudicaſtis audiētes v̄buʒ dei. BEDA.Uel qꝛ mō
tis noie diabolus ſignat̃ pp̄ter ſupbiā:mons ad pceptum
eoꝝ qui fortes ſunt in fide tollit̃ de terra ꝛ in mare pijcit̃:
cum pdicātib⁹ v̄buʒ dei doctorib⁹ ſanctis:imūdus ſpūs ab
eoꝝ corde repellit̃:qui ad vitam pordinati:ꝛ in turbulētis
amariſqꝫ ifideliū mētib⁹ veſaniā ſue tyrānidis exercere p
mittit̃. In quo tāto acrius deſeuit:quāto amplius ſe dolet
a leſione prioꝝ fuiſſe depulſuʒ. Seqt̃.[Propterea di.vo.
E oia quecūqꝫ orā.pe.cre.qꝛ acci.ꝛ eue.vo.] THEO.Qui
eniʒ ex affectu credit manifeſtū eſt ꝙ in deū erigit cor ſuū
ꝛ illi ꝯiūgit̃:ꝛ certificat̃ cor eius calefactū quaſi ſuaʒ peti
tionē iam ꝯſecutū.Qḋ qdeʒ itelligibile eſt ei qui paſſus eſt
hoc:ꝛ mihi qdē videt̃ illos hoc pati qui mēſurā ꝛ modum
attēdunt:pp̄ter h dñs dicit ꝙ oia accipietis que cum fide
Qui cre petieritis.Qui.n.credit ſe totuʒ diſponi a deo:cum lachry
dit oīa a mis itercedēs:ꝛ qſi dñi pedes in orōnes tenere ſe cogitās:
deo diſpo que iuſte poſtulat ꝯſequet̃.Uis aūt ꝛ aliter que petis acci
ni ꝛ ſiden pere:dimitte ſi qd cōtra te peccauerit frater tuus.Et h eſt
tur ab eo
qḋ ſbdit̃.[Et dū ſtabitis ad orādū di.ſi qd habetis aduer. petit ꝯſeq
aliquē: vt ꝛ pater veſter qui in celis eſt di. vobis pec.vr̄a.] tur qḋ pe
HIERO. Septē verſus orōnis dñice marcus ſuo more tit.
in vna orōne cōprehēdit. Is aūt cui dimiſſa ſunt oia pecca
ta qd amplius rogabit: niſi vt pſeueret in eo qḋ obtinuit?
BEDA. Notāda aūt diſtinctio de pcāntium:qui pfectā ha Quid ſit
bet fidem que per dilectionē opat̃:ille orando vel etiā iu transferre
bendo pōt trāſferre mōtes ſpirituales:quō fecit paulus de mōtes ſpi
elyma mago.qui v̄o tāte veſtigiū pfectionis necduʒ cōde ritualr.
ſcēdere queunt poſtulēt ſibi peccata dimitti:ꝛ ipetrabunt: Act.13°.
ſi tñ in ſe peccātib⁹ alijs p ipſi dimittāt. Sin aūt hoc facere
ꝯtēnunt:nō ſolū orādo v̄tutes facere:ſed nec ſuoꝝ pn̄t ve
niā ꝯſeq pctōꝝ.Et hoc eſt qḋ ſubdit̃.[Qr ſi vos nō dimiſe
ritis:nec pr̄ veſter qui in celis eſt:dimit. vo.peccata vr̄a.

¶ Et veniūt rurſus hieroſolymā. Et cum am Tex.5.
bularet in tēplo: accedūt ad eum ſummi ſacer
dotes ꝛ ſcribe ꝛ ſeniores: ꝛ dicūt ei. In qua po Mat.21°
teſtate hec facis? Et qs dedit tibi hanc poteſta Luc.20.
tem: vt ita facias? Jeſus aūt reſpondēs ait illis.
Interrogabo vos ꝛ ego vnū v̄bū: ꝛ rñdete mi
hi: ꝛ dicā vobis in qua poteſtate hec faciā. Ba
ptiſmuʒ ioānis de celo erat: an ex hoibus? Re
ſpōdete mihi. At illi cogitabāt ſecum dicētes.
Si dixerimus de celo: dicet nobis. Quare er
go nō credidiſtis ei? Si dixerimus ex hoibus:
timemus populū. Oēs enim habebāt ioāneʒ:
quia vere pphꝫta eſſet. Et rñdentes dicūt ieſu.
Neſcimus. Et rñdens ieſus ait illis. Neqꝫ ego
dico vobis in qua poteſtate hec faciam.

¶ HIERO.Quia dñs de tēplo eiecerat eos qui tēplū qſi A
tabernam reruʒ venaliū faciebāt:irati fuerāt:ꝛ ideo acce
dūt vt iterrogent ꝛ tētent. Uñ dr̃.[Et veniūt rurſus hiero
ſolymā. Et cū ambularet in tēplo:accedūt ad euʒ ſūmi ſa
cerdotes ꝛ ſcribe ꝛ ſeniores:ꝛ dicūt ei. In qua ptāte hec fa
cis? Et qs dedit tibi hāc ptātem vt ita facias.] q.d. Quis es
tu qui talia facis? Nunqd doctoreʒ te ꝯſtituis:ꝛ te ordinas
pncipem ſacerdotū? BEDA.Et qdeʒ qñ dicūt.[In qua
ptāte hec facis?] de dei dubitabāt ptāte:ꝛ ſubintelligi vo
lūt diaboli eſſe qḋ facit. Addētes qꝫ.[Quis dedit tibi hāc
ptāteʒ.] manifeſtiſſime dei filiū negāt:queʒ putāt nō ſuis:
ſed alienis viribus ſigna facere. THEO. Hec aūt dice
bāt:credētes ipm in iudicationē reducere: vt ſi diceret. In
ptāte mea:ipm tenerent. Si aūt diceret. In ptāte alterius:
ab eo diſcedere populū pcurarēt:qui ipm deū eſſe crede
bāt. Dñs v̄o illos iterrogat de ioāne:nō fruſtra neqꝫ ſophi
ſtice:ſed qꝛ de eo Joānes phibuerat teſtimoniū. Uñ ſeqt̃.
[Jlle aūt rñdens ait illis. Interrog. vos ꝛ ego.] BEDA. B
Poterat qdeʒ dñs apta rñſione tētatoꝝ calūnias ꝯfutare:
ſed prudēter iterrogat vt ſuo vel ſilētio vel ſnīa ꝯdēnent̃:
qḋ apparet ex eo qḋ ſubdit̃.[At illi cogitabāt ſecum dicē.
Si dixerimus de celo:dicet nobis. Quare ḡ nō credidiſtis
ei?] Quaſi quem ꝯfitemini de celo habuiſſe pphetiā:mihi
teſtimoniū phibuit:ꝛ ab illo audiſtis:in qua iſta facio po
teſtate. Seqt̃.[Si dixerimus ex hoibus.] Uiderūt ḡ qḋli
bet hoꝝ rñdiſſent:in laqueum ſe caſuros:timentes lapida
tionē:ſed magis timētes v̄itatis ꝯfeſſionē. Unde ſeqt̃.[Et
rñdentes:dicūt ieſu. Neſcimus.] BEDA.De lucerna in
uidi obſcurant̃: vt dicit̃:paraui lucernā chriſto meo:inimi Pſ.131.
cos eius induam ꝯfuſione. Seqt̃.[Rñdens ieſus ait illis.
Neqꝫ ego dico vobis in qua ptāte hoc faciā.] HIERO.
q.d. Nō vobis dico qḋ ſcio quia nō vultis fateri qḋ ſcitis.

Scia ṽitatis qñ eſt occultāda aliqñ. Notādū aūt q̄ duas ob cās maxime ſciētia ṽitatis eſt oc-
cultāda querētib⁹.ſ.cuʒ is qui q̄rit:aut minus capax eſt ad
itelligendū qḋ querit:aut ↄtēptu ṽitatis:aut aliq̄ alio indi-
gnus eſt cui debeat apiri qḋ querit. Cap. XII.

Tex.i. ET cepit illis in parabolis loq. Uineaʒ
paſtinauit homo: ꝛ circūdedit ſepe:
ꝛ fodit lacum: ꝛ edificauit turrim: ꝛ
locauit eam agricolis ꝛ peregre ꝓfe-
Mat.20. ctus eſt. Et miſit ad agricolas in tēpore ſeruū:
Luč.20 vt ab agricolis acciperet de fructu vinee. Qui ap
Iſa.5°. prehēſum eum ceciderūt ꝛ dimiſerūt vacuū.
Et iteruʒ miſit ad illos alium ſeruū ꝛ illū inca-
pite vulnerauerūt: ꝛ cōtumelijs affecerunt. Et
rurſum aliū miſit: ꝛ illum occiderūt: ꝛ plures
alios quoſdā cedētes:alios ṽo occidētes. Ad-
huc ergo vnū habēs filiū chariſſimū ꝛ illū mi-
ſit ad eos nouiſſimū dicēs:quia reuerebunť fi-
Mat.21° lium meū. Coloni aūt dixerūt adinuicem. Hic
eſt heres:venite occidamus eum: ꝛ noſtra erit
hereditas. Et app̄hendētes eum ciderunt: ꝛ
eiecerūt extra vineaʒ. Quid ergo faciet dn̄s vi-
nee? Ueniet ꝛ perdet colonos: ꝛ dabit vineam
alijs. Nec ſcripturā hanc legiſtis. Lapidē queʒ
Pš.117 reprobauerūt edificātes:hic factus eſt in caput
Mat.21° anguli. A dn̄o factuʒ eſt iſtud ꝛ eſt mirabile in
Luč.19. oculis nr̄is. Et querebant eum tenere ꝛ timue-
Ioā.7°. rūt turbaʒ. Cognouerūt enim q̄m ad eos para-
Luč.20 bolam hāc dixerit. Et relicto eo abierūt.

A GLO. Poſtq̄ dn̄s prudēti iterrogatiōe tētatoꝝ ora cō-
cluſerat:ↄſñter eoꝝ malitiā parabolice demōſtrat. Uñ di.
Quid ſigt̄ vinea ꝛ ſepes ꝛ torcular. [Et cepit il.in para.log.Uineā paſti.hō.] HIERO. Hō
de⁹ pr̄ di humano affectu. Uinea domus iſrael eſt. Sepis
eſt cuſtodia angeloꝝ. Lacus eſt lex:turris tēpluʒ:agricole
ſacerdotes. BEDA. Uel ſepis murus eſt urbis:lacus ſi-
ue torcular altare:aut illa torcularia quoꝝ tres pſalmi pre
notanť titulo. THEO. Uel ſepis eſt lex: ꝓhibēs eos alie-
nigenis cōmiſceri. Seqť.[Et pegre ꝓfect⁹ eſt.] BEDA.
Nō loci mutatione:ſʒ abire videť a vinea: vt vinitorib⁹ li-
beꝝ opandi arbitriū derelinquat. Seqť.[Et miſit ad agri
colas in tpe ſer. vt ab agri.acci.de fruc. vinee.]Serui miſſi
ꝓphete:fruct⁹ vinee obediētia eſt. De ꝓphetis alij ceſi:alij
vulnerati:alij occiſi ſunt. Uñ ſeqť.[Qui app.euʒ ceci.ꝛ di-
B miſerūt eum vacuū.] BEDA. Seruus qui p̄ miſſus eſt
Pš.105. ip̄e legifer moyſes itelligiť. Sʒ ceſuʒ eū dimiſerūt vacuū:
irritauerūt.n.moyſen in caſtris. Seqť.[Et iteꝝ miſit ad il.
aliū ſer. ꝛ il.in ca.vul. ꝛ ↄtu.affe.]Seruus alter dauid regē
ꝛ ceteros pſalmiſtas ſigt̄:ſed hūc affectū ↄtumelijs in capi-
te vulnerauerūt qui pſalmiſtarū carmina paruipendētes:
3.Re.20. ip̄m dauid abiecerūt dicētes. Que nobis pars cuʒ dauid?
Seqť.[Et rur.aliū mi. ꝛ illū occi. ꝛ plu.alios q̄ſdā ce.alios
ṽo occi.]Tertiū cuʒ ſuis ſocijs ſeruū ꝓp̄haꝝ choꝝ itelli-
ge. Sʒ queʒ ꝓp̄haꝝ nō ſunt ꝓſecuti? His ſane trib⁹ ſeruoꝝ
Luč.24 gradib⁹:oiuʒ ſub lege doctoꝝ figurā poſſe cōprehēdi dn̄s
alibi ꝓnūtiat dicēs:q̄m neceſſe eſt impleri oia que ſcripta
C ſunt in lege ꝛ ꝓp̄his ꝛ pſalmis de me. THEO. Uel ali-
ter. Per p̄mū ſeruū itellige ꝓphetas:qui circa tēpus helye
fuerūt:q̄ꝝ micheaʒ ṽberauit ſedechias pſeudopropheta.
4.Re.22. Scḋm ṽo ſeruū quem in capite vulnerauerūt.i.affecerūt
iniuria itellige ꝓp̄has qui fuerūt circa tēpuʒ Oſee ꝛ Iſaie. Qui ſunt ſerui a iudeis occiſi ꝓ fructū vinee.
Tertiū ṽo ſeruū intellige ꝓphetas qui fuerūt circa tēpus
danielis ꝛ ezechielis. Sequiť.[Adhuc ergo vnū hn̄s filiuʒ
chariſſimū ꝛ illū miſit ad eos nouiſſimū dicēs:q: for.reue.
filiū meuʒ.] HIERO. Filius chariſſimus ꝛ nouiſſimus
vnigenitus eſt. Qḋ aūt dicit.[Reuerebunť filiū meū.]per
ironiā hoc di. BEDA. Uel aliter. Qḋ ait:q: forte reuere-
bunť filiū meū:nō de ignorātia di:ſed ambigē di de⁹:vt li-
bera volūtas homini reſeruet. THEO. Uel aliter. Nō
ignorās qḋ futurū erat:h̄ dixit:ſed oſtēdēs qḋ erat decēs ꝛ
ↄgruū eos opari.[Coloni aūt dixerūt adinuicē. Hic eſt he-
res:venite occidamus euʒ: ꝛ nr̄a erit here.] BEDA. Ma- D
nifeſtiſſime dn̄s ꝓbat iudeoꝝ principes nō per ignorātiā:
ſed per inuidiā crucifixiſſe filiū dei. Intellexerūt eniʒ hūc Pš.2.
eſſe cui dictū eſt. Dabo tibi gētes hereditatē tuā. Hāc occa
ſioneʒ eius mali coloni preripe moliebanť:cum crucifigē-
tes eum iudei:fidē que per eum eſt extinguē: ꝛ ſuaʒ magis
que ex lege eſt iuſtitiā ꝓferre:ac gētib⁹ imbuēdis conabā-
tur iſerere. Seqť.[Et app.eum occi. ꝛ eiecerūt ex̄ vineaʒ.]
THEO. Scilʒ ex̄ hieruſalē:extra ciuitatē quippe crucifi- Heb.13°
xus eſt dn̄s. HIERO. Uel eiecerūt euʒ ex̄ vineā.i.extra Luč.11°
plebē dicētes. Samaritanus es ꝛ demoniū habes. Uel q: Mar.5°
quātuʒ in ſe erat:ex ſuis eum finib⁹ excludētes:gētib⁹ ſuſci Mat.21
piēduʒ dederūt. Seqť.[Quid ḡ faciet dn̄s vinee? Ueniet
ꝛ ꝑdet colonos: ꝛ dabit vineā alijs.] AVG. de cō.euā. Et E
q̄deʒ mattheus illos r̄ndiſſe ſubiūgit atq; dixiſſe. Malos
male ꝑdet:qḋ marcus hic nō ab ipſis r̄nſum eſſe cōmemo
rat:ſed dn̄m poſt iterrogationē ſuā ip̄m ſibi q̄dāmodo r̄n-
diſſe. Sed facile pōt itelligi vel illoꝝ vocē ita ſubiūctā vt
nō iterponereť:illi r̄nderūt aut illi dixerūt:ſed tn̄ intellige-
reť:aut ideo r̄nſionē iſtā dn̄o potius attributā:q: cuʒ verū
dixerūt:etiaʒ de illis h̄ ipſe r̄ndit qui ṽitas eſt. THEO.
Dn̄s ḡ vinee eſt pater filij iterēpti: ꝛ ipſe filius iterēpt⁹ qui
ꝑdet colonos:tradens ipſos romanis ꝛ populū dabit alijs
colonis.i.apl̄is. Perlegas actus aploꝝ ꝛ inuenies tria mi- Act.2°
lia ꝛ quinq; milia repēte credētium et fructificātium deo. Mat.8.
HIERO. Uel dať vinea alijs.i.ab oriēte ꝛ occidēte ꝛ au-
ſtro ꝛ ab aqlone veniētib⁹ ꝛ recūbētibus cuʒ habraā iſaac
ꝛ iacob in regno dei. BEDA. Hoc aūt ita diuinit⁹ fuiſſe F
ꝓcuratum ꝓphetico ſtatim affirmauit exēplo:ſubijciens.
[Nec ſcripturā hāc legiſtis. Lapidē quē repro.edi.hic fa- Pš.117
ctus eſt in caput anguli?]q.d. Quō implebiť hec ꝓphetia: Chriſt⁹ dr̄ lapis āgularis q: populum iudeū ꝛ gētilē ↄiūxit
niſi q: chr̄s a vobis reprobat⁹ ꝛ occiſus:tradit⁹ eſt gētibus
ꝑdicādus:vt q̄ſi lapis angularis duos pp̄los condat in ſe-
metip̄m:atq; ex vtroq; pp̄lo vnā ſibi fideliū ciuitatē:vnuʒ
tēplū edificet. Eoſdē.n.ſynagoge magr̄os quos ſupra colo-
nos dixerat:nūc edificātes appellat:q: ſubitam ſibi plebē
ad ferēdos vite fruct⁹ q̄ſi vineam videbanť excolere:ipſi
quoq; hāc deo inhabitatore dignā q̄ſi domū ↄſtruere atq;
ornare ꝑcipiebanť. THEO. Lapis ḡ quē reprobauerūt
doctores:hic fact⁹ eſt in caput anguli.i.in caput eccl̄ie. An-
gulus nāq; eccl̄ia eſt q̄ſi ↄiungēs iudeos ꝛ gētiles. Hic aūt
angulus.ſ.eccl̄ia a dn̄o fact⁹ eſt: ꝛ eſt mirabilis in oculis no Mar.16.
ſtris.ſ.fideliū.nā ab infidelib⁹ miraculis detrahiť. Mira-
bilis q̄dē eſt eccl̄ia q̄ſi miraculis fiſtēs dn̄o coopante apl̄is
ꝛ ſermonē ↄfirmāte ſequētib⁹ ſignis. ꝛ h̄ eſt qḋ di.[A dn̄o G
factuʒ eſt iſtud: ꝛ eſt mirabile in oculis nr̄is.] HIERO.
Uel aliter. Hic lapis reprobus quē geſtat angulus ↄiūgēs
in cena agnū cum pane:finiēs vetus:nouū inchoās teſtm̄:
preſtat mira in oculis nr̄is:vt topazion. BEDA. Princi-
pes aūt ſacerdotū oſtēdebāt vera eſſe que dn̄s dixerat:qḋ
pʒ ex h̄ qḋ ſubdiť.[Et querebāt euʒ tenere.]Ipſe.n.eſt he-
res cuius iniuſtā neceʒ dicebat eē vindicādā a p̄re. Mora- Moralr
liter aūt cuiq; fideliū cum myſteriū baptiſmi cōmittiť q̄ſi
vinea quā excolat locať. Sed miſſus ſuus ↄtumelijs affe-
ctus vel

Quid eſt ſeruū ↄuicijs affi cere ⁊ eijci

cuius vel ceſus eycit: cum ſermo auditus vel ↄtēnit: vel qḋ peius eſt etiā blaſphemat. Miſſum iſup heredē qͥuū in ſe eſt occidit: qui filiū dei ↄculcauit. Perdito malo cultore vinea dat̃ alteri: cuʒ dono grē: qḋ ſupbꝰ ſpreuit: humilis quiſqꝫ ditabit̃. Sed ⁊ h̄ qꝫ pncipes ſacerdotū manū mittere querētes in ieſum: timore turbe retinent̃. Quotidie geritur in eccl'ia: cuʒ qlibet ſolo noīe ſup eā quā nō diligit: eccliaſtice fidei ⁊ pacis vnitatē ppter cohabitātiū fratrū bonoꝝ multitudinem aut erubeſcit aut timet impugnare.

Tex.2. ¶ Et mittūt ad euʒ quoſdā ex phariſeis ⁊ herodianis vt eum caperent in ṽbo. Qui venientes dicunt ei. Magiſter ſcimus qꝛ verax es: ⁊ nō curas quemqꝫ. Nec enim vides in faciem hominum: ſed in ṽitate viā dei doces. Licet dari tributuʒ ceſari: an nō dabimus? Qui ſciens ṽſutiaʒ illorum ait illis. Quid me tentatis? Afferte mihi denariuʒ vt videam. At illi tulerūt ei. Et ait illis. Cuius eſt imago hec ⁊ inſcriptio? Dicunt ei: Ceſaris. Rñdens autē ieſus dixit illis. Reddite igit̃ que ſunt ceſaris ceſari: ⁊ que ſunt dei deo. Et mirabantur ſuper eo.

Mat.22. Ro.13. Mat.22. Luc.20 Deu.23.

A ¶ BEDA. Querētes dñm cōprehēdere ſūmi ſacerdotes timuerūt turbā: atqꝫ ideo qḋ per ſe nō potuerunt: terrenis ptātibꝰ efficere tētabāt: vt vel ipſi a morte eius viderētur īmunes. Et ideo di. [Et mit. ad eum qͦſdā ex phari. ⁊ hero. vt eum caperent in ṽbo.] THEO. Diximus alibi de herodianis: qꝫ hereſis quedā noua erat dicētiū chꝛm eſſe herodē ppter h̄ qꝫ defecerāt ſucceſſiones regni iudeoꝝ. Alij ṽo dicūt herodianos milites fuiſſe herodis quos phariſei pro teſtibꝰ inducebant de his que dicebant̃ a chꝛo: vt eum caperent ⁊ adducerēt. Uide aūt eoꝝ malitiā: qualr̃ euʒ adulatione chꝛm decipe volebāt. Nā ſeqt̃. [Qui veniē. di. ei. Magiſter: ſcimus qꝛ ve. es.] HIERO. Mellitis. n. verbis euʒ īterrogabāt: ⁊ circūdabāt eū ſicut apes mel portātes in ore: aculeuʒ in tergo. BEDA. Blāda aūt ⁊ fraudulēta īterrogatio illuc puocat rñdētem: vt magis deū qꝫ ceſareʒ timeat: ⁊ dicat nō debē tributa ſolui: vt ſtatim audiētes herodiani: ſeditionis ↄtra romanos auctorē habeāt. Et ideo ſubdūt. [Et nō curas quemqꝫ: nec. n. vides fa. hoīuʒ.] THEO. Ita vt ceſarem nō honores. ſ. ↄtra ṽitatē. Ideo ſbdūt. [Sꝫ in ṽitate viā dei do. Licet tri. dari ceſari: an nō dabimus?] Totū. n. artificiū eoꝝ erat vndiqꝫ pcipitiuʒ habēs: vt ſi diceret: qꝫ licet cēſum ceſari dari: puocēt ↄtra euʒ plebeʒ qͣſi in ſeruitutē reducētē ipm pplm. Si ṽo diceret qꝫ nō licet dari: ſic accuſarēt eum tanqꝫ excitaret pplm cōtra ceſareʒ. Sed ſapiētie fons fugit dolos eoꝝ. Uñ ſequit̃. [Qui ſciēs ver. eoꝝ: ait illis. Quid me tē. Afferte mihi denariū vt videā. At illi attu.] BEDA. Denarius eſt genus numi: qḋ pro. x. numis iputabat̃: ⁊ hēbat imaginē ceſaris. Uñ ſeqt̃. [Et ait illis. Cuiꝰ eſt imago hec ⁊ iſcriptio? Dicūt ei: Ceſaris.] Qui putāt interrogationē ſaluatoris ignorātiā eē nō diſpēſationē: ex h̄ diſcāt qꝫ potuit ſcire cuius imago eēt: ſed iterrogat: vt ad ſmoneʒ eoꝝ cōpetēter rñdeat. Uñ ſeqt̃. [Rñdens aūt ieſus dixit illis. Reddite igit̃ que ſunt ceſaris ceſari: ⁊ que ſunt dei deo.] THEO. Quaſi. d. Date qḋ imaginē habet imaginato. i. denariū ceſari. Poteſtis enī ⁊ cēſuʒ ceſari dare: ⁊ deo ppa offerre. BEDA. Id eſt decimas ⁊ pmitias ⁊ oblationes ⁊ victimas: qͦ ⁊ ipſe reddidit que dei ſunt: pr̄is faciēs volūtatem. HIERO. Uel aliter. Numū hñteʒ ceſaris imaginē reddite coactū ceſari: voſipſos libēter deo reddite. Signatū eſt. n. ſup nos lumē vultus tui dñe nō ceſaris. THEO. Quaſi ceſar etiaʒ eſt vniuſcuiuſqꝫ nr̃m corpoꝝ ineuitabilis neceſſitas. Iubet ḡ dñs dari corpori cibaria ppa ⁊ veſtitū: ⁊ que ſunt dei deo. Seqt̃. [Et mirabant̃ ſup eo.] Qui credē debuerāt: ad tātā ſapiaʒ ſunt mirati: qꝫ calliditas eoꝝ nō inueniſſet locū.

Qui dicebant herodiani. i. noui heretici

B

C Pſ.4. Deꝰ iubet corpi ppa neceſſaria: ⁊ deo cōuenientia dari.

Tex.3. ¶ Et venerūt ad eum ſaducei qui dicūt reſurrectionē nō eē: ⁊ iterrogabāt euʒ dicētes. Magiſter moyſes nob ſcripſit: vt ſi frater mortuꝰ fuerit ⁊ dimiſerit vxorē: ⁊ filios nō reliquerit: accipiat frater eiꝰ vxoreʒ ipſius: ⁊ reſuſcitet ſemē frī ſuo. Septē ḡ frēs erāt ⁊ primus accepit vxorē: ⁊ mortuus eſt nō relicto ſemine. Et ſcḋs accepit eā: ⁊ mortuus eſt: ⁊ nec iſte reliqt ſemē. Et tertius ſilr̃. Et acceperunt eaʒ ſilr̃ ſeptē: ⁊ nō reliquerūt ſemen. Nouiſſime oīum defuncta eſt ⁊ mulier. In reſurrectione ḡ cum reſurrexerint: cuius de his erit vxor? Septē enim habuerunt eam vxorē. Et rñdēs ieſus ait illis. Nōne ideo erratis: non ſciētes ſcripturas neqꝫ virtutē dei? Cum enim a mortuis reſurrexerint: neqꝫ nubēt neqꝫ nubent̃: ſed erunt ſicut angeli dei in celis. De mortuis aūt qꝫ reſurgant nō legiſtis in libro moyſi ſup rubum: qͦ dixerit illi deus inqens. Ego ſum deus habraam: ⁊ deus iſaac: ⁊ deus iacob? Non eſt deus mortuorū: ſed viuorum. Uos ergo multum erratis.

Mat.22. Luc.20

Exo.3. Mat.22.

A ¶ GLO. Poſtqꝫ dñs ſapienter phariſeoꝝ callidā tētationē euitauit. oſtēdit̃ qͦ etiā ſaduceos tētātes ↄfundit. Uñ di. [Et ve. ad eum ſadu. qui dicūt reſur. nō eē.] THEO. Hereſis qͦdā iudeoꝝ erat: qui dicebant̃ ſaducei: ⁊ hi reſurrectionē negabāt: ⁊ dicebāt qꝫ nō ſit angelus neqꝫ ſpūs. Hi ḡ accedētes ad ieſum: doloſe narrationē quādā ingſſerūt: per quā oñderēt reſurrectionē nō eē nec factā nec fiendā. Et ideo ſbdit̃. [Et iter. euʒ di. Magiſter.] In qua qdē narratione ſepteʒ ponūt qui mulierē acceperūt: vt magis rem trahāt a reſurrectione. BEDA. Recte. n. iſtiuſmodi fingunt fabulā que delyramēti arguat eos qui reſurrectiōeʒ aſſerūt corpoꝝ. Pōt aūt fieri vt vere in gēte eoꝝ aliqñ h̄ acciderit. HIERO. Myſtice aūt mulier ſterilis non relinqñs ſemē ex ſeptē frībꝰ nouiſſime moriēs: qḋ aliud ſigt̃ qꝫ iudaicā ſynagogā relictā a ſpiritu ſeptiformi: qui ſepteʒ pr̄iarchas ipleuit: qui nō reliqrūt ei ſemē habrae: qḋ eſt ieſus chꝛs. Lꝫ. n. puer natꝰ eſt illis: nobi tñ gētibꝰ datꝰ eſt: que mulier mortua erat chꝛo: nec cuiqꝫ pr̄iarche de ſeptē in reſurrectiōe ↄiūget̃. Septenario nāqꝫ nūo vniuſitas pfectoruʒ ſignat̃ vt ṽbaliter per iſaiā di. Apphēdēt. vij. mulieres virū vnū. i. ſeptē ecclie qͣs dñs amat arguit: ⁊ caſtigat: cum vna fide adorāt. Uñ ſeqt̃. [Et rñdēs ieſus ait illis. Nōne iō er. non ſci. ſcrip. neqꝫ vir. dei?] THEO. Quaſi. d. Uos nō itelligitis qͣlē reſurrectionē ſcriptura annūtiet. Creditis eniʒ qꝫ reſtauratio corpoꝝ taliū ſit futura: qͣlia nūc ſunt: nō aūt ſic erit. Sic igit̃ ignoratis ſcripturā: ſꝫ etiā ṽtuteʒ ignoratis diuinā. Uos. n. ↄſideratis qͣſi difficile dicētes. Qualr̃ poterūt mēbra diſſoluta ↄiūgi ⁊ aiabus adunari: hoc. n. reſpectu diuine potētie qͣſi nihil eſt. Seqt̃. [Cū. n. a mor. reſur. neqꝫ nubēt: neqꝫ nubent̃: ſꝫ erūt ſicut angeli dei in celis.] q. d. Diuina qͦdā erit vite reſtauratio ⁊ angelica cum vlteriꝰ nō corrūpemur: ſꝫ eodē mō manebimus. ⁊ pp h̄ nuptie auferent̃. Nā nuptie qdeʒ nūc ſunt pp corruptionē: vt per ſucceſſionē gñis pſiſtamus ⁊ nō deficiamus: tūc ṽo ſicut angeli

Act.23.

Myſtice Mulier ſterilis ſynagogā ſignificat.

Iſa.4.

B

erimus: qui ſūt ſine ſucceſſione nuptiali ⁊ nunꝙ̄ deſinūt. BEDA. Cōſiderādū eſt hic ꝙ latina ꝯſuetudo hic greco idiomati nō rñdet. Nubere.n. ꝓpe dicunt̄ mulieres: ⁊ viri vxores ducere: ſ; nos ſimpl'r dictū itelligamus: vt nubē de viris: ⁊ nubi de vxoribus ſcriptuz ſit. HIERO. Sic igit̄ errāt nō itelligētes ſcripturas: q2 in reſurrectiōe hoīes erūt ſicͭ angeli dei.i. nemo ibi morit̄: nemo ibi naſcit̄: nec infans eſt ibi nec ſenex. THEO. Et aliter etiā decipiunt̄ nō itelligētes ſcripturas. Si.n. has intellexiſſent: intelligerēt quō per ſcripturas reſurrectio mortuoꝝ poſſit ꝓbari. Uñ ſubdit. [De mortuis autē ꝙ reſur. nō le. in libro moyſi ſup ru. quō dixit illi deꝰ ingens. Ego ſuz deus habraā: deus iſaac: ⁊ deꝰ iacob.] HIERO. Dico aūt ſup rubuz: in quo eſt ſiliꝰ tudo veſtra: in quo ignis ardebat: ſ; nō eius ſpinas ꝯſumebat: ſic vos iflāmat eloquz meū nec ſpinas vr̄as ſub maledicto germinatas abſumit. THEO. Dico aūt. [Ego ſuz deus habraam: deus iſaac: ⁊ deus iacob.] Quaſi.d. deus viuētium. Unde ſubdit. [Non eſt deus mortuoꝝ ſed viuoꝝ.] Nō eniz dixit: ego fui: ſed ego ſum: tanꝙ̄ illi p̄ntes exiſtāt. S; forte aliqs dicet ꝙ hoc dixit ſoluz deus de aīa habrae: nō de corpe. Ad qð dicimus: ꝙ habraā vtrūqȝ importat.ſ. corpus ⁊ aīam: ita vt ⁊ corpis ipſe ſit deus: ⁊ corpus viuat apud deū.i. in dei ordinatione. BEDA. Uel q2 cum ꝓbauit aīas ꝑmanere poſt mortē: neqȝ eniz poterat fieri: vt eoruz eſſet deus qui nequaꝙ̄ ſubſiſterēt: ꝯſequēter itroducerēt ⁊ corpoꝝ reſurrectio: que cū aīabus bona malaqȝ geſſerūt. HIERO. Cum aūt dicit [deus habraā: deus iſaac: ⁊ deus iacob.] ter deuz noīando: trinitatē itimauit. Cum aūt dicit. [Nō eſt deus mor.] vnū deū iterans: vnā ſubam ſignauit. Uiuunt aūt qui vendicāt portionem quam elegerāt: mortui autē ſunt: qui qð vendicauerūt perdiderūt. [Uos ergo multum erratis.] GLO. Quia videl; ⁊ ſcripturis ꝯtradicebant: ⁊ virtuti dei derogabant.

Tex.4. ¶ Et acceſſit vnus de ſcribis: qui audierat illos cōquirētes: ⁊ videns qm̄ bene illis rñderit interrogauit eum qð eſſet primuz oium mandatoꝝ.

Mat.22. Deut.6. Jeſus aūt reſpōdit ei: q2 primū oīum mandatū eſt. Audi iſrael. Dñs deꝰ tuus deus vnus eſt: ⁊ diliges dñm deum tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex tota mente tua: ⁊ ex tota virtute tua. Hoc eſt primū mādatum. Scðm aūt ſimile eſt illi.

Luc.19. Diliges ꝓximū tuum tanꝙ̄ teipm̄. Maius horū aliud mādatum nō eſt. Et ait illi ſcriba: bene magiſter in veritate dixiſti: q2 vnus eſt deus ⁊ nō eſt alius preter eum. Et vt diligatur ex toto corde: ⁊ ex toto intellectu: ⁊ ex tota aīa: ⁊ ex tota fortitudine: ⁊ diligere ꝓximuz ſicut ſeipſum: maius eſt oibus holocauſtomatibus ⁊ ſacrificijs. Jeſus aūt videns ꝙ ſapienter reſpōdiſſet: dixit illi. Non es longe a regno dei.

Mat.22. Luc.20. Et nemo iam audebat eum interrogare.

¶ GLO. Poſtꝙ̄ dñs ꝯfutauit phariſeos ⁊ ſaduceos tentātes, hic oſtēdit̄ quō ſatiſfecit ſcribe querēti. Uñ di. [Et acceſſit vnus de ſcribis: qui audierat illos cōqui. ⁊ vidēs qm̄ bñ illis rñde. iterro. euz qð eſſet p̄m oīum mā.] HIERO. Que eſt hec queſtio ꝓblematis qð eſt cōe oibus peritis in lege: niſi ꝙ diuerſa in Exodo ⁊ Leuitico ⁊ Deuteronomio ordinant̄ mādata? Unde nō vnū: ſed duo intulit mādata:

Cant.4. Deut.6. qbus q̄ſi duobꝰ vberibꝰ ſup pectꝰ ſponſe eleuatis: nr̄a alitur īfantia. Et ideo ſubdit̄. [Primū mādatū eſt. Audi iſrl': dñs deus tuus deus vnus eſt.] Primū oīum maximū mādatū dicit: hoc eſt: qð ante oia debemus in corde ſinguli q̄ſi vnicū pietatis fundamētū locare.i. cognitio atqȝ ꝯfeſſio diuine vnitatis cū executiōe bone oꝑationis que in dilectiōe dei ⁊ ꝓximi ꝑficit̄. Uñ ſubdit̄. [Et dili. do. deū tuū ex toto cor. tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex tota mē. tua: ⁊ ex tota vir. tua: h eſt p̄m man.] THEO. Attēde qualr̄ oēs aīe vires enumerauit. Eſt enim vr̄tus aīe aīalis quaz expedit in dicendo. [Ex tota aīa tua] ad quā ꝑtinet ira ⁊ deſideriū: que oīa tribui vult diuino amori. Eſt ⁊ alia vis que dr̄ nālis: ad quaz ꝑtinet nutritiua ⁊ augmētatiua: ⁊ iſta eſt etiaz dāda dño tota: ꝓpter qð dicit. [Ex toto corde.] Eſt ⁊ alia vis rationalis quā mentē vocat: ⁊ iſta etiam eſt danda deo tota. GLO. Or autē ſubdit. [Et ex tota fortitudine.] ad vires corꝑales referri pōt. Sequit̄. [Scðm aūt ſile eſt huic. Diliges ꝓximum tuū ſicut teipm̄.] THEOPHY. Propter hoc dicit eſſe ſile: q2 hec duo mādata alternatim ſunt ſibi ꝯſona: ⁊ reciproce ꝯuertūtur. Nam qui diligit deū: diligit ⁊ facturam ſuā. principale aūt factoꝝ eius eſt hō: vnde qui diligit deū: diligere debet oēs hoīes. Qui ꝟo diligit ꝓximuz: qui multotiēs dat cām ſcandali: multo magis eū debet diligere qui ſemꝑ preſtat bñficia. Et ideo ꝓpter coherētiaz hoꝝ mādatoꝝ ſubdit. [Maius hoꝝ aliud mādatuz eſt.] Sequitur. [Et ait illi ſcriba. Bene magiſter in veritate dixiſti.] BEDA. Oſtēdit ex hoc qð dicit. [Maius eſt oibus holocauſtomatibꝰ ⁊ ſacrificijs] grauem ſepe inter ſcribas ⁊ phariſeos q̄ōnez eſſe verſatā: qð eſſet mādatū primū ſiue maximuz diuine legis: qbuſdā videl; hoſtias ⁊ ſacrificia laudātibus: alijs ꝟo fidei ⁊ dilectionis oꝑa preferētibus: eo ꝙ plurimi patrū ante legē ex fide tm̄ que per dilectionē operat̄ placerēt deo. In hac ſnīa ſcriba iſte ſe fuiſſe declarat. Seq̄t̄. [Jeſus aūt vidēs ꝙ ſapiē. rñdiſſet: dixit illi. Nō lōge es a regno dei.] THEO. In quo nō euz eſſe perfectū teſtat̄: nō enim dixit. Intra regnū celoꝝ es: ſed [nō lōge es a regno dei.] BEDA. Ideo aūt nō fuit lōge a regno dei: q2 ſnīe illius que noui teſtamēti ⁊ euāgelice ꝑfectionis eſt ꝓpa: fautor extitiſſe ꝓbatus eſt. AUGU. de cō. euāgel.

Mat.22. Nec moueat qð Mattheus dicit tētantē fuiſſe: a quo dñs iterrogatꝰ eſt. Fieri eniz pōt: vt q̄uis tentās acceſſerit: dñi tamē reſpōſione correctꝰ ſit. Aut certe ipſam tētationē nō accipiamus malā tanꝙ̄ decipe volentis inimicuz: ſed cautaz potius tanꝙ̄ expiri ampliꝰ volētis ignotū. HIERO. Uel nō eſt longe qui venit callide. Lōgior nāqȝ eſt ignorātia a regno dei ꝙ̄ ſciētia: vnde ſupra ſaduceis. Erratis ignꝫ neſciētes ſcripturā neqȝ virtutē dei. Sequit̄. [Et nemo audebat eum iterrogare.] Quia enim in ſermonibus ꝯfutati ſunt vltra nō iterrogant: ſed apertiſſime cōprehēſum romane tradūt poteſtati. Ex quo intelligimus venena inuidie poſſe quidem ſuperari: ſed difficile cōquieſcere.

Tex.5. ¶ Et rñdens ieſus dicebat docēs in tēplo. Quō

Mat.22. Luc.20. dicunt ſcribe chriſtū filiū eſſe dauid? Ipſe enim dauid dicit in ſpiritu ſancto. Dixit dñs domino meo: ſede a dextris meis: donec ponā inimicos tuos ſcabellū peduz tuoꝝ? Ipſe ergo dauid dicit ipſum dñm: ⁊ vnde eſt filius eius? Et multa turba eum libenter audiebat.

¶ THEOPHY. Quia chr̄s ad paſſionem venturus erat: opinionē falſam corrigit iudeoꝝ qui chr̄m filiuz Dauid eē dicebāt nō dñm eius. Uñ di. [Et rñdēs ieſus dicebat do. in tēplo.] HIERO. Id eſt palā eis de ſe loqt̄ vt inexcuſabiles ſint. Sequit̄ enim. [Quō dicūt ſcribe chr̄m filium dauid eſſe?] THEO. Oſtendit ꝟo chr̄s ſe eſſe dñm per

Pſ. 109 ꝟba dauid? Naz ſeq̄t̄. [Ipſe.n. dicebat in ſpūſancto. Dixit

dñs dño

Marginal notes: Nubē dicimus viros ⁊ mulieres nubi. — Deū debemus diligere cū totis viribus aīe. — Diligē deum ⁊ ꝓx^m eſt maiꝰ oībus ſacrificijs.

Section letters: C (left, upper); B (right); C (right); A (left, lower); A (right, lower).

dñs dño meo:ſede a dextris meis. ꝗ.d. Nõ poteſſis mihi dicere ꝙ dauid abſqꝫ grã ſpũſſancti h dixerit:ſꝫ in ſpũſcõ vocauit eũ dñs. Et ꝙ ſit dñs oñdit per h qd ſubdit. ⌊Donec po.ini.tu.ſca.pe.tuo॰.⌋ Jpſi.n.erãt inimici eius: quos deus pr̃ poſuit ſcabellũ cdñi. Oꝫ aũt a patre ſubyciunt ei inimici:nõ īfirmitatẽ filij ſed vnitatẽ nãe:ꝙ in altero alter opat̃ ſignat. Naꝫ ⁊ fili॰ ſubycit inimicos patri:qꝛ pⁱcꝫ clarificat ſup terrã. GLO.Sic ergo dñs ex pdictis ꝯcludit dubitabileꝫ qõneꝫ. Nam ex ṽbis dauid pmiſſis habet ꝙ chriſtus ſit dñs dauid. ex dicto aũt ſcribaruꝫ habetur ꝙ ſit fili॰ eius.Et hoc eſt qd ſubdit̃.⌊ Jpſe ḡ dauid dicit euꝫ dñm:⁊ vñ eſt fili॰ ei॰:⌋ BEDA. Jnterrogatio ieſu nobis pfuit vſqꝫ hodie cõtra iudeos:⁊ hi enĩ qui ꝯfitent̃ chriſtum eiſe venturũ:hoieꝫ ſimplicẽ ⁊ ſanctũ viruꝫ aſſerunt de gñe dauid. Jnterrogemus ḡ eos docti a dño : ſi ſimplex homo eſt:⁊ tm̃ filius dauid:quo vocet euꝫ dauid dñm ſuũ in ſpiritufancto: Non aũt reprehendunt̃ ꝙ dauid filiuꝫ dicunt: ſed ꝙ dei filiuꝫ eum eſſe non credunt. Sequit̃.⌊ Et multa turba euꝫ libenter audiebat.⌋ GLO.Quia ſcilꝫ videbãt eum ſapienter reſpondenteꝫ ⁊ interrogantem.

B

Jo.17. Quõ ch̃s ſit fili॰ ⁊ dñs dauid eſt.

Tex.6. mat. 23. Luc.11. ⁊.20.

❡ Et dicebat eis in doctrina ſua. Cauete a ſcribis qui volunt in ſtolis ambulare:⁊ ſalutari in foro ⁊ in pmis cathedris ſedere in ſynagogis: ⁊ pmos diſcubitus in cenis. Qui deuorãt domos viduarum ſub obtentu prolixe orationis: hi accipient prolixius iudicium.

A

❡ HIERO.Confutatis ſcribis ⁊ phariſeis:vt ignis coruꝫ arida exẽpla incẽdit. Uñ dĩ.⌊ Et dice. eis in doctrina ſua. Ca.a ſcri.q vo.in ſto.ambu.⌋ BEDA. Ambulare in ſtolis:cultiorib॰ veſtimẽtis idutos:ad publicũ pcedere ſigt: in quo iter cetera diues ille qui epulabat̃ q̃ndie ſplendide peccaſſe deſcribit̃. THEO.Jn ſtolis autẽ venerabilib॰ ambulabãt ex h volentes prehonorari:⁊ ſilr̃ alia appetebant q̃ cedunt ad gliã. Nã ſeqt̃.⌊ Et ſalu.in fo.⁊ in p.ca.ſe. in ſy.⁊ pri.diſcu.in ce.⌋ſ.volũt. BEDA.Notãduꝫ aũt ꝙ nõ ſalutari in foro:nõ pmos ſedere vel diſcũbẽ vetat eos qb॰ h officij ordine cõpetit:ſed eos q hec: ſiue habita ſiue nõ habita idebite amãt:a fidelib॰ q̃ſi iprobos docet eẽ cauendos:aiꝫ.vꝫ.nõ gradũ redarguẽs:ſꝫ culpa nõ careat:ſi ydeꝫ in foro litib॰ itereſſent : q in cathedra moyſi ſynagoge magr̃i cupiũt appellari. Duplici ſane rõne vanegloꝛie cupidis attẽdere iubemur:ne.ſ.co॰:vel ſimulatione ſeducamur:eſtimãtes bona eſſe que faciunt:vel emulatiõe inflãmemur fruſtra gaudẽtes in bonis q̃ laudari ſimulant. THEO.Spãlr̃ ẽt aploſ docet vt nullaꝫ cum ſcribis habeãt ꝯuerſationẽ:ſꝫ ipm̃ chꝛiꝫ imitent̃ :ordinãſqꝫ ipſos magiſtros in his que ſunt circa vitã agẽda:alios eis ſupponit. BEDA. Nõ ſoluꝫ aũt laudes ab hoib॰: verũ ẽt pecunias querũt.Uñ ſeqt̃.⌊ Qui.de.do.vi.ſub obtẽ.pli.ora.⌋ Sunt enĩ q ſe iuſtos ſimulãtes a pctõ॰ ſuo॰ ꝯſcia turbatis q̃ſi oiõni pro eis in iudicio futuri:pecunias accipe nõ dubitãt: ⁊ cũ porrecta man॰ pauperi pces iuuare ſoleãt:illi ob hoc maxime in precib॰ pernoctant vt pauperi numuꝫ tollant. THEO.Accedebãt aũt ſcribe ad has mulieres que ſine ptectiõe viri manebãt:q̃ſi ea॰ fierent ptectores : ⁊ ſimulatiõe oionis ⁊ habitu reuerentie ⁊ hypocriſi viduas decipiebãt:⁊ ſic etiam deuorabãt diuitũ domos.Sequit̃.⌊ Hi acci. plix.iudiciũ.⌋ſ.q̃ ceteri iudeo॰ peccantiũ.

B

Nõ ẽ malũ eos q b॰ ex offo cõpetit pcedẽ alios

Tex.7. ❡ Et ſedẽs ieſus cõtra gazophilaciũ aſpiciebat q̃mo turba iactaret in gazophilaciũ: ⁊ multi diuites iactabãt multa. Cuꝫ veniſſet aũt vna vidua pauper miſit duo minuta : qd eſt q̃drans. Et cõuocãs diſcipulos ſuos ait illis. Amẽ dico vobis qm̃ vidua hec paup plus oib॰ miſit: qui miſerũt in gazophilaciuꝫ. Oẽs.n.ex eo qd abundabat illis miſerunt : hec ṽo de penuria ſua oĩa que habuit miſit totum victum ſuũ. Luc.21.

❡ BEDA. Dñs q appetituros pmat॰ ⁊ vaneglie cauẽdos eẽ monuerat:etiã dona ferẽtes in domũ dñi certo examine diſcernit.Uñ dĩ.⌊ Et ſedẽs ieſus ꝫ gaço.aſpi.q̃uo tur.iactaret in gaço.⌋ Sermone greco phylaxe ſuare dĩ : ⁊ gaça pſica lingua diuitie vocant̃. Uñ gaçophilaciũ loc॰ appellari ſolet q̃ diuitie ſeruant̃:quo noie ⁊ arca in qua donaria ppl̃i congregabant̃ ad vſus tẽpli nec nõ ⁊ portic॰ in qbus ſeruabant̃ appellabant̃. Habes exẽpluꝫ de porticibus in euãgelio. Hec inqt ṽba locut॰ eſt in gaçophilacio docẽs in tẽplo. Habes ⁊ de arca in libro regũ.Et attulit ioiada pontifex gaçophilaciũ vnũ. THEO.Erat ãt laudabilis cõſuetudo apud iudeos: vt.ſ.hñtes ⁊ volentes aliqd in gaçophilacio ponerent qd eſſet pro ſacerdotib॰ ⁊ pauperib॰ ⁊ viduis: vt exinde nutrirent̃. Uñ ſubditur.⌊ Et multi di.ia. mul.⌋ Multis aũt h faciẽtib॰ acceſſit ⁊ vidua : oſtendens affectũ in oblatione pecunie:ſm̃ ppriã vĩutẽ. Uñ ſubdit̃. ⌊ Cuꝫ ve.aũt vna vi.pau.mi. duo mi.qd ẽ qua.⌋ BEDA. Quadrãteꝫ vocãt calculatores q̃rtã pᵗẽ cuiuſlibet rei.vꝫ. ⁊ loci:aut tpis aut pecunie. Forſitan ergo hoc loco quartaꝫ partẽ ſicli.i.quinqꝫ obolos ſignificat.Sequit̃.⌊ Et cõ.diſcipulos ſuos ait illis.Amen dico vobis qm̃ vi.hec pau.plus oibus miſit qui miſe.in gaço.⌋ Deus enĩ nõ ſubaꝫ offerentium ſed ꝯſcias penſat:nec perpẽdit q̃tũ in eius ſacrificio: ſed ex q̃to pferat̃.Uñ ſubdit.⌊ Oẽs eniꝫ ex eo qd abũdã. illis mi.hec ṽo in pe. ſua oia que ha.mi.to. victum ſuum.⌋ HIERO. Myſtice aũt diuites ſunt qui pferunt de theſauro cordis ſui noua ⁊ vetera:que ſunt iceꝛta ⁊ occulta ſapientie diuine vtriuſqꝫ teſtamẽti.paupercula autẽ que eſt vt ego ⁊ mei ſimiles:qui mitto qd poſſuꝫ:⁊ deſidero qd nõ poſſum vobis ꝯplanare. Nam nõ quãtuꝫ vos audiſtis:ſꝫ ex q̃to cõſiderat deus. vnuſquiſqꝫ autẽ quadrantẽ poteſt offerre que eſt voluntas prompta : que dicitur quadrans: quia cuꝫ tribus conſiſtit.ſ.cogitatu:verbo:⁊ facto. Oꝫ dicit. ⌊ Totum victuꝫ ſuum miſit.⌋ hoc ſignificat : quia tota voluntas corpoꝛis in victu ꝯſiſtit. Unde dicit̃. Totus labor hoīs in ore ſuo eſt. THEO. Uel alr̃. Uidua iſta anima hoīs eſt:relinquẽs ſathanã cui fuerat adiuncta:que mittit in templi erario duo minuta:carneꝫ.ſ.⁊ mentẽ.carnẽ qdeꝫ per abſtinentiã.mentẽ ṽo per humilitatẽ:vt ſic audire valeat ꝙ totum victuꝫ ſuũ poſuit ⁊ ſacrũ fecit:nil de ſuo mũdo relinquẽs. BEDA. Allegorice aũt diuites qui in gaçophilaciuꝫ munera mittebãt iudeos de iuſtitia legis elatos deſignant. Uidua pauper:eccleſie ſimplicitateꝫ deſignat. pauper qdeꝫ:qꝛ ſpiritũ ſuperbie vel cõcupiſcẽtias tpaliũ abiecit. vidua ṽo:quia eius pro ea morteꝫ pertulit. Hec in gaçophilaciũ duo minuta mittit:quia dilectionẽ dei ⁊ proximi ſeu fidei ⁊ orationis munera defert:que cõſideratur pprie fragilitatis minuta : ſed merito pie intẽtionis accepta:cunctis ſuperbientib॰ iudeoꝛum operib॰ preſtant. Ex abundanti ſibi iudeus mittit in munera dei qui de iuſtitia ſua preſumit. Omnẽ aũt victum ſuũ in dei munera mittit eccleſia:quia omne qd viuit:non ſui meriti ſed diuini muneris eſſe intelligit.

A

Quid ſit gaçophilaciũ ⁊ vñ dicat̃.

Jo.8.

4.re.12

B

Myſtice. mat. 13. De॰ nõ cõſiderat q̃tũ:ſed ex q̃to ſibi offerat̃.

Eccle.6.

C

Cap. XIII.

Tex.1. Et cum egrederet̃ de templo ait illis vnus ex diſcipulis ſuis. Magiſter aſpice quales lapides : ⁊ quales ſtructure. Et rñdens ieſus ait illi. Uides has magnas edificationes: Non relinquetur

mat.24. Luc.21.

lapis ſuper lapidem qui non deſtruatur.

A ¶ BEDA. Quia fundata eccl'ia chri. Judea dignas ſue p̄fidie penas erat luitura: apte dñs poſt laudatā in paupere vidua deuotionē eccl'ie egredit̄ de tēplo: ruināq3 ei⁹ futuram atq3 edificia nūc admirāda: nō multo poſt ↄtēnenda eſſe p̄dixit. Vñ di. [Et cū egre. de tē. ait illi vn⁹ ex di. ſuis. Magiſter aſpi. q̄les la. ⁊ qua. ſtructure.] THEO. Q2.n. multa circa deſtructionē hierl'm dñs locut⁹ fuerat: diſcipuli ei⁹ mirabant̄ q̄ tā magna ⁊ pulchra edificia deſtrui deberēt: ⁊ pp̄ h̄ oſtēdunt ei tēpli decorē: qui nō ſoluz ait h̄ deſtruēda fore: ſed ⁊ q̄ in eis lapis ſup lapidez nō relinq̄ret̄. Vñ ſeq̄t̄. [Et rñdēs ieſus ait illi. Vides has oēs mag. edifica. Nō relin. la. ſu. lapi. qui nō deſtruat̄.] Sz diceret aliq̄ q̄ multe reliquie remāſerūt: vt chriz mendacē nitant̄ oſtēdere: ſed neq̄q̄ eſt hoc. Etſi. n. aliq̄ relīq̄e remāſiſſent: tñ vſq3 ad vltez ↄſūmationē nō relinquet̄ lapis ſup lapidē.

Adrian⁹ īp̄ato2 hie rułalem a fundamē tis euertit. Preterea narrat̄ q̄ helius adrian⁹ ciuitatez ⁊ templum a fundamēto euertit: ita q̄ v̄bū dñi qđ hic di̇ ſit impletum. BEDA. Diuinitus aūt p̄curatū eſt: vt patefacta per orbē fidei euāgelice gr̄a tēpluz ip̄z cū cerimonijs tolleret̄: ne q̄s

B forte paruulus in fide ſi videret illa p̄manere: q̄ a deo fūt inſtituta: paulatim a ſynceritate fidei: que eſt in chr̄o ieſu ad carnalez laberet̄ iudaiſmū. HIERO. Jn hoc ēt enumerat dñs diſcipulis cladē nouiſſimi tp̄is. i. deſtructionez tēpli cū plebe ⁊ lr̄a ſua: de q̄ lapis ſup lapidē nō relinquetur. i. teſtimonia p̄phaꝝ ſup eos in q̄ iudei reto2quebāt ea vt in eſdraz ⁊ ʒorobabel ⁊ machabeos. BEDA. Recedente etiā dño de tēplo oīa legis edificia ⁊ cōpoſitio mandatoꝝ ita deſtructa eſt vt nihil a iudeis ipleri poſſit: ⁊ capite ſublato: vniuerſa inter ſe membra cōpugnant.

Tex. 2. ¶ Et cū ſederet in monte oliuaꝝ ↄ̄ tēpluz iterrogabāt eū ſepatiz petr⁹ ⁊ iacob⁹ ⁊ ioānes ⁊ andreas. Dic nobis q̄ñ iſta fient: ⁊ qđ ſignuz erit
mat. 14. q̄ñ hec oīa icipiēt ↄſummari. Et rñdens ieſus
Luc. 21 cepit dicere illis. Videte ne quis vos ſeducat.
1. cori. 3. Multi. n. venient in noīe meo: dicentes q2 ego
Ephe. 5. ſuz: ⁊ multos ſeducēt. Cū audieritis aūt bella
Luc. 21 ⁊ opiones belloꝝ ne timueritis. Op3 eniz hec fieri: ſed nōdum finis. Exurget eniz gens ↄtra gentē: ⁊ regnum ſuper regnū: ⁊ erunt terremotus per loca ⁊ fames: initium doloꝝ hec.

A ¶ BEDA. Quia laudātib⁹ q̄buſdā edificatiōes tēpli dñs palaz rñderat h̄ eē oīa deſtruēda: diſcipuli ſecreto ip̄s ⁊ ſigna p̄dicte deſtructionis īterrogāt. Vñ di. [Et cuz ſederet in monte oli. ↄ̄ tē. inter. eū.] Sedet dñs in monte oliuaꝝ ↄ̄ tēpluz: cū de ruina ⁊ excidio tēpli diſputat: vt etiā ipſo corporis ſitu vbis q̄ loq̄t̄ cōſtruat: myſtice deſignās q̄ quiet⁹ manēs in ſctis: ſupboꝝ deteſtat̄ amētiā. Mons. n. oliueti fructiferaz deſignat ſctē eccl'ie celſitudinē. AVGV. Jnterrogātib⁹ aūt eū diſcipulis: ea rñdit dñs que iam ex illo tp̄e fuerāt ſecutura: ſiue de excidio hierl'm: vñ orta eſt ipſi⁹ interrogationis occaſio: ſiue de aduētu ſuo p̄ eccl'iā in qua vſq3 ad finē venire nō ceſſat. Jn ſuis. n. veniens agnoſcit̄: dū ei⁹ quotidie mēbra naſcunt̄: ſiue de ipſo fine in q̄ apparebit viuos iudicatur⁹ ⁊ mortuos. THEO. Sed anteq̄ eis ad interrogata rñdeat: mentē eoꝝ ↄfirmat vt nō ſeducant̄. Vñ ſeq̄t̄. [Et rñ. ieſus cepit di. il. Vide. ne q̄s vos ſeducat.] Hoc aūt dicit q2 incipiētib⁹ circa iudeā paſſionib⁹ inſurrexerūt q̄dā qui ſe doctores eſſe dicebāt. Vñ ſeq̄tur. [Multi. n. ve. in noīe meo di. q2 ego ſuz.] BEDA. Multi eniz imīnēte hieroſolymoꝝ excidio extitere q̄ ſe eē chr̄os dixerūt: tēpuſq3 libertatis iaz appropinquare. Multi etiā in eccleſia ipſis ēt tp̄ib⁹ ap'loꝝ hereſiarche p̄diere. Multi

Dē⁹ q̄ti⁹ in ſanctis manēs ſuperbos deteſtat.

etiā in noīe chri venere antechri: quoꝝ p̄mus eſt ſimon magus: cui ſicut in actib⁹ ap'loꝝ legimus auſcultabāt q̄ in ſamaria erāt dicētes. Hec eſt virtus dei que vocat̄ magna. Actu. 8.
Vñ ⁊ hic ſubdit̄. [Et mul. ſedu.] A tp̄e aūt dñice paſſionis mat. 27.
in pp'lo iudeoꝝ qui latronē ſeditioſuz elegerūt: ⁊ chriz ſaluatorē abiecerūt: nec hoſtiū: nec ſeditiōes ciuiū ceſſauerūt. Vñ ſequit̄. [Cū au. aūt bella ⁊ opi. bel. ne ti.] Sz his aduētantib⁹ ap'li ne terreant̄ ne hierl'm iudeāq3 deſerāt admonent̄: q2. vz. nō ſtatim finis: q̄n poti⁹ in quadrageſimū diſferēduz ſit annū. Et h̄ eſt qđ ſubdit̄. [Op3. n. hec fie. ſz nōdum finis.] i. deſolatio p̄uintie vltimūq3 vrbis ac templi excidiuz. Seq̄t̄. [Exurget aūt gens ↄ̄ gentē: ⁊ regnū ſup regnū.] THEO. Jdeſt romani ↄ̄ iudeos: qđ ioſeph⁹ narrat ante deſtructionē hierl'm factū. Cuz. n. gen⁹ iudeoꝝ tributū nō redderet: romani venerūt turbati: ſed quia tunc tp̄is romani miſericordes erāt: cepiſſent q̄dez eoꝝ ſpolia: nō fuiſſet tñ deſtructio hierl'm: ſed q̄ de⁹ ↄ̄ iudeos p̄liaretur: oſtēdit̄ per id qđ ſubdit̄. [Et erūt terremot⁹ p̄ loca ⁊ fames.] BEDA. Conſtat aūt hoc tp̄e iudaice ſeditiōis ad litterā cōtigiſſe. Poteſt v̄o regnuz ſuper regnū: ⁊ peſtilentia eoꝝ quoꝝ ſermo ſerpit vt cancer: ⁊ fames audiendi verbuz dei: ⁊ cōmotio vniuerſe terre: ⁊ a vera fide ſepara- 2. thi. 2.
tio in hereticis magis intelligi: qui contra ſeinuicez dimi- Amos
cantes: eccleſie victoriam faciunt.

C

¶ Videte aūt voſmetipſos: tradent eniz vos in Tex. 3.
cōcilijs ⁊ in ſynagogis vapulabitis: ⁊ añ p̄ſi- mat. 10.
des ⁊ reges ſtabitis pp̄ me in teſtimoniū illis. ⁊. 24.
Luc. 21
Et in oēs gentes p̄mū op3 p̄dicari euāgeliū. Joā. 16.
Et cū duxerint vos tradētes: nolite p̄cogitare 2. co2. 11
q̄d loquamini: ſed qđ datuz fuerit vobis in illa mat. 10.
hora id loquamini. Nō eniz vos eſtis loquen- Luc. 12
tes: ſed ſp̄ūſſctūs. Tradet aūt frater fratrem in ⁊. 21.
mortē: ⁊ pater filiū: ⁊ ↄſurgent filij in parētes: ⁊ morte afficient eos. Et eritis odio omnibus hoibus p̄pter nomen meū. Qui aūt ſuſtinue- mat. 10.
rit in finem hic ſaluus erit. ⁊. 14.

A ¶ BEDA. Quo merito hieroſolymis ac p̄uintie iudeoꝝ vniuerſe irrogāda tot fuerūt aduerſa dñs manifeſtat cum dicit. [Videte aūt voſmetipſos. Tradent. n. vos in cōci. ⁊ in ſyna. vap.] Ea q̄ppe iudaice gēti maxīa cā erat excidij: q̄ poſt occiſionē ſaluatoris noīs quoq3 ac fidei ei⁹ p̄cones impia crudelitate vexabāt. THEO. Conueniēter autez prepoſuit narrationē de his que circa ap'los erant: vt in p̄prijs tribulationib⁹ aliq̄lem ↄſolationē hēent ex cōib⁹ tribulationib⁹ ⁊ paſſionibus. Seq̄t̄. n. [Et añ re. ⁊ p̄e. ſta. pp̄ me: in teſti. illis.] Reges aūt ⁊ p̄ſides dicit: ſicut agrippaz: neronē: ⁊ herodez. Q2 aūt dicit. [Añ re. ⁊ p̄e. ſta. pro. me.] nō modicā eis ↄſolationē dedit: q2. ſ. p̄pter eū erāt paſſuri. Q2 aūt dicit. [Jn teſtimoniū illis] ſic intelligit̄. i. in p̄iudicium eoꝝ: vt. ſ. eſſent inexcuſabiles: q̄. ſ. ap'lis laborantib⁹ illi nō potuerunt veritati cōiungi. Deinde: vt crederent q̄ p̄pter tribulationes ⁊ pericula predicatio impediret̄: ſubdit. [Et in om. gen. primū op3 p̄dicari euā.] AVGV. de

Cū deſtructione iudeoꝝ fuit q̄ occiſo chr̄o etiā eius diſcipulos p̄ſequebant.

B con. euā. Mattheus addit. Et tūc veniet ↄſummatio. Sz mat. 24
hoc qđ marchus ait. Primū: ſignat vtiq3 anteq̄ veniat cōſummatio. BEDA. Hoc ita fuiſſe cōpletuz eccleſiaſtice teſtant̄ hyſtorie: in q̄b⁹ refert̄ q̄ ap'li oēs multo ante excidiū iudee p̄uintie ad predicāduz euāgeliuz toto orbe fuerunt diſperſi: excepto iacobo ʒebedei: ⁊ iacobo fratre dñi: qui in iudea pro verbo domini prius ſanguinem fuderāt. Quoniaz ergo nouerat dominus corda diſcipuloꝝ de ex-

cidio ac pditiõe ſue gentis eſſe cõtriſtanda: hoc eos ſolatio alleuat: vt noſſent ſibi etiã iudeis abiectis ſocios nõ deeſſe gaudij regniqʒ celeſtis: imo multo pl'es q̃ʒ de iudea perirent ex oĩbus toto orbe hoĩbus eſſe colligendos. GLO.

C Poterat ẽt alia ſollicitudo in diſcipulorum cordib⁹ oriri: qr eniʒ audierant ꝙ añ reges ⁊ preſides eſſent ducẽdi: ne dubitarẽt ꝙ ex defectu ppe ſcie ac facũdie ad rñdenduʒ inſufficiẽtes eſſent: dñs eos ꝯſolat̃ cũ ſubdit. [Et cũ dux. vos tra. no. pcogita. qd loq̃. ſed qḋ da. fu. vo. in illa ho. id loquamini.] BEDA. Cuʒ.n. pp̃ter chr̃m ducimur ad iudices: voluntatẽ tñ noſtrã pro chr̃o debemus offerre. Ceterum ipſe chr̃s q̃ntũ in nobis habitat loq̃t: ⁊ ſpũſſancti in rñdendo gr̃a dabit̃. Uñ ſeq̃t̃. [Nõ.n. vos eſtis lo. ſed ſpũſſcũs.] THEO. Predicit etiã eis qḋ erat grauius: ꝙ. ſ. a propinquis pſecutionẽ patient̃. Uñ ſeq̃t̃. [Tradet aũt frater fra. in mor. ⁊ pater fi. ⁊ ꝯſur. fi. in parẽtes: ⁊ mor. afficient eos.]

D BEDA. Hoc in perſecutionib⁹ fieri crebro vidimus: nec vllus eſt inter eos fidus affectus: quorum diuerſa fides eſt. THEO. Hoc autẽ dicit: vt audito hoc pparent ſe vt pſecutiões ⁊ mala patiẽtius ſuſtinerẽt. Deinde ꝯſolationẽ inducit dicẽs. [Et eritis odio oĩb⁹ hoĩb⁹ pp nomẽ meũ.] Cũ eniʒ habeamur odio pp chr̃ʒ: cã eſt ſufficiẽs patiẽter perſecutiões ſuſtinẽdi: nõ.n. martyrẽ facit pena: ſed cã. Sʒ in

Martyrẽ facit cã nõ pena. hoc etiã qḋ ſeq̃t̃. [Qui aũt ſuſti. in fi. hic ſalu⁹ erit.] Et non modica ꝯſolatio eſſe videt̃ inter perſecutiones.

Tex. 4. Cuʒ aũt videritis abominationẽ deſolatiõis ſtantẽ vbi nõ debet: qui legit intelligat: tũc qui in iudea ſunt fugiãt in montes: ⁊ qui ſup tectũ nõ deſcendat in domũ: nec introeat vt tollat qd de domo ſua: ⁊ q in agro erit nõ reuertat̃ retro tollere veſtimẽtũ ſuũ. Ueh aũt p̃gnãtib⁹ ⁊ nutriẽtib⁹ in illis dieb⁹. Orate ergo: vt hyeme nõ

mat. 24. fiant. Erũt eniʒ dies illi tribulatiõis tales: qua-

Luc. 21. les nõ fuerunt ab initio creature: quaʒ condidit

mat. 24. de⁹ vſqʒ nũc: neqʒ fient. Et niſi breuiaſſet dñs

mat. 21. dies: non fuiſſet ſalua omnis caro. Sed pp̃ter electos quos elegit breuiauit dies.

A GLO. Premiſſis his que añ excidiuʒ ciuitatis erãt futura nũc dñs pdicit ea que circa ipſaʒ ciuitatis deſtructionem cõtigerũt dicẽs. [Cuʒ ãt vide. abomi. deſo. ſtantẽ vbi nõ oʒ: qui legit itelligat.] AVGV. de cõ. euã. Mathe⁹

mat. 24 dicit. Stantẽ in loco ſcõ. in hac aũt mutatiõe v̾bi marcus expoſuit eãdẽ ſniaʒ. Idea qppe. [Ubi nõ debet.] ſ. in loco ſcõ: vbi nõ oʒ. BEDA. Qñ ãt ad itelligẽtiã pu̾ocamur myſticũ mõſtrat̃ eẽ qḋ dcm̃ eſt. Põt autẽʒ ſimplr̃ aut de antechr̃o accipi: aut de imagine ceſaris: quã pilat⁹ poſuit in tẽplo: aut de adriani equeſtri ſtatua que in ipſo ſcõ ſctõrum loco multo tp̃e ſtetit. Abominatio quoqʒ ſm̃ vetereʒ ſcripturã idoluʒ nũcupat̃: ⁊ idcirco addidit. Deſolatiõis: ꝙ in deſolato tẽplo: atqʒ deſerto idoluʒ poſitum ſit. THEO.

Imago adriani equeſtris fuit lõgo tp̃e i ſcõ ſctõrum.

B Uel abominationẽ deſolationis dicit igreſſuʒ hoſtiũ in ciuitatẽ p violẽtiã. AVGV. ad eſichiũ. Lucas v̾o vt oſtẽ-

Luc. 21. deret tũc factã fuiſſe abominationẽ deſolationis: aut expugnationẽ hierl'm hoc eodeʒ loco dñi v̾ba cõmemorat. Cuʒ videritis circũdari ab exercitu hierl'ʒ: tũc ſcitote qr appropinquauit deſolatio ei⁹. Seq̃t̃. [Tunc qui in iudea ſunt: fu. in montes.] BEDA. Hec iuxta lr̃aʒ ſcã eſſe ꝯſtat: cuʒ appropinquãte romano bello: ⁊ exterminio iudaice gẽtis: oraculo admoniti oẽs qui erãt in pu̾intia chr̃iani: longius diſceſſerũt vt eccl'iaſtica narrat hyſtoria: ⁊ trãs iordanem ſecedẽtes: manebãt ad tẽpus in ciuitate Pella ſub tutela

Act. 26. agrippe regis iudeorum: cui⁹ in actib⁹ aplorum mẽtio eſt: q cuʒ ea que ſibi obtẽperare volebat pte iudeorum: ſemp imperio romanorum ſubdit⁹ agebat. THEO. Bñ aũt dixit. [Qui

C in iudea ſunt] qa apl'i in iudea adhuc nõ erãt: ſʒ añ preliuʒ fugati ſunt a hierl'm. GLO. Uel magis ipſi exierũt: ſpũ ducti diuino. Seq̃t̃. [Et q ſup tectũ: nõ deſcẽ. in do. nec itro. vt tol. qd de do. ſua.] Deſiderabile.n. erit etiã nudo corpe de tãta tribulatiõe ſaluari. Seq̃t̃. [Ueh autẽ preg. ⁊ nutri. in illis dieb⁹.] BEDA. Quarum. ſ. vel veteri vel manus filiorum ſarcina pregrauate fuge nec̃itatẽ nõ minime ipediẽt. THEO. Mihi aũt vi' ꝙ filiorum eſuʒ in his oſtẽdat: nam fame ⁊ peſtilentia afflicti manus filijs iniecerũt. GLO. Poſtq̃ʒ aũt fecerat mẽtionẽ de duplici impedimẽto fuge: ꝙ. ſ. poſſet eẽ vel ex cupiditate rerum aſportãdarum: vel ex deportatiõe natorum: tãgit tertiũ ipedimentũ: qḋ. ſ. eſt ex parte tp̃is dicẽs. [Orate ḡ vt hyeme nõ fiant.] THEO. Ne. ſ.

D ex difficultate tp̃is ipediant̃ q fugere cupiũt. Cãʒ ãt tante nec̃itatis ad effugiẽduʒ ꝯueniẽter aſſignat cũ dicit. [Erunt eniʒ in dieb⁹ illis tribula. ta. qua. nõ fue. ab initio crea. quã cõdi. de⁹ vſqʒ nũc: neqʒ fient.] AVGV. ad eſichiũ. Joſephus eniʒ q iudaicas ſcripſit hyſtorias: talia m'lta dicit illi

Talis tribulatio ñ fuit q̃lis i euerſione hierl'm. pp̃lo tũc accidiſſe: vt vix credibilia videant̃. Uñ nõ immerito dictũ eſt taleʒ tribulationẽ nec fuiſſe a creature initio nec futuraʒ. Sed etſi tp̃e antechr̃i talis aut maior forſitan erit: intelligẽduʒ eſt de illo pp̃lo dictũ: ꝙ eis talis amplius futura non erit. Si.n. antechr̃m illi p̃mi ⁊ p̃cipui recepturi ſunt factur⁹ eſt tũc idẽ pp̃ls tribulationẽ pot'⁹ q̃ʒ paſſur⁹. BEDA. Hoc aũt ſoluʒ eſt in tãtis malis refugiũ: vt deus q dat virtutẽ patiẽdi: breuiet potentiã pſequẽdi. Uñ ſeq̃t̃.

E [Et niſi breui. do. di. ⁊c.] THEO. Ideſt niſi in breui ſpatio bellũ romanorum fuiſſet [non fuiſ. ſal. oĩs caro.] i. nullus euaſiſſet iude⁹. [Sʒ pp electos q̃s elegit.] i. pp iudeos credentes: aut in poſterum credituros [breuiauit dies.] i. cito belluʒ eſt terminatũ. Naʒ p̃ſciebat de⁹ ꝙ multi poſt deſolationẽ ciuitatis crederent iudeorum: hui⁹ gr̃a eorum genus ex toto deſtrui nõ pmiſit. AVGV. ad eſichiũ. Quidã autẽ

Dies mali nõ ſunt ſed que in ipſis fiũt. cõueniẽti⁹ intellexiſſe mihi vident̃ mala ipſa ſignata noĩe dierum: ſicut dicti ſunt dies mali in alijs ſcripture diuine locis. Neqʒ.n. dies ipſi mali ſunt: ſed ea que fiunt in eis. Ipſa ḡ dicta ſunt breuiari: vt deo donãte tolerantiã min⁹ ſentirẽt: ac ſic que magna eſſent: breuia fierent. BEDA. Uel alr̃.

F Hec que dicit ab illo loco. Erũt dies tribulationis: tp̃ibus antechr̃i ppe ꝯgruũt: qñ nõ ſolũ tormẽta crebriora ⁊ acerbiora q̃ʒ p̃us ꝯſueuerãt ingerẽda ſunt fidelib⁹: ſʒ qḋ grauius eſt ſignorum quoqʒ opatio eos qui tormẽta ingerũt comitabit̃. Hec ãt tribulatio q̃nto ceteris que p̃ceſſere preſſurarum pondere grauior fuit: tanto eſt tp̃is breuitate moderatior futura. Nãqʒ tribus annis ⁊ dimidio q̃ntũ de pphetia danielis ⁊ apocalypſi ioãnis cõijci põt: eccl'ia: per orbẽ impu-

Apo. 11. gnãda eſſe credit̃. Juxta v̾o ſenſus ſpũales: cũ viderimus abominationẽ deſolationis ſtare vbi nõ debet: hoc eſt hereſes ⁊ flagitia regnare iter eos qui celeſtib⁹ myſterijs videbant̃ eſſe ꝯſecrati: tunc quicũqʒ in iudea: hoc eſt in ꝯfeſſione vere fidei perſiſtimus: tanto altius virtutuʒ culmen debemus aſcẽdere: q̃ʒto plures ampla vitiorum itinera ſequi videm⁹. HIERO. Fuga eniʒ in montes eſt: vt nõ deſcẽdat ad ima qui aſcẽdit ad alta. BEDA. Tunc qui ſuper tectũ eſt: hoc eſt qui excedẽs aĩo carnalia ſcã tanq̃ʒ in aura libera ſpũaliter viuit: ne deſcẽdat ad infimos actus priſtine cõuerſatiõis: neqʒ ea que reliquerat mũdi: carni ſue deſideria repetat. Domus nãqʒ noſtra vel mũdus h̃: vel ipſa in qua degimus noſtra intelligenda eſt caro. HIERO.

Uñ videmus plures male viuet̃ nos debemus v̾tutũ culmen aſcẽdere.

Dicit.n. Orate vt hyeme nõ fiat fuga veſtra vl' ſabbato. ſ. ne finiant̃ fructus noſtri operis cum fine tp̃is: hyeme eniʒ

G finit̃ fructus: ſabbato v̾o tempus. BEDA. Si autẽʒ de conſummatione mundi intelligat̃ hec precipi: vt nõ refri-

geſcat fides nr̃a ⁊ in chr̃z charitas: neqꝫ vt ocioſi in opere
dei torpeamus virtutuz ſabbato. THEO. Opꝫ ēt nos a
pctō fugere cuꝫ feruore: ⁊ nō frigide ⁊ quiete. HIERO.
Tribulatio aūt erit ingēs ⁊ dies breues ꝓpter electos: ne
molitia huius tp̄is mutet intellectum eoꝝ.

Tex.5. ❡ Et tunc ſiqs vobis dixerit. Ecce hic eſt chr̃s:
ecce illic: ne credideritis. Exurgēt enīꝫ pſeudo
chr̄i ⁊ pſeudoprophe: ⁊ dabūt ſigna ⁊ ꝓdigia
ad ſeducēdos ſi fieri pōt etiam electos. Vos ḡ
videte. Ecce predixi vobis oīa. Sꝫ in illis die-
bus poſt tribulationē illam ſol cōtenebrabit̄: ⁊
Joel.2. luna nō dabit ſplendorēꝫ ſuū. Et ſtelle celi erūt
mat.24. decidentes: ⁊ virtutes que in celis ſunt moue-
bunt̄. Et tunc videbūt filiuꝫ hoīs venientēꝫ in
nubib⁹ cū virtute multa ⁊ glīa. Et tunc mittet
angelos ſuos: ⁊ ꝯgregabit electos ſuos a q̄tuor
vētis a ſummo terre vſqꝫ ad ſummū celi.

A ❡ THEO. Poſtq̄ꝫ ea que ad hierl'm ptinebāt dn̄s cōple
uit: nūc de aduētu loqt̄ antechr̄i dicēs. [Et tunc ſiqs vobis
dixerit: ecce hic eſt chr̄s: ecce illic: ne credideritis.] Hoc āt
q̄ dicit [Tunc] nō ſic intelligas. i. ſtatiꝫ cū cōpleta fuerit
Mat.3. ſupradicta circa hierl'm: ſicut ⁊ matthe⁹ poſt chr̄i gn̄onem
dicit. In dieb⁹ illis venit ioānes: nūqd imediate poſt chr̄i
natiuitatē: nō: ſed indeterminate vel indiſtincte: ſic ⁊ in h
loco [Tunc] accipi pōt: nō. ſ. qn̄ hierl'm deſolabit̄: ſꝫ circa
tp̄s aduent⁹ antechr̄i. Sequit̄. [Exurgent. n. pſeudochr̄i: ⁊
pſeu. ꝓphe. ⁊ da. ſi. ⁊ pro. ad ſe. ſi fieri pōt etiam electos.]
Multi. n. chr̄i nomē ſuſcipiēt: ita etiā vt fideles ſeducant.
In fine mūdi ſoluet̄ ſathanas ⁊ antichr̄s mirabilia mendaciter operabitur AVGV. 20⁰ de ciui. dei. Soluet̄. n. tunc ſathanas: ⁊ per
antechriꝫ in oī v̄tute ſua mirabilr̄ gdēꝫ ſed mēdaciter ope-
rabit̄. Solet aūt ambigi: vtruꝫ ꝓpterea dicta ſint ab aplo
ſigna ⁊ prodigia mendacij: qm̄ mortales ſenſus per phan-
taſmata decepturꝰ eſt: vt qd̄ nō facit: facē videat̄: an q̄ illa
ipſa ēt ſi erūt vera ꝓdigia: ad mēdacia ptrahēt credituros
non ea potuiſſe niſi diuinit⁹ fieri: v̄tutē diaboli neſcientes:
maxīe qn̄ tantā: q̄tā nūq̄ꝫ habuit acceperit ptātēꝫ: ſed pp
qd̄lꝫ boꝝ dictū ſit ſeducent̄ eis ſignis atqꝫ ꝓdigijs qui ſe-
duci merebunt̄. GREGO. ſup Eze. Cur aūt ſub dubita
tiōe dr̄. [Si fieri pōt.] Cū qd futurū ſit a dn̄o p̄ſciat̄. Unū
ꝟo ex duob⁹ eſt: q̄ ſi electi ſūt fieri nō pōt. ſi aūt fieri pōt:
electi nō ſunt. Iſta ḡ dn̄ici ſmonis dubitatio in electis ex-
primit trepidationē mētis: quos ⁊ electos noīat: q̄ cernit
q̄ in fide ⁊ bono ope pſiſtent: q̄ g electi ſūt ad pſiſtēduꝫ: p
ſigna p̄dicatoꝝ antechr̄i tentabunt̄ ad cadēdū. BEDA.
B Quidā aūt h ad captiuitatis iudaice tp̄s referūt: vbi mlt̄i
chr̄os ſe eſſe dicētes deceptas poſt ſe cateruas ꝓpli trahe-
bāt: ſꝫ in illa ciuitatis obſidione nullus erat fidelis ad quē
diua exhortatio ne falſos magros ſequeret̄ fieri deberet.
Primus hereticꝰ fuit ſimon magus: extremus ꝟo erit antechr̄s. Un̄ meli⁹ de hereticis accipiēduꝫ eſt: q ꝯ eccl'iā venientes
chr̄os ſe eē mētirent̄: quoꝝ p̄m⁹ ſimon magus fuit: extre-
mus aūt ille maior ceteris eſt antechrs. Seqt̄. [Vos ḡ vi.
ec. pre. vo. oīa.] AVGV. ad plebē hippo. Nō. n. ſolū bo-
na q̄ ſctis ⁊ fidelib⁹ ſuis eſt redditurꝰ veꝝ ēt mala qb⁹ erat
hic mūdus abūdaturꝰ: ante p̄dixit vt bona poſt ſeculi fineꝫ
ſecutura certiores expectarem⁹: qm̄ mala ſilr̄ p̄nūciata an̄
ſeculi finē p̄cedētia ſentirem⁹. THEO. Poſt antechr̄i āt
aduētuꝫ alterabit̄ ⁊ mutabit̄ machina mūdialis obſcura-
tis ſiderib⁹: ꝓpter abūdātiā claritatis chr̄i. Un̄ ſeqt̄. [Sꝫ
in dieb⁹ illis poſt tribulationē illā ſol. ꝯte. ⁊ lu. nō da. ſplē.
C ſu. ⁊ ſtel. ce. erunt deci.] BEDA. Sidera. n. in die iudicij
videbunt̄ obſcura: nō diminutiōe ſue lucis accidēte ſꝫ ſu-
peruenīēte claritate veri lumis: h eſt ſummi iudicis: q̄uis
nil ꝓhibeat itelligi veraciter ſoleꝫ tūc ⁊ lunā cū ſideribus
ceteris ad tp̄s ſui lumine p̄uari: q̄uo de ſole factū ꝯſtat tp̄e
dn̄ice paſſiōis. Ceteꝝ pacto die iudicij cū fuerit celū nouū Luc.23.
⁊ terra noua: tūc fiet qd̄ Iſa. dicit. Erit lux lune ſicut lux ſo Iſa.66.
lis: ⁊ lux ſolis ſeptēpliciter. Seqt̄. [Et vir. q̄ ſūt in celo mo- Iſa.30.
uebunt̄. THEO. Ideſt v̄tutes angelice ſtupebūt tanta
magnalia vidētes fieri: ⁊ coꝝ iudicari ꝯſeruos. BEDA.
Quid mirū hoīes ad h iudiciū ꝯturbari: cui⁹ aſpectū ⁊ ip̄e
angelice tremūt ptātes? Quid faciūt ibi tabule qn̄ tremūt
colūne? Quid virgula deſerti patit̄: cū cedrus paradiſi cō Job.26
cutit̄? HIERO. Ul' alr̄. [Sol obtenebrabit̄] ad gelida D
corda vt hyeme. [Et luna nō dabit ſplendorēꝫ ſuū] ſerena
a tēpeſtate diſſenſionū. [Et ſtelle celi erūt decidētes] in lu
mine qn̄ pene deerit ſemē habrae: cui ſunt ſimilāte. [Et vir
tutes q̄ ſunt in celis mouebunt̄] ad irā vindicte qn̄ mittet̄
a filio hoīs veniēte: de cui⁹ aduētu ſubdit̄. [Et tūc vi. fi. ho.
ve. in nu. cuꝫ v̄tu. mag. ⁊ glīa] qui. ſ. p̄us ſic pluuia in vellus
gedeon deſcēdit cū humilitate. AVGV. ad eſichiū. Quia Iudi.6.
eniꝫ dcm̄ eſt aplis ab angelis. Sic veniet q̄uo vidiſtis euꝫ Act.1.
euntē in celuꝫ: merito credēdus eſt nō ſoluꝫ in eodē corpe
veꝝ ēt in nube vēturꝰ: qm̄ ſic veniet ſicͭ abijt: ⁊ nubes ſuſce
pit eū abeuntē. THEO. Videbūt aūt dn̄m tanq̄ꝫ filiuꝫ E
hoīs. ſ. in corpe: qd̄. n. vī corp⁹ eſt. AVGV. p̄ de tri. Viſio Mat.5.
quippe filij hoīs exhibebit̄ ēt malis: naꝫ viſio forme dei nō viſio chr̄i in forma humana i iudicio etiā malis exhibebit̄.
niſi mūdis corde: q̄ ipſi deū videbūt. Et q̄ filiū dei ſꝫ id
qd̄ in forma dei eq̄lis eſt pr̄i: iniqui videre nō pn̄t: opꝫ aūt
vt iudicē viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ corā quo iudicabūt̄ ⁊ iuſti vi-
deant ⁊ iniqui: iō oportebat vt fili⁹ hoīs acciperet iudiciariā
ptātēꝫ: de cui⁹ executiōe mox ſubdit̄. [Et tūc mittet ange-
los ſuos.] THEO. Vide q̄ chr̄s ieſus mittit angelos ſicͭ
⁊ pr̄. Ubi ḡ ſunt q dn̄t q̄ pr̄i nō eſt eq̄lis? Egredient̄ nāqꝫ
angeli cōgregare fideles electos: vt in aera rapti obuiant
ieſu chr̄o. Un̄ ſequit̄. [Et cōgre. elec. ſuos a q̄tuor ventis.]
BEDA. A q̄tuor aūt vētis a q̄tuor mūdi ptib⁹: dicit: oriē-
te: occidēte: aquilone: ⁊ auſtro. Et ne quiſq̄ꝫ putaret a q̄tuor
ſolūmō plagis terre: ⁊ nō poti⁹ a cunctis ei⁹ finib⁹ ſimul ⁊
⁊ mediterraneis regionib⁹ electos eſſe cōgregandos apte
ſubiunxit. [A ſūmo terre vſqꝫ ad ſummū celi.] i. ab extre-
mis terre finib⁹ vſqꝫ ad vltios terminos eius: vbi longe
aſpectātib⁹ circulus celi terre finib⁹ inſidere vr̄. Nullus ḡ
in die illa remanebit elect⁹: qui nō veniēti ad iudiciū dn̄o
in aera occurrat. Ueniunt ad iudiciū ⁊ reprobi: vt peracto he.9.
iudicio diſſipent̄ ⁊ pereant a facie dei.

❡ A ficu aūt diſcite parabolaꝫ. Cuꝫ iam ramus Tex.7.
eius tener fuerit ⁊ nata fuerint folia: cognoſci- mat.24.
tis q̄a in ꝓximo ſit eſtas. Sic ⁊ vos cuꝫ vide- Luc.21
ritis hec fieri: ſcitote q̄ in proximo ſit in oſtijs.
Amen dico vobis qm̄ non tranſibit generatio
hec: donec oīa iſta fiāt. Celuꝫ ⁊ terra trāſibūt:
verba auteꝫ mea non tranſient.

❡ BEDA. Sub exēplo arboris docuit dn̄s ꝯſūmationis A
exēpluꝫ dicēs. [A ficu aūt diſcite parabolaꝫ. Cuꝫ iaꝫ ra. e⁹
te. fue. ⁊ na. fue. folia. cog. q̄ in ꝓximo ſit eſtas. Sic ⁊ vos
cū vi. hec fi. ſci. q̄ in prox. ſit in oſtijs.] THEO. q. d. Si-
cut cum ficui naſcunt̄ folia ſtatim eſt eſtas: ſic ⁊ poſt angu Poſt anguſtias antichr̄i ſtatim veniet iudiciū.
ſtias antechriſti ſtatim nullo ſequente medio: chr̄i erit ad-
uentus. g eſtas erit iuſtis ex hyeme: peccatorib⁹ ꝟo hyems
ex eſtate. AVGV. ad eſichiū. Uel aliter. Oīa que a trib⁹
euangeliſtis dicta ſunt de domini aduētu: diligētius inter
ſe collata atqꝫ diſcuſſa fortaſſe inueniunt̄ ad hoc ptinere:
qd̄ quotidie venit in corpe ſuo qd̄ eſt eccleſia: exceptis his
locis vbi ille aduētus vltimus ita ꝓmittit̄: vt ꝓpinq̄re di-
cat̄: ⁊ q̄ in vltio ſermonis ſꝫ mattheū ipſe aduēt⁹ euidēter

mat.25. exprimit:vbi di. Cum vene. fi.ho.in ma. ſua. Quid.n.eſt.
[Cuz videritis h fieri] niſi ea q̃ ſupra dixit in qb⁹ eſt ẽt id
qd ait. Et tũc videbũt filiũ hoĩs veniẽtem in nubib⁹. Non
itaqz tũc erit finis:ſz tunc erit in pxĩo:an dcm̃ eſt nõ oĩa q̃
ſupra cõmemorata ſunt eẽ intelligẽda:ſz aliq̃ eoꝝ:hoc.vz.
excepto qd dcm̃ eſt. Et tũc vide.fi.ho.veniẽtẽ. Ipſe gppe
mat.24 finis erit:nõ tũc pxim⁹ erit:ſz matthe⁹ apuit nullis excep-
Ibi.8. tis eẽ accipiẽduz dicẽs. [Cuz vide.h oĩa:ſcitote qz ppe eſt
in ianuis.] Intelligit̃ g̃ qd ſupra dcm̃ eſt ſic. Et mittet an-
gelos ſuos de q̃tuor mũdi ptib⁹.i.de toto orbe terrarũ cõ-
gregabit electos ſuos:q̃ tota hora nouiſſima facit veniens
in ſuis mẽbris tanq̃ in nubib⁹. BEDA. Põt ãt h fructi-
ficatio fici myſtice itelligi ſup ſtatu ſynagoge:q̃ veniẽte ad
ſe dño qz fructũ iuſtitie nõ hẽbat in eis g tũc icreduli erãt:
Ro.11. eterna ſterilitate dãnata eſt. Sz qm̃ dixit apl's q cũ pleni-
tudo gẽtiũ itrauerit:oĩs iſrael ſalu⁹ erit. Quid eſt h: niſi q
diu ſterilis arbor fici fructũ quẽ negauerat reddet:qd vbi
factũ fuerit eſtatez vere pacis eſſe in pximo nõ ambiges.
B HIERO. Uel folia fici nata v̓ba ſũt pñtia: eſtas pxima
dies eſt iudicij in q̃ vnaqueqz arbor manifeſtabit q̃ intus
habuit:ariduz ad cõburẽduz: an viride ad plantãduz cuz
ligno vite. Seqt̃. [Amen di. vo.qm̃ nõ trãſi. gene.h:donec
oĩa fiãt.] BEDA. Noĩe gñõnis aũt oẽ hoĩuz ſigt̃ genus:
aut ſpãl'r iudeoꝝ. THEO. Uel al'r. [Nõ trãſi.ge.h.] ſcz
chr̃ianoꝝ donec oĩa fiãt:q̃ circa hierl'm ⁊ antichr̃i aduẽtuz
dcã ſũt. Nõ.n.dicit gñõnẽ apl'oꝝ:qz maior pars apl'oꝝ nõ
puenit vſqz ad hierl'm ↄſumationẽ. Dicit autẽ h de gñõne
chr̃ianoꝝ:volẽs diſcipl'os ↄſolari ne crederẽt q illis tpib⁹
Dño idel-
ligat celũ
⁊ terrã trã-
ſire.
fides deficeret. Prius.n.elemẽta imobilia deficiẽt q̃ v̓ba
chr̃i. Uñ ſubdit̃. [Celuz ⁊ terra trãſibũt:v̓ba aũt mea non
trãſiẽt.] BEDA. Celuz qd trãſibit nõ ethereũ ſiue ſide-
reũ:ſed aereũ itelligẽ debem⁹. Quocũqz.n.puenire potuit
2.pe.3. aqua diluuij:eo iuxta beati petri ſniaz ignis iudicij perue-
niet. Trãſient aũt celuz ⁊ terra per eã quã nũc hñt imagi-
nem:attamẽ per eſſentiaz ſine fine ſubſiſtent.

Tex.7. ¶ De die aũt illo vel hora nemo ſcit:neqz ange-
mat.24 li in celo:neqz fili⁹:niſi pater. Uidete:vigilate:
Luc.16. ⁊ orate. Neſcitis eniz quãdo temp⁹ ſit. Sicut
mat.25. homo qui peregre pfectus reliquit domũ ſuaz
Luc.19. ⁊ dedit ſeruis ſuis ptãtez cuiuſqz opis: ⁊ iani-
mat.24 tori precepit vt vigilet. Uigilate ergo. Neſcitis
Luc.21. eniz qñ dñs dom⁹ veniat:ſero:an media nocte:
an galli cantu:an mane:ne cum venerit repente
inueniat vos dormientes. Quod autem vobis
dico:omnibus dico. Uigilate.

A ¶ THEO. Uolẽs dñs diſcipl'os ipedire ab iterrogatiõe
illi⁹ diei ⁊ hore dixit. [De die ãt illo ⁊ hora ne.ſcit:neqz an.
in ce,ne.fi.niſi pi.] Si.n.dixiſſet:qz ſcio:tñ nolo vobis reue
lare:ipſos nõ modicũ ↄtriſtaſſet. Nunc v̓o ſapiẽtius egit:⁊
ipſos excludit ab hᷓ iterrogatiõe:ne ei moleſti fierẽt in h
q dixit. [Neqz angeli ſciũt neqz ego.] AVGV.9° de tri.
Dño idel-
ligat chr̃z
ignoraſſe
diem iudi-
cij.
Ignoratio ãt diei atqz hore obijcit̃ vnigenito deo:vt deus
ex deo nat⁹ nõ ſit in ea nãe pfectiõe q̃ de⁹ eſt. Sz ꝓᵐ ſenſu
cõis iudicij ſentiẽduz eſt:an credibile eẽ poſſit vt aliqd ex
oĩb⁹ neſciat:q oĩb⁹ ad id qd ſũt atqz erũt auctor ẽ. Quo.n.
ex ei⁹ nãe ſciaz eſt p quã ⁊ in q̃ id qd efficiẽduz ſit ↄtinet̃:
Hãc aũt ille diẽ ignorat q̃ aduẽt⁹ ſui dies eſt hũane nãe qd
agẽ diffiniũt:q̃tũ in ſe eſt pſciunt: ⁊ ſeqt̃ gerẽdoꝝ cognitio
voluntatẽ agẽdi. Quo g̃ dñs gl'ie aduẽtus ſui ignorata die
nãe eẽ impfecte credit̃:q̃ ⁊ nccitatẽ hẽat aduenĩẽdi: ⁊ ſciaz
aduẽt⁹ ſui nõ adepta ſit:? Iaz v̓o q̃ta ipietatis gemiat̃ occa
ſio:ſi deo pñi deputabit̃ indignitatis affect⁹:ſi ei ademerit

hitudinis cognez cui mortis induxerit preſciaz:q ſi in eo
oẽs ſcie theſauri ſunt:diẽ hũc nõ ignorat:ſz meminiſſe nos
cõuenit occultos in eo ſcie theſauros eẽ. Ignoratio igit̃ ei⁹ Col.2.
eſt ſm q theſauri ſcie in eo latent. In oĩb⁹.n.que de⁹ igno-
rare ſe logt̃ ignoratiõe nõ detinet̃:ſz aut tp̃s eſt nõ loquẽ-
di aut diſpẽſatio nõ agẽdi. Si aũt tũc cognouiſſe deus di: Gen.18.
q habraã cũ amauerit cũ h nõ celauit habrae: neceſſe eſt Gen.22.
⁊ vt pater ob id diem ſcire dicat̃:qz nõ celauerit filio. Si
itaqz diez filius neſcit:ſacr̃m eſt vt taceat:e cõtrario pater
ſolus oſtẽdit̃ ſcire:qz nõ tacet. Abſit aũt corporaliũ muta-
tionũ nouitates in pñe ⁊ filio exiſtimari. Deniqz ne p infir-
mitatẽ ignorare dicat̃ ↄtinuo ſubiecit. [Uidete:vigilate ⁊
orate.ne ſcitis eniz qñ tp̃s ſit.] HIERO. Uigilia.n.opus
eſt mẽtis ante mortẽ corpis. THEO. Docet aũt vigila-
re ⁊ orare:duo h. Multi nãqz vigilamus:ſz noctes ducen-
tes in prauitates. Ad h aũt ↄſt̃er ſilitudinẽ inducit dicẽs.
[Sicut hõ qui pe.pfec.re.do.ſu.⁊ de.ſer.ſu.po.cu.op.⁊ ia.
pcc.vt vigilet. BEDA. Hõ qui pegre pfect⁹ reliquit do
muz ſuã chr̃s eſt:q ad pñez poſt reſurrectionẽ victor aſcẽ-
dens:eccleſiã corpal'r reliquit:quã tñ nũq̃ diuine pñtie pre-
ſidio deſtituit. GREGO. in ho. Carnis etenim loc⁹ ppe
terra eſt:que velut ad peregrinãduz ducta eſt:cũ per redẽ-
ptorẽ nr̃m eſt in celis collocata. Dedit ãt ſeruis ſuis ptãtez
cuiuſqz opis:qz fidelib⁹ ſuis cõceſſa ſctiſpũs gr̃a:facultatẽ
tribuit bonis opib⁹ ſeruiẽdi. Ianitori q̃z pcepit vt vigila-
ret:qz ordini paſtoꝝ cõmiſſe ſibi eccl'ie curã iubet impen-
dere. Nõ ſolũ ãt rectores eccl'ie:ſz oẽs vigilare pcipimur: Oẽs vigi-
lantes eſſe
debem⁹: ⁊
cordis ia-
nuas cu-
ſtodire.
ianuas cordiũ cuſtodiẽtes:ne antiq hoſtis mala ſuggeſtio
ſubintret:ne nos dñs dormientes inueniat. Uñ ex hac ſili-
tudine cõcludens ſubdit. [Uigilate g̃ neſcitis eniz qñ dñs
ve.ſero:an me.no.an gal.can.an ma.ne cũ vene.re. inue.vos
dormiẽtes.] HIERO. Nã qui dormit:nõ corpa vera ſz
phãtaſmata intẽdit ⁊ vacu⁹ vigilat de his q̃ viderat:ſic ni-
mirũ ſũt g quos mũdi amor rapit in vita deſerũt poſt vi-
taz qd ſomniabãt pro certo. THEO. Uide aũt quia nõ C
dixit. Neſcio qñ tp̃s erit:ſed neſcitis. Propter h.n.hoc oc-
cultauit:qz nobis expediebat. Nam ſi nũc ignorãtes finez
nõ curam⁹ qd facerem⁹ ſi finẽ ſciremus:? Malitias nãqz
nr̃as differremus vſqz ad vltimũ. Attẽdamus ẽt dictiões: Rõnabil'r
de⁹ finem
nr̃z voluit
eſſe incog-
nitum.
ſero nãqz finis exiſtit: cum quis moritur ſenectute.media
nocte:cuz quis moritur in medio iuuẽtutis. galli cantu v̓o:
cuz ratio cõplet̃ in nob. Cum eniz incipit puer ſm rõnem
viuere:tũc gallus in eo vociferat̃ excitãs a ſomno ſenſua-
litatis.mane ãt puerilis eſt etas. Opz.n.oẽs iſtos finẽ pſci-
re:nã ⁊ puero cauẽdũ ne ibaptiȥat⁹ ptrãſeat. HIERO. D
Hoc aũt fine ↄcludit ſmonẽ:vt cõe oĩuz pceptũ nouiſſimi
p pmos audiãt. Uñ ſubdit. [Qd aũt vo.di.oĩb⁹ dico:vig.]
AVGV. ad eſichiũ. Non ſoluz.n.illis dixit qb⁹ tunc au-
diẽtib⁹ loquebat̃:ſz ẽt illis g fuerũt poſt illos añ nos ⁊ ad
nos ipſos:⁊ g erũt poſt nos vſqz ad nouiſſimũ ei⁹ aduẽtuz.
Nunqd aũt oẽs inuẽtur⁹ eſt dies ille in hac vita:aut quiſq̃
dictur⁹ eſt q ad defunctos ẽt ptineat qd ait. [Uigilate:ne
cũ vene.repẽ. inue.vos dormiẽtes.] Cur itaqz oĩb⁹ dicit q
ad eos ſolos ptineat:q tũc erũt:niſi qz ad oẽs pertinet quo
dixi:? Tunc.n.vnicuiqz veniet dies ille cũ venerit ei⁹ dies:
vt talis hinc exeat q̃lis eſt iudicãdus illo die:ac per h vigi
lare dz oĩs chr̃ianus:ne iparatũ cũ inueniat dñi aduentus.
Imparatũ aũt inueniet dies ille quẽ iparatuz inueniet ſue
vite huius vltimus dies.

Cap. XIIII.

ERat aũt paſcha ⁊ azima poſt biduũ Tex.1.
⁊ querebãt ſummi ſacerdotes ⁊ ſcri- mat.26.
be quõ eũ dolo tenerẽt ⁊ occiderẽt. Luc.22
Dicebãt enim. Non in die feſto: ne Io.12.
forte tumultus fieret in populo.

A Exo.12. Joſue.2 Leui.14 Nū.19. Exo.12. Paſcha dr̄ a tranſitu.

¶HIERO. Nūc aſpgamus librū nr̄z de ſanguīe: ⁊ limīa domo₂: ⁊ funē coccineū circūdem⁹ domī orōnis noſtre: ⁊ coccū in manu nr̄a: vt ⁊ arce ligemus: vt vaccā ruffam in valle occiſā enarrare poſſim⁹. De cbr̄i.n. occiſione narratur⁹ euāgeliſta pmittit. [Erat aūt paſcha ⁊ azima poſt biduū.] BEDA. Paſcha gdē hebraice dr̄ phaſe: nō a paſſione vt plerīqz arbitrant̄: ſʒ a trāſitu noīat̄: eo q̄ exterminator vidēs ſanguinē in foꝛib⁹ iſraelitā₂ ptrāſierit nec pcuſſerit eos: vel ipſe dn̄s pbēs auxiliū pplo ſuo deſup ambulauit. HIERO. Uel paſcha trāſit⁹ iterptat̄: phaſe vo imolatio. De imolatiōe agni ⁊ trāſitu ppli p mare vel per egyptū. Prefigurat̄ aūt paſſio cbr̄i ⁊ redēptio ppli de inferno: qn̄ nos poſt biduū viſitat.i. pleniſſima luna etate cbr̄i pfecta: vt nec cū aliq̄ pte tenebroſa carnes agni imaculati q tollit pctā mūdi in vna domo: q eſt eccl̄ia catholica: calciati charitate: ⁊ armati v̄tute comedam⁹.

B Exo.12. Diſtā iter paſcha ⁊ azima.

BEDA. Hoc aūt iuxta veteris iſtr̄i ſcripturā iter paſcha ⁊ azima diſtat: q paſcha ipſe ſolus dies appellat̄: in q̄ agn⁹ occidebat̄ ad veſperā: h eſt. xiiij. luna mēſis pmi. xv. āt luna qn̄ egreſſus eſt de egypto ſuccedebat feſtiuitas azimo₂: que ſeptē diebus.i. vſqz ad. xxi. diē eiuſdē mēſis ad veſperā eſt ſtatuta ſolēnitas. Ue₂ euāgeliſte idifferēter ⁊ diē azimo₂ pro paſcha: ⁊ pro dieb⁹ azimo₂ paſcha ponē ſolēt. Uñ ⁊ marcus h dicit. [Erat aūt paſcha ⁊ azima poſt biduū] qz ⁊ paſche dies in azimis panib⁹ eſt celebrari pceptū: ⁊ nos quaſi paſcha perpetuū faciētes: ſp ex h mūdo tranſire pcipimur.

Dan.14. HIERO. A pncipib⁹ āt egreſſa eſt inigtas in babylone: qui tēplū ⁊ vaſa ⁊ ſe purificare ſcḋm legē ad eſuʒ agni debuerāt. Uñ ſeqt̄. [Et qrē. ſum. ſacer. ⁊ ſcri. qūo cuʒ dolo tenerēt ⁊ occiderēt.] Occiſo aūt capite totū corp⁹ inerme efficit̄: vñ miſeri faciūt q caput moriat̄. Uitant aūt diē feſtū qui euenit illis. Nō.n. eſt feſtiuitas his qui vitā ⁊ mīaʒ pdiderunt. Uñ ſequit̄. [Dicebāt aūt. Nō in die feſto ne forte tumult⁹ fieret i pplo.] BEDA. Nō gdē metuētes ſeditionē vt ſimplex ſermo demōſtrat: ſed cauētes ne auxilio populi de ſuis manib⁹ tolleretur. THEO. Ipſe tn̄ cbr̄s tempus ſibi cōſtituerat paſſionis. Uoluit eniʒ in paſchate crucifigi: quia ipſe verum erat paſcha.

Tex.2. ¶Et cū eēt bethanie in domo ſimonis leproſi: ⁊ recumberet: venit mulier hn̄s alabaſtrū vnguēti nardi ſpicati precioſi: ⁊ fracto alabaſtro effudit ſup caput ei⁹. mat.26. Erāt aūt gdā indigne ferentes intra ſemetipſos: ⁊ dicētes. Ut qd pditio iſta vnguēti facta eſt. Poterat.n. vnguētū iſtud venūdari plus q̄ trecētis denarijs: ⁊ dari pauperib⁹. mat.26. Et fremebāt in eā. Jeſus āt dixit. Joā.12. Sinite eā. Quid illi moleſti eſtis? Bonū op⁹ opata eſt in me. Joā.12. Semp.n. pauperes habebitis vobiſcū: ⁊ cū volueritis poteſtis illis benefacere: me aūt nō ſemp habebitis. Quod habuit hec fecit: preuenit vngere corpus meū in ſepulturā. mat.26. Amē dico vobis: vbicūqz pdicatū fuerit euāgelium iſtud in vniuerſo mundo: ⁊ q fecit hec narrabitur in memoriā eius.

A ¶BEDA. Paſſurus dn̄s pro toto mūdo ⁊ vniuerſas natiōes ſub ſanguie redēptur⁹: moꝛat̄ in bethania.i. in domo obediētie. Uñ dr̄. [Et cū eēt be. in do. ſi. lepro. ⁊ recū. venit mlier.] HIERO. Hinulus.n. ceruo₂ ſemp ad lectū ſuū redit.i. fili⁹ pr̄i obediēs vſqz ad mortē: a nobis obedientiā petit. BEDA. Dicit āt. Simonis leproſi: nō q leproſus illo tpe pmaneret: ſʒ q antea leproſus: poſtea a ſaluatore mūdat⁹ eſt noīe pſtino pmanēte: vt virt⁹ curātis appareat. THEO. Cuius aūt q̄tuoꝛ euāgeliſte vnguētū mulieris cōmemorarēt nō eſt tn̄ vna: ſʒ due. vna gdē q̄ deſcribit̄ a ioāne: q̄ ſoroꝛ eſt laʒari: que.ſ. añ ſex dies paſche vnxit pedes ieſu: alia vo q̄ a relig₃ trib⁹ euāgeliſtis deſcribit̄. Adhuc āt ſi attēdas: iuenies has tres eē. A ioāne.n. vna deſcribit̄: altera vo a luca: a duob⁹ vo relig₃ altera. B Que.n. a luca deſcribit̄ meretrix eē dr̄: in medio pdicatiōis tpe ad ieſuʒ veniſſe. Hec vo q̄ a mattheo ⁊ marco deſcribit̄: dr̄ in tpe paſſionis veniſſe nō pfitentē ſe peccatricē. AUGU. de cō. euā. Ego āt nihil aliō itelligēdū arbitroꝛ: niſi q nō aliā gdē fuiſſe mulierē: q̄ peccatrix tūc acceſſit ad pedes ieſu: ſʒ eādē mariā bis h feciſſe: ſemel.ſ. qḋ lucas narrauit cū p accedēs cū hūilitate ⁊ lacbrymis: meruit pctō₂ remiſſionē. nā ⁊ h ioānes cōmemorauit: cū de laʒaro reſuſcitādo cepiſſet loq: añq̄ veniret in bethaniā dicēs: Maria autē erat que vnxit dn̄m vnguēto: ⁊ extersit pedes ei⁹ capillis ſuis: cui⁹ frater laʒar⁹ īfirmabat̄. Jo.11. Qḋ āt in bethania rurſus fecit: aliō eſt qḋ a luce narrationē nō ptinet: ſʒ pariter narrat̄ a relig₃ trib⁹. Qḋ ḡ matthe⁹ ⁊ marc⁹ caput dn̄i vnguēto illo pfuſū dn̄t: mat.26. Joānes āt pedes: accipiam⁹ nō ſolū caput: ſʒ ēt pedes dn̄i pfudiſſe mulierē: niſi forte qm̄ marc⁹ fracto alabaſtro pfuſū caput cōmemorat: tam gſqz calūnioſus eſt: vt in vaſe fracto neget aligd remanere potuiſſe vñ ēt pedes dn̄i pfunderet. Sʒ religioſius ɔtēdet aliquis nō ita fractū eiſet: vt totū effunderet: vel pus accipiat pfuſos pedes anteq̄ illud fractū eſſet: vt in itegro remaneret vñ ēt caput pfunderet̄.

Una ē maria magdalena q̄ pluries chr̄m vnxit. Luc.7

C Alabaſtꝛū eſt genus marmoꝛis candidi.

BEDA. Eſt aūt alabaſtrū gen⁹ marmoꝛis candidi: varijs coloꝛib⁹ intercincti: qḋ ad vaſa vnguētaria cauare ſolent: eo q optīe ſuare ea incoꝛrupta dicat̄. Nardus vo eſt frutex aromaticus grandi vt aiunt ⁊ craſſa radice: ſʒ breui ac nigra fragiliqz. Quāuis autē pinguis ſit: tn̄ redolet vt cypreſſus aſpo ſapoꝛe: folio puo denſoqz: cui⁹ cacumia in ariſtas ſe ſpargūt: iōqz gemina dote pigmētarij nardi ſpicas ac folia celebrāt. Et hoc eſt qḋ ait marcus. Unguēti nardi ſpicati precioſi: q.z. vʒ. vnguentum illud qḋ attulit maria dn̄o nō ſolū de radice pfectum eſt nardi: verū etiā quo pcioſius eſſet: ſpicarum quoqz folio₂ eius adiectione odoꝛ ac v̄tutis illius erat accumulata grā. D THEO. Uel ſic in greco dr̄. Nardi piſtici.i. fideliſſeo q vnguētū nardi erat abſqz dolo cū fide pfectū. AUGU. de cō. euā. mat.26. Pōt aūt videri ɔtrariū q mattheus ⁊ marc⁹ poſtea q̄ dixerūt: paſcha ⁊ biduū deinde cōmemorauerunt q erat ieſus in bethania: vbi de illo precioſo vnguēto dr̄. Jo.12. Joānes aūt ante ſex dies paſche dicit ieſum veniſſe in bethaniā: de eodē vnguēto narratur⁹. Sed qui ita mouent̄: nō intelligūt mattheū ⁊ marcum illud qḋ in bethania de vnguēto factū erat: nō poſt illā pdicationē de biduo: ſed adhuc cū ſex dies eſſent añ paſcha recapitulādo poſuiſſe.

A E Myſtice. HIERO. Myſtice aūt ſimon leproſus mūdū īfidelem pmo: ⁊ poſtea fidelē ſignat. mulier aūt cū alabaſtro eccleſiaſticā fidem: que dicit. Nardus mea dedit odoꝛē ſuum. Cant.1. Piſtica nardus dr̄.i. myſtica ⁊ pcioſa. Domus ipleta odore celū ⁊ terra eſt. Fractū alabaſtrū: carnale deſideriū eſt: qḋ frāgit̄ ad caput ex quo oē corp⁹ cōpaginatū eſt: recūbēte ipſo.i. humiliante ſe vt eū tāgeret fides peccatricis: que de pedib⁹ aſcēdit ad caput: ⁊ ad pedes a capite deſcendit per fidē.i. ad chr̄m ⁊ ad mēbra eius. Sequit̄. [Erāt autē gdā idig. ferē. intra. ſemetip. dicē. vt gd pdi. iſta?] Per ſynodochen dr̄ vn⁹ pro multis: ⁊ multi pro vno. Perditus.n. iudas de ſalute pditionē inuenit: ⁊ in vite fructifera mortis laque⁹ naſcit̄. Sub pt̄extu āt auaritie myſteriū fidei loqt̄. Etenim noſtra fides trecētis emit̄ denarijs in decē ſenſibus: interioꝛib⁹.ſ. ⁊ exterioꝛib⁹.ſ. per coꝛpus ⁊ aiā ⁊ ſpūm

Fides n̄ra trecentis emit̄ denarijs in decem ſenſibus ſpūalib⁹ ⁊ coꝛporalibus implicat̄.

triplicatis. BEDA. Qꝫ aũt dicit.[Et fremuerũt in eam]
nequaq̃ debem⁹ de diligẽtib⁹ cbĩm apl̃is dictũ credere: ſꝫ
de iuda poti⁹ ſub nũo pl̃ali. THEO. Uel ↄuenienter vĩ
ſnui q̄ diſcipuli pl̃es mulierẽ arguerũt: eo q̄ ſ: pe cbĩꝫ au
dierãt de elẏma docẽtẽ. Judas vͦo nõ eadẽ intẽtiõe idigne
Jo.12. tulit: ſꝫ pp amorẽ pecunie ꝛ turpe lucrũ. Uñ ꝛ ioãnes ipm
ſoluꝫ cõmemorat: tãq̃ fraudulẽta intẽtiõe mulierẽ arguẽ
teꝫ. Dicit aũt.[Et fre. in eã.]i. moleſti erãt ei exprobrantes
ꝛ iniurias ĩferẽtes. Arguit ãt dñs diſcipulos: eo q̄ deſide
riũ ipediũt mulieris. Uñ ſeq̃r.[Jeſus aũt dixit. Sinite eã
qd illi moleſti eſtis?] Poſtq̃.n. mun⁹ obtulerat: illam per
opprobria ↄuertebãt. ORIGE. ſup mat. Doluerũt.n. de
pditiõe vnguẽti: qđ poterat venũdari multo precio ꝛ dari
paupib⁹: tñ nõ debebat fieri h: qꝛ cõueniẽs erat vt ſup ca
put cbĩi funderet̃ ſctã ꝛ decẽti ĩfuſione. Uñ ſeq̃r.[Bonuꝫ
op⁹ opata eſt in me.] Uſqueadeo aũt efficax eſt laus bui⁹
opis boni: vt exbortet̃ nos oẽs odoriferis ꝛ p̃cioſis opibus
ĩplere dñi caput: vt de nobis dicat̃. Qꝛ bonũ op⁹ fecimus
ſup caput cbĩi: qꝛ ſemp qdẽ hẽm⁹ q̃diu in hac vita ſumus
paupes nobiſcũ ꝛ op⁹ hñtes cura eoꝝ q ꝓfecerũt in vͦbo ꝛ
diuites facti ſunt in ſapia dei. Nõ autẽ pñt ſufficẽ vt ſemp
dieb⁹ ꝛ noctib⁹ hẽant ſecũ filiũ dei. i. vͦbũ ꝛ ſapiaꝫ dei. Se
quit̃ eniꝫ.[Semp.n. paupes hẽbitis vobiſcũ: ꝛ cuꝫ volue
ritis poteſtis illis hñfacẽ: me aũt nõ ſp hẽbitis.] BEDA.
P Mihi qdẽ vĩ in h loco de pñtia corpali locut⁹: q̄ nequaq̃
cũ eis ita futur⁹ ſit poſt reſurrectionẽ quõ tũc in oĩ cõuictu
Geñ.15. ꝛ familiaritate. HIERO. Dicit ẽt.[Bonũ opus opata ẽ
Aliud eſt in me]qa q credit in deũ: reputat̃ ei ad iuſtitiã. Aliud eſt.n.
credẽ deo credere ei: ꝛ aliud credere in eũ. i. totuꝫ eijcere te in illum.
aliõ credẽ Seq̃r.[Qđ habuit.]i. qđ potuit [hoc fecit: p̃uenit vngere
in deũ. corp⁹ meũ in ſepulturã.] BEDA. Quaſi diceret. Uos pu
tatis pditionẽ eſſe vnguẽti: officiũ ſepulture eſt. THEO.
Preuenit.n. q̃ſi a deo ducta vngere corp⁹ meũ in ſignũ ſe
pulture future. in quo ꝓditorẽ cõfundit: ac ſi ei dicẽt. Qua
ↄſcia mulierẽ ↄfundis qui in ſepulturã corpus meũ vngit:
teipſuꝫ vͦo nõ ↄfundis qui me in mortẽ tradeſ? Propheti
ꝫat aũt dñs ↄñter duas ꝓphetias. ſ. q̄ euãgeliũ eius predi
cabit̃ in vniuerſo mundo: ꝛ q̄ opus mulieris laudabitur.
Unde ſequit̃.[Amen dico vobis: vbicũq ꝫ p̃dicatũ fu. ꝛc̃.]
BEDA. Notãduꝫ aũt q̄ ſicut maria gloriã adepta eſt in
toto orbe de obſequio qđ dño exhibuit: ita ecõuerſo ille qui
obſequio eius detrahere nõ timuit: longe lateq ꝫ infama
tus eſt. Sed dñs bonum laude digna remunerãs: futuras
impij contumelias tacendo preterijt.

Tex.3. ¶ Et iudas ſcbariotes vnus de duodecim abijt
mat.26. ad ſũmos ſacerdotes: vt ꝓderet euꝫ illis. Qui
Luc.22 audiẽtes gauiſi ſũt: ꝛ ꝓmiſert̃ ei pecuniã ſe da
turos. Et q̃rebat quõ illũ opportune traderet.

A ¶ BEDA. Infelix iudas dãnuꝫ qđ ex effuſione vnguenti
feciſſe credebat: vult magiſtri precio compenſare. Uñ di.
[Et iu. ſcba. vnus de. xij. abijt ad ſum. ſacer. vt ꝓderet euꝫ
illis.] CHRY. in ſer. de paſ. Quid mihi ei⁹ patriaꝫ dicis
vtinã ipſuꝫ quoq ꝫ neſcire licuiſſet. Sed alter erat diſcipu
lus qui iudas iacobi ꝫelotes vocabat̃: ꝛ ne appellatiõe co
gnominis fiat ↄfuſio pſonaꝝ: ꝓpterea hũc ab illo ſepauit.
Non aũt dixit: iudas ꝓditor: vt doceat detractiões neſcire
ꝛ accuſatiões declinare. Qꝫ autẽ dicit. Unus de. xij. auget
deteſtabilitatẽ ꝓditoris. naꝫ ꝛ alij diſcipuli erãt q fuerant
nũo. lxx. ſed illi nõ intimi: nõ tãta ↄfidẽtia ſocian ſunt: iſti
aũt. xij. fuerũt cõprobati: h erat caterua legalis de qua ꝓ
ditor malign⁹ exiuit. HIERO. Unus tñ erat de. xij. nu
Eccl.13. mero: nõ vnus merito: vnus corpe: nõ vnus aio.[Abijt ãt
ad p̃ncipes] poſtq̃ exijt ꝛ itrauit in eũ ſathanas: vnũqđq ꝫ
aĩal ad ſĩle ſibi iungit̃. BEDA. Qꝫ ãt dixit.[Abijt] oſtẽ
dit eũ nõ a p̃ncipib⁹ inuitatũ: nõ vlla neceſſitate ↄſtrictũ: ſed
B ſpõte ꝓpa ſcelerate mẽtis iniſſe ↄſiliũ. THEO. Dicit ãt
[vt ꝓderet eũ illis.]i. vt ãnũtiaret illis qñ ſolus exiſteret.
Timebãt ãt in eũ irruere qñ docebat pp turbã. HIER.
Promittit ãt ſe tradere vt magr̃ ei⁹ diabolus qñ dicebat.
Tibi dabo ptãteꝫ hãc vniuerſam. Seq̃r.[Qui audientes
gauiſi ſũt: ꝛ ꝓmi. ei pecu. ſe da.] Promittũt qdẽ pecuniã: ꝛ Mat.4.
amittũt vitã: quã ipſe recipit cũ vitã amittit. CHRY. in
ſer. de paſ. O dementiã: imo cupiditatẽ ꝓditoris. Cuncta.n. Cupiditas cuncta
mala cupiditas ꝓcreauit. Naꝫ cupiditas captas aĩas reti mala procreauit.
net: ꝛ oĩb⁹ nodis alligatas ↄſtrigit ꝛ rex obliuionẽ iponit:
ꝛ alienationẽ mẽtis oſtẽdit. Ab hac iudas captiu⁹ cupidi
tatis inſania: cõuerſationis: mẽſe: diſcipulat⁹: admonitiõis:
ſuaſionis: oblit⁹ eſt. Naꝫ ſeq̃r. Et querebat quõ cuꝫ oppor
C tune traderet. HIERO. Sed opportunitas doli nunq̃
inuenit̃: vt nõ vindicet̃ hic aut illic. BEDA. Multi ho
die ſcelus iude q̄ dñm ac magr̃m deũq ꝫ ſuũ pecunia ven
diderit: velut imane ꝛ nephariũ exhorrent: nec tñ cauent.
Nam cuꝫ pro muneribus charitatis ꝛ veritatis iura ſper
nunt: deũ qui eſt charitas ꝛ veritas produnt.

¶ Et primo die azimoꝝ qñ paſcha imolabãt di Tex.4.
cũt ei diſcipuli. Quo vis eamus ꝛ parem⁹ tibi mat.26.
vt manduces paſcha? Et mittit duos ex diſci Luc.22
pulis ſuis: ꝛ dicit eis. Ite in ciuitatẽ: ꝛ occur
ret vobis homo lagenam aque baiulans. Se
quimini eũ: ꝛ quocũq ꝫ itroierit dicite dño do
mus qa magiſter dicit. Ubi eſt refectio mea:
vbi paſcha cuꝫ diſcipulis meis mãducem? Et
ipſe vobis demõſtrabit cenaculuꝫ grande ſta
tum: ꝛ illic parate nobis. Et abierũt diſcipuli mat.26.
eius: ꝛ venerũt in ciuitatẽ: ꝛ inuenerũt ſicut di Luc.22
xerat illis: ꝛ parauerunt paſcha. Jo.13.

¶ CHRY. in ſer. de paſ. Qñ iudas de traditiõe tractabat
alij diſcipuli ſũt de p̃paratiõe paſche ſolliciti. Uñ di.[Et A
p̃ die azi. qñ paſcha im. di. ei diſci. Quo vis eam⁹ ꝛ parem⁹
tibi co. paſcha?] BEDA. Primũ diẽ azimoꝝ. 14. diem
p̃mi mẽſis appellat: qñ fermẽto abiecto imolare. i. agnum Prima dies azimorum diem xiiij. p̃mi menſis appellat.
occidere ſolebãt ad veſperã: qđ exponẽs apl̃s ait: Paſcha
nr̃ꝫ imolat⁹ ẽ cbĩs: qui lꝫ die ſequẽti. i. xv. luna ſit crucifix⁹
attñ nocte q̃ agn⁹ imolabat̃: ꝛ corpis ſanguiſq ꝫ ſui tradẽs
myſteria celebrãda: ꝛ a iudeis tent⁹ ac ligat⁹: ipſius imola Col.3.
tionis: hoc eſt paſſionis ſue ſacrauit exordiũ. HIERO.
Azima vͦo q̃ cũ amaritudine. i. lactucis agreſtib⁹ manduca
cant̃: redẽptio nr̃a ẽ: amaritudo vͦo paſſio dñi. THEO.
Ex h aũt q̄ dñt diſcipuli.[Quo vis eam⁹?] manifeſte vĩ
q̄ cbĩs hoſpitiũ aliqđ nõ hẽbat: ſꝫ neq ꝫ diſcipuli ꝓpas do B
mos: ſi.n. habuiſſent: duxiſſent eũ ad illas. HIERO. Di
cũt ẽt.[Quo vis eam⁹?] vt cuꝫ volũtate dei dirigam⁹ greſ
ſus nr̃os. Dñs aũt idicat cũ q̃ mãducat paſcha: ꝛ more ſuo
mittit duos: qđ ſupra expoſuim⁹. Uñ ſeq̃r.[Et mittit du.
ex diſci. ſuis ꝛ di. eis. Ite in ciui.] THEO. Mittit qdeꝫ Luc.22
ex diſcipulis ſuis petrũ. ſ. ꝛ ioãnẽ: vt lucas dicit: ad ignotũ
hoieꝫ: inuẽs ex h q̄ poſſet nõ pati. Nã q mentẽ ignoti no
uit vt ipſos reciperet: qd nõ oparet̃ in alijs? Dat ẽt eis ſignũ
vt domũ. ſ. inenirẽt cuꝫ ſubdit.[Et occur. vob hõ la. aq̃ ba
iulãs.] AVGV. de cõ. euã. Marc⁹ lagenã dic̃ quã lucas
amphorã: ille vaſis gen⁹: iſte modũ ſignauit: vterq ꝫ verita
C teꝫ ſnie cuſtodiuit. BEDA. Indiciũ ãt pñtie diuinitatis ẽ:
q̄ cũ diſcipulis loquẽs qd alibi futurũ ſit nouit. Uñ ſeq̃r.
[Et abi. diſci. ei⁹ ꝛ ve. in ciui. ꝛ inue. ſic̃ dixit illis: ꝛ pa. paſ.]
CHRY. in ſer. de paſ. Nõ illđ qđ nr̃m: ſꝫ iterim iudeoꝝ.
Illđ ãt qđ nr̃ꝫ ẽ nõ ſolũ ↄſtituit: ſꝫ ipſe fact⁹ ẽ paſcha. Sꝫ ꝛ

Gal.4. cur illud mãducauit: q2 fact⁹ eſt ſub lege: vt eos q ſub lege erãt redimeret: ꝛ ipſe legi requiē daret: ꝛ vt nemo dicat: ꝙ ideo eã euacuauerit: q2 eã iplere vt moleſtã ꝛ arduã non valuit ipſe prius eam cõpleuit: ꝛ ſic fecit eã requieſcere.

Myſtice. HIERO. Myſtice aũt ciuitas eccl'ia eſt: que muro fidei cingit: hõ occurrēs ppl's pmitiu⁹ ē: amphora aque lex lr̃e. BEDA. Uel aq̃ lauacrũ gr̃e: lagena fragilitatē deſignat eoꝝ per quos eadē erat gr̃a mũdo mõſtrãda. THEO. Lagenã aque portat qui baptiçatus eſt: qui aũt baptiſma baiulat: venit ad requiē ſm rõnē viuens: ꝛ ſicut in domo requie potit. Unde ſubdit. [Sequimini eũ.] HIERO.

D

Nota de pniam pe peri in eccleſia.

Qui. ſ. ducit in altũ vbi eſt refectio chri. Dñs dom⁹ petrus apl's eſt: cui dñs domũ ſuam credidit: vt ſit vna fides ſub vno paſtore. [Cenaculũ grãde] eccleſia magna eſt: in qua narrat nomen dñi ſtrata varietate virtutum ꝛ linguarũ. BEDA. Uel [cenaculũ magnũ] ſpũaliter lex eſt: que de anguſtiis lr̃e egrediēs ꝛ ſublimi loco. i. in alto mentis ſolario recipit ſaluatorē. Conſulte aũt ſiue aque baiuli: ſiue domini domus ſunt ptermiſſa vocabula: vt oib⁹ verũ paſcha celebrare volentib⁹: hoc eſt chri ſacramētis imbui: eumqꝫ ſine mentis hoſpitio ſuſcipere querētib⁹: facultas dãda ſignet. THEO. Uel dñs domus intellect⁹ eſt: qui oſtēdit cenaculũ grãde. i. altitudinē intelligētiarum: qḋ ꝛ ſi altũ ſit: tñ nihil hꝫ vaneglorie ꝛ tumoris: ſed ſternit ꝛ planũ fit humilitate. [Ibi aũt.] i. in tali mente paſcha chriſto parat a petro. ſ. ꝛ ioãne. i. ab actione ꝛ cõtemplatione.

Tex.5. ¶ Veſpere aũt facto: venit cum duodecim. Et diſcumbentib⁹ eis ꝛ manducantib⁹ ait ieſus: Amen dico vobis: quia vnus ex vobis tradet me qui manducat mecum. At illi ceperunt contriſtari ꝛ dicere ei ſingilatim. Nunqd ego? Qui ait illis. Unus ex duodecim qui intingit mecũ manum in catino. Et filius quidem hois vadit: ſicut ſcriptum eſt de eo. Ueh autē homini illi:

mat.26. Luc.22 per quem filius hominis tradetur. Bonum erat ei ſi non eſſet natus homo ille.

A ¶ BEDA. Dñs qui de ſua paſſione pdixerat: etiã de proditore pdicit: dans locũ pnie: vt cũ itellexiſſet ſciri cogitationes ſuas peniteret eũ facti ſui. Unde dr̃. [Veſpe aũt fac. ve. cũ. xii. ꝛ diſcũ. eis ꝛ man. ait ieſus: Amē dico vobis q2 vn⁹ ex vobis me tradet: q manducat mecũ.] CHRY. in ſer. de paſ. Ubi pꝫ ꝙ nõ apte eũ oib⁹ publicabat: ne ipudentiorē eũ faceret: nec ēt penit⁹ ſilentio pteribat: ne celari arbitrat⁹: audacter ad proditionē pperaret. THEO. Sed quõ diſcumbētes cenabãt: cũ lex pciperet: ꝙ ſtãtes erecti deberēt paſcha comedere? Probabile autē eſt prius eos adimpleſſe paſcha legale: deinde diſcubuiſſe: icipiēte eo pprium tradere paſcha. HIERO. Ueſpa aũt dici veſperã indicat mũdi. Circa vndecimã nãqꝫ horã veniunt nouiſſimi: qui pmi denariũ eterne vite accipiũt. Oēs igit diſcipuli tangunt a dño: vt fiat armonia citbare: oēs nerui bñ ſuſpenſi ꝯſona voce rñdent. Nã ſeqt. [At illi ceperũt ꝯtriſtari: ꝛ dicere ei ſingilatim. Nũqd ego?] Unus aũt remiſſus ꝛ pecunie amore madefact⁹ dixit. Nũqd ego ſũ rabbi? ſicut in mattheo legit. THEO. Ceperũt aũt alii diſcipuli cõtriſtari pp dñi vbũ. Nã ꝛ ſi extra hãc exiſterēt paſſionem: magis tñ credunt illi qui oim nouit corda ꝙ ſibi. Sequit. [Qui ait illis: vnus ex. xii. q itingit mecũ manũ in catino.] BEDA. Judas. ſ. q ceteris ꝯtriſtatis ꝛ retrahētib⁹ manũ cũ magro manũ mittit in catinũ. Et q2 prius dixerat. [Un⁹ ex vobis me tradet.] ꝛ pſeuerat proditor in malo: manifeſtius arguit: ꝛ tñ nomē pprium nõ deſignat. HIERO. Dicit aũt. [Unus de duodecim] quaſi ab eis ſeparat⁹: ſepat enim ſeorſum lupus ouē quã capit. Quis q̃ de ouili egredit: lupi morſib⁹ pꝫ. Judas aũt nec pmo: nec ſcḋo correptus a proditiõe retrahit pedem. Unde pena pdicit: vt quē pudor non vicerat: corrigãt denũtiata ſupplicia. Et h̃ eſt qḋ ſubdit. [Et fili⁹ qdē ho. va. ſicut ſcriptũ eſt de eo.] THEO. Per h̃

Apoſtoli probabilit ſtãtes vere impleuerunt paſcha: poſtea ſederunt quãdo chriſtus nouũ incepit.

mat. 26.

B

C

qḋ dr̃. Uadit: oñdit ꝙ mors chri fuit voluntaria ꝛ nõ neceſſaria. HIERO. Sed q2 multi bonũ vt iudas faciũt: ſꝫ nihil illis nõ pficit: recte ſubdit. [Ueh aũt ho. illi p quē fi. ho. trade.] BEDA. Sed ꝛ hodie ꝗꝫ in ſempiternũ veh illi hoi: q ad mēſam dñi malignus accedit. Etenim ille in exēplum inde filiũ hois tradit: nõ qdē iudeis pctõrib⁹: ſed tñ pctõribus mēbris ſuis. Sequit. [Bonũ erat ei: ſi nõ eēt nat⁹ hõ ille.] HIERO. Scilicet intimo latens vtero materno: melius enim eſt nõ eē: ꝙ ad tormēta eſſe. THEO. Quãtum enim ex fine meli⁹ fuiſſet ei ꝙ eſſet ſi nõ proditor exiſteret. Nam deus fecit ipſum ad opa bona: ſed poſtꝙ ad tantam deuenit malitiam melius fuiſſet ei ſi natus nõ fuiſſet.

Ueh illi q indigne cõicat: q2 tradit corpus chriſti.

¶ Et manducantib⁹ illis: accepit ieſus panem: ꝛ bñdicēs fregit: ꝛ dedit eis: ꝛ ait. Sumite: hoc eſt corpus meũ. Et accepto calice gratias agēs dedit eis. Et biberũt ex illo omnes. Et ait illis. Hic eſt ſanguis meus noui teſtamenti: qui pro multis effundet. Amen dico vobis ꝙ iam non bibam de genimine vitis: vſqꝫ in diem illum: cũ illud bibam nouum in regno dei.

Tex.6. Luc.22 1.cor.11. mat.26.

A ¶ BEDA. Finitis paſche veteris ſolēniis trãſit ad nouũ: vt. ſ. pro carne agni ac ſanguine: ſui corpis ſanguiniſqꝫ ſacrm ſubſtitueret. Unde dr̃. [Et man. il. acce. ieſus panē] vt. ſ. ipſe ſe eē mõſtraret: cui iurauit dñs. Tu es ſacerdos in eternum ſm ordinem malchiſedech. Seqt. [Et bñ. fre.] THEO. Ideſt gr̃as agēs fregit: qḋ ꝛ nos facimus orones ſuperaddentes. BEDA. Frãgit ēt ipſe panē quē diſcipulis porrigit: vt oñdat corpis ſui fractionē nõ abſqꝫ ſua ſpõte vel procuratiõe futurã: quē etiã bñdixit: q2 nãm humanã quã paſſurus aſſumpſit: ipſe vna cũ pře ꝛ ſpũſcõ gr̃a diue vtutis impleuit. [Bñdixit panē ac fregit] q2 hoiem aſſũptũ ita morti ſubdere dignat⁹ eſt: vt ei diue imortalitatis ieſſe potētiã demrãret. Ideoqꝫ veloci⁹ eũ a morte reſuſcitãdum eſſe doceret. Seqt. [Et dedit eis ꝛ ait: Sumite: h̃ eſt corp⁹ meũ.] THEO. Hoc. ſ. qḋ nũc do: ꝛ qḋ nũc ſumitis. Nõ aũt panis figura tñ corpis chri eſt: ſꝫ in pprium chri corp⁹ trãſmutat. Nã dñs ait: Panis quē ego dabo caro mea eſt: ſed tñ caro chri nõ vr̃ pp nr̃am ifirmitatē. Panis. n. ꝛ vinũ de nr̃a ꝯſuetudine eſt: ſi ꝟo carnē ꝛ ſanguinem cerneremꝰ: ſumere nõ ſuſtineremꝰ. Propter h̃ dñs nr̃e ifirmitati ꝯdeſcēdēs: ſpēs panis ꝛ vini ꝯſeruat: ſꝫ panē ꝛ vinũ in veritatē ꝯuertit carnis ꝛ ſanguis. CHRY. in ſer. de paſ. Et nũc ēt ille pſto eſt chrs: q illam ornauit mēſam: ipſe iſtã quoqꝫ ꝯſecrat. Nõ. n. hõ eſt q pꝑoſita corp⁹ chri facit ꝛ ſanguinē: ſꝫ ille q pro nobis crucifixus eſt chrs. Sacerdotis ore vba proferunt: ꝛ dei virtute ꝯſecrant ꝛ gr̃a: h̃ vbo qḋ dicit. [Hoc eſt corp⁹ meũ] pꝑoſita ꝯſecrant: ꝛ ſicut illa vox q̃ dicit. Creſcite ꝛ multiplicamini ꝛ replete terrã: ſemel qdē dcã eſt: ſed oĩ tpe ſentit effectũ ad gnõnē operãte nãa: ita ꝛ vox iſta ſemel qdem dicta eſt: ſꝫ p oēs mēſas eccl'ie vſqꝫ in hodiernũ diem ꝛ vſqꝫ ad ei⁹ aduētũ pſtat ſacrificio firmitatē. HIERO. Myſtice aũt in pane transfigurat dñs corp⁹ ſuũ: qḋ eſt eccleſia pñs: que accipit in fide: benedicit in nũo: frangit in paſſionib⁹: dat in exēplis: ſumit in doctrinis: formatur in ſanguinē ſuũ in calice vino ꝛ aqua cõmixtũ: vt alio purgemur a culpis: alio redimamur a penis. Sãguie nãqꝫ agni ſeruant domus a pcuſſione angeli: ꝛ aqua maris rubri extinguitur

B

Sacerdos pfert vba ꝛ da vtute pficitur ſacrm.

Gen.1.

C

Myſtice.

tinguitur

tinguuntur inimici:que ſunt myſteria eccl'ie chriſti. Unde ſeqtur.[Et accepto calice grãs agẽs de eis.] Gratia enim ⁊ nõ meritis ſaluati ſumus a deo.
D
GREG. 2° moral. Cum appropinquaret etiaꝫ paſſioni accepto pane grãs egiſſe ꝑhibetur. Grãs itaq; egit qui flagella aliene iniqtatis ſuſcepit: ⁊ qui nil ꝑcuſſione dignũ exhibuit: humiliter in paſſione bñdicit: vt hinc oſtẽdat quid vnuſqſq; in flagello culpe facere debeat: ſi ipſe eq̃nimiter flagella culpe portat aliene: vt hinc etiã oſtendat qd in correctione faciat ſubdit⁹: ſi
Quare aquã vino miſcẽt in calice chriſti. in flagello poſitus patri grãs egit equalis. BEDA. Quia ⁊ nos in chr̃o ⁊ in nobis chriſtũ manere oportet: vinũ dñici calicis aqua miſcet. Atteſtãte enim Joãne aque populi
Apoc. 7. ſunt: ⁊ neq; aquã ſolaꝫ: neq; ſolũ vinũ cuiq; licet offerre: ne talis oblatio caput a mẽbris ſecernẽduꝫ eẽ ſignificet: ⁊ vel chriſtum ſine nr̃e redẽptionis amore pati potuiſſe: vel nos ſine illi⁹ paſſione ſaluari ac pati poſſe offerri ꝯtingat. Sequit.[Et biberũt ex illo oẽs.] HIERO. Ebrietas felix: ſatietas ſalutaris: que quãto copioſius ſumit: tãto ſobrietateꝫ mẽtis donare dignat.
E
THEOPHY. Quidã aũt dicũt iudam myſterioꝝ nõ fuiſſe participem: ſed ꝙ exiuerit anteq; dñs myſteria largiret. Alij etiã dicunt ꝙ illi tradidit de illo myſterio. CHRY. in ſmone de paſ. Chriſtus enim ſanguinẽ ei qui euꝫ vẽdidit offerebat vt hñet remiſſionẽ pctõꝝ: ſi tamẽ impius exiſtere noluiſſet. HIERO. Bibit ergo iudas: ſed nõ ſaturat⁹: nec ſitim extinguit ignis eterni: quia in igne ſumit myſteria chriſti: cuius ſacrificiuꝫ nõ emũdat: ſed eos cogitatio inſipiẽs perducit ad culpas: qui ſe cenoſis crudelitatis fetorib⁹ miſcuerunt. CHRY. in ſmone de paſ. Nullus ergo ſit iudas in dñi mẽſa: hoc ſacrificiũ cibus ſpũalis eſt. Nã ſicut corpalis cibus cum vẽtreꝫ inuenerit aduerſis humorib⁹ occupari amplius ledit: ita eſt ⁊ iſte ſpũalis cibus ſi aliquẽ reperit malignitate pollutum: magis eum ꝑdit nõ ſua natura: ſed accipiẽtis vitio. Pura igit ſit mens in oibus pura cogitatio: qa ⁊ ſacrificiũ purum eſt. Sequit.[Et ait illis: hic eſt ſanguis meus noui
F
teſtamẽti.] BEDA. Hoc ad diſtinctionẽ reſpicit veteris teſtamẽti qḋ hircoꝝ ⁊ vituloꝝ eſt ſanguine dedicatũ: dicẽte inter aſpergẽdũ legiſlatore: hic eſt ſanguis teſtamẽti qḋ mãdauit ad nos deus. Sequit.[Qui pro multis effundetur.] HIERO. Nõ enim oẽs emũdat. Sequit.[Amẽ dico vobis ꝙ iam nõ bibam de genimine vitis vſq; in dieꝫ illũ: cum illud bibã nouũ in regno dei.] THEOPHY. Quaſi diceret. Nõ bibam de vino vſq; ad reſurrectioneꝫ. Regnũ enim reſurrectionẽ vocat: quaſi tũc regnauerit cõtra mortẽ. Poſt reſurrectionẽ x̄o bibit cuꝫ diſcipulis: ⁊ comedit: oſtendẽs ꝙ ideꝫ ipſe eſſet qui paſſus eſt. Nouũ aũt bibit illud. i. nouo quodã modo ⁊ alieno. Nõ enim corpus habebat paſſibile indigẽs cibo: ſed imortale ⁊ incorruptibile. Intelligẽduꝫ eſt aũt ⁊ ſic. Uitis eſt ipſe dñs: genimen vitis myſteria ⁊ itellectus occult⁹ quẽ ipſe generat: qui docet hoiem ſciẽtiam. In regno aũt dei. i. in futuro ſeculo bibet cum ſuis diſcipulis myſteria ⁊ ſapiẽtiam: noua quedã
G
nos docẽs: ⁊ reuelãs que nunc occultat. BEDA. Uel aliter. Uitem ſiue vineã dñi appellatã eſſe ſynagogam iſaias
Iſa. 5°. teſtat dicẽs. Uinea dñi ſabaoth domus iſrael eſt. Iturus ergo dñs ad paſſionẽ ait.[Iam nõ bibaꝫ de genimine vitis.] Ac ſi apte dicat. Nõ vltra carnalibus ſynagoge cerimonijs delectabor: in qbus etiaꝫ iſta paſchalis agni ſacra locũ tenuere precipuum. Aderit enim tẽpus mee reſurrectionis: aderit dies illa cuꝫ in regno dei poſitus. i. gloria vite imortalis ſublimatus: de ſalute eiuſdẽ populi fonte gratie ſpũalis regñati vobiſcuꝫ gaudio ꝑfundar. HIERO.
Nõ eſt faciẽda cena dñi añ 14. lunaꝫ. Cõſiderãdum autem ꝙ hic dñs mutat tñ ſacrificiuꝫ: ſed non mutat tempus: vt nos nunq; cenã domini ante quartãdecimam lunaꝫ faciamus: qui facit in quartãdecima reſurrectionem: in vndecima luna cenã domini faciet: quod nunq; in veteri teſtamẽto nec in nouo factum eſt.

¶ Et hymno dicto: exierunt in mõtem oliuarũ. Tex. 7.
Et ait eis ieſus. Omnes ſcãdalizabimini in nocte iſta: qa ſcriptũ eſt: percutiã paſtorem ⁊ diſpergentur oues. Sed poſtq; reſurrexero precedam vos in galileam. Petrus aũt ait illi. Et ſi oẽs ſcãdalizati fuerint: ſed nõ ego. Et ait illi ieſus. Amen dico tibi: quia tu hodie in nocte hac prius q̃ꝫ gallus voceꝫ bis dederit: ter me es negaturus. At ille amplius loquebat. Et ſi oportuerit me ſimul cõmori tibi: nõ te negabo. Similiter autem ⁊ omnes dicebant. Mat. 26. Joã. 18. Zach. 13 Mat. 26. Luc. 22

¶ THYLA. Sicut grãs egerũt anteq; biberẽt: ita etiã gratias agũt ⁊ poſtq; biberũt. Unde dicit.[Et hymno dicto: exierũt in mõteꝫ oliuaꝝ:] vt. ſ. addiſcas: ⁊ ante cibũ: ⁊ poſt cibum grãꝝ reddere actiones. HIERO. Hymnũ enim dicit laudeꝫ dñi vt eſt in pſalmo. Edent pau. ⁊ ſa. ⁊ lau. do. qui req. eum. Et adorauerũt ⁊ mãducauerũt oẽs pingues terre. THEOPHY. Simul etiaꝫ ⁊ hic oſtẽdit qḋ amplectibile erat ſibi pro nobis mori: qa cum tradẽdus erat deũ laudare dignatus eſt. Docet etiã nos cum in anguſtias incidimus ꝓpter multoꝝ ſalutẽ nõ cõtriſtari: ſed deo gratias agere: qui in nr̃a tribulatione operat multoꝝ ſaluteꝫ. BEDA. Põt etiã hymnus ille intelligi quẽ dñs ſm Joãneꝫ patri grãs agẽs decãtabat: in quo ⁊ pro ſeipſo: ⁊ pro diſcipulis: ⁊ pro eis qui per verbũ ipoꝝ credituri erãt: eleuatis ſurſum oculis precabat. THEOPHY.[Exiuit aũt in mõteꝫ:] vt ad eum ſolitariũ exiſtẽteꝫ: exeũtes ipm caperẽt abſq; tumultu. Si enim acceſſiſſent cuꝫ in ciuitate manebat forte fuiſſet multitudo populi ꝯturbata: ⁊ tũc manifeſte occaſionẽ inimici captãtes viderent ipm iuſte interficere tanq; populũ cõcitãtem. BEDA. Pulchre etiã dominus diſcipulos ſacris imbutos in mõteꝫ educit oliuaꝝ: vt typice deſignet nos per acceptioneꝫ ſacramẽtoꝝ ad altiora virtutũ dona ⁊ chariſmata ſancti ſpũs: qbus in corde perungamur aſcẽdere debere. HIERO. In mõte etiaꝫ oliueti ieſus tenet: vnde ad celos aſcendit: vt nos ſciamus qꝛ inde aſcẽdimus ad celos: vnde vigilamus ⁊ oramus ligamur: nec repugnamus in terra. BEDA. Predicit aũt dñs diſcipulis qd paſſuri ſunt: vt cum paſſi fuerint: nõ deſperent ſalutẽ ſed agẽtes penitẽtiã liberent. Unde ſeqtur.[Et ait illis ieſus. Omnes ſcãdalizabimini in me in nocte iſta.] HIERO. Oẽs qdeꝫ cadũt: ſꝫ nõ oẽs iacẽt. Nunqd enim qui dormit nõ adijciet vt reſurgat: Carnale eſt cadere: ſꝫ diabolicũ eſt iacere. THEOPHY. Permiſit aũt eos dñs cadere: vt nõ in ſeipſis cõfidant: ⁊ ne videret hoc qḋ ꝑdixerat ex quodã argumẽto apparenti ꝑdixiſſe inducit teſtimoniũ zacharie ꝓphete. Unde ſequit.[Percutiaꝫ paſtorẽ ⁊ diſꝑgent oues gregis.] BEDA. Hoc alijs verbis in zacharia ꝓpheta ſcriptuꝫ eſt: ⁊ ex ꝑſona ꝓphete ad dñm dicit. Percute paſtoreꝫ ⁊ diſꝑgent oues. Propheta enim poſtulat paſſionẽ dñi: pater reſpõdet.[Percutiã paſtorẽ:] ꝑcibus inferioꝝ. Filius a pr̃e mittit: ⁊ ꝑcutit. i. incarnatur ⁊ patit. THEOPHY. Dicit autẽ pater.[Percutiam paſtorẽ:] qꝛ ipm ꝑcuti dimiſit. Oues diſcipulos dicit: quaſi innocẽtes ⁊ quaſi abſq; malitia. Ultimo ꝯſolationẽ inducit dicẽs.[Sed poſtq; reſurrexero ꝑcedam vos in galileam.] HIERO. In quo vera ꝓmittit reſurrectio: vt ſpes nõ extinguat. Seqtur.[Petrus auteꝫ ait ei. Et ſi oẽs ſcãdalizati fuerint: ſed nõ ego.] Ecce auis ſine pẽnis in altum volare nitit: ſed corpus aggrauat aiam: vt timore hu-

A
Añ cibũ ⁊ poſt debem⁹ exẽplo chriſti grãs deo agere.
Pſ. 21.
Joã. 17.
B
C
Pſ. 40.
Carnale ẽ cadere diabolicũ ẽ iacere.
Zach. 13
D

Sap.9°. mane mortis timor dñi ſupereẽ. BEDA. Et petrus ergo de ardore fidei pmittebat: ꝛ ſaluator quaſi deus futura nouerat. Unde ſequiẽ. [Et ait illi ieſus. Amen dico tibi: q tu hodie in nocte hac prius ꝙ̃ gallus bis vocẽ dederit: ter me
E es negaturus.] AVGV. de cõ. euãgel. Cum oẽs euãgeliſte dicãt pdixiſſe dñm ꝙ cum Petrus eſſet negaturus: anteꝙ̃ gallus cãtaret: Marcus hoc ſolũ narrauit expreſſius. Unde nõnullis videẽ nõ cõgruere ceteris: quia parũ attẽdũt. Tota enim Petri negatio trina eſt: que ſi tota poſt primum galli cantũ inciperet: falſum dixiſſe viderenẽ tres alij euãgeliſte: ꝙ. ſ. anteꝙ̃ gallus cãtaret: ter eum eſſet negaturus. Rurſus ſi totã trinam negationẽ ante pegiſſet ꝙ̃ cantare gallus inciperet: ſupfluo dixiſſet Marcus ex pſona domini. [Prius ꝙ̃ gallus bis vocẽ dederit: ter me negaturus es.] Sꝫ qꝛ ante primũ galli cantũ cepta eſt illa trina negatio: attẽderũt illi tres nõ quãdo eam cõpleturus eſſet Petrus: ſed quãta futura eſſet. i. trina: ꝛ quãdo ceptura. i. ante galli cantũ: quãꝙ̃ in aĩo eius ꝛ ante pmũ galli cantũ tota cõ cepta eſt. Marcus aũt de ipſaꝝ vocuꝫ interuallo planius
F elocut⁹ eſt. THEOPHY. Qd ſic intelligiẽ: Petrus ſemel negauit: deinde gallus cantauit: negãte xpo eo duabus alijs negationib⁹: tũc gallus ſcdõ vocẽ emiſit. HIERO.
Gallus eſt nũtius ſpũſſancti: ad fletũ poſt culpã excitãs. Gallus lucis nũtius quis eſt niſi ſpũſſanct⁹? cuius voce in prophetia ꝛ in aplis nos de trina negatione excitamur ad amariſſimos poſt lapſuꝫ fletus: qui male cogitauimus de deo: ꝛ male locuti ſumus ad pximos: et male fecimus ad noſmetipſos. BEDA. Fides aũt apli Petri: ꝛ ardẽs affectus ad dñm ꝯſequẽter oſtendiẽ. Sequiẽ enim. [At ille amplius loquebaẽ. Et ſi oportuerit me ſimul cõmori tibi nõ te negabo.] THEO. Feruorẽ etiã intrepidum ꝛ alij diſcipuli oſtẽderũt. Naꝫ ſequiẽ. [Siĺr aũt ꝛ oẽs dicebãt.] ſed tñ reſiſtebãt veritati: quam chriſtus pdixerat.

Tex.8. ¶ Et veniunt in prediũ cui nomen gethſemani:
Mat.26. ꝛ ait diſcipulis ſuis. Sedete hic donec orem.
Et aſſumit petrum ꝛ iacobũ ꝛ ioãneꝫ ſecum:
Mat.26. ꝛ cepit pauere ꝛ tedere. Et ait illis. Triſtis eſt
Joã.12. aĩa mea vſqꝫ ad morteꝫ. Suſtinete hic ꝛ vigi-
Luc.22 late. Et cum pceſſiſſet paululũ: pcidit ſup ter-
ram: ꝛ orabat vt ſi fieri poſſet trãſiret ab eo ho-
Mat.26. ra: ꝛ dixit. Abba pater: oĩa tibi poſſibilia ſunt:
trãſfer calicem hũc a me. Sed nõ qd ego volo:
ſꝫ qd tu. Et venit ꝛ inuenit eos dormiẽtes. Et
ait petro: Simon dormis? Non potuiſti vna
hora vigilare mecũ? Vigilate ꝛ orate: vt nõ in-
tretis in tẽtationẽ. Spũs qdeꝫ prõptus eſt: ca-
ro xo infirma. Et iteruꝫ abiens orauit eũdem
ſermonẽ dicẽs. Et reuerſus denuo: inuenit eos
Mat.26. dormientes. Erãt enim oculi eoꝝ grauati: ꝛ
Luc.22 ignorabant quid reſpõderent ei. Et venit ter-
Joã.18. tio: ꝛ ait illis. Dormite iam: ꝛ regeſcite. Suf-
ficit. Venit hora: ecce filius hominis tradetur
in manus peccatorum. Surgite eamus. Ecce
qui me tradet prope eſt.

A ¶ GLO. Poſtꝙ̃ dñs ſcandalũ diſcipuloꝝ pdixerat: nunc euãgeliſta narrat de orõne ipſius: in qua pro diſcipulis creditur oraſſe: ꝛ pmo deſcribẽs locũ orõnis dicit. [Et veniũt in pdium cui nomen gethſemani.] BEDA. Mõſtratur vſqꝫ hodie locus gethſemani: in quo dñs orauit ad radices mõtis oliueti. Interptaẽ autẽ gethſemani vallis pinguiuꝫ ſiue pinguedinũ. Cum autem dñs in mõte orat: nos docet ſublimia orãdo inqri debere. At cum in valle pinguedinis orat: inſinuat nobis humilitateꝫ ſemp in orõnibus: ꝛ interne pinguedinẽ dilectionis eſſe ſeruãdã. Ipſe etiã per vallem humilitatis ꝛ pinguedinẽ charitatis pro nobis mortẽ
Gethſemani eſt ad radices mõtis oliueti.
ſubijt. HIERO. In valle etiã pinguedinũ tauri pingues obſederũt euꝫ. Sequiẽ. [Et ait diſcipulis ſuis. Sedete hic Pſ.21.
donec orem.] Separanẽ in orõne qui ſeparãtur in paſſione: quia ille orat: illi dormiunt: pigredine cordis oppreſſi. THEO. Singulariter etiã erat cõſuetudo illi ſemp orare: formã nobis tradẽs vt ſilẽtiuꝫ ꝛ ſolitudinẽ in orõnibus B
regramus. Sequiẽ. [Et aſſumit petrum ꝛ iacobũ ꝛ ioãneꝫ ſecuꝫ.] Illos tres tñ aſſumit qui glĩe eius in mõte thabor Mat.9.
iſpectores extiterãt: vt qui glĩoſa viderãt: viderẽt ꝛ triſtia: ꝛ addiſcerẽt ꝙ verus erat homo in h ꝙ triſtaẽ. Unde ſequitur. [Et cepit pauere ꝛ tedere.] Quia enim totũ aſſumpſerat hoiem: aſſumpſit ꝛ nãles pprietates hois: pauere et tedere ꝛ cõtriſtari nãliter: nam hoies nãliter inuiti tẽdũt ad morteꝫ. Unde ſequiẽ. [Et ait illis. Triſtis eſt aĩa mea vſqꝫ ad mortẽ.] BEDA. Quaſi deus in corpore cõſtitut⁹ fragilitatẽ carnis exponit: vt eoꝝ qui ſacramẽtuꝫ incarnationis obiurgãt excluderẽ impietas. Nã qui corpus ſuſcepit oĩa debuit ſuſcipe que corpis ſunt: vt eſuriret: ſitiret: angereẽ: cõtriſtareẽ. Diuinitas eniꝫ per hos cõmutari neſcit affectus. THEOPHY. Quidã autẽ hoc ſic intellexerũt.
Chriſtus aſſumpſit nãles pprietates hoium.
q. d. Triſtor enim nõ ꝙ mori debeo: ſed ꝙ iſraelite pping C
mei me crucifixuri ſunt. Ac per hoc a regno dei debent excludi. HIERO. In hoc etiaꝫ pauere ꝛ triſtari docemur Cur chriſtus triſtatur.
ante iudiciũ mortis: qd nõ poſſumus per nos dicere: ſꝫ per illũ. Venit princeps mũdi huius: ꝛ in me nõ habet quicꝙ̃. Joã.14.
Seqĩ. [Suſtinete hic ꝛ vigilare.] BEDA. Nõ a ſomno dormitionis phibet: cuius tẽpus nõ erat imminẽte diſcrimine: ſed a ſomno ĩfidelitatis ꝛ torpore mẽtis. Paululum aũt pcedens ruit in faciẽ ſuam: ꝛ humilitatẽ mẽtis habitu carnis oſtẽdit. Unde ſequiẽ. [Et cum pceſſiſſet paululũ procidit ſup terrã: ꝛ orabat vt ſi fieri poſſet tranſiret ab eo hora.] AVGV. de cõ. euãgel. Nõ dixit ſi facere poſſet: ſed D
ſi fieri poſſet. Fieri enim põt qd ille voluerit. Sic itaqꝫ dictuꝫ eſt. Si fieri põt: ac ſi dicereẽ: ſi vellet. Et ne qs putaret eum pãis minuiſſe poteſtatẽ: manifeſtauit quo itellectu accipiẽduꝫ ſit qd dictũ eſt. Nã ſequiẽ. [Et dixit. Abba pater: oĩa tibi poſſibilia ſunt.] In quo ſatis oſtẽdit nõ ex ĩpoſſibilitate: ſꝫ ex volũtate pãis dictũ eſſe: ſi fieri põt. Qꝫ aũt marcus nõ ſolũ pater: ſed abba pater euꝫ dixiſſe cõmemorat: hoc eſt abba hebraice: qd latine pater. Et fortaſſe dñs propter aliqd ſacrm̃ vtrũqꝫ dixit: volẽs oſtẽdere ſe illã triſtiã pſonã iam ſui corpis. i. ecclie ſuſcepiſſe: cui factus eſt angularis lapis veniẽs ad eum partim ex hebreis: ad quos ptinet qd ait abba: partim ex gẽtib⁹: ad quos ptinet qd ait pater. BEDA. Orat auteꝫ trãſire calicẽ: vt oſtẽdat vere ꝙ homo erat. Unde ſubdit. [Trãſfer caliceꝫ hũc a me.] Remiſcẽs aũt ꝛ ppter qd miſſus eſt: pficit diſpẽſationẽ ad quã miſſus eſt: ꝛ clamat. [Sed nõ qd ego volo: ſed qd tu.] q. d. Si moriẽ mors me nõ moriẽte ſm carnem: trãſeat calix. Uerũ qꝛ nõ aliter h fiet: [nõ qd ego volo: ſed qd tu.] Multi adhuc cõtriſtanẽ futura morte: ſed habeãt rectuꝫ cor: vitent mortẽ quã poſſunt: ſed ſi nõ pñt dicãt id qd ppter nos dñs dixit. HIERO. Ex quo etiã vſqꝫ in fineꝫ non ceſſat E
nos docere pãribus obedire: ꝛ volũtatẽ eoꝝ volũtati noſtre pponere. Sequiẽ. [Et venit: ꝛ inuenit eos dormiẽtes.] Sicut enim dormiũt mẽte: ſic ꝛ corpore. Poſt orõneꝫ aũt dñs veniẽs ꝛ vidẽs diſcipulos dormiẽtes petruꝫ ſolũ increpat. Unde ſequiẽ. [Et ait Petro: ſimon dormis? Non potuiſti vna hora vigilare mecũ?] Quaſi. d. Qui vna hora non potuiſti mecũ vigilare: quõ mortẽ ſperneres tu qui ſpõdes mori mecũ?

ri mecū:Sequit.[Uigilate ⁊ orate vt nō intretis in tēta/
tionē.]ſ.negādi me. BEDA. Nō ait. Orate ne tētemini:
q2 ipoſſibile eſt humanā aīam nō tētari:ſed [ne intretis in
tētationē:]hoc eſt ne vos tētatio ſuper. HIERO. In tē/
tationez aūt intrare dī qui orare negligit.Sequit.[Spūs
F quidē p̄ōptus eſt:caro aūt infirma.] THEO.Quaſi.d.
Spūs qdez veſter p̄ōptus eſt ad me nō negādū:⁊ ꝓpter/
ea hoc ꝓmittis:ſed caro veſtra intātuz īfirmata eſt:ꝙ niſi
dñs per orōnē virtutē carni dederit:in tētationē itrabitis.
BEDA.Temerarios hic rep̄mit: qui qcqd crediderint:
putāt ſe cōſeq poſſe:ſed quantū ex mētis ardore ꝯfidimus
tantū ex fragilitate carnis timeamus. Facit etiā hic locus
In Chriſto fuerūt due volūtates diua ⁊ hu/mana. — aduerſus eos qui dicūt vnā in dño opationē ⁊ vnā volūta/
tem fuiſſe.Duas enim volūtates oſtēdit:humanā.ſ.que ꝓ/
pter infirmitatē carnis recuſat paſſionē:⁊ diuinā que p̄ō/
ptiſſima eſt.Sequit.[Et iterū abiēs orauit eūdē ſermonez
G dicēs.] THEO.Ut.ſ.per ſecūdariā orōnez ꝙ verus hō
eſſet affirmaret. Sequit.[Et reuerſus denuo:inuenit eos
dormiētes.]tñ nō vehemēter redarguit.[Erāt enim oculi
eoꝝ grauati.]ſ.ſomno.[Et ignorabāt qd rñderēt ei.]Per
Grauati ſomno nō ꝓmittamꝰ nobis ipoſſibilia. — hoc infirmitatē humanaz addiſcas:ne.ſ.grauati ſomno ꝓ/
mittamus ea que nobis ipoſſibilia ſunt. Ideo tertio abijt
ad orādum orōne ꝑdicta. Unde ſequit.[Et venit tertio:⁊
ait illis. Dormite iam ⁊ regeſcite.]Nō turbat cōtra illos:
cum poſt redargutionez peius fecerint:ſed ironice dicit il/
lis.[Dormite iam ⁊ regeſcite:]q2 iaz ſciebat ꝙ ꝓditor ap/
propinquabat.Et ꝙ ironice dixerit apparet per h̄ qd ſub/
dit.[Sufficit.Uenit hora:ecce tradet filius hoīs in manꝰ
pctōꝝ.]Hoc dicebat deridēs ſomnū eoꝝ:q̄ſi diceret.Nūc
tēpus eſt vt dormiatis qñ inimicus appropinquat. Deide
ſubiūgit.[Surgite eamus. Ecce qui me tradet prope eſt.]
H Nō vt fugerēt hoc dixit:ſ3 vt inimicis obuiarēt. AVG.
de cō.euāg.Uel aliter. Per hoc ꝙ cum dixiſſet.[Dormite
iam ⁊ regeſcite.]Adiūgit.[Sufficit.]⁊ deide infert.[Ue/
nit hora:ecce tradet fi.ho.]vtiqz intelligēdū eſt poſt illud.
[Dor.⁊ requie.]ſiluiſſe dñm aliquātū:vt hoc fieret qd pre/
miſerat:⁊ tūc intuliſſe.[Uenit hora:]⁊ ideo iterponit.[Suf/
Trina dormitio diſcipulorū:⁊ trina vigilia xp̄i qd ſignat. — ficit.]ſ.ꝙ requieuiſtis. HIERO.Trina autē diſcipuloꝝ
dormitio tres mortuos:quos dñs ſuſcitauit ſignat:primus
in domo:ſecūdus ad ſepulchrū:tertius de ſepulchro. Tri/
na autez dñi vigilia docet nos orando:⁊ de preteritis ⁊ de
futuris ⁊ de preſentibus veniam rogare.

Tex.9. ¶ Et adhuc eo loquente venit iudas ſcarioth
vnus de duodecim: ⁊ cum eo turba multa cuz
gladijs ⁊ lignis: miſſi a ſūmis ſacerdotibus ⁊
ſcribis ⁊ ſenioribꝰ.Dederat aūt traditor eis ſi/
gnuz dicēs. Quēcūqz oſculatus fuero ipſe eſt
tenete euz: ⁊ ducite caute. Et cum veniſſet ſta/
tim accedēs ad eum ait. Rabbi. Et oſculatꝰ eſt
eum. At illi manus iniecerūt in ieſum: ⁊ tenue/
rūt euz. Unus aūt de circūſtātibus educēs gla
diū percuſſit ſeruū ſūmi ſacerdotis: ⁊ amputa
uit illi auriculā. Et rñdēs ait illis. Tanq̄ ad la/
tronez exiſtis cum gladijs ⁊ lignis cōprehēde/
re me? Quotidie eram apud vos in templo do
cēs: ⁊ nō me tenuiſtis:ſed vt impleant ſcriptu/
re. Tūc diſcipuli eius relinquētes eum oēs fu/
gerūt. Adoleſcēs aūt qdam ſequebat illū amī/
ctus ſyndone ſup nudo: ⁊ tenuerūt eum. At il/
le relicta ſyndone:nudus ꝓfugit ab eis.

¶ BEDA. Poſtq̄ tertio dñs orauerat:⁊ apl'oꝝ timorē ſe/ A
quēte penitētia impetrauerat corrigēdum:ſecurus de paſ/
ſione ſua ꝑgit ad ꝑſecutores:de quoꝝ aduētu euāgeliſta di/
cit.[Et adhuc eo loqnte venit iudas ſcarioth vnus de duo/
decim.] THEO. Hoc nō fruſtra ponit:ſed ad maiorez
ꝓditoris redargutionē:ꝙ cum de p̄ choro diſcipuloꝝ exi/
ſteret:ꝯtra dñm in rabiem v̄ſus eſt.Sequit.[Et cū eo tur.
mul.cuz gla.⁊ lignis miſſi a ſum.ſacer.⁊ ſcribis ⁊ ſeniori.]
HIERO. Incūbit.n.v̄tuti ſeculi:qui deſpat de adiutorio
dei. BEDA. Adhuc tñ habet aliqd iudas de verecundia
diſcipuli:cum eū nō palā tradidit ꝑſecutoribus:ſed per ſi/
gnū oſculi.Unī ſequit.[Dederat aūt traditor eis ſignuz di/
cēs.Quēcūqz oſculatꝰ fuero ipſe eſt tenete eū:⁊ du.caute.]
THEO. Uide eius inſenſibilitatē:qūo credebat in oſcu/
lo chrīm decipe:vt quaſi amicus eſtimaret. Si aūt amicus
eras o iuda:cuius grā cum inimicis acceſſiſti? S3 oīs praui/
tas ſine ꝓuidētia eſt.Sequit.[Et cuz veniſſet ſtatim ac/
cedēs ad eum ait. Rabbi:⁊ oſcu.eſt euz.] HIERO. Dat B
iudas ſignū oſculi cum veneno doli:ſic cayn obtulit ſacrifi Gen.4.
ciū ſubdolū ⁊ reprobatū. BEDA. Inuidēs aūt ⁊ ſcelera/
ta ꝯſidētia magr̄m vocat ⁊ oſculū infert ei quē tradit.Su/ Qr chr̄us
ſcipit aūt dñs oſculum traditoris:nō quo ſimulare nos do ſuſcepit in
ceat:ſ3 ne ꝓditionē fugere videat:ſimul ⁊ illud pſalmi cō/ de oſculū.
plens.Cuz his qui oderūt pacē erā pacificus. Sequit.[At
illi manus iniece.in eum ⁊ tenuerūt euz.] HIERO. Hic Pſ.119.
adeſt ioſeph vēditus a frībus:⁊ ferrū ptrāſiuit aīam eius. Pſ.104
Seq̄.[Unus aūt de circū.edu.gla.ꝑcuſ.ſer.ſūmi ſacer.et
ampu.illi auriculā.] BEDA. Petrus h̄ fecit vt Joānes
declarat eodē mētis ardore quo cetera faciebat. Sciebat
enim qūo phinees puniēdo ſacrilegos:mercedez iuſtitie ⁊ Nū.25.
ſacerdotij perēnis accepit. THEO.Tacet autē nomen p.mach.2
eius marcus:vt nō videret ſuū laudare magr̄m q̄ſi zelan/
tē pro chr̄o. Innuit aūt Petrus ex h̄ ꝙ inobediētes erāt et
increduli ſpernētes ſcripturas. Nā ſi habuiſſent aures au/
dientes ſcripturas:nō crucifixiſſent dñm glie. Amputauit
aūt auriculā ſerui ſūmi ſacerdotis.nam ſūmi ſacerdotes p̄
p̄teribāt ſcripturas:q̄ſi ſerui non audiētes facti.Seq̄.[Et
rñdēs ieſus ait illis. Tanq̄ ad latro.exiſtis cuz gladijs ⁊ li/
gnis.] BEDA.Quaſi.d.Stultū eſt cum gladijs ⁊ fuſtibꝰ C
querere euz qui vltro ſe v̄ris tradidit manibus: ⁊ in nocte
q̄ſi latitātez per ꝓditorē inueſtigare:qui quotidie in tēplo
docebat. THEO. Iſtud aūt diuinitatē eius oſtēdit.Qñ
enim in tēplo docebat nō valuerūt ipm cape:q̄uis in ma/
nibus eoꝝ eēt:q2 nōduz tēpus aduenerat paſſionis:qñ aūt
ipſe voluit:tunc tradidit ſeipm vt adimplerent ſcripture:
q2 tanq̄ agnus ad occiſionē ductꝰ eſt:nō clamās neqz voci/ Iſa.53.
ferās:ſed volūtarie patiēs. Seq̄.[Tūc diſci.eius re.eum
oēs fugerūt.] BEDA. In h̄ implet ſermo:quē dñs dixe/
rat:ꝙ oēs diſcipuli ſcādalizarent in illo in ipſa nocte.Se/
quit.[Adoleſcēs aūt qdā ſequebat illū ami.ſyn.ſuper nu/
do.]ſubaudit corpe:q2 nō aliud indumēti q̄ ſolā habebat
ſyndonē.Seq̄.[Et tenuerūt eum. At ille reli.ſyn.nu.ꝓfu.
ab eis.]quoꝝ.ſ.ꝓītiam deteſtabat ⁊ facta nō a dño:cuius
amorē ⁊ abſens corpe fixuz ſeruauit in mēte. HIERO.
Sicut etiā ioſeph relicto pallio nudus de manibꝰ ipudice Gen.39.
femine aufugit.Qui vult effugē manus iniquoꝝ:relinq̄s
mēte que mūdi ſunt fugiat poſt ieſum. THEO. Proba
bile aūt videt ꝙ hic adoleſcēs erat de illa domo:in qua pa
ſcha comederāt.Quidā v̄o dicūt hūc adoleſcētez fuiſſe ia/
cobuz frem dñi:qui dicebat iuſtus:qui ab ap̄lis poſt chri/
ſti aſcēſionem cathedrā hieroſolymoꝝ accepit. GREG.
14° moral.Uel hoc de ioāne dī:qui etſi poſt vt v̄ba redē/
ptoris audiret ad crucē redijt:prius tñ territꝰ fugit. Naz et Joā.19°
illuz eo tpe fuiſſe adoleſcētē lōga poſt h̄ in carne vita eius D
indicio eſt. Potuit.n.fieri vt ad horā tenētiuz manibꝰ cla/

Qui vult effugē manus dinoꝝ reliq̄t mēte q̄ mūdi ſunt ⁊ fugiat pꝰ Jeſum.

pſus:mox reſumpto indumento redierit:ꝛ ſub dubia lucis
noctc:ſe turbis ducẽtiũ ieſum quaſi vnus de ipſis imiſcue-
rit:donec ad atriũ põtificis:cui erat notꝰ pueniret:vt ipſe
in ſuo euãgelio cõmemorat. Sicut aũt petrus qui culpam
negationis pnie lachrymis abluit recupationẽ oñdit eoꝝ
qui in martyrio labunt:ita ceteri diſcipuli qui articulũ cõ
prehẽſionis fugiẽdo puenerũt:cautelã fugiẽdi docent eos:
qui ſe minus idoneos ad tolerãda ſupplicia ſentiũt.

Tex.10. ¶ Et adduxerũt ieſum ad ſummũ ſacerdotẽ:ꝛ
puenerunt oẽs ſacerdotes ꝛ ſcribe ꝛ ſeniores.
Petrus aũt a lõge ſecutus eſt eũ vſqꝫ intro in
atriũ ſummi ſacerdotis:ꝛ ſedebat cũ miniſtris
ad ignem ꝛ calefaciebat ſe. Sũmi vo ſacerdo-
tes ꝛ omne pciliũ querebãt adũſus ieſum teſti-
moniũ:vt eũ morti traderẽt:nec inueniebant.
Multi.n. falſũ teſtimoniũ dicebant aduerſus
eum:ꝛ puenientia teſtimonia nõ erãt. Et qdã
ſurgẽtes:falſum teſtimoniũ ferebant aduerſus
eum dicẽtes. Qm̃ nos audiuimus eum dicẽtẽ.
Ego diſſoluam tẽplũ hoc manufactũ:ꝛ poſt
triduum aliud nõ manufactũ edificabo. Et nõ
erat pueniens teſtimonium illorum.

A ¶ GLO. Narrauerat euangeliſta ſupius:qũo dñs a mini-
ſtris ſacerdotũ fuerat captꝰ:nũc narrare incipit qũo in do-
mo principis ſacerdotũ morti adiudicatꝰ fuit. Uñ di.[Et
adduxerũt ieſum ad ſũmũ ſacerdotẽ.] BEDA. Sũmũ
Joã.18. ſacerdotẽ ſignat cayphã:qui ſicut Joãnes ſcribit erat pon
tifex anni illius:de quo teſtat Joſephus:ꝙ põtificatũ ſibi
emerit a pncipe romano. Seqꝛ.[Et puenerũt in vnũ oẽs
ſacerdotes ꝛ ſcribe ꝛ ſeniores.] HIERO. Tũc facta eſt
Pſ̃.67. pgregatio tauroꝝ in vaccis populoꝝ. Seqꝛ.[Petrus aũt
a lõge ſequebat eum vſqꝫ intro in atriũ ſũmi ſacerdotis.]
Timor enim retrahit:ſed charitas trahit. BEDA. Me-
rito autẽ a lõge ſequebat:qui iam erat pxime negaturus.
Neqꝫ eniz negare poſſet:ſi chriſto pximus adheſiſſet. Se-
quit.[Et ſedebat cũ miniſtris ad ignẽ ꝛ calefaciebat ſe.]
B HIERO. In atrio cum miniſtris calefacit ſe ad ignem.
Atriũ ſacerdotis eſt ſecularis circuitus:miniſtri demonia
ſunt:cum qbus qui manet:flere peccata nõ põt:ignis deſi-
deriũ carnale. BEDA. Eſt eniz ignis charitas:de quo di.
Luc.12. Ignẽ veni mittere in terrã:qui ſup credẽtes deſcẽdens va
Act.2. rijs linguis eos laudare dñm docuit. Eſt ꝛ ignis cupidita-
Oſee 7. tis:de quo di. Oẽs adulterãtes velut clibanus corda eorũ.
Hic ignis in atrio cayphe inſtinctu maligni ſpũs accẽſus:
ad negãdũ:ad blaſphemãdũ dñm pfidoꝝ linguas arma
bat. Qd enim intus in domo maligna ſynodus gerebat:h
Mat.24. ignis in atrio iter frigora noctis accẽſus figurabat. Qm.n.
abũdat iniqtas:refrigeſcit charitas multoꝝ:h frigore tor-
pens ad horã petrus:quaſi prunis miniſtroꝝ cayphe cale-
fieri cupiebat:qꝛ tpalis cõmodi ſolatiũ pfidoꝝ ſocietate
querebat. Sequit.[Sũmi vo ſacer.ꝛ omne pciliũ quere.
adũſus ieſum teſti. vt eũ morti traderẽt.] THEO. Le-
ge pcipiẽte ꝙ vnus exiſteret ſummus ſacerdos:tũc multi
erãt ſubſtituti:ꝛ deſtituti annis ſingulis per pncipeẽ roma
noꝝ. Sũmos ergo ſacerdotes dicit illos:qui determinatũ
eis tẽpus cõplẽtes iam cõpleuerãt:ꝛ a ſacerdotio deſtituti
erãt. Figurã aũt iudicũ:qd in piudicium agebãt opant:te-
ſtimonia querẽtes vt videant ieſum iuſte dãnare ꝛ pdere.
Hs.26. HIERO. Sed mentita eſt iniqtas ſibi:vt regina adũſus
Gen.39. Joſeph:ꝛ ſacerdotes aduerſus ſuſannã:ſed ignis ſine mã
Dan.14. deficit. Uñ ſequit.[Nec inueniebãt. Multi.n. falſũ teſti.
dice.adũſus eum:ꝛ cõ.teſti.nõ erãt.] Qd.n. variat incertũ
habet. Seqꝛ.[Et qdã ſur.fal.teſti.ferebãt.] Moris eſt he
reticoꝝ vmbrã de veritate trahere:nõ ille dixit qd ille di-
cũt:ſed ſile vbum de tẽplo corpis ſui:qd poſt biduũ reſu-
ſcitauit. THEO. Nõ.n. dñs dixerat. Ego diſſoluã illũ:ſꝫ Joã.2.
ſoluite:neqꝫ manufactũ dixit:ſꝫ ſimplr tẽplũ. HIERO.
Dixit etiã. Suſcitabo viuũ aial ſigñs ꝛ ſpirãs tẽplũ. Fal-
ſus teſtis eſt qui in eo ſenſu dicta itelligit:quo nõ dicunt.

¶ Exurgẽs aũt ſũmus ſacerdos in mediũ iter- Tex.11.
rogauit ieſum dicẽs. Nõ rñdes qcqꝫ ad ea que
tibi obijciunt ab his? Ille autẽ tacebat:ꝛ nihil
reſpõdit. Rurſus ſũmus ſacerdos iterrogabat
eum:ꝛ dixit. Tu es chrs filius dei bñdicti? Je-
ſus aũt dixit illi. Ego ſum. Et videbitis filium
hois ſedẽtẽ a dextris vtutis dei:ꝛ veniẽtẽ cũ
nubibus celi. Sũmus aũt ſacerdos ſcindẽs ve
ſtimenta ſua ait. Quid adhuc deſideramus te-
ſtes? Audiſtis blaſphemiã. Quid vobis vide-
tur? Qui oẽs pdẽnauerũt eum eſſe reum mor-
tis. Et ceperunt qdã cõſpuere eum ꝛ velare faciẽ
eius:ꝛ colaphis eum cedere ꝛ dicere ei. Pro-
phetiza. Et miniſtri alapis eum cedebãt.

¶ BEDA. Quãto ieſus tacebat ad indignos rñſione ſua A
falſos teſtes ꝛ ſacerdotes ipios:tãto magis põtifex furore
ſupatꝰ eum ad rñdẽdũ puocat:vt ex qlibet occaſione ſer-
monis:locũ inueniat accuſandi. Uñ di.[Et exur.ſum.ſa.in
mediũ iter ipm di. Non rñdes qcqꝫ ad ea que tibi obij.ab
his?] Iratus qdẽ pnceps:ꝛ impatiẽs nõ inueniẽs calũnie
locũ:exurgit de ſolio vt inſaniã mẽtis motu corpis demõ-
ſtraret. HIERO. Sed ipe deus ꝛ ſaluator nr:qui mũdo
ſalutẽ cõtulit:ꝛ humano generi ſua pietate ſbuenit:ſic ouis
ad occiſionẽ ſine voce ducit:ꝛ obmutuit ꝛ ſiluit a bonis. Iſa.53.
Uñ ſequit.[Ille aũt tacebat ꝛ nihil rñdit.] Taciturnitas
chriſti apologiã.i.excuſationẽ ade abſoluit. THEO. Ta
cebat aũt ſciẽs ꝙ nõ attẽderẽt vbis eius. Uñ ſm Lucam
rñdit. Si dixero vob:nõ credetis mihi. Uñ ſeqꝛ.[Rurſus
ſũmus ſa.iterro.eũ:ꝛ dixit ei. Tu es chrs filiꝰ dei bñdicti?]
Interrogat qdẽ h ſũmꝰ ſacerdos:nõ vt addiſcẽs credẽt:ſꝫ
vt ex h aliqꝫ occaſionẽ captaret. Querit aũt.[Tu es chrs
filiꝰ dei bñdicti?] Multi nãqꝫ erãt chri.i.vncti:ſic reges ꝛ
ſũmi ſacerdotes:ſꝫ nullus eoꝝ dicebat filiꝰ dei bñdicti:qſi
ſemp collaudati. HIERO. Hũc aũt expectabãt de lon- B
ge:quẽ ppe nõ vidẽt:ſicut iſaac caligãtibꝰ oculis iacob ſub
manibꝰ non agnoſcit:ſed lõge de eo futura canit. Sequit.
[Jeſus autẽ dixit illi. Ego ſum.] vt ſcilꝫ inexcuſabiles ſint. Gen.27
THEO. Sciebat nãqꝫ qm̃ nõ crederent:tñ rñdit:ne po- Judei ſũt
ſtea dicerẽt:ſi audiſſemus aliquid ab eo:credidiſſemus ei. inexcuſabi-
Hoc aũt eſt in eoꝝ piudiciũ:qꝛ audierũt ꝛ nõ crediderũt. les a reatu
AUG. de cõ euã. Mattheus aũt nõ dixit rñdiſſe ieſum. mortꝭ xpi.
Ego ſum:ſed tu dixiſti:ſed Marcus tãtũ valere oſtẽdit qd Mat.26.
ei dicit ieſus:tu dixiſti:quãtũ ſi diceret.[Ego ſum.] Seqꝛ.
[Et vide.fi.ho.ſe.a dex.virtu.dei.ꝛ ve.cum nubibus celi.]
THEO. Ac ſi.d. Uidebitis me tanqꝫ filiũ hois a dextris
pñis ſedẽtẽ. Uirtutẽ nãqꝫ hic prẽm dicit:nõ aũt ſine corpe
veniet:ſed qualis apparuit crucifigẽtibꝰ in iudicio eis ap-
parebit. BEDA. Si ꝰ tibi in chriſto o iudee:o pagane et
heretice ptẽptus ifirmitas ꝛ crux ptumelia eſt:vide qꝛ per Per paſ-
h filius hois ad dexterã dei pñis ſeſſurus:ꝛ in ſua cum nu- ſionẽ ſuã
bibus celi eſt maieſtate futurus. HIERO. Et qdẽ ſacer- chriſtus me-
dos interrogat filiũ dei. Jeſus aũt rñdet filiũ hois:vt hinc ruit ſedere
itelligamus dei filiũ idẽ eſſe ꝛ filiũ hois:ꝛ ne quaternita- ad dexterã
tẽ faciamus pñis ꝛc.

tē faciamus in trinitate:ſed hō in deo:⁊ deus in hoīe ſit. Di-
cit aūt a dextris v̄tutis ſedētem.i.in vita regnātem ſempi-
Act.2. terna:⁊ v̄tute diuina.[Et veni.cuʒ nubi.celi.] In nube aſcē-
dit:cum nube veniet.i.in corpe ſuo ſolo:qđ ſumpſit a virgi-
ne aſcēdit:⁊ cum multiformi eccl'ia:que corpus ipſi⁹ ⁊ ple-
C nitudo ei⁹ ad iudiciuʒ venturus eſt. LEO papa. Cayphas
aūt ad exaggerāduʒ auditi ſmonis inuidiā:ſcidit veſtimē-
ta ſua:⁊ neſciens qđ hec ſignaret inſania:ſacerdotali ſe ho-
nore priuauit:oblit⁹ p̄cepti illius:qđ legit̄ de p̄ncipe ſacer-
Deut.21 dotuʒ. De capite ſuo cidarim nō deponet:⁊ veſtimēta ſua
nō diſrūpet. Naʒ ſequit̄.[Sūmus aūt ſacer.ſcindēs veſti-
mēta ſua ait. Quid adhuc deſide.teſtes: Audiſtis blaſphe.
qđ vobis videt̄:] THEO. Adimplet qđeʒ ſacerdos cō-
ſuetudinē iudaicā. Cuʒ.n.aliqđ itolerabile ⁊ triſte illis oc-
currebat:veſtimēta ſcindebāt. Ut ḡ mōſtraret:ꝙ chriſtus
magnā ⁊ itolerabilē blaſphemiā dixerit:veſtimēta ſcidit.
BEDA. Altiori aūt myſterio factū eſt:vt in paſſione dn̄i
pōtifex iudeoꝝ ſua ipſe veſtimēta diſcinderet:ħ eſt ephot:
cum tunica dn̄i nec ab ipſis qui eum crucifixere militibus
ſcindi poterit. Figurabat̄.n.qꝛ ſacerdotiū iudeoꝝ pro ſce-
leribus ipſoꝝ pōtificū eſſet ſcindēdū. Soliditas vō eccl'ie
que veſtis ſui redēptoris ſolet appellari nunq̄ valet diſrū-
D pi. THEOPHY. Ex eo aūt ſacerdotiū iudeoꝝ ſcindē-
duʒ erat:ꝙ ꝯdēnauerūt chr̄m eſſe reum mortis. Un̄ ſeqt̄.
[Qui oēs ꝯdē.eum eē reuʒ mortis.] HIERO. Cōdēnāt
qđē eum eē reum mortis vt reatu ſuo reatū nr̄m ſolueret.
Sequit̄.[Et ceperunt qđā ꝯſpuere euʒ:] vt.ſ.ſputaminib⁹ ſu-
ſceptis faciē aīe nr̄e lauaret:et velamine faciei ſue velamē
corduʒ nr̄oꝝ auferret:⁊ colaphis qb⁹ in caput ꝑcuſſus eſt:
caput humani gn̄is:qđ eſt Adaʒ ſanaret:⁊ alapis qbus ex-
Pſ̄.46 palmat⁹ eſt:maxima laus eius nr̄is manib⁹ labijſq; plau-
deret:vt di. Oēs gētes plaudite manib⁹. BEDA. Cū vō
dicūt ei.[Propheti̧a:q̄s eſt qui te ꝑcuſſit:] q̄ſi in cōtume-
liā faciūt eius qui ſe a ꝓplis ꝓphetam hr̄i voluit. AVG.
de cō.euāg. Hoc aūt intelligitur paſſus dn̄s vſq; ad mane
in domo principis ſacerdotum:quo prius adductus eſt.

Tex.12. ⁋ Et cum eēt petrus in atrio ſeorſum:venit vna
ex ancillis ſūmi ſacerdotis:⁊ cuʒ vidiſſet petrū
calefacientem ſe:aſpiciēs illū ait. Et tu cum ieſu
nazareno eras. At ille negauit dicēs. Neq; ſcio
neq; noui qđ dicas. Et exijt foras ante atrium:
⁊ gallus cātauit. Rurſus aūt cum vidiſſet illuʒ
ancilla cepit dicere circūſtātibus:qꝛ hic ex illis
eſt. At ille iterū negauit. Et poſt puſilluʒ rurſus
qui aſtabāt dicebāt petro. Uere ex illis es:naʒ
⁊ galileus es. Ille aūt cepit anathematiʒare ⁊
iurare:qꝛ neſcio hoiem iſtū quē dicitis. Et ſta-
tim gallus iterū cantauit. Et recordatus eſt pe-
trus vbi qđ dixerat ei ieſus prius q̄ gallus can-
tet bis:ter me negabis. Et cepit flere.

A ⁋ AVGV. de cō.euā. De petri tētatione que iter ꝑdictas
dn̄i ꝯtumelias facta eſt:nō eodē ordine oēs euāgeliſte nar-
Luc.22 rāt. Nā lucas explicat prius tētationē petri:tuʒ demū has
Joā.18. dn̄i ꝯtumelias. Joānes aūt incipit Petri tētationē dicere:
⁊ iterpoſuit quedā de ꝯtumelijs dn̄i:⁊ adiūxit ꝙ inde miſ-
ſus eſt ad caypham pōtificē:⁊ inde recapitulat vt explicet
Mat.26. quā cepat tētationē Petri. Mattheus aūt ⁊ Marcus pri-
mo cōmemorāt chriſti ꝯtumelias:deīde Petro tētationē:
de quo di.[Et cum eſſet petrus in atrio ſeorſum:venit vna
ex ancil.ſūmi ſacer.] BEDA. Quid aūt ſibi vult ꝙ p̄ma
eum ꝓdit ancilla:cum viri vtiq; eum magis poſſent re-
cognoſcere:niſi vt ⁊ iſte ſexus peccaſſe in necem videret̄ dn̄i: Quare petrus chriſtuʒ negauit ad vocē mulieris
⁊ iſte ſexus redimeret̄ per dn̄i paſſioneʒ. Sequit̄.[At ille
negauit dicēs. Neq; ſcio neq; noui qđ dicas.] HIERO.
Petrus ſine ſpiritu voci ancille ceſſit:cuʒ ſpiritu nec prin-
cipib⁹ nec regib⁹ cedit. THEOPHY. Hoc aūt euʒ pati Act.4.
diſpēſatiue ꝑmiſit dn̄s:ne.ſ.extolleret ſe ſimulq; vt peccā- ⁊ 5.
tibus miſericors oſtēdat̄:tanq̄ ex ſeipſo inſtruct⁹ humane in-
firmitatis euentū. Sequit̄.[Et exijt foras ante atriū:⁊ ſta-
tim gallus cātauit.] BEDA. De ħ galli cantu ceteri euā- B
geliſte tacēt:nō tn̄ factū negāt:ſicut ⁊ multa alia alij ſilētio
p̄tereūt que alij narrāt. Sequit̄.[Rurſus aūt:cuʒ vidiſſet
eum ancilla cepit dicere circū.qꝛ hic ex illis eſt.] AVG.
de cō.euā. Hec ancilla nō eadē ſed alia eſt:ſicut dicit mat- Mat.26.
theus. Sane ħ quoq; intelligit̄ qꝛ in ſcđa negatione a duo-
bus cōpellat⁹ eſt:ab ancilla.ſ.quā cōmemorāt mattheus ⁊
marcus:⁊ ab alio queʒ cōmemorat lucas. Sequit̄.[At ille Luc.22
iteruʒ negauit.] Jam petrus redierat vt quēadmodū dicit Joā.18.
ioānes:ad focuʒ ſtans iterū negaret. Un̄ ancilla dicebat qđ
ſupra dictū eſt:nō illi.ſ.petro:ſed his qui illo exeūte ibi re-
māſerāt:ſic tn̄ vt ille audiret. Un̄ rediēs ⁊ rurſus ad igneʒ
ſtans reſiſtebat negādo vbis eoꝝ. Liqdo.n.colligit̄ colla-
tis de hac re oībus euāgeliſtaꝝ teſtimonijs:nō ante ianuā
ſcđo Petrū negaſſe:ſed intus in atrio ad ignē. Mattheuʒ
aūt ⁊ Marcū qui cōmemorauerūt exiſſe euʒ foras:regreſ-
ſum eius breuitatis cā tacuiſſe. BEDA. In hac aūt nega- C
tione Petri diſcimus nō ſolū abnegari chr̄m:ab eo qui di-
cit eum nō eē chr̄m:ſed ab illo etiā qui cuʒ ſit nega:t ſe eſſe Negat xp̄ʒ q xp̄ianū negat ſe chr̄iſtianum.
chriſtianū. Dn̄s.n.nō ait petro. Diſci[pul]ū meū te negabis:
ſed me negabis. Neq; ḡ chr̄m cum ſe negauit eius diſcipu-
lū. Sequit̄.[Et poſt puſillū rurſus qui aſtabāt dicebāt pe-
tro. Uere ex illis es:nā ⁊ galileus es.] Nō ꝙ alia lingua ga-
lilei q̄ hieroſolymite loquerent̄:qui vtiq; fuerūt hebrei:ſʒ
ꝙ vnaqueq; ꝓuintia ⁊ regio ſuas habet ꝓprietates:ac vna-
culuʒ loquēdi ſonū vitare nō pn̄t. THEO. Igit̄ timore
Petrus ꝑterritus ⁊ dn̄i ſermone oblit⁹ dicētis. Qui me cō- Mat.8
feſſus fuerit corā hoībus:ꝯfitebor ⁊ ego euʒ corā pr̄e meo:
dn̄m abnegauit. Un̄ ſequit̄.[Ille aūt cepit anathematiʒa-
re ⁊ iurare:qꝛ neſci.ho.iſtuʒ quem di.] BEDA. Ē noxia
ſunt prauoꝝ ꝯſilia:inter infideles hoiem negauit ſe noſſe: D
quē inter diſcipulos deū fuerat ꝯfeſſus. Solet aūt ſcriptu-
ra ſacra meritū cāuʒ per ſtatuʒ deſignare tēpoꝝ. Un̄ pe-
trus qui media nocte negauit:ad galli cantuʒ penituit. Un̄
ſubdit̄.[Et ſtatim iterū gallus cātauit. Et recordat⁹ eſt pe-
trus vbi qđ dixit ei ieſus:prius q̄ gallus cātet bis:ter me
negabis. Et cepit flere.] THEO. Lachryme.n.petrum
chr̄o per penitētiā adduxerūt. Cōfundant̄ itaq; nouatiani Error nouatiani q penitentiam negat p⁹ baptiſmū reprobatur.
qui dicūt ꝙ qui poſt ſuſceptioneʒ baptiſmatis peccauerit:
nō ſuſcipit̄ vt ſibi delictū remittat̄. Ecce eniʒ petrus qui ⁊
chriſti corpus ſumpſit ⁊ ſanguinē:per penitētiam eſt ſuſce-
ptus. Etenim ſcōꝝ defect⁹ ꝓpter hoc ſcripti ſunt:vt ⁊ nos
ſi per incauteiaʒ deciderimus:recurſum hr̄emus per eoꝝ
exēpluʒ: ⁊ ſperemus per penitētiā ſubleuari. HIERO.
Myſtice aūt p̄ma ancilla titubatio eſt:ſcđa cōſenſio:terti⁹ Myſtice
vir act⁹ eſt. Hec trina negatio quaʒ abluit per fletus verbi
chr̄i recordatio. Tūc nobis gallus cātat: qn̄ ꝑdicator qſq;
per pn̄iaʒ corda nr̄a ad cōpūctionē excitat. Tūc icipimus
flere:qn̄ ignimur intus per ſcintillā ſciētie: ⁊ foris eximus
cum eē eijcimus qđ intus fuimus.

Cap. XV.

Et ꝯfeſtim mane ꝯſiliū faciētes ſum-
mi ſacerdotes cum ſeniorib⁹ ⁊ ſcribis Tex.1.
⁊ vniuerſo ꝯcilio vinciētes ieſuʒ du-
xerūt:⁊ tradiderūt pilato. Et interro-
gauit eum pilat⁹. Tu es rex iudeoꝝ: At ille rn̄-
dens:ait illi. Tu dicis. Et accuſabāt eum ſūmi

ſacerdotes in multis. Pilatus aũt rurſum iterrogauit eum dicens. Nõ reſpõdes qcq̃? Uide in quãtis te accuſant. Jeſus autẽ nihil amplius reſpondit: ita vt miraretur pilatus.

A ¶ BEDA. Habebãt iudei hũc morem: vt quẽ adiudicaſſent morti: ligatũ iudici traderẽt. Uñ poſt cõdẽnationẽ chriſti ſubiũgit euãgeliſta. [Et cõfeſtim mane cõſi.faciẽ.ſum.ſa. cum ſenio. ⁊ ſcribis ⁊ vniuer.cõci. vinci.ieſu: du. ⁊ tradi.pilato.] Attamẽ notãdũ q nõ tũc primũ ligauerũt eum: ſed mox cõprehẽſum nocte in orto: vt Joãnes declarat: ligauerunt. THEO. Tradiderũt itaq ieſum romanis: ſed ⁊ ipſi a deo traditi fuerũt in manibus romanoꝝ: vt adimplerentur ſcripture dicẽtes. Scdm opa manuũ eoꝝ retribue illis. Sequit̃. [Et iterro.eum pilat'. Tu es rex iudeoꝝ?] BEDA. Pilato nihil aliud criminis iterrogãte niſi verũ rex iudeorum ſit: arguunt̃ impietatis iudei: q nec falſo qdẽ inuenire potuerũt qd obijcerẽt ſaluatori. Sequit̃. [At ille rñdẽs ait illi. Tu dicis.] Sic rñdet: vt verũ diceret: ⁊ ſermo eius calũnie nõ pateret. THEO. Dubiã enim rñſionem emiſit. Nam [Tu dicis] põt ſic itelligi. [Tu dicis] hoc: ſed ego nõ dico. Et nota q pilato qui inuit' fert ſniam aliqua in pte rñderit: ſacerdotib' aũt ⁊ pncipibus reſpõdere noluerit: indignoſq ſermone ſuo iudicauerit. Sequit̃. [Et accuſauerũt eum ſum.ſacer.in multis.] AUG. de cõ.euã. Lucas etiã iſta crimina que falſo obiecerunt aperuit. Sic enim narrat. Ceperũt accuſare eum dicẽtes. Hũc inuenimus ſubuertẽtem gẽtẽ nrãm: ⁊ phibẽtem tributa dari ceſari: ⁊ dicẽtem ſe chriſtũ regẽ eſſe. Sequit̃. [Pilatus aũt rurſus iterrogabat eum dicens. Nõ rñdes qcq̃? vides in quãtis te accuſant?] BEDA. Ethnicus qdẽ eſt qui cõdẽnat ieſum: ſed cãm refert in populum iudeoꝝ. Sequit̃. [Jeſus aũt amplius nihil rñdit: ita vt miraret̃ pilat'.] Nihil qdem rñdere voluit: ne crimẽ diluẽs dimitteret̃ a pſide: ⁊ crucis vtilitas differret̃. THEO. Mirabat̃ aũt pilat': q cum legis doctor eſſet ⁊ eloquẽs ⁊ potẽs rñſione ſua eoꝝ accuſatiões ifringere: nõ rñdebat qcq̃: ſed magis accuſationes viriliter ſuſtinebat.

Joã.18.

Pſ.27.

B — Cur Chriſtus pilato rñderit ⁊ nõ ſacerdotibus.

Luc.23.

Jeſus nihil rñdet pilato ne paſſio ei' differret̃.

Tex.2. ¶ Per diem aũt feſtum ſolebat dimittere illis vnũ ex vinctis quẽcũq petiſſent. Erat aũt qui dicebat̃ barrabas: qui cum ſeditioſis erat vinctus: qui in ſeditione fecerat homicidiũ. Et cum aſcendiſſet turba: cepit rogare ſicut ſemp faciebat illis. Pilatus aũt rñdit eis ⁊ dixit. Uultis dimittã vobis regem iudeoꝝ? Sciebat enim q per inuidiam tradidiſſent eum ſũmi ſacerdotes. Põtifices aũt cõcitauerũt turbã: vt magis barrabam dimitteret eis. Pilatus aũt iterum rñdens ait illis. Quid ergo vultis faciam regi iudeoꝝ? At illi iterum clamauerũt. Crucifige eum. Pilatus vero dicebat illis. Quid.n.mali fecit? At illi magis clamabãt: crucifige eum. Pilat' aũt volẽs pplo ſatiſfacere: dimiſit illis barrabã: ⁊ tradidit ieſum flagellis ceſum vt crucifigeret̃.

A ¶ BEDA. Multas liberãdi ſaluatorẽ pilatus occaſiones dedit: pmo latronẽ iuſto cõferens. Unde di. [Per diem aũt feſtum dimittere ſolebat illis vnũ ex vinctis quemcũq petiſſent.] GLO. Qd qdem ſolitus erat facere vt grãm populi captaret: ⁊ precipue in die feſto qñ de tota puintia iudeoꝝ pplus hieroſolymã cõfluebat. Et vt maior iudeoꝝ improbitas appareat: deſcribit̃ cõſiter enormitas culpe latronis: quẽ iudei chriſto ptulerũt. Unde ſequit̃. [Erat aũt qui dicebat̃ barrabas: qui cum ſeditioſis vinct' erat: qui in ſedi.fecerat homicidiũ.] In quo oſtẽdit̃: ⁊ ex grauitate culpe notabilis q homicidiũ fecerat: ⁊ ex modo faciẽdi: q cũ perturbatione ciuitatis hoc fecerat: ſeditionẽ cõcitãdo: ⁊ etiam q culpa eius manifeſta erat: nã ⁊ cũ ſeditioſis vinct' erat. Sequit̃. [Et cum aſcẽ.tur.cepit ro.ſicut ſemp facie.illis.] AUG. de cõ.euã. Nulla q̃ſtio eſt: q mattheus tacet ipſos petiiſſe vt aliqs eis dimitteret̃: qd marcus hic dicit. Nihil enim itereſt ſi alius aliud tacet: qd alius cõmemorat. Sequit̃. [Pilat' ergo rñ.eis dixit. Uultis di.vo.re.iud. Sciebat enim q per inuidiã tradi.eum ſum.ſa.] Queri põt que vba pilat' dixerit: vtrum que a mattheo: an que a marco referũtur? Aliud.n.videt̃ eẽ. Quem vultis dimit.vobis: barrabã: an ieſum qui di chrs: vt mattheus refert: aut [Uultis vobis dimittã regẽ iudeoꝝ?] vt hic di. Sed q chriſtos reges dicebãt: ⁊ qui dixit illũ an illũ: manifeſtũ eſt eum dixiſſe an vellent dimitti regem iudeoꝝ.i.chrm. Nihil aũt itereſt ſnie q hic tacuit marcus de barraba hoc ſolũ volẽs dicere qd ad dñm ptinebat: qñqdem in eoꝝ rñſione ſatis ⁊ ipſe oſtendit quẽ ſibi dimitti voluerint. Nã ſeqt̃. [Põtifices aũt cõcita. turbã vt magis barrabã dimitteret eis.] BEDA. Heret iudeis vſq hodie ſua petitio: quã tãto labore ipetrarũt: qa enim data ſibi optione: pro ieſu latronẽ: pro ſaluatore iterfectorem elegerũt: merito ſalutẽ pdiderũt ⁊ vitã: ⁊ latrocinijs ac ſeditionib' ſe intãtum ſubdiderũt vt pztiam regnũq ſuũ: qd plus chro amauerũt: pdiderint: ⁊ libertatem: corpus ⁊ aiam nunq recipent. Deinde aliã occaſionẽ dat pilat' liberãdi ſaluatorẽ. Unde ſeqt̃. [Pila.aũt iteꝝ rñ.ait illis. Quid ergo vultis fa.regi iudeoꝝ?] AUG. de cõ.euã. Jam ſatis apparet q id marcus velit oñdere: dicẽdo regẽ iudeoꝝ: qd mattheus dicẽdo chrm. Nõ.n.dicebant̃ chri reges niſi iudeorum. In hoc.n.loco ſm mattheũ di. Quid igit̃ faciam de ieſu qui di chriſtus? Sequit̃. At illi clamabãt. Crucifige eum. THEO. Uide aũt iudeoꝝ prauitatẽ: ⁊ pilati cõmenſurationẽ: q̃uis ⁊ ipſe dignus ſit cõdẽnatione pro eo q pplo nõ reſiſtebat. Illi nãq clamabãt. [Crucifige.] hic tẽtat humiliter ab illo pjudicio eruere ieſum: ⁊ ideo rurſus iterrogat. Uñ ſequit̃. [Pilat' aũt dice.eis. Quid.n.mali fecit?] Occaſionẽ nãq ex hoc ſumere volebat vt chrm ſolueret inocẽtem. BEDA. Judei vero inſanie ſue ſatiſfaciẽtes: iterrogationi pſidis nõ rñdẽt. Uñ ſequit̃. [At illi magis clamabãt. Crucifige eum.] vt impleret̃ illud hieremie. Facta eſt mihi hereditas mea: ſicut leo in ſylua: dederũt ſup me vocem ſuã. Seqt̃. [Pila.aũt vo.ſatiſ.po.dimi.il.bar.et tradi.ie.fla.ce. vt crucifigeret̃.] THEO. Uolebat qdem ſatiſfacere populo.i.eoꝝ facere voluntatẽ: ⁊ nõ qd erat placitũ iuſtitie ⁊ deo. HIERO. Hic duo hirci aſſunt: vnus apompeius.i. emiſſarius cum peccato ppli in deſertũ iferni abſolutus dimittit̃: alter pro petis abſolutoꝝ vt agnus occiditur: pars dñi ſemp mactat̃: pars diaboli qui eſt magiſter eoꝝ qd ſonat barrabas effrenata in tartarũ pcipitat̃. BEDA. Jeſus aũt flagellatus nõ ab alio q̃ ab ipſo pilato itelligẽdus eſt. Scribit nãq ioãnes. Apphẽdit pilat' ieſum ⁊ flagellauit: qd qdẽ ideo feciſſe credẽdus eſt: vt ſatiati penis ac opprobrijs eius iudei mortẽ vltra ſitire deſiſterent.

B — Mat.27.

C — Merito iudei latronẽ petẽtes ⁊ ſaluatorẽ negãtes ſalutem pdiderũt.

D — Hier.12

Leui.16

Joã.19.

Tex.3. ¶ Milites aũt duxerũt eum in atrium pretorij: ⁊ cõuocãt totam cohortem: ⁊ induũt eum purpura. Et imponũt ei plectẽtes ſpineam coronã: ⁊ ceperũt ſalutare eum. Aue rex iudeoꝝ. Et percutiebãt caput eius arũdine: ⁊ cõſpuebãt eum: ⁊ ponentes genua adorabãt eum. Et poſtq̃ illuſerunt ei exuerunt illum purpura: ⁊ induerũt eum veſtimentis ſuis.

¶ THEO.

A ¶ THEO. Militaris vana glīa ſemp̄ inordinat̄ gaudēs
Milites i deriſuʒ ieſum induūt veſtib⁹ regalib⁹: qa vt dicebāt iudei ſe regē ſecerat. τ opprobꝛijs ſibi ꝑpꝛia oñdebat. Uñ di. [Mili. aūt duxe.
eū in atriū p̄to. τ ꝯuo. totā cohoꝛ.]i. totū oꝛdinē militie. [Et
induūt eū pur. ſic̄ regē.] BEDA. Quia. n. rex iudeoꝝ fue
rat appellat⁹: τ h̄ ei ſcribe τ ſacerdotes crimē obiecerāt: ꝙ
ſibi in ppl̄o iſraelitico vſurparet impiū: illudētes h̄ faciūt:
vt nudatū p̄ſtinis veſtib⁹ induant purpura: qua reges vete
res vtebant̄. AVG. de cō. euāg. Intelligit̄ aūt qd̄ Mat
theus ait. Chlamydē coccineā circūdederūt ei: hic marcuʒ
dixiſſe [indutuʒ purpura.] Pꝛo regia. n. purpura chlamys
illa coccinea ab illudētib⁹ adhibita erat: τ eſt rubꝛa quedā
purpura cocco ſimillima: pōt. n. fieri vt purpurā etiā mar
cus cōmemoꝛauerit: quā chlamys hēbat: q̄uis eſſet cocci
nea. BEDA. Pꝛo diademate auteʒ ponūt ei coꝛonā ſpi
neaʒ. Uñ ſeqt̄. [Et ipo. ei plectē. ſpi. coꝛonaʒ.] Pꝛo ſceptro
Mat. 27. aūt regali dant calamū: vt Mattheus ſcribit τ adoꝛāt q̄ſi
regē. Uñ ſeqt̄. [Et cepe. ſalu. eum. Aue rex iudeoꝝ.] Et ꝙ
milites eum q̄ſi qui deū ſeipm̄ falſo dixiſſet adoꝛabāt illu
dētes. pʒ ex h̄ qd̄ ſbdit̄. [Et pcu. ca. eius arū. τ ꝯſpu. euʒ. Et
B ponē. genua ado. euʒ.] q̄ſi falſo ſe dixiſſet deū. HIERO.
Oppꝛobꝛia aūt eius noſtrū abſtulere oppꝛobꝛiū. Uincula
eius nō libos fecerūt. Coꝛona ſpinea capitis eius diadema
regni adepti ſumus. Uulnerib⁹ ei⁹ ſumus ſanati. AVG.
Mat. 27. de cō. euāge. Apparet aūt mattheū τ marcū recapitulādo
iſta poſuiſſe: nō quo tūc factū ſit: cuʒ eū pilat⁹ iam crucifigē
Joā. 19. dū tradidiſſet. Joānes. n. apud pilatū dicit hec geſta. h̄ aūt
qd̄ ſeqt̄. [Et poſtq̄ illuſe. ei exue. euʒ pur. τ indu. euʒ veſti.
ſuis.] in fine factū itelligit̄: cū iam adduceret̄ ad crucifigē
Myſtice. duʒ. HIERO. Myſtice aūt veſtimētis ſuis nudatur ie
ſus. i. iudeis: purpura induit̄. i. gētili eccl̄ia que de ſcopulis
collecta eſt. Itē ea exut⁹ in fine ſcādaliçāte iudaica rurſuʒ
Ro. 11. induit̄ plebe. Cum. n. itrauerit plenitudo gētiū: tūc oīs iſrl̄
ſaluus erit. BEDA. Uel in purpura qua indut⁹ eſt dn̄s:
ipſa eius caro quā paſſionib⁹ obiecit iſinuat̄: in coꝛona xo
C quā poꝛtabat ſpinea: noſtroꝝ ſuſceptio pctōꝝ. THEO.
Induamus τ nos purpurā ſtolā regalē: qꝛ vt reges ambu
lare debemus: calcātes ſup ſerpētes: τ ſcoꝛpiones: τ ſuppe
ditātes pctm̄. Chꝛiani nāq̄ʒ dicimur. i. vncti: ſic̄ τ tūc reges
vncti dicebant̄. Sumamus τ coꝛonā ſpineā. i. ſuſtinemus
coꝛonari vita arta: τ abſtinentijs τ puritate. BEDA. Ca
put aūt chꝛi pcutiūt: qui eum verū deū eē negāt. Et qꝛ per
arūdinē ſcriptura ſolet ꝯfici: q̄ſi arūdine caput chꝛi feriūt:
qui diuinitati illi⁹ ꝯdicētes erroꝛē ſuuʒ ꝯfirmare auctē ſa
cre ſcripture conant̄. Spuūt in facieʒ eius qui gr̄e p̄ſtiam
xbis execrādis reſpuūt. Sūt τ hodie qui cuʒ certa fide vt
deū verū adoꝛāt: ſed pūerſis actibus v̄ba eius quaſi fabu
loſa deſpiciūt: ac pmiſſa xbi illius tpalib⁹ illecebꝛis poſt
Joā. 11. ponūt. Sicut aūt cayphas neſcius dixit. Opʒ vnuʒ hoiem
moꝛi pro ppl̄o: ſic τ milites neſcientes faciunt.

Tex. 4. Et educūt illū vt crucifigerēt euʒ. Et angaria
uerūt p̄tereūtē quēpiaʒ ſimonē cyreneuʒ venie
tē de villa: pr̄eʒ alexādri τ ruffi vt tolleret crucē
eius. Et pducūt illum in golgotha locū: qd̄ eſt
iterp̄tatū caluarie locus. Et dabāt ei bibē myr
ratū vinū τ non accepit. Et crucifigētes eum:
diuiſerūt veſtimēta eius: mittētes ſoꝛtē ſup eis
qs qd tolleret. Erat aūt hoꝛa tertia: τ crucifixe
rūt euʒ. Et erat titulus cauſe eius iſcript⁹ rex iu
deoꝝ. Et cū eo crucifigūt duos: vnū a dextris:
τ aliū a ſiniſtris eius latrones. Et ipleta eſt ſcri
ptura que dicit. Et cuʒ iniq̄s deputatus eſt.

A ¶ GLO. Poſt ꝯdēnatiōeʒ chꝛi τ ꝯtumelias ꝯdēnato illa
tas: ad crucifixionē eius narrādā euāgeliſta accedit dicēs.
[Et edu. illū: vt crucifi. euʒ.] HIERO. Hic educit̄ Abel Gen. 4.
in agrū a frē vt pimat̄. Hic adeſt iſaac cuʒ lignis: τ habꝛaā Gen. 22.
cuʒ ariete vepꝛib⁹ herēte. Hic etiā ioſeph cū faſce ſomnia Gen. 37.
to τ tunica talari ſanguine lita. Hic adeſt moyſes cum v̄ga Nūi. 21.
τ ſerpente ſuſpēſo in ligno. Hic eſt botrus in ligno poꝛtat⁹. Nūi. 13.
Hic adeſt helyſeus cuʒ ligno ad querendā ſecurim que in 4. Re. 6
imo demerſa eſt: τ natauit ad ligDuʒ. i. genus humanū: qd̄ a
ligno vetito in iſernuʒ decidit: p lignū crucis chꝛi τ per ba
ptiſmū aque ad paradiſuʒ natauit. Hic adeſt Jonas de li
gno ſoꝛti in mare vētreq̄ʒ ceti triduo miſſus. Seqt̄. [Et an Jone p̄.
garia. quēpiaʒ p̄te. ſimo. cyre. veni. de villa pa. alex. τ ruffi
vt tol. cru. eius.] THEO. Joānes aūt ait ꝙ ipſemet baiu B
labat ſibi crucē. Utrūq̄ʒ. n. fuit. Nā ipſe qdē p̄ baiulauit ſi
bi crucē donec p̄terijt qdā quē angariauerūt: τ tūc ille poꝛ
tabat. Dixit aūt quoꝝ filioꝝ erat pr̄: ad maioꝛē fidē τ affir
matiōeʒ: nā hō ille adhuc viuebat: qui poterat oīa que cir
ca crucē facta ſunt enarrare. HIERO. Cum aūt alij per
merita patruʒ ſuoꝝ cōmemoꝛent̄: alij p merita filioꝝ ſuo
ruʒ: hic ſimon qui crucem in angaria poꝛtat: meritis filioꝝ
ſuoꝝ qui erāt diſcipuli cōmemoꝛat̄. De h̄ nos in p̄nti vita
admonemur parētes adiuuari per natoꝝ ſuoꝝ ſapiaʒ vel
merita: vt ppl̄s iudaicus pp p̄iarchaꝝ τ ꝓphaꝝ τ apl̄oꝝ
merita ſemp cōmemoꝛat̄. Simon aūt iſte qui poꝛtat cru
ceʒ in angaria: ipſe eſt qui laboꝛat pro laude humana. Co
gūt enim hoīes hūc laboꝛare: quē nō cogit timoꝛ τ dilectio
dei. BEDA. Uel qꝛ ſimon iſte nō hieroſolymita: ſʒ cyre
neus eē phibet̄. Cyrene. n. libye ciuitas eſt: recte p euʒ ppl̄i
gētiū deſignant̄: qui quōdā pegrini τ hoſpites teſtamētoꝝ:
nūc obediēdo heredes ſunt dei: coheredes aūt chꝛiſti. Uñ
opte ſimon obediēs cyrene heres iterp̄tat̄. De villa aūt ve Ro. 8.
niſſe refert̄. Uilla. n. grece pagus di: vñ paganos appella
mus eos q̄s a ciuitate dei alienos videmus. De pago igit̄
egrediēs ſimon crucē poꝛtat poſt ieſuʒ: cum ppl̄s nationū
paganis ritib⁹ derelictis: veſtigia dñice paſſiōis obediēter
amplectit̄. Seqt̄. [Et pdu. euʒ in gol. lo. qd̄ eſt iterp̄. cal. lo
cus.] Ext̄ vrbē τ foꝛis poꝛtā: loca ſunt in qb⁹ trūcant̄ capita
dānatoꝛuʒ: τ caluarie. i. decollatoꝝ ſumpſere nomen. Pꝛo
pterea āt ibi crucifixus eſt dñs: vt vbi p̄us erat area dāna C
toꝝ ibi erigerent̄ vexilla martyrij. HIERO. Tradūt āt Gen. 22.
iudei: ꝙ in h̄ mōtis loco imolatus eſt aries pro iſaac: τ ibi In monte
decaluat̄ chꝛs. i. a carne ſua: carnali. vʒ. iudea ſepat̄. Seqt̄. caluarie i
[Et da. ei bib. myr. vinū.] AVG. de cō. euā. Hoc itelligē molatus
dū eſt mattheū dixiſſe cū felle mixtū: fel q̄ppe pro amari fuit aries
tudine poſuit: τ myrratū vinum amariſſimū eſt: q̄q̄ʒ fieri iſaac.
poſſit: vt τ fel et myrra vinum amariſſimum redderent. Mat. 27.
THEO. Uel oꝛdinatiōe q̄dā exiſte alij alia afferebāt q
dam acetū τ fel: qdā vinū myrratū. HIERO. Uel myr
ratū vinū h̄ eſt acetū: per h̄ ſuccus letalis pomi abſtergit̄.
BEDA. Amara vitis amaꝝ vinū fecit: q̄ ppinat dñm ie
ſum vt ipleat̄ qd̄ ſcriptū eſt. Dederūt in cibū meū fel: τ in Ps. 68.
ſiti mea potauerūt me aceto. AVG. de cō. euā. Qꝛ aūt ſb D
dit̄. [Et nō accepit.] itelligit̄ nō accepit vt biberet: guſtauit
aūt: vt mattheus teſtis eſt: τ ſicut idē mattheus ait. Noluit Mat. 27.
bibere: h̄ marcus dixit. [Et nō accepit.] tacuit aūt ꝙ guſta
uit. HIERO. Nō accepit ēt id pro q̄ patit̄. Uñ de eo di.
Que nō rapui: tūc exoluebā. Seqt̄. [Et crucifi. euʒ: diuiſe. Ps. 68.
veſti. ſua: mitten. ſoꝛ. ſup eis qd q̄ſq̄ʒ tol.] Hoc loco figurat̄
ſalus lignū. p̄ᵐ lignū ſcie boni τ mali fuit. 2ᵐ lignū boni tm̄
nob τ vite lignū eſt. Extēſio man⁹ p̄ᶜ ad lignū moꝛtē apphē
dit. Extēſio aūt ſcḋe: vitā que pierat iuenit. Ligno h̄ vehi
mur per mare vndoſuʒ ad terrā viuētiū. Cruce. n. ſua chꝛs Nūi. 21.
cruciatū nr̄m abſoluit: τ moꝛte ſua moꝛtē nr̄aʒ necauit. Cū Spēs cru
foꝛa ſerpētis ſerpētē necat: qꝛ ſerpēte de v̄ga facto alij ab cis eſt foꝛa
ſoꝛbent̄ ſerpētes. Ipſa aūt ſpēs crucis qd eſt niſi foꝛa qua quadrata
mūdi.

drata mūdi: Oriēs de ꝟtice fulget. Arctos dexterā tenet. Auſter leua ꝯſiſtit. Occidens ſub plātis firmat̄. Uñ apl's:
Ephe.3. vt ſciamus que ſit altitudo ⁊ latitudo: lōgitudo ⁊ pfundū. Aues qñ volāt ad ethera formā crucis ſumūt: hō natans ꝑ
Ezech.9 E aq̄s: forma crucis vehit̄. Nauis marina attēta cruci ſilata ſufflat̄. Tau lr̄a ſignū ſalutis ⁊ crucis deſcribit̄. BEDA. Uel in trāſuerſo ligno crucis vbi figunt̄ man⁹ gaudiū ſpei ſignat̄. Per manus gaudiū ſpei ſignat̄. Per man⁹.n.opa: ꝑ latitudinē hylaritatē opantis itelligim⁹: q2 triſtitia facit anguſtias ꝑ altitudinē cui caput adiūgit̄ expectatiōē retributiōis de ſublimi iuſtitia dei: ꝑ lōgitudinē qua totū corpus extēdit̄ tolerātiā. Uñ lōganimes dn̄r: per pfundū qḋ terre eſt ifixū ipm ſacr̄m ſecretū. Quidā ḡ hic agūt corpa nr̄a: vt deſtruat̄ corpus peccati: tp̄s nob̄ eſt crucis. THEO. Or aūt ponebāt ſortē ſup veſtimēta eius: ⁊ h̄ hodie illudētes fecerūt q̄ſi regis veſtimēta diuidētes. Etenī vilia erāt nō valde ꝑcioſa. Hoc aūt ioānes euāgeliſta plenı⁹ exponit: q2.ſ. milites cetera in 4or ꝑtes iuxta ſuū nūm diuidētes de tunica que incōſutilis erat deſup ꝯtexta ꝑ totū ſortē miſerūt.
F HIERO. Ueſtimēta aūt dn̄i eius mādata ſunt qb⁹ tegit̄ corpus eius.i. eccl'ia: que diuidūt iter ſe milites gētiū: vt ſint 4or ordines cū vna fide.i. ꝯiugati ⁊ viduati: ꝑpoſiti ⁊ ſeparati. Sortiti ſunt tunicā indiuiſam que eſt pax ⁊ vnitas. Seq̄t̄. [Erat aūt hora tertia: ⁊ crucifi.eū.] Hoc vere ⁊ ꝓꝑe marcus tulit. Nā ſexta hora tenebre ſuffuderūt terrā: vt nō q̄ſq̄ potuiſſet mouere caput.
G AVG. de cō. euā. Si
Joā.19. hora q̄ſi ſexta pilato ſedente pro tribunali tradit⁹ eſt ieſus crucifigēdus iudeis vt Joānes refert: quō hora 3a crucifixus eſt: ſic ꝟba marci nō itelligētes qdā putauerūt. Prius ḡ qua hora crucifigi potuerit: videamus: deīde videbim⁹ cur hora 3a crucifixū dixerit marcus. Hora erat q̄ſi 6a cum tradit⁹ eſt crucifigēdus a pilato ſedēte pro tribunali: vt dictū eſt. Nō.n. iā plena ſexta erat: ſ; q̄ſi ſexta.i. pacta q̄nta: ⁊ aliqd ēt de ſexta eē cepat: vt pacta q̄nta: ⁊ incohata ſexta gererent̄ hec: que narrata ſunt in crucifixione dn̄i nr̄i: donec cōpleta 6a: illo pēdēte fierēt he que dn̄r tenebre. Queramus aūt iā cur dixerit marcus. [Erat aūt hora 3a: ⁊ cru. eū.] Jā certe dixerat. [Et crucifigē. eū: diui. ve. ei⁹.] ſic etiā ceteri atteſtant̄: q̄ eo crucifixo veſtimēta diuiſa ſūt. Si.n. rei geſte tp̄s voluit cōmemorare marcus ſufficeret dicere. [Erat aūt hora 3a.] vt qd adiūxit. [Et crucifixerūt eū:] niſi q2 voluit aliqd recapitulādo ſignare qḋ q̄ſitū iueniret̄ cū ſcriptura ipa illis tp̄ib⁹ legeret̄: qb⁹ vniuīſe eccl'ie notū erat qua hora dn̄s ligno ſuſpēſus eſt: vñ poſſet hō vel error tollī: vel mēdaciū refutari. Sz q2 ſciebat a militib⁹ ſuſpēſum
Joā.19. Magis crucifixerūt ieſū iudei qui clamauerūt: q̄ milites dn̄m: nō a iudeis ſic̄ ioānes aptiſſime dicit: occulte oñdere voluit eos magis crucifixiſſe: q2 clamauerunt vt crucifigeret̄: q̄ illos qui miniſteriū principi ſuo ſm ſuū offm̄ ꝑbuerūt. Jntelligit̄ ḡ fuiſſe hora tertia cū clamauerūt iudei: vt dn̄s crucifigeret̄ ⁊ ꝟiſſime demr̄at̄ tūc eos crucifixiſſe: qñ clamauerūt. Jn conatib⁹ aūt pilati ad excipiēdū dn̄m: ⁊ in tumultu iudeoꝝ ꝯdicētiū: ꝯſumptū tp̄s duaꝝ horaꝝ itelligimus: ⁊ circa horā fuiſſe ſextā: qua nōdū terminata geſta ſunt: que ab eo tp̄e quo pilatus dn̄m tradidit vſq̄ ad tenebras factas narrant̄. Facile autē videbit qui ſine ipietatis duritie voluerit attēdere: q̄ opportuno loco marcus h̄ de 3a hora poſuerit: vbi.ſ. factū miniſtroꝝ multū cōmemoratū eſt. Ergo ne q̄ſq̄ cogitationē tāti crimis a iudeis in milites illos ꝯiiceret. [Erat (inq̄t) hora tertia: ⁊ cru.eū.] vt illi cū poti⁹ crucifixiſſe inueniant̄: q̄s hora tertia vt crucifigeret̄ clamare potuiſſe diligēs inq̄ſitor inueniet: cū aduerterit h̄ qḋ a militib⁹ factū eſt hora 6a factū eē. AVG. de q̄ſtio. ve. ⁊ no. teſt. Judeoꝝ ḡ ſniā de crucifixione chr̄i: tertia hora datā vult intelligi. Dis.n.q morti addicit̄: ex eo iam mortuus cōputat̄ quo ſniā excepit. Manifeſtauit ḡ marcus: q2 non iudicis ſnia ſaluator crucifixus eſt: difficile
H eſt.n. innocētē ꝑbare eū: qui ſnia iudicis punit̄. AVG. de cō. euā. Nec q̄ nō deſint: q parafceue: quā ioānes cōmemorat dicens. Erat aūt paraſceue hora q̄ſi 6a: horā diei tertiā velint itelligi. Dicūt eī. Die qdē illo quē dies ſabbati ſeq̄bat̄ paraſceuē fuiſſe paſche iudeoꝝ: q̄ ab eodē ſabbo iā inciꝑet azima: ſ; tn̄ veꝝ paſcha qḋ iā in paſſione dn̄i celebrat̄ nō iudeoꝝ: ſ; chr̄ianoꝝ cepiſſe ꝑpari.i. paraſceuē hīc ab ea hora noctis.ix. in eo q̄ dn̄s a iudeis occidēdus ꝑparabat̄. Paraſceue q̄ppe iterp̄tat̄ ꝑparatio. Ab illa ḡ hora noctis vſq̄ ad ei⁹ crucifixionē occurrit hora paraſceuē 6a ſm ioānē: ⁊ hora diei tertia ſm marcū. Quis fidelis nō huic faueat ſoloni q̄onis: Si mō poſſit aliqs articulus conijci: vñ ab hora nona noctis cepiſſe paraſceue paſche nr̄e.i. ꝑparationē mortis chr̄i ꝯgruēter itelligam⁹. Si.n. dicamus eā cepiſſe qñ a iudeis appꝑhēſus eſt dn̄s adhuc noctis ꝑtes ꝑme erāt: ſ; qñ ad domū ꝑduct⁹ eſt ſoceri cayphe: vbi ⁊ audit⁹ eſt a ꝑncipib⁹: adhuc gallus nō cātauerat. Si āt qñ pilato tradit⁹ eſt: iā mane fuiſſe aptiſſime ſcriptū eſt. Reſtat ḡ vt itelligam⁹ tūc cepiſſe ꝑparatiōē mortis dn̄i: qñ oēs ꝑncipes ſacerdotū dixerūt reus eſt mortis. Nō.n. abſurde conijcit̄ eo tp̄e nonā horā noctis eſſe potuiſſe: vt recapitulādo itelligat̄ de petri negatiōe: poſtea dictū eē qḋ antea factū erat. Seq̄t̄. [Et erat ti.cau.ei⁹ iſcrip. rex iud.] THEO. Scripſerūt aūt hūc titulū.ſ. cām ꝑꝑ quā crucifixus eſt: q̄ſi vituperātes eius opionē qui regē ſeip̄m faciebat: vt ſic ꝑtereūtes miſeri nō valerēt: ſ; magis ei iproparēt tanq̄ tyrāno. HIERO. Scripſerūt aūt h̄ tribus linguis. [Hebraice.]
Quare titulus chr̄i in tribus linguis fuerit ſcript⁹.
Malchus iudeoꝝ. [Grece] baſilios exomoloſeon. [Latine] rex ꝯfeſſoꝝ. He tres ligue ad ꝑncipatū in crucis titulo ꝯſecrate ſunt: vt oīs lingua cōmemoraret ꝑfidiā iudeoꝝ. BEDA. Titulus aūt hic poſit⁹ ſupra crucē illū oſtēdit: q2 nec occidēdo potuerūt efficē vt eum regē nō hr̄ent: qui eis ſm ſua opa redditurus eſt. Seq̄t̄. [Et cū eo cru. du. latro. vnū a dex. ⁊ vnū a ſini. eius.]
K THEO. Ut.ſ. hoīes prauā opinionē ꝯtra eū ꝯcipent: q̄ ⁊ ipſe latro ⁊ maleficus eēt. h̄ aūt diſpēſatiue factū eſt ad iplēdū ſcripturā. Uñ ſeq̄t̄. [Et ipleta eſt ſcrip. que dicit. Et cū iniq̄s repu. eſt.] HIERO. Cū iniq̄s ꝟitas deputata vnū relīq̄t ſiniſtrū: alteꝝ aſſumit
Iſa.53. dexteꝝ: ſic in die iudicij faciet: ⁊ ſibi crimine tā diſſiles ſortiunt̄ vias: alter antecedit petrū in paradiſū: alter iudā in ifernū. Cōfeſſio breuis vitā acq̄ſiuit lōgā: ⁊ blaſphemia finita pena plectit̄ eterna. BEDA. Myſtice āt latrones q̄
Myſtice. cū dn̄o crucifixi ſunt: ſignāt eos qui ſub fide ⁊ ꝯfeſſiōe chr̄i: vel agonem martyrij vel q̄libet artioris diſcipline iſtituta ſubeūt. Sz qui hoc pro eterna glia gerūt: dextri latronis fide deſignant̄: qui vō humane laudis intuitu ſiniſtri latronis mētē imitant̄ ⁊ act⁹. THEO. Uel aliť. Indicitū erāt duo latrones duoꝝ ꝑplōꝝ.ſ. iudaici ⁊ gētilis. Ambo nāq̄ iniq̄: gētilis qdē tanq̄ legē nālē ꝑtergrediēs: iudaicus ꝟo ſcriptam legē: quā ei tradiderat dn̄s. Sed gētilis penitēs: iudaicus vſq̄ in finē blaſphemus: in quoꝝ medio crucifigit̄ dn̄s. Jpſe enim eſt lapis angularis nos ꝯiungēs.

¶ Et ꝑtereuntes blaſphemabāt eum: mouētes capita ſua ⁊ dicētes. Uah qui deſtruis tēplum dei: ⁊ in tribus dieb⁹ reedificas. Saluū fac temetip̄m deſcēdens de cruce. Similiter ⁊ ſummi ſacerdotes illudētes ad alterutrum cum ſcribis dicebāt. Alios ſaluos fecit: ſeipſum nō pōt ſaluum facere. Chriſtus rex iſrael: deſcēdat nunc de cruce: vt videamus ⁊ credamus. Et qui cū eo crucifixi erant: conuitiabantur ei. Tex.5.

HIERO.

A Gen. 49 ⁋HIERO. Pullo iude ligato ad vitẽ ⁊ ei⁹ pallio in ſanguine vue intincto: lacerãt hedi vineã blaſphemãtes chꝛiſ: ⁊ mouẽtes capita ſua. Uñ dí. [Et pte.blaſ.eũ:mo.ca.ſua:⁊ dí.vah q deſ.tẽ.dei.] THEO. Trãſeũtes.n.chꝛiſ blaſphemabãt: exprobrãtes ei tãq̃ ſeductori. Diabolus aũt mouebat illos ad dicẽdũ ꝙ de cruce deſcẽderet. Quia.n.nouerat ꝙ ſalus fiebat p crucẽ: rurſus igerebat ſe ad tentãdũ chꝛiſ: vt ſi a cruce deſcẽderet: cert⁹ fieret ꝙ nõ eſt vere fili⁹ dei: ⁊ ſic ſalus que p crucẽ eſt deſtrueref: ſz ipſe dei verus ⁊ ꝗs fili⁹ nõ deſcẽdit. Si.n.deſcẽdere debuiſſet nõ illuc a pncipio aſcẽdiſſet. Sz q: videbat ꝙ per hũc modũ ſalutẽ fieri opoꝛtebat: ſuſtinuit crucifigi ⁊ multa alia pati: ⁊ perficere opus ſuũ. Sequif. [Silr ⁊ ſũmi ſacer.illu.ad alter.cũ ſcri.dí. Alios ſaluos fecit: ſeipſ nõ po.ſal.facere.] Hec dicebãt ei⁹ miracula abolẽtes q̃ſi ab eo ẽm apparẽtiã perpetrata fuiſſent. Opãs nãq; miracula m̃ltos ſaluabat. BEDA. Sic ẽt nolẽtes ꝯfitenf ꝙ alios ſaluos fecit. Itaq; vos vĩa ꝯdẽnat ſnia. Qui.n.alios ſaluos fecit: ſeipm ſaluare poterat. Sequif. [Chꝛs rex iſrael deſcẽdat nũc de cruce: vt videamus ⁊ credam⁹.] HIERO. Et viderũt poſtea reſurgentẽ de ſepulchꝛo: quẽ de crucis deſcẽdere nõ credebant poſſe patibulo. Ubi eſt o iudei infidelitas vĩa? Uoſipſos cõſulo: voſipſos iudiciũ peto. Quãto mirabili⁹ eſt moꝛtuũ poſſe reſurgere: q̃ adhuc viuũ de cruce velle deſcendere. Parua petiſtis: ouz maioꝛa ꝓuenerit: ſz infidelitas veſtra nõ potuit ſanari ſignis multo foꝛtioꝛib⁹ q̃ petiſtis hic oẽs declinauerũt ſimul inutiles facti ſunt. Uñ ſeq̃f. [Et qui cũ eo crucifixi erãt: cõuicia ei.] AUGU. de cõ.euan. Quõ h verũ eſt q̃ñ q̃dez vnus eoꝝ cõuiciat⁹ eſt ẽm luce teſtimoniũ: alter ⁊ cõpeſcuit eũ: ⁊ in deũ credidit: niſi itelligamus Mattheũ ⁊ Marcuz breuiter perſtringẽtes hũc locũ: pluralem numerũ pro ſingulari poſuiſſe. THEO. Uel duo a pꝛincipio cõuiciabanf ei: deinde vnus cognoſcens ipſuz inocentem increpat alterum blaſphemantem.

B Iudei no fuerũt credere ieſu reſurgẽtĩ ⁊ nun⁹ credidiſſent ſi de cruce deſcendiſſet. Ps. 13. Luc. 23 mat. 27

Tex.6. ⁋Et facta hoꝛa ſexta: tenebre facte ſunt ſup totam terrã vſq; in hoꝛã nonã. Et hoꝛa nona exclamauit ieſus voce magna: dicẽs. Heloy: heloy: lamazabatani. Qđ eſt interpꝛetatũ. Deus meus: deus meus: vt quid dereliquiſti me? Et quidã de circũſtantibus audientes dicebant: Ecce helyam vocat. Currens aũt vnus ⁊ implens ſpongiã aceto circũponenſq; calamo potum dabat ei dicens. Sinite: videamus ſi veniat helyas ad deponendum eum. Ieſus autez emiſſa voce magna: expirauit.

A ⁋BEDA. Clariſſimũ lumẽ mundo retraxit radios ſuos: ne aut pẽdentẽ videret dñm: aut impij blaſphemãtes ſua luce fruerentur. Uñ dí. [Et facta hoꝛa ſexta tenebre facte ſunt per totã terrã vſq; in hoꝛã nonã.] AUGU. de con. euã. Addidit aũt Lucas. Uñ facte ſunt tenebꝛe.i.ſolez obſcuratũ. THEO. Si aũt tps eclipſis fuiſſet poſſet q̃s dicere ꝙ naĺis fuiſſet hec paſſio: ſed tũc.xiiij.erat luna: cum nãlis eclipſis fieri non poſſet. Seqf. [Et hoꝛa nona exclamauit ieſus voce magna dicẽs: Heloy: heloy.] HIERO. Nona hoꝛa inueniẽ euerſa domo decima dꝛagma que perierat. BEDA. Naz ⁊ adã peccãte ſcriptũ eſt ꝙ audiuerit vocẽ dñi dei ambulãtis in paradiſo ad auraz poſt meridiez: ⁊ qua hoꝛa pmus adam peccãdo moꝛtẽ huic mũdo inuexit: eadez hoꝛa ſcds adam moꝛtẽ moꝛiendo deſtruxit. Et notãdũ ꝙ recedẽte a centro mundi ſole crucifixus eſt dñs: oꝛiẽte aũt ſole: reſurrectionis ſue myſteria celebꝛauit: q: moꝛtu⁹ eſt ꝓp peccata nr̃a: ⁊ reſurrexit ꝓpter iuſtificationẽ noſtrã. Nec mireris hoꝝ humilitatẽ: querimonias

Luc. 23 Luc. 15. Gen. 3. In hoꝛa q̃ adã peccauit in eadem chꝛs moꝛtu⁹ ẽ. Ro. 4.

derelicti: cũ foꝛmã ſerui ſciẽs ſcãdaluz crucis videas. Sic eniz eſurire ⁊ ſitire ⁊ fatigari nõ erãt ꝓpꝛia deitatis ſz coꝛpoꝛales paſſiones: ita qđ dí. [Ut qd dereliquiſti me] coꝛpoꝛalis vocis erat ꝓpꝛiũ: q: ſolet ẽm nãz coꝛp⁹ nullaten⁹ velle a ſibi ꝯiuncta vita fraudari. Lz.n.ipſe ſaluatoꝛ dicebat hoc: ſed ꝑpe oſtẽdebat coꝛpoꝛis fragilitatẽ. Ut homo ergo loqf in eos circũferẽs motus: ꝙ in periculis poſiti a dño deſeri nos putamus. THEO. Uel hoc loqf homo crucifixus deo pꝛo me. Nos.n.hoies ſumus derelicti: ipſe nunq̃ a patre derelict⁹ fuit. Audi eniz qui dicit. Non ſum ſolus: ſed q: pater mecũ eſt. Etſi etiã hoc pꝛo iudeis dixerit: q̃ſi ⁊ ipſe ẽm carnẽ iudeus exiſtens: ac ſi diceret. Ut qd hebꝛaicũ populuz dereliquiſti: vt tuũ crucifigerent filiũ? Sicut.n.aliq̃n ꝯſueuimus dicere. Deus induit me.i.meaz nãz.ſ.humanã: ſic ⁊ hic [dereliquiſti me] oꝫ intelligere humanã nãz vel iudaicũ populuz. Seqf. [Et qdã de cir.au.dí. Ecce helyaz vocat.] BEDA. Sed quos arbitroꝛ milites fuiſſe romanos: nõ intelligẽtes ſermonis hebꝛaici ꝓpꝛietatẽ: ſed ex eo ꝙ dixit heloy putãtes ab eo helyam vocatuz. Si aũt iudeos qui h dixerũt itelligere volueris: hoc faciũt vt eũ imbecillitatis infament: ꝙ helye auxiliuz deprecef. Seqf. [Currens aũt vnus ⁊ im.ſpon.ace.] Quã ob cãz dñõ acetũ ſit potui datũ Ioãnes plenius oſtẽdit dicẽs: ꝙ ieſus vt ꝯſũmaref ſcriptura dixit. Sitio. Illi aũt ſpongiaz plenã aceto obtulerunt oꝛi eius. HIERO. Inuenit aũt hic iudeoꝝ ſiĺitudinẽ: ſpongiã.ſ.cãnaz infirmã aridaz: ignib⁹ aptam iplet aceto: h eſt malitia ⁊ dolo. AUGU. de cõ.euã. De helya vͦ nõ ipſ q obtulit ſpõgiã cũ aceto: ſz ceteros dixiſſe Matthe⁹ narrauit: vñ itelligim⁹ ⁊ illum: ⁊ ceteros h dixiſſe. HIERO. Infirmata ãt carne vox inualuit diuina q̃ dicit. Aperite mihi poꝛtas iuſtitie. Uñ ſeqf. [Ieſus autẽ emiſ.vo.mag.expirauit.] Cum ima voce ſiue ſine voce nos moꝛimur: q de terra ſumus. Ille vͦ cũ exaltata voce expirauit qui de celo deſcẽdit. THEO. Et qui moꝛti dominaf ⁊ pcipit: ſicut dñs ꝓtãtiue expirat. Qualis aũt h vox fuerit Lucas declarat. Pater inquit: in manus tuas cõmendo ſpũm meũ. Eteniz chꝛs extunc per h nobis voluit declarare: ꝙ ſanctoꝝ anime in manus dei aſcẽdũt. Nam pꝛius ab inferis oium anime tenebanf donec veniſſet qui pꝛedicauit captiuis remiſſionem.

B Joã. 16. Jo. 19. C mat. 27 Ps. 117. Luc. 23 Iſa. 61.

⁋Et veluz tẽpli ſciſſuz eſt in duo: a ſũmo vſq; deoꝛſuz. Uidẽs ãt cẽturio q ex aduerſo ſtabat: q̃ ſic clamãs expiraſſet: ait. Uere hic hõ filius dei erat. Erãt aũt ⁊ mulieres de longe aſpiciẽtes: iter q̃s erat maria magdalene ⁊ maria iacobi minoꝛis ⁊ ioſeph mater: ⁊ ſalome. Et cũ eẽt in galilea ſequebanf eũ: ⁊ miniſtrabãt ei: ⁊ alie multe que ſimul cũ eo aſcẽderãt hieroſolymã. Tex.7.

A ⁋GLO. Poſtq̃ narrauit euangeliſta paſſionẽ ⁊ moꝛtem chꝛi: nũc ꝓſequif de his que poſt moꝛtẽ dñi cõtigerũt. Uñ dí. [Et veluz tẽ.ſciſ.eſt in duo a ſum.vſq; de.] HIERO. Ueluz tẽpli ſcindif.i.celuz aperif. THEO. Sciſſuz eſt etiã velum inuẽte deo: ꝙ ſpũſci gr̃a a tẽplo recedit ⁊ ſcindif vt ſancta ſanctoꝝ ab oibus videnda eſſent: ⁊ ꝙ tẽpluz lugebit in iudeis cũ calamitates deploꝛabũt ⁊ veſtimenta ſcindent. Hoc ẽt ⁊ tẽpluz aiatuz.ſ.coꝛp⁹ chꝛi oſtẽdit: in cui⁹ paſſione veſtimẽtuz eius laceratũ eſt.ſ.caro: ⁊ aliud etiam ſignificat. Caro nãq; veluz eſt noſtri tẽpli.ſ.mẽtis noſtre. Uirtus aũt carnis ſciſſa eſt in chꝛi paſſionib⁹ a ſũmo vſq; deoꝛſuz.ſ.ab adam vſq; ad vltimos hoies. Nam ⁊ adam effect⁹ eſt ſanus p paſſionẽ chꝛiſti ⁊ ei⁹ caro nõ manet ſub maledicto neq; digna eſt coꝛruptiõe: ſz oẽs incoꝛruptione honoꝛati ſum⁹. [Uidẽs aũt cẽturio.] Cẽturio dí cẽtũ mili-

tum pnceps.[Uidens aũt] ꝙ ita pclamãs: ⁊ diſtincte expi‑
B raſſet:mirat⁹ eſt ⁊ ꝯfeſſus eſt. BEDA. Manifeſta aũt cã
miraculi cẽturionis exponit̃: ꝙ vidẽs dñm ſic expiraſſe.i.
ſpm̃ emiſiſſe dixerit. [Uere hõ hic fili⁹ dei erat.] Nullus
eniʒ habet ptãtem mittẽdi ſpm̃ niſi qui aiaꝝ conditor eſt.
AVGV. 4° de tri. Et hoc maxĩe mirat⁹ eſt ꝙ poſt illam
vocẽ in qua figurã peccati nr̃i edidit ꝯtinuo tradidit ſpm̃.
Demõſtrauit.n.ſpũs mediatoris ꝙ nulla pena peccati vſqʒ
ad mortẽ carnis ei⁹ acceſſerit: qꝛ nõ eũ deſeruit inuitus: ſed
quõ voluit: quippe dei verbo ad vnitatẽ pſone coniũctus.
HIERO. Nouiſſimi aũt nũc pmi efficiunt̃. Gentilis cõ‑
fitet̃ pplꝰ. Judea cecata negat: ne fiat eis error peior priore.
THEO. Et ſic ordo cõuertit̃ duʒ iudei occidũt: ⁊ gẽtilis
cõfitet̃: ⁊ diſcipuli fugiũt: ⁊ mulieres expectãt. Sequit̃.n.
[Erant aũt ⁊ mulie. de longe aſpici. inter quas erat maria
Maria ſa‑lome erat mr̃ ioãnis et Jacobi aplor̃. magda. ⁊ ma.ia.mi. ⁊ ioſeph mater ⁊ ſalome.] Salome di‑
cta eſt mater filioꝝ ʒebedei. ORIGE. Opinat⁹ aũt ſum
hoc vidẽs apud mattheũ ⁊ marcũ hic tres pcipuas mulie‑
res noiatas: ⁊ duas qdẽ vterqʒ euãgeliſta exponit. Mariã
magda. ⁊ mariã iacobi. Tertia ãt a mattheo dĩ mr̃ filioꝝ
C ʒebedei: a marco aũt 3ª illa ſalome appellatur. BEDA.
Jacobũ aũt minorẽ dicit iacobũ alphei: qꝛ ⁊ frater dñi di‑
cebat̃: eo ꝙ eſſet fili⁹ marie matertere dñi: cuius meminit
ioãnes dicẽs. Stabant iuxta crucẽ ieſu mater eius: ⁊ ſoror
matris ei⁹ maria cleophe: ⁊ maria magda. Mariam autẽ
cleophe vĩ eã dicere a patre ſiue cognatiõe. Uocabat̃ aũt
minor iacob⁹ ad diſtĩctõneʒ maioris iacobi. vʒ. filij ʒebedei:
qui inter pmos aplos vocat⁹ eſt a dño. Cõſuetudinis auteʒ
iudaice fuit: nec inducebat̃ in culpã more gentis antique:
vt mulieres de ſua ſuba victũ atqʒ veſtitũ pceptorib⁹ mi‑
1.cor.9. niſtrarẽt. Uñ ſeqt̃. [Et cũ eẽt in galilea ſeque. eũ ⁊ mi.ei.]
Miniſtrabãt dño qdẽ de ſuba ſua: vt meteret eaꝝ carna‑
lia cuius ille metebãt ſpiritalia: ⁊ vt typum oñderet magi‑
ſtroꝝ: ꝙ victu atqʒ veſtitu ex diſcipulis deberent eẽ ꝯtẽti.
Sed videamus q̃les comites habuerint. Seqt̃.n. [Et alie
multe que ſimul cum eo aſcen. hieroſolymã.] HIERO.
Sicut nõ excludit̃ muliebris ſexus a ſalute per mariã vir‑
ginẽ: ita nõ repellit̃ a myſterij crucis ſcia ⁊ reſurrectionis
per viduam. Magdalenã Mariã ⁊ ceteras matres.

Tex.8. ¶ Et cum iaʒ ſero eſſet factũ: qꝛ erat paraſceue:
qđ eſt ante ſabbatũ: venit ioſeph ab arimathia
nobilis decurio: qui ⁊ ipſe erat expectãs regnũ
dei. Et audacter introiuit ad pilatum: ⁊ petijt
corp⁹ ieſu. Pilatus aũt mirabat̃ ſi iaʒ obiſſet.
Et accerſito centurione: interrogauit eũ: ſi iam
mortu⁹ eſſet. Et cũ cognouiſſet a cẽturione do‑
nauit corp⁹ ioſeph. Joſeph aũt mercat⁹ ſyndo‑
nẽ: deponẽs eũ iuoluit in ſyndone: ⁊ poſuit eũ
in monumẽto qđ erat exciſuʒ de petra: ⁊ aduo‑
luit lapidẽ ad oſtiũ monumẽti. Maria ãt mag‑
dalene ⁊ maria ioſeph aſpiciebãt vbi poneret̃.

A ¶ GLO. Poſt paſſionẽ ⁊ mortẽ chrĩ euãgeliſta ſepulturã
ei⁹ enarrat dicẽs. [Et iaʒ cũ ſero eẽt fac. qꝛ erat para. qđ eſt
añ ſab. ve. io. ab ar.] BEDA. Paraſceue grece: latine pre‑
paratio dĩ: quo noĩe iudei q inter grecos morabant̃ ſextaʒ
ſabbati appellabãt: eo ꝙ in illo ea que requiei ſabbati ne‑
Geñ.1. ceſſaria eſſent: pparare ſolerẽt. Quia g̃ ſexta die hõ factus
eſt: ſeptima ãt die ꝯditor ab oĩ ope ſuo requeuit: recte ſalua‑
tor ſexta die crucifixus huane reſtauratiõis ipleuit archa‑
num. Sabbato aũt in ſepulchro q̃ſcẽs: reſurrectionis que
octaua die vẽtura erat: expectabat euẽtũ. Sic ⁊ nos in hac
qdeʒ ſeculi etate mũdo neceẽ eſt crucifigi: in ſeptia vo die.i.

cũ mortis q̃s debitũ ſoluit: corpa qdẽ in tumulis: alas autẽ
ſecreta in pace cũ dño poſt bona opa opʒ quieſcere: donec
octaua etate ẽt corpa ipſa reſurrectiõe glĩficata cũ aiabus
incorruptionẽ accipiãt. Taleʒ aũt eẽ decebat q corp⁹ dñi
ſepeliret: qui ẽt per iuſtitiã meritoꝝ tali miniſterio dignus
eſſet: ⁊ p nobilitatẽ potẽtie ſecularis facultatẽ poſſet obti‑
nere miniſtrãdi. Et iõ dĩ ꝙ erat [nobilis decurio expectãs
regnũ dei.] [Decurio] vocat̃ ꝙ ſit de ordine curie ⁊ offm̃
curie adminiſtraret: q ẽt curialis a pcurãdo munera ciuilia B
ſolet appellari. [Arimathia] autẽ ipſa eſt ramathã ciuitas 1.reg.1.
helchane ⁊ ſamuelis. HIERO. Que interptat̃ deponẽs:
de qua fuit ioſeph qui venit ad deponẽduʒ corpus chrĩ de
cruce. Seqt̃. [Et au. intro. ad pi. ⁊ pe. cor. ieſu.] THEO.
Audet auſuʒ laudabileʒ. Nõ.n. excogitauit: a diuitijs deci‑
dam: ⁊ expellar a iudeis: ſi corpus petã ei⁹ qui eſt blaſphe‑
mus ꝯdẽnat⁹. Seqt̃. [Pilatus aũt mi. ſi iaʒ obijſſet.] Pu‑
tabat eniʒ ꝙ diu viueret in cruce: ſicᷣ ⁊ latrones in patibu‑
lo viuebãt diu. Seqt̃. [Et accer. cẽ. iter. eũ ſi iam mortuus
eſſet.] ſ. añ horã qua ceteri mori ꝯſueuerũt. Seqt̃. [Et cuʒ
cog. a cẽ.] ſ. ꝙ mortu⁹ eẽt [donauit cor. ioſeph.] BEDA.
Nõ aũt quilibet ignot⁹: aut mediocris ad pſideʒ accedere ⁊
crucifixi corp⁹ poterat ipetrare. Seqt̃. [Joſeph aũt mer.
ſyn. ⁊ depo. eũ iuol. in ſyn.] THEO. Precioſum corpus
pcioſe ſepeliẽs. Caʒ.n. eſſet diſcipulus dñi ſciebat q̃lr cor‑
pus dñi honorari deberet. BEDA. Poſſumus autẽ ſcḋm C
intelligẽtiã ſpiritaleʒ hoc ſentire: ꝙ corp⁹ dñi nõ auro nõ Eccl'ia in ſacrificio altaris vti‑
gẽmis ⁊ ſerico: ſʒ linteamine puro obuoluẽduʒ ſit. Hic ec‑ tur corpo‑
cleſie mos obtinuit: vt ſacrificiũ altaris non in ſerico neqʒ rali lineo p‑
in pãno tincto: ſʒ in lino terreo celebret̃: ſicut corp⁹ eſt dñi pter hoc ꝙ
in ſyndone mũda ſepultũ: iuxta qđ in geſtis pontificalib⁹ chriſtus in
a.b. ſylueſtro legim⁹ eẽ ſtatutũ: q̃q̃ ⁊ hoc ſignificet ꝙ ille ſyndone
in ſyndone mũda inuoluit ieſum qui pura cuʒ mẽte ſuſce‑ mũda fu‑
perit. Sequit̃. [Et po. eũ in mo. qđ erat exci. in pe. ⁊ aduol. it ſepult⁹.
la. ad hoſti. monu.] Dicit̃ ꝙ monumentuʒ domini domus
rotũda fuit de ſubiacente rupe exciſa: tante altitudinis vt Deſcribit̃
hõ rectus exiſtẽs vix extẽta manu culmen poſſet attigere: chriſti ſe‑
⁊ habet introitũ ab oriente cui lapis magnus iuolut⁹ atqʒ pulchrũ.
impoſit⁹ eſt: in ei⁹ pte aquilonari ipſum ſepulchrũ.i. locus
dñici corporis de eadem petra factũ eſt: ſepteʒ hñs pedes
longitudis triuʒ palmoꝝ menſura a pauimẽto altius emi‑
nens: qui.ſ. locus nõ de ſup: ſed a latere meridiano p totum
pʒ: vñ corp⁹ inferebat̃. Color aũt monumẽti ⁊ loculi albo
⁊ rubeo dĩ eſſe permixtus. HIERO. Sepultura autem
chrĩ reſurgimus: deſcẽſione ei⁹ ad inferos nos aſcẽdimus
ad celos: hic inuenit̃ mel in ore leonis mortui. THEO. Judi.14
Jmitemur aũt ⁊ nos ioſeph: recipientes chriſti corpus per D
vnitatẽ: ⁊ ponamus illud in monumẽto exciſo de petra.i.
in aia memorãte ⁊ nõ obliuiſcẽte deũ. Jlla eniʒ aia ex pe‑
tra exciſa.i. ex chriſto qui eſt petra qui ꝯtinet firmitatem.
Jnuoluere etiã debemus ipſuʒ in ſyndone.i. in corpe puro
ſuſcipere. Syndon nãqʒ eſt corp⁹ qđ eſt aĩe indumentum.
Decet eniʒ nõ ſoluʒ pura aia corp⁹ chriſti ſuſcipere: ſed in
corpore puro. Jnuoluere aũt opʒ: ſed nõ aperire: naʒ ſecre‑
tum clauſuʒ eſt ⁊ occultũ. Sequit̃. [Maria aũt magdal. ⁊ Luc.23
maria ioſeph aſpiciebãt vbi poneret̃.] BEDA. Jn luca
legimus ꝙ ſtabant noti eius a longe ⁊ mulieres que ſecute
erant euʒ. His ergo notis ieſu poſt depoſitũ eius corp⁹ ad
ſua remeantib⁹ ſole mulieres que artius amabant funus
ſubſecute quõ poneret̃ reſpicere curabãt: vt ei tpe cõgruo
munus poſſent deuotionis offerre. Hic autem paraſceues
ſancte mulieres.i. anime humiles idem faciunt: cum amo‑
re ſaluatoris feruentes paſſionis eius veſtigijs in hoc ſecu‑
lo quo preparãda eſt requies futura: diligenter obſequũ‑
tur: ⁊ ſi forte valeant imitari pia curioſitate: quo ordine
ſit ei⁹ paſſio cõpleta perpendunt. HIERO. Decẽt con‑ E

grūſit ad pplm iudaicuꝫ in fine credentē:q nobilitat fide
vt habrae ſit filius:deponit deſperationē:expectat regnuꝫ
dei. Intrat ad chriſtianos vt baptiçet:qd ſignificat nomē
Ps.2. pilati.i.malleatoris qui domat ferreas gētes:vt regat eas
in virga ferrea:ꝛ petit ſacrificiuꝫ qd donat penitentib⁹ in
fine viaticum:ꝛ corde mundo ꝛ peccatis mortuo inuoluit
munimine fidei ſtabilitū operculo ſpei per opera charita
1.thi.1. tis cōcludit. Finis eniꝫ pcepti eſt charitas:aſpicientibus a
longe electis qui ſunt ſtelle maris:qn ſi fieri poteſt ſcāda-
liçabuntur etiam electi. Cap. XVI.

Tex.1. ET cū tranſiſſet ſabbatū:maria mag-
dalene ꝛ maria iacobi ꝛ ſalome eme
runt aromata:vt venientes vngerent
ieſuꝫ. Et valde mane vna ſabbatorū
veniūt ad monumētuꝫ:orto iam ſole. Et dice-
bant adinuicē. Quis reuoluet nobis lapidē ab
oſtio monumēti? Et reſpiciētes viderūt reuo-
lutuꝫ lapidem. Erat qppe magn⁹ valde. Et in-
troeuntes in monumētuꝫ viderūt iuuenē ſedē-
tem in dextris coopertū ſtola candida: ꝛ obſtu
puerūt. Qui dicit illis: Nolite expaueſcere:ie-
ſuꝫ queritis nazarenū crucifixū : ſurrexit nō eſt
hic: Ecce locus vbi poſuerunt euꝫ. Sed ite di-
cite diſcipulis eius ꝛ petro : quia precedet vos
in galileaꝫ. Ibi euꝫ videbitis ſicut dixit vobis.
At ille exeuntes fugierunt de monumēto. In-
uaſerat eiꝫ eas tremor ꝛ pauor: ꝛ nemini qcq̄
dixerunt. Timebant enim.

A ¶ HIERO. Poſt ſabbati triſtitiā felix irradiat dies:que
pmatū in dieb⁹ tenet:luce pma in eo luceſcēte: ꝛ dn̄o in eo
cū triūpho reſurgēte. Vn̄ di. [Et cū trāſiſ.ſab.ma.magda.
ꝛ ma.iaco.ꝛ ſa.eme.aro.vt ve.vn.ieſuꝫ.] GLO. Religio-
ſe eniꝫ mulieres ſepulto dn̄o cū licuit opari.i.vſqꝫ ad ſolis
occaſuꝫ vnguēta parauerūt vt lucas dicit. Et qꝛ pre angu-
ſtia tpis nō poterāt explere : mox trāſacto ſabbato.i.occi-
dente ſole vt operādi licētia redit feſtinauerūt emere aro-
mata ſic marc⁹ dicit hic: vt veniētes mane vngerēt corp⁹
ieſu:neqꝫ veſpe ſabbati poccupāte iaꝫ noctis articulo mo-
numētū adire valuerūt. Vn̄ ſeqꝫ. [Et valde ma.vna ſab.
ve.ad mo.or.iā ſole.] SEVE. Mulieres h loco feminea
deuotiōe diſcurrūt:q nō vt viuēti fidem:ſꝫ vt mortuo vn-
guēta deferūt ad ſepulchꝝ:ꝛ vt ſepulto parāt merोris ob-
ſequia:nō vt reſurgēti pparāt diuinoꝝ gaudia triūphoꝝ.
B THEO. Non.n.magnitudinē atqꝫ dignitatē diuinitatis
chrī ſapuūt. Venerūt aūt iuxta ꝯſuetudinē iudeoꝝ vngere
corp⁹ ieſu:vt.ſ.maneret odoriferuꝫ:ꝛ ne humiditate ſcatu-
riret. Naꝫ aromata virtutē hn̄t deſiccatiuā humiditatem
corporis abſorbētia. vnde incorruptū corpus conſeruant.
GREGO. in ho. Nos aūt in eū q eſt mortu⁹ credentes ſi
odore vtutū refecti cū opione bonoꝝ operū dn̄m q̄rimus
ad monumētū illi⁹ cū aromatib⁹ venimus. Seqꝫ. [Et val.
ma.vna ſab.ve.ad mo.or.iaꝫ ſole.] AVGV. de cō.euā.
Luc.24 Qꝛ lucas dicit valde diluculo ꝛ ioānes. Mane cum adhuc
Jo.20. tenebre eſſent:h intelligit marc⁹ dicē:valde mane oriēte iaꝫ
Luc.24 ſole.i.cum celuꝫ ab oriētis pte albeſceret:qd fit vtiqꝫ ſolis
oriētis vicinitate. Er⁹.n.eſt ille fulgor q noie aurore appel-
lari ſolet:ſiō nō repugnat ei q ait. Luꝫ adhuc tenebre eēnt.
Die qppe ſurgēte aliq̄ relique tenebraꝝ tāto min⁹ ſunt:q̄to
magis orit lux:nec accipiēduꝫ ē qd ait. [Valde mane orto
iaꝫ ſole] tanq̄ ſol ipſe iaꝫ videret ſup terrā:ſed de pximo
aduenīēte in has ptes ſole.i.orto ſuo iaꝫ celum illuminare
incipiēte. HIERO. [Valde q mane dicit] qd ali⁹ euan- C
Luc.24 geliſta dicit:diluculo. Diluculuꝫ āt eſt iter tenebras noctis
ꝛ diei claritatē. In q̄ ſalus humani gn̄is puenit:felici vici-
nitate in eccliā declarāda more ſolis q pria luce ꝯſurgēs
roſeā pmittit aurorā:vt grāꝫ pclari ſplēdoris pparatis ocu-
lis poſſit intueri:qn ips dn̄ice reſurrectionis illuxit:vt tunc
laudes chrī tota caneret ſm exēplū feminaꝝ ecclia:q n ge
nus humanū exēplo ſue reſurrectionis aluit:qn vitā pre-
ſtitit:ꝛ lumē credulitatis infudit. BEDA. Sicut aūt q
valde mane mulieres venerūt ad monumētū:iuxta hyſto
riam magnus feruor charitatis oſtendit : ita iuxta intelle-
ctum myſticū nobis dat exemplū vt illuminata facie:di
ſcuſſiſqꝫ vitioꝝ tenebris:odorē bonoꝝ opeꝝ dn̄o ꝛ orōnū
ſuauitateꝫ ſtudeamus offerre. THEO. Dicit aūt. [Una D
ſab.] i.pma dieꝝ hebdomade. Sabbata nāqꝫ dies hebdo
made nuncupant. vna vo di pma. BEDA. Vel prima
ſabbatoꝝ pma dies eſt a die ſabbatoꝝ.i.regetionū que in
ſabbatis cuſtodiebant. Sequit. [Et di.adi.qs re.no.la.ab
hoſ.mo.] SEVE. Obſcuratū erat vrm pect⁹:oculi clauſi:
ꝛ ideo pate facti ſepulchri gliā pus nō videbatis. Seqꝫ.n.
[Et reſ.vi.re.la.] BEDA. Quo lapis p angeluꝫ reuolut⁹
mat.28. ſit. Mattheus ſufficienter exponit. Hec reuolutio lapidis
myſtice reſerationeꝫ ſacroꝝ chrī:que velamine lr̄e legalis
tenebant:inſinuat.lex.n.lapide ſcripta eſt. Sequit. [Erat
qppe magn⁹ valde.] SEVE. Et plus iaꝫ magnus merito
q̄ forma:q creatoris mūdi corp⁹ ꝛ claudere ꝛ opire ſuffi-
cit. GREGO. Mulieres āt angelos vident q̄ cū aroma
tib⁹ venerūt:qꝛ ille mētes ſupnos ciues aſpiciūt:q̄ cuꝫ vir-
tutib⁹ ad ſctā deſideria veniunt. Vn̄ ſeqꝫ. [Et itro.in mo.
vi.iuue.ſe.in dex.cooper.ſto.cādi.ꝛ obſtu.] THEO. Si E
matthe⁹ dicit angeluꝫ ſedere ſup lapidem. Marcus vo q
mulieres itroeuntes monumētuꝫ viderūt ſedentē iuuenē:
nō mireris.naꝫ quē viderūt pus ſedentē ſup lapidē:ipſuꝫ
etiā intus in monumēto poſtmodū viderūt. AVGV. de
cō.euā. Aut itelligam⁹ mattheū tacuiſſe de illo angelo quē
intrātes viderūt.marcū vo de illo quē foris ſup lapidē ſe-
dentē viderūt:vt duos viderint:ꝛ a duob⁹ ſigillatiꝫ audie-
rint que dixerūt angeli de ieſu. Aut certe intrātes in monu
mentū in aliq̄ ſepta macerie debem⁹ accipe:qua cōmuni-
tuꝫ locū tūc fuiſſe credibile eſt in aliquo ſpatio ante petrā:
qua exciſa locus fact⁹ fuerat ſepulture:vt ipm viderint in
eodeꝫ ſpatio ſedentē a dextris quē dicit matthe⁹ ſedenteꝫ
ſup lapideꝫ. THEO. Quidam aūt dicūt q alie fuerunt
mulieres q̄ dnr a mattheo:alie q̄ a marco:ſꝫ maria magd.
ſequebat oēs feruidā feſtinationē hn̄s ꝛ ardentē affectuꝫ.
SEVE. Introierūt q mulieres ad ſepulchrū vt cō ſepulte Col.3.
chro:chriſto ꝯſurgerēt de ſepulchro:vidēt iuuenē vt cerne-
rent nr̄e reſurrectiōis etatē:qꝛ neſcit reſurrectio ſenectutē:
ꝛ vbi naſci moriqꝫ neſcit:ibi etas nec admittit detrimēta:
nec indiget incremētis:vn̄ iuuenē nō ſeneꝫ:nō infantē:ſed
iocūdaꝫ etatē viderūt. BEDA. Viderūt aūt iuueneꝫ ſe- F
dentē in dextris.i.ad meridianā ptē loci illi⁹ vbi poſitum
erat. Corp⁹.n.qd ſupinū iacēs:caput habebat ad occaſum:
dextrā necē erat hic ad auſtruꝫ. GREGO. in ho. Quid
aūt per ſiniſtraꝫ:niſi vita pn̄s. Quid vo per dextram:niſi
vita perpetua deſignantur? Qꝛ igit redēptor nr̄ iam pn̄tis
vite corruptionē trāſierat:recte angelus q nūtiare perēnē
ei⁹ vitā venerat:in dextra ſedebat. SEVE. Vident etiaꝫ
iuuenē ſedentē a dextris:qꝛ reſurrectio recipit nil ſiniſtrū.
Vidēt ēt cooptū ſtola candida. Stola iſta non eſt ex mor-
tali vellere:ſꝫ ex vtute vitali ſplendēs celeſti lumie:nō co-
lore terreno dicēte ppha. Amict⁹ lumine ſic veſtimento:ꝛ Ps.103.
de iuſtis : tunc iuſti fulgebunt ſicut ſol. GREGO. in ho.
Vel ſtola cādida coopt⁹ appuit:qꝛ feſtiuitatis nr̄e gaudia

Reſurrectio dn̄i ī aurora ſacta fuit rō nabilr.

Et ange- lus in dextera monumēti ſedebat.

nũciauit.Candoꝛ etenĩ vestis:ſplẽdoꝛẽ nr̃e denũtiat ſolẽ/
G nitatis. HIERO.Ueſtis etiã cãdida vera leticia eſt:bo/
ſte depulſo regnoqꝫ adepto:rege pacis queſito ꝛ inuento ꝛ
nunꝙ dimiſſo. Hoc igiẽ inuẽs formã reſurrectionis timẽ/
tib⁹ moꝛtẽ oſtẽdit. Qꝛ aũt obſtupuerũt.i.qđ oculus nõ vi/
dit nec auris audiuit: nec in coꝛ hoĩs aſcẽdit que ꝑparauit
Jſa.64 deus diligentib⁹ ſe. Seqꝛ.[Qui dicit illis:nolite expaue.]
GREGO.in ho. Ac ſi dicat. Paueãt illi qui nõ amãt ad/
uẽtũ ſupnoꝝ ciuiũ:pertimeſcãt qui carnalib⁹ deſiderijs
preſſi:ad eoꝝ ſocietatẽ ptingere ſe poſſe deſperãt. Uos ãt
cur pertimeſcitis:qui veſtros cõciues videtis? HIERO.
p̃e Jo.4 Non.n.eſt timoꝛ in charitate. Quid expaueſcerẽt:que inue/
nerunt quẽ queſierũt? GREGO.in ho. Sed iaꝫ qđ an/
gelus ſubiũgit audiamus.[Jeſuꝫ queritis naçarenũ.] Je/
ſus latino eloquio ſalutaris.i.ſaluatoꝛ interpretaẽ. At vo
tũc multi ieſus dici poterãt: nec tñ ſubalr̃ ſꝫ nuncupatiue:
ideo ꝛ locus ſubiungiẽ: vt de quo ieſu dictũ ſit manifeſteẽ:
H naçarenũ.Et cãꝫ ꝓtin⁹ ſubdit.Crucifixũ. THEO.Non
enĩ erubeſcit crucẽ:in hac nãqꝫ ſalus hoĩum eſt ꝛ beatoꝝ
ꝓncipium. HIERO. Radix aũt amara crucis euanuit.
Flos vite cuꝫ fructib⁹ erupit.i.qui iacuit moꝛte ſurrexit in
glĩa.Unñ addit.[Surrexit:nõ eſt hic]. GREGO. in ho.
Nõ eſt hic:dĩ per pñtiaꝫ carnis:q tñ nuſꝙ deerat ꝑ pñtiã
maieſtatis. THEO.Et qſi dĩ.Uulẽs certificari de eius
reſurrectiõe ſubdit.[Ecce loc⁹ vbi poſuerũt eũ.] Propter
hoc eĩꝫ ꝛ reuoluerat lapideꝫ vt locũ oñderet. HIERO.
Oſtẽdiẽ aũt imoꝛtalitas moꝛtalib⁹ ad grãꝝ actionẽ debi/
tã:vt intelligam⁹ qđ fuerim⁹: ꝛ ſciam⁹ qđ futuri erimus.
Seqꝛ.[Sed ite dĩ.diſ.ei⁹ ꝛ pe.quia ꝓce.vos in galileam.]
Mulierib⁹ dĩ vt nuntiẽt aplĩs:qꝛ ꝑ mulierẽ moꝛs annun/
tiata eſt:per mulierẽ vita reſurgẽs. Dicit aũt ſpãlr̃. Et pe/
I trõ:qꝛ ſe indignũ iudicauit diſcipulatu:cũ ter negauit ma/
Pctã ꝓte/rita nõ no/cẽt qñ nõ/placent. giſtrũ:ſꝫ pctã ꝓterita nõ nocẽt qñ nõ placẽt. GREGO.
in ho. Si aũt hũc angelus nõ noĩatim exꝓmeret q magr̃m
negauerat:venire inter diſcipulos nõ auderet. Uocaẽ ḡ ex
noĩe ne deſperaret ex negatiõe. AVGV.de con.euã.Qꝛ
aũt dicit.[Pre.vos in ga.ibi eũ vi.ſi.dĩ.vo.] vĩ hoc ſonare
ꝙ ieſus non fuit demonſtrãtur⁹ ſe diſcipulis poſt reſurre/
ctionẽ niſi in galilea:quã demrõnẽ nũc ipſe marcus cõme/
moꝛauit. Qꝛ.n.dixit. Mane prima ſabbati apparuit ma/
rie magdalene:poſt hec duob⁹ euntib⁹ in villaꝫ. factũ eſt
in hierl̃m ipſo die reſurrectionis:deinde venit ad vltimaꝫ
manifeſtationẽ:quã ſanctã ſcimus in monte oliueti nõ lon
ge a hierl̃m. Nunꝙ igiẽ cõmemoꝛat marcus ipletũ qđ ab
mat.28 angelo prenũtiatũ eſſe teſtaẽ. Mattheus võ nullũ aliũ
locũ oĩno cõmemoꝛat: vbi diſcipuli poſtꝙ ſurrexit vide/
Diuerſe/opiniões/de appari/tione chrĩ/poſt reſur/rectionẽ. rint dñm:niſi in galilea ſm angeli ꝑdicationẽ. Sed cũ non
ſit expſſũ qñ id futurũ eſſet:vtrũ ꝑmũ anteꝙ alibi ab eis
viſus eſſet:idqꝫ ipm ꝙ diſcipulos matthe⁹ dicit iſſe in ga/
lileã in montẽ:nõ exꝑmit diẽ nec narrandi oꝛdinẽ:nõ ad/
uerſaẽ qđeꝫ matthe⁹ narrationib⁹ ceteroꝝ:ſꝫ dat eis intel/
ligẽdi atqꝫ accipiẽdi locũ. Uerũtñ ꝙ dñs nõ ibi primũ ſe
demõſtratur⁹ erat:ſꝫ in galilea:vbi poſtea viſus ẽ ſe vidẽ/
dũ mãdauit:ꝙuis fideleꝫ facit intẽtũ ad querẽduꝫ in quo
K myſterio dcm̃ intelligaẽ. GREGO. in ho. Galilea nãqꝫ
trãſmigratio iterpretaẽ:iaꝫ qppe redẽptoꝛ noſter a paſſio/
ne ad reſurrectionẽ:a moꝛte ad vitã trãſmigrauerat: ꝛ nos
reſurrectionis ei⁹ glĩaꝫ poſt leti videbimus:ſi mõ a vitijs
ad virtutũ celſitudinẽ trãſmigramus. Qui ḡ in ſepulchꝛo
nuntiaẽ:in trãſmigratiõe oñdiẽ:qꝛ is qui in moꝛtificatiõe
carnis agnoſciẽ in tranſmigratiõe mentis vĩ. HIERO.
Breuis ḡ ſeña in ſyllabis:ſꝫ ingẽs in ꝙtitate ꝓmiſſio. Ibi
eſt gaudij nr̃i fons:ꝛ ſalutis eterne oꝛigo ꝑparata. Ibi ꝯgre
ps.146. ganẽ diſperſiones ꝛ ſanãẽ cõtriti coꝛde. Ibi inquit eũ vi/
debitis:ſꝫ nõ ſicut vidiſtis. AVGV.de cõ.euã.Sigñaẽ

etiã ꝙ grã chrĩ de pplo iſrael erat trãſmigratura ad gẽtes
a qbus aplĩ nullo mõ ꝑdicãtes ſuſcipiẽtur:niſi eis viã dñs
in eoꝝ coꝛdib⁹ ꝓueniẽs ꝑparaſſet. Et hoc eſt.[Pre.vos in
ga.ibi eũ vi.]i.ibi mẽbꝛa ei⁹ iuenietis. Seqꝛ.[At ille exeũ
tes fugierũt de monumẽto. Inuaſerat.n.eas tremoꝛ ꝛ pa/
uoꝛ.] THEO.Ideſt ſtupoꝛ pp viſionẽ angeli ꝛ admira/
tionẽ reſurrectionis. SEVE.Angelus qđem ſedet in mo/ L
numẽto.de monumẽto fugiũt mulieres:quia ille de celeſtĩ
ſuba ꝯſidit:turbanẽ iſte de ꝯditiõe terrena. Sepulchꝛum
qui moꝛi nõ põt timere neſcit. mulieres aũt ꝛ de pñti ſcõ
tremunt:ꝛ ſepulchꝛũ vt moꝛtales adhuc moꝛtalr̃ expaue/
ſcunt. HIERO. Hoc ẽt dĩ de futura vita in q̃ fugiet do/
loꝛ ꝛ gemit⁹. Imitanẽ.n.mulieres añ reſurrectioneꝫ diaqꝫ Jſa.35.
faciũt:poſt reſurrectionẽ fugiẽtes moꝛtẽ ꝛ pauoꝛẽ. Seqꝛ.
[Et ne.qꝙꝫ dix.time.eniꝫ.] THEO.Aut pp iudeos:aut
timoꝛe viſionis detẽte tacebãt h qđ audierãt. AVGV. M
de con.euã. Queri aũt põt quẽadmoduꝫ hoc dicat marc⁹
cuꝫ dicat mattheus. Et exierũt cito de monumẽto:cum ti/ Solo qđ/mo de mu/lieribus/chꝛĩ in ſe/pulchꝛo q̃/renio⁹.
moꝛe ꝛ gaudio magno:currentes nuntiare diſcipulis eius:
niſi itelligamus ipſoꝝ angeloꝝ nemini auſas fuiſſe aliqđ
dicere.i.rñdere ad ea que ab illis audierãt:aut certe cuſto
dibus quos iacẽtes viderũt. Nã illud gaudiũ qđ matthe⁹
cõmemoꝛat:nõ repugnat timoꝛi de quo marcus dicit. De/
bemus enĩ vtrũqꝫ in illaꝝ aĩo factũ intelligere:etiam ſi
mattheus de timoꝛe nõ diceret. Cuꝫ võ ꝛ ipſe dicat.[Exie/
runt cito de monumẽto cuꝫ timoꝛe ꝛ gaudio magno]nihil
ex hac re q̃õnis remanere permittit. THEO.Signãter
etiam diciẽ ꝙ nemini quicꝙ dixerunt:qꝛ mulierib⁹ audi/
re nõ loqui datum eſt:diſcere non docere.

¶ Surgẽs aũt ieſus:mane prima ſabbati appa/ Tex.2.
ruit prio marie magdalene de q̃ eiecerat ſepteꝫ
demonia. Jlla vadens nuntiauit his qui cũ eo
fuerãt lugentib⁹ ꝛ flentibus. Et illi audientes:
quia viueret ꝛ viſus eſſet ab ea:nõ crediderũt.
Poſt hec aũt duob⁹ ex his ambulantib⁹ oſten
ſus eſt in alia effigie euntib⁹ in villã: ꝛ illi eũtes
nuntiauerunt ceteris:nec illis crediderunt.

¶ AVGV.de cõ.euã. Jam poſt reſurrectionẽ quẽadmo A
dum apparuit dñs cõſiderãduꝫ eſt. Dicit enim Marcus.
[Surgens autẽ mane prima ſab.appa.pri.ma. magda.de
qua eiecerat ſeptem demonia.] BEDA. Hec apparitio
qñ ꝛ vbi facta ſit: Joãnes pleniſſime docet. Surrexit aũt Joh.20.
dñs mane de monumẽto in quo ſero iam facto erat depo
ſitus: vt adimpleretẽ illud pſalmiſte. Ad veſperã demoꝛa/ ps.29.
bitur fletus: ꝛ ad matutinũ leticia. THEO. Uel aliter.
Qꝛ dicit.[Surgens ieſus] ibi puncta:deinde dicas.[Ma
ne pri.ſab.appa. ꝑmo marie magda.] GREGO. in ho.
Ut enĩ ſanſon media nocte nõ ſoluꝫ de gaça exijt:ſꝫ etiaꝫ Judi.16
poꝛtas tulit:ſic ꝛ redemptoꝛ noſter ante lucẽ reſurgens nõ
ſoluꝫ liber de inferno exijt:ſed ipſa etiam inferni clauſtra
deſtruxit. De maria aũt hic marcus ſeptẽ demonia eiecta
fuiſſe teſtaẽ: ꝛ qđ ſepteꝫ demonia niſi vniuerſa vitia ſigni/
ficant? Quia enĩ ſepteꝫ dieb⁹ omne temp⁹ cõpꝛehendiẽ
recte ſeptenario numero vniuerſitas figuraẽ. THEO. B
Septeꝫ ergo demonia maria habuit que vniuerſis vitijs
plena fuit:aut ſeptem demonia ſeptẽ virtutib⁹ ſpũs ſctĩ cõ
dicit: vt ſpũs abſqꝫ timoꝛe:abſqꝫ ſapiẽtia: abſqꝫ itellectu:
ꝛ quecũqꝫ alia donis ſpũſſancti opponunẽ. HIERO.Ei Mat.9
aũt de qua eiecerat ſepteꝫ demonia primo oſtendiẽ: quia Et ꝑmo
meretrices ꝛ publicani precedent ſynagogã in regnuꝫ dei marie ma
vt latro preceſſit apl̃os. BEDA. Jn ꝑncipio etiã mulier gdalene ie
inductrix culpe viro fuit:nũc que moꝛtẽ primo guſtauit re/ ſus poſt re
ſurrectionẽ ꝑmo videtne perpetui reatus apud viros op/ ſurrectio/nes ſuas/apparuit.

probriū ſuſtineret:ꝛ q̄ viro culpā traſfuderat:transfudit ꝛ grāz. Nam ſeqꝛ. [Jlla va.nū.his q cū eo fu.lugen. ꝛ flen.] HIREO. Flent ꝛ lugent qui nōdū viderūt: ſed nō poſt
Mat.5. multū ꝯſolabunꝛ. Beati eniz qui lugent nūc:qm̄ ipſi cōſolabunꝛ. BEDA. Recte aūt hec mulier que letitiam dominice reſurrectionis p̄ma nuntiauit:a ſeptez demonibus curata eē memoraꝛ:ne quiſq̄ digne penuēs de admiſſoꝝ
Ro.5. venia deſperaret:ꝛ vt vbi abundauit pctm̄ ſupabundaſſe ꝛ grā monſtrareꝛ. SEVESRI. Nuntiat autē maria:ſed iam non femina:ſed eccleſia geſtans: vt ſupra ſicut femina tacebat:hic in eccleſia ꝛ nuntiet ꝛ loquatur. [Sequiꝛ. [Et illi audientes:quia viueret ꝛ viſus eſſet ab ea:nō cre.] GREGO. in ho. Oe reſurrectionē dominicā diſcipuli tarde crediderūt:nō tam illoꝝ infirmitas q̄ noſtra:vt ita dicam:futura firmitas fuit. Jpſa nāqꝫ reſurrectio illis dubitantib⁹ per multa argumēta monſtrata eſt:que dū nos legentes agnoſcimus qd aliud q̄ de eoꝝ dubitatiōe ſolidamur. Sequiꝛ. [Poſt hec aūt du.ex his am. oſtē.eſt in alia
D effi.eun.in vil.] AVGV. de cō.euā. De iſtis duob⁹ quoꝝ
Luc.24 vnus erat cleophas. Lucas totū narrat:ſꝫ marcus hic breuiter perſtringit. Caſtellū quippe illud de quo lucas loquitur:nō abſurde accipimus etiā villaz potuiſſe appellari:ꝛ in codicib⁹ qdez grecis magis agrū inuenimus q̄ villam. Agri aūt noīe nō caſtella tm̄: verū ēt municipia ꝛ colonie ſolent vocari extra ciuitatē:que quaſi caput ꝛ mater eſt ceteraꝝ. Qꝫ aūt ait marc⁹ eis in alia effigie dn̄m apparuiſſe: hoc lucas dicit:q̄ eoꝝ oculi tenebanꝛ:ne agnoſcerent eū.
E Oculis.n.eoꝝ acciderat aliqd qd ita manere pmiſſum eſt
Chr̄s nō mutauit effigiē quaꝫ prius habuerat, in ſua reſurrectiōe. vſqꝫ ad fractionē panis. SEVERI. Nemo autez putet ch̄m ſua reſurrectione ſui vultus effigiē cōmutaſſe:ſꝫ mutatur effigies dū efficiꝛ ex mortali imortalis:vt h̄ ſic acquiſiſſe vultus gliaz:nō vult⁹ ſubaz perdidiſſe. Duob⁹ autē viſus eſt:q2 duob⁹ populis.i.gentib⁹ ꝛ iudeis reſurrectōis fides p̄dicanda monſtraꝛ. Sequiꝛ. [Et illi eū.nū. cete.nec il.cre.] Qꝫ marcus dicit. Nuntiauerūt ceteris:nec illis crediderūt:cū lucas dicat q̄ iam inde loquebanꝛ vere reſur
Luc.24 rexiſſe dn̄m:ꝛ ſimoni apparuiſſe:quid intelligēdū eſt niſi aliquos ibi fuiſſe qui nollent credere? THEO. Nō eniz de.xi.aplīs hoc dicit:ſed de qbuſdaz alijs quos ceteros no
Myſtice. minat. HIERO. Myſtice aūt intelligiꝛ q̄ fides hic laborat agēs actiuā vitaz: illic cōtemplatiua ſecura viſione
1.cor.14 regnat. Hic per ſpeculū cōtuemur imaginē:illic facie ad faciez videbimus veritatē. Unde ambulantib⁹.i.laborantib⁹ oſtenſus eſt in alia effigie ꝛ nunciātib⁹ nō eſt creditū: dum ſicut moyſes viderunt q̄ nō ſufficiebat eis qui d cit.
Exo.33. Oſtende mihi temetipſū. Oblitus enim carnis ſue poſtulat in vita iſta qd ſperamus in futura.

Tex.3. ¶ Nouiſſime aūt recūbentib⁹ illis vndeciꝫ apparuit: ꝛ exprobrauit incredulitatē eoꝝ ꝛ duritiā cordis:q2 his qui viderāt eū reſurrexiſſe nō crediderūt. Et dixit eis. Euntes in mūdū vniuerſum:p̄dicate euāgeliū omni creature. Qui crediderit ꝛ baptizat⁹ fuerit:ſalu⁹ erit: qui xo nō crediderit ꝯdēnabiꝛ. Signa aūt eos qui crediderint: hec ſequenꝛ: Jn noīe meo demonia eijcient:linguis loquenꝛ nouis:ſerpētes tollēt. Et ſi mortiferū quid biberint:non eis nocebit. Sup egros manus iponent: ꝛ bn̄ habebūt.

A ¶GLO. Completurus euāgelicā narrationē marcus nouiſſimā apparitionē qua chr̄s poſt reſurrectionē diſcipulis apparuit cōmemorat di. [Nouiſſime aūt recū.illis.xi.
Act.1. appa.] GREGO. in ho. Notādū aūt qd lucas in actib⁹ referat dicēs. Conueſcēs p̄cepit eis ab hieroſolymis ne diſcederent:ꝛ poſt pauca. Uidentib⁹ illis eleuat⁹ eſt. Comedit eīꝫ ꝛ aſcēdit:vt videlꝫ per effectū comeſtionis veritas pateſceret carnis. Unde ꝛ hic diciꝛ q̄ [recūbētib⁹ illis nouiſſime apparuit.] HIERO. Apparuit aūt.xi.ſimul cōgregatis:vt oēs teſtes ſint ꝛ enarrarent oībus qd cōiter viderunt ꝛ audierūt. Sequiꝛ. [Et expro.incre.eoꝝ ꝛ du.cor. eoꝝ:q2 his qui vi.eū re.nō cre.] AVGV. de cō.euāge. Quō aūt nouiſſime hoc factū eſt? Nouiſſimū quippe illō eſt:q̄ dn̄m in terra apli viderunt qd factū eſt.xl.die poſt reſurrectionē eius. Nunqd naꝫ tūc exprobraturus erat:q̄ nō crediſſent eis qui eū viderant reſurrexiſſe:qm̄ iam ꝛ ipſi poſt reſurrectionē totiēs eū viderāt. Reſtat igitur vt intelligamus nūc marcū breuiter cōmemorare voluiſſe:ꝛ iam dixiſſe. Nouiſſime:q2 ipſo die hoc nouiſſimū fuit iam incipiente nocturno tp̄e:poſtea q̄ diſcipuli de caſtello redierunt in hierl'm:ꝛ inuenerūt ſicut dicit lucas.xi.ꝛ qui cū illis erant colloquētes de reſurrectione dn̄i. Sed erant ibi vtiqꝫ nō credentes. His ergo ſicut marcus dicit diſcūbentibus:ꝛ adhuc ide ſicut dicit loquētib⁹:ſtetit in medio eoꝝ dn̄s ꝛ ait illis. Pax vobis:ſicut lucas ꝛ ioānes dicūt. Uerbis itaqꝫ dn̄i:que tunc eū locutū eſſe diſcipulis lucas: ioānes qꝫ dixerūt:interponiꝛ ꝛ illa exprobratio de qua marc⁹ hic dicit. Sed hic rurſus mouet:quō diſcūbentib⁹.xi.dicit apparuiſſe marcus ſi illud tēpus eſt diei dn̄ici iam noctis initio:cū aperte ioānes dicat nō cū eis fuiſſe thomā:quē credimus exiſſe inde anteq̄ dn̄s ad eos itraret poſtea q̄ illi duo redeuntes de caſtello cum ipſis.xi. collocuti ſunt: ſicut apud lucaꝫ inueniꝛ. Sed lucas in ſua narratione dat locum:quo poſſit intelligi dum hec loquerenꝛ prius inde exiſſe thomā:ꝛ poſtea dn̄m itraſſe. marcus aūt qui dicit. [Nouiſſime diſcūbentib⁹ illis.xi.apparuit] etiā thomam illic fuiſſe cogit fateri:niſi forte q̄uis vno abſente.xi.tamē voluit appellare:q2 eadeꝫ tūc aplīca ſocietas hoc numero nuncupaꝛ:anteq̄ matthias in locū inde ſubrogareꝛ. Aut ſi hoc durū eſt accipe:illud accipiam⁹ poſt multas demōſtrationes eius cū nouiſſime recūbentib⁹.xi.apparuiſſe.i. ipſo.xl.die. Et qm̄ iam erat ab eis aſcenſurus in celū:hoc eis illo die magis exprobrari voluiſſe:q2 his qui audierāt eū reſurrexiſſe nō crediderāt anteq̄ ipſi eū viderēt:cū vtiqꝫ poſt aſcenſionē ſuā p̄dicantib⁹ euāgeliū etiā gentibus que nō viderūt fuerāt crediture poſt illaꝫ quippe exprobrationē ait ideꝫ marcus. [Et dixit eis. Euntes in mūdum vniuer.] Et infra. [Qui xo nō cre.ꝯdē.] Hoc ḡ predicaturi:nōne ipſi primit⁹ fuerāt obiurgandi qui anteq̄ dominū vidiſſent nō crediderūt eis qbus prius apparuiſſet? GREGO. in ho. Jdcirco etiā tunc dn̄s diſcipulos increpauit cū corporal'r reliquit:vt vba que recedēs diceret:in corde audientiū artius impreſſa remanerent. HIERO. Exprobrat aūt icredulitatē vt ſuccedat credulitas. Exprobrat duritiā cordis lapidei:vt ſuccedat cor carneū charitate plenum. GREGO. in ho. Jncrepata igiꝛ eoꝝ duritia: quid admonēdo dicat audiamus. Sequiꝛ eniꝫ. [Eūtes in mūdū vni.p̄di.euā.omni crea.] Oīs creature noīe ſignaꝛ homo. Oīs eniꝫ creature aliquid habet homo:habet nāqꝫ cōmune eſſe cū lapidibus: viuere cū arborib⁹:ſentire cū animalib⁹:intelligere cū angelis. Omni eniꝫ creature predicaꝛ euāgeliū:cū ſoli homini predicaꝛ:q2 ille videlicet docetur:p̄pter quē in terra cuncta creata ſunt:ꝛ a quo oīa per quādaꝫ ſimilitudinē aliena nō ſunt. Poteſt etiam oīs
mat.10. creature noīe oīs natio gentiū deſignari. Ante eniꝫ dictū fuerat. Jn viam gentiū ne abieritis. nunc aūt di. [Predicate euāgeliū omni creature] vt.ſ.prius a iudea aploꝝ repulſa predicatio:tunc nobis in adiutorium fieret cū hanc illa ad damnationis ſue teſtimonium ſuperbe repuliſſet.

Chr̄s apparuit apoſtolis inſimul ꝯgregatis vt eſſent teſtes ſurrectionis ei⁹.
B
Luc.24
Jo.20.
Act.1.
C
Qꝫ chr̄s diſcipulos icrepauit q̄ nō crediderunt ſuā reſurrectionē.

D
Non ſuffi
cit ſola fi/
des ad ſa/
lute:ſʒ bo
na opa re/
quirũt cũ
fide.

THEOPHY. Uel oĩ creature.i.credenti ⁊ nõ credẽti.
Seqꝉ.[Qui cre.⁊ bap.fue.ſal.erit.] Nõ.n.ſufficit credere.
Naʒ q credit ⁊ nõdũ eſt baptiçatꝰ:ſʒ cathecuminꝰ:nõduʒ
eſt pfecte ſalutẽ adeptꝰ. GREGO. in bo.fortaſſe autem
vnuſqſqʒ apud ſemetipm dicat.Ego iaʒ credidi:ſaluꝰ ero.
Uerũ dicit ſi fidẽ operibꝰ teneat.Uera etenim fides eſt:q̃
in hoc qđ vbis dicit operibꝰ nõ ɔ̃dicit.Seqꝉ.[Qui võ non
cre.ɔdẽ.] BEDA.Qui adhuc hic dicemus de paruulis
qui p etatẽ adhuc credere nõ valent:naʒ de maiorib⁹ nul/
la qõ eſt. In eccl'ia.n.ſaluatoris p alios paruuli credunt ſic̃
ex aliis ea q̃ illis in baptiſmo pctã remittunꝉ ptraxerunt.
Seqꝉ.[Signa aũt eos q cre.hec ſequẽ. In no.meo demo.

E

eycient:lin.lo.no.ſerp.tollent.] THEO. Hoc eſt diſpgẽt
intell'uales:ſicut illud.Calcabitis ſup ſerpentes ⁊ ſcorpio/
Act.vlt.
nes:intellectualr̃ intell'iꝉ.Põt aũt intelligi de ſenſibilibus
ſerpẽtib⁹:ſicut etiã paulus a vipera nullũ habuit nocumẽ/
tum.Seqꝉ.[Et ſi morti.qđ bi.nõ eis no.] Multa talia fa/
cta in hyſtoriis legimus.Multos nãqʒ venena bibita chñi
munita ſignaculo ledere nõ valebant.Seqꝉ.[Sup egros
ma.ipo.⁊ bñ habebũt.] GREGO.in bo. Nunqd aũt:qꝛ
iſta ſigna nõ facimus minime credimus: Sʒ hec nec͂ia in
exordio eccl'ie fuerũt. Ut eniʒ fides creſceret credentium:
miraculis fuit nutriẽda:qꝛ ⁊ nos cũ arbuſta plãtamus:tã/
diu eis aquã fundimus quouſqʒ ea in terra cõualuiſſe vi/
deamus:at ſi ſemel radicẽ fixerint a rigãdo ceſſamus. Ha
bemus de his ſignis atqʒ virtutib⁹ que adhuc ſubtili⁹ cõ/
ſiderare debeamus.Sancta quippe eccleſia quotidie ſpi/
ritualr̃ facit:qđ tunc per apl'os corporalr̃ faciebat. Naʒ ſa
cerdotes ei⁹ cuʒ per exorciſmi gr̃aʒ manũ credẽtib⁹ impo/
nunt:habitare malignos ſpũs in eoꝝ mentib⁹ ɔ̃dicunt:qđ

Eccl'ia ſpi
ritualr̃ et
nunc agit
miracl'a q̃
apli cor/
poralr̃ fa/
ciebãt.

aliud faciũt:niſi demonia eiciunt: Et fideles quiqʒ q iam
ſecularia verba derelinquũt.ſancta aũt myſteria inſonãt:
[linguis loquũtur nouis]qui duʒ bonis ſuis exhortatiõib⁹
malitiã de alienis cordib⁹ auferũt[ſerpẽtes tollunt]⁊ duʒ
peſtiferas ſuaſiones audiunt : ſed tñ ad opatiõẽ prauam
minime pertrahunꝉ:mortiferũ eſt qđ bibũt:ſed nõ eis no/
cebit:qui quotiẽs ꝓximos ſuos in bono opere ĩfirmari cõ
ſpiciunt:duʒ exemplo ſue operationis illoꝝ vitã roborãt:
ſup egros manus imponunt vt bene habeãt. Que nimirũ
miracula tanto maiora ſunt : quãto ſpiritalia : ⁊ quãto per
hec non corpora:ſed anime ſuſcitantur.

Tex.4. ¶ Et dñs quidem ieſus poſtq̃ꝫ locutus eſt eis:
aſſumpt⁹ eſt in celuʒ : ⁊ ſedet a dextris dei. Illi
autẽ ꝑfecti predicauerũt vbiqꝫ dño cooperan/
te: ⁊ ſermonẽ ɔfirmante:ſequẽtibus ſignis.

A

¶ HIERO.Dñs ieſus qui de celo deſcẽderat ad liberã/
dam infirmitatis noſtre nãm:ipſe etiã ſup celos aſcendit.
Uñ.[Et dñs qdeʒ ieſus poſtq̃ꝫ locu.eſt eis aſſum.eſt in ce/
lum.] AVGV.de cõ.euã. In quo ſatis vĩ oſtendere no/
uiſſimũ cũ illis in terra premiſſuʒ habuiſſe ſermonẽ:q̃uis
nõ oĩmodo ad id coartari videaꝉ:nõ.n.ait. Poſtq̃ꝫ hec lo/
cutus eſt eis:vñ admittit ſi nec͂itas cogeret:non illaʒ fuiſſe
nouiſſimã locutionẽ:ſed ad oĩa que cuʒ eis oĩb⁹ illis dieb⁹
locut⁹ eſt poſſe ptinere qđ dictũ eſt.[Poſtq̃ꝫ locut⁹ eſt eis:
aſſumpt⁹ eſt in celuʒ.]Sed qꝛ ea que ſupra dixim⁹ magis
ſuadent nouiſſimũ dieʒ fuiſſe:ideo poſt p̃miſſas locutionẽ
quã marcus cõmemorauit adiunctis etiã illis verbis que
Act.1.
cõmemoranꝉ in actib⁹ apl'oꝝ credenduʒ eſt aſſumptũ eẽ
B
dñm in celuʒ. GREGO.in bo. In veteri teſtõ cognoui/

Celũ ethe
reuʒ ⁊ ae/
reũ:ad ce/
luʒ aereuʒ
raptus eſt
helyas.

mus q̄ helyas ſit rapt⁹ in celuʒ. Sed aliud eſt celuʒ ethe/
reũ:aliud celuʒ aereũ.Celuʒ qppe aereũ terre eſt ꝓximũ.
In celuʒ itaqʒ aereũ helyas ſubleuat⁹ eſt vt in ſecreta q̃dã
regione terre repẽte duceretꝉ:vbi in magna iã carnis ⁊ ſpi
rit⁹ quiete viueret:quoadúſqʒ ad finẽ mũdi redeat:⁊ mor/
tis debitũ ſoluat. Notãduʒ quoqʒ eſt q̄ helyas in curru le/
giꝉ aſcẽdiſſe:vt.vʒ.apte illis demõſtrareꝉ:qꝛ hõ pur⁹ adiu
torio indigebat alieno. Redẽptor aũt noſter nõ curru : nõ
angelis ſubleuat⁹ legiꝉ : qꝛ qui fecerat oĩa ſup oĩa ſua vir/
tute ferebaꝉ.Conſiderãduʒ võ nobis eſt qđ marc⁹ ſubdit,
[Et ſedet a dextris dei]cũ Stephanus dicat. Uideo celos
apertos ⁊ filiũ hoĩs ſtantẽ a dextris dei:ſed ſedere iudicã/
Acta.6.
tis eſt:ſtare võ pugnãtis vł adiuuãtis. Stephanus ergo in
laboris certamine poſitus ſtantẽ vidit:quẽ adiutorẽ hã/
buit:ſed hũc poſt aſſumptionẽ marcus ſedere deſcribit:qꝛ
C
poſt aſſũptiõis ſue gl'iã iudex in fine videbiꝉ. AVGV.
de ſymbolo.Seſſionẽ igiꝉ iſtã nõ accipiamus q̃ſi ſit in hu
manis mẽbris poſitus tãq̃ꝫ pater ſedeat in ſiniſtra vt fili⁹
ſedeat a dextris:ſʒ ipſaʒ dexterã intelligimus ptãteʒ:quaʒ
accepit ille hõ a deo vt veniat iudicaturus qui p̃mo vene/
rat iudicãdus.Sedere.n.habitare intelligiꝉ:quo dicimus
de quocũqʒ hoĩe. In illa pr̃ia ſedit per tres annos. Sic ꝫ
credite habitare chr̃m in dextera dei pr̃is.Beatus enim eſt
⁊ habitat in beatitudĩe que dextera pr̃is vocaꝉ. Ibi.n.oĩs
dextera eſt:qꝛ nulla eſt ibi miſeria.Seqꝉ.[Illi aũt ꝑfecti
p̃di.vbiqʒ dño cooper.⁊ ſer.ɔfir.ſequẽ.ſignis.] BEDA.
Nota q̄ marcus euãgeliſta euãgelium ſuũ ſerõ inchoauit
tardius:tanto in longinquiora tpa ſcribendo porrexit. Ab
initio eniʒ euãgelice p̃dicationis qđ a ioãne factũ eſt cepit
⁊ ad illud vſqʒ tp̃s narrãdo puenit:quo apl'i idẽ euangeliũ
vbiqʒ p totũ orbeʒ ſeminauerũt. GREGO. in bo.Quid
aũt in his ɔſiderãduʒ eſt:niſi q̄ p̃ceptũ obediẽtia:obediẽ/
tiaʒ võ ſigna ſecuta ſunt. Preceperat eniʒ dñs.[Euntes in
Actu.1.
mũdũ vniuerſuʒ p̃dicate euãgeliũ]⁊ in actib⁹. Eritis mihi
D
teſtes vſqʒ ad extremũ terre. AVGV.ad eſicbiũ. Quo
aũt pacto ab apl'is ẽ p̃dicatio iſta cõpleta : qñ vſqʒ adhuc
ſunt gentes in qb⁹ mõ cepit ⁊ in qb⁹ nõduʒ cepit impleri:
Non vtiqʒ hoc a dño ſic mandatũ eſt apl'is tanq̃ꝫ ipſi ſoli
qb⁹ tunc loquebaꝉ tñ munus fuerint ĩpleturi : ſʒ ſicut eis
mat.28.
ſolis videꝉ dixiſſe. Ecce ego vobiſcũ ſum vſqʒ ad ɔſũma/
tionẽ ſeculi:qđ tñ cuʒ vniuerſe eccleſie ꝓmiſiſſe:que aliis
morientib⁹ aliis naſcẽtib⁹ hic vſqʒ in ſeculi ɔſummatiõeʒ
futura eſt:quis nõ intelligat: THEO.Sciẽduʒ eſt aũt
⁊ hic q̄ ſermo per opera cõfirmaꝉ ſicut in apoſtolis tunc
operationes cõfirmabant ſermoneʒ ſequẽtib⁹ ſignis. Fiat
aũt o chriſte vt noſtri ſermones quos de virtute dicimus
per opera confirmentur ⁊ actus:vt tandeʒ ſimus perfecti
te cooperãte in omnibus verbis ⁊ operibus:quia te decet
⁊ ſermonuʒ ⁊ operum gloria.Amen.

Sermo p̃
dicationis
p hõa opa
predicato
ris confir/
maꝉ.

¶ Explicit Euangelium ſm Marcum.

¶ Tabula euãgelioꝝ que per anni circulum ex euangelio
ſm Marcum in eccleſia leguntur.

Sabbato p̃mo quadrageſime.Cuʒ ſero eſſet factũ. 6
Feria tertia poſt dominicam. In ra.pal.
Erat paſcha azimoꝝ. 14.
Dominica in ſancto paſcha. Marie madgalene. 16.
In aſcenſione dñi. Recumbentibus.xi. vlt.
Dñica ſexta poſt penthecoſten. Cuʒ turba multa. 8
Dominica.xi. Exiens ieſus de finibus. 7
In decollatione Ioãnis baptiſte. Miſit herodes. 6
Feria quarta quatuor tempoꝝ ſeptembris.
Reſpondens vnus de turba. 9
In vigilia ſancti Iacobi apoſtoli.
Acceſſerunt ad ieſum iacobus ⁊ ioãnes fi. 10
In ſanctoꝝ cyriaci largi ⁊ ſmaragdi.
Euntes in mundum vniuerſum. 16
In natali confeſſoꝝ. Uidete vigilate ⁊ orate. 13

¶ Finis Tabule.

¶ Super euāgelio ſancti Luce Continuū ſancti Thome.

A Inter cetera incarnationis chr̄i myſteria q̄ Iſaias propheta diligēter ⁊ apte prenūciat: dicit. Induā celos
Iſa.50. tenebris: ⁊ ſaccū ponā opimētū eoꝝ. Dn̄s dedit mihi linguā eruditā vt ſciā ſuſtētare eū q lapſus eſt v̄bo. Erigit mane: mane erigit mihi aurē: vt audiā quaſi magr̄z. Ex qb⁹ v̄bis accipere poſſumus euāgelij ſm Lucā mā̄z modū ſcribēdi: finē: ⁊ ꝯditionē ſcriptoris. AVGV. de cō. euā. Lucas. n.
Lucas ſacerdotalē dñi ſtirpē enumerat circa ſacerdotalē dn̄i ſtirpē atq̄ ꝑſonā magis occupatus vī: vn̄ ꝑ vitulum ſignat⁹ eſt: ꝑp maximā victimā ſacerdotis. AMBRO. Uitulus. n. ſacerdotalis eſt victima. Un̄ bn̄ ꝯgruit vitulo hic euāgelij liber q a ſacerdotib⁹ incboauit: ⁊ ꝯſumauit in vitulo: qui oīuꝫ ptā ſuſcipiēs pro totius
B mūdi vita eſt imolat⁹: ⁊ ipſaꝫ vituli imolationē lucas ſtilo q̄daꝫ pleniore diffudit. GLO. Qꝛ igit̄ paſſionē chr̄i p̄ncipalr̄ exponē lucas intēdit: hui⁹ euāgelij mā̄ ſignari pōt in eo qd̄ dr̄. [Induā celos tenebris: ⁊ ſaccū ponā opimētū eo-
mat.17. rū.] Nā ad lr̄aꝫ in paſſiōe chr̄i tenebre facte ſūt ⁊ in diſci
mar.15. pulis fides obſcurata ē. HIERO. ſup Iſaiā. Et chr̄s de-
Luc.23 ſpect⁹ erat ⁊ ignobilis qn̄ pēdebat in cruce: ⁊ abſcōdit⁹ eſt vult⁹ ei⁹ atq̄ deſpect⁹: vt humano corpe diua potētia celaret̄. HIERO. Sermo āt luce tā in euāgelio q̄ꝫ in actib⁹ aplōꝝ cōptior ē: ⁊ ſeculari redolet eloquētia. Un̄ ſubdit̄. [Dn̄s dedit mihi linguā eruditā.] AMBRO. Nā lꝫ ſcriptura diuina mūdane euacuet ſapie diſciplinā: ꝙ in maiore fucata v̄boꝝ ambitu: ꝙ reꝝ rōne ſubnixa ſit: tn̄ ſiqs in ſcripturis diuinis ēt illa q̄ imitāda illi putāt q̄rat: iueniet. Sāct⁹ eniꝫ lucas velut quēdā hyſtoricū ordinē tenuit: ⁊ plura nobis geſtoꝝ dn̄i miracula reuelauit: ita tn̄ vt oēs ſapie v̄tutes euāgelij ipſi⁹ cōplecteret̄ hyſtoria. Quid. n. ꝑcellēti⁹ ad ſapiaꝫ nālē: q̄ꝫ ꝙ ſpm̄ ſcm̄ creatorē ēt dn̄ice icarnationis
Luce.6. extitiſſe reſerauit? Docet moralia in eodē libro: quēadmo-
Luc.16. duꝫ. ſ. amare inimicū debeā. Docet ēt rōnalia cuꝫ lego: qm̄
C q fidelis eſt in minimo ⁊ in magno fidelis eſt. EVSE. in eccl'iaſtica hyſtoria. Is q̄ gn̄e qdē antiochen⁹: arte medic⁹: ſm hāc medicinā quā ex aplōꝝ vel ſocietate vl' traditiōe ſuſceperat: duos nob̄ medicinales libros qb⁹ nō corpa: ſed aīe curent̄ explicuit. Un̄ ſeqt̄. [Ut ſciā ſuſtētare eū qui lapſus eſt v̄bo.] HIERO. ſup Iſa. Dicit. n. ſe a dn̄o accepiſſe ſmonē: qm̄ lapſū errātēq̄ ppl'ꝫ ſuſtētet ⁊ reuocet ad
Iſa.61. ſalutē. GRECVS expoſitor. Cuꝫ āt lucas bone indolis eēt ⁊ capacitatis ſtrenue ⁊ grecoꝝ ſciaꝫ ꝯſecut⁹ eſt. Grāmaticā ſiqdē atq̄ poeſiꝫ adept⁹ ꝑfecte. Rhetoricā āt ⁊ ꝑſuadendi leporē aſſecut⁹ ad plenū: neq̄ ph'ie muneribus caruit: deniq̄ ⁊ medicinā acq̄rit. Et qm̄ nāe velocitate ſatis de humana guſtauerat ſapia: ad altiorē ꝯuolat. Accelerat igit̄ ad iudeā ⁊ viſibil'r ⁊ v̄boten⁹ chr̄ꝫ adit. Cūq̄ veritatē cognoſcēt ver⁹ efficit̄ chr̄i diſcipulus: p̄ſimū magr̄o cōmorat⁹. GLO. vn̄ ſubdit̄. [Erigit mane] q̄ſi a iuuentute ad ſecularē ſapiaꝫ. [Mane erigit mihi aurē] ad diua [vt au-
Lucas euāgeliū ſuuꝫ ab ore pauli ſcripſit. diaꝫ q̄ſi magr̄ꝫ.] ſ. ipm̄ chr̄ꝫ. EVSE. in eccle. hyſto. Tradunt aūt ꝙ euāgeliū ſuū ex pauli ore ꝯſcripſerit: ſic̄ ⁊ marcus q̄ ex petri ore fuerāt ꝑdicata cōſcripſit. CHRY. ſup Mat. Uterq̄ āt coꝝ magr̄ꝫ imitat⁹ eſt. hic qdē paulū ſup flumina fluentē. ille aūt petrum breuiloquio ſtudentem.
D AVGV. de cō. euā. Eo āt tpe ſcripſerūt q̄ nō ſolū ab eccleſia chr̄i: veꝝ ēt ab ipſis adhuc in carne manētib⁹ apl'is ꝓbari meruerūt. Et hec ꝓhemialr̄ dcā ſufficiant.

Quoniā qdē multi conati ſunt ordinare narrationē que in nobis complete ſunt reꝝ: ſicut tradiderūt nobis qui ab initio ipſi viderūt ⁊ miniſtri fuerūt ſermonis. Uiſum eſt ⁊ mihi aſſecuto a principio oia diligēter ex ordine tibi ſcribere optime theophyle: vt cognoſcas eoꝝ v̄boꝝ de qb⁹ eruditus es veritatē.

¶ EVSE. In eccl'ia. hyſto. Lucas in initio euāgelij ſui cāꝫ A
cur ſcripſerit idicauit. vꝫ. qm̄ multi alij temē ꝑſumpſerāt Lucas qr̄ ſcripſerit euangeliū exponit.
enarrare res q̄ ſibi magis erāt ad liqdū cōpte. Et h̄ eſt qd̄ dicit. [Qm̄ qdē multi conati ſūt ordiare narrationē reꝝ.] AMBRO. Nā ſic̄ multi in iudeoꝝ ppl'o diuino infuſi ſpū ꝓphauerūt: alij āt pſeudo ꝓphete erāt poti⁹ q̄ꝫ ꝓphe: ſic ⁊ nūc in nouo teſtō multi euāgelia ſcribē conati ſunt: q̄ boni numularij nō ꝓbarūt. Et aliud qdē fert̄ euāgeliū qd̄ duodecim ſcripſiſſe dicūt. Auſus eſt ēt baſilides euāgeliū ſcribē. Fert̄ aliud ſm thomā: ⁊ aliud ſꝫ matthiā. BEDA. Multos q̄ eos nō tā numeroſitate q̄ꝫ hereſeos multifarie diuerſitate cōmēdat: q nō ſpūſſci munē donati: ſꝫ vacuo labore conati magis ordinauerūt narrationē q̄ꝫ hyſtorie texuerūt v̄itatē. AMRBO. Qui. n. conat⁹ eſt ordinare: ſuo labore conat⁹ eſt: nec iplenit ſuo conatu. Sūt. n. ⁊ donatiōes: ⁊ gr̄a dei q̄ vbi ſe ifuderit rigare ꝯſueuit: vt nō egeat: ſꝫ redūdet ſcriptoris igeniū. Et iō bn̄ dic̄. [Reꝝ q̄ in nob̄ cōplete ſt.] vel q̄ in nob̄ redūdant: qd̄. n. redūdat nulli deficit: ⁊ de cōpleto nemo dubitat: cuꝫ fidē effect⁹ aſtruat: exitus prodat.
ORIGE. dicit āt Reꝝ: qꝛ nō ſm ꝓhātaſiā iuxta h̄eticos B
exercuit ieſus carnalē ipſi⁹ aduētū: ſꝫ cū v̄itas eēt re vera negociū ꝑſecut⁹ eſt. Affectū aūt ſuū idicat ex h̄ qd̄ ait. Que in nob̄ cōplete ſunt. i. q̄ in nob̄ manifeſtiſſime ſunt oſtenſe. Certa. n. fide ⁊ rōne cognouerat: neq̄ in aliq̄ fluctuabat. CHRY. Euāgeliſta āt nō ſolū teſtimonio ꝯtēt⁹ eſt ꝓpo: ſꝫ ad apl'os totū refert: ide robur venat̄ ſmoni. Et iō ſubdit. [Sic̄ tradider̄t nob̄ q ab initio ipſi viderūt.] EVSE. in eccl'. hyſto. Cert⁹ eſt ꝙ v̄itatē vl' paulo exponēte: vl' alijs
aplis q ab initio ipſi viderāt vl' ſibi tradiderāt ꝯſecut⁹ ſit. lucas euāgeliū ſuuꝫ Paulo et alijs apl'is exponētibus ꝯſcripſit.
CHRY. Dicit āt. Uiderūt: qꝛ h̄ maxie robur nāciſcit̄ credulitatis: qd̄ addiſcit̄ ab his q p̄ntialr̄ vider̄t. ORIGE. Palaꝫ eſt aūt ꝙ cuiuſdā doctrine finis eſt in ipſa doctria: ſic̄ geometrie. alteri⁹ v̄o doctrine finis in ope cōputat̄: ſic̄ medicie: ⁊ ita ē in ſmone dei. Et iō poſtq̄ꝫ ſignauerat ſciaꝫ ex h̄ ꝙ dixerat. [Ipſi viderūt] demr̄at opa: ex h̄ qd̄ ſeqt̄. [Et miniſtri fuerūt ſmonis vl' v̄bi.] AMBRO. Nā cōgruit iſta locutio vt mai⁹ myſteriū v̄bi q̄ꝫ auditū eē credamus: ſꝫ qꝛ nō ꝓlatiuū v̄bū ſꝫ ſubale ſignat̄: nō vulgare verbū: ſꝫ celeſte itelligam⁹: cui apl'i miniſtrarūt. CYRIL. C
Qꝛ aūt dicit [huius v̄bi viſores fuiſſe apl'os] cōcordat cuꝫ
ioāne qui dicit. Uerbū caro factū eſt ⁊ habitauit in nobis: Ioā.1.
⁊ vidim⁹ gl'iā ei⁹. Uerbū nāq̄ mediāte carne viſibile fctm̄ eſt. AMBRO. Nō ſoluꝫ āt ſm corp⁹ viderūt dn̄m: ſꝫ ēt
ſm v̄bū. Uiderūt. n. v̄bū q cū moyſe ⁊ helya viderūt gl'iaꝫ mat.17.
verbi: alij nō viderunt: qui corpus tm̄ videre potuerunt. Mar.9
ORIGE. Et in Exodo qdeꝫ ſcriptū ē. Populus videbat Luce.9.
vocē dn̄i. Uox aūt audit̄ poti⁹ q̄ꝫ vi. Sed ꝓpterea ita ſcri Exo.20.
ptuꝫ eſt: vt oſtēderet̄ nobis alijs videri oculis vocem dn̄i qb⁹ illi aſpiciūt q merent̄. Porro in euāgelio nō vox cernit̄: ſed ſermo q voce p̄ſtātior eſt. THEO. Ex hoc enim manifeſte inuit̄: ꝙ lucas nō fuit diſcipulus ab initio: ſꝫ proceſſu tpis. Alij autē fuerūt diſcipuli ab initio. ſ. petr⁹ ⁊ filij zebedei. BEDA. Et tamē mattheus quoq̄ ⁊ ioānes in

multis que ſcriberẽt ab his q infantiã:pueritiam:genealo/
giãqꝫ ei⁹ ſcire ⁊ geſtis intereſſe potuerãt: audire opus ha/
D bebãt. ORIGE.Deinde facultatẽ ſcribẽdi replicat:q̃m
ea que ſcripſit:nõ rumore cognouit:ſʒ ab initio fuerat ipſe
ſubſecut⁹.Un̄ ſeq̄r.[Uiſuʒ eſt mihi ⁊ aſſe.a pn̄° oĩa diligẽ.
ex ordie tibi ſcribẽ optie theophyle.] AMBRO.Cũ di/
A deo ho/mini vo/luntas pa/ratur. cit.Uiſuʒ ẽ mihi:nõ negat deo viſuʒ:a deo.n.ꝑparat̄ volũ/
tas hoim̄.Prolixioreʒ ãt hũc euãgelij librũ q̃ȝ ceteros eſſe
nemo dubitauerit:⁊ iõ nõ ea q̃ falſa ſũt:ſʒ q̃ vera ſibi ven/
dicat.Et iõ dič [aſſecuto]q̃dẽ oĩa viſuʒ eſt ſcribẽ nõ oĩa:ſʒ
ex oĩb⁹:q2 q̃ fecit ieſus ſi ſcribãt̄ oĩa:nec ipꝫ mũdũ cape ar
Joã. 21. bitror.Cõſulto aũt q̃ ab alijs ſũt ſcripta ꝑterijt: vt ꝓprijs
q̄buſdã ſinguli euãgelioꝝ libri myſterioꝝ geſtorũqꝫ mira
culis eminerẽt. THEO.Scribit ãt ad theophyluʒ virũ
inclytũ fortaſſis ⁊ ꝓncipeʒ:q2 ꝙ dič Optie.nõ dicebat̄ niſi
Act. 26. ꝓncipib⁹ ⁊ p̄ſidib⁹:ſič ⁊ paulus Feſto p̄ſidi dixit. Optime
E Feſte. BEDA.Theophylus aũt iterp̄tat̄ amãs deũ:vel
amãt⁹ a deo.Quiſq̄s ḡ amat deum ſiue a deo ſe deſiderat
amari:ad ſe ſcriptũ putet euangeliũ:⁊ vt ſibi datũ munus
ſibiqꝫ cõmẽdatũ pign⁹ ꝯſuet. Nõ ãt nouoꝝ quorũlʒ eidẽ
theophylo ⁊ velut ignotoꝝ rõ pãdẽda:ſʒ eoꝝ de q̄b⁹erudi
tus eſt vboꝝ ꝓmittit̄ veritas exp̄mẽda cũ ſubdit̄.[Ut co
gnoſcas eoꝝ vboꝝ de q̄b⁹erudit⁹es:vitatẽ.]ſ.vt q̃ q̄d ordi
Finis q̃re lucas ſcri/bit euãge/lium. ne a dño geſtuʒ dictũue ſit:agnoſcẽ queas. CHRY.Uel
alr̃.Ut certitudinẽ hẽas ⁊ ſecurus exiſtas:q̃ auditu ꝑcepe/
ras ꝓſpiciẽs i ſcriptura. THEO.Plerũqꝫ.n.cũ ſine ſcri
pto aliq̄d di:calũniant̄ illõ q̃ſi falſuʒ:cũ võ q̄s q̃ dicit ſcri/
pſerit:tũc magis credim⁹:q̃ſi niſi putaret vera:nõ ſcribẽt.
F CHRY.Uel alr̃.Totũ euãgeliſte ꝓhemiũ duo cõtinet:
ꝯditionẽ eoꝝ q an̄ eũ euãgeliũ ſcripſerant:puta matthei ⁊
marci:⁊ rurſuʒ cur ⁊ ipſe ſcribẽ ꝓpoſuit.Cum võ dixiſſet.
[Conati ſunt]vocabulũ potẽs applicari ⁊ ad p̄ſumptuoſe
aggrediẽtes mãʒ:⁊ ad honeſte ꝑtractãtes illã.Duab⁹addi
tiõib⁹ dubiã ſniaʒ certificat.ꝑ q̄dẽ q2 dixit.[Que in nobis
cõplete ſũt reꝝ.] 2° q2 dixit.[Sič tradiderũt nob̄ q ab ini
tio ipſi viderũt.]Simul aũt h̄ qd̃ dico.[Tradiderũt]indi
care mihi vĩ ꝙ ⁊ ipſi moneant̄ ꝓpagare. Uelut.n.illi tra/
diderũt:ipſos q̃ꝫ oportebit accipiẽtes ſeriatim adinuiceʒ
ꝓmulgare.Nõduʒ aũt cõmẽdantes ſcripture que tradita
fuerãt:cõtingebat icõueniẽtia plurima ꝓuenire diuturni/
tate tp̄is.Un̄ merito q de p̄mis viſorib⁹ vbi ⁊ miniſtris vbi
acceperãt in ſcriptis vniuerſo mũdo traditionẽ ꝓſtiterũt:
⁊ calũnias ꝓpellentes:⁊ obliuionẽ deſtruẽtes:⁊ ex ipa tra/
ditione integritatẽ accõmodantes. Cap. I.

Tex. 1. FUit in dieb⁹ herodis regis iudee
ſacerdos q̄daʒ noie zacharias de
vice abia:⁊ vxor illius de filiabus
aarõ:⁊ nomẽ ei⁹ heliſabeth. Erãt
aũt iuſti ambo an̄ deũ icedẽtes in
oĩb⁹ mãdatis ⁊ iuſtificatiõib⁹ dñi
ſine querela.Et nõ erat illis fili⁹ eo ꝙ eſſet heli/
ſabeth ſterilis ⁊ ambo ꝓceſſiſſent in dieb⁹ ſuis.

A ¶CHRY.Euãgelice narrationis exordiũ a zacharia ſu/
mit ⁊ natiuitate ioãnis:Mirũ an̄ mirũ ediſſerẽs: min⁹ an̄
maius.Nã q̃n vgo paritura erat:ꝑparauit grãyt vet⁹ ꝑus
cõciperet.Declarat ãt tp̄s cũ dicit. [Fuit in dieb⁹ herodis] ⁊
Herodes duo fuerũt pr̃ ⁊ fili⁹: primꝰ fuit rex ſcd̃us tetrarcha. adijcit dignitatẽ cũ ſubdit.[Regis iudee.]Ali⁹ ãt herodes
fuit qui ioãneʒ occidit:ſʒ ille tetrarcha fuit.hic autem rex.
BEDA.Tp̄s ãt herodis alienigene regis dñico atteſtat̄
aduẽtui.Predictũ nãqꝫ fuerat q2 nõ deficiet princeps de
iuda:neqꝫ dux de femore ei⁹ donec veniat q mittẽdus eſt.
Gen. 49 Et q̃.n.pres ex egypto exierũt ſue gentis iudicib⁹ vſqꝫ ad
ſamuel ꝓphã:ac deide regib⁹ vſqꝫ ad trãſmigrationẽ ba
bylonie regebant̄.Poſt reditũ võ babylonie ꝑ pontifices
reꝝ ſũma gerebat̄ vſqꝫ ad hyrcanũ regẽ ſil' ⁊ pontificem.
Quo ab herode iterempto iudee regnũ ipſi herodi alieni/
gene iuſſu auguſti ceſaris tradit̄ gubernãduʒ. Cuius.xxxi.
anno iuxta ꝓphetiã ſupradictã: q mittẽdus erat aduenit.
AMBRO.Docet aũt nos diua ſcriptura nõ ſoluʒ mores B
in his q ꝑdicabiles ſũt:ſʒ ẽt parẽtes oport̄ laudari: vt ve/ Nõ ſoluʒ laudandi ſunt viri il/luſtres: ſʒ cũ eorũ parẽtes.
luti trãſmiſſa imaculate puritatis hẽditas in his quos vo/
lum⁹ laudare ꝑcellat.Nõ ſolũ igit̄ a parẽtib⁹ſʒ ẽt a maio/
rib⁹ ſcti ioãnis nobilitas ꝓpagat̄:non ſeculari ptãte ſubli/
mis:ſʒ religiõis ſucceſſione venerabilis.Plena eſt igit̄ lau
datio q̃ gen⁹:mores:offiñ:factũ iudiciũ cõprehẽdit:officiũ
in ſacerdotio.Un̄ dicit.[Sacerdos q̄daʒ noie zacharias.]
BEDA.in ho.De ſacerdotali.n.ꝓſapia ioãnes ort⁹:vt eo
potẽti⁹ imitationẽ ſacerdotij ꝑconizaret:quo ipꝫ ad ſacer/
dotale gen⁹ ꝑtinẽ clareſceret. AMBRO. Genus aũt cõ/
prehẽdit in maiorib⁹.Un̄ ſequit̄.[De vice abia.]i.nobilis
iter familias. BEDA. Erãt.n.ꝓncipes ſanctuarij.i.ſũmi 1. Para. 24
ſacerdotes taʒ de filijs eleazar q̃ȝ de filijs ithamar:quoꝝ
vices ſm miniſteria ſua vt igrederent̄ domũ dei.24.ſor/
tib⁹ dauid diſtixit:in q̄b⁹familie abia de q̃ zacharias ort⁹
eſt:ſors ꝯtigit octaua.Nõ aũt fruſtra p̄m⁹ noui teſti ꝑco in
octaue ſortis iure naſcit̄: q2 ſicut ſeptenario ſepe nũo ꝑꝑ
ſabbatũ vet⁹ teſtm̄:ſic nouũ aliquotiẽs ꝑ octonariũ ꝑꝑ ſa/
cramẽtuʒ dñice vel nr̃e reſurrectiõis exp̄mit̄. THEO. C
Uolens ẽt oñdere ꝙ legal'r ex ſacerdotali gñe erat.Sub/
dit.[Et vxor illi.de filiab⁹ aaron: ⁊ nomẽ ei⁹ heliſabeth.]
Nõ.n.permittebat̄ de alia tribu vxorẽ accipe:ſed de ſua. Poterãt ſacerdo/tes accipe/re vxores de/gẽte ſua ⁊/nõ aliena. Leui. 21.
Heliſabeth iterpretat̄ reges. zacharias võ memoria dñi.
BEDA.in ho. Juſtis.n.parẽtib⁹ ioãnes eſt genitus:vt eo
ꝯfidẽti⁹ iuſtitie ꝑcepta ꝑplis daret:quo hec ipſa nõ q̃ſi no
uitia didiciſſet:ſʒ velut hẽditario iure a ꝓgenitorib⁹ acce/
pta ſeruaret.Un̄ ſequit̄.[Erãt aũt ambo iuſti ante deuʒ.]
AMBRO.Et ſic mores in eq̄tate cõprehẽdit. Bñ ãt dič
ante deũ.Fieri.n.põt vt aliq̄s affectata bonitate populari
iuſtus videat̄ mihi.Juſtus aũt an̄ deũ nõ ſit:ſi iuſtitia non
ex mẽtis ſimplicitate formet̄:ſʒ adulatiõe ſimulet̄.Perfe
cta igit̄ laus eſt an̄ deũ iuſtũ eẽ. Solus.n.ꝑfectior eſt q ab
eo ꝓbat̄:q nõ põt falli.Factuʒ aũt cõprehẽdit in mãdatis
in iuſtificatiõe iudiciũ.Un̄ ſeq̄r.[Incedẽtes in oĩb⁹ man/
datis ⁊ iuſtificatiõib⁹ dñi.] Cuʒ.n.mãdatis celeſtib⁹ obe/
dimus:in mãdatis dñi icedim⁹ cũ ꝯgrue iudicam⁹:tenere
dñi iuſtificatiões videmur.Prouidere ãt opꝫ bona nõ ſo/
luʒ corã deo:ſʒ ẽt corã hoib⁹.Un̄ ſeq̄r.[Sine q̃rela.] Nul
la eniʒ q̃rela eſt vbi ⁊ mẽtis bonitas ꝯcordat ⁊ facti:⁊ ple/
rũqꝫ iuſtitia durior hoiuʒ q̃relaʒ excitat. ORIGE. Põt
etiã aliq̄d iuſtũ iniuſte fieri:vt ſi iactãtie cã q̄s paupi elar/
giat̄:qd̃ nõ eſt ſine q̃rela.Seq̄r.[Et nõ erat illis fili⁹:eo ꝙ
erat ſterilis heliſabeth:⁊ ambo ꝓceſſiſſent in dieb⁹ ſuis.]
CHRY.Nõ ſoluʒ aũt heliſabeth erat ſterilis ſʒ ⁊ p̄tiar/ D
chaꝝ cõiuges.Sarra.Rebecca.Rachel.qd̃ dedecus erat Gen. 16.
antiq̄s:nõ poſſum⁹ dĩe ꝙ pcti effect⁹ eſſet ſterilitas:cuncti Gen. 25.
iuſti:cũcti virtuoſi. Hec ãt fuit ſterilitatis cã:vt cũ videris Gen. 30.
vginẽ pariẽtẽ dñm:nõ ſis icredulus exercitãs mẽtẽ trã in
aluo ſteriliũ. THEO.Et vt etiã tu addiſceres ꝙ lex dei Cã ſterili/tatis heli/ſabeth fu/it: vt cre/deret vgi/nẽ peperiſ/ſe xp̃m.
multiplicationẽ filioꝝ nõ appetit corporaleʒ:ſʒ magis ſpi/
ritualeʒ.Proceſſerãt aũt ambo:nõ ſoluʒ ſm corp⁹:ſed ſm
ſpm̄ aſcẽſiones in corde ponẽtes:⁊ vitã ſuã vt dieʒ ⁊ nõ vt
nocteʒ hñtes:quaſi in die honeſte ambulantes.

¶ Factũ eſt aũt cuʒ ſacerdotio fungeret̄ zacha/ Tex. 2.
rias in ordine vicis ſue ante deũ ſm ꝯſuetudinẽ
ſacerdotij ſorte exijt vt incenſuʒ poneret:igreſ/
ſus in templum dñi. Et omnis multitudo po/
puli erat orans foris hora incenſi.

¶BEDA.

A ℂBEDA. Per moysen dñs vnū ꝯstituit sūmū sacerdotē:
Exo.28. cui mortuo vnuȝ succedē iussit: ⁊ h vsq ad dauid tꝑa sua/
j.par.24 tū esset: a q plures fieri dño agēte decretū est. Un̄ nūc ʒacha/
rias in ordine vicis sue sacerdotio funct⁹ eē asserit cum dr̄.
[Factū est aūt cū sacer. funge. ʒacha. in ordine vicis sue añ
deū ſm ꝯsue. sa. sorte exijt vt incē. poneret ingres. in te. dñi.]
Sed in anno sol⁹ sacerdos intrabat i sācta. AMBRO. Ur̄ aūt h ʒacharias sūmus desigñ sacerdos:
qz scl't in anno solus sūm⁹ sacerdos in ꝯ sanctuario itrabat:
nō sine sanguine queȝ offerret pro se ⁊ pro populi delictis.
BEDA. Nō āt nūc noua sorte elect⁹ est cū icēsuȝ eēt ado/
j.par.24 lēdū: sȝ prisca sorte cū ex ordine sui pōtificat⁹ in vicē Abia
B succederet. Seqr̄. [Et ois multi. po. erat orās foris hora in/
cēsi.] Incēsuȝ in scā scōꝝ a pōtifice deferri expectāte foris
tēplū oi pplo io⁹ die septimi mēsis est iussuȝ: ⁊ hāc diē ex/
piatiōis siue ppitiatiōis vocari: cui⁹ dici mysteriū apl's ad
Heb.9°. hebreos pādēs iesum oñdit pōtificē eē veꝝ qui in sangui/
ne ꝓpo celi secreta subijt: vt ppitiū nob faceret pīez: ⁊ iter/
pellaret pro pctis coꝝ qui adhuc pre foribus orātes expe/
ctāt. AMBRO. Hic est aūt ille sūmus sacerdos qui ad/
huc sorte querit: qz verus adhuc ignorat. Qui. n. sorte eli/
git: humano iudicio nō cōprehendit. Ille igit querebat: ⁊
alius figurabat: verus in eternuȝ sacerdos qui nō hostiaꝝ
cruore: sed ꝓpo pīem deū generi recōciliaret humano: tūc
qdem vices erāt: nunc aūt est perpetuitas.

Tex. 3. ℂ Appuit aūt illi angelus dñi stans a dextris altaris incēsi. Et ʒacharias turbat⁹ est vidēs ⁊ timor irruit sup eū. Ait aūt ad illū angelus. Ne timeas ʒacharia: qm̄ exaudita est deprecatio tua. Et vxor tua helisabeth pariet tibi filiū: ⁊ vocabis nomē eius ioanē: ⁊ erit gaudiū tibi: ⁊ exultatio: ⁊ multi in eius natiuitate gaudebunt.

A ℂCHRY. Ingressus ʒacharias in tēplū vt pces ferret ꝓ
cūctis ad deū: ⁊ qsi dei ⁊ hoiuȝ mediator: vidit angelū iīus
stātē. Un̄ dr̄. [Appuit aūt illi ange. dñi stans a dex. alta. in/
cēsi.] AMBRO. Bñ appuisse dr̄ ei qui euȝ repēte ꝯspe/
xit: ⁊ h spālr: aut de angelis aut de deo scriptura diua tenē
ꝯsueuit: vt qd nō pōt puideri appārē dicat. Nō. n. siīr sen/
sibilia vīr: ⁊ is cui⁹ in volūtate situ est videri: ⁊ cui⁹ nāe est
nō videri. ORIG. Et h nō tm̄ in p̄nti sclo dicim⁹: sȝ ⁊ in fu/
turo cū migrauerim⁹ a mūdo: nō oib⁹ vel de⁹ vel angeli ap
parebūt: sȝ ille tm̄ videbit q mūdū habuit cor. Locus aūt
nec nocē poterit quēq̄ nec iuuare. CHRY. Manifeste
āt appuit nō in somnis: eo q nimis arduū annūtiabat: vñ
manifestiori ⁊ mirabiliori visione egebat. DAMA. Tñ
angeli nō vt sūt hoib⁹ patefiūt: sȝ trāsfigurati put p̄nt viso/
B res aspicē in qdcūq iusserit dñs. BASI. Dicit aūt. [Alta/
ris incēsi.] eo q alteꝝ erat altare deputatū ad holocausta.
AMBRO. Non imerito aūt angelus vr̄ in tēplo: qz veri
sacerdotis annūtiabat iaȝ aduēt⁹: ⁊ celeste sacrificiū para/
bat: in q angeli mīstrarent: nō. n. dubites assistē angelū qñ
chrs imolat. Appuit aūt a dextris altaris incēsi: qz diue isi/
Psā. 15. gne mīe deferebat. Dñs. n. a dextris est mihi: ne cōmouear.
Nō qūcūq iust⁹ sine timore angelū cernē non pōt. CHRY. Nō pōt aūt hō qūcūq sit iustus absq timore
cernē angelū. Un̄ ⁊ nūc ʒacharias aspectū nō tolerās p̄n/
tie angeli: nec fulgorē illū valēs sufferre turbat. Et hoc est
qd subdit. [Et ʒacharias turbat⁹ est vi.] Sic aūt auriga ꝑ/
territo: lorisq dimittēte corruūt eq pcipites: totaq qdriga
ꝑuertit: sic accidē ꝯsueuit aie qtiēs ab aliq stupore vel sol/
licitudine deomit. Un̄ ⁊ h sbdit. [Et timor irruit sup eū.]
ORIGE. Noua qppe facies humanis se obtutib⁹ pbens
turbat mētē aiumq ꝯstuat. Un̄ angelus sciēs hāc humanā
eē nāȝ p⁹ pturbatiōi medet. Nā seqr̄. [Ait aūt ad illū an/
C gelus. Ne timeas ʒacharia.] ATHA. In vita Antonij.

Un̄ nō difficilis est bonoꝝ spūum maloꝝq discretio. Si
eni post timorē successerit gaudiū: a dño venisse sciam⁹ au/
xiliū: qz securitas aie p̄ntis maiestat indiciū est. Si aūt incus/
sa formido pmāserit: hostis est qui vr̄. Nō solū aūt trepidā
tē refocillat: sȝ ēt nouo letificat nūtio: Ibidē. [Qm̄ exaudi/
ta est depcatio tua: ⁊ vxor tua helisabeth pariet tibi filiū.]
AVG. de qsti. euā. Ubi p h attēdēdū est: qz nō est vrisile
vt cū pro pctis ppl'i vel salute vel redēptiōe sacrificiū ille
offerret: q potuerit publicis votis relictis hō senex vxorē
hñs pro accipiēdis filijs orare psertim. Nā nemo orat ac/
cipē qd accepturū eē despat. Usq adeo aūt ille iaȝ se habi
turū filios despabat: vt h angelo pmittēti nō crederet. Er/
go qd ei dr̄. [Exaudi. est depcatio tua.] pro pplo itelligēdū
est: cui⁹ ppl'i qm̄ salus ⁊ redēptio ⁊ pctōꝝ abolitio p chrim
futura erat: adhuc nūtiat ʒacharie nasciturus fili⁹: qz pcur/
sor chri destinabat. CHRY. Uel q exaudita ei⁹ depca/ D
tio: pbat p h q gignēdus erat ei fili⁹ clamans. Ecce agnus Joā. 1.
dei qui tollit peccata mūdi. THEO. Quasi ipso dicente:
vnde erit mihi h manifestū: aut angelus ex hoc q [helisa/
beth pariet tibi filiū] credes q peccata pplo sunt remissa.
AMBRO. Uel aīr. Plena sp ⁊ redūdātia sunt diua hñfi/ Diua hñficia sp sunt redūdātia
cia nō exiguo ꝯstricta munē: sȝ vbi bonoꝝ coacernata ꝯge/
stio: vt hic pmū pcatiōis fruct⁹ pmittit: deide sterilis part⁹
vxoris. Cui⁹ nomē pnūtiat ibidē. [Et vo. nomē ei⁹ ioanē.]
BEDA. Singularis meriti indiciū dat: qtiēs hoib⁹ a deo
vel iponit nomē vl' nūtiat. CHRY. sup ioā. Illō qz ops
exp̄mē: qm̄ in qb⁹ ab ipa teneritate ifantie vtus refulgē de/ B
bebat: a p̄n⁹ diuinit⁹ sumebāt noia. His vo q postea debe/
bāt excrescē: nomē postea iponebat. BEDA. Joānes q
interptat in q est gr̄a: vel dñi gr̄a: q noie declat p parētib⁹
eius gr̄aȝ: qb⁹ decrepitis nasceret fili⁹ eē donatā: deide ipsi
ioāni q magn⁹ corā dño erat futurus: postremo ēt filijs isrl'
q's ad dñz erat ꝯuersurus. Un̄ seqr̄. [Et erit gau. tibi ⁊ exul.]
CHRY. Qñ. n. iust⁹ orit in mūdo: ministri natiuitati ei⁹ le/
tant: qm̄ vo ille nascit q qsi ad penas ⁊ ergastuluȝ relegat:
minister ꝯsternat ⁊ cecidit. AMBRO. Scūs aūt nō solū
parētū gr̄a: sȝ etiā salus est plimoꝝ. Un̄ seqr̄. [Et multi in
natiuitate ei⁹ gaude.] Admonet h loco scōꝝ gnōne letari:
admonent parētes gr̄as agere. Nō. n. mediocre munus est
dei: dare liberos ppagatores gñis successionis heredes.

ℂ Erit. n. magnus corā dño: ⁊ vinū ⁊ sicerā nō bibet. Et spūscto replebit adhuc ex vtero mr̄is sue: ⁊ multos filioꝝ isrl' ꝯuertet ad dñm deū ipsorum. Et ipse pcedet ante illū in spū ⁊ vtute helye: vt ꝯuertat corda patrū in filios: ⁊ incredulos ad prudētiā iustoꝝ: parare dño plebeȝ pfectā. Tex. 4.

ℂ AMBRO. Post letitiaȝ plimoꝝ magni⁹ vtutis pmit/ A
tit cū dr̄. [Erit. n. magn⁹ corā dño.] Nō corpis sȝ aie magni/
tudinē declauit. Est corā dño magnitudo aie magni⁹ vtu/
tis. THEO. Multi nāq magni dr̄r: sȝ corā hoib⁹: nō co/
rā deo sic hypocrite: ita āt ⁊ parētes ioānis iusti corā dño
dicti sunt. AMBRO. Deide nō fines alicuius ppagauit
ipȝ: nō triūphos bellici certamis reprobauit: sȝ qd est am/
plius pdicās in deserto: delitias hoium corpisq lasciuiā ma/
gna animi vtute depssit. Un̄ seqr̄. [Et vinū ⁊ sice. non bi.]
BEDA. Sicera interptat ebrietas: q vocabulo hebrei oē B
qd inebriare pōt poculū: siue de pomis: siue de frugib⁹: seu
de qlz alia mā ꝯfectū signt. Propriū vo in lege naʒareoꝝ Nūi. 6.
erat vino ⁊ sicera tpe obsecratōis abstinē. Un̄ ioānes cete/
riq tales vt sp naʒarei. i. scti manere possint sp his abstinē
satagūt. Nō. n. decet vino in q est luxuria inebriari euȝ qui A Nō decet vino iebriari in quo ē luxuria
musto spūssancti desiderat ipleri. Un̄ recte cui vini ebrie/
tas tollit: spūs gr̄a cumulat. Seqr̄ autē. [Et spūscō reple.

eut q ſpū ſctō ipleri deſiderat.

adhuc ex vtero mr̄is ſue.] AMBRO. Cui ſpūſſcūs iſundit̄ magniaꝝ eſt plenitudo vtutū. Sigdē ſcūs ioānes anteq̄ naſcerec̄ mr̄is adhuc in vtero poſit⁹: ſpūs accepti grāꝫ deſignauit: cū in vtero parētis exiliēs dn̄i euāgeliꝫauit aduētū. Ali⁹ eſt ſpūs vite hui⁹: ali⁹ grē. Jlle naſcēdo ſumit exordiū: moriēdo defectū. Jſte nō etatib⁹ coercet̄: nō obitu extinguit̄: nō aluo mr̄is excludit̄. GRECVS. Qd aūt erit opus ioānis: qdue p ſpm̄ ſcm̄ pageret: oſtēdit ſbdēs. [Et multos filioꝝ iſrl̄ ꝯūtet ad dn̄m deū ipoꝝ.] ORIG. Joānes qdē plimos ꝯūtit. Dn̄i aūt opus eſt vt oēs ad deū pīez ꝯūtat. BEDA. Cū aūt ioānes q chro teſtimoniū phibēs: in ei⁹ fide pplos baptiꝫabat: dr̄ filios iſrl̄ ad dn̄m deū ipſoꝝ ꝯutiſſe. pꝫ chrm̄ dn̄ꝫ deū eē iſrl̄. Vn̄ deſināt arriani chrm̄ dn̄m deū eē: negare. Erubeſcāt photiniani chriſto ex v̄gine p̄n^m dare. Ceſſent manichei aliū ppl̄i iſrl̄ atq̄ aliū chrianorū deū credē. AMBRO. Nō aūt egemus teſtimonio: q plimoꝝ ſcūs ioānes corda ꝯūtit: in q̄ nob ꝓphice ſcripture ꝛ euāgelice ſuffragant̄. Uox.n. clamātis in deſto. Parate viā dn̄o. Nō.n. de ſe: ſꝫ de dn̄o p̄dicabat p̄nunti⁹ chri. Et iō

Arriani negāt xp̄ꝫ deū: photiniani autē eū p̄n^m habuiſſe ex v̄gine dogmatiꝫant.

Jſa.40. ſeq̄t. [Et ipſe pce.an illū in ſpū ꝛ vir.helye.] Bn̄ p̄cedet an illū qui p̄nūti⁹ nat⁹ ꝛ p̄nūti⁹ mortu⁹ eſt. Bn̄ ēt iūgit̄. [Jn ſpū

C

ꝛ vtute helye.] ORIG. Nō dicit in aīa helye: ſed in ſpū ꝛ vtute. Spūs.n. qui fuerat in helya venit in ioāne: ꝛ ſilr vt⁹ ei⁹. AMBRO. Nunq̄.n. ſine vtute ſpūs vel ſine ſpū vt⁹: ꝛ ideo in ſpū ꝛ vtute: q2 ſcūs helyas ꝛ vtutē habuit magnāꝫ ꝛ grāꝫ: vtutē: vt ad fidē alos pploꝝ a pfidia retorq̄ret: vtutē abſtinētie atq̄ patiētie ꝛ ſpm̄ ꝓphandi: in deſto helyas:

3.Re.4 in deſto ioānes. Jlle achab regis grāꝫ nō q̄ſiuit: hic ſpreuit

4.Re.2 herodis. Jlle iordanē diuiſit: hic ad lauacrū ſalutare ꝯūtit. Jlle p̄oris: hic ſequētis dn̄ici p̄curſor aduēt⁹. BEDA. De

Mala.3° aūt de helya p malachiā p̄dcm̄ eſt: h p angelū de ioāne dicū ſbdit̄. [Ut ꝯūtat corda pa.in filios] ſpūalē antiq̄ꝝ ſcōꝝ ſciam pplis p̄dicādo iſundēs. [Et incredu.ad prudētiā iuſtoꝝ.] que eſt nō de legis opib⁹ iuſtitiā pſumē: ſꝫ ex fide ſa

D

lutē q̄rere. GRECVS. Uel alr. Parētes ioānis ꝛ aploꝝ iudei fuerunt: ſꝫ tn̄ ꝯ euāgeliū ex ſupbia ꝛ ifidelitate ſeuiebāt. Jtaq̄ tanq̄ benigni filij ioānes prius: ꝛ apl̄i ꝯūter eis vitatē mōſtrabāt: in ꝓpāꝫ iuſtitiā ꝛ prudētiā eos attrahētes: ſic ēt helyas religas hebreoꝝ ꝯūtet ad aploꝝ vitatē. BEDA. Quia xo ꝫacharīa pro plebe ſupplicātē dixerat exauditū: ſbiūgit. [Parare dn̄o plebē pfectā.] in q̄ docet q̄ ordie plebs eadē ſaluari ꝛ pfici debeat: ad p̄dicatōeꝫ. ſ. ioānis penitēdo ꝛ credēdo in chrm̄. THEO. Uel alr. Joānes plebē parauit: nō incredulā: ſꝫ pfectā. i. ꝓpatā ad ſuſcipiēdū chrm̄. ORIG. Sacrū aūt ioānis vſq̄ nūc explet̄ in mūdo. Quicūq̄.n. credituꝛ⁹ eſt in ieſuꝫ chrm̄: antea ſpūs ꝛ vtus ioānis ad alaꝫ illi⁹ venit: ꝛ p̄parauit dn̄o pplm̄ pfectū.

Tex.5.

¶ Et dixit zacharias ad angelū. Vn̄ h ſciā. Ego enim ſuꝫ ſenex: ꝛ vxor mea pceſſit in dieb⁹ ſuis. Et rn̄dēs angelus dixit ei. Ego ſum gabriel qui aſto ante deū: ꝛ miſſus ſuꝫ loq ad te: ꝛ hec tibi euāgelizare. Et ecce eris tacēs ꝛ nō poteris loq vſq̄ in diez quo hec fiāt: pro eo q nō credidiſti verbis meis que implebunt̄ in tpe ſuo. Et erat plebs expectans zachariā ꝛ mirabant̄ q tardaret ipe in tēplo. Egreſſus aūt nō poterat loq ad illos. Et cognouerunt q viſionē vidiſſet in tēplo: ꝛ ipſe erat innuēs illis: ꝛ pmāſit mutus.

A ¶ CHRY. Dubito reſpectu ꝫacharias ad ꝓpāꝫ etatē: gn etiā ꝯiugis ſterilitate ꝯſpecta diffuſus eſt. Vn̄ di. [Et dixit ꝫacharias ad angelū. Vn̄ h ſciaꝫ:] q.d. quō h fiet: Et cām dubitationis ſbdit. [Ego.n. ſuꝫ ſenex: ꝛ vxor mea pceſſit in dieb⁹ ſuis.] q.d. Etas itēpeſta: nā inepta: ego gſlans debilis: terra ſterilis. Nō aūt cēſet̄ pp h dignus eē venia ſacerdos: dū ſeriē reꝝ expoſtulat. Qn̄cūq̄.n. de⁹ aligd indicat opꝫ in fide ſuſcipe. Nā ſup hō diſceptare ꝯtumacis eſt aīe. Unde ſeq̄t̄. [Et rn̄dēs ange.dixit ei. Ego ſuꝫ gabriel qui aſto ante deū.] BEDA. Quaſi.d. Si hō talia ſigna pmitteret: ipune ſignū flagitare liceret: at cū angelus pmittat iaꝫ dubitare nō decet. Seq̄t̄. [Et miſſus ſum loq ad te ꝛ hec tibi euāgelizare.] CHRY. Ut cū audias me a deo miſſum fore: nihil humanū eſtimes ex his que tibi dr̄. Neq̄.n. ex me loq̄r: ſꝫ mittētis relata denūtio. Hec eſt.n. nūtij bonitas: vt nihil ex ſe referat. BEDA. Ubi nōdū eſt q angelus ſe ꝛ ante deū ſtare: ꝛ ad euāgeliꝫādū ꝫacharie miſſum eſſe teſtat̄. GREG. in hom. Quia ꝛ cū ad nos veniūt angeli ſic exteri⁹ iplēt miniſteriū: vt tn̄ nunq̄ iterius deſint p ꝯtēplationem. Quia etſi circūſcript⁹ eſt angelicus ſpūs: ſūmus tn̄ ſpūs q de⁹ eſt circūſcript⁹ nō eſt. Angeli itaq̄ ēt miſſi ante ipm ſūt: q2 quolibꝫ miſſi veniāt: itra ipm currūt. BEDA. Dat aūt ei ſignū: qd rogat̄: vt q diſcredēdo locut⁹ eſt: iaꝫ tacēdo credere diſcat. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et ecce eris ta. ꝛ nō po.lo.] CHRY. Ut a vi gn̄atiua ad organa vocalia vincula trāſferant̄: nec intuitu ſacerdotij ei parcit̄: ſed ob h plectebat̄ ampli⁹: q2 circa fidē ceteris p̄eſſe debebat. THEO. Sꝫ q2 xbū qd iugi aio habet̄ pōt ēt ſurdū ſignare: q2 bn̄ talis eris ſurdus ꝛ nō poteris loq. Cōuenienter.n. hec duo paſſus eſt: tanq̄.n. inobediēs ſurditatē icurrit: ꝛ tanq̄ ꝯdictoꝛ taciturnitateꝫ. CHRY. Dicit aūt. [Et ecce.] q.d. in h iſtāti. Sꝫ ꝯſidera miſatione dn̄i in h qd ſeq̄t̄. [Uſq̄ in diē quo hec fiēt.] q.d. Cū per euēt⁹ rerū qd dico oñdo: ꝛ noueris te iure punitū tūc te de pena eripiā. Et cām pene oñdit cum ſbdit. [Pro eo q nō credidiſti xbis meis que iplebunt̄ in tpe ſuo:] nō attēdēs vtutē ei⁹ qui miſit me: cui ego aſſiſto. Si aūt is qui erga natiuitatē mortalē incredulus erat punit̄: qualr qui celeſtē ꝛ ineffabilē calūniat̄ vitabit vltionē? GRECVS. Dum aūt hec itrinſecus agerent̄ dilatio tpis admirari cogebat expectāteꝫ forinſecus multitudinē. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et erat plebs expec. ꝫacha. ꝛ mira. q tarda. ipe in tēplo.] Cūq̄ p diuiſa vagaret̄ ſuſpitio: qlꝫ dictabat ad libitū donec ꝫacharias egrediēs docuit ſilēdo qd latēdo ppeſſus eſt. Vn̄ ſeq̄t̄. [Egreſſus aūt non poterat loq ad illos: ꝛ cog. q viſionē vidiſſet in tē.] THEO. Jnnuebat auteꝫ pplo ꝫacharias forte cāꝫ taciturnitatis iterrogātiꝫ: quā loq nō valēs: per nutū declarabat. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et ipſe erat innuēs illis et pmāſit mut⁹.] AMBRO. Eſt aūt mut⁹ qdē ſine vbo corporales act⁹ indicare molliēs: nec exp̄mēs eius volūtatē.

Qn̄cūq̄ de⁹ aligd indicat opꝫ in fide ſuſcipe.

B

Angeli in miniſteriū miſſi a deo ſemp ante ipm ſunt.

C

D

¶ Et factuꝫ eſt vt ipleti ſunt dies officij ei⁹ abijt in domū ſuā. Poſt hos aūt dies ꝯcepit heliſabeth vxor eius: ꝛ occultabat ſe mēſib⁹ quinq̄ dicēs. Quia ſic fecit mihi dn̄s in diebus qbus reſpexit auferre opprobriū meuꝫ inter hoies. Tex.6.

¶ BEDA. Uicis ſue tpe pōtifices tēpli tm̄ officijs mācipati nō ſolū a cōplexu vxoꝝ: ſed ab ipſo q̄ꝫ domoꝝ ſuaꝝ abſtinebāt ingreſſu. Vn̄ di. [Et factū eſt vt ipleti ſunt dies officij eius: abijt in domū ſuā.] Quia.n. tūc ſacerdotalis ex ſtirpe aaron ſucceſſio q̄rebat̄ nec io tpe ſubſtituēde ſoboli pcurabat̄. At q2 nūc nō carnalis ſucceſſio: ſꝫ pfectio ſpiritualis ingrit̄ ſacerdotib⁹ vt ſemp altari queant aſſiſtē: ſemp caſtitas obſuāda p̄cipit̄. Seq̄t̄. [Poſt hos aūt dies ꝯcepit heliſabeth vxor ei⁹.] Poſt dies. ſ. officij ꝫacharie cōpletos. Heſta ſunt auteꝫ hec mēſe Septēbri 8° kal. Octobris. qn̄ oportebat iudeos ieiuniū ſcenophegie celebrare: iminente egnoctio in quo incipit nox eē maior q̄ dies: q2 chrm̄ opꝫ creſcere. Joānē aūt minui. Nec fruſtra tunc dies ieiunioꝝ Joā.3°

A

Pōtifices tēpli durāte vice miniſterij ſui abſtinebāt ad vxoribus.

erāt: q2

B erãt:q2 per ioãnẽ erat hoīb⁹ aſflictio pnie ꝑdicãda. Seqꝛ. [Et occultabat ſe menſib⁹ q̃nqꝫ.] AMBRO. Que cã occultationis niſi pudor? Sũt.n.q̃dã ipa ꝑſcripta ꝯiugio: q̃ſi dare opaꝫ ꝓcreãdis liberis ſit decoꝝ dũ anni vigẽt: dũ ſuſcipiendoꝝ liboꝝ ſpes eſt. At vbi ⁊ matura cui ſenect⁹ ſucceſſerit: ⁊ etas eſt regendis libis babilioꝛ q̃ȝ creãdis: pudor eſt legitimis licet fet⁹ geſtare indicia: ⁊ grauari aliene etatis onere: ⁊ tumeſcẽ aluũ nõ ſui tpis fructu. Pudebat ḡ pp etatẽ: vñ itelligi põt cã: q2 iaꝫ nõ ꝯueniebãt iter ſe ꝯcubitu ꝯiugali. Necq̃.n.ea que ſenilẽ nõ erubeſceret coitũ: erubeſceret partũ: ubi tñ erubeſcit onus parẽtis: q̃ȝ diu neſcit myſteriũ religionis. Sed que occultabat ſe q2 ꝯcepat filiũ: iactare ſe cepit: q2 gñabat ꝓpbetaꝫ. ORIG. Et ideo dicit. [Mẽſib⁹ q̃nqꝫ.] i. donec maria ꝯcipet: ⁊ fet⁹ ei⁹ exultãs cuꝫ

C gaudio ꝓpbaret. AMBRO. Et q̃uis part⁹ ſui erubeſceret etatem: rurſus caruiſſe ſe gaudebat opprobrio dicens. [Quia ſic fecit mibi dñs.] CHRY. Scilꝫ ſoluit ſterilitatẽ: donũ ſupra nãꝫ ꝯceſſit: ⁊ petra ifructuoſa ſpicas virẽtes ꝓduxit: abſtulit dedecus dũ genitriceꝫ fecit. Vñ ſeqꝛ. [In

Pudor ẽ ſenunarũ nuptiaꝝ ꝑ mia ñ bie. die. q. re. au. op. meũ iter bo.] AMBRO. Pudor.n. eſt feminis nuptiaꝝ ꝑmia nõ bñe: q̃bus bec ſola eſt cã nubendi. CHRY. Duplr igiꝛ gaudet dũ ⁊ a nota ſterilitatis ipam eripuit dñs: ⁊ q̃m illuſtrẽ partũ enixa eſt. Nõ.n. vt in ceteris gignẽtiũ ſolus ꝯcubit⁹ iteruenit: ſꝫ grã celeſtis bui⁹ ort⁹

Myſtice. D fuit exordiuꝫ. BEDA. Myſtice aũt ꝑ ꝫacbariã ſacerdotiũ iudeoꝝ: ꝑ beliſabeth põt lex ipa deſignari: que ſacerdotũ doctrinis exercitata ſpirituales deo filios gignẽ debebat:

Deb. 7. ſꝫ nõ valebat: q2 neminẽ ad ꝑfectiõeꝫ adduxit lex. [Erant ambo iuſti.] q2 bona eſt lex: ⁊ ſacerdotiũ pro illo tpe ſctũ. [Ambo ꝓceſſerãt in dieb⁹ ſuis.] q2 adueniẽte cbro iã incuruanꝛ ad ſeniũ. [Ingrediꝛ ꝫacbarias tẽplũ:] q2 ſacerdotuꝫ eſt itrare in ſãctuariũ myſterioꝝ celeſtiũ. [Foris orat multitudo:] q2 myſtica penetrare neq̃t. Dum altari tbymiama iponit: naſciturũ ioãnẽ agnoſcit: q2 dũ doctores flãma diuine lectiõis ardẽt: grãꝫ dei ꝑ ieſuꝫ ꝓditurã repiũt. ⁊ b per ange-

Gal. 3. E lũ: q2 lex ꝑ angelos ordinata eſt. AMBRO. In vno aũt vox toti⁹ plebis obmutuit: q2 in vno tot⁹ ad deũ loquebaꝛ pp̃ls. Trãſiuit.n. ad nos dei ꝟbũ: ⁊ in nob nõ tacet. Mut⁹ eſt q nõ itelligit legẽ. Cur.n. tibi magis videaꝛ mut⁹ eẽ qui ſomnũ: q̃ȝ qui myſteriũ neſcit? Innuẽti ſilis eſt populus iudeoꝝ: qui actuũ ſuoꝝ ꝓſtare nõ põt rõnẽ. BEDA. Et tñ beliſabeth ꝯcipit ioãnẽ: q2 iteriora legis ſacris cbriſti abũdãt. Cõceptuꝫ q̃nqꝫ mẽſib⁹ occultat: q2 moyſes q̃nqꝫ libris myſteria cbri deſignat: ſeu q2 cbriſti diſpẽſatio in q̃nqꝫ mũdi etatibus per ſanctoꝝ dicta vel facta figuraꝛ.

Tex. 7. ¶ In mẽſe aũt ſexto: miſſus eſt angelus gabriel a deo in ciuitateꝫ galilee: cui nomẽ naꝫaretb: ad

Mat. p. ꝟgineꝫ deſpõſatam viro: cui nomẽ erat ioſepb de domo dauid: ⁊ nomen ꝟginis maria.

A ¶ BEDA. Quia cbri icarnatio vel 6ª etate ſcli futura: vel ad ipletionẽ legis erat ꝓfutura: recte 6° mẽſe ꝯcepti ioãnis miſſus ad mariã angelus naſciturũ nuntiat ſaluatorẽ. Vñ dĩ. [In mẽſe aũt ſexto.] Mẽſem ſextũ martiũ itellige: cui⁹ 25. die dñs nr̃ ⁊ ꝯcept⁹ tradiꝛ ⁊ paſſus: ſicut ⁊ 25. die mẽſis Decẽbris nat⁹. Qꝛ ſi vel b die vt nõnulli arbitranꝛ eq̃noctiũ ꝟnale: vel illo ſolſtitiuꝫ brumale fieri credamus: ꝯuenit cũ lucis incremẽto ꝯcipi vel naſci eũ qui illuminat oẽꝫ

Cõceníẽs fuit cbꝛiꝫ ⁊ ꝯcipi ⁊ naſci cũ icremẽto dieꝝ boiem veniẽtẽ in bũc mũdũ. At ſiq̃s ante dñice natiuitatꝭ ⁊ ꝯceptiõis tp̃s ꝯſiderat lucẽ: vel creſcẽ vel tenebras ſupare ꝯuicerit: dicimus ⁊ nos q2 ioãnes ante faciẽ aduẽt⁹ eius regnũ celoꝝ euãgeliꝫabat. BASI. Adeunt aũt nos celeſtes ſpũs: nõ q̃ſi ex ſeipſis: ſꝫ ex eo q diuine ſapiẽtie decorẽ ꝯſpi-

B ciũt. Vñ ſeqꝛ. [Miſſus eſt ang. gabriel a deo.] GREG. in bo. Ad mariã.n. ꝟginẽ nõ q̃libet angelus: ſed gabriel archãgelus mittiꝛ. Ad boc q̃ppe miniſteriũ ſũmũ angelũ venire dignũ fuerat: qui ſũmũ diuꝫ nũtiabat. Qui idcirco priuato noie cẽſeꝛ: vt ſigneꝛ ꝑ vocabulũ in opõne q̃d valeat. Gabriel.n. dei fortitudo noiaꝛ. Per dei ḡ fortitudineꝫ nũtiãdus erat: qui ꝟtutum dñs ⁊ potẽs in ꝓlio ad debellãdas ꝓtãtes aereas veniebat. GLO. Addiꝛ auteꝫ ⁊ locus quo mittiꝛ cũ ſbdiꝛ. [In ciui. gali. cui no. naꝫareth.] Naꝫareus eniꝫ. i. ſcũs ſcõꝝ nũtiabaꝛ ventur9. BEDA. in bo. Aptuꝫ aũt bumane reſtaurationis ꝓñm: vt angelus a deo mittereꝛ ad ꝟgineꝫ partu ꝯſecrãdã diuino: q2 ꝓ⁹ ꝑditionis bumane fuit cã: cuꝫ ſerpẽs a diabolo mittebaꝛ ad mulierẽ ſpũ ſupbie decipiẽdã. Vñ ſeqꝛ. [Ad ꝟginẽ.] AVG. de ſcã ꝟginitate. Illuꝫ.n. ſolũ ꝟginitas decẽter parere potuit: qui in ſua natiuitate pareꝫ bře nõ potuit. Oportebat.n. caput noſtrũ ꝑ iſigne miraculũ ſm corpus naſci de ꝟgine: q̃d ſignaret mẽbra ſua de ꝟgine etiã ſm ſpũ naſcitura. HIERO. in ſer. aſſum. Et bñ angelus ad ꝟgineꝫ mittiꝛ: q2 ſemꝑ eſt angelis cognata ꝟginitas. Profecto in carne ꝓter carnẽ viuere nõ terrena vita eſt: ſꝫ celeſtis. CHRY. ſup matth. Nõ aũt angelus poſt partũ annũtiat ꝟgini: ne nimiũ exide turbareꝛ. Et ideo ante ꝯceptõeꝫ illã alloq̃ꝛ: nõ in ſomnis: imo viſibilr aſſiſtit. Nã quaſi magnã valde relationẽ accipiẽs egebat ante rei euẽtũ viſione ſolẽni. AMBRO. Bñ aũt vtrũq̃ꝫ poſuit ſcriptura: vt ⁊ deſpõſata eſſet: ⁊ ꝟgo. Sequiꝛ enim. [Deſpõ. viro.] Virgo: vt expers virilis ꝯſortij videretur. Deſpõſata: ne temerate ꝟginitatis adurereꝛ ifamia: cui grauis aluus corruptele videreꝛ iſigne ꝑferre. Maluit autẽ dñs aliquos de ſuo ortu q̃ȝ de mr̃is pudore dubitare. Sciebat.n. tenerã eẽ ꝟginis verecũdiã: ⁊ lubricã famã pudoris: nec putauit ort⁹ ſui fidẽ mr̃is iniurijs aſtruẽdã. Seruaꝛ itaq̃ꝫ ſcẽ marie ſic pudore itegra: ita ⁊ inuiolabilis opinione ꝟginitas: nec decuit ſiniſtra ꝟginib⁹ opinione viuẽtib⁹ velamẽ excuſatiõis relinq̃: q ifamata mr̃ q̃ꝫ dñi videreꝛ. Quid aũt iudeis: q̃d berodi poſſet aſcribi: ſi natũ viderenꝛ ex adulterio ꝑſecuti? Queadmodũ aũt ipe diceret. Nõ ve-

Mat. 5. ni legẽ ſoluẽ: ſꝫ adiplere ſi videreꝛ cepiſſe a legis iniuria? cũ part⁹ inupte lege dãneꝛ. Quid q etiã fides marie ꝟbis magis adſciſciꝛ: ⁊ mẽdacij cã remoueꝛ: videꝛ.n. culpã obũbrare noluiſſe mẽdacio inupta ꝑgnãs. Cãm autẽ mẽtiendi deſpõſata nõ babuit: cuꝫ ꝯiugij ꝓmiũ ⁊ grã nuptiaꝝ part⁹ ſit feminaꝝ. Non mediocris q̃ꝫ cã eſt vt virginitas marie falleret ꝓncipeꝫ mũdi: qui cũ deſpõſatã viro cerneret: partũ nõ potuit bře ſuſpectũ. ORIG. Si enim nõ babuiſſet

E ſpõſuꝫ: ſtatiꝫ cogitatio tacita diabolũ ſurrepſiſſet: q̃uõ que nõ accubuit cũ viro ꝑgnãs eẽt: dꝫ iſte ꝯcept⁹ eẽ diuinus: dꝫ aliq̃d bumana nã eẽ ſblimius. AMBRO. Sꝫ tñ magis

Demonũ malitia facile occulta cognoſcit. refellet ꝓncipes ſcli: demoniũ.n. malitia facile etiã occulta deꝑbẽdit. At ꝟo qui ſclarib⁹ vanitatib⁹ occupanꝛ: ſcire diuina nõ pñt: q̃n etiã locupletior teſtis pudoris marit⁹ adbibeꝛ: qui poſſet ⁊ delere iniuriam: ⁊ vindicare opprobriũ: ſi nõ agnoſceret ſacrm: de quo ſbdiꝛ. [Cui nomẽ erat ioſepb

Nũ. 36. de domo dauid.] BEDA. in bo. Qõ non tñ ad ioſepb: ſꝫ etiam ꝑtinet ad mariã. Legis nãq̃ꝫ erat ꝓceptuꝫ: vt de ſua q̃ſq̃ꝫ tribu aut familia accipet vxorẽ. Seq̃ꝛ. [Et nomẽ virginis maria.] BEDA. ſup Lucã. Maria bebraice ſtella maris: ſyriace ꝟo dña vocaꝛ: ⁊ merito: q2 bec totius mũdi dñm lucem ſeculis meruit gñare perbẽnem.

Tex. 8. Iudith. 13 ¶ Et ingreſſus angelus ad eaꝫ dixit. Aue gratia plena dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. Que cum audiſſet turbata eſt in ſermone eius: ⁊ cogitabat qualis eſſet iſta ſalutatio.

A ¶ AMBRO. Diſce ꝟginẽ morib⁹: ſola in penetralib⁹: quã nemo viroꝝ videret: ſolus angelus repiret. Vñ dĩ. [Et ingreſſus ange. ad eã.] Et ne q̃deꝫ degeneri depuareꝛ affatu:

Apte rẽs ꝑ angeluꝫ ꝟgini ãnũciatio fuit: q2 ſic ea fuit ꝑ diabolũ ſeducta: ita maria per angeluꝫ ſalutata. — Geñ. 3. — C — In carne ꝓter carnẽ viuẽ: eſt vita celeſtis. — D

ab angelo ſalutaẜ. GRECVS. Cõtra vocem ꝑus editã mulieri: dirigiẜ nũc ſmo ad v̓ginẽ. In illa dolorib⁹ part⁹ eſt cã peccati punita: in hac ꝑ gaudiũ meſtitia pelliẜ: vñ iocũ- ditatez nõ abſurde ꝑnũtiat angelus v̓gini dicẽs. [Aue.] Or- ãt digna cogñſcereẜ ſpõ ſaluũ atteſtaẜ: cũ dicit. [Gra plena.] qſi.n.q̃dã arra aut dos ſpõſi oſtẽdiẜ: ꝙ fecũda ſit gratijs. Uox.n.que dicit: h̓ ſunt ſpõſe: alia ſpõſi. HIERO. in ſer. de aſſum. Et bñ gra plena: q2 ceteris ꝑ ptes ꝑſtaẜ. Marie ꝟo ſiẜ ſe totã infudit grẽ plenitudo. Uere gra plena: ꝑ quã largo ſpũſci imbre ſupfuſa eſt oĩs creatura. Iã aũt erat cũ v̓gine: q ad v̓ginẽ mittebat angelũ: ⁊ ꝑceſſit nũtiũ ſuũ dñs: nec teneri potuit locis: qui oĩb⁹ hẽ in locis. Uñ ſeq̃. [Dñs

Ceteris ꝑ ptes bẽate aũt marie ſe totã infudit grẽ plenitudo.

B tecũ.] AVG. in ſer. de nati. Magis q̃ȝ mecũ: ipe.n. in tuo eſt corde: in tuo fit vtero: adimplet mẽtẽ: adimplet vẽtrez. GRECVS. Hoc aũt eſt totũ legationis cõplemẽtũ. Dei eni v̓bũ vt ſpõſus ſupra rõnẽ vnionẽ efficiẽs tanq̃ȝ ipe ger- minãs: ideq̃ȝ germinat⁹ totã nãm humanã ſibiipſi ꝯforma- uit. Ultimũ v̓o poniẜ tãq̃ȝ ꝑfectiſſimũ ⁊ cõpẽdioſuȝ. [Bñ- dicta tu in mulie.] Una.ſ. pre cũctis mulierib⁹: vel ẽt bñdi- caẜ in te mulieres: ſicut mares in filio: ſȝ magis vterq̃ȝ in vtriſq̃ȝ. Uelut.n. ꝑ vnã ⁊ vnũ feminã ⁊ marem pctm̃ ſiẜ ac triſtitia itrauit: ſic ⁊ nũc ꝑ vnã ⁊ vnũ bñdictio reuocata eſt ⁊ letitia: ⁊ ad ſingulos eſt ꝑfuſa. AMBRO. Diſce ãt v̓gi- nẽ a verecũdia: q2 pauebat. Nã ſeq̃. [Que cũ audiſ. turba- ta eſt in ſer. ei⁹.] Trepidare v̓ginũ eſt: ⁊ ad oẽs igreſſus vi-

C ri pauere: oẽs viri affat⁹ vereri. Diſce v̓go ꝟbox vitare la- ſciuiã. Maria ẽt ſalutatõez angeli verebaẜ. GRECVS. Cũ aſſueta foret his viſionib⁹: euãgeliſta nõ viſioni: ſȝ rela- tib⁹ turbatiõez attribuit dicẽs. [Turbata eſt in ſer. ei⁹.] At- tẽde aũt v̓gis ⁊ pudicã ⁊ prudẽtẽ: ⁊ aiam ſiẜ ⁊ vocẽ: audita letitia deiſi exaiauit: ⁊ neq̃ȝ manifeſte obſtitit ꝑ icredulita- tẽ: nec ſtatim paret ex leuitate: eue leuitatẽ euitãs ſiẜ ⁊ duri-

Geñ.3° Lu.ẽ.co. tiã ȝacharie. Uñ ſeq̃. [Et co. qua.eſ.iſ.ſal.] Nõ ꝯceptio: nã adhuc ig̃rabat imẽſitatẽ myſterij: ſȝ ſalutatio. Nungd libi- dinoſa: vt a viro ad v̓ginẽ: an diuina: dum dei faceret mẽ- tionẽ dicẽs. [Dñs tecũ.] AMBRO. Bñdictiõis etiã no- uaȝ formulã mirabaẜ: que nuſq̃ȝ eſt ante cõperta: ſoli ma- rie hic ſuabaẜ. ORIG. Si.n. ſciuiſſet maria ad aliũ quẽ- piam ſiẜez factũ eſſe ſmonẽ: vtpote que hẽbat legis ſciam: nunq̃ȝ eam quaſi ꝑegrinã talis ſalutatio exterruiſſet.

Uel v̓go habebat legis ſciam.

Tex.9. Iſa.7. Mat.ꝑ. Mich.4. ¶ Et ait angelus ei. Ne timeas maria: inueniſti enim grãz apud deũ. Ecce ꝯcipies in vtero ⁊ pa- ries filiũ: ⁊ vocabis nomẽ ei⁹ ieſuȝ. Hic erit ma- gnus ⁊ fili⁹ altiſſimi vocabiẜ. Et dabit illi dñs deus ſedẽ dauid pr̃is eius: ⁊ regnabit in domo iacob in eternũ: ⁊ regni eius nõ erit finis.

A ¶ BEDA. Quia ſalutatiõe iſolita v̓ginẽ turbatã viderat: q̃ſi familiari⁹ notã vocans ex noie: ne timere debeat iubet. Unde di. [Et ait ei ange. Ne ti. maria.] GRECVS. q.d. Nõ acceſſi deceptur⁹: imo deceptiõis abſolõnẽ depromẽ. Nõ veni ꝑdaturus iuiolabilẽ tuã v̓ginitatẽ: ſȝ ꝯditoris pu- ritatis ⁊ cuſtodis ꝯtubnia reſerare. Nõ ſum ſerpẽtis mini- ſter ſȝ pimẽtis ſerpẽtẽ legat⁹: ſpõſaliũ tractator nõ iſidiax molitor. Sic ḡ neq̃q̃ȝ diſtrahẽtib⁹ ipaȝ ꝯſideratiõib⁹ vexa- ri pmiſit: ne diiudicareẜ iſidus miſter negocij. CHRY. Qui aũt apud deũ mereẜ grãz: nõ hȝ qd timeat. Uñ ſeq̃. [Inueniſti enim grãz apud deũ.] Qualr̃ aũt illã gſq̃ȝ repe- riet: niſi humilitate mediãte: Humilib⁹.n. dat deus grãm. GRECVS. Inuenit.n. grãz v̓go corã deo: q2 ſplẽdore pu- dicitie ꝑpaz exornãs aiaȝ: gratũ deũ ſe habitaculũ ꝑparauit: nec ſolũ celibatũ iuiolabilẽ ꝯſuauit: ſȝ ẽt imaculatã ꝯſciaȝ cuſtodiuit. ORIG. Inuenerãt.n. plures grãz añ eã. Et iõ ſbdit qd ꝑprĩuz eſt dicẽs. [Ecce ꝯci. in vtero.] GRECVS.

Qui apud deũ mereẜ grãz: non habet qd timeat. Iac.4° 1.Pe.5°.

Or di. [ecce] ꝯcelerĩtatẽ ⁊ ꝑſtiã denotat: iſinuãs cũ ei⁹ ꝟbõ celebratã eẽ ꝯceptiõez. Dicit aũt. [Cõcipies i vtero] vt de- mõſtret dñm ab ipo vtero v̓ginali: ⁊ de nr̃a ſuba carnẽ ſu-

B ſcipe. Uenit.n. diuũ ꝟbũ emũdaturũ nãȝ humanã ⁊ ptũ: ⁊ nr̃e gnõnis ꝑmordia. Et iõ ſine pctõ ⁊ hũano ſemine ꝑ ſin- gula ſiẜ nos in carne ꝯcipiẜ: ⁊ nouẽ mẽſiũ ſpatio geſtaẜ in vtero. GREG. niſen⁹. Sȝ qm̃ ꝯtingit ſpãlr̃ diuinũ ꝯcipẽ ſpũ: ⁊ ſpm̃ parere ſalutarẽ ſm ꝑphãm: iõ addidit. [Et pa- ries filiũ.] AMBRO. Nõ aũt oẽs ſunt ſiẜ maria: vt deuȝ de ſpũſcõ ꝯcipiãt ꝟbũ pariãt. Sũt aũt que abortiuũ excu- dant ꝟbũ anteq̃ȝ pariãt. Sũt que in vtero chr̃m habeãt: ſȝ nõdũ formauerint. GREG. niſen⁹. Cũ aũt expectatio ptus mulierib⁹ timorẽ icutiat: ſedat timoris metũ dulcis pt⁹ re- latio: cũ ſbdiẜ. [Et vo. nomẽ ei⁹ ieſuȝ.] Saluatoris.n. aduẽ-

C tus eſt cuiuſlibet timoris ꝑpulſio. BEDA. Ieſus aũt ſal- uator ſiue ſalutaris iterpẽtaẜ. GRECVS. Dicit aũt tu vo- cabis nõ pr̃: pr̃e.n. caret q̃tũ ad iferiorẽ gnõnẽ: ſiẜ ⁊ mr̃e re- ſpectu ſupne. CYRIL. Hoc aũt nomẽ de nouo fuit v̓bo ipoſitũ natiuitati ꝯgruẽs carnis: ſm illõ ꝑphicũ. Uocabiẜ tibi nomẽ nouũ qd os dñi noiauit. GRECVS. Uex gã h̓ nomẽ cõe eſt ſibi cũ ſucceſſore moyſi. Idcirco inuẽs an- gelus ꝙ nõ erit ſm illius ſiẜitudinẽ ſubiũgit. [Hic erit ma- gnus.] AMBRO. Dcm̃ eſt qdẽ etiã de ioãne: q2 erit ma- gnus: ſȝ ille q̃ſi hõ magn⁹: hic q̃ſi magnus de⁹. Late.n. fun- diẜ dei v̓tus: late celeſtis ſbẽ magnitudo porrigiẜ. Nõ loco clauditẜ: nõ opione cõprehẽdiẜ: nõ eſtimatione ꝯcludiẜ: nõ etate variaẜ. ORIG. Uide ḡ magni⁹ ſaluatoris q̃uo in toto orbe diffuſa ſit: aſcende in celos: q̃uo celeſtia repleue-

Chr̃s eſt ſine pr̃e q̃ntũ ad icarnationez ⁊ ſine matre q̃ntũ ad eternaȝ gñationem. Iſa.62°.

rit: deſcẽde cogitatiõe ad abyſſos: ⁊ vide cũ illuc deſcẽdiſ-

D ſe: ſi h̓ videris: pariter iuueneris ope cõpletuȝ [hic erit ma- gnus.] GRECVS. Neq̃ȝ carnis aſſũptio deitatis dero- gat celſitudini: imo poti⁹ humanitatis humilitas ſblimaẜ. Uñ ſeq̃. [Et fili⁹ altiſſimi vocabiẜ.] Non vtiq̃ȝ tu ipones vocabulũ: ſȝ ipe vocabiẜ: a quo niſi a ꝯſbali genitore. Nul- lus.n. filiũ nouit niſi pr̃. Penes quez ꝟo ifallibilis eſt noti- tia geniti: nec verus iterpres eſt erga impõnez ꝯgruã nois. Propter qd dicit. Hic eſt fili⁹ meus dilect⁹: ab eterno ſiq̃- dẽ eſt: q̃uis nũc ad nr̃am doctrinã nomẽ eius patuerit. Et ideo ait [vocabiẜ] nõ fiet vel gñabiẜ. nã ⁊ ante ſcl'a fuerat ꝯſubalis pr̃i. Hũc ergo [ꝯcipies] hui⁹ mater efficieris: hũc v̓ginalis cella ꝯcludet: cui⁹ celeſte ſpatiũ capax non extitit. CHRY. Ceteꝝ ſiqdẽ enorme qbuſdã vr̃: deuȝ habitare corpus. Nõne ſol cuius eſt corpus ſenſibile q̃cũq̃ȝ radios mittit: nõ lediẜ in ꝑpria puritate: Multo ḡ magis iuſtitie ſol ex vtero v̓ginali mũdiſſimũ corpus aſſumẽs: nõ tñ cõ- taminatus nõ eſt: imo etiã ipſam matrez ſanctiorẽ oſtẽdit.

Ioã.10°.

E GRECVS. Et vt v̓ginẽ redderet memorẽ ꝑphãx ſbdit. [Et dabit illi dñs de⁹ ſedẽ dauid pr̃is ei⁹.] vt noſcat v̓go: qm̃ qui naſciturus eſt ab ea ipſe eſt chr̃s quẽ illi ꝑmiſerũt ex dauid ſemine naſciturum. CYRIL. Nõ tñ ex ioſeph eſt editũ corpus chriſti mũdiſſimũ. Scdm̃.n. vnã lineã co- gnationis ꝑfluxerãt ioſeph ⁊ v̓go: ex qua formã humanita- tis vnigenit⁹ ſumpſit. BASI. Nõ aũt in mãli ſede dauid ſedit dñs trãſlato iudaico regno ad herodẽ: ſȝ ſedez appel- lat dauid: in qua reſedit dñs: indiſſolubile regnũ. Uñ ſeq̃. [Et regna. in domo iacob in eternũ.] CHRY. Dicit autẽ ad pñs domũ iacob eos qui de nũo iudeox crediderũt in illũ. Ut.n. paulus dicit. Non oẽs qui ex iſrl̃ ſunt: hi ſunt iſ- raelite: ſed qui ſunt filij ꝑmiſſionis computanẜ in ſemine. BEDA. Uel domũ iacob totam eccliaȝ dicit: vel que de bona radice nata: vel cuȝ oleaſter eẽt: merito tñ fidei in bo- nã eſt iſerta oliuã. GRECVS. Nulli⁹ aũt eſt in eternuȝ regnare niſi dei ſolius: quo fit vt etſi ꝑp incarnatõez dicaẜ dauid ſedẽ accipe: tñ idẽ ipſe inq̃ntũ de⁹ rex eternus agno- ſciẜ. Seq̃. [Et regni eius nõ erit finis.] Nõ ſolũ inquãtuȝ

Pſ̃.88. Ro.9°. Ro.11°.

F *Chr̃s ſol⁹ eſt rex eternus ⁊ hẽt ſine regnũ*

deus eſt:

deus eſt: ſ etiā in eo ꝙ hō: ⁊ in p̄nti qdē habet regnū mul-
1. Col. 5° torꝫ: finalr̄ ꝟo vniuerſorꝫ: cū ei oīa ſubiciant̄. BEDA.
Ex verbis angeli colligit chr̄m in duabus naturis et vna pſona ſubſiſtere.
Omittat ḡ Neſtorius dicere hoīeꝫ tm̄ ex ꝟgine natū: ⁊ hūc
a ꝟbo dei nō in vnitate pſone eſſe receptū. Angelus.n. quē
eūdem ipſuꝫ p̄rem hr̄e Dauid: quem filiū altiſſimi vocari
ꝓnūciat: in duabus naturis vnaꝫ chriſti pſonā demōſtrat.
Nō aūt ideo futuri tēporis verbis angelus vtit̄: q: ſm̄ he-
reticos chriſtus ante Mariā nō fuerit: ſed q: ſm̄ eādeꝫ p-
ſonam homo cum deo idem filij nomen ſortit̄.

Tex. 10. ¶ Dixit aūt maria ad angeluꝫ. Quo modo fiet
iſtud qm̄ virum nō cognoſco? Et r̄ndens ange-
Iſa. 6° lus dixit ei. Spūſſanct⁹ ſupueniet in te: ⁊ ꝟtus
altiſſimi obūbrabit tibi. Ideoqꝫ ⁊ qḋ naſcetur
ex te ſanctum: vocabit̄ filius dei.

A ¶ AMBRO. Neqꝫ nō credere angelo maria debuit neqꝫ
tā temere vſurpare diuina. Unde dī. [Dixit aūt maria ad
angelū. Quo modo fiet iſtud?] Temperatior eſt iſta r̄nſio ꝗ̄
ꝟba ſacerdotis. Hec ait. [Quo modo fiet iſtud?] Ille r̄n-
dit. Unde h̄ ſciaꝫ? Negat ille ſe credere: ⁊ q̄ſi fidei adhuc
aliū querit auctorē. Iſta ſe facere ꝓfitet̄: nec dubitat eē fa-
ciēdū: qḋ quo modo fiat inq̄rit. Legerat maria. Ecce cōci-
Iſa. 7° piet in vtero: ⁊ pariet filiū: ideo credidit futurū: ſ quo mō
fieret ante nō legerat. Nō.n. quēadmodū fieret: vel ꝓphe-
te tāto fuerat reuelatū: tm̄.n. myſteriū nō hoīs fuit: ſed an-
geli ore ꝓmēdū. GREG. niſenus. Attēde etiā mūde ꝟgi-
nis voceꝫ partū annūciat angelus: ipſa ꝟo ꝟginitati inhēret:
p̄ſtātiorem incorruptibilitatē angelica viſione diiudicās.
Un̄ dicit. [Qm̄ virū nō cogn̄ſco.] BASI. Cognitio multi-
farie dī: dī.n. cognitio nr̄i cōditoris ſapiētia: ac magnaliuꝫ
ſuorꝫ notitia: necnō mādatorꝫ cuſtodia: ⁊ que fit apud euꝫ
B appropinq̄tio ⁊ copula nuptialis: vt h̄ accipit̄. GREG.
niſenus. Hec igit̄ marie ꝟba indiciū ſunt eorꝫ que tracta-
bat in mētis archano. Nā ſi cā copule ꝯiugalis ioſeph de-
ſpōſari voluiſſet: cur admiratione ducta eſt: dum ſibi nar-
rat̄ ꝯceptio? cuꝫ nimirū ipſa p̄ſtolaret̄ ad tp̄s mater effici
iuxta legis nāꝫ. Ueꝝ q: oblatū corpus deo: q̄ſi qḋdā ex ſa-
cris inuiolabile reſuari decebat. Et ideo dicit. [Qm̄ viruꝫ
nō cognoſco?] q.d. Et ſi ſis angelus: tm̄ ꝙ virū cognoſcā: ex
īpoſſibilib⁹ cernit̄. Qualr̄ igit̄ mater ero carens ꝯiuge? Io-
ſeph qdem in ſpōſum agnoui. GRECVS. Sꝫ ꝯſidera
qualr̄ ꝟgini ſoluit dubiū angelus: ac explanat itemeratum
cōnubiū ⁊ ineffabileꝫ partū. Seq̄t̄ enim. [Et r̄ndēs ange-
lus dixit ei. Spūſſcūs ſupueniet in te.] CHRY. q.d. Nō
queras ordinē nāleꝫ: vbi nām traſcēdūt ⁊ ſupant que tra-
C ctant̄. Dicis [quo modo fiet iſtud qm̄ virū nō cognſco?] qn̄
īmmo eoipſo ꝯtinget ꝙ es ꝯiugis inexpta. Nā ſi virū expꝉ-
ta fuiſſes: nō digna cēſereris hoc myſterio: nō q: ꝓpbanuꝫ
ſit ꝯiugiū: ſed q: ꝟginitas potior. Decebat enim cōem oiuꝫ
dn̄m: ⁊ in natiuitate nobiſcū participare: ⁊ ab ea diſcrepa-
re. Qꝛ.n. ex vtero naſceret̄: habuit cōe nobiſcū: ꝙ aūt abſqꝫ
ꝯcubitu naſceret̄ plus a nobis obtinuit ꝗ̄ hm̄ corpus illḋ
qḋ ob exuberāteꝫ mūditiā ꝟginis marie: vt videt̄ donum
aīe ad ſeipm̄ allexit. In ſingulis.n. ceteris vix vtiqꝫ aīa ſin-
cera ſanctiſpūs īpetrabit p̄ntiā: ſed nūc caro receptaculuꝫ
efficit̄ ſpūs. GREG. niſenus. Tabulas.n. nr̄e nature: qs
culpa cōfregerat: denuo verus legiſlator de terra nr̄a ſibi
dolauit: abſqꝫ cōcubitu diuinitatis ſue corpus ſuſceptibile
creans: qḋ diuinus digit⁹ ſculpſit. ſ. ſpūs ſupueniēs virgini.
D CHRY. Inſup [⁊ ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi.] Altiſſi-
Commendat̄ per dei ꝟbū ꝟgo i chri ꝯceptione obūbrari.
mi regis ꝟtus chr̄s eſt: qui per aduētum ſpūſſancti format̄
in ꝟgine. GREG. 18° moral. Per obūbrationis.n. voca-
bulū incarnādi dei vtraqꝫ nā ſignat̄: vmbra eniꝫ a lumine
format̄ ⁊ corpe. Dn̄s aūt per diuinitatē lumen eſt: q: ḡ lu-
men incorpeum in eius erat vtero corpandū. Recte ei dī.
[Uirt⁹ altiſſimi obūbrabit tibi.] i. corpus in te humanita-
tis accipiet incorpeuꝫ lumē diuinitatꝭ. Hoc.n. marie dī p
mētis refrigeriū celitus datū. BEDA. Nō ḡ virili qḋ nō
cognoſcis ſemine: ſꝫ ſpūſſancti quo īpleris ope ꝯcipies: cō-
cupiſcētie in te nō erit eſtus: vbi vmbraꝫ faciet ſpūſſanct⁹.
B GREGO. niſenus. Uel dicit. [Obūbrabit tibi:] q: ſicut
corpis vmbra p̄cedētium caractere ꝯformatur: ita indicia
deitatis filij ex ꝟtute gn̄andi patebūt. Sicut.n. in nob quē-
daꝫ viuifica ꝟtus in mā corpali ꝯſpicit̄: qua hō format̄: ſic
in ꝟgine altiſſimi ꝟtus per viuificātē ſpm̄ pariter corpi in-
ſitaꝫ māꝫ carnis ex ꝟgineo corpe ad formādū nouū homi-
nē aſſumpſit. Un̄ ſequit̄. [Ideoqꝫ ⁊ qḋ naſcet̄ ex te ſcm̄.]
ATHA. Profitemur.n. qm̄ nature humane aſſumptuꝫ
ex mā corpus veriſſimū extitit. ⁊ idē ſm̄ nām corpi nr̄o: ſo-
ror nāqꝫ nr̄a maria eſt: cum oēs ab Adam deſcēderimus.
BASI. Un̄ ⁊ Paulus dicit. Qm̄ miſit deus filiū ſuū natū
nō per mulierē: ſed ex muliere. Nā h̄ qḋ dico per mulierē
tranſiturā poterat indicare natiuitatis ſn̄iam. qḋ aūt dī: ex
muliere: manifeſtat cōionē nature geniti reſpectu parētis.
GREG. 18° moral. Ad diſtinctionē aūt nr̄e ſctitatis ieſus
ſingulr̄ ſcūs naſciturus aſſerit̄: nos quippe etſi ſancti effi-
cimur: nō tm̄ naſcimur: q: ipſa nāe corruptibilis cognatio-
ne ꝯſtringimur: ille aūt ſolus veraciter ſcūs eſt: qui ex ꝯiū-
ctione carnalis copule ꝯcept⁹ non eſt. Qui nō ſic hereticus
deſipit: alter in humanitate: alter in deitate eſt: vt purus
hō cōcept⁹ atqꝫ editus: ⁊ poſt per meritū vt deus eēt acce-
pit. Sed nūciāte angelo ⁊ adueniēte ſpiritu: mox ꝟbuꝫ in
vtero: mox intra vteꝝ ꝟbū caro. Un̄ ſequit̄. [Uocabit̄ fi-
lius dei.] GRECVS. Tu aūt attēde qualr̄ virgini ange-
lus totā trinitatē edidit: dum ſpūm ſanctū cōmemorat vir-
tutem ⁊ altiſſimū: trinitas.n. indiuiſibilis eſt.

Vel ergo maria ē ſoror nr̄a: q: omnes ex adā pceſſimus ⁊ corpus xp̄i ex ea ſumptū eſt veriſſimū corp⁹

F

¶ Et ecce heliſabeth cognata tua: ⁊ ipſa ꝯcepit Tex. 11.
filiuꝫ in ſenectute ſua. Et hic mēſis eſt ſext⁹ illi:
que vocat̄ ſterilis: q: nō erit īpoſſe apud deū oē
ꝟbū. Dixit aūt maria. Ecce ancilla dn̄i fiat mi-
hi ſm̄ ꝟbum tuū. Et diſceſſit ab illa angelus.

¶ CHRY. Qm̄ p̄cedēs dictū ſupabat ꝟginis mētē ad hu- A
miliora declinauit: ſermonē per ſenſibilia ipſi ſuadēs. Un̄
dicit. [Et ecce heliſabeth cognata tua.] Admirare gabrielis
induſtriā: nō memorauit eā Sarre vel Rebecce vel Ra-
chelis: q: antiquiora erāt exēpla: ſed īminēs factū inducit:
vt eius mētē corroboret: ⁊ ob h̄ ⁊ etatē cōmemorauit: cum
dicit. [Et ipſa ꝯcepit filiū in ſenectute ſua.] Et defectū na-
ture. Seq̄t̄ eniꝫ. [Et hic mēſis eſt ſext⁹ illi que vocat̄ ſteri-
lis.] Nō enim a p̄n⁰ ꝯcept⁹ heliſabeth ſtatim annūciauit: ſꝫ
acto ſex mēſium ſpatio: vt tumor vētris ꝓhibeat argumē-
tū. GREGO. nazāzenus. Sꝫ queret aliqs. Qualr̄ ad da-
uid chr̄s refert̄? Siqdē maria de ſanguine manauit aarō:
Chriſt⁹ ex regio ⁊ ſacerdotali gn̄e duxit originem.
cuius cognatā angelus heliſabeth aſſeruit: ſed h̄ nutu ſup-
no ꝯtigit vt regiū genus ſacerdotali ſtirpi iūgeret̄: vt chr̄s
qui rex eſt ⁊ ſacerdos ab vtriſqꝫ ſm̄ carnē naſceret̄. Legit̄
etiā in Exodo. Qm̄ aaron p̄mus ſm̄ legeꝫ ſacerdos: duxit
ex tribu iude ꝯiugem heliſabeth filiā aminadab: ⁊ attēde
ſacratiſſimā ſpūs adminiſtrationē: duꝫ ⁊ hāc zacharie ꝯiu-
gem ſtatuit heliſabeth vocari reducēs nos ad illaꝫ heliſa-
beth: quaꝫ duxerat aaron. BEDA. Sic ḡ ne ꝟgo ſe pare-
B re poſſe diffidat: accepit exēplum ſterilis anus pariture: vt
diſcat oīa deo poſſibilia eē: etiā que nāe ordine videnť eſſe
ꝯtra. Un̄ ſequit̄. [Quia nō erit īpoſſibile apud deuꝫ omne
ꝟbū.] CHRY. Ipſe nāqꝫ cuꝫ ſit nāe dn̄s cūcta pōt cum
velit: qui cūcta pagit ⁊ diſponit: vite mortiſqꝫ lora gubnās.
AVG. ꝯtra fauſtū. Quiſqs aūt dicit. Si oīpotēs deus eſt:

faciat vt ea que facta ſunt facta nō fuerint:nō ꝑcipit ſe di-
cere vt ea q̄ vera ſunt:eo ipſo ꝙ vera ſunt falſa ſint. Pōt.n.
facere ꝙ aliqd nō ſit qḋ erat:velut cū aliquē qui cepit eſſe
naſcēdo:faciat nō eē moriēdo. Quis aūt dicat:vt id qḋ iaȝ
nō eſt:faciat nō eſſe? Quicqd.n.ꝑteritū eſt:iam nō eſt:ſi de
ipſo fieri aliqd pōt:adhuc eſt de quo fiat. Et ſi eſt:quō pre-
teritū eſt:nō ḡ eſt qḋ vere diximus fuiſſe:ſȝ ideo verū eſt il-
lud fuiſſe:q: in nr̄a ſnia veꝝ eſt:nō in ea re que iam nō eſt:
hāc aūt ſniaȝ de⁹ falſam facē nō pōt. Oipotētē aūt deū nō
ita dicimus:ac ſi euȝ etiā mori poſſe credamus. Ille plane
oipotēs vere ſolus dī qḋ vere eſt:et iaȝ a quo ſolo eſt qcqd
C aliq̄ mō eſt. AMBRO. Uide aūt humilitateȝ v̄ginis: vi-
de deuotionē. Seqr̄ eīȝ. ⌊Dixit aūt maria. Ecce ancil.dn̄i.⌋
Ancillā ſe dicit que mr̄ eligit̄:nec repētina exaltata ꝓmiſ-
ſione eſt. Mitē.n.humilēq; paritura humilitatē debuit ēt
ipſa ꝓferre. Sil' etiā ancillā ſe dicēdo:nullā ſibi ꝓrogatiuā
tāte gr̄e vendicauit:q̄n faceret qḋ iuberet̄. Un̄ ſeqr̄. ⌊Fiat
mihi ſm v̄bū tuū.⌋ Habes obſequium: vide votū. ⌊Ecce an-
cilla dn̄i.⌋ apparat⁹ officij eſt. ⌊Fiat mihi ſm v̄bū tuū.⌋ cō-
ceptus eſt voti. EVSE. Alius aliud qddā in p̄nti ſmone
v̄ginis extollet apicib⁹: hic qdeȝ ꝯſtātia: hic obediētie pro-
ptitudinē: ali⁹ ꝙ nō allecta eſt taȝ ſplēdidis ⁊ arduis p ma-
gnū archāgelum ꝓmiſſis pollicitis: alius ꝙ nō exceſſit mo
duȝ in dādo iſtātias: ſȝ equalr̄ cauit ⁊ eue leuitatē: ⁊ ȝacha-
rie inobediētiā: mihi aūt humilitatis ꝓfunditas nō minus
ꝯſpicit admirāda. GREGO. 18° moral. Per ineffabile
nāq; ſacr̄m ꝯcepto ſcō partu inuiolabili ſm veritatē vtri-
uſq; nāe eadem v̄go ancilla dn̄i fuit ⁊ mr̄. BEDA. Acce-
pto aūt v̄gis ꝯſenſu mox angelus celeſtia repetit. Un̄ ſeqr̄
⌊Et diſceſſit ab illa ange.⌋ EVSE. Nō ſolū impetrās qḋ
optabat: ſȝ ſtupens in v̄ginea forma ⁊ v̄tutis plenitudine.

Que v̄tutes inſignes in bt̄a v̄gine erāt in littera mōſtrantur.

Tex.12. ¶ Exurgēs aūt maria in dieb⁹ illis abijt in mōta-
na cū feſtinatiōe in ciuitatē iuda: ⁊ itrauit in do-
mum ȝacharie: ⁊ ſalutauit heliſabeth. Et factū
eſt vt audiuit ſalutationē marie heliſabeth: exul-
tauit ifans in vtero ei⁹. Et repleta eſt ſp̄uſancto
heliſabeth. Et exclamauit voce magna ⁊ dixit.
Judith.5 Bn̄dicta tu iter mulieres: ⁊ bn̄dict⁹ fruct⁹ ven-
tris tui. Et vnde hoc mihi vt veniat mater dn̄i
mei ad me? Ecce eniȝ vt facta eſt vox ſalutatio-
nis tue in aurib⁹ meis: exultauit in gaudio ifans
in vtero meo. Et beata que credidiſti: qm̄ perfi-
cientur ea que dicta ſunt tibi a domino.

A ¶ AMBRO. Angelus cum abſcōdita nuntiaret vt fidē
aſtrueret̄: exēplo femine ſterilis ꝯceptuȝ v̄ginis nūciauit.
Ubi h audiuit maria: nō q̄ſi incredula de oraculo: nec q̄ſi
incerta de nūcio: nec q̄ſi dubitās de exēplo: ſed q̄ſi leta pro
voto: religioſa pro officio: feſtina pre gaudio in mōtana ꝑ-
rexit. Un̄ dī. ⌊Exur.aūt ma.in die.il.abijt in monta.⌋ Quo
eīȝ iaȝ deo plena: niſi ad ſupiora cū feſtinatiōe ꝯſcēderet?
ORIG. Jeſus.n. qui in vtero illius erat feſtinabat adhuc
in vētre mr̄is ioanē poſitū ſcificare. Un̄ ſeqr̄. ⌊Cuȝ feſtina
tiōe.⌋ AMBRO. Neſcit tarda molimina ſp̄uſſancti gr̄a.
Diſcite v̄gines nō demorari in plateis: nō aliq̄s in publico
B miſcere ſmones. THEO. Propter h abijt in mōtana:
q: ȝacharias in mōtanis habitabat. Un̄ ſeqr̄. ⌊In ciui.iu.
⁊ itra.in do.ȝacharie.⌋ AMBRO. Diſcite vos ſcē mulie-
res ſedulitatē: quā ꝑgnātib⁹ debeatis exhibē cognat. Ma-
riā aūt que ſola in itimis penetralib⁹ v̄ſabat̄: nō a publico
v̄ginitatis pudor: nō a ſtudio aſꝑitas montiū: nō ab officio
prolixitas itineris retardauit. Diſcite etiā v̄gines humilitatē
marie: venit ꝓpinqua ad ꝓximā: iunior ad ſeniorē: nec ſolū

Maria ē ex^m oibus mulierib⁹

venit: ſȝ ⁊ prior ſalutauit. Un̄ ſeqr̄. ⌊Et ſalu.heliſabeth.⌋ De-
cet.n. vt quāto caſtior v̄go tanto humilior ſit: nouerit q; de-
ferre ſeniorib⁹. Sit magiſtra humilitatis in qua eſt ꝓfeſſio
caſtitatis. Eſt etiā cā pietatis: q: ſupior venit ad iferiorē: vt
iferior adiuuet̄. Maria ad heliſabeth: chriſtus ad ioānez.
CHRY. ſup matth. Uel aliter celabat que ſupdicta ſunt C
in ſe virgo: nec cuiq; hoīuȝ pādit. Nō.n. credebat ab aliis
poſſe fideȝ adhiberi mirādis relatib⁹: imo magis putabat
ſe pati dūitia: ſi diceret: quaſi volens ſcelus ꝓpriū palliare.
GRECVS. Ad ſolā aūt refugit heliſabeth. Sic.n. cō ſue-
uerat ꝓpter cognationē ⁊ ꝓpter ceteraȝ huiō ꝯiūctionem.
AMBRO. Cito autē euētus marie ⁊ p̄ntie dn̄ice bn̄ficia
declarant̄. Nā ſeqr̄. ⌊Et factūȝ eſt vt audi.ſalu.ma.heliſa.
exulta.ifans in vtero eius.⌋ Uide diſtinctionē ſingulorūq;
v̄borꝝ ꝓꝓetates. Voceȝ prior heliſabeth audiuit: ſȝ ioānes
prior gr̄aȝ ſenſit. Illa nāe ordine audiuit: iſte exultauit rōne
myſterij: illa marie: iſte dn̄i ſenſit aduentū. GRECVS.
Propheta.n. parēte acutius videt ⁊ audit: ſalutatq; ꝓphe-
tatū: ſed q̄n v̄bis nō poterat: ſaltat in vtero: qḋ maximuȝ
exiſtit in gaudio. Quis vnq; nouit tripudiū natiuitate an-
tiquius? Inſinuauit gr̄a que nāe ignota extiterant. Reclu-
ſus vētre miles agnouit dn̄m ac regē oriturū: vētris tegmi
ne nō obſtāte myſtice viſioni: inſpexit.n. nō palpebris: ſed
ſp̄u. ORIG. Nō aūt antea replet⁹ fuerat ſp̄u donec aſſi-
ſteret: que chr̄m gerebat in vtero: tūc aūt ⁊ ſpiritu erat ple
nus: ⁊ reſultabat in parēte. Un̄ ſeqr̄. ⌊Et repleta eſt ſp̄uſcō
heliſabeth.⌋ Nō aūt dubiū eſt q̄n que tunc repleta eſt ſp̄u-
ſcō: pp filiuȝ ſit repleta. AMBRO. Illa aūt que ſe occul-
tauerat ⁊ ꝯcepat filiuȝ: iactare ſe cepit q: gn̄abat ꝓphetā: ⁊ D
que erubeſcebat ante bn̄dicit. Un̄ ſeqr̄. ⌊Et excla.vo.ma-
gna ⁊ dixit. Bn̄di.tu iter mulieres.⌋ Magna voce clama-
uit: vbi dn̄i ſenſit aduentū: q: religioſum credidit partum.
ORIG. Dicit aūt. ⌊Bn̄dicta tu inter mulieres.⌋ Nulla.n.
vnq; tāte fuit gr̄e particeps aut eſſe poterat. Uni⁹.n. diuini
germinis parēs eſt vnica. BEDA. Eadē aūt voce ab he-
liſabeth: qua a gabriele bn̄dicit̄: quaten⁹ ⁊ angelis ⁊ hoīb⁹
venerāda mōſtret̄. THEO. Quia v̄o alie ſcē mulieres
fuerunt: que tn̄ genuerūt filios peccato ingnatos ſubiūgit.
⌊Et bn̄di.fruc.vē.tui.⌋ Uel aliter itelligit̄: dixerat. ⌊Bn̄di-
cta tu iter mulieres.⌋ deinde q̄ſi iterrogāte aliq̄: quare ſbiū-
git. ⌊Et bn̄di.fru.ven.tui.⌋ ſicut dī in pſal. Bn̄dict⁹ qui ve-
nit in noīe dn̄i deus dn̄s ⁊ illuxit nōs. Cōſueuit.n. ſacra ſcri Ps.117
ptura/et/pro qa/recipe. ORIG. Fructū aūt vētris dei ge
nitricis dn̄m dixit: q: nequaq; ex viro: ſȝ ex ſola maria ꝓ-
ceſſit. Nā qui ſemen ſumpſerūt a p̄rib⁹: fruct⁹ coꝝ exiſtūt.
GRECVS. Solus ḡ hic fruct⁹ bn̄dictus: q: abſq; viro ⁊
abſq; peccato ꝓducit̄. BEDA. Iſte eſt fruct⁹ qui dauid E
ꝓmittit̄. De fructu vētris tui ponā ſup ſedē tuā. EVSE. Ps.131.
In qua pte emergit euticis redargutio: dum fruct⁹ ventris
chr̄i aſſerit̄. Dis.n. fruct⁹ eſt eiuſdē nature cuȝ plāta: vnde
⁊ v̄ginē relinquit̄ eiuſdē fuiſſe nature cuȝ ſcdo Adam: qui
tollit peccata mūdi. Sȝ ⁊ qui phātaſticaȝ opinionē de car-
ne chr̄i ꝯfingūt: in vero dei genitricis partu erubeſcāt. Nā
ipſe fruct⁹ ex ipſa ſuba ꝓcedit arboris. Ubi ſunt etiā dicen
tes: q̄ſi per aqueductū chr̄m trāſiſſe per v̄ginē: aduertāt ex
dictis heliſabeth: quā repleuit ſp̄us chr̄m fructū fuiſſe ven
tris. Seqr̄. ⌊Un̄ h mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me?⌋
AMBRO. Nō q̄ſi ignorās dicit: ſcit.n. eē ſanctiſp̄us gra- F
tiā ⁊ opatiōnē: vt mater dn̄i mr̄eȝ ꝓphete ad ꝓfectū ſui pi-
gnoris ſalutet: ſȝ q̄ſi nō humani h meriti: ſȝ diuine gr̄e mu
nus eſſe cogſcat. Ita dicit. ⌊Un̄ hoc mihi?⌋ h eſt qua iuſti-
tia: qb⁹ factis: pro qb⁹ meritis? ORIG. Cōuenit aūt h di-
cēs cuȝ filio. Nā ⁊ ioānes indignū ſe ſentiebat aduētu chr̄i
ſti ad ipm. Matrē aūt dn̄i nūcupat adhuc v̄ginē exn̄tem:
ꝓoccupās euētū ex dicto ꝓphetico. Diuina aūt ꝓmiſſio di-

Joannes vtero clauſus p⁹ ſenſit xp̄ȝ adveniſſe ꝙ heliſabeth mr̄ ſua.

Euticetis error: ó vera chr̄i humanitas.

perat mariã ad beliſabeth: vt ioãnis teſtimoniũ ab vtero
pueniret ad dñm: ⁊ tũc.n. ioãnẽ dñs in pphetã ↄſtituit. Uñ
ſeqꝛ. [Ecce eniꝫ vt fa. eſt vox ſalu. tue in aur. meis exul. in
G fans in vte. meo.] AVG. ad Dardanũ. Hoc aũt vt dice
ret ſic euãgeliſta ꝓlocut⁹ eſt [repleta eſt ſpũſctõ] quo pcul
dubio reuelãte cognũt qd illa exultatio ſignaſſet: ifantis.n.
illi⁹ veniſſe matrẽ cuius ipſe pcurſor ⁊ demõſtrator eẽt futu
rus. Potuit ğ eſſe iſta ſignãtio rei tãte a maiorib⁹ cogſcẽde
nõ a paruulo cognite. Nõ.n. dixit. Exultauit in fide infans
Qualr exultatio ioãnis fuerit vel eſſet in vtero matris in aduẽtu chꝛi. in vtero meo: ſꝫ exultauit in gaudio. Uidemus aũt exulta
tionẽ nõ ſolũ paruulo ꝑ: ſꝫ etiã ſecundũ vtiq; de aliq fide
vel religione: vel ğcũq; rõnabili cogñe veniẽtẽ: ſed hec in
uſitata ⁊ noua extitit: qꝛ in vtero ⁊ eius aduẽtu que eius ſal
uatorẽ fuerat paritura. Jdeo hec exultatio ⁊ tanq mři dili
reddita reſalutatio: ſic ſolẽt miracula fieri: facta eſt diuĩt⁹
in ifante: nõ humanit⁹ ad ifante: ğq; etiã ſi vſq; adeo in il
lo puero eſt accelerat⁹ vſus rõnis ⁊ volũtatis: vt itra viſce
ra materna iaꝫ poſſet agnoſcẽ: credere: ⁊ ↄſentire: etiã h in
miraculis habẽdũ diuine potẽtie: nõ ad humane trahẽdũ
H exẽplar nãe. ORIG. Uenerat aũt mater dñi viſura beli
ſabeth miraculoſum ↄceptũ quẽ retulerat angelus: vt per
h ſequaꝛ credulitas potioris ad ṽginẽ manatur. Et ad hãc
fidẽ facit ſermo beliſabeth dicẽtis. [Et btã que crediditi:
qñ perficienꝛ ea que dicta ſunt tibi a dño.] AMBRO.
Uides minime dubitaſſe mariã ſed crediidiſſe: ⁊ ideo fru
ctũ fidei ↄſecutã. BEDA. Nec miruꝫ ſi dñs redẽpturus
mũdũ: opationẽ ſuã inchoauit a mřẽ: vt per quã ſalus oib⁹
parabaꝛ eadẽ perſona fructũ ſalutis hauriret ex pignore.
AMBRO. Sed ⁊ vos beati qui audiuiſtis ⁊ crediidiſtis.
Quecũq;.n. crediderit aĩa ⁊ ↄcipit ⁊ gñat dei vbũ: ⁊ opa ei⁹
agnoſcit. BEDA. Oĩs aũt aĩa que vbũ dei mẽte ↄcepit:
vtutũ ſtatim celſa cacumina greſſu ↄſcẽdit amoꝛis: qtenuſ
ciuitateꝫ iuda.i. ↄfeſſionis ⁊ laudis arcem penetrare ⁊ vſq;
ad pfectionẽ fidei ſpei ⁊ charitatis: qſi trib⁹ in ea mẽſibus
valeat cõmorari. ORIG. ſup exech. Simul ⁊ de pterito
⁊ de pñti ⁊ de futuro per pphie ſpũ tacta eſt: que ⁊ eaꝫ p
miſſionib⁹ angeli crediidiſſe cognũt: ⁊ mřeꝫ noiãs: qꝛ redẽ
ptorẽ humani gñis in vtero portare itellexit: etiã cum oĩa
pficiẽda pdiceret: qd etiã de futuro ſequereꝛ aſpexit.

Tex. 13. ¶ Et ait maria. Magnificat aĩa mea dominũ.

A ¶ AMBRO. Sicꝫ pctũ a mulierib⁹ cepit: ita ⁊ bona a mu
lierib⁹ inchoanꝛ. Uñ nõ ocioſum vr̃ ꝙ ⁊ ante ioãnẽ heliſa
beth pphetiȝat: ⁊ mariã ante dñi gnõnẽ. Seqꝛ aũt: vt ma
rie quo pſona melior: eo pphia ſit plenior. BASI. Uirgo
eiꝫ itẽtiõe ſblimi: ac ſpeculatiõe pfunda imẽſitatẽ ↄtẽplãs
myſterij qſi pfundius gradiẽs magnificat deũ. Uñ dĩ. [Et
ait ma. Mag. aĩa mea do.] GRECVS. q.d. Mirabilia
que de⁹ pnũtiauit in meo corpe exercebit: ſed aĩa mea ifru
ctuoſa apud deũ nõ erit. Cõuenit aũt mihi ⁊ volũtatis fru
ctũ afferre. Nã quãtũ amplo doceoꝛ miraculo: tãtũ teneoꝛ
B glificare in me mirabilia opantẽ. ORIG. Si autẽ dñs
nec augmẽtũ nec detrimẽtũ recipe põt: qd eſt qd Maria
loqꝛ. [Magnificat aĩa mea do.] Sꝫ ſi ↄſiderẽ dñm ſalua
torẽ imaginẽ eſſe inuiſibilis dei: ⁊ aĩam factã ad eius ima
gineꝫ: vt ſit imago imaginis: tũc videbo qñ in exẽplo eoꝝ
qui ſolẽt imagines pingere: qñ magnificauero aĩaꝫ meam
ope: cogitatione: ſmone: tũc imago dei grãdis efficiꝛ: ⁊ ipe
dñs cuius imago eſt in aĩa mea magnificatur.

Tex. 14. ¶ Et exultauit ſpũs meus: in deo ſalutari meo.

A ¶ BASI. Prĩm⁹ ſpũs fruct⁹ eſt pax ⁊ gaudiũ. Quia ğ ṽgo
Exultatio in ſcripturis iſinuat alacres habitum aĩe. ſcã totã ſibi hauſerat ſpũs grãꝫ: merito ſubiũgit. [Et exul.
ſpi. me. in deo ſa. meo.] Jdẽ aĩaꝫ dicit ⁊ ſpũ. Cõſueta ãt in
ſcripturꝫ exultatiõis platio iſinuat alacrẽ quedã ⁊ iocoſuꝫ
habitũ aĩe in his q digni ſunt. Proinde ṽgo exultat in dño

ineffabili cordis tripudio: ⁊ reſultatiõe in ſtrepitu honeſti
affect⁹. Seqꝛ. [In deo ſa. meo.] BEDA. Quia eiuſdẽ ie
ſu.i. ſaluatoris ſpũs ṽginis eterna diuinitate letaꝛ: cui⁹ caro
tpali ↄceptiõe fetaꝛ. AMBRO. Magnificat ğ aĩa ma
rie dñm: ⁊ exultat ſpũs ei⁹ in deo: eo ꝙ aĩa ⁊ ſpũ pie filioq;
deuota: vnũ deũ p quẽ oĩa pio veneranꝛ affectu. Sit aũt in
ſingulis marie aĩa vt magnificet dñꝫ. Sit in ſingulis ſpũs
marie vt exultet in dño. Si ſm carnẽ vna mř eſt chꝛi: ſm B
fidẽ tñ oĩuꝫ fruct⁹ eſt chꝛs. Oĩs.n. aĩa accipit dei vbuꝫ: ſi tñ
imaculata ⁊ imunis a vitijs intemerata caſtimoniũ pudo
ris cuſtodiat. THEO. Jlle aũt deuꝫ magnificat: q digne Jlle qui chꝛiſtũ digne ſequiꝛ magnificat dñm.
ſeqꝛ chꝛm: ⁊ dũ chꝛian⁹ vocaꝛ: chꝛi nõ minuit dignitatẽ: ma
gna ⁊ celeſtia opando: ⁊ tunc ſpũs eius.i. ſpiritale chꝛiſma
exultabit.i. pficiet ⁊ nõ mortificabitur. BASI. Si qñ vo
lux in cor ſuũ irrepſerit: ⁊ ad deũ diligendũ ⁊ ↄtẽnẽda cor
porea: p illã obſcurã ⁊ breueꝫ imaginẽ pfectã pcipe iuſtoꝝ
ↄſciẽtiã abſq; vlla difficultate ↄſequẽtũ in dño gaudium.
ORIG. Prius aũt aĩa magnificat dñm: vt poſtea exultet
in deo: niſi.n. antea crediderimus exultare nõ poſſumus.

¶ Quia reſpexit humilitatẽ ancille ſue: ecce eniꝫ Tex. 15.
ex hoc beatam me dicent oẽs generationes.

¶ GRECVS expoſitor. Cãm manifeſtat cur ſe magnifi A
care deum deceat: ac exultare in illo dicẽs. [Quia reſpexit
humi. ancil. ſue.] q.d. Jpſe pridit nõ ego expectaui: humi
lib⁹ erã ↄtẽta. Nũc aũt ad ineffabile ↄſiliũ eligoꝛ: ⁊ exaltoꝛ
de terra ad ſydera. AVG. in ſer. de aſſum. O vera humi
litas: que deuꝫ hoib⁹ pepit: vitã mortalib⁹ edidit: celos ino
uauit: mũdũ purificauit: paradiſuꝫ apuit: ⁊ hoiuꝫ aĩas liba
uit. Facta eſt marie humilitas ſcala celeſtis p quã de⁹ de
ſcẽdit ad terras. Quid.n. eſt dicẽ reſpexit niſi approbauit?
Multi.n. videnꝛ in ↄſpectu hoiuꝫ humiles eẽ: ſed eoꝝ hu
militas a dño nõ reſpiciꝛ. Si eniꝫ veraciter humiles eẽnt:
deide ab hoib⁹ nõ ſe laudari vellẽt: nõ in h mũdo: ſꝫ in deo
ſpũs eoꝝ exultaret. ORIG. Sꝫ qd humile atq; deiectũ B
que dei filiũ geſtabat in vtero? Sꝫ ↄſidera qñ humilitas
in ſcripturis vna de vtutibus pdicaꝛ: que a pñis modeſtia
dĩ. Sꝫ ⁊ nos eã poſſumus appellare qdã circuitu: cũ aliqs
nõ eſt inflat⁹: ſꝫ ipe ſe deijcit. BEDA. Cuius aũt humili
tas reſpiciꝛ recte btã ab oib⁹ cogñinaꝛ. Uñ ſeqꝛ. [Ecce.n.
ex h btãm me dicẽt oẽs gnõnes.] ATHA. Si.n. ſm p
phetã beati ſunt qui hñt ſemẽ in ſyon: ⁊ ꝓximos in hieřſꝫ:
qtũ dꝫ eẽ pconiũ diuine ac ſacroſcẽ ṽginis marie: que ſm
carnẽ verbi genitrix eſt effecta? GRECVS. Non aũt ſe
btãꝫ appellat inani vexata glia: vñ.n. foret in ipſa ſupbie:
que ſe ancillã dñi nũcupauit? ſꝫ ſacro tracta ſpũ que futu
ra ſunt pſciuit. BEDA. Decebat.n. vt ſic per ſupbiã pmi
parẽtis mors in mũdũ itrauit: ita per humilitatẽ marie vi
te itroit⁹ videreꝛ. THEO. Et ideo dicit. [Oẽs gnõnes.]
nõ ſolũ heliſabeth: ſed etiã oẽs credẽtium nationes.

¶ Quia fecit mihi magna qui potens eſt: ⁊ ſan Tex. 16.
ctum nomen eius.

¶ THEO. Oñdit ṽgo nõ per ſuã vtutẽ ſe btãm pdicãdã: A
ſꝫ cãm aſſignat dicẽs. [Quia fe. mi. ma. qui po. eſt.] Que ti
bi magna fecit? Credo vt creatura ederes creatorẽ: famu
la dñm gñares: vt p te mũduꝫ de⁹ redimeret: p te illumina
ret: per te ad vitã reuocaret. TITVS. Quõ vo magna?
Dignitas hec ṽginis qua a deo exaltata ē. niſi ꝙ manẽs illibata ↄcipio ſupans nutu dei nãm? Digna
reputata ſuꝫ viro: nõ hũcũq; genitrix effici: ſed vnigeniti
ſaluatoris. BEDA. Reſpicit aũt h ad initiũ carmis: vbi
dictũ eſt. [Magni. aĩa mea dñm.] Sola.n. aĩa illa cui dñs
magna facere dignaꝛ dignis euꝫ pconijs magnificare põt.
TITVS. Dicit aũt. [Qui potẽs eſt.] vt ſiqs diffidat in cõ
ceptiõis negocio: dũ ṽgo manẽs ↄcepit: reto: queat miracu
lũ ad potẽtiã opantis. Nec qꝛ vnigenit⁹ acceſſit ad feminã:

B ex h ingꝛeꝛ:q2 ſcm̄ eſt nomē eius. BASI.Sāctuꝫ ꝟo di
nomē dei:nō q2 in ſyllabis quādā ſignatiuā vtutē ꝯtineat:
ſꝫ q2 qūolꝫ dei ſpeculatio ſcā dignoſcit̄ ꝛ ſincera. BEDA.
Singularis.n.potētie culmine trāſcēdit oēꝫ creaturā:ꝛ ab
vniuiſis que fecit lege ſegregat̄:qd̄ greca locutōe meliꝰ itel
ligit̄. In quo ipm verbū qd̄ dicit agion:q̄ſi ex̄ terrā eē ſigt̄.

Tex.17 ¶ Et miſericoꝛdia eius a progenie in ꝓgenies:
timentibus eum.

A ¶ BEDA. In ſpālibꝰ ſe donis ad gñalia dei iudicia ꝯūtēs
totiꝰ humani gñis ſtatū deſcribit iudēs.⌊Et mīa eiꝰ a ꝓge.
in ꝓge.ti.eū.⌋q.d. Nō ſolū mih: fecit magna qui potēs eſt:
ſed in omni gēte qui timet deū acceptus eſt illi. ORIG.
Act.10°. Mīa.n.dei:nō in vna gñatione ſed in ſempiternū extēdit̄
a gñatiōe in gñationē. GRECVS.⌊Et mīa eius⌋quā ha
bet in gñatione gñationū ego ꝯcipio:ac ipſe coꝛpoꝛi aiato
Deus nr̄i miſet his q timēt eū ꝯiūgit̄:nr̄am tractās ſalutē ſolius intuitu pietatis. Miſeret̄
aūt nō qualꝛcūq3:ſed his q̄s timoꝛ eius cōpeſcuit in q̄libet
natione. Uñ di.⌊Timētibꝰ euꝫ:⌋qui.ſ.penitētia ducti:ꝛ ad
fidē ꝛ pniam ꝯiūunt̄. Nā qui obſtinati ſunt:incredulitatis
B vitio clauſerūt ſibi ianuaꝫ pietatis. THEO. Uel per h
innuit ꝙ timētes mīaꝫ cōſequent̄ in gñatione iſta.i.in pre
ſenti ſeculo:ꝛ futurā.i.in ſeculo futuro. In hoc ſeculo cētu
plum accipiētes:in illo ꝟo multo maioꝛa.

Tex.18. ¶ Fecit potentiam in bꝛachio ſuo:diſperſit ſu
perbos mente coꝛdis ſui.

A ¶ BEDA. Humani generis ſtatū deſcribēs:quid ſupbi et
qd̄ humiles mercātur oſtēdit dicēs.⌊Fecit potētiā in bꝛa
chio ſuo.⌋i.in ipſo dei filio. Sicut.n.tuum bꝛachiū eſt quo
operis:ſic bꝛachiū dei dictū eſt eius ꝟbuꝫ:per qd̄ opatꝰ eſt
mūdum. ORIG. Timētibus aūt ſe fecit potētiā in bꝛa
chio ſuo:q2 lꝫ ifirmus ad deū acceſſeris:ſi timueris euꝫ ꝓ
miſſaꝫ vtutē ꝯſeq̄ris. THEO.⌊In bꝛachio ſuo.⌋ſ.eiꝰ fi
lio incarnato⌊potētiā fecit:⌋q2 nā deuicta eſt vgine pariē
B te:ꝛ deo humanato. GRECVS. Uel dicit. Fecit pro fa
Exo.12. ciet potētiam:nō vt duduꝫ per moyſen ꝯtra egyptios:nec
4.Re.19 per angelū:puta qñ multa miliū rebelliū ꝓſtrauit aſſyrio
ruꝫ:nec quoq3 alio mediāte niſi in ꝓpꝛio bꝛachio triūphuꝫ
docuit itelligibiles hoſtes ſupando. Uñ ſequit̄.⌊Diſperſit
ſupbos mēte coꝛdis ſui.⌋ſ.quālibet mēteꝫ elatā nō parētē
eius aduētui:qnetiaꝫ apuit ꝛ vitioſas oſtēdit ſupbas cogi
tationes eoꝝ. CYRIL. Magis aūt ꝓpe de demonū ho
ſtili caterua intelligēda ſunt hec. Hos.n.ſeuientes in terra
diſſipauit adueniens dñs:ꝛ cōpeditos ab eis obediētie ſue
reſtituit. THEO. Pōt hoc etiā de iudeis itelligi:quos in
oēm diſꝑſit regionem:ſicut nūc diſperſi ſunt.

Tex.19. ¶ Depoſuit potētes de ſede:ꝛ exaltauit hūiles.

A ¶ BEDA. Ut dixit.⌊Fecit potētiā in bꝛachio ſuo.⌋ꝛ ꝙ ꝓ
miſerat.⌊Et miſicoꝛdia eius a ꝓgenie in ꝓge.⌋his ꝟſicu
lis per ſingula ꝯtinuata eſt annectendū:q2.ſ.per oēs ſeculi
gñationes ꝛ pire ſupbi:ꝛ humiles exaltari:pia iuſtaq3 diui
ne potētie diſpēſatione nō ceſſant. Uñ di.⌊Depoſuit potē
tes de ſede ꝛ exaltauit humiles.⌋ CYRIL. Magna ſa
piebāt demones ꝛ diabolus:gētiliū ſapiētes:phariſei ꝛ ſcri
be. Hos tñ depoſuit:erexitq3 humiliātes ſe ſub potēti ma
nu dei:dans illis virtutem calcādi ſerpentes ꝛ ſcoꝛpiones:
omnēq3 ꝓtātē inimici. Erāt ꝛ qñq3 iudei ꝓtāte ſupbi:ſed ꝓ
ſtrauit hos incredulitas:ex gētibꝰ aūt ignobiles ꝛ humiles
B per fidē ad apiceꝫ ꝯſcēderūt. GRECVS. Deitatis enim
Intellect̄ eſt dñatio tribunal. tribunal nr̄ itellectus eſſe cognoſcit̄:ſed inique vtutes poſt
trāſgreſſioneꝫ incubuerūt ꝑcoꝛdys ꝓtoplaſti:tanq3 in ꝓpꝛio
ſolio. Ob hoc g̊ venit dñs:ꝛ ſpūs iniquos eiecit a ſedibꝰ vo
lūtarūm:ꝛ ꝓſtratos a demonys exaltauit eoꝛuꝫ ꝯſcientias
purgās:ꝛ eoꝝ mētem ſtatuens ꝓpꝛiam ſedem.

¶ Eſurientes impleuit bonis:ꝛ diuites dimiſit Tex.20
inanes.

¶ GLO. Quia hūana ꝓſpitas ꝑcipue in honoꝛibꝰ potēta A
tuū:ꝛ in abūdātia diuitiaꝝ ꝯſiſtē vr̄:poſt deiectōeꝫ potētū
ꝛ exaltationē humiliū de diuitū exaltatiōe ꝛ paupuꝫ reple
tione mētionē facit di.⌊Eſu.iple.bo.ꝛ di.di.ina.⌋ BASI.
ſup pſal. Diſponit qdē nos pr̄is ꝟbū ēt q̄ ad ſenſibilia edo
cēs reꝝ mūdanaꝝ incertitudinē. Caduca ſiqdē ſunt hec:ſicut vn
da que ab ipetu vētoꝝ hincinde diffundit̄. Intellualr̄ aūt
Iudei erāt diuites tradiōe legis ꝛ ꝓpharū: et gentiles talia eſurie-bāt:relicti ſunt iudei ꝛ gentiles accepti. ſumēdo eſuriebat genꝰ humanū exceptis iudeis. Hos nāq3
ditauerat legis traditio ꝛ ſcōꝝ dogmata ꝓphaꝝ. Quia ꝟo
nō humilr̄ heſerunt vbo hūanato dimiſſi ſunt inanes:nihil
deferētes:nō fidē:nō ſciam:ꝛ ſpe bonoꝝ ꝑuati ſunt:ꝛ a ter
rena hierl'm:ꝛ a vita futura excluſi. Quos ꝟo de gētibꝰ fa
mes ꝛ ſitis ꝯtriuerat:cū heſiſſent dño repleti ſunt ſpirituali
bus bonis. GLO. Qui ēt eterna toto ſtudio q̄ſi eſuriētes
deſiderāt ſaturabunt̄:cum chꝛiſtus apparuerit in glīa:ſed qui
terrenis gaudēt in fine totiꝰ btitudinis inanes dimittent̄.

¶ Suſcepit iſrael puerum ſuuꝫ:recoꝛdatus mi Tex.21.
ſericoꝛdie ſue. Sicut locutus eſt ad patres no
ſtros habꝛaam:ꝛ ſemini eius in ſecula.

¶ GLO. Poſt gñaleꝫ diue pietat̄ ꝛ iuſtitie cōmemoꝛatio A
nē ad ſingularē noue incarnationis diſpēſatiōeꝫ ꝯūtit vba
dicēs.⌊Suſce.iſrl' pu.ſuū.⌋q̄ſi medicus egrū:viſibilis iter
hoies fact' vt faceret iſrl'.i.vidētē deū pueꝝ ſuū. BEDA.
Obediētē.ſ.ꝛ humilē.nā qui ꝯtēnit humiliari:nō pōt ſalua
ri. BASI. Iſrl'.n.dicit nō mālꝫ:quē ſola nobilitabat ap
pellatio:ſꝫ ſpūalē qui nomē fidei retinebat:hūs oculos ten
dētes ad deū vidēdū per fideꝫ. Pōt etiā ad iſrl' carnalē h
adaptari:cuꝫ ex eo ifiniti crediderūt. Hoc aūt fecit⌊recoꝛ
Gen.22. datꝰ mīe ſue.⌋Hoc.n.ipleuit qd̄ habꝛae ꝓmiſit di. Qm̄ bñ
dicent̄ in ſemine tuo oēs cognationes terre. Huiꝰ g̊ ꝓmiſ
ſionis dei genitrix recoꝛdata dicebat.⌊Sic locutꝰ eſt ad pa
tres nr̄os habꝛā:ꝛ ſemini eius in ſc'la.⌋Nā ꝛ habꝛae dictuꝫ
eſt. Statuā pactū meuꝫ iter me ꝛ te:ꝛ iter ſemē tuū poſt te
Gen.17. in gñatiōibꝰ ſuis federe ſempiterno:vt ſim deus tuus ꝛ ſe
B minis tui poſt te. BEDA. Semē aūt dicit nō tam carne
ꝓgenitꝰ q̄ꝫ fidei eius veſtigia ſecutus:qbus aduētꝰ ſaluato
ris in ſecula ꝓmiſſus eſt. GLO. Quia ipſa ꝓmiſſio here
ditatis nullo fine claudetur:ꝛ vſq3 in fineꝫ ſeculi credētes
nō deerunt:ꝛ beatitudinis gloꝛia erit perēnis.

¶ Manſit autem maria cum illa quaſi mēſibus Tex.22
tribus:ꝛ reuerſa eſt in domum ſuam.

¶ AMBRO. Tādiu mā'ſit maria:q̄ꝫdiu heliſabeth parē A
di tp̄s ipleret. Uñ di.⌊Māſit aūt ma.cū illa q̄ſi mēſi.tri.⌋
THEO. In 6°.n.mēſe ꝯceptiōis ꝑcurſoꝛis venit angelus
ad mariā:q̄ māſit cū heliſabeth mēſibꝰ tribꝰ:ꝛ ſic nouē mē
ſes iplent̄. AMBRO. Nō aūt ſola familiaritas eſt cā ꝙ
diu māſit:ſꝫ ēt tāti vati ꝑfectio. Nā ſi ꝑ ingreſſu tātꝰ ꝓgreſ
ſus extitit:vt ad ſalutatōeꝫ marie exultaret ifans in vtero:
replet̄ ſpūſcō mr̄ ifantis:q̄ꝫtuꝫ putamꝰ vſu tāti tp̄is ſcē ma
rie addidiſſe pn̄tiā? Bñ g̊ inducit̄ exhibuiſſe offm̄:ꝛ myſti
B cū nūm cuſtodiſſe. BEDA. Aia.n.caſta que ſpiritalis vbi
deſideriū ꝯcipit:neceſſe eſt vt alta celeſtis exercitꝰ iuga ſb
eat:ꝛ q̄ſi triū mēſiū dies ibidē demoꝛata q̄uſq3 fidei ꝛ ſpei
ꝛ charitatis luce radiet̄:ꝑſeuerare nō deſiſtat. THEO.
Qñ ꝟo heliſabeth paritura erat:vgo receſſit. Uñ ſeq̄t̄.⌊Et
Uirgo receſſit qñdo heliſabeth paritura erat. reuerſa eſt in do.ſuā.⌋ſ.ꝓp multitudinē que ad partū ꝯgre
gari debebat:incōueniēs aūt erat in talibꝰ vginē eſſe pn̄tē.
GRECVS. Mos.n.eſt vginibꝰ cedere:q̄tiens ꝑgnās pa
rit. Ut aūt ꝓpꝛiā applicant domum:alio qdem nullatenus
abut.ibi ꝟo manebat vlterius:donec adeſſe partus hoꝛaꝫ
cognouit:ibiq3 ioſeph dubitās ab angelo edocet̄.

¶ Heliſabeth

Tex.23 ¶ Helisabeth aũt impletũ eſt tẽpus pariendi ⁊ peperit filiũ. Et audierũt vicini ⁊ cognati eiꝰ: quia magnificauit dominus miſericordiã ſuã cum illa: ⁊ congratulabantur ei.

A ¶ AMBRO. Si diligẽter aduertas plenitudinis verbũ nuſq̃ inuenies poſitũ niſi in generatione iuſtoꝝ. Vñ ⁊ nũc dicit. [Heli. aũt impe. eſt tẽ. pari.] Plenitudinẽ.n. hʒ iuſti vita: inanes aũt ſunt dies impioꝝ. CHRY. Idcirco aũt deꝰ helisabeth partũ retardauit: vt gaudiũ augeret: ⁊ famoſiorẽ faceret mulierẽ. Vñ ſequit. [Et audi. vi. ⁊ cog. eius: q2 ma. do. mi. ſuã cũ illa: ⁊ cõ. ei.] Nã q ſterilitatẽ eiꝰ cognouerãt: teſtes diuine grẽ ſunt effecti. Nemo aũt viſo iſante cũ ſilẽtio diſcedebat: ſʒ deũ q illũ ex iſperato ꝯceſſerat collaudabat. AMBRO. Habet.n. ſcõꝝ editio letitiã plurimoꝝ: qm̃ cõe eſt bonũ. Iuſtitia enĩ cõis eſt virtꝰ: ⁊ ideo in ortu iuſti future vite inſigne ꝑmittit: ⁊ grã ſecuture virtutis exultatione vicinoꝝ pfigurate deſignat.

Iuſti vita hʒ plenitudinẽ ⁊ inanes ſũt dies impioꝝ.

Tex.24 ¶ Et factũ eſt in die octauo venerũt circũcidere puerũ: ⁊ vocabãt eũ noĩe prĩs ſui zachariã. Et rñdẽs mater eiꝰ dixit. Nequaq̃: ſʒ vocabit ioãnes. Et dixerunt ad illã. Quia nemo eſt in cognatiõe tua q vocet̃ h noĩe. Innuebãt ãt prĩ eiꝰ quẽ vellet vocari eũ. Et poſtulãs pugillarẽ ſcripſit dicẽs. Ioãnes eſt nomẽ eiꝰ. Et mirati ſunt vniuerſi. Apertum eſt autẽ ilico os eius ⁊ lingua eius: ⁊ loquebatur benedicens deũ.

A ¶ CHRY. Circũciſionis norma ꝑ tradita ẽ habrae in ſignũ diſtĩõnis: vt genꝰ patriarche ipmixtũ ꝯſeruet: ⁊ ſic ꝓmiſſa bona ꝯſequi valeãt. Ubi aũt pacti ꝯſũmat̃ negociũ: appoſitũ ſignũ de medio tollit̃. Sic igit̃ ⁊ p xp̃m circũciſione ceſſante baptiſmꝰ ſuccedit: ſʒ antea ioãnem circũcidi decebat. Vñ di. [Et fcm̃ eſt in die octa. ve. circũ. pue.] Dixerat eĩ dñs. Infans octo dieꝝ circũcidat̃ in vobis. Hãc aũt tpis mẽſurã a diuĩa clemẽtia ꝯſtitutã autumo duplici de cã. Prio qdẽ vt in tenerrima etate leuiꝰ patiat̃ dolores ſectiõis carnis. Scdo: vt ex ipſis opibꝰ moneamur: qm̃ h agebat̃ in ſignum. Tenet.n. puer minime diſcernit q̃ circa ipm fiũt. Poſt circũciſionẽ aũt nomẽ iponebat̃. Vñ ſeq̃t. [Et vo. eũ no. pa. ſui zachariã.] Hoc ãt iõ fiebat: q2 prius os ſumẽ ſignaculũ dñi: ⁊ poſtea nomẽ humanũ: vl q2 nullus niſi prius abijciat carnalia: qđ ſigt circũciſio: dignꝰ eſt ꝙ in libro vite nomẽ eiꝰ ſcribat̃. AMBRO. Mire aũt ſanctꝰ euãgeliſta ꝑmittẽdum putauit: ꝙ plurimi iſantẽ prĩs noĩe zachariã appellãdũ putarũt: vt aduertas matri nõ nomẽ alicuiꝰ diſplicuiſſe de gñe: ſʒ id ſcõ iſuſum ſpũ: qđ ab angelo añ zacharie fuerat ꝓnũtiatũ. Et qdẽ ille mutꝰ itimare vocabulũ filij nequiit vxori: ſʒ ꝑ ꝓphetiã helisabeth didicit: qđ nõ didicerat a marito. Vñ ſeq̃t. [Et reſ. ma. ei. di. Nequaq̃: ſʒ vocabit̃ ioãnes.] Ne mireris ſi nomẽ mulier qđ nõ audiuit aſſeruit: qñ ſpũs ei ſcũs qui angelo mãdauerat reuelauit: neq; poterat dñi ignorare ꝓnuntiũ: q ꝓphetauerat xp̃m. Et bñ ſeq̃t. [Et dix. ad il. q2 ne. eſt in co. tua q vo. hoc no.] Ut itelligas nomẽ nõ gnis eẽ ſʒ vatis. Zacharias quoq; nutu iterrogat̃. Vñ ſeq̃t. [Innuebãt aũt prĩ eiꝰ quẽ vellet vocari eũ.] Sʒ q2 incredulitas ei affatũ eripuerat ⁊ auditũ: qđ voce nõ poterat manu ⁊ lr̃is ẽ locutꝰ. Vñ ſeq̃t. [Et po. pu. ſcri. di. Ioã. eſt no. eiꝰ.] Hoc eſt nõ ei nos nomẽ iponimꝰ: q iã a deo nomẽ accepit. ORIGE. Zacharias qdẽ iterpraſ memor dei. Ioãnes aũt ſigt demõſtrantẽ. Ceterũ ⁊ abſentis memoria pñtis demõſtratio eſt. Debebat autẽ ioãnes non memoriã dei vt abſẽtis exprimere: imo digito demõſtrare pñtẽ dicẽs. Ecce agnꝰ dei. CHRY. Quinetiã h nomẽ ioãnes grã dei iterpretat̃. Ex q̃ grã diuĩa fauẽte nõ nã helisabeth hũc filiũ cepit: bñficij memoriã in noĩe pueri ꝯſcripſerũt. THEO. Ex vo cũ muliere circa h nomẽ pueri: prĩ mutꝰ cõcordauit. Seq̃t. [Et mirati ſũt vniuerſi.] Nemo.n. huiꝰ noĩs erat in cognatiõe eoꝝ vt aliqs diceret: ꝙ antea h ambo cogitaſſent. GREGO. nazan. Editꝰ ḡ ioãnes: zacharie ſoluit ſilentiũ. Vñ ſeq̃t. [Aptũ eſt ãt ilico os eiꝰ: ⁊ lingua eiꝰ.] Abſurdũ.n. erat vt cũ vox vbi pgreſſa fuiſſet: pr̃ maneret elinguis. AMBRO. Merito ẽt cõtinuo reſoluta eſt lingua eiꝰ: q2 quã vinxerat icredulitas ſoluit fides. credamꝰ igit̃ ⁊ nos vt lingua nr̃a q̃ icredulitatis vinculis eſt ligata: rõnis voce ſoluat̃. Scribamꝰ ſpũ myſteria: ſi volumꝰ loqui. Scribamꝰ ꝓnuntiũ xp̃i: ſʒ nõ in tabulis lapideis: ſʒ in tabulis cordis carnalibꝰ. Eteniʒ q ioãnẽ loq̃t xp̃m ꝓphetizat. Seq̃t.n. [Et lo. be. deũ.] BEDA. Allegorice aũt ioãnis celebrata natiuitas grã noui teſti eſt incohoata: cui vicini ⁊ cognati nomẽ prĩs: q̃ ioãnis iponere mallebãt: q2 iudei q legis obſeruatiõe q̃ſi affinitate iuncti erãt: magis iuſtitiã q̃ ex lege ẽ ſectari: q̃ fidei grãm ſuſcipe cupiebãt. Sʒ ioãnis hoc eſt grẽ dei vocabulũ: mr̃ vbis: prĩ lr̃is nũtiare ſatagũt: q2 ⁊ lex ipſa pſalmiq; ⁊ ꝓphe apertis ſniaꝝ vocibꝰ grãm xp̃i ꝓdicãt: ⁊ ſacerdotiũ illud vetꝰ figurãs cerimoniaꝝ: ac ſacrificioꝝ vmbris eidẽ teſtimonium phibet. Pulchreq; zacharias. viij. die ꝓlis edite loq̃t: q ꝑ dñi reſurrectionẽ q̃ octaua die: hoc eſt poſt ſeptimũ ſabbati fcã eſt: occulta legalis ſacerdotij arcana patuerũt.

Gen. 17

Gen. 17

B

Spũs ſanctꝰ reuelauit nomẽ ioãnis helisabeth.

C

Incredulitas fecerat zachariã mutũ: ⁊ fides eloquẽtẽ.

D Allegorice.

Tex.25 ¶ Et factus eſt timor ſuper oẽs vicinos eoꝝ: ⁊ ſuper oia montana iudee diuulgabantur oia verba hec: ⁊ poſuerunt omnes qui audierant in corde ſuo dicẽtes. Quiſputas puer iſte erit: Etenim manus domini erat cum illo.

A ¶ THEO. Sicut in taciturnitate zacharie miratꝰ eſt populus: ita ⁊ cũ locutꝰ eſt. Vñ di. [Et fa. eſt ti. ſup oẽs vici. eo. ⁊ ſu. oia mõ. iu. diuul. om. ver. hec.] vt pp h duo magnũ aliqd circa natũ puerũ vniuerſi exiſtimet. Hec aũt oia diſpẽſatiue fiebãt: vt q teſtis eẽ xp̃i debebat exiſtẽt fidedignus. Vñ ſeq̃t. [Et po. oẽs qui au. in cor. ſuo di. Quiſputas puer iſte erit:] BEDA. Precurrẽtia.n. ſigna prebẽt iter ꝑcurſori veritatis ⁊ futurꝰ ꝓpha ꝑmiſſis cõmẽdat̃ auſpicijs. Vñ ſeq̃t. [Eteniʒ ma. do. erat cũ illo.] GLO. Prodigia eĩ deꝰ in illo pagebat: q̃ non faciebat ioãnes: ſʒ dextra diuĩa. GRECVS. Myſtice aũt tpe diuĩe reſurrectionis ꝓdicata grã xp̃i ſalubris timor nõ ſolum iudeoꝝ: q2 erant vicini vel ſitu loci vl̃ ſcia legis: ſʒ etiã exteraꝝ gẽtiũ corda cõcuſſit: nec tñ montana iudee: ſʒ oia mũdani regni mundaneq; ſapiẽtie culmina chriſti fama tranſcendit.

Myſtice.

Tex.26 ¶ Et zacharias pater eius repletꝰ eſt ſpũſcõ: ⁊ ꝓphetauit dicens. Bñdictus dñs deus iſrael: q2 viſitauit ⁊ fecit redemptionẽ plebis ſue.

A ¶ AMBRO. Bonus deꝰ ⁊ facilis indulgere peccatis nõ ſolũ ablata reſtituit: ſʒ ẽt iſperata cõcedit. Nemo ḡ diffidat: nemo veterũ ꝯſcius delictoꝝ premia diuina deſperet. Nouit deus mutare ſniã: ſi tu noueris emẽdare delictũ. Ille ſiqdẽ dudũ mutus ꝓphetizat. Vñ di. [Et zacha. pa. eius reple. eſt ſpũſcõ.] CHRY. Scilicet opatiõe ſancti ſpũs: nec quocũq; modo gratiã ſpirituſſancti nactꝰ: ſed ad plenum: ⁊ fulgebat in eo ꝓphetie donum. Unde ſequitur. [Et prophetauit.] ORIGE. Plenus autẽ ſpũſcõ zacharias duas prophetias generalr̃ nuntiat: primã de chriſto: alteram de ioãne: qđ manifeſte de verbis illius probatur in quibꝰ quaſi de preſenti: ⁊ quaſi iam verſarent̃ in mũdo loquitur de ioãne: ⁊ primo de ſaluatore dicens. [Benedi-

Nemo in humanitate petõꝝ deſperet: q2 deꝰ mutat ſniaʒ ſi hõ emẽdat delictũ.

B ctus do.de.iſ.q: viſi.ꝛ fe.redē.plebis ſue.] CHRY. Duʒ
deū bñdiceret ȝacharias: viſitationē dicit eſſe factā ab eo
mat. 15. erga pplm ſuū:ſiue mãles iſraelitas gs velit accipere. Ue
nit eniʒ ad oues q̄ perierant domus iſrael:ſiue ſpirituales.i.
fideles q digni fuerūt hac viſitatiōe efficacē erga ſe diuaʒ
puiſionē faciētes. BEDA. Uiſitauit aūt dñs plebē ſuā
q̄ſi longa īfirmitate tabeſcētēʒ:ꝛ q̄ſi vēdutā ſub pctō vnici
filij ſui ſanguine redemit. Et q: ȝacharias ꝑrimo faciēdū
cogñerat ꝓphico more q̄ſi iaʒ fcm̄ narrat. Dicit aūt.[Ple
beʒ ſuā]nō q: veniēs ſuā īuenit:ſʒ q: viſitādo ſuā fecit.

Tex.27 ¶ Et erexit cornu ſalutis nobis in domo dauid
pueri ſui.

A ¶ THEO. Uidebaꝛ deꝰ dormire petā multa reſpiciens:
Deꝰ incarnatꝰ erectꝰ tamē eſt ꝛ ꝯtriuit demones q nos oderant. ſʒ in nouiſſimis īcarnatꝰ ipſbꝰ excitatꝰ eſt:ꝛ ꝯtriuit demo-
nes q nos oderant. Uñ dī.[Et er.cor.ſa.no.in do.da.pueri
ſui.] ORIGE. Et q: de ſemīe dauid ſm carnē natꝰ ē xp̄s.
Uñ dī.[Cornu ſalutis nobis in domo dauid] ſicut ꝛ alibi
dcm̄ eſt.[Uinea fcā eſt in cornu.]i.in ieſu xp̄o. CHRY.
Cornu aūt noiat ptātēʒ:gliā ꝛ famā:metaphorice a brutis
Iſa.5. alalibꝰ illud accipiēs:qbꝰ loco munimīs ꝛ glie cornua deꝰ
dedit. BEDA. Cornu etiā ſalutis regnuʒ ſaluatoris xp̄i
vocaꝛ. Oſſa ſiqdeʒ oia carne inuoluta ſunt. Cornu excedit
carnē:ꝛ ideo cornu ſalutis regnū xp̄i vocaꝛ:quo mūdus ꝛ
1.re.10. carnis gaudia ſuperanꝛ:in cuius figuraʒ dauid ꝛ ſalomon
3.reg.1. cornu olei ſunt in regni gloriā ꝯſecrati.

Tex.28 ¶ Sicut locutus eſt per os ſanctorum:qui a ſe-
culo ſunt prophetarum eius.

A ¶ THEO. Et de domo dauid xp̄s naſcereꝛ: micheas
Mic.5. mētionē facit dicēs. Et tu bethleeʒ terra iuda nequaq̄ mi-
nima es:ex te.n.exiet dux:q reget pplʒ meū iſrael. Sed ꝛ
oēs ꝓphe de incarnatiōe dixerūt. Et iō dī.[Sicut lo.eſt ꝑ
os ſan.pph.] GREGO. Per qd̄ inuit deū ꝑ illos eſſe lo-
cutū:ꝛ nō eſſe humanū qd̄ dixerunt. BEDA. Dicit autē.
[Qui a ſeculo ſunt] q: tota veteris teſtamēti ſcriptura ꝓ-
phetice de xp̄o pceſſit. Naʒ ꝛ ipſe pater adam ꝛ ceteri pa
trū:factis ſuis eiꝰ diſpēſationi teſtimoniū reddunt.

Tex.29 ¶ Saluteʒ ex inimicis noſtris:ꝛ de manu om-
nium qui oderunt nos.

A ¶ BEDA. Cuʒ ꝑ breuiter pmiſiſſet.[Erexit cornu ſalutis
nob]ꝯtinuo explanās qd dixerit ſubdit.[Salutē ex inimi
cis nr̄is.]q.d.[erexit nob cornu.]i.erexit nob ſalutē ex ini-
micis nr̄is.[Et de manu oiuʒ q oderūt nos.] ORI. Non
dʒ putemꝰ nūc de corpalibꝰ inimicis dici:ſʒ de ſpiritalibꝰ.
Uenit.n.dñs ieſus fortis in ꝑlio deſtruē oēs inimicos no-
ſtros:vt nos de eoꝝ īſidijs ꝛ tētationibꝰ liberos faceret.

Tex.30. ¶ Ad faciendaʒ miſericordiā cum patribus no
ſtris:ꝛ memorari teſtamēti ſui ſancti. Juſiurā
dum quod iurauit ad habraam patrem noſtrū
daturum ſe nobis.

A ¶ BEDA. Dixerat oīm iuxta eloquiuʒ ꝓphaꝝ in domo
dauid naſcituꝝ:dicit eūdē ad exēpluʒ teſtī qd̄ habrae diſ
poſuit nos eē liberaturū:q: bis ꝑcipue patriarchis de ſuo
ſemine:vel ꝯgregatio gentiū:vl xp̄i eſt īcarnatio pmiſſa.
Premittiꝛ aūt dauid:q: habrae ſanctꝰ eccle eeꝰ eſt pmiſ-
In aduētu ſaluatoris habraā iſaac ꝛ iacob functi ſunt miſericordia dei. ſas.dauid aūt ꝙ ex eo xp̄s naſciturꝰ eſſet:audiuit. Et ideo
poſt id qd̄ dcm̄ eſt de dauid: ſubdit de habraā dicēs.[Ad
faciēdā miaʒ cū pa.nr̄is.] ORIGE. Ego puto ꝙ in aduē
tu dñi ſaluatoris ꝛ habraā ꝛ iſaac ꝛ iacob functi ſunt mia
eiꝰ. Nō eſt.n.credibile vt qui ꝑus viderūt dieʒ illiꝰ ꝛ letati
ſunt:poſtea in aduētu ipſius nihil vtilitatis acciperent cuʒ
Col.1. ſcriptū ſit. Pacē faciēs ꝑ ſanguinē crucis ſue:ſiue ſup ter-
B raʒ ſiue in celis. THEO. Xp̄i ēt gr̄a ſe vſqʒ ad illos ex-
tendit:q mortui extiterūt:q: ꝑ eū reſurgemꝰ nō ſolū nos:ſʒ
ꝛ qui fuerunt añ mortui. Fecit ꝛ miaʒ cū pãibꝰ nr̄is:ſm ꝙ
eoꝝ ſpeʒ ꝛ deſideriū ipleuit. Uñ ſeqꝛ.[Et memorari teſta
Gen.22. mēti ſui ſancti] illiꝰ.ſ.de quo dī. Bñdicēs bñdicam tibi:ꝛ
multiplicabo te. Multiplicatꝰ eſt eniʒ habraā in oībꝰ gen
tibꝰ ꝑ imitationē fidei eiꝰ adoptatis in filios:ſʒ ēt pr̄es vi-
dentes ſuos filios talia bñficia recipiſſe cōgaudent ꝛ reci-
piūt miaʒ in ſeipſis. Uñ ſeqꝛ.[Juſiurādū qd̄ iu.ad habr.
pa.no.datu.ſe nobis.] BASI. Nemo aūt audiēs ꝙ iura-
ſet dñs habrae:ad iurādū ſit ꝓpꝑtꝰ. Sicut.n.furor de deo
dictꝰ nō ſignat paſſionē:ſed punitionē:ſic neqʒ deus iurat
vt hō:ſed verbū eiꝰ loco iuramēti nobis ad veritatē expri
miꝛ immutabili ſnīa:qd̄ promiſſuʒ eſt approbans.

¶ Ut ſine timore de manu inimicorum noſtro- Tex.31.
rum liberati:ſeruiamus illi.

¶ CHRY. Et exortuʒ nob cornu ſalutis ex domo dauid A
dixerat:oñdit ꝙ ꝑ ipm̄ ꝛ gliā pticipamꝰ:ꝛ diſpēdia inimi-
ci vitauimꝰ. Uñ dic.[Ut ſine ti. de manu inimicoꝝ no.li.
ſui.illi.] Duo ꝑdicta nō facile repiet aliqs ſeſe comitātia.
Plures.n.euitant picula:ſʒ vita glorioſa ꝑuanꝛ:ſic ſceleris
patratores:q de carcere ex idulgētia regia abſoluūꝛ. Cō-
tra gaudent alij glia:ſʒ ob hāc piclitari coguñꝛ:ſic milites
bellicoſi vitā inclytā amplexātes ſecuritate multotiēs ca-
ruerūt. Sed h cornu ꝛ ſaluat ꝛ glorificat. ſaluat qdem eri- Cornu ſalutis xp̄i ſaluat nos ꝛ glificat.
piēs a manibꝰ hoſtiū:nō leuiter ſʒ mirifice: vt nō ſit vltra
timēdum. Et h eſt qd̄ dicit.[Ut ſine timore.] ORIGE.
Uel alr̄ crebro de hoſtiū manu aliq liberanꝛ:ſʒ nō abſqʒ
timore. Cuʒ.n.metꝰ ꝛ diſcrimē añ ꝑceſſerint:ꝛ ſic de inimi
coꝝ manu qs eruaꝛ:liberatꝰ eſt qdē:ſʒ nō ſine timore:ideo
dixit ꝙ xp̄i aduētꝰ ſine timore nos a manibꝰ hoſtiuʒ eripi
fecit. Nō.n.eoꝝ inſidias ſenſimus:ſʒ repēte ab eis nos ſe-
gregans eduxit ad fortis ꝓpꝛie manſionem.

¶ In ſanctitate ꝛ iuſtitia coram ipſo:omnibus Tex.32
diebus noſtris.

¶ CHRY. Glorificat ȝacharias dñʒ:q: fecit nos ſibi ſui- A
re cū plena fiducia nō carnalr̄ vt iudei in ſanguie victima-
ruʒ:ſed ſpiritalr̄ in bonis opibꝰ. Et h eſt qd̄ dicit.[In ſci.ꝛ
Sanctitas ē apta circa deū egtas. iuſti.] Eſt.n.ſcitas apta circa deū eqtas. Juſtitia vo que eſt
circa hoies:puta ꝙ aliqs reuerēter exequaꝛ diua:ꝛ quo ad
hoies laudabilr̄ ꝯuerſeꝛ. Dicit aūt:nō corā hoibꝰ:vt hypo
crite volētes hoibꝰ placere[ſʒ corā deo]ſic hi quoꝝ cōmē
datio nō eſt ab hoibꝰ ſʒ a deo:ꝛ h nō ſemel aut ad tꝑs:ſed
ſingulis diebꝰ ꝛ q̄diu vixerit. Uñ dic.[Oibꝰ diebꝰ nr̄is.]
BEDA. Naʒ qui vel añ mortē ab eiꝰ ſeruitio diſcedit:vl
īmūditia q̄libet ſiue iniuſtitia fidei ſiue ſyncerītatē cōma-
culat:vel corā hoibꝰ tm̄ ꝛ nō coraʒ deo ſanctꝰ ꝛ iuſtus eſſe
cōtendit:nōduʒ pfecte de manu ſpiritaliū inimicoꝝ libe-
ratus dño ſeruit:ſed exemplo veterum ſamaritanoꝝ dijs
gentium pariter ꝛ demonis ſeruire conatur.

¶ Et tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis:ꝑibis Tex.33.
enim ante faciem domini parare vias eius.

¶ AMBRO. Pulchre cuʒ de dño ꝓphetaret:ad ꝓphaʒ: A
ſua vba ꝯuertit:vt hoc quoqʒ bñficiū eſſe dñi deſignaret:
ne cū publica numeraret:ſua q̄ſi ingratꝰ tacuiſſe videreꝛ.
Uñ dī.[Et tu pu.pro.alti.vo.] ORIGE. Jō reor ȝacha-
riaʒ feſtinaſſe vt loquereꝛ ad pueruʒ: q: ſciebat eum poſt
pauluʒ in heremo moraturuʒ:nec ſe eiꝰ poſſe hāc p̄ntiam.
AMBRO. Sed fortaſſe ꝙ octo dieꝝ infanteʒ alloquiꝛ: B
verū ſi tenemꝰ ſupiora:itelligimus pfecto ꝙ potuit voceʒ
patris natꝰ audire:qui marie ſalutationeʒ anteq̄ naſcereꝛ
audiuit. Sciebat ꝓpha alias eſſe aures ꝓphe:que ſpū dei
nō corpis etate reſeranꝛ:habebat itelligēdi ſenſuʒ:q exul-
tandi habebat affectū. BEDA. Niſi forte putandus eſt

çacharias ꝓ eos q aderāt poti⁹ inſtruēdo futura ſui filij: que oudū p angeluz didicerat: moꝝ vt loq potuit ꝑdicare voluiſſe. Audiant arriani q chꝛiſtū quē Joānes ꝓphetando preibat altiſſimū vocat: ſicut in pſalmo dī. Hō nat⁹ eſt in ea: ⁊ ipſe fundauit eā altiſſim⁹. CHRY. Sicut āt regib⁹ cōmilitones ſunt q eis viciniores exiſtūt: ſic ioānes cuȝ eēt amicus ſponſi de ꝓpe ei⁹ aduentū ꝓceſſit. Et h eſt qḋ ſubdit. [Preibis.n.ań faciē dñi parare vias ei⁹.] Alij.n.prophete emin⁹ chꝛi myſteriū ꝑdicauerāt: hic vero ꝓprius ꝑdicauit: vt ⁊ chꝛiſtū videret: ⁊ cū ceteris indicauit. GREGO. 19° moꝛa. Quiſqs aūt ꝑdicādo a ſoꝛdib⁹ vitioꝝ coꝛda audientiū mundat: veniētis ſapiētie ad coꝛ viaȝ ꝑparat.

Margin: çacharias mira de puero ioāne loquitur ꝓ aſtantes. — ps.86. — Jo.3.

Tex.34 ❡ Ad dandam ſcientiaȝ ſalutis plebi eius: in remiſſionem peccatoꝛum eoꝝ.

A ❡ THEO. Qualr̄ ꝑcurſoꝛ viā dñi ꝑparauit exponit ſubdens. [Ad dan. ſciaȝ ſalutis. ple. ei⁹.] Salus dñs ieſus eſt: data eſt āt plebi ſcia ſalutis.i. chꝛi a ioāne: qui teſtimoniū ꝑhibebat de chꝛiſto. BEDA. Qui eniȝ ieſu.i. ſaluatoꝛis nomen exponere deſiderās ſalutis mētionē frequētat. Sed ne tēpoꝛaleȝ ſalutē ꝓmitti putarēt ſubdit. [In remiſſionē peccatoꝝ eoꝝ.] THEO. Non eniȝ aliter cognitus eſſet de⁹: niſi plebi peccata dimiſiſſet. Dei.n. eſt peccata dimittere. BEDA. Uerū iudei nō chꝛiſtū ſuſcipere: ſed antechꝛiſtū malunt expectare: qꝛ nō intus a peccati dominio: ſed foris ab humane ſeruitutis iugo cupiunt liberari.

Margin: Sal⁹ dñs ieſus eſt: ⁊ ioānes dedit ſciētiā ſalutis.i. chꝛiſti.

Tex.35. ❡ Per viſcera miſericoꝛdie dei noſtri: in qbus viſitauit nos oꝛiens ex alto.

A ❡ THEO. Quia deus peccata nobis dimiſit: nō ꝓ opa nr̄a: ſȝ ꝓ miaȝ ſuā: ideo ꝯuenienter addidit. [Per viſc. mi. dei nr̄i.] CHRY. Quā qdē miaȝ nō ipſimet ingrētes inuenimus: ſȝ deſup nobis de⁹ aperuit. Uñ ſeqr̄. [In qb⁹.] ſ. miſericoꝛdie opib⁹. [Uiſitauit nos] aſſumpta carne. [Oꝛiens ex alto.] GRECVS. In altis ꝑmanēs tñ i terrenis pñs: nō diuiſionē patiēs: neqȝ circūſcriptionē: qḋ intell's noſter cōpꝛehēdere nō pōt: nec vlla ſerie verboꝝ exprimere.

Tex.36. ❡ Illuminare his q in tenebꝛis ⁊ in vmbꝛa moꝛtis ſedēt: ad dirigēdos pedes nr̄os i viā pacis.

A ❡ BEDA. Recte chꝛiſtus oꝛiēs vocat̄: qꝛ nobis oꝛtū vere lucis apuit. Uñ ſeqr̄. [Illuminare his q in tene. ⁊ in vmbꝛa moꝛtis ſedent.] CHRY. Tenebꝛas hic appellat nō malas: ſȝ erroꝛē ⁊ a fide diſtantiā. BASI. Tenebꝛoſa.n. erat plebs gētilis: q̄ idoloꝝ cultu grauabat̄: donec lux oꝛta diſperſit caliginē ⁊ ſplēdoꝛē veritatis expādit. GREGO. 4° moꝛa. Umbꝛa vero moꝛtis obliuio mētis accipit̄. Sicut.n. moꝛs h qḋ īterficit agit vt nō ſit in vita: ita obliuio hoc qḋ intercipit agit vt nō ſit in memoꝛia. Uñ iudeoꝝ ppls qui dei oblit⁹ fuerat: dī in vmbꝛa moꝛtis ſedere. Umbꝛa etiaȝ moꝛtis moꝛs carnis accipit̄: qꝛ ſicut vera moꝛs eſt qua aīa ſepat̄ a deo: ita vmbꝛa moꝛtis eſt q̄ caro ſepat̄ ab aīa. Uñ voce martyrū dī. Opuit nos vmbꝛa moꝛtis. Per vmbꝛaȝ etiā moꝛtis imitatio diaboli: q moꝛs in apocalypſi dī deſignat̄: qꝛ ſic vmbꝛa iuxta q̄litateȝ coꝛpis ducit̄: ita actiones iniquoꝝ de ſpecie imitationis ei⁹ exp̄mit̄. CHRY. Recte aūt dicit. [Sedent.] nō eīȝ ambulabamus in tenebꝛis: ſȝ ſedebam⁹. THEO. Nō ſoluȝ aūt oꝛiens dñs his q in tenebꝛis ſedēt illuminat: ſȝ aliqd ampli⁹ facit. Uñ ſequit̄. [Ad dirigēdos pedes nr̄os in viaȝ pacis.] Uia pacis ē via iuſtitie ad quā direxit pedes.i. affectus aīaruȝ noſtrarum. GREGO. in ho. Tūc.n. greſſus nr̄os in viaȝ pacis dirigimus: qñ p illud actionū iter ꝑgimus: in quo ab auctoꝛis nr̄i gr̄a nō diſcoꝛdemus. AMBRO. Simul ⁊ illud aduerte q̄ paucis heliſabeth: q̄ multis çacharias pꝛophetiçet: ⁊ vterqȝ ſancto iplet⁹ ſpū loquebat̄: ſed diſciplina ſeruat̄: vt

Margin: ps.43. — Apoc.6. — B — Uia pacis ē via iuſtitie.

mulier diſcere magis que dīna ſunt ſtudeat q̄ docere.

❡ Puer aūt creſcebat ⁊ cōfoꝛtabat̄ ſpū: ⁊ erat in deſertis vſqȝ ad dieȝ oſtēſionis ſue ad iſrael. Tex.37

❡ BEDA. Pꝛedicatoꝛ penitētie futur⁹: vt libeři⁹ auditores ſuos a mūdi illecebꝛis erudiēdo ſubſtollat pꝛimeuā in deſertis tranſigit vitam. Unde dī. [Puer autē creſcebat.] THEO. Scḋȝ coꝛpaleȝ etatē [⁊ ꝯfoꝛtabat̄.] Simul eniȝ cū coꝛpe ſpūale donū creſcebat: ⁊ ſpūs opatiōes in eo magis ac magis oſtēdebant̄. ORIGE. Uel [creſcebat ſpū] nec in eadē ꝑmanebat mēſura q̄ cepat: ſȝ ſemp creſcebat ſpūs in eo: ſemp volūtas ei⁹ ad melioꝛa tendēs hēbat ꝓfect⁹ ſuos: ⁊ mēs dini⁹ aliqd ꝯtēplabat̄. Exercebat ſe memoꝛia: vt pura in theſauro ſuo recōderet. Addit aūt. [Et ꝯfoꝛtabat̄.] Infirma.n. eſt humana nā. Legim⁹.n. Caro aūt infirma. Confoꝛtāda eſt itaqȝ ſpū: ſpūs.n. ꝓmpt⁹ eſt. Multi ꝯfoꝛtant̄ carne: athleta dei ſpū roboꝛādus ē: vt ſapiaȝ carnis elidat. Uñ receſſit: fugiēs tumultū vꝛbiuȝ ꝓ frequentiā. Seqr̄.n. [Et erat in deſertis] vbi purioꝛ aer eſt: celum apti⁹: ⁊ familiarioꝛ de⁹: vt qꝛ nōduȝ baptiſmi ⁊ ꝑdicatiōis tp̄s aduenerat: vacaret oꝛonib⁹: ⁊ cū angelis ꝯuerſaret̄: appellaret dñm: ⁊ illū audiret dicētē. Ecce aſſum. THEO. Uel [erat in deſertis] vt ex̄ multoꝝ malitiaȝ nutriret̄: ⁊ vt neminē vereret̄ arguere. Si.n. fuiſſȝ in mūdo: foꝛte fuiſſet amicitia ⁊ ꝯuerſatiōe hoīuȝ deprauat⁹: ſimul ēt vt eſſet fidedignus qui ꝑdicatur⁹ erat chꝛiſtū. Occultabat̄ ēt in deſertis: donec placuit deo ipſo iſraelitico populo demōſtrare. Unde ſequitur. [Uſqȝ ad diem oſtenſionis ſue ad iſrael.] AMBRO. Pulchꝛe aūt tēpus quo fuit in vtero ꝓpheta deſcribit̄: ne marie pñtia taceat̄: ſed tempus ſiletur infantie: eo q preſentia matris domini in vtero roboꝛatur: qui infantis impedimenta neſciuit.

Margin: A — mat.26. — Laudes deſerti vbi Joannes erat. — B

Cap. II.

Factū eſt aūt in dieb⁹ illis exijt edictū a ceſare auguſto: vt deſcriberet̄ vniuerſus oꝛbis. Hec deſcriptio pꝛia facta eſt a ꝑſide ſyrie cyrino. Et ibant oēs vt ꝓfiterent̄ ſinguli in ſuā ciuitatē. Aſcendit autē ⁊ ioſeph a galilea de ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid que vocat̄ bethleem: eo q eſſet de domo ⁊ familia dauid: vt ꝓfiteret̄ cuȝ maria deſponſata ſibi vxoꝛe pꝛegnante. Tex.1.

❡ BEDA. Naſciturus in carne dei fili⁹: ſicut de v̄gine matris v̄ginitatis ſibi decus oſtēdit eē gratiſſimū: ita pacatiſſimo tp̄e ſeculi ꝑereat̄: qꝛ pacem querere docuit: ⁊ pacis ſectatoꝛes inuiſere dignat̄. Nullū aūt potuit magis eē pacis indiciū: q̄ vna totū oꝛbē deſcriptiōe ꝯcludi: cui⁹ moderatoꝛ auguſtus: tāta duodeciȝ annis circa tp̄s dñice natiuitatis pace regnauit: vt bellis toto oꝛbe ſopitis ꝓphete ꝑſagiū ad lr̄aȝ videat̄ ipleſſe. Uñ dī. [Factū eſt aūt in dieb⁹ illis. Exijt edictuȝ a ceſare auguſto: vt deſcri. vniuerſus oꝛbis.] GRECVS. Tunc etiaȝ naſcit̄ chꝛiſtus: cuȝ ꝑncipes iudeoꝝ defecerāt: ⁊ ad romanos ꝑncipes trāſlatū erat iperiū: qb⁹ iudei tributa ſoluebāt: ⁊ ſic iplet̄ ꝓphetia ꝑdicēs nō deficere ducē de iuda: nec ꝑncipeȝ de femoꝛib⁹ eius: donec veniat q mittēdus eſt. Jaȝ vero ceſare auguſto. xlij. annū iperij ꝑagēte: exijt ab eo edictū totū oꝛbē ꝯſcribi ad tributa ſoluenda: qḋ cuidā cyrino ceſar cōmiſerat: queȝ iudee ⁊ ſyrie preſideȝ ſtatuit. Uñ ſeqr̄. [Hec deſcriptio ꝑma facta eſt a ꝑſide ſyrie cyrino.] BEDA. Signat hāc deſcriptionē vel ꝑmā eſſe eaꝝ que totū oꝛbeȝ ꝯcluſerint: qꝛ pleraqȝ iā ꝑtes terraruȝ ſepe legunt̄ fuiſſe deſcripte: vel ꝑmo tunc cepiſſe quādo cyrinus in ſyriaȝ miſſus eſt. AMBRO. Pulchꝛe autē preſidis nomen addidit: vt ſeriem tēpoꝛis deſigna

Margin: A — Auguſt⁹ duodeciȝ ānis pacē hñs p totum oꝛbē regnauit: cui⁹. 42. āno chꝛiſtus eſt natus. — Geñ. 49 — A — B

ret. Nam ſi conſules aſcribūtur tabulis emptionis:quāto magis redemptioni oīuz debuit tēpus aſcribi: BEDA. Supna autez diſpenſatione profeſſio cenſus ita deſcripta eſt:vt in ſuā qſqz patriā ire iuberetur:ſm ꝙ ſeqtur. [Et ibant oēs vt pfite.ſinguli in ciuita.ſuā.] Qđ ideo factū eſt:vt dñs alibi ꝯceptꝰ:alibi natꝰ:inſidiātis herodis furorē faciliꝰ euaderet. Uñ ſeqtur. [Aſcē.āt ⁊ ioſeph a galilea de ciui.naça.in
C iudeā.] CHRY. Dño aūt dirigēte auguſtꝰ h edictū cenſuit:vt vnigeniti pñtia famulet̄. Naz h edictū mrēz attrahebat in pñiaz:quā ꝓphete ꝑdixerāt.ſ.in bethleē iude. Uñ dicit. [Ciuitatē dei q̄ vocat̄ bethleē.] GRECVS. Jō āt
Pſa.31. addidit ciuitatē dauid:vt ꝓmiſſionē factā dauid a deo ex fructu vētris eſſe rex ꝑpetuꝰ adueniret:ꝯ cōpletā annūtiet.
Nūi.36. Uñ ſeqt̄. [Et ꝙ eēt de domo ⁊ familia dauid.] Per h aūt ꝙ ioſeph erat de cognatiōe dauid:cōtentꝰ fuit euangeliſta ipſaz qz vginē de cognatiōe dauid ꝓmulgare:cū lex diuina ꝑciperet ꝯiugales copulas ex eadez ꝓgenie ꝯbi. Uñ ſeqt̄. [Cuz maria diſpōſata ſibi vxore ꝑgnāte.] CYRIL. Dicit aūt eā fuiſſe deſpōſatā:inuēs ꝙ ſolis ſpōſalibꝰ ꝑcedentibꝰ eſt cōceptio ſubſecuta:neqz.n.ex virili ſemine ſcā vgo ꝯcepit. GREGO.in ho. Myſtice aūt naſcituro dño mūdus deſcribit̄:qꝛ ille apparebat in carne qui electos ſuos aſcriberet in eternitate. AMBRO. Et duz ꝓfeſſio ſecularis oſtendit̄:ſpiritalis īplicat̄:nō terraꝝ regi dicāda:ſed celi. Profeſſio iſta fidei cēſus aioꝝ eſt. Abolito.n.ſynagoge cēſu vetuſto:nouꝰ cēſus ecclīe parabat̄. Deniqz vt ſcias cenſuz nō auguſti eē ſz chri totꝰ orbis ꝓfiteri iubet̄. Quis aūt poterat ꝓfeſſionē totiꝰ orbis exigē:niſi q totiꝰ orbis habebat iperiū? Nō.n.auguſti ſz dñi eſt terra ⁊ plenitudo eius.

Pſa.21.

E BEDA. Qui ēt vocabuluz auguſti pfectiſſime cōpleuit: vtputa ſuos ⁊ augē deſiderās:⁊ augē ſufficiēs. THEO. Cōueniēs ēt erat vt p chrīz cultꝰ multoꝝ deoꝝ deficeret:⁊ vnus deꝰ coleret̄. Uñ vnꝰ rex orbi ipaſſe deſcribit̄. ORI. Diligētiꝰ āt intuēti ſacrm quoddā vr̄ figurari:ꝙ in totiꝰ orbis ꝓfeſſione deſcribi oportuit chrīz:vt cū oībꝰ ſcriptꝰ ſanctificaret oēs:⁊ cū orbe relatꝰ in cēſuz:cōmunionē ſui ꝑberet orbi. BEDA. Sicut aūt tūc iperāte auguſto ⁊ ꝑſidēte cyrino ibant ſinguli in ſuā ciuitatē vt ꝓfiterent̄ cēſuz:ſic nō iperāte chrō p doctores ecclīe ꝑſides ꝓfiteri debemꝰ cenſuz iuſtitie. AMBRO. Hec eſt ḡ ꝓma ꝓfeſſio mētiū dño cui oēs ꝓfitent̄:nō ꝑconis euocatiōe:ſz vatis dicētis.
Pſa.46. Oēs gētes plaudite manibꝰ. Deniqz vt ſciāt cēſuz eē iuſtitie:veniunt ad eū ioſeph ⁊ maria:h eſt iuſtus ⁊ vgo. Jlle q
F vbū ſuaret:iſta q̄ pareret. BEDA. Ciuitas nr̄a ⁊ pñia eſt pñia beata:ad quā creſcētibꝰ q̄tidie vtutibꝰ ire debemus. Quotidie aūt ſancta eccliā ſuū comitata doctorez de rota mūdana cōuerſationis qđ galilea ſonat:in ciuitatē iuda.ſ. ꝯfeſſionis ⁊ laudis aſcēdēs:incēſuz ſue deuotiōis regi eterno pſoluit:q̄ in exēplo btē vginis marie cōcepit nos virgo de ſpū:que aliꝫ gdē deſpōſata ab illo fecūdat̄:dū ꝑpoſito ſibi pōtifici viſibilr̄ iungit̄:ſz inuiſibilis ſpūs vtute cumulat̄:iudicās ipſo noīe:ꝙ inſtantia loquētis magr̄i nil valet: niſi augmentū ſupni iuuaminis vt audiat̄ acceperit.

Ciuitas noſtra ē pñia beata: ad quaz creſcentibus q̄dic virtutibus ire debemꝰ.

Tex.2. ¶ Factum eſt autez cum eſſent ibi:impleti ſunt dies vt pareret. Et peperit filiuz ſuum primogenitum:⁊ pānis eū innoluit:⁊ reclinauit euz in preſepio:qꝛ nō erat ei locus in diuerſorio.

A ¶ AMBRO. Breuiter ſctūs lucas ⁊ quō ⁊ quo tpe ⁊ quo loco ſm carnē chrīs natꝰ ſit:explicauit dicēs. [Factū eſt aūt cū eſſent ibi:ipleti ſunt dies vt pareret.] Quō gdez:qꝛ nupta ꝯcepit:ſz vgo ghauit. GREGO.niſſe. Apparens.n.vt hō nō p oia legibꝰ humane nāe ſubycit̄. Nā ꝙ ex muliere naſcit̄ humilitatē redolet. Uirginitas vō q̄ ortui deſeruiuit oſtēdit ꝙ trāſcēderet hoiez. Huius ḡ iocūda portatio: orꝰ imacłatꝰ:partꝰ facilis:abſqz corruptela natiuitas:nec ex luxu icipiēs:nec dolorībꝰ edita:qꝛ nāqz ea q̄ nāe noſtre mortē p culpā iſeruit dānata eſt:vt cum dolorībꝰ pareret: oportebat parētez vite cū gaudio partū ꝑficere. Eo āt tpe per icorruptionē vginēā ad vitā trāſmigrat mortalium:in quo diminui icipiūt tenebre ⁊ nocturna iméſitas exuberātia deficē cogit̄. Mors.n.pcti finez prauitatis attigerat:ſz de cetero tēdit ad nihilū pp vere lucis pñtiā q̄ radyꝰ euāgelicis totū orbē luſtrauit. BEDA. Eo ēt tpe dignatꝰ eſt icarnari:quo mox natꝰ cēſu ceſaris aſcriberet̄:atqz ob nr̄ā liberationē ipſe ſuitio ſubderet̄. Uñ ēt nō ſolū pp iudiciū regū ſchematis:ſz ēt pp nois ſacrz dñs in bethleez naſcit̄. GREGO. Bethleez qppe domꝰ panis iterpretat̄. Jpſe nāqz eſt q ait. Ego ſum panis viuꝰ q de celo deſcēdi. Locꝰ ergo in q̄ dñs naſcit̄ domꝰ panis antea vocabat̄:qꝛ futurū erat vt ibi ille p nāz carnis appareret:q electoꝝ mētes interna ſatietate reficeret. BEDA. Sed ⁊ vſqz ad ꝯſūmationē ſeculi dñs in naçareth ꝯcipi:in bethleē naſci nō deſinit:cū glibꝫ audiētiū vbū flore ſuſcepto domū in ſe eterni panis efficit q̄tidie in vtero vginali:h eſt in aio credētiū p fidē cōcipit̄:p baptiſmū gignit̄. Seqt̄. [Et pepit filiū ſuū ꝑmogenitū.] HIERO. ꝯ heluidiū. Ex h heluidius nitit̄ approbare ꝑmogenitū dici nō poſſe:niſi cū q hēat ⁊ frēs:ſic vnigenitꝰ ille vocat̄ q parētibꝰ ſit ſolus filiꝰ. Nos āt ita diffinimꝰ. Unigenitꝰ eſt ꝑmogenitus:nō omnis primogenitus eſt vnigenitꝰ. Primogenitum nō eſſe dicimus eum quē aliꝫ ſubſequūtur:ſz añ quē nullus. Alioquin ſi non eſt ꝑmogenitꝰ niſi is quē ſequāt̄ ⁊ frēs tādiu ſacerdotibꝰ primogenita nō debent̄:q̄diu ⁊ aliꝫ fuerint ꝓcreati:ne forte partu poſtea nō ſequēte vnigenitꝰ ſit ⁊ nō primogenitus. BEDA. Eſt ēt vnigenitꝰ in ſuba diuinitatis:ꝑmogenitꝰ ſuſceptiōe humanitatis:ꝑmogenitꝰ in gr̄a:vnigenitus in nā. HIERO. ꝯ heluidiū. Nulla autē ibi obſtetrix nulla muliercula ꝛ ſollicitudo itercēſſit. Jpſa pānis inoluit īfantez: ipſa mr̄ ⁊ obſtetrix fuit. Uñ ſeqt̄. [Et pānis euz inuoluit.] BEDA. Qui totū mūduz vario veſtit ornatu pānis vilibus inoluit̄:vt nos ſtolam ꝑmā recipe valeamꝰ:p quē oīa ſcā ſūt:manꝰ pedeſqz aſtrigit̄:vt nr̄as manꝰ ad opꝰ bonuz exercitet:pedeſqz ſint in viā pacis directi. GRECVS. O admirabilez coartatiōnē ⁊ pegrinationē quā ſubyt qui cōtinet orbē. Ab initio captat penuriā:⁊ eā in ſcipſo decorat. Nimirū ſi voluiſſet venire poterat mouēdo celuz:concutiēdo terrā:emittēs fulmina. Nō aūt ſic ꝓceſſit:nō eniz perdere:ſz ſaluare volebat.ab ipſis ꝑmordys humanā cōculcare ſupbiam:atqz iō nō tm̄ hō ſit:ſz ēt hō paup:⁊ pauperē matrē elegit:q̄ caret his gbꝰ natū iſantē reclinet. Sequit̄.n. [Et reclinauit eū in ꝑſepio.] BEDA. Duri ꝑſepis anguſtia ꝯtinet̄:cui celuz ſedes eſt:vt nos p celeſtis regni gaudia dilatet. Qui panis eſt angeloꝝ in ꝑſepio reclinat̄: vt nos q̄ſi ſcā aialia carnis ſue frumto reficiat. CYRIL. Reperit ēt hoiez factū beſtialez in aia:⁊ iō in ꝑſepio loco pabuli ponit̄:vt vitā beſtialez mutātes:ad ꝯſonā hoi pducamur ſciaz:pertigētes nō fenū:ſz panē celeſtē vite corpꝰ. BEDA. Qui aūt ad dexteram patris ſedet:in diuerſorio: loco eget:vt nobis in domo patris ſui multas manſiones prepararet. Uñ ſeqt̄. [Quia nō erat ei locus in diuerſorio.] Naſcit̄ nō in parētuz domo:ſz in diuerſorio ⁊ in via:quia per incarnationis myſteriū via factꝰ eſt:qua nos ad pñiaz vbi veritate ⁊ vita fruemur adduceret. GREGO.in ho. Et vt oñderet:qꝛ per humanitatē quā aſſumpſerat:quaſi in alieno naſcebat̄:nō ſm ꝑtātez:ſz ſm nāz. AMBRO. Propter te ḡ īfirmitas in ſe potētia:pp te iopia in ſe opulētia. Noli h eſtimare qđ cernis:ſz qđ redimeris agnoſce. Plus dñe ieſu iniurys tuis debeo ꝙ redēptꝰ ſum:q̄ opibꝰ ꝙ creatus. Non ꝓdeſſet naſci:niſi etiā redimi ꝓfuiſſet.

B Rōnabiliter chrīs in bethleē naſcit̄.

Joā.6.

C

D

Joā.1.

E Ut chrīs in ꝑſepio poni voluit.

F

Tex.3. ¶ Et paſtores erāt in regione eadē vigilantes: ⁊ cuſtodiētes vigilias noctis ſup gregē ſuum. Et ecce angelus dn̄i ſtetit iuxta illos: ⁊ claritas dei circūfulſit illos: ⁊ timuerūt timore magno. Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce eī euangelizo vobis gaudiū magnū qd̄ erit omni populo: qꝛ natus eſt vobis hodie ſaluator: qui eſt chriſtus dominus in ciuitate dauid. Et hoc vobis ſignum. Inuenietis infantē pānis inuolutum: ⁊ poſitum in preſepio.

A ¶ AMBRO. Uidete queadmodū diuina cura fidē aſtruat. Angelus mariā: angelus ioſeph: angelus paſtores edocet. De qb⁹ dr̄. [Et paſtores erāt in regione eadē: vigilātes ⁊ cuſtodiētes vigilias noctis ſup gregem ſuū.] CHRY. Ioſeph qdē in ſomnis apparuit āgelus: paſtorib⁹ āt viſibilr̄ q̄ſi rudiorib⁹. nō aūt angelus iuit hieruſ'ymā: nō requiſiuit ſcribas ⁊ phariſeos: erāt. n. corrupti: ⁊ pre iuidia cruciabātur. Sꝫ hi erāt ſynceri: antiquā ꝯuerſationē patriarchaꝝ ⁊ moyſi colētes. Eſt aūt ſemita q̄dā ad ph̄iaꝫ ꝑducēs inocētia. BEDA in ho. Nuſq̄ aūt in tota veteris teſtamēti ſerie repim⁹ angelos: q tā ſedulo apparuerīt ꝑrib⁹: cū luce apparuiſſe. Sꝫ h̄ ꝑuilegiū recte huic tpi eſt ſuatū: qn̄ exortū eſt in tenebris lumē rectꝫ corde. Un̄ ſeqꝛ. [Et claritas dei circūfulſit illos.] AMBRO. Ex vtero fundit: ſꝫ coruſcat a celo: terreno in diuſorio iacet: ſꝫ celeſti lumine viget. GRECVS. Uerꝫ pauidi facti ſūt in miraculo. Un̄ ſeqꝛ. [Et timuerūt timore magno.] Sꝫ angelus cū pauor increuerit: fugat ipſꝫ. Un̄ ſeqꝛ. [Et dixit illis āgelus: nolite timere] nō ſolū ſedat terrorē: ſed ēt alacritatē iſundit. Seqꝛ. n. [Ecce eniꝫ euā. vo. gau. ma. qd̄ erit oī pplo.] Non ſoli pplo iudeoꝝ: ſꝫ ēt oīb⁹. Cā aūt gaudij oſtēdit: nou⁹ ⁊ admirabilis part⁹ manifeſtaꝛ ex ipſis noīb⁹. Naꝫ ſeqꝛ. [Qꝛ nat⁹ eſt vobis hodie ſaluator: q eſt chr̄s dn̄s] quoꝝ ꝑmū. i. ſaluator eſt actionis: tertiū aūt. ſ. dn̄s maieſtatis. CYRIL. Sꝫ id qd̄ in medio ponit. ſ. chr̄s nō nāꝫ ſignāt: ſꝫ hypoſtaſiꝫ cōpoſitaꝫ. In chr̄o. n. ſaluatore vnctionē fore celebratā fatemur: nō tn̄ figuralē ſicut oliꝫ in regib⁹ ex oleo q̄ſi ex ꝓphetica gr̄a: neqꝫ ad ꝑfectionē alic⁹ negocij: iuxta illud Iſaie. Hec dicit dn̄s chr̄o meo cyro. Qui q̄uis eſſet idolatra: dictus eſt chr̄s: vt celeſti cēſura totā occuparet babyloniorꝝ ꝓuintiā. Fuit āt vnct⁹ ſaluator ſp̄ūſcō humanit⁹ in forma ſui. vngēs aūt vt de⁹ ſp̄ūſcō credētes in eū. GRECVS. Diuus aūt natiuitatis ⁊ tp̄s oſtdit: cū dicit. [Hodie] ⁊ locū cuꝫ ſubdit. [In ciuitate dauid] ⁊ ſigna cū ſubiūgit. [Et h̄ vob̄ ſignuꝫ. Inuenietis īfantē pānis iuolutū: ⁊ poſitū in p̄ſepio.] Ecce paſtorib⁹ angeli paſtorē ꝑcipuū ꝑdicāt tāq̄ agnū in antro manifeſtatū ⁊ editū. BEDA. Crebris āt īfantia ſaluatoris ⁊ angeloꝝ ꝑconijs ⁊ euāgeliſtaꝝ nobis eſt cōculcata teſtimonijs: vt nr̄is alti⁹ cordib⁹ qd pro nobis ſcm̄ ſit ifigaꝛ. Et notāduꝫ ꝙ ſignū nati ſaluatoris daꝛ nō tyrio exceptuꝫ oſtro: ſꝫ pānis ſqualentib⁹ iuolutū: nō in ornatis auro ſtratorijs: ſꝫ in p̄ſepib⁹ ineniēduꝫ. MAXIMVS in ſer. nati. Sꝫ ſi tibi pāni fortaſſis vileſcūt: angelos collaudātes admirare. Si p̄ſepe deſpicis: erige paruper oculos: ⁊ nouā in celo ſtellā ꝑſtantē mūdo natiuitatē dn̄icā ꝯnuere. Si credis vilia: crede mirifica. Si de his q̄ humilitatis ſūt diſputas: q̄ alta ſūt ⁊ celeſtia venerare. GREGO. in ho. Myſtice aūt ꝙ vigilātib⁹ paſtorib⁹ angelus appet: eoſqꝫ claritas dei circūfulſit: h̄ eſt ꝙ illi pre ceteris videre ſublimia merenꝛ: qui fidelib⁹ gregib⁹ p̄eſſe ſollicite ſciūt. Dūqꝫ ipſi pie ſup gregem vigilant: diuina ſup eos lati⁹ gr̄a coruſcat.

D BEDA in ho. Signāt. n. myſtice paſtores iſti gregū doctores quoſqꝫ: ac rectores fideliuꝫ aiaꝝ. Nox cui⁹ vigilias cuſtodiebāt ſup gregē ſuū pericula tētationū īdicat: a qb⁹ ſe ſuoſqꝫ ſubiectos cuſtodire nō deſiſtunt. Et bn̄ nato dn̄o paſtores ſup gregē vigilāt: qꝛ nat⁹ eſt q dicit. Ego ſum paſtor bonus: ſꝫ ⁊ tp̄s iminebat quo ideꝫ paſtor oues ſuas q̄ diſperſe erāt: ad vite paſcua reuocaret. ORIGE. Ceterꝫ ſi ad ſecretiorē opꝫ aſcendere intellm̄: dicā quoſdaꝫ fuiſſe paſtores angelos q res humanas regerēt. Et cū hoꝝ vnuſquiſqꝫ ſuā cuſtodiā ꝯſeruaret: veniſſe angeluꝫ nato dn̄o: ⁊ annūtiaſſe paſtorib⁹ ꝙ verus eſſet paſtor exortus. Angeli eniꝫ ante aduētū ſaluatoris: paꝝ poterāt cōmiſſis ſibi vtilitatis afferre. Uix eniꝫ aliqs vnus ex ſingulis gētibus credebat in deū: nunc aūt populi accedunt ad fideꝫ ieſu. Jo. 10.

Tex.4. ¶ Et ſubito facta eſt cum angelo multitudo militie celeſtis: laudantium deum ⁊ dicentium. Gloria in altiſſimis deo: ⁊ in terra pax hominibus bone voluntatis.

A ¶ BEDA. Ne ꝑua vni⁹ angeli videreꝛ auctoritas poſtq̄ vni⁹ ſacrm̄ noue natiuitatis edocuit: ſtatiꝫ multitudo celeſtiū agminū affuit. Un̄ dr̄. [Et ſubito fcā eſt cū āgelo multitudo militie cele.] Bn̄ chorus adueniēs angeloꝝ militie celeſtis vocabuluꝫ accipit. Qui ⁊ duci illi in prelio qui ad debellandas aereas ꝑtātes apparuit humilr̄ obſecūdat: ⁊ ipſe ꝑtātes eaſdē ꝯtrias: ne mortales tātū tētare valeāt: q̄tū volūt fortiter armis celeſtib⁹ ꝑturbat. Quia vō deus ⁊ hō naſciꝛ: iure hoīb⁹ pax ⁊ deo gl̄ia caniꝛ. Un̄ ſeqꝛ. [Laudātiuꝫ deū ⁊ dicētiū. Gl̄ia in altiſſimis deo.] Uno āgelo: vno euāgeliꝫāte nuntio: natū in carne deū: mox multitudo militie celeſtis in laudē creatoris ꝓrūpit: vt ⁊ chr̄o deuotiōeꝫ ipēdat: ⁊ nos ſuo iſtruat exēplo: quotiēs aliqs fratrū ſacre eruditionis v̄bū iſonuerit: vel ipſi q̄ pietatis ſunt ad mētē reduxerim⁹: deo ſtatiꝫ laudes corde: ore: ⁊ ope redeamus.

B CHRY. Et oliꝫ qdē angeli ad puniēduꝫ mittebāꝛ: puta ad iſraelitas: ad dauid: ad ſodomitas: ad gemit⁹ cōuallēꝫ: nūc eꝯ canūt in terra gr̄as agētes deo: eo ꝙ ſuū deſcenſum ad hoīes eis reſerauit. GREGO. 28° mora. Simul etiaꝫ laudāt: qꝛ redēptiōi nr̄e voces ſue exultatiōis accōmodāt: ſimul ēt qꝛ dū nos ꝯſpiciūt recipi: ſuū gaudēt nūm ipleri. BEDA. Optāt ēt pacē hoīb⁹ cū ſubdūt. [Et in terra pax hoīb⁹] qa q̄s ifirmos ꝑus abiectoſqꝫ deſpexerāt: naſcēte ī carne dn̄o iaꝫ ſocios veneranꝛ. CYRIL. Hec aūt pax ꝑ chr̄ꝫ fcā ē. Recōciliauit. n. nos ꝑ ſe deo ⁊ pāī: culpā hoſtileꝫ de medio auferēs: duos pplos in vnū hoīeꝫ pacificauit: ac celicolas ⁊ terrenos in vnū gregē cōpoſuit. Judi. 2. 2. re. 24. Gen̄. 19.

C BEDA. Quibus aūt hoīb⁹ pacē poſcāt: exponūt dicētes. [Bone voluntatis] eis. ſ. q ſuſcipiūt natū chr̄ꝫ: nō. n. eſt pax ipijs: ſꝫ pax multa diligētib⁹ nomē dei. ORIGE. Sꝫ diligens lector īgrat quō ſaluator dicat. Nō veni pacē mittē ſup terrā: ⁊ nūc āgeli de ei⁹ natiuitate cantāt. [In terra pax hoīb⁹] ſed h̄ ꝙ pax eē dr̄ in [hoīb⁹ bone volūtatis] ſoluit q̄ōnē. Pax eiꝫ quā nō dat dn̄s ſup terraꝫ: nō eſt pax bone voluntatis. AVGV. 13° de tri. Pertinet. n. iuſtitia ad bonā volūtatē. CHRY. Aſpice āt mirādū ꝓceſſuꝫ āgelos ad nos deduxit ꝑus: ac deide duxit hoīeꝫ ad ſupna factū eſt celū terra: cū terrena debēt recipe. Iſa. 48. ps. 118. Luc. 12. Pax quā nō dat dn̄s nō eſt pax bone volūtatis.

D ORIGE. Myſtice āt videbāt āgeli ſe op⁹ qd̄ eis creditū fuerat iplere nō poſſe abſqꝫ eo q vere ſaluare poterat: ⁊ medicinā ſuā iferiorē eē: q̄ hoīꝫ cura poſcebat. Un̄ ſic ſi veniat aliqs q hēat ſūmā in medicina notitiā: ⁊ illi q ꝑus ſanari nequerāt: cernētes ad magiſtri man⁹ putredines ceſſare vulneꝝ: nō iuideāt: ſꝫ in laude medici erūpāt: ⁊ dei q ſibi egrotātibuſqꝫ tāte ſcie hoīeꝫ miſerit: multitudo angeloꝝ pro chr̄i aduētu deū laudent. Myſtice.

¶ Et fcm̄ eſt vt diſceſſerūt ab eis angeli in celū: paſtores loquebanꝛ adinuicē. Traſeam⁹ vſqꝫ bethleē: ⁊ videamus hoc v̄bū qd̄ factū eſt: qd̄ Tex.5.

fecit dñs ⁊ oſtēdit nobis. Et venerūt feſtinantes: ⁊ inuenerūt mariā ⁊ ioſeph: ⁊ infantē poſitū in p̄ſepio. Uidentes autē cognouerunt de verbo: qđ dcm̄ erat illis de puero hoc. Et oēs q audierūt mirati ſunt: ⁊ de his que dicta erāt a paſtoꝛib⁹ ad ipſos. Maria aūt ꝯſeruabat oīa verba hec: ꝯferēs in coꝛde ſuo. Et reuerſi ſunt paſtoꝛes gloꝛificātes ⁊ laudātes deū in oībus que audierāt ⁊ viderāt: ſicut dictū eſt ad illos.

A ¶ GRECVS. Que viſa ſūt ⁊ relata ſtupoꝛē īgeſſerūt paſtoꝛib⁹: ⁊ ſic ouilla ſua omiſerūt: ⁊ ꝓfecti ſūt nocte bethleē: lucē īdagātes ſaluatoꝛis. Uñ di. [Et fcm̄ eſt vt diſceſſerūt ab eis angeli in celū: paſtoꝛes loq̄bant̄ adiuicē. Trāſeam⁹ vſq; bethleē ⁊ vi. h ver. qđ fa. eſt.] BEDA. Uere q̄ſi vigilātes: nō dixerūt videam⁹ pueꝝ: ſ; [v̄bū qđ fcm̄ ē.] i. v̄bū qđ ſemp erat: videam⁹ q̄uō pro nobis caro factū eſt: ſiqdē h ip̄z v̄bū dñs eſt. Seq̄t̄. n. [Qđ fecit dñs: ⁊ oſtēdit nob.] i. videam⁹ q̄uō v̄bū ip̄m ipſe ſe fecerit: ⁊ oñdit nobis carnē ſuā. AMBRO. Uide q̄ſinglr̄ ſcriptura ſingulox libꝛet momēta v̄box. Etenī; cū caro dñi vi: videt̄ v̄bū: qđ eſt filius: nō mediocre fidei tibi h videat̄ exēplū: nō vilis pſona paſtox. Simplicitas. n. q̄rit̄: nō ambitio ꝯſideratur. Sequit̄. [Et venerūt feſtinātes.] Nemo. n. cū deſidia chr̄m requirit.

B ORIGE. Q: v̄o feſtinātes venerūt: ⁊ nō pedetētī;. Jđ ſeq̄t̄. [Et inuenerūt mariā] que. ſ. fudit ieſu; in ptu. [Et ioſeph.] ſ. diſpēſatoꝛē ortus dñici. [Et īfantē poſitū in preſepio.] ſ. ip̄m ſaluatoꝛē. BEDA. Eſt aūt iuſti oꝛdinis: vt hoꝛo digno celebrata v̄bi icarnatiōe: ad ipſam q̄nq; verbi glīa īmēdā; ptingat̄. Uñ ſeq̄t̄. [Uidētes āt cogno. de v̄bo qđ dcm̄ erat illis de puero h.] GRECVS. Occultata. ſ. fide felicia relata ꝯmētes: nec ꝯtēti de vitate: ſtupere q̄ pri mit⁹ viderāt ⁊ pceperāt angelo nūtiāte: nō ſolū marie ⁊ ioſeph ꝓmebāt: ſ; ēt ceteris: ⁊ qđ eſt ampli⁹ cox mentib⁹ infigebāt. Uñ ſeq̄t̄. [Et oēs q audierūt mirati ſūt: ⁊ de his q̄ dicta erāt a paſtoꝛib⁹ ad ipſos.] Q̄uo. n. nō erat mirādū videre celicolā; in terrenis: ⁊ terrā pace ꝯciliari celeſtib⁹: ⁊ ineffabilē; illū; īfantulū; numine qdē celeſtia: humanitate v̄o terreſtria cōnectētē; adinuicē: ⁊ ſui cōpagine fedus mirādū ꝑſtantē?

Uenerūt feſtinātes: q̄ nō cū feſtinātia ⁊ nō cū deſidia q̄rūt.

C GLO. Nec ſolū mirant̄ de icarnationis myſterio: ſ; ēt de tāta paſtox atteſtatiōe: q fingē inaudita neſcirēt: ſ; ſimplici facūdia v̄a p̄dicarēt. AMBRO. Nec ꝯtēnēda putes quaſi v̄ba vilia ꝓphax a paſtoꝛib⁹: ⁊ maria colligit fidē;. Uñ ſeq̄t̄. [Maria aūt ꝯſeruabat oīa v̄ba hec: cōferēs in coꝛde ſuo.] Diſcam⁹ ſcē v̄ginis in oīb⁹ caſtitatē: q̄ nō min⁹ oꝛe pudica: q̄ coꝛpe: argumēta fidei cōferebat in coꝛde. BEDA in ho. Uirginalis. n. pudicitie iura cuſtodiēs: ſecreta chr̄i q̄ nouerat nemini diuulgare volebat: ſed ꝯferebat ea que facienda legerat cū his que iam fcā cognouit: nō oꝛe ꝓmens: ſed clauſo in coꝛde cuſtodiēs. GRECVS. Quicqd ēt ei retulerat angelus: qcqd a paſtoꝛib⁹ audierat: cuncta ꝯgerebat in mēte ⁊ adinuicē cōparans: vnā in oīb⁹ mr̄ ſapiē cernebat ꝯcoꝛdiā: vere de⁹ erat qui nat⁹ erat ex ea. ATHANA. Singuli aūt in chr̄i natiuitate exultabāt: nō humanit⁹ ſic in puero nato ſoliti ſūt hoīes cōgaudere: ſ; in chr̄i p̄ñtia ⁊ lucis diue fulgoꝛe. Uñ ſeq̄t̄. [Et reuerſi ſunt paſtoꝛes gloꝛificātes ⁊ laudātes deū in oīb⁹ q̄ audierāt.] BEDA. ſ. ab āgelis. [Et viderāt.] ſ. in bethleē [ſic dcm̄ eſt ad illos.] i. in h glificāt: q nō aliud veniētes iuenerāt q̄ dcm̄ eſt ad illos: ſiue ſicut dcm̄ eſt ad illos glīā deo laudeſq; referūt. Etenī; h illis facē dictū eſt ab angelis: nō qdē; v̄bo iperātib⁹: ſ; foꝛmā ſue deuotiōis offerētib⁹: cū deo in excelſis glīam reſonarēt.

Maria in coꝛde ſuo cōferebat oīa q̄ acciderant in chr̄i incarnatiōe ⁊ natiuitate.

D BEDA in ho. Myſtice āt itellectualiū paſtoꝛes gregū: imo cuncti fideles exēplo hox paſtox trāſeāt cogitatione vſq; in bethleē;: ⁊ incarnationē chr̄i dignis celebrēt honoꝛib⁹. Trāſeamus aūt abiectis ꝯcupiſcētijs carnalib⁹ toto mētis deſiderio: vſq; in bethleē ſupnā. i. domū panis viui: vt quē illi in p̄ſepio videre vagiētē: nos in p̄ris ſolio mereamur videre regnātē;. Nō eſt āt tāta hītudo cū deſidia ac toꝛpoꝛe querenda: ſ; alacriter ſūt chr̄i ſequēda veſtigia. [Uidētes aūt cognouerūt.] Et nos q̄ dcā ſūt de ſaluatoꝛe nr̄o plena dilectiōe feſtinem⁹ amplecti: vt h in futuro pfecte cognitionis viſu cōpꝛehēdere valeamus.

Myſtice.

E BEDA ſup lucā. Dñici ēt gregis paſtoꝛes ꝓcedētiū patrū vitā; in q̄ panis vite huat̄ q̄ſi bethleē; port⁹ ꝯtēplando ſubeunt: nihilq; in hac aliud reperiūt: q̄ v̄ginalē; eccl̄ie pulchꝛitudinē q̄ſi mariā: virilē ſpūaliū doctox cetū: q̄ſi ioſeph: ⁊ humilē; chr̄i aduētū ſcripture paginis ſacre inſertū: q̄ſi in p̄ſepio poſitū chr̄m infantē;. ORIGE. Uel p̄ſepe illud iſrael erat ſm̄ illud Jſaie. Cognouit bos poſſeſſoꝛē ſuum: ⁊ aſinus p̄ſepe domini ſui. Jſa. 1. BEDA in ho. Nō celauere aūt ſilentio paſtoꝛes q̄ agnouerāt: q: eccl̄ie paſtoꝛes in h oꝛdinati ſunt: vt q̄ in ſcripturis didicerūt auditoꝛib⁹ oſtēdāt. BEDA ſup lucā. Magiſtri ēt ſpūaliū gregū mō ceteris doꝛmiētib⁹ ꝯtēplādo celeſtia ſubeūt: mō fideliū exēpla q̄rēdo circūeunt: mō ad publicū paſtoꝛalis officij docēdo reuertunt̄. BEDA in ho. Unuſqſq; ēt q ꝑuat⁹ viuere credit̄: paſtoꝛis offm̄ tenet ſi bonox actuū cogitationūq; mūdax aggregās multitudinē: hāc iuſto moderamine gubernare: ſcripturax paſtu nutrire ⁊ cōtra demonū inſidias ſeruare ꝯtendit.

Beatitudo q̄rēda eſt alacriter ⁊ non cū deſidia.

¶ Et poſtq̄ ꝯſūmati ſunt dies octo: vt circūcideretur puer: vocatum eſt nomen eius ieſus. Quod vocatū eſt ab angelo p̄us q̄ in vtero conciperetur. Tex. 7.

A ¶ BEDA in ho. Expoſita natiuitate dñica: ſubiungit euāgeliſta atq; ait. [Et poſtq̄ ꝯſūmati ſunt dies octo vt circūcideret̄ puer.] AMBRO. Quis puer niſi ille de q̄ dcm̄ eſt. Puer nat⁹ eſt nobis: ⁊ fili⁹ datus eſt nobis: factus eſt. n. ſub lege: vt eos q ſub lege erāt lucrifaceret. Jſa. 9. Gal. 4. EPIPHA. Dicūt aūt hebionis ⁊ cherinthi ſequaces ſufficit diſcipulo: ſi ſit ſicut magiſter ei⁹. Circūcidit āt ſe chr̄s: tu q̄ circūcidaris. Fallūt āt deſtruētes ſua ꝑncipia. Si. n. fateret̄ hebion chr̄m deū celit⁹ deſcēdentē octauo die fuiſſe circūciſū: tūc preberet circūciſioni mā; argumēti: ſ; cū nudū hūc aſſerit hoīe;: nō puer eſt cā vt circūcidat̄: ſicut nec īfantes ſunt ſue circūciſionis auctoꝛes. Nos. n. deū ip̄m fatemur celit⁹ deſcēdentē: ⁊ in clauſtro v̄gineo morā debitā fetib⁹ protraxiſſe: quoadvſq; ſibi ex vtero v̄gineo humanitatis carnē; pfecte cōponeret: q̄ circūciſus eſt veraciter: nō apparēter octauo die: q̄tenus cū ad ſpiritalē; effectū figure puenerit: tā; ab ipſo q̄ a ſuis diſcipulis diuulgent̄ nō vltra figure: ſ; veritas.

B ORIGE. Sicut. n. moꝛtui ſum⁹ cū illo moꝛiēte: ⁊ ꝯſurrexim⁹ reſurgenti: ſic cū eo circūciſi ſumus. vñ nequaq̄ nūc idigem⁹ circūciſione carnali. Ro. 6. EPIPHA. Plurib⁹ aūt ex cauſis circūciſus eſt chr̄s. Et ꝑmo qdē; vt oſtēdat carnis veritatē ꝯ manicheū: ⁊ illos q apparēter eū dicunt ꝓdiiſſe. Deinde vt pateat q nequaq̄ deitati cōſubſtale coꝛp⁹ extiterit: vt fatur apolinaris: neq; celit⁹ detulit illud: vt aſſerit valētin⁹: ⁊ vt ꝯfirmet circūciſionē: quā olī; inſtituerat ei⁹ aduētui ſeruiētē: gnetiā vt nulla ſit iudeis excuſatio: nā niſi circūciſus fuiſſet obijcē poterāt: q nō poſſent incircūciſū; chr̄m recipe. BEDA in ho. Ut ēt nobis obediēdi v̄tutē cōmēdaret exēplo: ⁊ vt eos q ſub lege poſiti legis onera poꝛtare nequerāt: ſua cōpaſſiōe iuuarēt̄: vt q in ſilitudine carnis pcti aduenit: remediū q̄ caro pcti cōſueuerat mūdari nō reſpuit. Ro. 8. Jdē. n. ſalutifere curationis auxiliū circūciſio in lege ꝯ oꝛiginalis pcti vulnus agebat: qđ

Pluribus ex cauſis circūciſus eſt chr̄s.

Circumciſio idē in lege faciebat qḋ nūc baptiſm⁹. excepto ꝙ ianuā celorum nō aperiebat.

nūc baptiſm⁹ reuelate grē tpe ꝯſueuit:excepto ꝙ regni ce-
leſtis ianuā nōduꝫ itrare poterant:tñ in ſinu abrae poſt
mortē beata reqē ꝯſolati ſupne pacis īgreſſuꝫ ſpe felici ex-
pectabāt. ATHANA. Nihil.n.aliḋ exprimebat circū-
ciſio niſi gnōnis vetuſte ſpoliationē:per h̄ ꝙ circūcidebā-
tur pars corpis:q̄ corpalis natiuitatis cā exiſtit. Hoc autēꝫ
tūc tpis agebat̃ in ſignū futuri p cbīꝫ baptiſmatis. Idcir-
co poſtq̄ venit ſignatuꝫ:ceſſauit figura. Ubi nāqꝫ tota ve-
tuſtas tollit̃ p baptiſmū:ſupfluū eſt qḋ ptis ſectio prefigu-
C rat. CYRIL. Octauo aūt die ꝯſuetū erat carnalē celebra-
Geñ. 17 ri circūciſionē:octaua.n.die cbīs a mortuis reſurrexit:ꝛ iſi-
mat. 28. nuauit nob ſpūalem circūciſionē dicens. Eūtes docete oēs
gētes bapti.eos. BEDA. In ei⁹ aūt reſurrectiōe pfigurata
ē vtraqꝫ nr̃a reſurrectio ꝛ carnis ꝛ ſpūs. Cbīs.n.circūciſuꝫ
nr̃aꝫ nām docuit:ꝛ nūc p ipm a vitioꝝ labe purgādaꝫ:ꝛ in
nouiſſimo die a mortis peſte reſtaurādaꝫ. Et ſic dñs octa-
ua die:h̄ eſt poſt ſeptimā ſabbati reſurrexit:ita ꝛ ipſi poſt
ſex hui⁹ ſeculi etates:ꝛ ſeptimā ſabbati aiaꝝ: q̄ nūc interiꝫ
D in alia vita gerit̃:quaſi octauo tpe ſurgemus. CYRIL.
Scḋm aūt legis pceptū eodē die ipōneꝫ nois recepit. Uñ
ſeqt̃.[Uocatū eſt nomē ei⁹ ieſus]qḋ interpretat̃ ſaluator.
Edit⁹.n.fuit ad toti⁹ orbis ſalutē:quā ſua circūciſiōe pfigu-
Col. 2. rauit:ſm ꝙ apl's dicit. Circūciſi eſtis circūciſione non ma-
nufacta in expoliatiōe corpis carnis.ſ.in circūciſione cbī.
BEDA. Sꝫ ꝛ h̄ ꝙ eodē die ſue circūciſionis nomē acce-
pit:ad imitationē pſce obſeruatōis fecit. Habraā.n.qui pᵐ
circūciſionis ſacrm accepit:in die ſue circūciſionis ampli-
Geñ. 17. ficatiōe nois bñdici pmeruit. ORIGE. Nomē aūt ieſu
glioſuꝫ oiqꝫ cultu digniſſimū:nomē qḋ eſt ſup oē nomen:
nō decuit pᵐ ab hoib⁹ appellari:neqꝫ ab eis afferri in mū
duꝫ. Uñ ſignāter euāgeliſta ſubdit.[Qḋ vocatū eſt ab an-
gelo pus q̄ꝫ in vtero ꝯcipet̃.] BEDA. Hui⁹ aūt nois etiā
electi in ſua ſpūali circūciſione pticipes exiſtē gaudent:vt
ſicͭ a cbīo cbīani:ita ēt a ſaluatore ſaluati vocent̃: qḋ illis
a deo vocabuluꝫ nō ſoluꝫ pus q̄ꝫ in vtero eccl'ie per fidem
cōciperent:ſed etiā ante tempora ſecularia vocatū eſt.

Leu. 7. ❡ Et poſtq̄ꝫ impleti ſunt dies purgationis eius
ſm legeꝫ moyſi:tulerunt illum in hierl'm: vt ſi-
ſterent eū dño:ſicut ſcriptū eſt in lege domini.
Exo. 34. Quia omne maſculinuꝫ adaperiens vuluā ſan
ctum domino vocabitur. Et vt darent hoſtiaꝫ
ſm ꝙ dictum eſt in lege domini:par turturum
aut duos pullos columbarum.

A ❡ CYRIL. Poſt circūciſionē rurſus expectat̃ purgatio-
nis tps. Uñ di.[Et poſtq̄ꝫ ipleti ſunt dies purgationis ei⁹
ſꝫ legē moyſi.] BEDA. Si legis ipſi⁹ vba diligēti⁹ iſpe
xeris: pfecto repies ꝙ ipſa dei genetrix: ſicͭ a cōmixtione
Leui. 12. virili:ſic a legali fit iure imunis. Nō.n.ois mulier pariēs:
ſꝫ ea q̄ ſuſcepto ſemine pepit deſignat̃ imūda:rituqꝫ legis
docet̃ eē mūdanda:ad diſtōnē.ſ.illi⁹ q̄ vgo ꝯcepit ꝛ pepit.
Sꝫ vt nos a legis vinculo ſolueremur ſicut cbīs:ita ꝛ bea
Uel vgo nō indigebat purificatione. ta maria legi eſt ſpōte ſubita. TITVS. Uñ elegāter euā
gelista ptulit ꝙ[cōpleti ſunt dies purgationis ei⁹ ſꝫ legē.]
Naꝫ reuera nō incūbebat neċitas vgini facre:vt dies pur-
gationis eius expectaret̃:que cū ex ſpūſcō ꝯcepiſſet caruit
ꝯtagio. Seqt̃.[Tulerūt illū in hierl'm vt ſiſterēt eū dño.]
B ATHANA. Sed qꝛ a paternis aſpectib⁹ latuit dñs:
aut qs locus excipit̃ ab ei⁹ ipio: vt ibi exiſtēdo ſemotus a
pře ſit:niſi afferat̃ hierlymā:ꝛ itroducat̃ in tēpluꝫ. Sꝫ for
te cā nr̃i hꝫ ſcripta ſūt. Sic.n.nō grā ſui hō fact⁹ eſt:circūci
ſus in carne:ſꝫ vt nos p grāꝫ faceret deos:ꝛ vt ſpūalr circū
cidamur:ſic pp nos ſiſtit̃ dño: vt diſcam⁹ deo pñtare noſ-
ipſos. BEDA. Poſt triceſimū aūt ꝛ tertiū circūciſionis

dieꝫ dño ſiſtit̃:myſtice inſinuās neminē niſi circūciſuꝫ vi-
tijs:dñicis dignum eē cōſpectib⁹:neminē niſi mortalitatis
nexib⁹ abſolutū ſupne ciuitatꝭ gaudia poſſe pfecte ſubire.
Seqt̃.[Sicut ſcriptū eſt in lege dñi.] ORIGE. Ubi ſūt
q deū legis negāt a cbīo fuiſſe in euāgelio pdicatū? An pu-
tanduꝫ eſt:ꝙ filiū ſuū bonus de⁹ ſub lege inimici fecit:quā
ipſe nō dederat? In lege.n.moyſi ſcriptū eſt qḋ ſeqt̃. Quia
oē maſculinū adapiēs vuluā ſcm̄ dño vocabit̃. BEDA.
Qḋ dic̃.[Adapiēs vuluā] ꝛ hois ꝛ pecoris pmogenitū ſiḡt:
qḋ vtrūqꝫ dño vocari:atqꝫ iḋ ſacerdotis eē pceptū eſt:ita
dūtaxat vt pro hois pmogenito pciū acciperet:ꝛ oē aial imū
duꝫ redimi faceret. GREGO. niſe. Hoc aūt legis decretū
in ſolo icarnato deo ſingulr'r ab alijs differēter ipleri vī.
Ipſe nāqꝫ ſolus ineffabilr ꝯcept⁹: ac icōprehēſibilr edit⁹
vginaleꝫ vterū apuit:nō añ a cōnubio reſeratū: ſeruans ꝛ
poſt partum mirabile inuiolabiliter ſignaculuꝫ caſtitatis.
AMBRO. Non.n.virilis coit⁹ vulue vginalis ſecreta re-
ſerauit:ſꝫ imaculatū ſemē iuiolabili vtero ſpūſſcūs ifudit.
Qui ḡ vuluā ſcificauit alienā:vt naſceret̃ pphā: hic eſt q
apuit matri ſue vuluā:vt imaculat⁹ exiret. BEDA. Qḋ ḡ
ait. Adaperiēs vuluā ꝯſuete natiuitatis more loqt̃:non ꝙ
dñs ſacri vētris hoſpitium:qḋ igreſſus ſcificaret:egreſſus
deuirginaſſe credendus ſit. GREGO. niſe. Solus auteꝫ
hic part⁹ maſculinus ſpūalr eē ꝯſpicit̃:q nil de femineita-
te culpe portauit. Uñ reuera ſanct⁹ vocat⁹ ē. Uñ ꝛ gabriel
q̄ſi h̄ decretū ad ipm ſolū ptinē memorās dicebat. Qḋ ex
te naſcet̃ ſanctū vocabit̃ fili⁹ dei. Et in ceteris qdē pmoge
nitis ſcōs illos vocari euāgelica ſollertia ſtatuit:tāq̄ꝫ obla
tiōe diua ſortitos hꝫ nomē:at in toti⁹ pmogenito creature:
qḋ naſcit̃ ſcm̄ pnuntiat angelus:quaſi pprie ſcm̄ exiſtēs.
AMBRO. Solus.n.p oia in natis de femina ſcūs dñs
ieſus q terrene ꝯtagia corruptele imaculati ptus nouitate
nō ſenſerit:ꝛ celeſti maieſtate depulerit. Naꝫ ſi lr̃aꝫ ſequi-
mur:quō ſcūs ois maſculus cū mltos ſceleratiſſimos fuiſ-
ſe nō lateat: ſed ille ſcūs p quē figurā futuri myſterij legis
diue pſcripta ſignabāt:eo ꝙ ſolus ſcūs eccl'ie vgis ad gene
rādos pplos apiret genitale ſecretū. CYRIL. O pfun-
ditas ſciaꝝ ſapie ꝛ ſcie dei. Offert hoſtias q p ſingulas ho-
ſtias honorat̃ cū pře:figuras legis cuſtodit vitas q legis ē
cōditor:ſicͭ de⁹ legē cuſtodiuit vt hō. Uñ ſeqt̃.[Et vt darēt
hoſtiā ſm ꝙ dictū erat in lege dñi. Par turturuꝫ:aut duos
pullos colūbaꝝ.] BEDA in ho. Hoſtia aūt hec paupeꝝ
erat. Precepit qppe dñs in lege:vt q poſſent agnū p filio
aut filia:ſil' ꝛ turturē ſiue colūbā offerrēt. Qui vō nō ſuffi-
ciebāt ad offerēduꝫ agnū:duos iaꝫ turtures vl' duos colū-
be pullos offerrēt. ḡ dñs cū diues eēt:paup fieri dignat⁹ ē:
vt nos ſua pauptate diuitiaꝝ ſuaꝝ donaret eſſe pticipes.
CYRIL. Uideāmuꝫ aūt qd hec oblata iſinuāt. Nimirū lo-
quaciſſima eſt turtur in auib⁹:at colūba eſt aial māſuetuꝫ.
Talis aūt fact⁹ eſt erga nos ſaluator manſuetudinē pfecte
colēs:ꝛ vt turtur orbē allexit:replēs hortū ſuū pprijs me-
lodijs. Occidebat̃ ḡ turtur aut colūba:vt ipe p figuras no
bis pādat̃ paſſur⁹ in carne pro vita mūdi. BEDA in ho.
Uel colūba ſimplicitatē:turtur idicat caſtitatē: qꝛ ꝛ colū-
ba ſimplicitatis:ꝛ caſtitatis amator eſt turtur:ita vt ſi ꝯiu
geꝫ caſu pdiderit nō vltra aliā q̄rere curet. Merito ḡ tur-
tur ꝛ columba dño offerunt̃ in hoſtiā:qꝛ ſimplex ꝛ pudica
fidelium conuerſatio eſt illi iuſtitie ſacrificium gratum.
ATHANA. Ideo vō bina iuſſit offerri:qꝛ hoie ꝯſiſten
te ex aia ꝛ corpe:dupluꝫ a nobis poſcit de⁹:caſtitatē ꝛ mā-
ſuetudinē:nō ſolū corpis ſed etiā aie. Alioqn erit hō fictor
ꝛ hypocrita:gerēs in tegumētuꝫ occulte malitie inocētiaꝫ
apparentē. BEDA in ho. Caꝫ vō vtraqꝫ auis pp ꝯſuetu
dineꝫ gemēdi pñtes ſanctoꝝ luct⁹ deſignat:in hoc tñ diffe
runt ꝙ turtur ſoliuagus, colūba aūt gregatiꝫ volare ꝯſue-

Myſtice. Nullus dignus ē dñico aſpcū: niſi circūciſus vitijs.
Exo. 34.
C
D
ſupra. 1.
E
Ro. 11.
Cbīs columbe ꝛ turturi aſſimilatur.
F
G

nit.Et ob id iſte ſecretas oꝛonũ lachꝛymas: illa publicos eccľie ↄuẽrˀ iſinuat. BEDA.ſup lucã. Uel colũba q̃ gregatiʒ volat:actiue vite frequẽtiã demr̃at. Turtur q ſingularitate gaudet:ſpeculatiue vite culmina denũtiat.Et quia eque vtraqʒ ↄditoꝛi accepta ẽ hoſtia:ↄſulte lucas vtrũ turtures an pulli colũbaꝝ pro dño ſint oblati nõ dixit:ne vnũ alteri viuẽdi oꝛdinẽ p̄ferret:ſʒ vtrũqʒ ſequẽduʒ doceret.

Turtur cõtẽplatiuã et colũba actiuã vitã ſignãt

Tex.8. ¶ Et ecce hõ erat in hierľm cui nomẽ ſymeon. Et hõ iſte iuſtus ⁊ timoꝛatus expectãs ↄſolationẽ iſrael: ⁊ ſpũſſanctˀ erat in eo. Et reſpõſuʒ acceperat a ſpũſcõ:non viſuruʒ ſe moꝛtem niſi pꝛius videret chꝛiſtũ dñi. Et venit in ſpiritu in templuʒ. Et cũ inducerẽt puerũ ieſuʒ parẽtes eius: vt facerent ſm ↄſuetudinẽ legis pꝛo eo: ⁊ ipſe accepit eum in vlnas ſuas.

A ¶ AMBRO. Nõ ſoluʒ ab angelis ⁊ ꝓphetis a paſtoꝛibˀ ⁊ a parẽtibˀ:ſʒ ẽt a ſenioꝛibˀ ⁊ iuſtis gñatio dñi accepit teſtimoniũ. Uñ di.⌊ Et ecce hõ erat in hierľm cui nomen ſymeon:⁊ hõ iſte iuſtus ⁊ timoꝛatˀ.⌋ BEDA. Quia difficulter iuſtitia ſine timoꝛe cuſtodit̃:nõ illuʒ dico timoꝛem qui tꝑalia ſibi bona ſubtrahi ꝑhoꝛreſcit:quẽ ꝑfecta dilectio foras mittit:ſʒ timoꝛẽ dñi ſcm̃ q manet in ſcľa:quo iuſtˀ deũ q̃to ardẽtiˀ diligit:tanto ſollertiˀ offendẽ cauet. AMBR. Et bñ iuſtus q nõ ſuã ſʒ ppľi grãʒ regrebat. Uñ ſeq̃.⌊ Ex-
B pectãs ↄſolationẽ iſrael.⌋ GREGO.niſenus. Nõ vtiqʒ mũdanã felicitatẽ in ↄſolationẽ iſrael prudẽs ſymeon expectabat:ſʒ verã trãſlationẽ ad vitatis decoꝛẽ p ſeparationẽ a legis vmbꝛa. Habuerat nãqʒ p oꝛacula ꝙ viſurus eſſet chꝛiʒ dñi pˀus q̃ de ſcľo p̃nti trãſmigraret. Uñ ſequit̃.⌊ Et ſpũſſcũs erat in eo⌋ a q̃.ſ.iuſtificabat̃.⌊ Et rñ.ac. a ſpũſſan. nõ vi.ſe.moꝛ.niſi pˀus videret chꝛiʒ dñi.⌋ AMBRO. Cupiebat ipſe qdẽ coꝛpe vinculis fragilitatis abſolui:ſed expectabat videre ꝓmiſſuʒ. Sciebat.n.qꝛ beati oculi q viderent.

mat. 13.

GREGO.38ᵒ moꝛa. In quo ẽt diſcimus q̃to deſiderio ex plebe iſraelitica ſci viri incarnationis eiˀ myſteriuʒ videre cupierũt. BEDA. Uidere aũt moꝛtẽ expiri eã ſigñat:multũqʒ felix moꝛtẽ videbit carnis qcũqʒ chꝛm dñi pˀus oculis carnis videre ſategerit:cõuerſationẽ hñdo in celeſti hierľm:tẽpli dei limina frequẽtãdo:hoc eſt ſcõꝝ in qbˀ deˀ habitat exẽpla ſectãdo. Eadeʒ aũt ſpũs grã qua oliʒ vẽturũ ꝑcognouerat:⁊ nũc venientẽ cognouit. Uñ ſe-
C quit̃.⌊ Et venit in ſpũ in tẽplũ.⌋ ORIGE. Et tu ſi vis tenere ieſuʒ:⁊ amplexari manibˀ:oĩ laboꝛe nitere: vt ducem hẽas ſpm̃:veniaſqʒ ad tẽplũ dei. Seq̃.n.⌊ Et cũ idu.puc. ieſuʒ parẽ.eiˀ.⌋ſ.maria mr̃ ⁊ ioſeph q putabat̃ pr̃.⌊ Ut facerẽt ſm ↄſuetudinẽ legis pro eo:⁊ ip̄e accepit eũ in vlnas ſuas.⌋ GREGO.niſe. Quã beatus ille facer ad ſacra introitˀ:per quẽ ad vite terminuʒ maturauit. Beate manˀ q̃ vbũ vite palpauerũt:⁊ vlne quoqʒ quas ad ſuſceptionẽ parauit. BEDA. Accepit aũt iuſtus ſm legeʒ puerũ ſuũ in vlnas ſuas vt ſignificet iuſtitiã operũ:que ex lege erat per manus ⁊ bꝛachia figuratoꝝ humili qdẽ: ſed ſalutari fidei euãgelice grẽ imitãduʒ. Accepit ſenioꝛ infantẽ chꝛm:vt inſinuet hoc ſeculuʒ q̃ſi ſenio iam defeſſuʒ ad infantiã ⁊ innocentiaʒ chꝛiſtiane cõuerſationis rediturum.

Quid ſignificet ꝙ ſimeõ chꝛiſtũ in vlnis accepit.

Tex.9. ¶ Et bñdixit deũ ⁊ dixit. Nunc dimittis ſeruũ tuum domine ſm verbuʒ tuum in pace. Quia viderunt oculi mei ſalutare tuuʒ. Quod paraſti ante faciem oĩuʒ populoꝝ. Lumen ad reuelationẽ gentium: ⁊ gloꝛiaʒ plebis tue iſrael.

A ¶ ORIGE. Si aũt ad tactũ fimbꝛie veſtimẽti mulier ſanata eſt:qd putãdũ eſt de ſymeone qui in ſuas vlnas accepit infantẽ:⁊ gaudebat vidẽs paruuluʒ a ſe geſtari:qui venerat ad victos reſoluẽdos:ſciẽs neminẽ eũ poſſe de clauſtro coꝛpis emittẽ cũ ſpe future vite:niſi is quẽ in bꝛachys cõtinebat. Uñ di.⌊ Et bñdi. deũ:⁊ dixit. Nũc dimit. ſeruũ tuũ dñe.⌋ THEO. Qꝛ dicit⌊ dñe⌋ ↄfitẽtis eſt:ꝙ ipſe moꝛtis eſt ⁊ vite dñs:⁊ ſic pueruʒ quẽ ſuſcepit deũ confitetur. ORIGE.q.d. Q̃diu chꝛiʒ nõ tenebã:clauſus erã:⁊ de vinculis exire nõ poterã. BASI. Si aũt voces iuſtoꝝ inquinatoꝝ oẽs ſup h mũdo ⁊ eiˀ flebili moꝛa igemiſcũt. Heu mihi dicit dauid: qꝛ incolatˀ meˀ ꝓlongatˀ eſt. AMBRO. Uide q̃ iuſtũ velut coꝛpoꝛee carcere molis incluſuʒ velle diſſolui vt icipiat eẽ cũ chꝛo. Sʒ qui vult dimitti:veniat in tẽpluʒ:veniat in hierľm:expectet chꝛiʒ dñi:accipiat in manibˀ vbũ dei:⁊ cõplectat̃ velut qbuſdã fidei ſue bꝛachijs: tunc dimittetur: vt non videat moꝛtem qui viderit vitam.

Oẽs iuſti in h mũdo igemiſcunt.

ps. 119.

B GRECVS. Symeon aũt bñdicebat deuʒ iter cetera:ꝙ ꝓmiſſa ſibi facta ſoꝛtita erãt efficacie vitatẽ. Nã ↄſolationem iſrael oculis ꝑſpicere meruit:⁊ manibˀ poꝛtare. Et iõ dicit⌊ ſm vbũ tuũ.⌋i.cũ ſinẽ obtinuerĩ ꝓmiſſoꝝ:at vbi viſibiľr ſenſi qõ deſiderabã:nunc ſoluis tuũ ſeruũ nec guſtu moꝛtis attonitũ:nec heſitationis cogitationibˀ cõturbatũ. Et iõ ſubdit̃.⌊ In pace.⌋ GREGO.niſenˀ. Quia poſtq̃ chꝛs culpã hoſtileʒ deſtruxit:nos quoqʒ pr̃i recõciliauit facta eſt trãſlatio ſcõꝝ in pace. ORIGE. Quis eſt aũt qui de ſeculo iſto recedit in pace:niſi is q itelligit ꝙ deus erat in chꝛo mũduʒ recõcilians ſibi:nihilqʒ hʒ inimicũ deo:ſʒ

2.coꝛ.5.

C oẽm pacem bonis in ſe operibˀ aſſumpſit. GRECVS. Fuerat aũt ſibi repꝛomiſſuʒ nõ viſurũ ſe moꝛtẽ:niſi pꝛius videret chꝛiʒ dñi. Et ideo h ipletũ oñdens ſubdit.⌊ Qꝛ viderũt oculi mei ſalutare tuũ.⌋ GREGO.niſenus. Beati oculi tui taʒ aie q̃ coꝛpis:hi qdeʒ viſibiľr deũ ſuſcipiẽtes: illi vo nõ ſoluʒ q̃ viſa ſunt attẽdentes: imo illuminati fulgoꝛe ſpũs dñi vbuʒ in carne cognoſcẽtes:ſalutare nãqʒ qõ tuis oculis ꝑcepiſti:ipſe ieſus eſt quo noĩe ſalus declarat̃. CYRIL. Fuerat aũt chꝛi myſteriũ: qõ patuit in vltimis tꝑibˀ ſeculi ꝑpatũ añ mũdi oꝛiginẽ. Uñ ſeq̃.⌊ Qõ paraſti

D añ faciẽ oĩuʒ ppľoꝝ.⌋ ATHANA.ſ.ↄfectã toti mũdo per chꝛiʒ ſalutẽ. Quaľr q̃ ſupꝛadictũ ẽ:ꝙ expectabat iſrael cõſolationẽ:eo ꝙ.ſ.tũc futuraʒ eſſe ↄſolationẽ iſrľ agnouit in ſpũ:cũ ⁊ in oĩbˀ ppľis paratũ ẽ ſalutare. GRECVS. Attende ẽt ſagacitatẽ digni ⁊ venerãdi ſenis: anteq̃ dignˀ videret̃ beate viſionis:preſtolabat̃ ſolamẽ iſrael. Ut aũt qõ ſperabat obtinuit: exclamat ſe vidiſſe ſalutẽ oĩum populoꝝ. Adeo.n.infantis ineffabile iubar illuſtrauit euʒ: vt

B ꝓceſſu tꝑis ſecutura mox ſibi fierẽt nota. THEO. Signãter aũt dicit.⌊ Ante facieʒ⌋ vt.ſ.oĩbˀ eiˀ incarnatio appareret. hoc aũt ſalutare dicit eẽ gẽtiũ lumẽ ⁊ gľiã iſrael. Uñ ſequit̃.⌊ Lumen ad reuelationẽ gentiũ.⌋ ATHANA. Gentes.n.añ chꝛi aduẽtuʒ in vltimis tenebꝛis erãt ↄſtitute:cognitiõe diuia ꝑuate. CYRIL. Sed chꝛs aduenieno factˀ eſt lux tenebꝛoſis ⁊ erraticis: quos diabolica manus preſſit. Uocati ſunt aũt a deo patre ad notitiã filij:qui eſt lux vera. ATHANA. Iſrael aũt lʒ tenuiter lege illuminabat̃. Et ideo nõ dicit ꝙ lumẽ illis ꝓtulerit:ſʒ ſubdit.⌊ Et gľiaʒ plebis tue iſrael.⌋ Memoꝛãs antiquã hyſtoꝛiã: ꝙ ſicut oliʒ moyſes dñm alloquẽdo gloꝛioſam retulit facieʒ:ſic ⁊ ipſi diuinã humanitatis lucẽ ptingẽtes: veterˀ abijcientes velamẽ:in eandeʒ imaginẽ trãſfoꝛmarent̃ de gľia in gloꝛiã. CYRIL. Naʒ etſi qdaʒ eoꝝ inobedientes fuerint:tñ reliquie ſalue facte ſunt:⁊ per chꝛiʒ ꝑuenerũt ad gloriam. Haꝝ p̃mitie fuere diui apoſtoli:quoꝝ fulgoꝛes vniuerſuʒ oꝛbem illuminãt. Fuit etiaʒ chꝛs ſingulariter iſrael gľia:qꝛ ſm carnẽ ex eis ꝓceſſit:q̃uis cunctis vt deˀ ꝑeſſet per ſecula bñdictˀ. GREGO.niſenus. Et ideo ſignanter dixit.⌊ Plebis tue⌋ qa nõ ab eis tñ eſt adoꝛatus:ſed inſup

Gẽtes ãte chꝛi aduẽtũ in tenebꝛis erãt qꝛ diuina cognitiõe priuate.

2.coꝛ.3.
Ro.9.
⁊.11.

ex eis eſt ſm carnē natus. BEDA. Et bene reuelatio gē
Ro.11. tium iſraelis glorie prefert: quia cum plenitudo gētuꝫ in
troierit: tunc ois iſrael ſaluus erit.

Tex.10. ¶ Et erāt pr̄ ei⁹ ⁊ mr̄ ei⁹ mirātes ſup his que di
cebant̄ de illo. Et bn̄dixit illis ſymeō: ⁊ dixit ad
mariā mr̄eꝫ ei⁹. Ecce poſit⁹ eſt hic in ruinā ⁊ in
reſurrectiōeꝫ multoꝝ in iſrl̄. ⁊ in ſignū cui ꝯdi
cet̄. Et tuā ipſius aiam ptrāſibit gladius: vt re
uelent̄ ex multis cordibus cogitationes.

A ¶ GRECVS. Trāſcēdētiū rerū notitia: qtiens in memo
riā venerit: totiēs renouat in mēte miraculum. Un̄ dī. [Et
erāt pr̄ ei⁹ ⁊ mr̄ miran. ſup his que dice. de illo.] ORIG.
Tā ab angelo q̄ꝫ a multi⁹ celeſtis exercit⁹: necnō ⁊ a paſto
Qn̄o Joſeph dicat pr̄ ſaluatoris. rib⁹ ⁊ ipo ſymeone. BEDA. Prēꝫ ſaluatoris appellat: nō
q̄ vere pr̄ fuerit ei: ſꝫ quo ad famā marie ꝯſuādā pr̄ ſit ab
oib⁹ eſtimat⁹. AVG. Quis ⁊ eo mō pr̄ illi⁹ valeat dici q̄
⁊ vir marie: recte itell'r ſine cōmixtione carnis: ipa copula
tione ꝯiugij multo. vꝫ. ꝯiūctius: q̄ꝫ ſi eſſet aliūde adoptat⁹.
Neq̄ꝫ. n. ppea nō erat appellādus ioſeph pr̄ chri: q: nō euꝫ
ꝯcūbēdo genuerat: qngdē pr̄ eſſet: ⁊ ei quē nō ex ſua ꝯiuge
B pcreatū aliūde adoptaſſet. ORIG. Qui aūt altius aliqd
Mat.p̄. īgrit: pōt dicere qm̄ gnōnis ordo a dauid vſq̄ꝫ ad ioſeph
deducit̄: ne videret̄ fruſtra ioſeph noiari: q: pr̄ non fuerat
ſaluatoris: vt gnōnis ordo hēt locū: pr̄ dn̄i appellatus eſt.
GRECVS. Laudib⁹ aūt diuinis exhibitis: x̄tit ſe ſymeon
ad bn̄dictiōeꝫ adducētiū pueꝝ. Un̄ ſeqt̄. [Et bn̄dixit illis
ſymeō.] Bn̄dictiōe igit̄ vtrūq̄ꝫ donat: occultoꝝ x̄o pſagia
dirigit tn̄ ad mr̄em: qtenus p cōeꝫ bn̄dictionē nō puet̄ io
ſeph ſilitudine pr̄is. Per ea x̄o que dicit mr̄i ſeorſum a io
ſeph: verā eā pdicit genitricē. Un̄ ſeqt̄ [Et di. ad ma. mr̄eꝫ
C ei⁹. Ecce poſi. eſt h̄ in rui. ⁊ reſur. mul. in iſrl̄.] AMBRO.
Uide vberē in oēs grāꝫ dn̄i in gnōne diffuſaꝫ: ⁊ pphiaꝫ in
credulis negatā eſſe: nō iniuſtis. Ecce ⁊ ſymeon pphetiꝫat
[in ruinā ⁊ reſurre. multoꝝ] veniſſe chrim ieſuꝫ. ORIG.
Qui ſimpl'r exponit pōt dicē in ruinā eū veniſſe īfideliū: ⁊
in reſurrectiōeꝫ credētiū. CHRY. Sic̄. n. lux etſi oculos
debiles turbet lux eſt: h̄ mō ſaluator pſeuerat: etſi corruāt
plimi. Neq̄ꝫ. n. eſt eius offm̄ deſtructio: ſꝫ coꝝ veſanie. Qu
obrē nō ſolū ex ſalute bonoꝝ: ſꝫ etiā ex maloꝝ diſſipatiōe
x̄tus ei⁹ ondit̄. Nā ſol qm̄ multū radiat: ppea viſus debiles
D pcipue pturbat. GREG. niſen⁹. Attēde aūt diſtōnis exq
ſitaꝫ plationē. Prepatio qppe ſalutis dī corā oī pplo: ſꝫ ca
ſus ⁊ ſbleuatio pluriū. Diuinū. n. ppo^m eſt ſalus ⁊ nō deifi
catio ſinguloꝝ. Caſus aūt ⁊ ſbleuatio ꝯſiſtit in pluriū intē
tione credētiū ⁊ nō credētiū. Qr aūt iacētes ⁊ icreduli ſble
uent̄: nō eſt abſurdū. ORIG. Qui aūt curioſus iterpres
eſt: dicit: nequaq̄ꝫ eū cadē qui ante nō ſteterit. Da mihi igi
tur qui fuerit ille q ſtetit: in cui⁹ ruinaꝫ ſaluator aduenerit.
GREG. niſen. Sꝫ p h̄ deſignat ruinā ad ifima: q̄ſi nō pu
niēdus eq̄l'r an̄ incarnatiōis myſteriū: ⁊ poſt datā diſpēſa
Judei amplio⁊ pena puniētur q̄ gētiles: q: ipſis chris i lege ⁊ pphetis promiſſus ab eis ē repudiatus. tionē ⁊ pdicationē. Et maxīe hi ſunt ex iſrl̄: q̄s neceſſe erat
⁊ pſtinis bonis carere et penas luere grauiores: q̄ꝫ oēs alie
gētes: eo q̄ dudū pphatū in eis ⁊ adoratū: ⁊ ex eis pductuꝫ
minime ſuſceperunt. Jdcirco ſpālr eis minat̄ ruinā: nō ſolū
a ſpirituali ſalute: ſꝫ ēt pp deſtructionē vrbis ⁊ habitātiū ci
uitatē. Reſurrectio x̄o pmittit̄ credētib⁹: ptim qdē velut
ſub lege iacētib⁹ ⁊ ab ei⁹ ſeruitute ſbleuādis: ptim x̄o velut
ꝯſepultis cū chro ⁊ ei ꝯſurgētib⁹. His aūt x̄bis itellige per
ꝯcordiā itellectuū: ad dicta pphica vnū ⁊ eūdē deū ⁊ legiſ
1. Pe.2. latorē: ⁊ in pphis in nouo teſtamēto locutū eē: lapidē nāq̄ꝫ
ruine ⁊ petrā ſcādali futurū: ne ꝯfundant̄ credētes in eum
E ſmo pphicus declaūit. ORIG. Eſt aūt ⁊ alti⁹ qd itelligē
dū aduſus eos qui ꝯtra pditorē latrāt dicētes. Ecce de⁹ le
gis ⁊ pphaꝝ: videte q̄lis ſit. Ego inqt occidā: ⁊ ego viuifica Deut.32.
bo: ſi ppea cruētus eſt iudex ⁊ crudelis ꝯditor: manifeſtiſſi
mū eſt ⁊ ieſum eē illi⁹ filiū. eadē ſiqdē de eo h̄ ſcripta ſunt:
q̄ veniat in ruinā ⁊ reſurrectioneꝫ multoꝝ. AMBRO.
vt. ſ. iuſtoꝝ iniqrūq̄ꝫ merita diſcernat: ⁊ pro nr̄oruꝫ q̄litate
factoꝝ iudex verus ⁊ iuſtus: aut ſupplicia decernat: aut p̄ Qn̄o ſaluator venit i ruinā ⁊ in reſurrectionē.
mia. ORIG. Uidendū eſt aūt ne forte ſaluator nō eque
alijs in ruinā venerit ⁊ in reſurrectōeꝫ. Quia. n. peccato ſta
bā. p̄ mihi vtilitas fuit vt caderēꝫ: ⁊ pctō morerer. Deniq̄ꝫ
⁊ ſācti pphe qn̄ anguſtius aliqd ꝯtēplabant̄ cadebāt in fa
ciē ſuā: vt pctā p ruinā plenī⁹ purgarent̄. Hoc ipm ⁊ ſalua F
tor tibi p̄^m cōcedit. Pctōr eras: cadat in te pctōr: vt poſſis
dehinc reſurgē ⁊ dicere. Si cōmortui ſumus: ⁊ ꝯuiuemus. 2. Thi.2.
CHRY. Reſurrectio qdē eſt ꝯuſatio noua. Cū. n. laſciu⁹
caſtus efficit̄: auarus mificors: atrox māſueſcit: reſurrectio
celebrat̄: mortuo qdē peccato: reſurgēte x̄o iuſticia. Seqt̄.
[Et in ſignū cui ꝯdicet̄.] BASI. Signū ꝯdictioneꝫ acci
piēs ppe crux dī a ſcriptura. Fecit. n. inqt moyſes ſerpēteꝫ Nū.21.
eneum ⁊ poſuit pro ſigno. GREG. niſen. Miſcet aūt de
decus glie. Hui⁹. n. rei nob chriſticolis eſt h̄ ſignū indictū:
ꝯdictiōis x̄o dū ab his qdē accipit̄ vt ridiculoſuꝫ ⁊ horri
bile: ab his x̄o admodū aduenerādum. Uel forſitan ipm
chrm̄ noiat ſignū: tanq̄ꝫ ſupra nāꝫ extitē ⁊ ſignoꝝ auctorē.
BASI. Eſt. n. ſignuꝫ alicui⁹ rei mirabilis ⁊ occulte indica G
tiuū: viſuꝫ qdē a ſimplicioríb⁹: itell'm x̄o ab hn̄tib⁹ exerci
tatuꝫ itell'm. ORIG. Oib⁹ aūt que de chro narrat hyſto
ria ꝯdicit̄: nō q̄ ꝯdicāt hi qui credebāt in eum. Nos qppe
ſcimus oia vera eē que ſcripta ſunt: ſꝫ q: apud incredulos
vniūſa q̄ de eo ſcripta ſūt: ſignū ſunt cui ꝯdicet̄. GREG.
niſenus. Hec ſiqdē de filio dn̄r: ſpectāt tn̄ ad ei⁹ genitricē:
dū ſingula ſibi aſſumit ſil' piclitata ⁊ glificata: nec tn̄ pſpa:
ſꝫ illa denūtiat etiā doloroſa. Nā ſeqt̄. [Et tuā ipi⁹ aiam p
trāſibit gladius.] ORIG. Nulla docet hyſtoria btāꝫ ma
riā ex hac vita gladij occiſione migraſſe: pſertim cū nō aia
ſꝫ corpus ferro ſoleat iterfici. Un̄ reſtat itelligi gladiū illū
de quo dī. Et gladius in labijs coꝝ: h̄ eſt dolorē dn̄ice paſ Ps̄.58.
ſionis aiaꝫ ei⁹ ptrāſiſſe: que ⁊ ſi chrm̄ vtpote dei filiū ſpōte
ppa mori: mortēq̄ꝫ ipſaꝫ nō dubitaret eē deuicturū: ex ſua
tn̄ carne pcreatū: nō ſine doloris affectu potuit vidē cruci
figi. AMBRO. Uel prudētiā marie nō ignarā myſterij H
celeſtis oñdit. Uiuū eſt. n. x̄bū dei ⁊ validū: ⁊ acuti⁹ oī gla Heb.4.
dio acutiſſimo. AVG. de q̄ſtio. no. ⁊ ve. teſta. Uel per h̄
ſignauit q̄ maria: p quā geſtū eſt incarnatiōis myſteriū in Expōit̄ et tuā ipſius aiaꝫ ptrāſibit gladi⁹ diūſimode.
morte dn̄i ſtupore q̄dā dubitauit: vidēs filiū dei ſic humi
liatū vt vſq̄ꝫ ad mortē deſcēderet. Et ſic gladius ptrāſiens
iuxta hoieꝫ timorē facit: nō pcutit: ita ⁊ dubitatio meſtitiā
fecit: nō tn̄ occidit: q: nō ſedit in aio: ſꝫ ptrāſijt q̄ſi per vm
brā. GREG. niſenus. Sꝫ nec ipaꝫ ſolā in ea paſſione oc
cupari ſigt: cū ſbdit̄. [Ut reuelent̄ ex multis cordib⁹ cogi
tationes:] qḋ dicit vt euentū deſignet: nō aūt cāliter ponit̄.
His. n. oib⁹ eueniētib⁹: ſecuta eſt erga multos itētionū dire
ctio. Quidā. n. deuꝫ fatebant̄ in cruce: alij ne ſic ab īfamijs
⁊ crimiationib⁹ deſiſtebāt. Uel h̄ dcm̄ eſt: q̄ten⁹ tpe paſſio
nis pateāt ex pluriū cordib⁹ meditatiōes: ⁊ emēdent̄ p re
ſurrectionē: velox. n. illis poſt ambiguitateꝫ certitudo ſup
uenit: niſi forte reuelatiōeꝫ: illuminationē qs eſtimet: vt ſo
I lituꝫ eſt ſcripture. BEDA. Sꝫ ⁊ vſq̄ꝫ ad ꝯſūmationē ſcl̄i
pñris ecclie aiaꝫ gladi⁹ duriſſime tribulatiōis ptrāſire nō
ceſſat: cū ſigno fidei ab iprobis ꝯdici: cum audito dei x̄bo
multos cū chro reſurgere: ſꝫ plures a credulitate ruere ge
mebūda ptractat: cū reuelat̄ multoꝝ cordiū cogitatiōib⁹:
vbi optimū euāgelij ſeuit ſemē: vbi ꝫiꝫania vitioꝝ vl' plus
iuſto pualere vel ſola germinare ꝯſpicit. ORIG. Cogita
tiones ēt male in hoīb⁹ erāt: que ppea reuelate ſunt: vt occi
deret eas ille qui pro nob mortuus eſt. Qdiu. n. abſcōdite

erāt: ipoſſibile erat eas penit⁹ iterfici. Un̄ ⁊ nos ſi peccauerimus: debemus dicere. Inigtatē meā nō abſcōdi. Si.n. reuelauerimus peccata noſtra: nō ſolū deo: ſed his qui pñt mederi vulneribus nr̄is: delebūtur peccata nr̄a.

Ps̄.39.

Tex.11. ¶ Et erat anna prophetiſſa filia phanuel de tribu aſſer: hec pceſſerat in diebus multis: ⁊ vixerat cū viro ſuo annis ſeptē a virginitate ſua. Et hec vidua vſq ad annos octogintaquatuor: que nō diſcedebat de tēplo ieiuniis ⁊ obſecrationibus ſeruiens nocte ac die. Et hec ipa hora ſuperueniens ꝯfitebat dn̄o: ⁊ loquebat de illo oibus qui expectabant redēptionem iſrael.

A ¶ AMBRO. Prophetauerat ſymeon: pphauerat copulata ꝯiugio: pphauerat vgo: debuit ⁊ vidua pphare: ne qua pfeſſio decēt aut ſexus. Et ideo dr̄. Et erat anna pphetiſſa filia phanuel de tribu aſſer. THEO. Immorat euāgeliſta circa anne deſcriptionē: ⁊ prē ⁊ tribū enarrās: teſtes q̄ſi multos adducēs: q prē ⁊ tribū viderūt. GREG. niſenus. Uel q2 tūc tpis cū hac alie q̄dā eodē noīe nūcupabant. Ut igit ad eā manifeſta diſcretio fieret: prē eius cōmemorat: ⁊ gn̄is q̄litatē deſcribit. AMBRO. Antea xp̄o ⁊ ſtipēdiis viduitatis ⁊ morib⁹ talis inducit: vt digna fuiſſe credat que redēptorē oiū nūtiaret. Un̄ ſeq̄t. Hec pceſſerat in dieb⁹ multis: ⁊ vixerat cū viro ſuo annis ſepte a vginitate ſua: ⁊ h vidua vſq ad annos 84ᵒʳ. ORIG. Neq enī ſpūſſcūs fortuitu habitauit in ea. Bonū.n.eſt p̄ᵐ ſiqua pōt vginitatis grām poſſidē. Si aūt h nō potuerit: ſ3 euenerit ei vt pdat virū: vidua pſeueret. Qḋ qdem nō ſolū poſt mortē viri: ſ3 ēt cū ille viuit d3 hēre in aīa: vt ēt ſi nō euenerit: volūtas ipius ⁊ ppoſitū a dn̄o coronet: ⁊ dicat. Hoc voueo: h pmitto: ſi mihi humanū aligd qḋ nō opto ꝯtigerit: nihil aliud faciā q̄ incōtaminata ⁊ vidua pſeuerē. Juſte g ſcā mulier ſpm̄ pphetādi meruit accipe: q2 lōga caſtitate: lōgis ēt ieiuniis ad h culmē aſcēderat. Un̄ ſeq̄t. Que nō

Oīs ſexus ⁊ etas dn̄o pphetare rāt ⁊ ꝯfeſſus fuerat.

B

diſcedebat de tēplo ieiuniis ⁊ obſecratiōib⁹ ſeruiēs die ac

C nocte. GRECVS. In q̄ liquet q ceterarū virtutū inerat ei ꝯgeries. Et aſpice ꝯformē ſymeoni virtutib⁹. Sil.n.erat in tēplo: ſil etiā digni reputati ſunt pphica grā. Un̄ ſequit. Et hec ipa hora ſupueniēs ꝯfitebat dn̄o. GREG. niſenus. Hoc eſt regratiabat vidēdo mūdi ſalutē in iſrl: ⁊ ꝯfortabat de ieſu: qm̄ ipſe eēt redēptor: idēq ſaluator. Un̄ ſequit. Et loq̄bat de illo oib⁹ qui expectabāt redēpti. iſrl. Uer q2 anna pphetiſſa modicū aligd ⁊ nō nimis clarū de chriſto diſſeruit euāgeliū: nō ſeriatim induxit que ab ea ſunt dicta. Forſan aūt ob h aliqs ſymeonē pueniſſe fatebit: eo q iā qdē formā legis gerebat. nam ⁊ ipm nomē notat obediētiā: illa vgo grē: qḋ iterptatio noīs manifeſtat: iter quos chriſtus medius erat: idcirco illū qdē dimiſit cū lege moriētē:

D hāc xp̄o fouet vltra viuētē p grām. BEDA. Juxta itellectū ēt myſticū anna eccliā ſignat: que in pn̄ti ſpōſi ſui eſt morte q̄ſi viduata. Niis ēt annorū viduitatis ei⁹ tp̄s eccl'ie deſignat: quo in corpe ꝯſtituta pegrinat a dn̄o. Septies q dē duodeni. 84. faciūt: ⁊. 7. qdē ad huius ſcl'i curſum: qui dieb⁹. 7. voluit. 12. vo ad pfectionē doctrine aplice ptinēt. Ideoq ſiue vl'is eccl'ia ſeu q̄libet aīa fidelis que totū vite ſue tp̄s aplicis curat mācipare iſtitutis: 84ᵒʳ annis dn̄o ſeruire laudat. Tp̄s etiā ſeptē annorū q̄ cū viro ſuo māſerat ꝯgruit. nā pp dn̄ice pſulegiū maieſtatis q̄ in carne vitā ſuā docuit: l ſignū pfectōis ſimplex. 7. annorū eſt niis expiſſus. Arridet ēt eccl'ie myſteriis ⁊ anna ⁊ grā ei⁹ iterptabat: ⁊ filia eſt phanuelis: q facies dei oī ⁊ de tribu aſſer. i. bti deſcēdit.

Myſtice expōit anna vidua q̄ xp̄i ꝯfeſſa fuit mirabilia.

Tex.12. ¶ Et vt pfecerūt oia ſm legem dn̄i reuerſi ſunt in galileā in ciuitatem ſuā nazareth. Puer aūt creſcebat: ⁊ ꝯfortabat plenus ſapiētia: ⁊ gratia dei erat in illo. Et ibāt parētes eius per oēs annos in hieruſalē in die ſolēni paſche.

A ¶ BEDA. Pretermiſit h loco lucas: que a mattheo ſatis expoſita nouerat: dn̄m. vz. poſt hoc ne ab herode necādus inueniret: in egyptū a parētib⁹ eē delatū: defunctoq herode ſic demū in galileā reuerſū: naçareth ciuitatē ſuā inhabitare cepiſſe. Solēt.n. euāgeliſte ſinguli ſic omittere q̄dā: que vel ab aliis cōmemorata viderunt: vel ab aliis cōmemorāda in ſpiritu pūiderūt: vt ꝯtinuata ſue narrationis ſerie: q̄ſi nulla ptermiſiſſe videant: que tn̄ alterius euāgeliſte ꝯſiderata ſcriptura quo loco trāſita fuerint: diligens lector inueniat. Un̄ multis ptermiſſis Lucas dicit. Et vt pfecerūt oia ſm legē dn̄i: reuerſi ſunt in galileā ciuitatē ſuā naçareth. THEO. Erat qdē eorū ciuitas bethleē ſicut patria: naçareth xp̄o tanq̄ habitaculū. AVG. de cō. euāgel.

Euangeliſte quedā omittunt ab aliis vl' dicta vl' dicēda.

Forte aūt h mouet: q̄uo dicat mattheus ppea cum puero parētes eius iſſe in galileā: q2 metu archelai in iudeam ire noluerūt: cū ppea magis iſſe in galileā videant: q2 ciuitas eorū erat naçareth galilee: ſicut lucas hic nō tacet. Sic itelligēdum eſt: vbi angelus in ſomnis in egypto dixit ad Joſeph. Surge ⁊ accipe puerū ⁊ matrē eius ⁊ vade in terrā iſrael: ſic itellectū p eſſe a ioſeph: vt putaret iuſſum ſe eē pergere in iudeā. Ipſa.n. itelligi pmit⁹ potuit terra iſrl. Porro aūt poſtea qm̄ cōperit illic regnare filiū herodis archelaum: noluit obiicere ſe illi picu̅lo: cū poſſet terra iſrl etiā ſic itelligi: vt etiā galilea illi deputaret: q2 ⁊ ipam pplus iſrl incolebat. GRECVS. Uel aliter. Enumerat hic lucas tp̄s ante deſceſum in egyptū: neq.n. ante purgationē eum ioſeph deduxiſſet. Ante xp̄o q̄ in egyptū deſcēderēt: nō receperant per oracula vt naçareth pgerēt: imo q̄ſi libētius in pria ꝯuſantes illuc vltro pgebāt. Cū.n. ad nihil aliud aſcēſus in bethleem eueniſſet: niſi eā deſcriptiōis: expedito eo: cuius cā aſcēderāt: deſcēdūt in naçareth. THEO. Poterat autē ſm corpus ex ipſo vtero in mēſura mature etatis pdire: ſ3 videret h ſm phātaſiam: ppea paulatim creſcit. Un̄ ſeq̄t. Puer aūt creſce. ⁊ cōfortabat. BEDA. Notāda eſt diſtinctio verborū: q2 dn̄s ieſus chr̄s in eo q puer erat. i. habitū humane fragilitatis induerat: creſcē ⁊ ꝯfortari hēbat. ATHA. Ceterū ſi ſm q̄ſdā caro in diuinā nāz mutata eſt: q̄uo capiebat augmētū: Increato.n. augmētū attribuere nephariū eſt. CYRIL. Decēter xp̄o etatis incremēto ſapiētie ꝯiūxit augmētū cū dicit. Et ꝯfortabat. ſ. ſpiritu: nā iuxta mēſurā etatis corpee: nā diuina ſapiētiam ppriā reuelabat. THEO. Si.n. dum paruus etate erat oēz ſapiaz demōſtraſſet: videret pdigiū: ſ3 per pfectū etatis ſeipm oſtēdebat: vt totū ipleret orbē. Nō aūt q̄ſi ſuſcipiēs ſapiaz ſpiritu ꝯfortari dr̄. Qḋ.n. ab initio pfectiſſimū eſt: q̄uo pōt deide pfecti⁹ fieri: Un̄ ſeq̄t. Plenus ſapiētia: ⁊ grā dei erat in illo. BEDA. Sapiētia qdē: q2 in ipſo habitat oīs plenitudo diuinitatis corpalr: grā aūt: q2 homini ieſu chriſto magna grā donatū eſt: vt exquo hō fieri cepiſſet: pfect⁹ eēt ⁊ deus. Multo aūt magis in eo q verbū dei ⁊ de⁹ erat: nec ꝯfortari indigebat: nec hēbat augeri. Adhuc autē cum paruulus eēt hēbat grām dei: vt q̄uo in illo oia mirabilia fuerāt: ita ⁊ peritia mirabilis eſſet: vt dei ſapiētia cōpleret. Seq̄t. Et ibāt parētes ei⁹ per oēs annos in hieruſalē in die ſolēni paſche. CHRY. In hebreorū ſolēnitatib⁹ nō ſolū tēpus: ſed etiā locū obſuare lex iuſſerat: ⁊ ideo nec dn̄i parētes extra hieroſolymā celebrare paſcha volebāt. AVG. de cō. euā. Q̄uo aūt ibāt parētes eius per oēs annos pueritie chriſti in hierl'm: ſi Archelai timore illuc phibebant accedere: h mihi diſſoluere nō eſſet difficile: nec ſi

B

Mat.2.

C

D

Chr̄s ſm q etate creſcebat: ita ēt grām et ſapiētiam oſtēdebat.

E

F

Solēnitates hebreorū celebrandas ⁊ locos aleges ſtatuit.

aliqs

aliqs euāgeliſtaꝝ expꝛeſſiſſet q̄diu regnaret archelaus. Fieri.n.poterat vt per diem feſtū iter tāʒ ingētē turbā latēter aſcēderent moꝝ reuſuri: vbi tñ alijs dieb⁹ habitare metuerūt: vt nec ſolēnitate ꝑtermiſſa eēnt irreligioſi: nec cōtinua māſione ꝯſpicui. Cuʒ vo etiā de regno archelai oēs q̄ʒ fuerit diuturnū tacuerint: iſte quoqʒ intellect⁹ pʒ: q Lucas dicit per oēs annos eos aſcēdere ſolitos in hieruſaleʒ: tūc accipimus factū: cum iam nō timeret archelaus.

Tex. 13. ¶ Et cū fact⁹ eēt annoꝝ duodecim: aſcēdētib⁹ illis in hierl'ymā ſm ꝯſuetudinē diei feſti: ꝯſummatiſqʒ dieb⁹ cuʒ redirēt: remāſit puer ieſus in hierl'm: ⁊ nō cognouerūt parētes eius. Exiſtimātes aūt illū eſſe in comitatu: venerūt iter diei: ⁊ reqrebāt euʒ iter cognatos ⁊ notos. Et nō inueniētes: regreſſi ſunt in hierl'm reqrētes euʒ. Et factū eſt poſt triduūʒ inuenerūt illū in tēplo ſedētē in medio doctoꝝ audiētē illos: ⁊ iterrogā

Mat. 7. tē eos. Stupebāt aūt eos q eū audiebāt ſup pru

Mar. p. dētia ⁊ rñſis ei⁹. Et vidētes admirati ſunt. Et dixit mr̄ ei⁹ ad illū. Fili qd feciſti nob ſic? Ecce pr̄ tuus ⁊ ego dolētes q̄rebamus te. Et ait ad illos. Quid eſt q me q̄rebatis? Neſciebatis qa in his que pr̄is mei ſunt opʒ me eſſe? Et ipſi nō intellexerūt verbū qd locutus eſt ad eos.

A ¶ CYRIL. Quia dixerat euāgeliſta q [puer creſcebat et ꝯfortabat:] ꝓpriū ſmonē ꝯfificat: inducēs ieſum vna cum ſacra vgine in hierl'm aſcēdētē. Uñ dī. [Et cuʒ fact⁹ eēt ie. annoꝝ. xij. aſcē. illis hiero.] GRECVS. Nō.n. iudiciū ſapiētie trāſcēdit etatis mēſurā: ſʒ quo tpe penes nos diſcretionis ratio ꝑfici cōſueuit. xij. ſ. anno chr̄i ſapiētia demr̄ar. AMBRO. Uel a. xij. anno dñice ſumit̄ diſputatiōis exordiū. Hic.n. ꝑdicāde fidei euāgeliçātiū numerus debebatur. BASI. Poſſumus ⁊ h dicere: qʒ ſicut ſeptenario nūo ſic ⁊ duodenario qui multiplicatis iter ſe inuicē ſeptenarij ꝑtib⁹ ꝯſtat: vel rerū vel tēpoꝝ vniuerſitas ac ꝑfectio deſignet̄: atqʒ ideo quo oīa loca vel tpa doceat occupari: recte

B a. xij. nūo iubar chriſti ſumit exoꝛdiuʒ. BEDA. in ho. Q2 aūt dñs per oēs annos cuʒ parētib⁹ in paſcha hieroſolymā venit: humilitatis eſt humane indicium. Hoīs nāqʒ eſt ad offerēda deo ſacrificia ꝯcurrē: ⁊ euʒ oꝛonib⁹ ꝯciliare. Fecit g̃ dñs iter hoīes hō nat⁹: qd faciēdū hoīb⁹ per angelos ipe

Seq debem⁹ iter cōuerſatiōis chr̄i: ſi volumus ei⁹ diuinitatē intueri.

rauit deus. Uñ dī. [Scdm ꝯſuetudinē diei feſti.] Sequamur igit̄ iter humane ꝯuerſationis eius: ſi deitatis glīa delectamur intueri. GRECVS. Celebrato autē feſto alijs remeātibus: ieſus latēter remāſit. Uñ ſeqt̄. [Cōſummatiſqʒ dieb⁹ cuʒ redirēt: remāſit puer ieſus in hierl'm: ⁊ nō cognouerūt parētes eius.] Dicit aūt. [Cōſūmatis dieb⁹] qʒ ſeptē dieb⁹ durabat ſolēnitas. Ideo aūt latēter remanet: ne parētes ipedimēto eēnt diſputatiōi pagēde cuʒ legiſꝑitis: vel foꝛſitan h euitās ne videat̄ parētes ꝯtēnere: ſi mādātibus nō pareret. Latenter g̃ remanet: ne aut retrahat̄: aut ſit inobediēs. ORIG. Nō aūt miremur parētes vocatos: q̄ꝝ alter ob partū: alter ob obſequʒ pr̄is ⁊ mr̄is meruerūt vo

Nō xp̄s diligentibus parētibus potuit p oblinionē relinq.

cabula. BEDA. in hom. Sed quereret aliqs. Quō dei fili⁹ tāta parētum cura nutrit⁹ potuerit obliuiſcēdo relinq? Cui rñdēdū. Quia filijs iſrael moris fuit vt tpib⁹ feſtis vel hieroſolymā ꝯfluētes: vel ad ꝓpa redeūtes: ſeoꝛſum viri: ſeoꝛſum femine incederēt: iſanteſqʒ vel pueri cum q̄libet parēte indifferēter ire potuerint: ideoqʒ Mariā vel Ioſeph viciſſim putaſſe pueꝝ ieſum quē ſecū nō cernebāt: cum altero parēte reuerſum. Uñ ſeqt̄. [Exiſtimātes aūt illū eſſe in comitatu: vene. iter diei: ⁊ req. eum iter cognatos ⁊ notos.]

ORIG. Sicut aūt qñ inſidiabant̄ ei iudei: elapſus eſt de medio eoꝝ ⁊ nō apparuit: ſic ⁊ nūc puto remāſiſſe pueꝝ ieſum: ⁊ parētes eius vbi remāſerit ignoraſſe. Sequit̄ enim. [Et nō inue. regreſſi ſunt in hie. req. cuʒ.] GLO. Una q̄dē die reuerſi ſunt a hierl'm. ſcda q̄runt iter cognatos ⁊ notos: ⁊ non inueniētes: tertia die regreſſi ſunt in hierl'm: ⁊ ibi inuenerūt. Uñ ſeqt̄. [Et factū eſt poſt triduū inue. eum in tēplo.] ORIG. Non ſtatim vt querit̄ inuenit̄. Nō.n. iter cognatos ⁊ carnis ꝓpinq̄s inuenit̄ ieſus: neqʒ.n. poterat humana cognatio dei filiū ꝯtinere. Nō inuenit̄ iter notos: qa maioꝛ eſt moꝛtali notitia: in multoꝝ comitatu nō pōt inueniri: nec vbiqʒ inuenerūt: ſʒ in tēplo. Et tu g̃ quere ieſum in tēplo dei: quere in eccl'ia vbi chr̄i ſermonē atqʒ ſapiaʒ. i. filiū dei repies. AMBRO. Poſt triduū repit̄ in tēplo: vt eēt indicio qʒ poſt triduū triūphalis paſſionis in ſede celeſti ⁊ honoꝛe diuino fidei nr̄e ſe oñderet reſurgēs qui moꝛtuus credebat̄. GLO. Uel qʒ queſit⁹ aduēt⁹ chr̄i a pr̄iar

C

chis ante legē nō eſt inuēt⁹: queſit⁹ a ꝓphis ⁊ iuſtis ſub lege nō eſt inuētus: queſit⁹ a gētibus ſub grā inuenit̄. ORIG. Quia vo paruulus erat: inuenit̄ in medio ꝓceptoꝝ ſcificās ⁊ erudiēs eos. Uñ dī. [Sedētē in medio doctoꝝ audiētē illos ⁊ iterrogātē.] ⁊ h pietatis officio vt nos doceret quid pueris q̄uis ſapiētes ⁊ eruditi ſint ꝯueniret: vt audiāt po

D

tius magr̄os q̄ʒ docere deſiderēt: ⁊ ſe vana oſtētatione nō iactēt. Interrogabat aūt nō vt addiſceret: ſed vt iterrogās erudiret. Ex vno qppe doctrine fonte manat ⁊ iterrogare ⁊ rñdere ſapiēter. Uñ ſequit̄. [Stupebāt aūt oēs qui euʒ audie. ſu. pru. ⁊ rñſis ſuis.] BEDA. Ad oñdēdū.n. qʒ hō erat: hoīes magr̄os humil'r audiebat: ad ꝓbādū xo qʒ de⁹ erat: eiſdē loquētib⁹ ſublimiter reſpōdebat. GRECVS. Querit.n. rōnabil'r: audit prudenter: rñdetqʒ prudētius qd ſtuporē faciebat. Unde ſeqt̄. [Et vidētes admirati ſunt.] CHRY. ſup Ioānē. Nullū quippe miraculū egit dñs in pueritia: h tñ vnuʒ ꝓdit lucas: per qd mirabilis videbat̄. BEDA. Diuina ſiqdē lingua ſapiaʒ ꝓdebat: ſʒ ifirmitatē etas ꝑtēdebat humanā. Uñ iudei iter alta que audiūt: ⁊ iſi

E

ma que vidēt dubia admiratiōe turbant̄. Nos aūt neq̄q̄ miremur: ſi ſciētes ſm ꝓphetā q ſic paruulus nat⁹ eſt nobis: q ꝑmanet deus foꝛtis. GRECVS. Mirāda vo dei genitrix maternis affecta viſcerib⁹ q̄ſi cum lamētis ingſitionē doloꝛoſaʒ oñdit: ⁊ oīa ſic mater ⁊ fiducial'r ⁊ humil'r ⁊ affectuoſe exꝓmit. Uñ ſeqt̄. [Et dixit mater eius ad illū. Fili qd feciſti nob ſic: ecce pr̄ tuus ⁊ ego dolē. quereba. te.] ORIG. Nouerat vgo ſacrata hūc nō eſſe filium ioſeph: ⁊ tñ prēʒ vocat illi⁹ ſpōſuʒ ſuū: ꝓpter iudeoꝝ ſuſpitionē eſti

Md vgo mr̄nis affect. b⁹ oñdit doloroſaʒ inqſitiones: et ſicut mr̄ filio fiducialiter oñdit exꝓmit.

mātiū ipm vulgo foꝛe ꝯceptū. Dicet̄ aūt foꝛte ſimplici⁹ q euʒ honoꝛauit ſpūſſcūs pr̄is noīe: eo q pueꝝ ieſum educauit. artificioſius xo eo q genealogiā ioſeph ex dauid ꝓdu

F

xit: ne ſupflua cēſeret̄. Cur aūt dolētes euʒ querebāt: an ex eo q ꝑierit puer: an errauerit? Abſit. Nunqd.n. fieri poterat vt ꝑditū foꝛmidarēt iſantē: quē dñm eſſe cognouerāt? Sed quō tu ſi qñ ſcripturas legis queris in eis ſenſuʒ cum doloꝛe: nō q ſcripturas erraſſe arbitreris: ſed xitatē quaʒ itrinſecus hñt queris inuenire: ita illi q̄rebāt ieſum: ne foꝛte relinquēs eos reuerſus eſſet ad celos: cum illi placuiſſet iteꝝ deſcēſurus. Opʒ g̃ eum qui querit ieſum nō negligēter ⁊ diſſolute trāſire ſicut multi querūt ⁊ nō inueniūt: ſed cum laboꝛe ⁊ doloꝛe. GLO. Uel metuebāt ne qd herodes in iſantia eius patraſſe q̄ſierat: tūc iam in pueritia poſitum inuēta oppoꝛtunitate alij iterficerēt. GRECVS. Sʒ ipſe dñs rñdet ad oīa ⁊ coꝛrigēs q̄dāmodo dictū eius de eo qui putabat̄ pater: veꝝ patrē manifeſtat docēs non per iſima gradi: ſed in altuʒ extolli. Uñ ſeqt̄. [Et ait ad il

Qui q̄rit ieſū dʒ cū laboꝛe ⁊ ñ negligēter querere.

los. Quid est ꝙ me q̄rebatis:] BEDA. Et qḋ potius de-bebat ei cui est etern⁹ filius: mētis oculos attollē cogit. Un̄ seq̄t. [Nesciebatis qꝛ in his que pa. mei sunt opꝫ me esse:]

G AMBRO. Due sunt in chō gnōnes: vna est pīna: altera materna. pīna diuinior: materna vo que in nostruꝫ laborē vsq̧ descēdit. CYRIL. Hoc igit̄ dicit ostēdēs se mēsurā humanā trāscēdē: ⁊ innuēs ꝙ sacra vgo effecta sit ministra negocij cuꝫ pepit carnē. ipse vo nāliter ⁊ vere de⁹ erat: ⁊ fili⁹ pr̄is excelsi. Hinc aūt valētini seq̄ces audiētes ꝙ tēplū erat dei: pudeant dicere ꝙ creator ⁊ legis deus ⁊ tēpli non ipse pr̄ est chū. EPIPHA. Attēdat ⁊ hebion ꝙ post annos. xij. ⁊ nō post tricesimū annuꝫ chīs repit̄ stupēdus in s̄monib⁹ gr̄e: q̄obrēꝫ nō est dicere ꝙ postq̄ venit ad eū spūs in baptismo fact⁹ fuit chūs: s; ab ipsa pueritia ⁊ tēplū agnouit ⁊ prēꝫ.

H GRECVS. Hec est demōstratio pᵃ sapie ⁊ virtutis pueri iesu: que nāq̧ puerilia eius vocāt diabolice putamus eē ꝯsiderationis: nisi qs ea sola velit acceptare nequaq̄ his que tenemus oppugnātia: s; magis ꝯsona ꝓphe-

ps. 44. ticis dictis: qꝛ speciosus pre filijs hoīuꝫ: ⁊ matri obediēs: et morib⁹ facetus: ⁊ visu nō modicū venerandus ⁊ placidus: ad loquēdū facūdus: dulcis ⁊ ꝓuidus: ⁊ multū strenuitate cognit⁹ tanq̄ qui repler⁹ sapiētia fuerat: ⁊ sic in alijs sic cōuersatiōis humane atq̧ locutiōis q̄uis supra hoīeꝫ terminus ⁊ ratio: māsuetudo. n. sibi p̄cipuū. Sup hec aūt oia nihil ascēdit sup v̄ticeꝫ eius: nec humana man⁹ excepta materna. Hinc aūt possumus vtilitatē ꝯseq. Dū. n. mariā increpat dn̄s q̄rērē ipm̄ iter ꝓpinq̄s: omissionē vinculoꝝ sanguinis aptissime suggerit: oñdēs ꝙ nō ꝯtingit metā perfectionis attingē euꝫ: qui adhuc vagat̄ in his que corpi cōferūt: ⁊ ꝙ hō deficit a pfectiōe per affectū cognatoꝝ. Seq̄t. [Et ipsi nō itel. ver. qḋ locu. est ad il.] BEDA. Quia. s. de sua diuinitate ad eos loquebat̄. ORIG. Uel nesciebant vtrum dicēs [in his que pr̄is mei sunt] sign̄aret in tēplo: an aliqḋ altius ⁊ qḋ magis edificat. Unusq̧sq̧ eniꝫ nr̄m si bonus fuerit: potius sessio dei pr̄is est. Siqs aūt nostrū sessio dei patris est: habet in medio sui iesum.

Tex. 14. ¶ Et descēdit cum eis: ⁊ venit nazareth: ⁊ erat subdit⁹ illis. Et mater eius cōseruabat oia v̄ba hec ꝯferens in corde suo. Et iesus ꝓficiebat sapientia ⁊ etate ⁊ gr̄a apud deuꝫ ⁊ hoīes.

A ¶ GRECVS. Totā itermediā chū vitā que est iter ostensionē etatis ⁊ tp̄s baptismatis velut imuneꝫ alicui⁹ famosi ⁊ publici miraculi ⁊ doctrine euāgelista sub vno v̄bo colligit dicēs. [Et descē. cum eis: ⁊ venit nazareth.] ORIGE. Crebro iesus descēdit cuꝫ discipulis suis: nec semp v̄sat̄ in mōte: qꝛ nō valebāt qui varijs morbis laborabāt ascendē in mōtē. Idcirco ⁊ nūc descēdit ad illos qui deorsum erāt. Seq̄t. [Et erat subdit⁹ illis.] GRECVS. Qñq̧. n. v̄bo ꝓns leges istituēs: ipse sedario ope cōꝓbabat: sicut illud.

Joā. 10. Bonus pastor aiaꝫ suā ponit pro ouib⁹ suis. Ipe nāq̧ paulopost nr̄am salutē exgrēs aiam exposuit ꝓpriā. Aliqn̄ vo ꝓus viuēdi ꝓponit exēplar: ⁊ postea promebat v̄botenus sanctionē: sic hic. Hec tria pre ceteris ope monstrās: diligē deū: honorare parētes: deū vo ⁊ ipsis ꝑferre parētib⁹. Cuꝫ enim rep̄hēderet̄ a parētibus minoris cure cetera reputat q̄ que sunt dei: deniq̧ ipsis q̄ꝫ parētibus obediētiaꝫ p̄stat. BEDA. Quid. n. magister v̄tutis nisi offm̄ pietatis impleret: Quid inter nos aliud q̄ qḋ agi a nobis vellet: ageret: ORIG. Discamus ḡ ⁊ nos filij parētib⁹ nr̄is esse subtiꝫ: ꝙ si pr̄es nō fuerint: subyciamur his qui patrū hn̄t etatē. Iesus filius dei subycit̄ ioseph ⁊ marie: ego vo subyciar ep̄o qui mihi ꝯstitut⁹ est pr̄: puto ꝙ itelligebat ioseph: qꝛ maior se erat iesus: ⁊ trepidus moderabat̄ impiuꝫ. Uideat ergo vnusq̧sq̧ ꝙ sepe qui subiect⁹ est maior sit. Qḋ si intellexerit: nō eleuabit̄ sugbia qui est sublimior dignitate: sciēs sibi meliorē esse subm. GREG. nisenus. Ampli⁹ q̄m ipubertibus adhuc est ipfecta discretio: egetq̧ per puectos ad statū ꝓuehi pfectionē: ideo cum ptigisset. xij. annum: paret parētib⁹: vt oñdat ꝙ qcq̄d per ꝓmotionē pficit̄: anteq̄ ad finē pueniat: obediētiā tanq̄ ꝓducēteꝫ ad bonū vtil̄r amplexat̄. BASI. in lᵒ religionuꝫ. Ab ipsa aūt p̄meua etate parētib⁹ obediēs quēlibet laborē corpeum humil̄r ⁊ reuerēter sustinuit. Cuꝫ enim hoīes eēnt honesti ⁊ iusti: egeni tn̄ nec̄ioꝝ penuriā patiētes: teste ꝑsepi partus venerādi ministro. Manifestū est ꝙ sudores corpeos ꝯtinuo frequentabāt necia vite sibi querētes: iesus aūt obediēs illis vt scriptura testat̄ etiā in sustinēdo labores: subiectionē plenariā sustinebat. AMBRO. Et miraris si pr̄i defert qui s̄bdit̄ matri: nō vtiq̧ ifirmitatis: sed pietatis est ista s̄biectio. Attollat l; caput hereticus vt alienis auxilijs asserat qui mittit̄ indigere: nunqd ⁊ humano egebat auxilio: vt materno seruiret impio: Deferebat ancille: deferebat simulato pr̄i: ⁊ miraris si deo detulit: an homini deferre pietatis est: deferre deo ifirmitatis: BEDA. Uirgo aūt siue que itellexit siue que nōdū itelligere potuit oia sua pariter in corde q̄si rumināda ⁊ diligētius scrutanda recōdebat. Un̄ seq̄t. [Et mater eius ꝯseruabat oia v̄ba hec cōferēs in cor. suo.]

C GRECVS. Cōsidera prudētissimā mulierē mariā vere sapiētie matreꝫ qual̄r scholaris sit pueri. Non. n. vt puero: neq̧ vt viro: s; vt deo vacabat: vlteri⁹ ⁊ illi⁹ voces diuinas ⁊ opa reputabat: idcirco nil ex dictis aut actis ab eo incassum illi patebat: sed sic ipm̄ v̄buꝫ p̄us in viscerib⁹: ita nūc eiusdeꝫ modos ⁊ dicta ꝯcipiebat: ⁊ in corde suo q̄dāmodo fouebat. Et h̄ qdē iam secū in p̄nti ꝯtēplabat̄. h̄ aūt expe- A ctabat in futurū clarius reuelādū. ⁊ hac qdeꝫ tanq̄ regula ⁊ lege ⁊ per totā vitā vtebat̄. Un̄ seq̄t. [Et iesus ꝓficiebat etate ⁊ sapiētia ⁊ gr̄a apud deuꝫ ⁊ hoīes.] THEO. Sed inqunt. Quō pōt eq̄lis pr̄i esse in subā: qui q̄si impfect⁹ crescere dr̄: Nō aūt in eo ꝙ est verbū dr̄ incremētū suscipe: s; in eo ꝙ fact⁹ est hō. Si. n. vere ꝓfecit: postq̄ factū est caro qui ante impfect⁹ extiterat: qd ḡ gr̄as agimus ei velut incarnato pro nobis: Qual̄r aūt si ipse est vera sapiētia: in sapiētia pōt augeri: vel qual̄r qui ceteris largit̄ gr̄am: ipse in gr̄a ꝓmouet̄: Ampli⁹ si nemo scādalizat̄ cuꝫ audit ꝙ v̄bū seipm̄ humiliauerit: ifirma q̄dā de deo v̄bo sentiēs: sed potius mirat̄ miaꝫ eius: quō nō est supuacaneuꝫ scādalizari audiēdo ꝙ pficit: Nā sic pro nob humiliat⁹ est: sic pro nob pfecit: vt nos in eo ꝓficiamus qui lapsi fuimus per pctm̄. Nā qcq̄d spectat ad nos ipse vere pro nobis chūs suscepit: vt cūcta reformet in meli⁹. CYRIL. Et attēde ꝙ nō dixit pficere v̄bū sed iesuꝫ: ne simplex v̄bū ꝓficere itelligas: sed v̄bū caro factū. THEO. Et sic v̄bū in carne passum fatemur: q̄uis sola caro fuit passa: qꝛ caro v̄bi erat que patiebat̄: ita pficere dr̄ ex eo ꝙ humanitas pficiebat in ipso.

D GREG. nazāzenus. Dr̄ aūt s̄m humanitateꝫ pficē: nō ꝙ ipsa susciperet augmētū que ab initio fuit pfecta: s; ex eo ꝙ paulatim manifestabatur. THEO. Nālis. n. lex respuit hoīneꝫ sensu maiore vti q̄ etas corpis patiat̄. Erat itaq̧ v̄bū factū hō pfectū cū sit v̄tus ⁊ sapiētia pr̄is. Uerū qꝛ dādū erat aliqd nr̄e nāe morib⁹: ne aliqḋ extraneum a vidētib⁹ reputet̄ tanq̄ hō paulatim crescēte corpore manifestabat seipm̄: ⁊ q̄tidie sapiētior ab audiētib⁹ ⁊ vidētibus cēsebat̄.

E GRECVS. Proficiebat ḡ s̄m etatē qdē corpe in virileꝫ statū ꝓmoto. Sapiētia aūt per eos qui ab eo diuina docebant̄. Gra vo qua cuꝫ gaudio ꝓmouemur: credētes in fine obtinē que ab ipso ꝓmissa sunt. Uel h̄ qdē apud deū ex eo ꝙ assumpta carne diuinus opus pegit: apud hoīes vo per cōuersationē eoꝝ a cultu idoloꝝ ad sūme trinitatis notitiaꝫ. THEO. Dicit eniꝫ. [Apud deū ⁊ hoīes jqꝛ p̄us decet placere deo

Totam vitā christi a 12. vsq; ad 30. annuꝫ euāgelista sub vno v̄bo collit.

Christus sed sapiētiaꝫ oñdebat: sic etate crescebat.

Exemplo chri ḡ parētib⁹ volunt eē subiect⁹ discamus ⁊ nos maioribus obedire.

Pti⁹ de⸗ ce placeē deo ⁊ po⸗ ſtea hoīb⁹ cere deo ⁊ poſt hoīb⁹. GREG.niſenus.Dīnter etiā pficit verbū in his qui ipm ſuſcipiūt. Scōm.n.mēſurā illi⁹ appa ret:aut īfans:aut adultus:aut pfect⁹. Cap. III.

Tex.1. Anno aūt qntodecimo imperij tyberij ceſaris: pcurāte pontio pilato iudeā: tetrarcha autē galilee herode: philippo autē fratre eius tetrarcha ituree: ⁊ traconitidis regionis: ⁊ lyſania abiline tetrarcha: ſub principibus ſacerdotū anna ⁊ caypha: factum eſt verbū domini ſuper ioānem zacharie filium in deſerto.

A ℂ GREG.in ho. Redēptoris pcurſor quo tpe ꝟbū pdicationis accepit: memorato Romane reipu. pncipe ⁊ iudee regib⁹ deſignaē cū dī.[Anno aūt qntodecimo impij tyberij ceſaris:] qa.n.illū pdicare veniebat: qui ex iudea q̄ſdā: ⁊ multos ex gētib⁹ redēpturus erat: per regē gētiū ⁊ principes iudeoꝝ pdicationis eius tpa deſignanē. Quia aūt gētilitas colligēda erat: in romana repub. vnus pfuiſſe deſcribiē cum dī.[Impij tyberij ceſaris.] GRECVS. Mortuo.n.auguſto monarcha a quo romani pncipes nomē auguſti adepti ſunt: tyberius poſt illū ad iura monarchie ſuccedēs.xv. annū ſuſcepti pncipat⁹ agebat. ORIG. Et in pphetico qdē ſermone ſolis iudeis pdicato: ſolū iudeoꝝ re⸗

Iſa.p. gnū deſcribiē. Viſio inqt Iſaie in diebus Ozie Ioathan ⁊ achaz regū iuda. At in euāgelio qd erat pdicandū vniuerſo mūdo dñiū deſcribiē tyberij ceſaris: qui totius orbis dñs videbaē. Veꝝ ſi ſolū hi qui ſunt de gētib⁹ eēnt ſaluādi: ſatis erat ſoli⁹ tyberij facere mētionē. Sꝫ qꝛ oportebat ⁊ iudeos credē: ob h̄ etiā iudeoꝝ regna deſcribunē: ſeu tetrarchie cū ſubdiē.[Procurāte pōtio pilato iudeā: tetrarcha aūt galilee herode: philippo aūt frē eius tetrarcha ituree ⁊

B traconitidis regio. ⁊ lyſania abiline tetrarcha.] GREG. in ho. Quia.n.iudea erat pro culpa pfidie diſpgenda: in iudee regno per partē ⁊ ptes plurimi pncipabanē: ſm illud.

Luē.11. Omne regnū in ſeipm diuiſū deſolabiē. BEDA. Pilatus qdē.xij. anno tyberij ceſaris in iudeā miſſus pcurationē gētis ſuſcepit: atqꝫ ibi per.x. ꝯtinuos annos vſqꝫ ad ipm pene finē tyberij pdurauit. Herodes aūt ⁊ philippus ⁊ lyſanias filij ſunt herodis illi⁹: ſub quo dñs nat⁹ eſt: iter quos ⁊ ipſe herodes archelaus frater eoꝝ decē annis regnauit: qui a iudeis apud Auguſtū criminat⁹ apud Viēnā exilio perijt. Regnū aūt iudee quo minus validū fieret idē auguſtus per tetrarchias diuidē curauit. GREG.in ho. Et

C Quia xp̄s rex eſt ⁊ ſacerdos tēpus q̄ pdicare cepit p reges et ſacerdotes deſcribiē. qꝛ ioānes illū pdicauit: qui ſiē rex ⁊ ſacerdos exiſteret: Lucas euāgeliſta pdicatōis eius tpa nō ſolū per regnū: ſꝫ etiā per ſacerdotiū deſignauit. Vñ ſbdiē.[Sub pn. ſacer. anna ⁊ caypha.] BEDA. Ambo qdē incipiēte pdicatione ioānis.ſ. annas ⁊ cayphas pncipes fuere ſacerdotū: ſed annas illū annū: cayphas ꝟo eum quo crucē dñs aſcēdit adminiſtrabat trib⁹ alijs in medio pōtificatū pfunctis: veꝝ hi maxime qui ad dñi paſſionē ptinēt: ab euāgeliſta cōmemorātur. Legalib⁹ nāqꝫ tūc pceptis vi ⁊ ambitiōe ceſſantib⁹ nulli pōtificat⁹ honoꝛ vite vel gñis merito reddebaē: ſꝫ romana ptāte ſūma ſacerdotij preſtabaē. Ioſephus.n. refert ꝙ valerius gracchus anna a ſacerdotio deturbato iſmaelem pōtificē deſignauit filiū baphi: ſed etiā hūc nō multo poſt abijciēs: eleazaꝝ ananie pōtificis filiū ſbrogauit: poſt annū ꝟo ⁊ hūc arcet officio ⁊ ſimoni cuidā caiphe filio pōtificat⁹ tradidit miniſteriū: quo nō ampli⁹ ipſe q̄ꝫ vni⁹ anni ſpatio pfunct⁹ ioſephum: cui ⁊ cayphas nomē fuit: ita accepit ſucceſſorē ꝙ h̄ omne tp̄s quo dñs nr̄ docuiſſe deſcribitur: itra q̄driēnij ſpatia coartaē. AMBRO. Cōgregaturus aūt ecclīā dei fili⁹ ante opaē in ſeruulo. Et ideo hīc dī. [Factū eſt ꝟbū dñi ſup ioānē zacharie filiū:] vt ecclīa nō ab hoīe cepit ſꝫ a ꝟbo. Bñ aūt lucas cōpendio vſus eſt: vt ioānē declararet pphā dī.[Factū eſt ſup eum ꝟbū dei:] alia nō adderet. Nullus enim eget iudicio ſui qui ꝟbo dei abūdat: vnū itaqꝫ dicēs oīa declarauit. At ꝟo mattheus et marcus ⁊ veſtitu ⁊ cinctu ⁊ cibo pphā declare voluerūt.

D Verbū eſt h̄ loco mādatum d.: qꝛ ioānes a deo miſſus fuit. CHRY. Verbū aūt dei hic mādatū eē dī: qꝛ nō a ſe venit zacharie fili⁹ ſꝫ deo ipm mouēte. THEO. Per totū aūt tp̄s pteritū vſqꝫ ad ſui oſtēſionē occult⁹ fuit in deſerto. Et hoc eſt qd ſbdiē.[In deſerto:] vt nulla ſuſpitio inaſcaē hoīb⁹ vt gr̄a affinitatis ad chr̄m vel ꝯuſationis a teneris annis: talia de ipo teſtaretur. Vñ ipſe teſtificās dicebat. Ego

Ioā.p. neſciebā illū. GREG.niſenus. Siē etiā qui in ſpū ⁊ ꝟtute helye hāc vita ingreſſus eſt: amot⁹ a ꝯuſatione humana inuiſibiliū ſpeculationi vacās: ne hꝰ fallacijs que per ſenſus īgerunē aſſuet⁹: quādā ꝯfuſionē ac errorē incurreret erga viri boni diſcretionē. Et ideo ad tātū diuinoꝝ grāꝝ eleuatus eſt apicē: vt plus q̄ pphis ſibi grā īfunderetē: qꝛ mūdū ⁊ expers cuiuſlibet nālis paſſionis deſideriū ſuum a pncipio vſqꝫ ad finē diuinis aſpectibus obtulit. AMBRO.

Gal.4. Deſertū etiā eſt ipſa ecclīa: qꝛ plures filij deſerte magis q̄ eius que habet virum.[Factū eſt ergo verbū dñi] vt que erat ante deſerta: fructū nobis terra gnaret.

Tex.2. Mat.3. Mar.p. Ioā.3. Iſa.40. ℂ Et venit in oēm regionē iordanis pdicās baptiſmum penitētie in remiſſionē peccatoꝝ: ſicut ſcriptū eſt in libro ſermonū Iſaie pphete. Vox clamātis in deſerto: parate viam dñi: rectas facite ſemitas eius. Omnis vallis implebitur: ⁊ omnis mons ⁊ collis humiliabiē. Et erūt praua in directa ⁊ aſpera in vias planas: ⁊ videbit omnis caro ſalutare dei.

A ℂ AMBRO. Factū ꝟbū vox ſecuta eſt. Verbū eniꝫ pius intus opaē: ſeqē noſ officiū. Vñ dī.[Et ve. in oēꝫ regionē iordanis.] ORIG. Iordanis idē eſt qd deſcēdens. Deſcēdit eni dei fili⁹ aqua ſalubris. Que aūt loca decebat pambulare baptiſtā: niſi iordani circūadiacētia: Vt ſiquē penitē cōtingeret: primus occurreret fluēti humilitas ad recipiēdū pnie baptiſmū. Subdiē eiꝫ.[Predicās bap. peni. in remiſ. petōꝝ.] GREG.in hom. Cūctis legētib⁹ liquet: qꝛ ioānes baptiſmū pnie nō ſolū pdicauit: verūetiā qbuſdā dedit: tñ baptiſmū ſuum in remiſſionē peccatoꝝ dare non potuit.

B CHRY.ſup ioā. Cū.n. nōdū oblata eēt hoſtia nec deſcendiſſet ſpūs: qualē erat fienda remiſſio: Quid eſt ḡ ꝙ lucas dicit.[In remiſſionē petōꝝ:] Erāt ſiqdē iudei ignari: nec culpas pp̄as ppēdebāt. Qm̄ igiē hic erat cā maloꝝ vt petā agnoſcerēt ad redēptorē q̄rēdū: venit ioānes hortās illos pniā agere: vt per pniā effecti meliores atqꝫ ꝯtriti ad recipiēdā veniā ſatagāt. Apte ḡ cū dixiſſet: q[venit pdicās baptiſmū pnie in remiſſionē petōꝝ.] q.d. Idcirco ſuadebat illis penitē: vt ſubſeqntē veniā facili⁹ īpetrarēt: credētes in chr̄m. Nam niſi pnia ducerenē: nequaq̄ꝫ expoſcerēt grām. Vñ baptiſma illud nullā aliā hꝫ cām: niſi ꝙ pparatoriū erat ad fidē chr̄i. GREG.in ho. Vel ioānes dī[pdi-

Baptiſmus ioānis erat pparatoriū ad fidem chriſti. cās baptiſmū pnie in remiſſionē petōꝝ:] qm̄ baptiſmū qd peccata ſolueret: qꝛ dare nō poterat pdicabat. Vt ſic incarnatū ꝟbū pñis pcurrebat ꝟbo pdicatiōis: ita baptiſmū penitētie quo petā ſoluunē: pcurreret ſuo baptiſmate: q̄ peccata ſolui nō pñt. AMBRO. Et ideo pleriqꝫ ſcō Ioāni

C Differentia baptiſmi moyſi Ioānis et chriſti ſanguinis ⁊ lachrimarum. typū legis īponūt: eo ꝙ lex petm̄ denūtiare potuit: donare nō potuit. GREG.naçāçenus. Et vt aliq̄tenus de baptiſmatum dñia diſſeramus: baptiçauit moyſes: ſꝫ in aqua nube ⁊ mari. h̄ aūt figuralē agebaē. Baptiçauit q̄ꝫ ioānes nō vtiqꝫ ritu iudeoꝝ. Nō.n. ſolū in aqua: ſed etiā in remiſ-

ſionez petõꝝ:nõ tñ oĩno ſpiritalr. Nec̃z.n.addit in ſpiritu. Baptiçat ieſus:ſ3 in ſpiritu:ꝛ hic eſt pfectio. Eſt q̃3 4ᵐ bapti ſma:qð fit per martyriuꝫ ꝛ ſanguinẽ:quo etiã ipſe chꝛs eſt baptiçat⁹:qð ceteris eſt venerabili⁹nimis eatenus quatenus iteratis ꝯtagys nõ fedat̃. Eſt etiã 5ᵐ ex lachꝛymis:laborioſius tñ:iuxta qð qdẽ ſingulis noctib⁹ ſuũ rigat cubile

Pš.6. ꝛ ſtratuꝫ in lachꝛymis. Sequit̃.⌊Sicut ſcriptũ eſt in libro

D Iſaie pphe. Vox clamãtis in deſerto.⌋ AMBRO. Bñ vox dĩ ioãnes ꝟbi pnũtius:qꝛ vox pcedit iferioꝛ:ꝟbũ ſequitur qð pcellit. GREG. Qui etiã in deſto clamat:qꝛ derelicte ac deſtitute iudee ſolatiũ redẽptionis annũtiat. Quid aũt clamaret apit̃:cum dĩ.⌊Parate viaꝫ dñi:rectas facite ſemitas eius.⌋ Ois.n.qui fideꝫ rectã ꝛ bona opa pdicat:qd aliud q̃ venienti dño ad corda audiẽtiuꝫ viam parat:vt rectas deo ſemitas faciat:duꝫ mũdas in aĩo cogitatiões per ſmoneꝫ bone pdicationis formatꝰ ORIG. Uel in corde nr̃o via pparãda eſt dño. Magnũ.n.eſt coꝛ hoĩs ꝛ ſpatioſum:ſi tñ fuerit mũduꝫ:nec̃z in corpis quãtitate:ſ3 in v̓tute ſenſuũ magnitudinẽ eius itellige:que tãtã ſciam capiat veritatis. Prepara ḡ in tuo corde viã dño per ꝯuſatioñe bonã:ꝛ egregys vel pfectis opib⁹ dirige ſemitaꝫ vite:vt in te

E ſmo dei abſq̃ offenſa pambulet. BASI. Et qꝛ ſemita eſt via quã pcedẽtes calcauerãt:ꝛ quã poꝛes hoĩes coꝛrupunt: eã iterato dirigere iubet ſmo illis qui a pcedẽtiũ çelo recedũt. CHRY. Clamare aũt.⌊Parate viaꝫ dñi.⌋nõ regis erat:ſed pcurſoꝛis officiũ. Et ideo cum vocauerat vocẽ:qꝛ ꝟbi erat pcurſoꝛ. CYRIL. Sꝫ q̃ſi qs rñderet ꝛ diceret. Qualr̃ viaꝫ pparabimus dño:vel qualr̃ ei⁹ ſemitas rectas faciemus:cum plura ſint ipedimẽta honeſtã vitã volẽtib⁹ ducẽꝰ Ad h̓ ppheticus ſmo rñdet. Sũt.n. vie q̃dã ꝛ ſemite nequaq̃ ad eũduꝫ habiles:adeo vt alicubi ad tumulos ꝛ iuga tollant̃:alicubi decliues ſint.ꝛ ad h̓ remouẽduꝫ dicit.⌊Ois vallis iple.ꝛ oĩs mons ꝛ collis humiliabit̃.⌋Que dã viaꝝ inequalr̃ diſpoſite ſunt:ꝛ dum nũc ſurſum erigũt: nũc vergũt deoꝛſuꝫ: valde ſunt ad eũdũ difficiles:ꝛ quãtũ ad h̓ ſubdit.⌊Et erũt praua in directa:ꝛ aſpa in vias pla.⌋ Hoc aũt itelligit̃ actũ eſſe:per nr̃i ſaluatoꝛis potẽtiã. Quõdã.n.euãgelice ꝯuſationis ꝛ vite iter erat ad eũdũ difficile: ex eo q̃ ꝛ mẽtes ſingulorꝫ mũdane voluptates oppſſerãt.

Ro.8. Ut aũt de⁹ fact⁹ hõ petm̃ dãnauit in carne explanata ſunt oĩa:ꝛ reddita ſunt ad eũdũ facilia:ꝛ nec collis nec vallis p

F ficere volẽtib⁹ obuiat. ORIG. Qñ.n.venit ieſus ꝛ ſpũm ſuũ miſit:oĩs vallis repleta eſt opib⁹bonis ꝛ fructib⁹ ſpũſſancti. Quos ſi habueris nõ ſolũ vallis eẽ deſiſtis:ſed etiaꝫ mons dei eẽ incipies. GREG. niſenus. Uel quietã in v̓tutib⁹ ꝯuerſationẽ ſignat per ꝯualles:ſm illud pſal. Ualles

Pš.64 abũdabũt frumẽto. CHRY. Elatos autem ſupbos noĩe

Montes ſignt ſupbos ꝛ colles deſpatos. mõtis denũtiat:q̃s chꝛs humiliauit. Colles auteꝫ deſpatos appellat:nõ ſolũ ob ſupbiã mẽtis ſuc:ſ3 pp deſpatiõis ſterilitatẽ. Collis.n.nullos fruct⁹ pducit. ORIG. Uel itelligas qñ mõtes ꝛ colles qui ſunt adũſarie ptãtes:per aduẽtuꝫ chꝛi pſtrati ſunt. BASI. Sic aũt colles reſpectu mõtiũ magnitudine differũt in alys ſunt idẽ:ſic ꝛ adũſe poteſtates ppoſito qdẽ ꝯformes ſunt:imanitate tñ offenſionuꝫ ſecernunt̃. GREG. in ho. Uel vallis ipleta creſcit:mons aũt ꝛ collis humiliatus decreſcit:qꝛ in fide chꝛi ꝛ gẽtilitas plenitudinẽ gr̃e accepit:ꝛ iudea per erroꝛẽ pfidie h̓ vñ tumebat pdidit. Humiles enim donũ accipiũt qð a ſe corda

G ſupbiẽtiũ repellũt. CHRY. Uel p h̓ declarat legis difficultatẽ in fidei facilitatẽ ꝯuſam:ac ſi dicat:nõ vlterius ſudores ꝛ doloꝛes iminẽt:ſed gratia ꝛ remiſſio petõꝝ facilẽ viaꝫ parũt ad ſalutẽ. GREG. niſenus. Uel iubet valles ipleri:deyci ꝟo colles ꝛ mõtes:volẽs oñdere q̃ nec ob defectũ v̓tutis oꝛdo ſit concauus:nec diſcrepet ob exceſſum. GREG. in ho. Praua aũt directa fiũt:cum maloꝝ corda per iniuſtitiã detoꝛta ad iuſtitie regulã dirigunt̃. Aſpa aũt in vias planas imutant̃:cũ imites atq̃ iracũde mẽtes per ifuſionem ſupne gratie ad lenitatẽ mãſuetudinis redeunt.

Euangelij v̓tus vſq̃ ad fines mũdi diffundet̃. CHRY. Deide hoꝝ ſubycit cãm dicẽs.⌊Et vide. oĩs caro ſalu. dei.⌋oñdẽs qñ vſq̃ ad fines mũdi diffundet̃ euãgely v̓tus:atq̃ cognitio ex moꝛe ferino ꝛ obſtinata volũtate: ad mãſuetudinẽ ꝛ lenitatẽ humanũ genus ꝯuẽtes. Non aũt ſolũ iudei ꝛ pſeliti:imo tota humana nã ſalutare dei videbit. CHRY. Id eſt pr̃is qui filiũ miſit vt nr̃m ſaluatoꝛẽ. Caro aũt ad pñs accipit̃ pro toto hoĩe. GREG. in hom. Uel aliter. Ois caro.i.oĩs hõ ſalutare dei.vꝫ.chꝛm in hac vita videre nõ potuit. pph̓a ḡ oculum ad extremũ iudicij diẽ tẽdit:qñ hũc oẽs ꝛ electi ꝛ reprobi pariter videbũt.

A

Tex.3. ❡ Dicebat ergo ad turbas que exibant vt baptiſarent̃ ab ipſo. Genimina viperarũ:quis oſtẽ

Mat.3. det vobis fugere a vẽtura ira:ꝰ Facite ergo fructus dignos penitẽtie: ꝛ ne cepetis dicere:p̃reꝫ habemus habꝛaam. Dico enim vobis: qꝛ potens eſt deus de lapidibus iſtis ſuſcitare filios habꝛae. Jam enim ſecuris ad radicem arboꝛis

Mat.3. ꝛ.7. poſita eſt. Ois ergo arboꝛ nõ faciens fructũ bonum excidet̃ ꝛ in ignem mittetur.

A ❡ CHRY. Manẽs aliqs in priſtino ſtatu ꝛ moꝛes ſuos ꝛ ꝯſuetudinẽ nõ relinquẽs:nequaq̃ rite ad baptiſmũ venit. Siqs ḡ velit baptiçari:egrediat̃. Uñ ſignãter dĩ.⌊Et dicebat ad turbas que exibãt vt bapti. ab ipſo.⌋Egrediẽtibus itaq̃ ad lauacrũ turbis loqt̃ que ſequunt̃. Si.n.iaꝫ egreſſi eẽnt:nequaq̃ ad eos diceret⌊genimina vipaꝝ.⌋CHRY. Ille itaq̃ cultoꝛ deſerti vidẽs oẽs incolas paleſtine circũſtãtes ipm ꝛ admirãtes:nõ flectebat̃ pro tãta reuerẽtia:ſ3 iſurgẽs in ipſos arguebat eos. Sacra aũt ſcriptura ſm ſtimulãtes paſſiones plerũq̃ ferarũ noĩa imponit hoĩb⁹. Interdũ canes eos noĩans cã pcacitatis:eq̃s ob luxuꝫ:aſinos pter demẽtiã:ꝛ leones ꝛ pardos cã rapacitatis ꝛ petulãtie:aſpides cã doli:ſerpẽtes ꝛ vipas cã veneni ꝛ calliditat̃. Uñ ꝛ nũc ioãnes iudeos audacter⌊genimina viparuꝫ⌋vocat. BASI. Opꝫ aũt ſcire q̃ hec noĩa nat⁹ ꝛ filius de aĩalib⁹ dicunt̃. genimen ꝟo põt dici fet⁹ anteq̃ efficit̃:fruct⁹ etiã palmaꝝ genimina dñr:raro aũt in aĩalib⁹ accipiunt̃ ꝛ ſemp in malo. ORIG. Ferũt aũt vipam marem cocũdo necare:cuius ſemẽ excreſcẽs pimit mr̃eꝫ:ꝛ ſic pdit in luceꝫ ſciſſo parẽtis vtero in vindictã q̃dãmodo parẽtis genitoꝛis:itaq̃ parricida eſt ples vipea. Tales erãt iudei qui patres ſpirituales eoꝝ atq̃ doctoꝛes occidebãt. Quid auteꝫ ſi inuenit eos peccãtes ſ3 incipiẽtes ꝯuti:nõ debebat eis ꝯuitiari ſed pmulcere:ꝰ Dõm q̃ nõ adhibebat mentẽ his que fiebãt exterius. Mẽtis.n.eoꝝ archana coğuerat dño reuelãte. Nimis.n.ſe iactabãt in pgenitoꝛib⁹. Hãc ergo radicẽ ſcindẽs noĩat illos genimina vipaꝝ:nõ qdẽ vipans p̃iarchas:aut eos vipas noĩans. GREG. Sed qꝛ per h̓ q̃ bonis inuidẽt eoſq̃ pſequunt̃:patruꝫ ſuoꝝ carnaliũ vias ſequentes:q̃ſi venenati filij dei veneficis parẽtib⁹ nati ſunt. Quia ꝟo ſupradicta ſnia itẽdit q̃ extremo chꝛs examine ab omni carne videbit̃:recte ſubdit̃.⌊Quis oſtẽ. vobis fugere a vẽtura ira:ꝰ⌋ Uẽtura ira eſt aĩaduerſio vltionis extreme. AMBRO. Oſtẽdit̃ aũt hic dei miſeratione ifuſa prudẽtia:vt gerant ſuoꝝ penitẽtiã delictoꝝ:futuri terroꝛẽ iudicij puida deuotiõe metuẽtes:aut foꝛtaſſe iuxta qð ſcriptuꝫ eſt. Eſtote prudẽtes ſicut ſerpẽtes:oñdunt̃ hic prudẽtiã nãleꝫ qui pfutura videant ꝛ ſpõte depoſcãt:ſed adhuc noxia nõ relinquãt. GREG. in hom. Quia ꝟo tũc fugere ab ira petõꝝ nõ valet:qui nũc ad lamẽta pnie nõ recurrit. Subdit̃.

B Genimina qd ſint:et q̃ raro in aĩalib⁹ accipiũtur ꝛ ſp in malo.

C Judei viparas imitãtes patruꝫ ſuoꝝ ſequẽtes genimina viperaꝝ dñr.

Mat.10.

Subdit. [Facite ḡ fruct⁹ dignos pnie.] CHRY. Nō.n. ſatis eſt penitentib⁹ peccata dimitti: ſz opus eſt eius fruct⁹ ferre ſm illud. Declina a malo: ⁊ fac bonū: ſicut nō ſufficit ad ſanationē ſagittā euellere: ſed opꝫ vlceri medicamētū apponere. Nō aūt dicit fructū ſed fruct⁹: copiā deſignans. GREG. in bom. Nec ſolū fruct⁹ pnie: ſed dignos pnie admonet eē faciēdos. Quiſqꝫ.n. illicita nulla cōmiſit: huic cōcediꝰ vt licitis vtaꝰ: ac ſiqs in culpā lapſus eſt: tāto a ſe licita dꝫ abſcindere: quāto meminit ſe ꝑpetraſſe illicita. Neqꝫ enī par fruct⁹ eē boni opis dꝫ eius qui min⁹ ⁊ qui ampli⁹ deliqꝫ: aut eius qui in nullis: ⁊ eius qui in q̄buſdā facinoribus cecidit. Per h̄ ḡ cuiuſlibet ꝯſcia ꝯueniꝰ: vt tāto maiora querat bonoꝝ operū lucra per pniaꝫ: quāto grauiora ſibi itulit dāna per culpā. MAXI. Pnie fruct⁹ eſt ipaſſibilitas aie qua plenarie nō fruimur: dū īterdū paſſionib⁹ iſtigamur. Nōdū.n. fructus penitētie dignos pegimus. Peniteamus ḡ veraciter: vt a paſſionib⁹ expediti pctōꝝ veniā ꝯſeq̄mur. GREG. in bo. Sz iudei de gn̄is nobilitate gloriantes: idcirco ſe agnoſcere pctōres nolebāt: qz de habrae ſtirpe deſcēderāt: q̄b⁹ recte di. [Et ne cepitis dicere: patrē habem⁹ habraā.] CHRY. Nō h̄ indicans q ab habraā nāli origine nō deſcēderāt: ſz qz nihil ꝓdeſt ab habraā deſcēdiſſe: niſi ſm virtutē cognationē obſeruēt. Cognationis nāqꝫ leges ꝯſueuit ſcriptura vocare: nō eas que ſm nāꝫ cōſiſtūt: ſz que deriuanꝰ a vtute vel vitio. Quib⁹ nāqꝫ ſe qſqꝫ ꝯformem ſtatuit: hoꝝ filius vel frater vocaꝰ. CYRIL. Quid.n. ꝯfert carnalis generoſitas: niſi ꝯſilib⁹ ſtudijs fulciaꝰ: Uanū eſt igiꝰ extolli de bonis ꝓdeceſſorib⁹: ⁊ deficere ab eoꝝ vtutib⁹. BASI. Neqꝫ.n. equū velocē eē facit pris erga curſum ſtrenuitatis: ſz veluti ceteroꝝ aialiū ꝓbitas ꝯſideraꝰ in ſingulis: ſic q̄ꝫ laus ꝓpa viri diſcerniꝰ quaſi pn̄tium bonoꝝ in ſe cōprobat argumētū. Turpe nāqꝫ eſt alienis ornari decoribus: quem virtus ꝓpria nō venuſtat. GREG. niſſenus. Sic igiꝰ: iudeoꝝ ꝓmulgato exilio: ꝯſiter ingerit ꝯuocationē gētiliū: q̄s lapides appellat. Uñ ſeqꝰ. [Dico.n. vobis: qz pōt de⁹ de lapidib⁹ iſtis ſuſcitare filios habrae.] CHRY. q.d. Ne putetis q ſi vos perieritis filijs ꝑueꝰ patriarcha: pōt.n. de⁹ etiā ex lapidib⁹ hoies illi ꝑbere: ⁊ ad illū ꝑducē ſanguinē: naꝫ ⁊ ab ipſo p̄n⁹ ſic euenit. Et nāqꝫ qđ eſt ex lapidib⁹ hoies fieri: equipollet exitus filij ab illo emortuo vtero ſare. AMBRO. Sz lꝫ de⁹ poſſit diuerſas ꝯuertere ⁊ mutare nās: tn̄ mihi plus myſteriū q̄ miraculū ꝓdeſt. Quid.n. aliud q̄ lapides hēbanꝰ: qui lapidibus ſeruiebāt: Similes vtiqꝫ his qui fecerāt eos. Prophetaꝰ igiꝰ ſaxoſis gētiliū fides iſundēda pectorib⁹: ⁊ futuros per fidē habrae filios oraculo pollicenꝰ. Ut aūt ſcias qz lapidibus cōparati ſunt hoies: arborib⁹ q̄ꝫ hoies cōparauit cū ſbdit. [Iaꝫ.n. ſecuris poſita eſt ad radicē arbo.] Exēpli aūt ideo facta eſt mutatio: vt illo cōparationis pceſſu qdā itelligaꝰ homini clemētior iaꝫ pfect⁹. ORIG. Et qdē ſi iaꝫ ingrueret ꝯſūmatio ⁊ tēpoꝝ finis iſtaret: nulla mihi q̄ſtio naſcereꝰ: Dicerē.n. ꝓpea h̄ ꝓphatū eē: qz illo tpe cōplebiꝰ. Cū aūt tāta poſt ſcl'a fluxerint q̄ ſpūſſcūs h̄ dicit: ego puto iſraelitico pplo ꝓphari q pciſio ei⁹ vicina ſit. His.n. qui egrediēbanꝰ ad eū vt baptiçarenꝰ: h̄ iter ceꝰa loq̄baꝰ. CYRIL. Securim ḡ in pn̄ti nolat mortiferā iraꝫ: que diuinit⁹ irruit in iudeos pp exercitā īpietatē in chrm. Nō tn̄ heſiſſe radici ſecurim ꝑnūtiat: ſz ad radicē. i. iuxta radicē poſitā. Deciſi nāqꝫ fuerūt ramiꝫ nec radicit⁹ extirpata eſt planta: reliqe eiꝫ iſrꝉ ſalue fient. GREG. in bo. Uel aliꝰ. Arbor hui⁹ mūdi eſt vniuerſuꝫ genus humanū. Securis vo eſt redēptor nr̄: qui velut ex manubrio ⁊ ferro teneꝰ ex humanitate: ſed incidit ex diuinitate: que. v. ſecuris iaꝫ ad radicē arboris poſita eſt: qz ⁊ ſi per patiētiā expectat: vr̄ tn̄ qd factura eſt. Et notādū eſt q nō iuxta ramos ſecurim poſitā: ſed ad radicē dicit. Cū.n. maloꝝ filij tolluntꝰ: qd aliud q̄ rami īfructuoſe arboris abſcinduntꝰ. Cū vo tota ſil ꝓgenies cū parēte tolliꝰ: īfructuoſa arbor a radice abſciſſa eſt. Unuſqſqꝫ aūt puer ſue paratā eiꝰ gehēne cōcrematiōnē inuenit: qui fructū boni opis ꝯtēnit. Uñ ſeqꝰ. [Ois ḡ arbor que nō fa. fru. bonū exci. ⁊ in ignē mit.] CHRY. Elegāter dein eſt. [Nō faciēs fructū] ⁊ adijciꝰ. [Bonū] officioſum.n. h̄ aial de⁹ creauit ⁊ nālis eſt ſibi exercitioꝝ inſtātia: ociū vo innāle. Obeſt.n. inertia etiā cūctis corpis mēbris: nulli autē vt aie. Ea nāqꝫ cū ꝯtinuo ſit nāliter mobilis: ociari nō patiꝰ: ſicut aūt ocium malū eſt: ita ⁊ indecēs exercitiū. Ex eo aūt q ꝑmiſit penitētiā ꝓdicat q ſecuris adiacet: nō qdem inſcidens: ſed terrorē incutiēs. AMBRO. Faciat ḡ fructum qui pōt gr̄e: qui debet penitētie: adeſt dn̄s qui fructū regrat: fecūdos viuificet: ſteriles reprehēdat.

Pſ. 33.

Qui peccauit debet a licitis abſtinē: qȝ peccando ꝑpetrauit illicita.

E

F

G

H Securis ſignificat irā q̄ ſi iudeis venit ꝓpter mortē xp̄i Ro. 9.

I Fecit deus hoiē n̄ ocioſum. ſ. ad opādū idoneū: ⁊ nālis eſt ſibi exercitiū iſtitu.

¶ Et iterrogabāt eum turbe dicētes. Quid ḡ faciemus? Rñdēs autē dicebat illis. Qui habet duas tunicas det nō hn̄ti: ⁊ qui habet eſcas: ſilr faciat. Uenerūt aūt ⁊ publicani vt baptizarentur: ⁊ dixerūt ad illū. Magiſter: qd faciemus? At ille dixit ad eos. Nihil amplius q̄ qđ cōſtitutū eſt vobis faciatis. Interrogabāt aūt eum ⁊ milites dicentes. Quid faciemus ⁊ nos? Et ait illis. Neminem cōcutiatis: neqꝫ calūniā faciatis: ⁊ ꝯtenti eſtote ſtipendijs veſtris. Tex. 4.

A

¶ GREG. in bo. In ꝑmiſſis vbis baptiſte ioānis ꝯſtat q audiēnū corda turbata ſunt que ꝯſiliū q̄rebāt: cū ſbinfertur. [Et iter. eū tur. di. Quid ḡ faciemus?] ORIG. Tres ordines inducūnꝰ ſciſcitātiū ioānē ſup ſalute ſua: vnus quē ſcriptura appellauit turbas: alius quē publicanos nolat: tertius qui militū appellatiōe cēſeꝰ. THEO. Et qdē publicanis ⁊ militibus a malo abſtinē pcipit. Turbis aūt q̄ſi nō malitioſis exiſtib⁹ bonū aliqđ pcipit obſuari. Uñ ſeqꝰ. [Rñdēs aūt di. il. Qui hꝫ duas tu. det nō hn̄ti.] GREG. in bo. Propter h̄ q tunica plus eſt necia vſui nr̄o q̄ palliū: ad fructū dignū pnie ptinet: vt nō ſolū exteriores quecūqꝫ ſꝫ ipa nob valde necia diuidē cū primis debeamus: ſcilꝫ vel tunicā qua veſtimur: vel eſcam qua carnalr viuimus. Uñ ſequiꝰ. [Et qui hꝫ eſcas ſilr faciat.] BASI. Hic aūt docemur q ex oī eo qđ affluit ſupra ꝓpriū vict⁹ neceſſitatē: tenemur erogare illi qui nō hꝫ pp deū: qui q̄cūqꝫ poſſidemus largit⁹ eſt. GREG. in bo. Quia.n. in lege ſcriptū eſt. Diliges primū tuū ſic teipm: min⁹ primū amare ꝯuinciꝰ: qui nō cū eo in necitate illi⁹ etiā ea que ſunt ſibi necia partiꝰ. Idcirco de diuidēdis cū primo duab⁹ tunicis daꝰ pceptū: qm̄ ſi vna diuidiꝰ nemo veſtiꝰ. Inter hec aūt ſciēdū eſt q̄tū mīe opa valeāt: cū ad fruct⁹ dignos pnie ipſa pre ceteris pcipiunꝰ. AMBRO. Alia.n. officioꝝ pcepta ꝓpa ſunt ſinguloꝝ: mīa cōis eſt vſus: ideo cōe pceptū eſt oībus vt ꝯferāt nō hn̄ti. Mīa eſt plenitudo vtutū: mīe tn̄ ipi⁹ pro poſſibilitate ꝯditioni humane mēſura ſuaꝰ: vt nō ſibi vnuſqſqꝫ totū eripiat: ſed qđ habet cū paupe partiaꝰ. ORIG. Profundiorē aūt locus iſte recipit intellm. Quō enī nō debemus duob⁹ ſeruire dn̄is: ſic nec duas hic tunicas: ne ſit vnū indumētū veteris hois ⁊ alteꝝ noui: ſz debemus nos exuere veterē hoiē ⁊ ei dare qui nudus eſt. Ali⁹ enī hꝫ vnū: alius vo oīno nō hꝫ. Cōtraria. ſ. fortitudo: ⁊ q̄ꝫ ſcriptū eſt vt in ꝓfundū maris pcipitemus nr̄a delicta: ſic ꝓici a nob opꝫ vitia atqꝫ peccata: ⁊ iacere ſup eū qui eoꝝ nob cā extitit. THEO. Quidā aūt tunicas duas eſſe dixit: ſprīm ſcripture ⁊ lrāꝫ: hn̄tem vo duo hec monet Ioānes vt iſtruat ignorātē ⁊ det ei ad minus lrāꝫ. BEDA. Quā

B

Leui. 19

Mīa eſt plenitudo vtutū: que fuāis ſibi necijs ſup flua cum paupe partiaꝰ.

Mat. 6

C

Mich. 7.

tam aũt baptiſte ſermo v̓tutez habuerit:hinc ꝓbaꝰ:cum ꝛ
publicanos ꝛ milites ad ꝯſiliũ ſalutis ſue coegerit inquirē/
dum.Uñ ſequiꝰ.⌊Uenerũt aũt publicani vt baptiçarenꝰ
D ꝛ dixerunt.Magiſter qd faciemus:⌋ CHRY.Magna
eſt v̓tutis fortitudo duz felicitatis viam regrũt ab indigno
locupletes. BEDA.Precepit ḡ eis ne vltra p̄ſcriptũ exi/
gant. Uñ ſeqꝰ.⌊Et ille dixit ad eos. Nihil amplius ꝙ qð
Publica/ni ſunt qui vectigalia publica exigũt ſiue ꝯductores vectigaliũ fiſci.
vobis ꝯſtitutũ eſt faciatꝭ.⌋Publicani v̓o appellãtur hi qui
vectigalia publica exigũt:ſiue qui ꝯductores ſunt vectiga/
liũ fiſci:vel rerũ publicaꝝ:necnõ ꝛ hi qui ſeculi hui⁹ lucra
per negocia ſectanꝰ:eodẽ vocabulo cẽſenꝰ. Quos oẽs pa/
riter in ſuo quẽq; gradu ab agẽda fraude coercet:vt dum
p̄ ſe ab alienoꝝ tẽtarẽt appetitu:tãdẽ ad ꝓp̃a cum ꝓximis
cõicãda ꝑtingerẽt.Seqꝰ.⌊Interrogabãt aũt euz ꝛ milites
dicẽ.Quid faciemus ꝛ nos:⌋ Juſtiſſimo aũt moderamine
p̄monet ne ab eis calũniãdo p̄daz regrãt:qb⁹ militãdo ꝓ/
deſſe debuerãt.Uñ ſeqꝰ.⌊Et ait illis. Neminẽ ꝯcutiatis.⌋
ſcilz per violẽtiã.⌊Neq; calũniã faciatis.⌋ſ.per fraudulẽ/
tam malitiã.⌊Et ꝯtẽti eſtote ſtipẽdijs viis.⌋ AMBRO.
B Docẽs idcirco ſtipẽdia militie ꝯſtituta:ne dũ ſumpt⁹ que/
riꝰ:p̄do graſſeꝰ. GREG.naçãzenus.Stipẽdiũ.n.appel/
lat impiales ꝓuiſionẽ:ꝛ deputata per legẽ dignitatib⁹mu/
nera. AVG.ꝯtra Fauſtũ. Sciebat.n.eos cum militarẽt
nõ eẽ homicidas:ſꝫ miniſtros legis:ꝛ nõ vltores iniuriarũ
ſuaꝝ:ſꝫ ſalutis publice defenſores.Alioqn rñderet eis.Ar/
ma abijcite:militiã iſtã deſerite:neminez ꝑcutite:vulnera/
te:ꝓſternite.Quid.n.culpaꝰ in bello:An qꝛ moriunꝰ qñq;
morituri:vt domenꝰ in pace victuri: Hoc rep̄hendẽ timi/
doꝝ eſt nõ religioſoꝝ.Nocẽdi cupiditas:vlciſcẽdi crude/
litas:impacat⁹ atq; iplacabilis aius:feritas rebellãdi:libi/
do dñandi ꝛ ſiqua talia.Hec ſunt que in bellis iure culpã/
tur:que plerũq; vt etiã inde puniãꝰ aduſus violẽtiã reſi/
ſtẽtium:ſiue deo ſiue aliquo legitimo ĩp̄io iubẽte:geren/
da ipſa bella ſuſcipiunꝰ a bonis:cum in eo reruz humana/
ruz ordine inueniunꝰ:vbi eos vel iubere tale aliqd vel in
talibus obedire iuſte ipſe ordo ꝯſtringit. CHRY.ſuper
matth. Uolebat aũt ioãnes qñ publicanis ꝛ militib⁹ loq̄/
baꝰ:ad aliã maiorẽ p̄ħiaz ipſos traducere.Sed qm̃ nõdũ
erãt ad illa idonei:minora referat ne ſi potiora ꝓferret:ne/
quaq̃ illis intẽderent:ꝛ his etiam priuarentur.

Tex.5. ℂ Exiſtimãte aũt populo ꝛ cogitãtib⁹ oibus in
Mt.3°. cordib⁹ ſuis de ioãne ne forte ip̃e eſſet chriſtus.
Mar.p. Rñdit ioãnes dicẽs oibus. Ego qdez aqua ba
Joã.p. ptizo vos. Ueniet aũt fortior me poſt me:cui⁹
Mat.3°. nõ ſum dignus ſoluere corrigiaz calciamentoꝝ
eius:ip̃e vos baptizabit in ſpirituſancto ꝛ igni.
Cuius ventilabrum in manu eius: ꝛ purgabit
aream ſuã: ꝛ ꝯgregabit triticũ in horreum ſuũ:
paleas aũt cõburet igni inextinguibili.

A ℂ ORIG.Dignũ erat vt plus ioãni ꝙ ceteris hoib⁹ defer
reꝰ:qui aliter ꝙ cũcti mortales vixerat. Quã ob cãm dili/
gebãt qdez eum iuſtiſſime:ſꝫ nõ ſeruabãt in charitate mo/
dũ.Uñ di.⌊Exi.aũt po.ꝛ cogi.oib⁹in cor.ſuis de ioã.ne for
te ip̃e eẽt chr̃s.⌋ AMBRO.Quid aũt inepti⁹:ꝙ ꝙ is qui
in alio eſtimaꝰ:in ſeipo eẽ nõ crediꝰ:Quẽ per mulierẽ vẽ/
turũ putabãt:per v̓ginẽ veniſſe nõ credũt: Et vtiq; diuini
Dilig̃e vl/tra modũ aliquez eſt piculoſuz ſed dilig̃e op; q̃tũ mereꝰ qui diligiꝰ.
aduẽtus ſignũ in v̓ginis partu:nõ in mulieris ꝯſtitutuz eſt.
ORIGE. Habet aũt piculũ dilectio ſi modũ trãſeat.De/
bet.n.qui aliquã diligit nãm ꝛ cãs ꝯſiderare diligẽdi:ꝛ nõ
plus diligere ꝙ mereꝰ. Nã menſurã charitatis modũq; ſi
tranſcẽderit: ꝛ qui diligit et qui diligitur in peccato erunt.
GREGO.Uñ ioãnes nõ fuit gl̃iat⁹ in habita opione de

ipſo ab oibus:nec aliq̃tenus viſus eſt primatũ appetẽ:ſed
infimã humilitatẽ amplexat⁹eſt.Uñ ſeqꝰ.⌊Rñdit ioãnes
dicẽs oib⁹.Ego qdẽ baptiço vos in aqua.⌋ BEDA.Quo
aũt rñdit eis qui in ſecreto cordis:quia chr̃s eẽt cogitabãt:
niſi qꝛ nõ ſolũ cogitabãt:ſed etiã ſic alius euãgeliſta decla/
rat:miſſis ad euz ſacerdotib⁹ac leuitis an eſſet chr̃s ingre/
B hãt: AMBRO.Uel videbat ioãnes cordis occulta.Sꝫ Joãnes vi/debat deo ſibi reuelãte ſecreta cordium.
ꝯſideremus cuius gr̃a.Dei.n.munus eſt qui reuelat:nõ vir/
tus hois qui diuino magis adiuuaꝰ hñficio ꝙ nãli cernit
officio.Cito aũt rñdẽs ꝓbauit nõ eẽ chr̃m qui viſibili ope/
raꝰ officio. Nã cum ex duab⁹ naturis.i.ex aia hõ ſubſiſtat
ꝛ corpe:viſibile per viſibilia:inuiſibile per inuiſibile my/
ſteriũ ꝯſecraꝰ.Aqua.n.corpus abluiꝰ ſpũ aie delicta mun/
danꝰ:lꝫ etiã in ipſo fonte ſcificatio diuinitatꝭ aſpiret:ꝛ ideo
aliud fuit baptiſma pñie aliud eſt gr̃e. Jſtud baptiſma ex
vtroq;:aliud ex vno.Opus hois eſt gerere pñiaz delictoꝝ:
dei munus eſt gr̃az implere myſterij. Declinãs ḡ maieſta
tis inuidiã nõ v̓bo ſed ope declarauit nõ eſſe ſe chr̃m.Uñ
ſeqꝰ.⌊Ueniet.n.fortior me poſt me.⌋Jn h̄ ꝙ dicit⌊fortior
me:⌋cõparationẽ nõ fecit.Neq;.n.inter dei filiũ ꝛ hoiem vlla
poterat eſſe cõparatio:ſed qꝛ multi fortes fortior nemo ni/
ſi chriſtus.Deniq; non fecit cõparationez eo ꝙ addiderit.
⌊Cuius nõ ſuz dignus ſoluere corrigiã calciamẽtoꝝ eius.⌋
C AVGV.de cõ.euã.Mattheus qdẽ dicit.Cuius nõ ſuz di/
gnus calciamẽta portare.Jtaq; ſi ad rẽ ꝑtinet aliqd aliud
itelligere in eo ꝙ dictũ eſt.Calciamẽta portare:⌊ꝛ corrigiã
calciamẽtoꝝ ſoluere:⌋vt vnus euangeliſtaꝝ hoc:alij aliud
dicerẽt:oẽs verũ narrauerũt.Si autẽ nihil intẽdit Joãnes
euz de calciamẽtis dñi diceret:niſi excellẽtiã eius ꝛ humi/
litatẽ ſuã:qðlibet hoꝝ dixerit:ſiue de ſoluẽda calciamẽto/
rũ corrigia:ſiue de portãdis calciamẽtis:eãdẽ tñ ſniam te/
nuit.Quiſqs etiã v̓bis ſuis per calciamẽtoꝝ memoriã eã/
dez ſigñationẽ humilitatis exp̄ſſit. AMBRO.Per hoc
etiam ꝙ dicit.Cuius nõ ſum dignus calciamenta portare:
euãgelice p̄dicationis oſtẽdit ap̄lis gratiaz eſſe collatã:qui
ſunt calciati in euãgeliũ. Uideꝰ tñ ideo hoc dicere:ꝙ ple/
D rũq; ioãnes ꝑſonã accipit populi iudeoꝝ. GREG.Sed
ꝛ Joãnes ſe indignũ eſſe ad ſoluẽdũ corrigiam calciamẽti
eius denũtiat:ac ſi apte dicat. Ego redẽptoris veſtigia de/
nudare nõ valeo:qui ſpõſi nomẽ mihi immeritus nõ vſur/
po.Mos.n.apud veteres fuit:vt ſiqs eam que ſibi cõpete Deuꝰ.25
ret accipe nollet vxorẽ:ille ei calciamentũ ſolueret:qui ad Ruth.4°
hãc ſpõſus iure ꝓpinquitatis veniret.Uel qꝛ calciamẽta ex
mortuis aialibus fiũt:incarnat⁹ dñs quaſi calciatus appa/
ruit:qui morticina nr̃e corruptiõis aſſumpſit. Corrigia er/
go calciamẽti eſt ligatura myſterij.Joãnes itaq; ſoluꝰ cor/
rigiaz calciamẽti eius nõ valet:qꝛ incarnationis myſteriũ
E nec ipſe inueſtigare ſufficit:qui hãc per ꝓp̄hetie ſpũz agno/
uit. CHRY.Et qꝛ dixerat ꝙ ſuũ baptiſma nil plus hẽet Differẽtia baptiſmi Joãnis ꝛ chr̃i.
ꝙ aquã:ꝯñter oſtẽdit excellẽtiã exhibiti per chr̃m baptiſ/
matis cum ſubdit.⌊Jpſe vos baptiçabit in ſpũſcõ ꝛ igni.⌋
per ipſam dicti metaphorã oſtẽdẽs abũdãtiaz gr̃e. Nõ.n.
ait.Dabit vobis ſpũm ſcm̃:⌊ſed baptiçabit.⌋ac rurſus per
id qð de igne ſubijcit:oñdit virtutẽ gr̃e:ꝛ ſic chr̃s aquã vo/
cat:ſpũs gr̃am:oſtẽdẽs per vocabulũ aque nitorẽ qui ꝯtin
git ex ea:ꝛ ꝯſolationẽ imẽſam que mẽtibus capacib⁹illius
ingeriꝰ.Sic ꝛ Joãnes per ignis vocabulũ exp̄mit feruorẽ
ꝛ rectitudinẽ gr̃e:necnõ ꝛ pctõꝝ ꝯſumptionez. BEDA.
Põt ꝛ ſpũſſanct⁹noie ignis ſcrificatus itelligi:quia incẽdit
per amorẽ ꝛ per ſapientiã corda que replet illuminat.Uñ
ꝛ ap̄li baptiſma ſpũs in ignis viſione ꝑcipiũt. Sũt qui ita Act.2°.
exponunt ꝙ in p̄nti in ſpiritu ꝛ in futuro baptiçaremur in
igne:vt.vꝫ.ſic in remiſſionẽ oĩuz pctõꝝ ex aqua ꝛ ſpũ rena
ſcimur:ita ꝛ tũc de leuib⁹ qbuſdã peccatis purgatoꝝ ignis
F baptiſmate mundemur. ORIGE.Et quo Joãnes iuxta
iordanẽ

iordanē fluuiū veniētes ad baptiſmū preſtolabaẜ: ⁊ alios abigebat dicēs. [Generatio viperarū] eos vō q ↄfitebāẜ pctā ſuſcipiebat: ſic ſtabit in igneo flumine dñs ieſus iuxta flā meā rūphcā: vt qcūqꝫ poſt exitū vite huiꝰ ad paradiſum trāſire deſiderat: ⁊ purgatōe idiget: hō cū lauamine bapti çet: ⁊ ad paradiſū trāſmittat: eū vō q nō hꝫ ſignū prioꝝ ba ptiſmatū lauacro igneo nō baptiçet. BASI. Non aūt pp

G hō qꝺ dicit. [Baptiçabit vos in ſpūſcō] integrū qꝫ eē ba ptiſma fatebiẜ: in q nomē ſoliꝰ ſpūs inuocatū eſt. Opꝫ.n.ſp illibatā manē aſſignatā traditionē in viuificāte grā. Nam addere vel minuē qcq̄ꝫ excludit a vita ppetua. Sicut.n.cre dimꝰ: ſic ⁊ baptiſma ſuſcipimꝰ in noie pris ⁊ filij ⁊ ſpūſſci. GRECVS. Per hō ḡ q dič. [Baptiçabit in ſpūſcō] oſtē dit abūdātiā grē ⁊ bñficij copiā. Ne āt aliq putēt q dona largiri ⁊ ptās ⁊ voluntas eſt creatori: punire vō inobediē tes nullā ſibi fore cāꝫ: ob hō ſubdit. [Cuiꝰ vētilabrū in ma nu eiꝰ.] oſtēdens q nō ſolū munificus eſt dignis: ſed etiā puaricationū vltor. Uentilabrū aūt pmptitudinē iudicij exp̄mit. Nō.n.cū inducijs: ſꝫ in inſtāti ⁊ abſqꝫ quolꝫ inter

H uallo ſeparat dānandos a collegio ſaluādoꝝ. CYRIL. Per hō aūt qꝺ ſubdit. [Et permūdabit areā ſuā] deſignat baptiſta ecclīā ptinē ad chīm q̄ſi ad dñm. BEDA. Per areā eniꝫ pñs ecclīa figuraẜ: in q multi ſunt vocati: pauci vō electi. Cuiꝰ aree purgatio ⁊ nūc viritim geriẜ: cū quiſqꝫ

mat.20. pueríſus vel ob manifeſta pctā de ecclīa ſacerdotali caſti gatione eijciẜ: vel ob occulta poſt mortē diua diſtrictione dānaẜ. Et vlr in fine perficiet: qñ mittet filiꝰ hoīs angelos ſuos ⁊ colligēt de regno eiꝰ oīa ſcādala. AMBRO. Uen tilabri ḡ iudicio diſcriminādoꝝ dñs declaraẜ ius habere meritoꝝ: eo q dū frumēta vētilanẜ in area: plena a vacuis velut quodā aure ſpirantis examine ſepanẜ. Un̄ ſequiẜ. [Et ↄgre. tri. in hor. ſuū: palc. aūt cōbu. igne inexting.] Per hāc cōparationē dñs oſtendit q iudicij die ſolida merita: fructuſqꝫ vtutis ab inanis iactantie exilijqꝫ factoꝝ infru ctuoſa leuitate diſcernat: pfectioris meriti viros locaturꝰ in mānſione celeſti. Ipſe.n. pfectior fructꝰ eſt q meruit cius eē ↄformis: qui ſicut granū tritici excidit: vt plimos fructꝰ

I afferret. CYRIL. At palee lentos ⁊ inanes ſignant: ⁊ q̄lꝫ vēto pctī vētilatos ⁊ volubiles. BASI. Conferūt aūt his q digni ſūt regno celoꝝ velut palee tritico: nō tñ iuuitu di uine charitatis ⁊ pximoꝝ hō faciunt: ſiue ſpiritalibꝰ donis ſiue corpalibꝰ bñficijs. ORIGE. Uel qꝛ abſqꝫ vento nō pñt triticū ⁊ palee ſepari: iō hꝫ ventilabrū in manu ſua: qꝺ alios paleas: alios triticū eē demrat. Cum.n. eſſes palea le uis. i. incredulus: oñdit te eē tētatio qꝺ latebas. Cū aūt for titer tētamēta toleraueris: nō te faciet fidelē tētatio atqꝫ patiētē: ſed vtutē q in te latebat pfert in mediū. GRE.

K niſenus. Expedit autē ſcire q nec bona q per repromiſſio nes repoſita ſunt honeſte viuētibꝰ talia ſūt: vt vbo valeāt explicari: qꝛ nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor

Iſa.64. 1.cori.2. hoīs aſcēderūt. Nec pctoꝝ pene ad aliqꝺ eoꝝ que in pñti ſenſū afficiūt pportionē hñt. Et q̄uis aliq̄ illaꝝ penarū per noſtra noienẜ vocabula: differt tñ nō modicū. Cum.n. audis ignē: aliud quiddā cōijcere doceris: ex eo q addiẜ.

Ignis nō lignis nu triẜ: ignis vō infer ni inextin guibilis ē ⁊ lignis nō nutriẜ. [Inextinguibili] qꝺ in iſtū ignē nō cadit. GREGO. 15ᵒ mora. Miro mō expreſſus eſt ignis gehēne. Ignis nāqꝫ no ſter corporeus per congeſta ligna nutriẜ: nec valet niſi forꝰ ſubſiſtere. At cōtra gehēne ignis cum ſit corporeus: ⁊ in ſe miſſos reprobos corporaliter exurat: lignis non nutritur: ſed creatus ſemel inextinguibilis durat.

Tex.6. mat.14. mar.6. ¶ Multa qdē ⁊ alia exhortans euangeliçabat populo. Herodes aūt tetrarcha cū corriperet ab illo de herodiade vxore fratris ſui: ⁊ de oī bus malis que fecit herodes: adiecit ⁊ hoc ſu per omnia: ⁊ incluſit ioānem in carcerem.

A ¶ ORIGE. Annūtiauerat ioānes chīm: baptiſmū ſpūſſci pdicabat: ⁊ cetera que euāgelij tradit hyſtoria. Exceptis ḡ his alia annūtiaſſe mōſtraẜ in eo qꝺ dī. [Multa qdem ⁊ alia exhortās euāgeliçabat pplo.] THEO. Exhortatio eniꝫ eiꝰ erat bona doctrina: ⁊ iō cōuenienter euāgelium dī. ORIGE. Et quō in euāgelio ſm ioānem de chīo referẜ: qꝛ multa ⁊ alia locutꝰ eſt: ſic ⁊ in pñti loco itellige qꝺ lucas hō dixit: qm̄ maiora quedā a ioāne ānūtianẜ: q̄ vt deberet lrīs credi. Miramur aūt ioānē quo inter natos mulierū maior nemo fuerit: q in tantā opionē meritis vtutis aſcē derit: vt a plerīſqꝫ chīs putareẜ. Sꝫ illud multo mirabiliꝰ q nō timuit herodē: nō formidauit interitū. Un̄ ſequiẜ. [Herodes aūt tetrar. cū corri. ab illo.] EVSE. Dī aūt te trarcha ad drāꝫ alteriꝰ herodis: quo regnāte natꝰ eſt chīs. Erat eniꝫ ille rex. hic aūt tetrarcha. Erat autem illi cōiunx arethe regis arabū filia: quā cū ↄiunx eēt fris ſui philippi more ſacrilego duxit: q̄uis plem hēet a fratre. His.n. ſolū licebat hoc agere: quoꝝ fratres ſine ple vitā cōpleuerāt.

Mirabi lis ioānis cōſtātia: q nō timuit herodē te trarcham arguere.

B Sup hoc herodē reprehēderat baptiſta. Primo qdē diligē ter eius audiebat ſermones: cū ſciret eos ponderoſos ⁊ cō ſolatiōe plenos: ſed herodiadis cōcupiſcētia cogebat eum aſpernari vba ioānis. Unde ⁊ eū detrudit in carcerē. Et hō eſt qꝺ dī. [Adiecit ⁊ hō ſup om. ⁊ iclu. ioā. in car.] BEDA. Nō aūt his diebꝰ captꝰ eſt ioānes: ſꝫ iuxta euāgeliū ioānis poſt aliq̄ geſta ſigna a dño: ⁊ poſt eiꝰ baptiſmū diffamatū: ſꝫ a luca pp exaggerandā malitiā herodis pꝺoccupatū eſt: q cū videret ad pdicationē ioānis multos ↄfluere: milites credere: publicanos penitē: totū vulgus baptiſma ſuſcipe: ipſe ecōuerſo nō ſolū ioānē ↄtēnit: ſed vinculat ⁊ occidit. GLO. Un̄ ēt q̄ lucas aliqꝺ narret de actibꝰ ieſu: dicit ioā nē ab herode captū: vt oñdat ſe ſolū mō eadē ſcā pcipue deſcipturū: q eo āno geſta ſūt q ioānes captꝰ eſt vel puniꝰ.

Deu.25.

Tex.7. Mat.3. Mar.1. Jo.1. ¶ Factum eſt aūt cū baptizareẜ oīs populus: ⁊ ieſu baptizato ⁊ orante apertū eſt celum: ⁊ de ſcendit ſpūſſanctꝰ corporali ſpecie ſicut colūba in ipſum: ⁊ vox de celo facta eſt. Tu es filius meus dilectus in te complacuit mihi.

A ¶ AMBRO. Pulchre in his q in ceteris dicta ſunt lucas cōpendiū ſumpſit. Et intelligendū magis q a ioāne dñs baptiçatꝰ eſt: q̄ expreſſū reliquit. Un̄ dī. [Factū eſt autē cū bapti. om. po. ⁊ ie. ba. ⁊ orāte: aper. eſt ce.] Baptiçatus eſt aūt dñs nō mūdari volens: ſꝫ mūdare aquas: vt ablute per carnē chīi q pctm̄ nō cognouit: baptiſmatis ius hēent. GREGO. naçā. Accedit ēt chīs ad baptiſmū: forſan ſan ctificaturꝰ baptiſtā. Qꝺ aūt nulli dubiū eſt vt totū vetera nū adā imergat aque. AMBRO. Que ēt ſit dñici cā ba ptiſmatis: dñs ipſe declarat dicēs. [Sic decet iplere oēm iuſtitiā.] Que eſt ḡ iuſtitia: niſi qꝛ qꝺ alterū tibi faceẜ velis: prior ipſe incipias: ⁊ tuo alios horteris exēplo. Nemo igiẜ refugiat lauacrū gratie. qñ ips lauacrum pnie non refugit.

B CHRY. Fuerat aūt baptiſma iudaicū: qꝺ ſordes carnis amouebat: nō ↄſcie crimīa. Noſtrū aūt baptiſma ſepat a

1.pe.3. pctis: lauat aiāꝫ: ⁊ ſpūs copiā elargiẜ: baptiſma vō ioānis iudaico pſtantiꝰ fuit: neqꝫ.n. ad obſeruātiā corpaliū mūdi ficationū inducebat: ſꝫ monebat a vitio in vtutē conuerti. Noſtro vō baptiſmate minꝰ: eo q nec ſpm̄ ſcm̄ admiſtra bat: nec remiſſionē q per grāꝫ fit exhibebat: cū q̄ſi finis q dā eēt vtroꝝūqꝫ baptiſmatū: ſꝫ neqꝫ iudaico baptiſmate nec nřo baptiçatꝰ eſt chīs: qꝛ nec indulgētia pctoꝝ egebat: nec illa caro expers erat ſpūſſci: que p ſpm̄ ſcm̄ ab ipſo pñꝰ cōcepta eſt: ſed baptiçatꝰ eſt ioānis baptiſmate: vt ex ipſa nā baptiſmatis ſcias: qꝛ neqꝫ cā pctī: neqꝫ pp idigētiā do

Operatio baptiſmi chīi ioan nis ⁊ iu deoꝝ.

ni baptiçat⁹ eſt. Dicit aũt. [Baptiçato ⁊ orãte] vt ppendas
C q̄ ſuſcepto baptiſmate opportuna ſit iugis oĩo. BEDA.
Quia etiã pctã ſunt oĩa in baptiſmo laxata: non adhuc ter
rene carnis eſt fragilitas ſolidata. Naʒ q̃ſi trãſito mari ru
Exo.14. bro gratulamur ſubmerſos egyptios: ſʒ in deſerto mũda
ne ɔuerſatiõis hoſtes occurrũt: aliȷ q̄ duce chrĩ grã nr̃o ſu
dore vincãt: donec pueniam⁹ ad p̃riaʒ. CHRY. Dic̃ ãt.
[Apertũ eſt celuʒ] tanq̃ hacten⁹ recluſuʒ fuiſſet. Jaʒ autẽ
ouili ſupno ⁊ infimo in vnũ redacto: ⁊ vno exiſtente ouiuʒ
paſtore: celum patuit: ⁊ hõ terricola aggregat⁹ eſt angelis.
D BEDA. Nõ.n. ei celuʒ tũc apertũ eſt: cui⁹ oculi celoꝝ ĩte
Per ĩtu riora cernebãt: ſʒ virt⁹ ibi baptiſmatis oñdit̃: de quo q̃ſqʒ
teʒ baptiſ cũ egredit̃: regni celeſtis ei ianua aperit̃: dũqʒ caro inoxia
mi egredi frigẽtib⁹ tãgit̃ aqs oppoſita quõdaʒ noxijs rũphea extin
ens õ hoc guit̃ ignea. CHRY. Deſcẽdit ẽt ſpũſſcũs ad chr̃ʒ tanq̃
mũdo pʒ ad gnĩa nr̃i p̃n^m: vt in chr̃o ſit p̃ q̄ nõ ſibi ſʒ nobis poti⁹ illũ
ianua re ſuſcepit. Uñ ſeq̃t̃. [Et dſcẽdit ſpũſſcũs corpali ſpecie ſicut
gni celoꝝ. colũba in ip̃m.] Nõ exiſtimet aliqs q̄ cũ nõ habuit cũ ſu
ſcepit ſp̃m. Jpſe nãqʒ illũ deſurſum tanq̃ de⁹ mittebat: at
ideʒ vt hõ recipiebat iferi⁹. Jgit̃ ex eo deuolauit in euʒ: ex
E ipſi⁹ deitate ad ei⁹ humanitatẽ. AVGV. 15° de tri. Ab
ſurdiſſimũ ãt eſt cũ iaʒ. xxx. annoꝝ eẽt accepiſſe ſp̃m ſcm̃:
.S.1. ſʒ venit ad baptiſmũ ſic̃ ſine pctõ ita nõ ſine ſpũſcõ. Si.n.
de ioãne ſcriptũ eſt: ſpũſcõ replebit̃ ab vtero mr̃is ſue: qd
de hoie chr̃o credẽduʒ eſt: cui⁹ carnis ipſa cõceptio nõ car
nalis ſʒ ſpiritalis fuit. Nũc ḡ corp⁹ ſuũ.i. eccliã prefigura
re dignatus eſt: in q̃ baptiçati precipue accipiũt ſp̃m ſcm̃.
CHRY. Redolebat illud baptiſma aliqd vetuſtatis: ⁊
partiʒ ſapiebat nouitatẽ. Qz.n. baptiſma ſuſcipet a pp̄ha:
oſtẽdebat aliqd vetuſtatis. Qz aũt ſpũs deſcẽderit: nouum
aliqd deſignabat. AMBRO. Merito ãt ſpũs ſe in cor
pore demr̃auit: qm̃ in diuinitatis ſuba nõ vĩ. Aduertamus
myſteriũ q̃re ſicut colũba: ſimplicitateʒ.n. lauacri requirit
Gen.8. grã: qm̃ in typo veteri colũba quõdaʒ ad illam arcã: q̄ ſola
F fuit diluuij imunis: reuerſa eſt. CHRY. Uel nũc vt mã
ſuetudinẽ magr̃i declaret: in ſpecie colũbina appet. Jn pẽ
tecoſte aũt quẽadmodũ ignis: vt oñdat penã. Cuʒ.n. opor
tebat delictis ignoſcẽ: mãſuetudo necĩa erat: ſed vt adepti
ſum⁹ grãʒ: reſtat examinis ⁊ iudicij tp̄s. CYPRI. de vni
tate ecclie. Eſt ãt colũba ſimplex ⁊ letũ aĩal nõ felle ama
ruʒ: nõ morſib⁹ ſeuũ: nõ vngule laceratiõe violentũ: hoſpi
tia humana diligẽ: vni⁹ dom⁹ noſſe ɔſortiũ: cũ gñant filios
ſil̃ ſedere: cũ cõmeãt volatu inuicẽ coherere: cõuerſatione
cõi vitã ſuã degere: oris oſculo ɔcordiã pacis agnoſcẽ: legẽ
circa oĩa vnanimitatis implere. CHRY. Et qdẽ chr̃s in
ortu ſuo p plurima ſe manifeſtauerat oracula. veꝝ qz no
luerũt aduertere: cum medio latuerit tp̄e: rurſuʒ ſe ab alio
clariore patefecit p̃n⁹: nõ ſtella ſʒ deſup indicabat pater in
vndis iordanis: ⁊ ſpũs deuolabat ptrahẽs illam vocẽ ſup
verticẽ ei⁹ q̄ baptiçabat̃. Uñ ſeq̃t̃. [Et vox de celo fcã ẽ.
G Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹ in te cõpla. mihi.] AMBRO. Ui
dimus ſp̃m ſʒ in ſpecie corpali. Et p̃reʒ quẽ videre nõ poſ
ſumus: audiam⁹. Jnuiſibilis.n. eſt p̃r: ſed ⁊ fili⁹ inuiſibilis
ſm̃ diuinitatẽ. Sʒ demr̃are ſe voluit in corpe: ⁊ qz p̃r cor
p̃us nõ gerebat: ideo pbare voluit nob̃ in filio ſeſe p̃rẽm
dicẽs. [Tu es fili⁹ me⁹.] ATHA. Sacra qdẽ ſcripture
ex noie filij duplicẽ intellm̃ oñdit. vnũ qdeʒ vt in euange
Jo.1. lio dĩ. Dedit eis ptãteʒ vt fiant filij dei. Alterũ aũt intellm̃
iuxta quẽ iſaac eſt fili⁹ habrae. Chr̃s ḡ nõ ſimplr̃ dicit̃ dei
fili⁹: ſed cũ articuli additiõe: vt cõprehẽdamus qm̃ ipſe ſo
Chr̃s eſt lus eſt qui reuera ⁊ ſm̃ nãʒ eſt fili⁹: q̃obreʒ ⁊ vnigenit⁹ dĩ.
ver⁹ filius Naʒ ſi ſm̃ inſaniã arrij dĩ fili⁹: ſic̃ qui h̃ nomẽ per gratiaʒ
dei p̃ris q̄ aſſequũtur: in nullo a nobis differre videbit̃. Reſtat ergo
ab eo nãl̃ ſm̃ aliũ intellm̃ fatẽduʒ eſſe chr̃ʒ filiũ dei: ſm̃ quẽ iſaac fi
liter gene lius habrae eẽ cognoſcit̃. Qđ.n. ab alio nãlr̃ gignit̃: nõ aũt
ratus.

ab extrinſeco ſumit exordiuʒ: filiũ nã recenſet. Sed dicit.
Nunqd vt hois ẽ paſſibilis natiuitas filij: Minime. Sed
de⁹ cũ ſit idiuiſibilis ipaſſibilr̃ p̃r eſt filij. Uñ vbũ p̃ris dr̃
qz nec ipſe vt humanũ paſſibilr̃ pducit̃: ⁊ cuʒ ſimplex ſit
nã diuina vni⁹ ſoli⁹ filij p̃r eſt: ⁊ pp̄ter h̃ addit̃. [Dilect⁹.]
CHYR. Cuʒ.n. qs vnũ ſoluʒ poſſidet filiuʒ: maxime dili
git. ſi võ pater fact⁹ ſit pluriuʒ: diſpartit⁹ affectus remittit̃. H
ATHANA. Cuʒ aũt antea pp̄ha ptulerit dei pmiſſa
dicẽtis. Mittã chr̃ʒ filiũ meũ: nũc apud iordaneʒ: q̃ſi ɔſũ
mato pmiſſo decẽter ſubiungit. [Jn te cõ. mi.] BEDA.
Ac ſi dicat: in te placitũ mihi ɔſtitutũ.i. h̃ per te gerere qđ
mihi placet. GREGO. ſup Eze. Uel alr̃. Oĩs q̄ peniten Omnis q̄ penitẽdo corrigit mala q̃ fe cit eoipſo ſibi diſpli cuiſſe mõ ſtrat.
do corrigit aliq̃ q̃ fecit: eoipſo q̄ penitet ſe ſibi diſplicuiſſe
indicat: qz emẽdat qđ fecit. Et qz oĩpotẽs p̃r humano mõ
de pctõrib⁹ locut⁹ eſt dicẽs. Penitet me feciſſe hoiem: q̃ſi
ſemetipſũ diſplicuit in pctõrib⁹ quos creauit: in ſolo autẽʒ
chr̃o ſibi cõplacuit: qz in ſolo eo nõ inuenit culpã: in q̃ ſe re
prehẽdat q̃ſi p p̃niaʒ. AVGV. de cõ. euã. Qz ãt matthe⁹ Gen.16.
dicit. Hic eſt fili⁹ me⁹. Lucas ãt. [Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹.]
ad eandẽ ſñiaʒ explicãdã valet. Uox.n. celeſtis vnuʒ hoꝝ
dixit: ſʒ matthe⁹ oñdere voluit ad id valere qđ dcm̃ ẽ. Hic
eſt fili⁹ me⁹: vt illis q̄ poti⁹ audiebãt idicaret̃ q̄ ipſe eſſet
filius dei. Non eniʒ chr̃o indicabat̃ qui ſciebat: ſed audie
bant qui aderant: pp̄ter quos etiã ipſa vox facta eſt.

¶ Et ipſe ieſus erat incipiẽs q̃ſi annoꝝ triginta Tex.8.
vt putabat̃ fili⁹ ioſeph: q̄ fuit helij: qui fuit ma
that: qui fuit leui: qui fuit melchi: qui fuit iãne:
qui fuit ioſeph: q̄ fuit mathathie: q̄ fuit amos:
qui fuit naum: q̄ fuit heſli: qui fuit nagge: q̄ fuit
maath: q̄ fuit mathathie: q̄ fuit ſemei: q̄ fuit io
ſeph: q̄ fuit iuda: q̄ fuit ioãna: q̄ fuit reſa: q̄ fuit
ʒorobabel: q̄ fuit ſalathiel: q̄ fuit neri: q̄ fuit mel
chi: q̄ fuit addi: q̄ fuit coſan: q̄ fuit helmadã: q̄
fuit her: q̄ fuit ieſu: q̄ fuit heliezer: q̄ fuit iorim:
q̄ fuit mathat: q̄ fuit leui: q̄ fuit ſymeon: qui fuit
iuda: q̄ fuit ioſeph: qui fuit iona: qui fuit helia
chim: qui fuit melcha: qui fuit mẽna: q̄ fuit ma
thatha: qui fuit nathan: qui fuit dauid: qui fuit
ieſſe: qui fuit obeth: qui fuit booʒ: qui fuit ſal
mon: qui fuit naaſon: qui fuit aminadab: q̄ fuit
arã: qui fuit eſron: qui fuit phares: q̄ fuit iude:
qui fuit iacob: qui fuit iſaac: qui fuit habrae: q̄
fuit thare: qui fuit nachor: qui fuit ſaruch: qui
fuit ragau: qui fuit phalech: qui fuit heber: qui
fuit ſale: qui fuit chainan: qui fuit arphaxat:
qui fuit ſem: qui fuit noe: qui fuit lamech: qui
fuit mathuſaleʒ: qui fuit enoch: qui fuit iareth:
qui fuit malalehel: qui fuit chainã: q̄ fuit enos:
qui fuit ſeth: qui fuit adam: qui fuit dei.

¶ ORIGE. Cuʒ aũt baptiçatũ dñm dixiſſet: gñonem dñi A
exponit nõ a ſupiorib⁹ ad iferiora deducẽs: ſʒ a chr̃o vſqʒ
ad ip̃m puenit deũ. Uñ dicit. [Et ipſe ieſus erat icipiẽs q̃ſi
ãnoꝝ. xxx.] Qñ.n. baptiçat⁹ eſt: ⁊ myſteriũ ſcđe gñationis
aſſumpſit: tũc dĩ incepiſſe: vt tu quoqʒ priorẽ natiuitatem
deſtruas: ⁊ in ſcđa regñatione naſcaris. GREGO. naʒã. Qr̃ chr̃s i etate. 30. annoꝝ vo luit baptiçari.
Eſt ergo cõſiderãduʒ quis eſſet qui baptiçat⁹ eſt: ⁊ a quo
⁊ quãdo. Mundus ſiquidem ⁊ a ioãne ⁊ iam inceptis mi
raculis: vt ex hinc ſuſcipiamus doctrinã nos pmũdandiʒ

hūmilitatē amplexandi:gn ⁊ in ꝑfectiōe ⁊ ſpiritalis ⁊ car/
nalis etatis ꝑdicādi:quoꝝ p̄mū ḋcm̄ eſt baptiſma ſuſcipiē
tib⁹ ⁊ nō ꝑmunientib⁹ ſe ꝑ habitū bonū. Nā etſi relaxatio/
nez pctōꝝ faciat donū baptiſmi: verēduz tn̄ eſt ne ad eun/
dez vomitū reuertamur. Scd̄z ḋcm̄ eſt aduerſus inſurgē/
tes ꝯ̄ diſpēſatores myſterij:ſi qdez ipſi dignitate ꝑcellunt.
Tertiū edictū eſt illis q̄ de iunēta ꝯfidūt:⁊ qd̄lz tp̄s arbitrā
tur ad prelationē vl' doctrinā ſpectare. Purgat̄ ieſus: ⁊ tu
purgationē ꝯtēnis a ioāne:ac tu in tuū monitorē iſurgis tri
cenari⁹:tu aūt docēdo ſeniores lanuginē ꝑuenis. Sz aſſunt
danielis ⁊ ſiliū exēpla in ore:nā q̄lz nouı⁹ ad rn̄dēduz pa/
rat⁹ eſt. Nō eſt āt lex eccl'ie:qd̄ raro ꝯtigit:eo q̄ nec vnica
hyrūdo ver ſtatuit. CHRY. Uel idcirco vſqz ad illā eta
tez q̄ cūcta pctā recipit:expectat totā legē ꝑficiēs:ne q̄s di/
cat q̄ ideo legem ſoluit q̄ eam non poterat conſummare.
GRECVS. Ob h̄ ēt tricenari⁹ accedit ad baptiſma: vt
oñdat q̄ ſpiritalis regn̄atio viros parit ꝑfectos ſm ſpiri/
talez etatē. BEDA. Pōt ēt tricenalis baptiçati ſaluato/
ris etas nr̄i ēt baptiſmatis iīmare myſteriū ꝑꝑ fidē.ſ.tri/
nitatis ⁊ oꝑationē decalogi. GREGO. naçā. Baptiçan/
dus eſt tn̄ īfantulus ſi necītas vrgeat:nā vtili⁹ eſt īſenſibilr
ſcificari q̄ nō ſignatos tranſmigrare. Sz dices:xp̄s trice/
nari⁹ baptiçat̄ cū de⁹ eēt:tu v̄o iubes accelerare baptiſma.
Cū dixiſti de⁹ ad obiectū ſoluiſti. Ipſe nō īdigebat purga/
mine:nec aliqd̄ iminebat ei ꝑiculū dū differret baptiſma:
at tibi in paruū nō redūdat piaculū:ſi trāſmigres in corru
ptiōe nat⁹:nō āt icorruptiōis veſte idut⁹. Et qdē bonū eſt
baptiſmi mūditiā cuſtodire:ſz poti⁹ eſt īterdū paulīſꝑ ma
culari:q̄ g'ra carē oīno. CYRIL. Lz tn̄ xp̄s ſm carnez
careat p̄re:ſuſpicabant̄ aliq̄ cū p̄rez hr̄e. Un̄ ſeq̄t̄. [Ut pu
tabat̄ fili⁹ ioſeph.] AMBRO. Bn̄. [Ut putabat̄] q̄ ve/
re nō erat:ſz iō putabat̄:q̄ eū maria que ioſeph viro ſuo
erat deſpōſata genuerat. Cur āt ioſeph magis q̄ marie ge/
neratio deſcribit̄:cū maria de ſpūſcō genuerit xp̄m:⁊ io/
ſeph a gn̄ōne dn̄i videat̄ alien⁹:dubitare poſſem⁹:niſi cō/
ſuetudo nos iſtrueret ſcripturaꝝ:q̄ ſp viri origīnez querit:
maxie cū in ioſeph origine ēt origo ſit marie. Nā cū vir iu
ſtus fuerit ioſeph:vtiqz ex tribu ſua: ⁊ ex p̄ria ſua accepit
vxorē. Itaqz ⁊ cēſus tp̄e aſcēdit ioſeph de domo ⁊ de p̄ria
dauid:vt ꝓfiteret̄ cū maria vxore ſua:q̄ ex eadez domo ⁊
ex eadē p̄ria ꝓfeſſionē defert:vtiqz eiuſdē trib⁹ ⁊ eiuſdez
p̄rie ſe eē d̄ſignat. Un̄ gn̄ōnē ioſeph explicās ſubdit. [Qui
fuit hely.] Illō āt aduertam⁹ q̄ ſcd̄s mattbe⁹ iacob q̄ fuit
p̄r ioſeph filiū nathā eſſe cōmemorat: lucas v̄o ioſeph:cui
deſpōſata fuit maria:filiū hely eē deſcripſit:qūo vni⁹ duo
p̄res.ſ.hely ⁊ iacob eē potuerūt? GREGO. naçā. Dicūt
aūt q̄dā q̄ vnica eſt ſucceſſio a dauid vſqz ad ioſeph:ſz di/
uerſis noīb⁹ ab vtroqz euāgeliſta narrat̄. Sed h̄ abſurde
fatent̄:qm̄ initiū hui⁹ gn̄ōnis duos frēs obtinuit:nathā.ſ.⁊
ſalomonē. vn̄ gn̄ōnes diuerſimode ꝓfluxerunt. EVSE.
Ipſoꝝ ḡ v̄boꝝ ſn̄ie itell'm attēti⁹ explicem⁹. Si.n.appro/
bāte mattheo ioſeph eē filiū iacob:lucas ſilr approbaſſet
ioſeph eē filiū hely:eēt aliq̄ ꝯtrouerſia. Cetez cū approbā
te mattheo lucas pluriū opiōnē d̄clararet:nō ꝓpriā dicēs
vt putabat̄:nō arbitror aliqd̄ relīq̄ dubiū. Cū.n.eēnt iter
iudeos diuerſe opiones de xp̄o:⁊ oēs reducerēt ipſum ad
dauid:ꝑꝑ ꝓmiſſiones ei factas:plīmi aūt aſſererēt xp̄m a
dauid eē futurū:ꝑ ſalomonē ⁊ alios reges:q̄dā hāc opiōnē
vitabāt:eo q̄ plurima de regib⁹ dicant̄ enormia. Et q̄r de
iechonia hieremias dixit:q̄ nō orie̅t ſemē ex eo collocādū
in ſede dauid:q̄ꝑ opiōnē cōmemorat lucas ſenniēs enarra
re mattheū q̄lis eēt veritas gn̄ōnis. Et hec eſt p̄ª rō. Eſt ⁊
alia ꝓfundior:matthe⁹.n.cū īcipet ſcribē an̄ ꝯceptiōnē ma
rie ⁊ carnalez natiuitatē ieſu:oppoꝛtune: velut in hyſtoria
ꝑmittit carnalez ꝓgeniē. vn̄ ⁊ gn̄ōnē a ſuꝑioribus deriuat
deſcēdēs. Cū.n.v̄bū dei carnē accipet deſcēdebat:ſz lucas
ad factā ꝑ lauacrū regn̄ōnē ꝓſilit:⁊ ibi aliā generū ſucceſ/
ſionem exponit:⁊ ab imis ad ſp̄ª ſubleuās pariter:⁊ pctōꝝ
quos narrauit matthe⁹ memoriā abdicat:eo q̄ quicūqz in
deo renaſcit̄:ſit alien⁹ a crimīnoſis parētib⁹ dei fili⁹ fact⁹:
⁊ eoꝝ q̄ ſm deū vitā duxerūt honeſtā. Sic.n.habrae dcm̄
eſt. Tu ꝓficiſceris ad p̄res tuos:nō q̄dē carnales:ſz in deo
p̄res:ꝑꝑ ſilitudinē honeſtatis. Igit̄ ei q̄ in deo naſcit̄ aſcri
bit parētes q̄ ſūt ſm deū ꝑ egparātiā moꝝ. AVGV. de
q̄ō.no.⁊ ve.teſti. Uel alr. Matthe⁹ a dauid ꝑ ſalomonem
deſcēdit ad ioſeph:lucas v̄o ab hely qui tp̄e fuit ſaluatoris
aſcendit ꝑ traducē nathā filij dauid ⁊ hely:⁊ ioſeph iunxit
tribū oñdēs vni⁹ gn̄is eē vtrūqz:ac ꝑ h̄ nō ſolū ioſeph filiū
eē ſaluatorē:ſz ⁊ hely. Ipſa.n.rōne q̄ ioſeph fili⁹ dı̄ eſſe ſal/
uator:ipſa ēt eſt ⁊ hely fili⁹ ⁊ ceteroꝝ oīuz q̄ de eadē tribu
ſunt:hinc eſt qd̄ dic̄ ap'ſ. Quoꝝ p̄res ⁊ ex q̄b⁹ xp̄s ſm car
nez. AVGV. de q̄ō.euā. Uel tres cāe occurrūt:quaꝝ ali
quā euāgeliſta ſecut⁹ ſit. Aut.n.vn⁹ euangeliſta p̄rez ei⁹ a q̄
genit⁹ eſt noīauit:alter v̄o vel auū m̄rnuz vel aliquē de co/
gnatis maiorib⁹ poſuit. aut vn⁹ erat ioſeph nālis p̄r:⁊ alter
eū adoptauit. aut more iudeoꝝ cū ſine filijs vn⁹ deceſſiſſz
ei⁹ vxorē ꝓpinqu⁹ recipiēs filiū quē genuit ꝓpinq̄ mortuo
deputauit. AMBRO. Tradit̄.n.nathā:q̄ a ſalomone ge
nus duxit:iacob gn̄aſſe filiū:⁊ vxore ſuꝑſtite d̄ceſſiſſe:quā
poſtea melchi accepit vxorē:ex q̄ gn̄atus eſt hely. Rurſus
hely fratre iacob ſine libis d̄cedēte:copulat⁹ eſt fr̄is vxori
⁊ gn̄auit filiū ioſeph:q̄ iuxta legē iacob fili⁹ dr̄: qm̄ ſemen
fr̄is defuncti iuxta legis veteris ſeriē ſuſcitabat. BEDA.
Uel alr. Jacob fr̄is hely:ſine liberis defūcti vxorē de mā/
dato legis accipiēs genuit ioſeph:nā q̄dē germīs filiū ſuū:
ſm v̄o legis ꝑceptū efficit̄ fili⁹ hely. AVGV. de q̄ō.no.
⁊ ve.teſti. Probabili⁹.n.itelligim⁹ lucā adoptātis originē
tenuiſſe:q̄ noluit ioſeph genitū dicē ab illo:cui⁹ filiū eē nar/
rauit. Cōmodi⁹.n.fili⁹ dicı⁹ eſt a q̄ fuerat adoptat⁹ q̄ dice/
ret̄ ab illo genit⁹:cui⁹ carne nō erat nat⁹. Matthe⁹ aūt di/
cēs. Habraā genuit iſaac. Iſaac aūt genuit iacob:atqz in h̄
v̄bo qd̄ eſt genuit ꝑſeuerās donec in vltio dicēt. Jacob aūt
genuit ioſeph:ſatis expſſit ad eū ſe p̄rez ꝑduxiſſe originem
generātiū:a quo ioſeph nō adoptat⁹ ſz genit⁹ erat:q̄ūꝭ ſi ēt
genitū lucas dicēt ioſeph ab hely:nec ſic nos h̄ v̄buz ꝑtur/
bare deberet. Neqz.n.abſurde q̄ſqz dı̄ nō carne ſz charita
te genuiſſe:quē ſibi filiū adoptauit. Merito āt lucas ado/
ptiōis originē ſuſcepit:q̄r ꝑ adoptionez efficimur filij dei:
per carnalez v̄o gn̄ōnez fili⁹ dei poti⁹ ꝑꝑ nos fili⁹ hoīs fa/
ctus eſt. CHRY. Q̄r v̄o hec pars euāgelij ꝯſiſtit in ſerie
noīuz:nihil ꝑcioſuz exinde acqri exiſtimāt. Ne igit̄ h̄ pa/
tiamur:experiamur ēt hūc paſſuz ſcrutari. Eſt.n.ex nudis
noīb⁹ copioſuz haurire theſaurū:q̄r pluriū reꝝ indicatiua
ſūt noīa:nā ⁊ diuinā clemētiā ⁊ oblatas a mulierib⁹ g'raꝝ
actiōes ſapiūt. Cuz.n.filios ipetrabāt:nomen iponebant a
dono. GLO. Interp̄tat̄ igit̄ hely de⁹ me⁹ vel ſcandens.
[Qui fuit mathat.] i.donās pctā. [Qui fuit leui.] i.addit⁹.
AMBRO. Pulchre lucas q̄ñ filios iacob non poterat
p̄les cōprehendere:ne ex̄ gn̄ōnes euagari ſuꝑflua ſerie vi/
deret̄:lz in alijs.i.longe poſteriorib⁹:patriarchaꝝ tn̄ anti/
qua noīa nō ꝑtermittēda arbitrat⁹ eſt:ioſeph:iude:ſymeo/
nis:⁊ leui. Quatuor.n.gn̄a in his cognoſcim⁹ fuiſſe virtutū:
in iuda paſſionis dn̄ice per figurā myſteriū ꝓphetatuz:in
ioſeph ꝑceſſiſſe caſtitatis exēpluz:in ſymeone vindictā pu
doris:in leui officiū ſacerdotis. Unde ſeq̄t̄. [Qui fuit mel/
chi.] i.rex meus. [Qui fuit ianne.] i. dextra. [Qui fuit io/
ſeph.] i.accreſcens:fuit aūt alius iſte ioſeph. [Qui fuit ma
thathie.] i.donuz dei:vel aliquādo. [Qui fuit amos.] id eſt
onerans vel onerauit. [Qui fuit naum] id eſt conſolatio
vel conſolator. [Qui fuit heſli] id eſt adiuua me. [Qui fuit

Margin notes:
Baptiçādus ē infātulus ſi neceſſitas vrgea.
Genealogia chriſti ſm mattheū ⁊ lucam declaratur.
Geñ.15.
Ro.9.
Interpretatur noīa patrū in genealogia chriſti ſm lucam poſitoꝝ.
B C D F G

nagge. .i. meridies vel meridianũ. Qui fuit maath. .i. deſideriuz. Qui fuit mathathie vt ſupra. Qui fuit ſemei. .i. obediẽs. Qui fuit ioſeph. .i. augmentũ. Qui fuit iuda. .i. cõfitens. Qui fuit ioãna. .i. dñs vel grã ei⁹: vl' dñs miſericors. Qui fuit reſa. .i. miſericors. Qui fuit ȝorobabel. .i. princeps vel magr̃ babylonis. Qui fuit ſalatiel. .i. peritio mea de⁹. Qui fuit neri. .i. lucerna mea. Qui fu. melchi. .i. regnũ meũ. Qui fuit addi. .i. robuſtus vel violẽt⁹. Qui fuit coſã. .i. dominãs. Qui fuit helmadã qḋ eſt dei mẽſura. Qui fuit her qḋ eſt vigilãs: vel vigilia vel pelliceus. Qui fuit ieſu quod eſt ſaluator. Qui fuit elieȝer. .i. deus me⁹ adiutor. Qui fuit ioran. .i. dñs exultãs vel exaltans. Qui fuit mathat vt ſupra. Qui fuit leui vt ſupra. Qui fuit ſymeon. .i. audiuit triſtitiã vel ſignuz. Qui fuit iuda vt ſupra. Qui fuit ioſeph vt ſupra. Qui fuit iona. .i. colũba vl' dolẽs. Qui fuit eliachin qḋ ẽ dei reſurrectio. Qui fuit melcha. .i. rex ei⁹. Qui fuit mẽna qḋ eſt viſcera mea. Qui fuit mathathia. .i. donuz. Qui fuit nathan. .i. dedit vel dantis. AMBRO. Per nathan aũt expſſaz aduertimus pphetie dignitatẽ: vt q: vn⁹ oĩa chr̃s ieſus: in ſingulis

H Chr̃s naſci voluit de pctõribus ⁊ deſcẽdit per ſtirpez ſalomonis. 3. re. 11.

quoq; maiorib⁹ gñã vtrũ diuerſa pcederẽt. Seqr̃. Qui fuit dauid. ORIGE. Dñs deſcẽdẽs in mũduz aſſũpſit pctõꝝ oiuz pſonã: ⁊ naſci voluit de ſtirpe ſalomonis: vt refert matthe⁹: cui⁹ pctã ſcripta ſunt: ⁊ ceteroꝝ ex qb⁹ multi fecerũt maluz in ɔſpectu dei. Qui võ aſcendit ⁊ ſcõo p baptiſmũ ort⁹ eẽ deſcribiṫ: vt refert lucas: nõ p ſalomonẽ ſed p nathã naſciṫ: qui arguit piez ſup vrie morte ortuq; ſalomonis. AVGV. in lib. retracta. Hõm autẽ q: hõ nois ppheta arguit dauid: ne puteṫ idez fuiſſe hõ cũ alter fuerit.

I

GREGO. naȝã. Sȝ a dauid vltra ẽm vtrũq; euãgeliſtã eſt gñis pceſſus indiuiſibilis. Uñ ſequiṫ. Qui fuit ieſſe. GLO. Interpretaṫ dauid manu fortis. Ieſſe inceñſuz. Seqr̃. Qui fuit obeth qḋ ẽ ſuit⁹. Qui fuit booȝ qḋ eſt fortis. Qui fuit ſalmon qḋ eſt ſenſibilis vl' pacific⁹. Qui fuit naaſon qḋ eſt augurũ vl' ſerpẽtin⁹. Qui fuit aminadab. .i. ppl's volũtari⁹. Qui fuit arã qḋ eſt erect⁹ vl' excelſus. Qui fuit eſron. .i. ſagitta. Qui fuit phares qḋ eſt diuiſio. Qui fuit iude. .i. ɔfitẽs. Qui fuit iacob qḋ eſt ſupplãtator. Qui fuit iſaac qḋ eſt riſus vl' gaudiũ. Qui fuit habraã qḋ eſt pr̃ multaꝝ gẽtiũ vl' vides ppl'z. CHRY. Matthe⁹ qdẽ tanq̃ q iudeis ſcribebat: nihil ſtatuit vlteri⁹ ſcribẽ: niſi q: ab habraã ⁊ dauid chr̃s pceſſerat. Hoc enim maxie placabat iudeos. Lucas võ ſic q oib⁹ cõiter loq̃baṫ vlteri⁹ ptẽdit ẽmonẽ attigẽs vſq; ad adã. Uñ ſeqr̃. Qui fuit thare. GLO. Qḋ iterpṫaṫ exploratorio ſiue negtia.

K

Qui fuit nachor qḋ eſt requeuit lux. Qui fuit ſeruth qḋ eſt corrigia vel cõprehẽdẽs loꝝ: vel pfectio. Qui fuit ragau qḋ eſt egrot⁹ vel paſcẽs. Qui fuit phales qḋ eſt diuidens vl' diuiſuz. Qui fuit heber qḋ eſt tranſit⁹. Qui fuit ſale qḋ eſt tollens. Qui fuit cainan qḋ eſt lamẽtatio vel poſſeſſio eoꝝ. BEDA. Nomẽ ⁊ gñatio cainan iuxta hebraicã veritatẽ neq; in geneſi neq; in vbis dieꝝ inueniṫ: ſȝ arphaxat ſelaa vel ſale filiũ nullo interpoſito genuiſſe phibeṫ. Sciẽo ḡ lucã hãc gñonez de. lxx. iterptũ editiõe ſumpſiſſe: vbi ſcriptuz eſt q: arphaxat. cxxxv. annoꝝ genuerit cainã: ⁊ ipſe cainan: cum. xxxv. fuerit annoꝝ genuerit ſela. Seqr̃. Qui fuit arpha. GLO. Qḋ eſt ſanãs depopulationẽ. Qui fuit ſem qḋ ẽ nomẽ vel noiat⁹. Qui fuit noe qḋ eſt reqes. AMBRO. Noe qdẽ iuſti iter dñicas gñationes cõmemoratio nõ debuit ptermitti: vt q: edificator eccl'ie naſcebaṫ: cũ ſui gñis auctorẽ pmiſiſſe videaṫ: q: eaȝ in typo aũ fundauerat. Qui fuit lamech. GLO. qḋ eſt humilitatũ vl' pcutiẽtez: pcuſſuȝ vel hũiles. Qui fuit mathuſale qḋ eſt mortis emiſſio vl' mortu⁹ eſt ⁊ iterrogauit.

Noe tñ q̃ prefigurator chr̃i ñ debuit intermitti in gñatione chr̃iſti.

L

AMBRO. Hui⁹ vltra diluuiũ numerenṫ anni: vt qſi ſolus eſt chr̃s vn⁹ cui⁹ vita nullã ſentit etatẽ: in maiorib⁹ q̃s ſuis nõ ſenſiſſe diluuia videreṫ. Qui fuit enoch ⁊ hic pietatis dñice ⁊ diuinitatis manifeſtũ indiciũ eſt: eo q: nec mortez ſenſerit dñs: ⁊ ad celuz remeauerit: cui⁹ gñis auctor raptus ad celũ eſt. Uñ manifeſtũ eſt chr̃z potuiſſe nõ mori: ſȝ voluiſſe: vt nob mors illa pdeſſet. Et ille qdẽ raptus ne malitia mutaret cor ei⁹. dñs aũt quẽ malitia ſeculi mutare nõ poterat: eo vnde venerat: nãe ſue maieſtate remeauit. Sap. 4

M

BEDA. Pulchre aũt a baptiȝato dei filio vſq; ad deum piez aſcẽdẽs. lxx. gradu enoch ponitq; dilata morte trãſlatus eſt in paradiſuz: vt ſignificet eos q in grãz adoptionis filioꝝ ex aq̃ ⁊ ſpũſcõ regnãṫ: iteri; poſt corpis abſolõnẽ eternã ſuſcipiẽdos in regez. Septuagenari⁹. n. pp ſeptimã ſabbati illoꝝ regez ſigt: q iuuante dei grã decalogũz legis ipleuerunt. GLO. Interpraṫ aũt enoch: dedicatio. Qui fuit iared. qḋ ẽ deſcendẽs ſiue ptinẽs. Qui fuit malaleel qḋ eſt laudat⁹ dei vl' laudans deũ. Qui fuit cainan vt ſupra. Qui fuit enos. .i. hõ deſperãs vel violent⁹. Qui fuit ſeth qḋ eſt poſitio ſiue poſuit. AMBRO. Seth poſterior fili⁹ ade nõ ſileṫ: vt cũ due ſint ppl'i gñones ſignarenṫ in typo in poſteriore poti⁹ q̃ in pore gnõne chr̃z numerãduz. Seqr̃. Qui fuit adã. GLO. Qḋ eſt hõ vel terren⁹ vel idigẽs. Qui fuit dei. AMBRO. Quid pulchri⁹ potuit ɔuenire: q̃ vt ſcã gñatio a dei filio icipet: ⁊ vſq; ad dei filiũ duceret: creatuſq; pcederet in figura vt nat⁹ in vitate ſeq̃reṫ: ad imaginẽ fact⁹ pirет: pp quẽ dei imago deſcẽdẽt. Putauit ẽt lucas ad deũ chr̃i originẽ referẽdã: q: ver⁹ chr̃i gñator de⁹ ſit: vl' ẽm gnõnez verã pr̃: vel ẽm lauacrũ ⁊ regñationẽ myſtice auctor muneris. Et iõ nõ a pmo gnõnez ei⁹ cepit deſcribẽ: ſȝ poſtea q̃ baptiſma eius explicuit: vt ⁊ ẽm nãz ⁊ ẽm grãz dei filiũ demſaret. Or ãt euidẽtius diuine gnõnis idiciũ: q̃ q: de gnõne dictur⁹ piez pmiſit loquẽtez. Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹. AVGV. de con. euã. Satis ẽt per h demſauit: nõ ſe iõ dixiſſe ioſeph filiũ hely q: de illo genit⁹: ſȝ q: ab illo poti⁹ illi fuerit adoptat⁹: cũ ẽt ipm adaz filiũ dixit: cũ ſit fact⁹ a deo: ſȝ p grãz quã poſtea peccando amiſit tãq̃ fili⁹ in paradiſo ɔſtitut⁹ ſit. THEO. Ideo ẽt gnõnẽ finit in deũ: vt addiſcam⁹: q: q in medio ſũt patres chr̃s ad deũ eriget: ⁊ filios dei faciet: vt ẽt crederenṫ chr̃iſti gñatio ſine ſemine fuiſſe. q. d. Si nõ credis q: ſcõs adaz factus ſit ſine ſemine: ɔuenias ad pᵐ adã: ⁊ inuenies eũ abſq; ſemine fcm̃ a deo. AVGV. de cõ. euã. Et matthe⁹ qdez ſignare voluit dñm deſcẽdentẽ ad nr̃az mortalitatẽ: ideo gnõnes ab habraã vſq; ad chr̃i natiuitatẽ deſcẽdendo cõmemorauit ab initio euãgelij ſui. Lucas aũt nõ ab initio: ſȝ a baptiſmo chr̃i gnõnes narrat: nec deſcẽdẽdo ſȝ aſcẽdẽdo tanq̃ ſacerdotẽ in expiãdis pctis magis aſſignans: vbi teſtimoniũ phibuit dicẽs. Ecce q tollit pctã mũdi. Aſcẽdẽdo aũt puenit ad deũ cui mũdati ⁊ expiati reconciliamur.

N

Gñatio chr̃i i ſeth poſteriori filio Ade ſignanter ponit.

Matthe⁹ deſcẽdendo ⁊ lucas aſcẽdẽdo cõuenienter chr̃iſti gñationẽ cõmemorant.

AMBRO. Nec ſic euãgeliſte diſcrepare videãṫ: qui veterẽ ordinẽ ſunt ſecuti. Nec mireris ſi ab habraã plẽs ẽm lucã ſucceſſiones vſq; ad chr̃z ſũt: pauciores ẽm mattheũ: cũ p alias pſonas gnõnez fatearis eẽ decurſaz. Põt. n. fieri vt alij longeuã trãſegerint vitã: alteri⁹ võ gnõnis viri immatura etate deceſſerint: cũ videamus q̃plures ſenes cũ ſuis nepotib⁹ viuẽ: alios võ viros ſtatim filijs obire ſuſceptis.

O

AVGV. de cõ. euã. Conuenientiſſime aũt lucas baptiȝato dño gnõnes per. lxxvij. pſonas ſurſuȝ verſus numerat. Nam ⁊ aſcẽdens ad deũ: cui per pctõꝝ abolitionẽ recõciliamur: expreſſus eſt: ⁊ per baptiſmũ fit hoi oiuz remiſſio pctõꝝ que illo numero ſignaṫ. Naȝ vndecies ſeptẽ. lxx. ⁊ ſeptẽ ſunt. In denario aũt pfectio beatitudinis eſt. Unde manifeſtũ eſt q: tranſgreſſio denarij deſignat pctm̃ p ſuphiaz plus aliqd habere cupiẽtis. Hoc aũt ſeptics ppterea ducitur: vt motu hominis facta ſignificetur illa tranſgreſſio.

Ternario.n.numero incorporea ps hoīs ſignaꝛ:q̃ternario
vo corp⁹.motus aūt in numeris nō exp̄mit cū dicim⁹:vnū
duo tria:ſ cū dicimus:ſemel bis ter.vn̄ p ſeptiés.xi.ſigni/
ficatꝛ motu hoīs facta tranſgreſſio. Cap. IIII.

Tex.I. Mat.4 Mar.p Ieſus autē plen⁹ ſpūſcō regreſſus eſt
a iordane: ⁊ agebatꝛ ſpū in deſertum
dieb⁹ quadraginta: ⁊ tentabatꝛ a dia/
bolo. Et nihil māducauit in diebus
illis: ⁊ ꝯſūmatis illis eſuriȷt. Dixit aūt illi dia/
bolus. Si filius dei es dic lapidi huic vt panis
Deut.8. fiat. Et rn̄dit ad illū ieſus ſcriptū eſt:q: non in
pane ſolo viuit hō:ſed in omni verbo dei.

A ❡THEO. Poſt baptiſmū chr̄s tentatur:inuens nobis ꝙ
poſtq̃ erim⁹ baptiçati tentatiōes iminēt nob. Un̄ dr̄.[Je/
ſus aūt ple.ſpi.ſan.regreſ.ē a iordane.] CYRIL. Duduꝫ
Gen.6. dixit de⁹. Nō pmanebit ſpūs me⁹ in hoīb⁹ iſtis:eo ꝙ ſunt
caro. vbi vo regnōne p aquā ⁊ ſpm̄ ditati ſum⁹:facti ſum⁹
Ro.8. dīne nāe pticipes. per ſpūs aūt pticipationē pgenit⁹:aut in
multis frib⁹ p̄m⁹ recepit ſpm̄:q ⁊ ſpūs dator eſt:vt etiā ad
nos p ip̄m puenit gr̄a ſpūſſci. ORIGE. Qn̄ igitꝛ legis ie/
ſuꝫ plenū ſpūſcō:⁊ in actib⁹ ſcribit de apl̄is: ꝙ repleti fue/
Actu.2. rint ſpūſcō:vide ne eq̄les putes eē apl̄os ſaluatori. Qūo.n.
Chr̄ſt⁹ ⁊ apl̄i dicūtꝛ pleni ſpū/ſcō ſed di/uerſimo/de. ſi volueris dīe. Hec vaſa plena ſūt vino vl̄ oleo:nō ſtatim
dices ꝙ equali mēſura ſūt plena:ſic ⁊ ieſus ⁊ paulus pleni
erāt ſpūſcō:ſed vas pauli multo min⁹ erat q̄ ieſu:⁊ tn̄ erat
ſm̄ mēſurā ſuā vtrūqꝫ repletū. Accepto itaqꝫ a ſaluatore
pleno ſpūſcō baptiſmo:q ſup euꝫ in ſpecie colūbe de celis
Ro.8. venerat[ducebatꝛ a ſpū] q: quotquot ſpū deducūtꝛ:hi filij
B dei ſunt.iſte aūt ſupra oēs ꝓprie filius dei erat. BEDA.
Ne cui āt veniret in dubiū a quo ſpū ductū ſiue expulſuꝫ:
alij euāgeliſte dicerēt in deſertū:ꝯſulte lucas demū intulit.
[Et agebatꝛ in deſertū ſpū.xl.dieb⁹]neqd ꝯ eū valuiſſe ſpi
rit⁹ putaretꝛ imūdus q plen⁹ ſpūſcō quecūqꝫ volebat age/
bat. GRECVS. Si vo nos arbitrio ꝓpo nr̄aꝫ vitā diſ/
ponim⁹:qūo ip̄e trahebatꝛ inuit⁹: Or ḡ dr̄[agebatꝛ ſpū]hō hꝫ
intell̄m. Sponte ſpiritaleꝫ duxit ꝯuerſationē:vt locū exhi
beret tentāti. BASI. Nō.n.vbo puocās inimicū:ſed ope
viſitās querit deſertū. Delectatꝛ.n.diabolus in deſerto nō
patitꝛ eē in vrbib⁹:ꝯtriſtat ipꝫ ꝯcordia ciuiū. AMBRO.
Agebatꝛ igitꝛ ꝯſilio in deſertū vt diabolum puocaret. Naꝫ
niſi ille certaſſet:non mihi iſte viciſſet. Myſterio:vt illum
adaꝫ de exilio liberaret:q de paradiſo in deſertū eiect⁹ eſt.
Exēplo:vt oſtderet nob̄ diaboluꝫ ad meliora tēdētib⁹ inui/
dere:⁊ tūc magis eē cauēdūꝫ ne myſterij gr̄aꝫ deferat mē/
C tis ifirmitas. Un̄ ſeqꝛ.[Et tētabatꝛ a diabolo.] CYRIL.
Ecce fact⁹ eſt in athletis iubēs agones de⁹ in his q coronat
ſcōꝝ vertices. GREGO.3⁹ mo. Hoſtis tn̄ noſter mēteꝫ
mediatoris dei ⁊ hoīuꝫ tētatiōe quaſſare nō valuit:ſic eniꝫ
dignat⁹ eſt tētatiōes exteri⁹ ſuſcipe. vt tn̄ ei⁹ mens interius
diuinitati inherēs incōcuſſa pmaneret. ORIGE. Tentatꝛ
aūt ieſus a diabolo.xl.dieb⁹:⁊ q̄ fuerit tētamēta neſcim⁹:q̄
ideo forſitan p̄termiſſa ſūt:q: maiora erāt q̄ vt lr̄is trade/
rentꝛ. BASI. Uel dn̄s p q̄dragenā intētat⁹ māſit:nouerat
eniꝫ diabolus ꝙ ieiunabat ⁊ nō fameſcebat:⁊ iō nō aude/
bat accedere. Un̄ ſeqꝛ.[Et ni.mā.in il.die.] Jeiunauit ſiq/
deꝫ oſīdēs:ꝙ illi q ſe vult ad pugnas tētationū accingē ſo/
D brietas eſt necīa. AMBRO. Tria igitꝛ ſūt q̄ ad vſuꝫ pfi
Tria ſunt q̄ pficiunt ad vſuꝫ ſa/lutis hūa/ne.ſ.ſacr̄ꝫ deſertuꝫ ⁊ ieiuniū. ciunt ſalutis humane:ſacr̄m:deſertū:ieiuniū. Nemo niſi q
legitime certauerit coronatꝛ.nemo aūt ad certamē virtutis
admittitꝛ:niſi p̄us ab oīb⁹ ablut⁹ maculis delictoꝝ gr̄e ce/
leſtis munere ꝯſecretꝛ. GREGO.naçā.xl.ſiqdeꝫ diebus
ieiunauit nihil māducās. Erat.n.de⁹. nos aūt ieiuniū poſſi/
tati ꝓportionamus: lꝫ çelus aliqb⁹ pgredi ſuadeat vltra
poſſe. BASI. Sꝫ tn̄ nō ſic vtēdū eſt carne:vt p egeſtateꝫ
alimēti nālis vigor ei⁹ ſoluatꝛ:neqꝫ vt ad vltimatū corporē
intell̄s vrgeatꝛ p diſſolōnis exceſſuꝫ. Un̄ dn̄s nr̄ ſemel hoc 2.thi.4.
peregit:ſꝫ p totū ꝯn̄s ordie debito gubernauit corp⁹:⁊ ſil̄r
moyſes ⁊ helyas. CHRY. Ualde aūt prudēter ſcm̄ eſt
ꝙ in ieiunādo eoꝝ nō exceſſit nūm: ne.ſ.putaretꝛ apparē/
ter veniſſe:nō aūt recepiſſe verā carnē:aut p̄ter humanam
eē nāꝫ. AMBRO. xl.aūt dieꝝ myſticū nūm recogſcis. E
tot.n.dieb⁹ aquas abyſſi effuſas eē meminiſti:⁊ tot ieiunio
dieꝝ ſcificato refuſaꝫ celi ſerenioris oſīdit clemētiā.tot ie/ Chr̄s.xl. dieb⁹ ꝯue/niētiſſime ieiunauit.
iunio dieꝝ moyſes pceptionē legis emeruit:tot ānos in he
remo ꝯſtituti pres panē angeloꝝ ꝯſecuti ſunt. AVGV.
de cō.euā. Nūs āt iſte laborioſi hui⁹ tp̄is ſacrꝫ:quo ſub di/
ſciplina regis chr̄i aduerſus diaboluꝫ dimicam⁹. Hic eniꝫ
nūs tpalē vitā ſigt:tpa.n.ānoꝝ q̄dripartitis vicib⁹ currūt:
xl.aūt q̄ter hn̄t decē. Porro ip̄a decē ab vno vſqꝫ ad qua/
tuor pgrediēte nūo ꝯſūmantꝛ:qđ declarat ꝙ.xl.dieꝝ ieiu/
niū:h̄ eſt humiliationē aīe ꝯſecrauit ⁊ lex ⁊ pphe p moy/
ſen ⁊ helyā:⁊ euāgeliū p ipſi⁹ dn̄i ieiuniū. ABSI. Ueꝝ q:
nō eſurire ſupra hoīeꝫ eſt:aſſūpſit dn̄s paſſionē famis idi/
cans eā nō eē petm̄:⁊ ꝯceſſit cū voluit nāe hūane q̄ ſua ſūt
pati ⁊ agere. Un̄ ſeqꝛ.[Et ꝯſūma.illis eſuriȷt.] Nō coact⁹
ad necītatē:q̄ p̄eſt nāe.ſꝫ q̄ſi puocās:diabolū ad duelluꝫ.
Sentiēs.n.diabolus:q: vbi fames:ibi imbecillitas:aggre/
ditꝛ ad tentādū:⁊ q̄ſi tētationū excogitator: famē chr̄o pa/
tiēti:ſuadebat lapidib⁹ appetitū ſedare. Un̄ ſequitꝛ.[Dixit
aūt illi diabo. ſi fili⁹ dei es:dic lapidi huic vt panis fiat.]
AMBRO. Tria p̄cipue docemur tela eē diaboli:qb⁹ ad F
coūertēdaꝫ mēteꝫ hoīs ꝯſueuit armari:gule vnū:aliud ia/
ctātie:tertiū ambitiōis. Jnde ḡ cepit:vn̄ iaꝫ vicit.ſ.adam.
Diſcam⁹ igitꝛ cauere gulaꝫ:cauere luxuriā:q: teluꝫ eſt dia/
boli. Sꝫ qd ſibi vult talis ſmo.[Si fili⁹ dei es] niſi q: co/
gnouerat dei filiū eē vētuꝝ:ſꝫ veniſſe p hāc ifirmitatē cor/
poris nō putabat: Aliud eſt explorātis: aliđ tentātis:ideo Mat.7
ꝓfitetꝛ ſe credere:⁊ hoī conatꝛ illudere. ORIGE. Roga/
to aūt p̄re a filio panē:nec dāte lapidē pro pane:iſte quaſi
aduerſari⁹ ⁊ fallax:pro pane dabat lapidē. BASI. Sua/
debat qdē lapidib⁹ appetitū ſedare:h̄ eſt pmutare deſide
riū ad alimēto nāli ab extr̄iaꝫ p̄ter nāꝫ. ORIGE. Puto G
etiā ꝙ vſqꝫ hodie lapidē diabolus oſtēdit:⁊ hortetꝛ ſingu/
los ad loquēduꝫ[Dic vt lapis iſte panis fiat.] Si videris
hereticos dogmatū ſuoꝝ mēdacium pro pane comedere:
ſcito lapideꝫ eoꝝ eſſe ſermonē quē monſtrat ei diabolus.
BASI. Diſſipator aūt tētationū chr̄s:nō repellit a nā fa/
mē. Un̄ ſeqꝛ.[Et rn̄dit ad il.ie.ſcriptū eſt:q: nō in ſolo pa. Deut.8.
viuit hō:ſꝫ in oī vbo dei.] THEO.q.d. Nō ſolis panib⁹
humana nā ſuſtētatꝛ:imo ſufficit vbū dei ad nutriēdū vni/
uerſaꝫ nāꝫ humanā. Tal̄r paſtus eſt iſraeliticus ppl̄s col/ Exo.16.
ligēs annis.xl.māna:⁊ gaudēs volatiliū p̄da: diuino ꝯſilio Nūi.11.
helyas cōmiuas habuit coruos. Heliſeus herbis agreſtib⁹ 3.reg.17
ſocios nutriuit. CYRIL. Uel al̄r. Terrenis cibis terre/ 4.re.4
nuꝫ nr̄m alitꝛ corpus:aīa xo rōnalis dino vbo vigoratꝛ ad
bonā habitudinē ſpūs:nō eniꝫ nām incorporeā corp⁹ alit.
GREGO.mſe. Un̄ nō alitꝛ virt⁹ pane:nec p carnes hn̄ ſe H
hꝫ aīa ⁊ pigueſcit:alijs epulis vita ſublimis educatꝛ ⁊ cre/ Que ſunt q̄ ſaniāt ⁊ ipinguant animā.
ſcit:nutrimētū boni caſtitas panis:ſapia pulmētuꝫ:iuſtitia
pot⁹:ipaſſibilis ſtat⁹ delectatio bene ſapere. AMBRO.
Uides igitꝛ quo gn̄e vtatꝛ armoꝝ q̄ hoīeꝫ a ſpiritalis neq/
tie icurſione defendat aduerſuꝫ icitamēta gule. Nō.n.q̄ſi
de⁹ vtitꝛ ptāte. Quid.n.mihi pderat: Sꝫ q̄ſi hō cōi ſibi ac/
cepit auxilio vt diuino pabulo lectiōis intēt⁹ famē corporis
negligat:alimētū vbi acqrat. Nō.n.pōt q vbū ſeqꝛ paneꝫ
deſiderare terrenū. Humanis.n.dina p̄ſtare nō dubiū eſt
ſimul cū dicit.[Nō in ſolo pane viuit hō] oſtēdit hoīeꝫ eē
tentatū:hoc eſt ſuſceptionē noſtrā:nō ſuā diuinitatē.

Tex.2. ¶ Et duxit illu3 diabolus: ⁊ oſtendit illi oīa regna orbis terre in momēto temporis: ⁊ ait illi. Tibi dabo poteſtatē hanc vniuerſam ⁊ gloriā illoꝝ: q2 mihi tradita ſunt: ⁊ cui volo do illa. Tu ergo pcidens ſi adoraueris corā me: erunt
Deut.6. tua oīa. Et rn̄dens ieſus dixit illi. Scriptū eſt.
Mat.4 Dn̄m deu3 tuū adorabis: ⁊ illi ſoli ſeruies.

A ¶ THEO. Primo inimic⁹ chr̄i3 de gula tentauerat: ſicut ⁊ adā: deinde de cupiditate ſiue auaritia: in h̄ q̄ oſ̄dit ei oīa regna mūdi. Vn̄ ſeqꝛ. [Et du. illu3 dia. ⁊ oſ̄dit ei oīa reg. or. ter. in mo. tpis.] GREGO. in ho. Quid mirū ſi ſe pmiſit ab illo in montē duci: q̄ ſe ptulit ēt a mēbris ipſi⁹ crucifigi. THEO. Sed qualr oſ̄dit ei oīa regna orbis terre? Quidā dicūt q̄ mēte hec ei oſ̄dit. Ego āt dico q̄ ſenſibil'r ⁊ in phantaſia apparere fecit. TITVS. Uel deſcripſit orbē v̄bo ⁊ velut quādā domū intētiōi ei⁹ manifeſtat vt exiſtimabat. AMBRO. Bn̄ aūt in momēto tpis ſecularia ⁊ terrena mōſtrant̄: nō. n. tā ꝯſpect⁹ celeritas idicat̄: q̄ caduce fragilitas ptātis exp̄mit̄. In momēto. n. cūcta illa ptereunt: ⁊ ſepe honoꝛ ſeculi abijt anq̄ venerit. Seqꝛ. [Et ait illi. Tibi da. poté. hāc vniūſa3 ⁊ gl'iā illoꝝ: q2 mihi tradita ſūt: ⁊ cui volo do illa.] TITVS. In vtroq3 mentiebat̄. Neq3. n. hēbat: nec ꝯferre poterat q̄ carebat. Nullus eni3 obtinet ptātem: ſed ad pugnā eſt aduerſari⁹ derelict⁹. Ro.13. AMBRO. Alibi. n. legit̄: quia ois ptās a deo eſt. Itaq3 a deo eſt ptātum ordinatio: a malo ambitio ptātis. Nec eſt ptās mala: ſ3 is q̄ male vtit̄ ptāte. Quid ḡ bonū eſt vti poteſtate: ſtudere honori? Bonū ſi deferat̄ nō eripiat̄. Diſtingue tn̄ h̄ ip3 bonū: ali⁹. n. bon⁹ in ſeculo. ali⁹ pfecte virtutis vſus. Bonū eſt. n. deū q̄rere: ⁊ cognoſcēde diuinitatis ſtudiū nullis occupationib⁹ īpediri: q̄ ſi is q̄ deū q̄rit pp fragilitate3 carnis ⁊ mētis anguſtias ſepe tentat̄: q̄to magis q̄ ſeculu3 q̄rit: obnoxi⁹ ē. Docemur ḡ ambitionē deſpicere: eo q̄ diabolice ſubiecit ptāti. TITVS. H3 āt forēſis gr̄a domeſticū piculum: ⁊ vt dn̄et alijs pus fuit: curuat̄ ad obſequiū vt honore donet̄: ⁊ dū vult eē ſublimior: ſimulata humilitate fit vilior. Vn̄ ſubdit. [Tu ḡ ſi adoraueris coram me: erūt tibi oīa ſubdita.] CYRIL. Quo tu cui⁹ ſors eſt ſextiguibilis flāma: q̄lr oiu3 dn̄o q̄ ſua ſūt ſpōdes? putaſti cultorē hic cui⁹ metu tremūt vniūſa? ORIGE. Uel al'r totū. Duo reges certatī3 regnare feſtināt. Pcti rex pctōribus diabolus: ⁊ iuſtitie rex iuſtis chr̄s. Scienſq3 diabolus ad h̄ veniſſe chr̄3: vt regnū ei⁹ tolleret: oſtēdit ei oīa regna mūdi. Nō qdē regnū perſaꝝ ⁊ medoꝝ: ſed regnū ſuū quo regnaret in mūdo: quo. ſ. alij regnent̄ a fornicatiōe: alij ab auaritia. Et oſ̄dit ei in pūcto tpis: h̄ eſt in p̄nti tēpoꝝ curſu: q2 ad cōparationē eternitatis pūcti obtinet iſtar. Neq3 eni3 nec̄iu3 hēbat ſaluator: vt ei diuti⁹ hui⁹ ſeculi negocia mōſtrarent̄: ſ3 ſtatī3 vt aciē luminū ſuoꝝ ad ꝯtēplandum vertit: ⁊ pctā regnātia ⁊ eos q̄ regnarent̄ a vitijs cōſpexit. Dicit ḡ ad eū. Ueniſti vt aduerſus me de īperio dimices? Adora me ⁊ accipe regnū qd̄ teneo. Uerꝰ dn̄s vult qdē regnare: ⁊ q̄ſi iuſtitia vt abſq3 pctō regnet: vult gētes ſibi eē ſubiectas: vt ſuiāt vitati: nec ſic vult regnare ceteris: vt ipſe regnet̄ ab alio. Vn̄ ſeqꝛ. [Et rn̄dēs ieſus dixit illi: ſcriptu3 eſt. Dn̄m deu3 tuū adorabis: ⁊ illi ſoli ſeruies.] BEDA. Dicēs diabolus ſaluatori. Si pcidēs adoraueris me: ecōtrario audit: q̄ ipſe magis adorare eu3 debeat q̄ſi dn̄m ⁊
D deū ſuū. CYRIL. Qualr aūt ſi ſm hereticos fili⁹ ē crea-
Ro.1. tura: adorat̄: qd̄ crimē īferret̄ aduerſus eos q̄ fuerūt creature ⁊ nō creatori: ſi filiū ſm eos creaturā exiſtē3 colimus tanq̄ deū. ORIG. Uel alr. Hos ingt oēs pptereа mihi volo eē ſubiectos: vt dn̄m deū ſuū adorēt: ⁊ ipſi ſoli ſeruiāt: tu aūt a me vis īcipere peccatū: qd̄ ego diſſoluturꝰ huc veni. CYRIL. Hoc aūt mādatū ei⁹ tetigit intima. An̄ aduētū eni3 ei⁹ ipſe vbiq3 colebat̄. lex aūt diuina eycīes ipm a dn̄o vſurpato: adorare ſtatuit ſolū eū: q̄ nāl'r de⁹ eſt. BEDA. Querat aūt aliqs quō ꝯueniat qd̄ hic pcipit̄: ſoli dn̄o ſuiēdum apl'i vbi q̄ dicit. Per charitatē ſeruite inuicē: Sed in greco dulia intellit̄ ſeruit⁹ cōis: h̄ eſt ſiue deo ſiue hoi exhibita: ſm quā iubemur ſuire inuicē. Latria aūt vocat̄ ſuit⁹ diuinitatis cultui debita: qua iubemur ſoli deo ſeruire.

Diuerſe opiniones q̄lr diabolus oſ̄dit in momēto oīa regna terre chriſto.

Diabolꝰ an̄ aduentum chr̄i vbiq3 colebatur et lex diuina ip3 eiecit.

¶ Et duxit illu3 in hierl'm ⁊ ſtatuit eū ſup pinaculu3 tēpli: ⁊ dixit illi. Si filius dei es: mitte te hic deorſu3. Scriptū eſt. n. q̄ angelis ſuis mādauit de te: vt ꝯſeruent te: ⁊ q2 in manib⁹ tollēt te: ne forte offendas ad lapide3 pedem tuū. Et reſpōdens ieſus ait illi. Dictū eſt. Nō tentabis dn̄m deū tuū. Et cōſummata omni tentatiōe: diabolus receſſit ab illo vſq3 ad tempus. Tex.3. ps.90. Deut.6. Mat.4

A ¶ AMBRO. Seqꝛ iactātie telu3: q̄ in pcliue delinqt̄: q2 du3 hoies gl'iā virtutis ſue iactare deſiderāt: de loco meritoꝝ ⁊ ſtatiōe decidūt. Vn̄ di. [Et du. il. in hier. ⁊ ſtatuit eū ſupra pinaculu3 tēpli.] ORIGE. Seqbat̄ plane quaſi athleta ad tentationē ſpōte pficiſcēs: ⁊ q̄dāmō loquebat̄. Duc q̄ vis ⁊ iuenies me in oib⁹ fortiorē. AMBRO. Ita eſt aūt iactātia vt du3 ſe putat vnuſqſq3 ad altiora ꝯſcendere: ſublimiū vſurpatiōe factoꝝ ad īferiora trahat̄. Vn̄ ſequit̄. [Et dixit illi. Si fili dei es: mitte te hinc deorſu3.] ATHANA. Nō āt ꝯ diuinitatē certamē diabolus inijt neq3. n. audiebat: ⁊ iō dicebat. [Si fili⁹ dei es] ſ3 cu3 hoie certamē inijt quē quōdā ſeducere potuit.] AMBRO. Uere aūt diabolica vox eſt: q̄ mentē hoīs de gradu altiori meritoꝝ pcipitare ꝯtēdit: ſil' īfirmitatē ſuā diabolus malitiāq3 deſignat: q2 nemini pōt nocē niſi ipſe deorſum ſe miſerit. Nā q̄ relictis celeſtib⁹ terrena eligit: volūtariū qdd̄ā pcipitiū vite labētis icurrit: ſil' qn̄ telum ſuū diabolus vidit obtuſu3: qui oēs hoies ꝓp̄e ſubiecerat ptāti: plus cepit hoie3 iudicare. Trāſſigurat aūt ſe ſathanas velut angelus lucis: ⁊ de ſcripturis ſepe diuinis laqueū fidelib⁹ parat. Vn̄ ſeqꝛ. [Scriptū eſt. n. Qm̄ angelis ſuis mādauit de te: vt cōſeruēt te: ⁊ q2 in manib⁹ tollent te: ne forte offendas ad lapide3 pedē tuū.] ORIGE. Vn̄ tibi diabole ſcire q̄ iſta ſcripta ſūt. Nūqd legiſti pphas vl' diuina eloqa? Legiſti qde3: nō vt ipſe ex lectiōe eoꝝ melior fieres: ſ3 vt de ſimplici l'ra eos q̄ amici ſūt l're iterficias. Scis q2 ſi de alijs ei⁹ voluminib⁹ loq volueris: nō decipies. AMBRO. Ergo nō te capiat heretic⁹: q2 pōt de ſcripturis aliq̄ exēpla pferre. Utit̄ ⁊ diabolus teſtimonijs ſcripturaꝝ: nō vt doceat ſed vt fallat. ORIGE. Uides aūt quō ⁊ in ipſis teſtimonijs verſipellis ē. Vult. n. minuē gl'iā ſaluatoris: q̄ſi angeloꝝ indigeat auxilio offenſur⁹ pedē niſi eoꝝ manib⁹ ſubleuet̄. Hoc. n. teſtimoniū nō de chr̄o: ſ3 de ſanctis gn̄al'r ſcriptū ē. Neq3. n. idiget angeloꝝ auxilio q̄ maior eſt angelis: qn potius diſce diabole: q̄ niſi de⁹ adiuuaret angelos offenderent pedem ſuū: ⁊ tu pptereа cū fulgure cecidiſti: q2 credere in ieſu3 chr̄3 dei filiū noluiſti. Quare aūt ſiles qd̄ ſeqꝛ. [Sup aſpidē3 ⁊ baſiliſcū ambulabis?] niſi q2 tu es baſiliſcus: tu draco: tu leo? AMBRO. Sed dn̄s rurſus ne ea q̄ de ſe fuerāt ꝓphetiзata ad arbitriū diaboli putauit eē faciēda: ſ3 diuinitatis ꝓp̄e auc̄te ſeruata verſutie ei⁹ occurrit: vt q2 ſcripturaꝝ exēplu3 ptenderat: ſcripturaꝝ vinceret̄ exemplis. Vn̄ ſeqꝛ. [Et rn̄. ie. ait illi. Dictū eſt q2 nō tētabis dn̄3 deū tuū.] CHRY. Diabolicū. n. eſt ſeip3 inijcere ad pericula: ⁊ tentare ſi eripiat de⁹. CYRIL. Nō. n. tentātib⁹ largit̄ deus auxilia: ſed credentib⁹ in eu3. Vn̄ chr̄s tentan

Diabolꝰ nemini pt nocē niſi ipſe deorſu3 ſe mittat.

2.Cor.11

ps.90.

B

C

Diaboli eſt q̄ ſeip3 piculis exponere ⁊ expectare auxilium dei.

mat.12.

ſibus eum nõ oſtẽdebat miracula:quib⁹ dicebat.Genera-
tio praua ſignũ querit ⁊ nõ dabit̃ ei. CHRY. Aſpice ãt
q̃uo nõ turbat⁹ eſt dñs:imo de ſcripturis humillime cum
iniquo diſceptat:vt ↄformeris chr̃o pro poſſe. Nouit dia-
bolus arma chr̃i qb⁹ ſuccubuit:ex manſuetudine eũ cepit:
ex humilitate deuicit. Tu q̃z cũ videris hoĩez effectũ dia-
bolũ:⁊ tibi obuiantẽ eo mõ deuincas:doceas aĩaz tuã for
mare os ↄdecẽs ori chr̃i.Sicut.n.cũ roman⁹ forſan reſidet
iudex:nõ exaudiet rñſum ignotãtis eo mõ loqui quo ipſe:
ſic ⁊ chr̃s niſi ſuo mõ loquaris nõ exaudiet te:nec vacabit
D tibi. GREGO.niſe.Legittime aũt pugnãti agonũ regit̃
termin⁹:vel ꝙ aduerſari⁹ ſua ſpõte cedat vincẽti:vel trino
caſu deponit̃ ſm pugnatorie artis decretuz. Un̄ ſeq̃t.⌊Et
ↄſũ.om.tenta.dia.receſ.vſq; ad ten.ab illo.⌋ AMBRO.
Nõ dixiſſet ſcriptura oẽz tentationẽ ↄſũmatã:niſi in trib⁹
p̄miſſis eẽt oĩuz mã delictoꝝ:q: cauſe tẽtationuz cãe cupi-
ditatũ ſunt.ſ.carnis oblectatio:ſpes gl'ie: auiditas potẽtie.
ATHANA. Acceſſerat gdẽ ad eũ hoſtis vt ad hoĩem:
nõ inueniẽs autẽ in ipſo antiqui ſui ſeminis ſigna diſceſſit.
AMBRO.Uides q̃ ipm diabolũ in ſtudio nõ eẽ ptina-
cez.cedere vere ſolere vtuti:⁊ ſi inuidere nõ deſinat:tñ iſta-
re formidat:q: frequẽti⁹ refugit triumphari.Audito itaq;
dei noĩe⌊receſſit (ingt)vſq; ad tp̄s.⌋Poſtea.n.ẽ tẽtatur⁹:
ſʒ apte pugnatur⁹ venit. THEO. Uel q: de voluptate
tentauerat in deſerto:receſſit ab eo vſq; ad tp̄s crucis:in q̃
E eũ erat de triſtitia tẽtatur⁹. MAXI. Uel diabolus in de-
ſerto chr̃o ſuggeſſerat pferre mũdi mãz dino amori:quez
dñs retrocedere iuſſit:qð erat in idiciũ diuini amoris.Un̄
poſtea ſatagebat ↄuaricatorẽ eũ facẽ dilectiõis ad pxios:
⁊ ideo docẽte eo ſemitas vite:ↄuocabat ad illius inſidias
phariſeos ⁊ ſcribas:vt ad coꝝ odiũ ↄuertant̃: ſʒ dñs dile-
ctionis intuitu quẽ habebat in eos monebat:arguebat:bñ-
ficia ↄferre nõ ceſſabat. AUGU.de cõ.eũa.Totũ aũt h̄
ſil'r matthe⁹ narrat:ſʒ nõ eodẽ ordie.Un̄ icertũ eſt gd p̄us
factũ ſit:vtruʒ regna terre p̄us demſtata ſint ei:⁊ poſtea in
pinaz tẽpli leuat⁹:ſitan h̄ p̄us ⁊ illud poſtea:nihil tñ ad rẽ
dũ oĩa facta eẽ manifeſtũ ſit. MAXI.Ob h̄ aũt euãgeli-
ſtaꝝ hãc iſte:illam vo ille p̄mittit:q: inanis gl'ia ⁊ auaritia
ſe inuicẽ ſeſe gignũt. ORIGE.Joãnes ãt q: a deo exor-
Jo.1. diuʒ fecerat dicens.Jn p̄ncipio erat verbũ:tentationẽ dñi
nõ deſcripſit:q: deus tentari nõ põt:de quo ei erat ſermo.
Quia vo in matthei euãgelio ⁊ in luca gñatio hoĩs ſcribit̃
⁊ in marco:hõ aũt eſt q tentat̃:ideo matthe⁹ lucas ⁊ mar
cus tentationẽ domini deſcripſerunt.

Tex.4. mat.13. ¶ Et regreſſus eſt ieſus in virtute ſp̄us in gali-
leã ⁊ fama exijt p vniuerſaz regionẽ de illo. Et
ip̄e docebat in ſynagogis coꝝ: ⁊ magnificabat̃
ab oĩbus: ⁊ venit nazareth vbi erat nutritus: ⁊
intrauit ſm ↄſuetudinẽ ſuã diei ſabbati in ſyna-
gogã: ⁊ ſurrexit legere. Et traditus eſt illi liber
iſaie ↄphete: ⁊ vt reuoluit librũ inuenit locum
Jſa.61. vbi ſcriptuz erat. Sp̄us dñi ſup me:ↄpter qð
vnxit me:euãgelizare paupib⁹ miſit me:ſanare
cõtritos corde:predicare captiuis remiſſionez:
⁊ cecis viſuz: dimittere cõfractos in remiſſio-
nez:p̄dicare annũ dñi acceptũ ⁊ diem retribu-
tionis.Et cũ plicuiſſet librũ:reddidit miniſtro
⁊ ſedit.Et oĩuz in ſynagoga oculi erãt intẽden
Mar.6 Jo.4. tes in eũ.Cepit aũt dicere ad illos: quia hodie
impleta eſt hec ſcriptura in auribus veſtris.
A ¶ORIGE.Q: dñs tẽtatorẽ vicerat:virtus ei addita eſt:

ↄſtũ.ſ.ad manifeſtationez.Un̄ dr̄.⌊Et re.eſt ie.in vir.ſp̄us
in galileã.⌋ BEDA. Uirtutẽ ſp̄us ſigna miraculoꝝ dic.
CYRIL.Agebat ãt miracula:nõ ab extrinſeco ⁊ q̃ſi acq̃ſi Chr̃s mi- racla ope rabat pro p̄ria vtute cum eſſet deus.
taz bñs ſp̄ũſci grãz ſic alij ſcti:ſʒ poti⁹ cũ eẽt nãlr dei fili⁹
⁊ ↄſors oĩuz q̃ ſũt p̄is tanq̃ ↄpa vtute ⁊ opatiõe vnit̃ ea q̃
eſt ſp̄ũſci.Decebat aũt extũc eũ notũ fieri:⁊ humanatiõis
fulgẽ myſteriũ apud eos q erãt de ſanguie iſrael. Jõ ſeq̃t.
⌊Et fa.exijt p vniuerſã regionẽ de illo.⌋ BEDA.Et quia
ſapia ptinet ad doctrinã: virt⁹ vo refert̃ ad opa:vtraq; hic
cõiungunt̃.Un̄ ſeq̃t.⌊Et ipſe docebat in ſynagogis coꝝ.⌋
Synagoga grece:latine dr̄ cõgregatio:q̃ noie nõ ſolũ tur-
baꝝ ↄuẽtũ ſʒ ⁊ domũ in q̃ ad audiẽdũ vbũ dei ↄueniebãt
iudei appellare ſolebant:ſic nos eccl'ias ⁊ loca ⁊ choros fi-
deliũ vocam⁹.Uex differt iter ſynagogã q̃ ↄgregatio:⁊ ec Dr̄ia iter eccl'iam ⁊ ſynagogã
cleſiã q̃ ↄuocatio iterp̄tat̃:q:.ſ.⁊ pecora ⁊ queq; res cõgre-
gari in vnũ p̄nt:cõuocari nõ p̄nt:niſi rõne vtẽtia. Jõ noue
grẽ pplm q̃ſi maiore dignitate p̄dttũ:recti⁹ eccl'iã q̃ ſyna-
gogã noiare aplicis doctrinis viſuʒ eſt. Merito aũt ⁊ ma-
gnificatus a p̄ñib⁹ aſſeuerat̃ p̄cedẽtib⁹ factoꝝ dictorũq;
indicijs cũ ſeq̃t.⌊Et magnifica.ab oĩb⁹.⌋ ORIGE.Caue B
aũt ne beatos tñ illos iudices:⁊ te arbitreris ↄuatũ eẽ chr̃i
doctrina:q: nũc ẽt in toto orbe docet p organa ſua:⁊ nunc
magis glorificat̃ ab oĩbus q̃ illo tpe quo tñ in vna ↄuin-
cia cognoſcebat̃. CYRIL.Largit̃ aũt ſui notitiam illis
iter q̃s educat⁹ eſt ſm carnẽ.Un̄ ſeq̃t.⌊Et venit naça.vbi
erat nutrit⁹.⌋ THEO.Ut ⁊ nos doceat p̄us ↄpos bene-
ficiare ⁊ docere: deinde ⁊ ad reliquos amicitiã ſpargere.
BEDA.Cõfluebãt aũt die ſabbati in ſynagogis:vt feria-
tis mũdi negocijs ad meditãda legis monita quieto corde
reſiderẽt.Un̄ ſeq̃t.⌊Et itra.ſm ↄſue.ſuã die ſab.in ſyna-
gogã.⌋ AMBRO.Jta aũt dñs ad oĩa ſe curuauit obſeq:
vt ne lectoris gdẽ aſpneret̃ offm̄.Un̄ ſeq̃t.⌊Et ſurrexit le-
gere:⁊ tradit⁹ eſt illi liber iſaie.⌋Accepit gdẽ librũ:vt oſtẽ-
deret ſeip̄z eẽ q locut⁹ eſt in ↄphetis: ⁊ remoueret ſacrile-
gia p̄fidioꝝ:q aliũ deũ dicũt veteris teſti:aliũ noui:vl' qui
initiũ chr̃i dicũt eẽ de vgine. Qũo.n.cepit ex vgine: qui añ
vginẽ loq̄bat̃? ORIGE.Nõ aũt fortuitu reuoluit librũ:
⁊ caput de ſe vaticinãs reperit lectionis:ſʒ h̄ ↄuidẽtie dei C
fuit.Un̄ ſeq̃t.⌊Et vt reuol.li.inue.lo.vbi ſcri.erat: ſp̄us dñi
ſup me.⌋Chr̃s.n.eſt qui ita cõmemorat. ATHANA. Jſa.61.
Explicãs.n.nobis cãz facte in mũdo reuelationis ⁊ ſue hu
manationis h̄ dicit.Sicut.n.fili⁹ cũ ſit ſp̄us dator:nõ recu
ſat fateri tanq̃ hõ ꝙ in ſp̄ũ dei eycit demonia:ita nõ recu
ſat dicere⌊ſp̄us domini ſuper me⌋pro eo ꝙ factus eſt hõ.
CYRIL.Sil'r aũt fatemur eũ vnctũ fuiſſe inquãtuʒ car-
nem ſuſcepit.Un̄ ſeq̃t.⌊Propter qð vnxit me.⌋Nõ enim
vngit̃ diua nã:ſed qð nobis cognatũ exiſtit:ſic ẽt ⁊ ꝙ dicit
ſe miſſuʒ:iputãduʒ eſt humanitati.Nã ſeq̃t.⌊Euãgelizare
paupe.mi.me.⌋ AHBRO. Uides trinitatẽ coeternam
atq; pfectã:ip̄z loq̃t ſcriptura ieſuʒ deũ hoĩemq; in vtero
pfectũ:loq̃t ⁊ p̄rẽ ⁊ ſp̄m ſcm̄ q coopator oſtẽdit:qñ corpo
rali ſpecie ſic colũba deſcẽdit in chr̃z. ORIGE.Paupe- D
res aũt natiões dicit. Jſti ãt erãt pauperes nihil oĩno poſ-
ſidẽtes:nõ deũ:nõ legẽ:nõ ↄphetas:nõ iuſtitiã:reliquaſq;
virtutes. AMBRO.Uel vl'r vngit̃ oleo ſpiritali ⁊ vtu-
te celeſti:vt pauptatẽ ↄditionis humane theſauro reſurre-
ctionis rigaret eterno. BEDA. Mittit̃ etiã euãgeliçare
paupib⁹ dicẽs.Beati pauperes:q: veſtrũ eſt regnũ celoꝝ. Mat.5.
CYRIL.Forſitan.n.paupib⁹ ſp̄ũ in his oſtẽdit exhibitũ
liberale donũ iter oĩa dona que p chr̃z obtinent̃. Sequit̃.
⌊Sanare ↄtritos corde⌋ vocat ↄtritos corde debiles:fragi
les mẽte h̃ñtes:⁊ reſiſtere nequeũtes iſultib⁹ paſſionũ:qb⁹ Peccatũ ſupra cete ra cor hu- manũ ca- ptiuat.
remediũ ſanitatis ↄmittit. BASI. Ut ↄtritos corde ve-
nit ſanare.i.remediũ dare hñtib⁹ cor cõtritũ a ſathana per
petũ:eo ꝙ pre ceteris petũ cor hũanũ ↄſternit.BEDA.

ps.50. Uel qꝛ ſcriptū eſt. Coꝛ cōtritū ⁊ humiliatū de⁹ nō ſpernit: ideo miſſuʒ ſe dicit ad ſanādūʒ ꝯtritos corde ſm illō pſalmi.
ps.146. Qui ſanat ꝯtritos corde. Seq̃. [Et predicare captiuis
E remiſſionē.] CHRY. Captiuatiōis vocabulū multiplex
2.cor.10 eſt. Eſt.n. captiuatio bona: ſicꝫ paulus dicit. Captiuātes oēs intellēm ad obediētiaʒ chr̄i. Eſt ⁊ praua ⁊ ſenſibilis que eſt a corporalib⁹ hoſtib⁹: ſʒ deterioꝛ eſt itelligibilis: de qua hic dicit. Fungit̃.n. pctm̄ peſſima tyrānide: precipiens mala: ⁊ obediētes ꝯfundens: ab h̄ itelligibili carcere nos chr̄s eripuit. THEO. Pōt āt ⁊ hec de mortuis itelligi: q captiui extītes ſoluti ſunt ab iferni dn̄io p chr̄i reſurrectionē. Sequit̃.
F [Et viſuʒ cecis.] CYRIL. Profluētes.n. a diabolo tenebras in corda humana chr̄s q̃ſi ſol iuſtitie remouit: faciēs hoīes filios nō noctis ⁊ tenebraꝝ: ſed lucis ⁊ diei. Qui eiʒ aliqñ errabāt: pceperūt iuſtoꝝ ſemitas. Seq̃. [Dimittere ꝯfractos in remiſſioneʒ.] ORIGE. Quid.n. ita fractū atqʒ colliſuʒ fuerat vt hō: q a ieſu dimiſſus ē ⁊ ſanat⁹: BEDA. Uel dimittē ꝯfractos in remiſſionē. i. eos q legis pōdere iportabili fuerāt depſſi releuare. ORIGE. Iſta aūt oīa p̄dcā ſunt: vt poſt viſionē ex cecitate: poſt libertatē ex viculis: poſt ſanitatē a diuerſis vulnerib⁹ veniamus ad ānū dn̄i acceptū. Uñ ſeq̃. [Predicare ānū dn̄i acceptū.]
Chr̄s vno anno tm̄ p̄dicauit ſʒ q̃ſdā. Aiunt āt qdā iuxta ſimplicē itelligētiā āno vno euāgeliʒ ſaluatorē in iudea p̄dicaſſe: ⁊ h̄ eſt qd̄ dr̄. [Predicare annū dn̄i acceptū.] Uel ann⁹ dn̄i accept⁹ ē totū tp̄s eccl̄ie q̃ duʒ v̄ſat̃ in corpe pegrinat̃ a dn̄o. BEDA. Neqʒ.n. ſolus ille
G annus q̃ dn̄s p̄dicabat fuit acceptabilis: ſʒ ēt iſte q̃ p̄dicat apl̄s dicēs. Ecce nūc tp̄s acceptabile. Poſt annuʒ ſane dn̄i
2.cor.6. acceptabileʒ ſubdit. [Et diem retributiōis.] i. extreme: qñ
ps.6. reddet vnicuiqʒ ſm opus ſuū. AMBRO. Uel diē hunc
mat.16. annū dn̄i acceptū dicit ppetuis diffuſam tp̄ib⁹: q redire in orbē laboris neſciat: ꝯtinuationē fruct⁹ hoīb⁹ ⁊ getis indulgeat. Seq̃. [Et cū pli. li. red. mi. ⁊ ſedit.] BEDA. Librū audiētib⁹ illis q aderāt legit: ſʒ lectū miniſtro reddidit: qꝛ dū eēt in mūdo palaʒ locut⁹ eſt docēs in ſynagogis ⁊ templo: ſʒ ad celeſtia reuerſur⁹ his q ab initio viderāt: ⁊ miniſtri ſmonis fuerāt euāgeliçādi offm̄ tradidit. Stans legit: qꝛ nobis ſcripturas q̃ de ipſo erāt apuit: qꝛ in carne dignatus eſt opari: ſʒ reddito libro reſidet: qꝛ ſe ſupne getis ſolio reſtituit. Stare.n. operātis eſt: ſedere aūt qeſcētis vel iudicantis: ſic ⁊ p̄dicatoꝛ v̄bi ſurgat: legat. i. opet̃ ⁊ p̄dicet ⁊ reſideat. i. p̄mia getis expectet. Reuolutū āt librū legit: qꝛ eccleſiā miſſo ſpū oēm veritatē docuit: plicatū miniſtro reddidit: qꝛ nō oīa oib⁹ dicēda: ſʒ pro captu audiētiū cōmittit doctori diſpēſanduʒ v̄bū. Seq̃. [Et oiuʒ in ſyna. ocu. erāt
H intē. i. eū.] ORIGE. Et nūc ēt ſi volum⁹: oculi noſtri pñt
Si coꝛ noſtrū direxerim⁹ ad ſapiētiā ⁊ vnigenitū dei ꝯtēplādum: tūc videbim⁹ ieſum. intēdere ſaluatorē. Cuʒ.n. p̄ncipale cordis tui direxeris ad ſapiēʒ: veritatē deiqʒ vnigenitū ꝯtēplāduʒ: oculi tui intuēt̃ ieſuʒ. CYRIL. Tunc aūt oiuʒ oculos ꝯuertebat ad ſe: quodāmō ſtupētiū q̃lr lr̃as nouit quas nō didicit. Sed qm̄ mos erat iudeis: pmulgatas de chr̄o pphetias dicere cōſummari: vel in qbuſdaʒ coꝝ p̄poſitis: vel in aliqb⁹ ſanctis pphetis dn̄s hoc p̄dicauit. Uñ ſequit̃. [Cepit autē di. ad il. quia ho. imple. eſt hec ſcrip. in au. veſtris.] BEDA.
Joā.17. Quia. ſ. ſicut illa ſcriptura predixerat: ⁊ magna faciebat: ⁊ maioꝛa dominus euangeliçabat.

Lex.5. Et oēs teſtimoniū illi dabant: ⁊ mirabant̃ in
mat.13. v̄bis gr̄e que pcedebāt de oꝛe ipſi⁹ ⁊ dicebāt.
Joā.6. Nōne hic eſt fili⁹ ioſeph? Et ait illis. Utiqʒ dicetis mihi hāc ſilitudinē. Medice cura teipm̄.
Mar.6
Jo.4. Quāta audiuim⁹ facta in capharnaū: fac ⁊ hic in p̄ria tua. Ait aūt. Amē dico vobis: qꝛ nemo
3.re.17. ppheta accept⁹ eſt in p̄ria ſua. In veritate dico vobis multe vidue erant in dieb⁹ helye in iſrael quādo clauſuʒ eſt celum annis tribus ⁊ menſibus ſex: cū facta eſſet fames magna in oī terra: ⁊ ad nullam illarū miſſus eſt helyas: niſi in ſarepta ſidonie ad mulierē viduam. Et multi le- 4.re.4
proſi erāt in iſrael ſub heliſeo ppheta: ⁊ nemo eoꝝ mundatus eſt niſi naaman ſyrus.

CHRY. Cuʒ veniſſet naçareth dn̄s a miraculis abſtinet: ne pucaret eos ad maiorē liuorē. Pcedit aūt eis do- A
ctrinā nō min⁹ admirādum miraculis. Erat.n. q̄dā diuina gr̄a ieffabilis in dictis ſaluatoris ꝯcurrēs: aīas pmulcēs auditoꝝ. Uñ dr̄. [Et oēs teſti. il. da. ⁊ mira. in ver. gr̄e q̃ pcedebāt de oꝛe ipſi⁹.] BEDA. [Teſtimoniū illi dabāt] atteſtādo illuʒ vere eē vt dixerat: de quo ppheta cecinerat. CHRY. Sʒ ſtulti admirātes ſmonis v̄tutē puipendunt ip̄ʒ ab eo q putabat̃. Uñ ſeq̃. [Et di. Nō hic ē fi. ioſeph?] CYRIL. Sʒ qd ipedit vt venerabilis ⁊ admirabilis ſit: ſi fili⁹ eēt vt putabat̃ ioſeph? Nōne vides diua miracula? ſathanā iam pſtratū? nōnullos ab his egritudib⁹ libatos? CHRY. Poſt multū.n. tp̄s ⁊ ſignoꝝ oſtēſionē pfectus eſt ad eos: nec eū ſuſtinuerūt: ſʒ iteꝝ ſe ſuccēdebāt inuidia. Uñ ſeq̃. [Et ait illis: vtiqʒ dice. mi. hāc ſili. Medice cu. teipſ. Quāta audi. fcā in caphar. fac. ⁊ hic i pa. tua.] CYRIL. Cōe qdē puerbiū erat apud hebreos ad iproperiuʒ excogitatū: clamabāt.n. aliq ꝯ̄ medicos ifirmos. [Medice ſa- B
na teipm̄.] GLO. Quaſi diceret. Qui in capharnaū pſte te curaſſe audiuim⁹ [cura ēt teipſ.] i. fac ſilr in tua ciuitate: vbi ꝯcept⁹ es ⁊ nutrit⁹. AVGV. de cō. euā. Cuʒ āt iā magna ab illo fcā fuiſſe cōmemorāt: q̃ ſe nōduʒ narraſſe ſcit: qd euidēti⁹ q̄ȝ h̄ eū ſciēter poccupaſſe narrāduʒ? Neqʒ.n. tm̄ ab ei⁹ baptiſmo pgreſſus eſt vt oblit⁹ putet̃: nōdum ſe aliqd cōmemoraſſe de his que in capharnaū geſta fuerāt. AMBRO. Nō ocioſe aūt ſaluatoꝛ ſe excuſat q nulla in p̄ria ſua miracula virtutis operat⁹ ſit: ne fortaſſis aliquis viliorē patrie nobis eſſe debere putaret affectū. Nā ſeq̃. [Ait aūt. Amē dico vob: qꝛ pph̄a ne. acce. eſt in p̄ria ſua.] CYRIL. q. d. Uultis multa pdigia inter vos a me fieri: penes quos ſuʒ nutrit⁹: ſʒ nō latet me q̄daʒ cōis q̃ multis accidit paſſio. Contēnunt̃.n. quodāmō ſemp etiaʒ optima queqʒ qñ nō raro ꝯtingūt alicui: ſʒ ſuppetūt ad velle: ⁊ ſic etiā ꝯtingit in hoīb⁹. Familiaris.n. qꝛ ſemp p̄ſto eſt: debita
Familiariras cōtē ptū parit. reuerētia puat̃ a notis eius. BEDA. Prophetā aūt dici in ſcripturis chr̄ʒ ⁊ myoſes teſtis eſt q dicit. Prophetā vo-
Deu.18 bis ſuſcitabit de⁹ de fratrib⁹ veſtris. AMBRO. Hoc āt
C exemplo declarat̃ q fruſtra opeʒ mīe celeſtis expectes: ſi aliene fructib⁹ virtutis inuideas. Aſpernatoꝛ.n. de⁹ iudeoꝝ eſt: ⁊ ab his q diuina bn̄ficia in alijs pſequūtur: miracula ſue ptātis auertit. Dn̄ice quippe carnis act⁹ diuinitatis exēplum eſt: ⁊ inuiſibilia ei⁹ nobis p ea que ſūt viſibilia demōſtrant̃. Uidere igit̃ qd mali inuidia afferat: indigna pp̄ter inuidiā patria iudicat̃ in qua ciuis operet̃ que digna ſunt in qua dei fili⁹ naſceret̃. ORIGE. Q̄tū ad luce hyſtoriā ptinet: neduʒ in capharnaū feciſſe aliqd ſignū deſcribitur. Naʒ anteq̄ȝ veniret in capharnaū in naçareth dixiſſe legitur quecūqʒ audiuim⁹ facta in capharnaū. Unde puto in p̄nti ſermone aliqd latitare myſteriū: ⁊ naçareth eē typuʒ iudeoꝝ capharnaū typuʒ gentiū. Erit.n. tp̄s qñ dicetur⁹ eſt pp̄ls iſrael. Que oſtēdiſti vniuerſo orbi: oſtēde ⁊ nobis: p̄dica ſermonē tuū populo tuo iſrael: vt ſalteʒ cū ſubintrauerit plenitudo gentiū tūc oīs iſrael ſalu⁹ fiat. Quāobreʒ v̄r
Ro.11. mihi cōuenienter rn̄diſſe ſaluatoꝛ. [Nemo pph̄a accept⁹ ē in pa. ſua] plus iuxta ſacrm̄ q̄ȝ iuxta lr̄as: ſʒ ⁊ hieremias in anathoth p̄ria ſua non fuerit acceptus: ⁊ reliqui prophete.

Palis ob ꝯ ppƀaꝝ ſuu pplus iudeoꝝ q eos ſemꝑ ꝯtempſit. Sed magis vř mihi itelligi vt dicamus pñtaȝ oĩuȝ ꝑpƀaꝝ
fuiſſe pplm circũciſionis. Et natiões qdẽ ſuſceperunt vatici
niũ ieſu chřĩ: magis hñtes moyſen ꝛ ꝑpƀas de chřo ꝑdicã
tes: ꝙ̃ illi q ex his nõ ſuſceperunt ieſum. AMBRO. Pene
D át apto cõꝑatiõis exẽplo: arrogãtia ciuiũ retũdiť inuidoꝝ
3. Re.17 diuiciiqȝ factũ ſcripturis doceť veterib⁹ ꝯuenire. Nã ſeqť.
[In ve. di. vo. mul. vi. erãt in iſrľ in dieb⁹ helye.] Nõ q2 he
lye dies fuerũt: ſȝ in qb⁹ helyas opat⁹ eſt. CHRY. Ipe q
dẽ terreſtris angelus celeſtis hõ: q nec tectũ nec mẽſaȝ nec
amictũ hẽbat: vt multi: clauem celoꝝ gerit in lingua. Et h
eſt qd ſeqť. [Qñ clau. eſt celũ an. tri. ꝛ mẽſi. ſex.] Poſtꝙ̃ át
celũ ſerauit: terrãqȝ reddidit ſterilẽ regñbat fames: ꝛ ꝯſum
pta ſunt corpa. Uñ ſeqť. [Cũ facta eẽt fa. in ter.] BASI.
Ut. n. aſpexit ex ſaturitate nõ modicũ gñari opprobriuȝ: ꝑ
famẽ illis ieiuniũ attulit: q̃ culpã coꝝ que in imẽſuȝ creſce
bat cohibuit. Corui aũt facti ſunt iuſto cibi miniſtri: q ꝯſue
uerũt alioꝝ pabula vſurpare. CHRY. Sȝ qñ exiccat⁹
3. Re.17 eſt fluui⁹ ex q̃ pocula iuſte dabanť. Uade inqt de⁹ in ſare
ptaȝ ſydonie: illic mãdabo mulieri vidue vt paſcat te. Uñ
ꝛ h ſeqť. [Et ad nullã caꝝ miſſus eſt helyas niſi in ſareptã
ſydonie ad mulierẽ viduã.] Qd ex q̃dã dei diſpẽſatiõe fa
ctũ eſt. Fecit. n. de⁹ euȝ ꝑ lõgũ iter ꝑgere vſqȝ in ſydonẽ: vt
viſa mũdi peſte poſcat a dño pluuias. Multi aũt tũc tpis
opulẽti erãt: ſȝ nullus tale aliqd fecit vt vidua. Reuerẽtiã
E eiȝ mulieris ad ꝑpƀaȝ: nõ ꝑdioꝝ: ſȝ volũtati fiebãt diuitie.
Myſtice. AMBRO. Myſtice autẽ dicit. [In dieb⁹ helye:] q2 diem
faciebat illis q in ei⁹ opib⁹ luceȝ videbãt grẽ ſpiritalis. ꝛ iõ
apiebať celũ vidẽtib⁹ diña myſteria: claudebať qñ fames
erat: q2 nulla erat cogñſcẽde diuinitatis vbertas. In vidua
aũt illa ad quã helyas direct⁹ eſt typus eccľie ꝑmiſſus eſt.
Amos. 8. ORIG. Occupãte. n. fame ppľȝ iſrľ. ſ. audiẽdi ſmonẽ dei
Gal. 4. venit ꝑpƀa ad viduã: de qua dĩ. Multi filij deſte magis
ꝙ̃ ei⁹ que hȝ virũ: ꝛ cũ veniſſet: panẽ illi⁹ ꝛ alimẽta multipli
cat. BEDA. Sydonia aũt venatio inutilis. Sarepta incẽ
diũ: vel anguſtia panis iterptať. Quib⁹ oĩb⁹ gẽtilitas expri
miť: q̃ inutili venatiõi dedita. i. lucris ꝛ negocijs ſcľi ſuiẽs:
icẽdiũ carnaliũ cupiditatũ paniſqȝ ſpiritalis anguſtias pa
tiebať: donec helyas. i. ꝑpƀicus ſmo ceſſante ſcripturarũ
F itelligẽtia: pro ꝑfidia iudeoꝝ venit ad eccľiã vt recept⁹ pa
Alia puata ſceret ꝛ reficeret corda credẽtiũ. BASI. Queliȝ ẽt aĩa vi
ꝟtute diña duata ꝛ puata ꝟtute ꝛ diña notitia: poſtꝙ̃ diuinũ ꝟbũ recipit
recipiens ꝑpa delicta cogñſcẽs: doceť nutrire ꝟbũ ꝟtutũ panib⁹: ꝛ ir
dei verbũ rigare fonte vite doctrinã ꝟitat. ORIG. Sȝ ꝛ aliud ad
docetur. eũdẽ ſenſuȝ ptinẽs loqť cũ ſbdit. [Et multi lepr. erãt in iſrľ
ſb helyſeo ꝑpƀa: ꝛ nemo coꝝ mũ. eſt niſi naaman ſyrus:] q
Myſtice vtiqȝ nõ erat ex iſrľ. AMBRO. Myſtice át ppľs eccľiã
ꝯtingit vt ſequať ppľs ille ex alienigenis ꝯgregat⁹: ante le
proſus ꝑus ꝙ̃ myſtico baptiçareť in flumie. i. poſt ſacra ba
ptiſmatis: maculis corpis ꝛ mẽtis ablutꝰ imaculata ꝟgo ce
pit eẽ ſine ruga. BEDA. Naaman. n. qui decorus iterp
tať pplm ſigñt nationũ: qui ſepties lauari iubeť: q2 illud ba
ptiſma ſaluat qd ſeptiformis ſpũs regñat. Caro eius poſt
lauacrũ ſiť pueri apparet: q2 mř grã oẽs in vnã parit iſan
Iſa. 9. tiã: vel q2 chřo ꝯformať de quo dĩ. Puer nat⁹ eſt nobis.

Tex. 6. ¶ Et repleti ſunt oẽs in ſynagoga ira hec audiẽ
tes. Et ſurrexerũt ꝛ eiecerũt illũ extra ciuitatẽ:
ꝛ duxerũt illũ vſqȝ ad ſupciliuȝ mõtis ſup quẽ
ciuitas illoꝝ erat edificata: vt ꝑcipitarent eum.
Ipſe aũt trãſiens: per medium illoꝝ ibat.

A ¶ GRECVS. Quia prauã coꝝ itẽtiõeȝ redarguerat: ideo
indignãtur. Et h eſt qd dicit. [Et repleti ſunt oẽs in ſyna.
ira.] Pro eo ẽt qd dixerat: hodie cõpleta eſt hec ꝑpƀia ar
bitrati ſunt q ſeipm cõꝑaret ꝑpƀis: ꝛ ideo indignanť ꝛ fu
gãt euȝ ex ciuitatẽ. Uñ ſeqť. [Et ſurre. ꝛ eiece. illũ ex ciui.] Iudei ꝑ
AMBRO. Nec mirũ ſi ꝑdiderũt ſalutẽ: qui eiecerũt de diderũt ſa
ſuis finib⁹ ſaluatorẽ. Dñs aũt q docuerat apľos exẽplo ſui lutẽ: q2 ſal
oĩb⁹ oĩa fieri: nec volẽtes repudiat: nec inuitos alligat: nec uatorẽ eie
eijciẽtib⁹ reluctať: nec rogãtib⁹ deeſt. Nõ mediocriter aũt cerũt.
inuidia ꝑdiť: que charitati oblita in acerba odia cãs amo 1. Cor. 9.
ris iflectit. Cũ. n. ipſe dñs per ppľos bñficia diffunderet: illi
iniurias arrogabãt. Uñ ſeqť [Et dux. il. vſqȝ ad ſupci. mõ
tis ſup quẽ ciuitas illoꝝ erat edificata: vt precipitarẽt eũ.]
BEDA. Peiores ſunt iudei diſcipuli: diabolo magřo. Il
le ꝟbo ait. Mitte te deorſuȝ: iſti facto mittẽ conanť. Sed il
loꝝ mẽte mutata ſbito vľ obſtupefacta deſcẽdit: q2 adhuc
illis pnie locũ reſuat. Uñ ſeqť. [Ipſe aũt trãſi. ꝑ mediũ il
loꝝ ibat.] GREG. In q̃ ꝛ que ſunt humanitatis: ꝛ que ſunt Xp̃s oſten
diuinitatis oñdit. Stare. n. in medio iſidiãtiũ ꝛ nõ apꝑhẽdi: dit ꝟtuteȝ
diuinitatis eminẽtiã oñdebat: diſcedẽ ꝟbo diſpẽſatiõis ap ſue diuinita
probat myſteriũ. AMBRO. Simľ itellige nõ ex neccitate tis: dũ ſtãs
fuiſſe: ſȝ volũtariã corpis paſſionẽ. Eteiȝ qñ vult capiť: qñ inter iude
vult elabiť. Nã quẽadmoduȝ a paucis teneri potuit qui a os ab ipſis
ꝑpľo nõ teneť. Sȝ voluit ſacrilegiuȝ eẽ multoꝝ: vt paucis capi nõ po
qdẽ affligereť: ſed pro toto orbe moreref. Quinetiã male tuit.
bat iudeos adhuc ſanare ꝙ̃ ꝑdere: vt efficaci furoris exitu B
deſinerẽt velle qd iplere nõ poſſent. BEDA. Nõdũ etiã
venerat hora paſſiõis: que in paraſceue paſche futura erat
terat: necdũ locũ paſſionis adierat q nõ in naçareth: ſȝ hie
roſolymis hoſtiaꝝ ſanguine figurabať: nec h genus mor
tis elegerat: qui crucifigẽdum ſe a ſeculo ꝑconabať.

¶ Et deſcendit in caphernaum ciuitatẽ galilee: Tex. 7.
ibiqȝ docebat illos ſabbatis. Et ſtupebãt in do Mat. 17.
ctrina ei⁹: q2 in ptãte erat ſmo ipſius. Et in ſyna Mar. 6.
goga erat hõ hñs demoniũ imũduȝ ꝛ exclama
uit voce magna dicẽs. Sine: qd nob ꝛ tibi ieſu
nazarene? Veniſti ꝑdere nos. Scio. n. te: q2 ſis
ſcũs dei. Et increpauit illũ ieſus dicẽs. Obmu
teſce: ꝛ exi ab eo. Et cum ꝓieciſſet illud demo
niũ in mediũ exijt ab illo: nihilqȝ illi nocuit. Et
fact⁹ eſt pauor in oĩb⁹ ꝛ colloquebanť adinui
cem dicẽtes. Quod eſt hoc ꝟbũ: q2 in ptãte ꝛ vir
tute impat imũdis ſpiritib⁹ ꝛ exeunt. Et diuul
gabať fama de illo in oẽm locũ regionis.

¶ AMBRO. Nõ indignatiõe cõmot⁹ dñs: nec ſcelere of A
fenſus iudeã deſuit: q etiã imemor iniurie: memor clemẽ
tie: nũc docẽdo: nũc ſanãdo in fide plebis corda demulcet.
Uñ dĩ. [Et deſcẽ. in ca. ci. gali. ibiqȝ do. il. ſab.] CYRIL.
Quis. n. ſciret q inobediẽtes eẽnt ꝛ duri cordis: tñ viſitat
illos: ſiť hon⁹ medicus illos qui vitia laborãt egri⁹ tẽtat ſa
nare. Docebat aũt in ſynagogis ꝯfidẽter: ſm illud iſaie. Ne Iſa. 45.
quaꝙ̃ occulte locut⁹ ſum nec in obſcuro loco terre. In ſab
bato aũt diſputabat cum eis: q2 vacabãt. Mirati ſunt ḡ de
doctrine ꝟtute ꝛ ptãtis magni⁹. Uñ ſeqť. [Et ſtupe. in do.
ei⁹: q2 in po. erat ſer. ipi⁹.] i. nõ blãdus ſȝ impioſus ad ſalu
tẽ. Iudei aũt putabãt eẽ chřm ſiť aliquẽ ſcõꝝ aut ꝑpƀaꝝ.
Ut aũt maiorẽ de eo opiõnẽ accipiãt trãſcẽdit meſurã ꝑ
pheticã. Nõ. n. dicebat. Hec dicit dñs: vt ꝑpƀe ꝯſueuerãt
dicere: ſȝ ſiť dñs legis que ſunt ſupra legẽ ꝑferebat: trãſfe
rẽs lřaȝ ad ꝟitatẽ: ꝛ figuras ad ſpũalẽ itelligẽtiã. BEDA.
Sermo etiã doctoris in ptãte fit: cũ ea que docet opať: qui Qui facit
enim facto deſtruit qd ꝑdicat: ꝯtẽniť. CYRIL. Oppor qd docet i
tune aũt dogmatib⁹ plerũqȝ arduus miſcet opa: qñ. n. nõ diſ ptãte loqť
ponit ratio ad cogñſcẽdũ: hos inſtigat ſignoꝝ oñſio. Uñ ſe B
quiť. [Et in ſynagoga erat hõ habẽs demoniũ immũdũ.]

AMBRO. Sabbato medicine diuine opa cepta ſigt: vt inde noua creatura cepit: vbi vet⁹ creatura ante deſinit: ne ſub lege eſſe dei filiū: ſed ſupra legē in ipſo pn⁹ deſignaret. Bñ etiā ſabbato cepit: vt ipm ſe oñderet creatorē: qꝛ opa opib⁹ iterſerit: ꝛ pſeqꝛ opus qđ ipſe ante iaꝫ cepat: vt ſi do mū faber renouare diſponat: nō a fundamētis ſꝫ a culmi nib⁹ incipit ſoluē vetuſtatē: ita vt ibi p̄us manuꝫ admouet vbi ante deſiderat. Deinde a minorib⁹ incipit: vt ad maio ra pueniat. Libare a demone etiā hoies ſꝫ in ꝟbo dei pñt reſurrectionē mortuis impare diuine ſolius eſt poteſtatis. CYRIL. Calūniabanꝭ aūt iudei gl'iam chri dicētes. Hic nō eycit demones niſi in beelzebub principe demonioꝝ: ad qđ remouendū cuꝫ repñtarenꝭ demones inuicte ptāti ei⁹: nec tolerarēt ꝯgreſſuꝫ deitatis: ſeuam vocē emittebāt. Uñ ꝛ h̄ ſeqꝭ. [Excla. vo. ma. di. Sine: qd no. ꝛ tibi ie. naza. ve. per. nos.] BEDA. q. d. Paululū a me vexando qeſce: cui nulla eſt ſocietas cuꝫ noſtra fraude. AMBRO. Nec quemꝙ mouere dꝫ: ꝙ ieſu nazareni nomen in h̄ libro dia bolus dixiſſe p̄mus inducit: nec. n. ab eo chřs nomen acce pit: qđ de celo angelus ad ꝟginē detulit. Eſt hui⁹ ipudentie diabolus: vt iter hoies aliqd p̄mus vſurpet: ꝛ ad hoies q̄ſi notū deferat: q̄ terrorē ſue ptātis incutiat. Uñ ſeqꝭ. [Scio enim te: qꝛ ſis ſcūs dei.] ATHA. Nō dicebat eum ſcm̄ dei: q̄ſi alijs ſcis filijs: ſꝫ q̄ſi eo ſingul'r ſcō exñte cuꝫ articu li adiectiōe. Ipſe eſt. n. nāliter ſcūs cui⁹ pticipatiōe oēs alij ſancti vocanꝭ. Nec tñ h̄ dicebat q̄ſi euꝫ veraciter noſſet: ſed ſe cogſcē fingebat. CYRIL. Putauerūt. n. demones ꝙ per hō laudē facerēt ipm inanis gl'ie amatoreꝫ: vt abſti neret eoꝝ ꝯrietate: vtpote pro gratia grām recōpenſans. CHRY. Uoluit etiā demon pturbare ordinē reꝝ: ꝛ apo ſtoloꝝ rapere dignitatē: ꝛ ſuggerere multis vt ei obediāt. ATHA. Quis igiꝭ vera fatereꝭ: cōpeſcebat tñ eius ſer monē: ne ſil' cuꝫ ꝟitate etiā ſuā inigtatē pmulget: vt nos ēt aſſuefaciat ne curemus de talibus: ꝛ ſi vera loq videanꝭ. Nefas eſt. n. vt cuꝫ aſſit nob̄ ſcriptura diuina: iſtruamur a diabolo. Uñ ſeqꝭ. [Et increpa. il. di. obmute. ꝛ exi ab illo.] BEDA. Diuina aūt pmiſſione liberandus a demone hō pycit in medium: vt ꝟtus patefacta ſaluatoris: plures ad viā ſalutis inuitet. Uñ ſequiꝭ. [Et cum pie. il. demo. in me. exyt ab illo: nihilꝙ illi nocuit.] Uꝭ autē repugnare qđ hic dī Marco qui ait. Et diſcerpēs cuꝫ ſpūs imūdus: ꝛ excla mās voce magna exiuit ab eo. Niſi itelligamus h̄ dixiſſe marcū: diſcerpēs eū: qđ hic lucas dicit. [Et cū piecit illū in mediū:] vt ꝙ ſecut⁹ ait. [Nihilꝙ illi nocuit] itelligaꝭ qa ia ctatio illa mēbroꝝ atꝙ vexatio nō eū debilitauit: ſic ſolēt exire demonia etiā qbuſdaꝫ mēbris amputatis ꝛ euulſis. Uñ merito pro taꝫ itegra reſtōne ſanitatis miranꝭ. Nā ſe quiꝭ. [Et fact⁹ eſt pauor in oib⁹ ꝛ colloq. ad in. di. Qđ eſt h̄ ver. qđ in ptāte ꝛ vir. impe. immū. ſpi. ꝛ exeūt.] THEO. Quaſi dicāt: quale eſt p̄ceptū h̄ qđ p̄cepit exi ab eo: ꝛ exijt. BEDA. Expellūt qdē demonia ꝛ hoies ſancti: ſꝫ in verbo dei poſſunt: ipm aūt dei verbū ppa poteſtate ꝟtutes opaꝭ. AMBRO. Myſtice aūt qui in ſynagoga ſpm̄ hēbat im mūdū ppl's eſt iudeoꝝ qui innodat⁹ diaboli laqueis ſimu latā corpis mūditiā iteriorís mētis ſordib⁹ ignabat: ꝛ hīc ſpm̄ imūdū hēbat: qꝛ ſpm̄ ſcm̄ amiſerat. Introierat. n. dia bolus: vñ chřs exierat. THEO. Sciēdū eſt etiā ꝙ mul ti nūc demonia hñt. ſ. qui demonioꝝ deſideria iplēt: vt fu rioſi hñt demoniū ire: ꝛ ſic de ceteris. Sꝫ dñs in ſynagogā venit cuꝫ mens hoīs fuerit ꝯgregata: ꝛ tūc dicit demoni in habitāti: obmuteſce: ꝛ ſtatim eyciēs eum in mediū: egredi tur ab eo: nō enim decet hoiem ſemp iracūdū eſſe: beſtia le nāꝙ hoc eſt: nec ſemp abſꝙ ira: inſenſibile nāꝙ hoc eſt: ſed medium iter ambulare opꝫ: ꝛ iram ꝯtra mala hñe: ꝛ ſic pyciꝭ hō cum immūdis ſpūs ab eo egreditur.

C Diabolus p̄m⁹ oiuꝫ ieſum nazarenū appellat.

D

Mar. 4

E

Myſtice.

Spūs aut demonū ciectio que ꝗ iudic ſit.

¶ Surgēs aūt ieſus de ſynagoga itroiuit in domum ſimonis. Socrus aūt ſimonis tenebatur magnis febrib⁹. Et rogauerūt eum pro ea. Et ſtans ſuper illā impauit febri ꝛ dimiſit illā. Et cōtinuo ſurgens miniſtrabat illis. Tex. 8. Mar. p̄

A

¶ AMBRO. Poſtꝙ lucas virū a ſpū neq̄tie libatū ante pmiſit: ſſbſtituit femine ſanitatē. Utrūꝙ. n. ſexuꝫ dñs cura turus aduenerat: ꝛ prior ſanari debuit qui prior curat⁹ eſt. Uñ dī. [Surgēs aūt de ſynagoga itroiuit in domū ſimo.] CHRY. Manebat. n. apud diſcipulos honorans ipſos: ꝛ ob h̄ alacriores reddēs. CYRIL. Aſpice aūt qūo manet penes virū inopem chřs qui ſpōtanea volūtate paupratē pro nob̄ paſſus eſt vt diſcamus cum paupib⁹ ꝯuerſari: nec ſpnere depſſos ꝛ paupes. Seqꝭ. [Socrus autē ſimonis te nebaꝭ magnis febrib⁹ ꝛ rogauerūt illuꝫ p ea.] HIERO. ſup matth. Modo ſaluator rogat⁹: modo vltro curat egro tos: oñdēs ſe ꝯtra pctōꝝ q̄ꝫ paſſiones ꝛ pcib⁹ ſemp annuē fideliū: ꝛ ea que ipſi minime in ſe itelligūt vel itelligenda dare: vel nō itellecta dimittē: ſm illud. Delicta qs itelligit: ab occultis meis mūda me dñe. CHRY. Qꝫ aūt Mat theus hic reticuit nō differt. Illud. n. eſt breuitatis: hoc aūt exq̄ſite iterpretationis. Seqꝭ. [Et ſtans ſup illā: impauit fe bri ꝛ dimiſit illā.] BASI. In quo lucas figurauit ſmonē tanꝙ de p̄cepto aiabili ſenſibili facto ſic dicēs febri impa tū: ꝛ ꝙ febris nō omiſit impantis opōnē. Uñ ſeqꝭ. [Et ꝯti nuo ſurgēs miniſtrabat illis.] CHRY. Quia. n. morbus curabilis erat p modū medēdi ptātē ſuā declauit: faciens qđ minime ars medicine facē potuiſſet. Poſt febris. n. ſe dationē multo tpe patiētes egent: vt p̄ſtine reſtituanꝭ ſani tati: tūc aūt ſimul oia facta ſunt. AMBRO. Si aūt altio ri ꝯſilio iſta ppēdamus: animi debemus intelligē ꝛ corpis ſanitatē: vt p̄us aius qui ſerpētis laborabat iſidijs abſolu tus ſit. Deniꝙ nō p̄us eua eſurijt ꝙ ſerpētis eā ꝟſutia ten tauit: ꝛ ideo adūſus ipm auctorē peccati p̄us debuit medi cina ſalutis opari. Fortaſſis ēt in typo mulieris illi⁹ varijs criminū febrib⁹ caro nr̄a lāgueſcebat: nec minorē febrem amoris eē dixerim ꝙ caloris. BEDA. Si. n. viruꝫ a de monio libatū moral'r aium ab imūda cogitatiōe purgatuꝫ ſigñare dixerimus: ꝯñter femina febrib⁹ tēta: ſꝫ ad impiuꝫ dñi curata carnē oñdit a ꝯcupiſcētie ſue feruore per ꝯtinē tie p̄cepta frenatā. CYRIL. Et nos ḡ ſuſcipiamus ieſuꝫ: cum. n. viſitauerit nos: ꝛ portamus euꝫ in mēte ꝛ corde: tūc enormium voluptatū eſtum extinguet: ꝛ incolumes faciet vt miniſtremus ei: hoc eſt ei bñplacita pagamus.

Chřs in domo pauperis manet vt diſcamus paupes ñ deſpicē.

Pſ. 18. B

C

Geñ. 3.

¶ Cuꝫ autē ſol occidiſſet oēs qui habebāt infir mos varijs lāguorib⁹ ducebāt illos ad eum: at ille ſingulis manus iponēs curabat eos. Exi bāt aūt demonia a multis clamantia ꝛ dicētia: qꝛ tu es filius dei. Et increpans non ſinebat ea loqui: qꝛ ſciebāt ipſum eſſe chriſtum. Tex. 9. Mar. p̄ Mar. 3.

A

¶ THEO. Cōſiderādū eſt turbe deſideriū. Nā cū ſol oc cidiſſet: adducūt ad eum ifirmos: nō a tpe ipediti. Uñ dī. [Cum aūt ſol occi. oēs qui hēbāt ifirmos varijs lāguorib⁹ ducebāt illos ad eū.] ORIG. Ideo qdē circa ſolis occa ſuꝫ. i. elapſa die illos educebāt: qꝛ verecūdabanꝭ vel time bāt phariſeos: vel qꝛ de die itēti erāt circa alia: vel qꝛ puta bāt nō licere ſanare in ſabbato. Ipſe aūt ſanabat eos. Uñ ſeqꝭ. [At ille ſingu. ma. impo. cura. eos.] CYRIL. Quis aūt vt de⁹ potuiſſet oēs ꝟbo pellere morbos: tñ tāgit eos: oñdēs ppriā carnē efficaceꝫ ad pſtāda remedia. Nā caro dei erat. Sicut. n. ignis appoſit⁹ vaſi eneo ipꝛimit ei ppꝛie calliditatis effectū: ſic oipotēs dei ꝟbū cum vniuit ſibi ve raciter

raciter aſſumptũ tẽplũ ex vgine aiatũ ⁊ intellm particeps ſue pñãris eius effectũ iſeruit. Tãgit ⁊ nos: imo poti⁹ nos illã tãgamus q̃tenus ⁊ nos ab aiaꝝ iſirmitatib⁹ liberet: necnõ a demonũ ipugnatione ⁊ ſupbia. Seqꝰ eniz. [Exiebãt aũt B demo. a mul. cla. ⁊ dicẽ. q2 tu es fi. dei.] BEDA. Demonia filiũ dei ↄfitenꝰ. ⁊ ſic poſtea di. [Sciebãt ipm eſſe chriſtũ:] q2 cuz ieiunio fatigatũ eum diabolus videret: veꝝ hominẽ itellexit: ſ3 q2 tẽtãdo nõ ꝑualuit: vtrũ fili⁹ dei eẽt dubitabat. Nũc aũt per ſignoꝝ potẽtiã vel itellexit vel poti⁹ ſuſpicat⁹ eſt eẽ filiũ dei. Nõ igiꝰ ideo iudeis eum crucifigẽ pſuaſit: q2 chrm ſiue dei filiũ nõ eẽ putauit: ſed q2 ſe morte illi⁹ nõ ꝑuidit eſſe dãnãdũ. De h. n. myſterio a ſcl̃is abſcondito dicit Apl's: q nemo ꝑncipum hui⁹ ſeculi cognouit. Si. n. cognouiſſent: nunq̃ dñm glie crucifixiſſent. CHRY. In h aũt q ſeqꝰ. [Et increpãs nõ ſinebat ea loq.] ꝑcipe chri humilitatẽ: nõ ſinebat vt demones imũdi euz manifeſtarẽt. Nõ. n. oportebat eos ſurripe officiũ aplici gl'iam: nec decebat chri myſteriũ lingua feda publicari. THEO. Quia nõ eſt ſpecioſa laus in ore peccatoris: vel q2 nolebat inuidiam accẽdere iudeoꝝ: ex hoc q ab omnibus laudaretur. BEDA. Ipſi aũt apl'i ꝑcipiunꝰ reticere de illo: ne diuina maieſtate ꝑdicata: paſſionis diſpẽſatio differreꝰ.

Diabolus pſuaſit iudeis mortẽ chri: q2 nõ putauit per mortẽ eius ſe dãnãdum.

1. Cor. 2°

Eccl. 15°

Tex. 10. ¶ Facta aũt die egreſſus ibat in deſertũ locuz ⁊ turbe requirebãt eum: ⁊ venerũt vſq3 ad ipm: ⁊ detinebãt illuz ne diſcederet ab eis. Quibus ille ait. Quia ⁊ alijs ciuitatib⁹ oportet me euãgelizare regnum dei: quia ideo miſſus ſum. Et erat predicãs in ſynagogis galilee.

A ¶ CHRY. Poſtq̃ ſatis vtilitatis ppl'is per miracula eſt collatũ: oportebat euz abeſſe: maiora nãq3 putanꝰ miracula poſt abſẽtiã opantis: du3 ipſa magis exclamãt ⁊ vice vocis fruunꝰ. Vñ di. [Facta aũt die egreſ. ibat in deſ. locũ.] GRECVS. Abijt etiã in deſertuz: vt marcus dicit ⁊ orabat: nõ q ipe orone indigeret: ſ3 vt nob bone opõnis fieret forma. CHRY. Phariſei qdẽ ipſis ꝓdigys ꝑdicãtibus potẽtiam chri ſcãdaliçabanꝰ. Populi vo eloqa audientes acqeſcebãt: ⁊ ſeq̃banꝰ. Vñ ſeqꝰ. [Et turbe reqrebãt euz et venerũt vſq3 ad ipſum ⁊ detinebãt illum ne diſcederet ab B eis.] Nõ qdẽ aliq ꝑmatũ aut ſcribaꝝ: ſ3 q̃ſcũq3 malitie fucus nõ denigrauerat: ⁊ illeſaz hẽbãt ↄſciaz. GRECVS. Or aũt marcus dicit apl'os ꝓueniſſe ad eum dicẽtes: q oẽs querũt te. Lucas vo dicat ppl'os ꝓueniſſe: non diſcrepant abinuicẽ. Applicauerãt. n. ad ipm ppl'i: apl'oꝝ ſequẽtes veſtigia. Dñs aũt gaudebat detẽt⁹: ſ3 mãdabat vt euz dimitterẽt: vt etiã alij participes forẽt eius doctrine: q̃ſi tpe ſue pñtie nõ multũ duraturo. Vñ ſequiꝰ. [Quibus ait. Quia ⁊ alijs ciui. opꝫ me euãg. reg. dei: q2 ideo miſſus ſu3.] Marcus dicit. Ad h veni oñdẽs diuinitatẽ eius celſitudinẽ ⁊ volũtariã exinanitionẽ. Lucas vo dicit. [Ad h miſſus ſum.] id eſt incarnationẽ oñdẽs: necnõ bñplacitũ pñis miſſionez appellãs. ⁊ ille qdẽ ſimpl'r dicit. Vt ꝑdicẽ. iſte vo regnum C dei adiũgit qd eſt ipſe chrs. CHRY. Simul & cõſidera q poterat in eodẽ loco manẽdo oẽs attrahẽ ad ſe: nõ tñ h fecit: ꝑbens nob exẽplũ vt ꝑambulemus ⁊ reqramus pereũtes ſicut paſtor ouem ꝑditã: ⁊ medicus accedit ad iſirmũ. Vna. n. aia recuperata: poterit aliqs mille delicta abolere. Vñ ⁊ hic ſeqꝰ. [Et erat ꝑdicãs in ſynagogis galilee.] Frequẽtabat qdem ſynagogas: docẽs illos q nõ eẽt ſeductor. Nã ſi iugiter ihabitata coleret: diffamarẽt eum velut latitãtẽ. BEDA. Si aũt occaſus ſolis myſtice mors dñi exprimiꝰ: die redeũte reſurrectio illius indicaꝰ: cuius manifeſtata luce a credẽtium turbis reqriꝰ ⁊ in gẽtium deſerto inuẽtus ne abeat detineꝰ: maxime cum hoc cõtigerit ꝑma

Exemplo chri debemus ꝑambulare q̃rẽdo ſalutem aiaꝝ.

ſabbati quo reſurrectio celebrata eſt. Cap. V.

Factuz eſt aũt cum turbe irruerent in eum vt audirẽt vbum dei: ⁊ ipſe ſtabat ſecus ſtagnũ geneſareth. Et vidit duas naues ſtãtes ſecus ſtagnũ. Piſcatores aũt deſcẽderãt ⁊ lauabãt rhetia. Aſcẽdens autẽ in vnam nauim que erat ſimonis: rogauit eum a terra reducere puſilluz. Et ſedens docebat de nauicula turbas. Tex. 1. Mar. 4

¶ AMBRO. Vbi dñs ipartiuit multis varia gr̃a ſanitatum: nec tpe nec loco cepit a ſtudio ſanãdi turba cohiberi: veſpa incubuit: ſeq̃banꝰ: ſtagnũ occurrit: ⁊ turbe vrgebãt. Vñ di. [Factũ eſt aũt cũ turbe irruerẽt in eũ.] CHRY. Erãt. n. ei cõnexi diligẽtes euz ⁊ mirãtes: tenere cupientes. Quis. n. diſceſſiſſet duz hõ miracula faciebat: qui noluiſſet ſolã ꝓſpicẽ faciẽ ⁊ os talia loquẽs? Neq3. n. in agẽdo miracula ſoluz admirabilis erat: ſ3 viſus eius abũdabat pl'ima gr̃a. Vñ ⁊ loq̃ntẽ eum audiũt in ſilẽtio: ſeriez locutionis nõ irrũpẽtes. Di enim. [Vt audirẽt vbuz dei: ⁊ ipſe ſtabat ſecus ſtagnũ geneſareth.] BEDA. Stagnũ geneſareth idẽ dicunt eẽ qd mare galilee vel mare tyberiadis. Sed mare galilee ab adiacẽte ꝓuintia di: mare aũt tyberiadis a proxima ciuitate. Porro geneſareth a laci ipius nã: que criſpãtibus aqs de ſeipo ſibi excitare aurã ꝓhibeꝰ: greco vocabulo q̃ſi gñans ſibi aurã di. Neq3. n. in ſtagni morez ſternitur aqua: ſ3 frequẽtib⁹ auris ſpirãtibus agitaꝰ: hauſtu dulcis ⁊ ad potãdũ habilis. S3 hebree lingue ↄſuetudine ois aq̃rũ ↄgregatio ſiue dulcis ſiue ſalſe mare nũcupaꝰ. THEO. Fugit aũt dñs gl'iaz quãto magis ipſa euz ſeq̃baꝰ. Et ideo a turbis ſe ſeparãs aſcẽdit in nauez. [Et vidit duas na. ſtãtes ſecus ſtag. piſca. autẽ deſcẽ. ⁊ laua. rhetia.] CHRY. Qd ſignũ erat vocationis. Scdm vo mattheũ inuenit eos reficiẽtes rhetia. Tãt⁹. n. erat paupertatis exceſſus: vt laniata repararẽt: noua nequeuntes hre. Volẽs aũt diligẽter cõgregare ſpectaculũ: vt nemo remaneret poſt terguz: ſ3 oẽs facie ad faciẽ cernerẽt: aſcẽdit in nauim. Vñ di. [Aſcẽ. aũt in vnã na. que erat ſimonis: roga. eũ a terra redu. puſillũ.] THEO. Vide aũt chri mãſuetudinẽ: qño rogat petruz: ⁊ petri obediẽtiã: quomodo in oĩb⁹ fuit obediẽs. CHRY. Poſtq̃ vo multa ꝑegerat miracula iterꝝ doctrinã ꝓponit: ⁊ exiſtẽs in mari piſcaꝰ exñtes in terra. Vñ ſeqꝰ [Et ſedẽs do. tur. de nauicula.] GREG. naçãçenus. Cũctis ↄdeſcẽdẽs: vt a ꝓfundis extrahat piſcez: hoiem. ſ. natãtẽ in mobilib⁹ reb⁹ ⁊ amaris huius vite ꝓcellis. BEDA. Myſtice aũt due naues circũciſionẽ ⁊ ꝑputiuz figurãt: q̃s videt dñs: q2 in vtroq3 ppl'o nouit qui ſunt eius: ⁊ ad future vite trãqllitatẽ q̃ſi ad litus videndo: h eſt miſericorditer viſitãdo ꝓuehit. Piſcatores ſunt eccl'ie doctores: qui nos per rhete fidei cõprehẽdũt: ⁊ q̃ſi litori: ſic terre viuẽtiuz aduehũt. S3 hec rhetia modo laxanꝰ in capturã modo lota plicanꝰ: q2 non omne tps eſt habile doctrine: ſ3 nũc exercẽda eſt lingua doctoris: ⁊ nũc ſuimet cura gerẽda. Nauis ſimonis eſt eccl'ia ꝑmitiua: de qua paulus dicit. Qui opat⁹ eſt petro in apl'atũ circũciſionis: bene vna dicta q2 multitudinis credẽtiũ erat cor vnũ ⁊ aia vna. AVG. de cõ. euã. De qua docebat turbas: q2 de auc̃te eccl'ie docet gẽtes. Or aũt dñs aſcendẽs in nauim rogat euz a terra reducẽ puſillũ: ſignat tẽpatẽ vtendũ vbo ad turbas: vt nec terrena eis ꝑcipianꝰ: nec a terrenis in ꝓfunda ſacroꝝ recedaꝰ. Vel prius in proximis regionibus gẽtib⁹ ꝑdicãdum: vt qd poſtea dicit. [Duc in altuz] ad remotiores gẽtes poſtea ꝑdicãdum ꝑcipiat.

A

Ex chri conſpectu abũdabat mirabilis gr̃a cũ in/ mortib⁹.

B

C Myſtice

Predicator d3 tpib⁹ cõgruis alijs predicare: ⁊ tpib⁹ cõgruis ſibipſi vacare.

Gal. 2°

Act. 4°

¶ Vt ceſſauit aũt loq dixit ad ſimonez. Duc in Tex. 2.

altum: ⁊ laxate rhetia veſtra in capturā. Et rn̄dēs ſimon dixit illi. Preceptor per totā noctē laborātes nihil cepimus: in v̄bo aūt tuo laxabo rhete. Et cum h̄ feciſſent ꝯcluſerūt piſciū multitudinem copioſam. Rūpebat̄ aūt rhete eoꝝ. Et annuerunt ſocijs qui erāt in alia naui: vt venirēt ⁊ adiuuarēt eos. Et venerūt ⁊ ipleuerūt ambas nauiculas: ita vt pene mergerent̄.

A ℂ CYRIL. Poſtq̄ ſufficiēter populū docuerat: regredit̄ iterum ad magnificētias ꝑpās: ⁊ per piſcatoria miniſteria piſcat̄ diſcipulos. Vn̄ ſequit̄. [Vt autē ceſſauit loq dixit ad ſimonē. Duc in altū: ⁊ laxate rhetia veſtra in capturā.] CHRY. Cōdeſcēdēs.n. hoīb⁹ ſicut magos per ſydus vocauit: ſic ⁊ piſcatores per piſcatoriā artē. THEO. Petrus aūt nō diſtulit. Vn̄ ſequit̄. [Et rn̄dēs ſimon dixit illi. Preceptor per totā noctē laborātes nihil cepimus.] Non aūt addidit. Nō te audiam: nec tuis laborib⁹ me exponā: ſed magis ſubdidit. [In v̄bo aūt tuo laxabo rhete.] Quia v̄bo turbas de nauicula dn̄s inſtruxerat nō ſine mercede nauicule dn̄m dereliq̄t: dupl'r bn̄ficiās ipm: q2 p̄mo dedit ei multitudinē piſciū: ⁊ deīde diſcipulū ipm fecit. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et cū h̄ feciſſent: ꝯcluſerūt piſciū multi. copio.] Tot aūt piſces cepit: vt nō poſſet eos foras educere: ſed a ſocijs auxiliū peteret. Vn̄ ſequit̄. [Rūpebat̄ aūt rhete eoꝝ. Et annuerūt ſocijs qui erant in alia naui: vt veni. ⁊ adiuua. eos.] Per nutū ipſos vocat: q2 ex ſtupore ꝑꝑ capturā piſciū loq nō poterat. ⁊ ſequit̄ de eoꝝ auxilio cum di. [Et vene. ⁊ impleuerūt ambas na. ita vt pene mergerent̄. AVGV. de cō. euā. Ioānes qdē videt̄ ſile miraculū dicere: ſ; illd lōge aliud eſt qd factū eſt poſt reſurrectionē dn̄i ad mare tyberiadis. Ibi.n. nō ſolū ipm tēpus valde diuerſum eſt: ſ; etiā res ipſa plurimū diſtat. Nā rhetia illic in dexterā p̄tē miſſa cētū q̄nq̄ginta tres piſces ceperūt: magnos qdē: ſed oportuit ad euāgeliſtā dicere: ꝙ cum tā magni eēnt rhetia non ſunt diſrupta: reſpiciētē. ſ. ad h̄ factū qd Lucas cōmemorat: vbi pre multi^tu^ piſciū rhetia rūpebant̄. AMBRO. Myſtice aūt nauis Petri ſm̄ Mattheū fluctuat: ſm̄ Lucam replet̄ piſcibus: vt ⁊ p̄ncipia eccl'ie fluctuātis: ⁊ poſteriora exuberātis agnoſcas. Nō turbet̄ iſta que Petrū habet: turbat̄ illa que iudā habet: in vtraq; petrus: ſ; qui ſuis meritis firmus eſt: turbat̄ alienis. Caueamus igitur ꝓditorē: ne per vnū plurimi fluctuemus. Illic turbatio vbi modica fides: hic ſecuritas vbi perfecta dilectio. Deniq; etſi alijs impat̄ vt laxēt rhetia ſua: ſoli tn̄ petro di. [Duc in altū:] h̄ eſt in ꝓfundū diſputationū. Quid eſt tā altū q̄ ſcire dei filiū? Que ſunt aūt apl'oꝝ que laxari iubent̄ rhetia: niſi v̄boꝝ cōplexiones: ⁊ quaſi qdā orōnis ſinus ⁊ diſputationū receſſus: qui eos q̄s cepint nō amittant. Et bn̄ aplica iſtra piſcādi rhetia ſunt que nō captos ꝑimūt ſ; reſeruāt: ⁊ fluctuātes de īfimis ad ſupnā trāſducūt. Dicit aūt. [Preceptor per totā noctē laborātes nihil cepimus:] q2 nō hoc humane facūdie opus: ſ; ſupne vocatiōis eſt munus. Qui aūt nihil ante cepant: magnā in v̄bo dn̄i ꝯcludūt piſcium multitudinē. CYRIL. Hoc aūt fuit figura futuri. Nō.n. incaſſū laborabūt euāgelice doctrine rhete tēdētes: ſ; greges gētiū aggregabūt. AVG. de cō. euāge. Qꝫ aūt rhetia rūpebant̄ ⁊ piſciū copia ⁊ nauicule iplete ſunt: ita vt pene mergerent̄: ſignāt hoīuꝫ carnaliū multitudinē tātā futurā in eccleſia: vt etiā diſruptione pacis per hereſes ⁊ ſciſmata ſcinderent̄. BEDA. Rūpit aūt rhete: ſ; nō labit̄ piſcis: q2 ſuos dn̄s inter pſequētium ſcādala ſeruat. AMBRO. Alia aūt nauis eſt iudea ex qua ioānes ⁊ iacobus eligūtur. Vi igit̄ de ſynagoga ad nauim petri: h̄ eſt ad eccl'iaꝫ ꝯue-

Margin (left): Sicut magos per ſydus ex gētib⁹ de xp̄o vocauit: ita ⁊ piſcatores p artē piſcatoriā. — Ioā. 21. — C Myſtice. Mat. 8. — Soli Petro apoſtolo di: duc i altū. ſ. diſputationū id ē ad cognoſcēdū filiū dei. — D — Due naues piſcib⁹ replete ſūt ppli ex

nerūt vt iplerēt ambas nauiculas: oēs.n. in noīe ieſu genuflectunt: ſiue iudeus: ſiue grecus. BEDA. Vel alia nauis eſt eccl'ia gētiū: que ⁊ ipa vna nauicula nō ſufficiēte: piſcib⁹ iplet̄ electis. Quia nouit dn̄s qui ſunt ei⁹: ⁊ apud ipm cert⁹ eſt ſuoꝝ nūs electoꝝ. Dūq; tot in iudea credituros nō inuenit q̄t ad fidē vitāq; p̄deſtinatos nouit eternā: q̄ſi alteri⁹ nauis: receptacula piſcib⁹ querēs ſuis: corda q̄; gētiū fidei gr̄a replet: ⁊ bn̄ rupto rheti ſocia nauis aduocat̄. Qn̄ autē iudas ꝓditor: ſimon magus: ananias ⁊ ſaphyra: ⁊ multi diſcipuloꝝ abierūt retro: ac deīde barnabas ⁊ paulus ad gētiū ſunt apl'atū ſegregati. AMBRO. Poſſum⁹ tn̄ ⁊ aliaꝫ eccl'iā itelligē nauim alteri⁹. ab vna.n. plures eccl'ie deriuātur. CYRIL. Innuit aūt ſocijs vt auxiliarent̄ eis. Multi.n. ſequunt̄ apl'oꝝ labores: ⁊ p̄us illi qui euāgelioꝝ ediderūt ſcripturas: poſt quos alij p̄ſides ⁊ ppl'oꝝ paſtores: ⁊ in deitatis doctrina periti. BEDA. Haꝝ aūt ipletio nauiū in fines ſcl'i creſcit: ſ; ꝙ iplete mergunt̄: h̄ eſt in ſubmerſione p̄munt̄. Nō.n. ſunt ſūmerſe ſed piclitate. Apl's exponit dicēs. In nouiſſimis diebus erūt tpa periculoſa: ⁊ erūt hoīes ſeipſos amātes: ⁊ cetera. Nā mergi naues eſt hoīes in ſclo: ex quo electi per fidē fuerāt moꝝ prauitate relabi.

Margin (right): iudea ⁊ gētilitate cōuerti. Phil. 2. 2. Thi. 2. — E — 2. Thi. 3.

ℂ Qd cum videret ſimon petrus ꝓcidit ad genua ieſu dicens. Exi a me dn̄e: quia homo peccator ſum. Stupor enim circūdederat eum: ⁊ oēs qui cum illo erant in captura piſcium quaꝫ ceperāt. Similr̄ autē iacobū ⁊ ioānem filios zebedei: qui erāt ſocij ſimonis. Et ait ad ſimonem ieſus. Noli timere: ex hoc iam hoīes eris capiens. Et ſubductis ad terram nauibus relictis omnibus ſecuti ſunt eum. Tex. 3. Mat. 4. Mar. p. Mat. 8. Mar. p.

A ℂ AMBRO. Admirabat̄ petrus dona diuina: ⁊ quo plus meruerat p̄ſumebat magis. Vn̄ di. [Qd cū vide. ſimon petrus ꝓci. ad ge. ieſu di. Exi a me dn̄e: q2 hō peccator ſum.] CYRIL. Reducēs.n. ad ꝯſciaꝫ patrata delicta: tremit ⁊ trepidat ⁊ velut imūdus mūdū nō credat ſe poſſe ſuſcipe. Accepat.n. a lege diſtinguēduꝫ eſſe inter maculatū ⁊ ſanctū. GREG. niſenus. Cuꝫ.n. mādaſſet demergē rhetia: tota copia piſciū capta eſt: quātū ipe maris dn̄s ⁊ terre voluerat. Vox.n. v̄bi ſemp eſt vox v̄tutis: cui⁹ p̄cepto in origine mūdi lux ⁊ cetere creature ꝓdibāt. In his admiratur petrus. Vn̄ ſeq̄t̄. [Stupor.n. circū. euꝫ: ⁊ oēs qui cū illo erāt in captura piſciū quā cepe. Silr̄ aūt iacobū ⁊ ioānē fi. zebedei: qui erāt ſocij ſimo.] AVG. de cō. euā. Andreā nō noiat: qui tn̄ itelligit̄ in ea naui fuiſſe ſm̄ matthei ⁊ marci narrationē. [Et ait ad ſimonē ieſus. Noli timere.] AMBRO. Dic ⁊ tu. [Exi a me dn̄e:] q2 pctōr ſuꝫ: vt rn̄deat de⁹. [Noli timere.] Indulgēti dn̄o pctm̄ fatere. Vides q̄ bonus dn̄s q tātū tribuit hoīb⁹: vt viuificādi habeāt ptātē. Vn̄ ſeq̄t̄. [Ex h̄ iam hoīes eris capiēs.] BEDA. Hoc ad ipm petrū ſpāliter ꝑtinet. Exponit.n. ei dn̄s qd hec captura piſciū ſignificet: ꝙ. ſ. ipe ſicut nūc ꝑ rhetia piſces: ſic aliqn̄ per v̄ba ſit capturus hoīes: totuſq; facti hui⁹ ordo qd in eccl'ia: cui⁹ ipe typum tenet: q̄ndie gerat̄ oſtēdit. CHRY. Cōſidera aūt eoꝝ fidē ⁊ obediētiā: hn̄tes.n. opus pre manib⁹ appetibilis piſcatiōis: cuꝫ audiſſent mādātē nō diſtulerūt: ſ; relictis oīb⁹ ſeq̄bant̄. Talē.n. obediētiā req̄rit a nobis chrs: vt eā nō p̄termittamus: etiā ſi aliqd valde neccīuꝫ vrgeat. Vn̄ ⁊ ſeq̄t̄. [Et ſubductis ad terrā nauib⁹ relictis oīb⁹ ſecu. ſunt euꝫ.] AVG. de cō. euā. Mattheus ⁊ marcus breuiter h̄ ꝑſtringūt: quēadmodū geſtū ſit qd lucas hic apti⁹ explicauit. Hoc tn̄ videt̄ diſtare: ꝙ tn̄ Petro a dn̄o dictuꝫ cōmemorat. Ex h̄ iaꝫ hoīes eris capiēs: qd illi ambobus frībus

Margin (right): B — Sicut petr⁹ i v̄bo dn̄i cepit piſces p rhetia: ſic per v̄ba capturus erat hoīes. — C

dictū

Cõcordāt euãgeliſte de vocatiõe apl'oꝝ dictū eſſe narrauerūt. Sed potuit vtiq; ꝑus B petro dicū cum de capta īgēti multitudine piſcium miraret̄:qđ lucas īſinuauit:ꝛ ambobus poſtea:qđ illi duo cõmemorauerūt. Uel itelligēdū eſt hoc ꝑ fuiſſe factū qđ lucas cõmemorat: nec tūc eos a dño vocatos:ſꝫ tm̄ fuiſſe ꝑdictū petro:ꝙ homines eēt capturus:nō aūt ꝙ nunq̄ piſces eſſet capturus: vnde dat̄ locus itelligere eos ad capturā piſciū remeaſſe: vt poſtea fieret qđ mattheus ꝛ marcus narrāt:tūc nō ſubductis ad terrā nauibꝰ tanq̄ cura redeūdi:ſꝫ ita cum ſecuti ſunt tanq̄ vocātē aut iubētē. Sed ſi ſm ioānē iuxta iordanē ſecuti ſunt eum petrus ꝛ andreas:quō ab alijs euāgeliſtis dr̄:ꝙ eos in galilea piſcātes inuenit:ꝛ ad diſcipulatus vocauit:niſi qꝛ itelligēdū eſt:nō ſic eos vidiſſe dñm iuxta

D iordanez vt ei iſeparabilr coħererēt:ſed tm̄ cognouiſſe qs

Myſtice. eſſet:eūq; miratos ad ꝓpa remeaſſe. AMBRO. Myſtice aūt quos petrus in ṽbo capit:in ṽbo credidit:negat ſuā ꝑdam:negat ſuū munus. [Exi ingt a me dñe.] Noli timere ꝛ tu que tua ſunt dño deferre:qꝛ que ſua nobis ille ꝯceſſit. AVGV. de q̄ſtio. euā. Uel aliter. Ex pſona eccl'ie carnalibꝰ hoībꝰ plene petrus dicit. [Exi a me qꝛ hō peccator ſū:] tanq̄ eccl'ia turbis carnaliū impleta:ꝛ eoꝝ moribꝰ pene ſubmerſa:regnū ſpiritaliū in qbus maxime pſona chriſti eminet:a ſe q̄dāmodo repellit. Non.n. B voce lingue dicūt hoīes bonis miniſtris dei vt eos a ſe repellāt: ſed voce moꝝ ꝛ actuu ſuadēt a ſe recedi:ne per bonos mergant̄:ꝛ eo vehemētius quo deferūt eis honorem: vt honorificētiā

E eoꝝ ſignauerit petrus cadēs ad pedes dñi. Mores aūt in eo ꝙ dixit. [Exi a me.] BEDA. Cõfortat aūt dñs timores carnaliū:ne qs vel de ſua ꝯſciētia culpe tremēs:vel de aliorū innocētia ſtupens ſanctitatis iter formidet aggredi.

Uiri ſpūales munuſ eccliaſticū deferẽ nō debẽt pp maloſ mores pploꝝ AVGV. de q̄ſtio. euā. Dñs aūt dum nō receſſit ab eis ſignificat in bonis ꝛ ſpūalibꝰ viris nō eſſe oportē hāc volūtatez:vt peccatis turbaꝝ cõmoti:quo q̄ſi ſecurius trāquilliuſq; viuāt:munus eccleſiaſticū deſerāt. Qꝫ autez [ſubductis ad terrā nauibus:relictis olbus ſecuti ſunt eum:] pōt ſignificare finez tēpoꝛis:quo ab huiuſmodi ſalo:qui chriſto inheſerunt:penitus receſſuri ſunt.

Lect.4. ¶ Et factū eſt cum eſſet in vna ciuitatum: ꝛ ecce vir plenus lepra vidēs ieſum ꝛ ꝓcidēs in faciē ſuā rogauit euz dicēs. Dñe ſi vis potes me mūdare. Et extēdens ieſus manuz tetigit eum dicēs. Uolo. Mūdare. Et ꝯfeſtim lepra diſceſſit ab illo. Et ipſe precepit illi vt nemini diceret: ſed vade oſtēde te ſacerdoti: ꝛ offer pro emun-

Mat.4. dationē tua ſicut ꝑcepit moyſes in teſtimoniuz

Mar.3. illis. Perambulabat autez magis ſermo de il-

Joā.6. lo ꝛ cõueniebant turbe multe vt audirēt ꝛ cu-

mat.14. rarentur ab infirmitatibus ſuis. Ipſe autez ſe-

Mar.6. Deu.1. cedebat in deſertum ꝛ orabat.

A ¶ AMBRO. Quarto ſigno ex quo in capharnaum dñs venit leproſus ſanat̄. Si aūt 4ª die ſolez illuminauit ꝛ clariorem ceteris fecit:B clarius opus eſtimare debemus:de quo dī. [Et factū eſt cum eēt in vna ciuitatū:ꝛ ecce vir plenus lepra.] Bn̄ vbi leproſus mūdat̄:certus nō exp̄mit̄ locus:vt oſtēdat̄ nō vnū populū ſpāliſ alicuius ciuitatis:ſed oēs ꝑplos fuiſſe ſanatos. ATHA. Adorauit aūt leproſus dñm deū exiſtem in corpe:ꝛ neq; ꝓpter carnē putauit eſſe creaturā ṽbū dei:nec pro eo ꝙ ṽbū erat vilipēdit carnem quā veſtiebat:imo vt in tēplo creato adorabat oīum creatorē in faciē ꝓcidēs. Sequit̄ enim. [Et vidēs ieſum ꝛ

Nullꝰ de ſ maculis ꝓcidens in faciē rogauit eum.] AMBRO. Qꝛ in faciez ꝓcidit humilitatis eſt ꝛ pudoris: vt vnuſquiſq; de vite ſue maculis erubeſcat:ſed ꝯfeſſionē verecūdia nō repꝛimat:oſtē dit vulnus:remedium poſtulauit dicēs. [Dñe ſi vis potes me mundare.] De volūtate dñi nō q̄ſi pietatis incredulus dubitauit:ſꝫ q̄ſi inigtatis ſue ꝯſcius nō ꝑſumpſit. Religionis aūt ꝛ fidei plena ꝯfeſſio eſt:que in volūtate dñi tribuit ptātē. CYRIL. Nouerat.n. lepram exꝑimētis medicoꝝ nō cedere:ſꝫ vidit diuina maieſtate pelli demones:ꝛ ceteros ab alijs valitudinibꝰ curari:que cõiecit diuina dextra fieri. TITVS. Addiſcamus etiā ex ṽbis leproſi corpaliū īfirmitatū medelā nō q̄rere:ſed diuino bn̄placito totū cõmittere:qui nouit opportuna ꝛ oīa iudicio diſpoſuit. AMBRO. Eo aūt ſanat gn̄e quo fuerat obſecratus. Un̄ ſeq̄t̄. [Et extēdēs ieſus manuz tetigit illū.] Lex tāgi leproſos ꝓhibet:ſed qui dñs legis eſt nō obſequit̄ legi:ſed legez facit. Non ḡ tetigit:qꝛ ſine tactu mūdare nō poterat:ſed vt pbaret:qꝛ ſubiectꝰ nō erat legi:nec ꝯtagiuz timebat vt homines:ſed qꝛ ꝯtaminari nō poterat:qꝛ alios liberabat:ſimul eꝯtꝛio vt lepra tactu dñi fugaretur:que ſolebat ꝯtaminare tāgētez. THEO. Ipſius.n. ſacra caro eſt purgatiua ꝛ viuā tribuēs:ſicut exñs ṽbi dei caro. AMBRO. In B aūt qđ ſubdit. [Uolo. Mūdare:] habes volūtatē:habes ꝛ pietatis effectū. CYRIL. A maieſtate aūt ꝓceſſit imperioſum mādatū. Qualr̄ igit̄ in ſeruis cõputat̄ vnigenitꝰ filius:qui volēdo tm̄modo cūcta pōt? Legit̄ de deo pie ꝙ oīa quecūq; voluit fecit. Qui ṽo ſui pr̄is ptāte fungit̄:quō diuerſificabit̄ in nā ab eo? Solēt etiā quecūq; ſunt eiuſdē ṽtutis: eiuſdē eſſe ſubē. Mirare tm̄ in his chriſtū diuine ꝛ corpal'r opantē. Diuinū.n. eſt ita velle vt pſto fiāt oīa:humanū aūt extēdere dexteraz. Unus itaq; chr̄s ex vtriſq; pficit̄:eo ꝙ verbū caro factū eſt. GREG. niſenus. Et qꝛ cum vtraq; hoīs ꝓticula:aīa.ſ.ꝛ corpe vnita eſt deitas:per vtrāq; patebāt ſupne nāe indicia. Corpus.n. recōditū in ſe lumē declarabat:cum palpādo ꝑſtabat remedia:ſed aīa ꝑpotēti volūtate diuinā oſtēdebat ṽtutē. Uelut.n. ſenſus tactꝰ ꝓpus corporis eſt:ſic ꝛ aīe voluntarius motꝰ. Uult aīa:tāgit corpus. AMBRO. Dicit ḡ [Uolo] ꝓpter photinuz:impat ꝓpter arrium:tāgit ꝓpter manicheuz. Nihil aūt mediū eſt inter opus dei atq; ꝑceptuz:vt intelligas medētis affectū:ṽtutē opis. Un̄ ſeq̄t̄. [Et ꝯfeſtim lepra diſceſſit ab illo.] Sed ne lepra trāſire poſſit in medicū:vnuſq; dñice humilitatis exēplo iactātiaz vitet. Nā ſequit̄. [Et ꝑcepit illi vt nemini diceret:] vt.ſ. doceret nō vulgāda nr̄a bn̄ficia:ſed ꝑmēda: vt nō ſolum a mercede abſtineamus pecunie:ſed etiā gr̄e. Aut fortaſſe illa ſilētiū cā eſt impati:ꝙ meliores putabat: qui fide magis ſpōtanea q̄ ſperatis bn̄ficijs credidiſſent. CYRIL. Leproſo etiā ſilēte ſufficiebat ipſa negocij voꝛ ad narrādū olbus agnoſcētibus per euz poteſtatē curātis. CHRY. Et qꝛ vpluri mū hoīes dūz egrotāt dei ſunt memores:vt aūt ꝯualeſcūt hebetant̄:mandat vt deū pre oculis habeat:dans gl'iaz deo. Un̄ ſequit̄. [Sed vade:oſtēde te ſacerdoti:] vt.ſ. mundatꝰ leproſus cõmitteret ſe ſacerdotis aſpectui:ac ſi per illius cēſuram numeraret̄ inter ſuos. AMBRO. Et vt etiā intelligeret ſacerdos nō legis ordine:ſed gr̄a dei ſupra legē eſſe curatū:vt dūs mādat̄ ſacrificiū ſm ꝑceptū moyſi:oſtēderet dñs:qꝛ legē nō ſolueret:ſꝫ impleret. Un̄ ſeq̄t̄. [Et offer pro emūdatione tua ſicut ꝑcepit moyſes.] AVG. de q̄ſtio. euā. Uidet̄ hic approbare ſacrificiū qđ per moyſen ꝑceptū eſt:cuz id nō recipiat eccleſia:qđ ideo iuſſiſſe itelligi pōt:qꝛ nōdū cepat eſſe ſacrificiū ſcīm ſcōꝝ qđ corpus eius eſt. Nō.n. oportebat auferri ſignatiua ſacrificia ꝑus q̄ illud qđ ſignabat̄ ꝯfirmatū eēt ꝯteſtatione apl'oꝝ predicātiū ꝛ fide credētium populoꝝ. AMBRO. Uel qꝛ lex ſpiritalis eſt:videt̄ ſacrificiū mādaſſe ſpiritale. Un̄ dixit. [Sicut ꝑcepit moyſes.] Deniq; addidit. [In teſtimoniū illis.] TITVS. Heretici ꝑperā

Right margin notes: pctõꝝ erubeſcẽs: ſꝫ illas p ꝯfeſſionẽ non reprimere. — B — C — D — E — Hoīes dū egrotāt ſũt memores dei: dū do valent hebetant. — Mat.5. F — Leui.14

hoc accipiũt dicẽtes:in opprobriũ legis eſſe dictũ. Quali-
ter aũt iuberet offerre pro emũdatione ſm̃ preceptũ moyſi.
G CYRIL. Dicit ergo. [In teſtimoniũ illis:] q2 ex h facto oſtẽ
dit̃ eũ in incõparabili excellẽtia moyſi pferri. Quia eniz
moyſes inſufficiẽs erat a ſorore lepre pellere morbuz:ora-
bat dñm vt eaz liberaret:ſed ſaluator in ptãte diuina ptulit.
Nũ.12. [Uolo. Mũdare.] CYRIL. Uel in teſtimoniũ illis:hoc
eſt ad reprehẽſionẽ eoꝝ ⁊ ad pbationẽ q lege reuereor. Cuz
enim te curauerim:mitto ad te ſacerdotũ experiẽtiã:vt atte-
ſteris mihi q nõ ſum puaricat⁹ in legẽ:⁊ q̃uis dñs ipẽdẽs
remedia moneret nemini dicere:inſtruẽs nos euitare ſup-
biã. Fama tñ eius volabat vndiq3 inſtillãs auditui cũctoꝝ
miraculuz. Uñ ſeqt̃. [Perambulabat aũt ma.ſer.de illo.]
BEDA. Unius aũt pfecta ſaluatio multas ad dñm cogit
turbas. Uñ ſeqt̃. [Et cõ.tur.mul.vt audirẽt ⁊ cura.ab ifir.
ſuis.] Ut.n.leproſus exteri⁹ ⁊ iterius ſe ſanatũ doceret:pce
Mar.3° ptuz bñficiũ:vt marcus ait etiã iuſſus nõ tacet. GREG.
6° moral. Redẽptor aũt nr̃ per diez miracula in vrbibus
exhibet ⁊ ad orõnis ſtudiũ in nocte pnoctat. Unde ſequit̃.
[Ipe aũt ſecede.deſer.⁊ ora.] vt pfectis.vz.pdicatorib⁹ in-
nuat:q̃ten⁹ nec actiuã amore ſpeculatiõis fundit⁹ deſerãt:
nec ↄtẽplationis gaudia opõnis nimietate ↄtẽnãt:ſz quieti
ↄtẽplãtes ſorbeãt qð occupati erga pximos loq̃ntes pfun-
H dãt. BEDA. Qz aũt ſecedit orare nõ ei nãe tribuas que
dicit. [Uolo. Mũdare.] ſz ei que extẽdẽs manuz tetigit le-
proſuz:nõ q iuxta neſtoriũ gemina ſit filij pſona:ſz eiuſdẽ
pſone:ſic nãe:ſic ⁊ opõnes ſunt due. GREG. nazãzenus.
Et opa qdẽ in pplo:orones aũt in deſerto pagebat vt pluri-
mũ:ſanctiẽs q liceat parũper quieſcẽ:vt mẽte ſincera cuz
deo colloq̃mur. Neq3.n.ipe indigebat remotõe:q2 nõ erat
in eo qð remitteret̃:cuz de⁹ eẽt:ſz vt pateat nob ⁊ opatiõis
Typice hora ⁊ altioris ſollertie. BEDA. Typice aũt leproſus hu
Ro.3°. manũ genus lãguidũ pctis deſignat:plenũ lepra:quia oẽs
peccauerũt ⁊ egent gra dei:vt.ſ.extẽta manu.i. vbo dei hu
manã ↄtingẽte nãz:a priſci erroris varietate mũdent̃:⁊ of-
Ro.12°. ferãt pro emũdatiõe corpa ſua hoſtiã viuã. AMBRO.
Poſtquã q̃s mũdat⁹ eſt a peccatis dign⁹ eſt offerre ſacrificiuz deo. Si aũt lepre medicina verbũ eſt:ↄtẽptus verbi:lepra mẽ-
tis eſt. THEO. Uide autẽ q poſtq̃ mũdatus eſt aliqs:
tũc dignus eſt offerre hoc munus.ſ.corpus ⁊ ſanguinez do-
mini:qð eſt diuine vnitum nature.

Tex.5. Mat.9°. Mar.2. Joã.5. ¶ Et factũ eſt in vna dieruz:⁊ ipſe ſedebat do-
cens. Et erãt phariſei ſedẽtes ⁊ legis doctores
qui venerant ex omni caſtello galilee ⁊ iudee ⁊
hieruſalẽ:⁊ vtus dñi erat ad ſanãdum eos. Et
ecce viri portãtes in lecto hoiem qui erat para-
lyticus. Et querebãt eum iferre ⁊ ponere ante
eum. Et nõ inueniẽtes qua pte illũ inferrẽt pre
turba:aſcẽderũt ſupra tectuz:⁊ p tegulas ſum-
miſerũt eũ cuz lecto in mediũ ante ieſuz. Quo-
rũ fidez vt vidit dixit. Hõ remittunt̃ tibi pecca-
ta tua. Et ceperũt cogitare ſcribe ⁊ phariſei di-
cẽtes. Quis eſt hic qui loquitur blaſphemias?
Mat.9° Quis põt dimittere peccata:niſi ſolus de⁹? Ut
Mar.2 cognouit aũt ieſus cogitationes eoꝝ:rñdẽs di-
Joã.5. xit ad illos. Quid cogitatis in cordib⁹ veſtris?
Quid eſt facilius:dicere dimittunt̃ tibi pecca-
ta:an dicere ſurge ⁊ ambula? Ut aũt ſciatis:qa
filius hois habet ptãtez in terra dimittẽdi pec-
cata:ait paralytico. Tibi dico ſurge tolle graba
tum tuũ:⁊ vade in domũ tuã. Et ↄfeſtim ↄſur-
gens coraz illis tulit lectũ in quo iacebat:⁊ abijt
in domũ ſuã magnificãs deuz. Et ſtupor app-
hẽdit oẽs:⁊ magnificabãt deũ. Et repleti ſunt
timore dicẽtes:q2 vidimus mirabilia hodie.

¶ CYRIL. Scribe ⁊ phariſei q facti fuerãt pdigioꝝ obſer- A
uatores:audiebãt ipm q̃z docẽtẽ. Unde di. [Et factũ eſt in
vna dieꝝ:⁊ ieſus ſede.do. Et erãt pha.ſedẽ.⁊ legis doc.qui
ve.ex oĩ ca.gali.⁊ iud.⁊ hie.⁊ vir.dñi erat ad ſanã.eos.] Nõ
q̃ſi mutuo acciperet ptãtẽ alteri⁹:ſz q̃ſi deus ⁊ dñs ppa ope-
bat̃ vtute. Fiunt aũt hoies ſepe donoꝝ ſpiritaliũ digni:ſed
plerũq3 deficiũt ea rõne quã nouit donoꝝ largitor. Qð in
chriſto nõ accidit. Affluebat.n.in pſtãdis remedijs vt⁹ diua.
Quia vo neceſſarium erat vbi tãta ſcribaꝝ ⁊ phariſeoꝝ turba
ↄuenerat:aliqd fieri ex his que vtuti atteſtarent̃ ipſi⁹:corã
eis qui eũ puipẽdebãt factũ eſt qðdã miraculũ in paralyti
co:in quo q2 defeciſſe videbat̃ medicinalis ars:portabat̃
a pximis ad ſupnũ ⁊ celeſtẽ medicũ. Uñ ſeqt̃. [Et ecce vi-
ri por.in lec.ho.qui erat paraly.⁊ q̃rebãt euz ifer.⁊ po.ante B
euz.] CHRY. Mirãdi vo ſunt qui paralyticũ adduxe-
rũt:qualr̃ cũ nequiſſent itrare p oſtiũ:nouũ aliqd ⁊ alienũ
attẽtauerũt. Uñ ſeqt̃. [Et nõ inue.qua pte eũ ifer.pre.tur.
aſcẽ.ſupra tec.] detegẽtes aũt tectũ deponũt grabatũ ⁊ po-
nũt in medio paralyticũ. Uñ ſeqt̃. [Et p tegu.ſũmiſe.illuz
eũ lec.in me.ante ieſuz.] Dicet aliqs demiſſuz fuiſſe locũ:a
quo p tegulas depoſuerũt paralytici lectũ. BEDA. Do-
minẽ aũt dñs a paralyſi curaturus p̄ pctõꝝ vincula diſſol-
uit:vt oñderet eũ ob nexus culpaꝝ artuuz diſſolõne dãna-
ri:nec niſi his relaxatis mẽbroꝝ poſſe recupatione ſanari. Paralyti cus nõ poterat ſanari corpe: niſi q̃ mẽte ſanaret̃.
Uñ ſeqt̃. [Quoꝝ fidẽ vt vi.dixit. Hõ remit.tibi pec.tua.]
AMBRO. Magn⁹ dñs qui alioꝝ merito ignoſcit alijs:
⁊ dũ alios pbat:alijs relaxat errata. Cur apud te hõ colle-
ga nõ valeat:cũ apud deũ fuus ⁊ iteruenĩẽdi meritũ ⁊ ius
habeat ipetrãdi? Si grauiuz pctõꝝ diffidis veniã:adhibe
pcatores:adhibe eccliã:que pro te pcet̃:cui⁹ ↄtẽplatiõe qð
tibi dñs negare poſſet:ignoſcat. CHRY. Occurrebat ãt C
⁊ in h ipi⁹ patiẽtis fides. Nõ.n.ſuſtinuiſſet ſe iferri⁹ ſũmitti:
niſi crediidiſſet. AUG. de cõ.euãge. Qz aũt dicit. [Hõ di-
mittunt̃ tibi peccata:] ad h iſinuãdũ valet:q2 hoi dimitte-
bant̃ peccata qui eoipſo q hõ erat nõ poſſet dicẽ. Nõ pec-
caui. Simul etiã vt ille qui hoi dimittebat itelligeret̃ de⁹.
CHRY. Nos aũt ſi corpalr̃ patimur:ſatagimus nociuuz Cũ corpaliter egrotamus abſcidamus radicẽ maloꝝ ⁊ ſanabimur.
abijcẽ:cũ vo male ſit aie ⁊ differim⁹:atq3 ideo nec a corpis
nociuis curamur. Abſcindam⁹ igit̃ fontẽ maloꝝ:⁊ ceſſabũt
egritudinũ fluxus. Metu aũt multitudis ſuã itẽtionẽ api-
re phariſei nõ audebãt:ſz ſolũ in cordib⁹ ſuis meditaban-
tur. Uñ ſeqt̃. [Et cepe.cogi.ſcri.⁊ pha.dicẽ. Quis eſt h qui
log.blaſphe.] CYRIL. In q̃ mortis pcipitãt ſniaz. Erat
eniz mãdatũ in lege:q qcũq3 blaſphemaret in deũ:morte Leui.24.
puniret̃. AMBRO. Itaq3 ab ipſis ex opib⁹ ſuis dei fili⁹ D
accipit teſtimoniũ. Nã ⁊ validi⁹ eſt ad fidez qð ↄfitent̃ in-
uiti:⁊ pniciosius ad culpã qð negãt:qui ſuis aſſertiõib⁹ re-
linquuntur. Uñ ſeqt̃. [Quis põt peccata dimittẽ niſi ſolus
de⁹?] Magna in fide plebis amẽtia:vt cũ ↄfeſſa fuerit ſo-
lius dei eẽ donare peccata:non credat deo peccata donãti.
BEDA. Uex.n.dicũt:q2 nemo pctã dimittẽ niſi de⁹ põt:
qui p eos q̃z dimittat qbus dimittẽdi tribuit ptãtẽ. Et ideo
chriſtus vere deus eſſe pbat̃:q2 dimittẽ peccata q̃ſi deus põt.
AMBRO. Dñs aũt ſaluos volẽs facẽ pctõres ex occul- B
toꝝ cognẽ deũ ſe eẽ demrat. Uñ ſeqt̃. [Ut aũt cognouit de⁹
cogita.eoꝝ rñdẽs di.ad illos. Quid cogi.in cordib⁹ vr̃is.]
CYRIL. q.d. O phariſei q2 dicitis? Quis põt peccata di-
mittere niſi ſolus deus? Rñdeo vob. Quis põt ſecreta cor
dis ſcrutari:niſi ſolus de⁹? qui p pphas dicit. Ego dñs ſcru Hiere.17
tans corda ⁊ phans renes. CYRIL. Si ergo increduli eſtis

erga

erga pᵐ.ſ.remiſſionē peccati:ecce aliud adijcio dū intima-
vis patefacio:qn etiā aliud duꝫ paralytici corpus ꝯſolido.
(Maius eſt excellētioꝛ ē aia corpe: tāto maꝰ abſoluē a peccatis.) Uñ ſb̄dit.[Quid eſt faciliꝰ:di.dimit.ti.pec.an di.ſur.⁊ am-
bula:] Palā qdeꝫ eſt:qꝛ ꝯſolidare corpus faciliꝰ eſt:quāto
nāqꝫ nobilioꝛ eſt aia corpoꝛe:tāto eſt excellētioꝛ abſolutio
criminū. Uerū qꝛ illud nō creditis:eo ꝙ lateat adijciā qđ
minus eſt aptius:tñ quatenus qđ eſt magis occultū per h
demrēt.Et qdē cum allocutꝰ eſt īfirmātē:nō dixit dimitto
tibi peccata:ꝓpriā expmēs ꝑtātē:ſꝫ[remittunt tibi pecca-
ta.]Cogētibꝰ aūt illis euidētiꝰ ꝓpriā declarat ꝑtātē dicēs.
F [Ut autē ſcia.qꝛ fi.ho.po.habet in ter.di.pec.] THEO.
Uide ꝙ in ter.di.pec. Dum.n.ſumus in terra:peccata nr̃a
delere poſſumus. Poſtq̄ꝫ xp̄o a terra tollimur:non valebi-
mus ꝯfiteri.Claudit.n.ianua. CHRY.Demōſtrat autē
pctōꝝ veniaꝫ per corpis ſanationē. Uñ ſeqt.[Ait paraly.
ti.di.ſur.] Ipaꝫ xp̄o corpis ſanationē demōſtrat ꝑ lecti poꝛ-
tationē:vt ſic nō reputet phantaſia qđ factū eſt.Uñ ſeqt.
[Tolle gra.tuū ⁊ vade in do.tuā.]q.d.Ego volebā per tuā
paſſionē curare illos qui ſani vident:īfirmant aūt in aia:
ſed qꝛ nolunt:vade tuā correcturus familiā. AMBRO.
Nec moꝛa vlla ſanitati īteruenit:vnū dictoꝝ remedioꝝqꝫ
momētuꝫ eſt. Uñ ſeqt.[Et ꝯfeſtim ſur.co.il.ſu.lec.in quo
iacebat:⁊ abijt in do.ſuā ma.deuꝫ.] CYRIL.Quo facto
patuit:ꝙ filiꝰ hoīs pōt in terra relaxare peccata:qđ pro ſe
⁊ pro nob dixerat. Ipſe nāqꝫ vt deus factꝰ hō tanq̄ꝫ dñs le-
gis peccata dimittit.Soꝛtiti ſumus etiā nos ab eo tā mira-
Joā.20. bilē grāꝫ.Dictū eſt.n.diſcipulis. Quoꝝ remiſeritis pecca-
ta:remittunt eis.Quō aūt nō magis ipſe peccata dimittit:
G qui ceteris ꝑtātē faciēdi h tradidit: CHRY. Reges aūt
terreni ⁊ ꝑncipes homicidas abſoluētes a pena ꝑn̄ti libe-
rāt:a criminibꝰ expiare aūt nō pn̄t. AMBRO.Spectāt
aūt ſurgētē increduli:mirant abeūteꝫ.Uñ ſequit.[Et ſtu-
poꝛ app.oēs:⁊ magni.deū.] CHRY.Paulatim ſerpunt
iudei magnificātes deū:nō tñ putāt euꝫ deū eē. Obſtabat
eniꝫ eis caro:nec tñ erat modicū eſtimare euꝫ ꝑcipuū eſſe
moꝛtaliū:⁊ a deo ꝓceſſiſſe. AMBRO.Diuini auteꝫ opis
miracula malūt timere q̄ꝫ credē. Uñ ſeqt.[Et reple.ſunt
ti.dicē.qꝛ vidi.mi.ho.] Si aūt credidiſſent non timuiſſent
1.Jo.4. vtiqꝫ ſꝫ dilexiſſent. Perfecta.n.dilectio foꝛas timoꝛē exclu-
dit. Nō ocioſa aūt huius paralytici nec anguſta medicina
eſt:qñ oraſſe ꝑmittit:nō ꝓꝑ ſuffragiū:ſed ꝓpter exēpluꝫ.
AVG.de q̄ſtio.euā.De paralytico.n.pōt itelligi aiaꝫ diſ-
ſolutā mēbꝛis:h eſt opationibꝰ chr̄m q̄rere.i.volūtatē xp̄i
dei. Impediri aūt a turbis.ſ.cogitationūꝫ niſi tecta.i.opta
ſcripturaꝝ apiat:⁊ per h ad notitiaꝫ chr̄i ꝑueniat:h eſt ad
H eius humilitatē fidei pietate deſcēdat. BEDA.Et hñ do-
mus ieſu tegulis ꝯtecta deſcribit:quia ſub ꝯtēptibili lr̃aꝝ
velamine ſpiritalis gr̃e vtus inuenit. AMBRO.Unuſ-
(Quilibet eger ds ꝑcatores ad hibē q euꝫ ponāt an- te deū.) quiſqꝫ aūt eger petendo ꝑcatoꝛes ſalutis dꝫ adhibē:per q̄s
noſtre vite cōpago reſoluta:actuūqꝫ nr̃oꝝ clauda veſtigia
xp̄i celeſtis remedio refoꝛment.Sint igit aliq monitoꝛes
mētis qui aium hoīs:q̄uis exterioꝛis coꝛpis debilitate toꝛ-
pēteꝫ ad ſuꝑioꝛa erigant:quoꝝ rurſus adminiculis ⁊ attol-
lere:⁊ humiliare ſe facilis ante ieſuꝫ locet:dñico videri di-
gnus aſpectui:humilitatē.n.reſpicit dñs. AVG.de q̄ſtio.
ĕ.1. euāge. Ui ḡ a qbus deponit:bonos doctoꝛes eccl'ie pn̄t ſi-
I gnificare:ꝙ aūt cum lecto deponitur:ſignat ab hoīe in iſta
carne adhuc ꝯſtituto chr̄m debere cognoſci. AMBRO.
Dñs aūt plenaꝫ ſpem reſurrectiōis oſtēdēs peccata donat
aioꝝ debilitatē carnis excludit. Hoc eſt.n.totū hoīem eſſe
curatū.Cuius igit magnū ſit hoībꝰ peccata dimittē:tñ mul-
to diuinius eſt reſurrectionē donare coꝛpibꝰ:qñ qdē deus
reſurrectio eſt:lectꝰ aūt qui tolli iubet:nihil eſt aliud q̄ꝫ coꝛ-
pus humanū. AVG.de q̄ſtio.euā.Ut nō iam in carnali-
bus gaudijs tanq̄ꝫ in lecto regeſcat infirmitas aie:ſed ma-
gis ipſa ꝯtineat affectiōes carnales ⁊ tēdat ad domū ſuā.i. (Paradiſus eſt domus ꝓpria ⁊ vera quā amiſimus nō iure ſꝫ fraude.)
regeꝫ ſecretoꝝ coꝛdis ſui. AMBRO.Uel domū repetē
ſuā h eſt ad paradiſuꝫ redire:ea.n.eſt vera domus q̄ hoīeꝫ
pꝰ ſuſcepit:non iure amiſſa ſed fraude.Merito ḡ reſtituit:
qñ venerat qui nexuꝫ fraudis aboleret:iuſqꝫ refoꝛmaret.

¶ Et poſt hec exijt:⁊ vidit publicanuꝫ noīe leui Tex.6.
ſedētē ad theloneuꝫ:⁊ ait illi. Sequere me. Et Mat.9.
relictis oībꝰ ſurgēs ſecutꝰ eſt eum. Et fecit ei cō- Mar.2
uiuium magnuꝫ leui in domo ſua:⁊ erat turba
multa publicanoꝝ ⁊ alioꝝ qui cuꝫ illis erāt diſ-
cūbētes. Et murmurabāt phariſei ⁊ ſcribe eo-
ruꝫ dicētes ad diſcipulos eius. Quare cum pu- Mat.9.
blicanis ⁊ pctōꝛibꝰ mādūcatis ⁊ bibitis: Et re- Mar.2
ſpondēs ieſus dixit ad illos. Nō egent qui ſani
ſunt medico:ſꝫ qui male hn̄t. Nō enim veni vo-
care iuſtos:ſed pctōꝛes ad penitētiam.

¶ AVGV. Poſt paralyticū ſanatuꝫ de ꝯuerſione publi- A
cani ſb̄iūgit dicēs.[Et poſt hec exijt:⁊ vidit publicanū no-
mine leui ſedēteꝫ ad theloneum.] Ipſe eſt mattheus qui ⁊
leui. BEDA. Sed lucas ⁊ marcus ꝓpter honoꝛē euāge-
liſte nomē tacēt vulgatū.Mattheus aūt in ſmonis ꝑnci-
pio accuſatoꝛ ſui factꝰ:mattheū ſe ⁊ publicanū nolat:ne qs
a ſalute deſperet pro imanitate pctōꝝ:cum ipſe de publi-
cano in aplm ſit mutatꝰ. CYRIL. Publicanus.n.fuerat
leui:vir auarus:effrenis erga ſuꝑflua : alieni amatoꝛ. Hoc
eſt.n.publicanoꝝ officiū : ſed ab ipſis officinis malitie de-
trahit.Chriſto eum vocāte.Uñ ſeqt.[Et ait illi.Sequere
me.] AMBRO. Seq iubet nō coꝛpis greſſu:ſed mētis B
affectu. Itaqꝫ ille xp̄o vocatus:ꝓpa derelīqt qui rapiebat
aliena.Uñ ſeqt.[Et relictis oībus ſurgēs ſecutꝰ eſt eum.]
CHRY.Ubi ⁊ vocātis vtuteꝫ ⁊ vocati obediētiā ꝯſide-
ra. Neqꝫ.n.obſtitit:neqꝫ vacillauit:ſed ꝓtinus paruit: nec
in ꝓpriā domū ire voluit vt ſuis hoc intimaret:ſicut nec pi-
ſcatoꝛes. BASI. Nec ſoluꝫ fenoꝛa thelonei poſtpoſuit:ſꝫ
etiaꝫ ꝯtēpſit ꝑicula:que ſibi ac ſuis accidere poterāt:dum
calculos thelonei dimitteret imꝑfectos. THEO. Et ſic
ab accipiēte cēſum a trāſeūtibus:chr̄s cēſuꝫ accepit:nō q-
deꝫ eius accipiēs pecuniā:ſed totalr̄ eum trāſferēs ad ſuū
ꝯſoꝛtiū. CHRY.Uocatū aūt leui dñs honoꝛauit:dū cuꝫ C
eo cōfeſtim epulatꝰ eſt:hoc.n.ei maioꝛē ꝑſtabat fiduciam.
Uñ ſequit.[Et fecit ei ꝯuiuiuꝫ magnū leui in domo ſua.]
Nec ſolū cuꝫ eo diſcūbit:imo cuꝫ pluribꝰ.Uñ ſequit.[Et
erat turba multa publicanoꝝ ⁊ alioꝝ qui cū illis erāt diſ-
cūbentes.] Cōuenerāt.n.publicani ad euꝫ ſicut ad collegā
⁊ hoīem eiuſdē officij:ſed ⁊ ipſe glians de ꝑn̄tia chriſti cō-
uocauit oēs.Chr̄s etiā qđlibet genus remedij exhibebat:⁊
nō ſolū diſputādo ⁊ ꝑſtādo ſanitatis remedia:vel etiaꝫ re-
darguēdo emulos: ſed etiā comedēdo nōnullos errātium
coꝛrigebat. Inde nos iſtruēs ꝙ qđlibet opus ⁊ tp̄s pōt no- (Qđ tp̄s ſit nobis vtilitatem afferre.)
bis vtilitatē afferre. Sed nec publicanoꝝ participationeꝫ
vitauit ꝓpter vtilitatē ſequētē moꝛe medici:qui niſi tāge-
ret ſanieꝫ:nō liberaret a moꝛbo. AMBRO. Cuꝫ pctōꝛibꝰ
enim mādūcādo etiā cuꝫ gētibꝰ nō ꝓhibet nos inire cōui-
uiuꝫ. CHRY.Sed tñ dñs inculpatꝰ eſt inde a phariſeis D
inuidētibꝰ ⁊ volētibꝰ a chriſto diſcipulos ſeparare.Uñ ſe-
quit.[Et murmurabāt phariſei ⁊ ſcribe eoꝝ dicē.ad diſci-
pulos eius.Quare cū publicanis ⁊ pctōꝛibꝰ mādu.⁊ bibi.]
AMBRO.Serpētina vox eſt. Hāc ꝑmaꝫ vocē ſerpens
emiſit dicēs eue.Quid dixit deꝰ:nolite mādūcare ⁊c̄.ḡ pa-
tris ſui venena diffundūt. AVG.de cō.euā.Uidet autē
lucas h aliquāto differētius ab alijs euāgeliſtis cōmemo-
raſſe. Nō.n.dicit tm̄ dño obiectū eſſe:ꝙ cum publicanis ⁊

pbariſeis mādncaret ⁊ biberet:ſʒ diſciplis ꝙ de ipſo ac de
Mat.9. ipſis accipeꝛ. Propterea.n.mattheus ⁊ marcus de chriſto
Mar.2 diſcipulis obiectū narrāt:qꝛ ꝙ diſcipuli cum publicanis ⁊
pctōrib⁹ māducabāt magꝰ magis obijciebaꝛ:queʒ ſectā-
Nō ē peccatū cum pctōribus cōuerſari ſed ꝯſonū miſericordie.
do imitabanꝛ. Una ḡ ſnia eſt tāto melius inſinuata quāto
gbuſdā verbis manēte ꝟitate varia. CHRY. Ipſe aūt
dñs in ꝯtrū eoꝝ ſermonē ꝯuertit:oſtēdēs nō eſſe culpā cuʒ
pctōrib⁹ ꝯuerſari:ſed etiā cōſonū mīe ꝑpe. Uñ ſequiꝛ. [Et
rñdēs ieſus dixit ad illos. Nō egēt medico qui ſani ſunt:ſʒ
qui male hñt.] In quo cōmemorat eos cōis infirmitatis:⁊
de nīio lāguētiuʒ eos eſſe oſtēdit:ſe ꝟo medicū eſſe latēter
E ſbiūgit. [Nō.n.veni vocare iuſtos:ſʒ pctōres.] GREG.
niſſenus.q.d. Adeo pctōres nō abominoꝛ:qꝛ eoꝝ tm̄ gratia
veni nō vt maneant pctōres:ſed vt ꝯuertanꝛ:⁊ boni fiant.
AVG. de cō.euā. Uñ addidit. [In penitētiā.] Qđ ad ex-
planādā ſniam valet:ne gſq̄ pctōres ob hoc ipm ꝙ pecca-
tores ſunt:diligi arbitreꝛ a chro:cuʒ ⁊ illa ſilitudo de egro-
tis hñ intimet gd velit deus vocādo pctōres tanq̄ medi-
cus egrotos:vt ab inigtate tanq̄ ab egritudine ſalui fiant.
Pſ.10. AMBRO. Sed quō duʒ iuſtitias dilexit:neq̄ vidit Da-
Pſ.36. uid iuſtū derelictū:ſi iuſtus derelinqꝛ:peccator aſciſcit:nō
ītelligas ꝙ eos iuſtos dicit qui ex lege ꝑſumant ⁊ euāgelij
Gal.3. grām non regrāt. Nemo aūt iuſtificaꝛ ex lege:ſed redimi-
tur ex grā. Non vocat ḡ eos qui ſe iuſtos dicūt. Uſurpato-
res.n.iuſtitie nō vocanꝛ ad grām. Nā ſi grā eſt ex penitē-
tia:vtiq̄ qui faſtidit pniaʒ abdicat grām. BEDA. Pec-
catores aūt vocat eos qui ſua mala attēdētes:nec per legē
iuſtificari ſe poſſe putātes chri grē ſe penitēdo deſpiciunt.
F CHRY. Ironice aūt dicit illos iuſtos ſicꝫ qñ dr̄. Ecce adā
Gen.3. factꝰ eſt q̄ſi vnus nr̄m. Qꝛ aūt nullus erat iuſtus ſup terraʒ
Rom.3. oſtēdit Paulus dicēs. Oēs peccauerūt ⁊ egent gratia dei.
GREG. niſſenus. Uel dicit nō egere ſanos ⁊ iuſtos medi-
co.ſ.angelos:ſʒ male hñtes ⁊ pctōres.i.nos:qꝛ morbū pec-
cati īcurrimus qui in celis nō eſt. BEDA. Per matthei
aūt electioneʒ fides gētiū exꝑmiꝛ:qui ꝑus mūdanis inhia-
bāt:ſʒ nūc chri corpus ſedula deuotiōe ꝯficiūt. THEO.
Uel publicanus eſt qui ꝑncipi mūdi ſeruit ⁊ debitū carni
reddit:cui guloſus reddit eſcas:adulter voluptatē:⁊ alius
aliud. Cū aūt viderit eū dñs ſedētē in theloneo.i.nō mouē
tē ſe ad maiorē negtiā:tūc a malo erigeꝛ:⁊ ſequeꝛ ieſum:⁊
G ſuſcipiet in domo aīe dñm. AMBRO. Qui aūt domici-
Qui xp̄m in ſuo domicilio recipit:paſcetur miris delectationibus.
lio chrm recipit īterno:maximis delectatiōib⁹ exuberātiū
paſciꝛ voluptatū. Itaq̄ libēter dñs ingrediꝛ:⁊ in eiꝰ recū-
bit affectu. Sʒ rurſus accēdiꝛ inuidia pfidoꝝ:⁊ future pe-
ne ſpēs ꝑfiguraꝛ. Epulātibus.n.fidelibꝰ in regno celoꝝ pfi
dia ieiuna torq̄bit. BEDA. Uel per h̄ deſignaꝛ iudeoꝝ
inuidia que de gētiū ſalute torqueꝛ. AMBRO. Siꝉ etiā
oñdiꝛ q̄tū ſit iter emulos legis ⁊ grē:ꝙ illi qui legē ſequū-
tur mētis famē patienꝛ eternā. Qui ꝟo ꝟbū in iterioꝛib⁹ aie
receꝑunt alimēti celeſtis ⁊ fontis vbertate recreati eſurire ⁊
ſitire nō pñt. Et ideo qui alo ieiunabāt murmurabāt.

Tex.7. ¶ At illi dixerūt ad euʒ. Quare diſcipuli ioānis
ieiunāt frequēter ⁊ obſecrationes faciūt:ſilr ⁊
Mat.9. pbariſeoꝝ:tui aūt edunt ⁊ bibūt? Quibus ipſe
Mar.2 ait. Nunqd poteſtis filios ſpōſi dū cuʒ illis eſt
ſponſus facere ieiunare? Ueniēt aūt dies:cum
ablatꝰ fuerit ab illis ſpōſus:tunc ieiunabūt in il
lis diebus. Dicebat aūt ⁊ ſilitudinem ad illos.
Quia nemo cōmiſſurā a nouo veſtimēto mit-
Mar.2 tit in veſtimētuʒ vetus:alioqn ⁊ nouū rūpit:⁊
veteri nō conuenit cōmiſſura a nouo. Et nemo
mittit vinū nouū in vtres veteres:alioqn rūpit
vinū nouū vtres:⁊ vinū effundeꝛ ⁊ vtres per-
eunt. Sʒ vinū nouū in vtres nouos mittēdum
eſt:⁊ vtraq̄ ꝯſeruanꝛ. Et nemo bibēs vetꝰ ſta-
tim vult nouū. Dicit eniʒ. Uetus melius eſt.

¶ CYRIL. Poſtq̄ pꝰ ꝟbuʒ acceꝑunt a chro ab alijs ad A
alia ſe trāſſerūt:volētes oſtēdere ſacros diſcipulos ⁊ ipm
cuʒ eis ieſum minime curaſſe de lege. Uñ dr̄. [At illi dixe-
rūt ad euʒ. Quare diſci.ioā.ieiu.frequē.⁊ obſecra.faci.ſilr
⁊ phari.tui aūt edūt ⁊ bibūt?] Quaſi dicāt. Comedis cū pu
blicanis ⁊ pctōrib⁹:cū iubeat lex immūdo nō cōicare:ſʒ in
Chriſto nec apli nō tenebant ieiunare: qa ꝟtuoſe cōuerſabanꝛ
excuſatiōeʒ ꝑuaricatiōis vob accedit mīa. Cur ḡ nō ieiuna
tis:vt mos eſt ſcḋm legē volētib⁹ viuere? Sʒ ſāctí gdē idcir-
co ieiunāt vt corpus affligētes quietēt paſſiones ipius. Sʒ
chrs nō egebat ieiunio ad ꝑfectionē ꝟtutis:cuʒ tanq̄ deus
abſolutꝰ eēt a q̄liʒ vinculo paſſionis:ſʒ nec eiꝰ comitiua ieiu
nio egebat:ſed ꝑticeps grē eiꝰ ſine ieiunio decorata ꝟtuoſe
cōuerſabaꝛ:ꝙ ſi ipe.xl.dieb⁹ ieiunauerat:nō h̄ fuit vt in ſe
paſſionē mortificaret:ſʒ vt normā abſtinētie oñdat carna-
libꝰ. AVG. de cō.euā. Euidēter aūt lucas alios de alijs h̄ B
dixiſſe narrauit. Uñ ḡ matth.dicit. Tūc acceſſerūt ad euʒ Mat.9.
diſcipuli ioānis dicētes. Quare nos ⁊ phariſei ieiunamus:
niſi qꝛ ⁊ ipi aderāt:⁊ oēs certatim vt gſq̄ poterat h̄ obiece
rūt. AVG. in eod. Eſt aūt duplex ieiuniū:vnū in tribula-
tiōe ad ꝑpitiādū deū in pctis:aliud in gaudio:cū tāto minꝰ
delectāt carnalia:q̄to ſpiritaliū maior ſarcina eſt. Interro
gatꝰ ḡ dñs cur diſcipuli eiꝰ non ieiunarēt de vtroq̄ ieiunio
rñdit. Et ꝑ̊ de ieiunio tribulatiōis. Seqꝛ.n. [Quibꝰ ipe ait.
Nūgd po.fi.ſpo.dū cuʒ il.eſt ſpō.fa.ieiu.] CYRIL.q.d. C
Pñs tps letitie eſt ⁊ alacritat.nō igꝛ immiſcēda ſunt triſtia.
CYRIL. Saluatoris.n.nr̄i in h̄ ſclo demſ̄ratio nihil aliđ
fuit q̄ q̄dā feſtiuitas ītelligibilr q̄ſi quādā ſpōſaʒ copulās
illi nr̄aʒ nāʒ:vt quōdā ſterilis fecūda fieret. Igiꝛ filij ſpōſi
eē noſcunꝛ gcūq̄ vocati ſunt ab eo ꝑ nouaʒ ⁊ euāgelicā di-
ſciplinā:nō aūt ſcribe cuʒ phariſeis q ſolā legis vmbrā ꝯſi
derāt. AVG. de cō.euāg. Per h̄ aūt ꝙ ſolus lucas dicit.
[Nō pote.fi.ſpōſi facē ieiu.] itelligiꝛ eos ipos qui loq̄banꝛ
fuiſſe facturos vt legētes ieiunarēt filij ſpōſi:qm̄ ipi eſſent
ſpōſum occiſuri. CYRIL. Ubi ꝟo ꝯceſſerat filiꝰ ſpōſi ꝙ
nō decebat eos laborare:tanq̄ qui ſpiritalē ſolēnitatē ha-
bebāt:ne iter nos annullareꝛ ieiunium:diſpēſatiue ſbiūgit
dr̄. [Ueniēt aūt dies cū ablatꝰ fuerit ab eis ſpōſus:tūc ieiu-
nabūt in illis diebꝰ.] AVG. de q̄ſti.euā.q.d. Tūc deſola-
bunꝛ ⁊ in merore ⁊ luctu erūt:donec eis ꝑ ſpm̄ſcm̄ gaudia
ꝯſolatoria retribuanꝛ. AMBRO. Uel aliter. Nō h̄ ieiu D
niū relegaꝛ quo ꝯficiꝛ caro:⁊ corpis luxuria caſtigaꝛ:ieiu-
niū nos cōmēdat deo:ſʒ nō poſſumꝰ ieiunare q chrm habe
mus:⁊ chri carnē epulamur ⁊ ſanguinē. BASI. Filij etiā Deut.8.
ſpōſi ieiunare nequeūt:h̄ eſt aie nutrimētū nō ſumē nec vi Mat.4.
uere in oī ꝟbo qđ de ore dei ꝑcedit. AMBRO. Sʒ qui ð.4.
ſunt illi dies gbꝰ nob chrs auferet:cū ipſe dixerit. Uobiſcū mat.28.
ero vſq̄ ad ꝯſūmatiōeʒ mūdi? Sʒ nemo tibi chrm pōt au-
ferre:niſi te illi ipe auferas. BEDA. Cedin.n.ſpōſus no-
biſcū eſt in letitia ſumus:nec ieiunare poſſumꝰ nec lugere.
Cū aūt ꝑ pctā ille recedit:tūc indicēdū eſt ieiuniū:⁊ regrē-
dus luctꝰ. AMBRO. Deniq̄ de animi dictuʒ eſt ieiunio
vt ſeq̄ntia declarāt. Seqꝛ eiʒ. [Dicebat aūt ſilitudinē ad il
los. Qꝛ nemo cōmiſſurā.] i.ꝑticulā ablatā a veſtimēto no-
uo immittit in veſtimētū vetꝰ.] Appellauit ieiuniū veſtimē-
tū vetꝰ:qđ exuēdū apl's eſtimauit dicēs. Spoliate vos ve- Eph.4.
terē hoiem cū actib⁹ ſuis. In eadē igiꝛ foia ſeries ꝯuenit ꝑ-
ceptoꝝ:ne actꝰ veteris ⁊ noui hois miſceamuſ. AVG. de E
q̄ſtio.euāge. Uel aliter. Dono ſpūſſancti ꝑcepto:genus aūt
ieiunij qđ fit per letitiā iam renouati in vitā ſpiritalē ꝯue-
Renouati in vitā ſpiritalē
niētiſſime celebrāt:qđ anteq̄ accipiant dicit eos eſſe tanq̄
veteta

malē cele/brāt gen⁹ ieiunij per leticiam,

vetera veſtimēta:qbus incōuenieter pānus nou⁹ aſſuiť.i. aliq̄ pticula doctrine q̄ ad noue vite tēperātiā ptinet:qa ſi ħ fiat ⁊ ipſa doctrina quodāmō ſcindiť q̄ docet gñale ieiuniū nō a ɔcupiſcētia ciboꝝ tm̄.ſʒ ab oi letitia tpaliuʒ delectationū.cui⁹ pticulaʒ q̄ ad cibos ptinet:dicit nō oportere hoib⁹ adhuc veteri ɔſuetudini deditis ipartiri:qꝛ ⁊ illic q̄ſi cōciſio vʒ fieri:⁊ ipſi vetuſtati nō cōuenit.Dicit ēt eos eſſe ſiles veterib⁹ vtrib⁹.Unde ſeqť.[Et nemo mit.vinū no.in

F vtres veteres.] AMBRO.Fragilitas hūane cōditionis aperiť:cū corpora nr̄a exuuijs defunctoꝝ aialiū cōparāť. AVGV.de qō.euā.Ueterib⁹ aūt vtrib⁹ cōparanť apl'i qui vino nouo q̄ſi ſpiritalib⁹ pceptis facili⁹ diſrūpunť q̄ ɔtineāt.Uñ ſeqť.[Aliogn rū.vi.no.vtr. ⁊ vi.ef.⁊ vtr.per.] Erūt aūt noui vtres cum poſt aſcēſionē accepto deſiderio ɔſolationis ei⁹:orādo ⁊ ſperādo inouabunť.Uñ ſeqť.[Sʒ no.vi.in vtr.no.mit.eſt:⁊ vtraqʒ ɔſer.] BEDA. Uino ſiquidē intus reficimur:veſte aūt foris tegimur.Ueſtis ergo ſunt bona opa q̄ foris agimus:qb⁹ corā hoib⁹ lucemus:vinuʒ feruor fidei:ſpei:⁊ charitatis.Alr. Ueteres vtres ſunt ſcribe ⁊ phariſei:nou⁹ pānus:⁊ nouū vinū pcepta euāgelij.

G GREGO.mſc.Uinū.n.de nouo elicitū:pp feruorē nālis

Nouū vinū eſt nouū teſtm̄: qd non capit ab vtri bus veteri bus vete/ris teſti. humidi fumoſaʒ eſt deſpumās nāli agitatiōe a ſe mālem ſorditiē.Tale vinū nouū teſtm̄ eſt:qd antiq vtres q pp incredulitatē inueterati ſunt:nō capiūt:imo ſcindunť excellentia doctrine:necnō ⁊ gr̄aʒ ſpūs incaſſuʒ fluere faciūt:qꝛ in maliuolaʒ aiaʒ nō itroibit ſapia. BEDA.Sʒ cuicūqʒ aie nōduʒ in nouitate:ſʒ in vetuſtate malitie pſeuerāti:nouoꝝ myſterioꝝ ſacramēta nō debent imitti:qui etiā precep

Sap.1. ptis euāgelicis pcepta legis miſcere volunt:vt galathe:vinum nouū in vtres veteres mittunt.Sequiť.[Et ne.bi.ve.ſta.vult no.di.n.ve.me.eſt.]Quia iudeis vite veteris ſaliua imbutis noue gr̄e pcepta ſordebāt:qꝛ maioꝝ traditionibus cōmaculati dulcedinē ſpiritaliū verboꝝ percipere non valebant.

Cap. VI.

Tex.1. mat.12. mar.2. Factū eſt autē in ſabbato ſcdo primo cū trāſiret per ſata vellebāt diſcipuli ei⁹ ſpicas ⁊ māducabāt confricātes eas manib⁹ ſuis.Quidaʒ aūt phariſeoꝝ dicebant illis. Quid facitis qd nō licet in

1.re.12. ſabbatis? Et rn̄dens ieſus ad eos dixit. Nec ħ legiſtis qd fecit dauid:cū eſuriſſet ipe ⁊ qui cū

mat.12. mar.2. illo erāt:quō itrauit i domū dei:⁊ panes ppōnis ſūpſit:⁊ māducauit:⁊ dedit his q cuʒ ipſo erant:q̄s nō licet māducare niſi tm̄ ſacerdotib⁹. Et dicebat illis:qꝛ dn̄s eſt fili⁹ hoīs ēt ſabbati.

A ¶ AMBRO.Nō ſaluʒ cōprehēſione vboꝝ:ſʒ ēt ipo vſu ſpecieqʒ geſtoꝝ icipit hoieʒ dn̄s veteris obſeruatiōe legis exuere.Uñ di.[Fctū eſt aūt in ſab. ſe.pri.cū trā. p ſa.vel.

Diſcipuli nō hēbāt ſpatiū māducādi ppter frequētiā turbaꝝ aduenientiū, diſ.ei⁹ſpi.⁊ mā.ɔf.eas ma.ſu.] BEDA.Nō hñtes.n.diſcipuli ſpatiū māducādi pp iportunitatē turbaꝝ eſuriebant:vt hoies:ſʒ vellētes ſpicas inediā ɔſolabanť:qd eſt idiciuʒ auſterioris vite:nō preparatas eſcas:ſʒ ſimplices q̄rere cibos. THEO.Dicit āt in ſabbato 2° p̄:qꝛ iudei oēm feſtiuitatē ſabbatū nūcupabāt:reges.n.di ſabbatū. Multotiēs q̄ ɔtigebat in paraſceue feſtiuitatē:⁊ vocabāt paraſceuē feſtuʒ pp ſabbatū:deide pncipale ſabbatū ſcdʒ p̄ᵐ dicebant quaſi ſcdʒ extū a pcedētis diei feſtiuitate. CHRY.Duplex.n.erat feſtū:⁊ pncipalis feſti ⁊ alteri⁹ ſolēnitatis ſab

B bati. ISIDO.Uel dicit 2° p̄:qꝛ 2ᵐ erat paſcha:p̄ᵐ āt azimoꝝ.Cū imolarēt.n.paſcha in ſero:ſequēti die feſtuʒ azimoꝝ celebrabāt.q āt ita ſit:pʒ ex ħ q apl'i vellebāt ſpicas:⁊ māducabāt.in illo nāqʒ tpe ſpice flectūtur a fructu.

EPIPHA.Die igiť ſabbati viſi ſunt trāſeūtes p ſegetes ⁊ ſpicas edebāt:oñdētes qm̄ diſſolutū eſt vinculū ſabbati:vbi magnū aduenit ſabbatū:ħ eſt chr̄s q fecit nos qeſcere ab ope delictoꝝ noſtroꝝ. CYRIL. Phariſei āt ⁊ ſcribe ignari ſacraꝝ ſcripturaꝝ in vnū ɔſpirauerāt ad reprehendenduʒ chr̄i diſcipulos.Uñ ſeqť.[Quidaʒ aūt phariſeoꝝ dicebāt illis:Quid facitis quod nō licet in ſabbatis?]Dic mihi tu cū in ſabbato tibi mēſa pponiť:nōne frāgis panē? Quid igiť alios reprehēdis? BEDA.Alij vo dicunt ipſi dn̄o hec fuiſſe obiecta:ſʒ a diuerſis:⁊ ipſi dn̄o ⁊ diſcipulis potuerūt obijci:⁊ cuicūqʒ obiectū ad ipm maxie reſpicit. AMBRO.Dn̄s āt ōfenſores legis arguit neſcire q̄ legis ſūt exēplū iducēs dauid.Uñ ſeqť.[Et rn̄dēs ieſus ad eos C

di.Nec ħ legiſtis qd feč dauid:⁊ q cū eo erāt.] CYRIL. 1.re.12.

q.d.Cuʒ expſſe dicat lex moyſi.Iudicate iuſtū iudiciū:nec Leu.19.

ɔſiderabis pſonā in iudicio:q̄r increpatis diſcipulos:qui vſqʒ in hodiernū dieʒ extollitis dauid vt ſanctū ⁊ pphetā:cū moyſi pceptū nō ſeruauerit? CHRY.Et attēde q qñcūqʒ dn̄o fit ſmo pro ſuis.i.diſcipulis:ſeruos ducit in mediū.ſ.dauid ⁊ ſacerdotes:qñ vo pro ſe itroducit prēm ſicut D

ibi.Pater me⁹ vſqʒ mō opať:⁊ ego operor. THEO.Alr Ioā.5.

aūt eos reprimit cū ſubdiť.[Et dicebat illis:qꝛ dn̄s eſt filius hoīs ēt ſabbati.]q.d.Ego ſuʒ dn̄s ſabbati tanq̄ diſpoſitor:⁊ ſicut legiſlator ptātē habeo ſoluere ſabbatū. Fili⁹ eniʒ hoīs vocat⁹ eſt chr̄s:q dei extūs fili⁹ miraculoſe dignatus eſt fili⁹ hoīs pp hoies fieri ⁊ vocari. CHRY.Marcus aūt de cōi nā hoc ipm ptuliſſe fateť. Dicebat eniʒ pp Mar.2

Ch̄s eſt legiſlator ⁊ ptātē habebat ſoluere ſabbatuʒ.

hoies ſabbatū factū eſt:nō hō pp ſabbatū. Expedit igitur poti⁹ ſabbatuʒ hoi ſubijci q̄ huic colla ſubijcere ſabbato. AMBRO.Non mediocre aūt myſteriū hic eſt. Ager.n. eſt hic mūdus:agri ſeges:in ſatiōe humani gn̄is fecūditas numeroſa ſctōꝝ.Spice agri fruct⁹ eccl'ie:quos operib⁹ diſcutiētes ſuis apl'i paſcebanť:nr̄o ſe alentes pfectu:⁊ tāq̄ folliculis corpoꝝ mentiū fruct⁹ ad fidei lucē pclaris opeꝝ ſuoꝝ miraculis eruebāt. BEDA. Spicas.n.ɔfricant:qꝛ Ephe.4

in illis quos in corp⁹ chr̄i volunt traijcere:mortificāt veterem hoiem cū actibus ſuis:a terrena intentiōe extrahēdo. AMBRO.Sed hoc putabāt iudei ſabbato nō licē. chr̄s E

aūt noue gr̄e munere deſignabat ocium legis opus gratie:mire tn̄ ſcdo p̄mū:nō p̄mo ſcdm ſabbatū dixit:qꝛ ſabbatū illud ex lege ſolutū eſt:qd erit p̄mū:⁊ hoc p̄mū factū eſt qd ſcdo cōſtitutū eſt.Sabbatū igiť diciť ſcdm iuxta numerū

Qualr intelligatur ſabbatum ſcdʒ p̄ᵐ.

p̄mū iuxta opationis gr̄am:melius eſt.n.ſabbatū quo ipunitas dať:q̄ quo pena preſcribiť.Hoc forte p̄mū eſt.Hoc in predeſtinatiōe cōſilij:⁊ ſcdm in ſanctiōe decreti. Deide q dauid cuʒ ſocijs fugit:hic prefigurat⁹ in lege chr̄s eſt:q cuʒ apl'is pncipeʒ mundi lateret. Quō aūt ille obſeruator legis atqʒ defenſor panes ⁊ ipſe manducauit:⁊ dedit his q ſecuʒ erant:quos nō licebat manducare niſi ſacerdotibus:niſi vt per illaʒ demōſtraret figurā ſacerdotaleʒ cibuʒ ad vſum trāſire populoꝝ.ſiue q oēs vitā ſacerdotaleʒ debemus imitari:ſiue q oēs filij eccl'ie ſacerdotes ſunt.Ungimur eniʒ in ſacerdotiū ſanctū offerentes noſmetipſos deo hoſtias ſpiritales.Si aūt ſabbatū ppter hoies factuʒ eſt:vtilitas autē hoiuʒ poſtulabat eſurientē hoieʒ:q diu fuerit terre fructibus abdicatus:veteris panis viſare ieiunia:nō vtiqʒ lex ſoluitur:ſed impletur.

¶ Factū eſt aūt ⁊ in alio ſabbato:vt intraret in Tex.2.

ſynagogā ⁊ doceret. Et erat ibi hō ⁊ man⁹ ei⁹ mat.12.

dextera arida.Obſeruabāt aūt ſcribe ⁊ phari mar.2.

ſei:ſi in ſabbato curaret:vt inuenirēt vñ accuſa mat.12.

rent euʒ. Ipſe vo ſciebat cogitatiōes eoꝝ:⁊ ait mar.3.

hoi q hēbat manū aridā.Surge ⁊ ſta i mediū.

mat. 12. Mar. 3 infra. 14. Et ſurgēs ſtetit. Ait āt ad illos ieſus. Interrogo vos ſi licet ſabbato bn̄facē: an male: aiaʒ ſaluaʒ facere an pdere? Et circūſpectis oībꝰ dixit hoi. Extende manū tuā. Et extēdit: ⁊ reſtituta eſt manꝰ eiꝰ. Ipſi āt repleti ſūt inſipiētia: ⁊ colloquebanꝭ adinuicē gdnaʒ facerent de ieſu.

A ¶ AMBRO. Hic ad alia pgredit dn̄s. Naʒ q totū hoieʒ ſalnū facē diſpoſuerat: per ſingula mēbra curabat. Un̄ di. [Factū eſt āt in alio ſabbato vt intraret in ſynagogā ⁊ doceret.] BEDA. Sabbatis maxie curat ⁊ docet: nō ſolum pp inſinuādū ſpiritale ſabbatū: ſed ēt pp celebriorē ppli cōuentū. CYRIL. Docebāt aūt reuera trāſcēdētia intellectū: ⁊ q̄ ſalutis future p eū referabāt audiētibꝰ ſemitā: deinde pcedēte doctrina: ſubito dinā oñdebat vtutē. Un̄ ſeqꝭ. [Et er. ibi hō ⁊ ma. ei. dex. arida.] BEDA. Quia vo deſtructionē ſabbati quā in diſcipulis arguebant pbabili magr̄ excuſauerat exēplo: nūc ipʒ obſeruādo magiʒ calūniari volūt. Un̄ ſeqꝭ. [Obſeruabāt aūt ſcribe ⁊ phariſei ſi in ſabbato curaret] vt. ſ. ſi nō curet crudelitatis vel imbecillitatis: ſi curet trāſgreſſionis vitio arguāt. Un̄ ſeqꝭ. [Ut inuenirēt vñ accuſarent eū.] CYRIL. Hic. n. eſt mos aduerſarij: paſcit in ſe doloris morbū alioꝝ pconijs. Sʒ dn̄s nouit oīa: ⁊ corda rimaꝭ. Un̄ ſeqꝭ. [Ipſe āt ſciebat cogitatiōes eoꝝ: ⁊ ait hoi q hēbat manuʒ aridā: ſurge ⁊ ſta in medio. Et ſurgēs ſtetit] vt forſan icitaret ad pietatē crudeleʒ phariſeū: ⁊ ipſa paſſio flāmas mitigaret liuoris. BEDA. Preueniēs aūt dn̄s calūniaʒ quā ſibi pparabāt arguit eos q pcepta legis male iterpretādo ēt a bonis opibꝰ ſabbato eſtimabāt feriādū: cū lex a ſeruili ope. i. malis abſtinē pcipiat in ſabbato. Un̄ ſeqꝭ. [Ait āt ad illos ieſus. Interrogo vos ſi licet ſabbato bn̄facē an male?] CYRIL. Nimis eſt idonea qō. Naʒ ſi licet in ſabbato bn̄facē. Nec aliquid obſtat vt laborantes a deo miaʒ ꝯſequenꝭ: deſinas colligē aduerſus cbīʒ calūniā. Si āt nō licet in ſabbato bn̄facere ⁊ lex phibet aiaꝝ ſalutē: factꝰ eſt legis accuſator. Ipſaʒ q̄ʒ ſabbati ſanctionē ſi velimꝰ diſcutē: ad opus pietatis introductū fuiſſe reperiemꝰ. Iuſſit. n. i ſabbato feriari: vt qeſcat

Deut. 5. ingt puer tuꝰ ⁊ ancilla tua: bos tuus ⁊ qdlibʒ pecꝰ tuū. Qui vo bonis miſereꝭ ⁊ ceteroꝝ pecoꝝ: qūo nō miſerebiꝭ hoīs

C graui morbo ꝑplexi? AMBRO. Lex āt in pn̄tibꝰ foīaʒ pfigurauit futuroꝝ: in qbꝰ vtiqʒ maloꝝ ferie ſunt non bonoꝝ. Nam lʒ ſecularia opa ꝯquieſcāt: nō ocioſus tn̄ boni opis actꝰ eſt in dei laudes regeſcē. AUGU. de qō. euan.

Smarlo manꝰ dextere ſigt ſalutē aie. Cū aūt dn̄s corpꝰ curauerit: ſic iterrogauit. [Aiaʒ ſaluā facere an pdere?] Uel q: illa miracula pp fidē faciebat: vbi ſalus eſt aie: vel q: ipſa ſanatio manꝰ dextere ſalutem aie ſignābat: q̄ a bonis opibꝰ ceſſans: aridā quodāmō dexterā

Exo. 1. hīe videbaꝭ: vel aiaʒ pro hoie poſuit: ſicꝭ dici ſolet. Tot aie

mat. 12. ibi fuerūt. AUGU. de cō. euā. Sʒ ꝑt moue qūo matth. dixerit: ꝙ ipſi interrogauerūt dn̄m ſi licet curare ſabbato: cū lucas hic illos potiꝰ a dn̄o interrogatos eſſe perhibeat. Itaqʒ itelligēduʒ eſt ꝙ illi pꝰus iterrogauerūt dn̄m: ſi licet ſabbato curare. Deinde itelligēs cogitatiōes eoꝝ: aditum accuſandi querētiū: cōſtituit in medio eū: quē fuerat ſana-

Mar. 3. turꝰ: ⁊ iterrogauit q̄ marcꝰ ⁊ lucas eū iterrogaſſe cōmemo-

D rant. Seqꝭ. [Et circūſpectis oībꝰ.] TITUS. Quaſi collectis oīuʒ oculis: qn ēt icitata mēte eoꝝ ad cōſiderationeʒ negocij dixit hoi. [Extēde manū tuā.] Ego tibi mando qui creaui hoieʒ. Audit āt q leſaʒ hēbat manuʒ: ⁊ ſanus fit. Un̄ ſeqꝭ. [Et extēdit ⁊ reſtituta eſt ſani. manus eiꝰ.] Quos aūt oportebat in miraculo ſtupere augēt malitiā. Un̄ ſequiꝭ. [Ipſi āt repleti ſūt inſipiētia: ⁊ colloqbanꝭ adinuicē: gdnā

mat. 12. facerēt de ieſu.] CHRY. Et vt narrat matthēꝰ. Exeūt ⁊ cōſilianꝭ: vt occidāt eū. CYRIL. Cernis o phariſee operantē dine: ac ſupna maieſtate liberātē languētes: ⁊ mortē portas ex liuore. BEDA. Hō aūt iſte humanū genꝰ ſigt

E in fecūditate boni opis arefactū pro manu in ꝑ parēte ad pomū extēſa: quā ſanauit inocēs manꝰ in cruce extenſa. Et hn̄ manꝰ in ſynagoga erat arida: q: vbi maiꝰ donū ſcie: ibi tranſgreſſor maiori ſubiacet culpe. AMBRO. Audiſti igiꝭ vba dicētis. [Extēde manū tuam.] Cōis iſta gn̄aliſqʒ medicina eſt: ⁊ tu q putas manū hēe te ſanā: caue ne auaritia vel ſacrilegio ꝯhaꝭ. Extēde ſepius eā: vt pximū iuues: vt vidue preſidiuʒ feras: eripias iniurie quē vides iniuſte cōtumelie ſubiacē. Extēde ad pauperē q te obſecrat: extēde ad dn̄m pro pctis tuis: ſic manus extēdiꝭ: ſic ſanaꝭ.

¶ Factū eſt aūt: in illis diebꝰ exijt in montē orare: ⁊ erat pernoctās in oratiōe dei. Et cuʒ dies factꝰ eēt vocauit diſcipulos ſuos: ⁊ elegit duodecim ex ipſis quos ⁊ apl'os nominauit: ſimonem quē cognominauit petrū: ⁊ andreā fratrē eius: iacobū ⁊ ioānēʒ: philippum ⁊ bartholomeū: mattheū ⁊ thomā: iacobū alphei: ⁊ ſimonem qui vocaꝭ zelotes: ⁊ iudaʒ iacobi: ⁊ iudā ſcarioth: qui fuit proditor. Tex. 3. mat. 10. mar. 3. Actu. 1.

¶ GLO. Inſurgētibꝰ aduerſarijs ꝯ chꝭi miracula ⁊ doctrinaʒ apl'os elegit q̄ſi defenſores vitatis ⁊ teſtes: quoꝝ electiōi orōnē pmittit. Un̄ di. [Factū eſt āt i il. die. exi. in mō. or.] AMBRO. Noli inſidiatrices apire aures vt putes filiuʒ dei q̄ſi ifirmū rogare vt ipetret qd iplere non poſſit. Ptātis. n. obediētie magr̄ ad pcepta vtutis ſuo nos informat exēplo. CYRIL. Scrutemur igiꝭ in his q̄ chꝭs egit: qualr̄ nos doceat orōnibꝰ dinis inſiſtere: ſemotiʒ. ſ. ⁊ ſecreto: nemine vidēte: amota q̄ʒ mūdana ſollicitudie: vt ſurſuʒ ad dine ſpeculationis iuitū erigaꝭ intētio: qd deſignaꝭ in hoc ꝙ ſemotim orabat ieſus exiēs in montē. AMBRO. Ubiqʒ ēt ſolus obſecrat. Dei. n. ꝯſiliū humana vota nō capiūt. Nec qſq̄ʒ interioꝝ pōt eē pticipes chꝭi. Nō aūt oīs q orat aſcēdit in montē: ſʒ q orat a terrenis ad ſupiora pgrediēs: ſʒ nō ille q de ſeculi diuitijs aut de honore ſollicitꝰ ē. Oēs ſublimes in montē aſcēdunt: q̄re in euāgelio: inuenies ſolos in montē cū dn̄o aſcēdiſſe diſcipulos. Spēs aūt tibi chꝭiane daꝭ: forma pſcribiꝭ quā debeas emulari. Cū ſeqꝭ. [Et erat pnoctās in orōne dei.] Quid. n. te pro ſalute tua facere opʒ: qn̄ pro te chꝭs in orōne pnoctat? CYRIL. Ex-

B Pulcherrima orōnis forma maxime i nocte faciēda. urge igiꝭ ⁊ tu tpe noctis. Purior eſt. n. tunc tpis aia: ipſe tenebre ſilentiū nimiū pn̄t ſufficiēter ad cōpunctionē pducere. Ceterū ſi ipſuʒ q̄ʒ celuʒ inſpicias punctatū ſtellis q̄ſi infinitis luminibꝰ: ſi ꝯſideres ꝙ qui p diē ſaltāt in iuriaturq̄: hi tūc nihil a mortuis diſcrepāt: deteſtaberis quēlibet auſuʒ humanū. Hec oīa ſufficiūt ad aiaʒ erigēdā. Tūc nō vexat inanis glīa: nō accidia: nō cōcitatio occupat: non ſic ignis ferri ſequeſtrat rubiginē velut nocturna orō erugine pctoꝝ. Queʒ de die ſolis eſtus peruſſit: nocte refrigeraꝭ: quēlibet rorē ſuperāt nocturne lachryme: ⁊ ꝯ ꝯcupiſcē tiā valent ⁊ quēlibet timorē: ſi n̄o pdicto rore nō foueaꝭ hō areſcit ſub die. Quapp lʒ nō multum ores noctu: ſemel

C ora vigilādo: ⁊ ſufficit: oſtēde ꝙ nō ſoluʒ ad corpꝰ noꝝ ptinet: ſed ēt ad aiaʒ. AMBRO. Quid aūt te facere ꝯuenit cum vis aliqd offm̄ pietatis adoriri: q̄n chꝭſtus miſſurus apl'os prius orauit. Sequiꝭ eniʒ. [Et cū dies factꝰ eſſet vocauit diſcipu. ſuos: ⁊ elegit. xij. ex ipſis: quos ⁊ apl'os noīauit.] Quos. ſ. ad ppagādū auxiliū ſalutis hūane p terraꝝ orbem ſatores fidei deſtinauit. Simul aduerte celeſte ꝯſiliū: nō ſapiētes aliquos: nō diuites: nō nobiles: ſed piſcatores ⁊ publicanos: q̄s dirigeret elegit: ne diuitijs aut potētie

Chꝭs apl'os elegit paupes rudes.

nobilitatiſq3 auctoritate traxiſſe aliquos ad ſuaz gr̄az vi/ derēt: vt veritatis rō non diſputationis gratia preualeret. CYRIL. Attende autez maximā euāgeliſte ſedulitatem nō ſoluz dicit electos fuiſſe ſacros aplos: imo noiatim eos enumerat: ne qſq3 audeat alios iſcribē aplōꝝ cathalogo. [Simonē quē cognominauit petrū ⁊ andreā fratrē eius.]
D BEDA. Nō mō p̄m eū cognominauit: ſ3 longe p̄us cū ab ādrea adducto dixit̄ vocaberis cephas: qd̄ iterp̄taꝭ petr᷒. S3 volens lucas noia aplōꝝ enūcrare: cū nec̄e hr̄et petrū dicere: breuiter voluit īnuere ꝙ nō h̄ antea cognomiaret ſ3 ita dn̄s cognominauerit. EVSE. Scda aūt cōbinatio ē iacobi ⁊ ioānis. Vn̄ ſeqꝭ. [Jacobū ⁊ ioānē: ambos.] ſ. filios zebedei: qui ēt piſcatores fuerunt. Poſt hos aūt dicit. Philippū ⁊ bartholomeū. Philippum dicit ioānes fuiſſe de bethſayda. cōciuē andree ⁊ petri: ipſe q3 bartholome᷒ vir ſimplex ⁊ expers ſcie mūdane ⁊ amaritudinis. Matthe᷒ vo ex his q p̄us cēſus exigebāt vocat᷒ eſt. de q̄ ſubdit.
E [Mattheū ⁊ thomā.] BEDA. Matthe᷒ cōpari ſuo thome ī ordine: humilitatis cā ſe ſupponit: cū a ceteris euāgeliſtis p̄lat᷒ ſit. Seqꝭ. [Jacobū alphei ⁊ ſimonē q vocaꝭ zelotes.] GLO. Qr̄. ſ. fuit de chana galilee q iterp̄taꝭ zelus: qd̄ addiꝭ ad drīaz ſimonis petri. Seqꝭ. [Judā iacobi ⁊ iudaz ſcarioth q fuit p̄ditor.] AVGV. de cō. euā. Jn noie iude iacobi lucas vr̄ diſcrepare a mattheo q eū thadeum appellat. S3 qs vnq̄ phibuit duob᷒ vel trib᷒ noib᷒ vnuz hoiez vocari. Eligiꝭ aūt iudas p̄ditor nō p īprudētiā: ſ3 p p̄uidētiā. Suſceperat q̄dē hois fragilitatē: ⁊ ideo nec has ptes recuſauit īfirmitatis humane. Voluit ab aplō ſuo tradi: vt tu a ſocio p̄dit᷒ moderate feras: tuū erraſſe iudiciuz periſſe bn̄ficiū. BEDA. Myſtice āt mons in quo aplōs elegit: altitudinē dſignat iuſtitie: q̄ iſtituēdi erāt ⁊ eā p̄dicaturi: ſic ⁊ lex in mōte data fuit. CYRIL. Qr̄ ſi libet interpretationē aplicoꝝ noiuz ſcire: ſcito ꝙ petr᷒ dr̄ diſſoluens vl̄ agnoſcēs: andreas decora potētia vel ridēs. Jacob᷒ āt ſupplātator doloris: ioānes dn̄i gr̄a: matthe᷒ donatus: philipp᷒ os magnū vl̄ orificiū lampadis: bartholome᷒ filius aq̄s ſuſpēdētis: thomas abyſſus vel gemin᷒: iacob᷒ alphei ſupplātator greſſus vite. Judas ꝯfeſſio: ⁊ ſimō obediētia.

Volo vo/ luit a p̄di/ tore tradi vt tu a fra/ tre p̄dit᷒ moderate feras.
F
Myſtice.

Tex. 4 ¶ Et deſcēdens cū illis ſtetit in loco cāpeſtri: ⁊ turba diſciplōꝝ ei᷒ ⁊ mltitudo copioſa plebis ab oī iudea ⁊ hierl̄m ⁊ maritima: ⁊ tyri: ⁊ ſydonis: q venerāt vt audirēt eū: ⁊ ſanarenꝭ a languorib᷒ ſuis. Et q vexabanꝭ a ſpiritib᷒ imūdis curabanꝭ. Et ois turba querebat eum tangere: quia virtus de illo exibat: ⁊ ſanabat oēs.

A ¶ CYRIL. Celebrata ordinatiōe aplōꝝ: plib᷒ ꝯgregatis ⁊ de regione iudeoꝝ: nec nō a maritima tyri ⁊ ſydonis qui erāt idolatre: cōſtituit eos toti᷒ orbis doctores: vtpote qui euocarēt iudeos a legis ſuitute. cultores aūt demonuz ab errore gētili ad veritatis cognez. Vn̄ dr̄. [Et deſcē. de mō. cū il. ſte. in lo. cam. ⁊ tur. diſci. ei᷒: ⁊ mul. copi. ple. ab oī iu. ⁊ hierl̄m ⁊ maritima.] BEDA. Non a p̄prio mari galilee maritimā dicit: qr̄ h̄ nō miraculi loco ponereꝭ: ſed a mari magno cognominaꝭ: in q̄ ēt tyrus ⁊ ſydon cōprehēdi poterāt. de qb᷒ ſeqꝭ. [Et tyri ⁊ ſydonis.] Que qr̄ ciuitates gētiū ſunt ꝯſulte noiatiz ponunꝭ: vt q̄ta ſit fama vtuſq3 ſaluatoris intimeꝭ: q̄ externas q3 ad ſanitatē doctrināq3 capeſſendaz ciuitates accerſitat. Vn̄ ſeqꝭ. [Qui venerāt vt audirēt
B eum.] THEO. Hoc eſt ad aiaꝝ medelaz: vt ſanarenꝭ a languorib᷒ ſuis: h̄ eſt ad medelā eoꝝ corpoꝝ. CYRIL. Poſtq̄ āt ſacerdos publicauit aplōs: plīma ⁊ ardua fecit miracula: vt q ꝯuenerāt iudei ⁊ gētiles: ſcirent eos decoratos eē a chō dignitate apoſtolat᷒: ⁊ ꝙ ipſe nō erat ſicē vn᷒ alioꝝ hoīuz: magis āt de᷒: vt v̄bū incarnatū. Vn̄ ſeqꝭ. [Et ois turba q̄rebat eū tā. qr̄ vir. de illo exi. ⁊ ſana. oēs.] Neq3 eniz alienā v̄tutē accipiebat chr̄s: ſ3 cū nāl̄r eēt de᷒ p̄priaz v̄tutē ſup īfirmos emittēs ſanabat oēs. AMBRO. Aduerte āt oia diligēter: qūo ⁊ cuz aplīs aſcēdat ac deſcendat ad turbas: qūo eū turba ſeqꝭ ad excelſa: deniq3 vbi deſcēdit inuenit infirmos. Jn excelſis eniz infirmi eſſe non p̄nt. BEDA. Raro h̄ q3 vſpiā vel turbas dn̄m ad altiora ſequi: vel quēpiā debilez iuenies in mōte curari: ſ3 extincta febre libidinū: accenſaq3 ſcie luce pedetētiz quiſq3 ad culmen ſubire virtutū. Turba aūt q̄ dn̄m tāgere potuit: ſpūs illi᷒ v̄tute ſanaꝭ: vt ſupra leproſus dn̄o tangente mundaꝭ. Tactus ḡ ſaluatoris: opus eſt ſalutis: quē tāgere eſt fidel̄r in eū credere a quo: tangi eſt eius munere ſanari.

Tact᷒ ſaluatoris opus ē ſalutis: quē tāgere eſt fidel̄r in eū credere.

¶ Et ipſe eleuatis oculis in diſcipulos ſuos dicebat. Beati paupes: qr̄ veſtrū eſt regnuz dei. Beati qui nūc eſuritis: qm̄ ſaturabimini. Bti qui nūc fletis: qr̄ ridebitis. Beati eſtis cuz vos oderit hoies: ⁊ cū ſeparauerit vos ⁊ exprobrauerint: ⁊ eiecerint nomē veſtrū tanq̄ malū pp filiuz hois. Gaudete in illa die: ⁊ exultate: ecce eniz merces veſtra multa eſt in celo. Scdꝫ hec enim faciebant p̄phetis patres eoꝝ.

Tex. 5.
Mat. 5.

A ¶ CYRIL. Poſt aplōꝝ ordiationē ad euāgelice vite nouitatē ſaluator ſuos diſcipulos rectificauit. AMBRO. Diuinitatis āt p̄mptur᷒ oracula icipit eē ſublimior: ⁊ ſi in humili ſtabat: tn̄ oculos eleuauit. Vn̄ dr̄. [Et ipſe eleuatis oculis.] Quid eſt leuare oculos niſi iterius lumē aperire? BEDA. Et q̄uis gn̄al̄r oib᷒ loqꝭ: ſpāli᷒ tn̄ oculos in diſcipulos leuat. Seqꝭ. n. [Jn diſcipu. ſuos] vt his q v̄bū intēta cordis aure p̄cipiūt: lati᷒ ſaporis intimi lumen aperiat? AMBRO. Quatuor āt tn̄ btitudines lucas poſuit: octo vo matthe᷒. S3 in iſtis octo ille ſunt q̄tuor: ⁊ in iſtis q̄tuor ille octo. Hic. n. q̄tuor velut v̄tutes amplex᷒ eſt cardinales: ille in illis octo myſticuz ordinē reſerauit: ſic̄. n. ſpei noſtre octaua p̄fectio eſt: ita octaua ſūma v̄tutū eſt. Primā autez btitudinē paup̄tatis vterq3 euangeliſta poſuit. Ordine. n. p̄ma eſt: ⁊ parēs q̄dā v̄tutū: qr̄ q ꝯtēpſerit ſecularia: ip̄e merebiꝭ ſempiterna. Nec pōt q̄ſq3 meritū regni celeſtis adipiſci: q mūdi cupiditatē poſt ſe emergēdi nō h3 facultatē.
B Vn̄ ſeqꝭ. Dicebat. [Bti paupes.] CYRIL. Jn euāgelio q̄dez qd̄ eſt ſm̄ mattheū beatos fieri dixit paupes ſpū: vt itelligam᷒ eē pauperē ſpū hn̄tez itell̄m modeſtū ⁊ q̄dāmō remiſſuz. Vn̄ dicit ſaluator. Diſcite a me: qr̄ mitis ſu3 ⁊ humilis corde. Hic aūt beatos aſſerit paupes nō addito ſpū: paupes appellās diuitias ꝯtēnētes. Decebat. n. vt cū p̄nūciaturi eſſent ſalutiferi euāgelij dogma: mētez nō gererent cupidā: ſ3 p̄mptū affectū hr̄ent erga maiora. CYRIL. Nō āt ois quē paup̄tas p̄mit beat᷒ eſt: ſ3 q chr̄i p̄ceptū mūdanis p̄tulerit opib᷒. Pl̄es. n. paupes ſunt in ſuba: auariſſimi tn̄ ſm̄ affectū quos nō ſaluat paup̄tas: ſ3 affect᷒ dānat. Nihil. n. inuolūtarioꝝ btificabile ē: eo ꝙ ois v̄t᷒ libero deſignaꝭ arbitrio. Btūs ḡ paup: q̄ſi chr̄i diſcipulus q pro nobis paup̄tatē ſuſtinuit. Nā ipſe dn̄s qd̄libꝫ op᷒ ipleuit: qd̄ ad btitudinē ducit: ſe p̄bēs exēplar diſcētib᷒. EVSE. S3 cū celeſte regnū in multis gradib᷒ bonoꝝ ꝯſidereꝭ. p̄mus gradus ſcādētiū eſt eoꝝ q diuino īſtinctu colūt paupertatē. Tales aūt fecit eos q p̄mo facti ſunt ei᷒ diſcipuli. Ob h̄ in eoꝝ p̄ſona dic̄. [Qr̄ vr̄z eſt regnū dei] q̄ſi demr̄atiue h̄ p̄ferens ad p̄ſites ad quos etiā oculos eleuauit. CYRIL. Poſtq̄ igiꝭ mādauit paup̄tatē colere: ea q̄ ꝯſequūꝭ īopiā coronat honoribus. Contingit autem paupertatē colentes neceſſarioꝝ incurrere defectum: ⁊ vix acquirere victum:

Mat. 5.
Mat. 11

Celeſte regnū i multis gradib᷒ bonoꝝ cōſideraꝭ quoꝝ p̄mi᷒ ē paupertas.
C

idcirco nō ſinit diſcipulos puſillanimes ſup̄ h̄ fieri dicēs,
[Beati q nūc eſuritis.] CYRIL. Id eſt beati qui caſtiga
tis corpus veſtrum: ꝛ ſeruituti ſubycitis qui in fame ꝛ ſiti
ꝟbo operā datis: q2 celeſtiū tūc gaudioꝝ hēbitis vbertate
ꝑfrui. GREGO. niſſe. Alti⁹ āt ſic ſm ſenſibilez eſcam di
uerſificat̄ ꝑticipātiū appetit⁹ ad comeſtibiliū ſpēs: ſic ꝛ in
cibo aīe: ab his qdez opinabile ab his aūt appetit̄ qd nāl'r
eſt bonū. Uñ h̄ ſm mattheū bt̄ificant̄: q iuſtitiā loco cibi ꝛ
pot⁹ reputāt: nō in q̄ꝑ ꝑticularē: ſʒ vl'ez ꝟtutē quā qui eſurit
bt̄ificādus dicit. BEDA. Aptiſſime nos inſtruēs nunq̄
nos ſatis iuſtos eſtimare debē: ſʒ q̄tidianū iuſtitie ſꝑ ama
re ꝑfectū. Ad cui⁹ ꝑfectā ſaturitatē nō in h̄ ſeculo ſʒ in fu
Ps.16. turo poſſum⁹ ꝑuenire pſalmiſta oñdit dicēs. Satiabor cū
manifeſtabit̄ glīa tua. Uñ ſequit̄. [Quia ſaturabimini.]
D GREGO. niſſe. Auidis. n. iuſtitie deſideratoꝝ copiā ſpō
Uirtutis ſtudiū ſoluz inſerit indeficiēs gaudium anime. det. Nihil. n. eoꝝ q̄ ſm voluptatē in vita q̄runt̄ ſatiat ing
redientes. Soluʒ āt ꝟtutis ſtudiū ſubſeq̄t ꝑmiū qd indeficiēs
gaudiū iſerit aīe. CYRIL. Cōſeq̄t āt inopiā nō ſolū de
fect⁹ rex ad delectatiōes faciētiū: ſʒ ēt deꝑſſus vult⁹ pp me
ſtitiā. Uñ ſeq̄t. [Bti q nūc fletis.] Btificat flētes nō eos q
ſimpl'r ab ocl'is lachrymas emittūt. Cōe. n. eſt h̄ tā fidelib⁹
q̄ꝫ īfidelib⁹ ſiqdez triſtiū accidat. Magis aūt illos beatos
aſſerit: q leuē vitā: ꝛ iplicitā carnalib⁹ voluptatib⁹ deditaʒ
vitāt refutātes delitias ꝛ pene lachrymātes pp odiū mun
danoꝝ. CHRY. Magnū qd ꝟo ſm deum triſtitia eſt: ꝛ
E ſpecat et pniaʒ in ſalutē. Uñ paulus cū nō hr̄et ſuos defe
Ro.12. ct⁹ flere: pro alienis lugebat. Talis luct⁹ ē alacritatis mā.
Uñ ſeq̄t. [Q2 ridebitis.] Etenī ſi nihil ꝑſum⁹ his pro qb⁹
flemus: tn̄ ꝑficimus nobiſmetipſis. Nā q ſic aliena deflet
mlt̄o magis nō ꝑteribit iflebil'r ſua delicta. Magis āt nec
facile labet̄ in ſcelus: nō diſſoluamur in hac breui vita: ne
ſuſpirem⁹ in īfinita. Nō q̄ram⁹ delitias a qb⁹ manat luct⁹
ꝛ dolor nimi⁹: ſʒ triſtemur triſtitia q̄ germinat veniaʒ. Eſt
ēt dn̄m ſepi⁹ repire lugētez: ridētez neq̄q̄. BASI. Pro
mittit āt flētib⁹ riſuʒ: nō qdē emiſſuʒ p̄ mādibulas ſonū: ſʒ
F merā ꝛ īꝑmixtā cuilibʒ triſtitie alacritatē. BEDA. Qui
ḡ pp diuitias hēditatis cēli: pp panē vite eterne: pp ſpem
celeſtiū gaudioꝝ: flet⁹: eſuriē: paupertatēq3 pati deſiderat
beat⁹ eſt. Mlt̄o āt beatior q has ꝟtutes iter aduerſa ſuare
nō trepidat. Uñ ſeq̄t. [Bti eri. cū vos ode. hoies.] Lʒ eniʒ
hoies odiāt corde nefando: dilectū cor chr̄o ledē nequeūt.
Seq̄t. [Et cū ſep. vos] ſeparēt: ꝛ a ſynagoga expellāt: chr̄s
īuenit ꝛ ꝯfirmat. Seq̄t. [Et exprobrauerit.] exprobrēt no
Gal.2. mē crucifixi. Ipſe cōmortuos ſibi correſuſcitat: ꝛ ꝯſedere
facit in celeſtib⁹. Seq̄t. [Et eiece. no. vr̄ʒ tanq̄ maluʒ] vbi
nomē chr̄ianoꝝ ſiḡt quo a gētilib⁹ iudeiſq3 ſepiſſime q̄tū
ad ipſos memorie abraſuʒ ꝛ ab hoib⁹ eſt abiectū: nulla exi
ſtēte cā odij: niſi pp filiū hoīs: q. ſ. credētes nomē chr̄i: ſuuʒ
cognomē facē voluerūt. Docet ḡ eos ab hoib⁹ īſectādos: ſʒ
vltra hoies eē beādos. Uñ ſeq̄t. [Gau. in il. die ꝛ exul. ec. n.
G mer. ve. mul. eſt in celo.] CHRY. Multū ꝛ paucū men
ſurat̄ dignitate ꝑferētis. Queram⁹ igit̄ qs multaʒ ꝑmiſit
mercedez. Siqdē ꝑpha vel apl's velut hō paucū eē mul
tuʒ exiſtimauit. nūc aūt dn̄s q poſſidet perēnes theſauros:
opes q̄ quēlʒ intell'm trāſcēdūt multā pollicit⁹ eſt merce
dez. BASI. Rurſus magnū aliqñ abſolutā hʒ intētionē:
ſic magnū eſt celū ꝛ magna eſt terra. aliqñ ꝟo ad aliqd hʒ
relationē: vt magn⁹ equ⁹ ꝛ bos in cōparatiōe ſimiū: ſic arbi
tror multā fore mercedē repoſitā patiētib⁹ opprobria pp
chr̄iʒ: nō tāq̄ cōparatā ad ea q̄ penes nos ſunt: ſʒ in ſe multaʒ
exītez ꝛ tāq̄ a deo donatā. DAMA. Illa ēt q̄ mēſurari
vl' numerari pñt: terminate igerunt̄. Qd āt ex q̄dā excellē
tia oēʒ trāſcēdit mēſurā ꝛ nūm: indeterminate dī magnuʒ
H ꝛ multū: puta qñ dicim⁹ mlt̄ā eē dei miaʒ. EVSE. Deide
muniēs diſcipulos ad pugnā adūſarioꝝ quā paſſuri erant
p̄ totū orbē ꝑdicātes ſubdit. [Scd'ʒ h̄ eiʒ facie. p. pa. eoꝝ.]
AMBRO. Q2 ꝓphas vt iudei vſq3 ad mortē corporis ꝑſe
cuti ſūt. BEDA. Q2 vera dicētes ſolent ꝑſecutionē pati: Uera dicē tes ſolent pſecutiones pati.
nec tn̄ idō ꝓphe antiq timore ꝑſecutiōis a vitatis ꝑdicatiōe
defecerūt. EVSE. Hoc āt dicebat muniēs diſcipulos ad
pugnā aduerſarioꝝ ꝑdicātes per totū orbē. AMBRO.
In h̄ ḡ q̄ dicit. [Beati paupes] habes tēperantiā que te a
pctō abſtinet: ſeculuʒ calcat: illecebroſa nō q̄rit. [Bti q eſu
ritis] habes iuſtitiā: qui. n. eſurit eſurienti cōpatit̄: cōpatien
do largit̄: largiēdo fit iuſt⁹: q2 iuſtitia ei⁹ manet in eternū.
[Bti q nūc fletis] habes prudētiā cui⁹ eſt flere q̄tidiana: ꝛ Ps.111.
ea q̄ eterna ſūt q̄rere. [Bti eritis cū vos oderint hoies] ha
bes fortitudinē: ſʒ eā q̄ nō odiū meret̄ ex crimie: ſʒ ꝑſecu
tionē patiat̄ ex fide. Sic. n. ad paſſionis ꝑuenit̄ coronaʒ: ſi Ad gr̄az ꝑuenit̄ ſi gr̄a hoiuʒ negligat̄ ꝛ diuina ſequat.
gr̄aʒ hoiuʒ negligas: diuā ſeq̄ris. Ergo tēperātia cordis hʒ
mūditiā: iuſtitia miaʒ: pacē prudētia: mā ſuetudinē fortitu
do. Cōnexe ſibi ſūt ꝛ cōcathenate ꝟtutes: vt q vnā hʒ: pl'es
hīe videat̄: ꝛ ſctis vna cōpetit ꝟt⁹: ſʒ ei⁹ que fuerit vberior
vberi⁹ eſt ꝑmiū. Quāta hoſpitalitas in habraā: q̄ta humi
litas: ſʒ q2 fide ꝑſtitit: fidei pre ceteris meruit ꝑncipatum.
Ergo vnicuiq3 pl'a ꝑmia: q2 pl'ima incētiua ꝟtutū: ſed. q̄ in
aliquo merito copioſius: h̄ ēt in ꝑmio redundantius.

Verūtn̄ veh vobis diuitib⁹ q hētis ꝯſolatio Tex.6.
nez vr̄aʒ. Veh vobis q ſaturati eſtis: q2 eſurie
tis. Veh vobis q ridetis nūc: q2 lugebitis ꝛ fle Amos.6
bitis. Veh cum bn̄dixerint vobis oēs homines.
Scd'm hec eniʒ faciebant ꝓphetis pr̄es eoꝝ.

CYRIL. Predicto q̄ pauptas pp deū cā ſit cuiuſliʒ bo A
ni: ꝛ q̄ eſurire ꝛ flere nō vacabit mercede ſctōꝝ: transfert
ſmonē ad oppoſita: ꝛ innuit ipa dānationis ꝛ ſupplicij fore
mām. Uñ dī. [Uerūtn̄ veh vobis diuitib⁹ q ha. ꝯſo. vr̄aʒ.]
CYRIL. Hec. n. dictio (veh) ſemꝑ in ſcripturis dī his q
nō pñt euadere a futuro ſupplicio. AMBRO. Lʒ autē
pecuniarus copijs multa ſunt lenocinia delictoꝝ: pleraq3
tn̄ ſūt incētiua ꝟtutū: q̄q̄ virt⁹ ſubſidia nō req̄rat: ꝛ cōme
datior ſit collatio paupis: q̄ diuitis libalitas: tn̄ nō eos qui
hēant diuitias: ſʒ eis q vti his neſciāt: ſnie celeſtis auctem
ꝯdēnat. Naʒ vt ille paup̄ laudabilior eſt q ꝑmpto largit̄
affectu: ita criminoſior diues eſt: q de eo referre gr̄am deo
debuit qd accepit: nec cēſuʒ ad cōeʒ vſuʒ datū ſine vſu ab
ſcōdere. Nō cenſus igit̄ ſʒ affect⁹ in crie eſt. Et q̄q̄ nulla
pena grauior ſit q̄ ſucceſſoꝝ ꝓfutura cōpendijs anxio ti
more ſuare: tn̄ qm̄ auaritie d̄ſideria ꝯgerēdi q̄dā volupta
te paſcūt: q ꝯſolationē vite pn̄tis habuerūt remuneratio
nez ꝑpetuā ꝑdiderūt. Poſſum⁹ tn̄ h̄ diuitē itellig̃ populū
iudeoꝝ vl' hēticos vl' certe phariſeos: qui vbertate ꝟboꝝ ꝛ
q̄dā ābitioſe facūdie p̄rimonio d̄lectati: ſimplicitatē vere
fidei ſupgreſſi theſauros inutiles ꝯdiderūt. Sequit̄. [Ueh
vo. q ſatu. eſtis: q2 eſurietis.] BEDA. Diues ille purpu B
rat⁹ ſaturabat̄ epulās q̄tidie ſplēdide: ſʒ dirū veh ſuſtine Infra.16.
bat eſuriēs qñ de laçari quē deſpexerat: digito guttā aque
q̄rebat. BASI. Q2 āt neccīa ſit abſtinētie rō palaʒ ē ex eo
q̄ apl's eā inter fruct⁹ ſpūs enumerauit. Subto. n. corporis p̄ Gal.5.
nihil aliud ſic obtinet̄: ſic p̄ abſtinētiā q̄ ſic q̄daʒ freno de
cet cōpeſcere iuuētutis feruorē. Eſt igit̄ abſtinentia inter Abſtinentia eſt crīs ꝛ paſſionū interemptio.
emptio crimis: amotio paſſionū: vite ſpiritalis initiū: obtū
dens in ſe illecebraꝝ aculeū. Ne āt coincidētia fiat cū ini
micis dei: decet accipi qlibʒ cū exigit tp̄s: ad oñdēduʒ q̄
mūdis oīa mūda. Procedēdo qdē ad necc̄ia vite: abſtinen
do aūt oīno ab his q̄ faciūt ad voluptatē. Attn̄ nec eandeʒ
horā ſibi cūctis ſancire poſſibile: nec modū nec menſuraʒ.
Sit āt cōis itētio nō expectare repletionē. Replere nāq3 Ro.14.
ventrē ipm̄ quoq3 corp⁹ inutile facit erga ꝓprias opatiōes:
ſomnolentuʒ ꝛ ad nocumēta diſpoſitū. BEDA. Alr. Si C

bi ſūt illi q̄ iuſtitie ſemp eſuriūt opa:ſelices eē eſtimādi qui ſibi in deſiderijs placēte:nullam veri boni famē patiunt̄. Seqꝛ. [Ve vo. qui ride. nūc:quia luge. ⁊ flebitis.] BASI. Cuȝ dn̄s ridētes nūc arguat:palaȝ eſt ꝙ nūꝗ̄ erit fideli tp̄s riſus:⁊ p̄cipue in tāta multitudine eoꝝ q̄ in pctō moriunt̄ pro q̄b⁹ opȝ lugē. Supflu⁹ aūt riſus eſt imoderātie ſignū ⁊ effrenis aīe mot⁹:ſȝ vſqȝ ad vult⁹ iocūditatem exprimere paſſionē aīe nō decet. CHRY. Dic aūt mihi tur cōcuteris ⁊ defluis q̄ debes aſſiſtere terribili iudicio ⁊ ponere rōnem de oīb⁹ hic opatis. BEDA. Quia vo ipſa pctī nutrix adulatio:ſic oleū flāmis:ſic in culpa ardētibus ſolite eſt miſtrare fomētuȝ. Subdit. [Ve cuȝ bn̄. vo. om. hoīes.] CHRY. Nō aūt ɔ̄triū ē qḋ hic dī ei qḋ alibi dn̄s dicit. Luceat lux vr̄a corā hoīb⁹:vt. ſ. manifeſtem⁹ bn̄ agē ad glīā dei nō ad ꝓpriā. Pernicioſuȝ. n. q̄d eſt inanis glīa: ⁊ īde ſumit ortū iniqtas atqȝ deſpatio ⁊ mr̄ maloꝝ auaritia. Et ſi viā q̄ris diuertēdi ab h̄:dirigas aſpectū ſemp ad deū:⁊ eſto ɔ̄tēt⁹ ea q̄ apud eū eſt glīa. Nā ſi in q̄lȝ facultate doctiores eligē opȝ in arbitros:quo virtutis experimētuȝ plib⁹ credis:nō aūt illi q̄ pre oīb⁹ eā nouit:⁊ dare ⁊ coronare pōt:a quo ſi glīā cupis:vita laudē humanā. De nullo. n. alio magis ɔ̄ſueuimus admirari q̄̄ de reſpuente glīā:ꝙ ſi nos multo magis dn̄s oīuȝ. Deīde illud ɔ̄ſideres: ꝙ boīuȝ glīa celeriter deficit:qꝛ p curſuȝ tp̄is obliuioni traduntur. Seqꝛ. [Scōm h̄. n. facie. ꝓphe. pa. eoꝝ.] BEDA. Pſeudo ꝓphete ſignāt̄:eo ꝙ ad captāduȝ vulgi fauorē futura ꝓloq̄ conent̄. Itaqȝ dn̄s in mōte btitudīes ſolūmō ꝓboꝝ: in cāpo vo ēt ve deſcribit reprobop:qꝛ rudes adhuc auditores neceē eſt terrorib⁹ ad bona cōpelli. pfectos āt ſatis eſt premijs inuitari. AMBRO. Et attende ꝙ mattheus p̄mijs ad v̄tutē ⁊ fideȝ pp̄l's ꝓuocauit:hic aūt ēt a criminib⁹ atqȝ pctīs futuroꝝ ſuppliciōꝝ denūtiatiōe deterruit.

Tex. 7. ¶ Sed vobis dico q̄ auditis. Diligite inimicos vr̄os:bn̄facite his qui vos oderunt. Bn̄dicite maledicētib⁹ vobis:⁊ orate p calūniātib⁹ vos. Et q̄ te pcutit in maxillaȝ:p̄be ei ⁊ alteraȝ:⁊ ab eo qui aufert tibi veſtimētuȝ:ēt tunicā noli ꝓhibere. Omni aūt petēti te tribue:⁊ q̄ aufert que tua ſunt:ne repetas. Et ꝓut vultis vt faciāt vobis homines ⁊ vos facite illis ſimiliter.

A ¶ BEDA. Qꝛ dixerat ſupra q̄d ab inimicis pati poſſent: nūc q̄lr cū eiſdē inimicis agere debeāt oſtēdit dicēs. [Sȝ vo. dī. q̄ auditis.] AMBRO. Nō ocioſe plimoꝝ factoꝝ celeſtiū enumeratiōe ꝓgreſſus:ad hunc locū ſeri⁹ venit:vt pp̄l's diuinis miraculis roborat⁹ vltra legis tramitē virtutū veſtigijs ꝓgredi edoceret̄. Deniqȝ iter tria maxīa:ſpem: fidē:⁊ charitatē:maior eſt charitas q̄ ordinat̄ cū dī. [Dili. ini. ve.] BASI. Inimici q̄dē ꝓpriū eſt obeſſe ⁊ inſidiari. Oīs igiꝛ q̄ q̄lītcunqȝ nocet alicui dī inimicus. CYRIL. Cōueniēs aūt erat:hō ɔ̄uerſatio doctorib⁹ ſcīs q̄ p̄dicaturi erāt vbiqȝ terraꝝ ſalutarē ſermonē:quos ſi ɔ̄tigeret velle recipe de pſequētib⁹ vindictā:omiſiſſent eos ad cogñē veritatis vocare. CHRY. Nō āt dicit. Ne odio habeas:ſȝ [Diligas]:neqȝ ſimplr̄ mādauit diligē:ſȝ ēt bn̄facē. Unde ſeqꝛ. [Bn̄fa. his q̄ ode. vos.] BASI. Ueruȝ qꝛ hō ex corpore ɔ̄ſiſtit ⁊ aīa:ſm aīaȝ q̄dē bn̄faciem⁹ hō arguētes ⁊ cōmonētes eos:⁊ oīo ad ɔ̄uerſionē manuducētes:ſm corpus aūt bn̄faciētes eis in neceſſarijs victui. Seqꝛ. [Bn̄dicite maledicētib⁹ vob.] CHRY. Qui. n. pcutiūt ꝓprias aīas:digni ſūt lachrymis ⁊ fletib⁹ nō maledictiōib⁹. Nihil. n. deteſtabili⁹ eſt aīa maledica: nec imūdi⁹ lingua q̄ maledictiones offert. Hō es:aſpidū venena nō euomas:nec vertaris in beluā. Eſt tibi datū os nō vt mordeas:ſȝ vt alioꝝ vulnera ſanes. Inimicos āt mādauit nob̄ annumerare gradui amicoꝝ:nō quorūcūqȝ:ſȝ p̄cipuoꝝ pro q̄b⁹ orare ſolemus. Uñ ſeqꝛ. [Orate pro pſequētib⁹ vos.] Pleriqȝ aūt ecōtra ꝓcūbētes:⁊ fronte ſup terrā ꝑcutiētes:⁊ man⁹ expādētes: nō pro ſuis crib⁹ orāt deū:ſed aduerſus inimicos qḋ nihil aliud eſt q̄̄ ſeipm̄ trāſfodere. Cuȝ qui ꝓhibuit ɔ̄ inimicos orare p̄caris:vt te maledicēteȝ inimicis exaudiat:quo poſſibile eſt audiri q̄ñ ꝓuocas exauditurū verberādo inimicuȝ corā rege:⁊ ſi nō manib⁹ vbis tñ. Quid facis hō:Stas vt venias ipetres pctōꝝ:⁊ iples os amaritudine. Mitigationū eſt tp̄s orōnis ⁊ gemitus:nō furoris. BEDA. Sed merito monet̄ qō:quo in ꝓphetis inueniunt̄ multe iprecatiōes aduerſus inimicos. Ubi videdū eſt:qꝛ ꝓphe p iprecationē q̄d eēt futurū cecinerūt:nō optātis voto:ſȝ ſpū p̄uidētis. CYRIL. Uet⁹ āt lex mādabat nō offendē alios: vel ſi p̄us fuerim⁹ leſi:nō vltra ꝓportiōes ledētiū iras ꝓtēdere. Sȝ pfectio legis in chrō eſt ⁊ in ſuis mādatis. Uñ ſeqꝛ. [Et q̄ te pcutit i maxillā:p̄be ei ⁊ alterā.] CYRIL. Nā ⁊ medici cū calce feriunt̄ ab iſanis:tūc maxīe miſerentur eis:⁊ accingūt ſe ad eoꝝ remedia. Tu q̄ȝ ſiſ̄eȝ habeas cōiecturā erga pſequētes. Ipſi nāqȝ ſūt q̄ p̄cipue īfirmāt: nec p̄us deſiſtamus q̄̄ totā amaritudinē euomuerūt:tunc vberes grās aget tibi:⁊ ipſe de⁹ te coronabit:eo ꝙ fratreȝ tuū in peſſima egritudie libaſti. BEDA. Fere āt cūcti ɔ̄ h̄ mādatū ꝑcedim⁹:⁊ pſertiȝ potētes vl̄ p̄ncipes:nō ſoluȝ ſi paſſi fuerint ɔ̄tumelias:ſȝ ⁊ ſi ꝓſtita eis nō ſit reuerētia: aduſſarios reputātes q̄cūqȝ eos min⁹ reuerti ſūt q̄̄ ſe reputauerit dignos. Eſt āt magna iſamia p̄ncipis eē ꝓmptū ad vidictā:nā ⁊ q̄lr aliū docebit nil mali pro malo repēdere: q̄ nocēti retribuē ſatagit: CYRIL. Uult āt dn̄s iſup eē ɔ̄tēptorē reꝝ. Uñ ſeqꝛ. [Et ab eo q̄ aufert tibi veſtimētū: ēt tunicā noli ꝓhibē.] Dec eſt. n. v̄t⁹ aīe q̄ oīo auerſa eſt a paſſione cupiditatis diuitiaꝝ. Decet. n. eū q̄ pius eſt:⁊ obliuiſci maloꝝ:vt ⁊ ea q̄b⁹ caros amicos iuuam⁹ pſequentib⁹ ɔ̄feram⁹. CHRY. Nō aūt dixit. Fer humilr̄ iniuriantis ipetū:ſȝ ꝓcedas p ſapiaȝ:⁊ vlteri⁹ te diſponas ad patiēdū q̄ ille cupiat facē:ſuperās iſolentiā ei⁹ vbertate prudētiē:vt habito pudore in excellēti patiētia tua deſcēdat. Sȝ dicet aliq̄s. Quō pōt h̄ fieri cū videris deū ſcm̄ hoīeȝ tot paſſuȝ pro te:adhuc q̄ris ⁊ dubitas:quō poſe ſit negijs ignoſcere ɔ̄ſeruoꝝ:q̄s tale paſſus eſt q̄le dn̄s tu⁹ dū ligaret̄:flagellaret̄:ſputa pferēs:mortē patiēs:Uñ ſeqꝛ. [Oī aūt petēti te tribue.] AUGU. de ſer. do. Nō dicit oīa petēti: ſȝ vt id des qḋ iuſte ⁊ honeſte potes. i. qḋ nec tibi nec alteri noceat q̄ntū ſciri aut credi ab hoīe pōt:⁊ cui iuſte negaueris qḋ petit:indicāda ē iuſtitia:⁊ aliq̄ñ meli⁹ aliq̄d tribues:cū petētē iniuſta correxeris. CHRY. In h̄ tñ peccam⁹ nō modicuȝ:nō ſolū nō dādo petētib⁹:ſȝ ⁊ eos increpādo. Cur inq̄t nō laborat:cur ocioſus aliſ̄:Dic mihi ⁊ tu laborādo poſſides. Sȝ ⁊ ſi laboras:ad hoc laboras vt vituperes aliuȝ pp vnicū panē ⁊ tunicā:appellas cupidū:nihil tribuis:nec cōtiteris. Cur nec tu mifereris:⁊ volētib⁹ diſſuades:Si cunctis idīnter erogauerim⁹:ſp miſerebimur. Quia. n. habraā cūctos recipiebat recepit ⁊ āgelos. Nā ⁊ ſi homicida ſit ⁊ p̄do:nōne tibi dign⁹ vr̄ panis hn̄di:Non igiꝛ ſimus ſeueri alioꝝ cēſores:ne nos q̄ȝ exq̄ſite iudicemur. Seqꝛ. [Et qui aufert q̄ tua ſūt:ne repetas.] CHRY. A deo pcipim⁹ oīa. qḋ āt dicim⁹ meū ⁊ tuū:nuda tm̄ ſūt v̄ba. Si nāqȝ domuȝ tuā aſſeris emiſiſti v̄bū carēs ſubſiſtētia rei. Nā ⁊ aer ⁊ ſoluȝ ⁊ cemētū creatoris ſūt. Tu ēt ipſe q̄ domū ɔ̄ſtruxiſti:ſȝ ⁊ ſi tuus ſit vſus dubitat̄:nō ſolū pp mortē:ſed etiā ꝓpter rerum euent⁹. Aīa tua nō poſſidet̄ a te:⁊ quo pacto tue reputabunt̄ opes:Uult aūt deus tua fore: que tibi pro fratrib⁹ credita ſunt. Fient aūt tua: ſi pro alijs diſpenſaueris. Sin vo tibi affluenter expenderis:que ſunt tua iam facta

D Mat. 5. Managſia eſt piculoſa ⁊ ab ipſa exordium ſumit iniquitas et alia mala.

E

1. cor. 13.

B

Nihil eſt deteſtabili⁹ aīa maledica.

ho. 9. C

D

Magna īfamia p̄ncipis eſſe promptū ad vindictam.

E

F

Deut. 15.

G

ſunt aliena. Sꝫ pp nefandaꝫ opū cupidinē hoies in iniurijs
cōtinuanť: ↄ̄ qḋ chřs ait. [Et q auffert q̄ tua ſūt ne repetas.]
H AVGV. de ſer. do. Qḋ de veſte: domo: fundo: iumēto: ꝛ
gnālr oī pecunia dicit. Nō aūt chřianum opꝫ ſic poſſidere
ſeruū q̄uō equū aut argentū. Seruꝰ ſi honeſtius a te rege-
reť: q̄ȝ ab illo qui eū tibi cupit auferre: neſcio vtrū qſq̄ȝ di-
cere audeat eū debere ↄtēni. CHRY. Eſt aūt nobis inſi-
ta lex nālis ꝑ quā dignoſcimꝰ qd ſit virtꝰ ꝛ viciū. Vn̄ ſeqť.
[Et put vult. vt fa. vo. ho. ꝛ voſ. fa. il. ſimilr.] Nō ait. Que-
cūqꝫ nō vultis vt faciant: nec vos faciatis. Duꝫ. n. due ſint
vie que ducūt ad virtutē. ſ. abſtinētia mali: ꝛ opatio boni.
hāc ponit ꝑ iſtā ꝛ ꝑ illā ſigñans: ꝛ ſiqdem dixiſſet. Ut ſitis
hoies: diligite beſtias: eēt mādatū difficile. Si vo hoies di-
ligere iuſſit: ad qḋ nālis monitio eſt: quā difficultatē res cō
tinet: quā leones ꝛ lupi ſeruāt: in quibꝰ nālis cognatio ad
amiciciā cogit? Oſtēdiť igiť q chřs nihil ſtatuit nr̄aꝫ tran-
ſcēdens nāꝫ: ſed qḋ dudūꝫ iſeruit ↄſcie nr̄e: docet vt ꝓpria
voluntas pro lege ſit tibi: vt ſi vis bn̄ tibi: benefacias alijs:
ſi vis vt alius tui miſereať: ꝓximi miſerere.

Eſt nobis inſita lex nālis per quam dignoſcimꝰ qd ſit virtꝰ ꝛ viciū.

Chřs nihil ſtatuit nr̄aꝫ excedēs nāꝫ.

Tex. 8. ¶ Etſi diligitis eos qui vos diligūt que vobis
eſt grā? Naꝫ ꝛ peccatores diligētes ſe diligūt.
Etſi benefacitis his qui vobis benefaciūt: que
vobis eſt grā? Siqdeꝫ ꝛ pctōres hoc faciunt.
Etſi mutuū dederitis his a qbꝰ ſperatis recipe:
que grā eſt vobis? Naꝫ ꝛ pctōres peccatoribꝰ
feneranť vt recipiāt equalia. Verūtamē dilig-
te inimicos veſtros: benefacite: ꝛ mutuū date:
nihil inde ſperātes: ꝛ erit merces veſtra multa:
ꝛ eritis filij altiſſimi: qꝛ ipſe benignus eſt ſuper
ingratos ꝛ malos. Eſtote ergo miſericordes
Mat. 7 ſicut ꝛ pater veſter miſericors eſt.

A ¶ CHRY. Dixerat dn̄s diligēdos eē inimicos. Ne āt pu-
tares hyperbolice eē dcm̄: eſtimās ſolū ad terrorē eis dicē:
adducit rōnē dicēs. [Etſi dili. il. q vos dili. que vo. eſt grā?]
Plures qdē cāe ſūt q̄ dilectiōes ↄſtituūt. Dilectio vo ſpiri-
talis vniuerſitas ꝑcellit. Nihil. n. terrenū eā parit: nō vtili-
tas: nō bn̄ficiū: nō nā: nō tps: ſꝫ de celo deſcēdit. Quid autē
miraris ſi nō idiget bn̄ficio vt cōſiſtat: qn̄ nec ex caſu ma-
loꝝ puertiť. Pr̄ qdeꝫ paſſus iniurias: rūpit fedus amoris:
cōiunx poſt iurgia virū relinquit: filiꝰ ſi longeuū videat pa
trē grauať. At paulus ibat ad lapidantes bn̄facturus eis.
Nū. 13. Moyſes lapidať a iudeis: ꝛ orat ꝓ eis. Veneremur itaqꝫ
ſpiritales amicitias: qꝛ ſūt iſolubiles. Vn̄ arguēs volentes
pigreſcē ſubdit. [Naꝫ ꝛ pctōres diligētes ſe diligunt.] q. d.
Qꝛ volo vos his āplius aliqd poſſidere nō moneo ſolū ami
cos diligē: ſꝫ ēt inimicos. Bn̄facientibꝰ ēt bn̄facē cōe eſt oī-
bus. Oñdit aūt ſe parū plus petere q̄ȝ ſit moris pctōꝝ qui
bn̄faciūt amicis. Vn̄ ſeqť. [Etſi bn̄fa. his q vo. bn̄fa. q̄ vo.
B eſt grā? ſiqdeꝫ ꝛ pctōres h̄ faciūt.] BEDA. Nō ſolū aūt
dilectionē vel bn̄ficiū pctōꝝ q̄ſi infructuoſam redarguit:
ſed ēt mutuū. Vn̄ ſeqť. [Etſi mutuū dederitis his a qbus
ſperatis recipe: que grā eſt vobis? Naꝫ ꝛ pctōres pctōribꝰ
feneranť. i. mutuāt [vt recipiant eq̄lia.] AMBRO. In
tres aūt ptes phia ſibi videť diuiſiſſe iuſtitiā: vnā in deus
que pietas vocať: alterā in parētes vel reliquū genus hu-
manū: tertiā in mortuos: vt his exequiaꝝ iura ſoluāť: at dn̄s
legis oraculū ac ꝓphetie faſtigiū ſupgreſſus in eos q̄ꝫ qui
leſerūt: pietatis correxit offm̄ cū ſubdit. [Verūtn̄ diligite
inimicos veſtros.] CHRY. In q̄ plus tibi q̄ȝ illi ↄferes.
Ille. n. diligiť a ↄſeruo: tu vo efficieris ſilis deo. Eſt āt ma-
xime vtutis qn̄ nocere volentes bn̄ficijs cōplectimur. Vn̄
ſubdiť. [Et bn̄facite.] ſicut. n. fornacē ſuccēſaꝫ aqua piecta

Iuſtitia i tres ptes diuidiť in deū in parētes ꝛ re

extinguit: ſic iraꝫ rō cū lenitate. Qḋ. n. eſt aq̄ igni: h̄ eſt ire
humilitas: ꝛ māſuetudo. Et ſic nō extiguiť ignis ꝑ ignē: ſic
nec ira ꝑ iraꝫ mitigať. GREGO. niſe. Debet aūt hō vi-
tare dānoſaꝫ ſollicitudinē: ne querat ab inope diuitiarum
augmēta eris ꝛ auri metalloꝝ: ſteriliū exigens fructū. Vn̄
ſubdit. [Et mutuū date: nihil inde ſperātes.] Malignā fe-
noꝝ excogitationē ſiqs appellet furtū ꝛ homicidiū: nō pec
cabit. Naꝫ quid refert ſuffoſſo pariete quēq̄ȝ erepta poſſi-
dere: ac fenoꝝ neccītate poſſidere illicita? BASI. Talis
aūt auaritie modus tokos merito nuncupať in greco: ape-
riendo pp mali fecūditatē. Animalia ſiquideꝫ tractu tpis
adoleſcūt ꝛ pariunt ꝛ fenus ſtatiꝫ cū oriť incipit ꝓcreare.
Animaliuꝫ que citius pariūt: citius a gnōne deſiſtūt. Sed
numus auaroꝝ cū tpe ꝓpagať: aīalia trāſferētia partū ad
ꝓprios alūnos: ipſa parere ceſſant. es aūt auaroꝝ ꝛ ſupue-
nientia ꝓcreat: ꝛ ꝑcedētia renouat. Non attētes igiť mor-
tiferā beluaꝫ. Que nāqꝫ vtilitas ſi caueť? hodierna paupe
ries que iterato irruet augmētata iaꝫ meditare vnde reſti-
tuas. Vn̄ intantū multiplicabiť cenſus: vt tuā partiꝫ rele-
uet egeſtatē partiꝫ itegret capitale: ꝛ inſuper pariat fenus.
Sed ais. Qualr ḡ victū acgram? Labora: ſerui: tādeꝫ mē-
dica: vnūqḋqꝫ tolerabiliꝰ eſt fenoris mutuo. Dicis autem.
Quodnaꝫ eſt illud mutuū cui ſpes retributiōis nō heret?
Cōſidera virtutē ſermonis: ꝛ miraberis pietatē auctoris.
Cuꝫ daturꝰ es pauperi diuine charitatis intuitu: idipſum ꝛ
mutuū eſt ꝛ donū: donū qdeꝫ ob inſperatā retributionē: at
mutuū ob munificētiā dn̄i: qui vice illiꝰ reſtituit. Vn̄ ſeqť.
[Et erit merces veſtra multa.] Nō vis oīpotēteꝫ tibi obli
gari ad reſtōnē: an quēq̄ȝ opulētiū ciuiū ſi fideiubeat acce
ptas: deum aūt pro pauperibus fideiubentem repudias?
CHRY. Attēde mutui naꝫ mirabileꝫ: alius recipit: ꝛ aliꝰ
obligat ſe pro debitis centupluꝫ in pn̄ti reddens: in futuro
vo vitā eternā. AMBRO. Quāta mīe merces qui filijs
diuine mīe aſciſciť. Seqť. n. [Et eritis filij altiſſimi.] Se-
quere igiť mīaꝫ: vt merearis grāꝫ: late pꝫ benignitas dei:
ſuꝑ igratos pluit: malis fecūda nō negat terra ꝓuētꝰ. Se-
quiť. [Qꝛ ipſe benignꝰ eſt ſuꝑ igratos ꝛ malos.] BEDA.
Vel tpalia bona largiēdo: vel celeſtia dona ſingulari grā
iſpirādo. CYRIL. Magnū eſt ḡ ꝑconiū pietatis. Red-
dit eniꝫ h̄ virtꝰ nos deo ↄformes: ꝛ q̄ſi q̄dā ſigna ſublimis
nāe noſtris imprimit aiabꝰ. Vn̄ ſeqť. [Eſtote ḡ miſericor-
des ſicut ꝛ pr̄ veſter miſericors ē.] ATHANA. Ut. ſ.
aſpicientes bn̄ficia eiꝰ bona q̄ facimꝰ nō hoiuꝫ: ſꝫ eiꝰ intuitu
faciamꝰ: q̄tenꝰ a deo nō ab hoibꝰ p̄mia ↄſequamur.

Liqueo ho mīes ꝛ in mortuos.

C

D

Mala q̄ iſerrę ſunt ꝛ q̄lr dat ſtanda ſūt.

E

A

¶ Nolite iudicare ꝛ non iudicabimini. Nolite Tex. 9.
condēnare ꝛ nō ↄdēnabimini. Dimittite ꝛ di- Mat. 7
mittemini. Date ꝛ dabitur vobis. Menſuraꝫ Mar. 4
bonā ꝛ ↄfertā ꝛ coagitatā ꝛ ſupeffluenteꝫ da-
bunt in ſinum veſtruꝫ. Eadem quippe menſu-
ra qua menſi fueritis: remetietur vobis.

¶ AMBRO. Addidit dn̄s nō temere iudicanduꝫ: ne cui A
cōſcius ipſe delicti in alterū cogaris ferre ſn̄iaꝫ. Vn̄ dicit.
[Noli. iudi.] CHRY. Non indices ꝑcedētes te. i. qui di-
ſcipulus es magiſtrū: peccatoꝫ inocentē: quos nō opꝫ icre-
pare ſed monere ꝛ charitatiue corrigere. Nec etiā iudicā-
dum eſt in incertis ꝛ qualibuſcūqꝫ que nec ſilitudinē hn̄t
petī: aut q̄ nō ſunt grauia ſiue ꝓhibita. CYRIL. Sedat
ergo hic peſſimā paſſionē noſtrā ↄſciaꝝ ↄtēptus ꝑncipaꝫ:
q̄uis enim deceat aliquos ſe circūſpicere ꝛ ſm̄ deum con-
uerſari: hoc non faciunt: ſed examinant aliena. Et ſi videāt
aliquos infirmari: tanq̄ȝ propriarum paſſionum obliti fa-
ciunt hoc detractionis materiaꝫ. CHRY. Nec facile re- B
peries quemq̄ȝ neqꝫ patrēfamilias neqꝫ clauſtralem ex-

Qui ſeuere diſcunt aliena nūq̄ ꝓpꝛioꝝ criminū recipiūt veniam.

pertez hu⁹ erroꝛis. Sunt aūt ⁊ hec diabolice tētatiōis inſi-
die. Nam qui ſeuere diſcunt aliena: nunq̄ ꝓpꝛioꝝ reatuū
merebit̄ veniā. Uñ ſeqt̄. [Et nō iudicabimini.] Sicut eīz
pius ⁊ mitis repmit pctōꝝ timoꝛē: ſic ſeuer⁹ ⁊ dirus adij-
cit criminib⁹ ꝓpꝛijs. GREGO. niſe. Nō igit̄ cū acrimo-
nia pcipietis in ſuos ſniaz: ne ſilia patiamini. Uocat. n. iu-
diciū aſpioꝛē dānationē. Uñ ſeqt̄. [Noli. ɔdē. ⁊ non ɔdē.]
Nō. n. iudiciū cū venia ꝓhibet. BEDA. Breui aūt ſnia
cuncta q̄ de ɔuerſando cū inimicis mādauerat: cōpꝛehen-
dendo ɔcludit dicēs. [Dimit. ⁊ dimit. vo. Da. ⁊ da. vobis.]
Ubi dimittere nos iniurias ⁊ dare bñficia iubet: vt ⁊ nob̄
pctā dimittāt̄ ⁊ vita det̄ eterna. CYRIL. Qꝫ āt amplio
ri manu recōpēſatiōnē accipiem⁹ a deo q largiflue donat
diligētib⁹ eū oñdit ſubdēs. [Menſurā bonā ⁊ ɔfertā ⁊ co-

C

Unuſq̄ſq̄ recipiet bonum vel maluꝫ ſm̄ menſuraꝫ quā fecerit.

gitatā: ⁊ ſupeffluētez dabūt in ſinū vr̄m.] THEO. q. d.
Sicut ſi farinā ſine pcitate mēſurare velles ɔferres eam:
cogitares: ⁊ ſupeffunderes abūde: ſic dñs mēſuraꝫ magnā:
⁊ ſupeffluētez dabit in ſinuꝫ vr̄m. AVGV. de cō. euan.
Dic̄ aūt. [Dabūt] qꝛ p illoꝝ merita q̄b⁹ vel calicē aq̄ frigi-
de in noīe diſcipuli dederūt: mercedē celeſtē recipe mere-
bunt̄. Seqt̄. [Eadē q̄p. mē. qua mē. fue. re. vob̄.] BASI.
Qua. n. mēſura vnuſq̄ſq̄ vr̄ꝫ menſurat in bñ operādo aut

D

peccādo: eadē vl̄ pmia vel penas feret. THEO. Inter-
rogabit aūt foꝛtaſſis aliq̄s ſubtili⁹. Si. n. ſupfluēter reddi-
tur: q̄uo eadē eſt mēſura? Ad qō dicim⁹ qꝫ nō dixit. In tā-
ta mēſura remetiet̄ vobis: ſꝫ in eadē. Qui. n. bñ fecit: bene
fiet ei: qō eſt remetiri eadē mēſura. Sꝫ ſupfluētez mēſurā
dic̄: qꝛ millies bñ fiet ei. Sic ⁊ in iudicādo. Qui. n. iudicat:
⁊ deinde iudicat̄: accipit eādez menſurā: ſm̄ vō qꝫ ad plus
diiudicabat̄: qꝛ ſibi ſilēm iudicauit: ſm̄ h̄ ſupefluens eſt

2. coꝛ. 9. mēſura. CYRIL. Hoc aūt ſoluit apl̄s dicēs. Qui pce ſe-
minat: h̄ eſt modice ⁊ manu tenaci, parce ⁊ metet: h̄ eſt nō
copioſe. ⁊ q ſeminat in bñdictionib⁹: in bñdictiōib⁹ ⁊ me-
tet: h̄ eſt copioſe. Siquis aūt nō hꝫ ſi nō faciat: non delin-
quit. In eo. n. qō hꝫ acceptat̄: nō in eo quo caret.

Tex. 10 ¶ Dicebat aūt illis ⁊ ſilitudinē. Nūq̄d pōt ce-
mat. 15. cus cecū ducere? Nōne ambo in foueā cadūt?
mar. 10. Nō eſt diſcipulus ſupꝛa magr̄ꝫ. Perfect⁹ aūt
Ioā. 13. Mat. 7 ois erit: ſi ſit ſicut magiſter ei⁹. Quid āt vides
feſtucā in oculo fratris tui: trabem aūt q̄ in ocu
lo tuo eſt nō ɔſideras? Aut q̄uo potes dicē fra-
tri tuo. Frater ſine eijciā feſtucā de oculo tuo:
ipſe in oculo tuo trabem nō vidēs? Hypocrita
eijce pꝛimū trabeꝫ de oculo tuo: ⁊ tūc pſpicies
vt educas feſtucam de oculo fratris tui.

A ¶ CYRIL. Addidit dñs pdictis parabolaꝫ valde nccīā.
Uñ di. [Dice. āt il. ⁊ ſili.] Erāt. n. ei⁹ diſcipuli futuri mūdi
doctoꝛes: vñ docebat eos ſcire viam ɔuerſationis honeſte
q̄ſi illuſtratā mentē hñtes diuino fulgoꝛe: ne ceci cecos du
cerēt. Et ideo ſubdit. [Nūq̄d pōt ce. ce. duce. Nōne am. in
fo. cadūt?] Ac ſi ɔtingat aliquos h̄ attingē: vt eq̄lez virtutē
docētiū vtuti poſſideāt: ſiſtāt in mēſura docētiū ⁊ illoꝝ ſe-
quant̄ veſtigia. Uñ ſeqt̄. [Nō eſt diſ. ſupꝛa ma. Perfe. āt

1. coꝛ. 4. ois erit.] ſ. diſcipl̄us [ſi ſit ſic̄ magr̄ ei⁹.] Uñ ⁊ paulus dic̄.
Imitatoꝛes mei eſtote ſicut ⁊ ego chr̄i. Chr̄o ḡ nō iudicāte
cur tu iudicas? Neqꝫ. n. venit iudicare mūdū: ſed miſereri.

Qui in eiſdez peccatis ē ⁊ aliū iudicat cecus eſt.

THEO. Uel al̄r. Si tu aliū iudicas: ⁊ ipſe in eiſdez pec-
cas: nōne aſſimilaris ceco cecuꝫ ducēti. Q̄uo. n. ille a te du-
cet̄ ad bonū: cum ⁊ tu pecces? Nō eſt. n. diſcipulus ſupꝛa
magr̄ꝫ? Si igit̄ tu peccas q te magr̄ꝫ ⁊ ductoꝛē putas: vbi
erit q a te diſciplinat̄ ⁊ ducit̄? Perfect⁹. n. erit diſcipl̄us: ſi

B ſit ſic̄ magr̄ ei⁹. BEDA. Uel ſenſus hu⁹ ſnie pendet ex

ſupioꝛib⁹: vbi danda elyma ⁊ iniuria dimittēda pcipit̄. Si
te inquit ira ɔ violentū ⁊ ɔ petētē auaritia excecauerit: nūq̄d
tu mēte viciata vitiuꝫ ei⁹ curare poteris? Si ēt magr̄ chr̄s
qui q̄ſi de⁹ potuit ſuas vlciſci iniurias: maluit pſecutoꝛes
patiēdo reddere mitioꝛes: eādez necē eſt qꝫ diſcipuli q pu
ri hoīes ſūt regl̄aꝫ pfectiōis ſequāt̄. AVGV. de qō. euā.
Uel qꝫ dicit. [Nūq̄d pōt cec⁹ cecū ducē] ideo ſubiunxit: vt
nō ſperarēt a leuitis ſe accepturos mēſurā illā: de q̄ dixit.
Dabunt in ſinū veſtrū: qꝛ h̄ decimas dabāt eis: quos cecos
dixit: qꝛ euāgeliū nō tenerēt: vt illā remunerationē p diſci-
pulos dñi poti⁹ plebis iciperet iaꝫ ſpare: quos imitatoꝛes
ſuos volens oñdere addidit. [Nō eſt diſcipulus ſupꝛa ma
giſtrū.] THEO. Inducit aūt dñs ⁊ aliam parabolaꝫ de
eodē ſubdēs. [Quid āt vides feſtucā.] i. modicū criminis
[in oculo fris tui. Trabē aūt q̄ in oculo tuo eſt ⁊c̄.] i. pctm̄
tuū maximū [nō ɔſideras.] BEDA. Hoc aūt ad ſupioꝛē
ſenſuꝫ reſpicit [vbi cecū a ceco duci.] i. peccātem a pctōꝛe
caſtigari nō poſſe pmonuit. Uñ di. [Aut q̄uo potes dicere
fratri tuo. Frater ſine eijciā feſtucā de ocl̄o tuo: ipſe in ocu-
lo tuo trabē nō vidēs.] CYRIL. q. d. Qui grauib⁹ obno

C

Qui grauib⁹ onuſtat pctis q̄uo alioꝝ minia condēnabit.

xius eſt pctis q̄ trabē vocat: q̄l̄r dānat eū q pauca vl̄ q̄nq̄
nil mali cōmiſit. Hoc. n. feſtuca ſigt̄. THEO. Conuenit
aūt h̄ oib⁹ ⁊ maxīe doctoꝛib⁹ q ſubditoꝝ cū minima pctā
puniāt ꝓpa ipunita relinquūt. Propter h̄ eos dñs hypo-
critas vocat: qui ex h̄ alioꝝ peccata iudicāt vt iuſti videā-
tur. Uñ ſeqt̄. [Hypocrita eijce pmū tra. de ocl̄o tuo: ⁊ tūc
pſpi. vt edu. feſt. de oculo fratris tui.] CYRIL. Uideliꝫ
teipſuꝫ pmū mūduꝫ oſtēdas a magnis pctis: ɔſiter ɔſules
ꝓximo modica cōfitenti. BASI. Uidet̄ enim reuera co-
gnitio ſuipſius grauiſſimū oīuꝫ: neqꝫ eniꝫ ſolus oculus ex-
teriora videns ſup ſe viſu nō vtit̄: ſed ⁊ ipſe noſter intelle-
ctus cum alienum velociter coniectat peccatum: lentus eſt
erga ꝓpꝛioꝝ perceptionem defectuum.

¶ Nō eſt enim arboꝛ bona q̄ facit fruct⁹ malos: Tex. 11.
neqꝫ arboꝛ mala faciēs fructū bonuꝫ. Unaq̄q̄
eniꝫ arboꝛ de fructu ſuo cognoſcit̄. Neqꝫ eniꝫ
de ſpinis colligunt ficus: neqꝫ de rubo vinde-
miant vuā. Bon⁹ hō de bono theſauro coꝛdis mat. 12.
ſui pfert bonuꝫ: ⁊ malus hō de malo theſauro
pfert maluꝫ. Ex abūdātia eniꝫ coꝛdis os loqt̄.

¶ BEDA. Cōtra hypocritā: que cepat dñs exeqt̄ dicens. A
[Nō ē. n. ar. bo. q̄ fa. fru. ma. ne. ar. ma. fa. fru. bo.] q. d. Si
verā ⁊ nō fictā vis hr̄e iuſtitiā: q̄ vbis oñtas: ēt fcō cōpēſat
qꝛ ⁊ ſi ſe bonū fingat hypocrita: nō eſt bonus qui facit opa
mala: ⁊ ſi repꝛehendat inſontē: nō iō malus eſt q facit opa
bona. TITVS. Hoc āt audiēs nō ſumas inde tibi fauo
reꝫ inertie: nāl̄r. n. arboꝛ mouet̄: tu vō libero arbitrio fun-
geris: ⁊ ois arboꝛ ſterilis ad aliq̄d oꝛdinata eſt: tu vō fact⁹
es ad opa vtutū. ISIDORVS abbas. Nō ḡ pniaꝫ ſed
ptinaciā mali excludit: cuꝫ. n. mala ſit nō pōt fruct⁹ bonos
ꝓducere in virtutē vō cōuerſa fructificabit. Qꝫ aūt eſt ar-
boꝛib⁹ nā: hoc eſt nobis affectio. ⁊ ſi ergo arboꝛ mala non
pōt fructū bonū ꝓducere: poterit tñ. CHRY. Quis aūt B
fruct⁹ cauſet̄ ex arboꝛe: facit tñ notitiā arboꝛis: eo qꝫ arbo-
ris diſtinctio per fructū appet. Uñ ſeqt̄. [Unaqueqꝫ eniꝫ
arboꝛ de fru. ſuo cognoſcit̄.] CYRIL. Sed ⁊ vita moꝝ
vniuſcuiuſqꝫ erit ſignatiua. Neqꝫ. n. extrinſecis oꝛnamen-
tis ⁊ fictis humilitatib⁹: vere felicitatis appꝛehēdit̄ decoꝛ:
ſed ex his que aliq̄s opat̄: cuius rei exēpluꝫ ponēs ſubdit.
[Neqꝫ eniꝫ de ſpinis colligūt ficus.] AMBRO. In ſpi- C
nis iſtius mundi ficus illa reperiri nō poteſt: que fecūdis
fructibus melioꝛ eſt: bone ſpes ei reſurrectionis aptatur.
Uel quia vt legiſti. Ficus dederunt groſſos ſuos: qꝫ ima- Cant. 2.

turus ⁊ caducus ⁊ inutilis in ſynagoga fructus añ pceſſit. Uel q2 imatura nr̃a vita ẽ in corpe: matura i reſurrectõe. Et iõ pcul a nobis debemus ſeculares ſollicitudines abdicare que mordent aiuꝫ: mentẽqꝫ adurunt: vt maturos fructus culture diligẽtis poſſimus adipiſci. Hoc ḡ ad mũduꝫ ⁊ reſurrectionẽ: alterũ ad aiaꝫ ⁊ corpꝰ referṫ. Cũ ſubditur. [Neqꝫ de rubo vidẽmiãt vuã.] Uel q2 nemo petris fructũ acgrit aie ſue: que ſicut vua pꝓxima terris corrũpiṫ: in ſuperioribus maturaṫ: vel q2 nemo põt dãnationẽ carnis euadere: niſi quẽ xp̃s redemerit q ſicut vua pependit in ligno. BEDA. Uel ſpinas ⁊ rubũ ſeculi curas ⁊ punctiões puto eẽ vitioꝝ: ficus vo ⁊ vuã dulcedinẽ noue ꝯuerſationis ⁊ feruorẽ dilectiõis. Nõ aũt de ſpinis ficus: neqꝫ vua de rubo colligiṫ: q2 mẽs adhuc veteris hois ꝯſuetudie depreſſa ſimulare põt: ſꝫ fructꝰ noui hois ferre nõ põt. Sꝫ ſciẽdum ꝙ ſicut ferat palmes ſepi inuolutꝰ recũbit: portãſqꝫ fructum ſpina nõ ſuũ vſibꝰ ſeruat humanis: ſic dicta vl' acta maloꝝ ſiquãdo pſunt bonis nõ hoc ipſi faciũt mali: ſꝫ fit de illis dei ꝯſilio. CYRIL. Poſtq̃ aũt oñdit ꝙ ex operibꝰ põt diſcerni hõ bonus ⁊ malus: ſic ex fructibꝰ arbor: nũc idem oñdit p aliud ſignũ dicẽs. [Bonus ho. de bo. the. cor. ſui p. bo. ⁊ ma. ho. de ma. the. p. malũ.] BEDA. Idem eſt theſaurꝰ cordis qõ radix eſt arboris. Qui ḡ in corde theſauruꝫ patiẽtie pfectiqꝫ hꝫ amoris: optimos fructꝰ effundẽs diligit inimicũ: ⁊ cetera facit q̃ ſupra edocuit: at qui theſauruꝫ nequã corde ſeruat: ꝯtria facit. BASI. Uerbi etiã cõditio cor a quo pceſſit manifeſtat: euidẽter oſtẽdens diſpõnem precordioꝝ nr̃oꝝ. Uñ ſeqṫ. [Ex abũdantia eniꝫ cordis os loqṫ.] CHRY. Nãlis. n. ꝯſuetudo eſt: vt cũ intꝰ abundet nequitia: effluant oretenus v̄ba nequã. Uñ cũ audiueris hominẽ inhoneſta pferentẽ: nõ tantã in eo putes latere maliciã: q̃ta v̄bis exprimiṫ: ſed ꝯiecta fontẽ riuo eẽ vberiorẽ. BEDA. Per oris etiã locutionẽ dñs vniuerſa que dicto vel facto vel cogitatu de corde pferimus inſinuat. Moris eniꝫ eſt ſcripturaꝝ verba pro rebus ponere.

Solliciti dines ſeculares abdicare debemus q̃ animaꝫ mordẽt vt fructus maturos pducamus.

D

Qui hꝫ in corde theſaurũ patiẽtie ⁊ amoris optimũ fructũ facit.

Tex. 12
Mat. 7

¶ Quid aũt vocatis me dñe dñe: ⁊ non facitis que dico? Omnis qui venit ad me: ⁊ audit ſermones meos ⁊ facit eos: oſtẽdaꝫ vobis cui ſimilis ſit. Similis eſt hoi edificanti domũ q fodit in altũ: ⁊ poſuit fundamẽtũ ſupra petrã. Inundatione aũt facta illiſuꝫ eſt flumẽ domui illi: ⁊ nõ potuit eaꝫ mouere. Fundata eniꝫ erat ſupra petrã. Qui aũt audit ⁊ non facit ſimilis eſt hoi edificanti domũ ſuaꝫ ſupra terraꝫ ſine fundamento: in quã illiſus eſt fluuius ⁊ ꝯtinuo cecidit: ⁊ facta eſt ruina domus illius magna.

A

¶ BEDA. Ne aliqs ſibi fruſtra blandireṫ ex eo ꝙ dictũ eſt. Ex abũdantia cordis os loqṫ: q̃ſi v̄ba ſolũ ⁊ nõ magis opa veri xp̃iani queranṫ: ꝯſtãter dñs adiungit. [Quid autẽ vocatis me dñe dñe: ⁊ nõ fa. que dico?] q.d. Quid folia recte cõfeſſionis vos germinare iactatis: q nullos opis boni fructꝰ oñditis? CYRIL. Cõuenit aũt ſoli ſupreme oiuꝫ nãe dñationis ⁊ nomẽ ⁊ res. ATHANA. Nõ eſt ergo h v̄bũ hois ſꝫ dei oſtẽdẽtis pꝓpriuꝫ ortũ a patre. Dñs. n. eſt qui natus eſt a ſolo dñio: nõ timeas aũt dualitatẽ: nõ. n. fm nãꝫ ſeparanṫ. CYRIL. Que aũt ſit vtilitas in mãdatoꝝ obſeruatiõe: quodue dãnuꝫ accidere poſſit ex inobediẽtia oſtẽdit ſubdẽs. [Oĩs q ve. ad me: ⁊ au. ſermo. meos ⁊ facit eos: oſtẽdã vobis cui ſimilis ſit: ſimilis eſt hoi edifi. do. qui fo. in altũ: ⁊ po. fun. ſupra petrã.] BEDA. Petra erat xp̃s qui fodit in altuꝫ: q p̃ceptis humilitatis terrena oia de cordibꝰ fideliũ eruit: ne pp̃ cõmodũ tpale ſuiãt deo. BASI. Po

B
1. Cor. 11.

nere aũt fundamẽtũ ſupra petrã h eſt initi fidei xp̃iſti: vt imobilis pſeueret in aduerſis ſiue humanitꝰ ſiue diuinitꝰ accidãt. BEDA. Uel fundamẽtũ domꝰ ipſa eſt intentio bone ꝯuerſatiõis: q̃ pfectꝰ v̄bi auditor in adimplẽdis xp̃i mãdatis firmiter iſerit. AMBRO. Uel diuꝫ fundamẽtuꝫ docet eẽ v̄tutũ obediẽtiã celeſtiũ p̃ceptoꝝ: per quã domus hec nr̃a nõ in pfluuio voluptatũ: nõ negtie ſpiritalis icurſu: nõ imbre mũdano: nõ hẽeticoꝝ poſſit nebuloſis diſputationibꝰ cõmoueri. Uñ ſeqṫ. [Inunda. ãt fa. illi. eſt flu. do. il. ⁊ nõ po. eã mouere.] BEDA. Inundatio tribꝰ modis fit: vel imũdoꝝ ſpũuꝫ: vel ipꝛoboꝝ hoiuꝫ: vel ipſa mẽtis aut carnis ingẽtudine: ⁊ q̃tũ pꝓpꝛys viribꝰ hoies fidũt inclinanṫ: q̃tũ v̄o iuictiſſime illi petre adherẽt: ne iã labefactari nequeũt. CHRY. Oñdit ẽt nobis dñs ꝙ nullã parit fides vtilitatẽ: ſi feda ſit ꝯuerſatio. Uñ ſeqṫ. [Qui autẽ au. ⁊ nõ fa. ſimilis eſt hoi edi. do. ſu. ſu. ter. ſine fundamento.] BEDA. Domus diaboli mũdus q in maligno poſitꝰ eſt: quẽ ſup terrã edificat: q2 obſequẽtes ſibi de celis ad terrena detrahit: ſine fundamẽto edificat: q2 oẽ pctm fundamẽtuꝫ nõ hꝫ: q2 nõ ex pꝓpa nã ſubſiſtit. Malũ qppe ſine ſubſtãtia eſt: qõ tñ qõcũqꝫ fit in boni nã ꝯualeſcit. Quia v̄o a fundo dĩ fundamẽtuꝫ: poſſumꝰ ẽt fundamẽtuꝫ pro fundo poſitũ nõ icõueniẽter accipe. Sicut q in puteo mergiṫ putei fundo retineṫ: ſic aia corruẽs: q̃ſi in q̃daꝫ fundi loco cõſiſtit: ſi ſe in aliq̃ pcti mẽſura ꝯtinet. Sed cũ pctõ in quo labiṫ nõ põt eſſe ꝯtẽta: duꝫ quotidie ad deteriora deyciṫ: q̃ſi in puteo in q̃ cecidit: fundum nõ iuenit quo figaṫ. Ingruẽte aũt qualꝫ tẽtatiõe: ⁊ vere mali ⁊ ficte boni peiores fiũt: donec ad extremũ ꝑpetuã labanṫ in penã. Uñ ſeqṫ. [In quã illi. eſt fluui. ⁊ cõti. ceci. ⁊ fcã eſt ruina domꝰ illiꝰ magna.] Põt etiã p impetũ fluminis extremi iudicy diſcrimẽ intelligi: qñ vtraqꝫ domo ꝯſũmata: ibunt impy in ſuppliciũ eternum: iuſti aũt in vitã eternã. CYRIL. Uel ſup terrã ſine fundamẽto edificãt: qui ſup harenã dubietatis que ſꝫ oplonẽ eſt ponit fundamẽtuꝫ ſpiritalis fabrice: qõ pauce ſtille tentationũ diſſiparũt. AVGV. de cõ. euã. Hũc ãt ſermonẽ dñi plixuꝫ ſic exorſus eſt lucas ſicut ⁊ matthꝰ: vterqꝫ. n. dixit. [Beati pauperes] deinde multa q̃ ſequũtur in vtriuſqꝫ narratiõe ſimilia ſunt: ⁊ ad extremũ ſermonis ipſa ꝯcluſio pꝛſus eadeꝫ reperiṫ. ſ. de hoie q edificat ſupra petrã ⁊ ſup harenã. Poſſet ḡ facillime credi eundẽ lucas dñi interpoſuiſſe ſermonẽ: aliquas tñ p̃termiſiſſe ſnĩas quas matthꝰ poſuit. Itẽ alias poſuiſſe quas matthꝰ nõ dixit: niſi moneret ꝙ matthꝰ in monte dicit habitũ ſermonẽ a dñio ſedẽte. Lucas ãt in loco cãpeſtri a dñio ſtante: nõ tñ iſtos duos ſermones longa tpis diſtantia ſeparari iprobabil'r crediṫ: ꝙ ⁊ ante ⁊ poſtea quedaꝫ ſimilia vel eadeꝫ ambo narrarũt: q̃q̃ illud poſſit occurrere in aliqua excellentiori pte montis: pꝛimo cuꝫ ſolis diſcipulis fuiſſe dñm qñ ex eis illos. xij. elegit: deinde cũ eis deſcẽdiſſe de monte. ſ. de ipſa montis celſitudine in cãpeſtrẽ locũ. i. in aliquã eq̃litatẽ que in latẽ montis erat: ⁊ multas turbas capere poterat: atqꝫ ibi ſteiſſe donec ad euꝫ turbe ꝯgregarenṫ: ac poſtea cũ ſediſſet acceſſiſſe pꝓpinquiꝰ diſcipulos ſuos atqꝫ illis ceteriſqꝫ turbis pñtibꝰ vnũ habuiſſe ſermonẽ.

Fũdamẽtuꝫ domꝰ nr̃e eſt intentio bone ꝯuerſationis.

C

D

Domus diaboli mundus eſt qui in maligno poſitꝰ ẽ.

Mat. 25.

B

Cap. VII.

Tex. 1.
Mat. 8

Cum aũt impleſſet oia v̄ba ſua in aures plebis: intrauit capharnaũ. Centurionis aũt cuiuſdaꝫ ſeruꝰ male habens erat moriturꝰ qui illi erat p̃cioſus. Et cũ audiſſet de ieſu: miſit ad eũ ſeniores iudeoꝝ rogãs euꝫ vt veniret: ⁊ ſaluaret ſeruũ eiꝰ. At illi cũ veniſſent ad ieſuꝫ rogabãt eũ ſollicite dicẽtes ei: q2 dignus eſt vt hoc illi pſtes.

Diligit

Diligit eniȝ gētē nr̄aȝ: ⁊ ſynagogā ipſe edificauit nob. Jeſus aūt ibat cuȝ illis. Et cuȝ iam nō lōge eēt a domo: miſit ad eū cēturio amicos dicēs. Dn̄e noli vexari. Nō.n. ſuȝ dignus vt ſub
Mat. 8. tectū meū itres: ꝓpter qđ ⁊ meipm̄ nō ſum dignū arbitrat⁹ vt venirē ad te: ſʒ dic ꝟbo ⁊ ſanabiť puer meus. Nā ⁊ ego hō ſum ſub ptāte cōſtitut⁹ hn̄s ſub me milites: ⁊ dico huic vade ⁊ vadit: ⁊ alio veni ⁊ venit: ⁊ ſeruo meo fac h̄ ⁊ facit. Quo audito ieſus miratus eſt: ⁊ ꝯuerſus ſeq̄ntib⁹ ſe turbis dixit. Amē dico vobis: nec in iſrľ tātā fidē inueni. Et reuerſi qui miſſi fuerāt domū inuenerūt ſeruū qui lāguerat ſanum.

A ¶ TITVS. Cuȝ pfectiorib⁹ documētis ſuos refeciſſet diſcipulos: vadit capharnauȝ: ibi ꝓdigioſa operaturus. Un̄ dī. [Cuȝ aūt ipleſſet oīa ꝟba ſua in aures plebis: itrauit in capharnaum.] AVG. de cō. euā. Hic intelligēdū eſt: qꝛ nō anteq̄ȝ hec ꝟba terminauit itraſſet: ſʒ nō eē expſſum poſt quātū tpis iteruallū cū iſtos ſmones terminaſſet itrauerit capharnaum. Jpo q̄ppe iteruallo leproſus ille mūdat⁹ eſt:
Mat. 8. quem ſuo loco mattheus iterponit. AMBRO. Pulchre aūt vbi p̄cepta cōpleuit: forma doceť ſuoꝝ p̄ceptoꝝ exeq. Nam ſtatim gētilis cēturionis ſeruus dn̄o curādus offert. Un̄ ſeqť. [Cēturionis aūt cuiuſdā ſuus male hn̄s erat moriturus: qui illi erat p̄cioſus.] Qꝫ moriturū dixerit euāgeliſta nō fefellit. Moriturus.n. erat niſi fuiſſet ſanat⁹ a xp̄o.
B EVSE. Strenuus ſiqdē in bellis erat iſte cēturio: ⁊ militib⁹ romanis p̄fect⁹. Quia ꝟo ſpālis ſeruiēs eius domi lāguens iacebat: cōſiderās q̄les ſaluator erga ceteros ꝟtutes agebat ſanādo lāguidos: ⁊ iudicās q̄ non ſm̄ vires humanas hec agebanť miracula: mittit ad euȝ: vt ad deū: nō habito reſpectu ad apparēs organū: quo cuȝ hoīb⁹ ꝯuſabať. Un̄ ſeqť. [Et cuȝ audiſſet de ieſu: miſit ad euȝ ſeniores iudeoꝝ rogās euȝ vt veniret: ⁊ ſaluaret ſeruū ſuū.] AVG.
C de cō. euāg. Quō ḡ verū erit qđ mattheus narrat. Acceſſit ad euȝ qdā cēturio: cū ipſe nō acceſſerit? Ubi diligēter aduertētes itelligamus mattheū nō deſeruiſſe vſitatū modū loquendi. Si.n. ipſa ꝑuētio vſitate dī per alios fieri: quāto magis acceſſus ꝑ alios fieri pōt? Nō ḡ abſurde mattheus per alios facto acceſſu cēturionis ad dn̄m cōpēdio dicere voluit: ipm̄ potius acceſſiſſe ad chriſtū: q̄ȝ illos per q̄s ꝟba ſua miſit: qꝛ q̄ magis credidit: eo mag̃ acceſſit. CHRY.
Mat. 8. Qualr̄ etiā mattheus dicit q̄ ipſe dixit. Nō ſuȝ dignus vt
D itres ſub tectū meū. Lucas aūt hic dicit. Qm̄ rogat vt veniat. Sʒ mihi videť: q̄ lucas ſignat nobis iudaicas blādicias. Credibile.n. eſt vt cuȝ vellet abire cēturio: retraheret̄ a iudeis blādiētib⁹ ⁊ dicētib⁹: qꝛ nos eūtes ducemus eum.
Maligni/tas iudeo/rū depre/henditur. Un̄ ⁊ eoꝝ p̄ces adulationib⁹ plene ſunt. Seqť eniȝ. [At illi cū veniſ. ad ieſum: roga. eū ſol. dicētes ei: qꝛ dignus eſt vt h̄ illi p̄ſtes: dili. eniȝ gētē nr̄aȝ: ⁊ ſynagogā ip̄e edificauit nobis.] Decebat ſiqdē ipſos dicere: q̄m ipſe volebat venire ⁊ ſupplicare: nos aūt detenuimus calamitatē videntes ⁊ cadauer qđ in domo iacebat: aut p̄mere fidei eius imēſitatē: ſed nolebāt ꝑꝑ inuidiā fideȝ viri detegē: ne magnus aliqs eē videreť cui p̄ces porriguntť: q̄ aūt mattheus ſignat ipm̄ iſraelitā nō eē: lucas ꝟo dicit. Qm̄ edificauit ſynagogaȝ: nō eſt ꝯriū. Potuit.n. ⁊ iudeus nō eē ⁊ ſynagogā ꝯſtruxiſſe. BEDA. Jn h̄ aūt oſ̄dūt: qꝛ ſicut nos eccl'iā: ſic etiā illi ſynagogā nō ꝯuētuȝ ſolūmodo fideliū: ſʒ etiā locū quo cō-
E ueniebāt ſint ſoliti appellare. EVSE. Et ſeniores qdē iudeoꝝ pro modicis ſumptib⁹ ad opus ſynagoge datis grāȝ

poſcūt: ſʒ dn̄s nō ꝓpter h̄ ſʒ pro maiori: volēs.ſ. gn̄are credulitatē in cūctis mortalib⁹ per ſuā ꝟtutē ſeipm̄ exhibuit. Un̄ ſeqť. [Jeſus aūt ibat cuȝ illis.] AMBRO. Qđ vtiq̄ nō ideo faciebat: qꝛ abſens curare nō poterat: ſʒ vt formā tibi daret humilitatis imitāde. Ad reguli filiū noluit ꝑgere: ne videreť magis diuitijs detuliſſe: hic ipſe ꝓrexit: ne videreť in cēturionis famulo cōditionē deſpexiſſe ſeruilem. Cēturio ꝟo militari tumore depoſito reuerētiā ſumit: ⁊ ad fidē facilis: ⁊ ad honorificētiā ꝓpt⁹. Un̄ ſeqť. [Et cuȝ lō. eēt a domo: miſit ad euȝ cēturio ami. di. Dn̄e noli vexari.] Nō.n. hoīs ſed dei ptāte ꝯcēſſit dari a xp̄o hoīb⁹ ſanitateȝ. Judei qdē dignitatē eius p̄dicabāt, iſte ꝟo indignū ſe aſſeruit: nō ſolū bn̄ficij: ſʒ etiā ſuſceptionis dn̄i. [Nō.n. dignus ſum: vt ſub tectū meuȝ intres.] CHRY. Poſtq̄.n. liberatus eſt a iudeoꝝ tedio: tunc mittit dicens. Ne putes pre
F tedio me nō veniſſe: ſed indignū reputaui te domi recipe. AMBRO. Bn̄ autē lucas in occurſum amicos dicit eē a cēturione trāſmiſſos: ne p̄ntia ſua: ⁊ gn̄are dn̄i verecūdiaȝ videreť: ⁊ officio ꝓuocaſſe. Un̄ ſequiť. [Propter qđ ⁊ meipm̄ nō ſum dig. arbi. vt veni. ad te: ſed dic tm̄ ꝟbo ⁊ ſana. puer meus.] CHRY. Ubi attēde cēturionē debitā opinionē hn̄tē de dn̄o. Nō.n. dixit. Ora: ſʒ tm̄ modo iube: dubitās ne ſe humiliādo renueret. Subdit. [Naȝ ⁊ ego hō ſum ſub pote. ꝯſti. hn̄s ſub me mili. ⁊ di. huic va. ⁊ va. ⁊ alio ve. ⁊ ve. ⁊ ſer. meo fac h̄ ⁊ facit.] BEDA. Hoīem ſe vt ptāti vel tribuni vel p̄ſidis ſubditū dicit: imparē tn̄ minorib⁹: vt ſubaudiať euȝ multo magis qui deus ſit: nō per aduētū tm̄ corpis: ſʒ per angeloꝝ miniſteria poſſe implere qđ vellet. Repellēde.n. erāt vel ifirmitates corpoꝝ vľ fortitudines ꝯtrie: ⁊ ꝟbo dn̄i: ⁊ miniſterijs angeloꝝ. CHRY. Eſt autē
G hic notādū q̄ hoc ꝟbū Fac: imꝑiū deſignat dn̄i ſeruo: ob
Gen. 1. h̄ deus cuȝ hoieȝ vellet creare nō ait vnigenito. Fac hoieȝ ſed faciamus hoiem: vt per formā ꝯſenſus ꝟboꝝ declararet equiꝑantiā. Quia ḡ in xp̄o ꝯſiderabat excellentiā dn̄ij: ob h̄ ait. [Dic ꝟbo.] [Nā ⁊ ego dico ſuo meo ⁊c̄.] Xp̄s āt nō euȝ rep̄hēdit: ſʒ eius itētionē roborauit. Un̄ ſeqť. [Quo audito ieſus mirat⁹ eſt.] BEDA. Sʒ qs in illo fecerat ipſaȝ fidē niſi ille qui admirabať. Sʒ ⁊ ſi alius eā feciſſet qd miraret̄: qui p̄ſcius erat? Qꝫ ḡ mirať dn̄s: nobis mirāduȝ eē ſigt. Oēs.n. tales mot⁹ cum de deo dr̄: nō ꝑturbati animi ſigna ſunt: ſʒ docētis magr̄i. CHRY. Ut aūt liqueat tibi q̄ dn̄s h̄ ideo dixit vt alios iſtruat: prudēter.n. euāgeliſta h̄ apiēs ſubdit. [Amē dico vo. nec in iſrľ tātā fideȝ inueni.] AMBRO. Et qdē ſi ſic legas. Jn nullo tantā fidē inueni
Chr̄s non inuenit tantā fideȝ in iſrľ.i. in illo qui tūc erāt ex iſrľ in iſrľ: ſimplex itellꝫus ⁊ facilis eſt. Si ꝟo iuxta grecos: nec in iſrľ tātaȝ fidē inueni: fides hō etiā electorib⁹ ⁊ deū vidētib⁹ anteferť. BEDA. Non aūt de oīb⁹ retro pīarchis ⁊ ꝓphis: ſʒ de p̄ntis eui loqť hoīb⁹: qb⁹ ideo cēturionis fides anteferť: qꝛ illi legis ꝓpharūq̄ monitis edocti. hic aūt nemine docēte ſpōte credidit. AMBRO. Probať autē fi-
H des dn̄i: ⁊ ſerui ſanitas roborať. Un̄ ſeqtur. [Et re. qui miſ. fue. do. inue. ſer. qui lāgue. ſanū.] Pōt ḡ meritū dn̄i ⁊ famulis ſuffragari: non ſolū fidei merito: ſed ⁊ ſtudio diſcipline. BEDA. Plenı⁹ aūt hec explicat mattheus: q̄ dicēte dn̄o cēturioni. Uade ſic̄ credidiſti fiat tibi. Et ſanat⁹ ſit puer ex
Mat. 8. illa hora. Sʒ hō luce moris eſt que plene viderit ab alijs euāgeliſtis expoſita abbreuiare: vel etiā de induſtria p̄terire: que ꝟo ab eis omiſſa: vel breuiter coḡuerit tacta dilucidare ſollerti⁹. AMBRO. Myſtice aūt ſeruo cēturionis
Myſtice ppľs nationū: qui mūdane ſuitutis vinculis tenebať: eger letalib⁹ paſſionib⁹ bn̄ficio dn̄i ſanādus exp̄miť. BEDA.
I Cēturio aūt cui⁹ fides iſraeli p̄ferť: electos ex gētib⁹ oſ̄dit: qui q̄ſi cētenario milite ſtipati ꝟtutum ſpiritaliū ſunt pfectione ſublimes. Nūs.n. cētenarius qui de leua trāſferť ad dexterā in celis vite ſigilatione poni ꝯſueuit. Tales ḡ pro

bis neceſſe eſt dño ſupplicē: qui adhuc ſpū fulcitis ꝑmūtur. nos aūt qui de gētib⁹ credimus nō ipſi ad dñm venire poſſumus quē in carne vidē nō valemus: ſ; ad cuz accedē debemus: p fidē. Seniores aūt iudeoꝝ mittē. h eſt ſūmos eccl'ie viros qui nos ad dñm pceſſerūt: ſuppliciter obſecrādo patronos acgrē: qui nob teſtimoniū reddētes: q eccliā edificare curemus: pro nr̄is pctis intercedāt. Pulchre aūt dr̄: q2 ieſus nō lōge erat a domo: q2 ppe timētes euz ſalutare ipſius: ꝛ qui nāli lege recte vtit: ano bona que nouit operat: eo illi qui bon⁹ eſt apiat. AMBRO. Nō vult aūt ieſum vexari cēturio: q2 quē iudeoꝝ ppl's crucifixit: inuiolatū ab iniuria manē deſiderat ppl's nationū: ꝛ qd ad myſteriū ſpectat vidit in pectora adhuc gētiliū nō eē penetrabilē chrm. BEDA. Milites aūt ꝛ ſerui qui cēturioni obediūt: vtutes ſunt nāles: q̄ruz copiā multi ad dñm veniētes deſerūt ſecū. THEO. Uel alr. Cēturio eſt itell's q multoꝝ in militia pnceps exiſtit: dū multas in hac vita res hz. Hz aūt ſuū iſirmū: irrōnabilē aie ptē: iraſcibilē ꝛ ↄcupiſcibilē dico. Et mittit ad ieſum mediatores iudeos. i. ↄfeſſionis cogitationes ꝛ vba: ꝛ ↄfeſtim ſuſcipit ſeruū ſanū.

Ps. 84

K

Uel alr. p cēturionē itell'e: p iſirmū ſeruū: iraſcibiles ꝛ ↄcupiſcibiles intelliguntur.

Tex. 2.

¶ Et factuz eſt: deinceps ibat ieſus in ciuitatem que vocat̃ naym: ꝛ ibāt cuz eo diſcipuli eius: ꝛ turba copioſa. Cuz aūt appropinq̄ret porte ciuitatis: ecce defunct⁹ efferebat̃ fili⁹ vnicus matris ſue. Et hec vidua erat ꝛ turba ciuitat̄ multa cum illa. Quā cuz vidiſſet dñs mīa mot⁹ ſup eam dixit illi. Noli flere. Et acceſſit ꝛ tetigit loculū. Hi aūt qui portabāt ſteterūt. Et ait. Adoleſcēs: tibi dico ſurge. Et reſedit qui erat mortuus: ꝛ cepit loq: ꝛ dedit illuz matri ſue. Accepit aūt oēs timor ꝛ magnificabāt deū dicētes. Quia ppheta magnus ſurrexit in nob: ꝛ q2 de⁹ viſitauit plebē ſuā. Et exijt hic ſermo in vniuerſam iudeā de illo: ꝛ in oēm circa regionem.

A ¶ CYRIL. Mira dīs miris annectit: ꝛ ſupra gdē accerſitus occurrit: hic vō non vocat⁹ accedit. Un̄ dr̄. [Et fa. eſt: deiceps ibat ie. in ciuita. que vo. naym.] BEDA. Naym eſt ciuitas galilee in ſcdo miliario mōtis thabor. Dino aūt nutu multa turba dñm comitat̃: vt multi eēnt tāti miraculi teſtes. Un̄ ſeqt̃. [Et ibāt cū illo diſcipuli eius ꝛ turba copioſa.] GREG. niſenus. Reſurrectōis aūt expimētū nō ita xbis ſic opib⁹ a ſaluatore didicimus: qui ab inferiorib⁹ inchoās opus miraculi: fidem nr̄am aſſuefacit ad maiora. Primo gdē in egritudine deſpata ſui cēturionis: reſurrectiōis incepit ptātē: poſt hec altiori ptāte ducit hoies ad fidē reſurrectiōis: dū ſuſcitauit filiū vidue: qui ferebatur ad monumētū. Un̄ ſeqt̃. [Cū aūt appro. por. ciui. ecce defun. efferē. fi. vni. mr̄is ſue.] Diceret. n. aliqs de puero centurionis: q moriturus nō erat. vt igit̃ temerariā linguā cōpeſceret: iam defuncto iuueni chrm obuiare fatet̃ vnico filio vidue. Nā ſeqt̃. [Et hec vidua erat ꝛ tur. ciui. mul. cum illa.] Erūnc molez breuib⁹ vbis explicuit. Mater vidua erat: ꝛ nō ſpabat vlteri⁹ filios pcreare: nō hēbat in quē aſpectum dirigeret vice defuncti: hūc ſolum lactauerat: ſolus aderat alacritatis cā in domo: gcqd mr̄i dulce ac pcioſuz hic ſolus

B extiterat. CYRIL. Miſerāda paſſio ꝛ ad fletuz ꝛ ad lachrymas potēs puocare. Un̄ ſeqt̃. [Quā cū vi. do. miſ. motus ſup eaz dixit illi: noli flere.] BEDA. q. d. Deſiſte: q̄ſi mortuuz flere quē mox viuū reſurgē videbis. CHRY. Jubens aūt ceſſare a lachrymis qui ↄſolat̃ meſtos: monet nos ptib⁹ defunctis ↄſolationē recipe reſurrectionez ſperātes: tenet aūt feretrū vita obuiās morti. Un̄ ſeqt̃. [Et acceſſit ꝛ tetigit lo. Hi aūt q por. ſteterunt.] CYRIL. Ideo aūt nō ſolo vbo pagit miraculū: ſ; ꝛ feretrū tāgit: vt cognoſcas efficax eē ſacruz chri corpus ad humanā ſalutē. Eſt. n. corpus vite ꝛ caro vbi oipotētis cui⁹ hz vtutē. Sic. n. ferrū adiūctū igni pficit opus ignis: ſic poſtq̄ caro vnita eſt verbo qd viuificat oia: ipſa q̄z facta eſt viuificatiua et mortis expulſiua. TITVS. Nō aūt ſaluator filius eſt helye deflenti filiū ſareptane: nec q̄lis helyſeus: qui pprius corpus applicuit corpi defuncti: nec q̄lis eſt petrus: qui pro thabita orauit: ſ; ipſe eſt qui nō entia velut entia vocat: qui mortuos vt viuos alloq pōt. Un̄ ſequit̃. [Et ait. Adoleſcēs tibi dico ſurge.] GREG. niſenus. Qui dixit adoleſcētē florētis ſignāuit tpis horā p⁹ pducētē lanuginē: qui pauloante mulcebris erat maternoꝝ oculorū aſpectui: iam aſpirans ad tps ſpōſaliū virga gn̄is: ſucceſſionis ramus: baculus ſenectutis. TITVS. Incōtanter aūt erect⁹ eſt cui ſunt mādata directa: diuina enim poteſtas eſt irrefragabilis: nulla mora: nulla oīonuz inſtātia. Un̄ ſeqt̃. [Et reſedit qui erat mor. ꝛ ce. lo. ꝛ dedit illuz matri ſue.] Indicia ſunt hec vere reſurrectionis. Corpus. n. exaie loq nō pōt: nec reportaſſet mulier ad domū defunctū filiū inaiatum. BEDA. Pulchre aūt euāgeliſta dñm pus mīa motū eſſe ſup mr̄e ac ſic filiū reſuſcitare teſtat̃: vt in vno nobis exēplū imitāde pietatis oſtēderet: in altero fidē mirande ptātis aſtrueret. Un̄ ſeqt̃. [Accepit aūt oēs ti. ꝛ magnificabāt deū dicētes: q2 ppheta magnus ſur. in nobis: ꝛ q2 de⁹ viſitauit plebē ſuaz.] CYRIL. Hoc magnū fuit in populo iſenſibili ꝛ ingrato: poſt modicū. n. nec pphetā: nec ad vtilitatez ppli pcedere ipm exiſtimauit. Neminē aūt habitātius iudeā h miraculū latuit. Un̄ ſeqt̃. [Et exijt hic ſmo in vniuſam iudeā: ꝛ in oēs circa regionē.] AMBRO. Idoneū aūt eſt dicere: q ſeptē reſurrectiōes ante dñicā narrant̃: quaꝝ p⁹ eſt filij ſareptane. 2⁹ filij ſunamitis. 3⁹ que facta eſt in reliquijs helyſei. 4⁹ que facta eſt in naym. 5⁹ filie archiſynagogi. 6⁹ lazari. 7⁹ in chri paſſione multa nāq3 corpa ſcoꝝ ſurrexerūt. 8⁹ eſt chriſti qui expers mortis remanſit. vlterius in ſignū q cōis reſurrectio que morte futura eſt in 8⁹ etate: non tollet̃ morte: ſ; indiſſolubilis pmanebit. BEDA. Defunct⁹ aūt qui ex portā ciuitatis multis eſt ituētib⁹ elatus ſigt hoiem letali funere criminuz ſoporatū: ꝛ aie mortē nō cordis adhuc cubili tegētē: ſ; ad multoꝝ notitiā per locutōis opiſue indiciū: q̄ſi per ciuitatis hoſtia ppalātez. Portā. n. ciuitatis puto aliquez de ſenſib⁹ eſſe corpalib⁹: qui hn̄ filius vnicus mr̄is ſue fuiſſe phibet̃: q2 vna eſt ex multis pſonis collecta mr̄ eccl'ia. Uiduā aūt eſſe eccl'iaz: ois aia que ſe dñi morte redēptā meminit agnoſcit̃. AMBRO. Hāc. n. viduā populoꝝ turba circūſeptā plus video eſſe q̄ feminā: que reſurrectionez vnici adoleſcētis filij a pōpa funeris reuocat ad vitā ſuaꝝ ↄtēplatiōe lachrymaꝝ: que flere phibet̃ cuz cui reſurrectio debebat̃. BEDA. Uel nouati dogma cōfundit̃: qui dū penitētiū mūdationē euacuare conat̃: mr̄ez eccl'iaz de natoꝝ ſuoꝝ ſpiritali extinctiōe plorātē ſpe vite reddēde negat ↄſolari debere. AMBRO. Hic aūt mortuus in loculo mālib⁹ q̄tuor ad ſepulchruz ferebat̃ elmētis: ſed ſpem reſurgēdi hēbat: q2 ferebat̃ in ligno: qd ꝛ ſi nobis ante non pderat: tn̄ poſteaq̄ chrs id tetigit pficē cepit ad vitā: vt eēt indicio ſalutē pplo per crucis patibuluz refundēdā. In ſecreto. n. iacemus exanimes: cuz vel ignis in modice cupiditatis exeſtuat: vel frigidus humor exūdat: ꝛ pigra quadam corporis habitudine vigor hebetat̃ animoꝝ.

G BEDA. Uel loculus in quo mortuus effert̃ male ſecura deſpati corpis ↄſcia eſt: qui xo ſepeliēduz portāt: vel imūda deſideria vel blādimēta ſunt ſocioꝝ: qui dño loculū tāgēte ſteterūt: q2 ſupni formidine iudicij tacta ↄſcia: carnales ſepe

Chrs nos monet pro defunctis cōſolationez accipe pp ſpem future reſurrectionis.

C

3. Re. 17

4. Re. 4

Act. 9.

D

E

3. Re. 17

4. Re. 4

4. Re. 13

Mat. 9

Joā. 11.

mat. 27.

Quid ſignificet defunctus ex portaz delatus.

F

Quĩ nõ ſit peccã ſua la uare pñt matrẽ ec cleſiam.

les ſepe voluptates ⁊ iniuſte laudãtes coercẽs ad ſe reuertiĩ: vocãtiq; ad vitã rñdit ſaluatori. AMBRO. Si ergo graue peccñ eſt: qđ pnĩe tue lachrymis ipſe lauare nõ poſſis: fleat pro te mr̃ eccl'ia: aſſiſtat ⁊ turba iaʒ reſurgẽs a funere: ⁊ incipies alia vita loq timebunt oẽs: vnius.n. exẽplo oẽs corrigunť. Laudabũt etiã deũ qui tanta nob̃ remedia vitãde mortis indulſit. BEDA. Uiſitauit aũt de⁹ plebeʒ ſuã nõ ſolũ ſemel vbũ ſuũ incorpãdo: ſʒ ſp̃ in corda mittẽdo. THEO. Uiduã etiã potes itellig̃e aiaʒ virũ amittẽtẽ.i. diuinũ ſmonẽ: fili⁹.n. eſt itell'ʒ qui ex̃ ciuitatẽ efferť viuẽtiũ. Loculus eius eſt corpus eius: qđ gdã dixerũt eẽ per ſepulchrum. Tãgens aũt cum dñs eleuat ipm iuueneſcere faciens eum qui ſurgens a peccato incipit loq ⁊ alios edocere. Non enim prius ei crederetur.

Tex. 3. Mat. 11 ¶ Et annũciauerũt ioãni diſcipuli eius de oib⁹ his. Et cõuocauit duos de diſcipulis ſuis ioãnes. Et miſit ad ieſum dicẽs. Tu es qui venturus es: an aliũ expectamus? Cuʒ aũt veniſſent ad euʒ viri dixerũt. Joãnes baptiſta miſit nos ad te dicẽs. Tu es qui vẽturus es: an aliũ expectamus? In ipa aũt hora multos curauit a languoribus ſuis ⁊ plagis ⁊ ſpiritib⁹ malis ⁊ cecis multis donauit viſuʒ. Et reſpõdẽs dixit illis. Euntes renũciate ioãni que audiſtis ⁊ vidiſtis. Quia ceci vident: claudi ambulãt: leproſi mũdanť: ſurdi audiunt: mortui reſurgũt: pauperes euãgelizanť: ⁊ beatus eſt quicũq; nõ fuerit ſcandalizatus in me.

A ¶ CYRIL. Miraculũ qđ oẽs ĩhabitãtes iudeã ⁊ galileaʒ ſciuerãt: referũt ſcõ baptiſte qdã ex eius diſcipulis. Uñ ſequiť. [Et annũcia. ioãni diſc. ei⁹ de oib⁹ his.] BEDA. Nõ ſimplici corde vt opinor: ſed inuidia ſtimulãte. Nã ⁊ alibi ↄquerunť dicẽtes. Rabbi: qui erat tecũ trãs iordanẽ: ecce hic baptiſat: ⁊ oẽs veniũt ad eũ. CHRY. Tũc aũt magis ad eũ erigimur: cũ incũbit neceſſitas: ⁊ ideo ioãnes detruſus in carcereʒ qñ magis diſcipuli eius indigebãt ieſu: tũc mittit eos ad chrm̃. Seqť eniʒ. [Et ↄuo. duos de diſci. ſuis ioãnes. Et miſit eos ad ieſum di. Tu es qui vẽturus es: an aliũ expectamus?] BEDA. Nõ ait. Tu es qui veniſti: ſʒ [tu es q vẽturus es.] Et eſt ſenſus. Mãda mihi: q2 interficiẽdus ab herode ⁊ ad iferna deſcẽſurus ſum: vtrũ te ⁊ iferis debeaʒ nũciare qui ſupis nũciaui: an h̃ nõ ↄueniat filio dei: ⁊ alium ad hec ſacra miſſurus es? CYRIL. Sʒ oĩno reprobãda eſt talis opinio: nunq̃.n. repimus ſacrã ſcripturaʒ diſſerẽ: q̃ ifernalib⁹ p̃nũciauerit baptiſta ioãnes ſaluatoris aduẽtũ. Illud ẽt veꝝ eſt dicere: q̃ nõ ignorauit baptiſta vẽturẽ myſterij incarnatiõis vnigeniti. Uñ ⁊ h̃ cuʒ alijs nouerat: q̃ illuminaturus erat in iferno manẽtes: cum pro oib⁹ guſtauerit mortẽ taʒ viuis q̃ȝ mortuis. Sʒ qm̃ ſmo ſacre ſcripture hũc qdeʒ p̃dixit vẽturũ tanq̃ȝ deũ ⁊ dñm: alij v̓o miſſi ſunt ſicut famuli ante chrm̃: ideo diuiʒ ſaluator ⁊ dñs a pph̃is noĩabať: qui venit: vel qui vẽturus eſt: ſm̃ illud pſal. Bñdict⁹ qui venit in noĩe dñi. ⁊ in Abachuc: poſt modicũ qui vẽturus eſt veniet: ⁊ nõ tardabit. Igiť diuinus baptiſta q̃ſi nomẽ accipiẽs a ſacra ſcriptura: miſit q̃ſdã diſcipuloꝝ ſuoꝝ q̃ſituros: an ipſe ſit qui venit: vel qui venturus eſt. AMBRO. Sed quõ fieri poſſet: vt de quo dixerat. Ecce qui tollit pctm̃ mũdi: adhuc eũ dei filiũ eẽ nõ crederet? Aut.n. inſolẽtie eſt ei tribuẽ diuina que neſcit: aut de dei filio dubitaſſe pfidie eſt. Nõnulli aũt de ip̃o ioãne itelligũt: magnũ qdẽ ita pphetã vt chrm̃ agnoſceret: ſed tñ nõ

Diſcipuli ioãnis inuidia ducti retulerunt ioanni miracula Ieſu.

Ps. 117
Abach. 2

B

C
Joã. p̃.

tanq̃ȝ dubiũ ſʒ tanq̃ȝ piuʒ vateʒ quẽ vẽturũ crediderat: nõ crediduſſet moriturũ. Nõ igiť fide ſʒ pietate dubitauit: ſicut ⁊ petrus dicẽs. Propiti⁹ tibi eſto dñe: nõ fiet h̃. CYRIL. Uel ex diſpẽſatiõe iterrogat: nouerat.n. vt p̃curſor paſſionis chrĩ myſteriũ: ſʒ vt diſcipulis ſuis ↄſtet q̃ta ſit excellẽtia ſaluatoris: ex ꝓprijs diſcipulis prudẽtiores mittit: q̃s p̃cepit ſciſcitari: ⁊ viua ſaluatoris voce cognoſcẽ: ſi ipſe eſt qui expectabať. Uñ ſbdiť. [Cũ aũt ad eũ veniſ. viri dixe. Joãnes baptiſta miſit nos ad te di. Tu es qui vẽtu. es: an aliuʒ expectamus?] Sciẽs aũt vt deus quo aĩo miſiſſet eos ioãnes: ⁊ cãm aduẽt⁹ eoꝝ: tũc tpis egit vberiora miracula. Uñ ſeqť. [In ipſa aũt hora curauit multos a lãguorib⁹ ⁊ plagis ⁊ ſpiritibus malis: ⁊ cecis multis donauit viſuʒ.] Nõ dicit eis expſſe. Ego ſum: ſʒ ducit eos magis ad rei certitudinẽ: vt ↄgrua rõne ſumẽtes fidẽ ipſi⁹ reuẽtanť ad euʒ qui miſit eos. Uñ nõ ad v̓ba: ſʒ ad ꝓpoſitũ mittẽtis rñſuʒ exhibuit. Nã ſeqť. [Et rñdẽs di. il. Euntes renũciate ioãni que vidi. et audiſtis.] q.d. narrate ioãni: que qdẽ audiſtis per pphetas: ↄſũmari v̓o vidiſtis a me. Ea.n. tũc agebat que p̃dixerant pph̃e euʒ facturũ: de qbus ſbdiť. [Quia ceci vidẽt: claudi ambulãt: leproſi mũdanť: ſurdi audiũt: mortui reſurgũt.] AMBRO. Plenuʒ ſane teſtimoniũ quo dñm pph̃a cognoſceret: de ipſo.n. fuerat pph̃atuʒ. Quia dñs dat eſcã eſurientib⁹: erigit eliſos: ſoluit cõpeditos: illuminat cecos: ⁊ qui iſta facit regnabit in eternuʒ. Ergo nõ humane iſta: ſed diuine v̓tutis iſignia ſunt. Diuine aũt euãgelij exẽpla vel rara vel nulla inueniunť: vnus thobias oculos recepit. ⁊ hec fuit angeli nõ hoĩs medicina: helyas mortuũ ſuſcitauit: ipſe tñ rogauit ⁊ fleuit: hic iuſſit: helyſeus leproſum mũdari fecit: nõ tñ ibi valuit p̃cepti auctas: ſed myſterij figura. THEO. Sũt etiã hec v̓ba iſaie dicẽtis. Deus ipe veniet: ⁊ ſaluabit nos: tũc apienť oculi cecoꝝ: ⁊ aures ſurdoꝝ patebũt: tũc ſaliet ſicť ceruus claudus. BEDA. Et qđ his non minus eſt ſbdiť. [Paupes euãgeliſanť:] paupes.ſ. ſpũ vel opib⁹ itus illuminanť: vt iter diuites ⁊ egenos in p̃dicatione nulla diſtãtia ſit: h̃ magrĩ cõprobauit v̓itatẽ: qñ ois qui apud eum ſaluari põt eq̃lis eſt. AMBRO. Sʒ tñ parua adhuc iſta dñice teſtificatiõis exẽpla: plenitudo fidei: crux dñi: obit⁹ ſepultura eſt. Uñ addidit. [Et btũs eſt qui nõ fuerit ſcãdaliſat⁹ in me.] Crux.n. etiã electis ſcãdalũ poſſet afferre: ſed nullũ h̃ maius diuine pſone eſt teſtimoniũ. Nihil.n. eſt qđ magis eſſe vltra humana videať: q̃ȝ totuʒ ſe vnũ obtuliſſe pro mundo. CYRIL. Uel per h̃ volebat oñdẽ q̃ q̃cũq; v̓ſabanť in cordib⁹ eoꝝ ab oculis ipſius effugẽ nequerũt: ipſi.n. erãt qui ſcãdaliſabanť de ip̃o. AMBRO. Myſtice aũt in ioãne ſupra diximus typum eſſe legis que p̃nũtia fuit chrĩ. Mittit ḡ ioãnes diſcipulos ſuos ad chrm̃: vt ſupplemẽtuʒ ſcie ↄſeq̃mur: q2 plenitudo legis eſt chrs. Et fortaſſe iſti diſcipuli ſunt duo ppl'i: quorũ vnus ex iudeis credidit: alter ex gẽtibus: qui ideo credidit: q2 audiuit. Uoluerũt ḡ ⁊ iſti videre: q2 beati oculi qui vidẽt. Cũ aũt venerũt ad euãgeliuʒ: ⁊ cognouerũt illuminari cecos: ambulare claudos: tũc dicent. Oculis nr̃is pſpeximus: videmur.n. nob̃ vidiſſe que legimus: aut fortaſſe in p̃te quadã corpis nr̃i: oẽs videmur inueſtigaſſe dñice ſeriem paſſionis. Fides.n. per paucos ad plures puenit. Lex ergo chriſtũ vẽturuʒ annũtiat: euangelij ſcriptura veniſſe confirmat.

Mat. 16

Xp̃s multa miracula fecit corã diſcipulis ioãnis: vt ſuaʒ diuinitatem declararet.

D
Iſa. 35.

Fuerat pphetatũ q̃ Chriſto ꝑ in aduẽtu ſuo ↄberet multa miracula facere.

Tho. 11.
3. Re. 17
4. Re. 5
Iſa. 35.

E

Myſtice.
F

Luc. 10

Fides per paucos ad multos peruenit.

Tex. 4. ¶ Et cuʒ diſceſſiſſent nũtij ioãnis cepit de ioãne dicere ad turbas. Quid exiſtis in deſertũ videre? Arũdinẽ vẽto agitatã? Sed qđ exiſtis videre? Hoieʒ mollibus veſtimẽtis indutũ? Ecce qui in veſte p̃cioſa ſunt ⁊ delitijs: in domib⁹ reguʒ ſunt. Sed qđ exiſtis videre? Prophetã.

Mala.3° Mat.11 Mar.1. Mat.11

Utiqȝ dico vobis: ⁊ plus ꝙ̄ ꝓphetā. Hic eſt de quo ſcriptū eſt. Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā qui p̄parabit viam tuā ante te. Dico enim vobis: maior inter natos mulierū propheta ioāne baptiſta non eſt. Qui autē minor eſt in regno dei: maior eſt illo.

A

CYRIL. Cōiecit dn̄s tanꝙ̄ hoīuȝ ſecreta cogīcēs aliquos dicturos: ſi vſqȝ hodie ignorat ioānes ieſuȝ qualr̄ euȝ oſtēdebat nob dicēs. Ecce agnus dei qui tollit pctā mundi. (Joā.p°.) Ut igit̄ ſanaret hanc paſſionē que eis acciderat: dānum qđ ex ſcādalo ꝓcedebat excluſit. Un̄ di. [Et cuȝ diſceſ. nūtȳ ioānis cepit di. de ioāne ad tur. Quid exiſtis in deſer. videre? Arūdi. vento agitatā?] q.d. mirati eſtis de ioāne baptiſta ⁊ pluries prexiſtis ad eum ꝑcurrētes tā lōga deſerti itinera: fruſtra ſiqdē ſi ſic leueȝ ipm̄ exiſtimatis: vt ſilis ſit arūdini declinātis q̄cūqȝ agitat vētus. Talis.n. eſſe videt̄: ſi que cognit ex leuitate ſe ignorare fatet̄. TITVS. Nō autē exiſtis in deſtū: vbi nulla iocūditas: ciuitatib⁹ omiſſis: niſi de h viro curā gerētes.

B

GRECVS. Hoc aūt poſt receſſum diſcipuloꝝ ioānis dn̄s dixit. Nō.n. p̄ntibus eis ꝓferre volebat baptiſte ꝑconia: ne blādiētis v̄ba eē putarent̄. AMBRO. Non ocioſe aūt ioānes hic ꝑſona laudat̄: qui vite amore poſt habito iuſtitie formaȝ nec mortis terrore mutauit. Deſerto.n. mūdus hic cōparari v̄r adhuc ſterilis: adhuc incult⁹: in quē negat nobis dn̄s ita ꝓdeūdū: vt mēte carnis iſlatos vacuoſqȝ v̄tutis interne viros ⁊ fragilis glorie ſclari ſublimitate iactātes: exēplari q̄daȝ ⁊ imagine nobis putemus imitandos: quos ꝓcellis huius mundi obnoxios vita mobilis inquietat: iure arūdini comparandos. GRECVS. Eſt etiā ifallibile teſtimoniū vite ioānis veſtitus cū carcere: in quē detruſus nō fuiſſet: ſi ſciuiſſet fauere ꝑncipib⁹. Un̄ ſequit̄. [Sed qđ exiſtis videre? Hominē mollibus veſtimētis indutū: ecce qui in ve. pcio. ſunt ⁊ delitȳs: in domi. regū ſunt.] Molli. veſtimētis indutos: viuētes in delitȳs ſignat. CHRY. Mollis aūt veſtis diſſoluit rigidā aiam: ⁊ ſi rigidū corpus aſſumat ⁊ aſperū: facile per hō mollitieȝ delicatū reddit ⁊ fragile. Facto v̄o corpe molliori neceſſe eſt ⁊ aiam participare leſionē. Nā vtplurimū opōnes ipſius ꝯſonās diſpōnib⁹ corpis.

Laudabiliter ioannis pſona laudat' qui amore iuſtitie ſniaȝ non mutauit etiā terrore morꝫ

C

CYRIL. Qualiter ḡ tāta ſedulitas religionis vt carnales paſſiones ſubyceret: ad tātaȝ ignorātiā deueniret: niſi ex mētis leuitate: quā nō aſpitates: ſed illecebre mūdane delectāt? Igit̄ ſi velut nō colētem delitioſa ioānē imitamini: date ei robur ꝯtinētie cōpetēs. Si v̄o nihil amplius debet̄ honeſte conuerſationi: qđ omiſſa reuerētia delicatoꝝ incolam deſerti: vileqȝ tegumē ⁊ cameloꝝ vellus miramini? CHRY. Per vtrūqȝ autē dictoꝝ deſignat: ꝙ ioānes nec naturaliter nec facile mobilis erat: nec vlla voluptate flecteretur.

D

AMBRO. Et q̄uis pleroſqȝ mollioris cura veſtis effeminet: tñ alia videt̄ hic indumēta ſignare humana. ſ. corpora: qb⁹ aia nr̄a veſtit̄. Sūt aūt mollia indumēta delitioſi act⁹ ⁊ mores. Hi v̄o qbus fluida delitȳs mēbra ſoluunt̄: regni celeſtis extores ſunt: q̄s rectores mūdi huius atqȝ tenebraꝝ ceperūt: hi ſunt.n. reges qui dn̄ant̄ ſuoꝝ opum emulos. CYRIL. Sed forte incōueniēs eſt circa h excuſare ioānē. Fatemini.n. eum imitabilē eſſe. Un̄ ſbdit. [Sed qđ exiſtis videre? Prophetā? Utiqȝ dico vobis plus ꝙ̄ ꝓphetaȝ.] Prophete nāqȝ p̄dicabāt vētuꝝ: hic aūt nō ſolū venturuȝ p̄dicauit: ſed ⁊ p̄ntē indicauit dicēs. Ecce agnus dei. (Joā.p.) AMBRO. Maior ſane ꝓpha: in quo finis eſt ꝓphaꝝ: qꝛ multi cupierūt videre quē iſte ꝯſpexit: quem iſte baptiçauit. (Luc.10.) CYRIL. Cuȝ igit̄ ⁊ a loco ⁊ a veſtibus ⁊ ex cōcurſu hoīuȝ morē eius deſcripſerit: introducit ꝓphete teſtimoniū dicēs. [Hic eſt de q̄ ſcriptū eſt.] ſ. in malachia. [Ecce mitto angelū meū.] (Mala.3°) TITVS. Angelū appellat hoīeȝ: nō qꝛ nā eēt angelus: hō.n. nāliter erat: ſȝ qꝛ opus angeli exercebat nūtiādo chri aduētū. GRECVS. Qđ aūt ſbdit. [Ante faciē tuā:] ꝓpinquitatē deſignat. Apparuit.n. hoībus ꝓpe chri aduētū: quapp ⁊ plus ꝙ̄ ꝓphaȝ ipm̄ eē exiſtimādū eſt. Nā ⁊ hi qui in militȳs collaterales ſunt: regibus digniores ⁊ familiores ſunt.

E

AMBRO. Uiaȝ aūt dn̄o nō ſolū naſcēdi ſm carnē ordine fideiqȝ nūtio: ſed etiā ꝑcurſu q̄dā parauit paſſionis. Un̄ ſeq̄t̄. [Qui p̄pa. viā tuā añ te.] AMBRO. Si aūt ⁊ chr̄s ꝓpheta quō maior hic oib⁹? ſȝ iter mulieris nō v̄ginis natos: maior.n. is fuit: qb⁹ eq̄lis poterat eē ſorte naſcēdi. Un̄ ſeq̄t̄. [Dico.n. vob. Maior iter natos mulieꝝ ꝓpha ioāne bap. nō eſt.] CHRY. Sufficit qdē dn̄i vox p̄bēs teſtimoniū ꝑeminētie ioānis inter hoīes: reqˀet aūt qˀ vult ⁊ rei v̄itatē ꝯſonā: ſi mēſam eius ꝯſiderauit: ſi vitā: ſi mētis excellentiā: velut.n. qui celit⁹ deſcēdiſſet: degebat in terra: fere nullā gerens curā de corpe: itellectualr̄ erect⁹ in celuȝ: ⁊ ſoli deo ꝯiūct⁹: de nullo mūdanoꝝ ſollicit⁹: ſmo ſeuerus ⁊ lenis. nā cuȝ ꝑpło iudeoꝝ virilr̄ ⁊ feruēter: cū regē audacter: cuȝ ꝓprȳs diſcipulis leniter ꝯferebat: nil fruſtra vel leniter: ſed oīa conuenienter agebat.

Joannes maior ē oi b⁹ natis de mulierib⁹ nō v̄gib⁹.

F

ISIDO. Abbas. Maior etiā inter natos mulieꝝ ioānes: eo ꝙ ab ipſo mr̄is vtero ꝓphauit: ⁊ poſit⁹ in tenebris lumē qđ iaȝ venerat nō ignorauit. AMBRO. Deniqȝ eo vſqȝ cuȝ dei filio nō poterit ioānis eē vlla collatio: vt ⁊ īfra angelos eſtimet̄. Un̄ ſeq̄t̄. [Qui aūt minor eſt in reg. dei: maior eſt il.] BEDA. Hec ſnia duob⁹ modis pōt itelligi. Aut.n. regnū dei appellauit: qđ nondū accepim⁹: in quo ſunt angeli: ⁊ qlibet in eis minor: maior eſt q̄libet iuſto portāte corpus: qđ aggrauat aiam. (Sap.9°.) Aut ſi regnū dei itelligi voluit huius tp̄is eccl̄iaȝ: ſeipm̄ dn̄s ſignāuit ꝙ naſcēdi tpe minor erat Joāne: maior aūt diuinitatis auctē ⁊ p̄tāte dn̄ica: ꝑinde ſm p̄maȝ expoſitionē ita diſtinguit̄. Qui aūt minor eſt in regno dei: ac deinde ſbinfert̄. [Maior eſt illo.] ſm poſteriorē v̄o ita. Qui aūt minor eſt: ac deide ſubinfert̄. [In regno dei: maior eſt illo.]

Joannis ad chriſtū nulla ē cōparatio.

G

CHRY. Ut eniȝ copia laudū ioānis occaſionē iudeis nō daret ꝑferēdi ioāneȝ chriſto: h ſbdidit. Ne aūt putes ꝙ cōparatiue ſe dixerit maiorem ioāne. AMBRO. Alia enim eſt iſta nā: nec humanis gn̄ationib⁹ cōparanda. Nō pōt enim homini cū deo vlla eē collatio. CYRIL. Myſtice aūt cum Joānis prerogatiuā oſtēdit inter natos mulierū: ponit ex oppoſito aliqđ maius: eo. ſ. qui per ſpm̄ ſanctū nat⁹ eſt filius dei: regnū.n. donū dei ſpūs eſt. Quia ergo ſm opationē ⁊ ſanctitateȝ: minores ſumus his qui legis myſteriū ſunt aſſecuti: q̄s ioānes ſignat: tñ maiora per chrm̄ attingimus participes facti diuine nature. (Myſtice.)

Tex.5.

Et ois ppl'us audiēs: ⁊ publicani iuſtificauerunt deū: baptizati baptiſmo ioānis. Phariſei aūt ⁊ legiſperiti ꝯſiliuȝ dei ſpreuerūt in ſemetipſos: nō baptizati ab eo. Ait autē dn̄s. Cui ḡ ſiles dicā hoīes gn̄onis huius: ⁊ cui ſiles ſunt? Siles ſunt pueris ſedētib⁹ in foro ⁊ loquētib⁹ adinuicē ⁊ dicētib⁹. (Mat.11) Cātauimus vobis tibȳs: ⁊ non ſaltaſtis: lamētauimus: ⁊ non ploraſtis. Uenit aūt ioānes baptiſta: neqȝ manducās panem: neqȝ bibēs vinū: ⁊ dicitis. Demoniū habet. Uenit filius hoīs manducās: ⁊ bibēs: ⁊ dicitis. Ecce homo deuorator: ⁊ bibens vinum: amicus publicanoꝝ ⁊ peccatoꝝ. Et iuſtificata eſt ſapientia ab omnibus filȳs ſuis.

CHRY.

A ℭCHRY. Premiſſa cõmẽdatione ioãnis:magnũ phariſeoꝝ ꝛ legiſperitoꝝ pdidit crimẽ:qui nec poſt publicanos baptiſma ioãnis acceperunt. Uñ dĩ.[Et ois po.au.ꝛ pub.iuſtifica.deuꝫ:bapti.ba.ioãnis.] AMBRO. Juſtificaꝫ de⁹ per baptiſmũ:dũ ſe hoĩes peccata ꝓpa ꝯfitẽdo iuſtificãt. Qui.n.peccat ꝛ ꝯfiteꝫ deo petm̃:iuſtificat deum credẽs ei vincẽti:ab eoq; grãm ſperãs. Jn baptiſmate igiꝫ iuſtificaꝫ deus:in quo eſt ꝛ ꝯfeſſio ꝛ venia petõꝝ. EVSE. Quia ẽt crediderunt:iuſtificauerũt deũ:apparuit.n.eis iuſtus in oĩbus que fecit. Phariſei aũt repellẽdo ioãnem tanq̃ inobedientes nõ ꝯſonabãt ꝓphete dicẽti. Ut iuſtificeris in ſermonib⁹ tuis. Uñ ſeqꝫ.[Phariſei aũt ꝛ legiſpe.ꝯſiliũ dei ſpreuerũt in ſemetipſis:nõ bapti.ab eo.] BEDA. Hec vba ſiue ex pſona euãgeliſte:ſiue ex pſona ſaluatoris vt qbuſdaꝫ placet dicta ſunt. Qꝫ aũt dicit.[Jn ſemetipſis:] vel ꝯtra ſemetipſos:ſignat qꝫ qui grãꝫ dei reſpuit:ꝯtra ſemetipm̃ facit:vel ad ſemetipſos miſſum dei ꝯſiliũ ſtulti ꝛ ingrati vituperanꝫ noluiſſe recipe. Cõſiliũ ḡ eſt dei ꝙ per paſſioneꝫ ꝛ morteꝫ chriſti ſaluare decreuit:qđ phariſei ꝛ legiſpiti ſpreuerũt.

B AMBRO. Nõ ꝯdẽnamus ḡ ſicut phariſei ꝯſiliũ dei qđ eſt in ioãnis baptiſmate:ħ eſt ꝯſiliũ qđ magni cõſilij angelus reperit. Joãnis ꝯſiliũ nemo ꝯtẽnit:dei ꝯſiliũ quis refutet? CYRIL. Erat aũt qdaꝫ modus ludẽdi talis cõſuetus apud filios iudeoꝝ:bipartiebaꝫ pueroꝝ caterua: qui reruꝫ pñtis vite deridẽtes repẽtinã trãſmutationeꝫ:hi quidẽ canebãt:hi ꝟo merebãt:ſed nec gaudẽtib⁹ cõgaudebãt merẽtes:nec qui gaudebãt ꝯformabãt ſe flentib⁹. Deinde arguebãt ſe inuicem iproperantes incõpaſſionis maliciã. Tale qđ paſſam fuiſſe iudeoꝝ plebeꝫ vna cum pncipibus chrĩs inuebat. Uñ ex pſona chriſti ſubdiꝫ.[Cui ḡ dicã ſiles hoĩes gnõnis huius ꝛ cui ſiles ſunt? Siles ſunt pueris ſedẽ.in foro ꝛ loquẽ.adinuicẽ ꝛ dicẽ. Cãtauimus vobis tibijs ꝛ nõ ſaltaſtis:lamẽta.ꝛ nõ ploraſtis.]

C BEDA. Sñatio iudeoꝝ cõparaꝫ pueris:qꝫ doctores olim ꝓphetas habebãt:de qbus dĩ. Ex ore īfantiũ ꝛ lactẽtiũ pfeciſti laudeꝫ. AMBRO. Cãtauerũt auteꝫ ꝓphete ſpiritalib⁹ modulis publice ſalutis oracula reſultãtes:fleuerũt threnis flebilibus iudeoꝝ dura corda mulcẽtes. Hoc cãticum nõ in foro nõ in plateis canebaꝫ:ſed in hieruſalẽ. Jpſa eſt.n.domicilium foꝝ:in q̃ pceptoꝝ celeſtiũ iura cõduntꝫ. GREGO.niſenus. Cãticũ aũt ꝛ lamẽtatio nil aliud eſt q̃ exceſſus:ħ qdẽ gaudij:illud ꝟo meroris. Reſonat aũt quedã ꝯſona melodia ex organo muſico:ſcḋm quã dum hõ pede ꝛ motu cõſono corporis cõmoueꝫ:intrinſecã diſpõneꝫ manifeſtat:ꝛ ideo dicit.[Lamẽtauimus ꝛc̃.] AVGV. de q̃ſtio.euãg. Hec aũt ptinẽt ad ioãneꝫ ꝛ chrm̃. Qꝫ eiꝫ dicit.[Lamẽtauimus: ꝛ nõ ploraſtis:] ad ioãnem ptinet cuius abſtinẽtia a cibis ꝛ potu luctũ penitẽtie ſignabat. Uñ exponẽdo ſubdit.[Uenit enim ioãnes baptiſta:neq; mãducãs panẽ:neq; bibens vinum ꝛ dicitis. Demoniũ habet.]

D CYRIL. Preſumũt criminari virũ q̃libet admiratione dignũ. Demonium habere dicunt mortificãteꝫ legẽ peccati:que latet in mẽbris. AVG. de q̃ſtio.euã. Qꝫ aũt dixerat.[Cãtauimus tibijs:et nõ ſaltaſtis:] ad ipm̃ dñm ptinet qui vtẽdo cum ceteris cibo ꝛ potu:letitiaꝫ regni ſignabat. Uñ ſequiꝫ.[Uenit filius hoĩs mãducans ꝛ bibens:ꝛ dicitis. Ecce hõ deuorator:ꝛ bibẽs vinuꝫ.] TITVS. Noluit.n.chrĩs abſtinere ab hõ cibis ne occaſionẽ daret hereticis:qui dicũt creaturas eẽ malas ꝛ vituperãt carnes ꝛ vinũ.

E CYRIL. Ubi aũt potuerũt oſtẽdere dñm voratorẽ? Inueniꝫ.n.chrĩs vbiq; repmere immoderãtiaꝫ ꝛ ad modeſtiã ducẽteꝫ. Cõuerſabaꝫ aũt cuꝫ publicanis ꝛ petõrib⁹. Uñ ꝯtra eum dicebãt. Amicus publicanoꝝ ꝛ petõꝝ:cuꝫ tñ nullatenus ipſe poſſet in petm̃ incidere:ſꝫ ecõtra fiebat eis cã ſalutis. Nõ.n.coinquinaꝫ ſol radiãs ſup totã terrã ꝛ frequẽter ſupueniẽs immũdis corporibus:nec ſol iuſtitie ledeꝫ ꝯuerſando cum prauis. Nemo aũt coneꝫ cõparare ppriaꝫ mẽſurã dignitatib⁹ chriſti: ſed qlibet ppriã fragilitatẽ ꝯſiderãs vitet ꝯſortia talium. Praua nãq; colloqa mores corrũpũt bonos. Sequiꝫ.[Et iuſtificata eſt ſapientia ab oĩbus filijs ſuis.] AMBRO. Sapiẽtia dei filius eſt per nãm:nõ per pfectũ:que iuſtificaꝫ per baptiſma:in eo ꝙ nõ per ꝯtumaciã refutaꝫ:ſꝫ per iuſtitiã dei munus agnoſcitur. Jn eo ḡ iuſtificatio dei eſt:ſi nõ ad indignos ꝛ obnoxios:ſed ad inocẽtes per ablutionẽ ſcõs ꝛ iuſtos videaꝫ ſua munera trãſtuliſſe.

F CHRY. Filios aũt ſapiẽtie dicit ſapiẽtes. Cõſueuit eniꝫ ſcriptura malos magis ex peccato q̃ ex noie indicare: bonos aũt filios appellare iformãtis eos ṽtutis. AMBRO. Bñ autẽ dicit.[Ab oĩbus:] qꝫ circa oẽs iuſtitia reſeruatur:vt ſuſceptio fiat fideliũ ꝛ eiectio pfidoꝝ. AVG. de q̃ſtio.euã. Uel ꝙ dicit.[Juſtificata eſt ſapiẽtia ab oĩb⁹ filijs ſuis] oſtẽdit filios ſapiẽtie itelligere:nec in abſtinendo nec in mãducãdo eſſe iuſtitiã:ſed in eq̃nimitate tolerãdi inopiã. Nõ.n.vſus: ſed ꝯcupiſcẽtia repħendẽda eſt:dũmodo cõgruas in generibus alimẽtoꝝ his cum qbus tibi viuẽdum eſt.

ℭ Rogabat aũt illũ qdaꝫ phariſeus vt mãducaret cuꝫ illo. Et ingreſſus domũ phariſei diſcubuit. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix:vt cognouit ꝙ ieſus accubuit in domo phariſei:attulit alabaſtrũ vnguẽti:ꝛ ſtans retro ſecus pedes ei⁹:lachrymis cepit rigare pedes ei⁹: ꝛ capillis capitis ſui tergebat:ꝛ oſculabaꝫ pedes eius:ꝛ vnguẽto vngebat. Uidẽs aũt phariſeus qui vocauerat eum:ait itra ſe dicẽs. Hic ſi eẽt ꝓpheta:ſciret vtiq; que ꝛ q̃lis eſt mulier que tãgit eum:qꝫ peccatrix eſt. Et rñdens ieſus dixit ad illum. Simon:habeo tibi aliqd dicere. At ille ait. Magiſter dic. Duo debitores erãt cuidã feneratori:vnus debebat denarios qngẽtos:ꝛ alius qnq̃ginta. Nõ hñtib⁹ illis vnde redderẽt:donauit vtriſq;. Quis ergo eum plus diligit? Reſpõdens ſimon dixit. Eſtimo qꝫ is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudicaſti. Et ꝯuſus ad mulereꝫ dixit ſimoni. Uides hãc mulierẽ? Jntraui in domuꝫ tuã:aquã pedibus meis nõ dediſti. Hec aũt lachrymis rigauit pedes meos:ꝛ capillis ſuis terſit. Oſculuꝫ mihi nõ dediſti:hec auteꝫ ex quo intrauit:nõ ceſſauit oſculari pedes meos. Oleo caput meuꝫ nõ vnxiſti:hec aũt vnguẽto vnxit pedes meos. Propter qđ dico tibi. Remittuntur ei peccata multa:quoniã dilexit multum. Cui autẽ minus dimittitur:minus diligit. Dixit aũt ad illam. Remittunꝫ tibi peccata. Et ceperunt qui ſimul accũbebant dicere intra ſe. Quis eſt hic qui etiã peccata dimittit? Dixit auteꝫ ad mulierem. Fides tua te ſaluam fecit. Uade in pace.

A ℭBEDA. Quia ſupius dictũ fuerat. Et ois ppl̃s audiẽs ꝛ publicani iuſtificauerũt deũ baptiꝫati baptiſmate Joãnis. Jdẽ euãgeliſta que vbis ꝓpoſuerat etiã factis aſtruit: iuſtificatã ſcilicet ſapiẽtiam a iuſtis ꝛ penitẽtibus dicens.

Juſtificaꝫ de⁹ per baptiſmũ dũ hoĩes petã ꝓpa ꝯfitentur.

Pſ.50.

Modus ꝯſu⁹ ludẽdi pueroꝝ iudeoꝝ.

Pſ.8.

Ro.8.

mat.11.

Dei fili⁹ ẽ ſapiẽtia p nãm nõ p pfectum.

Juſtitia nõ ẽ in mãducando vel abſtinendo: ſed in toleratiõe inopie cõmuniter.

Tex.6. mat.26. mar.14. Joã.12.

¶ Rogabat aūt illū ꝗdam phariſeus vt mādu caret cū il-
lo. ⌋ GREGO. niſenus. Hec ꝯſcriptio quedā vtile itelle
ctū ſapit. Sūt enim pleriq; eoꝝ qui ſe iuſtificāt inflati ſu
ſpitione vani ſenſus: ꝑus ꝙ̄ veniat verū iudiciū: ſeparātes
ſeipſos velut agnos ab hedis: nec tecto nec eſcis cum ple
riſq; cōicare volētes: abominātes oēs q̄cūq; nō extremū:
ſed mediū tenēt callem in vita. Lucas ergo plus medicus
aiaꝝ ꝙ̄ corpoꝝ oſtēdit ipm deū ⁊ ſaluatorē nr̄m pyſſime
alios viſitātē. Unde ſequit̄. ¶ Et ingreſſus domū phariſei
diſcubuit. ⌋ Nō vt aliqd de vitijs eius ſortiat̄: ſꝫ vt impar
tiat̄ de iuſtitia ꝓpa. CYRIL. Mulier aūt inhoneſte vi
te: ꝑmens aūt fidelē affectū: venit ad cb̄m quaſi potētem
veniā cōmiſſoꝝ largiri. Seq̄r enim. ¶ Et ecce mulier que
erat in ciuitate peccatrix: vt cogno. ꝙ ieſus accubuit in do
mo phariſei: attulit alabaſtrū vnguēti. ⌋ BEDA. Alaba
ſtrū eſt genus marmoris cādidi varijs colorib⁹ intercinctī:
qd̄ ad vaſa vnguētaria cauari ſolet: eo ꝙ optime ſuare ea
incorrupta dicat̄. GREG. in ho. Quia. n. hec mulier tur
pitudinis ſue maculas aſpexit: lauāda ad fontē mīe cucur
rit: ꝯuiuātes nō erubuit. Nā q2 ſemetipam grauiter erube
ſcebat: itus nihil eſſe credidit qd̄ verecūdaret̄ foris. Diſci
te quo dolore ardet: que flere ⁊ inter epulas nō erubeſcit.
GREG. niſenus. Indignitatē aūt ſuā oſtēdēs ſtabat poſt
tergū deiectis luminib⁹ ⁊ effuſa coma pedes amplectēs: la
chrymiſq; eos ꝑfundēs: rebus triſtē aīum oñdebat veniā
implorās. Seq̄r enim. ¶ Et ſtans retro ſecus pedes eius: la
chrymis cepit rigare pedes ei⁹. ⌋ GREG. in ho. Oculis. n.
terrena cupierat: ſꝫ hos iam per pniaꝫ ꝯterēs flebat. Capil
los ad cōpōnē vult⁹ exhibuerat: ſꝫ iam capillis lachrymas
tergebat. Uñ ſequit̄. ¶ Et capillis capitis ſui tergebat: ⌋ ore
ſupba dixerat: ſed pedes dñi oſculās hoc in redēptoris ſui
veſtigia figebat. Uñ ſeq̄r. ¶ Et oſculabat̄ pedes eius. ⌋ Un
guētū ſibi pro odore ſue carnis exhibuit. Qd̄ ḡ ſibi turpi
ter exhibuerat: h̄ iā deo laudabilr̄ offerebat. Uñ ſeq̄tur.
¶ Et vnguēto vngebat. ⌋ Quot ḡ in ſe habuit oblectamenta:
tot de ſe inuenit holocauſta. Cōuertit ad v̄tutē nūm: nūm
criminū: vt totū deo ſeruiret in patiētia: q̄cqd ex ſe deū cō
tēpſerat in culpa. Sic igitur meretrix effecta eſt honeſtior
v̄ginib⁹. Poſtq̄. n. accēſa eſt penitētia: exarſit in cb̄ꝫ amo
rē. Et hec qdē que dicta ſunt agebant̄ exterius: que v̄o re
uoluebat eius intētio multo feruētiora his erāt que ſolus
deus iſpiciebat. GREG. in ho. Hec aūt phariſeus itiens
deſpicit: ⁊ nō ſolū veniētē peccatricē mulierē: ſꝫ etiā ſuſci
piētē dñm rep̄hēdit. Uidēs aūt phariſeus qui vocauerat
eum: ait itra ſe dicēs. ¶ Si hic eēt ꝓpheta: ſciret vtiq; que et
qualis mulier eſt que tāgit eū. ¶ Ecce: phariſeus veraciter
apud ſe ſupbus ⁊ fallaciter iuſtus egrū rep̄hēdit de egritu
dine: medicū de ſbuētione: que ꝑfecto mulier ſi ad phari
ſei pedes veniſſet, calcibus repulſa diſcederet. Ingnari. n.
ſe alieno peccato crederet: q2 hūc vera ſua iuſtitia non re
plebat. Sic ⁊ qdā ſacerdotali officio ꝑditi: ſiqd fortaſſe in
ſte exterius vel tenuiter egerint: ꝓtinus ſbiectos deſpiciūt:
⁊ pctōres quoſq; in plebe poſitos dedignant̄. Neceſſe eſt
aūt vt cū pctōres quoſq; ꝯſpicimus: noſmetipſos prius in
eoꝝ calamitate defleamus: q2 fortaſſe in ſiſib⁹ aut lapſi ſu
mus aut labi poſſumus. Opꝫ aūt vt ſollicite diſcernamus:
q2 diſtrictionē debemus vitijs: cōpaſſionē nāe. Si. n. ferič
dus eſt peccator: nutriēdus eſt ꝓximus. Cum v̄o iam per
pniam pcudit ipſe qd̄ fecit: iam nō ꝓximus peccator nō eſt:
q2 hic in ſe punit qd̄ iuſtitia diuina rep̄hēdit. Inter duos ḡ
egros medicus aderat: ſꝫ vnus in febre ſenſum tenebat: al
ter ſenſum ꝑdiderat mētis. Illa quippe flebat qd̄ fecerat:
phariſeus autē de falſa iuſtitia elatus: vim ſue valitudinis
exaggerabat. TITVS. Dñs aūt nō v̄ba eius audiēs: ſed
cogitatiōes inſpiciēs: dñm ſe ꝓphetaꝝ oſtēdit. Uñ ſequit̄.

Incedit ꝯ illos qui ceteros deſpicientes ſingularē agūt vitā.

B

C

Maria magdalena oīa que ad culpaꝫ ꝯpoſuerat: in ſui ſaluatoris cb̄i [illegible] bebat.

D

Duo infirmi erāt: an̄ dñs: vnus ſenſum ꝑdiderat: alter cum ſe hēc ſenſū tenebat.

¶ Et rñdens ieſus dixit ad illū. Simon habeo tibi aliqd di
cere. ⌋ GLO. Ex qua eꝫ dixit eius cogitationi rñdēs. Pha
riſeus aūt ex verbis dñi attētior eſt factus. Uñ dī. ¶ At ille
ait. Magiſter dic. ⌋ GREGO. De duob⁹ aūt ei debitori
bus paradigma opponit̄: quoꝝ vnus minus: alius ampli⁹
debet. Uñ ſequit̄. ¶ Duo debitores erant cuidā feneratori:
vnus debebat denarios quingētos: ⁊ alius quinquaginta. ⌋
TITVS. q. d. Nec tu abſq; debito es: qd igit̄ ſi in pau
cioꝛib⁹ tenerís: nō ſupbias: q2 tu q̄ꝫ venia eges. Uñ de ve
nia ſubdit dicēs. ¶ Nō hñtib⁹ aūt illis vnde redderēt: dona
uit vtriſq;. ⌋ GLO. Nullus enim pōt per ſeipm a debito
peccati liberari: niſi diuina gr̄a veniā ꝯſequat̄. GREGO.
in hom. Utroq; aūt debito dimiſſo: qs amplius largito
rē debiti diligat phariſeus iterrogat̄. Seq̄r enim. ¶ Quis
ergo plus eū diligit: ⌋ Quib⁹ v̄bis ꝓtinus ille rñdit. ¶ Eſti
mo q2 is cui plus donauit. ⌋ Qua in re notādū eſt: ꝙ dū ſua
ſnīa phariſeus ꝯuincit̄: q̄ſi freneticus funē portat ex quo
liget̄. Uñ ſequit̄. ¶ At ille dixit ei. Recte iudicaſti. ⌋ Enume
rant̄ aūt ei bona peccatricis: enumerant̄ ⁊ mala falſi iuſti.
Uñ ſequit̄. ¶ Et ꝯuer. ad mulierē dixit ſimoni. Uides hanc
mulierē: Intraui in domū tuā. ⌋ AMBRO. q. d. Facilis
eſt vſus aquaꝝ: nō eſt facilis lachrymaꝝ effuſio. Tu pro
ptis nō es vſus: hec effudit nō ꝓpta: lauās lachrymis pe
des meos lauit maculas ꝓpas: terſit comis: vt per eas ſibi
aſſumat ſacros ſudores: ⁊ qbus venata eſt ad petrū iuuen
tutē: venata eſt ſcitatē. CHRY. Sicut aūt vbi vehemēs
imber ꝓꝛūpit: fit ſerenitas: ſic lachrymis effuſis apparet
trāquillitas: ⁊ perit caligo reatuū. Et ſicut per aquā ⁊ ſpiꝫ:
ſic per lachrymas ⁊ ꝯfeſſionē denuo mūdamur. Uñ ſeq̄r.
¶ Propter qd̄ dico tibi remittunt̄ ei peccata multa: qm̄ di
lexit multū. ⌋ Nā qui vehemēter ſe ingeſſerunt malitie: rur
ſus ⁊ bonis vehemēter iſiſtēt: cōſcij ad quot debita ſe obli
gauerūt. GREGO. Tāto ḡ amplius peccati rubigo ꝯſu
mit̄: quāto pctōris cor magno charitatis igne concremat̄.
TITVS. Cōtingit aūt ſepius eū qui multū peccauit per
ꝯfeſſionē purgari. Pauca v̄o peccātē: ex arrogātia nō ve
nire ad ꝯfeſſionis remediū. Uñ ſequit̄. ¶ Cui aūt minus di
mittit̄: minus diligit. ⌋ CHRY. Opus eſt ḡ nobis feruē
ti aīa: q2 nihil impedit hoīe fieri magnū. Nullus ḡ cōſtitu
toꝝ in peccatis deſpet: nemo v̄tuoſus dormitet: nec hic ꝯfi
dat. Sepe enim meretrix p̄cedet eū: nec ille diffidat. Poſ
ſibile nāq; eſt eū etiā p̄mos ſupare. Uñ ⁊ hic ſubdit̄. ¶ Di
xit aūt ad illā. Remittunt̄ tibi peccata tua. ⌋ GREGO.
Ecce: que ad medicū venerat egra ſanata eſt: ſed de ſalute
eius: adhuc alij egrotāt. Seq̄r enī. ¶ Et cepe. qui ſimul ac
cūbebāt dicere itra ſe. Quis eſt hic qui etiā pec. dimittit: ⌋
Sed celeſtis medicus egros nō reſpicit: qs etiā de medica
mēto fieri deteriores vidit. eā aūt quā ſanauerat: per pie
tatis ſue ſnīaꝫ ꝯfirmat. Uñ ſequit̄. ¶ Dixit aūt ad mulierē.
Fides tua te ſaluā fecit. ⌋ Quia. ſ. hoc qd̄ petijt poſſe ſe acci
pere nō dubitauit. THEO. Poſtq̄ aūt ei peccata dimi
ſit: nō ſiſtit in remiſſionē peccati: ſꝫ adijcit opationē boni.
Uñ ſubdit̄. ¶ Uade in pace. ⌋ i. in iuſtitia: q2 iuſtitia eſt pax
hoīs ad deū: ſicut pctm̄ eſt inimicitia iter deū ⁊ hoīem. q. d.
Opare oīa que ad pacē dei te ducūt. AMBRO. Hoc āt
loco pleriq; pati vident̄ ſcrupulū qōnis: vtrū videant̄ euā
geliſte diſcordaſſe de fide. GRECVS. Quia. n. quatuor
euāgeliſte dicūt chriſtū vnctum fuiſſe vnguēto a muliere:
tres puto fuiſſe mulieres ex ꝑſonaꝝ q̄litate: ex modo agen
di: ex diu tēpoꝝ. Joānes qdē narrat de Maria ſorore la
ꝫari: qm̄ ſex diebus ante paſcha vnxit pedes ieſu in ꝓpria
domo. At mattheus. Poſtq̄ dñs dixerat. Scitis quia poſt
biduū fiet paſcha: ſubdit ꝙ in bethania in domo ſimonis
leproſi mulier fudit vnguentū ſup dñi caput: nō aūt vnxit
pedes vt maria. Marcus etiā mattheo ſilr̄: lucas aūt non
circa

E

F

G

Sic mūdamur ꝑ aquā ⁊ ſpūſ: ſic ⁊ per lachrymas.

H

I

Joā. 12.

mat. 26.

mar. 14.

circa tēpus paſce:ſed in medio euangelij ħ refert. Chryſo-
ſtomus aūt binas aſſerit has mulieres fuiſſe. Unā quidē
que ꝯtinetur in ioāne:alterā ab eo cuius mētio fit a tribus.
mar.14. K AMBRO. Hāc ḡ mulierē inducit Matheus ſupra ca-
put chrīi effundētē vnguētū:⁊ ideo noluit dicere peccatri-
cē. Nā peccatrix ſm Lucā ſupra chriſti pedes effudit vn-
guētū. Pōt ḡ nō eādē eſſe:ne ſibi ꝯtrium euāgeliſte dixiſſe
videant̄. Pōt etiā q̄ſtio meriti ⁊ tp̄is diuerſitate diſſolui:
Una fuit maria magdalena q̄ bis vnxit: p⁹ pedes dū eēt peccatrix:poſtea caput iā facta ꝑfecta. vt adhuc illa peccatrix ſit:iam iſta ꝑfectior. AUGU. de
cō. euā. Eādē.n. mariā bis h̄ feciſſe arbitror itelligēdū:ſe-
mel.ſ. qd̄ lucas narrauit:cū ꝑ accedēs cū humilitate ⁊ la-
chrymis meruit remiſſionē pctōꝝ. Uñ ioānes cum de la-
çaro reſuſcitādo cepiſſet loqui anteq̄ veniret in bethaniā
dicit. Maria aūt erat que vnxit dn̄m vnguēto:⁊ terſit pe-
des eius capillis ſuis:cuius frater laçarus īfirmabat̄. Jā
itaq̄ hoc Maria fecerat. Qd̄ autē in bethania rurſum fe-
Joā.11. cit:aliud eſt:qd̄ ad luce narrationē nō pertinet:ſed pariter
L narrat̄ ab alijs tribus. GREGO. in hom. Myſtico aūt
itellectu phariſeus de falſa iuſtitia ꝑſumēs iudaicū popu-
lū:peccatrix mulier:ſed ad veſtigia dn̄i veniēs ⁊ plorās cō-
uerſā gētilitatē deſignat. AMBRO. Uel ꝑnceps huius
ſeculi q̄dam leproſus eſt:domus aūt ſimonis leproſi terra
Niſi dn̄s deſcēdiſſet de celo ad terras aīa ſaluari nō potuiſſet. eſt. Ergo dn̄s ex illis ſupioribus locis deſcendit in terram.
Neq̄.n. ſanari potuiſſet hec mulier que ſpē habet aīe vel
eccl̄ie:niſi chriſtus veniſſet in terrā. Merito aūt ſpēm ac-
cipit peccatricis:q2 chriſtus quoq̄ formā pctōris accepit.
Itaq̄ ſi ꝯſtituas aīam fideliter appropinquātē deo:nō pec-
catis turpibus ⁊ obſcenis:ſed pie ſeruiētē dei verbo:hītē
imaculate fiduciā caſtitatis:ad ipm chriſti caput aſcēdit.
Caput aūt chriſti deus eſt. Sed qui caput nō tenet chriſti:
ille pedes teneat. Peccator ad pedes:iuſtus ad caput. Ha-
M bet tñ etiā ea que peccauit vnguētum. GREGO. Quid
aliud vnguēto niſi bonus odor opinionis exꝑmit̄? Si igit̄
recta opa agimus:q̄bus opione boni odoris eccl̄iā reſper
gamus:q̄d in corpe dn̄i niſi vnguētū fundimus? Sed [ſe-
cus pedes mulier ſtetit.] Cōtra pedes.n. dn̄i ſtetimus:cū
in pctīs poſiti eius itinerib⁹ retinebamur. Sꝫ ſi ad verā pe
nitētiā poſt peccata ꝯuertimur:iam retro ſecus pedes ſta-
mus:quia eius veſtigia ſequimur quem impugnabamus.
AMBRO. Defer ⁊ tu poſt peccata pniā:vbicūq̄ audie-
ris chrīi nomē accurre. In cuiuſcūq̄ iteriorē domū ieſum
intraſſe cog̃ueris:⁊ ipſe feſtina:cū reperis ſapiētiā:cū re-
pereris iuſtitiā in aliq̄b⁹ penetralib⁹ recūbentē accurre ad
pedes:hoc eſt vel extremā ꝑtē quere ſapiētie:lachrymis
ꝯfitē peccata. Et fortaſſe ideo non lauit pedes ſuos chrīs:vt
Lachrymarū vtilitas. eos lachrymis nos lauemus. Bone lachryme que nō ſolū
noſtrū pñt lauare delictū:ſed etiā verbi celeſtis rigare veſti
giū:vt greſſus eius nob exuberēt. Bone lachryme in q̄bus
nō ſolū redēptio peccatoꝝ:ſed etiam iuſtoꝝ refectio eſt.
N GREG. Lachrymis eñi dn̄i pedes rigamus:ſi q̄buſlibet
vltimis mēbris dn̄i cōpaſſionis affectu inclinemur. Capil-
lis pedes dn̄i tergimus:qñ ſcīs eius q̄b⁹ ex charitate cōpa-
timur:ex his que nobis ſupfluunt miſemur. AMBRO.
Expāde etiā capillos:ſterne ante eū oēs corpis tui digni-
tates:non mediocres capilli ſunt qui pñt pedes tergē chrīi.
O GREG. Oſculat̄ mulier pedes q̄s terſit. Qd̄ nos q̄ꝫ ple-
ne agimus ſi ſtudioſe diligimus:q̄s ex largitate ꝯtinemus.
Pōt q̄ꝫ per pedes ipm myſteriū incarnatiōis eius itelligi.
Oſculamur igit̄ redēptoris pedes:cum myſteriū incarna-
tionis eius ex toto corde diligimus. Unguēto pedes vngi-
mus:cū ipſam humilitatis eius potētiā ſacri eloquij bona
opione ꝑdicamus. Sꝫ h̄ etiā phariſeus vidit ⁊ inuidit:q2
cū iudaicus ppl̄s gētilitatē deū ꝑdicare ꝯſpicit:ſua apud
ſe malitia tabeſcit. Sic aūt phariſeus redarguit̄:vt per eum
ꝑfidus ille ppl̄s oſtēdat̄. Quia videlꝫ ifidelis ille ppl̄s nec

ea que ex ſe erāt:vnq̄ pro dn̄o tribuit. Cōuerſa aūt gentili-
tas pro eo nō ſolū rerū ſubām:ſed etiā ſanguinē fudit. Uñ
phariſeo dicit. [Aquā pedibus meis nō dediſti:hec autē la
chrymis rigauit pedes meos.] Aqua quippe ex nos eſt:la-
chrymaꝝ humor itra nos eſt. Infidelis etiā ille ppl̄s deo Judeorū ppl̄us deo oſculū nō dedit:quia eū ex charitate non amauit.
oſculū nō dedit:q2 ex charitate eū amare noluit:cui ex ti-
more ſeruiuit. Oſculū quippe dilectionis eſt ſignū:vocata
aūt gentilitas redēptoris ſui veſtigia oſculari nō ceſſat:q2
in eius ꝯtinuo amore ſuſpirat. AMBRO. Non medio-
cris aūt hec meriti eſt:de qua dicit̄. [Ex quo itrauit nō ceſ-
ſauit oſculari pedes meos:] vt aliud niſi ſapiētiam loq ne- P
ſciat:niſi iuſtitiā diligere:niſi caſtitatē libare:niſi pudicitiā
oſculari. GREGO. Phariſeo aūt di. [Oleo caput meū
nō vnxiſti:] q2 ipam q̄ꝫ diuinitatis potētiā:in qua ſe iudai-
cus ppl̄us credere ſpopōdit:digna laude ꝑdicare neglexit.
Hec aūt vnguēto vnxit pedes meos:q2 dum incarnatiōis
eius myſteriū gētilitas credidit:ſūma laude eius etiā ꝑdi-
cauit. AMBRO. Btūs qui pōt ⁊ oleo vngere pedes chri Q
ſti:ſed beatior qui vngit vnguēto. Multoꝝ enim florū in
vnū collecta ſparſit. Et fortaſſe iſtud vnguētum nō poſſet
alius niſi eccl̄ia ſola deferre:que diuerſi ſpiraminis inume
rabiles hꝫ flores. Et ideo nemo pōt tātū diligē quātū illa
que in plurib⁹ diligit. In domo aūt phariſei.i. in domo le-
gis ⁊ ꝓphete:nō phariſeus ſed eccl̄ia iuſtificat̄. Phariſeus
eñi nō credidit:iſta credebat. Lex myſteriū nō habet:quo
occulta mūdant̄:⁊ ideo qd̄ in lege minus eſt:ꝯſummat̄ in
euāgelio. [Duo aūt debitores] duo ppl̄i ſunt [feneratori] ſib
li theſauri celeſtis obnoxij. Nō mālē aūt feneratori huic Deo debemus cenſum meritoꝝ ⁊ virtutum.
debemus pecuniā:ſed meritoꝝ examina:era virtutū:qua-
rū merita grauitatis pōdere:iuſtitie ſpem:ſono ꝯfeſſionis
expēdunt̄. Non mediocris aūt eſt iſte denarius in quo re-
gis imago format̄. Ueh mihi ſi nō habuero qd̄ accepi:aut
q2 difficile q̄ſq̄ eſt qui feneratori huic debitū integrū poſ-
ſit exoluere. Ueh mihi ſi nō petiero cōcedi mihi debitum.
Sed q̄s eſt ppl̄us iſte qui amplius debet:niſi nos q̄b⁹ am-
plius creditū eſt? Illis credita ſunt eloq̄a dei:nobis credit̄ Iſa.7. Mat.ꝑ.
v̄ginis partus hemanuel.i. nobiſcum deus:dn̄i crux:mors:
reſurrectio. Itaq̄ nō eſt dubiū ꝙ plus debet qui plus acci
pit ſm hoīes:plus fortaſſe offendit:qui plus debuerit. Sꝫ
per miām dn̄i cauſa mutat̄:vt amplius diligat qui amplꝰ
debuit:ſi tamē gratiā cōſequatur. Et ideo quoniā nihil eſt
qd̄ digne deo referre poſſimus. Ueh mihi ⁊ ſi non dilexe-
ro. Reddamus ergo amorē pro debito:amplius enim di-
ligit cui donatur amplius. Cap. VIII.

ET factū eſt deinceps ⁊ ipſe iter facie- Tex.1.
bat per ciuitates ⁊ caſtella ꝑdicans ⁊
euāgelizans regnū dei:⁊ duodecim
cum illo:⁊ mulieres alique que erant
curate a ſpiritib⁹ malignis ⁊ infirmitatib⁹:ma-
ria que vocatur magdalene:de qua ſeptem de-
monia exierant:⁊ ioāna vxor chuze procurato-
ris herodis:⁊ ſuſanna ⁊ alie multe que mini-
ſtrabant ei de facultatibus ſuis.

¶ HIERO. Qui celitus deſcēdit vt exēplū fieret nobis ⁊ A
forma:inſtruit nos non pigritare in docēdo. Uñ dicit̄. [Et
factū eſt deinceps ⁊ ipſe iter faciebat per ciuitates ⁊ caſtel
la ꝑdicans ⁊ euāgeliçans regnū dei.] GREGO. naçāçe-
nus. Uadit quippe de loco in locū:nō ſolū vt plures lucre-
tur:ſꝫ ēt vt multa dedicet loca. Dormit laborat:vt ſomnū
⁊ laborē ſanctificet. Plorat:vt det ꝑciū lachrymis. Predi-
cat celeſtia:vt audientes exaltet. TITUS. Qui enim de
celo ad terrā deſcēdit:annūtiat habitātibus terrā regnum

Nulli ꝯ debebat ꝑdicare regnū dei niſi filius dei. celeſte: vt terrā in celū ꝯuertat. Quis aūt ꝑdicare debebat regnū dei: niſi fili⁹ dei cuius eſt regnū. Uenerūt plures ꝓphete: nō tn̄ ꝑdicauerūt regnū celoꝝ. Nam qualr̄ eoꝝ que nō viderūt ſermoné ꝑtéderét? ISIDO. abbas. Hoc aūt regnū dei aliqbus videt̄ altius ⁊ meli⁹ regno celeſti: qbuſdā ꝟo vnū ⁊ idē ſm̄ cētiā ſed diuerſimode noiari: aliqn̄ gdez regnū dei a regnāte: aliqn̄ aūt regnū celoꝝ a ſubditis
B angelis ⁊ ſanctis qui celi dicunt̄. BEDA. More aūt aqle ꝓuocātis ad volādū pullos ſuos dn̄s pedetētim diſci-
Deut.32 pulos ſuos ad ſublimia erigit. Sigdez ꝑmo docet in ſynagogis ⁊ miracula facit: ex his duodecim quos aplōs noiat elegit. Poſtmodū oēs predicās ſecū ducit. Un̄ ſequit̄. [Et duodecim cum illo.] Nō docētes aut ꝑdicātes: ſed inſtruēdi ab eo. Ne aūt femineus ſexus ꝓhiberi videret̄ ſeq chriſtū ſubdit̄. [Et mulieres aliqne que erāt curate a ſpiritib⁹ malis ⁊ infirmitatib⁹: Maria que vocatur magdalena de
G qua ſeptē demonia exierāt.] BEDA. Maria magdalena ipſa eſt cuius tacito noie ꝓxima lectio penitētiā narrat. Nā pulchre euāgeliſta vbi eā cum dn̄o iter facere cōmemorat: noīo hāc vocabulo manifeſtat. Ubi ꝟo peccatricē ſed penitētē deſcribit mulierē gn̄alr̄ dicit: ne nomē tante fame priſci erroris nota fuſcaret: de qua demonia ſeptem
Per ſeptē demonia vniuſa vitia intelliguntur. exiiſſe referunt̄. GREGO. in hom. Quid eniz per ſeptē demonia niſi vniuerſa vitia itelligūtur? Quia enim ſeptē diebus omne tēpus cōprehēdit̄: recte ſeptenario nūo vniuerſitas figurat̄. Septē ḡ demonia maria habuit: que vniuerſis vitijs plena fuit. Seq̄t̄. [Et ioāna vxor chuze ꝓcuratoris herodis: ⁊ ſuſanna ⁊ alie multe que miniſtra. ei de
D facultatib⁹ ſuis.] HIERO. ꝯtra vigilātiū. Cōſuetudinis iudaice fuit: nec ducebat̄ in culpā more gentis antiquo: vt mulieres de ſuba ſua victū atq; veſtitū ꝑceptorib⁹ darēt. Hoc q2 ſcādalū facere poterat in nationib⁹ paulus ſe abieciſſe cōmemorat. [Miniſtrabāt aūt dn̄o de ſuba ſua.] Ut meteret eaꝝ carnalia cuius ipſe metebāt ſpiritalia: non ꝙ indigeret cibis dn̄s creaturaꝝ: ſed vt typū oſtēderet magiſtroꝝ: ꝙ victu atq; veſtitu de diſcipulis deberēt eē ꝯtēti.
E BEDA. Interꝑtat̄ aūt maria amaꝝ mare ꝓpter penitētie rugitū. Magdalena turris: vel melius turrēſis: a turre
Pſ.60. de qua dr̄. Fact⁹ es ſpes mea turris fortitudinis: a facie inimici. Joāna dn̄s gratia eius: vel dn̄s miſericors interpretatur: videlicet quia eius eſt omne quod viuimus. Si autē maria mūdata a ſorde vitioꝝ eccliaꝝ de gētibus inſinuat: cur nō Joāna eādē deſignat eccliam: quōdā idoloꝝ cultui ſubditā? Nā glibet malignus ſpūs dum pro regno diaboli facit: quaſi herodis ꝓcurator exiſtit. Interꝑtat̄ ſuſanna liliū: aut grā eius ꝓpter odoriferū celeſtis vite candorem aureūq; interne dilectionis ardorem.

¶ Cum aūt turba plurima ꝯueniret ⁊ de ciuita-
Tex.2. tibus ꝓperarēt ad eum: dixit per ſimilitudinē.
Mat.13 Exijt qui ſeminat: ſeminare ſemē ſuū. Et dum
Mar.4 ſeminat: aliud cecidit ſecus viam: ⁊ cōculcatū eſt: ⁊ volucres celi comederunt illud. Et aliud cecidit ſupra petrā ⁊ natū aruit: q2 nō habebat humorē. Et aliud cecidit inter ſpinas: ⁊ ſimul
A exorte ſpine ſuffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terrā bonā: ⁊ ortum fecit fructū cētupliū. Hec dicēs clamabat. Qui habet aures audiēdi audiat. Interrogabant autē eum diſcipuli eius que eſſet hec parabola? Quib⁹ ipſe dixit. Uo-
Mat.13 bis datum eſt noſſe myſteriū regni dei: ceteris
Mar.4 aūt in parabolis vt vidētes nō videāt: ⁊ audiē-

tes nō intelligāt. Eſt aūt hec parabola. Semen Joā.12°
eſt ꝟbū dei. Q̄ď aūt ſecus viā: hi ſunt qui audiūt: deinde venit diabolus ⁊ tollit ꝟbū de corde eoꝝ: ne credētes ſalui fiant. Nā qď ſupra petram: hi ſunt qui cum audierint cū gaudio ſuſcipiūt verbū. Et hi radices non habēt: quia ad tēpus credunt: ⁊ in tēpore tētationis recedunt. Quod autē in ſpinas cecidit: hi ſunt qui audierunt: ⁊ a ſollicitudinib⁹ ⁊ diuitijs ⁊ voluptatibus vite euntes ſuffocātur ⁊ nō referūt fructū. Quod autem in bonam terram: hi ſunt qui in corde bono ⁊ optimo audientes verbū retinēt: ⁊ fructum afferunt in patientia.

¶ THEO. Q2 dauid in ꝑſona chri ꝑdixerat: apiam in pa- A
rabolis os meū: hic dn̄s implet. Un̄ dr̄. [Cum aūt tur. plu. Pſ.48
ꝯue. ⁊ de ciuita. ꝓpe. ad eū: dixit per ſilitudinē.] Loq̄t̄ aūt dn̄s per ſilitudinē. ꝑmo gdez vt attētiores faceret auditores. Cōſueuerūt. n. hoies in obſcuris ſe exercitare: ⁊ ſpnere manifeſta: deinde vt non caperent indigni que myſtice dicebant̄. ORIGE. Et ideo ſignāter dr̄. [Cū turba plurima ꝯueniret.] Nō enim ſunt multi: ſed pauci qui per artā viā incedūt: ⁊ qui inueniūt viam que ducit ad vitā. Un̄ mattheus dicit ꝙ ext̄ domū docebat per parabolas: ſed intra domū parabolā diſcipulis expoſuit. EVSE. Satis aūt cōgrue chr̄s primā ꝓponit parabolā multitudini: nō ſolū tūc aſtātium: ſed etiā futuroꝝ poſt illos inducētē ad audiētiā ꝟboꝝ ſuoꝝ cum dicit. [Exijt qui ſeminat ſemi. ſemē ſuū.] BEDA. Satorē iſtū nullū melius ꝙ filiū dei itelliḡ poſſumus: qui de ſinu pr̄is quo creature nō erat acceſſus egrediēs: ad h̄ venit in mūdū vt teſtimoniū ꝓhiberet veritati. Joā.18°
CHRY. Exijt aūt qui vbiq; eſt nō localiter: ſed per amictū carnis nobis appropinquāt. Decēter aūt aduētū ꝓpriū chr̄s exitū noiat. Eramus. n. excluſi a deo. Et ſicuti cum cōdēnati ⁊ rebelles regis eiecti ſunt: quicūq; recōciliare vult eos: exeūdo ad ipſos extra eū eis loq̄t̄: donec dignos iam factos aſpectu regio eos itroducat. Sic etiā chriſtus fecit. THEO. Exijt aūt nūc nō vt agricolas pderet: aut cōbureret terrā: ſ; exijt ſeminare. Sepe. n. agricola qui ſeminat ob aliā cām exijt nō ſolū vt ſeminet. EVSE. Exiuerunt autē nōnulli a pātria celeſti ⁊ ad hoies deſcēderūt: nō tn̄ vt ſererēt: neq;. n. ſatores erāt: ſed adminiſtratorū ſpūs in miniſteriū miſſi. Moyſes etiā ⁊ ꝓphete poſt eū nō inſeruerūt hoibus myſteria regni celoꝝ: ſed retrahēdo inſipiētes ab errore neqtie ⁊ idoloꝝ cultu: quaſi colebāt alas hoiū ⁊ in noualia redigebāt. Solus aūt oium ſator ꝟbū dei exiuit euāgelizaturus noua ſemina. ſ. myſteria regni celorū.
THEO. Nō ceſſat aūt dei filius ſemꝑ in nr̄is aiabus ſe- C
minare: nō ſolū eū docet: ſed etiā eū creat in nr̄is aiabus ſeminat ſemina bona. TITVS. Exijt aūt vt ſeminaret ſemē ſuū. Nō aūt accepit verbū quaſi mutuatū: cum ipſe nāliter ſit verbū dei viui. Nō eſt igit̄ ſuū ꝓpriū ſemē pauli vel Joānis: ſed hn̄t cum accepint. Chriſtus aūt habet ꝓprium ſemē ꝓferēs doctrinā ex ſua nā. Unde ⁊ iudei dicebāt. Qualiter hic lr̄as nouit: quas nō didicit. EVSE. Docet igit̄ duos eſſe gradus eoꝝ qui recipiūt ſemina: primū quidē eoꝝ qui digni facti ſunt vocatione celeſti: ſed labūtur a gratia ꝓpter negligētiā ⁊ torporem. Scōm ꝟo multiplicātium ſemē in bonis fructibus. Ponit aūt ſm̄ Mattheum tres dr̄ias in quolibet gradu. Nā qui corrūpunt ſemen nō ſimilē habēt ꝑditionis modū: ⁊ qui ab eo fructificant: nō equā recipiūt copiā. Sane actiones ꝑdētiū oſidit ſemen.

Joā.7°. Duo ſunt gradus eoꝝ q recipiūt ſemen. Mat.13

O

Mat.7. Mat.13

Et chr̄s locut⁹ ſuit ꝑ parabolas ⁊ ſilitudines.

Deu.ꝑ.

ſemen. Quidam enim cum non peccauerint: ſolo anima-
bus inſita ſibi ſemina ſalubria perdiderunt ſubtracta ab
intentione ⁊ memoria eorum per ſpiritus malignos ⁊ de-
mones: qui volant per aerem: vel viros fallaces ⁊ calli-
dos: que volatilia nuncupauit. Unde ſubdit. [Et dum ſe-
D minat aliud cecidit ſecus viaꝫ.] THEOPHI. Non di-
xit ꝙ ſeminans proiecit aliud ſecus viam: ſed ꝙ [ſemen
cecidit.] Qui enim ſeminat decet rectum ſermonem: ſed
ſermo diuerſimode cadit in audientes: vt quidaꝫ eorum
via dicantur. [Et conculcatum eſt: ⁊ volucres celi come-
derunt illud.] CYRIL. Arida enim eſt ⁊ inculta quodā-
modo omnis via: eo ꝙ a cunctis cōculcatur: ac nihil ex ſe-
minibus humatur in ea. Sic igitur habentes coꝛ indocile
non penetrat diuina monitio: vt poſſit laudem germinare
virtutum: ſed tales ſunt via frequētata īmundis ſpiritib⁹.
Sunt iterū aliqui leuiter gerētes fidem in ſe quaſi in ver-
boꝝ ſimplicitate. Hoꝝ fides caret radice: de qb⁹ ſubdit̄.
[Et aliud ceci. ſupra petram ⁊ natum aruit: quia nō habe.
humo.] BEDA. Petrā dicit duruꝫ ⁊ indomitū coꝛ. Hoc
eſt aūt humoꝛ ad radicē ſeminis: qd̄ iuxta aliā parabolaꝫ
oleuꝫ ad lampades virginū nutriēdas .i. amoꝛ ⁊ perſeuerā-
mar.25. tia virtutis. EVSE. Sunt etiā aliqui qui per auaritiaꝫ ⁊
appetitū voluptatū ⁊ mundanas ſollicitudines: quas gdā
ſpinas nuncupant: imiſſum ſibi ſemen ſuffocari fecerunt:
de quibus ſubditur. [Et aliud cecidit inter ſpinas: ⁊ ſimul
E exoꝛ. ſpine ſuffocauerūt illd̄.] CHRY. Sicut eniꝫ ſpine
nō pmittunt oꝛiri ſemen: ſed ex cōdenſatiōe ſuffocant im-
miſſuꝫ: ſic ſollicitudines vite pn̄tis ſemen ſpiritale fructi-
ficare nō ſinunt. Increpādus aūt eſſet agricola qui ſuper
ſenſibiles ſpinas ⁊ petrā ⁊ viā ſeminaret. Non eniꝫ poſſi-
bile eſt petrā terraꝫ fieri: nec viaꝫ nō eſſe viam: nec ſpinas
nō eē ſpinas. in rōnalib⁹ aūt ſecus eſt. Poſſibile eſt eīꝫ pe-
tram cōuerti in terram pinguē: ⁊ viam nō cōculcari: ⁊ ſpi-
Aīe honeſte ⁊ bone ſunt terra pinguis ⁊ ferax. nas diſſipari. CYRIL. Sunt aūt terra pinguis ⁊ ferax:
anime honeſte ⁊ bone: que in pfundo ſuſcipiunt verbi ſe-
mina ⁊ retinēt ⁊ fouent. Et quātuꝫ ad h̄ ſubdit̄. [Et aliud
cecidit in terraꝫ bonam: ⁊ oꝛtum fecit fructū centuplum.]
Cum eniꝫ in menteꝫ mundaꝫ ab omnib⁹ perturbantibus
verbuꝫ diuinū infundit̄: tunc īmittit radices in pfunduꝫ:
⁊ germinat tanꝙ ſpica: ⁊ cōuenienter perficit̄. BEDA.
Fructū eniꝫ centuplum fructū perfectū dicit. Nam dena-
rius numerus pro perfectiōe ſemper accipit̄: quia in decē
preceptis legis cuſtodia continet̄. Denarius aūt numerus
per ſemetipſuꝫ multiplicatus: in centenariuꝫ ſurgit. Unde
F per centenariū magna pfectio ſignificat̄. CYRIL. Que
aūt ſit ſentētia parabole: accipiamus per eum qui eaꝫ cō-
poſuit. Unde ſequit̄. [Hec dicēs clamauit. Qui habet au-
res audiendi audiat.] BASI. Audire pertinet ad intelle-
ctum. Unde per hoc dn̄s excitat ad exaudiendum attente
mentioneꝫ eoꝝ que dicunt̄. BEDA. Quotiens eniꝫ hec
admonitio vel in euāgelio vel in apocalypſi ioānis inter-
ponitur: myſticuꝫ eſſe qd̄ dicit̄: querēdumqꝫ a nobis inten-
tius oſtendit̄. Unde diſcipuli ignorantes ſaluatoꝛeꝫ inter-
rogant. Sequit̄ eniꝫ. [Interrogabāt aūt eum diſcipuli ei⁹
que eſſet hec parabola.] Nemo tamē putet finita mox pa-
mar.4. rabola diſcipulos hoc interrogaſſe: ſed vt marcus ait: cum
G eſſet ſingularis interrogauerunt euꝫ. ORIGE. Eſt auteꝫ
parabola ſermo quaſi factꝰ: nō autē facti iuxta qd̄ dicitur:
poſſibilis autē fieri reruꝫ ſignificatiu⁹ per tranſumptio-
neꝫ eoꝝ que in parabola tradunt̄. Enigma vō eſt pceſſus
ſermonis in his que dicunt̄ quaſi facta: que tamē non ſunt
facta: nec poſſibilia fieri. Significāt vō aliquid in occulto:
ſicut qd̄ dicit̄ in libro iudicū ꝙ ligna ierunt vt vngerent
Iudi.9. ſibi regem. Non eſt autē ad litterā factū qd̄ dicitur. [Exijt
qui ſeminat] ſicut ea que narrat hyſtoꝛia: poſſibile tamen

fuit fieri. EVSE. Dominus vō docuit eos cām quare tur-
bis per parabolas loquebat̄. Unde ſubdit̄. [Quibus ipſe
dixit. Uobis eſt datū noſſe myſteriū regni dei.] GREG.
naꝫanꝫenus. Cum hoc audis: nō introducas diuerſas natu-
ras ſm̄ quoſdaꝫ hereticos qui putant hos quideꝫ eſſe pe-
reuntis nature: hos vō ſalubris: quoſdam vō ſic ſe habere
vt eoꝝ voluntas eos ducat ad peius vel melius. Sed ad-
das ei qd̄ dicit̄. [Uobis datuꝫ eſt .i. volentib⁹ ⁊ ſimilr̄ di-
gnis. THEO. His aūt qui ſunt indigni tantis myſterijs
obſcure dicunt̄. Unde ſequit̄. [Ceteris autē in parabolis: H
vt videntes nō videant: ⁊ audientes non intelligant.] Ui-
dere enim ſe putant: non vident aūt: ⁊ audiunt quideꝫ: ſed
nō intelligunt. Huius ergo gratia hoc eis chriſtus abſcon-
dit: ne maius eis preiudicium generet̄ ſi poſtꝙ nouerint:
chriſti myſteria cōtempſerint. Qui enim itelligit: ⁊ poſtea Qui intel- ligit chri. myſteria ⁊ ſpernit grauiꝰ pu- nitur.
ſpernit: grauius punietur. BEDA. Recte igitur in para-
bolis audiunt: quādo clauſis ſenſibus cordis: nō curāt co-
gnoſcere veritateꝫ: obliti eius qd̄ dominus dixerat. [Qui
habet aures audiendi audiat.] GREGO. in home. Do-
minus autē dignatus eſt exponere qd̄ dicebat: vt ſciamus
reruꝫ ſignificatiōes querere etiā in his que per ſemetipſm̄
voluit explanare. Sequit̄ eniꝫ. Eſt aūt hec parabola. Se-
men eſt verbuꝫ dei.] EVSE. Deſtruentiū aūt imiſſa ſemi-
na ſuis animab⁹ tres dicit eſſe cāſ. Quidam eniꝫ deſtruūt Tres ſunt cauſe que ſemen ſe- minatum deſtruūt.
in ſe ſemen reconditū: dantes leuiter auditū volentib⁹ fal-
lere. De qbus ſubdit. [Qd̄ aūt ſecus viam: hi ſunt qui au-
diunt: deinde venit diabolus ⁊ tollit verbū de coꝛde eoꝝ:
ne credētes ſalui fiāt.] BEDA. Qui. ſ. verbū qd̄ audiūt: I
nulla fide: nullo intellectu: nulla ſaltem tentande vtilitatis
actione percipere dignātur. EVSE. Quidam vō cum in
mentis pfundo nō ſuſceperint verbū dei: facile extinguū-
tur adueniēte aduerſitate. De quib⁹ ſubdit̄. [Nam qui ſu-
pra petraꝫ: hi ſunt qui cuꝫ audie. cum gau. ſuſci. ver. ⁊ hi ra-
di. nō habe. quia ad tem. cre. ⁊ in tempo. tenta. recedunt.]
CYRIL. Cum eniꝫ intrant eccleſiaꝫ letanter attēdant di-
uina myſteria: ſed ex leui volūtate. Ut aūt egreſſi ſunt ec-
cleſiā: obliuiſcunt̄ ſacroꝝ diſciplinaꝝ: ⁊ ſi fides chriſtiana
nō fluctuet permanent: turbante vō perſecutiōe per fugaꝫ
habent menteꝫ: fides eoꝝ caret radice. GREGO. in ho.
Multi boni operis initia pponūt: ſed mox vt fatigari ad-
uerſitatib⁹ vel tētationib⁹ ceperint: inchoata derelinquūt.
Petroſa ergo terra humoꝛeꝫ nō habuit: que hoc qd̄ germi-
nauerat: ad fructus perſeuerantiā non perduxit. EVSE. K
Quidaꝫ vō ſuffocant reconditū in eis ſemen diuitijs ⁊ ille-
cebris: quaſi quibuſdaꝫ ſuffocantib⁹ ſpinis: de qbus ſubdi-
tur. [Quod autē in ſpinis cecidit hi ſunt qui audic. ⁊ a ſol-
licitu. ⁊ diuit. ⁊ volup. vite eun. ſuffo. ⁊ non refe. fructum.]
GREGO. in home. Miruꝫ quō domin⁹ diuitias ſpinas
interpretat⁹ ſit: cū ille pungant iſte delectent: ⁊ tamē ſpine
ſunt: quia cogitationū ſuaruꝫ punctionib⁹ mentē lacerant:
⁊ cum vſqꝫ ad peccatū pertrahunt quaſi inflicto vulnere
cruentant. Duo aūt ſunt que diuitijs iungit: ſollicitudines
⁊ voluptates: quia per curaꝫ menteꝫ opprimunt: ⁊ per af-
fluentiaꝫ reſoluunt. Suffocant autē ſemen: quia importu-
nis cogitationib⁹ guttur mentis ſtrangulant: ⁊ dum bonuꝫ
deſiderium intrare ad coꝛ nō ſinunt: quaſi aditum vitalis
flatus necant. EVSE. Hec auteꝫ ex puiſione a ſaluatoꝛe L
predicta ſunt. Sic autē ſe habere patefacit effectus. Non
enim aliter aliqui a verbo diuini cultus deficiunt: niſi ſm̄
aliquē modoꝝ pdictoꝝ ab eo. CHRY. Et vt plura bre-
uibus compꝛehendaꝫ, hi quideꝫ tanꝙ negligētes audirent
hi tanꝙ delicati ⁊ debiles: hi vō tanꝙ ſerui facti volupta-
tis ⁊ rerum mundi a bono deſiſtunt. Bonus etiā oꝛdo viet
petre: ⁊ ſpinaꝝ: opus eſt pꝛimo memoꝛie ⁊ cautele: deinde
fortitudinis: pꝛiter contemptus pn̄tium. Conſequēter po-

nit bonā terrā 3tio mō ſe hn̄tez ad viaz ꝛ petrā in ꝛ ſpinas
cū ſubdit.[Qḋ aūt in terrā bonā hi ſunt qui in corde bono
ꝛ optimo vbū retinent:ꝛ fructū afferūt in patiētia.] Nam
qui ſecus viaz poſiti ſunt:nō retinēt vbū: ſ; rapit eis ſemē
diabolus:qui vo ſunt in petra:nō ſuſtinent in patiētia ten-
tationis inſultū pp imbecillitatē: qui vo ſunt in ſpinis non
fructificāt ſed ſuffocant̄. GREGO.in ho.Terra ḡ bona
fructū p patiētiā reddit:q2 nulla ſunt bona que agimus:ſi
nō equanimiter ēt ꝓximoꝶ mala toleram⁹.Fructuꝫ ergo
p patientiā reddūt:q2 cū humil'r flagella ſuſcipiūt poſt fla
gella ad requiem ſublimiter cū gaudio ſuſcipiunt̄.

(Nulla ſūt bona que agimus ſi ꝓximoꝶ mala eq̄nimiter ñ toleram⁹.)

Tex.3. ¶ Nemo aūt lucernā accēdens operit eaꝫ vaſe:
Iſra.11. aut ſubtus lectū ponit:ſ; ſupra candelabꝛū po-
Mat.5. nit: vt intrātes videāt lumē. Nō eſt.n.occultuꝫ
mar.4. qḋ nō manifeſtet̄:nec abſconditū qḋ nō cogno
mat.10. ſcat̄: ꝛ in palaꝫ veniat. Uidete ergo qd audia-
mar.4. tis. Qui.n.h; dabitur illi: ꝛ quicūq; nō habet:
etiaꝫ qḋ putat ſe habere auferetur ab illo.

A ¶ BEDA.Quia ſupra dixerat aplis. Uobis datū ē noſſe
myſteriū regni dei:ceteris aūt in parabolis. nūc oñdit per
eos aliqñ ēt ceteris idē myſteriū eē reuelāduꝫ dicēs.[Ne.
aūt lu.accē.ope.eā vaſe.aut ſub.le.po. ſ; ſu.cāde.po. vt in-
trā.vi.lumē.] EVSE.q.d.Sic lucerna accēdit̄ vt luceat:
non vt operiat̄ ſub modio vel lecto:ſic ēt ſecreta regni ce-
loꝶ in pabolis edita:q̄uis lateant alienos a fide:nō tñ pe-
nes oēs manifeſtū habebūt ſenſuꝫ. Uñ ſubdit.[Nō.n.eſt
occul.qḋ nō mani.ne.abſcō.qḋ nō co.ꝛ in pa.veniat.] q.d.
Q̄uis plima in pabolis dcā ſūt:vt vidētes nō videāt:ꝛ au
diētes nō itelligāt pp ſui incredulitatē:tot⁹ tñ ſermo pate-
bit. AVGV.de qō.euā.Uel alr̄.Totaꝫ his vbis typice
docet fiduciā pdicādi:ne qs timore carnaliuꝫ incōmodoꝶ
lucē ſcie abſcōdat.Uaſis.n.ꝛ lecti noīe carnē:lucerne autē
vocabulo vbū deſignat:qḋ ob metū carnaliū incōmodoꝶ
occultat:q ipſaꝫ carnē ꝓponit manifeſtatiōi veritatis:ꝛ ea
q̄ſi operit vbū:q pdicare trepidat. Supra cādelabꝛuꝫ aūt
ponit lucernā:q corp⁹ ſuū miniſterio dei ſubycit:vt ſupior
ſit pdicatio veritatis:ꝛ iferior ſuit⁹ corpis. ORIGE.S;

(Nullus ti more incō modoꝶ lu ceꝫ ſcie abſcōdere debet.)

B
Joā.1. ꝛ qui vult adaptare lucernaꝫ pfectiorib⁹ chri diſcipulis:p-
ſuadebit nobis per ea q̄ dicta ſūt de ioāne:qm̄ ipſe erat lu
cerna ardēs ꝛ lucēs. Nō decet ḡ eū q lucernā rōnaleꝫ accē
dit in aīa:abſcōdere eā ſub lecto:vbi qs requieſcit:nec ſub
aliq̄ alio vaſe:q2 qui facit h nō ꝓuidet itrātib⁹ domū qb⁹
lucerna parat̄:ſ; opꝫ ſupponere candelabro.i. oī eccleſie.
CHRY.Hoc aūt dicēs iducit eos ad vite diligētiam do
cens eos ſtrenuos eſſe q̄ſi expoſitos aſpectib⁹ oiuꝫ ac pu-
gnātes in mundo q̄ſi in theatro.q.d. Ne ↄſideretis q ma-
nemus in modica pte mūdi:eritis eniꝫ oib⁹ noti: q2 tantaꝫ
C virtutē ipoſe eſt latere. MAXI.Uel forſan ſeipꝫ appel-
lat dñs lucernā radiātē cunctis habitātib⁹ domū.i.mūdū:
cū ſit nāl'r de⁹:ꝛ fact⁹ diſpēſatiue caro:ꝛ ſic q̄ſi lux ad iſtar
lucerne retinet̄ in teſta carnis per mediā aīam:ſic p lychi-
nuꝫ ignis in teſta lucerne. Uocat aūt candalebꝛū eccleſiā:
ſupra quā vbū diuinū effulgens:q̄ſi quādaꝫ domū illumi-
nat radyꝫ veritatis.Dixit aūt ſilitudinarie vas aut lectuꝫ
D corporaleꝫ cultū legis ſub quo ↄtineri nō vult. BEDA.
Inſtanter aūt nos dñs docet vbo auſcultare:vt ēt ꝛ noſtro
illud pectore cōtinue ruminare:ꝛ alieno eructare ſafficia-
mus auditui.Uñ ſeq̄t.[Uidete ḡ qd audiatis.] Qui.n.ha.
da.il.ꝛ qcūq; nō ha.ēt qḋ pu.ſe ha.auſe.ab illo.] q.d.Tota
intētiōe vbo qḋ auditis operā date:q2 q amorē h; vbi:da-
bit̄ illi ꝛ ſenſus itelligēdi qḋ amat.At q vbi audiēdi amo-
reꝫ nō h;:etſi vel nāli ingenio:vel lr̄atorio ſe callere puta-
uerit exercitio:nulla ſapie dulcedine gaudebit. Sepe eniꝫ
deſidioſus īgeniū accipit: vt de negligētia iuſtius puniat̄:
q2 qḋ ſine labore aſſeq potuit:ſcire ↄtēnit. Et nōnunq̄ ſtu-
dioſus tarditate intelligētie pmit̄:vt eo maiora pmia retri
butionis iueniat:quo magis ſtudio iuētionis elaborat.

(Deſidioſus īgeniū accipit vt d negligē tia iuſtius puniat: et ſtudioſus accipit tar ditateꝫ vt eius labor ampli⁹ re muneret̄.)

¶ Uenerunt aūt ad illum mater ꝛ fratres eius: Tex.4.
ꝛ nō poterant adire eum pre turba. Et nuntia- mar.4.
tum eſt illi. Mater tua ꝛ fratres tui ſtant foris mat.12.
volentes te videre. Qui reſpondens dixit ad mar.3.
eos. Mater mea ꝛ fratres mei hi ſunt qui ver- mat.8.
bum dei audiunt ꝛ faciunt. mar.4.

¶ TITVS.Derelictis cognatis carnalib⁹ dñs inſiſtebat A
doctrine paterne.Quia vo deſiderabat̄ pp abſītiam acce-
dunt ad eū.Uñ dr̄.[Uene.aūt ad illū ma.ꝛ fra.eius:ꝛ non
pote.adi.eū pre turba.] Si audieris de frībus dñi adyce
pietatē:ꝛ itellige grāꝫ. Nullus.n.ſm diuinitatē ſaluatoris
frater eſt.Unigenit⁹.n.eſt:ſ; pietatis grā cōicauit nobis in
carne ꝛ ſanguine:ꝛ fact⁹ eſt frater noſter cuꝫ eſſet nāl'r de⁹.
BEDA.Fratres tñ dñi ſm carnē dicuntur:nō filÿ beate
Marie genetricis dei ſm heluidiū:nec filÿ ioſeph de alia
vxore ſm quoſdā putādi ſunt:ſ; eoꝶ poti⁹ intelligēdi ſunt
etiā cognati. TITVS.Putabāt aūt frēs eius:q cū eoꝶ
audiret pñtiaꝫ dimitteret populuꝫ reuerit⁹ maternū no-
men:ꝛ flexus amore materno.Unde ſeq̄t.[Et nūtia.eſt il.
Mater tu.ꝛ fra.tu.fo.ſtant vo.te videre.] CHRY.Cōſi
dera q̄le erat aſtante ei toto pplo:ꝛ ab ore ei⁹ pendēte iaꝫ
inchoata doctrina:eū foras extrahere.Ob h dñs q̄ſi incre
pando rñdit.Seq̄t.[Qui rñ.di.ad eos.Mr̄ me.ꝛ fra.mei
hi ſūt:qui ver.dei au.ꝛ faciūt.] AMBRO.Moralis ma
giſter qui de ſe ceteris ꝓbet exēpluꝫ:ꝓſcriptur⁹ ceteris:qm̄
qui nō reliquerit pr̄eꝫ aut mr̄eꝫ ſuā:nō eſt filio dei dignus
ſnie huic ipſe pm⁹ ſe ſubycit:nō q materne refutet pietatis
obſequia:ipſius.n.pceptū eſt:qui nō honorificauerit pr̄em
ꝛ matrē morte moriat̄:ſ; q2 paternis ſe myſterÿs ampli⁹
q̄ maternis affectib⁹ debere cognoſcit. Neq; tñ iniurioſe
refutant̄ parētes ſ; religioſiores copule mētiū docent̄ eē
q̄ corpoꝶ.Ergo hic nō vt qdam heretici tendiculas auca-
pant̄ mater negat̄:que ēt de cruce agnoſcit̄:ſ; neceſſitudi-
ni corporali pſcriptoꝶ celeſtiū forma pfert̄. BEDA.Di
cit̄ qui vbū dei audiunt ꝛ faciūt mater dñi vocant̄:eo q
illuꝫ quotidie ſuo exēplo vel dicto q̄ſi parturit in cordib⁹
ꝓximoꝶ.Fratres quoq; ſūt ei⁹: cū ꝛ ipſi faciāt voluntatē
pr̄is eius qui in celis eſt. CHRY. Non aūt hoc dixit in- C
crepādo matrē:ſ; eā plurimū adiuuādo.Naꝫ ſi erga cete-
ros ſollicitus erat:vt generaret eis de ſe debitā opionē:multo
magis erga matrē.nō aūt eleuaſſet eā ad illa faſtigia: ſi ſp
expectaret honorari ab eo tanq̄ a filio:nō aūt eū dñm re-
putaret. THEO.Quidaꝫ vo hoc ſic itelligūt:q chro do-
cente qdaꝫ inuidentes:ſubſanātes eū ſup doctrina eius di-
xerunt.Mater tua ꝛ fratres tui ſtant foris volentes te vi-
dere:tanq̄ pp hoc ignobileꝫ eū demōſtrarent.Et ideo qui
mentē eoꝶ cognouit:ſic eis rñdit:qm̄ nō nocet vilis ↄſan-
guinitas:ſed ſi ignobilis qs exiſtat:audiat aūt vbū dei:ipſꝫ
cōſanguineū reputat.Quia tñ audire ſoluꝫ neminē ſaluat:
ſed magis ↄdēnat.Subiūgit.[Et faciūt.] Decet.n.audire D
ꝛ facere.Uerbū aūt dei dicit ſuā doctrinā.Quecūq; enim
ipſe dicebat:pÿs erant. AMBRO. Myſtice aūt nō de-
buit foris ſtare q chꝛiſtū querebat.Uñ ꝛ ille ait.Accedite ad
eū ꝛ illuminamini.Si.n.foris ſtant:nec ipſi agnoſcunt̄ pa
rentes:ꝛ ꝓpter noſtrū fortaſſe nō agnoſcunt̄ exēpluꝫ:quē-
admodū nos nō agnoſcimur ſi foris ſtemus. Illud quoq;
intelligere nō abhorret:q2 per figuram parentuꝫ demon-
ſtrat iudeos:ex qb⁹ eſt chꝛiſtus ſm carnem:eccl'iaſq; ſyna-
goge credidit preferendaꝫ. BEDA. Jam.n.eo docente

(Frēs dñi coꝶ co gnati itel ligunt.)

(Ignobi lis ſūt au diēs vbū dei ꝛ faci ens efficit̄ chri ſāgui neus.)

(Myſtice. pa.9.)

veniẽtes intrare nequeũt:cuꝰ ſpiritalr itelligere dicta ne
gligũt. Preoccupãs aũt turba itrauit in domũ:q2 differẽte
iudea gẽtilitas ↄfluxit ad cbi3. Foris ãt ſtãtes volũt cbĩm
videre:q ſpiritalez in lege ſenſu3 querẽtes ſeſe ad cuſtodiã
lr̃e foris fixerũt:ꝛ q̃ſi cbi3 potiꝰ ad docẽda carnalia cogũt
exire q̃ȝ ſe ad diſcenda ſpiritalia ↄſentiunt intrare.

Tex.5. Mat. 8 Mar.4 ¶ Factũ eſt aũt in vna dieꝝ: ꝛ ipſe aſcẽdit in vnã
nauiculã: ꝛ diſcipuli eiꝰ: ꝛ ait ad illos. Trãſfre
temus trans ſtagnũ. Et aſcẽderũt. Et nauigã
tibꝰ illis obdormiuit. Et deſcẽdit ꝓcella venti
in ſtagnũ: ꝛ cõpellebanť: ꝛ periclitabãť. Acce
dentes aũt ſuſcitauerũt eũ dicẽtes: p̃ceptor pe
rimus. At ille ſurgẽs increpauit ventũ ꝛ tẽpe
ſtatez aque ꝛ ceſſauit: ꝛ facta eſt tranquillitas.
Dixit ãt illis. Ubi eſt fides vr̃a? Qui timẽtes
Mar.4 mirati ſunt adinuicẽ dicẽtes. Quiſputas hic ẽ?
Quia ꝛ ventis ꝛ mari imperat: ꝛ obediũt ei.

A ¶ CYRIL. Q2 diſcipuli oẽs bñficiatos a cbĩo videbãt:
decebat ẽt ipſos ſenſi3 in bñficijs cbĩi delectari. Nõ.n.ſilr
gs ↄſiderat q̃ fiunt in alienis corpibꝰ ꝛ in ſuo. Et ideo dñs
diſcipulos ꝛ mari ꝛ vẽtis expoſuit. Uñ dĩ. [Factũ eſt ãt in
vna dieꝝ: ꝛ ipſe aſcẽdit in vnã nauiculã: ꝛ diſcipuli eiꝰ: ꝛ ait
ad illos. Trãſfretemꝰ trãs ſtagnũ. ꝛ aſcẽderũt.] CHRY.
Uitãs qdẽ lucas qõnẽ q̃ ſibi fieri poſſet de tẽpoꝝ ordine:
Si vigilã te dño ac cidiſſet tẽ peſtas di ſcipuli nõ timuiſſẽt. dicit eũ in vna dieꝝ itraſſe nauiculaȝ. CYRIL. Si autẽ
vigilãte dño: accidiſſet tẽpeſtas vel nõ timuiſſent diſcipu
li: vel nõ exhorruiſſent: vľ nõ credidiſſent eũ poſſe tale ali
qd facẽ. Quapp dormit p̃ſtãs tp̃s timori. Seqť.n. [Naui
gãtibꝰ ãt illis obdor. ꝛ dſcẽ. pcel. vẽ. in ſtag.] AMBRO.
Supra habes q2 pnoctabat in orone: quõ hic in tẽpeſtate
dormit. Sȝ exp̃miť ſecuritas tẽpeſtatis: quõ oibꝰ timẽtibꝰ
ſolus imepidus geſcebat: ſȝ qeſcebat corpis ſomno cũ intẽ
B deret diuinitatis myſterio. Nihil.n.ſine v̑bo fit. CYRIL.
Cuȝ magna aũt diſpẽſatiõe vi cẽ pacti ne mox poſtq̃ȝ tẽ
peſtas iuadere cepit nauiculaȝ. q̃rerẽt ab eo ſuffragiũ: ſed
poſtq̃ȝ maluȝ inualuit: vt manifeſtior fiat diuine maieſtatis
ptãs. Uñ dĩ. [Et cõpellebãť ꝛ piclitabanť.] Qð qdẽ dñs
pmiſit exercitatiõis grã: vt cũ ↄfeſſi fuerint piculuȝ cogno
ſcant miraculi magnitudinẽ. Uñ poſtq̃ȝ magnitudo piculi
in itolerabileȝ metũ eos vrgebat: tanq̃ȝ aliã ſpeȝ nõ hñtes
ſalutis: niſi ſoluȝ ip̃m dñm v̑tutũ eũ excitauerũt. Seqtur.
[Acce. ãt ſuſci. eũ dicẽtes. Preceptor perimꝰ.] AVGV.
Mat.8. de cõ. euã. Mattheus qdeȝ dicit. Dñe ſalua nos perimus.
Mar.4 Marcus aũt: Magr̃ nõ ad te attinet: q2 perimꝰ? Eadẽ ãt
eſt ſnia excitãtiũ dñm volẽtiũq3 ſaluari. Nec opꝰ eſt que
rere: qd hoꝝ potiꝰ cbĩo dcm̃ ſit. Siue.n. aliqd hoꝝ triũ di
xerint: ſiue alia v̑ba q̃ nullus euangeliſtaꝝ cõmemorauit:
tantũdeȝ aũt valẽtia: qd ad reȝ itereſt: q̃q̃ȝ etiã h̃ fieri po
tuerit: vt plibꝰ eũ excitãtibꝰ oia hec: aliud aũt ab alio dice
C reť. CYRIL. Nõ aũt erat poſſe eos perire exiſte cuȝ eis
oipotẽte. Uñ ilico ſurgit cbĩs q h3 oĩuȝ ptãteȝ: ꝛ ſedat ↄfe
ſtiȝ pcellã ꝛ vẽtoꝝ ipetũ: ꝛ ceſſauit tẽpeſtas: ꝛ fcã ẽ trãqlli
Ps.88. tas: in q̃ oñdit ſe deũ eẽ: cui in pſalmo dĩ. Tu dñaris ptãti
maris: motũ ãt fluctuũ eiꝰ tu mitigas. BEDA. Sic igiť i
hac nauigatiõe dñs vtrãq3 vniꝰ eiuſdẽq3 pſõe nãȝ oñdit:
dũ is q vt hõ dormit i naui furorẽ marĳ vt deꝰ v̑bo coercet
CYRIL. Simul aũt cũ tẽpeſtate aquaꝝ ſoluit tẽpeſtatẽ
alaꝝ. Uñ ſeqť. [Dixit ãt illis. Ubi eſt fides vr̃a?] In quo
v̑bo oſtẽdit q̄ timorẽ nõ facit tẽtationũ iductio: ſȝ ibecilli
tas mẽtis. Sic.n. aurũ ꝓbať in igne: ſic in tẽtatiõibꝰ fides.
AVGV. de cõ. euã. Hoc ãt ab alijs euãgeliſtis alijs ver
Mat. 8 bis dcm̃ eſt. Matthęꝰ.n. dicit eũ dixiſſe. Quid timidi eſtis
modice fidei? Marcꝰ ãt ita dicit. Quid timidi eſtis: ne dũ Mar.4
hẽtis fideȝ. i. illaȝ pfectã velut granũ ſynapis. Hoc g̃ ꝛ ille Cõcordã
ait. Modice fidei. Lucas ãt. [Ubi eſt fides vr̃a?] Et totũ tur euãge
qdẽ dici potuit. Quid timidi eſtis? Ubi ẽ fides vr̃a? Mo liſte.
D dice fidei. vñ aliud hic. aliõ ille cõmemorat. AMBRO.
Pacata igiť tẽpeſtate ad iperiuȝ cbĩi diſcipuli ſtupefacti
miraculo ſuſurrabãt adinuicẽ. Uñ ſeqť. [Qui timẽtes mi
rati ſũt adinuicẽ dicẽtes. [Quiſputas hic eſt: q2 ꝛ vẽtis ipe
rat ꝛ mari: ꝛ obediũt ei?] Nõ aũt diſcipuli vt ignorãtes eũ
h̃ dixerũt adinuicẽ. Nouerãt.n. eũ deũ eẽ ꝛ filiũ dei ieſuȝ.
admiranť aũt inate ptãtis abũdãtiã: ꝛ diuinitatis gliã: q̃uis
ſiliſs nob eẽt ꝛ viſibilis ſ3 carnẽ. Uñ dicũt. [Quis ẽ hic.] ſ.
q̃lis ꝛ q̃tus ꝛ in q̃ta v̑tute ꝛ maieſtate? Imperioſuȝ.n. eſt
opus: dñatiuũ p̃ceptũ: nõ ſuilis petitio. BEDA. Uel nõ
Allego rice. diſcipuli ſȝ naute ꝛ alij miranť q in naui erãt. Allegorice ãt
mare vel ſtagnũ tenebroſus eſt ꝛ amarꝰ mundi eſtus. Na
uicula arbor crucis: cuius beneficio fideles adiuti emerſis
mundi fluctibꝰ obtinent litus p̃ie celeſtis. AMBRO.
Itaq3 dñs: q ſe intelligit pp diuinũ in terras myſteriũ ve
E niſſe: relictis nauẽ aſcẽdit parẽtibꝰ. BEDA. Aſcẽdũt aũt
mat. 16. ꝛ diſcipuli admoniti cũ eo. Uñ ipſe ait. Siqs vult poſt me
venire abneget ſemetip̃m: ꝛ tollat crucẽ ſuã: ꝛ ſequať me.
Diſcipulis nauigãtibꝰ. i. fidelibꝰ ſeculuȝ calcãtibꝰ: ꝛ futuri
Somnus cbĩi euꝰ paſſioneȝ ſigt i qua dmonibꝰ operãtibꝰ magna p ſecutio fu it: que p re ſurrectio neȝ eiꝰ ex tincta fuit. ſeculi aio qetẽ meditãtibꝰ: ꝛ p ſctiſpũs flatũ: vľ ẽt ꝓprij re
migij conatũ ifidos mũdi faſtus certatiȝ poſt terga iactã
tibꝰ: ſubito obdormiuit dñs. i. aduenit tp̃s dñice paſſionis.
Et deſcẽdit pcella: q2 dño ſomnũ mortis in cruce ſubeũte:
fluctꝰ pſecutionũ demoniacis flatibꝰ excitati exurgũt. Flu
ctibꝰ ãt nõ dñi patiẽtia turbať: ſȝ diſcipłoꝝ ibecillitas cõ
cutiť ꝛ trepidantq ſuſcitarũt dñm: ne eo dormiẽte pereãt:
q2 cuiꝰ mortẽ viderãt: reſurrectionẽ optãt: que ſi differreť:
ipſi in ppetuũ perirẽt. Uñ ſurgẽs increpat ventũ: q2 celeri
reſurrectiõe p mortẽ deſtruit ſupbiã diaboli qui habebat
iperiũ mortis. Tempeſtatẽ aũt aque facit ceſſare: q2 rabiẽ
iudeoꝝ morti eiꝰ iſultãtiũ reſurgẽs labefať. AMBRO. F
Tẽtatio ẽ exercitiuȝ fideiũ3. Et aduertas ſine tẽtatiõe neminẽ poſſe ex h̃ vite curricu
lo demigrare: q2 exercitiũ fidei tẽtatio eſt. Subiecti igitur
ſumꝰ neqtie ſpiritalis ꝓcellis: ſȝ q̃ſi puigiles naute guber
natorẽ excitemus q nõ ſeruiat: ſȝ impet vẽtis: q ꝛ ſi iam nõ
dormiat ſui corpis ſomno: caueamus tñ ne noſtri corporis
ſomno nobis dormiat ꝛ geſcat. Hñ aũt arguũtur qui p̃ſte
chriſto timebant: cũ vtiq3 ibi aderat qui perire nõ poſſet.
BEDA. Cui ſile eſt: q̄ poſt mortẽ diſcipulis apparẽs ex
probrauit incredulitatẽ eoꝝ: ꝛ ſic tumidis gurgitibꝰ ſeda
tis: patefecit cunctis potentiam ſue diuinitatis.

¶ Et nauigauerũt ad regionem gerazenoꝝ que Tex.6.
eſt cõtra galileã. Et cũ de naui egreſſus eſſet ad
terrã: occurrit illi vir qdaȝ qui habebat demo
niuȝ iam tẽporibꝰ multis: ꝛ veſtimẽto nõ idue
bať: neq3 in domo manebat: ſȝ in monumẽtis.
Is vt vidit ieſuȝ: procidit ante illũ ꝛ exclamãs
voce magna dixit. Quid mihi ꝛ tibi eſt ieſu fili
dei altiſſimi? Obſecro te ne me torqueas. Pre Mat.8
cipiebat eniȝ ſpũi imundo: vt exiret ab homie. Mar.5.
Multis eniȝ tẽporibꝰ arripiebat illũ: ꝛ vincie
bať cathenis ꝛ compedibꝰ cuſtoditꝰ: ꝛ ruptis
vinculis agebať a demonio in deſerto. Interro
gauit aũt illũ ieſus dicẽs. Quod tibi nomẽ eſt? Mat.5.
At ille dixit. Legio. Quia itrauerãt demonia
multa in eũ. Et rogauerũt illuȝ ne iperaret illis
vt in abyſſum irent. Erat aũt ibi grex porcoruȝ

multoꝝ paſcentiū in monte: ⁊ rogabāt eum vt
pmitteret eis in illos igredi. Et permiſit illos.
Exierūt ergo demonia ab hoie: ⁊ intrauerūt in
porcos: ⁊ ipetu abijt grex per p̄ceps in ſtagnū
Mar.5. ⁊ ſuffocat⁹ eſt. Quod vt viderūt factū qui pa-
ſcebāt fugerunt: ⁊ nuntiauerūt in ciuitatē ⁊ in
villas. Exierūt aūt videre qđ factū eſt: ⁊ vene-
runt ad ieſu: ⁊ inuenerūt hoiē ſedentē a quo
demonia exierāt: veſtitū ac ſana mēte ad pedes
eius: ⁊ timuerūt. Nuntiauerūt aūt illis ⁊ qui
viderāt: quō ſanus fact⁹ eſſet a legione. Et ro-
gauerunt illū oīs multitudo gerazenoꝝ: vt di-
ſcederet ab ipſis: q2 magno timore tenebantur.
Ipſe aūt aſcēdens nauī reuerſus eſt. Et roga
Mar.5. uit illū vir a quo demonia exierāt vt cū eo eēt.
Dimiſit āt eū ieſus dicēs. Redi in domū tuā:
⁊ narra q̄nta tibi fecit de⁹. Et abijt per vniuerſā
ciuitatē predicans quāta feciſſet illi ieſus.

A ¶ CHRY. Saluator nauigādo vna cū diſcipulis ad por
tum puenit. Unā dr̄. [Et nauigauerūt ad regio. geraſa. q̄ eſt
ꝯ galile.] TITVS. Ueraciora exēplaria nec geraſenoꝝ
hn̄t: nec gadaroꝝ: ſed gergeſinoꝝ. Eſt.n. gadara ciuitas in
iudea: ſtagnū aūt vl̄ mare nullaten⁹ iuenit̄ in ea: ſ3 geraſa
ciuitas arabie eſt: nec ſtagnū: nec mare iuxta hn̄s. Eſt autē
gergeſa a qua: gergeſei vrbs āttiq̄ iuxta tyberiacū ſtagnū:
circa quā eſt rupes ſtagno vicino: in qđ oſtendit̄ deiectos
fuiſſe porcos a demonib⁹: q2 tn̄ geraſa ⁊ gadara cōfinium
hn̄t cū terra gergeſinoꝝ: veriſil'e eſt ide ad hoꝝ terrā por
cos fuiſſe adductos. BEDA. Geraſa.n. vrbs eſt inſignis
arabie trās iordanē iuncta monti galaad: quā tenuit trib⁹
manaſſe nō longe a ſtagno tyberiadis in q̄ porci p̄cipitati
B ſūt. CHRY. Cū āt dn̄s dſcēdiſſet a mari: occurrit ei aliđ
terribili⁹ miraculū. Nā demoniacus tāq̄ ſuu⁹ vidēs dn̄m
ſaluutē ꝯfitet̄. Unā ſeqt̄. [Et cū de na. egreſ. eēt ad ter. oc. ei
vir qdā q demoniū hēbat iā tpib⁹ multis.] AVGV. de
cō. euā. Qr mattbe⁹ duos dicit fuiſſe demoniacos. marc⁹ ⁊
lucas aūt vnū cōmemorāt: itelligas vnū eoꝝ fuiſſe pſone
alicuius clarioris ⁊ famoſioris: quē regio illa maxie dole-
bat: pro cui⁹ ſalute plīmū ſatagebat. Hoc volētes ſignīfica-
re duo euāgeliſte ſolū cōmemorādū iudicauerūt: de quo
facti hui⁹ fama lati⁹ preclariuſq3 fragrauerat. CHRY.
Uel lucas elegit ex illis duob⁹ eū q ſeuior erat. Unā flebili⁹
narrat ei⁹ infortuniū cū ſubdit. [Et veſti. nō indue. neq3 in
do. ma. ſed in mo.] Uiſitant aūt demones mortuoꝝ ſepul-
chra: volētes imbue͂ hoies piculoſa doctria: q. ſ. mortuorū
aīe demones fiūt. CYRIL. Qr aūt nudus petebat dfun-
ctoꝝ ſepulchra: demōiace ferocitatis erat idiciū. Permit-
tit aūt q̄ſdā diſpēſatiue de⁹ ſubeſſe demonib⁹: vt nos ppē-
dam⁹ p eos q̄les ſunt demones erga nos: vt renuamus eis
ſubijci velle: ⁊ ſic vno patiēte edificant̄ q̄pl'es. CHRY.
Quia vō hoiē eū ppl'i fatebant̄ acceſſerūt demones diui-
nitatē p̄dicātes ipſi⁹: quā ēt mare ſua trāquillitate clama-
uerat. Unā ſeqt̄. [Is vt vidit ieſū pci. an̄ il. ⁊ excla. vo. ma.
⁊ dixit.] CYRIL. Attēdas hic timorē annexū audacie ⁊
deſperationi multe: ſignū.n. diabolice deſpatiōis eſt in au-
diēdo dic. [Quid mihi ⁊ tibi eſt ieſu fili dei altiſſimi?] Ti-
moris vō cū p̄cat̄. [Obſecro te ne me torqueas.] S3 ſi no-
ſti eū eē filiū dei altiſſimi: fateris eū deū celi ⁊ terre: ⁊ eoꝝ
q̄ ꝯtinēt̄ in eis. Qual'r igit̄ nō tua imo ſua vſurpas: ⁊ dicis.
[Quid mihi ⁊ tibi?] Quis āt p̄ncipū terrenoꝝ dolo ſuſtiebit

Qr mor-
tui ſepul-
chra mor-
tuoꝝ inha-
bitent.

C

Deus per
mittit ho-
mies ſubij
ci dmōijs:
vt diſcant
q̄pro odio
erga eos
ferant: et
hoies non
ſubijciant
ſe eis.

a barbaris laceſſiri ſuo ſubditos ipſo? Unā ſe'. [Precipie.n.
ſpi. imū. vt exi. ab hoie.] Et nečitatē p̄cepti oñdit ſubdens.
[Multis.n. tē. arri. il. ⁊ vicie. ca. ⁊ cōpe. caſto. ⁊ ru. vin. age.
a demo. in deſerto.] CHRY. Unā q2 nemo audebat de-
moniacū tenere: ipſe chr̄s ad eū vadit alloquēs ipſū. Seqt̄.
[Interro. aūt il. ie. di. Qđ ti. no. eſt?] Nō velut inſci⁹ nomē
ingrit: ſ3 vt ꝯfeſſa peſte quā tolerabat: virt⁹ curātis gratior
emicaret. BEDA. S3 ⁊ nr̄i tpis ſacerdotes q p exorciſ- D
mi grāz demones eycē norūt: ſolēt dic patiētes nō al'r va-
lere curari: niſi oē qđ ab imūdis ſpiritib⁹ vigilātes dormiē
teſue ptulerint ꝯfitēdo patēter exponāt: ⁊ maxie qñ corpo
ris humani ꝯcubitū petē ſe ac patrare ꝯfingūt. Unā ⁊ h̄ cō-
feſſio ſubdit̄. [At ille dixit. Legio. quia itra. demo. mul. in
eū.] GREGO. niſſe. Imitātes qdā demones ſupnas mi-
litias ⁊ legiones angelicas dicūt ſe legiones: ſic̄ ⁊ eoꝝ prin- Iſa.14.
ceps dic̄ ſe poſiturū thronū ſup aſtra: vt fiat altiſſimo ſil'is.
CHRY. Poſtq̄ aūt dn̄s ſuguenerat demonib⁹ creaturā
dei pturbātib⁹: putabāt eū pp exceſſū eoꝝ que fiebāt nō
expectare tps ſupplicij. Et q2 culpā diffiteri nō poterant:
inſtāt ne cito ſuſtineāt penā. Unā ſeqt̄. [Et roga. il. ne im. il.
vt in abyſſū irēt.] THEO. Qr gdē poſtulant demones E
volētes adhuc cū hoib⁹ ꝯuerſari. CYRIL. Hoc aūt pa-
lā eſt q emule caterue maieſtatis diue: ineffabili potētia
ſaluatoris detrudebant̄ ad iferna. MAXI. Statuit autē
de⁹ vnicuiq3 manerici pctōꝝ ꝯſonā penam: gehēnā ignis
pp carnis incendiū: ſtridorē dētiū pp riſū laſciuū: intole-
rabilē ſitim pp voluptatē ⁊ crapulā: puigilē vermē pp
obliquū ⁊ malignū cor: caliginē ppetuā pp ignorātiā ⁊ fal-
laciā: lymbū abyſſi pp ſupbiā. Unā demonib⁹ tāq̄ ſupbis
abyſſus delegat̄. Seqt̄. [Erat aūt ibi grex mul. por. paſcē-
tiū in monte.] AVGV. de cō. euā. Qr marcus dixit eū cā F
montē fuiſſe gregē porcoꝝ. lucas āt in mōte nō repugnat.
Grex.n. porcoꝝ tā magn⁹ fuit: vt aliqđ ei⁹ eēt in mōte ali-
qđ circa mōtē. Erāt.n. duo milia porcoꝝ ſic̄ marc⁹ expſſit. Mar.5.
AMBRO. Demones aūt celeſtis lumis claritatē ſuſtinē
nō poterāt: vt qui oculos dolent radios ſolis ferre nō pn̄t.
CYRIL. Et iō turba imūdoꝝ ſpūū petit mihi icōfor-
mē ſibi gregē imūdoꝝ porcoꝝ. Seqt̄. [Et roga. eū: vt per-
mit. eos in il. igredi.] ATHA. in vita antonij. Qr ſi ſup
porcos ptātē nō hn̄t: multo magis nullā hn̄t demones ꝯ
hoies factos ad imaginē dei. Op3 ḡ deū ſolū timere: ꝯtē-
nere aūt illos. CYRIL. Dn̄s aūt cōceſſit eis ptātē: vt h̄
inter cetera fiat nobis cā ſalutis ⁊ roboris ſpes. Seqt̄. [Et
pmiſit illos.] Cōſiderare ḡ op3 q demones praui ſūt ⁊ ho-
ſtiles his q eis ſunt ſubditi: vt pōt patē ex eo q p̄cipitaue-
rūt ⁊ ſuffocauerūt in aquis. Unā ſequit̄. [Exie. ḡ demo. ab
ho. ⁊ intra. in por. ⁊ ipe. abijt grex per p̄ceps in ſta. ⁊ ſuffo.
eſt.] Et iō ꝯceſſit eis chr̄s petētib⁹: vt ex euētu appareat q̄
ſint crudeles. Erat etiā nečiū oſtēdere filiū dei ꝓuidētiā
reꝝ hic nō min⁹ q̄ pi: vt eq̄litatis decor in vtroq3 appeat.
TITVS. Fugam aūt paſtores arripiūt ne cū porcis pe- G
rirēt. Unā ſeqt̄. [Qđ vt vide. fa. q paſce. fu. ⁊ nū. in ciui. ⁊ in
vil.] ⁊ hō terrorē ciuib⁹ itulerūt. Duxit āt eos ad ſaluatorē
dāni nečitas. Seqt̄. [Exie. āt vide. qđ fa. eſt: ⁊ ve. ad ieſū.]
Ubi ꝯſidera q dū de⁹ hoies punit in reb⁹ ꝯfert bñficium
aiab⁹. Lux āt pfecti eēt: viderē ſanū eū q iugiter vexabat̄.
Seqt̄. [Et iue. ho. ſe. a q̄ demo. exi. veſtitū.] Qui antea cō
tinuo nudus erat [ac ſana mēte ad pedes ei⁹.] Nō.n. diſce
dit a pedib⁹ a qb⁹ eſt nact⁹ ſalutē: ⁊ ſic agnoſcētes ſignum:
mirati ſūt paſſionis remediū: ⁊ obſtupuerūt in fcō. Seqt̄.
[Et timuerūt.] Hoc aūt factū pūs viſu cōperiūt pūs vbis
audiuerāt. Seqt̄. [Nuntiauerūt aūt illis q viderāt quō ſa
nus fact⁹ eſt a legione.] Oportebat āt eos ſupplicare dn̄o
ne inde recederet: ſ3 cuſtos eſſet regionis ne demones ha-
berēt acceſſū ad eos: ſ3 pre timore ppriā ſalutē amiſerūt:

Deus ſta-
tuit vnicuiq3
manerici pecca-
ti cōſonā
penā.

rogātes ſaluatorē recedere. Seq̄r. [Et rog. il. om. multitu. regionis geraſenoꝝ vt diſcederet ab ipſis: q2 timore magno tenebant.] THEO. Timebāt.n.ne iterū dānū aliqd paterent: ſicut paſſi fuerant in ſubmerſione porcorū.
H CHRY. Attēdas aūt chri humilitatē: poſtq̄.n. collatis a ſe talib9 bñficijs emittebāt eū: nō obſtat: ſ3 diſcedit: eos q ſeipſos indignos ſua doctrina ꝓmulgauerant relinquens. Seq̄r. [Ipſe aūt aſcēdēs nauī reuerſus eſt.] TITVS. S3 eo diſcedēte ille qui paſſus fuerat a ſaluatore nō diſcedit. Seq̄r. [Et rogabat illū vir a quo demonia exierāt: vt cū eo eſſet.] THEO. Nā ſic expertus timebat ne forte elongat9 a ieſu rurſus demonib9 eſſet parat9. dñs aūt oſtēdit ei q̄ q̄uis nō ſit cū eo ꝑñaliter: tñ pōt eū gr̄a ſua protegere. Seq̄r.n. [Dimiſit aūt eū ieſus dicēs.] Redi in domū tuā: ⁊ narra q̄ta tibi fecit de9. Nō āt dixit. [Quāta tibi feci ego] formā prebēs humilitatis: vt rectitudines nr̄as referam9 in deū. TITVS. Nec tñ ꝑuaricat̄ in lege veritatis: qcqd.n. fili9 opat̄: pr̄ opat̄. Cur autē q vbiq3 oēs liberatos monebat nulli dic: huic liberato a legione dicit [narra q̄ta tibi fecit de9:] q̄a.ſ. tota regio illa deū ignorabat irretita cultib9 demonū. Uel veri9 qn̄ qdē ad pr̄em retorquet miraculū dicit. [Narra.] cū vō loq̄r de ſeipſo monet nulli dic. Ille aūt q liberat9 eſt a demonib9: nouerat deū eē ieſum: ⁊ ideo ꝑdicauit q̄ta fecit illi ieſus. Seq̄r.n. [Et abijt per vniuerſā ciuitatē ꝑdicās q̄ta illi fecit ieſus.] CHRY. Et ſic illos q ſe īdignos ſua doctrina ꝓmulgauerāt derelinquēs: ſtatuit eis eū in magr̄ȝ q fuerat a demonib9 liberatus.
K BEDA. Myſtice aūt geraſa ſig̃t notionē gētiū: q̄s poſt paſſionē: ⁊ reſurrectionē ſuā dñs per ꝑdicatores viſitauit. Uñ geraſa vl̄ gergeſi vt qdā legūt: īterpt̄at̄ colonū ejciēs ſ. diabolū: a quo pus incolebat̄: vl̄ aduena ꝓpinquās qui prius longe erat. AMBRO. L3 aūt diſcordet nūs curatoꝝ a chro ſm lucā ⁊ mattheū: tñ ꝯcordat myſteriū. Ut.n. iſte q hēbat demoniū ppl̄i gētilis eſt figura: duo q̄3 illi ſilr figurā ppl̄i gētilis accipiūt: qꝛ cū tres filios noe gñauerit: ſem: cham: ⁊ iaphet: ſem tñmō familia in poſſeſſionē accita eſt dei: ⁊ ex duob9 illis diuerſaꝝ nationū ppl̄i pullularunt: q multis ingt tpib9 hēbat demoniū: vtpote q a diluuio vſq3 ad aduētū dñi vexabat̄. [Nudus aūt erat] q2 tegumētū nāe ſue ⁊ v̄tutis amiſit.
L AVGV. de q̄ō. euā. [In domo nō habitabat] h̄ eſt in ꝯſcia ſua nō requieſcebat. [In monumētis manebat.] ſ. in mortuis opib9 h̄ ē pctis delectabat̄. AMBRO. Uel qd ſunt corpa ꝑfidoꝝ: niſi q̄daȝ ſepulchra in quib9 dei v̄ba nō habitāt? AVGV. de q̄ō. euā. Qd āt cōpedib9 ferreis ⁊ cathenis ligabat̄: ſig̃t graues ⁊ duras leges gētiū: qb9 ēt in coꝝ republica pctā cohibent̄. Qd aūt vinculis talib9 diruptis agebat̄ a demonio in deſertū: ſig̃t q̄ ēt ipſis trāſgreſſis legibus ad ea ſcelera cupiditate ducebat̄: q̄ iam vulgarē ꝯſuetudinē excederet. Qd vō in eo legio demonū erat: ſig̃ate ſunt gētes q̄ multis demonib9 ſeruiebāt. Qd in porcos paſcētes in montib9 demonia ire cōceſſa ſūt: ſig̃t ēt imūdos ⁊ ſupbos hoīes qbus demonia dñant̄ pp idoloꝝ cult9.
M AMBRO. Porci enī hi ſūt q imūdoꝝ vſu aīaliū vocis ⁊ rōnis expteo: luculētis vite ſue actib9 nāliū colgnaueſt ornamta v̄tuti. AVG. de q̄ō. euā. Qd aūt in ſtagnū ꝑcipitati ſunt: ſig̃t q̄ iaȝ clarificat̄ eccl̄ia: ⁊ liberato ppl̄o gētiū a dñatiōe demonioꝝ in abditis agūt ſacrilegos rit9 ſuos: qui chro credere noluerunt: ceca ⁊ ꝓfunda curioſitate ſubmerſi. AMBRO. [Impetu aūt ferunt̄ in ꝑceps] qn̄ nulli9 meriti ꝯtēplatione reuocant̄: ſ3 tanq̄ de ſupiorib9 ad īferiora p īprobitatis ꝓcliue detruſi: īter fluēta mūdi hui9 īterclūſo pereūt ſpūs cōmeatu. Neq3.n. in his q fluido eſtu voluptatis huc atq3 illuc feruntur illi9 ſpūs pōt eē vitale cōmerciū. Uidem9 igit̄: q2 hō ipſe ſue eſt auctor erūne. Nam niſi qs porci more vixiſſet: nunq̄ accepiſſet in eū diabolus ptātē: aut ſi accepiſſet nō vt pderet: ſ3 vt pbaret: ⁊ fortaſſe diabolus: q2 poſt dñi aduentū bonos iaȝ deꝑdari nō poterat: nō oiū boiū ſed leuiū querit iteritū: vt latro nō armatis ſ3 īſidiat̄ inermib9.
N Uiderūt h̄ magri gregū ⁊ fugierūt. Neq3.n. vel phie ꝓfeſſores vel ꝑncipes ſynagoge pereūtib9 ppl̄is pñt ferre medicinā: ſolus eſt chrs q aufert pctā ppl̄oꝝ. AVGV. de q̄ō. euā. [Ul̄ q̄ porcoꝝ paſtores fugiētes iſta nūciauerūt] ſig̃t q̄ſdaȝ ꝑmates ipioꝝ tanq̄ chr̄ianā legē fugiētes: potētiā tñ ei9 p gētes ſtupēdo ⁊ mirādo ꝑdicare. Qd āt geraſeni cognoſcētes qd factū eſt: rogāt ieſū vt ab eis diſcederet magno timore perpulſi: ſig̃t magnitudinē vetuſta ſuauitate delectatā: honorare qdē: ſ3 nolle pati chr̄ianā legē: dū dicunt q̄ eā īplere nō pñt. Admirātes tñ fideleȝ ppl̄m a priſtina pdita ꝯuerſatiōe ſanatū.
O AMBRO. Uel in geraſenoꝝ ciuitate ſpēs ſynagoge vi exiſtere: q rogabāt vt diſcederet: q2 timore magno tenebant̄. Infirma.n. mens nō capit dei v̄bū: nec pōt pōdus ſuſtinē ſapiētie. Et ideo diuinus moleſtus nō fuit: ſ3 aſcēdit ab īferiorib9 ad ſupiora: a ſynagoga.ſ. ad eccl̄iā: ⁊ egreſſus eſt p ſtagnū. Nemo.n. de eccl̄ia ad ſynagogā ſine periculo trāſit ſalutis: ſ3 ille qui de ſynagoga ad eccl̄iā trāſire deſiderat: crucē ſuā tollat: vt diſcrimē euadat. AVGV. de cō. euā. Qd aūt ille ſanat9 cupit iaȝ eſſe cū chro: ⁊ dicit̄ ei. [Redi in domū tuā: ⁊ narra q̄ta tibi fecit de9] ſic itelligit̄: vt ſic q̄ſq3 itelligat poſt remiſſionē pctōꝝ redeūdū ſibi in ꝯſciētiā bonā ſicut in domū ⁊ ſeruiēdū euāgelio pp alioꝝ ſalutē: vt deinde cū chro requieſcat: ne cū prepropere vult eē cū chro negligat myſteriū ꝑdicationis fraterne redemptioni accōmodatū.

Bel9 chriſtus pōt cōferre medicinā ſalutis. | Infirma mens non capit dei v̄bū nec pōt ſufferre pōdus ſapiētie.

Tex.7. Factū eſt aūt cū rediſſet ieſus excepit illum turba. Erāt aūt oēs expectātes eū. Et ecce venit vir cui nomē iairus: ⁊ ipſe princeps ſynagoge erat: ⁊ cecidit ad pedes ieſu rogās eū: vt intraret in domū ei9: q2 vnica filia erat ei fere annoꝝ duodecī: ⁊ h̄ moriebat̄. Et ꝯtigit dū iret: a turbis cōprimebat̄. Et mulier q̄dā erat in fluxu ſanguinis ab ānis duodecī: q̄ in medicos erogauerat oēȝ ſubaȝ ſuā: nec ab vllo potuit curari. Acceſſit retro ⁊ tetigit fimbriā veſtimēti ei9: ⁊ ꝯfeſtim ſtetit flux9 ſanguinis eius. Et ait ieſus. Quis eſt qui me tetigit? Negantib9 aūt oibus dixit petrus ⁊ qui cū illo erāt. Preceptor turbe te cōprimūt ⁊ affligūt ⁊ dicis qs me tetigit? Et dixit ieſus. Tetigit me aliquis? Naȝ ⁊ ego noui virtutē de me exiſſe. Uidens autē mulier: quia nō latuit: tremens venit ⁊ procidit añ pedes eius: ⁊ ob quā cauſaȝ tetigerit eum indicauit coraȝ omni populo: ⁊ queadmodum cōfeſtī ſanata ſit. At ipſe dixit ei. Filia fides tua te ſaluam fecit. Uade in pace.

Mat.9. Mar.5.

Mat.9. Mar.5.

A AVGV. de cō. euā. Poſt narratū apud geraſenos miraculū: trāſit ad narrādū de archiſynagogi filia dicens. [Fa. eſt aūt cū re. ie. exce. il. tur. Erant aūt om. expectā. eū.] THEO. Simul qdeȝ ꝓpter doctrinā ⁊ ꝓpter miracula. AVGV. de cō. euā. Qd vō adiungit. [Et ecce vir cui no. iairus] nō ꝯtinuo factū accipiēdū eſt: ſ3 pus illud de ꝯuiuio publicanoꝝ: ſic narrat mattheus: cui rei ſic ꝯiungit hoc: vt nō poſſit aliud factum ꝯñter intelligi. TITVS. Eſt aūt poſitū nomē iudeoꝝ cā q tūc nouerūt qd accidit: vt nomē

demſtatio miraculi fiat. Acceſſit aũt nõ aliqs infimoꝝ: ſed pnceps ſynagoge: vt magis obturarenť iudeoꝝ ora. Unde ſeqť. [Et ipſe pn. ſyna. erat.] Acceſſit aũt ad cbřz cũ neceſſita/tis. Urget. n. aliqñ dolor ad agẽduz eẽ que decẽt ſm illud

Pſa. 31. pſalmi. In chamo ꝛ freno maxillas eoꝝ ↄſtringe: q nõ ap/

B proximãt ad te. THEO. Uñ neceſſitate inſtãte cecidit ad pedes ei'. Seqť. [Et ceci. ad pe. ieſu.] Decebat ãt vt abſqꝫ neceſſitate cogẽte caderet ad pedes ei': ꝛ cognoſceret ipſ deũ eſſe. CHRY. Sed ↄſidera eius inertiaꝫ: querit. n. a cbřo vt in domũ veniat. Seqť. [Rogãs euꝫ vt intra. in do. ei'.] ignorãs. ſ. ꝙ abſens poterat liberare. Naꝫ ſi ſciuiſſet: dixiſ/

Mat. 8 ſet ſic cẽturio. Dic vbo ꝛ curabit' filia mea. GRECVS.

ſupra. 7 Cũ aũt adueñ' ei' ponit' cuꝫ ſubdit'. [Quia vni. fi. erat illi.] dom' fundamẽtũ ſucceſſio gñis. [Fere ãnoꝝ. xij.] in ipo. ſ. flore etatis. [Et hec moriebať.] pro thalamis efferẽda ad

C tumulum. CHRY. Aduenerat aũt dñs: nõ vt iudicaret

Ioã. 3. mũduꝫ: ſꝫ vt ſaluaret: quapp nõ examinat dignitatẽ petẽ/tis: ſꝫ equanimiter arripit opus: ſciẽs ꝙ maius erat futurũ eo qđ qrebať. Uocabať aũt ad remediũ egrotãtis. Nouit aũt ſe ſuſcitaturũ iã mortuã ꝛ iſerturũ terrenis firmã ſpeꝫ reſurrectiõis. AMBRO. Suſcitatur' aũt mortuã ad fa/ciẽduꝫ fidẽ: hemorroiſſaꝫ ante curauit: ſic vt ꝛ reſurrectio tpalis in paſſione dñi celebrabať: vt ppetua illa credatur.

Chřs ad/uenit non vt iudicet ſed vt ſal/uet mũdũ

[Et ↄtingit: duꝫ iret a turba cõprimebať.] CYRIL. Qđ maximũ erat idiciũ ꝙ verã carnẽ iduerat: ꝛ oẽs ↄcalcula/ret ſupbiã. Neqꝫ. n. a longe ſequebanť: ſꝫ eũ circũdabant. GREGO. Quedã aũt mulier graui morbo detẽta: ob eu/ius iſirmitatis curã medici oẽs diuitias ↄſumpſerãt: ſolaꝫ ſpeꝫ in tãta diffidẽtia reperit: vt pcideret dño. De q ſeqť. [Et mulier q erat in flu. ſan. ab an. xij. que in me. ero. om.

D ſub. ſuã nec ab vl. po. cu. ac. retro.] TITVS. Qualr aũt nõ eſt digna pconio hec mulier: q virib' extictis corporeis ob ↄtinuũ ſanguis fluxũ: ꝛ tanto pplo ↄcurrẽte circa illum affectu roborata ꝛ fide petierat populuꝫ: ꝛ retro latẽs teti/gerat fimbrias veſtimenti. Seqť. [Teti. fim. veſti. eius.] CYRIL. Neqꝫ. n. licebat imũdis vľ tãgẽ queq ſcõꝝ: vľ appropinqre viro ſcõ. CHRY. Ritu ãt legis hõ paſſio reputabať imũditia magna. alr ẽt. Nõduꝫ. n. nec ipa habe/bat dignã opionẽ de eo. Nõ. n. putauiſſet latere: ſꝫ tñ ↄfiſa de ſanitate accedit. THEO. Sicut aũt cũ aliqs oculũ lu/cerne lucẽti adhibet aut igni ſpinas ſtatiꝫ opanť: ſic qdẽ q fidẽ affert potẽti curare ſtatiꝫ curationẽ ↄſequiť. [Et ↄfe. ſte. flu. ſan. ei'.] CHRY. Nõ aũt ſola veſtimẽta ipſi' mu/

mat. 27 lierẽ ſaluauerũt: naꝫ ꝛ milites ſortiti ſũt ea itra ſe: ſed fidei ei' intẽtio. THEO. Credidit. n. ꝛ ſaluata eſt: ꝛ vt cõgruũ fuit ꝑ tetigit cbřz intellualr: deide corpalr. GRECVS. Audiuit ãt dñs tacitas mulieris ↄſideratiões ꝛ tacẽs libe/rauit tacẽtẽ: paſſus ſua ſpõte ſanitatis rapinã: ſꝫ poſtea mi/raculum publicat. Uñ ſeqť. [Et ait ieſus. Quis eſt qui me

E tetigit?] CYRIL. Nõ. n. latuit dñm ppetratũ miraculũ: ſed q cũcta cognoſcit: qſi neſciret iterrogat. GRECVS. Neſciẽtib' ãt diſcipulis qđ qrebať ſꝫ putãtib' de ſimplici qdaꝫ tactu dic: dñi qõni rñdent. Seqť. n. [Negãtib' auteꝫ om. di. pe. ꝛ q cũ illo erãt: ꝑceptor turbe te cõpri. ꝛ affli. ꝛ di/cis qs me tetigit?] Et iõ dñs tactuꝫ ſua rñſione diſtinguit. Seqť. n. [Et dixit illis ieſus. Teti. me ali.] ſicut ẽt dicebať. Qui hꝫ aures audiendi audiat: q̃uis oẽs habeãt hõ corpo/raleꝫ auditũ. Sꝫ non eſt vere audire ſi audiať incaute: nec vere tãgere: ſi infidelr tãgať. CYRIL. Propalat autem ↄſter qđ ſcm eſt: cũ ſubdiť. [Naꝫ ꝛ ego noui vtuteꝫ de me exiſſe.] Materialius rñdet ſm opionẽ audiẽtium. Hic tñ nobis manifeſtať ꝙ ipſe ver' eſt de': ꝛ ex eo qđ pdigialr factũ eſt ẽt ex ſermonib'. Tranſcẽdit. n. nãꝫ nr̃aꝫ ꝛ forſan angelicã poſſe queq vtutẽ emittere qſi a ppa nã. Cõuenit aũt h ſoli ſupreme nãe: nulla nãqꝫ creaturaꝝ aliquã gerit

ſanãdi ptãteꝫ vel ẽt aliq alia. ſ. miracula faciẽdi: ſꝫ diuinis pſtitã: nõ. n. ambitiõe glie nõ dimiſit latẽ diue vtutis oſtẽ/ſionẽ: qui multotiẽs pceperat taceri ſua miracula: ſed quia ſpectabat ad vtilitatẽ eoꝝ q vocabanť per fideꝫ ad graꝫ. CHRY. Primo. n. ſoluit femineũ metũ: ne remorſus cõ/ſcie patereť qſi ſurripiẽs graꝫ. Scđo corrigit eaꝫ: qꝛ latere putauerat. Tertio fideꝫ ei' exp̃mit cunctis: vt ꝛ alij imitẽ/tur: proditqꝫ nõ min' miraculuꝫ retẽtiõe ſanguis: duꝫ oſtẽ/dit ſibi cuncta patere. CYRIL. Inſup pncipẽ ſynagoge pſuadebat idubitabilr credere ꝙ a laqueis mortis eripiet filiã ei'. CHRY. Ob h aũt dñs nõ ſtatiꝫ eã manifeſta/uerat: vt oſtẽſo ꝙ oĩa ſibi liqueẽt faciat mulierẽ predicare: qđ factũ eſt: vt ſuſpitiõe miraculuꝫ careat. Uñ ſeqť. [Ui/dens aũt muli. qꝛ nõ la. euꝫ tre. ve. ꝛ pci. añ pedes eius: ob quã cãm teti. eũ indi. co. om. po. ꝛ quead. cõfeſtim ſa. ſit.] ORIGE. Eandẽ aũt ſanitatẽ quã nacta eſt mulier ex cõ/

Potẽs mi/racula fa/ciendi ad diuinã ſo/las pnnet potẽtiã.

F

tactu tunc ↄfirmauit ſaluator. Uñ ſeqť. [At ipſe dixit illi. I

Fi. fi. t. te. ſal. fe. vade in pace.] i. eſto ſana a tuo flagello: ꝛ ſanat qdeꝫ pmo p fidẽ aiaꝫ: deide ꝯo corpus. TITVS. G

Uocat aũt filiã iaꝫ fidei cã ſanatã. Fides. n. grãꝫ adoptio/nis ipendit. EVSE. in ec. hyſto. Dicũt aũt hanc mulierẽ in paneade que eſt ceſarea philippi: vñ fuit oriũda ſtatuiſſe triũphos inſignes collati ſibi bñficij a ſaluatore. Stabat nãqꝫ ſup altã baſim ad limina dom' ei' eneũ ſimulacruꝫ mulieris flexis genib': manſbuſqꝫ iunctis qſi pcaretur: ex cuius oppoſito aliud erectũ ſimulacrũ ad inſtar viri: ex eiuſ/dẽqꝫ materie amictũ diploide ꝛ manũ vſus mulierẽ extẽ/dens: añ cui' pedes ſup ipſaꝫ baſiꝫ aliena ſpẽs plante ortã que vſqꝫ ad enee diploidis oras ptingẽs medicina olim paſſionũ eẽ ferebať. Hãc aũt ſtatuã dicebat repreſentare cbřz: quã maxim' deſtruxit. AMBRO. Myſtice auteꝫ reliquerat in geraſenis ſynagogã chřs: ꝛ quẽ ſui nõ recepe/rant: recipim' alieni. BEDA. Uel in fine ſeculi dñs eſt

Mulier hemorro/iſſa ſanata ſtatuit fi/gurã hui' miraculi i ſtatuã ere/am in ppe/tuam me/moriã mi/raculi. Myſtice.

H

ad iudeos reditur': atqꝫ ab eis p fidei ↄfeſſionẽ libẽter ex/cipiẽdus. AMBRO. Quẽ aũt putamus ſynagoge pnci/pes eẽ niſi legẽ cui' ↄtẽplationẽ dñs ſynagogã nõ penitus dereliquit. BEDA. Uel pnceps ſynagoge moyſes itelli/giť. Uñ bñ [iairus.] i. illuminans vel illuminat' vocať: qꝛ q accipit vba vite dare nobis ꝛ per h ceteros illuminat: ꝛ a ſpũſcõ illuminať. [Cecidit ãt archiſynagogus ad pedes ieſu] q legiſlator cũ tota patrũ pgenie chřz in carne appa/rentẽ longe ſibi preferẽdũ eẽ cognouit. Si. n. caput chřiſti de': cõueniẽter pedes accipiẽdi ſũt incarnatio: qua terraꝫ nr̃e mortalitatis tetigit. rogauit aũt itrare in domũ eius: qꝛ ei' videre deſiderabat aduẽtuꝫ. Filia aũt vnica ei' eſt ſy/nagoga: que ſola legali eſt inſtõne cõpoſita: que. xij. etatis anno: h eſt tpe pubertatis appropinquãte moriebať: quia nobilr a pphetis educata: poſtq ad itelligibiles ãnos pue/nerat: in qb' ſpiritales deo fructus gignere debebat: ſubito erroꝝ languore ↄſternata: ſpiritalis vite viam amiſit: ꝛ ſi chřs nõ ſuccurreret corruiſſet in mortẽ. Ad puellaꝫ aũt ſa/nandaꝫ pergẽs dñs a turba cõprimiť: qꝛ genti iudee ſalu/taria monita prebens: carnaliuꝫ populoꝝ eſt ↄſuetudine

grauat'. AMBRO. Ad hanc aũt pncipis filiaꝫ duꝫ p/ I

perat dei verbũ vt ſaluos faceret filios iſrael: ſancta eccle/ſia ex gentib' cõgregata: que inferioꝝ lapſu criminuꝫ de/peribat: parataꝫ alijs fide preripuit ſanitatem. BEDA. Duplr aũt ſanguis fluxus põt intelligi: hoc eſt ꝛ ſup idola/trie pſtitutiõe: ꝛ ſuper his que carnis ꝛ ſanguinis oblecta/tione patranť. AMBRO. Quid aũt ſibi vult ꝙ hec pn/cipis filia annoꝝ duodecim moriebať: ꝛ mulier iſta fluxu ſanguis ab annis duodecim laborauit: niſi vt intelligať: qꝛ qdiu ſynagoga viguit: laborauit eccleſia. BEDA. Una eniꝫ pene ſeculi etate ſynagoga in patriarchis naſci cepit: ꝛ gentiliuꝫ nationẽ idolatria fedauit. AMBRO. Sicut

aũt illa in medicis erogauerat oẽm ſubaʒ ſuã: ita cõgrega-
K tio gẽtiuʒ amiſerat oĩa bona nãe. BEDA. Medicos aũt
intellige ſiue falſos theologos ſiue phõs: legũqʒ doctores
ſecularium: qui multa de virtutib⁹ vitijſqʒ diſſerẽtes: vtilia ſe
viuẽdi inſtituta mortalib⁹ dare ꝓmittebãt: ſeu ipſos imũ-
dos ſpũs: qui velut diuib⁹ ꝯſulẽdo: ſe pro deo colendos in-
gerebãt: qb⁹ audiẽdis gẽtilitas: q̃to magis nãlis induſtrie
vires expẽderat: tanto minus potuit ab iniqtatis ſue ſorde
curari. AMBRO. Audiẽs aũt egrotare pplm iudeorũ:
ſperare cepit ſalutis ſue remediuʒ. Tp̃s veniſſe cognouit:
quo medicus adeſſet de celo: ſurrexit vt occurreret fide
promptior: pudore cõtactior. Hoc eniʒ eſt pudoris ⁊ fidei
agnoſcere ĩfirmitatẽ: nõ deſpare veniã. Uerecũda ḡ fim-
briã tetigit: fidelis acceſſit: religioſa credidit: ſapiẽs ſanatã
ſe eẽ cognouit. Sic ſcã plebs gẽtiũ q̃ deo credidit: petiſſe eru-
buit vt deſereret: fidẽ detulit vt crederet: deuotionẽ exhi-
buit vt rogaret: ſapiaʒ induit vt ſanitatẽ ſuã ipſa ſentiret: fi-
duciã ſumpſit: vt fateret̃ ꝙ preripuiſſet alienũ. Retro aũt
Oſee.11 tangit̃ xp̃s: qꝛ ſcriptũ eſt. Poſt dñm deũ tuũ ambulabis.
Ioã.12. BEDA. Et ipſe ait. Siqs mihi miniſtrat: me ſequat̃: ſiue
L qꝛ pñtem in carne dñm nõ vidẽs: vel qꝛ pactis diſpẽſatio-
nis ſacris ꝑ fideʒ cepit veſtigia ei⁹ ſubſequi. GREGO.
3° mora. Premẽte aũt turba vna redẽptorẽ nr̃ʒ mulier te-
tigit: qꝛ carnales quiqʒ in eccl'ia eũ cõprimũt a quo longe
ſunt: ⁊ ſoli tãgũt ꝗ huic veraciter humiles adiũgunt̃. Tur-
ba igit̃ ꝓmit: ⁊ nõ tãgit: qꝛ ⁊ importuna eſt ꝑ pñtiaʒ: ⁊ abſens
ꝑ vitã. BEDA. Uel vna credula mulier dñm tãgit: qꝛ ꝗ
diuerſis hereſib⁹ ĩordinate affligit̃: ſolo catholice eccleſie
M corde fideli̾ q̃rit̃. AMBRO. Nõ.n. credũt ꝗ cõprimũt:
credũt ꝗ tãgũt: fide tãgit̃ xp̃s: fide vĩ. Deniqʒ vt fidẽ cre-
dentis exꝓmeret dicit. [Ego cognoui virtutẽ de me exiſſe]
qd̃ eſt euidẽti⁹ iudiciũ: qꝛ nõ ĩtra poſſitatẽ ꝯditiõis humane
atqʒ ĩtra corpis clauſtrũ diuinitas coartata eſt: ſʒ vltra fines
nr̃e mediocritatis vĩt⁹ exundat eterna. Nõ.n. humana ope
plebs gẽtiũ libat̃: ſʒ dei mun⁹ ẽ ꝯgregatio nationũ: q̃ ẽt bre-
ui fide miaʒ ĩclinat eternã. Nã ſi ꝯſiderem⁹ q̃ta ſit fides
Si ꝯſide- rem⁹ q̃ta ſit fides nr̃a intelli gim⁹ q̃tꝰ ſit filiꝰ dĩ. nr̃a: ⁊ ĩtelligam⁹ q̃t⁹ ſit dei fili⁹. Uidem⁹ qꝛ cõꝑatiõe eius
fimbriã tm̃mõ tãgim⁹: ſupiora vͦ veſtimẽti ei⁹ nequimus
attingẽ. Si igit̃ ⁊ nos curari volum⁹: fide tãgam⁹ fimbriã
xp̃i: nõ aũt latet eũ qcũqʒ tetigerit. Beat⁹ ꝗ extremã ptẽ
verbi tetigerit: naʒ totũ quis põt cõprehendere?

Tex.8. ¶ Adhuc illo loquẽte venit qdaʒ ad principem
ſynagoge dicens ei: qꝛ mortua eſt filia tua: noli
vexare illum. Ieſus aũt audito hoc ṽbo rñdit
Mat.9. pñi puelle. Noli timere. Crede tm̃ ⁊ ſalua erit.
Mar.5. Et cuʒ veniſſet domũ nõ permiſit intrare ſecũ
quẽquã niſi petruʒ ⁊ iacobuʒ ⁊ ioãnem ⁊ pa-
trem ⁊ matreʒ puelle. Flebant aũt oẽs ⁊ plan-
gebant illam. At ille dixit. Nolite flere. Nõ eſt
mortua puella: ſed dormit. Et deridebant euʒ:
ſciẽtes qꝛ mortua eſſet. Ipſe ãt tenẽs manũ ei⁹
Mat.9. clamauit dicẽs. Puella ſurge. Et reuerſus eſt
Mar.5. ſpũs eius: ⁊ ſurrexit cõtinuo. Et iuſſit illi dare
mãducare. Et ſtupuerũt parẽtes eius: qb⁹ pre-
cepit ne alicui dicerent qd̃ factum erat.

A ¶ CHRY. Opportune dñs expectabat puelle morteʒ: vt
ꝓpalaret̃ reſurrectiõis miraculuʒ: ꝓp qd̃ ⁊ tardi⁹ icedit ⁊
loqt̃ cũ muliere diutius vt archiſynagogi filia expiraret: ⁊
hui⁹ nũtij aduenirẽt. Unñ di. [Adbuc illo loquẽte ve. q. ad
pñ. ſyna. di. ei: qꝛ mor. eſt fi. tu. no. vex. il.] AVGV. de cõ.
euã. Sʒ cũ matthe⁹ archiſynagogũ nõ moriturã filiã ſuaʒ
narret dño nũtiaſſe: ſed oĩno defunctã. lucas aũt ⁊ marcus
nõduʒ mortuã: vſqueadeo vt veniſſe poſtea ꝗ mortuã nũ-
tiarẽt: cõſiderãdũ eſt ne repugnare videat̃. Et ĩtelligẽduʒ Soluitur euãgeliſta ruʒ varia poſitio de puelle ſuſcitatiõe.
eſt breuitatis ħ cã mattheũ poti⁹ dicẽ voluiſſe: rogatũ eſſe
dñm vt faceret qd̃ eũ feciſſe manifeſtũ eſt: vt. ſ. mortuam
ſuſcitaret. Attẽdit. n. nõ ṽba pñis de filia ſua: ſʒ qd̃ eſt potiſ-
ſimũ voluntatẽ. Sane ſi alij duo vel q̃ſq̃ eoꝝ pñeʒ cõme-
moraſſet dixiſſe: qd̃ veniẽtes de domo dixerũt: vt iam non
vexaret̃ ieſus: qꝛ puella mortua fuiſſet: repugnarẽt ei⁹ co-
gitationi ṽba q̃ poſuit matthe⁹. Nũc vͦ illud nuntiãtib⁹ ⁊
ꝓhibẽtib⁹ ne magr̃ veniret: nõ legit̃ ꝙ ipſe ꝯſenſerit. Unñ
dñs nõ diffidentẽ reprehẽdit: ſʒ credentẽ robuſtius cõfir-
mauit. Unñ ſeqt̃. [Ieſus aũt au. ħ ver. reſp. pa. pu. no. ti. ſed
crede tm̃: ⁊ ſalua erit.] ATHANA. Fidem dñs exigit B
ab inocãtib⁹ eũ: nõ qꝛ idiget adminiculo alioꝝ: ipſe nãqʒ ⁊ Dñs fidẽ exigit ab inuocãtibꝰ eũ vt oſtẽdat ſe fauere credẽtibus.
dñs ⁊ largitor eſt fidei. Sʒ ne videret̃ ex acceptiõe perſo-
narũ ſua dona ꝯferre: oñdit ꝙ credẽtib⁹ fauet: ⁊ ne ſine fi-
de accipiãt bñficia: ⁊ ea ꝑ ĩfidelitatẽ aboleãt. Uult. n. bñfa-
ciẽs durare gr̃aʒ: ⁊ ſanãs incõcuſſum ꝑmanere remediuʒ.
THEO. Mortuã ãt ſuſcitatur⁹ eiecit oẽs: q̃ſi nos docẽs
abſqʒ inani gl'ia eẽ: ⁊ nihil ad demr̃õnẽ facẽ: ⁊ ꝙ cũ qs nos
miracula ꝑpetrare: nõ decet ipſꝫ eẽ in medio plurimoꝝ: ſʒ
ſolitariuʒ: ⁊ ab alijs ſeparatũ. Unñ ſeqt̃. [Et cũ pue. ad do.
nõ ꝑmiſ. ĩtra. ſecũ quẽq̃ niſi petrũ ⁊ ioãnẽ ⁊ iacobũ: ⁊ pñeʒ
⁊ m̃reʒ puelle.] Solos ãt hos ĩtromiſit tãq̃ diſcipl'oꝝ ver-
tices: ⁊ potẽtes miraculuʒ occultare. Nõ. n. volebat ipſꝫ an-
tẽ tp̃s plib⁹ reuelari: forte ꝓp iuidiã iudeoꝝ. Sic ⁊ cũ qs no-
bis iuidet: nõ debem⁹ iuſtitias nr̃as ei reuelare: ne ei maio-
ris iuidie occaſio tribuat̃. CHRY. Ceteros aũt diſcipu- C
los nõ aſſũpſit: ꝓuocans eos ad appetitũ maiorẽ: ob id q̃ʒ
ꝙ nõduʒ erãt plene diſpoſiti: vt ⁊ alij iſtos imitent̃. Aſſũ-
pſit ẽt parẽtes in teſtes: ne qs dĩe poſſet fallax eẽ reſurre-
ctiõis iudiciũ. Ad ħ ẽt illud nota ꝙ deflentes excluſit a do-
mo: ⁊ ĩdignos oñdit hꝰ viſione. Seqt̃. n. [Flebant. n. oẽs ⁊
plangebãt illã.] Qꝛ ſi tũc excluſit multo magis nũc. Tunc
eniʒ nõduʒ patuerat in ſomnũ mortẽ fuiſſe ꝯuerſaʒ. Nul-
lus ḡ de cetero ſe ꝯtẽdat iniuriã inferẽs xp̃i victorie ꝗ ſu-
perauit mortẽ ⁊ eã in ſomnũ ꝯuertit: ad cui⁹ oſtẽſionẽ ſub-
dit̃. [At ille dixit. Nol. fle. nõ eſt. n. mor. puel. ſed dormit.]
Oſtẽdens ſingula ſibi fore in promptu: ⁊ ꝙ eã viuificaret:
q̃ſi ſuſcitaret a ſomno: nihilomin⁹ tñ deridebãt eũ. Seqt̃. n.
[Et deridebãt eũ: ſciẽtes qꝛ mortua eſſet.] Quos nõ obiur-
gauit: nec deriſionẽ repreſſit: vt ẽt deriſio fiat mortis indi-
ciũ. Nã qꝛ vt plurimũ poſt acta miracula hoĩes ꝑſeuerãt in-
creduli: ṽbis ꝓprijs eos ꝯuenit. vt aũt q̃ſi ꝑ viſuʒ diſpone-
ret ad reſurrectionis fideʒ tenet manũ puelle. Unñ ſequitur.
[Ipſe aũt te. ma. e. cla. di. pu. ſurge.] Cũqʒ tenuiſſet ſuſcitat
eã. Unñ ſeqt̃. [Et reuer. eſt ſpũs ei⁹ ⁊ ſur. ꝯtinuo.] Nõ. n. ĩfu- Chꝛs eandẽ aiaʒ reuocauit in corpꝰ puelle ⁊ non aliam.
dit aliã aiaʒ: ſed illaʒ eandẽ que expirauerat reſtituit. Nec
ſolũmõ ſuſcitat: imo iubet etiã illaʒ cibari. Sequit̃. n. [Et
iuſſit illi da. mã.] ne. ſ. phãtaſticũ eẽ videat̃ qd̃ fcm̃ eſt: nec
ipſe ꝓpinat: ſʒ alijs mãdat. Sicut ⁊ in lazaro dixit. [Sol-
uite eum] ac deinde pncipem menſe fecit. GRECVS. Io.11.
Deinde ſtupefactos miraculo ⁊ pene clamantes parentes Io.12.
cohibet ne factũ predicẽt. Sequit̃. n. [Et ſtu. pa. e. qui. ꝑce. D
ne alicui dicerent qd̃ factũ erat.] Oſtẽdens ꝙ largitor bo-
noꝝ eſt. nõ aũt cupidus glorie: datqʒ totuʒ nihil recipiens.
Qui vͦ venat̃ operũ gl'iam aliqd qdeʒ exhibuit: aliqd vͦ
recepit. BEDA. Myſtice aũt ſaluata a fluxu ſanguinis Myſtice.
mulier: mox filia pncipis mortua nuntiat̃: qꝛ dũ eccl'ia a vi-
tioꝝ labe mũdata ẽ: ꝯtinuo ſynagoga ꝑfidia atqʒ inuidia ſo-
luta ẽ. Perfidia qdẽ: qꝛ in xp̃m credẽ noluit: inuidia vͦ: qꝛ
eccl'iã crediſſe doluit. AMBRO. Adhuc ãt ⁊ famuli pn-
cipis ĩcreduli erãt ad reſurrectionẽ quã ieſus ĩ lege ꝓdixit:
in euãgelio cõpleuit. Unñ dñt. [Noli vexar̃ illũ] q̃ſi ſit ſibi

E impoſſe ſuſcitare mortuā. BEDA. Uel per eos ſignant̃ qui a deo deſtitutū ſynagoge ſtatum vident: vt reſtaurari poſſe nō credant:ideoqȝ pro ſuſcitatiōe illi⁹ ſupplicādū eē nō eſtimēt:ſȝ ꝗ̄ impoſſibilia ſūt apud hoīes:poſſibilia ſūt apud deū. Uñ dñs ei dixit. [Noli timere:crede tm̄ ⁊ ſalua erit.] Pꝛ puelle cet⁹ doctoꝝ legis accipit̃: qui ſi credere voluerit ēt ſubta ei ſynagoga ſalua erit. AMBRO. Itaqȝ cū veniſſet in domū:paucos future reſurrectionis arbitros aſciuit. Nō.n.a multis ꝯtinuo eſt credita reſurrectio. Que tñ tāte diuerſita is eſt cā: Supra publice fili⁹ vidue ſuſcitat̃: hic remouent̃ plões arbitri:ſȝ puto ꝙ pietas ibi dñi declarat̃: qꝛ vidua mater vnici filij nō patiebat̃ moras:eſt.n.forma ſapiētie in filio vidue cito ecclīā crediturā. In archiſynagogi filia credituros qdē iudeos:ſȝ ex plurib⁹ pauciores. Deniqȝ dicēte dño.[Nō eſt mortua puella:ſȝ dormit:deridebant eū.] Quicūqȝ.n.nō credit:irridet. Fleant igit̃ mortuos ſuos qui putāt mortuos: vbi reſurrectionis fides eſt:
F nō mortis ſpēs ſed quietis eſt. BEDA. Synagoga etiā gꝫ ſponſi letitiā ꝗ̄ viuere poſſit amiſit:qſi inter plāgētes mortua iacēs:nec h ipſuȝ quare plāgat̃ itelligit. AMBRO. Tenēs aūt dñs manū puelle ſanauit eā:beat⁹.n.ſi cui⁹ manus ſapiā teneat:inducat in penetralia ſua:iubeat manducare. Panis.n.celeſtis eſt dei vbū:inde ⁊ illa ſapiā que dei
Prouer. 9. corpis ⁊ ſanguis altaria repleuit alimētis. Uenite inqt edite panes meos:⁊ bibite vinū qđ miſcui vobis. BEDA.
G Surrexit aūt puella ꝯtinuo:qꝛ cū dñs manum ꝯfortāte:hō a morte aīe reſipiſcit. Sūt.n.nōnulli q iacēte tm̄ cogitatione pcti ſibi mortē ꝯſciſcūt:ſȝ tales ſe viuificare ſignificās dominus:ſuſcitauit filiā archiſynagogi. Alij vo ipm malū qđ delectant̃ agēdo mortuū ſuū qſi ex portas efferunt: ⁊ hos ſe ſuſcitare demōſtrās:ſuſcitauit filiuȝ vidue extra portas ciuitatis. Quidaȝ vo ēt pcti ꝯſuetudine ſe quaſi ſepeliendo corrūpunt:⁊ ad hos ēt erigēdos adeſt grā ſaluatoris:ad qđ intimādū reſuſcitauit laȝarū quatuor dies in monumēto hñteȝ. Cēto aūt grauior eſt mors aīe:tanto acrior penitētis feruor inſiſtat. Uñ iacentē in cōclaui mortuā leui voce reſuſcitat:delatū foras iuuenē plurib⁹ dictis corroborat. Ad quatriduanū vo ſuſcitādū fremuit ſpū: lacrymas fudit: ⁊ voce magna clamauit. Sȝ ⁊ hic notādū ꝙ publica noxia publico egent remedio:leuia pctā ſecreta queūt pnia deleri. Puella in domo iacēs paucis arbitris reſurgit: iuuenis ex domū turba multa comitāte ſuſcitat̃:laȝarus de monumento vocat⁹ multis populis inotuit. Cap. IX.

(Tria mortuoꝝ gñā et veraciter ſuſcitauit dominus cōporalr̃ ⁊ ſpiritualr̃ cōtinuo ſuſcitat.)

Tex.1. mat.10. mar.3. Conuocatis aūt ieſus duodeciȝ apoſtolis dedit illis virtutē ⁊ ptāteȝ ſup oīa demonia: ⁊ vt lāguores curarēt. Et miſit illos pdicare regnū dei ⁊ ſanare īfirmos. Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via:neqȝ virgā:neqȝ perā:neqȝ panē:neqȝ pe-
mat.6. cuniā:neqȝ duas tunicas habeatis. Et in quācūqȝ domuȝ intraueritis ibi manete: ⁊ inde ne
mat.10. exeatis. Et quicūqȝ nō receperint vos exeūtes
mar.6. de ciuitate illa etiā puluerē pedū vroꝝ excutite
Act.13. in teſtimoniū ſupra illos. Egreſſi aūt circuibāt
mat.14. mar.6. per caſtella euāgeliȝātes ⁊ curātes vbiqȝ.

A CYRIL. Decebat inſtitutos miniſtros ſacrarū doctrinaꝝ poſſe mira pagere:⁊ per ipſos effect⁹ credi ꝙ eēnt dei miniſtri. Uñ dī.[Cōuocatis aūt ie.xp.apo.dedit illis virtutē ⁊ ptāteȝ ſup oīa demonia.] In quo elatū ſupciliū diaboli flectit:qui dicebat aliqñ. Non eſt qui ꝯdicere valeat. EUSE. Et vt p eos venet gen⁹ humanū:nō ſolum dat eis vt prauos ſpūs pellant:ſȝ ēt quālibꝫ infirmitatē ſanent ex ei⁹ iperio. Uñ ſeqt̃.[Et vt lāguores curarēt.] CYRIL. Attēdas hic diuinā filij ptāteȝ nāe corpali nō ꝯueniētem. Agere nāqȝ miracula aderat ſctis:nō nāli:ſȝ participatione ſpūſſcti. Sup h aūt alijs ꝯcedere ptāteȝ prorſus alienum erat ab eoꝝ vtute. Quōr.n.poſſȝ nā creata ſup ſpūs dona poſſidere dñiū? At dñs nr̃ ieſus cbīs tanꝗ̄ nālr̃ de⁹ ex ſua ipartit̃ hō grās qb⁹ vult:nō inuocās in eos alienā virtuteȝ: ſȝ infundens ex promptuarijs ꝓprijs. CHRY. Poſtꝗ̄ aūt ſatis ꝯfortati fuerāt ex ei⁹ comitiua:⁊ competēs nacti ſunt argumētū vtutis eius:mittit eos. Uñ ſeqt̃.[Et mi.il. pdi.re.dei:⁊ ſana.ifir.] Ubi ꝯſidera ꝙ nō cōmittit̃ eis aliqđ ſenſibile dīe:ſic moyſes ⁊ pphe q terrā ⁊ bona terrena pmittebant:hī vo regnum celoꝝ ⁊ quecūqȝ ptinent̃ in eo. GREGO.naȝā. Mittens aūt diſcipulos ad pdicandum dñs multa eis iniunxit:quoꝝ ſūma eſt: ſic eos vtuoſos eē: ſic ꝯſtātes atqȝ modeſtos:⁊ vt breuiter loquar celeſtes: vt nō min⁹ pp eoꝝ modū viuēdi ꝗ̄ pp vbū euāgelica doctrina ꝓpagaret̃. Et iō cū eris ⁊ baculi carētia ⁊ amict⁹ ſingularitate mittebāt̃. Et iō ſubdit.[Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via:neqȝ virgam:neqȝ perā:neqȝ panē:neqȝ pecuniā:neqȝ duas tunicas habeatis.] CHRY. Pluria qdē per h ꝯſtituebat.pmo qdē inſuſpectos reddēs diſcipulos. ſcđo ſequeſtrās eos a qlibꝫ cura:vt totū ſtudiū adhiberēt vbo.tertio docēs eos ꝓpriā vtutē. Sed forſan dicet aliqs. cetera qdeȝ hic rōnē:ſed nō hīe perā in via:nec duas tunicas:nec baculū:cui⁹ rei cā pcipit? Uolens.ſ.excitare eos in qlibꝫ diligentiā. Et vt loquar ex hoīb⁹ angelos faciet eos: dirimēs a qlibet cura vite: vt vna ſola cura detineant̃ doctrine. EUSE. Uolens igit̃ eos carere cupidine reruȝ in ſollicitudinib⁹ vite ꝓſtat⁹ eſt hec. Sumebat.n.experimētū fidei ⁊ aioſitatis eoꝝ:q habito in mādatis extreme vitam ducē pauptatis nō effugiūt q iubent̃. Decebat.n.eos qđdā cōmerciū facere:⁊ recipiētes ſalubres vtutes recōpenſare obediētia mādatoꝝ:⁊ cū milites eos facēt regni dei:accingit eos ad pugnā in hoſtes monēs colere paupertatē. Nullus enim militans deo implicat ſe vite ſecularis negocijs. 2.thi.4. AMBRO. Qualis ꝗ̄ eē debeat q euāgeliȝat regnum dei pceptis euāgelicis deſignat̃: h eſt vt ſubſidij ſeclaris ſāminicula nō reqrat:fideiqȝ tot⁹ inherēs putet quo minus iſta reqrat:magis poſſe ſuppetere. THEO. Sic.n.ipſos mēdicos mittit ꝙ neqȝ panes ipſos portare vult: nec aliquid aliud qb⁹ indigent multi. AUGU. de cō.euan. Uel dñs hec poſſidere diſciplos ac ferre noluit: nō ꝙ necīa nō ſint ſuſtētationi hui⁹ vite:ſȝ qꝛ ſic eos mittebat vt eis hec deberi monſtraret ab illis qb⁹ euāgeliū credētib⁹ annūciarent: vt ſic ſecuri nō poſſiderēt:neqȝ portarent huic vite necīa: nec magna:nec minima. Ideo poſuit ſm marcū niſi virgaȝ: Mar.6 oſtēdēs a fidelib⁹ ſuis oīa deberi miniſtris ſuis nulla ſupflua reqrentib⁹. Hāc aūt ptāteȝ virge noīe ſignauit:cuȝ diceret. Ne qd tollerēt in via niſi virgam tm̄. AMBRO. Poſſūt ēt qui volunt h ad eū deducere tractatū: vt ſpiritalē tm̄mō locus iſte firmare videat̃ affectū:q velut indumētū qđdaȝ videat̃ corpis exuiſſe:nō ſoluȝ ptāte reiecta cōtēptiſqȝ diuitijs:ſȝ ēt carnis ipſius illecebris abdicatis. THEO. Quidaȝ ēt aplos nō portare perā:neqȝ baculū: aut duas tunicas ſic itelligūt:ꝙ nō theſauriȝēt:hoc.n.pera inuit ꝯgregās multa:neqȝ ſint iracūdi ⁊ tribulati ſpū: qđ ſignat baculus:neqȝ ſint ficti ⁊ duplici corde:qđ ſignat tunica duplex. CYRIL. Sȝ diceret aliqs. vnde eis necīa erūt? Et ideo ſubdit.[Et in quācūqȝ do.intra.ibi ma.⁊ inde ne exe.]q.d. Sufficiat vobis diſcipuloꝝ fruct⁹ q recipientes a vobis ſpiritalia vos ꝓcurabūt. Iuſſit aūt eos in vna domo manere: vt nec hoſpitē grauēt eum.ſ.dimitēdo:nec ipſi guloſitatis ⁊ leuitatis ſuſpitionē icurrāt. AMBRO. Alienū nāqȝ a pdicatore regni celeſtis aſſerit curſitare per domos:

(Agere miracula ſctis nō nāli:ſed ſctis pdōs participatiōe cōcedit.) B
(Mittens dñs aploſ ad pdicādum tales eſſe iuſſit: vt non mi⁹ vita ꝗ̄ doctrina pficerent.) C D E F

domos:

domos: ⁊ inuiolabilis hoſpitij iura mutare. Sꝫ vt hoſpitij gr̃a deferēda ceſſeat: ita ēt ſi nō recipiant̃ excutiēdū puluerē: egrediēdūq; de ciuitate mādat̃ cū ſeqt̃. [Et quicūq; nō rece. vos exe. de ciui. illa: ēt puluerē pedū ve. excu. in teſti. ſup illos.] BEDA. Puluis excutit̃ de pedibus aploꝝ in teſtimoniū laboris ſui: q̄ ingreſſi ſunt in ciuitatē: ⁊ p̄dicatio aplica ad illos vſq; puenerit. Siue excutit̃ puluis: cū nihil ab eis accipiāt: nec ad victū quidē neceſſariū: q̄ euāgeliū ſpreuerūt.

Quid ſigt excutē puluerē de pedibus.

CHRY. Nā iprobabile valde eſt ɔtēnētes ſmonē ⁊ patrēfamilias ſe famulis benignos oſtēdere: vel b̄ndictiōes eoꝝ exigit. AMBRO. Uel mediocris ēt boni remuneratio docet̃ hoſpitij: vt nō ſolū pacē tribuamus hoſpitibus: verūetiā ſi q̄ eos terrene obūbrāt delicta leuitatis receptis aplice p̄dicatiōis veſtigijs auferant̃.

G BEDA. Qui vero p̄fida negligētia vel etiā ſtudio v̄bū dei ɔtēnūt: hoꝝ vitāda cōio eſt: excutiēdus puluis pedū: ne geſtis inanib⁹ pulueri cōparādis mētis caſte veſtigiū polluat̃. EVSE. Cū aūt p̄cinxiſſet dn̄s diſcipulos ſuos tanq̄ milites dei diuinis v̄tutib⁹ ⁊ ſapie monitis: mittēs eos iudeis vt doctores: ⁊ medicos ipſi ſm hoc p̄cedebāt. Un̄ ſeqt̃. [Egreſſi aūt circu. per caſt. euā. ⁊ cur. vbiq;.] Quaſi doctores quidē euāgelizātes: ſꝫ q̄ſi medici p̄ſtātes remedia ⁊ v̄ba miraculis cōprobātes.

Tex. 2. ¶ Audiuit aūt herodes tetrarcha oīa que fiebāt ab eo: ⁊ heſitabat: eo q̄ diceret̃ a quibuſdā: quia ioānes ſurrexit a mortuis: a quibuſdā vero q̄ helyas apparuit: ab alijs autē q̄ ꝓpheta vnus de antiquis ſurrexit. Et ait herodes. Joānem ego decollaui. Quis eſt autē iſte: de quo ego talia audio? Et querebat videre eum. Mar. 6

A ¶ CHRY. Multo trāſacto tpe nō a p̄n⁹ percepit herodes facta ieſu: vt pateat tibi tyrāni ſupbia. Un̄ di. [Audiuit aūt hero. tetrar. oīa q̄ fie. ab eo.] THEO. Iſte herodes erat fili⁹ magni herodis: q̄ pueros interemit: ſꝫ ille quidē rex erat: iſte aūt tetrarcha. Ingrebat aūt de cbio q̄s eēt. Un̄ ſequit̃. [Et heſitabat.] CHRY. Pctōres enī ſciētes ⁊ neſciētes quecūq; ſtrepitū primeſcūt: pctm̄ aūt nemine arguēte hoiem p̄dit: nemine accuſante ɔdēnat: ⁊ timidū ⁊ pigrum reddit delinq̄ntē. Cā aūt timoris ponit̃ p̄iter cū di. [Eo q̄ di. a quibuſdā: q̄ ioā. ſur. a mor. a quibuſdā vō q̄ hely. ap. ab alijs aūt q̄ ꝓpha vn⁹ de anti. ſur.] THEO. Judei. n. reſurrectionē mortuoꝝ expectabāt in vita carnali: ⁊ in cōmeſſationibus ⁊ potib⁹. Sꝫ reſurgētes nō erunt in carnalib⁹ actibus.

Peccatū nemine arguente hoīem p̄dit

B CHRY. Cū g̃ audiſſet herodes q̄b⁹ ieſus vteret̃ miraculis ait. [Joānē ego decollaui:] qd̄ nō erat oſtētatiōis v̄bū: ſꝫ ɔſolātis ſuū timorē: ⁊ pſuadēns aīe pturbate recolē q̄ ipſe eū occidit. Et q̄ ioānē decollauerat ſubdit. [Quis aūt eſt iſte de quo ego ta. aud.] THEO. q. d. Si ioānes eſt ⁊ a mortuis reſurrexit: vidēs eū cognoſcā. Un̄ ſeqt̃. [Et q̄re. vi. eū.] AVG. de cō. euāge. Lucas aūt hūc eūdē narrādi ordinē quē marcus tenēs nō cogit credi reꝝ geſtaꝝ eūdē ordinē fuiſſe. In his etiā v̄bis marco atteſtat̃: ad h̄ dūtaxat q̄ alij dixerint nō herodes: ioānē a mortuis ſurrexiſſe: ſꝫ q̄ heſitātē cōmemorauit herodē: itelligēdū eſt aut poſt iſtū heſitationem cōfirmaſſe in aīo ſuo qd̄ ab alijs dicebat̃: cū ait pueris ſuis ſicut Mattheus narrat. Hic eſt Joānes baptiſta: ipſe ſurrexit a mortuis: aut ita pronūtiāda ſunt hec verba Matthei vt heſitātem adhuc indicent.

Tex. 3. ¶ Et reuerſi apl̄i narrauerūt illi q̄cūq; fecerūt: ⁊ aſſumptis illis ſeceſſit ſeorſum in locū deſertū qui eſt bethſaide. Quod cū cognouiſſent turbe ſecute ſunt illū: ⁊ excepit eos ⁊ loq̄bat̃ illis de regno dei: ⁊ eos qui cura indigebāt ſanabat. Dies aūt cepat declinare. Et accedētes duodecim dixerūt illi. Dimitte turbas vt eūtes in caſtella villaſq; que circa ſunt diuertant ⁊ inueniāt eſcas: q̄ hic in loco deſerto ſumus. Ait aūt ad illos. Uos date illis mādūcare. At illi dixerūt. Nō ſunt nobis plus q̄ quinq; panes ⁊ duo piſces: niſi forte nos eamus ⁊ emamus in oēm hanc turbā eſcas. Erāt aūt fere viri quinq; milia. Ait aūt ad diſcipulos ſuos. Facite illos diſcūbere per conuiuia quinquagenos: ⁊ ita fecerūt. Et diſcūbere fecerunt oēs. Acceptis aūt quinq; panib⁹ ⁊ duob⁹ piſcib⁹: reſpexit in celū ⁊ b̄ndixit illis: ⁊ fregit ⁊ diſtribuit diſcipulis ſuis vt ponerēt ante turbas. Et mādūcauerūt oēs ⁊ ſaturati ſūt. Et ſublatū eſt qd̄ ſupfuit illis fragmētoꝝ cophini duodecim.

mat. 14° Joā. 6°

mat. 14 Mar. 6 Joā. 6°

mat. 16°. Mar. 8.

A ¶ AVG. de cō. euā. Mattheus ⁊ marcus ex p̄cedētiū occaſione narrant quēadmodū ſit ioānes ab herode occiſus. Lucas aūt qui iā lōge ſupra de paſſione ioānis narrauerat: poſtq̄ cōmemorauit illā herodis heſitationē de dn̄o: q̄ſnā eēt: ɔtinuo ſubiūgit. [Et reuer. apl̄i nar. illi q̄cūq; fece.] BEDA. Nō ſolū aūt narrāt que ipſi fecerūt ⁊ docuerūt: ſꝫ ēt que ioānes eis in docēdo occupatus ſit paſſus: vel ſui vel eiuſdē ioānis ei diſcipuli renūtiāt ſicut mattheus inſinuat. ISIDO. Quia vō dn̄s viros ſanguinū abominat̃: ⁊ cōmorātes cū eis: ſi a ꝓprijs crimib⁹ nō diſcedāt: poſt occiſionē baptiſte deſerēs occiſores diſceſſit. Un̄ ſeqt̃. [Et aſſumptis illis ſeceſ. ſeor. in lo. deſer. qui eſt bethſaide.] BEDA. Eſt autē bethſaida in galilea ciuitas andree ⁊ petri ⁊ philippi aploꝝ ꝓpe ſtagnū geneſareth. Nō aūt timore mortis hoc egit: vt quidā arbitrant̃: ſed parcēs inimicis ſuis ne homicidio homicidiū iūgerēt: ſil̄ ⁊ opportunū ſue paſſiōis tps expectās.

mat. 14 Mar. 6

B CHRY. Non aūt p̄us ſꝫ relato ſibi qd̄ acciderat diſceſſit manifeſtās p ſingula carnis v̄itatē. THEO. In deſertū aūt locū abijt dn̄s: q̄ opaturus erat miraculū panū: ne q̄s diceret: de ciuitate ꝓpe exiſtente oblati ſunt panes. CHRY. Uel vadit in deſertū locū vt nemo ſequeret̃. Sꝫ nec ſic plebs diſceſſit: ſed comitat̃ ipm. Un̄ ſeqt̃. [Quod cū cog. turbe ſecu. ſunt illū.] CYRIL. Hi quidē poſtulātes a demonib⁹ liberari. Hi vero lāguoꝝ remotionē: nēno quos eius oblectabat doctrina illū attētiſſime viſitabāt. BEDA. Ipſe aūt vt potēs piuſq; ſaluator excipiēdo fatigatos: docēdo iſcios: ſanādo egrotos: reficiēdo ieiunos: q̄ntū ſe deuotiōe credētiū delectet̃: inſinuat. Un̄ ſeqt̃. [Et excepit illos: ⁊ lo. il. de regno dei: ⁊ eos q̄ cura indigebāt ſanabat.] THEO. Ut addiſcas q̄ que ſm nos eſt ſapia diuidit̃ v̄bo ⁊ ope: ⁊ qd̄ decet dicere opata: ⁊ opari dicta.

Diuſi xp̄s ſeq̄nebant̃ diuerſis reſpectibus.

C Reclināte aūt die: diſcipuli iā incipiētes alioꝝ curā hie: turbe miſerent̃. Un̄ ſequit̃. [Dies aūt cepat declinare. Et acce. xij. ⁊ dixe. illi. Dimitte tur. vt eūtes in caſtella villaſq; que circa ſunt diuer. ⁊ inue. eſcas: q̄ hic in loco deſerto ſumus.] CYRIL. Sic enī dn̄s eſt dn̄i ſaꝝ paſſionū poſtulabāt remedia: ⁊ q̄ videbant diſcipuli ſolo nutu poſſe pfici: qd̄ infirmi petebāt: dicūt. [Dimitte eos: ne ampli⁹ anxient̃.] Aſpice aūt exuberātē māſuetudinē eius qui rogat̃. Nō. n. illa tm̄ largit̃ que poſtulāt diſcipuli: ſꝫ ſeq̄ntibus ipm aducit bona munifice dextre mandās eis eſcas exhiberi. Un̄ ſeqt̃. [Ait aūt ad illos. Uos da. il. mā.] THEO. Nō aūt h̄ dicit eoꝝ miſſionē ignorās: ſꝫ volēs ipſos inducē vt dicerēt quot panes haberēt: ⁊ ſic magnū oſtēderet̃ ex eoꝝ ɔfeſſione miraculū panū q̄ntitate audita. CYRIL. Sed qd̄ mādabat̃ itolerabile diſcipulis erat qui non hēbāt penes ſe niſi quinq; panes

Dn̄s ſua benigniſſima clemētia turbis nō ſolū q̄ petebāt: ſꝫ ēt refectionē ɔtulit.

τ duos piſces. Uñ ſeqꝛ. [At illi dixe. Non ſunt nobis plus
q̃ quinq; panes τ duo piſces: niſi forte nos eamus τ ema.
D in oẽs hãc tur. eſcas.] AVG. de cõ. euã. In qb⁹ qdẽ ꝟbis
Joã. 6. lucas in vnã ſniam ꝯſtrinxit rñſionẽ philippi dicẽtis. Du/
cẽtoꝝ denarioꝝ panes nõ ſufficiũt eis: vt vnuſqſq; modi/
cũ qd accipiat: τ rñſionẽ andree dicẽtis. Eſt puer vnus hic
qui habet qnq; panes ordeaceos τ duos piſces: vt narrat
Joãnes. Qd. n. ait. [Nõ ſunt nob plus q̃ qnq; panes τ duo
piſces:] ad andree retulit rñſionẽ. Qꝫ vo adiũxit. [Niſi for
te nos eamus τ emam⁹ in oẽz hãc turbã eſcas] vr̃ ad rñſio/
nẽ philippi ptinere: niſi q̓ de ducẽtis denarijs tacuit: q̃q̃
τ in ipſius andree ſnia h poſſet itelligi. Cum. n. dixiſſet. Eſt
puer vnus hic qui habet qnq; panes ordeaceos τ duos pi/
ſces: adiũxit. Sed hic qd ſunt iter tãtos: hoc eſt dicere [niſi
forte nos eamus τ emamus in oẽm hanc turbã eſcas.] Ex
qua varietate ꝟboꝝ: rerũ aũt ſniarũq; ꝯcordia ſatis appa
ret ſalubriter nos doceri: nihil querẽdũ in ꝟbis niſi loquẽ/
tiũ volũtatẽ: cui demr̃ande inuigilare debent oẽs veridici
narratores: cũ de hoĩe vel de angelo vel de deo aliqd nar/
E rãt. CYRIL. Ut aũt adhuc ad magis ardua ferat mira/
culũ: oñdit nõ parua fuiſſe multitudo viroꝝ cum ſequit.
[Erãt autẽ viri fere qnq; milia:] [exceptis. ſ. mulierib⁹ atq;
mat. 14 pueris: vt ali⁹ euangeliſta refert. THEO. Docet aũt dñs
Cũ aliquẽ hoſpitamur diũi exẽplo docemur eos cum ꝯſolatiõe recipe τ letitia. q̓ decet cum hoſpitamur aliquẽ reclinare ipm: τ ois ꝯſola
tionis participez fac. Uñ ſeqꝛ. [Ait aũt ad diſci. ſu. Facite
il. diſcũ. per cõui. qnq̃genos: τ ita fecerũt: τ diſcũ. fece. oẽs.]
AVG. de cõ. euã. Qꝫ lucas hic dicit qnquagenos iuſſos eẽ
diſcũbẽ: marcus vo qnq̃genos τ cẽtenos: ideo non mouet:
qꝛ vnus ptẽ dixit: alter totũ. veruz ſi alius de qnq̃genis tm̃
cõmemoraret: alius de cẽtenis tm̃: valde videret eẽ ꝯtriuz:
nec ſatis dinoſceret vtrũq; dcm̃ eẽ. vnũ aũt ab altero: alte/
rũ ab altero eẽ cõmemoratũ: τ tñ attẽtius ꝯſideratuz inue/
niri debuiſſe qs non fateat h ideo dici: qꝛ exiſtũt ſepe aliq̃
eiuſmodi que paꝝ itẽdẽtib⁹: temere iudicãtib⁹ ꝯtria videã
F tur: τ nõ ſint. CHRY. Et qꝛ credẽduz erat eũm veniſſe
a pře facturus miraculũ aſpexit in celũ. Uñ ſequit. [Acce.
aũt qnq; panib⁹: τ duob⁹ piſcib⁹ reſpe. in celũ.] CYRIL.
Hoc ẽt diſpẽſatiue pro nob fecit: vt diſcamus q̓ in pn⁹ mẽ/
ſe cuz frãgẽ debemus panẽ: debemus deo offerre τ elicere
ſup ipm bñdictiões ſupnã. Uñ ſeqꝛ. [Et bñdixit τ fregit: τ
diſci. ſuis diſtri. vt pone. ante turbas.] CHRY. Dat qdez
eis p manus diſcipuloꝝ honorãdo eos: τ ne dent obliuioni
ſaz pacto miraculo: nõ aũt ex nõ entib⁹ facit eſcas ad paſcẽ
dum turbas vt obturet os manichei aſſerẽtis alienã eẽ ab
eo creaturã oñdẽs ſe eẽ victualiũ largitorẽ: τ euz qui dixit.
Gen. 1. Germinet terra. Multiplicat ẽt piſces: ad ſignãdũ q̓ tã
mari q̃ aride dñabat. Bñ aũt in lãguẽtib⁹ ſpãle pegit mi/
raculũ: agit τ bñficiũ gñale alens oẽs ẽt nõ lãguentes. Uñ
G ſeqꝛ. [Et mãdu. oẽs τ ſaturati ſunt.] GREG. niſſen. Qui/
bus nec celũ fluebat mãna: nec tellus iuxta ſui nãz pducẽs
frumẽtũ coꝝ ſatiſfaciebat egeſtati: ſed ex ineffabilib⁹ hor/
reis diuine potẽtie bñficiũ affluebat. Panis parat fact⁹ in
manibus miniſtrãtiũ: necnõ p ſaturitatẽ edẽtiũ augmẽtat.
Eſum ẽt piſciũ eoꝝ neceſſitati nõ adminiſtrabat mare: ſꝫ ille
qui in mari piſciuz genus iſeruit. AMBRO. Nõ exiguo
ſed multiplicato cibo pplm̃ liquet eẽ ſatiatũ. Uides incõ/
prehẽſibili q̃dã ritu iter diuidentiũ manus: q̃s nõ fregerãt
multiplicare particulas: τ itacta frãgẽtiũ digitis ſpõte ſua
fragmenta ſurripe. CYRIL. Nec vſq; adhuc tñ perue/
Op⁹ charitatis i pximos vberẽ vẽdicat retributionẽ a deo. nit miraculuz: ſed ſeqꝛ. [Et ſbla. eſt qđ ſupfluit eis frag. co/
phini. xij.] Ut hinc eẽt manifeſta certificatio q̓ opus cha/
ritatis in proximos vberem vẽdicat retributionem a deo.
THEO. Et vt addiſceremus quãtum hoſpitalitas põt: τ
H q̃tum augent nr̃a cũ indigẽtib⁹ iſtuenimus. CHRY. Fe/
cit aũt ſupabũdare nõ panes: ſꝫ fragmẽta: vt oſtẽdat illoꝝ
panũ eſſe reliqas: que tot facte ſunt vt totidẽ eẽnt cophini
quot τ diſcipuli. AMBRO. Myſtice aũt poſtq̃ illa: que Myſtice
eccl'ie typuz accepit: fluxu curata ſanguinis: poſtea q̃ apl'i
ad euãgeliçãdũ ſunt deſtinati: grẽ celeſtis ipartit alimẽtũ.
Sꝫ qb⁹ ipartiat aduite. Nõ ocioſis: nõ in ciuitate q̃ſi in ſy/
nagoga vel ſcl'ari dignitate reſidẽtib⁹: ſꝫ iter deſerta q̃rẽti/
bus chřm. BEDA. Qui derelicta iudea que pphetie ſibi
nõ credẽdo caput abſtulerat: in deſto eccl'ie: que virũ non
hẽbat: ꝟbi pabula largit. Petẽtẽ vo deſerta gẽtium chřm
multe fideliũ caterue relictis menib⁹ pſce ꝯuſationis τ va/
rioꝝ dogmatum ſequunt. AMBRO. Qui aũt faſtidiũt:
ipſi excipiunt a chřo: τ cũ ipſis loqꝛ dei ꝟbũ: nõ de ſcl'ari/
bus ſꝫ de regno. Et qui corpalis gerũt vlcera paſſionis: his
medicinã ſuã libẽter indulget. Ubi aũt myſterij ordo ſer/
uat: vt pus per remiſſionez pctõꝝ vulnerib⁹ medicina tri/
buat: poſtea vo alimonia mẽſe celeſtis exuber. BEDA. I
Die aũt declinãte turbã reficit: in fine ſcl'oꝝ appropinquã/
te: vel cuz ſol iuſtitie pro nob occubuit. AMBRO. Qꝫ q̃
nõdũ validiorib⁹ hec turba reficiat alimẽtis. Primũ. n. in
modum lactis qnq; ſunt panes. 2[m] ſeptem. 3[m] ipm corpus Mar. 8
chři eſt eſca ſolidior. Siqs aũt petere cibũ vereꝛ ipſe reli/ mat. 26.
ctis ſuis oĩb⁹ feſtinet ad dei ꝟbũ. Dũ aũt aliqs audire inci
pit dei ꝟbũ incipit eſurire. Incipiũt apl'i eſuriẽtẽ videre: τ Dũ aliqs icipit audire ꝟbũ dei incipit eſurire.
ſi illi adhuc nõ intelligãt qd eſuriãt intellexit chřs. Scit q̓
nõ ſcl'arẽ cibũ eſuriãt: ſed cibũ chriſti. Nõdũ. n. itellexerãt
apl'i cibuz credẽtes nõ eẽ venalẽ. Nouerat chřs nõ potius
eſſe redimẽdos: ſuas vo epulas eſſe gratuitas. BEDA.
Nõduz aũt erãt apl'is niſi qnq; panes moſaice legis: τ duo
piſces vtriuſq; teſtamẽti: que in abdito myſterioꝝ latẽtiũ
quaſi aqs abyſſi tegebantur. Quia vo qnq; ſunt exteriores
hoĩs ſenſus: qnq; milia viri dñm ſecuti deſignãt eos qui in
ſcl'ari adhuc habitu poſiti exteriorib⁹ que poſſident bñ vti A
nouerunt q qnq; panib⁹ alunt: qꝛ tales neceſſe eſt legalib⁹
adhuc pceptis iſtrui. Nã qui mũdo ad itegrũ renũtiãt euã/
gelica refectiõe ſublimes ſunt. Diuiſi aũt ꝯuiuãtiũ diſcubi/
tus: deſignãt diuerſos per orbẽ terraꝝ eccl'iaꝝ ꝯuẽtus: qui
vnã catholicã faciũt. AMBRO. Hic vo panis quẽ frã/
git ieſus: myſtice qdẽ dei ꝟbũ eſt τ ſmo de chřo: qui cuz di/
uidit auget. De paucis. n. ſmonib⁹ ppl'is redũdãtẽ alimo/
niã miniſtrauit. Dedit ſmones nobis velut panes: qui nřo
dum libant ore geminant. BEDA. Turbis aũt eſuriẽti/
bus ſaluator nõ noua creat cibaria: ſꝫ acceptis his que ha/
buerũt diſcipuli bñdicit: qꝛ veniẽs in carne: nõ alia q̃ pdi/
cata ſunt pdicat: ſꝫ pphie dicta myſterijs grẽ grauida de/
mõſtrat. Reſpicit in celũ: vt illuc dirigẽdã mẽtis aciez: ibi
lucẽ ſcie doceat eẽ querẽdaz. Frãgit τ ante turbas ponẽda
diſtribuit diſcipulis: qꝛ legis τ pphie ſacra eis vt per mun/
dũ pdicẽt patefecit. AMBRO. Nõ ocioſe aũt que turbe Quare q̃ ſupfuerãt colligũtur i cophinis aploꝝ.
ſupſunt a diſcipulis colligũtur: qꝛ ea que diuina ſunt apud
electos facilius poſſis q̃ apud pplos repire. Btũs ille qui
põt colligẽ: que etiaz doctis ſupſunt. Qua rõne aũt cophi/
nos chřs. xij. impleuit: niſi vt illud ppl'i iudaici ſolueret: qꝛ
manus eius in cophino ſuierũt? Hic eſt ppl's qui ante lutũ Pš. 80.
in cophinis colligebat: ſꝫ iam per crucẽ chriſti vite celeſtis
opat alimoniã. Nec paucoꝝ h munus ſꝫ oĩuz eſt. Nã per
xij. cophinos tanq̃ tribuum ſingulaꝝ fidei firmamẽtũ re/
dũdat. BEDA. Uel per cophinos. xij. apl'i figurantur: τ
oẽs ſequẽtes doctores: foris qdez hoĩbus deſpecti: ſed intus
ſalutaris cibi reliquijs cumulati.

¶ Et factũ eſt cum ſolus eẽt orãs erãt cuz illo τ Dex. 4
diſcipuli: τ iterrogauit illos dicẽs. Quẽ me di/
cũt eſſe turbe? At illi rñderũt τ dixerũt: Ioãnez
baptiſtaz: alij aũt helyam: alij vo qꝛ vnus pro/
pheta de prioribus ſurrexit. Dixit autem illis. mat. 16.

Uos aũt

Mar. 8 **Vos aūt quem me eſſe dicitis? Reſpōdens ſimon petrus dixit. Chriſtum dei. At ille increpans illos p̄cepit ne cui dicerēt hec: dicēs quia oportet filiū hominis multa pati ⁊ reprobari a ſenioribus ⁊ a principibus ſacerdotū ⁊ ſcribis ⁊ occidi: ⁊ tertia die reſurgere.**

A CYRIL. Segregat⁹ a pplis dñs: ⁊ ſeorſum poſit⁹ vacabat orōnib⁹. Vñ dr̄. Et factū eſt cū ſolus eēt orās: erāt cū illo ⁊ diſcipuli. Formā.n. in h ſeipm̄ ꝯſtituebat docens diſcipulos artez facilē doctrinaliū dogmatū. Reoꝝ.n. oportē populoꝝ antiſtites etiā meritis p̄eſſe ſbditis ſuis in rebus nec̄us iugiter ꝯuerſantes: ⁊ illa tractātes qb⁹ deus placat̄.
Qr chrus ſolus orabat. BEDA. Aderāt aūt diſcipuli dño: ſed ipſe pietz ſolus orabat: q2 p̄nt ſancti dño fidei amoriſq3 ſocietate ꝯiungi: vbiq3 ſolus obſecrat: quia dei ꝯſiliū humana vota nō capiūt: nec qſq3 pōt iferioꝝ particeps eē cum chrō. CYRIL. Poterat aūt orōnis negociū turbare diſcipulos. Videbāt.n. humanit⁹ orare: quē olim viderāt auctē diuina pagētez miracula. Ut igit̄ hmōi ꝑpelleret turbationē eos iterrogat: non q2 neſciret ab exterioribus ſibi collata p̄conia: ſed vt eos a pluriū opīone auferret: ⁊ rectā fidē eis iſereret. Vñ ſequr. Et interrogauit illos dicēs. Quem me dicunt eſſe turbe?
B BEDA. Pulchre dñs fidē diſcipuloꝝ exploraturus: p̄us turbaꝝ ſniam iterrogat ne illoꝝ ꝯfeſſio nō v̄itatis agnitione ꝓbata: ſz vulgi videat̄ opīone formata: nec cōpata credere: ſz inſtar herodis de auditis heſitare putent̄. AUG. de cō. euā.
Mar. 8 Pōt aūt illud mouere ꝙ lucas dīm iterrogaſſe diſcipulos ſuos quē illū dicerēt hoīes: tūc dixit cum eēt ſolus orās: ⁊ adeſſent etiā ipſi: porro aūt marcus in via dicit illos h ab eodē iterrogatos: ſed h eū mouet: q2 nunq3 orauit in via.
A AMBRO. Nō eſt autem ocioſa turbe opinio quaz diſcipuli rñdēt: cum ſbdit̄. At illi rñderūt ⁊ dixerūt. Joanē baptiſtā quē decollatū ſciebāt. Alij aūt helyam quē vēturū putabāt: alij aūt q2 ꝓpha vnus de p̄orib⁹ ſurrexit. Sed h querere alterius prudētie eſt. Nam ſi paulo aplo ſatis eſt nihil ſcire niſi chrm̄ ieſum ⁊ hūc crucifixum:
C qd ampli⁹ mihi deſiderādū eſt ſcire q̄3 chrm̄? CYRIL. Vide aūt in iterrogationib⁹ elegātiā. Dirigit.n. p̄us eos ad extrinſecas laudes: vt eis euulſis verā opīonē gn̄et. Unde cum dixiſſent diſcipuli plebis opinionē: eoꝝ ſniam iterrogat cum ſubdit̄. Dixit aūt illis. Vos aūt quē me eſſe dicitis? O q̄3 p̄cipuū illud vos. Excipit eos ab alijs: vt eoꝝ viſent opiones. q.d. Vos qui cēſura mea vocati eſtis ad apoſtolatū teſtes miraculoꝝ meoꝝ quē me eē dicitis? Preuenit aūt petrus ceteros: fitq3 os toti⁹ collegij: eructatq3 diuini amoris eloqa: p̄fertq3 fidei ꝯfeſſionē cuz dr̄. Reſpōdēs aūt petrus dixit. Chrm̄ dei. Nō ait ſimplr̄ euz eē chriſtū dei: ſed magis cuz articulo. Unde in greco habet̄. Ton chriſton. Naz plures diuinit⁹ vncti diuiſimode vocati ſunt chriſti. Quidā.n. vncti fuerūt in reges: qdā in ꝓphetas. nos aūt per chrm̄ ſctō ſpūcti ſpiritu: nomē obtinuimus chrī: ſz vnus ſolus eſt qui eſt chrs dei ⁊ pr̄is q̄ſi ipſo ſolo ꝓpriū habēte pietz qui in celis eſt. Et ſic lucas ꝯcordat qdē in ſenten-
mat. 16°. tijs cum mattheo: qui narrauit petrū dixiſſe. Tu es chriſt⁹ filius dei viui: ſed vtēs breuiloquio ait eum dixiſſe chriſtū dei. AMBRO. In vno.n. h noīe ⁊ diuinitatis ⁊ incarnationis expſſio ⁊ fides eſt paſſionis. Cōplexus eſt itaq3 oia
D qui ⁊ nām ⁊ nomē expſſit: in q̄ ſūma v̄tutū eſt. CYRIL. Sz notādū ꝙ vnū ꝯfeſſus eſt eſſe chrm̄ prudētiſſimus petrus ꝯtra p̄ſumētes hemanuelē in duos chriſtos diuidere. Neq3.n. ſciſcitat⁹ eſt eos dicēs. Quē dicūt hoīes eē diuinuz v̄bū: ſed filiū hoīs: quē petrus ꝯfeſſus eſt eſſe filiuz dei. In hoc ḡ admirādus eſt: ⁊ dignus fact⁹ tam p̄cipuis honorib⁹:

q2 quē admirat⁹ eſt in forma nr̄a hūc credidit eē chrm̄ patris. ſ. hoīez factū v̄bū qd̄ ꝓceſſit de pr̄is ſiba. AMBRO. Dñs aūt ieſus chrs p̄dicari ſe p̄mo noluit ne vllus ſtrepit⁹ naſceret̄. Vñ ſeqt̄. At ille increpans eos p̄cepit ne cui dicerent. Multis ex cauſis iubet tacere diſcipulos: vt fallat p̄ncipem mūdi: vt declinet iactātiā: doceat humilitatē. Ergo chrs noluit gl̄iari: ⁊ tu qui ignobilis nat⁹ es gl̄iaris? Simul ne rudes ⁊ impfecti adhuc diſcipuli maxime predicationis molibus opp̄mant̄. Prohibent̄ ḡ euāgelizare cum dei filiū: vt euāgelizarēt poſtea crucifixū. CHRY. Opportune etiā dñs tūc vetuit nulli dicere ꝙ ipſe eēt chriſtus: quatenus ſblatis de medio ſcādalis: ⁊ crucis ꝯſūmato patibulo: habitualr̄ imp̄meret̄ audiētiū menti ꝯueniēs de eo opinio. Nā radicatū ſemel ⁊ poſtmodū euulſuz: vix vnq3 denuo inſitū retinebit̄. Qd aūt ſemel inſitū pſeuerat imobile de facili ꝯcreſcit. Nā ſi petrus ex ſolo auditu ſcādalizatus eſt: qd q̄plures paterent̄ cuz audiſſent filiū dei eſſe: viderēt aūt crucifixuz ⁊ ꝯſputū. CYRIL. Oportebat ḡ diſcipulos euz vbiq3 terraꝝ p̄dicare. Hoc.n. erat opus electoꝝ ab eo ad aplatus officiū. Sz vt ſacra ſcriptura teſtatur: tēpus eſt vnicuiq3 rei. Decebat.n. vt crux ⁊ reſurrectio implerent̄: ⁊ ſic ſequeret̄ aploꝝ p̄dicatio. Vñ ſeqt̄. Dicēs: q2 oportet filiuz hoīs multa pati ⁊ reprobari a ſenio. ⁊ p̄ncipib⁹ ſacerdotū ⁊ ſcribis: ⁊ occidi: ⁊ tertia die reſurgē. AMBRO. Fortaſſe quia ſciebat dñs difficile paſſionis ⁊ reſurrectionis myſteriū: etiā diſcipulos crediturosipſe voluit eſſe ſue paſſionis ⁊ reſurrectionis aſſertor.

Chriſtus habuit aplis ne ipſū dei filius p̄dicarēt in vita mortali poſitum.

B

Eccl. 3°. Chrius p⁹ voluit cruciſigi ⁊ reſurgere: ⁊ ſic p⁹ predicari.

Dicebat aūt ad oēs. Siqs vult poſt me venire: abneget ſemetipm̄: ⁊ tollat crucez ſuā quotidie ⁊ ſequat̄ me. Qui.n. voluerit aiaz ſuā ſaluā facere pdet illā. Nā qui pdiderit aiaz ſuā ꝓpter me: ſaluā faciet illā. Qui.n. pficit hō ſi lucret̄ vniūſum mūduz: ſe aūt ipm̄ pdat: ⁊ detrimētuz ſui faciat? Nā qui me erubuerit: ⁊ meos ſmones: hūc filius hoīs erubeſcet cum venerit in maieſtate ſua: ⁊ pr̄is ⁊ ſcōruz angeloꝝ. Dico aūt vobis vere ſunt aliq hic ſtātes: qui nō guſtabūt mortem donec videāt regnum dei.

Tex. ſ. mat. 16°. Mar. 8

mat. 16°. Mar. 8.

A CYRIL. Ducuz magnanimi ſtrenuos in armis ad audaciam ꝓuocāt: nō ſolū eis honores pollicēdo victorie: ſed etiā ipm̄ pati generoſum eē fatētes. Tale qd videmus docere dñm ieſum chrm̄. Predixerat.n. aplis ꝙ oporteret eū ꝑpeti iudeoꝝ calūnias: occidi: ⁊ tertia die reſurgē. Ne igit̄ putarēt chrm̄ qdē paſſuruz pſecutiones pro vita mūdi: eis v̄o liceret lentā vitā ducē: oñdit nec̄io ꝙ per equa certamina gradi decet cupiētes eius glīā obtinē. Vñ dr̄. Dicebat aūt ad oēs.
B BEDA. Pulchre poſuit ad oēs qui ſupiora que ad fidē dñice natiuitatis vel paſſionis ptinēt cuz ſolis diſcipulis ſeorſuz egit. CHRY. Cuz aūt ſaluator ſit pius ⁊ benignus nullū inuitū: aut coactum hic vult famulū: ſed ſpōtaneos ⁊ grās agētes ei pro famulatu: ⁊ ideo neminem cogēdo: aut neceſſitatez iponēdo: ſz pſuadēdo ⁊ hñfaciēdo vniūſos volētes attrahit dr̄. Siqs vult. BASI. Viam aūt ꝓpriā in formā optime ꝯuſationis tradidit volētib⁹ ei obedire cum dicit. Poſt me venire nō obſecutionē corporalē iſinuās: eēt.n. in olb⁹ ipoſſibilis dño iaz in celis exiſtēte: ſz debitā ꝯuſationis pro poſſe imitationē. BEDA. Niſi aūt qs a ſemetipſo deficiat ad eum qui ſupra ipm̄ eſt nō appropinquat. Vñ dr̄. Abneget ſemetipm̄. BASI. Abnegatio qdez ſuiipſius eſt totalis p̄eritoꝝ obliuio: ⁊ receſſus a ꝓprijs volūtatib⁹. ORIG. Abnegat etiam aliqs ſeipm̄ dū vitā p̄us in malitia ꝯſuetā alteratione debita cō- C

Xps pius ⁊ benign⁹ nullū inuitum ad ſe trahit: ſed ſpōtaneos ⁊ volētes.

mutat:puta qui dudum in laſciuia vixerat:abneget ſemet-
ipm laſciuū cū ſit caſtus. ⁊ ſilr abſtinētia cuiuſlibet crimi
nis ſumptus abnegatio eſt. BASI. Appetit⁹ mortis tolerā
de pro chřo ⁊ mortificatio mēbroꝝ que ſunt ſup terrā: ⁊ vi
riliter diſponi ad oē piculū ſuſtinendū pro chřo ⁊ nō affici
quemq̄ȝ ad vitā pñtē: ħ eſt tollē crucē ſuā. Uñ ſubdit. [Et
tollat crucē ſuā quotidie.] THEO. Crucē ħ dicit mortē
exprobrabilē: innuēs φ ſi qs vult chřm ſeq: nō oȝ effugere
D pp ipm etiā exprobrabilē morteȝ. GREG. in ho. Duob⁹
etiā modis crux tollit: dum aut per abſtinētiā affligit cor-
pus: aut per cōpaſſionē afficit aīus. GRECVS. Recte
aūt ꝯiūgit hec duo [abneget ſemetipm ⁊ tollat crucē ſuā.]
Sicut.n. qui parat⁹ eſt aſcēdē crucē ſumit in mēte ſua mor
tis itētionē: ſicq̄ȝ vadit nō eſtimās amplius hāc vitā parti-
cipare: ita qui ſeq vult dñm: p̄ oȝ abnegare ſeipm: ⁊ ſic tol-
lere crucē: vt eius volūtas ſit prōpta ad oēm miſeriā ſuſti
Qui vult ſequi dñs dȝ hic pro pter volun taté oia p̄ pter deum ſuſtinédi.
nēdā. BASI. Jn ħ igit ꝯſiſtit pfectio vt ipoſſibilr ſe ha-
beat ſm affectū etiā ad ipm viuēre: ⁊ habeat in prōptu mor
tis rñſum vt nequaq̄ȝ in ſeipo ꝯfidat. Sumit aūt exordiuȝ
pfectio ab exterioꝝ alienatiōe: puta poſſeſſionū vel inanis
glie vel pciſe affectionis inutiliū reꝝ. BEDA. Predictā
E igit crucē ⁊ q̄tidie tollē ⁊ ea ſumpta dñm ſeq iubemur: qui
crucē ppriā baiulauit. Uñ ſeq. [⁊ ſequat me.] ORIG.
Prius aūt cām aſſignat ſubdēs. [Qui.n. voluerit aiaȝ ſuā
ſaluā facere pdet illā.] i. qui vult ſm vitā pñtē viuere: ⁊ p-
priā aiaȝ in ſenſibilib⁹ ꝯſeruare: hic eā pdet: nō ducēs eam
ad terminos btitudinis. Ꝯtrio aūt ſubdit. [Nā qui pdide-
rit aiaȝ ſuā ppter me ſaluā faciet illā.] i. qui negligit ſenſi-
bilia ītuitu vitatis: exponēs ſe morti: hic tanq̄ȝ aiaȝ pdens
pro chřo eā potius ſaluabit. Jtaqȝ ſi aiam ſaluari btiñ eſt:
relatū ad eā que eſt in deo ſalute: oȝ eſſe ⁊ quedā bona pdi
tio aie que fit ītuitu chři. Uidet etiā mihi per ſile ei qd eſt
abnegare ſeipm ſm pdicta dicere: pdē quelibet ppaȝ aiaȝ
peccatriceȝ: vt ſumat eā que per vtutē ſaluat. CYRIL.
F Oꝫ aūt incōparabilr exercitiū pacis chriſti: ſupet delitias ⁊
ſpecioſa mūdi: iſinuat ſubdēs. [Quid pficit homini ſi lucret
vniuerſum mūdū: ſeipm aūt pdat ⁊ detrimētū ſui faciat?]
q.d. Cū aliqs aſpiciēs pñtē dulcedinē aut vtilitatē: renuit
qdē pati: eligit aūt ſplēdide viuere ſi ſit opulēt⁹: qd inde ſi-
1. Cor. 7. bi cōmodū erit cum pdiderit aiam? Trāſit.n. hui⁹ mūdi fi-
Puer. 10 gura ⁊ amena velut vmbra diſcedūt. Nō eniȝ pderūt the-
ſauri ipietatis: eripit autē a morte iuſtitia. GREG. in ho.
Quia ḡ ſcā eccl'ia habet aliud tp̄s pſecutiōis: atq̄ȝ aliud pa
cis: dñs vtraq̄ȝ tpa deſignauit in pceptis. Naȝ pſecutionis
tpe ponēda eſt aīa: qd ſignauit dicēs. [Qui pdiderit aiaȝ.]
Pacis aūt tpe ea que ampli⁹ dñari pñt frāgēda ſunt deſi-
deria terrena: qd ſignauit di. [Quid pficit hoi?] Plerūq̄ȝ
aūt labētia cūcta deſpicimus: ſed tñ adhuc humane vere-
cūdie vſu ppedimur: vt rectitudinē quā ſuamus in mente
G nōdū exp̄mere valeamus in voce. Sȝ huic qdē vulneri cō
gruuȝ dñs ſubiūgit medicamētū dicens. [Nā qui me eru-
buerit ⁊ meos ſmones: hūc filius hoīs erube.] THEO.
Erubeſcit chřm qui dicit. Nunqd credā crucifixo? Sed et
ſmones eius erubeſcit: qui euāgelij ruditatē ꝯtēnit. Oꝫ aūt
hūc dñs erubeſcet i regno ſuo tale ē: ſicut ſi aliqs pṙfamilias
hñs ſeruū prauū: erubeſcat euȝ noiare. CYRIL. Jncutit
aūt eis timorē dicēs ſe celit⁹ deſcēſurū: nō in pſtina humi-
litate ⁊ mēſura pportionabili nob: ſȝ in glia pr̄is miniſtrā-
tibus angelis. Seqt enim. [Cū venerit in maieſtate ſua ⁊
pr̄is ⁊ ſcōꝝ angeloꝝ.] Peſſimū igit ⁊ dānoſum notari ini-
micitia ⁊ opis inertia: qñ tātus iudex deſcēderit: agminib⁹
circūſtātib⁹ angeloꝝ. Hinc aūt pcipias: φ carne ſumpta ⁊
ſanguine fili⁹ non minus eſt de⁹: φ ſe pollicet in maieſtate
H dei pr̄is vēturū: ⁊ φ ei tanq̄ȝ iudici diuȝ miniſtrabūt ange-
li: qui fact⁹ eſt hō filijs nobis. AMBRO. Semp aūt dñs

ſicut exigit ad pmia futura vtutū: atq̄ȝ vtilē ſecularium rerū Sic chřs
docet eſſe ꝯtēptū: ita etiā ifirmitatē mētis humane pñtiuȝ terrenoꝝ
remuneratione ſuſtētat. Arduū quippe eſt crucē tollere: ⁊ docet ꝯtē-
aiam piculis: morti corpus offerre: negare qd ſis: cum ve- ptuȝ: ita et
lis eē qd nō ſis: raroq̄ȝ q̄uis excelſa vtus futuris cōmutat ifirmitateȝ
pñtia. ḡ bonus magiſter ne quis deſpatione frāgat aut te- hūanaȝ ſu
dio: cōtinuo ſe videndū fidelibus pollicet dicēs. [Dico aūt ſtetat pro-
vobis: vere ſunt aliq hic ſtātes qui nō guſtabūt mortē: do- miſſiōe re-
nec videāt regnū dei.] THEO. Jd eſt gliaȝ in qua iuſti muneratio-
erūt. Hoc aūt dixit de trāſfiguratione que forma erat futu onis.
re glie: ac ſi diceret: ſunt aliq hic ſtātes. ſ. petrus iacobus et
ioānes: qui nō attingēt mortē: donec in tpe trāſfigurationis
videant: in qua gloria erūt qui me ꝯfitent. GREGO. in
homel. Uel regnū dei hoc loco pſens eccl'ia vocat: ⁊ qdaȝ
ex diſcipulis vſq̄ȝ adeo in corpe victuri erāt: vt eccl'iaȝ dei
cōſtructā cōſpicerēt: ⁊ cōtra mundi huius gloriā erectam.
AMBRO. Jtaq̄ȝ ſi ⁊ nos volumus mortē nō timere: ſte- Si volu-
mus vbi chriſtus eſt. Soli enim non queunt guſtare mor- mus mor
teȝ: qui ſtare poſſunt cum chriſto: in quo licet ex vbi ipius tē nō time
qualitate ppēdere: nec tenuem quidē ſenſum mortis habi re: ſtemus
turos: qui chři videant meruiſſe cōſortia. Certe mors cor- vbi xp̄s ē.
poris libādo guſtet: vita anime poſſidendo teneatur. Nō
enim hic mors corporis: ſed aie denegat.

¶ Factuȝ eſt aūt poſt hec vba fere dies octo ⁊
aſſumpſit petrū ⁊ iacobuȝ ⁊ ioānē: ⁊ aſcēdit in Luc. 6.
mōtē vt oraret. Et facta eſt duȝ oraret ſpēs vul- Mat. 17.
tus eius altera: ⁊ veſtit⁹ eius albus: ⁊ refulgēs. Mar. 9.
Et ecce duo viri loquebant cum illo. Erāt aūt
moyſes ⁊ helyas viſi in maieſtate ⁊ dicebāt ex-
ceſſum eius quē cōpleturus erat in hierlm.

¶ EVSE. Cū dñs diſcipulis ſuis ſecū apparitionis ſue p- A
mulgauerit ingens myſteriū: ne ſolis vbis credere viderē-
tur: pcedit ad opa oſtēdēs eis oculata fide imaginē regni
ſui. Uñ di. [Factū eſt aūt poſt hec vba fere dies octo ⁊ aſ-
ſumpſit petrū iacobū ⁊ ioānē: ⁊ aſcēdit in mōtē vt oraret.]
DAMA. Matthe⁹ qdē ⁊ marcus ſexto die poſt factā
pmiſſionē diſcipulis: lucas aūt poſt octauū dicit celebratā
fuiſſe trāſfiguratioeȝ. Nec eſt diſſonātia in dictis: ſed qui
ſex numerauerūt dēptis extremis. Primo dico ⁊ vltimo
quo pollicit⁹ eſt: ⁊ quo fecit: medios computauerūt. At qui
octo cōnumerauit: vtrūq̄ȝ pdictoꝝ cōputauit. Sed cur nō
oēs: ſed aliq vocati ſunt ad hāc viſioneȝ? Unus qdem erat
qui ſolus indignus erat diuinitatꝭ viſione. ſ. iudas: ſm illd.
Tollat ipius: ne videat gliam dei. Si ſolus ḡ eſſet dimiſ- Jſa. 26.
ſus tanq̄ȝ inuidus ad maiorē eſſet malitiā puocat⁹. Proin-
de pditori tollit pditionis occaſionē: cum dimiſit iferius
reliquā aploꝝ cōgerieȝ. [Aſſumpſit] aūt tres vt in duobus
vel tribus ſtet omne verbū. [Petrū] qdē aſſumpſit: volēs
teſtimoniū qd teſtat⁹ fuerat ei oſtēdē per pr̄is teſtimoniuȝ
ꝯfirmari: ⁊ q̄ſi pſidē futurū totius eccl'ie. Sed [iacobū] aſ-
ſumpſit tanq̄ȝ moriturum pro chriſto ante oēs diſcipulos.
[Joānē] vō tanq̄ȝ theologie puriſſimū organū: vt viſa glo
ria filij que nō ſubiacet tpi reſonet illud. Jn principio erat B
vbū. AMBRO. Uel petrus aſcēdit qui claues regni ce Joā. p̄. 1
loꝝ accepit. Joānes cui cōmittit mater: iacob⁹ qui pmus
ſolium ſacerdotale conſcēdit. THEO. Uel aſſumit hos
tanq̄ȝ hāc rem celare potētes ⁊ nulli alij reuelare. [Aſcēdit
aūt in mōtem vt oraret:] docēs nos ſolitarios ⁊ aſcēdētes
orare ad nihil terrenoꝝ declinantes. DAMA. Aliter tñ
orant ſui: aliter orabat dñs. Naȝ ſerui orātis oratio eſt per
itellect⁹ aſcēſum ad eum: ſed ſacer itellect⁹ chři qui ſm hy-
poſtaſim deo vnit⁹ erat: manuducēs nos ad aſcēſum q̄ per Xp̄s ora-
orōnē ad deū aſcendit: ⁊ docēs φ aduſarius dei nō eſt: ſed bat vt diabo-

tanq̄ȝ

lū ſcipet ne ipin ga eēt cogno ſcere,

tanꝗ̄ ꝑn^m venerarē genitorē:qn etiā alliciēs tyrānū explorā tē ſi deus eēt:qđ miraculoꝝ ꝟtus ꝑdicabat:q̄ſi ſub quadā eſca hamū ꝯtegeret:vt qui ſpe deificatiōis hamauerat hominē:corpus amictu decēter hamaret. Uñ ſequit. [Et facta eſt dū oraret ſpēs vultus eius altera.] CYRIL. Nō tanꝗ̄ corpe humanā formā mutāte:ſed q̄dā ſplēdida glīa ſupueniēte.

C

DAMA. Uidēs aūt diabolus oiōnibus refulgētē:recordat⁹ eſt moyſi:cuius glificata eſt facies. Sed moyſes qdem glificat extrinſecus adueniēte glīa:dñs aūt ex inato glīe diuine fulgore. Cum.n. ſm hypoſtaſis vnionē vna ⁊ eadē ſit glīa xp̄i ⁊ carnis:trāſfigurat nō quaſi accipiēs qđ nō erat:ſed qđ erat manifeſtās diſcipulis. Uñ ſm

mat.17.

mattheū dr̄:ꝙ trāſfigurat⁹ eſt corā eis:⁊ ꝙ facies eius refulſit vt ſol. Qđ.n. eſt in ſenſibilib⁹ ſol:h̄ in itelligibilibus de⁹. Et ſic̄ ſol qui eſt lucis fons de facili videri non pōt:lux aūt eius ex eo ꝙ ad terrā ꝑuenit aſpicit:ſic facies xp̄i inte ſius refulget vt ſol:veſtimēta aūt ei⁹ dealbant vt nix. Uñ ſeqt. [Et veſtit⁹ eius alb⁹ refulgēs.] Illuſtrat⁹. ſ. per diuine lucis participatōez. His aūt ita ſe hñtib⁹:vt vnus oñderet dñs noui ⁊ veteris teſtamenti:⁊ hereticoꝝ ora obturent:⁊ fides fiat reſurrectionis:necnō qui trāſfigurabat viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dñs crederetur.

Moyſes ⁊ helyas i dñi tranſfiguratione apparuerūt vt eius famuli.

Moyſes ⁊ helyas tanꝗ̄ famuli aſſiſtūt dño in glīa. Uñ ſeqt. [Ecce duo viri loq̄bant cū illo:erāt aūt moyſes ⁊ helyas viſi in maieſtate.] Oportebat eis vt vidētes ꝯſeruoꝝ glīaz ⁊ fiduciā mirarent qdē prius dñicū deſcēſum:zelarēt ꝟo eos qui ꝑus laborauerāt:viſuri amenitatē futuroꝝ bonoꝝ:⁊ magis fortificarent in laborib⁹. Nā qui laboꝝ nouerit emolumēta:labores facil⁹ tolerabit.

D

CHRY. Aliter ðz qm̄ vulgus aſſerebat eū eſſe helyā vel hieremiā:vt diſcerneret iter dñm ⁊ famulos:⁊ vt pateat eū nō eē aduſariū dei et legis trāſgreſſorē:eos ſibi aſſiſtētes mōſtrauit. Nō enim legiſlator moyſes:⁊ qui pro glīa diuina zelat⁹ eſt helyas aſtitiſſent ei:ſꝫ ⁊ pp ꝟtutes viroꝝ demrāndas. Nā vterq; pro mādatis diuinis ꝗ̄plu ries ſe morti expoſuerat. Uolebat ēt diſcipulos eos imitari in regimine ppli:vt fierēt mites ſic̄ moyſes:⁊ zelātes ſic̄ helyas. Inducit etiā oēs vt oñdat crucis glīaz:ad ꝯſolādū petrū ⁊ alios paſſionē timētes. Uñ ſeqt. [Et dicebāt exceſſus ei⁹ quē cōpleturus erat in hierłm.] CYRIL. Uidelꝫ myſteriū diſpēſationis in carne:necnō ſalutiferā paſſionē cōpletā in venerabili cruce.

Myſtice, E

AMBRO. Myſtice autē poſt ꝟba ꝑdicta trāſfiguratio chriſti oñdit:qm̄ is qui ꝟba xp̄i audit ⁊ credit:reſurrectionis glīaz videbit. Octaua.n. die facta eſt ⁊ reſurrectio. Uñ ⁊ pleriq; pſalmi pro 8° ſcribunt:aut forte vt oñderet nob̄ qđ dixerat:ꝙ is qui pp dei ꝟbū ꝑdiderit aiaz ſuā ſaluā faciet eā:qm̄ ꝓmiſſa ſua in reſurrectione reſtituet. BEDA. Nā ſicut ipſe poſt ſeptimā ſabbati:qua in ſepulchro quieuerat a mortuis reſurrexit:⁊ nos poſt ſex ſcl̄i hui⁹ etates ⁊ ſeptimā:q̄etis aiaꝝ que iterū in alia vita gerit q̄ſi octaua etate reſurgem⁹. AMBRO.

mat.17. Mar.9 Pō.89.

Sꝫ mattheus ⁊ marcus poſt dies ſex aſſumptos hos eē cōmemorarūt:de quo poſſem⁹ dicere ꝙ poſt ſex milia annorū:mille.n. anni in ꝯſpectu dei tanꝗ̄ dies vna:ſi plures ꝗ̄ ſex milia cōputant anni:⁊ maluimus ſex dies ꝑ ſymbolū itelligē ꝙ ſex dieb⁹ mūdi opa ſunt creata:vt ꝑ tp̄s opa:⁊ ꝑ opa mūdū itelligamus. Et ideo mūdi tpib⁹ ipletis:reſurrectio futura mōſtrat:aut qꝛ is qui mūdū aſcēderit:⁊ huius poſt ſcl̄i momēta trāſcēderit:velut in ſblimi locat⁹:future reſurrectiōis fruct⁹ expectabit in eternū. BEDA. Uñ in mōtē oraturus ⁊ trāſfiguraturus aſcēdit:vt oñdat eos qui

Iſa.33.

fructū reſurrectiōis expectāt:⁊ regē in decore ſuo vidē deſiderāt:mēte in excelſis habitare ⁊ cōtinuis ꝑcib⁹ debē incūbere.

F

AMBRO. Putarē in trib⁹ qui ducunt ad mōtē myſtice genus humanū cōprehēſū:qꝛ ex tribus filijs noe genus omne defluxit humanū:niſi electos cernerē. Tres igit eligunt qui aſcēdūt in mōtē:qꝛ nemo pōt reſurrectionis videre glīaz:niſi qui myſteriū trinitatis incorrupta fidei ſinceritate ſeruauerit. BEDA. Trāſfiguraturus aūt ſaluator glīaz future vel ſue vel nr̄e reſurrectiōis oſtēdit:

Trāſfigurat⁹ Jeſus oſtēdit glīā future reſurrectionis.

qui qualis tūc aplis apparuit poſt iudiciū cunctis apparebit electis. Ueſtitus aūt dñi ſcōꝝ illius chorus accipit:qui vꝫ dño in terris ꝯſiſtēte deſpect⁹ videbat:ſꝫ illo mōtez petēte:nouo cādore refulget:qꝛ nūc filij dei ſumus:⁊ nōdum apparuit qđ erimus. Scimus aūt qm̄ cū apparuerit ſiles ei erimus. 1.Joā.3.

AMBRO. Uel aliter. Pro tua poſſibilitate tibi verbū aut minuit aut creſcit:ac niſi altioris prudentie cacumen aſcēdas:nō tibi apparet quāta ſit glīa in dei verbo. Ueſtimēta aūt xp̄i ſunt ſmones ſcripturaꝝ:⁊ quedā itellect⁹ indumēta diuini. Et ſicut veſtit⁹ albus refulſit:ita in oculis tue mētis diuinaꝝ lectionū ſenſus albeſcit. Inde apparet moyſes ⁊ helyas:h̄ eſt lex ⁊ ꝓpħa in ꝟbo:nec ꝗ.n. lex pōt eē ſine ꝟbo:nec ꝓpħa niſi qui de dei filio ꝓpħauit.

¶ Petrus ꝟo ⁊ qui cum illo erāt:grauati erant ſomno. Et euigilātes viderūt maieſtatez eius ⁊ duos viros qui ſtabāt cum illo. Et factū eſt cū diſcederēt ab illo:ait petrus ad ieſum. Preceptor:bonum eſt nos hic eſſe:⁊ faciamus tria tabernacula:vnū tibi:⁊ vnum moyſi:⁊ vnum helye. Neſciēs qđ diceret. Hec aūt illo loquēte facta eſt nubes ⁊ obūbrauit eos:⁊ timuerūt intrātibus illis in nubez. Et vox facta eſt de nube dicēs. Hic eſt filius meus dilectus ipſum audite. Et dum fieret vox inuētus eſt ieſus ſolus. Et ipſi tacuerūt ⁊ nemini dixerunt in illis diebus quicꝗ̄ ex his que viderant. Tex.7. Mat.3. Mar.p.

¶ THEO. His vacāte oiōni:petrus ſomno deꝓmit:ifirmus.n. erat:⁊ qđ humanū erat ipleuit. Uñ di. [Petrus ꝟo ⁊ qui cum illo erāt grauati erāt ſomno.] Excitati aūt glīaz eius cernūt:⁊ duos viros cū illo. Uñ ſeqt. [Et euigilātes viderūt maieſtatez eius:⁊ duos viros qui ſtabāt cū illo.] CHRY. Uel ſomnū vocat ingeſtū eis nimiū ſtuporē ex illa viſione. Neq;.n. nocturnū tēpus erat:ſꝫ lucis excellētia grauabat oculoꝝ debilitatē. AMBRO. Premit.n. incōꝓhēſibilis ſplēdor diuinitatis nr̄i corpis ſenſus. Nā ſi ſolis radiū e regione oculoꝝ ꝯtuētiū corpa neqt acies ꝯtinē: quō dei glīaz humanoꝝ ferret corruptela mēbroꝝ: Et fortaſſe ideo grauati ſomno erāt:vt reſurrectiōis viderēt ſpeciem poſt quietē. Itaq; vigilātes viderūt maieſtatez eius. Nemo.n. niſi vigilās glīaz videt xp̄i. Delectat⁹ eſt petrus ⁊ quē ſcl̄i huius illecebroſa nō capent glīa reſurrectiōis illexit. Uñ ſeqt. [Et factū eſt cū diſce. ab illo:ait petrus ad ieſum. Preceptor:bonū eſt nos hic eē.] CYRIL. Eſtimabat forſan diuus petrus iminere tēpus regni dei:⁊ ideo approbat mōtis incolatū.

A

Incōprehenſibilis ſplēdor diuinitat noſtri corpis ſenſus premit.

B

DAMA. Nō eſt aūt bonum petre tibi ꝙ xp̄s ibi moret:qm̄ ſi māſiſſet:nequaꝗ̄ tibi facta ꝓmiſſio ꝯſequeret effectū. Neq;.n. claues obtinuiſſes regni:nec mors tyrāni abolita eēt. Nō queras ante tēpus felicia:vt Adā deificationē. Erit qn̄ hūc aſpectū indeſinēter ꝑcipias:⁊ cohabitabis illi qui lux eſt ⁊ vita. Gen.3.

AMBRO. Petrus aūt nō ſolū affectu:ſꝫ etiā ſcōꝝ deuotione ꝑſtātior ad edificāda tabnacula tria ipiger operarius cōis obſequij miniſteriū pollicet. Seqt enim. [Et faciamus tria tabernacula:vnū tibi:⁊ vnū moyſi:⁊ vnū helye.] DAMA. Non aūt te dñs tabnaculoꝝ:ſed vlis eccle ꝯſtructores ꝯſtituit xp̄i ba ma:mi diſcipuli:⁊ oues tue mādauerūt effectui:chriſto tabernaculū ꝯſtruētes:necnō ⁊ ſeruis eius. Hoc aūt nō ex

Petr⁹ cōſtitutus eſt a xp̄o vlis eccle conſtructor.

intērione petrus ꝓferebat:ſꝫ iſpiratione ſpūs reuelātis fu-
C tura. Unī ſequit̄. [Neſciēs qd diceret.] CYRIL. Neſcie
bat etiā qd diceret: neqꝫ.n.aderat tps finis ſeculi: nec parti-
cipāde a ſanctis ꝓmiſſe ſpei. Et cum iam ſumeret exordiū
diſpēſatio quo pacto chīm oportebat deſiſtē a mundi dile
ctione volētē pati pro eo. DAMA. Decebat etiā nō ſo-
luꝫ ꝯſtringē fructū incarnationis ad opus exñuū in mōte:
ſꝫ diffundi ad oēs credētes qō per crucē ⁊ paſſionē erat cō
ſummādū. TITVS. Ignorabat etiā petrus qō dixerat:
qꝛ nō oportebat tribus tria tabnacula facere. Nō.n.cōnu-
merantur dño famuli: nec comparātur creature creatori.
AMBRO. Neqꝫ capit humana ꝯditio in h corruptibili
corpe facere tabnaculū deo: ſiue in aio: ſiue in corpe: ſiue in
ꝗlibet alio loco. Et ꝗuis neſciret qd diceret: tñ pollicebat̄
offīn: cui nō incōſulta petulātia: ſed ꝓmatū deuotio fructꝰ
pietatis accumulat. Nā qō ignorabat: ꝯditionis fuit: qō ꝓ-
D mittebat deuotionis. CHRY. Uel aliter. Audiebat ꝙ
oportebat ipm mori ⁊ tertia die reſurgē. Uidebat aūt mul
tā diſtātiā ⁊ ſolitudinē: vnde ꝯſiderauit ꝙ plurimā hřet lo
cus tutelā: ob hoc dixit. [Bonū eſt nos hic eſſe.] Aderat ꝗꝫ
moyſes qui nubeꝫ itrauit: ⁊ helyas qui in mōtē ignē dedu-
xit. Igit̄ euāgeliſta ꝯfuſionē mētis eius ex qua h ꝓferebat
oſtēdēs dixit. [Neſciēs qd diceret.] AVGV. de cō.euā.
Qꝛ aūt hic lucas dixit de moyſe ⁊ helya. [Et factū eſt dum
mat.17. diſcederēt ab illo: ait petrus ad ieſuꝫ. Preceptor: bonū eſt
Mar.9. nos hic eſſe.] Nō debet putari ꝯtriū ei qō mattheus ⁊ mar-
cus ita ꝯiūxerūt petrū hec ſuggeſſiſſe: quaſi adhuc moy-
ſes ⁊ helyas cum dño loquerent̄. Nō.n.expſſerunt tūc: ſed
tacuerūt potius qō iſte addidit illis diſcedētibus h petruꝫ
dño ſuggeſſiſſe. THEO. Petro aūt dicente. [Faciamus
E tria tabnacula:] dñs tabnaculuꝫ nō manufactū fabricat: et
in eum ingredit̄ cuꝫ ꝓphetis. Unī ſubdit̄. [Hoc aūt illo lo
quēte facta eſt nubes ⁊ obūbrauit eos:] vt oſtēderet ꝙ nō
minor eſt p̄re. Sicut.n.in veteri teſtamēto in nube habita-
Deut.33 re dñs dicebat̄: ſic ⁊ nūc nubes ſuſcepit dñm: nō caligino-
3. Re.8. ſa: ſed lucida. BASI. Naꝫ obſcuritas legis trāſierat. Si-
cut.n.fumus ab igne: ſic nubes a luce cauſata eſt. Uerū qa
nebula ſignū trāquillitatis eſt: quies future māſionis: oſtē-
dit̄ per nubis opimētū. AMBRO. Diuini eniꝫ ſpūs eſt
Obūbratio iſta fuit ſpūſſancti q non caligat ſꝫ reuelat occulta
obūbratio iſta que nō caligat affectibꝰ hoium: ſed reuelat
occulta. ORIGE. Hanc aūt glīam diſcipuli ſufferre ne-
queuntes: ꝓcubuerūt humiliati ſub potenti dextra dei ni-
mium timētes: cum ſcirēt ꝙ dictū fuit moyſi. Nō videbit
hō faciē meā ⁊ viuet. Unī ſequit̄. [Et timuerūt itrātibus il
F lis in nubeꝫ.] AMBRO. Cognoſce aūt nubeꝫ iſtā nō co-
acti aeris caligine piceam: ⁊ que celū tenebraꝝ horrore ſtb-
texat: ſed lucidā nubem que nos nō pluuialibꝰ aqs imadi-
det: ſed de qua mētes hoium in voce dei oipotentis emiſſa
fidei ros rigauit. Sequit̄ enim. [Et vox facta eſt de nube
dicēs: hic eſt filius meus di.] Nō helyas filius: nō moyſes
filius: ſꝫ [Hic eſt filius] quē ſolū videtis. CYRIL. Qua-
liter ḡ oportebat eum qui reuera filius eſt: factū vel crea-
tū exiſtimare: deo p̄re deſup intonāte: [Hic eſt filꝰ meus]
q.d. nō vnus ex filijs: ſed qui vere ⁊ nāliter filius: ad cuius
exēplar alij ſunt adoptiui. Illi ḡ iuſſit obedire cum ſbdit.
[Ipm audite.] Et magis ꝗꝫ ad moyſen ⁊ helyaꝫ: qꝛ chriſtꝰ
eſt finis legis ⁊ ꝓphetaꝝ. Unde ſignāter euāgeliſta ſbdit.
G [Et dum fieret vox: inuētꝰ eſt ieſus ſolus.] THEO. Ne
ſciliꝫ putaret aliqs hoc dictuꝫ: [hic eſt filius meus dilectꝰ:]
de moyſe vel helya fuiſſe planū. AMBRO. Receſſerūt
ḡ illi vbi cepat dñs deſignari: tres etiā in ꝑncipio vidētur:
vnus in fide. Perfecte.n.fidei vnū ſunt. Ergo ⁊ illi ꝗſi reci
piūtur in chriſti corpus: qꝛ ⁊ nos vnū erimus in chriſto ie-
ſu: aut fortaſſe quia lex ⁊ ꝓphete ex ꝟbo. THEO. Que
autē ex verbo ceperunt: in ꝟbo deſinūt. Per hoc.n.innuit ꝙ
vſqꝫ ad tēpus aliqō lex ⁊ ꝓphete apparerēt: ſicut hic moy-
ſes ⁊ helyas. Poſtmoduꝫ aūt ſolus ieſus illis recedētibus.
H Nā nūc euāgeliū manet trāſactis legalibus. BEDA. Et
nota ſicut dño in iordane baptiçato: ſic etiā in mōte clarifi
cato totius trinitatis myſteriū declarari: qꝛ glīam illiꝰ quā Quare tota trinitas in trāſfiguratione reuelata ē ſicut in xpi baptiſmo.
in baptiſmate ꝯfitemur: in reſurrectione videbimus. Nec
fruſtra ſpūſſanctꝰ hic in lucida nube: illic apparet in colū-
ba: qꝛ qui nūc ſimplici corde fidē quā ꝑcipit ſeruat: tūc lu-
ce apte viſionis que crediderat ꝯtēplabit̄. ORIG. Non
vult aūt ieſus dici que ipſius ſpectāt ad glīaꝫ ante ſuā paſ-
ſioneꝫ. Unī ſequit̄. [Et ipſi tacuerūt ⁊ nemini dixerūt in il-
lis diebus qcꝗꝫ ex his que viderāt.] Offenſi eniꝫ fuiſſent: ⁊
ꝑcipue vulgus ſi vidiſſet crucifigi eum qui ſic fuerat glori-
ficatus. DAMA. Hoc etiā precepit dñs: ſciens diſcipu-
los impfectos qui nōdum ſortiti erāt plenaꝫ ſpūs partici-
pationē: nec corda alioꝝ qui nō viderant ſubuerterent̄ tri-
ſtitia. Et ne ꝓditor incitaretur ad inuidie rabiem.

¶ Factum eſt auteꝫ in ſequēti die deſcēdētibus Tex.8.
illis de mōte: occurrit illis turba multa. Et ecce
vir de turba exclamauit dicens: magiſter obſe-
cro te: reſpice in filiū meuꝫ: qa vnicus eſt mihi.
Et ecce ſpūs apprehēdit euꝫ: ⁊ ſubito clamat: mat.17.
⁊ elidit ⁊ diſſipat euꝫ cum ſpuma: ⁊ vix diſce- Mar.9
dit dilaniās eum. Et rogaui diſcipulos tuos vt
eijcerēt illum ⁊ nō potuerūt. Reſpōdēs aūt ie-
ſus dixit. O generatio ifidelis ⁊ peruerſa: vſqꝫ mat.17.
quo ero apud vos ⁊ patiar vos? Adduc huc fi Mar.9
liū tuū. Et cum accederet: eliſit illū demoniū ⁊
diſſipauit. Et increpauit Ieſus ſpiritū immū-
duꝫ ⁊ ſanauit puerū: ⁊ reddidit illū patri eius.
Stupebāt aūt oēs in magnitudine dei.

A ¶ BEDA. Loca rebus ꝯgruūt. In mōte orat dñs: trāſfor-
mat̄: diſcipulis archana ſue maieſtatis aperuit: in iferiora
deſcendēs: turbe occurſu excipit̄. Unī dr̄. [Factū eſt aūt in
ſe. die deſcē. illis de mōte: occurrit illis turba multa.] Sur-
ſum p̄ris vocē pādit: deorſum ſpūs malos expellit. Unī ſe-
quit̄. [Et ecce vir de turba exclamauit dicēs: magiſter ob-
ſecro te: reſpice in filiū meuꝫ.] TITVS. Uidet̄ mihi ſa-
piēs qdē hic eſſe. Nō.n.dixit ſaluatori. Fac h vel illud: ſed
[reſpice.] Hoc.n.ſufficit ad ſalutē: ſicut ꝓpha dicebat. Re-
ſpice in me ⁊ miſere mei. Et dicit. [In filiū meū:] vt rōna- Ps. 118
bilem demōſtret inuerecūdiā: ꝙ ſolus in multitudine cla-
mat. Addit. [Quia vnicus eſt mihi.] q.d. nullus alius expe-
ctat̄ futurus remediū ſenectutis. Cōſequēter explicat paſ-
ſionē vt audiētē moueat ad pietatē dicēs. [Et ecce ſpi. ap-
prehēdit euꝫ: ⁊ ſubito cla. ⁊ elidit ⁊ diſſi. eum cuꝫ ſpu. ⁊ vix
diſcedit dila. euꝫ.] Deide videt̄ criminari diſcipulos. Sed
magis ridet ꝙ iuſte verecūdiaꝫ depoſuerit di. [Et rogaui
diſci. tuos vt eijcerēt illū ⁊ nō potuerūt.] q.d. Nō putes ꝙ
leuiter ad te ꝑuenerim. Stupēda eſt dignitas tua: nec ſta-
tim te moleſtaui: ad diſcipulos tuos acceſſi p̄. Nūc qꝛ non
curauerūt: cogor ꝓficiſci ad te. Unī ⁊ dñs nō ipm: ſꝫ genus
incredulū increpat. Seq̄t̄. [Rñdēs aūt ieſus di. O gnātio
ifide. ⁊ puer. vſqueq̄ ero apud vos: ⁊ pa. vos?] CHRY.
B Sꝫ hūc hoiem multū ifirmari in fide euāgelioꝝ ſcripture
mat.17. oſtendit ex pluribus: ex eo. ſ. ꝙ dixit. Adiuua incredulitatē
Mar.9. meā: ⁊ ſi potes. Et ex eo ꝙ chūs dixit. Credenti oīa poſſibi-
lia ſunt. CYRIL. Unī melius puto incredulū reputandū Demō nō potuit expelli ꝓp incredulitatem p̄ris.
demoniaci p̄reꝫ ꝙ ⁊ ſacros aplos obiurgauit dicēs eos nō
poſſe impare demonibꝰ. Potius aūt erat honorādo deuꝫ
ab eo petere grāꝫ: annuit.n. veneratꝰ. Qui aūt dicit debili-

tari erga

tari erga vĩutez que eſt in ſpũs malignos: eos qui a chriſto
adepti ſunt ptãtẽ eyciẽdi eos: gr̃am magis calũniaẽ q̃ ful-
gẽtes ea: in qbus chřs opaẽ. Unde offendiẽ chřs accuſatis
ſcis: qbus eſt cõmiſſum ꝟbũ pdicationũ ſacraꝝ. Propter
qd dñs increpat euz ⁊ ꝯcordes ei dicẽs. [O gñatio īfidelis
⁊ puerſa.] q.d. Cã tue īfidelitatis gr̃a effectuz ſortita nõ eſt.
CHRY. Nõ aũt dirigit ſmonẽ ad eum tm̃: ſed ad oẽs iu-
deos: ne faciat euz heſitare: oportebat.n. ſcãdaliçari q̃plu-
res. THEO. Qz aũt dicit. [Peruerſa.] demõſtrat q nõ
a pncipio neq̃ nãliter inerat eis malitia: ſed nã qdem erãt
recti ſemẽ habrae exiſtẽtes: ſed per malitiã erãt peruerſi.
C CYRIL. Quaſi neſciẽtes pcedẽ rectus inceſſib⁹: cum eis
autẽ qui ſic ſunt diſpoſiti: chřs cõmorari ded ignaẽ. Uñ di.
[Uſquequo ero apud vos ⁊ patiar vos?] ferens q̃ſi moleſte
eoꝝ ꝯuerſationẽ ꝑpter prauitatẽ ipſoꝝ. CHRY. Per h
etiã oñdit deſideratũ ſibi eẽ ſuũ receſſum: ⁊ q nõ erat gra
ue crucis patibuluz: ſed magis ipſoꝝ ꝯuerſatio. BEDA.
Nõ q tedio ſupat⁹ ſit mãſuet⁹ ⁊ mitis: ſed in ſilitudine me-
dici ſi egrotum videat ꝯ ſua pcepta ſe gerere dicat vſque-
quo accedã ad domuz tuã: me aliud iubẽte: te aliud faciẽ-
te. Intãtuz aũt nõ eſt iratus homini: ſz vitio vt ſtatim intu-
lerit. [Adduc huc filiũ tuuz.] TITVS. Poterat qdẽ ſo-
lo iuſſu eum libare: ſed ppalat ſuã paſſionẽ ſubyciẽs infir-
mũ pñtiũ viſioni. Deinde demoniũ poſtq̃ dñm ſenſit: ꝯcu
tit pueꝝ. Uñ ſeqẽ. [Et cum acce. eliſit illũ demo. ⁊ diſſipa-
uit.] vt ſic pus exp̃maẽ paſſio: deinde adhibeaẽ remediũz.
D CHRY. Nõ tñ h dñs ad oſtẽtationẽ facit: ſed cã pñs: vt
cum viderit demoniũz cõturbari ꝑpter ſolã vocationẽ: ſic
ſaltez inducaẽ ad fidẽ futuri miraculi, de quo ſeqẽ. [Et in-
crepauit Ieſus ſpm̃ imun. ⁊ ſanauit pue. ⁊ red. il. pñ eius.]
CYRIL. Antea aũt nõ erat pñs: ſed demonis occupãtis.
Subdit aũt euãgeliſta ſtupere plebẽ in magnalys dei di-
cens. [Stupebãt aũt oẽs in magnitudine dei.] qd dicit pp
donũ chři: qui ſacris q̃z aplis ꝯtulit ptãtẽ agẽdi diuina mi-
Myſtice. racula ⁊ impandi demonib⁹. BEDA. Myſtice autẽ pro
E qualitate meritoꝝ quotidie alys deſcẽdit dñs: duz pfectos
Phil. 3. quoꝝ ꝯuſatio in celis eſt ſublimius extollendo gl'ficat: ⁊ de
eternis inſtruit: ⁊ docet que a turbis audiri nõ valẽt. Alys
aũt deſcẽdit: dũ terrenos ⁊ inſipiẽtes ꝯfortat docet ⁊ caſti-
Mat. 17. gat. Huc aũt demoniacuz mattheus lunaticũ: marcus ſur-
Mar. 9. dũ ⁊ mutuz deſcribit. Signat.n. illos qui vt luna mutãtur
Eccl. 27 per diuerſa vitia creſcẽtes ⁊ decreſcẽtes: qui muti ſunt nõ
ꝯfitẽdo fidẽ. Sic ſurdi: nec ipm fidei audiẽdo ſmonẽ. Dũ
puer aũt ad dñm accedit eliditẽ: qz ꝯuerſi ad dñm plerũq̃
a demonio grauius pulſanẽ: vt vel odium vĩutis incutiat:
vel expulſionis ſue vindicet iniurias: ſicut ecclie pmordys
tot grauiſſima intulit certamina: quot ſuo regno doluit ſu-
Qui pec-cãtẽ emen-dare deſi-derat viti-um arguit ⁊ hominẽ diligit. bito illata diſpendia. Nõ pueruz aũt: qui vim patiebatur:
ſed demoniũ qui inferebat increpat: qa qui peccãtẽ emen-
dare deſiderat: vitiũ arguẽdo ⁊ odiendo depellere: ſed ho-
minem debet amãdo refouere donec ſanatuz ſpiritalibus
eccleſie poſſit reddere patribus.

Tex. 9. ¶ Omibuſq̃ mirãtib⁹ in oĩbus que faciebat: dixit
ad diſcipulos ſuos. Ponite vos in cordib⁹ ve-
Mat. 17. ſtris ſmones iſtos. Fili⁹.n. hois futuruz eſt vt
Mar. 9. tradaẽ in manus hoiuz. At illi ignorabãt ꝟbuz
iſtud: ⁊ erat velatũ ante eos vt nõ ſentirẽt illud:
⁊ timebãt eum iterrogare de hoc verbo.

A ¶ CYRIL. Oĩa quecũq̃ opabaẽ ieſus admiratiõe digna
penes oẽs erant. Irradiabat enim qddã pcipuuz ⁊ diuinũ
Pſ. 20. in q̃libet opatione ipſius ſm illud. Gl'iaz ⁊ decorẽ ſuppo-
nes ei. Et ſi oẽs qdez mirarenẽ in his que faciebat: ipſe tñ
hec que ſequunẽ: nõ oĩbus: ſed diſcipulis retulit. Uñ diciẽ.
[Oĩbuſq̃ mirã. in oĩ. que facie. dixit ad diſci. ſuos. Ponite
vos in cor. vřis ſermo. iſtos.] Oñderat in mõte diſcipulis
gl'iaz ſuã: ⁊ poſt h liberauerat quẽdã a ſpiritu neq̃: ſed opor-
tebat eum ſuſtinere paſſionẽ pro nobis. Poterãt aũt diſci-
puli ꝯturbari dicẽtes. Nunqd decepti ſumus duz deũ eſſe
euz arbitraremur? Ut ḡ ſcirẽt qd circa ipm futurũ erat ve- Ut chřus poſt trãſfi-gurationẽ reuelauit aplis ſuaz futurã paſ-ſionem.
lut qddaz depoſitũ iubet eos in mẽte hře paſſionis myſte-
riuz dicẽs. [Ponite vos in cordib⁹ vřis.] Qd dicit. [Uos.]
diſtinguit eos ab alys. Neq̃.n. oportebat vulgares ſcire:
qm̃ paſſurus eſſet: ſed erãt potius certificãdi: qm̃ mortuus
reſurgeret deſtruens mortẽ: ne ſcãdaliçarenẽ. TITVS.
Cũctis igiẽ admirãtib⁹ ſigna: ipſe pnũtiat paſſionẽ: nõ.n. ſi- B
gna ſaluãt: ſed crux bñficia pſtat. Uñ ſubdit. [Fili⁹.n. hois
futurũ eſt vt tradaẽ in ma. hoiuz.] ORIG. Nõ aũt exp̃-
mit manifeſte a quo tradẽdus ſit: aliqs enim dicit euz tra-
diturũ a iuda: aliqs a pplo. Paulus aũt dicit q deus pater
pro nob oĩbus tradidit euz: ſz iudas tanq̃ pro pecunia tra- Ro. 8.
dẽs eum hoſtilr pdidit: ſed pr̃ bñficy cã. THEO. Eoꝝ
aũt īfirmitati dñs cõdeſcẽdẽs: ⁊ eos diſciplina q̃dã guber-
nãs: qd de cruce dictuz eſt itelligẽ nõ pmiſit. Uñ ſeqẽ. [At
illi igno. ꝟbũ iſtud: ⁊ erat velatũ ante eos vt nõ ſenti. illd.]
BEDA. Hec ignorãtia diſcipuloꝝ: nõ taz de tarditate q̃
de amore naſciẽ: q carnales adhuc ⁊ myſtery crucis igna-
ri: quẽ deũ veruz crediderũt: moriturũ credẽ nequerũt. Et
qz per figuras euz ſepe loquẽtẽ audire ſolebãt: etiã que de
ſua traditiõe loquebaẽ: figuratiue euz illud ſignare puta-
bãt. CYRIL. Dicet aũt aliqs forſan: qualr ignorauerũt
diſcipuli crucis chři myſteriũ: cum per vmbrã legis in plu-
ribus locis tãgereẽ? Sz vt paulus cõmemorat: vſq̃ ad ho
diernũ diem qñ legiẽ moyſes velamen adiacet cordi eoꝝ. 2. Cor. 3.
Expedit ḡ accedẽtes ad chřm dicere. Detege oculos meos Pſ. 118
⁊ ꝯtẽplabor mirabilia de lege tua. THEO. Uide etiam
diſcipuloꝝ reuerẽtiã in hoc qd ſequiẽ. [Et time. iterro. euz Timor eſt gradus re-uerentie.
de hoc ver.] Nam timor gradus eſt reuerẽtie.

¶ Intrauit aũt cogitatio in eos: quis eoꝝ maior Tex. 10.
eẽt. At ieſus vidẽs cogitatiões cordis illoꝝ ap- Mat. 18.
prehẽdit puerũ ⁊ ſtatuit illũ ſecus ſe: ⁊ ait illis. Mar. 9
Quicũq̃ ſuſcepit pueruz iſtũ in noie meo: me
recipit: ⁊ qcũq̃ me recepit recipit eum qui me
miſit. Nã qui minor eſt iter oẽs vos hic maior
eſt. Rñdens aũt ioãnes dixit. Preceptor vidi- Mar. 9.
mus quẽdam in noie tuo eyciẽtem demonia ⁊
phibuimus eum: qz nõ ſequiẽ te nobiſcum. Et
ait ad illos ieſus. Nolite phibere. Qui eniz nõ
eſt aduerſum vos pro vobis eſt.

¶ CYRIL. Inſidiaẽ diabolus multimode diligẽtib⁹ opti- A
maz vitã: ⁊ ſiqdẽ per carnales illecebras obſidẽ valeat ali- Diabolus maxie inſi-diaẽ hiis q tenẽt opti-mã vitã.
cui⁹ mentẽ affect⁹ voluptatũ exacuit: ſiqs aũt hos effugerit
laqueos cupidis gl'ie ſuſcitat paſſionẽ: que qdẽ paſſio vane
gl'ie inuaſit quẽdaz aploꝝ ſuoꝝ. Uñ di. [Intra. aũt cogi. in
eos: qs eoꝝ eẽt ma.] Hoc.n. cogitare eſt cupiẽtis ceťis ſup-
eſſe. Improbabile aũt puto oẽs diſcipulos hãc egritudinẽ
incurriſſe. Et ideo ne crimen aliqd ꝯtra aliquẽ diſcipuloꝝ
euãgeliſta machinari videreẽ: exp̃mit indetermiate dicẽs:
[q itrauit in eos cogi.] THEO. Uẽ aũt hãc paſſionẽ ex
h ortã fuiſſe q demoniacũ curare nõ valuerũt: eis de hoc
altercãtib⁹: vno dicẽte q nõ pp meã impotẽtiã: ſz alterius
curari nõ valuit: vt ex h acceſſa ꝯtẽtio fuerit qs eoꝝ maior
eſſet. BEDA. Uel qz viderãt petrũ iacobũ ⁊ ioãnẽ ſeor- B
ſum ductos in mõtem: ⁊ petro claues regni celoꝝ pmiſſas
fuiſſe irati ſunt: vel ipſos tres ceteris: vel petrũ oĩb⁹ eẽ pla-
tũ: vel qz tributi ſolõne petrũ ipſi dño parificatũ viderãt:

mat. 18 ipm pre ceteris arbitrabanẽ ꝑferẽdu3. Sed diligẽs lector
Mar. 9. hac intra eos q̃onem etiã ante didragma reddituͦ inueniet
fuiſſe ꝯſtã. Deniq matthevs h in capharnau3 memorat
eẽt geſtu3. Dicit aũt marcus. Et venerũt capharnaum: qui
cũ in domo eẽnt iterrogabat eos: qd in via tractabatis? At
illi tacebãt. Siqdem iter ſe in via diſputauerũt qs illoꝝ eẽt
C maior. CYRIL. Dñs aũt qui nouit ſaltus facẽ vidẽs in
mẽte diſcipuloꝝ ſup hoc cogitationẽ exortã velut quãdã
amaritudinis radicẽ prius q̃ augmẽtũ ſuſciperet: radicitꝰ eã
euellit. Cũ.n. incboant paſſiones in nob facile deuincunẽ: ſ3
auctę difficile ſunt mobiles. Uñ ſequiẽ. At ieſus vi. cogi.
cor. eo. app. pue. ꝛ ſta. eu3 pe. ſe. Diſcat qui nudũ hoie3 pu
Joã. p. tat eẽ ieſum ſe erraſſe. Cũuis.n. ꝯbũ caro factũ ſit: mãſit tñ
Solus ds corda rimat. deus. Na3 ſolius dei eſt poſſe rimari corda ꝛ renes. Or aũt
pueꝝ aſſumpſit ꝛ ponebat penes ſe: agebaẽ cã aploꝝ vtili
tatis ꝛ nr̃e. Depaſciẽ.n. inanis glie morbꝰ vtplimũ: qui pre
eminẽt in hoibꝰ alijs. Puer aũt ſincerã gerit mentẽ imacu
latũ cor: ꝛ manet in ſimplicitate cogitationũ: nõ ambit ho
nores: nec nouit cuiuſuis prerogatiue modu3: nec refugit vi
deri nõ minus ſe hñe: multã gerit ſeueritate3 in mẽte ꝛ cor
de. Tales aũt dñs amplexaẽ ꝛ diligit: ꝛ ppe ſe dignatur ha
bere. q. qui elegerũt que ſua ſunt ſape. Ait ei3. Diſcite a me:
q2 mitis ſu3 ꝛ humilis corde. Uñ ſequiẽ. Et ait illis. Qui
cũq ſuſcepit puerum iſtũ in noie meo: me recipit. q. d. qũ
cũq ſuſcepit puerum iſtũ in noie meo: me recipit. q. d. qũ
vna ꝛ eadẽ eſt merces honorãtibꝰ ſctis: ſiue forſan minimꝰ
ſit: ſiue ꝓclarus honore ꝛ glia: q2 in eo chřs ſuſcipiẽ: quo nõ
D vanũ eſt petere inuicẽ fungi prerogatiua? BEDA. In hoc
aũt nõ ſimplr pauꝑes chriſti ab his qui velint eẽ maiores
pro eiꝰ docet honore ſuſcipiẽdos: vel malicia paruulos iſtos
eẽ ſuadet. Uñ cũ diceret. Quicũq ſuſcepit pueꝝ iſtũ ad
didit in noie meo: vt. ſ. formã ꝟtutis quã nã duce puer obſ
Iſa. 9. uat ipſi pro noie chři rõnis induſtria ſeqñẽ. Sed q2 ꝛ ſe in
puero ſuſcipi docet ꝛ ipſe puer natꝰ eſt nob: ne putareẽ h eẽ
ſolũ qð videbaẽ ſubiũxit. Et qcũq me recipit: recipit illũ
quimiſit me. Talẽ ſe vtiq ac tãtũ credi volẽs: q̃lis ꝛ quã
tus eſt pr̃. AMBRO. Qui.n. imitatorẽ chři recipit: chřm
recipit: ꝛ qui imaginẽ dei recipit: deũ recipit. S3 q2 imagi
nẽ dei nõ poteramus videẽ facta eſt nob per incarnatione3
ꝯbi pñs: vt reconciliareẽ nob que ſupra nos eſt diuinitas.
E CYRIL. Adhuc aũt magis iſinuat ꝓmiſſi ꝯbi intẽtionẽ
di. Nã qui minor eſt iter vos oẽs: h maior eſt. Qð de mo
deſto dicit: qui nihil de ſe ſublime putat ꝑpter honeſtatẽ.
THEO. Quia ergo dñs dixerat. Qui minor eſt iter vos
oẽs hic maior eſt. Itimuit ioãnes ne forte malũ aliqð fece
rint: ꝑpa ptãte quẽdã hoie3 ꝓhibẽtes. Nã ꝓhibitio nõ mi
norẽ ꝓhibẽtẽ oñdit: ſ3 maiꝰ aliqd ſapiẽtẽ. Uñ ſbdiẽ. Reſpõ
dẽs aũt ioãnes dixit. Preceptor: vidimꝰ quẽdã in noie tuo
eyciẽtẽ demonia ꝛ ꝓhi. eũ. Nõ qdẽ inuidẽtes: ſ3 operationẽ
miraculoꝝ diiudicãtes: nõ.n. cũ eis miraculoꝝ ptãtẽ acce
perat: neq cũ dñs miſerat ſicẽ illos: neq ieſum in oibꝰ ſeq
baẽ. Unde ſbdit. Qui nõ ſeqẽ te nobiſcu3. AMBRO.
Ioãnes.n. plimũ diligẽs: ꝛ ideo reamatꝰ plimũ excludẽdũ
putat bñficio eũ qui nõ vtaẽ obſeqo. CYRIL. S3 opor
tebat magis pẽſare nõ hũc ipm eẽ miraculoꝝ auctorẽ: ſed
grãm que eſt in eo qui in ꝟtute chři miracula ꝑficit. Quid
Multe ſũt dñe chřiſti donoꝝ. aũt ſi nõ ꝯniũẽ aplis qui chři grã coronanẽ? Multe ſunt
dñe chriſti donoꝝ: ſ3 q2 tradiderat ſaluator ptãtẽ aplis: vt
ſpũs imũdos eycerẽt: putauerũt nulli alioꝝ q̃ ſibi ſolis li
cere ꝯceſſam gerere dignitatẽ: ꝛ ideo accedũt ſciſcitãtes ſi
F liceat ꝛ alijs h agere. AMBRO. Nõ repñdiẽ aũt ioã
nes: q2 amore faciebat: ſ3 doceẽ vt nouerit ifirmoꝝ eẽ fir
moꝝq diſtãtiam. Et ideo dñs ꝛ ſi fortiores remunerat: tñ
nõ excludit ifirmos. Uñ ſeqẽ. Et ait ad illos ieſus. Noli
te ꝓhibẽ. Qui.n. nõ eſt aduer. nos: pro no. eſt. Hñ dñe. Nã
ꝛ ioſeph ꝛ nicodemus occulti diſcipuli ꝑꝑ metũ: in tpe tñ
ſuũ ſibi offm nõ negauerũt: ſ3 tñ qui alibi dixiſti: q non eſt
mecũ aduſu3 me eſt: ꝛ qui mecũ nõ colligit diſpgit: api no
bis ne videaẽ eẽ ꝯtriũ. Et puto q2 ſi qs mẽtiũ ꝯſideret ſcru
tatorẽ: nõ debeat dubitare vniuſcuiuſq factũ mẽte diſcer
ni. CHRY. Illic.n. cu3 dixit. Qui nõ eſt mecũ aduerſu3
me eſt: oñdit diabolũ ꝛ iudeos ſibi eſſe ꝯtrios: hic aũt oñdit ifra. 11.
eu3 qui in noie chři demones eyciebat in pte cũ eis exiſtẽ.
CYRIL. q. d. Pro vobis qui chriſtũ diligitis: ſunt qui ꝑ
ſeq volũt que ad ipſius gliam ſpectãt: eiuſdẽ grã coronatí.
THEO. Mirare aũt chriſti ꝟtutẽ qualr per indignos et G
nõ diſcipulos eius grã opaẽ: ſicut ꝛ per ſacerdotes ſcificã
tur hoies: q̃uis ſacerdotes ſancti nõ fuerint. AMBRO.
Cu3 aũt hic eos: qui pñt per manus ipoñe imũdis impare
ſpiritibꝰ in noie ieſu neget eẽ ꝓhibẽdos: ſm mattheu3 di Mat. 7
cit his. Nõ noui vos. Sed aduertẽ debemus non eẽ ſniaꝝ
diſcordiã: ſed illud cẽſeri q nõ ſolu3 officij in clericos: ſed
etiã ꝟtutis opa regranẽ: tñq eẽ chriſti nomẽ vt etiã parũ
ſcis opituleẽ ad ꝓſidiũ: etſi nõ opituleẽ ad grã3. Uñ nemo
purgati hois ſibi grã3 vẽdicet: in quo eterni nois ꝟtus opa
ta ſit. Nõ enim merito ſuo diabolus: ſed odio ſui vincitur.
BEDA. Itaq in hereticis ꝛ malis catholicis nõ ſacra cõ In hereti cis ꝛ malis chřianis nõ õbentꝰ deteſtari ſa cra: ſ3 no biſcũ cõtra hñt: ſ3 cõ trã diuiſio nem ꝛc.
munia: in qbꝰ nobiſcũ ſunt: ꝛ aduſum nos nõ ſunt: ſed diui
ſionẽ paci ꝯitatiq ꝯtriã: qua aduerſum nos ſunt: ꝛ dñm nõ
ſequunẽ nobiſcum deteſtari ꝛ prohibere.

¶ Factum eſt autẽ dum cõplerenẽ dies aſſum
ptionis eius: ꝛ ipſe faciẽ ſua3 firmauit vt iret in
hieruſalẽ. Et miſit nũtios ante ꝯſpectũ ſuum:
ꝛ euntes intrauerũt in ciuitatẽ ſamaritanoꝝ vt Tex. 11.
pararẽt illi. Et nõ receperunt eum: q2 facies eius
erat eũtis hieruſalẽ. Cu3 vidiſſent aũt diſcipu
li eius iacobus ꝛ ioãnes dixerũt. Dñe vis dici
mus vt ignis deſcẽdat de celo ꝛ ꝯſumat illos?
Et conuerſus increpauit illos ꝛ dixit. Neſcitis
cuius ſpũs eſtis? Filiꝰ hois nõ venit aias pde mat. 18.
re: ſed ſaluare. Et abierũt in aliud caſtellu3.

¶ CYRIL. Cu3 imineret tẽpus quo decebat dñm pacta A
paſſione ſalubri: celũ aſcẽdẽ: decreuit aſcẽdẽ hieroſolymã.
Uñ di. Factũ eſt aũt dũ cõple. dies aſſum. eiꝰ ꝛ ipſe fa. ſuã
firmauit vt iret in hierl̃m. TITVS. Quia ibi oporte
bat veꝝ agnũ offerri vbi figuralis agnus imolabaẽ. Dicit
aũt. Firmauit faciẽ ſuã. I. nõ huc ꝛ illuc ibat: nec pambu
labat vicos ꝛ municipia: ſ3 iter tenebat verſus hieruſale3.
BEDA. Ceſſent ḡ pagani q̃ſi hoiem videre crucifixum: Chřs dei ſpũs dẽꝰ verus preco gnõ uit tps ſue crucifixio nis: ꝛ ſpõ te ad locũ proceſſit.
quẽ ꝛ tpſ ſue crucifixionis ꝯſtat q̃ſi deũ ꝓuidiſſe: ꝛ q̃ſi ſpõ
te crucifigẽdus locum: q̃ crucifigẽdus erat firmata facie. i.
obſtinata atq imperterrita mẽte petiſſe. CYRIL. Miſit
aũt nũtios paraturos eiꝛ comitãtibꝰ eius hoſpitiũ. Qui cũ
iuiſſent ad terrã ſamaritanoꝝ: nõ fuerũt admiſſi. Uñ ſeq
tur. Et miſit nũtios ante ꝯſpe. ſuu3 Et eũtes itra. in ciuita. B
ſamari. vt para. il. ꝛ nõ rece. illũ. AMBRO. Diſce q2 re
cipi noluit ab his q̃s ſciebat nõ ſimplici mẽte ꝯuerſos. Na3
ſi voluiſſet ex indeuotis deuotos feciſſet: ſ3 deus q̃s digna
tur vocat: ꝛ quẽ vult religioſum facit. Cur aũt nõ receperũt
euãgeliſta memorat dicẽs. Quia facies eius erat eũtis in
hierl̃m. THEO. Sed ſi itelligamus q ꝑpter h illũ nõ
receperunt: quia ire hieruſalẽ determinauerat: inueniunẽ hi
excuſari qui nõ receperunt eu3. Sed dõm eſt q in h q dicit
euãgeliſta. Et nõ receperunt illũ intelligiẽ illud qð neq in A
ſamariã venit: deinde q̃ſi aliq̃ iterrogãte: quare nõ recepe
rũt ipm: neq eos adiuit: ſoluẽs hoc dicit: nõ q2 ipotẽs eſſet:
ſ3 q illuc ire nolebat: ſed magis hierlymã. BEDA. Uel C
hierl̃m ire ꝯſpiciẽtes ſamaritani dñm nõ recipiũt: nõ eni3
coutunẽ

Ioã.3. couenũẽ iudei ſamaritanis: vt ioãnes oſtendit. CYRIL.
Sed cũ dñs: qui ante oĩa nouerat: ſciret q eius nuntij non
eſſent a ſamaritanis recipiẽdi: ideo tñ pcepit eis q pcede/
rent: qz mos erat ei oĩa ſatagere erga pfectuʒ diſcipulo℞.
Aſcẽdebat quideʒ hierlymã ppinquãte tpe paſſionis. Ut
igiẽ qñ pati cũ viderẽt nõ ſcãdalizarẽẽ: pſiderãtes q opꝫ
patiẽtes eſſe cũ ptumelias inferũt aliqui: pmiſit q̃ſi qõdaʒ
preludiũ ſamaritano℞ repulſaʒ. Profuit autẽ eis ⁊ aliter.
Futuri.n.erãt doctores orbis terra℞: ciuitates ⁊ villas per/
currẽtes ad pdicãduʒ euãgelicã doctrinã: qb⁹ aliqñ occur/
rerent aliqui minime recipiẽtes ſacrã pdicationẽ: quaſi nõ
Diuinam annũtiantes doctrinaʒ debẽt eſſe pleni paciẽtia. cõcedentes ſecũ cõmorari ieſuʒ. Docuit igiẽ eos q diuinã
annũtiantes doctrinã pleni eſſe debebãt patiẽtia ⁊ mãſue/
tudine. Non autem hoſtiles ⁊ iracũdi: ⁊ in peccãtes in eos
atrociter inſurgẽtes. Sꝫ adhuc nõ erãt tales: imo zelo fer
uido cõcitati: volebãt ignẽ de celo ſup eos deducẽ. Seqẽ.
[Cũ vi.au.diſci.ei⁹ iaco.⁊ io.dixe. Dñe vis dicim⁹: vt ignis
D deſcẽ.de ce.⁊ pſum.illos?] AMBRO. Sciebant enim ⁊
Nũ.25 phinees reputatũ ad iuſtitiã: qz ſacrilegos iteremerat: ⁊ ad
Pſ.105. pces helye ignẽ deſcẽdiſſe de celo: vt pphe vindicareẽ in/
4.re.1. iuria. BEDA. Sancti.n. viri qui optĩe ſcirẽt mortẽ iſtaʒ
que aĩaʒ diſſoluit a corpe nõ eſſe formidandaʒ: ſed eo℞ tñ
animũ qui illaʒ timerent: nõnulla peccata morte punirent
quo ⁊ viuẽtib⁹ vtilis met⁹ incutereẽ: ⁊ illos qui morte pu/
niebanẽ: nõ ipſa mors noceret: ſꝫ pctĩn qd augeri poſſet ſi
E viuerent. AMBRO. Sꝫ vindiceẽ qui timet: vindictaʒ
nõ querit q nõ timet. Silr oñdiẽ nobis in apl'is fuiſſe me/
rita pph a℞: qñ eãdeʒ ſibi ptãteʒ quã pphã meruit impe/
trãdi iure pſumũt. Et bñ pſumũt q ad ſermonẽ ſuũ ignis
Mar.3. de celo deſcẽderet: qm filij ſunt tonitrui. TITVS. Cen/
ſeẽ aũt ab eis multo iuſti⁹ eẽ ſamaritanos perire: dñm nõ
admittẽtes: q̃ quinquaginta ſeruũ excludere tentãtes. Dñs
Perfecta virtus nõ hꝫ vltiõis ſtudiũ. aũt in eos nõ cõmoueẽ: vt oſtẽderet qz nõ hꝫ vltionis ſtu/
diũ pfecta virt⁹: nec vlla ſit iracũdia vbi plenitudo ſit cha
ritatis. Nã nec excludẽda eſt īfirmitas: ſed inuãda pcul a
religioſis indignatio: pcul a magnanimis cupiditas vltio/
nis. Uñ ſeqẽ. [Et puer.incre.il.⁊ di. Neſcitis cu.ſpi.eſtis?]
F BEDA. Reprehẽdit in eis dñs nõ exẽpluʒ pphe ſancti:
ſꝫ ignorãtiã vindicãdi q̃ adhuc erat in rudib⁹: aiaduertẽs
eos nõ amare correptionẽ: ſꝫ odio deſiderare vindictam.
Itaqꝫ poſtea q̃ eos docuit: qd eſſet diligere pximũ tanq̃
ſeipſuʒ: infuſo ẽt ſpũſcõ nõ defuerunt tales vindicte: q̃uis
multo rari⁹ q̃ in veteri teſtõ: qz ſicut ſeqẽ. [Filius ho.non
ve.ani.pde.ſꝫ ſaluare.] q.d. Et vos q q ei⁹ ſpũ ſignati eſtis
etiã acta ei⁹ imitamini: nũc pie pſulentes: ſꝫ in futuro iuſte
iudicãtes. AMBRO. Non eniʒ ſemp in eos q peccaue/
runt eſt vindicãduʒ: qz nõnũq̃ ampli⁹ pdeſt clemẽtia tibi
ad patiẽtiã: lapſo ad correptionẽ. Deniqꝫ ſamaritani citi⁹
crediderũt: a qbus hoc loco ignis arcetur.

Tex.12 ¶ Factũ eſt aũt ambulantibus illis in via dixit
Mat.8 qdaʒ ad illuʒ. Sequar te quocũqꝫ ieris. Dixit
illi ieſus. Uulpes foueas habẽt: ⁊ volucres ce
li nidos: filius aũt hoĩs nõ habet vbi caput ſuũ
reclinet. Ait ãt ad alterũ. Sequere me. Ille aũt
Mat.8 dixit. Dñe permitte mihi primũ ire ⁊ ſepelire
patrem meũ. Dixitqꝫ ei ieſus: Sine vt mortui
ſepeliant mortuos ſuos: tu aũt vade ⁊ annũtia
regnũ dei. Et ait alter. Sequar te dñe: ſꝫ pmit/
te mihi primũ renũciare his qui domi ſũt. Ait
ad illuʒ ieſus: Nemo mittens manũ ſuã in ara/
trum ⁊ aſpiciens retro: aptus eſt regno dei.

A ¶ CYRIL. Et ſi munificus ſit oĩuʒ dñs: nõ ſimplr ⁊ ipro/
uide ſingulis dat ſuperna ⁊ diuina dona: ſed illis qui digni
ſunt recipere: qui.ſ. aĩaʒ ſuã alienant a maculis prauitatũ.
Et hoc nos docet euangelico℞ vbo℞ virtus cũ di. [Factuʒ
eſt aũt ambu.il. in via di.qui.ad illuʒ. Sequar te quocũqꝫ
ieris.] Primo qdeʒ plurima cõtineẽ in acceſſu inertia: pñter
oſtẽdiẽ q plenus ſit ipudẽtia nimia. Neqꝫ.n. ſimplr chĩz
ſequi petebat: ſicut alij plures de populo: ſed magis inſile/
bat ad apl'icas dignitates: cũ Paulus dicat. Nõ aſſumat Heb.5.
q̃ſq̃ ſibi honorẽ: ſed a deo vocat⁹. ATHANA. Auſus B
etiã fuit equiparare ſe incõprehẽſibilis ſaluatoris ptãti di/
cens. [Sequar te quocũqꝫ ieris] eo q ſequi ſaluatorẽ ſim/
pliciter ad ei⁹ audiẽdã doctrinã poſſibile eſt humane nãe
ppietate qua fungiẽ erga hoĩes: nõ eſt aũt poſſibile ſecũ
cõcurrere vbilibet exĩnti. Ipſe nãqꝫ incõprehenſibilis eſt:
⁊ nõ circũſcribiẽ loco. CYRIL. Alio quoqꝫ mõ nõ ime
rito recuſabileʒ facit eũ. Decebat eniʒ ipm crucẽ ſuã acci/
pere ad ſequẽduʒ dñm: ⁊ abrenũtiare pñtis vite affectib⁹:
⁊ h dñs in eo reprehẽdit: nõ vituperãs ſꝫ corrigẽs. Seqẽ.
Et ait illi ieſus. Uulpes foueas hñt: ⁊ volu.ce.ni.fili.autẽ
ho.nõ hꝫ vbi ca.ſu.reclinet. THEO. Quia eniʒ viderat C
dñm multũ populuʒ adducentẽ putauit q ab eis haberet
preciuʒ: ⁊ q ſi ipſe dñm ſequereẽ poſſet pecuniã cõgrega/
re. BEDA. Unde diciẽ ei. Quid me pp̃ter diuitias ⁊
lucra huius ſeculi cupis ſequi: cũ tante ſim paupertatis vt
nec hoſpitiolũ qdẽ habeã ⁊ nõ meo vtar tecto? CHRY.
Aſpice qualr paupertatẽ quã dñs docuerat per opera de/
monſtrat. Non erat ei menſa: nõ candelabrũ: non domus:
nec quicq̃ aliud taliuʒ. CYRIL. Myſtice autẽ ſignifi/
catio vulpes ⁊ volatilia celi malignas ⁊ aſtutas poteſtates
demonũ vocat.q.d. quãdo vulpes ⁊ volatilia in te mãſio/
nem habent: qualr chriſtus in te requiſcet? Quid cõmune
eſt luci ⁊ tenebris? ATHANA. Uel in hoc dñs ma/
gnitudineʒ ſui muneris docet.q.d. Omnia gñabilia circũ/
ſcribi poſſunt: verbuʒ vo dei incomprehẽſibilis ptãtis eſt.
Et ideo ne dicas. [Sequar te quocũqꝫ ieris.] Ceterũ ſi ve/
lis diſcipulus fieri: abdices irrõnabilia: eo q impoſſibile
eſt euʒ qui moraẽ in irrõnabilitate: verbi diſcipuluʒ fieri.
AMBRO. Uel vulpes hereticis cõparat: fallax quippe D
aial ⁊ inſidijs ſemp intentũ ⁊ rapinã fraudis exercet. Nihil
tutũ: nihil ocioſuʒ: nihil patiẽ eſſe ſecuruʒ: eo q intra ipſa
hoſpitia hominũ predaʒ requirunt. Ita ſunt heretici: qui do/
muʒ ſibi parare nõ norunt: ſed circũſcriptionib⁹ ſuis alios
decipere conanẽ: hoc animal neqꝫ manſueſcit vnq̃. Unde
Apl's ait. Hereticũ poſt vnã correctionẽ deuita. Uolucres Titũ.3.
vo celi frequenter ad nequitie ſpiritalis ſimilitudinẽ deri/
uantur: ⁊ veluti nidos quoſdaʒ ſtruũt in pectorib⁹ impro/
bo℞: ⁊ ideo dominãte verſutia in affectib⁹ ſingulo℞: nulla
põt diuinitatis eſſe poſſeſſio. Ubi autem menteʒ pbauerit
inoxiam: ſupra ipſuʒ quodãmodo vim ſue maieſtatis re/
clinat: qz pfuſiore quadã gr̃a bono℞ peccatorib⁹ inſeraẽ.
Sic igiẽ nõ videẽ cõuenire rõni vt ſimplicẽ fideleq̃ʒ ipm
arbitremur: qui domini dignatiõe reſpuiẽ: cuʒ indefeſſi fa
mulatus obſequiuʒ ſpopondiſſet. Sed dñs nõ obſequio℞
ſpecieʒ: ſed puritatẽ querit affectus: nec obſequiuʒ eius
admittiẽ: cuius nõ pbat officiũ. Circũſpectũ etenim fidei
debet eſſe hoſpitiũ: ne duʒ in fidelib⁹ noſtre dom⁹ interna
reſeramus: in alienã perfidiaʒ iprouida credulitate laba/
mur. Itaqꝫ vt aduertas deũ nõ cultus aſpernãteʒ eſſe: ſed
fraudis: qui repudiauit fraudulentũ elegit inocentẽ. Seq/
tur. [Ait aũt ad alterũ. Sequere me.] Sꝫ hec dicit cũ eiu⁹
patrẽ iam ſciebat mortuũ. Uñ ſeqẽ. [Ille autẽ dixit. Dñe
pmitte mi.pri.ire ⁊ ſepe.pa.meũ.] BEDA. Non diſcipu E
latũ reſpuit: ſed expleta pmũ pĩni funeris pietate: liberior
aſſeq̃ deſiderat. AMBRO. Sꝫ dñs quos miſeraẽ aduo/
cat. Uñ ſequiẽ. [Dixitqꝫ ieſus. Sine vt mor.ſe.mor.ſu.tu.

aūt va.ꝛ ānū.reg.dei.] Cū religioſuꝫ hūani corpis ſepeliē-
di acceperim⁹ officiū:quo pāni q̄ꝫ funeris ſepultura ꝓhibe-
tur:niſi vt itelligas hūana poſt hēda diuinis. Bonū ſtudiū:
ſꝫ mai⁹ īpedimētuꝫ. Nā q̄ ptiſ ſtudiū:deriuat affectū:q̄ di
uidit curā differt ꝓfectū. Ergo pus ſunt obeūda q̄ maxia:
Act.6. naꝫ ꝛ aplī ne occuparent̄ ſtudio diſpēſandi miniſtros pau
F perib⁹ ordinarūt. CHRY. Quid āt magis neciuꝫ pānis
exequijs: Quid facili⁹: cū nō eēt ml'tū tpis dādūꝫ: Per h
docemur ꝙ minimū tpis fruſtra ducē decet: ꝛ ſi mille co-
gētia ſūt:imo pferre ſpiritalia cūctis admodū neceſſarijs.
Diabolus.n.īſiſtit attētus volens aliquē aditū īuenire:ꝛ ſi
modicā ſumat negligentiā magnā opat̄ puſillanimitateꝫ.
Pietas di uine reli- gionis ne- ceſſitudi- ni gñis añ fert. AMBRO. Nō g̃ pāni funeris ſepultura ꝓhibet̄:ſed ne-
ceſſitudini gñis diue religionis pietas añ fert. Illud cōſor-
tib⁹ relinqt̄: h mādat̄ relictis:quō āt mortui ſepelire mor-
tuos pñt:niſi geminā hic itelligas mortē:vnā nāe:alteraꝫ
culpe. Eſt ēt mors tertia:in q̄ pctō morimur:deo viuimus.
CHRY. Cuꝫ g̃ dixiſſet mortuos ſuos:oñdit hūc non eſſe
mortuū ei⁹. Puto.n.de numero infideliū fuiſſe defunctū.
G AMBRO. Aut q̄ ſepulchrū patēs eſt guttur ipioꝝ:me-
Ps.5. moria eoꝝ abolenda pſcribit̄:quoꝝ ſimul cū corpe meri-
tuꝫ occidit. Nec reuocat̄ ab officio pr̄is filius:ſed fidelis a
pfido cōicatiōe ſcernit̄. Nō iterdictū eſt muneris:ſed reli-
gionis myſteriū cōionē nob cū gentib⁹ mortuis nō futurā.
CYRIL. Uel alr̄. Erat.n.pr̄ ſenectute grauat⁹. putat aūt
honeſtū aliqd agē duꝫ ꝓponeret obſuare ei debitā pieta-
teꝫ:ſm illud. Honora pr̄eꝫ tuū ꝛ mr̄eꝫ tuā. vñ vbi vocatus
eſt ad euāgelicū myſteriū dicēte dño. [Sequere me] que-
rebat īducias q̄ ſufficē poſſent ad decrepiti pr̄is ſuſtētatio-
neꝫ di. [Permitte mihi p̄m ire ꝛ ſepelire pr̄eꝫ meū] non ꝙ
defunctū pr̄eꝫ ſepelire rogaret. Neqꝫ.n.chrs h agē volētē
īpediuiſſet:ſꝫ dixit ſepelire.i.ſuſtētare in ſenectute vſqꝫ ad
mortē. Sꝫ dñs ad eū dixit. [Sine mortuos ſepelire mor-
tuos ſuos.] Erāt.n.ꝛ alij curatores linea parētele aſtricti:ſꝫ
vt eſtimo mortui:eo ꝙ nōdū chr̄o crediderāt. Hinc pcipe
ꝙ pferēda ſit pietas:q̄ deo tenemur amori parētuꝫ: q̄bus
Magis deo q̄ nos ad eē pdu xit:q̄ pa- rētib⁹ p q̄s ſumus pducti. reuerētiā exhibem⁹:q̄ p eos geniti ſum⁹. Sꝫ diuꝫ de⁹ cuꝫ
nō eſſem⁹ ad eē nos ꝯduxit:parētes aūt facti ſūt miniſtri in-
troit⁹ ad eſſe. AVGV. de cō.euā. Hec g̃ dicebat dñs illi
cui dixerat. [Sequere me.] Alius vo diſcipulus miſit ſe in
medio:cui nemo aliqd dixerat. Vñ ſeqt̄. [Et alter ait. Se-
H quar te dñe:ſed p̄m pmitte mihi ire ꝛ renūtiare his q̄ domi
ſunt] ne forte quō fieri ſolet q̄rāt me. CYRIL. Imitāda
aūt hō ꝓmiſſio ꝛ oi laude plena:ſꝫ q̄rere renūtiare his qui
domi ſunt licētiādo ſe ab eis oñdit: ꝙ vtcūqꝫ diuiſus ſit a
dño:dū h pfecte adire ꝓpoſuerit mēte. Nā velle ꝯſulere
ꝓximos nō ꝯſenſuros:huic ꝓpoſito īdicat ſe vtcūqꝫ labē-
teꝫ:pp qđ dñs h īprobat. Seqt̄. [Ait ad illuꝫ ieſus. Nemo
mit.manū ſuā in aratrū ꝛ reſpiciēs retro apt⁹ ē regno dei.]
Apponit manū aratro:q̄ affectuoſus eſt ad ſequēdū:tñ re
ſpicit retro q̄ dilationē petit:occaſione redeūdi ad domū:
I ꝛ cuꝫ ꝓpinqs ꝯferēdi. AVGV. de v̄.do.q.d.ei. Uocat te
oriēs:ꝛ tu attēdis occidēteꝫ. BEDA. Manū ēt cuilibet
in aratrū mittē eſt q̄ſi q̄dā cōpūctiōis inſtrūo:ligno ꝛ ferro
dñice paſſionis duritiē ſui cordis atterere atqꝫ ad ferēdos
bonoꝝ operū fruct⁹ aperire. Quā ſiqs excolere īcipiēs cū
vxore loth ad ea q̄ reliq̄rat reſpicē delectat̄:futuri iam re-
gni munē puat̄. GRECVS. Crebri nāqꝫ īuit⁹ eoꝝ que
deſuim⁹ pp ꝯſuetudinē trahūt ad retroacta. Uiolētum.n.
qd vſus eſt ad retinēdū ſibi: Nōne hic⁹ ex vſu:ex hitu vo
nā īnaſcit̄: Nāꝫ vo amouere vel alterare difficile. Nā ꝛ ſi
paulīſp declinet coacta:redit ad ſeipſaꝫ velocit̄. BEDA.
Si aūt ſecutur⁹ dñm diſcipulus:q̄ vel domi renūtiare ve
lit arguit̄:qd fiet illis:q̄ nulla vtilitatis gr̄a ſepe viſitāt do-
mos illoꝝ q̄s in mūdo reliquerūt. Cap. X.

POſt hec autē deſignauit dñs ꝛ alios Tex.1.
ſeptuagintaduos: ꝛ miſit illos binos
añ faciē ſuā in oēꝫ ciuitate ꝛ locū quo
erat ip̄e ventur⁹. Et dicebat illis. Meſ Mat.9
ſis q̄dē multa: operarij aūt pauci. Rogate aūt do
minū meſſis vt mittat operarios in meſſeꝫ ſuā.

CYRIL. Certificauerat de⁹ p ꝓphas:ꝙ euangelij pdi- A
catio ſalutaris cōprehēſura erat nō ſolū iſrael:ſꝫ ēt gētiū Septuagi
greges. Et ideo a chr̄o poſt.12.aplos ꝛ alij.72.ſunt īſtituti. ta diſcipu
Vñ di. [Poſt h āt deſigna.dñs ꝛ alios.72.] BEDA. Bñ li miſſi ſūt
72.mittunt̄:q̄ totidē mūdi gētib⁹ euāgeliū pdicādū erat: q̄ tot mū
vt q̄ō.12.p̄mo pp.12.trib⁹ iſrl':ita ꝛ hi pp exteras gentes di parce
deſtinarent̄ imbuēdas. AVGV. de.q.euā. Sicut ēt.24. erant.
horis tot⁹ orbis pagit̄ atqꝫ luſtrat̄:ita myſteriū illuſtrandi
orbis p euāgeliū trinitatis in.72.diſcipulis intimat̄:ter.n.
24.ſeptuagīta duo faciūt. BEDA. Sicˀ aūt.12.aplos for-
mā epoꝝ p̄mōſtrare nemo eſt q̄ dubitet:ſic ꝛ hos.72.figu
raꝫ pſbyteroꝝ.i.ſcḋi ordis ſacerdotū geſſiſſe ſciēdū eſt:taꝫ
tñ p̄mis eccleſie tpib⁹:vt aplica ſcriptura teſtis eſt:vtriqꝫ
pſbyteri vtriqꝫ vocabāt̄ ꝛ epi: quoꝝ vnū ſapie maturita-
teꝫ aliud īduſtriā cure paſtoralis ſiḡt. CYRIL. Hui⁹ ēt B
forma in v̄bis moyſi figurabat̄: q̄ iubēte deo.70.elegit q̄- Nū.11.
bus de⁹ ſpm̄ īfundebat. In nūis ēt ſcriptū ē de filijs iſrael Nū.33.
ꝙ venerūt in helim:qđ īterptat̄ aſcēſus:ꝛ erāt ibi.12.fon-
tes aquaꝝ:ꝛ.70.palme. Cōuolātes.n.ad augmētū ſpiritale
repiem⁹.12.fontes.ſ.ſacros aplos:a q̄b⁹ haurimus ſalutis
ſciaꝫ:ſic a fontib⁹ ſaluatoris:ꝛ.70.palmas:hos.ſ.q̄ nūc de-
ſtinati ſūt a chr̄o. Eſt.n.palma arbor bone medulle:bñ ra
dicata ꝛ fertilis: ꝛ ſp naſcēs in agꝫ:alta ſil' ꝛ frōdes porri-
gēs ſurſū. Seqt̄. [Et miſit illos binos.] GREGO. in ho.
Binos in pdicatiōe diſciplos mittit:q̄ duo ſūt pcepta cha
ritatis:dei.ſ.amor ꝛ ꝓximi. Et min⁹ q̄ꝫ inter duos charitas Qui cha-
hēri nō pōt:q̄ten⁹ h nobis tacit⁹ inuat:q̄ q̄ charitatē erga ritatem in
alterū nō hꝫ:pdicationis offm̄ ſuſcipere nullatenus debet. altero nō
ORIGE. Sicˀ ēt ex duodecim bini ꝛ bini nūerati fuerūt hꝫ:officiū
vt in eoꝝ cathalogo matthe⁹ oñdit:ꝙ.n.bini famularētur pdicatio-
dei v̄bo antiquū eē vi. Eduxit.n.de⁹ iſrl' de egypto p man⁹ nis ſuſci-
moyſi ꝛ aaron. Ioſue q̄ꝫ ꝛ caleph ꝯcordātes pcauerūt ꝓ- pere nō3.
uocatū a.12.exploratorib⁹ pplꝫ. Vñ di. Fr̄ a fr̄e adiut⁹ vt
ciuitas vallata. BASI. Simul ēt p h indicauit ꝙ ſi aliq Nū.14
pares ſūt in ſpiritalib⁹ donis:h nō ſinet in eis pualere ꝓpe Puer.18
opionis paſſionē. GREG. in ho. Bñ aūt ſubdit̄. [Añ fa. C
ſuā in oēꝫ ciui.ꝛ lo.q̄ erat ip̄e ventu.] Predicatores āt ſuos
dñs ſeqt̄:q̄ pdicatio pueniꝫ:ꝛ tūc ad mētis nr̄e habitaculum
dñs venit q̄ñ v̄ba exhortationis pcurrūt:atqꝫ p h v̄itas in
mēte ſuſcipit̄. Hic pdicatorib⁹ Iſaias dic. Parate viā dñi: Iſa.40.
rectas facite ſemitas dei nr̄i. THEO. Deſignauerat aūt
dñs diſciplos pp mltitudinē doctorib⁹ īdigētē. Sicˀ.n.nō
agri ſpicati mltos meſſores deſiderāt:ſic q̄ credituri erant
īnumerabiles exiſtes:mltis doctorib⁹ īdigebāt. Vñ ſeqt̄.
[Meſſis q̄dē mlta.] CHRY. Sꝫ q̄lr meſſeꝫ vocat:cuꝫ
res ad pn̄s exordiū ſumāt:nōdū iacto aratro:aut ſulcis ꝓ-
ducti de meſſib⁹ tractat. Poterāt.n.diſcipli vacillat̄ ꝛ ſecū
meditari:ꝛ dic. Qualr̄ nos nūs breuis emēdare poterim⁹
totū mūdū:idiote ſophiſtas:munitos nudi:orantes ſubdi:
Ne igit̄ ꝯſideratiōe taliū turbarēt̄: vocat euāgeliū meſſeꝫ
q.d. Parata ſt oia:mitto vos ad paratā collectiōeꝫ fructuū
eodē die:ꝛ ferē poteſtis ꝛ metē. Sicˀ g̃ colon⁹ exiēs ad meſ-
ſes letat̄:ſic ēt vos mlto ampli⁹ ꝛ alacri⁹ neciū eſt exire in
mūdū. Nā h negociū meſſis ē:agros nob exhibēs pparatos.
GREGO. in ho. Sꝫ nō ſine graui merore loq poſſumus D
qđ ſubdit̄. [Opa.autē pau.] q̄ etſi ſunt qui bona audiant:
deſūt q̄ dicāt. Ecce mūdus ſacerdotib⁹ plen⁹:ſꝫ tñ in meſſe-

dei rar⁹ valde repiť opatoꝝ:q꞉ offiĩ qdē ſacerdotale ſuſci/
pimus:ſed op⁹ officij nō iplem⁹. BEDA.Sicͤ aūt meſſis
multa eſt oīs turba credētiū:ita operarij pauci ſunt aplī:⁊
imitatores eoꝝ q mittunť ad meſſez. CYRIL.Sicͤ aūt
agri ſpatioſi meſſores multos exigūt:ſic ⁊ mľtitudo credi/
turoꝝ cḃiz.Uñ ſubdit.[Ro.er.do.meſ.vt mit.op.in meſ.
ſuā.] Illud āt attēde φ cū dixiſſet.[Rogate dñz meſſis vt
mittat oparios in meſſez ſuā] ipe poſtmodū h pegit. Ipſe
B igiť eſt dñs meſſis:ac per eū:⁊ cū eo de⁹ pater oib⁹ dñať.
CHRY.Multiplicauit āt poſtmodū eos:nō addens ad
nūm:ſ; ɔcedēs vtutē.Inſinuat āt φ magnū donū eſt ope/
rarios mitti in meſſez diuinā:per hoc qḋ dicit:dñm meſſis
ſup h eē rogādūz. GREGO.Per h ēt inducēdi ſūt ſub/
diti:vt pro ſuis paſtorib⁹ rogēt: vt digna eis opari valeāt:
nec ab exhortatiōe torpeat lingua.Sepe.n.pro ſua neqtia
pdicantiū reſtringiť lingua.Sepe vō ex ſubtoꝝ culpa agi/
tur:vt eis qui preſunt pdicationis ſermo ſubtrahať.

Tex.2. ℂ Ite ecce ego mitto vos ſicͭ agnos inter lupos.
mat. 10. Nolite portare ſacculuz neq; perā neq; calcia/
menta: ⁊ neminem per viam ſalutaueritis.

A ℂ CYRIL.Narrat Lucas ɔiter.lxx.diſciplos vēdicaſſe
ſibi a xp̄o aplicā eruditionē:modeſtiā:inocētiā:equitatez:
nihilq; mūdanoꝝ ſacris pdicationib⁹ pferre. Aſpirare āt
adeo ad fortitudinē mētis vt nullūz terribiliū formident:
neq; ipſaz mortē.Uñ dicit.[Ite.] CHRY.Erat.n.inter
oīa picula eoꝝ ſolatiū virt⁹ mittētis eos.Et iō dicit. [Ecce
ego mitto vos.]q.d.h ſufficit ad ɔſolationē vrāz:h ſufficit
ad ſperādūz ⁊ nō timēdū ſupueniētia mala:q̄ ſigt̄ ſubdēs.
[Sicut agnos iter lupos.] ISIDO.abbas.Denotās ſim/
plicitatē ⁊ inocētiā.Naz debacchātes ⁊ ſua enormitate in/
B furiātes nāe nō agnos appellat:ſ; hedos. AMBRO.Cō
traria āt ſūt ſibi iſta aīalia:vt alia ab alijs deuorenť.i.agni
a lupis.S; bon⁹ paſtor lupos gregi ſuo timere non nouit.
Ideoq; iſti diſcipuli nō in pdaz:ſ; ad grāz dirigūť. Solli/
citudo.n.paſtoris boni efficit vt lupi in agnos audēt nihil
Iſa.65. poſſint.Mittit ğ agnos iter lupos vt cōplereť illud. Tūc
lupi ⁊ agni ſiľ paſcenť. CHRY. Hoc.n.fuit manifeſtuz
īdiciū pclari triūphi vt circūdati cēnt diſcipuli xp̄i ab ho/
ſtib⁹:q̄ſi agni iter lupos eos tñ ɔuerterent. BEDA. Uel
Scribe et pharisei erāt clerici iudeorum. ſpāľr lupos vocat ſcribas ⁊ phariſeos q ſūt clerici iudeoꝝ.
AMBRO.Uel lupis ſūt hērici cōparādi. Lupi.n.beſtie
ſunt q̄ inſidianť ouib⁹ ⁊ circa paſtorales verſanť caſas.
C Habitacula domoꝝ itrare nō audēt:ſomnū canū:abſētiaz
aut deſidiā paſtoꝝ explorāt:ouiū guttur inuadunt:vt cito
ſtrāgulent:feri:rapaces:nā corporis rigidiores:vt ſe facile
nō pñt inflectere:ipetu quodaz ſuo feruntť.Et iō ſepe dela
Hērici lupis cōparanť. dunť.Siquē pores hoīez viderit:vocē eius q̄dā nāe vi fe/
runť eripe.ſi aūt hō pus eos viderit:exagitati memoranť.
Sic hērici iſidianť ouib⁹ xp̄i:fremūt circa caulas noctur
no tpe.Semp.n.pfidis noꝝ eſt:q lucez xp̄i nebulis praue
īterpretatiōis obducūt. Stabula tñ xp̄i ītrare nō audēt:⁊
ideo nō ſanāť:ſic curat⁹ eſt ille in ſtabulo q icidit in latro/
Infra eo. nes.Explorant paſtoris abſētiā:q꞉ pñtibus paſtorib⁹ oues
xp̄i icurſare nō pñt.Quedā ēt mētis intētiōe duri ac rigi/
di neq̄q̄ ſolēt a ſuo errore deflectere.Quos ſcripture ver⁹
interpres xp̄s illudit:vt inanū ſuos effundāt ipet⁹: ⁊ nocē
nō pñt.Qui ſiquē verſuta diſputatiōis ſue circūſcriptione
pueniūt:faciūt obmuteſcē. Mut⁹ eſt.n.q vbū dei nō cadē
q̄ eſt glīa ɔfiteť.Caue igiť ne tibi vocē tollat hereticus:ne
porē nō ipſe dephēderis.Serpit.n.dūz latet ei⁹ pfidia.Si
aūt cōmēta ipietatis ei⁹ agnoueris:iacturā pie vocis timē
nō poteris.Guttur inuadunt:vitalib⁹ vuln⁹ affigūt dū aīaz
petūt.Si ēt audies aliquē ſacerdotē dici ⁊ rapinas eius co
gnoſcis:foris ouis:int⁹ lupus eſt:qui humane necis iſatura

bili crudelitate rabiē ſuā deſiderat explere. GREGO. D
in paſto.Multi.n.cū regiminis iura ſuſcipiūt:ad lacerādos
ſubditos inardeſcūt:terrorē ptātis exhibēt. Et q꞉ charita/
tis viſcera nō hñt:dñi videri appetūt:pres ſe eſſe minime
recognoſcūt:humilitatis locū in elationē dñatiōis imutāt.
Cōtra que oīa ɔſiderādūz nob eſt:q꞉ ſicut agni iter lupos
mittunť:vt ſenſuz ſuātes inocētie morſuz malitie non ha/
beam⁹.Qui.n.locū pdicatiōis ſuſcipit mala inferre nō dz:
ſ; tolerare.Quem ⁊ ſi qñ zelus rectitudinis exigit vt erga
ſubtos ſeuiāt:int⁹ paterna pietate diligat:quos foris q̄ſi in/
ſequēdo caſtigat.Qz tūc rector bñ exhibet:cū terrene cupi
ditatis honorib⁹ neq̄q̄ mētis colla ſupponit. Uñ ſubdiť.
[Nolite portare ſacculū neq; perā.] GREGO. naçāçe.
Quoꝝ ſūma eſt vt adeo virtuoſi exiſtāt:φ nō min⁹ pp vi/
te modūz q̄ pp eoꝝ vbū euāgeliū pficiat. GREGO.in E
Ezechielē.Tāta.n.pdicatoꝝ dz eē in deo fiducia:vt pñtis
vite ſumptib⁹ q̄uis nō puideat:tñ ſibi hos nō deeſſe cer/
tiſſime ſciat.Ne dū mens ei⁹ occupať ad tpalia:min⁹ alijs
puideat eterna. CYRIL.Sic igiť pceperat:nec de ipſo
ſubto curā hēe cū dixerat.[Mitto vos ſicͭ agnos inter lu/
pos.]Nec ēt ɔceſſit ſollicitos eē erga extriſeca corpori:cuz
dixit.[Nolite portare ſacculuz neq; perā.]Nec ēt cōceſſit
portare aliqd eoꝝ q̄ nōdūz vnita ſūt corpori. Uñ ſubdit.
[Neq; calciamēta.]Nō ſoluz aūt ſacculuz ⁊ perā portare
phibuit:ſ; nec aliquā ſtudij diſtractionē pmiſit aſſumere:
qui nec ob obuiantiū ſalutationē diſtrahi voluit.Uñ ſub/
dit.[Et neminē p viā ſalutaueritis.]Qḋ ⁊ dudūz ab hely/ 4.re.4.
ſeo dcm̄ fuit.q.d.recto tramite ad op⁹ pcedite:nō alternā/
tes hñdictionib⁹ hñdictiōes.Damnū.n.eſt expendere tpa
pdicationib⁹ cōpetēs. AMBRO.Nō ğ hic dñs phibuit F
φ beniuolētie diſpliceret offiñ:ſ; φ pſequēde deuotionis
intētio plus placeret. GREGO.naçançenus.Mādauit
etiā h eis dñs ad vbi gliā: ne videreť in eis magis vigere
blanditias:voluit etiā eos nō eē ſollicitos in vbis alienis.
GREGO.in ho.Hec aūt vba ſigs ēt p allegoriā velit in/
telligi:pecunia clauſa in ſacculo eſt ſapiā occulta.Qui igiť Allegorice expōiť pdicatoꝝ miſſio ad pdicādū.
ſapie vbū hz:⁊ h erogare pximo negligit:q̄ſi pecuniaz in
ſacculo ligatā tenet.Per perā vō onera ſeculi:per calcimē
ta mortuoꝝ operū exēpla ſignanť.Qui ğ offiñ pdicatiōis
ſuſcipit:dignū nō ē vt op⁹ ſecularium negocioꝝ portet:nedū
h ei⁹ colla depmit ad pdicanda celeſtia nō aſſurgat:nec dz
ſtultoꝝ opeꝝ exēpla ɔſpicē:ne ſua opa q̄ſi ex mortuis pel
lib⁹ credat munire:ne.ſ.q꞉ alios talia feciſſe ɔſiderat:ſe ēt
facē licēter putet. AMBRO.Nihil ēt dñs in nobis mor G
tale vult eē.Mortale.n.atq; terrenū calciamētuz moyſeo Exo.3.
iubeť ſoluere cū mitteret ad pplm liberādūz.Qz ſi quem Exo.12.
monet:q̄ rōne in egypto calciati iubenť edere agnuz.apli
aūt ſine calciamēto ad pdicādūz euāgeliū diriguntť. Is cō G
ſiderare dz q꞉ in egypto poſitus dz adhuc morſus cauere
ſerpētis:multa eniz venena in egypto.Et qui typo paſcha
celebrat patere pōt vulneri.qui aūt miniſter eſt veritatis:
venena nō trepidat. GREGO.in ho. Oīs aūt qui ſalu/
tat in via ex occaſione ſalutat itineris:nō ex ſtudio optāde
ſalutis.Qui igiť nō amore eterne pñe ſed pmioꝝ ambitu
ſalutē audiētib⁹ pdicat:quaſi in itinere ſalutat q꞉ ex occa/
ſione:⁊ nō ex intētiōe ſalutez audientib⁹ exoptat.

ℂ In quācūq; domū intraueritis primū dicite. Tex.3.
Pax huic domui: ⁊ ſi ibi fuerit fili⁹ pacis: re/ mat.10.
quieſcet ſup illuz pax vrā:ſin aūt ad vos reuer/ mar.6.
teť. In eadē aūt domo manete:edētes ⁊ biben mat.10.
tes q̄ apud illos ſunt. Dign⁹.n.eſt opari⁹ mer/
cede ſua. Nolite trāſire de domo in domū. Et
in quācūq; ciuitatez intraueritis ⁊ ſuſceperint

voſ:mãducate q̄ apponunť vobis: ⁊ curate in-
firmos q in illa ſũt: ⁊ dicite illis. Appropinq̄-
bit in vos regnũ dei. In quãcũqꝫ aũt ciuitateꝫ
ĩtraueritis ⁊ nõ ſuſceperit vos: exeũtes in pla-
teas ei⁹ dicite. Etiã puluerẽ q adheſit nobis de
ciuitate vr̃a extergimus in vos. Tñ hoc ſcitote
q2 appropinquabit regnũ dei. Dico vobis: q2
ſodomis in die illa remiſſius erit q̃ꝫ illi ciuitati.

A ¶ CHRY. Bonoꝝ oĩuꝫ mater pax ẽ: ſine q̃ cetera inania
ſunt: pp qḋ dñs diſcipulis ĩtrãtib⁹ domos ilico paceꝫ iuſſit
pferre tanq̃ꝫ bonoꝝ indiciũ dicẽs. [In quãcũqꝫ domũ ĩn-
traueritis p̄ᵐ dicite: Pax huic domui.] AMBRO. Ut. ſ.
pacis pferam⁹ nuntiũ ipſe pᵐ⁹ igreſſus pacis bñdictione
celebreť. CHRY. Unñ pontifex eccľie tradit eã dicens.
[Pax vobis.] Implorãt aũt pacẽ ſcri: nõ ſolũ eã q̃ verſať
inter hoĩes adinuicẽ: ſꝫ ⁊ eaꝫ que ptinet ad noſipſos. Nam
ſepius in pectore belluꝫ gerimus ⁊ nullo moleſtãte turba-
mur: necnon praua deſideria contra nos crebro inſurgunt.

Pax eſt bonoꝝ oĩum mř: ſine q̃ cetera ſũt inania.

B TITUS. Diciť aũt. [Pax huic domui.] ſ. habitãtib⁹ do-
muꝫ: oẽs alloquanť maiores pariter ⁊ minores: neqꝫ cum
indignis veſtra ſalutatio dirigeť. Unñ ſubdiť. [Et ſi ibi fue-
rit fili⁹ pacis: requieſcet ſup illuꝫ pax veſtra.] q. d. Uos q̄-
deꝫ pfertis v̄bũ. res ãt pacis applicabiť meo iudicio vbi-
cũqꝫ dignũ eẽ videbiť. Si qs aũt nõ ſit dign⁹: nõ eſtis de-
luſi: nec v̄boꝝ vr̃oꝝ gr̃a peryt: imo reciprocať ad vos. Et
h eſt qḋ ſubdiť. [Sin autẽ ad vos reuerteť.] GREGO.
Pax. n. q̃ ab ore pdicatoris offerť: aut requieſcet in domo: ſi
in ea fuerit qſq̃ꝫ pdeſtinat⁹ ad vitã: ⁊ celeſte v̄bũ ſequiť qḋ
audit: aut ſi nullus audire voluerit: ipſe pdicator ſine fru-
ctu nõ erit: q2 ad eũ pax reuertiť: dum ei a dño pro labore
ſui opis merces recõpẽſať. Si aũt pax nr̃a recipiť: dignuꝫ
eſt vt ab eis terrena ſtipẽdia ꝯſequamur: qb⁹ pñe celeſtis
pmia offerim⁹. Unñ ſeqť. [In eadẽ aũt domo manete edẽ-
tes ⁊ bibẽtes q̃ apud illos ſũt.] Ecce q perã ⁊ ſaculuꝫ por-
tari phibuit: ſumpt⁹ ⁊ alimẽta ex eadẽ pdicatiõe cõcedit.

Pax per pdicatoꝝ data requieſcit in domo illa ſi ibi fuerit aliqs pdeſtinat⁹: alr ad ipm reuerteť.

C CHRY. Sꝫ ne aliqs diceret: cõſumo res ppas parando
aduenis mẽſaꝫ: illuꝫ pmo intrãteꝫ facit tibi pacis donum
offerre: cui nihil eſt eq̄le: vt ſcias te maiora q̃ꝫ des ſuſcipe.
TITUS. Uel alr ꝯtinua. Quia nõ eſtis ꝯſtituti iudices
eoꝝ: q ſunt digni vel indigni: edatis ⁊ bibatis q̃ vobis offe-
runť ab eis. Dimittite aũt mihi eoꝝ: qui vos recipiũt exa-
men: niſi vobis q̃ꝫ ſit notũ nõ eſſe ibi filiũ pacis. Tunc. n.
fortaſſis retrocedere debetis. THEO. Uide igiť qualr
diſcipulos mẽdicare iſtituit: ⁊ pro precio eos nutrimẽtum
hĩe voluit. Naꝫ ſubdiť. [Dign⁹ eſt. n. opari⁹ mercede ſua.]
D GREGO. Sunt. n. iaꝫ de mercede opaꝝ ipſa alimenta
ſuſtẽtatiõis: vt hic merces de labore pdicatiõis inchoeť: q̃
illic de veritatis viſione pficiť. Qua in re ꝯſiderãdum eſt: q
vni nr̃o opi due mercedes debenť: vna in via q̃ nos in la-
bore ſuſtẽtat: alia in pr̃ia q̃ nos in reſurrectiõe remunerat.
Merces itaqꝫ que in pñti recipiť in h nobis dꝫ agere: vt
ad ſequẽteꝫ mercedẽ robuſti⁹ tendať. Uerus ḡ qſqꝫ pdica-
tor nõ ideo pdicare dꝫ: vt hoc tpe mercedeꝫ accipiat: ſꝫ iđ
mercedẽ recipe: vt pdicare valeat. Quiſqs nãqꝫ ideo pdi-
cat: vt hic laudis vł muneris mercedẽ recipiat: eterna mer-
cede ſe pũat. AMBRO. Subdiť virt⁹ alia: ne de domo
ad domũ qs vaga facilitate demigret. Sequiť. n. [Nolite
trãſire de domo in domũ] vt. ſ. amore hoſpitali ſeruemus
ꝯſtãtiaꝫ: neqꝫ aliquã amicitie neceſſitudinẽ facile reſolue-
mus. BEDA. Deſcripto aũt diuerſe domus hoſpitio: q̄d
iaꝫ in ciuitatib⁹ agere debeãt docet: pũs. ſ. in oĩb⁹ cõicare:
ab ipioꝝ v̄o per oĩa ſocietate ſecerni. Unñ ſeqť. [Et in quã-
cũqꝫ ciuitatẽ ĩtraueritis: ⁊ ſuſceperint vos: mãducate que
apponunť vobis.] THEO. Quis modica exiſtãt: v̄ylis
nihil ampli⁹ ingrẽtes. Denũciat ẽt eis vt operãtes miracu-
la hoĩes ad ſuas pdicatiões attraherẽt. Unñ ſubdit. [Et cu-
rate ĩfirmos: q in illa ſũt. Et dicite illis: appropinquabit in
vos regnũ dei.] Si. n. ꝓus curaueritis deide docueritis: p-
ſperabiť ſmo: ⁊ hoĩes credent regnũ dei appropinquare.
Nõ. n. curarenť: niſi h aliq̄ virt⁹ diua pficeret. Sed ẽt cuꝫ
ſm aĩaꝫ curanť [appropinquat in eos regnũ dei] qḋ longe
eſt ab eo cui dñ aĩ pctm. CHRY. Uide aũt dignitatem
apľoꝝ: nihil ſenſibile monenť pferre: q̄lia circa moyſen ⁊
pph̄as. ſ. bona terrena: ſꝫ q̄dã noua ⁊ mirabilia. ſ. regnum
dei. MAXI. Diciť aũt [appropiquauit] nõ vt oñdat tpis
breuitatẽ. Neqꝫ. n. regnũ dei venit cũ obſeruatiõe: ſꝫ oſtẽ-
dit diſpõneꝫ hoĩuꝫ ad regnũ dei: qḋ q̄dẽ potẽtia eſt in oĩb⁹
credẽtib⁹: actu v̄o in his q reſpuũt corporaleꝫ vitã: ⁊ ſolaꝫ
eligũt ſpiritaleꝫ q diẽ pñt. Uiuo aũt nõ ego: ſꝫ viuit in me
chris. AMBRO. Deide docet excutiẽduꝫ de pedib⁹ pul-
uerẽ ſiqs recipiẽdos ciuitatis hoſpitio nõ putauerit dicẽs.
[In quãcũqꝫ ciui. intraue. ⁊ nõ rece. vos: exeuntes in pla.
ei⁹ dicite. ẽt puluerẽ peduꝫ q adheſit nobis de ciuitate vr̃a
extergimus in vos.] BEDA. Uel ad ꝯteſtationẽ terreni
laboris: quẽ pro illis inaniter ſuſceperũt: vel vt oſtendatur
vſqueadeo ſe ab ipſis nihil terrenũ querere: vt ẽt puluerẽ
de terra eoꝝ nõ ſibi patianť adherere. Uel per pedes ipſꝫ
opus ⁊ inceſſus pdicatiõis ſignať: puluis v̄o quo aſpgunť:
terrene leuitas eſt cogitationis: a qua ⁊ ſũmi doctores imu-
nes eẽ nequeũt. Qui ḡ ſpreuerit doctrinã labores ⁊ picula
docẽtiũ: ad teſtimoniũ ſue dãnatiõis inflectũt. ORIGE.
Extergẽdo ḡ puluerẽ pedũ in eos quodãmõ dicũt: puluis
pctõꝝ vr̃oꝝ merito veniet ſup vos. Et attẽde q quecũqꝫ
ciuitates nõ ſuſcipiũt apľos ſanãqꝫ doctrinã hñt plateas:
iuxta illud. Lata eſt via que ducit ad pditionẽ. THEO.
Et ſicut recipiẽtib⁹ apľos appropĩquare regnum dei dĩ in
bñficiũ: ſic nõ recipientib⁹ in piudiciũ. Unñ ſubdit. [Tñ h
ſcitote q2 appropiquabit regnũ dei.] Sicut aduẽtus regis
eſt qbuſdã ad penã: qbuſdã v̄o ad honorẽ. Unñ de eoꝝ pe-
na ſubdiť. [Dico ãt vobis q2 ſodo. in illa die remiſ. erit q̃ꝫ
illi ciuitati.] EUSE. Nã in ciuitate ſodomitaꝝ nõ carue-
runt angeli hoſpitio: ſꝫ loth inuẽt⁹ eſt dignus eos hoſpitari.
Si ḡ ad acceſſuꝫ diſcipuloꝝ nec vnus inuenieť in ciuitate:
qui eos recipiat: q̃uo nõ peior erit ciuitate ſodomoꝝ? Dic
ſermo docebat eos audacter aggredi regulã paupertatis.
Non. n. poſſet ꝯſiſtere ciuitas ⁊ villa nec vicus ſine aliquo
incola noto deo. Nam nec ſodoma ſubſiſteret nõ reperto
loth: quo recedẽte tota repẽte periit. BEDA. Sodomite
quoqꝫ ipſi ⁊ ſi inhoſpitales fuerit iter cetera carnis aleqꝫ
flagitia: nulli tñ apud eos tales hoſpites q̄les apľi reperti
ſunt. ⁊ loth q̄deꝫ aſpectu ⁊ auditu iuſtus erat: nõ tñ ibi ali-
quid docuiſſe aut ſigna feciſſe perhibetur.

B

Dignitas apľoꝝ magna: quia ſua pdicatione pmittunt regnũ dei et nõ carnalia vt ceteri.

Sal. 2.
F
A
Mt. 7
G
Gen. 19.

Nulla ciuitas põt ſubſiſtere ſine aliq̄ amico dei

2. pe. 2.

¶ Ueh tibi corozaiꝫ: veh tibi bethſaida: q2 ſi in Tex. 4.
tyro ⁊ ſydone facte fuiſſent virtutes q̃ facte ſũt mat. 11.
in vobis: oliꝫ in cilicio ⁊ cinere ſedẽtes penite-
rent. Ueruntamẽ tyro ⁊ ſydoni remiſſius erit in
iudicio q̃ꝫ vobis. Et tu caphernaũ vſqꝫ ad ce-
luꝫ exaltata: vſqꝫ ad infernũ demergeris. Qui mat. 10.
vos audit me audit: ⁊ q vos ſpernit me ſpnit. Joã. 13.
Qui aũt me ſpernit: ſpernit eũ qui me miſit.

A ¶ AMBRO. Docet dñs grauiori pene obnoxios fore q
euãgeliũ nõ ſequẽdũ q̃ꝫ q legẽ iudicauerũt eẽ ſoluẽdaꝫ dĩ.
[Ueh tibi coroçaim. Ueh ti. bethſayda.] BEDA. Coro-
çaiꝫ: bethſayda: ⁊ caphernaũ: tyberias q̃ꝫ quã ioãnes nolat
ciuitates ſunt galilee ſite in litore laci geneçareth: qui ab
euãgeliſtis mare galilee vel tyberiadis appellať. Plangit

ergo dñs has ciuitates:que post tanta miracula atq; virtu
tes nõ penituerũt:peiores q; sunt gentilib⁹:nãle tantũ ius
dissipãtib⁹:q; post descripte legis ɔceptũ:filiũ quoq; dei ⁊
gliã ei⁹ spernere nõ timuerũt. Unde seq̃. [Quia si in tyro ⁊
sydone facte fuissent virtutes que in vobis facte sunt:olim
in cilicio ⁊ cinere sedẽtes penitẽret. [In cilicio] qd de pilis
capraꝝ cõtexit:asperã peccati pungẽtis memoriã signat.
[In cinere] aũt mortis ɔsideratione:per quã in puluerem
redigimur demõstrat. Porro in sessione humilitatẽ ɔprie
ɔscie signat. Impletũ aũt videmus hodie dictũ.s.saluato
ris:q; corozaim ⁊ bethsayda pñte dño credere noluerunt.
Tyrus autem ⁊ sydon ⁊ quõdã dauid ac salomoni amici
B fuer:⁊ post euãgelizãtib⁹ ibi crediderũt discipulis. CHRY.
Deplorat aũt dñs has ciuitates ad nr̃m exẽplum:eo q; effu
sio lachrymaꝝ ⁊ gemit⁹ amarus sup patiẽtes insensibilita
tem doloris:nõ modicũ antidotũ est: ⁊ ad correctionẽ pa
tientiũ:⁊ ad remediũ ingemiscẽtiũ sup eos. Nõ solum autẽ
per deplorationẽ inducit eos ad bonũ:sed ẽt per terrorem.
Unde seq̃. [Uerũtñ tyro ⁊ sydoni remissius erit q̃ vobis
in iudicio.] Hoc ⁊ nos audire debem⁹. Nõ.n.solis illis:s;
etiã nobis peius iudiciũ statuit: nisi receperim⁹ intrantes
ad nos hospites quoꝝ puluerẽ ɔcepit excutere. Cum autẽ
plurima signa fecisset dñs in capharnaũ:⁊ eã incolam ha
buisset:videbaẽ sup alias ciuitates exaltata: s; ɔp icredu
litatẽ cecidit in ruinam. Unde seq̃. [Et tu ca. vsq; in ce.exal.
vsq; ad infernũ demergeris] vt.s.iudiciũ sit ɔportionabile
C honori. BEDA. Duplex ãt in hac sñia sensus est. Uel iõ
[Ad infernũ demergeris] q; ɔ ɔdicationẽ meã superbissime
restitisti: vt.s.itelligaẽ in celum exaltata ɔ superbiã. Uel ideo
q; es [exaltata vsq; ad celum] meo hospitio ⁊ meis signis:
maiorib⁹ plecteris supplicijs:q; his q̃3 credere noluisti. Et
ne qs putaret hãc increpationẽ vel tñmõ ciuitatib⁹ vl ɔso
nis ɔuenire q̃ dñm in carne vidẽtes spernebãt:⁊ nõ oib⁹ q
hodie q̃3 euãgelij ṽba despiciũt: Consequẽter adiũxit di.
[Qui vos audit: me audit.] CYRIL. Per qd docet q;
qd per scõs aplos dĩ acceptãdum ẽẽ:q; q illos audit:chĩm
audit. Ineuitabilis ḡ pena hẽticis iminet:qui aploꝝ negli
gũt ṽba. Seq̃.n. [Et q vos spnit:me sp.] BEDA. Ut.s.
in audiẽdo qsq; vl spernẽdo euãgelij ɔdicationẽ nõ viles
quasq; ɔsonas:s; dñm saluatorẽ:imo ipĩ pr̃em spnere se vl
audire disceret. Nã seq̃. [Qui ãt me spernit:spernit eum q
misit me] q; in discipulo magr audiẽ:⁊ in filio pr honoraẽ.
AUGU. de ver.do. Si ãt ṡmo dei ad vos q̃3 ɔuenit:⁊ in
eo loco vos ɔstituit: videte ne spernatis nos ne ad illũ ɔue
niat:qd nobis feceritis. BEDA. Põt ⁊ ita intelligi. [Qui
vos spernit me spernit.] i.q nõ facit miã vni de fratrib⁹
meis minimis:nec mihi facit. Qui autẽ me spernit nolens
credere filiũ dei:spernit eũ qui me misit: q; ego ⁊ pr vnum
Joã. 10. sumus. TITUS. Simul ãt in h discipulos ɔsolaẽ.q.d.
Nõ dicatis:cur imus passuri ɔtumelias:accõmodate lin
guas:ego ɔhoc grãm:in me vr̃a redundat ɔtumelia.

Uñ chris has deplorat ciuitates.

Quicqd per aplos dĩ dñi mãdatũ acceptãdũ est.

Tex.5. ¶ Reuersi sunt aũt septuagintaduo cum gaudio
dicẽtes. Dñe etiã demonia subijciunẽ nobis in
noie tuo. Et ait illis. Uidebã sathanã sicut ful
gur de celo cadẽtem. Ecce dedi vobis ptãtẽ cal
candi supra serpẽtes: ⁊ scorpiones ⁊ sup oẽm
virtutẽ inimici: ⁊ nihil vobis nocebit. Uerũtñ
in h nolite gaudere q; spũs vobis subijciũtur.
Gaudete aũt q; noia vr̃a scripta sunt in celis.

A ¶ CYRIL. Supra dictum est q; dñs misit discipulos grã
spũs scti insignitos:⁊ sci ɔdicatiõis mĩstri ptãtem sup imũ
dos spũs acceperũt. Nũc ãt reuersi ɔfitenẽ honorãtis eos
potẽtiã. Unde di. [Reuersi sunt ãt.lxxij.cũ gau.di.dñe etiam
demonia subijciunẽ nob in noie tuo.] Uidebanẽ qdẽ gau
dere magis q; sci sunt miraculoꝝ auctores:q̃ q; facti erãt
ɔdicatiõis ministri. Erat ãt meli⁹ eos gaudere in illis quos
ceperãt sic vocatis ɔ ipm dicit Paulus. Gaudiũ meũ ⁊ co
rona mea. GREGO.24⁹ mora. Mire aũt dñs vt in di Phi.4.
scipuloꝝ cordib⁹ elationẽ ɔmeret iudiciũ ruine:retulit:qd
ipse magr elationis accepit:vt in auctore supbie discerent
qd de elatiõis vitio formidarẽt. Unde seq̃. [Uidebã satha
nam sicut fulgur de celo cadẽtem.] BASI. Dicit sathanas: B
eo q; aduersaẽ bono. Hoc.n.signat nomẽ hebraicũ:s; dia
bolus dĩ eo q; cooperaẽ nob in malo:⁊ accusator sit. Nã ei⁹
est icorporea:locus aere⁹. BEDA. Nõ aũt dicit. Mõ vi
deo:s; pus [videbã] qñ corruit. Qr aũt ait. [Sic fulgur] vl
ɔcipite:de supnis ad ima lapsum signt:vel q; deiect⁹ adhuc
trãsfigurat se in angelum lucis. TITUS. Se ãt dicit vi
disse tãq; iudicẽ q nouit icorporeoꝝ passiones. Uel dicit.
[Sicut fulgur] q; nã fulgidus erat vt fulgur:s; factus est
tenebrosus ɔp affectũ:q; qd de⁹ fecit bonũ:h ipse in se al
terauit in malum. BASI. Supne.n.ṽtutes nõ sũt nãlr san
cte:s; fm analogiã diuini amoris mẽsurã scificationis sor
tiunẽ. Et sic ferrũ positũ in igne nõ desinit eẽ ferrum: vehe
menti tñ flãme vnione tã effectu q̃ aspectu in ignẽ pertrã
sit:sic ⁊ alme ṽtutes ex ɔticipatiõe ei⁹ qd est nãlr sacrum:
insitã hñt sanctificationẽ. Neq;.n.cecidisset sathanas si nõ
fuisset insusceptibilis mali. CYRIL. Uel alr. [Uidebã
sathanã sicut fulgur de celo cadẽtem.] i. ab vltima ṽtute in C
extremã fragilitatẽ. Nam añ saluatoris aduẽtum subegerat
sibi orbẽ:⁊ ab oib⁹ colebaẽ:sed cũ vnigenitũ verbũ dei de
celo descẽdit:corruit tanq̃ fulgur:q; cõculcaẽ ab adorãti
bus chĩm. Unde seq̃. [Et ecce dedi vo. ptãtem calcan. supra
serpẽ.⁊ scorpi.] TITUS. Serpẽtes qdem aliqñ figuralr
in deserto mordebãt iudeos:⁊ necabãt eos:eo q; infideles
erãt. Uenit aũt q serpẽtes illos perimeret ene⁹ serpẽs cru
cifixus:vt sigs credẽs in eũ ɔspexerit:liberẽ a morsib⁹ ⁊
saluẽ. CHRY. Deinde ne putarem⁹ hoc dĩci de bestijs
subiunxit. [Et supra oẽs ṽtutẽ inimici.] BEDA. Hoc est D
oẽ gen⁹ imũdoꝝ spũum de obsessis corpib⁹ eijciẽdi: ⁊ q̃tũ
ad ipsos subdit. [Et nihil vobis nocebit.] Quis ⁊ ad lr̃am
possit accipi. Paulus.n.a vipera inuasus nihil mali patiẽ:⁊ Act.28.
ioãnes hausto veneno nõ lediẽ. Hoc ãt iter serpẽtes q den
te:⁊ scorpiones q cauda nocẽt:distare arbitror:q; ṡpentes
apte seuiẽtes:scorpiones clanculo isidiãtes: vl hoies vl de
mones significent: vel serpẽtes q ichoãdis ṽtutib⁹ venena
praue ɔsuasionis obijciunt:scorpiones q ɔsũmatas ṽtutes
ad fine vitiare intẽdũt. THEO. Uel serpẽtes sunt q vi
sibilr nocẽt:velut fornicatiõis ⁊ homicidij demon:qui vo
inuisibilr nocent scorpiones vocanẽ sicut in vitijs spirita
lib⁹. GREGO. in se. Uoluptas ẽt serpẽs dĩ in scriptura: E
cui⁹ nã est:q; si caput ei⁹ muri stricturã attigerit:totum se
quẽs corp⁹ ad se trahit:sic nã necitum ɔcessit hoi domiciliũ.
Sed ɔ hãc necẽitatẽ aggrediẽs voluptas animũ ad imode
ratũ quẽdã ornatũ ɔuertit:ad h subsequẽtem auaritiã tra
hit:quã ipudicitia seq̃.i. vltimũ mẽbrũ ⁊ cauda bestialita
tis. S; queãdmodũ nõ est ɔ caudã serpẽtem retrahi:sic nõ
est incipiẽdum ab vltimis ad euellẽdum voluptates:nisi qs
ɔlorẽ aditum obtulerit malitie. ATHANA. Deludũt
aũt nũc ɔ chrĩ ṽtutẽ pueri voluptatẽ:q quõdã seducebat
grãdeuos:⁊ ṽgines ɔseuerãt cõculcãtes serpẽtine volupta
tis fallacias. S; ⁊ qdã ipm aculeũ scorpionis.i.diaboli cõ
culcãtes.s.mortẽ:nõ timuerũt iteritũ. Ubi.g. Martyres fa
cti:plerisq; ṽo postpositis terrenis libero egressu ɔuersanẽ
in celis:ɔncipẽ aeris nõ timẽtes. TITUS. S; q; letitia F
qua eos letos videbat:inanẽ gliã sapiebat:gaudebãt.n.q;
q̃si sublimes effecti:terribiles hoib⁹:⁊ demonib⁹ erãt:ideo
dñs subiungit. [Uerũtñ in h nolite gaudere q; spũs subij

Superne virtutes qño sint sce.

Quid significant serpẽtes ⁊ quid scorpiões sup quos apli calcaturi erant.

tiant̄ vobis.] BEDA.De ſubiectiōe ſpūū cū taro ſint
gaudere ꝓhibent̄:qꝛ ſpūs eijcere ſicut ⁊ virtutes alias fa-
cere interdū nō eſt ei⁹ meriti qui opat̄:ſed inuocatio nois
xp̄i:hoc agit ad ꝯdēnationē eoꝝ q inuocant:vel ad vtilitatē
eoꝝ qui vident ⁊ audiūt. CYRIL. Sȝ cur dn̄e nō ſinis
Ps.88. letari in honorib⁹ a te collatis cum ſcriptū ſit. In noīe tuo
exultabūt tota die: Sed dn̄s eos ad maius gaudiū erigit.
Un̄ ſubdit.[Gaudete aūt:qꝛ noīa vr̄a ſcripta ſūt in celis.]
G BEDA.q.d. Nō opȝ vos de demonū humiliatione:ſȝ de
Qui opatur hōa eſt annotat⁹ apud dei memoriā eternalr. veſtra ſublimatiōe gaudere. Salubriter aūt itelligēdum
eſt:ꝙ ſiue celeſtia ſiue terreſtria qs opa geſſerit: per h̄ q̄ſi
lr̄is annotatus apud dei memoriam ſit eternaliter affixus.
THEO.Scripta ſūt.n.noīa ſctōꝝ in libro vite nō incau
ſtro:ſed memoria dei gr̄a.Et diabolus qdem deſup cadit.
hoīes vō inferi⁹ exiſtes ſupius aſcribunt̄ in celis. BASI.
Hie.17. Quidā aūt ſūt q ſcribunt̄ qdē nō in vita:ſȝ ſm hieremiā
Ps.68. in terra:vt ſm h̄ intelligat̄ duplex quedā deſcriptio: hoꝝ
qdē ad vitā:illoꝝ ad ꝑfectionē. Cū aūt dī. Deleant̄ de li-
bro viuentiū:intelligit̄ de his qui digni putabant̄ in libro
dei cōſcribi. Et ſm hoc fieri dicit̄ ſcripture mutatio:qñ a
virtute delabimur in peccatum:vel econtra.

Tex.6. ¶ In ipſa hora exultauit in ſpūſcō ⁊ dixit. Con-
Mat.11. fiteor tibi domine pater celi ⁊ terre: ꝙ abſcon-
Joā.8. diſti hec a ſapientibus ⁊ prudētibus ⁊ reuela-
ſti ea paruulis. Etiā pater qm̄ ſic placuit ante
te. Omnia mihi tradita ſunt a pr̄e meo. Et ne-
mo ſcit quis ſit filius niſi pater: ⁊ quis ſit pater
niſi filius: ⁊ cui voluerit filius reuelare.

A ¶ THEO.Sicut benign⁹ pater videns filios ſuos dirigi
gaudet:ſic ⁊ xp̄s exultat:ꝙ apl̄i tātis bonis fcī ſunt digni.
Unde dī.[In ipſa aūt hora exultauit ſpūſcō.] CYRIL.
Inſpexit qdē ꝑ ſpūs opōnes quā apl̄is tradidit plīū acqſi
tionē.Un̄ in ſpūſcō letat⁹ dī.i.in effectib⁹ qui per ſpm̄ ſcm̄
ꝓueniūt.Quaſi.n.amator hoīū:gaudiū reputabat mā̄ȝ cō
uerſionē errantiū de q̄ gr̄as agit.Un̄ ſeq̄t̄.[Cōfitebor tibi
Confeſſio ⁊ ꝑniaȝ et gr̄aȝ actiōnes ſigt̄. pater dn̄e celi ⁊ terre.] BEDA. Confeſſio nō ſp̄ ꝑniā̄ ſȝ
⁊ gratiaꝝ actionē ſignat:vt in pſalmis ſepiſſime legimus.
CYRIL.Ecce āt inquiūt illi quoꝝ corda peruerſa ſunt:
gr̄as refert fili⁹ pr̄i tanq̄ minor.Sȝ qd īpedit ꝯſubſtalē fi-
liū laudare ꝓpriū genitorē mūdū ſaluātē ꝑ eū:ꝙ ſi cen-
ſes ꝯfeſſionis cā hūc eē minorē:aſpice ꝙ vocat eū patrem
ſuū ⁊ dn̄m celi ⁊ terre. TITVS. Alia.n.per xp̄m ex nō
entib⁹ ꝓducta ſunt:ſed ſolus ipſe incōprehēſibilr a pr̄e eſt
genit⁹.Solius.n. vnigeniti tāq̄ veri filij nālr pr̄ eſt.vn̄ ſo-
B lus pr̄i dicit.[Cōfite.tibi do.pr̄.] h̄ eſt glīfico te. Nec mire-
ris ſi pr̄eȝ fili⁹ glīficat. Tota.n.hypoſtaſis vnigeniti genito
ris eſt glīa. Nā ⁊ que fcā ſūt ⁊ celū ⁊ angeli glīa ſūt creato
ris.Ueꝝ qꝛ hec nimis īfime ſita ſūt:reſpcū dignitatis ipſi⁹
ſolus fili⁹ cū de⁹ ꝑfecte ſit ſilis genitori: ꝑfecte glīficat pa-
trē. ATHANA. Nouimus ēt ſepi⁹ ſaluatorē humana
ꝓferre. Dȝ.n.adiunctā humanitatē diuinitas:nec tn̄ ꝓpter
corpis tegimē deū ignores.Sȝ qd rn̄dent in h̄ qui volunt
ſubſiſtētiā eē mali:formāt vō ſibi deū aliū a vero pr̄e xp̄i.
Et hūc dicūt eē vnigenitū mali creatorē:⁊ neqtie ꝑncipē:
Gen.1. necnō mūdialis machine ꝯditorē. Ait aūt dn̄s approbās
vba moyſi.[Confi.tibi pr̄ dn̄e celi ⁊ terre.] EPIPHA.
Editū aūt a martiōe euāgeliū hȝ.[Regratior tibi dn̄e celi:
tacēs qd dī.[Et terre.] ⁊ qd dī.[Pater] ne itelligat̄ ꝙ vo-
cat xp̄s pr̄eȝ creatorē celi ⁊ terre. AMBRO. Poſtremo
aperit celeſte myſteriū:quo placuit deo vt pulis magis
q̄ prudētib⁹ h⁹ mūdi ſuā gr̄aȝ reuelaret.Un̄ ſeq̄t̄.[Cū ab-
ſcōdiſti hec a ſapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹: ⁊ reuelaſti ea pulis.
C THEO. Pōt ſic diſtingui vt dicat̄ a ſapiētib⁹.i.a pharī-
ſeis ⁊ ſcribis legē iterpretātib⁹.Et prudētib⁹.i.ab his qui a
ſcribis fuerāt docti.Sapiēs.n.eſt q docet:prudēs vō q do-
cet̄. Paruulos vō vocat dn̄s ſuos diſciplos:quos nō legis
doctores:ſȝ de turba ⁊ piſcatores elegit:qui ſunt vocati nō
maliuoli q̄ſi paruuli. AMBRO. Uel puulū h̄ accipia-
mus q ſe exaltare nō nouerit: ⁊ phaleratis ſmonib⁹ arteȝ
ſue iactare prudērie:qd phariſei pleriq̄ faciūt. BEDA.
Gr̄as igit̄ agit ꝙ apl̄is q̄ſi puulis aduēt⁹ ſui aperuit ſacr̄a
que ignorauerūt ſcribe ⁊ phariſei:q ſibi ſapiētes videnẗ ⁊
in conſpectu ſuo prudētes. THEO. Abſcōdita igit̄ ſunt
myſteria ab his q putāt ſe eē ſapiētes:⁊ nō ſūt. Nā ſi eēnt
eis reuelata fuiſſent. BEDA. Un̄ ſapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹
nō inſipiētes ⁊ hebetes:ſed puulos.i.humiles appoſuit:vt
ꝓbaret ſe tumorē dānaſſe nō acumē. ORIGE. Senſus
enī defect⁹:ꝑparatio fit ſupueniētis ꝑfectionis.Qui.n.nō
ſentit ꝙ careat vero bono ꝓp bonū pr̄is qd ſibi ineſſe vn̄
D vero bono ꝑuat̄. CHRY. Nō aūt letatur ⁊ gr̄as agit:ꝙ
dei myſteria latebant ſcribas ⁊ phariſeos. Hec.n.non erat
mā alacritatis:ſȝ gemit⁹:ſȝ de h̄ gr̄as agit: qꝛ qd ſapientes
nō nouerāt:hi nouerūt.Gr̄as aūt ſup h̄ agit pr̄i cū quo ipſe
fil' h̄ facit:oñdēs nimiā dilectionē q̄ diligit nos.Oñdit aūt
ꝯſiter ꝙ hui⁹ rei ꝑma volūtas ſua ſit ⁊ pr̄is:qꝛ ꝓpa volūta
te h̄ agebat.Un̄ ſeq̄t̄.[Etiā pr̄ qꝛ ſic pla.añ te.] GREG.
His vbis exēpla humilitatis accipim⁹: ne temē diſcutere
ſupna ꝯſilia de alioꝝ vocatiōe alioꝝue repulſione ꝑſuma
mus. Iniuſtū.n.eē nō pōt:qd placuit iuſto: in cūctis g̃ que
exteri⁹ diſponunt̄:aperta cā rōnis eſt occulte iuſtitia volū
tatis. CHRY.Cū vō dixiſſet.[Confiteor tibi]qꝛ reuela-
ſti ea puulis:ne putares ꝙ ipſe xp̄s hac vtute ꝑuatus non
poſſet hoc facere ſubiungit.[Oīa tradita ſūt mihi a patre
E meo.] ATHANA. Hoc nō recte itelligētes arrij ſeq̄-
Contra arriū hereticum ⁊ ſequaces. ces delirāt in dn̄m dicētes.Si data ſūt ei oīa.i.dn̄iū crea
ture:fuit tp̄s quo ea nō habuit:⁊ ſic nō eſt de ſuba pr̄is. Nā
ſi eſſet:nō eēt ei op⁹ recipe:ſȝ ex h̄ magis demētia eoꝝ car
pet̄.Si.n.ꝑuſq̄ recepiſſet vacabat creatura a vbo: qualr̄
ſaluabit̄ illud.Oīa in eo ꝯſiſtūt:Ceterū ſi ſimul poſtq̄ fa-
cta eſt creatura:tota fuit tradita ei:nō erat op⁹ tradere:per
ipm̄ nāq̄ fcā ſunt oīa. Nō g̃ vt ipſi putāt:ſignat̄ h̄ creatu-
re dn̄iū:imo ſignatiuū eſt h̄ vbū facte diſpēſatiōis in car-
ne. Poſtq̄.n.hō peccauit:ꝑturbata ſunt oīa. Un̄ vbū caro
factū eſt:vt oīa reſtauraret.Data ſunt g̃ ei oīa:non qꝛ ptāte
careret:ſȝ vt ſaluator emēdet vniuerſa:vt ſic ꝑ vbū oīa in
ꝑncipio itroducta ſūt in eē:ita cū vbū caro factū eſt:in ipo
oīa reſtaurent̄. BEDA. Uel dicit. Oīa ſibi tradita non
mūdi elemēta:ſȝ hi qb⁹ puulis ſpū ſacr̄a filij pr̄ reuelauit:⁊
F de q̄ꝝ ſalute cū h̄ loq̄ret̄ exultauit. AVGV.Uel cū oīa
legis oīpotētē agnoſcis:nō degenerē pr̄is:cū tradita legis
filiū ꝯfiteris.Cui ꝑ nāȝ oīa vni⁹ ſube iura ſūt ꝓpa nō dono
collata ꝑ gr̄aȝ. Cū āt dixiſſȝ oīa ſibi fore a pr̄e tradita:aſcē
dit ad ꝓpriā glīā ⁊ excellētiā:oñdēs in nullo ſe ſuperari a
pr̄e.ſubdit.[Et nemo nouit q ſit filius niſi pr̄:⁊ q ſit pr̄ niſi
fili⁹.] Nō valet.n.creature intētio cōprehēdere modū di-
uine ſube que oēm ſuperat intellm̄:⁊ decor ei⁹ quālibȝ cō-
ſiderationē trāſcēdit:ſȝ a ſeipa qd ſit nā diuina cognoſcit̄.
Itaq̄ pr̄ per id qd eſt nouit filiū:⁊ fili⁹ per id quo eſt no-
uit patrē:nō interuenīēte aliqua diſa quātū ad diuinitatis
nām.Cū enī ſit deus:credimus. Quid aūt nālr ſit incom-
prehēſibile eſt.Si vō creat⁹ eſt filius:quō ſolus ſciret pa-
Scire nāȝ diuinā im poſſibile ē omni creature. trē:aut quō ſolū a pr̄e ſciret̄: Scire nāq̄ nām diuinam
ipoſſibile eſt cuilibet creature. ſcire autē qdcūq̄ eoꝝ que
creata ſunt qd ſit:non tranſcēdit quēlibet intellectū:q̄uis
G ſuperet noſtrū ſenſum. ATHANA. Hoc aūt domino
dicēte cōſtat arrianos ei obſiſtere dū dicūt nō videri pa-
trem a filio. Sed eoꝝ oſtēdit̄ infamia ſi ſeipſū nō nouit
verbū:qd oībus patris ⁊ ſui preſtat notitiā.Sequitur.n.

[Et cui voluerit filius revelare.] TITVS. Eſt aũt revelatio traditio notiõis iuxta pportionẽ nãe et virtutũ vniuſcuiuſqz: et vbi qdẽ eſt nã ↄſiſis: ibi eſt cognitio ſine doctrina. h aũt eſt p revelationẽ diſciplina. ORIGE. Vult aũt revelare vt vbũ nõ irrõnabil'r: et tanq̃ iuſtitia q nouit digne et tẽpora revelãdi et mẽſuras revelationis. Revelat aũt removẽs oppoſitũ cordi velamẽ: necnõ tenebras quas poſuit in ſui latibulũ: ſz qm ex h putãt q alteri' ſũt opiõnis: cõſtruere nefariũ ſuũ dogma: q.ſ. ignotus erat pr̃ ieſu ſctis antiquis. Dõm eſt eis: qm qd dr̃ cuicũqz vult fili' revelare: nõ ſoluz retorquet ad tps futurũ: ex q̃ ſalvator h ptulit: ſz et ad tps pteritũ: q ſi velint h vbũ [revelare] pro pctõ ſumẽ: dicẽdũ eſt eis q nõ eſt idẽ cognoſcẽ et credẽ. Alij dat p ſpm ſmo ſcie: alij fides in eodẽ ſpũ. Erãt g pmo qdẽ credẽtes. nõ ãt cognoſcẽtes. AMBRO. Ut ſcias aũt qz ſicut fili' pr̃em qb' vult revelat: etiã pr̃ revelat qb' vult filiũ. Audi dñm dicentez. Beatus es ſimon bariona: qz caro et ſanguis non revelauit tibi: ſed pater meus qui in celis eſt.

1.cor.12

mat.16.

Tex.7. mat.13. ¶ Et cõverſus ad diſcipulos ſuos dixit. Beati oculi qui vident que vos videtis. Dico enim vobis: q multi pphete et reges voluerunt videre que vos videtis et non viderunt: et audire que auditis: et non audierunt.

A ¶ THEO. Quia ſuperius dixerat. Nemo novit qd ſit pr̃ niſi filius: et cui voluerit fili' revelare: verificat diſcipulos qb' pr̃ per eũ revelabat. Un̄ dr̃. [Et cõverſus ad diſcipulos ſuos dixit. [Bti oculi q vidẽt q̃ vos vi.] CYRIL. Cõvertit qdẽ ad eos qz repellẽs iudeos ſurdos cecam mentẽ gerẽtes nec videre volẽtes: totũ ſe pbebat diligẽtib' euz: et btõs aſſerit ocl'os vidẽtes q̃ pus alij ipſi videbãt. Illõ tñ ſcire ↄvenit: qz videre nõ ſignt actũ oculoz: ſz mẽtis recreationez in pſtitis bñficijs. puta ſiqs dicat. Iſte vidit bona tpa.i.gauiſus eſt in bonis tpibus: ſm illud. Videas bona hierl'm. Multi.n. iudeoz viderũt cbĩz dine operãtez: corporali.ſ. intuitu: nec tñ oĩb' btificatio ↄvenit. Nõ.n. credideruñt: ſz neqz viderũt gl'iã dei oculis mẽtis. Btificati ſunt g oculi nr̃i in h q fide vidim' vbũ: pro nob hoiez fcm: ipſi mens nob decorẽ ſui numinis: vt nos ſibi cõformes faciat p ſcificationẽ atqz iuſtitiã. THEO. Beatificat aũt eos et oẽs ſimpl'r q cũ fide reſpiciũt ex h q antiq pphe et reges deuz in carne vidẽ et audire optauerũt. Un̄ ſeq. [Dico.n. vo. q mul. pphe. et re. vo. vi. q̃ vos vide. et nõ vi. et au. q̃ vos audi. et nõ au.] BEDA. Mattheus aptius pphas et iuſtos appellat. Ipſi.n. ſũt reges magni: qz tẽtationũ ſuaz motib' ↄſentiẽdo ſuccũbẽ ſz regẽdo pire noluerũt. CHRY. Ex h aũt dco pl'es exiſtimãt pphas caruiſſe cbĩ notitia: ſz ſi optauerũt videre q̃ viderũt aplĩ: noverũt illuz vẽturũ ad hoies: et diſpẽſaturũ q̃ diſpẽſauit. Nullus.n. hz hoz appetitũ q̃ mẽte nõ ↄcepit. Noverãt g filiuz dei. Un̄ nõ ſimpl'r dicit. Voluerũt videre me: ſz q̃ vos videtis: nec audire me: ſz q̃ vos auditis. Viderãt.n. ipz: nõ tñ taz icarnatũ: nec ſic cũ hoib' cõverſantẽ: nec tanta maieſtate eis loquẽtem. BEDA. Illi.n. a longe iſpiciẽtes p ſpeculuz et in enigmate viderũt. Aplĩ aũt in pñtiaz hñtes dñm quecũqz voluiſſent iterrogãdo diſcẽtes: nequaq̃ p ãgelos aut alias viſionez ſpẽs op' habebãt doceri. ORIGE. Sz q̃re dicit plerõſqz pphas optaſſe non aũt oẽs: qz de habraã dr̃ q vidit diẽ cbĩ et letat' ẽ: quã viſionẽ nõ pl'es imo pauci ↄtigerũt. Fuerũt aũt alij pphe et iuſti nõ cauti: vt viſionẽ habrae et peritiã aploz attingerẽt. Et hos dicit nõ vidiſſe ſz optaſſe.

Vidẽ ſignt mentis recreationẽ in pſtitis bñficijs.

ps.125.

B

Ioã.8.

Tex.8. mat.22. mar.12. ¶ Et ecce qdaz legiſperit' ſurrexit tentãs illũ et dicẽs. Magiſter qd faciẽdo vitã eternã poſſidebo? At ille dixit ad euz. In lege qd ſcriptum eſt? Quõ legis? Ille rñdẽs dixit. Diliges dñm deuz tuũ ex toto corde tuo et ex tota anima tua: et ex omnib' virib' tuis: et ex omni mente tua: et pximũ tuũ ſicut teipſum. Dixitqz illi: Recte reſpondiſti: Hoc fac et vives.

Deut.6. Ro.13. Iaco.2.

¶ BEDA. Dixerat ſupra dñs q nõia eoz ſcripta ſunt in celis. Un̄ vt puto occaſionẽ tẽtãdi dñm legiſperit' aſſumpſit. Un̄ dr̃. [Et ec. qdã legiſ. ſur. tentãs illuz.] CYRIL. Erãt.n. qdã vboſi circũeũtes totaz regionẽ iudeoz incuſantes cbĩm et dicẽtes q pceptũ moyſi inutile diceret. ipſe aũt q̃ſdaz novas doctrinas pmeret. Volẽs g legiſperitus seducẽ cbĩz vt aliqd ↄ moyſen loqueret: adeſt tentãs ipz: magrz vocãs: doceri nõ patiens. Et qz dñs ſolit' erat his q veniebant ad eũ loqui de vita eterna: vtit legiſperit' eius eloquijs. Et qd tẽtabat aſtute nihil aliõ audit niſi que per moyſen edita ſũt. Seqt.n. [At ille dixit ad eũ. In lege qd ſcriptũ eſt: quõ legis?] AMBRO. Erãt.n. ex his qui ſibi legiſperiti vident q vba legis tenẽt: viz legis ignorãt: et ex ipſo legis caplo docet eẽ legis ignaros: pbãs q in pncipio ſtatiz lex pr̃ez et filiũ pdicauerit: et icarnatiõis dñice annũtiauerit ſacr̃m. Sequit.n. [Ille rñdens dixit. Diliges dñm deũ tuũ ex toto cor. tuo: et ex tota aĩa tua: et ex oĩ. viri. tuis: et ex tota mẽte tua.] BASI. Qr dr̃. [Tota mẽte tua] in cetera nõ recipit ſectionẽ: naz quãtãcũqz dilectionẽ in ifirmis expẽderis: h tibi necio a toto deficiet. Sicut.n. in vaſe aliq̃ pleno liquore q̃tũ emanat foras: tãtũ necẽ eſt plenitudini derogari: ſic et in aĩa inquãtũ emanauerit ab ipſius dilectiõe ad illicita intantũ minui neceẽ eſt amorẽ ad deum. GREGO. niſſenus. In tria aũt quedam aĩe vis diſcernit. Hec.n. eſt augmẽtatiua ſoluz et nutritiua: que et in plantis reperit. Alia eſt q̃ ſenſual'r diſponit: q̃ ſaluabat in nã irrõnaliũ aĩaliũ. Perfecta ãt vis aĩe eſt rõnalis: q̃ in nã humana ↄſpicit. Dicẽdo g cor: ſubaz corporalez ſignauit.ſ. nutritiuã. dicẽdo vo aĩaz mediocrẽ.i. ſenſitiuã. dicẽdo vo mẽtẽ: altiorẽ nãz.i. intellectiuã et ↄſideratiuã potẽtiã. THEO. Hic igit itelligẽduz eſt q opz nos oẽm vtutẽ aĩe amori diuino ſubijcẽ: et h viril'r et nõ remiſſe. Un̄ addit. [Et ex oĩb' virib' tuis.] MAXI. Luz hac igit intẽtiõe trinã ad deuz dilectionẽ lex ptractat: vt auellat nos a trina mũdi habitudine: q̃ reſpicit ad poſſeſſiones: ad gl'iã: et ad voluptates: in qb' et tentat' eſt cbĩs. BASI. Sigs aũt querat quo pacto diuina dilectio poterit obtineri: dicemus qm indocibilis eſt diuina dilectio. Naz nec lucis gaudere pñtia: nec vitã amplecti ab alio didicimus: vel amare parẽtes aut alũnos: et multo magis diuine dilectiõis doctrina. Sz ſeminalis qdã rõ nobis inſita eſt itriſec' hñs cãs vt hõ deo adhereat: quã rõnez accipiẽs doctrina dinoz pceptoz colere diligenter: cauteqz fovere: et ad pfectionẽ diue grẽ pducere cõſuevit. Nãl'r.n. bonũ amamus: amam' et ppriũ et cognatũ: necnõ et bñfactorib' ſpõte affectionẽ totã pfundim'. Si igit bonus eſt de': oĩa vo bonũ deſiderãt: qd volũtarie pficit: nãl'r bonis ineſt: quẽ et ſi p bonitatẽ minime noviſſemus: ex hoc ipſo tñ q ab ipſo pceſſim' tenemur ipz vltra modũ amare: tanq̃.ſ. nob cognatuz. Maior ẽt eſt et bñfactor oĩb' qui nãl'r diligunt. Eſt igit pmũ et pcipuũ mãdatũ diuine dilectiõis. 2m aũt pmi cõpletiuũ et ab eo cõpletuz q̃ monemur diligẽ pximũ. Un̄ ſeq. [Et pxi. tuũ ſic teipz.] Sortimur aũt a deo potẽtiã ad huj' executionẽ mãdati. Quis aũt nõ novit qm mãſuetũ et cõicatiuũ aĩal eſt hõ: nõ ãt ſolitariũ et ſylveſtre? Nihil.n. tã ppriũ ẽ nr̃e nãe: ſic adinicẽ cõicare: et mutuo idigẽ: et cognatũ diligẽ. Quoz g ↄveniẽs nob tradidit ſeia: hoz ↄnr fruct' regrit. CHRY. Tu ãt attẽde q̃r fere cũ eodẽ exceſſu poſtulat vtrũqz pceptũ. De deo.n. ait.

A

B

Vis aie in tria diſcernit: in augmẽtatiuaz ſenſitiuaz et rõnalẽ.

C

D Nihil ẽ tã ppriũ humane nãe ſicut adinicẽ cõicare mutuo idigere et diligere.

[Toto corde tuo] de ꝓximo.[Sicut teipſuz.] Qr ſi diligē
ter obſeruaret̄ nec ſeruꝰ eſſet : nec liber:nec victor : nec vi
ctus:nec diues:nec pauper:nec notus vnq̄ʒ eſſet diabolus.
Potius.n.palee ignis ſuſtinerent imiſſionem q̄ʒ feruorem
charitatis diabolus:adeo cūcta ſuperat dilectiōis ꝯſtātia.
GREGO.29ᵒ mora.Luz aūt dicat̄.[Diliges ꝓximū tuū
ſicut teipm] q̄uo alteri miſerādo pius eſt : q adhuc iniuſte
E viuēdo fit ipius ſibimetipſi? CHRY.Luz āt legiſperitꝰ
rn̄diſſet q̄ ꝯtinebant̄ in lege.Chrs:cui nota ſunt oīa ſcindit
fallacie eiꝰ rhetia.Seq̄t̄.n.[Dixitq̄ʒ illi:recte rn̄diſti. Hoc
fac ⁊ viues.] ORIGE.Ex his idubitāter colligit̄ ꝙ vita
que ꝑdicat̄ ſ̄m mundi creatorē deū ⁊ antiquas ſcripturas
ab eo traditas:vita perpetua eſt. Atteſtat̄.n.duo ſumenti:
Deut.6. ex Deutrono.qdē illud. Diliges dn̄m deū tuū. Ex leuitico
Leu.19. v̄o illud. Diliges ꝓximuz tuū ſicut teipſuz. Hec autē dicta
ſunt cōtra ſequaces valētini baſilidis ⁊ marchionis.Quid
enim aliud voluit nos facere ad querēduz vitam eternaz:
niſi que continent lex ⁊ prophete?

Tex.9. ¶ Ille aūt volēs iuſtificare ſeip̄ʒ dixit ad ieſuz.
Et qs eſt meus ꝓximus? Suſpiciēs aūt ieſus
dixit. Hō qdaʒ deſcēdebat ab hierl̄m in hierico
⁊ incidit in latrones:qui ēt diſpoliauerūt eū: ⁊
plagis ipoſitis abierūt ſemiuiuo relicto. Acci
dit aūt vt ſacerdos qdaʒ deſcēderet eadeʒ via:
⁊ viſo illo ꝑteriuit. Similr̄ ⁊ leuita:cū eſſet ſe
cus locū ⁊ videret eū pertranſijt. Samaritanꝰ
aūt qdaʒ iter faciēs venit ſecus eū: ⁊ vidēs eū:
miſericordia motus eſt. Et appropians alliga
uit vulnera eius:infundens oleū ⁊ vinū: ⁊ ipo
nens illuʒ in iumentū ſuū duxit in ſtabulum: ⁊
curā eius egit. Et altera die ꝓtulit duos dena
rios: ⁊ dedit ſtabulario ⁊ ait. Curā illiꝰ habe:
⁊ qd̄cunq̄ʒ ſupererogaueris : ego cum rediero
reddam tibi. Quis hoꝝ trium videt̄ tibi proxi
mus fuiſſe illi qui incidit in latrones? At ille di
xit. Qui fecit miſericordiam in illum. Et ait illi
ieſus. Uade ⁊ tu fac ſimiliter.

A ¶ CYRIL. Laudatus legiſperitꝰ a ſaluatore ꝙ recte rn̄
dit:in ſupbiā prorupit:nulluʒ ſibi ꝓximū putās eē:q̄ſi nul
lus eſſet ei in iuſtitia cōparādus. Un̄ di. [Ille aūt volens
iuſtificare ſeip̄m:dixit ad ieſum. Et qs eſt meꝰ ꝓximus?]
Circūueniūt.n.eū quodāmō alternatim vitia:a fallacia q̄
tentādo queſiuerat:ad arrogantiā lapſus. In hoc auteʒ ꝙ
querit.[Quis eſt meꝰ ꝓximus] vacuꝰ a dilectione proximi
oſtēdit̄:cū nō eſtimet aliquē ſibi ꝓximū eē:⁊ ꝑ ꝯñs a dile
ctione diuina:qm̄ cū frēʒ nō diligat quē videt:nō pōt deū di
Jo.4. ligere quē nō videt. AMBRO. Rn̄dit ēt ꝙ neſciret ꝓ
ximū ſuū:q2 nō credebat in chr̄m:⁊ qui chr̄m neſcit:neſcit le
geʒ.Cū.n.veritatē ignoret:q̄uo pōt ſcire legē:que annūtiat
B veritatem? THEO.Saluator āt nō actibꝰ aut dignitati
bus:ſʒ nā determinat ꝓximū q.d.nō putes ꝙ q̄uis iuſtus
ſis:nullus tibi ſit ꝓximꝰ.Oēs nāq̄ʒ q eādē nāʒ cōicāt ꝓxi
mi tui ſūt.Fias igit̄ ⁊ tu eoꝝ ꝓximus : nō loco ſʒ affectu:⁊
circa eos cura.Et ad h̄ ſamaritanū in exēplū ducit.Un̄ ſe
quit̄.[Suſpiciēs āt ieſus dixit. Hō qdā deſcē. ab hieru.in
hie.] GRECVS.Hō eſt gn̄is appellatio.Nō.n.ait.De
ſcendit qdā:ſed hō qdaʒ.nā ſermo fit de tota humanitate.
AVGV.de qō.euā. Hō.n.iſte ipſe adā itellit̄ in gn̄e hu
mano. Hierl̄m ciuitas pacis:illa celeſtis:a cuius btitudine
lapſus eſt:hierico iterpretat̄ luna:⁊ ſignat mortalitatē no

Oēs q na
turā nr̄aʒ
hn̄t ſūt ꝓ
ximi nr̄i.

ſtraꝝ:ꝓp h̄ ꝙ naſcit̄:creſcit:ſeneſcit:⁊ occidit. AVGV.ꝯ
Pelag. Uel hierl̄m que iterpretat̄ viſio pacis:paradiſum
dicimꝰ. An̄.n.q̄ʒ peccaret hō in viſione pacis erat : h̄ eſt in
paradiſo:q̄cq̄d videbat pax erat ⁊ letitia. Inde deſcendit
q̄ſi humiliatꝰ ⁊ miſer factꝰ per pctm̄:hierico.i.in mūdū:in
quo oīa orta occidūt ſic̄ luna. THEO. Nō aūt dicit.De C
ſcēdit:ſʒ deſcēdebat.Semp.n.humana nā ad iferiora ten
debat:⁊ non in parte:ſed in toto vite attendebat paſſibili.
BASI.Cōuenit ēt h̄ ſiq̄s loca ꝓſpexerit. Hierico.n.tenet
loca cōuallia palleſtine.hierl̄m v̄o in cacumine ſita eſt oc
cupās apicē montis. Uenit igit̄ hō ab altis ad infima vt a
latronibꝰ caperet̄:qui incolebāt deſertū. Un̄ ſeq̄t̄.[Et inci
dit in latrones.] CHRY. Primū iſtiꝰ hoīs miſerandus
eſt caſus:q inermis ac deſtitutꝰ in latrones inciderit:quiq̄ʒ
iprouidus incautuſq̄ʒ eā viaʒ elegerit:qua euadere predo
nuʒ manꝰ nequerit. Nō.n.poſſet inermis armatos:iproui
dus peſſimos:incautꝰ nociuos effugere. Quippe cuʒ mali
tia ſemꝑ armata ſit dolis:crudelitate ſepta : munita falla
tia:⁊ ad nocēdi ſeuitiā preparata. AMBRO.Qui ſūt āt
iſti latrones niſi angeli noctis atq̄ʒ tenebraruʒ:in quos nō
incidiſſet:niſi eis mādati celeſtis deuiꝰ ſe feciſſet obnoxiū.
CHRY. In exordio igit̄ mūdi nocēdi fallaciā diabolus D
eſt opatꝰ in hoieʒ:in quē fallēdi virꝰ exercuit:⁊ malitie no
centiā dedicauit. AVGV.ꝯ Pelagiū. Incidit q̄ in latro
nes.i.in diabolū ⁊ angelos eiꝰ:qui ꝑ iobedientiā ꝓmi hoīs
humanū genꝰ diſpoliauerūt moꝝ.ſ.ornamētis:⁊ vulnera
uerūt bono.ſ.poſſibilitatis liberi arbitrij ꝑdito. Un̄ ſeq̄t̄.
[Qui ēt dſpoliauerūt eū:⁊ plagis ipoſitis abierūt.] In illo
eniʒ peccāte plagā fecit:in nos v̄o plagas:cūʒ ꝑ vnū pctm̄
qō ꝯhimus ſuꝑaddimꝰ multa pctā. AVGV. de.q.euā.
Uel ſpoliauerūt hoieʒ imortalitate : ⁊ plagis ipoſitis pctā
ſuadēdo reliquerūt ſemiuiuū:q2 ex pte qua pōt intelligē ⁊
cognoſcē deū viuꝰ eſt hō : ex pte aūt qua pctīs cōtabeſcit ⁊
ꝑmit̄:mortuꝰ eſt.Et h̄ eſt qō ſubdit̄. [Semiuiuo relicto.]
AVGV.ꝯ Pelagiū.Semiuiuꝰ.n.hʒ vitaleʒ motū.i.libe
ruʒ arbitriū vulneratū ꝙ ad eternā vitā quā ꝑdiderat re E
dire nō ſufficiebat.Et iō iacebat:q2 vires ei ꝓpe ad ſurgē
duʒ nō ſufficiebāt:vt ad ſe ſanādū medicū.i.deū regreret.
THEO.Aut ſemiuiuꝰ dī hō poſt pctm̄:q2 aīa imortalis
eſt:corpꝰ v̄o mortale ita vt medietas hoīs morti ſuccūbat:
aut q2 humana nā in chr̄o ſperabat ꝯſequi ſalutē:ita vt nō
oīo morti ſuccūberet:ſʒ inq̄ātuʒ adā peccauerat:mors in
mūdū itrouit:in chr̄i v̄o iuſtificatiōe mors erat deſtruēda.
AMBRO.Uel ſpoliāt q̄ accepimꝰ idumēta grē ſpirita
lis:⁊ ſic vulnera iferre ꝯſueuerūt. Nā ſi itemerata q̄ ſum
pſimus idumēta ſernemꝰ:plagas latronū ſentire nō poſſu
mus. ABSI.Uel pōt intelligi ꝙ expoliauerūt eū:plagis
ꝑus ipoſitis:ꝑcedūt.n.vulnera nuditatē:vt itelligas ꝙ pec
catū grē ꝑcedit carētiā. BEDA. Dicunt̄ aūt plage pctā: F
q2 his nāe humane itegritas violat̄. Abierūt āt nō ab inſi
dijs ceſſando:ſed inſidiaꝝ fraudes occultādo. CHRY.
Hic itaq̄ʒ hō.i.adā iacebat deſtitutꝰ ſalutis auxilio:confoſ
ſus vulneribꝰ delictoꝝ:cui nec ſacerdos aaron trāſiens ſa
crificio potuit ꝓfuiſſe. Seq̄t̄.n.[Accidit aūt vt ſacer. qdaʒ
deſc.eadē via:⁊ viſo eo ꝑteriuit.] Nec ēt eiꝰ frater moyſes
leuita:ꝑ legē potuit ſubuenire. Un̄ ſeq̄t̄.[Siſr ⁊ leuita cuʒ
eſſet ſecꝰ locū ⁊ videret eū ptrāſijt.] AVGV.ꝯ Pelag.
Uel in ſacerdote ⁊ leuita duo tpa itelligūt̄:legis.ſ.⁊ ꝓphe
taꝝ:in ſacerdote lex ꝑ quā ſacerdotiū ⁊ ſacrificia inſtituta
ſunt:in leuita vaticiniū ꝓphaꝝ:quoꝝ tpibꝰ humanū genꝰ
ſanari nō potuit:q2 per legē ꝯdictio peccati non abſoluit.
THEO.Dicit aūt [preterijt] q2 lex venit ⁊ ſteterit vſq̄ʒ ad G
tp̄s hxixum:deide nō valēs curare abijt. Uide ēt ꝙ lex nō
ad h̄ data eſt ꝑcogitarine vt hoieʒ curaret. Non.n.poterat
hō a ꝑncipio ſuſcipe chr̄i myſterium.⁊ iō di.[Accidit vt ſa
cerdos

Latrones
ſūt diabo
lꝰ q adam
expoliaue
runt morī
bus ⁊ liber
tate.

Sic adā
peccante
morſ i mū
dū itrauit
ita chr̄o ad
ueniu de
ſtructa fu
it.

cerdos gdā3 qđ ꝯſuetū̄ m⁹ dicere in his que nō ꝑmeditati fuit. AVG. de ꝟ.dñi. Uel qꝛ hō deſcēdēs a hierl'm in hierico iſraelita fuiſſe itelligit: qđ itelligi pōt: qꝛ trāſiens ſacerdos vtriq; gñe ꝓximus ꝑterijt iacētē: trāſiit leuita: ꝛ hic gñe ꝓximus iacētē ꝛ ipſe ꝯtēpſit. THEO. Miſti inq̄ illius fuere cū cogitauerūt: poſtmodū vo tenacitate deuicti abierunt retrorſu3. Hoc enim deſignat qđ dicit. Preterijt. AVG. de ꝟ.dñi. Trāſijt ſamaritan⁹ gñe lōginquus: mīa ꝓximus: fecit qđ ſeqt. [Samaritanus aūt gdā iter faciēs] venit ſecus eū. In quo ſamaritano ſe voluit itelligi dñs nř Ieſus chr̄s. Samaritanus.n. cuſtos interp̄tatur: ꝛ de ipo di. Nō dormitabit neq; dormiet qui cuſtodit iſrl: qꝛ reſurgēs a mortuis ia3 nō morit. Deniq; cū dcīt ei ētilli. Quia ſamaritanus es ꝛ demoniū habes: negauit ſe hic demoniū: qꝛ ſe nouerat demonū expulſorē: nō ſe negauit iſirmi cuſtode3. (Ioā.8°) H GRECVS. Uocat aūt hic chr̄s ſe ſamaritanū oppoſitione. Cū.n. alloq̄ret legiſꝑitū ſupbiētē in lege voluit exꝑmē: qđ nec ſacerdos nec leuita ꝛ qui ꝯſidabant in lege: legis ꝓpoſitū implebāt: ſ3 ipſe venit ꝯſūmaturus legis ꝓpoſitu3. (Ioā.2°) AMBRO. Hic autē ſamaritanus ēt erat deſcēdēs. Quis ei3 eſt qui deſcēdit de celo: niſi qui aſcēdit in celū fili⁹ hoīs qui eſt in celo? THEO. Dicit aūt. Iter faciēs: q̄ſi ex ꝓpoſito h ſtatuēs: vt nos curaret. (Ro.8°) AVG. ꝯtra pelag. Uenit aūt in ſilitudine carnis peccati: ideo ſecus eu3 q̄ſi in ſilitudine. GRECVS. Uel ſecus viā venit. Fuit.n. vere viator nō deuiatoꝛ grā nři deſcēdēs ad terram. (Hier.9°) AMBRO. Ueniēs aūt fact⁹ eſt cōpaſſionis nře ſuſceptione finitimus ꝛ mīe collatiōe vicinus. Uñ ſeqt. [Et vidēs eu3 mīa mot⁹ eſt.] AVG. ꝯtra pelag. Uidēs qdē eum iacētē: nō valētē: nō currētē: ꝛ ideo mīa mot⁹ eſt: qꝛ in eo nullū meritū inuenit quo curari dignus eēt: ſ3 ipſe de pctō dānauit pctm̄ in carne. (Rom.8) I Uñ ſeqt. [Et appro. alligauit vulnera eius ifundēs oleum ꝛ vinū.] AVG. de ꝟ.dñi. Quid.n. tā lōginquū: qđ tā remotū: q̄ de⁹ ab hoīb⁹: imortalis a mortalib⁹: iuſtus a pctōrib⁹: nō loco lōge ſed diſſilitudine. Cū g̃ hēt in ſe duo bona. ſ. iuſtitiā ꝛ imortalitatē: ꝛ nos duo mala. ſ. inigtate3 ꝛ mortalitatē: ſi vtrūq; malū nřm ſuſcepiſſet: par nř fuiſſet ꝛ libatore nobiſcū opus hēt. vt ergo eēt nō h qđ nos: ſ3 ꝓpe nos: nō eſt ille pctōꝛ vt tu: ſed fact⁹ eſt mortalis qđ tu ſuſcipiēdo penā: ꝛ nō ſuſcipiēdo culpā deleuit ꝛ penā. AVG. de.q. euā. Alligatio vulnex eſt cohibitio pctōꝝ: oleum ꝯſolatio ſpei bone apud indulgētiā datā ad recōciliationē pacis: vinū exhortatio ad operandū feruentiſſime in ſpiritu. K AMBRO. Uel ꝯſtringit vulnera nřa auſterioꝛe ꝑceptoꝛ: ſic oleo fouet remiſſione peccati: ſic vino cōpūgit denūtiatione iudicij. GREG. 20° moral. Uel in vino morſu3 diſtrictiōis adhibet: in oleo mollitiē pietatis: per vinū vngātur putrida: per oleu3 ſanāda fouent. Miſcēda eſt g̃ lenitas cu3 ſeueritate: ꝛ faciēdū eſt qđdā ex vtroq; tēpamētū: vt neq; multa aſpitate exulcerent ſbditi: neq; nimia benignitate ſoluant. THEO. Uel aliter. Que ſm hoiem eſt ꝯuiſſio oleu3 eſt. que ꝟo ſm deū vinū eſt: qđ diuinitatē ſigt: quā nemo potuiſſet ſuſtinē: niſi oleu3 hēt. i. ꝯuiſatio humana. Uñ qđdā opat⁹ eſt humane: qđdā diuinit⁹. Infudit g̃ oleū ꝛ vinū: qꝛ nos humanitate ꝛ diuinitate ſaluauit. (L) CHRY. Uel vinū ifudit. i. ſanguinē paſſionis ꝛ oleū chryſmatis vt indulgētia daret per ſanguinē: ſcificatio ꝯferret per chryſmatis vnctionē. A celeſti medico ꝯciſſa loca ligant: ꝛ itra ſemetipa retinētia medicinā opante medicamie: ꝓſtine ſanitati reddunt. Infuſo g̃ vino ꝛ oleo: ipoſuit eu3 ſup iumētū. Uñ ſeqt. [Et iponēs illū in iumē. ſuū duxit in ſtabulū: ꝛ curā ei⁹ egit.] AVG. de.q. euā. Iumētū ei⁹ eſt caro: qua ad nos venire dignat⁹ eſt. Iponi iumēto: eſt in ipa3 incarnatione3 chr̄i credē. AMBRO. Uel iumēto iponit oium peccata nřa poꝛtat: ꝛ pro nob dolet. Hō.n. iumento ſilis factus eſt: ꝛ ideo ſupra iumētū ſuū nos ipoſuit: ne nos eſſemus ſicut equus ꝛ mulus: vt p nři corpis aſſumptionē ifu mitate3 nře carnis aboleret. (ps.31.) M THEO. Uel impoſuit in ſuū iumētu3. i. in corpus ſuū. Mēbꝛa nāq; ſua nos fecit ꝛ participes corpis eius: ꝛ lex qdē non oēs ſuſcipiebat. Moabite ingt ꝛ amonite nō itrabūt in eccl'a3 dei. nūc ꝟo in oī gēte qui timet dñm: ab eo ſuſcipit volēs credē ꝛ ps ecclie fieri. (Deu.23.) Propter h dicit: qđ [duxit eū in ſtabulū.] CHRY. Eſt.n. ſtabulū ecclia que in itinē mundi laſſatos: ꝛ ſarcinis delictoꝝ defeſſos ſuſcipit venientes: vbi depoſito onere pctōꝝ viatoꝛ laſſus reficit: ꝛ refect⁹ ſalubri paſcua repara. Et h eſt qđ di. [Et curā illi⁹ egit.] Totū.n. qcqd ꝯtrū nocēs: ꝛ malū eſt: foris eſt: qꝛ intra ſtabulū reges oīs ſalubritaſq; incluſa eſt. BEDA. Et bn̄ iumēto impoſitū duxit in ſtabulū: qꝛ nemo niſi p baptiſmū corpi chr̄i adunat⁹ eccliam itrabit. N AMBRO. S3 qꝛ nō vacabat ſamaritano huic diu in terris degere redeūdū erat vñ deſcēderat. Uñ ſeqt. [Et altera die ꝓtu. duos dena. ꝛ dedit ſtabulario: ꝛ ait. Curā illius habe.] Quis eſt iſte alter dies: niſi forte ille dñice reſurrectionis: de quo dictū eſt. Hec eſt dies quā fecit dñs? (ps.117) Duo autē denarij ſunt duo teſtamēta que imaginē in ſe hn̄t eterni regis expſſa3: quoꝝ ꝑcio vulnera nřa curant. (Duo denarij ſamaritani ſunt duo teſtamēta.) AVG. de.q. euā. Uel duo denarij ſunt duo ꝑcepta charitatis: qua3 per ſpm̄ſcm̄ acceperunt apl'i ad euāgeliʒādū ceteris: vel ꝓmiſſio vite p̄ntis ꝛ future. ORIG. Uel duo denarij vr mihi eē ſcia ſcīe: quō pr̄ in filio ꝛ fili⁹ in pr̄e ſit: qua velut mercede donat ecclie angelus: vt diligēti⁹ curet hoiem ſibi cōmēdatū: quē pro anguſtia tpis ēt ipſe curauerat. Et ꝓmittitur ei qcqd de ſuo in medela ſemiuiuētis expēderet: ilico eē reddēdū. Uñ ſeqt. [Et qđcūq; ſupererogaueris ego cū rediero reddā tibi.] AVG. de.q. euā. Stabularius fuit apl's qui ſupererogauit: aut illud ꝯſiliū qđ ait. De ꝟginib⁹ aūt ꝑceptum dñi nō habeo: ꝯſiliū aūt do. (O) (1.Coꝛ.7.) Aut q2 etiā manib⁹ ſuis operatus eſt: ne iſirmoꝝ aliquē in nouitate euāgelij grauaret: cum ei liceret ex euāgelio paſci. (1.coꝛ.4.) Multū ēt ſupererogauerūt apl'i: ſ3 ꝛ pro tpe doctores: qui vet⁹ ꝛ nouu3 teſtm̄ expoſuere: ſupererogauerūt pro qbus retributionē accipiēt. AMBRO. Btūs g̃ ille ſtabulari⁹ qui alteri⁹ vulnera curare pōt. Btūs ille cui dicit Ieſus. [Qđcūq; ſupererogaueris: reuēs reddā tibi.] Sed qñ reuerteris dñe niſi iudicij die? Nā3 l3 vbiq; ſis ſemp ꝛ ſtans in medio nřm: non cerneris a nob. Erit tñ tps quo vniuerſa caro te reſpiciet reuertētē. Reddes g̃ qđ debes hīs: qbus es debitoꝛ. Utinā nos ſimus idonei debitores: vt qđ accepimus poſſimus exoluē. P CYRIL. His g̃ ꝓmiſſis: opportune iam dñs legiſperitū iterrogat ſubdēs. [Quis hoꝝ triū tibi vr̄ ꝓximus fuiſſe illi q incidit in latrones? At ille dixit: qui fecit miam in illū.] Neq3.n. ſacerdos neq3 leuita fact⁹ fuit ꝓximus patiētis: ſ3 ille q eſt ei⁹ miſt⁹. Inutilis eſt.n. ſacerdotij dignitas ꝛ legis ſcia: niſi per bona opa ꝯfirmet. (Sacerdotalis dignitas eſt inutilis niſi per bona opa ꝯfirmet.) Uñ ſeqtur. [Et ait illi ie. Uade tu ꝛ fac ſilr.] CHRY. q.d. Siquē vides oppſſum nō dicas: vtiq; neqȝ eſt: ſ3 ſiue gētilis ſit ſiue iudeus ꝛ ope idigeat: nō cauilleris auxiliari qcūq; mala fuerit paſſus. Q AVG. de doc. chr̄ia. Ex h itelligimus eu3 eē ꝓximū: cui vel exhibēdū eſt offm̄ mīe ſi indiget: ꝛ exhibēdū eēt ſi indigeret. Ex q̄ ia3 ꝯñs eſt: vt etiā ille a quo nob viciſſim exhibēdū eſt ꝓximus nř ſit. Proximi.n. nomē ad aliqd eſt: ne qſq; eē ꝓximus: niſi ꝓximo pōt. Nullū aūt exceptum eē cui mīe denegēt offm̄: qn nō videat: Dicēte dño. Bn̄facite his qui vos oderūt. (Mat.6°) Uñ manifeſtū eſt h ꝑcepto quo iubemur diligē ꝓximū: ēt ſcōs angelos ꝯtineri: a qbus tāta nob mīe impēdunt officia: ex quo ꝛ ipſe dñs ꝓximū noſtrū ſe dici voluit: ſignāns ſe opitulatu3 eſſe ſemiuiuo iacēte in via. AMBRO. Nō.n. cognatio facit ꝓximū ſed mīa: qꝛ miſericoꝛdia eſt ſm nāa3. Nihil enim tam ſm nām q̄ iuuare conſoꝛtē nature.

Tex.10. ¶ Factū eſt aūt dū3 irent: ⁊ ipſe itrauit in qodā caſtellum: ⁊ mulier quedā martha noie excepit illu3 in domū ſuā: ⁊ huic erat ſoror noie maria. Que etiā ſedēs ſecus pedes dn̄i audiebat v̄bū illius: martha aūt ſatagebat circa frequēs miniſteriū. Que ſtetit ⁊ ait. Dn̄e: nō eſt tibi cure ꝙ ſoror mea reliq̄t me ſola3 miniſtrare? Dic ergo illi vt me adiuuet. Et reſpōdens dixit illi dn̄s. Martha martha ſollicita es: ⁊ turbaris erga plurima. Porro vnū eſt neceſſ̄ium. Maria optimam partē elegit: que nō auferet̄ ab ea.

A ¶ BEDA. Dilectio dei ⁊ p̄ximi que ſup̄ v̄bis ⁊ parabolis ꝯtinebat̄: hic ipſis reb⁹ ⁊ varietate deſignat̄. Di ei3. [Factū eſt aūt du3 irēt: ⁊ ipſe itrauit in qodā caſtel.] ORIG. Cui⁹ q̄dē nomē lucas hic tacet: ſ3 ioānes exp̄mit vocās ipm bethaniā. AVG. de v̄. dn̄i. S3 dn̄s qui in ſua p̄pa venit: ⁊ ſui eū nō receperunt: ſuſcept⁹ eſt tanq̄ hoſpes. Seq̄t̄ enim. [Et mulier q̄dā martha noie exce. il. in do. ſuā.] ſic ſolēt ſuſcipi p̄egrini: ſed tñ ſuſcepit famula dn̄m: egra ſaluatore3: creatura creatorē. Ne q̄s aūt dicat. O beati qui xp̄m ſuſcipere in domū p̄priā meruerūt: noli dolere cu3 inq̄t. Qd̄. n. vni ex minimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Accepta āt forma ſerui: in illa paſci a ſuis voluit dignatiōe: nō ꝯditione. Hēbat carnē in qua q̄dē eſuriret ⁊ ſitiret: ſ3 in heremo eſurienti angeli miniſtrabāt. Ḡ quo paſci voluit: paſcēti p̄ſtitit. Martha igit̄ dn̄m paſcere diſponēs: ⁊ p̄parās circa miniſteriū occupabat̄. Maria v̄o ſoror ei⁹ paſci magis elegit a dn̄o. Seq̄t̄ eni3. [Et huic erat ſoror noie maria: que etiā ſedēs ſecus pedes dn̄i audiebat v̄bū illi⁹.] CHRY. Non ſimplr̄ dī de maria ꝙ ſederet p̄pe ieſu3: ſed ſecus pedes ip̄ius: vt oſtdat diligētiā aſſiduitatē: ⁊ ſollertiā erga auditionē: ⁊ multā reuerētiā quā hēbat ad dn̄3. AVG. de v̄. do. Quāto aūt humili⁹ ad pedes ſedebat tāto amplius capiebat. Cōfluit. n. aqua ad humilitate3 ꝯuallis: denatat de tumorib⁹ collis. BASI. Ois aūt op̄atio ⁊ v̄bū ſaluatoris regula eſt pietatis ⁊ v̄tutis. Ob h̄. n. induit corpus nr̄m: vt nos ꝯuerſationē illi⁹ imitemur pro poſſe. CHRY. Exēplo igit̄ ſuo docet diſcipulos qualr̄ ſe gerere debeāt in domib⁹ eoꝝ q̄ eos ſuſcipiūt: vt. ſ. applicātes ad domū nō reſupini quieſcāt: ſ3 poti⁹ repleāt ſuſcipiētes ſacris ⁊ diuinis doctrinis. Hi v̄o qui domu3 parāt: excipiāt obuiā hylariter ⁊ feruēter duabus de cauſis. p̄ q̄dē edificabunt̄ in doctrinis eoꝝ: q̄s ſuſcipiūt: deīde ⁊ recipiēt charitatis mercedē. Uñ ⁊ hic ſequit̄. [Martha aūt ſatagebat circa frequēs miniſte.] AVG. de v̄. dn̄i. Hn̄ martha circa corp̄alē dn̄i neceſſitatē vel volūtatē miniſtrabat q̄ſi mortali: ſ3 qui erat in carne mortali: in p̄ncipio erat v̄bū. Ecce qd̄ maria audiebat. Uerbū caro factū eſt. Ecce cui martha miniſtrabat. Laborabat iſta: vacabat illa. Uerūtñ martha laborans multū in illa occupatione ⁊ negocio miniſtrādi iterpellauit dn̄m: ⁊ de ſorore ꝯqueſta eſt. Seq̄t̄ ei3. [Et ait. Dn̄e: nō eſt tibi cure ꝙ ſoror mea re. me ſo. mi.] Erat. n. maria itēta dulcedini v̄bi dn̄i: a martha ꝯuiuiū dn̄o parabat̄: in cui⁹ ꝯuiuio maria ia3 iocūdabat̄. Cū ḡ ſuauiter audiret v̄bū dulciſſimū ⁊ corde intētiſſimo paſceret̄: iterpellato dn̄o a ſorore ſua: q̄uo putam⁹ eā timuiſſe ne diceret ei dn̄s. Surge ⁊ adiuua ſororē tua3? Mira. n. ſuauitate tenebat̄: que p̄fecto maior eſt mētis q̄ vētris: ſ3 cām ſuā tanq̄ ocioſa iudici maluit cōmittē: nec in r̄ndēdo voluit laborare. Si. n. pareret r̄ndendi ſmonē remitteret audiēdi intētionē. R̄ndit ḡ dn̄s qui in v̄bo nō laborabat: q2 v̄bū erat. Seq̄t̄ enim. [Et r̄ndēs dixit illi dn̄s. Martha martha ſolli. es: ⁊ turbaris erga plima.] Repetitio nois indiciū eſt dilectionis: aut forte mouēde itētionis vt audiat attēti⁹. Bis vocata audit. [Turbaris erga plurima.] i. circa mlt̄a es occupata. Uult. n. hō occurrē: q̄n miniſtrat ⁊ aliq̄n nō pōt. Querit̄ qd̄ deeſt: parat̄ qd̄ adeſt: diſtēdit̄ aīus. Na3 ſi martha ſufficeret: adiutoriū ſororis nō poſceret. Multa ſunt: diuerſa ſunt: q2 carnalia ſunt: q2 t̄p̄alia ſunt. Preponit̄ aūt vnū multis. Nō eni3 a multis vnū: ſed multa ab vno. Uñ ſequit̄. [Porro vnū eſt neceſſ̄ium.] Circa vnū ſe voluit occupari ſm illud. Mihi adherē deo bonu3 eſt: vnū ſunt pr̄ ⁊ filius ⁊ ſp̄uſſcūs: ad h̄ vnū nō nos p̄ducit niſi multi habeamus cor vnū. CYRIL. Uel aliter. Cu3 ſuſcepint aliq̄ f̄res deū nō ſollicitent̄ erga multū offiñ: nec poſcāt que p̄e manib⁹ nō ſunt ⁊ opus exupant. Grauat. n. paſſim in q̄libet re qd̄ ſup̄fluit. Ḡuat. n. volētib⁹ cōferre tediū: ꝯuiuis aūt videt̄ ꝙ ſunt alij cā laboris. BASI. Abſurdu3 etiā eſt cibos ad ſuſtētationē corp̄is ſumere: ac per eos itez officere corp̄i: ⁊ īpedire ipm erga mādatoꝝ diuinoꝝ offiñ. Si ḡ adueniat aliq̄s paup̄u3: ſumat formā ⁊ exēplar modeſtie ciboꝝ: nec eā viuere volētiū in delitijs mēſa3 p̄p̄a3 p̄paremus. Uniformis. n. eſt chr̄iani vita: ad vnā ītēdēs ītētionē. ſ. ad glia3 dei. Multiformis v̄o ⁊ varia vita coꝝ qui de foris ſunt: pro libitu variata. Tu v̄o cur du3 copiā ciboꝝ ⁊ eā delectatiōis f̄ri p̄paras mēſam: criminaris eū voluptatis: ⁊ diffundis in eū guloſitatis opprobria: arguēs delitias eius in eo qd̄ p̄paras? Nō cōmēdauit dn̄s marthā occupatā circa frequēs miniſteriū. AVG. de v̄. dn̄i. Quid ḡ putamus rep̄hēſu3 eē miniſteriū marthe: quā cura hoſpitalitatis occupauerat: que tāto hoſpite letabat̄? Hoc ſi ve3 eſt: dimittāt hoies ꝙ miniſtrāt egētib⁹: vacent v̄bo: occupent̄ circa ſcia3 ſalutarē: nihil ſit cura eis q̄s peregrinus in vico ſit: q̄s egeat pane: vacēt op̄a mie: vni inſtet̄ ſciētie. THEO. Nō ḡ dn̄s hoſpitalitatē p̄hibet: ſ3 plurimoꝝ turbationē. ſ. abſtractionē ⁊ tumultū. Et vide ꝯſiliu3 dn̄i: ꝙ p̄us dn̄s nihil dixerat marthe: ſed poſtq̄ illa ſororē ab auditu ſtudebat euellē: tūc dn̄s occaſione habita increpauit ea3. Uſq3 enim adeo honorat̄ hoſpitalitas: donec ad neceſſ̄ia nos attrahit. Cū v̄o incipit ab vtiliorib⁹ īpedire: manifeſtū eſt ꝙ honorabilior eſt diuinoꝝ audit⁹. AVG. de v̄. dn̄i. Nō ḡ dn̄s opus rep̄hēdit: ſ3 munus diſtinxit. Seq̄t̄. n. [Maria optimā p̄te3 elegit que nō auferet̄ ab ea.] Nō tu malā: ſ3 illa meliorē. Uñ meliore3? q2 ab ea nō auferet̄. Ja te auferet̄ aliq̄n onus neceſſ̄itatis. Nō. n. cū veneris ad illam p̄ria3: inuenies p̄egrinū quē ſuſcipias hoſpitio: ſ3 bono tuo auferet̄: vt qd̄ meli⁹ eſt det̄: auferet̄ a te labor vt reges detur. Tu nauigas: illa in portu eſt. Eterna. n. eſt dulcedo veritatis: in hac tñ vita auget̄: in illa p̄ficiet̄: nunq̄ auferetur. AMBRO. Agat ḡ te ſicut mariā deſideriū ſapie. Hoc. n. maius: h̄ p̄fecti⁹ opus: ne miniſterij cura cogn̄ē v̄bi celeſtis auertat. Nec arguas eos ⁊ ocioſos iudices: q̄s videas ſapie ſtudē. AVG. de q̄ſtio. euā. Myſtice aūt ꝙ martha excepit illū in domū ſuā ſiḡt eccl̄iā que nūc excepit dn̄m in cor ſuū. Maria ſoror ei⁹ que ſedebat ad pedes dn̄i ⁊ audiebat v̄bu3 eius: ſiḡt eādē eccl̄ia3: ſ3 in futuro ſcl̄o: vbi ceſſans ab op̄e miniſterioq3 indigētie: ſola ſap̄ia p̄fruit̄. Qꝫ aūt cōqueriť: ꝙ ſoror ei⁹ eā nō adiuuet: occaſio dat̄ ſnie dn̄i: qua oſtēdit iſtā eccl̄ia3 ſollicitā eē ⁊ turbari erga plima: cu3 ſit vnū neceſſ̄ium: ad qd̄ p̄ miniſterij hui⁹ merita p̄uenit̄. Mariā v̄o dicit optimā p̄tē elegiſſe: q2 per hāc ad illā tendit̄: ⁊ nō aufert̄. GREG. 6° moral. Uel per mariā que v̄ba dn̄i reſidēs audiebat: ꝯtēplatiua vita exp̄mit̄: per marthā exteriorib⁹ obſequijs occupatā: actiua vita ſignat̄. S3 marthe cura nō rep̄hēdit̄: marie v̄o laudat̄: q2 magna ſunt actiue vite merita: ſed ꝯtēplatiue potiora. Uñ nec auferri vnq̄ marie pars dr̄: q2 actiue vite op̄a corp̄e trāſeūt: ꝯtēplatiue aūt gaudia melius ex fine ꝯualeſcūt.

Joā. p°. Xp̄s tanq̄ hoſpes ſuſcept⁹ eſt a martha.

mat. 25°

B

Exemplo xp̄i docēt diſcipli q̄ aliena domos recipiunt ut vacent doctrine.

C

Joā. p°.

Joā. p°.

p̄s. 72.

D Ad vnu3 ſāctiſſime trinitatis nō p̄ducimur niſi multi vnum cor habeamus.

E

Seruitiu3 marthe bonum erat a ſ3 occupatio magdalene erat melior.

F

Myſtice

I

Cap. XI.

Et factū

Tex. I. Et factū est cum eſſet in quodā loco orās vt ceſſauit: dixit vnus ex diſcipulis eius ad eū. Dñe doce nos orare ſicut docuit ioānes diſcipulos ſuos.
Mat. 6. Et ait illis. Cū oratis dicite. Pater ſanctificet nomē tuū: adueniat regnū tuū: panē noſtrū quotidianum da nobis hodie: et dimitte nobis peccata nr̄a: ſiquidem et nos dimittimus debenti nobis: et ne nos inducas in tētationem.

A ¶ BEDA. Poſt hyſtoriam ſororū que duas eccleſie vitas ſignauerūt: non fruſtra dñs et ipſe oraſſe: et diſcipulos orare docuiſſe ſcribit: qr et oro quā docuit: vtriuſq; in ſe vite ɔtinet myſteriū: et ipsaꝝ pfectio vitaꝝ: nr̄is nō virib' eſt obtinēda: ſ; pcib'. Vñ dī. Et factū eſt cū eēt in qdā lo. orās. CYRIL. Cū aūt habeat ois boni plenitudinē: cur orat ſi plenus eſt et in nullo penit' eget? Ad h dicimus q cōpetit ei ex modo diſpēſatōis in carne: cum voluerit humana pſequi tpe ad h pueniēte. Si enim comedit et bibit: nō incōgrue vtebat oōne: vt doceat nos non eſſe erga h tepidos: ſ; attētius ſiſtere oōnib'. TITVS. Cū aūt nouā ɔuerſationē vidiſſent diſcipuli: nouam formā oōnis poſtulauerūt cum plures oōnes ɔtinerent in veteri teſtamēto. Vñ ſeq. Vt ceſſauit: dixit vnus ex diſcipulis eius ad eū. Dñe doce nos orare: ne. ſ. ɔtra deū peccemus: aliq̄ q̄rentes pro alijs: vel deo aſſiſtētes in oōne nō eo modo quo expedit. ORIG. Et vt oōnis doctrinā pferat iſert. Sicut et ioā. doc. diſci. ſuos. De quo. ſ. nos docuiſti: q iter natos mulieꝝ nullus eo maior ſurrexit: et qr pcepiſti nob petere eterna et grādia. Vñ erit nos ad hoꝝ puenire notitiā: niſi a te deo et ſaluatore nr̄o? GREG. niſenus. Oōnis g doctrinā explicat diſcipulis qui ſollerter notitiā oōnis expoſtulāt: oſtendēs qualr iplorari oporteat diuinū auditū. BASI. Duo aūt ſunt modi oōnis. Unus gdē laudis cū humilitate. ſcds vo petitionis remiſſior. Quotiēs g oras nō pus ad petēdū prūpas. Sinaūt tuū criminaris affectū q̄ſi necitate coact' ſupplices deo. S; cū incipis orare quālibet deſere creaturā viſibilē et inuiſibilē. Sumim' aūt exordiū a laude illi' qui cūcta creauit. Vñ ſbdit. Et ait illis. Cū oraueritis dicite. Pr̄. AVG. de v. dñi. Primus ſmo quāte grē: faciē tuā nō audebas ad celū attollē: et ſubito accepiſti grās ch̄ri. Ex malo ſuo fact' es bon' fili': ideo p̄ſume nō de tua opatiōe: ſ; de ch̄ri grā. Nō g hic arrogātia eſt: ſ; fides: pdicare qd accepis: non eſt ſupbia: ſed deuotio. Ergo attolle oculos ad pr̄ez: qui te p lauacrū genuit: qui p filiū te redemit: pr̄ez dicas q̄ſi fili'. Sed noli tibi aliqd ſpālr vēdicare: ſoli' ch̄ri ſpālis eſt pr̄: nobis eſt pr̄ oib' in cōi: qr illū ſolū genuit: nos aūt creauit. Et ideo ſm matth. dī. Pr̄ nr̄. et addit qui es in celis. In illis. ſ. celis de qb' dcm̄ eſt. Celi enarrāt gl̄iam dei. Celū eſt vbi culpa ceſſauit: vbi nullū mortis eſt vuln'. THEO. Nō autē dicit. Qui es in celis tanq̄ ibi circūſcribat: ſed vt ad celos erigat auditorē et abſtrahat a terrenis. GREG. niſen. Vide aūt quāte pparatōis opus eſt: vt audacter poſſis deo dicere Pr̄: qr ſi ad res mūdanas intuitū dirigis: aut humanā gl̄iā ambis: aut ſordes paſſibilis appetit': et hāc oōnē enūties: audire mihi videor deū dicētē. Cū corrupte fueris vite ſi pr̄ez vocas icorruptibilitatis genitorē: feda voce ignas icorruptibile nomē. Nā qui patrē mādauit vocare: pferre mēdaciū nō ɔceſſit. Oium vo bonoꝝ exordiū eſt gl̄ificare nomē dei in vita nr̄a. Vñ ſbdit. Scificet nomē tuū. Quis. n. eſt adeo beſtialis qui vidēs in credētib' vitā purā nō gl̄ificet nomē inuocatū in tali vita. Igit qui dicit in oōne ſcificet in me inuocatus nomē tuū: h orat: fiam tuo ɔcurrēte ſbſidio: iuſtus abſtinēs a q̄lz malo. CHRY. Sic. n. cū qs celi pulchritudinē aſpicit dicit: gl̄ia tibi de': ſic etiā cū aſpicit alicui' virtutē: qr holis virtus multo magis q̄ celū gl̄ificat deū. AVG. de v. dñi. Uel dī. Scificet nomē tuū in nob: vt ad nos poſſit ei' ſcificatio puenire. TITVS. Uel dicit. Sācnficet nomen tuū. i. nota ſit tua ſanctitas toti mūdo: et laudet te decēter. Rectos aūt decet collaudatio. Iuſſit igit orare pro emēdatione mūdi totius. CYRIL. Qm̄ penes eos ad qs nōdū puenit fides ɔtēnit adhuc nomē dei: ſ; vbi iubar veritatis ſup eos illuxerit: eū fatebunt ſcm̄ ſcoꝝ. TITVS. Et qr in nole ieſu eſt gl̄ia dei pr̄is: tūc nomē pr̄is ſcificabit: qn̄ ch̄s erit not'. ORIG. Uel qr nomē dei ab errātib' attribuit culturis et creaturis: nōdū eſt ſcificatū: vt ſit ſepatū a qb' debuit ſepari. Decet g nos orare vt nomē dei adaptet ſoli vero deo: cui adaptat qd ſbdit. Adueniat regnū tuū. i. vt. ſ. euacuet pncipat' et poteſtas et virtus et regnū mūdi: gnetiā pctm̄ qd regnat in mortalib' nr̄is corpib'. GREG. niſenus. Imploramus et a dño liberari a corruptione: eripi a morte. Uel ſm q̄ſdam. Adueniat regnū tuū. i. veniat ſup nos ſpūſcūs tuus: vt purificet nos. AVG. de v. dñi. Tūc eīz venit regnū dei: qn̄ eius ſumus grās ɔſecuti. Ipſe. n. ait: regnū dei itra vos eſt. CYRIL. Uel qui h dicūt videnl optare rurſū refulgētē in mūdo oiū ſaluatorē. Mādauit aūt in oōne petere illud tps reuera terribile: vt ſciāt q viuere decet eos nō lente vel remiſſe: vt illō tpe nō paret eis flāmā et vindictā: ſ; magis honeſte ſm volūtatē ipi': vt eis tps illud nectat coronas. Vñ ſm matth. ſeq. Fiat voluntas tua ſic in celo et in terra. CHRY. q. d. Preſta nobis dñe ɔuſatiōnē imitari celeſtē: q̄tenus q̄cūq; tu vis: nos etiā velimus. GREG. niſen. Qm̄. n. vitā humanā poſt reſurrectionē ſiſez dicit eē vēturā vite angelice. ɔſis eſt vitā mūdanā ad vitā que poſtmodū ſperat diſponi: vt in carne viuētes carnalr nō viuamus. Per h aūt verus medicus aīe ſoluit morbi nām: vt qs occupauit iſirmitas p h q a volūtate diuina receſſerāt: a morbo denuo liberet copulatio ad volūtatē diuinā. Eſt. n. ſanitas aīe executio debita volūtatis diuine. AVG. in ench. Apud euāgeliſtā igit mattheū ſeptē petitiones ɔtinē vr̄ dñica oōo: euāgeliſta vo lucas in oōne dñica petitiones nō ſeptē ſ; qnq; cōplexus eſt: nec ab illo vtiq; diſcrepauit. S; qūo illa ſeptē ſint itelligēda: ipē ſub breuitate cōmonuit. Nomē qppe dei ſcificat in ſpū: dei aūt regnū in reſurrectōe futurū eſt. Oſidēs g lucas 3ᵃᵐ petitōes duaꝝ ſupioꝝ eē q̄dāmō repetitiōez: mag eā ptermittēdo voluit itelligi. Deide tres alias adiūxit. Et p̄ de pane quotidiano dī. Panē no. q̄ti. da no. ho. AVG. de ver. do. In greco dī epiuſion. h eſt ſupſbſtālē: nō iſte eſt panis q vadit in corp': ſ; ille panis vite eterne q aīe nr̄e ſbaz fulcit. Latinus āt hūc q̄tidianū panē dicit: quē greci dicūt aduenientē. Si q̄tidian' ille eſt panis: cur poſt annū illū ſumas: queadmodū greci in oriēte face ɔſueuerūt? Accipe q̄tidie qd q̄tidie tibi pſit: ſic viue q q̄tidie merearis accipe. Mors dñi ſignat et remiſſio petōꝝ: q vuln' hz medicinā q̄rit: vuln' eſt qr ſub petō ſum': medicina eſt celeſte et venerabile ſacrm̄. Si q̄tidie accipis: q̄tidie tibi eſt hodie. Ch̄s tibi q̄tidie reſurgit: hodie. n. eſt qn̄ ch̄s reſurgit. TITVS. Uel panis aīaꝝ diua eſt v'tus: afferēs futurā vitā phēnē: ſic panis ex terra pdiēs vitā tpalē ɔſnat. Cū aūt q̄tidianū dixiſſet diuinū q aduenir et futurus eſt ſigt: quē nob hodie pſtari regrimus: poſcētes qddā ei' pn̄ᵐ atq; guſtū: qn̄ ſpūs in nob inhabitās virtutē opat: que ſupat oēs virtutē humanā: puta caſtitatē: humilitatē. CYRIL. Putāt aūt forſan aliq indecēs eē ſcōs a deo q̄rere corpalia. et ob hāc cāz applicāt qd dī ad ſpiritalē ɔſideratōez. Ego aūt ɔcedā q opz ſcōs pcipue ſatagē ad obtinēda ſpiritalia dona. Illō tn̄ decet iſpicē qd irrepheniſ

Pſ. 32. E

Luc. 17 F

Mat. 6. Si celeſtē vitā cōeq volumus: ops nos h diſpōnī nō carnalr viuere.

Mat. 6. G

Laudabile ē euch ariſtie ſacr; q̄tidie ſumere.

H

A

B

Mat. 11.

C Duo ſunt modi oronis. ſ. laudis et petitionis.

Nōs ex malo ſuo fact' eſt bonus filius.

Pſ. 18.

D

ſibi ſīr petūt dn̄o ꝓcip̄ ēēe panē cōez. Ex eo.n.ꝙ panē iuſſit q̄rere .i. q̄tidianū alimētū. vī ꝙ nihil ꝓcedat eos hie:ſʒ magis honeſtā colere paupꝫtatē. Nō.n.eſt hūanuʒ panē petē:ſʒ oppſſoꝝ penuria. BASI.q.d. Panē q̄tidianuʒ q̄ nr̄e ſube cōpetit ad vitā diurnā:nō tibi ipſi cōmēdes:ſed ad deū cā eius refugias:exponēs ei nec̄itatē nāe. CHRY. Poſtulāda q̄ ſunt diuit⁹ nec̄ia vite:nō ciboꝝ diuſitates:ꝛ vina odorifera:ꝛ cetera que delectāt guttur:onerāt aūt vētrē:ꝛ mētez ꝑturbāt:ſʒ panis q̄ pōt ſbaz corporis ſuſtētare:ꝛ illū qui nob hodie tm̄mō ſufficit: vt de craſtino nō cogitemus:vnā aūt ſolā petitionē ſenſibilē q̄rimus: vt p̄ntib⁹ non affligamur.

I GREG.niſeñ. Poſtq̄ aūt ꝑ bona oꝑa fiduciā ſumere docuit:ꝯñter remiſſionē reatuū docet iplorare. Seq̄r eiʒ.[Et dimitte nob pctā nr̄a.] TITVS. Hoc ēt additū eſt nec̄io ꝓ eo ꝙ nullus ſine pctō repit̄:ne ipediamur a ſacra pticipatione ꝑꝑ hūana pctā. Cū.n.teneamur exhibē cbro dimodā ſc̄itatē q̄ ſpm̄ ſcm̄ habitare facit in nob:redarguendi ſumus ſi nō obfuem⁹ ei tēplū mūdū. Huic aūt defectui ſbuenit̄ ꝑ dei bonitatē idulgētē humane fragilitati pctōꝝ punitionē. Hoc aūt ipm iuſte fit a iuſto deo qñ nos q̄ſi debitorib⁹ relaxamus:hīs.ſ.q̄ nob nocuerūt:ꝛ debita nō exhibuerūt. Uñ ſb̄diē [Siqdē ꝛ ipi dimit.om.de.nob.] CYRIL. Uult.n. vt ita loq̄r:patiētie quā hoīes colūt imitatorē fieri deū: vt q̄lē ipſi exhibuerūt ꝯſeruis bonitatē:talez pari lāce recipe petāt a deo qui iuſte recōpēſat:ꝛ nouit oīuʒ miſeri.

Hic hūāde ſunt debitorib⁹ nr̄is qui cā ſūe maxie nobis indulgentie. CHRY. Hec igiẽ aiadūtētes grates agēde ſunt debitoribus nr̄is. Fiūt.n.nob ſi ſapim⁹ cā idulgētie maxie;ꝛ pauca exhibētes plima repiem⁹. Nā ꝛ nos multa debem⁹ ꝛ magna debita dn̄o:q̄rū ſi minimā ptē a nob vellet exigē:iam ꝑiiſſemus.

K AVG.de ꝟ.do. Debituʒ aūt qd eſt niſi pctm̄: Ergo ſi nō accepiſſes alieni fenoris pecuniā nō deberes.ꝛ iō pctm̄ tibi iputaẽ. Habuiſti.n.pecuniā cuʒ qua diues naſceris ad imaginē ꝛ ſiītu⁹ᵉˢ fact⁹ dei:ſʒ ꝑdidiſti qd hēbas: ſic dū arrogātiā deſiderās vēdicare:ꝑdidiſti hūilitatꝭ pecuniā:accepiſti a diabolo debitū qd nō erat nec̄iuʒ:cautionē tuā tenebat inimicus:ſʒ eā dn̄s crucifixit:ꝛ ſuo cruore deleuit. Potens eſt aūt dn̄s q̄ abſtulit pctm̄:ꝛ debita nr̄a donauit:cuſtodire nos aduiſus diaboli iſidias:q̄ culpā gñare cōſueuit. Uñ ſeq̄r [Et ne nos inducas in tēta.] quā.ſ.ferre nō poſſum⁹. Sʒ q̄ſi athleta talē vult tētationez:quā ferre poſſit humana ꝯditio.

L TITVS. A diabolo.n.nō tentari eſt ipoſſ:ſʒ ne a deo derelinq̄mur ad tētationes h depcamur. Qd aūt ex pmiſſione diuina ꝯtingit:illd de⁹ q̄ſiq̄ facē dī in ſcriptura. Et ſm h niſi ꝓhibeat tētationis inualeſcētiā que ſup̄ nos eſt:tūc nos in tētatiōez inducit.

Ut ipoſſ ē nos ñ tētari a diabolo petimus a deo ne nos in ei⁹ tētationis ꝯſeñſū icidam⁹. MAXI. Uel mādat dn̄s vt petam⁹ [Ne nos inducas in tēta.] i.nō ꝑmittas voluptuoſaꝝ ꝛ ſpōtaneaꝝ tētationū nos expiētiā pati. Jacob⁹ aūt docet pro v̄itate certātes nō remitti in tētationib⁹ inuolūtarijs ꝛ cātiuis laboꝝ dicēs. Oīne gaudiū eſtimate

Jac.p̄. fr̄es mei cū in tētationes varias incideritis.

M BASI. Nō tm̄ decet nos orādo petē afflictōes corꝑales. vīr.n.ꝓcepit orare:nō ſbire tētationē. Sʒ poſtq̄ aliqs ſubijt expedit a dn̄o petē v̄tutē pferēdi: vt ꝯſumeẽ in nob illd. Qui ſuſtinet vſq̄

mat. 10. ad finē ſalu⁹ erit. AVG.in enchiri. At v̄o ꝙ mattheus in

Mat.6. vltimo poſuit. Sʒ liba nos a malo. Iſte nō poſuit: vt itelligam⁹ ad illd ſupi⁹ qd de tētatiōe dcm̄ eſt ptinē. Ideo q̄ppe ait. Sʒ liba:nō ait. Et liba:tanq̄ vnā petitionē demōſtrās: noli h ſʒ h:ſʒ ſciat vnuſq̄ſq̄ in eo ſe libari a malo:ꝙ nō inferẽ in tētationē. AVG.de ꝟ.dn̄i. Unuſq̄ſq̄.n.petit vt a malo:h eſt ab inimico ꝛ pctō libeẽ: ſʒ qui deo ſe cōmittit:

Ro.8. diabolū nō timet. Si.n.deus pro nobis:q̄s ꝯtra nos?

Lex.2. ℂ Et ait ad illos. Quis v̄īm hēbit amicū ꝛ ibit ad illū media nocte:ꝛ dicet illi: Amice cōmoda mihi tres panes:qm̄ amicus meus venit de via ad me:ꝛ nō habeo qd ponā añ illū:ꝛ ille deint⁹ r̄ndēs dicat:noli mihi moleſtus eſſe:iaʒ hoſtiū clauſuʒ eſt:ꝛ pueri mei mecū ſunt in cubili:nō poſſum ſurgē ꝛ dare tibi. Et ille ſi pſeuerauerit pulſans:dico vob:ꝛ ſi nō dabit illi ſurgēs eo ꝙ amicus eius ſit:ꝓpter improbitatē tn̄ eius ſurget:ꝛ dabit illi quotquot habet nec̄ios.

A ℂ CHRY. Docuerat ſup̄ ſaluator ad petitionē apl'oꝝ q̄lr opʒ orare. Poterat aūt ꝯtingē eos q̄ h ſalutare documētū recepant:effundē qdē pces iuxta traditā formā:ſʒ negligēter ꝛ remiſſe h facē. Deide cū nō exaudirenẽ ꝑ p̄mā vl' 2ᵃᵐ orōnē deſiſtē ab orōnibus. Itaq̄ ne h pateremur:ꝑ modū parabole manifeſtat:ꝙ puſillanimitas in orōnib⁹ dānoſa eſt. Utiliſſimū v̄o eſt in eis patiētiā hīe. Uñ dī.[Et ait ad illos. Quis v̄īm hēbit amicū:] THEO. Amicus iſte de⁹ eſt q̄ oēs amat:ꝛ oēs ſaluos vult fieri. AMBRO. Quis ēt eſt nob amicior:q̄ q̄ pro nob corpus ſuū tradidit: Daẽ aūt nob hic alius ꝓcepti modus: vt oīb⁹ momētis:nō ſoluʒ dieb⁹:ſʒ ēt noctib⁹ orō deferaẽ. Seq̄ẽ eiʒ.[Et ibit ad il.me. nocte.] Sic petijt Dauid qñ dicebat. Media nocte ſurgebā ad ꝯfitēdū tibi. Neq̄ȝ.n.timuit excitare dormiētē:quez ſcit ſp ēē vigilātē. Nā ſi ille tā ſcūs:ꝛ qui regni erat neceſſitatib⁹ occupat⁹ ſepties in die laudē dn̄o dicebat:qd nos facere debemus qui eo ampli⁹ rogare debem⁹:quo freq̄nti⁹ carnis ac mētis fragilitate delinq̄m⁹:qd diligēdo dn̄m deū tuū:nō ſolū tibi:ſʒ ꝛ alijs poteris emereri. Seq̄ẽ eiʒ.[Et di. il. Amice cōmoda mihi tres pa.qm̄ ami.me⁹ ve.ad me de via:ꝛ nō ha.qd ponā ante illū.]

Nullus ē nob amicior q̄ deꝰ q̄ pro nob ꝓpriū corpus dedit. Pſ.118. Pſ.118.

B AVG.de ꝟ.do. Qui aūt ſunt iſti tres panes:niſi myſterij celeſtis alimētuʒ: Fieri.n. pōt vt aliqs paſſus fuerit amicū aliqd iterrogātē:qd r̄ndē nō poſſit:ꝛ tūc ſe inuenit nō hīe:qñ coact⁹ eſt dare. Uenit ḡ tibi amicus de via.i. vita hui⁹ ſcl'i:in qua oēs velut ꝑegrini trāſeūt:nec vllus q̄ſi poſſeſſor manet:ſʒ oī hoī dī. Trāſi dāturo locū:aut forte de via mala:h eſt de vita mala fatigat⁹ neſcio q̄s amicus tu⁹ nō inueniēs v̄itatez:qua audita ꝛ ꝓcepta hrīs fiat:venit ad te tanq̄ ad chr̄ianū ꝛ dicit. Redde mihi rōnez. Et iterrogat qd forte tu ꝑ ſimplicitatē fidei neſciebas:ꝛ nō eſt vñ reficias eſurientez:ꝛ cōpelleris q̄rere in dn̄icis libris. Fortaſſis.n.ꝙ ille iterrogauit:in libro poſitū eſt:ſʒ obſcurū eſt ipm paulū aut petrū aut aliquē ꝓphaʒ iterrogare nō ſineris. Jā.n.requieſcit familia iſta cū dn̄o iſto ſuo:ꝛ ſcl'i hui⁹ ignorātia valida eſt:h eſt nox media:ꝛ vrget amicus eſuriēs:cui ſimplex fides nō ſufficit. Nūqd deſerēdus eſt: Ergo ad ipm dn̄m:cuʒ quo familia requieſcit:pulſa orādo:de q̄ ſb̄dīẽ.[Et il.deīn.rn̄.di. Noli mihi moleſt⁹ ēē]

C q̄ differt dare vult vt ampli⁹ deſideres dilatuʒ:ne vileſcat cito datū.

Deus differt dat vt magi accēdat deſiderium petētis. BASI. Forſitan ēt ob h differt q̄ſi ingeminādo tui aſſiduitatē:ꝛ freq̄ntiā erga ſe:ꝛ vt ag̊ſcas qd donuʒ dei ſit:ꝛ in timore donata cuſtodias. Quicq̄d.n.aliqs multo labore acq̄rit nitiẽ cuſtodire:ne cuʒ illud ꝑdiderit ſuū laborē amittat. GLO. Nō ḡ aufert ipetrādi licētiaʒ:ſʒ vehemēti⁹ accēdit deſideriū orandi:oſtēſa difficultate ꝯndi. Seq̄ẽ eniʒ.[Jaʒ hoſtiū clauſuʒ eſt.] AMBRO. Hoc eſt hoſtiū

Col. 4. qd apire ſibi ēt paulus expoſcit:nō ſolū ſuis:ſʒ ēt ppl'i orōnib⁹ obſecrās ſe iuuari: vt apiaẽ ſibi hoſtiū ad loq̄ndū myſteriū chr̄i. Et fortaſſe illd eſt hoſtiuʒ qd aptū vidit ioānes:

Apoc.4. cui dcm̄ eſt. Aſcēde huc ꝛ oñdā tibi que opʒ fieri. AVG.

Amos.3. de q̄ſti.euā. Signaẽ ḡ tpe famis v̄bi:cū itelligētia claudiẽ: ꝛ illi qui aplicā ſapiaʒ tanq̄ panē erogātes ꝑ orbē terre ꝓdicauerūt:iaʒ ſunt in ſecreta quiete cū dn̄o. Et h eſt qd ſb̄dīẽ.[Et pueri mei mecū ſunt in cubili.] GREG.niſen⁹. Opportune eos qui per arma iuſtitie ipaſſibilitatē vēdicauerūt ſibi pueros appellat:docēs ꝙ bonū qd per ſtudia in

nobis

D nobis acgrit ab initio fuerat in nã repoſitũ. Nã qñ aliqs abrenũtiãs carni p rõnē exercitio vite v̄tuoſe paſſionē cõfutauit:tũc q̄ſi puer iſenſibil'r ſe hʒ erga paſſiones. Cubile aũt regeʒ itelligim⁹ ſaluatoꝝ. GLO. Et pp p̄miſſa ſ͛bdit. [Nõ poſſuʒ ſurgē ꝛ dare tibi.] qð eſt ad difficultatē impetrãdi referẽdũ. AVG. de q̄ſtio. euã. Uel al'r. Amicus ad
E quē venit media nocte:vt accõmodet tres panes:vtiq₃ ad ſ͛ſitudinē ponit:ſm quã qui rogat deuʒ in media tribulatiõe ɔſtitut⁹:vt ei tribuat itelligētiã trinitat͛:qua p̄ñtis vite ɔſolet labores. Ipa.n.anguſtia media nox eſt:qua cogitur vehemēter iſtare. In trib⁹ aũt panib⁹ etiaʒ illð ſignat vni⁹ ſ͛be eē trinitatē:amicus aũt veniēs de via itell'r hoīs appetit⁹:qui dʒ rõni ſ͛uire:ſ͛uiebat aũt ɔſuetudini t͞pali:quã viã vocat pp oĩa trãſeũtia. Cõuerſo aũt hoīe ad deũ:ēt ille appetit⁹ a ɔſuetudine reuocat. Sʒ ſi nõ ɔſolet iterius gaudiũ de doctria ſpirituali:qua creatoris trinitas p̄dicat. Magne anguſtie ſunt in hoīe quē p̄mit erũna mortalis:cum ab his que foris delectãt p̄cipit abſtinētia:ꝛ itus nõ eſt refectio de letitia doctrine ſpiritalis:ꝛ tñ orãdo efficit:vt accipiat deſiderãs itell'm a dño:etiã ſi hõ deſit p quē ſapiētia p̄dicet. Seq̄t enim. [Et ille ſi pſeuerauerit pulſans:dico vob. Et ſi nõ dabit illi ſurgēs:eo q amicus ei⁹ ſit:pp iprobitatē tñ ei⁹
F ſurget:ꝛ dabit illi q̄tq̄t hʒ nec̄ios.] Cõparatio eſt a minori: ſi.n.amicus hõ ſurgit de lecto ꝛ dat nõ amicitia ſʒ tedio cõpulſus:q̄to magis de⁹ dat:qui ſine tedio largiſſime donat qð petit? AVG. de ver. dñi. Cũ aũt pueneris ad tres panes:h̄ eſt ad cibũ ꝛ itelligētiã trinitat͛:habes ꝛ vñ viuas:et vñ paſcas. Ne timeas:ne finias. Nõ.n.panis ille finiet:ſʒ indigentiã tuã finiet. diſce ꝛ doce:viue ꝛ paſce. THEO. Uel aliter. Media nox finis eſt vite:in quo multi ad deũ adueniũt. Amicus aũt eſt angelus q accipit aiam. Uel media nox eſt pfundũ tētationũ in q̄ ɔſtitut⁹ petit a deo tres panes:nec̄itateʒ.ſ.corpis aīe ꝛ ſpũs:p quē in tētationib⁹ nõ piclitamur. Amicus aũt q de via venit ip̄e de⁹ eſt q in tētatiõib⁹ nos pbat:cui nõ hʒ qð apponat q in tētatõe īfirmat. Qð aũt dicit. [Et clauſa eſt ia.] itell'ndũ eſt q docet nos añ tētationes p̄paratos eē:poſtq̄ v̄o tētatiõi incidim⁹:p̄patiõis ianua clauditꝛ:ꝛ iparati inuēti:niſi de⁹ adiuuet piclitamur.

Tres panes intelli gētiã trinitat͛ ſignt: qb⁹ habit͛ habes vnde viuas.

Tex.3. Mat. 7 Joã.16°. Iac.p̄. ¶ Et ego dico vobis. Petite ꝛ dabit vob:querite ꝛ inuenietis. Pulſate ꝛ apiet vobis. Oīs enim qui petit accipit:ꝛ qui q̄rit inuenit:ꝛ pulſanti aperiet. Quis aũt ex vobis p̄rem petit panem:nunqd lapideʒ dabit illi? Aut piſcem:nũquid pro piſce ſerpenteʒ dabit illi? Aut ſi petierit ouum:nunqd porriget illi ſcorpioneʒ? Si ḡ vos cum ſitis mali noſtis bona data dare filijs veſtris:quãto magis pater veſter celeſtis de celo dabit ſpũm bonum petētibus ſe?

A ¶ AVG. de v͛. do. Poſita ſ͛ſitudine adiũxit exhortationē dñs:ꝛ oīno ſtimulauit nos q̄rere:petere:pulſare:donec accipiamus qð petimus. Uñ dicit. [Et ego dico vob. Petite ꝛ dabit vob.] CYRIL. Et dicit dico vob:vim hʒ iuramēti. De⁹.n.nõ mētit. Qñcũq₃ aũt inuit audiētib⁹ aliqd cũ iuramēto oñdit inexcuſabilē n̄re fidei paruitatē. CHRY. Per petitionē aũt oīonē oñdit:p inq̄ſitiõeʒ v̄o ſtudiũ ꝛ ſollicitudinē cũ ſ͛bdit. [Querite ꝛ inuenietꝭ.] Que.n.q̄runt plurima cura īdigēt:qð maxie eſt in deo. Plura nãq₃ ſunt que ſenſuʒ n̄rm ipediũt:ſic ḡ aurũ pditũ q̄rimus:ſic deũ ſollicite pquiramus. Oñdit etiaʒ q q̄uis nõ apiat ilico ianuã tñ īmmorãdũ eſt. Unde ſ͛bdit. [Pulſate ꝛ apiet vobis:] q₂ ſi querēs imoraberis vtiq₃ recipies:ob hoc recluſum eſt hoſtiuʒ vt faciat te pulſare:ideo nõ mox annuit vt expoſcas.

Uñ chrs aliqd cuʒ iuramēto aſſeritoñdit fidei inexcuſabilē puitatē.

GRECVS. Uel per h̄ q dicit. [Pulſate] forſitan inſinuat petē cuʒ effectu. Pulſat.n.aliqs manu. Boni aũt opis ſignuʒ eſt man⁹. Uel hec tria p̄ñt al'r diſtingui. Uirtutis.n. initiũ eſt petē notã fieri viã v͛itatis. Scðs v̄o ḡdus eſt q̄rere q̄l'r oporteat trãſire p viã. Terti⁹ ḡdus eſt vt cũ v̄tutes attigerit pulſet ad hoſtiũ vt itret ſpatioſam cog͞nē:que oĩa orãdo aliqs acqrit. Uel petē qdeʒ eſt orare:q̄rere v̄o p bona opa agere oīoni ɔdigna. Pulſare aũt eſt oīoni imorari nec deſiſtē. AVG. de v͛. do. Non aũt nos tñ hortaret:vt

B peteremus niſi dare vellet. Erubeſcat hũana pigritia:pluſ vult ille dare q̄ nos accipe. AMBRO. Qui aũt pmittit aliqd:ſpem dʒ afferre pmiſſi:vt momētis obediētia deferat:pmiſſis fides. Et ideo ſ͛bdit. [Oīs.n.qui pe.acci.ꝛ qui q̄rit inue.ꝛ pul.ape.] ORIG. Quereret aũt aliqs q̄l'r qdaʒ orãtes non exaudiant? Ad qð dðm:q qcũq₃ recto tramite ad q̄rẽdũ accedit:nil omittēs ex his que ɔferũt ad petitoꝝ obtētũ:accipiet reuera qð p̄cat⁹ eſt dari ſibi. Siqs aũt diuitēs a pp̄oſito debite petitionis:cũ nõ petat:vt decet:nõ petit. Quo fit vt cũ nõ recipiat:qð hic dr:nõ falſificet. Naʒ ꝛ magr̄o dicēte. Quicũq₃ veniet ad me aſſequet diſciplinaꝝ pitiã:adire magr̄m real'r accip͛mus:h̄ eſt vt feruēter ꝛ diligēter vacet documētis ſpi⁹. Uñ ꝛ Jacob⁹ dicit. Petitis ꝛ nõ accipitꝭ:eo q male petatis.ſ.cã voluptatũ vanaꝝ. Sed dicet aliqs:imo cuʒ aliq rogat pro diuina notitia obtinēda:ꝛ recupatiõe v̄tutũ nõ obtinēt. Cui dðm q nõ pp ſe bona petiuerũt accipe:ſed vt cõmēdent p ea. BASI. Siqs ēt ob torporē exhibeat ſe deſiderijs ꝛ traditor ſui fiat in manus hoſtiũ:hunc de⁹ nec adiuuat:nec exaudit:eo q p pctm̄ alienum ſe fecit a deo. decet ḡ offerre qdē qcqd itereſt ſua:clamore aũt ad deũ vt adiuuet eũ. Eſt aũt diuinũ ſ͛bſidiũ iplorãdũ nõ remiſſe:nec mēte huc illucq₃ vagante:eo q talis nõ ſolũ nõ impetrabit qð petit:ſʒ magis dñm irritabit. Nã ſi aliqs corã p̄ncipe ſtans fixuʒ hʒ itrinſecũ ꝛ extrinſecũ oculũ:ne forſitã puniat:q̄to magis corã deo attētũ ac tremebũduʒ opʒ aſſiſtē? Si v̄o debilitat⁹ a pctõ fixe ne qs orare: quãtũcũq₃ potes teip̄m cohibeas:vt ſtãdo corã deo ad euʒ dirigas itell'm ꝛ de⁹ ignoſcit:eo q nõ ex negligētia ſʒ ex fragilitate nõ potes:vt opʒ aſſiſtē corã deo. Si ſic ḡ teip̄m cõpellis ne diſcedas donec accipias. Ideo ḡ qñq₃ petis ꝛ nõ accipis:q₂ pperã poſtulaſti:vel iſidel'r:vl' leuiter:vel nõ cõferētia tibi:vel deſtitiſti. Sepius aũt qdã obuiant dicētes. Quare oramus? an ignorat deus qb⁹ opus eſt nob? Nouit qppe:ꝛ oĩa ſpũalia vberi⁹ dat nob ꝛ anteq̄ poſtulemus:ſʒ opa v̄tutis ꝛ regnũ celoꝝ opʒ p̄us optare:optãtē v̄o q̄rere: igerētē per fidē ꝛ patiētiã:qcqd itereſt ſua:in nullo delicto redargutuʒ a p̄pa ɔſcia. AMBRO. Ergo p̄ceptiu⁹ locus

Jac.4°.

C

Cauſe q̄re qs orãs a deo nõ exaudiatur.

D frequēter orãdi ſpes eſt ipetrãdi. Ratio aũt pſuadẽdi p̄us fuit in p̄cepto:poſtea fit in exēplo:qð oſtēdit ſ͛bdēs. [Quis aũt ex vob p̄reʒ petit panē:nũqd lapi.da.illi?] CYRIL. In quo iſtruit nos ſaluator qddã nec̄iuʒ. Freq̄nter.n.incõſulto voluptatũ ipetu irruimus ad pniciosa deſideria. Cuʒ igit aliqd taliũ a deo petimus:nequaq̄ ipetrabim⁹. Ad qð oñdēdũ vtit patēti exēplo ex his que penes nos ſũt. Cũ.n. fili⁹ tuus petit panē gratãter ppinas:q₂ cibuʒ petit opportunũ. Qñ v̄o ſenſus penuria lapidē poſcit vt comedat non affers ei:ſʒ potius phibes eũ a nociuo deſiderio:vt ſit ſenſus. [Quis aũt ex vo.pa.pe.panē.] quē.ſ.p̄r dat. [Nũqd lapidē dabit illi?] ſcilʒ ſi pecierit. Eadē q₃ rõ eſt in ſerpēte ꝛ piſce de quo ſ͛bdit. [Aut piſcē:nunqd pro piſce ſerpētē dabit illi?] Et ſil'r in ouo ꝛ ſcorpione:de q̄ ſ͛bdit. [Aut ſi petierit ouũ nũqd porriget illi ſcorpionē?] ORIG. Tu tñ at-

E tēde:ſi panis qdē eſt aīe cib⁹ in cogitatiõe:ſine quo nõ ɔtingit ſaluari:puta pſpicax rõ vite debite. piſcis aũt eſt amor diſcipline:puta mũdi ɔſtõnē agnoſcē:elemētoꝝ effectuʒ:ꝛ q̄cũq₃ ɔſiter differit ſapia. Itaq₃ nec vice panis de⁹ ppinat

Pſ.73. laudē:quē volebat diabolus a chřo mãducari:nec vice pi-
ſcis ſerpētē:quē comedūt ethiopes:indigni piſces comedē:
nec ſimplr̃ dat vite nutritiue ⁊ vtilis nō comeſtibilia ⁊ no-
ciua:qđ refert̃ ad ſcorpionē ⁊ ouū. AVG.de q̃ſtio.euã.
Uel poti⁹ itelligat̃ charitas ꝑꝑ maiorē appetitū tã neceſ
vt ſine illa cetera nihil ſint:ſicut ſine pane mēſa inops:cui
ↄ̃ria eſt cordis duritia:quã lapidi cōparauit. Piſcis aūt itelli
git̃ fides inuiſibiliū vel ꝑꝑ aquã baptiſmi:vel q̃ de inuiſi-
bilib⁹ locis capit̃. Qđ etiã fides hui⁹ mūdi fluctib⁹ circūia-
ctata nō frāgit̃:recte piſci cōparat̃. Cui ↄ̃riū poſuit ſerpē-
tē ꝑꝑ venena fallacie:que ēt ꝑ hoi male ſuadēdo ꝓſemina-
uit. In ouo itellr̃ ſpes. Ouū.n.nōdū eſt fet⁹ ꝑfect⁹:ſꝫ fouē-
do ſpat̃. Cui ↄ̃riū poſuit ſcorpionē:cui⁹ aculeus venenatus
Phil.3. retro timēdus eſt:ſic ↄ̃riū ſpei eſt retro reſpicē:cū ſpes fu
F turoꝝ in illa que ante ſunt ſe extēdat. AVG.de ver.dñi.
Quāta tibi loqt̃ mūdus:quāta poſt dorſū ſtrepit vt retro
reſpicias? O mūde imūde qđ ſtrepis?qđ auertē conaris?
Tenere vis periens qđ faceres ſi maneres?Quē nō decipe-
res dulcis:ſi amarus alimēta mētiris? CYRIL. Ex pre-
miſſo aūt exēplo ↄcludit.[Si ḡ vos cū ſitis mali. ſ.cū mē-
tē ſuſceptiuã prauitatis geratis:nō aūt vniformē ⁊ fixã in
bono ſicͭ deus. BEDA. Uel malos vocat ſcl̃i amatores:
qui dant illa que ſm̃ ſenſū ſuū iudicāt bona:que ēt in ſua
nã ſunt bona:⁊ ad vſū īfirme vite ꝑtinēt. Uñ ſbdit.[No-
Nihil per ſtis bona data dare filijs vr̃is.]Apl̄i ēt qui merito electio-
ſemetipm̃ nis bonitatē humani gñis excellerāt:ſupne bonitati reſpe
bonus ni- ctu mali eē dñr:q̃ nihil per ſemetipm̃ bonū niſi deitas ſo-
ſi ſola dei- la. Qđ ꝟo ſbdit̃.[Quāto magis pater veſter de celo dabit
tas. ſpūm bonū petētib⁹ ſe?]Pro quo mattheus poſuit. Dabit
Mat.7 bona cōpetētib⁹ ſe:oñdit̃ ſpm̃ ſcm̃ plenitudinē bonoꝝ dei:
G q̃ oēs vtilitates que ex donorū dei gr̃a ſuſcipiunt̃:ex iſto
fonte emanāt. ATHA. Niſi aūt ſpūſſcūs eēt de ſbã dei
q ſolus eſt bon⁹:neq̃q̃ ħ appellaret̃ bon⁹ qñ dñs renuit di-
ci bonū:in eo ꝙ hō fact⁹ eſt. AVG.de ꝟ.do. Ergo auare
qđ q̃ris:aut ſi aliđ petas:qđ tibi ſufficiat:cui ds̃ nō ſufficit.

Et erat ieſus eijciens demonium:⁊ illud erat
Tex.4. mutum. Et cum eieciſſet demonium locut⁹ eſt
mat.12. mutus:⁊ admirate ſunt turbe. Quidam autē
ex eis dixerunt. In beelzebub principe demo-
niorū eijcit demonia. Et alij tentātes:ſignum
de celo querebant ab eo.

A GLO. Promiſerat dñs ꝙ ſpūs bon⁹ daret̃ orātib⁹:cui⁹
qđē bñficiū ſubſequēti miraculo demr̃at. Uñ di.[Et erat
ieſus eijciēs demoniū ⁊ illđ erat mutū.] THEO. Di aūt
Surdus a mut⁹ vt in plib⁹ qui nō loqt̃. Di etiã ⁊ qui nō audit:ſed ma
natiuitate gis ꝑꝑe qui nec audit nec loqt̃. Qui aūt a natiuitate nō au-
nō loquit̃: dinit:ex necitate nō loqt̃. Ea.n.loqmur que ꝑ auditū loq
q̃ ea q̃ hō docemur. Siqs tñ ex aliq̃ paſſiōe ſupueniēte auditū ami-
loqt̃ ꝑ au- ſerit:hunc nihil ꝓhibet loq. Qui aūt dño oblat⁹ fuit ⁊ mut⁹
ditū didi- erat lingua:⁊ ſurdus auditu. TITVS. Mutū aūt vl̃ ſur
cit. dū dicit demoniū:qđ hāc ingerit paſſionē:ꝙ nō audiat̃ di-
uinū ꝟbū. Nã demones auferētes aptitudinē humani affe
ctus:obtūdūt aīe nr̃e auditū:idcirco venit chřs vt ⁊ eijciat
demoniū:⁊ audiamus ꝟbū ꝟitatis. vnū.n.ſanauit vt vlēs
B ꝯgultationē faciat humane ſaluti. Uñ ſeqt̃.[Et cū eieciſſet
mat.12. demoniū locut⁹ eſt mut⁹. BEDA. Demoniacus aūt iſte
apud mattheū nō ſolū mut⁹:ſꝫ ⁊ cecus fuiſſe narrat̃. Tria
igit̃ ſigna ſil̄ in vno hoie ꝑpetrata ſunt. Cecus videt:mut⁹
loqt̃:poſſeſſus a demone libat̃. Qđ q̃tidie cōplet̃ in ↄuerſio-
ne credētiū:vt expulſo ꝑ̄ᵐ demone:fidei lumē aſpiciāt:de-
inde ad laudes dei tacētia prius ora laxentur. CYRIL.
Hoc aūt miraculo ꝑacto extollebat eū multitudo ꝓconijs:
⁊ gl̃ia que deū decet. Uñ ſeqt̃.[Et admirate ſunt turbe.]

BEDA. Turbis aūt:que minꝰ erudite videbant̃:dñi ſꝑ
facta mirātib⁹:ſcribe ⁊ phariſei vel negare:vel ſiniſtra in-
terꝑtatione ꝑuertē laborabāt:quaſi nō diuinitatꝭ:ſꝫ imūdi
ſpūs opa fuiſſent. Uñ ſeqt̃.[Quidã aūt ex eis dixerūt. In
beelçebub pñ.demo.eijcit demonia.]Beelçebub de⁹ erat
acharon. Nã beel qđē ipſe baal:çebub aūt muſca vocat̃.
Di aūt beelçebub q̃ſi vir muſcaꝝ:ex cui⁹ ſpurciſſimo ritu C
ꝑncipē demonioꝝ cognominabāt. CYRIL. Alij ꝟo pari- Phariſei
bus ſtimulati liuoris aculeis:petebāt ab eo celeſte videre calūniabā
portētū. Uñ ſeqt̃.[Alij tētātes ſignū de celo quere.ab eo.] tur mira-
Quaſi dicerēt:q̃uis ab hoie demoniū eieceris:nō tñ ħ eſt cula chri-
diuine opationis arg̃ᵐ. Nōdū.n.vidimus aliqđ ꝑoꝝ⁹ ſil̄e ſti ꝑferen-
miraculis. Moyſes.n.trāſduxit ppl̄m per mediū maris: tes moyſi
Joſue ꝟo ſucceſſor eius ſolē retardauit in gabaon. tu ꝟo ni- ⁊ alioꝝ mi-
hil hoꝝ oñdiſti. Querere.n.ꝓdigia de celo īnuit:ꝙ hꝰ cogi raculis.
tationibus:tūc tpis afficiebant̃ erga chriſtum. Exo.14.
Joſ.10.

Ipſe aūt vt vidit cogitationes eorū dixit eis. Tex.5.
Omne regnum in ſe diuiſum deſolabit̃:⁊ do-
mus ſupra domū cadet. Si aūt ⁊ ſathanas in
ſeipm̃ diuiſus eſt quomodo ſtabit regnū eius:
q̃ dicitis in beelzebub me eijcere demonia? Si
autē ego in beelzebub eijcio demonia:filij ve-
ſtri in quo eijciunt? Ideo ipſi iudices vr̃i erūt.
Porro ſi in digito dei eijcio demonia profecto
peruenit in vos regnum dei.

CHRY. Cum phariſeoꝝ ſuſpitio irrōnabilis eēt:metu A
multitudis nō audebāt eã diuulgare:ſed in aīo ſuo eã ꝟte-
bāt. Uñ di.[Ipſe aūt vt vi.cogi.eoꝝ dixit eis. Oīne reg.in
ſe diui.deſo.⁊ do.ſupra do.cadet.] BEDA. Nō ad dicta
ſꝫ ad cogitata rñdit:vt vel ſic cōpellerent̃ credere potētie
eius:qui cordis videbat occulta. CYRIL. Nō aūt rñde
bat ex ſcripturis:q̃ nō attēdebāt falſo eas exponētes:ſed
ex his rñdet que cōiter accidūt. Domus.n.⁊ ciuitas ſi fue- Cōcordia
rit diuiſa velociter diſſipat̃:⁊ etiã regnū quo nihil eſt vali- firmat regͣ
diꝰ. Firmat.n.regna ⁊ domos ſbditoꝝ ↄcordia. Si ḡ ingt ⁊ domos.
ego ꝑ demonē demonia eijcio diſſenſio īter eos eſt:⁊ periit
ꝟtus eoꝝ. Uñ ſbdit.[Si aūt ſatha.in ſeip.diui.eſt:q̃o ſta.
regnū ipſius:q̃ dicitis me in beel.eijcere demonia?]Non
eñ ſathanas ſibiipſi repugnat:nec ſuis ſatellitib⁹ nocet:ſꝫ
poti⁹ ſtatuit regnū ſuū. Reſtat ḡ ꝙ diuina virtute cōterat
ſathanã. AMBRO. In hoc ēt oñdit regnū ſuū īdiuiduū
eē atq̃ ꝑpetuū.⁊ iđ qui nō in chriſto ſpem gerūt:ſed in ꝑn B
cipe demonioꝝ eijcere demones opinant̃:eos regni negat
eē ꝑpetui:qđ ſpectat ēt ad populū iudeoꝝ. Q̃o eñ pōt re
gnū iudeoꝝ eē ꝑpetuū:qñ a legis ppl̄o ieſus negat̃ q ex le
ge debet̃:ita ex pte ſe fides iudaice plebis īpugnat:impu
gn̄a diuidit̃:diuidēdo diſſoluit̃.⁊ ideo regnū eccl̄ie mane-
bit eternū:q̃ īdiuidua fides corp⁹ eſt vnū. BEDA. Re-
gnū ēt pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti nō eſt diuiſum:qđ eſt eterna
ſtabilitate māſurū. Deſiſtāt igit̃ arriani iuniorē pr̄e filiū:
filio ꝟo ſpm̃ ſcm̃ dicere:q̃ quoꝝ vnū eſt regnū:hoꝝ eſt et
vna maieſtas. CHRY. Hec igit̃ eſt ꝓma ſolo. Sc̃da ꝟo
que eſt de diſcipl̄is:quã ponit ſubdēs.[Si aūt ego in beel.
eijcio demonia:filij vr̄i in quo eijciūt?]Nō dicit diſcipuli
mei:ſꝫ filij vr̄i:volēs eoꝝ ꝑmulcere furorē. CYRIL. In C
dei nãq̃ ⁊ a iudeis ſm̃ carnē exorti ſunt chři diſcipuli:qui
ptātē in ſpūs imūdos adepti erāt a chřo:⁊ oppſſos ab eis
in noie chři libabāt. Cū ḡ filij vr̄i ſathanã in noie meo ↄte-
rūt:q̃o nō hꝫ multã amētiã:dicere me a beelçebub ꝟtutē
hīe? Dānabimini igit̃ ex fide natoꝝ veſtroꝝ. Uñ ſubdit̃.
[Ideo ipſi iudices veſtri erunt.] CHRY. Qm̃.n.ex vob̄
emanātes mihi obediūt:liquet ꝙ ↄdēnabūt opantes ↄ̃ria.
BEDA.

BEDA. Uel aliter filios iudeoꝝ exorciſtas gentis illius ſignat: qui ad inuocationē dei eijciebāt demones. q. d. Si expulſio demonū in filijs vr̄is deo nō demonibus deputať: q̄re in me idē opus nō eādē habeat cām: Ergo ipſi vr̄i iudices erūt: nō ptāte ſʒ opatione: dū illi expulſionē demonū deo aſſignāt: vos beelzebub pncipi dmonioꝝ. CYRIL. Poſtq̄ g̃ qđ dicitis calūnie notā habet: manifeſtū eſt ꝙ in ſpū dei eijcio demonia. Uñ ſubdit. Porro ſi in digito dei eijcio demonia: pfecto puenit in vos regnū dei. AVG. de ꝯſenſu euā. Qđ lucas digitum dei dicit: vbi mattheus dixit ſpm: ab eadē ſnia nō recedit: ſʒ potius ⁊ aliqd docet: vt nouerimus quēadmodū itelligamus vbicūq̄ ſcripturaꝝ legerimus digitū dei. AVG. de. q. euā. Di aūt ſpūſſcūs digit9 dei pp participatiōes donoꝝ: que in eo dant vnicuiq̄ ppꝛia: ſiue hoiūm ſiue angeloꝝ: in nullis. n. mēbris nr̄is magis apparet partitio q̄ in digitis. CYRIL. Uel ſpūſſcūs dr̄ digit9 dei. Fili9. n. manus ⁊ brachiū pr̄is dict9 eſt: opať. n. pr̄ cūcta per eū. Sicut igiť digit9 nō eſt alienus a manu: ſʒ ei nāliter inſit9: ſic ſpūſſcūs ꝯſubalr ꝯnexus eſt filio: ⁊ p eū oia fili9 opať. AMBRO. Nec tñ tibi mēbroꝝ cōpactione nr̄oꝝ portio quedā videať faciēda vtutis: indiuidue. n. rei nō pōt eſſe diuiſio. Et ideo ad formā vnitatis: nō ad diſtinctiōes ptātis referēda digiti nūcupatio eſt. ATHA. Ad pr̄e aūt nō renuit dñs gr̄a ſue humanitatis dicere ſe minorē ſpūſcō: dicēs ſe in eo demones eijcere: q̄ſi nō ſufficiēte humana nā ad demonum expulſionē: niſi vtute ſpūſſancti. CYRIL. Et ideo ꝯueniēter dr̄ puenit in vos regnū dei. i. ſi ego hō exiſtēs in ſpū diuino eijcio demones: ditata eſt humana nā in me: ⁊ aduenit regnum dei. CHRY. Dicit aūt. Sup vos: vt eos attraheret. q. d. ſi vobis adueniūt pſpera: cur veſtra bona faſtiditis: AMBRO. Simul oſtdit etiā impialē quādā eē ſpūſſancti ptātē: in quo regnū eſt dei: nos quoq̄ in qbus habitat ſpūs eſſe regalē domū. TITVS. Uel dicit peruenit in vos regnum dei: vt intelligatur: peruenit cōtra vos: non pro vobis: horrēdus enim eſt perfidis chriſti ſecūdus aduentus.

mat. 12. D

Digit9 dei dr̄ ſpūſſanct9 ⁊ filius manus vl' brachiū.

E

Tex. 6. **Cum fortis armat9 cuſtodit atriū ſuū: in pace ſunt ea q̄ poſſidet. Si aūt fortior eo ſupueniēs vicerit eū: vniūſa arma ei9 auferet in qb9 ꝯfidebat: ⁊ ſpolia eius diſtribuet. Qui nō eſt mecū: ꝯtra me eſt: ⁊ qui nō colligit mecū: diſpgit.** mat. 12.

A CYRIL. Quia neciū erat p multas ꝯſiderationes detrahētiū retractare ſermonē: vtiť nūc exēplo manifeſtiſſimo: qđ demōſtrat volētib9 itueri: ꝙ pncipeȝ hui9 ſcl'i vtute ſibi inſita vicit dicēs. Cū fortis ar. cuſto. atriū ſuū: in pace ſunt ea que poſſidet. CHRY. Fortē vocat diabolū: nō qz nāliter hō ſit: ſʒ inuēs antiquā eius tyrānideȝ: quā puſillanimitas nr̄a cauſauit. CYRIL. Erat. n. ante ſaluatoris aduētū violētia multa: rapiēs alienos greges. ſ. dei: ⁊ q̄ſi ad ppꝛiū ducēs ouile. THEO. Arma aūt eius ſunt oēs ſpecies peccātoꝝ: in qbus cōfidēs inualuit ꝯtra hoies. BEDA. Atriū ꝟo illi9 mūdū vocat: qui in maligno poſit9 eſt: in quo vſq̄ ad ſaluatoris aduētū potiebať implo: qz in cordib9 infideliū: ſine vlla ꝯdictiōe quieſcebat: ſʒ fortiori potētia chriſtus victor: oēs hoies liberādo ipm eiecit. Uñ ſubdiť. Si aūt fortior illo ſupueniet ⁊ vicerit eū: vniūſa arma ei9 auferet: in qb9 ꝯfidebat: ⁊ ſpolia eius diſtribuet. CYRIL. Poſtq̄. n. dei ſūmi ꝟbū toti9 fortitudinis dator: ⁊ dñs vtutū factū eſt hō: inuaſit illū: ⁊ arma eius abſtulit. BEDA. Sūt g̃ arma eius aſtutie: doliq̄ neq̄tie ſpiritalis: ſpolia ꝟo eius ipſi hoies ſunt ab eo decepti. CYRIL. Nā qui dudū irretiti fuerāt ab eo: idei in diuinā ignorātiā ⁊ erroreȝ: euocati ſunt per ſcōs apl'os ad notitiā ꝟitatis: ⁊ oblati ſunt deo pr̄i per fidē adhibitā filio. BASI. Diſtribuit etiā ſpolia exhibēs fideles cuſtodie angeloꝝ ad hominū ſalutem. BEDA. Uictor etiā chr̄s ſpolia diſtribuit: qđ eſt inſigne triūphātis: qz captiuā ducēs captiuitatē dedit dona hoib9: q̄ſdā qdē apl'os: alios euāgeliſtas: hos pphās: illos paſtores ordinās ⁊ doctores. CHRY. Deinde poniť 4a ſolutio cū ſubdiť. Qui nō eſt mecū: adūſū me eſt. q. d. ego volo hoies offerre deo: ſathanas aūt ꝯtriū: qualr̄ g̃ qui mihi nō cooparať: ſʒ diſſipat que mea ſunt: tam mihi ꝯſentaneus fieret: vt vna mecū eijceret demones. Seqť. Et qui nō colligit mecum: diſpgit. CYRIL. q. d. Ego veni vt filios dei ab eo diſpſos ꝯgregem: ⁊ ipſe ſathanas cū mecū nō ſit: que collegi ⁊ ſaluaui tētat diſpgē. Qualr̄ g̃ qui meis diſpēſationib9 refragať vtutē mihi miniſtrat: CHRY. At ſi qs nō cooparať adūſari9 eſt: multo magis qui obſtat. Uť tñ mihi et iudeos ad pr̄s ſub enigmate tāgē ordinās eos cū diabolo. Nā ⁊ ipſi agebāt ꝯtra eum: ⁊ diſpgebāt q̄s ꝯgregabat.

Arma diaboli ſunt oēs ſpēs pctōꝝ qb9 hoies ipugnauit.

B Pōr. 21.

Pſ. 67. Eph. 4. C

Cum immūdus ſpūs exierit de hoie ambulat per loca inaquoſa: querēs reqem ⁊ nō inueniēs dicit. Reuertar in domum meā vnde exiui. Et cum venerit inuenit eam ſcopis mūdatam. Et tūc vadit ⁊ aſſumit ſeptē alios ſpūs ſecum nequiores ſe: ⁊ ingreſſi habitāt ibi: ⁊ fiunt nouiſſima hominis illius peiora prioribus. Tex. 7.

CYRIL. Poſt pmiſſa oſtdit dñs: vnde ꝯtingit pp'lo iudeoꝝ vt ad hō opiones laberenť de chr̄o dicēs. Cū immūdus ſpūs exierit ab hoie ambulat p loca inaq̄ſa: querēs requiē. Oz. n. h exēplū ad iudeos ſpectet mattheus expſſit dicēs. Sic erit ⁊ gnōni huic peſſime. Cū diu. n. erant in egypto viuētes ritu egyptioꝝ: ſhabitabat in eis ſpūs malign9: qui expulſus eſt ab eis: qñ mactauerūt agnū in figura chriſti: ⁊ liniti ſunt eius ſanguine: ⁊ ſic euitauerunt deſtructorē. AMBRO. Itaq̄ in vno hoie totius pp'li iudaici cōparatio eſt: a quo per legē ſpūs imūdus exierat. Sʒ qz in gētib9 quoꝝ corda prius arida erāt: ſed poſtmodū per baptiſmi rore ſpūs humeſcebāt: ppter fidē chr̄i regem diabolus inuenire nō potuit. Immūdis. n. ſpiritib9 chr̄s incēdium eſt: ideo regreſſus eſt ad plebem iudeoꝝ. Uñ ſeqť. Et nō inueniēs dicit. Reuertar in domū meā vñ exiui. ORIG. Id eſt ad eos qui ſunt ex iſrl': q̄s vidit nihil diuinū in ſe cōtinētes: ſʒ deſertos ⁊ vacātes habitatiōi eius. Uñ ſeqť. Et cū venerit inuenit eā ſcopis mūda. AMBRO. Foreſī enim ⁊ pfunctori ſpecie cōpta aīo manet iteriore pollutior. Neq̄. n. ſacri fontis irriguo aut abluebat aut reſtringebat ardorē: meritoq̄ ad eū ſpūs redibat imūdus: adducēs ſecum ſeptē ſpūs neqores. Uñ ſeqť. Et tūc vadit ⁊ aſſumit ſeptē alios ſpūs ſecū neqores ſe: ⁊ ingreſſi ha. ibi. qz in. ſ. in hebdōa legis ⁊ octaue myſteriū cōmiſit. Itaq̄ vt nob multiplicať ſeptiformis ſpūs gr̄a: ita illis immūdoꝝ ſpūū ois cumulať iniuria. Uniuerſitas. n. h nūo aliquotiēs cōphēdiť. CHRY. Incolūt aūt aias iudeoꝝ demones peiores priorib9. Nā tūc ipis in pphetas ſeuiebāt: nūc ꝟo ipſi dño pphetaꝝ iniuriant: atq̄ ideo a Ueſpeſiano ⁊ Tito peiora paſſi fuerūt: q̄ in egypto ⁊ in babylone. Uñ ſeqť. Et fiunt nouiſſima hoīs illi9 peiora priorib9. Tūc etiā aderat eis diuina ꝓuiſio: ⁊ gr̄a ſpūſſancti: nūc ꝟo etiā hac cura priuanť. Propter qđ vtutis maior penuria nūc: ⁊ erūna itēſior: ⁊ demonū exactio ſeuior. CYRIL. Sūt etiā nouiſſima peiora priorib9: ſm illud aplicū. Melius erat eis ꝟitatis viā nō agnoſcē: q̄ poſt agnitā retroire. BEDA. Pōt etiā h accipi de heretico q̄libet vel ſciſmatico vel etiā malo catholico: de quo tpe baptiſmatis ſpūs exierat immūdus: locaq̄ inaq̄ſa pagrat. i. corda fideliū: que a mollitie fluxe cogita

A

mat. 12.

Diabolus in ꝯuerſis gētib9 requiē nō inueniēs pp fidē chr̄i reuerſus ē ad iudeos.

B

C 2. pe. 2.

tionis expurgata ſunt:callidius īſidiator explorat ſi q̄s ibi
nequitie ſue greſſus figere poſſit. Dicit autē.[Reuertar in do.
meā vñ exiui.] In quo timēdū eſt ne culpa quā in nob̄ ex
tinctā credebamus:per incuriā nos vacātes opp̄mat. In
uenit aūt eā ſcopis mūdatā:h̄ eſt grā baptiſmatis a pecca
toꝝ labe caſtigatā: ſ; nulla boni opis induſtria cumulatā.
Per ſeptē aūt malos ſpūs q̄s aſſumit:vniuerſa vitia deſi
D gnat. Nequiores aūt dr̄:q2 nō ſolu; hēbit illa ſeptē vitia:
que ſeptē ſpiritalib⁹ ſunt ɔ̄ria v̄tutib⁹:ſ; etiā p hypocriſim
ipſas ſe v̄tutes hr̄e ſimulabit. CHRY. Nō ſolū aūt illis:
ſed ꝛ nob̄ hoc dicta accipiamus que ſequunt̄.[Et erūt no
uiſſima hoīs illi⁹ peiora p̄orib⁹:]q2 ſi illuſtrati:ꝛ a p̄ſtinis
malis remoti:denuo redimus ad eādē neqtiā:grauior de
inceps erit pena ſequētiū pctōꝝ. BEDA. Poſſet etiam
ſimplr̄ intelligi dn̄m hec ad diſtinctionem ſuoꝝ ꝛ ſathane
operū adiunxiſſe:q.ſ.ipſe ſemp polluta mūdare:ſathanas
v̄o mūdata grauiorib⁹ ſordibus ɔtaminare feſtinet.

Tex.8. ¶ Factum eſt aūt cum hec diceret:extollens vo
cem quedā; mulier de turba dixit illi. Beatus
venter qui te portauit: ꝛ vbera que ſuxiſti. At
ille dixit. Quinimmo:beati qui audiunt verbū
dei: ꝛ cuſtodiunt illud.

A ¶ BEDA. Scribis ꝛ phariſeis dn̄m temptantibus:ſimul ꝛ
blaſphemātibus:incarnationē eius magna fiducia quedā
Mulier confitet̄ falſa ō xp̄i natiuitate ꝛ deitate p fidia expo nit ꝛ ɔfundit. mulier ɔfitet̄. Vñ ſequit̄.[Factū eſt aūt cum hec diceret:
extollēs vocē quedā mulier de turba dixit illi. Btūs vēter
qui te portauit:ꝛ vbera que ſuxiſti.] Ubi ꝛ p̄ñtiū calūniā;
ꝛ futuroꝝ ɔfundit hereticoꝝ pfidiā;. Nam ſicut tūc iudei
ſanctiſpūs opera blaſphemādo verū dei filiū negabāt:ſic
heretici poſtea negādo mariā ſemp virginē:ſpūſſancti co
opante v̄tute:naſcituro vnigenito deo carnis ſue mēm mi
niſtraſſe:verū ɔſubſtāleq; p̄ri filiū hoīs fateri nō debere di
xerūt. Sed ſi caro v̄bi dei ſm carnē; naſcētis a carne v̄gi
nis m̄ris p̄nūtiat̄ extranea:ſine cā vēter qui eū portaſſet:ꝛ
vbera que lactaſſent:beatificant̄. Qua v̄o ɔ̄ñtia eius lacte
credat̄ nutrit⁹:ex cuius ſemine negat̄ ɔcept⁹:cū ex vnius
ꝛ eiuſdē fontis origine ſm phyſicos vtꝛq; vigor manare
phibet̄? Nō aūt tm̄modo eā que verbū dei corpalr̄ gn̄are
meruerat:ſed ꝛ oēs qui idē v̄bū; ſpiritalr̄ auditu fidei cō
cipere:ꝛ boni opis cuſtodia vel in ſuo vel in p̄ximoꝝ cor
de parere ꝛ q̄ſi alere ſtuduerint:aſſerit eſſe btōs. Sequit̄
B enim.[At ille dixit. Quinimo:beati qui audiūt v̄bū; dei ꝛ
Partꝰ h̄re v̄gis nihil ei pfuiſſet: ſi nō fuiſſ; ipſa valde bona ꝛ fidelis. cuſtodiūt illud.] CHRY. Nō fuit hoc rn̄ſū; repudiātis
matrē:ſed oſtēdētis q̄ nihil ei part⁹ pfuiſſet:niſi valde bo
na ꝛ fidelis fuiſſet. Cetꝛ ſi marie nō pderāt ſine v̄tutibus
aīe chriſtū ab ea ortū; traxiſſe:multo magis nobis ſine pa
trem ſiue fratrē ſiue filiū virtuoſum habeamus.nos autē
abſiſtamus ab illius virtute:nequaq̄ hoc pdeſſe valebit.
BEDA. Eadē; aūt dei genitrix:ꝛ inde qdē btā:q2 v̄bi in
carnandi miniſtra eſt facta tpalis:ſed inde multo beatior:
q2 eiuſdē ſemp amandi cuſtos manebat eterna. Hac etiā;
ſnīa ſapientes iudeoꝝ pcutit:qui verbū dei nō audire ꝛ cu
ſtodire:ſed negare ꝛ blaſphemare querebāt.

Tex.9. ¶ Turbis aūt cōcurrētibus cepit dicere. Gene
ratio hec generatio neq̄ eſt:ſignū; querit: ꝛ ſi
mat.12. gnum nō dabit̄ ei niſi ſignū ione pphete. Nam
Mar. 8 ſicut fuit ionas ſignū; niniuitis:ita erit ꝛ filius
Jone 2. hoīs gn̄ationi iſti. Regina auſtri ſurget in iudi
3. Re.10. 2. pal.9. cio cum viris gn̄ationis huius ꝛ condēnabit il
los:q2 venit a finibus terre audire ſapiētiā; ſa
lomonis. Et ecce plus q̄ ſalomon hic. Viri ni
niuite ſurgent in iudicio cū; gn̄atione hac ꝛ cō Jone 3.
dēnabūt illam:q2 penitētiam egerūt in predica mat.12.
tione ione. Et ecce plus q̄ ionas hic. Mar.5.

¶ BEDA. Duplici dn̄s fuerat q̄ōne pulſat⁹. Quidā.n.ca A
lūniabant̄ eum in beelzebub eieciſſe demonia:q̄b⁹ hacte
nus eſt rn̄ſum:ꝛ alij temptātes ſignū de celo querebāt ab eo:
q̄bus ab hinc rn̄dere incipit. Vñ ſeq̄t̄.[Turbis aūt cōcur
rētib⁹ cepit dicē:gn̄atio hec gn̄atio neq̄ eſt.] AMBRO.
Ut ſcias ſynagoge populū; deformari:vbi eccl'ie btitudo
laudat̄. Sicut aūt fuit Jonas ſignū niniuitis:ita erit ꝛ fili⁹
hoīs iudeis. Vñ ſbdit̄.[Signū querit:ꝛ ſignū nō dabit̄ ei:
niſi ſignū ione pphete.] BASI. Signū eſt res in ppatu Jone 2.
lo poſita alicuius occulti ɔtinēs in ſe declaratōe;:ſic Jone ꝛ 3.
ſignū deſcēſum ad iferos:ac iterꝝ aſcēſum eiꝰ reſurrectio Signū eſt res in ppa tulo poſita alicuius occulti ɔtinēs declarationē;.
nē a mortuis repñtat. Vñ ſubdit̄.[Nā ſicut Jonas fuit ſi
gnū niniuitis:ita ꝛ fili⁹ hoīs gn̄atiōi iſti.] BEDA. Signū
eis tribuit:nō de celo q2 indigni erāt videre:ſ; de pfundo
iferni:ſignū.ſ.incarnatiōis nō diuinitatis:paſſionis nō glī
ficatiōis. AMBRO. Ut aūt ione typus ſignū dn̄ice paſ B
ſionis eſt:ita etiā; grauiū que iudei cōmiſerūt teſtificatio
pctōꝝ eſt. Sil' adtitere l; ꝛ maieſtatis oraculū ꝛ pietat iu
diciū. Niq; niniuitaꝝ exēplo ꝛ denūciat̄ ſupplicū:ꝛ reme
diū demrāt̄. Vñ etiā debēt iudei nō deſpare indulgētiā ſi
velint agē pniā;. THEO. S; ionas poſt exitū ſuū a vē
tre ceti ſua p̄dicatione niniuitas ɔuitit:chri v̄o reſurgēn iu
deoꝝ gn̄atio nō credidit. Vñ p̄iudiciū fuit eis:de q̄ p̄iudi
cio ſbdit̄ duplex exēplū cū di.[Regina auſtri ſur.in iudi.
cū viris gn̄a.hui⁹:ꝛ ɔdē.il.] BEDA. Nō vtiq; ptāte iudi 3. Re.10
cij:ſ; cōparatiōe facti melioris. Vñ ſeq̄t̄.[Quia venit a fi
nib⁹ ter.au.ſapiē.ſalo. Et ecce plus q̄ ſalo.hic.] Hic in iſto
loco nō pnomē eſt:ſ; aduibiū loci:ꝛ ſignat.i.in p̄ñtiāꝝ iter
vos ɔuiſat̄:qui icōpabilr̄ eſt ſalomone p̄ſtātior. CHRY. C
Nō aūt dixit. Maior ſalomone ego ſum:vt pſuadeat nob̄
humiliari ꝛ ſi fecūdi ſumus ſpiritaliū graꝝ.q.d. Feſtinauit
ad audiēdū ſalomonē mulier barbara:per tā lōgū iter au
ditura ſciā; viſibiliū aiantiū:ꝛ vires herbaꝝ:vos aūt cum
aſſiſtatis ꝛ audiatis de inuiſibilib⁹ ꝛ celeſtib⁹ ipā; ſapiam
vos iſtruētē:ꝛ v̄ba ſignis ꝛ opib⁹ cōprobātē:alienamini cō
tra v̄bū:ꝛ miracula iſenſibilr̄ p̄teritis. BEDA. Si aūt re
gina auſtri que electa eē nō dubitat̄:ſurget in iudicio cum
reprobis:oſtendit̄ vna cūctoꝝ:bonoꝝ.ſ.maloꝝq; reſurre
ctio mortaliū.ꝛ h̄ nō iuxta fabulas iudeoꝝ mille annis an
iudiciū:ſed in ipſo eē futura iudicio. AMBRO. In h̄ q̄s D
iudeoꝝ plebe; dāuās eccl'ie myſteriū vehemēter exp̄mit:
que in regina auſtri p ſtudiū pcipiende ſapie de tot⁹ orbis
finib⁹ ɔgregat̄:vt pacifici ſalomonis verba cognoſcat:regina
plane:cui⁹ regnū eſt indiuiſū:de diuiſis ꝛ diſtātib⁹ pplis in
vnū; corpus aſſurgēs. GREG.niſſen. Sic aūt illa regina Eccl'ia per reginā ſaba ſignat̄ ɔgregatā.
erat ethiopiſſa:ꝛ lōge diſtās:ſic in p̄n⁹ nigra erat eccl'ia gen
tium:ꝛ multū diſtabat a veri dei notitia. At vbi pacificus
chrs emicuit:tūc cecutiētibus iudeis accedūt gētiles: offe
rūtq; chrō pietatis aromata:ꝛ aurū; diue notitie ꝛ gēmas
obedientiā.ſ.pceptoꝝ. THEO. Uel q2 auſter laudat̄ in E
ſcriptura:ſic callidus ꝛ viuificās. Ala igit̄ regnās in auſtro
.i.in ſpiritali ɔuſatiōe:venit audire ſapiā; ſalomonis regis
pacifici dn̄i dei nr̄i.i.in ɔtēplatiōe; erigit̄:ad quā nullus p
ueniet:niſi regnet in bona vita. Ponit aūt ɔſiter exēplū de
niniuitis dicēs. Viri niniuite ſurgēt in iudicio cū gn̄atione
hac ꝛ ɔdēnabunt illā. CHRY. Cōdēnationis iudiciū ex
ſilib⁹ vel diſſilib⁹ fit:ex ſilib⁹ qdē ſic in parabola de decē mat.25.
v̄ginib⁹. ex diſſilib⁹ aūt ſicut cum niniuite ɔdēnāt eos qui
erāt tpe chri:vt ſic fiat ɔdēnatio clarior. Nā illi qdem bar
bari:hi v̄o iudei:hi refecti ppheticis documētis:illi nunq̄
acceperāt auditum diuinū;. Illuc iuit ſeruus:huc dn̄s ille

cõuerſionẽ predicabat: iſte regnũ celoꝝ annunciat. Notum eſt ꝗ̃ cuilibꝫ: ꝙ iudeos decebat poti⁹ credere. Accidit autẽ
F Juuꝫ. Unñ ſubdit. [Quia pniaꝫ egerũt in ꝑdicatiõe ione: ⁊ ecce plus ꝙ̃ ionas hic.] AMBRO. Scḋm myſteriũ aũt ex duob⁹ cõſtat eccleſia: vt aut peccare neſciat: qḋ. ſ. perti‍net ad auſtri reginã: aut peccare deſinat: qḋ. ſ. ꝑtinet ad niniuitas pniaꝫ agẽtes. Pnia eniꝫ delictum abolet: ſapientia cauet. AVGV. de cõ. euã. Hoc aũt lucas narrat eo loco quo matthe⁹: ſed aliquãto diſpari ordine. Quis auteꝫ nõ videat ſuꝑfluo queri quo illo ordine dñs dixerit: cuꝫ ⁊ hoc diſcere debeamus: per euãgeliſtaꝝ excellentiſſimam auctoritatẽ nõ eſſe mendaciũ. Sed quiſqꝫ non hoc ordine cuiuſcꝫ ſermonẽ digeſſerit: quo ille a quo ꝓceſſit: cũ ipſius ordinis nihil interſit ad rem: ſiue ita ſit: ſiue ita.

Pnia delicta abolet: ſapia ea cauet.

Tex. 10 Mat. 6 ¶ Nemo lucernã accẽdit ⁊ in abſcõdito ponit: neqꝫ ſub modio ſꝫ ſupra candelabrũ: vt q ingrediunt lumẽ videant. Lucerna corporis tui eſt oculus tu⁹. Si oculus tuus fuerit ſimplex: totum corp⁹ tuũ luciduꝫ erit. Si aũt nequã fuerit etiã corpus tuũ tenebroſum erit. Uide ergo ne lumen qḋ in te eſt: tenebre ſint. Si ergo corpus tuum totũ lucidum fuerit non habens aliquam partem tenebraruꝫ: erit lucidum totum. Et ſicut lucerna fulgoris illuminabit te.

A ¶ CYRIL. Dicebant iudei dominũ exercere miracula: nõ ꝓpter fidem: ſed ꝓpter applauſus videntiuꝫ. Reprobat igitur pñtem calumniã: inducens exemplum lucerne cum dicit. [Nemo lucernam accendit: ⁊ in abſcondito ponit: neqꝫ ſub modio: ſꝫ ſupra candelabrũ: vt qui igrediunt lumẽ videãt.] BEDA. De ſeipſo dñs hic loqꝉ: oñdẽs ⁊ ſi ſupra dixerit nulluꝫ gñõni nequã: niſi ſignũ Jone danduꝫ: nequaꝙ̃ tñ lucis ſue claritatẽ fidelib⁹ occultãdaꝫ. Ipſe quideꝫ lucernã accẽdit qui teſtã humane nãe flãma ſue diuinitatis impleuit: quã ꝑfecto lucernã nec credẽtib⁹ abſcõdere: nec modio ſupponere: h̃ eſt ſub mẽſura legis includere: vel itra vni⁹ iudee gentis terminos voluit cohibere. Sed ſupra candelabrũ poſuit. i. eccliã: q: in noſtris frõtib⁹ fidẽ ſue incarnationis affixit: vt q eccliã fideꝉr ingredi voluerint lumẽ vitatis palaꝫ queãt intueri. Deniqꝫ ꝑcepit ne opa tñmodo: ſꝫ cogitatiões: ⁊ ipſas cordis intentiões mũdare ⁊ caſtigare meminerint. Naꝫ ſeqꝉ. [Lucerna corpis tui.]

Chs ꝑ carnẽ ĩnuenit lucerne aſſimulat.

B AMBRO. Uel lucerna fides eſt: iuxta qḋ ſcriptũ ẽ. Lucerna pedib⁹ meis verbũ tuũ dñe. Uerbũ. n. dei fides nr̃a
Ps. 118. eſt. lucerna aũt lucere nõ põt: niſi aliunde lumẽ acceperit.
Luc. 15. Unñ ⁊ virt⁹ noſtre mẽtis ⁊ ſenſus accẽdiꝉ: vt mna que perierat poſſit repiri. Nemo ꝗ̃ fidẽ ſub lege ꝯſtituat: lex. n. intra mẽſurã ẽ: vltra mẽſurã grã: lex obũbrat: grã clarificat. THEO. Uel alr̃. Q: iudei videntes miracula accuſabant ex coꝝ mẽtis malitia. Propter h̃ dicit dñs: ꝙ accipientes lucernaꝫ a deo: intellm̃. ſ. emulatiõe obſcurati: miracula ⁊ bñficia nõ cognoſcebãt: ſꝫ ad h̃ intellꝫ a deo ſuſcepimus: vt ſupra cãdelabrũ poneremꝰ: vt ẽt alij q igrediunꝉ lumẽ videãt. Sapiẽs quideꝫ iaꝫ igreſſus ẽ: qui vo addiſcit: adhuc ambulat: q̃ſi phariſeis dicat. Opꝫ vos vti intellu ad miraculoꝝ notitiã ⁊ alijs declarare: qñ que videtis ſũt opa nõ beelzebub ſꝫ filij dei. Unñ ſm̃ hũc intellm̃ ſubdit. [Lucer‍
C na corpis tui eſt oculus tu⁹.] ORIGE. Oculuꝫ ꝙppe appellat ꝓpe intellm̃ nr̃m. totã aũt aiaꝫ q̃uis nõ corpoream hic tropologice vocat corp⁹. Illuſtraꝉ. n. ab itellu aia tota. THEO. Sicut ẽt corpis oculus ſi lucidus fuerit: corpus lucidũ erit. ſi vo tenebroſus: ⁊ corp⁹ ſilr̃ tenebroſuꝫ: ſic cõparaꝉ intellus ad aiaꝫ. Unñ ſubdiꝉ. [Si oculus tuus fuerit ſimplex: totũ corp⁹ tuũ lucidũ erit. ſi aũt nequã: totũ corp⁹ tuũ tenebroſuꝫ erit.] ORIGE. Intellus. n. a ſuo ꝑncipio in ſolo ſimplicitatis ſtudio eſt: nullaꝫ ꝯtinẽs duplicitatẽ ⁊ dolũ ⁊ diuiſionẽ in ſe. CHRY. Si ꝗ̃ itellm̃ corrupꝑim⁹ qui põt ſoluere paſſiones: totã leſimus aiaꝫ: patimurqꝫ diraꝫ caliginẽ: ꝑuerſione excecati itellꝰ. Unñ ſubdit. [Uide ꝗ̃ ne lumẽ qḋ in te eſt tenebre ſint.] Nõ ſenſibiles dicit tenebras: ſꝫ itrinſecã hñtes originẽ: ⁊ quas nobiſcũ paſſiꝫ deferimus: extincto nobis oculo aie. De cui⁹ lumis vtute ſubdit dicẽs. [Si ꝗ̃ corp⁹ tuũ totũ luciduꝫ fuerit: nõ hñs aliquam ptẽ tenebraꝝ erit lucidũ totũ: ⁊ ſicut lucerna fulgoris illu‍
D minabit te.] ORIGE. Ideſt ſi corp⁹ tuũ ſenſibile factuꝫ eſt lumioſuꝫ illuſtrato corpe a lucerna: adeo vt nõ ampli⁹ in te ſit mẽbrũ tenebroſuꝫ: multo magis te nõ peccante: in tantũ fiet lucidũ totũ tuũ corp⁹ ſpiritale: vt cõparenꝉ ſplẽdores ei⁹ illuſtrãti lucerne duꝫ lux q̃ erat in corpe: q̃ ꝯſueuerat eẽ caligo: dirigiꝉ quocũqꝫ ꝑcepit itellꝰ. GREGO. nazanze. Uel alr̃. Eccl'ie lucerna ⁊ oculus eſt ꝑlat⁹. neceſſe eſt ꝗ̃ vt ſicut oculo: puro vo hñte corp⁹ dirigiꝉ: impuro vo exñte deuiat: ſic ⁊ in ꝑlato q̃lrcũqꝫ ſe habeat: opꝫ pariter naufragiũ pati eccleſiã vel ſaluari. GREGO. 28. mora. Uel alr̃. Appellatione corpis vnaqueqꝫ actio intellꝉ: que intẽtionẽ ſuã q̃ſi intuẽtiũ oculum ſeqꝉ. Unñ diciꝉ. [Lucerna itaqꝫ corporis eſt oculus] q: per bone intẽtionis radiũ: merita illuſtranꝉ actiõis. [Si ꝗ̃ oculus tu⁹ ſimplex fuerit: totũ corp⁹ tuũ lucidum erit.] Quia ſi recte intẽdimus per ſimplicitatẽ cogitationis: bonũ opus efficiꝉ: etiaꝫ ſi minus bonũ eſſe videaꝉ. Et ſi oculus tuus nequã fuerit: totuꝫ corpus tuũ tenebroſuꝫ erit. Quia cũ peruerſa intẽtiõe qḋ vel recte agiꝉ: ⁊ ſi ſplendere corã hoib⁹ cerniꝉ: tñ apud examẽ interni iudicis obſcuraꝉ. Unñ ⁊ recte ſubditur. [Uide ꝗ̃ ne lumẽ qḋ in te eſt: tenebre ſint.] Quia ſi h̃ qḋ bñ nos agere credimus: ex mala intẽtiõe fuſcamꝰ: quãta ipſa mala ſunt
E que mala eſſe ⁊ cũ agimus nõ ignoramus? BEDA. Luꝫ aũt ſubdit. [Si ergo corp⁹ tuũ luciduꝫ fuerit.] Totuꝫ corpus noſtrũ oĩa opera noſtra dicit. Si igiꝉ bonũ bona intẽtione patraueris: nõ hñs in tua ꝯſcia aliquã ptẽ tenebroſe cogitationis: ⁊ ſi ꝯtigerit aliqueꝫ ꝓximoꝝ tua bona actiõe noceri: tu tamẽ pro tuo ſimplici corde: ⁊ hic grã ⁊ in futuro lucis glĩa donaberis. Quod ſignificat ſubdẽs. [Et ſicut lucerna fulgoris illuminabit te.] Hec cõtra hypocriſiꝫ phariſeoꝝ ſub dolo ſigna querẽtiuꝫ ſpãliter dicta ſunt.

Eccl'ie lucerna vel oculus eſt ꝑlat⁹: q ſi deuiat eſt naufragiũ ſi non deuiat eſt ſalus ipſi⁹.

Si bonuꝫ bona intẽtione patiaꝉ: etiã ſi alij offendãꝉ nihil illi nocet.

¶ Et cũ loquereꝉ: rogauit illuꝫ quidã phariſe⁹ vt prãderet apud ſe. Jeſus aũt igreſſus recubuit. Tex. 11.
Phariſe⁹ aũt cepit intra ſe reputãs dicere: q̃re nõ baptizat⁹ eſſet añ prãdiũ. Et ait dñs ad illũ. mat. 23.
Nunc vos phariſei qḋ deforis eſt calicis ⁊ catini mũdatis: qḋ aũt intus eſt vr̃m plenũ eſt rapina ⁊ iniquitate. Stulti: nõne qui fecit qḋ deforis eſt: etiã id qḋ de int⁹ eſt fecit? Uerũtñ qḋ ſupeſt date elemoſynã: ⁊ ecce oĩa munda ſunt vobis. Sed veh vobis phariſeis q decimatis mentbã ⁊ rutbã ⁊ omne olus: ⁊ ꝑteritis iudiciũ ⁊ charitatẽ dei. Hec autẽ oportuit facere ⁊ mat. 23.
illa nõ omittere. Ueh vobis phariſeis: q diligitis ꝑmas cathedras in ſynagogis ⁊ ſalutatiões in foro. Ueh vobis q eſtis vt monumẽta q̃ nõ parent: ⁊ hoies ambulantes ſupra neſciunt.

A ¶ CYRIL. Phariſe⁹ q̃uis tenax eẽt ſui ꝓpoſiti: dñm tñ in ꝓpriã domũ vocat. Unñ di. [Et cũ loq̃. roga. il. quidã pha. vt prãde. apud ſe.] BEDA. Cõſulte lucas nõ ait. Et cum

hec loq̄ret̄:ſꝫ [cū loq̄ret̄] vt oñdat eū nō ſtatī finiiſſe que ꝓpoſuerat v̄bis:ſꝫ aliquot iterpoſitis apud phariſeū prādere rogatū. AVGV. de cō. euā. Ut.n. h lucas narraret:

mat. 23. digreſſus eſt a mattheo circa illū locū vbi ambo cōmemorauerāt:qđ dcm̄ eſt a dño de ſigno ione:ꝛ de regina auſtri: ꝛ de nininitis:ꝛ de ſpū imūdo:poſt quē ſermonē dicit matthe⁹. Adhuc eo loquēte ad turbas. Ecce mr̄ eius ꝛ frēs ſtabāt foris querētes ei loq. Lucas āt in eo ſmone dñi:cōmemorātis ēt q̄buſdā q̄ matthe⁹ dixiſſe dñm ꝑtermiſit ab ordine quē cū mattheo tenuerat:digredit̄. BEDA. Itaqꝫ poſtq̄ nūtiatis ſibi foris matre ꝛ frib⁹ ait:qui.n. fecerit voluntatē dñi:hic fr̄ me⁹ ꝛ ſoror mea ꝛ mr̄ eſt:dat̄ itelligi

B rogat⁹ phariſei itraſſe cōuiuiū. CYRIL. Sꝫ ipſe chūs qui eoꝝ phariſeoꝝ neq̄tiā nouerat:diſpēſatiue ꝯdeſcēdit:ſatagens cōmouē eos ad ſilitudinē optioꝝ medicoꝝ:q grauit⁹ īfirmātib⁹ afferūt remedia ſue induſtrie. Uñ ſeq̄t̄. [Et igreſſus recubuit.] Dedit āt occaſionē v̄bis chūi idocilis phariſeus ſcādaliçat⁹:q: cū opinaret̄ eū iuſtū ꝛ ꝓphetā:nō ꝯformabat̄ irrōnabili eoꝝ ꝯſuetudini. Uñ ſubdit̄. [Phariſe⁹ aūt cepit itra ſe reputās dicē:q̄re nō baptiçat⁹ eēt an̄ prādiū.] AVGV. de v̄. do. Oi.n. die phariſei an̄q̄ prande- rent abluebāt ſe aq̄:q̄ſi q̄tidiana lauatio poſſit cordis eſſe mūdatio. Apud ſeipm aūt phariſe⁹ cogitauit:voce non ſonuit. Ille tñ audiuit q interiora cernebat. Uñ ſeq̄t̄. [Et ait dñs ad illū. Nūc vos phariſei qđ de foris eſt calicis ꝛ catini mūdatis:qđ āt int⁹ eſt v̄rm:plenū eſt rapina ꝛ iniq̄tate.]

Phariſei oi die ante prandiū lauabant ſe aqua.

C CYRIL. Poterat āt dñs ꝛ alijs vti v̄bis cōmouēs phariſeū iſanū. Captat tñ tp̄s ꝛ ex his q̄ erāt pre manib⁹ cōtexit documētū. Hora nāqꝫ menſe ꝛ pabuli: ſumit pro exēplo calicē ꝛ catinū oñdens q̄ mūdos ꝛ lotos decet eē ſyncere miſtrātes deo:nō ſolum a ſpurcitia corpali:imo ꝛ ab ea q̄ latet itrinſec⁹ penes mētē:ſicꝫ aliqđ vaſoꝝ q̄b⁹ ſeruit̄ in mēſa:bonū eſt ꝛ extrinſecis ꝛ itrinſecis carere cōtagijs. AMBRO. Uide aūt corpa nr̄a terrenoꝝ:ꝛ fragiliū expreſſione ſignāri:q̄ breui lapſu ꝑcipitata frangunt̄:ꝛ facile ea q̄ mēs voluit iterne p ſenſus ꝛ geſta corpis ꝑdit ſic illa q̄ calix iteri⁹ ꝯtinet:foris lucēt. Uñ ꝛ in poſteriorib⁹ nō dubiū eſt vocabulo calicis paſſionē corpis declarari. Cernis igit̄ q̄ nos nō exteriora hui⁹ calicis ꝛ catini:ſꝫ iteriora cōtamināt:q: dixit. [Qđ int⁹ eſt v̄r̄m plenū ē rapina ꝛ iniq̄tate.]

Ea q̄ ſunt intrinſeca hoīeꝫ maculant nō extrinſeca.

D AVGV. de v̄. do. Sꝫ q̄uō nō pepcit hoi a quo fuerat iuitat⁹? Imo iġis qdē obiurgādo pepcit vt correcto in iudicio pcereret. Deide oñdit nob:q: ꝛ baptiſma qđ ſemel adhibet̄ p fidē mūdat:fides āt int⁹ eſt:nō foris. Fidē aūt ꝯtēnebāt phariſei:ꝛ qđ foris erat laudabāt:int⁹ ingnatiſſimi manebāt:qđ dñs iprobat dicēs. [Stulti:nōne q fecit qđ de foris eſt:ēt id qđ de int⁹ eſt fecit?] BEDA. q. d. Qui vtrāqꝫ hominis nāꝫ fecit:vtrāqꝫ mūdari deſiderat. Hoc eſt ꝯ manicheos:q aīas tm̄ a deo:carnē vo putāt a diabolo creatam. Hoc ēt eſt ꝯ illos q corpalia pctā:fornicationē. ſ. furtū ꝛc. talia pctā q̄ſi grauiſſima deteſtant̄:ſpiritalia vo q̄ non minus dānat apl's vt leuia ꝯtēnūt.

E AMBRO. Dñs aūt q̄ſi bon⁹ ꝑceptor docuit q̄uō nr̄i corpis mūdare ꝯtagiū debeamus:dicēs. [Uerūtñ qđ ſupeſt date elȳnā:ꝛ ecce oia munda ſūt vobis.] Uides q̄ta remedia. Mūdat nos mīa:mū-

Ioā. 15. dat nos dei ſmo:iuxta qđ ſcriptū eſt. Iā vos mundi eſtis pp ſmonē quē locut⁹ ſū vob. AVGV. de elȳna. Miſericors monet mīaꝫ fieri:ꝛ q: ſuare q̄rit quos magno redemit pcio:poſt aq̄ꝫ baptiſmi ſordidatos: docet denuo poſſe ſuari. CHRY. Dicit aūt. [Date elȳnaꝫ] nō iniuſtitiā. Eſt.n. elȳna q̄ caret iniuſtitia q̄libꝫ:hec oia facit mūda:ꝛ ieiunio eſt ꝑſtantior:qđ q̄uis ſit laborioſius:illa tñ eſt lucroſior. Illuſtrat aīas:ipinguat:bonā efficit ꝛ decorā. Qui cogitat miſereri rogāti citi⁹ a pctis deſiſtet. Sic.n. medic⁹ q crebro vulneratis medet̄:frāgit̄ de facili in erūnis alioꝝ:

Ieiuniū ē laborioſius:elȳna do fructuoſior.

ſic ꝛ nos ſi vacuauerim⁹ egenoꝝ auxilijs de facili ꝯtēnem⁹ ꝑntia:ꝛ in celū leuabimur. Non paruū eſt igit̄ elȳne cataplaſma:cū valeat oib⁹ apponi vulnerib⁹. BEDA. Dicit F

aūt. [Qđ ſupeſt.] i. ne. victui ꝛ veſtimēto. Neqꝫ.n. ita faciēda iubet̄ elȳna:vt teipꝫ ꝯſumas iopia:ſꝫ vt tui cura corporis expleta iopē q̄tū vales ſuſtētes. Uel ita itelligēdū. [Qđ ſupeſt.] i. qđ tātū mlto ſcelere ꝑoccupatis ſolū remediū reſtat. [Date elȳnaꝫ] q ſmo ad oia q̄ vtili miſeratione fiūt valet. Nō.n. ſolū q dat eſurieti cibū ꝛc. hui⁹ vero etiaꝫ q dat veniā peccāti:atqꝫ orat pro eo:ꝛ q corripit: ꝛ aliqua emēdatoria pena plectit elȳnaꝫ dat. THEO. Uel dicit. [Qđ ſupeſt] i. nā facultates ꝑſidēt cupido cordi. AMBR. G

Tot⁹ itaqꝫ pulcherrim⁹ ab hic dirigit̄ loc⁹: vt q̄ñ nos ad ſtudiū ſimplicitatis iuitat: ſuꝑflua iudeoꝝ ꝛ terrena ꝯdēnet. Et tñ ipſis pctōꝝ abolitio ꝑmittit̄:ſi mīaꝫ ꝯſequatur. AVGV. de v̄. do. Si āt mūdari nō pñt niſi credentes in eū:q fide mūdat cor:q̄d ē qđ dicit. [Date elȳnā ꝛ ecce oia mūda ſt̄ vob?] Attēdam⁹:forte ꝛ ipſe exponit. Illi.n. de oibus ſuis fructib⁹ decimā ptē detrahebāt:ꝛ elȳnas dabant: Act. 15.

qđ nō facile aliqs facit chriānus. Irriſerūt ġ illū eis h dicentē:q̄ſi hoib⁹ q elȳnas nō facerēt. Hoc de⁹ ſciēs ſubiungit. [Sꝫ veh vob phariſeis q decimatis menthā ꝛ rutā ꝛ oē olus:ꝛ ꝑteritis iudiciū:ꝛ charitatē dei.] Nō ġ eſt h facē elȳnaꝫ. Facē.n. elȳnā eſt facē mīaꝫ. Sꝫ itellige:a te icipe. Q̄uō.n. es miſericors alteri: ſi crudelis es tibi? Audi ſcripturā dicēteꝫ miſerere aīe tue placēs deo. Redi ad ꝯſciāꝫ tuā:q̄cūqꝫ male aut ifidelr̄ viuis:ꝛ ibi iuenis medicantem aīaꝫ tuā:vl' forte egeſtate obmuteſcēteꝫ. In iudicio ꝛ charitate fac elȳnā cū aīa tua. Quid eſt iudiciū? Diſplice tibi. Quid eſt charitas? Dilige deū:dilige ꝑximū. Hāc elȳnam ſi pretermittis q̄tūuis ames nihil facis:q̄ñ tecū non facis.

Eccl. 30. Elȳna faciēda eſt in iudicio ꝛ charitate.

CYRIL. Uel h dicit i phariſeoꝝ reꝑhēſiōeꝫ:q: illa ſola ꝑcepta attēt⁹ obſuari iubebāt a pplis ſubitis:q̄ eā erāt ill' reddituū fecūdoꝝ. Uñ nec minia oleꝝ poſtponerēt:opus aūt igerēde dilectionis ad deū:ꝛ iudiciū iuxta cēſurā negligebāt. THEO. Quia.n. deū ꝯtēnebāt indr̄nter ſacra tractātes:precipit eis dilectionē dei hic. Per iudiciū vo dilectionē inuit ꝑximi. Nā q̄ aliqs iuſte iudicet ꝑxio ex ei⁹ H

dilectiōe ꝑuenit. AMBRO. Uel iudiciū iō:q: nō oia q̄ agūt in iudiciū referūt charitatē: q: nō ex affectu diligant deū. Sꝫ ne rurſus fidei ſtudioſos nos faciat opeꝝ negligētes:ꝑfectionē fidelis viri breui ſmone cōcludit:vt ꝛ fide ꝛ opib⁹ approbet̄ dicēs. [Hec āt oportuit facē:ꝛ illa nō omittere.] CHRY. Ubi qdē ſmo iudaice mūdationis agebat totalr̄ ꝑteriuit:ſꝫ q: decima elȳna q̄dā eſt:ꝛ nōdū erat tp̄s expiſſe iterimēdi legalia pp h dic. [Hec oportuit facē] AMBRO. Arrogātiā q̄ꝫ iactātiā iudeoꝝ redarguit:dū ꝑmat⁹ appetūt. Seq̄t̄.n. [Ueh vob pha. q diligitis ꝑmas cathedras in ſynagogis:ꝛ ſalutatiōes in foro.] CYRIL. I

Per ea q̄b⁹ illos reꝑhēdit:nos facit meliores. Uult eteniꝫ nos ambitiōe carere:ꝛ nō plus venari apparentiā q̄ veri exiſtiā:qđ tūc phariſei agebāt. Salutari.n. ab aliq̄b⁹ ꝛ ꝑſidere eis:nō vere nos idoneos eē oñdit:plib⁹.n. hec ꝯtingūt cū boni nō ſint. Uñ ſubdit. [Ueh vob q eſtis vt monumēta q̄ nō apparēt.] Uolentes.n. ab hoib⁹ ſalutari:ut eis ꝑſidē vt magni eſtimēt̄:ab occultis ſepulchris nō differūt:que nitent qdē extriſec⁹ ornamētis: ſunt āt plena oi ſpurcitia. AMBRO. Et q̄ſi ſepulchra q̄ nō apparēt ſpē fallūt:vi- K

ſuqꝫ decipiūt trāſeuntes. Uñ ſeq̄t̄. [Et hoies ambu. ſupra neſciūt] ita. ſ. vt cū foris ſpecioſa ꝑmittāt:plena fetoris icludāt. CHRY. Sꝫ q̄ tales extiterit phariſei nō ē mirabile. Si āt nos digni reputati fieri tēpla dei:ſiam⁹ repēte ſepulchra ſolū fetorē ꝯtinētia:h ē extreme miſie. CYRI. Ait āt hic apoſtata iulian⁹ vitāda eē ſepulchra:q̄ chūs ipſe ait eē imūda:ſꝫ ignorauit vim v̄boꝝ ſaluatoris:nō.n. iuſſit q

monumēti diſcedēt: ſʒ eis cōpauit phariſeoꝝ fictitiū pplʒ.
Tex. 12 ¶ Reſpōdens aūt quidaʒ ex legiſperitis ait illi. Magiſter: hec dicens etiaʒ ↄtumeliā nobis facis. At ille ait. Et vobis legiſperitis veh: quia oneratis hoies oneribus: que portare non pñt: ⁊ ipſi vno digito veſtro non tangitis ſarcinas. Veh vobis q edificatis monumēta ꝓphetarū: patres aūt veſtri occiderūt illos. Profecto teſtificamini ꝙ ↄſentitis operib⁹ patrū veſtroꝝ: qm̄ qdeʒ ipſi eos occiderūt: vos aūt edificatis eoruʒ ſepulchra: propterea ⁊ ſapiētia dei dixit.
mat. 23. Mittā ad illos ꝓphetas ⁊ apoſtolos: ⁊ ex illis occident ⁊ perſequent̄: vt inquirat̄ ſanguis oiuʒ ꝓphetaꝝ: qui effuſus eſt a cōſtitutione mundi a generatiōe iſta: a ſanguine Abel vſqȝ ad ſanguineʒ Zacharie: qui perijt inter altare ⁊ edeʒ. Ita dico vobis requiret̄ ab hac gn̄atione. Veh vobis legiſperitis qui tuliſtis clauem ſcientie: ipſi nō introiſtis: ⁊ eos qui introibant ꝓhibuiſtis. Cuʒ aūt hec ad illos diceret: ceperūt phariſei ⁊ legiſperiti grauiter inſiſtere: ⁊ os ei⁹ opprimere de multis inſidiantes ei ⁊ querētes aliquid capere de ore eius: vt accuſarent eum.

¶ CYRIL. Redargutio que māſuetos trāſfert in melius ſupbis hoib⁹ cōiter itolerabilis eē ſolet. Vn̄ cū ſaluator reprehēderet phariſeos tanq̄ deuiātes a recto calle: ꝑcellebat̄ ex h legiſperitoꝝ caterua. Vn̄ dr̄. [Rn̄dēs āt qdā ex
A legiſperitis ait illi. Magr̄ h dicēs ēt nob̄ ↄtumeliā facis.] BEDA. O miſera ↄſcia q̄ audito dei v̄bo ſibi ↄtumeliaʒ fieri putat: ⁊ cōmemorata pena ꝑfidoꝝ ſe ſp intelligit eſſe dānandaʒ. THEO. Erāt aūt alij legiſperiti a phariſeis. Nam phariſei diuiſi ab alijs q̄ſi religioſi videbātur: legis autē periti ſcribe erant doctoreſqȝ q̄ōnes legis ſoluentes. CYRIL. Chr̄s āt legiſperitis inuectiuā īgerit: ⁊ deprimit vanū eoꝝ ſupcilīū. Vn̄ ſeqt̄. [At ille ait. Et vobis legiſperitis veh: q̄ hoies oneratis onerib⁹ q̄ portare nō pñt: ⁊ ipſi vno digito nō tāgitis ſarcinas.] Exēplo patēti vtit̄ ad eos dirigēdū. Erat lex oneroſa iudeis: vt fatent̄ chr̄i diſcipuli: ipſi v̄o faſces iportabiles legis colligātes: ⁊ ſubditis ſupponētes: ipſi nullaten⁹ opari curabāt. THEO. Quotiēs
B ēt doctor facit q̄ docet: alleuiat faſcē: tradēs ad exempluʒ ſeipm̄. Qn̄ v̄o nil agit eoꝝ q̄ docet: tūc graues faſces videt̄ eis q doctrinā ſuſcipiūt: vtpote q nec a doctore pñt portari. BEDA. Recte āt audiūt ꝙ ſarcinas legis vno digito nō tāgerēt: h eſt nec in minis qdē eā pficerēt: q̄ ſe ↄtra morē patrū ſine fide ⁊ gr̄a chr̄i ſuare ⁊ ſeruādaʒ tradere pſumebant. GREGO. Tales q̄ʒ mō plures ſūt iudices ſeueri peccātiū: ⁊ debiles agoniſte: itolerabiles legiſlatores: ⁊ debiles portitores: nec appropinquare volentes: nec palpare vite honeſtateʒ quā irremediabilr̄ exigunt a ſubiectis. CYRIL. Poſtq̄ igit̄ reprobauit oneroſaʒ legiſperitorū officinā: inducit cōeʒ inectiuā in cūctos p̄ncipes iudeoꝝ dicens. Veh vob̄ q edificatis monumēta ꝓphaꝝ: ⁊ p̄res v̄ri
C occiderūt illos. AMBRO. Bon⁹ eſt hic locus aduerſus ſupſtitionē vaniſſimā iudeoꝝ: q̄ edificādo ſeplchra ꝓphetaꝝ patrū ſuoꝝ fcā dānabāt: emulando āt p̄na ſcelera in ſeipſos ſuaʒ retorq̄bāt. Nō.n. edificatio: ſʒ emulatio loco criminis eſtimat̄. Vn̄ ſubdit. [Profecto teſtificamini ꝙ cōſentitis opib⁹ patrū v̄roꝝ: qm̄ qdeʒ ipſi eos occiderūt: vos

Doctores faciētes q̄ docēt iducunt alios ad faciendū ⁊ cō.

aūt edificatis eoꝝ ſepulchra.] BEDA. Simulabāt qdē ſe ob fauorē vulgi captāduʒ: patrū ſuoꝝ horrere ꝑfidiam: memorias ꝓphaꝝ: qui ab eis occiſi ſūt: magnifice ornādo: ſʒ ipſo ore teſtificant̄: q̄tū paterne neqtie ↄſentiāt: iniurijs agēdo dn̄m a ꝓphetis ꝓnūtiatū. Vn̄ ſubdit̄. [Propterea ⁊ ſapia dei dixit. Mittā ad illos ꝓphas ⁊ ap̄los: ⁊ ex illis occidēt ⁊ ꝑſequēt̄.] AMBRO. Dei ſapia chr̄s ē. Deniqȝ
D in mattheo habes. Ecce ego mitto ad vos ꝓphas ⁊ ſapiētes. BEDA. Si āt eadē ſapia dei ꝓphas ap̄loſqȝ miſit: ceſſent heretici chr̄o ex v̄gine p̄n^m dare: omittant aliū legis ⁊ ꝓphaꝝ: aliū noui teſtamēti deū p̄dicare: q̄uis ſepe ēt apoſtolica ſcriptura ꝓphas nō eos ſolū q futurā chr̄i incarnationē: ſʒ eos qui futura celeſtis regni gaudia p̄dicēt: appellet. Sʒ nequaq̄ hos crediderīʒ ap̄lis in cathalogi ordine p̄ferēdos. ATHANA. Siue āt occidāt: mors occiſoꝝ alti⁹ ↄ eos clamabit: ſiue ꝑſequāt̄: memorialia ſue iniqtatis emittūt. Fuga.n. ꝑſecutionē paſſoꝝ in magnū redūdat ꝑſequētiū crimē. Nemo.n. piuʒ ⁊ māſuetū fugit: ſʒ poti⁹ auſteruʒ ⁊ morib⁹ imbutū iniqs. Et iō ſeqt̄. [Vt inquirat̄ ſāguis oiuʒ ꝓphaꝝ qui effuſus eſt a ↄſtōne mūdi a gn̄atiōe iſta.]
E BEDA. Querit̄ quō ſanguis oiuʒ ꝓphaꝝ atqȝ iuſtoruʒ ab vna iudeoꝝ gn̄ōne reqrat̄: cū multi ſcōꝝ ſiue an̄ incarnationē ſiue poſt ab alijs nationib⁹ ſunt interempti? Sed moris eſt ſcripturaꝝ duas ſepe gn̄ōnes hoiuʒ bonoꝝ maloꝝūqȝ cōputare. CYRIL. Et ſi q̄ dicat demſ̄ratiue ⁊ generatiōe iſta nō exp̄mit ſolū tūc aſtātes ⁊ audiētes: ſʒ quēlibet homicidā. Aſtruit̄.n. ſilij ſile. CHRY. Ceterū ſi dicat iudeos grauiora paſſuros h non imerito fit: eo ꝙ ⁊ peiora oīb⁹ auſi ſūt: ⁊ nullo p̄teritoꝝ caſtigati fuerūt: ſʒ cū vidiſſent alios peccaſſe ⁊ punitos fuiſſe: nō fuerūt meliores effecti: ſʒ ſilia cōmiſerūt. Nō aūt ita ꝙ pro cōmiſſis aliorū alij luant penā. THEO. Oſ̄dit aūt dn̄s iudeos eē heredes malitie cayn: ex eo ꝙ ſubdit. [A ſanguie abel: vſqȝ ad ſanguinē zacharie q ꝑijt iter altare ⁊ edē.] Abel ſiquidē a cayn occiſus eſt. Zachariā aūt quē occiderūt inter altare ⁊ edē: qdā dicūt eē antiquū zachariā filiū ioiade ſacerdotis.
F BEDA. Quare igit̄ a ſanguie abel q p̄m⁹ martyriū paſſus eſt: mirū nō eſt: ſʒ q̄re vſqȝ ad ſanguinē zacharie: querēduʒ eſt: cū ⁊ multi poſt eū vſqȝ ad natiuitatē chriſti: ⁊ ipſo moꝝ nato inocētes perempti ſint: niſi forte q̄ abel paſtor ouiū: zacharias ſacerdos fuit: ⁊ hic in cāpo: ille in atrio tēpli necat⁹ eſt: vtriuſqȝ gradus martyres ⁊ laici.ſ. ⁊ altaris officio mācipati ſub eoꝝ itimant̄ vocabulo. GREGO. niſe. Quidaʒ āt dīit ꝙ zacharias p̄r ioānis ſpū ꝓphie cōijciens myſteriū v̄ginitatis itacte dei genetricis neq̄q̄ ſeq̄ſtrauit illā a loco tēpli v̄ginib⁹ deputato: volēs oſ̄dere ꝙ in p̄tāte ↄditoris oiuʒ erat nouū ortū oſ̄dere: q enixe virgoreʒ celibat⁹ nō auferret. Erat āt hic loc⁹ medi⁹ iter altare ⁊ edē: in q̄ erat altare eneū ſitū: vbi pp h eū occiderūt. Aūt ēt cū audirēt regē mūdi vēturū: diſpēſatiue metu ſubiectionis aggrediant̄ eū q atteſtabat̄ ortū ipſi⁹ mactātes ſacerdotē in tēplo.
G GRECVS. Alij aūt aliā cāʒ dicūt eē interit⁹ zacharie. Cuʒ.n. occiderent̄ ifantes: magn⁹ ioānes cuʒ coetaneis ſuis occidendus erat: ſʒ heliſabeth eripiēs filiuʒ de medio cedis: petijt heremū. Unde cum ſatellites herodis heliſabeth ⁊ puerū nō inuenirent: cōuertunt iraʒ in zachariā: occidentes ipſuʒ miniſtrantē in tēplo. Seqt̄ enim. [Veh vobis legiſpitis qui tuliſtis clauē ſciētie.] BASI. Hec voꝝ veh: que intolerabilib⁹ ꝑfert̄ doloribus: eis conuenit qui paulopoſt detrudendi erant in graue ſupplicium. CYRIL. Clauē aūt ſcie ipſaʒ dicim⁹ eē legem. Erat.n. ex vmbra ⁊ figura iuſtitie chr̄i. Decebat q̄ legiſpitos q̄ſi indagantes legē moyſi ⁊ dicta ꝓphaꝝ reſerare quodāmō populo iudeoꝝ ianuas notitie chr̄i. Hoc āt nō fecerūt: ſʒ ↄtra derogabant diuinis miraculis: ⁊ ↄ eius dogmata clama

mat. 23. Vn⁹ idēqȝ de⁹ eſt noui ⁊ veteris teſtamētu ap̄lorū ⁊ ꝓphaꝝ.

Iudei ſūt heredes malitie cayn.

bant. Quid eū audiris? Sic igiẗ tulerūt .i. abſtulerūt clauē
ſcie. Uñ ſeq̃. [Ipſi nō itroiſtis: ⁊ eos q̄ itroibāt ꝓhibuiſtis.]
Fides clauis ē ſcie. Sz ⁊ fides eſt clauis ſcie. Fit .n. ꝑ fidē v̄itatis cognitio: ſm
illud Iſaie. Niſi credideritis: nō itelligetis. Suſtulerūt ḡ
Iſa.6. legiſperiti clauē ſcie: nō ꝑmittētes hoīes credere in chrm.
AVGV. de qō. euā. Sz ⁊ clauis ſcie eſt hūilitas chri: quā
H nec ipſi itelligē: nec ab alijs itelligi volebāt. AMBRO.
Arguūẗ ēt adhuc ſub noīe iudeoꝝ: ⁊ futuro ſupplicio ſta-
tuūtur obnoxij: qꝛ cū doctrinā ſibi diuine cog̃nis vſurpent: ⁊
alios ipediā: nec ipſi qō ꝓfitenẗ agnoſcāt. AVGV. de
mat.23. cō. euā. Hec āt oīa matthe⁹ narrat eſſe dicta poſtꝗ̄ dn̄s in
hierl̄z venerat. Lucas āt hic narrat cū adhuc dn̄s iter age-
ret in hierl̄m. Uñ mihi ſiles videnẗ eē ſmones: quoꝝ ille
alteꝝ: iſte alteꝝ narrauit. BEDA. Quātū āt vera ꝑfidie
ſimulatiōis ⁊ ipietatis ſue crimīa audierit pharīſei ⁊ legiſ-
periti: ipſi teſtanẗ q̄ nō reſipiſcē ſz doctorē v̄itatis inſidijs
moliunẗ aggredi. Seq̄ẗ .n. [Cū aūt h ad il. di. ceperūt pha.
⁊ legiſꝑiti gra. iſiſte.] CYRIL. Sumiẗ aūt iſiſtē pro iſta
re vl̄ iuidere vl̄ ſeuire. Ceperūt āt iterrūpe ſmonē eius in
I plrib⁹. Uñ ſeq̄ẗ. [Et os ei⁹ opp. de mul.] THEO. Cuz .n.
plr̄es iterrogāt vnū de diuerſis materijs cuz nequeat ſil̄ ex
oīb⁹ rn̄dē: vi iſipiētib⁹ ꝙ dubitet. h igiẗ ingeniabanẗ ⁊ illi
nefarij ꝯ ipz: ſz ⁊ alr̄ q̄rebāt os ei⁹ oppmere .ſ. vt ꝓuocarēt
eū ad aliqd dōm: vñ poſſet dānari. Uñ ſeq̄ẗ. [Inſidiantes
ei ⁊ q̄rētes aliqd cape de ore ei⁹ vt accuſarēt eū.] Qō p̄mo
dixerat. [Opp̄mere] nūc dicit. [Capere vl̄ rapere aliqd ex
ore ei⁹.] Interrogabāt eū nūc qdē de lege: vt arguāt eū q̄ſi
blaſphemū obloquētē de moyſe: nūc v̄o de ceſare: vt accu
ſarēt eū tāꝗ̄ iſidioſū ⁊ hoſtē maieſtatis ceſaree. Ca. XII.

Tex.1. mat.16. mar.8. mat.10. Multis aūt turbis ꝯcurrētib⁹ ita vt ſe-
inuicē ꝯculcarēt cepit dicere ad diſci
pulos ſuos. Attēdite a fermēto pha
riſeoꝝ: qō eſt hypocriſis. Nihil eniz
opertū eſt qō nō reueleẗ neqꝫ abſcōditū qō nō
ſciatur. Qm̄ que in tenebris dixiſtis: in lumine
dicentur: ⁊ qō in aure locuti eſtis in cubiculis:
predicabitur in tectis.

A ¶ THEO. Phariſei qdē conabanẗ ieſuz cape in ſmone:
vt ppl̄os ab eo abducerēt. h aūt in ꝯ̄riū v̄tiẗ. Magis eniz
adhibāt ppl̄i ꝑ millenarios ꝯgregati adeo cupiētes herere
chro: vt ſeiuicē cōprimerēt: tāz validū qd eſt v̄itas ⁊ dolus
ībecillis vbiqꝫ. Uñ di. [Multis āt turbis circūſtātib⁹ ita
vt ſeinicē ꝯculca. ce. di. ad di. ſu. Atte. a fer. pha. qō eſt hypo
criſis.] CYRIL. Quia .n. cauillatores erāt: ob h chris ab
eis ſibi cauē admonebat diſcipl̄os. GREGO. naſā. Eſt
aūt qā fermētū laudaẗ tāꝗ̄ efficiēs panē vitalē. Eſt āt qā
vitupaẗ: ſignificās vetuſtā ⁊ acidā malitiā. THEO. Uo
cat igiẗ fermētū hypocriſiz tāꝗ̄ alterātē ⁊ corrūpētē in-
Nihil ſic alterat mores vt hypocriſis. tentiōes boluz: qb⁹ ſe igeſſerit. Nihil .n. ſic alterat mores vt
hypocriſis. BEDA. Nā ſic modicū fermētū totā farine
1.cori.5. maſſaz corrūpit: ſic ſimulatio aiuz: tota v̄tutū ſynceritate ⁊
B v̄itate fraudabit. AMBRO. Pulcherrimū āt locū tenē
de ſimplicitatē ⁊ emulāde fidei ſaluator itepuit: ne iudiace
more pdīc alia ꝓmam⁹ in affectualia voce ſimulem⁹: cuz
vltio tpe occl̄ta cogitationū accuſantiū: aut ēt defendētiuz
ſecreta nr̄e mētis apitura videanẗ. Uñ ſubdiẗ. [Nihil aūt
optū ē qō nō reueleẗ: neqꝫ abſcōditū qō nō ſciaẗ.] ORI.
Aut ḡ de illo tpe h diē: qā iudicabit de⁹ occl̄ta hoiuz: aut id
diē: qꝛ q̄ntūcūqꝫ coneẗ aliqs occultare bona alioꝝ īfamys
bonū nāl̄r latē nō pōt. CHRY. q. d. diſcipulis: q̄uis nūc
qdā vocent vos ſeductores ⁊ magos: deteget oīa tps: ⁊ ar-
guet eoꝝ calūniā: ⁊ v̄raz declarabit v̄tutez. Uñ q̄cūqꝫ vob
in puo angulo paleſtine locut⁹ ſuz: hec audacter ⁊ frōte de-
tecta ⁊ q̄libꝫ ſublata formidie toti orbi p̄dicate. Et iō ſub-
dit. [Qm̄ q̄ in tenebris dixiſtis in lumie dicēẗ: ⁊ qō in aure
C locuti eſtis ⁊ in cubili: p̄dicabiẗ in tectis.] BEDA. Ut h
Que apl̄i in locis ſecreẗ ⁊ abditis locuti ſūt: nūc eccl̄ia publice p̄dicat. dicit: qꝛ q̄ iter tenebras quōdā p̄ſſuraꝝ carceriūqꝫ vmbras
locuti vl̄ paſſi ſūt apl̄i: nūc clarificata ꝑ orbē in eccl̄ia lect̄
eoꝝ actib⁹ publice p̄dicāẗ. Sane ꝙ diē. [Predicabiẗ in te
ctis] iuxta morē ꝓuīcie paleſtine loq̄ẗ vbi ſolēt in tectis re
ſidere. Nō .n. tecta nr̄o more culminib⁹ ſublimata: ſz pla-
no ſcemate faciūt eq̄lia. ḡ diē. [Predicabiẗ in tectis.] i. cun
ctis audiētib⁹ palā diceẗ. THEO. Uel h ꝓponiẗ pha-
riſeis. q. d. O phariſei [que in tene.] i. qō in opacis cordib⁹
Ioā.8. v̄ris tētare me conamini: in lumie diceẗ. Ego .n. ſum lux: ⁊
in me luce notū fiet. qcqd v̄ra machinaẗ caligo: ⁊ qō [in aure
locuti eſtis] [⁊ i cubiculis.] i. qcqd mutuis ſuſurris v̄ris auri
bus iſtillaſtis [p̄dicabiẗ in tectis.] i. ita mihi fuit audibile:
ac ſi in tectis p̄dicatū fuiſſet. Hic ēt itelligē potes ꝙ lux ſit
euāgeliū: tecta v̄o alte apl̄oꝝ aīe. Quotquot v̄o ꝯciliati ſūt
phariſei: diuulgata ſunt poſtmoduz ⁊ audita in euangelio
luce: ſtante magno p̄cone ſpūſcō ſup apl̄oꝝ aīas.

Tex.2. ¶ Dico autez vobis amicis meis ne terreamini
ab his q̄ occidūt corp⁹: ⁊ poſt hoc nō hn̄t am-
mat.10. plius qd faciāt. Oſtendā aūt vobis quē timea
tis. Timete eū qui poſtꝗ̄ occiderit: hz ꝑtātem
mittere in gehēnā. Ita dico vobis: hūc timete.
Nōne qnqꝫ paſſeres veneūt dipōdio: ⁊ vnus
ex illis nō eſt in obliuione corā deo? Sed ⁊ ca-
pilli capitis veſtri oēs numerati ſunt. Nolite ḡ
timere multis paſſeribus pluris eſtis vos.

A ¶ CYRIL. Qm̄ gemina eſt cā ꝑfidie: q̄ aut ex inolita ma
litia: aut ex accidēti metu naſciẗ: ne quis metu territ⁹ deuz
quē corde cog̃ſcit negare cogaẗ: pulchre addit. [Dico autē
vobis amicis meis: ne terramini ab his q̄ occidūt corp⁹.]
CYRIL. Nō qhuſcūqꝫ .n. ſimplr̄ h ſmo ꝯuenire vi: ſed
Ro.8. his q̄ deū ex tota diligūt mēte: qb⁹ ꝯuenit dic. Quis nos ſe-
parabit a charitate chri? Qui āt nō tales ſūt: labiles ſunt: ⁊
Ioā.15. ad ꝓſiliēduz parati. Porro dn̄s diē. Maiorē hāc dilectio-
nez nemo hz q̄ꝫ vt aiaz ſuā ponat qs pro amicis ſuis. Quō
aūt nō eſt icōuenientiſſimū chr̄o nō repēdere: qō ab eo re-
Mors eſt timenda quā imortalitas ſequit. cipim⁹? AMBRO. Mortē ēt docet nō eē terribilē: quā
locupletiore fenore ſit imortalitas redēptura. CYRIL.
Eſt ḡ aduertēduz ꝙ laborib⁹ paranẗ corone: ⁊ hoīes qbus
mortales vſqꝫ ad tps ſuā iraz extēdūt: ſitqꝫ illis nr̄e ꝑſecu
tiōis finis corpalis iterit⁹. Uñ ſubdit. [Et poſt h non hn̄t
B ampl̄⁹ qd faciāt.] BEDA. Ergo ſuꝑuacua furiunt inſa-
nia: q̄ mortua martyrū mēbra feris auibuſqꝫ diſcerpenda
proyciūt: cū nequāꝗ̄ oipotētie dei qn ea reſuſcitādo viui-
ficet reſiſtere poſſint. CHRY. Conſidera q̄lr dn̄s diſci-
pulos oīb⁹ ſuꝑiores ꝯſtituit: ipſaz mortē cunctis terribilez
hortās ꝯtēnere. Simul aūt ⁊ documenta imortalitatis aīe
oſtēdit eis cum ſubdit. [Oſtēdaz aūt vobis: quē timeatis.
Timete eū qui poſtꝗ̄ occiderit: hz ꝑtātez mittere in gehē-
nam.] AMBRO. Mors .n. nāe finis nō pene eſt: ⁊ ideo
mortē ſupplicij corporalis eē defectū: penā v̄o aīe eē ꝑpe-
tuaz: deūqꝫ ſoluz eē metuēduz: cui⁹ ꝑtāti nō nā p̄ſcribat: ſz
C eādez nā ſubiaceat: ꝯcludit. [Ita dico vobis hūc timete.]
THEO. Hinc nota ꝙ pctōrib⁹ qdē mors ad ſuppliciuz
ferẗ: ⁊ hic cruciatis ipſis ꝑ interitū ⁊ ꝯ̄ſter in gehēnam de-
truſis: ſz ſi ſermonē diſcuſſeris quid nam aliud intelliges?
Nota de purgatorio. Nō eniz dicit. Qui mittit in gehēnaz: ſed [qui ꝑtātez habꝫ
mittere.] Nō eniz quicūqꝫ cū peccato moriunẗ: ſtatiz de-
truduẗ in penā: ſz ſit interdum remiſſio oblationū ⁊ oīo-
nuz cāſque pro defūctis danẗ. AMBRO. Inſpirauerat
ergo dn̄s ſimplicitatis affectū v̄tutē mētis erexerat: fides

ſola mutabat. Vñ eaȝ de reb⁹ vilioꝛib⁹ roboꝛauit: ſubdens.
[Nõne q̄nq̄ȝ paſſeres veneũt dipõdio: ꝛ vn⁹ ex illis nõ eſt
in obliuione corã deo.] q.d. Si de⁹ obliuionẽ paſſerũ non
hȝ: doluȝ q̃uo hĩc põt. BEDA. Dipondi⁹ gen⁹ eſt põde-
ris leuiſſimi ex duob⁹ aſſib⁹ cõpoſiti. GLO. Qđ ãt in nu-
meris eſt vnũ: h̄ in ponderib⁹ aſſis: qđ duo: hoc dipõdius.
D AMBRO. Foꝛtaſſe ãt dicat aliq̄s q̃uo apl's dixit. Nõne
1. cori. 9. de bob⁹ cura eſt deo: cũ bos paſſere p̄cioſioꝛ ſit. Sȝ aliud
Ad lrãz eſt cura: aliud ſcia. ORIGE. Ad lrãz. Igiṫ acumen diuine
Myſtice. p̄uiſionis q̄ p̄cedit vſq̄ȝ ad minia p̄ h̄ ſignaṫ. Myſtice ãt
q̄nq̄ȝ paſſeres ſpirituales ſenſus iuſte ſignãt: qui excelſa ꝛ
ſupra hoĩes ſentiũt: deũ itueẽtes: vocẽ audientes diuinã: gu-
ſtantes panẽ vite: olfaciẽtes odoꝛẽ vnguẽtoꝝ chꝛi: palpan
tes viuũ vbũ. Qui dipõdio veneũtes .i. vilipẽſi ab eis: q̄ ea
q̄ ſũt ſpũs ſtultitiã iudicãt: nõ danṫ i obliuiõe corã deo. Dĩ
E ãt de⁹ aliquoꝝ imemoꝛ fieri p̄p̄ eoꝝ facinoꝛa. THEO.
Vel hi q̄nq̄ȝ ſenſus duob⁹ aſſib⁹ vendunṫ nouo .ſ. ꝛ veteri
teſtõ. Et iõ nõ danṫ obliuioni a deo: q̄ p̄.n. ſenſus tradunṫ
vbo vite: vt ſint apti ad ſpirituale pabuluȝ: hoꝝ ſp̄ memoꝛ
eſt dñs. AMBRO. Vel alr. Paſſer bon⁹ eſt cui volãdi
nã ſuppeditat. Volãdi.n. nob̄ grãȝ nã dedit voluptas ab-
ſtulit: q̄ maloꝝ meſſis grauat aiãȝ atq̄ȝ in nãȝ coꝛpoꝛee mo
lis iclinat. Quinq̄ȝ igiṫ coꝛp̄is ſenſus ſi terrenarũ ſoꝛdium
cibũ querãt: ad ſup̄ioꝝ opeꝝ fruct⁹ reuolare nõ p̄ñt. Eſt ḡ
malus paſſer q̄ volãdi vſuȝ terrene vitio labis aboleuerit
q̄les ſũt iſti paſſeres: q̄ dipõdio veneũt luxurie .ſ. p̄cio ſin-
gularis. Aduerſari⁹.n. tãq̄ȝ captiua mãcipia vilioris p̄recio
eſtimatiõis adijcit. At dñs tãq̄ȝ ſpecioſa ſuitia: q̄ ad imagi
neȝ ſui fecit: idoneos ſui op̄is eſtimat: ꝛ magno p̄cio nos re
Deo cure ẽ noſſe ſãctoꝝ vitã. demit. CYRIL. Eſt igiṫ ſibi cure diligenter noſſe ſctõꝝ
vitã. Vñ ſubdiṫ. [Sȝ ꝛ capilli capitis veſtri oẽs numerati
ſũt.] Per qđ ſignãt q̄ oĩa que ad eos ſpectãt diligẽtiſſime
nouit. Diligentiaȝ.n. cure adhibite numeratio manifeſtat.
F AMBRO. Deniq̄ȝ nũs capilloꝝ nõ in actu cõputatiõis:
ſȝ in facilitate cognitiõis accipiṫ. Vñ tñ nũerati dicunṫ: q̄
Myſtice. eas q̄ volum⁹ ſuare nũeram⁹. CYRIL. Myſtice aũt ca-
put q̄deȝ hoĩs eſt itell's: capilli v̄o cogitatiões q̄ patẽt deo.
THEO. Vel caput vniuſcuiuſq̄ȝ fideliũ itelliges aptaȝ
chꝛo ꝯuerſationẽ: crines ãt ei⁹ moꝛtificatiua coꝛp̄is opa: q̄
numeranṫ a deo: ꝛ digna ſũt p̄uiſione diua. AMBRO.
Si igiṫ tãta dei eſt maieſtas: vt vn⁹ ex paſſerib⁹ aut nr̃oꝝ
numer⁹ capilloꝝ p̄ter ſciaȝ dei nõ ſit: q̄ȝ idignũ ẽ eſtimare
q̄ fideliũ coꝛda dñs aut ignoret: aut ſp̄nat q̄ viliora cogno
ſcat: vñ ꝯueniẽter ꝯcludit. [Nolite ḡ timẽ: m̄ltis paſſerib⁹
p̄lis eſtis vos.] BEDA. Nõ p̄les eſtis legẽdũ eſt: qđ ad
cõp̄ationẽ nũi p̄tinet: ſȝ pluris eſtis: h̄ eſt apđ deũ maioꝛis
dignitatis. ATHANA. Quero ãt ab arrianis ſi quaſi
dedignareṫ de⁹ alia facẽ: ſolũ filiũ fec̃: cetera v̄o filio ſubro
gauit: q̃uo p̄uiſione vtiṫ vſq̄ȝ ad tã modica: capillũ ꝛ paſ-
ſereȝ. Quoꝝ.n. p̄uiſione fungiṫ: hoꝝ creatoꝛ eſt ſuo vbo.

Tex. 3. ¶ Dico aũt vobis: oĩs quicũq̄ȝ cõfeſſus fuerit
mat. 10. me corã hoĩb⁹: ꝛ filius hoĩs ꝯfitebiṫ illuȝ corã
mar. 8. angelis dei. Qui aũt negauerit me corã hoĩb⁹:
negabiṫ corã angelis dei. Et oĩs qui dicit vbũ
mat. 12. in filiuȝ hoĩs remittẽṫ illi: ei aũt qui in ſp̄m ſcm̃
mar. 3. blaſphemauerit: nõ remittẽṫ. Cũ aũt inducẽt
vos in ſynagogas: ꝛ ad magiſtratus ꝛ poteſta
tes nolite ſolliciti eſſe qualiter aut quid reſpon-
deatis: aut q̄d dicatis. Spiritus eniȝ ſanct⁹ do
cebit vos in ipſa hoꝛa q̄d opoꝛteat vos dicere.
A ¶ BEDA. Supra dcm̃ eſt opa q̄libet ꝛ vba abſcõdita eẽ
reuelãda. Nũc ãt ꝯcludit hãc reuelationẽ nõ in vili quoȝ
cõcilliabulo: ſȝ in ꝯſpectu ſup̄ne ciuitatis eterniq̄ȝ regis ac
iudicis agẽda dicẽs. [Dico aũt vob: oĩs q̄cũq̄ȝ ꝯfeſſus fue-
rit me corã hoĩb⁹: ꝛ fili⁹ hoĩs ꝯfitebiṫ illũ corã ãgelis dei.]
AMBRO. Preclare ẽt fidẽ acuẽdo interuit: ꝛ fidei ipſi
vtutũ fundamẽta ſubiecit. Nã vt foꝛtitudis icentiuũ eſt fi-
des: ita fidei fundamẽtũ eſt foꝛtitudo. CHRY. Nõ eſt ḡ Deꝰ nõ ẽ ꝯtẽt⁹ fide nr̃a exͥnſeca: ſȝ et⁹ ꝯfeſſionẽ expoſtulat.
dño ꝯtẽt⁹ itrinſeca fide: ſȝ exterioꝛẽ cõfeſſionẽ expoſtulat:
vrgẽs nos ad fiduciã ꝛ maioꝛẽ affectũ. Et q̄ h̄ oĩb⁹ vtile ẽ
cõiter loq̄ṫ dicẽs. [Oĩs q̄cũ. ꝯfeſ. fue. me.] CYRIL. Ait
aũt Paulus. Si confitearis oꝛe tuo dñm ieſuȝ: ꝛ credas in
coꝛde tuo: q̄ de⁹ eũ a moꝛtuis ſuſcitauit: ſalu⁹ eris. Totum
chꝛi myſteriũ in his iterp̄taṫ. Decet.n. p̄us oꝛtũ a deo patre 1. Ro. 4.
vbũ .i. vnigenitũ ex ipſi⁹ ſuba fateri dñm oĩuȝ: nõ tanq̄ȝ ab
extriſeco: ꝛ furtiuũ foꝛtitũ dñiuȝ: ſȝ exiñteȝ reuera ꝛ nãliter
dñm: ſicẽ ꝛ p̄i. Cõſequẽter opȝ fateri: q̄ de⁹ hũc a moꝛtuis ſu-
ſcitauit ip̄m .ſ. fcm̃ hoĩeȝ ꝛ paſſuȝ in carne pro nob: ſic.n. re-
ſurrexit a moꝛtuis. Quiſq̄s ḡ ſic ꝯfitebiṫ chꝛm corã hoĩb⁹
vȝ. vt deũ ꝛ dñm: chꝛs eũ ꝯfitebiṫ corã angelis dei: tũc tp̄is
cũ deſcẽdet cũ ſcis angelis in gl'ia p̄ris ſui in ſeculi ꝯſũma-
B tiõe. EVSE. Quid ãt erit glorioſius q̄ȝ ipȝ vnigenitũ dei
vbũ atteſtari pro nob̄ in diuino iudicio: ac ipſo effectu remu-
neratiõẽ teſtimonij p̄mere idiciũ in aiãȝ ei⁹: cui teſtimo-
niũ p̄hibeṫ. Nõ.n. manẽs ext̄ eũ cui teſtimoniũ reddeṫ: ſed
habitãs in eo: ꝛ iplẽs eũ lumie ſuo teſtimoniũ dabit. Cũ ãt
coꝛroboꝛaſſet eos ſpe bona p̄ tãta p̄miſſa: iteꝝ eos iducit
terribilioꝛib⁹ minis dicẽs. [Qui ãt negauerit me corã hoĩ-
bus: denegabiṫ corã ãgelis dei.] CHRY. Et in dãnatiõe
maĩ⁹ ſuppliciũ: ꝛ in bonis maioꝛ recõpẽſatio põiṫ. q.d. Tu
hic ꝯfiteris: aut negas: ego ãt illic. Bonoꝝ.n. maloꝛũq̄ȝ re-
tributio cuȝ augmẽto in futuro ſeculo te p̄ſtolaṫ. EVSE.
Oppoꝛtune ãt hãc cõminationẽ ponit: ne ꝯfeſſionẽ ipſius
ꝯtẽnerẽt p̄p̄ penã q̄ eſt negari a filio dei: qđ eſt a ſapia de-
negari: ꝛ a vita deficẽ: ꝛ lumie p̄uari: ꝛ oĩb⁹ deſtitui bonis.
Sed ꝛ hec cuncta pati corã p̄re q̄ eſt in celis ꝛ angelis dei.
C CHRY. Negãtes ãt ſunt p̄mo q̄dẽ q̄ iminẽte p̄ſecutione
fidẽ poſtpoſuerũt: abnegãt ẽt hereſuȝ doctores ꝛ diſcipli.
CHRY. Sũt ẽt alij abnegatiõis modi: q̄s paulus deſcri
bit di. Cõfitenṫ ſe noſſe deũ: fcis aũt negant. Et iteꝝ. Siq̄s Titũ. 1.
ſuoꝝ ꝛ maxie domeſticoꝝ curã nõ hȝ: fidẽ negauit: ꝛ ifide- Gal. 6.
li eſt deterioꝛ. Itẽ auaritiã fugite: q̄ eſt idolatria. Poſtq̄ȝ ḡ Col. 3.
tot ſũt modi negatiõis palã eſt q̄ totidẽ ſũt ꝯfeſſiõis: quos
q̄cũq̄ȝ ſuauerit: audiet illaȝ btiſſimã vocẽ q̄ chꝛs laudauit
oẽs q̄ ꝯfeſſi fuerit eũ. Attẽde ãt vboꝝ cautelã. In greco.n.
dicit. Quiſq̄s ꝯfitebiṫ in me. oñdẽs q̄ nõ p̄p̄ijs virib⁹: ſȝ
adiut⁹ ſup̄na grã chꝛi aliq̄s ꝯfitebiṫ. De negante v̄o nõ di-
xit: in me: ſȝ me. Nam deſtitut⁹ grã denegat: redarguiṫ tñ:
q̄ deſtitutio p̄p̄ eũ q̄ deſeriṫ fit. BEDA. Ne aũt ex eo q̄
D ait eos q̄ ſe negauerit eẽ denegãdos: vna cũctoꝝ: h̄ eſt eoꝝ
q̄ ſtudio ꝛ eoꝝ q̄ ifirmitate vel ignoꝛãtia negãt ꝯditio pu-
tareṫ: cõtinuo ſubiecit. [Et oĩs q̄ di. ver. in fi. ho. remit. illi:
ei aũt qui in ſp̄m ſcm̃ bla. nõ remit.] CYRIL. Sȝ ſi hoc Cuȝ deus nãlr bon⁹ ſit emẽdat volẽtes pẽnitẽ.
vult iuuere ſaluatoꝛ: q̄ ſi qđ iniurioſuȝ vbũ dicaṫ a nob̄ in
hoĩeȝ cõeȝ: obtinebim⁹ ſi peniteam⁹ veniã. Nulla difficul-
tas eſt in ſermone: q̄ cũ nãlr bon⁹ ſit de⁹: emẽdat volẽtes
penitere. Veꝝ ſi ad ip̄m chꝛm retoꝛqueaṫ ſmo: q̄lr incõdẽ
nabilis eſt q̄ dicit vbũ in eũ. AMBRO. Vtiq̄ȝ filiũ hoĩs
chꝛm itelligim⁹: q̄ de ſp̄ũſcõ gñat⁹ ex v̄gine eſt: eo q̄ parens
ei⁹ in terris ſola ſit v̄go. Nũq̄d ḡ maioꝛ ſp̄ũſcũs chꝛo: vt in
chꝛm peccãtes veniã ꝯſequanṫ: in ſp̄m ſcm̃ delinquẽtes re-
miſſionẽ nõ mereanṫ adipiſci: Sed vbi vnitas p̄tãtis eſt:
E nulla cõp̄ationis eſt qđ. ATHANA. Viri q̄dẽ antiq̄:
ſtudioſus oꝛigenes: ꝛ mirandus theognoſtus hanc conſcri-
bũt eẽ ſp̄ũſſci blaſphemiã: qñ qui digni reputati ſunt dono
ſp̄ũſſci p̄ baptiſmũ regrediunṫ ad peccãduȝ. Ob h̄.n. aiũt
illos nec veniaȝ obtinẽ, p̄ut Paulus dicit. Impoſſe eſt eos Heb. 6.

q ſcī ſūt pricipes ſpūſſci:ꝛ plapſi ſunt reuocari ſurſum ad pniaꝫ. Addit aūt vterqꝫ itētionē ppriā. Nā Origenes cāꝫ
Opīo origenis et theognoſti ð remiſſione pcti in ſpiritū ſanctū.
hui⁹ ſic explicat. Deus qdē pr̄ oīa pcurrit:ꝛ ſingula ꝯtinet. virt⁹ aūt filij ad ſola rōnalia extēdiť:ſpūs vo ſanct⁹ ſolus ineſt pticipātib⁹ cuꝫ in domo baptiſmatis. Qn̄ ḡ cathecumini peccāt ꝛ gentiles:peccāt in filiū qui in eis manet:pn̄t tn̄ veniā obtinē:cū digni ſiūt dono regnōnis: qn̄ vo baptiꝫati delinquūt:dicit ħ nefas attingere ſpm̄:ad quē cū puenīſſent:peccauerūt:ꝛ ideo irreuocabileꝫ fore dānationem. Theognoſtus vo ait.ꝛ q pᵐ ꝛ 2ᵐ excelſit limē: minorē penaꝫ mereť.ſꝫ q 3ᵐ q̄ꝫ ptrāſit:nō amplius accipiet veniam. Primū qdē ꝛ 2ᵐ limē vocauit doctrinā pr̄is ꝛ filij. Tertiū
Joā.6.
vo in pticipatiōe ſpūſſci.ſm illud. Cū venerit ſpūs vitatis: docebit vos oēꝫ vitatē. Nō tn̄ doctrīa ſpūs dogma filij ſupēt:ſꝫ qꝛ fili⁹ ꝯdeſcēdit ipfectis. Spūs vo ſignaculuꝫ eſt coꝝ q pficiunť. Sic igiť nō qꝛ ſupēt ſpūs filiuꝫ:expers eſt venie blaſphemia ſpūs:ſꝫ qdē qꝛ ipfectoꝝ eſt remiſſio:pfectis vo nulla reſtat excuſatio. Sꝫ cū fili⁹ ſit in pr̄e:eſt in
Athanaſij ſnia de eodem.
F
illis in qb⁹ eſt pr̄:nec abeſt ſpūs. Indiuiſibilis eſt.n.ſancta trinitas. Ad hec ſi oīa p filiū fcā ſunt:ꝛ oīa in ipſo ꝯſiſtunt: erit ipſe nimirū in oīb⁹:vt neceſ̄ ſit peccāteꝫ in filiū:in patrē:ꝛ in ſpm̄ ſcm̄ peccare. ſacrū aūt baptiſma in noīe pr̄is ꝛ filij ꝛ ſpūſſci dať:ꝛ ſic peccātes poſt baptiſmū in ſcāꝫ trinitatē exercēt blaſphemiā. Ceteꝝ ſi phariſei baptiſmū nō ſuſceperāt:qualr̄ redarguebat eos:ac ſi blaſphemaſſent in ſpm̄ ſcm̄:cui⁹ nōduꝫ erāt ſci pticipes:pſertiꝫ cū nō de pctis ſimplr̄:ſꝫ de blaſphemia eos icrepabat? Dicūt aūt qm̄ qui
Diſa īter peccatū ꝛ blaſphemiaꝫ.
peccat trāſgrediť legē:qui vo blaſphemat: in ipſaꝫ offendit deitatē. Sed alr̄. Si eis q delinquūt poſt baptiſma nō idulgeť vīdicta reatuū q̄lr̄ apl̄s penitēti in corintho ꝯdonat? Retrogreſſos vo galathas parit:quīſqꝫ chr̄s denuo formeť in eis. Cur āt ꝛ nouatū arguim⁹ iterimēteꝫ pniaꝫ poſt
2.cori.5.
Gal.4.
Heb.6.
baptiſmū. apl̄s āt ad hebreos ſi diſſipat pniaꝫ pctōꝝ: Sꝫ ne putarēt ſꝫ ritū legis pnie eē mlťa ſoī:ꝛ q̄tidiana baptiſmata:ob ħ penitē qdē mōet. vnicā āt fore iſinuat p baptiſma renouationē. Talia vo ꝯſiderās recurro ad diſpēſa⁻
Unum baptiſma ſolū ꝛ vnica renouatio eſt:nec pōt baptiſma reiterari.
G
q̄ ſit i chr̄o:q de⁹ exn̄s dō fact⁹ ē:tn̄ de⁹ ſuſcitat mortuos: ſic carne veſtit⁹ ſitiebat:laborabat:ꝛ patiebať. Qn̄ igiť aliqui ſpectātes hūana vidēt dn̄ꝫ ſitiētē aut patientē:ꝛ obloquūť in ſaluatorē:velut in hoīeꝫ:peccant qdē. Pn̄t tn̄ cito cū penituerit accipe veniā ptēdētes pro eā fragilitatē corporis. Qn̄ vo rurſus aſpiciētes aliq opa deitatis dubitant de nā corpis:ipſi q̄ꝫ nimiū peccāt. Sꝫ ꝛ bis penitētib⁹ cito pōt ignoſci:eo q ꝛ ipſi excuſationē hn̄t ab opeꝝ magnitudine. Qn̄ vo diuinitatis opa retorquent ad diabolū:merito irreuocabilē ferūt ſniaꝫ:qn̄ arbitrati ſūt diabolū fore deū: ꝛ veꝝ deū nihil plus q̄ demones in opib⁹ putauerūt hēe.
mat.12.
.ſ.11.
Ad hāc ḡ pfidiā phariſei puenerāt. Saluatore.n.oſ̄dente pr̄is opa:mortuos ſuſcitās:cecos illuminās:ꝛ ſilia faciens. hō opa dicebāt eē beelꝫebub:eque.n.dīc poterāt videntes mūdi ordinē:ꝛ erga eū puiſionē:q mūdus ab beelꝫebub eſt creatus. Oedīu igiť ad hūana ſpectātes:mēte claudicabāt dicētes. Nōne ħ eſt carpētarij fili⁹? ꝛ quō lr̄as q̄s non
mat.13.
mar.9.
mat.12.
.ſ.11.
Nū.11.
Exo.17.
Exo.32.
didicit nouit? Suſtinebat eos tn̄ in filiū hoīs peccātes:ſꝫ vbi magis iſaniūt dicētes:opa dei eē beelꝫebub nō ā̄plius eos ſuſtinuit. Sic.n.ꝛ tādiu pr̄es coꝝ ſuſtinebat: q̄diu cā panis ꝛ aq̄ murmurabāt. Sꝫ poſtq̄ vituluꝫ ꝯflātes in euꝫ collata ſibi diuit⁹ bn̄ficia referūt:puniti ſūt.p qdē nō paucis eoꝝ occiſis:poſtmodū dixit. Ego āt in die vltionis viſitabo ħ pctm̄ coꝝ. Taleꝫ ḡ ꝛ nūc phariſei audiunt ſniaꝫ:vt in flāma diabolo pata ppetuo corrodāť cū eo. Nō igiť faciēdo collationē inter blaſphemiā dictā in ipm̄:ꝛ ſpm̄ ſcm̄ hec dixit tn̄ maior ſit ſpūs:ſꝫ vtraqꝫ blaſphemia in ipm̄ plata:hāc minorē:illā validiorē oſtendit. Ipm̄.n. videtes hoīnē vituperabāt:ꝛ eius opera beelꝫebub eē dicebāt.

AMBRO. Sic igiť vi qbuſdā:vt eūdē ꝛ filiū ꝛ ſpm̄ ſcm̄ itelligam⁹:ſalua diſtōne pſonaꝝ ꝛ vnitate ſube:qꝛ vnus ꝛ de⁹ ꝛ dn̄s chr̄s eſt ſpūs:ſic ſcriptū ē. Spūs an̄ faciē veſtraꝫ chr̄s dn̄s. Idē ſpūſſcūs:qꝛ ꝛ pr̄ ſcūs:ꝛ fili⁹ ſcūs:ꝛ ſpūſſcūs. Si ḡ vtrūqꝫ chr̄s eſt:q̄ eſt diuerſitas niſi vt ſciam⁹ qꝛ diuinitatē chr̄i nobis negare nō liceat. BEDA. Vel alr̄. Qui opa ſpūſſci dic eē beelꝫebub:iſti nō dimitteť neqꝫ in pn̄ti ſeculo neqꝫ in futuro. Nō q negem⁹ ei ſi pniaꝫ agē poſſit poſſe dimitti a deo:ſꝫ q credam⁹ eū blaſphemū exigētib⁹ meritis:ſic nūq̄ ad remiſſionē:ita nec ad ipſos digne pnie fruct⁹ eē pueturū:ſm illud. Excecauit oculos coꝝ ne ꝯuertanť:ꝛ ſanē illos. CYRIL. Et ſi creatura eēt ſpūſſcūs:nō aūt de dīna ſuba pr̄is ꝛ filij q̄lr̄ acta in eū ꝯtumelia tantaꝫ fert penā q̄ta pmulgať ꝯ blaſphemātes i deū. BEDA. Neqꝫ tn̄ qcūqꝫ ſpm̄ ſcm̄ nō eē:aut deū nō eē:ſꝫ pr̄e filioqꝫ minorē ꝯfiteť:ħ irremiſſibilis blaſphemie crimie teneť: qꝛ hūana ignorātia ducti faciūt:nō inuidētia diabolica ſicut pncipes iudeoꝝ. AVGV. de v̄.do. Vel alr̄. Si hic diceret q blaſphemauerit:quācūqꝫ blaſphemiā i ſpm̄ ſcm̄ oēꝫ itelligē deberem⁹. Sꝫ qꝛ dcm̄ eſt. Qui blaſphemauerit in ſpm̄ ſcm̄:ille itelligať q nō oī mō: ſꝫ eo mō blaſphemauerit vt ei nunq̄ poſſit ignoſci:ſic.n.dcm̄ eſt. De⁹ neminē temptat.ſ.nō oī:ſꝫ q̄dā tētatiōis mō. Quis āt ſit iſte modus blaſphemādi ꝯ ſpm̄ ſcm̄ dicam⁹. Primū qdē credentiū bn̄ficiū eſt in ſpūſcō remiſſio pctōꝝ. cōtra ħ donū gratuitū loquiť cor ipenitēs. Ipſa ḡ ipenitētia eſt ſpūs blaſphemia:q̄ nō remittiť neqꝫ in ħ ſeculo neqꝫ in futuro:qꝛ pnia ipetrat remiſſionē in ħ ſeculo:q̄ valeat in futuro. CYRIL. Cuꝫ aūt tn̄ metū icuſſerit dn̄s diſcedētib⁹ a recta ꝯfeſſiōe:pcepit de cetero nō curare de rn̄ſo:eo q fidelr̄ diſpoſitis ꝯſtituit vba ꝯgrua ſpūs tn̄ doctor ihabitās. Vn̄ ſeqť. Cum aūt iducēt vos in ſynagogas ꝛ ad magīſt⁹ ꝛ ptātes: nolite ſolliciti eē q̄lr̄ aut qd rn̄deaī:aut qd dicatis. GLO. Dic āt. Qualr̄ q̄tū ad modū pferēdi. Quid q̄tū ad modū iueniēdi. Rn̄deatis iterrogātib⁹. Aut qd dicatis diſcē volētib⁹. BEDA. Cū.n.pp chr̄ꝫ ducimur ad iudices:voluntatē tn̄ nr̄aꝫ pro chr̄o debem⁹ offerre. Ceterū in rn̄dēdo ſpūſſci gr̄a miniſtrabiť. Vn̄ ſubdiť. Spūs.n.ſctūs docebit vos in ipa hora:qd oporteat vos dic. CHRY. Alibi vo di. Eſtote parati cūctis ad rn̄dēdū:qcūqꝫ q̄ſierit a vobis rōnē ſpei que fouet vos. Qn̄ nāqꝫ duť inter amicos agon pcipit nos meditari. qn̄ vo terribile eſt ptoriū:ꝛ pauor circūqꝫ dat ppriū monimētū vt audēdū ſit ꝛ loquēduꝫ:nō aūt obſtupeſcēdū. THEO. Qm̄ igiť duplex eſt nr̄a ifirmitas. ꝛ aut pene formidie martyriū fugim⁹:aut qꝛ rudes ſum⁹ ꝛ neſcim⁹ reddē rōnē fidei:vtrūqꝫ excluſit. metū qdē penaꝝ:in eo q dixit. Ne timeatis occidētes corp⁹. timorē vo iſcie in ħ qð dixit. Noli. ſolli. eē q̄lr̄ aut qd rn̄deatis.

¶ Ait aūt ei quidaꝫ de turba. Magiſter dic fratri meo vt diuidat mecum hereditateꝫ. At ille dixit ei. Homo: quis me conſtituit iudiceꝫ aut diuiſoreꝫ ſupra vos? Dixitq̄ ad illos. Videte ꝛ cauete ab omni auaritia:qꝛ nō in abundantia cuiuſq̄ vita eius eſt ex his quo poſſidet.

¶ AMBRO. Tot⁹ ſupior loc⁹ ad ſubeūdaꝫ pro ꝯfeſſione dn̄i paſſionē aut ꝯtēptu mortis aut ſpe premij:aut māſuri denūtiatiōe ſupplicij:cui nunq̄ venia laxeť iſtruiť. Et qm̄ auaritia plerūqꝫ ſolet tētare vtutē:ēt h⁹ abolende rei pceptuꝫ ſubijciť ꝛ exēpluꝫ cum dī. Ait aūt ei qdaꝫ de turba. Magiſter dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatē. THEO. Vi duo frēs qꝛ de hēditate pr̄na diuidēda ꝯtēdebāt:ꝯn̄s erat vt alter alteruꝫ fraudare intēderet. Dn̄s āt docēs nos q nō opꝫ ad terrena flecti:repellit vocantē eū

H
Treno. 4.
Iſa.6.
I
Declaratio ſcīſſimi doctoris Auguſtini de remiſſione pcti in ſpiritū ſcm̄.
Jaco.1.
K
Col.4.
Chr̄s docuit nos rn̄dere coram iudicibus.
Tex. 4.
A

ad hēditatis diuiſionē. Unde ſeq̄r. [At ille dixit ei. Homo
qs me ꝯſtituit iudicē aut diuiſorē. ſ. facultatū [ſup vos?]
BEDA. Qui magiſtro ſupne pacis gaudia cōmēdanti: ter/
rene diuiſionis vult igerere moleſtiā: merito hō vocat̄ ſʒ
1. Cori. 3. illud. Cum ſit inter vos ʒelus ⁊ cōtentio: nōne hoīes eſtis?
CYRIL. Fuit aūt dei fili⁹ qn̄ fact⁹ eſt ſilis nobis: cōſtitu/
Ps. 2. B tus a deo p̄re in regeʒ ⁊ p̄ncipē ſup ſyon montē ſanctū ei⁹:
annūtians mādatū diuinū. AMBRO. Bene ḡ terrena
declinat: qui pp̄ diua deſcēderat: nec iudex dignat̄ eē litiū
⁊ arbiter facultatū: viuoꝝ hīs mortuorūqʒ iudiciuʒ: arbi/
triūqʒ meritoꝝ. Nō igit̄ qd petas ſʒ a quo poſtules intuē/
dum eſt: nec maiorib⁹ intēto aīo putes minorib⁹ obſtrepē
duʒ. Un̄ nō imerito refutat̄ hic frater: q diſpēſatoreʒ cele/
ſtiuʒ geſtiebat corruptibilib⁹ occupare: cū iter frēs p̄rimo
niuʒ nō iudex medi⁹: ſʒ pietas debeat ſequeſtra diuidere:
q̄ꝗ̄ imortalitaꝫ p̄rimonū nō pecūie ſit hoīb⁹ expectādū.
BEDA. Occaſione āt hui⁹ ſtulti petitoris aduerſus aua/
Auaricia eſt iutilis. ritie peſtē: ⁊ turbas ēt diſcipulos p̄ceptis pariter ⁊ exēplis
munire ſatagit. Un̄ ſequit̄. [Dixitqʒ ad illos. Uidete ⁊ ca/
Soph. 1 uete ab oī auaritia.] Dicit aūt. [Ab oī] q: nōnulla ſimplr̄
Iſa. 5. geri vident̄: ſʒ intern⁹ arbiter qua intētiōe fiant diiudicat.
C CYRIL. Uel dicit. [Ab oī auaritia.] ſ. magna ⁊ p̄ua. Eſt
eniʒ inutilis auaritia dicēte dn̄o: domos ʒelatas edificabi/
tis ⁊ nō habitabitis in eis: ⁊ alibi. Decē iugera vinearū fa/
cient lagūculaʒ vnā: ⁊. xxx. modiȷ ſemētis facient modios
tres. Sʒ ⁊ ſm aliū modū eſt inutilis: quē oñdit ſubdēs: quia
nō in abūdantia cuiuſq̄ꝫ vita eius eſt ex his que poſſidet.
THEO. Hoc dicit dn̄s refellens auaroꝝ intentiōes qui
vident̄ coacernare diuitias quaſi diu victuri. Sʒ nūquid
te opulentia longeuū efficiet? Quid igitur manifeſte ſuſti/
nes mala incerte cauſa quietis? Naʒ dubiū eſt an debeas
attingere ſeniuum: cuius gratia theſauriʒas.

Tex. 5. ¶ Dixit aūt ſilitudinē ad illos: dicēs. Hoīs cu/
iuſdā diuitis vberes fruct⁹ ager attulit: ⁊ cogi/
tabat itra ſe dicēs. Quid faciā ꝙ nō habeo quo
cōgregē fruct⁹ meos? Et dixit. Hoc faciā. De/
ſtruā horrea mea: ⁊ maiora faciā: ⁊ illuc ꝯgre/
gabo oīa q̄ nata ſunt mihi ⁊ bona mea: ⁊ dicaʒ
aīe mee. Anima habes mlta bona poſita in an/
nos plīmos. Requieſce: comede: bibe: epulare.
Dixit aūt illi deus. Stulte hac nocte aīaʒ tuaꝫ
repetēt a te. Que aūt paraſti cui⁹ erūt? Sic eſt
qui ſibi theſaurizat: ⁊ nō eſt in deuʒ diues.

A ¶ THEO. Dico ꝙ ex affluētia opuʒ nō p̄tendat̄ vita hu/
Uita hūa/na nō p̄tē/dit̄ ex af/fluētia di/uitiaꝝ. manā: ad hui⁹ fidē p̄abolā ſubdit dicēs. [Dixit aūt ſilī. ad
il. di. Ho. cuiuſ. diui. vbe. fru. ager attulit.] BASI. Nō fa/
cturi qdeʒ ex vbertate fructū aliqd boni: vt magis diuina
longanimitas pateat: q̄ vſqʒ ad malos ſuā bonitatē exten/
Mat. 6 dit: pluens ſup iuſtos ⁊ iniuſtos. Que v̄o ſunt q̄ h̄ hō bn̄fa/
ctori recōpēſat? Nō meminit cōis nature: nec arbitrat⁹ eſt
oportere qḋ ſupfluit: diſpēſari egētib⁹: ⁊ horrea qdē crepa/
bāt p̄re copia ꝯditoꝝ: auar⁹ tn̄ aīus neq̄ꝗ̄ iplebat̄: nolens
veterib⁹ cedere pp̄ auaritiā: noua nō valens ſuſcip̄e ꝑpter
multitudinē: pp̄ qḋ ipfecta ei⁹ ꝯſilia ⁊ ſteriles cure. Un̄ ſe/
quit̄. [Et cogi. intra ſe di. Quid fa. ꝙ nō ha. quo cōgre. fru.
meos?] Cōqueritur eque paup̄ib⁹: an nō quē p̄mit iopia dic̄.
A [Quid faciā?] vn̄ vict⁹? vn̄ calciamēta? talia ⁊ locuples p̄/
fert. Urgent. n. ipſi⁹ aīaʒ diuitie a p̄mptuariȷs emanātes:
ne forte cū exiuerint ꝓſint egētib⁹: a ſili guloſoꝝ qui mal/
lent edacitate crepare: q̄ꝫ indigentib⁹ de reliquȷs ipartiri.
B GREGO. 15⁰ mora. O anguſtia ex ſatietate nata. Dicēs
eiʒ [qd faciā] p̄fecto idicat: q: votoꝝ ſuoꝝ effectib⁹ p̄ſſus

ſub q̄dā reꝝ faſce laborabat. BASI. Erat qdē in p̄mptu
dicē. Aperiā horrea: cōuocabo egenos: ſʒ cogitat nō vt di/
ſtribuat: ſʒ vt ꝯgreget. Seq̄r. n. [Et dixit: h̄ faciā. Deſtruaʒ
horrea mea.] Bene facis. Naʒ digna deſtructiōe nequitie
p̄mptuaria. Diſſolue horrea: ex qb⁹ nullā ꝯſolationē acce/
pit. Subdit. [Et maiora faciā.] At ſi ⁊ h̄ ipleueris: nunqd
deſtrues iteꝝ: qd ſtulti⁹ q̄ꝫ in ifinituʒ laborare? Horrea ſūt
tibi ſi vis pauperū dom⁹: ſʒ dices. Cui iniuriā facio ꝓpria
retinēdo. Nā ⁊ ſeq̄r. [Et illuc ꝯgregabo oīa que nata ſunt
mihi: ⁊ bona mea.] Dic mihi q̄ tua? Un̄ ea ſumēs in vitaʒ
tuliſti? Sicut q p̄ueniēs ſpectacula ꝓhiberet aduenientes
appropriādo ſibi: qḋ ad vſuʒ cōeʒ ordinat̄. Siles ſūt diui/
tes q cōia q̄ p̄occupauerūt eſtimāt ſua eē. Si. n. qlibet ſue
neċitatis ſufficiētiā recipiēs: relinq̄ret ſupfluū indigēti: nō
eēt diues nec pauper. CYRIL. Attēde ⁊ alr̄ eē friuoluʒ C
ei⁹ v̄bū cū dicit. [Cō. oīa q̄ nata ſūt mihi] q̄ſi nō putaret ea
diuinit⁹ obtinē: ſʒ fruct⁹ eē laboꝝ ſuoꝝ. BASI. Ceterū ſi Auaroꝝ īpietas.
fatearis ea tibi diuinit⁹ p̄ueniſſe: an iniuſtus eſt de⁹ ineq̄lr
res nob diſtribuēs? Cur tu abūdas: ille v̄o mēdicat: niſi vt
tu bone diſpēſationis merita ꝯſeq̄ris: ille v̄o patiētie bra/
uiȷs decoret̄. At tu nōne ſpoliator es: q̄ diſpenſanda ſuſce/
piſti ꝓpria reputādo? Eſt panis famelici quē tu tenes: nudi
tunica: quā in ꝯclaui cōſeruas: diſcalciati calce⁹ q penes te
marceſcit: idigētis argētū qḋ poſſides inhumatū: quocirca
tot iniuriaris: quot dare valeres. CHRY. Sʒ ⁊ in h̄ er/ Res q̄dā bone q̄dā male q̄dā medie.
rat: ꝙ bona putat q̄ ſunt indr̄ntia. Reꝝ. n. q̄daʒ ſunt bone:
q̄dā male: q̄dā medie. Bona qdē ſūt caſtitas ⁊ humilitas:
⁊ hȷ. que cū hō eligit fit bon⁹. His āt oppoſita ſūt mala: q̄
hō dū eligit fit malus. Media v̄o ſi vt diuitie: q̄ qn̄qʒ qdē
ordināt̄ in bonū. ſ. ad elyn̄ā: qn̄qʒ ad malū. ſ. ad auaritiā: ⁊
ſilr̄ iopia. qn̄qʒ ad blaſphemiā: qn̄qʒ ad ſapiaʒ ſm affectū
vtētiū. CYRIL. Diues igit̄ nō parat p̄manētia horrea: D
ſʒ caduca: ⁊ qḋ ſtulti⁹ eſt: vite longitudinē ſibi taxat. Seq̄r
eniʒ. [Et dicā aīe mee. Aīa habes mlta bona poſita in an/
nos plīmos.] Sʒ o diues fruct⁹ qdē habes in horreis: ſed
ānos plīmos vn̄ poteris obtinere? ATHANA. Siqs
aūt ſic viuat: q̄ſi q̄tidie morit̄ur⁹: eo ꝙ icerta eſt nālr̄ vita
nr̄a: nō peccabit. Semp. n. maior timor plīmū voluptatis
diſſoluit. Sʒ ecōtrario diues longeuitatē ſibi repromittēs
ad voluptates aſpirat. Seq̄r. n. [Requieſce.] ſ. labore. [Co/
mede bibe epulare] magno. ſ. apparatu. BASI. Tam
iprouidus es erga bona aīe: vt eſcas corpeas aīe aſcribas.
Siqdē v̄tutē hʒ: ſi fecūda eſt opationū bonaꝝ: ſi deo adhe
ſit: bona plīma poſſidet: ⁊ bono gaudio gaudet. Ueruʒ q:
tot⁹ carnalis es paſſionib⁹ ſubiect⁹ a ventre nō ab aīa cla/ E
mas. CHRY. Nō aūt decet vacare delitȷs ⁊ ipinguare Non licet ipinguare corpus ⁊ attenuare aīaʒ: quia corpus ex delitȷs infirmat̄: et aīe nocet.
corp⁹: ⁊ attenuare aīaʒ faſcēqʒ ei grauare: ⁊ tenebras obdu
cere: ſpiſſumqʒ velamē: eo ꝙ in delitȷs dn̄atiuū aīe ſeruit:
ſeruile v̄o corpi dn̄at̄. Alimētoꝝ aūt idiget corp⁹ nō deli/
tiaꝝ vt nutriat̄: non vt ſcindat̄ ⁊ fluat. Neqʒ. n. aīe ſolū ſʒ ⁊
ipſi corpi ſunt nociue delitie: eo ꝙ ex forti fit debile: ex ſa/
no egrotatiuū: ex agili grauē: ex formoſo deforme: ex iuue/
ne veteroſuʒ. BASI. Permiſſus aūt eſt deliberare in oī/
bus ⁊ manifeſtare ꝓpoſitū ꝓpriū: vt ꝯdignā mereatur ſui
affect⁹ ſniaʒ. Sed dn̄s in abdito loq̄t̄: eloquia ei⁹ examinā/
tur in celo. vn̄ ſibi reſpōſa p̄ueniūt. Seq̄r. n. [Dixit auteʒ
illi de⁹. Stulte hac nocte aīaʒ tuā repetent a te.] Audi cō/
ueniēs tibi ſtultitie nomē: qḋ tibi nullus ipoſuit hoīuʒ: ſed
ipſe de⁹. GREGO. 22⁰ mora. Eadeʒ nocte ſublatus eſt F
qui multa t̄pa fuerat p̄ſtolat⁹: vt. ſ. q in longuʒ ſibi ſubſidia
colligēdo ꝓſpexerat: ſubſequēteʒ diē vel vnū minime vi/
deret. CHRY. Dic̄ aūt [repetēt a te.] Expoſcebāt. n. eaʒ
forſan terribiles q̄daʒ v̄tutes ad hoc miſſe: q̄m ſi de ciuita
te in ciuitatem tranſeuntes egemus ductore: multo magis
aīa abſoluta a corpore: ⁊ ad futurā vitaʒ tranſmigrans in

digebit ducatu. Ob hoc multotiens recuſat aīa: ⁊ regredit̃
in ꝓfundum: cū debet exire a corpore: ſemꝑ eniꝫ ſtimulat
nos ɔſcia pctōꝝ: ſꝫ pcipue cū debemus trahi ad terribile
iudiciū. Tūc.n. tota cōgeries criminū inouat̃: ⁊ p̄e oculis
poſita mentē precellit: ⁊ ſicut carcerati ſemꝑ quidēꝫ dolo-
roſi ſunt: tunc aūt pcipue cuꝫ debent iudici p̄ntari: ſic ⁊ aīa
maxime in ipſo tpe de pctō cruciat̃ ⁊ dolet. Multo auteꝫ
magis cum fuerit euulſa. GREGO. 25° mora. In nocte
autē ablata eſt aīa que in obſcuritate cordis eſt emiſſa. In
nocte ablata eſt: que ɔſiderationis lucē habere noluit: vt qđ
pati poterat preuideret. Subdit aūt. ⌊Que autē para. cui⁹
erunt?⌋ CHRY. Dic.n. ea deſeres: nō ſoluꝫ nullaꝫ inde
pcipiēs cōmoduꝫ: ſꝫ ⁊ ſarcinā pctōꝝ portās ſuꝑ humeros
ꝓpos. Et que qdē a te cōgeſta ſunt: plerūqꝫ in man⁹ inimi-
coꝝ puenient: a te vō ſuꝑ his rō reqret̃. Seqt̃. ⌊Sic eſt qui
ſibi theſa. ⁊ nō eſt in deū diues.⌋ BEDA. Dic.n. ſtult⁹ ē:
⁊ in nocte rapiēdus. Ergo qui vult eē in deū diues: nō ſibi
theſaurizet: ſꝫ paupibus poſſeſſa diſtribuat. AMBRO.
Fruſtra.n. cōgregat opes qui ſe his neſcit vſuruꝫ. Neqꝫ.n.
noſtra ſunt que nō poſſumus auferre nobiſcū: ſola virtus
comes eſt defunctoꝝ: ſola nos ſequitur miſericordia: que
tabernacula defunctis acquirit eterna.

G — Sola virt⁹ eſt comes defūctorū ⁊ mīa parat eis mā ſionē.

Tex. 6. Mat. 5. ⁋ Dixitqꝫ ad diſcipulos ſuos. Idō dico vobis.
Nolite ſolliciti eſſe aīe veſtre quid mādu-cetis:
neqꝫ corpori veſtro quid induamini. Aīa plus
eſt q̄ eſca: ⁊ corpus plus q̄ veſtimentum.

A ⁋ THEO. Paulatiꝫ dñs puenit ad pfectiorē doctrinaꝫ.
Docuit.n. ſupra cauēduꝫ eſſe ab auaritia. ſubdiditqꝫ para-
bolaꝫ diuitis inſinuās p eā q̄ ſtult⁹ eſt q ſupflua cupit. De-
inde pcedēte ſmone: neqꝫ de neceſſ. ſinit nos ſollicitudinē
gerere: auaritie radicē euellēs. Vn̄ dicit. ⌊Idō di. vob.⌋ q.d.
Poſtq̄ ſtult⁹ eſt q ſibi maiorē vite mēſurā attribuit: ⁊ ex-
inde magis efficit̃ cupidus. ⌊Nolite ſolliciti eē ani. ve. qd
māducetis.⌋ Nō qꝛ itelligibilis aīa comedat: ſed qꝛ nō vi-
ult̃ aīaꝫ poſſe ɔiunctā manere corpi: niſi duꝫ nutrimur: vel
qꝛ aīati corporis eſt nutrimētuꝫ ſuſcipe: cōgrue aīe nutriri
attribuit. Naꝫ ⁊ virt⁹ nutritiua dī aīa: vt ſic itelligat̃. ⌊Ne
ſolliciti ſitis⌋ nutritiue pti ⌊aīe qd edatis.⌋ Pōt aūt etiam
corp⁹ mortuū veſtiri. Vn̄ ſubdit. ⌊Neqꝫ cor. ve. qd indua-
mini⌋. CHRY. Cū aūt dī. ⌊Nolite ſolliciti eē⌋ nō idē eſt
qđ nolite opari: ſꝫ nolite reb⁹ mūdanis mēte affigi. Cōtin-
git eniꝫ aliquē operāteꝫ nihil ſollicitū eē. CYRIL. Pre-
eminet aūt aīa cibo: ⁊ corp⁹ veſtitui. Vn̄ ſubdit. ⌊Aīa plus
eſt q̄ eſca: ⁊ corp⁹ plus q̄ veſtimētū.⌋ q.d. De⁹ qui qđ mai⁹
eſt exhibuit: qūo nō dabit qđ minus eſt? Nō g̃ multū nr̄a
intētio modicis iſiſtat. nec intellect⁹ noſter fruat ad veſtitū
⁊ victū querēduꝫ. Magis aūt cogitet quecūqꝫ ſaluāt aīaꝫ:
⁊ ſubleuāt ad regnū celoꝝ. AMBRO. Nihil aūt mora-
lius ad faciēdaꝫ fideꝫ oīa credentib⁹ a deo poſſe ɔferri: q̄
q̄ aereus ille ſpūs vitale collegiū aīe corporiſqꝫ cōtuber-
nio federatū nō deficit: niſi cuꝫ venerit dies ſuprema mo-
riēdi. Cuꝫ igit̃ aīa indumēto corporis veſtiat̃: ⁊ vigore aīe
corpus animet̃: abſurduꝫ eſt vt vict⁹ nobis copiā defutu-
raꝫ putemus: qui viuēdi iugem ſubaꝫ cōſequamur.

B — Plus ſolliciti eē debem⁹ circa aīaꝫ q̄ circa corpus.

Tex. 7. Mat. 6. ⁋ Conſiderate coruos: qꝛ nō ſemināt neqꝫ me-
tunt: qb⁹ nō eſt cellariū neqꝫ horreū: ⁊ de⁹ pa-
ſcit illos. Quanto magis vos pluris eſtis illis.
Quis aūt veſtruꝫ cogitādo poteſt adijcere ad
ſtaturā ſuā cubitū vnuꝫ? Si ergo neqꝫ qđ mi-
nimū eſt poteſtis: qd de ceteris ſolliciti eſtis?

A ⁋ CYRIL. Sicut ſupra erigēdo nos ad ſpiritaleꝫ auda-
ciam p aues induxit dicēs. Multis paſſerib⁹ pluris eſtis
vos: ſic ⁊ nūc ex volatilib⁹ firmā ⁊ indubitabileꝫ fiduciā
nobis adducit dicēs. ⌊Conſiderate coruos: qꝛ nō ſeminant
neqꝫ metunt.⌋ ſ. ad acgrēduꝫ cibū ⌊quib⁹ nō eſt cellarium
neqꝫ horreū.⌋ ſ. ad ɔſeruāduꝫ. ⌊Et de⁹ paſcit illos: q̄to ma-
gis vos pluris eſtis illis?⌋ BEDA. i. carius vos valetis
qꝛ rōnale aīal ſicut hō: ſublimius ordinatū eſt in reruꝫ nā-
q̄ irrōnabilia: ſicut ſunt aues. AMBRO. Magnū autē
qđ fide ſequamur exēpluꝫ. Nā volatilib⁹ celi qb⁹ nullum
exercitiū cultionis: nullus de meſſiuꝫ fecūditate puentus
eſt indeficiēteꝫ puidētia diuina largit̃ alimoniā. Verum
eſt igit̃ cāꝫ inopie noſtre auaritiā videri. Eteniꝫ illis idcir-
co ſine labore pabuli vſus exuberat: quo fruct⁹ ad eſcam
cōem datos: ſpāli qdaꝫ neſciūt vēdicare dn̄atu. Nos cōia
amiſimus: duꝫ ꝓpria vēdicam⁹. Naꝫ nec ꝓpriū qcq̄ vbi
ppetuū nihil: nec certa copia vbi incert⁹ euēt⁹. CHRY.
Cuꝫ aūt poſſet dñs exēplū ab hoīb⁹ ſumē: qui minie terre-
na curauerūt: helyā dico moyſen ⁊ ioāneꝫ ⁊ ceteros hōꝫ: cō-
memorauit volatilia: ſequēs vet⁹ teſtm̄: qđ ad apē trāſmit-
tit ⁊ formicā: ⁊ alia hōꝫ: qb⁹ nāles quoſdā mores iſeruit cō-
ditor. THEODORICVS. Idō aūt omiſſa mentione
alioꝝ volatiliū: coruoꝝ mētionē facit: qꝛ pullos coruorūꝫ
ſpāli puidētia de⁹ nutrit. Naꝫ corui pariūt qdeꝫ: nō aūt nu-
triunt: ſꝫ negligūt pullos ſuos: qb⁹ miro mō ab aere pabu-
luꝫ qdaꝫ aura delatuꝫ ad os puenit: qđ hiantes ſuſcipiūt: ⁊
ſic nutriunt̃. Forſan ēt ⁊ talia p ſynodochen dcā ſunt: toto
ſignato per pte. Vn̄ in mattheo dñs remittit ad volatilia
celi: hic vō ſpālr ad coruos tanq̄ guloſiores ⁊ rapaciores.
EVSE. In coruis ēt aliqd plus ſignat. Quib⁹.n. colligēti-
bus legumia ꝓmpt⁹ eſt alimētuꝫ: veſcētib⁹ vō carnibus
ſicut coruis diffcil⁹ eſt ad hn̄dū. Nec tn̄ hō aues defectū
pabuli patiunt̃ pp puidētiā dei diffuſaꝫ vbiqꝫ. Vtit̃ autē
ad idē ⁊ 3° ſyllo dicēs. ⌊Quis aūt ve. cogi. po. ad. ad ſta. ſu.
cubi. vnū.⌋ CHRY. Nota q̄ aīaꝫ qdē ſemel dedit de⁹ ⁊
eadē pſeuerat: ſꝫ corp⁹ q̄tidie ſumit icremētū. Pertrāſiēs
igit̃ aīaꝫ q̄ſi nō recipiēteꝫ augmētū: de ſolo corpe facit mē-
tionē: dās itelligē q̄ nō auget̃ p ſoluꝫ alimētū: ſꝫ puiſione
diuina: per h̄ q̄ nullus nutrimētuꝫ accipiēdo aliqd ad ſuā
ſtaturā adijcere pōt. Vn̄ ɔcludit̃. ⌊Si g̃ neqꝫ qđ minimuꝫ
eſt po. qd de ce. ſolli. eſtis?⌋ EVSE. q.d. Si nullus ſua cu-
ra corporeā ingeniatus eſt ſibi ſtaturā. Sed neqꝫ termino
temporis vite pōt aliqs vel breuiſſimū tps hore excogitā-
do adijcere: cur opꝫ ſupflue de neceſſarijs vite cogitare?
BEDA. Illi g̃ tegēdi corpis curā relinqte: cuius videtis
cura factū eſſe vt tante ſtature corp⁹ habeatis. AVGV.
de qō. euā. Cum aūt de augēda corporis ſtatura loqueret̃:
dicit. ⌊Qđ minimū eſt⌋ hoc. ſ. deo corpora operari.

B — Iſa. 7. prouer. 6. ⁊ 30. Et dati pod⁹ corvos ꝓpoſuit a deo paſci q̄ alia aīalia.

Tex. 7. ⁋ Conſiderate lilia agri qūo creſcunt. Nō labo-
rāt neqꝫ nent. Dico aūt vobis: qꝛ nec ſalomon
in oī gloria ſua veſtiebat̃: ſicut vnū ex iſtis. Si
aūt fenū qđ hodie eſt in agro: ⁊ cras in clibanū
mittit̃ de⁹ ſic veſtit: q̄to magis vos puſille fi-
dei? Et vos nolite q̄rere qd māducetis: aut qd
bibatis: ⁊ nolite in ſublime tolli. Hec auteꝫ oīa
gentes mūdi querūt. Pater aūt veſter ſcit q̄m
his indigetis. Verūtn̄ querite primū regnū dei
⁊ iuſtitiā eius: ⁊ hec oīa adijcient̃ vobis. Mat. 6

C

A ⁋ CHRY. Sicut ſuperius dñs de alimētis monebat: ita
⁊ nūc monet de veſtitu dicēs. ⌊Conſiderate lilia agri: qūo
creſcunt: nō laborant neqꝫ nent⌋ vt. ſ. ſibi faciāt indumen-
ta. Sic aūt ſupra cū dñs dixit. Nō ſeminant volatilia: non
reprobauit ſementeꝫ ſed ſuperfluā curam: ſic cum dixit.
⌊Nō laborāt neqꝫ nent⌋ nō opus interimit: ſꝫ cogitationē.
EVSE.

Vilia rerum indu/ ſtria tale ornamentum pro face ꝗ/ ſi dñs flo/ res nāſr.

EVSE. Siqs aũt mortaliũ vult decorari ꝑcioſo veſtitu: videat oculate ꝙ de⁹ ẽt vſqz ad flores qui ex terra oriunẽ multiplicẽ ſui ſapiaꝫ ꝓpagans: ornauit hos diuerſis cc lori/ bus: tenuib⁹ mẽbranis: floꝝ murice ꝛ auro longe meliores tincturas accõmodãs. adeo ꝙ nec penes aliquẽ regẽ deli/ cioſuꝫ: nec ẽt ipm ſalomonẽ q apud antiqs tã in diuitijs ꝗ̃ in ſapia ꝛ in delitijs celeber fuit tã ꝑcioſuꝫ opus fuerit iuen tũ. Uñ ſequiẽ. ⌊Dico ãt vobis: qꝛ nec ſalomon in oĩ glo. ſua veſtie. ſic vnũ ex iſtis.⌋ CHRY. Nõ vtiẽ hic volatiliũ exẽplo: cygnũ cõmemorãs aut pauonẽ ſꝫ lilia. Uult enim vtrinqꝫ declare hypbolẽ. ſ. ab ifirmitate reꝝ: q tñ ſũt ſor/ tite decorẽ ꝛ a ꝑcio decoris: q ꝓceſſus eſt lilijs. Uñ poſtmo dũ nõ vocat ea lilia ſed fenũ cũ ſubdiẽ. ⌊Si aũt fenũ qđ in agro eſt hodie:⌋ nec diẽ. Cras nõ entia. ſꝫ ſubdit. Sꝫ ⌊Cras in clibanũ mittetur:⌋ neqꝫ diẽ ſimplr. De⁹ veſtit. ſed dicit. ⌊De⁹ ſic veſtit:⌋ qđ multã hꝫ expilliõnẽ. ꝛ ſubdit. ⌊Qũto ma gis vos?⌋ qđ eſt exꝑmẽtis ꝑcioſitatẽ ꝛ prudẽtiam humanĩ gñis. Deniqꝫ cũ icrepare deceret: vtiẽ ꝛ hic moderãtia nõ ifidelitatꝫ: ſꝫ paucitatis fidei. arguẽs cũ ſubdit. ⌊Puſille fi/ dei:⌋ vt ꝑ h̃ magis excitet nos ad dictoꝝ pſuaſioneꝫ: vt nõ ſolũ nõ cogitemus de veſtib⁹: ſꝫ nec affectem⁹ veſtimẽtoꝝ decorẽ CYRIL. Sufficẽ eni prudẽtib⁹ ſoli⁹ cã neceſſita/ tis aptũ hr̃e veſtitũ: ꝛ ciboꝝ modeſtiã nõ excedentẽ: qđ ſat eſt. Sufficiũt ẽt ſanctis que ſunt in chrĩo ſpiritales delitie ꝛ ſubſequẽs gl̃ia. AMBRO. Nõ ocioſuꝫ aũt vĩ: ꝙ flos vĩ hoĩ ꝯferri: vel certe plus pene ꝗ̃ hoib⁹ in ſalomone ꝑferẽ: vt pre claritate coloris angeloꝝ celeſtiũ gl̃iaꝫ putem⁹ exꝑſ ſaꝫ: qui vere mũdi iſti⁹ flores ſũt ꝙ eoꝝ claritatib⁹ mũdus ornaẽ: ꝛ bonũ odorẽ ſanctificatiõis aſpirãt: q nulla ſollicitu dine ꝑpediti: nullo vſu laboris exerciti: diuine in ſe libera/ litatis gr̃aꝫ: ꝛ celeſtis ſeruãt dona nãe. Uñ bñ ꝛ hic veſtit⁹ gl̃ia ſua ſalomon: ꝛ alibi coopertus oñdiẽ ꝙ ifirmitateꝫ cor/ poree nature velut virtute ꝗdã mentis adoptã opeꝝ gl̃iaꝫ veſtiebat. Angeli vͦ quoꝝ nã diuinioꝛ expers manet iniu/ rie corpalis recte: ſꝫ maxio viro ꝑferunẽ. Nec tñ in nobis miãꝫ dei deſpare debemus: qb⁹ ꝑ reſurrectionis gr̃aꝫ dñs ſiſeꝫ angeloꝝ ſpẽm polliceẽ. CYRIL. Abſonũ aũt erat diſcipulos ꝯhẽtes normã ꝛ exẽplar ꝯuſatiõis honeſte alijs tradere in eã icidere: a qb⁹ diſcedẽdũ eſſe oportebat eos cõ ſulere. Et iđ dñs ſubdit. ⌊Et vos nolite ꝗrere qđ mãducetꝭ aut qđ bibatis.⌋ In h̃ ẽt dñs ꝯſuluit nõ modicũ ſtudio ſa/ crarũ ꝑdicationũ: monẽs diſcipulos ſollicitudinẽ humanã abijcere. BEDA. Nõnduꝫ tñ eſt ꝙ nõ ait. Nolite ꝗrere aut ſolliciti eẽ de cibo aut potu aut idumẽto: ſꝫ ⌊qđ mãdu/ cetis aut bibatis:⌋ vbi mihi videnẽ argui q ſpreto victu vĩ veſtitu cõi lautiora ſibi vel auſteriora pre his cũ qb⁹ vitaꝫ ducũt alimẽta vel idumẽta regrũt. GREGO. niſſen. Sꝫ diceẽ: aliq obtinuerũt dñia: honoreꝫ ꝛ diuitias cũ oraſſent. Qualr̃ g̃ ꝓhibes nos talia orãdo ꝗrere? Et qdeꝫ ꝙ oĩa hec ad diuinũ ꝯſiliũ ꝑtineãt oĩb⁹ ꝑꝫ. Hec tñ a deo ꝯferunẽ pe/ tẽtib⁹ vt diſcentes deũ nos exaudire in mioꝛib⁹ petitiõib⁹: eleuemur ad altiorẽ affectũ: ſic in pueris videm⁹: qui moꝝ nati nimis adherẽt vberib⁹. Si vͦ pubuerit puulus ſper/ nit mãmas: ꝗrit aũt monile: aut aliqđ taliũ: qb⁹ oculus de/ lectaẽ. Poſtꝗ̃ aũt mens cũ corpe creuerit: cedẽs cũctꝭ pue/ rilib⁹ deſiderijs: exquerit a parẽtib⁹ que ꝯueniũt vite ꝑfecte.

Prudẽtib⁹ ſufficiunt ea que ſũt neccia.

Dñs nob̃ ꝑ reſurrectiõis gr̃aꝫ ſpẽꝫ nob ſileꝫ angelis repromiſit.

AVG. de qõ. euã. Prohibita aũt ſollicitudie de alimẽtis ꝯñr ne extollanẽ admonuit dicens. ⌊Nolite in ſublime tol/ li.⌋ Prio eni h̃ ad neceſſitateꝫ cõplendã hõ ꝗrit: cũ aũt his abũdauerit icipit de talib⁹ ſupbire. Tale eſt h̃: ac ſi ſe vul neratꝰ aliqs iactet: qꝛ habeat multa empl̃a in domo: cũ hoc illi bonũ eſſet vt vulnera nõ hĩet: ꝛ ne vno qdem indigeret emplo. THEO. Uel eleuationẽ nihil aliud vocat ꝙ va/ gũ mẽtis motũ: alr̃ aliud meditãtis: ꝛ ex h̃ ſaliẽtis ad aliđ ꝛ ſublimia cogitãtis. BASI. Et vt itelligas hui⁹ eleuatio/ nẽ: memento vanitatis ꝓprie iuuẽtutis ſi qñdo manens ſolus cogitaſti de vita ꝛ ꝓmotionib⁹ diſcurrẽs a ꝑncipatu in ꝑncipatũ: amplexꝰ es diuitias: edificaſti palatia: amicis hñfeciſti: vltus es inimicos. Eſt aũt pctñ talis abſtractio. Intenta eni circa ſupflua delectatio a veritate ſeducit. Uñ ꝯueniẽter ſbdit. ⌊Hec eni om. gẽ. mũ. ꝗrũt.⌋ ſ. voluptatẽ: di uitias: ꝛ hõ. GREGO niſſen. Adhibere eni ſollicitudiem reb⁹ apparentib⁹ ꝓpriũ eſt eoꝝ: qui nullã ſupponũt ſpem futuri ſeculi: neqꝫ metũ iudicij. BASI. Sꝫ de neceſſarijs vite ſubdit. ⌊Pr̃ aũt ve. ſcit: qm̃ his indigetis.⌋ CHRY. Nõ dixit. De⁹ ſed ⌊Pr̃:⌋ vt ipſos ad maioreꝫ ꝓmoueret fi/ duciã. Quis eni eſt pr̃ qui patiaẽ neccia filijs nõ miſtrare? ſꝫ ad aliđ adijcit. Nõ enim poteris dicere: ꝙ pater qdẽ eſt: ignorat tñ his nos idigere: nã q nãm creauit: ei⁹ idigẽtiã no uit. AMBRO. Oñdit ãt ꝯñr nec ad pñs: nec in reliquũ fidelib⁹ gr̃am defuturã: ſi mõ qui diuina deſiderãt: terrena nõ querãt. Indecoꝝ qppe eſt hoies curare de cibo: qui mi litant ꝓ regno. Nouit rex quẽadmodũ familiã ſuã paſcat: alat: ꝛ veſtiat. Uñ ſequiẽ. ⌊Uerũtñ ꝗrite ꝑmũ regnũ dei: ꝛ hec oĩa adijcienẽ vobis.⌋ CHRY. Nõ regnũ: ſꝫ ẽt opes chrĩs polliceẽ cum eo. Si eni nos a curis eos eripimus: qui pretermittentes ſua noſtroꝝ diligentiã habẽt: multo ma/ gis deus. BEDA. Judicat enim aliud eſſe quod princi/ paliter datur: aliud quod ſuperadditur: qꝛ nobis intentiõe eternitas: in vſu vͦ temporalitas eſſe debet.

Indecoꝝ ẽ hoies curare ð ci/ bo q mili/ tãt pro re/ gno.

¶ Nolite timere puſillus grex: qꝛ cõplacuit pa/ tri veſtro dare vobis regnũ. Uẽdite que poſſi/ detis ꝛ date elemoſynã. Facite vobis ſacculos Mat.10 q nõ veteraſcũt: theſaurũ nõ deficiẽteꝫ in celis. Mar.6. Quo fur nõ appropiat: neqꝫ tinea corrumpit. Ubi eni theſaurus veſter eſt: ibi ꝛ coꝛ vr̃ꝫ erit. Tex. 9.

¶ GLO. Poſtꝗ̃ dñs tpaliũ curã a cordib⁹ diſcipuloꝝ re/ mouit: hic excludit ab eis timorẽ: ex q ſupflua cura ꝓcedit dicẽs. ⌊Nolite ti. puſil. grex.⌋ THEO. Puſillũ gregem dñs vocat volentes diſcipulos eius fieri: vel qꝛ in h̃ ſeculo ſancti pui videnẽ cã voluntarie paupertatis: vel qꝛ ſupanẽ a multitudie angeloꝝ: q icõparabilr̃ ꝑcellũt que noſtra ſũt. BEDA. Puſillũ ẽt dñs gregẽ electoꝝ noiat: vel ad cõpa/ rationẽ maioris numeri reproboꝝ: vel poti⁹ ob humilitatꝭ deuotionẽ. CYRIL. Quare aũt timere nõ debẽt oſtẽdit ſubdẽs. ⌊Qꝛ cõpla. pa. ve. da. vo. regnũ.⌋ q. d. Cũ q tã ꝑcio/ ſa largiẽ: qualr̃ pigebit erga vos clemẽtiã exercere? Quis eni hic grex puus ſit ꝛ nã ꝛ nũo ꝛ gl̃ia: bonitas tñ pr̃is ꝯceſ/ ſit ꝛ huic puſillo gregi celeſtiũ ſpirituũ ſortẽ. ſ. regnuꝫ celo/ rũ. g̃ vt poſſideatis regnũ celoꝝ opes terrenas ꝯtẽnite. Uñ ſubdiẽ. ⌊Uẽdite q poſſi. ꝛ da. elemoſynã.⌋ BEDA. q. d. Nolite timere ne ꝑ regnũ dei militãtib⁹ huius vite neccia deſint: quin ẽt poſſeſſa ꝑ elemoſynã vẽdite: qđ tũc digne fit: qñ q ſemel ꝓ dño ſuo oĩb⁹ ſpretis: nihilomin⁹ poſt h̃ la bore manuũ opeẽ. vñ ꝛ victũ trãſigere: ꝛ elemoſynaꝫ dare queat. CHRY. Nõ eſt eni pctñ qđ elemoſyna nequeat abolere. Antidotũ eſt cuilꝫ ꝯueniẽs vulneri. ſꝫ ꝛ elemoſy/ na nõ ſolũ in pecunijs fit: ſꝫ ꝛ in reb⁹ dũ aliqs aliuꝫ ꝓtegat: dũ medic⁹ medeẽ: dũ ſapiẽs ꝯſulit. GREGO. nazã. Ue/ reoꝛ aũt ne putes pietatꝭ tibi neccitatẽ nõ eẽ ſꝫ arbitriũ. opi/ nabar ꝛ ipſe h̃: ſꝫ terrẽt me hedi ad ſiniſtrã ſtatuti: nõ qꝛ ra puerũt: ſꝫ qꝛ chrĩm in egẽtib⁹ nõ placuerũt. CHRY. Nã ſine elemoſyna ipoſe eſt regnũ videre. Sicẽ eni fons ſi aqͣs in ſe ꝯtinuerit vitiaẽ: ſic ꝛ diuites cũ oĩa penes ſe teneant. BASI. Sꝫ ꝗret aliqs qđ ꝯſiderãteꝫ opꝫ vendere q poſſi/ denẽ? Nũqđ tãꝗ̃ eis nãlr̃ noxijs: vel ꝑ tẽtationẽ acciñteꝫ aiab⁹ ex eis? Ad hoc dõm eſt: ꝓ qdẽ ꝙ ſingulũ eoꝝ q ſunt ſi ꝑ ſeipm malũ exiſteret nõ eẽt creatura dei. Oĩs eni creatu/ j. tbi. 4.

B

C

D

E

A

B

Nõ ẽ pcĩꝫ qđ elemo ſyna non aboleat.

ra vel bona.ꝯſir aūt qꝛ mādatū diſcū non docuit abijcere
C tāq̄ȝ mala q̄ poſſident̄:ſed diſpēſare dicēs.⌊ Et date elemo
ſynā.⌋ CYRIL. Moleſtū aūt forte eſt h̄ mādatuȝ diui/
tibꝰ:ſanā tñ mēteȝ hñtibꝰ nō eſt inutile. Theſauriçāt enim
ſibi regnū celeſte. Uñ ſequit̄.⌊ Fa.vo.ſac.q nō veteraſcūt.⌋
BEDA. Elemoſynas.vȝ.opando:q̄rū merces in eternuȝ
maneat. Ubi nō h̄ pceptū eē putādū eſt:vt nil pecunie re/
ſeruet̄ a ſcis vel ſuis vel pauperū vſibꝰ:cuȝ ⁊ ipſe dñs cui
angeli miſtrabāt loculos habuiſſe legat̄ a fidelibus oblata
ꝯſeruās:ſȝ ne deo pp iſta ſuiat̄:⁊ ob inopie timorē iuſtitia
deſerat̄. GREGO.niſenꝰ. Precipit aūt ſenſibiles ⁊ ter/
renas opes ſurſuȝ cōdere:quo virtꝰ corruptiua nō attigit.
Uñ ſubdit.⌊ The.nō deſi.in ce.q̄ fur nō appro.neqȝ tinea
corrūpit.⌋ THEO.q.d. Hic tinea demolit̄:nō aūt in ce/
lis. Deīde qꝛ tinea q̄dā nō demolit̄:addidit de fure. Auruȝ
eni nō demolit̄ tinea:ſȝ fur tollit. BEDA. Siue igit̄ hoc
ſimplr̄ accipiendū eſt ꝙ pecunia ſeruata deficiat:data aūt
ꝑpetuo pennē fructū ꝯferat in celis:ſeu ita ꝙ theſaurus bo
D ni opis ſi cōmodi terreſtris occaſiōe cōdat̄ facile corruptꝰ
intereat:at ſi celeſti ſolū intētione ꝯgerat̄:nō exteriꝰ hoīuȝ
fauore:q̄ſi a fure qui de foris rapit:nō itus inani glīa q̄ſi a
tinea que iterius ſcidit valet maculari. GLO. Uel fures
ſunt heretici ⁊ demones qui ad h̄ itēti ſunt vt ſpiritalibus
Tinea q̄ veſtes rodit latēter liuidia eſt. nō ſpolient. Tinea que veſtes latēter rodit iuidia eſt q̄ ſtu/
diū bonū lacerat:⁊ cōpaſſionē vnitat̄ diſſipat. THEO.
Porro qꝛ nō oia furto tollunt̄ addit potiorē rōnē:⁊ nullaȝ
prorſus patiētē inſtātiā dicēs.⌊ Ubi eni eſt the.ve.ibi ⁊ cor
ve.erit.⌋q.d. Eſto ꝙ nec tinea demoliat̄:nec fur tollat:hoc
ipm qd̄ eſt hīc cor affixū theſauro ſepulto:⁊ diuinū opus.ſ.
aiam terre imergere:q̄ȝto eſt dignum ſupplicio? EVSE.
Nā q̄libet hō nālīter dependet ab eo erga qd̄ ſtudet:illuc
totū aiuȝ applicat:vbi totuȝ cōmodum poſſidere putauit.
Uñ ſiq̄s in rebꝰ pñtis vite hȝ totā mētē ⁊ intētionē quaȝ
cor noīauit:in terrenis verſat̄. Si vo mētē applicauerit ad
celeſtia ibi mētē habebit:vt videat̄ ſolo corpe cū hoībꝰ cō
uerſari:alo vo iā ſit aggreſſus māſiōes celeſtes. BEDA.
Hoc āt nō ſolū de pecunia:ſȝ de cūctꝭ paſſiōibꝰ ſentiēdū ē:
luxurioſi epule ſt̄ theſauri laſciui ludicra:amatoris libido.

Tex.10. ⁋ Sint lumbi veſtri pcincti:⁊ lucerne ardētes
in manibꝰ veſtris:⁊ vos ſimiles hoībꝰ expectā/
tibus dñm ſuū quādo revertat̄ a nuptijs:vt cū
venerit ⁊ pulſauerit cōfeſtim aperiāt ei. Bea/
ti ſerui illi:quos cuȝ venerit dñs inuenerit vi/
Math. 24. Mar.13 gilantes. Amē dico vobis ꝙ precinget ſe ⁊ fa/
ciet illos diſcumbere:⁊ trāſiens miniſtrabit il/
lis. Et ſi venerit in ſecunda vigilia:⁊ ſi in tertia
vigilia venerit:⁊ ita inuenerit:beati ſunt ſerui
illi. Hoc autē ſcitote qꝛ ſi ſciret paterfamilias q̄
Math. 24. Mar.13 hora fur veniret:vigilaret vtiqȝ:⁊ nō fineret p/
fodi domum ſuā. Et vos eſtote parati:qꝛ qua
hora non putatis:filius hominis veniet.

A ⁋ THEO. Poſtq̄ȝ ſuū diſcipuluȝ modeſtum ſtatuit dñs:
ſpoliās eū q̄libet vite cura ⁊ eleuatiōe:iā tūc adminiſtran
dū iducit dicēs.⌊ Sint lūbi veſtri pcincti.⌋i.ſemp pcliues
ad exequēdā opa dñi nr̄i.⌊ Et lucerne ardētes.⌋i.nō ducatꝭ
vitā in tenebris:ſȝ aſſit vobis lux rōnis:oſtēdēs vobis agē/
da ⁊ fugiēda. Eſt eni hic mūdus nox:cincti vo lūbos ſunt q
practicā exequunt̄. Nā talis eſt miniſtrātiū habitꝰ qbꝰ opȝ
adeſſe:⁊ lucernas ardētes.i.diſcretionis donū:vt valeat diſ
gnoſcere pericus:nō ſoluȝ qd̄ oporteat agere:ſȝ ⁊ q̄uo:alio/
quin in pcipitio ſupbie hoīes ruunt. Nōndū aūt ꝙ p̄ iubet

lūbos pcingi:ſecūdo lucernas ardere. Nam p̄ qdē eſt opa/
tio:deīde ſpeculatio que eſt illuſtratio mētis. Igit̄ ſtudea/
mus exercere virtutes:vt duas lucernas habeamus ardē/
tes.ſ.ꝯceptū mētis iugiter in aīa emicāteȝ:quo nos illuſtra
mur:⁊ doctrinā qua ceteros illuminamus. MAXI. Uel
lucernas accenſas docet hīc p oīonē ⁊ ꝯtēplationeȝ ⁊ ſpiri/
talem dilectionē. CYRIL. Uel ſubcingi ſignificat agi/
litatē ⁊ prōptitudinē ad ſuſtinēda mala intuitu diuini amo/
ris. Lucerne aūt accēſio ſignificat:vt non patiamur aliq̄s
in tenebris ignorantie viuere. GREGO.in ho. Uel alr̄.
Lūbos pcingimꝰ cū carnis luxuriā p ꝯtinētiā coartamus.
Uiris eni luxuria in lūbis eſt:feminis in vmbilico. A pnci
pali igit̄ ſexu lūboꝝ noīe luxuria deſignat̄. Sȝ qꝛ minꝰ eſt
mala nō agē:niſi ēt q̄ſqȝ ſtudeat bonis opibꝰ iſudat̄ addit̄.
⌊ Et lucerne ardētes i manibꝰ vr̄is.⌋ Lucernas q̄ppe ardē/
tes in manibꝰ tenemus:cū p bona opera ꝓximis nr̄is lucis
exēpla mōſtramus. AVGV.de q̄ō.euā. Uel docet ⁊ lū
bos pcingere pp ꝯtinētiā ab amore rerū ſecularium:⁊ lucer/
nas ardētes hīc:vt h̄ ipm vero fine ⁊ recta intentione fiat.
GREGO.in ho. Sȝ ſi vtrūqȝ hoꝝ agit̄:reſtat vt q̄ſq̄s il/
le eſt totā ſpeȝ ſuā in redēptoris ſui aduētu ꝯſtituat. Unde
ſubdit̄.⌊ Et vos ſimi.ho.expe.do.ſu.qñ reuer.a nuptijs.⌋
Ad nuptias q̄ppe dñs abijt:qꝛ aſcēdēs in celū:ſupnaȝ ſibi
multitudinē angeloꝝ nouꝰ hō copulauit. THEO. Quo/
tidie ēt in celis deſpōſat ſcōꝝ aīas:q̄s ei paulus vel aliꝰ ſi/
milis offert virginē caſtā. Redijt aūt a nuptijs celebratis
in celis:forſan qdē vniulr̄ in ꝯſūmatiōe totiꝰ:qñ veniet de
celo in glīa prīs:forſan ēt ſingulis horis aſtās inopinate p/
ticulari vniuſcuiuſqȝ conſūmationi. CYRIL. Cōſidera
ēt ꝙ a nuptijs q̄ſi a ſolēnitate venit:in q̄ ſemp exiſtit diui/
nitas. Nihil eni pōt icorruptibili nature inferre triſtitiam.
GREGO.niſen. Uel alr̄ ꝯſūmatis nuptijs:⁊ deſponſata
ſibi eccliā:⁊ admiſſa ea in thalamū ſecretoꝝ pſtolabantur
angeli reditū regis ad nālē btitudinē:qbꝰ ſilem fieri decet
nr̄am vitā:vt ſic illi ſine malitia ꝯuerſantes parati fuerūt
dñicū regreſſuȝ recipe:ſic ⁊ nos vigilātes ad obedientiam
prōptos nos faciamꝰ cū aduenerit pulſans. Seq̄t̄ eni.⌊ Ut
cū vene.⁊ pulſa.ꝯfe.api.illi.⌋ GREGO.in hom. Uenit
q̄ppe cū ad iudiciū pperat. Pulſat vo cū iā p egritudinis
moleſtiā eē mortē vicinā deſignat:cui ꝯfeſtiȝ apimꝰ:ſi hūc
cū amore ſuſcipimꝰ. Apire eni iudici pulſanti nō vult:qui
exire de corpe trepidat:⁊ eū quē ꝯtēpſiſſe ſe meminit:vidē
iudicē formidat. Qui aūt de ſua ſpe ⁊ opōne ſecurus ē:pul
ſanti ꝯfeſtiȝ apit:qꝛ cū tp̄s ꝓpinque mortꝭ agnouerit:dē glīa
retributiōis hilareſcit. Uñ ſubdit̄.⌊ Beati ſui illi:q̄s cum
venerit do.iue.vigilātes.⌋ Uigilat q ad aſpectū veri lumi/
nis mētis oculos aptos tenet:qui ſeruat opando qd̄ credit:
q a ſe torporis ⁊ negligētie tenebras repellit. GREGO.
niſenꝰ. Propter hāc igit̄ vigiliā obſeruādā ſupra dñs mo/
nuit:vt⌊ ſint lūbi pcincti:⁊ lucerne ardētes.⌋ Lumē eni op/
poſitū oculis pellit ſomnolentiā oculoꝝ. Lūbi ēt cingulo
pſtricti reddūt corpꝰ iſuſceptibile ſomni. Nā q pcinctꝰ eſt
caſtitate:⁊ pura ꝯſcientia illuſtratus perſeuerat in ſomnia.
CYRIL. Cū igit̄ dñs veniēs ſuos iſomnes inuenerit ⁊ p/
cinctos:⁊ cor illuminatū hñtes:tunc eos ꝓmulgabit beatos.
Sequit̄ .n.⌊ Amē dico vobis qꝛ pcinget ſe.⌋ Ex q̄ pcipimꝰ
ꝙ ſilia nob retribuet:dū ſuccinctis ſe pcinget. ORIGE.
Erit enim precinctus iuſtitia circa lumbos ſuos ſm̄ Iſaiā. Iſa.11.
GREGO. Per quā pcingit ſe.i.ad retributioneȝ ſe ppa/
rat. THEO. Uel pcinget ſe in eo ꝙ nō totāꝰ vbertatem
bonoꝝ largit̄:ſed hāc cohibet ſȝ certā mēſurā. Quis enim
deū cape pōt quātꝰ eſt. Uñ ſeraphin mihi velari dicuntur
pp excellētiā diuini ſplēdoris. Seq̄t̄.⌊ Et faciet illos diſcū/
bere.⌋i.oīno regeſcere. Sic eni diſcūbēs totū corpus facit
pauſare:ſic in futuro aduētu ſcī totalr̄ regeſcēt. Hic eni nō
habuerūt

Hic debemꝰ lucernā i aīa emicāteȝ:⁊ lucernam alios illuminātē.

Lūbos p̄cīgē debemꝰ pp ꝯtinētiā:⁊ lucernas ardētes hīc pp rectā intētionē.

2.Cor.11

Uigilāt ad aſpectū veri luminis q ſuāt opando qd̄ credunt.

B C D E F

habuerūt requiē corporis:illic vō ſimul cū aīab⁹ ſpiritalia
corpora incorruptionem ſortita:plena gaudebunt quiete.
CYRIL.⌊Faciet igiẽ illos diſcūbere:⌋q̃ſi feſſos refocil-
lās:apponēs ſpiritales delitias:ꝛ ſtatuēs dapſilē donorūꝫ
ſuoꝝ mēſaꝫ. DIONY.in epl̃a ad titū.Diſcubitū eni opi
nanẽ quietē a multis laborib⁹:ꝛ vitā ſine leſione ꝛ ꝯuerſa-
tionē diuinā in lumine ꝛ regione viuentiū vniuerſo ſancto
affectu adimpletā:ꝛ copioſaꝫ donationē oīum donoꝝ ſm
quā letitia adimplenẽ.Hoc eſt eni ꝙ ieſus faciet eos recū-
bere dans eis ꝑpetuā quietē:ꝛ diſtribuēs eis bonoꝝ mul-
titudinē.Un̄ ſeqẽ.⌊Et trāſiēs mi.illis.⌋ THEO.Quaſi
vicē equalē eis reddēs:vt ſicut ipſi miniſtrauerūt ei:ita et
ipſe eis miniſtret. GREGO.in bom.Trāſiēs vō dictuꝫ
eſt cū de iudicio ad regnuꝫ redit:vel dn̄s nobis poſt iudi-
ciū trāſit:qui ab humanitatis forma in diuinitatis ſue ꝯtē-
G plationē nos eleuat. CYRIL.Nouit aūt dn̄s lubricum
fragilitatis humane ad peccādū:ſꝫ qm̄ bon⁹ eſt deſpare nō
ſinit:ſꝫ magis miſereẽ ꝛ dat nobis pn̄iam in ſalutis antido
tū.Et ideo ſubdit.⌊Et ſi venerit in ſecū.vig.ꝛ ſi in ter.vigi.
vene.ꝛ ita inue.beati ſunt ſerui illi.⌋Diuidūt eni excubātes
in menijs ciuitatū ꝛ hoſtiū ſeruātes aggreſſus noctē in tres
Tres vigi aut q̃tuor vigilias. GREGO.in bo.Pria ḡ vigilia ꝑme-
lie itelligū tium tp̄s eſt vite nr̄e.i.pueritia.ſecūda adoleſcētia vel iuuē
tur ꝑ tres tus.tertia aūt ſenect⁹accipiẽ.Qui ergo vigilare in ꝑma vi-
etates:ſcꝫ gilia noluit:cuſtodiat vel ſcd̄aꝫ.Et qui in ſcd̄a noluit:tertie
pueritiaꝫ: vigilie remedia nō amittat:vt qui ꝯuerti in pueritia negle-
iuuētutēꝫ: xit:ſaltē in tp̄e iuuētut'vel i ſenectute reſpiciat. CYRIL.
ꝛ ſenectu- De ꝑma tn̄ vigilia mētioneꝫ nō fac:qꝛ pueritia nō puniẽ a
tem. deo ſꝫ veniā mereẽ.Scd̄a vō ꝛ 3ª etas dꝫ obedientiā deo:et
vitā honeſtā ducere ad volūtatē ipſi⁹. GRECVS.Uel
H ad primā vigiliā ꝑtinēt diligētius viuētes quaſi ꝑmū gra-
dū ſortiti.ad ſcd̄am vō medie ꝯuerſationis mēſuraꝫ tenen-
tes.ad tertiā vō qui ſunt īfra hos:ꝛ idē de quarta putādum
eſt:ꝛ ſi ꝯtingat de qn̄ta.Diuerſe eni ſunt ꝯuerſationū mēſu
re:ꝛ bonus remunerator metitur vnicuiqꝫ qd̄ dignum eſt.
Sp̄uales THEO.Uel qꝛ vigilie ſunt hore noctis ꝓuocātes ſopo-
vigilie q̄ rē hoīb⁹:itelligas ēt in vita nr̄a eē q̄ſdā horas q̄ faciūt nos
ſūt patien beatos ſi inſomnes repti fuerimus.Rapuit tibi aliqs facul
ter aduer- tates:defuncti ſunt tibi filij:accuſat⁹es:ſed ſi in his tp̄ibus
ſa tolera- nō feceris ꝯ dei mādata qcq̄ꝫ vigilāteꝫ te inueniet in ſcd̄a et
re. tertia vigilia.i.in tp̄e malo pniciōſuꝫ ſomnū aīab⁹ lēnis īfe-
I rentē. GREGO.in bo.Ad excutiēdū vō nr̄e mentis de-
ſidiā ēt exteriora dāna ꝑ ſſſimīdinē ad mediū deducuntur.
Nā ſubdiẽ.⌊Hoc aūt ſcito.qm̄ ſi ſci.paterfa.qua hora fur
ve.vigi.vti.ꝛ nō ſine.pfo.domū ſuā.⌋ THEO.Quidaꝫ
hūc furē itelligūt eē diabolū:domū aīaꝫ:patrēfamilias ho
minē:nō tn̄ videẽ hec acceptio ꝯſonare ſequētib⁹.Aduen-
tus eni dn̄i cōparaẽ huic furi tāq̄ꝫ ex inopinato ꝑueniēs ſꝫ
j.the.5. illud apl̄i.Dies dn̄i ſic fur:ita in nocte veniet.Un̄ ꝛ hic ſb-
ditur.⌊Et vos eſto.para.quia qua ho.nō pu.ſi.ho.veniet.⌋
GREGO.in bo.Uel aliter.Neſciente patrefamilias fur
domū ꝑfodit:qꝛ dū a ſui cuſtodia ſp̄us dormit:improuiſa
mors veniēs carnis nr̄e habitaculū irrūpit.Furi autē reſi-
ſteret ſi vigilaret:qꝛ aduentus iudicis:qui occulte aīam ca-
pit:ꝑcauēs ei penitēdo occurreret:ne īpenitēs ꝑiret.Horā
vō vltimā dn̄s iccirco nobis voluit eē icognitā:vt dū illaꝫ
ꝑuidē nō poſſum⁹:ad illā ſine itermiſſiōe ꝑparemur.

Tex.11. ⸿Ait aūt ei petrus.Dn̄e ad nos dicis hāc para
bolā:an ꝛ ad oēs?Dixit autē dn̄s.Quiſputas
Math. eſt fidelis diſpēſator ꝛ prudēs quē ꝯſtituit dn̄s
24. ſuꝑ familiā ſuā:vt det illi in tēpore tritici mēſu
ram?Beatus ille ſeruus quē cū venerit dn̄s:i-
E uenerit ita faciētē.Uere dico vobis:qm̄ ſupra
oīa que poſſidet:ꝯſtituet illū.Qꝫ ſi dixerit ſeruus
ille in corde ſuo:morā facit dn̄s meus venire ꝛ
ceperit ꝑcutere ſeruos ꝛ ancillas:ꝛ edere ꝛ bi-
bere ꝛ inebriari:ꝛ veniet dn̄s ſerui illius in die
qua nō ſperat:ꝛ hora qua neſcit:ꝛ diuidet eum
partēqꝫ eius cum infidelibus ponet.

⸿THEO.Petrus cui iā cōmiſſa eccleſia fuerat q̄ſi oīuꝫ A
curā gerēs:ingrit vtruꝫ ad oēs dn̄s parabolā ꝓtuliſſꝫ.Un̄
dī.⌊Ait aūt ei petrus.Dn̄e ad nos dicis parabolā hanc:an
ad oēs?⌋ BEDA.Duo dn̄s i ꝑmiſſa parabola mouerat:
ꝛ ſe.vꝫ.ſubito vēturū:ꝛ illuꝫ eos paratos expectare debe-
re.Sꝫ de quo hoꝝ:an de vtroqꝫ petrus interrogauerit:q̄-
uiſqꝫ ſibi ſocijſqꝫ ſuis cōparauerit:cum ait.⌊Ad nos dicis:
an ad oēs?⌋Nō facile patet.Et qdem in eo ꝙ ait.⌊Nos.ꝛ
oēs.⌋nō alios q̄ꝫ apl̄os apl̄oꝝqꝫ ſimiles ꝛ ceteros fideles
vel chr̄ianos:ꝛ infideles:vel eos qui viritim.i.ſigillatiꝫ mo
rientes:ſui iudicis aduentū nolētes volēteſqꝫ ſuſcipiunt.et
eos qui in vniuſ̄i iudicio viui ſunt in carne reperiēdi ſigni-
ficare putādus eſt.Mirū eſt aūt ſi petrus dubitauit:vl̄ oī-
bus ſobrie ꝛ pie ꝛ iuſte viuēdū expectātibus beatā ſpeꝫ:vl̄
inopinatū ſinguloꝝ ꝛ oīuꝫ futurū eē iudiciū.Un̄ reſtat in-
telligi his.ſ.duob⁹ iaꝫ bene cognitis ea que neſcire poterat
queſiſſe.Uidelꝫ ſi ſublimia illa vite celeſtis inſtituta:qb⁹
poſſeſſa vēdere:ſacculos qui nō veteraſcerēt facere:lūbis
ꝑcinctis:lucerniſqꝫ ardētibus vigilare ꝑceperat:ad apoſto B
los ſolū ſimileſqꝫ eoꝝ aut ad oēs qui ſaluādi ſunt ꝑtineāt.
CYRIL.Ualidā aūt mentē hn̄tibus conueniūt ardua:ꝛ Ardua cō
excellētia mādatoꝝ ſanctoꝝ.his vō qui nōduꝫ ad hāc vir- ueniūt va-
tutē attigerunt:ꝯueniūt ea a quib⁹ oīs facultas excluditur. lidā mētē
Un̄ dn̄s exēplo manifeſtiſſimo vtiẽ:oſtendēs mādatuꝫ ꝑ- hn̄tibus.
miſſum ꝯuenire his qui admiſſi ſunt in gradū diſcipuloꝝ.
Seqtur eni.⌊Dixit aūt dn̄s.Quiſputas eſt fidelis diſpēſa-
tor?⌋ AMBRO.Uel aliter.Superioris qdē in oēs ꝑce-
pti forma eſt generalis:verū ſeries ſequentis exēpli diſpē-
ſatoribus.hoc eſt ſacerdotibus videẽ eē ꝓpoſita.Unde ſe-
quiẽ.⌊Dixit aūt dn̄s.Quiſputas eſt fidelis diſpenſator et
prudens quē ꝯſtituit dn̄s ſuper familiā ſuam:vt det illi in
tēpore tritici mēſurā?⌋ THEO.q.d.Predicta parabo- C
la cōiter oēs fideles attingit.ſed qd vobis apoſtolis ꝛ do-
ctorib⁹ ꝯueniat audiatis.Quero eni qs diſpenſator inuenia-
tur in ſe hn̄s fidelitatē ꝛ prudētiā.Sicut eni in diſpēſatio-
nibus facultatū:ſiue aliquis incautus ſit fidelis dn̄o exn̄s:
ſiue etiā prudens ſit ꝛ infidelis:diſpereunt res dn̄i:ſic ꝛ in
rebus diuinis:opus eſt fidelitate ꝛ prudentia.Noui enim In rebus
multos deū colētes ꝛ fideles:qꝛ vō non poterāt prudenter diuis op⁹
eccleſiaſtica tractare negocia:nō ſolū poſſeſſiones:ſed etiā eſt fideli-
animas deſtruebāt:vtentes in peccatores indiſcreta virtu- tate ꝛ pru
te:per imoderata penitētie mandata:vel importunā man- dentia.
ſuetudinem. CHRY.Querit autē hic dn̄s non quaſi fi-
delem ꝛ prudentē diſpenſatorē ignorās:ſed volens inuere
raritateꝫ rei:ꝛ hō̄ ꝑſulatus magnitudinē. THEO.Quiſ- D
quis ergo fidelis fuerit inuētus ꝛ prudens:ꝑſideat familie
dn̄i:vt ſingulis tēporibus det tritici menſuram vel ſermo-
nem doctrine quo paſcanẽ aīe:vel operū exēplū quo vita
informetur. AVGV.de qō.euā.Menſuraꝫ aūt dicit ꝓ-
pter modū capacitatis quoꝝcunqꝫ audientiū. ISIDO.
Additum eſt etiā in tēpore ꝙ beneficiuꝫ non ſuo tempore
datū redditur caſſum:ꝛ nomē beneficij perdit.Idē eſt pa-
nis eſurienti qdem appetibilis:ſatiato aūt non multuꝫ.De
huius aūt ſerui diſpēſatoris premio ſubdit dicēs.⌊Beatus
ille ſeruus:queꝫ cum venerit dn̄s:inuenerit ſic facientem.⌋
BASI.Nō dicit agenteꝫ a caſu:ſed⌊ſic facienteꝫ.⌋Nō eni
vincere ſolū conuenit:ſed etiā certare legitime.hoc autem

eſt ſic ſingula exequi:ſicut recipim⁹ in mādat. CYRIL. Sic ergo fidelis ſeruus ꝛ prudēs:opportuno tēpore diſtribuens prudēter cibaria famulis:h̄ eſt ſpiritales eſcas beatus erit:iuxta dictuꝫ ſaluatoris:in hoc.ſ.ꝙ obtinebit adhuc maiora:ꝛ merebit̄ premia familiaribus debita. Unde ſequit̄.

E [Uere dico vobis qꝛ ſuper oīa que poſſidet cōſtituet illum.] BEDA. Quāta eniꝫ inter bonos auditores ꝛ bonos doctores eſt meritoꝝ diſtantia:tanta eſt etiā p̄mioꝝ. Hos enim adueniēs cū vigilantes inuenerit faciet diſcumbere:illos aūt cum fideliter prudenterqꝫ diſpenſantes inuenerit:ſup oīa que poſſidet conſtituet.i.ſuper oīa celeſtis regni gaudia:nō vtiqꝫ vt hoꝝ ſoli dn̄m teneant:ſed vt eoꝝ abundantius ceteris ſanctis eterna poſſeſſione fruantur. THEO. Uel [ſuper oīa bona ſua cōſtituet eū:] non ſoluꝫ ſuper ſuā familiā:ſed vt tam terrena ꝙ̄ celeſtia ei obediāt. Qualis fuit ieſus naue ꝛ helyas:alter ſoli:alter nubib⁹ mādans:ꝛ omnes ſancti quaſi dei amici:reb⁹dei vtūtur. Quicūqꝫ etiā vitā virtuoſe pagit:ꝛ ſeruos ſuos.i.irā ꝛ concupiſcentiā recte diſpoſuit:exhibēs tꝑibus ſingulis menſurā frumenti:ire qdem vt afficiat̄ in hoſtes odio demū:ꝯcupiſcentie vo vt neceſſaria vtat̄ carnis ꝓuiſione:ordinās eaꝫ in deū. Talis inquā cōſtituet̄ ſup oīa que poſſidet dn̄s:dignus oīa per ſpeculatiuū intellectū intueri. CHRY. Dominus aūt nō ſolum ex honore bonis reſeruato:ſed ex minis pene in malos corrigit auditorē. Uñ ſeq̄t̄.

F [Qꝫ ſi dixerit ſeruus ille in corde ſuo:moraꝫ facit dn̄s meus venire.] BEDA. Nota inter vitia ſerui mali aſcriptū:ꝙ tardū domini ſui reditū putauerit. Non aūt inter boni virtutes annumeratū:ꝙ hūc citū ſperauerit:ſed tm̄ fideliter miniſtrauerit. Nil ergo melius eſt:ꝙ̄ vt patiēter ſuſtineamus ignorare qd̄ ſciri nō pōt:ſed tm̄ laboremus vt idonei inueniamur. THEO. Ex eo aūt ꝙ nō ꝯſiderat̄ hora finis multa peccata eueniūt. Nā ſi cogitaremus dn̄m venire:ꝛ ꝓſto eſſe terminū vite nr̄e:minus vtiqꝫ peccaremus. Unde ſequit̄. [Et cepit percutere pueros:ꝛ ancillas:ꝛ edere:ꝛ bibere:ꝛ inebriari.] BEDA. In h̄ ſeruo cūctoꝝ preſulū maloꝝ narrat̄ dānatio:qui neglecto dn̄i timore:non mō ipſi luxurie vacant:ſed etiaꝫ ſubditos iniurijs ſtimulāt:ꝙ̄uis ꝛ typice poſſit intelligi pueros ꝛ ancillas ꝑcutere:corda īfirmoꝝ prauo exēplo vitiare. [Edere aūt:bibere:ꝛ inebriari] facinoribus ꝛ ſeculi illecebris que hoīem demētant occupari. De eius aūt pena ſubdit̄.

G [Ueniet dn̄s ſerui illius die qua non ſperat.] ſ.iudicij vel mortis. [Et diuidet eū.] BASI. Non qdem diuidit̄ corpus vt h̄ quidē exponat̄ tormentis:illud vo dimittat̄. Nā fabuloſum eſt hoc neqꝫ iuſti iudicij cū deliquerit totū dimidiū pati penā:nec aīa ſecat̄ tota criminoſam ꝯſciam poſſidens:ꝛ cū corpore mala cooperās:ſed diuiſio eius eſt perpetua alienatio aīe a ſpū. Nūc eni ꝛ ſi nō ſit gratia ſpūs in indignis:videt̄ tn̄ vtcūqꝫ adeſſe cōuerſionē eoꝝ expectās ad ſalutē:tūc vo totalr̄ amputabit̄ anima. Spūs ergo ſanctus ꝛ brauiū eſt iuſtoꝝ:ꝛ p̄ma condēnatio peccatoꝝ:qm̄ euꝫ indigni amittēt. BEDA. Uel diuidet eū a fideliū ꝯſortio ſegregādo:ꝛ eis qui nūꝙ̄ ad fidē pertinuerant ſociādo. Uñ ſequit̄. [Parteꝗꝫ eius cū infidelibus ponet:] qꝛ qui ſuoꝝ ꝛ domeſticoꝝ curam nō hꝫ:fidem negauit:ꝛ eſt infideli deterior:vt ait ap̄ls. THEO. Recte etiam infidelis diſpenſator cum infidelibus partē accipiet:quia vera caruit fide.

Ioſue.10. 3.Reg.18. Oēs ſcti ſicut dei amici oīa reb⁹ vtuntur.

Seruos ꝑcutē ē corda īfideliū prauo exemplo ſcādaliſare.

I.Thi.5.

Tex.12 Ille autem ſeruus qui cognouit voluntatem domini ſui:ꝛ non ſe preparauit:ꝛ nō fecit ſm voluntatem eius:plagis vapulabit multis:qui autem nō cognouit ꝛ fecit digna:plagis vapulabit paucis. Omni autem cui multum datum eſt:multum queretur ab eo:ꝛ cui cōmendauerunt multum:plus petent ab eo.

A THEO. Hic nobis dn̄s maius aliqd ꝛ terribilius oſtēdit. Non eni ſolū diſpenſator infidelis accepta ꝓuabit̄ gr̄a vt nihil cū iuuet ad vitandū ſupplicia:ſed magis fiet ei dānationis cā dignitatis imenſitas. Uñ dī. Ille autē ſeruus q cognouit volūtatē dn̄i ſui:ꝛ nō fecit ſm volūtatē eius plagis vapulabit multis. CHRY. Nō eni ſilr̄ in oīb⁹oīa iudicant̄:ſed maior cognitio ſit maioris pene mā. Uñ ſacerdos eadem peccās cum populo:multo grauiora patietur. CYRIL. Nō eni perſpicax qui turpiorib⁹ ſuā volūtateꝫ inclinauit:inexcuſabile peccatū cōmiſit:q̄ſi ꝓpter maliciā recedens a dn̄i volūtate:ſed hō ruſticanus rōnabili⁹ implorabit veniā vindicantis. Uñ ſubdit̄. [Qui au.nō co.ꝛ fecit dig.pla.vapu.pau.] THEO. Hic obijciūt aliqui.merito punit̄ qui ſciens volūtatē dn̄i non ꝓſequit̄. Sed cur punit̄ ignorās:qꝛ cum ipſe ſcire potuiſſet noluit:ſed pigritās ipſe fuit ignorātie ſue cā.

B BASI. Sed dices.ſi hic qdē multa ſuſtinet verbera:hic aūt pauca:qualr̄ dicūt qdā ꝙ nō ponit finē ſupplicijs. Sed ſciendū eſt ꝙ hoc qd̄ hic dī:nō numerū penarū:ſed differētiā indicat. Pōt eniꝫ aliqs eſſe dignus inextinguibili flāma:vel remiſſiori vel intēſiori:ꝛ indeficiēte verme:vel mitius torquēte vel forti⁹. THEO. Oſtēdit autē ꝯñr quare doctoribus ꝛ ſcientib⁹ intēſior pena debeat̄:cū dī. [Oi au.cui mul.da.eſt:multū q̄ret̄ ab eo:ꝛ cui cōmē.mul.plus petēt ab eo.] Dat̄ quidē doctoribus gr̄a faciendi miracula:ſed cōmēdat̄ eis ſermonis ꝛ doctrine gr̄a:ſed in dato qdem nō dicit aliquid plus petēdū:ſed in cōmēdato ſiue depoſito. Nam gr̄a verbi icremēto eget:ꝛ a doctore requirit̄ amplius. Nō eni decet eū torpere:ſed

C augere verbi talentū. BEDA. Uel aliter. Multuꝫ ſepe datur etiam quibuſdā priuatis quibus etiā cognitio dn̄ice volūtatis:ꝛ exequendi que cognoſcunt facultas impendit̄. Multū aūt cōmēdat̄ illi:cui cū ſua ſalute dn̄ici quoqꝫ gregis paſcēdi cura cōmittit̄. Maiori ꝗ̄ gr̄e donatos ſi deliq̄rint:maior vindicta ſequet̄. Mitiſſima aūt oīum pena erit eoꝝ q ꝑter pct̄m qd̄ originalr̄ traxerūt nullū inſup addiderunt:ꝛ in ceteris qui addiderūt tāto q̄ſqꝫ ibi tolerabilioreꝫ hēbit dānationē:ꝙ̄to hic minorē habuit iniquitatem.

Sacerdos eadē peccā ſa. cū ppl̄o gra. ui⁹ punict.

Maiori gr̄a donati grauius punietur.

Tex.13 Ignē veni mittere in terrā:ꝛ quid volo niſi vt accēdatur? Baptiſma autē habeo baptizari:ꝛ quomō coartor vſqꝫ duꝫ perficiatur? Putatis quia pacem veni mittere in terrā? Nō dico vobis:ſed ſeparationeꝫ. Erunt enim ex hoc quinqꝫ in domo vna diuiſi:tres in duos:ꝛ duo in tres diuidētur:pater in filium:ꝛ filius in patrem ſuū:mater in filiā:ꝛ filia in matrē:ſocrus in nurum ſuā:ꝛ nurus in ſocrum ſuam.

Mat.10.

A AMBRO. Diſpēſatoribus.i.ſacerdotib⁹ p̄miſſa[illegible] ee ꝓpoſita:ꝙ ſciāt ſibi graue in futurā penā eē ſubeundā:ſi familiā dn̄i gubernare neglexerit. Sꝫ qꝛ exiguus eſt ꝓfect⁹ metu ſupplicij ab errore reuocari:ideo dn̄s ad querēdā cupiditatē diuinitatis inflāmat dicēs. [Ignē ve.mittē in terrā.] Nō vtiqꝫ illū ꝯſumptorē bonoꝝ:ſꝫ bone voluntatis auctorē qui aurea dn̄ice domus vaſa meliorat:fenuꝫ vo ꝯſumit ꝛ ſtipulā. CYRIL. Mos eſt aūt ſacre ſcripture ignem qꝗ̄s dicere ſacros ꝛ diuinos ſmones. Sicut eni q aurum ꝛ argentū purgare nouerūt:per ignē ꝯſumūt eoꝝ ſorditiē:ſic ſaluator ꝑ euāgelica documēta in virtute ſpūs abſtergit intellectū eoꝝ qui credūt in eū. Hic eſt igit̄ ignis ſalubris ꝛ vtilis quo habitatores terre frigidi quodāmō et exticti pp̄ pct̄m icaleſcūt ad pietat vitā. CHRY. Terraꝫ cui B

raȝ enī ad pñs vocat. nō eā quā pedib⁹ terimus: ſ; plaſma-
tam manib⁹ eius. ſ. hoīem: cui dñs ignē īgerit ad ꝯſumptio
nem pctōꝝ ꝛ īnouationē aīaꝝ. TITVS. Eſt autē itel-
ligendū eū de celo veniſſe: nō eni ſi de terra veniſſet in ter-
ram diceret. [Ignē veni mittere in terrā.] CYRIL. Hu-
ius aūt ignis dñs accelerabat icēdiū. Vñ ſeqꝛ. [Et qd vo-
lo: niſi vt accēdaꝛ?] Credebāt eni iā qdā ex iſrael: quorum
exordiū fuerāt venerandi diſcipuli. ſ; ignis ſemel in iudea
accēſus totū orbē occupare debebat: ꝯſūmata tñ paſſionis
ei⁹ diſpēſatōe. Vñ ſeqꝛ. [Baptiſma aūt habeo baptiçari.]
Nā añ venerabilē crucē: ꝛ ei⁹ reſurrectionē a mortuis: i ſo-
C la iudea fiebat mētio pdicatiōis ꝛ miraculoꝝ ipſi⁹: poſtq̄
aūt pncipē vite iſanientes occiderūt: tūc aplis pcepit dicēs.
Math. 28. Eūtes docete oēs gētes. GREGO. ſuper exechielē. Vel
aliter. Ignis in terrā mittiꝛ: cū p ardorē ſancti ſpūs afflata
terrena mēs a carnalib⁹ ſuis deſiderijs cremaꝛ: ſuccēſa aūt
ſpirituali amore malū qd̄ fecit plāgit: ꝛ ſic terra ardet: qñ ac-
cuſante ſe ꝯſcia cor pctōris in dolore penitentie crematur.
BEDA. Addit autē. [Baptiſmo habeo baptiçari.] i. ſan-
guinis pprij tīctione pūs habeo pfundi: ꝛ ſic corda credētiū
ſpūs igne iflāmari. AMBRO. Tāta aūt eſt dñi digna-
tio: vt īfundēde nobis deuotiōis ꝛ ꝯſūmāde pfectiōis ī no-
bis: ꝛ maturāde p nobis paſſiōis ſtudiū ſibi ineſſe teſteꝛ.

Ignis in terra mittit cū terrena mēs a carnalib⁹ deſiderijs crematur.

Vñ ſeqꝛ. [Et quō coartor vſq; dū pficiaꝛ?] Quidā codi-
ces hñt. [Et coangor.] i. ꝯtriſtor. Cū eni in ſe nihil habuerit
qd̄ doleret: nr̄is tñ angebaꝛ erūnis: ꝛ tpe mortis meſtitiā
ptēdebat: quā nō ex metu mortis ſue: ſ; ex mora nr̄e redē-
ptiōis aſſumpſerat. Qui eni vſq; ad pfectionē angiꝛ de p-
fectione ſecurus eſt: qꝛ eū ꝯditio corpalis affect⁹: nō formi-
do mortis offendit. Nā q corpus ſuſcepit: oīa debuit ſubi-
re q̄ corpis ſunt: vt eſuriret: ſitiret: angereꝛ: ꝛ cōtriſtareꝛ. di-
uinitas aūt p hos affect⁹ neſcit cōmutari. Simul ēt oñdit:
qꝫ in certamine paſſionis mors corpis: abſoluo anxietudis:
D non coaceruatiua ſit doloris. BEDA. Quō aūt poſt ba-
ptiſma ſue paſſiōis: poſt ignis ſpiritalis aduētū terra ſit ar-
ſura ꝯclarat ſubdēs. [Putatis qꝛ pacē veni dare in terrā?
nō dico vobis: ſ; ſepationē.] CHRY. Quid dicis dñe?
Nō veniſti pacē daturus: q factus es nobis pax: pacificās p
Col. 1. crucē celeſtia ꝛ terreſtria? qui dixiſti. Pacē meā do vobis.
Jo. 14. S; manifeſtū eſt qꝫ vtilis qdē eſt pax: qñq; aūt dānoſa: et
ſepans ab amore diuino: p quā. ſ. ꝯſentiꝛ his qui a deo diſſi
dent: ꝛ ob hꝫ federa terrena docuit vitare fideles. Vñ ſeq-
tur. [Erūt eni qnq; ex hꝫ in domo vna diuiſi: tres in duos: ꝛ
E duo in tres diuidenꝛ: pr̄ in filiū.] AMBRO. Cū ſex pſo-
narū videaꝛ facta ſubiectio pr̄is ꝛ filij: mr̄is ꝛ filie: ſocrus ꝛ
nurus: qnq; tñ ſūt: qꝛ eadē mr̄ que ſocrus accipi pōt. Que
eni eſt mr̄ filij: ſocrus ei⁹ vxoris eſt. CHRY. Per hꝫ aūt
futurū euētū ptulit. Cōtingebat eni in eadē domo aliquem
eē fidelē: cui⁹ pr̄ vellet eū ad ifidelitatē ptrahere: ſ; intātū
pualuit virt⁹ doctrine xp̄i: vt filij pr̄es ꝯuerterēt: matreſq;
filie: ꝛ liberos parētes. Libuit eni fideles xp̄i nō ſolū ꝯtē-
nere oīa: ſ; ꝛ cuncta ſimul pati: dūmō cultu fidei non ca-
reāt. Si aūt paruis hō eē ē vn̄ ſuppeteret ei hꝫ poſſe medita
ri: qꝫ a patrib⁹ plus amareꝛ q̄ filij: ꝛ a filijs plus q̄ pr̄es: ꝛ
a viris plus q̄ ꝯiuges: ꝛ hoc nō in vna domo aut centū ſed
vbiq; terrarū: ꝛ nō ſolū hꝫ pdixit: ſed ēt opere conſumauit.

Libuit xp̄i fideles oīa cōtēnere: dūmō a cultu fidei ñ recederēt.

F AMBRO. Myſtica aūt interptatiōe dom⁹ vna: hō vn⁹
eſt. Duos aūt legimus frequēter: aīā ꝛ corp⁹: qꝫ ſi duobus
ꝯuenerit: efficit vtraq; vnū: aliud eſt qd̄ ſeruit: aliud cui ſubij-
ciꝛ. Tres aūt aīe affectiōes ſunt: vna rōnabilis: alia ꝯcupi-
ſcibilis: tertia iraſcibilis. Duo ḡ in tres: ꝛ tres in duo diui-
dunꝛ. Etenī p aduētū xp̄i hō qui erat irrōnabilis: rōnabi-
lis fact⁹ eſt. Eramus carnales terreni. miſit de⁹ ſpm̄ ſuū in
corda noſtra: facti ſumus filij ſpūales. Poſſumus ēt dice-
re qꝫ in hac domo ſunt alij qnq;. i. odor: tactus: guſt⁹: viſus:

Myſtice exponitur dom⁹ carnal' ꝛ ſpiritualis.

ꝛ auditus. Si ḡ ſm ea que audimus aut legimus ſenſu vi-
ſus atq; auditus excludamus ſupfluas voluptates corpis:
que guſtu tactuq; ꝛ odore pcipiunꝛ: duo in tres diuidim⁹:
eo qꝫ mētis habit⁹ vitioꝝ nō capiaꝛ illecebris. Aut ſi qnq;
ſenſus accepimus corpales: vitia iā corpis ꝛ peccata ſe ſe-
parant. Poſſunt ēt caro videri atq; aīa ab odore tactu gu-
ſtuq; luxurie ſepata. Fortior eni rōnis ſexus velut in viri-
les fert affectus. hec molliorē ſtudet tenere rōnem. Ex his
itaq; diuerſaꝝ cupiditatū mot⁹ inoleuit. Sed vbi in ſe aīa
redit: degeneres abiurat heredes. Caro qppe cupiditatib⁹ G
ſuis q̄s ſibiipſa gñauit: tāq̄ ſentib⁹ mūdi doluit eē ꝯſtrīam.
Sed velut corpis q̄dā atq; aīe nurus voluptas motu pue
cupiditatis inubit. Ergo q̄diu māſit in vna domo ꝯſpiran
tib⁹ vitijs idiuidua ꝯſenſio: nulla videbaꝛ eſſe diuiſio. Ubi
vo xp̄s ignē quo delicta cordis exureret: vl' gladiū quo ſe-
creta penetranꝛ miſit in terras: tūc caro atq; aīa regñatio-
nis inouata myſterijs: copulā poſteritatis eliminat: vt di-
uidanꝛ parētes in filios: dū itēperās motus itēperātiā
abdicat: ꝛ aīa declinat in ꝯſortiū culpe. Filij quoq; in pa-
rētes diuidunꝛ: dū renouati hoīes vitia vetuſta declinant:
voluptaſq; adoleſcētior serioſe domus refugit diſciplinā.
BEDA. Uel aliter. Per tres ſignificanꝛ qui fidē trinita- H
tis hñt. per duo infideles: qui a fidei vnitate diſſentiūt. Pr̄
aūt diabolus eſt: cui⁹ filij imitando eramus. S; poſtq̄ ve-
nit ignis ille celeſtis: nos abinuicē ſepauit: ꝛ oñdit alterum
prēȝ qui eſt in celis. Mater ſynagoga. filia eſt eccl'ia pmi-
tiua: que ꝛ eā de qua genus ducit ſynagogā fidei pſecutri-
cem ſuſtinuit: ꝛ ipſa eidem ſynagoge fidei veritate ꝯdixit.
Socrus ſynagoga: nurus eccleſia de gētib⁹: qꝛ ſpōſus eccle
ſie chriſtus filius eſt ſynagoge ſm carnē. Synagoga ergo
in nurum ꝛ in filiam eſt diuiſa: que credētes de vtroq; po-
pulo perſequitur: ſed ꝛ ille in ſocrum ꝛ in matrem ſunt di-
uiſe: qꝛ volunt carnalem circūciſionem ſuſcipere.

¶ Dicebat autē ad turbas. Cum videritis nubē Tex. 14
orientem ab occaſu ſtatim dicitis nymbus ve- Math. 16
nit: ꝛ ita fit. ꝛ cum auſtrū flantem: dicitis quia
eſtus erit: ꝛ ita fit. Hypocrite faciem celi ꝛ ter-
re noſtis probare: hoc autem tempus quomo-
do non probatis? Quid autem ꝛ a vobiſipſis
non iudicatis quod iuſtum eſt?

¶ THEO. Cū de pdicatiōe diſceptaſſet: ꝛ eā noīaſſet gla- A
diū: poterant audiētes turbari neſciētes qd diceret. Et ideo
dñs ſubdit. qꝫ ſicut aereas diſpōnes p q̄dā ſigna cognoſcūt
ſic deberēt eius aduētū cognoſcere. Et hꝫ eſt qd̄ dicꝛ. [Cum
videritis nubē oriētē ab occaſu: ſtatiȝ dicitis. Nymbus ve-
nit: ꝛ ita fit: ꝛ cū auſtrū flantē: dicitis qꝛ eſtus erit: ꝛ ita fit.]
q̄ſi. d. Verba mea ꝛ opa mea me indicāt ꝯtiū vobis. Pote-
ſtis igiꝛ ꝯiectare: qꝛ nō veni pacē dare ſed ibreȝ ꝛ turbinē.
Ego eni ſuȝ nubes ꝛ venio ab occaſu. i. ab humana nā pdē
multa induta pctōꝝ caligine. Veni ēt ponere ignē. i. eſtum
icitare. Sūt eni auſter vētus calidus ꝛ oppoſit⁹ boreali fri
gidirati. BEDA. Uel qui ex elmtoꝝ imutatiōe ſtatū au-
rarū: qꝛ voluerūt facillime pnoſcere potuerūt. Poſſent ēt
ſi vellēt tp̄s aduētus dñi ex dictis intelligere pphetarum. B
CYRIL. Prophete eni multipharie pnūtiauerūt chriſti
myſteriū. Dicebat ergo ſi prudētes eſſent ad futura pſpe-
ctum intēdere: nec ignorare futuras tēpeſtates poſt vitam
pñteȝ valerent. Erit eni vētus ꝛ pluuia. ꝛ ſuppliciū futuruȝ
per ignē: ꝛ hoc ſignificaꝛ cū dꝛ. [Nymbus venit.] decebat
etiā ſalutis tp̄s nō ignorare. ſ. aduētū ſaluatoris: per quem
pfecta pietas intrauit mūdū. Et hoc ſignificaꝛ cū dꝛ. [Di-
citis qꝛ eſtus erit.] Vñ in eoꝝ rephenſionē ſubdiꝛ. [Hypo
crite: faciē celi ꝛ terre noſtis pbare. hoc aūt tp̄s quō non p-

C batis. BASI. Eſt aũt notandũ q̄ neceſſarie ſunt humane
vite ſyderũ coniecture: dũmodo quis vltra menſurã nõ ꝑ-
quirat coꝝ indicia. Eſt enim nõnulla de pluuijs futuris ꝑ-
cipere. plura quoqꝫ de eſtib⁹ ⁊ ĩpetu vẽtoꝝ vel ꝑticularib⁹
vel vlibus vl̃ violẽtis vel leuib⁹. Quãta vero cõmoditas ex
coꝝ cõiectura vite ꝓſteꝝ q̄s neſcit? Intereſt eñi naute ꝓno-
ſticari ꝓcellarũ ꝑicula: viatori mutationẽ aeris: colono fru-
ctuũ copiã. BEDA. Sꝫ ne aliq̄ de turba ſe ꝓphetice le-
ctiõis ignaros tẽpoꝝ curſus nos ꝓbare nõ poſſe cauſaren-
tur: vigilãter adiũgit. ⌊ Quid aũt ⁊ a vobiſipſis nõ iudicat
qd̃ iuſtũ eſt? ⌋ Oñdẽs eos ⁊ ſi lr̃as neſciãt: nãli tamẽ igenio
poſſe dinoſcere eũ q̄ opa fec̃ q̄ nullus ali⁹ feciſſet: ſupra ho-
minẽ ⁊ deũ eẽ. Uñ poſt huj⁹ ſeculi iniuſtitias: iuſtũ creato-
ris iudiciũ eẽ ventuꝝ. ORIGE. Niſi autẽ eẽt nobis nã i-
ſitũ id qd̃ iuſtũ eſt iudicare: nunq̄ ſaluator h̄ diceret.

Syderũ cõiecture ſũt neceſſarie: dũmõ nõ ꝑquirant ſuꝑflue coꝝ indicia.

Nob nã inſitũ eſt id qd̃ iuſtũ ẽ iudicare.

Tex. 15. ⁋ Cuꝫ aũt vadis cũ aduerſario tuo ad principẽ
Math. 5. in via da operã liberari ab illo ne forte trahat te
ad iudiceꝫ: ⁊ iudex tradat te exactori: ⁊ exactor
Math. 5. mittat te in carcerem. Dico tibi non exies inde
donec etiam nouiſſimũ minutũ reddas.

A ⁋ THEO. Poſtq̄ oñdit dñs laudabilẽ diſcordiã: ex hic
docet laudabilẽ pacẽ cũ dicit. ⌊ Cũ aũt va. cũ aduer. tuo ad
prin. in via da ope. li. ab illo. ⌋ q. d. cũ trahit te aduerſari⁹ ad
iudiciũ: da operã. i. in oibus modis excogites vt abſoluaris
ab illo. Uel da operã. i. ⁊ ſi nihil habeas: mutuũ accipe: vt
abſoluaris ab illo: ne te corã iudice ꝯueniat. Uñ ſequitur.
⌊ Ne forte trahat te apud iudicẽ: ⁊ iudex tradat te exacto-
ri: ⁊ exactor mittat te in carcerẽ. ⌋ CYRIL. In quo angu-
ſtias patieris donec ẽt nouiſſimũ aſſem exigẽt. Et h̄ eſt qd̃
ſubdit. ⌊ Dico tibi: nõ exies īde donec ẽt nouiſſimũ minutũ
B reddas. ⌋ CHRY. Uidet̃ mihi de p̄ñtib⁹ iudicib⁹ dice-
re: ⁊ de itinere ad p̄ñs iudiciũ: ⁊ de carcere huj⁹ mũdi. Per
hec eñi q̄ apparẽt ⁊ in ꝓ́ptu ſũt irrõnabiles hoies ſe cor-
rigere ꝯſueuerũt. Frequẽter eñi nõ ſolum ex futuris bonis
vel malis cõmonet: ſed ẽt ex p̄ñtib⁹ ꝑꝑ groſſiores audito-
res. AMBRO. Uel aduerſari⁹ nr̃ diabolus eſt qui ſerit
illecebras delictoꝝ: vt habeat in ſupplicio ꝑticipes: q̄s ha-
buit in errore ꝯſortes. Aduerſarius ẽt nobis eſt ois vitioꝝ
vſus. Deniqꝫ adũſaria eſt nobis mala ꝯſcia: q̄ nos ⁊ hic af-
ficit: ⁊ in futurũ accuſabit ⁊ ꝓdet. Demus igit̃ operã vt duꝫ
in hoc ſumus vite curriculo cõſtituti: tãq̄ a malo aduerſa-
rio: ita ab ĩprobo liberemur actu: ne dũ imus cuꝫ aduerſa-
rio ad magiſtratũ in via noſtrũ ꝯdẽnet errorẽ. Quis auteꝫ
eſt magiſtrat⁹: niſi penes quẽ ois ptãs eſt? Hic autẽ magi-
ſtrat⁹ tradit reũ iudici: ei. ſ. cui viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ tribuit po-
teſtatẽ. ſ. ieſu chr̃o: ꝑ quẽ occulta redarguunt̃: ⁊ ĩprobi ope-
ris pena mãdat̃. Ipſe exactori tradit ⁊ in carcerem mittit.
Math. 22. Dicit eñi. Tollite ⁊ mittite illũ in tenebras exteriores. ⁊ ex-
actores ſuos mõſtrat eẽ angelos: de q̄b⁹ dicit: exibunt ange-
Math. 13. li ⁊ ſeparabũt malos de medio iuſtoꝝ: ⁊ mittent eos in ca-
minũ ignis. Sed ſubdit̃. ⌊ Dico tibi: non exies donec ẽt no-
uiſſimũ minutũ reddas. ⌋ Si eñi q̄ pecuniã ſoluũt non p̄us
euacuant fenoris nomẽ q̄ toti⁹ ſortis vſqꝫ ad mĩmũ q̄cũqꝫ
C ſolonis q̄ñe: q̄ꝫtitas vniuerſa ſoluat̃: ſic cõpẽſatione charita-
tis actuũqꝫ reliquoꝝ vel ſatiſfactione q̄cũqꝫ peccati pena
diſſoluit̃. ORIGE. Uel aliter. Quattuor ꝑſonas hic po-
math. 5. nit: aduerſarij: p̄ncipis: exactoris: ⁊ iudicis. apud mattheuꝫ
vero ꝑſona ꝑtermiſſa eſt p̄ncipis: ⁊ ꝓ exactore miniſter icer-
tus. Diſcrepãt etiã q̄ ille quadrãtem: iſte minutum poſuit:
vterqꝫ aũt dixit nouiſſimũ. Cũctis aũt hoib⁹ duos angelos
adeſſe legimus. malũ q̄ aduerſa exhortat̃: bonũ q̄ optima
ꝑſuadet. Ille aũt aduerſari⁹ nr̃ quotiẽſcũqꝫ peccam⁹ exul-
tat: ſciẽs q̄ñ hꝫ poteſtatẽ apud p̄ncipeꝫ ſeculi huj⁹: q̄ ſe mi-

Diũſi aduſarij nr̃i ĩ hoc mũdo deſcribũtur.

Ois hõ duos hẽt ãgelos: alterũ malũ ⁊ alteꝝ bonũ ad ſui exercitiũ.

ſerat: exultãdi ⁊ gloriãdi. Cũ articulo aũt in greco eum po-
ſuit: vt ex plurib⁹ vnũ mõſtraret: q2 vnuſquiſqꝫ ſub ſue gẽ-
tis eſt p̄ncipe. Da ergo opaꝫ vt libereꝛ ab aduerſario tuo:
ſiue a p̄ncipe ad quẽ te aduerſarius tradit: hñdo ſapiaꝫ: iu-
ſtitiã: fortitudinẽ: ⁊ tẽperantiã. Si aũt dederis opaꝫ eſto in
eo q̄ dicit. Ego ſum via: alioq̄n trahet te aduerſari⁹ ad iudi- Jo. 14.
cem. Dicit aũt. ⌊ Trahet. ⌋ vt oſtẽdat nolẽtes ad cõdẽnatio-
nẽ cõpelli. Iudicẽ aũt aliũ neſcio niſi dñm nr̃m ieſuꝫ chr̃ꝫ
qui tradit exactori. Singuli exactores proprios habemus.
Dñant̃ exactores ſi debuerimus aliq̄d. Si oibus vniuerſa
reddidero: nemo exactor eſt: ⁊ intrepida mente rñdeo. Ni-
hil tibi debeo. Qꝫ ſi debitor fuero: mittet me exactor in car-
cerẽ: nec patiet̃ exire niſi debitũ oium ꝑſoluero. Nõ enim
hꝫ exactor poteſtatẽ: vt mihi ſaltẽ quadranteꝫ ꝯcedat. Qui
donauit debitori quingentos denarios: ⁊ alij quinquaginta
dñs erat. Iſte qui exactor eſt: dñs non eſt: ſed a dño ad exi-
gẽda debita ꝑpoſitus. Nouiſſimũ aũt minutũ dicit gracile
⁊ tenue. Peccata eñi nr̃a aut pinguia ſunt aut tenuia. Bea-
tus igit̃ eſt qui nõ peccat. Scd̃o aũt ſi tenue peccatuꝫ hẽat:
inter ipſa quoqꝫ tenuia diuerſitas eſt: alioq̄n nõ diceret: do-
nec nouiſſimũ redderet minutum. Si eñi paꝝ dꝫ: nõ egre-
diet̃ niſi ſoluat minimũ q̄drãtẽ. qui aũt magno debito fuit
obnoxius: infinita ei ad reddẽdum ſecula numerabuntur.
BEDA. Uel aliter. Aduerſarius noſter in via eſt ſermo
dei ꝯtrius noſtris carnalib⁹ deſiderijs in p̄ñti vita: a quo li-
berat̃ qui preceptis eius ſubdit̃. Alioq̄n tradet̃ iudici: q̄a
ſermone domini cõtẽpto peccator reus tenebit̃ in exami-
ne iudicis: quẽ iudex exactori tradet. i. maligno ſpiritui ad
vltionem. Qui mittit̃ in carcerem. i. infernũ. vbi q2 ſemper
ſoluere penas patiendo: ſed nũq̄ perſoluendo: veniã ꝯſeq̄
non poterit: nunq̄ exinde exibit: ſed cuꝫ terribiliſſimo ſer-
pente diabolo perpetuas penas luet. Cap. XIII.

Aderant autem quidam ipſo in tẽpo- Tex. j.
re nũtiantes illi de galileis: quoꝝ ſan-
guinẽ pilatus miſcuit cum ſacrificijs
eoꝝ. Et rñdẽs dixit illis. Putatis q̄
hi galilei pre omnibus galileis peccatores fue-
rint: q2 talia paſſi ſunt? Nõ dico vobis: ſed niſi
penitẽtiã habueritis oẽs ſimiliter ꝑibitis: ſicut
illi deceꝫ ⁊ octo ſupra quos cecidit turris in ſy-
loe: ⁊ occidit eos. Putatis quia ⁊ ipſi debito-
res fuerint: ꝑter oẽs homines habitãtes in hie-
ruſalem? Non dico vobis: ſed ſi non penitẽtiã
egeritis: omnes ſimiliter peribitis.

⁋ GLO. Quia de penis peccãtiũ fecerat mẽtionẽ: oppor- A
tune nũtiat̃ quorũdã peccantiũ pena: ex cuius exẽplo etiã
alijs peccatorib⁹ penã cõminat̃. Uñ di. ⌊ Aderãt q̄dã ipſo
in tp̄e nũtiantes illi de galileis: quoꝝ ſanguinẽ miſcuit pi-
latus cũ ſacrificijs eorum. ⌋ CYRIL. Erãt eñi ſequaces
dogmatũ iude galilei: cuj⁹ mẽtionẽ lucas in actib⁹ aplõꝝ
fecit: qui dicebat: nõ opꝫ quẽq̄ vocari dñm. Uñ q̄plures
eoꝝ: q2 ceſarem nõ fatebant̃ dñm: a pilato puniti ſunt. Di-
cebãt etiã nõ oportere alias a ſtatutis victimis in lege moy-
ſi offerre deo. Uñ ꝓhibebant ſtatutas a populo victimas
pro ſalute impatoris: ⁊ populi romani offerre. Pilat⁹ ergo
indignatus in galileos iuſſit inter ipſas victimas q̄s ritu le-
gis ſe offerre putabãt occidi: ita q̄ ſanguis offerẽtiuꝫ obla-
tis victimis miſceret̃. Credẽte aũt vulgo iuſtiſſime p̄di-
ctos talia paſſos eẽ quaſi ſcãdala ſeminantes in ꝑplo inci-
tantes principes in odiũ ſubditoꝝ: narrauerũt hec ſaluato-
ri: volẽtes ꝑcipere q̄d ei ſuper hoc videret̃. Ipſe autẽ pec-
catores hos eẽ ponit: nõ tñ hic aſſerit talia paſſos eſſe: tãq̄

Sectꝫ eos iude galilei fuerũt interfecti a pilato vt ſãguis eoꝝ miſtus ſacrificijs eſſet.

peiores

peiore ſ nõ patientib⁹. Vñ ſeqꝇ. [Et rñdẽs dixit illis. pu
B tatis ꝙ hi galilei pre oĩbus galileis peccatores fuerũt: quia
talia paſſi ſũt: nõ dico vobis.] CHRY. Punit eni deus
quoſdã peccatoꝝ amputãs eoꝝ neqtiã: ꝛ penã illi ſtatuens
leuiorẽ: ꝛ plene ſemouẽs eos ab alys: ꝛ viuentes in malitia
corrigẽs ꝑ hoꝝ dãnationẽ. Rurſus alios hic nõ punit vt ſi
ſibi cauerint penitẽtes: pñtẽ penã effugiẽt ꝛ futurũ suppli
ciũ. Si vo ꝑſeuerauerit: mai⁹ patiãꝇ tormẽtũ. TITVS.
Manifeſtat ꝛ hic: qꝛ q̃cũqꝫ ex iudicys accidũt in reorum
ſuppliciũ: nõ ſolũ iudicãtiũ ꝑtãte: ſꝫ ẽt nutu dei contingũt.
Vñ ſiue iuſta ꝯſcia puniat iudex: ſiue aliđ itendẽs ꝯdẽnet:
cõmẽdãdũ eſt negociũ diuine cẽſure. CYRIL. Remo
uẽs ḡ populares ab iteſtinis iſidys occaſiõe religiõis con
citatis ſubiũgit. [Sꝫ niſi pniaꝫ habueritis:] ꝛ niſi ceſſaueri
tis ꝯſpirare ꝯ ꝑncipes: qđ nutu diuino nõ agitis: oẽs ſiꝇ vel
ſilr peribitis: ꝛ veſter ſanguis veſtris victimis ꝯiungetur.
C CHRY. In h̃ aũt oñdit ꝙ illos permiſit talia pati: vt vi
uentes alienis periculis territi fierent regni heredes. Quid
igiꝇ dices vt melior ego fiaꝫ? Ille puniꝇ: nõ ideo: ſed puniꝇ
qdem ꝑpter ꝑpria crimina. Fit vo ex hoc videntib⁹ ſalutis
mã. BEDA. Sꝫ qꝛ pniaꝫ nõ habuerunt. 40. dñice paſ
ſionis anno: veniẽtes romani: quos deſignabat pilatus ad
eoꝝ gentes ꝑtinẽs: ꝛ incipientes a galilea. vñ dñica ꝑdica
tio cepat radicit⁹ impiã gẽtẽ deleuerũt: ꝛ nõ ſoluꝫ atria tẽ
pli quo ſacrificia deferri ꝯſueuerãt: ſꝫ iteriora dom⁹ huma
no ſanguie fedarũt. CHRY. Iterũ autẽ aly decẽ ꝛ octo
obꝛuti fuerãt a q̃dã turre: de qb⁹ eadẽ ſubdit dicẽs. [Sicut
illi. 10. ꝛ. 8. ſup q̃s cecidit turris in ſyloe ꝛ occidit eos: puta
tis qꝛ ꝛ ipſi debitores fuerũt preter oẽs hoies habitãtes in
Quaꝇ ds aliđs punit in hac vita: aliđs non. hierlꝫm: nõ dico vobis.] Nõ eni hic oẽs punit dãs alys in
ducias penitẽdi. nec tñ cunctos future punitioni reſuat: ne
plures ꝑuidẽtiã abnegarẽt. TITVS. Vna autẽ turris
cõparaꝇ toti ciuitati vt ꝑs totuꝫ ꝑterreat. Vñ ſubdiꝇ. [Sꝫ
D ſi non penitẽtiã egeritis oẽs ſilr ꝑibitis.] q. d. Tota ciuitas
paulopoſt occupabiꝇ ſi ꝑſeuerauerit idigene in iſidelitate.
Myſtice. AMBRO. Myſtice aũt in illis quoꝝ ſanguinẽ pilat⁹ mi
ſcuit cũ ſacrificys eoꝝ figura q̃dã videꝇ eos tãgens: q coa
ctu diabolico nõ pure offerũt ſacrificiũ: quoꝝ oratio eſt in
Ps. 108. pctm: ſicꝫ de iuda ſcriptũ eſt q ꝑditionẽ ſanguis dñici inter
ſacrificia poſit⁹ cogitabat. BEDA. Pilat⁹ eni q interꝑ
taꝇ os malleatoris: diabolũ ſignificat: ſemꝑ cedere paratũ.
ſanguis pctm: ſacrificia bonas actiões exprimũt. Pilat⁹ ḡ
ſanguinẽ galileoꝝ cum ſacrificys eoꝝ miſcet: qñ diabolus
elemoſynã ꝛ cetera bona fideliũ vel carnis delectatiõe: vel
hũane laudis ambitiõe: vel q̃libꝫ alia peſte cõmaculat. Il
li ẽt hieroſolomyte a ruina turris oppſſi ſignificãt iudeos
q penitẽ noluerũt cũ mẽtib⁹ ſuis eẽ pituros: ne fruſtra. 10. ꝛ
8. qui nũerus apđ grecos ex I. ꝛ H. h̃ eſt eiſdẽ lrĩs qb⁹ no
men ieſu incipit exprimiꝇ. Significare autem iudeos hinc
maxie pituros ꝙ nomẽ ſaluatoris recipere noluerũt. Illa
turris ſignificat illũ q eſt turris fortitudis que merito ẽ in
ſyloe q̃ iterꝑtaꝇ miſſus: ſignificat eni eũ qui miſſus a patre
mat. 21. mar. 12. venit in mũdũ: qui oẽs ſuper quos cecidit conteret.

Tex. 2. Dicebat aũt ꝛ hãc ſilĩtudinẽ. Arborẽ fici ha
bebat quidam plantatam in vinea ſua: ꝛ venit
querens fructũ in illa: ꝛ non inuenit. Dixit aũt
ad cultorẽ vinee. Ecce anni tres ſunt exquo ve
nio querens fructum in ficulnea hac: ꝛ non in
uenio. Succide ergo illam. Vt quid etiam ter
ram occupat? At ille rñdens dixit illi. Dñe di
mitte illam ꝛ hoc anno: vſqꝫ dum fodiam cir
ca illam: ꝛ mittã ſtercora. Et ſi quidem fecerit
fructuꝫ bñ: ſinaũt in futuruꝫ ſuccides eam.

A TITVS. Iactabãt ſe iudei ex eo ꝙ. 10. ꝛ. 7. ꝑierãt. ipſi
vo oẽs remãſerũt illeſi. Vñ ꝑponit eis fici parabolã. Diꝇ
eni. [Dicebat aũt hãc ſilitudinẽ. Arborẽ fici habebat qdaꝫ
plantataꝫ in vinea ſua.] AMBRO. Vinea dñi ſabaoth
erat: quã dedit in rapinã gẽtiũ. Apta aũt ſynagoge arboris Per ficulneã infructuoſã ſynagoga ſignatur.
iſtius cõparatio eſt: qꝛ ſicꝫ iſta arbor redũdat folys fluenti
bus: ſpem poſſeſſorib⁹ ſuis caſſa ſperatoꝝ ꝑuentuuꝫ expe
ctatiõe deſtituit: ita ẽt in ſynagoga dũ doctores eius opib⁹
infecũdi: verbis tñ velut folys redũdãtib⁹ gl̃iantur: inanis
vmbra legis exuberat. Hec etiã ſola arbor ab initio germi
nat poma ꝑ floribus ꝛ poma decidũt vt poma ſuccedãt:
manẽt tñ aliq̃ prioꝝ parata nec decidũt. Eteni ꝑmũ ſyna
goge ppl̃s velut inutilis decidit fruct⁹: vt de pinguedie re
ligiõis antique nouus eccl̃ie ppl̃s emergeret. Primi tñ ex
iſrael groſſi matureſcẽtis exemplo pulcherrimoꝝ gr̃a fru
ctuũ ceteris ꝑſtiterũt: quib⁹ di. Sedebitis ſup. 12. thronos.
Nõnulli tñ ficũ iſtã nõ ſynagoge ſꝫ malitie ꝛ iꝑobitatis fi
gurã putãt. Hi tñ in nullo diſtãt: niſi ꝙ ꝑ ſpẽ gen⁹ eligunt.
B BEDA. Ipſe aũt dñs ſynagogã ꝑ moyſen inſtituit. in car
ne nat⁹ apparuit: ꝛ crebrius in ſynagoga docens fructũ fi
dei q̃ſiuit: ſꝫ in phariſeoꝝ mẽte nõ iuenit. Vñ ſeqꝇ. [Et ve
nit fructũ q̃rẽs i illa: ꝛ nõ iuenit.] AMBRO. Querebat
aũt dñs: nõ qꝛ fructũ ficulnee deeſſe neſciret: ſꝫ vt oſtende
ret in figura: qꝛ fructuꝫ ſynagoga iã hře deberet. Deniqꝫ ex
ſequẽtib⁹ docet nõ ſe añ tp̃s veniſſe: q ꝑ trienniũ venit. Sic
eni habes. [Dixit ãt ad cultorẽ vinee. Ecce anni tres ſũt ex
quo venio q̃rẽs fructũ in ficulnea hac: ꝛ nõ iuenio.] Venit Tria gr̃a ſcitaſ dñs iudeis dedit purificationẽ ſactificationẽ ꝛ iuſtificationẽ.
ad habraã: venit ad moyſen: venit ad mariaꝫ. Hoc eſt: Ve
nit in ſignaculo: venit in lege: venit in corpore. aduẽtũ eius
ex bñficys recognoſcimus. Alibi purificatio: alibi ſcifica
tio: alibi iuſtificatio ẽ. Circũciſio purificauit: lex ſcificauit:
gr̃a iuſtificauit. Ergo ppl̃s iudeoꝝ neqꝫ purificari potuit:
qꝛ circũciſionẽ corpis nõ animi habuit: neqꝫ ſcificari: quia
virtutẽ legis ignorãs: carnalia magis q̃ꝫ ſpũalia ſeq̃batur:
neqꝫ iuſtificari: qꝛ delictoꝝ ſuoꝝ pniaꝫ nõ gerẽs: gr̃am ne
ſciebat. Merito ḡ nullus fruct⁹ in ſynagoga iuẽtus eſt. ꝛ iđ
ſubeꝇ excidi. Seqꝇ eni. [Succi. ḡ illã: vt qd ẽt terrã occu
pat?] Bon⁹ autẽ cultor: ꝛ fortaſſis ille in quo eccl̃ie funda
mẽtũ eſt: ꝑſagiẽs alterũ ad gẽtes: ſe aũt ad eos q ex circũci
ſiõe ſũt eẽ mittẽdũ. religioſe ne excidaꝇ iteruenit: fret⁹ vo
catiõe ſua: ẽt pplm iudeoꝝ ꝑ eccl̃iaꝫ poſſe ſaluari. Vñ ſe
quiꝇ. [At ille rñdẽs dixit illi. Dñe dimitte illã ꝛ h̃ ãno.] Ci
to duritiaꝫ ſuꝑbiãqꝫ iudeoꝝ cauſas eẽ ſterilitatis agnouit.
Itaqꝫ venit excolere: q nouit vitia reꝑhẽdere. Vñ ſubdit.
[Vſqꝫ dũ fodiã circa illã.] Pollicetꝇ dura cordis eoꝝ apo
ſtolicis ligonib⁹ eẽ fodiẽda: ne radicẽ ſapie: terrarũ aceru⁹
obruat ꝛ abſcõdat. Subdit aũt [ꝛ mittã ſtercora.] i. humi
litatis affectũ: ꝑ quẽ in euãgeliũ chr̃i ẽt iude⁹ fore exiſtima
tur fructuoſus. Vñ ſbdit. [Et ſi qdẽ fecerit fructum. bñ. ſ.
C erit. [Sinaũt in futurũ ſuccides illã.] BEDA. Qđ qdeꝫ
per romanos factũ eſt: a qb⁹ gens iudea ſucciſa: ꝛ a terra ꝑ
miſſiõis expulſa eſt. AVG. de ver. do. Vl̃ alr. Totum
arbor ficulnea gen⁹ humanũ eſt. Prim⁹ eniꝫ hõ: q peccauit
folys ficulnee pudẽda velauit: h̃ eſt mẽbra vñ nati ſum⁹.
THEO. Sed ꝛ q̃ſqꝫ nr̃m fic⁹ eſt in vinea dei: h̃ eſt in ec
cleſia vel in h̃ mũdo plãtata. GREGO. in ho. Tertio ãt
dñs ad ficulneã venit: qꝛ nãꝫ gñis humani añ legẽ ſub le
ge: ſub gr̃a: expectãdo: admonẽdo: viſitãdo reqſiuit. Sꝫ tñ
in trib⁹ ãnis fructũ ſe nõ iueniſſe ꝯqueriꝇ: qꝛ quorũdaꝫ pra
uoꝝ mẽtes nec iſpirata lex nãlis corrigit: nec precepta eru
diũt: nec icarnatiõis ei⁹ miracula ꝯuertũt. THEO. Ter
tio aũt nã nr̃a fructũ petita nõ tribuit: ſemel qdeꝫ cũ in pa
radiſo ꝑuaricati ſum⁹ ꝑceptũ. 2⁰ cũ in lege vitulũ conflaue Gene. 3.
rũt. 3⁰ cũ ſaluatorẽ renuerũt. Sꝫ in trienniũ itelligẽdũ eſt ꝑ Exo. 32.

D trībꝰ etatībꝰ: puerili: virili: ꝛ ſenili. GREGO. in ho. Sed cuꝫ magno timore audiēdū eſt qđ dī. [Succi. ğ il. vt gd ēt terrā occupat.] Unuſgſqꝫ eni iuxta modū ſuū inq̄tū locū vite p̄ntis tenet: ſi fructū bone opōnis nō exhibet: velut infructuoſa arbor terrā occupat: qꝛ in eo loco in quo ipſe eſt: ꝛ alijs opandi occaſionē negat. BASI. Propriuꝫ eni eſt diuine ꝓpitiatiōis nō ſilēter penas īfligere: ſꝫ p̄mittere minas reuocādo ad pniaꝫ: ſic niniuitis fecit ꝛ nūc cultori dic̄. [Succide eā:] ꝓuocās gdē ipm ad curā eiꝰ: ſuſcitās vo ſterilē aiaꝫ ad ꝓducēdos debitos fructꝰ. GREGO. naçan. Igiẗ nec nos feriamꝰ ſubito: ſꝫ ꝑualeamꝰ m̄ia: ne ſecemꝰ ficū potentē adhuc fructū facere: quā forſitā curabit pīti cuſtodis ſtudiū. Un̄ ꝛ hic ſubdiẗ. [At ille r̄ndēs dixit illi. Dimitte illā h̄ āno vſqꝫ dū fodiā circa illā.] GREGO. in ho. Per cultorē vinee ꝑpoſitoꝝ ordo exp̄miẗ: q p̄ſūt eccl'ie dn̄ice vinee curā gerūt. THEO. Uel p̄rfamilias deꝰ pī eſt: cultor vo chr̄s: q ficū amputari vt ſterilē nō p̄mittit: q̄ſi ad p̄rēꝫ diceret. Si p legē ꝛ ꝓphetas fructū pn̄ie nō dederūt: meis eos irrigabo paſſiōibus ꝛ doctrinis: ꝛ forſitā dabūt obediētie fructū.

E AVGV. de ver. dn̄i. Uel colonus qui itercedit eſt oīs ſanctꝰ q itra eccl'iaꝫ orat p eis q ſūt ext̄ eccliaꝫ dicēs. [Dn̄e: dimitte illā h̄ anno.] i. tpe iſto ſub gr̄a [vſqꝫ dū fodiā circa illā.] Circūfodē eſt humilitatē ꝛ patientiā docē. Foſſa eni eſt hūilis terra: ſtercꝰ aūt in bono itelligē: ſordes ſūt ſꝫ fructū dāt. Sordes cultoris: dolor eſt peccatoris. Qui āt agūt pn̄iaꝫ: in ſordibꝰ agāt ꝛ veraciter agāt. GREGO. in ho. Uel pctā carnis ſtercora vocanẗ: ex ſtercore igiẗ ad fructū reuiuiſcit arbor: qꝛ de cōſideratiōe peccati ad bona ſe opa reſuſcitat aīus. Sꝫ ſunt pleriqꝫ q increpatiōes audiūt: ꝛ tn̄ ad pn̄iaꝫ redire ꝯtēnūt. pp qđ ſubdiẗ. [Et ſigdē fecerit fructuꝫ.] AVG. de ver. do. [Bn̄.] ſ. erit [Sin aūt in futuruꝫ ſuccides eā.] qn̄. ſ. in iudicio venies iudicare viuos ꝛ mortuos: iteriꝫ modo pciẗ. GREGO. in ho. Qui aūt nūc nō vult ad fecūditatē pingueſcere: p increpationē illic cadit: vn̄ iā reſurgere per pniam non valet.

Dēꝰ aūt q̄ puniat p̄mittit minas reuocando ad pniam.

Tex. 3. ¶ Erat autē docens in ſynagoga eoꝝ ſabbatis. Et ecce mulier que habebat ſpm̄ īfirmitatis annis decem ꝛ octo: ꝛ erat iclinata: nec oīno poterat ſurſuꝫ reſpicere. Quā cū videret ieſus vocauit eaꝫ ad ſe: ꝛ ait illi. Mulier: dimiſſa es ab infirmitate tua. Et impoſuit illi manus: ꝛ cōfeſtim erecta eſt: ꝛ glorificabat deū. R̄ndēs aūt archiſynagogus indignans qa ſabbatis curaſſet ieſus: dicebat turbe. Sex dies ſunt in qbus opꝫ opari. In his ergo venite ꝛ curamini: ꝛ nō in die ſabbati. R̄ndit aūt ad illū dn̄s ꝛ dixit. Hypocrite vnuſqſqꝫ veſtrū ſabbato nō ſoluit bouem ſuū aut aſinū a p̄ſepio ꝛ ducit adaquare? Hāc āt filiā habrae quā alligauit ſathanas: ecce decē ꝛ octo annis: nō oportuit ſolui a vinculo iſto die ſabbati? Et cū hec diceret erubeſcebant omnes aduerſarij eius. ꝛ oīs ppl's gaudebat in vniuerſis que glorioſe fiebant ab eo.

A ¶ AMBRO. Cito quod de ſynagoga dixerat idicauit: ad ipſaꝫ: vtiqꝫ arborē veniſſe ſe mōſtrat: q in eadē p̄dicabat. Un̄ dī. [Erat āt docēs i ſynagoga eoꝝ ſabbat.] CHRY. Docet gdē nō ſeorſuꝫ: ſꝫ in ſynagogis ſecure in nullo dubitās: nec aligd ꝯ legē moyſi ſtatuēs. Sabbato āt: qꝛ tunc iudei legi vacabāt. CYRIL. Ad expugnationē aūt corruptiōis ꝛ mortis ꝛ iuidie diaboli ꝯ nos: ꝓdijt icarnatū v̄bū. ꝛ h̄ appet ex ipſis euētibꝰ. Seqẗ eni. Et ecce mulier q̄ habebat ſpm̄ īfirmitatis ānis. 10. ꝛ. 8. Dicit āt ſpm̄ īfirmitatꝭ: qꝛ mulier hec patiebaẗ atrocitate diaboli: derelicta a deo pp ꝓpria crimia vel pp trāſgreſſionē ade: ob quā humana corpa īfirmitatē ꝛ mortē icurrerūt. Dat aūt ſup h̄ deꝰ diabolo p̄tātē: vt hoīes mole aduſitaẗ dep̄ſſi: velint ad meliora trāſire. Genꝰ aūt īfirmitatis on̄dit dicēs. [Et erat iclinata: nec oīno poterat ſurſuꝫ reſpicere.] BASI. Brutoꝝ ſi

Propter petm̄ ade icurrimꝰ īfirmitatē ꝛ mortē.

B gdē caput humi deflexū eſt: terraꝫ cernit. Caput hoīs erectū eſt in celū oculi ſupna ꝯſpiciūt. Conuenit eni q̄rere ſupna: trāſcēdere terrena intuitu. CYRIL. On̄dēs āt dn̄s aduētū ſuū in hūc mūdū diſſolutiuū eē hūanaꝝ paſſionū: mulierē ſanauit. Un̄ ſequiẗ. [Quā cū vidiſſet ieſus vocauit eā ad ſe ꝛ ait illi. Mulier: dimiſſa es ab īfirmitate tua.] Uox aptiſſima deo plena maieſtate ſupna. Fugat eniꝫ morbū imperatorio motu: q ēt manꝰ illi iponit. Sequiẗ eniꝫ. [Impoſuit illi manꝰ ꝛ ꝯfeſtim erecta eſt: ꝛ glorificabat deū.] In q̄ opꝫ ꝑpendere ſacrā carnē iduiſſe virtutē diuinā. Erat eniꝫ ipſiꝰ dei caro: nō aūt alicuius alteriꝰ: q̄ſi ſeparatim exn̄te filio hoīs a filio dei: ſic falſo aligbꝰ viſuꝫ eſt. Sꝫ igrate ſynagoge p̄ſul: poſtq̄ vidit feminā humi repētē ſolo tactu erectā: ꝛ diuia referēte magnalia ardēs dn̄i gl'ia: irretiẗ inuidia: arguitqꝫ miraculū q̄ſi videreẗ ſollicitari p ſabbato. Un̄ ſequitur. [R̄ndēs aūt archiſynagogus idignās qꝛ ſabbato curaſſet hoīeꝫ ieſus dicebat turbe. Sex dies ſūt in gbꝰ opꝫ opari: in his venite ꝛ curamini ꝛ nō in die ſabbati.] Hortaẗ ceteris diebꝰ diſpſos ꝛ ꝓprijs vacātes opibꝰ nō ſabbato vidē ꝛ mirari ꝓdigia dn̄i: ne forte credāt. Sꝫ dic: lex ꝓhibuit ab ope manuali die ſabbati abſtinere: nunqd ab eo ꝙ verbo ꝛ ore fit? Ceſſes ą̊ comedē ꝛ potare ac loq ꝛ pſallere in ſabbato. Et ſi nec legē legis: cur tibi ſabbatū? Ceteꝝ ſi manuale opꝰ lex ꝓhibuit: quō manuale opꝰ ē feminā v̄bo erigere?

Caro chr̄i erat dei caro vnita diuinitati.

C AMBRO. Deniqꝫ ꝛ deꝰ ab opibꝰ mūdi qeuit: nō ab opibus qbꝰ ſempiterna ꝛ inq̄ opatio ē: ſic filiꝰ ait. Pr̄ meꝰ vſqꝫ mō opaẗ: ꝛ ego opor. vt ad ſīl'itudinē dei ſecularia nr̄a opa nō religioſa ceſſarent. Un̄ dn̄s ſpāl'r ei r̄ndit. Seqẗ enim. [R̄ndit āt ad illū dn̄s ꝛ dixit. Hypocrita vnuſqſqꝫ v̄rꝫ in ſabbato nō ſoluit bouē ſuū aut aſinū a p̄ſepio: ꝛ duc̄ adaq̄re?] BEDA. Hypocrita ē q in theatro aſſumit alienaꝫ pſonā: ſic ꝛ in vita p̄nti gdā alia gerunt in corde: ꝛ alia ſupficial'r on̄dūt hoībꝰ. CHRY. Bn̄ igiẗ dic̄ hypocritā p̄ncipē ſynagoge: qꝛ faciē hēbat legis cultoris. Mēs vo eiꝰ erat verſuti ꝛ iuidi. Nō eni turbaẗ pp ſabbatuꝫ qꝛ violaẗ: ſꝫ pp chr̄m qꝛ glorificaẗ. Tu tn̄ attēde ꝙ vbi gdē opꝰ fieri iuſſit ſic cū paralytico iuſſit grabatū tollē: trāſtulit ſmonē ad maius: ꝯuicēs eos p dignitatē p̄ris cū dic̄. Pr̄ meꝰ vſqꝫ modo opaẗ ꝛ ego opor. hic āt vbi totū faciēs v̄bo: nihil aliō aduc̄ ex his q̄ ipſi faciebāt: calūniā ſoluit.

Jo. 5.

Hypocrita qd ſit.

Jo. 5.

D CYRIL. Arguiẗ āt archiſynagogꝰ vt hypocrita: dū bruta gdē adaq̄t in ſabbato. mulierē vo nō mag̃ gn̄e q̄ꝫ fide filiā habrae nō dignā putat ſolui ab egritudinꝭ vinculo. Un̄ ſubdit. [Hāc āt filiā habrae quā alligauit ſathanas: ecce. 10. ꝛ. 8. ānis nō oportuit ſolui a vinculo iſto die ſabbati?] Mallebat ſigdē mulierē tāq̄ q̄drupedia cernere terrā q̄ꝫ hoīuꝫ ſtaturā recipe: dūmō chr̄s nō magnificareẗ. Nō āt erat eis gd r̄ndereṫ: ſꝫ ipſi ſibiipſis erāt irrefragabilis rep̄hēſio. Un̄ ſeqẗ. [Et cū h̄ diceret erubeſcebāt oēs aduſarij eiꝰ:] ſꝫ ppl's q̄ſi cōmoda ex miraculꝭ ꝯn̄s letabaẗ de ſignis. Un̄ ſeqẗ. [Et oīs ppl's gaudebat in vniūſis q̄ gl'ioſe fiebāt ab eo.] Nā claritas opeꝝ oēꝫ qōnē ſoluebat apđ eos q nō q̄rebāt mētibꝰ ꝑuerſis. GREGO. in ho. Myſtice āt h̄ ſigt̄ ficulnea īfructuoſa: qđ mulier iclinata: hūana eni nā ad pctm̄ ex volūtate corruēs: qꝛ fructuꝫ obediētie ferre noluit: ſtatū rectitudis amiſit. ꝛ h̄ ſignificat ficulnea reſeruata: qđ mulier erecta. AMBRO. Uel ficus ſynagogā figurat. Deniqꝫ in muliere infirma q̄ſi ecclie

Myſtice.

figura

figura ſuccedit:q̄ cū mēſurā legis ⁊ reſurrectiōis īpleuerit:
in illa gēte ꝑpetua in ſublime erecta faſtigiū:inclinationē
nr̄e infirmitatis ſentire non potuit. Nec alr̄ curari potuiſſ
E bec mulier:niſi q̄ legē īpleuit ⁊ grām. Nā in decē vbis le
gis perfectio eſt:in octauo numero reſurrectionis plenitu/
do. GREGO. in bo. Uel alr̄. Sexto die hō factus eſt:
atq̄ eodem ſexto die opa cūcta dn̄i ꝑfecta ſunt. Senarius
aūt numerus in trigonū ductus.10.⁊.8.facit.q̄ ergo hō qui
ſexto die factus eſt:perfecta opa hīc noluit:ſed an̄ legē:ſub
lege:atq̄ in exordio incboātis grē infirmus extitit.10.⁊.8.
annis mulier curua fuit. AVGV.de ver.do.Qḋ ergo ſi/
gnificauit triēniū in arbore:boc.10.⁊.8.ān̄i in illa muliere:
q̄ ter ſeni.10.⁊.8.faciunt.Curua aūt erat:ſurſū aſpicere nō
poterat:q̄ ſurſum corda ſine cā audiebat. GREGO.in
bomi.Ois.n.pctōr terrena cogitās:celeſtia nō regrēs: ſur/
ſum reſpicere nō valz:q̄ dum deſideria īferiora ſequit̄.a
mētis ſue rectitudine curuat̄. ⁊ boc ſemper videt ⁊ ſine in/
termiſſione cogitat. Uocauit eā dn̄s:⁊ erexit:q̄ illumina/
uit ⁊ adiuuit. Uocat.n.qn̄q̄:ſed nō erigit:q̄ plerūq̄ vide/
mus que agēda ſunt:ſ3 opera nō implemus. viſitata.n.cul/
pa obligat mētē:vt nequaq̄ ſurgere poſſit ad rectitudinē.
Conat̄ ⁊ labit̄:q̄ vbi diu ſponte perſtitit:ibi cū noluerit ca
F dit. AMBRO.Op⁹aūt ſabbati ſignū futuri eſt:q̄ vnu/
quiſq̄ ꝑfunct⁹ lege ⁊ gratia:per miſericordiā dei corporee
fragilitatis moleſtijs exuet̄.Cur āt aliḋ aial indicauit:niſi
vt oſtenderet futurū:vt iudaicus ⁊ gentilis populus : ſitim
corporis:eſtuſq̄ mundi buius dominici fontis vbertate d/
ponat:⁊ ſic per euocationē duorū populorū eccleſiam ſal/
uam futuram. BEDA.Filia autem babrae eſt aia que/
cūq̄ fidelis:vel eccleſia de vtroq̄ populo ad fidei vnitatē
collecta. Idē ergo myſtice ē bouē vł aſinū ſolutū a pſepio
potū duci:qḋ ē filiā babrae a viculo nr̄e inclinatiōis erigi.

Tex.4. ¶ Dicebat ergo:cui ſimile eſt regnū dei:⁊ cui
Mat.13 ſimile eſtimabo illud: Simile eſt grano ſyna/
Mar.4. pis:quod acceptum bomo miſit in ortum ſuū
⁊ creuit:⁊ factum eſt in arborem magnā ⁊ vo
lucres celi requieuerunt in ramis eius. Et iterū
dixit. Cui ſimile eſtimabo regnum dei: Simi
le eſt fermento qḋ acceptum mulier abſcondit
mat.13. in farine ſata tria:donec fermentaretur totū.

A ¶ GLO.Erubeſcentibus aduerſarijs ⁊ populo gaudente
de bis q̄ glorioſe fiebant a chrō:ꝑfectū euāgelij ꝯñter ſub
quibuſdam ſimilitudinibus manifeſtat. Un̄ dī. [Dicebat
ergo. Cui ſimile eſt regnū dei:⁊ cui ſile eſtimabo illud: ſile
mat.13. eſt grano ſynapis.] AMBRO.Alio loco granū ſynapis
mat.17. legitur vbi cōfertur.ergo ſi regnū celorū ſicut granū ſyna/
Infra.17. pis eſt:⁊ fides ſicut granū ſynapis:fides eſt vtiq̄ regnū ce
Infra.17. lorū:qḋ intra nos eſt. Granū qdē ſynapis:res eſt vilis ⁊ ſim
plex:ſi teri ceperit:vim ſuam fundit. Et fides ſimplex pri/
mo vī:ſ3 ſi atterat̄ aduerſis:grām ſue virtutis effūdit. Gra/
na ſynapis martyres ſunt.babebāt odorē fidei:ſ3 latebant.
Uenit ꝑſecutio.ꝯtriti ſunt gladio:ꝑ totius mūdi terminos
grana ſui ſparſere martyrij. Ipſe ēt dn̄s granū eſt ſynapis.
Teri voluit:vt diceremus chrī bonus odor ſumus:ſemina/
ri voluit velut granū ſynapis[qḋ acceptū hō miſit in or/
tum ſuū.] In orto eniz chrīs captus ⁊ ſepultus eſt. vbi ēt re/
ſurrexit ⁊ factus eſt arbor. Un̄ ſequit̄.[Et factū eſt in arbo
rem magnā.] Dn̄s.n.noſter granū eſt cū ſepelit̄ in terra:ar
bor:cū eleuat̄ in celū. Eſt ēt arbor mūdū obūbrās. Un̄ ſe/
quit̄.[Et requieuerūt volu.celi in ramis eius.] Ptātes ce/
lorū ⁊ quicūq̄ ſpiritalib⁹ factis euolare meruerūt. Ram⁹
eſt petrus. Ramus eſt paulus:in quorū ſinus ⁊ quoſdā diſ/
putationū receſſus:qui eramus longe aſſumptis vtutū re/
mi gijs aduolamus. Ergo ſemina in orto tuo chrīm:ortus
B vtiq̄ locus eſt plenus florū in quo grā tui opis effloreat:⁊
multiplex odor varie vtutis exbalet. Ibi ergo chrīs:vbi fru
ctus eſt ſeminis. CYRIL.Uel alr̄. Regnū dei eſt euāge
liū ꝑ qḋ acquirimus poſſe regnare cū chrō. Sicut igit̄ ſy/
napis ſemē ſuperat̄ quidē q̄ntitate a ſeminib⁹ olerū aliorū.
Creſcit aūt adeo vt plurimū fiat vmbraculū auiū:ſic ⁊ ſalua/
toris doctrina penes paucos erat in p̄ncipio:ſed poſtea re/
cepit augmētū. BEDA.Hō aūt chrīs eſt:ortus eſt eccle/
ſia:eius diſciplinis colenda:qui bene dī granū accepiſſe:q̄
dona que nobis cū patre tribuit ex diuinitate:nobiſcū acci
pit ex bumanitate. Creuit aūt euāgelij predicatio cunctū
diſſeminata per orbē. Creſcit ⁊ in mente cuiuſq̄ credētis:
q̄ nemo repente fit ꝑfectus. Creſcēdo aūt nō berbarū que
C velociter areſcunt:ſed arborū inſtar exurgit. Rami bui⁹ ar
boris dogmatū ſunt diuerſitates:in quib⁹ aie caſte virtutū
pēnis ad ſuꝑna tendētes nidificāt ⁊ refrigeſcunt. THEO.
Uel hō quilibz granū ſynapis.i.euāgelicū ſermonē acci/ Moralr
piens.⁊ in orto aie ſue ſerens arborē magnā facit:vt ⁊ ra/
mos ꝑducat:⁊ celi volatilia.i.qui terrenis ſupereminēt:in
ramis p̄dicationis.i.in expanſis conſiderationib⁹ requie/
ſcunt. Paulus.n.quaſi granū modicū accepit Ananie rudi/ Act.9.
mētū:ſed plantans illud in viridario ſuo:ꝑduxit multas ⁊
bonas doctrinas:in quib⁹ babitāt qui ſunt intellectu excel/
ſi:puta Dionyſius Hierotheus ⁊ alij q̄mplures. Deinde ſile
dicit fermēto regnū dei. Sequit̄.n.[Et iterū dixit. Cui ſile
eſt eſtimabo illud: ſile eſt fermēto.] AMBRO.Plerīq̄
fermētū chrīm putant:q̄ fermentū ex farina vtute nō ſpe/
cie generi ſuo p̄ſtat:ſic ⁊ chrīs ex patribus equalis corpore
ſed dignitate icōparabilis preeminebat. Igit̄ ſancta eccl'ia
typū mulieris figurat.de qua ſubdit̄.[Qḋ acceptū mulier
abſcondit in farine ſata tria donec fermentaretur totum.]
D BEDA.Satum eſt genus menſure iuxta morem prouin
tie paleſtine:vnū ⁊ dimidiū modiū capiēs. AMBRO.
Farina buius mulieris nos ſumus:que dn̄m Jeſum in inte
rioribus noſtre mentis abſcondit:donec noſtra ſecreta pe/
netralia calor ſapiētie celeſtis obducat. Et q̄ in tribus mē
ſuris abſconditū dicit eſſe fermentū:congrue viſum eſt vt
dei filium crederemus abſcōditū in lege:ac opertū in pro/
phetis:euāgelicis p̄dicationibus adimpletum:me tn̄ ſequi
iuuat qḋ ipſe dn̄s docuit:fermentū eſſe ſpiritalē doctrinā
eccleſie. Eccleſia aūt renatum bominem in corpore ⁊ aia ⁊ ſpi
ritu fermento ſpiritali ſanctificat:cū tria bec pari quadā
cupiditatū lance cōſentiunt:⁊ equalis aſpirat cōcordia vo
E luptatū. Itaq̄ ſi in bac vita tres menſure in eodē manſe/
rint:donec fermētentur ⁊ fiant vnū:erit in futurū diligen/
tibus chrīm incorrupta cōmunio. THEO.Uel pro fe/
mina intelligas aiam:tria vo ſata trinam partem eius : rō/ Mulier abſcōdens fermētū in trib⁹ ſatis farine eſt aia noſtra cōdēs verbū dei in tribus ſuis partibus.
nabilem:iraſcibilem:⁊ concupiſcibilem. Si igitur aliquis
in bac trina parte condiderit verbum dei:faciet boc totū
ſpiritale:vt nec rationale peccet in documentis:nec ira aut
cōcupiſcentia enormiter ferantur:ſed cōformentur verbo
dei. AVGV.de ver.do.Uel tria ſata farine:genus bu/
manum eſt:qḋ de tribus noe filijs eſt reparatū. Mulier q̄
abſcondit fermētū:dei ſapia eſt. EVSE.Uel aliter. Fer
mentum dn̄s noiat ſpiritū ſanctum:quaſi virtutem proce/
dentem ex ſemine.i.verbo dei. Tria autem ſata farine : ſi/
gnificant notitiam patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti:quā mulier.i.
diuina ſapientia ⁊ ſpiritusſanctus largitur. BEDA.Uel
fermentum dilectionē dicit.que feruere facit ⁊ excitat mē/
tem. Abſcondit ergo mulier.i.eccleſia fermentū dilectio/
nis in ſata tria:q̄ p̄cepit vt diligamus deum ex toto corde:
ex tota aia ⁊ ex tota mte. Et boc[donec fermētet̄ totū.] i.
donec charitas totam mentem in ſui perfectione cōmutet:
qḋ bic incboatur:ſed in futurum perficietur.

Marginalia (left): Ois pctōr terrena cogitās ⁊ celeſtia non requirēs:ſurſum reſpicere nō valet. — Grana ſynapis ſūt fides martyrū ⁊ chrīs qui cōtriti aduerſis: ſuā vtutē oſtēderūt. 2.cor.2.

Tex.5. ¶ Et ibat p ciuitates ꝛ caſtella docens ꝛ iter fa-
Mat.9. ciēs in hierl'z. Ait aūt illi qdā. Dñe ſi pauci ſūt
Mat.7. q ſaluenť? Ipſe āt dixit ad illos. Cōtēdite itra-
re p anguſtā portā: q2 multi dico vobis q̄rēt in-
trare ꝛ nō poterūt. Cū āt itrauerit pr̄ſamilias ꝛ
clauſerit oſtiū incipietis foris ſtare: ꝛ pulſare
ad oſtiū dicētes. Dñe api nobis: ꝛ rñdēs dicet
vobis. Neſcio vos vñ ſitis. Tūc icipietis dice-
re mādicauimus corā te ꝛ bibim⁹ ꝛ in plateis
nr̄is docuiſti. Et dicet vobis. Neſcio vos vñ
Mat.7. ſitis. Diſcedite a me oēs opariȷ inigtatis. Ibi
erit flet⁹ ꝛ ſtridor dētiū. Cū videritis habraã
iſaac: ꝛ iacob: ꝛ oēs pphas i regno dei: vos āt
Mat.8. expelli foras. Et veniēt ab oriēte ꝛ occidēte ꝛ
aquilone ꝛ auſtro ꝛ accumbent in regno dei.
mat.19. Et ecce ſunt nouiſſimi: qui erant primi: ꝛ ſunt
mar.10. primi: qui erant nouiſſimi.

A ¶ GLO. Premiſſis ſſīlitudinib⁹ de multiplicatiōe euāgeli
ce doctrine: ei⁹ diffuſiōe vbiq3 p̄dicando intēdit. vñ di. ⌊Et
ibat p ciuitates ꝛ caſtel. do. ꝛ iter faciēs i hieru.⌋ THEO.
Nō eni ſola parua loca viſitabat: ſicut faciūt q ſimplices
fallere volūt. neq3 ſolas ciuitates vt oſtētatores faciunt: ꝛ
Chrs idiſ- gloriā querētes: ſed ſicut cōis dñs ꝛ pater oībus prouidēs
ferēter tā- oia circuibat. Nō aūt viſitabat municipia: vitās hierlm: ac
quaꝫ cōis ſi timeret legiſperitoꝝ rephenſiones aut mortē q̄ poterat
p̄ p̄dica- inde cōtingere. Vñ ſubdit. ⌊Et iter faciēs in hierlm.⌋ Naꝫ
bat ꝛ p ci- vbi plures erant egroti: ibi ſe medicus mag̃ igerebat. Se-
uitates ꝛ p quitur. ⌊Ait aūt qdā illi: dñe ſi pauci ſūt q ſaluenť?⌋ GLO.
caſtella. Que qdē qō ad hoc ptinere vr̄ de quo ſupra agebat. nā in
pmiſſa ſſīlitudine dixerat q reqeuerūt volucres celi in ra-
mis ei⁹: p qō itelligi pōt multos eē q ſalutis requiē ↄſeque-
renť. Et q2 ille vn⁹ p oib⁹ q̄ſierat: dñs nō ſingulariter ei rñ-
det. Vñ ſeqť. ⌊Ipſe āt dixit ad illos. Cōtēdite itra. p angu.
por.⌋ BASI. Sicut. n. i via terrena exit⁹ a recto multā la-
titudinē h3: ſic q egrediť a tramite ducēte ad regnū celoꝝ i
mēſa latitudine erroris repiť. Rectū aūt iter ē anguſtū q̄-
libet dclinatiōe piculoſa exitē: ſiue dextrorſuꝫ ſiue ſiniſtror
ſuꝫ: ſicut in ponte a q̊ vtrinq3 diuertēs flumini imergitur.
B CYRIL. Anguſta ēt porta crūnā ꝛ patiētiam ſctōꝝ ſigt.
Sic. n. pugnaꝝ victoria atteſtať milit̄ ſtrēnuitati: ſic p̄cla-
mat.11. rū efficiet valida ppeſſio laboꝝ ꝛ tētationum. CHRY.
Quid eſt ḡ qō dñs alibi dič. Iugū meū ſuaue ē: ꝛ on⁹ meuꝫ
leue? Nō qdē ↄdicit. ſ3 h̄ dictū eſt pp tētationū nām: illud
vo pp affectum tranſeūtiū. Eſt. n. moleſtū aliqd nāe facile
reputari qñ id affectāter amplectimur. Si ēt via ſalut̄ an-
guſta erit in itroitu: tñ p eā puenif ad latitudinē: ↄↄtrio vo la
C ta ↄducit ad iteritū. GREGO. 11. mo. Dicturus āt angu-
ſte porte itroitū pmiſit: ↄtēdite: q2 niſi mēt̄ ↄtētio ferueat:
vnda mūdi nō vinciť: p quā anima ſemp ad ima reuocať.
CYRIL. Nō vr̄ aūt dñs ſatiſfacē q̄renti vtꝝ pauci ſint
Chrs non q ſaluenť: dū declarat viā p quā q̄ſq3 pt fieri iuſtus. S3 di-
rñdebat i- cendū: q mos erat ſaluatoris nō rñdere iterrogātib⁹ ſ3 q
terrogād- eis videbať q̄riēs inutilia q̄rebāt: ſ3 reſpiciēdo qō vtile au-
bus de his diētib⁹ foret. Quid āt cōmodi puenirēt audiētib⁹: ſcire an
q̄ erāt inu- mlti ſint q ſaluenť: an pauci? Neč̄iuꝫ āt mag̃ erat ſcire mo
tilia. dū q̊ aliqs puenit ad ſalutē. Diſpēſatiue ḡ ad q̄onis vanilo
quiuꝫ nihil dicit: ſ3 trāſfert ſuū ſmonē ad rē mag̃ nec̄iūm.
AVGV. de v̄. do. Vl' alr̄. Cōfirmauit dñs qō audiuit. ſ.
Mat.7 q pauci ſīt q ſaluanť: q2 p anguſtā portā pauci intrāt. Alio
aūt loco h̄ idē ipſe ait. Arta eſt via q̄ ducit ad vitā: ꝛ pauci

ſunt q igrediunť p illā. Vñ ſubdit. ⌊Q2 mul. di. vo. q̄rūt in-
trare.⌋ BEDA. Salut̄ amore puocati. Et nō poterūt: iti
neris aſperitate deterriti. BASI. Vacillat. n. aia: q̄ qdē cō- D
ſiderat eterna eligēdo v̄tutē: qñ p̄ñtia reſpicit: p̄ferēdo ille-
cebras. h̄ intueť ocia carnis: illic ſubiectionē ipſi⁹. h̄ ebrieta
tē: illic ſobrietatē. hic diſſolutos riſus: illic copiā lachryma-
rū. hic choreas: illic orōnes. hic fiſtulas: illic flet⁹. hic luxu-
riā: illic caſtimoniā. AVGV. de v̄. do. Nō āt ↄ̄uius ſibi ē
dñs q dixit q ⌊pauci ſūt q intrāt p anguſtā portā.⌋ Et alibi
dicit. Multi ab oriēte ꝛ occidēte veniēt. pauci ſūt in cōpa- Mat.8.
ratiōe pditoꝝ: multi in ſocietate angeloꝝ. Vix vix grana
qñ area triturať: ſ3 tāta maſſa pceſſura eſt de area hac: vt
ipleat horreū celi. CYRIL. Q2 aūt deteſtabiles ſint: q i-
trare nō pñt p euidēs exēplū declarauit ſubdēs. ⌊Cū āt itra. E
pr̄fa. ꝛ clau. oſtiū: icipiet; fo. ſta. ꝛ pulſare oſtiū dicētes. Dñe
aperi nobis.⌋ Sicut ſi prefamilias q mltos ad ↄuiuiū ↄuo
cauit igreſſo cū ↄuiuis: ꝛ oſtio recluſo poſtmodū pulſan-
tes adueniāt. BEDA. Eſt āt pr̄familias chrs: q cū vbiq3
ex diuinitate ſit: illis iaꝫ int⁹ eſſe dr̄: quos in celū p̄ñs ſua vi
ſione letificat: ſed q̄ſi foris eſt his q̊s in hac peregrinatione
certātes occultus adiuuat. Intrabit vo cū totaꝫ eccleſiā ad
ſui ↄtēplationē pducet. Claudet oſtiū: cū reprobis locū pe
nitērie tollet: qui foris ſtantes pulſabūt. i. a iuſtis ſegregati:
miāꝫ quā ↄtēpſerūt fruſtra iplorabūt. Vñ ſeqť. ⌊Et rñdēs F
dicet vobis: neſcio vos vñ ſitis.⌋ GREGO. 11. mor. Ne- Neſcire
ſcire dei iprobare eſt: ſicut ꝛ neſcire mentiri vir verax di q dei repro-
labi per mēdaciū dedignať: nō q ſi mētiri velit neſciat: ſed bare eſt.
q falſa le q veritatis amore ↄtēnat. Veritatis igiť lumē te-
nebras q̄s reprobat ignorat. Seqť. ⌊Tūc icipietis dicere:
māducauimus corā te: ꝛ bibim⁹ ꝛ in plateis nr̄is docuiſti.⌋
CYRIL. Hoc iſraelitis ↄuenit q ſm ritū legis offerentes
deo victimas edebāt ꝛ gaudebāt. Audiebāt quoq3 in ſyna
gogis libros moyſi: q in ſuis ſcriptis nō q̄ ſua ſunt ſ3 q̄ dei
tradebat. THEO. Vel ſimplr̄ ad iſraelitas di: eo q ex
eis chrs ſm carnē nat⁹ eſt: ꝛ cū eo comedebant ꝛ bibebant:
ꝛ eū p̄dicantē audiebāt. Sed ꝛ chriāni hec congruēt. Nos
enim comedim⁹ corpus chri: ꝛ bibimus ſanguinē eius quo-
tidie: ad mēſaꝫ myſticā accedentes: doceq3 in plateis aia-
rū noſtraꝝ. BEDA. Vel myſtice māducat coram dño ꝛ Myſtice.
bibit qui v̄bi pabulū auide ſuſcipit. vñ q̄ſi exponēdo ſub- G
diť. In plateis noſtris docuiſti. Scriptura. n. in obſcurio- Scia ſcri-
ribus cib⁹ eſt: q2 q̄ſi exponēdo frāgiť: ꝛ māducādo glutiť. pturaꝝ nō
potius eſt in apertiorib⁹: vbi ita ſorbeť ſicut inueniť. Nō āt facit notū
feſtiuitatū epulatio iuuat: quē fidei pietas non cōmendat. deo quem
Nō ſcia ſcripturaꝝ notū deo facit: quē opeꝝ iniqtas indi- operū ini-
gnū oñdit. Vñ ſubdiť. ⌊Et dicet vobis: neſcio vos vñ ſitis. quitas idi-
Diſcedite a me opariȷ inigtatis.⌋ BASI. Illis forſitan lo- gnū oſten
quiť q̊s deſcribit apl's in ppria pſona dicēs. Si linguis ho dit.
minū loq̄r ꝛ angeloꝝ ꝛ habeā oēm ſciaꝫ: ꝛ diſtribuero oēs 1.cor.13.
facultates meas in cibos paupeꝝ: charitatē aūt nō habue-
ro nihil mihi pdeſt. Qō eni nō fit diuini amoris intuitu: ſ3
ad acquirendā ab hoībus laudē: nō inuenit laudem apud
deuꝫ. THEO. Attende ēt q deteſtabiles ſunt illi: in q̊ꝝ
plateis dñs docet. Unde ſi docentē euꝫ audierimus nō in
plateis ſed in anguſtis ꝛ humilibus cordib⁹: nō erimus de-
teſtabiles. BEDA. Duplex aūt oſtendiť gehēne pena. ſ. H
frigoris ꝛ feruoris. Vñ ſequiť. ⌊Ibi erit flet⁹ ꝛ ſtridor den-
tium.⌋ Fletus enim de ardore: ſtridor dentiū de frigore ſo
let excitari. Vel ſtridor dentiū prodit indignātis affectuꝫ:
q qui ſero penitet: ſero ſibi iraſcatur. GLO. Vel ſtride-
bunt dentes qui hic de edacitate gaudebāt: flebūt oculi q
hic per concupiſcētias vagabanť. Per vtrūq3 aūt veram
impioꝝ reſurrectionē deſignat. THEO. Pertinet etiaꝫ
hoc ad iſraelitas cū qbus loquebatur: qui ex hoc maxime
pcelluntť q gentiles cū patribus regeſcūt: ipſi vo excludū-

tur. Uñ addidit. [Cũ videritis habraaʒ iſaac ꝛ iacob: ꝛ oẽs
ꝓphetas in regno dei: vos aũt expelli foras. ꝛ veniẽt ab oriẽ
te ꝛ occidẽte ꝛ ab aquilone ꝛ auſtro: ꝛ accumbent in regno
I dei.] EVSE. Predicti .n. patres ante tẽpora legis: ſʒ euã
gelicam formã errorẽ multoꝝ deoꝝ derelinquẽtes: aſſum
pſerunt ſublimis dei notitiaʒ: q̃bus pares facti ſunt multi
gentiliũ: ob ſimilẽ vitaʒ. filij aũt eoꝝ alienationẽ ſunt paſſi
ab euãgelica diſciplina. Uñ ſeq̃r. [Et ecce ſũt nouiſſimi q
erãt p̃mi: ꝛ ſũt p̃mi qui erãt nouiſſimi.] CYRIL. Judeis
eni q p̃mũ locũ tenebant p̃late ſunt gẽtes. THEO. Nos
autem vt videt̃ primi ſumus: qui ab ipſis cunabulis rudi
Multi d/ ſpecti in h ſeculo ſal/ uabunt: ꝛ glorioſi dãnabũt. mẽta accepimus: ꝛ forſitan erimus nouiſſimi reſpectu gen/
tiliũʒ: qui circa finẽ vite crediderũt. BEDA. Multi etiã
prius feruentes poſtea torpent: multi prius frigidi ſubito
inardeſcunt: multi in ſeculo deſpecti in futuro ſunt glorifi/
candi. Alij apud homines glorioſi in fine ſunt dãnandi.

Tex. 6. ¶ In ipſa die acceſſerunt q̃dã phariſeoꝝ dicen/
tes illi. Exi ꝛ vade hinc q2 herodes vult te occi
dere. Et ait ill'. Ite ꝛ dicite vulpi illi. Ecce eij/
cio demonia ꝛ ſanitates pficio hodie ꝛ cras: ꝛ
tertia die conſumor. Uerũtñ op3 me hodie ꝛ
cras ꝛ ſequẽti die ambulare: q2 nõ capit ꝓphã
pire extra hierl'ʒ. Hierl'ʒ hierl'ʒ q̃ occidis ꝓphe
Ma. 23 tas: ꝛ lapidas eos qui mittunt̃ ad te. Quotiẽs
volui cõgregare filios tuos queadmodũ auis
nidũ ſuũ ſub pẽnis: ꝛ noluiſti? Ecce relinque/
tur vobis domus veſtra deſerta. Dico autem
vobis: q2 nõ videbitis me donec veniat cuʒ di/
cetis. Benedictus qui venit in noie domini.

A ¶ CYRIL. Predicã dñi v̈ba: phariſeoꝝ aĩos ꝓuocauerũt
ad irã. Uidebãt .n. ꝓplos iã ꝯtritos fide ei' arripe: itaq3 q̃ſi
pdẽtes offm ꝓplis pſidẽdi: ꝛ deficiẽtes i lucro ſimulãtes ſe
eũ diligẽ: ſuadẽt illi vt inde diſcederet. Uñ di. In ipſa die
Hiere. 17. accef. q. pha. di. illi. Exi ꝛ va. hic: q2 hero. vult occi. te.] Chrs
ãt q renes ꝛ corda ſcrutat̃ eis leniter ꝛ figuralr̃ ridet. Uñ
ſeq̃r. [Et ait ill'. Ite ꝛ dicite vulpi illi.] BEDA. Propter
Herodes vulpi aſſi/ mulat̃ qd̃ eſt aĩal fal lax. dolos ꝛ iſidias herodẽ vulpẽ appellat: qd̃ plenũ fraudis ẽ
aĩal: in fouea pp iſidias latẽs: odore fetẽs: nũq̃ rectis itine/
rib' incedẽs: q̃ oĩa hereticis ꝯueniũt: q̃ꝝ typũ herodes t3: q
Chrm .i. humilitatẽ chriane fidei in credẽtib' conãtur extin
guere. CYRIL. Uel alr̃ vĩ hic ſermo mutat' eſſe ꝛ non
ſpectare ad pſonã herodis: vt aliq putauerunt: ſʒ magis ad
phariſaicas fictiones. Penes .n. ipm phariſeũ oñdit prope
manẽtẽ dñ dixit. [Ite ꝛ dicite vulpi huic.] ſicut in greco hĩ.
B Uñ hoc p̃cepit dicendũ qd̃ poterat vrgere phariſeoꝝ tur/
baʒ. [Ecce (inq̃t) eijcio demonia: ꝛ ſanitates pficio hodie ꝛ
cras ꝛ tertia die cõſumor.] Hoc ſe pmittit opaturũ qd̃ iu/
deis diſplicebat. ſ. q imũdis imparet ſpiritib': ꝛ eriperet a
morbis ifirmãtes: vſq3 dũ ꝓpa ſpõte ſuſtineret crucis pa/
tibulũ. Q2 v̊o phariſei credebãt q manũ trepidaret hero/
Pſ. 23. dis: q dñs erat v̊tutũ: h excludit dicẽs. [Uerũtñ op3 me ho
die ꝛ cras ꝛ ſeq̃nti die ambulare.] Qd̃ dicit. [Op3.] neq̃q̃
ſibi nec̃citatẽ ingruẽtẽ oñdit: ſʒ magis arbitrio ꝓp̃e volũta/
tis pergeret q̊ volebat: q̊uſq3 finẽ venerãde crucis ſubiret:
cui' iam chris iminere tp̃s oſtẽdit: cũ dixit [hodie ꝛ cras.]
THEO. Ac ſi dicat. Quid de morte mea cogitatis? ecce
fiet poſt modicũ. Q2 aũt di. [Hodie ꝛ cras,] h multos dies
ſignificat. ſicut ꝛ nos in cõi ſermone ſoliti ſumus dicẽ. Ho/
die ꝛ cras fit hoc qd̃ fiat in tãta diſtãtia tẽporis. Et vt euã/
gelicũ ſermonẽ euidẽtius exponamus: nõ itelligas q [op3
me hodie ꝛ cras ambulare.] ſed ſi ſtas in hodie ꝛ cras: di/
de ſubiungas: [ꝛ ſequẽti die ambulare:] ſicut ꝛ pluries nu/
merãdo ꝯſueuim' dicere die dñica: ꝛ ſcda feria ꝛ tertia egre
diar q̃ſi cõputãdo duas: vt tertia denotet̃. ſic ꝛ dñs q̃ſi cõ/
putando dicit. [Op3 me hodie ꝛ cras.] ꝛ poſtea. tertio die
C ire hierl'm. AVGV. de q̃o. euã. Uel myſtice ab illo hec Myſtice.
dicta itelligunt̃. vt referant̃ ad corp' ei' qd̃ eſt eccleſia. Ex/
pellunt̃ .n. demonia cũ relictis illis ſupſtitionib' credũt in
eũ gentes ꝛ pficiunt̃ ſanitates cũ ſʒ p̃cepta ei' poſteaq̃ fue
rit diabolo ꝛ huic ſeculo renũtiatũ vſq3 in finẽ reſurrectio/
nis: q̃ tanq̃ tertia ꝯſũmabit̃: hoc eſt ad plenitudinẽ angeli/
caʒ. p corporis ẽt imoꝛtalitatẽ perficiet̃ eccl'ia. THEO.
Sʒ q2 illi dicebãt ei. [Exeas hinc: q2 herodes te querit oc/
cidere.] in galilea loquẽtes vbi regnabat herodes: oñdit q
nõ in galilea: ſed i hieruſalẽ p̃ordinatũ fuerat ei pati. Uñ
ſequit̃. [Quia nõ capit ꝓphetã pire extra hieruſalẽ.] Cum Nõ decuit chrm pati ex̃ hieruſa lem q2 ſic erat p̃ordi natum.
audis. [Nõ capit.] i. nõ d̃cet extra hierl'm ꝓphetã iterimi:
nõ putes vim coactiuã iudeis iductã: ſed q̃tũ ad eoꝝ affe/
ctũ ſanguis auidũ ꝯueniẽter h dicit: velut ſiq̃s pdonẽ atro/
ciſſimũ vidẽs dicat. Nõ op3 hãc viã in q̃ pdo inſidiat̃ via/
toꝛib' imunẽ eſſe a ſanguine: ſic ꝛ nõ oportebat alibi q̃ vbi
morabant̃ pdones pire dñm ꝓphetaꝝ. Nã aſſueti ꝓphe/
taꝝ ſanguinib': occidẽt ꝛ dñm. Uñ ſeq̃t̃. [Hierl'm hierl'm
que occidis prophetas ꝛ lapidas eos qui mittuntur ad te.]
BEDA. Hierl'm nõ ſaxa ꝛ edificia ciuitatis ſʒ habitato/
D res vocat: quã pr̃is plangit affectu. CHRY. Geminatio
eni v̈bi miſerãtiſ ẽ: aut nimiũ diligẽt: nã tãq̃ ad amicã negli
gentẽ amatorẽ: ꝛ iõ puniẽdã dñs loq̃t̃. GRECVS. Sed
ꝛ nois geminatio vehemẽtẽ rephenſionẽ oñdit. Nã q̃ no/
uit deũ: q̃ũo dei miniſtros perſequit̃. CYRIL. Q2 autẽ
eẽnt imemores diuinoꝝ bonoꝝ oñdit ſubdẽs. [Quotiẽs vo
lui ꝯgregare filios tuos: queadmodũ auis nidũ ſuũ ſub pẽ/
nis ꝛ noluiſti?] Manuduxit eos p ſapiẽtiſſimũ moyſen: mo
nuit p ꝓphetas. voluit ſub alis .i. ſub tegmine ſue v̊tutis il/
los habere. at illi caruerũt tã deſiderabilib' bonis ingrati
exiſtẽtes. AVGV. in enchi. Dicit ãt. [Ego volui] ꝛ tu no
luiſti. q. d. Illud aggregaui mea volũtate ſp efficace: te nolẽ
E te feci: q2 igrata ſemp fuiſti. BEDA. Pulchre ãt q hero/
dẽʒ de ſua nece tractãtẽ vulpẽ vocauerat: ſeipm aui cõpa/ Chrs herodẽ vul/ pẽ ſe autẽ iudeos pul los appel/ lat.
rat: q2 vulpes fraudulẽter ſp auib' iſidias itẽdũt. BASI.
Filios ẽt hierl'm pullis in nido cõparauit. ac ſi dicat aues
q̃ in altũ ꝯſueuerũt volare excepte ſũt a nocumẽtis iſidian
tiũ: tu tñ eris vt pullus egens alieno ſuffragio. Matre igit̃
auolãte auferẽris a nido q̃ſi ipotẽs ad tutelã: ꝛ debilis ad
fugã. Uñ ſeq̃t̃. [Ecce relin. do. ve. d̃ſerta.] BEDA. Ipaʒ
ciuitatẽ quã nidũ vocauerat ẽt, nũc domuʒ iudeoꝝ appel/
lat. Occiſo .n. dño venerũt romani: ꝛ q̃ſi nidũ vacuũ diripiẽ
F tes: tulerũt eoꝝ locũ: gẽtẽ ꝛ regnũ. THEO. Uel dom'
vr̃a .i. tẽplũ: ac ſi dicat. q̃diu v̊tus erat in vobis: tẽplũ erat
meũ: ſʒ poſtq̃ feciſtis ipm ſpelũcã latronũ: nõ eſt d̊ cetero.
dom' mea ſʒ vr̃a. Uel domũ dic̃ totã gẽtẽ iudeoꝝ: iuxta il/ Hiere. 7
lud. Dom' iacob bñdicite dño. p qd̃ oñdit q ipſe erat q gu Pſ. 134.
bernabat eos ꝛ eripiebat ab hoſtiũ manib'. Seq̃t̃. [Dico
ãt vobis: q2 nõ videbitis me donec veniat: cũ dicetiſ. Bñdi/
ct' q ve. in no. do.] AVGV. de cõ. euã. Huic narratiõi ſilu
ce nõ vĩ aduerſari q turbe dixerũt. Ueniẽte dño i hierl'm
bñdict' q venit i no. do. q2 nõdũ illuc venerat: ꝛ nõdũ dcm̃
erat. CYRIL. Diſceſſerat .n. dñs a hieroſolymis tãq̃ in/
dignos exiſtes ſui pñtia d̃ferẽs: deide mult' miraculis fact
ruſuʒ hieroſolymã redit: vbi ei turba occurrit dicẽs. Oſã/
na filio dauid. Bñdict' q venit in noie dñi. AVGV. de
G cõ. euã. Sʒ q2 nõ dic̃ lucas q̃ ide tũc acceſſit dñs: vt nõ ve/
niret niſi eo tp̃e q̊ iaʒ illõ diceret̃. Perſeuerat q̃ppe in iti/
nere ſuo donec veniat hierl'm. De illo ſuo aduẽtu q̊ i clari/
tate vẽturus eſt h ſig̃t. THEO. Tũc .n. ꝛ inuiti ꝯfitebũ/
tur eũ ſaluatorẽ ꝛ dñm: qñ nullus erit ide ꝓfectus. Dicens
ãt. [Nõ videbitiſ me donec veniat ꝛc.] nõ ſignificat illã ho/

ram:ſʒ tpe crucis.q.d.poſtq̃ crucifixeritis me:nõ amplius videbitis me donec iterũ veniã. AVGV.de cõ.euã. Intelligẽdus eſt ergo lucas velle pͦccupaſſe añq̃ ei⁹ narratio dñm pduceret bierl'ʒ:aut eidẽ ciuitati iã appropinquãtẽ talia rñdiſſe monentibus vt caueret berodẽ:qualia mattheus dicat eſſe locutum cum iam perueniſſet bieruſalem.

mat. 25. BEDA. Uel dicit:[nõ me videbitis] q.d.niſi penitentiã egeritis ꝛ confeſſi fueritis me filium oĩpotẽtis patris:in 2° aduentu faciem meam nõ videbitis. Cap. XIIII.

Tex. 1. ET factũ eſt cũ intraret ieſus in domũ cuiuſdã principis pbariſeoꝝ ſabbato manducare panẽ: ꝛ ipſi obſeruabant eum. Et ecce bõ quidã bydropicus erat ante illum. Et rñdens ieſus dixit ad legiſperitos ꝛ phariſeos. Si licet ſabbato curare? At illi tacuerũt. Ipſe vo apprebenſuʒ ſanauit eũ ac dimiſit. Et reſpondens ad illos dixit. Cuius veſtrum aſinus:aut bos in puteum cadet: ꝛ non cõtinuo extrabet illum die ſabbati? Et non poterant ad bec reſpondere illi.

mat. 12. Mar. 3. ſup. 6.

A CCYRIL. Quãuis dñs malitiã pbariſeoꝝ cognoſceret: tñ eoꝝ fiebat ꝯuiuia: vt pdeſſʒ pñtib⁹ p vba ꝛ miracula. Uñ ſubdit. [Et fa.ẽ cũ itra.i do.cu.pnci.pba.ſab. mã.pa.ꝛ ipſi obſ.eũ.] ſi.ſ.reuerẽtiã legis ꝯtẽneret.ꝛ an qcq̃ pbibitoꝝ faceret in die ſabbati. Itaqʒ bydropico veniẽte in mediũ iterrogatiõe repbẽdit inſolẽtiã pbariſeoꝝ:euʒ arguere volẽtiũ. Uñ di.[Et ecce bõ qdã bydropicus erat ante illũ. Et rñdẽs ieſus dixit ad legiſpitos ꝛ pbariſeos:ſi licet ſabbato curare?] BEDA. Qđ di reſpondiſſe ieſus: ad boc reſpicit qđ pmiſſuʒ eſt.[Et ipſi obſer.eũ.] Dñs.n.nouit cogitatiões boium. THEO. In ſua aũt interrogatione deridet eos ſicut amãtes. Deo.n.bñdicẽte ſabbatũ: ipſi pbibẽt opari bona i eo. Dies ãt q̃ bonoꝝ operaʒ nõ admittit: maledicta ẽ. BEDA. Sʒ merito iterrogati tacẽt:qꝛ ꝯ ſe deñ qcqd dixerit videt. Nã ſi licet ſabbato curare:q̃re ſaluatorẽ an curet obſuãt? Si nõ licet:q̃re ipſo ſabbato pecora curãt? Uñ ſeq̃.[At illi tacuerũt.] CYRIL. Neglectis igit̃ iudeoꝝ inſidijs:liberat a morbo bydropicum:q metu pbariſeoꝝ remedia nõ poſtulabat pp ſabbatũ:ſʒ ſolũ aſtabat vt ex aſpectu miſtus ei⁹ ſaluaret eũ. Qđ dñs cogſcens nõ poſtulat ab eo ſi vellet ſaluus fieri:ſʒ ꝓtinus eũ ſanauit. Uñ ſeq̃.[Ipe vo app.ſana.eũ ac dimiſit.] THEO. In q̃ nõ B ꝓſpexit dñs:ne ſcãdaliʒaret pbariſeos:ſʒ vt bñfaciat egẽti remedijs. Decet.n.nos cũ magna reſultat vtilitas nõ curare ſi ſtulti ſcãdali ent. CYRIL. Sʒ qꝛ pbariſei inepte tacuerũt:ſoluit cbĩs iflexibilẽ eoꝝ iprudẽtiã ꝯſiderationib⁹ ſerijs ad B vtẽs. Uñ ſeq̃.[Et rñ.ad il.dixit. Cu.ve.aſi.aut vos i pu.ca.ꝛ ñ cõ.ex.il.die ſabbati?] THEO. q.d.Si pbibuit lex miſereri i ſabbato:ne curã bẽas filij tui piclitãtis i ſabbato:ſʒ qd dico filiũ qñ nec bouẽ pteris ſi piclitãtẽ videris? BEDA. In q̃ ſic obſuatores ſuos pbariſeos ꝯuicit:vt eoſdẽ ẽt auaritie ꝯdẽnet:q i liberatiõe aialis ſue auaritie ꝯſulebãt. Quãto ḡ mag cbĩs boieʒ q mlto melior ẽ pecore debuit liberare? AVGV.de cõ.euã. Cõgruẽter ãt bydropicũ aiali qđ cecidit in puteũ cõparauit:bumore enĩ laborabat:ſicꝫ illã mulierẽ quã alligatã dixerat ꝛ ipſe ſoluebat cõparauit iumẽto qđ ſoluitur vt ad aquã ducatur.

pſ. 93. — Cum magna reſultat vtilitas ſtultoꝝ ſcãdala curare nõ debemus. — Dñs pbariſeoꝝ ibi aduerſantiũ nõ declinabat ꝯuiuia vt eis pdeſſʒ.

B

C

ſup. 13. BEDA. Cõpetẽti ḡ exẽplo ſoluit qõnẽ:vt oñdat eos violare ſabbatũ i ope cupiditatis q eũ violare arguerũt in ope charitatis. Uñ ſeq̃.[Et nõ po.ad B rñ.illi.] Myſtice autẽ bydropic⁹ cõpat̃ ei quẽ fluxus carnaliũ voluptatũ exuberãs aggrauat:bydropicus.n.morb⁹ ab aquoſo bumore vo

Myſtice.

D

cabulũ trabit. AVGV.de qõ.euã. Uel bydropicũ recte cõparamus diuiti auaro. Sicut.n.ille q̃to magis abũdat bumorẽ iordinato:tãto ampli⁹ ſitit:ſic ꝛ iſte q̃to eſt copioſior diuitijs quibus nõ bñ vtitur:tãto ardẽtius talia cõcupiſcit. GREGO.14.mo. Recte ergo bydropicus ante pbariſeuʒ curatur:qꝛ p alterius egritudinẽ corporis in altero exprimit̃ lãguor ſeu egritudo cordis ꝛ mẽtis. BEDA. Bñ aũt in exẽplo bouẽ ꝛ aſinũ noiat:vt vel ſapientes ꝛ bebetes:vel vtrũqʒ ppl'm ſignificet.ſ.iudeuʒ iugo legis preſſum:ꝛ gentilem nulla ratione domitum:omnes.n.a puteo concupiſcentie demerſos dominus extrabit.

CDicebat autẽ ꝛ ad inuitatos parabolã:itendẽs quõ primos accubitus eligerent: dicens ad illos. Cuʒ inuitatus fueris ad nuptias nõ diſcũbas in primo loco:ne forte bonoratior te ſit inuitatus ab illo: ꝛ veniens is qui te ꝛ illuʒ vocauit dicat tibi:da buic locũ: ꝛ tũc incipias cum rubore nouiſſimum locũ tenere. Sed cuʒ vocatus fueris:vade recũbe in nouiſſimo loco:vt cuʒ venerit q te inuitauit dicat tibi. Amice aſcẽde ſuperius. Tunc erit tibi gloria coram ſimul diſcũbentibus. Quia omnis qui ſe exaltat bumiliabitur: ꝛ qui ſe bumiliat exaltabitur. Tex. 2.

mat. 23. ifra. 18. Jaco. 4.

A CAMBRO. Pri⁹ curat⁹ eſt bydropicus in q̃ fluxus carnis exuberãs aie grauabat officia:ſpũs extigueba t ardorẽ. Deiñ docet̃ bumilitas:dũ in ꝯuiuio nuptiali appetẽtia loci ſupioris arcet̃. Uñ di.[Di.ãt ad iui.pa.ite.quõ pri. accu.eli.di.ad il. Cũ iui.fu.ad nup.nõ diſ.i pri.loco.] CYRIL. Proſilire eni prõpte ad bonores q nobis nõ ꝯueniũt:indicat nos temerarios eẽ:ꝛ nr̃a facta vitupio replet. Uñ ſeq̃.[Ne forte bono.te ſit iui.ab eo:ꝛ ve.is q te ꝛ il.iui.di.ti.Da. buic lo.ꝛ tũc ici.cũ ru.no.lo.tenere.] CHRY. Et ſi qđ cõcupiuit:nequaq̃ obtinuit ambitioſus bonoris:ſʒ paſſus eſt repulſaʒ ꝛ ſatagẽs q̃lr abũdet bonoribus nõ bonorat̃:ꝛ qꝛ nibil ẽ eq pollẽs modeſtie:auditorẽ ad oppſitũ dicit. Non ſolũ pbibʒ ambire pmatũ:ſʒ ꝛ venari vltia. Uñ ſeq̃. Sʒ cũ vo.fu.va.re.i no.loco.] GREGO. Si.n.aliqs nõ vult alijs ꝓlocari:nãciſcit̃ B ex diuina ſnia. Uñ ſeq̃.[Et cũ ve. q te iui.di.ti. Amice aſcẽ.ſupi⁹.] Dec dicẽs nõ grauit obiurgat:ſʒ leniter iniũgit. Suffic.n.monitio apđ diſcretos ꝛ ſic pro bumili͞te aliqs coronat̃ bonore. Uñ ſeq̃.[Tunc erit ti. glĩa co.ſi.diſcũbẽtib⁹.] BASI. Occupare igit̃ locũ vlti͞m in ꝯuiuijs iuxta mãdatũ dñicũ ꝯueniẽs ẽ:ſʒ rurſus i bũc cõtẽtioſe irruere reprobatũ tãq̃ itcrẽptoriũ ordinis ꝛ cãtiuũ tumult⁹:ꝛ de eo mota ꝯtẽtio eq parabit vos litigãtibus de pmatu. Quapp ſic bic dñs dicit expedit ꝯuiuiũ faciẽti cõmittere accubit⁹ ordinẽ:ſic ꝛ i patientia nos mutuo ſuſtinebimus boneſte ꝛ ſʒ ordinẽ oĩa ꝓſequẽtes:nõ ad apparẽtiã pluriũ nec videbimur bumili͞tem ꝯtractare p vebemẽtẽ ꝯdictionẽ:mag ãt p bumilitatẽ patiẽtiã obtinebim⁹. Mai⁹ eſt eni ex repugnãtia ſupbie idiciũ q̃ ex B accubitu qñ eũ cuʒ impio obtinem⁹. THEO. Nemo ãt putet pmiſſam cbĩ doctrinã modicã eẽ ꝛ idignã culminis dei vbi. Nõ.n.piuʒ dices eẽ medicũ pollicitũ ſanare podagrã:ictũ vo digiti vldentis dolorẽ nolẽtẽ curare. Poro quõ pua paſſio vane gloriẽ:q̃ vſabat pmos pquirẽtes accubit⁹? Decebat igit̃ bumilitatis magr̃ʒ oẽʒ ramũ praue radicis amputare. Sʒ ꝛ illõ cõſidera:qꝛ pſto cena ꝛ paſſiõe pmatus corã ſaluatore vexãte miſos opportunitatẽ bẽbat monitio. CYRIL. Oñſo igit̃ tã modico exẽplo ambitioſoꝝ ꝯtemptũ:ꝛ nõ ambitioſoꝝ exaltationẽ:adijcit magnũ puo:gñalẽ ſniaʒ pferẽs cũ ſubdit̃.[Q: ois q ſe exal.bu.ꝛ q ſe.bu.exal.] Qđ di ſʒ di

Proſilire ad bonores prõpte q nobis ñ ꝯueniunt eſt pſumptionis.

B

C

tinū iudiciū:nō ſ; humanā ꝯſuetudinē:ſm quā pl'es cōcu piſcētes honorē ꝯſequunť: alij vō ſe humiliātes igloꝛij re manēt. THEO. Porro nō finalr̄ nec oib⁹ hoib⁹ eſt reue
D rendus:q ſe honorib⁹ igerit:ſ; vū a qbuſdā honorať:alij ð trahūt ei:ꝛ qñq; ēt ipſi honorātes. BEDA. S; qm hanc admonitionē euāgeliſta parabolā vocat:breuiter iuėdum qd myſtice ſignificet qſqs nuptias chri ꝛ eccleſie inuitatus adierit:mēbꝛis eccleſie p fidē ꝯiunctus non ſe extollat q̄ſi ſublimioꝛ ceteris de meritis gloꝛiādo. Dabit.n.locū hono ratioꝛi poſt inuitato cū illoꝝ qui ſe in chro ſecuti ſunt agili tate pceſſ:ꝛ cū ruboꝛe nouiſſimū locū tenet qñ de alijs me lioꝛa cognoſcēs qcqd de ſua opōne celſu; ſentiebat humi
Eccl'.z. liat. Sed recūbit aliqs in nouiſſimo loco ſm illud. Quāto
E magnus es:humilia te in oib⁹. Ueniēs aūt dñs quē humi le; iuenerit:amici noie beatificās aſcēdere ſupius pcipiet. Quicūq;.n.humiliauerit ſe ſicut puulus:hic eſt maioꝛ i re
mat. 19. gno celoꝝ. Pulchꝛe āt di.| Tūc erit tibi glia jne nūc q̄rere ſcipias qð tibi ſeruaſ in fine. Pōt ēt ꝛ hoc in hac vita intel ligi:q: quotidie dñs ſuas nuptias intrat:ſupbos deſpiciēs: ꝛ humilibus ſepe tāta ſui ſpūs onera preſtans:vt diſcūbē tium.i.fidelium cetus eos admirando gloꝛificet. Ex cōclu ſione vō gñali que ſubdiť manifeſte claret pcedētē dñi ſer monē typice intelligendum. Neq; enim ois qui ſe coꝛam hoibus exaltat humiliaſ:aut qui ſe in cōſpectu hoiu; humi liat exaltaſ ab eis:ſ; qui ſe de meritis eleuat humiliabiť a dño:ꝛ qui ſe de beneficijs humiliat:exaltabitur ab eo.

Myſtica huiꝰ parabole expoſitio.

Qui ð me ritis exal tat humi liabit:ꝛ q in ꝯſpectu hoium ſe humiliat exaltabiť.

Tex.3. Joā.4. ¶ Dicebat aūt ꝛ ei q ſe inuitauerat. Cū facis prā diū aut cenā noli vocare amicos tuos:neq; fra tres tuos:neq; cognatos:neq; vicinos:neq; di uites:ne foꝛte ꝛ ipſi te reinuitēt: ꝛ fiat tibi retri butio. Sed cū facis cōuiuiū: voca paupes:dbi les:claudos: ꝛ cecos: ꝛ beat⁹ eris:q: ñ hñt retri buē tibi. Retribueť.n.tibi i reſurrectōe iuſtoꝝ.

A ¶ THEO. Ex duab⁹ ptibus cena cōpoſita.ſ.ex vocātib⁹ ꝛ vocatis:ptez vocatoꝝ ad humilitatē iam monuerat ꝯñr vocātē monēdo remunerat retrahēs eū ne gra hoium ꝯui uaret. Uñ di.| Dicebat aūt ei q ſe inuitauerat. Cū facis prā dium aut cenā:noli vocare ami.tuos:neq; fra.neq; cogna. neq; vicinos diuites.| CHRY. Multe cāe ſūt qb⁹ ami citie ſedus ꝯbiſ:ꝛ illicitas qdē ptermittimus. Proponem⁹ aūt nāles ꝛ moꝛales. Nāles qdem puta piis ad filiū: fra tris ad frē;:ꝛ alioꝝ hō.qð ſigt dicens.| Neq; fratres neq; cognatos:| moꝛales āt ſūt puta ꝯuia factus eſt:aut cōuici
B nus eſt:ꝛ q̄tū ad hos dicit.| Neq; vicinos.| BEDA. Fra tres igiť ꝛ amicos ꝛ diuites alterutrū ꝯuiuia celebꝛare nō q̄ſi ſcelus interdicit:ſ; ſicut cetera neceſſitatis humane cō mercia:ad pmerenda vite celeſtis pmia:nil valere oñdit. Uñ ſubdit.| Ne foꝛte ꝛ ipſi te reinuitent ꝛ fiet tibi retribu
ſup.6. tio.| Nō ait. Et fiet tibi pctm. Cui ſile eſt id qð alibi dič. Et ſi bñ feceritis his q vobis bñ faciūt q̄ vobis ē gra: Sūt tñ q̄da; mutua fratrū vicinoꝛūq; ꝯuiuia q̄ nō ſolū in pñti re tributionē:ſ; ꝛ dānationē pcipiūt in futuro:q̄ aūt collatiōe oium celebꝛanť:aut vicib⁹ ſolent a contubernalibus exhi beri:in quibus ad hoc conueniť vt feda geranť copia vi ni:ꝛ incitetur libidinis diuerſa voluptas. CHRY. Non igiť hac ſpē alijs bñficia cōferamus:vt nobis retribuant.
C Hec.n.frigida eſt intētio. Uñ talis amicitia celerius euane ſcit. Si vō pauperē vocaueris:deū nūq̄ obliuiſcentem ha bebis debitoꝛē. Uñ ſequiť.| S; cū facis ꝯuiuiū: voca pau peres:debiles claudos: ꝛ cecos.| Quāto.n.minoꝛ ē frater: tāto mag' p eū chꝛs accedit ꝛ viſitat. Na; qui magnū ſuſci pit ſepe pp vanā gloꝛiā facit:ſed vtilitas pluries queriť vt pmoueať p illu;. Poſſe; qdē plures proponere ob hoc

Cōuiuia i qb⁹ inoꝛdinatiōes ſunt ſunt mala.

celeberrimos ſanctoꝝ colentes:vt illis mediātib⁹ amplio rē gra; obtineāt pncipū. Nō igiť illos q̄ram⁹ qui nobis re tribuere pñt. Seqť.n.| Et bea.⁹eris:q: nō hñt retribuere tibi.| Nō q̄ turbemur:cū nō recipim⁹ bñficij cōpēſationē: ſ; cū recepim⁹:qm ſi recepim⁹ nō ampli⁹ recipiem⁹ illic: ſ; ſi minime retribuat hō:tūc tibi deus retribuet. Uñ ſeqtur.
| Retribueť.n.i reſurrectiōe iuſtoꝝ.| BEDA. Et ſi oēs reſurgūt:iuſtoꝝ tñ reſurrectio di:q: i hac reſurrectiōe bea tos ſe eē nō dubitāt. Ergo q paupes ad ꝯuiuiū vocāt i futu ro pmia recipiēt. Qui āt amicos frēs ꝛ diuites vocat:rece pit mercedē ſuā. S; ſi h pp deū fac i exēplū filioꝝ iob:ſic cetera fraterne dilectiōis officia ipſe qui iuſſit remunerat. CHRY. S; dicis imūdus eſt paup ꝛ ſoꝛdidus:laua eu;: ꝛ fac tecū in mēſa ſedere. Si veſtes ſoꝛdidas h;:mūdū in duito tū exhibeas. Chꝛiſtus accedit p eū:ꝛ tu friuola loq̄ris? GREGO. niſeri. Nō q̄ negligas iacētes q̄ſi nullo ſint di gni:cogita qd ſint:ꝛ pcioſitatē eoꝝ iuenies. Saluatoꝛis in duerūt imaginē:futuroꝝ bonoꝝ hēdes regni clauigeri:ac cuſatoꝛes ꝛ excuſatoꝛes idonei:nō loquētes:ſ; iſpecti a iudi ce. CHRY. Decet q̄ eos ſurſu; in ſolario ſuſcipe: ſi non placet ſaltē deoꝛſu;:vbi ſunt ſubiugalia ꝛ famuli chꝛm ſu ſcipias. Fiat ſaltem paup edituus. Ubi.n.ē elemoſyna:nō audet itrare diabolus. Et ſi nō ſecū ꝯſedeas:mitte ſaltē eis ð mēſa fercula. ORIGE. Miſtice vō q vanā glia; vitat: vocat ad ſpiritale ꝯuiuiū paupes.i.ipitos: vt ditet.debiles hoc ē leſa; ꝯſcia; hñtes:vt ſanet.claudos.i.dclinātes a rō ne:vt rectas ſemitas faciāt. Cecos.i.qui carent cōtēplatiōe veritatis:vt veram lucē videant. Qꝛ aūt di.| Non poſſunt retribuere tibi|.i.nō nouerunt reſponſum proferre.

D

Job.r.

Suſcipias pauperē i domū tuā q: vbi eſt elymoſina diabolus nō pōt intrare.

Myſtice.

Tex.4. ¶ Hec cū audiſſet qdā de ſil' diſcūbētib⁹ dixit il li. Beat⁹ q mādúcabit panē in regno dei. At ip ſe dixit ei. Hō qdam fecit cenā magnā ꝛ voca uit multos. Et miſit ſeruū ſuu; hoꝛa cene dice re inuitatis vt venirēt:q: iam pata ſunt oia. Et ceperunt ſimul oēs excuſare. Primus dixit ei. Uilla; emi: ꝛ neceſſe habeo exire ꝛ videre illā. Rogo te habe me excuſatu;. Et alter dixit. Ju ga boum emi quinq;: ꝛ eo pbare illa. Rogo te habe me excuſatū. Et alius dixit. Uxorē duxi: ꝛ iō nō poſſu; venire. Et reuerſus ſeruus nun tiauit hec dño ſuo. Tunc iratus paterfamilias dixit ſeruo ſuo. Exi cito in plateas ꝛ vicos ci uitatis: ꝛ pauperes ac debiles: ꝛ cecos ꝛ clau dos introduc huc. Et ait ſeruus. Dñe factū eſt vt impaſti: ꝛ adhuc loc⁹ eſt. Et ait dñs ſeruo. Exi in vias ꝛ ſepes ꝛ cōpelle intrare: vt ipleať domus mea. Dico āt vobis q: nemo viroꝛum illoꝛū qui vocati ſunt guſtabunt cenam meam.

mat.zz. Apo.19.

A ¶ EVSE. Docuerat ſupra dñs pparare ꝯuiuiū repēdere nequeuntib⁹:cū ſit recōpēſandū in reſurrectiōe iuſtoꝝ:iō qdā itelligēs vnū ꝛ idē eſſe reſurrectionē iuſtoꝝ regnū dei recōpenſationē pdictā cōmēdat. Sequiť eni| Hec cu; au diſſet qdā ð ſimul diſcū.dixit illi. Bea.q mādu.panē in re gno dei.| CYRIL. Hō iſte aialis erat nō diligēter pci piēs ea q̄ chꝛs ptulerat. Putauit.n.coꝛpoꝛeas eē remune ratiōes ſanctoꝝ. AVGV. de v.do. Uel q: i lōginq̄ iſte ſuſpirabat:ꝛ panis iſte quē ꝯſiderabat:añ illū diſcūbebat. Quis eni; eſt panis regni dei.niſi q dicit. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi.nolite parare fauces: ſed coꝛ. BEDA. Sed quia nōnulli hunc panem fidetenus quaſi

Joā.6.

Panis re gni dei eſt ipſe xpō q ē panis viuus ꝛč.

odorando percipiunt:dulcedinē vō eius attingere veraci-
ter guſtando faſtidiunt. Subiecta parabola dn̄s taliū toꝛ-
poꝛem celeſtibus epulis dignū nō eſſe redarguit. Sequit̄
B enim. [At ille dixit ei. Hō quidam fecit cenā magnā:ꝛ vo-
ca. multos.] CYRIL. Hō iſte deus pater eſt: ſcḋm ꝙ ima-
gines ad ſilitudinē veritatis figurantur. CHRY. Quo-
tiens enim punitiuā ſuā virtutē indicare vult deus: vrſa
pardus: leo: ꝛ huiꝰ nūcupat̄: qn̄ vō miām exprimere vult:
dr̄ hō. CYRIL. Hic ergo cōditoꝛ oīum atq; gloꝛie pa-
ter parauit cenā magnā in xp̄o peractam. In nouiſſimis
enim tēpoꝛibꝰ ꝛ quaſi in occaſu nr̄i ſeculi illuxit nobis dei
filius: ꝛ moꝛtē pro nobis ſuſtinēs: dedit nobis ꝓpꝛium coꝛ-
pus comedere. Uñ ꝛ agnus in veſpere imolabat̄ iuxta le-
gem moſaycā: merito igit̄ cena dictū eſt paratū in xp̄o cō-
uiuium. GREGO. in home. Uel fecit cenā magnā: qꝛ ſa-
Diſa inter carnales ꝛ ſpūales delitias. tietatem nobis dulcedinis eterne preparauit. Qui vocauit
multos: ſed pauci veniunt: qꝛ nōnūq̄ ipſi qui ei ꝑ fidē ſub-
iecti ſunt: eterno eius ꝯuiuio viuendo ꝯdicūt. Hoc autē di-
ſtare inter delitias coꝛpoꝛis ꝛ coꝛdis ſolet: ꝙ coꝛpoꝛales de-
litie cū non habent̄: graue in ſe deſideriū accendūt: cū vō ha-
bite edunt̄: comedentē protinus in faſtidiū ꝑ ſatietatem
vertunt. At ꝯ ſpūales delitie cū nō habent̄ in faſtidio ſūt:
cū vō habentur in deſidero. Sed ſuperna pietas cōtēptas
illas delitias ad memoꝛie nr̄e oculos reuocat: atq; vt faſti-
C diū nr̄m repellere debeamus inuitat. Uñ ſeq̄t̄. [Et miſit
ſeruū ſuū hoꝛa cene dicere iuitatis vt venirēt.] CYRIL.
Iſte ſeruus qui miſſus eſt ipſe xp̄s eſt: qui cū eſſet nālīter
deus ꝛ verus dei filius: exinaniuit ſeipſum foꝛmā ſerui ac-
cipiens. Miſſus eſt autē hoꝛa cene: non enim a pn̄° verbū
patris noſtrā nām ſuſcepit: ſed in nouiſſimo tp̄e. Subdit
aūt. [Quia parata ſunt oīa.] Parauit enī pater in xp̄o bo-
na collata mūdo ꝑ ipſū pctōꝝ amotionē: ſpiritusſancti
ꝑticipationē: adoptionis ſplēdoꝛē: ad hoc vocauit xp̄s per
euāgelica documēta. AVGV. de ver. do. Ul' aliter. Hō
iſte mediatoꝛ eſt dei ꝛ hoīs xp̄s ieſus. Miſit vt venirēt iui-
tati. i. ꝑ miſſos vocati ꝓphetas: q olim iuitabāt ad cenam
xp̄i: ſepe miſſi ſunt ad pp̄lm iſrl': ſepe vocauerūt vt ad hoꝛā
cene venirēt. Illi iuitātes acceperūt: cenā repudiarūt: pro-
phetas legerūt: ꝛ xp̄m occiderūt: ꝛ tūc nobis cenā neſcien-
tes parauerūt. Parata iā cena. i. imolato xp̄o miſſi ſt̄ ap̄li
D ad quos miſſi fuerāt an̄ ꝓphete. GREGO. in ho. Per
Predicatoꝝ oꝛdo ꝑ ſeruū ad inuitādū ꝯuiuas ad cenā intelligitur. hūc ergo ſeruū q a prīfamilias ad inuitādū mittit̄: ꝑdica-
toꝝ oꝛdo ſignificat̄. Sepe āt ſolet euenire: vt ꝑſona potēs
famulū habeat deſpectū. Cūq; ꝑ eū dn̄s aliqd mādat: nō
deſpicit̄ ꝑſona loquētis ſui: qꝛ ſeruat̄ in coꝛde mittētis re-
uerētia dn̄i. Offert ḡ deus qḋ rogari debuit: nō rogare. da-
re vult qḋ vix ſperari poterat: ꝛ tn̄ ſīl' oēs excuſant. Seq̄t̄
enī. [Et cepe. ſi. om. excuſare.] Ecce hō diues inuitat: ꝛ pau-
peres occurrere feſtināt: ad dei inuitamur ꝯuiuium: ꝛ nos
excuſamus. AVGV. de ver. do. Tres aūt fuerūt excuſa-
tiones de qbꝰ ſubdit̄. [Primꝰ dixit ei. Uil. emi. ꝛ ne. ha. exi.
ꝛ vide. illā: ro. te ha. me excuſatū.] In villa empta dn̄atio
notat̄. ergo ſupbia caſtigat̄ vitium pͥm̄. primus. n. hō dn̄ari
voluit: qui dominiū hr̄e noluit. GREGO. in ho. Uel ꝑ
villā terrena ſbā deſignatur. Exit ergo videre illā: qui ſo-
E la exterioꝛa cogitat ꝑꝑ ſubā. AMBRO. Sic igit̄ eme-
rite militie viro cōtēnēdaꝝ ſtipendiū ꝑſcribit̄ facultatū:
ꝙ neq; ille qui ſtudijs intentus inferioꝛibꝰ: poſſeſſiones ſi-
bi terrenas coemit: regnū celi poſſit adipiſci: cū dn̄s dicat.
Mat. 19 Uēde oīa tua ꝛ ſeq̄re me. Seq̄t̄. [Et alter dixit. Iuga boū
emi q̄nq;: ꝛ eo ꝓbare illa.] AVGV. de ver. dn̄i. Quinq;
iuga boum ſenſus carnis huius q̄nq; numerant̄. In oculis
viſus eſt: in auribꝰ auditus: in naribus odoꝛatus: in faucibꝰ
guſtus: in oībus mēbꝛis tactus. Sed qꝛ iuga ſunt in tribus
prioꝛibus ſenſibꝰ facilius apparet. Duo ſunt oculi: due au-
res gemine nares. Ecce tria iuga. Et in faucibus. i. ſenſu gu-
ſtandi geminatio quedam inuenit̄: qꝛ nihil guſtando ſapit
niſi lingua ꝛ palato tangat̄: voluptas carnis q̄ ad tactū ꝑti-
net occulte geminat̄: eſt ꝛ foꝛinſecus ꝛ intrinſecus. Dicunt̄
aūt iuga boum: qꝛ ꝑ ſenſus iſtos carnis terrena regruntur.
Boues. n. terrā verſant: hoīes aūt remoti a fide terrenis
deditī: nolunt credere aliqd niſi ad qḋ ſenſu coꝛpoꝛis ꝑue-
niunt q̄nq; partito. Nō inq̄t ego credo: niſi qḋ video. Si
talia cogitaremus quinq; illis iugis boum a cena impedi-
remur. Ut noueritis aūt iſtoꝝ q̄nq; ſenſuū nō delectationē
q̄ mulcet: ꝛ igerit voluptatē: ſꝫ curioſitatē quādā notatam
fuiſſe. Nō ait [q̄nq; iuga boum emi:] eo paſcere illa: ſꝫ [eo
F ꝓbare illa.] GREGO. in ho. Coꝛpoꝛales ēt ſenſus: qꝛ in-
terna cōpꝛehēdere nequeunt: ſꝫ ſola exterioꝛa agnoſcūt: re-
cte ꝑ eos curioſitas deſignat̄: q̄ dū alienā q̄rit vitā diſcute-
re ſuꝑ ſua itima: neſciēs ſtudet exterioꝛa cogitare. Sꝫ notā-
dū ꝙ is q ꝑꝑ villā ꝛ is q ꝑꝑ ꝓbanda iuga boū a cena ſui
inuitatoꝛis ſe excuſat: humilitatis vba ꝑmiſcet. dū. n. dicit.
[Rogo:] ꝛ venire cōtēnit: humilitas ſonat in voce: ſupba in
actiōe. Seq̄t̄. [Aliꝰ dixit. Uxoꝛē duxi ꝛ iō nō poſſū veni-
re.] AVGV. de ver. do. Iſta eſt voluptas carnis q̄ mul-
tos īpedit vtinā foꝛis ꝛ nō intus. Qui enī dixit. [Uxoꝛē du-
xi:] carnē amplexat̄: carnis voluptatibꝰ iocūdat̄: a cena ex-
cuſat̄: obſeruet ne fame iterna moꝛiat̄. BASI. Dicit āt.
Intellectꝰ humanus voluptatibus ōditꝰ debilis eſt ad dn̄i agēdum. [Nō poſſū venire.] eo ꝙ itellēus humanus vḡēs ad mun-
danas illecebras debilis eſt ad agēdū. GREGO. in ho.
Quāuis āt bonū ſit ꝯiugiū: atq; ad ꝓpagādā ſobolē diui-
na ꝓuidētia ꝯſtitutū: nōnulli tn̄ ꝑ hoc nō fecūditatē ꝓlis:
ſꝫ deſideria expetūt voluptatis. Et idcirco ꝑ rē iuſtā ſigni-
G ficari pōt nō icōgrue res iniuſta. AMBRO. Uel ꝯiugiū
nō reprehēdit̄: ſꝫ ad maioꝛē honoꝛē vocat̄ integritas: qm̄ 1. coꝛ. 7.
mulier inupta cogitat q̄ ſunt dn̄i: vt ſit ſancta coꝛpoꝛe ꝛ ſpi-
ritu: q̄ aūt nupta ē cogitat q̄ ſūt mūdi. AVGV. de v̄. do. 1. Io. 2.
Ioānes aūt dicēs. Oē qḋ eſt in mūdo ꝯcupiſcētia carnis ē:
ꝛ ꝯcupiſcētia oculoꝝ. ꝛ ambitio ſeculi ide cepit vbi euāge-
liū terminū poſuit. Cōcupiſcētia carnis vxoꝛē duxi: ꝯcupi-
ſcētia oculoꝝ q̄nq; iuga boū emi. Ambitio ſecli. villā emi.
A ꝑte aūt in totū cōmemoꝛati ſūt q̄nq; ſenſus ꝑ ſolos ocu-
los: q̄ ꝓ eſt in q̄nq; ſenſibꝰ ꝑncipatꝰ. ꝓpea cū ꝓpꝛie ad ocu-
los ꝑtineat viſus ipſ videre ꝑ oēs q̄nq; ſenſus ſolemus ap-
H pellare. CYRIL. Quos āt itelligimꝰ fuiſſe eos q renue-
runt ꝑdictoꝝ cā venire: niſi ꝑſides iudeoꝝ: q̄s ꝑ totā ſacrā
paginā de his redargutos eē videmꝰ. ORIGE. Uel alr̄.
Hi q villā emerūt ꝛ refutāt cenā: ſunt qui receperunt alia
foꝛmata diuinitati: nec expti ſūt vbū qḋ poſſidebāt. Is āt
qui q̄nq; paria boū emit. eſt q nāā itellectualē ꝯtēnit: ꝛ ſen-
ſibilia ſeq̄t̄. vn̄ icoꝛpoꝛeā nāā cōpꝛehēdere nō pt. Qui aūt
vxoꝛē duxit: eſt q ꝯiunctꝰ eſt carni: voluptatū mag̃ amatoꝛ
q̄ dei. AMBRO. Uel tria gn̄a hoīum a ꝯſoꝛtio iſtꝰ ce-
Tria gn̄a a dei ꝯuiuio excludunt̄. ſ. gētiles iudei ꝛ heretici. ne eſtimemus excludi gētilium: iudeoꝝ: ꝛ hereticoꝝ: iudei
coꝛpoꝛali myſterio iuga ſibi legis iponūt. Quinq; āt iuga
ſunt vboꝝ decē: vel q̄nq; libꝛi veteris legis. At vō hereſis
velut eua femineo rigoꝛe fidei tētat affectū. Et ap̄lus dicit
auaritiā eſſe fugiēdā: ne ipediri moꝛe gētili ad regnū xp̄i ꝑ- Ephe. 5
uenire nequeamus. Ergo ꝛ ille qui villā emit alienus a re- Col. 3.
gno eſt. ꝛ ille q iugū potiꝰ legis q̄ gratie munus elegit: ꝛ ille
q ſe ꝑꝑ ducēdā excuſat vxoꝛē. Seq̄t̄. [Et re. ſer. nūtia. hec
dn̄o ſuo.] AVGV. q̄nto ſuꝑ gen̄. ad litterā. Nō ꝑꝑ in-
I ferioꝝ ſciam deus nūtijs indiget q̄ſi ꝑ eos fiat ſciētioꝛ: ſed
nouit oīa ſtabiliter atq; icōmutabiliter. Hꝫ aūt nūtios ꝑꝑ
nos ꝛ ꝑꝑ ipſos: qꝛ illo modo deo parere ꝛ aſſiſtere: vt eum
de inferioꝛibus cōſulant: eiuſq; ſupnis iuſſis obtemperent
bonū eſt eis in oꝛdine ꝓpꝛie nature. CYRIL. Iudeoꝝ Io. 7.
aūt primatibus vacationem renuentibus ſicut ipſi dice-
bant. Nūquid aliqs principū credidit in eū: indignatꝰ eſt

paterfamilias.quaſi eis dignis idignatione ⁊ ira.Un̄ ſeqr̄.
[Tūc ira.paterfamilias.] BEDA.Non q ire paſſio di-
uine ſubīc accidat:ſed talis operatio que in nobis ab ira fit:
K dei ira ⁊ idignatio dr̄. CYRIL.Sic ergo idignat⁹ dr̄ pr̄
familias in pncipes iudeoꝝ:⁊ vocati ſūt loco eoꝝ q erāt de
multitudine iudeoꝝ fragilē ⁊ ipotētē mētē hn̄tes. Loquē-
Actu.2. te.n.Petro:primo quidē tria milia:deinde qnqꝫ milia cre
diderunt:⁊ poſtmodū plīmus ppl's.Un̄ dr̄:[dixit ſer.ſuo.
Exi ci.in pla.⁊ vi.ciui.⁊ pau.ac debi.ce.⁊ clau. intro. huc.]
AMBRO.Inuitat āt paupes:debiles:⁊ cecos:vt oñdat
q nullū debilitas,corporis excludit a regno:rar iuſqꝫ dlin-
quat:cui deſit illecebra peccādi:vel q infirmitas peccato-
rum p miaꝫ dn̄i remittat̄.Un̄ mittit ad plateas:vt de la-
L tioribꝰ viȷs ad anguſtā venirēt viā. GREGO.i home.
Quia ergo venire ſupbi renuunt paupes eligunt̄. Dicunt̄
eni debiles ⁊ q iudicio ſuo apud ſemetipſos iſirmi ſūt.Nā
paupes ⁊ q̄ſi fortes ſūt:q poſiti i paupertate ſupbiūt:ceci ſūt
q nulliꝰ ingenȷ lumē hn̄t.claudi ſunt:q rectos greſſus i ope
ratione nō hn̄t.Sꝫ dum hoꝝ vitia i mēbroꝝ debilitate ſi-
gnificant̄ ſicut illi pctōres fuerūt:qui vocati venire nolue-
rūt:ita hi quoqꝫ qui inuitant̄ ⁊ veniūt:ſꝫ pctōres ſupbi re-
Deꝰ eligit eos quos dſpiciēt mūdus:⁊ ipa deſpectio ē cā eoꝝ ſalutis. ſpuunt̄:humiles eligunt̄.Hos itaqꝫ elegit deus quos deſpi
cit mundus:q pleruqꝫ ipſa deſpectio hoieꝫ reuocat ad ſe-
metipſum.Et tāto celeriꝰ vocē dei aliq audiunt: q̄to in h
mūdo nō hn̄t vn̄ delectent̄. Cū g̃ de vicis ⁊ plateis ad ce-
naꝫ q̄ſdaꝫ dn̄s vocat:illū ppl'm deſigñt q tenere legis v'ba-
nam ꝯuerſationem nouerat. Sed multitudo que ex iſrael
ppl'o credidit:locū ſupni ꝯuiuȷ nō impleuit.Un̄ ſeqr̄.[Et
ait ſer. Dn̄e fa.eſt vt ipe.⁊ adhuc lo.ē.]Intrauit.n.iaꝫ fre-
quētia iudeoꝝ:ſꝫ adhuc locꝰ vacat in regno vbi ſuſcipi de-
beat nu̅oſitas gētiū.Un̄ ſubdit̄.[Et ait do.ſe.Exi in vias ⁊
ſe.⁊ cō.intra.vt iple.do.me.]Cū ꝯuiuas ſuos colligi ex vȷs
⁊ ſepibꝰ p̄cepit:agreſtē ppl'ꝫ.i.gētilē q̄rit. AMBRO.Uł
Qui ſūt q circa ſepes morantes ad ꝯuiuiū dei vocāt. mittit ad vias ⁊ circa ſepes:q hi apti ſunt in regno celoꝝ q
nullis pn̄tiū cupiditatibꝰ occupati:ad futura feſtināt in q̄-
daꝫ bone volūtatis tramite ꝯſtituti:⁊ q mō ſepis q̄ ab icul-
tis culta ſecernat:⁊ incurſus arceat beſtiaꝝ:norit bona ma
M laqꝫ diſtinguē:⁊ aduerſus tētamēta neqtie ſpiritalis fidei
munimē p̄tēdere. AVGU.de ver.do.Uenerūt de pla-
teis ⁊ vicis gētes:venerūt de ſepibꝰ heretici.Nā ſepes q cō-
ſtruūt:diuiſiōes q̄rūt.abſtrahant̄ a ſepibus:euellant̄ a ſpi
nis:ſꝫ cogi nolūt:volūtate īquīt nr̄a itremꝰ.Nō h dn̄s ipe
rauit:coge inqt itrare:foris iueniat̄ nec̄itas:naſcit̄ inde vo-
luntas. GREGO.in ho.Qui g̃ huiꝰ mūdi aduerſitatibꝰ
fracti a dei amore redeūt cōpellunt̄ itrare. Sꝫ valde tre-
mēda eſt ſn̄ia q̄ ſubifert̄.[Dico āt vobis q nemo viroꝝ il
loꝝ q vocati ſunt guſtabit cenā meā.]Nemo g̃ ꝯtēnat:ne
dū vocatꝰ excuſat:cū volūtatē habuerit itrare nō valeat.

Tex.5. Ibant aūt turbe multe cū eo ⁊ cōuerſus dixit
Ma.10. ad illos. Siquis venit ad me:⁊ nō odit patreꝫ
ſuum:⁊ matrē ⁊ vxorē:⁊ filios ⁊ fratres ⁊ ſo-
rores adhuc aūt ⁊ aiaꝫ ſuā:nō pōt meus eſſe di
Ma.10. ſcipulus.Et qui nō baiulat crucem ſuā ⁊ venit
⁊.19. poſt me:non poteſt meus eſſe diſcipulus.
Mar.8.
ſup.9. GREGO.in ho.Ad audita celeſtia p̄mia iardeſcit ani-
A muſ:iāqꝫ illic cupit aſſiſtere:vbi ſe ſperat ſine fine gaude-
re.Sꝫ ad magna p̄mia ꝑueniri nō pōt niſi p magnos labo-
res.Un̄ dr̄.[Ibāt aūt tur.mul.cū eo.⁊ cōuer.dixit ad illos.
Si qs ve.ad me:⁊ nō odit pa.ſuum ⁊ ma.⁊ vxo.⁊ fi.⁊ fra.⁊
ſoro.adhuc āt ⁊ ani.ſu.n̄ po.meꝰ eē diſcipulus.] THEO.
Q2.n.mlt̄i comitātū ipꝫ nō ex toto affectu:ſꝫ tepide ſeque-
bant̄:oñdit q̄lē dceat eē ſuū diſcipulū. GREGO. in ho.
Sꝫ pcōtari libet q̄uo parentes ⁊ carnalr̄ ꝓpinquos p̄cipi-
mur odiſſe:q iubemur ⁊ inimicos diligē.Sꝫ ſi vim p̄cepti
ꝑpendimꝰ vtrūqꝫ agere p diſcretionē valemꝰ:vt eos q no-
bis carnis cognatione ꝯiuncti ſūt:⁊ q̄s ꝓxios nouimꝰ diliga-
mus:⁊ q̄s aduerſarios in via dei patimur:odiēdo ⁊ fugien
do neſciamꝰ.Quaſi.n.p odiū diligit̄ q carnalr̄ ſapiēs:dum
praua nobis igerit:nō audit̄. AMBRO.Etenīꝫ ſi pp te
dn̄s ſue renūtiat mr̄i dicēs.Que eſt mr̄ mea:⁊ q frēs mei: Mat.
cur tu dn̄o tuo cupias aūferri:Sꝫ neqꝫ ignorare nāꝫ neqꝫ 12.
ſeruire dn̄s iubet.ſꝫ ita idulgere nāe:vt venereris auctoreꝫ: Mar.3.
nec a deo parētū amore dſiſtas. GREGO.i ho. Ut aūt ſup.8.
dn̄s demrāret h erga ꝓximos odiū nō de affectiōe pcedē: B
ſꝫ de charitate:addidit dicēs.[adhuc āt ⁊ aiaꝫ ſuā.]Cōſtat
g̃ q amādo dꝫ odiſſe ꝓximū q ſic eū odit ſicͨ ſeipꝫ.Tūc.n.
hn̄ aiaꝫ nr̄aꝫ odimꝰ:cū eiꝰ carnalibꝰ dſiderȷs n̄ acqeſcimꝰ:
cū eius appetitū frāgimus:eiꝰ volūtatibꝰ reluctamur.Que
ergo ꝯtēpta ad melius ducit̄:q̄ſi p odiū amat̄. CYRIL.
Nō eſt aūt fugiēda vita:qua in corpe viuit̄:ſꝫ fuāda ſicut
⁊ paulus ſuauit:vt xp̄ꝫ adhuc viuens in corpore p̄dicaret.
Sꝫ vbi oportebat vitaꝫ ꝯtēnere vt curſum ꝯſūmaret:nec Actu.20
aiaꝫ p̄cioſaꝫ ſibi eſſe fatet̄. GREGO.in ho.Hoc aūt aie
odiū q̄lr̄ exhiberi debeat manifeſtat ſubdēs.[Qui nō ba- C
iulat crucē ſuā ⁊ venit poſt me:nō pōt meus eē diſcipulus.]
CHRY.Nō aūt hoc dicit vt trabē ſup humeros appona
mus:ſꝫ vt ſp mortē p̄e oculis nr̄is habeamꝰ:ſicut ⁊ paulus 1.cor.15.
moriebat̄ q̄tidie:⁊ mortē ꝯtēnebat. BASI.Crucē ēt tol- Gal.6.
lens mortē dn̄i annuntiabat dicēs. Mihi mūdus crucifi- Ro.6.
xus eſt:⁊ ego mūdo.Qđ etiā nos in ipſo baptiſmate antici
pamus:vbi vetus hō noſter crucifixus eſt:vt deſtruat̄ cor
pus pc̄ti. GREGO.in home.Uel q crux a cruciatu dr̄.
Duobus modis crucē dn̄i baiulamus:per abſtinētiā & per compaſſionem proximi. duobus modis crucē dn̄i baiulamus.cū aut per abſtinen-
tiā carnē affligimus:aut p cōpaſſionē ꝓximi neceſſitatem
illius nr̄am putamus.Sꝫ q nōnulli carnis abſtinētiaꝫ nō
pro deo:ſꝫ pro inani glīa exhibēt: ⁊ cōpaſſionē nō ſpirita-
liter:ſꝫ carnalr̄ ipēdūt:recte addit̄.[⁊ venit poſt me.]Ba-
iulare.n.crucē ⁊ poſt dn̄ꝫ ire:ē vel carnis abſtinētiā:vel cō
paſſionē ꝓximoꝝ pro ſtudio eterne intētionis exhiberi.

Tex.6. Quis.n.ex vobis volēs turrim edificare:nō-
ne priꝰ ſedēs cōputat ſumptus q neceſſarȷ ſunt
ſi habeat ad pficiēdū:ne poſteaq̄ꝫ poſuerit fun
damētū:⁊ nō potuerit pficē:oēs q vidēt icipiāt
illudere ei dicentes. Q2 h hō cepit edificare ⁊
nō potuit ꝯſūmare: Aut qs rex iturus cōmitte-
re bellū aduerſus aliū regē:nōne ſedēs priꝰ co-
gitat ſi poſſit cū decē milibꝰ occurrere ei q cuꝫ
viginti milibus venit ad ſe: Alioqn adhuc illo
longe agēte:legationē mittēs rogat ea que pa-
Mat.x. cis ſunt. Sic ergo ois ex vobis qui nō renūtiat
Mar.9. oibus q̄ poſſidet:nō pōt meus eſſe diſcipulus.
A GREGO.in ho.Quia ſublimia p̄cepta data ſunt:proti
nus cōparatio edificāde ſublimitatis adiungit̄ cū dicitur.
[Quis.n.ex vobis vo.tur.edifi.nōne prius ſedēs cō.ſum.q
Qđ quod agimus ꝓuenire per ſtudiū cōſiderationis. neceſ.ſunt:ſi habe.ad pficiendū.]Oē.n.qđ agimus: ꝓueni-
re p ſtudiū conſiderationis debemus.Si igit̄ humilitatis
turrim cōſtruere cupimus:prius nos ꝑparare ad aduerſa
huius ſeculi debemus. BASI.Uel turris eſt alta ſpecula
tio ad cuſtodiā ciuitatis ⁊ perceptioneꝫ hoſtiliū occurſuum
apta:ad huiꝰ inſtar nobis datꝰ eſt intellectꝰ cōſeruatiuꝰ bo-
noꝝ:p̄meditatiuꝰ ꝯrioꝝ.ad huiꝰ edificationē precipit dn̄s
ſedentes ponere calculum : ſi ſuppetat facultas ad finem.
GREGO.niſenus.Inſiſtēdū eſt.n.vt cuiuſlibet ardui ꝓ-
poſiti terminꝰ attingat̄ varȷs augmētis mādatoꝝ dei ꝯſu-
mādo opus diuinū.Nā neqꝫ lapis vnꝰ ē tota turris fabri-

ca.neqꝫ vnicū mādatū ducit ad aīe ꝑfectionē. Sed funda-
1. cor. 3. mētū opꝫ ſubſiſtē: ⁊ ſꝫ aplm̄ iſup apparat⁹ eſt auri ⁊ argē-
ti ⁊ ꝓcioſoꝝ lapidū apponēdus. Uñ ſbdiẽ. [Ne poſtea ꝙ̄
B poſuerit fundamētū ⁊ nō potuerit ꝑficē: oēs ꝗ viderint ici-
piant illudere ei dicētes: qꝛ hic hō cepit edificare. ⁊ nō po-
tuit ꝯſūmare.] THEO. Nos.n. debemus ponere funda-
mentū. i. ſeq xp̄i initiū: ⁊ finē nō iponere: ſicut illi de ꝗbus
Joā. 6. Joānes dicit ꝙ m̄lti ex diſcipulis ei⁹ abierūt retrorſuꝫ. Uł
fundamētū itellige doctrinalē ſermonē. puta ꝺ abſtinētia.
Opus eſt igiẽ ꝑdicto fundamēto oꝑationis edificiū: vt ꝑfi
ps. 60. ciaẽ nobis turris fortitudinis a facie inimici. Aliogn deri-
deẽ hō a vidētib⁹ cū tā hoībus ꝙ̄ demonib⁹. GREGO.
in ho. Jn bonis.n. oꝑationib⁹ itēti niſi ꝯ malignos ſpūs ſol-
licite vigilemus: ipſos irriſores patimur: quos ad malum
ꝑſuaſores habem⁹. Sꝫ ex minori ad mai⁹ ſilitudo ſubdiẽ:
vt ex reb⁹ minimis maiora ꝑ̄ſenẽ. Nā ſeqẽ. [Aut quis rex
iturus cōmittere bellū aduerſus aliū regem: nōne prius ſe
C dens cogitat ſi poſſit cū decē milib⁹ occurrere ei: qui cū vi-
ginti milib⁹ venit ad ſe?] CYRIL. Jncūbit.n. nobis pliū
Ephe. 6. ꝯ ſpiritalia neqtie in celeſtib⁹. Urget autē nos ⁊ alioꝝ ho-
Ro. 6. ſtium multitudo carnale flagitiū lex ſeuiens in mēbris no-
ſtris: ⁊ varie paſſiones hoc eſt dira hoſtium multitudo.
AVGV. de que. euā. Uel decē milia ꝓliaturi cuꝫ rege
ꝗ hꝫ viginti milia ſignificāt ſimplicitatē xp̄iani hoīs dimica
Peccatū eſt rex regnās in mortali corpore. turi cum duplicitate diaboli. THEO. Eſt aūt rex pctm̄
regnans in nr̄o mortali corpore: ſꝫ ⁊ noſter intellectus crea
tus eſt rex: ergo ſi repugnare velit peccato: toto aīo cogitet
ſecuꝫ. Naꝫ demones ſunt peccati ſatellites qui videnẽ vi-
Ro. 6. ginti miliū nūo precellere decē milia noſtrū: qꝛ cū incorpo
rei ſint nobis comparati corporeis multo maioreꝫ fortitu-
dinem hr̄e cenſenẽ. AVGV. de qō. euan. Sicut autē de
D turri non perfecta per opprobriū deterruit dicentium: [qꝛ
hic hō cepit edificare: ⁊ non potuit ꝯſūmare] ſic in rege cū
quo dimicādū eſt ipſaꝫ pacē accuſauit cū ſubdit. [Aliogn
adhuc illo lōge agēte: legationē mittēs rogat ea que pacis
ſūt.] Significās ēt minas imīnētū tētationū a diabolo nō
ſuſtinere eos ꝗ renūtiāt oībus que poſſidēt: ⁊ pacē cū eo fa
cere ꝯſentiēdo illi ad cōmittēdū pctā. GREGO. vł ali-
ter. Jn illo tremēdo examine cū rege nr̄o ex eq̄ ad iudiciū
nō venimus: decē milia qꝓpe ad vigintimilia: ſimpluꝫ ad
duplū ſunt. Cū duplo ꝗ̄ exercitu ꝯ ſimplū venit: qꝛ nos vix
in ſolo oꝑe ꝑ̄paratos ſil' de oꝑe ⁊ cogitatiōe diſcutit. Duꝫ ꝗ̄
adhuc lōge ē: qꝛ adhuc p̄ns ꝑ iudiciū nō vī mittamus ad
cuꝫ legationē lachrymas nr̄as: mīe oꝑa: hoſtias placatōis:
E hec eſt nr̄a legatio: q̄ regē venītē placat. AVGV. ad le
tuꝫ. Q̄uo āt ꝑtineāt iſte ſilitudines ipſa occaſione ſat aguit
dicēs. [Sic ergo oīs ex vobis ꝗ nō renūtiat oībus que poſ
ſidet: nō p̄t meus eſſe diſcipulus.] Jtaqꝫ ſumpt⁹ ad turrim
edificādā: ⁊ valētia decē miliū aduerſus regē ꝗ viginti mi
lia hꝫ: nihil aliud eſt ꝙ̄ vt renūtiet vnuſqſqꝫ oībus que ſunt
eius. Prelocutio aūt ſuperior cū extrema locutiōe cōcordat.
Jn eo enim ꝙ adhuc renuntiat oībus que ſunt eius ēt illud
ſup̄ eo. ꝯtineẽ: vt oderit patrē ſuū aut matrē ⁊ vxorē ⁊ filios ⁊ fra-
tres ⁊ ſorores: adhuc ⁊ aīam ſuā. Oīa.n. hec propria alicui⁹
ſunt que pleruqꝫ iplicāt ⁊ ipediunt ad obtinēda nō iſta ꝓ-
Alia diſtra cta terre nis aſtutia demonis ſit quod ā mō ipoſſio ad ꝑficien dū dei be neplaciti. pria tꝑaliter trāſitura ſꝫ i eternū māſura cōia. BASL. Eſt
aūt intētio dn̄i ꝑ exēpla ꝑ̄dicta: nō vtiqꝫ ꝓhibere ꝑētes eius
diſcipulū fieri vel nō fieri ſicut licet: vel nō inchoare fun-
damētū vel tractare pacē: ſꝫ oſtdere impoſſitatē diuini bn̄-
placiti obſeruādi iter diſtrahentia aīam inter que ꝑiclitaẽ
facta venalis ab aſtutijs demonis. BEDA. Diſtat auteꝫ
inter renūtiare oīb⁹: ⁊ relinquere oīa. Paucoꝝ enim ꝑfe-
ctoꝝ eſt relinquere oīa: hoc eſt curas mūdi poſtponē: cun-
ctoꝝ aūt fideliū eſt renūtiare oibus. hoc eſt ſic tenere que
mūdi ſunt: vt tñ per ea non teneantur in mundo.

¶ Bonum eſt ſal. Si autem ſal euanuerit: in Tex. 7.
quo condietur? Neqꝫ in terram: neqꝫ in ſter- Mat. 5.
quilinium vtile eſt: ſed foras mittetur. Qui ha Mar. 9.
bet aures audiendi audiat.

¶ BEDA. Dixerat ſup̄ˀ turrim virtutū nō ſolū ꝯſumādā: A
ſꝫ ēt ichoādā: ad qō ꝑtinet qō di. [Bonū ē ſal.] Bonū ē ſa-
le ſapiētie ſpiritalis cordis archana ꝯdire: imo cū aplis ſal
terre fieri. EVSE. Sal.n. ſꝫ ibaꝫ q̄dē ex aq̄ ꝯſtat ⁊ ſpiri- Mat. 5.
tu: modicū q̄d treſtreitat ꝑcipās. Deſiccat āt fluidā nr̄ꝫ
corruptoꝝ corpoꝝ: vt mortua corpa ꝯſeruet. Merito igiẽ
diſcipulos ſuos cōparat ſali: eo ꝙ ipſi regn̄ati ſūt ꝑ aquā ⁊
ſpm̄. Cūqꝫ toti ſpiritalr̄ viuerēt ⁊ nō ſꝫ carnē ad modū ſa
lis corruptā vitā hoīuꝫ i terra degētiū ꝯuertebāt: ⁊ v̄tuoſa
vita ſuos ſequaces oblectādo ꝯdiebāt. THEO. Nō ſo- B
luꝫ āt eos ꝗ donati ſunt magrali gr̄a: ſꝫ ēt idiotas expoſcit Nō ſoluꝫ docti ſꝫ ēt idiote ꝺꝫ̄ ad vtilitatē ꝓximoꝝ.
ad modū ſalis fieri vtiles ꝓximis. Si v̄o ꝗ futurus ē vtilis
alijs fiat reprob⁹: iuuari nō poterit. Uñ ſequr. [Si āt ſal
euanuerit: i q̄ ꝯdieẽ.] BEDA. q.d. Si qs ſemel ꝯdimēto
vitaq illuminat⁹ ad apoſtaſiā redierit q̄ alio doctore corri-
geẽ? q. ſ. eā quā ipſe guſtauit ſapie dulcedinē: vł aduerſis ſe
culi ꝑterrit⁹: vł illecebrꝭ illect⁹ abicē. Uñ ſeqẽ. [Neqꝫ i ter
raꝫ: neqꝫ i ſterqliniū vtile ē: ſꝫ foras mitteẽ.] Sal.n. cuꝫ ad
ꝯdiēdos cibos carneſqꝫ ſiccādas valē deſierit: nulli iā víui
aptū erit. Neqꝫ.n. i terrā vtile ē: cui⁹ iniectu germinare ꝓhi
beẽ: neqꝫ i ſterqliniū agriculture ꝓfuturꝫ: ſic ꝗ p⁹ agnitiōes
vitaꝗ retrocedit neqꝫ ipe fructū boni oꝑis ferre: nec alios
excolere valꝫ: ſꝫ foras mittēdus ē: ħ ē ab eccl'ie vnitate ſe-
cernēdus. THEO. Uel qꝛ ſmo parabolic⁹ ⁊ obſcurus
erat: excitās dn̄s auditores ne q̄litercūqꝫ acciperent qō di-
ctū ē ꝺ ſale ſbdit. [Qui hꝫ aures audiēdi audiat.] Hoc ē ſi
cui ſapia ieſt itelligat. Aures.n. hic cognoſcitiuaꝫ vim aie ⁊
aptitudinē intelligēdi accipe debemus. BEDA. Audiat
ēt nō ꝯtēnēdo: ſꝫ obediēdo ⁊ faciēdo q̄ dicit. Cap. XV.

Erant autem appropinquātes ei pu- Tex. 1.
blicani ⁊ peccatores: vt audirent il-
lum: ⁊ murmurabant phariſei ⁊ ſcri
be dicentes. Quia hic peccatores re Ma. 10.
cipit ⁊ manducat cum illis. Et ait ad illos pa-
rabulam iſtam dicens. Quis ex vobis homo
qui habet centuꝫ oues: ⁊ ſi perdiderit vnā ex il
lis nōne dimittit nonagintanoueꝫ in deſerto: ⁊
vadit ad illaꝫ: que perierat donec inueniat eaꝫ?
Et cū inuenerit eā: imponit in humeros ſuos
gaudens: ⁊ veniens domū conuocat amicos ⁊
vicinos dicens illis. Congratulamini mihi: qꝛ
inueni ouem meam que perierat. Dico vobis
ꝙ ita gaudium erit in celo ſuper vno peccatore
penitentiam agente: ꝙ̄ ſupra nonagintanoueꝫ
iuſtis qui non indigent penitentia.

¶ AMBRO. Didiceras i ſuperiorib⁹ ſecularib⁹ occupatio- A
nib⁹ nō teneri: caduca nō ꝑ̄ferre ꝑpetuis. Sꝫ qꝛ fragilitas
humana firmū neqt in tāto ſeculi lubrico tenere veſtigiuꝫ:
ēt aduerſus errorē remedia tibi bon⁹ medicus demrauit:
ſpeꝫ venie iudex miſicors nō negauit. Uñ ſbdiẽ. [Erāt āt
appro. ei publi. ⁊ pec. vt audi. eū.] GLO. i. ꝗ publica exi
gūt vectigalia vł ꝯducūt: ⁊ ꝗ lucra ſeculi ꝑ negocia ſectanẽ.
THEO. Hoc eni exequebaẽ cui⁹ cā carneꝫ ſuſcepat: ad-
mittēs pctōres: ſicut medicus egrotātes. Sꝫ phariſei vere
criminoſi huic pietati murmurare cōpenſabant. Uñ ſeq-
tur. [Et murmu. pha. ⁊ ſcri. di. qꝛ hic pec. re. ⁊ mā. cū illis.]
GREGO.

Uera iuſti tia cópaſſionez h3 ⁊ falſa dedignatióe3

GREGO. in ho. Ex qua re colligiť:qꝛ vera iuſtitia compaſſioné h3:falſa dedignationem:q̃uis ⁊ iuſti ſoleant recte pctóꝛib⁹ idignari. S3 aliud eſt qꝺ agiť typo ſupbie:aliud qꝺ zelo diſcipline. Qꝛ iuſti ⁊ ſi foris icrepatióes p̱ diſciplinã exaggerãtitus tñ dulcediné p̱ charitaté ſuant. Prepõnũt ſibi in aío ipſos plerũqꝫ quos corrigũt:qꝺ agẽtes p̱ diſciplinã ſubditos ⁊ p̱ humilitatez cuſtodiũt ſemetipſos.

B At h̃ hi q̱ de falſa iuſtitia ſupbire ſolent:ceteros quoſqꝫ deſpiciũt:nulla ĩfirmãtib⁹ miã ꝯdeſcẽdũt. Et quo ſe pctóres eẽ nó credũt:eo deterius pctóꝛes ſũt. De quoꝝ nũo pharíſei erãt:q̱ diiudicãtes dñm q̱ pctóres ſuſcipet:arẽti corde ipſz fonté mĩe rephẽdebãt. S3 qꝛ egri erant ita vt egros ſe eẽ neſcirẽt:quaten⁹ qꝺ erãt agnoſcerẽt:celeſtis medic⁹ blãdis eos fomẽtis curat. Seqtur eñi. [Et ait ad illos pabolã iſtã dicẽs. Quis ex vobis hó:] ſilitudiné dedit:quã in ſe hó recogſceret:⁊ tñ ad auctoré hoĩum ptineret. Qꝛ eñi cẽtenari⁹ pfectus eſt nũs:ipſe cẽtũ oues habuit cũ ſanctoꝝ angelorũ ⁊ hoiũ nãm poſſedit. Uñ ſubdit. [Qui habet cẽtũ oues.] CYRIL. Hinc pcipe latitudiné regni ſaluatoris nr̃i. Dič eñi oues eẽ cẽtũ:referẽs nũm ſubtaru ſibi rõnaliũ nãrũ ad

C integrã multitudiné. Eſt eñi cẽtenarius nũs pfect⁹ ex decẽ decadib⁹ ꝯſtitut⁹. S3 ex his vna oberrauit.ſ.gen⁹ humanũ qꝺ terrã colit.

De⁹ eſt diues paſtoꝛ q̱ oẽs homines h3 p̱ centeſima oue.

AMBRO. Diues paſtoꝛ cui⁹ nos oẽs centeſima portio ſum⁹. Uñ ſeqť. [Et ſi pdiderit vnã ex illis.] GREGO. Una ouis tũc perit:qñ peccãdo hó paſcua vite reliqt. In deſerto aũt nonagintanoué remãſerant:qꝛ rõnalis creature nũs:angeloꝝ.v3.⁊ hoiũ:qui ad videdũ deũ ꝯditus fuerat:pereũte hoie erat iminut⁹. Uñ ſeqť. [Nonne dimittit nonagitanoué in deſerto:] qꝛ.ſ.angeloꝝ choꝛos reliquit in celo. Tunc aũt hó celũ deſeruit:cũ peccauit. Et vt pfecta ſũma ouiũ integrareť in celo:hó pdit⁹ q̃rebať i terra.

D Uñ ſeqtur. [Et vadit ad illã q̃ pierat donec inueniat illã.] CYRIL. Nũqd aũt ſeuiẽs in reliq̃s mot⁹ eſt pietate vni⁹. Nequaq̃. Sũt eñi ille in tuto circũſepiẽte illas potentiſſima dextera:ſ3 magis opoꝛtebat miſereri peũtis:ne impfecta videreť reſidua multitudo. Una eñi reducta ſoꝛtiť cẽtenari⁹ ppriã ſpẽz. AUG. de qꝺ. euã. Uel illas nonagintanoué dixit. q̃s reliqt in deſerto ſupbos ſignans tãq̃ ſollicitudiné gerẽtes in aío dũ ſolos ſe videri volũt:qb⁹ ad pfectioné vnitas deeſt. Cũ eñi qſqꝫ a vera vnitate diuelliť:

Diſcedẽs ab vnitate nó ſeqtur deũ q̱ eſt vnus.

ſupbe diuelliť:ſue qppe ptãtis eẽ cupiẽs:nó ſeqť vnũ:qꝺ eſt de⁹. Uni aũt deputat oẽs p̱ pniãz recõciliatos q̃ humilitate obtineť. GREGO. niſeñ. Cũ aũt paſtoꝛ inueniſſet oué:nó puniuit. Nó duxit ad gregé vrgẽdo:ſed ſupponens

E humero ⁊ poꝛtãs clemẽter annumerauit gregi. Uñ ſeqtur. [Et cũ iuenerit ouem imponit in humeros ſuos gaudens.] GREGO. in ho. Oué humeris ſuis ipoſuit:qꝛ humanam nãm ſuſcipiẽs:peccata noſtra ipe poꝛtauit. Inuẽta aũt oue ad domũ redit:qꝛ paſtoꝛ nr̃ repato hoie ad regnum celeſte redyt. Uñ ſeqť. [Et veniẽs domũ ꝯuocat amicos ⁊ vicíos dicẽs illis. Cõgratulamini mihi:qꝛ iueni oué meã q̃ perierat.] Amicos ⁊ vicinos vocat angeloꝝ choꝛos:qꝛ amici ei⁹ ſunt:qꝛ volũtaté ei⁹ ꝯtinue in ſua ſtabilitate cuſtodiũt. Uicini quoqꝫ eius ſunt:qꝛ claritaté viſiõis illi⁹ ſua aſſiduitate perfruunť. THEO. Supne igiť virtutes oues dicuntur in eo q̱ oís nã creata aſpectu dei beſtialis eſt. In eo võ q̱

F rõnalis eſt:amici ⁊ vicini dicunť. GREGO. in ho. Et notãdũ q̱ nó dicit. [Cõgratulamini] iuẽte oui:ſ3 [Mihi:] qa v3. eius eſt gaudiũ vita nr̃a:⁊ cũ nos ad celũ reducimur:ſolẽnitaté letitie illi⁹ iplemus. AMBRO. Angeli aũt qñ ſunt rõnabiles:nó imerito hoiũ redemptione letanť. Uñ ſeqtur. [Dico vobis q̱ ita gaudiũ erit in celo ſup vno peccatoꝛe pniãz agẽte q̃ ſupra nonagintanoué iuſtis q̱ nó indigẽt pniam.] Hoc pficiat ad icẽtiua pbitatis:ſi vnuſqſqꝫ conuerſioné ſuã gratã fore credat cetib⁹ angeloꝝ:aqꝫ quoꝝ affectare patrociniũ aut vereri d3 offenſã.

G GREGO. in ho. Plus aũt de ꝯuerſis peccatoꝛib⁹ q̃ de ſtantib⁹ iuſtis in celo gaudiũ eẽ fateť:qꝛ plerũqꝫ hi qui nullis ſe oppꝛiſſos peccatoꝝ molib⁹ ſciunt:ſtant qdem in via iuſtitie:ſ3 tñ ad celeſté patriã anxie nó anhelant:⁊ plerũqꝫ pigri remanẽt ad exercẽda bona p̃cipua:qꝛ ſecuri ſibi ſunt q̱ nulla cõmiſerint mala grauioꝛa. At cõtra nónunq̃ hi qui ſe aliq̃ illicita egiſſe meminerũt:ex ipſo ſuo doloꝛe cõpuncti ad amorem dei inardeſcũt. Et qꝛ erraſſe ſe a deo ꝯſiderãt:dãna p̃cedẽtia lucris ſequẽtib⁹ recõpenſant. Maius ḡ gaudiũ fit in celo:qꝛ ⁊ dux in p̃lio plus eũ milité diligit:qui poſt fugã reuerſus hoſté foꝛtiter premit:q̃ eũ qui nunq̃ terga p̃buit ⁊ nunq̃ aliqd foꝛtiter fecit. Sic agricola illã amplu⁹ terrãz amat:que poſt ſpinas vberes fruges pfert:q̃ eã que nũq̃ ſpinas habuit:⁊ nũq̃ fertilem meſſem producit. S3 iter h̃ ſciendũ eſt:qꝛ ſunt pleriqꝫ iuſti in quoꝝ vita tãtũ eſt gaudiũ:vt eis quelibet peccatoꝛum penitentia p̃poni nullatenus poſſit. Hinc ergo colligendũ quantum deo gaudiũ faciat qñ humiliter plãgit iuſtus:ſi facit in celo gaudiũ:qñ h̃ quod male geſſit:per penitentiam dãnat iniuſtus.

Si gaudiũ magnũ fit in celo qñ pctóꝛ agit penitẽtiã:q̃tũ gaudium fiet iuſto pniãz agẽte.

Tex. z. ¶ Aut que mulier hñs dracmas decẽ:ſi pdiderit dracmã vnã:nõne accẽdit lucernã ⁊ euertit domũ ⁊ querit diligẽter:donec iueniat eã? Et cũ iuenerit:ꝯuocat amicas ⁊ vicías dicẽs. Cõgratulamini mihi:qꝛ iueni dracmã quã pdideram. Ita dico vobis:qꝛ gaudiũ erit coꝛã angelis dei ſup vno peccatoꝛe penitentiam agente.

A ¶ CYRIL. Per precedẽté parabolã in qua genus humanũ dicebať ouis erratica:docebamur nos foꝛe creatura ſublimis dei q̱ fecit nos ⁊ nó ipſi nos:cui⁹ paſcue oues ſumus: Ps. 99. Ps. 94. ſubiũgiť ſcd̃a parabola:qua gen⁹ hũanũ cõparať dracme que peryt. Per quã oñdit nos ad ſilitudiné ⁊ imaginez regiã factos eẽ.ſ.ſũmi dei. Nã dracma numus eſt impꝛeſſãz hñs regiã figurã. Uñ dĩ. [Aut que mulier hñs decez dracmas. GREGO. in ho. Qui ſignať p̱ paſtoꝛez:ipſe p̱ mulieré:ipſe eñi de⁹:ipſe ⁊ dei ſapia. Angeloꝝ aũt hoiũ nãm ad cognoſcẽdũ ſe dñs ꝯdidit:⁊ ad ſilitudiné ſuam creauit. Decẽ ergo dracmas habuit:qꝛ noué ſunt oꝛdines angeloꝝ: ſed vt cõplereť electoꝝ numerus:hó decimus eſt creatus.

B AUG. de qꝺ. euã. Uel in nouez dracmis:ſicut ⁊ in nonagintanoué ouib⁹ ponit coꝝ ſignificationez:q̱ de ſe p̃ſumentes:peccatoꝛib⁹ ad ſaluté redeũtib⁹ ſe p̃ponũt. Unũ enim deeſt ⁊ a noué vt decẽ ſint:⁊ a nonagintanoué vt cẽtũ ſint: cui vni deputat oẽs p̱ pniãz reconciliatos. GREGO. in ho. Et qꝛ imago exprimiť in dracma:mulier dracmã pdiderat qñ hó qui cõdit⁹ ad imaginé dei fuerat:peccãdo a ſilitudie ſui ꝯditoꝛis receſſit. Et h̃ eſt qꝺ ſubdiť. [Si pdiderit dracmã vnã nõne accendit lucernã:] Accẽdit mulier lucernã:qꝛ dei ſapia appuit in humanitate. Lucerna qppe lumẽ in teſta eſt:lumẽ võ in teſta eſt diuinitas in carne. Accenſa aũt lucerna. Seqtur. [Et euertit domũ.] Quia.ſ.mox vt ei⁹ diuinitas p̱ carné claruit:oís ſe nr̃a ꝯſcia concuſſit:qꝛ euerſionis ſermo nó diſcrepat in eo q̱ in alys codicib⁹ legiť. [Emũdat:] qꝛ praua mens ſi nó prius pre timoꝛe euertitur:ab aſſuetis vitys nó mũdatur. Euerſa aũt domo:iueniť dracma. Seqtur eñi. [Et querit diligẽter donec inueniat:] qꝛ.ſ.cũ perturbať ꝯſcia hoís repať in hoie ſilitudo conditoꝛis.

Lucerna accẽſa dei ſapiaz incarnatã ſignificat.

C GREGO. naçãçe. Inuẽta aũt dracma:celeſtes virtutes facit participes gaudy:quas miniſtras diſpẽſationes fecit. Uñ ſeqtur. [Et cũ inuenerit ꝯuocat amicas ⁊ vicinas dicens. Cõgratulamini mihi qꝛ inueni dracmaz quã pdiderã.] GREGO. in ho. Superne eñi virtutes tãto diuine ſapientie iuxta ſunt:quãto ei per grãm continue viſio/

nis appropinquāt. THEO. Uel amice ſūt vt exequētes
D volūtatē ipſi⁹: vicine vō vt icorporee. Uel forte amice ipſi⁹
ſunt oēs ſupne virtutes: vicine vō ſunt ꝑpingores. ſ. throni
cherubin ꝛ ſeraphin. GREGO. niſen⁹. Uel aliter. Hoc
reor dñm nobis ꝑponere in inquiſitione ꝑdite dracme: quia
nulla nobis a ceteris virtutib⁹ vtilitas ꝑuenit: ꝗs dracmas
vocat: ꝗuis ꝑſto ſint oēs vna ſola deficiente aīe viduate: ꝗ
ſ. diuine ſilitudinis nitorē ſortit̄. Propter qḋ ꝑ ꝗdez iubet
lucernā accēdere. ſ. verbū diuinū qḋ abſcondita patefacit.
Lāpada accēſa ad querēdā dracmā ꝑditā eſt penitētia. Uel forſan penitētie lampadem: ſed in domo propria. i. in
ſeipſo ꝛ in ſua ꝯſcia opꝫ perquirere dracmā ꝑditā. i. regis
imaginē: que non penitus deperijt: ſed eſt tecta ſub fimo: ꝗ
ſignificat carnis contagia: ꝗbus ſtudioſe abſterſis. i. dilutis
per ſollertiā vite eluceſcit qḋ querit̄. Uñ opꝫ ipſā que inue
nit gratulari: necnō ad participia gaudij vocare vicinas. i.
cōtubernales virtutes. i. rōnabilem ꝛ concupiſcibilem: et
inatum iracundie affectum. Et ſi que ſint tales vires circa
animam ꝯſiderate: quas docet gaudere in dño: deinde con
E cludens parabolā ſubdit. [Ita dico vobis: gaudiū erit an
gelis ſuꝑ vno peccatore pniā agēte.] GREGO. in ho.
Pniam agere eſt ꝑterita mala plangere: ꝛ plāgenda nō ꝑ
petrare. Nam qui ſic alia deplorat: vt tamē alia cōmittat:
adhuc penitētiā agere aut ignorat aut diſſimulat. Cogitan
Se reſpīcere dꝫ in minimis q̄ i maxīs deliquit. dū eſt etiā vt per hoc cōditori ſuo ſatiſfaciat: vt qui cōmi
ſit prohibita: ſibi abſcindere debeat etiā ꝯceſſa: ꝛ ſe repre
hēdat in minimis: qui ſe meminit in maximis deliquiſſe.

Tex. 3. ¶ Ait autē. Hō ꝗdam habuit duos filios ꝛ di
xit adoleſcētior ex illis pr̄i. Pater da mihi por
tionē ſubſtātie que me contigit. Et diuiſit illis
ſubā. Et nō poſt multos dies cōgregatis oib⁹
adoleſcētior filius ꝑegre ꝑfectus eſt in regiōē
lōginquā: ꝛ ibi diſſipauit ſubam ſuā viuēdo lu
xurioſe. Et poſtꝗ oia cōſūmaſſet: facta eſt fa
mes valida in regiōe illa: ꝛ ipſe cepit egere. Et
abijt ꝛ adheſit vni ciuiū regionis illius: ꝛ mi
ſit illum in viam ſuam vt paſceret porcos. Et
cupiebat implere ventrem ſuū de ſiliqs quas
porci manducabant: ꝛ nemo illi dabat.

A ¶ AMBRO. Tres ex ordie lucas ꝑabolas poſuit. Ouis
que ꝑierat ꝛ inuēta eſt: dracma perierat ꝛ inuēta eſt. filius qui
erat mortuus reuixit: vt triplici remedio ꝑuocati vulnera
nr̄a curemus. Chr̄s vt paſtor te ſuo corꝑe vehit: ꝗrit vt mu
lier eccl̄ia: recipit deus pr̄: ꝑma mīa: ſcḋa ſuffragatio: tertia
recōciliatio. CHRY. Eſt et īter ꝑabolas ſupradictas rō
diſtōnis ſm ꝑſonas vl̄ mētes peccātiū: vt pr̄ filiū recipiat
penitētē: ꝗ arbitrij ſui libertate vtit̄ vt cognoſcat vñ ceci
derit. Paſtor vō ouē errātē ꝛ nō ſapiētē reuerti requirat: ꝛ
humeris ſuis referat: irrōnabili aīali iꝑudētē hoiē cōpa
rans: ꝗ alieno dolo circūuētus errauerat ſicut ouis. Pn̄s ꝗ
parabola ꝑponit̄ cū dr̄. Ait aūt. [Hō ꝗdā habuit duos fi
lios.] Sūt ꝗ dicāt de duob⁹ filijs iſtis ſeniorē angelos eē: iu
niorē vō hoiem ponūt: ꝗ in lōginquā peregrinationē abie
rit: qui in terrā de celis ꝛ paradiſo cecidit: ꝛ aptāt ꝯña reſpi
cientes ad cāſ vel ſtatū ade. Sꝫ hic ſenſus prius ꝗdez vr̄:
neſcio tñ ſi verus ſit: qꝛ iunior filius ad penitētiā venit ſua
ſpōte recordat⁹ ꝑterite abundantie patris ſui. Dñs aūt ve
niēs ad pniam vocauit humanū genus dū ſpōte ſua regre
Duo filij iudeorū pplſ ꝛ gētiū ſunt. di vnde ceciderat nō cogitaret: deinde ſenior fili⁹ in reditu
ꝛ ſalute fratris ſui triſtat̄: cū dñs dicat letitiā eē apḋ ange
los ſuꝑ vno peccatore pniā agēte. CYRIL. Quidā vō
B per ſeniorē filiū dicūt ſignificari iſrael ſm carnē: ꝑ aliū vō
ꝗ diſceſſit a pr̄e: deſcribit̄ multitudo gētium. AVGV.
de qō. euā. Hic ergo hō hn̄s duos filios: deus hn̄s duos po
pulos intelligit̄: ꝛ tāꝗ duas ſtirpes generis humani: vnā
eoꝝ ꝗ ꝑmāſerūt in vnius dei cultu: alterā eoꝝ qui vſqꝫ ad
colēdū idola deſeruerunt deū. Ab ipſo ꝗ exordio creature
mortaliū: maior filius ad cultū vnius dei ꝑtinet: minor aūt
petit vt ſibi pars ſube que cū tāgeret daret̄ a pr̄e. Uñ ſeq
tur. [Et dixit adoleſcentior ex illis patri. Pr̄ da mihi por
tionem ſubſtātie que me cōtigit.] Itaꝗ aīa poteſtate ſua de
lectata id qḋ illi eſt viuere: intelligere: meminiſſe: vel inge
nio alacri excellere petit que diuina ſunt munera: hec autē
in poteſtate ſua accepit per liberū arbitriū. Unde ſequit̄.
C [Et diuiſit illi ſubā.] THEO. Hoīs ſubſtantia rōnali
Suba hoīs ē rōnabilitas quā cōcomitat̄ liberū arbi⁹. tas eſt: quā cōcomitat̄ libertas arbitrij: ꝛ ſimilr̄ quecunqꝫ
dñs dedit nobis: pro ſuba noſtra putabitur: vt celū terra ꝛ
vniuerſa creatura: lex ꝛ ꝑphete. AMBRO. Uides aūt
ꝙ diuinū patrimoniū petētibus dat̄: nec putes culpā pa
tris ꝙ adoleſcētiori dedit: nulla dei regno ifirma etas: nec
fides grauatur annis. Ipſe certe ſe iudicauit idoneū ꝗ po
poſcit: atqꝫ vtinam nō receſſiſſet a patre: impedimētū ne
ſciſſet etatis. Sequit̄ eni. [Et nō poſt multos dies ꝯgregatis
oibus: adoleſcentior filius peregre ꝑfectus eſt in regionem
lōginquā.] CHRY. Minor filius in regionē lōginquā
ꝑfectus eſt non localr̄ a deo decedēs: qui vbiqꝫ eſt: ſꝫ affe
ctu. Fugit eni deū peccator: vt a lōginquo ſtet. AVGV.
D de ver. do. Quiſqꝫ eni ita vult eē ſimilis deo: vt fortitudinē
Pſ. 58. ſuā ad illā cuſtodiat: nō ab illo recedat ei coherendo vt cu
ſtodiat ſilitudinē ꝛ imaginē ad quā fact⁹ eſt. Porro ſi per
uerſe vult imitari deū: vt quō deus non hꝫ a quo regat̄: ſic
ipſe velit ſua poteſtate vti: vt nullo regēte viuat: ꝗd reſtat
niſi vt recedens a veritate vaneſcat? AVG. de qō. euan.
Qḋ aūt nō poſt multos dies dixit factū: vt ꝯgregatis oib⁹
peregre ꝑficiſceret̄ in regionē lōginquam: que eſt obliuio
dei: hoc eſt: qꝛ nō multo poſt inſtitutionē humani generis
placuit aīe per liberū arbitriū ferre ſecū velut quādā po
nature ſue: ꝛ deſerere eū a quo cōdita eſt fidēs de viribus
ſuis: ꝗs vires tāto ꝯſumit citius: ꝗto eū deſeruit a quo da
te ſunt. Uñ ſequit̄. [Et ibi diſſipauit ſubam ſuā viuēdo lu
E xurioſe.] Luxurioſā vō vel ꝑdigā vitā vocat amātē fun
dere atqꝫ ſpatiari pōpis exterioribus intus inaneſcētē: cū
ea qſqꝫ ſequit̄: que ad alia ꝑcedūt: ꝛ relinqt eū ꝗ ſibi eſt inte
rior. Uñ ſequit̄. [Et poſtꝗ cōſūmaſſet oia: facta eſt fames
Fames eſt indigētia verbi veritatis. magna in regiōe illa.] Fames eſt idigētia verbi veritatis.
Sequit̄. [Et ipſe cepit egere.] AMBRO. Merito ege
re cepit: qui theſauros ſapie ꝛ ſcie dei: diuitiarūqꝫ celeſtiū
altitudinē dereliqt. Sequit̄. [Et abijt ꝛ adheſit vni ciuiū
regiōis illi⁹.] AVGV. de qō. euā. Unus ciuiū regiōis il
lius aliquis aereus princeps eſt ad militiā diaboli ꝑtinēs:
cuius villa eſt modus poteſtatis ipſius. de qua ſequit̄. [Et
miſit illum in villā ſuam vt paſceret porcos.] Porci ſūt i
mūdi ſpūs qui ſub ipſo erāt. BEDA. Porcos aūt paſce
re: eſt ea ꝗbus imūdi ſpūs gaudent: operari. Sequit̄. [Et cu
piebat iplere vētrem ſuū de ſiliquis quas porci manduca
F bāt.] AMBRO. Siliqua genus leguminis eſt: intus ina
nis: foris mollis: quo corpus nō reficit̄: ſed impletur: vt ſit
magis oneri ꝗꝫ vſui. AVGV. de qō. euan. Silique ꝗ ꝗ
bus porcos paſcebat: ſeculares doctrine ſunt: ſteriles: vani
tatem ꝑſonantes: de quibus laudes idoloꝝ fabularūqꝫ ad
deos gentiū ꝑtinentiū vario ſermone atqꝫ carminib⁹ per
crepant: ꝗbus demonia delectant̄. Uñ cū iſte ſatiari cupie
bat aliqḋ ſolidū ꝛ rectū qḋ ad beatam vitā pertineret inue
nire volebat in talib⁹ ꝛ non poterat. Uñ ſequit̄. [Et nemo
illi dabat.] CYRIL. Sed cū iudei multiplr̄ arguant̄ in
ſacra ſcriptura de multis criminibus: quō populo illi ꝯue
nient vba maioris filij dicentis. Ecce tot annis ſeruio tibi:
ꝛ nunꝗ mandatū tuū preterijui. Eſt ergo hic ſenſus para
bole.

bole. Arguẽtibus eũ phariſeis ⁊ ſcribis ꝙ reciperet peccatores: proponit pñtez parabolaʒ: in qua hoiem vocat deũ: qui pater eſt duoꝝ fratrum: iuſtoꝝ. ſ. ⁊ peccatoꝝ: quoꝝ primus gradus eſt iuſtoꝝ ab initio iuſtitiã ſequẽtiuʒ. ſcđs
G gradus eſt hoium p pniam ad iuſtitiã reductoꝝ. BASILI. Facit ẽt ad antigoris ꝯſiſtẽtiã mag᷑ aius ſenilis ⁊ grauitas ꝙ canities capilloꝝ: nec qui ſm etatẽ eſt iuuenis icrepaſ: ſʒ iuuenis moꝛib᷒ q ſm paſſiones viuit. TITVS. Abijt ergo adoleſcẽtioꝛ nondũ adultus mẽte: petitqʒ a patre id qđ ei de hẽditate ꝯtingit: vt. ſ. nõ ex neccitate ſulat: ſumus. n. aialia rõnalia liberũ arbitriũ habẽtia. CHRY. Dicit ãt ſcriptura diuidere patrẽ ex equo filijs duob᷒ ſubam ſuã. i. ſcientiã boni ⁊ mali: q̃ vere ⁊ ppetue ſunt opes aie bñ viuenti. Que. n. ex deo eſt in prima natiuitate: hoibus ſuba rõnalis equaliter cũctis naſcentib᷒ datur. De ſubſequẽti autẽ conuerſatione vnuſquiſqʒ plus aut minus huius ſubſtãtie poſſidere inuenitur: dũ vnus ea que ſumpſerit pris eſſe credẽs: quaſi paterna cuſtodit: alius ſicut ꝓprie poſſeſſiõis licẽtia diſſipandis abutitur. Oſtẽditur autez libertas arbitrij: qꝛ pater qui neqʒ diſcedere volentem retinuit: ne liberi arbitrij auferat ptãtem: neqʒ manere cupientez cogit abſcedere. Abijt aũt longe nõ locoꝝ tranſlatione: ſed mẽtis declinatione. Vñ ſequiſ. [Peregre ꝓfectus eſt in regionẽ lon-
H ginquaʒ.] AMBRO. Quid. n. longinquius eſt ꝙ a ſe recedere: nec regionib᷒: ſed moꝛibus ſeparari: eteni qui ſe a chꝛo ſepat: exul eſt patrie: ⁊ ciuis mũdi. Merito ergo prodigit patrimoniũ qui receſſit ab eccleſia. TITVS. Vñ ⁊ denoiatus eſt ꝓdigus diſſipans ſubam ſuã. i. intellectum rectũ: caſtimoniã: documẽta veritatis: notitiã genitoꝛis: memoriã creationis: ſenſum. AMBRO. Facta eſt autẽ in regione illa fames nõ epulaꝝ: ſed bonoꝝ opeꝝ atqʒ virtutũ
Deut. 8. Mat. 4. que ſunt miſerabilioꝛa ieiunia. Etenim qui recedit a verbo dei eſurit: qꝛ nõ in ſolo pane viuit hõ: ſed in oi vbo dei. qui recedit a theſauro eget. Egere g̊ iõ cepit ⁊ famẽ pati: qꝛ nihil ꝓdige ſat eſt volũtati. [Abijt itaqʒ ⁊ adheſit vni ciuiũ.] Qui. n. heret in laq̃o eſt: ⁊ vi᷒ ciuis iſte pnceps eẽ iſti᷒ mũdi. [Deniqʒ ad villã ei᷒ mittiſ.] quã emit: q ſe excuſat a regno. BEDA. [In villã.] n. mitti eſt ſube mũdialis cupiditate ſubiugari. AMBRO. [Paſcit ãt porcos] illos i quos petiuit diabolus itroire: l ſoꝛdib᷒ ac fetoꝛe viuẽtes. THEO. Hos igiſ paſcit: qꝛ alios precellit in vitio: vt ſunt lenones archipꝛdones: archipublicani: qui alijs ſunt doctoꝛes opõnis male. CHRY. Vł ſpiritalib᷒ deſtitut᷒ opꝛib᷒: quaſi prudentia ⁊ intellectu porcos paſcere di: hoc eſt ſoꝛdidas ⁊ imũdas in aia ſua cogitatões nutrire: ⁊ dedit eſcas irrõnabiles praue ꝯuerſatõis: dulces quidẽ egenti bonoꝝ: qꝛ ſuaue ꝑuerſio vi omne opus carnee voluptatis: que vtutes aie penitus eneruat ⁊ perimit. hꝰ cibos quaſi poꝛcinos ⁊ male dulces. i. carnaliũ delectationum illecebꝛas: ſiliquaꝝ noie
K ſcriptura deſignat. AMBRO. Cupiebat aũt ſiliquis vẽtrem implere ſuũ. Nec. n. alia eſt cura luxurioſis niſi vt vẽtrem ſuum impleant. THEO. Quib᷒ nullus dat ſaturitatem maloꝝ. Diſtat. n. a deo qui talibus veſcitur. Demones autẽ ad hoc ſtudẽt: ne vnq̃ ſaturitas maloꝝ ꝑueniat. GLO. Vel [nemo illi dabat:] qꝛ cũ diabolus aliquẽ ſuũ facit: vltra ei abũdantiã nõ ꝓcurat ſciẽs eũ eſſe moꝛtuũ.

Scia boni ⁊ mali ſũt ꝑpetue opes aie bñ viuẽtis.

Diuicie eſt fame ꝓdige voluntati.

Tex. 4. ¶ In ſe autez reuerſus dixit. Quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus: ego autem hic fame pereo: Surgam ⁊ ibo ad prẽz meum ⁊ dicã ei. Pater peccaui in celũ ⁊ corã te: iaʒ nõ ſum dignus vocari filius tuus: fac me ſicut vnũ de mercenarijs tuis. Et ſurgens venit ad patrẽ ſuũ. Cũ aũt adhuc longe eẽt: vidit illũ pr̃ ipſi᷒: ⁊ miſericoꝛdia motꝰ ẽ: ⁊ accurrẽs cecidit ſuper collũ eius: ⁊ oſculatus eſt eũ. Dixitqʒ ei filius. Pater: peccaui in celũ ⁊ corã te: iam nõ ſum dignus vocari filius tuus. Dixit ãt pater ad ſeruos ſuos. Cito ꝓferte ſtolã primã: ⁊ induite illũ: ⁊ date anulum in manu eius: ⁊ calciamenta in pedes eius: ⁊ adducite vitulũ ſaginatũ ⁊ occidite: ⁊ manducemus ⁊ epulemur: qꝛ hic fili᷒ meus moꝛtuus erat: ⁊ reuixit: perierat: ⁊ inuentus eſt. Et ceperunt epulari.

A ¶ GREGO. niſſe. Cõtẽpſerat prẽz in p receſſu adoleſcẽtioꝛ fili᷒: ⁊ opes pñnas ꝓfuderat. At vbi lapſu tpis ẽ attrit᷒ laboꝛib᷒: dũ mercenari᷒ fieret: ⁊ eodẽ cũ poꝛcis pabulo paſceret: redijt i domũ pñnã caſtigat᷒. Vñ di. [In ſe ãt re. di. Quãti merce. in do. pa. mei abũ. pa. ego aũt hic fame peo:] AMBRO. Bñ in ſe reuertiſ: q a ſe receſſit. etenim q ad deũ regrediſ ſe ſibi reddit: ⁊ q recedit a chꝛo ſe ſibi abdicat. AVGV. de qõ. euã. [In ſe ãt reuerſus] eſt cũ ab eis q̃ foꝛinſecus fruſtra illiciunt ⁊ seducũt: in ꝯſcientie ſue inteꝛioꝛa ſuã intentionẽ reduxit. BASI. Eſt aũt ſm tres diſferẽtias obediẽtie diſcretio. Aut. n. metuẽtes ſupplicia declinam᷒ a malo: ⁊ ſum᷒ in diſpõne ſeruili. aut mercedis lucra venantes exeqmur q̃ mãdanſ mercenarijs aſſimilati: aut ipſius grã boni ⁊ dilectiõis ad eũ q dedit legẽ ſeruim᷒: ⁊ ſic diſpõnẽ redolem᷒ filioꝝ. AMBRO. Fili᷒. n. qui hʒ ſci ſpũs pign᷒ in coꝛde. ſecularis mercedis lucra nõ q̃rit: ſed ius ſuat heredis. Sũt ẽt mercenarij boni q ꝯducunſ ad vi-
B neam. Iſti nõ ſiliqs: ſʒ panib᷒ abundãt. AVGV. de qõ. euã. Vñ ãt hoc ſcire poterat: in quo tanta erat obliuio dei: ſic in oib᷒ idolatris fuit: niſi qꝛ iſta recogitatio reſipiſcentis eſt: cũ euãgeliũ ꝑdicareſ: Iam poterat talis aia aduertere multos ꝑdicare veritatẽ: iter quos qdã eẽnt nõ ipſius amore veritatis duci. ſʒ cupiditate cõparãdoꝝ ſeculariũ cõmodoꝛũ: q tñ nõ aliud ãnũtiãt: ſic heretici: vñ mercenarij recte appellanſ. In eadẽ qppe domo eũdẽ panẽ vbi tractãtes: nõ tñ in hereditatẽ eternã vocati: ſʒ tpali mercede conducti. CHRY. Signãter ãt ſubdit. [Ego ãt hic fame pereo.] q̃ſi diceret. Ego nõ alien᷒: ſʒ fili᷒ boni pris: ⁊ frater filij obſeq̃ntis. ego liber ⁊ generoſus: fact᷒ ſuʒ miſerioꝛ mercenarijs: a ſũma celſitudine p᷑nobilitatis ad infimã humilitatẽ delapſus. GREGO. niſſe. Nõ ꝑus ãt redijt ad priſtinã felicitatẽ: ꝙ i ſe rediẽs ſentiret oppmẽti erũne pñtiã: ⁊ meditaretur penitentie verba que ſubduntur. [Surgã.] AVGV. de qõ. euã. Qꝛ iacebat. [Et ibo.] qꝛ lõge aberat. [ad patrẽ meũ:] qꝛ ſub pncipe poꝛcoꝝ erat. Cetera vo ſunt pniaʒ meditãtis in cõfeſſione peccati: nõdũ tñ agẽtis. Nõ eni iaʒ dicit pri: ſed dicturꝝ ſe eſſe ꝓmittit cũ venerit. Intelligas igiſ hoc nũc accipiẽdũ eẽ venire ad patrẽ in eccleſia ꝯſtitui p fidẽ: vbi peccatoꝝ legitima ⁊ fructuoſa iam poſſit eſſe cõfeſſio. Dicit ergo dicturũ ſe eſſe patri. [Pater.]
C AMBRO. Quã miſericoꝛs qui offenſus nec paternũ nomen dedignatur audire. [Peccaui:] Hec eſt prima confeſſio apud auctoꝛẽ nature: preſulẽ mĩe: arbitrum culpe. Sʒ etſi deus nouit oia: vocẽ tñ tue ꝯfeſſionis expectat. Ore. n. confeſſio fit ad ſalutem: qꝛ alleuiat pondus erroꝛis quiſqs ipſe ſe onerat. Et accuſationis excludit inuidiã: qui accuſatoꝛem preuenit confitendo. Fruſtra velis occultare quem nihil fallit: ⁊ ſine periculo prodas qđ ſcias eẽ iam cognitũ. Cõfitere magis vt interueniat pro te chꝛs. roget pro te eccleſia: illachꝛymet ppľs: nec verearis ne nõ impetres. Aduocatus ſpondet veniã: patronus ꝓmittit recõciliationes: tibi paterne pietatis polliceſ aſſertoꝛ. Subdit aũt. [In ce-

Trib᷒ modis hõ ad bñ opandũ adducitur.

Hõ nõ reuertiſ ad pniam niſi prius priſtine felicitatis ⁊ p̃ſentis miſerie recordetur.

lum ⁊ corã te.] CHRY. Dicẽs[corã te:] oñdit hũc patrẽ
D deũ debere itelligi. Deus.n.ſolus ꝯſpector eſt oium a quo
nec in corde meditata pctã abſcõdi pñt. AVGV. de qõ.
euan. Utruꝫ autẽ hoc eſt peccarũ in celum qð eſt corã te vt
celuꝫ appellauerit ipſam ſũmitatem patris: an potius pec⸗
caui in celum coram ſanctis animabus: corã te aũt in ipſo
Quid eſt peccare in celum. penetrali ꝯſcientie. CHRY. Uel celũ hoc loco intelliga
tur: qui enim in celum peccat: qð ⁊ ſi supernũ tñ vſibile ele
mentũ eſt: ipſe eſt qui peccat in hoiem queꝫ ſuſcepit filius
dei pro ſalute noſtra. AMBRO. Uel peccato anime ce
leſtia ſignificãtur dona ſpũs iminuta. vl' qꝛ ab illi⁹ gremio
matris hierl'm que eſt in celo nõ oportuit deuiari. Deiect⁹
autẽ ſe exaltare non dꝫ. Uñ ſubdit.[Jã nõ ſum dignus vo
cari filius tuus.] Et vt merito ſue humilitatis poſſit attolli
ſubdit.[fac me ſicut vnũ de mercẽnarijs tuis.] BEDA.
Ad filij affectũ: qui oia que patris ſunt: ſua eẽ nõ ambigit:
aſpirare nequaꝗ̃ preſumit: ſed mercenarij ſtatũ iam pro
mercede ſeruiturus deſiderat. Uerũ nec hũc quidẽ niſi pa
E terna dignatiõe ſe mereri poſſe teſtatur. GREGO. niſe.
Hunc aũt filiũ ꝓdigũ ſpũſſcũs nobis deſcripſit: vt inſtrua
mur nos q̃liter debeamus cordis deplorare pecamina.
CHRY. Qui poſtꝗ̃ dixit.[Jbo ad p̃rem meũ.] qð ei cũ⸗
cta attulit bona. nõ manſit: ſꝫ totũ iter tranſiuit. Sequit̃.n.
[Et ſurgens venit ad patreꝫ ſuuꝫ.] ſic ⁊ nos faciamus. nec
pigeat nos lõgitudinis vie: qꝛ ſi voluerimus fiet regreſſus
celer ⁊ facilis: dũmodo deſeram⁹ peccatũ: qð nos a domo
paterna reduxit. Eſt ãt p̃r redeũtib⁹ clemẽs. Nã ſubditur.
[Cũ ãt adhuc lõge eẽt vidit illũ p̃r ſuus.] AVGV. ð.q.
euã. Añ.n.ꝗ̃ itelligeret deũ lõge exñs: cũ tñ iã p̃re q̃rere vi
dit illũ p̃r ipſi⁹. Jmpios.n. ⁊ ſupbos ꝯuenient nõ videre di
Deus ſentiẽs p̃niaꝫ pctõris nõ expectat cõfeſſionẽ ſed ipſum preuenit. tãꝗ̃ añ oculos nõ hñs. Añ oculos.n. hñ nõ niſi q diligunt
dici ſolent. CHRY. Sẽſit ãt p̃r p̃niaꝫ: nõ expectauit re⸗
cipere ꝯfeſſiõis v̾ba: ſꝫ ꝓuenit petitionẽ miſ̾icordit̃ agens.
Uñ ſbdit̃.[Et mĩa mot⁹ ẽ.] GREGO. niſeñ. Cõfeſſiõis
meditatio placauit ei p̃reꝫ: vt obuiã iret ei ⁊ oſcula collo cõ
ferret. Seq̃t̃.n.[Et occurrẽs cecidit ſup collũ ei⁹: ⁊ oſcula⸗
tus ẽ eũ.] Qð ſig̃t rõnale iugũ hois ori ipoſitũ p euãgelicã
F traditionẽ q̃ abiecit obſuãtiã legis. CHRY. Quid.n. eſt
aliõ q̃ occurrit: niſi qꝛ nos pctis ipediẽtibus nr̃a v̾tute ad
deũ ꝑuenire nõ poteram⁹: Jpſe aũt potẽs ad iualidos ꝑue
nire deſcẽdit. Oſculat̃ ãt os p qð emiſſa ð corde ꝯfeſſio pe
nitẽtis exierat: quã p̃r let⁹ excepit. AMBRO. Occurrit
igit̃ tibi qꝛ audit te itra mẽtis ſecreta tractãtẽ. Et cũ adhuc
lõge ſis: occurrit ne qs ipediat: cõplectit̃ q̃ꝫ. Jn occurſu.n.
ꝑſcia eſt: in cõplexu clemẽtia. ⁊ q̃ſi q̃dã p̃rij amoris affectu
ſupra collũ cadit: vt iacẽtẽ erigat: ⁊ oneratũ pctis atqꝫ i ter⸗
rena defluxũ reflectat ad celũ. malo q̃ filí⁹ eẽ ꝗ̃ ouis. Ouis
G eni. a paſtore repit̃: a p̃re fili⁹ honorat̃. AVGV. ð.q. euã.
Uel[occurrẽs cecidit ſup collũ ei⁹.] Nõ.n. p̃r vnigenitũ fi⸗
liũ ſuũ deſeruit: in q̃ vſqꝫ i nr̃aꝫ lõginquã ꝑegrinationẽ cu⸗
.2. cor.5. currit: qꝛ de⁹ erat in chꝛo mũdũ recõciliãs ſibi. Cadere ãt
ſup collũ ei⁹. eſt humiliari in amplexũ ei⁹ brachiũ ſuũ: qð ẽ
dñs ieſus chꝛs. Cõſolari ãt v̾bo gr̃e dei ad ſpem indulgẽtie
pctõꝝ hoc eſt poſt lõga itinera remeãtẽ mereri a p̃re oſcu⸗
luꝫ charitatij. Jncipit ãt iã ꝯſtitut⁹ in eccl'ia peccata ꝯfiteri:
nec dicit oia q̃ dicturꝰ ſe eẽ ꝓmiſerat. Seq̃t̃.n.[Dixitqꝫ fi⸗
lius ei. P̃r peccaui in celũ ⁊ corã te: ⁊ iã nõ ſuꝫ dign⁹ vocari
fili⁹.] Hoc.n. vult fieri p gr̃aꝫ: quo ſe idignũ p merita fatet̃.
Nõ addit qð in illa meditatiõe dixerat.[Fac me ſic̃ vnũ
de mercenarijs tuis.] Cũ.n. panẽ nõ hñet: vl' mercenari⁹ eẽ
cupiebat: qð poſt oſculũ p̃ris generoſiſſime iã ðdignabat̃.
CHRY. P̃r aũt ad filiũ ſ̾monẽ nõ dirigit: ſꝫ miniſtris loq⸗
tur: qꝛ q nõ penitet orat: ſꝫ reſſuꝫ v̾bo vere nõ accipit: mĩaꝫ
v̾o efficacit̃ in effectu imet̃. Seq̃t̃.n.[Dixit ãt p̃r ad ſeruos
H ſuos. Cito ꝓferte ſtolã p̃mã ⁊ iduite illũ.] THEO. Ser⸗
uos vel angelos itelligas adminiſtratorios ſpũs: vel ſacerdo
tes qui baptiſmate ⁊ v̾bo doctrine aiaꝫ veſtiunt ipſo chꝛo. Gal.3.
Quotquot eni in chꝛo baptiꝫati ſumus: chꝛm induimus.
AVGV. de qõ. euã. Uel ſtola p̃ma eſt dignitas quã ꝑdi⸗
dit adam. Serui qui eaꝫ ꝓferunt ſunt recõciliationis ꝑdi⸗
catores. AMBRO. Uel ſtola eſt amictus ſapiẽtie: q nu
da corporis apl'i tegunt. Accepit aũt ſapientiã p̃mã. Eſt.n.
⁊ alia que myſteriũ neſcit. Anulus aũt eſt ſyncere fidei ſi⸗
gnaculũ ⁊ expreſſio veritatis: de quo ſeq̃t̃.[Et date ei anu⸗
lum in manu eius.] BEDA. Jdeſt in operatiõe: vt p opa Quid eſt anulũ dare i manu penitentis.
fides clareſcat: ⁊ p fidẽ opa cõfirment̃. AVGV. de qõ.
euã. Uel anulus in manu pignus eſt ſpũſſancti: pp gratie I
ꝑticipationẽ q̃ digito hñ ſignificat̃. CHRY. Uel iubet
ãnulũ dari ſiue ſignaculi ſalutaris ſymbolũ ſeu magis de⸗
ſponſatiõis iſigne ⁊ nuptiarũ pign⁹: quib⁹ chꝛs eccl'iaꝫ ſpõ⸗
ſat: cũ aia reſipiſcẽs p anulum fidei iungitur. AVGV. de
qõ. euã. Calciamẽta ãt in pedes ꝑparatio eſt euangeliꝫãdi
ad nõ tãgẽda terrena: de qb⁹ ſequit̃.[Et calciamẽta in pe⸗
des.] CHRY. Uel mãdat calciamẽta pedibus imponi:
aut pp coopienda veſtigia: vt p lubricũ mũdi iſtius firm⁹
incedat: aut pp mortificationẽ mẽbroꝝ. Uite.n. nr̃e curſus
in ſcripturis pes appellat̃: ⁊ mortificatiõis ſpẽs calciamẽ⸗
tis imponit̃: qꝛ de aialiũ mortuoꝝ pellib⁹ ꝯficiunt̃. Addit.
⁊ vitulũ illi ſaginatũ iugulãdũ in ꝯuiuij exhibitiõe. Seq̃t̃
eni.[Et adducite vitulũ ſaginatũ.] i. dñm ieſuꝫ chꝛꝫ: quem
[vitulũ] noiat pp hoſtiã corpis imaculati.[Saginatũ] aũt
dixit: qꝛ pinguis ⁊ optim⁹ intñ eſt: vt pro totius mũdi ſalu
te ſufficiat. Nõ aũt ipſe p̃r vitulũ imolauit: ſꝫ alijs imolan⸗
dum tradidit. Permittẽte.n. p̃re ꝯſentiẽs fili⁹ ab hoib⁹ cru⸗ K
cifixus eſt. AVGV. de qõ. euã. Uel[vitulus ſaginat⁹] ieſt
ipſe dñs ſꝫ carnẽ ſatiat⁹ opprobrijs. Qꝛ aũt impat vt addu
cant eũ: qd aliud eſt niſi vt ꝑdicẽt eũ: ⁊ annũtiãdo faciãt ve
nire in exauſta fame viſcera filij eſuriẽtis: Naꝫ ẽt vt occi⸗
dãt eũ iubet: hoc eſt vt mortẽ eius inſinuẽt. Tunc.n. cuiqꝫ
occiditur: cũ credit occiſum. Sequit̃.[Et mãducemus.]
AMBRO. Bñ carnẽ vituli: qꝛ ſacerdotalis eſt victima
que p pctis fiebat. Epulãtẽ ãt iducit: cũ dicit[epulemur.] Gaudiuꝫ eſt dei patris nr̃oꝝ redẽptio peccatoꝝ.
vt oñderet qm̃ paternus ẽ cib⁹ ſalus nr̃a: ⁊ p̃ris eſt gaudiũ
nr̃oꝝ redẽptio pctõꝝ. CHRY. Jpſe.n. p̃r gaudet in redi
tu filij: ⁊ ꝯuiuat̃ in vitulo: qꝛ mĩe ſue fructũ in imolatione L
filij ſui gaudẽs creator in acq̃ſitõe ppl'i credẽtis epulatur.
Uñ ſeq̃t̃.[Qꝛ hic filius meus mortuus erat ⁊ reuixit: ꝑierat
⁊ inuẽtus eſt.] AMBRO. Jlle perijt q fuit. Jtaqꝫ gẽtes
nõ ſunt. chꝛianus eſt. Põt tñ ⁊ hic vna ſpẽs accipi gñis hu⸗
mani. Fuit adã ⁊ in illo fuimus oẽs: perijt adaꝫ: ⁊ i illo oẽs
perierũt. Hõ igit̃ in illo hoie qui perierat reformat̃. Põt
⁊ de agente p̃niam dictũ videri: qꝛ nõ morit̃ niſi qui aliqñ
vixerit. Et gentes qdẽ cũ crediderint: per gr̃aꝫ viuificãtur:
q v̾o lapſus fuerit p penitẽtiaꝫ reuiuiſcit. THEO. Quã⸗
tũ ergo ad vitioꝝ ꝯditionẽ mortuus fuerat deſperat⁹. Sꝫ
quãtũ ad humanã nãm que mutabilis eſt: ⁊ poteſt a vitio
ad virtutẽ ꝯuerti deperditus dĩ. Nã minus eſt ꝑdi ꝗ̃ mo⸗
ri. Quilibꝫ aũt reuocatus ⁊ mũdat⁹ a crimine: ſaginati vi⸗
tuli ꝑticeps cã letitie fiet patri ⁊ famulis ei⁹. i. angelis ⁊ ſa⸗
cerdotibus. Uñ ſeq̃t̃.[Et ceperũt oẽs epulari. AVGV.
Jſte epule atqꝫ feſtiuitas nũc celebrantur per orbem ter⸗
rarum eccleſia dilatata atqꝫ diffuſa. Uitulus enim ille in
corpore ⁊ ſanguine dñico ⁊ offert̃ p̃ri: ⁊ paſcit totã domũ.

¶ Erat autẽ filius eius ſenior in agro. Et cum Tex.5.
veniret ⁊ appropinquaret domui audiuit ſym
phoniã ⁊ choꝝ: ⁊ vocauit vnũ de ſ̾uis: ⁊ iter⸗
rogauit qd hec eẽnt. Jſqꝫ dixit illi. Frater tu⁹
venit: ⁊ occidit pater tuus vitulũ ſaginatũ: qꝛ
ſaluus

ſaluẓ illuẓ recepit. Indignatus eſt autē ꝛ nolebat ītroire. Pater ergo illius egreſſus cepit rogare illū. At ille rn̄dēs dixit patri ſuo. Ecce tot ānis ſeruio tibi: ꝛ nūq̄ mādatuẓ tuuẓ preteriui: ꝛ nūq̄ dediſti mihi heduẓ: vt cuẓ amicis meis epularer. Sẓ poſtq̄ fili⁹ tuus hic q̄ deuorauit ſubſtātiā ſuā cū meretricibus: venit: occidiſti illi vituluẓ ſaginatuẓ. At ipſe dixit illi. Fili tu ſemp̱ mecū es: ꝛ oīa mea tua ſunt. Epulari āt ꝛ gaudere oportebat: qꝛ frater tuus hic mortuus erat ꝛ reuixit: perierat ꝛ inuentus eſt.

A ¶ BEDA. Murmurātib⁹ de peccatoꝝ ſuſceptiōe ſcribis ꝛ phariſeis: tres p̄ ordinē parabolas ſaluator poſuit. Duabus primis quātū ipſe cū angelis de penitentiū ſalute gaudeat inſinuat. In hac vō tertia nō ſuū tm̄mō ſuorūq̄ȝ gaudiū demonſtrat: ſẓ ꝛ inuidētiū murmur reprehendit. Dicit enim. [Erat autē filius eius ſenior in agro.] AVGV. de q̄ō euā. Maior fili⁹ pp̄ls iſrael eſt, nō quidē p̄fect⁹ in longinquā regionē: ſẓ tn̄ in domo non eſt. In agro aūt eſt, i. in ipſa hereditaria opulētia legis ꝛ p̄phetaꝝ terrena potius operaꝛ. Ueniens aūt de agro domū appropinquare cepit: ideſt labore ſeruilis op̄is ip̄robato ex eiſdē ſcripturis eccleſie libertatē ꝯſiderauit. vn̄ ſequiꝛ. [Et cū veni. ꝛ appro. do. audi. ſympho. ꝛ choꝝ.] i. ſp̄ūſcō plenos vocib⁹ ꝯſonis euāgeliuẓ p̄dicare. Sequiꝛ. [Et vocauit vnū de. ſeruis: ꝛ interrogauit q̄d hoc eſſet.] i. ſumit ad legēdū aliquē p̄phetaꝝ: ꝛ in eo querēs quodāmō interrogat. vn̄ iſta feſta in eccl'ia celebrantꝛ: in qua ſe eſſe nō videt. Rn̄det ei ſeruus p̄ris p̄pheta. Seq̄ꝛ. n. [Iſq̄ȝ dixit illi. Frater tu⁹ venit: ꝛ occidit p̄r tuus vitulū ſaginatū: qꝛ ſaluū illum recepit.] q. d. In extremis terre fuit frater tuus: ſẓ inde maior exultatio cātantiū dilo canticū nouū: qꝛ laus ei⁹ ab extremis terre: ꝛ pp̄ eū qui abſcens erat occiſus eſt vir ſciēs ferre ibecillitatē: qꝛ quib⁹ nō eſt narratū de eo viderunt. AMBRO. Adoleſcētiori aūt filio, i. populo ex gentib⁹: iſrael tanq̄ maior frater hūſiciuẓ p̄ne bn̄dictiōis inuidit: qd faciebāt iudei: qꝛ chr̄s cū gentib⁹ epulareꝛ. Un̄ ſequiꝛ. [Indignat⁹ eſt aūt ꝛ nolebat introire.] AVGV. de que. euā. Indignaꝛ ēt ꝛ nūc: ꝛ adhuc nō vult intrare. Cū ergo plenitudo gentium introierit: egredieꝛ opportuno t̄pe p̄r ei⁹: vt etiā oīs iſrael ſaluus fiat. Un̄ ſeq̄ꝛ. [Pater ḡ illius egreſſus cepit rogare eū.] Eteniẓ q̄nq̄ȝ apta vocatio iudeoꝝ ī ſalutē euāgelij: quā manifeſtationē vocationis tanq̄ egreſſuẓ patris appellat ad rogāduẓ maiorẽ filiū. Deinde q̄ rn̄dit maior fili⁹: q̄ōnes duas hn̄t. Seq̄ꝛ. n. [At ille rn̄dēs dixit p̄ri ſuo: ecce tot annis ſeruio tibi: ꝛ nūq̄ mādatū tuū p̄teriui.] De mandato nō pretergreſſo facile illō occurrit nō de oī mādato dictū: ſed de vno maxie necio: q̄ nullū aliū deū p̄ter vnū creatorē oīuẓ colere viſus eſt. Neq̄ȝ iſte fili⁹ in oīb⁹ iſraelitis: ſẓ in his intelligiꝛ perſonā hr̄e qui nūq̄ ab vno deo ad ſimulacra conuerſi ſunt. Quāq̄. n. terrena deſideraret: ab vno tn̄ deo iſte deſiderabat bona: q̄uis cōia cuẓ peccatorib⁹. Un̄ ꝛ in pſalmo dī. Ut iumentū fact⁹ ſum apud te: ꝛ ego ſemp̱ tecū. Sẓ q̄s eſt hedus quē nūq̄ accepit ad epulanduẓ. Seq̄ꝛ enim. [Et nūq̄ dediſti mihi hedū: vt cū amicis meis epularer.] Peccator hedi noīe ſignari valẓ. AMBRO. Iude⁹ hedū reqrit: chr̄ian⁹ agnū: ꝛ iō illis barrabas ſoluiꝛ: nob agn⁹ īmolaꝛ. Queri ēt in hedo vr̄: qꝛ iudei ritū veteris ſacrificij p̄diderūt. vel q̄ hedū q̄rūt: expectāt antechrim. AVGV. de q̄ō. euā. Sed nō inuenio exitū hui⁹ ſnie. Multū. n. abſurduẓ eſt eū: cui poſt dī. Tu mecū es ſemp̱: hoc a patre optaſſe: vt antichriſto crederet. Neq̄ȝ oīno aliquē iudeoꝝ q̄ antichriſto crediturus ſunt: iſtū filiū fas eſt itelligi. Quō aūt epulareꝛ ex illo hedo ſi ipſe eſt antichris q̄ ei nō crederet: Ac ſi h̄ eſt epulari ex hedi occaſiōe: qd eſt de antechriſti p̄ditiōe letari: quō dicꝛ fili⁹ quē recepit p̄r: hoc ſibi nō fuiſſe ꝯceſſuẓ: cū oēs filij de ei⁹ p̄ditiōe letaturi ſūt: Ipẓ igiꝛ ſibi dn̄ẓ negatū ad epulādū cōqueriꝛ: dū eū peccatorē putat. Cū. n. hedus ē illi gēti. i. cū eū ſabbati violatorē ꝛ p̄phanatorē eſtimet: iucūdari epulis illi⁹ nō meruit. GREGO. Or āt dicit. [Cū amicis meis] aut ex p̄ſona p̄ncipū cū plebe itelligiꝛ: aut ex p̄ſona pp̄li hieroſolymitani cum ceteris pp̄lis iuda. HIERO. Ul' dicꝛ. [Nūq̄ dediſti mihi hedū.] i. nullius ſanguis p̄ph̄e vl' ſacerdotis a romano impio nos liberauit. AMBRO. Impudēs aūt fili⁹ ſil'is eſt publicano iuſtificāti ſe: qꝛ legeẓ ſeruabat in littera. ipſe accuſabat fratrē: q̄ cū meretricib⁹ p̄rnā ſbaẓ p̄degiſſet. Seq̄ꝛ. n. [Sed poſtq̄ filius tuus hic qui deuorauit ſbaẓ ſuā cū meretricib⁹ venit: occidiſti illi vitulū ſaginatū.] AVGV. Meretrices āt ſunt ſup̄ſtitiōes gentiliū: cū quib⁹ ſubāẓ diſſipat: q̄ relicto vero cōnubio veri dei: cū demone feda cupiditate fornicaꝛ. HIERO. In hoc aūt qd dicit. [Occidiſti illi vitulū ſaginatū:] cōfiteꝛ veniſſe chr̄m: ſed inuidia nō vult ſaluari. AVGV. Nō aūt p̄r eū q̄ſi mentientē redarguit: ſẓ ſecū p̄ſeuerantiā eius approbās ad p̄fectionē potioris atq̄ȝ iucūdioris exultationis inuitat. Un̄ ſeq̄ꝛ. [At ipſe dixit illi. Fili tu ſemp̱ mecū es.] HIERO. vl' qd dixerat: iactātia eſt nō veritas: cui pater nō ꝯſentit: ſẓ alia cōpeſcit rōne dicēs. [Mecū es:] lege qua ſtringeris: nō qꝛ nō peccauerit: ſẓ qꝛ deus eū ſemp̱ caſtigādo retraxit. Nec miꝝ ſi patri mentitur qui fratri inuidet. AMBRO. Sẓ bonus p̄r ēt hūc ſaluare cupiebat dicens. [Tu mecū ſemp̱ es.] vl' q̄ſi iudeus in lege: vl' q̄ſi iuſtus in cōione. AVGV. Quid aūt ſibi vult q̄ addidit. [Et oīa mea tua ſunt.] q̄ſi nō ſint ꝛ fratris: ſẓ ſic a perfectis ꝛ immortalibus filijs habenꝛ oīa: vt ſint ꝛ oīuẓ ſingula: ꝛ oīa ſingulorꝝ. Ut eni cupiditas nihil ſine anguſtia: ita nihil cū anguſtia charitas tẓ. Sẓ quō oīa. Nōne ꝛ angelos deus ī poſſeſſionē tali filio ſubieciſſe putādus eſt: ſi poſſeſſionē ſic accipias: vt eius poſſeſſor ipſe ſit dn̄s: nō vtiq̄ȝ oīa. Nō. n. dn̄i erimus: ſẓ ꝯſortes potius angeloꝝ. Si vō poſſeſſio ſic intelligiꝛ: quō recte dicimus poſſidere aīas: veritatē nō iuenio cur nō vere ac p̄prie id poſſimus accipere. Nō. n. id loquimur: vt dominas veritatis dicam⁹ aīas. Aut ſi noīe poſſeſſionis ab hoc ſenſui ip̄edimur: illud quoq̄ȝ auferaꝛ. Nō. n. ait pater. Oīa poſſides: ſẓ [oīa mea tua ſunt:] nec tn̄ vt ipſi⁹ dn̄i. Qd. n. eſt in nr̄a pecunia: pōt familie nr̄e vel alimentū eſſe vel ornamētū vel aliud h⁹. Et certe cū ipſuẓ patreẓ recte ille poſſit ſuū dicere: nō video quō que ipſius recte vocari ponit: diuerſis dūtaxat modis. Cū. n. beatitudinē illaẓ obtinuerimus: nr̄a erūt ad videndū ſuperiora: ad ꝯuiuēdū eq̄lia: ad dn̄andū inferiora. Congaudeat igiꝛ ſecuriſſimus maior frater. AMBRO. Si enim deſinat inuidere: oīa ſua ſunt: vel iudeus ſacr̄a veteris teſtamēti: vel baptizatus noua etiā poſſidēs. THEO. Ul' aliter. Totū p̄ſona filij: qui vr̄ murmurare: ſumiꝛ pro oīb⁹ quicūq̄ȝ ſcādalizanꝛ in ſubditis: ſicut Dauid introducit perſonaẓ paſſaẓ ſcandalū in peccatoꝝ pace. TITVS. Maior igiꝛ fili⁹ ſicut agricola iſiſtebat agriculture: nō terreſtrē: ſẓ aīe agrū fodiēs: ꝛ ſalutis arbores iſerēs. ſ. v̄tutes. THEO. Uel erat ī agro: hoc eſt in mūdo colēs p̄priā carnē: vt repleaꝛ panib⁹: ꝛ ſeminās in lachrymis vt in gaudio metat. Sẓ cognitis geſtis nolebat intrare ad cōe gaudiuẓ. CHRY. Queritur autē ſi afficitur paſſione liuoris: dolens in proſperis aliorum. Dicenduẓ eſt aūt q̄ nullus ſanctoꝝ dolet in talibus: imo bona alioꝝ ſua exiſtimat: nō autē opẓ oīa quecūq̄ȝ parabola continet ad litterā pertractare: ſed ſenſum elicientes cuius cā componitur nihil aliud perſcrutari. Hec ergo para

Marginal notes (left): Fili⁹ maior ē pp̄ls iudeoꝝ. — Iſa. 42. — B — Adoleſcētior fili⁹ ē pp̄ls gentilis. — Ro. 11. — C — Ps. 72. — Quis intelligat p̄ heduẓ: q̄ iudeis non fuit dat⁹.

Marginal notes (right): D — B — F — Quō intelligaꝛ oīa mea tua ſunt: exponitur. — G — Qui deſinit inuidere: oīa ſua ſunt. — Ps. 119. — Ps. 125. — H

bola ad hoc eſt cõpoſita vt peccatores nõ diffidãt reuerti:
ſcientes q magna cõſequent. Uñ introducit alios turba/
tos in eoꝝ bonis: vt idicet eos liuore tabeſcẽtes: ſ3 tãto de/
core honoratos redeũtes: vt ẽt inuidioſi poſſint alijs fieri.
THEO. Uel phariſeoꝝ intentionẽ corrigit dñs p preſen
te3 parabolã: quos ex hypotheſi noiat iuſtos. q. d. Eſto vos
vere iuſtos eſſe: nec tranſgreſſos aliquod mandatoꝝ. Nũ/
quid igitur pp hoc nõ op3 admittere a flagitijs redeũtes?
I HIERO. Uel alr. Ois iuſtitia in cõparatiõe dei eſt iniu/
Ro. 7. ſtitia. Uñ paulus. Quis me liberabit d corpore mortis hu/
mat. 20. ius. Uñ apli dedignati ſunt pro petitione matris filioꝝ ʒe/
mar. 10. bedei. CYRIL. Qd̃ ⁊ noſipſi q̃lq3 patimur. Uiuũt eñi
quida3 preſtantiſſima3 ⁊ optima3 vitã: alius aũt in ipſo ſe/
nio multotiens ad deũ cõuertitur: vel forſitã extremũ die3
claudere debẽs hac diluit reatus dño miſerãte. Hoc qde3
aliqñ reſpuunt ex īportuna puſillanimitate: nõ attẽdentes
mente3 ſaluatoris qui de ſalute pcũtiũ gaudet. THEO.
Dicit ergo filius prĩ. Gratis duxi in doloribꝰ vitã a pctõri/
bus moleſtatus. ⁊ nũq̃ cã mei decreuiſti mactandum eſſe
hedũ. ideſt pſequentẽ me peccatorẽ: vt paululũ recrearer:
q̃lis hedus fuit achab helye. Qui dicebat dñe pphas tuos
3. re. 19. occiderũt. AMBRO. Uel alr. Notatur hic frater vſq3
K adeo: vt de villa venire dicat: hoc eſt terrenis opibus occu
patus: ignorans que ſunt ſpũs dei: vt deniq3 nũq̃ pro ſe vl
hedum querat occiſum. Nõ enim pro inuidia: ſed pro ve/
nia mũdi agnus eſt imolatus. Inuidus hedũ querit: inno/
cens agnu3 pro ſe deſiderat imolari. Ideo ⁊ ſenior dicto q
cito qs per inuidiam cõſeneſcat: ideo ⁊ foris ſtat: eo q ma
liuolentia eu3 excludat. ideo choꝝ ⁊ ſymphoniã audire nõ
poteſt: hoc eſt in villa theatralis incentiua laſciuie. ſ3 plebis
pcordiã cõcinentis que de pctõre ſaluato dulcẽ letitie ſua/
Qui ſibi iuſti vidẽtur idignãtur qñ alicui pctõri fatenti indulgẽt. uitate3 reſultat. Qui eñi ſibi iuſti videnť indignanť: qñ ali/
cui pctõri fatenti venia laxať. Quis tu es q dño õdicas: ne
videl3 culpã relaxaret: cũ tu cui volueris ignoſcas. S3 re/
mittẽdis poſt pniã debemus fauere peccatis. ne dũ venie
alterius inuidemꝰ ipſi eã nõ mereamur a dño nõ inuidea/
mus de longinqua regione remeantibꝰ: qr ⁊ nos fuimus in
regione longinqua. Cap. XVI.

Tex. 1. Dicebat aũt ⁊ ad diſcipulos ſuos. Hõ
quidã erat diues qui habebat villicũ
⁊ hic diffamatus eſt apud illũ: quaſi
diſſipaſſet bona illius. Et vocauit il/
lum ⁊ ait illi. Quid hoc audio de te? redde rõ/
nem villicatiõis tue. Ia3. n. non poteris villica/
re. Ait aũt villicus intra ſe. Quid faciã: qr dñs
meus aufert a me villicationẽ? Fodere nõ va/
leo: mẽdicare erubeſco. Scio qd facia3: vt cu3
amotus fuero a villicatione: recipiãt me in do
mos ſuas. Cõuocatis itaq3 ſingulis debitoribꝰ
dñi ſui: dicebat prio. Quãtũ debes dño meo?
At ille dixit. Cẽtũ cados olei. Dixitq3 illi. Ac/
cipe cautionem tuã: ⁊ ſede cito ⁊ ſcribe quinq̃/
ginta. Deinde alio dixit. Tu vo quãtũ debes?
Qui ait: centum choros tritici. Ait illi. Accipe
litteras tuas: ⁊ ſcribe octuaginta.

A ¶ BEDA. Poſtq̃ murmurãtes de penitentiu3 receptiõe
tribus parabolis ſaluator redarguit: quarta3 mox qntãq3
de elemoſyna dãda ⁊ parſimonia ſequẽda ſubiũgit: qr ⁊ or
do pdicãdi aptiſſimus ẽ: vt poſt penitẽtiã elemoſyna ſub/
iungant. Uñ di. [Dicebat ãt ad diſcipulos ſuos. Hõ qda3
erat diues qui habebat villicũ.] CHRY. Opinio q̃dam
erronea aggrauata mortalibꝰ auget crimina: minuit bona.
Ea vo eſt opinari: q ea quecũq3 poſſidemus i vſu vite poſ
ſideamus vt dñi: ⁊ ideo etia3 opportune ea apprehẽdimus
tãq̃ bona pcipua. Sed õriũ eſt: nõ enim nos vt dñi in vita
pñti collocati ſumꝰ in ppria domo: ſ3 tanq̃ hoſpites ⁊ ad/ In pñti vita nõ hbemus bona nobis data vt dñi: qr hic ſumus hoſpites ⁊ aduene.
uene quo nolumus ducimur: ⁊ quo tpe nõ putamꝰ: qui nũc
locuples eſt i breui fit mẽdicus. Ergo quicũq3 ſis: noueris
te eſſe diſpenſatorẽ alienoꝝ: ⁊ trãſitorij vſus ⁊ breuis tibi
iura cõceſſa ſunt. Abiecto ergo ab aia dñij faſtu: ſumas hu/
militatẽ ⁊ modeſtia3 villici. BEDA. [Uillicus qppe vil
le gubernator eſt. vñ ⁊ a villa nomẽ accepit. Iconomus ãt B
tam pecunie q̃ frugũ ⁊ oĩum que h3 dñs diſpenſator eſt.
AMBRO. Ex hoc ergo diſcimus nõ ipſos eſſe dños: ſed
potius villicos alienarũ facultatũ. THEO. Deide q cũ
nõ exercemus diſpenſationẽ opum ad libitum dñi: ſed ad
pprias illecebras: cõmiſſis abutimur: crimino ſi villici ſu/
mus. Uñ ſequiť. [Et hic diffamatus eſt apud illum: quaſi
diſſipaſſet bona illius.] CHRY. Interea euulſus a villi/
catione eripiť. Sequiť eñi. [Et vocauit illu3. ⁊ ait ei. Quid
hoc audio de te? Redde rõnẽ villicationis tue. Iam enim
nõ poteris villicare.] Quotidie talia nobis per effectꝰ ex/
clamat dñs: oſtendens nobis fruentẽ in meridie ſoſpitate:
priuſq̃ veſperaſcat exanimẽ: ⁊ aliũ inter prandia expirantẽ:
⁊ diuerſimode ab hac villicatione diſcedimus. S3 fidelis
diſpenſator: qui de ppria diſpenſatiõe cõfidit: deſiderat cũ
paulo diſſolui: ⁊ eſſe cũ chro. Is aũt cuꝰ ſunt vota terrena: Phi. 1.
anxiatur in exitu. Uñ de hoc villico ſubdiť. [Ait aũt villi/
cus intra ſe. Quid fa. qr do. meus. au. a me villicationẽ? fo/ C
dere nõ valeo: mẽdicare erubeſco.] Impotentẽ eſſe in ope
crimẽ eſt vite inertis. Nõ. n. timeret ſi cõſueuiſſet affectare
labores. Or ſi ꝑ3 allegoriã accipiamus parabolã poſt trãſ/
migrationẽ hic factã nõ eſt tps operandi. Uita preſens h3 Uita pñs h3 exercitiũ: vita futura ſolatium.
exercitiu3 mandatoꝝ. futura vo ſolatiũ. Si nihil operatus
es hic: fruſtra in futurũ curas: ſed nec mẽdicando pficies.
Huiꝰ iudiciũ ſunt virgines fatue: que iprudenter a prudẽti/
bus mendicauerũt: ſed reuerſe ſunt vacue. quilib3 eni3 ſuã
ɔuerſationẽ vt tunicã induit: nõ eſt aũt ea3 exuere nec cam
bire cũ alio. S3 debitoꝝ remiſſionẽ ingeniatus eſt neqͥe mat. 25.
villicus: ſtatuens ſibi maloꝝ remediũ in ɔſeruis. Sequiť
enim. [Scio qd facia3: vt cũ amotus fuero a villicatione:
recipiant me in domos ſuas.] Quotiens eñi quis exitũ ſuũ
pcipiens: leuat bñficio ſarcinã peccatoꝝ vel relaxãdo de/
bita debitori: vel tribuẽs inopibus copiã: ea q̃ ſunt dñi lar Debitorũ leuare d3 ſarcinã peccatoꝝ p elẽmaſ.
giens: multos amicos cõciliat phibituros ſibi corã iudice te/
ſtimoniũ veritatis: nõ vocibus: ſ3 bonoꝝ opeꝝ oñſione: qn
etia3 paraturos p teſtimoniũ refrigerij manſione3. Nihil
aũt eſt nr̃m: ſed oĩa ſunt ditionis dei. Uñ ſequitur. [Cõuo/
catis itaq3 ſingulis debitoribus dñi ſui dicebat p̃. Quãtu3
debes dño meo? At ille dixit. Cẽtũ cados olei.] BEDA. D
Cadus grece eſt amphora continens vrnas tres. Sequiť.
[Dixitq3 illi. Accipe cautionem tuã ⁊ ſede: ⁊ cito ſcribe qn/
quaginta.] dimidiam ei partẽ dimittens. Sequiť: [deinde
alio dixit: tu vo q̃tu3 debes? Ait. Cẽtũ choros tritici.] Cho/
rus modijs. xxx. cõpletur. Seqť. [Ait illi. Accipe litteras
tuas: ⁊ ſcribe. 80.] Quinta3 partẽ ei dimittens. Simplr er/
go ſic poteſt accipi. Quiſqs indigentia3 pauperis vel ex di
midia vel ex quinta alleuiat parte: miſericordie ſue merce/
de donãdus eſt. AUGU. de qõ. euã. Uel q de centũ ca/
dis olei qnquaginta fecit ſcribi a debitore: ⁊ de centũ cho/
ris tritici octoginta: ad hoc valere arbitror: vt ea que in ſa/
cerdotes atq3 leuitas iudeus quiſq3 operať: i eccleſia chři
abũdent: vt cũ illi decimas darent: iſti dimidias dent: ſicut infra. 19.
de bonis ſuis fecit ʒacheus aut certe duas decimas dãdo.
ideſt vnam quintam ſuperent impendia iudeorum.

¶ Et laudauit

Tex.2 ¶ Et laudauit dñs villicum iniquitatis: q2 pru-
denter feciſſet: q2 filij huius ſeculi prudẽtiores
filijs lucis in gñone ſua ſunt. Et ego vobis di-
co. Facite vobis amicos de mãmona iniquita-
tis: vt cuȝ defeceritis: recipiãt vos in eterna ta-
bernacula. Qui fidelis eſt in minimo: ꝛ in ma
iori fidelis eſt: ꝛ q in modico iniquꝰ ẽ: ꝛ i ma-
iori iniquus eſt. Si ergo i iniquo mãmona fi-
deles nõ fuiſtis: qȯ verũ eſt quis credet vobis?
Et ſi in alieno fideles non fuiſtis: quod veſtrũ
Mat. 6. eſt quis dabit vobis? Nemo ſeruus põt duobꝰ
dñis ſeruire. Aut. n. vnũ odio habebit: ꝛ alterꝫ.
diliget: aut vni adherebit: ꝛ alterum contẽnet.
Non poteſtis deo ſeruire ꝛ mãmone.

A ¶ AVGV. de qõ. euã. Uillicũ quẽ dñs eijciebat a villica
tu laudauit dñs: eo ꝙ in futurꝫ ſibi ꝓſpexerit. Unñ di. [Et
lau. do. vil. iniq. q2 pru. egiſſet.] Nõ tñ oia debemꝰ ad imi-
tandũ ſumere. Nõ. n. dño nr̃o faciẽda eſt i aliquo fraus: vt
Prudẽtie ſm gentiles diffõ. de ipſa fraude elemoſynas faciamꝰ. ORIGE. Uerũ q2
gentiles dñt prudẽtiã eẽ vtutẽ: ꝛ diffiniũt eã ꝑitiaȝ bonoꝝ
maloꝝ ꝛ neutroꝝ: vel cognitionẽ agendoꝝ ꝛ nõ agẽdoꝝ.
cõſiderãdũ eſt vtrũ hec dictio plura: aut vnũ ſignificet. Dĩ
Puer. 3. enim ꝙ deus parauit celos prudẽtia: cõſtat bonã eẽ prudẽtiã:
Gen. 3. q̃ dñs celos parauit. Dĩ ẽt in gene. ſm. 70. ꝙ ſerpẽs prudẽtiſ-
ſimus erat: vbi prudẽtiaȝ nõ virtutẽ dicit: ſȝ aſtutiã ad ma
la inclinationẽ hñtẽ. Et ſm hoc dĩ: ꝙ dñs laudauit villicũ:
q2 prudẽter egiſſet: hoc eſt callide ꝛ ꝓperã. Et forſitã qȯ dĩ
xit. [Laudauit:] nõ ſȝ verã cõmẽdationẽ: ſȝ abuſiue dictũ
eſt: vt cũ dicimus aliquẽ cõmẽdari in mediocribꝰ ꝛ dñtibꝰ
rebus: ꝛ quodãmõ mirãdus eẽ ꝯcurſus ꝛ acumẽ: qbꝰ vigor
B mẽtis elicitur. AVGV. de q̃. euã. Ecõtrario dñr iſte ſimi-
tudines: vt itelligamus ſi laudari potuit ipſe a dño: q frau-
dẽ faciebat: q̃to amplꝰ placeãt deo q ſm eiꝰ ꝓceptũ opa il-
la faciunt. ORIGE. Filij q̃ȝ huiꝰ ſeculi nõ ſapientiores:
ſȝ prudẽtiores dñr lucis filijs. ꝛ hoc nõ abſolute ꝛ ſimpli-
citer: ſȝ in gñe ſuo. Sequit̃. [Q2 filij huius ſeculi prudẽtio-
res filijs lucis in gñone ſua ſunt.] BEDA. Filij lucis ꝛ fi-
lij huius ſeculi vocant̃: q̃mo filij regni ꝛ filij ꝑditionis. Cu-
ius. n. vnuſqſq3 agit opa eiꝰ cognominat̃ ꝛ filiꝰ. THEO.
Filios g̃ huiꝰ ſeculi vocat cogitatiões q̃ ſibi cõmoda ſũt in
terra. filios vȯ lucis ſpiritales opes tractãtes intuitu diuini
amoris. Inuenimur ãt in humanis qdẽ adminiſtrationibꝰ
prudẽter oia diſponẽtes: ꝛ ſũmope ſatagẽtes: vt ſi deſieri-
mus ab adminiſtratiõe: habeamꝰ vite refugiũ. Cũ vȯ diſpẽ
ſare debemus diuina: nõ p̃meditamur q̃ nobis poſtmodũ
C ſunt ꝓfutura. GREGO. 18. mo. Ut g̃ in ſua manu hoies
poſt mortẽ qcq̃ iueniãt: añ mortẽ diuitias ſuas in paupeꝝ
manibꝰ ponãt. Unñ ſequit̃. [Et ego vobis dico: facite vobis
amicos de mãmona inigtatis.] AVGV. de v̇. do. Qȯ he
brei vocãt mãmona: latine diuitie vocantur. Ac ſi diceret.
[Facite vobis amicos de diuitijs inigtatis.] Hoc aũt qdã
male itelligẽdo rapiũt aliena: ꝛ inde aliqd paupibꝰ largiũt̃
ꝛ putãt ſe facere qȯ ꝓceptũ eſt. Intellectꝰ iſte corrigẽdus ẽ.
Elmie faciẽde ſũt ḋ iuſto labore acquiſitis. De iuſtis laboribus elemoſynas facite. Non. n. corrupturi
eſtis iudicẽ xp̃m: ſi de p̃da inopis dares aliqd iudici: vt ꝓ
te iudicaret: ſi iudex ille ꝓ te iudicabit: tãta vis eſt iuſtitie:
vt ẽt tibi diſpliceat. Noli tibi pigere talẽ deũ: fons iuſtitie
eſt. Noli g̃ elemoſynas facere de fenore ꝛ vſuris: fidelibus
dico: qbꝰ corpꝰ xp̃i erogamꝰ: ſȝ ſi pecunias tales hẽtꝫ ḋ ma-
lo ẽ qȯ hẽt. Iaȝ nolite malũ facere. Zacheꝰ dixit. Dimidiũ
Jfra. 19. reꝝ meaꝝ do paupibus. Ecce q̃mo currit: qui currit facere
amicos de mãmona inigtatis: ꝛ ne reus alicũde teneret̃. Si
cui aliqd tuli: q̃druplũ reddã. Eſt ꝛ aliꝰ itellectꝰ. [Mãmo-
ne inigtatis] diuitie ſeculi ſunt oẽs: vndecũq3 ſint. Si. n. ve
ras diuitias q̃ris: alie ſunt qbꝰ iob nudus abundabat: qñ in
deũ cor plenũ hẽbat. Iſte. n. ab inigtate appellant̃ diuitie:
q2 vere nõ ſunt: paupꝰtate. n. plene ſũt: ꝛ ſemꝑ obnoxie caſi-
D bus. Si. n. vẽ diuitie eẽnt: ſecuritatẽ tibi darẽt. AVGV.
de qõ. euã. Uel diuitie inigtatis dñr: q2 nõ ſunt iſte diuitie
niſi inigs: ꝛ q in eis ꝯſtituũt ſpeȝ atq3 copiã ſue hritudinis.
A iuſtis vȯ cũ h̃ poſſident̃: eſt qdẽ iſta pecunia: ſȝ nõ ſunt il
lis diuitie niſi celeſtes ꝛ ſpiritales. AMBRO. Uel [ini-
quum mãmona] dixit: q2 varijs diuitiarũ illecebris nr̃os
auaritias tentat affectꝰ: vt velimus fuire diuitijs. BASI.
Ul ſi ſucceſſeris ꝓrimonio ab iniuſtis ꝯgregata cepiſti. In
pluribꝰ. n. ꝑdeceſſoribꝰ neceẽ eſt aliquẽ repiri q iniuſte vſur
pauerit aliena. Ponat̃ ãt vt nec ꝑr exegerit: ſȝ aurũ vñ ha-
bes? Siquidẽ dicis. A me. Ignarus dei es: nõ hñs notitiã
creatoris: ſi vȯ a deo: dic nobis rõnẽ ꝑꝑ quã eas accepiſti:
an nõ dei eſt terra ꝛ plenitudo eiꝰ? ergo ſi cõis dñi nr̃a ſũt
erũt ꝛ ꝯſeruoꝝ nr̃oꝝ. THEO. Ille g̃ dicunt̃ opes negtie Ps. 23.
q̃ſcũq3 dñs dedit ad impẽdia neccitatis fratrũ ac ꝯſeruoꝝ
nr̃oꝝ: nos vȯ tenemꝰ nobis. Decebat igit̃ a p̃nº oia paupibꝰ
tradi. Uerũ q2 iniquitatis fuimus villici negter retinentes
qȯ deputatũ eſt ad alioꝝ opus: nõ eſt oino manẽdũ in hac
crudelitate: ſȝ ipartiẽdũ eſt paupibꝰ vt recipiamur ab eis i
E celeſtibꝰ tabernaculis. Seqt̃. n. [Ut cũ defeceritis recipiãt
vos in eterna tabernacula.] GREGO. 22. mor. Si autẽ
eoꝝ amicitijs eterna tabernacula acqrimus dãtes penſare
debemus: q2 patronis potiꝰ munera offerimꝰ q̃ȝ egenis do
Sãcti dei ſũt q habituri ſũt tabernacula eterna. na largimur. AVGV. de ver. do. Qui ſũt. n. qui habebũt
tabernacula eterna niſi ſci dei? Et q ſunt q ab ipſis accipiẽ
di ſũt in tabernacula eterna? niſi q eoꝝ idigẽtie ſuiũt: ꝛ qȯ
eis opus eſt hilariter ſubminiſtrãt. Iſti ſunt minimi xp̃i q
oia ſua dimiſerũt ꝛ ſecuti ſũt eũ: ꝛ qcqd habuerũt paupibꝰ
diſtribuerũt: vt deo ſine ſeculari cõpede expediti: ſeruirẽt:
ꝛ ab oneribꝰ mũdi liberatos velut pẽnatos ſurſũ humeros
F tollerent. AVGV. de qõ. euã. Nõ g̃ eos a qbꝰ recipi volu
mus in tabernacula eterna tãq̃ debitores dei fas eſt intelli
gi: cũ iuſti ꝛ ſci ſignificent̃ hoc loco q eos itroducãt: qui ne-
ceſſitatibꝰ ſuis terrena bona cõicauerũt. AMBRO. Uel
alr̃ [Facite vo. ami. de iniquo mãmona.] vt largiẽdo pau-
peribus ãgeloꝝ ceteroꝝũq3 ſcõꝝ grãȝ cõpemꝰ. CHRY.
Attẽde ẽt ꝙ nõ dixit: vt ſuſcipiant vos in ſuis manſionibꝰ.
Nõ. n. ipſi ſũt q ſuſcipiũt. Unñ cũ dixiſſet. [Facite vo. ami.]
addidit. [De mã. inig.] oñdẽs ꝙ ñ ſimplr eoꝝ amicitia no
bis ꝓcinabit̃: niſi bona opa nos comitent̃: niſi euacuemꝰ
iuſte diuitias ꝯgeſtas iniuſte. Ars igit̃ artiũ ꝑitiſſima ẽ ele
moſyna. nõ. n. nobis domos fabricat luteas: ſȝ vitã ꝑennẽ i-
pendit. Singulaꝝ artiũ alia alteriꝰ adminiculo idiget. Luȝ
ãt miſereri opꝫ: nullius alteriꝰ: ſȝ ſolius volũtatis eſt opus.
G CYRIL. Sic igit̃ docebat xp̃s affluẽtes diuitijs ſũmo-
pere diligere amicitiã paupuȝ ꝛ theſaurizare i celis. Noue
rat ãt humane mẽtis deſidiã: q̃mo ambientes diuitias nul-
luȝ charitatiuũ opus ipẽdũt egentibꝰ. Q2 igit̃ talibꝰ nullus
ſpiritaliũ donoꝝ fructꝰ ꝓueniat: manifeſtis exẽplis oñdit
ſubdẽs. [Qui fide. eſt in minimo: ꝛ in maio. fide. eſt. ꝛ q in
modi. iniquus eſt: ꝛ in maio. iniquus eſt.] Aperit aũt nobis
dñs oculũ cordis exponens qȯ dixerat cũ ſubdit. [Si g̃ in
iniquo mã. fide. nõ fu. qȯ veꝝ eſt qs cre. vobis?] Eſt igitur
minimũ iniquis mãmona. i. terrene diuitie: q̃ ſuꝑna ſapiẽ-
tibus nihil eẽ vident̃. Arbitror g̃ aliquẽ eẽ in modico fide-
leȝ: cũ ḋ his minimis oppſſis erũna ſubſidiũ ipꝫit̃. Itaq3 ſi
in modico fuerimꝰ perfidi: quo pacto ab eo obtinebimus
verũ. i. diuinoꝝ chariſmatũ vber donũ aie humane impri
mẽs diuinã ſpẽm. Q2 aũt ad hoc tendat intẽtio v̇boꝝ dñi:

p ſequētia pȝ. Dicit.n.[Et ſi in alieno nō fuiſtis fideles: qḋ veſtrū eſt qs dabit vob:] AMBRO. Alienę nobis diuitie ſunt: qꝛ pter nāȝ ſūt: neqȝ nobiſcū naſcunt̄ neqȝ nobiſcū tranſeunt. Chr̄s aūt noſter eſt: qꝛ hoium vita eſt. Deniqȝ in ppria venit. THEO. Sic igitur huc uſqȝ docuit nos q̄ fideliter deceat diſpenſare diuitias: ſed qꝛ opū diſpenſatio ſm deum non alr̄ obtinetur: q̄ per impaſſibilitatē ai ad diuitias non affectu ſubiugit.[Nemo ſer. pōt duo. do. ſer.] AMBRO. Nō qꝛ duo: ſȝ vnus eſt dn̄s. Naȝ ꝛ ſi ſint qui māmone ſeruiant: tn̄ nō ille nouit aliqua iura dn̄atus: ſed ipſi ſibi iugū ſeruitutis imponūt. Unus eſt dn̄s qꝛ vnus ē deus. Un̄ pȝ pr̄is ꝛ filij vnū eſſe dn̄atū. Et huius rationē aſſignat ſubdens.[Aut.n. vnū odio habebit ꝛ alte. dili. aut vni adherebit: ꝛ alte. cōtē.] AVGV. de qō. euā. Hec aūt nō paſſim: aut q̄ſi temere dicta ſunt. Nemo.n. interrogat⁹ vtrū diligat diabolū: rn̄det ſe diligere: ſȝ potius odiſſe: deū aūt ſe diligere oēs fere pclamāt: ergo[aut vnū odiet] .ſ. diabolū.[alteꝝ diliget.] .ſ. deū.[aut alteri adherebit.] .ſ. diabolo: cū q̄ſi eius pmia tpalia ſectat̄.[ꝛ alteꝝ ɔtēnet.] ſcȝ deū: ſicut ſolēt minas eius poſtponere cupiditatib⁹ ſuis q de bonitate ei⁹ ad īpunitatē ſibi blādiunt̄. CYRIL. Cōcluſio aūt eſt totius ſmonis qḋ ſeqt̄.[Nō pote. deo ſer. ꝛ mam.] Totū igit̄ ſtudiū transferamus ad alteꝝ diuitijs abrenunciantes. BEDA. Audiat ergo hoc auarus: nō poſſe ſimul diuitijs chr̄oqȝ ſuirit: ꝛ tn̄ nō dixit. Qui hȝ diuitias. ſȝ Qui ſeruit diuitijs. Qui.n. diuitiaꝝ ſeru⁹ eſt: diuitias cuſtodit vt ſeru⁹: q aūt ſuitutis excuſſit iugū diſtribuit eas vt dn̄s. ſȝ q ſeruit māmone: illi vtiqȝ ſeruit: q reb⁹ iſtis terrenis merito ſue puerſitatis ppoſitus ꝛ pnceps huius ſeculi noiatur.

H — Diuitie ſūt a nobiſ alienę: qꝛ pter nām ſunt: nā nō naſcuntur nobiſcum neqȝ nobiſcū tranſeunt.

I — Qui diuitiarū ſuus ē: ipſe ſeruit vt dn̄s.

Tex.3. ¶ **Audiebant autē oia hec pharisei qui erāt auari: ꝛ deridebant illum. Et ait illis. Uos eſtis q iuſtificatis vos corā hoibus: deus autē nouit corda veſtra. Quia quod hoibus altū eſt: abominatio eſt apud deuȝ. Lex ꝛ pphete vſqȝ ad ioānē ex eo regnū dei euāgelizat̄: ꝛ oīs in illō vim facit. Facilius eſt aūt celū ꝛ terrā pterire q̄ de lege vnum apicē cadere. Omnis qui dimittit vxorem ſuam ꝛ alterā ducit: mechatur: ꝛ qui dimiſſam a viro ducit: mechatur.** Mat.5. mar.10.

A ¶ BEDA. Monuerat chr̄s ſcribas ꝛ phariſeos de ſua iuſtitia nō pſumere: ſed pctōres penitentes recipe: ꝛ elemoſynis ſua pctā redimere: ſȝ illi pceptorē miſericordie humilitatis ꝛ pſimonie deridebant. Un̄ dr̄.[Audie. autē oia hec pha. qui erant aua. ꝛ deridebāt euȝ.] Duas ob cāſ: qꝛ vl' minus vtilia imparet. vel a ſe iaȝ facta ſuperfluis ingereret. THEO. At dn̄s detegens in eis occultā maliciam: oſdit eos ſimulare iuſtitiaȝ. Un̄ ſubdit̄.[Et ait illis. Uos eſtis q iuſtificatis vos coraȝ homi.] Iuſtificant ſe coraȝ hoibus q pctōres tāq̄ infirmos deſpatoſqȝ ɔtēnūt: ſe aūt ipſos tāq̄ pfectos elemoſynaꝝ remedio opus nō hie credūt: ſȝ noxij tumoris altitudo. q̄ ſit iuſte dānāda videt ille q illuminabit abſcondita tenebraꝝ. Un̄ ſequtur.[Deus autē no. cor.] 1.cor.4. THEO. Et iō abominabiles ei eſtis ob arrogantiā ꝛ ambituȝ humani fauoris. Un̄ ſubdit.[Qꝛ qḋ hoibus altuȝ ē. abominatio eſt apud deū.]

B BEDA. Diſputātē autē ɔtra auaritiaȝ ſaluatorē: phariſei deridebāt: quaſi ɔ̄ria legi propheticiſqȝ preciperet. Ubi multi ditiſſimi deo placuiſſe legunt̄. leui.26. Sed ꝛ ipſe moyſes ppl'ȝ quē regebat: ſi legeȝ ſequeretur: oibus terrenis bonis abūdatuꝝ predixit: q h⁹ dn̄s occurrens oſdit inter legeȝ ꝛ euangeliū: ſicut pmiſſionū ita ꝛ pceptorū nō minimā eſſe differentiā. Un̄ ſubdit.[Lex ꝛ pphe. vſqȝ ad ioānē. AMBRO. Non qꝛ lex defecit: ſed qꝛ incepit euangelij pdicatio. vident̄.n. minora cōpleri cū potiora ſuccedant. CHRY. Per hoc aūt reddit eos celeres ad ſui fideȝ: qꝛ ſi vſqȝ ad tp̄s ioānis ɔſūmata ſunt oia: ego ſum qui veni. Nō.n. deſtituiſſent pph'e: niſi veniſſem ego. Sed dices. Qualiter pphete vſqȝ ad ioānē: cū multo plures pphe in nouo q̄ in veteri teſtō fuerint. Sȝ de illis pphis dicit: qui pnūtiauerunt chr̄i aduētū. EVSE. Nouerant aūt priores pphete pdicationē regni celoꝝ: ſȝ nullus eoꝝ expreſſe annūtiauerat populo iudeoꝝ: eo q puerilem mentē iudei habentes imbecilles erant circa predicationis imēſitatē. Primus aūt ioānes manifeſte predicauit appropinquaſſe regnum celorum: necnon ꝛ peccatorum remiſſionem per lauacrū regenerationis. Unde ſequit̄.[Ex eo regnum dei euāgelizatur: ꝛ omnis in illud vim facit.]

Plures pphe fuerunt i teſtō noui q̄ in antiquo. — Mat.3.

C AMBRO. Lex.n. multa ſm nām tradidit: vt nālib⁹ indulgentior deſiderijs ad iuſtitie ſtudium nos vocaret. chr̄s nām incidit: qꝛ nāles quoqȝ amputat voluptates: ſed ideo vim facimus nature: vt nō ad terrena demergat: ſed ad ſuperna ſe erigat. EVSE. Magna eniȝ pugna incūbit mortalibus in aſcenſu celorū. q enim hoies carne mortali veſtiti ſubiugent voluptatē: ꝛ oēm illicituȝ appetitum: imitari volentes vitam angelicaȝ: quo nō fit violēter. Quis aūt videns diuino inſudantes cultui: ꝛ pene ſuaȝ carnem mortificantes: non reuera fatebit̄ illos vim inferre regno celoꝝ: ſȝ ꝛ ſiquis indagauerit mirandū ppoſitū venerādoꝝ martyrum: fatebitur eos vim irrogare in regnum celorum. AVGV. de. q. euā. Uim etiā faciunt in regnum celoꝝ: vt nō ſolū tpalia iſta ɔtēnāt: ſed etiā linguas deridētiū ſe talia cōtēnētes. Hoc.n. ſubiūxit euāgeliſta cū dixiſſet. Deriſum fuiſſe ieſu: cū de cōtēnēdis terrenis diuitijs loqueretur.

D BEDA. Ne aūt putarēt in eo q dixit.[Lex ꝛ pphe vſqȝ ad ioānē] legis vel pphaꝝ ab eo deſtructionē pdicari. hoc excludit ſubdēs.[Facilius aūt eſt celū ꝛ terrā pterire: q̄ ō lege vnū apicē cadere.] Preterit.n. figura huius mūdi. 1.cor.7. De lege aūt nec vnius qdē littere ſūmitas. i. nec minima q̄q̄ a ſacris ſpiritalib⁹ vacāt: ꝛ tn̄ lex ꝛ pphete vſqȝ ad ioānē: qꝛ nō potuit vltra venturꝝ pphetiȝari qḋ ioānis pconio iam veniſſe clarebat. Qḋ āt de lege in ppetuū nō violanda pdixerat. vno exēpli gr̄a de illo ſūpto cōfirmat teſtimonio dicens.[Ois qui dimittit vxorē ſuā ꝛ ducit alterā mechat̄: ꝛ qui dimiſſam a viro ducit mechat̄.] Ut ex hoc vno diſcerent ēt in ceteris eū nō ad ſoluēdā: ſȝ implenda decreta legis veniſſe. THEO. Qꝛ eni cū iperfectis lex iperfecte loqueret̄: ex hoc pȝ q dur' ɔcordijs iudeoꝝ ait. Si vir odio habuerit cōiugem: dimittet eaȝ: qꝛ cū homicide eēnt ꝛ gauderent in ſanguine: nec aſtrictoꝝ ſibi miſerebant̄: adeo vt filios ꝛ filias mactarent demonibus: nūc vo pfectioris doctrine opus eſt. Ob hoc igit̄ dico: q ſiquis repudiat ɔiugē: non incūbente cā fornicationis mechatur: ꝛ qui aliaȝ duxerit mechat̄.

Ubi ō lege ꝛ pphe ne qḋ nō ſpiritum ſit vacat.

E AMBRO. Prius aūt dicenduȝ arbitror de lege cōiugij: vt poſtea de prohibēdo diuortio diſputemus. Quidam putant oē ɔiugiū a deo eſſe: qꝛ ſcriptum ē. Quos deus ɔiunxit hō non ſeparet. mat.10. Quos ergo apl's dixit. Si infidelis diſcedit diſcedat. 1.cor.7. In quo oſtēdit nō a deo eſſe oē cōiugiuȝ. Neqȝ.n. chr̄iani gentilibus dei iudicio cōiungunt̄. Noli ergo vxorē dimittere ne deū tue culpe diffitearis auctorem. Etenim ſi alienos multo magis vxoris debes tolerare ꝛ emēdare mores: que cū paruulis feta dimittit̄. Durum ſi excludas parentē: pignora teneas: vt ad cōtumeliā parentis addas ēt pietatis iniuriā. Duri⁹ ſi pp matreȝ etiaȝ filios fil' pellas. Pateris ne liberos tuos viuente te eſſe ſub vitrico ac incolumi matre eſſe ſub nouerca. Q̄ periculoſuȝ ſi fragilē adoleſcētie etatē errori offeras: q̄ īpiū ſi ei⁹ deſtituas ſenectutē: cuius defloraueris iuuētutē. Pone ſi repudiata nō nubat: ꝛ hoc tibi debuit diſplicere: cui adultero

Pulchra ō non dimittenda vxore notabile.

fidem

fidem ſeruat. Pone ſi nubat: neceſſitas illius tuuz crimen eſt: ꝛ qđ coniugium putas adulterium eſt. Hoc moralr tñ: qꝛ ſupra propoſuerat regnũ dei euangeliꝫari: cũ dixiſſet de lege vnum apicem non poſſe cadere. ſubiecit. [Oĩs qui dimittit vxorez ſuã ꝛc̃.] Uir chr̃s eſt: vxor eccl̃ia: charitate vxor: integritate virgo. ergo quẽ deus traxit ad filium non ſeparet pſecutio: nõ auertat luxuria: non ph̃ia depredetur: hereticus non inficiat: iudeus non ſepet. Adulteri ſunt oẽs qui adulterare cupiũt fidei ꝛ ſapientie veritatem.

Tex. 4. ¶ Homo quidã erat diues qui induebatur purpura ꝛ byſſo: ꝛ epulabatur quotidie ſplẽdide. Et erat quidã mẽdicus noĩe lazarus qui iacebat ad ianuam eius vlceribus plenus: cupiens ſaturari de micis que cadebant de menſa diuitis: ꝛ nemo illi dabat. Sed ꝛ canes veniebant: ꝛ lingebant vlcera eius.

A ¶ BEDA. Admonuerat ſupra dñs facere amicos de mãmona iniquitatis: quod audientes phariſei deridebãt. Deinde illa que propoſuerat: exemplis aſtruit dicẽs. [Homo quidam erat diues.] CHRY. Erat: nõ eſt. qꝛ preterijt q̃ſi vmbra fugiens. Non autem oĩs ſancta paupertas aut diuitie crimĩnoſe: ſed vt luxuria infamat diuitias: ita paupertatem cõmẽdat ſanctitas. Sequit̃. [Et indu. pur. ꝛ byſſo.] AMBRO. Purpura color regũ habitus eſt: ꝛ cõchis marinis ferro circũciſis emiſſa. byſſus vo genus lini candidi ꝛ molliſſimi. GREGO. in ho. Si aũt ſubtiliũ p̃cioſarũq; veſtiũ cultus culpa non eſſet: nequaq̃ ſermo dei hoc taz vigilanter exprimeret. Nemo quippe veſtimẽta p̃cioſa niſi ad inanem gloriaz querit: vt honoratior ceteris eſſe videatur. Nemo. n. vult ſibi p̃cioſis veſtib' indui: vbi ab alijs nõ

B poſſit videri. CHRY. Cinerez ꝛ puluerẽ ꝛ terraz purpura ꝛ ſerico protegebat: ſm̃ veſtimẽta eius ita ꝛ epule: ꝛ nõ quales epule: talia ꝛ veſtimẽta. Uñ ſequit̃. [Et epulabat̃ quotidie ſplẽdide.] GREGO. p̃ mo. Ubi ſollerter intuẽdum eſt: qꝛ celebrari ſine culpa cõuiuia vix põt: pene ſemp epula cõcomitat̃ voluptas. Naz cũ corpus in refectionis delectatione reſoluit̃: cor ad inane gaudium relaxatur. Sequitur. [Et erat qdaz mẽdicus noĩe laꝫarus.] AMBRO. Narratio magꝭ q̃ parabola videt̃: qñ ẽt nomẽ exprimit̃.

Conuiuia ſine culpa celebrari vix põt.

C CHRY. Parabola vo illa eſt: vbi exẽplũ ponit̃: ꝛ tacentur noĩa. Interpretatur aũt laꝫarus qui adiutus eſt. Paup enim erat: ꝛ illũ dñs adiuuabat. CYRIL. Uel aliť. Pñs ſermo de diuite ꝛ laꝫaro ſilitudinarie ſcriptus eſt in parabola vt innoteſcat: q̃ qui terrenis affluũt opib': niſi velint opitulari neceſſitatib' pauperũ: grauẽ incurrẽt ſniaz. Refert ãt traditio iudeoꝝ laꝫaꝝ quẽdaz fuiſſe tũc t̃pis in hieroſolymis extrema preſſuz inopia ꝛ infirmitate: cuius meminit dñs introducẽs eũ in exemplũ ad maiorẽ ſermonis manifeſtationẽ. GREGO. in ho. Notãdũ ẽt eſt: qꝛ i pp̃lo plus ſolent noĩa diuitũ q̃ paupeꝝ ſciri. Dñs ãt nomẽ pauperis dicit: ꝛ nomẽ diuitis non dicit: qꝛ deus humiles nouit atq; approbat: ſupbos ignorat. Ut aũt amplius pbaret̃ paup: ſimul hũc ꝛ paupertas ꝛ egritudo tabefecit. Sequit̃ eniz.

D [Qui iacebat ad ianuaz eius vlcerib' plenus.] CHRY. Ideo iacebat ad ianuaz: ne diues diceret. Non vidi: nemo mihi nuntiauit. Uidebat eũ exiẽs: ꝛ rediẽs. Ideo vlceribus plenus: vt crudelitatẽ diuitis ſuo corpore demonſtraret. Mortem corporis tui vides iacere ante ianuam: ꝛ non godmisereris. Si dei precepta non conſideras: ſaltem conditiõis tue miſerere: ꝛ time ne ipſe talis efficiaris. Egrotatio autem habet aliquod ſolatium: ſi opes hꝫ. Quanta ergo in iſto pena eſt: in quo inter tãta vulnera non meminit dolores plagarum: ſed famẽ. Sequitur enim. [Cupiens ſaturari de micis que cadebant de menſa diuitis.] q. d. Qđ proijcis de menſa: hoc prebe in elemoſynaz. Fac damna lucrũ.

E AMBRO. Inſolẽtia aũt ꝛ tumor diuitũ in diuitijs cõpetẽtib' ſubinfert̃. Sequit̃ eniz. [Et nemo illi dabat.] Ita enĩ ſunt conditionis humane imemores: vt tanq̃ ſupra naturam ſiti: de miſerijs pauperꝝ incentiua ſuarũ capiant voluptatũ: rideant iopẽ: inſultent egẽti: ꝛ q̃ꝝ miſereri decet: his auferant. AVGV. de ver. dc. Inexplebilis eniz auaritia diuitũ: nec timet deum: nec hoiem veret̃. nõ parcit patri: amico fidem non ſeruat: viduam opprimit: rem pupilli inuadit. GREGO. in ho. Inſup pauper videbat p̃cedentem diuitem ab obſequentibus circũfulciri: ſe infirmitate ꝛ iopia a nullo viſitari. Nã qꝛ nemo ei ad viſitãdũ aderat: teſtant̃ canes q̃ licenter vulnera eius lingebãt. Sequit̃. n. [Sed ꝛ ca. venie. ꝛ linge. vlce. eius.] CHRY. Ulcera q̃ nullus hoiuz lauare dignabat̃ ꝛ p̃tractare: fere mites lambunt. GREGO. in ho. Ex vna ergo re oĩpotẽs deus duo iudicia exhibuit: duũ laꝫarũ pauperẽ aũ ianuã diuitis iacere pmiſit: vt ꝛ diues impius dãnatiõis ſibi augeret vltionẽ: ꝛ tentat' paup creſceret ad remunerationẽ: qꝛ cõſpiciebat ille q̃tidie cui miſereret̃: videbat iſte de quo pbaret̃.

Auaritia diuitũ ſugillatur.

Tex. 5. ¶ Factũ eſt aũt vt moreret̃ mendicus ꝛ portaretur ab angelis in ſinuz habrae. Mortuus eſt autez ꝛ diues: ꝛ ſepultus eſt in iferno. Eleuãs aũt oculos ſuos cũ eſſet in tormentis: vidit habraã a longe ꝛ lazarũ in ſinu ei': ꝛ ipſe clamãs dixit. Pater habraã miſerere mei: ꝛ mitte lazarũ vt intingat extremũ digiti ſui in aquã: vt refrigeret linguã meã: qꝛ crucior i hac flãma. Et dixit illi habraã. Fili recordare: qꝛ recepiſti bona in vita tua: ꝛ lazarus ſimiliter mala. Nũc ãt hic conſolatur: tu vo cruciaris. Et in his omnibus inter nos ꝛ vos chaos magnũ firmatuz eſt: vt hi qui volunt hinc tranſire ad vos nõ poſſint: neq; inde huc tranſmeare.

A ¶ CHRY. Audiuimus qd vtriq; in terra paſſi ſũt: videamus qd vtriq; patiant̃ apud iferos. Qđ t̃pale fuit p̃terijt: qđ ſequit̃ eternũ eſt. Uterq; mortuus eſt: illũ angeli: hunc pene ſuſceperũt. Di. n. [Factũ eſt aũt vt more. medi. ꝛ porta. in ſinu habrae.] Tãte pene repente delitijs cõmutant̃. Portat̃ poſt tãtos labores: qꝛ defecerat: ne ſaltẽ ambulans laboraret: ꝛ portabat̃ ab angelis. Nõ ſuffecerat ad portãdum pauperez vnus angelus: ſꝫ ppea plures veniũt vt chorum letitie faciant. Gaudet vnuſq; angelus tñ onus tangere: libenter talibus onerib' p̃grauant̃ vt ducãt hoies ad regna celoꝝ. Portatus eſt autẽ in ſinu habrae: vt illũ palparet ꝛ refocillaret. Sinus habrae padiſus eſt. Iõ aũt angeli miniſtrantes tulerunt pauperẽ ꝛ locauerũt euz in ſinu habrae: qꝛ lꝫ deſpect' iaceret: non tñ deſpauit: nec blaſphemauit dicẽs. Hic diues in neq̃tia viuens gaudet ꝛ tribulationẽ non patit̃. ego vo nec obtinere valeo nec ciaz eſcam.

B AVG. de origine aĩe. Qr ãt habrae ſinũ exiſtimas eẽ corporeũ: vereor ne in re tãta iculariter nõ ſerio agere credaris. Neq;. n. vſq; adeo deciperis vt arbitreris corporeum ſinũ hoĩs vni' ferre tot aĩas: imo vt ſꝫ te loq̃r tot corp̃a: q̃t illuc angeli ſic laꝫaꝝ pferũt niſi opineris fortaſſe illaz vnã aĩaz ſolã ad eũdẽ ſinũ p̃uenire meruiſſe. Si errare pueriliť nõ vis: ſinũ habrae intellige remotã ſedẽ q̃etis atq; ſecretaz: vbi eſt habraã: ꝛ iõ habrae dictã: nõ q̃ ipſi' tñ ſit: ſꝫ q̃ ipſe multaꝝ gentiũ pr̃ ſitꝰ ad imitãdũ fidei p̃ncipatũ p̃po ſitus eſt. GREGO. in ho. Cũ aũt duo eſſent inferius cor

Quis ſit ſinus habrae.

Sect. 17.

da paupiſ.ſ.⁊ diuitiſ:vn⁹ deſup erat inſpectoꝛq ⁊ paupere
tētādo exercebat ad gliaꝫ:⁊ diuitē tolerādo expectabat ad
C penā.vñ ſeqꝛ.[Moꝛtu⁹ eſt aūt ⁊ diues.] CHRY.Moꝛ
tuus qdē ē tūc coꝛpe:ſꝫ erat illi añ aia moꝛtua. Nihil.n.age
bat ex opib⁹ aie. Nā tot⁹ ſeruoꝛ ei⁹ q ꝑuenit ex dilectiōe ꝑ
ximi expirauit:⁊ erat coꝛpe defuncto ðfunctioꝛ. Nullus ēt
eſt q ſepeliēdo diuiti miniſtraſſe dicaꝛ vt laçaro. Eo nāqꝫ
φ in lato itinere ðlectatus multos habuit obſequētes adu
latoꝛes:vt ꝑuenit ad finē ꝓuatus eſt oib⁹. Simplr.n. ſeqꝛ.
[Et ſepultus eſt in inferno.] Sꝫ ēt aia ei⁹ dūꝫ viueret ſepe
liebaꝛ obruta coꝛpe quaſi ſepulchꝛo. AVGV.de.q.euā.
Sepultura aūt inferni penaꝝ ꝓfunditas eſt:que ſupbos ⁊
imiſericoꝛdes poſt hāc vitā voꝛat. BASI.Eſt aūt infern⁹

Quid ſit iſernus ⁊ vbi ſit.

qdaꝫ locus cōis in intimo terre obūbꝛat⁹ vndiqꝫ ⁊ opac⁹:
cuius eſt qðdā oꝛificiū in pꝛofundū medēs. ꝑ qð pꝫ deſcē
ſus aiab⁹ ad mala ðnatis. CHRY.Uel ſicut regūꝫ car
ceres extra manent:ſic ⁊ extra mūdū foꝛis alicubi eſt infer
D nus.vñ ⁊ exterioꝛes tenebꝛe dicte ſunt. THEO.Quidaꝫ
ṽo dicūt iſernū eſſe trāſitū ab apparenti ad diſparēs ⁊ de
foꝛmitatē aie. Quādiu eni aia peccatoꝛis in coꝛpoꝛe eſt ap
paret ꝑ pꝛopꝛias opationes:vt auteꝫ euolat de coꝛpoꝛe fit
defoꝛmis. CHRY.Sicut aūt pauperi dūꝫ viueret gra
uioꝛeꝫ penaꝫ reddebat iacere ante ianuaꝫ diuitis:⁊ aliena
bona ꝓſpicere:ſic diuiti moꝛtuo augebat exitiū accubitus
in gehēna:⁊ ꝓſpectus delectationis laçari:ne ſolū toꝛmen
toꝝ nā:ſed ⁊ collatiōe bonoꝛis illi⁹ intollerabilius ſentiret
ſuppliciuꝫ.Uñ ſeqꝛ.[Eleuās aūt ocu.ſu.cū eēt in to.vi.ha
bꝛa.a longe.] Eleuauit qdē oculos:vt illū inſpiceret nō vt
deſpiceret.Laçarus.n.ſurſuꝫ erat:ille deoꝛſum:illū plures
angeli poꝛtabāt:iſtū infinita toꝛmēta poſſidebāt. Uñ non
dicit.Cū eēt in toꝛmēto:ſꝫ[In toꝛmētis.] Totus.n.i toꝛmē
tis erat:oculos ſolos liberos habebat:vt alteri⁹ leticiā poſ
ſet aſpicere:vt magis toꝛqͣꝛ:qꝛ nō hꝫ qð ali⁹ hꝫ.alioꝝ diui
E tie coꝝ q in pauꝑtate ſūt:toꝛmēta ſunt. GREGO.Si āt

Sctī pꝛes añ aduētū chꝛiſti lꝫ eēnt i iſerno:non tñ penas illaſ paſſi ſunt.

habꝛaā adhuc in imis nō eēt:hūc diues in toꝛmētes poſit⁹
nō videret.Eos.n.q celeſtis pꝛie vias ſecuti ſūt:poſt egreſ
ſum carnis iſerni clauſtra tenuerūt:nō vt pena q̄ſi pctōꝛes
plecteret:ſꝫ vt illos i locis remotioꝛib⁹ req̄eſcētes:qꝛ necdū
interceſſio mediatoꝛis aduenerat:ab ingreſſu regni reatus
ꝑme culpe retineret. CHRY.Multi āt erāt paupes iu
ſti:ſꝫ q iacuit ad limina ei⁹ aſpectui occurrit ad ei⁹ triſticiā.
Seqꝛ.[Et laça.in ſi.ei⁹.] Hic inoteſcit φ oēs q a nobis of
fendunꝛ:obyciūtur nr̄o ꝯſpectui.Diues āt laçaꝝ nō penes
aliū iuſtū:ſꝫ in ſinu habꝛae videt.Erat.n.habꝛaā charitati
uus:hic āt crudelitatq̄ arguiꝛ.Ille ſedēs añ foꝛes venabaꝛ
trāſeūtes:⁊ in domū ꝓpꝛiā igerebat:hic ṽo ⁊ manētes int⁹
auertebat. GREGO.in ho.Qui nimiꝝ diues eū cuius in
F hac vita miſereri nō voluit:ā ſuo iaꝫ ſupplicio poſit⁹ patro
nuꝫ q̄rit. THEO.Nō tñ dirigit ſermonē ad laçaꝝ:ſꝫ ad
habꝛaā:qꝛ foꝛſan erubeſcebat ⁊ putabat laçaruꝫ reminiſci
maloꝝ ex ꝓpꝛys indicās de illo.Uñ ſeqꝛ.[Et ipſe cla. di
xit.] CHRY.Magne.n.pene:magnam vocē reddebat.
[Pr̄ habꝛaā.] q.d.Pr̄em te voco nā:quo fili⁹ q ꝑdidit ſuā
ſubām:ſꝫ meo vitio te pr̄eꝫ ꝑdiderim.[Miſere mei.] Fru
ſtra agis pn̄iaꝫ vbi nō eſt pn̄ie loc⁹.Toꝛmēta te cogūt:non
mētis affect⁹.Quicūqꝫ in regno celoꝝ ē:neſcio an eius q in
inferno eſt valeat miſereri.Creatoꝛ creature miſereꝛ ſue.
Un⁹ venit medic⁹ qui ſanaret moꝛbos:aly ſanare nō pote
rāt.[Mitte laçaꝝ]erras miſer.Habꝛaā mittere nō pōt.ſꝫ
ſuſcipe pōt.[vt itingat extremū digiti ſui i aquā.] Laçaꝝ
videre nō dignabaris:⁊ nūc digitū eius deſideras. Hoc qð
petis:tu ei debebas facere cū adhuc viueret. Aquā deſide
ras:q delicatos cibos añ faſtidiebas. Uide ꝯſciaꝫ pctōꝛis:
nō totū audet poſcere digitū. Inſtruimur aūt q̄ꝫ ſit vtile in
diuitys nō ꝯfidere:ecce diues indiget paupe q q̄ꝫqꝫ eſurie

bat. Mutanꝛ:⁊ notificaꝛ oib⁹ qs eēt diues:qs eſſꝫ pauper.
Sicut.n.in theatris cū adueſpaſcit:⁊ aſtātes recedūt:exeū
tes ⁊ amictū deponētes:q reges ⁊ pꝛoꝛes viſi fuerāt:oib⁹ vl
cerib⁹ pleni vñr vt ſunt:ſic ⁊ adueniēte moꝛte:⁊ ſoluto ſpe
ctaculo:vniuerſi laruis egeſtatq̄ ⁊ diuitiaꝝ depoſitis:ex ſo
lis operib⁹ diiudicanꝛ q nā vere ſint diuites:q paupes:qui
glioſi que ingloꝛy. GREGO.in ho.Diues.n.iſte q vice G
rato paupi:mēſe ſue vel minuta dare noluit:in iſerno poſi
tus vſqꝫ ad minima q̄rēda ꝑuenit:nā guttā aq̄ petiuit:qui
micas panis negauit. BASI.Cōdignū āt p̄miū redditur

Uaria cō mutatio ſtat⁹ diuitꝫ ⁊ pauꝑis p⁹ moꝛtē pro his que in vita habuerat.

diuiti illi:ignis ⁊ iſernalis pena:lingua areſacta:vice lire ſo
nantis gemit⁹:vice pot⁹ deſideriū ſtille:vice ſpeculatoꝛum
enoꝛmiū:caligo ꝓfunda:vice ambit⁹ icellantis ꝑugil ver
mes.Uñ ſeqꝛ.[Ut refrigeret.lin.me.qꝛ crucioꝛ in hac flā
ma.] CHRY.Nō āt qꝛ diues fuerat toꝛquebaꝛ:ſꝫ qꝛ mi
ſertus nō fuit. GREG.in ho.Hinc colligendū eſt qua pe
na mulctādus ſit q aliena diripit:ſi iferni dānatiōe ꝑcutiꝛ
q ꝓpꝛia non largiꝛ. AMBRO.Cruciaꝛ ēt:qꝛ luxurioſo
carcere delitys pena ē:aq̄ āt eſt refectio aie in doloꝛib⁹ ꝯſti
tute. GREG.in ho.Quid aūt eſt φ i toꝛmētis poſit⁹ lin
guaꝫ ſuaꝫ refrigerari poſtulat:niſi φ is qui ꝯuiuēdo de lo
quacitate peccauerat:ꝑ retributionis iuſtitiaꝫ i lingua atro
cius ardebat: Abundare.n.inconuiuys loquacitas ſolet.
CHRY.Multa ēt lingua ei⁹ ſupba locuta eſt:vbi pctm̄: H
ibi ⁊ pena.⁊ qꝛ plimū lingua peccauit:amplius toꝛquetur.
AVGV.de qð.euā.Ul φ linguaꝫ ſuā vult refrigerari cū pꝛouer.18
in flāma tot⁹ arderet:ſignificat qð ſcriptū ē.Moꝛs ⁊ vita i Ro.10.
manib⁹ lingue.⁊ qꝛ oꝛe cōfeſſio fit ad ſalutē:qð per ſupbiā
ille nō fecit.Extremū āt digiti:vel minimā opōnē ſignifi
cat:q̄ ꝑ ſpūſſctm ſubueniꝛ. AVGV.de oꝛigine aie.Di
cis aūt mēbꝛa hic aie deſcribunꝛ:⁊ vis ꝑ oculū totuꝫ caput
intelligi:qꝛ dict⁹ eſt leuare oculos ſuos:ꝑ linguā fauces:per
digitū manū.Quid āt cāe eſt vt noia iſta mēbꝛoꝝ in deo ti
bi coꝛpus nō faciāt:in aia faciāt: An ṽo qñ ð creatura dñr
ꝓpꝛie accipiēda ſunt.qñ āt de creatoꝛe tropice atqꝫ trāſla
te: Penas itaqꝫ coꝛpoꝛeas datur⁹ es nobis:qm̄ nō crea
toꝛ:ſed creatura.i.hō dic̄.Si aſſūpſero penas meas dilucu pſa.138.
lo.Poꝛro ſi ꝑpea linguā habuit diues ille coꝛpoꝛeā:qm̄ di
xit.[Refrigeret linguā meā.] in nobis q̄ꝫ adhuc i carne vi
uētib⁹ manus hꝫ ipſa lingua coꝛꝑea:qꝛ ſcriptū eſt.Moꝛs ⁊
vita in manib⁹ lingue. GREGO.niſeti.Sicut āt pſtātiſſi pꝛouer.18
ma ſpeculoꝝ tales repn̄tāt facieꝝ imagines:q̄les ⁊ ipe ob I
iecte facies extāt:letas qdē letātiū:triſtiū ṽo triſtes:ſic ⁊ iu
ſtuꝫ dei iudiciū ſile fit diſpōnib⁹ nr̄is.vñ qꝛ diues non fuit
miſr⁹ paupis iacētis ad ianuā:cū mīa egeat nō exaudiꝛ.Se
qꝛ.n.[Et di.il.habꝛa.Fi.recoꝛ.qꝛ re.bo.i vi.tua.] CHRY.
Aſpice pr̄iarche bonitatē vocat illū filiū:qð māſuetudinē
ei⁹ pōt exꝑimere.Nullū tñ p̄bet auxiliuꝫ ei q ſe remedio
priuauerat.Uñ dicit.[Recoꝛdare.] i.aiaduertas pe ā:ne
obliuiſcaris φ fueris oblectat⁹ diuitys[recepiſti bona i vita
tua.] i.illa q̄ vera bona eē putabas:ñ potes ⁊ i terra regnaſ
ſe ⁊ h̄ regnare.diuitie nō pn̄t eſſe vere ⁊ in terra ⁊ in iſeris.
Seqꝛ.[Et laça.ſilr.mala.] Nō φ laçarus ea mala putaue
rit:ſꝫ ex cenſura diuitis h̄ dicebat:q inopiā ⁊ famē ⁊ duraꝫ
egritudinē eſtimabat mala.Qñ igiꝛ iſirmitatq̄ ⁊ egrotatio K
nis magnitudo p̄mit laçaꝝ cogitem⁹ ⁊ letāter accipiamus
mala i vita nr̄a. AVGV.de.q.euā.Hec igiꝛ ei dñr:qꝛ fe
licitatē dilexit ſeculi:nec aliā vitā p̄ter illā:in q̄ ſupb⁹ tume
bat adamauit.Laçaꝝ aūt dicit mala recepiſſe:qꝛ itellexit

Laboꝛes ⁊ doloꝛes ⁊ alia mala ſunt pena pctī.

hui⁹ ſeculi moꝛtalitatē:laboꝛes ⁊ doloꝛes:⁊ erūnas penā eē
pctī:qꝛ oēs in adā moꝛimur:qꝛ fact⁹ eſt trāſgreſſiōe moꝛta
lis. CHRY.Dicit ēt.[Recepiſti bona i vita tua:] q̄ſi de
bita.q.d.Siqd boni feciſti vñ premiū dareturo:oia recepi
ſti in illo mūdo:epulās:ditat⁹:oblectatus:ſucceſſibus pꝛo
ſperis.hic aūt ſiqd mali cōmiſit vniuerſa recepit paupta 1.coꝛ.15.

teſ ſame:⁊ extremis opꝑſſus miſerijs:⁊ vterqȝ viȝ huc nu-
dus acceſſit.hic qḋē a pctis ꝑꝑ qḋ ⁊ ꝯſolationē ſortit̄:tu v̾o
a iuſtitia:ꝑꝑ qḋ īmitigabilē ꝑfers penā.Uñ ſeqt̄.[Nūc āt
ħ ꝯſo.tu v̾o cruciaris.] GREGO.in ho. Quecūqȝ ḡ in ħ
ſeculo bn̄ habetis:cū vos bona egiſſe recolitis.Ualde de ip-
L ſis ꝑtimeſcite:ne ꝯceſſā vobis ꝓſꝑitas eorūdē remūeratio
ſit bonoꝝ:⁊ cū q̄ſlibȝ paupes nōnulla rephēſibilia ꝑpetra
re ꝯſpicitis:q2 fortaſſe q̄s ſupfluitas tenuiſſime prauitatis
coingnat:camin⁹ paupta[t]ꝭ purgat. CHRY. Sed dices.
An aliqs ⁊ in hac vita ⁊ i alia poſſit perfrui bonis huius mū di.
Nōne eſt aliqs:q ⁊ hic⁊ illic venia pfruat̄:hoc qḋē diffici-
le ē:⁊ de nūo īpoſſibiliū.Nā etſi paupertas nō vrgeat: vrget
tn̄ ambitio.Si egritudo nō ſtimulet:ira iſlāmat.ſi tētatio-
nes nō īpetūt:emergūt ſepi⁹cogitatiōes iniq̄.Nō ē āt par-
uus labor iracūdiā refrenare:cōpeſcere illicita deſideria:
diſtationes ſedare:deſpationē remittere:vitā aſperā duce-
re.Talia v̾o nō agētē:ipoſſe eſt ſaluari. GREGO.in ho.
Rñderi ēt pt q mali i hac vita bona recipiūt: q2 oē ſuum
gaudiū felicitatē trāſitoriā putāt.Juſti āt hic ħ qdem pñt
bona:nec tn̄ i recōpēſatiōe recipe:q2 duȝ meliora.i.eterna
appetūt:eoꝝ iudicio q̄lȝ bona affuerint:minime videntur.
M CHRY. Poſt miāȝ āt dei in ꝓprijs ſtudijs ſperādū ē ð
ſalute:nō numerādo p̄res:aut ꝓꝑios vel amicos. Frater.n.
nō liberat.⁊ iō ſubdit.[Et i his oīb⁹ma.cha.firma.ē inter
nos ⁊ vos.] THEO.Chaos magnū ſigt̄ iuſtoꝝ a pctōri-
bus diſtātiā.Nā ſic̄ affect⁹ eoꝝ varij fuerāt:ſic ēt māſiōes
nō modicū differūt. CHRY.[Qḋ firmatū dr̄:]q2 nō pt
diſſolui:agitari:vl̄ ꝯcuti. AMBRO.Inter diuiteȝ igit̄ ⁊
paupeȝ chaos magnū eſt:q2 poſt mortē neq̄unt merita mu
tari.Uñ ſeqt̄.Ut hi q volūt hinc ad nos trāſire nō poſſint:
neqȝ inde huc trāſmeare. CHRY.q.d. Uidē poſſum⁹:
trāſire nō poſſum⁹.⁊ nos videm⁹ qd fugerim⁹:⁊ vos vide-
tis qd ꝑdideritis:⁊ nr̄a gaudia cumulāt v̄ra tormēta:⁊ v̄ra
tormēta cumulāt nr̄a gaudia. GREGO.i ho. Sicut eniȝ
trāſire reprobi ad electos cupiūt.i.a ſupplicioꝝ ſuoꝝ affli
ctiōe migrare:ita ad afflictos atqȝ in tormētis poſitos trā-
ſire iuſtoꝝ ē mēte ire ꝑ miāȝ:eoſqȝ velle libare.Sȝ iuſtoꝝ
aīe q̄uis in ſue nāe bonitate miāȝ hēant:iā tn̄ auctoris ſui
Electi nulla cōpaſſione erga damnatos mouent.
iuſtitie ꝯiūcte:tāta rectitudine ꝯſtringūt̄: vt nulla ad repro
bos cōpaſſiōe moueant̄:nec iniuſti ḡ ad btōꝝ ſorteȝ tran-
ſeūt:q2 dānatiōe ꝑpetua ꝯſtringunt̄:nec iuſti ad reprobos
trāſire pñt:q2 erecti iā ꝑ iuſtitiā iudicij:eis nl̄lo mō ex aliq̄
cōpaſſiōe miſerent̄. THEO. Hinc elicis arg^m ꝯ Orige.
ſeq̄ces q dicūt.Cū termin⁹ ſit iponēdus ſupplicijs:erit tp̄s
N quo aggregabūt̄ pctōres iuſtis ⁊ deo. AVGV.ð.q.euā.
Oñdit̄.n.ꝑ icōmutabilitatē diuine ſnīe nullū auxiliū miē
poſſe p̄beri pctōrib⁹a iuſtis:ēt ſi velint p̄bere: q̄ admonet
vt i hac vita hoīes ſubueniāt qb⁹ pñt:ne ſi poſtea etiā opti-
me recepti fuerint eis q̄s diligūt opitulari nō valeāt. Illud
eni qḋ ſcriptū ē: vt ⁊ ipſi recipiāt vos i eterna tabernacula:
ſup̄ eo. nō de ſupbis ⁊ imiſericordib⁹ ſcriptū ē:ſȝ de his q ſibi eos
amicos de opib⁹ miē fecerūt.q̄s iuſti nō velut ꝓpria ptāte
quaſi gratificādo recipiunt:ſed permiſſione diuina.

Tex.6 ¶ Et ait. Rogo te pater vt mittas eū in domuȝ
patris mei. Habeo.n.qnqȝ fratres: vt teſtet̄ il-
lis:ne ⁊ ipſi veniant in hūc locū tormētorū. Et
ait illi habraam. Habēt moyſen ⁊ ꝓphetas au-
diāt illos. At ille dixit. Nō pr̄ habraā:ſȝ ſiquis
ex mortuis ierit ad eos:penitentiā agent. Ait āt
illi. Si moyſen ⁊ ꝓphetas non audiūt:neqȝ ſi-
quis ex mortuis reſurrexerit credent.

A ¶ GREGO.in ho. Poſtq̄ȝ ardenti diuiti de ſe ſpes tollit̄:
ei⁹animus ad ꝓpinquos q̄s reliq̄rat icurrit.Uñ di.[Et ait.
Ro.te pa.vt mit.eū i do.pa.mei.] AVGV.ð.q.euā.La
ȝarū petit mitti q2 ſenſit ſe indignū q teſtomiñū perhibeat
Vitati.Et q2 nō ipetrauerat paululū refrigerari:mlto min⁹.
credit ſe relaxari poſſe ab inferis ad ꝑdicationē veritatis.
CHRY. Uide aūt ꝑuerſitatē:nec i ipſis penis ꝯtinet v̾i-
tatē.Si pr̄ ē habraā:q̄uo dicis.[Mitte eum in domū pr̄is
mei:] Sȝ nō es obliu⁹ pr̄is tui:q2 ille te ꝑdidit.GREGO.
in ho. Reproboꝝ āt mētē pena ſua: q̄nqȝ inutil̄r erudit ad
charitatē: vt iā tūc ēt ſuos ſpāl̄r diligāt:qui hic dū pctā dili
gerēt:nec ſe amabāt.Uñ ſeqt̄.[Hēo.n.qnqȝ fra.vt teſte.il.
ne ⁊ ipſi veni.i hūc locū tormētoꝝ.] AMBRO.Serius B
aūt diues iſte magiſter eē icipit:cū iam nec diſcendi tēpus
habeat̄ vel docēdi. GREGO.in ho. Qua in re notāduȝ Nota q̄m pena damnato acumulatur.
eſt ardēti diuiti quāta ſupplicia cumulant̄:ad penā. Nāqȝ
ſuaȝ ei cognitio ſeruat̄ ⁊ memoria. Cognouit.n.laȝaꝝ quē
deſpexit:⁊ fratrū ſuoꝝ meminit quos reliquit.Ut eniȝ pec
catores in ſupplicio ampli⁹puniant̄:⁊ eoꝝ vidēt gl̄iam q̄s
cōtempſerūt:⁊ de illoꝝ pena torquent̄ quos inutiliter ama-
uerunt. Petēti aūt diuiti vt laȝarus mitteret̄ ab habraā ꝓ-
tinus rñdet̄.Uñ ſeqt̄.[Et ait illi habraā. Ha. mo. ⁊ ꝓphe.
audi.illos.] CHRY.q.d. Nō ſint tibi mag̃ cure fratres
tui q̄ȝ deo q eos creauit:ſtatuitqȝ eis doctores q eos cōmo-
nerent ⁊ ſollicitarent.Uocat aūt hic moyſen ⁊ ꝓphetas ſcri
pta moſayca ⁊ ꝓphetica. AMBRO.Quo loco euidētiſ-
ſime declarat dn̄s vetus teſtm̄ eē ſ[c] fidei firmitatē:retūdēs
perfidiaȝ iudeorum:⁊ excludens nequitias hereticorum.
GREGO.in ho.Sȝ qui dei verba deſpexerat:hoc audi- C
re nō poſſe ſuos ſequaces eſtimabant. Uñ ſequit̄.[At ille
dixit. Nō pr̄ habraā:ſȝ ſiquis ex mortuis ierit ad illos peni
tentiaȝ agent.] CHRY.Q2 eni audiendo ſcripturas con
temnebat ⁊ fabulas eſſe putabat:ex his que paſſus fuerat:
ipſe quoqȝ diiudicabat de fratrib⁹. GREGO.niſeri.Sȝ
⁊ aliud qḋdā dogma docemur:q laȝari qḋē aīa non eſt er
ga pñtia ſollicita nec retorquet ſe ad aliqḋ relictorū: at di-
ues quaſi quodā viſco etiā poſt mortē a vita detinetur car
nali.Nā ſiquis oīno carnalis ħȝ mentē fiat:nec poſtq̄ȝ cor-
pus exuerit remouet̄ a paſſionib⁹eius. GREGO.in ho.
Sed mox diuiti veraci ſnīa rñdet̄. Seqt̄.n.[Ait autē illi.
Si moyſen ⁊ ꝓphetas nō audiunt:neqȝ ſiqs ex mortuis re
ſurrexerit credent ei.] Q2 q v̾ba legis deſpiciunt:redēpto- Qui non auſcultat ſcripturis nec mortuos reſuſcitatos audiet.
ris p̄cepta qui ex mortuis reſurrexit:quāto ſubtiliora ſunt:
tāto hic difficili⁹ iplebūt. CHRY.Qz aūt verꝝ ſit q q nō
auſcultat ſcripturis:nec mortuis rediuiuis auſcultat:oñde-
rūt iudei:qui nūc qḋē volebant occidere laȝaꝝ.nūc v̾o in-
uadebāt aplos:cū tn̄ a mortuis nōnulli reſurrexerint hora Jo.12.
crucis.Sȝ ⁊ illud ꝯſidera q qſqȝ mortuus ſuus eſt. Que- D
cūqȝ v̾o dicūt ſcripture dicit dn̄s.Uñ ⁊ ſi reſurgat mortu⁹: Act.3.
etſi celit⁹ deſcēderit angelus:oīb⁹ magis ſūt digne fide ſcri- ⁊.4.
pture. Nā angeloꝝ dn̄s viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ eas inſtituit.Si
aūt ſciret hoc deus q mortui reſurgētes ꝓdeſſent viuētib⁹:
nō ħ omiſiſſet:q ꝓ vtilitate nr̄a ſingula queqȝ tractat.Sȝ
etſi crebro reſurgerēt mortui:hoc itex tp̄e contēneret̄:ſȝ ⁊
diabolus facile itroduceret ꝑuerſa dogmata.id quoqȝ per
organa ſua fingens.nō qḋē ſuſcitās v̾e ðfunctos:ſȝ qbuſdā
fallacijs ſpectantiū fruſtrās intuitū vel ingeniās quoſdam
mortē ſimulare. AVGV.de curis ꝓ mortuo hn̄dis. Di-
ceret aūt aliqs.Si nulla eſt mortuis cura:de viuis q̄uo di-
ues rogauit habraā vt mitteret laȝarū ad qnqȝ f̄res ſuos? E
Sȝ nūqd q2 ħ diues ille dixit:iō qd fratres agerēt vel qd
paterent̄ in illo tp̄e ſciuit? Ita illi cura fuit de viuis:q̄uuis
qd agerēt oīno neſciret:ſic nobis eſt cura de mortuis q̄uis
quid agāt oīno neſciamus.Sȝ rurſus occurrit qḋ: q̄uo hic
habraā eē ſciebat moyſen ⁊ ꝓphetas.i.libros eoꝝ: vbi etiā
nouerat diuitē illū in delicijs:laȝaꝝ v̾o in dolorib⁹ vixiſſe?
Uex nō cū hec agerent̄ i viuis:ſȝ eis mortuis potuit la-
ȝaro idicāte cognoſcere:ne falſuȝ ſit qḋ ait ꝓpha. Habraā ne-

ſciuit nos. ꝑñt ⁊ ab angelis q̄ reb⁹ q̄ agunṫ hic p̄ſto ſūt au/
dire aliqd mortui. pñt ēt aliqua q̄ neċiuʒ eſt eos noſſe non
ſolū p̄terita: verū ēt futura ſpiritu dei reuelāte cognoſcere.
AVGV. de q̄ō. euā. Per allegoriā aūt hec ſic accipi pñt:
vt in diuite itelligaṫ ſupbi iudeoꝝ ignorātes dei iuſtitiaʒ
F ⁊ ſuaʒ volētes ꝯſtituere. Purpura ⁊ byſſus dignitas regni
mat.21. eſt: ⁊ auferet̄ inquit a vobis regnū dei. Epulatio ſplēdida
iactātia legis eſt: in qua gloriabanṫ plus ad pompā elatio/
nis abutētes ea: q̄̄ ad neceſſitatē ſalutis vtētes. Mēdicus
autē noīe laçarus: qui iterp̄tatur adiutus: ſignificat indigē/
teʒ veluti gentilē aliquē aut publicanū: qui tāto magis ad/
iuuatur: quāto minus de ſuaꝝ copia facultatū p̄ſumit.
GREGO. in ho. Laçarus igiṫ vlcerib⁹ plenus gentilem
populuʒ figuraliter exprimit: qui dum ad deuʒ conuerſus
peccata ſua confiteri non erubuit: huic vulnus in cute fuit.
Quid enim eſt peccatoꝝ confeſſio: niſi quedā vulneruʒ ru
ptio: ſʒ laçarus vulneratus cupiebat ſaturari: de micis que
cadebāt de mēſa diuitis: ⁊ nemo illi dabat: q̄ gētilē queq̄ʒ
ad cognitionē legis admittere ſupb⁹ ille populus deſpicie/
bat. Et q̄ ei v̄ba defluebāt de ſciētia quaſi mice cadebant
G de mēſa. AVGV. de q̄ō. euā. Canes autē qui vlcera pau
peris lingebant: nequiſſimi hoīes ſunt amātes peccata: qui
lata lingua ēt laudare nō ceſſant opa mala q̄ in ſe alius ge/
mēs ⁊ confitēs deteſtaṫ. GREGO. in ho. Nōnūq̄ etiaʒ
ſolēt in ſacro eloq̄o p̄ canes p̄dicatores intelligi: ſ̄m illud.
ps.67. Lingua canū tuorū ex inimicis ab ipſo. Canū etenim lin/
Canes in gua vulnus dū lingit curat: q̄ doctores ſancti dū i cōfeſſio/
diuis ſcri/ ne pcti nr̄i nos inſtruūt: quaſi vulnus mentis p̄ linguā tan/
pturis p̄/ gūt. Diues autē ſepultus eſt in inferno. in ſinū v̄o habrae la
dicatores çarus ab angelis ductus eſt: ideſt in ſecretaʒ requiē. de qua
intelliguṫ. veritas dicit. Multi veniēt ab oriēte ⁊ occidēte: ⁊ recūbēt
Mat.8. cū habraā iſaac ⁊ iacob in regno celoꝝ: filij aūt regni eycię
tur in tenebras exteriores. De longinquo aūt ad vidēdum
laçaꝝ oculos diues leuat: q̄ dū per dānationis ſue ſuppli/
tia infideles in imo ſunt: fideles quoſq̄ʒ an̄ diē extremi iu/
dicij ſup̄ ſe i requie attēdūt: quoꝝ poſt gaudia ꝯtēplari nul
latenus pñt. Longe v̄o eſt qd̄ ꝯſpiciunt: q̄ illuc p̄ meritum
Quare nō attingūt. In lingua aūt ampli⁹ ardere oñdiṫ: q̄ infide/
plus in lin lis ppl's v̄ba legis in ore tenuit: que ope ſuare ꝯtēpſit. Ibi
gua q̄̄ in ergo ampli⁹ ardebit: vbi ſe ampli⁹ oñdit ſcire qd̄ facere no
alijs mem luit. Habraā āt filiū eū vocat: quē tñ a tormēto nō liberat:
bris diues q̄ꝛ huius infidelis ppl'i p̄res: q̄ multos a ſua fide deuiaſſe
in tormen cōſiderāt: eos nulla cōpaſſione a tormētis eripiunt: q̄s tñ p̄
tis poſi.us carnē filios recognoſcūt. AVGV. de q̄ō. euā. Quinq̄ʒ āt
cruciabaṫ.
H fratres quos hēre dicit i domo p̄ris ſui: iudeos ſiḡt: qui ap/
pellati ſūt q̄nq̄ʒ: q̄ ſub lege detinebanṫ que p̄ moyſen da/
ta eſt: q̄ q̄nq̄ʒ libros ꝯſcripſit. CHRY. Uel habuit q̄nq̄ʒ
fratres. i. q̄nq̄ʒ ſenſus q̄b⁹ ante ſeruierat: ⁊ iō laçarū amare
nō poterat: q̄ illi fratres nō amāt paup̄tatē. Illi te fratres
in hec tormēta miſerūt: ſaluari non pñt niſi moriātur: alio/
quin neceſſe eſt vt fratres habitēt cū fratre ſuo. Sed quid
queris vt mittā laçaꝝ: [hñt moyſen ⁊ ꝓphetas.] Moyſes
Exo.2. laçarus pauper fuit: maiores diuitias eē arbitrat⁹ pauper/
Hier.38 tatem chri: q̄̄ diuitias pharaonis. Hieremias in lacuʒ miſ/
ſus pane tribulationis veſcebaṫ: ⁊ oēs ꝓphe iſtos fratres
docent: ſʒ iſti fratres ſaluari non pñt niſi aliquis ab inferis
reſurrexerit. Iſti enim fratres anteq̄̄ chr̄s reſurgeret: me
ducebant in mortē: ille mortuus eſt: ſʒ iſti fratres reſurrexe
runt. Nunc oculus meus chr̄m videt: auris eū audit: tactus
amplectiṫ. Ex hoc aūt qd̄ diximus: locū determinam⁹ mar
tioni ⁊ manicheo q̄ deteruūt vetus teſtm̄. Uide ergo q̄d di
cat habraaʒ: [ſi moyſen ⁊ ꝓphas nō audiūt.] q. d. Bene fa
cis euʒ qui reſurrecturus eſt expectādo: ſʒ i illis chr̄s loq̄ṫ.
I ſi illos audies ⁊ illuʒ auditurus es. GREGO. in ho. Iu/
daicus aūt ppl's: q̄ moyſi v̄ba ſpiritalr̄ intelligere contē/
pſit: ad eum de quo moyſes locutus fuerat: non peruenit.
AMBRO. Uel alr̄. Laçarus eſt pauper in ſeculo: ſʒ deo
diues. neq̄ʒ enim oīs ſancta paupertas aut diuitie crimino
ſe: ſed ſicut luxuria infamat diuitias: ita paupertatē cōmen
dat ſanctitas. Siue apoſtolicus aliq̄s paup̄ in verbo: locu/
ples in fide: qui verā teneat fidē: verboꝝ infulas nō requi/
rit. Cui ſilem illū puto: qui ceſus ſepius a iudeis: vlcera ſui
corporis lambenda q̄buſdā velut canib⁹ offerebat. Beati
canes in quos vlceꝝ taliū diſtillat humor: vt impleat cor q̄
cuſtodire domū: ſeruare gregē: cauere aſſueſcam lupos. Et
q̄ panis verbū eſt: fides aūt verbi eſt: mice velut quedaʒ
dogmata fidei ſūt myſteria. ſ. ſcripturaꝝ. Arriani āt qui ſo/
cietatē potētie regalis affectant: vt impugnēt eccl'ie v̄itatē
nōne tibi videntur in q̄daʒ purpura ⁊ byſſo iacere: qui cū
pro veris fucata defendant: diuitib⁹ abundant ſermonib⁹.
Diues hereſis euāgelia multa cōpoſuit: ⁊ pauper fides hoc
ſolum euangeliū tenuit qd̄ accepit. Diues ph'ia plures ſibi
deos fecit: pauper eccleſia vnū deū nouit: nōne ille videnṫ
egene diuitie: ⁊ redūdare paup̄tas? AVGV. de q̄ō. euā. K
Alr̄ etiā intelligi pōt illa narratio: vt laçaꝝ dñm ſignifica/ Allegori/
re accipiamus iacentē ad ianuaʒ illius diuitis: q̄ ſe ad au/ ca expoſi/
res ſupbiſſimas iudeoꝝ: incarnationis humilitate deiecit: tio huius
cupiēs ſaturari de micis que cadebāt de mēſa diuitis. i. q̄/ parabole.
rens ab eis vl' minima opa iuſtitie: q̄ ſue mēſe. i. ſue ptāti p̄
ſupbiā nō vſurparēt: q̄ opa q̄̄uis minima ⁊ ſine diſciplina
perſeuerantie vite bone: ſaltē interdū vel caſu facerent: ſicut
mice de mēſa cadere ſolent. Ulcera: paſſiones ſunt dñi. Ca
nes qui ea lingebant: gentes ſunt quos imundos iudei dice/
bant: ⁊ tñ paſſiones dñi in ſacramentis corporis ⁊ ſangui/
nis eius per totum iam orbem ſuauitate deuotiſſima lam/
būt. Sinus habrae intelligiṫ ſecretū p̄ris: quo poſt paſſio/
neʒ reſurgēs aſſumpt⁹ ē dñs: quo eū portatū ab angelis: iō
dictū puto: q̄ ipaʒ receptionē q̄ in ſecretū p̄ris acceſſit: an/
geli ānūtiauerūt diſcipulis. Cetera ſ̄ʒ ſup̄iorē expōnē acci
pi pñt: q̄ ſecretū p̄ris hñ itelligiṫ: vbi ēt an̄ reſurrectioneʒ
iuſtoruʒ anime viuunt cum deo. Cap. XVII.

Et ait ad diſcipulos ſuos. Impoſſibile ē Tex. 1.
vt non veniant ſcandala. Ueh autem mat. 18.
illi per quem veniunt. Utilius eſt illi
ſi lapis molaris imponatur circa col/
lum eius: ⁊ proijciatur in mare: q̄̄ vt ſcandali/
zet vnum de puſillis iſtis.

THEO. Q̄ phariſei exiſtētes auari cōuiciabanṫ chr̄o A
de paup̄tate p̄dicāti: idujit parabolā diuitis ⁊ laçari. Dei/
de cū diſcipulis ꝯfert de phariſeis idicās eos ſciſmaticos:
⁊ diuine vie impeditores eē. Un̄ di. [Et ad diſcipulos ſuos
ait. Impoſſibile eſt vt nō veniant ſcandala.] i. ipedimēta bone
⁊ deo placite ꝯuerſatiōis. CHRY. Sūt aūt duplicia ſcā/ Duplex
dala: quoꝝ hec quidē diuine glorie refranganṫ. hec v̄o ꝓ/ genus ſcā
deūt ſolū ad irrogādū fratrib⁹ ipedimētū. Nā excogitatio/ dali.
nes hereſuʒ: ⁊ quicūq̄ʒ ꝯ v̄itatē fit ſermo diuine gl'ie refra/
ganṫ. Nō tñ ad p̄ns memorari videnṫ hmȯ ſcādala: ſʒ mag̃
ea q̄ ꝯtingūt iter amicos ⁊ fratres: ſicut iurgia: detractiōes:
⁊ hmȯ. Un̄ poſtea ſubdit. Si peccauerit in te frater tuus ⁊c̄.
THEO. Uel dicit: q̄ neċe eſt emergere mlt̄a p̄dicatiōis
⁊ v̄itatis obſtacula: ſicut phariſei impediebant chr̄i p̄dica/
tionē. Querūt aūt aliqui. Si neċe eſt vt veniant ſcandala:
cur dñs arguit ſcādaloꝝ auctorē. Seq̄ṫ. n. [Ueh aūt illi p̄
quē veniūt.] Quicquid. n. parit neceſſitas: veniale eſt. Sʒ
attēde q̄ neċitas iſta ex libero arbitrio ſortiṫ originē. Ui/
dēs. n. dñs q̄lr̄ hoīes inituṫ malo: nec ꝓponūt aliqd boni:
dixit q̄ q̄̄tū eſt ex ꝯſuetudine eoꝝ q̄ vñ r: neceſſe eſt contingere
ſcādala: ſicut ſi medicus vidēs quēq̄̄ mala dieta vtentem

dicat neceſſe ē hūc egrotare. ⁊ iō īducēti ſcādala veh dicit: ⁊ penā ei cōminaſ dicēs. [Utiliꝰ ē illi ſi lapis molaris īponaſ circa collū eiꝰ: ⁊ pjciatur in mare: q̄ȝ vt ſcādaliçet vnū de puſillis iſtis.] BEDA. Scḋȝ morē ꝓuintie paleſtine loquiſ: cū maioꝝ criminū apud veteres iudeos fuerit pena: vt in ꝓfundū ligato ſaxo demergerenſ. ⁊ reuera vtiliꝰ ē innoxiū pena q̄uis atrociſſima tꝑali tn̄ vitā finire corporeā: q̄ȝ fratri nocēdo mortē aie mereri ꝑpetuā. Recte aūt q ſcādaliçari pōt puſillus appellaſ. Qui.n. magnꝰ ē: qḋcūqȝ viderit: qḋcūqȝ paſſus fuerit: nō d̄clinat a fide. Jnquātū q̄ ſine peccato poſſumꝰ: euitare ꝓximoꝝ ſcādalū debemus. Si āt de vitate ſcādalū ſumiſ: vtiliꝰ ꝑmittiſ ſcādalū q̄ȝ veritas relinquaſ. CHRY. Per ſcādaliçātis aūt penā braūium ſaluātis addiſce. niſi eniȝ vnius aie ſalus eſſet ſibi nimiū cure: nō cōminareſ ſcandaliçantibus tantam penam.

Utiliꝰ ſcādalū naſci ꝑmittiſ q̄ veritas relinquatur.

Tex. 2. mat. 18. ❡ Attēdite vobis. Si peccauerit i te frater tuꝰ: increpa illū: ⁊ ſi pniaȝ egerit: dimitte illi. Et ſi ſepties i die peccauerit i te: ⁊ ſepties i die ꝯuerſus fuerit ad te dicēs. Penitet me: dimitte illi.

A ❡ AMBRO. Poſt diuitē q cruciaſ in penis: ſubiacet p̄cepti venie largiēde his q ſe ab errore ꝯuerterūt: ne quē deſperatio nō reuocet a culpa. Unde dicitur. [Attendite vobis.] THEO. q. d. Neče eſt ſcandala cōtingere: nō tn̄ neceſſariuȝ eſt vos perire ſi peccaueritis: ſicut nō eſt neceſſe oues perire lupo veniēte: ſi vigilet paſtor. Et q̄ꝛ multe ſunt ſcādaliçantiū differentie: quidā enim ſunt inſanabiles: quidā ſanabiles. Et iō ſubiūgit. [Si peccauerit in te frater tuus īcrepa illū: etſi penitētiā egerit: dimitte illi.] AMBRO. Ut neqȝ difficilis venia nec remiſſa ſit indulgētia. neqȝ auſtera percellat īuectio: vel cōniuentia nō inuitet ad culpaȝ. Un̄ ⁊ alibi dī. Corripe ipſuȝ inter te ⁊ ipȝ ſolū. Plus enim ꝓficit amica correctio q̄ȝ accuſatio turbulēta. Jlla pudorē īcutit: hec īdignationē mouet: ſerueſ potiꝰ qḋ ꝓdi metuat q mouef. Bonū q̄ppe eſt vt amicū magis te: q corripiſ credat: q̄ȝ inimicū. Facilius eni ꝯſilȳs acqeſcit: q̄ȝ iniurie ſubcūbiſ. Jnfirmus cuſtos diuturnitatis eſt timor: pudor aūt bonus magr̄ officiȝ. Qui.n. metuit reprimiſ: nō emendaſ. Pulchre aūt poſuit. [Si peccauerit i te.] Nō.n. eſt equa cōditio i deū hoiemqȝ peccare. BEDA. Jntuēdū eſt aūt q̄ꝛ nō paſſim peccāti dimittere iubet: ſꝫ penitētiā agenti. Hoc eni ordine ſcādala d̄clinare poſſumꝰ: ſi nullū ledamꝰ: ſi peccātē çelo iuſtitie corripimꝰ. ſi penitenti mīe viſcera pandimus. THEO. Sꝫ q̄ret aliqs. Si cū pl̄ies īdulſerim fratri: et ꝑ ſit nocituꝰ: qd agēdū eſt ſecū: Jō q̄oñ huic reſidens ſubdit. [Et ſi ſepties in die pecca. in te: ⁊ ſepti. in die ꝯuer. fue. ad te dicēs: peni. me: dimitte illi.] BEDA. Septenario nūo nō venie dādo terminꝰ ponit: ſꝫ vel oia pctā dimittēda vl' ſꝑ penitēti dimittēdū p̄cipiſ. Solꝫ.n. ſepe ꝑ ſepteȝ cuiuſqȝ rei aut tꝑis vniuerſitas īdicari. AMBRO. Ul q̄ꝛ ſeptia die requieuit deꝰ ab opibꝰ ſuis: poſt hebdomadā iſtius mūdi reqes nobis diuturna ꝓmittiſ: vt queadmodū mala iſtiꝰ mūdi opa ceſſabūt: ita ēt vindicte ſeueritas ꝯquieſcat.

mat. 18.

Nō eſt eq̄ cōditio in deū ⁊ i hominē peccare.

B

Tex. 3 mat. 17. ⁊ ca. 21. ❡ Et dixerūt apoſtoli dn̄o: adauge nobis fidē. Dixit aūt dn̄s. Si habueritis fideȝ ſicut granū ſynapis dicetis huic arbori moro eradicare: ⁊ tranſplantare in mare: ⁊ obediet vobis.

A ❡ THEO. Audiētes diſcipuli dn̄ȝ de q̄buſdā arduis diſſerentē. puta de paupꝑtate ⁊ ſcādalis euitādis: petunt ſibi fidē augeri: ꝑ quā poſſent paupꝑtatē ſequi. Nihil enim adeo cultū ſuggerit paupꝑtatis ſicut credere ⁊ ſperare i dn̄o: ⁊ vt ꝑ fidē ſcādalis valeāt reſiſtere. Unde dī. [Et dix. apo. do. adau. no. fidē. GREGO. xx. mor. Utqȝ iā accepta ꝑ initiū fuerat q̄ſi ꝑ augmētū graduū ad perfectioneȝ veniret. AUGU. de qō. euā. Pōt qdē intelligi hāc fidē ſibi augeri poſtulaſſe qua creduntſ ea que nō videnſ: ſꝫ tn̄ dī etiam fides reꝝ q̄ꝛ nō v̄bis ſed ipſis rebꝰ p̄ntibꝰ crediſ qḋ futuꝝ eſt: cū iaȝ ꝑ ſpēȝ manifeſtā ſe ꝯtēplādū p̄bebit ſcis ipſa dei ſapia ꝑ quā facta ſūt oia. THEO. Dn̄s aūt oſdit eis q̄ bn̄ peterēt: ⁊ q̄ credere d̄berēt ꝯſtāter: oſdens eis q̄ fides multa pōt. Un̄ ſeqſ. [Dixit āt do. Si ha. fi. ſi. gra. ſy. di. huic ar. mo. era. ⁊ trāſpl. in ma. ⁊ obe. vobis.] Duo magna ꝯcurrūt in idē. Trāſpoſitio radicati in terra: ⁊ plātatio in mari. Quid.n. in vndis plātaſ: ꝑ q̄ duo virtutē fidei manifeſtat. CHRY. Mētionē autē facit ſynapis: q̄ꝛ eius granuȝ etſi ſit paruū q̄tītate: eſt tn̄ ꝓ ctāte vtuoſius oībꝰ. Jnſinuat igiſ q̄ minimū ſue fidei magna pōt. Si āt moꝝū nō trāſpoſuerūt aplī nō calūnieris. Nō.n. dixit. Trāſferetis: ſꝫ trāſferre poteritis: ſꝫ noluerūt: q̄ꝛ opus nō erat: cū maiora fecerint. Querret āt aliquis. Quō hīs dicit minimā partē eſſe fidei que moꝝ vel montē pōt trāſponere: cū paulus dicat hanc eē oēȝ fidē: q̄ mōtes trāſfert. Dōȝ igiſ eſt q̄ apl's attribuit toti fidei montē trāſponere nō tā̄ȝ tota fides ſolū hoc poſſit: ſꝫ q̄ꝛ hoc carnalibꝰ magnū videbaſ ꝑꝑ eminentiā corporis. BEDA. Uel fidē pfectā dn̄s hic grano ſynapis comparat: eo q̄ ſit in facie humilis ⁊ in pectore feruēs. Myſtice aūt per moꝝ: cuiꝰ colore ſanguineo fructꝰ ⁊ virgulta rubent: euangeliuȝ crucis exꝑmiſ: q̄ ꝑ fidē aploꝝ de gente iudeoꝝ: in qua velut in ſtirpe: generis tenebaſ: verbis predicationis eradicata ⁊ in mare gentium plantata eſt. AMBRO. Ul' hoc dī q̄ꝛ fides ſpm̄ excludit imūdū. Nā fructus mori ꝑ albet in flore: qui inde iam formatus rutilat: maturitate nigreſcit. Diabolus quoqȝ ex albenti angelice flore nature ⁊ poteſtate rutilanti preuaricatione deiectus: tetro inhorruit odore peccati. CHRY. Moꝝū etiā diabolo aptabis. Nam ſicut mori frondibus vermes aluntur: ſic diabolus per cogitationes exortas ab eo: alit nobis vermem perpetuum. Sed hanc moꝝuȝ poteſt fides ab animabus noſtris euellere: ⁊ in abyſſum demergere.

B

1. cor. 13

Myſtice ꝑ moꝝū euāgeliū crucis exꝑmitur.

❡ Quis auteȝ veſtrum habens ſeruum arantē aut paſcentē boues: qui regreſſo de agro dicat illi ſtatim tranſi: ⁊ recūbe: ⁊ non dicit: para q̄ cenē: ⁊ precinge te: ⁊ miniſtra mihi: donec mādu cem ⁊ bibam: ⁊ poſt hec tu manducabis ⁊ bibes: Nūquid gratiam hꝫ ſeruo illi: quia fecit que ei īperauerat: Nō puto. Sic ⁊ vos cū feceritis oia q̄ p̄cepta ſūt vobis dicite: ſerui inutiles ſumus. Qḋ debuimus facere fecimus. Tex. 4.

❡ THEO. Q̄ꝛ fides ꝓpriū poſſeſſorē facit diuinoꝝ mādatoꝝ obſ̄uatorē: viuificis eū exornās operibꝰ. exinde videbaſ hoiem icurrere poſſe ſupbie vitiuȝ. Un̄ premonuit dn̄s apoſtolos ne ſuperbiant in virtutibꝰ ſuis per exēpluȝ cōueniens dicēs. [Quis aūt ve. habēs ſeruū arāteȝ aut bo. paſcē. qui regreſ. de agro di. illi ſta. trā. ⁊ recūbe. AUGU. de. q. euā. Uel aliter. Hāc ergo fidē preſentiſſime veritatis pleriſqȝ nō intelligentibus videri pōt dn̄s: diſcipulis ſuis nō ad id qḋ petierāt reſpondiſſe. Difficile aūt mihi apparet niſi intelligamus ex fide in fidē. i. ex fide iſta qua miniſtratur deo: in eam fideȝ ſignificaſſe transferri vbi fruātur deo. Augebiſ enim fides cū p̄mo verbis predicātibꝰ: deinde rebus apparētibus crediſ: ſꝫ illa cōtēplatio ſūmā quietem hꝫ: que in eterno dei regno retribuiſ. Sūma vo quies illa premiū eſt iuſtoꝝ laborū qui eccleſie adminiſtratione peraguntur. Et ideo q̄uis in agro aret ſeruus aut paſcat: hoc eſt in vita ſeculari: vel terrena verſet negocia: vel ſtultis hoibꝰ tanq̄ȝ pecoribꝰ ſeruiat. opus eſt vt poſt illos labo

A

Qualiter fides augeatur.

B res domi veniat:hoc eſt eccl'e ſocietur. BEDA. Uel ſeruus de agro egredit̃:cũ intermiſſo ad tẽpus opere predicandi ad ↄſciam doctor recurrit:ſua ſecũ acta vel dicta retractans:cui nõ ſtatim dñs dicit.[Trãſi] de hac vita mortali.[Recũbe.] i.i etna ſede beate vite foue. AMBRO. Intelligit̃ enim q nullus recũbit niſi añ trãſierit. Deniq3 ⁊ moyſes ante trãſiuit vt magnũ viſũ videret. Sicut ergo tu nõ ſolũ nõ dicis ſuo tuo. Recũbe:ſʒ exigis ab eo aliud miniſteriũ:ita nec in te patitur dñs vnius vſum eſſe opis ⁊ laboris:q dũ viuimus debemus ſemp operari. Uñ ſequitur.[Et non dicat ei:para q cenem:⁊ precinge te:⁊ miniſtra mihi donec manducem ⁊ bibam.' BEDA. Jubet parari qd cenet:hoc eſt poſt laborem aperte locutiõis humilitatem quoq3 cõſiderationis ppꝛie exhibere: tali cena dñs paſci deſiderat. Precingi aũt eſt mentem humiliatã ab omnib⁹ fluctuantium cogitationum finibus gbus operũ greſſus impediri ſolet conſtringere. Nam qui veſtimẽta precingit:hoc agit ne incedens inuoluatur ad lapſum. Miniſtrare vo deo eſt abſq3 gratie eius auxilio nihil virium habẽti profiteri. AVGV. de qõ. euan. Miniſtrantib⁹ etiã:hoc eſt euangeliʒantibus ſeruis ſuis manducat ⁊ bibit dñs confeſſionẽ ⁊ fidem gentium. Sequit̃.[Et poſt hoc tu manducabis ⁊ bibes.] BEDA. Quaſi dicat. Poſtq̃ tue predicationis opere delectatus tueq3 cõpunctiõis epulis fuero refectus: tunc demum tranſies ⁊ eternis mee ſapientie dapibus in eternum reficieris. CYRIL. Docet autẽ dñs q ius poteſtatis dñice:quaſi debitam ſubiectionem requirit a famulis. cũ ſubdit.[Nũquid grãm hʒ ſeruo illi:q fecit que ſibi imperauerat:' Nõ puto.] p hoc morbus ſupbie tollitur. Quid ſupbis:ignoras q ſi non pſoluis debitũ: periculũ iminet. Si vo perſoluas:nullam grãm facis:ſm illud pauli. Si euãgeliʒauero nõ ẽ mihi glĩa. Neceſſitas.n.mihi eſt:veh mihi ſi nõ euãgeliʒauero. Cõſidera ĝ q qui apud nos ditantur: nõ referũt grãs:cũ aliq ſubditoꝝ ſtatuta ſibi pſequũt̃ obſequia:ſʒ ex beniuolẽtia ſepi⁹ ſuoꝝ puocãtes affectũ:maiorem eis appetitũ ſeruiẽdi aggenerãt. Sic ⁊ de⁹ petit gdẽ a nobis famulatũ iure ſeruitij. Ueꝝ q clemẽs ⁊ bon⁹ eſt:honores laborãtib⁹ pollicet̃:⁊ ſupeminet ſudorib⁹ ſubiectoꝝ beniuolẽtie magnitudo. AMBRO. Nõ ĝ te iactes ſi bñ ſuiſti:qd facere debuiſti. Obſequit̃ ſol. obtẽperat luna. ſeruiunt angeli:⁊ nos ergo nõ a nobis laudẽ exigam⁹. Uñ cõcludẽs ſubdit.[Sic ⁊ vos cũ oia bñfeceritis:dicite. Q ſerui inutiles ſumus:q qd debuimus facẽ fecim⁹.] BEDA. Serui gdem q pcio empti. Inutiles:q dñs bonoꝝ nroꝝ nõ indiget:vel q nõ ſunt cõdigne paſſiones huius tpis ad futuram gliam. Hec igit̃ eſt in hoib⁹ fidei pfectio:ſi oib⁹ que ſunt precepta impletis:imperfectos ſe eſſe nouerint.

Dñs vult predicatores poſt pactũ offm ad ppꝛiam humilitatis ſue cõſiderãtões ſe exhibẽ.

C

1.Coꝛ.9.

D

Nõ vs go iactari de deo ſeruitio:ſʒ ſe indignum ⁊ inutiles ſeruum arbitrari.

Tex.5. ¶ Et factũ eſt:dum iret ieſus in hierl'm tranſibat per mediã ſamariã ⁊ galileã. Et cũ igrederet̃ qdã caſtellũ:occurrerũt ei decem viri leproſi. Qui ſteterũt a longe ⁊ leuauerũt vocem dicẽtes: Jeſu pceptor: miſerere nri. Quos vt vidit dixit. Jte oñdite vos ſacerdotib⁹. Et factũ eſt dum irent:mũdati ſunt. Unus aũt ex illis vt vidit q mũdat⁹ eſt: regreſſus eſt cũ magna voce magnificans deũ. Et cecidit in faciẽ añ pedes ei⁹ grãs agẽs.' Et hic erat ſamaritan⁹. Rñdẽs aũt ieſus dixit. Nõne decẽ mũdati ſũt:' Et nouẽ vbi ſũt:' Nõ eſt inuẽtus qui rediret: ⁊ daret gloriã deo niſi hic alienigena. Et ait illi. Surge vade:q fides tua te ſaluum fecit.

A

¶ AMBRO. Poſt pdcãm parabolã repꝛehẽdũt̃ igrati. Hi enī.[Et factũ ẽ dũ iret ieſus in hieru. trãſibat p mediã ſamariã ⁊ galileã.] TITVS. Ut oñdat q ſamaritani gdem beniuoli. iudei vo pdictis bñficiis ſunt igrati. Erat.n. diſcoꝛdia īter ſamaritanos ⁊ iudeos:quã ipſe q̃ſi pacificãs inter vtroſq3 trãſit:vt vtroſq3 compingat in vnum nomen bois. CYRIL. Deide ſuã glĩã ſaluator mnifeſtat:attrahens ad fidẽ iſrl'. Uñ ſeqt̃.[Et cũ igrederet̃ qdam caſtellũ:occurrerũt ei decẽviri leproſi.] ab vrbib⁹ ⁊ oppidis expulſi ⁊ q̃ſi imũdi ritu legis moſayce. TITVS. Cõuerſabant̃ aũt adinuicẽ:q fecerat eos vnanimes cõitas paſſiõis:⁊ pſtolabãtur trãſitũ ieſu ſolliciti donec aduenieẽte chr̃m viderẽt. Uñ ſeqt̃.[Qui ſteterũt a longe.] eo q lex iudeoꝝ leprã imũdã iudicat. lex aũt euãgelica nõ externã:ſʒ iternã aſſerit eẽ imũdam. THEO. A lõge ĝ ſtãt q̃ſi verẽdãtes de imũditia q̃ eis iputabat̃. Putabãt.n. q chr̃s eos faſtidiret ad modum alioꝝ. ſic ĝ abſtiterũt loco:ſʒ facti ſũt pximi depcãdo. Prope.n. eſt dñs oib⁹ iuocãtib⁹ eũ i vitate. Uñ ſeqt̃.[Et leuauerũt vocẽ dicẽtes. Jeſu pceptor miſerere nri.] TITVS. Dicũt nomẽ ieſu ⁊ lucrifaciũt rẽ. Nã ieſus iterptat̃ ſaluator. Dicũt [miſere nobis] pp expiẽtiã vtutꝭ ei⁹:neq3 argẽtũ petentes neq3 aurũ:ſed vt aſpectũ corporis ſanum obtineant. THEO. Nec ſimplr obſecrãt eũ:nec rogãt eũ vt mortalem. Uocãt.n. eũ pceptorẽ.i. dñm:q pene viri hunc opinari deũ. At ipſe iubet illis vt oñderẽt ſe ſacerdotib⁹. Uñ ſeqt̃. [Quos vt vidit dixit. Jte oñdite vos ſacerdotib⁹.] Ipſi.n. expiebãt̃ ſi mũdati forẽt a lepra vl' nõ. CYRIL. Lex ẽt mũdatos lepra iubebat offerre ſacrificium cã purgationis. THEO. Jubere ĝ eis vt irent ad ſacerdotes: nihil aliud inuebat niſi q debebãt curari. Uñ ſeqt̃.[Et factũ ẽ dũ irẽt: mũdati ſũt.] CYRIL. Jn q̃ iudeoꝝ põtifices emuli glĩe ei⁹ cognoſcere poterant q inopinate ⁊ mirifice ſanati ſunt:cõcedente chr̃o eis ſalutẽ. THEO. Cum aũt decẽ eſſent:nouem qui iſraelite erant ingrati fuerunt:ſed alienigena ſamaritanus reuerſus:voces emittebat benignas. Uñ ſequitur. [Unus aũt ex illis vt vidit q mũdatus eſt regreſſus eſt cũ magna voce magni. deũ.] TITVS. Dedit aũt ei appropinquãdi fiduciã ſuſcepta purgatio. Uñ ſeqt̃.[Et cecidit i faciem ſuã añ pedes ei⁹ grãs agẽs.] Ex pꝛoſtratiõe ⁊ ſupplicatiõe fidẽ ſuam ſil' cũ beniuolentia pandẽs. Sequit̃.[Et hic erat ſamaritanus.] THEO. Hinc poterit gſq3 ↄicere: q nihil ipedit quẽq̃ placere deo ⁊ ſi de genere pphano pceſſerit:dũmodo bonũ gerat ppoſitũ. Nullus ẽt natus ex ſanctis ſuperbiat. Nouẽ eni qui iſraelite erãt:igrati fuerũt. Uñ ſequit̃.[Rñdens aũt ieſus dixit. Nõne decẽ mũdati ſunt:⁊ nouẽ vbi ſunt:' Nõ ẽ inuẽt⁹ qui rediret:⁊ daret glĩam deo niſi h alienigẽa.] TITVS. Per h oñdit̃ q pmptiores ad fidẽ erant alienigene. Lẽtus enim erat ad fidẽ iſrl'. Uñ ibidẽ.[Et ait illi:ſurge:vade:q fides tua te ſaluũ fec.] AVGV. de.q. euã. Myſtice aũt leproſi intelligi poſſunt: qui ſciam vere fidei nõ hñtes varias doctrinas pfitent̃ erroris. Nõ.n. abſcõdũt ipitiã ſuã:ſʒ p ſũma peritia pferunt in lucẽ:⁊ iactãtiã ſmones oñdũt. Coloris gppe vitiũ lepra eſt. Va ĝ falſis inordinate pmixta in vna diſputatione vel narratione hois tãq̃ i vni⁹ corporis colore apparẽtia ſignificat leprã tanq̃ veris falſiſq3 coloꝝ locis:humana corpora variantẽ atq3 maculantẽ. Hi aũt tam vitãdi ſunt eccl'e: vt ſi fieri põt longi⁹ remoti magno clamore chr̃m iterpellẽt. Et aũt pceptorẽ eũ inuocauerũt ſatis puto vere leprã falſam eſſe doctrinã:quã bon⁹ pceptor abſtergat. Nullũ aũt eoꝝ gbus hec corporalia bñficia dñs pſtitit:inuenit̃ miſiſſe ad ſacerdotes niſi leproſos. Sacerdotiũ.n. iudeoꝝ figura fuit ſacerdotij qd ẽ i eccl'ia. Cetera ãt vitia p ſeipm iteri⁹ in ↄſcia dñs ſanat ⁊ corrigit. Doctrina vo vl' ibuẽdi p ſacra vl' cathetiʒandi p ſmonẽ poteſtas eccl'ie tributa ẽ. Qui dũ irẽt mũ-

Ps.14.4

B

Lex moyſi mandabat leproſum a lepra curatũ offerre ſacrificium.

Leui.13

C

Nullus quõcũq3 male nat⁹ ſi bñ agat a deo reſpuit̃ tñ.

D

Myſtice.

act.10. dati ſunt:q2 gentiles:ad quos venerat petrus nõdũ acce-
E pto baptiſmatis ſacramẽto:ꝑ qđ ſpiritaliter ad ſacerdotes
perueniſ:infuſione ſpũſſancti declaranſ. Quiſqs ḡ in eccle
ſie ſocietate doctrinã integrã veráqꝫ aſſequaſ:eo ꝙ maniſ-
feſtaſ varietate mẽdacioꝝ tãq̃ lepra caruiſſe:hic tñ ingra
tus deo mũdatori ſuo grãrũ agendaꝝ pia humilitate non
Ro.1. ꝓſternif ſilis eſt illis:de quib⁹ dicit apl's:ꝙ cũ deũ cogno-
uiſſent:non vt deũ magnificauerũt aut grãs egerunt:iđ ta-
les in nouenario nũo tãq̃ imperfecti remanebũt. Nouem
enim indigẽt vno vt q̃dam vnitatis forma coagulenſ vt
10. ſint. Jlle autẽ q gratias egit vnice eccleſie ſignificatiõe
approbatus eſt. Et q2 illi erant iudei amiſiſſe ꝑ ſupbiaꝫ de-
clarati ſunt regnũ celoꝝ. vbi maxime vnitas cuſtodiſ. Jſte
v̄o qui erat ſamaritanus qđ iterpretaſ cuſtos:illi a quo ac-
cepit tribuens qđ accepit ſ̄m illud. Fortitudinẽ meã ad te
Ps.58. cuſtodiã:vnitatẽ regni humili deuotiõe ſuauit. BEDA.
F ⌊Cecidit aũt in facieꝫ.⌋ q2 ex malis q̃ ſe ꝑpetraſſe meminit
erubeſcit q ſurgere ꝛ ire ꝑcipiſ:q2 q infirmitatẽ ſuã cogno-
ſcens humiliter iacet ꝑ diuini v̄bi ꝯſolationẽ ad fortia opa
ꝑficere iubetur. Si autẽ fides ſaluũ fecit eũ qui ſe ad agẽ-
das gratias inclinauit. ergo ꝑfidia ꝑdit eos qui de acceptis
beneficijs deo dare gloriam neglexerũt. Quapropter fidẽ
Fides per humilitatẽ augeri d3. per humilitateꝫ augeri debere ſicut in parabola ſuperiori
decernitur:ita hic ipſis rebus oſtenditur.

Tex.6 ❡ Jnterrogatus autẽ a phariſeis quando venit
regnum dei. Reſpondẽs eis dixit. Non veniet
mat.24. regnũ dei cũ obſeruatione:neqꝫ dicẽt:ecce hic
mar.13. aut ecce illic. Ecce enĩ regnũ dei intra vos eſt.

A ❡ CYRIL. Cũ ſaluator in ſermonib⁹ q̃s ad alios dirige-
bat frequẽter regnũ dei meminiſſꝫ:ob h̄ phariſei eũ ꝺride
bãt. Vñ di.⌊ Jnterrogatus aũt a phariſeis qñ venit regnũ
dei.⌋ Regnũ q̃ſi irriſorie dicerẽt:añq̃ veniat:ꝺ quo loq̄ris
mors crucis te occupabit. Dñs ãt patiẽtiã oñdẽs: icrepat⁹
nõ icrepat:ſꝫ poti⁹ malos exiſtẽs ſuo nõ dedignaſ rñſo. Se
quif.n.⌊ Rñdit eis ꝛ dixit. Nõ veniet regnũ dei cũ obſua-
tiõe.⌋ q.di. Nõ q̃ratis de tꝑib⁹ gb⁹ iteꝝ iſtabit tꝑs regni ce-
loꝝ. BEDA. Jllđ.n. tꝑs neqꝫ ab hoib⁹ neqꝫ ab ãgelis ꝑt
obſuari:ſic̃ tꝑs incarnatiõis ꝓphetaꝝ vaticinijs ꝛ angelo-
B rũ eſt manifeſtatũ ꝑconijs. Vñ ſubdit.⌊ Neqꝫ dicẽt. Ecce
hic:aut ecce illic.⌋ Vel aliter. Jnterrogãt ꝺ tꝑe regni dei:q2
ſic̃ iſra di. Exiſtimabãt ꝙ veniẽte hieroſolymã dño ꝯfeſtiꝫ
regnũ dei mãifeſtareſ. Vñ dñs rñdet:ꝙ⌊ regnũ dei nõ ve
niet cũ obſuatiõe.⌋ CYRIL. Solũ ãt ad vtilitatẽ cuiuſli
Quilibet hõ iuſtificat⁹ ꝑ fidẽ chr̄i ꝛ virtutib⁹ ornat⁹ ſꝫ cõſeq̄ regnũ dei. bet hoĩs eẽ fateſ illđ qđ ſubdiſ.⌊ Ecce.n. regnũ dei itra vos
eſt.⌋ i.i v̄ris affectib⁹ ꝛ i ꝑtãte v̄ra id capẽ. ꝑt.n. q̄lib3 hõ iu-
ſtificat⁹ ꝑ fidẽ chr̄i ꝛ virtutib⁹ ornat⁹ regnũ obtinere celoꝝ.
GREGO. na. ã. Vl' forſitã regnũ nob iſitũ dic̃ iditã aia-
b⁹ n̄ris leticiã ꝑ ſpm̃ ſcm̃. Ea.n.ẽ velut imago ꝛ arra pẽnis
leticie q̃ i futuro ſecl'o ſcõꝝ aie gaudẽt. BEDA. Vl' regnũ
dei ſeipꝫ dic̃ itra illos po⁹ h̄ ẽ i cordib⁹ eoꝝ ꝑ fidẽ regnãtẽ.

Tex.7 ❡ Et ait ad diſcipulos ſuos. Venient dies qñ ꝺ-
ſideretis videre vnuꝫ diẽ filij hoĩs ꝛ nõ videbi-
tis. Et dicent vobis. Ecce hic ꝛ ecce illic. No-
lite ire:neqꝫ ſectemini. Nã ſic̃ fulgur coruſcãs
de ſub celo in ea que ſub celo ſũt fulget:ita erit
filius hoĩs in die ſua. Primũ autẽ oportet illũ
mar.24. multa pati:ꝛ reprobari a generatione hac.

A ❡ CYRIL. Q2 dñs dixerat.⌊ Regnũ dei itra vos eſt.⌋ vo
luit diſcipulos eẽ paratos ad patiẽtiã:vt effecti ſtrẽui in-
trare valeãt regnũ dei:ꝓdicit ḡ eis:ꝙ añq̃ de celo veniat:
in fine ſeculi ꝑſecutio irruet ſup eos. Vñ di.⌊ Et ait ad diſci
pulos ſuos. Veniẽt dies qñ deſideretis videre vnũ diẽ filij
hoĩs ꝛ nõ videbitis.⌋ ſignificãs ꝙ tãta erit ꝑſecutio:ꝙ vnũ
diẽ eius videre cupiãt illi⁹.ſ. tꝑis:quo adhuc ꝯuerſabãt cũ
chr̄o:ſane iudei chr̄ꝫ mulſ anguſtiauerũt iꝓperijs ꝛ iniu-
rijs:ſꝫ cõꝑatiõe maloꝝ maioꝝ:minora eligẽda videntur.
THEO. Tũc.n. abſqꝫ ſollicitudine viuebãt:chr̄o eos ꝓ-
curãte ꝛ ꝓtegẽte:ſꝫ futuꝝ erat qñ chr̄o abſente traderenſ
ꝑiculis:ad reges ꝛ ꝑncipes ducti: ꝛ tũc tꝑs ꝑ⁹ cuperent q̃ſi
trãq̄llũ. BEDA. Vl' diẽ chr̄i dic̃ regnũ ei⁹ qđ ſpam⁹ futu
rũ. Et bñ dic̃ vnũ diẽ:q2 i illa btitudis gl'ia tenebraꝝ inter-
ruptio nulla ẽ. bonũ ḡ ẽ diẽ chr̄i ꝺſiderare:nec tñ magnitu
dine ꝺſiderij nob ſomnia fingẽ debem⁹ q̃ſi inſtet dies dñi.
Vñ ſeq̄ſ.⌊ Et dicẽt vobis. Ecce hic:ecce illic:nolite ire:neqꝫ
ſectemini.⌋ EVSE. q.d. Si adueniẽte antechr̄o fama ꝺ eo
volꝫ:q̃ſi apparuerit chr̄s:non egrediamini: neqꝫ ſeq̄mini.
B Nã ipoſſe ẽ eũ q ſel' i terra viſus ẽ:iteꝝ i angulis terre ꝯuer
ſari. Erit igiſ hic de q̃ di nõ ver⁹ chr̄s. Mãifeſtũ.n. ſignũ ſe
cũdi adueñt⁹ ſaluatoris n̄ri h̄ eſt ꝙ ſubito totũ orbẽ claritas
In 2⁰ aduẽtu chr̄i ſubito totus orbis claritate replebiſ. ei⁹ adueñt⁹ replebit. Vñ ſeq̄ſ.⌊ Nã ſic̃ fulgur coru.ꝺ ſb̄ ce. in
ea q̃ ſub ce. ſt fulget:ita erit filı⁹ hoĩs i die ſua.⌋ Nõ.n. appa
rebit ſup terrã ãbulãs:ſic̃ q̄dã hõ cõis:ſꝫ vl'r irradiabit:oñ-
dens cũctis iubar ꝓprie deitat. BEDA. Et pulchre ait.
⌊Coruſcãs de ſub celo:⌋ q2 iudiciũ ſub celo:h̄ ẽ i aeris me
1.The.4 dio gereſ ſ̄ꝫ illđ apl'i. Sil' rapiemur cũ illis in nubib⁹ ob-
uiã chr̄o i aera. Si ãt dñs i iudicio ſic̃ fulgur appebit: nul-
lus tũc i ſua mẽte latere ꝑmittiſ:q2 ipſo iudicis fulgore pe
netraſ. Põt ãt hec dñi rñſio:ꝛ ꝺ illo ei⁹ aduẽtu:q̃ q̄tidie ve
nit in eccl'ia accipi. Jntãtũ.n. ſepe heretici turbauerũt eccle
ſiaꝫ:dicẽdo in ſuo dogmate fidẽ chr̄i manere:vt fideles il-
loꝝ tẽpoꝝ ꝺſiderarẽt dñm vl' vno die:ſi fieri poſſꝫ:redire
ad terras:vt ꝑ ſeipꝫ q̃uo ſe habeat fidei v̄itas itimaret. Et
nõ videbitis ing̃t:q2 nõ eſt op⁹ corporali viſione dñꝫ redi-
re:q2 ſel' ꝑ vniuerſum mũdum euangelij vigorẽ exhibuit.
C CYRIL. Opinabanſ ãt diſcipuli ꝙ vadẽs hieroſolymã
ſtatiꝫ oñderet regnũ dei. Hãc igiſ opiõnẽ reſecãs notũ fac̃
eis ꝙ ꝑ ꝺcebat eũ ſalubrẽ paſſionẽ ſufferre:deinde ad ꝑ̄reꝫ
aſcẽdere ꝛ deſup fulgere:vt orbẽ terraꝝ in iuſtitia iudicet.
Vñ ſubdit.⌊ Primũ ãt opꝫ illũ m'lta pati:ꝛ repro.a gene.
Nõ ſolũ ꝑſſatio iudeoꝝ verũ ẽt reproboꝝ ẽt nũc chr̄m reprobat. hac.⌋ BEDA. Gñonẽ nõ tñ iudeoꝝ:veꝝ ẽt oĩum repro-
boꝝ appellat:a gb⁹ ẽtiã nunc filius hoĩs in corpore ſuo: h̄
eſt in eccl'ia m'lta patiſ ꝛ reprobaſ. Jnſerit aũt de ſua paſ-
ſione loquẽs de gl'ia ſui aduẽtus vt dolorẽ paſſiõis ſpe ꝓ-
miſſe clarificatiõis mitigarent:ſimulqꝫ ſeipſos pararẽt:ſi
gloriam regni diligerent mortis nõ horrere periculũ.

❡ Et ſicut factũ eſt in dieb⁹ noe:ita erit ꝛ in die- Tex.8.
bus filij hoĩs. Edebãt ꝛ bibebãt:vxores duce- Gen.7.
bãt: ꝛ dabanſ ad nuptias vſqꝫ in diẽ qua itra-
uit noe in archã: ꝛ venit diluuiũ ꝛ ꝑdidit oẽs.
Sil'r ſicut factũ eſt in dieb⁹ loth. Edebãt ꝛ bi- Gen.19.
bebãt:emebãt ꝛ vendebãt:plãtabãt ꝛ edifica-
bãt:qua die aũt exijt loth a ſodomis:pluit ignẽ
ꝛ ſulphur de celo ꝛ omnes perdidit. Secũdũ
hec erit qua die filius hominis reuelabitur.

A ❡ BEDA. Aduẽtũ dñi quẽ fulguri cito trãſuolãti cõpa-
rauerat:nũc cõparat dieb⁹ noe ꝛ loth:qñ repẽtin⁹ mortali-
bus ſupuenit iterit⁹. Vñ di.⌊ Et ſi.fa. ẽ in dieb⁹ noe:ita erit
Gen.7. in die filij hoĩs.⌋ CHRY. Q2.n. tũc nõ crediderũt cõmi
natorijs verbis paſſi ſunt repente reale iudiciũ:eoꝝ autẽ
incredulitas ex aĩa lẽta ꝓcedebat. Nã quecũqꝫ vult aliq̄s
ꝛ intendit:ea ẽt expectat. Vñ ſeq̄ſ.⌊ Edebãt ꝛ bibebãt:vxo
res ducebãt:ꝛ da.ad nuptias vſqꝫ in diẽ q̃ itrauit noe i arcã
B ꝛ venit diluuiũ:ꝛ ꝑdidit oẽs.⌋ AMBRO. Bñ cãꝫ diluuij
de n̄ris aſſerit ꝓceſſiſſe peccatis:q2 de⁹ malũ nõ creauit:ſꝫ

nſa ſibi merita repperūt:nō q̄ ↄiugia dānent̄. neq3.n.aliméta dāna.n:cū in iſtis ſucceſſiōis:i illis nāe ſbſidia ſint:ſʒ in oib⁹modus q̄rit̄.q̄cq̄d.n.abūdāti⁹ ē:a malo ē. BEDA.
Myſtice. Myſtice āt noe arcā edificat:cū dn̄s eccliā de chri fidelibus q̄ſi lignis leuigatis adunando ↄſtruit.Quā pfecte ↄſūmatā igredit̄:cū hāc i die iudicij p̄ſētia ſue viſiōis etern⁹ habitatoꝛ illuſtrat.ſʒ cū arca edificat̄:aniq luxuriāt̄.cū vo intrat̄ itereūt:q2 q ſcis hic certātib⁹iſultāt:eis illic coꝛonatis eterna dānatiōe plectent̄. EVSE.Q2 vo viſus ē dn̄s exēplo diluuij:ne putaret aliq̄s futuꝝ diluuiū ex aq̄:vtit̄ ſcdo
B exēplo loth docēs modū pditiōis ipioꝝ:q̄ igne dimiſſo celitus ſuperueniet impijs ira dei.Uñ ſubdit̄.Silr ſicut factū eſt in diebus loth.edebāt ⁊ bibebāt:emebant ⁊ vendebant:plantabāt ⁊ edificabant. BEDA.Pretermiſſo illo ifando ſodomoꝝ ſcelere:ſola ea que leuia vel nulla putari poterāt delicta cōmemoꝛat:vt itelligas illicita quali pena feriant̄:ſi licita imoderati⁹ acta igne ⁊ ſulphure puniunt̄.
Geñ.19. Sequit̄.n.[Qua die āt exijt loth a ſodo.pluit ig.⁊ ſul.ð celo ⁊ oēs pdidit.] EVSE.Nō prius dixit ignē celitus decurriſſe ſup ipios ſodomoꝝ q̄ꝫ loth exiſſe ab eis:ſicut ⁊ diluuiū nō prius terre incolas pdidit q̄ꝫ noe arcam intraſſet.
q2 q̄ꝫdiu noe vel loth ↄuerſabant̄ cū ipſis:deus nō irrogabat iram:ne vna cū peccatoꝛib⁹ deperirēt. Uolens autem eos pdere ſubtraxit iuſtuꝫ:ſic ⁊ in cōſūmatione ſeculi non ꝑus erit finis q̄ꝫ omnes iuſti ſint ſemoti ab impijs. Uñ ſequit̄.[Scd̄ꝫ hec erit:qua die fili⁹ho.reuelabit̄.] BEDA.
C Quia qui interim nō apparēs oia videt tunc apparens oia iudicabit.Apparebit aūt iudicaturus eo maxime tpe quo cunctos iudicioꝝ eius oblitos:huic ſeculo cōſpexerit eſſe mancipatos. THEO.Poſtq̄ꝫ.n.venerit antechꝛis hoīes fient laſciui:dediti enoꝛmib⁹ vitijs:ſʒ illud apl'i. Uolupta
2.thi.3. tū amatoꝛes magis q̄ꝫ dei.Si.n.antechꝛis ē cuiuſlibʒ peti habitaculū qd alio iferet miſero tūc tpis hoiuꝫ generi niſi ſita.⁊ h dn̄s inuit p exēpla diluuij ⁊ ſodomitaꝝ. BEDA.
Myſtice. Myſtice aūt loth:q̄ interp̄tat̄ declinās:eſt ppl's electoꝝ:q dū in ſodomis.i.iter reprobos vt aduena moꝛat̄:q̄ꝫtū valʒ eoꝝ ſcelera declinat.Exeūte aūt loth:ſodoma perit:q2 i cō
mat. 25. ſūmatione ſeculi exibunt angeli ⁊ ſeparabunt malos ð medio iuſtoꝝ:⁊ mittēt eos i caminū ignis. Ignis tñ ⁊ ſulphur que de celo pluiſſe cōmemoꝛat:nō ipſaꝫ perēnis ſupplicij flāmam:ſed ſubitaneū diei illius ſignificat aduentum.

Tex.9. ¶ In illa hoꝛa q fuerit in tecto: ⁊ vaſa ei⁹ in domo nō deſcendat tollere illa: ⁊ q in agro ſimilr
Geñ.19. nō redeat retro. Memoꝛes eſtote vxoꝛis loth.
mat. 10. Quicūq3 queſierit aiaꝫ ſuā ſaluā facere perdet
Mar.8. illaꝫ. Et quicūq3 pdiderit illaꝫ viuificabit eā.

A ¶ AMBRO.Q2 pp iprobos necēe ē vt pbi in h ſeculo cōtritionē coꝛdis aiq3 patiant̄:q̄ vberioꝛē mercedē accipiāt: in futuꝝ q̄buſdā remedijs iſtruunt̄ cū dī.[In il. ho.q fue.i tecto:⁊ vaſa ei⁹in domo:nō deſcēdat tollere illa.] Hoc ē ſi
Quid intelligat̄ p exiſtētē in tecto tpe iudicij. quis ſupioꝛa iaꝫ domus ſue eminētiūq3 vtutū culmen aſcēdit:ad terrena mūdi huius opa nō accedat. AVGV. de qō.euā. In tecto.n.eſt qui excedēs carnalia tāq̄ꝫ in aura libera ſpūalr viuit.Uaſa.n.in domo ſunt ſenſus carnales q̄bus ad iueſtigādū vitatē q̄ intellectu capit̄:multi vtētes penit⁹errauerūt.Caueat ḡ ſpiritalis hō:ne i die tribulationis rurſus vita carnali q̄ p ſenſus coꝛpoꝛis paſcit̄:delectat⁹ ad vaſa hu⁹mūdi tollēda deſcēdat.Seq̄t̄.[Et qui in agro ſilr nō rede.retro.] i.qui opat̄ i eccl'ia:ſicut paulus plātās:
1.co⁹.3. ⁊ ſicut apollo rigās:nō reſpiciat ſpeꝫ ſecularē cui renūtia
B uit. THEO.Hec aūt oia mattheus p captiōe hieroſolymoꝝ a dn̄o dicta fatet̄.vt ſupueniētib⁹romanis nec domi ↄſiſtētes deſcēdere deberēt p quocūq3 neciō:ſʒ prius arripere fugā:nec in agro manētes redire domū. Et nimiruꝫ in captiōe hieroſolymoꝝ ↄſtat hec eueniſſe:⁊ꝫ foꝛe ventura in antechꝛi aduētu. Magis aūt in ipo tpe ↄſumatōis cū ⁊ tūc intolerabilis ſit futura calamitas. EVSE. Innuit ḡ p hoc futurā eē pſecutiōeꝫ a filio pditionis in chꝛi fideles. Diē igit̄ illā vocat tps pcedēs finē mūdi:in quo q fugit nō reuertat̄:⁊ amittēs bona nō curet.nec imitet̄ ↄiugē loth q̄ poſt fugaꝫ in exitu de ciuitate ſodomoꝝ reuerſa moꝛtua ē Geñ.19.
⁊ colūna ſalis effecta.Uñ ſeq̄t̄.[Memoꝛes eſtote vxoꝛis C
loth.] AMBRO.Que iō q2 retroſpexit pdidit nāe ſue mun⁹. Retro.n.ſathanas.retro.n.ſodoma.quapp fuge intēperātiā:declinato luxuriā:recoꝛdare q2 ille qui ſe veterib⁹ ſtudijs nō reflexit:ideo euaſit:q2 puenit ad mōtē. Illa q̄a ad poſterioꝛa reſpexit nec mariti adiuta ſuffragio ad montem peruenire potuit:ſed remanſit. AVGV.de.q.euā.
Significat igitur vxoꝛ loth:eos qui in tribulatione retroſpiciunt:⁊ ſe a ſpe diuine ꝓmiſſionis auertūt:⁊ iō ſtatua ſalis facta eſt:vt admonēdo hoies ne hoc faciāt:tanq̄ꝫ condiat coꝛ eoꝝ ne ſint fatui. THEO. Cōſequēter ſubiūgit ſubſeq̄ntia ꝓmiſſoꝝ dicēs.[Quicūq3 q̄ſie.ſal ani. pdet il.] Quare vxoꝛ loth in ſalē eſt cōuerſa.
q.d.Nō q̄rat aliq̄s i pſecutōib⁹antechꝛi curare ꝓpꝛiā aiaꝫ. nā pdet eā.Quiſq̄s aūt cedib⁹⁊ periculis ſe dederit:ſaluus erit.Uñ ſeq̄t̄.[Et q̄cūq3 pdiderit il. viuifi.eā.] Nequaq̄ꝫ ſe tyrāno ſubijciens ꝓꝓ vite amoꝛē. CYRIL.Quo ēt aliq̄s pdat ꝓpꝛiā aiam:vt ſaluā eā faciat.manifeſtat paulus dicens de quibuſdā qui carnē ſuā crucifixerūt.cū vitijs ⁊ cōcupiſcētijs:laboꝛe.ſ.⁊ pietate aggredientes agones. Gal.5.

¶ Dico āt vobis: in illa nocte erūt duo in lecto Tex.10.
vno: vnus aſſumet̄ ⁊ alter relinquet̄. Due erūt mat.24
molētes in vnū: vna aſſumet̄ ⁊ altera relinquet̄.
Duo in agro: vnus aſſumet̄ ⁊ alter relinquet̄.
Rñdentes dicūt illi. Ubi dn̄e? Qui dixit illis. mar.14
Ubicūq3 fuerit coꝛp⁹: illuc ↄgregabunt̄ ⁊ aqle.

¶ BEDA.Dixerat ſupra dn̄s eū q in agro ſit retro redire nō dhere:q̄ ne ð his tm̄ qui apte de agro redituri:hoc ē palaꝫ dnm̄ negaturi ſunt dcn̄ putares:pgit oſ̄dere nōnullos eē q cū faciē hic i anterioꝛa videant̄:aio tñ retro reſpiciunt: vñ dī.Dico aūt vo.[In illa no.erūt duo i lecto vno.vn⁹aſſumet̄:⁊ alter relinquet̄.] AMBRO.Bñ noctē dicit:q2 añ chꝛim hoꝛa tenebraꝝ eſt:eo q̄ pectoꝛib⁹hoiuꝫ tenebras antechꝛis ifundat:cū dicat ſe eē chꝛm.chꝛs āt ſic fulgur coꝛruſcās fulget vt i illa nocte reſurrectiōis gl'iā videre poſſimus. AVGV.de.q.euā.Uel in illa nocte dic:h ē in illa
Dies iudicij i nocte futurus ē. tribulatiōe. THEO.Uñiopinatū docet eē chꝛi aduētū: qnē futuꝝ eē noctu docemur.Cū āt dixiſſʒ diuites vix ſaluari:oſ̄dit q̄ nec oēs diuites pereunt:nec oēs paupes ſaluant̄. CYRIL.Per duos.n.extātes i vno lecto vī dſignare diuites geſcētes i mūdanis ōlitijs.Lect⁹nāq3 ſignū geꝛeſt.Nō aūt q̄cūq3 diuitijs affluūt ſūt ipij:ſʒ aliq̄s ē pb⁹⁊ i fide elect⁹.Hic igit̄ aſſumet̄.alt vo q talis nō extitit dimittet̄.Deſcēdēs.n.dn̄s ad iudiciū mittet āgelos ſuos q ceteri in fra dlelicti penā paſſuri ſcōs ⁊ iuſtos ei adducēt.ſʒ illd
1.the.4. apl'i. Rapiemur i nubib⁹obuiā chꝛo i aera. AMBRO. Uel ex vno ſtrato ifirmitatis humane vn⁹relinq̄t̄.i.ıp̄robat̄. alter vo aſſumit̄.i. rapit̄ obuiā chꝛo in aera. Seq̄t̄.[Due erūt molē.i vnū:vna aſſumet̄:⁊ alia relinq̄t̄.] CYRIL. Per molētes inuere vn̄r paupes ⁊ preſſos laboꝛib⁹.ad qd ēt ptinet qd ſubdit̄.[Duo in agro vn⁹aſſumet̄:⁊ alter relinquet̄.] In his.n.nō modicū differt. Nā hi ſarcinā paupta-
C tis viril̄r ſuſtinēt vitā agētes honeſtā ⁊ humilē q aſſumēt̄. Ali vo ſūt ad ꝓbana ꝓmptiſſimi q relinquent̄. AMBRO. Uel p molētes ſignificari vn̄r q ex occultis alimēta q̄rūt ⁊ in apertū ex inferioꝛib⁹ pferunt. Et foꝛtaſſe mūdus iſte

piſtrinū eſt. aīa aūt nr̄a velut q̄dā carcere includit̄ corpali. In h̄ ḡ piſtrino vel ſynagoga: vel aīa obnoxia delictis triticū molēdo madefactū ⁊ graui humore corruptuz nō pōt īteriora ab exteriorib⁹ ſeparare: ⁊ ideo relinq̄t̄: q2 eius ſimilago diſplicuit. At v̄o ſcā eccl'ia vel aīa nullis maculata cōtagijs delictoꝝ: que tale triticuz molit: qđ ſolis eterni calore torridū bonā ſimilaginē de penetralib⁹ hūiuſ deo offert. Qui ſint aūt agricole poſſumus reperire ſi aduertamus duas mētes eē in hoīe: vnā exterioris hoīs que corrūpit̄: aliā interioris que p ſacr̄m renouat̄. Iſte igit̄ ſunt operantes in agro nr̄o: q̄rū altera bonū fructū dil'gētia dat: altera amittit incuria. Uel duos pp'los itep̄temur in h̄ mūdo qui agro cōparant̄: q̄rū alter ḡ fidelis eſt aſſumit̄: alter qui īfidelis eſt relinq̄t̄. AVG. de. q. euā. Uel tria gn̄a hoīuz hic videntur ſignari: vnū eoꝝ qui ociū ⁊ quietē eligūt: qui neq̄ negocijs ſcl'arib⁹ neq̄ eccl'iaſticis occupati: que illoꝝ q̄es lecti noīe ſignata eſt: alteꝝ eoꝝ que in plebib⁹ cōſtituti regunt̄ a doctorib⁹ agētes ea que ſunt hui⁹ ſcl'i: q̄s ⁊ femiaꝝ noīe ſignauit: q2 ꝯſilijs p̄latoꝝ regi his expedit: ⁊ molētes dixit: quia tpaliū orbē negocioꝝ atq̄ circuitū v̄rtūt: q̄ſi tn̄ in vno molētes dixit inquātū de iſtis reb⁹ ⁊ negocijs ſuis p̄bēt vſibus eccl'ie. Tertiuz genus eſt eoꝝ qui opant̄ in eccl'ie myſterio tanq̄ in agro dei. In his ḡ trib⁹ gn̄ib⁹ bina ſunt rurſus gn̄a hoīuz in ſingulis: q̄ruz aliq̄ in eccl'ia p̄manēt qui aſſumunt̄ aliq̄ cadūt qui relinquunt̄. AMBRO. Nō. n. iniquus eſt deus: vt pares ſtudijs in ſocietate viuendi atq̄ indiſcreta actuū qualitate meritoꝝ remuneratiōe diſcernat. Nō aūt merita hoīuz copule vſus exequat̄: q2 nō oēs qđ adoriunt̄ efficiūt: ſed qui perſeuerauerit vſq̄ in finē hic ſaluus erit. CYRIL. Quia ḡ dixit ꝙ q̄dā aſſumerent̄ vnil'r hn̄ inquirūt diſcipuli q̄ aſſumerent̄. Un̄ ſeq̄t̄. [Rn̄dētes dicūt illi. Ubi dn̄e?] BEDA. Duo autez ſaluator iterrogat⁹: vbi. ſ. ſint boni aſſumēdi: ⁊ vbi mali relinquēdi: vnuz dixit: aliud ſbintelligēdū reliq̄t. Un̄ ſeq̄t̄. [Qui dixit eis. Ubicūq̄ fuerit cor. ſi. ꝯgre. ⁊ aq̄le.] CYRIL. q. d. Sic deiecto cadauē aueꝝ q̄rū pabulū ſunt carnes ad illud ꝯueniūt: ita cū venerit fili⁹ hoīs: tūc oēs aq̄le. i. ſcti ꝯcurrēt ad eū. AMBRO. Iuſtoꝝ. n. aīe aq̄lis cōparant̄: eo ꝙ alta petāt: humilia derelinquāt: ⁊ lōgeuā ducēt̄ ferunt̄ etatē. De corpe aūt dubitare nō poſſum⁹ maxie ſi meminerimus ꝙ a pilato ioſeph corpus accepit. Nōne tibi vident̄ aq̄le circa corpus mulieres aploꝝq̄ ꝯuēt⁹ circa dn̄i ſepulturā? Nōne tibi vident̄ aq̄le circa corpus q̄ſi veniet in nubib⁹ ⁊ videbit euz oīs oculus? Eſt aūt corpus de quo dictuz eſt. Caro mea vere eſt cibus. Circa h̄ corpus aquile ſunt: que circūuolāt ſpiritalib⁹ alis. Sūt etiā circa corpus aq̄le que credūt ieſuz ch̄im in carne veniſſe. Et ē eccl'ia in qua p baptiſmi grāz ſpū renouamur. EVSE. Uel per aq̄las mortua aīalia depaſcētes p̄ncipes hui⁹ ſcli denotauit: ⁊ eos qui tūc tpis ſcōs dei pſequent̄: penes q̄s relinquunt̄ aſſumptiōis indigni: ḡ corpus vel cadauer dn̄r: vl' punitrices v̄tutes que fracture ſunt impioꝝ hic p aq̄las denotant̄. AVG. de cō. euā. Hec aūt que lucas hic ponit: nō in eo ſmone in quo mattheus vel recordat̄ p̄occupādo vt prius cōmemoraret: que poſt a dn̄o dicta ſunt: vel bis a dn̄o dicta facit itelligi. Cap. XVIII.

DIcebat aūt ⁊ parabolaz ad illos: q̄m opz ſemp orare ⁊ nō deficere: dicēs. Iudex q̄dā erat in q̄dam ciuitate: qui deū nō timebat: ⁊ hoīez nō reuerebatur. Uidua aūt quedā erat in ciuitate illa ⁊ veniebat ad euz dicēs. Uindica me de aduerſario meo. Et nolebat per multū tp̄s. Poſt hec autē dixit itra ſe. Et ſi deū nō timeo nec hoīem reuereor: tn̄ q2 moleſta eſt mihi hec vidua vīdicabo illā: ne in nouiſſimo veniēs ſugillet me. Ait aūt dn̄s. Audite q̄d iudex iniq̄tatis dicit. Deus aūt nō faciet vindictā electoꝝ ſuoꝝ clamantiū ad ſe die ac nocte: ⁊ patiētiaz hēbit in illis? Dico aūt vobis: q2 cito faciet vindictā illoꝝ. Uerūtn̄ fili⁹ hoīs veniēs putas inueniet fidez in terra?

THEO. Poſtq̄ erūnaꝝ ⁊ pīculoꝝ dn̄s meminit ſbdit hoꝝ remediū: qđ eſt oīo iugis ⁊ p̄meditata. Un̄ di. [Dicebat āt ⁊ para. ad il. q̄m opz ſp orare: ⁊ nō defi.] CHRY. Qui te redemit: qui te facere voluit demſtrauit. Nō vult te ceſſare a p̄cib⁹: vult te bn̄ficia meditari dū petis: vult te rogādo accipe qđ benignitas deſiderat impartiri. Nec vnq̄ orāti bn̄ficia denegat: qui vt orātes nō deficiāt: ſua pietate īſtigat. Hortamēta dn̄i libēter admitte: qđ p̄cipit velle debes: nolle ſi ipſe dn̄s p̄hiberet. Deniq̄ ꝯſidera q̄ta eſt tibi ꝯceſſa felicitas: oīonib⁹ fabulari cum deo: qđ deſideras poſtulare: ḡ ⁊ ſi v̄bis ſilet: tn̄ bn̄ficus rn̄det. Nō aſpnat̄ qđ petis: nō tedet niſi forte tacueris. BEDA. Dōm eſt aūt cuꝫ ſp orare ⁊ nō deficē qui canonicis horis rogare nō deſiſtit: aut oīa que iuſt⁹ ſm deū gerit ⁊ dicit ad oīonē ſunt reputāda. AVG. de. q. euā. Parabolas aūt dn̄s aut ſm ſilitudinē ponit: ſic de feneratore ḡ cuꝫ duob⁹ debitorib⁹ donaſſet qđ debebant: ab eo plus dilect⁹ eſt cui plus donauit: aut de ipa ſilitudine aliq̄d p̄bat: veluti eſt illud: ꝙ ſi fenū agri qđ hodie eſt: ⁊ cras in clibanū mittit̄ de⁹ ſic veſtit: q̄to magis vos modice fidei? Hic ḡ iniquus iudex nō ex ſilitudine ſꝫ ex diſſilitudine adhibit⁹ eſt: de q̄ ſbdit̄. [Iudex qui. erat in ci. qua. ḡ deuz nō ti. ⁊ ho. nō reue.] THEO. Uide ꝙ ſpuꝫ dētē erga hoīes eē grauioris eſt mali iudiciū. Deū. n. q̄plures nō timēt: attn̄ humano cohibent̄ pudore: ⁊ ideo minus peccāt. Cū v̄o fit aliq̄s ipudēs: etiā q̄ ad hoīes: tūc exreſcit cumulus vitioꝝ. Seq̄t̄. [Uidua aūt que. erat in illa ciui.] AVG. Iſta vidua pōt hēe ſilitudinē eccl'ie que deſolata v̄r: donec veniat dn̄s: qui nūc in ſecreto curā ei⁹ gerit. Sed q2 ſeq̄t̄. [Et venie. ad euz dicēs: vindica me de adu. meo: ⁊ nolebat p multū tp̄s.] Hic monet cur electi dei ſe vindicare depcent̄. Qđ etiā in apocalypſi ioānis de martyrib⁹ dr̄: cū aptiſſime moneamur vt ꝓ nr̄is inimicis ⁊ pſecutorib⁹ oremus. Intelligēdū eſt aūt eā vindictā eſſe iuſtoꝝ: vt oēs mali p̄eant. Pereūt aūt duob⁹ modis: aut ꝯuſione ad iuſtitiā: aut amiſſa p ſuppliciū p̄tāte. Itaq̄ ſi oēs hoīes ꝯuerterētur ad deū: diabolus tn̄ remaneret in ſeculi fine dānādus: quē finē cū iuſti videre deſiderāt nō abſurde vindictā deſiderare dicunt̄. CYRIL. Uel aliter. Quotiēs nobis ab aliq̄b⁹ irrogant̄ offenſe: tūc gl'ioſam eē putabimus obliuionē malorꝫ. quotiēs v̄o aliq̄d ad ipam dei gl'iaz peccāt: ꝯtra dogmatis diuini miniſtros bellātes: tunc deū adimus poſtulātes ſbſidiuz ⁊ exclamātes ꝯtra ipugnātes gl'iam eius. AVG. de. q. euā. Apud iniq̄ſſimū ḡ iudicē: vſq̄ ad effectū implēdi deſiderij valuit trahere pſeuerātia depcātis. Un̄ ſeq̄t̄. [Poſt hec aūt di. intra ſe. Etſi deū nō timeo: neq̄ ho. reuereor: tn̄ q2 moleſta eſt mihi hec vidua: vindicabo illā: ne in nouiſ. veni. ſugillet me.] Multo igit̄ certiores eē debent: qui deū pſeuerāter rogāt: fontē iuſtitie atq̄ mīe. Un̄ ſeq̄t̄. [Ait aūt dn̄s. Audite q̄d iu. iniq. dicit: deus aūt nō faciet vindi. elec ſuoꝝ cla. ad ſe die ac nocte: ⁊ patiētiā hēbit in illis.] THEO. q. d. Si iudicem imbutū q̄libet ſcelere demulſit aſſiduitas: quāto magis p̄cez mīe deū flectemus ad pietatē orādo. Un̄ ſeq̄t̄. [Dico aūt vobis: q2 cito faciet vindictā il.] Tētauerūt aūt q̄daz ſbtil'r⁹ hāc indagare parabolā. Dicūt. n. viduā eſſe q̄libet aīaz: que priſtinū virū. ſ. diabolū excludit: ob h̄ ei aduſantē: ꝙ accedit ad deū iuſti

D Tria gn̄a hoīuz exp̄munt̄ ex q̄bus i iudicio vn⁹ aſſumetur ⁊ alius relinquet.

E

F Aq̄le mal'e aſſimilant.

Apoc. 5° Joā. 6.

Tex. 1.

Eccl. 18° Thes. 5°

A Utilitas mag orationis.

B

Mat. 6°

C Quo ſcī petāt a deo vindictas de aduſarijs ſuis. Apoc. 6°

D

B tie iudicē:qui neq; deū timet.naz ipſe ſolus eſt deus:ſ; nec
Ephe.6. verez̄ hoiez.nō eſt.n.apud deū pſonaꝝ acceptio. Dui⁹ igiť
Col.3°. vidue.i.aīe ſupplicātis iugiter ſibi ꝯtra diabolum miſereť
de⁹:demulcēte eū īſtātia eius. Poſtq̄ dn̄s docuit q̄ vicēdū
Act.10. ſit in tpe ꝯſummationis oīone pruīc futuris piculis ſbdit.
[Uerūtñ fi.hois ve.pu.inue.fidē in terra:] AVG.de x.
dn̄i. Dicit aūt h̄ dn̄s de fide:que pfecta eſt. Ipa.n.vix inue
niť in terra. Ecce plena eſt ecclīa dei:quis huc accederet:ſi
nulla eſſet fides:qs nō mōtes trāſferret ſi plena eēt fides:
BEDA. Cū aūt oipotēs cōditor in futura filij hois appa
ruerit tanta erit raritas electoꝝ:vt nō tā ob clamorē fide
liū q̄ torporē alioꝝ totius mundi ſit accelerāda ruina. Q
aūt dn̄s hic q̄ſi dubitatiue dicit nō dubitat ſ; arguit. Naz ⁊
nos aliqñ de reb⁹ quas certas habemus:increpatiue xbū
dubitationis ponimus:vt ſi dicať ſeruo. Cōſidera:forſitan
dn̄s tuus ſuz. AVGV.de ver.dn̄i. Hoc aūt dn̄s adijcit:
Oīo fuſa vt oſtēdat q̄ ſi fides deficit:oratio perit.ḡ vt oremus cre
fidei impe damus:vt ⁊ ipſa fides non deficiat oremus. Fides fundit
trat firmi oīonez:fuſa oratio fidei impetrat firmitatem.
tatē.

Tex.z. ¶ Dixit aūt ⁊ ad quoſdā qui in ſe ꝯfidebāt tāq̄
iuſti:⁊ aſpnabanť ceteros:parabolā iſtā dicēs.
Duo hoies aſcēdebāt in tēpluz vt orarēt:vnus
phariſeus ⁊ alter publican⁹. Phariſeus ſtans
hec apud ſe orabat. Deus grās ago tibi:q2 non
ſum ſicut ceteri hoiuz:raptores:iniuſti:adulte
ri:velut etiā hic publicanus. Ieiuno bis in ſab
bato:decimas do oiuz que poſſideo. Et publi
canus a longe ſtans nolebat nec oculos ad celū
leuare:ſ; pcutiebat pect⁹ ſuū dicēs. Deus ppi
ti⁹ eſto mihi petōri. Amē dico vob deſcēdit hic
iuſtificat⁹ in domū ſuā ab illo:q2 ois qui ſe exal
tat humiliabiť:⁊ qui ſe humiliat exaltabiť.

A ¶ AVG.de x.do. Quia fides nō eſt ſuperboꝝ:ſ; humiliuz.
pmiſſis ſbiecit parabolā de humilitate:⁊ ꝯtra ſupbiā. Uñ
di.[Dixit aūt ⁊ ad q̄dā qui in ſe ꝯfide.tanq̄ iuſti ⁊ aſpna
banť cete.para.iſtā.] THEO. Quia eniz ſupbia plus q̄
alie paſſiones vexat hoiuz mētes:ideo crebrius de hac mo
Superbia net. Eſt aūt ſupbia dei ꝯtēpt⁹. Quotiēs.n.aliqs nō deo:ſ; ſi
eſt dei con bi aſcribit bona que facit:qd eſt aliud q̄ dei negatio: Cū
tēptus. igiť ꝯfidētes in ſeipis.nō aūt totuz attribuētes deo:ſ; ob h̄
ēt ceteros ꝯtēnētes parabolā pponit:oſtēdēs q̄ iuſtitia q̄
uis hoiez approximet deo:ſi tñ aſſumat ſupbiā ad infimū
deijcit hoiez. Uñ ſeqť.[Duo hoies aſcē.in tē.vt ora.vnus
phariſeus ⁊ alter publi.] GRECVS. Diligētia qdē oīo
nis docuit nos p viduā ⁊ iudicē.hic aūt p phariſeum ⁊ pu
blicanū docet nos:quō ſint ei dirigēda pcamina:ne ſit īfru
ctuoſuz oīonis negociū. Cōdēnat⁹ eſt aūt phariſeus cū in
caute oraret. Naz ſeqť.[Phariſeus aūt ſtans hec apud ſe
B orabat.] THEO. Per h̄ q̄ dicit. Stās:elatū ei⁹ aiuz no
tat:ipo.n.habitu ſupbiſſimus videbať. BASI. Dicit aūt.
[Apud ſe orabat] q̄ſi nō apud deū:q2 ad ſeipm redibat p
pctm ſupbie. Seqť eniz.[Deus grās ago tibi.] AVG.de
x.do. Nō repbēdiť:q2 deo grās agebat:ſ; q2 nihil ſibi ad
di cupiebat. Ergo iaz plen⁹ erat:iaz abūdās:nō eſt q̄re dicas.
Dimitte nob debita nr̄a. Quis eſt igiť qui ipune oppugnat
grāz ſi repbēdiť qui ſupbe agit grās: Audiāt q dicūt. Deus
me hoiez fecit:ego me iuſtū facio. O peior ⁊ deteſtabilior
phariſeo q ſupbe iuſtū ſe dicebat:ſ; tñ inde grās deo age
bat. THEO. Audēde aūt ſeriem oīonis phariſei. Primo
nāq; dixit que ei aberāt:deide ſbiūgit que hēbat. Seqť.n.
[Quia nō ſum ſic̄ ceteri hoium:raptores:iniuſti:adulteri.]

C AVG.de x.do. Diceret ſaltē ſic̄ multi hoies. Quid eſt [ce
teri hoies] niſi oēs pter ipm: Ego inqt iuſt⁹ ſuz ceteri petō
res. GREG.z4° moraľ. Quatuor qppe ſunt ſpēs qb⁹ ois Quatuor
tumor arrogātiū demrāť. Cuz bonū aut a ſemetipis hēe ſe arrogātie
eſtimāt. Aut ſi ſibi datū deſup credūt pro ſuis ſe hoc acce ſpēs.
piſſe meritis putāt. Aut certe cū iactāt ſe hēe qd nō hñt. Aut
deſpectis ceteris ſingulr̄ videri appetūt hēe qd hñt. Uñ et
phariſeus hic bonoꝝ ſibi operum merita ſingulr̄ tribuit.
AVG.de x.do. Ecce āt ex vicino publicano maioris erat
ei tumoris occaſio. Seqť eiz.[Uelut ēt h̄ pub.]q.d. Ego ſo
lus ſuz. Iſte de ceteris eſt. CHRY. Nō.n.ſatiauerat ꝯtē
ptū ei⁹ tota humana nā:ſ; ⁊ publicanū aggreſſus eſt:mode
ratius aūt peccaſſet ſi publicanū excepiſſet. Nunc aūt vno
vbo ⁊ abſētes inuadit:⁊ vulnera pñtis laceſſit. Nō eſt autē
grarūactio inuectiua alioꝝ. Si regratiaris deo ipe tibi tñ
ſufficias:nec te ad hoies trāſferas:nec p̄ximum condēnes.
D BASI. Diſcrepat aūt elat⁹ a cōuitiatore ſola habitudine.
Is.n.in alios vtiť ꝯuitijs.hic aūt ſe mētis temeritate extol
lit. CHRY. Qui aūt alijs ꝯuitiať:ſibi ⁊ alijs multa ma
la facit. Primo.n.audiētē reddit peiorē:q2 ſi ſit petōr:fit le
tior criminis inēto collega:ſi ſit iuſt⁹:extolliť:p aliena crimi
na induct⁹ de ſe magna putare. Scdo cōitatez ecclīe ledit.
Nō.n.oēs audiētes vituperant eū ſolū qui peccauit:ſed ritu
chriano ꝯtumelias inecūt. Tertio dei gl̄iaz blaſphemare
facit. Sic̄.n.recte agētib⁹ nomē dei glificať:ſic nob peccā
tib⁹ blaſphemať. Quarto eū q audiuit opprobria ꝯfundit
imprudētiorē eū ⁊ adūſariū faciēs. Quinto ſtatuit ſe pene
obnoxiū:reb⁹ platis que ſibi nō ꝯueniūt. THEO. Expe
dit aūt nō ſolū declinare a malo:ſ; ēt agere bonuz. Et ideo
cuz dixiſſet. Nō ſuz ſic̄ [adulteri] ſbiūgit p oppoᵐ.[Ieiuno Pš.32.
bis in ſabbo.] Sabbatuz hi dicebāt hebdōaz ab vltima die
getis. Ieiunabāt.n.pharisei 2ᵃ ⁊ 5ᵃ feria.ſic igiť ieiunia ob
iecit ꝯtra paſſionē adulterij. Nā ex voluptate eſt laſciuia.
Rapacib⁹ vo ⁊ iniuſtis oppoſuit decimaꝝ ſolōnez. Seqť
E eiz.[Decimas do oiuz que poſſideo.]q.d. Adeo rapinas ⁊
negtias refugio:vt etiā mea ꝯtribuā. GREG.19° moraľ.
Ecce ciuitatē cordis ſui īſidiātib⁹ hoſtib⁹ p elationē apuit:
quā fruſtra per ieiuniū ⁊ oīones clauſit. Incaſſum munita
ſunt cetera:cum locus vnus de q̄ hoſti ps aditio munit⁹ nō
eſt. AVG.de x.do. Quere aūt in vbis ei⁹:nihil inuenies
qd deū rogauerit.aſcēdit qdē orare:noluit deū rogare:ſ; ſe
laudare:⁊ rogāti inſultare. Publicanū aūt cordis ꝯſcie re
mouebat:ſ; pietas applicabat. Uñ ſeqť.[Et publicanus a
F lōge ſtans nole.nec ocu.ad celū leuare.] THEO. Quis
aūt publican⁹ ſtetiſſe dicať:diſtabat tñ a phariſeo taz vbis
q̄ habitu:necnō ⁊ corde ꝯtrito. Nā verebať oculos leuare
in celū:cēſens indignos viſionis ſupne eos q maluerūt bo
na terrena ſpectare ⁊ q̄rere:necnō ⁊ pect⁹ tūdebat. Uñ ſe
quiť.[Sz pcutiebat pect⁹ ſuū]cor q̄dāmō pungēs cā cogi
tationū prauaꝝ:necnō ⁊ excitās vt dormitās. Uñ nō aliud
q̄ deū ppitiationē petebat. Seqť eniz.[Dicēs. Deus ppi
tius eſto mihi petōri.] CHRY. Audiuit q2 nō ſuz velut
h̄ publicanus:nec indignat⁹ eſt:ſ; cōpūct⁹ detexit ille vul
nus:q̄rit hic medicinā. Nemo igiť illū frigidū pferat vbū.
Nō audeo pudoroſus ſum.nō poſſuz apire os. Talis reue Diabolus
rentia eſt diabolica. Uult tibi diabolus obſerare fores ac q̄rit obſe
ceſſus ad deū. AVG.de x.dn̄i. Quid igiť miraris ſi de⁹ rare oeſſ
ignoſcit:qñ ipe agnoſcit:de lōginquo ſtabat:deo tñ appro ceſſus ad
pinquabat:⁊ eum dn̄s de ppe attēdebat. Excelſus.n.dn̄s ⁊ deū.
humilia reſpicit[nec oculos ad celum leuabat]vt reſpice Pš.137
G ret:tremebat ꝯſcia:ſpes ſbleuabat[pcutiebat pect⁹ ſuū]pe
nas de ſeipſo exigebat. Propterea dn̄s confitēti parcebat.
Audiſti ſupbū accuſatorē:audiſti humilē reuz:audi nūc iu
dicē dicētē.[Amē dico vobis. Deſcēdit hic iuſtificat⁹ in do
mum ſuam ab illo.] CHRY. Geminos aurigas ⁊ duas
bigas

bigas in ſtadio poſitas ſermo p̄ris ꝓponit. in altera q̄dẽ iuſtitiã cũ ſupbia: in altera pctm̃ ⁊ humilitatẽ. Et vides bigam peccati ſuperare iuſtitiã: nõ ꝓprijs virtutibꝰ: ſʒ humilitatis cõiũcte. Illã vero deuictã non fragilitate iuſtitie: ſʒ mole ⁊ tumore ſupbie. Nã ſicut humilitas per ſui eminẽtiã peccati põdus ſuperat: ⁊ faliẽs attingit deũ: ſic ſupbia ob ſui molem de facili iuſtitiam depmit. Si ergo plura facta ſtrenue geras, putas aũt te poſſe pſumẽ: tota caruiſti oratione. Si vero mille feras in ꝯſcia faſces reatuũ: ⁊ hoc ſolũ de te credas q̄ es infimus oĩum: multã obtinebis ante deũ fiduciã. Et ideo fine finale cãm aſſignãs ſubdit. [Quia ois qui ſe exaltat humiliabit᷑: ⁊ qui ſe humi. exal.] Humilitatis nomẽ multiplex eſt. Eſt. n. q̄dã virtus humilitas: ſcḋm illud. Cor ꝯtritũ ⁊ humiliatũ deꝰ nõ deſpicies. Eſt ⁊ humilitas ab erũnis: iuxta illud. Humiliauit in terra vitã meã. Eſt ⁊ humilitas a pctis ⁊ ſupbia ⁊ inſatiabilitate diuitiarũ. Quid. n. humilius his qui ſe ſubmittunt in diuitijs ⁊ potentatu: ⁊ hec reputãt magna. BASI. Siliter etiã ⁊ exaltari laudabiliter ꝯtingit: qñ. ſ. nõ humilia cogitas: ſʒ mens tua eſt per magnanimitatẽ in virtute erecta. Talis aũt animi celſitudo eſt eminentia in triſtitijs: terrenoꝝ ꝯtẽptꝰ: ꝯuiſatio in celis: ⁊ videt᷑ hõ mẽtis ſublimitas eãdem hr̃e diſtãtiã ad elationẽ quã arrogãtia parit: quã hr̃s corpulẽtia corporis bñ diſpoſiti ad inflationẽ carnis eius ex hydropiſi tumet. CHRY. Hec igit᷑ faſtus inflatio ab ipſis celis põt deprimere nõ cauẽtes. humilitas vero ⁊ ab ipſa abyſſo reatuũ hoĩes ſublimare. Hec. n. pre phariſeo publicanũ ſaluauit: latronẽ ante apl'os in paradiſum duxit. illa vero etiam incorpeas ingreſſa eſt pñtẽ. Ceteꝝ ſi iuncta delicta humilitas tã facile currit vt ſupbiã iuſtitie trãſeat: ſi iuſtitie ꝯiunxeris eã: quo nõ ibit? Aſſiſtet ipſa tribunali diuino in medio angeloꝝ cũ fiducia multa. Rurſus ſi faſtus ꝯiũctꝰ iuſtitie eam deprimere potuiſſet: ſi ꝯiũctꝰ ſit peccato: in quãdã gehẽnã detrudet: hoc dico nõ vt negligamus iuſtitiã: ſʒ vt faſtũ vitemus. THEO. Sed forſitan mirabit᷑ aliqs: quõ phariſeus cum pauca vba ſue laudis ptulerit ꝯdẽnet᷑. Job vero cũ plurima fuderit coronat᷑. Eo. ſ. q̄ phariſeus talia dicebat criminãdo alios nulla rõne cogẽte: Job vero vrgẽtibꝰ eius amicis ⁊ preſſuris pmẽtibꝰ coactꝰ eſt ꝓpas virtutes referre ad dei gliã: ne hoĩes deſiſterẽt a pfectu virtutis. BEDA. Typice aũt phariſeus eſt pp̄ls iudeoꝝ q ex iuſtificatiõibꝰ legis extollit merita ſua: publicanꝰ vero gẽtilis eſt: qui lõge a deo poſitꝰ ꝯfitet᷑ peccata ſua: q̃rũ vnus ſupbiẽdo receſſit humiliatus: alter lamẽtãdo appropinq̃re meruit exaltarꝰ.

H — Humilitatis ⁊ ſuperbie diuerſus effectus. — Pſ. 50. — Pſ. 37. — H — Luc. 23. — I — Phariſeꝰ ſe laudãs cõdẽnat᷑ ⁊ Job laudẽ faciens coronatur.

Tex. 3. Afferebãt aũt ad illũ īfantes: vt eos tãgeret. Quod cũ viderẽt diſcipuli increpabãt illos. Jeſus aũt ꝯuocãs illos dixit. Sinite paruulos venire ad me: ⁊ nolite vetare eos. Taliũ eſt. n. regnũ dei. Amẽ dico vobis: qcũqz nõ acceperit regnũ dei ſicut puer: nõ intrabit in illud. (mat. 23. Mat. 19. mar. 10.)

A THEO. Poſt pdictã humilitatẽ dñs docet per ea que fecit: nõ repellẽs: ſʒ gratãter paruulos admittẽs. Unde di. [Afferebãt aũt ad illũ īfantes vt eos tãgeret.] AVG. de ver. dñi. Cui afferunt᷑ tãgẽdi niſi ſaluatori: ſʒ ſi ſaluator eſt: ſaluãdi offerunt᷑ illi qui venit ſaluũ face qḋ perierat. vbi iſti perierãt: quãtũ ad ipſos ptinet innocẽtes? Sʒ ſcḋm aplm̃ per vnũ hoiẽ intrauit pctm̃ in orbẽ terraꝝ. Veniãt ergo paruuli vt lãguidi ad medicũ: pditi ad redẽptorẽ. AMBRO. Durũ aũt aliqbꝰ videri põt: q̄ diſcipuli dñm īfantulos adire phibebãt. Seqt᷑ eĩ. [Quod cũ vide. diſci. increpabãt illos.] Ubi vel myſteriũ itelligas vel affectũ. Neqz. n. hoc inuidie aut in pueros mẽtis aſperitate faciebãt: ſed ſedule virtutis obſequia dño deferebãt: ne cõprimeret᷑ a turbis. Reſpuenda ergo pp̄e eſt vtilitas nr̃a vbi diuinitatis iniuria eſt. In myſterio aũt (Mat. 18. Rom. 5. B)

q2 ꝑus ſaluari pp̄lm iudeoꝝ ex quo ſcḋm carnẽ nati fuerãt: geſtiebãt. Sciebãt q̄dẽ myſteriũ q̄ vtriſqz pp̄lis vocatio deberet᷑. Nã ⁊ pro chananea muliere ſupplicarũt: ſʒ fortaſſe adhuc ordinẽ neſciebãt. Unde ſeqt᷑. [Jeſus aũt ꝯuo. eos di. Sinite par. ve. ad me: ⁊ nolite vetare eos. Taliũ eſt eĩ re. dei.] Nõ etas pfert᷑ etati: alioqn obeẽt adoleſcẽ. Cur ergo pueros dicit aptos eſſe regno celoꝝ? Fortaſſe quia malitiã neſciant: fraudare non nouerint: referire nõ audeant: ſcrutarẽ ignorẽt: opes: honorẽ: ambitiões nõ appetãt: ſed nõ ignorare iſta virtus eſt: ſʒ ꝯtẽnere. Non. n. virtus eſt nõ poſſe peccare: ſʒ nolle. Nõ igit᷑ pueritia: ſʒ emula puerilis ſimplicitatis bonitas deſignat᷑. BEDA. Unde ſignãter dixit. [Taliũ] nõ iſtoꝝ: vt oñderet nõ etatẽ regnare ſʒ mores: ⁊ his qui ſileʒ hñt innocẽtiã ⁊ ſimplicitatẽ pmia repromitti. AMBRO. Deniqz hoc ſaluator expreſſit dicẽs. [Amẽ dico vob: qcũqz nõ acceperit regnũ dei ſicut puer: nõ itrabit in il.] Quis puer imitãdus eſt aplis chri: niſi de quo Iſaias dicit. Puer natꝰ eſt nob: qui cũ malediceret: nõ maledixit. Itaqz in pueritia eſt q̄dã venerabilis moꝝ ſenectꝰ ⁊ in ſenectute innocẽs pueritia. BASI. Suſcipiemus aũt regnũ dei vt puer: ſi diſpoſiti fuerimus erga doctrinam dñi: vt puer in diſciplina nequaqz cõtradicẽs nec diſputãs cum magrĩs: ſed credibiliter et obediẽter imbibẽs documẽta. THEO. Gẽtiliũ ergo ſapiẽtes querẽtes ſapientiã in myſterio qḋ eſt regnũ dei: nec volentes hoc abſqz fide ſyllogiſtice ꝓbationis admittere: merito excluſi ſunt ab hoc regno.

C — Iſa. 9. — 1. Pe. 2. — Regnũ dei ſicut puer ſuſcipiemus ſi doctrinas eius ſuſcipiemus.

Tex. 4. Et iterrogauit eum q̄dã princeps dicẽs. Magiſter bone qd faciẽdo vitã eternã poſſidebo? Dixit aũt ei ieſus. Quid me dicis bonũ? Nemo bonꝰ niſi ſolus deꝰ. Mãdata noſti. Nõ occides: nõ mechaberis: nõ furtũ facies: nõ falſũ teſtimoniũ dices: honora p̄rẽ tuũ ⁊ m̃rẽ tuã. Qui ait. Hec omnia cuſtodiui a iuuẽtute mea. Quo audito ieſus ait ei. Adhuc vnũ tibi deeſt. Oia q̄cũqz habes vẽde: ⁊ da paupibꝰ: ⁊ habebis theſaurũ in celo ⁊ veni ſequere me. His ille auditis ꝯtriſtatus eſt: q2 diues erat valde. (mat. 19. Exo. 20. mat. 19. mar. 10.)

A BEDA. Audierat princeps q̄dã a dño tm̃ eos qui puerorũ vellẽt eẽ ſiles: regnũ dei itraturos: atqz ideo poſcit ſibi nõ per parabolã: ſʒ palã qbꝰ opeꝝ meritis vitã eternã ꝯſequat᷑ exponi. Unde di. [Et iterro. eum q̄dã pn. di. Magiſter bo. qd fa. vitã eter. poſſidebo?] AMBRO. Tẽtator princeps iſte magrm̃ bonũ dixit: qui deũ bonũ dicere debuiſſet. Nã lʒ in diuinitate bonitas ſit ⁊ in bonitate diuinitas: tñ addẽdo [Magiſter bone] in portione bonũ dixit: nõ in vniuerſitate. nã deus in vniuerſitate bonus: homo ex pte. CYRIL. Putauit aũt ſe chriſtũ cape dũ vituparet moſaicũ pceptũ: itroduceret vero ſua ſtatuta. Accedit ergo ad magiſtrũ ⁊ bonũ eũ nũcupãs: dicit ſe velle doceri q2 tẽtatiue q̄rebat. Qui apphendit ſapiẽtes in aſtutia ſua ꝯueniẽter ei rñdet. Nã ſeqt᷑. [Dixit aũt ei ieſus: qd me dicis bonũ: nemo bonus niſi ſolus deꝰ.] AMBRO. Nõ bonũ ſe negat: ſʒ deũ deſignat. Bonus q̄dẽ nõ eſt: niſi plenꝰ bonitatꝭ. Et ſi quẽ moueat: q2 nemo bonus: moueat ⁊ illud: niſi deus: q̄ ſi a deo filiꝰ nõ excipit᷑: vtiqz nec a bono chriſtus excipit᷑. Nã quõ non bonus ex bono natꝰ? arbor. n. bona fructꝰ bonos facit. Quõ nõ bonus: cũ bonitatꝭ ſue ſubã ex pr̃e aſſumpta nõ degñauit in filio que nõ degñauit in ſpũ. Spũs tuus inqt bonus deducet me in terrã rectã. Et ſi bonus ſpũs q excipit a filio: bonus vtiqz ⁊ ille qui tradidit. Itaqz q2 legiſpitꝰ eſt iſte qui tẽtat: ſicut in libro alio demrãt. Et bñ dixit. Nemo bonus niſi vnus deꝰ vt admoneret: q2 ſcriptũ eſt. Nõ tẽta-

Deus vere bonus eſt: hõ ex pte. — Job 5. — B — Mat. 7. — &. 6. — Pſ. 142. — Deut. 6.

C bis dñm deū tuū:ſʒ magis ꝯfitet dño qm̄ bon᷒. CHRY. Uel aliter. Auar̄ gdē dicere hūc ꝑncipem nō verebor:nā h̄ chꝛis ei improꝑat:tētatorē aūt minime. TITVS. Ergo cuʒ dicit [magr̄ bone qd faciēdo ⁊c̄.] q.d. Bonus es dignare me riſu:in eo qđ q̄ro doct᷒ ſum vet᷒ teſtm̄:te tn̄ ꝑſtātiorē video nō ꝑmittētē terrā:ſed ꝑdicātē regnū celoꝝ. Dic ḡ mihi qd faciēdo vitā eternā potero poſſidē? Intētionē igr̄ attēdēs ſaluator quia fides eſt via ad opa:cuʒ dixiſſet ille. Quid faciā:hac qōne omiſſa in notitiā fidei eū ducit:velut ſi qs iterrogaret medicū qd comedā:⁊ ille oñderet que deberēt cibū ꝑcedē:⁊ ideo euʒ ad p̄ꝛeʒ remittit dicēs.[Quid me dicis bonū?]nō ꝙ ipſe bonus nō eēt:erat.n.bonum ex bono p̄ꝛe germē:bonus boni fili᷒.

D AVG. de cō.euā. Pōt aūt videri diſtare aliud qđ ſm̄ mattheū dr̄. Quid me iter-
mat.19. rogas de bono? qđ ad illud magis referri poteſt:qđ ait ille querēs. Quid boni faciā? Ibi.n.⁊ bonū noīauit:⁊ iterrogatio eſt:cōmodiſſime itelligit̄ vtrūqꝫ dictū[qd me dicis bonuʒ:]⁊ qd me iterrogas de bono:qđ ad illud magis referri pōt. TITVS. Deniqꝫ poſtq̄ docuit cognē fidei ſbiūgit.[Mādata noſti.]q.d. Quādo prius deū noueris:tūc optime queres qd facies. CHRY. Expectāte aūt ꝑncipe audire chꝛm̄ dicētē. Recedas a mādatis moſaycis:⁊ meis attēde: ad moſayca eum mittit. Un̄ ſeqt̄.[Nō occides:nō mechaberis.]

E THEO. Primo gdē lex ea corrigit ad que facilius labimur:vt mechari:cui᷒ incētiuuʒ eſt itrinſecū ⁊ nāle: ⁊ occidē:qꝛ īmanis belua furor. Sʒ furtū ⁊ falſi teſtimonij culpaʒ raro ꝯtingit incurrē:ſʒ ⁊ grauiora illa exiſtūt. ⁊ ideo ſcđario furtū ⁊ falſuʒ teſtimoniū ponit:vt rarius fallētia ⁊ leuiora. Seqt̄ eniʒ.[Nō furtū facies:nō falſuʒ teſtimoniū dices.] BASI. Nō eſt aūt itelligēdū fures eē ſolū burſaꝝ inciſores:vel latrocinātes in balneis. Sʒ ⁊ ſi qui duces legionū ſtatuti vl̄ cōmiſſo ſibi regimine ciuitatū aut gētiū. h̄ gdē furtim tollūt:hec ꝟo vi ac publice exigūt. TITVS. Sʒ videas in nō agēdo ꝑcepta ꝯſiſtere:qm̄ ſi mechat᷒ nō fueris:caſtus es:ſi nō fueris beniuolus:ſi falſo nō teſteris: veridicus. Attēde ꝟtutē iam facilē per bonitateʒ ſtatuētis. Nā mali fugā ingerit:nō boni exercitiū:q̄libet aūt ges q̄libet eſt facilior ope.

Non ſolū ſunt fures latrocinātes:ſʒ magis illi qui regimini ꝑponūtur qui bona ſubditoꝝ rapiunt.

F THEO. Sʒ qꝛ in parētes cōmittere: q̄ꝗ̄ magnū ſit crimen:raro tn̄ accidit:poſt oia ponit.[Ho-
Exo.20. nora p̄ꝛeʒ tuū ⁊ m̄ꝛeʒ.] AMBRO. Eſt aūt honor nō ſolū honorificētie:ſʒ etiā largitatꝭ. Honor.n.eſt deferre pro meritis. Paſce p̄ꝛeʒ tuū:paſce m̄ꝛeʒ:⁊ ſi paueris:adhuc nō reddidiſti dolores ⁊ cruciat᷒:q̄s pro te mr̄ paſſa eſt. Illi debes qđ habes:cui debes qđ es:quātū iudiciū ſi paſcat ecclia q̄s tu paſcere nolis. Sʒ dices. Qđ eraʒ parētib᷒ collaturus:eccleſie malleʒ ꝯferre. Nō q̄rit deus donū de fame parentū: ſʒ vt paſcēdos ſcriptura dicit parētes:ita ꝑꝑ deū relinquēdos:ſi īpediāt deuote mentis affectū. Seqt̄.[Qui ait. Hec

Parētes honorant ſi poſt delectōeʒ honoris debiti etiaʒ coīcamus.

mat.22. oia cuſto.a iuuē.mea.] HIERO. Mentit̄ adoleſcēs. Si
mar.12. eiʒ qđ poſtpoſitū eſt in mādatis. Diliges ꝓximū tuū ſic te-
ḡ.10. ipſum:ope cōpleſſet: qūo poſtea audiēs:vade ⁊ vende oia

G que habes:⁊ da pauꝑibus triſtis abſceſſit? BEDA. Uel nō eſt putādus eē mentit᷒:ſʒ ſimplr̄ vt vixerit.ſ.exterius eē ꝯfeſſus:aliogn nequaq̄ marcus diceret:ꝙ ieſus intuit᷒ euʒ
mar.10. dilexit eū. TITVS. Oñdit aūt ꝯ̄ter dñs ꝙ ſi aliqs vetus teſtm̄ ꝑegerit:ꝑfect᷒ nō eſt:ſʒ deeſt ei ſeq chꝛm̄. Un̄ ſbditur.[Quo audito ieſus ait ei. Adhuc vnuʒ tibi deeſt:oia quecūqꝫ habes vēde ⁊ da pauꝑib᷒:⁊ hēbis theſaurū in celo.]q.d. Queris qūo ſit poſſidēda vita eterna:ſparge facultates pauꝑib᷒ ⁊ obtinebis illā. Parua ſunt que īpēdis:magna que recipis. ATHA. Nō.n.mūduʒ deſpiciētes putemus grādia gdē abdicaſſe:qꝛ tota terra eſt in cōꝑatione celi breuiſſima. Quapꝑ ſi toti terre dñaremur:ei abrenunciātes:nihil dignū eēt in cōꝑatione regni celoꝝ. BEDA. Quicūqꝫ ḡ ꝑfect᷒ eē volu:rit:opꝫ vēdere que hꝫ:nō ex ꝑte ſicꝫ ananias fecit ⁊ ſaphyra:ſed totū.

Act.5. THEO. Un̄ dicēs:[Oia que habes]ſūmā pauꝑtatē ſuadet. Si gd.n.reſtiterit

H illi᷒ ſeruus eſt. BASI. Nō tn̄ docet facultates vēdere:eo ꝙ nāliter ſint praue:aliogn creatura dei nō eēnt. Un̄ eas nō tanq̄ malas abijcere:ſed diſponē monuit. Et ꝯdēnat̄ aliqs nō qꝛ eas poſſidet:ſed qꝛ eis abuſus eſt. Quo fit vt facultatū ſm̄ mādata dei diſpēſatio:⁊ crimina deleat ⁊ regnū ꝯferat. Un̄ ſbdit.[Et da pauꝑibus.] CHRY. Poterat gdeʒ deus alere pauꝑes:⁊ ſine h̄ ꝙ nos miſeremur eoꝝ:ſed vult dātes dilectione aſtringi accipiētib᷒.

Deus pōt alere pauperes:ſed voluit nos h̄ facere ꝑꝑ charitatē.

BASI. Dicēte autē dño.[Da pauꝑib᷒:]puto nō expedire cuiq̄ negligēter gerere:ſed oia diligēter diſponē:ꝑcipue per ſeipm̄:ſi ex ꝑte ſe habeat. Sin aūt per eos de qbus ꝯſtat ꝙ fidelr̄ ⁊ prudēter diſponāt. Maledictus enim qui negligēter ꝑficit opa dñi.

I CHRY. Sʒ illud querit̄ qūo chꝛs erogare cūcta pauꝑi-
1.cor.13. bus ꝑfectionis eē fatet̄. Paulus aūt ex dilectione h̄ aſſerit
Joā.15. eē imꝑfectū:ſed valde ꝯſonat qđ ſbiūxit.[Et veni ſequere me.]qđ oſtēdit̄ ex dilectione. In h̄.n.cognoſcēt oēs ꝙ mei eſtis diſcipuli ſi dilectōeʒ habueritis adinuicē. THEO. Cum pauꝑtate.n.ceteras q̄ʒ ꝟtutes hoīem hēe opꝫ:ob hoc ait.[Et veni ſeq̄re me.]i.in ceteris eſto meus diſcipulus: iugiter me ſequaris. CYRIL. Princeps aūt ille vini recētis capax non fuit:vetus vter exiſtēs:ſed triſtitia ruptus eſt. Un̄ ſequit̄.[His ille auditis cōtriſtat᷒ eſt:qa diues erat valde.] BASI. Mercator nō triſtat̄ in nūdinis paciſcendo que poſſidet:acquirendo ſibi opportuna. Tu ꝟo triſtaris puluerem dans vt acquiras vitam beatam.

Tex.5. ¶ Uidēs aūt ieſus illū triſteʒ factū dixit:q̄ʒ dif-
mat.19. ficile qui pecunias hn̄t:in regnum dei intrabūt.
mar.10. Facili᷒ eſt.n.camelū per foramen acus trāſire:
q̄ꝫ diuitem intrare in regnū dei. Et dixerūt qui
mat.19. audiebāt. Et qs pōt ſaluus fieri? Ait illis. Que
mar.10. īpoſſibilia ſunt apud hoīes:poſſibilia ſunt apđ
deuʒ. Ait aūt petrus. Ecce nos dimiſimus oia
⁊ ſecuti ſumus te. Qui dixit eis. Amē dico vo
bis:nemo eſt qui reliquerit domū:aut parētes:
mat.19. aut frēs:aut vxoreʒ:aut filios:aut agros ꝓpter
mar.10. regnuʒ dei:⁊ nō recipiat multo plura in hoc tē-
pore ⁊ in ſeculo futuro vitam eternam.

A ¶ THEO. Qm̄ diues audita opuʒ abiectiōe triſtat᷒ fuit: dñs admirāter locut᷒ eſt. Dr̄ eniʒ.[Uidēs aūt ieſus illū triſtem factū dixit:q̄ʒ difficile qui pecu.hn̄t:in regnū dei itrare.]Non dicit īpoſſibile eſt eos itrare:ſed difficile. Poſſū.n. per diuitias adipiſci ſuꝑna:ſʒ difficile eſt:quia viſcoſiores ſunt viſco diuitie:⁊ vix euellit̄ aīus occupat᷒ ab eis:ſʒ ſubſequēter vt īpoſſibile hoc indicat cuʒ dicit.[Facilius eſt.n. camelū per foramē acus trāſire:q̄ꝫ diuiteʒ itrare in regnū dei.]Nomē qđ in greco ponit̄ equocū eſt ad aīal qđ camelus dr̄:⁊ ad rudētem. Quocūqꝫ ḡ modo itelligas īpoſſibile eſt. Quid igit̄ dōm eſt.ꝓ gdē ꝙ reuera ita ſe habet. Aliud eniʒ eſt diues:aliud euconomus. Nā diues qui ſibi reſuat diuitias. Euconomus ꝟo ſiue diſpēſator qui ad opus alioꝝ

Diuitie ſꝫ viſcoſe:cuʒ maxia difficltate euellunt.

B has tenet. CHRY. Habraā gdē poſſidebat opes pauꝑibus:⁊ qui iuſte eas poſſidēt:q̄ſi ſuſcipiētes a deo diſpēſant in diuinis mādatis. Qui ꝟo ꝯtra deū acqſierūt:⁊ in expendēdo faciūt illud idē:meretricib᷒ ⁊ paraſitis dātes:vel humi abſcōdētes:egenis ꝟo nihil impēdentes. Nō ḡ ꝓhibet ditari:ſed opibus famulari. Uult vt nec̄ꝫ vtamur eis:nō vt cuſtodiamus. Nā famuli eſt cuſtodire:ſʒ dñi diſpēſare. Si ꝯſeruari eas vellet:nō tradidiſſet eas hoīb᷒:ſed ſineret in terra iacere. THEO. Porro attēdas illud qđ diuiteʒ

gdem

mat.19. gdē īpoſſibile dicit ſaluari:poſſidētē vo diuitias difficile.
C q.d. Diues qui captus eſt a diuitijs ⁊ famulaẜ eis nō ſaluabiẜ:bñs vo illas.ſ.qui eis dñatur vix ſaluabiẜ cā humane fragilitatis. Conaẜ.n.nos diabolus ſuppläṫare:quoadusq3 poſſidemus diuitias ⁊ difficile eſt aufugē decipulas eius: ideoq3 bonū eſt paupṫas ⁊ q̄ſi tēṫatione carēs. CHRY. Nulla.n.eſt diuitiarū cōmoditas aīa patiēte penuriā:nec leſio paupertatis:aīa diuitijs affluēte. Si aūt diteſcētis indiciū eſt nullius egere:⁊ paupaſcētis indigere:palā eſt q̄ magis eē paupeꝫ facit magis diteſcere. Facilius eſt.n.q̄ qs in paupertate q̄ī in diuitijs opes ꝯtēnet. Neq3.n.talis eſt ambitus vt per magis hēre ſedeẜ. S3 per h ꝯſueuit magis accēdi:ſicut ignis qui maiorē ſuſcipit eſcā:que aūt mala videtur eſſe inopie cōia ſunt:que vo diuitiaꝝ ꝓpria ſunt earū.
D AVG.de.q.euā. Diuitem ḡ hic appellat cupidū rerū tpaliū:⁊ de talib⁹ ſupbiēteꝫ:his diuitib⁹ ꝯtᷓ ſunt paupes ſpū:
Mat.5. quoꝝ eſt regnū celoꝝ. Myſtice aūt facili⁹ eſt chīm pati
Myſtice pro dilectorib⁹ ſcl'i:q̄ dilectores ſeculi ad chīm poſſe ꝯuerti. Cameli.n.noīe ſe itelligi voluit:q2 ſpōte humiliat⁹ infirmitatis nr̄e onera ſuſtulit:per acum aūt pūctiones ſigt:per pūctiones dolores in paſſione ſuſceptos:foramē aūtē acus dicit anguſtiā paſſionis. CHRY. Hic aūt ſermo q̄ſi grauis trāſcēdebat diſcipuloꝝ ꝟtutē. Unde ſeqẜ. [Et dixerūt qui hec audiebāt.]Et qs pōt ſaluus fieri? Hoc dixerunt di
E ſcipuli nō de ſe:ſ3 de toto mūdo timētes. AVG.de q̄ſti. euā. Cum aūt incōparabilr̄ maior ſit turba paupuꝫ que diuitib⁹ pditis pōt ſaluari:itellexerūt oēs qui diuitias amāt: etiā ſi adipiſci nequeāt: in diuitū nūo deputari. Seqẜ. [Ait illis. Que ipoſſibilia ſunt apud hoīes:poſſibilia ſunt apud deū.]Qd̄ nō ita itelligēdū eſt quaſi diues cuꝫ cupiditate ⁊ ſupbia in regnuꝫ dei ſit itraturus:ſed poſſibile eſt deo vt a cupiditate ⁊ ſupbia ad charitatē ⁊ humilitatē cōuertatur. THEO. Apud hoīes ḡ quoꝝ ſerpit itētio ad terrena:impoſſibilis eſt ſalus:vt dictū eſt:apud deū vo poſſibilis eſt. Cū.n.hō ꝯſiliariū habet deū:⁊ iuſtificationes ⁊ doctrinas paupertatis ībiberit:necnō eius auxiliū inuocet h fiet poſſibile. CYRIL. Cōgrue aūt diues cū multa ꝯtēpſerit:recōpēſationē expectabit. Qui vo paruā poſſidēs ea abdicauit:qd ei ſperādū eēt:q̄rere decebat. Uñ ſeqẜ. [Ait aūt pe
mat.19. trus. Ecce dimiſim⁹ oīa.]mattheus addit. Quid ergo erit
F nob? BEDA.q.d. Fecimus qd̄ iuſſiſti:qd igiẜ dabis nob̄ p̄miū? Et q2 nō ſufficit dimittere oīa iūgit qd̄ pfectū eſt dicēs. [Et ſecuti ſumus te.] CYRIL. Illud aūt neceſſe eſt
Pauca ⁊ magna reſicta pari affectu idē ſunt hñi dicere:q̄ paucis abrenūtiātes quātū ſpectat ad ꝓpoſituꝫ.⁊ obediētiā pari lāce cum opulētis pēdunẜ parib⁹ ꝟtūtes affectib⁹:duꝫ rerū quas poſſidēt abiectionē vitro iferūt. Uñ ſeqẜ. [Amē dico vob. Nemo eſt qui relīq.do.aut parē.aut fra.aut vxo.aut fi.aut agros pp reg.dei:⁊ nō recipiat mul. plu.in h tēpore ⁊ in ſecu.futu.vitā eternā.]Eleuat ad acceptiſſimā ſpem oēs audiētes iureiurādo pmittēs:duꝫ appo nit ſmonī Amē.]Doctrina.n.diuina mundū vocāte ad fidē chī:forſitan aliq reſpiciētes parētes ifideles noluerunt eos turbare veniēdo ad fidē.⁊ ſiſis eſt ratio alioꝝ germa
G noꝝ. Deſerūt aūt qdā p̄res ⁊ m̄rem:⁊ toti⁹ parētele amorē deſpiciūt pp amorē chriſti. BEDA. Senſus igiẜ iſte eſt: qui pp regnū dei ingrēduꝫ:oēs affect⁹ ꝯtēpſerit:oēs ſclī diuitias:delitias riſuſq3 calcauerit:multo plura in p̄ſenti recipiet:cui⁹ ſnic occaſione qdā iudaicā mille annoꝝ fabulam poſt reſurrectionē iuſtoꝝ edificāt:q̄ſi oīa que pp deum dimittimus multiplici nob̄ ſint fenore reddēda:⁊ inſup vita eterna donāda. Nec vidēt inexptī q̄ ſi in ceteris digna ſit
mat.22. repromiſſio:in vxorībus tñ iuxta alios euāgeliſtas cētenis appareat turpitudo:p̄ſertim cū dñs in reſurrectione nō eē
Mar.10 nubēdū teſteẜ. Et iuxta marcū ea que dimiſſa fuerint:in h tpe cū pſecutionib⁹ accipiēda ꝯfirmet:q̄ſi illis mille annis

abeſſe dogmatiꝫāt. CYRIL. Hoc ḡ dicimus:q̄ omiſſis
B tpalib⁹ ⁊ carnalib⁹ multo maiora ſibi aliqs vēdicabit:q̄ñ ⁊ apl'i cum pauca dimiſerint:obtu uerūt multiplicia dona chariſmatū ⁊ celebres reputati ſunt vbiq3. Erimus ḡ ſiles illis:ſi domum qs dimittet:recipiet māſiones ſupnas:ſi patrē:p̄rem habebit celeſtē. Si a germanis receſſerit:in frēꝫ
Gal.4. hūc recipiet chriſtus. Cuꝫ dimiſerit ꝯiugem:inueniet diuinam ſapiētiā a qua ꝓcreauit ſpiritales fruct⁹:inueniet hieruſalē celeſtem que eſt mater nr̄a. A frībus etiā ⁊ a ſororibus ſui ꝓpoſiti glutino ſpiritali colligatis multo in hac vita gratioſiorem recipiet charitatem.

¶ Aſſumpſit aūt ieſus duodecim: ⁊ ait illis. Ec Tex.6.
ce aſcēdimus hieroſolymaꝫ: ⁊ ꝯſūmabunẜ oīa mat.20.
que ſcripta ſunt per ꝓphetas de filio hoīs. Tra Mar.10
deẜ enim gētibus ⁊ illudeẜ ⁊ flagellabiẜ ⁊ conſpuetur. Et poſtq̄ flagellauerint occidēt eum: ⁊ die tertia reſurget. Et ipſi nihil hoꝝ intellexerunt. Et erat verbum iſtud abſcōditum ab eis: ⁊ non intelligebant que dicebantur.

¶ THEO. Preuidēs ſaluator ex paſſione ſua diſcipuloꝝ
A aīos turbādos:eis lōge ante ⁊ paſſionis ſue penā:⁊ reſurrectionis ſue gl'iam p̄dicit. Uñ di. [Aſſumpſit aūt ieſus.xij.⁊ ait illis. Ecce aſcen.hiero.⁊ cōſum.oīa que ſcripta ſunt per pph̄.de filio hoīs.] BEDA. Preuidēs.n.q̄ſdā hereticos futuros qui chīm dicerēt legi ꝓphetiſq3 docuiſſe ꝯtᷓria:oſtēdit q̄ per ꝓphaꝝ p̄ſagia ſue paſſionis ⁊ poſterioris gl'ie ſit celebrata pfectio. CHRY. Seorſuꝫ aūt de paſſione cuꝫ diſcipulis ꝯfert. Nō.n.oportebat hūc ſmoneꝫ pl'ib⁹ diuul
Iſo aplis paſſiones ſuam p̄dicit:vt eā ſe cilius ſuſtinerent. garī:ne turbareẜ. Ob h aūt p̄dicebat diſcipulis:vt excitati per expectationē facili⁹ ſuſtinerēt. CHRY. Et vt ſciāt: q̄ñ paſſionē p̄nouit:⁊ ſpontaneus ad eā acceſſit:ne dicerēt: qualr̄ in manus hoſtiū incidit:qui nos ꝓmittebat ſaluare. Uñ ſeriatim ordīneꝫ paſſionis enarrat ſidēs. [Tradeẜ.n. gētibus:⁊ illudeẜ ⁊ flagellabiẜ ⁊ cōſpueẜ.] CHRY. Hoc
B Iſaias p̄dixerat dicēs. Obtuli ſcapulas meas ad vbera:ge
Iſa.50. nas meas ad alapas:⁊ faciē meā nō diuiti a ſputoꝝ dedecore. S3 ⁊ crucis patibulū p̄dixit ꝓpha cum ait. Tradidit
Iſa.53. in mortē aīaꝫ ſuā:⁊ cuꝫ ſceleratis reputat⁹ eſt. Uñ ⁊ hic ſb̄diẜ. [Et poſtq̄ flagellauerint occidēt euꝫ.]Sed ⁊ reſurrectionē eius dauid p̄dixit dicēs. Nō derelinques aīam meā
Pſ.15. in iferno. Uñ hic ſb̄diẜ. [Et tertia die reſurget.] ISIDO. Admiror aūt demētiā querētiū cur chīs ante triduū reſurrexit. Si.n.reſurgeret tardius q̄ p̄dixerat:ipotētie eēt:celerius vo eſt ſūme ꝟtutis indiciū. Si quē.n.cum ſpopōderit ſuo creatori poſt triduū pſolnē debitū:eadē die ſatiſfaciētē viderimus:nō fallacē ſ3 potius vt veridicū eū mirabimur. Dicā etiā q̄ nō dixit ſe poſt tres dies reſurrecturū: ſ3 die tertia. Habes paraſceuē:habes ſabbatū vſq3 ad ſolis occaſuꝫ:⁊ poſt ſabbatū reſurrexit. CYRIL. Diſcipu
Ideo reſurrexit die 3. vt veridicus eſſet ſicut predixerat.
C li aūt nōduꝫ nouerāt acq̄ſite qd̄ ꝓphete p̄dixerāt:ſ3 poſtq̄ reſurrexit apuit eis ſenſum:vt intelligerēt ſcripturas. Uñ ſequiẜ. [Et ipſi nihil hoꝝ intellexerūt.] BEDA. Quia.n.
luc.24. diſcipuli eius vitā maxime deſiderabāt:eius mortē audire nō poterāt. Et q̄ñ nō ſolū hoīem innocētē:ſed ⁊ deū verum ſciebāt:hūc nullatenus mori poſſe putabāt. Et q2 parabolas eum ſepe loquētē audire ꝯſueuerāt:quotiēs aliqd de ſua paſſione dicebat:ad aliud allegorice referendū eſſe credebāt. Uñ ſequiẜ. [Erat aūt verbū iſtud abſcōditū ab eis:⁊ nō itelligebāt que dicebanẜ.] Judei vo q2 in eius necem ꝯſpirauerāt:q̄ de paſſione ſua loquereẜ dicēs in Joane. Oportet exaltari filiū hoīs intelligebāt. Unde dixerūt.
Joā.3. Nos audiuimus ex lege:quia chīs manet in eternū: ⁊ quo
Joā.12. tu dicis. Oportet exaltari filium hominis?

Tex.7. ¶ Factuȝ eſt aūt cum appropinquaret hierico:
mat.20. cecus qdā ſedebat ſecus viam mēdicās. Et cuȝ
mar.10. audiret turbā pretereūteȝ: interrogabat qd hoc
eſſet. Dixerūt autē ei: ꝙ ieſus nazarenus trāſi-
mat.20. ret. Et clamauit dicēs. Jeſu fili dauid miſerere
mei. Et qui preibāt increpabāt eum vt taceret.
Ipſe ꝟo multo magis clamabat: fili dauid mi-
ſerere mei. Stans autē ieſus iuſſit illuȝ addu-
ci ad ſe. Et cum appropinquaſſet: interrogauit
illū dicens. Quid tibi vis faciam? At ille dixit.
Dñe vt videam. Et ieſus dixit ei. Reſpice. Fi-
des tua te ſaluum fecit. Et cōfeſtim vidit: ⁊ ſe-
quebatur illuȝ magnificās deum. Et oīs plebs
vt vidit: dedit laudem deo.

A ¶ GREGO. in homel. Quia carnales adhuc diſcipuli nō
valebāt cape ꝟba myſterij: venit ad miraculū: ante eoꝛuȝ
oculos cecus lumē recipit: vt eos ad fidē celeſtia facta ſo-
lidarēt. Unī ſequit. [Factū eſt aūt cuȝ appro. hierico: cecuȝ
qdā ſedebat ſecus viaȝ mēdicās.] THEO. Et ne inceſ-
ſus dñi eēt inutilis in via: fecit ceci miraculū: h documētū
diſcipulis ſuis dans: vt in oib⁹ ſimus pficui: ⁊ nihil ſit in no-
bis ocioſum. AUG. de q̄ſti. euā. Poſſemus de appropin-
quātib⁹ hierico ſic intelligē: vt iam inde egreſſi: ppe tñ ad-
huc eēnt ad eā ciuitatē: qḋ qdē minus vſitate dī. Sȝ tñ vi-
mat.20. deri poſſet h dictū: qm̄ mattheus egrediētib⁹ eis ab hieri-
co dicit illuminatos duos cecos: qui iuxta viā ſedebāt. De
nūo qdē nullo eſſet queſtio: ſi alter euāgeliſtaꝝ de vno ta-
mar.10. cuiſſet vnius reminiſcēs. nā ⁊ marcus vnū cōmemorat: cū
⁊ egrediētib⁹ eis ab hierico dicit illuminatū: cuius ⁊ nomē
dixit ⁊ patreȝ: vt itelligamus eum fuiſſe potiſſimū. alteruȝ
ignotū: vt merito ille not⁹ etiā ſolus decēter cōmemoꝛare-
tur. Sed qm̄ que ſequunt̄ in euāgelio ſm̄ lucam: aptiſſime
oñdūt illud qḋ ipſe narrat adhuc veniētib⁹ ipis hierico fa-
ctū eſſe: nihil aliud reſtat itelligē: niſi bis eſſe factū h mira-
B culū: ſemel in vno ceco: cum adhuc veniret in illā ciuitatē:
iteꝝ in duob⁹ cuȝ inde egrederet̄: vt illud vnū lucas: alteꝝ
mattheus enarrat. CHRY. Multus aūt erat ppl's circa
chr̄m ⁊ cecus eum qdē nō nouerat: ſentiebat aūt effectū: et
rapiebat per affectū qḋ nō hauſit aſpectus. Unī ſbdit̄. [Et
cū audiret tur. pre. iterro. qd h eēt.] Et oculati qdē ſm̄ opi-
nionē loq̄bant̄. Seq̄t̄. [Dixerūt aūt ei: ꝙ ieſus naçarenus
trāſiret.] Cecus ꝟo vera clamabat: alia docet̄: ⁊ alia predi-
ps. 145 cat. Naȝ ſeq̄t̄. [Et cla. dicēs. Jeſu fili dauid mi. mei.] Quis
te docuit h hō? Num plegiſti libros pruat⁹ luminibus? Unī
igit̄ noſti luminare mūdi? vere dominus illuminat cecos.
CHRY. In iudaiſmo aūt nutrit⁹ nō ignorauit ꝙ de pge-
nie Dauid deus ſm̄ carnē naſceret̄: ⁊ ideo ei vt deo loqtur
dicēs. [Miſere mei] hūc imitent̄ qui in duo diuidūt chri-
ſtū. Hic enim chr̄m tanq̄ deū adit: ⁊ filiū dauid euȝ noiat.
Mirent̄ aūt iſtātiā ꝯfeſſionis ei⁹. Quidā. n. eum ꝯfitētē fi-
dē cōpeſcebāt. Seq̄t̄. [Et qui preibāt increpa. eū vt tace.]
Fides no- Sȝ per inhibitiōes hō nō ipediebat̄ eius audacia. Nouit. n.
uit oib⁹ re- fides oib⁹ repugnare: ⁊ in oīa triūphare. Utile eniȝ eſt pro
pugnare: cultu diuino pudorē deponere. nā ſi cā pecunie ſunt ipudē-
et de oib⁹ tes nōnulli: pro aīe ſalute nō decet bonā induē ipudentiā?
triūphare Unī ſeq̄t̄. [Ipe ꝟo multo ma. cla. fili dauid mi. mei.] Siſtit
aūt chr̄m vox inuocātis in fide: ⁊ inuocātes in fide reſpicit:
⁊ ideo merito vocat cecū ⁊ accedē iuſſit. Unī ſeq̄t̄. [Stans
aūt ieſus iuſſit illū adduci ad ſe:] vt. ſ. qui prius fide euȝ teti-
gerat: appropinq̄ret ⁊ coꝛpe. Appropinquātē cecū dñs in-
terrogat. Nā ſeq̄t̄. [Et cuȝ appro. inter. il. di. Quid tibi vis

In oī ope- re bo: m⁹ eē proficui: ⁊ nihil i no- bis ocioſū eē deba.

faciaȝ?] Diſpēſatiue iterrogat: nō quaſi ignorās: ſȝ vt ſcirēt
aſtātes ꝙ nō petebat pecuniā: ſȝ diuinā efficaciā: vt a deo.
C Unī ſequit̄. [At ille dixit. Dñe vt videaȝ.] CHRY. Uel
qꝛ calūniatores ꝟitatis iudei poſſent dicere: vt in ceco na-
to: nō eſt hic ſed ſilis eius: voluit vt cecus prius oñderet de-
fectū nature: ⁊ tūc cognoſcat grē maieſtatē. At vbi petitio-
nis modū cecus explicuit: tūc ſūma maieſtate pcepit ei vt
videret. Unde ſequit̄. [Et dixit illi ieſus. Reſpice.] Qḋ re-
dūdabat in crimen pfidie iudeoꝝ. Quis. n. pphetaꝝ talia
dixit? Aſpice tñ qd aſſumat medicus ab eo cui collata eſt
ſanitas. Sequit̄ enim. [Fides tua te ſaluū fecit.] Pro fide
enim vēdūtur bñficia. Diffundit̄. n. grā quā ſuſcepit fides.
Et ſicut ab aliquo fonte: hi qdē paruis vaſis modicū aque
hauriūt: hi ꝟo maioꝛibus multū: fonte nō diſtinguēte mē-
ſuras: ⁊ ſm̄ feneſtras que aperiunt̄ magis vel minus ſplē-
doꝛ ſolis infundit̄: ita ſm̄ capacitatē intētionis haurit̄ grā.
Uertit̄ aūt vox chꝛiſti in lucē lāguentis. Erat. n. verbū ve-
re lucis. Unī ſequit̄. [Et ꝯfeſtim vidit.] At cecus ⁊ ante be-
neficiū fidē oſtēdit feruidā: ⁊ poſt bñficiū beniuolētiā ob-
ſeruauit. Sequit̄. [Et ſequebat̄ illum magnificās deum.]
D CHRY. Ex quo pȝ ꝙ a duplici cecitate liberabat̄: coꝛpo-
rali. ſ. ⁊ itellectuali. Neq̄ enim glificaſſet vt deuȝ niſi vere
vidiſſet: ſed ⁊ alijs fact⁹ eſt occaſio glificādi deuȝ. Sequit̄.
[Et oīs plebs vt vidit: dedit laudē deo.] BEDA. Nō ſo-
luȝ pro ipetrato munere lucis: ſed ⁊ merito fidei impetrā-
tis. CHRY. Hic aūt neceſſe eſt q̄rere cur chꝛiſt⁹: demo-
niacū qdeȝ curatū ſeq volentē phibet: cecū aūt illuminatū
ſequentē nō phibet. Sed neutrū irrōnale puto. Illū enim
mittit pconem: vt ex ſua ꝯſiſtētia bñfactorē pdicet. Erat. n.
excellēs miraculū videre furioſum ſane mētis affectū. Ce-
cum ꝟo pmittit ſeq: qm̄ hieroſolymā aſcēdebat per cruceȝ
pfecturus altum myſteriū: vt recēteȝ hñtes miraculi men-
tionem nō exiſtimaret eum ifirmitate potius q̄ mīa pati.
AMBRO. In hoc aūt typus populi gētilis eſt: qui ſacro
dñico recepit amiſſi luminis claritateȝ. Nihil aūt intereſt
vtrū in vno ceco medicinā: an in duobus accipiat: quoniā
ex cham ⁊ iaphet noe filijs originē ducēs in duobus cecis
E duos gñis ſui pꝛendebat auctores. GREGO. in ho. Uel
cecuȝ eſt genus humanū: qḋ in parēte pmo claritatē ſupne
lucis ignorās: dānationis ſue tenebras patit̄. Hierico autē
interpꝛeat̄ luna: que dum mēſtruis momētis decreſcit: defe-
ctū nr̄e moꝛtalitatis deſignat. Dum igit̄ cōditoꝛ noſter ap-
propinquat hierico: cecus ad lumē redit: qꝛ dum diuinitas
defectū nr̄e carnis ſuſcepit: humanū genus lumē qḋ amiſe-
rat recepit. Qui ḡ eterne lucis claritatē neſcit: cecus eſt. Si
autē iam redēptoꝛē credidit qui dixit. Ego ſum via [iuxta
Joā. 14. viaȝ ſedet.] Si ꝟo credidit ⁊ exoꝛat: vt eternuȝ lumē reci-
piat [iuxta viaȝ ſedet ⁊ mēdicat.] Illi aūt qui ieſum veniē-
tem precedūt deſignāt carnaliū deſiderioꝝ turbas tumul-
tuſq̄ vitioꝝ: qui prius q̄ ieſus ad coꝛ noſtrū pueniat: diſſi-
pant cogitationē nr̄aȝ: ⁊ in ipa nos nr̄a oꝛone ꝯturbāt. Ipſe
ꝟo magis clamabat: qꝛ quāto grauioꝛi tumultu cogitatiōe
pmimur: tāto oꝛoni iſiſtere ardētius debemus. Cū aūt ad-
huc turbas phātaſmatū in oꝛone patimur: ieſuȝ aliq̄tenus
trāſeunteȝ ſentimus. Cum ꝟo oꝛoni vehemēter iſiſtimus:
de⁹ in coꝛde figit̄: ⁊ lux amiſſa reparat̄. Uel trāſire huma-
nitatis eſt: ſtare diuinitatis. Cecuȝ igit̄ clamātē dñs trāſiens
audiuit: ſtans illuminauit: qꝛ per humanitatē ſuā vocibus
nr̄e cecitatis cōpatiēdo miſert⁹ eſt: ſed lumē nobis grē per
diuinitatis potētiā ifudit. Ad h aūt requirit qd velit vt coꝛ ad
oꝛonē excitet. Peti. n. h vult: qḋ ⁊ nos petere ⁊ ſe ꝯcedere
F prenoſcit. AMBRO. Uel iterrogauit cecuȝ vt credere-
mus: niſi ꝯfitētē nō poſſe ſaluari. GREG. in hom. Cecus
aūt a dño nō aurū: ſȝ lucē querit. Et nos nō falſas diuitias
ſed lucē queramus: quā videre cuȝ ſolis angelis poſſumus:
ad quā

Chriſtus de- moniacuȝ liberatū ſe ſeq volētē miſit ad p- pria et ce- cū illumi- natum ſe ſeq pmiſit rō- nabiliter.

Orationi magis iſi- ſtere debe- mus quan- to plra ad- uerſa pati- mur.

ad quã lucez via fides eſt. Uñ recte ceco dĩ.[Reſpice. Fides tua te ſaluũ fecit.] Qui videt ⁊ ſeqͥ: qꝛ bonũ qͦ intelligit opaͥ. AVG. de q̃ſtio. euã. Si aũt hierico lunã ⁊ ob h̃ mortalitatẽ interp̃tamur: morti ꝓpinquãs dñs iudeis ſolis lumẽ euãgelij miſerat ꝓdicari: qͦs ſignauit ille vnus cecus quẽ lucas cõmemorat. a morte aũt reſurgẽs atq̃ deſcẽdẽs

mat.20. ⁊ iudeis ⁊ gẽtibus: q̊s duos populos ſignare videntur duo ceci cõmemorati a mattheo. Cap. XIX.

Tex.1. Et ingreſſus pambulabat hierico. Et ecce vir noĩe zacheus: ⁊ hic princeps erat publicanoꝝ: ⁊ ip̃e diues. Et querebat videre ieſum qͦs eſſet: ⁊ nõ poterat pre turba: qꝛ ſtatura puſillus erat. Et p̃currẽs aſcẽdit in arborẽ ſiconomoꝝ vt videret euz: qui inde erat trãſiturus. Et cum veniſſet ad locum: ſuſpiciẽs ieſus vidit illuz: ⁊ dixit ad eum: zachee feſtinãs deſcẽde: qꝛ hodie in domo tua oportet me manere. Et feſtinãs deſcẽdit: ⁊ excepit illũ gaudẽs. Et cum viderẽt oẽs murmurabãt dicẽtes: q̄ ad hoiem pctõrem diuerteſſet. Stans aũt zacheus dixit ad ieſum. Ecce dimidiũ bonoꝝ meoꝝ do paupibus: ⁊ ſi qd aliquez defraudaui reddo quadruplũ. Ait ieſus ad eũ. Quia hodie ſalus domui huic facta eſt: eo q̄ ⁊

Mat.18 ip̃e fili⁹ ſit habrae. Venit enim filius hoĩs querere ⁊ ſaluum facere qͦd perierat.

A ¶ AMBRO. Zacheus in ſicomoro: cecus in via: quoꝝ alterũ dñs miſerat⁹ expectat: alterũ ſue mãſionis claritate nobilitat. De quo dĩ.[Et ingreſſus ieſus pambu. hieri. Et ecce vir noĩe zacheus: ⁊ hic erat p̃n. publica. ⁊ ipſe diues.] Et hũ p̃nceps inducitͥ publicanoꝝ. Quis. n. de ſe deſperet qñ iſte puenit ad grãz: cui cẽſus ex fraude?[⁊ ipſe gdẽ diues:]

Quis diues auar⁹ eſt. vt ſcias oẽs diuites auaros. CYRIL. Sz zacheus in his morã nõ traxit: ſed fact⁹ eſt dignus ꝓpiciatione dei: qui cecos illuminat: ⁊ lõginquos vocat. TITVS. Pullulauerat aũt in eo ſemen ſalutis: qꝛ cupiebat ieſum videre. Uñ ſequitͥ.[Et q̃rebat videre ieſum qͦs eẽt. Utpote qui nunq̃ euz viderat: qꝛ ſi vidiſſet dudũ iam receſſiſſet a negͦtijs pu-

Due ſunt ipedimẽta ne ieſuz videre poſſiunt. blicanis. Siqs. n. ieſum videt: nõ põt negͦtijs imorari. Duo aũt erãt ipedimẽta huic viſioni. Nã retardabat euz populus: nõ tñ viroꝝ q̃ pctõꝝ. Erat aũt paruus ſtatura. Uñ ſequitͥ.[Et nõ poterat pre turba: quia ſtatura puſillus erat.]

B AMBRO. Quid ſibi vult q̄ nulli⁹ alteri⁹ ſtaturã q̃ hui⁹ expſſit? Uide ne forte malitia puſillus: aut adhuc puſillus fide. Nõdũ. n. pmus erat cuz aſcẽderet: nõdũ viderat chriſtũ. TITVS. Sz ille bonũ adinuenit ingeniũ. Nã p̃currẽs in arborẽ ſicomoꝝ aſcẽdit: ⁊ trãſeũtez ieſum deſiderantũ videbat. Uñ ſequitͥ.[Et p̃currẽs aſcẽdit in arborẽ ſicomoꝝ vt videret illũ: qꝛ inde erat trãſiturus. Hic g̃ ſolaz viſionẽ deſiderauit: ſz qui nouit plus facere q̃ querimus: dedit ei ſupra id qͦd expectabat. Uñ ſequitͥ.[Et cum veniſſet ad locũ: ſuſpiciẽs ieſus vidit illũ.] CYRIL. Uidit gdez hoĩs aĩaz prõptiſſime nitentẽ ad ſcẽ viuẽdũ: ⁊ eum ad pietatẽ ꝯuertit. AMBRO. Capit euz: ſe nõ inuitat⁹ inuitat. Unde ſeqͥ.[Et dixit ad eum. Zachee feſtinãs deſcẽde: qꝛ hodie in domo tua opꝫ me manere.] Sciebat. n. vberẽ hoſpitis ſui eſſe mercedẽ: ſed tñ etſi nõ vocẽ inuitãtis audierat affectũ. BEDA. Ecce aũt camelus depoſita ibi ſarcina per foramẽ acus trãſit: h̃ eſt diues ⁊ publicanus relicto

amore diuitiaꝝ: ꝯtẽpto cenſu fraudũ: hñdictionẽ dñice ſuſceptionis accepit. Sequitͥ.[Et feſtinãs deſcẽdit: ⁊ accepit illuz gaudẽs.] AMBRO. Diſcant diuites nõ in facultatibus crimẽ hr̃e: ſed in his qui vti neſciũt facultatibus. Nã diuitie ſicut impedimẽta ſunt improbis: ita bonis ſunt adiumẽta v̾tutis. CHRY. Sed cõſidera nimiã ſaluatoris bonitatẽ. Inſons cum ſontib⁹ cõuerſatͥ. Fons iuſtitie cum auaritia: que eſt mñ prauitatis. Ingreſſus domũ publicani nullã ex auaritie nebula iniuriaz patitͥ: ſed fulgore iuſtitie auaritiã delet: ſed mordaces ⁊ criminationis amatores inuehi tẽtant in his que ab eo fiebãt. Sequitͥ enim.[Et cum viderẽt oẽs murmurabãt dicẽtes: qꝛ ad hoiem pctõrez diuertiſſet.] Ipſe ꝟo incuſat⁹ vt epulo ⁊ publicanoꝝ amicus ſpernebat hec: vt ꝯſũmaret ꝓpoſitũ: qꝛ ⁊ medicus niſi patiatͥ ſaniem egrotoꝝ: nõ liberat a morbo. Qͦd ⁊ tũc cõtigit: quoniã ꝯuerſus eſt publicanus ⁊ fact⁹ eſt melior. Sequitͥ.

C

[Stans aũt zacheus dixit ad ieſum. Ecce dimidiũ bonoꝝ meoꝝ dñe do paupi. ⁊ ſi qd aliquẽ defraudaui reddo quadruplũ.] Audi mirabile. Nondũ didicit: ⁊ obedit. Et ſic ſol per radios infuſus in domũ nõ illuſtrat verbo: ſed ope: ita ſaluator radijs iuſtitie: nequitie fugauit caliginez. Nã lux in tenebris lucet. Qͦlibet aũt vnituz eſt validũ: diuiſum aũt debile: ⁊ ideo bipartit ſubſtãtiã. Eſt aũt diligẽtius attẽdẽdum: q̄ opes zachei nõ ſolũ erãt iniuſte: ſed etiã ex p̾imonio fuerũt ꝯgregate: alioqn qͦo poterat extorta iniqua reſtituere in quadruplũ. Sciebat enim legẽ iubẽtez reſtituere in quadruplũ male ablata: vt ſi lex nõ terreat: dãna mitigent. Nõ ergo expectat zacheus legis cẽſurã: ipſe ſibi iudex effect⁹. THEO. Sed ſi ſubtilius indagare velimus nihil de ꝓprijs reſtabat facultatib⁹. Data enim medietate bonoruz paupib⁹ ex reſiduo reddebat leſis in quadruplo: nec ſoluz hoc ꝓmittebat: ſed faciebat. Nõ enim ait. Dabo medietatẽ ⁊ reſtituã quadruplũ [ſed do ⁊ reddo.] At chriſtus illi ſalutẽ annũtiat. Seqͥ.[Ait ieſus ad euz. Quia hodie ſalus huic domui facta eſt] ip̃m zacheum ſignãs aſſecutuz fuiſſe ſalutẽ: per domũ habitatorẽ ſignans. Sequitͥ.

Ioã. 8.

Exo. 20.

D

[Eo q̄ ⁊ ipſe fili⁹ ſit habrae.] Nõ enim vocaſſet habrae filiũ inaiataz fabricã. BEDA. Filius aũt habrae zacheus dicitͥ: nõ qꝛ de eius ſtirpe genit⁹: ſed qꝛ eius eſt fidẽ imitatus: vt ſicut ille terrã domũq̃ paternã deſeruit: ita iſte bona ſua partiendo paupib⁹ relinq̃ret. Pulchre aũt dicit.[Et ipſe:] vt nõ ſolũ eos qui iuſte vixerãt: ſed ⁊ eos qui ab iniuſtitia reſipiſcunt: ad filios promiſſionis pertinere declaret. THEO. Nõ aũt dixit q̄ filius erat habrae: ſed qñ nunc eſt. Nam p̃us qñ erat publicanoꝝ princeps: nullã ſiĩtudinẽ habẽs ad habraam iuſtũ: nõ erat habrae filius. Sed quia murmurabãt gdã: eo q̄ moraretͥ cum viro pctõre: ad cõpeſcẽdos illos ſũdit.[Venit eniz filius hoĩs querẽ ⁊ ſaluuz facere qͦd perierat.] CHRY. q. d. Quid me criminamini ſi rectifico pctõres. Taz enim ꝓcul eſt a me odiuz peccatoꝝ: q̄ eoꝝ cã aduenerim. Nã medicus veni: nõ iudex: ob hoc ꝯuiua ſio lãguentiũ: patiorq̃ fetorẽ: vt ꝓſtem remedia. Queret aũt aliqs qͦo Paulus iubet ſiqs frater fuerit ꝓcax aut auarus: cum hͦ nec cibũ eſſe ſumẽdũ. Chris autẽ erat publicanoꝝ ꝯuiua: ſed nõdũ ꝓfecti erãt iſti vt fierent f̃res: ſed ⁊ tũc vitare p̃cepit Paulus f̃res cum pſtant in malo: hi ꝟo erãt mutati. BEDA. Myſtice aũt zacheus qui interp̃tatͥ iuſtificat⁹: credẽtẽ ex gẽtibus populũ ſignat: qui per occupatiões tp̃aliuz depͥſſus erat ⁊ minimus: ſed a deo ſctificat⁹: qui intrãtẽ hierico ſaluatorẽ videre voluit: dum fidẽ quã mũdo attulit: participe q̃ſiuit. CYRIL. Turba aũt eſt impite ꝯfuſio multitudinis: que ꝟtícez nequit videre ſapiẽtie. g̃ zacheus q̃diu in turba eſt: nõ vidit chr̃m: ſed plebeiaz trãſgreſſus inſcitiã: meruit quẽ deſiderabat aſpicere. BEDA. Uel tur ba. i. vitioꝝ ꝯſuetudo que cecũ cla-

Zache⁹ dĩ filius habrae: qꝛ fidẽ eius ſecutus eſt.

E

1. Cor. 5. Uitãdi ſũt pctõres qͥ in malis g̃ſiſtunt. Myſtice.

F

mãtez increpabat:etiã hũc ſuſpiciẽtẽ tardat: ſed ſicut am-
plius clamãdo cecus turbã vicit:ita puſillus terrena relin-
quẽdo ⁊ arborẽ crucis aſcẽdẽdo:turbã obſtãtẽ tranſcẽdit.
Sicomorus nãqꝫ que eſt arbor folijs moro ſilis:ſed altitu-
dine pſtãs:vnde ⁊ a latinis celſa nũcupaẽ:ficus fatua dr:⁊
eadẽ dñica crux credẽtes alit vt ficus:ab incredulis irride
tur vt fatua. Quam arborẽ puſillus ſtatura ʒacheus vt co-
exaltari poſſit aſcẽdit:cũ ql'bet humilis ⁊ ppe ꝯſcius infir-
Gal.7. mitatis clamat. Mihi abſit gl'iari:niſi in cruce dñi nr̃i ieſu
chriſti. AMBRO. Pulchre autẽ addidit:qꝛ illa pte erat
tranſiturus dñs: vel vbi ſicomorus vel vbi crediturus vt
myſteriũ ſeruaret:⁊ grãz ſeminaret. Sic.n.venerat: vt per
iudeos veniret ad gẽtes. Uidit itaqꝫ ʒacheũ ſurſum. Jam
eniz ſublimitas fidei iter fruct⁹ bonoꝝ opeꝝ:inter fecũde
altitudinẽ arboris eminebat. Zacheus aũt ſupra arborem
G eſt:qꝛ eſt ſupra legez. BEDA. Perambulãs aũt dñs ve-
nit ad locũ vbi ʒacheus ſicomoꝝ aſcenderet:qꝛ miſſis per
mũduz pdicatorib⁹ in qb⁹ ipſe loqbaẽ ⁊ ibat. Uenit ad po-
pulũ nationũ qui paſſionis ei⁹ fide iaz ſblimis erat:quẽ ſu-
ſpiciẽs vidit:qꝛ per grãm elegit. Manebat aũt aliqñ dñs
in domo pncipis phariſeoꝝ:ſed cũ opa digna deo faciẽtẽ
lingua venenata carpebãt. Uñ eoꝝ poſus facinora diſceſ-
mat.23. ſit dicẽs. Relinqueẽ domus vr̃a deſerta. Hodie aũt in do-
mo puſilli ʒachei:opꝫ illũ manere.i.noue legis grã coruſcã
tez in humiliũ nationũ corde quieſcẽ. Qr aũt deſcẽderet de
ſicomoro:⁊ ſic mãſionẽ in domo parare iubeẽ:h̃ eſt qd̾ ait
2.Cor.5. Apl's. Etſi cog̾uimus ſm carnẽ chr̃m:ſed iam nũc nõ noui-
2.cor.13 mus. Etſi.n.mortuus eſt ex ifirmitate:ſꝫ viuit ex ṽtute dei.
Manifeſtũ eſt aũt iudeos gẽtiũ ſemꝑ odiſſe ſalutẽ:ſed ſa-
lus que olim iudeoꝝ domos iplebat:hodie ppl'm nationũ
illuxit:eo ꝙ ⁊ ipſe ppl's filius ſit habrae credẽdo in deum.
H THEO. Sed ⁊ facile eſt h̃ ad moralẽ vtilitatẽ retorque-
re. Quiſqs.n.in malitia plib⁹ precellit:paruus eſt ſtatura ſpi-
rituali:⁊ nõ põt videre ieſum pre turba. Nã pplexus a paſ-
ſionib⁹ ⁊ ſeclarib⁹ rebus nõ aſpicit ieſuz ambulãtẽ.i.in nob
opantẽ nullũ opus eius cog̾ſcẽs. Aſcẽdit aũt ſuꝑ ſicomoꝝ:
id eſt voluptatis dulcedinẽ:que ſignaẽ per ficum:ꝯpmẽs
Qui mun- eã:⁊ ſic ſblimior fact⁹:videt ⁊ videẽ a chr̃o. GREG.27°
di ſtultitiã moral'. Uel qꝛ ſicomorus ficus fatua dr̃:puſillus Zacheus
humil'r eli- ſicomoꝝ ſubijt ⁊ dñm vidit:qꝛ qui mundi ſtultitiã humil'r
gũt:ipſi ſa- eligũt:ipſi de his ſapiam ſubtil'r ꝯtẽplanẽ. Quid eniz in h̃
pientiã ſub- mũdo ſtultius q̃ȝ amiſſa nõ q̃rere:poſſeſſa rapiẽtibus rela
tiliter ꝯtẽ- xare:nullã pro acceptis iniuriaz reddẽ. Per hãc aũt ſapiẽ-
plant. tez ſtultitiã:etſi nõdũ ſolide vt eſt:iam tñ per ꝯtẽplationis
I lumẽ dei ſapiẽtia videẽ. THEO. Dicit aũt ei dñs. Fe-
ſtinãs deſcẽde. h̃ eſt. Aſcẽdiſti per penitẽtiã ad altiorẽ lo-
cũ:deſcẽde per humilitatẽ:ne te ſupplãtet elatio. Oportet
enim me in humilis domo manere. Geminis aũt bonis in
nob exiſtẽtib⁹:corpalib⁹.ſ.⁊ ſpũalibus:cuncta corpalia dere-
Qui ꝑ pe- linqt iuſtus paupib⁹:ſed ſpiritalia nõ deſerit bona: ſꝫ ſiqd
nitẽtiaz ꝑ- exegit ab aliquo reddit in quadruplũ:ſignificãs per hoc ꝙ
git relicto ſiqs per penitẽtiã pergit in ꝯtrario tramite priſce prauita-
tramite ꝑ- tis:per multiplices ṽtutes ſanat oĩa priſtina delicta: ac ſic
uitatis ſa- promereẽ ſalutẽ:vocaturqꝫ filius habrae:eo ꝙ a ꝓpria co-
nat priſti- gnatione exierit.ſ.ab antiqua nequitia.
na peccata
⁊ ſalutẽ ꝓ-
meret.

Hec illis audiẽtibus adijciẽs dixit parabolaz:
Tex.2. eo ꝙ eſſet ꝓpe hieruſalẽ: ⁊ qꝛ exiſtimarẽt ꝙ cõ-
mat.25. feſtim regnũ dei manifeſtareẽ. Dixit ergo. Hõ
mar.13. qdam nobilis abijt in regionẽ lõginquaz accipe
ſibi regnũ ⁊ reuerti. Uocatis aũt decem ſeruis
ſuis:dedit eis decẽ mnas: ⁊ ait ad illos. Nego-
ciamini dum venio. Ciues autez eius oderant
eũ: ⁊ miſerũt legationẽ poſt illũ dicẽtes. No-
lumus hunc regnare ſuper nos. Et factũ eſt vt
rediret accepto regno: ⁊ iuſſit vocari ſeruos q-
bus dedit pecuniã vt ſciret quãtuz quiſqꝫ nego
ciatus eẽt. Uenit aũt primus dicẽs. Dñe mna
tua decez mnas acqſiuit. Et ait illi. Euge ſerue mat.25.
bone: qꝛ in modico fuiſti fidelis: eris poteſtatẽ
habẽs ſupra decem ciuitates. Et alter venit di-
cẽs. Dñe mna tua fecit quinqꝫ mnas. Et huic
ait. Et tu eſto ſuꝑ qnqꝫ ciuitates. Et tertius ve
nit dicẽs. Dñe: ecce mna tua quaz habui repo-
ſitaz in ſudario. Timui enim te: quia hõ auſte-
rus es: tollis qd̾ nõ poſuiſti: ⁊ metis qd̾ non ſe-
minaſti. Dicit ei. De ore tuo te iudico ſerue
neq̃ȝ. Sciebas enim ꝙ ego hõ auſterus ſuz: tol
lens qd̾ nõ poſui ⁊ metens qd̾ non ſeminaui: ⁊
quare nõ dediſti pecuniã meã ad mẽſam: ⁊ ego
veniẽs cũ vſuris vtiqꝫ exegiſſem illã? Et aſtã-
tib⁹ dixit. Auferte ab illo mnam: ⁊ date illi qui
decẽ mnas habet. Et dixerũt ei. Dñe habet de-
cem mnas. Dico autez vobis: qꝛ omni habenti mat.25.
dabitur ⁊ abũdabit: ab eo aũt qui non habet ⁊
qd̾ habet auferẽ ab eo. Uerũtamen inimicos
meos illos qui noluerunt me regnare ſuꝑ ſe ad-
ducite huc ⁊ interficite ante me.

EVSE. Eſtimabãt qdã in pmo ſaluatoris aduẽtu regnũ A
eius venire: ⁊ hoc putabãt mox tũc fieri cũ aſcẽſurus erat
hieroſolymã: adeo obſtupefecerãt eos miracula diuina que
fecerat. Et ideo iſtruit eos non pus ſe recipe regnũ a pře:q̃ȝ
ab hoib⁹ iret ad přez. Et ideo dr̃. Hec illis audiẽtib⁹ adij-
ciẽs dixit parabolam: eo ꝙ eẽt ꝓpe hierl'm qꝛ eſtimarẽt ꝙ
ꝯfeſtim regnũ dei manifeſtareẽ. THEO. Sꝫ dñs oſtẽ-
dit eis ꝙ vana quedã eſtimarẽt. Nõ eſt.n.ſenſibile regnuz
dei. Oſtẽdit etiaz ꝙ q̃ſi deus nouit cogitationes eoꝝ ꝓpo-
nẽs eis ſbſequentẽ parabolã. Uñ ſequiẽ. Dixit ergo. Ho-
mo qdaz nobilis abijt in regionẽ lõginquaz accipe ſibi re-
gnũ ⁊ reuerti. CYRIL. Deſcribit aũt ſenſus huius pa-
rabole myſteria chriſti a pmo vſqꝫ ad vltimũ. Hõ.n.fact⁹
eſt deus verbũ exiſtẽs: ⁊ q̃uis ſeruus fact⁹ ſit: eſt tamẽ no-
bilis ſm ineffabilẽ ortuz a patre. BASI. Nõ ſolum ſm B
deitatez dñs nobilis eſt: ſed etiã ſm genus humanũ ex ſe-
mine Dauid ſm carnẽ exortus. Abijt aũt in regionez lon-
ginquã: nõ tam locali diſtãtia ſeparatã q̃ȝ rerũ cõditione.
Ipſe enim deus ꝓpe eſt vnicuiqꝫ noſtrũ: cũ nr̃a bona opa Dñs nob
nos ei aſtringũt: ⁊ diſtat quotiẽs nos herẽdo ꝑditioni elõ- ꝓpe eſt cũ
gamur ab eo. Ad hãc igitur terrenã regionẽ acceſſit lõgin- bona opa
quaz a deo: vt gentiũ regnũ acciperet: ſm illud. Poſtula a nr̃a nos ei
me ⁊ dabo tibi gẽtes hereditatẽ tuaz. AVGV. de q̃ſtio. aſtringũt.
euãg. Uel regio lõginqua eccl'ia gẽtiũ eſt: vſqꝫ ad fines ter- Ps.2.
re. Abijt enim vt plenitudo gentiũ intraret: reuerteẽ vt oĩs Ro.11.
iſrael ſaluus fiat. EVSE. Uel per hoc ꝙ ꝓfectus eſt ad
regionẽ lõginquã aſcẽſum ꝓpriũ a terra in celos deſignat.
Cum xᵒ ſubdit. Accipe ſibi regnũ ⁊ redire. ſcḋaz ſui ap-
paritionez gl'ioſam ⁊ regiam oſtẽdit. Et pmo quidẽ hoiem
ſe vocat ꝓpter natiuitatẽ in carne. deinde nobilez: nõdum
aũt ſe regẽ appellat: quia nõdũ in prima apparitione regia
fungebaẽ maieſtate. Sed ⁊ hĩ dicĩẽ obtinere ſibi regnuz:
naz dante ſibi patre illud obtinuit: ſm illud Danielis. Ec- C
ce filius hominis veniebat in nubibus ⁊ datũ eſt ei regnũ. Dan.7.
CYRIL.

Heb. 1. CYRIL. Aſcēdens.n.ad celos ſedet ad dexterā maieſta-
Chr̄s aſcē- tis in excelſis. Aſcēdēs aūt diſpēſauit credētibꝰ in eū diui-
dens in ce- noꝝ chariſmatū dōtaꝫ: ſicut ſeruis cōmittunt dñice facul-
los credē- tates: vt aliqd lucrātes famularꝰ ſui ferāt ꝑconia. Uñ ſeq-
tibꝰ in cā- tur. [Uoca. aūt decē. ſer. ſu. de. il. de. mnas.] Cōſueuit ſacra
pania eſt ſcriptura in ſignū ꝑfectionis vti nūo denario: quē ſiqs nu-
chariſma- merādo excedere velit ab vnitate iterū incboabit: q̄ſi de-
ta ſuare lu- nario ꝑducto ad metā: ⁊ ideo in diſpēſatiōe talētoꝝ cuꝫ ꝗ
crarent. metā attigit diuini officii. x. ait mnas recepiſſe. AVGV.
de qō. euā. Uel ꝑ. x. mnas legē ſignat ꝓp decalogū. x. autē
ſeruos hos qbꝰ ſub illa poſitis gr̄a ꝑdicata eſt. Sic.n. itelli-
gēduꝫ eſt eis datas mnas ad vſuꝫ cū itellexerūt legē remo-
to velamine ad euangeliū ptinere. BEDA. Mna nāqꝫ
quā greci minā vocāt: centū dracmis appendit. Et oīs ſcri-
pture ſermo qr vite celeſtis ꝑfectionē ſuggerit: q̄ſi numeri
D centenarii pōdere fulgeſcit. EVSE. Signat ḡ per eos ꝗ
mnas recipiūt ſuos diſcipulos qbꝰ mnas exhibēs ſingulas
parē cunctis diſpēſationē cōmittēs negociari iuſſit. Seqt.
[Et ait ad il. nego. duꝫ venio.] Nulluꝫ aūt aliud negocium
erat niſi dogma regni ſui intētis mortalibꝰ ꝑdicatū ꝑ ſuos
diſcipulos. Idē aūt eſt oium documētū: eadēqꝫ fides: vnū
baptiſma ⁊ ob h̄ mna vna ſingulis dat. CYRIL. Mul-
ta aūt eſt hoꝝ dīis ad illos qui inficiati ſunt regnū dei. De
qbꝰ ſubdit. [Ciues aūt eiꝰ ode. il. ⁊ miſe. lega. poſt illuꝫ di.
No. hunc reg. ſup nos.] Hoc eſt ꝙ chr̄s iproperauit iudeis
Joā. 15. dicēs. Nūc v̄o viderūt ⁊ oderūt me ⁊ prēꝫ meū. Renuerūt
Joā. 19. aūt regnū eiꝰ dicētes pilato. Nō habemꝰ regē niſi ceſareꝫ.
EVSE. Per h̄.n. qd dicit. [Ciues eius] iudeos ſignificat
ortos ex eadē ꝓgenie ſm carnē: ⁊ q̄ſi ritu legis cū illis pa-
E riter vtebat. AVGV. de. q. euā. [Miſerūt aūt legatio-
neꝫ poſt eū] qr etiā poſt reſurrectionē eiꝰ imiſerunt ꝑſecu-
tiones apl'is: ⁊ predicationē euāgelii reſpuerunt. EVSE.
Poſtq̄ aūt ſaluator hec docuit ptinētia ad ꝓmū eiꝰ aduen-
tuꝫ: ꝯſiter glorioſuꝫ ⁊ regiū eius reditū oñdit dicēs. [Et fa.
eſt vt redi. acce. re. ⁊ iuſſit vocari ſuos qbꝰ dedit pe. vt ſci-
Duo ſunt ret q̄tū qſqꝫ negociatꝰ eſſet.] CHRY. Duo regna dei no-
regna chr̄i uit ſacra ſcriptura: alterū qdē ex creatiōe: ſm ꝙ ē rex oiuꝫ
ꝓmū iure creationis iure. alteꝝ aūt ex approbatiōe: ſm ꝙ iuſtis do-
creationis: minat: ꝓpa ſpōte eis ſubiectis: ⁊ h̄ regnū hic dī accepiſſe.
ſcdm iure AVGV. de. q. euā. [Redit ēt accepto regno] qr in mani-
approba- feſtiſſima claritate vēturꝰ eſt ꝗ eis humilis appͥuit cū dice-
tionis.
Joā. 19. ret. Regnum meū nō eſt de h̄ mūdo. CYRIL. Redeū-
F te aūt chr̄o ſumpto regno merebant ꝑconia: ⁊ delectabūt
v̄bi miſtri in ſupnis honoribꝰ: qr multiplicauerūt talentuꝫ
plibꝰ acqſitis. Uñ ſubdit. [Uenit āt ꝓmꝰ dicēs. Dñe mna
tua decē mnas acqſiuit.] BEDA. Primꝰ ſeruꝰ ordo do-
ctoꝝ eſt in circūciſione miſſoꝝ: ꝗ vnā mnā negociaturꝰ ac-
cepit: qr vnā fidē ꝑdicare iuſſus eſt. Sed hec mna. x. mnas
acqſiuit: qr ppl'ꝫ ſub lege ꝯſtitutū ſibimet docēdo ſociauit.
Seqt. [Et ait il. Euge ſer. bo. qr in mo. fui. fi. eris ptā. hñs
ſup. x. ciuit.] In modico ſuꝰ ē fidelis: qr nō adulterat v̄bū
dei. Quicqd.n. in pñti ꝑcipimꝰ donoꝝ: in cōparatiōe futuro-
ruꝫ paucū ē. GREGVS. Sꝫ qr mercedē ꝓboꝝ bonoꝝ
accipit: decē dī ciuitatibꝰ ꝑeſſe. De his ꝓmiſſis qdā iſime
ꝯiectātes exiſtimāt ſe ꝑturis ⁊ ꝑfecturis donari in terrena
hierl'm reparata lapidibꝰ ꝑcioſis: ſi honeſte in chr̄o fuerūt
ꝯuerſati: ambitū ꝑtētis ⁊ ꝑlatiōis ab aīa minie deponētes.
AMBRO. Sꝫ ciuitates decē ſūt aīe: qbꝰ iure ꝑponit: qr
Ps. 11. pecuniā dñi ⁊ eloquia caſta ꝓbata ſic argētū mētibꝰ hoīuꝫ
Ps. 121. feneraueriit. Nā ſic hierl'ꝫ dī edificata vt ciuitas: ita ſūt aīe
pacifice. Et ſic angeli ꝑſunt: ita hi qui vitā meruerūt ange-
loꝝ. Sequit. [Et al. ve. di. Dñe mna tua fe. quinqꝫ mnas.]
G BEDA. Seruꝰ ille cetꝰ eſt eoꝝ qui preputio euāgelizare
miſſi ſunt: cuiꝰ mna. i. euāgelica fides quinqꝫ mnas fecit: qr
gentes corporis ſenſibꝰ antea mācipatas ad fidei euāgeli-
ce grām ꝯuertit. Seqt. [Et huic ait. Et tu eſto ſupra quinqꝫ
ciuitates.] Hoc eſt ex eaꝝ quas imbueras aīaꝝ fide ⁊ cō-
uerſatiōe ſublimis fulgeas. AMBRO. Uel alr̄ fortaſſe.
Iſte qui qnqꝫ mnas acqſiuit: moralia hꝫ: qr qnqꝫ ſunt cor-
poris ſenſus. Ille ꝗ decēꝫ duplicia. i. myſtica legis: ⁊ mora-
lia ꝓbitatis. Poſſumꝰ ⁊ hic decē mnas decē v̄ba itelligē. i.
legis doctrinā: qnqꝫ mnas magiſteria diſcipline: ſꝫ legiſpe-
ritū in oībꝰ volo eē ꝑfectū. Bene aūt qr de iudeis dic. Duo
ſoli multiplicatā pecuniā deferūt: nō vtiqꝫ eris ſꝫ diſputa-
In terre- tiōis vſuris. CHRY. Alia eſt.n. pecunia fenoris: alia do-
nis diui- ctrine celeſtis vſura. In terrenis.n. opibꝰ nō euenit vnum
tiis nō di- fieri diuitē: niſi alter depauperet: ſꝫ in ſpūalibꝰ nō euenit
tatur vnꝰ quēq̄ ditari niſi faciat ⁊ aliū locupletē. In corporeis.n. pti-
niſi ꝑpau- cipatio minuit: ſꝫ in ſpiritalibꝰ auget. AVGV. de. q. euā.
peretur al- Uel alr̄. Or vnꝰ eoꝝ ꝗ bñ vſi ſūt decē acqſiuit: ⁊ alter qnqꝫ
ter: ꝯtra ſignat eos eſſe acqſitos in gregē dñi a qbꝰ iaꝫ lex per grāꝫ
in ſpūali- intellecta eſt: ſiue ꝓp. x. legis ꝑcepta: ſiue qr ille per quē lex
bus.
H lata eſt: qnqꝫ libros ꝯſcripſit: ad h̄ ptinent. x. ⁊ v. ciuitates
qbꝰ eos ꝑponit: multiplicationē. ſ. itelligētie in ipſa verita-
te que de vnoquoqꝫ ꝑcepto vel de vno quolibꝫ libro pul-
lulat: ⁊ ad vnū reducta q̄ſi ciuitatē facit viuētiū rōnū eter-
narū. Eſt.n. ciuitas nō quorūlibꝫ aiantiū: ſꝫ rōnabiliū mul-
titudo legis vnius ſocietate deuincta. Or ḡ ſerui reddentes
rōnem ex eo qd acceperāt laudant qui lucrati ſunt ſignat
eos bonā reddere rōneꝫ: qui bñ vſi ſunt: qd acceperunt ad
augēdas diuitias dñi per eos qui credūt in eū. Qd qui fa-
cere noluntin illo ſignati ſunt qui mnā ſuā in ſudario ſer-
uauit. De quo ſequit. [Et tertiꝰ venit dicēs. Dñe ecce mna
tua quā ha. repo. in ſudario.] Sunt.n. holes hac ſibi ꝑuer-
ſitate blandiētes vt dicāt. Sufficit vt de ſe vnuſqſqꝫ rōnē
reddat: qd opus eſt aliis ꝑdicare ⁊ miniſtrare: vt ēt rōneꝫ
de ipſis qſqꝫ reddere cogat: cū apud dñm ēt illi ſint inex-
cuſabiles: qbꝰ lex data nō eſt: neqꝫ ēt ꝗ audito euāgelio nō
obedierūt: qr ꝑ creaturā poterant cognoſcē creatorē. Uñ
ſeqt. [Timui eniꝫ te qa ho. au. es tol. qd nō po. ⁊ me. qd nō
ſeminaſti.] Hoc eſt.n. q̄ſi metē vbi nō ſeminauit. i. eos ipie-
tate reos tenere: qbꝰ v̄bū aut legis aut euāgelii miniſtratū
nō eſt. hoc aūt veluti iudicii periculuꝫ deuitātes pigro la-
bore a v̄bi miſtratiōe cōquieſcūt: ⁊ h̄ eſt q̄ſi in ſudario li-
I gare qd acceperunt. THEO. Sudario.n. mortuoꝝ fa-
cies velat. Merito ḡ hic piger dī mnā i ſudario inoluiſſe:
qr eā mortificās ⁊ ocioſaꝫ dimittēs: nō tractauit nec auxit.
BEDA. Uel pecuniaꝫ in ſudario ligare: eſt ꝑcepta dona
ſub ocio lenti corporis abſcōdere. Or aūt putauerat ſe per
Pecunia excuſationē dixiſſe: in culpā ꝓpriā vertit. Uñ ſeqt. [Dicit
quaꝫ deus ei. De ore tuo te iu. ſer. nequā.] Seruꝰ neq̄ vocat q̄ſi piger
ſermo cō- ad exercēduꝫ negociū: ⁊ ſupbꝰ ad accuſanduꝫ dñi iudiciū.
mittit ē ꝑ- [Sciebas ꝙ ego auſterꝰ hō ſuꝫ tollens qd nō poſui: ⁊ me-
dicationis tens qd nō ſeminaui. ⁊ q̄re nō dediſti pecuniā meā ad mē-
cōmiſſio. ſaꝫ:] q.d. Si duꝝ me eē noueras ⁊ aliena ſectari: quare nō
Ps. 11. tibi hec cogitatio incuſſit timorē: vt ſcires me mea diligen-
tius queſiturū. Pecunia aūt vl' argentū ꝑdicatio euāgelii
eſt ⁊ ſmo diuinus: qr eloqa dñi eloquia caſta: argentū igne
examinatū: ꝗ ſmo dñi dari debuit ad mēſaꝫ: h̄ eſt ꝓmptis
paratiſqꝫ cordibꝰ itimari. AVGV. de. q. euā. Uel mēſa
ad quā danda erat pecunia ꝑfeſſionē ipſaꝫ religionis acci-
K pimus: que tanq̄ publice ꝓponit ad vſum necium ſaluti.
Quātum CHRY. In ſenſibilibꝰ aūt diuitiis debitores ſoliꝰ ob ſer-
qſqꝫ rece- uationis obnoxii ſunt. Quātuꝫ.n. recipiūt tantū eos reddē
pit tātū eū neceſſe eſt: ⁊ nihil plus ab eis q̄rit. In diuinis aūt eloquiis
reddē ne- nō ſoluꝫ ad cuſtodiaꝫ obligamur: ſed ēt multiplicare mo-
ceſſe eſt ⁊ nemur. Uñ ſeqt. [Et ego veni. cū vſu. vtiqꝫ exegiſſeꝫ illā.]
nō plus. BEDA. Qui.n. v̄bi pecuniaꝫ a doctore ꝑcipit credendo:
neceſſe eſt vt eā cū vſuris ſoluat operando vel vt ex eo qd
audiuit ēt alia ſtudeat itelligere: que nec duꝫ ex ꝑdicatoris

ore didicit. CYRIL. Doctoꝝ.n.eſt inſerere auditoribus
ſalutarē ⁊ pficuū ſmonē:op⁹ aūt diuine ꝟtutis eſt attrahere
obediētes ad audiētiā: ⁊ fertilez eoꝝ reddere intellm̄. Nō
eſt aūt h̄ ſeru⁹ laudar⁹:neqꝫ honorē pmeruit:ſꝫ poti⁹ tanꝙ̄
iners eſt ꝯdēnat⁹. Unde ſeqꝉ. ⌊Et aſtāti dixit. Aufer ab eo
mnā: ⁊ dā il. qui.x.mnas hꝫ.⌋ AVGV. de.q.euā. Per qḋ
ſignaꝉ ⁊ illuꝫ poſſe amittē mun⁹ dei qui hn̄s nō hꝫ.i.eo nō
Myſtice. vtiꝉ: ⁊ eo augeri q hn̄s hꝫ.i.bn̄ vtiꝉ. BEDA. Myſtice ēt
Ro. 11. h̄ vt reor idicat intrāte plenitudine gentiū oēꝫ iſrael ſaluū
futurū: ⁊ tūc abundantiā gr̄e ſpiritalis quā mō nos tepide
L exercemus: illi⁹ ppl̄i doctorib⁹ eē ꝯferēdaꝫ. CHRY. Jō
aūt dicit aſtātib⁹. Auferte ei mnā:qꝛ nō eſt prudētis animi
punire:ſed alio quodā.ſ.miſtro eget ad puniēdū offō iudi-
cis. Naꝫ ⁊ de⁹ nō ipſemet penas irrogat:ſꝫ mediātib⁹ ange
lis. AVGV. De alijs ſuis ſileꝉ:qui qſi pdigi debitores
que acceperāt pdiderunt in duob⁹ ſuis illis q lucrati ſunt:
pauci ſignati ſūt:qui p duas vices ad cultores vinee ſūt de-
ſtinati in reliqs oēs iudei. Seqꝉ. ⌊Et dixe.ei. Dn̄e habet.x.
mnas.⌋ Et ne h̄ iniuſtū videreꝉ ſubdit. ⌊Di. aūt vo.qꝛ om.
hn̄.dabiꝉ.⌋ THEO. Quia cū decē auxerit decuplando:
palaꝫ eſt ꝙ ⁊ plura decuplās pluris lucrifiet occaſio dn̄o.
A deſide ꝟo ⁊ ocioſo q nō ſatagit augere qḋ accepat: ipſuꝫ
quoqꝫ qḋ poſſidet aufereꝉ. Un̄ ſeqꝉ. ⌊Ab eo aūt qui nō hꝫ
⁊ qḋ hꝫ auf. ab eo.⌋ Nec vacet ſenſus dn̄icus:cū poſſꝫ dari
alijs ⁊ multiplicari. Hec āt nō ſoluꝫ ad ſmonē ⁊ doctrinā
referēda ſunt:ſꝫ ēt ad morales ꝟtutes:qm̄ ⁊ in his dat nob
de⁹ ſua charismata:huc dotās ieiunio:illuꝫ oꝛone:aliū mā-
ſuetudine vel humilitate: qb⁹ ſi inuigilauerim⁹ multiplica-
mus ea:ſi ꝟo tepeamus extinguem⁹. Deide de aduerſarijs
ſubdit. ⌊Uerūtn̄ ini.me.il.qui no.me regna.ſu.ſe.ad. huc ⁊
M interf. an̄ me.⌋ AVG. de q̄.euā. Per qḋ deſignat ipietatem
tem iudeoꝝ:qꝛ ad eū noluerunt ꝯuerti. THEO. Quos
tradidit morti mittēs eos in ignē exteriorē: ſꝫ ⁊ in h̄ mūdo
mactati ſūt flebilr̄ ab exercitu romanoꝝ. CHRY. Hec
Marcio-niſtas he-retice con-futat. ꝯ martioniſtas ꝯpetūt. Nā ⁊ chr̄s dicit. ⌊Adducite hoſtes
meos ⁊ occidite corā me⌋ qȝ tn̄ illi bonū dicāt chr̄ꝫ:deū ꝟo
veteris teſtamēti maluꝫ. Patet aūt ꝙ pr̄ ⁊ fili⁹ eadē facit.
naꝫ pr̄ ad vineā deſtinat exercitū. filius aūt hoſtes corā ſe
trucidari facit. Hec autē que in luca ſcribiꝉ parabola: alia
mat. 25. eſt ab ea que in mattheo narraꝉ de talentis. Naꝫ h̄ qdē ex
vno capitali accepto: varij fuere puent⁹:qꝛ ex vna mna ac-
cepta hic qnqꝫ talenta:ille obtulit decē. Sꝫ apud mattheū
ꝯtrium: naꝫ qui duo accepit duo ſuperaddidit: ⁊ qui quinqꝫ
tantūdeꝫ. vnde ⁊ premijs donanꝉ imparibus.

Tex. 3. ¶ Et his dictis precedebat aſcendens hieroſo-
mat. 21. lymā. Et factū eſt cū appropinquaſſet ad bet-
mar. 11. phage ⁊ bethaniā ad montē qui vocaꝉ oliueti:
Joā. 12. miſit duos diſcipulos ſuos dicēs. Jte in caſtel
lum qḋ cōtra vos eſt. Jn qḋ introeuntes: inue-
nietis pulluꝫ aſine alligatū cui nemo vnꝙ̄ ho-
minū ſedit: ſoluite illum: ⁊ adducite. Et ſiquis
vos iterrogauerit quare ſoluitis: ſic dicetis ei.
Quia dn̄s operā ei⁹ deſiderat. Abierunt aūt q
miſſi erāt: ⁊ inuenerūt ſicut dixit illis ſtantē pul-
lum. Soluentib⁹ aūt illis pulluꝫ: dixerunt dn̄i
eius ad illos. Quid ſoluitis pullū? At illi dixe-
runt: quia dominus eum neceſſariuꝫ habet. Et
duxerunt illuꝫ ad ieſum. Et iacientes veſtimē-
ta ſua ſupra pulluꝫ: impoſuerūt ieſuꝫ. Eeuute
antē illo ſubſternebant veſtimenta ſua in via.

A ¶ TITVS. Quia dn̄s dixerat. Appropinquauit regnum
dei. vidētes illuꝫ in hierl̄ꝫ aſcēdentē: putabāt ideo aſcendē
vt regnū dei incohoaret. Cōſummata ḡ parabola in q̄ erro
reꝫ pdictū correxit. Et oſtēſo ꝙ nōduꝫ inſidiātes ſibi mor-
tem deuicerat: pcedebat ad paſſionē aſcēdens hierl̄ymā.
Un̄ di. ⌊Et his dictis pce. aſcē.⌋ BEDA. Oſtēdens ēt de
eiuſdē ciuitatis euētu parabolaꝫ fuiſſe pmiſſaꝫ: que ⁊ ipm̄
erat occiſura ⁊ hoſtili clade peritura. Seqꝉ. ⌊Et fa. eſt cum
app. ad bet. ⁊ beth. ad mon. qui vo. oli. mi. du. diſcip. ſuos.⌋
Bethphage erat loc⁹ ſacerdotū in monte oliueti. Bethania
quoqꝫ ciuitas ſiue villula ex latē montis eiuſdē qſi ſtadijs
xv. a hierl̄ꝫ. CHRY. Et qdē in exordijs indifferenter ſe Chriſtus
dn̄s igerebat iudeis: ſꝫ vbi ſufficiēter edidit ſue ptās ex- i exordio
perimētuꝫ: auctē multa ſingula queqꝫ pertractat. Multa ſue pdica
igiꝉ fuīt miracula: pdixit qm̄ inuenietis pulluꝫ idomitū: ⁊ h̄ tionis idif
eſt qḋ ſubdiꝉ dicēs. ⌊Jte in ca. qḋ ꝯ vos eſt: in qḋ itro. inue. ferēter ſe
pul. aſi. alli. cui ne. vnꝙ̄ ho. ſedit.⌋ Predicit ēt ꝙ nemo phi oſtēdebat
bebit: ſꝫ cū audierint ſilebūt. Un̄ ſeqꝉ. ⌊Soluite illū ⁊ ad- iudeis: ſꝫ
ducite. Siqs vos interrogauerit. Quare ſoluitis: ſic dicetis poſtea au-
ei. Quia dn̄s operā ei⁹ deſiderat.⌋ TITVS. Jn h̄ aūt di ctoritate.
uinā fore vocationē patuit: nō.n.pōt aliqs reſiſtere deo q̄
ſua ſunt euocāti. Diſcipuli aūt iuſſi ducere pulluꝫ non reſu
tauerunt h̄ officiū vt paruū: ſed abierūt vt adducerēt euꝫ.
Un̄ ſeqꝉ. ⌊Abie. aūt q iuſſi erāt: ⁊ inue. ſicut dixit il. pulluꝫ
ſtātex.⌋ BASI. Sic qꝫ decet nos ⁊ īfima opera plurimo
cū affectu ⁊ ſtudio aggredi: ſciētes ꝙ qcqd itui⁹ dei fit nō
eſt paruū: ſꝫ dignuꝫ in regno celoꝝ. TITVS. Obmute- B
ſcunt aūt ob excellentiā fortis ꝟtutis nequeuntes reſiſtere
ſaluatoris eloquijs qui ligauerūt aſinuꝫ. Seqꝉ.n. ⌊Soluē-
tib⁹ aūt illis pul. dixe. dn̄i ei⁹ ad illos. Quid ſoluitis pullū?
At illi dixerūt: qꝛ dn̄s eū necēium hꝫ.⌋ Maieſtatiuū eiꝫ no
men eſt dn̄s. Rex.n. erat ventur⁹ in ꝯſpectu multitudinis.
AVGV. de cō. euā. Nec moueat ꝙ matthe⁹ aſinā ⁊ pul-
lum dicit: ceteri aūt de aſina tacēt: vbi.n. vtrūqꝫ factū pōt
intelligi nulla repugnātia eſt: nec ſi alius alia cōmemora-
ret: qꝫto minus vbi ali⁹ vnuꝫ: ⁊ alius vtrūqꝫ? GLO. Nec C
ſolum diſcipuli obſecuti ſunt chr̄o in pullo alieno: ſed ēt in
proprijs veſtimētis: que partiꝫ aſino ipoſuerūt: ptim ſterne-
bant in via. Un̄ ſeqꝉ. ⌊Et duxerūt illū ad ieſuꝫ: ⁊ iacientes
veſtimēta ſua ſupra pullū ipoſuerūt ieſuꝫ. Exeūte aūt illo
ſubſternebāt veſtimēta ſua in via.⌋ BEDA. Juxta alios
euāgeliſtas: nō diſcipuli tm̄: ſed ēt plurimi de turba veſti-
mēta ſternebāt in via. AMBRO. Myſtice aūt dn̄s ve- Myſtice.
nit ad monteꝫ oliueti: vt nouellas oleas in ſublimi virtute
plantaret: ⁊ fortaſſe ipſe mons chr̄s eſt: qs.n. alius tales fru
ct⁹ ferret oliuaꝝ ſpūſcō fecūdaꝝ? BEDA. Pulchre autē
ciuitates poſite in mōte oliueti referunꝉ: h̄ eſt in ipo dn̄o:
q vnctionē ſpiritaliū charismatū ⁊ ſcie pietatiſqꝫ luce refo
uet. ORIGE. Bethania aūt iterpretaꝉ dom⁹ obediētie. D
Bethphage ꝟo dom⁹ maxillaꝝ: ſacerdotalis qdeꝫ loc⁹: ma-
xille eīꝫ ſacerdotib⁹ dabāꝉ: ſic in lege ſcipiꝉ. Jllic ꝟo vbi
obedientia ibi locus ſacerdotib⁹ mancipaꝉ: mittit ſaluator
diſcipulos ſuos vt ſoluāt aſine pulluꝫ. AMBRO. Jn ca Qui ali-
ſtello eniꝫ erant: ⁊ erat ligatus pullus cū aſina: nec poterat os ſolu
ſolui niſi iuſſu dn̄i. Soluit eū manus aplica talis act⁹: talis debet hēe
vita: talis gr̄a. Eſto talis vt ligatos poſſis ſoluere. Jn aſina act⁹ vitā
qdeꝫ mattheus euā: qſi matrē figurauit erroris. h̄ auteꝫ in ⁊ gratiam
pullo gn̄alitatē ppl̄i gentilis expſſit. Et bn̄. ⌊Jn quo nemo aploꝝ.
ſedit⌋ qꝛ nullus anteꝙ̄ chr̄s nationū pplos vocauit ad ec-
cleſiā. Alligatus aūt pfidie vinculis tenebaꝉ: in quo addi-
ctus dn̄o erroris famulatu: ſꝫ dn̄atuꝫ vēdicare ſibi nō po-
terat quē dn̄m fecerat nō nā: ſed culpa. Et ideo cū dn̄s dn̄
vnus agnoſciꝉ. Miſera ſeruit⁹ cui vagū ius eſt. Plures.n.
hꝫ dn̄os: qui vnū non habet. Alieni alligant vt poſſideant:
iſte ſoluit vt teneat: vehementiora enim dona nouit eſſe
ꝙ̄ vincula. ORIGE. Multi ḡ erāt dn̄i hui⁹ pulli anteꝙ̄ E

ſaluatorez eum baberet neceſſariũ. Poſtq̄ vò ille cepit eē
Mat.6. dñs plures eſſe dñi ceſſauerũt. Nemo.n.pōt deo ſeruire ⁊
mãmone. Quãdo malitie ſeruimus: multis ſumus paſſio-
nib⁹ viriſqȝ ſubiecti. Nec iuȝ aũt hȝ dñs pullum: qꝛ cupit
nos ſolui vinculis peccatoꝝ. ORIGE. ſup ioãnez. Ego autē
opinor nō fruſtra caſtelluȝ eſſe hunc locũ: vbi ſtabat aſina
ligata ⁊ pullus: q̄ſi caſtelluȝ.n. reſpectu toti⁹ orbis celeſtis
tota terra deſpicit̄ abſqȝ adiectiõe alteri⁹ nois nũcupatũ.
AMBRO. Nec illud eſt ocioſuȝ: q̄ duo diſcipuli dirigũ-
Act.10. tur. Petr⁹ ad corneliũ. Paulus ad reliquos: ⁊ ideo nō pſo-
Act.8. nas deſtinauit: ſȝ nũm diffiniuit. Tñ ſiquis eſt qui perſo-
nas exigat pōt eſtimare de Philippo quez ſpũſſcũs miſit
F in gazã qñ cãdacis regine baptizauit eunuchũ. THEO.
Uel duo miſſi hĩ innuũt: q̄ ad introductionē gentilis ppli ⁊
ſubiectionē eius ad xp̄ȝ duos faciũt gradus pphe ⁊ apl'i.
Ducũt aũt eũ a quodaȝ caſtello: vt inoteat nobis q̄ hic po-
pulus ruſtican⁹ erat ⁊ indoct⁹. AMBRO. Illi ḡ directi
cũ ſoluerēt pulluȝ: nō ſuis ꝟbis ſunt vſi: ſȝ dixerũt ſicut di-
xerat illis ieſus: vt agnoſcas q̄ nō ſuo ſermone ſȝ ꝟbo dei:
nec pp̄o ſed xp̄i noie fidem pplis infudere gentib⁹: atqȝ
aduerſarie ptãtes: que ſibi nationũ obſequia vēdicabant:
mãdato ceſſare diuino. ORIGE. Deinde mittunt diſci-
puli veſtes ſuas ſup aſinũ: ⁊ ſedere faciunt ſaluatorē: dum
aſſumũt ſermonē dei: ⁊ ipoñũt eũ ſup aĩas audientiũ. Ue-
ſtib⁹ exuũtur ⁊ ſubſternũt eas in via: qꝛ veſtimēta aploꝝ:
opera eoꝝ bona ſunt: ⁊ reuera ſolut⁹ a diſcipulis aſinus: ⁊
portans ieſuȝ incedit ſuper veſtimēta aploꝝ qñ doctrinã
eoꝝ imitant̄ ⁊ vitam. Quis noſtrũ ita beatus eſt vt ſedeat
ſuper illuȝ ieſus? AMBRO. Non eniȝ mundi dñm ge-
ſtari ſuper dorſuȝ aſine delectauit: ſed vt latente myſterio
Myſtice. in ſecretis animaꝝ interiore ꝯſenſu. Myſticus rector inſi-
deret regens mentis veſtigia: laſciuiam carnis infrenans:
ſermo eius habena eſt: ſtimulus eſt.

Tex.4. ¶ Et cũ appropinquaret iaȝ ad deſcēſuȝ mon-
tis oliueti: ceperunt oēs turbe deſcēdentiuȝ di-
ſcipuloꝝ gaudētes laudare deum voce magna
ſup oibus quas viderãt virtutib⁹ dicētes. Be-
nedictus qui venit rex in noie dñi: pax in celo:
⁊ gloria in excelſis. Et quidaȝ phariſeorum de
turbis dixerunt ad illos. Magiſter increpa di-
ſcipulos tuos. Quib⁹ ipſe ait. Dico vobis: qꝛ
ſi hi tacuerint: lapides clamabunt.

A ¶ ORIGE. Cũ diu in monte fuit dñs cũ ſolis apl'is mora-
bat̄: qñ aũt vicinus cepit eſſe deſcēſui: tũc occurrit ei turba
populoꝝ. Uñ dĩ. [Et cũ iam appropinqua. ad deſcē. mon.
oli. cepe. om. tur. deſcēdē. diſci. gau. lau. deũ voce magna.]
THEO. Diſcipulos vocat nō ſolum. xij. aut. lxx. ſȝ oēs q
xp̄ȝ ſeq̄bant̄: ſeu cã miraculoꝝ ſeu ad aliquã delectationē
doctrine: q̄b⁹ ingeri pueri potuerũt: vt narrant alij euãge-
liſte. Uñ ſeq̄t̄. [Sup oib⁹ quas vide. ꝟtutib⁹.] BEDA.
Joã.11. Multas q̄dē virtutes dñi viderãt: ſed maxie lazari reſur-
Joã.12. rectionē ſtupebãt. Naȝ vt ioãnes ait. Propterea obuiam
venit ei turba: qꝛ audierũt eũ feciſſe hoc ſignũ. Notãdum
eniȝ eſt nō tũc pmũ ſaluatorē hierl'm adiſſe: ſed multotiēs
B antea ſicut ioãnes cõmemorat. AMBRO. Turba igit̄
agnoſcēs deũ regez appellat: pphetiã repetit: expectatum
quoqȝ ſm carnez dauid filium veniſſe declarat. Uñ ſeq̄t̄.
[Dicētes. Benedict⁹ qui venit rex in noie dñi.] BEDA.
Ideſt in noie dei pr̄is: quis poſſit intelligi: etiã in noie ſuo:
Joã.5. qꝛ ⁊ ipſe dñs eſt: ſed meli⁹ ꝟba ei⁹ nr̄m dirigũt intellectũ.
Chriſtus dĩ q̄b⁹ ait. Ego veni in noie pr̄is mei: humilitatis.n. magiſter
rex ad re- xp̄s. Nō aũt rex xp̄s dĩ ad exigēduȝ tributum: vel ferro
gēdas mē- exercitũ armãdum: hoſteſqȝ viſibilr̄ debellandos: ſed q̄
tes ſuas. mētes regat: ⁊ in regnũ celoꝝ credētes perducat. Qꝛ.n. rex
eſſe voluit iſrael: miſerationis indiciũ eſt: nō ptãtis augmē-
tum. Uerũ qꝛ xp̄s in carne totius mũdi ppitiatio illuxit:
pulchre ſibiinuicē in laude ei⁹ celeſtia ſimul ⁊ terrena cõ-
Luc.2. cinũt. Eo.n. naſcēte celeſtiũ agmina cantãt: eodeȝ aũt celis
ſe redditũro mortales viceȝ laudis rependunt. Uñ ſequit̄.
C [Pax in celo.] THEO. Hoc eſt bellũ antiquũ quo deo
aduerſabamur euanuit. Et glĩa in excelſis: laudãtib⁹. ſ. an-
gelis deũ in tali recõciliatiõe. Nam hĩ ipſuȝ q̄ de⁹ viſibilr̄
ambulat in territorio inimicoꝝ ſuoꝝ ſignãt ipm nobiſcuȝ
hr̄e cõcordiaȝ. Sed phariſei hoc audientes murmurabãt:
eo q̄ turba eũ regez vocabat ⁊ laudabat vt deũ: referētes
nomē regis ad ſeditionē: nomen vò dñi ad blaſphemiam.
Uñ ſeq̄t̄. [Et q̄daȝ phariſeoꝝ de turbis dixerũt ad illum.
[Magiſter increpa diſcipulos tuos.] BEDA. Miracu-
lum inuidoꝝ demētia: quē magiſtrũ appellanduȝ nō du-
bitant: qꝛ vera docēteȝ nouerãt: hui⁹ diſcipulos quaſi me-
lius edocti redarguēdos eſtimãt. CYRIL. Sed dñs nō
cõpeſcuit laudantes eũ vt deũ: ſed magis reprehēſores cõ-
peſcens: atteſtat̄ ſibi ſup glĩa deitatis. Uñ ſeq̄t̄. [Quibus
ipſe ait. Dico vobis: qꝛ ſi hi tacuerint lapides clamabũt.]
THEO. q. d. Non ſine cã vt hoies me talr̄ laudant: ſȝ cõ- D
moniti virtutib⁹ quas viderũt. BEDA. Crucifixo etiaȝ mat.27.
dño notis ei⁹ tacentib⁹ pre timore: lapides ⁊ ſaxa canebãt:
duȝ poſtq̄ emiſit ſpũm terra mota eſt: ⁊ petre ſciſſe ſunt: ⁊
monumēta aperta ſunt. AMBRO. Neqȝ etiã mirũ eſt
ſi laudes dñi cõtra nãm ſuaȝ ſaxa reſpõdeant: quē ſcopu-
lis duriores predicãt pemptores. ſ. turba poſt exiguũ cru-
cifixura deũ negans affectib⁹: quē vocibus ꝯfitet̄. Aut for-
taſſe: qꝛ obmuteſcētib⁹ iudeis poſt dñi paſſionē viui erãt
ſm petrũ lapides clamaturi. ORIGE. Qñ etiaȝ nos ta- E
cemus. i. refrigeſcit charitas multoꝝ: lapides clamãt. Pōt 1.Pe.2.
eniȝ de⁹ ſuſcitare de lapidib⁹ filios habrae. Pulchre auteȝ
turbas laudãtes deũ ad deſcēſionē montis occurriſſe legi- Qui miſe
mus: vt operatorē myſterij ſpiritalis ſignarēt ſibi veniſſe ricordia
de celo. BEDA. Deſcēdente etiã dño de monte oliuarũ idigēt de-
turbe deſcēdũt: qꝛ humiliato miſericordie auctore neceſſe bēt ad ex-
eſt eos qui miſericordia indigent eius veſtigia imitari. emplũ ſal-
uatoris hu-
miliari.

¶ Et vt appropinquauit: videns ciuitatē: fleuit Tex.5.
ſuper illaȝ dicens. Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu: ⁊
quideȝ in hac die tua que ad paceȝ tibi: nũc aũt
abſcõdita ſũt ab oculis tuis. Quia veniēt dies
in te: ⁊ circũdabũt te inimici tui vallo: ⁊ circũ-
dabunt te: ⁊ coanguſtabũt te vndiqȝ: ⁊ ad ter-
ram proſternent te: ⁊ filios tuos qui in te ſunt: mat.24.
⁊ nō relinquent in te lapideȝ ſuper lapidem: eo mar.11.
q̄ non cognoueris tempus viſitationis tue.

¶ ORIGE. Omnes beatitudines quas locutus eſt ieſus A
in euãgelio ſuo firmat exēplo ſicut dixerat. Beati mites: Mat.5.
pbat dicēs. Diſcite a me: qꝛ mitis ſuȝ. Et qꝛ dixerat. Beati Mat.11.
flentes: ipſe quoqȝ fleuit ciuitatē. Uñ dĩ. [Et cũ appropin- Mat.5.
quauit: vidēs ciuitatē fleuit ſup illã.] CYRIL. Miſere-
bat̄ eniȝ eoꝝ xp̄s qui oēs hoies vult ſaluari qd̄ nobis non
patuiſſet: niſi per aliqd̄ humanuȝ fieret euidens. Effuſe.n.
lachryme ſunt ſigna triſtitie. GREGO. in homil. Fleuit
igit̄ pius redēptor ruinã perfide ciuitatis: quã ipſa ciuitas
ſibi nō cognoſcebat eſſe venturaȝ. Unde ſubdit̄. [Dicens:
Quia ſi cognouiſſes ⁊ tu] ſubaudi fleres: que mō qꝛ neſcis
qd̄ iminet exultas. Uñ ſubdit̄. [Et q̄dē in hac die tua: que
ad pacē tibi.] Cuȝ.n. carnis ſe voluptatib⁹ daret in die ſua
que ad pacē ei eē poterãt hēbat. Cur vò bona pñtia ad pa-
cem habuerit: manifeſtat̄ cũ ſubdit̄. [Nũc aũt abſcõdita
ſunt ab oculis tuis.] Si.n. a cordis eius oculis mala q̄ imi-

nerent:abſcōdita nō eēnt:leta in pſītib⁹ pſperis nō fuiſſet.
Uñ mox ei⁹ pena q̄ iminebat adiuncta eſt:cū ſeq̄r. [Quia
B veniēt dies in te.] CYRIL. Uel alr. [Quia ſi cognouiſſes
⁊ tu.] Nō.n.erāt digni pcipere diuinit⁹ inſpiratas ſcriptu-
ras que narrāt chri myſteriū. Quotiēs.n.legit moyſes ve-
lamē obnubilat cor eoꝝ. Et q2 nō ſunt intuiti veritatē:idi-
gnos ſe fecerūt ſalute que manat a chro. Uñ ſeq̄r. [Et qdē
in hac die tua q̄ ad pacē tibi.] EVSE. Ubi notat ſuū ad-
Chꝰs venit pacē longinqs ⁊ ppinqs pdicare. uentū ad pacē toti⁹ mūdi factū fuiſſe. Uenit.n.ad h vt pa-
cē pdicaret ppinqs ⁊ longinqs. Sȝ q2 annūtiatā ſibi pa-
cē recipe noluerūt:h eos latebat. Uñ ſubdit. [Nūc autē
abſcōdita ſunt ab oculis tuis.] Et ideo obſidionē q̄ in bre-
ui erat ei ſupuentura expreſſiſſime prenūtiat ſubdens.
[Quia veniēt dies in te:⁊ circūdabūt te inimici tui vallo.]
C GREGO. Ubi romani pncipes denūtiant. Jlla.n.hiero
ſolymoꝝ ſubuerſio deſcribitur:que a Ueſpaſiano ⁊ Tyto
romanis pncipib⁹ facta eſt. Uñ ſubdit. [Et circūdabūt te:
⁊ coangu.te vndi.⁊ ad terrā pſternēt te:⁊ filios tuos q in te
ſunt.] EVSE. Quō autē hec cōpleta ſint ex his q̄ tradita
ſunt a ioſepho colligē poſſum⁹:qui cū eſſet iudeus: ſingula
quoqȝ geſta narrauit cōſone his que ſunt a chro predicta.
GREGO. Hoc q̄ȝ qd addit. [Et nō relinquent in te lapi
dem ſup lapidē.] Et ipſa iaȝ eiuſdē ciuitatis trāſmigra-
tio teſtat:q2 dū nūc in eo loco ꝯſtructa eſt:vbi ex portam
dñs fuerat crucifixus: prior illa vt di hierlm funditus eſt
euerſa. Cui ex qua culpa euerſionis pena fuerit illata ſub-
D iungit. [Eo ꝙ nō cognoueris tp̄s viſitatiōis tue.] THEO.
Jdeſt mei aduētus. Ueni.n.viſitur⁹ ⁊ ſaluatur⁹ te. Qd ſi co-
gnoſceres:⁊ in me crederes:eſſes pacata romanis: ⁊ ex oi-
bus exēpta periculis: ſic oēs qui crediderūt in chrm euaſe-
runt. ORIGE. Non nego igit ⁊ illā hierlm pp habita-
toꝝ ſcelera fuiſſe deſtructā: ſed q̄ro ne forte ad hāc hierlȝ
flet⁹ iſte ptineat. Si.n.poſt myſteriū veritatis aliqs pecca
uerit plangit. Nemo.n.gentilis fletur:ſȝ ille qui fuerit de
hierlm:⁊ eē ceſſauit. GREGO. Redēptor.n.noſter per
electos ſuos plangere nō ceſſat:cū quoſdā ex bona vita ad
mores reprobos pueniſſe ꝯſiderat:qui ſi dānationē ſuam
que eis iminet agnouiſſent:ſemetipſos cū lachrymis ele-
ctoꝝ plangerēt. Sua aūt diē hic hȝ aīa puerſa:que tranſi
torio gaudet in tpe. Cui ea q̄ aſſunt ad pacē ſunt:dū ex re-
bus tpalib⁹ letat:hec puidere futura refugit:que prīte le-
titiā pturbēt. Unde di. [Nūc aūt abſcōdita ſunt ab oculis
E tuis.] ORIGE. Fletur aūt ⁊ nr̄a hierlm:ꝙ poſt peccata
Moralr hierlm i. aīa nr̄a deſtruit:cū a bōis ad mala reuertitur. circūdāt eā inimici.i.ſpūs neq̄:⁊ imitāt in circuitū ei⁹ val
lū:⁊ obſideāt eā ⁊ lapidē ſup lapidē nō relinquāt:maxīe ſi
poſt mltā ꝯtinētiā:ſi poſt aliqt ānos caſtitatis vict⁹ qs fue
rit ⁊ blandimētis carnis illect⁹:patiētiā pudicitiāqȝ amiſe
rit:ſi fuerit fornicat⁹:lapidē ſup lapidē nō relinquēt in eo:
Ezech. 18. ſm illō. Nō recordabor pmaꝝ iuſtitiaꝝ ei⁹. GREGO.
Uel alr. Maligni ſpūs aīas a corpe exeuntē obſidēt:quas
in carnis amore poſitā deceptoris delectationib⁹ fouent:q
vallo circūdant:q2 aū mētis ei⁹ oculos reductis iniqtatib⁹
quas ppetrauit: hāc ſocietate ſue dānationis coartāt:vt in
ipſa extremitate vite deprehēſa:⁊ a qb⁹ hoſtib⁹ circūcluſa
ſit videat:⁊ tn̄ euadendi aditū inuenire nō poſſit:q2 opari
F iā nō pōt bona:que cū licuit agere ꝯtēpſit. Undiqȝ etiā
aīā coangūſtāt:q2 ei nō ſolū opis vez etiā locutiōis atqȝ
cogitatiōis iniqtates replicāt vt que prius ſe per multa dila
tauit in ſcelere:in extremū de oīb⁹ anguſtet in retributiōe.
Tunc aūt aīa per ꝯditionē reat⁹ ſui ad terrā cōſternit:cū
caro quā vitā ſuā credidit:redire ad puluerē vrget. Tunc
in morte filij illi⁹ cadunt:cū cogitatiōes illicite que mō ex
illa pdeūt in extrema vita vltiōe diſſipant:que ēt cogita-
Peruerſas cogita- tiones per lapides ſignari valent. Peruerſa.n.mens cum
peruerſe cogitationi puerſionē adijcit:qſi lapidē ſupra la-
pidē ponit. Sȝ cū ad vltionē ſuā aīa ducit:oīs cogitatio-
tiōes acenulās qſi lapidē ſuper lapidē ponit.
num ꝯſtructio diſſipat. Prauā aūt aīā de⁹ aſſidue viſitat
pcepto:aliqn̄ flagello:aliqn̄ aūt miraculo:vt vera q̄ neſcie-
bat audiat:⁊ ea ꝯtēnēs a dolore cōpūcta redeat: aut bñfi-
cijs deuicta malū qd fecit erubeſcat. Sȝ q2 viſitatiōis ſue
tp̄s nō cognoſcit in extremo vite tradit ſuis inimicis.

¶ Et ingreſſus in tēpluȝ cepit eijcere vēdentes Tex.6.
in illo ⁊ emētes:dicēs illis. Scriptū eſt:q2 do- mat. 21.
mus mea domus orationis eſt. Uos autē feci- Joā.2.
ſtis eā ſpeluncā latronū. Et erat docēs quoti- Iſa.56.
die in tēplo. Principes aūt ſacerdotū ⁊ ſcribe Hier.7.
⁊ principes plebis querebāt illū perdere:⁊ nō mat. 21.
inueniebant quid facerent illi. Omnis enī po mar. 11.
pulus ſuſpenſus erat audiens illum.

¶ GREGO. in ho. Qui narrauerat mala ventura primus A
tēpluȝ ingreſſus eſt: vt de illo vēdentes ⁊ emētes eijceret: Ruina populi maxīe ex culpa ſacerdotū eueniūt.
oſtēdens ꝙ ruina ppli maxime ex culpa ſacerdotū fuit.
Uñ di. [Et ingreſ.in tē.cepit eijcere vē.in illo ⁊ ementes.]
AMBRO. De⁹.n.tēplū ſuū nō mercatoris vult eē diuer
ſoriū:ſȝ domiciliū ſctitatis:nec vēdibili religionis offō:ſed
obſequio gratuito vſum miniſterij ſacerdotalis informat.
CYRIL. Erat aūt in tēplo multitudo mercatoꝝ qui ven
debāt aīalia ritu legis mactāda in hoſtijs. Sed iā aderat
tp̄s deſinēdi vmbrā:refulgēdi vo chri veritatē. Ob h chrs
qui cū pře ſimul colebat in tēplo:iuſſit ritus corrigi legis:
fieri vo tēplū oōnis domū. Uñ ſubdit. [Dicēs illis. Scri- Hier.7.
ptū eſt:q2 dom⁹ mea dom⁹ oōnis eſt:vos aūt feciſtis illā
ſpeluncā latronū.] GREGO. Qui.n.ad accipiēda mu-
nera in tēplo reſidebāt:q2 qbuſdā nō dantib⁹ leſiones ex-
quirerēt:dubiū nō erat. THEO. Hoc ēt dñs fecit in prī-
cipio pdicationis ſue:vt narrat ioānes: ⁊ nūc iterū illud fe- Joā.2.
cit:q2 ad maius crimē iudeoꝝ redundat:qui nō fuerūt ex B
priori admonitiōe caſtigati. AVGV. de qō.euā. Myſti- Myſtice.
ce aūt tēpluȝ ipm hoīem chrm itelligas:vel ēt adiūcto corpe
ei⁹ ꝙ eſt eccliā. Scdm aūt id qd eſt caput eccle dictū eſt.
Soluite tēplum hoc:⁊ in triduo ſuſcitabo illud. Scdm id Joā.2.
vo ꝙ eſt adiuncta ecclia intelligit tēplum de quo vī dixiſſe
Auferte iſta hinc. Significauit.n.futuros in ecclia:qui ſua ne- Joā.2.
gocia poti⁹ agerēt:vel receptacula ibi hrent ad occultāda
ſcelera ſua:q̄ȝ vt charitatē chri ſequerent:⁊ pctōꝝ ꝯfeſſio-
ne accepta venia corrigerent. GREGO. in ho. Redem-
ptor vo noſter pdicationis vba nec idignis nec igratis ſub-
trahit. Unde poſtq̄ȝ rigorē diſcipline eijciēdo puerſos te-
nuit:donū his gr̄e oſtēdit. Nā ſubdit. [Et erat docēs quo-
tidie in tēplo.] CYRIL. Decebat aūt ex his que chrs di- C
xerat ⁊ fecerat:eū adorare vt deū:ſed ipſi nequaq̄ȝ hoc fa-
cientes:querebāt eū occidere. Seqt.n. [Principes autē ſa
cerdotū ⁊ ſcribe ⁊ pncipes plebis querebāt illū perdere.]
BEDA. Uel q2 quotidie docebat in tēplo:vl q2 latrones
eiecerat de tēplo:vel q2 veniens illuc qſi rex ⁊ dñs a credē
tiuȝ turba laudē hymni celeſtis accepit. CYRIL. Sed
ppl's grauiorē eſtimationē accepit de chro q̄ȝ ſcribe ⁊ pha-
riſei ⁊ pncipes iudeoꝝ:qui fidē chri:nō acceptantes alios
increpabāt. Uñ ſeqt. [Et nō inueniebant qd facerent illi.
Oīs.n.populus ſuſpenſus erat audiens illum.] BEDA. D
Quod duob⁹ modis intelligi pōt:q2 vel timētes populi tu-
multū:⁊ nō inueniebāt quid facerent de ieſu quē perdere
diſpoſuerūt:vel ideo ieſum perdere querebāt: q2 ſuo ma-
giſterio neglecto ples ad eū audiendū ꝯfluere cernebāt.
GREGO. in ho. Myſtice aūt ſicut tēpluȝ dei in ciuitate Myſtice.
eſt:ita in plebe fideli vita religioſoꝝ. Et ſepe nōnulli reli-
gionis habitū ſumūt:⁊ dū ſacroꝝ ordinū locū pcipiunt
ſancte religionis officiū in cōmerciū terrene negociatiōis

ſtabūt. Uendentes quippe in tēplo ſunt qui b' qd̄ quibuſdam iure cōpetit: ad p̄miuȝ largiunť. Juſticiā.n. vēdere eſt hāc pro p̄mij acceptiōe ſeruare. Emētes vero in tēplo: ſunt q dū hoc perſoluere primo qd̄ iuſtuȝ eſt nolunt: dūqȝ rem iure debitā facere cōtēnunt: dato patronis p̄mio emunt petitū.

E

Qui pro p̄mio dona ſpūs ſcti vēdit

ORIGE. Siqs ergo vēdit eijcieť: ⁊ p̄cipue ſi vēdit colūbas. Si.n. ea que mihi a ſpū ſcō ſunt reuelata ⁊ credita: aut in vulgus p̄cio vēdidero: aut abſqȝ mercede nō docuero: qd aliud facio niſi colūbaȝ.i. ſpm̄ ſcm̄ vēdo? AMBRO. Gn̄alr̄ itaqȝ dn̄s docet ſeculares a dei tēplo abeſſe debere ꝯct'. Spiritalr̄ āt numularios repulit: q de pecunia dn̄i.i. ſcriptura diuina lucrū q̄rūt: nec bona malaqȝ diſcernunt. GREGO. in ho. Qui domū dei ſpeluncā latronū faciūt: q: dū puerſi hoīes locū religionis tenēt: ibi malitie ſue gladys occidūt: vbi viuificare primos orōnis ſue itercesſiōe debuerūt. Tēpluȝ q̄ȝ eſt ipſa mens fideliuȝ: q̄ ſi in leſione primi puerſas cogitatiōes pfert: q̄ſi in ſpelunca latrones reſident. Cuȝ aūt mentē fideliū ad cauēda mala ſubtiliter erudit: quotidie veritas in tēplo docet. Cap̄. XX.

Tex.1. Et factū eſt: in vna dierȝ docente illo populuȝ in tēplo ⁊ euāgelizāte cōuenerunt principes ſacerdotū ⁊ ſcribe cū ſenioꝛib': ⁊ aiunt dicētes ad illuȝ.

mat. 21. mar. 11. Dic nobis in qua ptāte hec facis. Aut quis eſt qui dedit tibi hāc ptātem? Rn̄dens autē ieſus dixit ad illos. Jnterrogabo vos ⁊ ego vnū verbuȝ. Reſpondete mihi. Baptiſmus ioānis de celo erat: an ex hoīb'? At illi cogitabāt intra ſe dicētes. Quia ſi dixerim' de celo: dicet. Quare ergo nō credidiſtis illi? Si autē dixerimus ex hoīb': plebs vniuerſa lapidabit nos. Certi.n. ſunt ioānez pphetā eſſe. Et reſponderūt ſe neſcire vnde eſſet. Et ieſus ait illis. Neqȝ ego dico vobis in qua poteſtate hec facio.

A ¶ AVGV. De ꝯſenſu euāgeliſtarȝ. Cuȝ memoraſſet Lucas eiectos de tēplo emētes ⁊ vēdētes: ptermiſit q̄ exibat in bethaniā: ⁊ regrediebať in ciuitatē: ⁊ qd de ficulnea factū eſt: ⁊ q̄ mirātib' diſcipulis de fidei v̄tute reſpōſuȝ eſt. Atqȝ his ptermiſſis: nō quaſi ex oꝛdine dies pſequēs ſicut

mar. 11. Marcus: intulit dicēs. Et factuȝ eſt in vna dierȝ docente illo ppl'ȝ in tēplo ⁊ euāgeliȝāte ꝯuenerūt p̄ncipes ſacerdotum ⁊ ſcribe cū ſenioꝛib'. Qz dicit factū in vna dierū: ea dies intelligiť: in qua id geſtū matthe' ⁊ marcus retulerunt.

mat. 21. mar. 11. EVSE. Cū aūt p̄ncipes mirari deberent docētez celeſtia dogmata: ⁊ cognoſcere per dicta ⁊ facta hūc eſſe cbꝛiȝ quez pphete p̄cinerant: incūbentes ſubuerſioni populi chꝛiſtuȝ phibebāt. Sequiť.n. Et aiunt dicētes ad illuȝ. Dic nobis in q̄ ptāte hec facis. Aut qs eſt qui dedit tibi hāc ptātez?

B CYRIL. q. dicāt. Scđm legē moſaycā ſolis exoꝛciſtis ex leuitico ſanguine data eſt auctoꝛitas docēdi: necnō ſacrorȝ atriorȝ ptās: at tu oꝛt' ex iuda cōmiſſos nobis faſces vſurpas. Sed ſi nouiſſes o phariſee ſcripturas recoleres q̄ hic eſt ſacerdos qui ſm̄ oꝛdinez melchiſedech offert deo in ſe credentes per cultū q legē trāſcendit. Quid igiť anxiaris: eiectis ab atrijs ſacris q̄ oppoꝛtūa videbāť legalib' victimis: eo vocante ad verā iuſtificationē per fidē. BEDA. Uel qn̄ dicūt. In qua ptāte hec facis? de dei dubitāt poteſtate: ⁊ ſubintelligi volunt diaboli eſſe qd̄ facit. Addētes quoqȝ. Et qs eſt qui dedit tibi hāc ptātez? Manifeſtiſſime dei filiuȝ negant quē putant nō ſuis: ſed alienis virib' ſigna facē. Poterat aūt dn̄s aperta rn̄ſione tentatorȝ calūniaȝ cōfutare: ſed prudenter interrogat: vt ſuo ſilentio vel ſn̄ia ꝯdēnenť. Sequiť.n. Rn̄dens autē dixit ad illos. Jnterrogabo ⁊ ego vos vnū verbū: rn̄dete mihi. Baptiſmus ioānis de celo erat: an ex hoībus? THEO. Ut.n. oſtenderet eos ſemꝑ fuiſſe ſpūi ſancto rebelles: ⁊ ne dum Jſaie cuius nō erat memoꝛia: ſȝ nuper viſo ioāni credere noluerunt. Ob h' verſa vice opponit eis hāc q̄ōnē: oſtēdens q̄ ſi tanto pphete ioāni qui apud eos maioꝛ videbať minime crediderunt: perhibēti teſtimoniū eius: qualr̄ ei crederent reſpōdenti qua auc̄te hoc faceret? EVSE. Querit aūt de ioāne baptiſta: nō vnde erat oꝛiundus: ſed vnde legē ſuſcepiſſet baptiſmatis. CYRIL. Sed illi fugere veritatē nō hoꝛruerūt. Deus.n. miſit ioānez ſicut vocez clamantē. Parate viaȝ dn̄o. Timuerūt aūt dicere veritatē: ne diceretur. Cur nō credidiſtis: ⁊ cauent reprehēdere precurſoꝛem: nō metu diuino: ſȝ populi. Unde ſequiť. At illi cogitabāt intra ſe dicētes. Quia ſi dixerim' de celo: dicet. Quare ergo nō credidiſtis ei? BEDA. q. d. Quez cōfitemini de celo habuiſſe pphetiā: mihi teſtimoniū perhibuit. Et ab illo audiſtis: in qua ptāte hec faciam. Sequiť. Si aūt dixerim': ex hoībus: plebs vniuerſa lapidabit nos. Certi ſunt enim ioānez pphetā eſſe. Uiderūt ergo q̄uolibet reſpōdiſſent: in laqueuȝ ſe caſuros: timētes lapidationē: ſed magis veritatis ꝯfeſſionē. Unde ſequiť. Et rn̄derunt ſe neſcire vnde eſſet. Quia ergo nolunt fateri hoc qd̄ ſciunt: repulſi ſunt: vt eis domin' non diceret qd̄ ſciebat. Unde ſequiť. Et ait illis ieſus. Neqȝ ego dico vobis in q̄ poteſtate hec facio. Ob duas eniȝ cauſas maxime ſciētie veritatis eſt occultāda querentib': cuȝ. ſ. is qui querit minus capax eſt ad intelligendum ea que querit: aut odio vel contemptu veritatis indignus eſt cui debeat aperiri quod querit.

C (right margin, beside "THEO.")

Jſa. 40. (right margin, beside "Parate viaȝ dn̄o")

D (right margin, beside "BEDA.")

Dua'b' de cauſis ſciētie veritatis ē occultanda.

Tex. 2. mat. 21. mar. 12. ¶ Cepit aūt dicere ad plebem parabolaȝ hanc. Homo quidaȝ plantauit vineaȝ ⁊ locauit eā colonis: ⁊ ipſe peregre fuit multis tpib'. Et in tpe vindemie illo miſit ad cultoꝛes ſeruū: vt de fructu vinee darēt illi. Qui ceſuȝ dimiſerunt eum inanez. Et addidit alterȝ ſeruū mittere. Jlli aūt hūc quoqȝ cedētes ⁊ afficiētes ꝯtumelia: dimiſerūt inanez: ⁊ addidit tertiū mittere: qui ⁊ illū vulnerātes eiecerūt. Dixit āt dn̄s vinee. Quid faciam? Mittaȝ filiū meū dilectū: foꝛſitan cuȝ hūc viderint verebunť. Quē cū vidiſſent coloni: cogitauerunt intra ſe dicētes. Hic eſt heres. Occidamus illuȝ vt noſtra fiat hereditas. Et eiectū illuȝ extra vineā occiderunt. Quid ergo faciet illis dn̄s vinee? Ueniet ⁊ p̄det colonos iſtos ⁊ dabit vineā alijs. Quo audito dixerunt illi. Abſit. Jlle aūt aſpiciens eos ait. Quid eſt ergo hoc qd̄ ſcriptū eſt? lapidem quē reprobauerūt edificātes: hic factus eſt in caput anguli? Omis qui ceciderit ſupra illū lapidez cōquaſſabitur: ſupra quē aūt ceciderit cōminuet illuȝ.

p̄s. 117. mat. 21. mar. 12. Act. 4. (right margin, beside "Jlle aūt aſpiciens … caput anguli")

A ¶ EVSE. Congregatis in vnū principib' populi iudeorū in ipſo templo: ea que cōtra ipſuȝ facturi erant ⁊ superuēturuȝ eis exterminiuȝ figurate parabolaȝ ptulit. Diciť.n. Cepit aūt dicere ad plebē parabolaȝ hāc. Hō plāta. vi.

mat. 21. AVGV. de cō. euā. Tacuit Matthe' breuitatis cā qd̄ Lucas nō tacet: parabolaȝ iſtam nō ad ſolos principes dictam qui de poteſtate interrogauerāt: ſed etiā ad plebem,

AMBRO. Plerıq; aūt varie ſignatiões de vinee appel
Iſa.5. latiõe deriuātur: ſz euidēter iſaias vineā dñi ſabaoth domū
iſrael eſſe memorat. Hāc vineā qs alius niſi deus cōdidit.
mat.20. BEDA. Hō ḡ qui plātauit vineā ipſe eſt q iuxta aliā pa-
rabolā ↄduxit operarios in vineā ſuā. EVSE. Sz parabola
quā iſaias dicit vineā reſpōdit. Saluatoris vō parabola nō
eſt ↄ vineā dictā: ſz de cultoribꝰ vinee de qbus ſubdit̄. [Et
B locauit eā colonis.]i. ſenioribꝰ ppl'i: ꝛ pncipibꝰ ſacerdotū: ꝛ
Qualibꝫ ē vinee. i. ꝑ ꝑ ſe ꝛ aīe cultor. doctoribꝰ: ꝛ optim atibꝰ cūctis. THEO. Uel qlibꝫ de po
pulo eſt vinea: idē eſt ēt cultor: qlibꝫ. n. nr̄ꝫ ſeipſꝫ colit. Hac
igit̄ vinea cōmiſſa cultoribus: abijt. i. dimiſit illos ꝓgredi
ſuo arbitrio. Unī ſeqt̄. [Et ipſe peregre fuit multis tpibꝰ.]
AMBRO. Nō qr ex loco ad locū ꝓfectꝰ eſt dñs: q vbiq;
ſemp pñs eſt: ſz qr pñtior eſt diligētibꝰ: negligētibꝰ abeſt.
Multis aūt tpſbus abfuit: ne ꝓpera videret̄ exactio. Nā
quo indulgentior liberalitas: eo inexcuſabilior puicacia.
CYRIL. Uel deus abſentauit ſe a vinea pluriū annoꝝ
curriculis: qr poſtq̄ viſus ē in ſpē ignis deſcēdiſſe in mon-
Exo.3. te ſyna: nō amplius viſibilr̄ ꝓbuit eis ſuā pñtiā. Nulla tñ
ꝛ.20. interpolatio ↄtigit qua nō mitteret deus ꝓphetas ꝛ iuſtos
cōmonentes. Unī ſeqt̄. [Et in tpe vinde. miſit ad cultores
C ſeruū: vt de fructu vinee darēt illi.] THEO. Dicūt aūt
de fructu vinee: qr nō totū fructū: ſz aliqd de fructu vole-
bat accipe. Naꝫ qd lucrat̄ deꝰ a nobis niſi ſuā notitiā: que
etiā eſt nr̄a vtilitas? BEDA. Bn̄ aūt fructū poſuit nō ꝓ-
Qui fuerunt ſerui miſſi a dñō ad accipiē dū fructū vinee. uentū: nullus. n. huiꝰ vinee ꝓuentꝰ inuentꝰ eſt. Seruꝰ ḡ pri-
mus miſſus eſt moyſes: qui p q̄draginta annos fructū ali-
quē legis quā dederat a cultoribꝰ reqrebat: ſz vexatꝰ eſt pp
eos: qr exacerbauerūt ſpūꝫ eiꝰ. Unī ſeqt̄. [Qui ceſuꝫ dimi-
ſerūt eū inaneꝫ.] AMBRO. Factū eſt aūt vt pl'es alios
ps.105. deſtinaret: quos iudei inhonores ꝛ inanes ſibi de qbꝰ nihil
potuerūt ꝓficere dimiſerūt. Unī ſeqt̄. [Et addidit alteruꝫ
D ſeruū mittere.] BEDA. Seruꝰ alter dauid ſignat̄: qui
miſſus eſt vt poſt edicta legalia cultores vinee pſalmodie
modulamine ad exercitiū boni operis excitaret. Sed ꝛ ↄ
2.re.20. hūc dixerūt. Que nobis pars in dauid? aut que hēditas in
filio Iſai? Unī ſeqt̄. [Illi aūt hūc cedētes ꝛ afficiētes cōtu
melia dimiſerūt ianē.] Sz nec ſic deſtitit. Seqt̄. n. [Et ad-
didit tertiū mittere.] Per quē ꝓphāꝝ choꝝ itellige: q ↄti-
Act.7. nuis atteſtationibꝰ ppl'ꝫ ↄuenerūt.] Sed quē ꝓphāꝝ non
ſunt pſecuti? Unī ſeqt̄. [Qui ꝛ illum vulnerātes eiecerūt.]
Hīs aūt tribꝰ ſuoꝝ gradibꝰ oliꝫ ſub lege doctoꝝ figuraꝫ
Iſra.24 poſſe cōprehendi: dñs alibi manifeſtat dicēs. Qm̄ neceſſe
eſt ipleri oīa que ſcripta ſūt in lege moyſi ꝛ ꝓphetis ꝛ pſal
mis de me. THEO. Prophetis igitur talia mala paſſis
filiꝰ deſtinat̄. Sequit̄. n. [Dixit aūt dñs vinee: qd faciaꝫ?]
E BEDA. Qr dñs vinee dubitatiue loqt̄: nō de ignorantia
venit. Quid. n. neſciat deꝰ pater? ſz ambigere dī: vt libera
volūtas hoīs ſeruet̄. CYRIL. Deliberat ēt ſecum dñs
vinee qd agat: nō q̄ſi carēs miniſtris. Sed qr pertractato
quolibꝫ igenio ſalutis humane: populo vō nequaq̄ adiuto
aliud maius adiungit. Unī ↄtiter dicit. [Mittaꝫ filiū meū
dilectū: forſitan cum hūc viderint verebunt̄.] THEO.
Dixit aūt h nō tanq̄ ignorās q peius euꝫ eſſent tractaturi
q̄ ꝓphās: ſz qr oppottebat filiū eis fieri reuerēdum. Qr ſi
cōtumaces fuerint occidendo: h cumulat coꝝ crimen. Ne
ergo dicerēt aliq diuinā preſciaꝫ necio fuiſſe: inobedientie
cāꝫ: ideo ſic figurat ſermonē. AMBRO. Filiū igit̄ vni-
genitū ſibi miſſaꝫ pfidi iudei q̄ſi hēdeꝫ remouet̄ cupientes:
occiderūt crucifigēdo: ꝛ eiecerūt negādo. Unī ſeqt̄. [Queꝫ
cū vidiſſent coloni: cogitauerūt itra ſe dicētes. Hic ē heres
occidā. eū: vt nr̄a fiat hēditas.] Heres chꝛs eſt: idēq; teſta-
tor. heres qr mortī ꝓpe ſupuixit: teſtōꝝ que ipſe cōtulit:
tanq̄ hereditaria in noſtris ꝓfectibus emolumēta ↄſeqt̄.
F BEDA. Manifeſtiſſime aūt dñs ꝓbat iudeoꝝ pncipes
nō per ignorātiā: ſed p inuidēnā crucifixiſſe filiū dei. Intel- Ps.2.
lexerūt eiꝫ hūc eē cui dictū eſt. Dabo tibi gētes hēditatem
tuā. Seqt̄. [Et eiectū illū ex̄ vineā occiderūt.] Quia ieſus
vt ſcificaret p ſuū ſanguinē ppl'm: extra portaꝫ paſſus eſt.
THEO. Sz qr ſupꝰ pplꝫ nō hierl'm loco vinee ſumpſi- Heb.13.
mus: forſan magis ꝓpe dici pōt: q occidit qdē eū ppl's: ex̄
vineā. THEO. Ideſt ex̄ ppl'i manꝰ paſſus eſt dñs: qr. ſ.
ppl's ei nō ꝓprijs manibꝰ neceſſe intulit: ſz tradēs hūc pila-
to ꝛ gētibꝰ. Quidā aūt p vineā ſcripturā itellexerūt: cui nō
credētes dn̄m necauerūt. Unī extra vineā. i. extra ſcriptu-
ram dī dñs paſſus. BEDA. Siue eiectꝰ ex̄ vineā ꝛ occi-
ſus eſt: qr pꝰus eſt ab ifideliū corde repulſus: ac deīde cruci
addictꝰ eſt. CHRY. Diſpēſationis aūt nō negligentie eſt G
poſt ꝓphās chꝛꝫ veniſſe. Nō. n. deꝰ oīa repēte ꝓſequit̄: ſz
ↄdeſcēdit pp ſui pietatē: qr ſi poſt ſeruos veniētēꝫ filiū cō-
tempſerūt: multo magis nec antea eū audirent. Qui enim
non audiebant minora precepta: qūo audiuiſſent maiora?
AMBRO. Pulchre aūt interrogat: vt ſua ſeipſi dānent
ſnia. Sequit̄. n. [Quid ergo faciet illis dominus vinee?]
BASI. Hoc aūt fit q̄ſi his q dānant̄ nihil hn̄tibꝰ oppon̄
euidētie iuris. Propriū aūt eſt diue miſerationis nō ifige Propriū eſt dei penas minis pdicere.
penas ſilentio: ſed pdicere minis: reuocādo eos ad pniam.
Unī ꝛ hic ſeqt̄. [Ueniet ꝛ pdet colonos iſtos: ꝛ dabit vineā
alijs.] AMBRO. Uenturuꝫ dn̄m dicit vinee: q in filio H
aſſit etiā paterna maieſtas: vel qr vltimis tpibꝰ pñtior hu-
manis aſpiret affectibꝰ. CYRIL. Excluſi ſunt igitur iu-
deoꝝ pmates q̄ſi diuice volūtati repugnātes: ꝛ ſterileꝫ red-
dentes vineā ſibi cōmiſſaꝫ. Eſt āt datꝰ cultꝰ vinee ſacerdo
tibꝰ notiſ teſti: cū aūt virtutē enigmatis ſenſerūt: recuſant
illud pati. Unī ſeqt̄. [Quo audito dixerūt illi. Abſit.] Nec
tñ euaſerūt ob ſui ꝓtinaciā ꝛ inobedientiā erga fidē chꝛiſti.
THEO. Alr̄ aūt vī mattheꝰ dic: dn̄m. ſ. queſiuiſſe. Quid mat. 21.
faciet illis cultoribꝰ vinee: iudeos vō rn̄diſſe. Malos ma-
le perdet. Nō eſt aūt repugnātia. Naꝫ vtrūq; factuꝫ: pmō
eiꝫ ipſi ꝓmulgauerūt illā ſniaꝫ: poſtea ſentiētes q̄ tēdebat
parabola dixerunt. Abſit: vt lucas hic narrat. AVGV. I
de cō. euā. Uel alr̄. In illa de q̄ loqtur turba erāt qui do-
loſe dn̄m iterrogauerāt: in q̄ ptāte faceret. Erāt ēt q nō do-
loſe: ſz fidelr̄ acclamauerūt. Bn̄dictus q venit in noīe dñi:
ac per h erāt qui dicerēt: pdet illos ꝛ vineā ſuā dabit alijs.
Que vox recte ēt ipſiꝰ dñi fuiſſe itelligit̄: ſiue pp veritateꝫ
ſiue pp mēbroꝝ eiꝰ cū ſuo capite vnitatē. Erāt ēt qui talia
rn̄dentibꝰ dicerēt. [Abſit] qr intelligebāt in ſeipſo hāc pa-
rabolaꝫ dictā. Seqt̄. [Ille aūt aſpiciēs eos ait. Quid eſt ḡ
h qđ ſcriptū eſt? Lapideꝫ quē reprobauerūt edificantes:
hic factꝰ eſt in caput anguli?] BEDA. q. d. Qūo iplebit̄
hec ꝓphetia: niſi qr chꝛs a vobis reprobatꝰ ꝛ occiſus: cre-
diturꝫ eſt gentibꝰ predicādus: vt quaſi lapis angularis ex
vtroq; ppl'o vnū ſibi tēpluꝫ edificet. EVSE. Lapis aūt Chꝛs dr̄ lapis propter corpus terreſtre; ſine manibꝰ abſciſſus. i. de vgine glorioſa ortꝰ
dī chꝛs pp terreſtre corpꝰ abſciſus ſine manibꝰ ſm viſionē
danielis pp ortū ex vgine. Lapis aūt nō argēteus aut au-
reus: qr nō rex aliqs glorioſus: ſz hō humilis ꝛ abiectꝰ pp
qđ edificātes eū reprobauerūt. THEO. Reprobauerūt
enīꝫ eū pncipes ppl'i cū dixerūt. Hic a deo nō eſt. Ille hō
tam vtilis fuit: tam electus: vt in capite anguli poneretur.
CYRIL. Angulo vō cōparat ſacra ſcriptura concurſum Ioā.9.
vtriuſq; ppl'i: iſraelitici. ſ. ꝛ gētilis in vnā fidē. Cōpegit eiꝫ K
ſaluator vtrūq; pplꝫ in vnū nouū hoīeꝫ: ↄciliās eos in vno
corpe pīi Salubris ḡ eſt lapis angulo facto ab eo. Detri-
mentū aūt ifert iudeis ipugnātibꝰ hūc ſpiritalem ↄcurſuꝫ.
THEO. Duas aūt ↄdēnationes cōmemorat: vnā qdem
alaꝝ ſnaꝝ: quā paſſi ſūt ſcādaliçati in chꝛo. Et h tāgit cū di
cit. [Oīs q ceciderit ſup illū lapidē: cōquaſſabit̄.] Aliā vō
captiuitatis ꝛ exterminij: quā intulit eis lapis ab ipſis ↄtē-
ptꝰ. Et h tāgit cū ſubdit. [Sup quē āt ipe ceciderit: cōmi-

Iudei ſūt ventilati a iudea: ſic palee ab area.

nuet illū] vel ventilabit eū. Sic.n. ventilati ſūt iudei a iudea p vniuſū orbē: vt ab area palee. Et attēde ordinē. Nā pambulū eſt ſcelus in eū cōmiſſū. Seqꝰ āt iuſta dei vīdicta. BEDA. Uel alr. Qui peccōr eſt: z tñ illi credit: cadit gdez ſup lapidez z cōquaſſat: reſeruat.n. per patiētiā ad ſalutē.

L Supra quē vo ille ceciderit: B eſt cui lapis ipſe irruerit: qr ipm negauit: cōminuet eū: vt nec teſta gdez remaneat in q̄ hauriat aque puſillū. Siue de his dicit: q cadūt ſup eū: g illū mō ɔtēnūt: nō nōdū penitꝰ intereūt: ſꝫ cōquaſſant:

ps. I. vt nō recti ambulent. Sup quos aūt cadit: veniet: illis de ſup in iudicio cū pena pditiōis ideo cōminuet eos: vt ſint tanq̄ puluis: quē pycit ventus a facie terre. AMBRO. Uinea ēt typus noſter eſt: agricola qppe oipotēs pr: vitis chrs: at vo nos palmites. Recte vinea chri pplꝰ noiatꝰ: vl q crucis in frōte ptexat indiciū: vel q fructꝰ ex poſtrema anni legat etate: vel q oibꝰ vt ordinibꝰ vineaꝝ: ita paupe ribꝰ atqꝫ diuitibꝰ ſeruis z dñis in eccl'ia equa dimēſio nulla diſcretio ſit. Et vt vitis maritat arboribꝰ: ita corpus ale. Hāc vineam diligēs agricola fodere z tondere ɔſueuit: ne luxuriet vmbra folioꝝ: verborūqꝫ īfructuoſa iactātia maturitatē indolis nālis īpediat: decet totiꝰ orbis hic eē vindemiā: vbi totiꝰ orbis eſt vinea. BEDA. Uel morali intellectu cuiqꝫ fideliū vinea quā excolat locat: dū myſteriū

M Moralr. baptiſmi qđ exerceat ſibi cōmittit. Mittit ſeruꝰ vnus: alter: tertius: cū lex pſalmodia: z pphetia legit. Sꝫ miſſus ſeruꝰ ɔtumelys afficꝰ vel ceſus dr: cū ſermo auditꝰ ɔtēnit vel blaſphemat. Miſſum hēdez q̄tū in ſe eſt occidit: qui filium dei peccādo cōculcat. Perdito malo cultore: vinea dat alteri: cū dono grē qđ ſupbus ſpreuit: humilis ditat.

Heredez vinee peccatoꝝ peccādo occidit: q filiū dei peccādo conculcat.

Tex. 3. ¶ Et querebant principes ſacerdotū: z ſcribe mittere in illū manus illa hora: z timuerūt populū. Cognouerūt.n. q ad ipſos dixerit ſimilitudinē iſtā. Et obſeruātes miſerunt inſidiatores

mat. 22. mar. 12. qui ſe iuſtos ſimularēt: vt caperēt eū in ſermone: z traderent illum principatui: z ptāti preſidis. Et interrogauerūt eū dicētes. Magiſter ſcimus qa recte dicis z doces: z nō accipis pſonā hoīs: ſed viā dei in veritate doces. Licet nobis tributū dare ceſari: an nō? Conſiderans aūt dolū illoꝝ dixit ad eos. Quid me tētatis? Oſtēdite mihi denariū. Cuiꝰ habꝫ imaginē z ſuſcriptionē. Rñdentes dixerūt. Ceſaris. Et ait illis. Reddite g̃ que ſūt ceſaris ceſari: z que ſunt dei deo. Et nō potuerūt vbū eiꝰ repreh endere corā plebe: z mirati in rñſo eiꝰ tacuerūt.

A ¶ CYRIL. Docebat gdez pncipes iudeoꝝ intelligentes q de ipſis parabola diceretur: a malo ſic diſcedere: q̄ſi de futuris inſtructos: ſꝫ B nō ɔſiderātes: occaſionē ſuoꝝ colligūt criminū. Un dr. [Et querebāt pncipes ſacerdotū: z ſcribe mittere in illū ma. illa ho.] Nec refrenauit eos le

Dan. 13. gis pceptū qđ dicit. Innocentē z iuſtū nō occides: ſꝫ cōpeſcuit eoꝝ nefandū ppoſitū plebis timor. Seqꝰ.n. [Et ti

B muerūt pplm.] Pretulerūt.n. dīne reuerētie humanū timorē. Que aūt huiꝰ ppoſiti fuerit occaſio ſubdit. [Cognouerūt eīꝫ q ad ipſos dixerit ſili. iſtā.] BEDA. Et ita querendo ipm occidere docebāt vera eē: q̄ in parabola dixerat. [Ipſe.n. eſt heres] cuiꝰ iniuſtā neceſſe dicebāt eē vindicandā illi nequā coloni q dei filiū q̄rebāt occidere. Hoc ēt q̄tidie gerit in eccl'ia: cū qlibꝫ ſolo noīe frater: eam quā nō diligit eccl'iaſtice fidei ac pacis vnitatē pp bonoꝝ multitudinē: vel erubeſcit vel timet īpugnare. Et qr pncipes q̄rētes dñm cōprehēdere: qđ p ſe nō poterāt: pſidis manibus efficē tentabāt. Un ſeqꝰ. [Et obſeruātes miſe. inſidia. q ſe iuſtos ſimularēt.] CYRIL. Uidebant.n. eē leues. erant aūt graues obliti dei dicētis. Quis hic q mihi abſcōdit ɔſi

Iſa. 29. liū? Adeūt.n. chrꝫ oīū ſaluatorē q̄ſi hoiē cōē. Un ſeqꝰ. [Ut caperēt eū in ſer. z trade. eū pncipatui z ptāti pſidis.] THEO. Parauerūt aūt dño laqueos: illaqueati ſunt: tñ in eis pedes eoꝝ. Audi nāqꝫ aſtutiā. [Et iterroga. eū dicētes. Magr ſcimꝰ q recte dicis z doces.] BEDA. Blanda z frauduléta īterrogatio illuc puocat rñdētē: vt magis deū q̄ ceſarē timeat. Seqꝰ.n. [Et nō accipis pſonā hoīs: ſꝫ in veritate viā dei doces.] Et B dicūt ad B: vt dicat nō debere tributa ſolui: vt ſtatim audiētes miniſtri pſidis q iuxta alios euāgeliſtas aſſuiſſe leguntꝰ: ſeditionis eū ɔ romanos auctorē teneāt. Un ɔnter querūt. [Licet nob dare tributū ceſari: an nō?] Erat.n. in pplo magna ſeditio: dicētibꝰ alys pro ſecuritate qua romani pro oībꝰ militabāt: debere tributa pſolui: phariſeis ɔdicētibꝰ nō debere pplꝫ dei: q deci mas z pmitias daret: humanis legibꝰ ſubiacē. THEO.

C

D Iudeoꝝ aſtutia et iniqua ppoſitio.

Intēdebāt g̃ q ſi diceret oportē dari cēſū ceſari: criminarent a pplo: q̄ſi ſuituti ſubyciēs gentē. Si vo phiberet cenſū reddere: eū repūtarent vt ſciſmaticū pſidi. Ipſe vo laqueos eoꝝ effugit. Seqꝰ.n. [Conſiderans aūt dolum eoꝝ dixit ad eos. Quid me tentatis? Oſtēdite mihi denarium. cuiꝰ hꝫ imaginē z ſuſcriptionē.] AMBRO. Docet hoc loco dñs circūſpectos nos in rñdendo aduerſus hereticos vel iudeos eē debere: ſicut alibi dixit. Eſtote aſtuti ſic ſer

mat. 10. pentes. BEDA. Qui aūt putāt īterrogationē ſaluatoris ignorātiā eē diſcāt ex pñti loco q potuerit ſcire ieſus cuiꝰ imago eſſet in numo: ſꝫ iterrogat: vt ad ſermonē eoꝝ cōpetenter rñdeat. Seqꝰ.n. [Rñdentes dixerūt. Ceſaris.] Nō putemꝰ ceſarē auguſtū: ſꝫ tyberiū ſignari. Oēs.n. romani reges a pmo. C. Ceſare Ceſares appellati ſunt. Ex eoꝝ aūt rñſione ɔuenīēter dñs qōnē ſoluit. Sequit.n. [Et ait illis. Reddite ergo que ſunt ceſaris ceſari: z que ſunt dei deo.] TITVS. q.d. Uerbis tētātis: opibꝰ obedite: ſubyſtis ceſaris ſuitutē: ſuſcepiſtis q̄ eiꝰ ſūt. Date g̃ illi cenſum: deo timorē. Nō.n. exigit deꝰ denariū: ſꝫ fidē. BEDA. Reddite etiā deo que dei ſunt: decimas. ſ. pmitias: oblatiōes: z victimas. THEO. Et attēde q nō dixit. Date: ſꝫ [reddite] debitū enīꝫ eſt: tuet.n. te pnceps tuus ab hoſtibꝰ: vitā tuā reddit trāquillā: pro his g̃ teneris ei in cenſu. Sꝫ z B ipm qđ offers: numiſma. ſ. ab eo habes. Reddas g̃ numiſma regiū regi. Deus ēt tibi tradidit intellēm z rōnē: reſtituas B ei non cōparatus beſtys: ſed in oibꝰ rationabilr pcedens. AMBRO. Tu g̃ ſi vis nō eſſe obnoxius ceſari: noli hēc que mūdi ſunt. Et bñ pus que ceſaris ſunt reddēda diſcernit. Neqꝫ.n. pōt qs eē dñīs: niſi pus renūtiauerit mundo: q̄ grauia vincula pmittere deo z nō ſoluere: maior eſt ɔctus fidei q̄ pecunie. ORIGE. Habet aūt locus iſte aliquid myſtici. Due enīꝫ ſunt imagines in hoīe: vna quā accepit a deo: altera inimici. Sicut.n. denarꝰ hꝫ imaginē iperatoꝝ mundi: ſic q facit opa tenebraꝝ iſtaꝝ portat imaginē eius cuius hꝫ opa. Dicit ergo. [Reddite que ſūt ceſaris ceſari.] Hoc eſt. Abycite terrenā imaginē vt poſſitis vobis imaginē celeſtē iponētes reddere q̄ dei ſunt deo: vt. ſ. deū diligamꝰ zc. que vt moyſes dicit deꝰ regrit a nobis. Poſtulat aūt a nobis deꝰ: nō qr necīuꝫ hꝫ vt ei aligd tribuamus: ſed vt poſtq̄ ei dederimus: hoc ipſū nobis tribuat in ſalutē. BEDA. Qui aūt credere debuerāt ad tantā ſapiāꝫ mirati ſunt q callidītas eoꝝ inſidiādi nō inueniſſet locū. Unde ſeqꝰ. [Et nō potuerūt vbū eiꝰ reprehēdere corā plebe. Et mirati in rñſo eiꝰ tacuerūt.] THEO. Hoc.n. erat qđ pcipue intēdebant: increpare eū corā populo: qđ obtinere nequiuerunt pter ſapientiſſimā eius reſponſionē.

E Principi tenemur cēſū reddere: quia nos tuet z trāqllos reddit nos.

F Myſtice.

Deꝰ a nobis poſtulat non q̄ aſſit indigens: ſꝫ q̄ vult ea nobis ad ſalutem reddere.

Tex.4. mat.22. mar.12. ¶ Acceſſerunt aũt qdã ſaduceoꝝ qui negãt eſſe reſurrectionẽ ⁊ iterrogauerũt eũ dicẽtes. Magiſter moyſes ſcripſit nobis: ſi frater alicuius mortuꝰ fuerit hñs vxorẽ: ⁊ hic ſine liberis fuerit vt accipiat eam frater eiꝰ vxorẽ ⁊ ſuſcitet ſemen fratri ſuo. Septẽ ergo frẽs erãt: ⁊ primꝰ accepit vxorez ⁊ mortuus eſt ſine filijs. Et ſequẽs accepit illã ⁊ ipſe mortuꝰ eſt ſine filio. Et tertius accepit illaz: ſilr ⁊ oẽs ſeptez ⁊ nõ reliquerũt ſemen: ⁊ mortui ſunt. Nouiſſime oiũz mortua eſt ⁊ mulier. In reſurrectiõe ergo cuiꝰ eoꝝ erit vxor? Siqdez ſeptẽ habuerũt eã vxorem. Et ait illis ieſus. Filij huiꝰ ſeculi nubunt: ⁊ tradunt̃ ad nuptias: illi vͦo q digni habebũtur ſeculo illo ⁊ reſurrectione ex mortuis: neqꝫ nubunt: neqꝫ ducũt vxores: neqꝫ vltra mori poterũt. Equales eniꝫ angelis ſunt ⁊ filij ſunt dei:
mat.22. cũ ſint filij reſurrectionis. Quia vͦo reſurgant mortui: ⁊ moyſes oſtẽdit ſecus rubũ: ſicut dicit dñm deũ habraã: ⁊ deũ iſaac ⁊ deuz iacob.
Exo.3. mar.12. Deus aũt nõ eſt mortuoꝝ: ſed viuoꝝ. Oẽs.n. viuunt ei. Reſpõdentes aũt qdaz ſcribaꝝ dixerunt ei. Magiſter bene dixiſti. Et amplius nõ audebant eum quicꝙ interrogare.

A ¶ BEDA. Due erãt hereſes in iudeis: vna phariſeoꝝ qui traditionũ ⁊ obſeruationũ ſibi iuſtitias ꝓferebãt. Unñ ⁊ diuiſi vocabant̃ a pplo. Altera ſaduceoꝝ q iterpretãt̃ iuſti: vẽdicãtes ſibi qd nõ erãt. Illis ğ abeũtibꝰ hi ad tentãduꝫ accedũt. Unñ dr̃. [Acceſſerũt aũt qdã ſaduceoꝝ q negãt eẽ
Saducei tenebant aiaꝫ perire cũ corpe. reſurrectionẽ.] ORIGE. Saduceoꝝ hereſis nõ ſolũ reſerrectionẽ mortuoꝝ negat: ſed ẽt putat aiaz interire cum corpe. Hi ğ vͤbis ſaluatoris inſidiantes: eo tpe qõnez ꝓpoſuerũt: quo euz viderũt de reſurrectiõe docere diſcipulos. Unñ ſequit̃. [Et iterrogauerũt eũ dicẽtes. Magiſter nobis ſcripſit moyſes. Si frater alicuiꝰ mortuꝰ fuerit hñs vxorẽ: ⁊ hic ſine filijs fuerit: vt accipiat eã frater eiꝰ in vxorem ⁊ ſuſci. ſe. fratri ſuo.] AMBRO. Scdm legis lr̃az nubere cogit̃ etiã inuita vt defuncti ſemẽ excitet frater. ſpũs autẽ
B magr̃ eſt caſtitatis. THEO. Saducei ãt fragile fundamentũ ſubſtituẽtes nõ credebãt reſurrectionis ſermonez. Opinãtes.n. carnalez eẽ futurã vitã in reſurrectiõe merito fallebant̃: ⁊ ideo tanq̃ ipoſe calũniantes dogma reſurrectiõis: fingũt hãc narrationẽ dicẽtes. [Septez ğ fratres erãt: ⁊ pmus accepit vxorẽ ⁊ mortuꝰ eſt ſine filijs: ⁊ ſequẽs accepit illaz: ⁊ mortuꝰ eſt ſine filio: ⁊ tertiꝰ accepit illã: ſilr ⁊ oẽs ſeptẽ: ⁊ nõ reliquerũt ſemẽ: ⁊ mortui ſũt. Nouiſſime aũt oiuz mortua eſt ⁊ mulier.] BEDA. Hãc fabulaz cõfingũt q̃ deliramẽti arguat eos qui reſurrectionẽ aſſerunt mortuoꝝ. Turpitudinẽ ğ fabule opponũt: vt reſurrectionis denegẽt veritatẽ. Unñ ſubdit̃. [In reſurrectiõe ğ cuius
C eoꝝ erit vxor: Siquidez ſeptem habuerunt eam vxorẽ.]
Myſtice. Joh. 4. AMBRO. Myſtice hec mulier ſynagoga eſt q̃ ſeptẽ viros habuit: ſicẽ dr̃ ſamaritane: gnqꝫ viros habuiſti. Quia ſamaritana tñ gnqꝫ libros moyſi: ſynagoga ſeptez ſeqt̃ ꝓncipalr̃: ⁊ de nullo ꝓꝑ ꝑfidiã ſuã hẽditarie ptãris ſemẽ accepit: ⁊ ideo partẽ cũ viris ſuis in reſurrectiõe hãc nõ potuit: qꝛ ſpiritale ꝓceptũ ꝭm ſenſuz carnis iuertit. Non.n. frater
Frater q ſuſcitauit carnalis aligs denũtiatꝰ eſt q ſemẽ fr̃is ſuſcitaret defuncti: ſed ille de mortuo pplo iudeoꝝ: ſapiam ſibi diuini cultus aſciſceret in vxorẽ: atqꝫ ex ea ſemẽ in aplis ſuſcitaret: q q̃ſi defunctoꝝ reliquie iudeoꝝ: informes adhuc in ſynagoge vtero derelicti: ꝭm electionẽ gr̃e reſeruari noui ſeminis admixtiõe meruerũt. BEDA. Siue ſeptẽ hi frẽs reprobis cõgruũt: qui ꝑ totã huiꝰ ſeculi vitã que ſeptez diebꝰ voluit̃ a bonis opibꝰ ſteriles exiſtũt: qbꝰ iunctiꝫ morte ꝑcerptis: ad vltimũ ⁊ ipſa mũdana ꝯuerſatio q̃ſi vxor infecũda trãſibit. THEO. Dñs aũt oſtẽdẽs in reſurrectiõe nõ eẽ futurã ꝯuerſationẽ carnalez: eoꝝ dogma euulſit ſimul cũ fragili fundamẽto. Unñ ſeqt̃. [Et ait illi ieſus. Filij huiꝰ ſeculi nubũt: ⁊ tradũt̃ ad nuptias.] AVG. de. q. euã. Qꝛ cõnubia ꝓꝑ filios: filij ꝓꝑ ſucceſſionẽ: ſucceſſio ꝓꝑ mortẽ. Ubi ğ mors nõ eſt: neqꝫ cõnubia. Unñ ſeqt̃. [Illi vͦo qui digni habebunt̃ ſeculo illo: ⁊ reſurrectiõe ex mortuis neqꝫ nubent neqꝫ ducũt vxores: neqꝫ.n. vltro mori poterũt.] BEDA. Qd nõ ita itelligẽdũ eſt q̃ſi ſoli digni vel reſurrecturi vl̃ ſine nuptijs futuri ſint: ſed oẽs etiã pctõres reſurrecturi: ⁊ abſqꝫ nuptijs ſunt in ſeculo illo mãſuri. Dñs aũt vt ad reſurrectionis gl̃iaz ingrẽdaz aĩos incitaret: de electis tñ voluit facere ſermonẽ.
B AVGV. de. q. euã. Sicut aũt nunc ſermo noſter decedẽtibꝰ ⁊ ſuccedẽtibꝰ ſyllabis peragitur atqꝫ ꝑficit̃: ita ⁊ ipſi hoĩes quoꝝ ſmo eſt: decedendo ⁊ ſuccedendo peragũt atqꝫ ꝑficiunt ordinẽ huiꝰ ſeculi: qui tpalĩ rerũ pulchritudine cõtexit̃. In illa ãt vita qñ vͤbũ dei quo fruemur: nulla deceſſione atqꝫ ſucceſſione ſyllabaꝝ cõpletur: ſꝫ oĩa que hꝫ ſemꝑ manẽdo ſimul hꝫ: ita ꝑticipes eius qbꝰ ipm ſoluz erit vita: neqꝫ moriẽdo decedẽt: neqꝫ naſcẽdo ſuccedent: ſicẽ nũc eſt in angelis. Unñ ſeqt̃. [Equales eiꝫ
Electi in regno celoꝝ nõ idigebũt nuptijs. angelis ſunt.] CYRIL. Sicut.n. multitudo angeloꝝ plurima qdez eſt: nõ aũt ꝓpagata ꝑ gnõnez: ſꝫ ex creatiõe cõſiſtens: ita ⁊ his q reſurgũt nõ eſt opus vlteriꝰ nuptijs. Unñ ſeqt̃. [Et filij dei ſũt: cũ ſint filij reſurrectiõis.] THEO.
F q. d. Quia deꝰ eſt q opat̃ in reſurrectiõe: merito dicunt̃ dei filij qui ꝑ reſurrectionẽ regñant̃. Nõ.n. aliquid carnale in reſurgẽtiũ gnõne cõſpicit̃: nõ coitꝰ: nõ matrix: nõ partus. BEDA. Uel equales angelis ⁊ filij ſũt dei: qꝛ gl̃ia reſurrectionis inouati: ſine vllo mortis metu: ſine vlla labe corruptionis: ſine vllo terreni ſtatus actu: ꝑpetua dei viſione fruuntur. ORIGE. Sed qꝛ dñs in mattheo dicit qd hĩc ꝓtermittit̃. Erratis: neſciẽtes ſcripturas: ꝓpono ſcripturã mat.22.
vbi ſcriptum ſit. Neqꝫ nubent neqꝫ nubent̃. Quãtuꝫ eniꝫ ẽgo eſtimo: neqꝫ in veteri: neqꝫ in nouo teſtõ quicꝙ tale reperit̃: ſed ois eoꝝ error de ſcripture lectiõe quã nõ intelligunt ſubrepſit. Dicit̃.n. in Iſaia. Electi mei bibent: ⁊ putãt Iſa. 65.
hec ⁊ ſilia futura eſſe in reſurrectiõe. Paulus aũt oẽs has hñdictiões ſpiritalr̃ interpretãs ⁊ ſciẽs nõ eẽ carnales ad ephesios dicit. Hñdixiſti nos in oĩ benedictione ſpirituali. Ephe.1.
G THEO. Uel dñs rõnis ſuprapoſite ſcripture teſtimonium addit ſubdens. [Quia vͦo reſurgãt mortui: ⁊ moyſes Exo.3.
oſtẽdit ſecꝰ rubũ: ſicut dicit dñm deũ habraã ⁊ deũ iſaac ⁊ deũ iacob.] q. d. Si ſemel redierũt in nihilũ patriarche: ne viuerẽt apud deũ in ſpe reſurrectiõis nõ dixiſſet. Ego ſuꝫ: ſed fuerã. Cõſueuimus.n. de rebꝰ corruptis ⁊ ꝓteritis dic̃. Erã dñs illiꝰ rei: nũc vͦo qñ dixit. Ego ſum: oſtendit ꝙ viuentiũ eſt deꝰ ⁊ dñs. Et h eſt qd ſubdit̃. [Deus aũt non eſt mortuoꝝ: ſꝫ viuoꝝ.] [Oẽs.n. viuũt ei. Quis eniꝫ exanimes
H ſunt: viuũt tñ apud eũ in ſpe reſurgendi. BEDA. Uel h dicit: vt cũ ꝓbauerit aĩas ꝑmanere poſt mortẽ: qd ſaducei negabãt: ꝯñs itroduceret̃ ⁊ corpoꝝ reſurrectio: que cũ aĩabus bona malaue geſſerũt. Eſt aũt vera vita qua iuſti deo viuũt: etiã qñ corpore moriunt̃. Ad cõprobãdaz aũt reſurrectionis veritatẽ: multo manifeſtioribꝰ exẽplis ex ꝓphetis vti valuit: ſꝫ ſaducei gnqꝫ tñ libros moyſi recipiebãt: ꝓphãꝝ vaticinia reſpuentes. CHRY. Sicut aũt ſancti
Saducei tñ quinqꝫ libros moyſi recipiebant.

cõmunez

Side notes: ſemen fr̃is defuncti ẽ chr̃ſus qui ſapiẽtiam in gentibꝰ, per apl̃os ꝑdicãdaꝫ cẽſtituit. D

cõe orbis dñm ſibi appropriant:non derogãtes eius dñio:ſʒ
ꝓprium affectũ pãdẽtes:ſm morez amãtiuʒ qui nõ patiunt
cum multis diligẽ:ſʒ volũt pcipuaʒ ⁊ ſpãlẽ quãdã dilectio-
nẽ exprimere:ſic ⁊ deus ſpãliter ſe hoꝝ deũ dicebat:non co-
artãdo ſuũ dñiuʒ:ſed ampliãdo. Nõ.n.ſic multitudo ſbdi-
toꝝ:ſicut ṽtus famulãtiũ pãdit eius dñiuʒ. Uñ nõ ſic gau-
det dici deus celi ⁊ terre:ſicut cuʒ dr̃. Deus habraam:deus
iſaac:⁊ deus iacob. Et apud mortales qdẽ a dñis denoiãn-
tur famuli. Dicimus enim. Uillicus talis ducis. cõtrio autẽ
deus dr̃ habrae. THEO. Cõfutatis aũt saduceis fauent
ieſu ſcribe tanq̃ʒ ſaduceoꝝ oppoſiti. Uñ ſequit. [Rñden-
tes aũt quidaʒ ſcribaꝝ dixerunt. Magiſter:bene dixiſti.]
BEDA. Et q: in ſmonib⁹ ꝯfutati ſunt:vltra nõ iterrogãt.
Uñ ſequit. [Et amplius nõ audebãt euʒ qcq̃ʒ iterrogare:]
ſed cõprehẽſuʒ Romane tradũt ptãti. Ex quo itelligimus
venena inuidie poſſe qdẽ ſupari:ſʒ difficile congeſcere.

Tex.5. Pſ. 109 mat.22. mar.12.
¶ Dixit aũt ad illos. Qũo dicũt chrm̃ filiũ eſſe
dauid: ⁊ ipſe dauid:dicit in libro pſalmoꝝ. Di
xit dñs dño meo ſede a dextris meis:donec po
naʒ inimicos tuos ſcabellũ pedũ tuoꝝ? Dauid
ergo dñm illũ vocat: ⁊ qũo eius filius eſt?

A ¶ THEO. Uicinus dñs ad paſſionẽ erat iturus ĩ breui:pdi-
cat ꝓpriã deitatẽ:nec h̃ tñ incaute aut arrogãter:ſed mode
ſte querit. Uñ dr̃. [Dixit aũt ad illos. Qũo dicunt chrm̃ fi-
liũ dauid eſſe?] AMBRO. Nõ rephẽdunt h̃ loco:quia
dauid filiũ ꝯfitent:q: cecus ille dauid filiũ ꝯfitẽdo meruit
ſ.18. ſanitatẽ. Et pueri dicẽtes. Oſanna filio dauid:pcelſe pdica
tionis gliaʒ deo deferebãt:ſed rephẽdunt:q: nõ credũt fi-
liuʒ dei:vnde ſbdit. [Et ipſe dauid:dicit in libro pſalmoꝝ.
Dixit dñs dño meo.] Et pr̃ dñs:⁊ fili⁹ dñs:ſed nõ duo dñi:
Pſ. 109 ſʒ vnus eſt dñs:q: pr̃ in filio ⁊ filius in pr̃e. Ipſe ad dexterã
pr̃is ſedet:q: pr̃i cõſors:nulli ſcd̃s eſt. Seqt enim. [Sede a
dextris meis.] Nec pfert qui ad dexterã ſedet:nec iniuriã
patit qui admittit. Gradus non querit dignitatis:vbi ple-
B nitudo eſt diuinitatis. AVG. de ſymbolo. Seſſione aũt
iſta nõ accipiamus humanis mẽbris poſitum:tanq̃ʒ pr̃ ſe-
deat in ſiniſtra:⁊ filius ſedeat ad dexterã:ſed ipſaʒ dextrã
itelligamus ptãteʒ quã accepit:ille hõ ſuſcept⁹ a deo vt ve
niat iudicaturus qui p̃ venerat iudicãdus. CYRIL. Uel
q ſedet ad dexterã pr̃is:ſupnã eius gliam pbat. Nã quoꝝ
eſt thronus equalis:⁊ maieſtas. Seſſio xp̃o in deo ſignat re
gnũ ⁊ oluʒ ptãtẽ. Sedet ĝ a dextris dei pr̃is:q: xbũ ex pa-
terna ſuba pdiens:factum caro:diuinã nõ exuit dignitatẽ.
THEO. Manifeſtat ĝ q aduſarius pr̃is nõ eſt:ſed ſecũ
ꝯcordat:cuʒ pater repugnet aduſarijs eius. Sequit enim.
[Donec ponam inimicos tuos ſcabellum pedum tuoruʒ.]
AMBRO. Ergo ⁊ deũ chrm̃ ⁊ hoiem eẽ credamus:cui a
pr̃e ſubyciunt inimici:nõ per ĩfirmitatẽ ptãtis ſue:ſed per
vnitatẽ nature:q: in altero alter opat. nam ⁊ filius ſubycit
C inimicos pr̃i:q: pr̃em clarificat ſup terrã. THEO. Que-
Ioã.12. rit ĝ ipſe:⁊ mota dubitatione ſinit illos colligẽ qd ſequat.
David pr̃ chriſti ſm carnẽ:fu⁹ chriſti ſm ſpũm. Uñ ſubdit. [Dauid ergo dñm illũ vocat ⁊ qũo filius eſt?]
CHRY. Dauid qdẽ pater chri ⁊ ſuus:h̃ qdẽ ſm carneʒ:
illud ſm ſpũ. CYRIL. Et nos ergo nouis phariſeis qui
nec verũ dei filiuʒ:neq̃ʒ deũ eẽ fatent natũ ex ſacra ṽgine:
ſed diuidũt vnũ filiũ in duos:talẽ obycimus qõnẽ:quo pa
cto fili⁹ dauid dñs eius eſt:⁊ nõ humano dñio:ſʒ diuino.

Tex.6. mat.23. mar.12.
¶ Audiente autem omni populo dixit diſcipu-
lis ſuis. Attẽdite a ſcribis qui volũt ambulare
in ſtolis: ⁊ amãt ſalutationes in foro: ⁊ primas
cathedras in ſynagogis: ⁊ primos diſcubitus
in conuiuijs. Qui deuorant domos viduaruʒ:
ſimulantes longam orationeʒ, hi accipient dã-
nationem maiorem.

A ¶ CHRY. Nihil aũt eſt fortius q̃ʒ ex ꝓphetis diſputare.
Hec.n.eſt ⁊ ipſis rebus validius. Nã chriſto faciẽte mira-
cula ꝯtradicebãt multotiẽs. Cum xp̃o allegauit ꝓphetiã ta
cuerũt:q̃a nõ habebãt qd dicerẽt. Eis aũt tacẽtibus cõtra
eos inuehit. Unde dr̃. [Audiẽte aũt omni pplo dixit diſci-
pulis ſuis.] THEO. Quia eniʒ eos orbis doctores mit-
tebat:merito monet nõ eſſe eis imitãdã phariſeoꝝ ambi-
tioneʒ. Uñ ſequit. [Attẽdite a ſcribis qui volũt ambulare
in ſtolis.] BEDA. Id eſt cultiorib⁹ veſtimẽtis induti ad
publicuʒ pcedere:in quo iter cetera diues peccaſſe deſcri-
bitur. CYRIL. Paſſiones aũt erãt ſcribaꝝ:amor glorie
inanis ⁊ lucri. Ut igit tam peſſima crimina euitarẽt diſci-
pulis:cõmonet eos ſubdẽs. [Et amãt ſalutationes in foro.]
B THEO. Qd̃ eſt a blãdiẽtibus venãriũ opionẽ fame:vel
agũt h̃ cauſa ꝯgregãde pecunie. Sequit. [Et p̃mas cathe-
dras in ſynagogis:⁊ p̃mos diſcubit⁹ in ꝯuiuys.] BEDA.
Non p̃mos ſedere vel diſcũbere vetat eos qbus h̃ officy
ordine cõpetit:ſed eos qui h̃ indebite amãt docet eẽ cauẽ-
dos:aium vel gradũ redarguẽs:q̃uis ⁊ h̃ culpa nõ careat.
ſi ydeʒ in foro litibus velint itereſſe:qui in ſynagoga magi-
ſtri deſiderãt appellari. Duplici aũt rõne a vane glie cupi-
dis attẽdẽ iubemur:ne vel coꝝ ſimulatione ducamur eſti-
mãte bona eſſe que faciũt:vel emulatione iflãmemur:fru-
ſtra gaudẽtes in bonis laudari que ſimulãt. Nõ ſolũ auteʒ
laudes ab hoib⁹:ſed ⁊ pecunias querũt. Sequit eniʒ. [Qui
deuorãt domos viduaꝝ ſimulãtes longã oronẽ. Iuſtos.n.
⁊ magni meriti apud deũ ſe ſimulãtes:ab ĩfirmis ⁊ pctõꝝ
ſuoꝝ ꝯſciẽtia turbatis q̃ſi patroni pro eis in iudicio futuri
C pecunias accipe nõ dubitãt. CHRY. Ingurgitãtes etiã
ſe viduaꝝ bonis paupptatẽ atterunt nõ qualſcũq̃ʒ comedẽ-
tes:ſed deuorãtes ⁊ ad prauitatẽ oronẽ vtẽtes:qd̃ grauiori
pena facit eos obnoxios. Uñ ſequit. [Hi accipiẽt maioreʒ
dãnationẽ.] THEO. Quia nõ ſolũ mala faciũt:ſʒ ⁊ oro-
nes ptẽdũt:⁊ ṽtuteʒ faciũt prauitatis excuſationẽ. Uiduas
etiã depaupant:quaꝝ oportebat miſereri:dum ob ſui pñtiã
eas cogũt exponẽ. BEDA. Uel q: laudes ab hoib⁹ ⁊ pe-
cunias querũt:maiori dãnatiõe plectunt. Cap. XXI.

Cauet hec tem⁹ a vane glie cupidis duplici rõne

Tex.1. mar.12.
RESpiciens aũt vidit eos qui mittebãt
munera ſua in gaʒophilatiuʒ diuites.
Uidit aũt ⁊ quãdaʒ viduã paupculã
mittẽtẽ era minuta duo. Et dixit. Ue-
re dico vobis:q: vidua hec pauper plus q̃ʒ oẽs
miſit. Nam oẽs hi ex abũdanti ſibi miſerunt in
munera dei:hec aũt ex eo qd̃ deeſt illi omnẽ vi-
ctum ſuum quem habuit miſit.

A ¶ GLO. Poſtq̃ʒ dñs redarguit ſcribaꝝ auaritiaʒ:qui do-
mos viduaꝝ deuorabãt:cõmendat vidue elemoſynã. Uñ
dr̃. [Reſpiciẽs aũt vidit eos qui mittebant munera ſua in
gaçophilatiũ diuites.] BEDA. Quia ſmone greco phi-
laxe ſeruare dr̃:⁊ gaça lingua perſica:diuitie vocant gaço-
philatium locus appellari ſolet:quo diuitie ſeruãtur. Erat
aũt archa foramẽ hñs deſup poſita iuxta altare ad dextrã
ingrediẽtib⁹ domũ dñi:in quã mittebãt ſacerdotes qui cu-
ſtodiebãt hoſtia oẽm pecuniã que deferebat ad tẽplũ do-
mini. Dñs aũt ſic opantes in domo ſua diſcutit:ita ⁊ dona
ferẽtes reſpicit:⁊ quẽ dignũ viderit laudat:queʒ reprobuʒ
dãnat. Uñ ſeqt. [Uidit aũt ⁊ quãdã viduã paupculã mit-
tẽteʒ era minuta duo.] CYRIL. Duos obolos offerebat
B quos cũ ſudorib⁹ ad diurnũ victũ acqſierat:vel que quoti-
die per aliena poſcit ſuffragia deo donat:oſtendẽs ei ſuam

pauptatē fructiferā. Uincit igitur alios ⁊ iuſtā cenſura coronatur a deo. Unde ſequitur. ⌊Et ait illis. Uere dico vobis: quia vidua hec pauper plus quam oēs miſit.⌋ BEDA. Acceptabile .n. eſt deo quicquid bono aīo obtulerimus: qui cor ⁊ nō ſubſtantiam penſat: nec ppēdit quātū in eius ſacrificio: ſed ex quāto proferatur. Uñ ſequitur. ⌊Nā oēs hi ex abūdāti ſibi miſerūt in munera dei: hec aūt ex eo qđ illi deeſt: oēm victū quē habuit miſit.⌋ CHRY. Nō .n. paucitatē oblati: ſed copiā affectus intuitus eſt deus. Nō eſt elemoſyna ex pluribus pauca impēdere: ſed illud vidue que totā ſibi euacuauit ſubām. Ou ſi neqs tātū offerre ſicut ⁊ vidua: offer ſaltē totū ſupfluū. BEDA. Myſtice aūt diuites qui in gazophilatiū munera mittebant: ſignāt iudeos de iuſtitia legis elatos: vidua paup eccl'ie ſimplicitatē que paupcula vocatur: quia vel ſupbie ſpūm vel peccata tanq̄ mūdi diuitias abiecit. Uidua verò: quia vir eius pro ea mortē ptulit. hec in gazophilatiū duo era minuta mittit: quia in ɔſpectu dei apud quem noſtri opis oblationes ɔſeruantur: munera ſua defert ſiue dilectionem dei ⁊ pximi: ſiue fidei ⁊ orōnis que cūctis ſupbor͂ iudeor͂ opibus pſtāt. Ex abūdāti .n. in munera dei imittūt iudei: qui de iuſtitia ſua pſumūt. Eccl'ia aūt oēm victū ſuum mittit: quia oīe qđ viuit: dei eē muneris itelligit. THEO. Uel vidua pōt intelligi quelibet aīa orbata q̄ſi p viro pſtina lege: ⁊ nō digna copule verbi dei: que loco arre offert deo fidē ⁊ ɔſciam bonā. Plus videtur offerre diuitibus in ſmone ⁊ ſupfluētibus moralibus gētiliū vtutibus.

Acceptabile ē deo quicquid bono animo ei offerimus.

Myſtice C

Eccl'ia eſt vidua que offert duo minuta .ſ. dilectionē dei ⁊ pximi.

Moraliter

Tex. 2. ❡ Et quibuſdā dicētibus de tēplo q̄ lapidibus bonis ⁊ donis exornatū eſſet dixit. Hec que videtis venient dies: in quibus nō relinquetur lapis ſup
mat. 21 Mar. 13 lapidem qui nō deſtruatur. Interrogauerūt autē illum dicētes. Preceptor. Quādo hec erūt: ⁊ qđ ſignū cum fieri incipiēt? Qui dixit. Uidete
mat. 24 Mar. 13 ne ſeducamini. Multi enim venient in nomine meo dicētes. Quia ego ſum: ⁊ tēpus appropinquabit. Nolite ergo ire poſt illos.

A ❡ EVSE. Que ſpectāda forēt: que ptinebāt ad tēpli ſtructuras manifeſtāt hyſtorie: ⁊ huc uſq; quedā ɔſeruantur reliquie: quibus pcipiuntur que dudū erāt fabricar͂ veſtigia. Sed dñs mirātibus tēpli fabricas: pmulgauit q̄ in eo lapis ſup lapidē nō maneret. Di. enim. ⌊Et quibuſdā dicētibus de tēplo q̄ lapidibus bonis exornatū eēt dixit. ⌊Hec que videtis venient dies in quibus nō relinquetur lapis ſup lapidē qui nō deſtruatur.⌋ Decebat .n. locū illū pp cultor͂ audaciā oimodam deſolationē pati. BEDA. Diuina etiā diſpēſatio pcurauit: vt ciuitas ipſa ⁊ tēplū ſubuerteretur: ne quis forte adhuc paruulus in fide vidēs illos ɔſtare: dū ſacrificior͂ ritū attonitus ſupet: rapetur itaim. AMBRO. Uer͂ igitur dictū eſt de tēplo manufacto qđ eēt ſubuertēdū. Nihil .n. eſt manufactū: qđ nō aut vetuſtas ɔficiat: aut vis ſubruat: aut ignis exurat. Tñ eſt ⁊ aliud tēplū .ſ. ſynagoga cuius ſtructura vetus: eccl'ia ſurgēte diſſoluitur. Eſt etiā tēplū in vnoq̄q; qđ deficiēte fide labitur: ⁊ maxime ſiqs falſo chriſti nomē obtēdat: quo īteriorem expugnet affectū. CYRIL. Nequaq̄ aūt diſcipuli aduerterāt vim dictor͂: ſz arbitrabantur de ɔſummatione ſcl'i dictū eē. Et ideo querebāt quo tpe deberet accidere. Uñ ſequitur. ⌊Interrogauerūt aūt illū dicētes. Preceptor. Qñ hec erūt: ⁊ qđ ſignū cum fieri inci.⌋ AMBRO. Mattheus 3m iterrogationē addidit: vt ⁊ tēpli tēpora deſtruēdi: ⁊ ſignum aduētus ⁊ ɔſūmatio ſcl'i a diſcipulis quereretur. Interrogatus aūt dñs qñ tēpli futura eēt deſtructio: ⁊ qđ ſignum eēt eius aduētus: de ſignis docet: de tpe nō curat intimādū. Sequitur enim. ⌊Qui dixit: videte ne ſeducamini.⌋

Cōgruē tēplū hieroſ͂ fuit deſtructū pp paruulos in fide

B

C

ATHA. Cū .n. ſint nobis a deo chariſmata ⁊ dogmata que ſunt ſup hoīem tradita .ſ. celeſtis ɔuſationis forma: virtus ɔtra demones: ⁊ adoptio ⁊ notitia pr̄is: ⁊ verbi: ⁊ ſpūſſancti donū: aduerſarius nr̄ diabolus circuit querēs nob ſurripere inſita ſemina verbi. Dñs aūt tanq̄ ſua pcioſa dona in nobis ſua documēta ɔcludēs monet: ne ſeducamur. Magnū aūt quoddā donū tribuit nob dei verbū: vt nō ſolū ex apparētibus nō decipiamur: ſed etiā ſiqua latētia ſint diiudicemus per ſpūs grām. Cū .n. ſit odioſus diabolus inuētor malitie: hoc qđ ipſe eſt occultat: nomē vero cūctis cupitū ſimulat callide. Puta ſiqs ſubijcē ſibi volēs filios alienos: parētibus abſentibus fingat eor͂ vultus: ⁊ filios deſiderātes ſeducat. Ergo in vnaq̄q; hereſum diabolus figuratus dicit. Ego ſum chriſtus ⁊ apud me veritas eſt. Uñ ſequitur. ⌊Multi .n. veniēt in noīe meo dicētes: quia ego ſum: ⁊ tps appropinquabit.⌋ CYRIL. Ante ſuū .n. deſcēſum de celo pueniēt aliqui: quibus acqeſcere nō opz. Uoluit .n. vnigenitū verbū dei cum venit vt mūdū ſaluaret latere: vt crucē ſuſtineret pro nobis. Sz ſcđs eius aduētus non erit clāculo vt ante: ſed terribilis ⁊ manifeſtus. Deſcēdet .n. in glia dei pr̄is miniſtrātibus angelis vt mūdū in iuſtitia iudicet. Uñ ɔcludit. ⌊Nolite ergo ire poſt illos.⌋ TITVS. Uel forſitan nō dicit pſeudochriſtos ante ɔſūmationē veniētes: ſed eos qui fuere tēpore aplor͂. BEDA. Multi .n. iminēte hieroſolymor͂ excidio principes extitēre qui ſe dicerēt eē chriſtos: tēpuſq; libratis appropinquare. Multi etiā in eccl'ia hereſiarche diē dñi inſtare predicarūt: quos Apls ad Theſſal. dānat. Multi etiā in noie chriſti venere antechriſti: quor͂ pmus eſt ſimon magus: cui dicebāt. Hic eſt virtus dei que vocatur magna.

D

E

2. Theſſ.

❡ Cū aūt audieritis plia ⁊ ſeditiones nolite terreri. Oportet primū hec fieri: ſed nōdum ſtatim finis. Tūc dicebat illis. Surget gens ɔtra gētem: ⁊ regnū aduerſus regnū: ⁊ terremotus magni erūt per loca: ⁊ peſtilentie: ⁊ fames terroreſq; de celo: ⁊ ſigna magna erūt. Tex. 3. mat. 24 Mar. 13

A ❡ GREG. in hom. Perituri mūdi pcurrētia mala denuntiat dñs: vt eo minus pturbent veniētia: quo fuerint pſcita. Minus .n. iacula feriūt que pуidentur. Unde dicit. ⌊Cū aūt audieritis plia ⁊ ſeditiōes: nolite terreri.⌋ Bella ad hoſtes ptinēt ſeditiones ad ciues. Ut ergo nos indicet exterius interiuſq; turbari: aliud nos fatetur ab hoſtibus: aliud a frībus perpeti. AMBRO. Uerbor͂ aūt celeſtiū nulli magis q̄ nos teſtes ſumus: quo mūdi finis inuenit: quāta plia: ⁊ q̄s opiniones accepimus plior͂. GREG. in hom. Sed his malis puenientibus: quia nō ſtatim finis ſequatur adiūgitur. ⌊Opz hec pri. fie. ſed nōdū ſta. fi.⌋ Ultima .n. tribulatio multis tribulationibus pueniſt: quia multa debēt mala pcurrere: vt malū valeāt ſine fine nūtiare. Unde ſequitur. ⌊Tūc dicebat illis. Surget gens ɔtra gētē: ⁊ regnū aduſus regnū.⌋ Quia neceſſe eſt vt alia ex celo: alia ex terra: alia ab elemētis: alia ab hoībus patiamur. Hic ergo ſignatur pturbatio hoīm. Sequitur. ⌊Et terremotus magni erūt p loca.⌋ Ecce reſpectus ire deſup. CHRY. Terremotus .n. q̄nq; ire ſignū eſt: nā ⁊ qñ crucifixus eſt dñs mota eſt terra. Q̄nq; vero puiſionis indiciū: ſicut orātibus aplis cōmotus eſt locus in quo erāt ɔgregati. Sequitur. ⌊Et peſtilētie.⌋ GREG. in hom. Ecce ineq̄litas corpor͂. ⌊Et fames.⌋ Ecce ſterilitas terre. ⌊Terroreſq; de celo: ⁊ ſigna magna erūt. Ecce ineq̄litas aeris: qđ ad eas tēpeſtates referēdū eſt que nequaq̄ ordinē tēpor͂ ſeruāt. Que .n. ordinate veniūt ſignū nō ſunt. Oia .n. que ad vſum vite accepimus ad vſum ɔuertimus culpe. Sz cūcta que ad vſum prauitatis iflexim⁹: ad vſum nob vertuntur vltionis. AMBRO. Dein caſū ergo ſeculi pcedūt quedā egritudines mūdi .ſ. fames: peſtilētia:

Dñs premūciat mala futura: vt minus nos turbēt

B

C

Auctore pacis ꝑempto neceſſe fuit bella ſeq.

ſtilẽtia: τ ꝑſecutio. THEO. Quidã aũt hec nõ ſolũ in cõſũmatione futura: ſʒ τ tpe captionis hieruſalẽ fuiſſe ipleta voluerunt. Auctore nãq; pacis ꝑempto: merito in eis ſeditiones τ bella locũ habuerũt. Ex bellis aũt peſtis τ fames ꝯſeqͥ̃. hec qdẽ aere cadaueribꝰ īfecto: illa incultis manẽtibus agris. Sʒ τ ioſephus ītolerabiles erũnas eueniſſe recitat ꝓpter famẽ: τ tpe Claudij ceſaris fames inualuit: vt in actibꝰ legiẽ: τ plurima terribilia ꝯtigerũt captionẽ hierlm̃ indicãtia: vt Joſephus narrat. CHRY. Dicit aũt ꝙ non ſtatim finis ciuitatis eueniet: vt. ſ. hierlyma capiaẽ: ſʒ poſt ꝓlia multa. BEDA. Admonenẽ etiã apl̃i ne terreanẽ his ꝯcurrẽtibꝰ ne hierlymã iudeãq; deſerãt. Pòt aũt regnũ cõtra regnuʒ: τ peſtilẽtia eoꝝ quoꝝ ſmo ſerpit: vt cãcer: τ fames audiẽdi vbi dei τ cõmotio vniuerſe terre: τ a vera fide ſeparatio etiaʒ in hereticis intelligi: qui cõtra ſe inuiceʒ dimicãtes: eccleſie victoriã faciũt. AMBRO. Sunt aũt τ alia bella que vir ſuſtinet chꝛiſtianus: diuerſaꝝ quoq; ꝓlia cupiditatuʒ ſtudioꝛũq; cõflictus. Multo etiam grauioꝛes ſunt domeſtici hoſtes q̃ȝ extranei.

D

Act. 11.

Tex. 4. mat. 24. mar. 13. Joã. 10.

¶ Sʒ ante hec oĩa iniĳciẽt vobis manus ſuas: τ ꝑſequenẽ: tradentes in ſynagogas τ cuſtodias: trahẽtes ad reges τ ꝓ̃ſides ꝓpter nomẽ meuʒ. Cõtinget aũt vobis in teſtimoniũ. Ponite ḡ in cordibꝰ veſtris nõ ꝑmeditari: queãdmoduʒ rñ̃deatis. Ego. n. dabo vobis os τ ſapiẽtiam: cui non poterũt reſiſtere τ ꝯ̃dicere oẽs aduerſarĳ veſtri. Trademini autẽ a parẽtibus τ fr̃ibus: τ cognatis τ amicis: τ moꝛte afficient ex vobis. Et eritis odio oĩbus hoĩbus ꝓpter nomẽ meũ. Et capillus de capite veſtro nõ peribit. Jn patiẽtia veſtra poſſidebitis aĩas veſtras.

A

¶ GREG. in hom̃. Quia cũcta que ꝓ̃dicta ſunt nõ de iniuſtitia feriẽtis ſunt: ſed de merito mundi patiẽtis: facta prauoꝝ hoĩum ꝓ̃nũtianẽ cuʒ dĩ. [Sed ante hec oĩa iniĳciẽt vobis manus ſuas: τ ꝑſequenẽ: tradẽtes in ſynagogas τ cuſtodias: trahẽtes ad reges τ ꝓ̃ſides ꝓp nomen meũ.] Ac ſi dicat. Prius coꝛda hoĩuʒ poſt elemẽta turbabunẽ: vt cuʒ rerũ oꝛdo ꝯfundiẽ: ex qua tribulatione veniat demrẽ. Naʒ q̃uis finis mũdi ex ipſo ſuo oꝛdine pendeat: ꝑuerſioꝛes tñ quoſq; inueniẽ̃e: q2 digne ruinis illoꝝ oppͥmanẽ innoteſcit. CYRIL. Uel h̃ dicit. Quia ꝓ̃us q̃ȝ a romanis hieruſaleʒ capeẽ: paſſi ꝑſecutiones a iudeis diſcipuli incarcerati ſunt: τ ꝓ̃ſẽtati ꝓ̃ncipibꝰ. Miſſus eſt paulus romã ad ceſarẽ: aſtitit q; feſto τ agrippe. Sequiẽ. [Cõtinget aũt vobis in teſtimoniũ.] GRECVS. Jn martyriũ. i. in martyrĳ gloꝛiaʒ. GREG. in hom̃. Uel [in teſtimoniũ.] vʒ. eoꝝ: q2 vos ꝑſequẽdo moꝛtes īferũt: aut vidẽdo nõ imitanẽ: vt inde ꝑuerſi ſine excuſatione ꝑeant: vñ electi exẽplũ capiũt vt viuãt. Sed auditis tot terroꝛibꝰ turbari poterãt auditoꝝ coꝛda. Uñ ad eoꝝ ꝯſolationẽ ſbdit. [Ponite ḡ in coꝛdibꝰ veſtris nõ ꝑmeditari queãdmodũ rñ̃deatis.] THEO. Quia eni idiote erãt τ impiti h̃ eis dñs dicit: ne ꝯturbarenẽ redditurĩ ſapiẽtibus rõnẽ: τ cãm ſbdit. [Ego. n. dabo vobis os τ ſapiẽtiã: cui nõ poterũt reſiſtere τ ꝯ̃dicere oẽs adũſarĳ vr̃i.] q. d. Statim a me ſoꝛtiemini facũdiã τ ſapiam: vt nec oẽs adũſarĳ veſtri. ſi in vnũ ꝯueniãt reſiſtẽ valeant vobis: nec in ſapientia. i. vita theoꝛematũ nec in eloquẽtia τ ſermonis lepoꝛe. Sepe. n. multi ſapiam qdẽ hñt in mẽte: ſed cuʒ ſint ꝓuocabiles ad turbationẽ totũ ꝯfundũt: cum tp̃s fuerit ꝓponẽdi. Non aũt tales fuerũt apl̃i: ſed vtrinq; gratioſi fuerũt. GREGO. Ac ſi dñs ſuis dicat: nolite terreri: vos ad certamẽ accedetis: ego ꝓ̃lioꝛ: vos vba editis: ſʒ ego ſuʒ qui loquoꝛ. AMBRO. Alibi aũt chr̃s in diſcipulis: alibi pater: alibi ſpũs loquiẽ ꝑ̃ris: nõ diſcoꝛdãt iſta: ſed cõgruũt: qꝺ vnus loquitur tres loquuntur: quia vox eſt vna trinitatis. THEO. His aũt dictis: τ ꝓpulſo impͥme timoꝛe: ſubdit τ aliud qddã neceſſariũ qꝺ eoꝝ aĩos poterat cõmouere: ne ſubito irruens eos turbaret. Sequiẽ enim. [Trademini aũt a parẽtibus τ fr̃ibꝰ: τ cognatis: τ moꝛte afficient ex vobis.] GREGO. in hom̃. Plus in nobis ea toꝛmẽta ſentiũt: que ab illis patimur: de quoꝝ mẽtibꝰ ꝑ̃ſumebamus: q2 cuʒ dãno coꝛpoꝛis mala nos cruciãt amiſſe charitatis. GREG. niſenus. Cõſideremus aũt ſtatuʒ qui tũc tp̃is erat oĩbus ſuſpectis: adinuicẽ diuidebanẽ cognatiões: inuicẽ diſgregate ꝑ cultꝰ: τ filius gẽtilis ꝓditoꝛ fiebat parentũ fideliũ: τ in filiũ qui crediderat: pater in īfidelitate obſtinatꝰ accuſatoꝛ fiebat. Oĩs etas erat expoſita ꝑſequẽtibꝰ fidẽ: nec mulieribus ſuccurrebat nãlis ſexus fragilitas. THEO. His aũt dictis τ de odio ſubiũgit qꝺ ab oĩbꝰ patienẽ. Sequiẽ enim. [Et eritis odio oĩbꝰ hoĩbus ꝓpter nomẽ meũ.] GREG. in hom̃. Sed q2 dura ſunt: que ꝓ̃dicunẽ de afflictione moꝛtis ꝓtinus ꝯſolatio ſubdiẽ de gaudio reſurrectionis cũ dĩ. [Et capillus de capite veſtro nõ peribit.] q. d. martyribus ſuis. Cur timetis ne ꝑeat qꝺ inciſum dolet: qñ τ illud in vobis ꝑire non põt: qꝺ inciſum nõ dolet. BEDA. Uel aliter. Capillus de capite diſcipuloꝝ dñi nõ peribit: q2 nõ ſolũ foꝛtia facta vel dicta ſcõꝝ: ſed τ tenuiſſima cogitatio digna mercede donabiẽ. GREGO. 5° moꝛal. Qui aũt patiẽtiã in aduerſis tenet: inde ꝯtra aduerſa oĩa foꝛtis efficiẽ: vnde ſibi τ ſeipm̃ vincẽdo dñaẽ. Uñ ſequiẽ. [Jn patiẽtia veſtra poſſidebitis aĩas vr̃as.] Quid. n. eſt aĩas poſſidere: niſi ꝑfecte in oĩbus viuere: cũctiſq; mẽtis motibꝰ quaſi ex arce ṽtutis dñari. GREGO. in hom̃. Per patiẽtiaʒ igiẽ aĩas nr̃as poſſidemus: quia duʒ nobiſmetipſis dñari diſcimus: hocipm̃ incipimus poſſidẽ qꝺ ſumus. Jdcirco auteʒ poſſeſſio aĩe in ṽtute patiẽtie poniẽ: q2 radix oĩuʒ cuſtoſq; ṽtutũ patiẽtia eſt. Patientia vero eſt aliena mala eq̃nimiter ꝑpeti: ꝯtra eũ q̃ȝ qui mala irrogat nullo doloꝛe moꝛderi.

C

Apl̃i habuerunt τ ſapiẽtiã et eloq̃ntiã.

Cuʒ oꝛdo rerũ ꝯfundiẽ: ex qua tribulatiõe veniat demõſtraẽ.

Act. 4. Act. 21. Act. 26. Act. 27.

B

D

E

Aĩas poſſidere ẽ in oĩbꝰ pacifi ce viuere.

Tex. 5. mat. 24. mar. 13.

¶ Cum aũt videritis circũdari ab exercitu hieruſalem: tũc ſcitote q2 appropinquauit deſolatio eiꝰ. Tũc qui in iudea ſunt fugiãt ad mõtes: τ qui in medio eius ſunt diſcedant: τ qui in regionibꝰ nõ intrẽt in eaʒ: q2 dies vltionis hi ſunt. vt impleanẽ oĩa que ſcripta ſunt. Veh aũt pregnãtibus τ nutriẽtibus in illis diebꝰ. Erit eniʒ preſſura magna ſup terram: τ ira populo huic: Et cadent in oꝛe gladĳ: τ captiui ducenẽ in oẽs gentes. Et hieruſaleʒ calcabiẽ a gẽtibus donec impleantur tempoꝛa nationum.

mat. 24. mar. 13.

A

¶ BEDA. Hactenus ea per. 40. annos: nec duʒ fine aduenientẽ futura erãt: dicta ſunt: hinc ipſe finis deſolatiõis que a romano exercitu facta eſt dñi vbis exponiẽ cum dĩ. [Cũ aũt videritis circũdari ab exercitu hierlm̃: tunc ſcitote: q2 appropinq̃uit deſolatio eiꝰ.] EVSE. Deſolationẽ hieruſalẽ vocat nõ amplꝰ eã a ſuis: nec ſm̃ ritum legalẽ ꝯſtituẽ: ita ꝙ nullus expectet poſt futurã obſidionẽ aliã inouationem fieri: ſicut accidit tpe regis ꝑſarũ: τ illuſtris antiochi: τ iterũ tpe Põpei. AVG. ad Heſitiũ. Hec aũt dñi verba: ideo lucas h̃ loco cõmemoꝛauit: vt oſtẽdat tũc factã fuiſſe abominationẽ deſolatõis: que a Daniele ꝓ̃dicta eſt: de qua mattheus τ marcus locuti ſunt: qñ expugnata eſt hieruſalem. AMBRO. Judei. n. putauerũt abominationẽ deſolationis tũc factaʒ: eo ꝙ caput poꝛci in tẽplo iecerũt illudẽtes romani iudaice rituʒ obſuãtie. EVSE. Dñs aũt futu

B

Dañ. 9. mat. 24. mar. 13.

Romani caput poꝛ

el inſecerit in têplũ il iudêco iu daico ri- tui. ram in ciuitate ꝓuidẽs famez:monebat diſcipulos:ne in fu
tura obſidione in ciuitatẽ ↄfugerẽt:tanq̃ȝ ad locũ tutũ:ȝ:⁊ a
deo ꝓtectũ:ſȝ magis inde diſcederẽt:⁊ ad mõtes ↄfugerẽt.
Uñ ſeq̃t.[Tũc qui in iudea ſunt fugiãt in mõ.] BEDA.
Eccl'iaſtica narrat hyſtoria cũctos qui in iudea erãt chriã-
nos iminẽte hieroſolymoꝝ excidio cõmonitos a dño loco
diſceſſiſſe:⁊ trans iordanẽ habitaſſe in ciuitate q̃daȝ pella
noie:donec deſolatio iudee cõpleref. AVG.ad Heſitiũ.
mat.24 mar.13°. Pro h aũt mattheus ⁊ marcus dixerũt.Et qui ſupra tectũ
eſt:nõ deſcẽdat in domuȝ.Addidit aũt.Nec itrocat:vt tol-
lat aliq̃d de domo. Pro quo lucas ſlidit.[Et qui in medio
eius ſunt diſcedãt.] BEDA. Sȝ q̃uo ab exercitu ciuita-
te iam circũdata qui in medio eius ſunt diſcedẽt:niſi forte
qḋ ꝓmiſit tũc:nõ ad ipm tp̃s obſidionis referaf:ſed ad ꝓ-
ximũ ante obſidionẽ tp̃s:cuȝ ſe pᵒᵐ miles romanus per ga-
C lilee vel ſamarie fines cepit diffundẽ. AVG.ad heſitiũ.
mat.24 Pro eo autem ꝙ mattheus ⁊ marcus poſuerũt. Et qui in
mar.13° agro erit:nõ reuitaf retro tollere veſtimẽtũ ſuũ:aptius iſte
ſubdit.[Et qui in regionib⁹ nõ intrẽt in eã:q2 dies vltionis
hi ſunt:vt ipleanf oia que ſcripta ſũt.] BEDA.Dies aũt
vltionis hi ſunt:dies.vȝ.dñici ſanguinis vltionem petẽtes.
mat.24 AVG.ad Heſitiuȝ.Deinde ſil'r lucas ꝓſequif:ſicut ⁊ aly
mar.13°. duo.[Ueh aũt ꝓgnãtib⁹ ⁊ nutriẽtib⁹ in illis dieb⁹.]Et ſic g̃
lucas patefacit qḋ poterat eſſe incertũ.ſ.id qḋ dictũ eſt de
abominatiõe deſolationis:nõ ad ſcl'i finẽ:ſed ad expugna-
tionẽ hierl'm ptinere. BEDA. Dicit g̃.[Ueh ꝓgnãtib⁹:]
piite captiuitate. Et nutriẽtib⁹ ſiue mamãtib⁹:vt q̃dã iter-
pretanf:quaꝝ vel veteri:vel manus filioꝝ ſarcina ꝓgraua
D te:fuge neceſſitatẽ nõ minimũ impediũt. THEO.Qui-
dã xo dicũt dñm per h ſignare filioꝝ eſum:quem ⁊ Joſe-
Tãta fuit iudeoꝝ ca lamitas:vt nulla poſ ſit deiceps erũmna ei adequari. phus narrat. CHRY.Deinde ꝓdictoꝝ aſſignat cãm di-
cẽs.[Erit.n.preſſura magna ſup terraȝ:⁊ ira populo huic.]
Talia enĩ mala eos occupauerũt vt nulla deinceps erũna
poſſit eoꝝ calamitatibus adequari:vt ioſephus narrauit.
EVSE.Qual'r.ſ.aduenĩẽtib⁹ romanis ⁊ vrbez capiẽtibus:
multe caterue iudaici ppl'i in ore gladij pierẽ. Uñ ſequif.
[Et cadent in ore gladij.] Sed ⁊ plures necati ſunt fame.
Hec xo accidebãt.ꝑ q̃dẽ ſub Tito ⁊ Ueſpeſiano:poſt hoc
aũt tẽpore Adriani ꝓncipis romanoꝝ:quãdo natale ſoluȝ
iudeis inacceſſibile eſt factũ. Uñ ſequif.[Et captiui ducẽ-
tur in oẽs gẽtes.]Totũ.n.orbez iudei repleuerũt:⁊ vſq̃ ad
fines terre ꝑuenerũt.Et cuȝ coꝝ terra ab alienigenis inha-
bitef:ſolis ipſis eſt inacceſſibilis facta.Uñ ſeq̃f.[Et hieru
ſalẽ calcabif a gẽtibus donec impleanf tẽpora nationuȝ.]
BEDA.Que.ſ.apl's cõmemorat dicẽs.Cecitas ex pte fa-
Ro.11° cta eſt in iſrl':⁊ ſic ois iſrael ſaluus fiet.Qui cum ꝓmiſſa ſa-
E lute fuerit potiꝰ ad patriũ ſoluȝ rediturus nõ temere ſpe-
Myſtice. raf. AMBRO.Myſtice autẽ abominatio deſolationis
aduẽꝰ antechriſti eſt:eo ꝙ ſacrilegijs infauſtis mẽtiũ iteriora
ↄtaminet:ſedẽs iuxta hyſtoriã in tẽplo:vt ſibi vẽdicet diui-
Abomia- tio deſola- tiõis ante- chris eſt. 2.Theſ.2 ne ſoliũ ptãtis. Juxta interꝓtationẽ aũt ſpirl'alem pulchre
inducif:eo ꝙ in affectib⁹ ſinguloꝝ veſtigiũ ꝑfidie ſue ↄfir-
mare deſideret:⁊ ſcripturis diſputãs ſe eſſe chriſtũ:tũc ap-
propinq̃bit deſolatio:qm̃ a vera religione pleriq̃ lapſi de-
ſiſtẽt.Tũc erit dñi dies:qm̃ ſicut ꝓmus aduẽꝰ dñi fuit ꝓp
Tres ante chri. redimẽda peccata:ita ⁊ ſcḋs erit ꝓpter reprimẽda delicta:
ne plures ꝑfidie errore labanf. Eſt ⁊ alius antechrĩs.i.dia-
bolus:qui hierl'm.i.aiam pacificaȝ obſidere nitaf ſue legis
exercitu Ergo qñ in medio templi eſt diabolus deſolatio
abominatiõis eſt.Cuȝ aũt vnicuiq̃ laborãti chriĩ pñtia ſpi-
ritalis illuxerit: tollif iniquus ex medio et incipit regnare
F iuſtitia. Eſt etiã tertiꝰ antechrĩs vt arrius ⁊ ſabellius:⁊ oẽs
qui nos praua intẽtione ſeducũt.De aũt ſunt ꝓgnãtes qui-
bus veh di:que aruinã ſue carnis extẽdũt:⁊ q̃bus intimoꝝ
greſſus pigreſcat aioꝝ ⁊ effete virtutũ:fetẽq̃ vitioꝝ.Sȝ nec
ille ꝓgnãtes ↄdẽnationis exortes ſunt:que in bonoꝝ actuũ
molimine ↄſtitute:necdũ aliq̃s ſuſcepti opis dedere ꝓceſ-
ſus.Sũt que dei timore ↄcipiũt:ſed nõ oẽs pariũt. Sũt.n.
que abortiuũ excludũt xbuȝ anteq̃ȝ pariãt:ſunt etiã que in
vtero chrĩm habeãt:ſed nõdũ formauerũt. Ergo que parit
iuſtitiã:chrĩm parit. Nos etiaȝ paruulos nr̃os ablactare ꝓ-
peremus:ne nos q̃ſi imperfectoꝝ parẽtes:aut iudicij dies:
aut mortis inueniat. Qḋ ita fit:ſi oia dicta iuſtitie in corde
cuſtodias:nec ſenectutis tp̃s expectes:ſed in ꝓma etate ſa-
piẽtiã ſine corruptela corꝑis tui cito cõcipias:cito nutrias.
Jn fine autẽ iudea ois a nationibus credituris ſubijcief in
ore gladij ſpiritalis qui eſt ſermo bis acutus.

Et erũt ſigna in ſole luna ⁊ ſtellis:⁊ in terris Tex.6.
preſſura gẽtium pre cõfuſione ſonitus maris ⁊ Jſa.13°.
fluctuum: areſcẽtibus hominibus pre timore: Joẽ.3°
⁊ expectatione que ſuperuenient vniuerſo orbi.
Nam virtutes celoꝝ mouebũtur. Et tunc vi-
debunt filium hominis venientem in nube cum mat.24
poteſtate magna ⁊ maieſtate. mar.13°

BEDA.Quid impletis nationuȝ tp̃ib⁹ ſequaf:ex ordi- A
ne manifeſtat dicens.[Erunt ſigna in ſole luna: ⁊ ſtellis.]
AMBRO.Que q̃dẽ ſigna ſꝫm mattheũ euidẽtius expri- mat.24
munf:tũc inq̃t ſol obſcurabif:⁊ luna nõ dabit lumẽ ſuũ:⁊
ſtelle cadẽt de celo. EVSE.Tũc.n.cuȝ vite corruptibilis
ↄſũmatio agef:⁊ ſꝫm apl'm ſpẽs huius mũdi trãſibit:⁊ no- 1.Cor.7°
uuȝ ſuccedit ſcl'm:in quo vice ſenſibiliũ luminariũ ipe chri- Chriſtus erit iubar et ſplẽdor noui ſecu li vice ſen ſibiliuȝ lu minariũ.
ſtus fulgebit q̃ſi iubar:⁊ rex noui ſcl'i:cuius erit tãta numi-
nis vtus ⁊ gl'ia:vt ſol qui nũc radiat atq̃ luna ⁊ cetera ſyde-
ra:aduẽtu maioris luminis occultentur. CHRY.Sicut
enim in h ſcl'o luna ⁊ ſydera mox offuſcanf orto ſole:ſic in
gl'ioſa chrĩ apparitione ſol obtenebreſcet:⁊ luna nõ dabit
ꝓpriũ iubar: ⁊ ſtelle cadẽt de celo:priore ſpoliate amictu:
vt potioris lucis amictu potianf. EVSE.Que autez eue- B
niẽt orbi poſt luminariũ obtenebrationẽ ex q̃b⁹ fiet angu-
ſtia gẽtiũ ↄñter exꝓmit dicẽs.[Et in ter.preſſura gẽtiũ pre
ↄfu.ſoni.ma.⁊ fluctuuȝ.]Ubi videf docere ꝓnᵐ trãſmuta-
tionis vniuſi futurũ:ex defectu ſube humide. Hac.n.ꝓma
deuorata vel ↄgelata:vt nõ amplius audiaf ſonitꝰ maris:
nec ↄtingãt harenã fluctꝰ eius cã exuberãtis ſiccitatis cete-
re mũdi ptes nõ amplius obtinẽtes vaporẽ ſolitũ emiſſuȝ
ex ſba humida trãſmutationẽ patienf:⁊ ſic cum apparitio
ſaluatoris ↄſtare debeat repugnãtia deo ꝓdigia exordiũ
ſumẽt furoris ꝓhemia ex ſiccitatib⁹:vt nec tempeſtas nec
fremitꝰ maris vlterius audiaf.Quo facto ſbſequef angu-
ſtia ſupſtitũ hoium.Uñ ſequif.[Areſcẽtib⁹.]i.tabeſcẽtib⁹
[hoib⁹ pre timore ⁊ expe.]eoꝝ.ſ.[que ſup.vni.orbi.]Que
aũt tũc ingruãt mũdo:ↄñter oñdit ſubdẽs.[Nã vtutes ce-
loꝝ mouebunf.] THEO.Uel aliter.Cum alterabif ſu- C
perior orbis:⁊ el' nta inferiora merito patienf iacturã. Uñ Cuȝ orbis ſupior al terabitur ⁊ elnta infe riora paci ent iactu ram.
ſeq̃f.[Et in terris preſſura gẽtiũ pre ↄfu.ſonitꝰ maris ⁊ flu-
ctuuȝ.]q.d.Mare terribil'r fremet:et litus maris agitabif
tẽpeſtate:ita vt ſit ppl'o terre preſſura.i.cõis miſeria:vt ta-
beſcãt timore ⁊ expectatiõe maloꝝ irruẽtiũ mũdo.Unde
ſeq̃f.[Areſcẽtib⁹ hoib⁹ pre timore ⁊ expectatiõe que ſup-
ueniẽt vniuerſo orbi.] AVG.ad Heſitiũ.Sȝ dices.Cõ-
fiteri vos pena via cõpellit adeſſe iam finẽ:dũ implef qḋ
ꝓnũtiatũ eſt. Nullã.n.ꝓuĩaȝ:nullũ locũ nr̃is tp̃ib⁹ nõ affligi
aut tribulari certũ eſt.Sȝ ſi iſta mala que nũc patif genus
humanũ certa ſunt indicia iaȝ dñm eẽ vẽturũ:q̃d eſt qḋ di-
cit Apl's.Cũ dixerint:pax ⁊ ſecuritas. Uideamus g̃ ne for- 1.Theſ.5°
te meliꝰ itelligaf nõ eo modo impleri que ꝓdicta ſunt his
xbis:ſȝ nũc potius eſſe vẽtura:qñ ſic erit tribulatio vniuſo
orbi:vt ad eccl'iaȝ ptineat:que vniuſo orbe tribulabif:non

ad eos

ad eos qui tribulabūt eā. Ipſi.n.ſunt dicturi. Pax ⁊ ſecu/ritas. Nūc aūt iſta mala que tanq̄ ſūma extremaq̄ credū/tur vtriq̄ regno: cbūi.ſ.⁊ diaboli videmus eē cōia. Pariter quippe his boni affligunt ⁊ mali: iter que tā mala adhuc
D vſquequaq̄ frequētant luxurioſa cōuiuia. Hoccine eſt areſcē pre timore: an potiꝰ inardeſcē pre libidine? THEO. Nō ſolū aūt mortales fluctuabūt cū alterabit mūdus: ſz etiā angeli ſtupebūt in tā terribilibꝰ mutationibꝰ vniuerſi. Uñ ſequit. [Nā vtutes celoꝝ mouebunt.] GREG. in hom. Quid.n. vtutes celoꝝ niſi angelos: dñationes ⁊ pncipatꝰ: et ptātes appellat? Que in aduentu diſtricti iudicis nr̄i: tunc oculis viſibilr apparebūt: vt diſtricte tūc a nobis exigāt B qḋ nos mō inuiſibilis cōditor eq̄nimiter portat. EVSE. Cū etiā dei filius ſit vēturus in glia: ⁊ cōfutaturus elatā ty/rānidē filij peccati: miniſtrātibꝰ angelis: celi fores a ſeculo
E clauſe patebūt vt ſpectent excelſa. CHRY. Uel vtutes celice mouebunt: q̄uis ſibi cōſcie nō ſint. Uidētes.n. infini/tas multitudines cōdēnari: nō intrepide ſtabūt illic. BEDA.
Job 26. Uñ ⁊ in Job dī. Colūne celi cōtremiſcūt: ⁊ pauent ad nutū eius. Quid ḡ faciūt tabule qū tremūt colūne: qḋ v̄gula de/ſerti patit: cum cedrus paradiſi cōcutit? EVSE. Uel vtu/tes celoꝝ ſunt que pſunt ſenſibilibꝰ ptibus vniuerſi: que ḡ/des tūc mouebunt vt potiorē ſtatū attingāt. Abſoluent.n. in ſeculo nouo a miniſterio: quo deo ſeruiunt circa ſenſibi/lia corpa ſm corruptiōis ſtatū. AVG. ad Heſitiū. Sed ne dñs ppinquāte ſcḋo aduētu ſuo: ea pro magno pdixiſſe
Eccl͞ia eſt ſol luna ⁊ ſtelle. videat que huic mūdo etiā ante pꝰ eius aduētum fieri cō/ſueuerāt: ⁊ videamur ab eis qui plura in hyſtoria gētiū ⁊ maiora legerūt. Hec que dicta ſunt melius in eccl͞ia exiſti/mo itelligi. Eccl͞ia.n. eſt ſol ⁊ luna ⁊ ſtelle: cui dictū eſt. Pul
Cant.6. chra vt luna: electa vt ſol: que tūc non apparebit pſecutori/
F bus vltra modū ſeuiētibus. AMBRO. Plurimis etiā a religione deficiētibꝰ clara fides obſcurabit nube pfidie: qꝛ ſol celeſtis in fide in ea minuit vel augetur: ⁊ ſic menſtruis.i. mēſium defectibꝰ luna vel terre oppoſitu cū fuerit ex re/gione ſolis vaneſcit: ſic ⁊ ſcā eccl͞ia cum lumini celeſti vitia carnis obſiſtūt: fulgorē diuini luminis de chriſti radijs nō pōt mutuari. Nā in pſecutionibꝰ lucē diuini ſolis plerūq̄ amor vite huius excludit. Cadūt etiā ſtelle.i. glia micātes viri ſi pſecutionis acerbitas cōualeſcat: que opꝫ fieri donec eccl͞ie multitudo cumulet. Sic.n. pbant boni: ſic pdūtur
Geñ.22. mat.25. īfirmi. AVG. ad Heſitiū. Qḋ aūt dictū eſt. [Et in ter. preſ/ſura gētium] gētes voluit itelligi: nō que in ſemine habrae bñdicent: ſz que ad ſiniſtrā ſtabūt. AMBRO. Ergo va/rij aioꝝ eſtus ita graues erūt: vt delictoꝝ multitudine ma/le cōſcijs futuri iudicij metu: ſacri nobis ros fontis areſcat. Quēadmodū aūt dñi expectat aduētꝰ: vt eius pñtia in to/to fiat vel hoīs orbe vel mūdi: que fit in ſingulis cum oībꝰ affectibꝰ recepis chrīm: ſic vtutes celoꝝ in aduentu dñi au/
Pš.18. gmētū gr̄e cōſequent: ⁊ plenitudine diuinitatꝰ ꝓpius ſe īfun/dēte mouebunt. Sūt etiā vtutes celoꝝ: que enarrāt gliam dei: que pleniore chri īfuſione mouebunt: vt videāt chrīm.
G AVG. ad Heſitiū. [Uel vtutes celoꝝ mouebunt:] qꝛ im/pijs pſequētibꝰ qdā fideles fortiſſimi turbabunt. Sequit. [Et tūc vide.fi.ho.] THEO. Tā fideles q̄ īfideles. Ra/diabit.n. amplius ſole: tā ipſe q̄ crux eius: vt ab oībꝰ cog/
Chriſtū in nube veni/re duobus modis in/telligit. ſcet. AVG. Qḋ aūt dicit. [Uenientē in nube] duobus mo/dis accipi pōt: ſiue in eccl͞ia ſua tanq̄ in nube venientē: ſic nūc venire nō ceſſat: ſz ideo tūc cū ptāte magna ⁊ maieſta/te: qꝛ maior maieſtas ⁊ poteſtas illiꝰ apparebit ſctis: qbus magnā vtutē dabit ne tāta pſecutione vincant: ſiue in cor/pore ſuo: in quo ſedet ad dexterā patris: merito credēdus eſt: nō ſolū in eodē corpe. verūetiā in nube vēturus: qm̄ ſic
H veniet: ſicut abijt: nubes aūt ſuſcepit eum ab oculis eoꝝ.
Act.1. CHRY. Semp.n. deꝰ in nube apparet: ſm illḋ. Nubes ⁊ caligo in circuitu eius: vñ ⁊ filius hoīs in nubibꝰ veniet: vt
Pš.96. deus ⁊ dñs: nō lateter: ſz in glia digna deo. Et ideo ſubdit. [Cum ptāte magna ⁊ maieſtate.] CYRIL. Intelligēdū eſt filr magna. Pmā.n. apparitionē pſecutꝰ eſt cum infir/mitate ⁊ humilitate nr̄a: ſed 2ᵃᵐ celebrabit cū ꝓpa ptāte ⁊ magna maieſtate. GREGO. in hom. In ptāte.n. ⁊ maie/ſtate viſuri ſunt: quē in humilitate poſitū audire noluerūt vt virtutem eius: tāto tūc diſtrictius ſentiāt: quāto ceruicē cordis ad eis patiētiam non inclinant.

¶ His autē fieri incipiētibus reſpicite ⁊ leuate capita veſtra: quoniā appropinquat redēptio veſtra. Et dixit illis ſimilitudinē. Uidete ficul/neam ⁊ oēs arbores: cum ꝓducūt iam ex ſe fru/ctum: ſcitis quoniā prope eſt eſtas. Ita ⁊ vos cum videritis hec fieri ſcitote: quia ꝓpe eſt re/gnū dei. Amē dico vobis: qm̄ nō preteribit ge/neratio hec donec oīa fiant. Celū ⁊ terra trāſi/bunt: verba aūt mea non trāſient. — Ter.7. mat.24. Mar.13 — mat.24.

¶ GREG. in ho. Quia premiſſa ɔtra reprobos dicta ſunt: mox ad electoꝝ ɔſolationē ỽba vtunt. Nā ſubdit. [His
A aūt fieri incipiētibꝰ: reſpicite ⁊ leuate capita veſtra: qm̄ ap/propinquat redēptio vr̄a.] Ac ſi dicat. Cū plage mūdi cre/breſcūt: leuate capita.i. exhilarate corda: qꝛ dum finit mū/dus: cuiꝰ amici nō eſtis ꝓpe fit redēptio quā queſiſtis. In ſcriptura.n. ſacra ſepe caput pro mēte ponit: qꝛ ſicut capi/te regunt mēbra: ita cogitationes mēte diſponunt. Capita itaq̄ leuare: eſt mētes nr̄as ad gaudia pñe celeſtis erigere. EVSE. Uel aliter. Trāſactis corpalibꝰ aderūt intelligibi/lia celeſtia.ſ. regnum ſcī nō amplius trāſituri: ⁊ tūc dignis ſalubria ꝓmiſſa tribuent. Uñ dī. [His aūt fieri incipienti/bus reſpicite ⁊ leuate capita vr̄a: qm̄ appropinquat redē/ptio vr̄a.] Acceptis.n. dei ꝓmiſſis que ſperamus: erigemur qui ante curui fueramus: ⁊ eleuabimus capita nr̄a: humi/liati quōdā: eo q̄ redēptio nr̄a quā ſpabamꝰ aderit: illa.ſ.
B quā tota creatura expectat. THEO. Id eſt pfecta libtas corpis ⁊ aīe. Sicut.n. pmus aduētꝰ dñi fuit ad reformatio/nē aiaꝝ nr̄aꝝ: ſic ſcḋs ad reformationē corpoꝝ celebrabi/tur. EVSE. Dicit aūt hec ad diſcipulos ſuos: nō tanq̄ ad eos qui durare deberēt in vita iſta vſq̄ ad terminū mūdi: ſed q̄ſi vno corpe exiſtē ipſis ⁊ nobis ⁊ poſteris vſq̄ ad cō/ſūmationē mūdi credituris in chrīm. GREG. in hom. Qḋ aūt calcari mūdus atq̄ deſpici debeat: ꝓuida cōparatiōe manifeſtat cū ſubdit. [Uidete ficulneā ⁊ oēs arbores: cū ꝓducūt ex ſe fructū: ſcitis qm̄ ꝓpe eſt eſtas: ita ⁊ vos cū vi/deritis hec fieri: ſcitote qm̄ ꝓpe eſt regnū dei.] q.d. Sicut ex fructu arboris vicina eſtas agnoſcit: ita ex ruina mūdi ꝓpe cognoſcit eſſe regnū dei. Et ex h oſtēdit: qꝛ fructꝰ mū/di ruina eſt. Ad h.n. germinat: vt q̄cūq̄ germine aluit: cla/dibus ɔſumat. Bñ aūt regnū dei eſtati cōparat: qꝛ tūc me/roris noſtri nebule trāſeūt: ⁊ vite dies eterni ſolis claritate fulgeſcūt. AMBRO. Mattheus aūt de ſola dixit ficul/nea: hic de arboribꝰ oībus. Duplicē aūt habet figurā ficul/nea: vel cum dura miteſcūt: vel cū peccata luxuriāt. Siue ḡ cū fructꝰ oībus vireſcit arboribꝰ: ⁊ ficulnea fecūda iam floret.i. cum ois lingua ɔfitet deo: ɔfitēte etiā pplo iudeo/rū: ſpare dñi debemus aduētū: quo tanq̄ tpibus eſtiuis re/ſurrectionis fructꝰ metent. Siue cū leuem fragileq̄ iactā/tiā tanq̄ folia ſynagoge hō iniq̄tatis induerit: conijcē debe/mus appropinq̄re iudiciū. Nā remunerare fidē dñs: ⁊ de/linquēdi finē afferre feſtinat. AVG. ad Heſitiū. Cū aūt dic.t. [Cum videritis hec fieri] que itelligē poterimus: niſi ea que ſupra memorata ſunt? In his aūt eſt qḋ ait. [Et tūc

Right margin notes: Regnū dei eſtati cōparat. — C mat.24. — Phil.2. — D — B Primus aduētꝰ domini fuit ad reforma/tionē aiaꝝ. Scḋs erit ad corpo/rum refor/mationē.

videbũt filiuȝ hoīs veniẽtẽ.] Proinde cuȝ h viſum fuerit: nõ iam erit regnũ dei:[ſʒ ꝓpe erit.] An oĩm eſt nõ oĩa que ſupra cõmemorata ſunt eẽ itelligẽda: vbi ait.[Cuȝ videritis hec fieri:]ſed aliq̃ eoꝝ: h.ſ.expecto qđ dictũ eſt.[Et tũc
mat.24 videbũt filiũ hoīs.] Sʒ mattheus apuit nullis exceptis eẽ accipiẽduȝ dicẽs.[Jta ꝛ vos cum videritis hec oĩa.] Inter que eſt qđ videbit̃ fili⁹ hoīs veniẽs vt itelligat̃ de aduẽtu: quo nũc venit in mẽbris ſuis tanq̃ in nubib⁹: vel in eccl'ia
E tanq̃ in nube magna. TITVS. Uel aliter dicit.[Prope eſt regnũ dei:]q2 dũ hec fient nõdũ vltimus finis reruȝ eueniet: ſʒ iaȝ in finẽ tẽdũt. Nã ꝛ ipſe aduẽt⁹ dñi eliminãs oĩuȝ ꝓncipatũ ꝛ ptãtẽ ꝑparat regno dei. EVSE. Sic.n.in hac vita ſol hyeme recedẽte ac ſuccedẽte vere radiũ callidũ mittẽs fouet ac viuificat humi cõdita ſemina exeuntia priſcã figurã: pullulãt aũt noua variũ virorẽ habẽtia: ſic ꝛ gl'ioſus vnigeniti dei aduẽtus viuificatiuis radijs illuſtrãs nouũ ſcl'm: dudũ cõdita per totũ mũduȝ ſemina.ſ.dormiẽtes in puluere terre potiorib⁹ corꝑib⁹ q̃ꝫ ꝑus ꝓducet in lucem: ac cõfutata morte regnabit deinceps vita ſeculi noui. GREG. in ho. Oĩa aũt ꝓdicta ſub magna certitudine cõfirmant̃: cuȝ ſubdit̃.[Amẽ dico vobis: q2 nõ ꝑteribit gñatio hec donec oĩa fiãt.] BEDA. Multũ cõmẽdat: qđ ita
F ꝓnũtiat. Et ſi dicere fas eſt iuratio eius eſt qđ dicit.[Amẽ dico vob.][Amẽ]q̃ppe iterꝑtat̃ verũ. Igit̃ ꝟitas dicit. Uerũ dico vobis: qđ ſi nõ diceret: mẽtiri oĩno nõ poſſet. Gñationẽ aũt: aut omẽ genus humanũ dicit: aut ſpãliter iudeorum. EVSE. Uel gñationẽ dicit nouã gñationẽ eccl'ie ſcẽ ſue: oſtẽdẽs duraturũ populũ fideliũ vſq3 ad id tẽpus quo viſurus ſit oĩa: ꝛ euẽtus ꝟboꝝ ſaluatoris oculis apꝑhẽdet.
G THEO. Quia.n.turbationes ꝛ bella: ꝛ alterationes tã elemẽtoꝝ q̃ꝫ ceteraꝝ rerũ futurũ eſſe ꝓdixerat: ne qs ſuſpicaret̃ q꜖ ꝛ ipſa chr'ianitas periturã foret ſubiũgit.[Celũ ꝛ terra
Et ſi omnis creatura patiet̃ alterationẽs ante iudiciũ: eccl'ia tñ ſcã ꝛ fides nõ deficiet. transibũt: ꝟba aũt mea nõ trãſient.]q.d. Et ſi cũcta cõmoueant̃: fides tñ mea nõ deficiet. Ex quo innuit eccl'iaȝ ꝑferre toti creature: ſed creatura patiet̃ alterationẽ: fideliũ ꝟo eccl'ia ꝛ ſmones euãgelij ꝑmanebũt. GREG. in ho. Uel aliter.[Celuȝ ꝛ terra trãſibũt ꝛc̃.]q.d. Omne qđ apud nos durabile eſt: ſine mutatione durabile ad eternitatẽ nõ eſt: ꝛ omne qđ apud me trãſire cernit̃: fixuȝ ꝛ ſine trãſitu tene
Eccl'.1. Celũ ꝛ terra in iudicio ꝑ imaginẽ quaȝ nũc habẽt trãſibunt: eſſentia ꝟo eoruȝ ſine fine ſubſiſtet. tur: q2 ſine mutabilitate manẽtes ſnĩas exꝑmit ſmo meus qui trãſit. BEDA. Celũ aũt qđ trãſibit: nõ ethereuȝ ſiue ſydereũ: ſiue aereum a quo aues celi noĩant̃: itellige debemus. Si auteȝ terra trãſibit: q̃uo eccl'iaſtes dicit. Terra in eternũ ſtat: ſed apta rõne celũ ꝛ terra per eaȝ quã nũc hñt imaginẽ trãſeunt: attamẽ per eẽntiã ſine fine ſubſiſtũt.

Ter.8. mat.24 Mar.13 Ro.13. ¶ Attendite auteȝ vobis ne forte grauent̃ corda veſtra in crapula ꝛ ebrietate ꝛ curis hui⁹ vite: ꝛ ſupueniat in vos repẽtina dies illa. Tanq̃ laqueus enim ſuperueniet in oẽs qui ſedẽt ſuper faciẽ oĩs terre. Uigilate itaq3 omni tẽpore orãtes: vt digni habeamini fugere iſta oĩa que futura ſunt: ꝛ ſtare ante filium hominis.

A ¶ THEO. Poſuit ſupra dñs terribilia ꝛ ſenſibilia maloꝝ indicia que occupabũt peccãtores: ſʒ ꝯtra hec mala remediũ eſt cautela ꝛ oratio. Uñ di.[Attẽdite aũt vob ne forte grauent̃ corda ve. in crapula ꝛ ebrietate.] BASI. Singula: aĩaliũ a cõditore oĩuȝ deo habet itrinſecus cãs faciẽtes ad tutelã ꝯſiſtẽtie ꝓpe. Propter qđ ꝛ chrĩs nobis dedit hãc monitionẽ: vt que illis a nã: hec nobis auxilio rõnis ꝛ cautela ꝯtingãt. Fugiẽtibus qdeȝ pctm: vt irrõnabilia fugiunt mortifera pabula: ingrẽtibus ꝟo iuſtitiã ſicut illa herbas nutritiuas reqrũt: ꝛ ideo dicit.[Attẽdite vobis:]vt.ſ.diſcernere poſſitis a ſalubri nociuũ. Sed q̃ꝫ dupl'r ꝯtingit attẽdere. hinc qdẽ corꝑis oculis. illinc ꝟo per itellectiuã ꝟtutẽ: oculus corꝑis virtutẽ nõ attingit. Reſtat igit̃ dictũ eſſe de ope itellect⁹.[Attẽdite:]h eſt vndiq3 circũſpicite vos: puigil hñtes ad veſtrã cuſtodiaȝ aĩe lumẽ. Neq3 aũt dixit. Attẽdite vĩſis aut eis que circa vos ſunt: ſed vobis. Uos eniȝ eſtis itellect⁹ ꝛ aĩa. veſtruȝ aũt corpus eſt ſenſus. Circa vos aũt opes: artes: ꝛ reliq̃ vite ſuppellex: qbus nõ monet attẽdẽdũ: ſed aĩe cuius ꝓcipua cura hñda. Eadẽ ꝟo admonitio egrotãtes ſanat: ꝛ ſanos ꝑficit: ſeruatores pñtiuȝ: puiſores futuroꝝ: nõ alienoꝝ cẽſores: ſʒ ſuoꝝ ſcrutatores: nõ dimittẽtes intellectũ ſeruũ fieri paſſionũ: ſed irrõnale aĩe ſubijciẽtes rõnali. Cur aũt ſit attẽdẽdũ: ſubiũgit dicẽs.[Ne forte grauent̃ corda veſtra in crapula ꝛ ebrietate ꝛ curis hui⁹
B vite.] TITVS. q.d. Cauete ne lumina mẽtis vĩe grauẽtur. Cura nãq3 pñtis vite ꝛ crapula ꝛ ebrietas fugant prudẽtiaȝ: quaſſant fidẽ: opant̃ naufragia. BASI. Eſt autem ebrietas nimius vſus vini: crapula ꝟo anxietas et nauſea: que eſt in ebrietate: a motione capitis greco vocabulo dicta. Sicut igit̃ cibis vt eſuriamus: ſic ꝛ potib⁹ ne ſitim patiamur vtẽdũ eſt: vitãdo diligẽtius lapſuȝ. Fallax eniȝ eſt vini ingeſtio: aĩa autẽ vino libera prudẽtiſſima erit ꝛ optima: ſed humecta vini vaporib⁹ quaſi q̃dã nube velat̃. Curioſitas aũt huius vite q̃uis nihil inhibitoꝝ ꝯtinere videatur: ſi tñ ad cultũ diuinuȝ nõ coadiuuet: vitãda eſt: ꝛ q̃re h dixerit oſtẽdit ſubdẽs.[Et ſupueniat in vos repẽtina dies illa.] THEO. Nõ.n.cuȝ deliberatiõe veniet dies illa: ſʒ ex improuiſo ꝛ furtim capiẽs tanq̃ laqueus nõ cauẽtes. Uñ ſequit̃.[Tanq̃ laqueus eniȝ ſupue. in oẽs qui ſedẽt ſup faciẽȝ oĩs terre.] Qđ diligẽtius diſcuti põt. Capiet.n.dies illa ſedẽtes in ſuperficie terre quaſi impmeditatos ꝛ inertes. Quotquot ꝟo ſunt ſollertes ꝛ agiles ad bonũ: nõ ſedẽtes ꝛ ociãtes in terrenis: ſed ſurgẽtes ab eis ſibi dicẽtes. Surge vade: q̃ꝫ nõ eſt hic tibi reqes: talib⁹ non eſt illa dies vt laqueus in diſcrimẽ: ſed vt dies feſtiuus. EVSE. Predicta
Sic ebrietas et crapula multa mala in nob operantur: ita abſtinentia a vino multa bona.
C igit̃ docuit eſſe attẽdẽda ad cauẽdaȝ grauedinẽ inde puenientẽ. Uñ ſequit̃.[Uigilate itaq3 omni tpe: orãtes vt digni habea. fuge. iſta oĩa que futura ſunt.] THEO. ſ. famem: peſtẽ: ꝛ cetera hõ que tpal'r electis ꝛ alijs iminent: ꝛ ea que poſtmodũ accidunt eis ꝑhẽniter. Illa.n.al'r cape nõ poſſumus niſi ꝑ vigilias ꝛ orones. AVG. de cõ. euã. Hec itelligit̃ illa fuga quã mattheus cõmemorat: que nõ dʒ fieri in
mat.24 hyeme vel ſabbato. Ad hyemẽ ꝑtinẽt cure huius vite: que triſtes ſunt velut hyems. Ad ſabbatuȝ ꝟo crapula ꝛ ebrie-
D tas: que carnali letitia luxuriaq3 cor ſũmergit atq3 obruit: qđ malum ſabbati noĩe ſignat̃: q2 illo die iudei delitijs affluũt duȝ ſpiritale ſabbatũ ignorãt. THEO. Et q2 chriſtianũ decet nõ ſolũ fugere mala: ſed etiã niti ad gl'iaȝ exequẽdã: ſubdit.[Et ſtare ante filiũ hoĩs.] Hec eſt.n. angelica gl'ia ſtare ante filiũ hoĩs deũ noſtrũ: ꝛ faciẽ eius iugiter cernere. BEDA. Et certe ſi qs ſapiẽs medicus ꝓciperet attendere a ſucco alicuius herbe: ne repẽtinus iterit⁹ ſupueniat: magno ſtudio medici mãdata ſeruaremus. Nũc auteȝ ſaluatore admonẽte ebrietatẽ ꝛ crapulã: ꝛ curas ſeculi eſſe cauẽdas: hiis ſauciari ꝛ ꝯſumi nõ timent: q2 fideȝ quã medici dictis prebẽt: dñi verbis prebere contẽnunt.
Chriſtianũ docet non ſoluȝ fugẽ mala: ſʒ et niti ad gloriã ꝯñdã.

¶ Erat autem diebus docens in templo: noctibus ꝟo exiens morabatur in monte: qui vocatur oliueti. Et oĩs populus manicabat ad eum in templo audire eum. Ter.9. Joã.8.

¶ BEDA. Que ꝟbis ꝓceperat dñs ſuis ꝯfirmat exẽplis.
A Nã qui nos ante iudicis aduẽtuȝ ꝛ incertũ ſinguloꝝ exitũ ad vigilãdũ hortatus eſt ꝛ orãdũ: ꝛ ipſe iminẽte tpe paſſionis ſue doctrine vigilijs ꝛ ꝓcib⁹ inſtat. Uñ di.[Erat auteȝ diebus docẽs in tẽplo.] In quo ſuo exẽplo iſinuat h eẽ digne deo

gne deo

que deo vigilare vel dicto vel facto primis viam ỽitatis oſtédẽ. CYRIL. Que aũt erant que docebat: niſi trãſcẽdẽtia cultũ legis. Inſtabat.n.tẽpus quo debebat vmbra in veritatẽ trãſformari. THEO. Tacuerũt aũt euãgeliſte pleraq; documẽtoꝝ chriſti. Qui cum per triẽniũ fere pdicauerit: documẽta eius que cõſcripſerũt: dicet aliqs vix ad vnius diei ſermonẽ ſufficere. Ex plurib⁹ ğ pauca deſcribẽtes: dederũt nobis quẽdã guſtũ dulcedinis doctrine ipſius. Oſtẽdit aũt nob dñs ꝙ oporteat noctu ꝛ quiete alloq deũ: ꝛ in die pdeſſe hoibus: ꝛ colligere qdẽ in nocte: diſtribuẽ ỽo collecta in die. Unñ ſubdiẽ. [Noctib⁹ ỽo exiẽs morabatur in mõte: qui vocaẽ oliueti.] Nõ qſi opus habẽs oõne: ſed ad exẽplũ dãduz B egit. CYRIL. Quia ỽo eloquiũ eius in ptãte erat: ꝛ poteſtatiue trãſferebat in ſpiritalẽ cultuz: que per moyſen ꝛ pphetas tradita fuerãt in figuris: populus euz auidius audiebat. Unñ ſeqẽ. [Et ois ppls manicabat.] i. mane venire accelerabat [ad euz in tẽplo audire eum.] Populo aũt ante lucanũ veniẽti ad eũ cõgruuz erat dicẽ. Deus de⁹ meus: ad te de luce vigilo. BEDA. Myſtice aũt ꝛ nos cũ iter pſqa ſobrie ꝛ pie ꝛ iuſte ꝯuerſamur: dieb⁹ in tẽplo docemus: qꝛ formã boni opis fidelib⁹ pbẽtes: noctib⁹ ỽo in mõtis oliueti moramur: quia in tenebris anguſtiaꝝ ſpiritali ꝯſolatione reſpiramus: ꝛ ad nos quoq; ppls manicat: cum vel diſcuſſis opib⁹ tenebraꝝ: vel cũctis nebulis preſſuraꝝ nos imitanẽ.

Opꝫ nos nocte deũ alloq ꝛ in die hoib⁹ pdeſſe. B

Pſ. 62. Myſtice

Cap. XXII.

Tex. 1. mat. 26. mar. 14 Joã. 7.

APpropinquabat autem dies feſtus azimoꝝ qui diciẽ paſcha: ꝛ querebãt principes ſacerdotũ ꝛ ſcribe qũo ieſum iterficerẽt: timebãt ỽo plebeꝫ.

A ¶ CHRY. Umbra noſtroꝝ fuerũt feſta iudaica: ꝛ ideo ſi qſiueris a iudeo de paſcha ꝛ azimis: nil magni pferet cõmemorãs liberationẽ ab egypto. Siqs aũt a me queſierit: nõ audiet egyptũ nec pharaonem: ſed abſolutionẽ erroris ꝛ tenebraꝝ diaboli: nõ p moyſen ſed per filiũ dei. GLO. Ad cuius paſſionẽ enarrãdã accedẽs euãgeliſta pmittit de figura dicẽs. [Appropinquabat auteꝫ dies feſtus azimoꝝ qui dr paſcha.] BEDA. Paſcha qdẽ hebraice diciẽ phaſe: nõ a paſſione ſed a trãſitu nolaẽ: eo ꝙ exterminator vidẽs ſanguinẽ in foribus iſraelitarũ ptrãſierit: nec pcuſſerit primogenita eoꝝ. Uel ipſe dñs prebẽs auxiliũ populo ſuo deſup ambulauit. Hoc autẽ inter paſcha ꝛ azima diſtat: ꝙ paſcha ipſe ſolus dies appellaẽ: in quo agnus occidebatur ad veſperã: hoc eſt. xiiij. luna primi mẽſis. xv. autẽ luna qñ egreſſus eſt de egypto ſuccedebat feſtiuitas azimorũ. vij. diebus vſq; ad. xxj. diem eiuſdẽ mẽſis. Unde euãgelij ſcriptura indifferẽter vnuꝫ pro alio ponere ſolet: vnde hic diciẽ [dies azimoꝝ qui diciẽ paſcha.] Signaẽ aũt per myſterium ꝙ chris ſemel pro nobis paſſus: per totũ tẽpus huius ſeculi qḋ. vij. diebus agiẽ in azimis ſinceritatis ꝛ ỽitatis p̃cepit eſſe viuẽdũ. CHRY. Principes aũt ſacerdotũ nefarias res tractãt in feſto. Unñ ſequiẽ. [Et querebãt principes ſacerdotũ ꝛ ſcribe qũo ieſum iterficerẽt.] Moyſes qdẽ vnũ p̃cepit eſſe pncipeꝫ ſacerdotũ: ꝛ illo defuncto creari alium. Tũc ỽo cum incipent iudaici ritus diſſolui: multi erãt pncipes ſacerdotuꝫ annuatim creati. Hi ğ volẽtes ieſuꝫ occidere nõ metuũt diuina: ne. ſ. ex tpe ſacro maius incurrãt peccati ꝯtagiuꝫ: ſed vbiq; timẽt humana. Unde ſequiẽ. [Timebãt ỽo plebeꝫ.] BEDA. Nõ quidẽ ſeditionẽ metuẽtes: ſed cauẽtes ne auxilio populi de ſuis manibus tollereẽ. Hec aũt ante biduum paſche ꝯgregatis eis in atrio cayphe mattheus acta atteſtatur.

Exo. 12.

Xp̃s ſcꝫ p nobis paſſus p̃cipit p totũ vite noſtre tp̃s nos viuẽ in azimis ſinceritatꝭ ꝛ ỽitatis. B

mat. 26. Tex. 2. Joã. 13.

¶ Intrauit auteꝫ ſathanas in iudam qui cognominabaẽ ſcarioth: vnum de duodecim: ꝛ abijt ꝛ locutus eſt cum principib⁹ ſacerdotuꝫ ꝛ magiſtratibus quẽadmodũ illum traderet eis. Et gauiſi ſunt: ꝛ pacti ſunt pecuniam illi dare. Et ſpopõdit. Et querebat opportunitatem: vt traderet illum ſine turbis.

mat. 26. mar. 14

A ¶ THEO. Quia dictũ eſt ꝙ pncipes ſacerdotũ querebãt modũ quo iterficiẽtes ieſuꝫ nullũ incurrerẽt pichũ: ꝯſeqẽter modus qui eis occurrit narraẽ cũ dr. [Intrauit aũt ſathanas in iudã.] TITVS. In iudã ſathanas itrauit: nõ impellẽs: ſed patulũ inueniẽs oſtium. Nã oblit⁹ oium que viderat ad ſolã auaritiã dirigebat intuitũ. CHRY. Ponit aũt eius cognomẽ ſubdẽs. [Qui cognominabaẽ ſcarioth.] Erat eniꝫ alius iudas. TITVS. Subdit aũt. [Unus de duodecim.] Naꝫ nũm adimplebat: nõ aũt vere fungebaẽ aplica dignitate. CHRY. Uel B addit euãgeliſta velut abſonũ qdẽ: ac ſi diceret. Erat de pmo choro diligẽtius electoꝝ. BEDA. Nõ eſt aũt huic ꝯtriũ qḋ ioãnes dicit. Poſt buccellã intraſſe in eum ſathanã: quia nũc itrauit: vt quaſi alienũ tẽtaret: tunc aũt qſi pprĩũ ad quecũq; vellet agẽda attraheret. CHRY. Attẽde aũt magnã inde neqtiã: tum qꝛ per ſe pficiſciẽ: tum qꝛ pro p̃cio hoc facit. Sequiẽ eniꝫ. [Et abijt ꝛ locut⁹ eſt cum pncipib⁹ ſacerdotũ ꝛ magſtratib⁹ quẽadmodũ illuꝫ traderet eis. Et gauiſi ſunt.] THEO. Magſtrat⁹ hic appellanẽ p̃poſiti ꝯſtructionũ tẽpli: vel etiã illi qs romani pplo p̃fecerãt: ne pruerẽt in tumult⁹. Erant eniꝫ ſeditioſi. CHRY. Propter auaritiã aũt iudas fact⁹ eſt talis. Seqẽ eniꝫ. [Et pacti ſunt pecu. illi dare.] Tales.n. auaritia gñat paſſiones: reddit ipſos: ꝛ deũ ignorare cõpellit: ꝛ ſi milies bñfactũ ſit eis: ad nocẽdũ impellit. Unñ ꝛ hic ſeqẽ. [Et ſpopõdit.] THEO. i. pepigit ꝛ pmiſit. [Et q̃rebat oppor. vt eum traderet ſine turbis.] i. q̃rebat euꝫ tradẽ qñ videret eũ ſeorſuꝫ exiẽtẽ ſine turbis. BEDA. Multi aũt inde ſcelus exhorrẽt: nec tñ cauẽt: qui eniꝫ charitatis ꝛ ỽitatis iura ſpernit: chrĩm qui eſt ỽitas ꝛ charitas pdit: maxime cuꝫ nõ infirmitate vel ignorãtia peccet: ſed ad ſilitudinẽ iude querat opportunitatẽ: vt arbitris abſentibus: veritatem mẽdacio: virtutem crimine immutet.

Joã. 13.

B

Auaritia reddit impios ꝛ deũ ignorare cõpellit.

¶ Uenit autem dies azimoꝝ: in qua neceſſe erat occidi paſcha. Et miſit petrũ ꝛ ioãneꝫ dicens. Euntes parate nobis paſcha: vt mãducemus. At illi dixerunt. Ubi vis paremus? Et dixit ad eos. Ecce introeũtibus vobis in ciuitatẽ occurret vobis hõ quidã amphorã aque portans: ſequimini eum in domũ in queꝫ intrat: ꝛ dicetis p̃rifamilias domus. Dicit tibi magiſter. Ubi eſt diuerſoriũ: vbi paſcha cum diſcipulis meis mãducem? Et ipſe oſtẽdet vobis cenaculũ magnuꝫ ſtratũ: ꝛ ibi parate. Eũtes aũt inuenerũt ſicut dixit illis: ꝛ parauerunt paſcha.

Tex. 3.

mat. 26. mar. 14

A ¶ TITVS. Ut nobis dñs celeſte paſcha dimitteret typicuꝫ mãducauit: figurã remouẽs: vt veritas locũ obtineret. Unde dr. [Uenit aũt dies azimoꝝ: in qua neceſſe erat occidi paſcha.] BEDA. Dies azimoꝝ paſche quartãdecimã pmi mẽſis appellat: qñ fermẽto abiecto paſcha. i. agn⁹ occidi ad veſperã ꝯſueuerat. EVSE. Siqs aũt dicat. Si pma azimoꝝ diſcipuli ſaluatori parãt paſcha: ğ ꝛ eadẽ die opꝫ nos paſcha celebrare. Dicemus hoc nõ fuiſſe monitionẽ: ſed hyſtoriã facti: qḋ accidit tẽpore ſalutifere paſſiõis. Aliud aũt eſt narrare geſta vetera: ꝛ aliud ſancire: ac poſteris ſtatuta relinquere. Quinetiã ſaluator nõ egit paſcha cũ

Iudei ſtā- iudeis qñ agnuz imolabāt. Nam illi qdē hoc egerūt in pa-
diātes corā raſceue:qñ paſſus eſt dñs. Uñ nō introierūt in atriū pila-
ſtō nō mā- ti vt māducarēt paſcha. Ex quo.n. veritati iſidiati ſunt: ver
ducauerūt bū veritatis a ſe expulerūt:nō ṗmo die açimoꝝ quo die de-
paſcha in bebat imolari paſcha māducātes ſolitū ſibi paſcha. Erant
die ſtatuto eniꝫ erga aliud attēti:ſed die ſequēti poſt illā que erat açi-
ſꝫ ſequēti. moꝝ ſcḋa. Dñs vero ṗma die açimoꝝ:hoc eſt qnta feria ſab
B bati paſcha cum diſcipulis pegit. THEO. Eadem autē
qnta feria: mittit duos ex diſcipulis ſuis ad parādum pa-
ſcha:petrū.ſ.ꝛ ioānē:alterū.ſ. vt diligentē:alterꝝ vt dilectū,
Unde ſequit̄.[Et miſit petrū ꝛ ioānez dicēs. Eūtes parate
nob paſcha vt māducemus.] Per oīa manifeſtās ꝙ vſqꝫ
ad extremuꝫ vite nō eſt aduerſat⁹ legi. Mittit aūt eos ad
alienā domū.naꝫ nulla domus erat ei neqꝫ diſcipulis ſuis:
alioqn apud aliquē eoꝝ paſcha celebraſſet. Et ideo ſubdi-
tur.[At illi dixerūt. Ubi vis paremus?] BEDA. Quaſi
dicāt. Nō habemus domiciliū:nō habemus tabernaculū.
Audiāt qbus edificādoꝝ domoꝝ cura eſt:cognoſcāt chri-
Luce.9. ſtum oium dñm:locuꝫ vbi caput reclinaret non habuiſſe.
CHRY. Cum aūt ignorēt ad quē mitterent̄ ſignuꝫ dedit
eis:ſicut ꝛ ſamuel ſauli. Uñ ſubdit̄.[Et dixit ad eos. Ecce
introeūtib⁹ vobis in ciui.occurret vob hō qdaꝫ amphorā
C aque portās:ſeqmini euꝫ in do.in quā itrat.] AMBRO.
Cur chriſtus Primū maieſtatē diuinitatis adiite:cuꝫ diſcipulis loqtur:
elegit do- ꝛ iam nouit qd alibi ſit futurū. Deinde dignationē eius in-
muꝫ hoīs tuere:qꝛ nō pſona diuitis:aut potētis eligit̄: ſed paupꝫ am-
ignobil' ad bitur:ꝛ anguſtū hoſpitiū paupis amplis nobiliū edib⁹ an-
celebrādū teferṫ. Sciebat aūt dñs nomen eius:cuius ſciebat myſte-
paſcha et riū ꝛ occurſum:ſꝫ ideo ſine noie deſignat̄:vt ignobilis eſti-
nō diuitis met̄. THEO. Uel ideo mittit eos ad hoīem ignotuꝫ: vt
oſtēdat ꝙ paſſionem volūtarie ſubijt. Qui.n.mentē huius
ignoti viri ſubegit vt eos ſuſcipet: poterat qḋcūqꝫ voluiſ-
ſet cum iudeis tractare. Dicūt aūt qdā ꝙ ideo nō dixit no
mē hoīs:ne pditoꝛ cognito noīe domū pāderet phariſeis:
qui veniētes cepiſſent eum prius ꝙꝫ cena fieret:ꝛ ſpiritalia
myſteria diſcipulis traderet:ſed qbuſdā indicijs in quan-
dam domū dirigit eos. Uñ ſequit̄.[Et dicetis prīfamilias
domus:dicit tibi magiſter:vbi eſt diuerſoriuꝫ:vbi paſcha
cum diſcipulis meis māducē? Et ipſe vobis oſtēdet cena-
D culū magnū ſtratū:ꝛ ibi parate.] GLO. Quib⁹ ſignis in-
uētis diſcipuli ſollicite que mādata eis fuerāt iplerūt. Uñ
ſequit̄.[Eūtes aūt inuenerūt ſicut pdixit illis ieſus:ꝛ para-
uerūt paſcha.] BEDA. Hoc paſcha exponēs Apls ait.
Paſcha nrm̄ imolat⁹ eſt chris. Qḋ qdeꝫ paſcha tūc neceſſe
1.Cor.5. erat occidi:qſi paterno pſilio ac diſſone ſancitū. Qui lꝫ die
ſeqnti hoc eſt.xv.luna ſit crucifixus:hac tñ nocte qua agnus
imolabat̄ a iudeis tētus ac ligatus:imolatiōis hoc eſt paſſio-
nis ſue ſacrauit exordiuꝫ. THEO. Intelligamus autem
diem qdē açimoꝝ totā pueꝛſationē que eſt in luce ſpirita-
li:nullā redolētes vetuſtatē ṗme puaricationis ade:in qua
viuētes nō decet delectari in chri myſterijs. Hec autē my-
ſteria petrus ꝛ ioānes parāt.ſ.actio ꝛ pteplatio:feruoꝛ celi
ꝛ māſuetudo pacifica. His autē paratorib⁹ occurrit hō:qꝛ
per pdicta repimus ſtatū hoīs:qui creatus eſt ad imaginē
E dei:qui portat amphorā aque:que ſignat grām ſpūſſancti.
Iac.4. Amphora aūt eſt humilitas cordis:humilib⁹.n.dat grām:
1.Pe.5. qui ſe cogſcūt eſſe terrā ꝛ puluereꝫ. AMBRO. Uel am-
phora eſt mēſura pfectioꝛ:aqua aūt eſt que ſacrm̄ chri eſſe
meruit:que lauare meruit nō lauari. BEDA. Parāt aūt
paſcha vbi aque iſert̄ amphora:qꝛ tps adeſt quo veri pa-
Quid ſi- ſche cultorib⁹:typicus de limine auferat̄ cruoꝛ:ꝛ ad tollen-
gnificet da crimina viuifici fontis baptiſma pſecrat̄. ORIG. ſup
hō in cu- matth. Ego aūt puto ꝙ hō qui ingrediētib⁹ diſcipulis in ci
ius domo uitatem occurrit amphorā aque portās:erat qdā miniſter
chriſt⁹ pa- prīſfamilias:portās mūdatoriā aut potabilē aquā in vaſe
ſcha man-
ducauit.

ſictili:quē puto eē moyſen ſpiritalē doctrinā portātē in cor
poralib⁹ hyſtorijs. Qui aūt nō pſequunt̄ ſpiritalr eū:nō ce-
lebrāt paſcha cuꝫ ieſu. Aſcēdamus ḡ ipſo dño pſtituto no-
biſcū ad ſupiorē locū:in quo eſt diuiſoriū:qḋ demōſtrat̄ ab
itellu:qui eſt in vnoqꝫ hoīe prīfamilias:diſciplis chri. Hec
aūt domus ſupioꝛ ſit nob magna vt capiat ieſum verbū dei:
qḋ nō capit̄ niſi a magnis ſenſu. Et ſit domus hec a prīfa-
milias.ſ.intellu ppata filio dei:ꝛ ſit mūdata nullo mō hñs
malitie ſordes. Sit etiā domus illi⁹ pnceps nō qlibuſcūqꝫ
cognitū hñs nomē. Uñ myſtice dicit ſm mattheuꝫ. Ite ad mat.26.
quēdā. AMBRO. In ſupioꝛib⁹ aūt magnū hꝫ ſtratū:vt F
magnū meritū eius adiitas:in quo dñs cū diſcipulis ſubli-
miū virtutū ei⁹ delectatiōe requieſceret. ORIG. ſup matth.
Scire autē debemus:qñ qui in epulationib⁹ ꝛ ſollicitudi-
nibus ſclarib⁹ ſunt:nō aſcēdūt in domū illā ſupioꝛē:ꝛ ppea
nō celebrāt cum ieſu paſcha. Poſt ſmonē.n.diſcipuloꝝ
qbus cathecçauerūt patrēfamilias.ſ.itellectuꝫ:venit ꝛ di-
uinitas coepulās diſcipulis in domo predicta.

¶ Et cū facta eſſet hora diſcubuit: ꝛ duodecim Tex. 4.
apli cum eo. Et ait illis. Deſiderio deſideraui
hoc paſcha māducare vobiſcū anteqꝫ patiar. Di-
co enim vobis:qa ex hoc non māducabo illud: mat.26.
donec impleatur in regno dei. Et accepto cali- mar.14.
ce gratias egit ꝛ dixit. Accipite ꝛ diuidite inter 1.Cor.2.
vos. Dico enim vobis ꝙ nō bibam de gñatio-
ne vitis: donec regnum dei veniat. mat.26.

¶ CYRIL. Poſtqꝫ diſcipuli paſcha parauerāt agitur de mar.14.
paſche comeſtione. Unde di.[Et cuꝫ facta eēt hora:diſcu- A
buit ꝛ duodecim apli cuꝫ eo.] BEDA. Hora māducādi
paſche deſignat.xiiij.diem ṗmi mēſis pductā ad veſperaꝫ
xv.luna iam terris apparente. THEO. Sed qualr dñs
diſcūbere di:cum iudei ſtātes paſcha māducarēt? Dicunt
ergo ꝙ cum māducauiſſent legale paſcha accubuerūt ſm
coēm vſum māducātes quoſdaꝫ alios cibos. Sequit̄.[Et
ait illis. Deſiderio deſideraui hoc paſcha māducare vobiſ-
cuꝫ anteqꝫ patiar.] CYRIL. Qḋ ideo dicit:qꝛ diſcipulus
auarus pditionis tps explorabat:ſꝫ ne traderet eū ante fe-
ſtū paſche:nō explicauerat dñs domū vel virū penes quē
paſcha pageret:cuius cām per hec verba oñdit. THEO.
Uel dicit[deſiderio deſideraui.] q.d. Hec vltima mihi ce-
na vobiſcū eſt:pp qḋ ꝛ amabilis eſt mihi:ſicꝫ ꝛ qui pegre p-
fecturi ſunt vltima verba ſuis dulcius pferūt. CHRY.
Uel hoc dicit:qꝛ poſt illḋ paſcha crux iminebat. Inuenimuſ
aūt pluries euꝫ pdicātē ſuā paſſionē: ꝛ eā cupiētē euenire. B
BEDA. Deſiderat ḡ p̄ typicū paſcha cum diſcipulis mā-
ducare:ꝛ ſic paſſiōis ſue mūdo myſteria declare. EVSE.
Uel aliter. Cuꝫ dñs nouū paſcha celebraret:opportune di-
xit.[Deſiderio deſideraui hoc paſcha.] i.nouū myſteriū no-
ui teſtamēti qḋ tradebat diſcipulis:qḋ plures ante eum p-
phete ꝛ iuſti cupiuerāt. Sꝫ ꝛ ipſe ſitiēs coēꝫ ſalutē:hoc trade
bat myſterium qḋ toti mūdo cōpeteret. Paſcha vero moyſi
ſtatutū erat in vno loco.ſ.in hierlm̄ celebrari. Uñ nō con-
gruebat oībus gētib⁹:ꝛ ideo nō erat deſideratū. EVSE.
Ex hoc hebionitaꝝ demētia de carnis eſu redargui poterat: Hebioni-
dño māducāte paſcha iudeoꝛuꝫ. Uñ ſignāter dixit.[Hoc te qui eſuꝫ
paſcha] ne quis ad aliud inuertere poſſet. BEDA. Sic ḡ carniū od-
dñs legalis paſche approbatoꝛ extitit:ꝛ hoc ad ſue diſpenſa- uēt repro-
tionis figurā docēdo ptinuiſſe vetat vltra carnalr exhibe- bant.
ri. Uñ ſubdit.[Dico.n. vobis:qꝛ ex hoc nō māducabo illud: C
donec impleat̄ in regno dei.] i. nequaqꝫ vltra moſaycū pa-
ſcha celebrabo:donec in eccſia ſpiritalr itellectū cōpleat̄.
Ipſa enim eſt regnū dei:ſm illud. Regnū dei itra vos eſt. S.17.
Ad vetus aūt illud paſcha:cui finē deſiderabat iponē:per-
tinet etiā

Christus
ſtans pa-
ſcha man-
ducauit et
poſtea re-
cubuit.

tinet etiã illud qđ ſubdit̃. [Et accepto calice gratias egit ⁊
dixit: accipite ⁊ diuidite iter vos.] Ob h̃ grãs egit: qꝛ vete-
ra tranſitura ⁊ ventura fuerant oĩa noua. CHRY. Me-
mento ergo cum ad menſaꝫ ſederis: ꝙ poſt menſaꝫ opꝫ te
orare: atqꝫ ideo ventrẽ impleas ſobrie: ne grauat⁹ nequeas
genufſlectere ac ſupplicare deo. Non igit̃ poſt eſcas ad le-
ctum: ſed ad orationẽ vertamur. Euidenter.n. hoc chriſtus
ſignificauit: ꝙ poſt eſcas nõ ſomnus: nõ cubile: ſed oratio
⁊ ſacrarũ lectio ſcripturaꝝ ſuccedere debeat. Sequitur.
[Dico eniꝫ vobis ꝙ nõ bibam de gñatiõe vitis: donec re-
gnuꝫ dei veniat.] BEDA. Põt qdeꝫ hoc ⁊ ſimplr̃ accipi:
ꝙ ab hac hora cene vſqꝫ ad tempus reſurrectionis: quo in
regno dei erat venturus: vinũ bibitur⁹ nõ eſſet: poſtea nãqꝫ
cibuꝫ potũqꝫ ſumpſiſſe euꝫ teſtat̃ petrus dicẽs. Qui man-
ducauimus ⁊ bibimus cũ illo poſtq̃ reſurrexit a mortuis.
THEO. Dicit̃ aũt reſurrectio regnuꝫ dei: qꝛ mortem ex-
terminauit. Unde ⁊ Dauid ait. Dñs regnauit decorem in-
dutus eſt. ſ. formoſi amict⁹: ſm̃ Jſaiaꝫ: exuta corporis cor-
ruptela. Reſurrectione aũt adueniente iterum cum diſci-
pulis bibit: vt ꝓbaret ꝙ reſurrectio non erat phantaſtica.
BEDA. Sed multo ꝯſequẽtius eſt: vt ſicut ſupra typicũ
agni eſum: ſic ⁊ potum paſche neget ſe guſtaturum: donec
oſtenſa gloria regni dei: fides mundi adueniat: vt per duo
maxima legis edicta: eſcam. ſ. ⁊ potum paſchaleꝫ ſpiritalr̃
ĩmutata diſceres omnia legis ſacramẽta ad ſpiritaleꝫ ob-
ſeruantiam fuiſſe transferenda.

Poſt mẽ ſaꝫ nõ ad lectuꝫ ſed ad oronẽ ⁊ lectionẽ accedẽ᷑ debemꝰ.

D

Act. 10.

Ps. 92.

Jſa. 63.

Tex. 5. ¶ Et accepto pane grãs egit: ⁊ fregit: ⁊ dedit
eis dicẽs. Hoc eſt corp⁹ meũ: qđ pro vobis tra
det̃. Hoc facite in meã cõmemoratiõeꝫ. Silr̃ ⁊
calicẽ poſtq̃ cenauit dicẽs. Hic eſt calix nouũ
teſtm̃ in ſanguine meo: qui pro vobis fundet̃.

A ¶ BEDA. Finitis paſche veteris ſolẽnijs: tranſijt ad no-
uum quod in ſue redemptionis memoriaꝫ eccleſiam fre-
quentare deſiderat: pro carne agni ⁊ ſanguine: ſue carnis
ſãguiniſqꝫ ſacr̃m in panis ac vini figura ſubſtituens ſacer-
dos in eternũ factus ſm̃ ordinẽ melchiſedech. Uñ di. [Et
acce. pane grãs egit] ſicut ⁊ de veteribus terminãdis grãs
egerat: nobis exẽpluꝫ tribuẽs in oĩ boni opis inchoatiõe ⁊
perfectiõe deũ eſſe glorificãduꝫ. Sequit̃. [Et fregit.] Frã-
git ipſe paneꝫ quẽ porrigit: vt oſtẽdat corporis ſui fractio-
nem: nõ ſine ſua ſpõte futurã. [Et dedit eis dicẽs. Hoc eſt
corp⁹ meũ qđ pro vobis tradet̃.] GREGO. niſe. Panis
eniꝫ añ ꝯſecrationẽ cõis panis eſt: ſꝫ vbi ꝯſecrat̃ myſterio
fit: ⁊ dĩ corp⁹ chrĩ. CYRIL. Nec dubites an h̃ veruꝫ ſit
eo manifeſte dicẽte. [Hoc eſt corp⁹ meũ] ſꝫ potius ſuſcipe
ṽba ſaluatoris in fide. Cũ.n. ſit veritas: nõ mẽtit̃. Inſaniũt
igit̃ dicẽtes myſticam bñdictionẽ a ſanctificatiõe ceſſare:
ſi que reliquie remãſerint ei⁹ in diẽ ſubſequẽtẽ. Nõ.n. mu-
tabit̃ ſacroſanctũ corp⁹ chrĩ: ſꝫ virt⁹ bñdictiõis ⁊ viuifica-
tiua grã iugis in eo eſt. Uirtus.n. viuificatiua dei pãis vni-
genitũ ṽbũ eſt qđ caro factũ eſt: nõ deſinẽs eẽ ṽbũ: ſꝫ effi-
ciens carnẽ viuificatiuã. Si.n. in aliq̃ liquore modicũ pa-
nis imiſeris: reperies hũc imbibitũ q̃litate illi⁹. Igit̃ viui-
ficatiuũ dei ṽbũ vniẽs ſeipm̃ ꝓpe carni: fecit eaꝫ viuifica-
tiuã. Nũqd g̃ ⁊ qm̃ in nobis vita dei eſt: dei ṽbo exñte in
nobis viuificatiuũ erit nr̃ꝫ corp⁹: Sꝫ aliud eſt ſm̃ ꝑticipa-
tionis habitudinẽ nos hẽre in nobis dei filiuꝫ: aliud ipſum
fuiſſe fcm̃ carnẽ. i. corp⁹ ſumptũ ex alma ṽgine: ꝓpriũ cor-
pus effeciſſe. Decebat g̃ eũ nr̃is quodãmõ vniri corporib⁹
per ſacrã ei⁹ carnẽ ⁊ ꝓcioſuꝫ ſanguinẽ q̃ accipim⁹ in bñdi-
ctiõe viuificatiuã in pane ⁊ vino. Ne.n. horreremus carnẽ
⁊ ſanguinẽ apposita ſacris altarib⁹: cõdeſcẽdens de⁹ nr̃is
fragilitatib⁹ influit oblatis viꝫ vite. Cõuertẽs ea in verita-
teꝫ ꝓpe carnis: vt corp⁹ vite q̃ſi qđdaꝫ ſemen viuificatiuũ

Ps. 109.

In oĩ boni opis ꝑncipio deuſ eſt glorificãdus.

B

ſ inueniat̃ in nobis. Uñ ſubdit. [Hoc facite in meã cõmemo-
rationẽ.] CHRY. ſup ioãneꝫ. Hoc fecit chrs ducẽs nos
ad mai⁹ amicitie fedus ſuãqꝫ claritatẽ declarãs erga nos:
preſtãs ſe nõ ſoluꝫ videri deſiderãtib⁹: ſed ⁊ palpare ⁊ co-
medere ⁊ amplecti ⁊ totũ affectũ explere. Igit̃ vt leones
flãmã ſpirãtes: ſic ab illa mẽſa diſcedim⁹ terribiles effecti
diabolo. BASI. Diſce aũt quo pacto decet edere corpus
chrĩ: in memoriã. ſ. obediẽtie chrĩ vſqꝫ ad mortẽ: vt q viuũt
nõ ampli⁹ in ſe viuãt: ſꝫ in eo q pro eis mortu⁹ eſt ⁊ reſur-
rexit. THEO. Duos ãt calices lucas cõmemorat: de al-
tero qdeꝫ ſupradixit. Accipite ⁊ diuidite inter vos: quẽ di-
cet aliqs eſſe typuꝫ veteris teſtamẽti: alterũ ṽo poſt panis
fractionẽ ⁊ diſtributionẽ ipſe partit̃ diſcipulis. Uñ ſubdi-
tur. [Silr̃ ⁊ caliceꝫ poſtq̃ cenauit.] BEDA. Subaudit̃:
dedit eis: vt ſit plena ꝯſtructio. AVGV. de cõ. euã. Uel
ꝙ lucas bis de calice cõmemorauit: ꝑus anteq̃ panem da-
ret: inde poſtq̃ panẽ dedit: illud qđ ſupius dixit ꝓoccupa-
uit: vt ſolet: illud ṽo qđ ordĩe ſuo poſuit: nõ cõmemoraue-
rat ſupius. Utrũqꝫ aũt ꝯiunctũ eãdẽ ſn̄iaꝫ facit: que illoꝝ
eſt. ſ. matthei ⁊ marci. THEO. Noĩat aũt dñs hũc cali-
ceꝫ noui teſtamñti. Uñ ſeqt̃. [Dicẽs: hic ẽ calix nouũ teſtm̃
in ſanguĩe meo: q pro vobis fundet̃] ſignificãs nouũ teſtm̃
in ſuo ſanguine exordiũ ſumẽ. Naꝫ in veteri teſtõ ſanguis
aĩaliũ affuit: cũ data fuit lex: nũc ṽo ſanguis ṽbi dei ſignat
nobis nouũ teſtm̃. Cũ aũt dicit. [Pro vobis] nõ ſignat pro
ſolis aplis corp⁹ chrĩ datũ ⁊ ſanguinẽ effuſuꝫ fuiſſe: ſꝫ cã to-
tius humane nãe. Et ver⁹ qdeꝫ paſcha ad remouẽdaꝫ ſer-
uitutẽ egypti fiebat. ſanguis ãt agni ad ꝑmogenitoꝝ cuſto-
diaꝫ: nouũ ṽo paſcha ad pctõꝝ remiſſionẽ: ſanguis ãt chrĩ
ad ꝯſeruationẽ coꝝ q dedicati ſunt deo. CHRY. Hic.n.
ſanguis operat̃ in nobis imaginẽ regiã: nobilitatẽ aĩe non
ꝑmittit marceſcere: ꝓtinus irrigãs aĩaꝫ: magnãqꝫ inſpirãs
ṽtutẽ. Hic ſanguis fugat demones: aduocat angelos ⁊ dñꝫ
angeloꝝ. Hic ſanguis effuſus lauit orbẽ ⁊ adibileꝫ fecit ce-
luꝫ. Hui⁹ ꝑticipes ſanguis ſunt ſupnis ṽtutib⁹ amicti regio
pallio: magis aũt ipſo rege induti. Et ſicut ſi mũdus acceſ-
ſeris ſalubriter acceſſiſti: ſic ſi imbut⁹ ꝯſcia praua: dãnoſe
accedis in penã ⁊ ſupplicia. Naꝫ ſi q ĩpatoriã coinquinant
purpurã: pari pena plectunt̃ cũ eis qui diuellunt: abſurdũ
nõ eſt ſi ⁊ qui obſcena mẽte corp⁹ chrĩ recipiunt: pari pena
plectunt̃ cũ his q illud clauis trãſfoderũt. BEDA. Quia
ṽo panis ꝯfirmat: vinũ ṽo ſanguineꝫ opat̃ in carne: hoc ad
corp⁹ chrĩ: illud refert̃ ad ſanguinẽ. Uerũ qꝛ ⁊ nos in chro
⁊ in nobis chrm̃ manere opꝫ: vinũ dñici calicis aq̃ miſcet̃:
teſte.n. ioãne. Aque multe ppl̃i ſũt. THEO. Primo aũt
dat̃ panis: ſecũdario calix: hor.n. eſt in ſpiritalib⁹ laborio-
ſus act⁹ velut panis: nõ ſoluꝫ qꝛ in vult⁹ ſudore laborat̃: ſꝫ
etiã quia duꝫ comedit̃: nõ eſt facilis ad glutiẽduꝫ. Deinde
poſt labores ſequitur exultatio diuine gratie que eſt calix.
BEDA. Ideo aũt tũc cenati cõicarũt apl̃i: qꝛ neceſſe erat
paſcha typicũ añ ꝯſũmari: ⁊ ſic ad veri paſche ſacramẽta
trãſiri. Nũc aũt in honorẽ tãti ſacramẽti placuit magiſtris
eccl̃ie: ꝑus nos ſpiritalib⁹ epulis reficiat: ac deinde terrenis.
GRECVS. Totuꝫ aũt corp⁹ ⁊ ſanguinẽ dñi ſuſcipit etiã
ſi myſterioꝝ partẽ accipiat. Sicut.n. vnũ ſigilluꝫ diuerſis
totã ſuaꝫ figurã impartit̃: ⁊ integruꝫ manet poſt diſtribu-
tionẽ: ⁊ ſicut vna vox penetrat ad multoꝝ audit⁹: ſic nulli
dubiũ ſit corp⁹ ⁊ ſanguinẽ dñi totũ in oĩbus reperiri. Fra-
ctio autem panis venerandi paſſionẽ ſignificat.

A

C

Quãdo a cõione venim⁹ terribiles diabolo efficimur.

D

mat. 26.

mar. 14.

E

Uirtutes ⁊ operatões ſanguinis chriſti in nobis.

qui idigne corp⁹ chri ſumũt pari pena plectunt̃ cuꝫ his q illũ clauis trãſfoderunt.

F

Ps. 103.

Gen. 4.

Tex. 6. ¶ Uerũtamẽ ecce manus tradentis me: mecuꝫ
eſt in menſa. Et quideꝫ filius hoĩs ſm̃ ꝙ diffi-
nitum eſt vadit. Uerũtamẽ veh homini illi per
queꝫ tradet̃. Et ipſi ceperunt querere inter ſe:
quis eſſet ex eis qui hoc facturus eſſet.

mat. 26.

mar. 14.

A ℭ AVGV. de cō. euā. Cū tradidiſſet dñs diſcipulis calicē: rurſus de traditore ſuo locut⁹ eſt dicens. [Uerūtñ ecce man⁹ tradētis me: mecū eſt in mēſa.] THEO. Nō dixit nō ſolū vt oſtēdat ſe ſcire futura: ſed et̄ vt oſtēdat nob̄ ppriā bonitatē: ſm quā nō pmiſit qn pſequeret̄ ea q̄ ſpectabāt ad deū. Dat. n. nobis exēplum: vt vſq3 ad finē ſatagamus lucrari pctōres: r vt oſtēdat pditoris nequitiā: quī r cōmuta fieri nō erubuit. CHRY. Et pceps exiſtens myſterioꝝ cōuerſus nō eſt. Fit. n. ſcelus ei⁹ vtrīq3 imanius: tū q2 tali pposito ibat ad hęc myſteria: tū q2 adiēs melior fact⁹ non fuit: nec metu: nec bñficio: nec honore. BEDA.

B Et tñ nō deſignat ſpecialr̄: ne manifeſtius corrept⁹: ipudētior fieret. Mittit aūt crimē in nūo: vt agat pſcius pniam. Predicit aūt r penā: vt quē pudor nō vicerat: corrigāt denunciata ſupplicia. Uñ ſeq̄t̄. [Et qdē fi. ho. ſm q2 diffinitū eſt vadit.] THEO. Nō q̄ſi nō valēs tueri ſeipm: ſ3 ſicut definiēs ſibi mortē: ppter humanā ſalutē. CHRY. S3 q2 iudas ea que ſunt ſcripta praua intentiōe agebat: ne qs putet eū inoxiū tanq̄ diſpēſationis miſtrū ſubdit. Uerūtñ veh homini illi per quē tradet̄. BEDA. Sed r veh homini illi qui ad mēſā dñi indignus accedēs in exēplū iude filiū hōis tradit: nō qdē iudeis: ſed pctōrib⁹ membris ſuis. Et q̄uis ſcirent. xi. apli: q2 nihil cōtra dñm cogitarent: q2 tñ plus credūt magr̄o q̄ ſibi: timētes fragilitatē ſuam:

C querūt de pctō cui⁹ pſciā nō habebāt. Seq̄t̄. n. [Et ipſi cepe. querere inter ſe: qs eſſet ex eis qui hoc factur⁹ eſſet.] BASI. Sicut enim in corporalib⁹ paſſionib⁹ ſunt multe quas nō ſentiunt patientes: porro magis adhibent finē cōiecture medicoꝝ q̄ ppriā inſenſibilitatē attēdant: ſic r aie paſſionib⁹ ſiquis in ſe peccatū nō ſentiat: credere tñ debet his qui plus poſſunt cognoſcere ſua peccata.

Non cognoſcētes ppriā iniquitatē credere debēt his qui eā cognoſcunt.

Tex. 7. mat. 26. mar. 14. Joā. 13. mat. 20. mar. 10.

ℭ Facta eſt aūt r cōtentio inter eos: qs eoꝝ videret̄ eſſe maior. Dixit aūt eis. Reges gentiū dominant̄ eoꝝ: r qui ptātē hñt ſup eos bñfici vocant̄. Uos aūt nō ſic. S3 qui maior eſt in vobis fiat ſicut minor: r qui pceſſor eſt: ſicut miniſtrator. Nā qs maior eſt: qui recūbit: an qui miniſtrat? Nōne qui recūbit? Ego autē in medio veſtrū ſum ſicut qui miniſtrat.

A ℭ THEO. Cum inter ſe quererēt qs eſſet dñm traditur⁹: pñs erat adinuicē ſibi dicere. Tu pditur⁹ es r ex h̄ coacti ſūt dicē: ego potior: ego maior: r ſilia. Uñ di. [Facta eſt āt r ptētio iter eos: qs eoꝝ videret̄ eē maior.] GRECUS. Uel h̄ ptētio vr̄ habuiſſe motiuū: q2 cū dñs ab hoib⁹ trāſmigraret: oportebat aliquē eoꝝ fieri alioꝝ pncipē: q̄ſi dñi vicē gerēte. BEDA. Sicut aūt boni in ſcripturis exempla patrū: qb⁹ pficiāt r humilient̄ reqrūt: ſic reprobi ſiqd forte in electis reprehēſibile repererit: q̄ſi ſuas ex eo neqtias obtecturi libēter ſolent amplecti. Jō multi ardēti⁹ legunt q2 facta eſt ptētio inter diſcipulos chri. AMBRO. Si. n. ptēdebāt apli nō excuſationi obtēdit̄: ſ3 cautioni ppōit̄. Caueamus ḡ ne in pditiōe aliq̄ iter nos de platiōe poſſit eſſe ptētio. BEDA. Poti⁹ aūt videam⁹: nō qd carnales adhuc diſcipuli geſſerint: ſ3 qd iuſſerit ſpiritalis magiſter.

Sicut boni in ſcripturis exēpla patrū regrūt: ſic reprobi ſi q̄ eis obijciūt notāt.

B Seq̄t̄. n. [Dixit āt eis. Reg. gē. do. eoꝝ.] CHRY. Gentiliū meminit: vt ex h̄ rē vituperādā oñdat. Gētiliū enī eſt ambire pmatū. CYRIL. S3 r blandi ſermones eis offerunt̄ a ſubditis. Uñ ſeq̄t̄. [Et q po. ha. ſup eos bñ. vocant̄.] Sed illi qdē q̄ſi extorres a ſacris legib⁹ hoc ſubiacent morbis. vr̄m aūt culmē eſt in humilitate. Uñ ſequit̄. [Uos āt nō ſic: ſ3 q ma. eſt in vo. fi. ſicut mi.] BASI. Nō ergo extollat pſidentē dignitas: ne ab humilitatis beatitudine corruat. Jllud aūt nouerit q2 humilitas vera miniſterīū pluriū eſt. Sicut. n. q plib⁹ miniſtrat vulneratis r abſtergit cuiuſlib3 vulneris ſaniē: nō ſumit miniſteriū in cāz elationis: ſic multo magis cui cōmiſſe ſūt cure fraternorū languoꝝ: vt oīū miſter redditur⁹ pro oīb⁹ rōnē: cogitare ds r eē ſollicit⁹: r ſic [qui maior eſt: fiat ſic minor.] Decet āt r corpale obſequiū ab his q pſidēt offerri exēplo dñi lauātis pedes diſcipuloꝝ. Uñ ſeq̄t̄. [Et q pceſſor eſt: ſicut miniſtrator.] Non eſt aūt timēdū ne in ſubdito ſoluat̄ humilitatis ppoſitū: dū ei a maiori ſeruit̄. Sed imitatiōe pādit̄ humilitas.

Prelat⁹ aliqs nō ſe dz extollē ſed humiliari.

C AMBRO. Contnēdū eſt āt q2 nō oīs honorificētie ſtudio humilitas deſinit̄. Pōt. n. deferre alicui pp ſeculi grāz potētie metū: vtilitatiſq3 cōmitiū: na edificatio q̄rit̄ nō alteri⁹ honor: r ideo vna dat̄ oīb⁹ forā ſnie: vt non de prelatiōe iactātia ſit: ſ3 de humilitate ptētio. BEDA. Jn hac tñ forma a dño tradita maiores nō minima diſcretiōe op⁹ hñt: ne. ſ. ad inſtar regū gētiū dñari ſubiectis: ſeq3 ab eis gaudeāt laudib⁹ attolli: r tñ cōtra delinquētiū vitia per zelū iuſtitie ſint erecti. Ad vba aūt exhortationis ſubmet adiungit exēplū. Uñ ſeq̄t̄. [Nā qs maior eſt q recūbit: an qui mini. Nōne qui recū. Ego āt in me. ve. ſu3: ſicut qui mini.] Act. 10.

D CHRY. q. d. Nō putes diſcipulum tui egere te vō nō illius. Ego enī qui nullo egeo quo vniuerſa egent celeſtia r terreſtria: ad miniſterialē gradum pdeſcendi. THEO. Oſtendit aūt ſe miniſtrantē eis cū panē r calicē diſtribuit: cui⁹ miniſterij mentionē facit rememorās eos ſi de eodē pane comederūt: r de eodē calice biberūt ſi ipſe chrs oīb⁹ miniſtrauit: vnum debēt oēs ſentire. BEDA. Uel loquit̄ de miniſterio quo ſm ioānē eoꝝ pedes lauit dñs r magiſter: q̄uis etiā vbo miniſtrandi poſſint oīa que in carne geſſit intelligi: ſed r ſuum ſanguinē ſe pro nobis effundere miniſtrando ſignificat.

ℭ Uos aūt eſtis qui permāſiſtis mecū in tentationib⁹ meis. Et ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meus regnū: vt edatis r bibatis ſuper menſam meam in regno meo: r ſedeatis ſup thronos duodecim: iudicātes duodecim tribus iſrael. Tex. 8. mat. 19.

A ℭ THEO. Sicut dñs pditori pnuntiauerat veh: ſic diſcipulis remanētib⁹ ecōtrario bona pnuntiat dicēs. [Uos āt eſtis qui pmanſi. me. in tenta. meis.] BEDA. Non. n. inchoatio patiētie: ſed pſeuerantia celeſtis regni glia donat̄: q2 pſeuerātiā que cōſtantia ſeu fortitudo mentis vocat̄: dicimus eſſe cunctaꝝ colūnā virtutū. Filius ḡ dei ſecum pmanētes in tentatiōib⁹ eternū ducit ad regnum. Si. n. cōplantati facti ſum⁹ ſilitudini mortis ei⁹: ſil' r reſurrectiōis erimus. Uñ ſeq̄t̄. [Et ego diſpo. vo. ſi. diſpo. mihi pa. me. regnū.] AMBRO. Regnū dei nō eſt de h̄ mūdo. Nō āt eq̄litas ad dñm: ſ3 ſilitudinis emulatio eſt. Solus. n. chrs plena imago dei eſt: ppter expreſſaz in ſe pine gratitudis vnitatē. Juſtus aūt hō ad imaginē dei eſt: ſi pp imitādam dīne puerſationis ſilitudinē mūdū huc dei cognitiōe ptēnat. Uñ r corp⁹ chri edimus: vt vite eterne poſſim⁹ eē pticipes. Propter qō ſe̅. [Ut eda. r bib. ſu. me. meā in regno meo.] Nō. n. victus r pot⁹ nobis premij loco ſpondet̄: ſed cōicatio gratie celeſtis r vite.

Nō īchoatio ſed pſeuerantie gloria celi donat̄. Ro. 6. Joā. 18. Sap. 7.

B BEDA. Uel menſa ppoſita oībus ſanctis ad fruēdū celeſtis eſt gloria vite: qua q eſuriunt r ſitiunt iuſtitiam ſaturabunt̄ fruendo deſiderato gaudio veri boni. THEO. Non autē hoc dixit quaſi futuris illic corporalibus eſcis: r quaſi regno ſuo ſenſibili futuro: erit enī illic angelica pueſatio ſicut ſaduceis predixit. Sed r paulus dicit nō eſſe regnum dei eſcā r potū. Ro. 14. CYRIL. S3 ex his q̄ ſunt apud nos ſpiritalia deſignat. Nā prerogatiua q̄dā fungunt̄ apud reges terrenos: q ſ

eis q̄ſi cōuiue cōſident. Ex humano ḡ iudicio oſtendit: qui
apud eū in ꝑmis bonoꝛib⁹ ſtatuent̄. BEDA. Hec eſt eiꝫ
Ho.76. imitatio dextre excelſi: vt qui nūc humiles gaudēt mini-
ſtrare ꝯſeruis: tūc ſup dn̄i menſaꝫ ſublimes: vite perpetue
dapib⁹ alant̄. Et q hic in tētatiōib⁹ iniuſte iudicati cū dn̄o
ꝑmanēt: illic cū eo ſup tētatores ſuos iuſti iudices veniāt.
Un̄ ſequit̄. [Et ſedea. ſup thro. xij. iudi. xij. tribus iſrael.]
C THEO. Hoc eſt ꝯdēnātes ex duodeciꝫ tribub⁹ īfideles.
AMBRO. Nō aūt. xij. throni tanq̄ aliq̄ corpalis ſūt re-
Dn̄o ītelligūt̄. xij. throni aploꝝ. ceptacula ſeſſionis: ſꝫ q2 ſm diuinā ſilitudinē iudicat oīs
cognitiōe cordiū: nō īterrogatiōe factoꝝ: virtutē remune-
rans: impietatē ꝯdēnas: ita apl̄i in iudiciū ſpiritale formā-
tur remuneratiōe fidei: execratiōe pfidie: virtute erroꝛem
D redarguētes: ſacrilegos odio pſequētes. CHRY. Nūqd
aūt illic ſedebit ⁊ iudas? Sed ꝯſidera ꝙ lex eſt data a deo
per hieremiā. Si qd boni ꝑmiſero ſi ceſſaris īdign⁹ mul-
ctabo te. Et iō loquēs cū diſcipulis: nō ſimplr̄ ꝑmiſit: ſed
addidit. [Qui ꝑmāſiſtis mecū in tentationib⁹.] BEDA.
Ab eius ḡ ſublimitate ꝑmiſſi iudas excipit̄. Nā ⁊ anteq̄
hec dn̄s dicēt exijſſe credendus eſt. Excipiunt̄ ⁊ illi qcūqꝫ
auditis incōprehēſibilis ſacramēti v̄bis abierunt retro.

Tex.9. ¶ Ait āt dn̄s ſimoni. Simon ecce ſathanas ex-
petiuit vos vt cribraret ſicut triticū. Ego auteꝫ
rogaui pro te vt nō deficiat fides tua. Et tu ali-
quādo ꝯuerſus: cōfirma fratres tuos. Qui di-
mat.26. xit ei. Dn̄e tecū parat⁹ ſuꝫ ⁊ in carcerē: ⁊ i moꝛ
mar.14. tem ire. Et ille dixit. Dico tibi petre: nō canta-
bit hodie gallus: donec ter abneges noſſe me.

A ¶ BEDA. Ne gloꝛiarent̄ vndeciꝫ apl̄i: ⁊ ſuis viribus tri-
buerēt: ꝙ ſoli pene inter tot milia iudeoꝝ dicerent̄ in ten-
tationib⁹ ꝑmanſiſſe cū dn̄o: oſtēdit eos ſi nō iuuātis ſe dn̄i
eſſent opitulatiōe ꝓtecti: eadeꝫ ꝓcella cuꝫ ceteris potuiſſe
conteri. Un̄ ſeq̄t̄. [Ait aūt dn̄s ſimoni. Simon: ecce ſatha-
nas expetiuit vos: vt cribraret ſic̄ triticuꝫ.] i. expetiuit vos
tentare: ⁊ velut q triticū purgat ventilādo cōcutere: in quo
docet nullius fidem a diabolo: niſi deo ꝑmittente tentari.
THEO. Hec aūt petro dixit: eo ꝙ foꝛtioꝛ alijs erat ⁊ ſu-
ꝑbire poterat in his q̄ ꝑmiſſa erāt a chꝛo. CYRIL. Uel
vt oſ̄dat ꝙ hoīes nihil exiſtēs q̄tū ꝑtinet ad humanā nāꝫ
⁊ lubricū mētis nr̄e nō decet: vt ꝑeſſe ceteris velint: ⁊ ideo
omiſſis ceter̄ venit ad petrū ceteris ꝑlatū. Un̄ ſeq̄t̄. [Ego
B aūt roga. pro te vt nō deficiat fides tua.] CHRY. Non
aūt dixit. Ego ꝑmiſi ſꝫ [oꝛaui.] Humilr̄. n. loq̄t̄ tēdēs ad paſ
ſionē: vt humanitatē demōſtret. Nā q nō dep̄catiōe: ſꝫ ip̄e
rio dixerat. Sup hāc petrā edificabo eccl̄iā meā: ⁊ tibi da-
bo claues regni celoꝝ: qūo op⁹ habebat oīone vt cōcitatā
vni⁹ hoīs aīaꝫ coerceret? Nō āt dixit. [Rogaui] vt nō ne-
ges: ſꝫ ne deſeras fidē. THEO. Nā ⁊ ſi paululuꝫ agitan
dus ſis: habes tñ recōditū ſemē fidei: q̄uis deiecerit folia
ſpūs tentatoꝛis: viget tñ radix. Petit ḡ ſathanas te ledere
tanq̄ inuidēs tibi de mea dilectiōe: ſed q̄uis egomet pro te
ſim depꝛecat⁹: tu tñ deliques. Un̄ ſeq̄t̄. [Et tu aliq̄n ꝯuer.
Petro tñ ꝙ ꝑncipi aploꝝ mādat̄ vt cōuerſus cōfoꝛmet ceteros. cōfir. fra. tuos.] q. d. Poſtq̄ me negato ploꝛaueris ac peni-
tueris: coꝛroboꝛa ceteros: cū te ꝑncipē aploꝝ deputaueriꝫ.
Hoc. n. decet te q mecū robur es ⁊ petra eccl̄ie. Hoc āt in-
telligēdū eſt nō ſolū de apl̄is q tūc erāt: vt roboꝛarēt̄ a pe
tro: ſꝫ ⁊ de oīb⁹ q vſqꝫ ad finē mūdi futuri ſunt fidelibus:
ne. ſ. aliqs credētiū diffidat: vidēs eū q cū eēt apl̄s dene-
C Petr⁹ fuit antiſtes mūdi. gauit: ac itex ꝑ pn̄iam obtinuit prerogatiuā: vt eſſet antiſtes
mūdi. CYRIL. Admirare igit̄ exuberantiā diuine patiē-
tie: ne diffidere diſcipuluꝫ faceret: nōduꝫ patrato crimine
largit⁹ eſt veniā: ac itex ipſꝫ in apl̄ico gradu reſtituit dicēs.
[Cōfirma fratres tuos.] BEDA. q. d. Sicut ego tuā fidē
ne deficiat oꝛādo ꝓtexi: ita tu īfirmioꝛes frēs ne de venia
deſperēt ꝯfoꝛtare memēto. AMBRO. Caue ḡ iactāciā:
caue ſeculū. Ille iubet̄ ꝯfirmare frēs ſuos q dixit. Oīa re- mat.19.
linquim⁹ ⁊ ſecuti ſum⁹ te. BEDA. Q2 v̄o ſe dn̄s dixerat
pro fide petri rogaſſe: cōſcius ille p̄ntis affect⁹ fideiqꝫ fer-
uentis: ſꝫ futuri caſus neſcius nō credit ſe vllatenus ab eo
poſſe deficere. Un̄ ſeq̄t̄. [Qui dixit ei. Dn̄e te. pa. ſum: ⁊ in
car. ⁊ in moꝛ. ire.] THEO. Pre nimia qdē dilectiōe flā- D
meſcit: ⁊ īpoſſia ſibi pollicet̄. Decebat autē audito ſemel a
veritate ꝙ tentādus eēt nō ampli⁹ ꝯtēdere. Sꝫ dn̄s vidēs
eū ꝑſumptuoſe loquēteꝫ: ꝑmit tētationis ſpēꝫ. ſ. ꝙ negatu-
rus eēt. Un̄ ſeq̄t̄. [Et ille dixit. Dico tibi petre nō cantabit
hodie gallus: donec ter abneges noſſe me.] AMBRO.
Petr⁹ qdē ⁊ ſi ſpū ꝑmpt⁹: coꝛpoꝛis tñ adhuc infirm⁹ affe-
ctu denūtiat̄ dn̄m negatur⁹. Neqꝫ. n. poterat diuine ꝯſtan-
tiaꝫ intētionis eq̄re. Paſſio dn̄i emulos hꝫ: pares nō habꝫ.
THEO. Hinc aūt magnā doctrinā haurim⁹: ꝙ nō ſuffi- Nō ſufficit hūanū ꝓpoſitum abſqꝫ diuino ſubſidio.
cit humanū ꝓpoſitū abſqꝫ diuino ſubſidio. Petr⁹. n. q̄uis
feruēs eſſet: derelict⁹ tñ a deo: ſupplantatus fuit ab hoſte.
BASI. Sciēdū āt ꝙ deo ꝑmittēte timoꝛati lapſuꝫ patiū-
tur q̄lqꝫ ad faſtus ꝑcedētis remediū. Sꝫ q̄uis idē videa-
tur eē delictū timoꝛati ⁊ alioꝝ: refert nō modicū. Nā timo
rat⁹ ex q̄buſdā inſidijs ⁊ pene ꝓut voluit peccauit. Alij v̄o
nullaꝫ gerēdo curā neqꝫ ſui neqꝫ dei peccāt: nō diſtinguē-
tes iter peccare ⁊ agere v̄tuoſe. Un̄ reoꝛ ⁊ iuſſionis moduꝫ
in eis debere foꝛe diuerſuꝫ. Nā timoꝛat⁹ quoddaꝫ iuuami
ne īdigēs: ⁊ circa eandē reꝫ erga quā peccauit iuſſa dꝫ pro-
ferre. Alij v̄o cū totū bonū aīe deſtruxerint: affligi ⁊ moue
ri ⁊ p̄ceptis ſubijci debēt quouſqꝫ ratū ſit illis deū iuſtū iu-
dicē eſſe ⁊ cōtremiſcāt. AUGU. de cō. euā. Hoc aūt qđ
ḃ dr̄: de petri negatiōe p̄dicta: oēs qdē euāgeliſte cōmemo
rant: ſꝫ nō oēs ex vna eadēqꝫ occaſione ſmones ad eā cō-
memoꝛādaꝫ veniūt. naꝫ matthe⁹ ⁊ marcus eaꝫ ſubnectunt mat.26.
poſtea q̄ dn̄s egreſſus eſt ex illa domo vbi māducauerāt mar.14.
paſcha. Lucas v̄o ⁊ Joānes anteq̄ inde eēt egreſſus. Sed Joā.13.
facile poſſem⁹ itelligē aut illos duos ea recapitulando po-
ſuiſſe: aut iſtos ꝑoccupādo: niſi magis moueret ꝙ tā diuer-
ſa nō tñ v̄ba: ſed ēt ſnīas dn̄i ꝑmittūt q̄b⁹ ꝑmotus petrus
illaꝫ ꝑſumptionē preferret: vel pro dn̄o: vel cū dn̄o moriē-
di vt magis cogant intelligi ter eū expꝛeſſiſſe ꝑſumptionē
ſuā diuerſis locis ſermonis chꝛi: ⁊ ter illi a dn̄o reſpōſum:
ꝙ euꝫ ante galli cantuꝫ ter eſſet negaturus.

¶ Et dixit eis. Qn̄ miſi vos ſine ſacculo ⁊ pera Tex.10.
⁊ calciamētis nūqd aliqd defuit vob? At illi di
xerūt. Nihil. dixit ḡ eis. Sꝫ nūc q hꝫ ſacculū tol
lat ſilr̄ ⁊ perā. Et qui nō hꝫ vēdat tunicā ſuā ⁊
emat gladiū. Dico. n. vob qm̄ adhuc ḃ qđ ſcri- Iſa.53.
ptū eſt opꝫ ipleri in me: ⁊ cū iniqs deputat⁹ ē.
Eteni ea q̄ ſūt ḋ me finē hn̄t. At illi dixerūt: dn̄e
ecce duo gladij hic. At ille dixit eis. Satis eſt.

¶ CYRIL. Predixerat aūt dn̄s petro ꝙ eū eēt negatur⁹ A
tpe. ſ. ſue captiōis. Sꝫ q2 ſcl̄ fcā eſt mētio de captiōe eius:
ꝯſiter nūtiat ſupueniētē ꝯ iudeos ꝯflictū. Un̄ dr̄. [Et dixit
eis. Qn̄ miſi vos ſine ſacculo ⁊ pera ⁊ calciamētis nūqd ali
qd defuit vobis?] Miſerat. n. ſaluatoꝛ ſcōs aplos p̄dicare
ciuitatib⁹ ⁊ oppidis regnū celoꝝ: p̄cipiēs vt eūtes nullius
coꝛpaliū curā gererēt: ſꝫ in eo totā ſpeꝫ viuēdi reponerēt.
CHRY. Sicut aūt qui docet natare circa ꝑn⁹ qdeꝫ ma-
nus ſuas ſupponēs: attēti⁹ ſuſtentat ſuos diſcipulos: poſtea
v̄o plerūqꝫ manū abſtrahēs iubet vt ſibi opitulet̄: q̄nimo
⁊ paululuꝫ emergi ꝑmittunt: ita ⁊ chꝛs fecit diſcipulis. In
exoꝛdijs qdē ꝑſto in cūctis eis aderat: parās eis vberrime
affluentiā oiuꝫ. Unde ſeq̄t̄. [At illi dixerūt. Nihil.] At vbi

oportebat ⁊ ꝓpꝛias vires oſtendere:ſubtraxit eis aliquãtu‑ lum graꝛ:iubẽs eis ex ſe nõnulla peragere.Uñ ſeqꝛ. [Di‑ xit ergo eis:ſ; nũc qui hꝫ ſacculum] quo.ſ.portaꝛ pecunia. [Tollat ſiĺr ⁊ perã] qua.ſ.portanꝛ cibaria.Et qdẽ qñ nec calciamẽta nec ꝣonã habebãt:baculum nec es:nulli⁹ paſſi ſunt penuriã:vt aũt marſupiũ cõceſſit eis ⁊ perã:eſurire vi denꝛ ⁊ ſitire ⁊ nuditatẽ pati:ac ſi eis diceret. Hacten⁹ cun‑ cta vobis vberrime affluebãt.nũc aũt volo vos ⁊ inopiaꝫ experiri:ideoq; nõ addico neceſſitati ꝓſtine legis:ſ; man‑ do ⁊ loculuꝫ hẽre ⁊ perã. Poterat aũt ⁊ de⁹ vſq; in finẽ eos in tanta ꝯſtituẽ copia:ſ; noluit ob multas cãs. Pꝛimo qdẽ vt nihil ſibi tribuerẽt:ſ; recognoſcerẽt totũ emanaſſe diui‑ nitus.Scđo vt moderari ſibi ſciant.Tertio ne maioꝛa de ſe opinenꝛ. Hoꝝ igiꝛ cã ꝑmittẽs eos icurrere multa iopi‑ natoꝝ:relaxauit ꝓoꝛis legis rigoꝛẽ: ne grauis ⁊ intolerabi‑ lis fieret eis vita.

Dñs in‑ ſtante paſ‑ ſiõe remi‑ ſit arĩtu‑ dinẽ regu‑ le apoſto‑ lice pꝛius date de pe‑ ra ⁊ reli‑ quis.

B

BEDA.Nõ.n.eadẽ viuẽdi regula ꝑſe‑ cutionis:q̃ pacis tꝑe diſcipulos iformat.miſſis qdeꝫ diſci‑ pulis ad ꝑdicãduꝫ:ne qđ tollerent in via ꝑcepit:oꝛdinãs.ſ. vt qui euãgeliũ nuntiat:de euãgelio viuat. Inſtãte vº moꝛ‑ tis articulo:⁊ tota gẽte paſtoꝛẽ ſimul ⁊ gregẽ ꝑſequente:cõ‑ gruã tẽpoꝛi regulaꝫ decernit:ꝑmittẽs vt tollant victui ne‑ ceſſaria:donec ſopita inſania ꝑſecutoꝝ tꝑs euangeliꝣandi redeat:vbi nobis quoq; dat exẽpluꝫ: iuſta nõnunq̃ cã in‑ ſtante:q̃daꝫ de noſtri ꝓpoſiti rigoꝛe poſſe ſine culpa inter‑ mitti.

Lex pꝛo loco ⁊ tꝑe diſpenſa‑ tiue pꝛece‑ pta ⁊ cõſi‑ lia mutari.

AVGV.ꝯ̃ Fauſtũ. Nulla ḡ inſtãtia ꝑcipiẽtis:ſed rõne diſpẽſantis pꝛo tẽpoꝝ diuerſitate ꝑcepta vel cõſilia vel ꝑmiſſa mutanꝛ. AMBRO.Qui autẽ ferire ꝓhibet: cur emere gladiũ iubet: Niſi foꝛte vt ſit parata defenſio: nõ vltio neccia:⁊ videre potuiſſe vindicari ſ; noluiſſe: Uñ ſeqꝛ. [Et qui nõ hꝫ.] ſ.ſacculuꝫ. [Uẽdat tunicã ſuã ⁊ emat gladiuꝫ.]

C

CHRY.Quid eſt hoc: qui dixerat. Siquis te ꝑcuſſerit in dextera gena vertas ei ⁊ aliã:nũc armat diſci‑ pulos:⁊ ſolo gladio. Naꝫ ſi penit⁹ armare decebat:nõ ſolũ opoꝛtebat gladiũ poſſidẽ:ſ; ⁊ ſcuta ⁊ galeas. S; ⁊ ſi mille hꝫ poſſiderẽt arma:pꝛo tot inſultib⁹ ⁊ iſidijs ꝑploꝝ:tyrã‑ noꝝ:vrbiũ:nationũ:qualr.xi.cõpararẽt: ⁊ ex ſolo aſpectu agminũ nõ cõtremiſcerẽt:nutriti in ſtagnis ⁊ fluuijs. Non ergo putem⁹ eũ iuſſiſſe vt gladios poſſiderẽt.ſ; ꝑ gladios innuit iminẽtes iſideas iudeoꝝ.Uñ ſequiꝛ. [Dico.n.vo.qm̃ adhuc h̃ qđ ſcriptũ eſt opꝫ ipleri in me. Et cũ iniqs depu‑ tat⁹ eſt.]

Duo gla‑ dij iminẽ‑ tes ſignifi‑ cãt tribu‑ lationes.

D

THEO.Cuꝫ.n.ipſe iter ſe ſupꝛa de ꝓrogatiuis ꝯtẽderit. Nõ eſt inqt tꝑs prerogatiuaꝝ:imo periculoꝝ ex‑ cidiũ. Nã ego magr̃ veſter ducoꝛ ad moꝛtẽ nõ honoꝛabilẽ cũ ipijs deputãdus.Eteniꝫ ea q̃ ſũt de me.ſ.ꝑdicta:finẽ ha‑ bent.i.ipletionẽ.Uolẽs ḡ violẽtuꝫ inſultũ inuere:meminit gladij:nec ꝓſus reuelauit:ne tãgereꝛ accidia. Nec ꝓſus obticuit:ne repẽtinis aggreſſib⁹ fluctuarẽt:ſ; poſtea recolẽ‑ tes mirarenꝛ:qũo ſeipm̃ ꝑciũ exhibuit paſſioni pꝛo ſalute hũana. BASI.Uel dñs nõ iubet poꝛtare marſupiũ ⁊ pe‑ raꝫ ⁊ emere gladiũ:ſ; ꝑdicit futuꝝ:ꝙ.ſ.apl̃i obliti tꝑis paſ‑ ſionis donoꝝ ⁊ legis dñi auderẽt ſumẽ gladios. Sepi⁹.n. ſcriptura vtiꝛ iꝑatiua ſmonis ſpecie loco ꝓphetie. In plu‑ rib⁹ tñ libꝛis nõ iueniꝛ:accipiat:tollat:vel emat:ſ; tollet ⁊ emet.

E

THEO. Uel ꝑ h̃ ꝑnũtiat eis ꝙ incurrerẽt famẽ ⁊ ſitiꝫ:ꝙ innuit ꝑ perã:⁊ aduerſitates nõnullas: qđ innuit per gladiũ. Uel aĺr:ꝙ dñs dicit. [Qui hꝫ ſacculuꝫ tollat ſiĺr ⁊ perã] vi ſmo ad diſcipulos fieri:ſ; reuera reſpicit quãlibꝫ iudei ꝑſonã.q.d. Siqs iudeoꝝ abũdat facultatib⁹ ꝯgeſtis oib⁹ fugiat. Si ãt qs vltia oppiſſus penuria colit regionem: hic ẽt amictũ vẽdat ⁊ gladiũ emat. Inuadet.n.eos itolera‑ bilis iper⁹ pugne:vt nihil ad reſiſtẽduꝫ ſufficiat.Deide pã‑ dit hoꝝ maloꝝ cãꝫ:qꝛ.ſ.paſſus eſt penã ꝓphanis debitaꝫ cũ latronib⁹ crucifix⁹.Et cũ ad h̃ ꝑuentũ fuerit:ſumet finẽ vbũ diſpẽſatiõis. Perſecutoꝛib⁹ ãt accidẽt que a ꝓphetis ſũt ꝑdicta. Hec igiꝛ dñs ꝑdixit de futuris regioni iudeoꝝ:

ſ; diſcipuli nõ intelligebãt ꝓfunditatẽ dictoꝝ putãtes ob futurũ ꝓditoꝛis iſultũ gladijs op⁹ eẽ.Uñ ſeqꝛ. [At illi di‑ xerũt.Dñe ecce duo gladij hic.At ille dixit eis.Satis eſt.]

F

CHRY.Et qdeꝫ ſi humano eos volebat vti auxilio:nec centũ ſufficerẽt gladij:ꝙ ſi nolebat eos vti hũano ſubſidio: etiã duo ſuꝑuacui ſũt. THEO.Noluit ḡ dñs eos repͥhẽ‑ dere q̃ſi nõ itelligẽtes:ſ; dicẽs [ſatis eſt] eos dimiſit. Sic cũ nos aliquẽ alloquẽtes cũ vidim⁹ nõ itelligẽ qđ di. dici‑ mus:hñ ſine:ne ipꝫ moleſtem⁹. Quidã aũt dicũt dñm iro‑ nice dixiſſe. [Satis eſt.] q.d. Ex quo duo ſunt gladij ſuffi‑ cidẽt nobis ad tantã multitudinẽ:quãta nos debꝫ iuadere. BEDA.Uel duo gladij ſufficiũt ad teſtimonium ſponte paſſi ſaluatoꝛis:vnus qui ⁊ apl̃is audaciã pꝛo dño certãdi ⁊ dño vᷓtutẽ medicãdi doceret inciſe:alter q neq̃q̃ vagina exẽpt⁹:oſtẽderet eos nec totũ qđ potuẽ pꝛo ei⁹ facẽ defen‑ ſione ꝑmiſſos.

G

AMBRO.Uel qꝛ lex referre non vetat: foꝛtaſſe petro duos gladios offerẽti ſatis eẽ dicit:q̃ſi licue‑ rit vſq; ad euãgeliũ:vt ſit in lege eqtatis eruditio:in euãge‑ lio bonitatis ꝑfectio.Eſt ẽt gladius ſpiritalis vt vẽdas pa‑ trimoniũ ⁊ emas vbũ quo mẽtis penetralia veſtiunꝛ. Eſt etiam gladius paſſionis:vt exuas coꝛpus:⁊ imolate carnis exuuijs emaꝛ tibi ſacra coꝛona martyrij. Monet adhuc ꝙ duos gladios diſcipuli ꝓtulerũt ne foꝛte vnũ noui:vnũ veteris teſtamẽti ſit qb⁹ aduerſus diaboli armamur inſi‑ dias. Deinde dicit dñs. [Satis eſt] quaſi nĩl deſit ei quem vtriuſq; teſtamenti doctrina munierit.

Nihil de‑ ſit ei q vtri‑ uſq; teſta‑ menti do‑ ctria ẽ mu‑ nitus.

Et egreſſus ibat ſm cõſuetudinẽ in montem oliuaꝝ. Secuti ſunt aũt illũ ⁊ diſcipuli. Et cũ perueniſſet ad locuꝫ dixit illis. Oꝛate:ne intre‑ tis in tentationẽ. Et ipſe auulſus eſt ab eis q̃ꝫtũ iactus eſt lapidis: ⁊ poſitis genibus oꝛabat di‑ cens. Pater ſi vis transfer caliceꝫ iſtum a me. Uerũtñ nõ mea voluntas ſed tua fiat.

Tex.11. mar.26. mar.14 Joã.18. mat.26. mar.14 Joã.18.

A

BEDA.Tradendus a diſcipulo dñs ꝯſueti receſſus lo‑ cuꝫ q̃ facillime repiri poſſit adit. Uñ ſeqꝛ. [Et egreſ.ibat ſm ꝯſue.in mon.oli.] CYRIL. De die nãq; ꝯuerſabaꝛ hierl̃ymis:obſcura vº nocte ſuccedẽte in mõtẽ oliuaꝝ cũ ſuis ꝯuerſabaꝛ diſcipul̃.Uñ ſubdiꝛ. [Secu.ſũt ãt il.⁊ di.] BEDA.Pulchꝛe ãt ſui coꝛpis myſterijs imbutos in mõ‑ teꝫ oliuaꝝ diſcipulos educit: vt oẽs in moꝛte ſua baptiꝣa‑ tos:ſcti ſpũs chariſmate ꝯfirmãdos eẽ ꝯ̃ſignet. THEO. Poſt cenã aũt neq̃q̃ inertia ⁊ iocus ⁊ ſomn⁹ occupãt dñꝫ: ſ; oĩo ⁊ doctrina.Uñ ſeqꝛ. [Et cũ pue.ad lo.di.illis.Oꝛate ne itre.in tenta.] BEDA. Impoſſe qdẽ eſt humanã aiaꝫ nõ tẽtari.Uñ nõ ait.Oꝛate ne tentemini:ſ; oꝛate ne itretis in tẽtationẽ.h̃ eſt ne tẽtatio vos ſuꝑet vltima. CYRIL. S; ne ſolis vbis eis ꝓdeſſet:ꝓcedẽs paululuꝫ oꝛabat.Uñ ſeqꝛ. [Et ipſe auul.eſt ab eis q̃ꝫtũ iact⁹ eſt lapidis.] Ubiq; inuenies eũ ſemotũ oꝛanteꝫ: vt diſcas ꝙ aĩo attẽto ⁊ coꝛde q̃eto colloquẽduꝫ eſt cũ deo ſublimi. Nõ aũt q̃ſi egẽs alie‑ ni ſuffragij ꝑcib⁹ inſiſtebat:q eſt oĩpotẽtiſſima vᷓ⁹ pͥis:ſed vt diſcamus nõ eẽ in tẽtatiõib⁹ doꝛmitãduꝫ:ſ; magis oĩo‑ nib⁹ inſiſtẽdũ.

Impoſſi‑ bile ẽ aiaꝫ humanaꝫ nõ tẽtari.

B

BEDA.Solus ẽt oꝛat pꝛo oib⁹ qui ſolus erat paſſur⁹ ꝑ oib⁹ ſignificãs tãtũ oꝛonẽ ſuã q̃ꝫtũ ⁊ paſſio‑ neꝫ a nr̃a diſtare. AVG.de.q.euã. [Auulſus ẽ aũt ab eis q̃ꝫtũ iactus eſt lapidis] tanq̃ typice admonuerit:vt in euꝫ dirigerent lapideꝫ.i.vſq; ad ipſuꝫ ꝑducerent intẽtionẽ le‑ gis que ſcripta erat in lapide. GREGO.niſen⁹.Quid ãt ſibi vult flexus genuũ de quo di. [Et poſi.geni.oꝛa.] Hu‑ manus qdeꝫ viſus eſt pꝛonos terre ſupplicare maioꝛibus: facto oñdẽtes foꝛtioꝛes eẽ qui roganꝛ. Palã eſt aũt huma‑ naꝫ nãꝫ nihil hẽre deo cõdignũ.Et iõ honoꝛifica ſigna q̃ in‑ uicẽ exhibem⁹:fatẽtes nos hũilioꝛes eẽ reſpectu excellẽtie

Iſa.53. primi:tranſūpſim⁹ ad obſequia incōpabilis nãe. Uñ ille q
nr̃os languores portauit:ac pro nob̄ itercessit p̄ hoīez quez
ſumpſit genuflectit orādo:ſanciēs nō eē ſupbiēdū oſonis
1. Pe.5. tpe:ſʒ p̄ oīa hūiliari ɔformādū:q2 de⁹ ſupbis reſiſtit:dat āt
C humilib⁹ grãz. CHRY. Quelibet āt ars vbis ꝛ opibus
oñdit ab eo q̄ docet:q2 ḡ dñs venerat doctur⁹ nos quālibʒ
v̄tutē:ob h̄ eadē dicit ꝛ facit. Uñ q2 iuſſerat vbis orare:ne
intrarēt in tētationē:h̄ ēt ope docet. Seqr̃.n. Dicēs. [Pr̄ ſi
vis trāſ.ca. iſtū a me.] Nō dicit. [Si vis] q̄ſi ignorās an pa
tri placeret. Neqʒ.n. magis ardua cognitio eſt hac cog̃ne
Joā.10. p̄ne ſube quā ipſe ſolus pſpicaciter nouit ſm illud. Sicut
nouit me pr̄:ꝛ ego no. p̄rēz. neqʒ h̄ dicit q̄ſi reſpuēs paſſio
nez. Qui.n. cōminat⁹ eſt diſcipulo volēti ei⁹ paſſionē ipe
dire vt ſathanā eū vocaret poſt multa p̄conia:q̄lr crucifigi
nolebat? Cur igit̃ ita dem̄ eſt ɔſideres q̄ztū erat audire: q̄
de⁹ ieffabilis:q̄ quēlibʒ intell'ʒ trāſcēdit voluit vterū ſub
ire v̄gineū:lac ſugere:ꝛ hūana queqʒ pati. Qm̄ ḡ fere incre
dibile erat qđ erat futurū. p̄mo q̄dē miſit pphas h̄ nūciā
tes:poſtea ipſe indut⁹ carne veniēs:vt nō phātaſma puta
ret̃:pmittit carnē ferre nāles defectus:eſurire:ſitire ꝛ dor
mire:laborare:affici ꝛ anxiari:ob h̄ ꝛ recuſat mortē veraʒ
D humanitatē demōſtrās. AMBRO. Dicit ḡ. [Si vis trāſ
fer a me calicē iſtū.] q̄ſi hō mortē recuſans:q̄ſi de⁹ ſniam
ſuā ſeruās. BEDA. Uel trāſferri a ſe calicē poſtulat:nō
q̄dē timore patiēdi:ſʒ m̄ia p̄oris ppl'i:ne ab illo bibat cali
cez ppinatū. Uñ ꝛ ſignāter nō dicit. [Trāſfer a me calicē]
ſʒ [calicē iſtū] h̄ eſt ppl'i iudeoꝝ:q̄ excuſationē ignorantie
hr̃e nō pōt:qui me quotidie vaticinant̃. DIONY. alexā
drinus. Uel q̄ dicit. [Trāſfer calicē iſtū a me] nō eſt:hoc
nō adueniat mihi:niſi eniʒ aduenerit trāſferri nō poterit.
Igit̃ vt ſenſit iaʒ p̄ſītez:cepit affici ꝛ triſtari:ꝛ q̄ſi iaʒ ppin
quāte eo dicit. [Trāſfer calicē hūc.] Sicut.n. qđ p̄terit:nec
intactū eſt nec pmanēs:ſic ꝛ ſaluator leuiter inuadētez tēta
tionē flagitat pelli:ꝛ h̄ eſt nō intrare in tētationē:qđ ɔſulit
eē orāduʒ:pfectiſſim⁹ aūt modus tentatiōes euitādi mani
De⁹ nobiſ vult bona largiri ſupra q̄ petimus. feſtat̃ cū dr̄. [Uerūtn̄ nō mea volūtas: ſʒ tua fiat.] De⁹.n.
inexpt⁹ eſt maloꝝ. Uult āt nobis bona largiri ſupra id qđ
petim⁹ vel itelligimus. ḡ pfectā volūtatē p̄ris quā ipſe no
uerat:petit ſortiri effectū:que eadē eſt ꝛ ſua ſm deitatem.
Renuit aūt ipleri humanā voluntatē quā dicit ſuā:pater
E na volūtate minorē. ATHANA. Geminū.n. hic velle
oſtēdit:alterū q̄dē humanū qđ eſt carnis:alteꝝ v̄o diuinū.
Humanitas.n. ob carnis fragilitatē recuſat paſſionē:ſʒ di
uinus ei⁹ affect⁹ affectāter eā ſubijt:eo q̄ nō eſſet poſſibile
Apollinario hereſiſ de vna tm̄ chr̄i volūtate refelliter. eū detineri a morte. GREGO. niſenus. Apollinaris aūt
aſſerit q̄ chr̄s nō habuit ſm terrenā nāʒ p̄priā voluntatē:
ſed ſolū in chr̄o eſt volūtas dei:qui de celo deſcēdit. Dicat
ergo quā volūtatē vult dñs nequaq̄ euenire? Neqʒ enim
deitas aufert p̄priā volūtatē. BEDA. Appropinquans
etiā paſſioni ſaluator:infirmātiuʒ in ſe vocē ſumpſit:vt cū
hoc iminet qđ fieri volum⁹:ſic p̄ infirmitatez petamus vt
nō fiat q̄tenus p̄ fortitudinē parati ſimus:vt volūtas cōdi
toris noſtri etiā cōtra noſtraʒ voluntatem fiat.

Tex.12 ¶ Apparuit aūt illi angelus de celo confortans
eum. Et factus in agonia plixius orabat. Et fa
ctus eſt ſudor eius ſicut gutte ſanguinis decur
mat.26. rentis in terrā. Et cum ſurrexiſſet ab oratiōe ꝛ
mar.14. veniſſet ad diſcipulos ſuos:inuenit eos dormiē
Joā.18. tes pre triſtitia. Et ait illis. Quid dormit̄? Sur
gite ꝛ orate:ne intretis in tentationez.

A ¶ THEO. Ut nobis inoteſceret oſonis virt⁹ quaten⁹ eaʒ
in aduerſis p̄ponamus orās dñs ab angelo ɔfortat̃: vt dr̄.
[Apparuit aūt illi angelus de celo ɔfortās eū.] BEDA.
Alibi legimus q2 angeli acceſſerūt ꝛ miniſtrabāt ei. In do mat.4.
cumēto ḡ vtriuſqʒ nãe angeli ꝛ ei miniſtraſſe:ꝛ eum ɔfor
taſſe dr̄. Creator.n. creature ſue nō eguit p̄ſidio:ſed hō fa
ctus:ſicut pp̄ nos triſtis eſt:ita pp̄ nos ɔfortat̃. THEO.
Quidā aūt dicūt:q̄m apparuit ei angelus glificans eum ꝛ
dicēs. Dñe tua eſt v̄r⁹. tu nāqʒ potes ɔ̄ mortē ꝛ infernū ge
nus humanū liberare. CHRY. Et q2 nō phātaſtice:ſed
vere nr̃aʒ carnē ſuſcepit:vt approbet diſpēſationis verita
tem:ꝛ oppilet hēticoꝝ ora queqʒ hūana ſuſtinet. Seqr̃.n.
B [Et fa. in agonia plixius orabat.] AMBRO. Dorrent
pleriqʒ h̄ loco q̄ triſtitiā ſaluatoris ad argu^m inolite poti⁹
a p̄ncipio q̄z ſuſcepte ad tp̄s ifirmitatis inclināt. Ego āt nō
ſoluʒ excuſanduʒ nō puto:ſʒ nuſq̄z magis pietatē eius ma
Chr̄s noſtrā ſuſcepit triſticiā:vt nobis letitiā gñaret. ieſtatēqʒ demiror. Minus.n. ɔtulerat mihi:niſi meū ſuſce
piſſet affectū. Suſcepit.n. triſtitiā meā vt mihi ſuā letitiaʒ
largiret̃. Confidēter triſtitiā noīo:q2 crucē p̄dico. Debuit ḡ
dolorē ſuſcipe:vt vinceret. Neqʒ.n. hn̄t fortitudinis laude
qui ſtuporē magis vulnerū tulerint q̄z doloreʒ. Nos ḡ vo
luit erudire:quēadmoduʒ mortē:ꝛ qđ eſt amplius: future
mortis meſtitiā viceremus. Doles ḡ dñe nō mea:ſʒ tua vul
nera. Infirmat⁹ eſt.n. pp̄ delicta nr̃a:ꝛ fortaſſe triſtis eſt:iō
q2 poſt ade lapſuʒ tali trāſitu nobis erat ex h̄ ſeculo rece
denduʒ:vt mori eſſet neēe. Nec illud diſtat a vero. Sʒ tri
ſtis erat pro pſecutoribus ſuis:quos ſciebat in malis ſacri
C legiʒ penas daturos. GREGO. 24° moral. Appropin
quāte etiā morte noſtre mētis in ſe certamē expſſit:q̄ vim
quādaʒ terroris ac formidis patimur:cū p̄ ſoloneʒ carnis
eterno iudicio ppinquam⁹:nec imerito:q̄m aīa poſt puſil
luʒ h̄ inuenit qđ in eternū mutare non poſſit. THEO. Oz
aūt humane nãe foret p̄miſſa oratio. nō aūt diue:vt dicunt
arriani:pʒ ēt ex eo qđ ſubdit. ſeqr̃.n. [Et fa. eſt ſu. eius ſicut
gutte ſang. decurrētis in terrā.] BEDA. Nemo ſudoreʒ
hūc ifirmitati deputet:q2 ɔ̄ nāʒ eſt ſudare ſanguinē:ſed po
tius itelligat per h̄ nobis declaratū q̄ effectū iam ſue p̄cis
obtineret:vt. ſ. fideʒ diſcipuloꝝ quā terrena adhuc fragili
tas arguebat:ſuo ſanguine purgaret. AVGV. in ſenten.
p̄ſperi. Orās ēt cū ſudore ſanguineo dñs ſignabat de cor
D pore ſuo toto qđ eſt eccl'ia manatura martyria. THEO.
Uel h̄ puerbialr̃ dr̄ de eo qui vehemēter ſudauit:q̄ ſuda
uit ſanguinē. Uolens igit̃ euangeliſta innuere q̄ groſſis ſu
doꝝ guttis madebat:ſumit guttas ſanguinis ad exēplum.
Poſt h̄ inueniēs diſcipulos dormiētes pre triſtitia iprope
rat eis:ſimul admonēs vt orarēt. Seqr̃.n. [Et cū ſurrexiſ
ſet ab orati. ꝛ venit. ad diſci. ſuos inuenit eos dormiētes pre
triſtitia.] CHRY. Erat.n. intēpeſtū noctis:ꝛ diſcipuloꝝ
oculi pre anguſtia premebant̃:ꝛ erat ſomnus nō torporis:
E ſed meroris. AVGV. de cō. euā. Non aūt expſſit hic lu
cas quota oratione dñs ad diſcipulos venerit:nihil tn̄ hoc
matheo ꝛ marco repugnauit. BEDA. Demonſtrat aūt mat.26.
dñs ɔ̄ter:q2 pro diſcipulis orauerit:quos monet oſonum mar.14.
ſuaꝝ vigilando:ꝛ orando exiſtere p̄cipes. Sequit̃.n. [Et
ait illis. Quid dormitis? ſurgite ꝛ orate ne intretis in tenta
tionez.] THEO. Hoc eſt ne a tentatione ſuperent̃. Hoc
Chr̄s iubet nos orare vt nobis oīa trāquilla ſuccedāt. eniʒ eſt nō induci in tentationem:non demergi ab ea. Uel
ſimplr̃ nos iubet orare:vt tranquilla ſit nr̃a vita nec imer
gamur in aliqđ moleſtoꝝ. Diabolicū eniʒ eſt ꝛ ſuperbum
quēq̄z ſe in tētationē precipitare. vnde ꝛ iacobus nō dixit.
Jaco.1. Inycite vos in tentatiōes:ſed cū incideritis:omne gaudiū
exiſtimate:de inuito voluntarium facientes.

Tex.13. ¶ Adhuc eo loquēte:ecce turba:ꝛ qui vocabat̃
iudas vnus de duodecim antecedebat eos: ꝛ
mat.26. appropinquauit ieſu:vt oſcularetur eū. Jeſus
mar.14. autem dixit illi. Juda oſculo filiū hoīs tradis?
Joā.18. Uidentes aūt hi qui circa ipſuʒ erāt qđ futurū

erat:dixerũt ei. Domine:ſi percutimus in gla-
dio? Et ꝑcuſſit vnus ex illis ſeruũ principis ſa-
cerdotũ: ⁊ amputauit auriculã eius dextram.
Rñdens aũt ieſus ait. Sinite vſq; huc. Et cũ
mat.26. tetigiſſet auriculã ei⁹ ſanauit eũ. Dixit ãt ieſus
mar.14 ad eos:q venerãt ad ſe principes ſacerdotũ ⁊
Joã.18. magiſtrat⁹ tẽpli ⁊ ſeniores. Quaſi ad latronẽ
exiſtis cũ gladijs ⁊ fuſtib⁹. Cum quotidie vo-
biſcũ fuerim in tẽplo nõ extẽdiſtis man⁹ in me.
Sed hec eſt hora veſtra ⁊ poteſtas tenebrarũ.

A ¶ GLO. Premiſſa oõne chriſti: ſubijcit̃ de ei⁹ ꝓditiõe: qua
a diſcipulo ꝓdit̃. Dicit̃.n.[Adhuc eo loquẽte ecce turba ⁊
qui vocabat̃ iudas vnus de duodecim antecedebat eos.]
CYRIL. Dicit aũt[qui vocabat̃ iudas]quaſi nomen ei⁹
hĩs exoſũ. Addit aũt [Unus de duodecĩ] ad ſignificã-
tiã nequitie ꝓditoris. Nã qui honorat⁹ fuerat eq̃ ap̃lis:
Sicut me- fact⁹ eſt occiſionis cã in chriſtũ. CHRY. Sicut.n. inſanabi-
dicamẽta lia vulnerũ nec auſteris medicamẽtis obediũt nec demul-
inſanabili- centibus: ſic aĩa vbi ſemel eſt captiuata: ⁊ ſeipſam dederit
bus vulne- cuicũq; pctõ: nullũ emolumẽtũ ex admonitionib⁹ cõſe-
rib⁹ nõ ꝓ- quit̃: qð ⁊ inde accidit a ꝓditione nõ ceſſanti: q̃uis oĩ mõ
ſũt: ita ad- doctrine eſſet a chriſto cohibit⁹. Unde ſeq̃t̃. [Et appropin. ieſu
monitões vt oſcularet̃ eum.] CYRIL. Immemor.n. glĩe chriſti: pu-
aĩe in pec- tauit forſitan poſſe latẽter agere: auſus ꝑcipuũ dilectionis
catis ſub- ſignũ organũ efficere doli. CHRY. Nõ aũt diſcedendũ
merſe nõ eſt a fratrũ admonitiõe: q̃uis nihil pp nr̃a v̓ba eueniat. Nã
faciũt vti- ⁊ riuuli ⁊ ſi nullus hauriat fluũt: ⁊ ſi forſan nõ perſuaſeris
litatẽ. hodie: poteris forſan cras. Piſcator.n. per totã diẽ: vacua
B trahẽs rhetia circa ſero piſces capit. Unde dñs: ⁊ ſi ſciret iu-
dã nõ ꝯuertẽdũ: nõ deſtitit facẽ: que ſua intererat. Seq̃t̃
enĩ. [Jeſus aũt dixit ei. Juda oſculo filiũ homi. tradis?]
C AMBRO. Per iterrogationẽ ꝓnũtiãdũ puto: q̃ſi amã-
Chriſti beni- tis affectu corripiat ꝓditorẽ. CHRY. Propriũ aũt no-
gnitas ⁊ iu- men ponit qð magis dolentis erat ⁊ reuocãtis: q̃ ꝓuocãti
de mali- ad irã. AMBRO. Dicit ãt. Oſculo tradis: hoc eſt amo-
gnitas de- ris pignore vulnus infligis: ⁊ pacis inſtrumẽto mortẽ irro-
monſtrat̃. gas? Seru⁹ dñm: diſcipulus ꝓdit magr̃m: elect⁹ auctorem.
CHRY. Nõ aũt dicit. Tradis magiſtrũ tuũ: dñm tuum
bñfactorẽ: ſ; [filiũ ho.] Hoc eſt mãſuetũ ⁊ mitẽ: q ſi nõ eẽt
magiſter ⁊ dñs: q; tñ tã ſuauiter erga te geſſit: nõ eſſet a te
ꝓdẽdus. AMBRO. Magna o dñe ſignatio ptãtis: ma-
gna diſciplina virtutis: ⁊ ꝯſiliũ ꝓditionis aperit̃ ⁊ adhuc
patiẽtia nõ negat̃. Oſtendit deũ quẽ ꝓderet: dum occulta
manifeſtat: oſtẽdit quẽ traderet: dũ dicit. [Filiũ hoĩs] q;
caro nõ diuinitas cõprehẽdit̃. Illud tñ plus ꝯfutat ingra-
tũ qð cũ tradiderit: qui cũ eſſet dei fili⁹: pp nos filius hoĩs
eẽ voluiſſet. q.d. pp te ſuſcepi igrate qð tradis hypocrita.
AVGV. Hoc ḡ dñs cũ traderet̃ ꝑmo dixit qð ait lucas.
mat.26. [Juda oſculo fi. ho. tra.] Deinde qð matthe⁹. Amice ad qð
Joã.18. veniſti? Deinde id qð ioãnes cõmemorat. Quẽ queritis?
AMBRO. Oſculat⁹ eſt aũt eũ dñs nõ quo ſimulare nos
doceat: ſ; vt neq; ꝓditorẽ refugẽ videret̃: ⁊ plus afficeret
D ꝓditorẽ cui amoris officia nõ negaret. THEO. Zelant̃
aũt diſcipuli ⁊ gladios euaginãt. Unde ſeq̃t̃. [Uidentes aũt
hi qui circa ipm erãt qð futurũ erat: dixerũt ei. Dñe ſi ꝑcu-
tim⁹ i gladio?] Sed q̃lr hñt gladios? q; mactauerãt agnũ:
⁊ a mẽſa diſceſſerãt. Alij aũt diſcipuli querũt ac ꝑcuterent:
ſ; petr⁹ vbiq; feruẽs pro dño ꝑſuaſionẽ nõ expectat ꝑcu-
tit ſeruũ põtificis. Unde ſeq̃t̃. [Et ꝑcuſſit vn⁹ ex illis ſer. pn.
ſacer. ⁊ amputa. auricu. ei⁹ dextrã.] AVGV. de cõ. euã.
Joã.18. Qui ꝑcuſſit ſm ioãnẽ petr⁹ erat. quẽ aũt ꝑcuſſit: malchus
vocabat̃. AMBRO. Eruditus.n. in lege petr⁹ ꝓmptus

affectu: q ſciret phinees reputatũ ad iuſtitiã qð ſacrilegos Nũ.25.
peremiſſet: ꝑcuſſit ꝑncipis ſeruũ. AVGV. de con. euan. E
Deide lucas dicit. [Rñdẽs ãt ieſus ait. Sinite vſq; huc.]
Et hõ eſt qð matthe⁹ cõmemorat. Cõuerte gladiũ tuũ in lo-
cũ ſuũ. Nec moueat q̃ſi ꝯtrium ſit: qð lucas hic dicit dñm
rñdiſſe. [Sinite vſq; huc] q̃ſi poſt iſtã ꝑcuſſionẽ ita dictũ
fuerit: vt placuerit ei vſq; huc factũ: ſ; ampli⁹ fieri nolue-
rit: cũ in v̓bis q̃ matthe⁹ poſuit: intelligat̃ poti⁹ totũ factũ mat.26.
quo vſus eſt gladio petr⁹ dño diſplicuiſſe. Illud.n. verum
eſt: qð cũ iterrogaſſent dicẽtes. [Dñe: ſi ꝑcutim⁹ in gladio?]
Tũc rñdit. [Sinite vſq; huc.] i. nõ vos moueat qð futurũ
eſt: ꝑmittẽdi ſunt huc vſq; ꝓgredi: hõ eſt vt me apprehẽdãt
⁊ ipleant̃ que de me ſcripta ſunt. Nõ.n. diceret. [Rñdens
aũt ieſus] niſi ad iterrogationẽ eorũ rñderet: nõ fcõ petri.
Sz inter moras v̓borũ interrogãtiũ dñm: ⁊ illius rñdentis
petrus auiditate defenſionis ꝑcuſſit. Sed nõ potuit ſimul
dici que ſimul fieri nõ potuerũt. Tũc ſicut dicit Lucas ſa-
nauit eũ: qui ꝑcuſſus erat. Seq̃t̃.n. [Et cũ tetigiſſet auricu-
lã ei⁹ ſanauit eũ.] BEDA. Nũq̃.n. pietatis ſue dñs ob-
liuiſcit̃. Illi iniuſto mortẽ inferũt: iſte ꝑſequẽtiũ vulnera ſa-
nat. AMBRO. Sed cũ dñs vulnere cruentũ deterſit: F
myſteria diuina ſubiecit: vt ſeru⁹ ꝑncipis mũdi nõ nature Quid ſpi-
ꝯditiõe: ſ; culpe auris vulnus exciperet: qui nõ audiſſet v̓ba ritualiter
ſapiẽtie. Aut ſi petr⁹ volẽs ꝑcuſſit aurẽ: docuit qð aurẽ in ſigt̃ qð pe-
ſpẽ hũe nõ deberet: quã in myſterio nõ hẽet. Sed q̃re pe- trus aurẽ
trus: q; ipſe ligãdi ⁊ ſoluẽdi adept⁹ eſt ptãtem: ⁊ ideo tollit malcho
gladio ſpiritali aurem interiorẽ male itelligẽtis. Sed dñs abſcidit.
ipſe refundit auditũ demõſtrãs ⁊ ipſos ſi ꝯuertant̃ poſſe
ſaluari qui in paſſione dñi vulnerari ſunt: eo qð oẽ peccatũ
fidei myſterijs abluat̃. BEDA. Uel ſeru⁹ iſte populus
eſt iudeorũ: ꝑncipib⁹ ſacerdotũ indebito mãcipat⁹ officio:
qui in paſſione dñi dextrã auriculã. i. ſpiritalẽ legis itelli-
gentiã ꝑdidit: que. ſ. auris: Petri gladio decidit non qð ille
ſenſũ intelligẽdi audiẽtib⁹ tollat: ſ; diuino ablatũ iudicio
negligẽtib⁹ pandat. Uerũ eadem dextera auris in his q in
eodẽ pplo crediderũt diuina dignatiõe priſtino eſt reſti-
tuta officio. Seq̃t̃. [Dixit aũt ieſus ad eos qui venerãt ad
ſe ꝑncipes ſacerdotũ ⁊ magr̃at⁹ tẽpli ⁊ ſeniores. Quaſi ad
latronẽ exiſtis cũ gladijs ⁊ fuſtib⁹.] CHRY. Acceſſerãt G
enĩ nocte timentes multitudinis ipetũ: ⁊ ideo dicit. Quid
vobis opus erat his armis in eũ qui vobiſcũ eſt ſemꝑ? Et
hõ eſt qð ſeq̃t̃. [Cũ quotidie vobiſcũ fuerim in tẽplo non
extẽdiſtis manus in me.] CYRIL. Ubi nõ iculpat dño
ꝑſides iudeorũ qð nõ ſibi mature parauerãt inſidias mor-
tis: ſ; arguit eos qui temere opinabant̃ eũ ſe inuaſiſſe ipſo
inuito: ac ſi dicat. Tũc nõ cepiſtis me: q; nolebã: ſ; nec nũc
poſſetis: niſi me ſpõte veſtris ſubijcerẽ manib⁹. Unde ſeq̃t̃.
[Sed hec eſt hora veſtra.] i. paruũ tp̃s cõceſſum eſt vobis
exercẽde in me veſtre ſupbie patre votis meis fauẽte. Di-
cit etiam qð hec ptãs eſt tenebris data. i. diabolo: ⁊ iudeis
inſurgẽdi in chriſtũ. Et hõ eſt qð ſubdit̃. [Et ptãs tenebrarũ.] H
BEDA. q.d. Ideo aduerſũ me in tenebris ꝯgregamini:
q; ptãs vr̃a: qua ſic ꝯ lucẽ mũdi armamini: in tenebris eſt. Principes
Querit̃ aũt q̃uo ieſus ꝑncipes ſacerdotũ: magiſtrat⁹ tẽpli ſacerdotũ
⁊ ſeniores qui ad ſe venerũt alloqui dicat̃: cum apud alios ⁊ magiſtra-
euãgeliſtas nõ ipſos veniſſe: verũ in atrio cayphe expectã- tus nõ ve-
tes miniſtros miſiſſe ꝓhibeant̃. Sz huic ꝯrietati rñdet̃: qð nerũt acci-
illi nõ per ſeipſos: ſ; per eos quos miſerũt ad apprehẽdendum piendum
dum chriſtũ in ſue iuſſionis poteſtatẽ venerunt. chriſtũ ſed
eorũ mini-
ſtri.
¶ Comprehẽdentes aũt eũ: duxerũt ad domũ Tex.14
principis ſacerdotũ: Petrus v̓o ſequebat̃ eũ mat.26.
a longe. Accẽſo ãt igne in medio atrij: ⁊ circũ- mar.14.
ſedẽtib⁹ illis: erat Petr⁹ in medio eorũ. Quẽ Joã.18.
cũ vidiſſet ancilla q̃dã ſedentẽ ad lumẽ: ⁊ eũ

fuiſſet intuita: dixit. Et hic cum illo erat. At ille negauit eū dicēs. Mulier nō noui illū. Et poſt puſillum alius videns eū dixit. Et tu de illis es. Petrꝰ vero ait. O homo nō ſum. Et interuallo facto quaſi hore vniꝰ: aliꝰ quidem affirmabat dicēs. Vere et hic cū illo erat: nam et galileus eſt. Et ait Pe-
mat.26. mar.14. trus. O homo neſcio quid dicis. Et cōtinuo adhuc illo loquēte cātauit gallus. Et conuerſus dñs reſpexit Petrū. Et recordatꝰ eſt Petrꝰ verbi dñi: quod dixerat: quia prius q̄ gallus cantet ter me negabis. Et egreſſus foras Petrꝰ fleuit amare.

A ¶ AMBRO. Nō intellexerūt infelices myſteriū: nec venerati ſunt tam clemētes pietatis affectū: q̄ et hoſtes ſuos nō paſſus eſt vulnerari. Dicit̄ n. [Cōprehēdentes aūt eū duxerūt ad domū principis ſacerdotū.] Cū legimus teneri Ieſum: caueamus ne putemꝰ eū teneri ſm diuinitatē: et initū quaſi infirmū: tenet̄ n. et ligat̄ ſm corporis veritatem. BEDA. Princeps aūt ſacerdotū cayphā ſignat: qui ſm ioānem erat pontifex anni illiꝰ. AVGV. de cō. euā. Sz primo ad annā ductꝰ eſt ſocerū cayphe: ſicut ioānes dicit q̄ ad cayphā: vt Matthéꝰ dicit. Marcus aūt et Lucas nomē nō dicunt pontificis. CHRY. Ideo aūt ducit̄ ad domū pōtificis: vt de cōſenſu principis ſacerdotū ſingula queqz facerēt. Illuc enim oēs cōuenerāt chriſtū preſtolantes: magnus aūt feruor petri oſtēdit̄ qui nō aufugit: cū alios fugiētes vidiſſet. Sequit̄ n. [Petrus vero ſeqbat̄ eū a longe.] AMBRO. Bñ a longe ſequebat̄: iam proximus negator: neqz n. negare potuiſſet ſi chriſto proximus adheſiſſet. Sed in hoc ſit reuerēdus q̄ dñm nō reliquit: etiā cū timeret metꝰ nāe eſt cura pietatis.

Joā. 18. mat.26. mar.14.

Quid ſignificat q̄ petrꝰ ſeqbat̄ a lōge chriſtū euntē ad paſſionē.

B BEDA. Qz aūt ad paſſionē euntē dñm a longe ſeqt̄ petrꝰ: ſignat eccliā ſecuturā q̄ eſt imitatura paſſionē dñi: ſed longe differēter: eccl'ia n. pro ſe patit̄: at ille pro eccl'ia. AMBRO. Iam aūt in domo principis ſacerdotū ignis ardebat. Unde ſeqt̄. [Accē. aūt igne in me. atrij et circū. ſi. erat pe. in me. eoz.] Acceſſit petrus vt calefaceret ſe: quia clauſo dño calor mētis iam in eo refrigerat.

C CHRY. Tradite enim erāt petro claues regni celoz: credēda erat ei pplorum innumera multitudo: que eſſet inuoluta peccatis. Erat aūt petrus paulo durior: ſicut trūcata ſerui principis ſacerdotum declarat auricula. Hic igit̄ iam durus tamqz ſeuerꝰ: ſi donum nō peccādi fuiſſet adeptꝰ: que venia cōmiſſis pplis donaret? Quē diuina puidentia pmiſit: q̄ primo ipſe laberet̄ in petrū: quo erga peccātes duriorē ſniam ppriū caſus intuitu temperaret. Et cum ſe calefacere vellet ad prunas: acceſſit ad eū puella de q̄ ſeqt̄. [Quē cū vidiſſet ancilla quedam ſedētē ad lumen: et cum fuiſſet intuita dixit. Et hic cum illo erat.] AMBRO. Quid ſibi vult q̄ primo eū pdit ancilla: cū viri vtiqz magis potuerint eū recognoſcēre: niſi vt iſte ſexus peccare in nece dñi videret̄: vt et iſte ſexus redimeret̄ per dñi paſſionē. Petrus aūt pditꝰ negat. Malo n. negaſſe petrum q̄ dñm fefelliſſe. Unde ſeqt̄. [At il. neg. di. Mulier nō noui illum.]

Deꝰ pmiſit petrū labi in peccatū vt aliis peccātibꝰ diſceret miſereri.

D CHRY. Quid ais o petre? Vox tua repēte mutata eſt. Os enim plenū fidei et amoris: in odiū perfidiāqz cōuerſum eſt. Nō tibi flagella: nōdum ſunt admota tormēta: q̄ te interrogat. Nullus ē eoz q̄ audēte ſui poſſit formidinē incutere cōfitenti. Mulier te ſimplici vocē interrogat: et forte nec proditura cōfeſſum: nec tn̄ mulier: ſed puella oſtiaria: vile mancipiū. AMBRO. Sed ideo negauit petrus: quia promiſit incaute: nō negat in monte: nō in tēplo: non in ſua domo: ſed in pretorio iudeoz. Ibi negat: vbi ieſus ligatꝰ eſt: vbi veritas nō ē. Negās aūt dicit. [Nō noui illū.] Temerariū quippe erat vt diceret quia nouerat eū: quē mens humana nō pōt cōprehēdere. Nemo. n. nouit filiū niſi pater. Rurſum ſcda vice negat chriſtū. Seqt̄ n. [Et poſt puſillū alius videns eū dixit. Et tu de illis es.]

E AVGV. de cō. euan. Intelligit aūt q̄ in hac ſcda negatiōe a duobꝰ eſt cōpellatus: ab ancilla. ſ. quā cōmemorant matthéꝰ et marcus: et ab alio quē cōmemorat lucas. Hoc ḡ qd hic lucas dicit [et poſt puſillum] iam egreſſus erat ianuā petrus et primū gallus cantauerat vt marcus dicit. Iam redierat: vt quēadmodum dicit ioānes: ad focum ſtans iterū negaret. De qua negatiōe ſeqt̄. [Petrus vero ait. O homo nō ſum.] AMBRO. Maluit. n. ſe negare q̄ chriſtū: aut quia videbat̄ negare chriſti ſocietatē: vtriqz ſe negauit. BEDA. In hac aūt negatiōe petri dicimus non ſolum ab eo negari chriſtū: qui dicit eū nō eſſe chriſtū: ſed ab illo etiā qui cū ſit negat ſe eſſe chriſtianus.

mat.26. mar.14. Joā. 18.

F AMBRO. Tertio quoqz interrogat̄. Seqt̄ n. [Et inter. fa. qua. ho. vnius alius qui affir. di. Vere et hic cū illo erat.] AVGV. de cō. euā. Qd matthéꝰ et marcus dicūt poſt puſillum: q̄tū eēt hoc tpis manifeſtat hic lucas dicēdo. Et interuallo facto quaſi hore vnius. De hoc aūt interuallo tacet ioānes. Itē qd mattheus et marcus nō ſingulari: ſz plurali nūo enūtiant eos qui cū petro agebāt: cū lucas et ioānes vnū dicāt facile eſt intelligē: aut pluralem numerū pro ſingulari vſitata locutione vſurpaſſe mattheū et marcū: aut q̄ vnus maxie tāq̄ qui eū viderat affirmabat. ceteri aūt ſecuti eius fidem petrū ſimul vrgebāt. Iam vero illud qd matthéꝰ ipſi petro dictum aſſeuerat. Nōne te vidi in orto? Marcus autem et Lucas inter ſe illos de petro locutos: aut ſniam intelligimus tenuiſſe eos: q̄ cōpellatū dicūt petrū. Tantū. n. valet qd de illo coram illo dicebat̄: quātum ſi illi diceret̄: aut vtrūqz mō dictū: et alios huc: alios illū modum cōmemoraſſe.

mat.26. mar.14. Joā. 18. mat.26. mar.14.

G BEDA. Subdit aūt. [Nam et gali. eſt] nō q̄ alia lingua galilei atqz alia loquerētur hieroſolymite: qui vtriqz fuerūt hebrei: ſz q̄ vnaqueqz puintia et regio ſuas habēdo pprietates: vſitatū loquendi ſonū vitare nō poſſit. Seqt̄. [Et ait pe. o homo neſcio qd dicis.] AMBRO. Hoc eſt ſacrilegia vr̄a neſcio: ſz nos excuſamus ipſe nō excuſauit. Non. n. ſatis eſt inuoluta riſio cōfitētis ieſum: ſed apta cōfeſſio. Et ideo petrꝰ nō de induſtria rñdiſſe ſic inducit̄: quia poſtea recordatus eſt: et tamē fleuit. BEDA. Solet aūt ſacra ſcriptura ſepe meritum cāz per meritū deſignare tēpoz. Unde petrꝰ qui media nocte peccauit: ad gallicantū penituit. Seqt̄ n. [Et cōti. il. adhuc lo. gal. cantauit.] Qd in tenebris obliuionis errauit vere lucis rememoratiōe correxit.

H AVGV. de cō. euā. Galli aūt cantum poſt trinā negationē petri itelligimus: ſicut marcꝰ expreſſit. mar.14. BEDA. Huc gallū myſtice opinor aliquē doctorum itelligēdum: qui iactātes et ſomnolentos increpat dicēs. Euigilate iuſti: et nolite peccare. CHRY. Admirare aūt curā magiſtri: quia cū vinctꝰ eſſet multa vtebat̄ puiſione erga diſcipulum: quē nutu erigēs ad lachrymas puocauit. Seqt̄ n. [Et cōuerſus dñs reſpexit petrum.] AVGV. de cō. euā. Qd qūo accipiēdum ſit diligētius cōſiderandum eſt. Dicit. n. Matthéꝰ. Petrus. n. ſedebat foris in atrio: qd non diceret: niſi illa cum dño intus agerent̄. Similit̄ et in eo qd dixit marcus. Et cum eſſet petrus in atrio deorſum: oſtēdit nō ſolum in interioribꝰ: ſed etiā in ſuperioribꝰ geſta que dixerat. Qūo ergo reſpexit dominus petrū facie corporali? Quapropter mihi videt̄ illa reſpectio diuinitus facta. Et ſicut dictū eſt. Reſpice et exaudi me: et cōuertere dñe et libera aiam meā: ita dictū arbitror. [Conuerſus dñs reſpexit petrū.]

Reſpicit chriſtꝰ ad petrū oſtendiſqz qui cū eēt vinctꝰ ipm reſpiciēs ad lachrymas cōuertit.

mat.26. mar.14. ps.12. ps.6.

I BEDA. Reſpicere nāqz eiꝰ miſereri eſt: quia nō ſolum cū agit̄ pnia: verum et vt agat dei mīa neceſſaria eſt. AMBRO. Deniqz quos ieſus reſpicit: plorant delictum. Unde ſeqt̄. [Et recordatꝰ eſt petrꝰ verbi dñi qd dixerat. Quia prius q̄ gallus cantet: ter me negabis. Et egreſſus foras petrus fleuit amare.] Quare fleuit: quia errauit vt homo: lachry-

mas eius lego: ſatiſfactionē nō lego. Lauent lachꝛyme de-
lictū: qđ voce pudoꝛ eſt ꝯfiteri. Negauit p̄mo ⁊ 2° ⁊ nō fle
uit: q2 adhuc nō reſpexerat dn̄s. Negauit 3° reſpexit eum
Si veniaꝫ volumus mereri diluamꝰ lachꝛymis culpas. ieſus: ⁊ amariſſime fleuit: ⁊ tu ſi veniā vis mereri dilue la-
chꝛymis culpā tuā. CHRY. Nō aūt audebat petrꝰ pa-
lam flere: ne a lachꝛymis deprehēderet̄: ſꝫ foras exiens la-
chꝛymabat̄. Flebat aūt nō ꝓpter penaꝫ: ſed q2 dilectū ne-
gauerat: qđ moleſtius erat ei quolibet ſupplicio.

Lev. 15. ❡ Et viri qui tenebāt illuꝫ: illudebāt ei cedētes.
Iſa. 50. Et velauerūt eū: ⁊ percutiebant faciem eius. Et
mat. 26. interrogauerūt eū dicētes. Propheriza. Quis
mar. 14. eſt qui te percuſſit? Et alia multa blaſphemātes
Ioā. 18. dicebāt in eū. Et vt factꝰ eſt dies: ꝯuenerūt ſe-
niores plebis ⁊ pꝛicipes ſacerdotū ⁊ ſcribe: ⁊
mat. 26. duxerūt illum in ꝯſiliuꝫ ſuū dicentes. Si tu es
mar. 14. chr̄s: dic nob. Et ait illis. Si vobis dixero nō
Ioā. 6. creditis mihi: ſi aūt ⁊ iterrogauero nō r̄ndebitis
mihi: neqꝫ dimittetis. Ex h̄ aūt erit filius hoīs
ſedens a dextris virtutis dei. Dixerūt aūt oēs.
Tu ḡ es filiꝰ dei? Qui ait. Vos dicitis q2 ego
ſuꝫ. At illi dixerūt. Quid adhuc deſideramus
teſtimoniū. Ipſi eniꝫ audiuimus de oꝛe eius.

A ❡ AVGV. de con. euā. De petri tentatione: que inter dn̄i
cōtumelias facta eſt: nō eodem oꝛdine oēs narrant. Nam
mat. 26. illas p̄mo cōmemoꝛat matheꝰ ⁊ marcus: deinde petri ten
mar. 14. tationē. Lucas v̄o explicauit p̄us tentationē petri: deinde
dn̄i ꝯtumelias dicēs. [Et vi. q̄ tene. eū: illude. ei cedentes.]
CHRY. Celi ⁊ terre dn̄s ceſus ſuſtinet: ⁊ patit̄ impioꝝ ri-
dicula: formā nobis patiētie p̄bēs. THEO. Necnō dn̄s
ꝓphaꝝ vt pſeudo ꝓph̄a deludit̄. Sequit̄. [Et vela. eum ⁊
perc. fa. eiꝰ. ⁊ inter. euꝫ di. Prophe. no. q̄s eſt qui te percuſſit?]
Chr̄s qui ceſus fuit iudeorum manibus: nūc cedit chr̄ianorū blaſphemijs. BEDA. Hec q̄ſi in ꝯtumeliā faciebāt eiꝰ q̄ ſe a ꝓphis ꝓ-
phetā voluit haberi. Sed tūc qui ceſus eſt colaphis iudeoꝝ:
cedit̄ ēt nūc blaſphemijs falſoꝝ chr̄ianoꝝ. Velauerūt aūt
eū: nō vt eoꝝ illa ſcelera nō videat: ſꝫ vt a ſeipſis faciē eius
abſcōdant. Heretici aūt ⁊ iudei: ⁊ mali catholici eū repꝛo-
bis actibꝰ exacerbātes: q̄ſi ei illudētes dicūt. Quis eſt q̄ te
percuſſit? Duꝫ ab illo ſuas cogitatiōes ⁊ opa tenebraꝝ co-
B gnoſci nō eſtimāt. AVGV. de cō. euā. Hec aūt intelligit̄
paſſus dn̄s vſqꝫ mane in domo p̄ncipis ſacerdotuꝫ: q̄ p̄us
adductꝰ eſt. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et vt fa. eſt dies cōue. ſeni. ple. ⁊ p̄n.
ſacer. ⁊ ſcri. ⁊ duxe. euꝫ in ꝯſi. ſu. di. Si tu es chr̄s dic nob.]
BEDA. Nō veritatē deſiderabāt: ſꝫ calūniā ꝑparabant.
Siqdeꝫ chr̄ꝫ hoīeꝫ tm̄mō de ſtirpe dauid vētuꝝ ſperan-
tes: h̄ ab eo q̄rebāt: vt ſi diceret. Ego ſuꝫ chr̄s: calūniarent̄
C q̄ ſibi arroget regiā ptātē. THEO. Ipſe v̄o ſciebat eoꝝ
pꝛecoꝛdia q̄ q̄ nō crediderāt opibꝰ: multo minꝰ ſmonibꝰ
crederēt. Vn̄ ſeq̄t̄. [Et ait illis. Si vob. dixe. nō cre. mihi.]
Ioā. 10. BEDA. Sepe. n. dixerat ſe chr̄ꝫ eē: puta cū dicebat. Ego
⁊ pr̄ vnū ſumꝰ: ⁊ cetera talia. [Si āt iterro. nō r̄n. mi. neqꝫ
dimitteris.] Interrogauerat. n. eos quō dicerēt chr̄m filiuꝫ
.ā. 20. eē dauid: cū dauid in ſpū dn̄m ſuū illuꝫ vocauerit: vez illi
neqꝫ dicēti credere: neqꝫ iterrogāti r̄ndere voluerūt. Quia
aūt ſemē dauid calūniari q̄rebāt plus ē qđ audiūt. Seq̄t̄.
[Ex h̄ aūt erit fi. ho. ſe. a dex. vir. dei.] THEO. q. d. Nō
eſt vobis de cetero tp̄s ſmonū ⁊ doctrie: ſꝫ deīceps iudicij
D tp̄s erit. [Cū videbitis me filiū hoīs ſedētē a dex. vir. dei.]
Penes diuinā nām nō eſt dextrū neqꝫ ſiniſtrū. CYRIL. Cuꝫ āt de deo ſeſſio di atqꝫ thronꝰ: regia ⁊ vni-
uerſis p̄ncipans dignitas deſignat̄. Nō. n. putabamus tri-
bunal quoddaꝫ poſitū eē cui credamus iniri dn̄m oiuꝫ: ſꝫ
nec oīno dextrū vel ſiniſtrū eē penes diuinā nāꝫ. Pꝛopꝛiū
eniꝫ eſt coꝛpoꝝ figura: ⁊ locus ⁊ ſeſſio. Qualr̄ aūt paris ho
noris: paris quoqꝫ ꝯſeſſus filiꝰ videbit̄ eē: ſi nō eſt ſm nāꝫ
filiꝰ: nāleꝫ in ſe ꝓꝓꝛietatē hn̄s pr̄is. THEO. Hec igitur
audiētes timere debebāt: ſed illi poſt hec v̄ba magis inſa-
B niūt. Vn̄ ſeq̄t̄. [Di. aūt oēs. Tu ḡ es fi. dei?] BEDA. Cū
ſe filiū dei dixerat: acceperūt in eo qđ ait. [Erit fi. ho. ſe. ad
dex. vir. dei.] AMBRO. Dn̄s aūt maluit ſe regē ꝓbare
q̄ dicere: vt ꝯdēnandi cāꝫ hic nō poſſint: qui qđ obijciunt
h̄ fatent̄. Seq̄t̄. [Qui ait. Vos di. q2 ego ſuꝫ.] CYRIL.
Hoc aūt dicēte chꝛiſto: ſuccenſuit phariſeoꝝ cohoꝛs vſur-
pans ignominie vocē. Vn̄ ſequit̄. [At il. dixe. Quid adhuc
deſidera. teſtimo. ipſi enim audi. de oꝛe eius.] THEO.
Ex quo pꝫ q̄ inobediētes nulla cōmoda ferunt reuelatis
ſibi ſecretioꝛibꝰ: ſed maioꝛē penaꝫ acquirunt: ꝓpter qđ ta-
lia opoꝛtet eis eſſe occulta.

Cap. XXIII.

A Lev. 1. mat. 27. mar. 15. Ioā. 18. Et ſurgens oīs multitudo eoꝝ duxe-
runt illuꝫ ad pilatū. Ceperūt aūt illū
accuſare dicētes. Hūc inuenimꝰ ſub-
uertentē gentē noſtrā: ⁊ ꝓhibentem
tributa dari ceſari: ⁊ dicēteꝫ ſe chr̄m regeꝫ eſſe.
Pilatus aūt interrogauit eū dicēs. Tu es rex
iudeoꝝ? At ille r̄ndens ait. Tu dicis. Ait auteꝫ
pilatus ad pꝛicipes ſacerdotū ⁊ turbas. Nihil
inuenio cauſe in hoc homine. At illi inualeſce-
bant dicētes. Cōmonuit populum docēs ꝑ vni-
uerſam iudeaꝫ incipiens a galilea vſqꝫ huc.

❡ AVGV. de cō. euā. Poſtq̄ꝫ cōpleuit Lucas narrando A
petri negationē: recapitulauit que cū dn̄o geſta ſunt circa
mane: cōmemoꝛās q̄dā que alij tacuerūt: atqꝫ ita cōtexuit
narrationē: ſicut alijs narrans cū dicit. [Et ſur. oīs mul. eo.
duxe. il. ad pilatū.] BEDA. Vt impleret̄ ſmo ieſu quē de
mat. 20. ſua moꝛte ꝓdixit. [Tradet̄ gētibꝰ.] ſ. romanis. nā pilatꝰ ro-
mar. 14. manꝰ erat: cūqꝫ romani in iudeā p̄ſideꝫ miſerāt. AVG.
.ā. 18. de cō. euā. Deīde apud pilatū geſta ſic narrat. [Ceperūt āt
euꝫ accuſare dicētes. Hūc inue. ſubuer. gen. no. ⁊ ꝓhi. tri. da.
ceſa. ⁊ di. ſe chꝛi. re. eſſe.] Hoc matheꝰ ⁊ marcꝰ nō dixerūt:
cū nī dicerēt q̄ eū accuſabāt: ſꝫ iſte ēt ipſa crimina q̄ falſo
obiecerūt apuit. THEO. Euidēter aūt aduerſant̄ veri-
tati. Nō. n. dn̄s ꝓhibuit dari cenſuꝫ: ſed magis dari iuſſit.
mat. 22. Qualr̄ aūt ppl̄ꝫ ſubuertebat: an vt regnū aggrederet̄? ſed
.ā. 20. h̄ eſt incredibile cūctis: q2 volēte multitudine tota eum in
B regē eligē: ſciēs fugit. BEDA. Duobꝰ aūt dn̄o obiectis. ſ.
.ā. 20. q̄ tributa ceſari dari ꝓhibuerit: ⁊ ſe chr̄m regē diceret: po-
mat. 22. tuit fieri vt illud qđ dn̄s ait. Reddite q̄ ſunt ceſaris ceſari:
etiā pilatū audiſſe ꝯtigerit. Ideoqꝫ cāꝫ hāc q̄ſi apꝛtuꝫ iudeoꝝ
mēdaciū paruipēdens ſoluꝫ qđ neſciebat: de regni v̄bo in-
terrogāduꝫ putauit. Seq̄t̄. [Pila. aūt interro. eū di. Tu es
rex iudeoꝝ?] THEO. Mihi vr̄ q̄ h̄ a chr̄o queſierit cō-
temptū obiecti criminis ſubſanādo. q. d. Tu paup: humilis:
nudus: cui nullus adiutoꝛ: accuſaris de regni ambitiōe: ad
qđ opꝰ eſt multoꝝ adiutoꝝ ⁊ ſumptuū. BEDA. Eodem
aūt v̄bo p̄ſidi: quo ⁊ p̄ncipibꝰ ſacerdotū r̄ndet: vt ꝓꝑa ſnia
Pilatꝰ iudeoꝝ maliciam cognouit accuſantiuꝫ chr̄ꝫ de regni ambitione. ꝯdēnet̄. Seq̄t̄. [At il. r̄n. ait. Tu dicis.] THEO. Illi aūt
cum nihil aliud fauerer eoꝝ calūnie: recurrūt ad clamoꝝ
ſubſidia. Seq̄t̄. [At il. inua. dicētes. Cō. pop. do. ꝑ vni. iude.
inci. a gali. vſqꝫ huc.] q. d. Peruertit ppl̄ꝫ nec in vna parte
tm̄: ſꝫ a galilea incepit: ⁊ hucuſqꝫ ꝑuenit trāſiēs ꝑ iudeam.
Puto aūt eos nō abſqꝫ cā meminiſſe galilee: ſꝫ volētes in-
cutere timoꝛē pilato. Galilei. n. ſciſmatici fuerūt: ⁊ noua tē-
Act. 5. tātes: q̄lis fuit iudas galileꝰ: cuiꝰ in actibꝰ apl̄oꝝ fit mētio.
C BEDA. His aūt v̄bis nō illū: ſꝫ ſe accuſſant. Docuiſſe. n.
populuꝫ ⁊ a p̄ſtini tp̄is ignauia docēdo cōmonuiſſe: taliqꝫ

actu

actu totaz terrā ꝓmiſſionis perträſiſſe nō criminis: ſed indicium eſt vtutis. AMBRO. Accuſatur aūt dñs ⁊ tacet: quia defenſione non indiget. Ambiant defendi: qui timent vinci. Nō ergo accuſationē tacendo cōfirmat: ſed deſpicit nō refellendo. Quid ergo timeret: qui non ambit ſalutem: ſolus vim ſuam prodit: vt acquirat oium.

Tex.2. ¶ Pilatus aūt audiēs galileā iterrogauit ſi hō galileus eſſet. Et vt cognouit ꝙ de herodis poteſtate eſſet remiſit eum ad herodez: qui ⁊ ipſe hieroſolymis erat illis diebus. Herodes aūt viſo ieſu gauiſus eſt valde. Erat enim cupiens ex multo tēpore videre eū: eo ꝙ audiret multa de eo: ⁊ ſperabat ſignum aliqđ videre ab eo fieri. Interrogabant aūt eum multis ſermonibꝰ. At ipſe nihil illi reſpōdebat. Stabāt aūt principes ſacerdotuz ⁊ ſcribe conſtāter accuſantes eum. Spreuit aūt illuz herodes cum exercitu ſuo: ⁊ illuſit indutuz veſte alba: ⁊ remiſit ad pilatum. Et facti ſunt amici herodes ⁊ pilatꝰ in ipſa die: nam antea inimici erant adinuicez.

A ¶ BEDA. Pilatus de ꝓmiſſa accuſatione nō iterrogādū dñm ratus: ſꝫ ipm magis nacta occaſione cupit ab eo iudicādo liberū reddere. Unū dī. [Pilatꝰ aūt audiēs galileā interrogauit ſi hō galileus eēt.] Et ne ɔtra euz quē inſontē et ꝓpter inuidiā traditū cognouerat: ſniam dare cogeret: herodi euz miſit audiēdū: vt ipſe potius euz qui eius ꝓuīe tetrarcha exiſtebat: vel abſolueret: vel puniret. Seqꝛ. [Et vt cognouit ꝙ de herodis ptāte eſſet remiſit eum ad hero. qui ⁊ ipſe hiero. erat illis diebꝰ.] THEO. In h ſequiꝛ legē romanā: que iubebat quēlibet a ꝑncipe ſue iuriſdictiōis ɔdēnari. GREG. 10ᵒ moral. Chriſti aūt famā herodes explorare voluit: cum eius miracula videre cōcupiuit. Sequiꝛ.

B [Hero. aūt viſo ieſu gaui. eſt val. Erat. n. cupiēs ex mul. tē. videre illū.] THEO. Nō tanꝙ lucraturus qcꝙ vtilitatis ex eius aſpectu: ſꝫ patiēs nouoꝝ cupidinē credebat videre quēdā ex̄neuz hoiez: de quo audierat ꝙ ſapiēs ⁊ mirificus eēt. Unū ſequiꝛ. [Eo ꝙ audi. mul. de il. ⁊ ſpe. ſignū aliqđ vi. ab eo fieri.] Uolebat etiaz audire ab eo qđ diceret: ⁊ ideo iterrogat euz q̄ſi deriſorie ſe hñs ad ipm ⁊ eum ſubſanās. Seqꝛ. [Interro. aūt illū multis ſmonibꝰ.] Jeſus qui cuncta rōne pegit: ⁊ qui teſte Dauid ſuos ſermones in iudicio diſponit: piuꝫ eē iudicauit in talibꝰ hic ſilētiū. Sermo eniꝫ platꝰ ei cui nihil ꝓficit: ɔdēnationis fit cā. Unū ſequiꝛ. [Et

Pā. III.

C ipſe nihil ei rñdebat.] AMBRO. Tacuit ⁊ nihil fecit: qꝛ nec illius credulitas merebaꝛ videre diuina. Et dñs iactātiā declinabat. Et forte typice in herode oēs impij ſignantur: qui ſi legi nō crediderint ⁊ ꝓphetis: mirabilia chri opa in euāgelio videre nō pñt. GREG. 22ᵒ moral. Hoc etiaz audiētes nos opꝫ addiſcē: vt quotiēs auditores nr̄i nr̄a volūt q̄ſi laudādo cognoſcere: nō aūt ſua ꝑuerſa mutare oino taceamus: ne ſi oſtētationis ſtudio vbū dei loqmur: ⁊ illoꝝ que erat culpa eē nō deſinat: ⁊ nr̄a que nō erat fiat. Multa aūt ſunt que audiētis aīum ꝑdunt: maxime ſi auditores nr̄i ⁊ ſemp laudant qđ audiūt: ⁊ nunꝙ qđ laudāt ſequūtur. GREG. 10ᵒ moral. Ingſſus ḡ redēptor tacuit: expectatꝰ miracula adhibē ɔtēpſit: ſeſeꝗ apud ſe in occultis retinēs: eos q̄s exteriora q̄rere cōperit: ingratos foris religt. Ma-

Tacet re-dēptor exē-plo chriſti qū ab au-ditoribus nſis nullū fructū ſa-lutis ɔſeq ſperamus.

D gis eligēs apte a ſupbiētibꝰ deſpici: ꝙ a nō credētibus vacua voce laudari. Unū ſequiꝛ. [Stabāt aūt ꝑn. ſacer. ⁊ ſcri. cō. accu. euꝫ. Spreuit aūt illū hero. cū exer. ſuo: ⁊ illu. indu. veſte alba: ⁊ remi. ad pilatū.] AMBRO. Nō ocioſuꝫ ꝙ veſte alba induitur ab herode: immaculate tribuens indicia paſſionis: ꝙ agnus dei ſine macula cuꝫ glīa mūdi peccata ſuſcipet. THEO. Tu tñ ɔſidera ꝙ ꝑ ea que facit diabolus ipedit: ɔgerit deriſiones ⁊ opprobria in chrm: ex qbus declaraꝛ ꝙ dñs ſeditioſus nō ſit: aliogn nō derideret plebe reddita ſuſpecta: ⁊ nouitatibꝰ gaudēte. Miſſio aūt chri a pilato ad herodē fit amicitie cōis exordiū q̄ſi pilato non vſurpāte ſibi ſbditos ditioni herodis. Unū ſbdiꝛ. [Et facti ſunt ami. he. ⁊ pi. in ipſa die: nā antea inimi. erāt adinuicē.] Attēde diabolū vbiꝗ ɔiūgēre diſiūcta: vt chrm pagat necē. Erubeſcamus ḡ nos: ſi cā nr̄e ſalutis nec amicos in ꝑpo ſedere ɔſuemus. AMBRO. In typo ēt herodis atꝗ pilati: qui amici ex inimicis ꝑ ieſuꝫ chrm facti ſunt: ⁊ plebis iſraelis ⁊ ppl̄i gētilis figura ſeruaꝛ: ꝙ per dñi paſſionē vtriuſꝗ ſit futura ɔcordia: ita tñ vt prius ppl̄s nationū capiat dei verbū: ⁊ ad populū iudeoꝝ fidei ſue deuotionez tranſmittat: vt illi quoꝗ glīa maieſtatis ſue corpus veſtiāt chriſti qđ ante deſpexerāt. BEDA. Uel hoc herodis ⁊ pilati fedus ſignat: ꝙ gentiles ⁊ iudei genere ⁊ religione ⁊ mēte diſſidētes: in chriſtianis ꝑſequēdis ɔſentiunt.

E

¶ Pilatus aūt ɔuocatis principibꝰ ſacerdotū ⁊ magiſtratibꝰ ⁊ plebe: dixit ad illos. Obtuliſtis mihi hūc hoiem: q̄ſi auertētez populū. Et ecce ego corā vobis iterrogās nullā cām inuenio in hoie iſto: ex his in qbus euꝫ accuſatis. Sꝫ neꝗ herodes. Nam remiſi vos ad illū: ⁊ ecce nihil dignū morte actū eſt ei. Emēdatuꝫ ḡ illū dimittaꝫ. Neceſſe aūt hēbat dimittere eis per diez feſtum vnū. Exclamauit aūt ſimul vniūſa turba dicēs. Tolle hūc: ⁊ dimitte nob barrabā. Qui erat ꝑpter ſeditionē quādam factā in ciuitate ⁊ homicidiū miſſus in carcerē. Iterū aūt pilatus locutꝰ eſt ad eos: volēs dimittere ieſum. At illi ſucclamabāt dicētes. Crucifige: crucifige euꝫ. Ille aūt tertio dixit ad illos. Quid. n. mali fecit iſte? Nullā cāꝫ mortis inuenio in eo. Corripiā ḡ illū: ⁊ dimittā. At illi inſtabāt vocibꝰ magnis poſtulantes vt crucifigereꝛ: ⁊ inualeſcebāt voces eoꝝ. Et pilatus adiudicauit fieri petitionez eoꝝ. Dimiſit aūt illis euꝫ qui ꝑpter homicidiū ⁊ ſeditionē miſſus fuerat in carcerē quez petebāt. Jeſum vo tradidit volūtati eorum. Tex.3. mat.27. Mar.15 Joā.18.

A ¶ AUG. de cō. euā. Rediēs lucas ad ea que apud pſidez gerebanꝛ: vñ digreſſus erat: vt narraret qđ apud herodez actū eſt ita dicit. [Pilatꝰ aūt cōuo. ꝑn. ſacer. ⁊ ma. ⁊ ple. di. ad eos. Obtu. mi. hūc ho. q̄ſi auer. po. ⁊ ecce ego co. vo. iter. nul. cau. inue. in ho. iſto: ex his in qbꝰ euꝫ accu.] Hic itelligimus cū ꝑtermiſiſſe quēadmodū a dño q̄ſierit: qđ accuſatoribus rñderet. AMBRO. Hic pilatꝰ chrm abſoluit iudicio: crucifigit miniſterio ad herodē mittiꝛ: ad pilatū remittiꝛ. Unū ſeqꝛ. [Sed neꝗ he. nā remiſi vos ad illū: ⁊ ecce nihil dignū morte actū eſt ei.] Et ſi vterꝗ reum nō ꝓnūtiat: ob metū tamē aliene crudelitatis ſtudiꝰ pilatꝰ obſequiꝛ. THEO. Duoꝝ ḡ viroꝝ teſtimonio ieſus inſons oſtēdiꝛ: iudei vo qui accuſabāt nullū teſtem obtulerūt: cui credere oporteret. Uide ḡ quō ſupet veritas. Jeſus tacet: ⁊ teſtanꝛ inimici: pclamāt iudei: ⁊ nullus eoꝝ atteſtaꝛ clamoribus. BEDA. Pereāt ḡ ſcripta que tāto poſt tpe ɔtra chrm cōpoſita: nō illuꝫ apud pilatū magice artis accuſatū: ſꝫ cōpo-

Ieſus duo-rū iudicū teſtimōio iſons oſtē-ditur: ⁊ iu-dei nihil p̄-habēt cōt-que ei op-ponebāt.

nētes apud dñm ꝓſidie ⁊ falſitatis accuſandos eē demon-
ſtrāt. THEO. Lēus ḡ pilatus nec ſatis apud ꝟitatē ſe-
uerus:q꞉ timebat accuſationes: ſubiūgit.[Emēdatū ḡ illū
B dimittā.] BEDA.q.d. Flagris illū ⁊ ludibrijs quātū iu-
betis afficiā:dūmodo inoxiū ſanguinē nō ſitiatis. Sequit.
[Neceſſe aūt habe. dimit. eis per diē feſtū vnū.] Neceſſe
hēbat nō imperialis legis ſanctione:ſꝫ annua gētis ꝯſuetudi-
ne deuict⁹:cui per talia gaudebat placere. THEO. Ro-
mani enim iudeis ꝯceſſerāt ſm leges ⁊ ritus ꝓpos ꝯuer ſa-
ri. Mos aūt patrius erat iudeis petere dānatos a pncipe:
ſic a ſaule ionathan petiuerūt. Uñ ⁊ de eoꝝ petitione nūc
1.Re.14 ſubdit.[Excla.aūt ſimul vni.turba di. Tolle hūc ⁊ dimit.
no.bar.qui erat ꝑpter ſedi.quādā factā in ciui.⁊ ho.miſ.in
C carcerē.] AMBRO. Nō imerito homicide abſolutionē
petūt:qui flagitabāt inocētis exitiū. Tales leges habet ini-
quitas:vt qḋ oderit inocētia:ſcelus diligat. In quo tñ nois
iterptatio ſpēz dat figure. Barrabas.n.pris filius latine di-
Ioā.8. cit. Illi ḡ qbus di. Uos ex pre diabolo eſtis:vero dei filio:
pris ſui filiū.i.antechrīm platuri eē pdunt. BEDA. De-
ret autē iudeis vſqꝫ hodie ſua petitio. Quia enim data ſibi
optione:pro ieſu latronem:pro ſaluatore iterfectorē elege-
runt:merito ſalutē vitāqꝫ pdiderūt:⁊ latrocinijs ſe ac ſedi-
tionib⁹ intātū ſubiecerūt vt ⁊ priaꝫ ⁊ regnū ſuū pdiderint.
THEO. Sic igit gens olim ſcā fuerit ad cedendū:pilat⁹
gētilis cedeꝫ ꝓhibet. Seqꝫ eniꝫ.[Iteꝝ aūt pila.locu.eſt ad
D il.vo.di.ieſum. At illi ſuccla.di. Crucifi.cru.eū.] BEDA.
Peſſimo.n.gñe mortis occidē innocētē:ḃ eſt crucifigē de-
ſiderāt. Pēdētes eniꝫ in ligno crucifixi:clauis ad lignū pe-
dibus manibuſqꝫ ꝯfixis: pducta morte necabantur:ne do-
lor citius finiret. Uerū a dño electa erat mors crucis quāꝫ
diabolo ſup ꝯto:tanqꝫ tropheuꝫ in frōtib⁹ fideliū erat poſi-
turus. THEO. Tertio aūt pilat⁹ chrīm abſoluit. Seqꝫ
eis.[Ille aūt ter.dixit ad il. Quid eniꝫ mali fecit iſte? Nul-
lā cām mor.inuenio in eo. Corri.ḡ illuꝫ:⁊ dimittā.] BEDA.
Hāc correptionē qua ppl'o ſatiſfaceret: ne vſqꝫ ad crucifi-
gēdū ſaluatorē ſeuirēt:pilat⁹ querebat:nō ſolū obtuliſſe:ſꝫ
etiā deridēdo ⁊ flagellādo exhibuiſſe:ꝟba ioānis teſtant.
Ioā.19. Quia ꝟo totā accuſationē quam aduerſus dñm detulerūt:
ſollicita pilati iterrogatione videbāt euacuatā:tādē ad ſo-
las ſe pces ꝯuertūt. Uñ ſequit.[At illi inſta.vo.ma.poſtu.
E vt crucifi.⁊ inua.vo.eoꝝ.] THEO. Tertio clamāt ꝯtra
chrīm:vt per trinā hāc vocē ſuā eſſe occiſionē chriſti appro-
bēt:quā petēdo extorſerūt. Seqꝫ eniꝫ.[Et pila.adiudi.fie-
ri peti.eoꝝ. Dimiſit aūt euꝫ il.qui pp homi.⁊ ſedi.miſ.fue.
in carcerē quē pete. Ieſuꝫ ꝟo tradi.volū.eoꝝ.] CHRY.
Putabant enim hoc ſe poſſe aſtruere ꝙ ieſus deterius eēt
latrone:⁊ adeo neqꝫ:vt neqꝫ pro pietate:neqꝫ pro feſti pre-
rogatiua deberet liberari.

Chrīs degit mori i cruce vt crux eſſet quaſi tropheum in frontib⁹ fideliū imponēdus.

Tex.4. ¶Et cuꝫ ducerēt euꝫ appħēderūt ſimonē quē-
mat.27. dā cyrenēſem veniētēꝫ de villa: ⁊ impoſuerūt illi
Mar.15 crucē portare poſt ieſum. Sequebat aūt illum
multa turba ppl'i ⁊ mulieꝝ:que plangebāt ⁊ la-
mentabant eum. Cōuerſus aūt ad illas dixit ie-
ſus. Filie hierl'm nolite flere ſup me:ſed ſuper
voſipſas flete ⁊ ſuper filios vr̄os. Qm̄ ecce ve-
Sap.3. niēt dies in qbus dicēt. Beate ſteriles ⁊ vētres
Iſa.54. qui non genuerūt: ⁊ vbera que nō lactauerunt.
Tūc incipient dicere mōtibus cadite ſup nos:
⁊ collibus operite nos. Quia ſi in viridi ligno
Iſa.2. hec faciūt:in arido qd fiet? Ducebant autem ⁊
Oſee.10 alij duo neqꝫ cum eo:vt interficerent.

¶GLO. Poſita dōdēnatione chrīi:ꝯueniēter agit de eius A
crucifixione cuꝫ di.[Et cū ducerēt eum appħēderūt ſimo-
nē quēdā cyrenēſem veniētē de villa:⁊ impoſuerūt ei crucē
portare poſt ieſuꝫ.] AUG. de cō.euā. Ioānes aūt narrat Ioā.19.
ꝙ ieſus baiulabat ſibi crucē. Uñ itelligit ꝙ ipe ſibi porta-
bat crucē cuꝫ exiret in eū qui di caluarie locū. Simon aūt
in itinere angariat⁹ eſt:cui data eſt portāda crux vſqꝫ ad lo-
cuꝫ. Nullus.n.alioꝝ acceptabat crucē baiulare:eo ꝙ lignū
deteſtabile putabat. Et ideo ſimoni cyreneo ꝗſi in quādā
facturā impoſuerūt crucē portare:quā alij recuſabāt. Hic
adimplet illḋ Iſaie. Cuius pncipat⁹ ſup humeꝝ eius. Prin- Iſa.9.
cipat⁹.n.chrīi eſt crux eius:pp quā ſm Apl'm de⁹ euꝫ exalta-
uit. Et ſic in ſignū dignitatis:alij baltheum:alij mitrā por-
tāt:ſic ⁊ dñs crucē. Et ſi ingros inuenies nō aliter in nobis
regnare ieſuꝫ:niſi per aſpitates:quo fit vt delitioſi inimici
ſunt chriſti crucis. AMBRO. Chrīs ḡ crucē baiulās:iam
tropheū ſuū victor attulit. Crux ſup humeros iponit:q꞉ ſi-
ue ſimon ſiue ipſe portauerit: et chrīs in hoie:⁊ hō portauit B
in chrīo. Nec diſcordāt euāgeliſtaꝝ ſnie qñ ꝯcordat myſte-
riū. Et bonus ordo nr̄i ꝓfect⁹ eſt:vt ꝑus crucis ſue trophea
ipſe erigeret:deīde martyrib⁹ traderet erigēdū. Nō iudeus
eſt qui cruceꝫ portat:ſed alienigena atqꝫ pegrinus:nec pce-
dit:ſed ſeqtur:iuxta ḃ qḋ ſcriptū eſt. Tollat crucē ſuā ⁊ ſe- mat.10.
quat me. BEDA. Simon aūt obediēs:cyrene heres in- Mar.8.
terptat. Uñ per euꝫ ppl'i gētiū deſignant:qui quōdā pere- ḡ.9.
grini ⁊ hoſpites teſtamētoꝝ: nunc obediēdo facti ſunt dei
heredes. De villa aūt ſimon egrediēs crucē portat poſt ie-
ſum:cū paganis ritibus derelictis:veſtigia dñice paſſionis
obediēter amplectit. Uilla.n.grece pagos vocat:a qua pa-
gani nomē trahūt. THEO. Uel ille tollit crucē chrīi qui C
venit a villa.i.dimittit hūc mundū ⁊ opa eius:in hierl'm.i.
in ſupnā libtatē tendēs. Ex ḃ etiā nō modicū ſumit docu-
mentū. Qui.n.ad modū chrīi magiſter eſt:oꝫ ipſe ꝑus tollē
crucē:⁊ timore dei ꝓpriā carnē ꝯfigere:⁊ ſic ſubditis ⁊ obe-
diētib⁹ eaꝫ iponere. Seqꝫ aūt chrīm etiā multitudo plebis
⁊ mulieꝝ. Nā ſubdit.[Sequebat aūt illū multa turba po-
puli ⁊ mulieꝝ que plāgebāt ⁊ lamētabant eū.] BEDA.
Multa qdē turba crucē dñi:ſed nō vna eadēqꝫ mēte ſeqꝫ-
bat. Nā ppl's qui eius mortē ipetrauerat:vt morietē letus
aſpiceret.mulieres ꝟo vt moriturū plorarēt. Nō aūt ideo
ſolus mulieꝝ plāct⁹ ſequebat:q꞉ nō etiā innūis viroꝝ cet⁹
de eius erat paſſione meſtiſſimus:ſed q꞉ femineus ꝗſi cō-
temptibilior ſexus liberius poterat qḋ ſenſerat oſtentare.
CYRIL. Amans etiā lachrymaꝝ eſt ſemper ſexus femi- D
neus ⁊ mēteꝫ hñs flexibilē ad pietatē. THEO. Per hoc
etiā ſigñabat ꝙ multitudo magna iudeoꝝ eēt poſt cruceꝫ
itura credēs in ieſum. Sꝫ ⁊ mens ifirma que ſignat per fe-
minā:ſi ſumpta cordis ꝯtritione per pniam fleat. Seqꝫ ie-
ſum ꝓpter nr̄am ſalutē afflictū. Flebant igit mulieres per
cōpaſſioneꝫ. Eum aūt qui vltro patit flere nō opꝫ:ſed ma-
gis ei applaudē:⁊ ideo eas flere vetat. Seqꝫ enim.[Cōuer-
ſus aūt ieſus ad illas dixit. Filie hieruſaleꝫ:nolite flere ſup
me.] BEDA. Cuius.ſ.cita reſurrectio mortē ſoluere pōt:
cuius mors ⁊ oēm mortē ⁊ ipm mortis deſtructura eſt au-
ctorem. Notādū aūt eum filias hierl'm appellat:ꝙ nō ſole
que cuꝫ eo venerāt a galilea:ſꝫ ⁊ eiuſdē vrbis ciues ei mu-
lieres adheſerūt. THEO. Mādat deplorātib⁹ euꝫ in fu- E
tura mala ꝓſpectū intēdē:⁊ ſup illis flere. Seqꝫ eiꝫ.[Sup
voſipſas flete ⁊ ſup filios vr̄os.] CYRIL. Signans in
futuro mulieres liberis eē orbādas. Nam irruēte bello in
terra iudeoꝝ cūcti ſimul pibūt magni ⁊ parui. Uñ ſequit.
[Quia ecce veniēt dies in qbus dicētib⁹ ſteriles:⁊ vētres
qui nō genuerunt:⁊ vbera que nō lactauerūt.] THEO.
Cuꝫ.n.femine crudelr ſuos aſſabūt filios:⁊ vēter qui pdu- F
xerat flebilr iterato recipiet genitū. BEDA. In quo die
vēture

Phil.2. Delitioſi ſunt inimici crucis chriſti.

Moralis expoſitio de tollenda cruce ⁊ ſequendo chriſto.

mat.24° ventura a romanis obſidionis ⁊ captiuitatis tẽpus ſignat de quibus ſupra dixerat. Ueh pgnātib⁹ ⁊ nutriētibus in illis dieb⁹. Tale eſt aūt iminēte captiuitate hoſtili alta vel abdita quibus abſcōdant̄ hoīes refugia q̄rere. Un̄ ſeq̄. [Tūc incipient mōtibus dicere. Cadite ſup nos: ⁊ collibus: opite nos.] Refert.n. ioſephus: inſiſtētib⁹ ſibi romanis: certatim iudeos cauernas mōtiū colliūq; petiſſe ſpelūcas. Pōt etiā q̄ beatificādas dicit ſteriles de his intelligi: qui vtrolibet mat.19° ſexu ſe caſtrauerūt ꝓpter regnū celoꝝ mōtibus collibuſq; dici: cadite ſup nos: ⁊ opite nos: cum qlibet ſue fragilitatis memores ingruēte tētationū articulo: ſublimiū quorūcūq; viroꝝ queſierint exēplis monitis ⁊ ꝑcib⁹ defendi. Seq̄. G [Quia ſi in viridi ligno h̄ fa. in arido qd fiet?] GREG. 21° moral. Se lignū viride: ⁊ nos lignū aridū dixit: q2 ipſe in ſe vim diuinitatis habuit. nos x̄o qui puri hoīes ſumus: lignū aridū appellamur. THEO. Quaſi dicat iudeis. Si ḡ in me lignum fructiferū iugiter virēs taliter ſeuierūt romani: qd nō attētabūt erga vos: ꝑplm dico quaſi lignū aridū ꝑuatū q̄libet viuificāte vtute: nec vllū fructū ferētē. BEDA. Uel q̄ſi oībus diceret. Si ego qui pctm̄ non feci: lignū vite appellatus ſine igne paſſionis a mūdo non exeo: qd putas eis manere tormēti qui ſunt fructibus vacui? THEO. Malā aūt opinionē de dn̄o inuere volēs diabolus etiā latrones faciebat crucifigi cum eo. Un̄ ſeq̄. [Ducebant̄ aūt ⁊ alij duo neq; cum eo vt iterficerent̄.]

Xp̄o dī lignū viride quia in ſe vim diuinitatis habuit.

Tex.5. mat.27 mar.15° Joā.19°

¶ **Et poſtq̄ venerunt in locū qui vocatur caluarie: ibi crucifixerūt eum: ⁊ latrones: vnum a dextris: alterum a ſiniſtris.**

A ¶ CATHA. Ubi corruptū eſt genus humanū: ibi chr̄s ꝓpriū corpus expoſuit: vt vbi ſeminata eſt corruptio: ibidē incorruptio oriat̄: ꝓpter qd in loco caluarie crucifigit̄. Dionis. [Et poſtq̄ vene. in locū qui vo. calua. ibi crucifixerūt eum.] Quē locū doctores iudeoꝝ aiunt eē ſepulchrū ade. BEDA. Uel aliter. Foris portā loca erāt in qb⁹ trūcabātur capita dānatoꝝ: ⁊ caluarie. i. decollatoꝝ ſumpſerūt noRoṁ.5. men. Et ſic pro oīum ſalute q̄ſi noxius: īter noxios crucifigi B tur: vt vbi abūdauit pctm̄ ſupabūdet ⁊ gratia. CYRIL. Nō aūt ipſe vnigenitus dei filius in ꝓpa nā qua deus eſt: paſſus eſt: que ſunt corporis: ſed magis in nā terrena. Decet enim vtrūq; de vno ⁊ eodem filio dici. ſ. ⁊ nō pati diuine: ⁊ paſſum eſſe humanit⁹. EVSE. Si aūt aliter poſt ꝯuerſationē cum hoībus euaneſcēs ſubito euolaret fugiēs mortē ab hoībus cōpararet̄ phātaſmati: ⁊ quēadmodū ſiqs incōbuſtibile qōdam nobis vas: ꝑualens ignis nature vellet oſtēdere: flāme illud traderet: ⁊ ꝯñter a flāma illud illeſū exheret. Sic dei x̄bū volēs oſtēdē inſtrm̄ quo vſus eſt ad humanā ſalutē eſſe ꝑualēs morti: mortale morti expoſuit ad demrādā eius nām: deinde poſt modicū a morte illud eripuit in ſignū diuine vtutis. Et h⁹ qdē cā mortis chr̄i hec eſt. Scd̄a x̄o diuine ptātis oſtēſio: corpus chr̄i inhabitātis. Cū.n. antiq̄ deificarēt hoīes cōem exitū mortis ſortitos: q̄s heroas ⁊ diuos noīabāt: docuit illū ſolū mortuū verum deū eē fatēdū: quē brauia victorie morte pſtrata decorāt. Tertia ratio eſt victima pro toto gn̄e hoīum mactāda: qua oblata tota poteſtas demonū perijt: ⁊ error q̄libet eſt ſedatus. Eſt ⁊ alia cā ſalutifere mortis: vt diſcipuli oculata fide ꝯſpicerēt reſurrectionē poſt mortē: ad quā ꝓpriā ſpem erigere docebant̄: vt mortē ꝯtēnētes: agonē ꝯtra errores inC rent alacriter. CHRY. Nō aūt ſui mortē quā nō hēbat: cū ſit vita: ſed hoīum venit ꝯſumpturus ſaluator. Un̄ nō ꝓpa morte corpus depoſuit: ſ3 ab hoībus illatā ſuſtinuit. S3 ⁊ ſi egrotauiſſet corpus eius: ⁊ in ꝯſpectu oīum ſolueretur: incōueniēs erat eū qui ſanaret alioꝝ lāguores: hēre ꝓpriū corpus affectū lāguorib⁹: ſed etſi abſq; aliquo morbo

Quatuor cauſe mortis chriſti.

Per mortē xp̄i tota ꝑtas diabolo ablata eſt.

ſeorſū alicubi corpus depoſuiſſet: ac deide rurſus ſe offerret: nō crederet̄ ei de reſurrectione diſſerēti: opꝫ.n. mortē reſurrectionē ꝑcedē. Cur ḡ reſurrectionē palā qdē ꝑdicaret: clanculo x̄o moreret̄? Nimirū ſi latēter hic euenīſſent quot excogitarent hoīes incredulitatis calūnias: qūo pateret chr̄i in morte victoria: niſi corā oīb⁹ eā patiēs per incorruptionē corporis ꝓbaſſet extinctā? S3 dices. Decebat ſaltē D glioſam mortē ſibi excogitare: vt euitaret ignominiā crucis. Sed etſi h̄ feciſſet: ſuſpectū ſe reddidiſſet: q̄ſi non hūs vtutē ꝯtra quālibet mortē. Sicut ḡ pugil ꝓſternēs illū quē hoſtis obtulerit: oſtdit̄ excellētior oīb⁹: ſic oīum vita ab hoſtibus illatā: quā putabāt eſſe dirā ⁊ īfamem deteſtabilē mortē in cruce ſuſcepit: vt hac iterēpta alīuz mortis totaliter deſtruat̄. Propter qd nō caput ei amputat̄ vt Joāni: neq; ſect⁹ eſt vt iſaias: vt corpus integrū ⁊ indiuiſibile morti ſeruet: ⁊ nō fiat occaſio volētibus eccl'iam diuidē. Uolebat etiā ſupportare quā incurreramus maledictionē: maledictā mortē. ſ. crucis ſuſcipiēdo ſm̄ illud. Maledict⁹ hō Deut.21 qui pēdet in ligno. In cruce etiā expāſis manib⁹ morit̄: vt altera qdē manu veterē ꝑplm: altera eos qui ſunt ex gētibus trahat: vtroſq; ſibi ꝯiūgēs. Moriēs etiā in cruce a demonibus expiat aerem ⁊ aſcenſum nobis parat in celum. THEO. Quia etiā per lignū mors ītrauerat: neceſſe erat vt per lignū extermināret̄: ⁊ vt dn̄s per ligni dolores intuitus trāſiens ꝯſutaret delectationē prouenietem ex ligno. GREG. niſenus. S3 ⁊ figura crucis a medio ꝯtactu in 4ºʳ extrema partita: ſignat vtutē ⁊ ꝓuidētiā eius qui in ea pependit vbiq; diffuſam. E AVG. de q̄ſtio. no. ⁊ ve. teſta. Nō fruſtra etiā tale genus mortis elegit: vt latitudinis: ⁊ altitudinis: ⁊ lōgitudinis: ⁊ ꝓfunditatis: de qb⁹ Ap̄ls loq̄t̄ magi Ephe.3° ſter exiſteret. Nā latitudo eſt in eo ligno: qd trāſuerſū deſup figit̄: h̄ ad bona opa ꝑtinet: q2 ibi extēdunt̄ man⁹. Lōgitudo in eo qd ab ipſo ligno vſq; ad terrā ꝯſpicuū eſt. Ibi enim q̄dāmodo ſtatur. i. ꝑſiſtit̄ ⁊ ꝑſeuerat̄ qd lōganimitati tribuit̄. Altitudo eſt in ea ligni pte que ab illo qd trāſuerſum figit̄: ſurſum x̄ſus relinq̄t̄: h̄ eſt ad caput crucifixi: qa hū ſperātiū ſupna expectatio eſt. Jā x̄o illud ex ligno qd fixū occultat̄. Unde totū illud exurget: ꝓfunditatē ſignat gratuite grē. CHRY. Duos etiā latrones vtrinq; crucifi F xerunt: vt eoꝝ ſuſpitionis fieret particeps. Un̄ ſequit̄. [Et latro. vnū a dextris: aliū a ſiniſtris:] ſed nō ita euenit: nā de illis nil dr̄. Huius aūt crux vbiq; honorat̄: reges diademata deponētes aſſumunt crucē: in purpuris: in diadematib⁹: in armis: in mēſa ſacrata vbiq; terraꝝ crux emicat: non talia ſunt humana. Uiuētib⁹.n. iſtis q egerūt ſtrenue arridēt ꝓpa geſta. his aūt peūtib⁹ peunt: ſ3 in chr̄o totū ꝯriū. Nam ante crucē oīa meſta: vt aūt crucifixus eſt: oīa clariora facta ſunt: vt noſcas nō purū hoīem eē crucifixū. BEDA. Duo aūt latrones cū chr̄o crucifixi ſignt eos qui ſub fide chr̄i vel agone martyrij vel ꝯtinētie artioris inſtituta ſubeunt: ſ3 qui hec pro eterna gl'ia faciūt dexteri latronis: qui aūt humane laudis intuitu ſiniſtri latronis act⁹ imitant̄.

Xp̄s i cruce vtranq; manū extendit vt vtrūq; populū ꝯiūgeret.

Duo latrones cū xp̄o crucifixi qd ſignificent.

¶ **Jeſus aūt dicebat. Pater dimitte illis. Non enim ſciūt qd faciūt. Diuidētes x̄o veſtimēta eius miſerūt ſortes: ⁊ ſtabat ꝑplus expectans: ⁊ deridebant eum principes cum eis dicentes. Alios ſaluos fecit ſeipſum ſaluum faciat: ſi hic eſt chriſtus dei electus. Illudebāt aūt ei: ⁊ milites accedētes: ⁊ acetum offerentes ei dicētes. Si tu es rex iudeoꝝ ſaluum te fac.**

Tex.6. mat.27. mar.15° mat.29°

Mat.6. A ¶ CHRY. Quia dn̄s dixerat. Orate pro ꝑſequētib⁹ vos: h̄ etiā crucē aſcēdens fecit. Un̄ ſeq̄. [Jeſus aūt di. Pater dimitte illis.] Nō q2 nō poſſet ipē relaxare: ſed vt nos pro

ꝓſequẽtibus orare doceret:nõ ſolũ ɤbo:ſed ⁊ opere. Dicit
aũt.[Dimitte eis]ſi penituerint. Fauet.n.penitẽtib⁹ ſi vellẽt
poſt tantã neqtiã reatus per fidẽ diluere. BEDA. Neq̃
putãdũ eſt hic eũ fruſtra oraſſe:ſ; in eis qui poſt eius paſ
ſionẽ crediderũt:qḋ orabat ĩpetraſſe. Notãdũ ſane q̄ non
pro eis orauit qui filiũ dei ĩtellexerũt crucifigẽ:nec ꝯfiteri
voluerũt:ſed pro eis qui neſciebãt qd facerẽt:zelũ dei ha
bẽtes:ſed nõ ẜm ſciaz. Vñ ſubdit.[Nõ.n.ſciũt qd faciũt.]
GRECVS. Permanẽtes ɤo poſt crucem in infidelitate
nullus ꝑ ignorãtiã iuuari putabit dignis miraculis ſonora
B voce cũ ꝑdicãtib⁹ eẽ deũ. AMBRO. Refert ḡ ꝯſidera
re q̃lis crucẽ aſcẽdat:nõdũ.n.video. Talis ḡ aſcẽdat:q ſcl;
vincẽ parat:vt ſcli adiumẽta nõ q̃rat. Vict⁹ eſt aũt Adã q
Geñ.3°. veſtimẽta q̃ſiuit:vicit ille qui tegumẽta depoſuit:talis aſcẽ
dit:q̃les nos auctore deo nã formauit:talis in paradiſo pri
mus hõ habitauerat:talis in paradiſo hõ ſcõs ĩtrauit. Pul
chre aũt aſcẽſur⁹ crucẽ regalia veſtimẽta depoſuit:vt ſcias
q̃ſi hoiez paſſum eſſe:nõ quaſi deũ regem:⁊ ſi vtrũq̃ chřs.
ATHA. Qui etiã cũctas ꝯditiones nr̃as cã nr̃i ſuſcepit:
induit veſtimẽta nr̃a ſigna mortificatiõis Ade: vt exuat il
la:⁊ hoꝝ vicez induit nos vitã ⁊ incorruptionẽ. Seqĩ.[Di
uidẽtes ɤo veſtimẽta ei⁹:miſerũt ſortes.] THEO. For
ſitan.n.plures eoꝝ egebãt:vel forte magis ad opprobriuz
ħ faciebãt:⁊ ex quadã laſciuia. Quid.n.ꝓcioſum inuenie
C bãt in veſtib⁹? BEDA. In ſorte aũt dĩ gr̃a dei cõmẽda
ta eſt:q: cum ſors mittiĩ nõ ꝑſone cuiuſq̃ vel meritis: ſed
Joã.20°. occulto dei iudicio cediĩ. AVG. de cõ. euãge. Hoc qdez
breuiter dictuz eſt a trib⁹ euãgeliſtis. Joãnes diſtinctius ħ
explicat:quẽadmodũ hoc geſtuz ſit. THEO. Deludẽtes
igiĩ ħ agebãt. Nã vbi ꝑncipes ſubſanabãt qd dicere opz
de vulgo. Sequiĩ enim.[Et ſtabat ppl̃s:qui.ſ.petierat eũ
crucifigi.[Spectãs.]ſ.finẽ.[Et deridebãt eũ ꝑncipes cũ
eis.] AVG. de cõ. euãg. Quia ꝑncipes dixit nec addidit.
Sacerdotũ:oẽs ꝑmates gñali noie cõplexus eſt: vt ibi poſ
D ſent itelligi ſcribe ⁊ ſeniores. BEDA. Qui etiam nolẽtes
ꝯfitenĩ q̄.[alios ſaluos fecit.]Seqĩ eiz dicẽtes.[Alios ſal
uos fecit:ſeipm̃ ſaluũ faciat:ſi hic eſt chriſtus dei electus.]
Chřs q̃re potius voluit mori i cruce q̃ de ea viu⁹ deſcẽdere. ATHA. Dñs aũt vere ſaluator nõ ſaluando ſeipm̃:ſed
creaturã liberãdo:volebat cog̃ſci ſaluator. Neq̃.n.medi
cus q: ſibi medeĩ:medicus eſſe cognoſciĩ:niſi erga langui
dos artẽ ꝓbet:ſic dñs ſaluator exiſtẽs:nõ hẽbat opus ſalu
tis:neq̃ deſcẽdẽdo de cruce volebat cog̃ſci ſaluator ſ;˚mo
rĩdo. Multo nãq̃ maiorẽ ſalutem mors ſaluatoris affert
E hoib⁹:q̃ deſcẽſus de cruce. GRECVS. Vidẽs aũt dia
bolus nullũ eſſe ſibi defenſaculuz titubabat:⁊ q̃ſi aliud nõ
valẽs tẽtauit vlterius ꝓpinari ſaluatori acetũ ad bibẽdũ.
Seqĩ enim.[Illudebãt aũt ei:⁊ milites accedẽtes:acetuz
offerẽtes illi:qḋ ꝯtra ſeipm̃ faceĩ diabolus ignorabat. Naz
amaritudinẽ ire ex ꝑuaricatiõe legis factã:qua cũctos de
tinebat ſaluatori ꝓbebat:quã ille ſumens ꝯſumebat: vt vi
Puer.9°. ce aceti vinũ det nob̃ in potũ:qḋ ſapia miſcuit. THEO.
Obtulerũt aũt milites chriſto acetũ quaſi regi ſuminiſtrã
tes. Seqĩ eniz.[Dicẽtes. Si tu es rex iudeoꝝ ſaluũ te fac.]
BEDA. Et notãduz q̄ iudei vocabulũ chr̄i ſcripture ſibi
auc̃te creditũ blaſphemãtes irrident. Milites ɤo vtpote
ſcripturaꝝ neſcij nõ chriſto:ſed regi iudeoꝝ inſultãt.

Tex.7. ¶ Erat autez ⁊ ſuꝑſcriptio ſcripta ſuꝑ eum lr̃is
mar.15°. grecis ⁊ latinis ⁊ hebraicis:hic eſt rex iudeoꝝ.
Joh.19°. Unus aũt de his qui pendebãt latronib⁹ blaſ
mat.27. phemabat eum dicẽs. Si tu es chriſtus:ſaluũ
mar.15°. fac temetipm̃ ⁊ nos. Rñdens aũt alter increpa
bat eum dicẽs. Neq̃ tu times deuz:qui in eadẽ
dãnatione es. Et nos qdez iuſte:nam digna fa
ctis recipimus. Hic ɤo nihil mali geſſit. Et di
cebat ad ieſum. Dñe memento mei cum vene
ris in regnũ tuum. Et dixit illi ieſus. Amen di
co tibi:hodie mecum eris in paradiſo.

¶ THEO. Aliã attẽde ſagacitatẽ demonis agitatã in chri A
ſtum. Triplici.n.lr̃aꝝ figura ꝓmulgabat accuſationẽ ieſu: Titul⁹ crucis xp̄i triplici lingua ſcript⁹ ſignificabat romanos grecos et iudeos xp̄i ipſo ſubijciendos.
ne.ſ.quemq̃ trãſeũtiuz lateat:q̄ ob hoc ſuſpẽſus fuerat:q:
ſe regem faciebat. Dĩ enim.[Erat aũt ⁊ ſuꝑſcriptio ſcripta
ſuꝑ illũ lr̃is grecis:latinis:⁊ hebraicis:hic eſt rex iudeoꝝ.]
Per qḋ ſignabaĩ potẽtiſſimas gẽtiũ:quales erãt romani:
prudẽtiſſimas:q̃les greci:maxime deũ colentes:quale fuit
iudeoꝝ genus:ſubijci debere imperio chriſti. AMBRO.
Merito aũt ſupra crucẽ poniĩ titulus:q: nõ humani cor
poris:ſed diuine ptãtis eſt regnũ qḋ habet chřs. Lego titu
luz regis iudeoꝝ:cum lego. Regnũ meũ nõ eſt de hoc mũ Joã.18°.
do. Lego cãm chr̄i ſuꝑ caput eius ſcriptã:cum lego. Et de⁹
erat ɤbuz. Caput enim chriſti:deus. CYRIL. Aliter aũt Joã.p.
latronũ eadẽ cum iudeis eructuabat. Seqĩ enim.[Unus
aũt de his qui pẽdebãt latronib⁹ blaſphemabat eũ dicẽs.
Si tu es chřs:ſaluuz fac temetipm̃ ⁊ nos.] Alter ɤo refre
nabat voces ipſius. Seqĩ enim.[Rñdẽs aũt alter incre
pabat eum dicẽs. Neq̃ tu times deũ:q: in eadẽ dãnatione
es.]Sed ⁊ ꝓpriũ reatuz ꝯfeſſus eſt ſubdẽs.[Et nos quidẽ
iuſte. Nã digna factis recipimus.] CHRY. Hic fungiĩ B
vice iudicis ꝯdẽnat⁹:⁊ incipit de ɤitate cẽſere:qui corã pi
lato poſt multa tormẽta ꝯfeſſus eſt ſcelera. Quia aliud eſt
hõ cenſor quez latẽt intima:⁊ aliud deus qui mẽtes pene
trat. Et ibi qdez poſt cõfeſſionẽ pena ſubſequiĩ. hic aũt cõ
feſſio fit ad ſalutẽ. Sed ⁊ chřm ꝓnũtiat innocẽtẽ cum ſub
dit.[Hic ɤo nihil mali fecit.]q.d. Nouaz vide iniuriã:ho
neſtatem dãnari cum ſcelere. Nos viuẽtes occidimus:hic
mortuos ſuſcitauit. Nos aliena ſumus furati:hic ⁊ ſua iu
bet tribuiĩ. Btũs igiĩ latro aſtãtes docebat talia differens:
qbus alteꝝ increpabat. Sed vt videt extinctos audit⁹aſtã
tiuz:redit ꝯſter ad eum qui nouit ꝑcordia. Seqĩ enim.[Et
dicebat ad ieſum. Dñe memẽto mei cuz veneris in regnũ Latronis ꝯfeſſio ꝯmendat̃ i xp̄o ⁊ ei⁹ diuinitatez ꝯfitentis.
tuũ.]Crucifixum aſpicis:⁊ dñm ꝓfiteris:condẽnati vides
figurã:⁊ regis ꝑdicas dignitatez. Mille malis imbut⁹:po
ſtulas iuſtitie fontẽ reminiſci tue neqtie. Sz dices. Video
qdem apparẽs opprobriũ:ſed intueor latẽs regnum. Et tu
auertis mea publica ſcelera: ⁊ acceptas fidẽ intẽtionis oc
culte. Diſcipulũ ɤitatis vſurpauit neqtia:diſcipulũ neqtie
nõ cõmutabit veritas? GREG. 18° moral. In cruce cla C
ui manus eius pedeſq̃ ligauerãt:nihilq̃ a penis in eo libe
rũ niſi cor ⁊ lingua remanſerũt. Inſpirãte deo totũ illud ei
obtulit:qḋ in ſe liberũ inuenit. Ut iuxta hoc qḋ ſcriptũ eſt.
Corde crederet ad iuſtitiã:ore ꝯfitereĩ ad ſalutẽ. Tres aũt Ro.10°.
ɤtutes quas Apl̃s memorat:ſubito repletus gr̃a: ⁊ accepit Latro in cruce hẽt fidẽ ſpez ⁊ charitatẽ.
latro:⁊ ſeruauit in cruce. Fidem nãq̃ habuit:qui regnatu
rũ deũ credidit:quẽ ſecum pariter moriẽtez vidit. Spem
habuit:qui regni eius adituz poſtulauit:qui charitatem q̃z
in morte ſua viuaciter tenuit:qui frẽm ⁊ collatronẽ pro ſimili
ſcelere morientẽ de iniquitate ſua redarguit. AMBRO.
Pulcherrimuz aũt datur affectãde cõuerſionis exẽplũ:q̄
tam cito latroni venia relaxaĩ. Cito ignoſcit dñs:quia cito
ille cõuertiĩ:⁊ vberior eſt gr̃a q̃ precatio. Semꝑ eniz dñs
plus tribuit q̃ rogaĩ:ille rogabat vt memor ſui eẽt. De do
mino autez ſequiĩ.[Et dixit illi ieſus. Amẽ dico tibi:hodie
mecũ eris in paradiſo.]Vita eſt enim eſſe cũ chriſto:⁊ vbi D
chriſtus:ibi regnũ. THEO. Et quẽadmoduz quiſq̃ rex
victorioſus rediens ex triũpho optima ꝑdarũ fert ſecum:
ſic ⁊ dñs ꝑdatus portionẽ diabolicarũ ꝑdarũ:ſcil; latronẽ
ducit ſecũ in paradiſum. CHRY. Erat ergo videre ſal
uatorẽ in medio latronũ:trutinã iuſtitie:⁊ trutinãtez fidẽ ⁊
infidelitatẽ.

infidelitatē. Expulit diabolus de paradiſo Adam: chrīs la-
tronē impulit ante totū orbē ⁊ ante apl'os. Nudo vbo ſo-
la fide in paradiſum introiuit: ne qs poſt errores introitū
deſparet. Attēde celeritatē a cruce in celos: a cōdēnatione
in paradiſum: vt noueris nō ad beniuolētiā illius: ſ; ad cle-
mētiā dñm totū feciſſe. Si aūt iam facta eſt bonoꝝ retri-
butio: nunqd ſupuacua erit reſurrectio? Si enim introdu-
xit latronē in paradiſum: corpus aūt eius corruptū remā-
ſit foris: liquet nō eſſe reſurrectionē corpoꝝ. Hec dicūt il-
li. Sed caro que fuit laborū particeps: nunqd priuabit̄ p̄-
mys? Audi paulū dicētē. Oportet corruptibile h̄ incorru-
ptionē induere. Sed ſi dñs pollicit' eſt regnū celoꝝ: intro-
duxit aūt latronē in paradiſum: nōdū ei retribuit premia.
Sed dicūt noīe paradiſi regnū celoꝝ noiauit: vſitato noīe
vtens dū alloqueret̄ latronē: qui nihil audierat de arduis
documētis. Quidā aūt nō ſic legūt. [Hodie mecum eris in
paradiſo:] ſed ſic. [Dico tibi hodie:] ⁊ ꝯſiter. [Mecū eris
in paradiſo.] S; adhuc euidētiorē ſolutionē ſubiūgemus.
Nā medici cum vidēt aliquē deſpatū: dicūt iam mortuus
eſt. Sic ⁊ latro qm̄ nō amplius timebat̄ eius regreſſus ad
E ꝑditionē: dī paradiſum itroiſſe. THEO. Hoc tñ eſt ve-
Heb. 2. rius oībus: ꝙ q̄uis oīa ꝓmiſſa ſortiti ſunt: ⁊ latro ⁊ aly ſan-
cti: ne ſine nobis ꝯſumeret̄: vt dī in ep'la ad Hebreos. ſunt
tñ in regno celoꝝ ⁊ in paradiſo. GREGO. niſenus. Hic
Geñ. 3. iterū oportet diſcutere qūo latro cēſeat̄ dignus paradiſo
cū ſanctis flāmea frāmea ꝓhibeat itroitū. Sed attēde ꝙ
ſermo diuinus eā verſatilē dicit: vt indignis qdē obuiet. di-
gnis vō liberū ad vitā patefaciat aditū. GREGO. 12°
moraliū. Uel illa rūphea flāmea vſatilis dī: pro eo ꝙ ſciſ-
ſet qñq; venire tēpus vt etiā remoueri debuiſſet: qñ. ſ. ve-
F niret qui ſue incarnationis myſterio paradiſi nob iter api-
mat. 27. ret. AMBRO. Sed ⁊ illud ſoluēdū eſt: quia aly. ſ. mat-
Mar. 15 theus ⁊ marcus duos ꝯuitiātes inducūt latrones: iſte vnū
ꝯuitiātē: vnū regnātē. Fortaſſe ⁊ iſte p̄us ꝯuitiatus eſt: ſed
Heb. 10 repēte ꝯuerſus eſt. Potuit etiā de vno pluraliter dici: ſicut
eſt illud. In caprinis pellibus ambulabāt. Secti ſunt cū ſo-
lus helyas melotidem habuiſſe. Iſaias ſectus eſſe docet̄.
Myſtice. Myſtice aūt duo latrones ppl'os pctōres ſignāt per ba-
ptiſmū crucifigēdos eſſe cū chrīo: quoꝝ diſſenſio diuerſi-
tatē pariter credētiū ſignāt. BEDA. Quicūq; enim ba-
Ro. 6. ptiçati ſumus in Chriſto ieſu: in morte ipſius baptiçati ſu-
mus. per baptiſmū autem cum peccatores eſſemus ablui-
mur. Sed aly dum deū in carne paſſum laudant coronā-
tur: aly dum aut fidem aut opera baptiſmi habere renue-
runt: dono qd̄ accepere priuantur.

Tex. 8. Erat autē fere hora ſexta: ⁊ tenebre facte ſunt
mat. 27. in vniuerſa terra vſq; in horam nonā. Et ob-
Mar. 15 ſcuratus eſt ſol: ⁊ velū templi ſciſſum eſt me-
dium. Et clamans voce magna ieſus ait. Pa-
Ps̄. 30. ter: in manus tuas cōmendo ſpiritum meum.
Et hec dicens expirauit.

A CYRIL. Poſtq; cruci tradiderūt dñm omniū: mundi
machina lugebat ꝓpriū dñm: et obtenebrata eſt lux in
meridie ſm Amos. Unde dicit̄. [Erat aūt fere hora ſexta:
⁊ tenebre facte ſunt in vniuerſa terra vſq; in horā nonā.]
Qd̄ erat manifeſtū indiciū ꝙ forent paſſure caliginē cru-
cifigētiū aīe. AVGV. de cō. euāgel. Hoc autē qd̄ de te-
mat. 27. nebris dictū eſt: etiam aly duo Mattheus ⁊ Marcus cō-
mar. 15. teſtātur. Addit autē Lucas. Unde facte ſunt tenebre: cum
ſubdit. [Et obſcurat' eſt ſol.] AVGV. 3° de ciuitate dei.
Quā ſolis obſcurationē: nō canonico curſu ſyderum acci-
diſſe ſatis oſtēdit: ꝙ tunc erat paſcha iudeoꝝ: qd̄ plena lu-
na ſolēniter agitur. Regularis aūt ſolis defectio: nō niſi fi-
ne lune ꝯtingit. DIONY. ad Policarpum. Apud helio- B
polim enim tūc p̄ſentes inopinabiliter ſoli lunam incidē- Eclipſis
tem videbamus. Nō enim erat cōueniens tēpus: ⁊ rurſus in paſſiōe
ſpam a nona hora vſq; ad veſperā ad ſolis diametrū ſup- xp̄i factus
nāliter reſtitutam. Eclipſim etiam illā ex oriēte vidimus nō fuit nā-
incboatam: ⁊ vſq; ad ſolarem terminū veniētē: poſtea re- lis: ſed mi-
grediētem rurſus ex eodē nō defectū ⁊ repurgationē: ſed raculoſus
ecōtrario ſm diametrū factā. Talia ſunt eius tēporis ſup-
nālia: ⁊ ſoli chrīo qui eſt oīum cā poſſibilia. GRECVS.
Hoc igitur prodigiū factū eſt: vt pateret ꝙ qui mortē ſu-
ſcepat: gubernator eſſet totius creature. AMBRO. Sol
etiam occidit ſacrilegis: vt funeſti ſpectaculū ſceleris obū-
braret: tenebre effuſe ſunt oculis perfidoꝝ: vt fidei lumen
reſurgeret. BEDA. Uolēs autē Lucas miraculū mira-
culo adiūgere ſubiūgit. [Et velū tēpli ſciſſum eſt mediū.] C
Hoc expirāte dño factū eſt: ſicut Mattheus ⁊ Marcus
ꝯteſtant̄: ſed lucas preoccupādo narrauit. THEO. Per mat. 27.
hoc autē dñs oſtēdebat: ꝙ nō erūt vlterius ſancta ſanctoꝝ mar. 15°.
inacceſſibilia: ſed tradita in manus romanoꝝ ignarent̄ ⁊
coꝝ aditus pateret. AMBRO. Uelum etiā ſcindit̄: quo
duorū populoꝝ diuiſio ſynagoge ꝓphanatio declaratur.
Scindit̄ velum vetus: vt eccl'ia noua fidei ſue vela ſuſpē-
dat. Synagoge velamē ſuſpēdit̄: vt religionis interna my-
ſteria reuelata: mētis cernamus intuitu. THEO. Per h̄
etiam oſtendit̄ ꝙ velum qd̄ ſequeſtrabat nos a ſacris que
ſunt in celo diſrūpitur: id eſt dei inimicitia et peccatum.
AMBRO. Deīde etiā vbi aſſumpte mortalitatis imple-
tum eſt omne myſteriū ⁊ imortalitas ſola remāſit. Unde
ſequit̄. [Et clamās voce magna ait ieſus. Pater: in manus
tuas cōmendo ſpūm meū.] BEDA. Patrē inuocādo fi- D
liū dei ſe eſſe declarat: ſpūm vō cōmendādo: nō defectū
ſue vtutis: ſed ꝯfidētiā eiuſdē cum p̄re poteſtatis inſinuat.
AMBRO. Caro moritur vt reſurgat: ſpūs patri cōmen-
datur: vt celeſtia quoq; ab iniqtatis vinculo ſoluerētur: et Cr̄ xp̄s in
pax fieret in celo: quā terrena ſequerent̄. CYRIL. Hec cruce aīas
aūt vox edocet ꝙ aīe ſanctoꝝ nō deinceps in inferno clau- p̄ri cōmen-
dūtur vt prius: ſed apud deū ſunt: huius rei facto chriſto dauit.
ꝓncipio. ATHANA. Cōmēdat enim patri per ſe vni-
uerſos mortales in ſe viuificatos: nam ſumus mēbra eius:
ſm illud Apoſtoli ad Galath. Oēs vnum eſtis in chriſto. Gal. 3°
GREGO. niſenus. Decet aūt querere qualr̄ in eodē tpe
dñs tripartit̄ ſeipſū in viſcera terre: vt dixerat phariſeis.
In paradiſum dei: vt dixit latroni: in manus p̄inas vt nūc
dicit̄. Sed recte ꝯſiderātibus hoc nec qōne dignū videt̄.
nam qui vbiq; eſt per diuinā potētiā quolibet loco adeſt.
AMBRO. Cōmēdat̄ ergo p̄ri ſpūs: ſed cum ſit in ſupio- E
ribus: illuminat ⁊ iferna: vt vniuſa redimant̄: etenim chrīs
oīa ⁊ in chrīo oīa. GREG. niſenus. Alia ſolutio eſt ꝙ tpe
paſſionis neutrā ꝑtem humanitatis ſemel vnita diuinitas
dimiſit: ſed aīā de corpe ſpōte diſiunxit: ſe tñ in vtroq; ꝑ-
manētē oſtēdit. Nam per corpus in quo mortē ſuſcepit: ⁊
ꝯſutauit mortis potētiā: per aīam vō latroni parauit itroi-
tū paradiſi. Dicit aūt Iſaias de ſupna hierl'm: que a para-
diſo nō eſt alia. Sup manus meas depinxi menia tua. Uñ
palā eſt ꝙ exiſtēs in paradiſo manus patris inhabitabat. F
DAMA. Uel expreſſius loquēdo in ſepulchro erat ſm Xp̄s erat i
corpus: in iferno ſm aīam: ſ; ſicut deus ⁊ in paradiſo cum paradiſo i
latrone: ⁊ in throno erat cū p̄re ⁊ ſpirituſancto. THEO. ſepulchro
Clamās vō alta voce expirat: q2 inerat ei poteſtas ponēdi ⁊ i iferno.
aīam ſuā: ⁊ eā reſumēdi. Uñ ſeqt̄. [Et h̄ dicēs expirauit.] Ioā. 10°
AMBRO q. d. Tradidit ſpūm: q2 non inuitus amiſit. Qd̄
enim emittit̄: volūtarium eſt: qd̄ amittit̄ neceſſiū.

Videns autē centurio qd̄ factum fuerat: glo- Tex. 9.
rificauit deum dicens. Uere hic homo iuſtus mat. 27.
mar. 15°.

erat. Et omnis turba eoꝝ qui ſimul aderant ad
ſpectaculum iſtud: ⁊ videbāt que fiebant: per-
cutientes pectora ſua reuertebātur. Stabāt aūt
omnes noti eius a longe: ⁊ mulieres que ſecu-
te eum erant a galilea hec videntes.

A AVGV. 4° de trinitate. Cum poſt illā vocem ꝯtinuo tra-
didit ſpiritū: hoc maxime qui aderant ſunt mirati. Longa
eniȝ morte cruciabātur ligno ſuſpēſi. Unde dicit. [Uidēs
autem centurio qḋ factū fuerat: glorificauit deū dicēs. Ue-
mat. 27. re hic homo iuſtus erat.] AVGV. de cō. euāgel. Nō eſt
autem ꝯtrariū ꝙ Mattheus viſo terremotu: dicit admira-
tum cēturionem: cum Lucas dicat hoc eum admiratū fuiſ-
ſe: ꝙ emiſſa illa voce expiraſſet: oſtēdens quam poteſtatē
habuit quādo moreret. In eo autem qḋ Mattheus dixit:
nō ſolū viſo terremotu: ſed addidit ⁊ his que fiebant inte-
grum locū fuiſſe demōſtrauit luce: vt diceret ipm dñi mor-
tem fuiſſe miratum. De autē Lucas etiā ipſe dixit. [Uidēs
autem centurio qḋ factū erat:] in eo genere incluſit oīa que
facta erant: in illa hora mirabiliter tanꝗ vnū mirabile fa-
ctum cōmemorās: cuius quaſi mēbra ⁊ partes erāt oīa il-
la miracula. Quod aūt alius dixit centurionē dixiſſe. Ue-
re filius dei erat iſte. Lucas autē ait ꝙ [iuſtus erat] putari
pōt diuerſum: ſed vel vtrūq dictum a cēturione debemus
intelligere: ⁊ aliud illum: ⁊ aliud iſtū cōmemoraſſe. Uel for-
mat. 27. taſſe Lucam exprimere ſentētiā cēturionis: quomodo dixe-
rit ieſum filiū dei. Forte enim nō eum vnigenitū equalem
patri cēturio intellexerat. Sed ideo filiū dei dixerat: quia
iuſtū crediderat: ſicut multi iuſti dicti ſunt filij dei. Iam vo-
ga Mattheus addidit eos qui cum cēturione erant. Lu-
cas vo hoc tacuit nō eſt cōtrarium: cum alius dicit qḋ alius
tacet: ⁊ Mattheus dixit. Timuerūt valde. Lucas aūt non
B dixit. Timuit: ſed [glificauit deum:] quis nō intelligat deum
timēdo glificaſſe? THEO. Nūc autē videt effectū for-
Joā. 12° tiri qḋ dñs dixerat. Cum exaltatus fuero: oīa ad me trahā.
Exaltatus nāq in cruce attraxit latrones ⁊ centurionē: ſed
⁊ quoſdā iudeoꝝ: de qbus ſequit. [Et oīs turba eoꝝ qui ſi-
mul aderant ad ſpectaculū iſtud: ⁊ videbāt que fiebant: p-
Quid ſi-gnificabat per hoc ꝙ iu-dei chriſto crucifixo pcutiebāt pectora ſua. cutientes pectora ſua reuertebātur. BEDA. De pcutie-
bāt pectora: qa penitētie luctus indicium eſt: pōt dupl'r in-
telligi. Siue eum cuius vitā dilexerūt iniuſte occiſum do-
lebant: ſiue cuius mortē ſe impetraſſe meminerāt: hunc in
morte amplius glorificatū tremebāt. Notādum aūt ꝙ gen-
tiles deum timētes: apte ꝯfeſſionis voce glificāt: iudei per-
Pectora iudeorum fuerunt ſaxo durio-ra in chri morte non credētium. cutiētes ſolum pectora: ſilētes domū redeūt. AMBRO.
O duriora ſaxis pectora iudeoꝝ. Iudex arguit: credit mi-
niſter: pditor ſcelus ſuum morte cōdēnat: elemēta fugiūt:
terra cōcutit: monumēta reſerant: iudeoꝝ tamē imobilis
duritia manet orbe concuſſo. BEDA. Unde merito per
centurionē fides eccl'ie deſignat: que dei filium tacēte ſyna-
goga cōfirmat. Implet autē qḋ dñs patri cōqueritur dicēs.
C
Pſ. 87. Elōgaſti a me amicū ⁊ primum: ⁊ notos meos a miſeria.
Un̄ ſequit. [Stabāt aūt oēs noti eius a lōge.] THEO.
Sed feminaꝝ genus olim maledictum: manet ⁊ videt hec
oīa. Sequitur enim. [Et mulieres que ſecute erāt eum a gali-
lea hec videntes.] Et ſic pme refocillant iuſtificationem: vt
bñdictione a paſſione pfluente ſicut ⁊ reſurrectione.

Tex. 10. ❡ Et ecce vir noīe ioſeph qui erat decurio vir
mat. 27. bonus ⁊ iuſtus: hic nō cōſenſerat ꝯſilio ⁊ acti-
mar. 15°. bus eoꝝ: ab arimathia ciuitate iudee: qui expe-
Joā. 19° ctabat ⁊ ipſe regnum dei. Hic acceſſit ad pila-
tum ⁊ petijt corpus ieſu. Et depoſitū inuoluit
mat. 27. in ſyndone: ⁊ poſuit eum in monumēto exciſo:
in quo nondum quiſꝗ poſitus fuerat. Et dies Mar. 15
erat paraſceues: ⁊ ſabbatum illuceſcebat. Sub- Joā. 19°.
ſecute autem mulieres que cum eo venerant de
galilea viderūt monumētum: ⁊ quēadmodum
poſitum erat corpus eius: ⁊ reuertentes para-
uerunt aromata ⁊ vnguenta: ⁊ ſabbato quidem
ſiluerunt ſm mandatum.

❡ GRECVS. Fuerat quoq Joſeph occultus chriſti diſci- A
pulus: deniq vinculū timoris rūpens feruētior factus do-
minicū corpus turpiter pendēs a ligno depoſuit: cōparās
pcioſam margaritam voꝝ modeſtia. Unde dicit. [Et ec-
ce vir noīe ioſeph qui erat decurio.] BEDA. Decurio vo-
catur ꝙ ſit de ordine curie: ⁊ officia curie adminiſtret: qui
etiam curialis a pcurando munera ciuilia ſolet appellari.
Magne ergo Joſeph dignitatis apud ſeculū: ſed maioris
apud deū meriti fuiſſe laudat. Unde ſequit. [Uir bonus
⁊ iuſtus: hic nō ꝯſen. cōſi. ⁊ actibus eoꝝ: ab arimathia ciui-
tate iudee.] Arimathia ipſa eſt ramatha ciuitas helcane et 1. Re. 1.
ſamuelis. AVGV. de cō. euāge. Dicit aūt Joānes ꝙ erat
diſcipulus ieſu. Unde ⁊ hic ſbdit. [Qui expectabat ⁊ ipſe
regnū dei.] Merito aūt mouet. Cur ille qui pp̄ter timorem
occult' erat diſcipulus: auſus ſit petere corpus eius: qḋ nul-
lus eoꝝ qui eum palam ſequebant auderet. Sequit enim.
[Hic acceſſit ad pilatū: ⁊ petijt corpus ieſu.] Sed itelligē-
dum eſt iſtū fiducia dignitatis hoc feciſſe: qua pditus pote-
rat familiariter itrare ad pilatum. In extremo aūt illo offi-
cio funeri exhibēdo minus videt curaſſe de iudeis: ꝗuis
B ſoleret i dño audiēdo eoꝝ inimicitias deuitare. BEDA.
Sic igit per iuſtitiam meritoꝝ ſepeliēdo corpori dñico di-
gnus fuit per nobilitatē potētie ſecularis illud impetrare.
Un̄ ſequit. [Et depoſitū inuoluit in ſyndone.] Ex ſimplici
ſepultura dñi ambitio diuitum ꝯdēnat: qui nec in tumulis
qdem poſſint carere diuitijs. ATHA. Enormiter etiam
agūt qui cōdiūt corpa mortuoꝝ ⁊ ea nō ſepeliūt etiā ſi ſcā
ſint: qd enim ſanctius aut maius dñi corpe: qḋ tñ in monu-
mēto poſitū eſt: donec die tertia reſurrexit. Sequit enim.
[Et poſuit eum in monumēto exciſo.] BEDA. Scilz de Ut chriſti ſepult' fu-it i monu-mento no-uo ⁊ in pe-tra exciſo.
petra: ne ſi ex multis lapidibus edificatū eēt poſt reſurre-
ctionē ſuffoſſis tumuli fundamētis ablatus furto diceret.
In nouo etiā ponit monumēto. Nā ſequit. [In quo nōdū
qſꝗ poſitus fuerat] ne poſt reſurrectionē ceteris corpibus
remanētib': ſurrexiſſe alius ſuſpicaret: qr vo ſexta die hō
fact' eſt: recte dñs ſexta die crucifixus humane reparatio-
nis impleuit archanū. Unde ſequit. [Et erat dies paraſce- C
nes] qḋ pparatio interptat: quo noīe ſextā feriā appellabāt:
qa ea die que in ſabbatū forent neceſſaria pparabāt: qr vo
ſeptimo die requieuit ꝯditor ab ope ſuo. Sabbato dñs in
ſepulchro requieuit. Unde ſequit. [Et ſabbatum illuceſce-
bat.] Supra aūt legimus: qa ſtabāt oēs noti eius a longe: ⁊
mulieres que ſecute erāt eum. His ergo notis ieſu poſt de-
poſitū eius cadauer ad ſua remeātibus: ſole mulieres que
artius amabāt funus ſubſecute: quo poneret inſpicere cu-
piebāt. Sequit enim. [Subſecute aūt mulieres que cum
ipſo venerāt de galilea viderūt monumētum: ⁊ quēadmo-
dum poſitū erat corpus eius:] vt. ſ. ei tēpore cōgruo munus
poſſent ſue deuotionis offerre. THEO. Neq tamē fidē
debitā adhuc habebāt: ſed quaſi puro homini aromata et
vnguēta parabāt more iudeoꝝ: qui talia exhibebāt defun-
ctis. Un̄ ſequit. [Et reuertē. parauerūt aromata ⁊ vnguē-
ta.] BEDA. Sepulto enim dño ꝗdiu licebat operari. ſ. D
vſq ad ſolis occaſum vnguētis pparandis erāt occupate.
Mādatū aūt erat vt ſabbati ſilētium. i. quies a veſpa vſq
ad veſperā ſeruaret. Sequit enim. [Et ſabbato qdem ſi-
luerunt

Myſtice lierūt ſm mādatuꝫ.] AMBRO. Myſtice autē iuſtus chriſti corpus ſepelit. Talis eſt enim chriſti ſepultura que fraudē iniqtatēq3 nō habeat. Merito aūt mattheus hūc diuitē dixit. Suſcipiēdo enim diuitē neſciuit fidei paupertatē: iuſtus corpus chriſti opit ſyndone. Ueſti ⁊ tu dñi corpus glīa ſua: vt ⁊ ipſe ſis iuſtus: ⁊ ſi mortuū credis: operi tñ diuinitatis plenitudine ſue: ſed ⁊ veſtiꝛ eccl'ia innocētie gratia. BEDA. Ille etiā in ſyndone munda inuoluit ieſum: qui pura mēte eū ſuſcepit. AMBRO. Nec ocioſe alius euāgeliſta monumētuꝫ nouum dixit: alius monumētū Joſeph. ⁊ cuiꝫ tumulus his paraꝛ qui ſub lege ſunt mortis: victor mortis tumulū ſuum nō habet. Que enim cōicatio tumulo ⁊ deo? Solus enim tumulo includiꝛ: qa mors chriſti ⁊ ſi ſit cōis ſm nām: ſpālis eſt ſm virtutē. Bñ aūt chriſtus in monumēto condiꝛ iuſti: vt iuſtitie habitatione regeſcat. Monumētū enim hoc in duritie gētilis petra iuſtus excidit penetrali vbi vt pretēderet in nationibus vtus chriſti: cui pulcherrime admonitus eſt lapis. Quicūq3 in ſe bñ humauerit chrīm diligēter cuſtodiat ne eum pdat: ne ve perfidie ſit ingreſſus. BEDA. Et aūt dñs ſexta die crucifigiꝛ: ſeptima in ſepulchro quieſcit: ſignat ꝙ in ſexta mūdi etate nos pro dño pati: ⁊ velut mūdo crucifigi neceſſe eſt. In ſeptima vo. i. poſt mortē: corpa qdē in tumulis: aīe vo cum dño requieſcūt. Uſq3 nūc etiā mulieres ſancte. i. aīe humiles dilectione feruētes paſſioni chriſti diligēter obſequuntur. ⁊ ſi forte valeāt imitari: ſedula curioſitate quo ordine ſit eadē paſſio cōpleta perpēdūt. Qua lecta: audita: recordata: mox ad parāda ſe opa vtutū qbus chriſtus delectatꝛ ꝯuertūt: vt futura preſentis vite paraſceue ⁊ requie beata: tpe reſurrectionis occurrere chriſto valeāt cū aromatib⁹ ſpiritaliū actionum.

Ille chriſtū ſyndone munda īuoluit: q ipm pura mēte ſuſcepit.

E

Aie humiles ꝯtēplātes chriſti paſſionem ad vtutū opa ſe cōuertūt.

Cap. XXIIII.

Tex. 1. mat. 28° mar. 16. Joā. 20° Una aūt ſabbati valde diluculo venerūt ad monumētuꝫ portātes que parauerant aromata: ⁊ inuenerūt lapidē reuolutuꝫ a monumēto: ⁊ ingreſſe nō inuenerūt corpus dñi ieſu. Et factum eſt dum mēte cōſternate eſſent de iſto: ecce duo viri ſteterunt ſecus illas in veſte fulgēti. Cum timerēt

mat. 28° mar. 16° autē ⁊ declinarent vultū in terram dixerūt ad illas. Quid queritis viuētē cum mortuis? Nō eſt hic: ſed ſurrexit. Recordamini qualiter lo-

mat. 16° Mar. 8 ū. 9. cutus eſt vobis cum adhuc in galilea eēt dicēs. Quia oportet filiū hoīs tradi in manus hominum peccatoꝝ ⁊ crucifigi: ⁊ die tertia reſurgere. Et recordate ſunt verboꝝ eius: ⁊ regreſſe a

mat. 28° mar. 16° ū. 8. monumēto nūtiauerunt hec oīa illis vndecim: ⁊ ceteris oībus. Erat autem maria magdalene ⁊ ioāna: ⁊ maria iacobi: ⁊ cetere que cum eis erāt: que dicebāt ad apl'os hec. Et viſa ſunt ante illos ſicut delyramētuꝫ vba iſta: ⁊ nō crediderūt illis. Petrus aūt ſurgēs cucurrit ad monumētuꝫ: ⁊ pcūbens vidit lintheamina ſola poſita: ⁊ abijt ſecum mirās qd factum fuerat.

A ¶ BEDA. Religioſe mulieres nō ſoluꝫ in die paraſceue: ſed etiā ſabbato trāſacto. i. ſole occidēte: mox vt opandi licentia remeauit emerūt aromata: vt veniētes vngerēt cor-

mar. 16° pus ieſu: ſicut Marcus teſtaꝛ: preoccupante tñ iam noctis articulo monumentū adire nō valuerūt. Et ideo dī. [Una aūt ſabbati valde diluculo venerūt ad monumētum: portātes que parauerāt aromata.] [Una ſabbati] ſiue prima ſabbati. pma eſt a ſabbato quā diē dñicā pпter dñi reſurrectionē mos chriſtianus appellat. Et aūt valde diluculo mulieres venere ad monumētū: magn⁹ querēdi ⁊ inueniēdi dñm feruor charitatis oñdiꝛ. AMBRO. Sꝫ magna oriꝛ hoc loco pleriſq3 dubitatio. Siqdē hic valde diluculo: Mattheus veſpe ſabbati mulieres ad monumētuꝫ veniſſe dixerūt: ſꝫ euāgeliſtas de diuerſis putes dixiſſe tpib⁹: vt pmas alias mulieꝝ ⁊ alias conijcias viſiones. Et autē ſcriptū eſt. Ueſpe aūt ſabbati que luceſcit in p⁹ ſabbati reſurrexiſſe dñm: ſic tēperandū eſt: vt neq3 mane dñica que eſt pma poſt ſabbatuꝫ: neq3 ſabbato reſurrectio facta credaꝛ. Nā quō triduū cōpleꝛ? Nō ergo veſpaſcēte die: ſed veſpe noctis reſurrexit. Deniq3 grecus Sero dixit. Sero aūt: ⁊ horā ſignat in occaſu diei ⁊ rei cuiuſlibet tarditatē: quō ſi dicas. Sero mihi ſuggeſtū eſt. Eſt ḡ ⁊ ſero tēpus noctis pfundū. Uñ ⁊ mulieres ad monumētuꝫ accedēdi hñt facultatē cuſtodib⁹ quieſcētib⁹. Et vt ſcias nocte factū: mulieres alie ſciūt: alie neſciūt. Sciunt que obſeruāt noctib⁹ ⁊ diebus: neſciūt que receſſerūt. Neſcit vna maria magdalene ſm ioānē. Nā eadē ⁊ ante ſcire ⁊ poſtea neſcire nō potuit. ḡ ſi plures marie: plures etiā fortaſſe marie magdalene: cum illud nomē pſone ſit: hoc ſumaꝛ a loco. AVG. de cō. euā. Uel mattheus a pma pte noctis qd eſt veſpe: ipam voluit noctē ſignare: cuius noctis fine venerunt ad monumētū: ⁊ h ea de cā: qꝛ iā a veſpe parauerāt: ⁊ licebat afferre aromata: trāſacto ſabbato. EVSE. Jacebat autē organum vbi extinctū: magnus vo lapis claudebat ſepulchrū: q̄ſi mors eum duxiſſet captiuū: ſed nōdū lapſo triduo vita ſe pmit iteꝝ poſt ſufficiētē mortis ꝯiūctionē. Unde ſeqꝛ. [Et inuenerūt lapidē reuolutū a monumēto.] THEO. Nā angelus reuoluerat eū: vt teſtaꝛ mattheus. CHRY. Amotus eſt aūt lapis poſt reſurrectionē pпter mulieres: vt credant reſurrexiſſe dñm vidētes monumētū vacuum corpe. Uñ ſequiꝛ. [Et ingreſſe nō inuenerūt cor. dñi ieſu.] CYRIL. Cū igiꝛ nō inueniſſent corpus chriſti qd reſurrexerat: ducebanꝛ diuerſis cogitationib⁹: ⁊ pпter amorem chriſti ⁊ adhibitā ſollicitudinē meruerūt viſionē angelicā. Sequiꝛ enim. [Et factū eſt dum mēte ꝯſternate eſſent de iſto: ecce duo viri ſteterunt iuxta illas in ve. ful.] EVSE. Jocūditatis ⁊ gaudij indicia ſalutifere reſurrectiōis: ⁊ fulgētes amictus pſtātes. Moyſes enim plagas egyptus preparās in flāma ignis angelū pſpexit: ſed nō tales viſi ſunt mulieribus in ſepulchro: ſed mites ⁊ hylares: quales decebat cōſpici in regno ⁊ gaudio dñi. Et ſicut in paſſione eclipſatus eſt ſol: meroris ⁊ anguſtie ſigna pmens crucifigētibus filiū dei: ita angeli vite ac reſurrectionis pcones habituꝫ ſalutiferi feſti cādidati deſignabāt. AMBRO. Sed quō Marcus vnū iuuenem in albis ſedētem: Mattheus vnū: Joānes ⁊ Lucas duos angelos in albis ſedētes viſos eſſe memorauerūt? AVG. de cō. euāg. Poſſumus itelligere vnū angelū viſum a mulieribus: ⁊ ſm Marcū: ⁊ ſm Mattheū: vt eas ingreſſas in monumētū accipiamus. ſ. in aliqd ſpatiū: qd erat aliqua mā cōmunitū ante illum ſaxei ſepulchri locū: atq3 ibi vidiſſe angelū ſedentē a dextris qd dicit Marcus: deinde intus ab eis dum inſpicerēt locū in qua iacebat corpus dñi viſos duos alios angelos ſtātes: ſicut dixit Lucas locutos ad earūdē exhortādū aīum ⁊ edificādam fidē. Uñ ſequiꝛ. [Cum time. aūt ⁊ declina. vul. in terrā.] BEDA. Scē mulieres aſtātibus ſibi angelis nō in terrā cecidiſſe: ſed vultū dicunꝛ in terrā declinaſſe: nec quēpiā ſcōꝝ legimus tpe dñice reſurrectionis: vel ipſi domino vel angelis ſibi viſis terre pſtratū adoraſſe: vñ mos obtinuit eccl'iaſticus vt vel in memoriam dñice vel in nře ſpem reſurrectionis oīb⁹ dñicis diebus ⁊ toto qnq̄geſimo

Palmam ſabbi xpiani vocant dñicā pp dominī reſurrectionem.

B

C

Ueſpe noctis q̄ luceſcit i pma ſabbi itelligitur finis noctis.

mat. 28°

D

Exo. 3.

E mar. 16° mat. 28. Joā. 20° Lucas

Tēpe paſchali non flectūt genua ſꝫ erecta iclināꝛ in eccl'ia

pe mulie/res ad ſe/pulchrum venientes. tēpore non flexis genibus:ſed declinatis in terrā vultibus oremus. Nō erat aūt in monumēto:qui locus eſt mortuo/rū:querēdus ille qui ad vitā reſurrexit a mortuis. Et ideo ſbdif. Dixerūt ad illas. ſ.angeli ad mlieres. Quid que/ritis viuē.cum mor.nō eſt hic:ſed ſurrexit. Die aūt tertia ſicut ipſe inter diſcipulos tam viros ꝙ feminas pdixit re/ſurrectionis ſue triūphuz celebrauit. Uñ ſequif. Recor/damini qualr locu.eſt vo.cum adhuc in galilea eſſet dicēs.

mat.16. Mar. 8 ꝛ.9. Quia opor.filiū homi.tradi in manus homi.pec.ꝛ crucifi. ꝛ tertia die reſurgē. Die nāqꝫ paraſceue hora nona ſpiritū tradens:veſpere ſepultus:mane prima ſabbati reſurrexit.

F ATHA. Poterat ſiqdez ſtatim ſuſcitare corpus a mor/te. Sed dixiſſet aliqs euz nequaꝗ fuiſſe:vel nō plene mor/tez ei inheſiſſe:ꝛ fortaſſe ſi reſurrectio dñi fuiſſet dilata:la/tuiſſet incorruptionis honor. Ut igif corpus oñderet mor/tuū vnius itcrpellationē diei paſſus eſt:ꝛ tertia die corpus ſuū incorruptū demōſtrauit. BEDA. Uno etiā die in ſe/pulchro ꝛ duab⁹ noctib⁹ iacuit:qa lucē ſue ſimple mortis: tenebris duple nře mortis adiunxit. CYRIL. Inſtructe

Femina q̄ quondam fuit mortiſ miniſtra re/ſurrectōeꝫ chriſti pri/ma nūtiat. autē mulieres angeloꝝ affatib⁹ accelerātes retulerūt diſci/pulis. Uñ ſequif. Et recordate ſunt vboꝝ eius. Et regreſ/ſe a monumēto:nūtiauerūt hec oīa illis vndecim:ꝛ ceteris oibus. Nāqꝫ femina que quōdaz mortis fuit miniſtra ve/nerāduz reſurrectionis myſterium pma percepit ꝛ nūtiat. Adeptū eſt igif femineum genus ꝛ ignominie abſolutionē

1.cor.14 ꝛ maledictionis repudiū. AMBRO. Mulieribus autē

G docere in eccl'ia nō pmittif:ſed domi viros ſuos iterrogāt. Ad eos ergo femina mittif qui domeſtici ſunt. Que autez fuerint he mulieres oſtēdit ſubdēs. Erat autē maria ma/

al's Greg. in homi. gdalene. BEDA. Ipſa eſt ſoror Lazari. Et ioāna vxor cuze pcuratoris herodis. Et maria iacobi.i.mater Jacobi minoris ꝛ Joſeph. Et cōiter de alijs ſubdif. Et cetere que cum eis erāt:que dicebāt ad apl'os hec. Ut eniz perpetui reat⁹ apud viros mulier opprobriuz nō ſuſtineret:que cul/pam viro trāſfuderat:trāſfudit ꝛ grāz. THEO. Eſt aūt

H nāliter incredibile mortalibus reſurrectionis miraculum. Unde ſeqf. Et viſa ſunt ante illos ſicut delyramētū ver/ba iſta:ꝛ nō credebāt illis. BEDA. Qō nō tam illoruz infirmitas ꝙ nřa (vt ita dicam) futura firmitas fuit. Ipſa nāqꝫ reſurrectio illis dubitātib⁹ per multa argumēta mō/ſtrata eſt:que duz nos legētes agnoſcimus:de coꝝ dubita/tione ſolidamur. THEO. Petrus aūt hoc audiēs tollit moras ꝛ vadit ad monumētum:qa nec ignis nouit moras ingeſtus materie. Unde ſequif. Petrus aūt ſurgēs cucur/rit ad monumētum. EVSE. Solus enim ipſe credit fe/minis dicētibus ſe angelos vidiſſe:ꝛ cum eſſet eximij affe/ctus pre ceteris ſeduluz ſe promebat:paſſim circūſpiciens dñm. Unde ſequitur. Et procūbēs vidit ſola linteamina poſita. THEO. Cum autē ad monumētum fuiſſet hoc primo cōſecutus eſt: vt miraref que prius ab ipſo vel ab alijs deridebātur. Unde ſequif. Et abijt ſecum mirās qō factū fuerat. ſ.apud ſe mirās rei euētum:qualiter ſola lin/theamina derelicta fuere corpore myrra puncto: vel quā/

I tam opportunitatē habuiſſet fur: vt hic ſemotim inuoluta

Zuār dimittēs circūſtātibus militib⁹ corpus auferret. AVG. de cō.euāgel. Intelligif autē hoc Lucas recapitulādo po/ſuiſſe de petro. Tūc enim cucurrit petrus ad monumētuz quā ꝛ Joānes: cuz tñmodo a mulieribus pcipue a Maria magdalene nūtiatuz eis fuerat de corpore ablato. Poſtea aūt facta ſunt hec de viſione angeloꝝ. Ideo autē lucas pe/truz ſolū cōmemorauit:qa illi pmitus Maria nūtiauerat. Itē pōt mouere ꝙ Petrū nō intrātez:ſed procūbētē dicit lucas ſola lintheamina vidiſſe ꝛ diſceſſiſſe mirātē:cū Joā/nes dicat ita ſe lintheamina vidiſſe poſita:ꝛ ſeipm poſt pe/trum intraſſe. Sed intelligēdū eſt petrū pmo procūbētez vidiſſe:qō Lucas cōmemorat:Joānes tacet. poſt autez in/greſſus eſt anteꝙ Joānes intraret. BEDA. Juxta intel/

K Myſtice. lectū Xo myſticuz per hoc ꝙ mulieres valde diluculo ve/niūt ad monumētum:datur nobis exēplū diſcuſſis vitioꝝ tenebris ad dñi corpus accedē. Nam ꝛ ſepulchruz illud fi/

In puro lino chri/ſti ſacrm reponim⁹ ſicut xpus in monumē/to poſitus fuit in ſyn/done mūda. guraz dñici habebat altaris:in quo corpis chriſti myſteria nō in ſerico:nō in pāno tincto:ſed inſtar ſyndonis quo euz ioſeph inuoluit in lintheo puro debēt pſecrari:vt ſicut ipſe veraz terrene nature ſubſtam pro nobis morti obtulit:ita ꝛ nos in cōmemoratiōe ipſius purū de terre germine candi/dūqꝫ ꝛ multimoda:quaſi mortificationis gñe caſtigatū al/tari linum iponamus. Aromata aūt que mulieres deferūt ſigñant odorē vtutuz ꝛ oronū ſuauitatē:qbus altari appro/pinquare debemus. Reuolutio aūt lapidis iſinuat reſera/tionē ſacroꝝ:que tegebanf velamine lre legis:que in lapi/de ſcripta eſt:cuius ablato tegmine corpus dñi mortuū nō inuenif:ſed viuū euāgelizaf. Quia etſi cognūimus ſm car/

2.Cor.5. nem chrm:ſed iam nūc nō nouimus. Quo aūt poſito in ſe/pulchro corpe dñi angeli aſtitiſſe leguntur:ita etiā tpe conſe/

Quotiens altari ap/propinq̄/mus reue/rēter nos icliare de/bemus ad ex⁰ ſcuti/ruiliez. crationis myſterij corpis chriſti aſſiſtē ſunt credendi. Nos ergo exēplo deuotaꝝ reruz quotiēs myſterijs celeſtib⁹ ap/propinquamus pter angelicā pñtiaz:ſeu pter reuerētiā ſacre oblationis cuz omni humilitate vultū declinemus in terram:nos cinerem ꝛ terram eſſe recolētes.

Tex.2. ¶Et ecce duo ex illis ibant ipſa die in caſtellum qō erat in ſpatio ſtadioꝝ ſexaginta ab hieruſa/lem nomine emaus: ꝛ ipſi loquebātur adinui/cem de his oibus que acciderant. Et factuz eſt dum fabularētur: ꝛ ſecum quererent: ꝛ ipſe ie/ſus appropinquās ibat cum illis. Oculi autem eorū tenebātur ne eum agnoſcerēt. Et ait ad il/los. Qui ſunt hi ſermones quos cōfertis adin/uicem ambulātes: ꝛ eſtis triſtes? Et reſpōdēs vnus cui nomē cleophas dixit ei. Tu ſolus pe/regrinus es in hieruſalez: ꝛ nō cognouiſti que facta ſunt in illa his diebus? Quibus ille dixit. Que? Et dixerūt de ieſu nazareno qui fuit vir pphēta:potens in opere ꝛ ſermone: coraz deo ꝛ omni populo. Et quomodo eum tradiderūt ſummi ſacerdotes ꝛ principes noſtri in dāna/tionem mortis: ꝛ crucifixerūt eum. Nos autē ſperabamus: quia ipſe eſſet redēpturus iſrael. Et nunc ſup hec oia tertia dies eſt hodie ꝙ hec facta ſunt. Sed ꝛ mulieres quedam ex noſtris terruerūt nos:que ante lucem fuerūt ad monu/mētum: ꝛ non inuēto corpore eius venerūt di/cētes ſe etiam viſionem angeloꝝ vidiſſe:qui di/cunt eum viuere. Et abierūt quidaz ex noſtris ad monumētuz: ꝛ ita inuenerūt ſicut mulieres dixerūt:ipſum Xo non inuenerunt.

A ¶GLO. Poſt manifeſtationez reſurrectionis chriſti per angelos mulieribus factā:manifeſtaf vlterius eadē reſur/rectio per ipſius chri apparitionez diſcipulis. Unde dicif. Et ecce duo ex illis ibāt ipſa die in caſtelluz. THEO. Quidam alteruz hoꝝ duoꝝ Lucam inquiūt eſſe:ꝛ ob hoc ſuum nomē occultaſſe. AMBRO. Uel duobus diſcipu/lis ſeorſum dñs iam ſe veſpere demonſtrat.ſ.ammaoni:ꝛ cleophe. AVGV. de cō.euangel. Caſtellum autez illud

nō abſurde

mar.16. nō abſurde accipim⁹ etiā villā ſm marcū potuiſſe appel/
lari. Deinde caſtellū deſcribit dicēs. Qđ erat in ſpatio ſta
B dioꝝ.lx.ab hieŕſ3 noīe emaus. BEDA. Ipſa eſt nicopo/
(Ema⁹ eſt ciuitas nicopolis a romanis reſtaurata) lis ciuitas inſignis paleſtine:que poſt expugnationē iudee
ſub marco aurelio antonio pncipe reſtaurata cū ſtatu mu/
tauit ⁊ nomē. Stadiū3 aūt qđ greci auctore vt dūt hercule
viarum ſpatia menſurat octaua eſt pars miliarij. Et ideo
ſexaginta ſtadia ſepte3 milia paſſuū ⁊ qnquaginta ſignat:
qđ ſpatiū itineris eis q de morte ⁊ ſepultura dñi certi gra/
diebant̄ de reſurrectiōe dñi dubij. Na3 reſurrectionē que
poſt ſeptimā ſabbati facta eſt octauo nūo cōtineri nullus
ambigit. Diſcipuli ḡ qui de dño loquētes incedunt: ſextu3
miliariū cepti itineris cōpleuerāt:q2 illu3 ſine querela vi/
uentē vſq3 ad morte3 quā in ſexta ſabbati ſubijt pueniſſe
dolebāt. Cōpleuerāt ⁊ ſeptimū:q2 hūc in ſepulchro nō du/
bitabāt quieuiſſe. S3 de octauo dimidiū tm̄ peregrant:qa
gloriā iam celebrate reſurrectionis nō credebant pfecte.
C THEO. Predicti aūt diſcipuli loq̄bant̄ de his adinuicē
que acciderant:nō quaſi credētes:ſ3 ſicut ſtupētes in reb⁹
extraneis. Uñ ſequit̄. [Et ipſi loquebant̄ adinuice3 de his
oībus que acciderāt.] BEDA. Loquētes autē de ſe dñs
appropinquās comitat̄:vt ⁊ fide3 reſurrectionis mentib⁹
eoꝝ incedat:⁊ qđ ſe facturum pmiſerat: impleat.ſ. vt vbi
mat.18. ſunt duo vel tres in noīe meo cōgregati: ibi ſum in medio
eoꝝ. Uñ ſequit̄. [Et factū eſt du3 fabularent̄:⁊ ſecu3 que/
D rerent:⁊ ipſe ieſus appropiquās ibat cū illis.] THEO.
Obtento.n.iam ſpiritali corpore non obſtat loci diſtantia
quin adeſſet qb⁹ volebat:nec vlterius nālib⁹ legib⁹ corpus
mar.16. ſuū regebat:ſed ſpiritalr̄ ⁊ ſupra natura3. Uñ vt Marcus
dicit:ſub alia forma eis videbat̄ in qua nō cōcedebat̄ eis
(Et oculi diſcipuloꝝ tenebant̄ ne chriſtū agnoſce/rent.) eius cognitio. Sequit̄ eni3. [Oculi aūt eoꝝ tenebantur:ne
illu3 agnoſcerent.] Ut ſcil3 tota3 ſuam dubiā intētionē re/
uelent:⁊ vulnus detegētes recipiant medicinā:⁊ vt cogno/
ſcerent ꝙ ꝗuis corpus ipſu3 qđ paſſum fuerat reſurrexe/
rit:nō tm̄ amplius tale erat vt eſſet oībus viſibile:ſ3 tm̄ ab
his a quib⁹ vellet videri:⁊ vt nō dubitent quare de cetero
non conuerſat̄ inter plebem:quia.ſ. poſt reſurrectionē cō/
uerſatio eius non eſſet digna hoībus:ſed diuina magis:qđ
etiā eſt forma reſurrectionis future:in qua ſicut angeli cō/
uerſabimur ⁊ filij dei. GREGO. in home. Conuenienter
etiā eis ſpēm quā recognoſcerent nō oſtēdit:hoc agens fo/
ris in oculis corporis: qđ apud ipſos agebat̄ int⁹ in oculis
cordis. Ipſi nāq3 apud ſeipſos intus ⁊ amabant ⁊ dubita/
bant. De ſe ergo loquētib⁹ pñtia3 exhibuit:ſed de ſe dubi/
tantib⁹ cognitionis ſue ſpēm abſcōdit:verba qde3 eis con
tulit. Nam ſeq̄t̄. [Et ait ad illos. Qui ſunt hi ſmones quos
E cōfertis adiuicē ambulātes ⁊ eſtis triſtes?] GRECVS.
Conferebant qde3 inter ſe quaſi nō amplius expectantes
chrm̄ viuentē:ſed doloroſi quaſi perempto ſaluatore. Uñ
ſequit̄. [Et rñdens vnus cui nomen cleophas:dixit ei. Tu
ſolus peregrinus es in hierl'm:⁊ nō cognouiſti que fcā ſunt
in illa his diebus?] THEO. q.d. Tu ſolus peregrinus:⁊
extra cōfinia hierl'm habitans:⁊ expers es eoꝝ que in me/
dio eius cōtigerant vt hec ignoras? BEDA. Uel hoc di/
cit:q2 peregrinū putabant eu3:cuius vultū nō agnoſcebāt.
Sed reuera peregrinus erat eis a quoꝝ nature fragilitate
pcepta iam reſurrectionis gloria longe diſtabat:⁊ a quoꝝ
fide vtpote reſurrectionis eius neſcia manebat extrane⁹.
Sed adhuc dñs interrogat. Na3 ſequit̄. [Quib⁹ ille dixit.
Que?] Et ponit̄ eoꝝ reſpōſio cū ſubdit̄. [Et dixerūt ei: De
ieſu nazareno qui fuit vir pphēta.] Prophetā fatent̄:filiū
dei tacent. Uel nondu3 pfecte credentes:vel ſolliciti ne in/
ciderent in manus iudeoꝝ perſequētiū: q2 neſciebāt quis
eſſet qđ veru3 credebant celantes. Ad cuius cōmendatio/
F nem ſubditur. [Potens in opere ⁊ ſermone.] THEO.
Primo quide3 eſt opus:ſcđo ſermo. Nullus eni3 doctrine (Null⁹ doctrine ſermo approbatur:niſi doctor ipſu3 pus in ſe oſtēdat.)
ſermo approbat̄:niſi prius is qui docet:ſe oſtendat aucto/
rem:precedit eni3 opus aſpectū,nā niſi mūdaueris intelle
ctus ſpeculu3 per opera:nō emicat decor optatus. Adhuc
autē ſubdit̄. [Coram deo ⁊ omni populo.] Nam pmo cō/
placendu3 eſt deo:deinde curādu3 quātu3 poſſibile eſt de
inocētia apud hoīes:vt precedente diuino cultu viuamus
ſine ſcādalo plimoꝝ. GRECVS. Deide aſſignat̄ cā tri/
ſticie:traditio ⁊ paſſio chri:cū ſequit̄. [Et quō tradiderunt
eū ſummi ſacerdotes pncipes noſtri in dānationē mortis:
⁊ crucifixerūt eu3.] Subdit̄ aūt deſperātiū vox:cu3 dicit̄.
[Nos aūt ſperabamus ꝙ ipſe eſſet redempturus iſrael.]
Sperabamus inquit:nō ſperamus:ac ſi mors dñi ſimilis
G eſſet mortib⁹ alioꝝ. THEO. Expectabāt.n.chrm̄ ſalua/
turū ⁊ redēpturū ppl'm iſrael ab ingruētib⁹ malis:⁊ a ſer/
uitute romanoꝝ:ipſu3 quoq3 credebāt terrenū regē fieri:
quē putabāt pmulgatā in ſe mortis ſnia3 cauere potuiſſe.
BEDA. Merito ergo triſtes incedebant: quia ⁊ ſeipſos
quodāmodo arguebant:ꝙ in illo redēptionē ſperauerint:
quē ia3 mortuū viderāt:nec reſurrecturū credebāt: ⁊ ma/
xime dolebāt eū ſine cā occiſum quē nouerant inocente3.
THEO. Uident̄ tm̄ hi viri nō oīno increduli eſſe per h
qđ ſubdit̄. [Et nūc ſup hec oīa tertia dies eſt hodie ꝙ hec
facta ſunt.] In quo vident̄ habere memoriā ei⁹ ꝙ eis do/ mat.16.
minus dixerat ſe tertia die reſurrecturum. GRECVS. mar.8.
Porro relatā a mulierib⁹ reſurrectionis fama3 cōmemo/ H
rat:cu3 ſubdit̄. [Sed ⁊ mulieres queda3 ex noſtris terrue/
runt nos:que ante luce3 fuerūt ad monumentū:⁊ nō inuē/
to corpore eius venerunt dicētes ſe etiā viſionē angeloru3
vidiſſe:qui dicunt eū viuere.] Dicunt qde3 hoc q̄ſi nō cre/
dentes: ppter qđ referūt ſe territos.i. ſtupefactos. Non.n.
qđ erat eis relatū firmū eſtimabāt:aut angelicā illumina/
tionē fuiſſe:ſed ſtuporis ⁊ turbinis cauſa3 inde ſumebant.
Teſtimoniū quoq3 petri nō certū eſtimabāt du3 diceret:
ſe nō vidiſſe dñm:ſ3 reſurrectionē eius conijcere ex eo ꝙ
corp⁹ ipſius in ſepulchro nō iacebat. Uñ ſequit̄. [Et abie/
runt qda3 ex noſtris ad monumētu3:⁊ ita inuenerunt ſicut
mulieres dixerūt: ipſ3 vo nō inuenerūt.] AVGV. de cō/
ſenſu euā. Cū ſit lucas dixerit petrū accurriſſe ad monumētū:⁊ Litteralr
cleophā dixiſſe:ipſe retulerit ꝙ qdā eoꝝ ierāt ad monumē
tu3:itelligit̄ atteſtari ioāni:ꝙ duo ierint ad monumētū:ſ3 pe
trū p ſolū cōmemorauit:q2 illi pmit⁹ maria nūciauerat.

¶ Et ipſe dixit ad eos. O ſtulti ⁊ tardi corde ad Tex.3.
credendum in oībus que locuti ſunt prophete.
Nōne hec oportuit pati chriſtū:⁊ ita intrare in
gloriā ſua3? Et incipiens a moyſe ⁊ omnibus Act.17.
pphetis interpretabat̄ illis in oībus ſcripturis
que de ipſo erāt. Et appropinquauerūt caſtel/
lo quo ibant:⁊ ipſe ſe finxit longius ire. Et co/
egerunt illu3 dicentes. Mane nobiſcū quoniā
adueſperaſcit: ⁊ inclinata eſt iam dies. Et in/
trauit cu3 illis. Et factū eſt du3 recumberet cū
eis accepit pane3 ⁊ benedixit ac fregit ⁊ porri/
gebat illis. Et aperti ſunt oculi eoꝝ ⁊ cognoue
runt eum. Et ipſe euanuit ex oculis eoꝝ. Et di
xerunt adinuicem. Nonne cor noſtru3 ardens
erat in nobis du3 loqueret̄ in via:⁊ aperiret no
bis ſcripturas? Et ſurgētes eade3 hora regreſſi
ſunt in hieruſalem:⁊ inuenerunt congregatos
vndecim ⁊ eos qui cum illis erant dicentes ꝙ

ſurrexit dominus vere: ⁊ apparuit ſimoni. Et ipſi narrabant que geſta erant in via: ⁊ quomõ cognouerunt eum in fractione panis.

A ¶THEO. Quia predicti diſcipuli nimia dubietate labo rabant: dñs eos redarguit. Unde dr̃. [Et ipſe dixit ad eos. O ſtulti.] Fere.n. eadẽ dixerant que ⁊ aſtãtes cruci. Alios
.ĩ.23. ſaluos fecit: ſeipm̃ nõ põt ſaluũ facere. [Et tardi corde ad credẽduꝫ in oĩb' que locuti ſunt ꝓphete.] Contingit.n. credere que locuti ſũt ꝓphete: particulariter q̃dã: ⁊ nõ vliter oĩa. Puta ſi aliqs credat que de cruce chr̃i dicunt a ꝓphe
ps.21. tis: ſicut eſt illud. Foderũt man' meas ⁊ pedes meos: que võ ſpectãt ad reſurrectionẽ nõ credãt: ſicut eſt illud. Non
ps.15. dabis ſanctũ tuũ videre corruptionẽ. Decet aũt in oĩb' fideꝫ adhibere ꝓphetis taꝫ in glorioſis que de chr̃o ꝓdixerunt: q̃ꝫ ingloriis: qꝛ ex paſſione maloꝝ eſt ingreſſus in gloriã. Uñ ſeqt̃. [Nõne hec oportuit pati chr̃m: ⁊ ita intrare in
B gl̃iaꝫ ſuã.] ſ. ſm̃ hũanitatẽ. ISIDORVS. Sꝫ etſi oportebat chr̃m pati: tñ qui crucifixerũt rei ſunt pene. Nõ.n. ſatagebãt ꝑficere qd̃ de' diſponebat. Unde ⁊ eoꝝ executio fuit impia: dei võ diſpẽſatio prudentiſſima: qui nequitiam eoꝝ in beneficia gñis humani cõuertit: q̃ſi venena vipereis carnib' ad antidoti ſalutiferi ꝯfectioneꝫ. CHRY. Et iõ dñs oſtẽdit ꝯñter hec oĩa nõ euenisse ſimplr̃: ſed ex dei ꝓpoſito ante ꝓdeſtinato. Uñ ſequit̃. [Et incipiẽs a moyſe ⁊ oĩbus ꝓphetis interpretabat̃ illis in oĩbus ſcripturis que de ipſo erãt.] Quaſi dicẽt. Poſtq̃ꝫ eſtis tardi: ego ꝓmptos
Gen.22 vos reddam: myſteria ſcripturaꝝ vobis exponẽdo. Nam ſacrificiũ habrae cuꝫ iſaac dimiſſo imolatus eſt aries: hoc prefigurauit. Sed ⁊ in aliis ſcripturis ꝓpheticis ſparſim iacent myſteria crucis ⁊ reſurrectionis chr̃i. BEDA. Si aũt moyſes ⁊ ꝓphete de chr̃o locuti ſunt: ⁊ eũ per paſſionẽ in gloriã intraturũ predixerũt: q̃uo gloriat̃ ſe eſſe chr̃ianũ: qui neqꝫ qualr̃ ſcripture ad chr̃m ꝑtineãt inueſtigat: neqꝫ ad gloriã quã cũ chr̃o habere cupit: per paſſionẽ attingere
C deſiderat. GRECVS. Quia võ ꝓdixit euangeliſta. Tenebant̃ oculi eoꝝ ne eũ agnoſcerent: donec ſermo domini mentẽ eoꝝ moueret ad fideꝫ: cõueniẽter opportunũ aſpectũ ſui auditui ſubiungit. Uñ ſequit̃. [Et appropinquauerunt caſtello quo ibãt: ⁊ ipſe finxit ſe longi' ire.] AVG. de qõ. euãge. Qd̃ nõ ad mendaciũ ꝑtinet. Non eniꝫ omne qd̃ fingimus mendaciũ eſt: ſed qñ id fingimus qd̃ nihil eſt ſignãt: tunc mendaciũ eſt. cuꝫ aũt fictio noſtra refertur ad aliquã ſignationẽ: nõ eſt mendaciũ ſed aliqua figura veritatis. Alioquin oĩa que a ſapientib' ⁊ ſanctis viris vel etiã ab ipſo dño figurate dicta ſunt mendacia deputabunt̃: qꝛ ſm̃ vſitatũ intellectũ nõ cõſiſtit veritas in talibus dictis. Sicut aũt dicta: ita etiã finguntur facta ſine mẽdacio ad ali
D quaꝫ rem ſignificãdam. GREGO. in ho. Quia g̃ adhuc in eoꝝ cordib' peregrinus erat a fide: ire ſe longius finxit. Fingere nãqꝫ cõponere dicimus: vñ ⁊ cõpoſitores luti figulos vocamus. Nihil ergo ſimplex veritas per duplicitateꝫ fecit: ſꝫ taleꝫ ſe exhibuit in corpore: qualis apud illos erat in mẽte. Sed qꝛ eſſe extranei a charitate nõ poterãt: hi cuꝫ qb' charitas gradiebat̃: eũ ad hoſpitiũ q̃ſi pegrinũ vocant. Uñ ſequit̃. [Et coegerũt illuꝫ.] Ex quo exẽplo colligit̃: qꝛ peregrini ad hoſpitiũ nõ ſoluꝫ inuitãdi ſunt: ſed ẽt trahendi. GLO. Nec ſoluꝫ factis eũ cogunt: ſed etiã verbis inducũt. Sequit̃.n. [Dicẽtes. Mane nobiſcũ: quoniaꝫ aduesperaſcit: ⁊ inclinata eſt iam dies] ſcilicet ad occaſuꝫ.
E GREGO. in home. Ecce aũt cuꝫ per mẽbra ſua chriſtus ſuſcipit̃: ſuſceptores ſuos etiã per ſemetipſuꝫ requirit. Sequit̃ eniꝫ. [Et intrauit cuꝫ illis.] Menſaꝫ ponũt: cibos afferunt: ⁊ deuꝫ quẽ in ſcripture ſacre expoſitione nõ cognouerant: in panis fractiõe cognoſcunt. Sequit̃.n. [Et factũ eſt dum recumberet cuꝫ illis accepit panẽ ⁊ benedixit ac fregit: ⁊ porrigebat illis. Et aperti ſunt oculi eoꝝ: ⁊ cognouerunt euꝫ.] CHRY. Quod nõ de ſenſibilib' oculis dictũ
F eſt: ſed de ſenſu mentali. AVGV. de cõ. euãge. Neqꝫ.n. clauſis oculis ambulabant: ſed inerat aliqd quo nõ ſinerẽ
tur agnoſcere qd̃ videbant: qd̃. ſ. caligo ⁊ aliqs humor efficere ſolet: nõ quia dñs nõ poterat transformare carnẽ ſuã: mat.17. mar.9.
⁊ alia reuera eſſet effigies: quaꝫ ſolebant intueri qñquideꝫ .ĩ.9.
⁊ ante paſſionẽ transformat' eſt in monte: vt facies ei' clareſceret ſicut ſol. Sed nõ ita nunc factũ eſt. Non eniꝫ incõgruenter accipimus hoc impedimentũ in oculis eoꝝ a ſathana fuiſſe ne agnoſceret̃ ieſus: ſed tñ a chriſto facta eſt permiſſio vſqꝫ ad ſacramẽtuꝫ panis: vt veritate corporis eius participata: remoueri intelligat̃ ipedimẽtuꝫ inimici: vt chriſtus poſſit agnoſci. THEO. Sed ⁊ aliud innuit: qꝛ
G ſcilꝫ ſumentib' ſacruꝫ panem aperiunt̃ oculi vt eũ agnoſcant: magnaꝫ enim ⁊ ineffabileꝫ vim habet domini caro. AVGV. de qõ. euãge. Uel qꝛ domin' ſe ire longius finxit: cuꝫ comitaret̃ diſcipulis exponens ſacras ſcripturas: vtruꝫ ipſe eſſet ignorãtib': ſignificat qꝛ hoſpitalitatis officio ad ſuaꝫ cognitionẽ peruenire poſſe hoĩes intimauit: vt cum longius ipſe ab hominib' abſceſſerit ſuper omnes celos cũ eis tranſit: qui hec exhibent ſeruis eius. Tenet ergo chriſtuꝫ ne longius ab eo eat quiſqs cathetiꝫatur verbo in
Gal.6. omnib' bonis ei qui ſe cathetiꝫat cõmunicat. Eteniꝫ iſti cathetiꝫati erant verbo cũ exponeret eis ſcripturas. Et quia hoſpitalitatẽ ſectati ſunt eũ quẽ in ipſa expoſitiõe ſcripturaruꝫ nõ cognouerũt: in panis fractiõe cognoſcũt. Non.n. Ro.2.
auditores legis iuſti ſunt apud deuꝫ: ſed factores legis iu
H ſtificabũtur. GREGO. in home. Quiſquis ergo audita vult intelligere: feſtinat ea que iaꝫ intelligere potuit: opere implere. Ecce dñs nõ eſt cognitus dum loqueret̃: ⁊ dignatus eſt cognoſci dum paſcitur. Sequit̃ enim. [Et ipſe euanuit ex oculis eoꝝ.] THEO. Non enim tale corpus habebat: vt diutius cum eis cõmorari deberet: ⁊ hoc pariter augeret affectum eoꝝ. Unde ſequit̃. [Et dixerunt adinuicem. Nõne cor noſtrũ ardens erat in nobis: duꝫ loqueret̃ in via ⁊ aperiret nobis ſcripturas?] ORIGE. Per quod innuit qꝛ prolati ſermones a ſaluatore accendebãt audien
I tium cor ad amoreꝫ diuinũ. GREGO. in home. penthe. Ex audito eniꝫ ſermone inardeſcit anim': torporis frigus recedit: mens in ſuperno deſiderio fit anxia. Audire libet precepta celeſtia: ⁊ quot mãdatis inſtruit̃: quaſi tot facib' inflãmat̃. THEO. Ardebat g̃ cor eoꝝ vl̃ igne v̾boꝝ domini quib' intendebãt tanq̃ꝫ veris. Uel quia eo diſſerente ſcripturas: precellebat̃ intrinſecus cor eoꝝ: qꝛ ille qui diſſerebat domin' eſſet. Adeo ergo letati ſunt: vt nullaꝫ moraꝫ paſſi: mox reuerſi ſint in hieruſaleꝫ. Et hoc eſt qd̃ ſequitur. [Et ſurgẽtes eadẽ hora: regreſſi ſunt in hierl̃m.] Surrexerunt qdeꝫ eadeꝫ hora: peruenerunt aũt per plures horas:
K ſicut oportebat ſexaginta ſtadia trãſeuntes. AVGV. de con. euãge. Jam aũt fama erat qꝛ ſurrexerat ieſus a mulieribus facta: ⁊ a ſimone petro: cui iam apparuerat. Etenim iſti duo hec inuenerunt loquẽtes illos ad quos in hieruſalem venerunt. Sequitur eniꝫ. [Et inuenerunt cõgregatos vndecim: ⁊ eos qui cum ipſis erãt dicẽtes qꝛ ſurrexit dñs vere: ⁊ apparuit ſimoni.] BEDA. Omniũ eniꝫ viroꝝ ꝓmo dñs apparuiſſe videt̃ petro ex his quos euangeliſte quattuor ⁊ Paulus apoſtolus cõmemorauerũt. CHRY. Non eniꝫ ſimul oĩbus ſe manifeſtabat: vt ſereret fidei ſeminaꝫ: nã qui primo viderat ⁊ certus erat: aliis referebat.
L Deinde ſermo prodiens preparabat animũ auditoris viſioni: ⁊ ideo primo digniori ⁊ fideliori omnibus apparuit. Erat.n. opus aĩe fideliſſime: que prius acciperet huc aſpectuꝫ: vt minime turbaret̃ inopinata viſione. Et ideo ꝓmo

Executio crucifixionis chriſti fuit impia: dei võ diſpenſatio pia.

Nõ oẽ qd̃ fingimus mẽdaciuꝫ eſt.

Sumentibus ſacrũ chr̃i panẽ aperiuntur oculi: qꝛ ineffabilẽ viꝫ habet caro dñi.

Chr̃s apparuit petro añ oẽs viros. 1.cor.15.

Pꝛio vi a Petro: q2 ipſe pꝛimo cōfeſſus ē chꝛiſtum.

videt̄ a petro: vt qui pꝛimo cōfeſſus eſt eum chꝛiſtū: pꝛimo reſurrectionē videre mereat̄. Et etiam quia eum negauerat: pꝛius ei voluit apparere: conſolans eū ne deſperaret. Poſt petrum vō alijs apparuit quādoqȝ paucioꝛib⁹: quāqȝ pluꝛib⁹: qȝ duo diſcipuli cōfitent̄. Sequit̄.n. [Et ipſi narrauerūt que geſta erant in via: ⁊ quō cognouerūt eū in fractiōe panis.]
mar.16. AVGV. de cō. euā. Qȝ aūt ait Marc⁹ annuntiauerūt ceteris: nec illis crediderunt: cū Lucas dicat: q̄ iaȝ inde loquebant̄ vere reſurrexiſſe dn̄m: qd intelligēdum eſt: niſi aliquos ibi fuiſſe qui hoc credere nollent?

Tex.4. ¶ Dum aūt hec loquūtur: ſtetit ieſus in medio eoꝝ ⁊ dixit eis: Pax vobis. Ego ſuȝ: nolite timere. Conturbati vō ⁊ cōterriti eſtimabant ſe ſpirituȝ videre. Et dixit eis. Quid turbati eſtis ⁊ cogitationes aſcendunt in coꝛda veſtra? Videte manus meas ⁊ pedes: quia egoipſe ſum. Palpate ⁊ videte: quia ſpiritus carneȝ ⁊ oſſa non habet: ſicut me videtis habere. Et cuȝ hec dixiſſet oſtendit eis manus ⁊ pedes.

A ¶ CYRIL. Undiqȝ reſurrectionis fama per apl'os diuulgata: ⁊ affectu diſcipuloꝝ erecto ad chꝛi viſionē venit deſideratꝰ: ⁊ querētib⁹ ⁊ expectātib⁹ reuelat̄: nec diſceptat vt de alio: ſȝ euidēter ſe offert. Uñ dī. [Dum hec aūt loquūt̄: ſtetit ieſus in medio eoꝝ.] AVGV. de cō. euā. Hāc oſtē
Ioā.20. ſionē dn̄i poſt reſurrectionē ⁊ ioānes cōmemoꝛat. Sȝ qȝ dicit ioānes. Nō cuȝ illis fuiſſe apl'm thomā: cū ſm lucam duo illi regreſſi in hierl'm: inuenerūt cōgregatos vndecim: pculdubio intelligēduȝ eſt q̄ inde thomas exierit: anteq̄ dn̄s hec loquētib⁹ appareret. Dat.n. lucas locū in ſua narratiōe quō poſſit itelligi dū hec loquerent̄: pꝛius inde exiſſe thomā: ⁊ poſtea dn̄m itraſſe: niſi qs dicat nō illos vndeciȝ qui iaȝ tūc apl'i vocabāt̄: ſȝ diſcipulos illos vndeciȝ fuiſſe ex multo nūo diſcipuloꝝ. Sȝ cū adiunxit lucas. [Et eos q cū ipſis erāt.] Satis vtiqȝ declarauit euidēt⁹ illos vndecim apl'os q vocabant̄ apl'i: cū qb⁹ ceteri erāt. Sȝ videa
mat.26. mus cui⁹ myſterij grā ſm Mattheū ⁊ Marcū reſurgens
mar.14. ita mādauerit. Precedaȝ vos in galileā: ibi me videbitis.
.ā.22. Qȝ etſi cōpletū eſt: tn̄ poſt multa cōpletū eſt: cū ſic mādatū ſit: vt aut h ſoluȝ: aut h pꝛimū expectaret̄ fieri debuiſſe.
B AMBRO. Unde h ꝯuenient⁹ arbitroꝛ q̄ dn̄s qdē mandauerit diſcipulis vt in galilea eū viderēt: ſȝ illis ob metū intra cōclaue reſidētib⁹ pꝛimuȝ ſe obtuliſſe. GRECVS. Nec h eſt pmiſſi trāſgreſſio: ſȝ poti⁹ feſtinata ex benignitate impletio pp puſillanimitatē diſcipuloꝝ. AMBRO. Poſtea vō ꝯfirmatis animis: vndeciȝ illos galileā petiſſe. Uel nihil obſtat ſi dicant̄ paucioꝛes itra ꝯclaue: ⁊ in mōte
Chꝛs apparuit pꝛimo apl'is et poſtea multis alijs. q̄pl'es fuiſſe. EVSE. Duo.n. euāgeliſte.ſ. lucas ⁊ ioānes: ſolis vndecim hūc ſcribunt apparuiſſe in hierl'm. ceteri vō duo in galileā pperare: nō ſolū vndeciȝ: ſȝ ēt vniuerſis diſcipulis ⁊ frib⁹ dixerūt angeluȝ ⁊ ſaluatoꝛē vidiſſe: de qb⁹
1.coꝛ.15. ⁊ Paulus meminit dicēs. Deinde apparuit plus q̄ qngētis frib⁹ ſimul. Eſt aūt verioꝛ ſolo q̄ pꝛius q̄ in hierl'm latitātib⁹ ſemel aut bis viſus eſt ad eoꝝ ꝯſolationē: in galilea vō
Act.1. nō in cōclaui: aut ſemel aut bis: ſȝ cū multa ꝑtāte oſtēſionē
C ſui fecit: pꝛebēs ſe eis viuēteȝ poſt paſſionē in ſignis multis vt lucas teſtat̄ in actib⁹. AVGV. de cō. euā. Uel qȝ ab angelo h eſt a dn̄o dctū eſt: pphetice accipiēdū eſt. In galilea eniȝ ſm trāſmigrationis ſignificationē intelligēdum occurrit: q2 de pplo iſrael trāſmigraturi erāt ad gētes: qb⁹ apl'i pdicātes nō crederent niſi ipſe dn̄s viaȝ in coꝛdibus hoīuȝ pꝛepararet. ⁊ hoc intell'it̄. Precedet vos in galileā. Scdȝ aūt illud q̄ galilea interp̄tat̄ reuelatio: nō iaȝ in foꝛma ſerui itelligēduȝ eſt: ſȝ in qua eſt eq̄lis pr̄i: quā pmiſit electoꝛib⁹ ſuis: illa erit reuelatio tanq̄ vera galilea cuȝ videbimus eū ſicuti eſt. Ipſa ēt erat beatioꝛ trāſmigratio ex 1.Ioā.3. iſto ſeculo in illaȝ eternitatē: vñ ad nos veniēs nō receſſit: ⁊ quo nos pcedēs nō deſeruit. THEO. Pꝛimo igit̄ dn̄s D in medio diſcipl'oꝝ ſtans ſolito pacis affatu eoꝝ turbineȝ ſedat: oſtēdens q̄ ipſe idē eſt magiſter eoꝝ qui h vbo gaudebat: quo ēt eos muniuit cū ad pdicāduȝ miſit. Uñ ſeqt̄. [Et dixit eis: Pax vobis: ego ſuȝ: nolite timē.] CYRIL. Pudeat ḡ nos pacis mun⁹ deſerere: quā nobis hinc deſcēdens chꝛs reliquit. Pax ⁊ res ⁊ nomē dulce quaȝ ⁊ dei eſſe accepim⁹: iuxta illud. Pax dei: ⁊ ei⁹ eē deū. iuxta illud. De⁹ pacis ipſaȝ eē deū: iuxta illud. Ipſe eſt pax nr̄a. Pax bonū cōmēdatū ab oīb⁹. obſeruatū aūt a paucis. Que āt eſt cā? Foꝛtaſſis ambitio dn̄ij aut facultatū: aut liuoꝛ: aut odium: aut ꝯtēptus: aut aliqd hȝ ex his que dei ignaros videmus incurrere. Dei qppe pꝛcipue pax eſt: que ꝯfederat oīa: cui⁹ nihil eſt adeo ppꝛium ſicut vnitas nāe: ⁊ pacificus ſtatus. Tranſumit̄ vō ab angelis ⁊ diuinis ꝑtātib⁹: que ad deuȝ ⁊ adinuicē pacifice ſe hn̄t. Diffundit̄ vō per totā creaturaȝ: cui⁹ eſt decoꝛ trāquillitas. In nobis aūt manat ſm animā qdem p iueſtigationē virtutū ⁊ cōicationē: ſm coꝛp⁹ vō in mēbꝛoꝝ ⁊ elemētoꝝ cōmēſuratiōe: quoꝝ alterū pulchꝛitudo: alterū ſanitas appellat̄. BEDA. Diſcipuli aūt nouerant chꝛiȝ veꝝ hoīeȝ: cū quo tanto tp̄e fuerant cōuerſati. Sed poſtq̄ moꝛtu⁹ eſt nō credūt tertia die potuiſſe verā carnē de ſepulchꝛo reſurgere. Putant ḡ ſe videre ſpirituȝ quē emiſit in paſſione. Uñ ſeqt̄. [Conturbati vō ⁊ cōterriti: exiſtimabant ſe ſpm̄ videre.] Erroꝛ ille apoſtoloꝝ ſecta eſt manicheoꝝ. AMBRO. Adducti aūt virtutū exēplis

Pacē ſequi debemus ⁊ eā nō deſerere pp multa bōa ipſius.

Phȝ.4. 2.Coꝛi.13 Ephe.2.

E petrū ⁊ ioāneȝ nō credim⁹ potuiſſe dubitare. Cur ḡ lucas inducit fuiſſe turbatos. Pꝛimo diuȝ qa paucoꝝ opinioneȝ ſnīa maioꝝ ptis icludit. Deinde qa ⁊ ſi petr⁹ de reſurrectione crediderat: turbari tn̄ potuit q̄ ſe dn̄s cū coꝛpe vectib⁹ obſeratis ipꝛouiſus infunderet. THEO. Ueruȝ qa per
F vbū pacis nō eſt ſedat⁹ turbo in aīab⁹ diſcipuloꝝ. aliūde indicat eis ſe filiū dei eſſe: qui mētis cognoſcebat archana. Uñ ſeqt̄. [Et dixit eis. Quid turbati eſtis: ⁊ cogitationes aſcēdūt in coꝛda vr̄a?] BEDA. Quales vtiqȝ cogitationes niſi falſe ⁊ pernitioſe? Perdidit.n. chꝛs fructū paſſionis: ſi nō eſſet veritas reſurrectionis tanq̄ bonus agricola diceret qȝ ibi plantaui inueniā.i. fideȝ que in coꝛ deſcēdit: qa deſup eſt. Cogitatiōes aūt iſte nō deſup deſcēderūt: ſed de imo in coꝛ ſicut herba male aſcēderūt. CYRIL. Hoc aūt fuit euidētiſſimū ſignū: q̄ nō alius eſt qui vī: ſȝ ille idē quē viderāt in ligno moꝛtuū: ⁊ poſitū in ſepulchꝛo: quē nō latebat aliqd eoꝝ que erāt in hoīe. AMBRO. Conſide
G remus aūt qua grā ſm ioāneȝ apl'i crediderunt: qui gauiſi ſunt ſm lucā qui icreduli redarguūtur. Et vī mihi ioānes Ioā.20. quaſi apl's maioꝛa ⁊ altioꝛa tetigiſſe hec ſeqnētia: ⁊ humanis pꝛima hic hyſtoꝛico vſus circuitu: ille cōpēdio: q2 ⁊ de illo dubitari nō pōt: q2 teſtimoniuȝ phibet de his qb⁹ ipſe iterfuit: ⁊ ideo vtrūqȝ veꝝ putam⁹. Naȝ etſi in pꝛimo lucas eos non crediſiſſe dicat: poſtea tn̄ crediſiſſe demonſtrat. CYRIL. Compꝛobās aūt dn̄s deuictā eſſe moꝛteȝ ⁊ humanā nāīm iaȝ in chꝛo coꝛruptionē exuiſſe: pꝛimo oſtendit
H eius manus ⁊ pedes ⁊ clauoꝝ foramina. Uñ ſubdit. [Uidete man⁹ meas ⁊ pedes: q2 egoipſe ſuȝ.] THEO. Sȝ ⁊ aliud ſubiungit: palpationē.ſ. manuū atqȝ peduȝ: cū dicit. [Palpate ⁊ videte: q2 ſpirit⁹ carneȝ ⁊ oſſa nō habet: ſicut me videtis habere.] Quaſi diceret. Uos putatis me eē ſpirituȝ.i. phantaſma: ſicut plures defunctoꝝ circa ſepulchꝛa videri ſunt ſoliti. Sed ſcitote q̄ ſpūs neqȝ carneȝ hȝ: neqȝ oſſa: ego aūt carnē ⁊ oſſa habeo. AMBRO. Hoc āt dn̄s ideo dixit: vt ſpēȝ nobis ſue reſurrectiōis oſtēderet. Nam qȝ palpat̄ coꝛp⁹ eſt. In coꝛpe aūt reſurgem⁹: ſed illud ſub

Reſurge- m⁹ in corpore ſubtiliori ꝙ mō ſim⁹.

I

tilius: ħ craſſius: vtpote adhuc terrene labis qualitate cōcretuꝫ. Non ḡ per incorporeā nām: ſꝫ ꝑ reſurrectionis corporee qualitatem chr̄s clauſa penetrauit. GREGO.13⁹ mora. Non.n.in illa reſurrectionis gl'ia corpus noſtrū erit impalpabile: ⁊ ventis aereq꞉ ſubtilius: vt euticius dixit: ſꝫ ſubtile gdeꝫ ꝑ effectū ſpiritalis potētie: palpabile aūt per veritatē nāe. Seq̄r.⌊ Et cū hec dixiſſet: oñdit eis manus ⁊ pedes⌋. BEDA. Quib⁹.ſ.idicata clauoruꝫ veſtigia claruere: ſed ſm Joānē etiā latus eis oſtēdit: cū fuerit lancea perforatū: vt.ſ.oſtenſa vulnerū cicatrice dubietatis eoruꝫ vulnus ſanaret. Solent aūt in hoc loco gentiles calūniam ſtruere: quaſi nō valuerit dñs vulnera ſibi inflicta curare. Quib⁹ rñdenduꝫ eſt: quia nō eſt ꝯñs: vt qui maiora feciſſe ꝓbaſ: maiora facere nequiuerit: ſꝫ certe diſpēſationis gr̄a qui mortē deſtruxit: ſigna mortis delere noluit: ꝑmo gdeꝫ vt per ħ diſcipulis fidē ſue reſurrectionis aſtrueret: deide vt pr̄i pro nobis ſupplicās q̄le gen⁹ mortis pro hoie ptulerit ſemꝑ oñdat: tertio vt ſua morte redēptis ꝙ̄ miſericorditer ſit adiuti: ꝓpoſitis einſdē mortis idicijs inſinuet: poſtremo vt in iudicio ꝙ̄ iuſte dānenſ impij denuntiet.

Chr̄s cicatrices vulneruꝫ retinuit p⁹ reſurrectiōneꝫ ꝓpter multas rōnes.

Tex.5. ¶ Adhuc autem illis non credentibus ⁊ mirātibus pre gaudio dixit. Habetis hic aliquid qđ manducetur? At illi obtulerunt ei parteꝫ piſcis aſſi: ⁊ fauum mellis. Et cum manducaſſet coram eis: ſumēs reliquias dedit eis. Et dixit ad eos. Hec ſunt verba que locutus ſum ad vos cum adhuc eſſem vobiſcuꝫ: quoniā neceſſe eſt impleri omnia que ſcripta ſunt in lege Moyſi ⁊ prophetis ⁊ pſalmis de me.

A ¶ CYRIL. Oſtēderat dñs diſcipulis manus ⁊ pedes: vt certificaret diſcipulos ꝙ corp⁹ qđ paſſuꝫ fuerat reſurrexit. Ut adhuc āt magis certificaret: aliqđ māducabile petijt. Uñ dr̄.⌊ Adhuc aūt illis nō credētib⁹ ⁊ mirātib⁹ pre gaudio dixit. Habetis hic aliqđ qđ manduceſ?⌋ GREGO.in ſe. Et iuſſu gdeꝫ legis paſcha cū amaricantib⁹ edebaſ: qꝛ adhuc amaritudo manebat: poſt reſurrectionē vo cib⁹ fauo mellis dulcoraſ. Uñ ſeq̄r.⌊ At illi obtuleñt ei partē piſcis aſſi: ⁊ fauū mellis.⌋ BEDA. Ad iſinuāduꝫ ḡ reſurrectionis ſue vitatē: nō ſoluꝫ tangi a diſcipulis: ſꝫ ēt cōueſci cum illis dignaſ: ne arbitrenſ eū nō ſolide: ſꝫ imaginabil'r ſibi apparere. Uñ ſeq̄r.⌊ Et cū māducaſſet corā eis ſumēs reliquias dedit eis.⌋ Māducauit gdē ptāte nō ex neceſſitate. Aliter.n.abſorbet aquā terra ſitiēs: alr ſol calens: illa indigentia iſte potētia. GRECVS. Sed dices. Si dam⁹ dominū vere comediſſe: demus ⁊ oēs hoies poſt reſurrectionē vti ciboꝝ fomētis. Sꝫ que ex q̄dā diſpēſatiōe fiunt a ſaluatore: nō ſunt regula ⁊ norma nāe: qm̄ in gbuſdā alijs diſpenſauit. Reſuſcitabit.n.nr̄a corpora incorrupta: qui tñ dereliquit ꝓprij corporis foramina: que claui forauerāt ⁊ lateris cicatricē: vt oſtēdat ꝙ māſit poſt reſurrectionē nā corporis nec eſt in aliā mutat⁹ ſubāꝫ. BEDA. Manducauit ḡ poſt reſurrectionē: nō q̄ſi cibo indigēs: nec quaſi in reſurrectiōe quā expectamus cibis egere ſignificās: ſed vt eo mō nāꝫ corporis reſurgētis aſtrueret. Myſtice aūt piſcis aſſus quē chr̄s comedit: ſignat chr̄ꝫ paſſum. Jpſe eniꝫ latere dignatur in aquis gn̄is humani. Capi voluit laqueo mortis noſtre: ⁊ q̄ſi tribulatiōe aſſat⁹ eſt tpe paſſionis ſue: ſꝫ fauus mellis nobis extitit in reſurrectiōe. Jn fauo gdeꝫ mellis vtraꝫ nāꝫ exp̄mere voluit pſone ſue. Fauus gppe mellis in cera ē: mel vo in cera: eſt diuinitas in hūanitate. THEO. Uidenſ āt ⁊ comeſta aliud hic myſteriū. Qꝛ n. māducauit partē piſcis aſſi: ſignāuit ꝙ nām nr̄aꝫ in huius vite mari natantē aſſans eā igne ꝓprie deitatis ⁊ exiccās

Exo.12.

Chr̄s poſt ſ̄ſurrectiōneꝫ māducauit fauū mellis: et paſcha in deoꝝ māducabaſ cuꝫ lactucis agreſtibus.

B

C

Myſtice.

Chr̄s cōuenienter piſci aſſato cōparat ⁊ fauo mellis.

ei⁹ humiditatē: quā a ꝓfundis vndis cōtraxerat: eſcā fecit diuinā: ⁊ eā que prius erat abominabilis pparauit deo cibū ſuauē: qđ ſignat fauus mellis. Uel per piſcē aſſum ſignat vitā actiuā ꝯſumēteꝫ nr̄aꝫ humiditatē laboꝝ pruinis: cōtēplationē vo ſignat ꝑ fauū mellis: pp̄ dulcedineꝫ eloquioꝝ dei. BEDA. Poſtq̄ꝫ aūt viſus eſt ⁊ tact⁹ manducauit ne in aliquos ſenſus humanos ludificaſſe videreſ miſit manus ad ſcripturas. Uñ ſeq̄r.⌊ Et dixit ad illos. Hec ſūt verba que locut⁹ ſuꝫ ad vos: cū adhuc eſſem vobiſcū.⌋ i.cū adhuc eſſem in carne mortali: in qua eſtis ⁊ vos. Tunc quidem in eadē carne reſuſcitat⁹ erat: ſꝫ cū illis in eadē mortalitate nō erat. Et ſubdit.⌊ Qm̄ necc̄ ē ipleri oia q̄ ſcripta ſunt in lege moyſi ⁊ ꝓphetis ⁊ pſalmis de me.⌋ AVG. de cō.euā. Jllud attēdant ꝗ magicis artib⁹ chr̄m tanta potuiſſe: ⁊ nomē ſuū ad aplos in ſe cōuertēdos arte ipſa ꝯſecraſſe delyrant vtrū potuit magicis artib⁹ ꝓphetas diuino ſpiritu anteq̄ꝫ in terra naſcereſ iplere. Neq꞉.n.ſi magicis artib⁹ fecit vt colereſ ⁊ mortuus magus erat anteq̄ꝫ natus cui ꝓphetando venturo gens vna deputata eſt.

¶ Tunc aperuit illis ſenſum vt intelligerēt ſcripturas. Et dixit eis. Quoniā ſic ſcriptuꝫ eſt: ⁊ ſic oportebat chr̄m pati ⁊ reſurgere a mortuis tertia die: ⁊ predicari in nomine eius penitentiam ⁊ remiſſionem peccatoruꝫ in omnes gentes incipientibus ab hieroſolyma. Uos autem teſtes eſtis horuꝫ: ⁊ ego mittam promiſſuꝫ patris mei in vos. Uos autem ſedete in ciuitate quoaduſq꞉ induamini virtute ex alto.

Tex.6.

Act.17.

Act.1.

¶ BEDA. Poſtq̄ꝫ prebuit ſe videnduꝫ oculis: manib⁹ cōtractādū: legis cōmemorauit ſcripturas: ꝯñter aperuit ſenſuꝫ: vt itelligaſ qđ legiſ. Uñ dr̄.⌊ Tūc apuit illis ſenſuꝫ: vt intelligerēt ſcripturas.⌋ THEO. Alioquin qūo coꝝ aīa turbata ⁊ vacillans circa chr̄i myſteriū ſtuduiſſet: ſꝫ ⁊ verbis eos docuit. Seq̄r.n.⌊ Et dixit eis: qm̄ ſic ſcriptum eſt: ⁊ ſic oportebat chr̄ꝫ pati.⌋ ſ.per lignū crucis. BEDA. Perdidit aūt chr̄s fructū paſſionis: ſi non eſſet veritas reſurrectiōis. Uñ ſubdit.⌊ Et reſurgere a mortuis die tertia.⌋ Deinde poſt cōmēdatā ſui corporis veritatē: cōmēdat eccl'ie vnitatē cū ſubdit.⌊ Et pdicari in noie ei⁹ pniaꝫ ⁊ remiſſionem pctōꝝ in oēs gētes.⌋ EVSE. Dictū.n.erat. Poſtula a me: ⁊ dabo tibi gētes hēditatē tuā. Oportebat aūt cōuerſos ex gentib⁹ expiari a quolibet cōtagio ⁊ macula ipſius virtute: q̄ſi ꝯtaminatos ab errore demonū: idolatrie: ⁊ q̄ſi nuꝑ cōuerſos a vita execrabili ⁊ ipudica. Et ideo dicit. Qꝛ ⌊ opꝫ pdicari⌋ prius gdeꝫ ⌊ pniaꝫ⌋ ꝯñr ⌊ remiſſionē pctōꝝ in oēs gentes.⌋ Eis.n.qui prius q̄ꝫ verā oſtēderūt maloꝝ penitentiā: ſalubri gr̄a veniā cōmiſſoꝝ donauit: pro gb⁹ ⁊ mortem ſubijt. THEO. Jn hoc vo ꝙ dicit.⌊ Pniaꝫ ⁊ remiſſionē pctōꝝ⌋ etiā de baptiſmate meminit: in quo ꝑ depoſitionē prioꝝ ſcelerū ſubſequiſ venia pctōꝝ. Sed quo pacto intelligeſ in ſolo chr̄i noie baptiſma fieri: cū alibi mandet hoc fieri in noie pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſcti? Et ꝑmo gdeꝫ dicimus ꝙ nō intelligiſ ꝙ in ſolo chr̄i noie fiat baptiſma: ſꝫ ꝙ chriſti baptiſmate aliqs baptiſeſ .i.ſpiritalr nō iudaice nec tali quali Joānes baptiçabat ad ſolaꝫ pniam: ſꝫ ad ſpiritus almi participationē: ſicut ⁊ chriſtus in iordane baptiçatus oſtēdit ſpm̄ ſcm̄ in ſpecie colūbina. Porro baptiſma in chriſti noie .i.morte chriſti intelligas. Sicut.n.ipſe poſt mortē triduo reſurrexit: ſic ⁊ nos ter in aquā mergimur: ⁊ cōuenienter emergimur incorruptibilitatis ſpūs arram recipiētes. Hoc ēt chriſtus nomen cōtinet in ſe: ⁊ patrē quaſi vnctorē ⁊ ſpm̄ quaſi vnctionē: ⁊ filiū quaſi vnctum: ſcilicet ſm humanā naturā. Non aūt decebat amplius bipartitū

A

B

ps.2.

C

baptiſm⁹ fit in noīe ſācriſſime trinitatis

mat.28.

eſſe humanū genus in iudeos ⁊ gentiles. Et ideo vt oēs in vnū patrer mādauit incipe ſermonē a hierl'm: ⁊ ad gentes
D terminari. Unū ſeqt. [Incipi. ab hiero.] BEDA. Non ſolum q2 credita ſunt illis eloqa dei ⁊ eoꝝ eſt adoptio filioꝝ ⁊ gloria: verū etiam vt gentes varijs erroribus implicate hoc maxīe idicio diue pietatis ad ſpē venire puocent̄: q eis qui filiū dei crucifixerūt venia ꝯcedet̄. CHRY. Inſup ne diceret aliquis: q omiſſis notis iuerūt ſe oſtenſuros ad extneos. Jō pūs apud ipſos occiſores pandunt reſurrectionis ſigna in eadē ciuitate: in qua prorupit temerarius auſus. Ubi. n. crucifixores credere videntur: reſurrectio plurimū demōſtrat̄. EVSE. Q: ſi ea que chūs pdixit iaz ſortiunt̄ effectū: ⁊ vbū ei' viuax ⁊ efficax p vniuerſuz mūduz oculata fide pſpicit: ipſe eſt nō incredulos eē erga eum qui ptulit vbū. Cuz. n. nece eſt diuinā vitā ducere: cuius opera viuida vbis ꝯſona oſtendant̄: que qdē miniſterio aploꝝ īpleta ſūt. Unū ſubdit. [Uos aūt eſtis teſtes hoꝝ] mortis. ſ.

[Margin: Chūs pūs voluit euāgelium iudeis ⁊ poſtea gentibus predicari.]

E ⁊ reſurrectionis. THEO. Cōſequēter ne turbati cogitarent qūo nos hoīes idiote teſtimoniū phibebim' gētib' ⁊ iudeis qui te occiderūt ſubiungit. [Et ego mitto pmiſ. pa.
Johe. 2. mei in vos] qđ. ſ. per iohelez pmiſerat dicēs. Effundā ſpū meū ſup oēm carnē. CHRY. Sicut aūt milites inuaſuros multos nemo dux exire ſinit donec armati ſint: ⁊ ſic diſcipulos añ ſpūs deſceſuz ad cōflictuz regredi nō pmittit. Unū ſubdit. [Uos aūt ſedete in ciui. quoadūſqz indua. vir.
F ex alto.] THEO. Jdeſt vtute non humana ſʒ celeſti: nec dixit. Suſcipiatis: [ſʒ induamini] integrā tutelā ſpiritalis velaminis indicās. BEDA. De hac aūt virtute. i. ſpūſcō
Luc. 1. dicit ēt angelus marie. Et virt' altiſſimi obumbrabit tibi:
Mar. 5. ⁊ ipſe dñs alibi. Nam ⁊ ego noui virtutem de me exiſſe.
Luc. 8. THEO. Cur aūt nō chūo pūte vel eo diſcedēte ſtatiz ſpirit' venit: Decebat. n. eos fieri cupidos rei: ⁊ demū recipe gr̄az. Tūc. n. magis ad deū erigimur: cū incūbit neceſſitas. Oportebat. n. interim nr̄az cōparere nām in celo: ⁊ federa ꝯſūmari: ac deinde ſpūz aduenire: ⁊ gaudia celebrari ſerena. Attēde ēt quātaz eis nečitatē īpoſuit hierl'ymis eſſe: in eo q illic ſpūz pmiſit largiri. Ne. n. rurſus poſt ei' reſurrectionē aufugerēt: hac expectatiōe q̄ſi qdaz vinculo oēs illos ibi detinuit. Dicit aūt. [Donec iduamini vtu. ex alto.] Nec expreſſit qñ vt ſint iugiter vigiles. Quid ḡ miraris: ſi diez nobis nouiſſimū nō pandit: cū diez hūc ppinquū pan-

[Margin: Cuz incūbit neceſſitas: tunc magis ad deū erigimur.]

G dere noluit: GREGO. in paſto. Admonēdi ſunt ḡ quos a pdicatiōis officio: vel iſpectio vel etas phibet: ⁊ tñ pcipitatio ipellit: neduz ſibi tm̄ onus officij pcipitatiōe arrogant: viā ſibi ſubſequētis melioratiōis abſcidant. Jpſa. n. veritas q̄ repēte quos vellet roborare potuiſſet: vt exēplū ſequētib' daret: ne ipfecti pdicare pſumerēt: poſtq plene diſcipulos de vtute pdicationis inſtruxit: mandauit eis vt in ciuitate ſederēt donec induerent̄ vtute ex alto. Jn ciuitate qppe ſedemus: ſi intra mētiū nr̄aꝝ nos clauſtra ꝯſtringimus: ne loquēdo exteri' euagemur: vt cū virtute diuina pfecte induimur: tūc q̄ſi a nobiſmetipſis foras ēt alios in-
H ſtruētes exeamus. AMBRO. Conſideremus autē qūo
Joā. 20. ſm ioānē accepint ſpm̄ſcm̄. hic aūt in ciuitate iubentur ſedere quoadūſqz induant̄ vtute ex alto. Sed ſpm̄ſcm̄ vel illis. x. q̄ſi pfectiorib' inſufflauit: ⁊ reliqs poſtea tribuēduz pmittit: vel eiſdē ibi inſufflauit: hic ſpopondit. Nec vi eē ꝯtrariū: cuʒ diuiſiones ſint gr̄aꝝ. ḡ aliā iſufflauit ibi opationē: hic aliā pollicet̄. Jbi. n. remittēdoꝝ gr̄a tributa eſt pctōꝝ: qđ videt̄ eſſe anguſtius: ⁊ ideo inſufflat̄ a chūo: vt credas ſpm̄ ſcm̄ chūi: ⁊ credas de deo ſpūm. Deus. n. ſolus peccata dimittit. Lucas autez linguarū gratiam deſcribit effuſaz. CHRY. Uel dicit. [Accipite ſpm̄ſcm̄] vt eos idoneos faceret ad receptionē: aut qđ futuꝝ eſt: vt preſens indicauit. AVGV. 15° de trini. Uel dñs poſt reſurrectionē ſuā bis

[Margin: Qualr̄ intelligat̄ datus ſpūſſcus apoſtolis ī die reſurrectionis ⁊ poſtea penthecoſtes.]

dedit ſpiritūſanctū: ſemel in terra ppter dilectionem pximoꝝ: ⁊ iterum de celo ppter dilectionē dei.

¶ Eduxit autē eos foras in bethaniā: ⁊ eleuatis manibus ſuis benedixit eis. Et factū eſt: dū benediceret illis receſſit ab eis: ⁊ ferebat̄ in celum. Et ipſi adorantes regreſſi ſunt in hieruſalem cum gaudio magno: ⁊ erant ſemp in tēplo laudantes ⁊ benedicentes deum. Amen. Tex. 7. mar. 16. Act. 1.

¶ BEDA. Pretermiſſis oib' que per. xliij. dies agi a dño A cū diſcipulis potuerūt: pmo diei reſurrectionis ei' coniungit tacite nouiſſimū diez quo aſcēdit in celuz dicēs. [Eduxit aūt eos foras in bethaniaz.] Primo qdē ppter nomē ciuitatis que domus obedientie dicitur: qui eniʒ pp inobediētiā pueꝛſoꝝ deſcēdit: ppter obediētiā ꝯuerſoꝝ aſcēdit. Deinde pp ſituz eiuſdē ville: que in latere montis oliuaꝝ poſita eſſe narrat̄: q2 videlʒ obedientis eccl'ie domus in ipſius ſummi montis. i. in chūi latere: fidei ſpei: dilectioniſqz ſue fundamēto locauit. [Eos aūt bñdicit] qb' pcepta docendi tradiderat. Unū ſeqt̄. [Et eleuatis manib' ſuis bñdixit eis]

[Margin: Cur chūs diſcipulos in galileaz duxit.]

THEO. Forſan vix ꝯſeruatiuā influēs eis vſqz ad aduē- B tuz ſpūs: ⁊ fortaſſis inſtruēs nos: vt quotiēs recedim': bñdictionib' ſubditos deo cōmēdemus. ORIGE. Q: autē eleuatis manib' bñdixit eos: ſignat q deceat bñdicentem cuiq ornatū eē varijs opib' ⁊ arduis reſpectu alioꝝ. Sic eniʒ manus tollunt̄ in altū. CHRY. Attēdite āt q dñs brauia repromiſſa aſpectu ſubycit. Promiſerat qdē corpoꝝ reſurrectionē: a mortuis reſurrexit: ⁊ per. xl. dies diſcipulos certificat. Promittit̄ etiā q in nubib' rapiemur in aere: ⁊ h ipſe patefecit p opa. Seqt̄. n. [Et factū eſt dū bñdiceret illis: receſſit ab eis ⁊ ferebat̄ in celū.] THEO. Et C helyas qdē videbat̄ q̄ſi aſſumi in celuz: ſed ſaluator ipſe 4. re. 2. pcurſor oiūz aſcēdit in celuz: apparitur' diuino ꝯſpectui in ſacro ſuo corpe: ⁊ iaz nr̄a nā in chūo honorat̄ a qualibʒ vtute angelica. CHRY. Sed dices: qd intereſt meaꝝ: q2 ⁊ tu in nubib' ſuſcipieris ſilr̄: nam corp' tuū cōnālē eſt illi corpori. Erit igit̄ ⁊ corp' tuū taz agile vt poſſit trāſire p aera. Naz ſicut caput: ſic ⁊ corp': ſicut pn̄': ſic ⁊ finis. Aſpice aūt qūo honorat' es per h pn̄'. Infima pars rōnalis creature hō erat: ſed pedes effecti ſunt caput: ſublimati in regiā ſedē in illo capite. BEDA. Aſcēdente aūt in celum dño: diſcipuli adorātes vbi ſteterūt nouiſſime pedes ei': confeſtim hierl'ymā redeūt: vbi pmiſſionē pātis ſunt expectare pcepti. Seqt̄. n. [Et ipſi adorantes: regreſſi ſunt in hierl'm cū gaudio magno.] Gaudia magna agūt: quia deū ac dñm ſuū poſt triūphū reſurrectionis ēt celos penetraſſe letant̄.

[Margin: Infima pars rōnal' creature homo erat: q̄ tñ in chūſto ſublimata ē in regiā ſedē celi.]

GRECVS. Et erāt vigilātes nō degētes in pprijs labo- D ribꝰ: ſʒ expectātes supernā gr̄az. Conuerſant̄ in tēplo: inter cetera ēt loci honeſtatē addiſcētes. Unū di. [Et erāt ſemp in templo.] THEO. Nōduz aderat ſpūs: ⁊ iaz ſpiritalr̄ cōuerſant̄. Prius erāt recluſi: iaz ſtant in medio pncipum ſacerdotū: nec aliquo diſtrahunt̄ mūdano: ſʒ oib' ꝯtēptis iugiter deū laudant. Sequit̄. n. [Laudantes ⁊ bñdicentes deū.] BEDA. Et attende q lucas inter q̄tuor aīalia celi E deſignat' accipit̄ per vitulū: cui' victima qui in ſacerdotiū eligebant̄ initiari ſunt iuſſi: eo q ipſe ſacerdotiū chriſti ceteris ampli' exponēduz ſuſcepit: ⁊ euāgeliū ſuū qđ a miniſterio tēpli p ſacerdotiū zacharie cepit: in tēpli deuotiōe cōpleuit: ⁊ apl'os ibi miſtros noui ſacerdotij futuros: nō in victimaꝝ ſanguine: ſʒ in laude dei ⁊ in bñdictione ꝯcluſit: vt in loco orōnis ⁊ iter laudū deuotiōes pmiſſuz ſpūſſci aduētuz paratis cordibus expectēt. THEO. Quos nos imitātes in ſacra vita ſemp degam': laudātes ⁊ bñdicētes deū. Cui eſt glīa ⁊ bñdictio ⁊ virtus in ſecula. Amen.

Dominica prima de aduentu.
Erunt ſigna in ſole ꝛ luna. 21
Dominica quarta. Anno quintodecimo imperij. 3
Dominica poſt natiuitatem domini.
Erat Ioſeph ꝛ Maria. 2
In octaua natiuitatis domini.
Poſtq̄ conſummati ſunt dies. 2
Dominica prima poſt epiphaniam.
Cum factus eſſet ieſus annorum. 2
In ſexageſima. Cum turba multa. 8
In quinquageſima. Aſſumpſit ieſus .xij. 8
Feria quinta poſt dominicam ſecundam in .xl.
Dixit ieſus diſcipulis ſuis parabolam hanc. 16
Sabbato poſt eandem.
Dixit ieſus diſcipulis ſuis: homo quidam. 15
Dominica tertia in quadrageſima.
Erat ieſus eijciens demonium. 11
Feria ſecunda poſt eandem.
Dixerunt phariſei ad ieſum: quanta au. 4
Feria quinta poſt eandem.
Surgens ieſus de ſynagoga. 4
Feria quinta poſt dominicam quartam in .xl.
Ibat ieſus in ciuitatem que vocatur naym. 7
Feria quinta poſt dominicam in paſſione.
Rogabat ieſum quidam phariſeus. 7
Feria quarta poſt dominicam in ramis palmarum.
Appropinquabat dies feſtus. 22
Feria ſecunda poſt dominicam reſurrectionis.
Duo ex diſcipulis ieſu ibant. 24
Dominica prima poſt penthe. Eſtote miſericordes. 6
Dominica ſecunda. Homo quidam fecit cenam. 14
Dominica tertia. Erant appropinquãtes. 15
Dominica quarta. Cum turbe irruerent. 5
Dominica octaua. Homo quidam erat diues. 16
Dominica nona. Cum appropinquaret ieſus. 19
Dominica decima. Dicebat ieſus ad quoſdam. 17
Dominica duodecima. Beati oculi qui vident. 9
Dominica tertiadecima.
Dum iret ieſus hieroſolymam. 17
Dominica quintadecima. Ibat ieſus in ciuitatem. 7
Dominica ſextadecima. Cum intraſſet ieſus. 14
In dedicationibus. Egreſſus ieſus perambu. 19
In feſto ſancti Syluestri pape.
Sint lumbi veſtri precincti: ꝛ lucerne ar. 12
In feſto purificationis beate Marie virginis.
Poſtq̄ impleti ſunt dies. 2
In feſto annuntiationis ſancte Marie.
Miſſus eſt angelus Gabriel. 1
In feſto ſancti Marci euangeliſte.
Deſignauit dominus ieſus ꝛ alios. 10
In feſto natiuitatis ſancti Ioannis baptiſte.
Heliſabeth impletum eſt tempus pariendi. 1
In feſto ſancte Marie magdalene.
Rogabat ieſum quidam. 7
In feſto aſſumptionis ſancte Marie.
Intrauit ieſus in quoddam caſtellum. 10
In vigilia ſancti Ioannis baptiſte.
Fuit in diebus herodis. 1
In feſto ſancti Apollinaris epiſcopi ꝛ martyris.
Facta eſt autem contentio inter diſcipulos. 22
In vigilia aſſumptionis beate Marie virginis.
Loquente ieſu ad turbas extollens vocem. 11
In vigilia ſancti Matthei apoſtoli ꝛ euangeliſte.
Uidit ieſus publicanum nomine leui. 5
In vigilia plurimoꝝ apoſtoloꝝ.
Deſignauit dominus ꝛ alios. 10
In natali vnius martyris.
Siquis venit ad me ꝛ non odit. 14
In natali plurimoꝝ martyrum.
Deſcendens ieſus de monte. 6
Attendite a fermento phariſeoꝝ. 12
Dicebat ieſus turbis iudeoꝝ: veh vobis qui edi. 11
Cum audieritis prelia ꝛ ſeditiones: noli. 21
Qui vos audit me audit. 10
In feſto confeſſorum pontificum.
Sint lumbi veſtri precincti: ꝛ lucerne ar. 12
Nemo accendit lucernam. 11
Nolite timere puſillus grex. 12
Homo quidam nobilis abijt in regionem. 19
Feria quinta in quattuor temporibus aduentus.
Exurgens Maria abijt in montana. 2
In natiuitate domini ad primam miſſam.
Exijt edictũ a ceſare auguſto vt deſcri. 2
In nocte natiuitatis domini in ſecunda miſſa.
Paſtores loquebantur adinuicem. 2
Feria tertia poſt reſurrectionem domini.
Stetit ieſus in medio diſcipuloꝝ ſuoꝝ. 24
Feria quinta poſt feſtum pentheco.
Conuocatis ieſus .xij. diſcipulis: dedit illis. 9
Feria quinta poſt penthe.
Factum eſt in vna dierum. 5
Sabbato Surgens ieſus de ſynagoga. 4
Sabbato .iiij. tempoꝝ in menſe ſeptembris.
Dicebat ieſus turbis ſimilitudinem hanc. 13
In letanijs maioribus.
Quis veſtrum habebit amicum. 11
Dominica tertia poſt feſtum pentheco.
Erant autem appropinquantes publicani. 15

Finis Tabule.

Beati Thome aquinatis cōtinuū in euāgeliū ſcti Joānis.

Iſa.6. A
Iſaias ꝓpheta diuine viſionis ſublimitate illuſtratus dixit. [Uidi dn̄m ſedētē ſup ſoliū excelſum ꝛ eleuatū: ꝛ plena erat dom⁹ a maieſtate eius: ꝛ ea que ſub ipſo erāt: replebāt tēpluꝫ.] HIERO. ſup iſaiaꝫ. Quis ſit iſte dn̄s q vi: in euāgeliſta ioāne plenius diſcimus: qui ait. Hec dicit iſaias: qn̄ vidit gl'iaꝫ dei: ꝛ locut⁹ eſt de eo: ꝛ haud dubiū qn chr̄m ſignificet. GLO. Un̄ ex v̄bis iſtis mā hui⁹ euāgelij qḋ ſm Joānem deſcribiṫ: deſignaṫ. EX ECCLE. hyſto. Quia eniꝫ natiuitatē ſaluatoris ſm carnē vel mattheus vel lucas deſcripſerāt: reticuit hic ioānes: ꝛ a theologia atqꝫ ab ipſa ei⁹ diuinitate ſumit exordiū: q̄ pars ſine dubio ipſi velut eximio p ſp̄m ſcm̄ reſeruata eſt. ALCVI. Un̄ cū oib⁹ diuine

B
ſcripture paginis euāgeliū excellat: qꝛ qḋ lex ꝛ pph̄e futurū ꝑdixerūt h cōpletū dicit euāgeliū. Inter ipſos āt euangelioꝝ ſcriptores ioānes eminet in diuinoꝝ myſterioꝝ pfunditate: qui a tpe dn̄ice aſcēſionis p annos .lxv. v̄buꝫ dei abſqꝫ adminiculo ſcribēdi vſqꝫ ad vltima domitiani tpa ꝑdicauit. Sꝫ poſt occiſionē domitiani cū nerua pmittente de exilio rediſſet ephesuꝫ compulſus ab epiſcopis aſie de coeterna pr̄i diuinitate chr̄i ſcripſit aduerſus hereticos q chr̄ꝫ an̄ mariā fuiſſe negabant. Un̄ merito in figura q̄tuor aīaliuꝫ aquile volanti cōparaṫ: que volat alti⁹ cunctis auib⁹: ꝛ ſolis radios irreuerberatis aſpicit luminib⁹. AVGV. ſup Joā. Trāſcēdit. n. Joānes oia cacumina terraꝝ: trāſcēdit oēs cāpos aeris: trāſcēdit oēs altitudines ſyderū: tranſcēdit oēs choros ꝛ legiones angeloꝝ. Niſi. n. tranſcēderet

Euāgeliū ſci Joānis eminet alijs euangelijs in ſublimitate myſterioꝝ.

Joā. 1. C
iſta oia que creata ſūt: nō ꝑueniret ad eū p quē fcā ſūt oia. AVGV. de cō. euā. Ex quo itelligi daṫ ſi diligēter aduertas: tres euāgeliſtas tēporalia facta dn̄i ꝛ dictaq ad informādos mores vite pn̄tis maxie valerēt: circa actiuā v̄tutē fuiſſe verſatos. Joānē v̄o facta dn̄i multo pauciora narrātē: dicta v̄o ei⁹ ꝑſertim que trinitatis vnitatē ꝛ vite eterne felicitatē inſinuarēt: diligēti⁹ ꝛ vberius ꝯſcribētē in v̄tute cōtēplatiua cōmēdandā ſuā intentionē ꝑdicationēqꝫ tenuiſſe. Un̄ aīalia tria p que tres alij euāgeliſte deſignātur: ſiue leo ſiue hō: ſiue vitulus in terra gradiunṫ: qꝛ tres euāgeliſte in his maxie occupati ſunt: que chr̄s in carne opat⁹ eſt: ꝛ que ꝓcepta mortalis vite exercēde carneꝫ portantib⁹ tradidit. At v̄o Joānes ſupra nubila infirmitatis humane velut aquila volat: ꝛ lucē icōmutabilis v̄itatis acutiſſimis atqꝫ firmiſſimis oculis cordis intueṫ: ipſaꝫ. n. maxie diuinitatē dn̄i: qua patri eſt eq̄lis intēdit: eaqꝫ ꝓcipue ſuo euāgelio q̄tū iter hoies ſufficere credidit: cōmēdare curauit.

Tres euāgeliſte de his locūt que mortaliter fuerūt ops. Joā. v̄o de myſterio diuinitatis.

D
GLO. Pōt igiṫ euāgeliſta Joānes cū Iſaia ꝓph̄a dicē. [Uidi dn̄m ſedentē ſup ſoliū excelſuꝫ ꝛ eleuatū] inquātuꝫ acumine viſus chr̄ꝫ in diuinitatis maieſtate regnātē inſpexit: que qdē ēt ſua nā excelſa eſt ſup oia alia eleuata. Dicat

Iſa.6.
etiā euāgeliſta Joānes. [Et plena erat domus a maieſtate eius] quia per ipſuꝫ narrat oia eſſe facta: ꝛ ſuo lumine oēs hoies in hūc mūdum veniētes illuſtrari. Dicat etiā q ea q̄

Joā. 1.
ſub ipſo erāt replebāt tēpluꝫ: qꝛ dicit v̄buꝫ caro factū eſt: ꝛ vidimus gloriā ei⁹: gloriā quaſi vnigeniti a patre plenū gratie ꝛ veritatis: ſm q de plenitudine eius nos oēs accepimus. Sic igiṫ premiſſa v̄ba materiā huius euāgelij cōtinent: in quo Joānes dn̄m ſup ſoliū excelſuꝫ ſedentē inſinuat diuinitatē chr̄i oſtēdens: ꝛ terrā ab ei⁹ maieſtate ipleri oſtēdit: dū oia p ei⁹ v̄tutē in eē ꝓducta oſtēdit: ꝛ ꝓprijs pfectionib⁹ repleta: ꝛ inferiora ei⁹. i. humanitatis myſteria: ꝛ tēpluꝫ. i. eccliā replere docet: duꝫ in factis humanitatis chr̄i ꝛ grāꝫ ꝛ gl'iaꝫ fidelib⁹ repromittit. CHRY. Qn̄ igiṫ barbarus hic ꝛ indiſciplinat⁹ talia logṫ: que nullus eoꝝ qui in terra ſunt hoiuꝫ nouit vnq̄: ſi hic ſolus eſſet miraculū magnū eēt. Nūc aūt cū his ꝛ aliud iſto maius tribuit argumētuꝫ: q a deo inſpirata ſunt ei q̄ dicunṫ hic. ſ. q oēs audiūt: ꝛ ſuadet oib⁹ p omne tp̄s. Quis ḡ nō admirabiṫ habitātem in eo v̄tutem? ORIGE. in ho. Joānes interꝑtaṫ gr̄a dei: ſiue in quo eſt gr̄a: vel cui donata eſt. Cui autē theologoꝝ donatū eſt ita abſcōdita ſummi boni penetrare myſteria: ꝛ ſic humanis mentibus intimare? B

Cap. I.

In principio erat verbum.

Tex.1. Mar.1. Luce.3. A
CHRY. Omnib⁹ alijs euāgeliſtis ab incarnatiōe incipiētib⁹: Joānes trāſcurrens ꝯceptionē: natiuitatē: educationē: augmētationē mox de eterna nobis gn̄one narrat dicens. [In ꝑncipio erat v̄bum.] AVGV. 83. q̄ōnuꝫ. Qḋ grece logos dr̄: latine ꝛ rōnē ꝛ v̄bū ſignaṫ: ſꝫ h loco meli⁹ v̄bū interpretaṫ: vt ſignificeṫ nō ſoluꝫ ad p̄reꝫ reſpect⁹: ſꝫ ad illa ēt que p v̄bū facta ſunt operatiua potētia. Rō aūt etſi nihil p eaꝫ fiat: recte rō dr̄. AVGV. ſup Joā. Quotidie aūt dicēdo v̄ba viluerūt nobis: qꝛ ſonādo ꝛ trāſeūdo viluerunt. Eſt v̄bū ꝛ in ipſo hoīe qḋ manet int⁹, naꝫ ſon⁹ pcedit ex ore. Eſt v̄bū qḋ vere ſpecialiṫ dr̄ illud qḋ itelligis de ſono nō ipſe ſon⁹. AVGV. 15⁰ de tri. Quiſqs aūt pōt itelligē v̄bū: nō ſoluꝫ an̄q̄ ſonet: vez ēt anteq̄ ſonoꝝ ei⁹ imagines cogitatiōe voluanṫ: iaꝫ pōt videre per h ſpeculuꝫ atqꝫ in h enigmate aliquā v̄bi ſilitudinē: de quo dcm̄ eſt. [In ꝑncipio erat v̄bū.] Neceſſe

Eſt v̄bū in hoīe iterius. ſ. id qḋ p ſonū itelligim⁹ nō ipſe ſonus. B

eſt eniꝫ cū id qḋ ſcim⁹ loqmur ex ipſa ſcia quā memoria tenem⁹ naſcaṫ v̄bū: qḋ eiuſmodi ſit oino cuiuſmodi eſt illa ſcia de q̄ naſciṫ. Formata qppe cogitatio ab ea re quā ſcimus v̄bū eſt: qḋ in corde dicim⁹: qḋ nec grecū ē nec latinū nec lingue alicui⁹. Sed cū id op⁹ eſt in eoꝝ q̄b⁹ loqmur ꝑferre notitiā: aliqḋ ſignū quo ſignificet aſſumiṫ. Proinde v̄bū qḋ foris ſonat: ſignū ē v̄bi qḋ int⁹ latet: cui magis v̄bi cōpetit nomē. Nā illud qḋ ꝓferṫ carnis ore: vox verbi eſt: v̄būq̄s ꝛ ip̄z dr̄ pp illud a quo vt foris appeat aſſumptū ē. BASI. in ho. Hoc aūt v̄bū nō eſt humanū v̄bū. Quō eniꝫ C
erat in ꝑncipio humanū verbū: vltimo loco accipiēte hoīe gn̄onis ꝑn̄m: nō igiṫ in ꝑn⁹ v̄bū erat humanū ſed nec angeloꝝ. Oīs. n. creatura infra ſeculoꝝ terminos eſt a creatore eſſendi ſumēs ꝑncipiū. Sed audi euāgeliū decēter. Ipſuꝫ eniꝫ vnigenitū v̄bū dixit. CHRY. Si aūt qs dixerit cur Joā. 1.
patrē dimittēs mox nobis de filio logṫ? Et qm̄ ille qdem manifeſtus oib⁹ erat: etſi nō vt pr̄: ſed vt de⁹. Unigenitus aūt ignorabaṫ: ideo decēter eā que de iſto eſt cogneꝫ cōfeſtim in initio ſtuduit iponere his q neſciebāt eū: ſꝫ neqꝫ patrē in his q̄ de filio ſunt ſmonib⁹ tacuit. Propter h aūt ꝛ v̄bū eū vocauit. Qꝛ. n. doctur⁹ erat q h v̄bū vnigenitus eſt fili⁹ dei: vt nō paſſibileꝫ eſtimet qſqs gn̄oneꝫ ꝑueniēs v̄bi nuncupatiōe deſtruit pnicioſaꝫ ſuſpitionē eē ex deo filiuꝫ ipaſſibiliṫ oſtēdens. Scḋa v̄o rō eſt: qꝛ ea q̄ ſunt p̄ris nobis annūtiare debebat: nō ſimpliṫ v̄o eū v̄bū dixit: ſꝫ cū articuli adiectiōe a reliquis ip̄m ſeparās. Conſuetudo. n. eſt ſcripture v̄ba vocare leges dei ꝛ ꝓcepta. Hoc aūt verbū ſubſtantia quedā eſt hypoſtaſis enꝫ: ex ipſo ꝓueniens ipaſſibiliṫ pie.

Et Joā. patrem dimittens a filio incepit: probatur duab⁹ rōnibus.

BASI. Quare igiṫ v̄bū: qꝛ impaſſibiliṫ natuꝫ eſt: qꝛ eſt generantis imago totū in ſeipſo generantē demōſtrās: nihil inde ſeparās: ſed in ſeipſo pfectū exiſtens. AVGV. 15⁰ de tri. Sicut. n. ſcia noſtra illi ſcie diſſimile ꝛ noſtrū v̄buꝫ qḋ naſciṫ ex noſtra ſcientia: diſſimile eſt illi verbo dei qḋ na- D

rum eſt de p̄ris eſſentia. Tale eſt aūt ac ſi dicerē de patris ſcia:de p̄ris ſapia: vel q̄ eſt expreſſius de p̄re ſcia:de patre ſapia. Verbū ḡ dei p̄ris vnigenit⁹ fili⁹: per oīa patri ſilis ⁊ eq̄lis:hoc.n.eſt oīno qḋ p̄r:nō t̄n p̄r:q2 iſte fili⁹: ille p̄r:ac p̄ hoc nouit oīa que nouit p̄r: ſi ei noſſe de p̄re eſt: ſicut eſſe. noſſe.n.⁊ eē ibi vnū eſt.Et iō p̄ri:ſic eē nō eſt a filio:ita nec noſſe. Proinde tanq̄ ſeipſ3 dicēs:p̄r genuit v̄bū ſibi equale per oīa. Nō.n.ſeipſ3 itegre pfecteq3 dixiſſet:ſi aliqḋ minus aut ampli⁹ eſſet in ei⁹ v̄bo q̄ in ſeipſo. Noſtrū aūt v̄bū interius qḋ iuenim⁹ eiſe vtcūq3 illi ſile:q̄tū ſit ēt diſſile non pigeat intueri. Eſt.n.verbū mētis noſtre q̄nq3 formabile: nōdū3 formatū:qḋe3 mētis noſtre: qḋ hac atq3 hac volubili q̄dā motiōe iactam⁹:cū a nobis nūc id nūc illud:ſicut inuentū fuerit vel occurrerit cogitat̄. Et tunc fit ve℞ v̄bū: q̄n illud qḋ nos dixim⁹ volubili motione iactare:ad id qḋ ſcim⁹ puenit:atq3 inde format̄:ei⁹ oīmoda3 ſilitudinē capiēs:vt q̄uo res queq3 ſcit̄:ſic ēt cogitet̄. Quis non videat q̄nta ſit hec ſilitudo ab illo dei v̄bo qḋ in forma dei ſic ē: vt nō añ fuerit formabile poſtq̄ formatū:nō aliq̄n poſſit eē informe:ſed ſi foꝛa ſimplex eq̄lis ei de q̄ eſt. Quapp ita dr̄ illud dei v̄bū: vt dei cogitatio nō dicat̄:ne aliqḋ eſſe q̄ſi volubile dicat̄ in deo q̄ nūc habeat nūc accipiat formā vt v̄bū ſit:eāq3 poſſit amittere atq3 informiter quodāmō volutari. AVGV.de ver.do.Eſt.n.v̄bū dei foꝛa quedā nō formata:ſ3 forma oīu3 forma℞:forma incōmutabilis:ſine lapſu:ſine defectu:ſine tp̄e:ſine loco:ſuperās oīa:exiſtēs in oīb⁹:fundamētu3 qḋda3 in quo ſunt: ⁊ faſtigiū ſub q̄ ſunt. BASI. Habet aūt ⁊ v̄bū nr̄3 exteri⁹ diuini v̄bi ſilitudinē quādā3. Na3 nr̄3 v̄bū totā declarat mētis cōceptionē:que nāq3 mēte cōcipim⁹:ea v̄bo pferimus. Et q̄dē coꝛ nr̄3 q̄ſi fons q̄dā eſt:v̄bū vō platū quaſi q̄da3 riuulus manans ex ipſo. CHRY. Cōſidera ēt in euāgeliſta prudētiā ſpiritalem. Nouerat hoīes id qḋ antiqui⁹ eſt:⁊ qḋ eſt añ oīa maxime honorātes ⁊ ponētes deū:pp̄ h̄ p̄mū dicit principiū. [In p̄ncipio (inquit) erat v̄bu3.] ORIGE. Plura āt ſūt ſignata ab h̄ noīe p̄n̄. Eſt.n.p̄n̄:ſicut itineris ⁊ longitudinis.f̄m illud. Initiū boni itineris iuſto℞ exercitiū. Eſt aūt p̄n̄ ⁊ gnōnis iuxta illud. Hoc eſt p̄n̄ creature dn̄i:ſed etiā deū non enormiter aſſeret aliq̄s oīu3 p̄n̄. Illud ēt ex q̄ ſit ex placēte mā alia ſiūt p̄ncipiū eſt penes eos q̄ credūt illā ingenitā. Eſt ēt p̄n̄ f̄m ſpē3:ſicut chis p̄n̄ eo℞ eſt qui f̄m imagine3 dei formati ſunt. Eſt ēt p̄n̄ diſciplinē.f̄m illud. Cu3 deberetis eē magiſtri pp̄ tp̄s:rurſus indigetis vt doceamini q̄ ſint elemēta exordij ſmonū dei. Duplex.n.eſt documēti p̄n̄.hoc q̄dē nāe:hoc vō quo ad nos:vt ſi dicat̄ initiū ſapie foꝛe. Nā q̄dē chi3 inquātu3 ſapia ⁊ v̄bū dei eſt:q̄ ad nos vō iq̄uātu3 v̄bū caro factū eſt. Tot igit̄ ſignificatio ad p̄ris nobis de p̄ncipio occurrētib⁹ pōt accipi illud ex q̄ qḋ eſt agēs. Conditoꝛ.n.chis eſt velut p̄n̄:f̄m q̄ ſapia eſt vt v̄bu3 in p̄n⁹ q̄ſi in ſapia ſit. Plura.n.bona de ſaluatoꝛe dicunt̄. velut igit̄ vita in v̄bo eſt:ſic v̄bu3 in p̄n⁹.i.in ſapia erat. Conſidera vō ſi poſſe eſt f̄m h̄ ſignatu3 accipere nos p̄n̄: put vt f̄m ſapia3:⁊ exēpla que in ea ſunt ſiūt oīa: vel q2 p̄n̄ filij p̄r eſt ⁊ p̄n̄ creatura℞ ⁊ oīu3 entium per illud. [In p̄ncipio erat v̄bū] v̄bū filiu3 intelligas in p̄n⁹.i.in p̄re dictū foꝛe. AVGV.6⁰ de tri. Aut in p̄n⁹ ſicut dcm̄ eſt:ac ſi diceret̄ añ oīa. BASI. Preuidit.n.ſpūſſanctus futuros quoſdā iuidētes glīe vnigeniti:qui pferrēt ſophiſmata ad ſubuerſionē audito℞:q2 ſi genit⁹ eſt:nō erat:⁊ anteq̄ genitus eēt:nō erat. Ne igit̄ talia garrire p̄ſumāt: ſpūſſcūs ait. [In p̄ncipio erat v̄bū.] HYLA.2⁰ de tri. Tranſeūt tp̄a: trāſeunt ſecula:tollunt̄ etates:pone aliqḋ qḋ voles tue opinioni p̄n̄:nō tenes tp̄e:erat.n.vn̄ tractat̄. CHRY. Sic aūt q̄s cū ſtat in naui ſecus litus: videt ciuitates ⁊ portus. Cu3 vō eū aliq̄s in mediū pelagi duxerit a poꝛib⁹ q̄dē de-

ſiſtere facit:nō t̄n alicubi defigit ei oculum:ita euangeliſta hic ſup oēs nos ducēs creaturā:ſuſpenſu3 dimittit oculu3: nō dans ſuſpicere aliquē finē ad ſupioꝛa hoc.n.in p̄n⁹ erat ſemp ⁊ infinite eſſendi ſignatiuū eſt. AVGV.de v̄.dn̄i. Sed dicūt.ſi fili⁹ eſt:natus eſt:hoc fatemur. Adiungūt deinde ſi nat⁹ eſt patri fili⁹:erat p̄r anteq̄ ei fili⁹ naſceret̄:hoc reſpuit fides. Ergo ait. Rōne3 mihi redde:q̄uo ⁊ fili⁹ naſci potuit p̄ri:vt coeu⁹ eſſet ei a quo nat⁹ eſt. Poſt p̄re3.n.naſcit̄ fili⁹ vtiq3 p̄ri moꝛituro ſucceſſur⁹: ſilitudines adhibēt de creaturis:⁊ nobis laboꝛādu3 eſt:vt ⁊ nos iueniam⁹ ſilitudines ea℞ rerū quas aſtruim⁹. S3 q̄uo poſſum⁹ in creatura inuenire coeternū:q̄n in creatura nihil inuenim⁹ eternu3. S3 ſi p̄ſit iueniri h̄ duo coeua:gn̄ans ⁊ gn̄atū:ibi itelligim⁹ eterna. Ipſa q̄dē ſapia dicta eſt in ſcripturis candoꝛ lucis eterne:dicta eſt imago p̄ris. Hinc capiam⁹ ſilitudinē vt ieniamus coeua:ex q̄b⁹ itelligam⁹ coeterna. Nemo āt dubitat q̄ ſplendoꝛ de igne exit.ponamus ḡ ignē p̄re3 illi⁹ ſplendoꝛis:mox q̄de3 vt lucernā accēdendo:ſimul cū igne ⁊ ſplendoꝛ exiſtit. Da mihi hic ignē ſine ſplendoꝛe:⁊ credo tibi p̄re3 ſine filio fuiſſe. Imago exiſtit de ſpeculo:hoīs intuentis ſpeculum exiſtit imago:mox vt aſpectoꝛ extiterit: ſ3 ille q̄ iſpicit erat anteq̄ accederet ad ſpeculu3. Ponam⁹ ergo aliqḋ natū ſup aquā vt virgultū aut herbā:nōne cum imagine ſua naſcit̄: Si ḡ ſemp eſſet virgultū:ſemp eſſet ⁊ imago de v̄gulto.qḋ aūt de alio eſt vtiq3 natū eſt. pōt ergo ſemp eē gn̄ans ⁊ ſemp cū illo qḋ de eo natū eſt. Sed dicet aliq̄s:ecce itellexi eternū p̄re3 coeternū filiū: t̄n ſicut effuſu3 ſplendoꝛē min⁹ igne lucēte3:aut ſic effuſa3 imaginē minus q̄ v̄gultū extite3 dicim⁹:nō.ſ3 eq̄litas oīmoda nō credo ait:q2 nō inueniſti ſilitudinē. Foꝛtaſſis āt inuenimus in creatura q̄uo itelligam⁹ filiū ⁊ coeternū p̄ri:⁊ nequaq̄ minoꝛē:ſ3 nō illud poſſumus inuenire in vno gn̄e ſilitudinū. Iungamus ḡ ambo gn̄a:vnu3 vn̄ ipſi dant ſilitudines. Et alteru3 vn̄ nos dedim⁹. Dederūt.n.illi ſilitudines ex his q̄ pcedunt̄ tp̄e ab his a q̄b⁹ naſcunt̄:ſic hō de hoīe:ſ3 t̄n hō ⁊ hō eiuſdē ſube. Laudamus ḡ in iſta natiuitate equalitatē nāe:deeſt eq̄litas tp̄is. In illo āt gn̄e ſilitudinū qḋ nos dedim⁹ de ſplēdoꝛe ignis:⁊ de imagine v̄gulti equalitatē nāe nō inuenis:inuenies coeuitatē. Totū ḡ ibi qḋ hic ex partib⁹ ſingulis ⁊ reb⁹ ſingulis iuenit̄:⁊ nō h̄ ſolu3 q̄ in creaturis totū iuenio ibi:ſ3 tāq̄ in creatoꝛe. EX GESTIS cōcilij epheſini. Propterea alicubi q̄dem filiu3 appellat patri: alicubi autem verbum nominat:alicubi aute3 ſplendoꝛe3 vocat ſcriptura diuina ſingula hoꝛu3 nominu3 de ipſo dicens:vt itelligas ea q̄ de chꝛo dicunt̄ eſſe ꝯ blaſphemiam. Quia.n.tu⁹ fili⁹ eiuſdē tibi nāe ſit:volens ſermo oſtēdere vnā ſuba3 p̄ris ⁊ filij dicit filiū p̄ris q̄ ex eo nat⁹ eſt vnigenit⁹. Deinde q̄n natiuitas ⁊ fili⁹ apud nos oſtētationē prebent paſſionis:ideoq3 hūc filiū appellat ⁊ v̄bū ipaſſibilitate3 natiuitatis ei⁹ noīe iſto demōſtrans. Sed q̄n p̄r q̄ſpiā fact⁹ vt hō indubitāter ſenioꝛ filio ſuo demōſtrat̄: ne hoc ip̄m ēt de diuina natum eſſentia putares:ſplendoꝛē vocat vnigenitū p̄ris. Splendoꝛ.n.naſcit̄ q̄de3 ex ſole.nō aūt intelligit̄ ſole poſterioꝛ. Coexiſtere ḡ ſemp p̄ri filiū ſplendoꝛ tibi denūtiet ipaſſibilitatē natiuitatis oñdat v̄bū:pſubſtātialitatē filij nomē inſinuet. CHRY. Sed dicūt illi q̄n hoc.i.in p̄ncipio:nō eternitatē oſtēdit ſimpl'r. Etenim ⁊ de celo illud ⁊ de terra dcm̄ eſt. In p̄n⁹ inquit fecit de⁹ celu3 ⁊ terrā:ſ3 q̄d cōe h̄3 erat ad fecit: Sicut.n.qḋ eſt:cu3 de hoīe q̄de3 dr̄:tp̄s p̄ris ſignat t̄n. Cum aūt de deo id qḋ eſt ſemp ⁊ eternal'r ita ⁊ erat. De nr̄a q̄de3 cū dr̄ nā preteritū ſignat tp̄s:cū aūt de deo:eternitatē oſtēdit. ORI.in ho. Sum.n. verbu3 duplicē h̄3 ſignificationē. Aliq̄n.n.tp̄ale3 mot⁹ f̄m analogiā alio℞ verbo℞ declarat: aliq̄n ſubſtātiā vniuſcuiuſq3 rei de qua p̄dicat̄ ſine vllo tp̄ali motu deſignat:ideo ⁊ ſubſtantiuū

Verbum dei hoc ē oīa q̄ p̄r nō t̄n p̄r: q2 iſte fili⁹ ille p̄r.

B

F

Verbum dei eſt foꝛma nō formata:ſed foꝛa oīu3 forma℞.

G

Pl'es acceptiones principij.

Pūer.16

Col.1.

Heb.5.

H

I

Filius dei p̄ri coeternus eſt.

Sap.7.

Silitudines de coeternitate patris ⁊ filij.

K

L

Scriptura dei filiū diuerſ⁹ nominib⁹ appellat.

M

Gen.1.

Verbū ſꝫ duplicem h̄3 ſignificationē.

Gene. 1. ⁊ ſubſtantiuū vocat̄. HYLA.y.de tri. Reſpice igit̄ ad
müdū:intellige qd de eo ſcriptū eſt. In pn° fecit deus celū
⁊ terrā. Fit ergo in pn° qđ creat̄:⁊ etates continet qđ in pn
cipio ↄtinet̄ vt fieret. Piſcator aūt illitteratus: indoctus:li
ber a tpe:ſolutus a ſeculis eſt: vicit omne pnm. Erat eni qđ
eſt:neqȝ in tpe aliquo ↄcludit̄ vt cepit qđ erat potius in pn
cipio ꝙ̄ fiebat. ALCVI. Cōtra eos ergo qui pp tpales
natiuitatē dicebāt chrm nō ſemp fuiſſe:icipit euāgeliſta de
eternitate verbi dicēs. [In principio erat verbum.]

Tex. 2. ¶ Et verbum erat apud deum.

A ¶ CHRY. Qꝛ maxie dei hoc eſt pꝛiū eternū ⁊ ſine pn°
eſſe hoc pmū poſuit:deinde ne qs audiēs. In pn° erat ver
buȝ.ingenitū verbū dicat: ↄfeſtim hoc remouit dicens. [Et
verbū erat apud deū.] HYLA.y.de tri. Sine pn° enim
eſt apud deū:⁊ q abeſt a tpe:nō abeſt ab auctore. BASI.
Rurſus hoc dicit pp blaſphemātes:qđ nō erat. vbi ḡ erat
verbū:nō in loco incircūſcriptibilia ↄtinent̄:ſed vbi erat:
apđ deū:neqȝ pr̄ loco:neqȝ filius circūſcriptione aliq̄ cōti
B nent̄. ORIGE. Utile eſt ēt inducere ꝙ verbū dn̄i ad ali
quos fieri:puta ad oſee vel iſaiā aut hieremiā:ad deū autē
nō fit:q̄ſi prius non ens apud ipm:ex eo igit̄ ꝙ iugiter eſt in
eo dr̄. [Et verbū erat apđ deū:] qꝛ nec a pn° a pr̄e ſepat° ē.
CHRY. Nō ēt dixit. In deo erat:ſȝ apđ deū erat:eā que
ſm hypoſtaſim eius eternitatē nobis oſtēdēs. THEO.
Sabellii error de vnica pſona patris et filii ⁊ ſpūſ ſancti confunditur. Uidet̄ aūt mihi ꝙ Sabelli° ex h̄ dicto ſubuerſus eſt. Ipſe
eni docebat ꝙ pr̄ ⁊ filius ⁊ ſpūſſcūs vna eſt pſona:que ali
qn̄ vt pr̄ appuit:aliqn̄ vt fili°:aliqn̄ vt ſpūſſcūs. Manife
ſte vo ↄfundit̄ ex h̄ verbo. [Et verbū erat apđ deuȝ.] Dic
eni euāgeliſta aliū declat eē filiū:aliū deū.ſ.prēm.

Tex. 3. ¶ Et deus erat verbum.

A ¶ HYLA.y.de tri. Dicēs verbuȝ ſonus vocis:eſt enūtia
tio negocioꝝ ⁊ elocutio cogitationū. Hoc verbū in pn° apđ
deū erat:qꝛ ſmo cogitationis eternus eſt cuȝ qui cogitat ſit
eternus. Sȝ quō in pn° erat qđ neqȝ ante tps neqȝ poſt tē
pus eſt: Et neſcio an ipm poſſit eē in tpe. Loquētiuȝ enim
ſermo neqȝ eſt anq̄ꝫ loquant̄:⁊ cum locuti erūt:nō erit. In
eo eni ipſo ꝙ loquunt̄:dū finiūt iā nō erit id vn̄ ceperunt.
Sȝ ſi pmā ſniaȝ rudis auditor admiſeras. In pn° erat ver
bū:de ſequēti qd queris. Et verbū erat apud deū: Nunqd
audieras de deo:vt ſermonē recōdite cogitationis accipe
res:aut fefellerat ioānē qd eſſet momēti iter ineſſe ⁊ adeſ
ſe: Id eni qđ in pncipio erat:nō in altero eē:ſed cum altero
pdicat̄. Statuȝ igit̄ verbi ⁊ nomē expecta. Dicit nāqȝ. [Et
B deus erat verbū.] Ceſſat ſonus vocis ⁊ cogitatiōis eloquȝ.
Uerbū hic res eſt nō ſonus:natura nō ſermo:deus nō ina
nitas eſt. HYLA.7.de tri. Simplex aūt nūcupatio eſt:
⁊ caret offendiculo affectionis aliene:ad moyſen dictū eſt.
Exo. 4. Dedi te deū pharaoni:ſed nūqd nō adiecta nois cauſa eſt:
cū dr̄ pharaoni: Moyſes eni pharaoni deus dat° eſt:dū ti
met̄:dū orat̄:dū punit:dū medet̄. Et aliud eſt deuȝ dari:⁊
Ps. 81. aliud deū eē. Memini quoqȝ ⁊ alterius nūcupationis vbi
dr̄. Ego dixi dii eſtis:ſȝ in eo idulti nois ſignificatio eſt. Et
vbi refert̄ ego dixi.loquētis potius ſermo eſt ꝙ̄ rei nomē:
cū aūt audio. [Et deus erat verbū:] nō dictum ſoluȝ audio
verbū:ſed demōſtrati eē itelligo qđ de° eſt. BASI. Sic
igit̄ excludēs accuſationē blaſphemātiū querētiū quid eſt
verbū:ridet. [Et deus erat verbū.] THEO. Uel aliter
ↄtinua. Poſtq̄ꝫ verbū erat apud deū:manifeſtū eſt ꝙ due
perſone erant:q̄uis vna nā duabus exiſtat. Un̄ dr̄. [Et de°
erat verbū:] ita vt vna nā ſit patri ⁊ filio:cū ſit vna deitas.
C ORIGE. Adduciendū etiā ꝙ verbū in eo ꝙ fit ad pphas
illuſtrat pphetas ſapiētie lumine:apud deū vo eſt verbū:
obtinēs ab eo ꝙ ſit deus. Un̄ ꝑlocauit hoc qđ eſt. Uerbuȝ
erat apud deū:ei qđ eſt: [de° erat verbū.] CHRY. Et nō
vt plato hoc qdē intellectū quēdā:hoc vo alam mūdi eſſe Plato his potius de filio dicere ſeſſitur.
dicēs. Hec eni pcul ſunt a diuina nā. Sȝ dñt. Pater cum
articuli adiectione dictus eſt de°:fili° aūt ſine hac:qd ergo
apl's dicit. Magni dei ⁊ ſaluatoris nr̄i ieſu chri. Et rurſus. Tit. 2
Qui eſt ſup oīa deus: ſed ⁊ romanis ſcribēs dicit. Gra vob Ro. 9.
⁊ pax a deo pr̄e nr̄o:ſine adiectiōe articuli:aliter ⁊ ſupfluū Ro. 1.
erat hic apponere ſupius ↄtinue adiectū:nō igit̄ etſi nō eſt
adiect° filio articulus pp hoc filius minor deus eſt.

¶ Hoc erat in principio apud deum. Tex. 4

¶ HYLA.y.de tri. Quia dixerat. de° erat verbū:trepido A
in dicto:⁊ me inſolēs ſermo cōmouit:cū vnū deū pphe nū
ciauerūt. Sȝ ne quo vltra trepidatio mea progredi poſſit:
reddit ſacri tanti piſcator diſpēſationē:⁊ refert ad vnū oīa:
ſine ↄtumelia:ſine abolitione:ſine tpe dicens. [Hoc erat in
pn° apud deū:] apud vnū ingenitū deū:ex quo ipſe vnus i
genitus deus eſt pdicat̄. THEO. Et rurſus ne ſuſpitio
diabolica aliqs ↄturbaret:ne forte cū verbū deus ſit:inſur
rexerit ↄtra prēm:vt aliq fabulant̄ gētiliū:⁊ ſepatus a pr̄e
fuerit ipſi patri ↄtrius dicit. [Hoc erat in pn° apud deum.] B
q.d. Hoc dei verbū nunq̄ꝫ a deo extitit ſepatū. CHRY.
Uel ne audiēs. In pncipio erat verbū:eutēternū qdeȝ eſti
mes:ſeniorē vo ſpatio aliquo pr̄is vitaȝ ſuſcipias:induxit.
[Hoc erat in pncipio apud deū.] Nō eniȝ fuit vnq̄ꝫ ſolita Nunq̄ꝫ fuit pr̄ ſine filio:ſȝ ſēp cum illo.
rius ab illo:ſed ſemp deus apud deuȝ erat:vel qꝛ dixerat.
Deus erat verbū:vt nō eſtimet qs minorē eē deitatē filij:
ↄfeſtim cognoſcitiua ppꝛie deitatis ponit:⁊ eternitatē aſſu
mens cū dicit. [Hoc erat in pncipio apud deū:] ⁊ qđ factū
eſt adyciēs. Oia per ipſum facta ſunt. ORIGE. Ul' alr̄. C
Poſtq̄ꝫ premiſerat tres ppōnes euāgeliſta reſumit tria in
vnū dicēs. Hoc erat in pn° apud deū. In primo eni triū dr̄
dicimus:in quo erat verbū:qꝛ in principio erat. in ſecundo
apud quē:qꝛ apud deū. in tertio qd erat verbū:qꝛ deus. ve
lut ergo demōſtrās verbū predictū deum:per hoc ꝙ dicit
hoc:⁊ colligēs in ppōnem quartā:hoc qđ eſt. In principio
erat verbū:⁊ verbū erat apud deū:⁊ deus erat verbuȝ:ait.
Hoc erat in principio apud deū. Querat aūt aliqs:cur nō
eſt dictū. In pꝛicipio erat verbū dei:⁊ verbū dei erat apđ
deum:⁊ deus erat verbū dei: Quiſqs aūt vnicā veritatē fa
tebit̄ eē:palā eſt:qm̄ ⁊ demōſtratio eius que eſt ſapia vna
eſt. Sȝ ſi veritas vna ⁊ ſapia vna:verbū quoqȝ qđ verita
tē enūtiat ſapiaȝ expādit in his qui ſuſceptibiles ſunt:vnū
ſiquidē erit. Nec hoc dicimus inficiātes verbum dei fore:
ſed oſtendētes vtilitatem omiſſionis huius vocabuli dei.
Ipſe qȝ ioannes in Apoc. dicit. Et nomē eius verbum dei. Apoc. 19
ALCVI. Qualr̄ aūt ponit ſubſtātiuū verbū erat:vt itel
ligeres oīa tēpora pueniſſe coeternū deo patri verbū.

¶ Omnia per ipſum facta ſunt. Tex. 5.

ALCVI. Poſtq̄ꝫ dixit de nā filij:de opōne eius ſubiun A
git dicens. [Oia per ipm facta ſunt.] i.qcqd eſt ſiue in ſubā
ſiue in aliqua ppꝛietate. HYLA.y.de tri. Uel alr̄. Erat
quidē verbū in pncipio:ſed potuit nō eſſe ante pnm:ſed qd
ille. [Oia p ipm facta ſunt.] Infinitū eſt per qđ fit oē qđ fa
ctum eſt:⁊ cum ab eo ſint oīa:⁊ tēpus ab eo eſt. CHRY.
Moyſes qdē incipiens ſcripturam veteris teſtamenti de
ſenſibilib° nobis loquit̄:⁊ hoc enumerat p multa. In pnci Gen. 1.
pio eni ait. fecit deus celū ⁊ terrā:deide iducit:qm̄ ⁊ lux fa
cta eſt ⁊ firmamentū ⁊ ſtellarū nature:⁊ gn̄a aialiū. Euan
geliſta vo hec oia excedēs vno vbo cōprehēdit:vt cognita
auditorib° ad altiorem feſtinās mām totū hūc librum iſti
mens:nō de opib°:ſed de cōditore. AVGV. ꝑ ſup gene. B
ad lr̄am. Cū eniȝ dr̄. [Oia per ipm facta ſunt:] ſatis oſtēdit̄
⁊ lux per ipm facta:cū dixit deus. Fiat lux:⁊ ſimilr̄ de alijs
qđ ſi ita eſt eternū eſt:ꝙ ait. deus fiat lux:qꝛ verbū dei de°
apud deū patri coeternus eſt:q̄uis creatura tēporalis fcā

ſit. Lũ eni verba ſint tẽporis cũ dicimus:qñ ⁊ aliqñ:eternũ tamẽ eſt in verbo dei:quãdo aliqd fieri debeat.⁊ tũc ſit qñ fieri debuiſſe in illo verbo eſt in quo nõ eſt qñ ⁊ aliqñ:qꝛ totum illud verbũ eternũ eſt. AVG.ſup ioan. Qñ ergo põt fieri vt verbũ dei factũ ſit qñ deus p verbũ fecit oia:ſi

C

⁊ verbũ ipm factũ eſt p qð aliud verbũ factũ eſt: Si h' dicis qꝛ eſt verbũ verbi:p qð fcm̃ eſt illud:ipm dico ego vnigenitũ filiũ dei:ſi aũt nõ dicis verbũ dei:ↄcede nõ fcm̃ verbũ p qð facta ſunt oia. AVG.p̊ de tri. Et ſi fcm̃ non eſt: creatura nõ eſt:ſi aũt creatura nõ eſt:eiuſdẽ cuꝫ p̃re ſubẽ ẽ. Ois eni ſuba q̃ deus nõ eſt:creatura eſt:⁊ que creatura nõ eſt:deus eſt. THEO. Solẽt aũt arriani dicere:ꝙ ſicut per ſerrã oſtiũ fieri dicimus:quaſi p organũ:ſic ⁊ p filiũ oia facta fuiſſe dicunt̃:nõ ꝙ ipſe ſit factor ſed organũ:⁊ ſic facturã aiũt filiũ tãq̃ factũ ad hoc:vt p eũ oia fierẽt. Nos autẽ ad hꝰ fictores mendacij ſimplr̃ rñdemus. Si eni vt dicit̃ pater creaſſet ad hoc filiuꝫ:vt eo tãq̃ organo vteret̃:videret̃ ꝙ inhonorabilior ſit filius q̃ que facta ſunt:ſicut ea q̃ per ſerrã ſunt facta:ipſo organo nobiliora exiſtũt. Nã ſerra pp ipſa facta eſt:ſic ⁊ pp ipſa q̃ facta ſunt:vt aiũt:pr̃ creauit filiũ tãq̃ nõ deberet deus cũcta creare:nequaq̃ filiũ produxiſſet. Quid his verbis inſanius? Sꝫ aiũt. Quare nõ dixit ꝙ oia verbũ fecit:ſꝫ vſus eſt hac ꝓpõne p ne filiũ ingenitũ in-

Ois ſuba q̃ de⁹ non eſt: creatura eſt: ⁊ q̃ creatura nõ ẽ:deꝰ ẽ.

D

telligeres ⁊ ſine pñ° ⁊ dei cõditore. CHRY. Sꝫ ſi ꝓpoſitio p ↄturbat te:⁊ queris in ſcriptura ꝙ ipm verbũ oia faceret:audi dauid. Initio tu dñe terrarũ fundaſti:⁊ opa manuũ tuarũ ſũt celi. Qð aũt h' de vnigenito dixerit:addiſces ab aplo vtente hoc verbo in epl'a ad hebreos de filio. Si vo de patre hoc ꝓphetã dixiſſe dicis. Paulũ vo filiũ adoptaſſe idẽ ſit rurſus. Neqꝫ eni id filio ↄuenire dixiſſet:niſi vehemẽter ↄſideraret:qꝛ que ſunt dignitatis:cohonorabilia ſunt vtriqꝫ. Si rurſus p ꝓpoſitio aliquã ſubiectionẽ tibi videt̃ inducere:cur paulus eã de patre ponit. Fidelis inqt dñs:p quẽ vocati ſumus in ſocietatẽ filij eius. Et iteruꝫ. Paulus apl's p voluntatẽ dei. ORIGE. Errauit etiã in h' Ualẽtinus dicẽs:verbum eẽ qð mũdane creationis pſtitit cãm creatori. Sꝫ ſi ſic ſe hꝫ veritas rerum ꝑut ipſe intelligit:oportebat ſcriptum fore per creatorẽ vniuerſa ↄſiſtere a verbo:non autem ecõtra per verbum a creatore.

Ps.101. Heb.j. j.cor.1. Ro.15.

Ualẽtini error de creaturaꝝ cauſa.

Tex.6. ¶ Et ſine ipſo factum eſt nihil.

A ¶ CHRY. Ut nõ eſtimes cũ dicit. Oia per ipm facta ſũt: illa oia ſolum dicere eũ:que a moyſe dicta ſunt:ↄuenienter inducit. [Et ſine ipſo factũ eſt nihil:] ſiue viſibile qd:ſiue intelligibile. Uel alr̃. Ne hoc qð dixit. Oia per ipm facta ſũt. de ſignis ſuſpiceris nũc dici:de qbus reliqui euangeliſte locuti ſunt inducit. [Et ſine ipſo factuꝫ eſt nihil.] HYLA. Uel alr̃ dicet̃ hoc qð dĩ. Oia per ipm facta ſunt:nõ habet modũ:eſt ingenitus qui factus a nemine eſt:eſt ⁊ ipſe genitus ab inato:reddidit auctorẽ cũ ſocium ꝓfeſſus eſt dicens. [Sine ipſo factũ eſt nihil.] Cũ eni nihil ſine eo intelligo:nõ eſſe ſolũ:qꝛ alius eſt p quẽ aliꝰ ſine quo non. ORIGE. in ho. Uel aliter. Ne exiſtimares ea que p verbũ facta ſunt p ſe exiſtẽtia nõ ↄtenta a verbo ait. [Et ſine ipſo factũ eſt nihil.] Hoc eſt nihil factũ eſt extra ipm:qꝛ ipſe ambit oia cõ-

B

ſeruans ea. AVGV. de qð.no.⁊ ve.teſt. Uel dicẽs. [Sine ipſo factũ eſt nihil:] nullo mõ ipm facturã eſſe ſuſpicari debere edocuit. Qũo eni põt dici. Ipſe eſt factura:cũ nihil dicat̃ deus ſine ipſo feciſſe? ORIGE. ſup ioan. Uel alr̃. Si oia per verbũ facta ſunt:de nũo vo oium eſt malitia ⁊ totus fluxus peccati:⁊ hec p verbũ facta ſunt:⁊ hoc eſt falſum. Quãtũ igit̃ ad ſignificata. Nihil ⁊ nõ ens vnum ſunt. Uidet̃ aũt aplus non entia praua dicere. Uocat inqt deus ea que nõ ſunt tãq̃ ea que ſunt. Totaqꝫ prauitas nihil dicit̃ dum abſqꝫ verbo facta eſt. AVGV. ſup ioã. Peccatum eni nõ per ipm factũ eſt:⁊ manifeſtũ eſt qꝛ peccatũ nihil eſt:⁊ nihil fiunt hoĩes cũ peccant. Et idolũ non per verbũ factũ eſt:habet qdem formã quãdaꝫ humanã:⁊ ipſe hõ per verbũ factus eſt. Sꝫ forma hoĩs in idolo nõ per vbuꝫ facta eſt. Scriptũ eſt eni. Scimus ꝙ nihil eſt idoluꝫ:g' iſta nõ ſunt facta per verbũ:ſed quecũqꝫ facta ſunt nãliter:vniuerſa nã reruꝫ ois oĩno creatura ab angelo vſqꝫ ad vermi-

j.cor.1.

Oia p verbum facta ſũt preter pctm̃ qð nihil eſt. j.cor.8.

C

culũ. ORIGE. Ualẽtinus aũt excluſit ab oibus p verbũ factis que ſunt in ſeculis facta:que credit ante verbuꝫ extitiſſe:pter euidẽtiam loquẽs. Siqdem que putat̃ ab eo diuina remouent̃ ab oibus:que aũt velut ipſe putat:penitus deſtruunt̃ vere dicunt̃ oia. Quidã eni falſo dicũt diabolũ nõ eẽ creaturã dei:inquãtũ eni diabolus eſt:creatura dei nõ eſt. Is aũt cui accidit eẽ diabolũ diuina eſt creatura:ac ſi diceremus homicidã creaturã dei nõ eſſe:qui tñ in eo ꝙ homo eſt creatura dei eſt. AVG. de nã boni. Non aũt ſunt audienda delyramẽta hoium:qui nihil hoc loco aliqd intelligẽdũ eẽ putant:qui ipm nihil:in fine ſnie poſitũ eſt:nec intelligunt nihil intereſſe vtrũ dicat̃. [Sine ipſo nihil factuꝫ eſt:] an [Sine ipſo factũ eſt nihil.] ORIGE. Si accipiatur verbũ ꝓ eo qð in quolibet hoium eſt:qꝛ ⁊ ipm inſitum eſt cuilibet ab eo qð in pñ° erat verbũ:etiã ſine hoc vbo nihil:cõmittimꝰ ſimplr̃ accipiẽdo qð dĩ. [Nihil.] Ait eni apoſtolus:ꝙ ſine lege peccatũ mortuũ erat:adueniẽte vo mandato peccatũ reuixit:nõ eni reputat̃ peccatum lege nõ exiſtente:ſed nec peccatũ erat nõ exñte verbo:qꝛ dñs dĩc. Si nõ veniſſeꝫ ⁊ eſſeꝫ illis locutꝰ pctm̃ nõ hr̃ent. Quelibet eniꝫ excuſatio deſicit volẽti dare rñſuꝫ de crimĩe:dũ verbo pñte ac iudicante quid eſt agenduꝫ nõ obeditur quis illi:nec ꝓpter hoc inculpandum eſt verbum:ſicut nec magiſter p cuius diſciplinam non remanet locus excuſationis diſcipulo delinquenti:velut de ignorantia. Oia ergo per verbum facta ſunt:nõ ſolum nãlia:ſed etiã que ab irrõnalibus fiũt.

D

Ro.5.

Jo.15.

Tex.7. ¶ Quod factum eſt in ipſo vita erat.

A ¶ BEDA. Qꝛ euãgeliſta dixit oẽm creaturã factã eẽ per verbũ:ne qs forte crederet mutabilẽ eius voluntatẽ:quaſi qui ſubito vellet facere creaturã:quã ab eterno nũq̃ ant fe ciſſet:ideo docere curauit factã qdẽ creaturaꝫ in tpe:ſed in eterna creatoris ſapia:qñ ⁊ quos curaret ſemp fuiſſe diſpoſitũ. Uñ dicit. [Qð factũ eſt in ipſo vita erat.] AVGV. ſup ioã. Põt aũt ſic pũctari. [Qð fcm̃ eſt in ipſo:] ⁊ poſtea dicat̃. [Uita erat:] g' totũ vita ẽ.ſi ſic pnũtiauerimꝰ. Quid eni nõ ĩ illo factũ eſt: Ipe eſt eni ſapia dei:⁊ dĩ in pſalmo. Oia in ſapia feciſti. Oia igit̃ ſicut per illuꝫ:ita in illo facta ſunt. Si g' qð in illo factũ eſt vita eſt:g' ⁊ terra vita eſt:⁊ lapis eſt. Inhoneſtũ eſt ſic intelligere:ne nobis ſubrepat ſecta manicheorũ:⁊ dicat qꝛ hꝫ vitaꝫ lapis:⁊ hꝫ vitã paries. Solent eni iſta delyrãtes dicere. Et cuꝫ repꝛ̃henſi fuerint ac repulſi quaſi de ſcripturis ꝓferũt dicentes:vt qd dictuꝫ eſt. [Quod factũ eſt in ipſo vita erat.] Pronũtia ſic. [Qð fcm̃ eſt:] hic ſubdiſtingue ⁊ deinde infer. [In ipſo vita erat.] Facta eſt eni terra:ſed ipſa terra que facta eſt non eſt vita: eſt aũt in ipſa dei ſapia ſpiritalr̃ rõ quedaꝫ qua terra facta eſt.hec vita eſt. Sicut arca in oi ope non eſt vita:arca in arte vita eſt:qꝛ viuit aia artificis. Sic g' qꝛ ſapia dei p quã facta ſunt oia:ſm artẽ ↄtinet oia q̃ fiũt p ipſaꝫ artẽ:nõ hec continuo ſũt vita:ſꝫ qcqd factũ eſt:vita eſt in illo. ORIGE. in

Ps.103.

Manicheorũ error ð vita creaturarũ.

B

ho. Põt aũt ⁊ ſic diſtigui ſine errore. [Qð fcm̃ eſt in ipo:] ⁊ poſtea dicat̃. [Uita erat:] vt ſit ſenſus. Oia q̃ p ipꝫ:⁊ in ipo facta ſũt:in ipſo vita ſũt:⁊ vnũ ſũt. Erãt eni:h' eſt in ipſo ſubſiſtũt cãliter:prius q̃ ſint in ſeipſis effectiue. Sꝫ ſi queris: qũo ⁊ qua rõne oia q̃ p verbũ facta ſũt:in ipo vitalr̃ ⁊ vniformiter ⁊ cãliter ſubſiſtũt:accipe exẽpla ex creaturarũ natura. Cõſpice qũo oiũ rerũ q̃s mũdi huiꝰ ſenſibilis globoſitas cõprehẽdit:cauſe ſil' ⁊ vniformiter in iſto ſole q eſt maximũ mũdi luminare ſubſiſtũt:qũo nũoſitas herbarũ ⁊ fru-

In cauſo oẽs creature ſubſiſtũt cauſalr̃.

ctuũ

ctiuū in singulis seminib⁹ sit ptinet:quō multiplices regule in arte artificio vnū sūt:ꝛ in aīo disponētis viuūt:quō īfinitis lineaꝝ niis in vno pūcto vnuz subsistit:ꝛ hui⁹ varia ꝑspice exēpla:ex qb⁹ velut physice theorie pēnis poteris archana verbi mētis acie īspicere:ꝛ q̄tuz dat hūanis rōnib⁹ videre quō oīa q̄ p verbū sunt facta:in ipso viuūt ꝛ fcā sūt.

C HYLA. Uel alr̄ pōt legi. In eo ꝙ dixerat. Sine ipso factū est nihil. Posset aliqs pturbans dicere:est ḡ aliqd p alteruz fcm̄:qd̄ tñ nō sit sine eo fcm̄:ꝛ si aliqd p alteꝝ:sꝫ nō sine eo tā nō per eum oīa:q: aliud est fecisse:aliud est interuenisse faciēti. Enarrat ḡ euāgelista quid nō sine eo fcm̄ sit dicēs. Qd̄ fcm̄ est in eo:hoc igit̄ nō sine eo qd̄ in eo factum est:nā id qd̄ in eo fcm̄ est:ēt p eū fcm̄ est:oīa eni p ipm̄ ꝛ in ipso creata sunt. In ipo aūt creata:q: nascebat̄ creator de⁹: sꝫ ex hoc sine eo nihil fcm̄ est qd̄ tñ in eo fcm̄ est:q: nascēs deus vita erat:ꝛ q vita erat:nō posteaq̄ natus est fact⁹ est vita:nihil ḡ sine eo fiebat ex his que in eo fiebāt:q: vita est

D in quo fiebāt:ꝛ deus q ab eo natus est:nō posteaq̄ nat⁹ est: sed nascēdo quoqꝫ extitit. CHRY. Uel alr̄. Non apponemus finale punctum vbi dī. Sine ipso fcm̄ est nihil:ſm̄ hereticos. Illi eni volentes spm̄scm̄ creatum dicere aiunt. Qd̄ fcm̄ est in ipso vita erat. Sꝫ ita nō pōt intelligi. Primū qdem neqꝫ tp̄s erat hic spūssancti meminisse:sed si de sancto spū hoc dcm̄ est:age ſm̄ eoꝝ interim legamus modū: ita eni nobis hoc icōueniens erit. Cum eni dī. Qd̄ fcm̄ est in ipso vita erat:spm̄scm̄ dicunt dcm̄ esse vitā:sed vita hec ꝛ lux inuenit̄ eē. Inducit eni. Uita erat lux hoīum:quocirca ſm̄ eos lucē oīum hunc spm̄ dicit:qd̄ aūt supius verbuz dixit:hic pariter ꝛ deū ꝛ vitā ꝛ lucē noīat. Uerbum aūt caro fcm̄ est:erit igit̄ spūssanctus incarnatus:non filius. Ideo dimittētes hunc modū legēdi ad decētē veniamus lectionez ꝛ expōnē:hoc aūt est cū dī. Oīa p ipm̄ facta sunt:ꝛ sine ipo fcm̄ est nihil qd̄ fcm̄ est:ibi quiescere fac ſmonē. Deide ab ea q̄ deinceps est dictione icipe q̄ dicit. In ipso vita erat:ac si dicat. Sine eo fcm̄ est nihil qd̄ fcm̄ est.i. factibilium. Uides qualr̄ hac breui adiectione oīa correxit supueniētia incōueniētia. Inducēs eni sine eo factum est nihil:ꝛ adyciēs.

E Qd̄ fcm̄ est:ꝛ itelligibilia comprehēdit:ꝛ spm̄scm̄ excepit. Spūs eni sanctus factibilis nō est:hec igit̄ q̄ dicta sunt de ꝯditiōe reꝝ dixit ioānes. Inducit aūt ꝛ eū q est de puidentia ſmonē dicēs. In ipso vita erat:queadmoduz in fonte q gn̄at abyssos:ꝛ in nullo minorat̄ fons ita ꝛ in opōne vnigeniti quecūqꝫ credas p euz facta eē nō minor ipse fact⁹ est. Nomē aūt vite hic nō soluz ꝯditionis est:sed ꝛ puidentie reꝝ:que est ſm̄ pmanētiā earū. Cū aūt audis qm̄ in ipo vita erat:ne cōpositū existimes. Sicut.n. pater hꝫ vitaꝫ in semetipso:ita dedit ꝛ filio vitā hēre:ergo sicut patrē non vtiqꝫ dices cōpositum eē:ita nec filium. ORIGE. Uel alr̄. Opꝫ scire ꝙ saluator q̄dā dī nō sibi esse sed alys:q̄dā vo ꝛ sibi ꝛ alys. In h̄ ergo ꝙ dī. Qd̄ fcm̄ est in verbo vita erat: q̄rēdum est:an sibi ꝛ alys vita est:vel alys tm̄. et si alys:qbus alys:idē aūt est vita ꝛ lux. Lux aūt hoīum est:fit itaqꝫ hominū vita quoꝝ est lux:ꝛ sic in eo ꝙ dī vita:saluator nō sibi sed alys. Hec qdē vita verbo pertinēti aderit:ex eo ꝙ expiata a peccatis aīa fit serena:vita īserat̄ ei:qui verbi dei se susceptibilē statuit. Uñ verbū qdē in pn̄° nō dixit factum. Nō eni erat qn̄ pn̄ᵐ verbo careret. Uita autez hoīum non semp erat in verbo:sed hec vita hoīuz facta est:eo ꝙ vita est lux hoīuz:cū eni hō nō erat:nec lux hoīuz erat:luce ſm̄ habitudinē ad hoīes itellecta. Et ideo dic̄. Qd̄ factuz est in verbo:vita erat:nō aūt qd̄ erat in verbo vita erat. Inuenit̄ autē alia lr̄a nō incōgrue hn̄s. Qd̄ fcm̄ est in eo vita est. Si autē itelligamus vitā hoīum que in verbo fit eum eē q dixit. Ego sum vita:fatebimur neminem īfideliuz chr̄i viuere:sed cunctos eē mortuos q non viuunt in deo.

Margin: Heretici male punctuāt sine ipso factū est nihil. — Uera punctuatio h⁹ fnie. — Jo.5. F — Jo.14.

Tex.8 A

¶ Et vita erat lux hominum.

¶ THEO. Dixerat. In ipso vita erat:ne putares ꝙ absqꝫ vita sit verbū:sꝫ vita sit spiritalis ꝛ lux rōnalib⁹ cūctis. vñ dī. Et vita erat lux hoīuz. q.d. lux ista nō est sensibilis sꝫ intellectualis illuminās ipsaꝫ aīaꝫ. AVGV. sup Jo. Et ipsa eni vita illuminant̄ hoīes:pecora nō illuminantur:q: nō hn̄t rōnales mētes:que possint videre sapiaꝫ:hō aūt factus ad imaginē dei:hꝫ rōnalē mentē p quā possit pcipere sapiaꝫ. Ergo illa vita per quā facta sunt oīa:lux est:ꝛ nō q̄rūcūqꝫ aīaliū sed hoīuz. THEO. Nō aūt dixit lux est solū iudeis:sꝫ oīuz hoīuz. Oēs eni hoīes inq̄tū intellm̄ ꝛ rōnē recepimus ab eo ꝙ ꝯdidit verbo:itātū ab eo illuminari dicimur. Nā rō nobis tradita p quā rōnales dicimur: lux est ad operāda nos dirigēs ꝛ non opanda. ORIGE. Nō est aūt ptermittēdū ꝙ vitā pmittit luci hoīuz:inconsequēs eni erat illuminari nō viuētē:ꝛ aduenire illuminatiōi vitā:si aūt idē est. Uita erat lux hoīuz:ꝙ solum hoīum:erit chr̄s lux atqꝫ vita soloꝝ hoīum:hoc aūt opinari hereticuz est. Nō igit̄ qcqd dī aliquoꝝ illoꝝ solū est. Scriptū est.n. de deo ꝙ sit deus habraā isaac ꝛ iacob:nō tñ istoꝝ tm̄ patrum dictus est deus:nō ergo ex eo ꝙ dī. Lux hoīuz:excludit̄ quin sit alioꝝ:alios vo ꝯtinēs eo ꝙ est. Faciamus hominē ad imaginē nostram:quicquid ad imaginē ac silitudinem dei factum est intelligi dꝫ per hoīem. Sic igit̄ lux hominum lux cuiuslibet rationalis creature est.

Margin: Uita per quā facta sūt oīa lux ē:ē boīuz: q: p ipsaꝫ illuminat hoīes. B — Gen.1. Uerbū est lux nō solū hoīuz sꝫ et cuiuslibꝫ rōnal creature.

Tex.9. A

¶ Et lux in tenebris lucet:ꝛ tenebre eā non cōprehenderunt.

¶ AVGV. sup ioā. Quia vita illa est lux hoīum:sꝫ stulta corda cape istā lucē nō pn̄t:q: peccatis suis aggrauant̄:vt eā videre nō possint:ne ideo cogitēt q̄si absentē eē lucē:q: eā videre nō pn̄t. Sequit̄. Et lux in tenebris lucet:ꝛ tenebre eā nō cōprehēderunt. Quō eni hō posit⁹ in sole cecus p̄ns est illi sol:sꝫ ipse soli absens est:sic oīs stultus cec⁹ est:ꝛ p̄ns est illi sapia. Sꝫ cū ceco p̄ns est:oculis ei⁹ abs̄s est:nō q: illi ipsi absens est:sꝫ q: ipse abs̄s est ab illa. ORIGE. Tenebre aūt hō hoīuz nō nā sūt:ſm̄ illō Pauli. Eram⁹ aliquādo tenebre:nūc autē lux in dn̄o. ORIGE. in ho. Uel aliter. Lux in tenebris fideliuz aīaꝝ lucet a fide incohoans: ad spem trahēs. Imperitoꝝ vo cordiū pfidia ꝛ ignorātia lucē verbi dei in carne fulgētis nō cōprehēderūt:sꝫ iste sensus moralis est. Physica vo hoꝝ verboꝝ theoria talis est. Humana nā etsi nō peccaret:suis ꝓprijs virib⁹ lucere non posset. Nō eni nāliter lux est:sed particeps lucis:capax siqdem sapiētie est nō ipsa sapia. Sicut ḡ aer per semetipm̄ nō lucet:sed tenebraꝝ vocabulo nūcupat̄:ita nr̄a nā dū p seipsam ꝯsiderat̄ q̄dam tenebrosa suba est:capax ac particeps lucis sapiētie:ꝛ sicut aer dū solares radios participat: nō dī per se lucere sed solis splēdor in eo apperet:ita rōnabilis nr̄e nāe pars dū p̄ntiā verbi dei possidet:non p se res intelligibiles:ꝛ deū suū:sed p insitū sibi diuinū lumē cognoscit. Lux itaqꝫ in tenebris lucet:q: dei verbū vita:ꝛ lux hominū in nr̄a nā que p se inuestigata ꝛ ꝯsiderata in formis q̄dā tenebrositas inuenit̄:lucere nō desinit. Et qm̄ ipsa lux oī creature est icōprehēsibilis:tenebre eā nō cōprehenderūt. CHRY. Uel aliter. Totum ab illo loco. Et vita erat lux hoīum:pmū nos de ꝯditione docuerat:deide dic̄it:ꝛ q̄ ſm̄ aīaꝫ bona phuit nobis veniēs verbū. Uñ dic̄. Et vita erat lux hoīum. Nō dicit. Lux iudeoꝝ:sed vlr̄ hoīuz. Nō enim iudei solū:sed ꝛ gētiles ad hāc venerūt cognitionē. Nō aūt adiecit. Et angeloꝝ:q: ei de nā humana ſmo est qb⁹ verbū venit euāgelizās bona. ORIGE. Querūt aūt q̄re nō verbū lux hoīuz dcm̄ est:sed vita q̄ in vbo fit. Quib⁹ ridemus:q: vita ad p̄ns:nō ea q̄ cōis est rōnaliū ꝛ irrōnalium dī:sed q̄ adiūgit̄ verbo qd̄ in nobis fit p participationem.

Margin: Ephe.5. B — Nā nr̄a ē q̄dā suba tenebrosa: capax tñ ac pticeps lucis sapiētie. — C

verbi ꝑmarij ad diſcernēdū apparētē vitā ⁊ nō verā ⁊ cu-
piendā verā vitā. Prius ḡ participamus vitā q̄ apō quoſ-
dā qdem eſt potētia nō actu lux:q.ſ.nō ſunt auidi ꝗquire-
re q̄ ad ſciam ꝑtinēt:apō quoſdā vō ⁊ actu lux efficiť:q ſm

j.cor.14 apl̄m emulanť dona meliora.ſ.verbū ſapie:ſi tñ ⁊ tūc idē
eſt vita ⁊ lux hoium:nullus manēs in tenebris pfecte viuē

D cōprobať:nec qſq̄ viuētium ꝯſiſtit in tenebris. CHRY.
Uita eni aduenīete nobis ſolutū eſt mortis imperiū:⁊ luce
lucēte nobis nō vltra ſunt tenebre:ſ; ſemꝑ manet vita quā
mors ſupare non pōt:nec tenebre lucē.Uñ ſequiť.[Et lux
in tenebris lucet.]Tenebras mortē ⁊ errorē dicit:nam lux

Predicatio chri errores diſparere fecit:quā nihil ſupare potuit. qdem ſenſibilis nō in tenebris lucet:ſed ſine illis.Predica
tio vō chri in medio erroris regnātis fulſit:⁊ eū diſparere
fecit:⁊ in vitā mortē fecit mortuus chriſ:ita eam ſuperās vt
eos q detinebanť reduceret.Quia igiť neq; mors eā ſupe-
rauit:neq; error:ſed fulgida eſt ei⁹ ꝑdicatio vbiq;:⁊ lucet
cū ꝓpria fortitudie:ꝓpterea ſubdit.[Et tenebre eā nō cō-
prehēderūt.] ORIGE.Eſt ēt ſciēdū ꝙ ſicut lux hoium
nomē eſt duarū ſpūalium rerū:ſic ⁊ tenebre.Dicim⁹ eni ho-

E minū lucē poſſidentē opa lucis pficere:⁊ ēt cognoſcere q̄ſi
illuſtratū lumine ſcie:⁊ ecōtrario tenebras dicim⁹ illicitos
actus:⁊ eā que videť ſcia:nō eſt aūt.Sicut aūt pater lux ē:

j.Jo.1. ⁊ in eo tenebre nō ſunt vlle:ſic ⁊ ſaluator.S; q̄ ſilitudie;
carnis peccati ſubijt:nō icongrue de eo dr̄:ꝙ tenebre in eo

Chris aliquas nrarū tenebraꝝ i ſe ſuſcepit vt eas diſſiparet. ſunt alique:ipo in ſe ſuſcipiēte nr̄as tenebras vt eas diſſipa
ret.Hec igiť lux que facta eſt vita hoiu;:radiat in tenebris
aiarū noſtrarū:⁊ venit vbi ꝑnceps tenebraꝝ hāx cū gene-
re bellat humano.Hāc lucē pſecute ſunt tenebre:qō p; ex
his q̄ ſaluator ⁊ eius filij ſuſtinēt:pugnātib⁹ tenebris cōtra
filios lucis.Uerū q̄ deus patrocinať nō inaleſcūt.Uñ nō
appħēdūt lucē:vel q̄ celeritatē curſus lucis ſubſeq nō va-
lent ꝑꝑ ꝓpriā tarditatē.Uel q̄ ſi ſupueniētē expectant fu-
ganť luce appropinquāte.Op; āt id ꝯſiderare ꝙ nō ſemꝑ
tenebre in ſiniſtra parte ſumunť:ſ; qñq; in bona ſm illud

ps.17. pſalmi.Poſuit tenebras latibulū ſuū:dū ea q̄ ſūt erga deū
ignota ⁊ iperceptibilia ſunt.De hac ḡ laudata caligine di-
cam:qñ verſus lucē pergit:illāq; appħēdit:q̄ qō erat ca-
ligo dum ignorabať:in lucē cognitam vertiť ei qui didicit.

F AVGV.10.de ciui.dei.Hoc aūt initiū ſancti euāgelij q-
dā platonicus aureis lr̄is ꝯſcribendum:⁊ per oēs eccleſias
in locis eminētiſſimis ꝓponēdū eē dicebat. BEDA.Nā
alij euāgeliſte chrm̄ in tpe natum deſcribūt.Joānes vō eū-
de; in principio teſtať fuiſſe dicēs.Jn ꝑncipio erat verbū.
Alij inter hoies eū ſubito apparuiſſe cōmemorāt:ille ipm
apud deum ſemꝑ fuiſſe teſtať dicens.Et verbū erat apud
deū.Alij eū verū hoiem:ille verū cōfirmat deū dicens.Et
deus erat verbum.Alij hoiem apud hoies eu; tēporalr cō
uerſatū:ille deū apō deū in ꝑncipio manētē oñdit dicens.
Hoc erat in ꝑncipio apud deū.Alij magnalia que in hoie
geſſit perhibēt:ille ꝙ oēm creatura; p ipm deus pr̄ fecerit
docet dicēs.Oia p ipm fcā ſunt:⁊ ſine ipſo fcm̄ eſt nihil.

Tex.10. Fuit hō miſſus a deo:cui nomē erat ioānes.
Hic venit in teſtimoniū:vt teſtimoniu; ꝑhibe
ret de lumine:vt oēs crederēt p illū.Nō erat il-
le lux:ſed vt teſtimoniū ꝑhiberet de lumine.

A AVGV.Ea q̄ dicta ſūt ſupius:de diuinitate chri dicta
ſunt:q ſic venit ad nos:ſm ꝙ appuit hō.Quia igiť ſic erat
hō vt lateret in illo deus:miſſus eſt añ illu; magn⁹ hō:per
cui⁹ teſtimoniū inueniretť plus q̄ hō:⁊ qs eſt hic:[Fuit hō.]
THEO.Nō angelus:vt ſuſpitionē multoru; deſtrueret.
AVGV.Et quō poſſet iſte verum de deo dicere.[Miſ-
ſus a deo.] CHRY.Nihil de reliquo humanū eſſe eſti-
ma eoꝝ q̄ dicunť ab illo:nō eni q̄ eius ſūt:ſ; q̄ mittētis oia

mala.3. loquiť:idō ⁊ angelus nuncupatus eſt a ꝓpheta dicente.Ego
mitto angelū meū.Angeli eni virt⁹ eſt nihil ꝓpriu; dicere.
Hoc aūt qō dicit.Fuit miſſus:nō eius qui ad eē proceſſus
oſtenſiuum eſt.Sicut aūt iſaias miſſus fuit:nō aliunde q̄

Jſa.6. a mūdo:ſ; a ſtatu quo vidit dn̄m ſedentē ſuꝑ ſoliu; excel-
ſum ⁊ eleuatū ad plebē:ſic ioānes a deſerto ad baptiçādu;

ifra.eo. mittiť.Ait eni q miſit me baptiçare ille mihi dixit.Super
quē videris ⁊c̄. AVGV.Quid vocabať:Cui nomē erat

B ioānes. ALCVI.i.gr̄a dei vel in quo eſt gr̄a:q gr̄am no
ui teſtamēti.i.chrm̄ ſuo teſtimonio ꝑmū mūdo inotuit.Uł
ioānes interprať cui donatū eſt:qa p gr̄a; dei donatum eſt
illi regē regū nō ſolū ꝑcurrere:ſ; ēt baptiçare. AVGV.
Quare venit:[Hic venit in teſtimoniū vt teſtimoniū ꝑhi-

C beret de lumine.] ORIGE.Quidā iprobare nituť edi-

Quare chro a ꝓphetaꝝ variciniis eſt ꝑminatus. ta de chro teſtimonia ꝓphetarū dicētes.Non egere teſtib⁹
dei filiū hūtē credulitatis ſufficiētia;:Tū in his que ꝓtulit
ſalubrib⁹ verbis:Tū in mirabilib⁹ opibus ſuis.Sigde; et
moyſes credi meruit p verbu; ⁊ virtutes:nō egēs ꝑuijs te-
ſtib⁹.Ad hoc dōm eſt ꝙ multis exiſtib⁹ cauſis īducētibus
ad credēdū:pleriq; qdā ex hac demōſtratiōe nō admirā-
tur:et alia vō hūt cām vt credāt.Deus aūt eſt q ꝓ cūctꝭ ho-
mīnib⁹ hō factus eſt.Conſtat igiť quoſdā ex dictis ꝓpheti-
cis ad chri admirationē coactos:mirantes tot ꝓphetaꝝ aīt
eius aduētū vocē:ꝯſtituētes natiuitatis eius locū ⁊ alia hm̄.
Jllud quoq; aiaduertēdū q ꝓdigioſe virtutes ad creden-
dū ꝓuocare poterāt eos qui tpe chri erāt:nō aūt poſt lōga
tēpora nō fabuloſa quedā exiſtimata fuerūt:plus eni per-
actis virtutib⁹ facit ad credulitatē:que cū virtutib⁹ q̄ritur
ꝓphetia.Eſt aūt ⁊ tale qd dicere:ꝙ quidam in hoc ꝙ teſti-
moniū ꝑhēt deo honorati ſunt.Priuare vult ḡ choꝝ ꝓphe
taꝝ ingenti gr̄a:qui dicit illos nō oportere de chro teſtimo
niū exhibere.Acceſſit aūt hic ioānes:vt teſtimoniū de luce

D perhibeat. CHRY.Nō ea idigēte teſtimonio.Sed ꝓꝑ
qd ipſe ioānes docet dicēs.[Ut oēs crederēt per illū.]Si-
cut eni carnē induit ne oēs pderet:ita ⁊ ꝑconē hoiez miſit:
vt cognatā audiētes vocem facilius aduenirēt. BEDA.
Nō aūt ait.Ut oēs crederent in illum.Maledictus eni hō Hie.17
qui ꝯfidit in hoie:ſed[vt oēs crederēt per illū:]h̄ eſt p illi⁹
teſtimoniū crederēt in lucē. THEO.Si vō aliq nō cre-
diderint:excuſabilis pmanet ipſe.Nā etſi aliqs includens
ſe in domo caliginis:⁊ ipm ſolis radius nō illuſtret:ipe cā;
tribuit ⁊ nō ſol:ſic ioānes vt oēs crederent miſſus fuit:ſ; ſi
minime ꝯſecutū eſt:ipſe huius rei cā nō extitit. CHRY.
Quia vō multi apud nos maior qui teſtať:eo qui teſtimo-
niū ꝑhibet ⁊ dignior fide eē videť:ne quis ⁊ de ioāne h̄ ſu-
ſpiceť:hanc ſuſpitionē deſtruit dicēs.[Nō erat ille lux:ſed
vt teſtimoniū ꝑhiberet de lumine.]Si vō nō huic inſtans
opinioni hoc reſumpſit[vt teſtimoniu; ꝑhiberet de lumie:]

Nullus ſanctoꝝ ē vera lux:ſed participatiue h; lucē a chro vera luce. ſupfluū eēt qō dr̄:⁊ magis iteratio ſermonis q̄ explanatio
doctrie. THEO.S; dicet aliquis:ergo neq; ioānē neq;
ſanctorum quēpiam lucē eſſe vel fuiſſe dicemus:ſed ſi ſan-
ctoꝝ aliquem lucem velimus dicere:ponemus lucē abſq;
articulo:vt ſi interrogatus fueris:vtru; ioānes eſt lux ſine
articulo ſecure concedas.Si vō cum articulo non ꝯcedas.
Nō enim eſt ipſa lux principalior:ſed lux dicitur:quia ſm
participationem lucem habeat a vero lumine.

Erat lux vera que illuminat omnem hominē Tex.11
venientem in hunc mundum.

A AVGV.De quo lumine ioānes teſtimonium ꝑhibeat
oñdit dicēs.[Erat lux vera.] CHRY.Uel aliter.Quia
ſupius de ioāne dixerat ꝙ venit ⁊ miſſus eſt:vt teſtetur de
luce:ne qs hoc audiēs ꝓꝑ teſtantis recētē ꝑntiam:⁊ de eo
cui teſtimoniū ꝑhibeť:talē quādā ſuſpitionē accipiat:redu
xit mētē ⁊ ad eam que ſupra oē ꝑncipiū eſt:tranſmiſit exi-
ſtētia; dicēs.[Erat lux vera.] AVGV.Quare additur
eſt vera:

eſt vera:ꝗ ⁊ hõ illuminatus dĩ lux:ſed vera lux illa eſt q̃
illuminat:naʒ ⁊ oculi nr̃i dicunẽ lumina:⁊ tñ niſi aut ꝑ no-
ctẽ lucerna accẽdat:aut per dieʒ ſol exeat:lumina illa ſine
cã patẽt. Uñ ſubdit.[Que illuminat oẽm hoiem.] Si oẽʒ
hoiem:ḡ ⁊ ipm ioannẽ. Ipſe ergo illuminabat:a quo ſe de-
mõſtrari volebat. Qũo enim plerũqʒ fit vt in aliquo cor-
pore radiato cognoſcat ortus eẽ ſol:queʒ oculis videre nõ
poſſumus:ꝗ qui ſaucios hñt oculos:idonei nõ ſunt videre
parietẽ illuminatũ aut aliquid hm̃:ſic oẽs ad quos venerat
xp̄s minus erant idonei eũ videre. Radiauit ioãnẽ:⁊ ꝑ il-
lum cõfitẽtẽ ſe illuminatum:cognitus eſt ille qui illuminat.
Dicit autẽ.[Ueniẽtẽ in hunc mũdũ.] Naʒ ſi illic non rece-
deret:nõ eẽt illuminandus:ſed ideo hic illuminãdus:ꝗ il-
B linc receſſit:vbi hõ poterat eẽ illuminatꝰ. THEO. Eru-
beſcat manicheus qui ꝯditoris maligni ⁊ tenebroſi nos aſ-
ſerit creaturas. Nõ eniʒ illuminaremur:ſi veri luminis crea
ture nõ eſſemus. CHRY. Ubi ſunt ẽt qui nõ dicũt eum
verũ deũ? Hic eni lux vera dĩ. Sʒ ſi illuminat oẽm homi-
nem veniẽtẽ in hunc mũdum:qualr̃ tot ſine lumine ꝑman
ſerunt? Non enim oẽs cognouerũt chriſti culturã. Illumi-
nat igitur oẽm hoiem quãtum ad eũ ꝑtinet. Si autẽ q̄dam
mentis oculos claudẽtes noluerunt recipe lucis huius ra-
dios non a lucis natura obtenebratio eſt eis:ſed a malitia
Gra chri eoꝝ qui voluntarie priuãt ſeipſos gratie dono:nã gr̃a q̄dẽ
ſi oẽs diffũ ad oẽs effuſa eſt. Qui ṽo nolũt dono hoc frui ſibiipſis hẽc
dit q ṽo imputẽt cecitatẽ. AVGV. Uel qd̃ dĩ.[Illuminat oẽm
eã nolunt hoiem:] ſic intelligimus nõ ꝗ nullus eſt holum qui nõ il-
ſibi iputat luminetur:ſed ꝗ niſi ab ipſo nullus illuminat. BEDA.
Sine nãli ingenio:ſine ſapientia diuina. Sicut eni nemo a
C ſeipſo eẽ:ſic etiã nemo a ſeipſo ſapiẽs eſſe põt. ORIGE.
in ho. Uel aliter. Nõ de his qui de occultis ſeminuʒ cauſis
in ſpẽs corporales ꝓcedunt debemus intelligere ꝙ illumi
nat hoiem veniẽtẽ in hũc mũdum:ſed de his qui ſpiritua-
liter per regñationem gr̃e que daẽ in baptiſmate in mũdũ
veniũt inuiſibilẽ. Eos itaqʒ vera lux illuminat qui in mun
dũ virtutum veniunt:nõ eos qui in mũdum vitioꝝ ruunt.
THEO. Uel alr̃. Intellẽs nobis traditꝰ ac nos diligẽs:q ⁊
naturalis ratio noiaẽ:dĩ lux tradita nobis a deo. Sed q̄dã
male ratione vtẽtes ſeipſos obſcurauerunt.

Tex.12. ¶ In mundo erat: ⁊ mundus per ipſum factus
eſt ⁊ mundus eum non cognouit.

A ¶ AVGV. Lux q̃ illuminat oẽm hoieʒ veniẽteʒ in hunc
mũdũ:huc venit ꝑ carnẽ:ꝗ dũ hic eẽt ꝑ diuinitateʒ a ſtultis
ſup̃ eo. cecis ⁊ iniquis videri nõ poterat:de q̄bus ſup̃ dcm̃ eſt. Te
nebre eã nõ cõprehẽderũt:⁊ ideo diciẽ.[In mundo erat.]
ORIGE. in ho. Ut eni qui loquiẽ:dũ loqui ceſſat vox eiꝰ
eẽ deſinit ⁊ euaneſcit. Sic celeſtis pr̃ ſi verbũ ſuũ loq ceſſa
Aug. uerit:effectus verbi:hoc eſt vniuerſitas verbo cõdita non
Chr̃s erat ſubſiſtet. Nõ aũt putes:ꝗ ſic erat in mũdo:qũo in mundo
i mũdo ſi- eſt terra:pecora:⁊ hoies:ſed qũo artifex regẽs qd̃ fecit. Uñ
cut artifex ſeq̄ẽ.[Et mũdus ꝑ ipm factus eſt.] Nõ eni ſic fecit qũo fa-
regens qd̃ cit faber. Qui eni fabricat extrinſecus eſt ad illud qd̃ fabri-
fecerat. cat. Deus aũt infuſus mũdo fabricat vbiqʒ poſitus:⁊ nõ re
cedit ab aliquo. Pñtia maieſtatis facit qd̃ facit:⁊ gubernat
qd̃ facit:ſic ḡ erat in mũdo:qũo per quẽ factus eſt mũdus.
B CHRY. Et iterũ ꝗ in mũdo erat:ſed nõ vt mũdi cõtem
poraneus ꝓp hoc idu xit.[Et mũdus ꝑ ipm factꝰ eſt:] ꝑ h̄ et
rurſus te deducẽs ad eternã exiñtiã vnigeniti. Qui eniʒ au-
dierit qm̃ opus eius hoc totũ:etſi valde inſenſibilis fuerit:
cogeẽ ꝯcedere ante opa eẽ factorẽ. THEO. Sil autem
Martõis hic ⁊ martionis ſubuertit rabiẽ:qui malignũ ꝯditorẽ cũcta
⁊ arrij er- ꝓduxiſſe dicebat:necnõ ⁊ arrij qui filiũ dei dicebat creatu
rox. raʒ. AVG. Quid eſt aũt [mũdus ꝑ ipm factus ẽ?] Celũ:
C terra:mare:⁊ oia que in eis ſunt mũdus dĩ. Iterũ in alia ſi-
gnificatiõe:dilectores mũdi mũdus dicũẽ:de quo ſequi-
tur.[Et mũdus eũ nõ cognouit.] Non enim celi aut angeli
aut ſidera nõ cognouerunt creatorẽ:quẽ ꝯfitenẽ demonia: Quis eſt
oia vndiqʒ teſtimoniũ ꝑhibuerunt. Sʒ qui nõ cognouerũt mũdus q
eum? Qui amãdo mũdũ dicti ſunt mũdus:amãdo eni mũ chrm̃ non
duʒ habitamus corde in mũdo:nã qui nõ diligũt mũdum: agnouit.
carne verſanẽ in mũdo:ſʒ corde inhabitãt celũ:ſicut aplus
dicit. Noſtra ꝯuerſatio in celis eſt:amãdo igiẽ mũduʒ:hoc Phil. 3.
appellari meruerũt vbi habitãt. Qũo eni cũ dicimꝰ mala ẽ
illa domus aut bona:nõ parietes icuſamꝰ aut laudamꝰ:ſed
inhabitãtes:ſic ⁊ mũdũ dicimꝰ q inhabitãt mũdũ amãdo.
CHRY. Qui aũt dei erãt amici:eũ cog̃uerũt ẽt añ corpo Io. 8.
ralẽ pñtiã. Uñ ⁊ chr̃s ait. Abrahã pr̃ veſter exultauit D
vt videret diẽ meũ. Cũ ergo nos iterpellãt gẽtiles dicẽtes.
Quid eſt qd̃ in vltimo tp̄e venit nr̃am opaturus ſalutẽ tã-
to tp̄e negligẽs nos:dicimꝰ qm̃ ⁊ añ hoc in mundo erat ⁊ ꝓ-
uidebat opibus ſuis:⁊ oibus dignis cognitus erat. Etſi euʒ
mũdus nõ cognouit:hi tñ q̄bus mũdus nõ erat dignus euʒ
cognouerũt. Dicẽs aũt.[Mũdus eũ nõ cognouit:] breui-
ter cãm ignorãtie ꝑhuit. Mũdum enim vocat hoies q ſo-
li mũdo affixi ſunt:⁊ que mundi ſunt ſapiunt. Nihil autem
ita turbat mẽtem:vt liquefieri amore preſentium.

¶ In ꝓpria venit ⁊ ſui eũ nõ receperunt. Quot- Tex.13.
quot aũt receperunt eũ:dedit eis poteſtatẽ fili-
os dei fieri his qui credũt in noie eius. Qui nõ
ex ſanguinibus:neqʒ ex voluptate carnis:neqʒ
ex voluntate viri:ſed ex deo nati ſunt.

¶ CHRY. Dixit ꝙ mũdus eũ non cognouit de ſuꝑioribꝰ A
loquẽs tẽporibus:ſed de reliquo ſermonẽ induxit ad ꝑdi-
cationis tẽpora:⁊ ait.[In ꝓpria venit.] AVGV. Quia.ſ.
omnia per ipm facta ſunt. THEO. Ut ꝑ ꝓpria mũduʒ
intelligas:ſiue iudeã quã ꝑ hereditate elegerat. CHRY.
In ꝓpria ergo venit:nõ gr̃a ſue neceſſitatis:ſed gr̃a bñficij
ſuoꝝ. Sʒ vñ venit qui oia implet:⁊ vbiqʒ adeſt? Ea q̄dem
que ad nos deſcẽſione hic opatꝰ eſt:ꝗ eni in mũdo exiſtẽs,
nõ putabaẽ adeſſe:eo ꝙ nõduʒ cognoſcebaẽ:dignatꝰ eſt in-
duere carnẽ. Manifeſtationẽ ṽo hanc ⁊ cõdeſcẽſionẽ:pre
ſentiã vocat. Miſericors aũt exñs deus oia facit:vt nos ſʒ
virtutẽ ſplẽdeamus. Et ꝓp hoc quideʒ nullum neceſſitate:
ſuaſione ṽo ⁊ bñficijs volẽtes ad ſe attrahit. Et ꝓpea veni- Deꝰ nullũ
entẽ eũ hi quidẽ ſuſceperũt:alij ṽo nõ receperũt. Nullũ.n. ad ſe ne-
vult inuitũ neqʒ coactũ hẽe famulatũ:inuitũ eni trahi par ceſſitate ſʒ
eſt cũ eo qui totalr̃ nõ ſeruit. Uñ ſequiẽ.[Et ſui eũ nõ rece- ſuaſiõe tra
perũt.] Iudeos nũc ſuos dicit:vt populũ peculiarẽ:ſʒ ⁊ oẽs hit.
hoies vt ab ipſo factos. Et ſicut ſupius pro cõi verecunda-
tus nã dicebat:qm̃ mundus per ipm factus cõditorẽ nõ co
gnouit:ita ⁊ hic rurſus ꝓ iudeoꝝ anxius:indeuotiõe g̃uius
ponit accuſationem dicẽs.[Et ſui eum non receperunt.]
AVGV. Si aũt oĩno nullus recepit:nullus ergo ſaluus
factus eſt. Nemo eni ſaluus fiet:niſi qui chrm̃ recepit ve- B
niẽtẽ:⁊ ideo addidit.[Quotquot autem receperunt eum.]
CHRY. Siue ſint ſerui:ſiue liberi:ſiue greci:ſiue barba-
ri:ſiue inſipiẽtes:ſiue ſapientes:ſiue mulieres:ſiue viri:ſiue
pueri:ſiue ſenes:oẽs eodeʒ digni facti ſunt honore:de q̊ ſe-
quiẽ.[Dedit eis poteſtateʒ filios dei fieri.] AMBRO. Aug.
Magna beniuolẽtia vnicus natꝰ eſt:⁊ noluit manere vnus
nõ timuit hẽe coheredes:ꝗ hereditas eius non fit anguſta C
ſi multi poſſederint. CHRY. Nõ aũt dixit:qm̃ fecit eos Magno
filios dei fieri:ſed[dedit eis poteſtatẽ filios dei fieri:] oſtẽ- ſtudio eſt
dens qm̃ multo opꝰ eſt ſtudio:vt eã que in baptiſmo ado- laborãdũ
ptionis formata imaginẽ incõtaminatã ſemꝑ cuſtodiamꝰ. vt imagi-
Simul aũt ⁊ oñdens qm̃ poteſtatẽ hãc nullus nobis vl̃ au nẽ dei i ba
ferre poterit:niſi noſipſi auferamus. Si eni qui ab hoibus ptiſmo re
dñium aliquoꝝ rerũ ſuſcipiũt tãtũ hñt robur quãtum fere ceptã icon
taminatã
ſeruemꝰ.

bí quí dederũt:multomagis nos qui a deo potimur ħ ho/
D nore.Siƚ aũt oſtẽdere vult:qm̃ hec gr̃a aduenit volẽtib⁹ ꝛ
ſtudẽtib⁹.Etení in poteſtate eſt liberi arbitrij:ꝛ gr̃e ogõne
filios dei fieri. THEO.Uel qꝛ in reſurrectione filiatio/
Ro.8. nem perfectiſſimã ꝯſequemur:ſm ꝙ apl's dicit:adoptiõez
filioꝝ dei expectãtes redemptionem corporis noſtri.⌊De/
dit ergo poteſtatẽ filios dei fieri.⌋i.hãc gr̃am in futura gl'a
cõſequendi. CHRY.Et qꝛ in hiſipſis ineffabilibus bo/
nis hoc quidẽ eſt dei.ſ.dare gr̃am:illud v̾o hoĩs.i.p̃bere fi/
dem:ſubiũgit.⌊His qui credũt in noĩe eius.⌋Quid igit̃ nõ
dicis nobis O ioãne:qd̃ eoꝝ ſit ſuppliciũ qui eũ non rece
perũt:qꝛ nunqd iſto ſupplicio fiet maius qm̃ p̃lacẽte eis po
teſtate filios dei fieri nõ fiant:ſed volẽtes ſeipſos tãto pri/
uant honore:ſed etiã inextinguibilis eos ſuſcipiet ignis:qd̃
E poſtea manifeſtius reuelabit. AVGV.Credentes ergo
qꝛ filij dei fiunt:ꝛ fratres chriſti vtiqꝫ naſcunt̃.Nam ſi nõ
naſcunt̃ filij quõ eſſe poſſunt:Sed filij hoĩum naſcunt̃ ex
carne ꝛ ſanguine ꝛ ex voluntate viri ꝛ cõplexu ꝯiugij.Illi
aũt quõ naſcant̃ ſubdit.⌊Qui non ex ſanguinib⁹:⌋ĩtãꝗ̃ ma/
ris ꝛ femine.Sanguina vel ſanguines nõ eſt latinũ:ſed qꝛ
grece poſitũ eſt pluraliter:maluit ille qui interp̃tabat̃ ſic
ponere:ꝛ q̃ſi minus latine loqui ſm grãmaticos:ꝛ tñ expli
care veritatẽ ſm auditũ infirmoꝝ.Ex ſanguinib⁹enim ma
ris ꝛ femine hoĩes naſcunt̃. BEDA.Sciẽdum etiaꝫ eſt:
qꝛ in ſcripturis ſanctis ſanguis cũ dĩ pluraliter:pctm̃ ſigni/
Ps.50. ficare ſolet.vñ.Libera me de ſanguinibus. AVGV.In
eo aũt qd̃ ſequit̃.⌊Neqꝫ ex volũtate carnis:neqꝫ ex volun
F tate viri⌋carnẽ pro femina poſuit:qꝛ de coſta cũ facta eſſet
Gen.j. Adaꝫ dixit.Hoc nunc os de oſſibus meis:ꝛ caro de carne
mea.Ponit̃ ergo caro p̃ vxore:qñ aliquãdo ſpũs p̃ ma/
Nil peı⁹ il rito:qꝛ ille imperare dꝫ:iſta ſeruire.Quid eni peius eſt do
la domo i mo vbi femina hꝫ imperiũ ſup viru:Hi ergo⌊neqꝫ ex vo
qua femia lũtate carnis:neqꝫ ex voluntate viri:ſed ex deo nati ſunt.⌋
hꝫ iperiuꝫ BEDA.Ca nalis enim ſinguloꝝ generatio a cõplexu cõ/
ſup viruꝫ. iugij duxit origineꝫ:at v̾o ſpiritualis ſpũſſancti gratia mini
ſtrat̃. CHRY.Hoc aũt narrat euangeliſta:vt vilitateꝫ
ꝛ humilitatẽ prioris partus qui eſt per ſanguinẽ ꝛ volunta
tem carnis addiſcẽtes:ꝛ altitudinem ſecundi qui per gr̃am
ꝛ nobilitatẽ eſt cognoſcentes:magnã quandaꝫ hic ſuſcipia/
mus intelligentiã ꝛ dignam dono ipſius qui genuit:ꝛ mul/
tum poſt hoc ſtudium demonſtremus.

Tex.14 ¶ Et verbũ caro factũ eſt:ꝛ habitauit in nobis.

A ¶ AVGV.Cũ dixiſſet.Ex deo nati ſunt:quaſi ne mirare/
mur ꝛ horrerem⁹tãtã gr̃am ꝛ nobis incredibile videret̃:qꝛ
hoĩes ex deo nati ſunt:q̃ſi ſecuritatẽ faciẽs ait.⌊Et verbuꝫ
caro fcm̃ eſt.⌋Quid g̃ miraris qꝛ hoĩes ex deo naſcũtur:at
tende ip̃m deũ ex hoĩb⁹ natũ. CHRY.Uel aľr.Cum di/
xiſſet:qm̃ ex deo nati ſunt qui ſuſceperũt eũ huius honoris
poſuit cãm:hoc.ſ.verbũ fieri carnẽ.Factus eſt eni p̃ori⁹ fi/
Fact⁹ ẽ fi/ lius dei hoĩs filius:vt filios hoĩum faciat filios dei.Cũ aũt
li⁹dei fili⁹ audieris.Qm̃⌊verbũ caro fcm̃ eſt:⌋ne turberis.Neqꝫ eni
hoĩuꝫ vt fi ſubãm cõuertit in carnẽ.Hoc eni vere impiũ eſt intellige/
deꝰ hoĩuꝫ re:ſed manẽs qd̃ eſt:ſerui formã aſſumpſit.Quia eni ſunt q
faceret fi/ dicunt:qm̃ phãtaſmata quedã fuerint oĩa que icarnationis
lios dei. ſunt:eoꝝ blaſphemiã deſtruẽs:hanc dictionẽ.⌊Factuꝫ eſt⌋
poſuit:nõ trãſmutationẽ ſubſtantie:ſed carnis vere aſſum
ptionẽ repſ̃tare volẽs.Si v̾o dixerint:qm̃ deus oĩpotens
eſt quare ꝛ in carnem tranſmutari nõ potuit:Dicemus ꝙ
trãſmutari ab illa icõmutabili natura omnino procul eſt.
AVGV.15.de tri.Sicut ãt verbũ noſtrũ vox quodãmõ
B corporis fit aſſumẽdo eã in qua manifeſtat̃ ſenſib⁹hoĩum:
ſic verbũ dei caro factũ eſt:aſſumẽdo eam in qua ꝛ ipſum
manifeſtaret̃ ſenſib⁹hoĩum.Et ſicut verbũ noſtrũ fit vox
nec mutatur in vocẽ:ita verbũ dei caro qdẽ factuꝫ eſt:ſed
abſit vt mutaret̃ in carnẽ:aſſumẽdo quippe illaꝫ nõ in eã

ſe conſumendo:ꝛ hoc noſtrum vox fit:illud caro factũ eſt.
EX GESTIS ꝯcilij epheſini.Sermo etiã quẽ p̃ferim⁹
quo in alterutris locutionib⁹ vtimur ſermo eſt incorpore⁹:
nõ aſpectui ſubiectus:nõ tactu tractabilis:ſed cũ ſermo in/
duerit lr̃as ꝛ elementa viſibilis fit:aſpectu cõprehendit̃:ta
ctu tractat̃:ſic ꝛ verbũ dei qd̃ nãliter inuiſibile eſt:viſibile
fit:ꝛ qd̃ nã icorporeũ eſt:inuenit̃ eẽ tractabile. ALCVL. C
Cũ etiam credamus aĩam incorpoream corpori coniungi:
vt ex his duob⁹ fiat vnus hõ:facilius poſſumus credere di
uinam ſubãm incorporeã aĩe in corpore cõiungi in vnionẽ
perſone:ita vt verbũ in carnẽ non ſit cõuerſum:nec caro in
verbũ:ſicut nec corpus in aĩaꝫ:nec aĩa conuertatur in corp⁹.
THEO.Apollinarius aũt laodicẽſis in hoc verbo here/ Error a/
ſim ſtatuit.Dicebat eni ꝙ chr̃s aĩam rõnalem non habuit: pollinaris
ſed tñ carnẽ hñs:diuinitatẽ p̃ aĩa que corpus dirigit ꝛ gu/ ꝙ chr̃us
bernat. AVGV.5 ſer.arriani.Si aũt mouẽtur in eo qd̃ nõ habuit
ſcriptum eſt:ꝙ verbũ caro factum eſt:nec ibi aĩa noĩat̃:in/ aĩaꝫ rõna/
telligant carnẽ pro hoĩe poſitã:a parte totuꝫ figurate locu/ lem.
tionis mõ:ſicuti eſt.Ad te omnis caro veniet.Itẽ ex operi/ Ps.64.
bus legis:ꝙ nõ iuſtificabit̃ oĩs caro:qd̃ apertius alio loco
dĩ.Non iuſtificabit̃ hõ ex opibus legis.Sic itaqꝫ dcm̃ eſt. D
⌊Uerbũ caro factũ eſt:⌋ac ſi diceret.Uerbũ hõ factuꝫ eſt.
THEO.Euãgeliſta v̾o volẽs oñdere inenarrabilem dei
ꝯdeſcẽſum:carnẽ cõmemorat:vt illius admiremur miaꝫ:
qm̃ p̃pter noſtrã ſalutem qd̃ oĩno remotũ:ꝛ diſtans eſt ab
eius natura:aſſumpſit.ſ.carnem:aĩa nãqꝫ hꝫ aliquã p̃pinq/
tatem ad deũ.Si aũt verbum incarnatuꝫ eſt:ꝛ humanam
aĩam nõ aſſumpſit:ſequeret̃ ꝙ adhuc aĩe noſtre curate nõ
eſſent.Qd̃ eni nõ aſſumpſit:non ſanctificauit.Et qualis de/
riſio:cum aĩa prius peccauerit:vt carnem aſſumendo ſan/
ctificauerit:id qd̃ eſt principalius infirmũ relinq̃ret.Sub/ Error ne/
uertit̃ ex hoc dicto Neſtorius qui dicebat ꝙ nõ deus v̾bũ ſtorij.
ipſe idẽ factus eſt hõ ex ſacro cõceptus ſanguine virginis:
ſed verbo peperit hoĩem:qui oĩs virtutis dotat⁹erat ſpẽ:et
dei verbũ illi erat cõiunctũ:ꝛ ex hoc duos filios aſſerebat:
vnũ natum de virgine.ſ.hoĩem:alterũ de deo.ſ.dei filiũ ho
mini illi ꝯiunctum ſm gr̃am habitudinem ꝛ amorem.Cõ/
tra quẽ euangeliſta dixit:ꝙ ip̃m verbum factũ eſt hõ:non
ꝙ verbum inueniẽs hoĩem virtuoſuꝫ ſe ſibi coniunxerit. E
CYRIL.ad neſtoriũ.Carnẽ eni aĩatam aĩa rõnali vniẽs Uerbũ aſ/
verbũ ſibi ſm ſubſiſtẽtiam ineffabiliterqꝫ ꝛ itelligibiľr fa ſũpſit aĩ/
ctus eſt hõ:ꝛ appellatus eſt filius hoĩs:nõ ſm volũtatẽ ſo/ mã rõna/
lam aut beneplacitum:ſed neqꝫ in aſſumptione pſone ſoli⁹ lẽ ꝛ carnẽ
diuerſe quidẽ quo ad vnitionẽ collate nature:vnus autem ꝛ ſibi ivnit
ex ambob⁹ chr̃s ꝛ filius:nõ quaſi differentia naturaruꝫ in/ ſubſiſtentia
terempta p̃pter adunationẽ. THEO.Addiſcim⁹ ergo vnuit.
per hoc qd̃ dĩ.⌊Uerbũ caro factum eſt:⌋qꝛ ip̃m verbũ eſt
hõ:ꝛ filius dei exiſtens factus eſt filius mulieris:que princi
paliter dei genitrix nũcupatur:tãꝗ̃ deum in carne genue/
rit. HYLA.10.de tri.Quidã aũt volẽtes vnigenitũ deũ F
qui in p̃ncipio apud deũ erat deus verbũ:non ſubſtãtiuũ
deum eẽ ſed ſermonẽ vocis emiſſe:vt qd̃ loquẽtibus ver/
bũ ſuũ:hoc ſit patri deo filius:argute ſubripere volunt:ne
ſubſiſtẽs verbũ deus ꝛ manẽs in forma dei chr̃s hõ natus
ſit:vt cũ hoĩem illuꝫ humane potius originis cã q̃ ſpũalis
ꝯceptionis ſacr̃m aĩauerit:nõ deus verbũ hoĩem ſe ex par/
tu virginis efficiẽs extiterit:ſꝫ vt p̃phetis ſpũs p̃phetie:ita
in ieſu verbũ dei fuerit.Et arguere nos ſolent ꝙ chriſtũ di/
camus eẽ natum nõ noſtri corporis atqꝫ aĩe hoĩem:cũ nos
verbum carnẽ factũ:noſtre ſi̾litudinis natũ hoĩem p̃dice/
mus:vt vere dei filius vere hoĩs filius natus ſit:ꝛ vt per ſe
ſibi aſſumpſit ex virgine corpus:ita ex ſe ſibi aĩam aſſum/
pſit:que vtiqꝫ ab hoĩe nunꝗ̃ gignẽtium originibus p̃bet̃:ꝛ
cuꝫ ipſe ille filius hoĩs ſit:q̃ ridicule p̃ter dei filiũ qui v̾bũ
caro factũ eſt:alium neſcio quẽ tãꝗ̃ p̃phetã verbo dei aĩ/
matũ

G natū p̄dicabimus:cū dñs ieſus chrīs ⁊ dei filius ⁊ hoīs ſit. CHRY. Ne aūt ab eo qđ dcm̄ eſt.⌊ Uerbū caro factu m eſt:⌋ inconuenīēter ſuſpiceris verſionē illius incorruptibilis nāe ſubdit.⌊ Et habitauit in nobis.⌋ Qđ eniꝫ habitat:nō idem eſt cū habitaculo:ſed aliud:aliud aūt dico ſm naturam: vnitione vō ⁊ copulatiue vnū eſt deus verbum caro: neqꝫ ꝯfuſiōe facta:neqꝫ deſtructione ſubarū. ALCVI. Uel⌊ habitauit in nobis.⌋ i.inter hoīes cōuerſatus eſt.

Tex. 15. ¶ Et vidimus gloriam eius gloriam quaſi vnigeniti a patre:plenum gratie ⁊ veritatis.

A ¶ CHRY. Cum dixiſſet filij dei facti ſumus:⁊ non aliter ꝗ̄ per hoc verbum caro factū eſt:rurſus ipſius dicit ⁊ aliđ lucrum.⌊ Et vidimus gloriam eius:⌋ quā vtiqꝫ non vidiſſemus:niſi per cōſortium humanitatis viſus eēt nobis. Si enim moyſi nō ſuſtinuerūt faciem glorificataꝫ videre:ſed velamine opus fuit qualiter diuinitatem nudam exiſtētē: inacceſſibilem etiā ipſis ſuperioribus virtutibus nos lutei ⁊ terreſtres ſufferre poſſemus? AVGV. Uel aliter. Qꝛ verbum caro factum eſt:⁊ habitauit in nobis. Iſta natiuitate colyrium fecit. vnde tergerentur oculi cordis nr̄i: vt poſſimus videre maieſtatē eius per eius humanitatem:et ideo dicit̄.⌊ Et vidimus gloriam eius.⌋ Gloriaꝫ eius nemo poſſet videre niſi humilitate carnis ſanaret̄. Irruerat eniꝫ homini quaſi puluis in oculū de terra. Oculus iſte ſauciatus erat:⁊ terra illuc mittitur vt ſanetur:caro te obcecauerat:caro te ſanat. Carnalis enim aīa facta erat:conſentiēdo carnalibus affectibus. Inde fuerat oculus cordis cecatus. Medicus fecit tibi colyrium:quoniaꝫ ſic venit vt de carne vitia carnis extingueret. Uerbum enim caro factū eſt: vt poſſis dicere.⌊ Uidimus gloriā eius.⌋ CHRY. Subdit aūt.⌊ Quaſi vnigeniti a patre:⌋ qꝛ multi ꝓphetarū glorificati ſunt:puta moyſes:helyas:helyſeus:⁊ alij multi quicūqꝫ miracula oſtenderūt:ſed ⁊ angeli hoībus apparētes: ⁊ eam que eſt ꝓprie nature coruſcantem lucem manifeſtātes:ſed ⁊ cherubin ⁊ ſeraphin cū multa gloria viſa ſunt a ꝓpheta. Ab oībus his nos abducēs euangeliſta:⁊ ſupra oēm nām ⁊ ꝯſeruoꝝ noſtroꝝ claritatē erigēs mētē:ad ipm̄ nos perducit verticē.q.d. Non vt ꝓphete aut alterius hoīs vel angeli aut archāgeli:aut alicuius ſupioꝝ virtutū eſt gloria quā vidimus:ſed ꝗ̄ſi ipſius dn̄atoris:ipſius regis:ipſi⁹ nālis filij vnigeniti. GREGO. In ſacro eni eloquio:ſicut ⁊ quaſi aliqn̄ nō pro ſilitudine ponit̄:ſed ꝓ veritate. vndeꝫ illud.⌊ Quaſi vnigeniti a pr̄e.⌋ CHRY. Ac ſi diceret. Uidimus glīaꝫ qualē decebat:⁊ ꝯueniēs eſt hr̄e vnigenituꝫ et nālem filiū. Cōſuetudo enim multoꝝ regē valde ornatuꝫ videntiū:vbi cū alijs enumerātes nō pn̄t vniuerſaꝫ repreſentare claritatē hoc inducunt. Quid opꝫ multa dicere? ꝗ̄ſi rex ibat:ſic ⁊ ioānes dicit.⌊ Uidimus glīaꝫ eius glīaꝫ quaſi vnigeniti a pr̄e.⌋ Angeli eni apparētes vt ſerui ⁊ dn̄m habētes oīa agebāt:ipſe vō vt dn̄s cū humili forma apparēs: ſed ⁊ creature dn̄m cognouerūt:ſtella magos vocās:angeli paſtores:puer exultans in vtero:ſed ⁊ pr̄ teſtatus eſt de celis:⁊ paraclitus ſup ipm̄ aduenit:ſed ⁊ ipſa reruꝫ natura oī tuba clarius clamauit:qm̄ rex celoꝝ aduenerat. Eteniꝫ demones fugiebant:infirmitatis ſpēs ſoluebantur: mortuos dimittebāt ſepulchra:⁊ alas a malitia ad virtutes verticeꝫ agebat. Quid vtiqꝫ go dicat preceptoꝝ phiaꝫ:celeſtiuꝫ legum virtutē:angelice vrbanitatis bonam ordinationem. ORIGE. in ho. Eius aūt qđ ſequit̄.⌊ Plenuꝫ gr̄e ⁊ veritatis:⌋ duplex itellectus eſt. Pōt eni de humanitate ac diuinitate incarnati verbi accipi:ita vt plenitudo gratie referat̄ ad humanitatem ſm quaꝫ chrīs caput eſt eccleſie:⁊ primogenitus creature vniuerſe:qm̄ maximū ⁊ p̄ncipale gr̄e exēplū qua nullis p̄cedētibus meritis homo efficitur deus: in ipſo primordialiter manifeſtum eſt. Poteſt etiam plenitudo gratie chriſti de ſpirituſancto itelligi:cuius ſeptiformis operatio humanitatem chriſti impleuit. Plenitudo vō veritatis ad diuinitatem refertur. Si vō plenitudinem gratie ⁊ veritatis de nouo teſtamēto mauis intelligere:non incongrue pronūtiabis plenitudinem gratie noui teſtamēti eſſe per chriſtum donatam ⁊ legalium ſymbolorum veritateꝫ in ipſo eē impletam. THEO. Uel plenuꝫ gr̄a ꝑut eius verbuꝫ gratioſuꝫ erat dicēte dauid. Diffuſa eſt gratia in labijs tuis. Ps. 44.⌊ Et veritate⌋ ſm ꝙ moyſes ⁊ prophete loquebātur:aut opabant̄ in figura:chriſtus autē cum veritate.

Margin notes (left column): Exo. 34. — Per natiuitatē chrīi factū eſt vt dei:quē i ꝓpa maieſtate videre nō poteramus:cū per hūanitatē videremus. — Multa teſtimōia ď chriſti ocita/ſc. — mat. 4. math. 2. Luce. 2. Luce. 3. Ioā. j. — Hec plenitudo ꝗ̄ mō fuit in chrīo: ⁊ ꝗ̄ ad diuinitatem:⁊ ꝗ̄ ad humanitatem.

Tex. 16 ¶ Ioannes teſtimoniuꝫ perhibet de ipſo:⁊ clamat dicēs. Hic erat quē dixi:qui poſt me venit ante me factus eſt:quia prior me erat.

A ¶ ALCVI. Dixerat ſuperius fuiſſe miſſum hominēꝫ ad perhibēdum teſtimoniū:hic determinat teſtimoniū ſuum qđ manifeſte p̄curſor ꝓnuntiauit. Uñ dicit̄.⌊ Ioānes ꝑhibet teſtimoniuꝫ de ipſo.⌋ CHRY. Uel aliter hoc iducit ac ſi dicat. Nō eſtimetis ꝙ nos qui fuimus cū eo multo tēpore:⁊ menſe ipſius cōicauimus: ꝓpter gratiam hoc teſtamur:qꝛ ioānes qui antea eū non viderat:nec ei cōmoratus fuerat:ei teſtimonium ꝑhibebat. Multotiēs auteꝫ euangeliſta reuoluit eius teſtimonium:qꝛ multam admirationeꝫ huius viri habebāt iudei. Et alij quidē euāgeliſte antiquorum meminerūt ꝓphetarum dicētes. Hoc factū eſt vt impleatur qđ dictum eſt per ꝓphetam. Hic autē altiorem et recētiorem teſtē inducit:non intēdēs a ſeruo dominatoreꝫ facere fidedignum:ſed auditoꝝ imbecillitati cōdeſcēdēs. Queādmodū eni niſi ſerui formā aſſumpſiſſet:nō ita facile ſuſceptibilis factus eēt:ita niſi ſerui voce auditū ꝯſeruorum p̄excitaſſet:nequaꝗ̄ multi iudeoꝝ verbū chrī ſuſcepiſſent. Sequit̄.⌊ Et clamat.⌋ i.cū propalatione cum libertate

B ſine ſubtractiōe oīa p̄dicat. Nō aūt a p̄ncipio dixit:qm̄ hic eſt fili⁹ dei vnigenit⁹ nālis:ſed clamat dicēs.⌊ Hic erat quē dixi:q poſt me venit añ me fact⁹ eſt:qꝛ p̄or me erat.⌋ Queadmodū eni mr̄es auiū nō ꝯfeſtim pullos ſuos volationeꝫ docēt:ſed p̄ quidē extra nidū educūt:poſtea vō aliā multo velociorē volationē apponūt:ſic ⁊ ioānes non cōfeſtim iudeos ad alta duxit:ſꝫ iteriꝫ paululū a terra eos euolare docuit dicēs:ꝙ chrīs melior eo erat:qđ nō paruū iterim erat. Et vide qualr̄ ſapiēter inducit teſtimoniū. Nō eni ſolū apparētē chrīm mōſtrat:ſed ⁊ anteꝗ̄ apparuiſſet eum p̄dicat. Qđ ſignificat̄ in hoc qđ dicit. Hic erat de quo dixi. Hoc āt fecit vt facile ſuſceptibilis eēt chrīs hoīum mente iam p̄detenta vt ab alijs que de eo dicta erant:⁊ nihil ad hoc humilitas habitus noceret. Ita eni humili ⁊ cōmuni oībus forma chriſtus vtebatur:vt ſi ſimul ⁊ verba hec audiſſent de eo:⁊ eum conſideraſſent:ioannis teſtimonium deriſiſſent.

C THEO. Dicit autē.⌊ Qui poſt me venit:⌋ vꝫ. ſm tempora natiuitatis:ſex eniꝫ mēſib⁹ prior chriſto ioānes erat ſm humanitatē. CHRY. Uel hoc nō dicit de ea generatiōe que eſt ex maria. Iā enim natus erat chrīs quādo hec a ioanne dicebant̄:ſed de aduētu eius ad p̄dicationē. Dic̄ aūt.⌊ Añ me factus ē.⌋ i.clarior ē ⁊ honorabilior:ac ſi dicat. Nō qꝛ prior veni ad p̄dicandū ex hoc maiorē me eē illo exiſtimetis. THEO. Arriani vō hanc lr̄am ſic exponunt:volentes oſtēdere ꝙ dei filius nō eſt a patre genitus:ſꝫ fact⁹: ſicut vna alia creatura. AVGV. Nō ergo intelligit̄ factus eſt anteꝗ̄ ego eſſem factus:ſed antepoſitus eſt mihi.

D CHRY. Si autē qđ dicitur.⌊ Ante me factus ē:⌋ de ꝑductione ad eſſe intelligeretur:ſuperfluū eēt qđ addit̄.⌊ Quia prior me erat.⌋ Quis eni eſt ita inſipiēs vt ignoret quoniaꝫ ex quo ante eū factus eſt:prior eo erat? Aliter auteꝫ ecōtrario oporteret dicere.ſ.prior me erat:qꝛ ante me factus eſt:

Margin note (right column): Io. bapt. ita paulatī itroducit cognitōeꝫ xp̄i i ꝑſo ⁊ nō ſtatiꝫ eū dei filiuꝫ manifeſtat rōnabiliter.

ergo qđ dicit. [Añ me factus eſt:] de honore intelligit: h enī qđ futurū erat: ſ actū dicit: qꝛ conſuetudo erat antiquorū ꝓphetarum de futuris quaſi de iam preteritis loqui.

Tex. 17 ¶ Et de plenitudie eius nos omnes accepim⁹: ꝛ grām pro grā. Quia lex per moyſen data eſt: gratia ꝛ veritas per ieſum chꝛiſtū facta eſt.

A ¶ ORIGE. Sermo iſte in pſona baptiſte de chꝛo teſtant prolatus eſt: qđ plurimos fallit ex hinc vſqꝫ illuc ille enarrauit: credētes in pſona ioannis apoſtoli recitari. Inconſequēs autē eſt putare ſubito ꝛ quaſi intēpeſtiue interrumpi baptiſte ſermonē ex verbo diſcipuli: ꝛ cuiqꝫ ſciēti percipere dictorum collationeꝫ in ꝓpatulo conſtat ſeries dicti. Dixerat eniꝫ ob hoc. Ante me factus eſt: qꝛ prior me erat. Ex hoc aūt coniecto priorē me fore ꝙ ex eius plenitudine: ego quidē ꝛ ante me ꝓphete accepimus gratiā: ſecūdā pro ꝑ⁹. Pertigerūt eniꝫ ꝛ illi poſt figuras per ſpiritū ad veritatis ſpeculationem. Hinc etiā ꝓpēdimus ex plenitudine ei⁹ accipiētes legē quidē per moyſen fore datam: grām aūt ꝛ veritatē per ieſum chꝛm: nedū fore datā: ſed factā patre qdeꝫ legē dante per moyſen: grām ꝛ veritatē faciente per ieſuꝫ.

Quō hcl ligat grā ꝛ ꝟitas p ieſuꝫ factaꝫ fuiſſe.

Jo. 14. Sed ſi ieſus eſt qui dicit. Ego ſum veritas: quō veritas fit per ieſum: Sꝫ intelligēdū eſt ꝙ ipſa veritas ſubalis ex ꝑ⁹ veritate ꝛ eius imagine ſculpte ſunt multe veritates in his qui veritatē tractant: nequaꝗ̄ per ieſum chꝛm facta eſt nec prorſus per aliquē: ſed veritas puta que cōſiſtit in paulo et apl'is per ieſum chꝛm facta eſt. CHRY. Uel aliter. Con-

B ſugit hic teſtimonio ioānis baptiſte ſuum teſtimoniū ioannes euangeliſta dicens. [Et de plenitudine eius ꝛc̄.] Nō ꝑcurſoris eſt verbū ſed diſcipuli. q. d. Etiaꝫ nos oēs duodecim: ꝛ oīs plenitudo fideliū: ꝛ qui nūc ſunt ꝛ futurorum [de plenitudie eius accepimus.] AVGV. Quid aūt accepiſtis: [Et grām pro grā:] neſcio vt qđ nos voluerit intelligere de plenitudie eius accepiſſe: ꝛ inſuꝑ grām ꝓ grā. Accepimus enim de plenitudie eius ꝑ grām: ꝛ rurſus accepimus grām pro grā. Quā grām ꝑ accepimus: fidē. Uocat̄ enim grā qꝛ gratis dat̄. Hanc ḡ accepit grām ꝑmam peccator vt eius peccata dimitterent̄. Et iterū grām ꝓ grā. i. ꝓ hac grā in qua ex fide viuimus recepturi ſumus aliā. i. vitā eternā. Uita enī eterna q̄ſi merces eſt fidei: qꝛ qꝛ ipa fides gratia eſt: vita eterna grā eſt pro grā. Nō erat iſta grā in veteri teſtamēto: qꝛ lex minabat̄: nō opitulabat̄: iubebat: non ſanabat lāguorem: oſtēdebat: nō auferebat: ſꝫ ꝑparabat medico ꝟēturo cū grā ꝛ veritate. Uñ ſequit̄. [Qꝛ lex ꝑ moyſen data eſt: grā ꝛ veritas ꝑ ieſuꝫ chꝛm fcā eſt.] Mortē enī tēporalē ꝛ eternā occidit mors dñi tui: ipſa eſt grā que ꝓmiſſa ꝛ nō habita erat in lege.

Grā fidei ē grā gratis data: ꝑ quā datur grā vite eterne.

C CHRY. Uel accepimus grām ꝓ grā. i. ꝓ veteri nouā. Sicut enī eſt iuſtitia ꝛ iuſtitia: adoptio ꝛ adoptio: circūciſio ꝛ circūciſio: ita grā ꝛ grā: ſed illa qdeꝫ vt typus: hec ꝟo vt veritas. Hoc aūt induxit oñdens: qm̄ ꝛ iudei grā ſaluabant̄: ſed ꝛ nos oēs grā ſalui ſumus: miſericordie aūt ꝛ grē fuit legē ſuſcipere. Propterea cuꝫ dixiſſet. [Grām ꝓ grā:] oſtendens magnitudinē eoꝝ que data ſunt ſubdit. [Quia lex per moyſen data eſt: grā ꝛ veritas per ieſum chꝛm facta eſt.] Et ſupra quidē ioānes ad ſeipſum cōparans chꝛm ait. Añ me factus eſt. Hic aūt euangeliſta ad eū qui illo tēpore magis in admiratione apud iudeos erat

ſuꝑ. eo. D q̄ ioānes: chꝛi cōparationē facit. ſ. ad moyſen. Et cōſidera prudētiā. Nō perſonaꝝ ſed rerū cōparationē facit: grāꝫ et veritatē legi opponēs: ꝛ huic addit. [Data eſt:] quod miniſtrantis erat: huic aūt. [Facta eſt:] qđ eſt regis cū poteſtate oīa operātis. cū grā qdē: qꝛ cū poteſtate oīa dimittebat peccata: ꝛ grām qdē eius baptiſmatis donū: ꝛ adoptio que per ſpiritū nobis dat̄: ꝛ alia multa oſtendunt: veritatē autē plenius ſciemus: ſi figuras veteris legis didicerimus. Ea eniꝫ

Lex per Moyſen data fuit qđ ē miniſtrātꝭ: grā ꝟo ꝑ ieſū qđ eſt imperantis.

que in nouo teſtamento perficiēda erant: in veteri teſtō figuris preſcripſerūt: quas chꝛiſtus veniēs adimpleuit. Uñ figura data eſt per moyſen: veritas per chꝛiſtum facta eſt. AVGV. 13. de trini. Uel gratiam referamus ad ſciētiā: veritatē ad ſapiētiā: in reb⁹ enī per tp̄s ortis: illa ſūma grā eſt: ꝙ homo in vnitate pſone coniunctus eſt deo. In rebus ꝟo eternis: ſumma veritas recte tribuitur dei verbo.

¶ Deum nemo vidit vnꝗ̄. Unigenitus filius qui eſt in ſinu patris: ipſe enarrauit. Tex. 18.

A ¶ ORIGE. Incōgrue eradius aſſerit h ꝓmulgatū fuiſſe nō a baptiſta ſꝫ a diſcipulo. Nā ſi illō de plenitudie ei⁹ nos oēs accepim⁹: a baptiſta ꝓlatū eſt: quō nō eſt ſequēs ipꝫ de grā chꝛi ſuſcipiētē ꝛ ſcdam ꝓ ꝑma grā: ꝯfitenteqꝫ legem ꝑ moyſen fore traditā: grāꝫ ꝟo ꝛ veritatē ꝑ ieſuꝫ chꝛm ꝓduſſe: ītellexiſſe qualr [deū nemo vidit vnꝗ̄:] ꝗ̄ ꝗ̄ vnigenitus cuꝫ in patris gremio regeſcat iterpretationē ipſi ioāni: nec

Jo. 8. non oībus his ꝗ de ꝑfectione guſtauerint conceſſerit: Non enī nūc primit⁹ annūtiauit: nā priꝰ ꝗ̄ habraā fieret: docet

B nos habraā exultaſſe: vt videat eius gliaꝫ. CHRY. Uel aliter. Euāgeliſta oſtēdens multā eminētiaꝫ donoꝝ chꝛiſti ad ea que per moyſen diſpenſata ſunt: vult de reliquo cām rōnalē diūe dicere. Nā ille quidē famulus exiſtēs: minoꝝ reꝝ fact⁹ eſt miniſter: hic ꝟo dñator ꝛ regis fili⁹ exñs multo maiora nob attulit coexñs ſemꝑ pñi ꝛ vidēs eū. Propter h ita intulit dicēs. [Deū nemo vidit vnꝗ̄.] AVGV. ad

Geñ. 32. paulinaꝫ. Quid ḡ eſt qđ iacob dicit. Uidi dñm facie ad faciē: ꝛ qđ de moyſe ſcriptum. Quia loquebat̄ cuꝫ deo facie

Exo. 33. ad faciē: ꝛ illud quod propheta iſaias loquēs de ſeipſo ait.

Iſa. 6. Uidi dñm ſabaoth ſedētē i throno. GREGO. 17. mora. Sꝫ patēter dat̄ itelligi ꝙ ꝗ̄diu hic mortalr viuit̄: videri ꝑ q̄ſdā imagines pōt de⁹: ſꝫ ꝑ ipſaꝫ nāe ſue ſpēm non pōt: vt aīa grā ſpūs afflata ꝑ figuras q̄ſdā deū videat: ſꝫ ad ipſaꝫ vim ei⁹ eēntie nō ꝑtingat. Hinc eſt enī ꝙ iacob ꝗ deū ſe vidiſſe teſtat̄: nō niſi angelū vidit: hinc eſt ꝙ moyſes ꝗ cū deo facie ad facieꝫ loquit̄ dic̄. Oñde mihi temetipm manifeſte vt videā ꝛc. Ex qua ei⁹ petitiōe colligit̄: qꝛ cū ſitiebat ꝑ lclr cūſcripte nāe ſue claritatē cernere: quē iā ceperat ꝑ q̄ſdaꝫ imagies videre. CHRY. Si aūt antiq pres ipſaꝫ viderūt nām nequaꝗ̄ differēter ꝯſideraſſent: ſimplex eniꝫ q̄dā

In hac vita deꝰ videri nō ꝑtīt ſi ꝑ imagines: ꝛ nō ꝑ ꝓpriā ſpeciem.

Gene. 32. Exo. 33.

C eſt ꝛ infigurabilis: non ſedet: neqꝫ ſtat: neqꝫ ambulat. Hec enim corpoꝝ ſunt. Unde ꝛ per prophetā dicit. Ego viſionem multiplicaui eis ꝛ in manibus ꝓphetarū aſſimilatus ſum: hoc eſt cōdeſcēdi eis: non qđ eram apparui. Quia enī filius dei per veram carnem appariturus erat nobis. ꝑmo excitauit eos videre deum: ſicut poſſibile erat eis videre. Oſee. 12

AVGV. ad paulinā. Sed cū ſcriptum ſit. Beati mundo corde: quoniā ipſi deū videbūt: ꝛ iterū. Cum apparuerit ſimiles ei erimus: quoniā videbimus euꝫ ſicuti eſt: quid eſt qđ hic dicitur. [Deū nemo vidit vnꝗ̄:] An fortaſſe reſpondetur ꝙ illa teſtimonia de vidēdo deo ſunt nō de viſo: ipſi enī deuꝫ videbunt: dictū eſt: non viderunt: ꝛ non vidimus: ſed videbimus eū ſicuti eſt. [Deuꝫ eniꝫ nemo vidit vnꝗ̄.] Uel in hac vita ſicuti ipſe eſt: vel etiaꝫ in angeloꝝ vita ſicuti viſibilia iſta q̄ corpali viſione cernūtur. GREGO. 17. mora. Si ꝟo a quibuſdam pōt in hac corruptibili carne viuentibus: ſed tamē ineſtimabili virtute creſcentibus quodā contēplationis acumine eterna claritas dei videri: hoc ab hac ſentētia non abhorret: quoniā quiſquis ſapientiam que deus eſt videt: huic vite funditus moritur: ne iaꝫ eius amore teneatur. AVGV. 12. ſuper Geneſim ad litteram. Niſi enim ab hac vita quiſqꝫ quodāmodo moriat̄: ſiue omnino exiēs de corpore: ſiue ita auerſus ꝛ alienatus a carnalibus ſenſibus: vt merito neſciat: ſicut apoſtolus ait, vtrum in corpore an extra corpus ſit: nō in illam rapitur ꝛ

math. 5. j. Jo. 3.

D

Illius in hac vita poſit⁹ pōt deū vidēꝛ niſi alienatus a ſenſibꝰ carnalibus.

ſubuehitur

ſubuehitur viſionē. GREGO.17.mora. Sciendū vo eſt
q fuere nōnulli qui deū dicerēt in illa regione beatitudi/
nis in claritate ſua conſpici: ſed in nā minime videri: quos
nimirū minor inquiſitionis ſubtilitas feſellit. Neqz.n. illi
ſimplici ꝛ icōmutabili eſſentie aliud eſt claritas: aliud nā.
2.cor.12 AVGV. ad paulinā. Si aūt di: in hoc qd ſcriptū ē. Deū
E nemo vidit vnq̄: hoīes tātūmō intelligēdos. nā hoc apl's
planius explicās. Que nemo ingt hoīuz vidit: ſz nec videre
pōt vt ita dictū ſit. Deū nemo vidit vnq̄. ac ſi diceretur.
1.thi.1. Nullus hoīuz. qd illa ſolū videbit: vt nō ſit huic ſnie ɔtrariū
qd dñs ait. Angeli eoꝝ ſemp vident faciē patris mei. vt.ſ.
angelos deū videre credam': quē nemo vidit vnq̄. ſ. hoīuz.
mat.18. GREGO.18.mor. Sūt nā nōnulli q nequaq̄ deū videre
nec angelos ſuſpicant. CHRY. Dicētes q ipm qd deus
eſt: nō ſolū ꝓphete ſed nec angeli viderūt neqz archāgeli.
Sz ſi iterrogaueris eos audies de ſuba nihil rñdētes. Glo/
ria vo in excelſis deo nō ſolū cantātes: ſz ꝛ in terra pax ho/
minib' bone volūtatis. Et ſi a cherubin ꝛ ſeraphin concupi
Iſa.6. ueris aliqd diſcere: myſticaz ſanctimoniꝫ melodiā audies:
F ꝛ qm plenū eſt celū ꝛ terra gloria ei'. AVG. ad paulinaz.
Qd qdē intātū verꝫ ē: qꝛ dei plenitudinē nullus nō ſolum
oculis corpis ſz vel ipſa mēte aliqñ cōprehēdit. Aliud eſt
enim videre: aliud totū vidēdo cōprehēdere: qñ quidez id
vi qd preſens vtcūqz ſentit: totū aūt cōprehēdit videndo
qd ita vi vt nihil eius lateat vidētē: aut cui' fines circūſpici
piit. CHRY. Sic igit ſolus pꝛez videt filius ꝛ ſpūſſan/
ctus. Qd eni creabilis eſt nāe: qliter poterit videre qd icrea
bile eſt? Ita igit nullus nouit deū vt fili'. Uñ ſeqt. Uni/
genit' fili' qui eſt in ſinu patris ipſe enarrauit. In pp nois
cōionē vnū quēdā coꝝ qui gratia facti ſunt filioꝝ eē exiſti
mes eūz: ꝑ quidē adiectus eſt articulus. Si vo hoc nō ſuffi
cit tibi: audi aliō nomē vnigenit'. HYLA.6. de tri. Nāe
quidē fides nō ſatis explicita videbat ex noie filij: niſi ꝓ
prietatis virt' p exceptionis ſignificantiā adderet. Preter
filiū enīz ꝛ vnigenitū nihil cognominās ſuſpitionē penitus
adoptionis excluſit: cuz veritatē nois vnigeniti nā pſtaret.
G CHRY. Sz ꝛ aliud poſuit dicēs. Qui eſt in ſinu pris. Et
eniz in ſinu cōuerſari multo plus eſt q̄ ſimplr videre. Nā
q ſimplr videt: nō oino eius qd videt cognitionē hꝫ. q vo in
Nullus p/ter filium cognoſcit deū patrē quātus ſit. ſinu cōuerſatur nihil ignorabit. Cū igit audieris q nullus
cognoſcit patrē niſi fili': nequaq̄ dicas: qm etſi plus oibus
nouit prēm: ſed nō quātus eſt nouit eū. Propterea euange
liſta in ſinu patris eū morari dicit: vt nō eſtimemus per id
aliud ſignificatū q̄ familiaritatē vnigeniti ꝛ coeternitatez
H ad pꝛez. AVG. In ſinu eniz patris idest i ſecreto patris.
Non eni deus hꝫ ſinuz queadmodū nos habemus in veſti
bus. Aut cogitādus eſt ſic ſedere: qmo nos. aut forte cinctus
eſt vt ſinū hēt: ſz qꝛ ſinus nr intus eſt: ſecretū pris ſin' pris
vocat. Qui ergo i ſecreto pris nouit pꝛez: ipſe enarrauit qd
vidit. CHRY. Sz qd enarrauit: qm vnus eſt de': ſz ꝛ h
Deut.6. relīq ꝓphe ꝛ moyſes clamāt. Quid g plus didicim' a filio
in ſinib' paternalib' exiſtēte? Primū qdez ipa hec que alij
Joā.4. narrauerunt: ſunt enarrata ex opatione vnigeniti. Deinde
qm mlto maiorē ſuſcipimus doctrinā p vnigenitū: ꝛ cogno
uimus qm ſpūs eſt deus: ꝛ eos qui adorāt eū in ſpū ꝛ veri/
Joā.3. tate adorare opz: ꝛ qm deus pater eſt vnigeniti. BEDA.
1.Jo.4. Preterea ſciendū qꝛ ſi ad pteritū referat: quod ait. Enar
rauit. hō factus enarrauit: quid de trinitatis vnitate ſentiē
dum: qualiter ad eius contemplationem properandū: qui/
I bus actibus ſit perueniendū? Si vo referatur ad futurū: tūc
Chrs ſm trinitatē in hac vita eſt inuiſibilis. enarrabit cū electos ſuos ad viſionem claritatis ſue indu/
cet. AVG. Fuerunt aūt hoīes qui dicerent vanitate cor/
dis ſui decepti. Pater inuiſibilis eſt. fili' autez viſibilis eſt.
Si ergo pp carnem filius viſibilis dicit: ꝛ nos cōcedim':
1.cor.1. ꝛ eſt catholica fides. Si aūt vt ipſi dicunt: antēq̄ incarna/
retur: multum delyrant ſi chrs ſapientia dei ꝛ virtus dei ē.
Sapientia eniz dei videri oculis nō pōt: ſi verbū hoīs ocu
lis non videtur. verbū dei ſic videri pōt? CHRY. Non
igitur ſoli ipſi propriū eſt. Deum nemo vidit vnq̄ ſed ꝛ
filio: qꝛ vt paulus dicit: eſt imago dei inuiſibilis: qui vo in/ Col.1.
uiſibilis imago eſt: ꝛ ipſe inuiſibilis eſt.

¶ Et hoc eſt teſtimonium ioannis: quando mi Tex.19.
ſerūt iudei ab hieroſolymis ſacerdotes: ꝛ leui/
tas ad eum vt interrogarent eū. Tu quis es?
Et confeſſus eſt: ꝛ non negauit: ꝛ cōfeſſus eſt
quia non ſum ego chriſtus. Et interrogauerūt
eum. Quid ergo? Helyas es tu? Et dixit. Nō
ſum. Propheta es tu? Et reſpōdit. Nō. Dixe
runt ergo ei. Quis es vt reſponſum demus his
qui miſerunt nos. Quid dicis de teipſo? Ait.
Ego vox clamantis in deſerto dirigite viam do
mini: ſicut dixit iſaias propheta. Iſa.40.

¶ ORIGE. Secundū legitur hoc teſtimoniū a ioāne ba A
ptiſta de chriſto prolatum: incipiente primo illic. Hic eſt ō
quo dixi: ꝛ deſinēte ibi. Ipe enarrauit. THEO. Uel alr.
poſtq̄ ſuperius dixit euangeliſta q ioannes teſtabatur de
chriſto. Ante me factus eſt: nūc ſubiūgit qñ pmiſſum teſti/
moniū reddiderit chrs ioānes. Unde dicit. Et hoc eſt te/
ſtimonium ioannis qñ miſerunt iudei ab hieroſolymis ſa/
cerdotes ꝛ leuitas ad ioannē. ORIGE. Judei quidē ab B
hieroſolymis vt cognati exiſtentes baptiſte de ſtirpe ſacer
dotali exiſtis: ſacerdotes ꝛ leuitas deſtinant: ſciſcitaturos
quis eſſet ioannes: eos. ſ. qui reputati ſunt ſm electionem
ab alijs differre ꝛ ab electo hieroſolymoꝝ loco. Joannem
itaqz querunt cum tanta veneratione. Erga chriſtum autē
nihil hmōi factum legitur a iudeis: ſed quod erga ioannem
iudei: hoc ioānes erga chrm proſequitur: per ꝓprios diſci/ Judei nō quā tantā venerati ſūt chrm ſic ioānē.
pulos interrogans. Tu es qui venturus es an alium expe/
ctamus? CHRY. Sic autem fide dignum eſtimauerūt
eē ioānē vt ei de ſeipſo dicēti crederent. vnde di. Ut in/
terrogarent eum. Tu quis es? AVG. Non aūt mitterent mat.11.
niſi mouerentur excellentia auctoritatis eius: qꝛ auſus eſt
baptiȥare. ORIGE. Joānes aūt vt videtur diſcernebat C
ex queſtione ſacerdotū ꝛ leuitaꝝ dubitationē: ne forte chrs
eſſet baptiȥans: apertius tñ illud profiteri cauebant ne te
merarij putarent. Quapp merito vt eorū opinio fallax de
eo pmit' aboleretur: ac ſubinde veritas propalaret q non
ſit chrs ante oia manifeſtat. Unde ſeqt. Et cōfeſſus eſt ꝛ
nō negauit: ꝛ cōfeſſus eſt: qꝛ non ſuꝫ ego chrs. Hic ēt adu/
clam' qꝛ tpe aduēt' chri populū recreabat quodāmodo iā
pſens exiſtens legiſperitis ex ſacris ſcripturis illius tēpus
ſperatū colligentibus. Propter qd Theodas nō modicaz Act.5.
mltitudinē quaſi chrs ɔgregauit: ꝛ poſt illū iudas galileus
in diebus profeſſionis. Cū ergo feruētius chri expectaret
aduentus: iudei tranſmittunt ad ioannē per hoc quod eſt.
Tu quis es? conijcere volentes ſi ipſe ſe chrm fateretur.
Nō aūt ex eo q dicit. Non ſum ego chriſtus. negauit. ex
hoc enim ipſo confeſſus eſt veritatē. GREGO. Negauit D
plane qd nō erat: ſz nō negauit qd erat: vt veritatē loquēs:
eius mēbrū fieret: cuius ſibi nomē fallaciter nō vt vſurpa
ret. CHRY. Uel aliter. Paſſi erant iudei quādā huma/
nam paſſionē ad ioannē. Indignū.n. eſtimabāt ſubijci eū
chro pp multa q̄ ioānis claritatē demōſtrabāt: quoꝝ pmū
erat genus illuſtre. Principis.n. ſacerdotū fili' erat: deinde
dura educatio: hūanoꝝ deſpectio. In chro aūt cōtrariū vi
debat gen' humile: qd ei exprobrabāt dicentes. Nōne hic
eſt fabri filius: dicta cōis ꝛ veſtimēta: nihil plus miſtis ha/

mat. 13. bẽtia. Q̃ꝛ igiť ioánes cõtinue ad chĩʒ mittebat volẽtes ma
Mar. 6. gis ioánẽ hic magiſtꝛũ: mittũt ad eũ opinantes per blandi
mat. 22. tias cuʒ allicere ad confitendũ ſe chĩʒ eſſe. Nõ ergo q̃ſdaʒ
cõtẽptibiles mittũt: vt ad chĩm miniſtros ꝛ herodianos ſʒ
E ſacerdotes ꝛ leuitas: ꝛ nõ q̃ſcũſqʒ: ſʒ eos q erãt ex hieroſoly
mis: hoc eſt honorabiliores. Et ad hoc mittũt: vt interroga
rẽt. Tu quis es? nõ quaſi ignorãtes: ſʒ volẽtes eũ iducere
ad hoc qḋ dixi. Uñ ioánes ad mẽteʒ ꝛ nõ ad interrogatio
nẽ eis rñdit. Et cõfeſſus eſt ꝛ nõ negauit: ꝛ cõfeſſus eſt: qꝛ
non ſum ego chĩs. Et vide ſapientiã euãgeliſte. tertio q̃ſi
idẽ dicit: ꝛ virtutẽ baptiſte indicãs: ꝛ malitiaʒ ꝛ amentiam
Deuoti famuli é nó ſolú nó rapere gl'iaʒ dei: ſʒ etiá a multis oblatá reſpuere.
iudeoꝝ. Deuoti eniʒ famuli eſt: nõ ſolum nõ rapere gloriã
dñi: ſed oblatã a multis reſpuere. Turbe q̃dẽ ex ignorãtia
ad hãc venerũt ſuſpitionẽ: vt ioannẽ chĩʒ eſtimarẽt. hi vͦ a
maligna mẽte ex q̃ interrogabãt eũ: eſtimãtes ꝑ blãditias
attrahere ad hoc qḋ volebãt: niſi eni excogitaſſent h̃ rñdẽ
ti. Nõ ſuʒ ego chĩs: dixiſſent. Nõ hoc ſuſpicati ſumꝰ. nõ
hoc venimꝰ iterrogaturi: ſʒ capti ꝛ manifeſti effecti ad aliḋ
veniũt. Uñ ſeq̃ꝛ. Et interrogauerũt eũ. Quid ğ: helyas es
F tu? AVGV. Nouerãt. n. q ꝓceſſurus erat helyas chĩm:
nõ eniʒ alicui ignotũ erat nomẽ chĩi apḋ hebꝛeos: ſʒ nõ pu
tabãt illũ eẽ chĩm. Nec tñ oĩno putauerũt chĩʒ nõ eẽ ventu
rũ. ꝛ cũ ſperarẽt ventuꝝ: offenderũt i p̃ntẽ. Seq̃ꝛ. Et dixit.
nõ ſuʒ. GREGO. in ho. Ex his ṽbis nobis qḋ valde im
plexa generaꝛ. Alio q̃ppe in loco inq̃ſitꝰ a diſcipulis dñs ḋ
helye aduẽtu rñdit. Si vult̃ ſcire. ioánes ipſe ẽ helyas. Re
q̃ſitus aũt ioánes dicit. Non ſum helyas. Q̃uõ ğ ꝓpheta
veritatis eſt: ſi eiuſdẽ veritatis ſermonibus cõcoꝛs nõ eſt?
ORIGE. Dicet aũt aliquis q ſe ignorabat ioánes eſſe he
lyaʒ: ꝛ hoc nimiꝝ vtenꝛ: q aſſiſtunt iterate incoꝛporationis
rõni tanq̃ꝫ aĩa denuo inducẽte coꝛpora. Querũt eni iudei ꝑ
leuitas ac ſacerdotes an eẽt helyas cũ iterate coꝛporis aſſũ
ptionis documẽtũ veraꝫ arbitrantur q̃ſi p̃nũ exiſtẽs: nec
alienũ ab archanoꝝ ſuoꝝ doctrina: ob h̃ itaqʒ dic̃ ioánes.
Helyas nõ ſum. naʒ neſcit p̃meuaʒ vitã ꝓpꝛiaʒ: q̃liter ãt
vĩ rõnabile ſi tanq̃ꝫ ꝓpheta ſpũ illuminatus eſt: ꝛ de deo ꝛ
vnigenito tãta narauit: ignoraſſe de ſeipſo an vnq̃ꝫ eius aĩa
G fuerit in helya? GREGO. in ho. Sʒ ſi ſubtiliter veritas
ipſa req̃raꝛ: hoc q̃dẽ qḋ inter ſe ꝯriũ ſonuit: q̃uõ ꝯriũ nõ ſit
luce. 1. inuenit̃. Ad ʒachariã nãqʒ de ioáne angelus dixit. Ipſe ꝓce
det añ illũ in ſpũ ꝛ v̄tute helye: qꝛ. ſ. ſic̃ helyas ſʒ dñi aduẽ
tũ ꝓueniet: ita ioánes ꝓuenit p̃ꝰ. Sicut ille ꝓcurſoꝛ venturus
Joannes baptiſta in ſpũ helyaſ erat: i pſona helyas nõ erat.
eſt iudicis: ita iſte ꝓcurſoꝛ factꝰ eſt redẽptoꝛis. Joánes igiť
in ſpũ helyas erat: in ꝑſona helyas nõ erat. Qḋ aũt dñs fa
tetur de ſpiritu: hoc ioánes denegat de ꝑſona: qꝛ ꝛ iuſtuʒ ſic
erat vt diſcipulis dñs ſpũaleʒ de ioáne ſniaʒ diceret: ꝛ ioá
nes turbis carnalibꝰ non de ſuo ſpũ: ſʒ de coꝛpoꝛe rñderet.
H ORIGE. Rñdit ğ leuitis ꝛ ſacerdotibꝰ. Nõ ſum. cõie
ctans ꝓpoſitũ q̃õnis eoꝝ. Nõ eniʒ ſapiebat ꝑmiſſa exami
natio ſi idẽ ſpũs eẽt in vtroqʒ: ſʒ ſi ioánes eẽt ipſe helyas q
aſſũptꝰ eſt: nũc apparẽs ſʒ q a iudeis expectabaꝛ abſqʒ na
tiuitate. ꝑmus ãt arbitrãs reſumptionẽ coꝛpoꝝ dicet: q in
cõſequẽs eſt filiũ ʒacharie tanti ſacerdotis in ſenio natũ: ſu
per oẽm humanã expectationẽ ignorari a ſacerdotibꝰ ꝛ le
luce. 1. uitis ipʒ natũ fuiſſe: maxie luca teſtãte q factꝰ eſt timoꝛ in
oĩbꝰ habitantibꝰ circa eos. Sʒ foꝛſan qm̃ ꝓpe finẽ helyam
expectabãt ante chĩʒ q̃ſi tropice ſciſcitari videnꝛ: an es tu q
ꝓnũtias chĩʒ ventuꝝ: ꝛ caute rñdit. Nõ ſuʒ. Sʒ ꝛ nihil mi
rabile: ſicut i ſaluatoꝛe pluribꝰ ſciẽtibꝰ ex Maria natiuita
Joannes negauit ſe eẽ ꝓpham in lege ꝓmiſſum. i. chꝛiſtũ.
teʒ eiꝰ: quidã fallebanꝛ putãtes eũ ioánẽ baptiſtaʒ vel he
lyaʒ aut aliquẽ ꝓphetaꝝ: ſic ꝛ in ioáne q̃ſdã oꝛtꝰ eius ex ʒa
charia nõ latebat: ꝛ q̃dã dubitabãt: ſi foꝛſan q expectabaꝛ
helyas apparuit in ioáne. Qm̃ vͦ cũ p̃les in iſrael editi fue
rint ꝓphete: vnꝰ de quo moyſes ꝓphetauerat p̃ſertim ex
Deut. 18 pectabaꝛ iuxta illud. Propheta vobis ſuſcitabit deꝰ ex fra

tribus veſtris: ſicut mihi illi parebitis. Tertio ſuſcitanꝛ: nõ
ſi foret ꝓpheta ſimpl'r: ſʒ cuʒ articulo in greco poniꝛ. Uñ
ſequiꝛ. Propheta es tu? Per ſingulos eni ꝓphetas noue
rat pp̃ls iſrael neminẽ eoꝝ foꝛe huc queʒ moyſes ꝓpheta
uerat: q ſicut moyſes mediꝰ ſtaret inter deũ ꝛ hoĩes: ꝛ acce
pto teſtõ a deo traderet diſcipulis. Hoc aũt illius nomẽ nõ I
chꝛiſto attribnẽtibꝰ: ſʒ arbitrãtibꝰ aliũ a chꝛiſto ipſuʒ foꝛe. Joá
nes ſciuit qm̃ ꝛ chĩs ille ꝓpheta eẽt. Uñ ſubdiꝛ. Et reſpõ
dit. Nõ. AVGV. Uel qꝛ ioánes maioꝛ erat q̃ꝫ ꝓpheta: Iſa. 40.
qꝛ ꝓphete longe ꝓnũtiauerũt: ioánes p̃ntẽ demonſtrabat.
Seq̃ꝛ. Dixerũt ğ ei quis es: vt rñſum demus his q miſe
runt nos. Quid dicis ḋ teipſo? CHRY. Uides hic vehe
mẽtius inſiſtentes ꝛ iterrogãtes. Hũc aũt cũ mãſuetudine
eas q̃ nõ erãt vere ſuſpitiones deſtruentẽ ꝛ eã que eſt vera
ponentẽ. Uñ ſequitur. Ait. Ego vox clamantis in deſerto.
AVGV. Iſaias illud dixit. In ioáne ꝓphetia iſta cõple
ta eſt. GREGO. Scitis autẽ q vnigenitꝰ filius verbum
p̃ris vocaꝛ. Ex ipſa autẽ nr̃a locutione cognoſcimꝰ: qꝛ prius
vox ſonat vt ṽbũ poſſit audiri. Joánes ğ vocẽ ſe aſſerit eẽ
qꝛ verbũ precedit: ꝛ ꝑ eius miniſteriũ: p̃ris ṽbũ ab hoĩbus
audiꝛ. ORIGE. Inelegãter ãt heracliõ de ioáne ꝛ ꝓphe
tis ꝯſiderãs ait. Qm̃ ṽbũ q̃dẽ ſaluatoꝛ ẽ: vox aũt ꝑ ioánem
intelligiꝛ. Solus. n. ſonꝰ eſt oĩs gradus ꝓpheticꝰ. Cui dõm
q ſi nõ ſignificatiuã vocẽ dederit tuba: nemo ſe accīget ad
ꝓliũ. Si ğ nil aliud q̃ꝫ ſonus eſt vox ꝓphetica: q̃uõ trãſmit
tit nos ad illã ſaluatoꝛ? Scrutamini ſcripturas. Dicit Joá. 5.
ãt ioánes ſe eẽ vocẽ nõ clamãtẽ in deſerto: ſʒ clamãtis in de Joá. 7.
ſerto eius. ſ. q ſtabat ꝛ clamabat. Si q̃s ſitit veniat ad me ꝛ
bibat. Clamat. n. vt diſtãtes auditu ꝑcipiãt ꝛ graueʒ hñtes
auditũ ſentiãt imẽſitatẽ eoꝝ q̃ dicunꝛ. THEO. Uel qꝛ K
Joánes in deſerto clamat q̃ſi derelicte iudee ſalutẽ ãnũtians.
ṽitatẽ manifeſtat ãnũtiat. Oĩa. n. q in lege erant obſcure lo
quebanꝛ. GREGO. Uel in deſerto ioánes clamat: qꝛ q̃ſi
derelicte ac deſtitute iudee: ſolatiũ redemptoꝛis annũtiat.
ORIGE. Opus aũt vocis i deſerto clamãtis eſt: vt aĩa a
deo deſtituta: ad rectã faciẽdã viã dñi reuoceꝛ: neq̃ꝫ pra Iſa. 40.
uitatẽ ſerpẽtini greſſus ꝓſequẽdo: ſm̃ cõtẽplationẽ q̃dem
ſublimataʒ in veritate abſqʒ ꝑmixtiõe mẽdacij: ꝛ ſʒ actio
nem poſt congruaʒ ſpeculationẽ licitũ opus referentẽ. Uñ
ſeq̃ꝛ. Dirigite viaʒ dñi: ſic̃ dixit iſaias ꝓpha. GREGO.
Uia dñi ad coꝛ dirigiꝛ: cũ ṽitatis ſermo humiliter audiꝛ.
Uia dñi ad coꝛ dirigiꝛ: cũ ad preceptum vita p̃paraꝛ.

¶ Et qui miſſi fuerãt erãt ex phariſeis. Et inter Tex. 20
rogauerũt eũ: ꝛ dixerunt ei. Quid ergo bapti
ʒas ſi tu non es chĩs: neqʒ helyas: neqʒ ꝓpha?
Rñdit eis ioánes dicẽs. Ego baptiʒo in aqua:
medius autem veſtrũ ſtetit queʒ vos neſcitis.
Ipſe eſt qui poſt me venit qui ante me factꝰ ẽ:
cuius ego non ſum dignus vt ſoluã eius corri
giaʒ calciamẽti. Hec in bethania facta ſũt trãs
ioꝛdanem vbi erat ioannes baptiʒans.

¶ ORIGE. Facta rñſione verſus ſacerdotes ꝛ leuitas: de A
nuo miſſuʒ eſt a phariſeis. Uñ dĩ. Et qui miſſi fuerãt erãt
ex phariſeis. Quantũ eniʒ ex ipſo ſermone ꝯiecturari con
tingit dico tertiũ hoc eſt teſtimoniũ. Uide tñ q̃uõ iuxta ſa
cerdotalẽ ꝛ leuiticã ꝑſonaʒ eſt cũ mãſuetudine ꝓlatum il
lud. Tu q̃s es? Nihil. n. arrogãs vel ꝓteruũ in eoꝝ q̃õne
ꝯtinueꝛ: ſʒ cũctã decẽtia veros dei miniſtros. Sed phariſei
ſm̃ ſuũ nomẽ diuiſi ꝛ impoꝛtuni ex diſcoꝛdia ꝯtumelioſas
voces p̃fẽdũt baptiſte. Uñ ſequiꝛ. Et dixerũt ei. Quid er
go baptiʒas ſi tu nõ es chĩs: neqʒ helyas: neqʒ ꝓpha? Nõ
q̃ſi ſcire volentes: ſʒ ꝓhibere eum a baptiſmo. Deinde vͦ
neſcio q̃ pacto proni ad baptiſmũ fuerũt ad ioánẽ. Huius

autē ſolutio eſt:q2 phariſei nō credētes accedūt ad baptiſ/
B ma:ſ3 ex hypocriſi cū timerēt ppl'3. CHRY. Ul' ipſi ydē
ſacerdotes ꝛ leuite ex phariſeis erāt.ꝛ q2 blāditijs cū non
valuerūt ſupplātare:accuſationē ei imittere tētāt: cogētes
eū dicere ꝙ nō erat. Uñ ſeq̄r.⌊ Et iterrogauerūt eū ꝛ dixe/
rūt. Quid ḡ baptiças:ſi tu nō es chr̄s neq3 helyas neq3 ꝓ/
pha:⌋ q̄ſi audacie videbaṫ eē baptiçare: ſi chr̄s non erat:
nec ꝑcurſor illi⁹:nec ꝑco.i. ꝓpheta. GREGO. S3 ſanct⁹

Sanctus q̄ſq3 cum a ꝑuerſis regitur a bonitatis ſue ſtudio nō mutat.

q̄ſq3 ēt cū ꝑuerſa mēte regriṫ:a bonitatis ſue ſtudio nō mu
taṫ. Uñ ioānes quoq3 ad v̄ba inuidie ꝑdicamēta rñdit vi/
te. Uñ ſequiṫ.⌊ Rñdit eis dicens. Ego baptiço in aqua.⌋
ORIGE. Ad illud.n.⌊ Quid ergo baptiças.⌋ qd aliud af/
ferri decebat:niſi propriū baptiſmū carnale pretendere:
C GREGO. Joānes.n. nō ſpū ſ3 aq̄ baptiçat:q2 pctā ſolue/
re nō valebat:baptiçatoꝝ corpora ꝑ aquā lauat:ſ3 tñ aīas
ꝑ veniā nō lauat. Cur ergo baptiçat:q pctā ꝑ baptiſmū nō
relaxat:niſi vt ꝑcurſionis ſue ordinē ſeruās.ſ.q naſciturus
naſcēdo ꝑuenerat.baptiçatuꝝ q̄3 dñm baptiçando ꝑueni/
ret:ꝛ q ꝑdicādo fact⁹ eſt ꝑcurſor chr̄i baptiçādo ēt ꝑcurſor
ei⁹ fieret imitatōe ſacr̄i. Qui inter hec myſteriū redēptiōis
nr̄e annūtians:hūc in medio hoīu3 ꝛ ſteriſſe aſſerit ꝛ neſci/
ri. Seq̄r.n.⌊ Medi⁹ aūt veſtrū ſtetit quē vos neſcitis.⌋ q2
ꝑ carnē dñs apparēs ꝛ viſibilis extitit corpore ꝛ inuiſibilis
D maieſtate. CHRY. Hoc āt dixit:q2 decēs erat chr̄m cō
mixtū eē ꝑplo:vt vnū multoꝝ ſe vbiq3 humilē eē docēte3.
Cū aūt dixit.⌊ Quē vos neſcitis.⌋ Sciētiā hic cognitionem

Qualr intelligatur chr̄m mediū fuiſſe inter phariſeos.

certiſſimā dicit:puta q̄s eſt ꝛ vñ. AVGV. Humilis eni3
non videbaṫ:ꝛ ꝓpterea lucerna accenſa eſt. THEO. Ul'
medius erat phariſeoꝝ dñs:ſ3 ignorabāt eum:q2 ipſi ſcri/
pturas ſe ſcire putabāt.ꝛ iq̄ātū in illis ꝑnūtiabaṫ dñs:me
dius eoꝝ erat.ſ.i cordib⁹ eoꝝ:ſ3 neſciebāt eū:eo ꝙ ſcriptu/
ras nō intelligebāt. Uel alr̄. Medius qdē erat inq̄ntū me/
diator dei exiſtēs ꝛ hoīu3:chr̄s ieſus medi⁹ phariſeoꝝ exti
E tit:volēs illos deo iungere:ſ3 ipſi neſciebāt eū. ORIGE.
Uel aliter. Hoc edito⌊ ego baptiço in aq̄.⌋ Ad illō.⌊ Quid
ergo baptiças.⌋ Ad 2ᵐ.⌊ ſi tu nō es chr̄s:⌋ ꝑconiū de ꝑcedē/
ti chr̄i ſubſtātia ꝓponit:ꝙ tāta ſit ei virt⁹: ꝙ inuiſibilis ſit
ſua deitate:cū ſit p̄ſens cuilibet ꝛ totū ꝑ orbem diffuſus.qō
notaṫ ex illo.⌊ Medi⁹ veſtrū ſtetit.⌋ Hic eni ꝑ tota3 orbis
ſup̄ eo. machinā effluxit:ſic vt que creanṫ:ꝑ ipſu3 creenṫ. Oia.n.ꝑ
ipſu3 facta ſunt. Uñ palā eſt ꝙ ingrentib⁹ a ioāne.⌊ Quid
ergo baptiças:⌋ ipſe medi⁹ erat. Uel ꝙ di.⌊ In medio ve/
ſtrū ſtetit.⌋ intelligēdū ē de nobis hoīb⁹. Cū eni ſim⁹ rōna/
les:in medio nr̄m exiſtit:ex eo ꝙ ꝑncipale.ſ. cor in medio
toti⁹ corporis inſitū eſt. Qui ḡ v̄bū in medio gerūt:nō autē
cognoſcūt:de illi⁹ nā: nec ō quo fonte manauit:nec q̄uō cō/
ſiſtit in eis:hi verbū in medio ſui obtinētes ignorāt. Qō tñ
ioānes agnouit:vñ exprobrādo dicit ad phariſeos.⌊ Que3
vos neſcitis.⌋ Q2 expectātes phariſei chr̄i aduentū:nihil tā
arduū de eo cōtēplabanṫ:ſolū hoiem ſctm̄ exiſtimātes eū
eſſe. Dicit aūt.⌊ Stetit.⌋ Na3 ſtat p̄i inuariabilis exiſtens ꝛ
immutabilis:ſtat q̄3 v̄bū eius ad ſaluādū cōtinuo: q̄uis
carnē ſuſcipiat:q̄uis mediū hoīu3 ſtet inuiſibile. Ne v̄o pu
tet aliq̄s aliū eē inuiſibilē ad oēs hoies veniētē:vel ad vni/
uerſum orbē ab eo q humanat⁹ eſt ꝛ in terra cōparuit:ſub/
dit.⌊ Qui poſt me venit.⌋ hoc ē q poſt me appariturus eſt.
Nō aūt idē denotaṫ hic ꝑ hoc qō dicit.⌊ Poſt.⌋ ꝛ cu3 ieſus
F nos poſt ſe inuitat. Illic eni ſequi poſt ip̄3 ꝑcipiṫ nobis: vt
ei⁹ indagādo veſtigia:ꝑueniam⁹ ad p̄rem.hic āt vt pateat:
qd ſequaṫ ex ioānis dogmatib⁹. Uenit.n. vt cuncti credant
ꝑ eu3 ꝑparati ad ꝑfectū verbū per minora. Dicit ḡ.⌊ Ipſe
eſt qui poſt me venit.⌋ CHRY. Ac ſi diceret. Ne exiſti/
metis tñ in meo ꝯſiſtere baptiſmate. Si.n.meū baptiſma
ꝑfectū eēt:alius nō veniret poſt me:aliud baptiſma datu/
rus. S3 hoc ꝑparatio eſt illi⁹ ꝛ trāſibit in ꝓximo:vt vmbra

Baptiſmus ioānis nō erat ſufficiens ad ſalute3 ſ3 ꝑparatorius ad baptiſmum chr̄i.

ꝛ imago. S3 op3 eum qui veritatē iponet venire poſt me.
Si.n.hoc eēt ꝑfectū:nequaq̄3 ſcōi loc⁹ q̄reret. Et iō ſubdit.
⌊ Qui ante me factus eſt.⌋ hic eſt honorabilior ꝛ clarior.
GREGO. Sic nāq3 di.⌊ Ante me fact⁹ eſt.⌋ ac ſi dicaṫ: añ
poſitus eſt mihi.⌊ Poſt me ḡ venit.⌋ q2 poſtmodū nat⁹ añ
me aūt factus eſt:q2 mihi p̄latus. CHRY. Ne aūt exiſti/
mes cōparabilē eſſe excellentiā:hāc incōparabilitatē oſtē
dere volens ſubiungit.⌊ Cuius ego nō ſu3 dignus: vt ſoluā
corrigia3 calciamēti.⌋ q.d. Intātū eſt añ me vt ego neq3 in
vltimis miniſtroꝝ vocari dignus ſim. Calciamētū.n. ſol/
uere vltimi miniſterij res eſt. AVGV. Uñ ꝛ ſi dignū ſe G
diceret tātūmodo corrigiā calciamēti ſoluere:multū ſe hu humiliaſſet.
huiſſet. GREGO. Ul' aliter. Mos apud veteres fuit:vt
ſi q̄s eā q̄ ſibi cōpeteret accipe vxorē nollet:ille ei calciamē Deut.25
tum ſolueret:q ad hāc ſpōſus iure ꝓpinquitatis veniret. Quid ruth.4.
igiṫ inter hoies chr̄s niſi ſancte eccleſie ſponſus apparuit:
Recte ergo ioānes ſe indignū eē ad ſoluēdā corrigiā eius
calciamēti denūtiat:ac ſi apte dicat. Redēptoris veſtigia
nō denudare valeo:q2 ſponſi nomē mihi imeritus nō vſur
po. Qō tñ intelli ꝛ aliter pōt. Quis enim neſciat ꝙ calcia/
menta ex mortuis aīalib⁹ fiant. Incarnat⁹ v̄o dñs veniēs
q̄ſi calciat⁹ apparuit qui i diuinitate ſua morticina nr̄e cor/
ruptiōis aſſūpſit. Corrigia ergo calciamēti eſt ligatura my
ſterij. Joānes ergo ſoluere corrigiā calciamēti ei⁹ nō val3:
q2 incarnationis myſteriū nec ipſe ineſtigare ſufficit. Ac ſi
patēter dicat. Quid mirꝝ ſi mihi ille p̄lat⁹ eſt quē poſt me
qdem natū cōſidero:ſ3 natiuitatis eius myſteriū nō cōpre
hendo: ORIGE. Quidā v̄o nō inepte dixit hoc ſic intel/
ligendū. Nō ſum ego tanti vt cā mei deſcendat a magnali/
bus:ac carnē q̄ſi calciamētū ſuſcipiat. CHRY. Et q2 ioā

Joānes ñ erat dign⁹ chr̄i calciamēti ſoluere:q2 nō ſufficiebat icarnationis myſteriū compꝛehendere.

H nes cū decēti libertate ea q̄ de chr̄o ſūt oib⁹ ꝑdicabat:ꝓpea
euāgeliſta ꝛ locū deſignat dicēs.⌊ Hec i bethania facta ſūt
trās iordanē:vbi erat ioānes baptiçans.⌋ Non.n.in domo
neq3 in angulo chr̄m ꝑdicabat:ſ3 iordanē tranſiens in me/
dia multitudine p̄ntib⁹ oib⁹ q ab eo baptiçabanṫ. Queda3
v̄o exēplarioꝝ certius habēt i bethabora. Bethania.n.nō
vltra iordanē:neq3 in deſerto erat:ſ3 ꝓpe hieroſolymam.
GLO. Uel due ſunt bethanie vna trās iordanē:altera ci
tra nō lōge a hierl'm vbi laçarus fuit ſuſcitat⁹. CHRY.
Hoc aūt ꝛ ꝑp aliā cā3 deſignat:q2.n.res nō antiquas nar/
rabat:ſ3 añ paruū tp̄s contingētes:p̄ntes:ꝛ videntes teſtes
facit eoꝝ que dicuntur:demonſtrationem a locis tribuēs.
ALCVI. Bethania v̄o domus obediētie iterp̄taṫ:ꝑ quā
inuuiṫ:q2 ꝑ obediētiā fidei oēs ad baptiſma debēt ꝑueni/
re. ORIGE. Bethabora v̄o iterp̄taṫ dom⁹ ꝑparatiōis:ꝛ

Jeſus ſignificaṫ ꝑ iordanem fluuium.

ꝯuenit cū baptiſmo:ꝑparātis dño plebē ꝑfectā. Jordanis
interp̄tatur deſcenſus eorū. Quis autē erit hic fluuius niſi
ſaluator noſter per quē ingredientē in hunc mūdum mun/
dari ꝯuenit:nō ſuū deſcendentē deſcenſum ſed humani ge/
neris:hic ſegregat donatas a moyſe ab his q̄ ꝑ ieſum donā ꝑs.45.
tur ſortes:huius riuuli letificāt ciuitatē dei. Sicut aūt dra/
co latitat in egyptiaco fluuio:ita deus in iſto. Pater.n.eſt i
filio:ꝛ qui ꝓficiſcunṫ illuc vbi ſe lauent opprobriū egypti
deponūt:ac apti ad ꝑceptione3 hereditatis paranṫ: necnō
a lepra mundanṫ:ꝛ duplicis capaces ſunt gr̄e: ac prompti
fiūt ad ſuſceptionē ſpūs almi. In aliō flumē nequaq̄3 dſcē/
denti ſpiritali colūba. Trās iordanē v̄o ioannes baptiçat
vt precurſor venientis nō innocētes:ſ3 peccatores vocare.

¶ Altera die vidit ioannes ieſum veniente3 ad Tex.21.
ſe:ꝛ ait. Ecce agnus dei:ecce qui tollit pecca/
ta mundi. Hic eſt de quo dixi. Poſt me venit
vir qui ante me factus eſt:qui prior me erat: ꝛ
ego neſciebā eū. S3 vt manifeſteṫ i iſrael:pro/

pterea veni ego in aqua baptizans.

A ORIGE. Poſt teſtimoniũ ioãnis: iam vi ieſus veniens
ad eũ nõ ſolũ adhuc pficiẽtẽ: ſʒ ⁊ potiorẽ effectũ qđ per
diem ſecũdariã deſignat̃. Un̄ di. Altera die vidit ioãnes
ieſuʒ venientẽ ad ſe. Pridẽ aũt ieſu mater protinus vt il
luce.1. lum ꝯcepit ad matrẽ ioãnis pregnãtẽ pficiſcit̃: ⁊ p vocẽ p
uenientẽ ad aures heliſabeth ex marie ſalutatiõe exultat ioã
nes ꝯcept⁹ in vtero. Hic aũt poſt ioãnis teſtimonia ipſe vi
a baptiſta: accedẽs ad eũ. Prius aũt auditu altioꝝ inſtrui
tur aliquis: ac deinde oculate inſpicit illa. Per hoc autẽ qꝫ
maria ad heliſabeth venit minorẽ: ⁊ filius dei ad baptiſtã
ad feruorẽ opitulandi minoribus ⁊ ad modeſtiã admone
mur. Uerũ vñ ad baptiſtã venit ſaluator nõ hic di: ſʒ ex di
ctis matthei colligimus dicẽtis. Tũc venit ieſus in galilea
Mat.3. ad iordanẽ ad ioãnẽ: vt baptiçaret ab eo. CHRY. Uel
B aliter. Matthe⁹ aduẽtũ xp̄i ad baptiſmũ pn̄tialr̄ dicit. Ioã
nes aũt ⁊ rurſus eũ iuiſſe ad ioãnẽ oñdit poſt baptiſma: ⁊
hoc manifeſtat qđ poſtea dicit. Et vidi ſpm̄ deſcenden
tem ⁊c. Partiti enim ſunt ſibi euangeliſte tp̄a narrationis.
Mattheus.n. ea q̃ anteq̃ ligaret̃ ioãnes baptiſta pteriens
feſtinat ad ea q̃ deinceps ſunt tp̄a. Sʒ ioãnes his maxie im
moratur: q̃.ſ. añ incarnationẽ ioãnis fuerũt. Un̄ hic di. Al
tera die vidit ioãnes ieſuʒ venientẽ ad ſe. Cui igit̃ grã ſcđo
poſt baptiſmũ ad eũ veniebat: q: ipʒ baptiçauerat cũ mul
tis: vt null⁹ ſuſpicaret̃ qm̄ ex eadẽ cã ex q̃ ad ioãnẽ ⁊ alij ad
ioãnẽ veniret: puta pctã cõfeſſurus aut i pniaʒ abluendus
in flumine. Propterea ĝ accedit dans ioãni occaſionẽ cor
rigẽdi hãc ſuſpitionẽ quã ioãnes p vba correxit. Un̄ ſeq̃t.
Et ait. Ecce agn⁹ dei: ecce q tollit pctã mũdi. Qui igit̃ ita
purus erat vt alioꝝ pctã abſoluere poſſet: manifeſtũ ẽ qm̄
nõ vt ꝯfiteret̃ pctã accedit: ſʒ vt occaſiõeʒ daret ioãni loquẽ
di de ipſo. Uenit ẽt ſcđo vt hi qui priora audierãt: certi⁹ re
cipiãt q̃ pdicta ſũt: ⁊ alia rurſus audiãt. Dic ãt. Ecce agn⁹
dei: innuẽs qꝫ hic eſt q olĩ q̃rebat̃ rememorans prophetie
Iſa.16. iſaie: ⁊ vmbre q̃ fm̄ moyſen erat: vt a figura facili⁹ eos du
ps.50. cat ad veritatẽ. AUGU. Si ãt agn⁹ dei eſt inocẽs: ⁊ ioã
C nes agnus: an nõ ⁊ ipſe eſt inocẽs: ſʒ oẽs ex illa ppagine ve
niunt de qua cãtat gemens dauid. Ego in iniq̃tatib⁹ ꝯcept⁹
ſum. Solus ergo ille agnus q nõ ſic venit. Nõ eni in iniq
tate ꝯcept⁹ eſt: nec in peccatis mr̄ ei⁹ eũ in vtero aluit: queʒ
virgo ꝯcepit virgo peperit: q: fide cõcepit: ⁊ fide ſuſcepit.
ORIG. Sʒ cũ qnq: offerant̃ aialia i tẽplo. tria terreſtria:
vitulus: ouis: ⁊ capra. volatilia vo duo: turtur ⁊ colũba: ⁊ de
ouibus tria adducant̃: aries: ouis: agn⁹: de gn̄e ouiũ agnuʒ
memorauit. Agnũ.n. in oblationib⁹ q̃tidianis offerri vide
mus: vnũ qdem mane. alterũ vo veſpe. Quenã autẽ obla
tio alia põt eẽ q̃tidiana a rõnabili nã cõprehẽdẽda: niſi Xp̄
bus vigẽs agn⁹ typice nũcupatũ: Hoc nẽpe cenſebit̃ obla
tio matutina ad frequẽtiã intellect⁹ in diuinis relatũ. Neqʒ
eniʒ aia pati põt vt ſũmis iugiter inſiſtat: eo qꝫ corporis ter
reſtris ⁊ grauis ꝯiugiũ eſt ſortita. Ex hoc ẽt vbo qđ xp̄s eſt
ꝯiectare de pluribus poterimus: ⁊ quodãmõ veſpe ꝯtinge
mus ad corporalia pcedẽtes. Qui aũt hũc obtulit agnũ ad
imolandũ deus fuit in hoie reconditus magnus ſacerdos
Ioã.10. qui dixit. Nemo tollit aiaʒ meã a me: ſed ego pono eã. vñ
Iſa.53. di. Agn⁹ dei. Ipſe eni noſtros languores accipiẽs toti⁹ mũ
di tollens pctã: mortẽ q̃ſi baptiſmũ ſuſcepit. Apud deũ.n.
nõ pertrãſit incorrectũ qcqd agim⁹ qđ diſciplina indigeat:
que p difficilia exercet̃. THEO. Uel dic: hic agnus dei:
D inq̃tũ deus pater morteʒ xp̄i acceptauit pro nr̄a ſalute:
vel inq̃tũ euʒ pro nobis tradidit morti. Sicut eni dicere
ꝯſueuimus. Hec oblatio eſt talis hois.i. quã talis hõ obtu
lit: ſic ⁊ xp̄s di agnus dei: dñs.ſ. filiũ ſuũ pro nr̄a ſalute in
Ro.8. mortẽ. Et ille qdem agnus typicus nullius oino peccatũ ſu
ſtulit: hic vo pctm̄ vniuerſi orbis terraꝝ. Periclitantẽ eniʒ

Xp̄s ad ioãnẽ venit vt ipm̄ ioãnes populo oſtẽderet.

mũduʒ eruit ab ira dei. vñ ſubdit. Ecce qui tol. pec. mũ.
Nõ aũt dixit qui tollet: ſed q tollit pctã mũdi: q̃uali ſem
per hoc faciẽte ipſo. Nõ eniʒ tunc ſolũ tulit cũ paſſus eſt.
ſʒ ex illo tp̄e vſqʒ ad preſens tollit: nõ ſp crucifixus. Unaʒ
enim pro peccatis obtulit oblationẽ: ſʒ ſemp purgans p il
las. GREGO. 8. mora. Tũc ãt ab humano gn̄e plene pec
catuʒ tollet̃: cũ per icorruptionis gloriã nr̄a corruptio per
mutabit̃. Eſſe nãqʒ a culpa liberi nõ poſſumus: q̃uſqʒ i cor
poris morte tenemur. THEO. Sʒ quare nõ dixit. Pec E
cata mũdi: ſed peccatũ: vt videlʒ p h qꝫ dixit peccatũ. vni
uerſaliter pctm̄ videret̃ innuere: ſicut ꝯſueuimus dicere qꝫ
hõ eiectus eſt de paradiſo.i. oẽ genus humanũ. BEDA.
Uel pctm̄ mũdi di originale pctm̄: qđ eſt cõe totius mun
di: qđ quidẽ pctm̄ originale ⁊ ſinguloꝝ ſuperaddita xp̄s p
grãʒ relaxat. AUGU. Qui.n. de nr̄a nã pctm̄ nõ aſſum
pſit: ipſe eſt q tollit nr̄m pctm̄. Noſtis q: qdã hoies dicũt:
nos tollimus pctã ab hoib⁹: q: ſancti ſumus. Si.n. non fue
rit ſanct⁹ q baptiçat: quõ tollit pctm̄ alterius: cũ ſit ipſe hõ
plen⁹ pctõ: Cõtra iſtas diſputatiões hinc legam⁹. Ecce q
tol. pec. mũ. vt nõ ſit pſumptio hoib⁹ i hoies. ORIGE. F
Sicut tñ iugi oblationi agni cognate ſunt reliq̃ oblationes
legales: ſic hui⁹ agni oblationi cognate oblatiões viũ mihi
effuſiões ſanguinis martyꝝ: quoꝝ patientia ⁊ cõfeſſione ⁊
promptitudine ad bonũ obtundunt̃ machinatiões ipioꝝ.
THEO. Et vo ſugi⁹ illis q ex phariſeis venerãt ioãnes
dixerat: qꝫ medius veſtrũ ſtat quẽ vos neſcitis: hic ignorã
tibus demonſtrat dicẽs. Hic eſt de quo dixi. Poſt me ve
nit vir: q ante me fact⁹ ẽ. Uir dn̄s di pp etatis pfectionẽ.
Nã triginta annoꝝ baptiçat⁹ eſt: vl' q: ſpiritalis aie vir eſt:
⁊ eccleſie ſponſus. Un̄ paulus. Deſpõdi vos vni viro: vir 2.cor.11.
ginẽ caſtaʒ exhibere xp̄o. AUGU. Poſt me ãt venit: G
q: poſterior natus eſt. Ante me fact⁹ eſt: q: plat⁹ ẽ mihi.
GREGO. Prelatiõis aũt eius cãs aperuit: cuʒ ſubiũgit.
Quia prior me erat: q̃ſi apte dicat. Inde me ẽt poſt na
tus ſuperat: quo eũ natiuitatis ſue tp̄a nõ anguſtãt. Nã qui
per matrẽ in tp̄e naſcit̃: ſine tp̄e ẽ a pr̄e gn̄atus. THEO.
Auſculta o arrie: nõ dixit. Quia prior me creat⁹ eſt: ſʒ quia
pꝛ me erat. Audiat hoc pauli ſamoſetani abuſio qꝫ nõ ex
maria ſumpſit primordiũʒ: q: ſi eẽndi pn̄m ſumpſit ex virgi
ne: qualr̄ prior extitit pcurſore: Naʒ manifeſtũ eſt qꝫ pcur
ſor xp̄m in ſex mẽſib⁹ ſupabat fm̄ humanã generationeʒ.
CHRY. Ut aũt nõ videat̃ ex amicitia pp cognationẽ ei H
teſtimoniũ phibere: q: cognat⁹ eius erat fm̄ carnẽ. ppea di
cit. Ego neſciebam eum. ⁊ fm̄ rõneʒ hoc ꝯtigit. Eteniʒ in
deſerto ꝯuerſatus eſt ioãnes. Miracula vo q̃cũqʒ xp̄o pue
ro exiſtẽte facta ſunt: puta que circa magos ⁊ quecũqʒ talia
ante multũ contigerant tp̄s. Ioãne ⁊ ipſo valde puero exi
ſtente. In medio vo tp̄e ignot⁹ oibus exiſtebat: pp qđ ſub
dit. Sed vt mani. in iſrael. ppte. veni ego in aqua bapti
çans. Hinc.n. manifeſtuʒ eſt qm̄ ⁊ illa ſigna que quidã di
cunt a xp̄o in pueritia facta mendacia ⁊ fictiones ſunt. Si
enim a pma etate miracula feciſſet ieſus: nequaq̃ neqʒ ioã
nes euʒ ignoraſſet: nec reliqua multitudo indiguiſſet magi
ſtro ad manifeſtandũ eũ. Nõ igit̃ ipſe xp̄s baptiſmate in
digebat neqʒ aliquã aliaʒ cãʒ habebat illud lauacrũ: q̃ p̄
monſtrationẽ facere eius fidei que eſt in xp̄m. Nõ eni di
xit. Ut mũdẽ eos q baptiçant̃. neqʒ vt liberem a peccatis
veni baptiçans. ſʒ Ut manifeſtet̃ in iſrael. Sed nũqd ſi
ne baptiſmate nõ licebat pdicare ⁊ iducere turbas: ſʒ faci
lius ita factũ eſt. Nequaq̃.n. cucurriſſent oẽs ſi ſine baptiſ
mate pdicatio facta eẽt. AUGU. Ubi ĝ cognitus eſt dñs I
ſupfluo ei via parabat̃: q: cognoſcẽtib⁹ ſe ipſe fact⁹ eſt via.
Itaqʒ nõ durauit diu baptiſma ioãnis: ſʒ q̃duſqʒ demon
ſtrat⁹ eſt dñs humilis. Ergo vt daret̃ nobis a dño humili
taŧ exẽplũ ad pcipiẽdã ſalutẽ baptiſmi ſuſcepit baptiſmũ

Xp̄s per paſſionem ſuã pe lui tẽ mũduʒ eruit ab ira dei.

Arrij ⁊ pauli ſamoſetani error elidi tur

Que rōne xp̄s baptiſmū ſuſcepit.
ſerui:ꝛ ne ꝓponeref̄ baptiſm⁹ ſui baptiſmo dn̄i baptiçati
ſunt alij baptiſmo ꝯſerui:ſ3 q baptiçati ſūt baptiſmo ꝯſer-
ui:oportebat vt baptiçarent̄ baptiſmo dn̄i. Qui aūt bapti
çabant̄ baptiſmo dn̄i:nō opus hn̄t baptiſmo conſerui.

Tex.22 ¶ Et teſtimoniū perhibuit ioānes dicēs. Quia vidi ſpiritum deſcendentē quaſi columbā3 de celo:ꝛ manſit ſuper eum:ꝛ ego neſciebam eū: ſed qui miſit me baptizare in aqua:ille mihi dixit. Super quem videris ſpiritum deſcendentem ꝛ manentem ſuper eum:hic eſt qui baptizat in ſpiritusancto. Et ego vidi:ꝛ teſtimoniū3 perhibui:quia hic eſt filius dei.

A ¶ CHRY. Quia ioānes teſtat⁹ eſt ita magnū qd qd̄ ſuffi-
ciens erat auditores oēs ſtupefacere:puta q̄ tot⁹ orbis ter
rarū ſolus ipſe pctā tolleret: volēs credibili⁹ id facere:redu
xit h̄ ad deū ꝛ ſpm̄ſanctu3. Poſſet.n.aliquis dicere ioāni.
Qualr̄ igit̄ tu cognouiſti eū?] Rn̄det q̄ p̄ deſcēſū ſpūſſan
cti. Un̄ ſeq̄t̄.[Et teſti.phi.io.di.q2 vidi ſpi.deſcen.q̄ſi colū.
Colūba in xp̄i baptiſmo apparuit vt oñderet q̄ baptiçati bap̄mo xp̄i ſpm̄ſcm̄ accipiunt.
de celo ꝛ ma.ſup eū.] AVGV. 15. de trini. Nō āt tūc vn-
ctus eſt chr̄s ſpūſcō:qn̄ ſup eū baptizatū velut colūba de-
ſcēdit. Tūc.n.corp⁹ ſuū.ſ.eccleſiā ſuā p̄figurare d'gnat⁹ eſt
in q̄ p̄cipue baptiçati accipiūt ſpm̄ſcm̄. Abſurdiſſimū eni3
eſt vt credam⁹ eū cū ia3 triginta eēt annoꝝ:eius.n.etatis a
ioāne baptiçat⁹ eſt:accepiſſe ſpm̄ſcm̄:ſ3 veniſſe ad illō ba-
ptiſma ſicut ſine vllo oino pctō ita nō ſine ſpūſcō. Si.n.de
Luce. 1.
famulo ei⁹ ꝛ p̄curſore ipſo ioāne ſcriptū eſt. Spūſcō reple-
bit̄ ab vtero matris ſue:q̄ q̄uis ſeminat⁹ a p̄re: tn̄ ſpm̄ſcm̄
in vtero format⁹ accepit:qd de hoīe chr̄o itelligendū eſt vl̄
credēdū:cui⁹ carnis ipſa ꝯceptio nō carnalis:ſed ſpiritalis
B fuit? AVGV. de agone chr̄iano. Nō aūt dicim⁹ ſolū chr̄3
veꝝ corp⁹ habuiſſe.ſpm̄ aute3 ſanctū fallaciter appāruiſſe
oculis hoīu3. Sicut.n.nō oportebat vt hoīes falleret filius
dei:ſic nec ſpūſſanct⁹.ſ3 oīpotēti deo qui vniuerſa3 creatu-
ra3 ex nihilo fabricauit:nō erat difficile veꝝ corp⁹ colūbe
ſine aliaꝝ colūbaꝝ miniſterio figurare:ſicut ei nō fuit diffi
cile veꝝ corp⁹ in vtero virginis ſine virili ſemie fabricare.
C AVGV. ſup Jo. Duob⁹ āt modis oñdit viſibilr̄ dn̄s ſpi-
Quaſ̄ ſpirit⁹.ſ.i columbe ſpē ſup chr̄m ac ſuper apl̄os in ſpē ignis apparuit.
ritū ſanctū:p colūbā ſup dn̄3 baptiçatū:p ignē v̄o ſup diſci
pulos ꝯgregatos. ibi ſimplicitas:hic feruor oñdit̄. Ergo ne
ſpiritu ſanctificati dolū habeāt:in colūba demr̄atū eſt:ꝛ ne
ſimplicitas frigida remaneat:in igne demonſtratū eſt:nec
moueat q2 lingue diuiſe ſūt. Noli diſſipationē timere:vni-
tatē i colūba cognoſce. Sic ḡ oportebat demr̄ari. ſpm̄ſcm̄
veniētē ſup dn̄3:vt cognoſcat vnuſqſq3 ſi habeat ſpm̄ſcm̄:
ſimplicē ſe eē debere ſicut colūbā:ꝛ hr̄e cū fratrib⁹ veram
pacē:quā ſignificāt oſcula colūbaꝝ. Oſculant̄ ꝛ corui:ſ3 la
niant. A laniatu inocēs eſt nā colūbaꝝ. na3 corui de morte
paſcunt̄. colūba nō niſi de frugib⁹ terre viuit. Si ēt gemūt
colūbe in amore:nolite mirari q2 in colūbe ſpecie voluit d-
Ro. 8.
monſtrari ſpūſſanct⁹. Ipſe.n.iterpellat pro nobis gemitib⁹
inenarrabilib⁹. Nō aūt ſpūſſanct⁹ in ſemetipſo:ſ3 in nobis
gemit:q2 gemere nos facit. Qui.n.nouit in p̄ſſura ſe eē mor
talitatis hui⁹ peregrinari ſe a dn̄o:q̄diu pp̄ hoc gemit: bn̄
gemit:ſpūs illū docuit gemere. Multi āt gemūt in ifelici-
tate terrena:vel q̄ſſati dānis:vl̄ egritudine corporis p̄gra-
uati:ſ3 nō colūbe gemitu gemūt. Un̄ ḡ debuit demr̄ari ſpi-
ritusſanct⁹ vnitatē quādā deſignās:niſi p colūbā:vt pacate
Cant. 6.
eccl̄ie diceret̄. Una eſt colūba mea? Un̄ debuit humilitas
D
figurari:niſi p auē ſimplice3 ꝛ gemētē? Apparuit ibi ſcā ꝛ
In chr̄i bap̄mo apparuit ſcā trinitas.
v̄a trinitas:p̄r i voce dicēte. Tu es fili⁹ meus dilect⁹: ſpūſ-
ſanct⁹ in colūba. In iſta trinitate miſſi ſunt apl̄i baptiçare
In noīe p̄ris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti. GREGO. 2. mor. Dicit
aūt.[Manētē ſup eū.] In cunctis nāq3 fidelib⁹ ſpūſſanct⁹
venit:ſed in ſolo mediatore ſemp̄ ſingulariter p̄manet: q2
eius humanitatē nūq̄ deſeruit:ex cuius diuinitate p̄cedit.
Sed cū de eodē ſpiritu diſcipulis dicat̄. Apud vos mane- Joā. 14.
bit quo ſingulare ſignū erit q̄ in chr̄o p̄manet? Qd̄ cituis
cognoſcim⁹ ſi dona ſpiritus diſcernam⁹. In his.n. donis ſi-
ne qbus ad vitā p̄ueniri nō pōt:ſpūſſanct⁹ in electis oibus
ſemp̄ p̄manet:vt ſunt manſuetudo:humilitas:fides: ſpes:
charitas. In illis aūt qb⁹ p oſtenſionē nō nr̄a ſeruat̄ vita ſ3
alioꝝ querit̄:nō ſemp̄ manet:ſ3 aliqn̄ ſe a ſignoꝝ oſtenſio-
nibus ſubtrahit:vt humili⁹ eius virtutes habeant̄. Chr̄s āt
E in cūctis eū ſemp̄ ꝛ cōtinue habuit p̄ntem. CHRY. Ne
aute3 aliqs eſtimet qm̄ chr̄s natiuitatē habebat ſpūſancto
aduenientie ſicut ꝛ nos:hāc ēt deſtruit ſuſpitionē oñdens q̄
ſpiritusſancti deſcenſio ſolū pro manifeſtādo chr̄o facta ē.
Un̄ ſequit.[Et ego neſcieba3 eū:ſed qui miſit me baptiça
re in aqua:ille mihi dixit. Sup quē videris ſpiritū deſcen-
dentē ꝛ manēte3 ſup eū:hic eſt qui baptiçat in ſpūſancto.]
AVGV. Quis aūt miſit ioānem? Si dicamus Pater:ve-
rum dicimus. Si dicamus Filius:veꝝ dicimus. Manife-
ſtius aūt eſt:vt dicamus pater ꝛ filius. Quō ergo neſciebat
eū a quo miſſus ē? Si.n.nō nouerat eū a quo voluit bapti-
çari:temere dicebat. Ego a te debeo baptiçari. Nouerat ḡ
eum. Quid ergo eſt quod dicit.[Et ego neſciebam eum?] Mat. 3.
F CHRY. S3 cū dicit[neſciebā eū:] anterius tp̄s dicit:nō
tp̄s qd̄ eſt prope baptiſmū:cū p̄hibebat eū dicēs. Ego a te
debeo baptiçari. AVGV. Sed legant̄ alij euangeliſte q
planius illud dixerunt:ꝛ iuenimus apertiſſime tūc deſcen-
diſſe colūbā cū dn̄s ab aq̄ aſcēdit. Si ḡ poſt baptiſma de-
ſcendit colūba:ꝛ an̄q̄ baptiçaret̄ dixit illi ioannes. Ego a
te d̄beo baptiçari:ante baptiſmū illū nouerat:quō ḡ dixit.
[Ego neſciebā eū:ſed qui miſit me baptiçare ꝛc̄.] hoc audi
uit ioānes:vt noſceret eū quē nō nouerat:ante forte vt ple-
nius noſſet:quē iam nouerat? Nouerat qdē dn̄m: nouerat
filiū dei:nouerat q2 ipſe baptiçaret in ſpiritusancto. Ante
enim q̄3 veniret ad fluuiū chr̄s:cū multi ad ioānē cōcurre-
rent ait illis. Qui poſt me venit:maior me eſt:ipſe vos ba-
ptiçabit in ſpūſancto ꝛ igne. Sed qd nō nouerat? ꝛ p̄tāte3
baptiſmi ip̄m dn̄m habiturū ꝛ ſibi retēturū:ne paulus aut
petrus diceret. Baptiſm⁹ meus. ſicut iuenis dixiſſe euāge-
G
Malus miſter nō obeſt ſi recte ſacſm miniſtrat.
lium meū:ſ3 miniſteriū plane trāſituꝝ in bonos ꝛ malos.
Quid tibi faciat malus miniſter vbi bonus eſt dn̄s? Ecce
poſt ioānē baptiçatū eſt:poſt homicidā nō eſt baptiçatu3
q2 ioānes dedit baptimū ſuū. homicida dedit baptiſmum
chr̄i:qd̄ ſacr̄3 tā ſcm̄ eſt:vt nec homicida miſtrāte polluat̄.
Potuit aūt dn̄s ſi vellet p̄tāte3 dare alicui ſeruo ſuo:vt da-
ret baptiſmū ſuū tāq̄ vice ſua:ꝛ ꝯſtitueret tantā vim i ba-
ptiſmate trāſlato in ſeruū:q̄tā vim hr̄et baptiſma datu3 a
dn̄o. Hoc noluit:vt in illo eſſet ſpes baptiçatoꝝ a quo ba-
ptiçatos ſe agnoſcerēt. ꝛ noluit ſeruū ponere ſpem in ſuo.
Si aūt daret hanc p̄tātem ſeruis:tot eſſent baptiſmata q̄t
eēnt ſerui:vt q̄uo dictū eſt:baptiſma ioānis:ſic diceret̄:ba
ptiſma petri vel pauli. Per hāc ergo p̄tātē quā ſolum ſibi
chr̄s retinuit:ſtat vnitas eccl̄ie de qua dictū eſt. Una eſt co Cant. 6.
lūba mea. Pōt aūt fieri vt aliquis habeat baptiſmu3 p̄ter
colūbā:vt p̄ſit ei baptiſm⁹ p̄ter colūbā:non p̄t. CHRY. H
Et q2 p̄r vocē emiſit p̄dicās filiū:ſuꝑuenit ſpūſſanct⁹ vocē
ſup caput chr̄i:ne qs p̄ntium exiſtimaret dici de ioāne qd̄
dictū eſt de chr̄o. Sed dicet aliqs:qualr̄ nō crediderūt iu-
dei:ſi viderūt ſpm̄? Sed talia nō ſolū indigent oculis cor-
poris:ſed magis viſione mētis. Si nāq3 miracula faciēte3
vidētes intātū ebrij erāt a liuore vt ꝯtria his que videbant̄
enūciarent:qualr̄ ſolo aduētu ſpiritusſancti in ſpecie colū-
be expuliſſent incredulitatem? Quida3 v̄o dicunt non oēs
vidiſſe ſpiritum: ſed ſolum ioannem: ꝛ eos qui deuotius
diſpoſiti erant. Et ſi enim ſenſibilibus oculis poſſibile erat

Non oēs p̄ſites vi/ derūt ſpiꝛi ſanctū de/ ſcēdētē ſu per xp̄ʒ ſʒ ſolū Joā/ nes cū q/ buſdam alijs.

vdiere in ſpecie colūbe ſpiritum deſcendētem:nō tñ pro/
pter hoc neceſſe eſt oībus h̄ fuiſſe manifeſtū. Eteniʒ ʒacha
rias in ſpecie ſenſibili mlta ↄſiderauit. ⁊ daniel ⁊ ezechiel.
ſʒ ⁊ moyſes multa vidit:q̃lia alioꝝ nullus. vñ ſubdit ioan/
nes. [Et ego vidi ⁊ teſtimoniū ꝑhibui:qꝛ hic eſt filius dei.]
Agnū qdē cū vocauerat:⁊ qm̄ in ſpiritu baptizare d̄bebat
dixit. Filiū āt añ h̄ nuſq̄. AVGV. Opoꝛtebat.n. vt ille
baptizaret q ē fili⁹ dei vnic⁹ nō adoptat⁹. Adoptati filij mi
niſtri ſunt vnici:vnic⁹ āt hʒ ꝑtātē:adoptati miniſterium.

Tex.23. ¶ Altera die iterum ſtabat ioannes:⁊ ex diſci/
pulis eius duo. Et reſpiciens ieſum ambulan/
tem dixit. Ecce agnus dei.

A ¶ CHRY. Quia multi his q̃ a ꝑncipio ioānes dicebat nō
attēdebāt:ſcδa ruſus eos excitat voce. Vñ di. [Altera die
iteꝝ ſtabat ioānes ⁊ ex diſcipulis ei⁹ duo. BEDA. Sta/
bat qdē ioānes qꝛ illā virtutū arcē ↄſcēderat:a q̃ nullus tēta
tionū poſſʒ iꝓbitatib⁹ deijci. Stabāt cū illo diſcipuli:qꝛ
magiſteriū illi⁹ coꝛde ſeq̄bant̄ imobili. CHRY. Sʒ q̃re
nō totū mūdū circuiuit in oī loco iudee ꝑdicās eū:ſʒ ſtabat
circa flumē expectās eū venire ⁊ oñdere venientē? Qꝛ.ſ.ꝑ
opa xp̄i hoc fieri volebat. Vide ēt q̃lr hoc maioꝛis edifica
tionis fuit. Qꝛ.n.paruā imiſit ſcintillā:repēte flāma in al/
tuʒ eleuata ē. Aliter aūt ⁊ ſi circuiēs hoc dixiſſʒ:videret̄ ex
ſtudio q̄dā humano fieri q̃ fiebāt:⁊ ſuſpitiōe plenū eēt ei⁹
ꝑconiū. igit̄ ꝓphete qdē ⁊ apl̄i oēs abſentē xp̄m ꝑdicaue/
runt:hic qdē añ ꝑñtiā ſm carnē:illi vō poſt aſſūptionē: vñ
vt oñdat φ nō voce ſolū:ſʒ ⁊ oculis eū oñdebat. Subdit̄.

Quaſi ioā nes nō cir cuiuit totā iudeā xp̄ʒ ānūtiādo ſʒ i vno lo co ſtetit.

B [Et reſpiciēs ieſuʒ ābulātē dixit. Ecce agn⁹ dei.] THEO.
[Reſpiciēs] ingt:q̃ſi oculis innuēs gr̄am ⁊ admirationem
quā hēbat in xp̄o. AVGV. Joānes qdē amicus ſponſi
erat:nō q̃rebat gl̄iaʒ ſuā:ſed teſtimoniū ꝑhibebat veritati.
Nō.n.voluit apud ſe remanere diſcipulos ſuos vt nō ſeq̄/
rent̄ dn̄m:ſed magis oñdit quē ſeq̄rent̄ dicēs. [Ecce agn⁹
dei.] CHRY. Nō longū facit ſermonē:qm̄ vnū ſolū in
ſtudio habebat adducere eos ⁊ ↄiungere xp̄o. Sciebat enī
qm̄ de reliquo nō indigerēt eo teſtante. Nō aūt ſingulr̄ di/
ſcipulis loq̄tur de his Joānes:ſʒ eis publice cū oīb⁹:qꝛ ex
cōi doctrina ſuſcipiētes ſequelā xp̄i:firmi de reliquo ꝑmā
ſerunt:nō ꝓp gr̄am xp̄i ſequētes:ſed ꝓp ſuū lucrū. Et non
facit ſermonē ſuū depꝛecatiuū:ſʒ admirat̄ ſolū ꝑñteʒ:⁊ de/
monſtrat eis ꝑparationē ꝓp quē venit: ⁊ modū ꝑparatio/
nis. Agnus enī vtrūq̃ inſinuat:⁊ dicit agnus cū articuli ad/

C Sol⁹ xp̄s fuit ſine macula.

iectione:excellentiā eius oñdēs. AVGV. Jſte.n.ſingula/
riter di agnus ſolus ſine macula ſine pctō: nō cui⁹ macule
abſterſe ſunt:ſʒ cui⁹ macula nulla fuerit. Singulariter hic ē
agnus dei:qꝛ ſingulariter huius agni ſanguine ſolo hoīs re/
dimi potuerūt. Hic eſt agnus quē lupi timēt:qui leonē oc/
ciſus occidit. BEDA. Jō ēt agnū vocat:qꝛ dona ſui vel/
leris ſponte largitur:ex quo veſtē nobis nuptialem facere
poſſumus:ideſt exēpla viuēdi nobis relicturū ꝓuidit: qb⁹

Myſtice. in dilectione caleſieri deberem⁹. ALCVI. Myſtice aūt
ſtat ioānes:ceſſat lex ⁊ venit ieſus.i.gr̄a euāgelij:cui ipa lex
ꝑhibet teſtimoniū. Ambulat ieſus diſcipulos collecturus.
BEDA. Ambulatio ēt ieſu diſpēſationē icarnatiōis:qua
ad nos venire ac nob̄ exēpla viuēdi ꝑbē dignat⁹ ē; iſinuat.

T.24. ¶ Et audierunt eū duo diſcipuli loquētē:⁊ ſe/
cuti ſunt ieſuʒ. Conuerſus aūt ieſus ⁊ videns
eos ſequētes ſe:dicit eis. Quid q̃ritis? Qui di
xerūt ei. Rabbi:qδ dicit̄ iterpꝛetatū magiſter:
vbi habitas? Dicit eis. Venite ⁊ videte. Ve/
nerūt ⁊ viderūt vbi maneret:⁊ apud eū māſe
runt die illo. Hoꝛa aūt erat quaſi decima. Erat
aūt andreas frater ſimonis petri:vn⁹ ex duob⁹
qui audierant a ioanne ⁊ ſecuti fuerant eum.

¶ ALCVI. Joāne perhibēte teſtimonium qꝛ ieſus eſſet A
agnus dei:diſcipuli qui prius erant cū Joāne magiſtri im/
perium implentes ſecuti ſunt ieſum. Vñ di. [Et audierūt
eū duo diſcipuli loquēteʒ ⁊ ſecuti ſunt ieſum.] CHRY. B
Cōſidera autē qꝛ qm̄ dixit. Poſt me veniēs ante me factus ſup̄ eo.
eſt:⁊ qm̄ nō ſum dignus ſoluere coꝛrigiā calciamēti ei⁹:nul
luʒ cepit. Sʒ qm̄ de diſpēſatiōe locut⁹ ⁊ ad humili⁹ ſermo/
nē duxit dicēs. Ecce agnus dei. tūc ſecuti ſunt eū diſcipuli.
Multi.n.nō ita adducunt̄ cū aliqd magnū ⁊ excelſum de
deo dicat̄:ſic cū benignū ⁊ amicū hoieʒ audiūt ⁊ aliqd ad
ſalutē hoīuʒ ꝑtinēs. Cōſiderandū āt φ ioannes dicit. Ecce
agnus dei. ⁊ xp̄us nihil loq̄t̄. Nā ⁊ ſpōſus cū ſilētio adeſt:
alij eū inducūt ⁊ ſpōſaʒ i manu ei⁹ ponūt:quā cū acceperit
de ea diſponit:ita xp̄s venit copulaturus ſibi eccleſiā nihil
ipſe dixit:ſʒ acceſſit ſolū amicus ei⁹ ioānes dexterā ei ſpōſe
ipoſuit ꝑ ſmones ſuos:aīas hoīuʒ in man⁹ ei ponēs:q̄s acci
piens ita diſpoſuit vt vltra ad ioānē nō redirēt. Sʒ aliud
hic obſuādū eſt. Sicut.n.ī nuptijs nō puella ad ſpōſuʒ va C
dit:ſʒ ipſe ad eā feſtinat:ita hic ↄtingit. Nō.n.in celū aſcen/
dit hominū nā:ſʒ ad eā filius dei acceſſit:⁊ ad domū duxit
ꝑñā. Et qdē alij diſcipuli ioānis erāt:q nō ſolū ſecuti non
ſunt:ſʒ ⁊ zelotipe ad xp̄ʒ diſpoſiti erāt. q aūt meliores erāt
ſi audierūt:⁊ ſecuti ſunt:nō q̃ſi magr̄ʒ pꝛioꝛē ↄtēnētes:ſed
ab eo ꝑſuaſi ꝓmittēte φ baptizaret in ſp̄ūſcō xp̄s:⁊ ide di
ſcipuloꝝ ſtudiū cū verecūdia fieri. Neq̄.n.mox aſcēdētes
iterrogauerūt ieſuʒ de neceſſarijs ⁊ maximis reb⁹:neq̄ pu
blice ſʒ ſingulariter ei loq ſtuduerūt. Vñ ſeq̄t̄. [Cōuerſus
aūt ieſus ⁊ vidēs eos ſequētes ſe:dicit eis qd q̃ritis?] Hinc Cū bñ vi/ uere icepi/ mus xp̄s dat nobis multas oc caſiones.
erudimur qꝛ cū nos bñ velle iceperim⁹:tūc deus dat nobis
multas ſalutis occaſiōes. Jnterrogat aūt nō vt diſcat:ſʒ vt
ꝑ iterrogationē mag eos familiares faciat ⁊ amplioꝛeʒ fi/
duciā det:⁊ oñdat eos auditiōe dignos. THEO. Vide
aūt φ ſequētib⁹ ſe dn̄s cōuertit faciē ⁊ reſpexit:qꝛ niſi ꝑ bo Myſtice
nā opationē ipſuʒ ſecutus fueris:ad viſionē faciei ei⁹ nūq̄
ꝑtinges:neq̄ ad domū eius poteris ꝑuenire. ALCVI. D
Ergo illi diſcipuli tergū ipſi⁹ ſequebant̄ vt viderent:⁊ faciē
dn̄i videre non poterāt. iō conuertit ſe:⁊ quodāmō de ſua
maieſtate deſcēdit:vt poſſint faciē diſcipuli illius cōtēpla
ri. ORIGE. Foꝛte aūt nō fruſtra poſt ſextū teſtimoniuʒ
deſinit ioānes eos cōteſtari:⁊ ieſus ſʒ ſeptimū dicit. Quid
queritis? CHRY. Sed illi nō ſolū ſequēdo:ſed interro/
gando amoꝛē ſuū:⁊ xp̄ʒ manifeſtauerūt. Vñ ſequit̄. [Qui
dixerūt ei. Rabbi:qδ di iterꝑtatū magiſter. vbi habitas?]
Nōdum ab eo aliqd diſcentes:magiſtrū eū vocāt ad diſci
pulatū ſe impellentes:⁊ cām oſtendentes ꝓp qd ſeq̄bant̄.
ORIGE. Cōgrua vō ꝓuectis ex ioānis teſtimonio ꝑlatio
depꝛomēs xp̄m doctoꝛē:ac exprimens deſiderare habita/ E
culum filii dei cōtueri. ALCVI. Nolunt enim trāſitoꝛie
vti ei⁹ magiſterio:ſed inq̄rūt vbi maneat:vt ⁊ tūc in ſecreto
vbis illius imbui:⁊ exinde ſepius poſſent eū viſitare:⁊ ple/ Myſtice.
nius inſtrui. Myſtice aūt voluūt ſibi oſtendi: in qbus xp̄s
habitet. vt eoꝝ exēplo ſe tales exhibeant in quib⁹ velit ha/
bitare. vl φ ieſum ambulantē vident ⁊ ſtatim vbi maneat
querūt:nos monet:vt cū incarnationē eius ad mētem redu
cimus:ſollicito coꝛde eū rogemus:vt māſioneʒ eterni habi
taculi nobis oſtēdat. Unde qꝛ videt bñ petētes:libere eis
ſua reſerat archana. Vñ ſequit̄. [Dic eis. Venite ⁊ videte.]
q.d. Habitaculū meū explicari nō pōt ſermone:ſʒ ope de/
monſtratur:venite ergo credēdo ⁊ operādo:⁊ videte intel
ligendo. ORIGE. Vel per hoc φ dicit. [Venite.] ad ac/
tionem inuitat:per hoc autem φ dicit. [Videte.] ad contē/
plationem. CHRY. Chꝛiſtus autem non dicit eis ſigna F

domus neqꝫ locũ:ſꝫ attrahit eos ad ſequendũ. Non dixit.
Nõ eſt tp̄s nũc:audietis cras:ſiqd vultis diſcere.ſed vt ad
amicos ⁊ familiares loquit̃:q̃lr alibi ait. Filius hoīs non
Mat.8. hꝫ vbi caput reclinet.hic autẽ dicit.⌊Uenite ⁊ videte vbi
habito.⌋Sꝫ ꝑ hoc ꝙ dixit. Nõ hꝫ vbi caput ſuũ reclinet:
demõſtrauit ꝙ habitaculũ ꝓpriũ nõ habebat:nõ ꝙ in do
mo nõ maneret.Seq̃t̃ eni.⌊Uenerũt ⁊ viderũt vbi mane
ret:⁊ mãſerũt ibi die illo.⌋Cui⁹ ãt gr̃a mãſerit: nõ adiũgit
euãgeliſta:q꞉ manifeſtũ erat ꝙ ꝑꝑ doctrinam. AVGV.
O beatũ ãt diem duxerũt:q̃ beatã noctẽ: Edificemus ḡ ⁊
noſmetipſi i corde nr̃o ⁊ faciam⁹ domũ:q̃ veniat ille ⁊ do
ceat nos. THEO. Nõ fruſtra aũt ⁊ tp̄s notauit euãgeli
ſta cũ ſubdit.⌊Hora ãt erat q̃ſi decia.⌋ vt tã doctores q̃ꝫ di
ſcipulos erudiret ꝙ doctrina ꝑꝑ tp̄s nõ eſt ꝑtermittenda.
G CHRY. Multũ.n.ſtudiũ demõſtrabãt ad audiẽdũ:i eo
q꞉ neqꝫ ab hora auerſi ſunt cũ ſol eẽt ad occaſum:⁊ multis
q̃dẽ carni ſuientib⁹ tp̄s qd̓ eſt poſt eſcas:nõ ẽ aptũ ad ꝑ
piaꝫ neceſſarioꝝ:eo ꝙ corpus eſcis grauat̃. Joãnes v̓o cu
ius iſti erãt diſcipuli:nõ erat talis:ſꝫ cum multo maiori ſo
brietate veſpere degẽs q̃ꝫ nos mane. AVGV. Numer⁹
ẽt iſte legẽ ſignificat:q꞉ in decẽ p̄ceptis data eſt lex.Uene
rat aũt tp̄s vt impleret̃ lex ꝑ dilectionẽ q̃ a iudeis impleri non
poterat ꝑ timorẽ. Unꝫ ⁊ decima hora dn̄s audiuit. Rabbi.
Magiſter.n.legis nõ ẽ niſi dator legis.Seq̃t̃.⌊Erat autẽ
Quare nõ fuit noiat⁹ ſocius andree q cũ eo venerat.
andreas frater ſimonis petri:vn⁹ ex duob⁹ q audierãt a ioã
ne ⁊ ſecuti fuerãt eũ.⌋ CHRY. Cui⁹ aũt gr̃a alteri⁹ nomẽ
nõ ponit̃:q̃dã dicũt ꝓpea q꞉ hic q ſcribit eſt q ſecut⁹ eſt eũ.
Quidã v̓o dicũt ꝙ ille ali⁹ nõ inſignis erat. q̃ igit̃ vtilitas ſi
didicerim⁹ nomẽ illi⁹: Neqꝫ.n.ſeptuaginta duoꝝ diſcipu
lorum noīa euangeliſta poſuit. ALCVI. Uel duo diſci
puli qui ſecuti ſunt ieſum ſunt andreas ⁊ philippus.

Tex.25. ¶ Inuenit hic primũ fratrẽ ſuũ ſimonẽ: ⁊ dicit
ei. Inuenimus meſſiaꝫ qd̓ eſt iterpretatuꝫ chri
ſtus. Et adduxit eum ad ieſum. Intuit⁹ autem
eum ieſus dixit. Tu es ſimon filius ioanna. tu
vocaberis cephas:quod interpretatur petrus.

A ¶ CHRY. Andreas q̃ a ieſu didicit: nõ detinuit apud ſe
ipſuꝫ:ſed feſtinat ⁊ currit cito ad fratrẽ:traditurus ei bona
que ſuſcepit. Unꝫ ſequit̃.⌊Inuenit hic p̄mũ fratrẽ ſuũ ſimo
neꝫ:⁊ dixit ei. Inuenimus meſſiã qd̓ eſt iterpretatũ chr̄s.⌋
Uera chr̄i inuẽtio eſt ipſi⁹ feruere dilectione: fraterne quoqꝫ ſalutis curã gerere.
BEDA. Hoc eſt eni vere dn̄m iuenire:vera illi⁹ dilectio
ne feruere:fraterne quoqꝫ ſalutis curã gerere. CHRY.
Et q̃dẽ nõ dixerat euãgeliſta que xp̄s fuerat ſequẽtib⁹ ſe lo
cut⁹:ſed ex his q̃ hic dicunt̃ licet addiſcere. Quecũqꝫ.n.an
dreas didicit:in breui oñdit magr̄i virtutẽ:q ꝑſuaſerat eis:
⁊ eoꝝ deſideriũ qd̓ prius habuerãt repr̄tans. Hoc eni ver
bũ iuenim⁹:eſt patiẽt̃ ꝑſurã ꝑꝑ abſentiã: ⁊ exultãt̃:poſtq̃
B apparuit qd̓ expectabat̃. AVGV. Meſſias aũt hebrai
ce:grece chr̄s:latine vnct⁹ di. Chriſma.n. vnctio eſt. Ille ãt
ſingulariter vnct⁹ eſt.vñ oẽs chr̄iani vnguunt̃.ſꝫ ꝙ in pſal
Ps.44. mo di. Unxit te deus de⁹ tuus oleo exultatiõis pre pticipi
bus tuis. Participes.n.ei⁹ ſunt oẽs ſancti:ſꝫ ille eſt ſingula
riter ſanct⁹ ⁊ ſingulariter vnct⁹. CHRY. Et iõ non dixit
meſſiã ſimplr̃:ſed cuꝫ adiectione articuli. Conſidera v̓o ex
ipſo p̄ncipio obedientẽ petri mẽtem. confeſtim enim cu
currit nihil tardãs. Unꝫ ſeq̃t̃.⌊Et adduxit eũ ad ieſuꝫ.⌋Sꝫ
nullus facilitateꝫ ei iponat:ſi nõ pri⁹ multa ꝑquirẽs ita ſer
monẽ ſuſcepit. Cõueniẽs eni eſt ⁊ fratrẽ diligẽt̃⁹ ei dixiſſe
hoc:⁊ ꝑ longa v̓ba:ſed euãgeliſte vbiqꝫ multa intermittũt:
breuiloquiꝫ curã hñtes. Aliter autẽ neqꝫ dictuꝫ eſt q̃ñ cre
didit ſimplr̃:ſꝫ q̃ñ duxit eũ ad ieſuꝫ:illũ ei de quo dixerat
traditurus:vt oĩa ab illo diſcat. Ipſe aũt dn̄s icipit reuela
re ea que deitatis ſunt:⁊ paulatiꝫ ea aperire p̄dicationib⁹.

Nõ.n.minus q̃ ſigna ꝓphetie adducũt. Hoc.n.eſt maxie
opus dei:qd̓ neqꝫ imitari demones pñt. Naꝫ in miraculis
quidẽ ⁊ phantaſia fit vtiqꝫ. Futura aũt preaicere cũ certi
tudine:illius ſolius incorruptibilis eſt nãe. Unꝫ ſeq̃t̃.⌊In
tuitus aũt eũ ieſus dixit. Tu es ſimon fili⁹ ioãna. Tu voca
beris cephas:qd̓ interp̄tat̃ petrus.⌋ BEDA. Intuit⁹ ãt eſt C
eũ nõ exteriorib⁹ oculis ſolũ:ſꝫ ⁊ eterno diuinitatis intuitu
vidit cordis ei⁹ ſimplicitatẽ:ai ſublimitatẽ:cui⁹ merito cun
cte eẽt p̄ferẽdus eccl'ie. Neqꝫ aũt in petri vocabulo:q̃ſi he
breo vl' ſyro aliã iterp̄tationẽ q̃rere opꝫ:q꞉ idẽ ẽ grece ⁊ la
tine petr⁹:qd̓ ſyriace cephas:⁊ in vtraqꝫ lingua nomẽ a pe
tra deriuat̃. Uocat̃ aũt petr⁹ ob firmitatẽ fidei:q̃ illi petre
Petr⁹ vocat ob firmitatẽ fidei:q꞉ petre adheſit q̃ eſt chr̄s.
adheſit:de q̃ apl's ait. Petra aũt erat chr̄s:q ſperãtes in ſe
ab hoſtis iſidiis reddit tutos ⁊ ſpũaliũ chariſmatũ fluẽta
miniſtrat. AVGV. Nõ eſt ãt magnũ:q꞉ dn̄s dixit cui⁹ fi
lius eẽt iſte. Qui.n.noĩa ſctõꝝ ſuoꝝ ſciebat q̃s añ ꝯſtitutio
D nẽ mũdi p̄deſtinauit. Illud ãt magnũ:q꞉ mutauit ei nomẽ
⁊ fecit de ſimone petrũ. Petrus aũt a petra:petra v̓o eccl'ia:
ḡ in petri noie figurata ẽ eccl'ia. Et q̃s ſecurus eſt:niſi q edi
ficat ſupra petrã: Intẽtũ ãt te fec̃ dn̄s. Nã ſi antea petrus
vocaret̃:nõ ita videres myſteriũ petre:⁊ putares caſu euꝫ
ſic vocari:nõ ꝓuidẽtia dei. Iõ eũ voluit aliõ pri⁹ vocari:vt
ex ipſa cõmutatione noĩs ſacri viuacitas cõmendaretur.
CHRY. Iõ ẽt nomẽ mutauit vt oñdat:q꞉ ipſe eſt q vet⁹ Gen.17.
teſtm̃ dedit.⁊ noĩa trãſmutauit:q꞉ habrã habraã vocauit:⁊ Gen.32.
ſarai ſarã:⁊ iacob iſraelẽ. Igit̃ multis q̃dẽ ⁊ a natiuitate no Gen.21.
mina impoſuit:vt iſaac ⁊ ſamſon:aliis aũt poſt eaꝫ q̃ a ꝓge Judicum
nitorib⁹ eſt nũcupationẽ:vt petro ⁊ filiis ӡebedei. Nã q̃b⁹ 13.
q̃dẽ a p̄ma etate debebat virt⁹ clareſcere:ex tũc noĩa ſuſce E
perũt:q̃b⁹ aũt poſtea d̓bebat augeri:poſtea nũcupatio poſi
ta eſt. AVGV. de cõ. euã. Nõ aũt ꝑra repugnãtia p̄t pu
tari ſi iuxta iordanẽ añq̃ ieſus iſſet i galileã:ad teſtimoniũ
ioãnis baptiſte ſecuti ſũt eũ duo: q̃ꝝ vn⁹ erat andreas qui
fratrẽ ſuũ ſimonẽ adduxit ad ieſuꝫ:q̃ñ ⁊ nomen vt petrus
noiaret̃ accepit:cũ ab aliis euãgeliſtis dicat̃:ꝙ eos in gali
lea piſcãtes iuenerit:atqꝫ ad diſcipulatũ vocauerit. niſi q꞉
itelligẽdũ ẽ:nõ ſic eos vidiſſe dn̄ꝫ iuxta iordanẽ:vt ei iam
inſeꝑabilr̃ inhererẽt:ſꝫ tm̄ cognouiſſe q̃s eẽt:euꝫqꝫ miratos
ad ꝓpria remeaſſe. Nõ aũt q̃s arbitret̃ ꝙ tũc petr⁹ nomẽ
accepit:vbi aũt illi dn̄s:tu es petrus:⁊ ſuꝑ hãc petrã edifica mat.16.
bo eccleſiã meã:ſꝫ vbi cõmemorat̃ ei dictũ eſſe.⌊Tu vo
caberis cephas:qd̓ iterp̄tat̃ petrus.⌋ ALCVI. Uel alr̃.
Nõdũ iponit ei nomẽ:ſꝫ p̄ſignat qd̓ poſtea fuit ei impoſituꝫ:
q̃ñ dixit ei ieſus. Tu es petrus ⁊ ſuꝑ hãc petrã edificabo ec F
cleſiã meã. Mutaturus aũt nomẽ chr̄s:voluit oñdere etiã
nomẽ illud:qd̓ a parẽtib⁹ datũ erat:nõ carere virtute ſigni
ficatione. Simon.n.obediẽs iterp̄tat̃. Joanna gr̃a. Jona co
lũba.q.d. Tu es obediẽs:filius gr̃e:vel fili⁹ colũbe.i. ſpũſ
ſancti.q꞉ humilitatẽ de ſpũſcõ accepiſti:vt vocante andrea
videre me deſiderares. Nõ eni dedignatus eſt maior mi
Nõ eſt ordo etatis vbi ẽ meritũ fidei.
norẽ ſequi.q꞉ nõ eſt ordo etatis vbi eſt meritum fidei.

Tex.26 ¶ In craſtinum voluit exire in galileam ⁊ inue
nit philippum. Et dicit ei ieſus. Sequere me.
Erat ãt philippus a bethſaida ciuitate andree
⁊ petri. Inuenit philippus nathanael: ⁊ dicit
ei. Quẽ ſcripſit moyſes in lege ⁊ prophete:in
uenimus ieſum filiũ ioſeph a nazareth. Et di
xit ei nathanael. A nazareth p̄t aliqd boni eſſe:
Dicit ei philippus. Ueni ⁊ vide.

A ¶ CHRY. Poſtq̃ accepit chr̄s diſcipulos venit de reliq̃
ad alios cõuertẽdũ.ſ.philippũ ⁊ nathanaelẽ. Unꝫ di.⌊In
craſtinũ ãt voluit exire in galileã.⌋ ALCVI. A iudea.ſ.
vbi erat ioãnes baptiӡans.deferẽs honorẽ baptiſte:ne vi

deaī magiſtrū eiꝰ minuere: dū adhuc ſtatū hꝫ. Uocaturus
luce.4. ēt diſcipulū ad ſequēdū voluit exire in galileā. i. trāſmigra
tionē factā vel reuelationē: vt ſicut ipſe proficiebat ſapiā
ꝛ etate ꝛ grā apud deū ꝛ hoīes: ꝛ ſic paſſus eſt ꝛ reſurrexit:
luce.24 ꝛ ita intrauit ī gloriā ſuā. ſic ēt ſuos ſeqces oſideret ꝛ exire
ꝛ pficere in virtutibꝰ: ꝛ p paſſiōes ad gaudia trāſmigrare
B debere. Uñ ſeqī. [Et inuenit philippū: ꝛ dic ei ieſus. Seqre
me.] Seqī ḡ imitaī humilitatē ꝛ paſſionē eiꝰ: vt ſit ſociꝰ
reſurrectiōis ꝛ aſcēſiōis. CHRY. Et vide ꝙ anteq̄ ali-
qs ei adhereret: nullū vocauit. Nā ſiqdē nullo iam ſponte
aduenīēte attraxiſſꝫ: fortaſſis reſiluiſſent. Nūc āt a ſeipſis
eligētes ſeq dñm: firmi de reliquo pmāſerūt. Philippū āt
vocat magis notū ei exiſtētē: qꝛ in galilea nutritꝰ erat. Sed
vñ philippus ſecutꝰ ē chriꝫ? Nā andreas qdē audiēs a ioā-
ne baptiſta: petrꝰ aūt ab andrea: hic āt a nullo aliqd diſcēs
ſolū dicēte chriſto ad eū: ſeqre me: ꝯfeſtim pſuaſus eſt. Cōue
niēs eſt aūt philippū a ioāne audiētē ſeq chrm: vl ēt vocē
C chri hoc opatā eē. THEO. Nō.n. ſimplr olbꝰ vox chri
dicebaī: ſꝫ fideliū iteriora ad eiꝰ iſtīmabat amorē. Deinde
qꝛ in corde philippi de chriſto cogitatio ierat: ꝛ ī libris moyſi
aſſidua lectio vt expectaret chrm: ſtatim cū vidit credidit.
Forte āt ab andrea ꝛ petro de chriſto aliqd didicit: qꝛ ex ea-
dē patria erant: qd euāgeliſta vi innuere p hoc ꝙ ſubdit.
[Erat aūt philippus a bethſaida ciuitate andree ꝛ petri.]
Iſra.7. CHRY. Chris ēt hinc ſuā virtutē oñdit: ꝙ a terra nullū
ferēte fructū: nā a galilea ppheta nō ſurgit: iclytos diſcipu-
loꝝ elegit. ALCVI. Bethſaida ēt domꝰ venatoꝝ inter-
pretaī. quo noīe ciuitatis curauit euāgeliſta oſtēdere: q̄les
tūc iā aīo erāt philippꝰ: petrꝰ: ꝛ andreas: ꝛ q̄les officio erāt
D futuri. i. capiēdis ad vitā aīabꝰ intenti. CHRY. Non ſo
lum aūt philippus a chriſto pſuaſus eſt: ſed pro alijs fit. Uñ
ſequiī. [Inuenit philippus nathanael ꝛ dic ei. Quē ſcripſit
moyſes in lege ꝛ pphete. inuenimꝰ ieſū filiū ioſeph a naça
reth.] Uide qualr ſollicitā mētē hēbat: ꝛ cōtinue medita-
baī: q̄ ſunt moyſi ꝛ expectabat aduētū chri. Et qdē ꝙ chris
debebat venire nouerat priꝰ: qm̄ aūt hic chris erat ignora-
bat. Dicit aūt. [Quē ſcripſit moyſes ꝛ pphete] credibilē fa
ciēs ſuā pdicationē: ꝛ exhinc pſuadēs auditorē: ꝙ circa le-
gē ꝛ pphetas ſollicitꝰ erat: ꝛ oīa pſcrutās cum veritate vt ꝛ
chris teſtatꝰ eſt. Si vō dicit [filiū ioſeph:] ne turberis: eiꝰ.n.
filius eſtimabaī eſſe. AVGV. Cui. ſ. deſponſata erat ma
ter eius. Nā ꝙ ea intacta conceptus ꝛ natꝰ ſit: hꝫ nouerunt
ex euāgelio oēs chriani. Addit aūt ꝛ locum. [A naçareth.]
THEO. Nō qꝛ in ea natꝰ erat ſed nutritus. Bñatio enim
eius multis erat incognita: ſꝫ ꝙ in naçareth eēt nutritus co
gnitū erat. [Et dixit ei nathanael. A naçareth pōt aliqd bo
E ni eſſe?] AVGV. Ambas pnūtiationes pōt ꝯñs vox phi
lippi ſeq: ſiue ſic pnūtiēs tanq̄ cōfirmās. [A naçareth pōt
aliqd boni eē?] ꝛ ille dicat. [Ueni ꝛ vide.] ſiue ſicut dubi-
tās ꝛ totū interrogans. [A naçareth pōt aliquid boni eſſe?
Ueni ꝛ vide.] Cū ergo ſiue illo mō ſiue iſto pnuntieī: non
repugnant vba ſequētia. Noſtrū eſt querere quid potꝰ in-
telligamus in his vbis? Nathanael eniꝫ doctiſſimus legis
cū audiſſet philippū dicentē. [Inuenimus ieſum] audito a
naçareth] erectus eſt in ſpem: ꝛ dixit. [A naçareth pōt ali-
quid boni eſſe.] Scrutatꝰ enim erat ſcripturas. ꝛ ſciebat ꝙ
nō facile alij ſcribe ꝛ phariſei nouerāt: qꝛ īde erat expectā-
dus ſaluator. ALCVI. Qui ſingulariter ſanctꝰ eſt: inno-
Iſa.11. cens: īpollutus: de quo ppheta. Exiet virga de radice ieſſe:
ꝛ naçareus. i. flos de radice eius aſcēdet. Uel pōt hic ver-
F ſiculus ſub dubitatiōe interrogatiue pferri. CHRY. Au
dierat eni nathanael a ſcripturis ꝙ a bethleem opꝫ chriꝫ
venire ſꝫ illud. Et tu bethleem terra iuda ex te exiet dux
mich.5. qui reget pplm meū iſrael. Cū igiī audiuit. [A naçareth.]
dubitauit: non inueniēs cōuenire enuntiationē philippi: cū

Chris voluit priores diſcipulos ex ſe venire anteq̄ vocarētur: vt firmiores eſſent.

Nathanael fuit in lege doctiſſimus.

pphetica predicatiōe. Naçareū autē vocant prophete ab
educatione: ꝛ cōuerſatione: cōſidera vō eius ingrēdo pru-
dentiā ꝛ māſuetudinē. Nō.n. dixit. Decipis me philippe:
ſꝫ iterrogat dicēs. [A naçareth pōt aliqd boni eſſe?] valde
āt ꝛ philippus prudēs erat. Nō enim iterrogatꝰ frāgit: ſed
īmoraī: virū volēs ducere ad chriꝫ. Uñ ſeqī. [Dic ei philip
pus. Ueni ꝛ vide.] Trahit qdē eū ad chriꝫ: ſciēs de reliquo
eū nō cōtradicturū ſi verba ꝛ doctrinā illius guſtauerit.

¶ Uidit ieſus nathanael venientē ad ſe: ꝛ dicit dē Tex.27
eo. Ecce vere iſraelita: ī quo dolus nō eſt. Dic
ei nathanael. Uñ me noſti? Rñdit ieſus: ꝛ di-
xit ei. Priuſq̄ te philippꝰ vocaret cū eſſes ſub
ficu: vidi te. Rñdit ei nathanael ꝛ ait. Rabbi tu
es filius dei: tu es rex iſrael. Reſpondit ieſus ꝛ
dixit ei. Qꝛ dixi tibi vidi te ſub ficu credis: ma-
ius his videbis. Et dicit ei. Amen amen dico
vobis videbitis celū apertū: ꝛ angelos dei aſcē
dentes ꝛ deſcendentes ſupra filium hominis.

¶ CHRY. Nathanael nō ſuſcipiēdo ex naçareth chriꝫ eē A
que illi erat circa ſcripturas diligētiā oñdit. In nō reſpuen
do vō eū q annūtiauerat mltū dſideriū qd hēbat circa chri
pñtiā mōſtrauit. Sciebat.n. ꝙ poterat philippꝰ circa locū
falli. Uñ ſeq. [Uidit ieſus nathanael venientē ad ſe: ꝛ dicit
de eo. Ecce vē iſraelita in q̄ dolus nō ē.] Nequaq̄.n. eū
accuſare oportebat: ſꝫ vba nō credētis ptulerit. magis iue
ſtigans pphetias q̄ philippꝰ. Dicit āt [vē iſraelita: in quo
dolus nō eſt.] qꝛ nihil ad grāz vl odiū loqebaī. AVGV.
vl alr. Quid ē [in q̄ dolus nō ē?] forte nō hēbat pctm̄: forte
illi medicꝰ nō erat neceſſariꝰ? abſit. Nemo ſic natꝰ ē vt me-
dico illo nō egeret. Dolus.n. eſt cū aliud agiī: ꝛ aliud fingiī:
quō ḡ in illo dolus nō erat: ſi pctōr ē: fateī ſe pctōrē. Si.n.
pctōr ē: ꝛ iuſtū ſe dicit: dolus ē in ore ipſius: ḡ in nathanael
cōfeſſionē peccati laudauit: nō īdicauit nō eſſe pctōrem.
THEO. Sꝫ nathanael laudatꝰ nō acquieuit exēplo: ſꝫ ex-
pectauit: adhuc volēs aliqd manifeſtiꝰ diſcere: ꝛ iterrogat.
Seqī.n. [Dic ei nathanael. Uñ me noſti?] CHRY. Ipſe B
qdē igiī vt hō inueſtigat. ieſus āt vt deꝰ rñdebat. Seqī.n.
[Rñdit ieſus ꝛ dixit ei. Priuſq̄ te philippꝰ vocaret cū eēs
ſub ficu: vidi te.] Nō vt hō eū intuēs: ſꝫ vt deꝰ deſup cogno
ſcens. [Uidi (inqt) te.] i. moꝝ morū manſuetudinē. Dicit
aūt. [Cū eſſes ſub ficu.] qm̄ nullus ibi erat: ſꝫ ſolus philip-
pus ꝛ nathanael ſingulariter loquebāntur. Et pp hoc dictū
eſt ꝙ videns eū a longe dixit. [Ecce vere iſraelita.] vt ſci-
res qm̄ anteq̄ appropinquaret philippꝰ hec loqbaī chris
ꝛ īſuſpicabile fiat chri teſtimoniū. Noluit aūt chris dicere.
Nō ſum ex naçareth. vt annūtiauit tibi philippus: ſed ex
bethleē: vt nō faceret altercabilē ſmonē. Neqꝫ ēt p hoc de-
diſſet argumētū ſufficiēs ꝙ ipſe eēt chris: ſꝫ oñdit ſe chrm
p hoc ꝙ pñs erat loquētibꝰ illis. AVGV. Querēdū ē.n. C
an aliqd ſignificet arbor fici. Inuenimꝰ arborē fici maledi-
ctā: qꝛ ſola folia habuit: ꝛ fructu caruit. In origine humani
generis adā ꝛ eua cū peccauiſſent: dē filijs ficꝰ ſuccinctoria
ſibi fecerūt. Folia ergo ficulnee itelliguī pctā. Erat autē
nathanael ſub arbore fici: tanq̄ ſub vmbra mortꝫ: ac ſi dñs
ei dicat. O iſrael ſine dolo qſqs es. O pplē iudeus ex fide:
anteq̄ te p aplos meos vocarē: ꝛ cū eēs ſub vmbra mortis ꝛ
tu me nō videres: ego te vidi. GREGO. 18. mora. Uel
[cū eſſes ſub ficu vidi te.] i. poſitū te ſub vmbra legis elegi.
AVGV. de v. dñi. Recordatꝰ eſt aūt nathanael ſe fuiſſe
ſub ficu: vbi non erat pñtia corporali: ſed ſciā ſpirituali: ꝛ qꝛ
ſciebat ſe ſolum fuiſſe ſub ficu agnouit in illo diuinitatem.
CHRY. Sic ḡ ab hac pdicatiōe: ꝛ ab eo ꝙ mētē ſcrutatꝰ D
eſt eius

Nemo naſcit qui nō idigeat medico ſpirituali.

eſt eius: ⁊ q2 cũ aduſus eũ dicere videret̃ nõ culpauit: ſed laudauit: cognouit qm̃ vere eſt chr̃s. Uñ ſeq̃. ⌊ Rñdit ei nathanael ⁊ ait. Rabbi. Tu es fili⁹ dei: tu es rex iſrl̃. ⌋ q.d. Tu es qui expectabaris: tu es qui q̃rebaris. Quia .n. argumẽtũ inalterabile ſuſcepit venit ad ↄfeſſionẽ ⁊ in mora ꝑori diligẽtiã oñdẽs: ⁊ in poſteriori ↄfeſſiõe deuotionẽ. Multi aũt legẽtiũ ſmonẽ hũc anxiant̃. Petrus .n. ꝗ poſt miracula ⁊

mat.16. doctrinã ↄfeſſus eſt: qm̃ fili⁹ eſt dei btificat̃: vt a p̃re reuelationẽ iaꝫ ſuſcipiẽs. Nathanael aũt ante ſigna ⁊ doctrinã h̃ dicẽs nihil tale audiuit. Eſt igit̃ hui⁹ cã: qm̃ v̾ba qdẽ eadeꝫ locut⁹ eſt petrus ⁊ nathanael: nõ aũt eadẽ mẽte. Sꝫ petrus qdẽ ↄfeſſus eſt filiũ dei vt deũ veꝝ: hĩc aũt vt hoieꝫ nudũ dicẽs ei. ⌊ Tu es filius dei: ⌋ induxit. ⌊ Tu es rex iſrl̃. ⌋ Dei aũt fili⁹ nõ iſraelitis eſt rex ſolũ: ſꝫ ⁊ orbis terraꝝ vniu̾ſi. Hoc

Dicta Petri ⁊ nathanaelis ↄfitẽtiũ xp̃m filiuꝫ dei.

E ẽt maniſeſtũ eſt ex his que ↄſequunt̃. Nã petro nihil poſtea addidit chr̃s: ſꝫ q̃ſi ꝑfecta eius exñte fide eccl̃iaꝫ ſe dixit in ↄfeſſiõe illi⁹ fabricaturũ eẽ. Nathanael aũt q̃ſi multa pte ⁊ maiori ↄfeſſiõis deficiẽte ad maiora educit̃. Nã ſeq̃. ⌊ Et dixit ei: q2 dixi tibi: vidi te ſub ficu credis: maius his videbis. ⌋ q.d. Magnũ tibi viſuꝫ eſt h̃ eẽ qd dixi: ⁊ ꝑpea me regẽ iſraelis ↄfeſſus es. qd igit̃ dices cũ maius videbis. ⁊ qd ſit iſtud maius: oñdit ſb̃dẽs: ⁊ dicit eis. ⌊ Amẽ dico vob: videbitis celũ aptuꝫ ⁊ angelos dei aſcẽdẽtes ⁊ deſcẽdẽtes ſup filiũ hoīs. ⌋ Uide qualr̃ paulatim eũ a terra abducit: ⁊ facit ꝙ nõ vltra eſtimet chr̃m eẽ hoiem ſolũ. Cui .n. angeli miniſtrãt: qualr̃ hic hõ purus eẽt: Per h̃ igit̃ ſuadet angeloꝝ ſe eẽ dñatorẽ. Sic .n. in ꝓpriũ regis filiũ deſcẽderũt ⁊ aſcẽderũt in euꝫ miniſtri regales: h̃ qdẽ in tp̃e crucis: h̃ v̾o in tp̃e reſurrectiõis ⁊ aſcẽſionis: ſꝫ ⁊ ante h̃ qñ acceſſerũt ⁊ miniſtrabãt ei: ⁊ qñ euãgeliçabãt ei⁹ natiuitatẽ. Futurũ v̾o a p̃terito pbauit. Qui .n. in p̃teritis v̾tutẽ ei⁹ agnouerat: ⁊ de fu-

F turis audiẽs facili⁹ ſuſcepit. AVG. de v̾. dñi. Recolam⁹ aũt veterẽ hyſtoriã qñ iacob in ſomnis vidit ſcalaꝫ a terra

Geñ.28 ptingẽtẽ vſqꝫ in celũ: ⁊ dñs incũbebat ſup eã: ⁊ angeli aſcẽdebãt ⁊ deſcẽdebãt p eã. Deniqꝫ ipſe iacob q2 itellexit qd viderit: poſuit lapidẽ ⁊ fudit oleuꝫ: dũ vnxit lapidẽ iacob: nunqd idolũ fecit: Signauit: nõ adorauit. Agnoſcite chryſma: agnoſcite ⁊ chr̃m. Ipe eſt lapis quẽ reprobauerũt edi-

Pſ.117 ficãtes. Si ḡ iacob vidit ſcalã qui eſt iſrael appellat⁹: ⁊ nathanael iſte vere iſraelita erat conueniẽter ſomniũ Jacob dñs dixit ei. q.d. cui⁹ noīe te appellaui ipſi⁹ ſomniũ in te apparuit. ⌊ Uidebis .n. celũ aptum: ⁊ angelos dei aſcẽdẽtes ⁊ deſcẽdẽtes ſup filiũ hoīs. ⌋ Si aũt ad illuꝫ deſcẽdũt ⁊ ad illũ aſcẽdũt: ⁊ ſurſuꝫ eſt: ⁊ hic eſt ſurſuꝫ in ſe: deorſuꝫ in ſuis.

G AVG. ſup Joã. Sũt aũt angeli dei boni ꝑdicatores ꝑdicãtes chr̃m: h̃ eſt ſup filiũ hoīs aſcẽdũt: ſic paulus ꝗ aſcẽde-

2.cor.12 rat vſqꝫ ad 3^m celũ: deſcẽdis vſqꝫ ad lac potuꝫ paruulis dã-

1.cor.13. dũ: dixit aũt. ⌊ Maius his videbis: ⌋ q2 plus eſt ꝙ nos dñs vocatos iuſtificauit: q̃ꝫ ꝙ vidit iacẽtes ſub vmbra mortis. Quid .n. nobis ꝑdiderat ſi ibi mãſiſſemus: vbi nos vidit: Querit̃ aũt q̃re nathanael cui tãtũ teſtimoniũ phibuit fili⁹ dei: iter .xij. aplos nõ inuenit̃. Intelligẽ autẽ debemus ipm eruditũ fuiſſe ⁊ pitũ legis: ꝑpea noluit illũ dñs iter diſcipulos ponere: q2 idiotas elegit: vñ ↄfunderet mundũ. Uolẽs enim ſupboꝝ frãgẽ ceruices: nõ queſiuit per oratorẽ piſcatorẽ: ſꝫ de piſcatore lucrat⁹ eſt impatorẽ. Magnus cyprianus orator: ſꝫ p⁹us petrus piſcator per quẽ poſtea crederet nõ tm̃ orator: ſed etiã impator.

Nathanael erat legiſpit⁹: ĩõ nõ fuit poſitus inter aplos qui erãt impiti vt mũd⁹ ↄfũderet.

Cap. II.

Tex.1. ET die tertia nuptie facte ſunt in chana galilee: ⁊ erat mater ieſu ibi. Uocatus eſt autem ieſus ⁊ diſcipuli eius ad nuptias. Et deficiente vino: dicit mater ieſu ad eum. Uinum non habent. Et dicit ei ieſus. Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier: Nondum venit hora mea.

¶ CHRY. Qm̃ in galilea not⁹ erat dñs: vocãt eum ad nuptias. Uñ ſeq̃. ⌊ Et die tertia nuptie facte ſunt in chana galilee. ⌋ ALCVI. Galilea eſt ꝓuintia in qua eſt chana viculus. CHRY. Uocãt aũt ad nuptias dñm nõ tanq̃ magnificuꝫ aliquẽ: ſed ſimplr̃ tanq̃ notũ: ⁊ vnũ multoꝝ. Uñ h̃ euãgeliſta declarãs ait. ⌊ Et erat mr̃ ieſu ibi. ⌋ ſicut .n. matrẽ vocauerant: ita ⁊ filiũ. Uñ ſeq̃. ⌊ Uocat⁹ eſt aũt ieſus ⁊ diſcipuli eius ad nuptias ⌋ ⁊ accedit. Neqꝫ .n. ad dignitateꝫ reſpiciebat ſuã: ſꝫ ad bñficiuꝫ nr̃m. Qui .n. nõ dedignat⁹ eſt formã ſerui accipe: neqꝫ dedignatus eſt ad nuptias venire A

B ſuoꝝ. AVG. de v̾. dñi. Erubeſcat igit̃ hõ eẽ ſupbus: qm̃ fact⁹ eſt humilis deus. Ecce iter cetera fili⁹ v̾ginis venit ad nuptias qui cuꝫ apud p̃rem eẽt iſtituit nuptias. BEDA. Qđ etiã ad nuptias venire dignat⁹ eſt: iuxta lr̃aꝫ fidẽ recte credẽtium ↄfirmat. Porro tatiani ⁊ martionis ceteroꝝꝗ qui nuptijs detrahũt: pfidia ꝙ̃ ſit dãnabilis iſinuat. Si .n. thoro imaculato ⁊ nuptijs debita caſtitate celebratis culpa ineẽt: nequaq̃ dñs ad has venire voluiſſet. Nũc aũt qa bona eſt caſtitas cõiugalis: melior cõtinẽtia vidualis optima ꝑfectio v̾ginalis. Ad ꝓbãdam oīum electionẽ graduũ: diſcernẽdũ tñ meritũ ſinguloꝝ ex itemerato marie v̾ginis vtero naſci dignat⁹ eſt: a ꝑphetico vidue Anne ore mox natus bñdicit̃: a nuptiarũ celebratorib⁹ iam iuuenis inuitat⁹ hos p̃nria ſue v̾tutis honorat. AVG. Quid aũt mirũ ſi in

Xp̃s venit ad nuptias vt approbaret eas.

C illã domũ ad nuptias venit: qui in hũc mundũ ad nuptias venit: Habet .n. h̃ ſpõſam quã redemit ſanguine ſuo: ⁊ cui pignus dedit ſpũm ſcm̃: quã ſibi ↄiũxerat in vtero v̾ginis. 2.Cor.1.

Uerbũ .n. eſt ſpõſus ⁊ ſponſa caro humana. ⁊ vtrũqꝫ vnus 2.Cor.5.

fili⁹ dei: ⁊ idẽ fili⁹ hoīs. Ille vterus v̾ginis marie thalamus Ephe.5.

ei⁹ eſt: vñ ꝓceſſit tanq̃ ſpõſus de thalamo ſuo. BEDA. Pſ.18.

Nec vacat a myſterio ꝙ die tertia nuptie facte referũtur. p⁹ qdẽ ſcl̃i tp̃e ante legẽ p̃iarchaꝝ exẽplo. 2^m ſub lege ꝓphetaꝝ ſcriptis. 3^m ſub gr̃a ꝑconijs euangeliſtaꝝ q̃ſi tertie diei luce mũdo refulſit: in quo dñs in carne nat⁹ apparuit. Sꝫ ⁊ h̃ qđ in chana galilee .i. in çelo trãſmigratiõis eedem nuptie facte phibentur. Typice denũtiat eos maxime gr̃a chr̃i dignos exiſtẽ: qui de çelo feruere pie deuotionis ac de vitijs ad v̾tutes: de terrenis ad eterna norunt trãſmigrare: diſcũbẽte aũt ad nuptias dño: vinũ defecit vt vino meliore per ipm̃ facto maniſeſtaret̃ gl̃ia latẽtis in hoīe dei. Uñ ſeq̃. ⌊ Et deficiẽte vino: dicit mr̃ ieſu ad eũ. Uinũ nõ hñt. ⌋

Typice

D CHRY. Dignuꝫ aũt eſt querẽ vñ venit in mẽtẽ mr̃i: magnũ qd imaginari de filio. Neqꝫ .n. ante miraculuꝫ fecerat. Seq̃ eiꝫ. ⌊ Hoc fecit initiũ ſignoꝝ ieſus. ⌋ Sꝫ reuelari incipiebat ⁊ a ioãne ⁊ ab his que ad diſcipulos dixerat: ſꝫ ante hec oia ipa ↄceptio: ⁊ ea que poſt natiuitatẽ facta ſunt: maximã ei de puero ſpõſuerunt eſtimationẽ. Uñ lucas dicit. Maria ↄſeruabat oia v̾ba hec ↄferẽs in corde ſuo. Cuius igit̃ gr̃a nõ ante miraculũ euꝫ incitauit. Nã antea vt vnus multoꝝ ita ↄſeruabat̃. Uñ nõ p̃ſumebat ei mr̃ tale qd dicere. Quia v̾o audiuit ꝙ Joãnes ei teſtificat⁹ eſt: ⁊ ꝙ diſcipulos iaꝫ hẽt: de reliq̃ ↄfidẽter rogat. ALCVI. Signat etiã in hoc loco ſynagogã que chr̃m ꝓuocat ad faciẽdũ miraculuꝫ. Familiare .n. eſt iudeis: miracula ingrẽ. Seq̃. ⌊ Et

Quare mr̃ ei⁹ dixit ei vinum nõ hñt cũ nõ feciſſet adhuc aliqđ miraculũ. h̃.eo. Luc.2.

E dicit ei ieſus. Quid mihi ⁊ tibi mulier: ⌋ AVG. Quidam derogãtes euãgelio ⁊ dicẽtes ꝙ ieſus nõ fuit natus de maria v̾gine: hinc argumẽtuꝫ ſumere conant̃ erroris ſui vt dicãt: qũo erat mr̃ eius cui dixit. ⌊ Quid mihi ⁊ tibi mulier: ⌋ Sꝫ qs h̃ narrauit vt credamus: q2 h̃ dñs dixit: Nẽpe ioãnes euãgeliſta. At ipſe dixit. ⌊ Et erat ibi mr̃ ieſu: ⌋ q̃re hoc niſi q2 vtrũqꝫ verũ eſt: Sꝫ nũqd ideo venit ad nuptias: vt doceret matres ↄtẽni: CHRY. Sꝫ ꝙ valde venerabat̃

Luce.2. Debitū eſt ſ bdi pare tibus: qñ nō ſunt cō tra deum.

matrē. Audi lucā enarrātē: qualr ſubdit⁹ parētib⁹ erat. Nā
vbi gdē parētes nihil ipediūt eoꝝ que ſunt ſm deū: debi/
tu3 eſt ſbyci eis. Qñ aūt nō tpe debito aligd q̄rūt: ꝛ abſcin/
dūt nos a ſpūalib⁹: nō ex h fallaris. AVG. de ſymbolo.
Ut ḡ diſtingueret iter deū ꝛ hoie3: q2 ſm hoie3 minoꝛ ꝛ ſb/
dit⁹ erat. ſm aūt deū: ſupra oēs erat: dixit. Quid mihi ꝛ ti/
F bi eſt mulier? CHRY. S3 ꝛ pp alia3 cām vt nō ſuſpe/
cta eēnt miracula que fiebāt. Ab his. n. qui indigebāt: roga
ri opoꝛtuerat nō a matre. Uoluit oſtēdē qm oia decēti tpe
opaꝛ: nō ſil oia faciēs: q2 ꝯfuſio q̄dā eēt. Et ideo ſeq̄r. Nō/
dū venit hoꝛa mea. i. nōdū cognitus ſu3 his qui aſſunt: ſed
neq3 ſciūt qm defecit vinū: ſine eos p⁹ͫ h ſentire. Qui. n. ne/
ceſſitate3 nō pſenſit: neq3 bñficy grādem ſuſcipiet ſenſum.
G AVG. Uel ideo q2 dñs nr̄: ſm ꝙ de⁹ erat: mr̄e3 nō hēbat:
ſm ꝙ homo erat: hēbat mr̄e3. Miraculū aūt qd facturus
erat: ſm diuinitatē facturus erat: nō ſm ifirmitatē huma/
nam. Miraculū m̄ exigebat mr̄. At ille nō tanq̄3 agnoſcēs
viſcera humana: opaturus facta diua dixit. Quid mihi ꝛ
tibi eſt mulier? tanq̄3 dicat. Qd in me facit miraculū: non
tu genuiſti deitatē meā. Di aūt. Mulier ſm femineu3 ſe/
xum: nō ſm coꝛruptionē itegritatis. S3 q2 genuiſti ifirmi/
tatē meā: tūc te cogſcā cu3 ipſa ifirmitas pēdebit in cruce.
Uñ ſbdit. Nōdū venit hoꝛa mea. q. d. Ibi te agnoſcā cū
pēdē in cruce ifirmitas cepit: cuius ꝛ mr̄ es. Cōdēnauit. n.
matrē diſcipulo: pas mr̄e moꝛiturus: ꝛ ante moꝛtē mr̄is re/
ſurrecturus. Uidete aūt ne foꝛte qūo inuenerunt manichei
H occaſione3 pfidie ſue: quia dixit dñs. Quid mihi ꝛ tibi eſt
mulier? ſic inueniāt mathematici occaſionē fallacie: q2 di/
xit. Nōdum venit hoꝛa mea. Dicūt. n. vides q2 ſub facto
erat chriſtus: q2 dixit. Nōdū venit hoꝛa mea. Credāt aūt
deo dicēti. Ptātē habeo ponēdi aiam mea3: ꝛ itex ſumēdi
eā: ꝛ q̄rāt q̄re ſit dictū. Nōdū venit hoꝛa mea. Nec ideo
ia3 ſub fato ponāt cōditoꝛē celi: q2 ſi eēt fatu3 de ſyderib⁹:
nō poterat eē ſub necitate ſyderū ꝯditoꝛ ſydeꝝ: qd nō ſolū
chřs nō habuit: qd appellas fatū: ſ3 nec tu aut ille aut gſq3
hoium. quare ḡ dixit. Nōdū venit hoꝛa mea? q2 in ptāte
hēbat qñ moꝛereꝛ: ſed nōdū videbat eē oppoꝛtunū vt illa
ptāte vtereꝛ. Uocādi erāt diſcipuli: annūtiādū erat regnū
celoꝝ: faciēde erāt v̓tutes: cōmēdāda erat diuinitas dñi in
miraculis: cōmēdāda erat humilitas dñi in ipſa cōpaſſiōe
moꝛtalitat. At vbi tantū fecit quātū ſufficē iudicauit venit
hoꝛa: nō neceſſitatis ſ3 volūtatis: nō ꝯditionis ſ3 ptātis.

Joā. 10. Nō dat fa tu3 alicui: nec etiam xp̄o q qñ voluit et qñ tps ele git moꝛtu⁹ eſt.

Tex.2. ¶ Dicit mater eius miniſtris. Qdcūq3 dixerit
vobis facite. Erāt aūt ibi lapidee hydrie ſex po
ſite ſm purificationē iudeoꝝ capientes ſingule
metretas binas vel ternas. Dicit ei ieſus. Im/
plete hydrias aqua. Et impleuerūt eas vſq3 ad
ſūmū. Et dicit eis ieſus. Haurite nūc ꝛ ferte ar
chitriclino. Et tulerunt. Ut aūt guſtauit archi/
triclinus aquā vinū factā: ꝛ nō ſciebat vñ eſſet:
miniſtri aūt ſciebāt qui hauſerūt aquam: vocat
ſpōſu3 architriclinus: ꝛ dicit ei. Ois homo pri
mu3 bonū vinū ponit: ꝛ cum inebriati fuerint:
tūc id qd deterius eſt. Tu aūt ſeruaſti bonū vi/
num vſq3 adhuc. Hoc fecit initiu3 ſignoꝝ ieſus
in chana galilee: ꝛ manifeſtauit gloꝛiā ſuam: ꝛ
crediderūt in eum diſcipuli eius.

A ¶ CHRY. Quis dixerit. Nōdū venit hoꝛa mea: poſtmo/
du3 fecit ꝙ mr̄ dixerat: vt ēt ex h ſufficiēs eēt demr̄atio ꝙ
nō ſbiect⁹ eſt hoꝛe. Si. n. hoꝛe ſbyciebaꝛ: qualr debita hoꝛa
nōdū facta h fecit? Deinde ꝛ pp honoꝛē mr̄is: vt nō finalr
ei ꝯdicē videreꝛ: neq3 eā tot pñtib⁹ erubeſcē faceret. Addu
xerat. n. ad eū miniſtros: vt a plib⁹ fieret petitio. Uñ ſeq̄r.
Dicit mater ei⁹ miniſtris. Quecūq3 dixerit vobis facite.
BEDA. q. d. L3 abnegare videaꝛ: m̄ faciet. Nouerat eni
mr̄ eū pium ꝛ miſicoꝛdē. Seq̄r. Erāt aūt ibi lapidee hy/
drie ſex poſite ſm purificatione3 iudeoꝝ: capiētes ſingule
metretas binas vel trinas. Hydrie vocanꝛ vaſa aq̄rū re/
ceptui parata: grece. n. aqua hydoꝛ dicit. ALCVI. Uaſa
aūt aquaꝝ receptui parata erāt ſm purificationē iudeoꝝ:
q2 iter alias phariſeoꝝ traditiōes etiā h obſuabāt: vt cre/
bro ſe lauarēt. CHRY. Quia v̓o inaq̄ſa eſt paleſtina: ꝛ
nō erat multis in locis fontes ꝛ puteos inuenire: replebāt
hydrias aq̄ vt nō currerēt ad flumina: ſi qñ imundi fierēt:
ſ3 de ppe hēent purgationis modū. Ne aūt gdā ifideliū ſu/
ſpicarenꝛ: qm fece itus remanēte: deide aqua imiſſa: vinu3
ſubtiliſſimū factu3 eēt: ppea ait ſm purificationē iudeoꝝ:
oſtendens ꝙ illa vaſa nunq̄3 vini receptacula facta erant.
AVG. Metretas. n. dicit mēſuras q̄ſda3: tanq̄3 ſi diceret
vrnas amphoꝛas vel aliud hm̄. Metron. n. mēſuram dicūt
greci: inde appellate metrete. BEDA. Qd aūt ait. Binas
vel trinas non ita accipiēdū eſt: ꝙ alie binas alie trinas: ſ3
eedē ipſe capent binas: que etiā trinas. Seq̄r. Dixit eis ie
ſus. Implete hydrias aqua: ꝛ ipleuerūt eas vſq3 ad ſum.
CHRY. Sed q̄re anteq̄3 ipleuiſſent hydrias aqua: nō fe
cit ſignū. Qd multo mirabili⁹ eēt: q2. ſ. aliud eſt ſbā3 in aliā
q̄litatē trāſmutare: ꝛ ipam ſbam ex nihilo facē: qd gdē mi/
rabili⁹ eſt: ſ3 nō ita vr̄ credibile multis. Propterea. n. mul/
totiēs a miraculoꝝ magnitudine abſtinet: volēs magi cre/
dibile eē qd fiebat. Lu3 h ꝛ ꝑuerſa dogmata euertit. Quia
eni3 ſunt gdā qui mūdi ꝯditoꝛē aliū eē dicūt: plura miracu
loꝝ ex ſubiectis ſubſtātys facit. Si. n. ꝯrius ei eēt qui cōditoꝛ
eſt mundi: nō vtiq3 alienis vtereꝛ ad ppē v̓tutis demr̄onē.
Nō aūt ipſe aquā hauſit: ꝛ tūc vinu3 oñdit: ſ3 h iubet mini/
ſtris vt eos teſtes hēet eius qd fiebat. Unde ſeq̄r. Et dicit
eis ieſus. Haurite nunc ꝛ ferte architriclino. ALCVI.
Triclinium oꝛdo triu3 lectoꝝ: clinen lectū ſig̃t. Architricli/
nus ꝑnceps tricliny. i. pmus iter ꝯuiuas qui moꝛe antiq̄ in
lectis diſcūbebāt. Uñ gdā architriclinū itelligūt aliquē ex
ſacerdotib⁹ iudeoꝝ qui nuptys itereſſe poterāt: vt illos in/
ſtrueret qualr nuptys vti deberēt. CHRY. Uel aliter.
Quia aliq poſſent dicē ꝙ ꝯuiue ebry erāt: ꝛ ſenſus iudicā/
tiū coꝛrupt⁹ vt neſcirēt: vtrū aqua vel vinu3 eēt: hi aūt gb⁹
miniſtratio ꝯuiuoꝝ credita eſt maxime vigiles ſunt vnu3
opus hñtes vt oꝛnate ꝛ oꝛdinate oia diſponāt: ideo in teſti
moniu3 eoꝝ que fiebāt dixit dñs. Ferte architriclino pp
euigilantē eius ſenſu3: ꝛ nō dixit. Propinate diſcūbētibus.
HYLA. 3° de trini. Aqua igiꝛ hydrys ifundiꝛ: vinū cali/
cib⁹ hauriꝛ: ifundētis ſcie ſenſus nō cōuenit hauriētis. Qui
ifuderūt hauriri aquā exiſtimāt qui hauriūt vinū infuſum
arbitrabanꝛ. Uñ ſeq̄r. Ut aūt guſtauit architriclin⁹ aquā
vinū factā: ꝛ nō ſciebat vnde eēt: miniſtri aūt ſciebāt qui
hauſerāt aquā vocat ſpōſu3 architriclinus. Nō aūt aque
ſimplicitas defecit: ꝛ vini ſapoꝛ nat⁹ eſt: nō per trāſfuſionē
potioꝛis obtineꝛ qd ifirmius eſt: ſ3 aboleꝛ qd erat: ꝛ qd nō
erat cepit. CHRY. Paulati3 aūt dñs volebat cognoſci
ſuoꝝ ſignoꝝ v̓tutē: ꝛ ideo neq3 ipſe reuelabat qd factū eſt:
neq3 miniſtros architriclinus vocauit. Nō eēt eis creditu3
puro hoie exiſtimata: tale teſtimoniū reddētib⁹: ſed vocat
ſpōſum qui maxime poterat ꝯſpicē qd fiebat. Nō ſimplr
aūt chřs vinū: ſed vinū optimū fecit. Uñ ſeq̄r. Et dicit ei.
Ois hō p⁹ͫ bonū vinū ponit ꝛc. Talia. n. ſunt chři miracu/
la: vt multo his que p nām fiūt: ſpecioſioꝛa ꝛ vtilioꝛa ſiāt.
Igiꝛ aqua vinū facta miniſtros teſtes habuit: boni v̓o vini
facti architriclinū ꝛ ſpōſum. Probabile aūt eſt ꝛ ſpōſum
aligd rñdiſſe. S3 euāgeliſta h ꝑtermittit: tāgēs ſolū id qd
necium

Beatiſſima v̓go noue rat filium piu3: ideo pie ꝛ confi denter pe tijt.

B

C

D

Amouen tur oēs op pōnes que hoic mira culo obȳ ci poſſent.

E

F

Miracu la xp̄i ſunt multū vel/ lia: ꝙ que nālr opan tur p nā3.

G neceſſarium eſt ſcire.ſ.qn̄ vinū aquā fecit. Unde ſtatim ſbdit.
[Hoc fecit initiū ſignoꝝ ſuoꝝ ieſus in chana gali.] Tūc.n.
ſigna maxime neceſſariuz erat facere:qn̄ diſcipuli iam ꝯgrega
ti erant ⁊ deuoti:⁊ attēdētes his que fiebant:manifeſte ad
erāt.Si vo dixerit qs nō eē argumētuz ſufficiēs:vt hoc ſit
ꝑncipiū ſignoꝝ:q2 addit.[In chana galilee:]quaſi ꝯtingat
alibi prius eē facta. Dicemus qḋ ⁊ antea diximus:q2 Joā
ſ.1. nes dicit. Ut manifeſtetur iſraeli ꝓpterea veni baptiçās.
Si vo ſm ꝑmam etatē miracula fecit:nequaq̄ indigebāt
iſraelitate alio manifeſtāte eū.Qui.n.breui tp̄e ita per mi
raculoꝝ multitudinē claruit:vt eius nomē manifeſtuz fie
ret oībus:multomagis ſi puer exiſtēs a ꝑma etate miracu
la feciſſet. Nā ⁊ ea que fierēt inopinabilioꝛa exiſtimarent
Qr chriſto ab īfante facta:⁊ tēpus ampli⁹ eēt.Decēter aūt non incepit
no fecit mi ſigna facere ex p̄ᵃ etate.Exiſtimaſſent.n.phātaſiam eſſe in
racula in carnationē:⁊ ante opportunū tēpus cruci euz tradidiſſent
pueritia.
H liuoꝛe liq̄facti. AVG. Hoc aūt miraculū dn̄i qḋ de aqua
vinū fecit:nō eſt miruz eis qui nouerūt:q2 deus fecit. Ipſe
eniz fecit vinū illo die in hydrijs qui oī anno hoc facit in vi
tibus:ſz hoc aſſiduitate amiſit admirationez. Itaq̄ ſeruauit
ſibi deus inuſitata quedā que faceret: vt tanq̄ doꝛmiētes
hoīes ad ſe colēdū mirabilr̄ excitaret. Propter qḋ ſequit.
Pō.23. [Et manifeſtauit gl̄iaz ſuā.] AVG. Quia ip̄e eſt rex gl̄ie
qui ſicut dn̄s elēta mutabat. CHRY. Et hoc quātū ex pte
ſua. Si vo ⁊ tūc multi nō cognouerūt:ſed tn̄ oēs poſtea erāt
miraculū audituri.Seq̄t.[Et crediderūt in eum diſcipuli
eius.] Hic.n.debebāt credē:⁊ facili⁹ ⁊ cum diligētia attēdē
I bis que fiebāt. AVG. de cō.euā. Sz ſi tūc in euz credide
rūt:nōdū erāt diſcipuli cum ad nuptias vocati ſunt. Sz il
Diſcipu lo more locutionis hoc dictuz eſt quo loquimur:cum dicimus
li futuri in apl̄m paulū in tharſo cilitie natū. Neq̄.n.tūc iaz erat apo
xp̄z credi ſtolus:ita diſcipulos chriſti inuitatos ad nuptias cuz audi
derunt:qa mus:nō iam diſcipulos:ſz qui futuri erāt diſcipuli itelligē
tūc ñ erāt debemus. AVG. Illa aūt myſteria que in iſto miraculo
diſcipuli. dn̄i latēt videre.opoꝛtebat ipleri in chriſto que de illo ſcri
Luč.24 pta erāt. Illa erat aqua. Fecit aūt de aqua vinū cum apuit
eis ſenſum ⁊ expoſuit ſcripturas. Sic.n.ſapit qḋ nō ſapie
bat:⁊ inebriat qḋ nō inebriabat. BEDA. Apparēte eniz
dn̄o in carne:vinoſa legalis ſenſus ſuauitas paulatim cepe
rat ob carnalē phariſeoꝝ iterp̄tationē a priſca ſua virtute
K deficē. AVG. Si aūt iuſſiſſet aquā effundi ⁊ ipſe mitte
ret vinū ex occultis creature finib⁹ videret ſcripturas ve
teres iprobaſſe. Cum aūt ipſam aquā ꝯuītit in vinū:oſtēdit
nob ꝙ ⁊ ſcriptura vetus ab ipſo eſt. Nā iuſſu ipſius iplete
ſunt hydrie. Sz nihil ſapit illa ſcriptura:ſi nō ibi chūs itel
ligat. Nouimus aūt legē ex qb⁹ tp̄ib⁹ narret.ſ.ab exoꝛdio
mūdi. Inde vſq̄ ad hoc tēpus qḋ nūc agimus ſexta etas eſt.
Naz ꝑma etas cōputat ab Adam vſq̄ ad Noe:2ᵃ a Noe
vſq̄ ad Habraā:3ᵃ ab Habraam vſq̄ ad Dauid:4ᵃ a Da
uid vſq̄ ad trāſmigrationē babylonis:5ᵃ vſq̄ ad Joānem
baptiſtā:6ᵃ inde vſq̄ ad finē ſcl̄i. Sex ergo ille hydrie ſex
etates ſignans:qbus nō defuit ꝓph̄ia. Implete ſunt ꝓphe
Quid ſi tie:plene ſunt hydrie. Quid eſt aūt:capiebant metretas bi
gnificant nas vel trinas? Si trinas tm̄ diceret:non curreret alius no
hydrie ca ſter niſi ad myſteriuz trinitatis. Sz foꝛte nec ſic debemus
piētes me inde ſenſum auertē:q2 dixit binas vel trinas:q2 noīato pr̄e
tretas bi ⁊ filio ꝯſter ⁊ ſpūſſcūs intelligēdus eſt. Opoꝛtet.n.itelligi
nas vel ter charitatē inuicē pr̄is ⁊ filij qḋ eſt ſpūſſcūs. Sed eſt ⁊ alius
nas. itellect⁹ nō ꝑtermittēdus:bine enim metrete itelligūtur in
duob⁹ gn̄ibus hoīuz.ſ.iudeis ⁊ grecis:ternes aūt ꝓpter Noe
L tres filios ſignatos. ALCVI. Miniſtri aūt ſunt docto
res noui teſtamēti qui ſcripturas alias ſpūalr̄ iterp̄tantur.
Archiriclinus aūt eſt aliqs legiſꝑit⁹ vt Nichodemus: ga
maliel:ſaulus. Dum ḡ talib⁹ euāgelij vbum cōmittit:qḋ in
lr̄a legis occultabat:quaſi vinuz de aqua factū architricli
no ꝓpinat. Et hij in domo nuptiaꝝ tres oꝛdines diſcūben
tiū deſcribunt:q2 eccl̄ia trib⁹ oꝛdinib⁹ fideliuz ꝯſtat:ꝯiuga
toꝝ:ꝯtinētiū:⁊ doctoꝝ. Optimū aūt vinū chūs vſq̄ adhuc
ſeruauit.ſ.euāgeliū vſq̄ ad ſextam etatē diſtulit.

¶ Poſt hec deſcēdit caphar naum ipſe ⁊ mater Tex.1.
eius ⁊ fratres eius ⁊ diſcipuli eius: ⁊ ibi māſe Mat.4
runt non multis diebus. Et ꝓpe erat paſcha iu mar.12.
deoꝝ ⁊ aſcēdit ieſus hieroſolymam. Luč.19.

¶ CHRY. Qm̄ aūt paulopoſt dn̄s hieroſolymā aſcenſu A
rus erat:capharnaum adijt: vt nō vbiq̄ fr̄es ⁊ matrē ſecū
trahat. Un̄ dī.[Poſt hec deſcēdit capharnaum ipſe ⁊ ma
ter eius ⁊ fr̄es illi⁹ ⁊ diſcipuli eius:⁊ ibi māſerūt nō multis
dieb⁹.] AVG. Hic eſt aūt dn̄s de⁹ nr̄ excelſus vt nos fa
ceret:humilis:vt nos reficeret:ambulās iter hoīes: patiēs
humana:abſcondēs diuina. Ecce habet matrē:habet fr̄es:
habet ⁊ diſcipulos:inde fr̄es:vnde matrē. Fr̄es.n.ſcriptu
ra nr̄a appellare ꝯſueuit:nō eos ſolos qui naſcunt ex eodē
vtero:aut eodē pr̄e:aut ex eodez gradu:velut cōpatrueles
aut ꝯſobrinos. Un̄ ḡ fr̄es dn̄o? Nō enim maria iterū pepit:
abſit. Inde cepit dignitas virginū. Habraaz patruus erat
loth ⁊ iacob laban ſyruz hēbat auūculū:⁊ vtriq̄ dicti ſunt B
fr̄es. ALCVI. Fr̄es ḡ dn̄i dicuntur cognati Marie vel Gen.13.
ioſeph nō filij Marie vel ioſeph:q2 nō ſolū beata vgo:ſed Gen.29.
etiaz ioſeph teſtis caſtitatis eius ab omni actione cōiugali
īmunis ꝑmāſit. AVG. de cō.euāgel. Qꝫ vo dicit.[Et di Incertū ē
ſcipuli ei⁹.] incertū eſt vtrū iam illi adheſerāt etiā Petrus an diſcipu
⁊ Andreas ⁊ filij çebedei. Mattheus enim p̄ narrat ꝙ ve li adhuc
nerit ⁊ habitauerit in capharnauz. ⁊ poſtea ꝙ eos de naui xp̄o adhe
bus piſcantes vocauerit:an foꝛte Mattheus qḋ ꝑtermiſe ſerant qn̄
rat recapitulauit:q2 ſine vlla ꝯſtis tp̄is diūa dixit. Ambulans fuit inuita
iuxta mare galilee vidit duos fr̄es: an potius alij diſcipuli tus ad nu
fuerūt. Scriptura.n.euāgelica ⁊ apl̄ica:non ſolū illos duo ptias.
denos appellat diſcipulos eius: ſed oēs qui in eum credē Mat.3.
tes ad regnū celoꝝ magiſterio ei⁹ erudiebant. Illud etiaz
regrēduz eſt qūo hic dicit. Anteq̄ Joānes baptiſta miſſus
eēt in carcerē ieſum iſſe in galileaz:cum Mattheus dicat. infra.3.
Cum aūt audiſſet ꝙ Joānes tradit⁹ eēt:ſeceſſit in galileaz: mat.4.
ſilr̄ etiaz ⁊ Marcus. Lucas etiā nihil qdē dicit de tradito Mar.p̄.
Joāne:ſed poſt baptiſmū ⁊ tētationē chriſti dicit eum iſſe Luč.4.
in galileā:ſicut illi duo. Un̄ intelligit tres euāgeliſtas:non
Joāni euāgeliſte ꝯtra narraſſe:ſed ꝑtermiſiſſe p̄ᵐ dn̄i aduē
tum in galileā poſteaq̄ baptiçat⁹ eſt:qn̄ illic aquā cōuertit
in vinū. EVSE. in eccl̄iaſtica hyſtoria. Cū enim triū euā C
gelioꝝ ad Joānē euāgeliſtā notitia ꝑueniſſet:pbaſſe qdez
dī fidez ⁊ veritatē dictoꝝ:deeſſe tn̄ vidit aliqua ⁊ ea maxi
me que p̄ ꝑdicationis ſue tp̄e dn̄s geſſerat. Certū eſt enim
ꝙ in ſupioꝛib⁹ tribus euāgelijs hec vident ſola ꝯtineri que
in eo geſta ſunt anno quo Joānes baptiſta vel incluſus eſt
in carcere vel punitus:⁊ ideo rogat⁹ dicit Joānes apl̄s:vt
ea que ꝑterierant prioꝛes ante traditionē Joānis:ſaluato
ris geſta cōſcriberet. Unde ſiqs diligēter cōſideret:inue
niet euāgelia non diſſonare:ſed alterius tp̄is geſta eſſe que
ſcribit Joannes:alterius vo que ceteri. CHRY. Nāq̄
enim in capharnaum miraculū villum tūc operatus eſt. Qui
enim ciuitatē habitabāt illā:nō ſane ſe habebāt ad chūm:
ſed erāt valde coꝛrupti:ideo tamē accedit ⁊ paruz ibi tra
hit tēpus:ꝓpter eū qui ad matrē honoꝛē. BEDA. Ideo
etiā nō multis diebus ibi manſerūt ꝓpter feſtū paſche qḋ
iam appropinquabat. Unde ſequit.[Et ꝓpe erat paſcha
iudeoꝝ.] ORIGE. Sed qd intēdit ibi appoſitio iudeo D
ruz. Nō enī nationis alterius paſche ſolēnitas fuerat. Foꝛ
ſan vo qa quoddā eſt paſcha humanū:eoꝝ qui ꝓcul a ꝓ
poſito ſcripture celebrāt illud.quoddā vo diuinū ⁊ veruz
qḋ in ſpiritu ⁊ vitate pficit:ad diſtinctionē ergo diuini di

eiſ indeoꝝ. Seqꝛ. [Et aſcēdit hieroſolymā.] ALCVI. Bis in euāgelijs legiſ ieſum aſcēdiſſe hieroſolymā: ſemel in p̄ anno p̄dicationis dū adhuc Joānes nō erat miſſus in carcerē: de h̄ aſcēſu nūc agiſ: ⁊ iteꝝ illo anno quo erat paſſus. Dedit aūt nob exēplū dn̄s quāta cura diuinis ſtudi debeamus impēdere. Si.n. ipſe dei fili⁹ decreta legis a ſe data iplebat: celebrās ſolēnitates cū ceteris hoib⁹: quāto ſtudio bonoꝝ operū ſerui debēt ſolēnitates p̄uenire ⁊ celebrare. ORIGE. Myſtice aūt cū facta eſt nuptiaꝝ p̄paratio in chana galilee deſcēdit vna cū mr̄e: frib⁹ ⁊ diſcipulis in capharnaum: que iterp̄taſ ager ꝯſolationis. Oportebat enī poſt vini alacritatē ad agrū ꝯſolationis vna cum mr̄e ⁊ diſcipulis aſcēdē ſaluatorē: ꝯſolaturū in futuris fructibus: in agroꝝ multitudine ſuſcipiētes diſciplinā eius: ⁊ aīam que illū ſpūſcō ꝯcepit ⁊ iuuādos ibi. Sūt.n. q̄dā fructificātes: ad q̄s dn̄s ipſe deſcēdit vna cum ſuis miniſtris atq̄ diſcipulis: adiuuās hō p̄ñte matre ſua. Videnſ aūt qui capharnaum ducti ſunt: nō cape diuturnā apud ſe ieſū p̄ñtiā: qm̄ illuminationē que de plurib⁹ dogmatib⁹ eſt: iferioris ꝯſolatiōis agellus nō capit cū paucoꝝ capax exiſtat. ALCV. Vel capharnaum villa pulcherrima eſt: ⁊ ſigñat mūdū in quē ſbū p̄ris deſcēdit. BEDA. Nō multis aūt diebus ibi māſit: q: paruo in h̄ mūdo tp̄e cum hoib⁹ ꝯuerſat⁹ eſt. ORIGE. Eſt aūt hieroſolyma ciuitas regis magni: velut ipſe ſaluator ait: ad quā nullus eoꝝ qui manēt in terris cōſcēdit nec ingrediſ. Sꝫ q̄libet aīa que nālē obtinet celſitudinē ⁊ acumen itelligibiliū ꝑſpicuū eius ciuitatis eſt incola: ad quā ſolus ieſus aſcēdiſſe dr̄. Videnſ tn̄ poſt diſcipuli fore p̄ñtes dum recolūt. Zelus domus tue comedit me: ſꝫ quaſi in quolibet diſcipuloꝝ ieſus aſcendit.

Si xp̄s ſolemnitates celebrabat ab ipſo iſtitutas nulto pl⁹ nos debemus.

Myſtice.

E

F

Pſ̄.68.

Tex. 4. mat. 21°. mar. 11°. Luc. 19°

¶ Et inuenit in tēplo vendētes oues ⁊ boues ⁊ colūbas ⁊ numularios ſedētes. Et cū feciſſet quaſi flagellū de funiculis: omnes eiecit de tēplo: oues quoq̄ ⁊ boues: ⁊ numularioꝝ effudit es: ⁊ menſas ſubuertit. Et his qui colūbas vendebāt dixit. Afferte iſta hinc: ⁊ nolite facere domum patris mei domum negociationis. Recordati ſunt ſo diſcipuli eius: quia ſcriptū eſt: zelus domus tue comedit me.

Pſ̄.68.

A

Quocūq̄ vadimus p̄io ad eccleſiā ire debemus.

¶ BEDA. Dn̄s hierl̄m adueniens: ꝯtinuo tēplū oraturus adijt: nobis dans exēplū vt q̄cūq̄ ꝑperamus: domū dei p̄ ingrediamur oīm depcaturi. Vñ dr̄. [Et inuenit in tēplo vēdētes oues ⁊ boues ⁊ colūbas.] AVG. Sacrificia enī illi pp̄lo pro eius carnalitate talia data ſunt: q̄bus teneref ne ad idola deflueret: ⁊ imolabāt boues ⁊ oues ⁊ colūbas. BEDA. Sed q: de lōginquo ꝑperātes que iuſſa ſunt immolari dn̄o: ſecū ferre nō poterāt: eoꝝ p̄cia deferebāt. Vñ nacta occaſione hec aīalia in tēplo ſcribe ⁊ phariſei vendi iſtituerūt vt veniētes emerēt ⁊ offerēt. Eadēq̄ oblata ipſi alijs vēderēt: ⁊ ſic ſua lucra accumularēt. Vñ ⁊ numularij ad h̄ ſedebāt ad mēſam: vt iter emptores vēditoreſq̄ hoſtiaꝝ prōpta eēt pecunia. Vñ ſubdiſ. [Et numularios ſedētes.] Dn̄s aūt nolēs aliq̄d in domo ſua terrene eſſe negociationis: neq̄ eius que honeſta putareſ: negociatores oēs expulit foras. AVG. Et qui flagellādus erat ab eis: p̄or illos flagellauit. Vñ ſequiſ. [Et cum feciſſet quaſi flagellū de funiculis: oēs eiecit de tēplo.] THEO. Neq̄ ſolū eos eiecit qui vēdebāt ⁊ emebāt: ſed etiā res eoꝝ. Vñ ſubdiſ. [Oues q̄ꝫ ⁊ boues ⁊ numularioꝝ effudit es ⁊ mēſas euertit.] ſ. numularias que erāt q̄ſi vaſa denarioꝝ. ORIGE. Cōſideremus aūt ne forte enorme videaſ q̄ dei fili⁹ captis funiculis parat ſibi flagellū ad eyciēdū de tēplo. Vnū tn̄

B

refugiū ad hoꝝ riſſionē relinq̄tur diuina poteſtas ieſu: vt cū volebat poſſet iracūdiā hoſtiū ſuffocare: q̄uis eēnt innumeri: ⁊ ſedare mētiū turbines. Dn̄s.n. diſſipat cogitationes gētiū. P̄ns aūt hyſtoria in nullo minorē p̄tātē p̄tēdit his que ab eo miraculoſius edita ſunt. Quinimo ꝯſtat hāc maiorē demr̄are potētiā miraculo: quo aqua ꝯuerſa eſt in vinū: eo q̄ illic inaīata ſubſiſtit mā: hic ſo tot miliū hoiū domanſ ingenia. AVG. de cō. euāge. Manifeſtū eſt aūt nō ſemel: ſꝫ iterato h̄ factū eē a dn̄o. Sꝫ illud p̄m̄ cōmemoraſ hic a ioāne: illud vltimū a ceteris tribus. ORIG. Et Joānes q̄dem hic dicit q̄ expulit vēdētes de tēplo. Mattheus aūt ait. Qm̄ expulit vēdētes ⁊ emētes. Multo autē maior erat nūs emētiū q̄ vēdētiū: quoꝝ expulſio trāſcēdebat dignitatē eius qui reputabaſ fili⁹ carpētarij: niſi q̄ diuina p̄tāte ſibi oēs ſbiecit: vt dictū eſt. BEDA. Cōmēdatur aūt in hac lectione vtraq̄ chr̄i nā: humana q̄dē in h̄ q̄ mr̄ez comitē habuiſſe ꝓhibeſ: diuina ſo in h̄ q̄ verus dei fili⁹ demr̄aſ. Seq̄ſ enim. [Et his qui vēdebāt colūbas dixit. Auferte iſta hinc: ⁊ nolite facere domū p̄ris mei domū negociationis.] CHRY. Ecce p̄rē vocat: ⁊ nō iraſcunſ. Eſtimāt.n. ſimplr̄ eum dicere: ſed q: poſtea aptius loq̄baſ vt ſolā repñtaret paritatis intelligētiā: ꝑpea ſentiebāt. Et mattheus q̄dē dicit q̄ eyciēs eos dicebat. Nolite facē domū meā ſpelūcā latronū. Illud.n. fecit ad paſſionē veniēs: ideo durioꝛib⁹ ſmonib⁹ vtebaſ. Hoc aūt in p̄ncipio ſignorū fecit: vnde nō ita aſpa: ſꝫ remiſſa q̄dāmodo increpatione vtiſ. AVG. Ecce tēplū illud figura adhuc erat ⁊ eiecit inde dn̄s oēs qui ad nūdinas venerāt: ⁊ que ibi vendebāt: que opus hēbāt hoies in ſacrificio illius tp̄is. Quid ſi ibi ebrioſos inueniret: ſi negociationis non dꝫ fieri domus dei: potationis fieri dꝫ? CHRY. Sꝫ cuius grā tali vehemētia chriſt⁹ vſus eſt: q̄a enim in ſabbato curaturus erat: ⁊ multa facturus que videbanſ ab eis eē legis trāſgreſſio: vt nō videaſ deo ꝯtrius h̄ cū p̄iculo fecit: dans itelligē q̄ qui periculis ſe exponit pro bono ornatu domus: dn̄m domus nō ꝯtēnit: ⁊ ideo vt oſtēderet ſui ꝯſonātiā ad deū: nō dixit. Domū ſcām: ſed [domū p̄ris mei.] Et ꝑpter h̄ etiā ſubdiſ. [Recordati ſo ſunt diſcipuli eius: q: ſcriptū eſt: zelus domus tue comedit me.] BEDA. Diſcipuli.n. videntes in eo hūc feruētiſſimū zelū recordati ſunt: q: zelo domus patris ſaluator eiecit ipſos de tēplo. ALCVI. Zelus cum in bono accipiſ: eſt q̄dā feruor animi quo mens relicto humano timore pro defenſione veritatis accēdiſ. AVG. Comeditur ḡ zelo domus dei: qui oīa que videt ibi ꝑuerſa cupit emēdare: ⁊ ſi emēdare non p̄ōt: tolerat ⁊ gemit. Si ḡ in domo tua ne q̄d ꝑuerſum fiat ſatagis: in domo dei vbi ſalus ꝑpoſita eſt: debes pati quātū in te eſt ſi q̄d ꝑuerſi videris? Amicus eſt: admoneaſ leniter: vxor eſt: ſeueriſſime freneſ: ancilla eſt: etiā ſberib⁹ cōpeſcaſ: fac q̄cq̄d potes pro ꝑſona quā portas. ALCVI. Myſtice aūt q̄tidie de⁹ ſpiritaliter ſuā eccl̄iā intrat: ⁊ qualr̄ ibi vnuſq̄ſq̄ ꝯuerſeſ attendit. Caueamus ḡ ne in eccl̄ia dei fabulis vel riſibus vel odijs vel cupiditatib⁹ vacemus: ne improuiſus veniēs nos flagellat ⁊ de eccl̄ia ſua eyciat. ORIGE. Poſſibile eſt.n. hieroſolymitanū q̄ꝫ delicto ſubiaceſ ⁊ capaciſſimos deuiare. Qui niſi poſt delictū citiſſime ꝑñitanſ capacitatē amittūt. Inuenit igiſ in tēplo. i. in ſacris vel in enūtiatiōe eccleſiaſtici ſmonis quoſdā qui p̄ris domū negociationis cōſtituebant: qui. ſ. venales exponūt boues: q̄s opꝫ obſuare ad aratrum: ne retrocedētes nō diſponanſ ad regnū dei. Qui etiā p̄ferūt mamonā iniq̄tatis ouibus: ex q̄b⁹ hn̄t ornatū mūꝫ: qui etiā ſollertiā colūbaꝝ p̄uata qualibet amaritudine vilipēdūt. Cum ḡ hos inueniet ſaluator in domo ſacrata: facto de funiculis flagello fugat illos: vna cum venalib⁹ ouibus ⁊ bobus ſuis. Et ſpargit eris pōdera velut indigna

D

Pſ̄.32.

C

Quō bis expulit de tēplo vendentes et emētes.

D

mat. 21°. Hier. 7°.

E

Pſ̄.68.

Zelus q̄d ſit diffinit

Qualiter quiſq̄ ex bono zelo corripere dꝫ hō diuerſimode.

Myſtice.

F

G

in domo dei retineri: ſubiũtiq̧ ↄſimiles tabulas in aiabus
auaroꝝ ⁊ mãdat ne vlterius in domo dei colũbe vẽdãtur.
Arbitror aũt ⁊ exẽpluꝫ ipm̃ ſtatuiſſe per p̃dicta ſacretius:
vt itelligamus per h̃ ſiq̃d agi dꝫ erga ſacrã illã oblationeꝫ
a ſacerdotibus nõ debere ritu ſenſibiliũ oblationũ agi: nec
legẽ obſuari debẽ vt carnales iudei volebãt. Nam ieſu ꝓ/
pellẽte boues ⁊ oues: iubẽte auferri colũbas: que plurimũ
offerebant̃ iuxta ↄſuetudinẽ iudeoꝝ: ⁊ ſubuertẽte menſas
nũliũ numoꝝ nõ expſſe: ſed figuralr̃ ↄtinẽtiũ diuinas im/
preſſiones: ea. ſ. que ſm̃ legis ſcripturã videbant̃ honeſta:
⁊ vtẽte eo in plebem flagellis: diſſoluẽda ⁊ diſpergẽda hec
erant: tranſlato regno ad eos qui ex gentibus crediderũt.
Phil. 2. AVG. Uel vendẽtes in eccl'ia ſunt qui que ſua ſunt que/
Act. 8. runt: nõ que ieſu chriſti. Uenale hñt totũ: q2 volũt redimi.
Simon ideo volebat emere ſpm̃ ſctm̃: q2 vẽdere volebat.
mat. 10. Erat. n. de illis qui colũbas vẽdũt. Etenim in colũba appa
H ruit ſpũſſanct᷑: colũba aũt nõ eſt venalis: gratis dat̃: q2 gr̃a
Myſtica vocat̃. BEDA. Uẽdũt igit̃ colũbas qui acceptã ſpũſſan
expoſitio cti gr̃aꝫ nõ gratis vt p̃ceptũ eſt: ſed ad p̃miũ dant. Qui ma
q̃ ſunt q̃ in nuũ ipõnẽ: qua ſpũſſctũs accipit̃: etſi nõ in queſtũ pecunie:
eccl'ia ven ad vulgi tñ fauorẽ tribuũt q̃ ſacros ordines nõ ad vite me/
dũt oues ⁊ ritũ: ſed ad gr̃aꝫ largiunt̃. AVG. Boues aũt intelligunt̃
boues ⁊c. apl'i ⁊ ꝓphete: qui nob̃ ſcripturas ſacras diſpẽſauerũt. Qui
g̃ ipſis ſcripturis fallũt populos: a q̃b᷒ querũt honores: vẽ/
dunt boues: vẽdũt ⁊ oues. i. ipſas plebes. Et cui vẽdũt niſi
diabolo? Quicq̃d. n. de vnica eccl'ia p̃cipit̃: qs tollit niſi leo
I rugiens. BEDA. Uel oues ſunt opa mũditie ⁊ pietatis.
Uẽdũt g̃ oues qui humane gr̃a laudis opera pietatis exer/
cẽt. Numos mutuo dant in tẽplo: qui apte terrenis rebus
in eccl'ia deſeruiũt: domũ etiã dñi faciũt domũ negociatio/
nis nõ ſolũ hi qui ꝓpter ſacros ordines preciũ pecunie vel
laudis vel honores querũt: verũetiã hi qui gradũ vel gr̃aꝫ
ſpũalẽ quã in eccl'ia dño largiẽte p̃ceperũt: nõ ſimplici intẽ
tione: ſed cura humane retributiõis exercẽt. AVG. Si/
gnũ aũt q̃dã nobis oſtẽdit dñs ꝙ fecit flagellũ de reſticu
lis: ⁊ inde negociationẽ in tẽplo faciẽtes flagellauit. Eteniꝫ
vnuſq̧ſq̧ in peccatis ſuis reſteꝫ ſibi texit: dũ peccata addit
peccatis. Qñ g̃ aliq̃d patiũtur hoĩes ꝓpter iniq̃tates ſuas:
agnoſcãt: q2 dñs facit flagellũ de reſticulis: ⁊ adhuc admo
net eos vt mutẽt ſe: naꝫ ſi ſe nõ mutauerint: audiẽt in fine.
mat. 23. Ligate illi manus ⁊ pedes. BEDA. Facto igit̃ de funi/
K culis flagello illos eiecit de tẽplo: q̃d de pte ſortis ſcõꝝ eĳ/
ciunt̃: qui iter ſcõs poſiti vel ficte vel apte faciũt opa ma/
la. Oues quoq̧ ⁊ boues eiecit: q2 taliuꝫ vitam pariter ⁊ do/
ctrinã oſtẽdit eẽ reprobã. Numulariorꝫ q̃ꝫ effudit es: ⁊ mẽ
ſas ſbuertit: q2 dãnatis in fine reprobis: etiã ipſaꝝ quas di/
lexerũt reruꝫ tollet figurã: vẽditionẽ colũbaꝝ de tẽplo au/
ferri p̃cepit: q2 gr̃a ſpũs que gratis accipit̃: gratis dari dꝫ.
mat. 10. ORIG. Põt etiã per tẽpluꝫ itelligi aĩa ſtudioſi: ꝓpter in/
habitãs x̃bũ dei: in qua ante doctrinã ieſu cõſtiterãt terre/
ſtres ⁊ beſtiales motus. Signũ aũt terreſtriũ motuũ bos
eſt: qm̃ eſt agricultor. Inſenſatoꝝ auteꝫ motuũ ouis: q̃d eſt
pluribus aĩalibus irrõnalius. Leuium x̃o atq̧ incõſtãtiũ
mẽtiuꝫ ſignũ eſt colũba. Eorũꝫ x̃o que bona videnẽ ſigna
ſunt era: que chriſtus verbo doctrine expellit: vt non vltra
domus patris eius ſit forum.

Tex. 5. ¶ Reſpõderũt ergo iudei: ⁊ dixerunt ei. Qd̃ ſi/
mat. 16. gnũ oſtẽdis nobis: q2 hec facis? Rñdit ieſus ⁊
Mar. 8 dixit eis. Soluite tẽplũ hoc: ⁊ in tribus diebus
mat. 26. excitabo illud. Dixerunt g̃ iudei. Quadragin/
ta ⁊ ſex annis edificatuꝫ eſt tẽplum hoc: ⁊ tu in
tribus diebus excitabis illud? Ille autẽ dicebat
de templo corporis ſui. Cum ergo reſurrexiſſet
a mortuis recordati ſunt diſcipuli eius: q2 hoc
dicebat de corpore ſuo: ⁊ crediderũt ſcripture
⁊ ſermoni quem dixit ieſus.

¶ THEO. Quia iudei videbãt ieſum talia facere cuꝫ po
teſtate multa ⁊ dicẽtem. Nolite facere domũ p̃ris mei do/ A
mũ negociationis: ſignũ ab eo petũt. Uñ dicit̃. [Rñderũt
g̃ iudei ⁊ dixerũt ei. Qd̃ ſignũ oſtẽdis nobis: q2 hec facis?]
CHRY. Sed nunq̃d ſigna opus erãt: vt ea que male fie/
bãt ceſſare faceret? None zelum talẽ accipe pro domo dei Zelus quẽ
maximũ ſignũ v̄tutis erat? Nõ aũt illius ꝓph̄ie memine/ chr̃s oſtẽ/
rãt: ſed ſignũ petebãt: ſimul q̃dẽ de ſuo turpi lucro ipedito dit ſuit ſi/
dolẽtes: ſimul aũt ⁊ per h̃ ꝓhibere eum volẽtes. Opinant̃ gnum ma
enim euꝫ: aut ꝓuocare ad miracula: aut ceſſare ab his que gne v̄tutis
fiebãt. Propterea nõ dat eis ſignũ ſicut ⁊ poſt petẽtib᷒ ſi/
gnũ rñdit dicẽs. Generatio mala ⁊ adultera ſignũ querit: ⁊ ſi/
gnũ nõ dabit̃ ei niſi ſignũ Jone ꝓph̄e. Sed tũc q̃dẽ mani/ mat. 12.
feſtius: nũc aũt obſcurius rñdet idẽ. Nõ aũt vtiq̧ qui non
petẽtes p̃occupat ⁊ ſigna dat: hic petẽtes auertiſſet niſi mẽ
teꝫ eoꝝ cognouiſſet doloſam. Seq̃t̃ enim. [Et dixit eis. Sol/
uite tẽplũ hoc ⁊ in tribus dieb᷒ excitabo illud.] BEDA.
Quia. n. ſignũ querebãt a dño q̃re ſolita cõmercia ꝓĳcere B
debuerit ex tẽplo. Rñdit. Quia ipm̃ tẽplũ ſignabat tẽplũ
corpis ſui: in quo nulla ꝓrſus eẽt alicuius macula peccati.
q. d. Sicut inaiatũ tẽplũ a vĳs cõmercĳs ſceleribuſq̧ mea
expio ptãte: ita ⁊ h̃ corpis mei tẽpluꝫ cuius iſtud geſtat fi/
guram: veſtris manibus diſſolutuꝫ: tertia die reſuſcitabo.
THEO. Nequaq̃ tñ illos ad homicidiũ ꝓuocat dicens. Ipſe dicẽ/
[Soluite:] ſed h̃ eis affectãtib᷒: nõ ſibi eſſe abſcõditũ de/ do ſoluite
mõſtrat. Audiãt aũt arriani q̃ũo dñs mortis deſtructor di/ tẽpluꝫ ⁊c.
xit. [Excitabo] v̄tute. vꝫ. ꝓp̃a. AVG. Reſuſcitauit eum nõ ꝓuoca
quidẽ ⁊ pater cui dicit in pſalmis. Excita me ⁊ reddã illis. bat iude/
Sꝫ q̃d fecit pater ſine x̃bo. Quõ g̃ euꝫ pater reſuſcitat: ſic os ad ſuaꝫ
⁊ filius reſuſcitauit: q2 filius dixit. Ego ⁊ pater vnũ ſumus. mortem.
CHRY. Propter q̃d aũt ſignũ reſurrectiõis dat eis? qm̃ Ps. 40
ſcilꝫ h̃ maxime erat ꝙ oſtẽdebat eum nõ eẽ hoĩem paruꝫ: Joh. 10.
poſſe aduſus mortẽ ſtatuere triũphũ: ⁊ tyrãnidẽ eius lõgã
velociter diſſolui. ORIGE. Utraq̧ aũt. ſ. ⁊ corpus ieſu C
⁊ tẽpluꝫ exẽplar mihi fore vident̃ eccl'ie: eo ꝙ ex viuis la/
pidibus ↄſtruit̃ in domũ ſpũalẽ in ſacerdotiũ ſcm̃: ⁊ ꝓpter
illud. Uos eſtis corpus chr̃i ⁊ mẽbra de mẽbro. Cũ vis aũt
diſſolui lapidũ videat̃ ſtructura: ac diſſipari oĩa oſſa chri/ 1. Pe. 2.
ſti aduerſitatib᷒ tribulationuꝫ iſtaurabit̃: tñ hac reſuſcita/ 1. cor. 12
bit̃ die tertia: que in nouo celo ⁊ noua terra p̃ſens erit. Si/
cut enim illud chr̃i corpus ſenſibile crucifixuꝫ eſt ac ſepul/
tum: ⁊ poſtea reſurrexit: ſic ⁊ totale ſcõꝝ chriſti corpus cõ/
crucifixuꝫ eſt chr̃o. Quilibet. n. eoꝝ in nullo alio gl'iat̃ niſi Gal. 7.
in cruce chriſti: per quã ipſe crucifixus eſt mũdo: ſed ⁊ ↄſe Ro. 6.
pultus eſt chr̃o ⁊ reſurrexit cum eo: q2 in q̃dã nouitate vite
ambulat: ſꝫ ſm̃ btãm reſurrectionẽ nõdũ ſurrexit. Uñ nõ
ſcriptũ eſt. Tertia die reſtaurabo illud: ſꝫ in tribus dieb᷒.
Perficit̃. n. eius erectio in oĩb᷒ tribus dieb᷒. THEO. Ju
dei enim de inaiato tẽplo putãtes euꝫ h̃ dicere deridebãt D
eum. Uñ ſeq̃t̃. [Dixerũt g̃ iudei. Quadraginta ⁊ ſex annis
edificatũ eſt tẽpluꝫ h̃ ⁊ tu in tribus dieb᷒ excitabis illud?]
ALCVI. Et notãdũ ꝙ nõ de p̃ᵒ edificatiõe: que a Salo/
mone ſeptẽ annis p̃fecta eſt: ſed de reedificatiõe que facta 3. Re. 6.
eſt ſub Zorobabel per q̃draginta ⁊ ſex annos ipediẽtibus
inimicis: rñdebãt. ORIGE. Uel dicit aliq̃s: q̃draginta ⁊ 1. Eſdre. 3
ſex annoꝝ exurgẽ cõpoſitũ: ex q̃ Dauid allocut᷒ eſt nathan
ꝓphetã ↄſulẽs de ↄſtructione tẽpli: ex tunc ſatagẽs ad cõ/ 2. Re. 7
gregãdã mãm tẽpli. Aiaduerte x̃o ſi poſſibile eſt q̃drage/
nariũ nũm ſtatui erga tẽplũ ꝑ quattuor eĺnta mũdi: ac ſe/
nariũ ꝑ h̃ ꝙ hõ ſexto die creat᷒ eſt. AVG. 4ᵒ de trini.
Uel hic nũs p̃fectioni dñici corpis apte cõgruit. Quadra/ E

geſſes enim ſexies ſeni:fiūt ducēta ſexagintaſex:qui nume
rus dierū cōplet nouem mēſes ⁊ ſex dies. Ipſa aūt ꝑfectio
corpis dn̄i tot dieb⁹ ad partū ꝑducta cōperit̄ ſicut a maio-
Xp̄s fuit i vtero vgi nis ducēt ſexagintaſex dieb⁹. rib⁹ traditū ſuſcipiēs eccl'ie cuſtodit auctas. Octauo enim
kalēdas Ap̄lis ↄcept⁹ credit̄:quo ⁊ paſſus. Nat⁹ aūt tradit̄
8° kalēdas Januarij. Ab illo ḡ die vſq; ad iſtū cōputati du
cēti ſexagintaſex repiunt̄ dies:qui ſenariū nūm quadrage
ſies ſexies hn̄t. AVG.83.q̄onuz. Di etiā ↄceptio humana
ſic ꝓcedē ⁊ ꝑfici ꝑmis ſex diebus q̄ſi lactis habeat ſilitudi-
nez:ſequētib⁹ nouē dieb⁹ cōuertat̄ in ſanguinē:deide duo-
decim dieb⁹ ſolidet̄:reliq̄s decē ⁊ octo diebus format̄ vſq;
ad ꝑfecta lineamēta oīum mēbroꝝ: ⁊ in reliq̄ tp̄e vſq; ad
tēpus part⁹ magnitudine auget̄. Sex aūt ⁊ nouē ⁊ duode-
cim ⁊ .xviij. in vnū coacti fiūt .xlv. addito ḡ vno fiunt qua-
dragintaſex:qui ſi fuerint multiplicati per ip̄m ſenariū nu
merū:qui hui⁹ ordinatōis caput tenet:fiūt ducēti ⁊ ſeptua-
gintaſex.i.nouē mēſes ⁊ ſex dies. Nō ḡ abſurde q̄dragin-
F taſex annis dr̄ fabricatū eſſe tēpluz qđ corpus eius ſigna-
bat:vt quot anni fuerint in fabricatione tēpli:tot dies fue-
rūt in corpis dn̄ici ꝑfectione. AVG.ſup Joā. Uel aliter:
quia dn̄s nr̄ de Adam corpus accepit nō de Adā pctm̄ tra
xit:tēplū corporeuz inde ſumpſit:nō iniq̄tatē que de tēplo
pellēda eſt. Si aūt facias quatuor noia greca. Anatole qđ
eſt oriens. Diſis qđ eſt occidēs. Arctos quod eſt ſeptētrio.
Meſſembria:qđ eſt meridies:capita v̄boꝝ Adam hn̄t. A
Mar.13 quatuor.n.vētis dn̄s collecturū ſe dicit electos ſuos cū ve-
nerit ad iudiciū. Hn̄t aūt lr̄e nois Adam numeruz ſm̄ gre-
cos:⁊ ibi inuenit̄ q̄dragintaſex annis edificatū tēplū. Ha-
bet enim adā alpha qđ eſt vnū:⁊ delta qđ quatuor ⁊ alpha
qđ eſt vnū ⁊ .m. qđ eſt q̄draginta:⁊ ſic habes quadraginta-
ſex. Sz iudei q̄ caro erāt carnalia ſapiebāt:ille ſp̄ualr lo-
quebat̄:⁊ de quo tēplo diceret per euāgeliſtā nobis apuit.
Sequit̄ enim.[Ille autem dicebat de tēplo corporis ſui.]
G THEO. Ex h aūt apollinaris ↄtradictionē ſumit: volēs
oſtēdere q caro chriſti eēt inaiata:eo q tēplū ſit inaiatū.ḡ
carnē chriſti ⁊ lapidē ⁊ lignū facies:q̄ ex his tēplū ↄſiſtit.
Si aūt qđ dr̄. Aīa mea turbata eſt:⁊ ptātem habeo ponēdi
Joā.12. aiaz meā:nequaq̄ dici dixeris:vbi pones illud. In manus
Joā.10. tuas dn̄e cōmēdo ſp̄ūz meū:nō enim h de aīa irrōnali in-
Pſā.30. telligere poteris. Neq; qđ dr̄. Nō derelinques aiaz meā in
Pſā.15. iferno. ORIGE. Ideo aūt corpus dn̄i tēplū itelligit̄:q̄a
Quaſ corpus dn̄i tēplo cōpet ſicut tēplū gl'iam dei cōtinebat habitātē in ipſo:ſic corpus
chriſti repn̄tās eccl'iaz:vnigenitū ↄtinet:qui eſt imago dei
Col.p. ⁊ gl'ia. CHRY. Duo aūt erāt que obſtabāt diſcipulis ne
iterim itelligerēt:vnū ipſa reſurrectio:alteꝝ v̄o:qđ maius
erat.ſ.q de⁹ erat qui in illo corpe habitabat:qđ dn̄s occul-
te oſtēderat dicēs.[Soluite tēpluz h ⁊c.] Et ideo ſubdit̄.
[Cū ḡ reſurre.a mortuis recor.ſunt diſci.eius:q̄ h dicebat
H de cor.ſuo:⁊ cre.ſcri.⁊ ſer.quē dixit ieſus.] ALCVI. An-
te reſurrectionē nō itelligebāt ſcripturas:q̄ nōdū accepe-
rāt ſp̄mſcm̄. Sed in die reſurrectionis apparēs dn̄s apuit
Luc.24 diſcipulis ſenſum:vt itelligerēt que de ipſo ſcripta erāt in
lege ⁊ ꝓphis:⁊ tūc crediderūt ſcripture ꝓphaꝝ:qui ꝑdixe-
rūt chriſtū tertia die reſurrecturū:⁊ ſmoni quē dixit ieſus.
[Soluite tēplū hoc.] ORIG. Scđm anagogem v̄o cō-
plemētū fidei attingemus in magna corpoꝝ reſurrectiōe
tot⁹ corpis ieſu.i.eccl'ie eius:cū fides que eſt ex ſpecie mul
tuz differat ab ea que eſt per ſpeculū in enigmate.

Tex.6. ¶ Cum autē eſſet hieroſolymis in paſcha in die
feſto:multi crediderūt in nomine eius vidētes
ſigna que faciebat. Ipſe aūt ieſus non credebat
ſemetipſum eis:eo q ipſe noſſet oēs:⁊ q̄ opus
ei nō erat vt q̄s teſtimoniuz ꝑhiberet de homi-
ne. Ipſe enim ſciebat quid eſſet in homine.

¶ BEDA. Supius euāgeliſta narrauit q̄d dn̄s hieruſalez A
adueniēs geſſerit:nūc v̄o eodē hierl'ymis cōmorāte q̄d ab
alijs erga eū actū fuerit refert. Un̄ dr̄.[Cū aūt eēt hiero.in
paſ.in die fe.multi cre.in no.ei⁹ vi.ſigna que fa.] ORIG.
Reſpiciēdū aūt q̄uo ex ſignis ei⁹ pleriq; vidētes credebāt
in eū. Nō.n.dr̄ ꝓdigia feciſſe hierl'ymis:niſi forte cuz facta
ſint in ſcripturis nō hn̄tur. Aduiite v̄o ſi poſſibile eſt in mi
raculis deputari q fecerit flagellū ex funiculis ⁊ cūctos ex
tēplo ꝓpulerit. CHRY. Prudētiores aūt fuerāt diſcipu Ap̄li non ſunt ſecuti chriſtū ꝑp miracula: ſed ꝑp doctrinam.
li qui ad chr̄m acceſſerāt:nō ꝑp ſigna:ſed ꝑp doctrinā. Nā
groſſiores q̄dē ꝑ ſigna trahunt̄:rōnabiliores v̄o ꝑ ꝓphias
ſeu doctrinaz. Un̄ ſbdit̄.[Ipſe aūt ieſus nō cre.ſemetip̄m
eis.] AVG. Quid ſibi vult h: Illi credebāt in noie ei⁹:⁊
ipſe ieſus nō credebat ſemetipſum eis: An forte nō crede-
bāt ei ⁊ fingebāt ſe crediſſe: Sed nō diceret euāgeliſta.
[Multi credi.in noie eius.] Magna ḡ res ⁊ mira. Credūt B
hoies in chr̄m:⁊ chr̄s nō ſe credit hoib⁹:p̄ſertim q̄ fili⁹ dei
eſt:⁊ vtiq; volēs paſſus eſt:⁊ ſi nollet nunq̄ pateret̄:ſed ta
les ſunt oēs cathecumini. Si dixerimus cathecumino:cre-
dis chr̄o: rn̄det:credo ⁊ ſignat ſe. Si iterrogemus eū. Mā-
ducas carnē filij hois: neſcit q̄d dicimus:q̄ ieſus nō ſe cre
didit ei. ORIG. Uel dōm q ieſus nō ſe credidit credē-
tib⁹ in noie eius:⁊ nō in illū. In illū.n.credūt qui anguſtaz
viā vadūt ducētē ad vitā.qui aūt credūt ſignis nō in eū:ſ;
in noie eius credūt. CHRY. Uel h dicit:q̄ nō ↄfidebat C
in eis vt in diſcipulis perfectis:neq; cōmittebat eis oīa do-
gmata vt iaz firmiter fidelib⁹ ſrib⁹. Nō.n.itēdebat exterio
rib⁹ v̄bis:ad mentē coꝝ intrās ⁊ tp̄s opportunū manifeſte
ſciens. Un̄ ſeq̄t̄.[Eo q ipſe noſſet oēs:⁊ q̄ opus nō erat vt
q̄s teſtimoniū ꝑhi.de hoie. Ipſe.n.ſciebat q̄d eſſet in hoie.]
Scire.n.ea que ſunt in corde hoiuz eſt dei:qui ſolus corda
plaſmauit. Nō indigebat ḡ teſtib⁹ vt ꝓpꝛoꝝ plaſmatū mē-
tē addiſcat. AVG. Plus ēt nouerat artifex q̄d eēt in ope
ſuo q̄ ip̄m opus q̄d eēt in ſemetipſo. Nā ⁊ petrus nouerat
Mat.26. q̄d in ipſo eēt q̄n dixit. Tecū ero vſq; ad mortē:ſ; dn̄s no-
uerat q̄d eēt in hoie dicēs:pus q̄ gallus cātet ter me nega- Nunq̄ de cōſcia nr̄a ſecuri ſimus:ſ; ſp formidare debemus.
bis. BEDA. Quapropter monemur vt nunq̄ de ↄſcien-
tia nr̄a ſecuri ſimus:ſed ſemꝑ ſolliciti formidemus:q̄ qđ
nos latet eternū arbitriū latere nō valet. Cap. III.

Tex.1. Erat aūt hō ex phariſeis nicodemus
noie princeps iudeorū. Hic venit ad
ieſuz nocte:⁊ dixit ei. Rabbi ſcimus
q̄ a deo veniſti magiſter. Nemo eñi
poteſt hec ſigna facere que tu facis: niſi fuerit
deus cum eo. Reſpōdit ieſus:⁊ dixit ei. Amen
amen dico tibi:niſi q̄s renatus fuerit denuo nō
poteſt videre regnum dei.

¶ AVG. Supius dixerat q cuz eēt hierl'ymis multi cre- A
diderunt in noie eius vidētes ſigna ⁊ ꝓdigia que faciebat.
Ex his aūt erat Nicodemus:de quo dr̄.[Erat autē hō ex
phariſeis nicodemus noie.] BEDA. Cui⁹ etiā dignita-
tis offm̄ oñdit:cū ſbdit̄.[Princeps iudeoꝝ.] Deide q̄d ege-
rit cuz ſbiecit.[Hic venit ad ie.no.] cupiēs.ſ.ſecreta ei⁹ al-
locutione plenī⁹ diſcere myſteria fidei:cui⁹ apta oſtēſione
ſignoꝝ iaz rudimēta perceperat. CHRY. Adhuc tn̄ a iu-
daica detinebatur ifirmitate:ꝓpterea ⁊ nocte venit:trepi-
Infra.12. dās in die h facere. Un̄ ⁊ euāgeliſta alibi dicit. Qm̄ ex pn̄-
cipib⁹ multi crediderūt in eū:ſed ꝓpter iudeos nō ↄfitebā-
tur:vt nō extra ſynagogā fierēt expulſi. AVG. Nicode
mus etiā ex illo nūo erat qui crediderūt:ſed nōduz renati
ſunt. Un̄ h ad rem ꝑtinet q in nocte venit. Renati aūt ex

Ephe.5. B

aqua ⁊ ſpũſctõ andiũt ab Aplo. Fuiſtis aliqñ tenebre:nũc aũt lux in dño. AIMO. Uel pulchre in nocte veniſſe dicit:q₂ tenebris ignorãtie obnubilat⁹ ad tantã lucẽ nõdũ puenerat: vt pfecte deũ ve℞ crederet. Nox.n.in ſacro elogo pro ignorãtia ponit. Unde ſubdit.[Et dixit ei. Rabbi ſcimus:q₂ a deo veniſti magiſter.] Qđ aũt hebraice rabbi:latine dr magiſter. Magr̃m ĝ appellat ⁊ deũ tacet:q₂ credebat eũ a deo miſſuʒ:ſed tñ vt dictũ eſt:deũ nõ agnoſcebat. AVG. Uñ autẽ iſte crediderat:pʒ per id qđ ſubdit.[Nemo enim põt hec ſigna facere que tu facis niſi fuerit deus cum eo.] Sic ĝ nicodemus de illis multis erat:qui crediderãt in noĩe eius. Uidẽtes ſigna que faciebat.

Infra.6.

CHRY. Sed tñ neq₃ a ſignis aliqd magnuʒ exiſtimabat de eo:ſed adhuc humanã hñs de eo mẽtem vt de ꝓpheta loquit:ad opationẽ eum miſſuʒ dicẽs. Et alieno auxilio indigẽtẽ hec agere que agebat:cum tñ pr̃ pfectũ euʒ genuerit:⁊ ſufficiẽtẽ ſibiipſi:⁊ nihil hñtẽ impfectũ. Quia x̃o chr̃i ſtudiũ erat interim:nõ ita dignitatẽ ſuã reuelare:ſicut pſuadẽ ꝙ nihil ex aduerſo agebat prĩ: ꝓpterea in x̃bis multotiẽs humilr̃ loquẽs vr̃:in rebus aũt cũ ptãte oĩa opat. Ideoq₃ ⁊ nichodemus nũc manifeſte qdẽ nihil excelſum loq̃t de ipſo:occulte aũt ab humili cum opĩone reducit:docẽs ꝙ ſufficiẽs ſibi ipe eſt in miraculo℞ opatione. Uñ ſubdit.[Rñdit ieſus ⁊ dixit ei. Amẽ amẽ dico tibi:niſi qs renatus fuerit denuo:nõ põt videre regnũ dei.]

De⁹ pr̃ ſiliũ ſuũ pfectũ genuit et nullã ĩpfectionẽ hñtem.

C

AVG. Iſti ſunt ĝ qbus ſe credit ieſus:qui nati fuerint denuo:qui nõ in nocte veniũt ad ieſum ſic̃ Nicodemus:tales.n.iam etiã ꝓfitent. Dicit ergo.[Niſi qs renat⁹ fuerit ⁊c̃.] q.d. Quia nõdũ es nat⁹ denuo.i.ex deo. Spũali gnõne:notitia quaʒ habes de me ſpiritalis non eſt:ſʒ aĩalis ⁊ humana. Ego aũt dico tibi:ꝙ ſiue tu ſiue alius qcũq₃:niſi ex deo denuo nat⁹ fuerit:nõ poterit apphẽdẽ gl̃iam que circa me eſt:ſed ex̃ regnũ erit.nã gñatio que per baptiſmum fit:illuminationem anime tribuit.

Gñatio q̃ p baptiſmũ fit illuminatiõeʒ aĩe tribuit.

CHRY. Uel lr̃a talis eſt.[Amẽ amẽ dico tibi:niſi qs renatus ⁊c̃.] hoc eſt:ſi tu nõ nat⁹ fueris deſup:⁊ dogmatũ ſuſcepis certitudinẽ alicubi:extra erras ⁊ lõge es a regno celo℞. Seipm hic oſtẽdẽs ⁊ indicãs:qm̃ nõ eſt h tm̃ qđ videtur:ſed alijs oculis opus eſt ad vidẽdũ eum. Hoc aũt qđ dicit.[Deſup.] hi qdẽ.i.de celo exponũt:alij vo a pn̄. Igit iudei qdẽ ſi h audiſſent:deridẽtes vtiq₃ diſceſſiſſent:hic vo ⁊ in h amorẽ diſcipuli oñdit ꝙ a chr̃o vlterius īterrogat.

D

Tex.2. ¶ Dicit ad eum nicbodemus. Quõ põt homo naſci cum ſit ſenex:nunqd põt in vẽtreʒ matris ſue iterato itroire ⁊ renaſci? Rñdit ieſus. Amẽ amen dico tibi:niſi qs renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpirituſancto:nõ põt introire in regnũ dei. Qđ natũ eſt ex carne:caro eſt: ⁊ qđ natũ eſt ex ſpiritu:ſpũs eſt. Nõ mireris:quia dixi tibi:oportet vos naſci denuo. Spũs vbi vult ſpirat: ⁊ vocẽ eius audis:ſed neſcis vnde veniat:aut quo vadat. Sic eſt oĩs qui natus eſt ex ſpiritu.

A ¶ CHRY. Ueniẽs Nicbodemus ad ieſum:vt ad hoĩem audiẽs maiora q̃ ab hoĩe:erigit ab altitudine co℞ que dicũtur:nõ qdeʒ excidẽs a fide:ſed īfert hãc impoſſibilitatẽ vt in aptioreʒ ꝓuocet doctrinã. Duo aũt erãt que admirabat.ſ.natiuitas talis:⁊ regnũ. Neq₃ eniʒ audita erãt apud iudeos. Sed iterim circa prius iſtat:⁊ qđ maxime eius mẽtẽ cõcutiebat. Unde dĩ.[Dicit ad eum nicbodemus. Quõ põt hõ naſci cum ſit ſenex? Nunqd põt in vẽtrem matris ſue iterato introire ⁊ renaſci?] BEDA. Sic x̃ba iſta ſonare vident:quaſi puer queat iterato in vẽtreʒ mr̃is itroire ⁊ renaſci. Sed ſciẽduʒ ꝙ ipſe ſenex erat:ideoq₃ de ſe ꝓtulit exẽplũ ac ſi diceret. Ego ſum ſenex ⁊ meã quero ſalutẽ:quõ poſſum in vẽtrẽ mr̃is itroire ⁊ renaſci?

B

CHRY. Rabbi eum vocas ⁊ a deo veniſſe dicis:⁊ nõ ſuſcipis que dicunt:ſed loqueris ad magiſtrũ dictionẽ que multã pturbationẽ inducit. Hoc enim.ſ.quõ q̃rere co℞ eſt qui nõ valide credũt:⁊ multi ſic querẽtes a fide deciderũt:hi qdem dicẽtes. Quõ deus eſt incarnat⁹? alij quõ mãſit impaſſibilis? Propterea ⁊ hic ꝓpter anxietatẽ modũ exquirit. Sed cum aliqs cogitationib⁹ ꝓprijs ſpũalia euertit:derſibilia loquit. AVG. Spũs eniʒ loquit:⁊ ille carnẽ ſapit:nõ nouerat iſte niſi vnã natiuitatẽ.ſ.ex Adam ⁊ Eua:⁊ ex deo et eccl̃ia nõdũ nouerat. Sic tñ tu itellige natiuitatẽ ſpũs quõ ītellexit Nicbodemus natiuitatẽ carnis. Quõ.n.vterus nõ põt repeti:ſic nec baptiſmus.

Sic vter⁹ matris nõ põt repetiri:ita ⁊ baptiſm⁹ nõ poteſt reiterari.

CHRY. Nicbodemo aũt decidẽti ad eam que hic eſt natiuitatẽ:chr̃s manifeſtius reuelat ſpũalis natiuitatis modũ. Uñ ſequit.[Rñdit ieſus. Amẽ amẽ dico tibi:niſi qs renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ ſpũſctõ: nõ põt itroire in regnũ dei.] AVG. Ac ſi dicat.[Tu carnaleʒ gñationẽ itelligis:ſed ex aqua ⁊ ſpiritu opʒ ꝙ naſcat hõ ꝓpter regnuʒ dei. Si ꝓpter hereditatẽ pr̃is hoĩs tpalis naſcit aliqs ex viſcerib⁹ matris carnalis:⁊ ꝓpter hereditatẽ pr̃is dei ſempiternã naſcat ex viſcerib⁹ eccl̃ie.

C

Cum aũt ex duob⁹ hõ cõſiſtat:ex corpe.vʒ.⁊ aĩa:duplicẽ habet ⁊ hĩ modũ gñationis. Aqua eniʒ que viſibilis eſt:ad emũdationẽ corpis intelligit. Spũs x̃o inuiſibilr̃ cõcurrẽs:ad emũdationẽ inuiſibilis aĩe innuit. CHRY. Si x̃o qs interrogat qualr̃ ab aqua hõ naſcit:interrogo ⁊ ego qualr̃ nat⁹ eſt Adam a terra? Sicut eniʒ in pn̄cipio ſubijciebat elemẽtũ terra:totũ vo opus plaſmãtis erat:ita ⁊ nũc ſubijcit elr̃ntuʒ aqua:totũ x̃o eſt ſpũs gr̃e. Tũc paradiſum dedit in cõuerſatiõeʒ:nũc aũt celũ nobis apuit. Sed que neceſſitas aque his qui ſpm̃ſanctũ ſuſcipiũt. Diuina.n.in ea pficiunt ſymbola:ſepultura ⁊ mortificatio:reſurrectio ⁊ vita. Sicut enĩ in quodã ſepulchro in aqua nobis ſubmergẽtib⁹ capita:vetus hõ ſepelit:⁊ ſũmerſus deorſum occultat:deide nouus rurſus aſcẽdit:hoc etiã fit vt diſcas qm̃ virtus pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti oĩa cõplet:⁊ ꝙ chr̃s tres dies ad reſurgendũ expectauit. Quod igit eſt matrix fetui:hoc eſt fideli aqua. In aqua.n.plaſmat ⁊ figurat: ſed qđ in matrice plaſmat tpe indiget:qđ x̃o in aqua nõ ita:ſed in vno momẽto oĩa fiũt. Talis.n.eſt nã corpo℞ vt tpe aſſumãt pfectionẽ:in ſpũalibus x̃o nõ eſt ita:qm̃ pfecta a pn̄cipio ꝯſtituunt que fiunt. Ex quo igit aſcẽdit a iordane dñs nõ adhuc reptilia aiarũ viuẽtiũ:ſʒ aĩas ſpũales ⁊ rõnabiles aqua reddit.

D

Quia hõ ex duobus ꝯſtat.ſ.corpore ⁊ aĩa:iõ indiget baptiſmo aque ꝓpẽ corpus: et baptiſmo ſpũs propter aĩaʒ.

E

AVG. de baptiſ.paruulo℞. Sed q₂ nõ ait.[Niſi qs renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu] nõ hẽbit ſalutẽ:vel vitã eternã: ſed[non itrabit in regnũ dei.] ad h ingunt qdã. Paruuli baptiçãdi ſunt vt ſint cum chriſto in regno dei:vbi nõ erũt ſi baptiçati nõ fuerint:q̃uis ⁊ ſine baptiſmo ſi paruuli moriant ſalutem vitãq₃ eternã habituri ſint:qm̃ nullo peccati vinculo aſtricti ſunt. Sed cur naſcat denuo niſi renouãdus a vetuſtate:aut vnde imago dei nõ intrat in regnũ dei niſi īpedimẽto ꝓhibẽte peccati. AIMO. Talia aũt ac tãta ſecreta myſteria Nicbodemo cape nõ valẽti:dñs ex carnali natiuitate ſimĩtudinẽ dedit dicẽs.[Qđ natum eſt ex carne caro eſt:⁊ qđ natũ eſt ex ſpiritu ſpũs eſt.] Sicut.n.caro carnẽ ꝓcreat:ita quoq₃ ſpũs ſpũʒ parit.

F

CHRY. Nihil igit ſenſibiliũ ingras neq₃ eſtimes ꝙ carnẽ gñet ſpũs. Dñi eniʒ caro genita eſt:nõ qdẽ a ſpiritu ſolũ:ſed etiã a carne.[Quod aũt natũ eſt ex ſpiritu:ſpũale eſt.] Natiuitatẽ enim hic nõ eã que ſm̃ ſubam dicit:ſed eaʒ que ſm̃ honorẽ ⁊ gr̃am. Si igit ⁊ filius dei ita nat⁹ eſt:qd plus hẽbit oĩbus qui ita nati ſunt? Inuenit aũt ⁊ ſpiritum minorẽ:cũ eius natiuitas gr̃a ſpũs ſit. Et qd hec a iudaicis diſtãt dogmatib⁹? Uide autẽ ⁊ ſpũſſancti dignitatẽ,dei enim opus videt facere. Supra

F.1. eniʒ dixit. Qui ex deo nati ſunt. hic aũt qm̃ ſpũs eos gñat. Dicẽs aũt ehꝛiſtus: qm̃ qui nat⁹ eſt ex ſpiritu: ſpũs eſt: quia turbatuʒ rurſus vidit: ad ſenſibile exẽplũ ducit ſmonẽ di/cẽs. Nõ mireris: qꝛ dixi tibi: opʒ vos naſci denuo. Dicen-

G do enim ne mireris oſtẽdit animi eius turbationẽ. Ponit aũt exẽplũ qꝙ neqꝫ cõiones aliquã ad corpoꝝ groſſitiẽ ha/bet: neqꝫ ad incorpeoꝝ pueniẽs nãm: qꝺ eſt vẽti oꝛ latio: di/cẽs. Spũs vbi vult ſpirat: ꝛ vocem eius audis: ſed neſcis vnde veniat aut quo vadat. Sic eſt oĩs qui nat⁹ eſt ex ſpiri/tu. Qꝺ dicit tale eſt. Si vẽtuʒ nullus detinet: ſed quo vult fert: multo magis ſpũs actionẽ nãe leges detinẽ non pote/rũt: nõ terminũ corpoꝛalis natiuitatis: neqꝫ aliud gd taliũ. Qm̃ autẽ de vento hic dictũ eſt: manifeſtat illud qꝺ dicit. Vocẽ eius audis. i. ſonitũ pcuſſionis. Nõ eniʒ loquẽs infi/deli ꝛ neſciẽti ſpũs actionẽ h̄ diceret. Dicit aũt. Ubi vult ſpirat: nõ quaſi electionẽ quãdaʒ vẽto hñte: ſed eam que n nã eſt mutationẽ que nõ ꝓhibeť: ꝛ cum ptãte fit. Et ne/ſcis vnde veniat aut quo vadat. id eſt ſi huius ſpũs cuius ſenſum ſuſcipis auditu ꝛ tactu interp̃tari neſcis viã: quali/ter diuini ſpũs opationẽ ſcrutaris. Vñ ſubdit. Sic eſt oĩs qui nat⁹ eſt ex ſpiritu. AVG. Sed gs noſtrũ nõ videat.

Operatio ſpũſſancti non poteſt ſcrutari.

H Verbi grã. auſtrũ eũtem a meridie ad aqlonẽ: aut aliũ vẽtuʒ veniẽteʒ ab oriẽte ꝛ occidẽte: q̃uo ergo neſcimus vnde ve/niat aut quo eat? BEDA. Spũs igiť ſanct⁹ eſt qui vbi vult ſpirat: qa ipſe in ptãte habet cuius coꝛ grã ſue viſita/tionis illuſtret ꝛ vocem eius audis: cum te pñte loquiť is qui ſpũſancto replet⁹ eſt. AVG. Sonat pſalmus: ſonat euãgeliũ: ſonat ſermo diuinus: vox ſpũs eſt. hoc igiť dicit: qꝛ Verbo ꝛ ſacramẽto inuiſibiliter adeſt ſpũſanct⁹ vt naſca/mur. ALCVI. Ergo neſcis vñ veniat aut quo vadat: qa etſi te p̃ſente ſpũs ad horã quẽpiam repleuerit: nõ põt

I videri q̃uo in euʒ intrauerit: vel q̃uo redierit: qꝛ natura eſt inuiſibilis. AIMO. Siue neſcis vnde veniat: quia q̃uo credẽtes ad fidẽ introducat ignoꝛas: vel quo vadat: quia q̃uo fideles ad ſpẽm pducat neſcis: ꝛ ſic eſt oĩs qui nat⁹ eſt ex ſpiritu: ac ſi dicat. Spũſanct⁹ ſpũs inuiſibilis eſt: ita ꝛ quiſqs ex ſpiritu naſciť inuiſibiľr naſciť. AVG. Uel ali/ter. Et ſi tu naſcaris de ſpiritu: hoc eris: vt ille qui nõ eſt na/tus adhuc de ſpiritu: neſciat vnde venias aut quo eas. Hoc enim ſecut⁹ ait. Sic eſt oĩs qui nat⁹ eſt ex ſpũ. THEO. Cõfundať ergo macedonius impugnatoꝛ ſpiritus: qui ſer/uum ſpũmſanctũ aſſeruit. Spirit⁹ enim ſanctus ꝓpria po/teſtate: ꝛ vbi vult: ꝛ qualiter vult operatur.

Tex.3. Rñdit nicodemus ꝛ dixit ei. Q̃uo pñt hec fieri? Rñdit ieſus ꝛ dixit ei. Tu es magiſter in iſrael ꝛ hec ignoꝛas? Amẽ amẽ dico tibi: qꝛ qꝺ ſcimus loqmur: ꝛ qꝺ vidim⁹ teſtamur: ꝛ teſti/moniũ nr̃m nõ accipitis. Si terrena dixi vob̄ ꝛ nõ creditis: q̃uo ſi dixero vob̄ celeſtia credetis?

A AIMO. Myſteriuʒ diuine maieſtatis nicodemus ca/pere nõ valet que a dño audiebat: ꝛ ideo rõneʒ querẽs fa/ctũ nõ abnegãs: nõ voto rep̃hẽdẽtis: ſʒ affectu diſcẽtis do/minũ interrogat. Unde di. Rñdit nicodemus ꝛ dixit ei. Q̃uo poſſunt hec fieri? CHRY. Quia igiť adhuc in iu/daica vilitate manet: ꝛ exemplo ita manifeſto dicto ei ad/huc interrogat: de reliquo aſpius ad euʒ chꝛs loquiť. Unde ſequiť. Rñdit ꝛ dixit ei. Tu es magiſter in iſrľ ꝛ hec igno/ras? AVG. Quid putamus dñm huic magr̃o iudeoꝝ quaſi inſultare voluiſſe? Uolebat gdẽ illuʒ naſci de ſpiritu. Nemo aũt ex ſpiritu naſciť niſi humilis fuerit: qꝛ ipſa hu/militas facit nos naſci de ſpiritu. Ille aũt magiſterio infla/tus erat: alicuius momẽti ſibi eſſe videbať: qa doctoꝛ erat iudeoꝝ. Deponit g̃ dñs ſupbiã eius vt poſſit naſci de ſpũ.

Humilitas fac nos naſci de ſpũ.

CHRY. Nequaq̃ tñ negtiã accuſat viri: ſed inſipiẽtiã ꝛ ruditatẽ ſolũ. Sed dicet aliqs: gd cõe habet hec natiuitas: de qua. ſ. chꝛs locut⁹ eſt ad iudaica dogmata? Habet gdem cõe. Naʒ qui p̃mus hõ fact⁹ eſt: ꝛ que de coſta facta eſt mu/lier: ꝛ que ſteriles genuerũt: ꝛ que: per aquaʒ miracula pfe/cta ſunt. Dico aũt qꝙ heliſeus de aqua ferrũ eduxit: ꝛ qꝙ iu/dei mare rubzũ tranſierũt: ꝛ qꝙ Naaman ſyrus in ioꝛdane purgat⁹ eſt. Hec oĩa natiuitatẽ ſpũalem ꝛ purgamẽtũ in ea futurũ figuraľr pſonabãt: ꝛ ea que a ꝓphetis ſunt dicta oc/culte: oſtẽdũt hũc natiuitatis modũ: vtputa illud. Renoua/bitur vt aqle iuuẽtus tua. ꝛ beati quoꝝ remiſſe ſunt iniqta/tes. Sed ꝛ Iſaac figura huius natiuitatis erat. Hec igiť re/memoꝛãs dixit. Tu es magiſter in iſrael ꝛ hec ignoꝛas? Rurſus aũt aliũde ſuũ ſermonẽ ei credibileʒ facit: ad im/becillitatẽ eius cõdeſcẽdẽs cum ſubdit. Amẽ amẽ dico ti/bi: qꝛ qꝺ ſcimus loqmur: ꝛ qꝺ vidimus teſtamur: ꝛ teſtimo/niũ noſtrũ nõ accipitis. Apud nos viſus alijs ſenſib⁹ cer/tioꝛ eſt: ꝛ ſi volumus aliqueʒ facere credẽ ita dicimus: qm̃ oculis nr̃is vidimus. Propterea chꝛs humano loquens ad eum ſmone: nõ viſum ſenſibilẽ induci: ſʒ manifeſtũ eſt qꝙ de certiſſima cognitiõe ꝛ nõ aliter ſe hñte loquiť. Igiť hoc gdẽ. i. qꝺ ſcimus ait de ſeipſo ſolo. AIMO. Queriť autẽ

4. Re. 6
Exo. 14
4. Re. 5
Ps̃. 102
Ps̃. 31.
Gen. 21.

B

C quare pluraľr dicat. Qꝺ ſcimus loqmur. Ad hoc dõm qꝙ vnigenitus dei filius erat qui hoc loquebať: oſtẽdẽs quaľr pater eſt in filio: ꝛ fili⁹ in pře: ꝛ ſpũſanct⁹ ab vtroqꝫ indiui/ſibilis pcedat. ALCVI. Uel dicit pluraľr: ac ſi dicat. Ego ꝛ illi qui modo ſpiritu ſunt renati: itelligimus illud qꝺ loqmur: ꝛ qꝺ vidimus apud patrẽ in abſcõdito hoc teſta/mur foꝛis in mũdo: ꝛ vos qui carnales eſtis ꝛ ſupbi nõ ac/cipitis teſtimoniũ noſtrũ. THEO. Qꝺ nequaq̃ de Ni/chodemo dicit: ſed de gñe iudeoꝝ: qui vſqꝫ ad fineʒ in pfi/dia pmãſerũt. CHRY. Qꝺ gdem nõ turbaui Verbũ eſt: ſʒ

D mãſuetudinẽ oſtẽdẽtis. Hinc enim erudit nos cum ad ali/quos locuti fuerimus: ꝛ nõ perſuaſerimus nõ triſtari neqꝫ iraſci: ſʒ noſtrũ ſermonẽ credibilẽ facere nõ ſolũ nõ iraſcẽ/do: ſed etiã nõ clamãdo. Mã. n. ire clamoꝛ eſt. Jeſus autẽ dogmata excelſa tãgere debẽs: ꝓpter audiẽtiũ ifirmitatẽ ſe detinet multotiẽs: ꝛ nõ cõtinue dignis ſua magnitudine dogmatibus imoꝛať: ſed magis his que cõdeſcẽſionẽ hñt. Unde hic ſbdiť. Si terrena dixi vobis: ꝛ nõ creditis: q̃uo

Chꝛs nos erudit qꝙ nõ debem⁹ iraſci his q̃s erudi/mus.

E ſi dixero vobis celeſtia credetis? AVG. Hoc eſt ſi non creditis: qꝛ tẽplũ poſſum ſuſcitare deiectũ a vobis: q̃uo cre/ditis: qꝛ per ſpũmſctm̃ pñt hoĩes regñari? CHRY. Uel aliter. Si baptiſmũ terrenum dicat: nõ mireris: qꝛ in terra pficiť: ꝛ cõparatione illius natiuitatis ſtupende que eſt ex ſuba patris: terrena eſt gr̃e natiuitati: ꝛ hñ nõ dixit. Nõ in/telligitis: ſed nõ creditis. Nã cum qs aliqua per intellectũ ſuſcipe nõ valet: amẽtie vel ignorãtie imputať. Cum autẽ h̄ nõ ſuſcipiat aliqs qꝺ ſolũ fide opoꝛtet ſuſcipe: non amẽ/tie: ſed ifidelitatis eſt accuſatio. Dicebãtur aũt hec etſi nõ credebãtur: qa poſteri erant ea ſuſcepturi.

Tex.4. Et nemo aſcendit in celum: niſi qui deſcendit de celo: filius hoĩs qui eſt in celo.

A AVG. de bap. paruuloꝝ. Notata paululũ eius impitia: qui ſe ceteris de magiſterio p̃ferebat: ꝛ oĩum taliũ incredu/litate rep̃hẽſa: rñdet qꝙ alij credãt ſi illi nõ credũt ad illud qꝺ iterrogat⁹ eſt: q̃uo pñt iſta fieri dicẽs. Et nemo aſcẽdit in celũ niſi qui deſcẽdit de celo: filius hoĩs qui eſt in celo. q. d. Sic fiet gñatio ſpũalis: vt ſint celeſtes hoĩes ex terre/nis. Qꝺ adipiſci nõ poterũt: niſi membꝛa mea efficianť: vt ipe aſcẽdat qui deſcẽdit: nõ aliud deputãs corpus ſuũ. i. ec/cleſiaʒ ſuã qꝫ ſeipm̃. GREG. 27° moꝛaľ. Quia. n. nos vnũ cuʒ illo iam facti ſumus: vnde ſolus venit in ſe ſolus redit etiã in nobis: ꝛ is qui in celo ſemꝑ eſt: ad celũ q̃tidie aſcẽdit.

AVG.

B AVGV. de baptiſmo paruulorum. Cũ is autẽ in terra fa/
ctus ſit filius hoĩs: diuinitatẽ tñ ſuã: qua in celo manẽs: deſcẽ/
dit ad terrã nõ indignãs cenſuit noĩe filij hoĩs: ſicut carnem
ſuã dignatus eſt noĩe filij dei. Per vnitatẽ.n. pſone: q̃ vtraqz
ſubã vnus eſt chriſtus: ⁊ filius dei ambulabat in terra: ⁊ idẽ ipſe
filius hoĩs manebat in celo. Fit ĝ credibilior fides ex incre
dibilioribus creditis. Si.n. diuina ſubã longe diſtãtior potuit
pp nos ita ſuſcipe humanã ſubaz vt vna pſona fieret: q̃to
credibilius alij ſcti fiunt cuz hoĩe chriſto vnus chriſtus: vt oĩbus p
eius grãz aſcẽdẽtibus: ipſe vnus aſcẽdat in celuz q de celo de/
ſcẽdit. CHRY. Uel aliter. Quia dixerat nicodemus. Sci/
mus qm̃ a deo veniſti magiſter: ne eſtimet ita eſſe magr̃
vt multi pphaz de terra exiſtimãtes ſubiũgit. [Et nemo
aſcẽdit in celuz: niſi qui deſcẽdit de celo: filius hoĩs qui eſt in
celo.] THEO. Cuz vo filiũ hoĩs deſcendiſſe de celo au/
dis: nõ putes q de celo caro deſcẽderit: hoc.n. hereticorũ
dogma eſt: qui docebãt q chriſtus de celo corpus ſumpſerat: ⁊
per virginẽ trãſierat. CHRY. Filiuz.n. hoĩs nõ carnem
hic vocauit: ſꝫ a minori ſubã ſe totũ noĩauit. Eſt.n. ei cõſue
tudo multotiẽs a diuinitate: multotiẽs ab humanitate totũ
vocare. BEDA. Si.n. aliqs hõ nudus de monte ad con/
uallia deſcẽdat ⁊ aſſumptis veſtimẽtis ⁊ armis ad eundẽ
montẽ aſcẽdat: recte ipſe idem qui prius deſcẽdit aſcendiſſe
perhibet. HYLA. 10° de trini. Uel q2 de celo deſcendit
cõcepte de ſpũ originis cã eſt. Nõ.n. corpori maria origines
dedit: lꝫ ad incremẽta partũqz corpis omne qd ſenſus ſui
eſt nãle cõtulerit: q vo hoĩs filius eſt: ſuſcepte in virgine car/
nis eſt partus. q aũt in celis eſt nãe ſemp permanẽtis ptãs
eſt: que nõ ex infinitatis ſue virtute in regionẽ diffiniti cor/
poris coartauit vbi dei ptãtez: ⁊ in forma ſerui manens ab
omni intra extraqz celi mũdiqz circulo: celi ac mundi dñs
nõ abfuit. Per hoc ĝ ⁊ de celo deſcẽdit: q2 filius hoĩs eſt: ⁊
in celis eſt: q2 verbũ caro factũ nõ amiſerat manere qd fa
ctuz eſt. AVGV. Miraris aũt q2 hic erat ⁊ in celo. Ta
les fecit diſcipulos ſuos: pauluz audi dicentẽ. Noſtra ↄuer
ſatio in celis ẽ. Si homo paulus ambulabat in terra: ⁊ cõ/
uerſabat in celis: deus celi ⁊ terre nõ poterat eſſe in celo ⁊
in terra? CHRY. Uide aũt q2 qd valde videt excelſuz
indignũ eſt ſua magnitudine. Non.n. ſolum in celo eſt: ſed
vbiqz ⁊ oĩa replet: ſed adhuc ad imbecillitatem auditoris
loquit paulatim euz reducere volens.

Nũ. 21 ¶ Et ſicut moyſes exaltauit ſerpentez in deſer/
to: ita exaltari opꝫ filiũ hoĩs: vt omnis qui cre/
dit in ipſo nõ pereat: ſꝫ habeat vitaz eternã.

Nũ. 21 ¶ CHRY. Quia dixerat bñficiũ baptiſmi inducit huius
F cãz.ſ. crucẽ dicẽs. [Et ſicut moyſes ⁊c.] BEDA. Magr̃
legis moſayce ad ſpũalez ſenſuz eiuſdẽ legis idducit recor/
dans veteris hyſtorie: ⁊ hãc in figurã ſue paſſionis atqz hu
mane ſaluationis factã ediſſerẽs. AVG. de baptiſ. par/
uulorum. Serpẽtũ incurſibus in deſerto multi moriebant: ac
ſic moyſes ex pcepto dñi exaltauit in deſerto eneũ ſerpen/
tez hũc vidẽtes ſanabant ↄtinuo. Exaltatus ſerpẽs eſt mors
chriſti: eo ſignificãdi mõ quo per efficiẽtẽ id qd efficit ſigni/
ficat. A ſerpẽte qppe mors venit: qui pctm̃ quo mori me/
ret hoĩ perſuaſit. Dñs aũt in carnẽ ſuã nõ pctm̃ tranſtulit
tanq̃ venenũ ſerpẽtis ſꝫ mortẽ: vt eẽt in ſilitudine carnis
peccati pena ſine culpa: vñ in carne pcti ⁊ pena ſolueret ⁊
G culpa. THEO. Uideas ĝ figurã ad veritatẽ. Ibi.n. ſer/
pentis ſilitudo ſpẽz qdez beſtie hꝫ. venenũ aũt nõ hꝫ: ſic ⁊
Ro. 8. hic chriſtus a pctõ liber: in ſilitudinẽ carnis pcti venit. Exalta
ri aũt audiẽs ſuſpẽſionẽ itelligas in altũ vt ſctificaret acrẽ
qui ſctificauerat terrã ambulãdo in ea: intelligas ẽt p exal
tationẽ gliã. Naz illa crucis altitudo glia chriſti facta eſt. In
quo eniz iudicari voluit: in hoc huius mũdi pncipẽ iudicauit.

Per vnitatẽ pſone q̃ ex vtraqz ſubſtantia vnus eſt chriſtus filius dei ambulabat i terra ⁊ filius hoĩs manebat i celo.
C
Hoĩs hoc loco filiuz hoĩs ſe noĩãs nõ carnẽ itelligis ſolũ: ſꝫ a minori ſubã totum ſe noĩauit.
D
E
Phi. 3.
Serpens exaltatus a moyſe in deſertum chriſtũ ſignificabat in cruce mortuũ.

Adaz.n. iuſte mortuus eſt: q2 peccauit: dñs vo iniuſte: q2 pec/
catũ nõ fecit. Poſtq̃ ĝ iniuſte mortẽ ſuſtinuit: ſuperauit illũ
qui eũ tradidit morti: ⁊ ſic liberauit adam a morte: ſꝫ in hoc
deuictũ ſe inuenit. Nõ.n. potuit in cruce dñm cõtriſtare: vt Luc. 23
crucifigentes odiret: ſed magis diligebat: ⁊ pro eis orabat.
H Sic igit crux chriſti eius exaltatio ⁊ glia facta eſt. CHRY.
Ideo ẽt nõ dixit. Pendere opꝫ filiũ hoĩs: ſꝫ [exaltari] quia
honeſtius hoc videbat. Unde ⁊ pp audientẽ ⁊ pp figuraz hoc
poſuit: vt diſcas qm̃ cognata ſunt vetera nouis. Deinde vt
cognoſcas qm̃ nõ inuitus ad paſſionẽ venit: ⁊ adhuc vt diſcas
qm̃ multis hic naſcit ſalus. AVG. de baptiſ. paruulorum.
Sic ĝ tũc q cõſpiciebat exaltatũ ſerpentẽ a veneno ſana/
bat: ⁊ a morte liberabat: ſic nũc q ↄformat ſilitudini mor
tis chriſti per fidez baptiſmũqz eius: ⁊ a pctõ per iuſtificatio/
nez: ⁊ a morte per reſurrectionẽ liberat. Hoc eſt.n. qd ait.
I Ut oĩs q credit in eũ: nõ pereat: ſꝫ hẽat vitaz eternã. Quid
ergo opus eſt vt morti chriſti per baptiſmũ ↄformet puulus
ſi morſu ſerpẽtis nõ eſt oĩno venenatus? CHRY. Atten
de aũt q paſſionẽ obumbrate poſuit: ne eius vbis fieret triſ/
tis auditor. Fructuz vo paſſionis poſuit manifeſte. Si.n.
qui credunt in crucifixũ nõ pereũt: multomagis q crucifi/
xus eſt nõ perit. AVGV. Hoc aũt itereſt inter figuratã
imaginẽ ⁊ rem ipſaz: q illi ſanabant a morte ad tpalez vi
tam: hi aũt vt habeant vitam eternam.

Qui reſpiciebant ſerpẽtẽ ſanabãtur a morte temporali: qui chriſtũ reſpiciũt crucifixum hñt vitaz eternam.

Tex. 5. ¶ Sic eniz deus dilexit mũduz vt filiũ ſuũ vni/
genitũ daret: vt oĩs qui credit in eũ nõ pereat: ſꝫ
habeat vitaz eternã. Non eniz miſit deus filiuz
ſuũ in munduz vt iudicet mũduz: ſed vt ſalue/
tur mundus per ipſum. Qui credit in eum nõ
iudicat. Qui aũt non credit iam iudicatus eſt:
quia nõ credit in noĩe vnigeniti filij dei.

A ¶ CHRY. Quia dixerat. Opꝫ exaltari filiuz hoĩs: q̃ mor/
tez occulte ſignauit: ne auditor triſtis ab his fieret vbis: hu
manũ qd de eo ſuſpicãs: ⁊ mortẽ eius eſtimãs nõ eẽ exitiaz:
hoc ad rectitudinẽ reducit: filiũ dei dicẽs euz q dat ad mor/
tez ⁊ mortẽ eius cãz eſſe vite eterne. Unde dicit. [Sic.n. deus
dili. mũ. vt fi. ſu. vnige. da. vt oĩs q cre. in eũ nõ pereat: ſed
ha. vi. eter.] q.d. Ne mireris: qm̃ ego debeo exaltari vt vos
ſaluemini: etenim ⁊ patri hoc videt: qui ita nos dilexit: vt
pro ſeruis indeuotis filiũ dederit. Dicẽdo autez. [Sic deus
dilexit mũdum.] multaz indicat amoris intẽtionẽ. Multa
enim eſt ⁊ infinita diſtantia. Qui enim imortalis: qui ſine
pncipio: qui magnitudo infinita: eos qui ſunt ex terra ⁊ ci/
nere infinitis plenos pctis dilexit. Sꝫ ⁊ ea q̃ poſt hoc ponit
oſtẽtatiua ſũt magni amoris. Nõ.n. ſuũ: nõ angelũ: nõ ar/
chãgeluz dedit: ſꝫ filiũ ſuũ. Rurſus ſi filios plres habuiſſꝫ
⁊ dediſſet vnũ. hoc ẽt eẽt maximũ. Nũc vo filiũ vnicũ dedit.
Unde ſubdit. [Unigenitũ.] HYLA. 6° de tri. Sed ſi dile/
ctiõis hic fides ẽ creaturã creature pſtitiſſe: nõ fac magni
meriti fidẽ vilis ⁊ ſpernẽda iactura. Precioſa aũt ſũt q̃ cõ/
mẽdant charitatẽ ⁊ ingẽtia ingẽtibus eſtimant. Deus diligẽs
mũduz filiũ nõ adoptiuũ: ſꝫ ſuũ ⁊ vnigenitũ dedit: hinc p/
prietas eſt: natiuitas eſt: veritas ẽ. Nõ creatio eſt: non ado/
ptio eſt: nõ falſitas eſt: hic dilectiõis ⁊ charitatis fides ẽ: vt
ad mũdi ſalutẽ ⁊ filiũ ſuũ ⁊ vnigenitũ pſtitiſſet. THEO.
Ut aũt mihi q ſic ſupius dixit: q filius hoĩs deſcẽdit de celo:
cũ caro de celis nõ deſcẽderit: ſꝫ pp vnã pſonã in chriſto que
dei ſũt attribuit hoĩ: ſed ⁊ nũc ecõuerſo q̃ ſũt hoĩs vbo dei
B appropiat: etenĩz deus dei filius ipaſſibilis mãſit. Sꝫ q2 vnus
erat ſm hypoſtaſiz dei filius ⁊ hõ qui paſſionẽ ſuſtinuit: filius
dari dicit in mortẽ qui paſſibiliter patiebat: nõ nã ppria:
ſed carne ppria. Eſt autem maxima vtilitas conſecuta ex
hac datione mentem excedens humanaz. Sequitur enim.

Magna dei ad hominẽ charitas i exhibendo vnigenito filio p ſalute hominum.

[Ut ois q credit in eũ nõ pereat: ſ3 habeat vitã eternã.] Uetus nãq3 teſtm̃ his q ſeruabãt illud diep longitudinẽ3
C pmittebat: euãgeliũ vo eternã τ iſolubilẽ3 vitã. AVG. Notãdu3 vo q3 eadẽ de filio dei vnigenito replicat que de filio hoĩs in cruce exaltato pmiſerat dicẽs.[Ut ois qui credit in eũ] q2 ide3 redẽptor τ coditor noſter fili⁹ dei ante ſecula τ eptis: fili⁹ hoĩs fact⁹ eſt in fine ſeculoꝝ: vt qui per diuinitatis ſue potẽtiã nos creauerat ad pfruẽdã beatitudinẽ perẽnis vite: ipſe p fragilitatẽ3 humanitatis nos reſtauraret ad pcipiẽda3 quã pdidimus vitã. ALCVI. Uere ãt per filiũ dei habebit mũdus vitã: q2 nõ alia de cã venit in mũdu3 niſi vt ſaluet mũdu3. Uñ ſeqƚ.[Nõ.n.miſit deus fi.ſu.in mũ.vt iu.mũ.ſ3 vt ſal.mũ.per ipſ3.] AVG. Quare eni3 ſaluator mũdi dictus eſt: niſi vt ſaluet mundu3? Ergo q̃tũ in medico eſt ſanare venit egrotũ. Ipſe ſe interimit q
D pcepta medici ſeruare nõ vult aut ptẽnit. CHRY. Sed
Duo ſunt chri aduẽtus: pmus quẽ remit tit pctã: ſecundus iu dicat.
q2 h dicit: multi pigroꝝ in pctõꝝ magnitudine τ negligẽtie ſupabũdantia dei abutẽtes miã dicũt. Nõ eſt gehẽna: nõ eſt ſuppliciũ: oia nobis de⁹ pctã dimittit. Sed ꝯſiderãdum q3 duo ſunt chri aduẽtus: qui ia3 fact⁹ eſt: τ qui futur⁹ eſt. Et prior qde3 fact⁹ eſt: nõ vt iudicet que facta ſunt a nobis: ſ3 vt dimittat. Scds aũt nõ vt dimittat: ſed vt iudicet. De priore igiƚ ait.[Nõ veni vt iudicẽ mũdũ] q2 ei3 clemẽs eſt: nõ facit iudiciũ. Sz interi3 remiſſionẽ oiu3 pctõꝝ per baptiſmũ pmoꝛt poſtea per pniã3: q2 ſi h mõ non feciſſet:
Ro.3. vniuerſi ſimul pditi eſſent. Oẽs.n.peccauerũt τ egent gr̃a dei. Ne igiƚ aliqs crederet ſe ipune peccare: ſubdit de pena nõ credẽtis.[Qui credit in eũ nõ iudicaƚ] qui credit in quit: nõ qui ineſtigat. Quid igiƚ ſi imunda3 habeat vitam,
Titũ.1. maxime qde3 paulus tales nõ fideles eẽ dicit. Confitẽtur inquit ſe noſſe deũ: factis aũt negãt. Sed h illud ſigniat: q2 ſm h qui credit nõ iudicaƚ: ſed opeꝝ qdẽ grauiorẽ ſuſtinebit penã. infidelitatis ãt cã nõ torquebiƚ. ALCVI. Uel
E q2 credit in eũ τ adheret ei vt mẽbrũ capiti: nõ iudicabiƚ. AVGV. Quid ãt dictuꝝ ſperabas de eo q nõ credit niſi q3 iudicaƚ? Sed vide qd dicit.[Qui ãt nõ credit iam iudicatus eſt.] Nõdu3 appuit iudiciũ: ſed iam fcm̃ eſt iudiciũ. Nouit.n.dñs q ſunt ei⁹: nouit q pmaneant ad coronã τ qui pmaneãt ad flãma3. CHRY. Aut h dicit q2 ipm diſcedere ipenitẽtis ſuppliciũ eſt. Eſſe.n.ex lumẽ etiã ſm ſe maximũ ſuppliciũ eſt vel qð futurũ eſt pnũtiat. Sicut.n.qui
Geñ.3. occidit hoie3: etſi nõdu3 ſnia iudicãtis ꝯdẽnat⁹ ſit: rei tñ nã cõdẽnat⁹ eſt: ita τ qui incredulus eſt ſicƚ τ adam qua die co
F medit de ligno mortu⁹ eſt. GREGO. 27⁰ mor. Uel alr. In extremo iudicio aliq nõ iudicanƚ τ pereunt: de qb⁹ hic dĩ.[Qui nõ credit ia3 iudicat⁹ eſt.] Nõ.n.eoꝝ tũc cã diſcutiƚ: qui a ꝯſpectu diſtricti iudicis ia3 cũ dãnatiõe ſue ifidelitatis abſcedũt. Profeſſionẽ vo fidei retinẽtes: ſ3 pfeſſionis opa nõ hñtes redarguũtur vt pereãt. Qui vo nec fidei facr̃a tenuerũt: increpationẽ iudicis in extrema examinatiõe nõ audiũt: q2 piudicati in ifidelitatis ſue tenebris eius quẽ deſpexerat inectiõe argui nõ merenƚ. Princeps nãq3 terrenã rempublicã regẽs: alr̃ punit ciue3 interi⁹ delinquẽtem: atq3 alr̃ hoſtẽ exterius rebellantẽ. In illo iura ſua cõſulit. cõtra hoſtẽ vo bella mouet: dignaq3 eius malitie tormẽta retribuit. De malo vo ei⁹ qd lex habeat nõ requirit. N q2.n.lege nece eſt perimi eũ q lege nũq̃ potuit teneri. ALCVI. Quare aũt iudicat⁹ eſt q nõ credit: cã3 aſſignat
G dicẽs.[Quia non credit in noĩe vnigeniti filij dei.] In h.n. ſolo noĩe eſt ſalus. Nõ h3 de⁹ multos filios qui poſſint ſal
Act.4. uare: hũc h3 vnigenitũ per que3 ſaluat. AVG. de baptiſ. paruuloꝝ. Ubi q paruulos ponimus baptiçatos niſi inter eos qui crediderũt? Hoc.n.eis acqriƚ per vtutẽ ſacramẽti τ offerentiũ reſpõſionẽ: ac per hoc eos q baptiçati nõ ſunt inter eos qui nõ crediderunt ſtatuimus.

[Hoc eſt aũt iudicium: quia lux venit in mundum: τ dilexerũt homines magis tenebras q̃ lucem. Erant enim eoꝛu3 mala opera. Omnis eni3 qui male agit odit lucem: τ nõ venit ad lucem vt non arguanƚ opera eius. Qui autẽ facit veritatem venit ad luce3 vt manifeſtenƚ opera eius: quia in deo ſunt facta. Tex. 6.

[ALCVI. Reddit cã3 q̃re nõ crediderũt: τ quare iuſte A
dãnanƚ dicẽs.[Hoc eſt ãt iudiciũ: q2 lux venit in mũdu3.] CHRY. q.d. Nũqd ipſi eã queſierũt vel laborauerũt vt inuenirent? Ipſa lux venit ad eos nec ei occurrerũt. Unde ſeqƚ.[Et dilexerũt hoĩes magis tenebras q̃ lucẽ.] Hic de reliquo oĩ eos pıuat excuſatiõe. Uenit.n.eripere a tenebris τ ad lucẽ ducere. Quis g ei⁹ qui nõ vult ad luce3 accedere miſerebiƚ? BEDA. Lucẽ ſeipm appellat: de qua ſupra euãgeliſta dixit. Erat lux vera. Tenebras vo appellat pec .S.1.
cata. Deide q2 videbaƚ multis eẽ incredibile qð dictũ eſt. B
Nullus.n.tenebras prehonorat luci: ſubdit cã3 quare hoc paſſi ſunt dicẽs.[Erant.n.eoꝝ opa mala.] Et ſiqdem in iudiciũ veniſſet: haberet hoc aliquã rõne3. Qui.n.maloꝝ ſibi cõſcius eſt: fugere iudicẽ ꝯſueuit: parcenti vo qui deliquerũt occurrũt. Dicẽs igiƚ. Erãt eos qui multoꝝ ſibiipſi erãt cõſcij pctõꝝ maxime chřo ad ignoſcẽdu3 veniẽti occurrere: qð τ in multis factũ eſt. Eteni3 publicani τ pctõres veniẽtes recumbebãt cũ ieſu. Quia vo qda3 ſunt ita molles ad eos qui pro virtute ſunt labores: vt vſq3 ad vltimũ velint adherere malitie: in hoꝝ iniuria3 ſubdit.[Ois.n.qui male agit odit lucẽ.] Qð qdẽ dictũ eſt de his qui eligũt in malitia manẽ. ALCVI. Quia[ois q male agit odit luce3.] i. qui eſt in intẽtiõe peccãdi: cui placet pctm̃: odit lucem que detegit pctm̃. AVGV. 10⁰ ꝯfeſ. Quia.n.falli nollũt τ fallere volunt: amant eã cũ ſeipſa3 idicat: τ oderũt ea3 cũ eos ipſa lux indicat. Inde retribueƚ eis vt eos nolẽtes manifeſtet: τ eis ipſa nõ ſit manifeſta. Amant g veritatẽ lucente3: oderũt eã redarguentẽ. Uñ ſeqƚ.[Et nõ venit ad luce3 vt nõ arguanƚ opera ei⁹.] CHRY. Eum.n.q in paganiſmo viuit: nullus redarguit: q2 de⁹ tales habet: τ digna dogmatib⁹ opera demõſtrat. Qui vo chři ſunt male viuentes: ab oĩb⁹ rectis accuſanƚ. Si aũt gentiles ſunt recte viuẽtes h manifeſte nõ noui. Nõ.n.mihi dicas eos qui a nã ſunt mites τ honeſti: nõ eni3 eſt h virt⁹: ſ3 eũ dic qui a paſſionibus ſuſtinet violentiã τ ſapiẽter viuit: ſ3 nõ vtiq3 habes. Si.n. regni enũtiatio τ gehẽne mine τ alia tanta documenta vix detinẽt hoĩes in virtute: nullo hoꝝ perſuaſi ꝯtrãſibũt vtute3. Si vo hypocriſi3 fingũt: glie gr̃a hoc faciũt. vñ cu3 potuerint latere nõ omittent vti malis deſiderijs. Que etia3 vtilitas eſt cũ aliqs ſobrius ſit τ non rapit: ſit vo vane glie ſeru⁹: hoc eni3 nõ eſt recte viuere. Inanis eni3 glorie ſeru⁹ fornicario nõ minor eſt. Multo eni3 plura τ grauiora operatur. Si aũt qda3 recte ſunt viuẽtes in gentilib⁹: non hoc aduerſaƚ huic ſermoni: q2 nõ frequẽter cõtingit: ſed raro.
D BEDA. Moralr̃ etiã illi magis tenebras q̃ lucẽ diligũt: qui ſuos pdicatores bene docẽtes odijs τ detractionib⁹ inſequũtur. Sequiƚ.[Qui aũt facit veritatẽ venit ad lucem: vt manifeſtenƚ opa ei⁹: q2 in deo ſũt fcã.] CHRY. Nõ autem de his qui ab initio facti ſunt chriſtiani hoc dicit: ſed tm̃ de his qui ex gentib⁹ vel iudeis ad rectam diſponendi erant fide3. Oſtẽdit.n.qm̃ nullus vtiq3 eliget in errore viuens ad fidẽ venire: niſi prius inſcribat ſibiipſi vias rectas. AVG. de baptiſmo paruuloꝝ.[In deo autem facta dicit opera] eius qui venit ad lucem: quia intelligit iuſtificationem ſuam nõ ad ſua merita: ſed ad dei gratiam pertinere
E AVGV. ſup Joã. Sed ſi oia opa deus mala inuenit: quo

Qui malorũ ꝯſcius eſt fugẽ iudicem cõſueuit.
Mar. 2
Luce. 5

Illi odiũt poti⁹ tenebras q̃ lucẽ: q predicatores ſuos bñ docentes perſequũtur.

gdaꝫ fecerūt veritatē:ꝛ venerūt ad lucē.i.ad chrm:[Sed
dilexerūt (inqt ſupra) tenebras magis ꝙ lucē.] Ibi poſuit
vim. Multi dilexerūt pctā ſua:multi ea ꝯfeſſi ſunt. Accu-
ſat deus peccata tua:ſi ꝛ tu accuſes adiungeris deo:opꝫ vt
oderis in te opus tuū:ꝛ ames in te opꝰ dei. Initiū operum
bonoꝝ ꝯfeſſio eſt operū maloꝝ:ꝛ tūc facis veritatē:qꝛ nō

Peccatū lucidū diſplicet hoī inquātum deus ſuo lumine id oſidit ei.

te palpas:nō tibi blandiris. Venis aūt ad lucē:qꝛ hoc ipm
qȯ tibi diſplicuit pctm̄ tuū:nō tibi diſpliceret niſi deꝰ tibi
luceret:ꝛ eiꝰ veritas tibi oſtēderet. Facit aūt aliqs verita-
tem cōfeſſionis ꝛ venit ad lucē in operibꝰ bonis:etiam ꝓ
illa que videnṫ minuta eſſe peccata lingue:aut cogitatio-
nuꝫ:aut imoderationis in rebꝰ ꝯceſſis:qm̄ minuta plura pec-

Plura peccata minuta ſi negligant occidunt.

cata:ſi negligaṅt occidunt. Minute ſunt gutte que flumē
implent:minuta ſunt grana harene:ſꝫ ſi multa harena impo
natur:harena premit atqꝫ opprimit. Hoc facit ſentina ne-
glecta:qȯ facit fluctus irruens. Paulatim per ſentinam in-
trat:ſꝫ diu intrādo ꝛ nō exhauriēdo mergit nauē. Quid eſt
aūt exhaurire:niſi bonis operibꝰ agere ne obruāt peccata:
gemendo:ieiunando:tribuendo:ignoſcendo.

Tex. 7. ¶ Poſt hec venit ieſus ꝛ diſcipuli eius in terrā
iudeam:ꝛ illic morabaṫ cum eis ꝛ baptizabat.
Erat aūt ꝛ ioānes baptizans in ennon iuxta ſa
lim:qꝛ aque multe erant illic:ꝛ veniebant ꝛ ba
ptizabanṫ. Nonduꝫ eniꝫ miſſus fuerat ioānes
Mat. 4 Mar. 1. in carcereꝫ. Facta eſt aūt queſtio ex diſcipulis
ioānis cuꝫ iudeis de purificatione. Et venerūt
ad ioāneꝫ ꝛ dixerunt ei. Rabbi:qui erat tecum
trans iordanem cui tu teſtimoniū perhibuiſti:
ecce hic baptizat ꝛ omnes veniunt ad eum.

A ¶ CHRY. Nihil veritate aptius neqꝫ fortiꝰ:que neqꝫ la-

Laudes veritatis.

tere vult:neqꝫ periculū formidat:neqꝫ inſidias tremit:neqꝫ
gliā que a multis eſt deſiderat:nulli hūanoꝝ obnoxia. Vn̄
ꝛ dn̄s in ſolēnitatibꝰ hierlm̄ aſcēdebat nō ſe oſtētās neqꝫ
honorē diligēs:ſꝫ vt plibꝰ ſua dogmata ꝓponeret ꝛ mira-
culoꝝ vtilitateꝫ. Poſtꝙ aūt ſolēnitates ſoluebaṅt ad ior-
danē frequēter veniebat:qꝛ ꝛ illic etiā turbe cōcurrebant.
Vn̄ di.[Poſt hec venit ieſus ꝛ diſcipuli eiꝰ in iudeā terrā:
ꝛ illic demorabaṫ cū eis.] BEDA. Dicit āt.[Poſt hec.]
Nō ꝯtinuo poſt diſputationē cū nichodemo que facta eſt
in hierl'ymis:ſed peracto ſpatio tpis de galilea in iudeam
B redijt. ALCVI. Per iudeā gdeꝫ ſignaṅt ꝯfitētes:quos
viſitat chrs. Vbi.n.eſt pctōꝝ ꝯfeſſio:vel diuinaꝝ laudū:
illic venit chrs ꝛ diſcipuli eiꝰ.i.doctrina ꝛ illuminatio eiꝰ:
ꝛ ibi moraṫ purgādo a vitijs. Vn̄ ſeqṫ.[Et illic demo.cuꝫ
eis ꝛ ba.] CHRY. Cuꝫ aūt euāgeliſta poſtmoduꝫ dicat
ꝙ ieſus nō baptiçabat:ſꝫ diſcipuli eiꝰ:manifeſtū eſt qm̄ ꝛ

Differētia baptiſmi chrī ꝛ ioānis.

hic hoc dicit:ꝙ ſoli diſcipuli baptiçabant. AVGV. Ba-
ptiçatus aūt dn̄s baptiçabat nō eo baptiſmate quo bapti
çatus eſt. Baptiçatus eſt.n.a ſeruo oſtendens humilitatis
viā:ꝛ perducēs ad baptiſmū dn̄i:hoc eſt ſuū. Baptiçabat
C eniꝫ ieſus quo dn̄s:quo dei filius. BEDA. Chro aūt iam
baptiçāte adhuc baptiçat ioānes:qꝛ adhuc permanet vm-
bra:nec dꝫ ꝑcurſor ceſſare donec veritas manifeſteṫ. Vn̄
ſequiṫ.[Erat aūt ioānes baptiçans in ennon:iuxta ſalim.]
Ennos hebraice aqua:vn̄ qſi noīs interpretatiōe aperiēs
ſubdit. Quia aque multe erāt illic. Saliꝫ oppidū eſt iuxta
iordanē ſitū:vbi oliꝫ melchiſedech regnauit. HIERO.
ad euagriū. Nec refert vtrū ſaleꝫ aut ſalim noieṫ cū voca-
libꝰ in medio lr̄is perraro vtanṫ hebrei:ꝛ pro volūtate le-
ctoꝝ ac regionū varietate eadeꝫ verba diuerſis ſonis atqꝫ
accētibꝰ ꝓferanṫ. Sequiṫ.[Et veniebant ꝛ baptiçantur.]
BEDA. Quātū cathecuminis nōduꝫ baptiçatis prodeſt
doctrina fidei:tātū ꝓfuit baptiſma ioānis ante baptiſmū
chri:qꝛ ſicut ille ꝑdicabat pniaꝫ ꝛ baptiſmū chri ꝑnuntia-
bat:ꝛ in cognitionē vitatis:q̄ mūdo apparuit:attrahebat:
ſic miniſtri eccl'ie ꝑmo erudiūt veniētes ad fidē:poſt pctā
eoꝝ redarguūt:deinde in baptiſmo chri remiſſionē ꝓmit-
tunt:ꝛ ſic in cognitionē ꝛ dilectionem veritatis attrahunt.
CHRY. Diſcipulis aūt ieſu baptiçātibꝰ nō ceſſauit ioā- D
nes baptiçās vſqꝫ ad incarnationē:qȯ ſignat euangeliſta,
cuꝫ ſubdit.[Nōduꝫ.n.miſſus fuerat ioānes in carcerem.]
BEDA. Ecce aperte notat facta chri an̄ ioānē incarcera-
tum que alij ꝑterierūt:incipiētes ab his que poſt miſſum
ioānem in carcerē facta ſunt. AVG. Quare aūt baptiça-
bat ioānes:qꝛ oportebat vt dn̄s baptiçareṫ. Nō ſoluꝫ aūt
baptiçatus eſt ab eo:ne baptiſmus ioannis melior baptiſ-
mate dn̄i videreṫ. CHRY. Sed cuiꝰ grā vſqꝫ tunc ba- E
ptiçabat? Si.n.ceſſaſſet:eſtimareṫ çelo vel ira h facere:ſꝫ
perſiſtēs nō ſibiipſi gliaꝫ acgrebat:ſꝫ chro auditores mit-
tebat. Et multo efficaciꝰ h faciebat ꝙ diſcipuli chri:qꝛ in-
ſuſpicabile eiꝰ erat teſtimoniū:ꝛ maiorē gliā apud oēs ha-
bebat. Ideo etiaꝫ adhuc baptiçabat:ne diſcipulos ſuos in
ampliorē çelum imitteret. Eſtimo aūt ꝛ ꝓꝑ hoc ꝑmiſſam

Mors ioānis ꝑmiſſa eſt:vt affectio ꝓꝑſi ab ipſo in chrꝫ ꝯuer
teret.

eſſe mortē ioānis:ꝛ eo ſublato de medio ieſuꝫ maxie predi
care cepiſſe:vt ois multitudinis affectio ad chrm traſiret:ꝛ
nō vltra his q̄ de vtroqꝫ erāt ſentētijs ſcindereṫ. Zelotype
eniꝫ ſe hn̄tes diſcipuli ioānis ad chri diſcipulos:ꝛ ad ipm
chrꝫ:qꝛ viderūt diſcipulos chri baptiçātes:ceperūt dicere
ad eos qui baptiçabanṫ:qſi aliquid maius hr̄et baptiſma
ioānis baptiſmate diſcipuloꝝ chri. Vn̄ ſubdiṫ.[Facta eſt
ergo qȯ ex diſcipulis ioānis cum iudeis de purificatiōe.]
Qm̄.n.ipſi qōneꝫ mouerūt:ſꝫ nō iudei:euāgeliſta occulte
monſtrat:nō dicēs ꝙ iudeꝰ queſiuit:ſꝫ ꝙ qȯ facta eſt ex di
ſcipulis ioānis. AVG. Intelligas ḡ dixiſſe iudeos maio F
rem eē chrꝫ:ꝛ ad eiꝰ baptiſma debere cōcurri. Illi autem
nōduꝫ intelligētes defendebāt baptiſmū ioānis. Ventum
eſt ḡ ad ipſuꝫ ioāneꝫ vt ſolueret qōnem. Vn̄ ſeqṫ.[Et ve-
nerunt ad ioāneꝫ ꝛ dixerūt ei. Rabbi:qui erat tecuꝫ trans
iordanē.] CHRY. Hoc eſt:quē tu baptiçaſti. Nō auteꝫ
dixerūt. Quē tu baptiçaſti:qꝛ coacti eſſent ꝛ vocis eiꝰ me-
miniſſe:que ſuꝑ eū eſt delata:ſꝫ dicunt.[Qui erat tecū] qſi
qui diſcipuli ordinē habebat:nihil plus hn̄s nobis:nunc ſe
a te ſperās baptiçat. Audiūt aūt.[Cui etiā teſtimoniū ꝑhi-
buiſti.] q.d. Quē tu claꝝ oſtēdiſti ꝛ circūſpectuꝫ feciſti:ea-
dem tibi audet. Et hoc eſt qȯ dicunt.[Ecce hic baptiçat.]
Nō aūt in h ſoluꝫ eſtimabāt ſe excitare eū:ſꝫ ꝛ in eo ꝙ de
reliquo ea que ipſoꝝ erant reprobabanṫ. Vn̄ ſubdūt.[Et
oēs veniūt ad eū.] ALCVI. Quaſi dicāt te dimiſſo oēs
currunt ad baptiſmū illius quē tu baptiçaſti.

¶ Rn̄dit ioānes ꝛ dixit. Nō poteſt hō accipere Tex. 8.
quicꝙ niſi fuerit ei datū de celo. Ipſi vos mihi
teſtimoniū perhibetis ꝙ dixerim non ſum ego
chriſtus:ſed qa miſſus ſum ante illuꝫ. Qui hꝫ
ſponſaꝫ ſponſus eſt:amicus aūt ſponſi qui ſtat Mat. 5.
ꝛ audit euꝫ:gaudio gaudet ꝓpter vocē ſponſi. Mar. 1.
In hoc ergo gaudiuꝫ meuꝫ impletū eſt. Illuꝫ Luce. 3.
oportet creſcere:me autem minui.

¶ CHRY. Interrogatꝰ ioānes nō vehemēter diſcipulos A
increpat:timēs ne ab eo ſeparati:aliqd aliud opeṅt:ſed re-
miſſe quodāmō eis loqṫ. Unde di.[Rn̄dit ioānes ꝛ dixit
eis. Nō pōt hō accipere qcꝙ niſi fuerit ei datuꝫ de celo.]
q.d. Et ſi ꝑclara ſunt que chriſti ſunt:etſi oēs ad eū currunt
mirari nō opꝫ:deus eniꝫ eſt qui hoc facit. Humana enim
facile deprehēſibilia ſunt ꝛ imbecillia ꝛ velociter defluūt.
Hec autem non talia ſunt. Non ergo ſunt humanitus ad-

ſnuēta:ſed diuiniſſīs ordinata. Si aūt humilius loquit̃ de chīo nō mireris. Nō.n.erat ꝯtingēs ꝙ preaſſumptos a tali paſſione.ſ.inidie ab initio doceret oia:ſed interim vult eos terrere oñdens ꝙ ad īpoſſibilia conant̃ : ⁊ ꝙ deo rebelles

B

inueniunt̃. AVGV.Uel alr̃. Hoc ioānes de ſcipſo dicit. Quaſi hō de celo accepi.ḡ qꝛ accepi vt aliqd eſſem:inanez me vultis eſſe:vt loquar ꝯ veritatē? CHRY.Et vide qꝛ hoc qđ eſtimabāt ꝑponi in chīi ſubuerſionē:qñ dixerunt. [Cui teſtimoniū ꝑhibuiſti]hoc in eos cōuertit dicēs. Ipſi vos mihi teſtimoniū perhibetis ꝙ dixerim. [Nō ſuz ego chīs.]q.d.ſi verū meū teſtimoniū eſtimatis:dicite qm̄ illū mihi prehonorare opz.Uñ ſubdit. [Sz qm̄ miſſus ſuz añ illuz.]q.d.Miniſter ſuz.Et ea q̄ ſunt ei⁹ qui me miſit:dico nō humana gr̃a blandiēs ei:ſz pr̄i ei⁹ q me miſit miſtrans.

Joannes miſſus fuit a deo patre tanq̄ chīi miniſter.

ALCVI.Sed ſi aliqs dicat:qñ qdez tu nō es chīs : qs ḡ es tu:vel qs eſt ille cui ꝑhibes teſtimoniuz? Ad hoc rñdet. Ille eſt ſponſus:ego ſum amicus ſponſi:miſſus vt per me ſponſa ꝑparet̃ ſuo ſponſo.Uñ ſubdit̃. [Qui habet ſpōſaz ſponſus eſt].Spōſaz dicit ecclīā ex oib⁹ gētib⁹ cōgregatā: que virgo eſt itegritate mētis:ꝑfectione charitatis:vnitate catholice fidei:cōcordia pacis:integritate aīe ⁊ corꝑis:que hꝫ ſpōſuz:de quo quotidie gr̃at.

C

BEDA. Ceterū fruſtra eſt virgo corꝑe que virgo nō manet in mēte. Hāc aūt ſpōſam chīs in thalamo vteri virginalis ſibi ſociauit : ⁊ eādez precio ſui ſanguinis redemit. THEO.Ois etiā aīe ſpōſus chīs eſt:ſpōſaliū vō locus vbi ꝯiunctio efficit̃:locus eſt baptiſmatis ſiue ecclīa. Dat vō arram ſponſe : pctōꝝ remiſſionē:ſpūſſcī cōionez:perfectiora vō in futuro ſeculo retribuet dignis. Nullus autē alius eſt ſponſus niſi ſolus chīs: oēs nāqꝫ doctores paranymphi exiſtunt:ſicut ⁊ precurſor. Nullus.n.honoꝝ largitor eſt niſi dñs:oēs alij miniſtri ſūt honoꝝ que dant̃ a dño.

Chīs ſpōſus eſt ois aie:⁊ eccleſia ſiue baptiſm⁹ eſt locus coniunctiōis.

D

BEDA.Sponſam igit̃ ſuā dñs amico ſuo.i.ordini ꝑdicatoꝝ cōmendauit:qui eā nō ſibi:ſz chīo ſeruare dꝫ.Uñ ſubdit̃.[Amicus aūt ſponſi q ſtat ⁊ audit eū gaudio gaudet:ꝑꝑ vocē ſpōſi.] AVG.q.d.Nō eſt mea ſpōſa:ſz nūqd nō gaudes in nuptijs? Immo gaudeo

.F.I.

aitːqꝛ amicus ſponſi. CHRY.Sed q̄lr q dixit.Non ſuz dignus ſoluere corrigiā calciamēti:amicū nūc ſeipſ dicit? Nō qdē ꝑꝑ honoris eq̄litatē:ſz multitudinē gaudij repreſentare volens. Nō.n.in talib⁹ ita miniſtri ſponſi letantur ſicut amici.Simul aūt ⁊ ꝯdeſcēdēs eoꝝ imbecillitati amicuz ſe dicit.Quia.n.eſtimabāt eū morderi ab his q̄ fiebāt: oſtēdit ꝙ nō ſolū nō mordet̃:ſz ⁊ valde gaudet ſi ſponſaz

E

ſponſa cognoſcit. AVG.Sed q̄re ſtat? Quia nō cadit:qꝛ humilis eſt.Uide ſtantē in ſolido.Nō ſuz dignus corrigiā

.S.I.

calciamēti ei⁹ ſoluere.Stat aūt ⁊ audit eū.Si ḡ cadit non audit eū.ḡ ſtare dꝫ amic⁹ ſponſi ⁊ audire.i. permanere in gr̃a quā accepit:⁊ audire vocē ad quā gaudeat. Nō inquit gaudeo ꝑꝑ vocem meā:ſed ꝑꝑ vocē ſponſi gaudeo:ego in audiendo:ille in dicēdo:ego auris:ille vbū.Qui.n.cuſtodit ſponſaz vel vxorē amici ſui:dat qdez operā vt nullus ali⁹ amet̃.Sz ſi amari ſe pro amico voluerit ⁊ vti voluerit cōmendata ſibi:q̄ꝫ deteſtādus vniuerſo gñi humano appet? Multos aūt adulteros video:q ſpōſaz tanto ꝑcio emptaz poſſidere volūt:⁊ id agunt vbis ſuis vt pro ſpōſo ament̃.

F

CHRY.Uel alr̃.Os dicit.Qui ſtat:nō ſine cā poſuit:ſed indicās ꝙ que ſua ſunt iaz ceſſauerūt:⁊ qm̄ euz de reliquo ſtare opz ⁊ audire.Qđ qdez dicit a parabola ſermonē trāſferēs ad ꝓpoſitū.Quia.n.ſponſi ⁊ ſponſe mētionē fecerat: oſtēdit q̄lr hec ſpōſalia fiāt:qꝛ per vocē ⁊ doctrinā. Fides eniz eſt ex auditu:audit⁹ aūt ꝑ vbū dei:⁊ qm̄ ea que ſperauerat euenerūt:idcirco ſubdit. [In h aūt gaudiū meū impletū eſt.]i.ꝑfectū eſt a me opus qđ fieri oportebat:⁊ plus nihil opari poſſuz de reliquo. THEO.Unde nunc gaudeo:q.ſ.oēs illuz attēdunt. Si.n.nō acceſſiſſet ad ſponſuz ſponſa.i.ꝑplꝰs:tunc dolerē ego paranymph⁹. AVG.Uel alr̃.[In h gaudiuz meū īpletū eſt] vt.ſ.gaudeā ad vocem ſponſi:habeo gr̃az meā:plus nō mihi aſſumo:ne qđ accepi amittā.Qui.n.vult gaudere de ſe triſtis eſt.qui aūt vult de deo gaudē ſemꝑ gaudebit:qꝛ de⁹ ſempitern⁹ ē. BEDA. [Gaudio aūt gaudet hō ꝑꝑ vocē ſponſi]cū itelligit non ſe debere gaudere d: ſapia ſua:ſz de ſapia quā accepit a domino.Quiſqꝫ.n.in bñfactis nō glīā ſuā vel laudem requirit:neqꝫ terrena lucra ſz celeſtia cupit:hic amic⁹ eſt ſponſi.

G

Qui vult gaudē de ſe triſtis ē: qui dē gau de ō deo ſemp gaudebit.

CHRY.Deide nō ſolū circa pñtia:ſz ēt circa futura paſſionē inidie a ſe remouet dicēs. [Illuz opz creſcē:me autē minui.]q.d.Que nr̃a ſunt ſteterūt:⁊ ceſſauerūt de reliquo: creſcūt aūt que ſūt illi⁹. AVG.Sz qd eſt hoc. [Illū opz

H

creſcē.] De⁹ nec creſcit nec minuit̃? Sed ioānes ⁊ ieſus q̄ ad carnē attinet:coeui erāt:ſex mēſes qui intererāt nullaz diſtinguūt etatē. Magnū eſt h ſacrm̄.Anteq̄ꝫ veniret dñs hoīes gloriabāt̃ de ſe.Uenit ille hō vt minueret̃ hoīs gloria:⁊ augeret̃ glīa dei.Sic.n.venit ille vt dimitteret pctā ⁊ hō ꝯfiteret̃.Eteniz ꝯfeſſio hoīs:humilitas hoīs : miſeratio dei:altitudo dei. Hāc aūt veritatē etiā paſſionib⁹ ſignauerunt chīs ⁊ ioānes. Naz ioānes capite minut⁹ eſt. chīs aūt in cruce exaltat⁹.Deide nat⁹ eſt chīs cū iam iciperet creſcē dies:nat⁹ ē ioānes qñ cepat minui dies. Creſcat ḡ in nobis glīa dei:⁊ minuat̃ glīa nr̃a:vt in deo creſcat ⁊ nr̃a. Quo āt magis itelligis deū : videt̃ in te creſcē de⁹.nō aūt in ſe creſcit:ſed ſemꝑ ꝑfect⁹ eſt.Sicut ſi curarent̃ alicuius oculi ex ꝑſtina cecitate:⁊ inciperet videre paululuz lucis ⁊ alia die plus videret:videret̃ ei lux creſcē:lux tñ ꝑfecta ē:ſiue ipſe videat ſiue nō.ſic.n.⁊ iterior hō ꝑficit qdē in deo:⁊ de⁹ in illo videt̃ creſcere.ipſe aūt minuit̃ vt a glīa ſua decidat:⁊ in glīa dei ſurgat.

Chīs venit vt minueretur glīa hoīs ⁊ augeret̃ glīa dei.

I

THEO. Uel alr̃. Sic alioꝝ luminariū adueniēte ſole lumē extingui vr̃:lꝫ nō ſit ſm̄ veritatez extīctū:ſz a maiori occultatū:ſic ⁊ ꝑcurſor tāq̄ꝫ ſtella a ſole celat⁹ minui vi.Creſcit aūt chīs ꝓut paulatim manifeſtat ſe ꝑ miracula:nō ꝙ in vtutibus creſceret:aut ꝑficeret:hec nempe neſtorij eſt opio:ſz ſm̄ oſtēſionē diuinitatis ei⁹.

Textus.

Qui de ſurſum venit ſuper omnes eſt. Qui eſt de terra:de terra eſt: ⁊ de terra loquit̃. Qui de celo venit ſuper omnes eſt: ⁊ quod vidit ⁊ audiuit hoc teſtatur.

A

CHRY.Sicut vermis ligna corrodit:⁊ erugo ferrum: ita vana glīa nutriētez ſe ꝑdit aiaz. Idō multo ſtudio opus eſt vt hāc deſtruamus paſſionē. Uñ ioānes multis rōnib⁹ diſcipulos ſuos hñtes paſſionē hāc vix mitigat. Poſt illa eniz q̄ antea dixerat rurſus eos alijs diſponit ſmonib⁹ dicēs.[Qui de ſur.ve.ſu.oēs eſt.]q.d.Quia vos meū extollitis teſtimoniū:⁊ ex h dicitis me eē digniorem fide:eo.ſ.cui teſtimoniū ꝑhibui:h neē eſt vos ſcire:ꝙ nō eſt eū q de celis venit fieri fidedignū ab eo q terraz habitat.Et h eſt qđ dicit.[Sup oēs eſt]qꝛ ipſe ſibi ſufficiēs:⁊ qđ oib⁹ icōparabilr̃ maior ē.

Sicut vermis ligna corrodit ⁊ erugo ferruz:ita vana gloria hoīez ꝑdit.

B

THEO.Ipſe.n.chīs de ſurſuz venit a pr̃e deſcēdēs:⁊ ſup oēs eſt diſtinct⁹ ab oibus. ALCVI.Uel ſurſum venit.i.de altitudine humane nāe:quā habuit ante pctm̄ ꝑmi hoīs.De illa.n.altitudine aſſumpſit vbū dei humanā nāz:nō aſſumpſit culpā cui⁹ aſſumpſit penā. Seqt̃. [Qui eſt de terra:de terra eſt.]i.terren⁹ eſt.[Et de terra loquit̃.]i.terrena loquit̃. CHRY.Et nimirū non ex terra erāt ei oia.Eteniz aiaz habebat ⁊ ſpū pricipabat:nō ex terra.Qualr̃ igit̃ ipſe de terra ſe eē dicit. Nihil.n.aliud per h oñdit occulte q̄ꝫ ꝙ paru⁹ eſt velut terrene veniēs : in terra nat⁹:⁊ nulla cōparatiōe dignus ad chīz q nobis deſup venit. Nō āt dicit. [De terra loqt̃] qm̄ ex ꝓpa mēte loqbat̃. Sz de terra ſe loq dicit in cōparione ad chīi doctrinā.q.d. Parua ⁊ humilia ſunt que mea ſunt cōparata his que chīi

ſinīqualia dēcēs eſt ſuſcipe terreſtrē nāʒ in cōparatione
Col.2. ad illuʒ in quo ſunt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie dei abſcōditi.
C AVGV. Uel φ dicit. [De terra loquiť] de hoīe dicebat
ꝗtū ad ipm hoiem ptinet. Si.n.aliq̃ loqť diuina illuminat⁹
1.cor.15. eſt a deo ſic aplſ dicit. Nō aūt ego: ſʒ gr̃a dei mecuʒ. Ergo
ioānes ⁊ qḋ ad ioānez ptinet de terra eſt: ⁊ de terra loquiť:
ſi qd diuinū audiuiſtis a ioāne: illuminātis eſt nō recipiētis.
CHRY. Extincta igiť diſcipuloꝝ paſſione de reliquo cū
ampliori ꝓpalatiōe loqť de chr̃o. Nam aň h̃ ſupfluū erat
iſta ꝑmittere in mēte audiētiū locū hīe nōdū valēria. Uñ
ſeqť. [Qui de celo.] AVGV. i. de pr̄e venit duob⁹ mo-
dis. [Sup oēs eſt.] ꝑmo ſup oēʒ hūanitatē qui de ipſa ꝑus
ꝗ̄ peccaret venit. ſcḋo iuxta altitudinez pr̄is cui eſt eq̃lis.
D CHRY. Magnū āt qd ⁊ excelſuʒ dicēs de chr̃o: rurſus
ad humili⁹ ducit ſmonē dicēs. [Et qḋ vi. ⁊ au. h̃ te.] q̃.ſ.ꝑ
ſenſus hos oīa certiſſime diſcim⁹: ⁊ digni fide eſtimamur
eſſe magr̃i de his que viſu ſuſcepim⁹ vel auditu apprehē-
dimus h̃ de chr̃o aſtruē volens ioānes dixit. [Qḋ vi. ⁊ au.
hoc teſtať] oſtēdēs φ nihil eoꝝ q̃ ab ipſo dicebanť falſuʒ
eſt: ſʒ oīa vera ſunt. q.d. Ego idigeo audire ea q̃ ab illo dīr
qui de ſup venit: annūtiās ea q̃ vidit ⁊ audiuit. i. q̃ ſolus ipſe
Filius dei nō idiget erudiri a pr̄e: q̃ oia cū pr̄e nouit. manifeſte nouit. THEO. Cuʒ ḡ audis φ chr̃s ea q̃ audi-
uit ⁊ vidit a pr̄e loqť: nō putes φ a pr̄e idigeat addiſcē: ſʒ
q̃ oīa quecūq̃ nāľr nouit: a pr̄e hʒ. Propter h̃ a pr̄e audi-
re di quecūq̃ nouit. Sʒ qd eſt qḋ fili⁹ audiuit a patre for-
te filius patris verbū audiuit: imo filius patris verbū eſt.
E AVGV. Qñ cōcipis v̄bū qḋ ꝓferas: rez vis dicē: ⁊ ipſa
rei cōceptio in corde tuo iam verbū eſt. Quo ergo tu ver-
bum qḋ loqueris in corde habes: ⁊ apud te eſt: ſic de⁹ edi-
dit verbū: hoc eſt genuit filiuʒ. Cum ergo verbū dei filius
ſit. filius aūt locutus eſt nobis: nō verbuʒ ſuū: ſed verbum
patris ſe nobis loqui voluit: qui v̄bū patris loquebať: hoc
ergo quo decuit: ⁊ oportuit dixit Joānes.

Tex.10. ¶ Et teſtimoniū eius nemo accipit. Qui autez
acceperit ei⁹ teſtimoniuʒ ſignauit: q̃ de⁹ verax
Ro.3. eſt. Quē eniʒ miſit deus v̄ba dei loqť. Nō.n.
Mat.11. Luc.10. ad mēſurā dat de⁹ ſpm̃. Pater diligit filiuʒ: ⁊
1.Joā.5. oia dedit in manu eius. Qui credit in filiuʒ ha-
bet vitā eternā. Qui aūt incredulus eſt filio: nō
videbit vitaʒ: ſed ira dei manet ſuper eum.

A ¶ CHRY. Dixerat φ vidit ⁊ audiuit: hoc teſtať q̃ſi exci
ſans: ne q̃ pauci interiʒ crediturī erāt: falſa eſtimarenť eē
que dīr. Et pp h̃ ſubdit. [Et teſti. ei⁹ ne. ac.] i. pauci. Habe
bant eniʒ diſcipulos q accipiebant teſtimoniū ei⁹ in his q̃
dicebanť. In h̃ aūt ſuos diſcipulos tāgit nōduʒ credentes
in eum: ſimul ēt iudaicā oñdit inſenſibilitatē: ſicut ⁊ in ꝑn⁹
Jo.1. euāgelij dictū eſt. In ꝓpria venit: ⁊ ſui eum nō receperūt.
AVGV. Uel alr̃. Eſt qdā ppl̃s ꝑparat⁹ ad iram dei dā-
nandus cū diabolo: hoꝝ nemo accipit teſtimoniū chriſti.
Attēdit ḡ in ſpū diuiſionē: in gn̄e āt humano cōmixtionē:
⁊ qḋ nōduʒ locis ſeparatū eſt: ſepauit cordis aſpectu: ⁊ vi-
dit duos ppl̃os ifideliū ⁊ fideliū. Attēdit ifideles ⁊ ait. [Et
te. ei⁹ ne. ac.] Deīde tulit ſe a ſiniſtra ⁊ aſpexit ad dextrā: ⁊
B ſecut⁹ ait. [Qui aūt ac. ei⁹ te. ſig.] CHRY. i. mōſtrauit: ⁊
adhuc augēs timorē addit. [Qm̃ de⁹ verax eſt] oñdēs qm̃
nō alr̃ qs diſcredēt huic niſi falſi arguerit deū q miſit illū:
quia nihil eẋ ea q̃ ſūt pr̄is loqť. Et h̃ eſt qḋ ſubdit. [Quē.n.
miſit de⁹: v̄ba dei loqť.] ALCVI. Ul alr̃. [Signauit.] i.
ſignū poſuit in corde ſuo: q̃ſi ſingulare ⁊ ſpāle aliqd: hunc
Nemo pt dicē qd verax ſit niſi a deo illuminet. eſſe veꝝ deū: q paſſus eſt ad ſalutē hūani gn̄is. AVGV.
Quid eſt: [q̃ de⁹ verax ē] niſi q̃ hō mēdax ē: ⁊ de⁹ verax
eſt: q̃ nemo hoīuʒ pōt dicē qd verax eſt: niſi illuminet ab
eo q mētiri nō pōt. De⁹ ḡ verax: chr̃s aūt de⁹. Uis ꝓbare:

Accipe teſtimoniū ei⁹ ⁊ inuenies. Sʒ ſi nōduʒ itelligis deūt
nōduʒ accepiſti teſtimoniū ei⁹. Ipſe ḡ chr̃s eſt de⁹ verax: ⁊
miſit illuʒ de⁹: deus miſit deū: iunge ambos vn⁹ de⁹. Hoc
eniʒ quē miſit de⁹ de chr̃o dicebat vt ſe ab ipſo diſtinguere-
ret. Quid aūt ipm ioānē: Nōne de⁹ miſit: Sʒ vide qd ad-
iungat. Non enim ad menſurā dat deus ſpiritū. Hoibus
ad menſuraʒ dat: vnico filio nō dat ad mēſuram. Alij qui-
dem datur per ſpiritū ſermo ſapientie: alij ſermo ſcientie:
aliud hʒ ille: ⁊ aliud iſte habet. Mēſura diuiſio q̃dam do- 1.cor.12.
noꝝ eſt: ſʒ chr̃s que dat nō ad mēſurā accepit. CHRY. C
Spūʒ aūt hic actionē ſpūſſci dicit. Uult.n. oñdere qm̃ oēs
qdez nos in mēſura ſpūs actiōes ſuſcipim⁹. chr̃s aūt oēm
ſpūs ſuſcipit actionē. Qualr̃ igiť erit dignus ſuſpect⁹ hēri:
Nihil.n. dicis qḋ nō dei eſt: neq̃ qḋ nō ſpūs eſt: ⁊ interim
de deo vero nihil loquiť: ſʒ a pr̄e ⁊ ſpū dignā fide facit do-
ctrinā. Nam qm̃ de⁹ eſt ſciuerāt: ⁊ qm̃ ſpūs eſt nouerāt: etſi
nō decentē de eo opiōnē hēbāt: qm̃ aūt fili⁹ eſt neſciuerāt.
AVGV. Quia ḡ de filio dixerat. [Nō ad mēſuram dat
de⁹ ſpūʒ] ſubiūgit. [Pater dili. fi.] Et adiecit. [Et oīa dedit
in manu ei⁹] vt noſſes ⁊ hic diſtincte qm̃ dictū eſt. [Pater
di. fi.] Pater enim diligit ioānem aut paulū: ⁊ tū non oīa
dedit in manu eoꝝ. [Pater di. fi.] ſʒ quō filiū: nō quō dñs
ſeruū. quō vnicū: nō quō adoptatū. Itaq̃ oīa dedit in ma-
nu ei⁹: vt tant⁹ ſit fili⁹ ꝗ̄tus eſt pr̄. ḡ cū ad nos dignatus eſt
mittē filiū: nō putemus nobis aliqd min⁹ miſſuʒ ꝗ̄ eſt pr̄.
THEO. Sic ḡ ſm diuinitatē oīa dedit pater filio: mā nō
gr̄a: vel dedit oīa in manu ei⁹ ſm humanitatē: dñať.n. oiuʒ D Chr̃s ſm hūanitatē dñať oiuʒ que ſūt in celo et in terra.
eoꝝ ⁊ que in celo ⁊ que in terra ſunt. ALCVI. Et q̃ oīa
ſunt in manu ei⁹: ḡ ⁊ vita eterna. Uñ ſubdit. [Qui cre. in fi.
hʒ vi. eter.] BEDA. Nō dʒ hic itelligi fides q̃ v̄botenus
teneť: ſʒ que operib⁹ adimpleť. CHRY. Nō.n. hic dicit
φ credere in filiū ſufficiat ad vitā habēdaʒ ꝑpetuā: cū ipſe B
alibi dicat. Nō oīs q dicit mihi dñe dñe intrabit in regnū Mat.7.
celoꝝ. Sʒ ⁊ que in ſpūʒ eſt blaſphemia ſufficit ſola mittē
in gehēnaʒ. Sʒ etſi in pr̄ez ⁊ filiū ⁊ ſpm̃ ſcm̃ qs crediderit:
ne eſtimem⁹ ſufficē ad ſalutē. Opus eſt.n. nobis vita ⁊ cō-
uerſatiōe recta: deinde ſciēs nō ita ꝓmiſſione bonoꝝ mul-
tos adduci vt terribiliū minis: in h̃ ſmonē ꝯcludit dicens.
[Qui aūt incre. eſt fi. nō vi. vi. ſʒ ira dei ma. ſup euʒ.] Uide
q̃lr̃ hic ad pr̄ez reducit eū q eſt ſupplicij ſmonē. Nō enim
dixit ira filij: ꝗ̄uis ipſe ſit iudex: ſʒ pr̄ez ei⁹ inſtituit magis
terrere volens. Et nō dicit manebit in eo. Sʒ ſup eū: oſten-
dens qm̃ nūꝗ̄ ab eo deſiſtet: vt.n. nō eſtimet qs mortē eē
tēporaneā dixit. [Nō videbit vitā.] AVG. Et nō dixit.
Oēs q naſcunť ex adam hñt irā dei ſuper ſe. Ira dei venit ad eū: ſʒ [manet ſup eū] q̃ oēs q naſcūť mor-
tales hūt ſecū irā dei: quā accepit ꝑmus adaʒ. Uenit filius
dei nō hñs pctm̃: ⁊ indut⁹ eſt mortalitate: mortu⁹ eſt vt vi-
Ephe.2. uas. Qui ḡ nō vult credere in filiū ira dei manet ſup eū: de
qua dicit Apl̃s. Eramus nā filij ire.

Cap. IIII.

Tex.1. VT ergo cognouit ieſus: q̃ audierunt
phariſei φ ieſus plures diſcipulos fa-
cit ⁊ baptizat ꝗ̄ Joānes: ꝗ̄ꝗ̄ ieſus
nō baptizaret: ſed diſcipuli eius: reli-
quit iudeā: ⁊ abijt iterū in galileaʒ. Oportebat
aūt eū trāſire per mediaʒ ſamariā. Uenit ergo
in ciuitatez ſamarie que diciť ſichar: iuxta pre-
Mat.4. diuʒ qḋ dedit iacob ioſeph filio ſuo. Erat autē
ibi fons iacob. Jeſus autē fatigat⁹ ex itinere ſe-
debat ſic ſupra fontē. Hora aūt erat q̃ſi ſexta.

A ¶ GLO. Poſtꝗ̄ oñdit euāgeliſta q̃lr̃ ioānes repſſit diſci-
puloꝝ ſuoꝝ iuidiā: quā de pfectu doctrie chr̃i cōceperāt:
h̃ oñdit quō chr̃s declinauit phariſeoꝝ malitiā: qui ꝯ ipſuʒ

ex eadē cū ʒelo inuidie mouebanť. Uñ dr̄. [Ut ḡ co. ſc. q2 audie. phari.] AVGV. Utiqȝ dn̄s ſi ſciret phariſeos ita de ſe cognouiſſe ꝙ plēs diſcipulos faceret: ꝛ ꝙ plēs bapti/ ʒaret: vt eis h̄ ad ſalutē valeret ſequēdi eū: nō relinqueret iudeā terrā: ſȝ ꝑꝑ illos maneret ibi: q2 v̄o cognouit eoꝝ ſciaȝ ſiť ꝛ inuidētiā: q2 nō h̄ ꝑpterea didicerūt vt ſeq̄renť: ſȝ vt pſeq̄renť abijt inde. Poterat q̄dē ꝛ p̄ns ab his nō teneri ſi nollet: ſȝ in oī re quā geſſit vt hō hoīb⁹ in ſe crediturīs pre bebat exēplū: q2 vnuſqſqȝ ſu⁹ dei nō peccat ſi ſeceſſerit in aliū locū: vidēs furorē ſe pſequētiū. Fecit ḡ hoc ille magr̄. bon⁹ vt doceret: nō vt timeret. CHRY. Hoc ēt fecit mi/ tigās eoꝝ inidiā. Cōueniēs eſt ēt eū h̄ feciſſe: vt nō diſcre/ dereť carnis diſpēſatio. Si. n. retēt⁹ effugiſſet in ſuſpitionē deueniſſet vitas carnis. AVG. Fortaſſis āt h̄ moueat qđ dcm̄ eſt. [Baptiʒabat plures q̄ ioānes] ꝛ poſtea ſubȝ eſt [q̄q̄ ieſus nō baptiʒaret.] Quid ḡ falſuȝ dcm̄ erat ꝛ corre ctū eſt? CHRY. Nō āt ipſe xp̄s baptiʒabat: ſȝ relatores volētes erigē eos q audiebāt inidiā ita ānūtiabāt. ſ. ꝙ xp̄s plēs baptiʒaret q̄ ioānes: ſȝ cuius grā ipſe nō baptiʒaret: ioānes ꝑdixit dicēs. Ipſe vos baptiʒabit in ſpūſcō ꝛ igne. Nonduȝ aūt ſpm̄ ſcm̄ dabat. Decēter igiť nō baptiʒabat. diſcipuli v̄o id agebāt volentes multos adducē ad ſaluta/ reȝ doctrinā. Ut. n. nō ſemꝑ circūeuntes cōgregarēt eos q credituri erāt: vt in ſimone ꝛ fratre fecit: iō baptiʒare inſti tuerūt. Nihil. n. ampli⁹ hēbat diſcipuloꝝ baptiſma ioānis baptiſmate. Utrūqȝ. n. expers erat ea que ex ſpū eſt grā: ꝛ vtriqȝ vna cā erat. ſ. adducē ad xp̄m eos qui baptiʒabāť. AVGV. Uel alr̄. Utrūqȝ veꝝ eſt: q2 ieſus ꝛ baptiʒabat ꝛ nō baptiʒabat. Baptiʒabat. n. q2 ipſe mūdabat: non ba/ ptiʒabat: q2 ip̄e nō tīgebat. Prebebāt diſcipuli miniſteriū corꝑis: prebebat ille adiutoriū maieſtatis: de quo dcm̄ eſt. Hic eſt q baptiʒat. ALCVI. Solet autē queri ſi in ba/ ptiſmo diſcipuloꝝ xp̄i ſpūſſcūs dareť: cū dicať ſpūſſanct⁹ nōduȝ erat dat⁹: q2 ieſus nōduȝ erat glorificat⁹. Sed ſcien duȝ q2 dabať ſpūs: ſȝ nō ea manifeſtatiōe: qua poſt aſcen/ ſionē in linguis igneis dat⁹ ē: q2 ſicut ipſe xp̄s in hoīe quē gerebat: ſemꝑ hēbat ſpm̄: ſȝ tn̄ poſtea ſuꝑ ip̄m baptiʒatuȝ viſibilr̄ deſcēdit ſpūs in ſpecie colūbe: ſic añ manifeſtū ꝛ viſibileȝ aduētū ſpūſſci gcūqȝ ſcti eū latēter hīe potuerūt. AVGV. ad Seleucianū. Intelligim⁹ aūt diſcipulos xp̄i ſaȝ fuiſſe baptiʒatos ſiue baptiſmo ioānis: ſicē nōnulli arbi tranť: ſiue qđ magis credibile eſt baptiſmo xp̄i. Neqȝ. n. miniſterio baptiʒādi defuit: vt hēet baptiʒatos ſeruos: per quos ceteros baptiʒaret: qui nō defuit illi⁹ humilitatis mi niſterio qñ eis lauit pedes. CHRY. Seccdēs aūt xp̄s de iudea rurſus eiſdē adheret q̄b⁹ ꝛ prius. Uñ ſubdiť. [Et abijt iterū in galileaȝ.] Sicut aūt apl̄i expulſi a iudeis ad gētes venerūt: ita ꝛ xp̄s ad ſamaritanos accedit: ſȝ tn̄ oēm auferēs a iudeis excuſationē: nō ꝑncipalr̄ ad eos vadit: ſȝ q̄ſi trāſiēs: qđ euāgeliſta occulte oñdit dicēs. [Oportebat aūt eū trāſire per ſamariā.] Accepit aūt hāc noīationeȝ: q2 mons ſamarie ſomer dicebať: ab eo q poſſedit: ſȝ q ibi ha/ bitabāt olī nō ſamaritani: ſȝ iſraelite vocabanť. Tp̄e aūt ꝑcedēte offenderunt deū: ꝛ rex aſſirioꝝ vltra eos ibi ma/ nere nō ꝑmiſit: ſȝ in babyloneȝ ꝛ medos duxit: in ſamaria v̄o gētes ex diuerſis locis ductas habitare fecit. Uolēs aūt de⁹ oſtēdere ꝙ nō ꝑꝑ imbecillitatē iudeos tradidit: ſed ꝑꝑ peccata eoꝝ qui traditi ſunt: imiſit barbaris leones: q eos ledebāt. Annūtiata ſunt hec regi: ꝛ mittit ſacerdotē quēdā traditurū eis dei leges: ſȝ tn̄ neqȝ ita ex toto ab impietate deſtiterunt: ſȝ ex media ꝑte. Eteniȝ tp̄e ꝑcedēte rurſus ad idola q̄daȝ reſilierunt: venerabanť tn̄ deū: qui a monte ſa/ maritanos ſeipſos vocabāt. BEDA. Ideo aūt [oporte/ bat ip̄m trāſire per ſamariā] q2 ſita eſt inter iudeā ꝛ gali/ leam. Eſt autē ſamaria inſignis ꝑuīntie paleſtine ciuitas: adeo vt tota regio ei ſociata ſamaria dicať. Ad quē igitur ipſius regionis locū dn̄s vēnerit euāgeliſta oſtēdit. Unde ergo dr̄. [Uenit ergo in ciuitatem ſamarie que dr̄ ſichar.] CHRY. Loc⁹ ille erat vbi pro dyna leui ꝛ ſymeō grauē occiſionē fecerūt. THEO. Poſt q̄ āt filij iacob illā ci/ uitatē deſertā feceſt occidētes ſichimitas: hāc ciuitatē de/ ſertā tp̄e ꝑcedente dedit iacob in ſortē ioſeph: vñ diciť in Geneſi. Do tibi ꝑtē vnā extra frēs tuos: quā tuli de manu amorrei in gladio ꝛ arcu meo. Et h̄ eſt qđ ſubdiť. [Iuxta prediuȝ qđ dedit iacob ioſeph filio ſuo.] Seq̄ť. [Erat autē ibi fons iacob.] AVGV. Puteus erat: ſȝ oīs pute⁹ fons: non oīs fons puteus. Ubi. n. aqua de terra manat: ꝛ vſum prebet haurientib⁹ fons dr̄: ſȝ ſi in promptu ꝛ ſuperficie ſit: fons tm̄ dr̄. Si auteȝ in alto ꝛ ꝑfundo ſit: ita pute⁹ vocať vt nomē fontis nō amittat. THEO. Quare aūt euange/ liſta de ꝑdio ꝛ fonte facit mentionē. Primo q̄deȝ vt cū au/ dieris mulierē dicentē ꝙ pr̄ noſter iacob dedit nobis hūc fontē: nō admireris. Scđo ex cōmemoratiōe fontis ꝛ ꝑdij edocemur: ꝙ ea que p̄riarche ꝑꝑ fidē quā in deo habebāt adepti ſunt iudei ꝑꝑ eoꝝ ipietatē perdiderunt: ꝛ eoꝝ loca gentib⁹ tradita ſunt: quare nihil noui nūc accidit ꝙ gētiles pro iudeis regnuȝ celoꝝ ꝯſecuti ſunt. CHRY. Xp̄s igiť in ſamariā accedēs facileȝ ꝛ delitioſaȝ vitā abijciēs. labo/ rioſaȝ v̄o ſequēs: nō ſubiugalib⁹ vtiť: ſed ita difficulter in/ cedit vt ex itinē fatigeť: erudiēs nos ita a ſuꝑfluis alienos eſſe: vt multa neccīa abſcindamus a nobis. Et h̄ euāgeliſta oſtēdit dicēs. [Ieſus ḡ fatigat⁹ ex itinere.] AVGV. In/ uenimus ieſuȝ fortē ꝛ īfirmū: fortē q2 in ꝑncipio erat v̄bū: infirmū q2 v̄bū caro factū eſt. Sic ḡ infirmus ieſus ab iti/ nere fatigat⁹ ſedebat ſic ſuꝑ fonteȝ. CHRY. q. d. Non in throno aut puluinari: ſȝ ſimplr̄ vt ꝯtingebat ſuper terraȝ. Seſſio aūt ꝑꝑ laborē fcā eſt: ꝛ vt expectaret diſcipulos: ꝛ ꝑpter eſtuȝ refrigerās corꝑ⁹ apud fontē. Uñ ſeq̄ť. [Hora aūt erat q̄ſi ſexta.] THEO. Et ne q̄s incuſaret dn̄m: q̄re ipſe in ſamariā venerit: cū h̄ diſcipulis ſuis ꝓhibuerit: ꝑꝑ hoc dicit ꝙ circa illum locum ſedebat. ſ. ab itinere feſſus. ALCVI. Myſtice aūt dn̄s reliquit iudeā. i. infidelitatē eoꝝ qui eū reprobauerūt: ꝛ per apl̄os abijt in galileaȝ. i. in volubilitatē hui⁹ mūdi: docēs ſuos tranſmigrare de vitijs ad v̄tutes. Prediū aūt nō taȝ ioſeph q̄ xp̄o arbitror dere/ lictū: cuius figurā ioſeph portauerit: quē vere ſol adorat ꝛ luna ꝛ oēs ſtelle. Ad h̄ prediuȝ venit dn̄s: vt ſamaritani q hēditatē ſibi patriarche iſrael vēdicare cupiebāt agnoſce/ rent ꝛ cōuerterenť ad xp̄m: qui eſt patriarche legitimus heres fact⁹. AVGV. Iter aūt ipſius eſt caro pro nobis aſſumpta. Qui. n. vbiqȝ eſt: quo it: niſi q2 non ad nos veni/ ret: niſi formā viſibilis carnis aſſumeret: ideo fatigatus ab itinere q̄d eſt aliud q̄ fatigat⁹ in carne? Quare ergo hora ſexta? Quia etate ſeculi ſexta. Cōputa tanq̄ vnā horā vnā etatē ab adam vſqȝ ad noe: ſcđaȝ a noe vſqȝ ad habraam: tertiā ab habraā vſqȝ ad dauid: quartaȝ a dauid vſqȝ ad trāſmigrationē babylonis: q̄ntā vſqȝ ad baptiſmū ioānis: inde ſexta agiť. AVGV. lib⁹ 83. q. Hora igiť ſexta venit ad puteū dn̄s noſter. Uideo in puteo tenebroſaȝ ꝑfundi/ tatē. Admoneor ḡ itelligere mūdi hui⁹ infimas ꝑtes. i. ter/ renas: quo venit dn̄s ieſus hora ſexta. i. ſexta etate gn̄is hu/ mani: tāq̄ ſenectute veteris hoīs: quo iubemur exui vt in/ duamur nouo. Naȝ ſexta etas ſenect⁹ eſt: qm̄ ꝑma eſt ifan/ tia: ſcđa pueritia: tertia adoleſcētia: quarta iuuētus: quinta grauitas. Hora etiā ſexta venit dn̄s ad puteū. i. media die. vnde iam incipit ſol iſte viſibilis declinare in occaſuȝ: qm̄ nobis vocatis a xp̄o viſibiliū delectatio minuiť: vt inuiſi/ biliū amore hō iterior recreat⁹ ad iteriorē lucē: q̄ nūq̄ ex/ cidit: reuertať. Qz aūt ſedit humilitatē ſignat: vel qm̄ ſolēt ſedere doctores: magiſtri denuntiat perſonam.

Ser⁹ dei nō peccat ſi locum mutet ꝑꝑ pſecutio/ nem.

B

Baptiʒa/ ti ab apl̄is añ chriſti paſſioneȝ nō recipie bant grāȝ ſpūſſci.

C

D

3. reg. 16

4. re. 17 Unde di/ cebanť ſa/ maritani ꝛ vnde ꝓ/ ceſſerant.

E

Gen. 34.

Gen. 48

Omis pu te⁹ fons ē: ſȝ non oīs fons pu/ teus.

F

.3. 1.

.3. 1.

G

Myſtice.

H

Etates ſe/ culi cōpu/ tanť.

I

Etates ho minis diui/ duntur.

Tex. 2. ¶ Venit mulier de ſamaria haurire aquã. Dicit ei ieſus. Da mihi bibere. Diſcipuli enĩ ei⁹ abierãt in ciuitatez vt cibos emerẽt. Dicit ergo ei mulier illa ſamaritana. Quõ tu iudeus cum ſis bibere a me poſcis que ſuz mulier ſamaritana? Non.n.coutunt̃ iudei ſamaritanis. Rñdit ieſus ⁊ dixit ei. Si ſcires donuz dei: ⁊ qs eſt q dicit tibi da mihi bibere: tu forſitan petiſſes ab eo: ⁊ dediſſet tibi aquã viuaz. Dicit ei mulier. Dñe neqȝ in quo haurias habes ⁊ pute⁹ altus eſt: vnde ergo habes aquã viuam? Nunqd tu maior es pr̃e noſtro iacob qui dedit nobis puteuz? ⁊ ipſe ex eo bibit ⁊ filij ei⁹ ⁊ pecora eius.

A ¶ CHRY. Ne qs dicat: qm̃ aduerſat̃ ſuo precepto ſamaritanis loqués: poſuit euãgeliſta multas cãs ei⁹ que ad mulierẽ locutionis. Nõ.n.ad h venit añcedẽter vt ſamaritanis loq̃ret̃. Nõ tñ qȝ pp h nõ venit: aduenientẽ ad ſe expellere oportebat. Dicit̃.n. Venit mulier de ſamaria haurire aquã. Uide q ⁊ mulierẽ oſtẽdit pp̃ eſtum exeuntẽ ad aquã. AVGV. Hec aũt mulier forma eſt eccl'ie nõ iuſtificate: ſȝ iaz iuſtificãde. Pertinet aũt ad imaginẽ rei q ab alienis venit. Samaritani.n.alienigene fuerũt quãq̃ vicinas terras incolerẽt. Uentura.n.erat eccl'ia de gentibus ⁊ aliena a gñe iudeoꝝ. THEO. Cõgrue aũt diſputatio ad mulierez a ſiti ſumpſit occaſionẽ. Seq̃t̃.n. Dicit ei ieſus. Da mihi bibere. qȝ ſm humanitatẽ ſitiebat: ⁊ pp laborẽ ⁊ eſtuz. AVGV. lib. 83.q. Sitiebat ẽt ieſus mulieris illi⁹ fidẽ: eoꝝ.n.fidẽ ſi.it pro qb⁹ ſanguinẽ fudit. CHRY. Diſcim⁹ aũt dñi nõ ſolũ circa itinera validũ robur: ſȝ ẽt circa cibaria negligẽtiã: nõ.n.diſcipuli ei⁹ deferebant viaticula. Propt h.n.ſubdit. Diſci.ãt ei⁹ abie.in ciui.vt ci.emerẽt. Hinc ẽt euãgeliſta oñdit chrĩ hũilez in eo q ſolus relinq̃bat̃: ⁊ nimirũ poterat ſi vellet aut nõ oẽs emittẽ: aut abeũtib⁹ illis alios miniſtros hr̃e: ſed noluit. Etenĩ ita diſcipulos aſſuefecit oẽm ſupbiã cõculcare. Sed fortaſſe dicet aliqs. Quid magnũ eſt ſi hũiles erãt diſcipuli: piſcatores exiſtẽs ⁊ tabernaculoꝝ factores: ſȝ repẽte facti ſũt oib⁹ regib⁹ reuerentiores: collocutores ⁊ ſecutores dñi orbis terrarum. Marie aũt q ex humilib⁹ ſũt: qñ dignitates q̃qȝ aſſũpſerint facil⁹ ad ſupbiã eleuant̃: velut inexperte ſe hñtes ad tantũ honorẽ. Detinẽs igit̃ diſcipulos dñs in eadẽ humilitate erudiebat eos: vt p oĩa ſe reſtringerẽt. Mulier ĝ audiẽs. Da mihi bibere. valde ſapiẽter ad formãdã iterrogationẽ: eũ q a chrõ accepit ſmonẽ ſe diſpoſuit. Uñ ſeq̃t̃. Dicit ĝ illi mu. Quõ tu cũ iu.ſis a me bi.poſ.q̃ ſuz mu.ſamaritana? Judeũ qdẽ euz eẽ eſtimauit a figura ⁊ a locutiõe. Intuẽ vo q̃lr mlier igſitiua erat. Etſi.n.oportebat cuſtodire ieſus vt nõ couterẽt̃ illi: nõ tñ oportebat illã cuſtodire. Nõ dixit euãgeliſta q ſamaritani iudeis nõ couterẽtur: ſȝ ſubdit. Nõ.n.coutuntur iudei ſamaritanis. Judei igitur a captiuitate reuertẽtes ȝelotype ſe ad ſamaritanos habebãt ſic ad alienigenas ⁊ ipugnatores. Neqȝ ẽt ſcripturis oib⁹ vtebãt̃: ſolũ.n.ea q̃ moyſi ſunt ſuſcipiẽtes: pphaꝝ nõ mltã curã hẽbãt. Cõtẽdebãt ẽt ſe in nobilitatẽ iudaicã imittẽ: vñ ⁊ iudei eos cũ oib⁹ gẽtib⁹ abominabãt̃. AVG. Et oino eoꝝ vaſculis nõ vtebant̃ iudei. Et qȝ ferebat ſecũ mulier vaſculuz vñ aquã hauriret: eo mirata ẽ: qȝ inde⁹ petebat ab ea bibẽ: qđ nõ ſolebant facẽ iudei. CHRY. Sȝ q̃lr chrĩs q̃ſiuit ab ea bibere lege nõ ꝯcedẽte. Si aũt qs dixerit: qȝ pſciebat eã nõ daturã: imo pp h neqȝ petere oportebat. Eſt igit̃ dõm q iõ petijt: qȝ idifferẽs erat de reliquo tales obſeruãtias pterire. AVG. Ille aũt qui bibẽ querebat ſitiebat fidẽ ipſi⁹ mulieris. Uñ ſeq̃t̃. Rñdit ieſus ⁊ di.ei. Si ſcires do.dei: ⁊ qs eſt q dicit ti.da mihi bi. tu for. petiſ.ab eo ⁊ de.ti.aquã viuã. ORIGE. Nã q̃ſi dogma qđdaz eſt neminẽ accipe diuinũ donũ ex nõ q̃rẽtib⁹ illud. Ipm aũt ſaluatorẽ iubet pr̃ poſcẽ vt det illi ſm illud. Poſtula a me ⁊ dabo tibi gẽtes hẽditatẽ tuaz. Et ipſe ſaluator dicit. Petite ⁊ dabit̃ vobis: ⁊ ideo ſignãter dicit. Petiſſes ⁊ dediſſet tibi. AVGV. 83.q. Hinc ãt oñdit nõ ſe talez aquã petiſſe q̃lez ipſa itellexerat: ſȝ qȝ ipſe ſciebat fidẽ ei⁹: eidẽ ſitiẽti ſpm̃ ſcm̃ dare cupiebat. Hãc.n.recte itelligim⁹ aquã viuaz qđ eſt donũ dei: ſicut ipſe ait. Si ſcires donuz. AVG. ſup Joã. Di.n.vulgo aq̃ viua illa q̃ de fonte exit. Illa.n.q̃ colligit̃ de pluuia in lacunas: aut cyſternas: aq̃ viua nõ di. Etſi de fõte manauerit ⁊ i loco aliq̃ collecta ſteterit: nec ad ſe illud vnde manabat admiſerit: ſȝ in rupto meatu tanq̃ a fontis tramite ſeparata fuerit: nõ di aqua viua. CHRY. Spũs.n.ſci grãz quãdoqȝ ſcriptura ignẽ q̃qȝ aquã vocat oñdẽs: qm̃ nõ ſubſtãtie ſunt hec noĩa repñtatiua: ſȝ actiõis. Per ignis qdẽ appellationẽ erectiuũ ⁊ calȝ grẽ ⁊ ꝯſũptiuũ petõꝝ enigmatice iſinuat. per aq̃ vo nũcupationẽ purgamẽtũ qđ eſt ex ſpũ ⁊ multũ refrigeriũ recipiẽtib⁹ eũ mẽtib⁹ oñdit. THEO. Gratiaz ĝ ſpũſci dixit aquã viuã.i.viuificatiuã: refrigeratiuã: ⁊ motiuã. Naz grã ſpũſci ſp mouet illũ q bona opat̃: aſceſſiones in corde ſuo diſpõẽs. CHRY. Iterꝝ aũt dñs eã ab humili ſuſpitiõe erexit: q̃ eſtimabat eũ vnũ multoꝝ eẽ. Multũ.n.honorez tribuẽs dñm vocat. Seq̃t̃.n. Dicit ei mulier. Dñe neqȝ in quo hau.ha.⁊ pu.alt⁹ eſt.vñ ĝ habes aquã viuã? AVG. Uidete quõ itellexit aquã viuã.i.aquã q̃ erat in illo fonte. q.d. Tu mihi vis dare aquã viuã: ⁊ ego fero vñ hauriaz: ⁊ tu nõ fers. De hac ĝ aq̃ viua mihi dare nõ potes: qm̃ hauritoriũ nõ habes: forte aliuz fontẽ pmit.is? Sed nũqd tu ma.es pa.no.ia.qui de.no.pu.iſtũ ⁊ ipſe ex eo bi.⁊ fi.eius ⁊ pec.ei⁹. CHRY. q.d. Nõ potes dĩe q iacob dedit nob hũc fontẽ ⁊ alio ipſe vſus eſt. Etenĩ ipſe ⁊ ſui ex eo bibebãt: qđ nõ eẽt ſi meliorẽ aliũ habuiſſent. De h igit̃ fõte dare nõ potes: aliũ aũt meliorẽ nõ eſt te hr̃e niſi ꝯfitearis teipm maiorẽ eẽ iacob. Uñ igit̃ habes aquã quã pmittis te daturũ nobis. THEO. Ex ãt dĩc. Et pecora ei⁹. oñſuũ eſt abũdãtie aquaꝝ: q̃ſi dicẽt. Nõ ſoluz ſuauis eſt aqua vt iacob ex ea biberet ⁊ filij ei⁹: ſȝ ẽt intantũ eſt abundans: vt tãte mltitudini pecoꝝ pẽiarche ſufficiat. CHRY. Uide aũt q̃lr ſeipſaz ipulit in nobilitatẽ iudaicã. Samaritani.n. habrahã pgenitorẽ ſuũ dicebãt: q̃ſi a chaldea exiſtẽtem: ſed ⁊ iacob prẽz vocabant q̃ſi ipſius exiſtẽtez nepotẽ. BEDA. Uel patrẽ ſuũ iacob vocat: qȝ ipa ſub lege moyſi vixerat: ⁊ prediuz quod iacob filio ſuo ioſeph dederat poſſidebat. ORIGE. Myſtice aũt fons iacob ſcripture ſunt. Sigdẽ inſtructi in ſcripturis bibunt: vt iacob ⁊ filij eius. Simplices aũt ⁊ rudes bibunt more pecoꝝ iacob.

¶ Rñdit ieſus ⁊ dixit ei. Ois q biberit ex aqua hac ſitiet iterũ. Qui ãt biberit ex aqua quã ego dabo ei: nõ ſitiet in eternũ: ſȝ aqua quã ego dabo ei: fiet in eo fons aque ſaliẽtis in vitã eternã. Dicit ad eũ mulier. Dñe da mihi hãc aquã: vt nõ ſitiam neqȝ veniaz huc haurire. Dicit ei ieſus. Uade voca virum tuũ: ⁊ veni huc. Rñdit mulier ⁊ dixit: non habeo virũ. Dicit ei ieſus. Bene dixiſti quia non habeo virum. Quinqȝ enim viros habuiſti: ⁊ hunc quez habes nõ eſt tuus vir. Hoc vere dixiſti. Tex. 3.

Mulier ſamaritana gerit formã eccl'ie iuſtificãde.

B

Uni et humili ſtatu ad dignitates aſſumunt vt talium inexpti ſuperbire ſolent.

C

ps. 2. Luc. 11. Joã. 14. ⁊ 15.

D

Gra ſpũſſci eſt aq̃ viua quaz deus volebat daẽ ſamaritane.

ps. 83.

E

F

Myſtice.

A ¶CHRY. Cũ3 mulier queſiuiſſet: nũqd tu maior es pře nřo iacob: nõ dixit maior ſuz: ne videret glřiari: ſʒ p ea que ſubdit B oñdit. Seqꝛ. n. [Rñdit ie. τ di. ei. Dis q bi. ex aq̃ hac ſitiet iteruz. qui ãt bi. ex aqua quã ego da. ei: nõ ſitiet in eter.] q. d. Si mirabilis fuit iacob: qꝛ hãc aquã dedit: ſi dabo tibi multo hac potiorẽ: qd dices? Nõ aũt ab hac excuſatione: ſʒ ex ſupeminẽtia cõparationẽ facit. Nõ. n. dicit: qꝛ̃ hec aq̃ vilis eſt τ ɔ̃tẽptibilis: ſed id qð nã teſtaꝛ B ponit. ſ. [Dis q bibit ex aq̃ hac ſitiet itez.] AVG. Et qdez ve eſt τ de ea quã ſignat illa aq̃: eteniz aq̃ in puteo voluptas eſt ſeculi in ꝓfunditate tenebroſa: hic eaz hauriũt hões hydria cupiditatũ. Nã q p̃miſerit cupiditatez: ꝑuenire nõ põt ad voluptatẽ. Cũz ꝑuenerit qſqz ad voluptatẽ ſeculi hui⁹: nũqd nõ iterũ ſitiet? ĝ de hac aq̃ q biberit ſitiet iterũ. Si ãt accepit a me aquã nõ ſitiet in eternuz. Nã quõ ſitiẽt q inebriabunꝛ ab vbertate dom⁹ dei? Promittebat ĝ ſaginã quãdaz iſatietatẽ ſpũſſancti. CHRY. Hãc aũt excellẽtiã h⁹ aque: vt. ſ. q ex ea biberit nõ ſitiat in eternũ: p ea que ɔ̃ſequunꝛ oñdit. Seqꝛ. n. [Sʒ aq̃ quã ego dabo ei fiet in eo fons aq̃ ſalientis in vitã eternã.] q. d. Sic q fontẽ hʒ itra ſe poſitũ neq̃q̃ afficieꝛ ſiti: ita τ q hãc aquã hʒ. ſ. quã ego ei dabo. THEO. Nã aq̃ quã ego tribuo ſp multiplicaꝛ. Semina. n. τ p̃n⁹ boni ſci ſumũt per gr̃az: ipſi vo negocianꝛ τ opanꝛ ad eius augmẽtũ. CHRY. Uide aũt q̃lr mulier paulatiz ad dogmatũ altitudinẽ ducitꝛ. Nã p̃mũ qdẽ eſtimauit eũ iniquũ quẽdaz eẽ iudeũ: deinde audiẽs aquã viuã ſuſpicata eſt de ſenſibili B dici. Poſtea diſcẽs: qꝛ̃ ſpũalia erãt q̃ dicebanꝛ: credidit qdez qꝛ̃ põt aq̃ ſitis neceſitatẽ tollere. Nõdũz aũt ſciebat q̃ eſſet hec aq̃: ſed querebat eã ſupiorẽ ſenſibilib⁹ eſtimãs. Uñ ſubditꝛ. [Dic ad eũ mulier. Dñe da mihi hãc aquã vt nõ ſitiaz neqʒ veniã huc haurire.] Et ſic cum patriarche iacob ꝓponit de q̃ tã3 magnã opiõnẽ hẽbat. AVGU. Uel alr. Adhuc illa mulier carnẽ ſapit: delectata eſt nõ ſitire: τ putabat B ſm carnẽ ſibi ꝓmiſſuz eẽ a dño. Dederat aũt de⁹ aliqñ ſeruo ſuo helye vt p dies. xl. nec eſuriret nec ſitiret. Qui B potuit dare p. xl. dies nõ poterat dare ſemp. Delectata ãt tali munere rogat vt ei aquã viuã daret. Uñ ſeqꝛ. [Dicit ad eum mulier. Dñe da mihi hãc aquã vt nõ ſitiã: nec veniam huc haurire.] Ad laborẽ. n. idigẽtia cogebat: τ laborẽ ifirmitas recuſabat: vtinã audiret. Uenite ad me oẽs q laboratis τ onerati eſtis: τ ego vos reficiã. Hoc. n. dicebat ieſus vt iã nõ laboraret: ſʒ illa nõdũz intelligebat. Deniqʒ voluit dñs vt itelligeret. Uñ ſeqꝛ. [Dicit ei ie. va. vo. viruz tuũ τ veni huc.] Quid eſt B? Per virũ ſuũ ei volebat aquã illã dare? An qꝛ nõ itelligebat: per virũ ſuũ eã volebat docẽ: ſic apl's dicit de mulierib⁹. Si que volũt diſcẽ domi viros ſuos interrogẽt. Sʒ ibi dr̃: vbi nõ eſt ieſus qui doceat. Cũ3 vo ipſe dñs aderat qd op⁹ erat vt p virũ ei loq̃reꝛ. Nũqd p viruz loq̃baꝛ marie q̃ ſedit ad pedes ei⁹? CHRY. Qꝛ igiꝛ iſtabat mulier accipe aquã ꝓmiſſã q̃rẽs. Dicit ei ieſus. [Uoca virũ tuũ] q̃ſi oñdẽs qꝛ̃ τ illũ opʒ his cõicare. Hoc autẽ feſtinãs accipe τ rei turpitudinẽ occultans adhuc eſtimabat ſe ad hoĩe3 loq. Uñ ſeqꝛ. [Rñdit mu. τ di. nõ ha. vi.] Hoc audiẽs xp̃s opportune de reliq̃ redargutionẽ iducit. Naz τ p̃ores viros enumerat τ eũ qui nũc occultabaꝛ redarguit. Uñ ſeqꝛ. [Dicit ei ie. bñ dixiſti: qꝛ nõ habeo viꝝ.] AVGU. Intelligas reuera iſtã mulierẽ nõ habuiſſe tũc virũ: ſʒ vtebaꝛ neſcio quo nõ legittimo viro. Uñ ei conuenienter myſteria loquiꝛ dicens. [Quinqʒ viros habuiſti.] ORIGE. Uide aũt ſi poſſe eſt fontẽ iacob myſtice totas eẽ ſcripturas: aquã vo ieſu ea pro qb⁹ edite ſũt: q̃ nõ eſt licitũ oib⁹ ꝑſcrutari: eo q que ſcripta ſunt dictauerũt hoĩes. Que vo oculus non vidit nec auris audiuit nec in cor hoĩs aſcẽderũt: in ſcriptis nõ pñt redigi: ſʒ ex fonte aque ſalientis in vitã eternã. i. ex ſpũſcõ diſcipline pateſiũt his q nõdũ humanũ cor geſtãt ſʒ pñt dicẽ. Nos ſenſum xp̃i habemus. Qui ĝ nõ ſuſcipit ꝓfunditatẽ vbo4 etſi ad modicũ quieuerit denuo inſiſtẽs dubitabit. Qui aũt bibit de aqua xp̃i: ad B ꝓmoueꝛ: vt fons eius q̃ſito4 ꝓrorũpat in eo: ſurſũ ſcaturiẽtib⁹ aqs τ ꝑuolante ei⁹ mẽte ad ɔ̃tiaz huius aque ad vitã eternã. Uolebat aũt mulier ſine aq̃ iacob angelice τ ſup hoĩe3 diſcẽ vitatẽ. Neqʒ. n. angeli idigẽt fonte iacob vt bibãt: ſʒ qlibʒ in ſe hʒ fontẽ aq̃ ſcaturiẽtis in vitã eternã ab ipſo vbo. Et hoc eſt qð ſubdiꝛ. [Dicit ei mulier. Dñe da mihi hãc aquã.] ſʒ ipoſſe eſt hic abſqʒ ea q̃ hauriꝛ ex fonte iacob aquã capere q̃ daꝛ a vbo: vñ peteñ ſamaritane aquã vĩ dicẽ ieſus ſe illaz prebere nõ alibi q̃̃ in fonte iacob. Uñ ſeqꝛ. [Dicit ei ieſus. Uade voca virũ tuũ τ veni huc.] Si. n. ſitiamus: idoneũ eſt p̃mo pocula ſumere ex fonte iacob. ſm aũt aplm vir aie lex eſt. AVG. lib. 83. q. [Quinqʒ aũt viros] qnqʒ libros qui p moyſen miniſtrati ſũt nõnulli accipiũt: qð aũt dcm̃ eſt. [Et hũc quẽ habes nõ eſt tuus vir] de ſeipſo dñm dixiſſe intelligũt: vt iſte ſit ſenſus. Primo qnqʒ libris moyſi q̃ſi qnqʒ viris ſeruiſti. nunc aũt quẽ habes. i. quẽ audis nõ eſt tuus vir: qꝛ nõdum in eũ credidiſti: ſʒ qꝛ̃ nõduʒ credẽs xp̃o adhuc illo4 qnqʒ viro4. i. qnqʒ libro4 copulatiõe tenebaꝛ. Põt mouere quõ dici potuerit: qnqʒ viros habuiſti: q̃ſi nũc eos iaʒ nõ haberet: deide quõ põt itelligi a qnqʒ illis libris recedere hoĩe3 vt ad xp̃3 trãſeat: cũ ille q credit in xp̃m: nõ relinquẽdos illos qnqʒ libros: ſʒ ſpũalr itelligẽdos multo auidi⁹ amplectaꝛ. Eſt ĝ alius intellc͡s. AVGU. ſup Ioã. vidẽs. n. ieſus qꝛ mulier nõ itelligebat: τ volẽs eã itelligere. Uoca inquit virũ tuũ. i. p̃ſta intellc͡m tuũ: cũ3. n. ordinata fuerit vita: intellect⁹ aiaz regit: ad ipſaz aiaz ptinẽs. Nõ. n. aliud aliquid eſt q̃̃ aia: ſʒ aliqd aie eſt intellc͡s: hoc ipm aie qð intellect⁹ τ mens di illuminaꝛ luce ſupiore. Talis lux cũ3 muliere loquebaꝛ: τ in illa intellc͡s nõ aderat. Ergo dñs tanq̃ diceret illuſtrare volo: τ nõ adeſt quẽ. [Uoca inquit viruz tuũ.] i. adhibe intellc͡m per quẽ docearis: quo regaris: τ adhuc illa nõduz vocato illo viro nõ itelligit. Uideꝛ autẽ mihi qnqʒ viros p̃ores aie nos poſſe accipe qnqʒ ſenſus corpis. Ante eniz q̃̃ qſqʒ poſſit vti rõne nõ regiꝛ niſi ſenſib⁹ carnis: ſed cũ3 ceperit aia capax eſſe rõnis: aut a ſapiẽte mente regiꝛ: aut ab errore: ſʒ error nõ regit ſʒ pdit. Poſt illos ĝ quinqʒ ſenſus mulier illa adhuc errabat. error aũt ille non erat legittimus vir: ſʒ adulter. Dicit ergo dñs. Tolle iſtum adulterum qui te corrũpit: τ voca virum tuũ vt intelligas me. ORIGE. Ubi aũt decebat ɔ̃futari a ieſu putatũ ſamaritane virũ nõ eẽ virum niſi apud fontẽ iacob? Põt etiã intelligi ſi vir aie lex eſt: q ſamaritana ſm cõgruã acceptionem verbo4 legis ritui infideliũ tanq̃ viro illegittimo ſe ſubyciebat. Reuocaꝛ aũt ad vbũ3 veritatis qð reſurrecturum erat a mortuis nõ deinceps moriturus.

Aqua putei ſigt voluptatẽ ſeculi: q̃ bibẽs iteruʒ bibenda optat.

Eſa. 35.
B

Sancti ſumũt ſemina τ p̃n⁹ boni per gr̃as τ poſtea negocianꝛ.

C
3. reg. 19

Mat. 11.

1. cor. 14
1. thi. 2.
Luc. 10.
D

E

Iſa. 64.
1. cor. 2.

1. cor. 2.

F

A

Per quinqʒ viros mulieris qnqʒ libri moyſi itelligit: τ p virum quẽ hẽbat tũc intelligit xp̃ſtum.

G

Quinqʒ ſenſus c͡ꝑis itelligit per quinqʒ viros τ per ſextũ intellectus.

¶Dicit ei mulier. Dñe video qꝛ ꝓpheta es tu. Pr̃es nr̃i in monte hoc adorauerũt: τ vos dicitis qꝛ hieroſolymis eſt loc⁹ vbi adorare opʒ. Dicit ei ieſus. Mulier crede mihi: qꝛ venit hora qñ neqʒ in mõte hoc: neqʒ in hierl'ymis adorabitis pr̃e3. Uos adoratis qð neſcitis: nos adoramus qð ſcim⁹: qꝛ ſalus ex iudeis eſt. Sed venit hora τ nunc eſt: qñ veri adoratores adorabunt pr̃e3 in ſpũ τ veritate. Nam τ pater tales querit q adorẽt eũ. Spũs eſt de⁹: τ eos q adorant eũ: in ſpiritu τ veritate opʒ adorare.

Tex. 4.

1. cor. 3.

A ¶CHRY. Mulier aũt a xp̃o reprehẽſa nõ ɔ̃triſtata eſt: neqʒ

neqꝫ dimittēs fugit:ſꝫ admirat̃ magis ⁊ ĩmorat̃. Unde di.
[Dic̃ ei mulier. Dn̄e vi. qꝛ ꝓphas es tu.] q. d. In h̄ ꝙ mihi
occulta dicis: oñderis ꝓpha eē. AVG. Et ſic cepit ad eaꝫ
venire vir: nōdū plene venit. Prophaꝫ dn̄ꝫ putabat. Erat
Mat. 13 gdē ⁊ ꝓpha. Nā de ſeipſo ait. Nō ē ꝓpha ſine honore niſi
in pr̄ia ſua. CHRY. Deinde qꝛ h̄ ſuſpicata eſt: nihil mun
danū eū īterrogauit: nō de corpis ſanitate: nō de vitijs: non
moleſtat̃ ſitiēdo ꝑ doctrinis ſollicita. AVGV. Et icipit
q̄rere qḋ illā ſolet mouere dicens. [Pr̄es no. in mō. h̄ ado.
Contēde / bant iudei ⁊ ſamari / tani de lo / co orōnis melioꝝ. ⁊ vos di. qꝛ hiero. ē lo. vbi ado. opꝫ.] Cōtentio q̄ppe fuerat
īter ſamaritanos ⁊ iudeos: qꝛ iudei in tēplo a ſalomone fa
bricato adorabāt deū: ⁊ iō meliores ſe eē iactabāt. Quibus
ſamaritani dicebāt: qūo iactat̄ vos: qꝛ templū hētis qḋ nos
nō hēmus: nūqd pr̄es nr̄i q deo placuerūt in illo tēplo ado
rauerūt: Meli⁹ ḡ nos in h̄ mōte deū rogam⁹: vbi pr̄es no
Gen. 22. stri deū adorauerūt. CHRY. Qꝛ āt dic̃. [Pr̄es nr̄i] eos q
B circa habraā ſūt itelligit: eteni illic aiunt filiū ſuū obtuliſſe.
ORIGE. Uel ſamaritani mōtē q di gariçim: iux̄ quē ia
cob habitauit ſcm̄ reputātes in eo deum adorāt. Sꝫ iudei
mōtē ſyon ſacrū qd arbitrātes illū locū putāt eē electuꝫ a
deo. Uerꝝ qꝛ iudei a q̄b⁹ ſalus ꝓceſſit exēplū ſūt opinātiū
ſanos ſmones. Samaritani v̄o diuiſimode opinātiū ꝯgrue
gariçim q̄dem ſamaritani ſignāt: qḋ vocat̃ diſtō ſeu diui
ſio: at iudei ſyon qḋ eſt ſpecula. CHRY. Chr̄s aūt nō ſol
uit qōnē ꝯfeſtī: ſꝫ ad altiora mulierē trahit: de q̄b⁹ nō ꝑus
ei locut⁹ eſt: donec ꝯfeſſa eſt: q̄m ꝓpha eſt: vt cū multa cer
titudie audiat de cetero q̄ dn̄r. Un̄ ſequit̃. [Dic̃ ei ie. Mu.
cre. mi. qꝛ ve. ho. q̄ñ ne. in mō. h̄ neqꝫ in hiero. ado. patreꝫ.]
Dic̃ aūt. [Crede mihi:] qꝛ vbiqꝫ nob̄ opus eſt fide mr̄e bo
noꝝ: q̄ ſalutis eſt medicamētū: ſine qua nihil magnoꝝ ē poſ
ſidere: ſꝫ q tētāt aſſilant̃ his q ſine naui pelagus tētāt trāſi
re: q paꝝ qdē natare ſufficiūt: vltra v̄o ꝓcedētes cito mer
gunt̃. AVGV. Merito autē iā pn̄te viro audit mulier.
[Crede mihi.] Iā eni ē in te q credat: cepiſti adeſſe itellu: ſꝫ
C niſi credideritis nō itelliget̄. ALCVI. Qꝛ āt dic̃. [Uenit
hora:] tp̄s euāgelice doctrīe qḋ iā iſtabat dicit: q̄ñ ablata oī
vmbra figuraꝝ veritas pura luce mētes credētiū illuſtra
tura erat. CHRY. Supuacuū āt erat chr̄o docere pp qd
pr̄es in mōte ⁊ iudei in hieroſolymis adorabāt iō h̄ tacuit.
Uerūtn̄ reuerētiores iudeos indicauit: nō a loco: ſꝫ a mēte:
vn̄ ſubdit. [Uos ado. qḋ. neſ. nos ado. qḋ ſci. qꝛ ſalus ex iu
deis ē.] ORIGE. Qḋ dico [vos:] q̄ntū ad vocē: ſamarita
ni q̄ntuꝫ ad anagogē: q erga ſcripturas aliene ſūt opinionis.
Nos q̄ꝫ quo ad verbū iudei: q̄ ad allegoriā v̄o ego ⁊ huꝫ: q
D vere ſm me ꝯformati ſūt obtinētes ſalutē ex dict̄ iudaicis.
Samaritani neſcie / bant quid adorabāt: ⁊ ideo cul / tū veri dei idoloꝝ cultura fe / dabant. CHRY. Samaritani q̄dē qḋ neſciebāt adorabāt: q̄m lo
calē ⁊ p̄ticularē deū eſtimabāt: nihil de eo plus imaginan
tes q̄ꝫ de idolis. Et idcirco cultū dei cū cultu demonuꝫ mi
ſcuerūt. Iudei v̄o ab hac eruditi erāt ſuſpitiōe: eteniꝫ orbis
terraꝝ eū nouerāt eē deum: ꝓpea dixit. [Nos ado. qḋ ſci.]
Iudeis aūt ſeipꝫ cōnumerat ſm opiōnē mulieris: loquens
q̄ſi ꝓpha iude⁹ exn̄s: iō dixit. [Adoram⁹:] cū tn̄ manifeſtuꝫ
ſit ꝙ ipſe eſt q ab oīb⁹ adorat̃. Per h̄ aūt qḋ dic̃. [Qꝛ ſa. ex
iu. eſt:] nihil aliḋ oñdit: q̄ꝫ ꝙ orbi terraꝝ īde ſalutaria facta
ſūt. Scire eni deū ⁊ idola deteſtari illinc p̄n᷑ habuit ⁊ alia
dogmata: ſꝫ ip̄ꝫ qḋ eſt apḋ nos a iudeis orōnis p̄n᷑ habuit.
Pn̄tiaꝫ ēt ſuā ſalutē vocat quā dic̃ ex iudeis eē: ſꝫ illḋ apo
Ro. 9. ſtoli. Ex q̄b⁹ chr̄s ſm carneꝫ. Uide qualr̄ applaudit veteri
teſtō qḋ radicē oñdit bonoꝝ: ꝑ oia ſemetip̄m nō eē ꝯtrīi le
gi demōſtrās. AVGV. Multū igit̃ dedit iudeis ex q̄ꝫ
Act. 4. ꝑſona dixerat. [Nos ado. qḋ ſci.] Sꝫ nō ex ꝑſona iudeorū
reproboꝝ: ſꝫ ex q̄lib⁹ fuerāt apl̄i: q̄les fuerāt ꝓphe: quales
fuerāt oēs illi ſancti q p̄cia rerū ſuarū ad pedes apl̄oꝝ po
E ſuerūt. CHRY. Sic igit̃ ſupabūdātius vobis hn̄t iudei
o mulier in mō adoratiōis: verūtn̄ ⁊ hic adoratōis modus

de reliquo finē hēbit. Un̄ ſubdit. [Sꝫ ve. ho. ⁊ nunc eſt q̄ñ
veri ado. ado. pa. in ſpū ⁊ ve.] Quia eni ꝓphe an̄ longa tp̄a
multa ꝑdixerūt. Ideo dixit. [Et nūc eſt.] Ne eſtimes hanc
talē eē ꝓpheriā q̄ poſt multū tp̄is ipleat̃: res iā iſtat ⁊ in ia
nuis eſt. Dixit āt. [Ueros adoratores] ad diſtōnē falſoꝝ:
q̄m q̄dā ſūt falſi adoratores q tēporalia ⁊ caduca querunt
in orōne: ſiue q ꝯ̄ h̄ qḋ orāt agere nō ceſſant. CHRY. Ul̃
dicēs [Ueros] excludit cū ſamaritanis iudeos. Et ſi eni iu
deis illis meliores eēnt: tn̄ futuris multo miores ſt̄ tāq̄ꝫ fi
gura veritate. Sūt igit̃ veri adoratores q neqꝫ loco circū / Ueri⁹ cul / tores non ꝯcludunt dei cultu / rā ⁊ i ſpū adorant.
cludūt dei culturā: ⁊ deū in ſpū colūt. ORIGE. Unde ⁊
paulus dic̃. Cui ſeruio in ſpū meo. Bis aūt ſcribit̃. [Uenit
hora.] Et p̄ q̄dē nō adeſt ⁊ nūc eſt. In 2⁹ v̄o di. [Et nūc ē.]
Et puto p̄mū q̄dē notare adoratiōnē p̄ter corpus futurā in
ꝑfectione. Scḋm v̄o eā q̄ fit in vita pn̄ti ꝑfecta quātū licet
F humanā ꝓcedere nāꝫ. Cū ḡ venerit hora quā dic̃ dn̄s: cul
tādus eſt mons ſamaritanoꝝ: ⁊ in ſyon vbi eſt hieroſoly
ma adorādus eſt deus: que ciuitas eē di a chr̄o celſi princi
pis. Et hec eſt eccl̄ia vbi ſacra oblatio: ſpūales victime di
uinis aſpectib⁹ offerunt̃ ab his qui legē ſpūalē itellexerūt.
Cū aūt venerit tp̄is cōplemētū: tūc nequaq̄ꝫ pēſandū verū
cultū hieroſolymis. i. in pn̄ti eccl̄ia ampli⁹ ꝑtractari. Neqꝫ
eni angeli apud hieroſolymā colūt pr̄em: ſic ⁊ qui ſiſitudi
neꝫ nacti ſunt iudeoꝝ melius q̄ꝫ hi q ſunt hieroſolymis co
lunt patrē. Cū aūt hec hora euenerit: patri aliqs in filiū de / G
putat̃. Ea pp nō deñ eſt. Adorabitis deū: ſꝫ [adorabit pa
treꝫ.] Sꝫ in pn̄ti colūt patreꝫ in ſpū ⁊ veritate veri adora
tores. CHRY. Dic̃ ergo h̄ de eccl̄ia in qua eſt vera ado
ratio ⁊ deo ꝯgrua. Un̄ ſubdit. [Naꝫ ⁊ pater tales querit q
adorāt eū.] Et ſi olim volebat eos veterib⁹ imorari cōceſ
ſit eis figurā: hoc tn̄ fecit eis ꝯdeſcēdens vt ꝑ hoc ad veri / Luce. 19
tatē iducant̃. ORIGE. Si aūt pater q̄rit: ꝑ ieſum q̄rit: q
venit querere ⁊ ſaluare qḋ ꝑierat: quos erudiēs veros cul
tores efficit. Qꝛ aūt ſubdit̃. [Spūs eſt de⁹:] ide abſtractuꝫ
eē ſuſpicor qḋ ad vitā verā nos ꝑducit: nā ⁊ corporali vita
viuificamur a ſpū. CHRY. Uel idicat ꝙ deus incorpo
reus eſt. Opꝫ igit̃ icorporeā eius culturā eē: h̄ eſt ꝑ aiam ⁊ / Erḡ d̄s ē icorpore⁹ opꝫ cultu rā eē icor poream.
intell̄s puritatē nos ei offerre. Un̄ ſubdit. [Et eos q adorāt
eum: in ſpū ⁊ veritate opꝫ adorare.] Quia eni iudei aiaꝫ q̄
dē negligebāt: multū aūt circa corpus ſtudiuꝫ faciebant id
olfariā purgātes: ⁊ ideo ait: qꝛ nō corpis mūdatione: ſed i / H
corporeo qḋ eſt in nobis hoc eſt intellectu: quē dicit ſpiritū
deus incorporeus colit̃. HYLA. 2. de trini. Uel cum in
ſpiritū deū ſpm̄ docuit adorādū ⁊ libertateꝫ ac ſciam ado
rantium ⁊ adorādi infinitatem oſtēdit: ſm illud apl̄i. Ubi / 2. cor. 3.
ſpiritus dn̄i: ibi libertas. CHRY. In veritate auteꝫ opꝫ
adorare: qꝛ priora figura erāt. ſ. circūciſio holocauſta ⁊ thy
miamata: nunc aūt totuꝫ eſt veritas. THEO. Uel quia
multi putant ſe deum ſm ſpiritum. i. aiam adorare non re
ctā opinionē de eo habētes vt heretici: ꝓpter hoc addidit.
[Et veritate.] Forte ēt dicet aliquis ꝙ duas partes ph̄ie q̄
ſm nos ſunt incitat in ꝑdictis: actionem. ſ. ⁊ ꝯtēplationeꝫ: ꝑ
ſpiritum nāqꝫ actiuū inſinuat: ſm illud apoſtoli. Qui ſpiri
tu dei agūtur ⁊c̄. per veritatem v̄o contēplatiuuꝫ. Uel alr̄. / I
Samaritanoꝝ erat opinio ꝙ deus loco concluderet̃: ⁊ ꝙ
in hoc loco deum adorari oporteat. Cōtra quos dicit ꝙ ve
ri adoratores nō localiter: ſed ſpiritualr̄ adorāt. Iudeis v̄o
omnia ſub figura ⁊ vmbra erāt: ⁊ ideo dicit ꝙ veri adora
tores non in figura adorabūt: ſed in veritate. Quia eni de⁹
ſpūs eſt: ſpūales adoratores querit: qꝛ v̄o veritas: veros.
AVGV. Querebas montem forte ad orandū vt deo eēs
propinquior: ſed ipſe qui in altis habitat humilibus appro / p̄s. 112.
pinquat. ḡ deſcēde vt aſcēdas. Aſcenſiones inquit in corde / p̄s. 83
eius in ꝯualle plorationis que humilitatē hꝫ in tēplo. Uis
orare: in te ora: ſed prius eſto templum dei.

Tex.5. ¶ Dicit ei mulier. Scio qꝛ meſſias venit qui di
cit̃ chꝛs. Cū ergo venerit: ille nobis annūciabit
j.coꝛ.3. oia. Dicit ei ieſus. Ego ſum q loquoꝛ tecum.

A ¶ CHRY. Mulier eoꝝ q̄ dcā ſūt altitudine fatigata ob
ſtupuit. Uñ ſeq̃. [Dic ei mu. ſcio qꝛ meſ. ve. q di chꝛiſtus.]
AVGV. Unct⁹ latine: grece chꝛs ē: hebꝛaice meſſias eſt.
Sciebat ḡ qs eū poſſȝ docē: ſȝ iā docētē nōdū agnoſcebat.
Uñ ſubdit. [Cū ḡ ve. il. no. ānū. oia.] q. d. Mō iudei de tē
plo ɔtēdūt: nos de mōte. Cū ḡ ille venerit ⁊ mōteȝ ſꝑnet et
tēplū euertet: ⁊ docebit nos: vt in ſpū ⁊ veritate nouerim⁹
adoꝛare. CHRY. Sȝ Unde erat ſamaritanis expectare
chꝛi aduētū: Moyſi qdē ſuſcipiētes legem: ab ipſis moyſi
Gen.49. lrīs h̓ nouerāt. Jacob eni de chꝛo ꝓphetiçās dixit. Nō dfi
ciet ꝑnceps de iuda: nec dux de femoꝛe ei⁹ donec veniat q
Deut.18 mittēdus eſt. Sȝ ⁊ moyſes dic̃. Ꝓphām nobis ſuſcitabit
de⁹ de fratrib⁹ nr̄is. ORIGE. Sigdē nō eſt ignoꝛādū qꝺ
B ſic ex iudeis ſurrexit ieſus: chꝛm ſe eē nō ſolū dicēs ſȝ oſtē
dēs: ſic ex ſamaritanis qdā doſitheus noie aſſerebat ſe foꝛe
chꝛm q ꝑdicabat̃. AVGV. lib°. 83. q. Foꝛtaſſe aūt vt itel
ligētib⁹ īdicaret qnqȝ coꝛꝑis ſenſus: qnqȝ viroꝝ noie ſigni
ficari: poſt qnqȝ carnales rñſiōes q̄ ſupꝛa in lrā patēt: ſexta
rñſiōe noiat chꝛm. CHRY. Chꝛus aūt de reliq̄ mulieri
reuelat ſeipm̄. Uñ ſeq̃. [Dic ei ieſus. Ego ſuȝ q loquoꝛ te
cū.] Et qdē ſi circa ꝑn⁹ h̓ mulieri dixiſſet: videret̃ ei ex va
nitate loq. Nūc aūt paulatiȝ in memoꝛiā chꝛi eā reducens:
oppoꝛtune reuelauit ſeipm̄: ⁊ qdē iudeis q̄rentib⁹. Si tu es
chꝛiſtus dic nobis palam: non manifeſte ſeipſuȝ reuelauit:
quia non pꝛo diſcendo querebant: ſed pꝛo iniuriando. Hec
v̓o ex ſimplici mente loquebatur.

Tex.6. ¶ Et cōtinuo venerūt diſcipuli eius: ⁊ mirabā
tur qꝛ cū muliere loquebatur. Nemo tñ dixit ei
quid loqueris cum ea? Reliquit ergo hydriaȝ
ſuam mulier: ⁊ abijt in ciuitateȝ ⁊ dicit illis ho
minibus. Uenite ⁊ videte hoiem qui dixit mi
hi oia quecūqȝ feci. Nungd ipſe eſt chꝛs? Exi
erunt ergo de ciuitate ⁊ veniebant ad eum.

A ¶ CHRY. Expleta doctrina ⁊ ɔuenienter ad tp̄s diſcipuli
occurrerūt. Uñ di. [Et ɔtinuo ve. diſcipuli ei⁹ ⁊ mira. quia
cū muli. loq̄.] Admirabant̃ qdē ſupabūdātē chꝛi māſuetu
dinē ⁊ humilitatē: q2 ita ꝑſpicuus exñs: ſuſtinuit loq cum
tāta humilitate mulieri inopi ⁊ ſamaritane. AVGV. Qꝛ
ſ. q̄rebat ꝑditā q venerat q̄rere qꝺ perierat: h̓ illi mirabā
tur. Bonū eni mirabāt̃ ⁊ nō malū ſuſpicabāt̃. CHRY.
Apl̄i eru
diti i ɔſa
tiōe chꝛi i
ob̄⁹ ei ve
nerabant̃.
Sȝ tñ admirātes nō iterrogauerūt eām. Uñ ſubdit̃. [Ne
mo tñ dixit ei: qd q̄ris aut qd loq̄ris cū ea?] Erāt eruditi di
ſcipuloꝝ oꝛdinē obſuare: ita eū timebāt ⁊ venerabant̃. Et
nimirū alibi vident̃ ɔfidēter iterrogare: qꝛ ad eos ptinen
tia neċe hēbāt ſcrutari: hic aūt nihil ad eos ptinebat qꝺ fie
bat. ORIGE. Et fere qdē q̄ſi q̄daȝ apl̄o ad ciues vtitur
hac muliere: adeo eā iflāmās ꝑ verba vt amphoꝛa dimiſ
ſa iret in ciuitatē relatura ɔciuib⁹. Uñ ſeq̃. [Reliq̄t ḡ mu
lier hydriā ſuā.] Nō curās de coꝛꝑe ac viliori ꝑꝑ vtilitateȝ
pluriū. Intereſt q̄ȝ nr̄a omiſſis coꝛꝑeis ⁊ neglectis ſatage
B re ad īꝑartiēdū alijs de cōmodis acq̄ſitis. AVGV. Hy
dria aūt greco noie appellat̃ tāq̄ ſi aquariū diceretur: q2
grece aq̄ hydoꝛ vocat̃. CHRY. Et ſic apl̄i vocati dimi
ſerūt rhetia: ita hec dimittit hydriā ⁊ euāgeliſtaꝝ op⁹ fec: ⁊
nō vnū tm̄ vocat: ſȝ ciuitatē integrā. Uñ ſeq̃. [Et abijt in ci
ui. ⁊ dic̃ illis ho. venite ⁊ videte hoieȝ q dixit mihi oia que
cūqȝ feci.] ORIGE. Cōuocat qdē illos ad vidēdū homi
nē ɔtinētē verbū ſupꝛa hoieȝ. Quecūqȝ āt fecit mulier: erat
C ɔtubernīū qnqȝ ꝑiugū: ⁊ poſt illos ɔuerſatio cū ſexto nō ꝑ

pꝛio viro quē deſerēs ⁊ ſeptimo adherēs: lageuaȝ derelīq̄t Alia igni
iā pudica. CHRY. Nō verecūdata autē eſt h̓ dicē. Aia ta igne di
eni cū ignita fuerit igne diuino: ad nihil eoꝝ q̄ ſunt in terra uino nihil
de reliq̄ aſpicit: neqȝ ad gl̓iaȝ nec ad verecūdiā: ſȝ ad vnaȝ aſpicit ad
ſolā q̄ detinet eā flāmā. Uolebat aūt nō ex ꝓpꝛia annūtia ea q̄ ſūt in
tiōe eos īducere: ſed ex auditu ꝓpꝛio eos facere cōicatoꝛes terra.
doctrine chꝛi. Uñ dixit. [Uenite ⁊ videte hoiem:] nō dixit.
Uenite ⁊ credite: ſȝ [Uenite ⁊ videte:] qꝺ leui⁹ erat. Noue
rat eni manifeſte q2 ſolū guſtātes de illo fonte eadē pate
rent̃ q̄ ⁊ ipſa. ALCVI. Paulatim aūt venit ad ꝑdicādū
chꝛm: ꝑ vocat hoieȝ: ne ſi diceret chꝛm: auditoꝛes iraſcerē
tur ⁊ nollēt exire. CHRY. Uñ ēt neqȝ manifeſte annun
tiauit chꝛm: neqȝ tñ totalr̄ ſiluit: ſȝ dixit. [Nūquid ipſe eſt
chꝛs?] Et iō ſmonē ei⁹ acceperūt. Uñ ſeq̃. [Exierūt ḡ ciui D
tate ⁊ veniebāt ad eū.] AVG. in lib°. 83. q. Qꝺ aūt relicta
hydria diſceſſit mulier: nō negligēter ꝑtereūdum eſt. Hy
dria eni amoꝛē h⁹ ſeculi ſiḡt. i. cupiditatē: qua hoies de te
nebꝛoſa ꝓfunditate: cui⁹ imaginē puteus gerit: h̓ eſt de ter
rena ɔuerſatiōe: hauriūt voluptatē. Opoꝛtebat aūt vt chꝛi
ſto credēs ſeculo renūtiaret: ⁊ relicta hydria: cupiditatē ſe
cularē ſe reliq̄ſſe demōſtraret. AVGV. ſup ioānē. Pꝛo
iecit ḡ cupiditatē ⁊ ꝓperauit annūtiare veritatē. Diſcant q
volūt euāgeliçare vt pꝛius hydriā ad puteum pꝛoijciant.
ORIGE. Facta ēt mulier receptaculū honeſte diſciplie:
ea que pꝛimitus ſapiebat: paruipendens depoſuit.

¶ Interea rogabant euȝ eius diſcipuli dicētes. Tex.7.
Rabbi: māduca. Ille aūt dixit eis. Ego cibum
habeo māducare quē vos neſcitis. Dicebāt ḡ
diſcipuli adiuicē. Nungd aliqs attulit ei man
ducare? Dic̃ eis ieſus. Meus cib⁹ eſt vt faciaȝ
volūtatē eius q miſit me: vt ꝑficiā opus eius.

¶ AVGV. Jerāt diſcipuli ei⁹ emere cibos: ⁊ venerāt: q̄s A
chꝛo offerebant. Uñ di. [Interea rogabāt eū eius diſcipu
li dicētes. [Rabbi: māduca.] CHRY. Uidētes eni eum
fatigatū ex itinere ⁊ eſtu q erat: rogabāt eū vulgari eoꝛum
voce. Neqȝ eni erat h̓ temeritat: ſȝ amoꝛis cura circa ma
giſtrū. ORIGE. Arbitrant̃ aptū foꝛe tp̄s ad prādiuȝ qꝺ
erat iter receſſuȝ mulieris ad ciuitatē: ⁊ aduētū ſamaritano
rū ad ip̄m. Nō eni corā aliq̄ aduena ſibi ꝓpinq̄bant eſcas.
Ob h̓ bn̄ poſitū eſt. [Interea.] THEO. Dn̄s v̓o ſciens Dic̃ no
qꝺ ſamaritana totā ciuitatē ad euȝ traheret: h̓ diſcipulis ſi cōcupiſce
gnificauit. Uñ ſeq̃. [Ille āt dixit eis. Ego cibū habeo mā ꝛi⁹ cibos
quē vos neſcit.] CHRY. Hoiuȝ ſalutē h̓ cibū vocauit: ita chꝛm
oñdēs q̄tū deſideriū hȝ nr̄e ſalut: ſic eni nobis ɔcupiſcibi nras ſalu
le eſt comedē: ita ei ſaluare nos. Tu v̓o intuere qꝺ nō ſtatim tem.
reuelat: ſȝ vbiqȝ in q̄ōnē imittit auditoꝛē vt incipiēs q̄rere
qꝺ di: ⁊ laboꝛās: cū ampliori ſuſcipiat deſiderio. THEO.
Dicit aūt [quē vos neſcit.] i. neſcitis qꝺ cibū voco ſalutem B
hoiuȝ: vel̓ neſcit qꝺ ſamaritani credituri ſūt ⁊ ſalui fiēt. Diſci
puli aūt adhuc dubitabāt. Uñ ſeq̃. [Dicebāt ḡ diſ adiui
cē. Nungd aliqs attulit ei manducare?] AVGV. Quid
mirū ſi mulier illa nō itelligebat aquā: ecce diſcipuli nō i
telligūt eſcā. CHRY. Et qdē aſſuetā reuerētiā ⁊ honoꝛē
magr̄o ꝓbēt ad ſeiuicē qdē loquētes: ip̄m v̓o nō ꝓſumētes
iterrogare. THEO. In h̓ aūt qꝺ dicūt diſcipuli. [Nūgd
aliqs attulit ei māducare?] Cōſiderādū ē qꝺ cibos ab alijs
oblatos dn̄s ſuſcipe ſolebat: nō qꝺ alieno miniſterio idige Ps.135.
ret: q dat eſcā oi carni: ſȝ vt deferētes meritū ɔſequerent̃: Chꝛs ſole
ſiliqȝ foꝛmā tradēs nō erubeſcē paupꝛtatē: neqȝ ḡue putare bat ſuſci
ab alijs nutriri. Pꝛopꝛiū eni ⁊ neċiuȝ ē doctoꝛib⁹ alios hīe pe cibos
ꝓcuratoꝛes ciboꝝ: vt ipſi de nullo curātes verbi miniſtratio ab alijs
nē ꝓcurēt ſollicite. AVG. Audiuit dn̄s cogitatiōes diſci oblatos ꝓ
puloꝝ ⁊ iſtruit eos vt magr̄: non ꝑ circuitū ſic mulierē ſed pter eoꝝ
meritum.
apte.

C aptē. Uñ ſeqꝛ. [Dic̄ eis ieſus. Me⁹ cib⁹ eſt vt fa. vo. eius q̄ miſit me.] ORIGE. Idone⁹ cib⁹ filio dei cū actor paterne volūtati efficit̄: h̄ velle in ſemetipſo p̄ſtans qd̄ erat in p̄re. Solus aūt fili⁹ pfecti op̄is p̄rne volūtatis eſt capax: ceteri vō ſancti nil p̄ter diuinā pagūt volūtatē. Plenā āt ⁊ integrā facit dei volūtatē q̄ dixit. [Me⁹ cib⁹ ⁊c̄.] Propt̄ eni cib⁹ eius oñdit̄. Quid aūt ſit velle p̄ris inuit ſmo ſequens. [Ut pficiā op⁹ eius.] Siqdē ſimplici⁹ qs aſſeret: qm̄ op⁹ eſt iuſſuꝫ mādātis. Puta ſi dicāt edificātes vel fodiētes ſe pficere op⁹ eius q̄ cōduxit eos. Sꝫ ſi p̄ chr̄m pficit̄ op⁹ dei: reſtat vt p̄iuſq̄ pficeret̄ erat diminutū. Qualr̄ aūt diminutū erat opus cū eēt dei: Perfectio qdē op̄is: rōnalis nāe ē pfectio. Ad hui⁹ eni op̄is pfectionē cū eēt iperfectuꝫ: verbū caro fcm̄ acceſſit. Cū eni q̄dāmodo hō pfectus fieret: ob trāſ-

D greſſionē fact⁹ eſt iperfect⁹: ⁊ iō miſſus eſt ſaluator: p̄ qdem vt pficiat volūtatē ei⁹ q̄ miſit eū: ſcd̄o vō vt cōſumet opus dei: vt q̄libꝫ pfect⁹ fiat ad ſolidi cibi vſuꝫ. THEO. Op⁹ etiā dei pfecit. ſ. hoīeꝫ dei fili⁹: nr̄aꝫ nām in ſeipſo ſine pctō oñdēs in oī op̄e pfectā: ⁊ icorruptā. Opus ēt dei. ſ. legē pfecit: q̄ finis legis chr̄s eā ceſſare faciēs oīb⁹ q̄ in ea erāt pfectis: ⁊ a corporali cultu in ſpiritalem reduxit. ORIGE.

Myſtice. Myſtice aūt poſt ppl̄i negociū: ac diſciplinā diſtōnis aq̄rū: p̄ris erat ⁊ de cibo diſceptare. Samaritana qdeꝫ petita potū nō hēbat p̄bere Ieſu dignū poculū. Diſcipuli vō inueniētes humilia pulmēta apud alienigenas ei obtulerūt rogātes eū vt māducaret. Et attēde ſi forſan verent̄ ne verbū dei p̄p̄ꝰ nō vigoratū eſcis in eis deficiat. Quecūq̄ ḡ reperiūt diſcipuli: his iugiter p̄ponūt verbuꝫ alere: vt corroboratū: atq̄ roboratū p̄ſeueret penes eos q̄ nutriūt ipſam. Queadmodū aūt corpa egētia cibo neq̄ eiſdē alunt̄ neq̄ eadē q̄ntitas ciboꝝ cūctis ſufficiēs eſt: ſic itelligēdū eſt ⁊ in his q̄ ſunt ſupra corp⁹: nā hoꝝ hoc qdē plurimi: h̄ aūt paucioris idiget nutrimēti: diſſimilis capedinis entia. Sꝫ neq̄ qualitas alentiū verboꝝ atq̄ intentionū cōtemplatiuarū

j. coꝛ. 3. operationū eadē ꝯgruit oīb⁹. Nā nup geniti iſantes rōnale appetūt lac: perfectoꝝ aūt eſt ſolidus cibus. Ueridicus

j. Pe. 2. eſt ergo ieſus dicens. [Ego cibum habeo māducare quem vos neſcitis.] Semper enim qui preeſt infimis ac nequeūtibus eadem cū validis videre hoc dicere poteſt.

Tex. 8. **¶ Nōne vos dicitis q̄ adhuc q̄tuoꝛ mēſes ſunt ⁊ meſſis venit? Ecce dico vobis: leuate oculos veſtros ⁊ videte regiones: q̄ albe ſunt iaꝫ ad meſſem. Et qui metit mercedem accipit: ⁊ congregat fructum in vitaꝫ eternam. Ut ⁊ qui ſeminat ſimul gaudeat ⁊ qui metit. In hoc. n. eſt verbum verum: quia alius eſt qui ſeminat: alius eſt qui metit. Ego miſi vos metere quod vos non laboraſtis. Aliȷ̄ laborauerūt: ⁊ vos in labores eorum introiſtis.**

A ¶ CHRY. Que ſit volūtas p̄ris de cetero iterp̄tat̄ dicēs. [Nōne vos dicitis q̄ adhuc q̄tuoꝛ mēſes ſunt ⁊ meſſis venit.] THEO. Scilicet māſis. Ego āt dico vobis q̄ meſſis itelligibilis adeſt. Hoc eni dicebat p̄p ſamaritanos venientes ad ipm̄. Uñ ſubdit. [Leuate oculos veſtros ⁊ videte regiōes: q̄ albe ſūt iā ad meſſeꝫ.] CHRY. Rurſus cō-

Regio alba ad meſſeꝫ ſignat multitudinē aiaꝝ q̄ ſunt parat ad ſuſceptionē p̄dicatiōis. ſuetis noīb⁹ ad maxioꝝ eos ꝯtēplationē reducit. Regio. n. ⁊ meſſis hic idicat multitudinē aiarū que parate ſūt ad p̄dicatiōis ſuſceptionē. Oculos aūt hic dic̄ ⁊ eos q̄ mētis et eos q̄ corp̄is. Eteni videbāt de reliquo multitudinē ſamaritanoꝝ veniētē. Has aūt p̄paratiōes hoīuꝫ decēter regiones albatas vocat. Sicut eni ſpice cuꝫ dealbate fuerint ad meſſem ſūt parate: ita ⁊ hi ad ſalutē ſūt parati. Sed p̄p̄ qd nō manifeſte dicit q̄ p̄parati ſūt hoīes ad ſuſceptionē verbi? Duarū qdē occaſionū grā: vnius qdem vt manifeſtioꝛ fiat ſermo ⁊ maius ſub viſuꝫ ducat q̄ dicunt̄: alteri⁹ aūt dulcioꝛ ſit narratio: ⁊ permanētioꝛ eoꝝ que dicunt̄ memoria. AVGV. In opus aūt feruebat ⁊ op̄arios mittere feſtinabat. Uñ ſubdit̄. [Et qui metit mercedeꝫ accipit ⁊ ꝯgregat fructū in vitā eternā: vt ⁊ q̄ ſeminat ſil̄ gaudeat ⁊ q̄ metit.]

B CHRY. Per ea q̄ h̄ dicit: diuidit terrena a celeſtib⁹. Sic̄ eni ſupra dixerat de aq̄ q̄ qui bibit hāc aquā non ſitiet: ita hic dicit. [Qui metit ꝯgregat fructū in vitā eternā.] Et iterū. [Qui ſeminat ſil̄ gaudeat ⁊ q̄ metit.] Prophē eniꝫ ſunt qui ſemināt: ſed nō illi meſſuerūt: ſꝫ apl̄i. Quia eni infra dicet q̄ alius ſeminat ⁊ ali⁹ metit: ne qs eſtimet q̄ p̄phete ſeminātes mercede priuent̄: ex̄neū qddā idukit: ⁊ a ſenſibilibus alienū. Nā in reb⁹ qdē ſenſibilibus: ſi ꝯtingat aliuꝫ ſeminare ⁊ aliū metere: nō ſil̄ letant̄: ſed dolent qui ſeminant q̄ſi aliȷ̄s laborātes: letant̄ aūt ſoli qui metūt: hic aūt nō ita. Sꝫ ⁊ qui nō metūt ſeminātes: ſimul cuꝫ metētib⁹ letātur: qm̄ in mercede cōicāt. AVGV. Diſparis eni t̄p̄is labo-

C res habuerunt apl̄i ⁊ p̄phete: ſed gaudio pariter pfruentur mercedē ſimul accepturi ſunt vitā eternaꝫ. CHRY. Ad hoc aūt qd̄ dixerat ſermonē p̄uerbialē inducit. Uñ ſubdit. [In h̄ eni eſt verbū verū: q̄ ali⁹ eſt q̄ ſeminat: ⁊ ali⁹ ē q̄ metit.] Hoc qdē vulgariter dicebat̄: ſi q̄ñdo aliȷ̄ labores ſuſtinuerūt: ⁊ aliȷ̄ fruct⁹ metebāt. Sꝫ ⁊ hic ſermo iſte maxie habet veritatē: q̄ p̄phē laborauerūt: ſed vos fruct⁹ ex illoruꝫ laborib⁹ metitis. Uñ ſubdit. [Ego miſi vos metere qd̄ vos nō laboraſtis.] AVGV. Quid ḡ meſſores miſit non ſeminatores? Ibi ḡ meſſores mittēdit: vbi iaꝫ p̄phē p̄dicauerāt. Legite labores illoꝝ: ⁊ nō in oīb⁹ eoꝝ laborib⁹ eſt prophetia chr̄i. Ergo iā in iudea meſſis parata erat q̄ñ tot mi-

Act. 4. lia hoīuꝫ p̄cia reꝝ ſuaꝝ offerebāt: ⁊ ad pedes apl̄oꝝ ponētes expeditis humeris a ſarcinis ſecularib⁹: chr̄m dn̄m ſequebant̄. De ipſa meſſe electa ſunt pauca grana: ⁊ ſeminauerūt orbē terrarū: ⁊ ſurgit alia meſſis q̄ in fine ſeculi meten-

D da eſt: ad quā metēdā nō apl̄i: ſed angeli mittent̄. Meſſo-

mat. 13. res inq̄t ſunt angeli. CHRY. Dic̄ ḡ. [Ego miſi vos metē qd̄ vos nō laboraſtis.] q. d. Ubi minoꝛ laboꝛ eſt: maioꝛ aūt delectatio ad h̄ vos reſeruaui: ⁊ qd̄ laborioſi⁹ erat: h̄ fuit p̄phetaꝝ. ſ. mittere ſemina. Uñ ſubdit. [Aliȷ̄ laborauerunt ⁊ vos in labores eoꝝ introiſtis.] Per hec oīa vult oñdere q̄ p̄phetarū volūtas erat vt hoīes ad eū accederēt. Et h̄ lex ordinabat: ⁊ p̄p̄ea illi ſeminauerūt vt hūc facerēt fructum. Oſtendit ēt q̄ ipſe illos miſit: ⁊ q̄ multa eſt cognatio noui ad vetus teſtm̄. ORIGE. Uel alr̄ totū. Qualr̄ qdeꝫ non eſt incōueniens h̄ qd̄ eſt. [Leuate oculos veſtros ⁊c̄.] allegoriçare. Ꝙ aūt dī. [Nōne vos dicitis: qm̄ quatuoꝛ mēſes ſūt ⁊ meſſis venit?] nō ſm̄ allegoriā tractare: Putamus ḡ talia q̄dā eē in hoc q̄ dicūt diſcipuli. [Quatuoꝛ mēſes ſunt ⁊ meſſis venit.] Plurimi eni diſcipuloꝝ verbi aiaduertentes veritatē incōprehēſibilē fore humane nāe: qñ ꝯiecerūt aliā eē vitā a p̄nte que corruptioni q̄tuoꝛ elēntoꝝ q̄ſi q̄tuoꝛ mēſiū ſubȷ̄cit̄: putāt ſolū poſt hāc vitā cognitionē eē veritatis. Dicūt igit̄ diſcipuli de meſſib⁹ que ſunt termin⁹ operū ad veritatē ꝯducētiū: q̄ poſt iſtātē q̄ternitatē ꝯtingunt:

E hō aūt opiōnē arguēs velut nō ſanā: inq̄t verbū incarnatū his qui talia ſuſpicant̄. [Nōne vos dicitis q̄ adhuc q̄tuoꝛ mēſes ſunt ⁊ meſſis venit?] Ego autē h̄ dico. [Leuate oculos veſtros.] In plurib⁹ locis ſcripture diuine h̄ legimur: iubente nobis verbo diuino extollere: ac ſublimare ꝯſiderations ⁊ cogitatiōes deorſuꝫ cōſitas: nec valent erigi niſi eleuāte illas ieſu. Nemo eni ꝯſiſtēs in paſſionib⁹ ⁊ viuēs carnalr̄ hoc p̄poſituꝫ ſeruat mādatū. Quap̄p qui talis eſt nō videbit regiones ſi albe ſunt ad meſſeꝫ. Albeſcūt qdem regiones ad meſſeꝫ cū adeſt verbū dei illuſtrās: ſingulas re-

Allegoꝛ.

Prophē laborauerūt dei ad uētū p̄dicando: et apl̄i meſſuerūt fructum.

Leuat̄ oculos ſpūales ēt cogitationes deorſū cōſitas ad dei eleuare.

glones ſcripture fecūdās in eius aduentu: ⁊ ēt oīa ſenſibilia
F ſunt q̄ſi regiōes albe parate ad meſſem: p̄ſto exñte leuāti-
bus oculis rōne q̄ de q̄libet eſt: vt q̄ſq̄s fulgorē ꝓſpiciat p-
fuſe vbilibet veritatis. Qui aūt mittit p̄dictas meſſes z[x] bz
in metēdo emolumētū. Unū q̄dem duz accipit p̄miū. Uñ
dī. [Et qui metit: mercedē accipit:] q̄d arbitror dciñ cā fu-
turarū remunerationū. Alterū q̄d ſequit̄. [Et ꝯgregat fru-
ctū in vitā eternā.] Bonū habitū q̄dā denotat itellus qui
eſt fructus ex ipſa ſpeculatiōe ꝓueniēs. Arbitror aūt q̄ in
qualibet doctrina ſeminat q̄dem qui p̄n[a] excogitat: q̄ ſuſci-
pientes alij ac ꝑpetrantes ſiquid noui potuerūt exprimere
ꝯiūgentes fiūt ſue iuētionis grā: poſteris cā: vt metēdo q̄ſi
maturos fructus aggregēt. Quāto aūt magis hoc in arte ar
tiū expedit ꝯtēplari. Siq̄dē ſemināntes ſunt moyſes ⁊ pro-
phete ꝓuenientes aduētū chri. Metentes aūt ſunt apl'i qui
chrm ſuſceperūt ⁊ gl'iaz eius ꝓſpexerūt. Semē aūt erat to-
ta rō ſm̄ reuelationē myſterij tpib[9] p̄teritis obfuſcati ſilen
tio. Regiones aūt. i. legales ac ꝓphetice ſcripture nōdū al-
G buerāt his qui aduētus verbi nequaq̄ extiterunt capaces.
Ut aūt ſil' ſerēs ⁊ metēs gaudeat erit: cū priuatio meroris ⁊
anguſtie in futuro fiet ſeculo: dum ēt ieſus trāſfiguraret̄ in
gloria: ſil' cū meſſorib[9] petro iacobo ⁊ ioanne moyſes ⁊ he-
lyas ſatores pariter gaudēt in vidēdo filij dei gl'iam. Attē-
de tñ ſi hoc q̄d dico alias ⁊ alias itelligi pōt: ꝓp aliā ⁊ aliaz
vite ꝯuerſationē in qua hoīes iuſtificati ſūt vt liceat dicere
aliū q̄dē legis cultorē: aliū v̄o euāgelij: ⁊ tñ exultāt ſil' dum
idē finis ab vno deo per vnū chrm in vno ſpū ſcō reponit̄.
Ad labores aūt ꝓphetarū ⁊ moyſi aduenerūt apl'i inſtruē-
te ieſu: metētes ac in horrea colligētes aīe ſue itellectum in
ſcripturis illoꝝ recōditū: ⁊ ſemꝑ qui debite capiūt diſcipli
nam prioꝝ labores ad maiorē euidētiam trahūt: nō tñ la-
borantes ſunt hi qui ſemina condiderunt.

Tex. 9. ¶ Ex ciuitate aūt illa multi crediderunt in eum
ſamaritanorum propter verbuz mulieris teſti-
moniuz perhibentis: q2 dixit mihi omnia que-
cūq3 feci. Cum veniſſent ergo ad illum ſama-
ritani rogauerunt eum vt ibi maneret. Et mā-
ſit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt
propter ſermonem eius. Et mulieri dicebant:
quia iam non propter tuam loquelā credimus.
Ipſi eni audiuimus ⁊ ſcimus: quia hic eſt ve-
re ſaluator mundi.

A ¶ ORIGE. Poſtq̄ dicta ſunt diſcipulis q̄ tractata ſūt re-
ſumit ſcriptura de his qui venerāt de ciuitate ad ieſuz: ⁊ cre
diderant ꝑ teſtimoniū mulieris. CHRY. Sic autem in
meſſe cū facilitate fruct[9] ꝯgregant̄: ⁊ in momēto vno area
manipulis replet̄: ita ⁊ nūc fit. Uñ dī. [Ex ciuitate aūt illa
multi crediderūt in eū ſamaritanoꝝ ꝓp verbū mulieris te
ſtimoniū ꝑhibētis: q2 dixit mihi oīa q̄cūq3 feci.] Cōſidera
bant eni q̄ nequaq̄ mulier gratāter eū admirata eēt: q̄ ei[9]
delicta redarguerat: niſi magnus q̄s eēt ⁊ excellēs qui p̄di-
cabatur ab illa. Sic ḡ ſolo mulieris teſtimonio credētes ⁊
nullū ſignū vidētes exierūt dep̄cātes chrm vt apō eos ma
B neret. Et hoc eſt q̄d ſequit̄. [Cū ḡ veniſſent ad illū ſamari-
tani: rogauerūt euz vt ibi maneret.] Judei v̄o miracula vi-
dētes nō detinuerūt eū apō ſeipſos: ſed oīa egerūt vt a re-
Nihil eni difficilius inani gl'ia ⁊ liuore ⁊ inuidia. gione eoꝝ eū abijcerēt. Nihil eni liuore ⁊ inuidia deteri[9]: ni-
hil inani gl'ia difficilius: q̄ infinita corrūpere ꝯſueuit bona.
Et q̄dē ſamaritani volebāt eū ſemꝑ ſecū detinere: ipſe aūt
hoc nō ſuſtinuit: ſz ſolū māſit ibi duob[9] diebus. Et poſt hec
math. 10 q̄d ſubdit̄. [Et māſit ibi duos dies.] ORIGE. Nō incō-
Luce. 10 grue aūt aliq̄s illud obijciet: q̄uō rogat[9] ſaluator cuz ſama-
ritanis manet: qui iuſſit ciuitatē ſamaritanoꝝ nō igredi:
Palā eni q̄ñ ⁊ diſcipuli eius cū eo ingreſſi ſunt. Ad q̄d di-
cēdū q̄ in viā gētiū pergere eſt imbui gētili dogmate ⁊ in
illo ambulare. Ciuitatē v̄o ſamaritanoꝝ intrare eſt acce-
ptare falſaz doctrinā recipiētiū legales: ꝓphetica: ⁊ euāge-
licos: ⁊ apl'icos ſermones. Cū aūt deſeruerint ꝓpriā doctri
nā ⁊ venerint ad ieſum licet cū eis manē. CHRY. Et iu- C
dei q̄dem ēt ſignis viſis icorrecti māſerunt: hi aūt ⁊ ſine ſi-
gnis multā circa eum fidē demonſtrauerunt: ſolū eni ver-
ba audierūt. Uñ ſequit̄. [Et multo plures crediderūt pro-
pter ſmonē ei[9].] Cui[9] igit̄ grā hec verba non dicūt euāgeli-
ſte: vt diſcas quoniaz multa magnoꝝ tranſcurrerunt: a fine
v̄o totum oſtēderunt. Suaſit eni toti ciuitati per ea que di
cta ſunt. Ubi autē auditores nō perſuadent̄: tunc euangeli-
ſte cogunt̄ dicere ea que dicta ſunt: ne q̄d eſt ex indeuotiōe
auditoꝝ: imputet quis defectui p̄dicantis: ipſi autē diſcipu
li chriſti iam facti magiſtram repulerūt. Unde ſequit̄. [Et
mulieri dicebant: q2 iam nō ꝓpter tuam loquelā credim[9]:
ipſi enim audiuimus ⁊ ſcimus: q2 hic eſt vere ſaluator mū-
di.] Uide aūt qualiter cōfeſtiz intellexerūt q̄ orbē terraꝝ
liberare venerat: ⁊ q̄ ad cōem ſalutē veniēs non debebat
in iudeis ſuā cōcludere ꝓuidētiaz: ſed vbiq3 ſeminare ſer- Chrs ē vere ſaluator mūdi q̄ et tēporaneā ⁊ eternam ſalutē mū do p̄dito ꝯtulit.
monē. Dicētes etiā q̄ eſt ſaluator mūdi: oſtenderūt q̄ mū
dus perditus erat: in magnis malis exiſtēs: ⁊ quidez vene-
runt ſaluare ꝓphete ⁊ angeli: ſed hic eſt vere ſaluator: q̄ ſa-
lutem tribuit nō ſolum tēporaneā ſed eternā. Uide etiam
qualr̄ audiētes mulierē dubitāter dicētē. Nunquid hic eſt
chriſtus: nō dixerunt hi. Quoniā nos ſuſpicamur: ſed quo-
niā ſcimus: ⁊ nō ſimplr̄: ſed [quoniaz hic eſt vere ſaluator D
mūdi:] nō quaſi vnū ex multis chriſtuz ꝯfitentes: ſolū ver-
ba audierūt ⁊ hoc dixerūt q̄d dicere habebant ſi miracula
multa ⁊ magna vidiſſent. ORIGE. Ceterum ſi memini
mus predictoꝝ: nō difficile eſt conijcere quomō cum repe
rerint verbū ſyncerū alias diſciplinas relinquūt quaſi do-
gmatū ciuitatē: de qua egredientes ſalutifere credūt: ⁊ pu-
to ſtudioſe ꝓtuliſſe ioānem: cum nō dixit. Rogabant eum
ſamaritani intrare tñ ſamariā vel ingredi ciuitatez: ſed ēt
ibi manere. Manet nāq3 ieſus penes deprecantes: ⁊ p̄ſer-
tim quotiēs qui p̄cantur exeūt ciuitatē ⁊ verſus eū veniūt.
AVGU. Manet apō eos biduo: h̄ eſt dat illis duo pre- Chr̄us bi duo cū ſamaritanis manſit: q2 eis tribuit duo pcepta charitatis.
cepta charitatis. ORIGE. Neq3 eni capaces erāt tertie
diei eius. Nō eni erāt auidi miraculoſuz q̄d cernere: quale
qui fuerāt in chana galilee poſt triduū cum ieſu ꝯuiuātes.
Initiū aūt credēdi multis fuit mulieris verbū. Nō eni ſic
per ſeipm verbū ꝯficit̄ illuminās capiētē: velut cuz alteri[9] ſup. 2.
dicto ſibi teſtimonium perhibet̄. AVGU. Sic ḡ chrm
cognouerūt. Primo per famā: poſtea per p̄ntiā: ſic agit̄ ho E
die cū eis qui foris ſunt: ⁊ nōdū ſunt chriani: chrs nūciat̄ p
chrianos amicos: tāq̄ illa muliere hoc eſt eccl'ia nuntiante
ad chrm veniunt: credūt per iſtā feminā: ⁊ multo plures et
firmius in eo credūt: quoniam vere ipſe eſt ſaluator mun-
di. ORIGE. Impoſſe eſt nāq3 eādē circa intellectū fieri
paſſionē videnti: ⁊ ei qui per vidētē inſtruit̄: magiſq3 eſt ꝑ 2. cor. 5.
ſpēm ambulare q̄ per fidē. Uñ hi nō ſoluz teſtimonio ho
minis: ſed ob ipſaz quoq3 veritatem credunt.

¶ Poſt duos aūt dies exijt inde: ⁊ abijt in gali- Tex. 10.
leaz. Ipſe eni ieſus teſtimoniū perhibuit: q2 ꝓ- mat. 4.
pheta in ſua patria honorē non habet. Cū ergo Mat. 13
veniſſet in galileaz exceperunt eum galilei: cuz mar. 6.
oīa vidiſſent que fecerat hieroſolymis in die fe Luc. 4.
ſto. Et ipſi enim venerant ad diem feſtum.

¶ ALCUI. Poſt biduum q̄d fecit in ſamaria: abijt in ga A
lileam vbi nutritus fuerat. Unde dicit̄. [Poſt duos autez
dies

dies exijt inde ⁊ abijt in galileã.] AVGV. Monet aũt nos vt euãgeliſta dixerit ↄſequẽter. Ipſe eni ieſus teſtimonium perhibuit: qꝛ ꝓpheta in ſua patria honorẽ nõ habet. Magis eniꝫ videt̃ atteſtari potuiſſe ꝙ ꝓpheta in pr̃ia ſua honorẽ non habet ſi ↄtẽneret pgere in galileam ⁊ in ſamaria remãſiſſet. Hoc ego ſentio: in ſamaria biduũ fecit ⁊ crediderũt in euꝫ ſamaritani: tot dies fecit in galilea: ⁊ nõ crediderũt in eũ galilei: ⁊ ꝓpter hoc dixit ꝙ ꝓpheta in patria ſua honoreꝫ non hꝫ. CHRY. Uel aliter. Ideo hoc adiectuꝫ eſt: qꝛ nõ in caphernaũ abijt: ſed in galileã ⁊ in chana: vt infra dicet̃. Ego eni patriã eũ hic eſtimo dicere caphar-

mat. 11. naũ: qm̃ aũt nõ potitus eſt illic honore: audi eũ dicentẽ. Et tu capharnaũ que vſqꝫ ad celũ exaltata es: vſqꝫ ad iſernũ

B deſcẽdes. Dicit aũt hic patriam ꝓpriã in qua videtur plus conuerſatus. THEO. Uel aliter. Quia dñs exiens de ſamaria venit in galileã: ne aliquis dubitaret ⁊ quereret: qua de cauſa nõ ſemꝑ in galilea maneret: dicit ꝙ ꝓpter h̓ non manebat in galilea: qꝛ nullum ibidem recipiebat honorẽ: qḋ ipſe teſtatus eſt dicẽs: [qꝛ ꝓpheta in ſua patria nõ habꝫ honorẽ.] ORIGE. Perſcrutãda eſt autẽ huius dicti ſententia. Patria ſiqdem ꝓphetarũ in iudea erat: ⁊ eſt nõ ignotum ꝙ honorẽ a iudeis nequaꝙ̃ ſunt conſecuti: iuxta illud.

Act. 7. Quẽ nã ꝓphetaꝝ non pſecuti ſunt patres veſtri? Miranda etiã occurrit huius decreti veracitas: cũ peruenerit non tm̃ ad ſanctos ꝓphetas vilipẽſos a ꝓprijs: ⁊ ipm dñm no-

C ſtrum: ſed ꝓtẽſa ſit ẽt in quoſdam ꝓphetie ſequaces cõtẽptos a ſuis ciuib⁹ ⁊ ad morteꝫ deductos. CHRY. Quid igitur? Nõne videmus ⁊ apud nos multos in admiratione deductos? Ita quidẽ: ſed ab his que raro ↄtigũt nõ opꝫ talia ꝓnũciari. Sꝫ etſi in ꝓpria patria aliq honorant̃: mul-

Conſuetudo alicui⁹ facit eũ cõtẽptibilẽ. to magis in aliena. Cõſuetudo eni facile hoĩes ↄtẽptibiles facere ↄſueuit. Quãdo igit̃ venit in galileã: ſuſceperũt euꝫ galilei. Uñ ſequit̃. [Cũ ergo veniſſet in galileaꝫ exceperũt euꝫ galilei.] Uides qm̃ qui mali dicebant̃: hi maxime ad chr̃m accedere inueniũtur. Nam ꝓpter galileos dicit̃. Interroga ⁊ vide qm̃ ꝓpheta ex galilea nõ ſurrexit: ꝓpter ſa-

Infra. 7. maritanos aũt improperabãt ei. Samaritanus es ⁊ demo-

Infra. 8. nium habes. Sed ecce ſamaritani ⁊ galilei credũt in cõfuſionem iudeoꝝ. Inueniũtur aũt ⁊ galilei ſamaritanis me-

Sup. 2. liores. Nam illi quidẽ a mulieris crediderũt verbis: hi vo videntes ſigna que faciebat. Uñ ſequitur. [Cum oĩa vidiſ-

D ſent que fe. hiero. in die feſto.] ORIGE. Cũ eniꝫ dñs eijcit de tẽplo vendentes oues ⁊ boues: tam grãde reperit̃: vt his moti galilei reciperent dñm: conſiderantes mirantesqꝫ maieſtatẽ eius. Nõ eni minor potentia eius oſtẽdit̃ in his ꝙ̃ vt ceci videãt: audiãtqꝫ ſurdi. Eſtimo vo ne hec ſola ipſe tunc feciſſe: ſed ⁊ alia ſigna. BEDA. Sed vnde data eſt eis vidẽdi occaſio: oſtẽdit ſubdẽs. [Et ipſi eni venerant ad

Myſtice. diem feſtũ.] Myſtice autẽ intimat̃ ꝙ gẽtib⁹ in fide a duobus preceptis charitatis ↄſolidatis: chr̃s circa fines mundi reuertet̃ ad patriã. i. ad iudeos. ORIGE. Expedit auteꝫ

E galileũ. i. trãſmigrantẽ feſtare hieroſolymis: vbi eſt tẽpluꝫ dei: ⁊ videre ſingula que peragit ibi ieſus. Hoc eni eſt principium vt galilei recipiant dei filiũ euntem ad ipſos: alioquin vel nõ recepiſſent illũ: vel etiã ipſe nõdum ipſis ꝑparatis ad eius receptionẽ adeo ꝓpe veniſſet ad eos.

Tex. 11. ¶ Uenit ergo iterũ in chana galilee vbi fec̃ aquã vinũ. Et erat qdã regulus cuius filius infirmabatur capharnaũ. Hic cũ audiſſet qꝛ Ieſus adueniret a iudea in galileã: abijt ad eum: ⁊ rogabat eũ vt deſcenderet ⁊ ſanaret filiũ eius. Incipiebat eni mori. Dixit ergo ieſus ad euꝫ. Niſi ſigna ⁊ ꝓdigia videritis non creditis. Dicit ad eũ regulus. Dñe deſcẽde prius ꝙ̃ moriatur filius meus. Dicit ei ieſus. Uade: filius tuus viuit. Credidit homo ſermoni: quem dixit ei ieſus: ⁊ ibat. Iam autẽ eo deſcendente ſerui occurrerũt ei: ⁊ nũtiauerũt dicẽtes qꝛ filius eius viueret. Interrogabat ergo horã ab eis in qua melius habuerat. Et dixerunt ei: qꝛ heri hora ſeptima reliquit euꝫ febris. Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei ieſus filius tuus viuit. Et credidit ipſe ⁊ domus eius tota. Hoc iterum ſecundum ſignum fecit ieſus cuꝫ veniſſet a iudea in galileam.

¶ CHRY. Primo qdẽ dñs vt ſupra dcm̃ eſt in chana ga- A
lilee venerat vocatus ad nuptias. Nunc aũt ad eos vadit vt magis eos attrahat ſpõte ad eos veniens ꝓpria pr̃ia dimiſſa: ⁊ vt fidẽ a priori miraculo in eis initiatũ fortioreꝫ faceret ꝓpter ſuã pſentiã. AVGV. Ibi eni qñ aquã in vinũ ↄuertit crediderunt in eum diſcipuli eius: ⁊ vtiqꝫ plena domus erat turbis conuiuãtiũ ⁊ factũ eſt tã magnuꝫ miraculũ ⁊ nõ crediderũt niſi diſcipuli eius: ⁊ ideo hãc ciuitateꝫ modo repetiuit. ſ. vt qui per priora nõ crediderãt mõ cre-
dant. THEO. Rememorat aũt nobis euãgeliſta mira- B
culũ perpetratũ in chana galilee de aqua ↄuerſa in vinum vt augeret chr̄i ꝑconiũ: qꝛ galilei non ſolũ ꝓpter miracula hieroſolymis facta: ſed ⁊ ꝑꝑ ea que apud ipſos facta erant receperũt ieſuꝫ: ſimulqꝫ vt oñderet ꝙ regulus credidit ꝓpter miraculũ in chana ꝑpetratũ: ꝙ̃uis eius non pfecte cognouerit dignitatẽ. Uñ ſequit̃. [Et erat qdã regulus cui⁹ filius infirmabat̃ capharnaũ.] ORIGE. Putabit aũt aliquis regis herodis hũc eſſe regulũ: ⁊ aliqs aſſerit hũc eẽ de familia ceſaris exercentẽ tũc tẽporis aliqd in iudea. Neqꝫ
enim di ꝙ iudeus fuerit. CHRY. Regulus aũt dr̃: aut Regulus
quaſi gñis exiſtẽs regalis: aut dignitatẽ aliquã ꝑncipat⁹ ha- q̃s dicat.
bens: aut qꝛ ſic vocabat̃. Igit̃ qdã hũc eũdẽ eſſe exiſtimãt math. 8.
centurionẽ: qui eſt apud mattheũ. Oſtẽdit̃ aũt alius eẽ ab
eo. Nã ille qdem chr̄m volentẽ ire ad ſuaꝫ domũ rogat re- C
manere: hic aũt ⁊ nihil tale ꝓmittẽtem ad domũ trahit. Et ille qdẽ ad ieſum de mõte deſcendẽtẽ capharnaũ intrauit: hic aũt ad ieſum in chana veniẽteꝫ acceſſit. Et illius qdem puer a paralyſi detinebat̃: huius aũt filius a febre. De hoc ḡ regulo ſubdit̃. [Hic cũ audiſ. qꝛ ie. adue. a iu. in gali. abijt ad eũ ⁊ ro. eũ vt dſcẽ. ⁊ ſa. fi. ei⁹: incipie. eni mori.] AVG. Qui rogabat nõne credebat? Quid a me expectas audire? dñm iterroga qd de illo ſenſerit. Sequit̃ enim. [Dixit ḡ ieſus ad eũ. Niſi ſigna ⁊ ꝓdigia vide. non cre.] Arguit hoĩem in fide tepidum: aut frigidum: aut oĩno nullius fidei: ſed tẽtare cupientẽ de ſanitate filij ſui: qualis eẽt chriſtus: qd eſſet: quãtũ poſſet. Prodigiũ qdem appellatũ eſt quaſi porrodiciũ qḋ porro dicat: porro ſignificet ⁊ futuꝝ aliqd por-
tendat. AVGV. de cõſe. euã. Adeo autem dñs ſupra oĩa D
mutabilia vult mentẽ credẽtis attollere: vt nec ipſa miracula: que ꝙ̃uis diuinitus de mutabilitate corpoꝝ fiũt: a fi-
delib⁹ queri velit. GREGO. Sꝫ mementote ẽt que pe- Regulus
tijt ⁊ apte cognoſcetis: qꝛ in fide dubitauit. Popoſcit nãqꝫ i fide dubi
vt deſcenderet ⁊ ſanaret filiũ eius. Unde ſequit̃. [Dicit ad tauit: qꝛ
eũ regulus. Dñe deſcẽde prius ꝙ̃ moriat̃ fili⁹ meus.] Mi- non credi
nus itaqꝫ in illo credidit: quẽ nõ putauit poſſe ſaluteꝫ dare dit ipſum
niſi pñs eẽt ⁊ corpore. CHRY. Audi etiam qualr̃ adhuc poſſe mi
terrene chr̄m trahit: quaſi nõ poſſet eũ poſt mortẽ ſuſcitare: raculũ fa
ſi autem non credens venit ⁊ rogauit nil mirabile. Con- cẽ niſi p-
ſueuerunt enim patres ex multo amore nõ ſolum medicis ſens eẽt.
loqui de quibus cõfidunt: ſed de quibus non confidunt: ni- E

hil volẽtes preterm̃ittere eoꝝ que ad ſalutem pertinent fi‑lioꝝ: ſi ta mẽ valde crederet chriſti virtutẽ non neglexiſſet etiam in iudeã ire. GREGO. Sʒ dñs qui rogaẽ vt va‑dat: qꝛ nõ deſit vbi inuitaẽ: indicat: ſolo iuſſu ſaluteʒ reddi‑dit: qui volũtate oĩa creauit. Uñ ſequiẽ. [Dic ei ieſus. Ua‑de filius tuus viuit.] Hic ſupbia noſtra retũditur qui in ho‑minibus nõ nãm qua ad imagineʒ dei facti ſunt: ſed hono‑res ꝛ diuitias veneramur. Redẽptor vͦo noſter vt oſtende‑ret qm̃ que alta ſunt hoĩbus: ſanctis deſpicienda ſunt: ꝛ que deſpiciẽda ſunt hoĩbus: deſpiciẽda nõ ſunt ſanctis. Ad filiũ reguli ire noluit: ad ſeruum centurionis ire paratus fuit. CHRY. Uel aliter. Jllic qdem fides cõfirmata erat: id‑circo ꝛ promiſit ire vt diſcamus viri deuotionẽ: hic aũt ad‑huc impfectus erat: ꝛ nõdum nouerat manifeſte ꝙ abſens curare poterat. Uñ ex hoc ꝙ nõ accedit ieſus: hoc addiſcit. Sequiẽ enĩ. [Credidit homo ſermoni queʒ dixit ei ieſus ꝛ ibat.] Nõ tñ integre neqʒ ſane. ORIGE. Oſtendiẽ autẽ

F

eius dignitas ꝛ officiũ ex hoc ꝙ ſeruiẽtes illi occurrũt. Uñ ſequiẽ. [Jam aũt eo deſcẽdente ſerui occurrerũt ei: ꝛ nun. ei di. qꝛ fi. eius vi.] CHRY. Qui qdem obuiauerũt: non vt annũtiarent ſolũ ſed quaſi eſtimãtes de reliquo ſupfluam eẽ chriſti pñtiã quẽ credebãt accedere. Qꝛ aũt regulus nõ inte‑gre credidit: neqʒ ſane: oſtẽdiẽ ex hoc qd̃ ſequiẽ. [Interro‑gabat ḡ horã ab eis in qua melius habuerat.] Uolebat enĩ ſcire vtrũ caſu vel ex pcepto chriſti hoc factum eẽt. Sequiẽ. [Et dixerũt ei qꝛ heri hora ſeptima reliqt eũ febris.] Uide qualr̃ miraculũ manifeſtũ eſt. Nõ enĩ ſimplr̃ neqʒ vt con‑tingit a periculo liberatus eſt: ſed repẽte, ꝛ ſimul vt appa‑reat nõ eẽ ex nãe pñtia qd̃ fiebat: ſed actiõe chriſti. Uñ ſeqẽ. [Cog. ergo pr̃ qꝛ illa hora erat ĩ qua dixit ei ieſus. Fi. tu. vi. Et cre. ipſe ꝛ do. eius to.] AVGV. Si ḡ ppea credidit: qꝛ

G

nũtiatũ eſt ei ꝙ filius eius eẽt ſanus: ꝛ cõparauit horaʒ nũ‑tiantiũ hore pnũtiantis: quãdo rogabat nõdum credebat. BEDA. Uñ datur intelligi ꝛ in fide gradus eſſe: ſicut ꝛ in alijs virtutibus qbus eſt initiũ incrementum atqʒ pfectio. Huius ergo fides initiũ habuit cũ filij ſaluteʒ petijt: incre‑mẽtum dũ credidit ſermoni dñi dicẽtis. [Filius tuꝰ viuit.] Deinde perfectionẽ obtinuit nũtiantibus ſeruis. AVG.

Gradus ſũt in fide ſicꝫ ꝛ in alijs virtutibꝰ

Ad ſolũ ſermonem crediderũt plures ſamaritani. Ad illõ miraculũ ſola illa domus credidit: vbi eſt factuʒ. Uñ ſub‑dit euãgeliſta. [Hoc iteꝝ ſcd̃m ſignũ fecit ieſus: cuʒ veniſſʒ a iudea in galileã.] CHRY. Non ſine cauſa hoc adiecit:

H

ſed oſtẽdens qm̃ ſecũdo ſigno facto: nõdũ ad altitudinẽ ſa‑maritanoꝝ nullum ſignum videntium iudei peruenerunt. ORIGE. Amphibologiã aũt cõtinet pſens dcm̃. Uno .n. modo denotat ꝙ ieſus veniẽdo a iudea in galileam: duo fe‑cit miracula: quoꝝ ſcd̃ʒ eſt factũ erga filiũ reguli. Alio mõ ſic. Duobus exiſtib' ſignis que ieſus in galilea exercuit: 2ᵐ egit veniens a iudea in galileã: ꝛ hic ſenſus verus eſt. My‑

Myſtice.

ſtice aũt per hoc ꝙ ieſus bis in galileã accedit: binus ſalua‑toris aduentus in mundũ oſtendiẽ. pmus quidẽ miſericor‑die: vt vino facto cõuiuas exhilaret. ſecundus vͦo vt filium reguli ad mortẽ pene deductũ ſuſcitet. i. populum iudeoꝝ qui poſt plenitudinẽ gentiũ accedet ſaluãdus in fine. Ma‑

Ro. 11.
He. 2.
Iſra. 8.

gnus aũt rex regum eſt qui ꝯſtitutus eẽ a deo in mõte ſyõ ſancto eius: hꝰ aũt qui viderũt diem ꝛ gauiſi ſunt: reguli di‑noſcunẽ. Arbitramur igiẽ regulum eẽ habraã: egrotuʒ vͦo fi‑lium eius iſraeliticũ genus debilitatũ erga cultũ diuinuʒ: ꝛ

I

ideo incaluit ignitis ſpiualis inimici: vt pinde febrire cen‑ſeatur. Apparet autẽ ꝙ pcedentibus ſanctis poſtq̃ carnis exuerũt amictũ ppl'us fuit cure. Unde legiẽ in machabeis poſt mortẽ hieremie. Hic eſt hieremias pph̃a dei: qui plu‑rimũ orat p pp'lo. Habraã igitur obſecrat adiuuari a ſalua‑tore populũ infirmũ: ꝛ quidem poteſtatis verbũ de chana prodit: vbi dictum eſt. [Filius tuus viuit.] Sʒ verbi effica‑

Sctis mor‑tuis cura fuit d ſalu‑te pplorũ ſuorum.
2. mach. 15.

cia in caphernaũ agiẽ: nam ibi filius reguli curatus eſt q̃ſi in agro cõſolationis morans: qd̃ ſignificat genus qddã de‑bilium: nõ tamẽ oĩno fructibus priuatorum. Jllud autem. [Niſi ſigna ꝛ pdigia vi. nõ cre.] dictũ illi referẽ ad multi‑tudinem filioꝝ ſuorum: ꝛ ad ipſum quodãmõ. Sicut enĩʒ

Sup. j.

ioãnes expectabat datum ſibi ſignum. ſ. ſuper quẽ videris ſpiritũ deſcendẽtem: ſic ꝛ premortui ſancti aduentũ chriſti in carnẽ ꝛ ſignis ꝛ pdigijs manifeſtandũ expectabãt. Ha‑bebat aũt hic regulus nõ ſolũ filiũ: ſʒ etiã ſeruos per quos ſignificaẽ maneries quedã minus bene: ꝛ infirma credẽtiũ

K

nec a caſu hora ſeptima deſerit filiũ febris. Naʒ ſeptenariꝰ numerus eſt getis. ALCVI. Uel qꝛ per ſeptiformẽ ſpi‑ritũ eſt oĩs remiſſio peccatoꝝ. Septenariꝰ enĩ in tria ꝛ qua‑tuor diuiſus ſignat ſanctã trinitatẽ in q̃tuor anni tpib'in q̃‑tuor mũdi partib': in q̃tuor elementis. ORIGE. Pñt q̃ʒ ſignificari duo aduẽtus chriſti verbi ad aĩam: pmus qdem ex facto vino prebens anime gaudiũ ſpũalis ꝯuiuij: ſecun‑dus vͦo omnes languoris ac mortis reliquias amputans. THEO. Regulus autẽ eſt oĩs hõ nõ ſolum qui regi vni‑

Nõ volẽs a pctis li‑berari ac‑cedit ad ie‑ſuʒ ꝛ cum depcaẽ: q dicit vade i. diligẽter pficẽ ꝛ cẽ liberaberis.

uerſoꝝ ppinquus exiſtit ſm aiam: ſed qꝛ ꝛ ipſe ſup oĩa pn‑cipatũ ſumpſit: cuius filius. i. mens febricitat voluptatibus prauis ꝛ deſiderijs. Accedit aũt ad ieſuʒ ꝛ depcaẽ vt dſcen‑dat. i. vt ꝯdeſcẽſu miſericordie vtaẽ ꝛ parcat peccati pus q̃ a voluptatuʒ infirmitate mortificetur. Sʒ dñs dicit. [Ua‑de.] i. pfectũ ꝯtinuum circa bonũ oſtẽdas: ꝛ tũc filius tuus viuet. Si autẽ ambulare ceſſaueris mortificabitur tibi in‑tellectus circa boni operationem. Cap. V.

Oſt hec erat dies feſtus iudeoruʒ: ꝛ aſcendit ieſus hieroſolymã. Erat au‑tem hieroſolymis probatica piſcina que cognominatur hebraice hethſai‑da quinqʒ porticus habẽs. Jn his iacebat mul‑titudo magna languẽtium: cecorum claudorũ: aridorum: expectantium aque motum. Ange‑lus auteʒ dñi deſcendebat ſm tempus in piſci‑naʒ: ꝛ mouebatur aqua. Et qui prior deſcẽdiſ‑ſet in piſcinam poſt motionem aque ſanus fie‑bat a quacũqʒ detinebatur infirmitate. Erat aũt qdam homo ibi triginta ꝛ octo annos hñs in in‑firmitate ſua. Hũc cum vidiſſet ieſus iacẽtem: ꝛ cognouiſſet qꝛ iam multuʒ tp̃s haberet. Di‑cit ei. Uis ſanus fieri? Reſpõdit ei languidus. Dñe hominem nõ habeo: vt cum turbata fue‑rit aqua mittat me in piſcinam. Duʒ venio enĩ ego: alius añ me deſcendit. Dicit ei ieſus. Sur‑ge: tolle grabatum tuũ ꝛ ambula. Et ſtatiʒ ſa‑nus factus eſt hõ ille: ꝛ ſuſtulit grabatum ſuũ ꝛ ambulabat. Erat aũt ſabbatũ in die illo. Di‑cebant ergo iudei illi qui ſanatus fuerat. Sab‑batum eſt: non licet tibi tollere grabatum tuuʒ. Reſpondit eis. Qui me ſanũ fecit ille mihi di‑xit: tolle grabatũ tuũ ꝛ ambula. Jnterrogaue‑runt ergo eũ. Quis eſt ille hõ qui dixit tibi: tol‑le grabatum tuum ꝛ ambula? Js autem qui ſa‑nus fuerat effectus neſciebat quis eſſet. Jeſus enim declinauit a turba ꝯſtituta in loco.

Tex. 1.
math. 9.
mar. 2.
Luce. 5.

math. 9.
mar. 2.
Luce 5.

A

¶ AVG. de cõſ. euan. Poſt miraculuʒ in galilea factum: inde

inde hieroſolymaʒ redit. Uñ dicit.[Poſt hec erat dies fe/
ſtus iudeoꝝ: ⁊ aſcendit ieſus hieroſolymam.] CHRY.
Mihi videt̃ ꝙ erat dies feſtus pẽthecoſtes: aſcẽdit autem
ieſus hieroſolymã ſemꝑ in feſtis diebus: vt cum eis dies fe
ſtos faciẽs non videat̃ legi cõtrarius: ⁊ ob hoc multitudi/
nem ſimplicem per ſigna ⁊ doctrinã attrahat. Maxie eni
in diebus feſtis hi qui iuxta poſiti erant cõcurrebãt. Seq/
tur.[Erat aũt hiero. pba. piſcina que cogno. hebra. bethſa.
quinqʒ por. hñs.] ALCVI. Probaton grece ouis dr̃. p/
B batica ergo piſcina peculiaris dicit̃: vbi ſacerdotes cada/
uera hoſtiarum abluebant. CHRY. Decebat quidẽ ba/
ptiſma dari peccata purgans: cuius imago preſcripta fuit
in piſcina ⁊ in alijs pluribus. Et primũ quidem dedit deus
aquã expurgãtẽ corpoꝝ ſordes ⁊ inquinationes nõ exiſtẽ/
tes: ſed opinatas: puta eas que a funere ⁊ que a lepra ⁊ que
ab alijs talibus: deĩde ĩfirmitates diuerſas per aquas facit
ſolui. Uñ ſequitur.[In his iace. mul. mag. lang. ceco. clau. ⁊
ari. expe. aque mo.] Uolens eni deus ꝓpinquius adducere
ad baptiſmi donũ: non adhuc inquinamẽta ſolũ mundat: ſʒ
etiam egritudines ſanat. Sicut eni miniſtri qui ꝓpe regem
ſunt: his qui ſunt a lõge clariores ſũt: ita ⁊ in figuris fit. Nõ
aũt ſimplr̃ ſanabat aquarũ nã. Semꝑ eni h fieret: ſʒ in an/
geli deſcenſiõe. Uñ ſeqtur.[Angelus aũt dñi deſcẽ. ſm tẽ/
pus in piſci. ⁊ mo. aqua.] Sic eni ⁊ in baptiçatis nõ ſimplr̃
C aqua operat̃: ſed cũ ſpũſſancti ſuſceperit grãm: tũc oĩa ſol/
uit peccata. Angelus eni deſcẽdens turbabat aquaʒ ⁊ ſana/
Sĩ ãgelus turbata aqua ſanabat infirmũ: multo magꝭ dñs angeloꝝ oĩs egritudĩes ſanat
tiuã imponebat virtutem: vt diſcant iudei: qm̃ multo magꝭ
angeloꝝ dñs oẽs egritudines anime ſanare põt: ſed tũc q/
dem ĩfirmitas ĩpedimentũ volenti curari fiebat. Subdit̃
enim.[Et qui prior deſcẽ. in piſci. poſt mo. aq̃: ſanus fiebat
a quacũqʒ detinebat̃ ĩfirmitate.] Nũc autẽ vnuſqſqʒ acce
dere põt. Nõ enim angelus eſt qui turbat aquaʒ: ſed ange/
loꝝ dñs qui oĩa operat̃. Sʒ ⁊ ſi orbis terraꝝ vniuerſus ve/
niat: gr̃a non ↄſumit̃ ſed ſilis manet. Sicut eniʒ ſolares ra/
dij per vnãquãqʒ illuminãt diẽ: ⁊ nõ ↄſumunt̃: neqʒ a mul
ta largitione minor fit ſolis lux: ita ⁊ multo amplꝰ ſpũſſan
cti actio in nullo minuit̃ a multitudine coꝝ qui potiuntur
ea. Hoc aũt fiebat. ſ. vt vnus tm̃ poſt motioneʒ aque ſana/
ret̃: vt qui didicerãt: qm̃ in aqua egritudies corporis ſana/
bant̃: in hoc per multuʒ tẽpus exercitati facile crederẽt ꝙ
D ⁊ egritudines aĩe aqua ſanare põt. AVGV. Plus eſt aũt
Maiꝰ eſt miraculũ ꝙ chr̃s ſanat vitia aĩaꝝ: ꝙ̃ infirmitates corpoꝝ.
ꝙ chr̃s vitia ſanauit aĩarũ: ꝙ̃ ꝙ ſanauit languores corpoꝝ
moriturоꝝ. Sed q: ipſa aĩa nõ euʒ nouerat a quo ſananda
erat: ⁊ oculos habebat in carne vñ facta corpalia videret: ⁊
nondũ habebat in corde vnde deũ latẽter cognoſceret: fec̃
qđ videri poterat vt ſanaret̃ vnde videri non poterat. In/
greſſus eſt locũ vbi iacebat multitudo languẽtiũ: de qbus
elegit vnũ vt ſanaret: de quo ſubdit̃.[Erat aũt qdaʒ hõ ibi
E triginta ⁊ octo annos hñs in infirmitate ſua.] CHRY.
Nõ autẽ ↄfeſtim eũ a pñº ſanauit: ſed ꝑmũ eũ familiarẽ ſi/
bi facit: per interrogationẽ future fidei faciẽs viã. Nõ autẽ
math. 9. expetit fidẽ vt in cecis fecit dicẽs. Creditis q: poſſum hoc
facere: q: hic nõdũ nouerat eũ manifeſte quis eẽt. Naʒ illi
qdem ex alijs eius virtutẽ cognoſcẽtes: ↄuenienter hec au/
dierãt. Alij vͦo nõdũ eũ cognoſcẽtes: ſed per ſigna eũ cogni
turi poſt miracula reqrunt̃ de fide. Uñ ſequit̃.[Hunc cuʒ
vidiſſet ieſus iacẽtem ⁊ cognouiſſet q: multuʒ iam tp̃s ha/
beret: dicit ei. Uis ſanus fieri?] Nõ hoc querit vt diſcat: h
eni ſupfluum eſſet: ſed vt oſtẽderet iſtius patientiã qui tri/
ginta ⁊ octo annos hñs: per vnũquẽqʒ annuʒ eripi ab egri/
tudine expectãs aſſidebat ⁊ nõ deſiſtebat. Et vt cognoſca/
F mus ꝑꝑ quã cãm dimittẽtes alios ad hũc venit: ⁊ nõ dicit.
Uis te curabo: nõdũ eni aliqd magnũ imaginabat̃ ille de
chr̃o: nõ aũt turbatus eſt ad iterrogationẽ: neqʒ dixit iniu/
riari mihi veniſt: qm̃ interrogas ſi volo ſanus fieri: ſed mã/
ſuete rñdet. Sequit̃ eni.[Reſpõdit ei lang. Dñe homineʒ
non habeo: vt cũ tur. fu. aqua mit. me in piſci. Dũ venio eni
ego: alius ante me deſcẽ.] Non nouerat quis eẽt: qui inter/
rogabat: neqʒ ꝙ curaturus eẽt eũ. Opinabatur aũt fortaſſe
vtilem ſibi fore chriſtũ ad mittendũ eum in aquã: ſed chri/
ſtus oſtendit ꝙ verbo oĩa poteſt facere. Unde ſequit̃.[Di/
cit ei ieſus. Surge tolle grabatũ tuuʒ ⁊ ambula.] AVG. G
Tria dixit: ſed[Surge] nõ operis imperiũ fuit ſed opatio
ſanitatis. Sano aũt duo imperauit.[Tolle grabatũ tuũ et
ambula.] CHRY. Intuere diuine ſapiẽtie ſuperabũdã/
tiam: nõ ſolũ ſanat ſed ⁊ lectũ portare iubet vt ⁊ credibile
faceret miraculum ⁊ nullus exiſtimet phãtaſiaʒ eſſe qđ fa
ctum eſt. Nõ enim niſi certiſſime ⁊ vehemẽter compacta
eẽnt mẽbra lectulum ferre poſſent. Audiens aũt lãguidus
qm̃ cũ poteſtate ⁊ velut iubens dixit.[Surge tolle graba/
tũ tuum:] nõ deriſit dicẽs. Angelus deſcẽdit ⁊ turbat aquã
⁊ ſolum vnũ curat. Tu aũt hõ exiſtens ex ſolo ꝑcepto ſpe/
ras te magis angelis poſſe: ſed audiuit ⁊ nõ diſcredidit ei q
iuſſit ⁊ ſanus factus eſt. Unde ſequit̃.[Et ſtatim ſanus fa/
ctus eſt homo: ⁊ ſuſtu. graba. ſu. ⁊ ambulauit.] BEDA.
Multũ quippe inter ſanationẽ dñi ⁊ que a medicis infert̃ Sanitas p chr̃ꝫ fcã mox euenit: p medicos aũt poſt lõgũ tp̃s.
diſtare ꝓbatur: hec. vʒ. voce iubentis ⁊ mox impletur. Il/
la vͦo per multa temporis interualla aliquotiẽs perficitur.
CHRY. Igitur mirabile qdem eſt hoc: que aũt ſequent̃
multo maiora erũt. Nã in initio qdẽ nullo moleſtante ſua/
deri nõ ita mirabile eſt: ſicut qđ poſt inſanientibꝰ iudeis et
accuſantibus chriſto obediuit: vt oſtẽdit euãgeliſta conſe/
quẽter dicẽs.[Erat aũt ſabbatum in illo die. Dice. ergo iu/
dei illi qui ſanus fuerat factus: ſabbatũ eſt non li. ti. tol. gra.
tuum.] AVGV. Nõ calũniabant̃ dño: q: ſanum fecerat I
ſabbato: q: eis reſpõdere poſſet: q: ſi cuiuſq̃ iumentum in Luc. 14
puteum cecidiſſet vtiqʒ die ſabbati erueret illũ ⁊ ſaluaret:
ſed qui portabat grabatum ſuũ. q. d. Si ſanitas nõ erat diſ
ferẽda nunqd ⁊ opus fuerat imperãdũ? Sʒ ille auctorẽ ſa
nitatis ſue obijciebat calũniatoribꝰ. Unde ſequit̃.[Rñdit
eis. Qui me ſanũ fecit ille mihi dixit. Tolle grabatũ tuũ ⁊
ambula.] q. d. Quare nõ acciperem iuſſionẽ a quo accepe/
ram ſanitatẽ? CHRY. Nimirũ ſi malignari vellet pote
rat dicere. Si crimẽ eſt accuſate eũ qui iuſſit ⁊ deponaʒ le/
ctulum: ſed ⁊ curationẽ vtiqʒ occultaſſet. Eteni ſciebat non
ita eos eſſe morſos ex ſabbati ſolutione: ſicut ex infirmita/
tis ſanatione. Sʒ neqʒ hoc occultauit: neqʒ veniã petijt: ſʒ
clara voce beneficiũ cõfeſſus eſt. Illi vͦo maligne iterroga K
uerunt. Uñ ſubditur.[Interrogauerũt ergo eũ quis eſt il/
le hõ qui dixit tibi. Tolle grabatũ tuuʒ ⁊ ambula?] Nõ di/
cunt: quis eſt qui fecit te ſanum: ſed in mediuʒ inducunt id
qđ tranſgreſſio eſtimabat̃. Sequit̃.[Is autẽ qui ſanus fue
rat effectꝰ neſciebat quis eẽt. Ieſus autem declinauit a tur.
cõſti. in loco.] Et primũ qdem vt eo abſente teſtimonium
inſuſpicabile fieret. Qui enim adeptus fuerat ſanitatẽ ido/
neus erat beneficij teſtis. Demũ vt nõ plus faceret furoreʒ
illoꝝ accendi. Solus enim viſus eius cui inuidetur: nõ par/
uam inuidentibus immittit ſcintillam: ꝓpterea diſcedens: ꝑ/
miſit ab ipſis ſuum factũ examinari. Quidã eſtimant hũc
paralyticũ eſſe eũ qui in mathheo poſitus eſt: ſed nõ eſt. Il/
le eniʒ multos habebat ſui curã habentes ⁊ eum ferentes:
hic aũt nullũ. Sed ⁊ locus vtroꝝqʒ diuerſus eſt. AVG. L
Siquideʒ mediocri corde ⁊ humano ingenio ↄſideremus Chr̃s faciebat miracula magꝭ pro ſalute aĩarum ꝙ̃ corpoꝝ.
hoc miraculum facientem qđ ad poteſtatem pertinet: non
magnũ aliquid fecit: ⁊ qđ ad benignitatem parũ fecit. Tot
iacebãt ⁊ vnus curatus eſt cũ poſſet vno verbo omnes eri/
gere. Quid ḡ intelligẽdũ eſt: niſi q: poteſtas illa ⁊ bonitas
magis agebat quid aĩe in factis eius pro ſalute ſempiterna
intelligerẽt: ꝙ̃ quid pro tẽporali ſalute corporis mereren/
tur. In illis eni factis quicqd tẽporaliter ſanatũ eſt in mẽ/

bꝛis moꝛtalibus in fine defecit:aīa que credidit ad vitam
eternā tranſitū fecit. Piſcina illa ⁊ aqua illa pplm mihi vi
detur ſignificaſſe iudeoꝝ. Significari eniꝫ populus nomi
Apoc.17 ne aq̄rū:apte nobis indicat apocalypſis ioānis. BEDA.
M Bene aūt piſcina pbatica fuiſſe deſcribitur. Ille eni ppl's
ps.94. ouis nomine ſignificaī:ſm illud pſalmi. Nos ppl's tuus ⁊
oues gregis tui. AVG. Aq̄ ergo illa.i.ppl's ille quinqꝫ li
bꝛis moyſi tāq̄ qnqꝫ poꝛticibus claudebaī:ſed illi libri p
debant:lāguidos nō ſanabant. Lex eni peccatoꝛes cōuin
cebat:nō abſoluebat. BEDA. Deniqꝫ multa genera lan
guentiū in eadem iacuerūt:ceci.ſ.qui ſcie lumie carēt:clau
di qui ad ea que iubenī implēda:vires nō hnt. Aridi q ſu
N perne dilectionis pinguedie carent. AVGV. Uenit aūt
chris ad populū iudeoꝝ ⁊ faciēdo magna:docendo vtilia:
turbauit peccatoꝛes.i.aquā p̄ſentia ſua:⁊ excitauit ad paſ
j.coꝛ.2. ſionem ſuā:ſed latens turbauit. Si eni cognouiſſent:nunq̄
dn̄m glorie crucifixiſſent. Subito eni videbaī aqua turba
ta:⁊ a quo turbabaī nō videbaī. Deſcēdere ergo in aquaꝫ
turbatā:hoc eſt humiliter credere in dn̄i paſſioneꝫ. Ibi ſa
nabatur vnus:ſignificās eccleſie vnitatem:poſtea qſqs ve
nerit nō ſanabaī:q2 qſqs p̄ter vnitatem fuerit:ſanari non
Ueh illis q oderunt vnitateꝫ ⁊ pteſ ſibi faciūt i hoībus. poterit:veh illis qui oderūt vnitatē:⁊ partes ſibi faciunt in
hoībus. Habebat aūt.38.annos in infirmitate:qui ſanatus
eſt. Hic eni numerus ad lāguoꝛē ptinet magis q̄ ad ſanita
tem. Quadragenarius eni nūs ſacratus:nobis in quadā p
fectione cōmēdatur:q2 lex nō decem p̄ceptis data eſt:⁊ p̄
dicāda erat p totū mūdū:qui quattuoꝛ partib⁹ cōmēdatur.
Denarius aūt per q̄tuoꝛ multiplicatus ad q̄dragenarium
puenit:vel q2 per euāgeliū qḋ quatuoꝛ libꝛos hꝫ impletur
O lex. Si ḡ quadragenarius nūs hꝫ perfectionem legis:⁊ lex
nō impleī niſi in gemino p̄cepto charitatis:qd miraris q2
languebat qui.40.minus duos habebat:neceſſarius erat
illi hō ad ſanitatē. Sꝫ hō ille qui ⁊ deus eſt:⁊ q2 illuꝫ iacē
tem duob⁹ minus inuenit:q2 duo quedaꝫ iubēdo qḋ minus
erat ipleuit. In duob⁹ eniꝫ dn̄i iuſſis duo p̄cepta ſignifica
ta ſunt charitatis. Dei dilectio pꝛioꝛē oꝛdinē p̄cipiēdi: pꝛi
mi aūt dilectio:pꝛioꝛ eſt oꝛdine faciēdi. Dicit ergo. Tolle
grabatum tuū: quaſi diceret. Cū eſſes lāguidus poꝛtabat
Nō hꝫ defect⁹ pximi: ſic ab alijs ſua vult tolerari. te pꝛoximus tuus:ſanus factus es poꝛta pximū tuuꝫ. Dicit
etiam. Ambula. Sꝫ quo iter agis niſi ad dn̄m deuꝫ tuū?
BEDA. Quid eni eſt dicē. Surge ⁊ ambula? niſi a toꝛ
poꝛe ⁊ ignauia in quibus pꝛius iacebas erigere:⁊ in bonis
operibus pficere ſtude. Tolle grabatum tuū. i.pꝛoximū
P tuum a quo poꝛtaris ⁊ ipſe patienter tolera. AVG. Poꝛ
ta ergo eū cū quo ambulas:vt ad eū pueniās cū quo manē
deſideras. Ille aūt nōdū ieſum nouerat:q2 ⁊ nos credimus
in eum:quem nō videmus:⁊ vt non videaī declinat a tur
ba. Quadā ſolitudine intentionis videtur deus:turba ſtre
pitum habet:viſio iſta ſecretum deſiderat.

Tex.2. ¶ Poſtea inuenit eum Jeſus in templo ⁊ dixit
illi. Ecce ſanus factus es:iaꝫ noli amplius pec
care:ne deterius tibi aliqd contingat. Abijt ille
homo ⁊ nuntiauit iudeis:qa ieſus eſſet qui fe
cit eum ſanum. Propterea perſequebantur iu
dei ieſum:q2 hec faciebat in ſabbato. Jeſus au
tem reſpondit eis. Pater meus vſqꝫ mō ope
raī ⁊ ego operoꝛ. Propterea ergo magis que
rebant eum iudei interficere:quia non ſolū ſol
uebat ſabbatum: ſed ⁊ patrem ſuum dicebat
deum:equalem ſe faciens deo.

A ¶ CHRY. Curatus homo non receſſit ad nundinas:neqꝫ
voluptati aut vaneglorie dedit ſeipſum:ſed in templo cō
uerſabatur:qḋ maxime religionis eſt ſignum. Unde diciī.
Poſtea inuenit eū Jeſus in templo. AVGV. Domi
nus quidem ieſus ⁊ in turba euꝫ videbat ⁊ in templo. Ille
autem languidus ieſum in turba nō agnoſcit:in tēplo agno
ſcit in loco ſacrato. ALCVI. Quia ſi grām cōditoꝛis co
gnoſcere volumus:⁊ ad eius viſionem venire:fugienda eſt
turba cogitationum ⁊ affectuum pꝛauoꝝ:declinanda ſunt
pꝛauoꝝ conuenticula. Fugiēdum eſt ad tēpluꝫ vt noſipos
templū dei ſtudeamus facere quos deus inuiſere ⁊ in qb⁹
manere digneī. Sequiī. Et dixit illi. Ecce ſanus fact⁹ es Egritudo coꝛpis ex aie egritu
iam noli amplius peccare:ne deterius tibi aliquid contin dine frequē
gat. CHRY. Ubi pꝛius diſcimus q ex peccatis ei nata ter puenit.
eſt hec egritudo:q2 enim ſepius aiam in nobis egrotanteꝫ B
inſenſibilr habemus:coꝛpus autē etſi paruam ſuſceperit le
ſionē:omne facit ſtudiū vt ab infirmitate liberemur. Pꝛo
pterea deus punit coꝛpus p his que aia deliquit:ſecūdo vo
q verus eſt gehēne ſermo:tertio q longum eſt ⁊ infinitum
ſupplicium. Dicūt enim quidam. Nunqd quia in bꝛeui tē
poꝛis momento adulteratus ſum:imoꝛtaliter crucioꝛ? Ui
de q hic tanto tempoꝛe pꝛo peccatis cruciabatur. Nō eni
tempoꝛis menſura peccata iudicātur:ſed ipſa delictoꝝ na
tura. Cum his autē ⁊ illud diſcimus:q ſi grauem ſuſtinea
mus penam pꝛo pꝛioꝛibus peccatis:deinde in eadem inci
derimus grauioꝛa patiemur. Et hoc decēter. Qui eni neqꝫ
ſupplicijs factus eſt melioꝛ vt inſenſibilis de reliquo ⁊ cō C
tēptoꝛ:ad maius ducetur toꝛmentum. Si auteꝫ hic nō oēs In h mūdo nihil
pꝛo peccatis toꝛquentur:non confidamus. Nihil eniꝫ nos pati p pec
hic pati pꝛo peccatis:ſignum eſt maioꝛis illic futuri ſuppli catis ē maioꝛis ſup
cij:non autem omnes egritudines ſunt ex peccatis ſed plu plicij ſig̃m.
res. Quedam enim ⁊ a pigritia fiunt:quedam pꝑter pba
tionem:ſicut in iob. Sed pꝑter quid paralytico huic chris
de peccatis mentionem facit? Quidaꝫ huic paralytico de
trahentes dicunt eum chꝛiſti fuiſſe accuſatoꝛem:⁊ pꝑter h
hec audiſſe. Quid igitur dicent de paralytico qui eſt apud
mattheum? Etenim ⁊ illi dictum eſt. Dimittuntur tibi pec Mat.9.
cata tua. Neqꝫ etiam chꝛiſtus hunc incuſat de preteritis:ſꝫ
ad futurum eum munit ſolum. Alios igitur curans:pecca
toꝛū non meminit:q2 his paralyticis ex peccatis egritudi
nes ſunt facte:alijs autē ex infirmitate nāli:vel per hos re
liquos omnes admonet. Cum his autem ⁊ illud eſt dicere:
quoniam multam vidit ineſſe anime huius patientiam:et
vt valentem ſuſcipere admonitionem eum admonet. Tri
buit autem ſignum ei pꝛopꝛie deitatis:dicendo enim. Non
amplius pecces:oſtēdit ſe ſcire omnia que ab eo facta erāt
delicta. AVGV. Nunc auteꝫ ille poſteaq̄ vidit ieſum: D
⁊ cognouit eum auctoꝛem ſalutis ſue:nō fuit piger in euan
geliçando quem viderat. Unde ſequiī. Abijt ille homo ⁊
nuntiauit eis:q2 ieſus erat qui fecit euꝫ ſanuꝫ. CHRY.
Non ita inſenſibilis erat:vt poſt tātū beneficiuꝫ ⁊ admo
nitionem maligna mente hoc dicat. Si eni detrahere vel
let:ſanitatem tacens tranſgreſſionem dixiſſet:ſed hoc non
fecit. Non enim dixit:quoniam ieſus eſt qui dixit. Tolle
grabatum tuuꝫ qḋ videbatur iudeis crimē eſſe:ſed dixit.
Quoniaꝫ ieſus eſt qui me ſanum fecit. AVGV. Sic E
igitur ille annūtiabat:⁊ illi inſaniebant. Unī ſeqtur. Pꝛo
pterea perſequebantur iudei ieſum:q2 hoc faciebat in ſab
bato. Manifeſtum enim opus coꝛpoꝛale factuꝫ erat ante
oculos iudeoꝛum:non ſanitas coꝛpoꝛis:ſed depoꝛtatio gra
bati:que non videbatur ita neceſſaria quemadmodum ſa
nitas. Aperte ergo dicat dominus ſacramentum ſabbati ⁊
ſignum obſeruandi vnius diei ad tempus datū eſſe iudeis.
Impletionem vo ipſam ſacramenti:in illo veniſſe conſe
quitur. Jeſus autem reſpondit eis. Pater meus vſqꝫ mo
do operatur:⁊ ego operoꝛ: quaſi dicat. Nolite putare quia
ſabbato ita requieuit pater meus:vt ex illo non operetur:

ſed ſicut

ſed ſicut ipſe nunc operatur ſine labore:operor τ ego. Sʒ ideo dictū eſt deuʒ requieuiſſe:q2 iam creaturam nullam cōdebat:poſtq̄ perfecta ſunt oīa. Quietem vō ꝓpterea appellauit ſcriptura:vt nos admoneret poſt bona opera ge-
Gen.2. turos. Et ſicut deus poſtq̄ fecit hoīeʒ ad imagineʒ τ ſimilitudineʒ ſuaʒ:τ perfecit oīa opera ſua bona valde:requieuit ſeptimo die:ſic τ tibi requiem non ſperes:niſi cū rediens ad ſimilitudinē in qua factus es:quā peccato perdidiſti:τ niſi cū
F bona feceris operatus. AVG. quarto ſup geneſim ad litterā. Dici ergo probabilr pōt ad ſeruandū ſabbatū iudeis fuiſſe ꝓceptū in vmbra futuri:que ſpiritualē requiē ſignificaret:quā deus exēplo quietis ſue:fidelibus bona opa facientibus arcbana ſignificatione pollicebatur. AVG. ſuper ioānem. Erit enim ſabbatū huius ſeculi cum trāſierint ſex etates: quaſi ſex dies ſeculi: tunc enim ventura eſt re-
G quies que promittit̄ ſanctis. AVG. quarto ſup geneſim ad litteram. Cuius etiam quietis ipſe dn̄s ieſus myſteriuʒ
Infra.20 ſua ſepultura confirmauit. Ipſo quippe die ſabbati requieuit in ſepulchro:poſtq̄ ſexto die conſūmauit opera ſua qñ ait. Cōſūmatum eſt. Quid ergo mirum ſi deus iſtuʒ diem quo erat chriſtus in ſepultura geſturus:volens etiā hoc modo prenunciare ab operib9 ſuis in vno die requieuit:deinceps operaturus ordinem ſeculoꝝ. Poteſt etiam intelligi deū regeuiſſe a cōdendis gñibus creature:q2 vltra iam nō condidit aliqua genera noua. Deinceps autē vſq3 nūc τ vltra operatur eorūdē generū adminiſtrationē que tunc inſtituta ſunt:non vt ipſo ſaltem die ſeptimo potētia eius a celi τ terre omniūq3 rerum quas condiderat gubernatiōe ceſſaret:alioquin continuo dilaberētur. Creatoris nāq3 potentia cā eſt ſubſiſtendi oī creature: que ab eis que creata ſunt regendis ſi aliquādo ceſſaret:ſimul τ eoꝝ ceſſaret ſpecies:omniſq3 natura cōcideret. Neq3 enim ſicut ſtructurā edium cum fabricauerit qs abſcedit:atq3 illo ceſſante ſtat opus eius:ita mundus vix ictu oculi ſtare pōt:ſi ei deus regimen ſuum ſubtraxerit:proinde quidem dn̄s ait. Pater
H meus vſq3 modo operatur. cōtinuationē quādam operis eius:que vniuerſam creaturam continet atq3 adminiſtret: oſtendit. Aliter enim poſſet intelligi ſi diceret. Et nūc operatur:vbi non eſſet neceſſe vt operis continuationem acciperemus. Aliter autē cogit intelligi cum ait. Uſq3 nunc ex illo ſcʒ quo cuncta cum conderet operatus eſt. AVG. ſuper ioānem. Ergo tanq̄ diceret iudeis:quid expectatis vt
I nō operer ſabbato: Sabbati dies vobis ad ſignificationē meaʒ preceptus eſt. opera dei attenditis:per me facta ſunt oīa. Operatus eſt pater lucē:ſed dixit vt fieret:ſi dixit verbo operatus eſt:τ verbuʒ eius ego ſum. Pater meus τ nūc operatus eſt cum fecit mundum:τ vſq3 nunc operatur:cū regit mūduʒ. ergo τ per me fecit:cum fecit: τ per me regit: cum regit. CHRY. Et quidē chr̄s cū diſcipulos excuſare oportebat:dauid conſeruuʒ eorū in mediuʒ ferebat. Qñ vō de ſeipſo erat accuſatio:ad pr̄em refugit. Conſiderāduʒ etiā ꝙ neq3 vt hō ſolum excuſat:ſed neq3 vt deus ſolū:ſed qñq3 hoc qñq3 illo modo. Uolebat eniʒ vtrūq3 credi τ cōdeſcenſionis diſpēſationē τ deitatis dignitatē. Unī hic eq̄-
K litatem ſui ad pr̄em oñdit:τ in dicēdo eum patrē ſingulariter. Dicit enim pater meus. τ in agendo eadem illi. Dicit enim: τ ego operor. Unde ſequitur. Propterea ergo magis querebant eum iudei interficere:q2 non ſolum ſoluebat ſabbatum:ſed τ patrē ſuum dicebat deuʒ. AVG. Non quocūq3. Sed quid: Equalē ſe facit deo. nam oēs dicimus deo. Pater noſter qui es i celis. Legimus τ iudeos dixiſſe. Cum tu ſis pater noſter. ergo non hinc iraſcebatur: q2 patrem ſuum dicebat deum ſed ꝙ longe alio modo q̄ hoīes. AVG. de con. euan. Dicendo enim pr̄ meus vſq3 modo operatur:τ ego operor. ꝙ ei eſſet equalis voluit in-

Modus p ictū oculi ſtare nō poſſet: ſi deus regimen ſuuʒ ſubtraheret.

Mat.6. Iſa.63. Hiere.3 τ.31. Chr̄s oñdebat ſe pr̄i equalē dicēs pr̄ me9 operat τ ego operor.

telligi:pn̄s eſſe oſtēdens:vt qm̄ pater operatur. τ filius operetur:q2 pater ſine filio non operatur. CHRY. Si vō nō naturalis eſſet filius nec eiuſdē ſubſtātie:hec excuſatio maior accuſatione eēt. Nō enim pfectus regalem legem trāſgrediēs poterit effugere:ſi accuſatus ſe excuſet dicens. Qm̄ τ rex ſoluit legem. Sed q2 par eſt dignitas filij ad patrem L
ꝓpea pfecta excuſatio eſt:ſicut igit̄ pr̄ opans ſabbato abſolutus eſt a crimine:ita τ filius. AVG. Ecce intelligunt iudei qđ non intelligunt arriani. Arriani quippe inequalem Hereſis
dicunt filiū patri:τ inde hereſis pulſat eccleſiā. CHRY. arrij.
Qui vō noluit cū bona mente hoc ſuſcipere:dicunt ꝙ chr̄s non fecit ſe eq̄lē deo:ſʒ iudei hoc ſuſpicabant̄:ſed ad hoc ꝑ ea que ſupradicta ſunt ſuperueniamus. Manifeſtum eniʒ eſt ꝙ iudei perſequebant̄ chr̄m:τ ꝙ ſoluebat ſabbatū:τ ꝙ dicebat patrē ſuū deū. Unī τ qđ ꝯn̄r adiungitur. Equaleʒ M
ſe faciēs deo. adheret premiſſis in veritate. HYLA. 7. de trini. Expoſitio enim eſt euangeliſte cām demonſtrantis cur dn̄m iudei interficere vellent. CHRY. Et iteruʒ: ſi ipſe hoc ipſum volebat aſtruere:ſʒ iudei hoc inaniter ſuſpicabant̄:non dimiſiſſet dn̄s eorum mētē in errore:ſʒ correxiſſet. Neq3 enim euangeliſta hoc tacuiſſʒ ſicut ſupra de eo quod dictum eſt. Soluite templū hoc. AVG. Non tn̄ Sup.2.
iudei intellexerunt chr̄m:eſſe filium dei:ſed intellexerunt in verbis chr̄i:q2 talis cōmēdaret̄ filius dei. ꝙ equalis eēt deo:q2:ergo neſciebant: talē tamē predicari agnoſcebant. Ideo dicit. Equalē ſe faciens deo:non autem ipſe ſe faciebat equalem:ſed ille illum genuerat equalem.

¶ Reſpondit itaq3 ieſus τ dixit eis. Amen amē Tex.3.
dico vobis:non poteſt filius a ſe facere quicq̄: niſi quod viderit patrem facienteʒ. Queciq3 enim ille fecerit:hec τ filius ſimiliter facit. Pater enim diligit filium: τ omnia demonſtrat ei que ipſe facit: τ maiora his demonſtrabit ei opera:vt vos miremini.

¶ HYLA. 7. de trini. Ad violati ſabbati obiectū ſibi rea- A
tum dixerat. Pater meus vſq3 mō operat̄ τ ego opor. vt vſurpaſſe hoc ex auctoris intelligeret̄ exēplis. Significātū hoc qđ ipſe ageret patris opus eē intelligēdū: q2 ipſe in ſe oparet̄ opante:τ rurſuʒ aduerſuʒ eā inuidiā ꝙ ſe deo eq̄ſſet paterni nōis vſurpatiōe:volens τ natiuitatē cōfirmare τ nature virtuteʒ profiteri:reſpondit. Unī di. Rn̄dit itaq3 ieſus τ dixit eis. Amē amē dico vobis:non pōt filius a ſe facere quicq̄:niſi qđ viderit patrē facientē. AVG. Quidam qui chriſtianos ſe haberi volunt:arriani heretici dicētes ipſum filium dei qui ſuſcepit carnem:minorē eſſe q̄ pater eſt. capiunt ex his verbis cauſaʒ calumnie τ reſpondēt nobis. Uidetis quia dominus ieſus cuʒ aduerteret iudeos ex hoc moueri:q2 patri deo equalem ſe faceret:talia verba ſubiunxit:vt ſe equalē non eſſe monſtraret:qui enī nō pōt inquiunt a ſe facere quicq̄:niſi qđ viderit patrem facientē: vtiq3 minor eſt:non equalis. Sed ſi deus erat verbū:τ eſt B
deus maior τ deus minor:duos deos colimus: non vnum deum. HYLA. 7. de trinitate. Ne igitur exequatio illa per nomen naturam natiuitatis que filij eſt auferet eideʒ: ait filium ab ſe nihil facere poſſe. AVGV. Tanq̄ diceret. Quid ſcandaliʒati eſtis:quia patrem meum dixi deū: τ quia equalem me feci deo:ita ſum equalis:vt ille me genuerit:nō vt ille a me:ſed ego ab illo ſim filio. Hoc eſt eſſe qđ poſſe. Quia ergo ſubſtātia filij de patre eſt:ideo potentia filij de patre eſt:quia ergo filius non eſt a ſe:ideo nō poteſt a ſe. ſic ergo nō pōt filius a ſe facere quicq̄: niſi qđ viderit patrem facientem: quia videre filij: hoc eſt natum eſſe de patre. Non alia viſio eius:τ alia ſubſtantia eius co-

Qr ſubſtā filij ē pr̄e eſt ī deo τ potētia filij de pr̄e eſt.

C tum quod eſt de patre eſt. HYLA.7.de trini. Ut autez
maneret ſalutaris in patre ⁊ filio confeſſionis noſtre ordo
nām natiuitatis oñdit:que poteſtatē efficiendi:non p incre
mēta indultaꝝ ad vnūqḋqꝫ opus viriū ſumeret:ſed de co/
gnitione p̄ſumeret.p̄ſumeret aūt nō de aliquo opis corpo/
ralis exēplo:vt qḋ prius pater faceret:id poſtea fili⁹ factu/
rus eēt.ſed cū ex p̄re filius eēt natus p virtutis ac nāe in ſe
p̄ne ↄſciam:nihil niſi qḋ patrē facientē vidiſſet filiuz face/
D re poſſe teſtatus eſt. Non eni corporalibus modis deus vi
det:ſed viſus ei ois in virtute nāe eſt. AVG.ij. de trini.
Hoc āt ſi ꝑpea dictū acceperimus:qꝛ in forma accepta ex
creatura minor eſt filius:ꝯñs erit vt p̄or p̄r ſup aquas am/
bulauerit:⁊ cetera que filius in carne apparēs inter hoīes
fecit:vt poſſit fili⁹ ea facere.qs aūt vel delyrus iſta ſentiat:

Deus non videt corporalibus modis ſꝫ i ētute nāe ſue.

AVG.ſuper ioan. Ambulatio tñ illa carnis ſupra mare a
p̄re fiebat p filium. Qñ.n.caro ambulabat ⁊ diuinitas filij
gubernabat:p̄r abſens nō erat:cū fili⁹ dicat. P̄r in me ma/
nens ipſe facit opa. Cū ergo dixiſſet.[Nō pōt filius a ſe fa/
Iſra.14. cere qcq̄3.] Ne forte carnalis ſubriperet intellꝰ:vt faceret
ſibi hō quaſi duos fabros:vnū magiſtrū:alteꝝ diſcipuluꝫ:
vt qūo ille fecit archā:iſte facit alterā:ſecut⁹ ait.[Quecūqꝫ
eni ille fecerit:hec ⁊ filius ſilr facit.] Non ait. Quecūqꝫ p̄r
facit:⁊ filius talia ſilia facit:ſꝫ hec eadē. Mūdū p̄r : mūdū
filius:mūdum ſpūſſctūs. Si vnus deus p̄r:⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſan
ctus:vnus mūdus factus a p̄re per filiū in ſpūſancto. Hec
ergo eadē facit. Addit āt.[Silr.] ne alius error in aīo naſce/
ret. Uī enim corpus hoc idē facere qḋ aīus:ſꝫ nō ſilr. aīus
enim imperat corpori:corpus viſibile eſt : aīus inuiſibilis:
vt faceret aliquid ſeruus:iubente dño fecit:idez ab vtroqꝫ
E factū eſt:ſꝫ nūqd ſilr: Nō ergo ſic p̄r ⁊ filius : ſed hec eadē
facit ⁊ ſilr facit:vt itelligamus ſili potētia facere filiū eadē
ipſa que facit p̄r. Equalis igiꝰ eſt patri filius. HYLA.7.
de tri. Uel aliter. Oia ⁊ eadē ad oñdendam nāe virtutem
locutus eſt. Eſt igiꝰ nā eadez:cū eadez oia poſſe nature ſit.
Ubi vō ſilr per filiuꝫ oia eadē fiunt:ſilitudo operūꝫ ſolitu/
dinez opantis excluſit. Hec igiꝰ eſt vere fidei nr̄e intelligē/
tia:qꝛ ſub vna hac ſignificatione teſtanꝰ:⁊ ſilr facta natiui/
tatē ⁊ eadē facta nām. CHRY. Uel aliter. Totuꝫ qḋ dī.
[A ſemetipſo non pōt filius facere quicq̄3.] intelligēdū eſt
qꝛ nihil ꝯriū patri:nihil alienū ab eo facere pōt. Jō aūt nō
dicit. Qꝛ nihil ꝯrium facit:ſꝫ qꝛ non pōt facere : vt hinc
oñdat indiſſimilitudinē ⁊ certitudinē parilitatis. Nō eniꝫ
imbecillitatem filij:ſed multā eius virtutē oñdit hoc ver/
bum. Sicut eni cū dicimus. Jmpoīe eſt deum peccare:nō
ībecillitatē eius accuſamus:ſed ineffabilē quādam virtutē
eius teſtamur:ita cū dicit fili⁹. Nō poſſum a meipſo facere
F quicq̄3.hoc dicit:qꝛ ipoīe eſt eū facere aliquid ꝯrium p̄ri.

Jmpoīe ē filium dei qcq̄ ꝯriū facere p̄ri.

AVG.ꝯ ſermo.arrianoꝝ. Hoc aūt non deficientis eſt:ſed
in eo qꝫ de patre natus eſt permanentis:tāqꝫ laudabile eſt
oipotentē non poſſe mutari:q̄ꝫ laudabile eſt:qꝫ oipotēs nō
poteſt mori. Pōt enim filius facere qꝫ nō vidiſſet patrem
facientē.ſi poſſꝫ facere qꝫ per illū nō facit p̄r:ꝫ eſt. Si poſ
ſet peccare:neqꝫ nāe imutabilr bone : que a patre eſt geni/
ta:conueniret.hoc aūt qꝛ nō pōt:non deficienter nō pōt:ſꝫ
G potēter. CHRY. His aūt que dicta ſunt atteſtaꝰ qḋ ſeq/
tur.[Quecūqꝫ eniꝫ ille fecerit:hec ſilr ⁊ filius facit.] Si.n.
per ſeipſum pater oia facit:⁊ filius per ſeipſuꝫ facit:vt hoc
qḋ dīc.[ſilr.] maneat:vides qualr itelligētia eſt excelſa:hu
militatis aūt vba.ſi.n.humilius producit verba quedā nō
mireris. Quia enim perſequebanꝰ cū excelſa audientes:⁊
H ꝯrium deo eſſe eſtimabant:parūper vba remiſit. AVG.
Cuꝫ ergo dixiſſet ⁊ ſe eadē facere:⁊ ſilr que facit pater:ſub/
dit.[Pater enim diligit filium ⁊ oia demōſtrat ei quecūqꝫ
ipſe facit.] Ad hoc qḋ ſupra dixit.[Niſi qḋ viderit patrem
facere.] vī ꝑtinere:⁊ qꝫ [oia demonſtrat ei que ipſe facit.]

Sed rurſus mortalis cogitatio perturbaꝰ. Dicet enim ali/
quis. Seorſuꝫ facit p̄r:vt poſſit filius videre qḋ facit:velut
ſi faber doceat filiū artem ſuaꝫ ⁊ demōſtret ei qcqd facit:
vt poſſit ⁊ ipſe facere qḋ viderit patreꝫ facientē. Cuꝫ ergo
pater facit filius non facit:vt poſſit videre filius qḋ pater
facit. Porro ſi fixum atqꝫ inconcuſſuꝫ tenemus:qꝛ p filiuꝫ
oia pater facit:anteq̄ꝫ faciat demonſtrat filio. Ubi etiā de/
I monſtrat filio p̄r qꝫ facit niſi in ipſo filio p quē facit: Si.n.
pater exēpla faciat ⁊ filius attēdat manus p̄ris quēadmo/
dum faciat:vbi eſt illa inſeparabilitas trinitatis: Nō ergo
faciēdo demonſtrat p̄r filio:ſed demōſtrando facit p filiū.
Uidet enim p̄rem filius demonſtrantē anteq̄ꝫ aliquid fiat:
⁊ ex demrōne patris ⁊ viſione filij fit qḋ fit a patre p filiū.
Sed dices:oñdo filio meo qḋ volo facere:⁊ facit ipſe atqꝫ
ego per ipſuꝫ. Sed vba dicturus es filio tuo:ſed ipſe filius
eſt verbum p̄ris. Nūquid ergo p verbū loqueretꝰ ad vbū:
an qꝛ filius magnū eſt verbū minora vba tranſitura erunt
inter p̄rem ⁊ filium:⁊ ſonus aliquis ⁊ quaſi creatura q̄daꝫ
tpalis exitura erat ex ore patris:⁊ pcuſſura aurē filij: Re/
moue oia corpalia:ſimplicitatē vide ſi ſimplex es : ſi non
potes cōprehendere quid ſit deus:vl hoc cōprehēde quid
nō deus ſit:multū ꝓficies ſi nō aliud q̄ꝫ eſt ſenſeris d deo.

Si nō poſſum⁹ comprehēdere qd ſit de⁹:⁊ cōprehendam⁹ qd nō de⁹ ſit.

K Jn mente tua vide qḋ volo dicere:in qua video memoriā
⁊ cogitationeꝫ.demōſtrat memoria tua cogitationi me car
thaginem:⁊ qḋ in illa erat anteq̄ꝫ intenderes cōuerſe ad ſe
cogitationi oſtēdit. Ecce facta eſt a memoria demōſtratio:
facta eſt in cogitatiōe viſio:⁊ nulla vba in medio cucurre/
rūt. Nullū ex corpore ſignū datū eſt:ſed tñ oia que in me/
moria tenes forinſecus accepiſti. Pater que demrāt filio
non accepit extrinſecus.int⁹ totuꝫ agiꝰ:qꝛ nihil creaturaꝝ
eſſet extrinſecus niſi pater hoc feciſſet per filium:⁊ eaꝫ p̄r
demonſtrando fecit:qꝛ per filium videntē fecit. Sic ergo
demrāns p̄r filij viſionē gignit:quēadmodū p̄r filium gi/
gnit. Demonſtratio quippe gn̄at viſionē:non viſio demrā/
tionē. Qḋ ſi purius ⁊ ꝑfectius intueri valeremus:fortaſſis
inueniremus nec aliud eſſe p̄rem aliud eius demonſtratio/
nem:nec aliud filiū aliud eius viſionē. HYLA.7.de tri.
L Non igitur per ignorationē credēdus eſt vnigenitus deus
doctrina demōſtrationis eguiſſe. Demonſtratio eni operū
nihil aliud hic nobis p̄terq̄ꝫ natiuitatis fidē ingerit:vt ſubſi
ſtentē filiū ex ſubſiſtente deo p̄re credamus. AVG. Ui/
dere enim p̄rem hoc eſt illi eſſe filiuꝫ. Sic ergo demrāt p̄r
oia que facit filio:vt a patre videat oia filius. Uidendo.n.
natus eſt:⁊ ab eo eſt illi videre:a quo eſt illi eſſe : ⁊ natū eē
⁊ permanere. HYLA.7.de trini. Neqꝫ aūt circūſpectuꝫ
ſe celeſtis ſermo egit:ne forte diuerſe nāe ſignificatio ſub
occaſione dicti ambigui ſubriperet. Demōſtrata.n.potius
opa patris eſſe ait dño q̄ꝫ ad operationem eoꝝ nām virtu/
tis adiectā:vt demōſtratio ipſa natiuitas eſſe doceretꝰ:cui
per dilectioneꝫ patris operū paternoꝝ que per eum effici
M vellet eēt cognata cognitio. AVG. Sed ecce quē diximꝰ
patri coeternū videntē patrē ⁊ videndo exiſtentem rurſus
nobis tpa noiat. Naꝫ ſequitur.[Et maiora his demōſtrabit
ei opera.] Si aūt demrābit.hoc eſt demōſtraturus eſt:nō/
duꝫ demōſtrauit:⁊ tūc filio demrāturus eſt:qñ ⁊ iſtis. Se/
quiꝰ.n.[Ut vos miremini.] Et ꝫ difficile eſt videre:qūo
tanq̄ꝫ tpaliter filio coeterno aliqñ monſtret eternus p̄r oia
ſciēti que ſūt apud p̄rem. Que ſint autem illa maiora faci/
le eſt intelligere ex hoc quod ſubditur.[Sicut enim pater
ſuſci.mor.⁊c.] Maiora enim opera ſunt mortuos ſuſcitare
q̄ꝫ languidoſos ſanare:ſed qui paulo ante loquebaꝰ vt de⁹
cepit loqui vt homo. Demonſtrabit eniꝫ quaſi tpaliter ho/
mini facto in tpe opa maiora.i.reſurrectionē corpoꝝ. Cor/
pora.n.reſurgent per diſpenſationē humanā.ſed aīe reſur/
N gent per ſubſtātiā dei. Participatiōe.n.dei fit aīa beata nō

Uidere pa trē hoc eſt qḋ eē eius filium.

Anima ſit beã pticipatiõe dei nõ pticipatione aie beate.

participatione beate aie. Quõ.n. aia que inferioꝛ deo eſt: id quod ipſa inferius eſt hoc eſt corpus viuere facit: ſic eãdez aiaz non facit beate viuere niſi ꝙ ipſa aia ſupius eſt. ſ. deꝰ. Vñ ⁊ prius dictũ eſt ꝙ pr̃ diligit filiũ ⁊ demr̃at ei q̃ ipſe facit. Demonſtrat enim pater filio vt aie ſuſcitentur: qꝛ per patrem ⁊ filium ſuſcitantur: nec poſſunt viuere niſi earum vita ſit deus: vel nobis pater demonſtraturus eſt non illi. Propterea ſubiũgit. ⌊ Ut vos miremini. ⌋ In quo expoſuit quid voluit dicere. ⌊ Et maioꝛa his demonſtrabit ei opa. ⌋ Sed quare non dixit. Demonſtrabit vobis ſed filio? Qꝛ ⁊ nos mẽbra ſumus filij ⁊ ipſe diſcit quodãmõ i mẽbris ſuis quomõ ⁊ patitur in nobis. Sicut enim dixit. Qõ vni ex minimis meis dediſtis mihi dediſtis: ita ſi interrogaretur a nobis. Qñ eris diſcens cuz tu doceas omnia? Reſpondet. Cũ vnus ex minimis meis diſcit: ego diſco.

mat. 25.

Tex. 4. ¶ **Sicut enim pater ſuſcitat moꝛtuos ⁊ viuificat: ſic ⁊ filius quos vult viuificat. Neqꝫ enim pater iudicat quẽq̃: ſed omne iudicium dedit filio: vt omnes honoꝛificent filium ſicut honoꝛificant patrem. Qui non honoꝛificat filium: non honoꝛificat patrem qui miſit illum.**

luce. 10.

A ¶ AVG. Quia dixerat ꝙ maioꝛa his opa pr̃ demonſtraturus eſt filio: que ſint maioꝛa proſequit̃ ⁊ dicit. ⌊ Sicut.n. pr̃ ſuſcitat moꝛtuos ⁊ viuificat ſic ⁊ filiꝰ quos vult viuificat. ⌋ Plane maioꝛa ſunt iſta. Ualde enim plus eſt vt reſurgat moꝛtuus q̃ꝫ vt conualeſcat egrotus. Non autẽ ſic hoc intelligamus vt alios a pr̃e ſuſcitari: alios a filio eſtimemus: ſed eoſdez quos pater ſuſcitat ⁊ viuificat: ipſos ⁊ filius ſuſcitat ⁊ viuificat. Et ne quis diceret. Suſcitat pater moꝛtuos per filiuz: ille tanq̃ꝫ potens: iſte tanq̃ꝫ ex aliena ptãte: tanq̃ꝫ miniſter facit aliquid. Ptãtem filij ſignauit dicens. ⌊ Filiꝰ q̃s vult viuificat. ⌋ Tenete hic non ſolum ptãtem filij verum etiam ⁊ voluntatẽ. Eadem eniz patris ⁊ filij poteſtas eſt ⁊ volũtas. nõ enim vult pater aliud q̃ꝫ filius: ſꝫ ſicut illis vna ſubſtãtia: ſic vna volũtas eſt. HYLA. 7. de trini. Uelle quidẽ nature libertas eſt que ad pfecte virtutis beatitudinem cum arbitrij volũtate in libertate ſubſiſtat. AVG. Sed qui ſunt iſti moꝛtui quos viuificat pater ⁊ filiꝰ? Uult nobis inſinuare reſurrectionem moꝛtuoꝝ quã oẽs expectamus: non illam quaz quidaz habuerunt vt ceteri crederẽt: reſurrexit enim lazarus moꝛiturus. Cuz ego dixiſſet. ⌊ Sicut enim pater ſuſcitat moꝛtuos ⁊ viuificat. ⌋ ne intelligeremus illã moꝛtuoꝝ reſurrectionem quã fecit ad miraculuz nõ ad vitam eternaz: ſecutus ait. ⌊ Neqꝫ eniz pater iudicat quẽquã ⁊c̃. ⌋ vt oſtendat qꝛ de illa reſurrectione moꝛtuoꝝ dixerat que futura eſt in iudicio. Uel aliter: de reſurrectiõe aiaꝝ dictũ eſt. ⌊ Sicut pater ſuſcitat moꝛtuos ⁊c̃. ⌋ De reſurrectione autez coꝛpoꝝ ſic dicit. ⌊ Neqꝫ enim pater iudicat quẽquã ⁊c̃. ⌋ Reſurrectio enim aiarũ fit per ſubam patris ⁊ filij: ⁊ iõ id ſimul operant̃ pater ⁊ filius. Reſurrectio võ coꝛpoꝝ fit per diſpenſationẽ humanitatis nõ patri coeternam. Sed vide quõ verbũ chriſti mentez noſtrã huc atqꝫ illuc ducit vno carnis loco remanere nõ ſinit: vt verſando exerceat: exercẽdo mundet: mundãdo capaces reddat: capaces factos ipleat. Paulo eniz añ dicebat: qꝛ demonſtrat pater filio qcqd facit: videbaz quaſi pr̃em facientẽ ⁊ filiuz expectantẽ. mõ rurſus video filiuz facientẽ patrem vacantem. AVG. primo de trini. Non enim ꝙ dicit̃. ⌊ Oẽ iudicium dedit filio. ⌋ ſm illã locutionez dictũ eſt qua dr̃. ⌊ Sic dedit filio vitã habere in ſemetipſo. ⌋ vt ſignificaret: qꝛ ſic filiũ genuit. Si eni ſic diceret̃: nõ vtiqꝫ diceret̃. ⌊ Pater nõ iudicat quẽq̃ꝫ. ⌋ Scðꝫ hoc.n. ꝙ pater equalẽ genuit filium iudicat cũ illo. ſꝫ hoc ergo dictũ eſt: ꝙ in iudicio nõ foꝛma

Eadez eſt ptãs pr̃is ⁊ filij ꝯſequenter volũtas.

B

infra. 11.

Reſurrectio coꝛpoꝝ moꝛtuoꝝ fit p diſpẽſationẽ humanitatis xp̃i.

C

dei: ſed foꝛma filij hoĩs apparebit. nõ qꝛ non iudicabit: qui dedit oẽ iudiciũ filio: cuz de illo dicat filius. Eſt qui querat ⁊ iudicet: ſed ita dictũ eſt. Pater nõ iudicat quẽq̃ꝫ: ac ſi diceretur. Patrẽ nemo videbit in iudicio: ſed oẽs filiuz: qꝛ filius hoĩs eſt: vt poſſit ⁊ ab impijs videri: cũ ⁊ illi videbunt in quẽ pupugerunt. HYLA. 7. de trini. Uel alr̃: qꝛ dixerat. ⌊ Et filius quos vult viuificat. ⌋ ne non natiuitatis videretur in ſe hr̃e nãꝫ: ſꝫ non nate potius ptãtis iure ſubſiſtere ꝯtinuo ſubiecit. ⌊ Neqꝫ.n. pater iudicat quẽq̃ꝫ: ſꝫ oẽ iudiciũ dedit filio. ⌋ Et in eo ꝙ oẽ iudiciũ datum eſt nãe: natiuitas demonſtrat̃: qꝛ ⁊ oĩa hr̃e ſola nã poſſit indifferens: neqꝫ natiuitas aliqd poſſit hr̃e niſi datũ ſit. CHRY. Sicut enim dedit vitam. i. genuit eũ viuẽtẽ ita dedit iudiciũ. i. genuit eũ iudicẽ. ⌊ Dedit enim. ⌋ hic poſitũ eſt ne hũc ingenitũ ſuſpiceris neqꝫ duos pr̃es eſtimes. Dicit aũt. ⌊ Oẽ iudiciũ. ⌋ qꝛ dñs eſt ⁊ puniẽdi ⁊ honoꝛãdi vt voluerit. HYLA. 7. de trini. Datum eſt.n. ei oẽ iudiciũ: qꝛ viuificat quos vult: neqꝫ ademptum pr̃is iudiciũ põt videri cũ ipſe non iudicet: qꝛ filij iudiciũ ex iudicio eſt pr̃no: ab eo enim datũ oẽ iudiciũ ẽ. Sꝫ dati iudicij cã non tacita eſt. Sequit̃.n. ⌊ Ut oẽs honoꝛificent filiuz: ſicut honoꝛificant pr̃em. ⌋ CHRY. Ne enim audiens qm̃ patrẽ hꝫ auctoꝛẽ diſſimilitudinẽ ſubſtantie eſtimes ⁊ honoꝛis minoꝛationẽ: complicat honoꝛẽ filij patris honoꝛi: eundẽ oſtendens eſſe honoꝛẽ pr̃is ⁊ filij. Sed nũquid pr̃em eũ dicemus? abſit. Qui eni pr̃em eũ dicit: nõ adhuc filiũ vt pr̃em honoꝛat: ſed totũ ꝯfundit. AVG. Et prius quidẽ filius videbat̃ vt ſeruus: pr̃ honoꝛabat̃ vt deus: apparebit filius eq̃lis patri. ⌊ Ut oẽs honoꝛificent filium ſicut ho. pa. ⌋ Sed qd ſi inueniunt̃ qui pr̃ez honoꝛificant ⁊ nõ honoꝛificant filiũ: nõ põt fieri. Uñ ſeqt̃. ⌊ Qui nõ hono. filiuz non ho. pa. q miſit il. ⌋ Aliud eſt.n. cũ tibi cõmendat̃ deus: qꝛ deꝰ eſt: ⁊ aliud cum tibi cõmẽdat̃ deꝰ: qꝛ pater eſt. Cũ tibi cõmẽdat̃ deus creatoꝛ: tibi cõmẽdat̃ oĩpotens: ſpũs quidam ſũmus: eternus: inuiſibilis: incõmutabilis. Cum võ tibi qꝛ pater eſt cõmendat̃: nihil tibi aliud q̃ꝫ filius cõmẽdatur: qꝛ pater dici nõ põt ſi filiũ nõ hꝫ. Sed ſi foꝛte patrem qdẽ honoꝛificas tanq̃ꝫ maioꝛẽ: filiũ tanq̃ꝫ minoꝛẽ: ibi tollis honoꝛẽ patris vbi minoꝛẽ das filio. Quid eni tibi aliud videtur ita ſentienti: niſi qꝛ pater equalẽ ſibi filiũ gñare aut noluit aut nõ potuit? Si noluit inuidit. ſi non potuit defecit. Uel aliter. Qõ dr̃. ⌊ Ut oẽs honoꝛificent filiũ ſicut honoꝛificant pr̃ez. ⌋ Redditũ eſt reſurrectioni aiaꝝ quã ſic opat̃ filiꝰ ſicut pr̃. ſed pp reſurrectionẽ coꝛpoꝝ ſubdit̃. ⌊ Qui nõ honoꝛificat filiũ nõ honoꝛificat pr̃ez q miſit illũ. ⌋ Nõ dixit ſic. Honoꝛat̃.n. hõ chr̃s: ſed nõ ſicut pr̃ deus. Sꝫ dicit aliqs. Miſſus eſt filiꝰ ⁊ maioꝛ eſt pr̃: qꝛ miſit. Recede a carne: miſſionem audi. nõ ſeparationẽ. Res humane fallunt hoĩes: res diuine purgant: q̃q̃ꝫ ⁊ ipſe res humane dicant ꝯ ſe teſtimoniũ. Uelut ſiquis vxoꝛẽ vellit petere ⁊ per ſe nõ poſſet: amicum maioꝛem mittit qui eam petat. Et tñ attẽde q̃ꝫ ſi aliũ in rebus humanis. Nuqd enim hõ pergit cũ eo quẽ mittit. Pater aũt qui miſit filium nõ receſſit a filio cũ dicat. Nõ ſum ſolus qꝛ pater mecum eſt. AVG. 4. de trini. Non dr̃ eoipſo ꝙ de patre natus eſt miſſus dr̃ filius: ſed vel eo ꝙ apparuit huic mũdo: vbũ caro factũ. Uñ dĩc. A patre exiui ⁊ veni in hunc mũdũ. Uel eo ꝙ ex tpe cuiuſq̃ꝫ mẽte pcipitur ſicut dctũ eſt. Mitte illã vt mecũ ſit ⁊ mecũ laboꝛet. HYLA. 8. de trini. Concluſa igit̃ ſunt oĩa aduerſum hereticí furoꝛis ingenia. Filius ẽ: qꝛ a ſe nil facit. Deus eſt: qꝛ quecũqꝫ pater facit: ⁊ ipſe eadẽ facit. Unũ ſunt: qꝛ exequãtur in honoꝛe. Non eſt pater ipſe: quia miſſus eſt.

In vñ iudicio nemo pr̃em videbit: ſꝫ ſolum humanitatẽ filij.

zach. 12.

ĩfra. 19.

D

E

Cũ pr̃ vt pr̃ cõmendat̃ nihil aliũ q̃ꝫ filius cõmẽdatur: qꝛ pr̃ dici nõ põt ſine filio.

infra. 16

F

ſup. 1.

ĩfra. 16.

ſapie. 9.

¶ **Amen amen dico vobis: qꝛ qui verbum meũ audit: ⁊ credit ei qui miſit me: hꝫ vitam eternã. Et i iudiciũ nõ venit: ſed trãſiet a moꝛte i vitã.**

Tex. 5.

A ¶GLO. Quia dixerat q̄ filius quos vult viuificat: conſequenter oſtēdit qualr̄ ꝑ filiū ꝑueniat̄ ad vitā dicēs. [Amen amē dico vobis: q2 qui verbū meum audit ⁊ credit ei qui miſit me: hȝ vitā eternā.] AVG. Quā gdē in audiēdo ⁊ credēdo vita eterna eſt: multo magis in intelligēdo. Sȝ gradus pietatꝭ eſt fides: fidei fruct⁹ itellect⁹. Et nō dixit: mihi. Sȝ [credit ei q̄ miſit me.] Quare v̄bū audit mū: ⁊ credit alteri. gd voluit dicere: niſi q2 verbū eius eſt in me. Et gd eſt: audit v̄buȝ meū: nō audit me. [Credit āt ei q̄ miſit me.] q2 cū illi credit v̄bo ei⁹ credit: mihi credit: q2 v̄bū patris ego ſum.

Quidem vita eterna eſt i audiēdo ⁊ credēdo: multo magis in intelligēdo.

CHRY. Uel non dixit. Qui audit ſermones meos ⁊ credit mihi. Eſtimaſſent.n. hoc eē tumorē ⁊ gloriationē v̄boꝝ ſupfluā. Dicēs aūt. [Credit ei qui miſit me.] ſuſceptibilem faciebat ſuū ſermonē. Ex duob⁹.n. ſuū ſermonē ſuſceptibilez facit: ⁊ in hoc q̄ p̄ri credit̄ ab eo q̄ ipſuȝ audit: ⁊ i hoc q̄

B
mitꝭ bonis potiet̄. Unā ſeq̄t̄. [Et i iudiciū n̄ venit.] AVG.

1. cor. 5.
Sȝ qs eſt hic: Erit q̄ſq̄ȝ paulo ap̄lo melior q̄ ait. Opȝ nos exhiberi oēs añ tribunal chr̄i. Aliqñ ergo iudiciū pena dī: aliqñ iudiciū diſcretio dī. Ergo ſm iudiciū diſcretiōis opȝ nos oēs exhiberi añ tribunal chr̄i. Scōm iudiciū dānationis hic dī. [In iudiciū nō veniet] idest nō veniet i dānationez. Seq̄t̄. [Sed tranſit a morte in vitā.] Nō nūc trāſit: ſȝ iaȝ trāſijt a morte īfidelitatis ad vitā fidei: a morte iniq̄tatꝭ ad vitā iuſtitie. Uel alr̄. Ne putares credēdo te nō moriturū ſm carnē: ſcias te mortē quā debes ſupplicio adā pſoluturꝝ. Accepit.n. ille in quo tūc oēs fuimus. morte morieris.

Gen. 2.
C
Nec potes euadere diuinā ſniaȝ. Sȝ cū pſolueris mortez veteris hoīs: ſuſcipies vitā noui hoīs: ⁊ trāſitū facies d̄ morte ad vitā. Ad quā vitā: Ad eternā. Reſurrecturi.n. in fine ſeculi mortui in vitā eternā tranſibūt. Uita.n. iſta nec vita noīanda eſt: q2 nō eſt vera vita: niſi q̄ eſt eterna. AVG. d̄ ver. do. Uidemus aūt hoīes amatores p̄ſn̄s vite tp̄alis ac finiende: ſic pro illa laborare: vt qñ veniat mortis metus: q̄cq̄d p̄nt faciant nō vt auferant: ſed vt differāt mortē. Si ergo tāto labore: tanta cura agit̄ vt aliquātulū plus viuat̄: q̄uo agenduȝ eſt vt ſemꝑ viuat̄: Et ſi prudētes dicunt̄: qui oībus modis agunt: vt differāt mortē ⁊ viuāt paucos dies: q̄ȝ multi ſunt qui ſic viuunt vt perdant eternum diem:

Uita p̄ns nō eſt dicēda vita q2 nō eſt vera vita.

Tex. 6. ¶Amen amen dico vobis: q2 venit hora ⁊ nūc eſt qñ mortui audiēt vocē filij dei: ⁊ qui audierint viuent. Sicut.n. p̄r hȝ vitam in ſemetipſo: ſic dedit ⁊ filio hr̄e vitam in ſemetipſo.

A ¶AVG. Poſſȝ aliquis dicere. Ex p̄re aliq̄s viuificat̄ cui credit: quid tu nō viuificas: Uide quia ⁊ filius quos vult viuificat. vñ dicit. [Amen amē dico vobis: q2 venit hora ⁊ nūc eſt qñ mortui audient vocē filij dei: ⁊ qui audierint viuent.] CHRY. Cū aūt dicat. [Uenit hora] ne forte lōgū ſuſpiceris tēpus addidit. [Et nūc eſt.] Sicut eñi in reſurrectione futura vocē audientes p̄cipientē ſuſcitabimur: ita ⁊ tūc fuit. THEO. Hoc eni dixit pro his quos a mortuis ſuſcitaturus fuit. ſ. filia archiſynagogi: filio vidue: ⁊ laçaro.

j. Jo. 1.
AVG. Uel aliter. Ne forte q2 dixit. [Trāſit de morte ad vitaȝ.] intelligamus hoc in futura reſurrectione: oſtēdere volens q̄uo tranſit q̄ credit: ſubiūgit. [Amen amē dico vobis: q2 venit hora.] Que hora: [Et nūc eſt: qñ mortui audiēt vocē filij dei. ⁊ qui audierint viuent.] Non inq̄t q2 viuunt audiunt: ſed audiendo reuiuiſcūt. Quid eſt.n. audiēt: niſi obedient. Qui.n. credūt ⁊ ſm verā fidē agūt: viuūt ⁊ mortui nō ſunt. Qui aūt vel nō credūt vel credūt male viuētes: ⁊ charitatē nō hn̄tes: mortui potius deputandi ſunt: ⁊ tñ adhuc agit̄ hora iſta ⁊ vſq; ad finē ſeculi ipſa hora vna agitur: vt ioānes dicit. Nouiſſima hora ē. AVG. de v̄. do. [Quñ mortui.] i. infideles audient vocē filij dei. i. euāgeliū. [Et q̄ audierint.] i. q̄ obedierint [viuent.] i. iuſtificabunt̄: ⁊ īfideles iam nō erunt.

B
Infideles audientes euāgeliū ⁊ ei obedientes iuſtificabunt̄: ⁊ iā infideles nō erunt.

AVG. ſup ioañē. Sȝ queret aliq̄s. Hȝ fili⁹ vitaȝ vñ viuant credentes: Audi ipſū dicētē. [Sicut.n. hȝ p̄r vitā in ſemetipſo: ſic dedit ⁊ filio hr̄e vitā in ſemetipſo.] Uiuere q̄ppe ſuū in illo eſt: nō aliūde: nō alienū eſt: nō q̄ſi particeps ſit vite: que nō eſt qd̄ ipſe. ſȝ hȝ vitaȝ in ſemetipſo: vt ipa vita ſibi ſit ipſe. Quid tu: Aīa mortua eras. Audi patreȝ ꝑ filiū. Surge vt in eo recipias vitā quā nō habes i te. Qui hȝ vitā in ſemetipſo. ⁊ ſic agitur p̄ria reſurrectio. Hec eniȝ vita q̄ pater ⁊ filius eſt: ad aiam pertinet. Non.n. vitā illā ſapientie ſentit corpus: ſed mens rōnalis. HYLA. in lib. de ſynodis. Concluſi quidē heretici ſcripturaꝝ auctoritatibus. Hoc ſolum tribuere ſolent filio: vt patri tm̄ virtute ſilis ſit. Tollunt autē ei ſilitudinē nāe: non intelligentes nō niſi ex nāe ſilitudine ſilitudinē eſſe virtutis. Neq; eniȝ aliqñ inferior nā ſuperioris a ſe potioriſq; nāe virtutē conſequit̄. Non aūt poteſt negari quin filius dei ideȝ poſſit cū dixerit. Quecūq; p̄r facit: eadē ⁊ fili⁹ facit ſilr. Sȝ ſilitudini virtutis nāe ſilitudo ſuccedit cūȝ dixit. [Sicut hȝ pater vitā in ſemetipſo: ita ⁊ filio dedit habere vitā i ſemetipſo.] In vita nāe ⁊ eēntie ſignificatio eſt: que ſicut habet̄: ita data eſſe docetur ad habēdū. Qd enim in vtroq; vita eſt: id in vtroq; ſignificat̄ eſſentia ⁊ vita que gignit̄ eſt vita. i. eēntia que de eſſentia naſcit̄: dū non diſſilis naſcit̄. ſ. q2 vita ex vita eſt: ⁊ ſe originis ſue indiſſimilē nāȝ. AVG. 15. de trini. Intelligitur autē pater nō ſine vita exiſtenti iaȝ filio vitam dediſſe: ſed ita euȝ ſine tp̄e genuiſſe: vt vita quā pater filio gignēdo dedit q̄ coeterna ſit vite ei⁹ q̄ dedit. HYLA. 7. de tri. Qd̄ eñi ex viuo viuū natū eſt: hȝ natiuitatis perfectionē ſine nouitate nāe. Nō eniȝ nouū eſt qd̄ ex viuo generatur in viuū: q2 nec ex nihilo ad natiuitatē vita q̄ſita eſt. ⁊ vita que natiuitatē ſumit ex vita: neceſſe eſt ꝑ nāe vnitatē ⁊ ꝑfecte natiuitatis ſacrm̄: vt in viuēte viuat ⁊ in ſe habeat vitaȝ viuentē. Et quidē nāe humane infirmitas ex diſparibus cōparatur: ⁊ ex inanimatis cōtinet̄ ad vitaȝ: nec ſtatiȝ in ea qd̄ gignitur viuit: neq; totū viuit ex vita: cū in ea multa ſint que ſine nāe ſenſu cū excreuerint deſiccētur. In deo v̄o totum qd̄ eſt viuit. Deus enim vita eſt: ⁊ ex vita non pōt quicq̄ȝ eſſe niſi viuū. AVG. Ergo qd̄ dī. [Dedit filio.] tale eſt ac ſi diceret̄. Genuit filiū. generādo enim dedit. Quō dedit vt eēt: ſic dedit vt vita eſſet in ſemetipſo: vt nō aliūde vita indigeret: ſȝ ipſe eēt plenitudo vite: vnde credētes alij viuerent dū viuerent. Quid intereſt: q2 ille dedit: iſte accepit. CHRY. Uides idiſſimilitudinē in vno ſolo diſſerentiā oſtendentē in cēndo: hūc q̄deȝ patrē: illū v̄o filiū. HYLA. de ſyno. Diſcernitur eñi ꝑſona accipientis ⁊ dantis. Non enim pōt intelligi ipſe atq; vnus a ſe accepiſſe q̄ dederit: q2 ali⁹ eſt ibi viuēs ali⁹ ꝑſītēs ſe viuere ꝑ auctorē.

C

D
Pr̄ dando vita filio ipſum gignēdo q̄ coeterna ē ipſi qui dedit.

E

Tex. 7
¶Et poteſtatem dedit ei iudicium facere: q2 filius hominis eſt. Nolite mirari hoc quia venit hora in qua omnes qui in monumētis ſunt audient vocem filij dei: ⁊ procedent qui bona fecerunt in reſurrectionē vite: qui v̄o mala egerunt in reſurrectionem iudicij.

mat. 25.
iſra. 6.

A
¶THEO. Non ſolū p̄r dedit filio q̄ viuificet: ſȝ etiaȝ q̄ iudiciū faciat. Uñ dicit̄. [Et p̄tātem dedit ei iudiciuȝ facere.] CHRY. Cuius aūt gr̄a circa hoc ↄtinue verſat̄: iudiciuȝ dico ⁊ reſurrectionē ⁊ vitaȝ: q2 h̄ec maxime oīum ſūt que introducere poſſunt ⁊ inflexibilem facere auditorem. Qui enim perſuaſus eſt q2 reſurget ⁊ filio dabit noxas eorum que deliquit. etſi nihil aliud viderit ſignū hoc ſuſcipiens curret benignum ſibi iudicem faciens. Seq̄t̄. [Q2 filius hoīs eſt. Nolite mirari hoc.] Paulus quidem ſamoſetanus non ita ait: ſed ſic. Dedit ei p̄tātem iudiciuȝ facere:

Qui chr̄ꝭ credit ad iudiciū veniēs curret ſibi benignū ipſuȝ iudicē reddere.

q: filius hois eſt:ſed nullā ꝯuenientiā hꝫ hoc dictū ita. Nō enim ꝑpterea ſuſcepit iudiciū qꝛ hō eſt:qꝛ qs ꝓhibet oēs hoies eē iudices:ſꝫ qꝛ ineffabilis dei filiꝰ eſt:ꝑpea ꝛ iudex ē. Ita igitur legendū. Quia filius hois eſt:nolite mirari hoc. Quia eni videbāt audiētibꝰ obſtare his q̄ dicebant:qm̄ nihil plus eſtimabāt eē chꝛm q̄ purū hoiē. q̄ vo dicebantur erant maioꝛa q̄ ſm hoiē ꝛ ēt q̄ ſꝫ angelū ꝛ erāt ſoliꝰ dei. Iō hāc opionē ſoluēs dixit. Ne miremini: qꝛ filiꝰ hois eſt. ꝛ ſubdit cām q̄re nō ſit mirādū dicēs. Qꝛ venit hoꝛa in q̄ oēs qui in monumētis ſunt audient vocē filij dei. Et cuius grā nō dixit. Ne miremini qꝛ filiꝰ hois eſt: ꝛ eni ꝛ ipſe filius dei. ſi reſurrectionē poſuit:qꝛ. ſ. opꝰ dicēs qd dei ꝓpꝛiū erat:dat audiētibus ex eo ſyllogiçare de reliquo qm̄ deus erat ꝛ dei filiꝰ. Etenī qui argumēta cōplicāt:cū ptes ponētes nobilr demōſtrauerint:qd q̄rit multotiēs nō inducunt ipſi ꝯcluſionē:ſꝫ clarioꝛē facientes victoꝛiā dimittunt illi q ꝯdicit. vt pꝛo ſe ſnīam ferat. Igit eius gdē q̄ ſm laçaꝝ reſurrectionis ſupꝛa reminiſcens de iudicio tacuit. Nō enim ꝑp iudiciū ſurrexit laçarus. Ulem vo reſurrectionē inducens iudicium poſuit. Uñ ſequitur. Et ꝓcedent qui bona fecerūt in reſurrectionē vite:qui vo mala egerūt in reſurrectionē iudicij. Quia eni ſupꝛa dixerat. Qui audit ſermonē meū ꝛ credit ei q miſit me:i iudiciū nō venit. vt nō eſtimet
ſup̄ eo. qs q̄ credere ſufficit ad ſalutē. Adiecit h̄ ꝛ de vita dum dicit. Et q bona egerūt ꝛ q mala egerūt. AVG. Ul aliter.
C Inquātū erat vbū in pncipio apud deū dedit ei vitā hēe i ſemetipſo:ſꝫ qꝛ vbū caro factū eſt ex virgine maria hō factus filius hois eſt. Et qꝛ filius hois eſt accepit ptātē iudi-
ſup̄.1. cium facere. qd. ſerit in fine ſeculi. Et ibi erit reſurrectio coꝛpoꝝ moꝛtuoꝝ. Aīas ergo ſuſcitat deus p chꝛm filiū dei: coꝛpoꝛa ſuſcitat p eundē filiū hois. Uñ addit. Quia filiꝰ
Chꝛs i foꝛma hois i qua iudicatus eſt veniet ad iudicium. hois eſt. Naꝫ ſm q̄ dei filius eſt ſemꝑ habuit. AVG. de ver. do. Ad iudiciū enim foꝛma hois ventura eſt:foꝛma illa iudicabit que iudicata eſt. ſedebit iudex qui ſtabat ſub iudice. Dānabit vo reos qui factꝰ eſt falſo reus. Rectū eniꝫ erat vt iudicandi viderent iudicē. iudicandi aūt erāt boni ꝛ mali:reſtebat vt in iudicio foꝛma ſui ꝛ bonis ꝛ malis oſtenderet. foꝛma dei ſolis bonis ſeruaret. Beati eni mūdo coꝛ
Mat.5. de qm̄ ipſi deū videbūt. AVG. ſup Jo. Oēs aūt q inſtituerunt alicuius etiā falſe religionis ſectā:negare reſurrectionē metuiꝫ non potuerūt. Sꝫ multi carnis reſurrectionē negauerūt. Et niſi tu dñe ieſus dixeris eā:quid opponemus ꝯdictoꝛibꝰ: Ad ipā igit oñdēdā ſbdit. Nolite mirari h̄ ſcꝫ. q̄ dedit ptātē filio hois iudiciū faciēdi. qꝛ venit hoꝛa. AVG. de verbis domini. Hic nō addit. Et nūc eſt. quia iſta hoꝛa in fine ſeculi erit. Nolite inq̄ mirari quia dixi. Opꝫ hoies ab hoie iudicari. ſꝫ quos hoies: Non ſolū quos inueniet viuos. Uñ ſequit. Quia venit hoꝛa in qua oēs q in
E monumētis ſunt. AVG. ſuper Jo. Quid euidētius: coꝛpoꝛa ſunt in monumētis nō aīe. Superius ēt cum diceret. Uenit hoꝛa. ꝛ adderet. Et nūc eſt ſubiecit. qm̄ moꝛtui audient vocē filij dei. Non dixit. Oēs moꝛtui. moꝛtuos. n. iniquos voluit intelligi:ſꝫ nō oēs iniq obediūt euangelio. At vo in fine oēs qui ſunt in monumētis audiēt vocē eius. ꝛ procedent. Noluit dicere. ꝛ viuent. qd ſupꝛa dixit: vbi vitam eternā itelligi voluit ꝛ beatā:quā nō oēs hēbunt qui d monumētis ꝓcedent. Accepiſti certe ptātem iudicandi:qꝛ filius hois es. Reſurgēt coꝛpoꝛa de ipſo iudicio. dic aliqd: ꝛ hoc audite. Qui bona fecerunt in reſurrectionē vite viuere. ſcꝫ cū angelis dei. Qui male egeruntin reſurrectionem iudicij. Hic iudicium pꝛo pena poſuit.

Tex.8. Non poſſuꝫ ego a meipſo facere quicq̄: ſed ſicut audio iudico: ꝛ iudicium meum iuſtum eſt:quia non quero voluntatem meam:ſed voluntatem eius qui miſit me patris.

A AVG. Dicturi eramus dbio. Tu iudicabis:et pꝛ non iudicabit:nōne ergo ſm patrē iudicabis: Et iō adiecit. Nō poſſuꝫ ego a me facere qcq̄. CHRY. Hoc eſt:nō extraneū neq̄ diſſimile his q̄ vult pꝛ a me fieri videbitis:ſꝫ ſicut audio iudico. In quo nihil aliō oñdit q̄ qm̄ ipoſſe eſt eum aliqd aliud velle q̄ qd pꝛ vult. hoc eſt ita iudico ac ſi ipſe pater eēt qui iudicaret. AVG. Cū ageret de reſurrectionē aīaꝝ non dicebat:audio ſed video. Audio. n. nūc dicit, tanq̄ ꝓcipientis patris imperiū. Jā ergo ſicut hō loqt quo maioꝛ eſt pater. AVG. in ſer. ꝯ arrianos. Ul aliter dicit filius. Sicut audio iudico: ſiue ex humana ſubiectiōe:qꝛ filius hois eſt: ſiue ſm illā incōmutabilē ſimplicēq̄ nām que ſic eſt filij: vt tñ ei de patre ſit. In qua nā non eſt aliud audire:aliud videre:aliud eē. Uñ ab illo eſt ei audire ꝛ videre:a quo illi eſt ipſuꝫ eſſe:ꝛ ideo ſicut audit iudicat:qꝛ ſicut genitū eſt verbū: vt idē vbū ſit veritas:ita ſm veritatē iudicat. Sequit. Et iudiciū meum iuſtū eſt:qꝛ non q̄ro voluntatē meā:ſed volūtatē eius qui miſit me pris. Hoc. n. dicens ad illū hoiē voluit referre intētionē noſtrā:qui voluntatē ſuā querēdo:nō eius a quo factus eſt. Nō habuit iuſtū iudiciū de ſeipſo:ſꝫ iuſtū iudiciū habitum eſt de ipſo. Ipſe quippe faciēs volūtatē ſuā:non dei:moꝛitur ſe eſſe non credit:ſed ꝛ hoc iudiciū eius iuſtuꝫ non fuit. Deniq̄ fecit ꝛ moꝛtuus eſt:quia iudiciū dei iuſtū eſt:qd iudiciū facit dei filius:nō querēdo voluntatē ſuā:cū ſit etiā hois filius: nō qꝛ ipſius in iudicando nulla voluntas eſt:ſed qꝛ non ita eſt voluntas eius pꝛopꝛia vt ſit a voluntate patris aliena.
C AVG. ſup ioan. Non ergo q̄ro volūtatē meā pꝛopꝛiā. i. filij hois que reſiſtat deo. Faciunt eni hoies voluntatē ſuā non dei qm̄ faciunt qd volunt:nō qd iubet deus. Qui autem ita faciunt:qd volunt: vt tñ ſeq̄nt volūtatē dei:nō faciūt volūtatē ſuā. Uel iō dic filiꝰ. Nō q̄ro volūtatē meā. qꝛ chꝛs non eſt de ſe:ſed de patre ſuo eſt. CHRY. Oñdit eni nō aliā eſſe pris volūtatē pter ſuā:ſꝫ vnā vtriuſq̄. Si vo humanius hoc loqt. Ne mireris. dominē. n. puꝝ adhuc eū eſtimant. Inde igit ſuū iudiciū iuſtū eſſe dixit. vñ qlibet alius excuſans dixiſſꝫ. Qui. n. ſua vult ſtatuere:in ſuſpitionē deueniet de coꝛruptiōe iuſtitie. q vo nō ſuis intēt quam occaſionē hēbit vt iniuſta iudicet: AVG. Filiꝰ vnicꝰ dicit nō q̄ro volūtatē meā. ꝛ hoies volūt facere volūtatē ſuā. Faciamus ergo voluntatē patris:chꝛi ꝛ ſpiritusſanti: quia hoꝛum vna voluntas:vna poteſtas:vna maieſtas eſt.

Si ego teſtimoniū perhibeo de meipſo:teſtimoniū meū nō eſt veꝝ. Alius eſt qui teſtimoniū ꝓhibet de me: ꝛ ſcio qꝛ veꝝ eſt teſtimoniū eius qd ꝓhibet de me. Uos miſiſtis ad ioānē: ꝛ teſtimoniū perhibuit veritati. Ego autem nō ab hoie teſtimonium accipio:ſꝫ hec dico vt vos ſalui ſitis. Ille erat lucerna ardēs ꝛ lucēs. Uos autē noluiſtis ad hoꝛā exultare i luce eiꝰ. Ego āt habeo teſtimoniū maius ioanne. Opa eni que dedit mihi pater vt perficiā ea:ipa opera que ego facio teſtimoniū ꝓhibēt de me: qꝛ pater miſit me. Et q miſit me pꝛ:ipſe teſtimoniū ꝓhibuit de me. Neq̄ vocē eius vnq̄ audiſtis:neq̄ ſpeciem eius vidiſtis. Et verbū eius non habetis in vobis manens:quia quē miſit ille:huic vos non creditis. Scrutamini ſcripturas:qꝛ putatis in ipſis vitam eternam habere.

[Margin notes: Chꝛs in vlt iudicio nō afr iudicabit q̄ ſꝫ pris volūtatē. — B — Chꝛs facit qd deꝰ nō vult faciāt pꝛo pꝛia volūtatē — Tex.9. iſra.8. — ſup̄.7. — iſra.14. — infra.8.]

Et ille ſunt que teſtimoniuꝫ perhibent de me: ⁊ non vultis venire ad me vt vitam habeatis.

A ¶ CHRY. Qꝛ chꝛiſ magna de ſe enūtiauerat: quoꝝ dmō/
ſtratio nō erat dicta ad cōfirmationē eoꝝ que dcā ſunt: op
poſitionē eoꝝ inducit dicēs. [Si ego teſtimoniū ꝓhibeo d
me. teſtimoniū meū nō eſt veꝝ.] Quis aūt nō ſtatiꝫ turba/
bit̃: chꝛiſ audiēs hoc dicētē: Eteni in multis locis apparet
ſibiipſi teſtatꝰ. Si igit̃ oia hec falſa ſūt: q̄ nobis erit ſpes ſa/
lutis: Vn̄ veritatē inueniemꝰ: cū ipſa veritas dicat. [Teſti
moniū meū nō eſt veꝝ.] Hoc igit̃ qd dic̃. [Nō ē veꝝ.] nō
quātū ad dignitatē ſuā: ſꝫ quātū ad illoꝝ ſuſpitionē loq̄ba/
tur. Poterāt.n. ei iudei ſubiferre: qm̄ tibi nō credimꝰ. Nul
lus eniꝫ vnq̄ ſibi teſtās dignꝰ eſt fide. Deinde poſt oppoſi/
tionē alias dat ſolutiōes manifeſtas ⁊ irrefragabiles: tres in/
ducēs teſtes eoꝝ q̄ dicta ſūt: opa q̄ ab ipſo ſūt facta: pr̄is te/
ſtimoniū ⁊ ioānis ꝑdicationē: ⁊ ponit priorē minorē: eā. ſ. q̄
ioānis. vn̄ dicit. [Alius eſt q teſtimoniū ꝓhibet d me: ⁊ ſcio
qm̄ veꝝ eſt teſtimoniū eiꝰ qd ꝓhi. d me.] AVG. Nouerat

Tres ſunt q teſtimoniū perhibent chꝛiſ pater ioānes ⁊ miracula.

B eni ipſe veꝝ eē de ſe teſtimoniū ſuū. ſꝫ ꝑꝑ īfirmos ⁊ ꝑꝑ in/
credulos q̄rebat ſol lucernas. Fulgoꝛeꝫ q̄ppe ſolis lippitu/
do eoꝝ ferre nō poterat: iō queſitꝰ eſt ioānes q teſtimoniū
ꝓhiberet veritati. Martyres nōne teſtes ſunt chꝛi: vt teſti/
moniū ꝓhibeāt v̄itati: Sꝫ ſi diligētiꝰ inſpicimꝰ: qn̄ marty/
res ꝓhibēt illi teſtimoniū: ipe ſibi ꝓhibet teſtimoniū. Ipſe
eni habitat in martyribꝰ: vt ꝓhibeant teſtimoniū veritati.
ALCVI. Uel aliter: qꝛ chꝛiſ deus erat ⁊ hō: vtriuſq̄ nāe
ꝓprietatē oñdit: aliqn̄ loquens ſm̄ B qd ex hoibꝰ aſſūpſit;
aliqn̄ ſm̄ maieſtatē diuinitatis. Qd ḡ ait. [Si ego teſtimo
niū ꝓhi. ⁊c̃.] ex ꝑte humanitatꝭ eſt accipiēdū. ⁊ ē ſenſus. Si
ego hō de me ꝓhibeo teſtimoniū. ſ. abſq̄ deo: teſtimoniuꝫ
meū nō eſt veꝝ. Vn̄ ſeq̄. [Aliꝰ eſt qui teſtimoniuꝫ ꝓhibet
de me.] Pater eni teſtimoniū ꝓhibet de chꝛo: qꝛ in bapᵐᵒ
vox pr̄is audita eſt: ⁊ in monte trāſfigurato chꝛo. Sequit̃.
[Et ſcio qꝛ veꝝ eſt teſtimoniū eiꝰ.] Deꝰ.n. veritas eſt: ḡ te/

Chꝛiſ aliqn̄ loq̄bat tāq̄ deꝰ ⁊ aliqn̄ tāq̄ homo.

C ſtimoniū veritatis qd aliud pōt eſſe q̄ veꝝ: CHRY. Sꝫ
ſm̄ priorē itellectū poſſent illi dicere. Si nō eſt veꝝ teſti/
moniū tuū: qūo dicis qm̄ noui ꝙ veꝝ ē teſtimoniū ioānis.
Vn̄ ad eoꝝ ſuſpitionē rn̄det dicēs. [Vos miſiſtis ad ioan/
nē ⁊ teſtimo. ꝓhi. v̄itati.] q.d. Nō miſiſſetis ad ioānē ſi euꝫ
dignū fide non opinaremini. Et qd vtiq̄ maiꝰ eſt: nō miſe/
runt ad eū iterrogādū de chꝛo: ſꝫ de ſeipſo. Qui enim miſſi
ſunt nō dixerūt. Quid dicis de chꝛo: ſꝫ tu qs es. qd dicis de
teipſo: ita magnā de hoie admirationē hēbāt. ALCVI.
Ille aūt teſtimoniū ꝓhibuit: nō ſibi ſꝫ veritati: ſicut amicꝰ
veritatis v̄itati chꝛo teſtimoniū ꝓhibuit. Nō aūt dn̄s refel
lit teſtimoniū ioānis qd vere neceſſariū fuit: ſꝫ oñdit nō ita
debere hoies in ioāneꝫ itēdere: vt iaꝫ non putēt ſolū chꝛm
ſibi eſſe neceſſariū. Vn̄ ſbdit. [Ego āt nō ab ho. teſti. acci.]

D BEDA. Quia nō indigeo. Ioānes āt etſi teſtimoniū ꝓhi/
buit: nō tn̄ vt chꝛiſ creſceret: ſꝫ vt hoies ad ipſiꝰ cognitioneꝫ
ꝓmoueret. CHRY. Teſtimoniū āt ioānis dei teſtimo/
niū erat. ab illo.n. diſcens dixit qd dixit. Sed ne dicant: vn̄
manifeſtū eſt ꝙ a deo didicit qd didicit: eoꝝ ſuſpitionem
correxit dicēs. [Sꝫ hoc dico vt vos ſalui ſitis.] q̄ſi diceret.
Ego q̄dē deus exiſtens nō indigebā hoi̇ teſtimonio huma/
no: qꝛ v̄o ei magis attēditis ⁊ eū magis oibꝰ fide dignū pu/
tatis: mihi aūt neq̄ miracula faciēti credidiſtis: ꝑꝑ hoc vo
bis cōmemoro teſtimoniū illiꝰ. Ut.n. nō dicant. Quid igit̃
ſi ille dixit: Nos aūt nō ſuſcepimus. oñdit qm̄ nō accepta/
uerūt q̄ ab eo dicta ſūt. Vn̄ ſeq̄. [Ille erat lucerna ardēs
⁊ lu. vos aūt no. ad ho. exul. i lu. eius.] Hoc āt qd dicit. [Ad
horā.] facilitatē credēdi oñdit: ⁊ q̄cito ab eo reſilierūt: qd
ſi nō feciſſent: cito eos ad ieſuꝫ manuduxiſſꝫ. Uocādo aūt

Teſtimoniū ioānis de chꝛiſto erat dei teſtimoniuꝫ qꝛ a deo acceptum.

E eū lucernā: oñdit qm̄ nō ex ſe habebat lumē: ſed a ſpūſan/
cti gr̄a. ALCVI. Ioānes eni erat lucerna illuminata a
chꝛo luce: ardēs fide ⁊ dilectione: lucēs v̄bo ⁊ actione: q ꝑ/
miſſus eſt vt inimicos chꝛi ꝯfunderet: ſꝫ illud. Paraui lu/ Pſ. 131.
cernaꝫ chꝛo meo: inimicos eiꝰ induaꝫ ꝯfuſione. CHRY.
Ad ioānē igit̃ vos duco nō quaſi illius idigens teſtimonio:
ſed vt vos ſaluemini. nā habeo maius teſtimonium ioāne.
Et hoc eſt qd ſequit̃. [Ego aūt habeo teſtimoniū maiꝰ ioā/
ne.] Hoc aūt eſt qd eſt ab operibꝰ. Vn̄ ſequit̃. [Opa.n. que
dedit mihi pr̄ vt ꝑficiā ea: ipſa opera q̄ ego fa. teſti. ꝓhi. de
me: qꝛ miſit me pr̄.] ALCV. Qꝛ.n. cecos illuminat: aures

F aperit: oꝛa mutoꝝ reſoluit: dmonia fugat: moꝛtuos ſuſcitat:
opera hec teſtimoniū ꝓhibēt de chꝛo. HYLA. 7. de trini
ta. Unigenitus enim deus nō nois teſtimonio tm̄: ſꝫ etiam
virtutis docet eē ſe filiū. Opera.n. eius que facit teſtant̃ eū
a patre miſſuꝫ. Itaq̄ filij obedientia ⁊ paterna auctoꝛitas
docentur in miſſo. Sꝫ qꝛ opera nō ſufficiūt incredibilibus
ad teſtimoniū. Seq̄. [Et qui miſit me pr̄: ipſe teſtimoniuꝫ
ꝓhibet de me.] Reuoluite euangelica volumina: ⁊ oē eoꝝ
opus recenſete: nullum aliud pr̄is de filio teſtimoniū extat
in libꝛis q̄ ꝙ hic ſit filius ſuus. Quid infert̃ hodie calūnie
vt adoptio nois ſit: vt mēdax deus ſit: vt noia inania ſint:

G BEDA. Miſſio aūt incarnatio eius dꝫ intelligi. Deniq̄
oſtēdit ꝙ deus icoꝛpoꝛeus ſit: ⁊ ꝙ coꝛpoꝛalibꝰ ⁊ viſibilibꝰ
oculis videri nō poſſit. Vn̄ ſeq̄. [Neq̄ vo. eiꝰ vn̄. au. neq̄
ſpēm eius vidi.] ALCVI. Poſſent.n. iudei dicere. Nos
ſoliti ſumus vocē dn̄i audire in ſyna: ⁊ euꝫ vidimus in ſpē
ignis. Si ergo deus ꝓhiberet teſtimoniū de te: nos itellige/
remus vocē dn̄i. Cōtra hoc dicit. [Ego habeo teſtimoniuꝫ
a pr̄e.] q̄uis non itelligatis. [qꝛ vos nūq̄ audiſtis vocem
eius: neq̄ ſpēm eius vidiſtis.] CHRY. Qūo ḡ moyſes

Deus icoꝛpoꝛeꝰ eſt: ⁊ coꝛpoꝛalibus oculis videri nō poteſt.

H dicit. Si facta eſt aliqn̄ hoi̇ res vt audiret ppl's vocē dei lo/ Exo. 3.
quētis de medio ignis: ſicut tu audiſti: ⁊ vidiſti: vidiſſe etiā Iſa. 6.
eū dicuntur Iſaias ⁊ alij plures. Quid ergo eſt qd nunc ait
chꝛiſ: In phicū eos inducit dogma: paulatim oñdens qm̄
neq̄ vox circa deū eſt: neq̄ ſpēs ſed ſuperioꝛ ⁊ figuris eſt
⁊ loquelis talibꝰ. Sicut eni dixit [neq̄ vocē eius audiſtis.]
Propter hoc nō indicat ꝙ vocē emittat: ſed nō audibileꝫ
ita dicēs. Neq̄ ſpēm eiꝰ vidiſtis nō hoc dicit: ꝙ ſpēm ſenſi
bilem habeat ⁊ viſibileꝫ: ſed qm̄ nihil hoꝛū eſt circa deuꝫ.

I ALCVI. Nō.n. carnalibꝰ auribꝰ: ſꝫ ſpirituali itelligētia ꝑ
gr̄am ſpūſſcti audiri pōt. Nō ergo vocē ſpiritalē audierāt:
qm̄ euꝫ amare ⁊ ꝑceptis eiꝰ obedire nolebāt. neq̄ ſpēꝫ eiꝰ
viderunt: qꝛ non exterioꝛibus oculis videri pōt: ſꝫ fide ⁊ di
lectiōe. CHRY. Sꝫ neq̄ poſſe erat eis dicere: ꝙ ꝑcepta
eius ſuſcepiſſent ⁊ ſeruarent: ideoq̄ ſubiungit. [Et v̄bū eius
non habetis in vobis manēs.] i. ꝑcepta dei legeꝫ ⁊ ꝓphas.
Et ſi.n. ea deus ꝯſtituit: ſꝫ apud vos nō ſunt. Si eni ſcriptu/
re vbiq̄ docēt vt mihi credatis: vos aūt non creditis: ma/
nifeſtū eſt ꝙ ſermo eius deficit a vobis. Et ꝑꝑ hoc ſubdit.
[Quia quē miſit ille: huic vos nō creditis.] ALCVI. Uel

K aliter. Uerbū qd in ꝑncipio erat: nō hn̄t in ſe manēs: q ver/
bum dei qd audiunt ⁊ memoꝛia tenere ⁊ ope implere con/
tēnūt. Dixerat igit̃ ſe habere teſtimoniuꝫ a ioāne: ab ope/
ribꝰ: a patre: addit ⁊ teſtimoniuꝫ a lege: que data eſt ꝑ moy
ſen dicēs. [Scrutamini ſcripturas in quibꝰ putatis vitam
eternam habere: ⁊ ille ſunt que teſtimoniū ꝓhibēt de me.]
q.d. Vos qui in ſcripturis putatis vitam eternaꝫ hr̄e: ⁊ me
quaſi ꝯtraꝫ moyſi repudiatis: teſtimonio ipſius moyſi me
eſſe deum intelligere poteſtis: ſi ipſas ſcripturas diligenter
inueſtigatis. Ois.n. ſcriptura teſtimoniū perhibet de chꝛo:
ſiue per figuras: ſiue per ꝓphetas: ſiue per angeloꝝ mi/
niſteria. Sed his iudei de chꝛiſto nō crediderunt: ⁊ ideo vi/
tam eternam habere non poſſunt. Unde ſequitur. [Et non
vul. ve. ad me vt vi. ha.] q.d. Scripture perhibēt teſtimo/
nium. Et tamen per tot teſtimonia non vultis venire ad

Scripture ſacre teſtimoniū ꝓhibēt chꝛiſto.

me.i.nō vultis mihi credere ⁊ a me querere veraꝫ ſalutē.
L CHRY. Uel aliter pōt ↄtinuari. Poſſent illi dicere. Qualr
ſi vocē eiꝰ nō audiuimꝰ: deꝰ vbi teſtatꝰ ē: ⁊ iō dic. [Scruta-
mini ſcripturas.]oſtēdēs ꝙ ꝑ has teſtatꝰ eſt deꝰ de eo. Etenī
Joā.1. in iordane teſtatꝰ eſt ⁊ in mōte. Sꝫ vocē qdē factā in mōte
nō audierūt: factā aūt in iordane audierūt ſꝫ nō attēderūt.
Propterea mittit eos ad ſcripturas: oſtēdēs qm̄ ⁊ pr̄is teſti-
moniū illic eſt. Nō aūt ad lectionē ſimplicē ſcripturaꝝ: ſꝫ
ſcrutationē exq̄ſitā eos mittebat. qꝛ ea q̄ de eo dicebanť in
ſcripturis: deſup obūbrabanť. neqꝫ i ſupficie exprimebant-
tur: ſed velut qdā theſaurus recōdebanť. Nō dicit autē: q̄-
bus hētis vitā eternā. [ſꝫ in q̄bꝰ eſtimatis vos hre.]oſtēdēs
qm̄ nō capiebāt magnū fructū ⁊ nobileꝫ ex ſcripturis ſola
lectiōe eſtimātes ſe ſaluari cū fide eēnt ꝑuati. Propter qḋ
ſubdit. [Et nō vultis ve. ad me.]qꝛ ei credere nolebant.

Scripture de chriſto ſcrutari debebāt qꝛ deſuper obūbrabanť. (margin)

BEDA. Qꝛ aūt venire ꝑ credere ponať pſalmiſta oſtēdit
Ps.33. dicēs. Accedite ad eū ⁊ illuminamini. Subdit. aūt. [Ut vi-
tā hēaꝫ.]Si.n. aīa q̄ peccat moriť: ⁊ ipſi aīa ⁊ mēte mortui
erāt. Promittebat ǵ illis vitā aīe vel felicitatis eterne.

Tex.10. ¶ Claritatē ab hoīb' nō accipio: ſed cognoui
vos: qꝛ dilectionem dei non habetis in vobis.
ego veni in noīe patris mei: ⁊ nō accepiſtis me.
Si aliꝰ venerit in noīe ſuo: illū accipietis. Qūo
vos poteſtis credere qui gloriā ab inuiceꝫ acci-
pitis: ⁊ gloriā q̄ a ſolo deo eſt nō q̄ritis. Nolite
putare qꝛ ego accuſaturus ſuꝫ vos apud patrē.
Eſt qui accuſat vos moyſes in quo vos ſpera-
tis. Si.n. crederetis moyſi crederetis forſitan
⁊ mihi. De me.n. ille ſcripſit. Si autē illius lit-
teris non creditis: qūo verbis meis credetis.

A ¶ CHRY. Qꝛ dn̄s ſupra meminit ⁊ ioānis ⁊ teſtimoniꝫ
dei: ⁊ opeꝝ ſuoꝝ vt eos ad ſeipm̄ attraheret: ꝓbabile erat
multos ſuſpicari ꝙ hec diceret: gl'iaꝫ hoīuꝫ amātis. Et iō ↄ
hoc dicit. [Claritatē ab hoīe nō accipio.]ꝫ eſt nō indigeo.
Nō enī eſt mea nā talis: vt indigeat que ab hoīb' ē gloria.
Si.n. ſol a lucerne lumine nō recipit adiectionē: multo ma-
gis ego humana gl'ia nō indigeo. ALCVI. Uel [claritatē
ab hoīb' nō accipio.]i. laudē humanā non q̄ro. Nō.n. veni
vt honorē ab hoīb' acciperē carnalē: ſꝫ honorē hoīb' dareꝫ
ſpūalē. Nō ergo iō hoc loquor: vt gloriā meaꝫ querā: ſꝫ cō-
doleo vobis errantibꝰ: ⁊ volo vos reducere ad viā verita-
tis. Uñ dicit. [Sed cognoui vos: qꝛ dilectionē dei nō hētis
B in vobis.] CHRY. q.d. Jō ꝫ dixi: vt ↄuincā vos: qm̄ ꝑꝑ
amorē dei me nō ꝑſeq̄mini. Etenī ipſe teſtať mihi ⁊ ꝑ opa
⁊ ꝑ ſcripturas. Oportebat igiť vt ſicut me abyciebatis exi-
ſtimātes eſſe deo ↄ̄riū: ita nūc ad me veniretis: ſi deū ama-
retis: ſꝫ nō amatis. Nō aūt ab his ſolū: ſꝫ ēt a futuris ꝫ oñ-
dit dicēs. [Ego veni in noīe pr̄is mei ⁊ nō accipitis me. Si
alius ve. in no. ſuo illuꝫ accipietis.]Jō dicit ſe in noīe pr̄is
veniſſe vt oēꝫ abſcidat occaſionē ideuotionis. ALCVI.
Ac ſi dicat. Jō veni in mūdū: vt ꝑ me glorificeť nomē pr̄is
qꝛ patri oīa attribuo. Dilectionē ergo dei nō habebant: qꝛ
nolebāt eū recipe q̄ pr̄is venerat facere volūtatē. Antechrīs
autē veniet in noīe nō pr̄is ſꝫ ſuo: vt nō gl'iaꝫ pr̄is ſꝫ ſuaꝫ q̄-
rat. Qꝛ.n. iudei noluerūt recipe chrīm pena peti huiꝰ ↄgruet
C vt recipiāt antechrīm: vt qui nolūt credere veritati: credāt
1.Jo.2. mēdacio. AVG. ꝺ v̄bis do. Sꝫ audiamꝰ ⁊ ioānē. Audiſtis
qꝛ antechrīs venit ⁊ nūc antechrīi multi facti ſunt. Quid aūt
expaueſcis in antechrīo niſi qꝛ nomē ſuū honoraturus eſt: ⁊
nomē dn̄i cōtēpturus. Quid aliud facit q̄ dicit. Ego iuſtifi-
cōmiſi boni fuerimus piſtis. Ergo vita mea ex te pēdebit:
⁊ ſalus mea ex te religabitur: ita ne oblitꝰ ſim fundamēti.

Chriſtus venit in mūdū vt glorificeť nomen pr̄is. (margin)

meū. Nōne petra erat chrīs. CHRY. Sic igiť irrefraga-
1.Cor.10. bilem indeuotionis eoꝝ ponit demonſtrationē. q.d. Si vt
amātes deuꝫ me ꝑſequeremini: mlto magis i antechrīo hoc
vos facere oporteret. Ille.n. nō dicet ſe a pr̄e miſſum: neqꝫ
ſm̄ voluntatē illius venire: ſed eↄ̄rio ea q̄ ſibi nō cōgruunt
rapiēs ſup oīa deum ſe eſſe dicet. Manifeſtū eſt igiť ꝙ li-
2.Theſ.2. uoris ꝑſecutio erat qua chrīm ꝑſequebantur: ⁊ odij in deū.
Deinde cām eoꝝ infidelitatis ponit dicēs. [Qūo vos poteſ-
tis cre. qui gloriā abinuicē acci. ⁊ glo. que a ſolo deo eſt nō
q̄ritis.]Hinc.n. rurſus: oñdit qm̄ nō que dei ſūt intēdebāt.
ſꝫ ꝓpriā volebant paſſionē defendere. ALCVI. Ma-
D gnū igiť vitium eſt iactātia ⁊ humane laudis ambitio q̄ de
ſe vult eſtimari qḋ de ſe nō hꝫ. Jō.n. nō pn̄t credere: qꝛ ſu-
perba mens eoꝝ laudari deſiderat: ⁊ ſe ſup alios efferre.
BEDA. Hoc aūt vitiū meliꝰ caueri nō pōt q̄ꝫ vt ad ↄſcien-
tias noſtras redeamꝰ: noſqꝫ puluerē eē cōſideremꝰ: ⁊ ſi qd
nobis boni ieſſe deprehēdimꝰ nō nobis: ſꝫ deo aſcribamꝰ.
Jnſtruimur ēt vt ſemꝑ nos tales exhibeamꝰ: q̄les ab alijs
videri deſideramꝰ. Deniqꝫ poſſent ipſi ridere. Ergo accu-
ſabis nos apud patrē. Et iō eoꝝ q̄ōne ꝑueniēs ſbdit. [No-
lite putare quia ego accuſaturus ſum vos apud patrem.]
CHRY. Qꝛ. ſ. nō veni dānare: ſꝫ ſaluare. [Eſt q̄ accu. vos
E Moyſes: in quo vos ſperatis.]Sicut enī de ſcripturis ſu-
pra dixit. Jn quibꝰ putatis vitam eternā hēre: ita ⁊ de moy-
ſe ait: in quo vos ſperatis: ex ꝓprijs eos vbiqꝫ capiens. Sꝫ
dicēt q̄liter nos ille accuſabit. Quid tibi ⁊ moyſi cōcꝫ ſab-
batum ſoluiſti. Et iō ſubdit. [Si.n. crede. moyſi: crederetis
for. ⁊ mihi. De me enim ille ſcripſit.]Hec ex ſuperioribꝰ ↄſti-
tutionē hīc. cū enī in ↄfeſſione deductū ſit ꝙ a deo veni: ab
operibꝰ: a voce ioānis: a pr̄is teſtimonio: manifeſtuꝫ eſt ꝙ
Moyſes eos accuſabit. Etenim dixit. Siqs venerit ſigna
faciēs: ⁊ ad deū ducēs ⁊ futura ꝑdicens cuꝫ veritate: opꝫ ei
obedire. Chrīs āt hec oīa fecit nec ei crediderūt. ALCVI.
Forſitan aūt more noſtro poſuit: nō qꝛ dubitatio ſit i deo.
Deut.18. Scripſit aūt de chrīo moyſes dicēs. Prophetā vobis ſuſci-
F tabit deus de fratribus veſtris: tanq̄ meipſum audietis.
AVG. cōtra fauſtū. Sed ⁊ oē qḋ ſcripſit moyſes: de chrīo
eſt. i. ad chrīm oīno pertinet: ſiue ꝙ euꝫ figuris rerū vel ge-
ſtarū vel dictarū ꝑnūtiet: ſiue ꝙ eius grām gl'iamqꝫ cōme-
det. Sequiť. [Si auteꝫ illius litteris nō creditis: qūo v̄bis
meis cre.] THEO. q.d. ipſe ēt ſcripſit ⁊ apud vos libros
reliquit: vt ſi forte obliuiſceremini: de facili recordari poſſi-
tis. ⁊ cū ſcriptis non crediſtis: qūo v̄bis meis non ſcriptis
credetis. ALCVI. Ex hoc ēt colligiť: qꝛ q̄ legit ꝑcepta
que rapinā ⁊ alia mala prohibent: ⁊ iplere negligunt dicta
euāgelij: que ꝑfectiora ⁊ ſubtiliora ſunt: iplere non valent.
CHRY. Et qdē ſi attēderent his q̄ dicebanť: oportebat
q̄rere ⁊ ab eo diſcere q̄ ſūt illa q̄ moyſes de eo ſcripſit: ſꝫ ſi-
lent. Tale.n. eſt negtiū: vt qcqd dicat aliquis vel faciat: ma-
neat ꝓprium venenum conſeruans. Cap.VI.

Si qd boni i nobis eſt id deo ⁊ non nobis aſcribēre debem'. (margin)

Quicqd ſcripſit moyſes in rebꝰ geſtis vel figuris de chriſto erat. (margin)

Tex.1. POſt hec abijt ieſus trās mare galilee:
qḋ eſt tyberiadis. Et ſequebatur euꝫ
multitudo magna: qꝛ videbant ſigna
que faciebat ſuper his qui ifirmabāť.
Subijt ergo in monteꝫ ieſus: ⁊ ibi ſedebat cuꝫ
mat.14. diſcipulis ſuis. Erat āt ꝓximū paſcha dies fe-
Luce.9. ſtus iudeoꝝ. Cū ſubleuaſſꝫ ergo oculos ieſus:
mat.14. ⁊ vidiſſet: qꝛ multitudo maxīa venit ad eū: dixit
mar.6. ad philippū. Uñ emenꝰ panes vt māducēt hi.
Luce.9. Hoc āt dicebat tentās eū. Jpſe.n. ſciebat qd eēt
facturus. Rñdit ei philippus. Ducentoꝝ de-
nariorū panes non ſufficiūt eis: vt vnuſquiſqꝫ

mat.14 modicuʒ qd accipiat. Dicit ei vnus ex diſcipu-
Mar.6. lis eius andreas frater ſimonis petri. Eſt puer
Luce.9. vnus hic q hʒ quinqʒ panes ordeaceos ⁊ duos
mat.14. piſces. Sed hec gd ſũt inter tãtos? Dicit ergo
Mar.6. ieſus. Facite hoies diſcũbere. Erat aũt fenum
Luce.9. multũ in loco. Diſcubuerũt ergo viri numero
qſi qnqʒ milia. Accepit ergo ieſus panes ⁊ cuʒ
grãs egiſſet diſtribuit diſcũbẽtib⁹. Silr ⁊ ex pi
ſcibus q̃tuʒ volebant. Ut aũt ipleti ſunt: dixit
diſcipulis ſuis. Colligite q̃ ſupauerũt fragmẽ-
ta ne peant. Collegerũt ergo: ⁊ ipleuerũt duo-
decim cophinos fragmẽtoꝝ ex qnqʒ panib⁹ or-
deaceis ⁊ duob⁹ piſcib⁹ que ſupfuerũt his qui
mãducauerãt. Illi ergo hoies cũ vidiſſent qd
ieſus fecerat ſignũ dicebant. Quia hic eſt vere
propheta qui venturus eſt in mundum.

A

Alius fero cẽ hoiũ nam dulci bus vbis q̃ aſperis mouetur.

¶ CHRY. Sicut iacula cũ i duꝝ aliqd iciderint cũ mul- to ipetu iaciunẽ: cũ aũt nõ habuerint aliqd obuiãs: diſſolui- tur cito imiſſio ⁊ geſcit: ita ⁊ ſi cũ audacib⁹ hoibus ipetuoſe icceſſerim⁹ ſeuiũt mag. Si aũt ceſſerim⁹ facile mollim⁹ coꝝ iſaniã. Propterea chr̃s furorẽ ex p̃miſſis ſmonib⁹ natũ ſe- cedẽdo mitigauit: i galileã vadẽs: nõ tñ ad eadẽ loca vñ in hierlm aſcẽderat. nõ.n. in chana galilee: ſʒ vltra mare iuit. Uñ ait. [Poſt h̃ abijt ieſus trans mare galilee qd eſt tybe- riadis.] AL. Hoc mare p diuerſitate locoꝝ diuerſis no- minib⁹ vocaẽ: ſʒ q̃tũ ad p̃ntẽ locũ: mare galilee pp ꝓuin- tiã: tyberiadis aũt a ciuitate dr̃. Mare aũt dr̃: nõ qꝛ ſit ama- ra aq̃: ſʒ iuxta hebraicũ modũ oẽm ꝯgregationes aquaꝝ maria vocanẽ. Qd mare dñs ẽt freq̃nter trãſit vt pp̃lis ibi manẽtib⁹ vbũ p̃dicatiõis ipẽdat.

B

THEO. Trãſit.n. d lo- co ad locũ ꝓbãdo pp̃li volũtatẽ: ⁊ auidiores hoies vniuſ- cuiuſqʒ ciuitatꝭ: ⁊ ſollicitiores reddẽs. Uñ ſeqẽ. [Et ſeq. eũ mul. ma. qꝛ vide. ſi. q̃ fa. ſup his q iſirmabanẽ.] ALCVI.

Hõies quos chr̃s ſanabat corpo re ẽt mẽte ſanabat in anima.

Scʒ q cecos illuminabat: ⁊ alia hm̃oi. Et ſciẽdũ ẽ q q̃ſcũqʒ i corpe ſanabat: eos pariter reformabat in aia. CHRY. Tãta aũt doctrina potiẽtes a ſignis mag mouebãẽ: qd groſ- ſioris mẽtis erat. Signa.n. vt ait paulus nõ ſũt data fideli-

1.cor.14

bus ſʒ ifidelib⁹. Sapiẽtiores aũt erãt illi de qb⁹ in luce dr̃:

Luce.4

q ſtupebãt i doctrina ei⁹. Sʒ q̃re nõ dicit q̃ ſigna videbãt euʒ facientẽ: qr̃ hic euãgeliſta meliorẽ partẽ libri in ſmo- nibus dñi ꝯſumẽ ſtuduit. Seqẽ. [Subijcit g̃ in mõtẽ ieſus ⁊ ibi ſede. cũ diſci. ſuis.] In mõtẽ qdẽ aſcẽdit pp ſignuʒ qd fieri debebat. Sʒ q diſcipulos ſecũ aſcẽdere fecit: accuſa- tio multitudinis erat nõ ſequẽtis eũ. Aſcẽdit ẽt i mõtẽ: ꝓru- diẽs nos a tumultib⁹ ⁊ ab ea que in mũdo ẽ turbatõe qeſce- re: aptũ eni ad phiã ſolitudo ẽ. Seqẽ. [Erat aũt ꝓximũ pa.

Jo. 4. ⁊ 5. capl̃is.

di. fe. iu.] Uide qualr in ãno integro nihil plus euangeliſta nos docuit de ſignis chr̃i q̃ q paralyticũ ſanauit ⁊ filiũ re- guli. nõ.n. ſtuduit vniuerſa annũtiare: ſʒ ex mltis magna ⁊ pauca. Qualr igiẽ nõ aſcẽdit ad diẽ feſtũ. paulatiʒ.n. ſolue- bat legẽ occaſionẽ cauiens a iudaica nequia.

C

THEO. Qꝛ eniʒ iudei eũ pſeq̃bãẽ: occaſionẽ receſſus accipiẽs legẽ ex- cluſit: inuens obſuãtib⁹ q veritate adueniente: oĩs ceſſat fi- gura. ⁊ q legib⁹ nõ ſubijciẽ: vt legalia feſta pficeret. Et vi- de h̃ qd nõ erat feſtuʒ chr̃i: ſʒ iudeoꝝ. BEDA. Siqs aũt vba euãgeliſtaꝝ diligẽter ꝯſiderauerit facile cognoſcet: qꝛ vni⁹ ãni ſpatiũ fuit iter decollationẽ ioãnis: ⁊ paſſionẽ dñi.

mat.14.

Cũ.n. matthe⁹ dicat: qꝛ dñs audita nece ioãnis ſeceſſit i de- ſertũ locũ: ⁊ ibi turbas pauit: ⁊ ioãnes dicit q ꝓximũ erat paſcha iudeoꝝ qñ turbas pauit: apte demõſtraẽ: qꝛ iminẽ- te paſchali feſtiuitate decollat⁹ eſt ioãnes. Euoluto aũt vni⁹ anni ſpatio paſſus eſt chr̃s in eadeʒ feſtiuitate. Seqẽ. [Cuʒ ſubleuaſſet ergo oculos ieſus ⁊ vidiſ. qꝛ multi. max. ve. ad eũ dixit ad phi. vñ eme. pa. vt mã. hi.] Dicit [cũ ſubleuaſſet oculos ieſus] vt diſcerem⁹ q oculos nõ erigebat huc atqʒ illuc: ſʒ pudice ſedebat attent⁹ cũ diſcipulis ſuis.

Dñs ocu los ſuoſ q̃ circũferẽ bat ſʒ de preſſos ha bebat.

D

CHRY. Neqʒ ẽt ſimplr ſedebat cũ diſcipulis ſuis: ſʒ diligẽr loq̃ns aliqd eis ⁊ eos ad ſeipſuʒ ꝯuertens. Deinde reſpiciẽs vidit turbã ad ſe venientẽ. Cui⁹ igiẽ grã philippũ iterrogat? Scie- bat.n. q diſcipuloꝝ ei⁹ ꝯgregatio ampliori idigebat doctri-

Jo.14.

na. Talis aũt erat philippus q poſtea dixit. Oſtẽde nobis patrẽ ⁊ ſufficit nobis. ꝓpterea igiẽ pri⁹ eũ erudiebat. Naʒ ſi ſimplr factũ eẽt miraculũ nõ tãtũ appareret: nũc aũt pri⁹ cogit ꝯfiteri inopiã vt certi⁹ diſcat miraculi magnitudineʒ. Uñ ſeqẽ. [Hoc aũt dice. tẽ. eũ.] Nõ qdẽ ignorãs id qd de- bebat ab ipſo dici: ſʒ humane h̃ dictum eſt. Sicut.n. q dr̃.

ſapie.1.

Qui ſcrutaẽ corda hoiuʒ: nõ oñdit ignorãtie ſcrutationẽ: ſʒ certiſſime cognitiõis: ita cum hic dicat. q tẽtauit euʒ: nihil aliud dicit q̃ qm̃ ſciebat certiſſime. Sʒ ⁊ aliud ẽ dicere qm̃ ꝓbatiorẽ eũ faciebat: p talẽ iterrogationẽ inducẽs in certiſ- ſimã ſigni cognitionẽ. Propter h̃ ⁊ euãgeliſta ne iſirmita- te locutiõis minorationẽ aliquã ſuſpiceris ſubiũgit. [Ipſe enim ſciebat qd eẽt facturus.] ALCVI. Interrogat igi-

E

tur nõ vt ignorata diſcat: ſʒ vt diſcipulo adhuc rudi ꝓpriã tarditatem oſtendat: quã ipſe in ſe perpẽdere nõ valebat. THEO. Uel etiã vt alijs ipm oſtẽderet: nõ tanq̃ cor ei⁹ ignorãs. AVG. de cõ. euã. Sʒ ſi dñs ſm narrationeʒ ioã- nis proſpectis turbis queſiuit a philippo tentans euʒ. vñ il- lis eſce dari poſſent: põt mouere quõ ſit veꝝ qd alij narra- uerunt prius dixiſſe dño diſcipulos: vt dimitteret turbas.

mat.14.

Quib⁹ ille rñdit ſm mattheũ. Non hñt neceſſe ire: date eis vos mãducare. intelligiẽ igiẽ poſt hec vba dñm iſpexiſſe multitudinẽ ⁊ dixiſſe philippo: qd ioãnes cõmemorat: alij

F

aũt ptermiſerunt. CHRY. Ul aliter. Alia qdeʒ ſunt illa: alia aũt ſunt hec non eiſdeʒ facta tpib⁹. THEO. Philip-

mat.14. Mar.6. Luce.9.

puʒ igiẽ dñs tentans vtrũ fidẽ haberet iuenit eũ adhuc hu- manis paſſionib⁹ ſubiacentẽ: qd pʒ ex hoc qd ſeqẽ. [Rñdit ei philippus. Ducẽtoꝝ denarioꝝ panes nõ ſufficiũt eis: vt vnuſqſqʒ modicũ quid acci.] ALCVI. In quo tardita- teʒ ſuã oñdit. Nã ſi perfecte de creatore intelligeret: de ei⁹ potẽtie largitate nõ diffideret. AVGV. de cõ. euã. Qꝛ aũt

mar.6.

philippus h̃ apud ioãneʒ rñderet: hoc marcus a diſcipulis rñſuʒ eẽ cõmemorat: volẽs intelligi h̃ ex ore ceteroꝝ phi- lippuʒ rñdiſſe: q̃q̃ ⁊ pluralẽ numeꝝ p ſingulari vſitatiſſi- me ponere potuerit. THEO. Sʒ ⁊ andreã dñs ſileʒ phi-

G

lippo iuenit: q̃uis alti⁹ de illo ꝯtẽplantẽ. Seqẽ.n. [Dicet ei vn⁹ ex diſcipulis ei⁹ Andreas fra. ſimo. petri. Eſt puer hic q hʒ qnqʒ panes ordea. ⁊ duos piſces.] CHRY. Eſtimo q- dẽ nõ ſine cã id eũ dicẽ: ſʒ qꝛ audiuerat ſignũ qd helyſeus de panib⁹ ordeaceis fecerat: pauit.n. de. x. panib⁹ centũ ho- mines. Aſcẽdit igiẽ mẽte in aliqd excelſiuʒ. ſʒ ad ſũmũ non potuit ꝑuenire: qd pʒ p hoc qd ſubdit. [Sʒ hec qd ſũt inter tãtos?] Eſtimabat.n. q de paucioꝛib⁹ paucioꝛa: ⁊ de plib⁹ plura facturus eẽt qui miracula faciebat: ſʒ hoc nõ erat ve- rũ. Silr.n. ei facile erat ⁊ de plib⁹ ⁊ de paucioribus paſcere turbas. Nõ.n. mãa ſubiecta indigebat: ſʒ ne viderenẽ crea- ture aliene eẽ ab ei⁹ ſapia ipſis creaturis vtiẽ ad mãm mi- raculoꝝ.

Chr̃o faci le erat pau ciſſimis ci bis multoſ paſcere.

H

THEO. Cõfundanẽ manichei qui dicũt q pa- nes ⁊ oĩa hm̃oi creata ſunt a malo deo: qꝛ boni dei filius ieſus chr̃s panes multiplicauit. Nã ſi creature male fuiſſent: ne- q̃q̃ bonus mala multiplicaſſet. AVGV. de cõ. euã. Qꝛ aũt andreas apud ioãnem de qnqʒ panib⁹ ⁊ duob⁹ piſcib⁹ ſuggeſſit: hoc ceteri pluralẽ numeꝝ pro ſingulari ponẽtes ex diſcipuloꝝ pſona retulerũt. CHRY. Diſcam⁹ aũt hic q voluptati attẽdimus: q̃ comedebant mirabiles viri illi ⁊ magni: ⁊ q̃titatẽ coꝝ q̃ iferebanẽ ⁊ vilitatem menſe coꝝ.

Nõdum

Ro. 14. Nōdū aūt apparētib⁹ panibus iuſſit eos diſcūbē: vt diſcas qm̄ nō entia vt entia ei ſbſiſtūt: ſicut paulus ait. Qui vocat ea que nō ſunt: tanq̄ ea q̄ ſunt. Seq̄t enī. [Dicit eis ieſus. Facite ho. diſcū.] ALCVI. Ad lr̄am hoīes diſcūbē dicimus iacēdo comedē more antiq̄. Vñ ſeq̄t. [Erat aūt fenū mul. in loco.] THEO. i. herba viridis. Erat. n. paſcha ꝙ in p̊ mēſe veris ꝑficiebat. Seq̄t. [Diſcu. ḡ viri nu. q̄ſi qnq̄ milia.] Soli viri nūant ab euāgeliſta: qꝛ legalē ꝯſuetudinē ſeq̄bat. Etenī moyſes a. xx. annis ⁊ ſup̄ ppl̄m ꝯnūauit: nulla mētione de mulierib⁹ facta: inuēs ꝙ oē qḋ virile eſt ⁊ iuuenile dignū ⁊ honorabile eſt apud deū. Seq̄t. [Accepit ḡ ieſus panē: ⁊ cū gr̄as egiſſet diſtri. diſcū. ſilr̄ ex piſci. quātū volebāt.] CHRY. Sed q̄re paralyticū debēs ſanare nō orat: neq̄ ſuſcitans mortuos: neq̄ mare quietās. hic aūt orat gr̄as agēs: vt. ſ. oſdat eos qui comeſtionē icipiūt gr̄as agere oportē deo. Sꝫ ⁊ alr̄ in minorib⁹ maxime orat: vt diſcas ꝙ nō ꝓꝑ indigentiā orat. Si. n. indigeret orare multo magis in maiorib⁹ hoc feciſſet. Quia vo illa ex auc̄te facit: manifeſtū eſt ꝙ hic ꝯdeſcēdēdo nob̄ orat. ⁊ adhuc qm̄ turba multa erat p̄ns: oportebat eis ſuaderi ꝙ ſm̄ volūtatē dei aduenerat: ⁊ ideo cū occulte aliqḋ miraculū faciebat: nō orabat: ſꝫ corā multꝭ orabat: ne crederēt ꝙ eēt deo ꝯtri⁹.

I Fenū h loco accipit pro herba viridi: ls alr̄ fenū ſit herba ſicca.

Num. 1.

Xps panē diſtribuēs gr̄as egit vt nos comeſturi gr̄as agamus deo.

K HYLA. 3° de tri. Quinq̄ igit̄ panes offerunt̄ turbe ⁊ frāgunt̄: ſurrepunt in frāgētiū manus q̄dā fragmētoꝝ ꝑcreationes: nō iminuit̄ vñ ꝑfringitur: ⁊ tñ ꝑfringētis manū fragmēta occupāt: nō ſenſus: nō viſus ꝑfectū: tam ꝯſpicabilis opꝑōnis aſſeq̄t: eſt qḋ nō erat: vr̄ qḋ nō itelligit̄: ſolū ſupeſt vt de⁹ oīa poſſe credat̄. AVG. Vñ. n. multiplicat de paucis granis ſegetes: inde in manib⁹ ſuis multiplicauit qnq̄ panes. Poteſtas. n. erat in manib⁹ xp̄i. Panes aūt illi qnq̄ q̄ſi ſemina erāt: nō q̄dē terre mādata: ſꝫ ab eo qui terrā fecit multiplicata. CHRY. Vide aūt quāta eſt ſerui ⁊ dn̄i dr̄ia. Nā ꝓphe q̄ſi ex mēſura h̄ntes gr̄am ita miracula faciebāt. xp̄s aūt abſoluta ỽtute faciēs cū multa ſupabūdātia oīa opabat̄. Seq̄t. [Vt aūt iple. ſunt: dixit diſcipu. ſuis. Colli. que ſup. frag. ne ꝑeant. Collegerūt ḡ ⁊c̄.] Nō q̄dē hec oſtētatio ſupflua fuit: ſꝫ ne phātaſiā exiſtimarēt qḋ factū eſt. Propter qḋ et ex ſubiā mā miraculū fecit. Sꝫ q̄re non turbis dedit fragmēta portāda: ſꝫ diſcipulis: qm̄ hos maxime erudire volebat: qui orbis terraꝝ debebāt eē magr̄i. Ego aūt nō ſolū admiror multitudi͞nē panū que facta eſt: ſed ⁊ certitudinē ſupfluoꝝ: qꝛ neq̄ plus neq̄ min⁹ fecit ſupfluū eē: ſꝫ tātū q̄tū volebat. ſ. xij. cophinos ſm̄ nūm. xij. apl̄oꝝ.

L Xps miraculi panū fecit: vt ꝑ pſillanimes in tpe paupertatis.

THEO. Addiſcimus aūt ex miraculo ꝑpetrato nō fieri puſillanimes in coartatiōib⁹ paupertatis. BEDA. Turbe aūt cū vidiſſent ſignū qḋ fecit dn̄s mirabant̄: qꝛ nōdū eū deū eſſe cog̃uerāt: ideoq̄ euāgeliſta ſbdit. [Illi ḡ hoīes:] qꝛ carnales erāt ⁊ carnalr̄ itelligebāt [cū vidiſſent qḋ fecerat ſignū dicebāt: qꝛ hic eſt vere ꝓpha qui vēturus eſt in mū.] ALCVI. Nōdū pleni fide dn̄m vocāt ꝓphā: qui nōdū deū dicē nouerāt: ſꝫ iā multū ꝓfecerāt ex ỽtute miraculi: qui eū ſecernētes ab alijs ꝓphā vocabāt: ſicut ſciebāt in ꝓplo illo ꝓphetas aliq̄n miracula feciſſe. Nec fallunt̄ ſi dicūt eū ꝓphā: cū ipſe dn̄s nouerit ſe ꝓphā dicēs. Nō capit

Luc. 13.

M ꝓphetā ꝑire ex hierl̄m. AVG. Sic aūt ꝓpha eſt xp̄s ⁊ dn̄s ꝓphaꝝ ſic̄ angelus ⁊ dn̄s angeloꝝ. Ex eo. n. ꝙ p̄ns annūciauit angelus erat: ex eo qḋ futura ꝑdixit ꝓpha erat: ex eo ꝙ vbū caro factū eſt: ⁊ angeloꝝ ⁊ ꝓphaꝝ dn̄s erat. Nullus. n. ꝓpheta ſine vbo dei. CHRY. Ex h aūt qḋ dicūt. [Qui vēturus eſt in mūdū] manifeſtū eſt ꝙ ꝓphā quēdā ſpn̄ialē expectabāt. Et ideo qḋ dr̄. [Hic eſt vere ꝓpha.] in greco cū adiectiōe articuli ponit̄: ad oſdēdū. ſ. eū eē diſcretū ab alijs ꝓphis. AVG. Cōſiderādū aūt qḋ dr̄: qꝛ deus nō eſt talis ſbā que oculis videri poſſit: ⁊ miracula ei⁹ qb⁹ totū mundū regit: vniuſſamq̄ creaturā adminiſtrat aſſiduitate viluerūt: ſeruauit ſibi q̄dā que faceret opportuno tp̄e: ꝑter vſitatū curſū ordinēq̄ nāe: nō vt maiora: ſed iſolita vidēdo ſtupent: qb⁹ q̄tidiana viluerūt. Maius. n. miraculū eſt gubnatio toti⁹ mūdi q̄ ſaturatio qnq̄ miliū hoīuꝫ de qnq̄ panib⁹: ⁊ tñ h nemo mirat̄. Illud mirant̄ hoīes: nō qꝛ maius: ſꝫ qꝛ rarū eſt. Nec tñ ſufficit h itueri in miraculis xp̄i. Quia. n. dn̄s eſt in mōte: vbū dei eſt in alto: ꝑinde nō q̄ſi humilr̄ iacet: nec trāſeūter ꝑtereūdū eſt. ALCVI. Myſtice enī noīe maris turbidū ſcl̄m deſignat̄. Mox aūt vt xp̄s mare mortalitat̄ nr̄e adijt naſcēdo: calcauit moriēdo: trāſijt reſurgēdo: ſecute ſunt eū credēdo ⁊ imitādo turbe credētiū ex vtroq̄ ꝓplo collectoꝝ. BEDA. Tūc aūt dn̄s ſubijt in mōtē quādo celū aſcendit: qḋ deſignat̄ per mōtē.

N Myſtice.

ALCVI. Or. n. turbis iferiorib⁹ relictis ad altiora cū diſcipulis aſcēdit: oſdit ꝙ ſimplicib⁹ minora ꝑcepta ſunt cōmittēda: ꝑfectiorib⁹ altiora. Or imminēte paſcha illos reficit: ſignat: qꝛ q̄ſq̄ pane diuini vbi ⁊ corpe ⁊ ſanguie dn̄i deſiderat refici: oꝫ ſpūale paſcha facē. i. de vitijs ad ỽtutes trāſire. Oculi vo dn̄i ſunt dona ſpiritualia: que cū dn̄s electis ſuis miſericorditer concedit: tūc in eos oculos ſuos dirigit. i. reſpectū pietat̄ ipēdit.

Perfectis maiora cōmittēda ſūt imperfectis aūt minora.

O AVG. li° 83. q. Quinq̄ aūt panes ordeacei ſignāt veterē legē: ſiue qꝛ nōdū ſpiritalib⁹: ſed adhuc carnalib⁹ data eſt lex. i. qnq̄ corpis ſenſib⁹ deditis. Nā ⁊ ipſe turbe qnq̄ milia hoīum fuerūt: ſiue qꝛ ꝑ moyſen lex ipſa data eſt. Moyſes. n. qnq̄ libros ſcripſit. Et ꝙ ordeacei erāt panes: bñ ſignauit vel ipam legē: que ita data erat: vt in ea vitale aīe alimētū corpalib⁹ ſacris obtegeret̄. Ordei enim medulla tenaciſſima palea tegit̄. Vel ipm ꝑpl̄m nōdū expoliatū carnali deſiderio tanq̄ palea cordi ei⁹ inherebat. BEDA. Ordeū etiā pabulū eſt iumētoꝝ ⁊ cibus ſuoꝝ: ⁊ lex vetus data eſt ſuis ⁊ iumentis. i. carnalib⁹. AVG. li° 83. q. Duo aūt piſces qui ſaporē ſuauē pani dabāt: duas illas ꝑſonas videnf ſignare: qbus ꝑpl̄s ille regebat̄: regiā. ſ. ⁊ ſacerdotalē: que tñ due ꝑſone dn̄m nr̄m ꝑfigurabāt: ambas enī ille ſuſtinuit.

P ALCVI. Vel duo piſces dicta vel ſcripta ꝓphaꝝ ⁊ pſalmiſtaꝝ ſignāt: ⁊ cū qnarius ad qnq̄ ſenſus corpis referat̄: mille ad ꝑfectionē referr̄. Qui vo qnq̄ ſenſus corpis ꝑfecte regē ſtudēt: viri dicunt̄ a virib⁹: q̄s feminea mollities nō corrūpit: ſꝫ ſobrie ⁊ caſte viuunt: ⁊ celeſtis ſapiētie dulcedine merent̄ recreari.

Viri dicūr a virib⁹ q ſobrie et caſte viuūt.

AVG. ſup Ioā. Puer aūt qui iſta hēbat forte ꝑpl̄s iſrael erat: qui ſenſu puerili ea portabat: nec māducabat. Illa. n. que portabat clauſa onerabāt: aperta paſcebāt. BEDA. Pulchre aūt dicit. [Hec q̄d ſunt iter tātos:] qꝛ lex vet⁹ paruꝫ ꝑficiebat: q̄uſq̄ eā ſuis manib⁹ ſuſcepit. i. ope ipleuit: ⁊ eādē ſpūalr̄ itelligēdā eē docuit: qꝛ lex neminē ducebat ad ꝑfectū.

Q Heb. 7.

AVG. ſup Ioā. Frāgēdo aūt panes multiplicati ſunt. Quinq̄ enim libri moyſi multos libros cū exponunt̄ tanq̄ frāgendo. i. diſſerēdo fecerūt. AVG. li°. 83. q. Dn̄s etiā tanq̄ frāgēdo ⁊ apiendo qḋ durū erat ⁊ clauſum in lege diſcipulos impleuit: cū eis poſt reſurrectionē apuit ſcripturas. AVG. ſup Ioā. Quia aūt ignorātia ꝑpl̄i erat in lege: ꝑpterea tētatio dn̄i ignorātiā diſcipuli demōſtrabat. Sup fenū aūt diſcūbebāt: qꝛ carnalr̄ ſapiebāt: ⁊ in carnalibus quieſcebāt: oīs enī caro fenū. Illi aūt de panib⁹ dn̄i implent̄: qui qḋ aurib⁹ audiūt opib⁹ implēt.

Iſa. 40.

AVG. Que ſunt autē fragmēta niſi que ꝑplus nō poterat māducare? Quid ḡ reſtat niſi vt ſecretiora itelligētie que nō pōt cape multitudo illis credātur qui idonei ſunt ⁊ alios docere valēt: ſicut erāt apl̄i. vñ ⁊. xij. cophini ipleti ſunt.

R ALCVI. Cophinis enī ſeruilia iplent̄ officia. Cophini igit̄ ſunt apl̄i ⁊ eoꝝ imitatores: qui lꝫ in p̄nti ſint deſpicabiles: ſpūalium ſacramētoꝝ diuitijs ſunt iterius referti. Dicunt̄ autē apl̄i fuiſſe cophini: q̄a per apl̄os fides ſcē trinitatis erat ꝑdicāda in quattuor ꝑtib⁹ mūdi. Qḋ autē nouos panes noluit fa

Cophini apoſtolos ſignāt cōuenienter.

cere: sed allatos cumulauit: significat q2 veterem scripturā nō reprobauit: sed aperiēdo patefecit.

Tex.z. ¶ Jesus ergo cuz cognouisset: q2 venturi eēnt vt raperēt eū et facerēt eum regē: fugit iterū in mōtē ipse solus. Ut aūt sero factuz est: descēderūt discipuli ei' ad mare. Et cum ascēdissent nauim venerūt
mat. 14. trās mare in capharnauz. Et tenebre iam facte
Mar. 6 erāt. Et nō venerat ad eos iesus. Mare aūt vēto magno flante exurgebat. Cuz remigassent ergo
mat. 14. quasi stadia viginti quinq3 aut triginta: vidēt iesum
Mar. 6 ambulātez supra mare: et proximū naui fieri et timuerunt. Ille aūt dicit eis. Ego sum: nolite timere. Uoluerūt ergo accipe eum in nauim: et statim nauis fuit ad terrā: ad quam ibant.

A ¶ BEDA. Turbe viso tāto miraculo: itellexerūt piū atq3 potētē: et idcirco voluerūt ipm facē regē. homines nāq3 volūt sibi regē piuz ad regēdū: et potētē ad tuēdū. Dñs igitur hoc cognoscēs fugit in mōtē.i.ascēdit celeriter. Unde di.[Jesus ergo cum cog. q2 ve. eēnt vt ra. eū et fa. eū regē: fugit iter. in mōtē ipse solus.] Datur ergo itelligi q2 dñs cū sederet in mōte cuz discipulis suis: et videret turbas ad se venientes descēderat de mōte: et circa iferiora loca turbas pauerat. Nā quō fieri pōt vt rursus ille fugeret: nisi ante de mōte descēderet. AVG. de cō. euā. Nō aūt repugnat qd matthe' dicit. Ascēdit in mōtē solus orare. (mat. 14.) Neq3.n. cause orādi 9tria est cā fugiēdi: quīgdez et hinc dñs doceat hāc eē nob magnā cām orādi qñ est cā fugiēdi. AVG. Erat aūt rex qui timebat fieri rex: nec talis rex qui ab hoib' fieret: s3 talis qui hoib' regnū daret: semp qdē ille cū pře regnat fm q2 est fili' dei. Predixerūt aūt pphe regnū ei': et fm id qd hō fact' est chūs: et fecit fideles suos chrianos: qui sunt regnū ei'. qd mō colit mō emit sanguine chri. Erit aūt aliqñ manifestū regnū eius: qñ erit apta claritas scōz ei' post iudiciū ab eo factū. Discipuli āt et turbe credētes in eū putauerūt illū sic venisse vt iam regnaret. Hoc est velle rape et facē eū regē. CHRY. Uide aūt quāta est gule vis: nō vltra eis sabbati trāsgressionis cura: nō vltra zelāt pro deo: s3 oia remota sunt vētre repleto: et pphā iā erat apud eos: et regē eū itbronizare volebāt. Chūs aūt fugit erudiens nos mūdanas 9tēnere dignitates. Sic igit iesus dimittit discipulos et ascēdit in mōtē. Hi vo a magro relictī: vt sero factū est descēderūt ad mare. Et hoc est qd subdit.[Ut aūt sero fa. est desc. disci. ei' ad ma.] Et qdē vsq3 ad vespaz expectauerūt eū venturū eē putātes ad se: facta vo vespa nō vltra sustinēt eū nō ingrētāt' eos detinebat amor: s3 ab amore igniti ascēderūt in nauē. Unde sequit.[Et cū ascē. na. ve. trās ma. in caphar.] Ueniebāt qdē ad capharnaum estimātes se illic eum inuēturos. AVG. Sic ergo dixit finē et redit vt exponat quō venerūt: q2 per stagnū nauigātes trāsierūt: et dū nauigarēt recapitulando exponit qd acciderit di.[Et te. iam fa. erāt. Et nō ve. ad eos ie.] CHRY. Nō sine cā euāgelista tps designat: s3 vt p hoc calidū eoz amorē ondat. Nō enim dixerūt. Uespa nūc est et nox aduenit: s3 ab amore igniti ascēderūt in nauim. Multa aūt erāt ex qb' ipediebant a tpe. Unde di.[Et tene. iaz fa. erāt a tēpestate.] Unde seqt.[Mare aūt ven. ma. flā. exur.] a lo. Nō.n. erat ppe terrā. Unde di.[Cuz remigrassent ergo q̄si stadia. xxv. aut. xxx.] BEDA. Eo gñe locutionis: quo cuz dubitādo loqmur solemus dicere ferme. xxv. aut ppe. xxx. CHRY. Et vltio ab inopinabili. Unde seqt.[Uidēt iesum ambu. sup ma. et ppi. naui fieri.] Appet qdē eis postq2 illos dimiserat illo qdē docēs eos qd est derelictio: et amorē excitās maiorē: hic aūt suā virtutē ondēs: ppter hoc igit illi turbabātur. Unde seqt.[Et timuerūt.] qb' turbatis dñs 9fortationē adhibet. Unde seqt.[Ille aūt dicit eis. Ego sum: nolite timē.] BEDA. Nō aūt dixit. Ego sum iesus: s3 tm.[Ego sum.] qa familiares ei' erāt: ideoq3 audita voce facile potuerūt cognoscere magrm sīue qd xpus est: vt ondēret se illū eē q moysi dixit. Ego sum qui sum. CHRY. Ideo aūt eis appuit: vt ondat qm ipe est qui tēpestatē soluet. Hoc.n. ondit euāgelista sīdēs.[Uoluerūt ergo accipe euz in naui: et statim fuit nauis ad terrā: ad quā ibāt.] Trāquillā.n. pbuit eis nauigationez. Nō aūt nauim ascēdit: volēs maius miraculū operari: et deitatē ei' reuelare apti'. THEO. Uide nāq3 tria miracula. p'm est q2 ambulabat sup mare. 2m est q2 fluct' mitigat. 3m est q2 statim facit nauim ad terrā ire: ad quā ibant. nam multū distabāt a terra: cū eis dñs appuit. CHRY. Tur hic aūt nō ondit se iesus supra mare ambulātē: q2 hoc signuz ībecillitatē eoz excedebat: s3 neq3 discipulis diu visus est hoc faciēs: s3 statim disparuit ab eis. AVG. de cō. euā. Nō est aūt adūsuz q2 mattheus pus eū dixit dixisse discipulos ascēdē in nauiculā et pcedē eū trās fretū: donec dimitteret turbas: ac deinde dimissis turbis ascēdisse in mōtez solus orare. Joānes vo pus eū fugisse cōmemorat solū in mōtē ac deide inqt.[Ut aūt sero fa. est: descē. disci. ei' ad mare: et cū ascē. in nauim.] Quis.n. nō hoc videat recapitulando ioānē postea dixisse factū a discipulis qd iaz iesus iusserat anteq2 fugisset in mōtē. CHRY. Uel aliter. Mihi vr hoc signū aliud ab eo qd apud mattheū positū est. Tūc.n. nō statim cuz susceperūt: nūc aūt psuasi sunt statim suscipe. et tūc qdē adhuc tēpestas pmanebat 9cutiēs nauim: nūc aūt cū voce trāqllitas aduenit. Multotiēs.n. eadē facit signa vt facile susceptibilia fiāt. AVG. Mystice aūt pauit dñs turbas et ascēdit in mōtē: sic.n. de illo pdcm est. Cōgregatio pplōz circūdabit te: et pp hāc in altū regredē.i. vt circūdet te 9gregatio pplōz regredē in altuz. Quare aūt dictū est.[Fugit.] neq3.n. si nollet teneret. Aliqd ergo significauit fugiēdo: q2.s. non potuit itelligi altitudo eius. Quicqd.n. non itellexeris: fugit me dicis. ergo fuit in mōtē ipse solus: q2 ascēdit sup oēs celos. Illo aūt sursuz posito: discipuli in nauicula tēpestatē patiebant: nauicula illa ecclesiam pfignabat. Tenebre iam facte erant: et merito: q2 lux nō erat: nō.n. venerat ad illos iesus. Quātū accedit finis mūdi: crescūt terrores: crescit iniqtas. Lux demq3 charitas est fm illud. Qui odit frēz suū: in tenebris est. Ipsi fluct' nauē turbātes: et tēpestates et vēti clamores sunt maledictoz: inde charitas refrigescit: inde fluctus augent: et turbat nauis: nec tm vēti illi et tēpestas et fluctus et tenebre id agebāt: vt vel nauis nō pmoueret: vel solūta mergeret. Qui.n. pseuerauerit vsq3 in finē: hic saluus erit. Quinarius aūt nūs ad legē ptinet: ipsi sunt qnq3 libri moysi. ergo legē signat nūs vigesimusqnt': qm qnqes qnī fiūt vigintiqnq3. Sed huic legi anteq2 euāgeliū veniret deerat pfectio: que in senario nūo cōprehēdit. Ipsa ergo qnq3 p sex multiplicent: vt lex per euāgeliuz ipleat: vt fiāt sexies qnī xxx. Ad eos ergo qui legē implēt venit iesus calcās fluctus.i. oēs tumores mūdi sub pedib' hñs: oēs altitudines sclī premens: et tñ tāte sunt tribulatiōes: vt etiā ipsi qui credūt in iesum expauescāt ne deficiāt. THEO. Cū aūt homines vel demones nos per timorē nitunt mouere: audiamus chrm dicētē.[Ego sum: nolite timere.] i. ego semp assisto: et sicut de' pmaneo: et nunq2 ptrāseo: nō pdatis in me fidē pro falsis terrorib'. Uidet etiā quō nō in pncipio piculi dñs astitit: sed in fine. Permittit nāq3 nos eē in medio piculoz: vt certātes in tribulatiōib' pbabiliores fiamus: et vt ad ipm solū recurramus: qui potēs est ex isperatis nos libare. Cuz eniz itellect' humanus sibi puidē nō poterit: tūc salus diuina aduenit. Si voluerimus etiā chrm in nauiculā nr̄az suspicere.i. in cordib' nostris habitare: statim inueniemur in

terra

Marginalia (left): O — q — B — r Judei a xpo satiati panib' et piscib' oīm odij obliti voluerunt eum regem facē. — O — C — D

Marginalia (right): Exo. 3. Xpo tanq2 verus de' vsus dei nomine moysi traditoz stilo (Ego sum.) — E — F — mat. 14. — G — Mystice — Ps. 7. — Quanto magis appropinqt finis mundi: tanto plus errores et iniqtes crescut — 1. Joā. 2. — mat. 10. — H

Non deſidioſi et molles: ſꝫ fortes ⁊ in bonis opibus pſeuerantes ſaluabunt. — terra ad quā ire volumus.i.in celū. BEDA. Quia vero hec
nauicula nō torpētes vehūt: ſꝫ fortiter remigātes: ſignificat ꝙ
in eccl'ia nō deſidioſi ⁊ molles: ſed fortes ⁊ in bonis operi-
bus pſeuerātes pueniunt ad portum ſalutis eterne.

Tex.3. — ¶ Altera die turba que ſtabat trans mare vidit
qꝫ nauicula alia nō erat ibi niſi vna: ⁊ qꝫ non in-
troiſſet cuꝫ diſcipulis ſuis ieſus in nauim: ſꝫ ſo-
li diſcipuli eiꝰ abiiſſent. Alie vero ſupuenerūt na-
ues a tyberiade iuxta locū vbi māducauerāt pa-
nē grās agētes deo. Cum ergo vidiſſet turba: qꝫ ie-
ſus nō eſſet ibi: neqꝫ diſcipuli eius aſcēderūt in
nauiculas: ⁊ venerūt capharnaum querētes ie-
ſum. Et cū inueniſſent euꝫ trans mare: dixerūt
ei. Rabbi qñ huc veniſti? Rñdit eis ieſus: ⁊ di-
xit. Amē amē dico vobis queritis me: nō qꝫ vi-
diſtis ſigna: ſed qꝫ māducaſtis ex panibus: ⁊ ſa-
turati eſtis. Opamini nō cibū qui perit: ſed qui
permanet in vitā eternā quem filius hoīs dabit
vobis. Hūc enim pater ſignauit deus.

A ¶ CHRY. Dñs ⁊ ſi turbis nō manifeſte oſtēderit quō ſu-
pra mare ambulauerit: dedit tñ eis latēter ſuſpicari qđ fa-
ctuꝫ erat: ⁊ euāgeliſta hoc oſtēdit di. [Altera die ⁊c.] vſqꝫ ibi
[abiiſſent.] Quid.n.hoc erat aliud ꝗ̄ ſuſpicari ꝙ mare pe-
des trāſiens receſſerat. Neqꝫ.n.eſt dicē: ꝙ in alia nauicula
ptrāſiuit: qꝫ vna erat ibi tñ in quaꝫ aſcēderūt diſcipuli eiꝰ:
cū qbꝰ ipſe nō itrauerat. AVG. Inſinuatū aūt eſt illis taꝫ
magnū miraculū. Uenerūt ergo ⁊ alie naues iuxta locū illum
vbi māducauerāt panē: in qbus turbe eū ſecute ſunt. Et hoc
eſt qđ ſubdit. [Alie vero na. ſupue. ⁊c.] vſqꝫ ibi [ꝗ̄rētes euꝫ.]
CHRY. Sꝫ tñ poſt miraculū tā magnū veniētes nō in-
terrogauerūt eū ꝗ̄l'r ptrāſijt: neqꝫ curauerūt tātū miraculū
addiſcē. Sequit' ei'. [Et cū inueniſſent cū trās mare: dixerūt
ei. Rabbi qñ huc veniſti?] Niſi qs dicat hic qñ pro qual'r
dcm̄ eē ab eis. Dignū aūt eſt ⁊ hinc ꝯſpicē facilē coꝝ men-
tē. Qui.n.dicebāt. Hic eſt ꝓpha: q ſtudebāt rape ⁊ facē euꝫ
B regē inueniētes euꝫ mihi tale ꝯſiliant'. AVG. Ecce.n.ille
q in mōtē fugerat turbaꝰ cuꝫ ipſis turbis loqt': nō teneāt:
nō regē faciāt. Sed ille qui poſt miraculi ſacrm̄: ⁊ ſmonē
īfert: ⁊ quoꝝ ſatiauit panibus ventrē: ſatiat ſmonibꝰ mētē.
ALCVI. Qui eniꝫ dedit exēplū fugiēde laudis ⁊ terreni
impij: dat exēplū doctoribꝰ qual'r debeāt īſiſtē ꝑdicationi.
Māſuetudo ⁊ lenitas nō ſūt ſp vtiles: ſꝫ aliqñ cum ꝯſidibꝰ ſtimulo vti debemus. — CHRY. Māſuetudo aūt ⁊ lenitas nō vbiqꝫ eſt vtilis: cū
eni deſes fuerit diſcipulus ⁊ groſſus: ſtimulo vti ad eū opꝫ:
hoc ⁊ hic filiꝰ dei facit. Ueniētibꝰ.n.turbis ⁊ blādiētibꝰ ei di-
cēdo. [Rabbi qñ huc veniſti?] vt oñdat ꝙ euꝫ qui ab hoī-
bus eſt: honorē nō ꝯcupiſcit: ſꝫ ſolū īſpicit coꝝ ſalutē: redar-
guendo eis rñdit: nō ſolū corrigē volēs: ſꝫ ⁊ mētē coꝝ rele-
uare. Uñ ſequit'. [Rñdit eis ieſus ⁊ dixit. Amē amen di. vo.
ꝗ̄ritis me nō qꝫ vidiſtis ſigna: ſꝫ qꝫ mādu. ex panibꝰ ⁊ ſatu-
rati eſtis.] AVG. q.d. Propter carnē me queritis nō ꝑꝑ
C ſpm̄. CHRY. Poſt rephēſionē aūt doctrinā eis adiūgit
dicēs. [Opamini: nō cibū q pe. ſꝫ qui pma. in vi. eter.] q.d.
Uos eſcaꝫ exqritis tpalē: ego aūt corpa vr̄a nutriui: vt p hoc
exqreretis illā eſcaꝫ: que nō tēporaneā ſꝫ eternā tribuit vi-
taꝫ. ALCVI. Corpeus cibus carnē tñ reficit exterioris
hoīs: ⁊ ſemel acceptꝰ nō ſufficit: niſi ꝗ̄tidie accipiat': ſpirita-
lis aūt cibꝰ pmanet in eternū ⁊ ſatietatē ppetuā imortalita-
tēqꝫ largit'. AVG. Seipm̄ aūt inſinuat iſtū cibū: vt in ſe-
quētibꝰ illuceſcit: ac ſi dicat. Queritis me ꝑꝑ aliud: querite
D me ꝑꝑ me. CHRY. Sꝫ qꝫ qdā eo ꝙ volūt pigre nutriri:
Ephe.4. abutunt' hoc verbo: neceſſariū eſt inducē id qđ eſt pauli. Qui fu-
rabat' iam nō furet': magis autē laboret opando manibus
ſuis: vt habeat vñ tribuat neceſſitatē patiēti: ſꝫ ⁊ ipſe corin-
thuꝫ veniēs: morabat' apud aqlā ⁊ priſcillā ⁊ opabat'. Di- Act.18.
cēdo aūt. [Ne opamini cibū qui perit:] nō īſinuat ꝙ opor- Quid eſt
teat pigritari: ſed ꝙ oporteat opari ⁊ dare. Hic.n.eſt cibus operari cibū q perit ⁊ aliū qui nō perit.
qui nō perit. Opari aūt cibū qui perit: eſt affici ſclaribꝰ re-
bus. Hoc igit' dixit: qꝫ illi nullā fidei curā habuerūt: ſꝫ ſolū
volebāt vētrē iplere nihil laborātes: ⁊ hoc decēter cibuꝫ qui Ioh.4.
perit vocauit. AVG. Sicut aūt ſamaritane dixerat. Si
ſcires q petit a te bibē: poſtulaſſes ab eo ⁊ daret tibi aquaꝫ
viuā: ita ⁊ hic ſbdit. [Quē filiꝰ hoīs vobis da.] ALCVI. E
Qñ aūt per manū ſacerdotis corpus xp̄i accipis nō ſacer-
dotē quē vides: ſed illū quem nō vides attēde. Sacerdos
eſt diſpēſator huius cibi nō actor: filiꝰ hoīs ſeipm̄ dat nob:
vt nos in ipſo ⁊ ipſe in nob maneat. Iſtuꝫ filiū hoīs nolite
ſic accipe ꝗ̄ſi alios filios hoīuꝫ. Seqſtratꝰ eſt.n.quadā grā
⁊ exceptꝰ a nūo oīuꝫ. Iſte.n.filiꝰ hoīs ⁊ dei filiꝰ eſt. Hoc eſt
qđ ſbdit. [Hūc.n.pr̄ ſignauit deus.] Signare eſt ſignū po-
nere. q.d. Nolite me ꝯtēnē: qꝫ filiꝰ hoīs ſum. ſic.n.ſuꝫ filius
hoīs: vt deus pr̄ me ſignaret. i. ꝓpriū aliqd mihi daret: quo
nō ꝯfunderer cū gn̄e humano: ſꝫ per me liberaret' genus hu-
manū. HYLA. 8° de tri. Signaculoꝝ aūt nā eſt vt oēm F
impſſe in ſe ſpēi explicent formā: ⁊ nihil minus ex eo in ſe
habeant vñ ſignent': ⁊ dū totū accipiūt qđ imꝑmit': totū ex
ſe ꝑferūt qcqd impſſuꝫ eſt. Uerbū igit' hoc ad diuine natiui-
tatis nō ꝓficit exēplū: qꝫ in ſignaculis ⁊ materies ſit ⁊ diui-
ſitas ⁊ impſſio: per quā mollioribꝰ naturis: validoꝝ generꝝ
ſpēs iprimunt'. Unigenitꝰ vero deus: ⁊ per ſacrm̄ ſalutis nr̄e
hoīs filiꝰ: volēs ꝓprietatis nob pr̄ne in ſe ſignare ſpēꝫ: ſigna-
tū ſe a deo ait: vt per hoc poteſtas in eo dādi ad eternitatē eē
itelligi poſſit: qꝫ oēm in ſe pr̄ne forme plenitudinē ſignātis
ſe dei ꝯtineret. CHRY. Uel ſignauit. i. in hoc miſit dāc no-
bis afferēteꝫ eſcam. Uel ſignauit. i. reuelauit per ſuū teſti-
moniū. ALCVI. Myſtice aūt altera die. i. poſt aſcēſio- G
nē xp̄i turba ſtans in bonis opibꝰ: nō iacēs in terrenis vo- Myſtice. Nauis apoſtoloꝝ eccleſiam ſignat: alie vero hereticoꝝ ꝯuēticula.
luptatibꝰ expectat vt veniat ad eos ieſus. Una autē nauis
eſt vna eccl'ia: ſꝫ ⁊ alie naues que ſupueniūt ſunt ꝯuēticula
hereticoꝝ: qui que ſua ſunt querūt nō que ieſu xp̄i: vñ cō-
uenieñter eis di. [Queritis me: qꝫ māducaſtis ex panibus.]
AVGV. Multi etiā nō querūt ieſum: niſi vt illis bñfa-
ciat ſm tp̄s. Alius negociū habet: ꝗ̄rit itercesſionē clerico-
rū: alius pmit' a potētiore: fugit ad eccl'iam. Uix querit' ie-
ſus ꝑꝑ ieſum. GREGO. 22° moral'. Per coꝝ etiā ꝑſonā H
dñs illos itra ſcām eccl'iaꝫ deteſtat': qui per ſacros ordines
ad dñm ꝓpinquātes: nō in eiſdē ordinibꝰ v'tutū merita: ſꝫ
ſubſidia pn̄tis vite exqrūt. Satiatos qppe de panibꝰ dñm
ſeq: eſt de ſcā eccl'ia tpalia alimēta ſumpſiſſe. Et nō pro ſi-
gnis dñm: ſed pro panibꝰ ꝗ̄rere eſt ad religionis offm̄: non
pro augēdis v'tutibus: ſed pro regrēdis ſubſidijs inhiare.
BEDA. Illi etiā qui in orōne querūt nō eterna ſꝫ tpalia:
querūt ieſum nō ꝑꝑ ieſum: ſꝫ ꝑꝑ aliqd aliud. Signat' autē
myſtice: qm̄ hereticoꝝ ꝯuēticula carēt hoſpitio xp̄i ac di- Myſtice.
ſcipuloꝝ eius: ⁊ dicunt' alie ſupueniſſe naues: qꝫ hereſes re-
pētine fuerūt. Per turbā aūt que cognouit ꝙ ieſus nō erat
ibi neqꝫ diſcipuli eius: illi deſignant' qui cognoſcētes erro-
res hereticoꝝ: relinquūt eos ⁊ ad veram fidē veniūt.

¶ Dixerūt ergo ad eū. Quid faciemus vt opemur Tex.4.
opa dei? Rñdit ieſus: ⁊ dixit eis. Hoc eſt opus Mat.16.
dei vt credatis in eum quē miſit ille. Dixerūt ergo Mar.8.
ei. Quod ergo tu facis ſignuꝫ vt videamus ⁊ creda-
mus tibi? Quid oparis? Pr̄es nr̄i māducaue- Exo.16.
rūt māna in deſerto: ſicut ſcriptū eſt. Panē de Pſ.77.
celo dedit eis manducare. Dixit ergo eis ieſus. Sap.16.

Amē amē dico vobis:nō moyſes dedit vobis
panē de celo:ſʒ pater meus dat vobis panēʒ de
celo verum. Panis enim verus eſt qui de celo
mat.16: deſcēdit:ꝛ dat vitam mundo. Dixerūt ergo ad
mar.14: eum. Dñe ſemp da nobis panem hūc.
Luc.22

A ¶ ALCVI. Intellexerūt eſcam iſtā que pmanet in vitaʒ
infra.13. eternā eē opus dei:ꝛ ideo iterrogāt qd facerēt:vt iſtū cibū:
id eſt opus dei opari poſſint. Et h̄ eſt qd di.[Dixerūt ḡ ad
euʒ. Quid faciemus vt opemur opa dei:] BEDA.i.que
pcepta ſeruādo poterimus iplere opa dei. CHRY. Hoc
aūt dicebāt nō vt diſcāt ꝛ faciāt:ſʒ ad cibi exhibitionē cuʒ
inducere volentes. THEO. Chrīs vō q̄uis cognoſceret
ꝙ eis nihil pderat:tn̄ pp cōeʒ vtilitatē rn̄dit:ꝛ oſtēdit eis:
imo oīb⁹ hoīb⁹ qd ſit opus dei. Vn̄ ſequit̄.[Rn̄dit ieſus ꝛ
dixit eis. Hoc eſt opus dei: vt credatis in eū queʒ miſit il-
le.] AVG. Nō aūt dicit. Ut credatis ei:ſʒ vt credatis in
eū. Nō eni ɔtinuo qui credit ei:credit in eū:naʒ ꝛ demones
credebāt ei:ꝛ nō credebāt in eū:ꝛ nos credim⁹ paulo:ſʒ nō
Credere in in paulū. Credere ḡ in eū eſt credēdo amare:credēdo dili-
deū eſt cre gere:credēdo in eū ire:ꝛ ei⁹ mēbris icorporari. Ipſa eſt fi-
dēdo ama des quā de nobis exigit de⁹:q̄ p dilectionē opat̄. Diſcernit̄
re eum. tn̄ ab opib⁹ fides:ſicut dicit apl's iuſtificari hoīeʒ p fidem
ſine opib⁹ legis. Et ſunt opa q̄ vident̄ bona ſine fide chri:ꝛ
nō ſunt bona:q2 nō referunt̄ ad eū finē ex quo ſunt bona.
Finis eni legis chrs ad iuſtitiā oī credēti. Et ideo noluit di-
Gal.5. ſcernere ab ope fidē:ſʒ ipſaʒ fidē dixit eē opus dei. Ipa eſt
1.Cor.9. eni fides q̄ p delectationeʒ opat̄. Nec dixit. Hoc eſt opus
2.cor.10 veſtrū:ſʒ[Hoc eſt opus dei:vt credatis in eū:] vt q gloria-
Credere in tur in dño glieť. Credere ḡ in eū eſt mādu care cibū q per-
deū eſt mā manet in vitā eternā:vt qd paras dentē ꝛ vētrē:Crede:ꝛ
ducare ci- mādu caſti. Quia ḡ iuitabat eos ad fideʒ:illi adhuc q̄rebāt
bū q pma ſigna:qb⁹ crederēt. Judei.n.ſigna querūt. Et h̄ eſt qd ſeq̄t.
net in vitā [Dixerūt ergo ei. Qd ḡ tu facis ſignuʒ vt videamus ꝛ cre-
eternā. damus tibi:Quid oparis:] CHRY. Nihil irrōnabili⁹
1.Cor.1. q̄ ſigno pre manibus exn̄te:q̄ſi nullo iam ſigno facto h̄ di-
B cāt:neq3 electionē ſigni fiēdi dño pmittūt:ſʒ in neceſſitateʒ
eum eſtimāt ducere:vt nullū aliud faciat ſignū q̄ tale q̄le
factū eſt in eoꝝ parētib⁹. Vn̄ ſubdūt.[Pres nr̄i mādu ca-
Exo.16. uerunt māna in deſerto.] ALCVI. Et ne videat̄ māna
Ps.77. aliq̄ modo ɔtēnēdū:aucte pſalmi illud extollūt dicētes ſic̄
ſcriptū eſt.[Panē de celo dedit eis mādu ca.] CHRY.
Multis qdē factis ſignis:ꝛ in egypto ꝛ in mari rubro ꝛ in
deſerto huius maxime meminerūt:qd valde ɔcupiſcebāt
pp vētris tyrānideʒ. Neq3 aūt dicūt ꝙ deus h̄ fecit: ne vi-
deant̄ eum exeq̄re deo:neq3 moyſen inducūt: vt nō videā-
tur chrm deprimere:ſʒ mediū ponūt dicētes.[Pres nr̄i mā
ducauerūt māna.] Uel aliter. AVG. Dñs ieſus talem ſe
Exo.16. dicebat: vt ſe moyſi pponeret. Non.n.auſus eſt moyſes de
C ſe dicere ꝙ daret cibū qui nō perit. Attēdebāt itaq3 quāta
feciſſet moyſes:adhuc aliq̄ maiora volebāt fieri.q.dicant.
Tu pmittis cibum qui nō perit:ꝛ non talia oparis qualia
moyſes. Panes ordeaceos ille nō dedit:ſed māna de celo.
CHRY. Licebat aūt dño dicere:qm̄ moyſe maiora mi-
racula feci:ſed nō erat tp̄s hoꝝ vboꝝ nūc:ſed vnū erat ad
qd ſtudebat.ſ.ducere eos ad eſcaʒ ſpiritalē. Vn̄ ſeq̄t.[Di-
cit ḡ eis ieſus. Amē amē dico vobis. Nō moyſes dedit vo.
pa.de celo:ſʒ pr̄ meus dat vobis panē de celo veꝝ.] An nō
ex celo erat māna:quał'r igit̄ ex celo dr̄:ſicut ꝛ volucres ce-
Ps.17. li dr̄r:ꝛ ſicut dr̄. Intonuit de celo dñs. Panē aūt nō veruʒ
vocat illū:nō q2 falſum erat miraculū de māna:ſʒ q2 figu-
ra erat:nō vitas. Nō dixit. Nō moyſes dedit:ſʒ ego:ſʒ pro
D moyſe qdeʒ deū:pro māna vō ſeipm̄ poſuit. AVG.q.di-
ceret. Illud māna h̄ ſignabat.ſ.cibū de quo paulo ante lo-
cut⁹ ſum:ꝛ oīa ſigna mea erāt. Signa mea dilexiſtis:qd ſi-
gnificat̄ ɔtēnitis. Deus enim dat panē quē ſignauit māna
ipm̄.i.dñm ieſum chrm. Vn̄ ſeq̄t.[Panis.n.verus eſt qui
de celo deſcē.ꝛ dat vitā mūdo.] BEDA. Nō qdē elemē-
tis:ſed hoīb⁹ habitatorib⁹ mūdi. THEO. Seipm̄ dicit
panē verū:q2 pncipale ſignatū per māna eſt vnigenit⁹ dei
filius hō fact⁹. Māna nāq3 iterptat̄:qd eſt hoc. Naʒ iudei Exo.16.
vidētes ſtupefacti: vnus ad aliuʒ dicebāt:qd eſt hoc:Fili⁹
aūt dei fact⁹ hō ipſe eſt potiſſimū admiratiuū māna:ita vt
cuilibet ɔtingat querē:qd eſt hoc:Quō fili⁹ dei filius hoīs
eſt:quō ex duabus naturis vna fit pſona. ALCVI. Qui E
per aſſumptā humanitatē deſcēdit de celo:ꝛ per aſſumētē
diuinitatē dat vitaʒ mūdo. THEO. Hic aūt panis vita Chrūs pa-
ſm nām exiſtēs:tanq̄ viui pr̄is filius ppriū opus facit:q2 nis vite ꝙ
viuificat cūcta. Sicut.n.panis ex terra ifirmā nām carnis pr̄is filius
ɔſeruat:ſic ꝛ chrs per ſpūs opationes viuificat aīam:ꝛ etiā cuncta vi-
corpus incorruptibile facit. Nā per eius reſurrectionē cor- uificat.
poralis ɔfert̄ incorruptio:ꝛ ideo dicit.[Qd dat vitā mun-
do.] CHRY. Nō iudeis ſoluʒ:ſed orbis terraꝝ. Illi vō
iferius adhuc inſpiciebāt. Vn̄ ſequit̄.[Dixerūt ḡ ad eum.
Dñe ſemp da nobis hūc panē.] Dicēte aūt eo qm̄ pr̄ meus
dat vobis paneʒ:nō dixerūt. Roga vt det:ſed[Da nobis.]
AVG. Sicut enim ſamaritana cui dictuʒ eſt:qui biberit Joā.4.
de hac aqua:nō ſitiet vnq̄:ſm corpus accipiēs ꝛ carere in-
digētia volēs. Da mihi inquit dñe de hac aqua:ſic ꝛ iſti di-
cūt. Da mihi panem qui reficiat ꝛ nō deficiat.

¶ Dixit aūt eis ieſus. Ego ſum panis vite. Qui Tex.5.
venit ad me nō eſuriet: ꝛ qui credit in me nō ſi-
tiet in eternum. Sed dixi vobis:q2 ꝛ vidiſtis mat.16
me ꝛ nō credidiſtis. Omne qd dat mihi pater mar.14
ad me veniet: ꝛ eum qui venit ad me nō eijciaʒ Luc.22
foras:q2 deſcēdi de celo nō vt faciam volūtatē ē.5.
meam:ſed volūtateʒ eius qui miſit me. Hec eſt
enim voluntas eius qui miſit me pr̄is:vt omne
qd dedit mihi nō perdā ex eo:ſed reſuſcitem il-
lud in nouiſſimo die. Hec eſt enim volūtas pa-
tris mei qui miſit me:vt oīs qui videt filium ꝛ
credit in eum habeat vitam eternā: ꝛ ego reſu-
ſcitabo eum in nouiſſimo die.

¶ CHRY. De reliq̄ dñs in myſterioꝝ traditioneʒ eos in- A
ducturus eſt:ꝛ p⁹ᵐ de deitate ſua loquit̄. Vn̄ di.[Dixit autē
eis ieſus. Ego ſuʒ panis vite.] Neq3.n.hoc de corpe eius di-
ctū eſt:de illo enim in fine dicit. Panis quē ego dabo:caro
mea eſt. Sʒ iterim de diuinitate loq̄t. Etenim caro ppter
deū vbuʒ panis eſt:qd ſpūm ipm̄ ſuſcipiēs panis celeſtis
fit. THEO. Nō aūt dixit.[Ego ſum panis nutrimentē:] Quia oīa
ſed[Vite.] Quia eniʒ cūcta mortifera erāt:viuificauit nos mortifera
chriſtus per ſeipm̄. Eſt aūt panis nō ɔſuete vite:ſʒ illi⁹ que erant chrs
morte nō reſecat̄. Vn̄ ſbdit̄.[Qui venit ad me nō eſuriet: nos viui
ꝛ qui credit in me nō ſitiet in eternū.] AVG.[Qui venit ficauit p ſe
ad me.] h̄ eſt[qui credit in me.] ꝛ qd dixit.[Nō eſuriet.] h̄ ipm̄.
intelligēdū eſt. Et nō ſitiet vnq̄. vtroq3.n.ſignat̄ eterna il- B
la ſatietas:vbi nulla eſt egeſtas. THEO. Uel[nō ſitiet]
neq3 eſuriet.i.ad vbū dei audiendū:neq3 tedioſus efficiet̄:
neq3 ſitiet ſiti itellectuali:q̄ſi nō habeat aquam baptiſmi ꝛ
ſcificationē per ſpūʒ factā. AVG. Panē igit̄ de celo de-
ſideratis:ante vos habetis:ſed nō mādu catis. Vn̄ ſequit̄.
[Sed dixi vobis:q2 ꝛ vidiſtis me ꝛ nō credi.] ALCVI.
q.d. Nō ideo h̄ dixi:ꝙ vos ſciam h̄ pane ſatiādos:ſed po-
tius ad iproperiuʒ veſtre incredulitatis dico:q2 videtis ꝛ nō
creditis. CHRY. Uel per h̄ ꝙ dicit.[Dixi vob:] iſinuat C
teſtimoniū

ſ.5. teſtimoniũ ſcripturarũ: de quo ſupra dixerat. Jlle ſunt que teſtimoniũ phibẽt de me. Et iterũ dixerat. Qm̃ veni in no/
ſ.5. mine pr̃is mei: ⁊ nõ ſuſcepiſtis me. ħ autẽ ꝙ dicit. ⌊Quia ⁊ vidiſtis me ⁊c.⌋ ſigna occulte inſinuat. AVG. Sꝫ nõ ideo ego populũ dei pdidi: qꝛ vos vidiſtis ⁊ nõ credidiſtis. Uñ ſequit̃. ⌊Omne qđ dat mihi pr̃: ad me veniet: ⁊ eum qui venit ad me nõ eyciã fo.⌋ BEDA. Abſolute dicit. ⌊Omne⌋ vt oſtenderet plenitudinẽ fideliũ. Hi aũt ſunt quos pr̃ dat filio: qñ per occultã inſpirationẽ facit eos credere in filium.

D ALCVI. Quecũq́ ergo pater traxerit ad ħ vt credat in me: veniet per fidẽ ad me: vt mihi iũgat̃: ⁊ eũ qui paſſib⁹ fidei ⁊ bone opationis veniet ad me. ⌊Nõ eyciã foras.⌋ i. in ſecreto pure ↄſciẽtie mecũ morabit̃: ⁊ tãdẽ recipiã eum in eterna btitudine. AVG. Jllud. n. itus vnde nõ exit̃ foras: eſt magnũ penetrale ⁊ dulce ſecretum ſine tedio: ſine amaritudine malorũ cogitationũ: ſine iterpellatiõe tẽtationũ ⁊ dolorũ: de quo di. Jntra in gaudiũ dñi tui. CHRY. Per ħ aũt ꝙ dicit. ⌊Qđ dat mihi pater:⌋ oſtẽdit qm̃ nõ cõtingẽs res eſt credẽ in chriſtũ: neq́ cogitationib⁹ humanis pficit̃: ſed ea que de ſup reuelatiõe indiget: etiã aĩa deuota

Eſta beatitudo eſt dulce ſecretũ ſine tedio ſine amaritudine ⁊c.

Mat. 25.

E ſuſcipiẽte reuelationẽ. Uñ nõ ſunt ab accuſatione eruti: quibus nõ dat pater. Jndigemus. n. ⁊ ea que ex nob eſt voluntate ad credẽdum. Per ħ aũt tãgit incredulitatẽ eorũ oſtẽdẽs: qm̃ qui nõ credit ei: volũtatẽ trãſgredit̃ pr̃is. Paulus aũt ait: ꝙ ipſe eos tradiderit pr̃i: cũ tradiderit ingt regnũ deo ⁊ pr̃i. Sicut igit̃ pater dans nõ puat ſeipm̃: ſic nec fili⁹ tradẽs. dicit̃ aũt filius tradẽ: qm̃ per eum ad pr̃ẽ adducimur. Et de pr̃e dictũ eſt. Per quẽ vocati eſtis in ſocietatẽ filij eius. Sic igit̃ qui venit ad me ſaluabit̃: qꝛ pro his veni ⁊ carnẽ aſſumpſi. Uñ ſequit̃. ⌊Quia deſcẽ. de celo nõ vt faciã volũtatẽ meã: ſed volũtatẽ eius qui miſit me.⌋ Quid dicis: alia ſunt tua ⁊ que illius? Ne igit̃ hoc aliqs ſuſpicet̃ ſubiũxit. ⌊Hec eſt aũt volũtas eius qui miſit me: vt oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in eum habeat vitã eternã.⌋ Per ħ aũt ⁊ filius vult: qa fili⁹ quos vult viuificat. Quid eſt igit̃ qđ dicit. Nõ aliud acturus veni q̃ qđ pater vult: qꝛ nõ hñs diuinã volũtatẽ a pr̃e: oĩa enim que pr̃is ſunt: mea ſunt: ſed ħ nõ dixit: ſed in fine reſeruat: excelſa eniꝫ interim occultat.

1. Coꝛ. 15.

1. Coꝛ. 1.

F AVG. Uel aliter. Quare nõ eyciat foras ſubiũgit dicẽs. ⌊Quia deſcẽ. de celo nõ vt faciã volũtatẽ meã: ſed volũtatẽ eius qui miſit me.⌋ Propterea. n. aĩa a deo exijt: qꝛ ſupba erat. Supbia eñ eiecti ſumus: humilitate regredimur. Medicus. n. qñ egritudinẽ diſcutit: ſi curet ꝙ per aliquã cãm factũ eſt: ⁊ ipam cãm nõ curet ad tẽpus videt̃ mederi: ſꝫ cã manẽte morbus repetit̃. Ut ğ cã oĩum morborũ curet̃. i. ſupbia: deſcẽdit ⁊ humilis fact⁹ eſt filius dei. Quid ſupbis hõ: filius dei ꝑpter te humilis fact⁹ eſt. Puderet te fortaſſe imitari humilẽ hoiem: ſaltẽ imitare humilẽ deũ. hec eſt. n. cõmẽdatio humilitatis. ⌊Nõ veni facere volũtatẽ meã: ſꝫ volũtatẽ eius qui miſit me.⌋ Supbia quippe fa

Supbia a deo cecidimus: humilitate regredimur ad eum.

G cit volũtatẽ ſuam: humilitas volũtatẽ dei. HYLA. 3⁹ de trinit̃. Nõ igit̃ hoc dicit: qꝛ facit qđ nõ velit: ſed obediẽtiã ſuã ſub effectu paterne volũtatis oſtẽdit: volẽs ipſe volũtatẽ pr̃is explere. AVG. Jdeo ğ qui ad me venerit non eyciã eum foras: qꝛ nõ veni facere volũtatẽ meã ⌋humilis veni humilitatẽ docere⌊ qui ad me venit ⌋incorpat̃ mihi: ⁊ humilis fit: qꝛ nõ faciet volũtatẽ ſuã: ſed dei: ⁊ ideo nõ eyciet̃ foras: qꝛ cũ ſupbus eẽt: piect⁹ eſt foras. Ad me. n. venire nõ poteſt niſi humilis: nõ mittit̃ foras niſi ſupbia: qui ſeruat humilitatẽ nõ labit̃ a veritate. Quare aũt ideo non eyciat foras qui venit ad illũ: qꝛ nõ venit facere volũtatẽ ſuã: oſtẽdit cum ſubdit. ⌊Hec eſt. n. volũtas eius qui miſit me pr̃is: vt omne qđ dedit mihi pater nõ pdã ex eo.⌋ Jpe illi datus eſt: qui ſeruat humilitatẽ nõ eſt volũtas in ↄſpectu pr̃is: vt pereat vnus de puſillis: de tumẽtibus põt pire:

de puſillis nihil perit: qꝛ niſi fueritis ſicut puſillus iſte: non intrabitis in regnũ celorũ. AVG. de correct. ⁊ grã. Qui ğ in dei ꝓuidẽtiſſima diſpõne pſciti: pdeſtinati: vocati: iuſtificati: glificati ſunt etiã nõdũ renati: ſed ⁊ nõdũ nati: iã filij dei ſunt: ⁊ oĩno pire nõ pñt. Hi. n. vere veniũt ad chrm̃. Ab illo ğ dat̃ etiã pſeuerãtia in bono vſq́ in finẽ. Neq́ꝫ. n. dat̃ niſi eis qui nõ pibũt: quoniã qui nõ pſeuerant pibunt. CHRY. Per hoc aũt qđ dicit. ⌊Nõ pdã ex eo⌋ nõ oſtẽdit ſe indigẽ eorũ cura: ſꝫ ħ dicit ꝑpter eorũ ſalutẽ. Poſtq́ aũt dixerat. ⌊Nõ pdam ex eo: ⁊ nõ eyciã foras:⌋ ſubiũgit. ⌊Sꝫ reſuſcitẽ eum in nouiſſimo die:⌋ qa in reſurrectiõe cõi mali eyciẽtur ſm̃ illud. Tollite eũ ⁊ eycite eum in tenebras exteriores. Jpſi etiã pdent̃ ſm̃ illud. Qui põt aĩam ⁊ corpus pdere in gehẽnã. Jdeo aũt multotiẽs reſurrectionẽ inducit: vt nõ ex ſolis rebus pñtib⁹ iudicẽt dei ꝓuidẽtiã: ſed aliã expectẽt vitã. AVG. Uidete aũt quẽadmodũ ⁊ hic geminã illã reſurrectionẽ deſignet: qui venit ad me: modo reſurgit: humilis fact⁹ in mẽbris meis. Sequit̃ aũt. ⌊Sꝫ reſuſcitem illũ in nouiſſimo die.⌋ Ad exponẽdũ aũt qđ dixerat. ⌊Omne qđ dedit mihi pr̃.⌋ Et iterum qđ dixerat. ⌊Nõ pdã ex eo⌋ ſubiũgit. ⌊Hec eſt. n. volũtas pr̃is mei qui miſit me: vt oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in eũ habeat vitã eternã.⌋ Supius dixit. Qui audit v̄bũ meũ: ⁊ credit ei qui miſit me. Modo aũt. ⌊Qui videt filiũ ⁊ credit in eum⌋ nõ dixit. Et credit in patrẽ. Hoc eſt. n. credere in filiũ: qđ ⁊ in patrẽ: qꝛ ſicut pater habet vitã in ſemetipſo: ſic dedit ⁊ filio vitã hẽe in ſemetipſo: vt ſic⌊ oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in eũ: habeat vitã eternã:⌋ credẽdo ⁊ trãſeũdo ad vitã tanq̃ prima illa reſurrectione: ⁊ qꝛ ipſa nõ eſt ſola ſubiũgit de ſecũda. ⌊Et ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die.⌋

H mat. 18.

Qui i dei ꝓuidentia pdeſtinati ſũt oĩo pire nõ pñt.

mat. 22.

mat. 10.

I

ſ.5.

¶ Murmurabant ergo iudei de illo: qꝛ dixiſſet. Tex. 6.
Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Et
dicebant. Nõne hic eſt filius ioſeph: cuius nos
nouimus pr̃ẽ ⁊ mr̃ẽ: Q̃uo ergo dicit hic: qꝛ Mat. 13
de celo deſcẽdi? Rñdit ğ ieſus ⁊ dicit eis. No Mar. 6.
lite murmurare inuicem. Nemo põt venire ad Luc. 4.
me: niſi pr̃ qui miſit me traxerit eũ: ⁊ ego reſu infra. 7.
ſcitabo eum in nouiſſimo die. Eſt ſcriptũ in ꝓ
phetis. Erũt oẽs docibiles dei. Oĩs qui audi Jſa. 54.
uit a pr̃e ⁊ didicit: venit ad me. Nõ qꝛ pr̃em vi mat. 11.
dit qſq̃: niſi is qui eſt a deo: hic vidit pr̃ẽ. Luc. 10.

A ¶ CHRY. Judei exiſtimãtes ſe comeſtione carnali potiri nõ turbabant̃: vſquequo poſtea diffiſi ſunt. Uñ dicitur. ⌊Murmurabãt ğ iudei de illo: qꝛ dixiſſet. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcẽdi.⌋ Uidebant̃ qdẽ turbari in hoc ꝙ dixerat eũ de celo deſcẽdiſſe. Sꝫ nõ hoc erat: qđ turbationẽ faciebat: ſꝫ hoc qđ nõ expectabãt potiri mẽſa corpali. Adhuc tñ eũ venerabant̃: qꝛ recẽs erat ſignũ: ⁊ ꝑpterea nõ manifeſte ei ↄtradicebãt: ſed murmurãdo ſuã turbationẽ oſtẽdebant. Quid aũt murmurãdo dixerint ſubdit̃. ⌊Et dicebãt. Nõne hic eſt ieſus filius Joſeph: cui⁹ nos nouimus patrẽ ⁊ matrẽ: q̃uo ğ dicit hic: qꝛ deſcẽdi de celo.⌋ AVG. Lõge aũt iſti erãt a pane de celo. Nec eum eſurire nouerãt. Panis enim iſte interioris hoĩs querit eſuriẽ.

B CHRY. Manifeſtũ eſt enim qm̃ mirabilẽ eius nõdum ſciuerãt gñationẽ: ꝑpterea cum adhuc filiũ Joſeph dicũt. Sed nõ increpant̃. Nõ. n. rñdit eis. Nõ ſuꝫ filius Joſeph: qꝛ nõ poterãt illũ mirabilẽ partũ audire. Si x̄o eum qui ſm̃ carnẽ non poterãt manifeſte audire: multomagis nec ſupiorẽ ineffabilẽ. AVG. Ab hoĩbus. n. carnẽ aſſumpſit: ſed nõ more hoĩum. Naꝫ patrẽ hñs in celo matrẽ elegit in terra: ⁊ illic nat⁹ ſine matre: ⁊ hic ſine pr̃e. Quid ergo talib⁹

Judei nõ increpant̃ a xp̄o: qꝛ vocabãt eũ filiũ ioſeph

murmurātib⁹ rńdit ſubdiť.[Rńdit ergo ieſus ⁊ dixit eis.
Nolite murmurare inuicem.]q.d. Scio quare nō eſuritis
ſic: vt iſtuꝫ panē nō intelligātis neqꝫ queratis.[Nemo pōt
venire ad me:niſi pater qui miſit me traxerit illuꝫ.] Ma/
gna gratie cōmēdatio:nemo venit niſi tract⁹:quē trahat:⁊
quē nō trahat:quare illū trahat:⁊ illuꝫ nō trahat noli velle
C indicare:ſi nō vis errare:ſemel accipe ⁊ intellige:ſi nō tra/
Error manicheoꝝ q negāt liberum arbitriū. heris:ora vt traharis. CHRY. Hic auteꝫ inſiliūt mani/
chei dicētes:qm̄ nihil in nobis eſt poſitū. Sꝫ hoc nō qđ in
nobis eſt deſtruit:ſed oſtēdit nos diuino auxilio indigētes.
Oſtēdit.n.hic nō eum qui inuit⁹ venit:ſed eū qui multā pa
tiť oppugnationeꝫ. AVG. Si.n.inuiti trahimur ad chri/
ſtū:ġ inuiti credimus:ġ violētia adhibeť:nō volūtas exci/
tať. Sꝫ intrare gſqꝫ eccľiam pōt nolēs. Credē nō pōt niſi
Ro.10. volēs. Corde.n.crediť ad iuſtitiā. Si ġ inuit⁹ venit qui tra/
hiť:nō credit:ſi nō credit nō venit. Nō.n.ad chriſtū ambu
lādo currimus:ſed credēdo nec motu corpis:ſed volūtate
cordis accedimus:ġ volūtate traheris. Quid eſt aūt trahi
Pš.36. volūtate? Delectare in dño:⁊ dabit tibi petitiones cordis
tui. Eſt quedā voluptas cordis cui dulcis eſt panis ille cele
ſtis. Porro ſi poete dicere licuit. Trahit ſua quemqꝫ volu/
ptas:quāto fortius nos dicē debemus trahi hoiem ad chri
ſtū:qui delectať vitate:btitudine:iuſtitia:ſempiterna vita:
qđ totuꝫ chrs eſt. An nō hñt corpis ſenſus voluptates ſuas
⁊ aius deſeriť a voluptatib⁹ ſuis. Da amātē:da deſiderātē
feruētē:fonti eterne pĩie ſuſpirātē:⁊ ſcit gd dicaꝫ. Sed q̄re
D voluit dicere:queꝫ traxerit pī ſi trahēdi ſumus ab illo tra/
Cant.p°. Quid ſit trahi a pře deo ⁊ non trahi. hamur:cui dicit quedā que diligit. Trahe me poſt te. Sed
gd itelligi voluit adūtamus. Trahit pater ad filiū eos qui
ppterea credūt in filiū:q2 euꝫ cogitāt patrē hře deū. Deus
eniꝫ pater equalē ſibi genuit filiū:⁊ qui cogitat atqꝫ in fide
ſua ſentit ac ruminat equalē eē pĩi eum in quē credit:ipm
trahit pī ad filiū. Arrius credidit creaturā:nō cū traxit pa
ter. Fotinus dicit. Hō ſolus eſt chrs. Qui ſic credit:nō eum
pī trahit. Traxit petruꝫ qui dixit. Tu es chrs filius dei vi/
ui. Vñ ei dictū eſt. Nō tibi reuelauit caro ⁊ ſanguis:ſed pī
Mat.16. meus qui in celis eſt. Iſta reuelatio ipa attractio eſt. Si.n.
qui iter delitias terrenas reuelanť amātib⁹ trahūt:nō tra/
het reuelat⁹ chrs a pře? Quid.n.fortius deſiderat aīa q̄ ve
Aīa nihil fortius deſiderat veritate. ritatē? ſꝫ hic hoies eſuriūt:ibi ſaturabunť:ideo ſubiecit.[Et
ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die.]q.d. ſaturabiť:eo q̄
⁊ hic ſitit in reſurrectiōe mortuoꝝ:qm̄ ego reſuſcitabo eū.
AVG. de q̄ſtio.no.⁊ ve.teſta. Vel attrahit pī ad filiū per
E opa que faciebat per illū. CHRY. Non parua dignitas
filij ſi pī adducit:⁊ ipſe ſuſcitat nō diuidēs ad patrē opa:ſꝫ
oſtēdēs parilitatē vtutis. Deide oſtēdit modū ſm quē pa/
ter trahit di.[Scriptum eſt in pphe. Et erūt oēs doci.dei.]
Vides fidei dignitateꝫ:qm̄ nō ab hoib⁹ neqꝫ hoies:ſed ab
ipſo deo eā debeāt addiſcē. Magiſter.n.pſidet oib⁹ parat⁹
exhis ſua tribuē:ad oēs ſuā doctrinā effundēs. Si aūt erūt
oēs docibiles dei:qualr gdā nō credūt? q2 hoc de pluribus
dictū eſt:ſiue qm̄ oēs qui volūt. AVG. de pdeſtina.ſcōꝝ.
Vel aliter. Sicut itegre loqmur cum de aliq̄ lraꝝ magro
qui in ciuitate ſolus eſt dicimus:oēs iſte hic lras docet:non
q2 oēs diſcunt:ſed q2 nemo niſi ab illo diſcit gcūqꝫ ibi lras
diſcit. Ita recte dicimus. Oēs deus docet venire ad chrm:
nō q2 oēs veniūt:ſꝫ q2 nemo aliter venit. AVG. ſup Joā.
F Vel aliter. Oēs regni illius hoies docibiles erūt dei:nō ab
hoibus audiēt:⁊ ſi hic ab hoib⁹ audiūt:tñ qđ intelligūt itus
datur. Strepitū vboꝝ ingero auribus vřis niſi reuelet ille
qui intus eſt. Qūo ergo o iudei me poteſtis agnoſcē q̄s pa/
ter nō docuit? BEDA. Dicit aūt pluralr. In pphetis:q2
oēs pphete:vno eodēqꝫ ſpiritu repleti:lꝫ diuerſa ppheta/
rēt:tñ ad idē tēdebāt:quapropter cuꝫ quouis eoꝝ oēs alij
ꝯcordabāt:ſicut cuꝫ Johele ppheta qui dicit. Erūt oēs do/
cibiles dei. GLO. Hoc in Johele nō inueniť:ſꝫ aliqđ ſi/ Johel.2
mile. Di eniꝫ ibi. Filij ſyon exultate ⁊ letamini in dño deo
nřo:q2 dedit vobis doctorē. Expſſius tñ eſt in Iſaia:vbi di/ Iſa.54.
ciť. Ponā vniuerſos filios tuos doctos a dño. CHRY.
Qđ gdē pcipuum eſt:quia ante per hoies diſcebāt que dei
G ſunt:nūc aūt per vnicū filiū dei ⁊ ſpūm ſanctū. AVG. de
pdeſtina.ſcōꝝ. Oēs aūt docibiles dei veniunt ad filiū:qm̄
audierūt ⁊ didicerūt a pře per filiuꝫ. Vñ ſubdiť.[Ois qui
audiuit a pře ⁊ didicit venit ad me.] Si autē ois qui audi/
uit a pře ⁊ didicit venit:pfecto ois qui nō venit nō audit a
patre nec didicit. Valde remota eſt a ſenſibus carnis hec
ſchola in qua pī audiť ⁊ docet:vt veniať ad filiuꝫ:nec agit
hoc cuꝫ carnis aure:ſꝫ cordis:vbi eſt ⁊ ipe filius:q2 ipſe eſt
vbū eius per qđ pater ſic docet:ſimul eſt ⁊ ſpūſſanct⁹. In/
ſeparabilia.n.didicimus eē opa trinitatis:ſꝫ pĩi hoc potiſſi/ Inſeparabilia ſūt opa trinitatis.
muꝫ eſt attributū:q2 de ipſo pcedit ⁊ filius ⁊ ſpūſſanctus.
Itaqꝫ gřa que occulte ⁊ humanis cordib⁹ diuina largitate
tribuiť:a nullo corde duro reſpuiť:ideo quippe tribuiť:vt
cordis duritia pmitus auferať. Cur ġ non oēs docet:vt ve/
niāt ad chriſtū:niſi q2 eos q̄s docet:miā docet:quos aūt nō
docet:iudicio nō docet. Si aūt dixerimus q̄ volūt diſcere:
quos nō docet:rńdebiť nobis. Et vbi eſt qđ ei di. Deus tu Pš.84
ꝯuertēs viuificabis nos:aut ſi nō facit volētes ex nolētib⁹
deus:vt gd orat eccľia ſm pceptū dñi pro pſecutorib⁹ ſuis.
Nō enim gſqꝫ dicere pōt credidi:vt ſic vocaret. Preuenit
quippe eum miā dei:q2 ſic eſt vocat⁹ vt crederet. AVG. H
ſup Joā. Ecce ġ qūo trahit pater docēdo de vitate non ne/
ceſſitatē imponēdo. Trahē enim dei eſt. Ois qui audiuit a
pře ⁊ didicit:venit ad me. Quid igiť chrs nihil docuit? gd
q̄ patrē magiſtrū hoies nō viderūt:filiū viderūt:fili⁹ ġ di/
cebat:ſꝫ pater docebat. Si ego hō cum ſim illū doceo:qui
audiuit vbū meū:illū docet ⁊ pater qui audiuit vbū eius.
Exponit aūt hoc ipſe ⁊ oſtēdit nobis gd dixerat ꝯtinuo ſubi/
iungēs.[Nō q2 patrē vidit gſqꝫ:niſi qui a deo eſt:hic vidit
patrē.]q.d. Ne forte cum dico vobis:ois qui audiuit a pře
⁊ didicit:dicatis apud vos. Nunqꝫ vidimus patrē:qūo ab
eo diſcere poterimus:a meipſo audite. Ego noui patrē ab
illo ſum:qūo vbū eſt ab illo cuius eſt vbum:nō q̄ ſonat ⁊
trāſit:ſed q̄ manet cuꝫ dicēte:⁊ trahit audiētē. CHRY.
Oēs quidē a deo ſumus. Id vo qđ eſt pcipuū filij ⁊ pprium
hic non poſuit ppter auditoꝝ imbecillitatem.

¶ Amē amē dico vobis: qui credit in me habet Tex.7.
vitaꝫ eternā. Ego ſum panis vite. Pres veſtri
māducauerūt māna in deſerto: ⁊ mortui ſunt.
Hic eſt panis de celo deſcēdens: vt ſiqs ex ipſo
manducauerit non moriatur. Ego ſum panis
viuus qui de celo deſcēdi. Siquis māducaue/
rit ex hoc pane: viuet in eternum.

¶ AVG. Reuelare voluit ſe dñs gd eēt. Vñ dicit.[Amē A
amē dico vobis:qui credit in me habet vitā eternaꝫ.]q.d. Habere chriſtū eſt hře vitam eternam.
Qui credit in me habet me. Quid eſt aūt hře me? Hře vi/
taꝫ eternā. Vita.n.eterna eſt vbū qđ in pncipio erat apud
deū:⁊ vita erat lux hoiuꝫ:aſſumpſit vita mortē:vt vita oc/
cideret mortē. CHRY. Quia vo turbe inſtabāt:cibum Joā.6.
corpalē petētes:⁊ eius cibi qui pĩib⁹ eoꝝ datus erat remi/
niſcētes:vt oſtēdat q̄ oīa illa figura erāt huius vitatis pſ/
tis:mētionē de cibo ſpūali facit dicēs.[Ego ſum panis vi/
te.] Paneꝫ qdē vite ſeipm vocat:qm̄ vitā noſtrā cōtinet ⁊
hāc ⁊ futurā. AVG. Sed q2 illi de māna ſupbiebāt ſub/
iūgit.[Pres veſtri māducauerūt māna in deſerto ⁊ mor/
tui ſunt.] Ideo pres veſtri:q2 ſiles eſtis illoꝝ murmurato/
res pres murmuratoꝝ filioꝝ. Nā de nulla re magis deuꝫ
offendiſſe ille populus dictus eſt:q̄ ꝯtra deū murmurādo.

B Ideo aũt mortui ſunt:qꝛ qđ videbãt credebãt:qđ nõ videbãt nõ credebãt neq̃ intelligebãt. CHRY. Nõ aũt ſine cã addit[In deſerto:]ſed occulte iſinuãs qꝛ nõ lõgum tẽpus fuit:quo.ſ.mãna datũ eſt:neq̃ ſimul cum venit in terrã ꝓmiſſionis:ſ3 qꝛ videbãt panẽ datũ a chõo minus eẽ illo qđ pãtib⁹ datũ erat:in eo ꝙ illud deſup deſcẽdebat. Miraculũ xp̃o panũ: iferius gerebat̃ ꝓpterea ſbiũgit.[Hic eſt panis de celo deſcẽdẽs.] AVG. Hũc panẽ ſignauit mãna:hũc panẽ ſignabat altare dei. Sacra hec ſunt:ꝛ illa fuerũt. In ſignis diuiſa ſunt:in re que ſignat̃ paria ſunt. Apl̃m audi. Oẽs eãdẽ eſcam ſpiritalẽ mãducauerũt. CHRY. Deinde oſtẽdit ꝙ maxime eos poterat ꝑſuadẽ:qꝛ ipſi patrib⁹ ſuis multo digniores effecti ſunt:qui mãna mãducantes ſunt mortui. Et ideo ſbdit.[Ut ſiqs ex ipſo mãducauerit:nõ moriat̃.] A fine vtriuſq̃ cibi oſtẽdit diã. Panem aũt hic dogmata ſalutaria dicit: ꝛ fidẽ que in ipſũ eſt:aut

Sacra veteris ꝛ noue leg[ ] q̃mõ differãt ꝛ quõ ꝯueniant.

1.Cor. 10

C corpus ſuũ:hec.n.ꝯſeruãt aĩam. AVG. Sed nunqd nos nõ morimur:qui mãducauimus panẽ deſcẽdentẽ de celo: Sic illi ſunt mortui:quẽadmodum ꝛ nos ſumus morituri quãtũ attinet ad mortẽ huius corpis viſibilẽ atq̃ carnalẽ. quãtũ aũt ꝑtinet ad mortẽ ſpiritalẽ:qua pres iſtoꝝ mortui ſunt. Manducauit mãna moyſes ꝛ multi qui dño placuerũt:ꝛ mortui nõ ſunt:qꝛ viſibilẽ cibum ſpũalr̃ intellexerũt: ſpũalr̃ guſtauerũt vt ſpũalr̃ ſatiarent̃. Nã ꝛ nos hodie accipimus viſibilẽ cibũ:ſed aliud eſt ſacrm̃:aliud v̾tus ſacri: quoniã multi de altari accipiũt:ꝛ accipiẽdo moriunt̃. Uñ Apl̃s. Iudiciũ ſibi mãducat ꝛ bibit. Panẽ ergo celeſtẽ ſpiritualẽ mãducare eſt innocẽtiã ad altare apportare. Peccata etſi ſint quotidiana:nõ ſint mortifera:anteq̃ ad altare accedatis:attẽdite qđ dicatis. Dimitte nobis debita nr̃a ſicut ꝛ nos dimittimus debitorib⁹ nr̃is. Si dimittis:dimittent̃ tibi:ſecurus accede:panis eſt nõ venenũ. Siqs ergo ex hoc pane mãducauerit:nõ morief̃. S3 qꝛ ꝑtinet ad virtutẽ ſacri nõ qđ pertinet ad viſibile ſacrm̃:qui mãducat.ſ. intus nõ foris. ALCVI. Ideo inq̃ nõ morit̃ qui comedit hũc panẽ:qꝛ[ego ſũ panis viuus qui de celo deſcẽdi.] THEO. Per hoc.ſ.ꝙ incarnat⁹ eſt:nõ ergo p̾us ſolũ fuit hõ:ꝛ poſtmodũ aſſumpſit diuinitatẽ vt Neſtorius fabulatur. AVGV. De celo deſcẽdit ꝛ mãna:ſed mãna vmbra erat:iſte veritas eſt. ALCVI. Eſt autẽ mea vita viuificans. Uñ ſeqnit̃.[Siqs mãducauerit ex hoc pane viuet:] nõ tñ in pñti:per fidẽ ꝛ iuſtitiã:ſed[in eternum.]

1.Cor.11°

Mat.6.

Qui remittit debita ſuis debitorib⁹ ſecurus ad cõmunionem altari[ ] accedat.

Tex.8. ¶ Et panis quem ego dabo caro mea eſt: pro mundi vita.

A ¶ AVG. Determinat ꝯſter dñs quõ ſe panẽ dicat non tñ ſm diuinitatẽ que paſcit oĩa:ſed etiã ſm humanã nãtũ que eſt aſſumpta a v̾bo dei:cum ſubdit.[Et panis quẽ ego dabo caro mea eſt:pro mũdi vita.] BEDA. Hũc panẽ tũc dñs dedit qñ myſteriũ corpis ꝛ ſanguis ſui diſcipulis tradidit:ꝛ qñ ſemetipſũ deo pñi obtulit in ara crucis. Qđ v̾o dicit[Pro mũdi vita:]nõ debemus itelligẽ pro elemẽtis: ſ3 pro oĩbus qui mũdi noie deſignant̃. THEO. In h̾ qđ dicit [Quẽ ego dabo]ptãtẽ ſuã demõſtrat:ꝙ nõ ſicut ſeruus minor pr̃e crucifixus eſt:ſed volũtarie. Nã etſi a pr̃e dari dicat̃:tñ ſeipm̃ tradidit ipſe. Attende aũt ꝙ panis qui in myſterijs a nobis aſſumit̃:nõ ſolũ figuram gerit carnis chꝛiſti:ſ3 ipſe eſt vera caro chꝛiſti. Nõ enim dixit.[Panis quẽ ego dabo]figurã carnis mee gerit:ſed[caro mea eſt.] Trãſmutat̃ aũt inenarrabilib⁹ v̾bis iſte panis per myſticam bñdictionẽ ꝛ habitationẽ ſpũſſancti in carnẽ chꝛĩ. S3 q̃re nõ videmus carnẽ: Quia ſi caro videret̃ horror nos in eius aſſumptione inuaderet. Uñ vt nr̃i ifirmitati cõdeſcẽdat̃ talis nobis videt̃ myſticus cibus ſm ꝙ nr̃e ꝯſuetudini cõpetebat.[Pro mũdi aũt vita]carnẽ ſuã tradidit:qꝛ moriẽdo mortẽ ſoluit. Ego etiã itelligo[pro mũdi vita] reſurrectionẽ. Nã dñi mors v̾lem reſurrectionẽ toti gñi humano miniſtrauit. Forte aũt ꝛ vitã que in ſcificatiõe ꝛ ſ̾tificatione ꝯſiſtit ꝛ ſpũ:mũdi vitã dixit. Et ſi.n.nõ oẽs ſuſceperint vitã que eſt in ſcificatiõe ꝛ ſpũ:tñ dñs ſeipm̃ pro mundo tradidit:ꝛ quãtũ in eo eſt tot⁹ mũdus ſcificat̃. AVG.

B Qñ aũt capet caro ꝙ dixit panẽ carnẽ. Norũt aũt fideles corpus chꝛĩ:ſi corpus chꝛĩ eẽ nõ negligãt. Fiãt corpus chꝛĩ: ſi volũt viuere de ſpũ chꝛĩ. De ſpũ.n.chꝛĩ nõ viuit:niſi corpus chꝛĩ. Nunqd.n.corpus meũ viuit de ſpũ tuo: Hũc panẽ exponit apl̃s dicẽs. Unũ corpus multi ſumus. O ſacrm̃ pietatis:o ſignũ vnitatis:o vinculũ charitatis. Qui vult viuere accedat:credat:incorpet̃ vt viuificetur.

1.Cor. 10

Sacri altaris vtilitates ꝛ dignitates.

¶ Litigabãt ergo iudei adinuicẽ dicẽtes. Quomodo poteſt hic nobis carnẽ ſuã dare ad mãducãdũ: Dixit ergo eis ieſus. Amẽ amen dico vobis:niſi mãducaueritis carnẽ filij hoĩs ꝛ biberitis eius ſanguinẽ:nõ habebitis vitam in vobis. Qui mãducat meã carnẽ ꝛ bibit meũ ſanguinem:habet vitã eternam: ꝛ ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die. Tex.9.

A ¶ AVG. Quia iudei panẽ ꝯcordie nõ intelligebãt adinuicẽ litigabãt. Unde di.[Litigabãt ḡ iudei adinuicẽ dicẽtes. Quõ põt hic nob dare carnẽ ſuã ad mãducãdũ:]Qui aũt mãducãt talem panẽ:nõ litigant adinuicẽ:qꝛ per hũc deus habitare facit vnanimes in domo. BEDA. Putabãt ergo iudei ꝙ dñs ꝑticulatim carnẽ ſuã diuideret:ꝛ eis ad mãducãdũ daret:ꝛ ideo litigabãt:quia nõ intelligebãt. CHRY. Quia igit̃ dicebãt:hoc eẽ ipoſſibile: vt.ſ.carnem ſuã ad mãducãdũ daret oſtẽdit:qꝛ nõ ſolũ nõ eſt ipoſſibile:ſed valde neccĩũ. Uñ ſequit̃.[Dicit ergo eis ieſus. Amẽ amẽ dico vobis:niſi mãducaueritis carnẽ filij hoĩs:ꝛ biberitis eius ſanguinẽ:nõ hẽbitis vitã in vobis.] AVG.q.d. Quõ qdẽ det̃:ꝛ qualnam ſit modus manducãdi iſtũ panem ignoratis: verũtñ[niſi mãduca.ꝛc̃.] BEDA. Et ne crede

B ret̃ illis ſolis hoc dixiſſe mox ġnalẽ ſñiam intulit di.[Qui mãducat meã carnẽ ꝛ bibit meũ ſan.] AVG. Et ne iſtã vitã intelligẽtes de hac re litigarẽt:ſecut⁹ adiũxit.[Habet vitã eternã.] Hanc ḡ nõ habet:qui iſtã carnẽ nõ mãducat: nec iſtũ ſanguinẽ bibit. Nam tp̃alẽ vitã ſine illo hic hoĩes pñt:eternã v̾o oĩno nõ pñt. Nõ ita eſt hec eſca:quã ſuſtẽtãde huius tp̃alis vite cã ſumimus:nã qui eã nõ ſumpſerit nõ viuet:nec tñ qui eã ſumpſerit viuet. Fieri.n.põt vt morbo vel ſenio vel aliquo caſu plurimi qui eã ſumpſerint moriant̃. In hoc v̾o cibo ꝛ potu.i.corpis ꝛ ſanguis dñi:nõ ita eſt.nã ꝛ qui eã nõ ſumit:nõ habet vitã:ꝛ qui eam ſumit habet vitã:ꝛ hãc vtiq̃ eternã. THEO. Nõ.n.puri hoĩs caro eſt ſed dei:ꝛ hoĩẽ diuinũ facẽ valẽs:tanq̃ diuinitate inebriãs. AVG.21° de ciui.dei. Sunt aũt qdã liberationẽ

Sine ſumptione corporis chꝛĩ eterna vita nõ põt hꝛĩ

C ab eterno ſupplicio hoĩbus ꝓmittẽs chꝛĩ baptiſmate ablutis:qui participes ſunt corpis eius:quõlibꝫ vixerint:ꝓpter illud qđ dicit̃ hic. Sed ꝯdicit eis Apl̃s di. Manifeſta ſunt opa carnis que ſunt:fornicatio:immunditia ꝛc̃.que ꝓdico ſicͭ ꝓdixi:qꝛ qui talia agũt:regnũ dei nõ poſſidebũt. Quobꝛẽ quõ ſit accipiẽdũ qđ hic di merito querit̃. Qui eniꝫ in eius eſt corpis vnitate.i.in chꝛianoꝝ cõpage mẽbroꝝ:cuius corporis ſacrm̃ fidelis cõicantes de altari ſumere ꝯſueuerũt: ipſe vere dicẽdus eſt mãducare corpus ꝛ bibere ſanguinẽ chꝛiſti:ac per h̾ heretici ꝛ ſciſmatici ab vnitate corpis ſeparati:pñt idẽ ꝑcipe ſacrm̃ : ſed nõ ſibi vtile:imo v̾o etiã noxium quo iudicent̃ grauius q̃ vel tardius liberent̃:nec illi etiam in ꝑditis ꝛ dãnabilib⁹ moribus debẽt eſſe ſecuri:qui per vite iniqtatẽ:ipſã vite iuſtitiã que eſt chꝛs deſerũt:ſiue Gal.5°

fornicādo: ſiue aliqd hō͂ faciēdo. Nō enim iſti dicēdi ſunt mādūcare corpus chriſti: qm̄ nec in mēbris cōputādi ſunt chri. Ut.n. alia taceā: nō pñt ſimul eē mēbra chri: ꝛ mēbra meretricis. AVG. ſup Joā. Hūc itaqꝫ cibū ꝛ potū ſocie‑

D Hoc ē ꝫ eucharistie ſignificat ſocietatē mēbroꝝ eccleſie.

tatē vult itelligi corpis ꝛ mēbroꝝ ſuoꝝ: qḋ eſt eccl'ia in p̄deſtinatis ꝛ vocatis ꝛ iuſtificatis ꝛ glīficatis ſcis ꝛ fidelibꝰ eius. Huius rei ſacr̄m.i. vnitas corpis ꝛ ſanguinis chri ali‑cubi quotidie: alicubi certis iteruallis dierū in dñica mēſa p̄paraᷣ: ꝛ de dñica mēſa ſumiᷣ qbuſdā ad vitā: qbuſdā ad exitiū. Res vō ipſa cuius ſacr̄m eſt: omni homini eſt ad vitā: nulli ad exitiū: qcūqꝫ eius particeps fuerit. Ne aūt putarēt ſic in iſto cibo ꝛ potu p̄mitti vitā eternā: vt qui eam ſumerēt: iam nec corpe morerētur. Huic cogitationi occur‑rens ſubiūgit dicēs. ⌊Et ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die: ⌋ vt. ſ. habeāt interim vitā eternā ſm̄ ſpem in rege que ſanctoꝝ ſpūs ſuſcipit. Quod aūt ad corpus attinet: nec corpus etiam vita eterna fraudetur: ſed in reſurrectione mortuorum in nouiſſimo die eam habeat.

Tex. 10. ❡ Caro eni mea vere eſt cibus: ꝛ ſanguis meus vere eſt potus. Qui mādūcat meam carnē: ꝛ bibit meū ſanguinē: in me manet: ꝛ ego in illo. Sicut miſit me viuēs pater: ꝛ ego viuo p̄pter p̄rē: ꝛ qui mādūcat me: ꝛ ipſe viuet p̄pter me. Hic eſt panis qui de celo deſcēdit. Nō ſicut mādūcauerunt p̄res vr̄i māna ꝛ mortui ſunt. Qui mādūcat hūc panē: viuet in eternū. Hec dixit in ſynagoga docēs in capharnaum.

A ❡ BEDA. Dixerat ſupius. Qui mādūcat meā carnē ꝛ bibit meū ſanguinē: habet vitā eternā. ꝛ vt oſtēderet quanta diſtātia ſit iter corpalē cibū ꝛ potū: ꝛ ſpūale myſteriū corporis ꝛ ſanguis ſui adiecit. ⌊Caro eni mea vere eſt cibus: ꝛ ſan. meus vere eſt po. ⌋ CHRY. Hoc aūt dicit: aut vt credāt his que dicta ſunt: vt nō eſtimēt enigma ꝛ parabolam eē: ſꝫ ſciāt qm̄ omnino opꝫ mādūcare corpus chri. Aut vult dicere ꝙ verus cibus eſt hic qui animā ſaluat. AVG. Uel

B Sacr̄ꝫ eucharistie ſe digne ſumētes immortales facit.

aliter. Cū cibo ꝛ potu id appetāt hoīes vt nō eſuriāt neqꝫ ſitiāt: hoc veraciter nō p̄ſtat niſi iſte cibus ꝛ potus: qui eos a qbꝰ ſumiᷣ imortales ꝛ incorruptibiles facit. i. ſocietas ipſa ſcōꝝ: vbi pax erit: ꝛ vnitas plena atqꝫ perfecta. Propterea dñs nr̄ corpus ꝛ ſanguinē ſuū in eis rebus cōmēdauit: que ad vnum aliqd rediguntᷣ ex multis. Nāqꝫ aliud. ſ. panis ex multis granis in vnū ꝯſtat: aliud. ſ. vinū ex multis acinis cōfluit. Deīde iā exponit qd ſit mādūcare corpus eius: ꝛ ſanguinē bibē di. ⌊Qui mā. meā car. ꝛ bi. meū ſan. in me ma. ꝛ ego in illo. ⌋ Hoc eſt ḡ mādūcare illā eſcā: ꝛ illū bibē potū: in chriſto manere: ꝛ chrm̄ in ſe hīc. Ac per hoc qui nō manet in chriſto: ꝛ in quo nō manet chriſtus: p̄culdubio nec mādūcat eiꝰ carnem: nec bibit eius ſanguinē: ſꝫ magis tāte rei ſacr̄m ad

C iudiciū ſibi mādūcat ꝛ bibit. CHRY. Uel aliter ꝯtinuatur: qꝛ p̄miſerat ſe mādūcātibꝰ vitā eternā: vt ḡ hoc ꝯfirmet inducit. ⌊Qui mādu. meā car. ꝛc. ⌋ AVG. de ꝟb. do. Multi qdē qui vel corde ficto carnē illā mādūcāt: ꝛ ſanguinem bibūt: vel cū mādūcauerint apoſtate fiūt: nunqd manēt in chriſto: ꝛ chriſtus in eis? Sꝫ eſt p̄fecto qdā modus mādūcādi illā carnē: ꝛ bibēdi illū ſanguinē: quo qui mādūcauerit. ꝛ biberit: in chriſto manet ꝛ chriſtus in eo. AVG. 21° de ciuita. dei. Hoc eſt illi q nō ſacramētotenus tm̄: ſꝫ reuera corpus chri

D mādūcāt: ꝛ ſanguinē bibūt. CHRY. Et qꝛ ego viuo: manifeſtū eſt ꝙ ipſe viuet. Et ad hoc oſtēdēdū ſubiūgit. ⌊Sicut miſit me viuēs pater: ꝛ ego viuo p̄pter patrē: ꝛ qui mādūcat me: ꝛ ipſe viuet p̄pter me. ⌋ Ac ſi dicat. Uiuo ego ſicut pater: ꝛ ne ingenitū eſtimes adiecit. ⌊Propter patrē: ⌋ patrē ſibi eſſe p̄n̄m occulte inſinuās. Qꝛ aūt dicit. ⌊Qui mādūcat me: ꝛ ipſe viuet p̄pter me: ⌋ nō de vita ſimplr̄ hoc dicit: ſed de approbata. Etenim etiā ifideles viuūt nō mādūcātes de carne illa: ſed neqꝫ de reſurrectiōe cōi hoc dicit. Etenim oēs ſuſcitabuntᷣ: ſed de glīoſa ꝛ mercedem habente.

E AVG. Nō aūt ait. Sicut mādūco p̄rē ꝛ ego viuo p̄pter patrē: ꝛ qui mādūcat me: ꝛ ipſe viuet p̄pter me. Nō. n. filius participatiōe p̄ris fit melior: ſicᷣ participatiōe filij per vnitatē corpis eius ꝛ ſanguinis: qḋ illa manducatio ꝛ potatio ſignāt: nos efficimur meliores. Si ḡ ita dictū eſt. ⌊Uiuo p̄pter p̄rem: ⌋ qꝛ ipſe de illo eſt: ſine detrimēto eq̄litatis dictū eſt: nec tn̄ eadē noſtrā ꝛ ſuā eq̄litatē ſignauit: ſed gratiā mediatoris oſtēdit. Si aūt ſm̄ id accipimus. ⌊Uiuo p̄pter p̄rē. ⌋ qḋ alibi ait. Pater maior me eſt: hec ꝟba ita dixit. ⌊Sicut miſit me p̄r. ⌋ Ac ſi diceret. Ut ego viuā p̄pter p̄rē. i. ad illū tanqꝫ ad maiorē referā vitā meā: exinanitio

Joā. 14

F mea fecit: in qua me miſit. Ut aūt qſqꝫ viuat p̄p me participatio facit: qꝛ mādūcat me. HYLA. 8° de tri. De ꝟitate igiᷣ carnis ꝛ ſanguis chri: nō relictꝰ eſt ambigēdi locus. Nūc. n. ex ipſius dñi p̄feſſione ꝛ fide nr̄a vere caro eſt: ꝛ vere ſanguis eſt. Hec ḡ vite nr̄e cā eſt: qḋ in nob carnalibꝰ manētē per carnē chrm̄ habemus: victuris nobis per eū ea cōditione: qua viuit ille per p̄rē. Si ḡ nos nāliter ſm̄ carnē per eum viuimus. i. nām carnis ſue adepti: quō nō nāliter ſm̄ ſpūꝫ in ſe patrē habeat: cū viuat ipe per p̄rē? Per p̄rem aūt viuit: dū natiuitas nō alienā ei itulit diuerſamqꝫ nām. AVG. Ut aūt illū panē mādūcādo viuamus: qui eternā vitā ex nobis hīc nō poſſumus: de celo deſcendit.

Caro ꝛ ſanguis xp̄i ē cā vite noſtre: qꝛ per ea hēmus xp̄m i nos manētem.

G Unᷣ ſeqᷣ. ⌊Hic eſt panis qui de celo deſcēdit. ⌋ HYLA. 10° de trini. Se panē hic dicit: ac ne ꝟbi ꝟtus atqꝫ nā deſeciſſe exiſtimareᷣ in carnē: panē carnē ſuā eſſe dixit: vt per hoc qui deſcēdēs de celis panis eſt nō ex humana ꝯceptione origo eē corpis eius exiſtimareᷣ: dū celeſte eē corpus oſtēditᷣ. at ꝟo cum panis eſt: aſſumpti per ꝟbū corpis eſt p̄feſſio. THEO. Nō. n. purū deū comedimus: nā ꝛ ipalpabilis ꝛ incorpeus eſt: neqꝫ. n. hoīs puri carnē comedimus que nil poſſet p̄ficē. Sꝫ qꝛ deus carnē ſibi vniuit: caro eius viuificatiua exiſtit: nō ꝙ in dei nāꝫ trāſierit: ſed ſm̄ quādā igniti ferri ꝯſuetudīnē: qḋ ꝛ ferrū manet: ꝛ ignis actū oſtēdit: ſic ꝛ caro dñi viuificatiua eſt tanqꝫ caro ꝟbi dei. BEDA.

In ſacr̄o ſumimus ñ ſolū humanitatē: ſꝫ etiā xp̄i diuinitatē

H Et vt oñderet diſtātiā vmbre ꝛ lucis: typi ꝛ veritatis ſubiūxit. ⌊Nō ſicᷣ mādūcauerūt p̄res vr̄i māna ꝛ mor. ſunt. Qui mādūcat hūc panem viuet in eternū. ⌋ AVG. Qꝛ aūt illi mortui ſunt: ita vult itelligi: vt nō viuāt in eternū. Nā tpaliter ꝛ hi p̄fecto morienᷣ: qui chriſtū mādūcāt: ſed viuūt in eternum: qꝛ chriſtus eſt vita eterna. CHRY. Si. n. poſſibile fuit ſine meſſe ꝛ frumēto ꝛ alijs hō͂. xl. annis illoꝝ vitā ꝯſeruare: multo magis nūc cibo ſpūali hoc facere poterit cuiꝰ illa erāt figure. Freq̄nter aūt vitā repromittit: qꝛ nihil eſt ita delectabile hoībꝰ. Unᷣ ꝛ in veteri teſtamēto lōgitudo vite p̄mittebaᷣ. hic aūt vita finē nō hn̄s. Simul etiā p̄ hoc oſtēdere vult: qm̄ ſniā morti tradētem pro peccato nūc ſoluit vitā eternā ꝯtrario p̄mittēs. Sequiᷣ. ⌊Hec dixit in ſynagoga docēs in capharnaum. ⌋ vbi. ſ. plurime ꝟtutes eius ſunt facte. Docebat aūt in ſynagoga: ꝛ in tēplo multitudinē attra‑

I Myſtice.

here volēs ꝛ oñdēs: qm̄ nō eſt ꝯtrius p̄ri. BEDA. Myſtice aūt capharnaū: que interp̄taᷣ villa pulcherrima: ſignificat mūdū: ſynagoga ꝟo iudaicum populū. per hoc ḡ oſtēditur ꝙ dñs per myſteriū incarnationis mūdo apparens iudaico populo multa docuit: que ipſe itellexit.

Tex. 11. ❡ Multi ḡ audiētes ex diſcipulis eius dixerūt. Durus eſt hic ſermo. Et quis pōt eū audire? Sciēs aūt ieſus apud ſemetipm̄: qꝛ murmurarēt de hoc diſcipuli eiꝰ: dixit eis. Hoc vos ſcādalizat.

liȥat. Si ergo videritis filiuȝ hoīs aſcēdentem
vbi erat prius. Spūs eſt qui viuificat: caro nō
ꝓdeſt qcq̄. Uerba que ego locut⁹ ſum vobis:
mat.26. ſpūs ⁊ vita ſunt. Sed ſunt qdaȝ ex vobis q nō
mar.14. credūt. Sciebat eniȝ ab initio ieſus: q eſſent cre
Luc.22. dentes: ⁊ qs traditurus eſſet eum. Et dicebat.
Propterea dixi vobis: q2 nemo pōt venire ad
me niſi fuerit ei datuȝ a pr̄e meo. Ex hoc multi
diſcipl'oꝝ ei⁹ abierūt retro: ⁊ iaȝ nō cū illo am-
mat.16. bulabāt. Dixit ḡ ieſus ad duodeciȝ. Nunqd ⁊
vos vultis abire? Rn̄dit ḡ ei ſimon petr⁹. Dn̄e
ad queȝ ibimus? Uerba vite eterne habes. Et
nos credimus ⁊ cognouim⁹: q2 tu es chr̄s fili⁹
dei. Rn̄dit ei ieſus. Nōne ego vos duodecim
elegi: ⁊ ex vobis vn⁹ diabolus eſt. Dicebat aūt
de iuda ſimonis ſcharioris. Hic eniȝ erat tradi
turus eū: cuȝ eſſet vnus ex duodecim.

A ¶ AVGV. Talia loquēte ieſu nō crediderūt aliquid ma
gnū dicentē ⁊ v̄bis illis aliquā gr̄aȝ cooperāteȝ: ſȝ put vo-
luerunt intellexerūt: ⁊ more hoīuȝ: q2 poterat aut diſpone-
bat ieſus carnē: qua indutū erat v̄bū veluti cōſciſſaȝ diſtri-
buere credētib⁹ in ſe. Uñ di. [Multi ergo audi. nō ex ini-
micis: ſȝ ex diſci. eius dixe. Du. eſt hic ſermo.] CHRY. i.
difficile ſuſceptibilis: ſupexcedens eoꝝ imbecillitatē. Pu-
tabāt. n. euȝ ſupra ſeipm loq maiora ꝓpa dignitate: ⁊ dixe-
runt. [Quis pōt eū audire?] q̄ſi pro ſeipſis ridentes: q2 nō
debebāt. AVG. Si aūt diſcipuli durū habuerūt iſtū ſer
monē: qd inimici? Et tñ ſic oportebat vt diceref qđ nō ab
hoīb⁹ intelligeref: ſecretū dei intentū dȝ facē: nō aduerſos.
Erāt aliq q diu conuerſabanf cū apl'is q dicebātur diſcipuli. THEO. Cuȝ aūt audis q diſcipuli ei⁹ murmurabāt: nō
intelligas hos qui actu ſunt diſcipuli: ſȝ hos qui in habitu
⁊ figura videbanf ab eo inſtrui. Naȝ iter diſcipulos erant
qdā ex plebe q dicebanf ei⁹ diſcipuli: q2 multo cū diſcipu-
lis manebāt tpe. AVG. Sic autē apud ſe iſta dixerūt vt
B ab illo nō audirenf: ſȝ ille q nouerat in ſeipſis apud ſeipm
audiebat. Uñ ſeqf. [Sciēs aūt ieſus apud ſemetipȝ quia
murmura. de h diſcipuli eius dixit eis: hoc vos ſcandali.]
ALCVI. Qđ. ſ. dixi vobis mādūcare carneȝ meā: ⁊ bibē
ſanguinē meū. CHRY. Erat aūt h ſue deitatis ſignū oc-
culta in mediū ferre. Uñ ſeqf. [Si ḡ vide. fi. ho. aſcen. vbi
.s̄.i. erat p̄us] ſupple qd diceris? Hoc ⁊ in nathanaele fecit di-
cens. Qm̄ dixi tibi: vidi te ſub ficu: credis: maiora his vi-
debis. Nō igif qōnes queſtionib⁹ copulat: ſȝ magnitudine
dogmatū ⁊ multitudine eos inducē vult. Non igif diſcipu
los in ſcādaluȝ mittere volens h dicit: ſȝ eoꝝ ſcādaluȝ ſol-
uere volens. Naȝ dū eſtimāt eum de ioſeph natū: nō ſuſci-
piūt ea q̄ dicebāf. Qui v̄o credituri erāt: qm̄ de celo deſcē-
C dit: ⁊ illuc aſcēdit facili⁹ attēdūt his q̄ dicebanf. AVG.
Uel al'r. Hinc ſoluit qđ illos cōmouerat: illuȝ. n. putabant
erogaturū corp⁹ ſuū. ille aūt dixit ſe aſcēſurū in celū vtiqȝ
integrū. [Cuȝ videritis (inquiēs) filiū hoīs aſcēdentē vbi
erat p̄us.] Certe vl' tūc videbitis: q2 nō eo mō quo putatis
erogat corp⁹ ſuū: ⁊ q2 gr̄a ei⁹ nō ꝯſumif morſib⁹. filius aūt
hoīs chr̄s ex v̄gine maria hic eē cepit in terra: vbi carnem
aſſūpſit ex terra. Quid ḡ vult qđ ait. [Cuȝ vide. fi. ho. aſcē.
vbi erat p̄us] niſi vt itelligam⁹ vnā pſonā eē chrm̄ deuȝ ⁊
hoīeȝ: nō duas: ne fides nr̄a ſit quaternitas: ſȝ trinitas. Sic
ergo erat filius hoīs in celo: quēadmoduȝ fili⁹ dei erat in
terra: fili⁹ dei in terra in ſuſcepta carne: fili⁹ hoīs in celo in
vnitate pſone. THEO. Nō ḡ pp h putes q de celo cor-
pus chr̄i deſcēderit: hoc. n. martiani heretici ⁊ apollinaris
eſt dictū: ſed q2 vnus ⁊ idē erat fili⁹ dei ⁊ hoīs. CHRY. D
Propter h aūt ⁊ aliā ſolōnē inducit dicēs. [Spūs eſt qui
viuificat: caro nō ꝓdeſt quicq̄] qđ aūt dicit tale eſt: ſpūal'r
opȝ ea que de me ſunt audire. qui autē carnal'r audit: nihil
ꝓficit. Eſt aūt carnal'r intelligere: ſimpl'r ea que propoſita
ſunt videre ⁊ nihil plus imaginari. Opȝ aūt nō ita iudica-
re: ſȝ oīa myſteria interiorib⁹ oculis inſpicere: qđ ſemp eſt
ſpūal'r audire. Carnale v̄o erat dubitare qual'r pōt nobis
carnē dare māducare: qd igif: nō eſt vera caro? imo vtiqȝ.
Cū igif ait. [Caro nō ꝓdeſt quicq̄] non de ſua carne dicit:
ſed de eius carne qui carnaliter accipiebat que dicebanf.
E AVG. Uel al'r. [Caro nō ꝓdeſt quicq̄.] Sed quō illi in-
tellexerūt? Carnē quippe ſic intellexerūt: quō in cadauere
dilaniaf: aut in macello vendif: nō quō ſpiritu vegetatur:
accedat ſpūs ad carnē ⁊ ꝓdeſt plurimū. Naȝ ſi caro nihil
ꝓdeſſet: verbū caro nō fieret vt habitaret in nobis: ſȝ ſpi-
ritus per carneȝ aliqd opat⁹ eſt in nobis pro ſalute noſtra.
Spūs per carnē ſaluteȝ noſtrā opat⁹ eſt.
F AVG. 10⁹ de ciui. dei. Non. n. caro per ſeipſaȝ mūdat: ſȝ
per v̄bū a quo ſuſcepta eſt: qđ cū ſit pn̄cipiū oīuȝ ſuſcepta
aīa ⁊ carne. ⁊ aīaȝ credentiū mundat ⁊ carnē. [Spūs ergo
eſt qui viuificat: caro nō ꝓdeſt quicq̄] ſicut illi itellexerūt
carneȝ: nō ſic ego do ad manducāduȝ carnem meā: q2 nec
carnē debemus ſapere ſm̄ carneȝ: pinde dicit. [Uerba q̄
ego locut⁹ ſum vobis ſpūs ⁊ vita ſunt.] CHRY. i. ſpiri-
tualia ſunt: nihil hūtia carnale neqȝ ꝯñtiaȝ nālēȝ: ſed eruta
ſunt ab oī tali neceſſitate que in terra: ⁊ a legib⁹ que hic po
ſite ſunt. AVG. Si ḡ intellexiſti ſpūal'r [ſpūs ⁊ vita tibi
ſunt] ſi itellexiſti carnal'r: etiā ſic [ſpūs ⁊ vita ſūt] ſȝ tibi nō
ſunt. Diximus. n. hic dn̄m cōmēdaſſe in māducatione car-
nis ſue: ⁊ potatione ſanguis ſui vt in illo maneamus ⁊ ipſe
in nobis: h aūt qd facit niſi charitas? Charitas aūt dei dif- Ro.5.
fuſa eſt in cordib⁹ nr̄is per ſpm̄ ſcm̄ qui dat⁹ eſt nobis. ergo
ſpūs eſt q viuificat. CHRY. Et q2 de carnali audientia
ſupra locut⁹ eſt ſubiūgit. [Sȝ ſūt qdā ex vobis qui nō cre-
dūt.] Dicēs [qdā] diſcipl'os excepit. ſuā aūt dignitatē oſtē
dit: occulta reuelās. AVG. Nō dixit. Sūt qdā in vobis
q nō itelligūt. ſȝ cāȝ dicit q̄re nō itelligāt. Propha. n. dixit. Iſa.6.
Niſi credideritis: nō itelligetis. Naȝ q reſiſtit: quō viuifi-
caf? Aduerſari⁹. n. radio lucis quo penetrādus eſt: nō auer
tit aciē: ſȝ claudit mēteȝ: credāt ⁊ aperiāt: ⁊ illuminabunf.
G CHRY. Et vt diſcas: qm̄ ante hec v̄ba: ⁊ nō poſtq̄ mur-
murauerūt ⁊ ſcādaliȥati ſūt: h chr̄s coḡuerat: ſubiūgit euā-
geliſta dicēs. [Sciebat. n. ab initio ieſus q eſſent credituri:
⁊ qs traditur⁹ eū eēt.] THEO. Uolēs per h nobis euan
geliſta oñdere q añ ꝯſtōneȝ mūdi oīa coḡſcebat: qđ diui-
nitatis erat idiciū. AVG. Sȝ poſtq̄ diſtinxit credentes
diſc ⁊ nō credētib⁹: expſſit cāȝ q̄re nō credunt. Uñ ſequif.
[Et dicebat. Propterea dixi vob: q2 nemo pōt venire ad
H me: niſi fuerit ei datū a pr̄e meo.] CHRY. q. d. Nō tur-
bāt me: neqȝ ſtuporē iferūt q nō credūt. Noui qbus dedit
pr̄. Dixit āt h: vt oñdat qm̄ nō illoꝝ gl'iā ꝯcupiſcēs h dice-
bat: ⁊ vt ſuadeat eis q pr̄eȝ ei⁹ exiſtimēt deū ⁊ nō ioſeph.
AVG. Ergo ⁊ credere daf nobis: nō. n. nihil eſt credere.
Si. n. magnū qd eſt gaude: q2 credidiſti: ſed noli extolli: qd
eiȝ habes: qđ nō accepiſti? AVG. de pdeſtinatiōe ſcōꝝ. 1.cor.4.
Hoc aūt donū qbuſdā dari ⁊ qbuſdā nō dari oīno nō du-
bitat: q nō vult manifeſtiſſimis ſacris l'ris repugnare. Cur
aūt nō oībus def: fideleȝ mouere nō dȝ: qui credit ex vno
oēs iſſe in ꝯdēnationē iuſtiſſimā: ita vt nulla dei eſſet iuſta
reprehēſio: etſi nullus inde liberaref. Uñ ꝯſtat magnā eē
gr̄aȝ q plurimi liberanf. Cur aūt iſtū poti⁹ q̄ illū liberet:
inſcrutabilia ſunt iudicia ei⁹: ⁊ ineſtigabiles vie ei⁹. Seqf.
[Ex hoc multi diſcipuli eius abierunt retro: ⁊ iam cuȝ illo Ro.11.
nō ambulabant.] CHRY. Non dixit. Receſſerunt: ſed

Cur deus vnuȝ liberet ⁊ aliuȝ nō liberet impſcrutabile eſt.

abierūt retro:ab eā q̄ ſm̄ ſpūalē eſt auditiōe:ꝛ quā hēbant
I olim fidē pdiderūt. AVG. Et pciſi a corpe vitā pdide-
rūt:qꝛ forte in corpe nec fuerūt:inter nō credētes ꝛ ipſi re-
putati ſunt. Abierūt retro nō pauci:ſꝫ multi poſt ſathanā:
ꝛ.thi.5. nō poſt chrīſtū:quō de qbuſdā feminis dicit aplſ. Quedā cō
Mat. 16. uerſe ſunt retro poſt ſathanam. Petrū aūt nō repulit dñs
retroire poſt ſathanā:ſꝫ fecit poſt ſe ire. CHRY. Queret
aūt aliqs q tp̄s erat v̄ba diſpēſandi his q̄ ꝯſtructa erāt no
centiū:multa qdē vtilitas ꝛ necītas. Quia.n.inſtabāt cibū
K corpalēꝫ petētes:ꝛ ei⁹ qui ſub pūb⁹ dat⁹ eſt reminiſcētes:
oſtēdens qm̄ oīa illa typus erant: meminit cibi ſpiritualis.
Nō igit̄ ſcādaliꝫari oportebat: ſꝫ īterrogare cōgruū erat:
q̄re illoꝝ amētie ſcādaluꝫ fuit:nō indiſſolubilitatis eoꝝ q̄
dicebanť. AVG. Et h̄ ēt forte factū eſt ad cōſolationem
nr̄aꝫ:qm̄ aliqn̄ ꝯtingit vt hō dicat veꝝ:ꝛ qđ dicit nō capia-
tur:atqꝫ illi qui audiūt ſcādaliꝫenť ꝛ diſcedant. Penitet āt
hoīeꝫ dixiſſe qđ veꝝ eſt. Dicit.n.apud ſe hō. Nō debui ſic
dicē:ꝛ ſic dño ꝯtigit. Dixit ꝛ pdidit multos: ſed nō turbať
ipſe:qꝛ ab initio nouerat:qui nō eſſent credētes. Nos ſi no-
bis ꝯtingat cōturbamur ſolatiū in dño inueniam⁹:ꝛ tñ cau-
te v̄ba dicam⁹. BEDA. Sciebat autē dñs de alijs diſci-
pulis q remāſerūt:an vellent abire: ſꝫ tñ eos interrogauit
vt fides eoꝝ monſtrareť ꝛ alijs imitanda ꝑponereť. Uñ
ſequiť. [Dixit ergo ieſus ad.xij. Nunqd ꝛ vos vul.abire?]
L CHRY. Per hūc aūt moduꝫ oportebat eos trahi. Nā ſi
eos laudaſſet paſſi eſſent aliqđ hūanū:exiſtimātes ſe grāꝫ
chrīſto facere:eū nō relinquēdo. Oſtēdens vō ſe nō indigere
eoꝝ ſequela:magis eos detinuit. nō aūt eis dixit. Abite:h
eniꝫ eſſet eos expellere:ſꝫ īterrogauit eos an vellent abire:
auferēs eis viꝫ ꝛ neceſſitatē:ꝛ nolens eos verecūdia coar-
tari:ex neceſſitate.n.detineri par eſſet: ac ſi abirent. Petr⁹
Petrus erat fratrum amator: et amicitie ꝯſeruator: rñdet pro omnibus apſis. aūt fratrū amator:amicitie ꝯſeruator:pro toto rñdet colle
gio. Unde ſequiť. [Rñdit ḡ ei ſi.pe. Dñe ad quē ibimus?]
AVG.q.d. Repellis nos a te. da nobis alterū ad quem
ibimus ſi te relinquim⁹. CHRY. Hoc āt v̄bū multe eſt
amicitie oſtēſiuū:qꝛ.ſ.chrīſtus eis honorabilior erat q̄ pr̄es ꝛ
matres. Deinde vt nō videať h ꝑpterea dicē:qꝛ nō eſſent
qui eos reciperent ſubiungit. [Uerba vite eterne habes.]
M Audiēs.n.magr̄ſ dicentē:qm̄ reſuſcitabo eū:ꝛ habebit vi-
taꝫ eternā:oſtēdit ſe recordari eoꝝ q̄ dicta ſunt v̄boꝝ:ꝛ iu-
dei qdē dicebāt. Hic ē fili⁹ ioſeph:hic vō dicit. [Et nos cre-
dimus ꝛ cognouim⁹:qꝛ tu es chrīſtus fili⁹ dei.] CHRY. Cre
didimus eniꝫ vt cognoſcerem⁹. Nā ſi p̄us cognoſcē:ꝛ deide
credere vellemus:nec cognoſceremus:nec credere valere-
mus. [Hoc credim⁹ ꝛ cognouim⁹:qꝛ tu es chrīſtus fili⁹ dei.] Jſ.
qꝛ ipſa vita eterna tu es:ꝛ non das in carne ꝛ ſanguine tuo
N niſi qđ es. CHRY. Quia v̄o petr⁹ dixerat. [Et nos credi
mus] dñs de collegio credētiū excipit iudam. Uñ ſequiť.
[Rñdit ḡ eis ieſus. Nōne ego vos.xij.elegi:ꝛ vn⁹ ex vobis
diabolus eſt?] Qđ auteꝫ dicit tale eſt:ne eſtimetis q ſecuti
eſtis me:nō redarguā malos. Dignū āt eſt hic querere:q̄re
Infra, 13. nūc nihil dicūt diſcipuli:ſꝫ poſtea formidātes dicūt. Nūqd
ego ſuꝫ dñe?ſed nōduꝫ petr⁹ audierat. Uade retro me ſa-
thana:ꝛ pp h timorē nō habuit:nūc etiā nō dicit. [Un⁹ ex
vobis] me tradet:ſed [diabolus eſt] ideo neſciebant qđ di
cebať:ſed mali iā eſtimabāt vituperari ſoluꝫ. Accuſant āt
Electio diſcipulorum non infert vim: ſꝫ in voluntate vniuſcuiuſqꝫ eſt ꝛ ſaluari et perire. hic chrīſtum gentiles inſipiēter. Nō.n.electio ei⁹ vim infert hiſ
que futura ſunt:ſꝫ in voluntate poſituꝫ eſt ſaluari ꝛ perire.
BEDA. Uel dicēduꝫ q ad aliud elegit.xi.ꝛ ad aliđ vnū.
Undeciꝫ elegit vt in apſica dignitate pſeuerarent. Unum
elegit:vt per pditionis ei⁹ offm̄ ſalutē opareť humani ge-
neris. AVG. Electus.n.eſt iſte de quo nolente ꝛ neſciēte
magnuꝫ aliqđ boni fieret. Sicē.n.iniqui male vtunť bonis
operib⁹ dei:ſic ecōtra de⁹ bene vtiť malis operib⁹ hoīuꝫ.
O Quid iuda peius? Sed malo ei⁹ bn̄ vſus eſt dñs. Tradi ſe
pertulit:vt nos redimeret. Pōt etiaꝫ ſic itelligi qđ ait. [xij.
elegi] qꝛ ꝯſecrat⁹ eſt duodenari⁹ numer⁹ eoꝝ:qui p q̄tuor
cardines mundi trinitatē fuerāt denūtiaturi. Nō aūt quia
perijt inde vnus:ideo illi⁹ numeri honor adempt⁹ eſt. Nā
in locū pereūtis alius ſubrogat⁹ eſt. GREGO. 13. mora.
Capitis aūt noīe cenſeť corp⁹:cū de pueſo hoīe di. [Unus
ex vobis diabolus ē.] Uñ euāgeliſta expōnēs ſubdit. [Di-
cebat aūt de iuda ſimonis ſchariotis. Hic.n.erat traditur⁹
eū:cuꝫ eſſet vnus de.xij.] CHRY. Cōſidera chrīſti ſapiaꝫ.
Neqꝫ.n.chriſtus eū manifeſtum fecit:ne inuerecūdum fa-
ciat:ꝛ ſic litigioſior fiat:neqꝫ eū latere permiſit:ne eſtimās
ſe latere ſine timore operareť. Cap. VII.

P Oſt hec aūt ambulabat ieſus in gali- Tex.x.
leaꝫ. Nō eniꝫ volebat in iudeā ambu
lare:qꝛ querebāt eū iudei interficere.
Erat aūt in pximo dies feſtus iudeorū
ſcenophegia. Dixerūt aūt ad eū frēs ei⁹. Trāſi
hinc:ꝛ vade in iudeā: vt ꝛ diſcipuli tui videāt
opera tua que facis. Nemo quippe in occulto
qđ facit:ꝛ querit ipſe in palaꝫ eē. Si hec facis:
manifeſta teipſuꝫ mūdo. Neqꝫ eniꝫ fratres ei⁹
credebāt in euꝫ. Dicit ergo eis ieſus. Tempus
meū nōduꝫ aduenit: tp̄s aūt veſtrū ſemper eſt
paratū. Non pōt mūdus odiſſe vos. Me autē
odit:qꝛ ego teſtimoniuꝫ phibeo de illo: qꝛ opa
eius mala ſunt. Uos aſcēdite ad diē feſtuꝫ hūc.
Ego eniꝫ nō aſcendā ad dieꝫ feſtuꝫ iſtuꝫ: quia
meum tempus nondum impletū eſt.
¶ AVG. Futuruꝫ erat vt aliqs fidelis chrīſti abſcōderet ſe: A
ne a pſecutorib⁹ inueniret:ꝛ ne illi pro crimine obijceret:la
tibuluꝫ preceſſit in capite:qđ in mēbro ꝯfirmaret. Uñ di.
[Poſt hec aūt ambu.ieſus in gali. Nō.n.vole.in iude.am-
bu.qꝛ q̄re.eū iudei interficere.] BEDA. Hec v̄boꝝ con-
nexio talis eſt: vt intelligamus qm̄ in medio multa geri ꝛ
fieri potuerūt. Judea aūt ꝛ galilea regiones ſunt paleſtine Judea a tribu iuda dicta ē. galilea āt eo q homines albos gignat.
ꝓuintie:ſꝫ iudea dcā eſt a tribu iuda:nō tñ ſoluꝫ illa regio
quā trib⁹ iuda: ſꝫ ꝛ illa quā trib⁹ beniamin poſſidebat iu-
dea dcā eſt:qꝛ ex tribu iuda reges oriebāť. Galilea vō dī:
eo q lacteū pplm̄.i.candidus gignat. Galilea.n.grece:lati-
ne lac di. AVG. Si aūt h dñs dixit q̄ſi nō poſſet ambu-
lare iter iudeos:ꝛ nō occidi a iudeis. Hāc.n.potētiā qn̄ vo-
luit demōſtrauit: ſꝫ infirmitati noſtre p̄bebat exēpluꝫ:nō
ipſe perdiderat ptātēꝫ:ſed noſtrā cōſolabatur fragilitatē.
CHRY. Sed ꝛ illud eſt dicere qm̄ que deitatis oſtende-
bat:ꝛ que humanitatis:eteniꝫ fugiebat pſecutores:vt hō ꝛ B
apparebat eis vt de⁹:vtrūqꝫ vere exn̄s. THEO. Seceſ-
ſit etiā nūc in galileā:qꝛ nōdū paſſionis aderat tp̄s. Unde
vanuꝫ reputabat in medio inimicoꝝ manē ꝛ magis ipſos
ad odiū icitare. Uñ ꝛ pāter tp̄s deſcribiť cū ſubdiť. [Erat
aūt in pximo dies feſtus iudeoꝝ ſcenophegia.] AVG.
Quid ſit ſcenophegia qui ſcripturas legerūt nouerunt:fa-
ciebāt tabernacula in die feſto ad ſilitudinē tabernaculo-
rum in qbus habitauerūt:cuꝫ ex egypto educti peregrina-
renť in heremo:celebrabant ex hoc dieꝫ feſtum reminiſcē
tes b̄nficioꝝ dñi:qui tñ occiſuri erant dñm. Appellabatur
aūt apud iudeos dies feſtus:cū tñ nō eſſet vnus ſꝫ plures.
CHRY. Oſtendit igiť per hoc euāgeliſta:qm̄ multū tp̄s C
ꝑtermiſit. Cum.n.dñs ſedit in monte:erat ppe dies feſtus
paſche. Hic auteꝫ ſcenophegie meminit:ꝛ in quinqꝫ inter-
medijs menſib⁹ nihil aliud nobis enarrauit:niſi miraculū
panū ꝛ allocutionē factā ad eos qui comederūt. Quia eiſ

indeficiēter ſigna faciebat ꝛ diſputabat:nō poterāt euāgeliſte oīa enumerare:ſꝫ illa pcipue ſtuduerūt dicē:pro qbus aut q̄rela aut ɔ̄dictio quedā a iudeis ſubſeq̄baſ. Qḋ ꝛ hic appet. THEO. Quia.n.frēs ei⁹ viderāt ipm nō eē paratū ad deſcēdendū ſubdiſ.[Dixerūt aūt frēs eius ad eum. Tranſi hinc:ꝛ vade in iudeā.] BEDA. Ac ſi dicant. Tu ſigna facis:ꝛ pauci ea vident. Tranſi ḡ ad regiā vrbē:vbi ſunt pncipes:vt viſis ſignis laudeꝫ ɔſeq̄ris ab eis. Sed qꝛ nō oēs diſcipuli ſḡ dn̄m ſequebanſ:ſꝫ eoꝝ multi in iudea erāt. Jō ſubdūt.[Ut ꝛ diſci.tui vide.opera tua que facis.] THEO. i.turbe q̄ ſequūſ te.nō.n.de.xij.dn̄i diſcipulis:ſꝫ de alijs q̄ ɔuerſabanſ cū illo. CHRY. Cuꝫ aūt audis. D

Frēs dn̄i marie cogitate ɔſanguinitatē:nō itē ꝑ pientis vllam ꝓpaginē. Sicˉ.n.in ſepulchro:vbi poſitū eſt corp⁹dn̄i: nec ante nec poſtea mortu⁹ iacuit:ſic vterus marie:nec añ: nec poſtea q̄cq̄ mortale ɔcepit.opa q̄dē dn̄i diſcipulos nō latebāt:ſꝫ iſtos latebāt.Et iō dicebant. [Ut diſci.tui vide. ope.q̄ tu facis.] Loq̄banſ āt prudētiā carnis v̄bo qḋ caro factū eſt. Uñ ꝛ ſubdūt.[Nemo q̄ppe in occulto aliq̄d facit ꝛ q̄rit ipſe in palaꝫ eē. Si h facis:manifeſta teipſꝫ mūdo.] q.d. Facis miracula:appare hoīb⁹:vt laudari poſſis ab hominib⁹. Nā q̄ eū vident monere glie ipſi⁹ ɔſulunt:ꝛ qꝛ humanā gliā regrebāt:in eum nō credebāt. Uñ ſeq̄ſ.[Neqꝫ eiꝫ fra.ei⁹ cre.in eū.] Chꝛiꝫ.n.ɔſanguineū potuerūt hic.credere aūt in eū ipſa ꝓpinqtate faſtidierunt. CHRY. Dignū eſt aūt mirari euāgeliſtaꝝ morē veritatis amicuꝫ:q̄lr nō verecūdanſ dicē ea q̄ magro videnſ ferre iniuriā:ſꝫ h maxie ſtuduerūt enūtiare. Nō.n.paruā hꝫ detractionē q̄ frēs ei⁹ decredebāt:ꝛ vī q̄dē initiū v̄boꝝ q̄ſi amicoꝝ eſſe. Multe āt amaritudis erāt q̄ dicebanſ: qꝛ de formidine ꝛ de more glie eū notāt. Nā dicūt. [Nemo in occulto aliqd facit.] Qḋ erat dicē. Formidinē icuſantiū ꝛ ſiſ ſuſpicātiū q̄ fiebāt nō vere fcā eē. Per h aūt q̄ dn̄t. [Et q̄rit ipſe in palaꝫ eē]amorē glie in eo notāt. Chꝛs aūt māſuete eis rn̄dit: docēs nos nō idigne ferre: ſi aliq̄ ēt viles nobis cōſilienſ. Seq̄ſ.n.[Dicit eis ieſus. Tp̄s meū nōduꝫ aduenit:tp̄s aūt ve.ſem.eſt paratū.] BEDA. Ne aūt videaſ h ɔ̄trium ei qḋ apl's dicˉ. At vbi venit plenitudo tp̄is:miſit de⁹ filiū ſuū: referēduꝫ eſt qḋ hic dī:nō ad tp̄s natiuitatis:ſꝫ ad tp̄s glorificatiōis. AVG. Dabāt.n.illi ɔſiliū ɔſequēde glie:veluti ſeculariter ꝛ terreno affectu monētes ne eēt ignobilis:ꝛ latitaret. Sꝫ dn̄s voluit ipſaꝫ celſitudinē ꝑ hūilitatis viaꝫ ſternere. Dicit ḡ. [Tp̄s meū.]i.glie meeꝗ veniā in altitudine iudicatur⁹.[Nōduꝫ venit. Tp̄s aūt ve.]i.mundi glia [ſemp eſt paratū.]Et qn̄ nos dn̄i corp⁹ſum⁹:qn̄ nobis inſultāt amatores hui⁹ſeculi:dicamus eis. Tp̄s veſtrū adeſt paratū. Tp̄s nr̄m nōduꝫ aduenit. Excelſa.n.pr̄ia:humilis via. Qui recuſat viā:q̄d q̄rit pr̄iaꝫ: CHRY. Uel alr̄. Ur mihi aliud occulte iſinuari. Fortaſſis.n.eū ꝓdere volebāt ꝛ tradere iudeis. Jō dicit.[Tp̄s meū nōdū aduenit] h eſt tp̄s crucis ꝛ mortis. Tp̄s aūt vr̄m ſemp eſt paratuꝫ:qꝛ etſi vos ſemp ſitis cū iudeis:nō interficiēt vos eadē cū illis zelantes. Uñ ſeq̄ſ.[Nō pōt vos odiſſe mūdus:me aūt odit qꝛ ego teſti.perhi.de illo:qꝛ opa ei⁹ mala ſunt.]q.d. Qualr mūdus eos odit q̄ eadē cū ipſo volunt ꝛ pro eiſdē ſtudent: me aūt odit:qm̄ redarguo eū. Jntātū ḡ gliaꝫ hoīuꝫ nō q̄ro q̄ nō ꝑtermitto eos redarguere:ſꝫ ſciaꝫ ex h odiuꝫ naſci:ꝛ mortē intētari. Per h ēt oſtēdit q̄ odiū iudeoꝝ ɔ̄ eū ɔcitabat publica redargutio.nō aūt ſabbati ſolutio. THEO. Uel dn̄s ɔ̄ duo de q̄b⁹ illi eum arguebāt:alia duo inducit. Cōtra formidinē q̄dē dicit:q̄ opa mundi redarguit.i.opa eoꝝ q̄ mūdana ſapiūt:qḋ nō faceret ſi formidoloſus eēt:ſꝫ ɔ̄ inanē gliaꝫ miſit illos ad feſtū. Uñ ſeq̄ſ. [Uos aſcēdite ad dieꝫ feſtū hūc]. Nā ſi vane glie paſſione detinereſ:retinuiſſet eos ſecū. Naꝫ glie cupidi ɔſueuerūt multos hic qui

Aug. Frēs chꝛi nō fuerūt filij marie que nullū aliū filiuꝫ habuit ꝑter chꝛm: ſed cōſanguinei.

B

Frēs chꝛi notabant euꝫ de puſillanimitate : ꝛ de inani glia

F

Gal. 4.

G

H

Chꝛs vtrāqꝫ oppoſitionē frūꝫ ſua rn̄ſiōe ɔſutat.

ſequanſ eos. CHRY. Hoc ēt dicit oſtdēs q̄ eis blādiri nō vult:ſꝫ ɔcedit eis iudaica facē. AVG. Uel alr̄.[Uos aſcēdite ad dieꝫ feſtū hūc]vbi gliā humanā queritis : vbi extēdere vultis carnalia gaudia.nō eterna cogitare. Seq̄tur.[Ego āt nō aſcēdā ad diē feſtū iſtū.] CHRY. Sciꝫ nō vobiſcū:qꝛ meū tp̄s nōduꝫ ipletū eſt. Jn futuro.n.paſcha crucifigēdus erat. AVG. Uel meuꝫ tp̄s.i.glie mee nōduꝫ aduenit ipſe erit dies feſtus me⁹nō dieb⁹ iſtis ꝑcurrens ꝛ trāſiens:ſꝫ ꝑmanēs in eternū. Jpſa erit feſtiuitas ꝛ gaudiū ſine fine:eternitas ſine labore:ſerenitas ſine nube.

¶ Hec cū dixiſſet:ipſe manſit in galilea. Ut aūt aſcēderūt fratres eius:tūc ꝛ ipſe aſcēdit ad diē feſtū nō manifeſte:ſed quaſi in occulto. Judei ergo querebāt eū in die feſto:ꝛ dicebant. Ubi eſt ille? Et murmur multus erat in turba de eo. Quidā eniꝫ dicebāt qꝛ bonus eſt:alij aūt dicebant nō:ſed ſeducit turbas. Nemo tamē palaꝫ loquebaſ de illo ꝓpter metum iudeoꝝ. Tex. 2. 3. 6.

¶ THEO. Quia dixerat dn̄s. Nō aſcēdā vobiſcuꝫ:in pncipio denegauit aſcēſuꝫ:vitans iraꝫ fremētiū iudeoꝝ. Uñ dī.[Hec cū dixiſſet:ipſe manſit in galilea] poſtea ve.aſcē. Uñ ſeq̄ſ. [Ut aūt aſcen.fratres eius:tunc ꝛ ipſe aſcēdit.] AVGV. Aſcēdit aūt nō gl'iari tēporalr̄: ſꝫ aliq̄d docere ſalubriter:de feſto eterno admonere. CHRY. Uel aſcēdit:nō vt patiaſ:ſꝫ vt alios erudiat. Latēter aūt aſcendit: poterat.n.manifeſte aſcēdere:ꝛ detinere eoꝝ inordinatuꝫ ipetū:qḋ multotiēs fecit:ſꝫ nolebat h ɔtinuo facere:ne magis ſuā diuinitatē denudaret:ꝛ vt incarnatio ei⁹certior eēt: ꝛ vt nos erudiret ad v̄tutē. Ut igiſ diſcerem⁹ q̄d nos oporteat facē:q̄ nō poſſum⁹ pſecutores detinere : voluit latēter aſcēdere. Nō aūt dicit in occulto:vt oſtēdat diſpēſatiue h eē fcm̄. Si.n.oīa vt de⁹ageret:q̄uō poſſem⁹ nos ſcire icidētes hūanis periculis q̄d oporteat facere? ALCVI. Uel occulte aſcēdit:qꝛ fauorē hoīuꝫ nō q̄rit:nō pōpis ſtipantiū ſed turbaꝝ delectaſ. BEDA. Myſtice aūt deſignaſ:q̄ ſingulis q̄buſq̄ carnalib⁹ humanā gliā q̄rētib⁹ dn̄s manet in galilea:q̄ iterpraſ trāſmigratio fcā.i.in mēbris ſuis: qui trāſmigrāt de vitijs ad virtutes:ꝛ in eis pficiūt. Poſtmodū v̄o dn̄s aſcēdit:qꝛ mēbra chꝛi nō hui⁹ vite:ſꝫ eterne gliā querūt. Occulte aūt dn̄s aſcēdit:qꝛ oīs glia eius eſt ab int⁹.i.de corde puro ꝛ ɔſcia bona ꝛ fide non ficta. AVG. Uel q̄ q̄ſi latēter aſcēdit:aliq̄d ſignare voluit. Oīa.n.que dcā ſunt antiq̄ pplo iſrael:vmbre fuerūt futuroꝝ:ꝛ ſcenophegia vmbra erat futuroꝝ. Oīa ḡ que fiebant in figura: manifeſtanſ in nobis. Aſcendit ḡ in occulto:figuro.n.erat ipm eē in occulto. Jn ipſo die feſto chꝛs latebat:quia ipſe dies feſtus chꝛi mēbra ꝑegrinatura ſignabat. Jlle.n.eſt in tabernaculis q̄ ſe in mūdo eē itelligit ꝑegrinū. Scenophegia aūt erat celebratio tabernaculoꝝ. Seq̄ſ.[Judei autē querebāt eū in die feſto:ꝛ dicebāt vbi eſt ille?] CHRY. Ex multo odio ꝛ inimicitia : neqꝫ.n.noīatim vocare volebant. Non aūt multa erat eis in feſtiuitate reuerentia:nec multa religio : qꝛ a feſtiuitate credebant chꝛm fraudulenter detinere. Sequitur.[Et mur.mul.erat de eo in turba.] AVGV. Murmur erat de cōtentiōe quā ɔueniēter exponit dicēs.[Quidaꝫ.n.dice.qꝛ bonus eſt. alij aūt dice.nō ſed ſeducit turbas.] Quicūq̄ emicuerit in aliqua grā.alij dicunt bon⁹eſt:alij nō:ſꝫ ſeducit turbas. Ex aūt dcm̄ eſt de deo valet ad ɔſolationē de quocūq̄ h dcm̄ fuerit chꝛiano. Et q̄dē ſi ſeducere decipere eſt:nec chꝛs ſeductor:nec q̄ſq̄ dꝫ ſeductor eſſe chꝛian⁹. Si aūt ſeducere aliūde aliq̄ē ad aliud pſuadendo ducere eſt:querēduꝫ eſt vnde ꝛ quo. Si a bono ad malū malus ſeductor eſt:ſi a malo ad bonū:bo-

A

Dn̄s occulte ad feſtum aſcēdit pp noſtrā eruditionē.

B

Myſtice.

C

Seductores ſunt et boni ꝛ mali diuerſa cauſa.

nus eſt: ⁊ vtinam ſic omnes ſeductores vocemur ⁊ ſimus. CHRY. Igit̃ illaꝫ gdē eſtimo opionē multitudinis eſſe: qua .ſ. dicebat̃ bon⁹ eē. hāc vō ꝑncipū ⁊ ſacerdotū: qḋ oſtē‑ dit̃ per ƀ ꝙ dñt. [Seducit turbas] non dñt. Seducit nos. Sequit̃. [Nemo tñ palaꝫ loquebat̃ de illo: ꝓpter me. iu.] AVG. Eoꝝ .ſ. q dicebāt bon⁹ eſt: nō q dicebāt: ſeducit tur bas. Dec. n. clari⁹ ſonabāt. Sꝫ bon⁹ eſt preſſius ſuſurrabāt. CHRY. Uide aūt eoꝝ qui ꝑncipant̃ corruptionē. Di āt qui ꝑncipatib⁹ ſubyciunt̃: ſani gdeꝫ erāt iudicio: ſꝫ nō ha bebant libertatē dicēdi: qḋ maxime multitudinis eſt.

Tex. 3. ¶ Jam aūt die feſto mediāte aſcēdit ieſus in tē‑ plum ⁊ docebat. Et mirabant̃ iudei dicentes. Quō hic litteras ſcit cū nō didicerit? Rñdit eis ieſus ⁊ dixit. Mea doctrina nō eſt mea: ſꝫ ei⁹ q miſit me. Sigs voluerit voluntateꝫ ei⁹ facere: cognoſcet de doctrina vtruꝫ ex deo ſit: an ego a meipſo loquar. Qui a ſemetipſo loquit̃ gl'iaꝫ ꝓpriā querit. Qui aūt querit gl'iaꝫ ei⁹ qui miſit euꝫ: hic verax eſt: ⁊ iniuſtitia in illo nō eſt.

A ¶ CHRY. Dñs tardatiōe ſua auditores attentiores facē volēs: nō in ꝑmis dieb⁹ aſcēdit: ſꝫ circa ſolēnitatis mediū. Uñ di. [Jaꝫ aūt die feſto mediante aſcē. ieſus in tē. ⁊ do.] Qui. n. ꝑmis dieb⁹ eū q̄ſierūt: repēte eū p̄ñteꝫ videtes ma‑ gis intēdebāt docēti: ⁊ qui bonū eū dicebāt: ⁊ q malum: illi gdeꝫ vt aliqd lucrarent̃ ⁊ admirarent̃. hi vō vt cōprehen‑ derēt. THEO. Naꝫ in ꝑn⁹ feſti his que feſti erāt magis attēdebāt. vnde poſtea ēbim attētius audierunt. AVG. Cētuꝫ. n. dat̃ intelligi ipſaꝫ feſtiuitatē dieb⁹ plib⁹ celebra‑ bant. Et iō dicit. [Jaꝫ die feſto mediāte.] i. cū illi⁹ dici feſti tot dies remāſiſſent quot ꝑteriſſent: vt ēt ƀ ipleret̃ qḋ ait. Nō aſcēdā ad dieꝫ feſtū hūc. i. ad quē vos vultis ꝑmū vel

.F.co. B ſcdm dieꝫ. aſcēdit aūt poſtea die feſto mediante. AVG. de. q. no. ⁊ ve. te. Tunc ēt aſcēdit: nō q̄ſi ad dieꝫ feſtū: ſꝫ q̄ſi ad lucē. illi vō aſcēderūt: q̄ſi ad ꝑfruēdū delitijs dici feſti. Chio vō ille fuit dies feſt⁹: q̄ paſſione ſua redemit mūdū.

Dies feſt⁹ chriſti fuit dies paſſionis ſue qua mundum redemit.

AVG. ſup Joā. Jlle aūt q prius latebat docebat ⁊ palam loq̄bat̃: ⁊ nō tenebat̃. Illud. n. qḋ latebat erat cā exēpli: ƀ ptātis. CHRY. Quid aūt docebat: nō dixit euangeliſta: ſꝫ qḋ mirabilr̃ docebat: ƀ ſolus oñdit. Tanta. n. erat virt⁹ docētis vt q dixerāt: ſeducit turbas: trāſmutari mirarent̃. Uñ ſeq̄t̃. [Et mirabant̃ iudei dicētes. Quō ƀ lr̃as ſcit cuꝫ nō didicerit?] Uide admirationē negtia plenā. Nō. n. dic: ꝙ in doctrina admirarēt̃: ſꝫ in aliā admirationē iciderūt.

C AVG. Oēs gdē q̄ntū arbitror admirabant̃: ſꝫ nō oēs cō‑ uertebant̃. Et vñ admiratio? q: multi nouerāt vbi natus: q̄ēadmodū fuerat educat⁹. Nunq̄ȝ eū viderāt lr̃as diſcē‑ teꝫ: audiebāt tñ de lege diſputāteꝫ: legis teſtimonia ꝓferē‑ tem que nemo poſſet ꝓferre niſi legiſſet: ⁊ nemo legere: niſi lr̃as didiciſſet: ⁊ ideo mirabant̃. CHRY. Ab hac autem qōne cogſcere debebāt: qm̄ hec ſcia humanitus nō erat in eo: ſꝫ diuinit⁹: ſꝫ q ƀ ipſi nolebāt reuelare: ſꝫ in ſola admi‑ ratiōe ſtabāt: dñs hec reuelauit. Seq̄t̃. n. [Rñdit eis ieſus ⁊ dixit. Mea doctrina nō eſt mea: ſed eius qui miſit me.] AVG. Ur̃ aūt ƀ eē ꝯtrariū qḋ dicit. [Mea ⁊ nō mea.] Naꝫ ſi dixiſſet. Iſta doctrina nō eſt mea: nulla eſſet q̄ō. Que eſt ergo doctrina p̄ris: niſi v̄bū p̄ris? Ipſe ergo chriſtus eſt do‑ ctrina patris: ſi verbū patris eſt. Sed q: v̄bū nō poteſt eē nulli⁹: ſꝫ eſt alicui⁹: ⁊ ſuā doctrinā dixit ſeipm ⁊ nō ſuaꝫ: q: p̄ris eſt v̄bū. Quid eſt taꝫ tuū q̄ȝ tu: ⁊ qd tam nō tuū q̄ȝ tu: Si alicui⁹ es qḋ es? Breuiter g̃ hoc mihi dixiſſe vī. Mea doctrina nō eſt mea: ac ſi diceret. [Ego nō ſum a meipſo.] Sabellianā hereſim ſnīa iſta diſſoluit: q dicē auſi ſūt ipm eē filiū qui eſt ⁊ p̄rē: duo eē nola: ſꝫ vnā reꝫ. CHRY. Uel D ſuā dicit: qm̄ eā docuerat: nō ſuā aūt: qm̄ p̄ris erat doctrina. Sed ſi oīa q̄ ſunt p̄ris et⁹ ſunt: ex ƀ ipſo ꝙ p̄ris eſt: deberet eſſe ⁊ ſua. Sed ƀ ꝙ dicit. [Nō eſt mea] vehemēter oñdit ⁊ ſui ⁊ p̄ris vnaꝫ eſſe doctrinā: ac ſi diceret. Nihil habeo ꝑ‑ mutatū aut diuerſuꝫ: ſꝫ ita ago vt dico: vt nō eſtimet̃ aliō gd ꝑter p̄reꝫ dicē vel agere. AVG. ꝑ de tri. Uel alr̃: fm aliud ſuā dixit: fm aliud nō ſuaꝫ: fm formā dei ſuam: fm formā ſerui nō ſuā. AVG. Siquis aūt ƀ parū intellexe‑ rit: audiat ꝯſiliū qḋ dñs ꝑr̄ dat dicēs. [Sigs voluerit vo‑ luntatē ei⁹ facere: ⁊ cogno. de doc. vtrū ex deo ſit: an ego a memetipſo loquar.] Quid eſt. [Sigs volue. voluntatē ei⁹ facere?] hoc eſt credere in eum. ipſe. n. ſupra dixit. Hoc eſt .F.6. opus dei vt credatis in eū quē ipſe miſit. Quis aūt hoc ne‑ ſciat ƀ eē facē voluntatē dei: ⁊ opari opus ei⁹? Cognoſcē aūt ƀ eſt itelligere. g̃ noli querere itelligere vt credas: ſꝫ crede vt itelligas: q: niſi credideritis nō intelligetis. CHRY.

Ops ꝑus credere ⁊ poſtea intelligere.

E Uel ƀ ita dicit: ac ſi dicat. Auferte irā ⁊ inuidiā ⁊ odiuꝫ: qḋ ſine cā in me habetis: ⁊ nihil erit qḋ ꝓhibeat vos cogſcere: qm̄ dei v̄ba ſunt que loquor. Deinde aliud iducit argumē‑ tuꝫ inſolubile: ab his que ſūt in ꝯſuetudine hoiuꝫ nos eru‑ diens. Uñ ſeq̄t̃. [Qui a ſemetipſo loq̄t̃ gl'iaꝫ ꝓpriā q̄rit.] q. d. Qui aliquā ꝓpriā vult iſtituere doctrinā: ꝓpter nihil aliud ƀ vult q̄ȝ vt gl'iaꝫ acqrat. Si vō ego gl'iaꝫ ei⁹ q miſit me quero: cui⁹ gr̃a aliena velleꝫ vos docē. Et ƀ eſt qḋ ſub‑ dit̃. [Qui aūt que. glo. ei⁹ qui miſit illum: hic verax eſt: ⁊ in‑ iuſtitia in illo nō eſt.] THEO. q. d. Ueraꝫ ſuꝫ: q: doctri‑ na mea ꝑtinet veritatē. Iniuſtitia in me nō eſt: q: alterius F gl'iaꝫ nō vſurpo. AVG. Qui q̄rit gl'iaꝫ ꝓpriā antex̄s eſt. Dñs aūt noſter magnū nobis exēplum ꝑbuit humilitatis: dūꝫ habitu iuēt⁹ vt hō q̄rit gl'iā p̄ris nō ſuā. Sꝫ tu qñ aliqd boni facis: gl'iā tuā q̄ris: qñ aliqd mali facis deo calūniam meditaris. CHRY. Uide g̃ qm̄ eā q̄dā pp quā humilia de ſe dicit: hec eſt: vt credāt qm̄ nō deſiderat gl'iā neqꝫ ꝑn‑ cipatū: ⁊ ēt pp imbecillitatē audiētium: ⁊ vt doceat hoies moderata ſape: ⁊ nihil de ſe dicē magnū: ſꝫ ſemp humile.

Chriſtus de opib⁹ ſuis ad exēplū nr̄s querit gl'iaꝫ p̄ris et nos de opib⁹ noſtris querim⁹ gl'iaꝫ noſtrā.

¶ Nōne moyſes dedit vobis legē. Et nemo ex vobis facit legeꝫ? Quid me q̄ritis interficere? Tex. 4. Rñdit turba ⁊ dixit. Demoniuꝫ habes. Quis te q̄rit interficere? Rñdit ieſus ⁊ dixit eis. Unū infra. 8. op⁹ feci ⁊ oēs miramini. Propterea moyſes dedit vobis circūciſionē: nō q: ex moyſe eſt: ſꝫ ex patribus. Et in ſabbato circūciditis hoiem. Si circūciſionē accipit hō in ſabbato vt nō ſol Deut. i. uat̃ lex moyſi: mihi indignamini q: totū hoieꝫ ſanum feci in ſabbato? Nolite iudicare fm fa‑ ciem: ſed iuſtum iudicium iudicate.

¶ CHRY. Duas criminatiōes iudei ꝯ ꝯhꝫ inducebant: A vnam ꝙ ſabbatū ſolueret: aliā ꝙ patreꝫ ſuū dicebat deū: equaleꝫ ſeipm faciēs deo. Hoc igit̃ ꝑus ꝯfirmauit dū oſtē‑ dit ꝙ nō eſt deo ꝯtrius: ſed eadem illi docet. De reliquo ad ſabbati ſolōnē inſtat dicēs. [Nōne moyſes de. vo. legeꝫ: ⁊ nemo ex vobis facit legeꝫ?] Ac ſi diceret. Lex dicit nō oc‑ cides. vos aūt occiditis. Et ƀ eſt qḋ ſubdit̃. [Quid me que‑ ritis iterficere?] Ac ſi diceret. Etſi ego diſſolui legē hoiem ſanās: trāſgreſſio fuit: ſꝫ in ſalutē. vos aūt trāſgredimini in maluꝫ: vnde nō debeo a vobis de ſolōne legis diiudicari. Jn duob⁹ ergo eos corripuit: ⁊ dicendo: qd me queritis in‑ terficere? Oſtendendo qm̄ occiſionē meditantes: non ſunt digni aliuꝫ diiudicare. AVGV. Uel hoc dicit: q: ſi legē B facerent in ipſis lr̃is chriſtuꝫ agnoſcerent: ⁊ p̄ñteꝫ nō occi‑ derent. Rñdit aūt ei turba: nō pertinētia ad ordinē: ſed ad

per turbationē. Seqꝫ. n.⌊ Rn̄dit turba ⁊ dixit. Demoniuꝫ habes: qs te querit interficere:⌋ Et dictū eſt ꝙ demonium diet q demones expellebat. Dn̄s aūt nō turbat̄: ſed in ſua veritate trāquillus nō reddidit maledictū pro maledicto: ſed rn̄dit trāquille. BEDA. In q̄ nobis patiētie reliquit exēplū: vt quotiēs nobis ab aliqb⁹ falſa abyciunt̄ cōuitia: patiēter toleremꝰ: ⁊ vera q̄ poſſumꝰ nō obyciamꝰ: ſꝫ ſalutaria monita ꝑdicemus. Seqꝫ. n.⌊ Rn̄dit ieſus ⁊ dixit eis.

C Unū opꝰ feci ⁊ oēs miramini.⌋ AUG. Ac ſi dicēt. Quid ſi oīa opa mea videretis: Ipſius. n. opa erāt q̄ in mūdo videbāt: ⁊ ipm̄ q fecit oīa nō videbāt. Fecit vnā rē ⁊ turbati ſunt: q₂ ſalvū fecit hoīeꝫ in ſabbato: q̄ſi ſi q̄ſq̄ corꝫ egrotꝰ ſabbato ſanarent: alius illuꝫ ſanū feciſſet q̄ ille q eos ſcādaliꝫauit: quia vnū hoīem ſabbato ſaluū fecit. CHRY. Hoc. n. eſt qđ dicit.⌊ Miramini⌋ hoc eſt turbamini: tumultuatis. Uide autē q̄ꝫ prudēter a lege eos ſyllogiꝫat. Uult eniꝫ oñdere ꝙ facē h opꝰ nō erat legē ſoluē. Sunt. n. multa principaliora q̄ lex de obſeruatione ſabbati: per quorꝫ obſeruationē lex nō ſoluit̄ ſꝫ ipleī. Et iō ſubdit.⌊ Propterea moyſes dedit vobis circū. nō q₂ ex moyſe eſt: ſꝫ ex pa.

D tribꝰ⌋ ⁊ in ſabbato circūcidistis hoīeꝫ.⌋ AUGU. q. d. Bn̄ factū eſt vt acciperetis circūciſionē a moyſe: nō q₂ ex moyſe eſt: ſꝫ ex p̄ribꝰ. Habraā. n. ꝑmus accepit circūciſionem a dn̄o. Et in ſabbato circūcīditis. Cōuicit vos moyſes: accepiſtis in lege vt circūcidatis octauo die. Accepiſtis in lege vt vacetis ſeptimo die. Si octauus dies illiꝰ qui natus eſt: occurrit ad dieꝫ ſeptimū ſabbati: circūciditis hominē: que circūciſio ꝑtinet ad aliqđ ſignaculuꝫ ſalutis: ⁊ nō debēt homines ſabbato vacare a ſalute. ALCUI. Propter tres eniꝫ cās data fuit circūciſio. ꝑmo vt ſignū eēt magne fidei habrae. 2ᵒ vt ꝑ eā a ceteris nationibꝰ diſcernereī. 3ᵒ vt illā in virili mēbro ſuſcipiētes caſtitateꝫ mētis ⁊ corpis obſeruare deberēt. Et tantū ꝓferebat tūc circūciſio: q̄ꝫtū nūc baptiſma: niſi ꝙ ianua nōduꝫ apta erat. Concludit ḡ ex premiſſis:⌊ Si circūci. accipit ho. in ſa. vt non ſol. lex mo. mihi indig. q₂ to. ho. ſa. feci in ſabbato.⌋ CHRY. q. d. Sabbati ſolutio in circūciſione legis eſt obſeruatio: ſic ⁊ ego hoīeꝫ curās ſabbato legē ſeruaui. Uos qui nō eſtis legiſlatores: vltra moduꝫ legē defenditis. Sꝫ moyſes iubet legeꝫ ſolui ꝑp mādatū: qđ nō erat ex lege ſꝫ ex p̄ribꝰ. Per h aūt qđ dicit.⌊ Totū ho. ſa. feci in ſabba.⌋ oſtēdit circūciſionē eē ꝑticularē ſanitatē.

E AUG. Forte aūt illa circūciſio ipꝫ dn̄m ſignificabat. Quid enim eſt circūciſio: niſi carnis expoliatio: Significauit ḡ expoliationē a corde cupiditatū carnaliuꝫ. Non ḡ ſine cā data eſt in eo mēbro: per qđ ꝓcreaī creatura mortaliū: q₂ ꝑ vnū hoīeꝫ pctm̄ itrauit in mūdū. Iō aūt

Ro. 5. q̄ſq₃ cū ꝓpucio naſciī: q₂ oīs cū vitio ꝓpaginis naſciī: ⁊ nō mūdat deꝰ ſiue a vitio cū quo naſcimur: ſiue a vitys q̄ male viuēdo addimꝰ niſi ꝑ chīꝫ. Cultellis. n. petrinis circūcidebāt: ⁊ petre noīe chīꝫ figurabāt. Iō aūt octauo die: quia poſt ſeptimū ſabbati dn̄s die dn̄ico reſurrexit. Ipſa autem reſurrectio nos circūcidit. i. abſtulit deſideria carnalia. Intelligite h ſignari opꝰ bonū qđ ego feci totū hoīeꝫ ſaluū in ſabbato: q₂ ⁊ curatꝰ eſt vt ſanꝰ eēt in corpe: ⁊ credidit vt ſanus eſſet in aīa. Eſtis āt ꝓhibiti ſeruilia opa facē ſabbato. Nūqđ ſuile opꝰ eſt hoīeꝫ ſanare in ſabbato: Māducatis ſiqdē ⁊ bibitis ſabbato: q₂ ꝑtinet ad ſalutē: ꝑ qđ oſtēditis

F opa ſalutis nullo mō eē die ſabbati omittēda. CHRY. Nō aūt dixit. Ego maius circūciſione opatꝰ ſuꝫ: ſed ſolū factū narrās: iudiciū eis ꝯceſſit. Un̄ ſubdiī.⌊ Nolite iudicare ſꝫm fa. ſꝫ iuſtū iudiciū iudicate.⌋ q. d. Nō q₂ moyſes apđ vos hꝫ maiorē gloriaꝫ q̄ ego: ex pſonarū dignitate feratis ſniaꝫ: ſꝫ a rerꝫ nā. Hoc. n. eſt iuſte iudicare. Nullus aūt inſanauit moyſen de hoc ꝙ iuſſit ſabbatū ſolui ꝑp mādatuꝫ circūciſionis: qđ erat aliūde q̄ ex lege iductū. ḡ fidedignorꝫ

Dn̄s oñdit rōnabiliter ꝙ ſanando hoīnē ſabbato ipſuꝫ ſabbatum non ſoluebat.

Circunciſio data fuit iudeis ꝓpter tres cās.

vobis eſt moyſes qui iubet ſolui legē a mādato nō legali.

G AUG. Hoc aūt ꝙ dn̄s notauit h loco euadere in h ſeculo magni laboris eſt nō pſonalr̄ iudicare: admonuit qdeꝫ dn̄s iudeos: admonuit ⁊ nos. Ob. n. ꝑcioſuꝫ ſonabat de ore dn̄i: ⁊ ꝑp nos ſcriptū eſt: ⁊ nobis ſeruatū ⁊ ꝑp nos recitatū. Surſuꝫ eſt dn̄s: ſꝫ ēt hic eſt veritas dn̄s. Corpꝰ. n. dn̄i in q̄ ſurrexit vno loco eē pōt veritas eiꝰ vbiq₃ diffuſa eſt. Quis ergo eſt qui nō iudicat pſonalr̄ qui equalr̄ diligit: Non. n. cū hoīes diuerſo mō pro ſuis gradibꝰ honoramus: timenduꝫ eſt ne pſonas accipiamus. Nōnunq̄. n. eſt iudiciū inter p̄reꝫ ⁊ filiū nō equamus filiū patri in honore: ſed preponimus ſi bonā cām habet filiū patri in veritate: ⁊ ſic tribuimus honorē debitū: vt nō perdat equitas meritum.

Magni laboris eſt in hoc mūdo pſonalr̄ non iudicare.

Dicebant ergo qdaꝫ ex hieroſolymis. Nōne hic eſt quē iudei querūt interficere: Ecce palā loquiī: ⁊ nihil ei dicūt. Nunqd vere cognouerunt principes quia hic eſt chr̄s: Sed hunc ſcimus vnde ſit: chr̄s aūt cū venerit nemo ſcit vn̄ ſit. Clamabat ergo ieſus in tēplo docens ⁊ dicēs. Et me ſcitis: ⁊ vnde ſim ſcitis: ⁊ a meipſo nō veni: ſꝫ eſt verus qui miſit me: quē vos neſcitis. Ego ſcio euꝫ. Et ſi dixero qa neſcio eū: ero ſilis vobis mendax. Sed ſcio euꝫ quia ab ipſo ſuꝫ: ⁊ ipſe me miſit. Querebāt ergo eū apprehendere: ⁊ nemo miſit illuꝫ manus quia nondum venerat hora eius.

Tex. 5.

mat. 11. Luc. 10. infra. 8.

mat. 21. mar. 11. Luc. 19.

A AUG. Supra dictū eſt ꝙ dn̄s ideo velut occulte aſcēdit ad dieꝫ feſtū: nō q₂ timebat ne tenereī: cui ptās erat vt nō tenereī: ſꝫ vt ſignaret ēt in ipſo die feſto q celebrabaī a iudeis ſe occultari ⁊ ſuū eē myſteriū. nūc aūt appet ptās que putabaī timiditas. Loquebaī. n. palaꝫ in die feſto ita vt mirareī turbe. Un̄ di.⌊ Dicebāt ḡ qui. ex hiero. Nōne hic eſt quē iudei que. interfi. Et ecce pa. log. ⁊ nihil ei dn̄t.⌋ Nouerāt. n. q̄ ſeuitia q̄rebaī: mirabanī q̄ potētia nō tenebaī. CHRY. Addit āt euāgeliſta.⌊ Ex hiero.⌋ qm̄ q magis potiti erāt ſignis: hi oēs erāt miſerabiliores: qui dc itātis eiꝰ ſignū videntes maximū: oīa iudicio corruptorꝫ ꝑncipuꝫ pmittebāt. An nō magnū ſignū inſaniētes ⁊ querētes interficē: hic cū in manibꝰ ⁊ repēte geſcere: AUG. Igiī nō plene itelligētes chr̄i potētiā: putauerūt eē ꝑncipū ſciāꝫ ꝙ ei pepercerūt. Un̄ ſubdunt.⌊ Nunqd vere cognouerunt ꝑncipes q₂ hic eſt chr̄s:⌋ CHRY. Sed ipſi neq₃ ꝑncipū ſequūtur ſniaꝫ: ſed aliā ꝓferūt corruptā ⁊ ꝓpria amentia dignā. Unde ſubdiī.⌊ Sed hūc ſcimus vnde ſit. Chr̄s aūt cū ve. ne. ſcit vnde ſit.⌋ AUG. Hec opio apud iudeos nō

B inaniter nata eſt: inuenimꝰ tn̄ ꝙ ſcripture dixerūt de chr̄o: qm̄ naꝫaretus vocabiī. ergo ꝑdixerunt vnde ſit. Judei etiā dixerūt herodi querēti ꝙ chr̄iſtus in bethleeꝫ inde naſceretur: ⁊ teſtimoniū etiā ꝓpheticū attulerunt. Unde ḡ nata eſt hec opinio apud iudeos: ꝙ chr̄s cuꝫ venerit nemo ſciat vnde ſit. niſi q₂ vtrūq₃ ꝓnuntiauerūt ſcripture: ſꝫm hoīem predixerūt vnde eſſet: ſꝫm deū latebat impios ⁊ querebat pios. Hanc igiī opioneꝫ in eis ḡnauerat: qđ per Iſaiaꝫ dictum eſt. Generationē eius quis enarrabit. Deniq₃ dn̄s ad vtrūq₃ rn̄dit: ⁊ quia nouerant euꝫ vnde eſſet: ⁊ q₂ nō nouerant. Unde ſequiī.⌊ Clamabat ergo ieſus docēs in tēplo ⁊ dicēs. Et me ſcitis: ⁊ vnde ſim ſcitis⌋ hoc eſt dicere⌊ ⁊ vnde ſim ſcitis: ⁊ vnde ſim neſcitis: vnde ſim ſcitis.⌋ Ieſus a naꝫareth: cuiꝰ etiā parētes noſtis. Solus eiꝫ in hac cā latebat virginis partus: quo excepto totum nouerāt in ieſu: qđ ad hoīem ꝑtinet. Recte ergo dixit. Et me noſtis: ⁊ vnde ſim

Malum iudeorꝫ iudiciuꝫ qui cognoſcebāt ſigna diuinitatiſ in chr̄o et in hiis ꝑncipiū corruptorum querebant ſniam.

Iſa. 11. Mich. 5.

Iſa. 53.

ſcitis ſm carnē ⁊ effigiem hoīs quā gerebat. ſm diuinitatē aũt [a meipſo nõ veni: ſʒ eſt ver⁹ qui miſit me.] CHRY. Per quod ea que in mente habebãt reuelat: ac ſi diceret. Non ſuʒ de nũo coꝝ qui ſine cā venerũt [ſʒ eſt verax qui miſit me] ⁊ ſi verax eſt in veritate miſit: ⁊ qui miſſus eſt: cõgruũ eſt veracē eſſe. Rurſus aũt ex ꝓprijs ſermonibus eos capit. Quia.n. dicebãt. Cuʒ venerit chr̄s nullus cognoſcit vnde eſt: oſtēdit ēt inde ſe chrīʒ eē: qꝛ a pr̄e venit: queʒ ipſi neſciebãt. Et iõ ſubdit. [Quē vos neſcitis.] HYLA. 6⁹ de trini. Nunqd aũt non oīs hõ lʒ in carne ex deo natus eſt: ⁊ quõ negat ab his vel ſeipſum: vel vñ ipſe ſit ſciri: niſi id vnde eſt ad nãe ſue referret auctorē? Nã id qđ vnde ſit ignorat̄: nãʒ ex qua eſt duʒ vñ ſit neſcit̄ oñdit. Ignorari.n. vñ ſit: nõ pōt qcqd ſubſiſtit ex nihilo: qꝛ h ipm qđ nõ ignorat̄ ex nihilo ignoratione ei⁹ vñ ſit nõ hʒ. Ob h aũt qđ ſit ipſe neſcit̄: duʒ ignorat̄ a quo ſit. Non.n. ꝯfitet̄ filium qui negat natũ: nec natuʒ itelligit qui putabit eũ eſſe ex nihilo.

C Sicut de⁹ ꝗ filiũ miſit ē verax ita oporte hoē filium eē veracē.

D CHRY. Uel ignorãtiã hic dicit q̄ eſt per opa: ſicut paulus ait. Cõfitent̄ ſe noſſe deũ: factis aũt negãt. Dupl'r autē eos redarguit. Et p̄ᵐ qdē que occulte loq̄bant̄: hec in medium inducit: clamãs vt eos verecũdari faciat. AVG. Deniqʒ vt oſtēderet eis vñ poſſent ſcire ſubiecit. [Ego ſcio eum.] Ergo a me q̄rite vt ſciatis eũ. Pr̄eʒ.n. nõ cognoſcit niſi filius ⁊ cui voluerit fili⁹ reuelare. [Et ſi dixero qꝛ neſcio euʒ ero ſilis vobis mēdax.] CHRY. Qđ eſt ipoſſe. Quia eiʒ verax eſt qui miſit: cõgruũ eſt ⁊ eũ qui miſſus eſt veraceʒ eſſe. vbiqʒ aũt cognẽʒ pr̄is ſoli ſibi attribuit: qꝛ a patre eſt. Uñ ſe [Et ego ſcio eũ qꝛ ab ipo ſuʒ.] HYLA. 6⁹ de tri. Quero aũt vtruʒ id qđ ab eo opus eſt: in eo creationis aut nãʒ gnōnis oſtēdat. Si opus in eo creationis eſt: vniuerſa quoqʒ que creant̄ a deo ſunt: ⁊ quõ pr̄eʒ nõ vniuerſa nouerunt: cũ fili⁹ eũ idcirco qꝛ ab eo eſt nõ neſciat? Si vo idcirco ei qꝛ ab eo ſit eũ noſſe ſit ꝓpriũ: quõ nõ h ei ꝗ ab eo eſt erit ꝓpriũ. ſ. vt verus fili⁹ ex nã dei ſit? Habes igit̄ ꝓprietatē cognĩs de ꝓpetate gnōnis: tñ ne forte id qđ ab eo eſt: aduent⁹ ſui tp̄s hereſis inuaderet ꝯtinuo ſubiecit. [Et ipſe me miſit.] Tenuit ordinē euãgelici ſacri: natũ ſe ꝓfeſſus ⁊ miſſuʒ.

Mat. 11.

E AVG. Ab ipſo inquit ſuʒ: qꝛ fili⁹ de pr̄e. ꝙ auteʒ videtis me in carne ipſe me miſit. Ubi noli itelligere nãe diſſilitudinē: ſʒ gñantis auctēʒ. CHRY. Irritauerũt aũt iudeos ea q̄ dicebant̄: ꝓp hoc qđ dixerat. [Quē vos neſcitis] qꝛ ſimulabãt ſe ſcire. Uñ ſeq̄t̄. [Querebãt ergo eum apprehēdere ⁊ nemo miſit in eũ man⁹.] Uide furorē coꝝ inuiſibil'r refrenatũ. Euãgeliſta vo humani⁹ ⁊ humili⁹ loqui volēs: vt ex h chr̄s hõ putaret̄: nõ dixit ꝙ eos inuiſibil'r detinuit: ſʒ ſubiecit. [Qꝛ nõduʒ venerat hora eius.] AVG. Hoc eſt qꝛ nolebat: non.n. dñs ſub fato nat⁹ eſt: h nec de te credēdũ eſt: q̄to magis de illo: ꝑ quē fact⁹ es: ſi tua hora voluntas eſt illi⁹: illi⁹ hora q̄ eſt niſi volũtas ſua? Nõ ḡ horaʒ dixit qua cogeret̄ mori: ſed qua dignaret̄ occidi.

hora chr̄i non fatuʒ erat: ſʒ voltas ſua.

Tex. 6. ¶ De turba aũt multi crediderũt in eũ. Et dicebãt. Chr̄s cũ venerit: nunqd plura ſigna faciet: q̄ʒ que hic facit? Audierũt pharisei turbã murmurantē de illo hec: ⁊ miſerũt pricipes ⁊ phariſei miniſtros vt apprehēderēt eũ. Dixit ergo eis ieſus. Adhuc modicũ tp̄s vobiſcuʒ ſum: ⁊ vado ad eũ qui me miſit. Queritis me ⁊ nõ inuenietis: ⁊ vbi ego ſum vos non poteſtis venire. Dixerunt ergo iudei ad ſemetipſos. Quo hic itur⁹ eſt: qꝛ nõ inueniem⁹ eũ? Nunqd in diſperſionē gentiũ itur⁹ eſt: ⁊ docturus gētes? Quis eſt hic ſermo quē dixit: queritis me ⁊ nõ inuenietis: ⁊ vbi ſum ego vos nõ poteſtis venire?

A ¶ AVGV. Humiles ⁊ paupes ſaluos faciebat dñs. Uñ di. [De turba aũt mul. cre. in eũ.] Turba.n. que ſuã egritudinē cito vidit: etiã illius medicinã ſine dilatiōe cognouit. CHRY. Uerũtñ neqʒ in his erat ſana fides ſʒ more multitudinis vulgaria loq̄bant̄. Seq̄t̄.n. [Et di. Chr̄s cũ vene. nũqd ſigna plura faciet q̄ʒ que hic facit?] Dicere.n. [Chr̄s cũ venerit] erat nõ firmiter credētiũ hũc eē chrīʒ. Uel etiã h dicē eſt oñdere eũ nõ eē chrīʒ: ac ſi dicãt. Nõne ille cũ venerit melior erit ⁊ plura ſigna faciet. Groſſiores.n. nõ a doctrina ſʒ a ſignis iducunt̄. AVG. Uel intelligũt. Si duo nõ erũt: hic eſt chr̄s. ꝑncipes aũt inſaniebãt. Et iõ medicuʒ nõ ſoluʒ nõ agnoſcebãt: ſʒ ēt occidere cupiebãt. Uñ ſeq̄t̄. [Audierũt phariſei turbã murmurãteʒ de illo hec: ⁊ miſe. ꝑn. ⁊ pha. mini. vt apprehēderent eũ.] CHRY. Multa qdē locut⁹ eſt ſupra: ſʒ nihil tale fecerũt: qđ maxime.n. eos mordebat: h erat: ꝙ turbe. ſ. chrīʒ glorificabãt. Sabbati ãt ſolũ apparēs cã erat: quã. ſ. ꝓtendebãt: ⁊ ipſi qdē nõ audebant chrīʒ capere piculuʒ timētes. Miniſtros aũt mittunt tanq̄ʒ periculis expoſitos. AVG. Quia ḡ nõ poterãt apprehēdere nolentē: miſſi ſunt vt audirēt docentē. Seq̄t̄.n. [Dixit ḡ ieſus. Adhuc modicũ tp̄s vobiſcũ ſuʒ.] CHRY. Uerba loq̄t̄ hũilitatis plena: ac ſi diceret. Quid feſtinatis me interficere: paruũ expectate tp̄s. AVG. Qđ mõ ḡ vultis facere facturi eſtis: ſed nõ mõ: qꝛ nolo. Implere.n. debeo diſpenſationē meaʒ: ⁊ ſic peruenire ad paſſionem.

B Iudeorum precipuus odiũ ꝯtra chrīʒ erat: qꝛ turbe euʒ laudabant.

C CHRY. Per h igit̄ audaciorē turbã terruit: ſtudioſiorē vo magis auidaʒ faciebat ad audienduʒ: quaſi paruo tp̄e derelicto: in quo poſſent hac doctrina potiri. Nõ autē dixit ſimpl'r. Hic ſuʒ: ſed [vobiſcũ ſuʒ.] q.d. Et ſi ꝑſeq̄mini me: nõ tñ ceſſabo que ſunt pro vobis diſpēſans: ⁊ ea que ſunt ad ſalutē docēs ⁊ monēs vos. Qđ aũt ſubdit. [Et vado ad eũ ꝗ me mi.] ſufficiens erat eos terrere. THEO. Tanq̄ʒ patri ſit de ipſis cõqueſturus: qꝛ ſi miſſuʒ opprobrijs affecerũt: nõ eſt dubiũ ꝙ ⁊ mittēti fecerũt iniuriã. BEDA. Dicit aũt. [Uado ad eũ qui miſit me] ac ſi diceret. Reuertens aſcēdo ad pr̄eʒ qui me incarnari ꝓcepit. Illuc ſe dixit ire a quo nunq̄ʒ receſſit. CHRY. Qꝛ vo eo idigebãt manifeſtat per h qđ dicit. [Queritis me ⁊ nõ inuenietis.] Sʒ vbi q̄ſierũt eũ iudei? Dicit Lucas qm̄ plãgebãt mulieres ſuꝑ eũ. Probabile aũt eſt ⁊ multos alios h paſſos eē: ⁊ ꝓcipue duʒ ciuitas caperet̄ eos meminiſſe chr̄i ⁊ miraculoꝝ ei⁹: ⁊ p̄ñtiaʒ ei⁹ querere.

Chr̄s lʒ in mũdũ venerit nũq̄ʒ tñ a patre diſceſſit.

D AVG. Uel hic iaʒ reſurrectionē ſuã ꝓdixit: qꝛ q̄ſituri illũ erãt poſt reſurrectionē cõpuncti. Noluerũt.n. eũ agnoſcē p̄ñteʒ: ⁊ poſtea q̄ſierũt cũ viderēt in eũ multitudinē credentē. Uñ multi cõpuncti dixerunt. Quid faciemus? Uiderũt.n. chrīʒ ſuo ſcelere morienteʒ: ⁊ crediderũt in chrīm ſuis ſcelerib⁹ ignoſcēteʒ: ⁊ quouſqʒ biberēt ſanguinē quē fuderũt: de ſua ſalute deſperauerunt.

Luc. 23.

E CHRY. Deinde ne qs eũ ꝑ mortē cõi mõ abire eſtimet: ſubiũgit. [Et vbi ego ſuʒ vos nõ poteſtis venire.] Si vo in morte maneret poſſent ad euʒ ire. Illuc eniʒ oēs abimus. AVG. Nõ aũt dixit. Ubi ero: ſed [Ubi ſuʒ.] Semper.n. ibi erat chr̄s quo fuerat reditur⁹: ſic reduꝫ: vt nos nõ derelinqueret. Erat.n. chr̄s ſm viſibileʒ carnē in terra: ſm inuiſibileʒ maieſtatē in celo ⁊ in terra. Nõ aũt dixit. Nõ poteritis: ſʒ [nõ poteſtis venire.] Tales.n. tũc erãt ꝗ nõ poſſent. Nam vt ſciatis: nõ h ad deſperationē dictũ: ⁊ diſcipulis ſuis dixit tale aliqd. [Quo ego vado vos non poteſtis venire.] Deniqʒ hoc petro expoſuit dicēs. Quo ego vado nõ potes me ſequi mõ. ſequeris autē poſtea.

Infra. 13.

F CHRY. Hec autem omnia induxit volens eos attrahere: eteniʒ modicuʒ tempus quod relinquebatur ⁊ poſt receſſum ipſum deſiderabilem eſſe: ⁊ eum non poſſe decetero inueniri ſufficientia erant ad ſuadēduʒ vt ad eũ accederēt. Per h aũt ꝙ dicit.

[Uado ad eũ qui miſit me]oſtẽdit nullam ſibi fieri leſio-
nem ab inſidijs eoꝝ:ꝛ paſſioñe ſuam voluntariã ſibi eſſe.
Paſſi ſunt aũt aliqd ipſi iudei ad ea q̃ dicta ſunt:ꝛ querũt
ad ſeipſos quo debeat ire: qḋ nõ erat eoꝝ qui deſiderarẽt
ab eo liberari. Sequiť.n.[Dixerũt ḡ iudei ad ſemetipſos:
quo hic itur⁹ eſt:q2 nõ inueniemus eũ? Nunqd in diſperſio-
Inde q̃ gẽ-tes exprobrabãt: q2 ſ. eẽnt diſſeminate hinc inde: qḋ poſtea eis accidit. nez gentiũ itur⁹ eſt:ꝛ doctur⁹ gentes?]Sic.n.gẽtes vocabãt
q̃ſi exprobrãtes ꝛ magna in ſemetipſis gloriãtes:q2.ſ.gen-
tes vbiqz diſſeminate erãt:ꝛ iperfecte adinuicẽ permixte.
Sz h opprobriũ poſtea ipſi ſuſtinuerũt:q2 vbiqz diſperſi
ſunt. Antiquit⁹ aũt tota gens in vnũ collecta erat:ſed cũ iu-
dei vbiqz terraꝝ iaz gẽtib⁹ ꝑmixti eẽnt:nõ diceret.[Quo
ego vado vos nõ poteſtis venire]ſi per h gẽtes itellexiſſz.
G AVGV. Dixerat aũt dñs.[Quo ego vado]de ſinu p̃ris.
Hoc ḡ illi nullo mõ itellexerũt:ꝛ tñ ex hac occaſione ſalu-
tez nr̃az ꝓdixerũt ꝙ dñs itur⁹ eẽt ad gẽtes:nõ p̃ñtia corpo
ris:ſz tñ pedib⁹ ſuis. Miſit.n.ad nos mẽbra ſua ꝛ fecit nos
mẽbra ſua. CHRY. Nõ ãt dixerũt ꝙ itur⁹ eẽt ad gẽtes
ledere eas:ſz docere. Iaz.n.iraz ſubmiſerãt ꝛ his que dicta
erant crediderãt. Nequaq̃ aũt niſi crediuiſſent queſiſſent
ad ſeipſos.[Quis eſt hic ſermo quẽ dixit:queritis me ꝛ nõ
inuenietis:ꝛ vbi ego ſum:vos nõ poteſtis venire.]

Tex.7. ¶ In nouiſſimo aũt die magno feſtiuitatis ſta-
bat ieſus ꝛ clamabat dicens. Si qs ſitit veniat
.ũ.4. ad me ꝛ bibat. Qui credit in me ſicut dicit ſcri
ptura:flumina de vẽtre eius fluent aque viue.
Hoc aũt dixit de ſpiritu quẽ accepturi erãt cre-
dentes in euz. Nonduz enim erat ſpũs datus:
quia ieſus nondum erat glorificatus.

A ¶ CHRY. Cuz receſſuri eſſent domũ celebrata feſtiuita-
te dñs dat eis viatica ad ſalutẽ. Uñ di.[In nouiſſimo aũt
die ma.fe.ſt.i.ieſus ꝛ cla.di. Siqs ſitit ve. ad me ꝛ bibat.]
AVG. Tũc.n.agebať feſtiuitas que appellať ſcenophe-
gia.i.tabernaculoꝝ ꝯſtructio. CHRY. Que per ſeptem
dies agebať. ꝑma ãt dies ꝛ vltia erat celeberrima ſz legẽ:
ꝛ h ſignauit euãgeliſta cũ dixit.[In nouiſſimo die magno
feſtiuitatis.]Medios ãt dies magis ad voluptatẽ ꝯſume
bãt. Idõ ḡ ꝑma die h eis nõ dixit:ſed neqz ſcda:aut 3ª:ne ea
que dicebanť deperirẽt:eis voluptati vacãtib⁹. Clamat ãt
B ꝓp turbe mltitudinẽ. THEO. Simul qdẽ vt audibilis
fieret:atqz vt ꝯfidentiã largireť:ꝛ q2 neminẽ formidabat.
Chris neminẽ violẽtia ad ſe trahit. CHRY. Dicit aũt. Siqs ſitit:ac ſi diceret. Neminẽ neceſſi-
tate ꝛ violẽtia attraho:ſz ſiqs hz deſideriũ multũ: hũc ego
voco. AVG. Eſt.n.ſitis iterior:q2 eſt hõ iterior. Conſtat
aũt plus amare hoiez interiorẽ q̃ exteriorẽ. Si ḡ ſitimus:
veniamus nõ pedib⁹ ſz affectib⁹:nec migrãdo: ſz amãdo.
CHRY. Q2.n.de itellectuali loqť potu:oñdit per hoc qḋ
poſt iducit.[Qui credit in me:ſicẽ dicit ſcriptura:flu.de vẽ.
ei⁹ fluẽt aque viue.]Sz vbi h dicit ſcriptura:nuſq̃. Quid
igiť?[Qui credit in me ſicẽ dicit ſcriptura.] Hic ſubdiſtin-
guere opz:ꝛ poſtea ſubſequať.[Flumina de ven.ei⁹ fluent
aque viue]oñdẽs qm rectã opz hre cogñe:ꝛ nõ ita a ſignis
.ẽ.5. ſicẽ a ſcripturis credere in ipm. Etenim ſupius dixit. Scru-
C tamini ſcripturas. HIERO. in ꝓlogo.gene. Uel h teſti-
moniũ de ꝓuerbijs ſumptũ eſt:vbi.ſ.di. Deriuenť fontes
tui foris ꝛ in plateis aquas tuas diuide. AVGV. Uẽter
aũt interioris hoīs eſt ꝯſcia cordis eius. Bibito aũt iſto li-
quore:viueſcit purgata ꝯſcia:ꝛ hauriens fontẽ hẽbit:ꝛ ipſa
fons erit. Quis eſt fons:vel qs eſt flum⁹ qui manat de ven
tre interioris hoīs. Beniuolentia q̃ vult ꝯſulere ꝓximo. Bi-
bunt ḡ qui credũt in dño. Si aũt putat ꝙ bibit:ſoli ipſi os
ſufficẽ:nõ fluit aq̃ viua de ventre ei⁹. Si aũt ꝓximo feſtinat
ꝯſulere:ideo nõ ſiccať quia manat. GREGO. ſup Eze-
chielez. Cuz.n.a mẽte fideliũ ſcẽ ꝓdicationis vba defluũt
q̃ſi de mẽte credẽtiũ aque viue flumina decurrũt. Uẽtris
aũt viſcera qd ſunt aliud niſi mẽtis interna.i.recta intẽtio:
ſanctũ deſideriũ humilis ad deũ:pia ad ꝓximũ voluntas.
D CHRY. Dicit ãt flumia ꝛ nõ flumẽ: copioſitatẽ ꝛ vber-
tatẽ occulte inſinuãs. Uiuentẽ aũt aquã dicit:agẽtẽ ſemꝑ.
Cuz ſpũſſcũs mẽtẽ repleuerit ſuo doctrine indeficiens emanat. Spũs.n.gr̃a cũ in mentẽ intrauerit ꝛ firmata fuerit oi fon
te magis manat:ꝛ neqz deficit:neqz euacuať:neqz ſtat: vi-
debit qs vtiqz h ad ſapiẽtiaz ſtephani:ad petri linguaz:ad
pauli fluxũ inſpiciẽs. Nihil.n.eos detinebat:ſz ſicut flumi-
na multo ipetu delati:oia ſecũ trahẽtes abibant. AVG.
Ad q̃lez aũt potũ dñs iuitaſſet:expoſuit euãgeliſta ꝛ dixit.
[Hoc aũt dixit de ſpũ quẽ accepturi erãt credẽtes in eũ.]
Quẽ dicit ſpũz niſi ſpm ſcm? Naz vnuſqſqz hõ hz in ſe ꝓ-
priũ ſpũz. ALCVI. Spũz aũt ſcm ante aſcẽſionẽ aplis
ꝓmiſit:poſt aſcenſionẽ in linguis igneis dedit. Inde dicit.
E [Quẽ accepturi erãt credentes in eũ.] AVG. Erat ergo
ſpũs dei:ſz nõduz in eis erat qui crediderãt in ieſuz. Ita.n.
diſpoſuit nõ eis dare ſpũz iſtũ niſi poſt reſurrectionẽ ſuã.
Uñ ſeqť.[Nõduz.n.erat ſpi.da.q2 nõduz ieſus erat glo.]
CHRY. Apli qdez ꝑus ſpiritu eyciebãt demonia:ſed ea
.ẽ.1. que a chrĩo eſt ptãte. Qñ.n.mittebat eos: non di. Dedit eis
ſpm ſcm:ſz dedit eis ptãtem. De ꝓphetis aũt ab oib⁹ ꝯfeſ-
ſum eſt ꝙ ſpũſſcũs eis dabať:ſz hec gr̃a a terra defecerat.
AVGV. 4° de trini. Sed qũo ꝛ de ioãne baptiſta dictũ
eſt. Spũſcõ replebiť ab vtero mr̃is ſue ꝛ ſpũſcõ repletus
zacharias iueniť:vt de illo talia diceret:ꝛ ſpũſcõ maria vt
Spũſſci gr̃a poſt chr̃i clarificationez data fuit maior q̃ nunq̃ antea. talia de dño ꝓdicaret: ſpũſcõ ſymeon ꝛ anna vt magnitu-
dinẽ chr̃i paruuli agnoſcerẽt. Qũo ḡ intelligiť:niſi q2 certa
illa ſpũſſci datio:poſt clarificationez chr̃i futura erat:q̃lis
nunq̃ antea fuerat. Habitura.n.erat quãdaz ꝓprietatẽ in
ipſo aduẽtu:q̃lis antea nunq̃ fuit. Nuſq̃.n.legim⁹ linguis
quas nõ nouerãt hoies locutos veniẽte in ſe ſpũſcõ:ſic tũc
factũ eſt:cũ oporteret ꝛ ei⁹ aduẽtũ ſignis ſenſibilib⁹ demõ
F ſtrari. AVG ſup Ioã. Cuz ḡ ꝛ mõ accipiať ſpũſſcũs:q̃re
nemo loqť linguis oiuz gẽtiũ? Quia iaz ipſa eccl'ia linguis
gentiũ loqť:in hac qui non eſt:nec mõ accipit ſpm ſcm. Si
amas vnitatẽ etiã tibi hz qſqs in illa aliqd hz. Tolle inui-
diã:ꝛ tuũ eſt qḋ habeo. Liuor ſepat:charitas iungit. Ipſaz
habeto ꝛ cuncta habebis:q2 ſine ipſa nihil ꝓderit qcqd hre
poteris. Charitas ãt dei diffuſa eſt in cordib⁹ noſtris per Ro.5.
ſpm ſcm qui dat⁹ eſt nobis. Quare ḡ dñs poſt reſurrectio-
nem ſuã ſpm ſcm dare voluit? Ut.ſ.in reſurrectionẽ nr̃am
charitas flagraret:ab amore ſeculi ſepararet:ꝛ tota curre-
ret in deũ. Qui.n.dixit.[Qui credit in me veniat ꝛ bibat:ꝛ
flumina de vẽtre ei⁹ fluent aq̃ viue.]Uitã eternaz ꝓmiſit:
vbi nihil timeam⁹:vbi nõ moriamur:q2 ḡ tale eſt qḋ ꝓmi-
ſit:ſpũſſci charitate feruẽtib⁹:ideo ipm ſpũm noluit dare:
niſi cũ eſſet glorificat⁹:vt in ſuo corpe oñderet vitam:quã
mõ nõ habemus:ſz in reſurrectiõe ſperamus. AVGV.
G cõtra Fauſtuz. Si itaqz hec cã erat vt nõdum dareť ſpũſ-
ſanct⁹:q2 nõdum erat ieſus glorificat⁹: ꝓculdubio clarifi-
cato ieſu iaz cã erat vt ſtatiz dareť. Cataphrices autẽ ſe ꝓ-
miſſuz paraclitũ ſuſcepiſſe dixerũt: ꝛ hinc a fide catholica
deuiarunt. Manichei etiaz que de ꝓmiſſione ſpũſſci dñr:
de manicheo aſſerũt eẽ ꝓdictũ:tanq̃.ſ.antea nõ fuerit ſpi-
Gl'ia chr̃i crux ẽ: q2 ꝑ ipſaz ſu glorificatus. ritus datus. CHRY. Uel alr. Gl'iaz chr̃i crucẽ vocat:q2
eniz inimici eramus. donũ aũt nõ inimicis ſz amicis dať:
oportebat ꝑus offerri hoſtiã:ꝛ inimicitiã in carne diſſolui:
ꝛ tunc factos dei amicos ſuſcipere donum.

¶ Ex illa ergo turba cum audiſſent hos ſermo- Tex.8.
nes ei⁹ dicebãt. Hic eſt vere ꝓpheta. Alij dice-
bant. Hic eſt chrĩs. Quidaz aũt dicebãt. Nũqd
a galilea venit chrĩs? Nõne ſcriptura dicit:q2 ex Mat.2.

Mich.5. ſemine dauid & de bethleem caſtello vbi erat
.ſ.co. dauid venit chriſtus? Diſſenſio itaq; facta eſt in tur-
ba ꝓpter eū. Quidā aūt ex ipſis volebāt appreh ē-
dere eū: ſʒ nemo miſit ſup eū manus. Venerūt
ergo miniſtri ad pontifices & phariſeos & dixe-
runt eis illi. Quare nō adduxiſtis illū? Reſpō-
derūt miniſtri. Nūq̄ ſic locut⁹ eſt hō: ſicut hic
hō loquit. Rñderūt ergo eis phariſei. Nunqd &
vos ſeducti eſtis? Nunqd ex principibus aliqs
credit in eum? aut ex phariſeis? Sed turba hec
ſupra.3. que nō nouit legē: maledicti ſunt. Dixit nicho-
infra.19. demus ad eos: ille qui venit ad ieſū nocte: qui
vnus erat ex ipſis. Nunqd lex nr̄a iudicat ho-
minē: niſi prius audierit ab ipſo: & cognouerit
quid faciat? Reſpōderūt & dixerūt ei. Nunqd
ſupra.5. & tu galileus es? Scrutare ſcripturas & vide
quia a galilea ꝓpheta non ſurgit: & reuerſi ſunt
vnuſquiſq; in domum ſuam.

A ¶ BEDA. Cum dñs inuitaſſet credētes in ſe ad potādum
ſpūſſctū: nata eſt de illo in turba diſſenſio. Vñ di. [Ex illa
ergo hora tur. cū au. hos ſer. ei⁹ dicebāt: hic ē vere ꝓpha.]
THEO. Qui. ſ. expectabat. Alij. ſ. ppl's dicebant [hic eſt
chriſtus.] ALCVI. Jā iſti ſitiʒ illā ſpūal'r haurire ceperāt:
iam ſitiʒ īfidelitatis depoſuerāt: alij in ſue īfidelitatis ari-
ditate pmanebāt: de qb⁹ ſubdit. [Quidā aūt di. Nunqd a
Judei co- gali. venit chri. nōne ſcri. di. q̄ ex ſemi. da. & de beth. ca. vbi
gnoſcētes erat da. chris ve.] Nouerāt. n. qd de chriſto pdixiſſent ꝓphe:
ſcripturaſ ſʒ ignorabāt oia in ipſo īpleta fuiſſe. Et q̄ nouerāt in naça-
de chriſto reth nutritū: natiuitatis locū nō attēdebāt: nec ꝓphetiam
venturo quā legerāt in eo cōpletā credebāt. CHRY. Sʒ eſto lo-
eā q̄rebant. cuʒ natiuitatis ignorabāt: num ēt gen⁹ ignorabant? quī ex
domo & familia dauid natus erat. Quare igitur dicebant.
B [Nōne ex ſemi. dauid ve. chris?] Sʒ & h̄ obumbrare vole-
bāt ꝑ educationē in naçareth: oia malitioſe loquētes. Vñ
nō accedūt ad chriſtū q̄rētes: quō ſcripture dicāt q̄ a bethleeʒ
opʒ venire chriſtū? Tu aūt ex galilea veniſti: ſʒ oia malitioſe
loquūtur. Et q: nō diligēter attēdebāt his q̄ dicebāt: neqʒ
Joā.1. diſcēdi gra: ꝓp h̄ nihil eis chris rñdit. Nathanaeleʒ aūt di-
cētē. A naçareth pōt aliqd boni eē: laudauit: vt vere iſrae-
litā: q: veritatis erat inq̄ſitor & oia vetera diligēter edoctus.
Seq̄t. [Diſſenſio itaqʒ fcā eſt ꝓp eū in turba.] THEO.
Nō in pncipib⁹. Nā pncipes vni⁹ volūtatis erāt: vt. vʒ. nō
eū reciperēt ſic̄ chriſtū. Qui ḡ magis moderati erāt in mali-
tia vbis tm̄ glie chri aduerſabant. Qui vo potes erant ma-
nus ēt appetebāt ipoņē. De qb⁹ ſubdit. [Quidā aūt ex eis
C vo. ap. eū.] CHRY. Hoc aūt īduxit euāgeliſta oſtēdens
qm̄ loq̄bant neqʒ q̄rētes veritatē neqʒ diſcē volētes. Seq̄t.
[Sʒ nemo miſit ſup illū man⁹.] ALCVI. Quia. ſ. ipſe
nō pmiſit: q̄ conat⁹ illoꝝ in ſua ptāte habebat. CHRY.
Hoc aūt ſufficiēs erat eos in cōpunctionē deducē: ſʒ nō ſūt
cōpuncti. Talis. n. neqtia nulli vult credere: ad vnū aſpicit
ſoluʒ: vt eū cui inſidiat interficiat. AVGV. Qui vo miſſi
fuerāt vt eū tenerēt redierūt īmunes a crimie & pleni ad-
miratiōe: de qb⁹ ſubdit. [Venerūt ḡ miſtri ad pon. & pha.
& dixerunt eis illi. Quare nō addu. eū?] ALCVI. Qui
eū lapidare volētes: tenere nō potuerūt: arguūt miniſtros
D q: eū nō adduxerāt. CHRY. Ecce phariſei & ſcribe mi-
racula vidētes & ſcripturas legētes nihil pfecerunt. mini-
ſtri aūt nihil hoꝝ hñtes: ab vna ſola allocutiōe ſunt capti:
& abeūtes vt eū ligarēt: redierūt ligati miraculo. Et nō di-
xerūt. Nō potuim⁹ ꝓp turbā: ſʒ pcones efficiūt chriſti ſapie.
Naʒ ſeq̄t. [Rñderūt miniſtri. Nunq̄ ſic locut⁹ eſt hō: ſic̄
hic hō loq̄t.] AVG. Jlle āt ſic locut⁹ eſt: q: de⁹ erat & hō.
CHRY. Nō eſt aūt ſoluʒ eoꝝ prudētia admirāda: quia
ſignis nō eguerūt: ſʒ a ſola doctrina ſunt capti. Nō. n. dixe- Laudant
runt: nunq̄ talia miracula fecit hō: ſʒ [nūq̄ ſic locutus eſt iudeorum
hō.] Sʒ ēt admirāda eſt eoꝝ ſecuritas: qm̄ ad phariſeos miniſtri q̄
qui ɔ chriſtū aduerſabant venerūt: & eis talia locuti ſūt. Nec ſolum do
tm̄ longū ſmonē audierāt: ſʒ breuē: cū ei mens fuerit icor- ctrie & nō
rupta: nō longis ſmonib⁹ op⁹ eſt. AVG. Phariſei tm̄ eoꝝ ſignis cre
teſtimoniū repulerūt. Naʒ ſeq̄t. [Rñderūt ḡ eis phariſei. diderunt.
Nunqd & vos ſeducti eſtis?] q. d. Videm⁹ vos delectatos
eē in ſmonib⁹ ſuis. ALCVI. Et reuera laudabil'r ſedu- E
cti erāt: q: dimiſſo malo infidelitatis: trāſierant ad fidem.
CHRY. Ab argumēto aūt inſipiēti ɔ eos ſyllogiçāt. Nā
ſeq̄t. [Nūqd ex pncipib⁹ aliqs credidit in euʒ aut ex pha-
riſeis? ſʒ turba hec que nō nouit legē maledicti ſt.] Hec āt
eſt ipſoꝝ accuſatio: qm̄ turba qdē credidit. ipſi aūt nō cre-
diderūt. AVG. Qui. n. nō nouerāt legē ipſi & credebant
in eū qui miſerat legē: & eū qui miſerat legē: ɔdēnabant illi
qui docebant legē: vt iplereī qd dñs dixerat. Ego veni vt infra.9.
nō vidētes videāt: & vidētes ceci fiant. CHRY. Qualr
igit maledicti ſūt illi q̄ a lege ſuadent: Vos poti⁹ maledi-
cti eſtis q̄ nō obſeruaſtis legē. THEO. Jō autē ſuauiter
& blande phariſei miniſtris rñdent: dubitauerunt ne forte
ab eis pẽſus ſegregent: & chriſto adiciant. CHRY. Q: vo
dixerāt q̄ nullus pncipū credidit in eū. Ad h̄ excludēdūʒ
ſubiungit. [Dicit nichodemus ad eos. Jlle q̄ venit ad ieſū
nocte: qui vn⁹ erat ex illis.] AVG. Jpſe nō qdeʒ incredu-
lus: ſʒ timidus. Naʒ ideo nocte venerat ad lucē q: illumi- F
nari volebat: & ſciri timebat. Hic ḡ rñdit iudeis. [Nunqd
lex nr̄a iudicat hoieʒ niſi pus audi. ab ipſo & cogno. qd fa-
ciat?] Credebat. n. q: ſi eū tm̄mō patiēter vellent audire:
forte ſiſes fierēt illis q̄ miſſi ſūt tenē: & maluerūt credere.
Volebāt aūt illi peruerſi ań eſſe dānatores q̄ cognitores. Maligni
AVGV. 22⁹ de ciui. dei. Dicit aūt lex nr̄a de lege que dei offm̄ ē añ
eſt: eo q̄ ē ab illo data hoib⁹. CHRY. Oſtēdit āt nicho- eſſe dāna-
dem⁹ eos neqʒ cognoſcētes legē: neqʒ facientes q̄ ſūt legis. torē q̄ co
Cuʒ aūt cōgruū eſſet oſtēdere q̄ nō idiſcrete miſerūt vo- gnitorē.
caturi eū: rudius & iracūdius vtunt ɔdictione. Nam ſeq̄t. G
[Rñderūt & dixerūt ei. Nūqd & tu galileus es?] AVG.
Jdeſt q̄ſi a galileo ſeduct⁹. Dñs. n. galileus dicebat: qm̄ de
naçareth ciuitate erāt parētes ei⁹: ſm mariā dixi parētes:
nō ſm virile ſemē. CHRY. Deinde iniurioſe q̄ſi eo ne-
ſciēte ſcripturas īduxerūt. [Scrutare ſcri. & vide q: ꝓpha
a galilea nō ſurgit] ac ſi diceret. Vade & diſce. ALCVI.
Non. n. locū vbi natus eſt: ſed vbi cōuerſabat attēdebāt:
& ideo nō ſolum meſſiaʒ: ſed nec ꝓphetaʒ eum credebant.
AVGV. Propheta qdē a galilea nō ſurgit: ſed dñs pro-
phetaꝝ inde ſurrexit. Seq̄t. [Et reuerſi ſūt vnuſquiſqʒ
in domū ſuaʒ.] ALCVI. Nullo perfecto negocio vacui
fide: & ideo fraudati vtilitate ſunt reuerſi in domū infide-
litatis & impietatis ſue. Cap. VIII.

JEſus aūt perrexit in monteʒ oliueti: Ter. 1.
& diluculo iterū venit in templum: & Luc. 11.
oīs populus venit ad eū: & ſedēs do-
cebat eos. Adducūt aūt ſcribe & pha-
riſei mulierē in adulterio dephēſaʒ: & ſtatue-
runt eā in medio: & dixerunt ei. Magiſter: hec
mulier modo dephenſa eſt in adulterio. Jn
lege aūt moyſes mandauit nobis h⁹ lapidare.
Tu ergo qd dicis? Hoc aūt dicebāt tentantes
eum: vt

eum: vt poſſent accuſare eū. Jeſus aūt iclinās ſe deorſuz: digito ſcribebat in terrā. Cum ergo perſeuerarēt iterrogantes: erexit ſe ⁊ dixit eis. Qui ſine pctō eſt veſtrū pͥmus in illā lapidez mittat. Et iterꝫ ſe iclinās ſcribebat in terra. Audiētes aūt hec vnus poſt vnū exibāt icipiētes a ſeniorib⁹: ⁊ remāſit ſolus ieſus ⁊ mulier in medio ſtans. Erigēs aūt ſe ieſus dixit ei. Mulier vbi ſunt qui te accuſabāt? Nemo te ꝯdēnauit? Que dixit. Nemo dn̄e. Dixit ei ieſus. Nec ego te ꝯdēnabo. Uade ⁊ iā amplius noli peccare.

A ❡ ALCVI. Dn̄s maxie circa ſuā paſſionē hāc ſibi effecerat ꝯſuetudinē: vt in die qdē in tēplo qd̄ erat hieroſolymis verbū dei p̄dicaret: ſigna ⁊ miracula oſ̄deret: ſero reuertebat̄ in bethaniā: vbi apd̄ ſorores laçari hoſpitabat̄: ⁊ mane iterꝫ ad ſiſ̄e op⁹ reuertebat̄. Igit̄ ꝫ hūc morē cū in vltimo die ſcenophegie tota die in tēplo p̄dicaſſet: veſpe prexit in mōtē oliueti. Et h̄ eſt qd̄ dr̄. [Jeſus aūt prexit in mōtē oliueti.] AVG. Ubi eniz decebat docere chr̄m niſi in mōte oliueti: in mōte vnguēti: in mōte chriſmat: chr̄i enim nomē a chriſmate dcm̄ eſt. Chriſma aūt grece: latie vnctio noiat̄. Ideo aūt nos vnxit: qꝛ luctatores ꝯ diabolum fecit. ALCVI. Unctio .n. olei feſſis ⁊ dolētib⁹ mēbris ſolet afferre leuamē. Mons ēt oliuarū ſublimitatē dn̄ice pietatis deſignat oleos grece: latine mīa. Nā ꝙꝫ olei myſterio aptiſſime ꝯgruit. Supfert̄ eni oīb⁹ liquorib⁹: ⁊ ſic ait pſalmiſta. Miſeratiōes ei⁹ ſup oia opa ei⁹. Seqtur. [Et diluculo iterū venit in tēplū:] vt .ſ. miāz cū icipiēte noui teſtamēti lumine fidelib⁹ in tēplo .vꝫ. ſuo pādēdā p̄bēdāqꝫ ſignaret. Qd̄ eni diluculo redibat: exortuz noue gr̄e deſignat. BEDA. Signat aūt ꝙ poſtq̄ p grāz cepit ihabitare in tēplo ſuo .i. in eccl̄ia: ex oīb⁹ gētib⁹ crediderunt in eū. Un̄ ſeqt̄. [Et ois ppl̄s veniebat ad eum ⁊ ſedēs docebat eos.] ALCVI. Seſſio humilitatē icarnationis iſinuat. Sedente ḡ dn̄o ad eū venit ppl̄s: qꝛ poſtq̄ p ſuſceptā humanitatē viſibil̄ apparuit: ceperūt eū multi audire ⁊ in eū credere: quem p humanitatē ſibi p̄ximū meminerāt. Māſuetis aūt ⁊ ſimplicib⁹ ſermonē dn̄i admirātib⁹ ſcribe ⁊ phariſei iterrogant: nō vt diſcāt: ſꝫ vt veritati laqueos nectāt. Un̄ ſeqt̄. [Adducūt aūt ſcribe ⁊ phari. mulie. in adul. dep̄. ⁊ ſtatu. eā in me⁹. ⁊ dixe. ei. Magr̄ hec muli. dep̄. eſt mō in adulte.] AVG. Iā aduerterāt eni eū nimiū eē mitē. De illo qppe fuerat an̄ predictū. Procede ⁊ regna: pp veritatē ⁊ māſuetudinē ⁊ iuſtitiā. Ergo attulit veritatē vt doctor: māſuetudinē vt liberator: iuſtitiā vt cognitor. Cuz loq̄ret̄: veritas agnoſcebat̄: cū aduerſus inimicos nō moueret̄: māſuetudo laudabat̄. In tertio ḡ iuſtitia .ſ. ſcādalū poſuerūt. Dixerūt enim apud ſeipſos. Si eā dimitti cēſuerit: iuſtitiā nō tenebit: lex enim qd̄ iniuſtū erat iubere nō poterat: ⁊ id̄ legē iducūt dicētes. [In lege aūt moyſes mādauit nobis hͦ lapidare:] vt autē māſuetudinē nō pdat: in qua iā ppl̄is amabilis fact⁹ eſt: eā dimitti debere dicturus eſt: vn̄ eius ſniaz regrūt dicentes. [Tu ḡ qd dicis?] Hinc nos iueniem⁹ ad accuſanduz occaſionē ⁊ reū faciem⁹ tāq̄ legis p̄uaricatorē. Un̄ euangeliſta ſubdit. [Hec aūt dicebāt tē. eū vt poſ. accu. eū.] Sꝫ dn̄s in rndēdo ⁊ iuſtitiā ſeruaturus eſt: ⁊ a māſuetudie nō receſſurus. Seqtur eni. [Jeſus autem icli. ſe deorſuz digi. ſcribe. in terra.] AVGV. de cō. euā. Tāq̄ illos tales in terra ſcribēdos ſignificaret: non in celo vbi monuit diſcipulos vt ſe ſcriptos eē gauderēt: aut ꝙ ſe humiliādo qd̄ capitis iclinatiōe mōſtrabat: ſigna in terra faceret: aut ꝙ iā tp̄s eēt: vt in terra que fructū daret: non in lapide ſterili: ſicut antea lex ei⁹ ꝯſcriberet̄. ALCVI. Per terrā eni cor humanū oſtēdit̄: qd̄ bonarū vel malarū actionū ſolet reddere fructus: per digitū aūt q articulorūz cōpōne flexibilis eſt: ſublimitas diſcretionis exp̄mit̄. Nos ḡ iſtruit: vt cū q̄libet mala p̄ximorꝫ cōſpicimus: nō ſtatiz ea temere dānem⁹: ſed p̄us ad ꝯſciam cordis humil̄r reuerſi: digito diſcretiōis ea ſollicite diſgramus. BEDA. Quātū ēt ad hyſtoriaz ptinet p hoc ꝙ digito ſcripſit in terra: illū ſe fore mōſtrauit q quondā legē in lapide ſcripſit. Sequit̄. [Cū aūt pſeuerarēt iterrogātes eū erexit ſe.] AVGV. Nō dixit: nō lapidet̄: ne ꝯ legē dicere videret̄. Abſit autē vt diceret lapidet̄. Uenit eni nō pdere qd̄ iuenerat: ſꝫ q̄rere qd̄ pierat. Quid ḡ rn̄dit. [Qui ſine pctō eſt veſtrum: p̄mus in illā lapidem mittat.] Hec vox iuſtitie eſt: puniat̄ peccatrix ſꝫ nō a pctōrib⁹: impleat̄ lex: ſꝫ nō a p̄uaricatorib⁹ legis. GREGO. 9. mora. Qui eni prius ſemetip̄m non iudicat: qd in alio rectū iudicet ignorat. Et ſi nouit ēt p auditū: recte tn̄ aliena merita iudicare nō valet: cui ꝯſcia inocētie p̄prie nullā iudicij regulā p̄bet. AVG. Cū ḡ eos telo iuſtitie pcuſſiſſꝫ: nec dignatus eſt cadētes attēdere: ſꝫ auertit ab eis obtutuz. Un̄ ſequtur. [Et iterū ſe iclinās ſcribe. in terra.] ALCVI. Pōt ēt intelligi feciſſe hoc dn̄s iux̄ ꝯſuetudinē: vt quaſi aliqd agēs vultu itēdēs in aliud: liberā eis exeūdi facultatē daret. In hoc ēt figurate admonet: vt ⁊ prius q̄ peccātē fratrē corripiamus: ⁊ poſt adhibitā correctionē diligēter ppēdamus: vtrū ipſis pctis de qb⁹ aliū caſtigam⁹ aut in alijs: obnoxij ſim⁹. AVG. Sic igit̄ illi voce iuſtitie tāq̄ telo pcuſſi ſe ſe iſpiciētes ⁊ reos iueniētes: vnus poſt vnū oēs receſſerūt. Et hoc eſt qd̄ ſubdit̄. [Audiētes aūt hec: vnus poſt aliū exibāt: icipiētes a ſeniorib⁹.] GLO. Qui forte mag̃ rei erāt vel magis culpas ſuas cognoſcebāt. AVG. Relicti ſunt aūt duo. miſeria ⁊ mīa. Naꝫ ſequit̄. [Et remāſit ſolus ieſus ⁊ mulier in medio ſtās.] Credo territa eſt illa mulier: ab illo ſe puniēdā ſpabat: in quo pctm̄ iueniri non poterat. Ille aūt qui adūſarios ei⁹ repulerat ligua iuſtitie leuās in illam oculos māſuetudis iterrogauit eā. Un̄ ſequit̄. [Erigēs aūt ſe ieſus dixit ei. Mulier vbi ſunt q te accuſabāt? Nemo te ꝯdēnauit? Que dixit. Nemo dn̄e.] Audiuim⁹ ſupra vocem iuſtitie: audiam⁹ nūc manſuetudis. Nā ſequit̄. [Dixit ei ieſus. Nec ego te ꝯdēno.] A quo te forte ꝯdēnari timuiſti: qa in me pctm̄ nō iueniſti. Quid eſt dn̄e? Faues ḡ pctis? Nō plane. Attēde qd̄ ſequit̄. [Uade ⁊ ampli⁹ noli peccare.] Ergo ⁊ dn̄s dānauit: ſꝫ pctm̄: nō hoiez. Nā ſi peccatorꝫ auctor eēt diceret. Uade ⁊ viue vt vis: de mea liberatione eſto ſecura. Ego te q̄tūcūqꝫ peccaueris ēt a gehēna ⁊ iferni tortorib⁹ liberabo. Nō h̄ dixit. Intēdāt ḡ qui amāt in dn̄o manſuetudinē: ⁊ timeāt veritatē. Eteni dulcis ⁊ rectus dn̄s.

❡ Iteruz ergo locutus eſt eis ieſus dicēs. Ego ſum lux mundi. Qui ſequitur me nō ambulat in tenebris: ſed habebit lumen vite.

❡ ALCVI. Quia mulierē abſoluit a crimine: ne aliq dubitarēt an ille quē videbāt verū hoiez: poſſet pctā dimittē dignat̄ ipſe aptius ſue diuinitatis po^{tētiā} demōſtrare. Unde dicitur. [Iterū ergo locu. eſt eis dicēs. Ego ſuz lux mūdi.] BEDA. Ubi aduertēdū eſt: qꝛ nō ait. Ego ſum lux angelorꝫ vel celi: ſed lux mūdi. Ideſt hoium in tenebris cōmorantiū: ꝫ illō. Illuminare his q i tenebris ⁊ in vmbra mortis ſedēt. CHRY. Uel alr̄. Quia ſapius galileū ei afferebant: ⁊ q̄ſi de q̄dā pp̄harū de eo dubitabāt: voluit oſ̄dere qm̄ nō vnus pp̄harū eſt: ſed dn̄ator orbis terrarū. Un̄ dr̄. [Ite. ḡ lo. eſt eis ie. di. Ego ſuz lux mūdi:] non galilee neqꝫ paleſtine neqꝫ iudee. AVG. Manichei ſolez iſtū oculis carnis viſibilē chr̄m dn̄m eē putauerūt: ſꝫ eccl̄ia catholica improbat tale cōmētū. Nō eſt eni dn̄s chr̄s ſol fact⁹: ſꝫ per

Jeſus per dies pplo p̄dicabat i tēplo: ⁊ ſero reuertebat̄ in bethaniā: ⁊ iterꝫ mane ad p̄dicādū reuertebat̄ in tēplum.
Chr̄i pietas ⁊ miſericordia ex mōte oliueti ſignat̄.
ps. 144.
B
C
ps. 44.
D
Un̄ mala priorꝫ cōſpicim⁹ nō temē dānare debem⁹: ſꝫ ad ꝯſciaꝫ recurrere.
E
F
Un̄ ſrem corrigim⁹ p̄us diligēter videre debem⁹ an ipſis peccatis ſim⁹.
G
ps. 24.
Tex. z. iſra. 9.
A
Luce. j.
Hereſis manichei ⁊ neſtorij dānat̄.
Joā. j.

quē ſol factus eſt. Oīa eni ꝑ ipm̄ facta ſunt: ꝛ ꝓꝑ nos ſub ſo
B le factuꝫ eſt: lumē qḋ fecit ſolē: carnis nube tegit̄: nō vt ob-
ſcuret̄: ſꝫ vt tēperet. Loquēs ḡ ꝑ nubē carnis: lumē indefi-
ciēs lumē ſapiē ait hoib⁹. [Ego ſuꝫ lux mūdi.] THEO.
Uteris aūt aduerſus neſtoriū h̄ p̄nti ſmone. Non eni ait.
Qm̄ in me eſt lux mūdi: ſꝫ [Ego ſuꝫ lux mūdi.] Ipſe nāqꝫ
qui hō videbat̄ idē ꝛ fili⁹ dei: ꝛ lux mūdi erat: nō ſicut nu-
gabat̄ neſtori⁹ in ſimplici hoīe dei fili⁹ habitabat. AVG.
Abſtulit aūt te ab oculis carnis ꝛ reuocauit ad oculos cor-
dis: in hoc qḋ ſubdit. [Qui ſeq. me nō ambu. in tene. ſꝫ ha.
lu. vi.] Nō eni ſuffecit dicere. Habebit lumē: ſꝫ addidit: vi-
ps. 35. te. Hec v̄ba dn̄i cū verbis pſalmi ꝯcordāt. In lumine tuo
videbimus lumē: qm̄ apud te eſt fons vite. In iſtis vſibus
corꝑalib⁹ aliḋ eſt lumē ꝛ aliud fons. Fontē fauces q̄rūt: lu-
mē oculi apḋ deū qḋ lumē eſt: hoc eſt fons. Qui tibi lucet:
vt videas: ipſe tibi manat vt bibas. Qḋ ꝓmiſit futuri tp̄is
verbū poſuit. In eo qḋ facere debemus p̄ns tēpus poſuit.
[Qui ſeq̄.] inq̄t h̄ebit mō ꝑ fideꝫ: poſt h̄ebit ꝑ ſpē̄m. Se-
q̄re iſtū ſolē viſibilē: ſi ipſe tēdis ad occidētē q̄ ꝛ ille tēdit:
ꝛ ſi volueris tu illū deſerere: ip̄e te dſeret in occaſu. De⁹ tu⁹
vbiqꝫ eſt tot⁹: ſi nō ab illo facies caſuꝫ: nūq̄ a te ille faciet
Tenebre moꝝ ſunt metuende nō oculoꝝ exterioꝝ ſꝫ iterioꝝ. occaſuꝫ. Tenebre ſatis metuēde ſunt moꝝ: nō oculoꝝ. ꝛ ſi
oculoꝝ: nō exterioꝝ: ſꝫ iterioꝝ: vn̄ diſcernit̄ nō albuꝫ ꝛ ni-
grū: ſꝫ iuſtū ꝛ iniuſtū. CHRY. Intellectualr̄ eniꝫ dixit.
[Nō āmbulat in tenebris.] i. non manet in errore. Hinc ꝛ ni-
chodemū laudat ꝛ miſtros: ꝛ ipos occl'te iſinuat: dolos cō-
plicātes: q in tenebris ꝛ errore ſūt: ſꝫ lucē nō ſuperabūt.

Tex. 3. ¶ Dixerunt ergo ei phariſei. Tu de teipo teſti-
moniū ꝑhibes: teſtimoniū tuum nō eſt veruꝫ.
Rn̄dit ieſus ꝛ dixit eis. Et ſi ego teſtimoniuꝫ
ꝑhibeo de meipſo: verꝫ eſt teſtimoniū meū: q2
ſcio vnde venio: ꝛ quo vado. Uos aūt neſcitis
vnde venio: aut quo vado. Uos ſm̄ carnē iudi
Deut. 2. catis: ego nō iudico quēq̄. Et ſi iudico ego: iu
math. 18 diciū meū verū eſt: q2 ſolus nō ſum: ſꝫ ego ꝛ q
2. cor. 13. miſit me pater. Et in lege veſtra ſcriptū eſt: q2
Mat. 11 duoꝝ hoīum teſtimonium veruꝫ eſt. Ego ſuꝫ
Luce. 10 qui teſtimoniū perhibeo de meipſo: ꝛ teſtimo
ſup. 7. nium perhibet de me qui miſit me pater.

A ¶ CHRY. Quia dn̄s dixerat. [Ego ſuꝫ lux mūdi: ꝛ q ſeq-
tur me non ambulat in tenebris.] Iudei h̄ euertere volue-
rūt. Un̄ di. [Dixerūt ḡ ei phariſei. Tu de teipo teſtimoniū
perhibes: ꝛ teſtimoniū tuū non eſt verū.] ALCVI. Sic
rn̄derūt tāq̄ ipſe dn̄s ſolus ſibi teſtimoniū ꝑhiberet: cū cō
ſtet q ān̄q̄ in carne appareret: multos teſtes ꝓmiſit: q ei⁹ ſa-
cramēta ꝑdixerūt. CHRY. Dn̄s aūt euertit qḋ dixerāt.
Un̄ ſeq̄. [Rn̄dit ieſus ꝛ dixit eis. Etſi ego teſtimoniū ꝑhi
beo de meipſo: verū eſt teſtimoniū meū.] Hoc iuxta eoruꝫ
ſuſpitionē locut⁹ eſt: hoieꝫ eū nudū eſtimātiū: ꝛ cām ſubiū-
git. [Quia ſcio vn̄ venio: ꝛ q̄ vado:] ideſt ex deo ſum: ꝛ de⁹
ꝛ dei fili⁹. Non aūt h̄ dicit manifeſte: q2 ſemꝑ humilia mi-
B ſcet altis: de⁹ aūt ipſe ſibi fidedignus teſtis eſt. AVGV.
Uerū eſt eni teſtimoniū luminis: ſiue ſe oſtendat ſiue alia.
Locut⁹ eſt ꝓpħa veruꝫ: ſꝫ vn̄ haber̄: niſi de fonte veritatis
Quō teſtimoniū ſu verꝫ ſit qḋ ḋ ſe ipſo ꝑhibꝫ. hauriret: ḡ idone⁹ eſt ieſus: q ſibi teſtimonium ꝑhibeat: di-
cēs aūt. [Quia ſcio vn̄ venio: ꝛ quo vado:] patrē volebat i-
telligi: patri eni gl'iaꝫ dabat fili⁹: a quo eſt miſſus: q̄ntuꝫ ḡ
dꝫ hō glorificare eū a quo eſt creat⁹. nō aūt veniendo inde
diſceſſit: aut redeūdo nos dereliq̄t. Nō poteſt hoc fieri ab
iſto ſole: q qm̄ ꝑgit ad occidētē deſerit oriētē. Sicut aūt ſol
iſte ꝛ vidētis faciē illuſtrat ꝛ ceci: ſꝫ videt ille: ille nō videt:
ſic ꝛ ſapiētia dei: verbū dei vbiqꝫ p̄ſens eſt et̄ iſidelib⁹: ſed

qb⁹ eā videāt oculos nō h̄nt cordis. Ut ḡ dn̄s inter fideles
ſuos ꝛ inimicos ſuos iudeos tāq̄ iter tenebras ꝛ lucē diſtin
gueret ſubiūgit. [Uos autē neſcitis vn̄ venio aut q̄ vado.]
Iſti ḡ iudei videbāt hoiem: nec credebant deū: ꝛ ideo dn̄s
ſubdit. [Uos ſm̄ carnē iudicatis:] duꝫ. ſ. dicitis. [Tu de te-
ipſo teſtimoniū ꝑhibes: ꝛ teſtimoniū tuū non eſt verum.]
THEO. Ac ſi dicat. Uos qm̄ in carne ſum: carnē me ſolā C
eē putātes: nō aūt deū ſm̄ carnē fallibilr̄ iudicat. AVG.
Quia eni deū nō itelligitis ꝛ hoiem videtis: iō vobis arro-
gās videor: q2 ego de me teſtimoniū ꝑhibeo. Oīs enim hō
qm̄ de ſe ꝑhibere vult laudabile teſtimoniū: ſuꝑbus ꝛ arro
gans videtur: hoies enim infirmi ſumus: verū dicere ꝛ mē
tiri poſſumus: lux mentiri nō pōt. CHRY. Uel alr̄. Si-
cut ſm̄ carnē viuere male viuere eſt: ita ſm̄ carneꝫ iudica-
re: iudicare iniuſtū eſt. Et q2 poſſent dicere. Si iuſte iudica
mus: ꝓꝑ qd non ꝯuincis: ꝓpter qd nō cōdemnas: ſubiun-
git: [ego nō iudico quēq̄.] AVGV. Qḋ duob⁹ modis i- D
telligi pōt: vt aut h̄ itelligamus [Nō iudico quēq̄.] i. mo-
do ſicut dicit alio loco. Ego non veni vt iudicē mūdū: ſꝫ vt ſup. 3.
ſaluū faciā mundū: nō iudiciū ſuū negādo: ſed differendo:
aut certe q2 dixerat. [Uos ſm̄ carnē iudicat:] ita cōiunxit. Chriſtus nō iudicat ſm̄ carnē ſed ſm̄ hūanitaē.
[Ego nō iudico quēq̄:] vt ſubaudias ſm̄ carnē chꝛm̄ non
iudicare: ſicut ab hoib⁹ iudicat⁹ eſt: nam vt cognoſcas iā iu
dicē chꝛm̄: ſubdit̄. [Etſi iudico ego: iudiciuꝫ meū verū ē.]
CHRY. q. d. ꝓpter hoc dixi: nō iudico: q̄ſi nō ꝑſumēs iu
dicare: q2 ſi iudicarē iuſte vos cōdēnarem: ſꝫ nūc tp̄s iudi-
cij nō eſt: ſed de futuro iudicio inſinuat cū ſubdit. [Quia ſo
lus nō ſuꝫ: ſed ego ꝛ qui miſit me pater:] oſtēdēs q2 nō ip̄e
ſolus eos cōdēnabit: ſed ꝛ pater. Hoc aūt ad ſuſpitioneꝫ il-
loꝝum loquit̄. Nō enim eſtimabāt dignū fide eē filiuꝫ: niſi E
patris teſtimoniū aſſumpſiſſet. AVG. Si aūt tecum eſt
pater: q̄uo te miſit? Ergo dn̄e miſſio tua: incarnatio tua eſt:
hoc ergo chriſtus erat ſm̄ carnē: ꝛ a patre nō receſſerat: q2
pater ꝛ filius vbiqꝫ erāt. Erubeſce ſabelliane. nō eni dixit. Error ſabellij.
Ego ſum pater: ꝛ egoipſe ſum filius: ſed ſolus nō ſum inq̄t:
q2 mecum eſt pater. Diſtingue ḡ ꝑſonas: diſtingue itelligē-
tiam: agnoſce q2 pater pater eſt: ꝛ filius filius eſt: ſꝫ noli di-
cere pater maior eſt: filius minor. Una ſuba eſt: vna coeter
nitas: ꝑfecta equalitas. Ergo verum eſt inq̄t iudiciū meuꝫ:
q2 filius dei ſum: vt tamē intelligas q2 mecū eſt pater: non
ſic ſum filius: vt ipm̄ deſeruerim: formā ſerui accepi: ſꝫ for
mā dei nō amiſi. De iudicio dixerat: de teſtimonio vult di-
cere. Nā ſeq̄tur. [Et in lege veſtra ſcriptū eſt: q2 duorū ho- Deut. 17
minū teſtimoniū verū eſt.] AVG. Cōtra fauſtū. An for- F
te manichei calūniant̄: q2 nō ait. In lege dei: ſed in lege ve-
ſtra ſcriptū eſt. Ubi vſitatam locutionē ſcripturarū q̄s nō
cognoſcat? Lege enim veſtra dixit vobis datā: ſicut apl'us
dicit euāgelium ſuum: qḋ ſe tamen accepiſſe teſtat̄: non ab
homine: ſed per reuelationeꝫ ieſu chꝛiſti. AVG. ſuꝑ ioā.
Magnam autē hꝫ queſtionē: ꝛ valde videtur in myſterio Deut. 17
res eſſe cōſtituta vbi deus dixit: in ore duoꝝ vel triū teſtiū mat. 18.
ſtat omne verbū. Fieri eni pōt vt duo mētiantur. Suſāna
caſta duob⁹ falſis teſtib⁹ vrgebat̄: vniuerſus populus mē-
titus eſt cōtra chꝛm̄: q̄uo ergo accipiēdum eſt. In ore duo-
rum vel trium ſtabit omne verbū: niſi q2 hoc mō per my
ſterium trinitatis cōmendata eſt: in qua eſt ꝑpetua ſtabili- G
tas veritatis? Accipite ḡ nr̄m teſtimoniū ne ſentiatis iudi-
ciū: nō differo iudicium differo teſtimoniuꝫ. Un̄ ſequitur. De⁹ pr̄ de filio ſuo i mlt̄is locis teſtimoniū ꝑhibet.
[Ego ſum qui teſti. ꝑhi. de meipſo: ꝛ teſtimonium perhi. de
me qui miſit me pater.] BEDA. In multis eni locis pa
ter filio ſuo ꝑhibet teſtimoniuꝫ: vt eſt illud. Ego hodie ge-
nui te. ꝛ item. Hic eſt filius meus dilect⁹. CHRY. Uel ps. 2.
alr̄. Si qḋ dcm̄ eſt ſimpliciter accipiat̄: queſtionē hꝫ. Naꝫ math. 3.
in hoibus quideꝫ ꝓpter hoc determinatū eſt: q in ore duo- Luce 3.
rum vel trium teſtiū ſtat omne verbum: q2 vnus ſolus nō Jo. 1.
eſt fidedignus.

eſt fidedignus. In deo autē qualiter vtiqꝫ hoc habebit rationem: Sed ⁊ aliter nō ſtaret qđ dcm̄ eſt. Nam in hoib⁹ cum duo de aliena re teſtanť tūc teſtimoniū eſt verū. Hoc enim eſt duos teſtari: ſi vō vnus eoꝝ ſibiipſi teſteť: nō adhuc ſunt duo teſtes. Ad nihil ğ aliud hoc dixit: ꝗ̄ vt oſtendat ſe nihil minus patre hñtem: alioquin nō dixiſſet. [Ego ⁊ qui miſit me pater.] Cōſidera etiā poteſtatē nihil hñtem diminutum a patre: hō eniꝫ cū a ſeipſo dignus fuerit fide: teſtimonio nō idiget: ſed hoc in aliena re. In ꝓpria vō: cum teſtimonio alieno indigeat: non adhuc dignus eſt fide. Hic vō totum contrarium. Etenī in propria re teſtans ⁊ ab alio teſtimoniū hñs: dixit ſe fidedignū eſſe. ALCVI. Uł poteſt ſic intelligi qđ diciť. q.d. Si veſtra lex approbat teſtimonium duorum hominum qui poſſent decipi: ⁊ plura teſtari: qua ratione meum ⁊ patris mei teſtimoniū: qđ ſūma ſtabilitate firmum eſt: verum eſſe non dicitis.

Tex. 4. ¶ Dicebant ergo ei. Ubi eſt pater tuus? Rñdit
matth. 11 ieſus. Neqꝫ me ſcitis neqꝫ patrem meum. Si
mar. 11. me ſciretis forſitan ⁊ patreꝫ meū ſciretis. Hec
Luc. 19. verba loquutus eſt ieſus in gazophylatio do-
ſup. 7. cens in templo. Et nemo apprehendit eum: qꝛ nondum venerat hora eius.

A ¶ AVGV. Illi q audierāt a dn̄o: vos ſm̄ carneꝫ iudicatis: manifeſtauerūt qđ audierūt: p̄reꝫ eni xp̄i carnalř acceperūt. Un̄ di. [Dicebāt ğ ei. Ubi eſt p̄r tuus?] q.d. Audiuim⁹ te dicere: ſolus nō ſuꝫ: ſꝫ ego ⁊ q miſit me p̄r: nos ſolū te vidēm⁹: oñde ergo nobis tecū eē patrē tuū. THEO. Quidā vō notāt hoc ꝓlatū eē a iudeis q̄ſi ad ꝯtumeliā ⁊ cōtēptū. Improbāt eni ei tāq̄ ex fornicatiōe genito: ⁊ ꝓpriū genitorē ignorāti: vel tāq̄ vili exñti: eo ꝙ p̄r ei⁹ putabať. ſ. ioſeph. q.d. ignot⁹ ⁊ ignobilis eſt p̄r tuus: qđ frequēter patrē nobis iducis? Qꝛ ğ nō vt ſcire volētes: ſꝫ vt tētātes querebāt: ad ꝓmiſſaꝫ q̄ōnē non rñdet. Un̄ ſeqt̃r. [Rñ. ie. Neqꝫ me ſci. neqꝫ pa. me.]

B AVG. q.d. Queritis. Ubi eſt p̄r tu⁹: quaſi me iā ſciatis: q̄ſi totū hoc ſingđ videtis. Ergo qꝛ me nō noſtis: ideo patrē meū vobis nō oſtēdo. Me q̄ppe hominē putatis: iō patrē meū hoieꝫ q̄ritis. Quia vō ſm̄ qđ videtis aliud ſumꝫ aliđ ſm̄ qđ nō videtis: patrē aūt meū loquoꝛ occultū: occult⁹ prius eſt ꝙ vt me noueritis: tūc ⁊ patrē meū ſcietis. Et h̄ eſt qđ ſubdit. [Si me ſciretis: forſitan ⁊ pa. meū ſciretis.] CHRY. Dicit aūt h̄ vt oñdat ꝙ nihil ei prodeſt dicere ꝙ ſciant patrem: ⁊ filium neſcientes. ORIGE. Cōtrariari aūt vř adiuicem qđ h̄ dř. [Neqꝫ me ſcitis: neqꝫ patrē meum:] ⁊ qđ ſup̄ dcm̄ eſt. Et me ſcitis: ⁊ vn̄

ſup. 7. ſim ſcitis: ſꝫ tn̄ qđ dř. Et me ſcitis. Ad quoſdam dicit hieroſolymitaꝝ dicētiū. Nunqđ vere itellexerūt ꝓncipes qꝛ hic eſt xp̄s: h̄ vō qđ dič. [Neqꝫ me ſcitis:] ad phariſeos diciť. Hieroſolymitis tn̄ in priorib⁹ ait. Uerax ē q me miſit: quē vos neſcitis. Queret itaqꝫ aliqs: q̄uo verum eſt qđ dř. [Si me ſciretis: ⁊ patrē meū ſciretis:] cū hieroſolymite: qb⁹ dř. Et me ſcitis: patrē neſciuerūt. Dōm aūt eſt ad h̄: ꝙ ſaluatoꝛ q̄nqꝫ qdē de ſeipſo vt de hoie loquiť: q̄nqꝫ aūt ſꝫ diuinā nāam: hoc ergo ꝙ dicit. Et me ſcitis. de ſeipſo hoie dič. h̄ vō. [Neqꝫ me ſci.] de diuinitate. AVGV. Quid eſt enī. [Si me ſciretis ⁊ patrē meū ſcire.] niſi ego ⁊ p̄r vnū ſum⁹? Quādo vides aliquē alicui ſimilē: q̄tidiana locutio eſt. Si hūc vidiſti: illū vidiſti: ꝑ ſilitudinē tale dediſti reſpōſum: hic ⁊ dn̄s. [Si me (inq̄t) ſciretis: ⁊ p̄reꝫ meū ſciretis:] nō qꝛ p̄r eſt filius: ſꝫ qꝛ patri ſilis eſt fili⁹. THEO. Erubeſcat arrianus: nā ſi iuxta eū creatura fili⁹ ſit: qualř q nouit creaturā ⁊ deū nouit? Neqꝫ eni q ſubaꝫ nouit angeli: nouit ⁊ dn̄ā: cū itaqꝫ qui filiū nouit: ⁊ patrē nouit: igiť ꝯſubalis p̄ri eſt filius. AVG. Hoc aūt verbū forſitan increpatiue dř:

Judei xp̄m homineꝫ cognoſcebāt ſꝫ nō deū.

Infra. 10.

C

qđ videť eē verbū dubitationis. Hoies eni de reb⁹ q̄s certas hñt aliq̄n verbū dubitationis ponūt: velut ſi idigneris ſeruo tuo ⁊ dicas. Cōtēnis me. Cōſidera: forſan dn̄s tu⁹ ſuꝫ: ſic ⁊ dn̄s dubitādo icrepat ifideles: cū dicit [Et patrē meū forſitan ſciretis.] ORIGE. Opꝫ aūt videre q̄m q alteri⁹ ſecte ſunt: opinanť ex hoc ꝓbari manifeſte deuꝫ quē iudei colebāt: patrē nō eē xp̄i. Si eni iquiūt hoc phariſeis deum ꝓuiſorē mūdi colētib⁹ dicebat ſaluatoꝛ: manifeſtum eſt ꝙ patrē ieſu alterū a cōditore mūdi exñtem: nequaq̄ phariſei nouerūt. Hoc vō dicūt: nō obſeruātes ꝯſuetudineꝫ locutionis in ſcripturis. Si eni aliqs vellet iducere ea q̄ de deo ſunt a parētib⁹ eruditus: nō aūt hñ viuat: hunc dicimus de deo notitiā nō hr̄e. Un̄ ⁊ filii Hely ꝓpter eoꝝ malitiā deū ignoraſſe dicunť: ſic igiť ⁊ phariſei patrē ignorauerūt. Nō eni viuebāt ſꝫ cōditoris edictū. Eſt aūt ⁊ aliđ ſiḡtū cognoſcēdi deū: altero exñte cognoſcere dn̄m q̄ ſimplř credere. Dř eni in pſalmo. Studete ⁊ videte: q̄m ego ſuꝫ de⁹. Quis nō ꝯfiteť hoc ſcribi ꝑplo in cōditorē credēti. Multū enim differt credēdo cognoſcere ⁊ credere tm̄: ſꝫ phariſeis q̄bus ait. [Neqꝫ me ſcitis: neqꝫ patrē meū:] rationabilř diceret. Neqꝫ creditis p̄ri meo. Qui eni negat filiū minime patreꝫ hꝫ. ſ. neqꝫ ſm̄ fidē: neqꝫ ſm̄ cognitionem. Sꝫ ⁊ alř dič ſcriptura illos q adiūcti ſūt alicui coḡſcere illđ. Tūc eni adaꝫ cognouit vxorē ſuā cū ei ꝯiunctus eſt. Si ğ q adheret mulieri: mulierē cognoſcit: ⁊ q adheret dn̄o vn⁹ ſpūs eſt: ⁊ deū cognoſcit: ſi vō ſic ſe hꝫ: phariſei nec patrē nouerunt nec filiū. Poſt h̄ eſt qdē aliquē cognoſcere deū: nō aūt coḡſcere patrē. In finitis ğ orōnib⁹ editis in lege nō iuenim⁹ aliqueꝫ orādo dicētē deū patrē: ſꝫ orāt eū tāq̄ deū ⁊ dn̄m: ne puenirēt grām ꝑ ieſuꝫ toti mūdo effuſam: vocātē cūctos ad filiationē iuxta illđ. Narrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Sequitur. [Hec ver. lo. eſt ie. in gaço. do. in templo.] ALCVI. Gaça ꝑſica lingua diuitie: phyla reſeruare. Erat aūt loc⁹ in tēplo vbi ſeruabanť diuitie. CHRY. In tēplo loq̄batur in ordie magr̄i: ⁊ h̄ loquebať ſup q̄bus mordebāt ⁊ accuſabāt q̄m ſeipſum facit parē p̄ri. AVG. Magna igiť fiducia ſine timore: nō eni patereť qđ nollet. Unde ſequiť. [Et ne. appre. eū: qꝛ nōdū venit ho. ei⁹.] Nōnulli cū h̄ audiunt: ſub fato fuiſſe xp̄m credūt. Sꝫ ſi fatū ſicut nōnulli intellexerūt a fando dcm̄ eſt. i. a loquēdo verbū dei q̄uo hꝫ fatū? Ubi ſunt fata? In celo inq̄s: in ordie ⁊ ꝯuerſiōib⁹ ſyderuꝫ. Q̄uo ğ fatū hꝫ ꝑ quē factū eſt celū ⁊ ſydera: cū tua volūtas ſi recte ſapias trāſcēdat ⁊ ſydera: an qꝛ noſti xp̄i carnē fuiſſe ſub celo: iō putas ⁊ poteſtateꝫ xp̄i ſubditam celo? Igiť nōdū venerat hora ei⁹: nō qua cogereť mori: ſꝫ qua dignareť occidi. ORIGE. Ubicūqꝫ aūt addiť. Hec v̄ba locutus eſt ieſus in tali loco ſi hñ attēdas: iuenies additiōis oportunitatē. Eſt aūt gaçophylatiū locus numiſmatū in honorē dei ⁊ diſpēſationē paupeꝝ oblatoꝝ. Numiſmata aūt ſūt diuina verba: imaginē regis magni impſſaꝫ hñtia. Unuſqſqꝫ aūt ꝯferat in edificationem eccľie: portās ad itellēuale gaçophylatiū qcqđ pōt ad honorē dei ⁊ vtilitatē cōeꝫ. Oībus autē offerrētib⁹ in gaçophylatio tēpli: mağ oportebat ieſuꝫ munera portare q̄ erāt verba vite eterne. Loquēte ğ ieſu in gaçophylatio: a nemine detēt⁹ eſt: qꝛ ſmones ei⁹ fortiores erāt his q eū cape volebāt: cū nō ſit ifirmitas in q̄b⁹ verbū dei loqtur. BEDA. Uł alř. In gaçophylatio xp̄s loquiť: q̄m in parabolis ad iudeos ſmones ꝓferebat. Tūc aūt q̄ſi gaçophylatiū apiri cepit: q̄n diſcipulis ſuis celeſtiā reſeruauit. Un̄ ēt gaçophylatiū tēplo inherebat: qꝛ q̄ lex ⁊ ꝓphete figuralř ꝓdixerant ad dn̄m pertinebant.

D

j. Re. 2.

ps. 45.

Gen. 4.

j. cor. 6.

ps. 21.

E

Xp̄s non erat ſb fato: ſꝫ hora ei⁹ dř qua voluit occidi.

F

Quid ſignificat ꝙ xp̄s loq̄bať i gaçophylatio.

¶ Dixit ergo iterū eis ieſus. Ego vado ⁊ q̄ritis me: ⁊ in peccato veſtro moriemini. Quo ego vado: vos non poteſtis venire. Dicebant ergo Tex. 5

iudei. Nunquid interficiet ſemetipſum: qꝛ di-
cit: quo ego vado vos non poteſtis venire? Et
dicebat eis. Vos de deorſum eſtis: ego de ſu-
pernis ſum. Vos de mundo hoc eſtis: ego non
ſum de hoc mundo. Dixi ergo vobis: quia mo
riemini in peccatis veſtris. Si enim non credi
deritis: q̄a ego ſum: moriemini in pctō veſtro.

A ¶ AVG. Quia ſupra dictū eſt ꝙ nemo apphēdit euꝫ: quia
nōduꝫ venerat hora ei⁹: modo de ipſa ſua paſſiōe q̄ poſita
erat non in ei⁹ neceſſitate: ſꝫ poteſtate locut⁹ eſt iudeis. Vñ
dī. [Dixit er. ite. eis ieſus. Ego vado.] Chriſto eniꝫ dño mors
profectio fuit illuc: vñ venerat: ⁊ vñ diſceſſerat. BEDA.
Hec aūt verboꝝ cōnexio talis eſſe vī: vt hec vno tpe: vno
quoqꝫ in loco vel certe alio tpe alioqꝫ in loco geri potuiſ-
ſent: quoniam nihil iterponi: ⁊ quedā vel multa potuerūt.
ORIGE. Sꝫ obiciet aliqs ſic. Si his q̄ manebāt in icre
dulitate iſta dicebat. Quō eis dicit. [Et q̄ritis me?] Querē
eni ieſum: eſt q̄rere veritatē ⁊ ſapiaꝫ. Sꝫ dices: qꝛ ⁊ de pſe-
quētib⁹ aliqñ dī ꝙ q̄rebāt eū cape. Duę eni ſunt coꝝ q̄ q̄-
rūt ieſuꝫ. Nō oēs eni ꝑ coꝝ ſalute ⁊ vtilitate q̄rūt eū: pp̄ h̄
ſolū hi qui recte q̄rūt eū iueniūt paceꝫ. Recte aūt q̄rere di-
cunt̄ q̄ verbū qđ eſt in pn̄° apud deū q̄rūt: vt illos pr̄i ad-
B ducat. AVGV. Queritis ḡ ingt me nō pio deſiderio: ſꝫ
odio. Nā illū poſtea q̄ȝ abſceſſit ab oculis hoīuꝫ inq̄ſierūt:
⁊ qui oderūt ⁊ q̄ amabāt: illi pſequēdo: illi hīe cupiendo: ⁊
ne puretis: qꝛ me bñ q̄ritis. [In pctō veſtro moriemini:] h̄
eſt chr̄m male q̄rere. in peccato ſuo mori: h̄ eſt illuꝫ odiſſe:
ꝑ quē ſolū poſſet ſalus eſſe: dixitqꝫ ſniam pſcius ꝙ in pctis
ſuis morient̄. BEDA. Sꝫ nota ꝙ pctō in ſingulari nūo
C dixit̄: ſꝫ veſtro in plurali: vt idē omnium ſcelus oſtenderet.
ORIGE. Quero aūt pp̄ qđ īfra dī: ꝙ h̄ ipſo loquēte mul
ti crediderūt in eū. Nunqđ ad oēs pñtes dicit in pctō vr̄o
moriemini? ſꝫ ad illos dicebat q̄s ſciebat nō eē credituros:
vt pp̄ h̄ in eorum peccatis eē morituros: ⁊ nō valētes poſt
ipm ſeq. Nā ſequit̄. [Quo ego vado vos nō pote. venire.]
vbi. ſ. veritas ⁊ ſapia eſt: h̄ eſt eni vbi eſt ieſus. Nō pñt ait:
qꝛ nō volūt. Si eni voluiſſent ⁊ nō potuiſſent: nō rōnabilr̄
eis diceret̄. [In pctō veſtro moriemini.] AVG. Hoc āt
īfra. 13. ⁊ diſcipulis alio loco dicit: nec tamē dixit eis. [In pctō vr̄o
moriemini]: ſed [quo ego vado: vos nō poteſtis venire] mō.
D nō abſtulit ſpem: ſꝫ pdixit dilationē. ORIGE. Pn̄s aūt
verbū minat̄ chr̄i receſſuꝫ: ſꝫ q̄ȝdiu ſaluam⁹ ea q̄ aīe nr̄e ſūt
inſita veritatis ſemina: nequaq̄ȝ recedit a nobis verbū dei.
Si vo a lapſu in malitiā corrūpamur: tunc dī nobis. [Ego
Quō itel-ligat̄ i peccato vr̄o moriemini. vado:] ⁊ cū q̄rem⁹ eū nequaq̄ȝ iueniemus: ſꝫ in peccatis no-
ſtris moriemur: ab ipſa morte occupati. Nō opꝫ aūt prtrā-
ſire inexq̄ſite qđ dī. [In pctis veſtris moriemini.] Si eniꝫ
cōiter accipiat̄ manifeſtū eſt ꝙ pctōres in peccatis eorum
moriunt̄: iuſti vo in iuſtitia. Si vo dī. [Moriemini:] ſic q̄
ad mortē peccat morit̄: manifeſtū eſt ꝙ hi q̄bus talia dice-
bant̄: nequaq̄ȝ mortui erāt: ſꝫ viuebāt in infirmitate aīe: ſꝫ
infirmitas illa ad mortē erat. Propter h̄ medicus videns
eos grauiter ifirmātes dicebat. [Et in peccatis veſtris mo-
riemini:] ⁊ ſic manifeſtū erat illud [Quo ego vado: vos nō
poteſtis venire.] Cū eni aliqs in ſuo pctō morit̄: quo vadit
ps. 113. ieſus nō pōt ire. Nullus eni mortuus pōt ſeq ieſuꝫ. Nō. n.
mortui laudabūt te dñe. AVG. His autē verbis auditis
quō ſolēt carnalia cogitātes iterrogauerūt. Nam ſequitur.
E [Dice. ḡ iudei. Nunqđ iterfi. ſemetipm: qꝛ dī. quo ego vado
vos nō poteſtis venire.] Stulta verba. Quid eni nō pote-
rāt illi venire quo ipſe p̄rexiſſet: ſi iterficeret ſemetipm nū-
qđ ipſi nō erāt morituri? Ergo [quo ego vado] dixit: non q̄
ibat ad mortē: ſꝫ quo ipſe ibat poſt mortē. THEO. Per

hoc eni manifeſtauit ꝙ reſurget in glīa ⁊ ſedebit ad dexte-
rā dei. ORIGE. Queremus tñ ſi hoc ab eis de ſaluatore
dī altius aliqđ cernētib⁹. Multa ēt aut ex traditiōe aut ex
apocriphis ipſos ꝯtingebat videre pre multis. Forte igit̄
in his que tradita ſunt de chr̄o: erat iuxta ſanas traditiones
ꝓpheticoꝝ ſermonū: ſic gn̄ari eū bethleē: ſic ⁊ de morte ei⁹
vt h̄ mō trāſire deberet ab hac vita: quō ipſe dicit. Nemo
tollit aīaꝫ meā a me: ſꝫ ego pono eā: q̄re qđ hic dī. [Nūqđ
interficiet ſe:] nō h̄ꝫ ſimplicē ſenſuꝫ dī: ſꝫ ſm aliquā iudeo-
rū de chr̄o traditionē. Multuꝫ eni ex hoc ꝙ dixerat [Ego
vado:] ꝓpter poteſtas volūtarie moriētis corpe derelicto.
Eſtimo aūt ꝙ ignominioſe pferentes h̄ ꝙ ſm traditiones
ſuas de morte chr̄i ad ipſos deuenerat: ⁊ nō glīaꝫ dātes dī
xerūt. [Nunqđ iterficiet ſemetipꝫ.] Oportebat eni eos cū
demōſtratiōe glīe ſic dicē. Nunqđ aīa ei⁹ cū ipſi placuerit
egredie̅t relicto corpe. Dñs aūt ad eos q̄ terrena ſapiebāt:
tāq̄ȝ ad terrenos loquit̄. Unde ſubdit̄. [Et dic. eis. Vos de
deor. eſtis.] i. terrā ſapitis: ſurſuꝫ cor nō habetis. CHRY.
F q. d. Nō eſt mirū vos talia cogitare: hoīes carnales ⁊ nihil
itelligētes ſpūale [ego de ſupnis ſū.] AVG. De q̄b⁹ ſup-
nis? Ab ipo pr̄e quo nihil ſupi⁹. [Vos de h̄ mūdo eſtis: ego
nō ſuꝫ de h̄ mūdo.] Quō eni erat de mūdo ꝑ quē fact⁹ eſt
mūdus? BEDA. Et q̄ añ mūdū fuit: illi āt ō mūdo erāt:
qꝛ poſtq̄ȝ mūdus eē cepit fuerāt creati. CHRY. Vl̄ pp̄
mūdanas ⁊ vanas cogitatiōes h̄ dic̄. [Ego nō ſū ō h̄ mū.]
THEO. Nihil mūdanū ſiue terrenū affectās: vñ nulla- Dñs ō h̄ mūdo nō fuit: qꝛ nihil mūdanū q̄ſiuit.
tenus ad tātā iſaniā deuenirē: vt meipꝫ occiderē. Sꝫ apol-
linari⁹ male ſuſcipiēs hūc ſermonē ait: ꝙ corp⁹ dñi non fuit
de h̄ mūdo: ſꝫ deſurſuꝫ celit⁹ deſcēdit. Nūqđ igit̄ ⁊ apli q̄-
bus a dño dictū eſt. Vos nō eſtis de h̄ mūdo: oīa corpa ſūt
īfra. 15. celit⁹ obtinētes. Sic igit̄ itelligendū eſt cū dī. [Ego nō ſuꝫ de
h̄ mūdo:] h̄ eſt: nō ſuꝫ de nūo veſtrum q̄ mūdana curatis.
ORIGE. Ali⁹ āt ſenſus eſt eoꝝ q̄ ſūt de ſurſuꝫ: ⁊ eoꝝ q̄ ſūt
G de h̄ mūdo. Deorſuꝫ eni ſic de loco aliq̄ itelligit̄: ſꝫ mūdus
mālis locis q̄dē diuerſis ꝯtinet̄: q̄ oēs q̄ȝtū ad imālia ⁊ iui
ſibilia deorſuꝫ ſūt: q̄ ad mūdū vo comparāduꝫ mūdi loca
erūt vtiqꝫ q̄dā deorſuꝫ: ⁊ q̄dā ſurſuꝫ. Ubi aūt eſt theſaurus
math. 6. vniuſcuiuſqꝫ: ibi eſt ⁊ cor ei⁹. Si itaqꝫ aliqs theſauriꝫet in
terra deorſuꝫ efficit̄: ſi vo aliqs theſauriꝫet in celis: fit ō ſu-
per: ſꝫ ⁊ trāſcēdēs oēs celos: in fine beatiſſimo inuenie̅t. Et
iteꝝ. Qui circa hūc mūdū eſt: amor fac̄ eū q̄ de h̄ mūdo ē:
q̄ aūt nō diligit mūdū: nec ea q̄ ſūt in h̄ mūdo nō ē de mū-
do h̄. Tñ eſt ⁊ aliqs ali⁹ mūdus pter hūc ſenſibilē mūduꝫ:
in quo ſūt iuiſibilia: cui⁹ viſuꝫ ⁊ decorē videbūt hi q̄ mūdo
Mat. 5. ſūt corde. Sꝫ ⁊ ipſe pmogenit⁹ oīs creature pōt dici mun-
ps. 103. dus: ꝑut eſt ſūma ſapia. Oīa eni in ſapia ſūt facta. In ipſo
itaqꝫ erat tot⁹ mūdus: intātū differēs a mūdo māli: inq̄ȝtū
H differt rō toti⁹ mūdi ab oī mā ōnudata a māli mūdo. Aīa
ḡ chr̄i dic̄. [Ego nō ſuꝫ de h̄ mūdo:] qꝛ nō cōuerſat̄ in iſto
mūdo. AVG. Expoſuit aūt dñs qđ itelligi voluerit cum
dixit. [Vos de h̄ mūdo eſtis:] qꝛ. ſ. pctōres erāt. Oēs autē
cū pctō nati ſum⁹: oēs viuēdo ad id qđ nati eram⁹ addidi-
mus. Tota ḡ ifidelitas iudeoꝝ ipa erat nō pctm̄ hr̄e: ſed in
pctis mori. Vñ ſubdidit. [Dixi ḡ vob: qꝛ moriemini in pec
catis vr̄is.] Credo āt in illa multitudie que dñm audiebat: et
eos fuiſſe q̄ credituri erāt: q̄ſi in oēs aūt pceſſerat illa ſeue-
riſſima ſnia. [In pctō vr̄o moriemini.] Ac ꝑ h̄ ⁊ illis q̄ cre-
dituri erāt: ſpes erat ablata. Reuocauit ḡ eos ad ſpem ad-
iūgēs. [Si eni nō credideritis qꝛ ego ſuꝫ: moriemini in pctō
vr̄o.] Ergo ſi credideritis qꝛ ego ſum: nō moriemini in pctō
vr̄o. CHRY. Si eni pp̄ h̄ venit vt pctm̄ tollat: ⁊ alr̄ nō
ꝯtigit illđ exuere niſi ꝑ lauacrū: nec ꝯtingēt eū qui nō credit
ex hac vita abire: veterē hoīeꝫ. i. pctm̄ hñtē: nō ſolū qꝛ non
credit: ſꝫ ēt qꝛ priora pctā hñs hinc recedit. Cū āt dixit. [Si
nō credideritis qꝛ ego ſuꝫ:] qꝛ nihil addidit: mlt̄ū ē ꝙ cōmē-
dauit:

dauit:qꝛ ſic ēt ⁊ de⁹ moyſi dixerat. Ego ſuꝫ q ſuꝫ:ſꝫ qūo au/
Exo.3. dio. Ego ſuꝫ q ſuꝫ: ⁊ niſi credideritis qꝛ ego ſum q̄ſi alia non
Qualiſcunqꝫ excellētia ſi mutabil' ē vere nō ē. ſint: Sꝫ prorſus q̄liſcūqꝫ excellētia ſi mutabil' eſt: vere nō
eſt. Nō eni eſt ibi verū eē: vbi eſt ⁊ nō eē: diſcute rerū mu/
tationē: inuenies fuit ⁊ erit. Cogita deū inuenies eſt: vbi tp̄s p̄/
teritū eē nō poſſit. vt ḡ tu ſis: trāſcende tp̄s. hec itaqꝫ p̄mit/
tēs: ne moriamur in pctīs nr̄is: nihil aliō mihi vi his vbis
dixiſſe. [Niſi credideritis qꝛ ego ſuꝫ:] q̄ꝫ niſi credideritis qꝛ
I de⁹ ſuꝫ. Deo gr̄as: qꝛ dix̄. [Niſi credideritis:] nō dixit: niſi ce/
peritis. Quis eni h̄ capiat? ORIGE. Manifeſtū eſt aūt
ꝙ qui morīt in pctīs ſuis q̄uis dicat ſe chr̄o credē: tñ in ve
ritate nō credit. Qui eni credit iuſtitie: nō iniuſtitiaꝫ facier:
⁊ credēs in ſapiētiam: nl' ſtultum dicit aut facit: ⁊ ſic ſi ſcru
tatus fueris ceteros intellectus chriſti inuenies qūo qui nō
credit chriſto morīt in peccatis ſuis. Accedens aūt ad ꝯria
eoꝝ que conſiderant in chr̄o: in peccatis ſuis moritur.

Tex.6. ¶ Dicebant ergo ei. Tu qs es? Dicit eis ieſus.
ſup̄.7. Principium qui ⁊ loquor vobis. Multa ha/
Ro.3. beo de vobis loqui ⁊ iudicare: ſed qui me mi/
ſup̄.7. ſit verax eſt: ⁊ ego que audiui ab eo hec loquor
iſra.12. in mundo. Et non cognouerunt: quia patrem
eius dicebat deum.

A ¶ AVG. Qui dixerat ſup̄ diſs. Niſi credideritis qꝛ ego ſuꝫ
morie. in pec. vr̄is. Interrogant illi velut querētes: noſſe in
quē deberent credē: ne in ſuo pctō morerent. Vñ dī. [Dice/
bāt ḡ ei. Tu qs es?] Nō eni cū dixiſti. Niſi credideritis qꝛ
ego ſuꝫ: addidiſti qs eēs: ſciebat āt ibi q̄ſdā eē credituros: ⁊
iō cū dixiſſent. [Tu qs es?] vt ſcirēt qd illū credē deberēt.
[Dicit eis ieſus. Prinͫ q ⁊ loquor vob.] nō tāq̄ꝫ diceret: p̄n
cipiū ſuū: ſꝫ tāq̄ꝫ diceret. Prinͫ me credite: qō in p̄nomine
greco euidēter appet: vbi p̄nͫ feminini gn̄is eſt: p̄nͫ ḡ me/
credite: ne moriamini in pctīs vr̄is. Prinͫ eni mutari non
Pr̄ ⁊ fili⁹ ſūt vnū p̄nͫ non duo. pōt: in ſe manet: ⁊ inouat oia. Abſurdū eſt aūt vt filiū dica/
m⁹ p̄nͫ: ⁊ patrē p̄nͫ nō dicam⁹: nō tñ duo p̄nͫ: ſic nec duos
deos: ſpūs aūt ſcīs pr̄is ⁊ filij eſt ſpūs: nec pr̄ eſt nec filius:
pr̄ tñ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūſſcūs ſūt vn⁹ de⁹: vnū lumen: vnū p̄nͫ. Ad/
didit autē. [Qui loq̄r vob.] qꝛ humilis pp̄ vos fact⁹ ad iſta
vba deſcēdi. Ergo credite me eē p̄nͫ: qꝛ vt h̄ credatis nō ſo/
lū ſuꝫ p̄nͫ: ſꝫ ⁊ loquor vob. Nā ſi p̄nͫ ſicuti eſt ita maneret
apō patrē: vt nō acciperet formā ſerui: qūo ei crederēt: cū in/
firma corda itelligibile verbū ſine voce ſenſibili audiri nō
B poſſent? BEDA. Sane i qbuſdā exēplarib⁹ iuenit. Qui
⁊ loquor vob: ſꝫ cōgruēti⁹ eē p̄bat ſi qꝛ legat: vt iſte ſit ſen/
ſus. Prinͫ me eē credite: qꝛ pp̄ vos ad hec verba deſcēdi.
CHRY. Vel alr̄. Cōſiderāda eſt amētia iudeoꝝ: q poſt
tp̄s tātū ⁊ ſigna ⁊ doctrinā iterrogāt. [Tu qs es?] Quid igr̄
chr̄s a p̄n⁹ loquor vob. q. d. Sermōes meos idigni eſtis au/
dire: nō ſolū vt dicā vob. Quis ego ſuꝫ: vos eni oia tētātes
loqmini: ⁊ hec oia poſſeꝫ arguē ⁊ vos punire. Vñ ſequitur.
[Multa habeo de vob loq ⁊ iudicare.] AVG. Sup̄ di/
xit. Ego nō iudico quēq̄ꝫ: ſꝫ aliō eſt. Nō iudico: ⁊ aliud ha/
beo iudicare: nō iudico dixit ad p̄ns. Qꝛ āt dicit. [Mlt'a ha
beo de vob loq ⁊ iudicare:] iudiciū futuꝝ dic̄. Iō āt verus
in iudicio ero: qꝛ fili⁹ veracis veritas ſuꝫ. Vñ ſeq̄. [Sed q
C miſit me verax eſt.] Verax eſt pr̄: nō p̄ticipādo: ſꝫ gn̄ando
veritatē. Nūqd eni dicturi ſumus. Plus veritas q̄ꝫ verax?
Si h̄ dixerim⁹: filiū icipiem⁹ dicē pr̄e maiorē. CHRY.
Dic̄ aūt h̄ vt nō eſtimēt qm̄ tot audiēs ex ibecillitate non
punit: aut qꝛ eorum cogitationes ⁊ contumelias nō nouit.
THEO. Vel qꝛ dixerat. [Multa ha. de vob loq ⁊ iudi.]
De⁹ iudeoꝝ iudiciū reſeruat in fine. iudiciū futuro ſeculo reſeruās ſubiūgit. [Sꝫ q me miſit ve/
rax eſt.] q. d. Etſi vos ifideles eſtis pr̄ me⁹ verax eſt: q dieꝫ
ſtabiliuit in quo vob retributio fiet. CHRY. Vl' alr̄. Si

in hoc me miſit pr̄: nō vt iudicē mūdū: ſꝫ vt ſaluē mūduꝫ:
verax aūt eſt pr̄. Cōuenienter nullū ego nunc iudico: ſꝫ h̄ lo/
quor q̄ ſunt ad ſalutē: nō que ad iudiciuꝫ. Vñ ſeq̄. [Et ego
q̄ audiui ab eo: hec loquor in mūdo.] ALCVI. Audiſſe
aūt a pr̄e idē eſt ⁊ eē a pr̄e: qꝛ ab illo hꝫ audiētiā a q̄ hꝫ eēn
tiā. AVG. Dat glr̄iaꝫ pr̄i eq̄lis fili⁹: tāq̄ꝫ dicat. Do glr̄iā ei
cui⁹ ſuꝫ fili⁹: qūo tu ſupb⁹ es aduerſus euꝫ cuius es ſeruus?
ALCVI. Cū autē audiſſent. [Verax eſt qui miſit me] nō D
intellexerunt de quo diceret. Unde ſubditur. [Et nō cogno
uerūt: qꝛ prēꝫ eius dicebat deū.] Nōdū eniꝫ oculos cordis
ap̄tos habebāt: qb⁹ pr̄is ⁊ filij equalitatē intellexerunt.

¶ Dixit ergo eis ieſus. Cum exaltaueritis filiū Tex.7.
hoīs: tunc cognoſcetis qꝛ ego ſum: ⁊ a meipſo
facio nihil: ſꝫ ſicut docuit me pater hoc loquor.
Et qui me miſit mecum eſt: ⁊ non reliquit me
ſoluꝫ: qꝛ que placita ſunt ei facio ſemper. Hec
illo loquente: multi crediderunt in eum.

¶ AVG. Cū dixiſſet diſs. Verax eſt q miſit me: nō intelle/ A
xerūt iudei ꝙ de pr̄e illis diceret. Videbat aūt ibi aliq̄s q̄s
ipſe nouerat poſt paſſionē ſuā eē credituros: ⁊ iō ſeq̄. [Di
xit ḡ eis ieſus. Cū exaltaueritis filiū hoīs tūc cognoſcetis qꝛ
ego ſuꝫ.] Recolite illō. Ego ſuꝫ q ſum: ⁊ cog̊ſcetis qd ſit di/
ctū. [Ego ſuꝫ.] Differo cognitionē veſtrā: vt impleā paſſio Exo.3.
nē meā: ordie vr̄o cognoſcetis: q cū. ſ. exaltaueritis filium ho
minis. Exaltationē aūt crucis dic̄: qꝛ ⁊ ibi exaltat⁹ eſt quan/
do pepēdit in ligno: h̄ oportebat ipleri p manus eoꝝ q po/
Nemo p̄ q̄cūqꝫ flagitio debꝫ deſpar: qm̄ chr̄s pepcit ſe crucifigētib⁹. ſtea fuerāt credituri: qb⁹ dic̄ h̄. q̄re: niſi vt nemo in q̄cūqꝫ
ſcelere: ⁊ male ſibi ꝯſcius deſparet: qn̄ videat eis donari ho
micidiū q occiderāt chr̄m. CHRY. Vel alr̄ ꝯtinua. Qꝛ
multa ſigna faciēs ⁊ docēs eos nō ꝯuerterat. de cruce: de reli/
quo loq̄ dicēs. [Cū exaltaue. ⁊c̄.] q. d. Vos eſtimatis ꝙ tūc
maxie a me ſepati eritis qn̄ me occideritis. Ego auteꝫ dico
qm̄ tūc maxie ſcietis ⁊ gr̄a ſignoꝝ ⁊ reſurrectionis ⁊ capti/ B
uitatis vr̄e: qm̄ ego ſuꝫ chr̄s fili⁹ dei: ⁊ ꝙ nō ꝯtrior illi: pp̄ qō
ſubdit. [Et a meip. ni. fa. ſꝫ ſic̄ do. me pr̄ ſic loquor.] Per h̄
eni indr̄iaꝫ ſube manifeſtat: ⁊ ꝙ nihil ex̄ paternales intelli/
gētias loq̄. Si eni deo ꝯtr⁹ eſſeꝫ: nō tātā irā mouiſſem con
tra eos q me nō audierūt. AVGV. Vel alr̄. qꝛ dixerat.
[Tūc cogno. qꝛ ego ſuꝫ:] ⁊ ad ipꝫ eē p̄tinet tota trinitas: ne
forte ſubitraret error ſabellianoꝝ continuo ſubiūxit. [Et a
me fa. nihil.] q. d. a meipſo nō ſuꝫ: fili⁹ eni de pr̄e eſt de⁹. Qꝛ
ergo addidit. [Sic̄ do. me pr̄: h̄ loquor.] nemini veſtrum
obrepat cogitatio carnal'. Nolite vob q̄ſi duos hoīes ante
oculos ponē: ⁊ loquētē pr̄em ad filiū: ſic̄ facis tu qn̄ aliqua
verba dicis filio tuo. Que eni vba fierēt vnico vbo. ſi autē
de⁹ loquit in cordib⁹ vr̄is ſine ſono: qūo loq̄ filio ſuo? In/
corporal'r pr̄ locut⁹ eſt filio: qꝛ icorporal'r pr̄ genuit filium:
nec eū ſic docuit: q̄ſi idoctū genuerit: ſꝫ h̄ eſt eum docuiſſe:
qō eſt ſciētē genuiſſe. Si eni ſimplex eſt nā veritatis: h̄ eſt
filio eē ꝙ noſſe: quēadmodū ḡ pr̄ illi gignēdo dedit vt eēt:
ſic gignēdo dedit vt noſſet. CHRY. Rurſus ad humili⁹ C
ſermonē reduxit. Seq̄. [Et q me miſit.] Ne aūt h̄ ꝙ dic̄.
[Miſit me:] minorationis eē. dic̄. [Mecū eſt:] nā h̄ qdem
diſpēſationis: hoc aūt deitatis eſt. AVG. Et cū ambo ſil'
ſint: vn⁹ tñ eſt miſſus: alter miſit: qm̄ miſſio icarnatio eſt: et
ipſa icarnatio filij tñ eſt: nō ⁊ pr̄is. ḡ ingt. [Qui me miſit.]
ſ. cui⁹ auctoritate tāq̄ꝫ pr̄ma icarnat⁹ ſum. Miſit itaqꝫ pr̄ fi/
liū: ſꝫ nō receſſit a filio. Vñ ſeq̄. [Et nō rel. me ſolū.] Nō
eni quo miſit filiū: nō ibi erat pr̄ q dixit. Celū ⁊ terra ego i/ Hie. 23.
pleo. ſꝫ q̄re eū nō dereliq̄t ſubdit. [Qꝛ q̄ pla. ſūt ei fa. ſēp.]
Dei gn̄o nō hꝫ initiū tp̄is. nō ex q̊dā initio: ſꝫ ſine initio ſine fine: dei eni gn̄atio nō hꝫ
initiū tp̄is. CHRY. Vl' alr̄. Qꝛ ꝯtinuo dicebat. Qm̄ nō
ex deo eſt: ⁊ qꝛ ſabbatū nō cuſtodit. ꝯ qō ait. Qm̄ [q̄ pla. ſūt D

ei ſa.ſep.] Oſidēs qm̄ ⁊ ſolutē ſabbatū placitū eſt ei. Mul-
tiplr eni ſtudet vt oſtēdat ꝙ nihil facit p̄ri ↄ̄triū:⁊ q꜄ h̄ hu-
mani⁹ locut⁹ eſt ſubdit̄. [Hec il.lo.mul.cre.in eū.] Ac ſi di-
ceret euāgeliſta. Ne turberis ſiqd humile a chr̄o audieris.
Qui eni poſt tātā doctrinā nōdu ſuaſi erant humiliora au-
diūt ⁊ ſuadent̄: igit̄ crediderūt qdā: ſ꜁ nō vt oportebat: ſed
ſimplr: quaſi letātes ⁊ regeſcentes in verborum humilita-
te. Et hoc oſtendit euangeliſta in ſubſequentibus ſermoni-
bus: in quibus narratur ꝙ rurſus ei iniuriabantur.

Tex.8. ¶ Dicebat ergo ieſus ad eos q crediderūt ei iu-
deos. Si vos manſeritis in ſermone meo: ve-
re diſcipuli mei eritis: ⁊ cognoſcetis veritate꜁
⁊ veritas liberabit vos. Reſpōderunt ei iudei.
Semē habrae ſumus ⁊ nemini ſuiuim⁹ vnq̄꜁.
Quō tu dicis: liberi eritis? Reſpōdit eis ieſus.
Amen amen dico vobis: q꜄ ois qui facit pcc̄m
Ro.6. ſeruus eſt peccati. Seruus aūt nō manet in do
j.Pe.2. mo in eternū. Filius aūt manet in eternū. Si ḡ
vos filius liberauerit: vere liberi eritis.

A ¶ AVG. Uoluit dn̄s in p̄fundū fundare fidē eo꜁ q credi
derāt: vt nō ſup̄ficieten⁹ crederēt: ⁊ iō di. [Dicebat ḡ ieſus
ad eos q crediderūt ei iudeos. Si vos manſerit꜁ in ſ̄mone
meo: vere diſcipuli mei eritis.] Per h̄ ꝙ dic̄. [Si manſeri-
tis:] oſ̄dit ea q̄ in eo꜁ corde erāt. Sciebat eni q̄ꝫ credide
rūt qdē: ſ꜁ nō māſerūt: ⁊ magnū qd eis p̄mittit. ſ. vere diſci
pulos ei⁹ fieri. In quo occulte tāgit q̄ſdā q p̄us ab ipſo re-
ceſſerāt: ⁊ illi eū audierūt ⁊ crediderūt ⁊ receſſerūt: q꜄ nō p-
māſerūt. AVG. de v̄. do. Oēs āt nos vnū magr̄m habe-
mus: ⁊ ſub illo ↄdiſcipuli ſum⁹. Nec iō magr̄i ſum⁹: q꜄ d lo
co ſup̄iore loq̄mur: ſ꜁ magr̄ eſt oiu꜁ q habitat in nob. ad di-
ſcipulū āt pa꜁ eſt accedē: ſ꜁ op꜁ manē nos: ſi in illo nō mā-
ſerim⁹ cadem⁹. Breue op⁹: breue verbū: magnū op̄e ſi mā-
ſerit꜁. Quid eni eſt in v̄bis dei manē: niſi nullis tētatiōib⁹ ce
dere. Si labor nō eſt gratis accipis p̄miū. Si labor eſt: at-
tēde magnū p̄miū ⁊ cog̃ſcetis veritate꜁. AVG. ſup Joā.
q.d. Q꜄ nō credētes eſtis: manēdo vidētes eritis. Nō eni꜁
q꜄ cog̃uerūt crediderūt: ſ꜁ vt cog̃ſcerēt crediderunt. Quid
eni eſt fides: niſi credē qd non vides? veritas qd crediſtis
vidē? Si ḡ p̄maneat̄ in eo qd credit̄: p̄uenitur ad id qd vi-
deat̄: vt. ſ. ↄtēplemur ipſam veritatē ſicuti eſt: nō p v̄ba ſo-
nātia: ſ꜁ p lucē ſplēdētē. Ueritas icōmutabilis eſt: panis ē
mētis, reficit: nec d̄ficit: mutat veſcētē: nō ipſa in veſcētem
mutat̄. Ipſa āt veritas v̄bū dei ē. Hec ve itas carne idūta
eſt: pp nos latebat in carne: nō vt negaret̄ ſ꜁ vt differret̄: vt
in carne pateret̄: vt caro pc̄ti redimeret̄. CHRY. Ul co
C gnoſcetis veritatē: h̄ eſt me. Ego eni ſum veritas. Judaica
qdē oia typus erāt: veritatē āt a me ſcietis. AVG. de v̄.
dn̄i. Forte aliq̄s diceret. Et qd mihi p̄deſt cog̃ſcē veritatē?
Et iō ſubiūgit. [Et veritas liberabit vos.] q.d. Si nō dele-
ctat veritas: d̄lectet libertas. Liberari eni p̄p̄e di libe꜁ fie-
ri: quō ſanari ſanū fieri. Hoc in v̄bo greco plani⁹ eſt. Nā in
ↄſuetudine latina maxie in eo ↄſueuim⁹ audire h̄ verbū: vt
quicūq꜁ liberat̄: itelligat̄ p̄icula euadere: moleſtijs carere.
THEO. Sic aūt ſup īfidelib⁹ ait. In peccatis v̄ris morie
mini: ſic manentib⁹ in fide: abſolōnē annūtiat peccatorum.
AVG. 4. de trini. Un̄ ēt veritas liberabit niſi a morte: a
corruptiōe: a mutabilitate. Ueritas q̄ppe imortalis icorru
pta icōmutabilis p̄manet: vera aūt icōmutabilitas eſt ip̄a
eternitas. CHRY. Eo꜁ aūt q crediderāt erat ēt icrepa-
tiōes ſufferre: ſ꜁ hi ſtati꜁ ſeuiūt. Si autē oportebat eos tur-
bari in p̄ori: ↄueniēti⁹ erat vt turbarent̄ in h̄. ſ. ꝙ dixit. Co-
gnoſcetis veritatē vt dicerēt. Nūc ḡ veritatē neſcimus: le꜁
igit̄ mēdaciū eſt ⁊ cognitio nr̄a: ſ꜁ nulli⁹ ho꜁ eis cura erat:
ſ꜁ de mūdanis reb⁹ dolēt. Nō eni aliā ſuitutē nouerāt niſi D
mūdanā. Un̄ ſeq̄t̄. [Rn̄derūt ei iu. Semē habrae ſum⁹ et
ne. ſer. vnq̄꜁: quō tu di. li. eritis.] q.d. eos q d gn̄e ſūt habrae
qui ſunt igenui nō oportebat ſeruos vocare: nūq̄꜁ eni ſerui-
uimus. AVG. Uel h̄ rn̄derūt nō illi q iā crediderāt: ſed
qui in turba erāt nōdū credētes: h̄ aūt ip꜁. [Nemini ſuiui-
mus vnq̄꜁.] ſ꜁ hui⁹ ipſis libertatē quō ve꜁ dixiſtis? Joſeph
nō eſt venūdat⁹? p̄p̄he ſci in captiuitatē nō ſūt ducti? O i- E
grati qd eſt qd vob aſſidue iputat de⁹: ꝙ vos d domo ſui-
tutis liberauit: ſi nemini ſuiſtis? Uos aūt qui loq̄mini quō
ſoluebat̄ tributa romāis: ſi nemini vnq̄꜁ ſuiſtis? CHRY.
Q꜄ v̄o nō ad vanā gl'iā erāt q̄ dicebāt a chr̄o: ſ꜁ ad ſalutē:
nō voluit oſ̄dē eos ſuos eē hoiu꜁ ſ꜁ pc̄ti: q̄ difficillima ſer- Seruitus pc̄ti ē dif-
uit⁹ ē: a qua ſolus de⁹ erip̄e pōt. Un̄ ſequit̄. [Rn̄dit eis ie- ficillima:
ſus. Amē amen di. vo. q꜄ om. q fa. pe. ſer. eſt pc̄ti.] AVG. a q̄ ſolus
Multū cōmēdat qd ſic p̄nūtiat: q̄dāmō ſi dici fas eſt: iura de⁹ liberat.
tio ei⁹ eſt. Amē q̄ppe iterp̄tat̄ verū: ⁊ tn̄ nō eſt iterp̄tatum:
nec grec⁹ h̄ iterp̄res auſus ē facē vl' latin⁹. Nā h̄ v̄bū amē
hebreū eſt: nō eſt āt iterp̄tatū vt honorē hēret velamēto ſe-
creti: nō vt eēt ligatū: ſ꜁ ne vileſceret nudatū. Jā q̄ꝫtū h̄ cō-
mēdatū ſit: ex ipſa geminatiōe cog̃ſcite. Uerū dico vobis:
veritas dic̄: q̄ vtiq꜁ etſi nō diceret verū dico: mentiri oino
nō poſſet: tn̄ iculcat: dormientes q̄dāmō excitat: ↄtēni non
vult qd dic̄. Ois inq̄t iudeus: grecus: diues: paup: imp̄ator: ⁊ F
mēdic⁹ ſi facit pcc̄m: ſuus eſt pc̄ti. GREGO. 3. mor. Q꜄
q̄ſq̄s ſe prauo d̄ſiderio ſubijcit iniq̄tatis dn̄o dudū libera Qualiter ſuit⁹ pc̄ti
mētis colla ſupponit. S꜁ huic dn̄o ↄ̄dicim⁹: cu꜁ iniq̄tati q̄ excutiat̄ a
nos cepat reluctam⁹: cū ↄſuetudini violēter reſiſtim⁹: cum nobis.
culpā penitēdo pauim⁹: ⁊ maculas ſordiū lachrymis laua
mus. GREGO. 25. mor. Cito āt aliq̄ liberi⁹ pagūt per-
uerſa q̄ volūt: tāto ei⁹ ſuitio obnoxi⁹ obligant̄. AVG. O
miſerabil' ſui t⁹: ſuus hois aliq̄ñ ſui dn̄i duris ip̄erijs fati-
gat⁹: fugiēdo regeſcit: ſuus pc̄ti q̄ fugit: ſecum trahit q̄cūq꜁
fugerit. Pcc̄m eni qd fac̄ itus eſt: voluptas trāſit: pcc̄m nō
trāſit: p̄terijt qd d̄lectabat: remāſit qd pūgat. Solus d pec-
cato liberare pōt: q venit ſine pctō: ⁊ fact⁹ eſt ſacrificium p
pctō. Nā ſeq̄t̄. [Seru⁹ āt nō manet in domo in eternū.] Ec
cleſia eſt dom⁹: ſuus pctōr eſt: multi intrāt in eccl'ia pecca-
tores: nō ḡ dixit. Seru⁹ nō eſt in domo: ſ꜁ non manet in do-
mo in eternu꜁. Si ḡ nullus ibi ſeruus erit: q̄s ibi erit. Quis pii.20.
gl'iabit̄ mūdū ſe eē a pctō? m̄ltū nos terruit: ſ꜁ adiūgit. [Fi
li⁹ aūt manet in eternū.] Ergo ſolus in domo ſua erit chr̄s?
An forte in h̄ ꝙ dic̄ [filius] caput ⁊ corp⁹ ē? Nō eni ſine cau- G
ſa terruit: ⁊ ſpem dedit. terruit: ne pcc̄m amarem⁹. ſpe꜁ de-
dit: ne de pc̄ti abſolōne diffiderem⁹. Hec ē ḡ ſpes nr̄a: vt a
libero liberemur. Ipſe eni p̄ciū ōdit: nō argētū: ſ꜁ ſanguinem
ſuū: ⁊ pp h̄ ſubdit̄. [Si er. fi. vos lib. ve. li. er.] AVG. de
ver. do. Nō a barbaris: ſ꜁ a diabolo: nō a corp̄is captiuita-
te: ſ꜁ ab aie iniq̄tate. AVG. ſup Joā. P̄ria libtas eſt carē Gal.5.
criminib⁹: ſ꜁ iſta ichoata eſt nō p̄fecta libtas: q꜄ caro ↄ̄cu-
piſcit aduerſus ſpūm: vt nō ea q̄ vultis faciatis. Libertas āt Libtas p̄fecta erit
plena atq꜁ p̄fecta ē: qn̄ nulle erūt inimicitie: qn̄ nouiſſima q̄n do nulle
inimica mors d̄ſtruet̄. CHRY. Ul' alr. q꜄ dixerat. [Qui inimicitie
fac̄ pcc̄m ſuus ē pc̄ti:] ne ↄ̄currāt ⁊ dicāt: imolatōes hēm⁹: erūt: q̄n do
ille nō eripe pn̄t: p̄p̄ea iduxit. [Ser. nō ma. i do. in eter. Fi. nouiſſima
ma. in et̄nū.] Dom⁹ mētionē fac̄: p̄ris p̄ncipatu꜁ domū no- mors de-
minās: oſ̄dēs ex trāſlatiōe humano꜁: qm̄ ſic dn̄s i domo: ſtruet.
ita ip̄e oiu꜁ p̄tātē h꜁. Hoc. n. qd dic̄. [Nō manet:] ſiḡt n̄ h꜁
p̄tātē donādi: ſ꜁ fili⁹ q eſt dn̄s dom⁹ h꜁. Et iō ſacerdotes ve
teris legis nō hēbāt p̄tātē p ſacra legalia pctā dimittē: oēs
eni peccauerūt: ēt ſacerdotes: q. p ſeipſis (vt dic̄ ap̄ls) ne-
ceſſe hēbāt ſacrificia offerre: ſ꜁ fili⁹ hāc h꜁ p̄tātē. vn̄ ↄ̄clu-
dit. [Si ḡ fi. vo. li. ve. li. er.] oſ̄dēs ꝙ mundana libtas de q̄
gl'iabant̄ nō eſt vera libtas. AVG. Noli ḡ libtate abuti
ad libere

ad libere peccãdũ:ſz vtere ad nõ peccãdũ.Erit eni volun-tas tua liba ſi fuerit pia.eris liber:ſi fueris ſuus iuſtitie.

Tex.8. ℭScio qꝛ filij habꝛae eſtis:ſꝫ queritis me interfi-cere:qꝛ ſermo meus nõ capit in vobis. Ego qđ vidi apđ patrẽ loquoꝛ:ꝛ vos que vidiſtis apđ patrem veſtrum facitis. Reſpõderunt ꝛ dixe-rũt ei. Pater nr̃ habꝛaã eſt. Dicit eis ieſus. Si filij habꝛae eſtis:opera habꝛae facite. Nũc autẽ queritis me interficere hominem qui veritatẽ vobis locutꝰ ſũ:quã audiui a đo. Hoc habꝛaã nõ fecit. Uos facitis opera patris veſtri.

A ℭAVG. Judei ſe liberos dixerãt:quia ſemẽ erãt habꝛae. Quid ḡ dñs ad h rñderit ſubdit.[Scio qꝛ fi.ha.eſtis.]q.d. Agnoſco vos qꝛ filij eſtis habꝛae carnis oꝛigie:nõ cordis fide. ꝛ iõ ſubdit.[Sꝫ qri.me iterfi.] CHRY. Hoc.n.addidit vt nõ dicãt:petĩ nõ hẽm'.Dimittẽs eni oẽs eoꝝ vitaꝫ re-darguit h qđ p̃ manſhꝰ erat:qđ adhuc agẽ volebãt:ducit in mediũ.Paulatim eni eos a cognatiõe illa remouit:erudiẽs in h nõ magna ſape.Sicꝫ.n.libitas ꝛ ſuitꝰ eſt ab opibꝰ:ita ꝛ cognatio.Sꝫ ne dicerẽt h iuſte agimꝰ ſubiũgit cãꝫ dicens. [Qꝛ ſmo meꝰ nõ capit in vob.] AVG.i.nõ capit in coꝛ vr̃:qꝛ nõ recipit a coꝛde vr̃o.Sicꝫ.n.ſmo di fidelibꝰ:tãq̃ piſci hamꝰ:tũc capit:qñ capit:nec fit iniuria illi q capiũt: ad ſalutẽ qppe nõ ad pniciẽ capiũt. CHRY.Et nõ dix. Nõ capitis meũ ſmonẽ:ſꝫ nõ capit meꝰ ſmo i vob:]altitu-dinẽ ſuoꝝ dogmatũ oñdẽs:ſꝫ poſſet dicẽ.Quid ſi a teipſo loqris:pp h ſanẽ ſubdẽs.[Ego qđ vidi apđ pr̃eꝫ meũ lo.] Nõ eni ſolũ eãdẽ ſubaꝫ:ſꝫ eãdẽ veritatẽ hẽo pr̃i. AVG. Dñs aũt pr̃eꝫ ſuũ deũ vult itelligi.q.d.Ueritatẽ vidi:veri-tatẽ loquoꝛ:qꝛ veritas ſũ.Si ḡ dñs veritatẽ loqꝛ:quã vidit apđ pr̃eꝫ:ſe vidit:ſe loqꝛ:qꝛ ipſe eſt veritas pr̃is. ORIGE. Manifeſtat aũt h auctas ſaluatoꝛẽ fuiſſe viſoꝛẽ eoꝝ q̃ ſunt apđ pr̃eꝫ:cũ tamen hoies qbꝰ reuelatio fit viſores non ſint. THEO.Cũ vo audis.Qđ vidi loqꝛ:nequaq̃ coꝛpalẽ vi-ſionẽ itelligas:ſꝫ nãlẽ notitiã verã ꝛ approbatã.Sicꝫ.n.ocu-li vidẽtes itegre aliqđ ꝛ vere pſpiciũt nec falluñt:ſic ego ve-raciter ea loqꝛ q̃ cognoui a pr̃e meo.Seqꝛ.[Et vos qđ vidi-ſtis apđ pr̃eꝫ vr̃ꝫ facit.] ORIGE.Adhuc nõ noiat pr̃eꝫ ipoꝝ:q paulo ſupiꝰ habꝛaã cõmemoꝛauit:ſꝫ dicturus ẽ alte-rũ pr̃eꝫ eoꝝ.ſ.diabolũ:cuiꝰ filij erãt:inq̃tũ mali erãt:nõ in-q̃tũ hoies erãt:malũ ḡ qđ faciũt dñs eis obiurgat ꝛ coꝛ-ripit. CHRY.Alia lr̃a hꝫ:ꝛ vos q̃ vidiſtis apđ pr̃eꝫ vr̃m facite.q.d.Sicꝫ ego vbis ꝛ veritate oñdo pr̃em:ita ꝛ vos a rebꝰ oñdite habꝛaã. ORIGE. Itẽ alia lr̃a hꝫ.Et vos que audiſtis a pr̃e facite.Audierãt eni a pr̃e ea q̃ i lege ꝛ pphe-tis ſcripta ſũt.Qui aũt h vbo ꝯ eos q alteriꝰ opionis ſũt fue-rit viſus:oñdit q nõ aliꝰ deꝰ eſt q legẽ dedit:ꝛ pphas:ꝛ chr̃i pr̃.Queramꝰ ẽt ab iferẽtibꝰ duas nãs dicẽtes:a pr̃e qdẽ au-diuiſſe alienos icõueniẽs eſt.Si aũt ppꝛij ſaluatoꝛis erant ꝛ beate nãe qualꝛ q̃rebãt illũ occidẽ:ꝛ ſaluatoꝛis ſmonẽ nõ capiebãt.Illi aũt lõge moleſtiꝰ acceperũt q̃ ptulerit dñs: qs eoꝝ eẽt pr̃.Nã eũ q multaꝝ gẽtiũ pr̃ eſt:fateñt ſui foꝛe pr̃em.vñ ſeqꝛ.[Rñderũt ꝛ dixerũt.Pr̃ nr̃ habꝛaam eſt.] AVG.q.d.Quid tu dicturus es ꝯ habꝛaã.Uidebant eni

D eũ pꝛocare vt aliqđ mali diceret de habꝛaaꝫ:ꝛ eẽt ei occa-ſio faciẽdi qđ cogitabãt. ORIGE.Sꝫ ꝛ h ipſe ſaluatoꝛ i-terimit tãq̃ falſo dictũ.vñ ſubdit.[Dicit eis ie.Si filij ha-bꝛae eſtis opa habꝛae facite.] AVGV.Et tñ ſupius ait. Scio qꝛ filij habꝛae eſtis.Uñ nũc nõ negauit eoꝝ oꝛiginẽ ſꝫ facta ꝯdẽnat:caro eoꝛum ex illo erat:ſed vita non erat. ORIGE Ul dõꝫ q ſup in greco hi.Scio q ſemẽ habꝛae eſtis:vt ḡ hec pateãt:videamꝰ p̃ coꝛpalis ſeminis ꝛ filij dif-ferẽtiã.Manifeſtũ eſt.n.q ſemẽ in ſeipo hꝫ rõnes eiꝰ cuiꝰ eſt ſemẽ:adhuc manẽtes ꝛ pauſantes:filius vo trãſmutato ſemie:ꝛ agẽte in appoſitã ſibi mãꝫ a muliere:p ſupinducta nutrimẽta ſilitud nẽ accipit gñantis.Et q̃tũ ad coꝛpalia:ſi aliqs eſt filꝰ alicuꝰ ſubſiſtit ex ſemie:ſi vo aliqđ eſt ſemẽ: nõ oino filiꝰ efficit.Qm̃ aũt ex opibꝰ iudicant aliq ſemẽ ha- E bꝛae:videndũ eſt ne foꝛte ex aliqbꝰ ſeminalibꝰ rõnibꝰ ifuſis qbuſdã aiabꝰ opoꝛteat imagiari eos q ſem̃ ſũt habꝛae.Nõ oẽs igit hoies ſemẽ ſũt habꝛae:neqꝫ enĩꝫ oẽs hñt hꝫ rõnes ꝯſitas in eoꝝ aiabꝰ.Opꝫ igit eũ q habꝛaã ſemẽ eſt:eiꝰ fieri per ſilitudinẽ ꝛ filiuꝫ.Poſſibile vo eſt ex negligẽtia ꝛ ocio deſtruere h qđ eſt eiꝰ ſemẽ:hi aũt ad q̃s ſmo erat:adhuc in ſpe erãt:vñ ſciebat ieſus q adhuc ſemẽ erãt habꝛae:ꝛ nõ-dũ pemerãt poſſibilitatẽ fiẽdi filij habꝛae:pp qđ eis dicit. [Si filij habꝛae eſtis:opa habꝛae facite.]Si aũt ſup hoc q erãt ſemen habꝛae:ad augmẽtũ magnitudis adoleuiſſent: verbũ ieſu caperẽt.Sꝫ qꝛ nõ acceſſerant ad hoc q eẽnt fi-lij:verbũ nõ capiũt:ſed interficere volũt verbũ:ꝛ q̃ſi ꝯſrin-gere nõ capiẽtes magnitudinẽ eiꝰ.Si igit aliqs vr̃m ſemẽ F eſt habꝛae:ꝛ adhuc verbũ dei nõ capit:nõ querat iterfice-re verbũ:ſed trãſmutet ſe ad h q ſit filiꝰ habꝛae:ꝛ tunc po-terit cape filiũ dei.Quidã aũt vnuꝫ ex opibꝰ eligũt habꝛae: illõ.ſ.credidit habꝛaã deo ꝛ reputatũ eſt illi ad iuſtitiã.Ut Gen.15. aũt ꝯcedat eis q fides ſit opꝰ:cur nõ dctũ eſt ſingulꝛ.Opꝰ habꝛae facite:ſꝫ pluralꝛ.Puto eniꝫ q hoc dctũ egpollet ei qđ eſt.Cũcta opa habꝛae facite.Ut tñ ex hyſtoꝛia habꝛae allegoꝛice ſumpta:opa eiꝰ ſpũalꝛ pſeq̃mur.Neqꝫ eni opꝫ eũ qui vult eiſe filiꝰ habꝛae adire ancillarũ ꝯiugia:nec poſt obitũ ꝯiugis in ſenectute aliã ducere ꝯiugẽ.Seqtur.[Nũc aũt q̃ritis me interficere hoiem qui veritatẽ locutus ſum vobis.] CHRY.Hãc.ſ.veritatem:q eſt pr̃i eq̃lis.Pro- G pter hoc eni iudei q̃rebant eũ interficere:ꝛ vt oſtẽdat q h nõ eſt ꝯtriuꝫ patri.ſubdit.[Quã audiui a deo.] ALCVI. Quia ipſe qui eſt veritas a deo pr̃e genitus erat:audire eni nihil aliud eſt q̃ eẽ a pr̃e. ORIG.[Occidere me(inqt) hoiem.]Interiꝫ nõ dico filiũ dei:nõ dico verbũ:qꝛ nõ mo-rit verbũ:hoc dico qđ videtis:qꝛ qđ videtis poteſtis occi-dere:ꝛ quẽ nõ videtis offendẽ.Seqꝛ.[Hoc habꝛaã nõ fe- H cit.] ALCVI.q.d.In h pbatis vos nõ eẽ filios habꝛae: qꝛ facitis opa ꝯtria opibꝰ habꝛae. ORIG.Sꝫ dicet ad h qdã:qm̃ ſupflue dctũ eſt hoc q non fecerit habꝛaã:qđ ſuis tpibꝰ nõ ꝯtingebat fieri.Nõ eni in ſuis diebꝰ natꝰ erat chr̃s. ſed dõm q in tpibꝰ habꝛae natus fuerat hõ:q quã audierat a dño veritatẽ dicebat:nõ tñ q̃ſiꝰ eſt ab habꝛaã vt eũ occi-deret.Et ſcias q ſpũalis aduẽtꝰ ieſu:nullo tpe defuit ſanctꝭ. Spũal' aduẽtus ieſu nullo tpe ſctis defuit. Ex h igit cõpꝛehẽdo oẽm hoiem q poſt regnõnẽ ꝛ ceteras apđ ſe factas diuinitꝰ grãs peccat denuo crucifigit dei filiũ ppꝛijs reatibꝰ in q̃s redijt.Sꝫ hoc habꝛaã nõ fecit.Seqꝛ. [Uos facitis opa pr̃is vr̃i.] AVGV.Adhuc nõ dicit qs eſt iſte pr̃ eoꝝ. CHRY.Dicit aũt h dñs volẽs eis auferre ſupfluã gl'iaꝫ de cognatiõe:ꝛ ſuadere eis vt nõ vltra ſpeꝫ ſalutis hẽant in cognatione naturali:ſed in ea q̃ eſt ſm ado-ptionẽ.Hoc eniꝫ eos phibebat venire ad chr̃m:qꝛ eſtima-bant cognationẽ habꝛae ſibi ſufficere ad ſalutem.

ℭDixerunt itaq̃ ei. Nos ex foꝛnicatione nõ ſu- Tex.9. mus nati. Unuꝫ patreꝫ habemus deum. Dixit ergo eis ieſus. Si deus pater veſter eſſet:dili-geretis vtiq̃ me. Ego eni ex deo proceſſi ꝛ ve-ni. Neq̃ enim a meipſo veni:ſed ille me miſit. Quare loquelam meam non cognoſcitis:quia j.Jo.3. non poteſtis audire ſermonem meum.

A ℭAVG.Ceperãt iudei vtrũq̃ cognoſcere:qꝛ non de car-nis gñone loquereẽt dñs:ſed de vite iſtitutione.Cõſuetudo

Idola vna in ſcriptu-ris ſanctis fornicatio appellat. autẽ ſcripturaꝝ eſt fornicationẽ ſpũaliter appellare: cum
dijs multis ⁊ falſis aĩa tãq̃ pſtituta ſubijcit. Uñ dĩ.[Dixe
rũt itaq; ei. Nos ex fornicatiõe nõ ſum⁹ nati: vnũ patrẽ ha
bemus deũ.] THEO. Quaſi rñderẽt q̄ dei quererẽt vl
tionẽ: ⁊ iõ aduerſus eũ ꝯſiliarent̃. ORIGE. Uel alr. Q2
redarguti ſunt nõ eẽ filij habrae: atrocius rñdẽt latẽter de-
ſignantes ex adulterio pductũ fore ſaluatoreȝ: ſ; mag̃ mi-
hi videt̃ q̄ cõrixando rñderũt. Cũ eñi prius dixerant. Pr̃
noſter habraam eſt. ⁊ audiuiſſent. Si filij habrae eſtis opa
habrae facite. fatent̃ ſe hĩc maiorem prẽm q̃ȝ habraam. ſ.
deũ: ⁊ nõ ex fornicatione ſumpſiſſe exordiuȝ. Nõ enim ex
ſpõſa: ſed ex meretrice ſeu mã demon q̄ nihil facit ex ſe p-
ducit eos qui carnalib⁹ vſi inherẽt materie. CHRY. S;
quid dicitis vos prẽȝ habetis deũ: ⁊ chrm̃ incuſatis hec di-
cẽtẽ. Et nimirũ ex fornicatione multi eoꝝ nati erãt: etenim
illicitas cõmixtiões faciebãt: nõ tñ hoc redarguit: ſ; inſtat
vt oñdat q̄ non ſunt ex deo. Uñ ſeqt̃ur.[Dixit ḡ eis ieſus.
B Si de⁹ pater veſter eẽt: diligeretis vtiq; me. Ego enim ex
deo pceſſi ⁊ veni.] HYLA. 7. de tri. Religioſi nois aſ-
ſumptionẽ dei fili⁹ in his q̄ ſe dei filios ꝯfitẽtes: prẽm ſibi
deũ dicerẽt: nõ iprobauit: ſ; temerariã iudeoꝝ vſurpatio-
nẽ prẽm ſibi deũ pſumẽtiũ: per id q̄ ſe nõ diligerẽt obiur-
gat: nõ vtiq; dici põt idipm eẽ ex deo exire qd veniſſe. S;
cũ ab his qui ſibi deũ patrẽ dicerẽt: idcirco ſe diligẽdũ ait:
q2 ex deo exiſſet: cãm dilectionis ex cauſa docuit eẽ naſcen
di. Exiſſe eñi ad incorporalis natiuitatis retulit nomen: q̄ a
religio pfitendi ſibi patrẽ deũ: ex dilectione chriſti q̄ ex eo
genitus ſit merẽda eſt. Nec eñi in deuȝ patrẽ ſit religioſus
Uere dili-git de⁹ pr̃ ſi filiꝰ ei⁹ ex eo eſſe credatur. qui nõ diligit filiũ: cũ diligẽdi filij nõ alia cauſa ſit q̃ȝ q̄ ex
deo ſit. Ex deo igit̃ filius eſt: nõ aduẽtu: ſed natiuitate: dile-
ctio aũt in patrẽ hĩc erit omnis: ſi filius ex eo eſſe credat̃.
AVG. Sic ḡ q̄ de deo pceſſit verbuȝ eterna pceſſio eſt:
C ab illo eñiȝ pceſſit vſq; verbũ patris ⁊ venit ad nos: quia
Jo.1. verbũ caro factũ eſt. Aduẽtus eius humanitas eius: mãſio
ei⁹: diuinitas ei⁹: dicitis deũ prẽȝ cognoſcite me vel fratrẽ.
HYLA. Nõ eẽ aũt a ſe ſibi originẽ docuit cum ſubdidit.
[Neq; enim a meipſo veni: ſed ille me miſit.] ORIGE.
Hoc arbitror dici pp̄ quoſdã per ſe veniẽtes ⁊ non miſſos
Hie. 23. a patre: de q̄b⁹ in hieremia dĩ. Non mittebã eos ⁊ ipſi cur-
rebãt. Qm̃ aũt q̄ duas naturas ingerũt: vtunt̃ hoc ṽbo: obij
ciendũ eſt ꝯ illos. Paulus eñi odiebat ieſum cũ pſequeret̃
Act. 9. eccleſiã dei. Uñ dñs ad eũ. Quare me pſequeris? Si ergo
verũ eſt qd hĩc dĩ.[Si de⁹ pr̃ veſter eẽt diligeretis me:] pa
lam eſt qm̃ ⁊ recte ꝯuertit̃: ſi nõ diligeretis: nequaq̃ȝ deus
D pr̃ veſter eẽt. Paulus aũt aliq̃ tpe nõ diligebat ieſuȝ: fuit ḡ
tp̃s quo deus pr̃ pauli nõ extitit. Nõ igit̃ nã paulus dei fi-
De⁹ ſit pr̃ alicui⁹ qñ ille dĩ mã-data cuſto-dit. lius fuit: ſ; poſtmodũ dei fili⁹ fact⁹ eſt. qñ ṽo deus alicuius
ſit pr̃: niſi qñ mãdata ei⁹ cuſtodit? CHRY. Q2 ṽo ſemp
querebãt dicẽtes. Quid eſt h̄ qd dicit. Quo ego vado vos
nõ poteſtis venire? pterea ſubdit.[Quare loq̃laȝ meam
nõ cognoſcitis? q2 nõ pote. audi. ſmonẽ meũ.] AVGV.
Jõ aũt audire nõ poterant: q2 corrigi credendo nolebant.
CHRY. Prio igit̃ captãda eſt virt⁹ que verbũ diuinum
exaudiat: vt deincepſ validi ſiſtam⁹ ad pcipiẽdã totã locu-
tionẽ ieſu: qm̃ q̃ȝdiu q̄s curat⁹ nõ eſt in auditu pprio: a ṽbo
quod dicit ſurdo aperiaris: audim percipere nequit.

Tex. 10. Uos ex patre diabolo eſtis: ⁊ deſideria pr̃is
veſtri vultis facere. Ille homicida erat ab ini-
tio ⁊ in veritate nõ ſtetit: q2 veritas nõ eſt in eo.
Cũ loqtur mẽdaciuȝ: ex ppriis loqtur: q2 mẽ-
dax eſt: ⁊ pater eius. Ego autẽ ſi veritatẽ dico
nõ creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de
peccato? Si veritateȝ dico: quare non creditis
mihi? Qui ex deo eſt: verba dei audit. Pro- j. Jo. 4.
pterea vos nõ auditis: q2 ex deo non eſtis.

CHRY. Excluſit iudeos dñs a cognatiõe habrae: ⁊ q̄a A
maiora auſi ſunt: vt. ſ. prẽȝ ſuũ deũ dicerent: de reliq̃ pcutit
eos dicẽs.[Uos ex pr̃e diabolo eſtis.] AVG. Hic iaȝ ca-
uẽda eſt hereſis manicheoꝝ: que dicit eẽ q̃ȝdã nãm mali: ⁊
gẽtẽ quãdã tenebrarũ cũ pncipibus ſuis: vñ diabolus ori-
ginẽ ducit: ⁊ hĩc dicũt ducere origineȝ carnẽ nr̃am: ⁊ ſm̃ B
putãt dctm̃ a dño.[Uos ex pr̃e diabolo eſtis:] q̄ eẽt illi ve-
lut nã mali ducẽtes originẽ de gẽte cõtraria tenebrarum.
ORIGE. In hoc aũt ſimile vident̃ icurriſſe ei q̄ diceret
alterã eẽ oculi vidẽtis ſubaȝ ⁊ alterã caligãtis vel ſe auer-
tentis. Queadmodũ eñi in his nõ differt ſuba: ſed q̃dã con
tingit cauſa q̃ facit caligare ſic ſuba eadem eſt: ſiue recipiet
rõnẽ ſiue nõ. AVG. Judei ḡ filij erãt diaboli imitãdo: B
nõ naſcẽdo. Uñ ſeqt̃.[Et deſi. pa. ve. vul. fa.] Ecce vñ filij
eſtis. ſ. talia deſiderãtis: nõ q2 de illo nati eſtis. Querit; eniȝ
me occi. ho. q̄ veritateȝ vob̄ dico. ⁊ ille inuidit hoĩ ⁊ occidit.
Uñ ſeqt̃.[Ille homi. erat ab initio.] Utiq; in p̃ hoĩe ⁊ in q̃
potuit fieri homicidiũ. Nõ eniȝ poſſet occidi hõ: niſi prius
fieret hõ. Nõ ferro accinctus diabolus ad hoĩeȝ venit: ver-
bũ malũ ſeminauit ⁊ occidit. Noli ḡ putare nõ eẽ homici-
Perſua-dẽs fratri mala ho-micidium cõmittit. diũ qñ fratri tuo mala pſuades: vos aũt iõ ſeuitis in carne:
q2 nõ poteſtis in mẽte. ORIGE. Perpẽde aũt q̄ nõ pp̄
aliquẽ ſingulr̃ tm̃: ſed p toto genere qd pemit: inquantũ in
adam cũcti moriunt̃: ⁊ vere dictus eſt ab initio homicida.
CHRY. Et nõ dixit. Opa ſ; deſideria ei⁹ facitis oñdẽs: C
qm̃ vehemẽter ⁊ ille ⁊ ipſi ab occaſiõib⁹ poſſident̃: ⁊ q2 cõ
tinue eũ accuſabãt q̄ nõ eſt a deo: inſinuat occulte q̄ h̄ etiã
eis ex diabolo eſt. Uñ ſequitur.[Et in veritate nõ ſtetit.]
AVG. 11. de ci. dei. Forte ãt aliq̄s dicet q̄ ab initio ſue cõ-
ditiõis in veritate nõ ſteterit: ⁊ iõ nũq̃ȝ beat⁹ cũ ſanctis an-
gelis fuerit: ſuo recuſans eẽ ſubdit⁹ creatori: ac p h̄ falſus ⁊
fallax: q2 pia ſubiectiõe noluit tenẽ qd nãe eſt: affectãs per
ſupbiã elationẽ ſimulare qd nõ eſt. Huic ſnie q̄ſq̄s acqeſcit
nõ cũ manicheis ſapit: vt ſuã quãdã ppriã: tãq̃ȝ ex aduerſo
quodã principio diabolus habeat nãm mali: qui tanta va-
nitate deſipiunt: vt nõ attẽdant nõ dixiſſe dñm. A veritate
alien⁹ fuit: ſ; in veritate nõ ſtetit: vbi a veritate lapſuȝ itel-
ligi voluit. Illõ ẽt qd ait ioãnes. Ab initio diabolus peccat:
hoc itelligũt: ſi nãle eſt nullo mõ eẽ pctm̃. S; q̄d rñdet̃ p-
pheticis teſtimonijs: ſiue qd ait Iſaias ſub figurata pſona
pncipis babylonie diabolũ notãs. Quõ accidit lucifer qui Iſa. 14.
mane oriebat̃: ſiue qd ezechiel. In delitijs padiſi dei fuiſti: Eze. 28.
q̃ ſi alr̃ ꝯueniẽt⁹ itelligi nequeunt opȝ qd dctm̃ eſt[In veri-
tate nõ ſtetit] ſic accipiam⁹ q̄ in veritate fuerit: ſ; nõ pmã-
ſerit. ⁊ illõ q̄ ab initio diabolus peccat: nõ ab initio exquo D
creat⁹ eſt peccare putãdus eſt: ſ; ab initio pctĩ. Cepit eñi in
ipſo pctm̃ ⁊ ipẽ initiũ peccati fuit. ORIGE. Eſt aũt vni-
forme q̄dẽ in veritate morari: variũ ãt ac multiforme non
morari in ea: q̄buſdã(vt ita dicã) tremẽtib⁹ greſſib⁹ ⁊ nitẽ-
tib⁹ ſiſtere in ea: nõ tñ obtinẽ valentib⁹. Quibuſdã ṽo non
paſſis illõ: ſ; in pịculo ꝯſiſtẽtib⁹: ſm̃ illõ. Mihi aũt paulu- P̃s. 72.
per cõmoti ſũt pedes: ⁊ ceteris ab ea cadẽtib⁹. Cã igit̃ cur
diabolus veritatẽ nõ colat ſubdit̃. Q2 veritas nõ eſt i eo. ſ.
q̄ vana ſuſpicat̃: ⁊ ſeduct⁹ eſt ipſe a ſeipſo: in h̄ deterior q̄
illi q̄dẽ ab eo fallũtur: is ãt ſibiipſi dceptiõis auctor extitit.
S; opȝ iueſtigare quõ dĩ q̄ veritas in ipſo nõ eſt: vtrũ q2
Diabolus ſaltim hĩc veritatẽ ca-pere pt̃ cõ-ſiderãdo q̄ rõnalis creatura ſit. nullã vnq̃ȝ verã hȝ doctrinã: ſ; cũcta q̃ opinat̃ falſa ſunt: vl̃
q2 chri participeſ nõ eſt q̄ dixit. Ego ſum veritas. Impoſſe
aũt eſt aliquã rõnalẽ ſubaȝ de cũctis opiari falſo: ⁊ de nllo
vel exiliter rectitudinẽ ꝯſpicẽ. Diabolus igit̃ ſaltẽȝ id vere
capit dogma ꝯſiderãdo de ſe q̄ rõnalis eſt. Nõ igit̃ ei⁹ nã
ꝯſiſtit ex ꝯtrio veritatis. Lȝ ex errore ⁊ ignauia: nũq̃ȝ eñi veri-
tatem

E tatẽ cognoſcere poſſet. AVG.11.de ci.dei.Uel cũ dicit.
[Quia vitas in eo nõ eſt] ſubiecit:indiciũ q̃ſi q̃ſiſſemus vñ
oñdaẽ φ in vitate nõ ſteterit:ait[qꝛ vitas nõ eſt i eo.]Eſſz
ãt in eo ſi in ipſa ſtetiſſz.Seqꝰ.[Cũ loq.mẽ.ex pro.loq. qꝛ
mẽ.eſt ⁊ pr̃ ei⁹.] AVG.In his vbis qdã diabolũ putaue/
rũt pr̃ez hĩe.⁊ q̃ſierũt quis eẽt diaboli pr̃. Hic ẽ error ma/
nicheoꝝ.Diabolũ ãt dñs dixit pr̃ez mẽdacij:nõ.n. ois qui
mentiẽ pr̃ mẽdacij ſui eſt.Si.n.ab alio mẽdaciũ accepiſti
⁊ dixiſti tu quidẽ mẽtitus es:ſꝫ pr̃ mẽdacij non es. Ille vo
qꝛ nõ aliũde accepit mẽdaciuꝫ:quo mẽdacio tãq̃ veneno
ſerpẽs hoiez occideret:pr̃ eſt mẽdacij:ſicut deus pr̃ eſt vita
tis. THEO.His.n.⁊ deũ apud hoies criminat⁹ ẽ ad euã
Job.1. dicẽs.Qm̃ inuidẽs vobis ligniꝫ inhibuit:⁊ apud deũ quon/
daꝫ criminat⁹ eſt hoies:vt cũ dixit. An grati colit iob dñz:
ORIGE.Attẽde tñ φ hoc nomẽ/mẽdax/ di taꝫ de diabo
Ps.115. lo qui mẽdaciũ genuit: ſic̃ hic dr̃.[Quia mendax eſt]q̃ de
Ps.81. hoie:ſꝫ illud pſalmi.Ois hõ mẽdax.nã ſi quis mẽdax nõ
eſt:hõ nõ ẽ hõ tñ:ita φ ei ⁊ ſilib⁹ dici pt.Ego dixi dij eſtis.
vñ cũ aliqs loquiẽ mẽdaciũ:de ꝓprijs loquiẽ.Spũs ãt ſan
ctus loqẽ a vbo vitatꝭ ⁊ ſapie:ſꝫ illõ.De meo accipiet ⁊ an/
nũtiabit vobis. AVG.õ.q.euã.Ul' alr̃.Diabolus nõ ſpã/
F le nomẽ ẽ:ſꝫ cõe.In q̃cũqꝫ.n.opa diaboli fuerint iuẽta:dia
ifra.16. bolus ẽ appellãdus.Opis.n.nomẽ eſt nõ nãe.Itaqꝫ h̃ i lo
co pr̃ez iudeoꝝ cayn ſigt:cui⁹ imitatores volẽtes eſſe iudei
Unuſqſqꝫ qui peccat ꝓpria vo/luntate pec cat. ſaluatorem ꝑemerũt.Ab ipſo.n.forma data eſt fratricidij:
quẽ dixit mẽdaciũ de ꝓps loq:vt oñderet vnũquẽqꝫ:non
niſi ꝓpa volũtate peccare:ſꝫ qꝛ cayn imitator diaboli eſt:
pr̃ez ei⁹ diabolũ dixit:cui⁹ opa ſecut⁹ eſt. ALCVI.Sꝫ qꝛ
dñs vitas eſt.⁊ fili⁹ vacis dei vitatẽ dicit:ſꝫ iudei q filij erãt
diaboli:auerſi erãt a vitate.Et h̃ eſt qõ ſequiẽ.[Ego ãt qꝛ
vi.di.vo.nõ cre.mi.] ORIGE.Sꝫ quõ h̃ dr̃ iudeis q i eũ
crediderãt:Sꝫ ꝯſidera φ pt aliqs ſꝫ aliq̃ itẽtionẽ credẽ:
ſꝫ aliã vo nõ credẽ:ſic̃ qui credũt in eũ q ſub pontio pilato
crucifix⁹ eſt:nõ aũt credũt in natũ de maria vgine:in eũdeꝫ
credũt ⁊ nõ credũt.Sic igiẽ hi ad q̃s loq̃baẽ credebãt i eũ:
ſꝫ φ videbaẽ ſignoꝝ factoꝝ:nõ credebãt aũt his q̃ ꝓfũde
G ab eo dicebanẽ. CHRY.Qꝛ igiẽ inimici eſtis vitatis:in
nullo me icuſantes vultis me iterficere:⁊ iõ ſubdit.[Quis
ex vob arguet me de pctõ:] THEO.q.d.Si dei filij eſtꝭ
vtiqꝫ peccãtes debetꝭ hre odio.Si ğ me q̃ꝫ quẽ exoſuꝫ ha/
betis nõ poteſtis arguere de pctõ:manifeſtũ eſt φ ꝑꝑ vita
teꝫ me odio hẽtis:qm̃.ſ.dicebat ſe filiũ dei.ORIG.Hꝫ ãt
hoc vbũ chr̃i magnã fiduciã:cũ nullus hoiuꝫ fiducialr̃ h̃ di
cere potuerit:niſi ſolus dñs nr̃ q pctm̃ nõ fecit.GREG.in
ho.Penſate ãt mãſuetudinẽ dei.Nõ õdignaẽ ex rõne oñ/
dere ſe pctõrẽ nõ eẽ:qui ex vtute diuinitatis poterat pctõ/
res iuſtificare.Uñ ſbdit.[Qui ẽ ex deo vba dei audit:ꝑꝑea
H vos nõ audi.qꝛ ex deo nõ eſtis.] AVG.Noli attẽdẽ nãꝫ
ſꝫ vitiũ.Sũt iſti ex deo ⁊ nõ ſunt ex deo.nã ex deo:vitio nõ
ex deo.Eis aũt hoc dcm̃ eſt qui nõ ſolũ pctõ vitioſi erãt.nã
hoc cõe erat oib⁹:ſꝫ ẽt ꝑcogniti φ nõ erãt credituri ea fide
Trip^r mo dis audiẽ di vbum dei. qua poſſent a peccatoꝝ obligatiõe liberari. GREGO.in
ho.Interroget ſe ğ vnuſquiſqꝫ:ſi vba dei aure cordis pci/
pit:⁊ intelliget.vñ ſit.Naꝫ ſunt nõnulli:qui p̃cepta dei nec
aure corpis pcipe dignanẽ.Et ſũt nõnulli q hec qdẽ corpis
aure pcipiũt:ſꝫ nullo ea mẽtis deſiderio cõplectunẽ.Et ſũt
nõnulli qui libẽter vba dei ſuſcipiũt:ita vt ẽt in fletib⁹ com
punganẽ:ſꝫ poſt lachrymaꝝ tp̃s ad iniquitatẽ redeũt.hi ꝑ/
fecto vba dei nõ audiũt:qꝛ hec exercere in ope cõtẽnunt.

Tex.11. ¶ Reſponderũt ergo iudei: ⁊ dixerunt ei. Nõ/
ne bene dicimus nos:quia ſamaritanus es tu:
ſup.7. infra.10 ⁊ demoniuꝫ habes: Rñdit ieſus ⁊ dixit. Ego
demonium non habeo:ſed honorifico patrem
meum ⁊ vos inhonoraſtis me. Ego autẽ non
quero gloriaꝫ meaꝫ. Eſt qui querat: ⁊ iudicet.
Amen amen dico vobis:ſiquis ſermonẽ meũ
ſeruauerit mortem non videbit in eternum.

¶ CHRY.Cum aliqd altũ dñs diceret:hoc apud iudeos A
qui valde inſenſibiles erant iſania videbaẽ:vt ex eoꝝ rñ/
ſiõe colligiẽ.Di.n.[Rñ.ergo iu.⁊ dixe.ei.Nõne bñ di.nos
qꝛ ſa.es tu ⁊ demo.ha.] ORIGE.Sꝫ dignũ eſt querere:
quõ cũ ſamaritani ſecula futura denegent:nec aie durabili
tatem accepent:auſi ſunt ſamaritanuꝫ dicere ſaluatorem:
qui de reſurrectione ⁊ iudicio tot ⁊ tanta edocuit.Sed for/
ſan velut improperãtes illi hoc dicũt:dũ que ſentiant ipſi
non docet. ALCVI.Samaritani.n.gens odioſa iſraeli/
tico populo:decẽ tribub⁹ in captiuitatẽ ductis:terram eoꝝ
poſſidebant. ORIGE.Cõuenit quoqꝫ φ aliq de eo arbi B
trenẽ φ ſm ſamaritanos ſentiret:vt nihil poſt obitũ reſer/ Quare in dei chr̃m demoniuꝫ hr̃e ⁊ ſa maritanũ eſſe dice bant.
uetur hoibus:ſed ficte ad placẽdũ iudeis de reſurrectione
⁊ eterna vita tractaret.Demoniũ vo illũ hr̃e dicebant: ꝑꝑ
eius ſermones tranſcẽdẽtes capacitatẽ humanã:qbus deũ
pr̃em ſuũ aſſerebat:⁊ ſe de celo deſcendiſſe:⁊ cetera hꝰ.vl'
ꝑꝑ ſuſpitioneꝫ eoꝝ:qꝛ plures in beelzebub p̃ncipe demo/
nioꝝ opinabanẽ ipſuꝫ eijcere demones. THEO.Uel ſa
maritanũ illuꝫ dicebant tanq̃ ritus hebraicos diſſoluentẽ:
vtpote ſabbati:ſamaritani enim non ꝑfecte iudaiꝫabãt.Ex
hoc vo φ eoꝝ cogitationes reuelabat:demoniũ ipſum hr̃e
ſuſpicabanẽ:qñ vo eum ſamaritanũ dixerũt nuſq̃ euãgeli/
ſta dicit:ex quo palaꝫ eſt φ multa ꝑtermiſerũt euangeliſte.
GREGO.in ho.Ecce iniuriã ſuſcipiẽs deus:non cõtume
lioſa vba rñdet.Seqẽ.n.[Rñdit ieſus ⁊ dixit.Ego demo.
nõ habeo.]Ex qua re qd nobis innuitur:niſi vt eo tpe cuꝫ a
proximis ex falſitate ꝯtumelias accipimus:eoꝝ ẽt vera ta
ceamus mala ne miniſteriũ iuſte correptiõis in arma ver/
tatur furoris. CHRY.Et attendẽduꝫ φ vbi eos docere C
oportebat:⁊ eoꝝ ſupbiã ſubtrahere:aſper erat:vbi vo ex/
probratũ cum oportebat ſufferre:multa mãſuetudine vte/
batur:erudiẽs nos que qdem ad deũ vindicare:que vo ad
nos deſpicere. AVG.Et vt hõ prius eius imiteẽ patien/
tiam:vt ꝑueniat ad potẽtiaꝫ.Sꝫ q̃uis maledictus maledi
cta nõ redderet:ꝑtinuit tñ ad eum negare.Duo aũt ſibi fue
rant obiecta.[Samaritanus es:⁊ demoniũ habes.]Nõ di
xit. Non ſuꝫ ſamaritanus.Samaritanus.n.iterpretatur cu
ſtos:nouerat aũt ille ſe nr̃m eſſe cuſtodem. Pertinuit eniꝫ
ad eũ vt redimeremur:⁊ nõ ꝑtinet vt fuemur: Deniqꝫ ipſe D
eſt ſamaritanus qui acceſſit ad ſauciũ: ⁊ miam impendit.
ORIGE. Aliter q̃ꝫ dñs magis q̃ paulus oibus oia fieri
voluit vt oẽs nanciſcaẽ.Et iõ ſe nõ negauit eẽ ſamaritanũ. 1.cor.9.
Eſtimo aũt ſolius ieſu fore voceꝫ.[Ego demoniuꝫ nõ ha/
beo]ſed nec habui.ſicut ⁊ illud.Uenit p̃nceps mũdi hui⁹:⁊ ifra.14.
in me non hꝫ quicq̃:qꝛ ẽt que delictoꝝ reputata ſunt mini
ma demonibus adaptanẽ. AVG.Deinde poſt tale cõui/
tiuꝫ hoc ſolũ dixit de gloria ſua.[Sꝫ honorifi.pr̃em meũ.]
q.d.Ne vobis arrogans videar.habeo quẽ honorificem.
THEO.Honorificauit aũt patrẽ vlciſcens euꝫ:⁊ nõ tole
rans homicidas ⁊ mendaces ſe dei veraces filios appella/
ri. ORIGE.Solus aũt chr̃s veriſſime veneratus eſt pa E
trem.Nullus.n.honorans quicq̃ ex his que nõ honoranẽ
a deo honorat deuꝫ. GREGO.in ho.Sed qꝛ quiſqs dei
zelo vtiẽ:a prauis hoib⁹ dehoneſtaẽ:i ſemetipſo nobis dñs Qui zelo dei vtitur a prauis hoib⁹ dho neſtatur.
patientie p̃buit exẽpluꝫ qui ait.[Et vos iho.] AVG.q.d.
Ego facio qõ debeo:vos nõ facitis qõ debetis. ORI.Nõ
autẽ illis ſolum hoc dictũ eſt:ſꝫ ⁊ oib⁹ iniuſte agẽtibus:qui
iniuriã inferũt chr̃o qui eſt iuſticia:⁊ inferentib⁹ cõtumeliã
ſapientie:eo φ chr̃s eſt ſapientia:⁊ ſimiliter de alijs huiꝰ.
GREGO.Sed quid nobis ꝯ iniurias faciendũ ſit: ſuo
exemplo nos admonet cũ ſubiungit.[Ego au.glo.meã nõ

quero:eſt qui querat ⁊ iudicet.] CHRY.q.d. Ex honore
quē ad patrē hēo hec locutus ſum vobis:⁊ pp hoc dehono
ratis me:ſ3 nulla eſt mihi cura hui⁹ ꝯtumelie. Illi.n. noxas
debetis pp quē hec audio. ORIGE. Querit aūt deus glo
riam chꝛi in quolib3 ſuſcipiētiū illū:quā quidē reperiret in
opantib⁹ ſm inſitas ỽtutis cās. Cū aūt nō reperit : ponit il
los in quib⁹ nō reperit gloriā filij ſui. Vñ dicit.[Eſt ḡ que
F rat ⁊ iudicet.] AVG. Quē aūt vult intelligi niſi patrem?
Quō ergo alio loco dicit. Pater nō iudicat quēq̄ : ſ3 oē iu
ſup.5. diciu3 dedit filio? S3 videte ꝙ iudiciū qn̄q3 pro dānatiōe
accipit̄:hic aūt ſm diſcretionē poſitū eſt.q.d. Eſt pater qui
gloriā mea3 a veſtra diſcernat. Vos.n. ſm hoc ſeculū glo
riamini:ego nō ſu3 hoc ſeculū. Diſcernit ēt gloriā filij ſui a
gloria oīu3 hoīum:nō enim qꝛ hō factus eſt:iam cōparan
dus eſt nobis:nos hoīes cū peccato:ille ſine peccato:⁊ hoc
Joā.1. ſm ipſa3 formā ſerui:nā illud quis digne loquat̄. In pn̄ci
mat.11. pio erat ỽbū? AVG. Vel alr̄. Si vere dictū eſt a ſaluato
Cū pūerſitas maloꝝ creſcit nō eſt relinquēda ꝑdicatio ſ3 augēda. re. Oīa mea tua ſunt:pala3 eſt qm̄ ⁊ ipſu3 iudiciu3 filij pa
tris eſt. GREG. Cū vō maloꝝ pūerſitas creſcit:nō ſolu3
frāgi ꝑdicatio nō ꝺ3:ſ3 ēt augeri : vñ dn̄s poſtq̄ demoniū
hr̄e dictus eſt:ꝑdicationis ſue bn̄ficia largius īpēdit dicēs.
[Amē amē dico vobis:ſiquis ſmonē meū ſuauerit mortē
non videbit in eternū.] AVG.[Videbit]dictū eſt ꝓ eo
G qḋ eſt experiet̄. Cū ergo morituris moriturus loqueretur
quid ſibi vult qḋ ait.[Qui ſer.me.ſerua.moꝛ.nō vi.i eter.]
niſi qꝛ videbat aliā mortē ō qua nos liberare venerat:moꝛ
tem eternā:mortē dānationis cū diabolo ⁊ angelis ei⁹:ipa
eſt vā mors:na3 iſta migratio eſt. ORIGE. Sic igit̄ itel
ligendū eſt[Siquis ſer.me.ſer.moꝛ.nō vi.in eter.]ac ſi di
ceret. Siqs lucē meā cuſtodierit:tenebras nō videbit. Qḋ
aūt dicit[in eternū:]cōiter eſt ſumendū:vt ſit talis intelľs.
[Siqs ſmonē meū ſeruauerit in eternū:mortē nō videbit
in eternū:]qꝛ euſq3 nō videt aliquis mortē quouſq3 ieſu
ỽbū cuſtodit. Cū vō qs torpēs in obſeruātia ſmonis:⁊ cir
ca ſui cuſtodiā negligēs factus:eū ceſſat cuſtodire:ſubinde
mortē videt:nō apud aliū q̄ apud ſeipſu3. Sic igit̄ a ſalua
ps.88. tore īſtructi ꝓphe q̄rēt. Quis eſt hō qui viuet ⁊ nō videbit
mortē:rn̄dere poſſum⁹. Qui cuſtodit ỽbū chꝛi. CHRY.
[Seruauerit]aūt dicit nō ſolum fide:ſed etiam per vitam
puram. Simul aūt ⁊ occulte inſinuat : qm̄ nihil poſſunt ei
facere. Si enim qui ſermonem eius ſeruabit non morietur
in eternum:multo magis ⁊ ipſe poteſt non mori.

Tex.12 ¶ Dixerūt ergo iudei. Nūc cognouim⁹ : qꝛ de
monium habes. Habraā mortuus eſt ⁊ ꝓphe:⁊
tu dicis: ſiqs ſmonē meū ſuauerit nō guſtabit
mortē in eternū. Nūqd tu maioꝛ es pr̄e nr̄o ha
braā q mortu⁹ eſt? Et ꝓphe mortui ſunt. Quē
teipm̄ facis? Rn̄dit ieſus. Si ego glīfico me
ipſu3:gloria mea nihil eſt. Eſt pr̄ meus qui glo
rificat me:quē vos dicitis:qꝛ de⁹ veſter ē:⁊ nō
ſup.7. cognouiſtis eū. Ego aūt noui eū. Et ſi dixero:
qꝛ nō ſcio eum ero ſil̄is vobis mēdax. Sed ſcio
eū: ⁊ ſmonē eius ſeruo. Habraā pr̄ veſter exul
tauit vt videret diē meū: vidit ⁊ gauiſus eſt.

A ¶ GREGO. in ho. Sicut bonis necē eſt vt meliores ēt ꝑ
Boni meliores per contumelias efficiūtur : mali vō peiores ſiunt. ꝯtumelias exiſtāt:ita ſemꝑ reprobi ō bn̄ficio peiores ſiūt.
Nā accepta ꝑdicatiōe iterꝝ iudei blaſphemāt:di.n.[Dixe
runt ergo iu. Nūc cogno.qꝛ demo.habes.] ORIGE. Hi
qui ſacris ſcripturis credūt cōprehēdūt:ꝙ que ꝑter rectā
rōnē ab hoīb⁹ exercent̄:nō ꝑter demones ſiūt. Sic igit̄ iu
dei ỽtute demonis putabāt ieſu3 dixiſſe.[Siqs ſmo. meū
ſua.moꝛ.nō videbit in eter.] Hoc aūt paſſi ſūt:qꝛ dei ỽtu
tem nō ꝑſpexerūt. Nā hic de morte q̄dā inimica rōni quā
ꝑeunt delinquētes:hoc faſſus ē. Hi vō de cōi morte ꝯiectā
B tes eſſe qḋ di:increpant dicentē quaſi defuncto habraa3 ⁊
ꝓphet̄. Vñ ſubdit.[Habraā moꝛ.eſt ⁊ ꝓphete:⁊ tu dicis.
Siqs ſer.meū ſua.moꝛ.nō guſta.i eter.] Cū aliqua diūa ſit
inter mortē guſtare ⁊ videre:pro eo qḋ morte3 nō videbit:
mortē nō guſtabit: ꝓtulerūt:velut icauti auditores : cōfun
dentes dn̄icū ſermonē. Sicut.n. dn̄s inq̄tū panis viuus eſt
guſtabilis eſt. In eo vō ꝙ eſt ſapiētia eſt viſibilis pulchri
tudinis. Sic ēt aduerſaria ei⁹ mors ⁊ guſtabilis eſt ⁊ viſibi
lis. Cū ḡ qs ſteterit ꝑ ieſu3 in itellectuali loco mortē nō gu
ſtabit:ſi ſtatū ſuat ſ3 illō. Sūt de hic ſtātib⁹ q nō guſtabūt mat.16.
mortē:cū aūt aliqs ſmonē chꝛi accepit ⁊ cuſtodierit mortē
nō videbit. CHRY. Rurſus āt ex inani glīa ad cogna
tōꝛ3 ꝯfugiūt:vñ ſeq̄t̄.[Nūqd tu maioꝛ es pr̄e nr̄o habraā
C qui mortu⁹ ē?] Poterāt ēt dicē:nūqd tu maioꝛ es deo cui⁹
ſmonē qui audierūt mortui ſūt? ſ3 nō dicūt hoc:qꝛ ēt q̄ ha
braā minorē eū eſtimabāt. ORIGE. Nō.n.diſcernūt:qꝛ
nō ſolū habraā:ſ3 ēt quolib3 nato ex muliere:q nat⁹ ex ỽgi
ne maioꝛ ē:nec verꝝ dicebāt iudei.[Habraā mortu⁹ ē.] Au
diuit.n. ỽbū chꝛi atq3 ſuauit:⁊ hō ſilr̄ dicēs de ꝓphis de q
bus ſbdūt.[Et ꝓphe.moꝛ.ſūt.] Nā ⁊ ỽbū filij dei cuſtodie
runt:cū ỽbū dn̄i factū fuerit ad oſee vl̄ iſaia3 vl̄ hieremiā:
qḋ ſiqs ali⁹ cuſtodiuit ipſi ꝓphe cuſtodierūt. Mēdaciū ḡ
D dicūt ⁊ in h̄.[Scim⁹ qꝛ demoniū hēs.]⁊ in h̄[habraā moꝛ
Quia iudei eterne morti inhéſerāt mortē cui inheſerāt non videbant. tuus eſt ⁊ ꝓphe.] GREG. in ho. Quia.n. eterne morti in
heſerāt:⁊ eādē mortē cui īheſerāt nō videbāt:cū ſolā moꝛ
te3 carnis aſpicerēt in ỽitatꝭ ſmone caligabāt:ſubdūt aūt.
[Quē teip3 facis?] THEO.q.d. Tu q nl̄la cura dign⁹ es
carpētarij filius de galilea:tibi ſubripis gloriā. BEDA.
[Quē teip3 facis] h̄ eſt. Cui⁹ meriti:cuiuſue dignitatis vis
credi? Habraā tn̄ mortu⁹ erat corꝑalr̄ aūt viuebat. Ma
ioꝛ āt eſt mors aīe in eternū victure:q̄ corꝑis qn̄q3 mori
turi. ORIGE. Cecutiētiū aūt fuit hec ꝓlatio:qm̄ nō ſe fe
cit ieſus id qḋ eſt:ſ3 ex pr̄e recepit. Vñ ſeq̄t̄.[Rn̄dit ieſus.
Si ego glī.meip3:glo.mea nihil eſt.] CHRY. Hoc q̄ſi
ſupra.5. ad eoꝝ ſuſpitionē dixit:ſicut ⁊ ſupra. Teſtimoniū meū nō
eſt verꝝ:ſi teſtimoniū ꝑhibeo de meipſo. BEDA. His āt
E ỽbis nihil eē oñdit glīā vite pn̄tis. AVG. Dixit āt h̄ pp il
lud qḋ dixerāt.[Quē teipſu3 facis?]refert.n.glīam ſuā ad
pr̄e3 de quo eſt. vñ ſubdit.[Eſt pr̄ meus q glīficat me.] De
iſto ỽbo calūniant̄ arriani fidei nr̄e:⁊ dn̄t. Ecce maioꝛ ē pr̄
Pr̄ glorificauit filiū tpe baptiſmi ⁊ i monte ⁊ tē pore paſſionis. qui glīficat filiū. Heretici nō legiſtis ⁊ ipſu3 filiū dicētē ꝙ
glīficet pr̄e3 ſuū. ALCVI. Glorificauit āt pr̄ filiū:cū tpe
baptiſmi:⁊ in mōte ⁊ tpe paſſiōis corā turb̄ vox facta ē ad
eū:⁊ poſt paſſionē eū reſuſcitauit ⁊ collocauit eū ad dexterā
ſue maieſtat̄. CHRY. Addidit āt.[Quē vos dicit:qꝛ de⁹
veſter ē.] Volebat.n.oñdē qm̄ nō ſolū pr̄e3 eū neſciebāt:
ſ3 neq3 deū. THEO. Nā ſi ỽe pr̄e3 cognoſcerēt:filiū ei⁹
venerarent̄. Deū ēt ꝯtēnunt:q homicidiū in lege ꝓhibuit:
F aduerſus chꝛi3 clamātes. Vñ ſbdit.[Et nō cognouiſtis eū.]
ALCVI.q.d. Vos carnalr̄ illū deū vr̄m vocat̄:ꝓ tpali
bus ei ſuitis ⁊ nō cognouiſtis eū:ſicē itelligēdus ē ſpiritalr̄
ei ſuire neſcitis. AVG. Quidā heretici dn̄t deū annūtia
tu3 in veteri teſtamēto:nō eſſe pr̄e3 chꝛi:ſ3 neſcio quē pn̄ci
pe3 maloꝝ angeloꝝ. Cōtra ipos ḡ dicit pr̄e3 ſuū:quē illi di
cebāt deū ſuū. Et nō cognouerūt. Si.n.ipm̄ cognouiſſent:
ei⁹ filiū recepiſſent. De ſe aūt ſbdit.[Ego āt noui eū.] Scḋ3
carnē iudicātib⁹:potuit ⁊ hic arrogās videri:ſ3 arrogantia
nō ita caueat̄:vt ỽitas relinquat̄:pp qḋ ſubdit.[Et ſi dixe
ro:qꝛ nō ſcio eum:ero ſil̄is vobis mēdax.] CHRY.q.d.
Sicut vos dicētes ſcire eū mētimini:ita ego ſi dixero me
neſcire:ſ3 maxīa demr̄atio eſt ꝙ ab illo ſit miſſus h̄ qḋ ſe
G quit̄.[S3 ſcio eū.] THEO Nālr̄ ipſi⁹ cognitionē obti
nēs:q̄lis.n.ego ſu3:tal̄ ⁊ pr̄ : qm̄ ego meip3 cogſco:⁊ illū co

gnoſco. Prebet āt īdiciū q̄ ipſe cognoſcat cū ſubdit. [Et ſmonē eius ſuo.] Sermonē mādata nūcupāt. Quidā āt ſic itelli/gūt: h̄ qd̄ dr̄ [Sermonē ei⁹ ſuo.] i. rōnē ſube ei⁹. Eadē.n. eſt rō ſube pr̄is ⁊ filij. iōq3 prē3 cognoſco. nā ⁊ p̄ qm̄ ſumit̄ vt ſit ſenſus. Qm̄ ei⁹ ſmonē ſuo. AVG. Sermonē ēt pr̄is tāq̄ fili⁹ loq̄bat̄: ⁊ ipſe erat v̄bū pr̄is: qd̄ hoībus loq̄batur. CHRY. Et q2 dixerāt. Nūqd tu maior es prē noſtro ha/braā: nihil ō morte exponēs: ſe maiorē q̄ habraā eē oñdit ⁊ñr cū ſubdit. [Habraā pr̄ veſter exul. vt vi. diē meū. vidit ⁊ gauiſus eſt.] ſc3 p̄p beneficium qd̄ a me h3 vt a maiore. THEO. q.d. diem meū deſiderabilē habuit ⁊ letitie ple/nū: nō q̄ſi alicui⁹ minimi aut fortuiti. AVG. Nō timuit: ſ3 exultauit vt videret: credēs vtiq3 exultauit ſperando: vt videret itelligēdo diē meū. Incertū aūt ē̄ eſſe vtrū dixerit tp̄alē diē dn̄i: quo erat venturus i carne: an die3 dn̄i: q̄ neſcit ortū neſcit occaſu3. S3 ego nō dubito prē3 habraā totū ſciſ/ſe. Ait eni ſuo ſuo quē mittebat. Pone manu3 ſub femore

H Habraa3 cognouit chrm̄ icar nādum.

geñ. 24. meo: ⁊ iura mihi p̄ deu3 celi. Ergo q̄ fuit illa iuratio: niſi q2

Geñ. 18. ſignificabat̄ de gn̄e habrae vētur̄ i carne deū celi. GRE.

Tūc ēt diē dn̄i habraā vidit: cum in figura ſūme trinitatis

Geñ. 22. tres angelos hoſpitio ſuſcepit. CHRY. Uel diē ſuū dicit diē crucis: quē habraā i oblatiōe ariet̄ ⁊ iſaac p̄figurauit: p̄ h̄ oñdēs q̄ nō iuit⁹ ad paſſionē venit: ⁊ oñdēs eos eē alie/nos ab habraā. Si in q̄b⁹ ille exultauit hi dolent. AVG. Quale aūt gaudiū fuit cordis videntis verbū manēs: ſplen/dorem pijs mentibus refulgentē apud patrē manētē deū: ⁊ aliqñ in carne venturū nō de pr̄is gremio receſſurum.

Tex. 13. ¶ Dixerūt ergo iudei ad eū. Quinquagita an/nos nōdū habes ⁊ habraā vidiſti? Dixit ergo eis ieſus. Amē amē dico vobis: anteq̄ habraā fieret ego ſu3. Tulerūt ergo lapides vt iacerēt in eū. Jeſus autē abſcōdit ſe ⁊ exiuit de tēplo.

A ¶ GREGO. Carnales mētes iudeor̄ audientiū v̄ba chrī oculos a carne nō ſubleuāt: dū in eo ſolā carnis etatē pen/ſant. Un̄ dr̄. [Dixerūt ḡ iudei ad eu3. Quinq̄gita ānos nō/du3 ha. ⁊ habraā vi.] q.d. m̄lta ſunt ānor̄ curricula ex quo habraā mortu⁹ ē: ⁊ q̄uo vidit diē tuū? Carnalr̄.n. h̄ itellexe/runt. THEO. Tūc āt. 33. ānor̄ chr̄s erat: q̄re ḡ non dixe/rūt. Quadra. ānos nōdū ha. ſ3 q̄nq̄ginta? Supuacua eſt hȯ/qō: ſimplr̄.n. put eis occurrit dixerūt. R̄ndēt tn̄ q̄dā q̄ p̄ q̄nq̄geſimū ānū ex reuerētia iubileū noiant: i q̄ ⁊ captiuos manumittebāt: ⁊ emptiti⁹ poſſeſſiōib⁹ cedebāt. GREG. Quos benigne redēptor nr̄ a carnis ſue ītuitu ſubmouet: ⁊ ad diuinitat̄ cōtēplationē trahit: vn̄ ſeq̄t̄. Dixit ḡ eis ieſus. Amē amē dico vobis an̄q̄ habraā fieret ego ſu3. An̄.n. p̄te/riti tp̄is eſt: ſum vō p̄ntis: ⁊ q2 p̄teritū ⁊ futur̄ tp̄s diuinitas nō h3: ſ3 ſp̄ eē h3. nō ait. An̄ habraā ego fui: ſ3 an̄ habraam

Exo. 3. ego ſum: ſ̄m illud. Ego ſum qui ſum. Ante ergo vel poſt ha

B braā habuit eē: q̄ ⁊ accedere potuit p̄ exhibitionem p̄ntie ⁊ recedere p̄ curſum vite. AVG. Quia vō creatura eſt ha/braā: nō dixit. An̄q̄ habraā eēt: ſ3 an̄q̄ fieret: neq3 h̄ dixit. Ego fact⁹ ſum: nā in p̄ncipio erat v̄bū. GREGO. S3 ſu/ſtinere iſta eternitatis v̄ba mētes infideliū nō valētes: quē itelligere nō poterāt obruere q̄rebāt. Un̄ ſeq̄t̄. [Tule. er/go lap. iu. vt ia. i eū.] AVG. Tāta duritia q̄ curreret niſi ad ſiles. ſ. lapides? Quia vō poſtq̄ cūcta q̄ ad eū ſpectabāt docēdo p̄fecerat: hi lapides inijciunt: deſerit eos q̄ſi corre/

Abſcōdit ſe a iudeis lapidantibus ieſus: q2 eis inuiſibilis factus eſt. ctionē nō ſuſcipiētes. Un̄ ſubdit̄. Jeſus aūt abſcō. ſe: ⁊ exi/uit de tēplo. Nō āt abſcōdit ſe in angulo tēpli: q̄ſi timens: aut in domūculā fugiēs: vl̄ p⁹ mur̄: aut colūnā divertēs: ſ3 celica p̄tāte iuiſibilē iſidiātibus ſe ɔſtituēs: p̄ mediū illor̄ exiuit. [Jeſus aūt abſcō. ſe ⁊ exi. de tēplo.] GREG. Qui ſi diuinitatis ſue potētiā exercere voluiſſet: tacito nutu men/tis in ſuis eos actib⁹ ligaret: aut in penas ſubite mort̄ obrue/ret. S3 qui pati venerat: exercere iudiciū nolebat. AVG.

C Magis enim erat cōmēdāda ſapientia: q̄ exercēda poten/tia. ALCVI. Jō ēt fugit: q2 nōdū venerat hora paſſiōis: ⁊ q2 ipſe nō elegerat hoc gen⁹ mortis. AVG. Ergo tanq̄ hō a lapidib⁹ fugit: ſ3 ve illis a q̄r̄ lapideis cordib⁹ deus fugit. BEDA. Myſtice āt q̄tquot malas cogitationes q̄s

Myſtice. aſſumit: q̄ſi tot lapides in ieſu3 mittit: ac deinde q̄tū ad ſe p̄tinet ſi ad deliberationē trāſit: ieſu3 extinguit. GREG. Quid aūt abſcondendo ſe dn̄s ſignificat: niſi q̄ eis ipſa ve/ritas abſcōdit̄: qui eius v̄ba ſequi contēnunt? Eā q̄ppe quā non inuenit humilē veritas fugit mentem. Quid aūt nobis hoc exēplo loquit̄: niſi vt etiam cū reſiſtere poſſumus ira3 ſuperbientium humiliter declinemus.

Cū reſiſtere malis poſſumus irā ſupbiētium declinare debemus.

Cap. IX.

ET preteriens ieſus vidit hoīem cecu3 a natiuitate: ⁊ interrogauerunt eu3 di/ſcipuli eius. Rabbi: q̄s peccauit hic an parētes eius vt cecus naſceret̄? Re/ſpondit ieſus: neq3 hic peccauit: neq3 parētes eius: ſed vt manifeſtentur op̄a dei in illo. Me op3 op̄ari op̄a eius qui miſit me donec dies ē. Uenit nox q̄ñ nemo p̄t operari. Quādiu ſum in mūdo: lux ſu3 mūdi. Hec cū dixiſſ3 expuit in terram ⁊ fecit lutum ex ſputo: ⁊ liniuit lutum ſuper oculos ceci: ⁊ dixit ei. Uade ⁊ laua in na/tatoria ſyloe: quod interpretatur miſſus. Abijt ergo ⁊ lauit: ⁊ venit videns.

Tex. 1.

ſup. 8.

infra. 12

A ¶ CHRY. Quia iudei ſermonū chr̄i altitudinē nō ſuſce/perāt: exiēs de tēplo curauit cecū: ſui abſentia eor̄ furore3 mitigans: ⁊ p̄ op̄ationē ſigni eor̄ duritia3 molliēs: ⁊ de his que dcā ſunt a ſe faciēs fidē. Un̄ dr̄. [Et prete. ie. vi. ho. ce. a nati.] Ubi cōſiderādū q̄ egrediēs de tēplo ſtudioſe venit ad opus ſui manifeſtatiuū. Ipſe.n. vidit cecū: nō cecus ad eū acceſſit. Et ita ſtudioſe reſpexit vt diſcipuli eius vidētes eū ſtudioſe aſpicientē interrogarēt. Sequit̄ eni. [Et inter. eū diſci. eius. Rabbi: q̄s pec. hic an parē. eius: vt cecus na/ſceret̄?] AVG. Rabbi magiſter eſt. Magiſtru3 appel/lant: q2 diſcere cupiebant: q̄ōne3 quippe propoſuerāt dn̄o tāq̄ mag̃ro. THEO. Ur̄ tn̄ hec qd̄ peccare: neq3.n. ſuſce/perant apoſtoli nugas gētiliū: q̄ aīa in alio ſeculo vitens peccauit: ſ3 diligēter inuenti nō apparet ſimplex hec qō. CHRY. Uenerūt.n. ad hāc interrogationē: q2 prius ſupra

B paralyticū curās dixit. Ecce ſan⁹ factus es: nō vltra pecces. Il/li igit̄ cogitātes: q2 p̄p pctā fuerat ille paralyſi reſolut⁹: que/runt de iſto. Si h̄ peccauit. qd̄ nō eſt dicere: a natiuitate.n. cecus eſt. Aut parētes ei⁹: ſ3 neq3 hoc. Filius.n. pro prē non ſuſtinet penā. Seq̄tur. [R̄ndit ie. Neq3 hic peccauit: neq3 parētes ei⁹.] AVG. Nūqd vel ipſe ſine originali pctō na/tus erat: vel viuēdo nihil addiderat? Habebāt ergo pctm̄ ⁊ ipſe ⁊ parētes ei⁹: ſ3 nō ipſo pctō factū eſt vt cecus naſce/ret̄. Ipſe aūt cauſa3 dicit q̄re cecus ſit nat⁹: cū ſubdit. [S3 vt manifeſtent̄ op̄a dei in illo.] CHRY. Nō autē ex hoc oſtēdit: q̄ alij ceci facti ſunt p̄p pctā parētū. Neq3.n. cōtin/git vno peccante aliu3 puniri: qd̄ aūt dicit. [Ut manifeſtet̄ gloria dei] de ſeipſo dicit: nō de patre. Illi⁹ enim gloria iā manifeſta erat: ſ3 nunqd iſte iniuſta paſſus eſt? S3 ego eū b̄n̄ficiū accepiſſe dico p̄ cecitatē. Per hanc.n. interioribus reſpexit oculis. Qui vō ex nō ente ad eſſe eū deduxit p̄tātē hēbat abſq3 iniuria: ⁊ ita eū dimittere. Dicūt autē quidam q̄ñ vt hic nō eſt cauſatiuū: ſed ſignificat euētū: ſicut ⁊ illō. Lex ſubintrauit vt abūdaret delictū: ſic ⁊ hoc ɔſecutū eſt vt

ſup. 5.

Ro. 5.

bant in corde qđ iā ille habebat in facie. Uñ ſequit̃. ⌊Et
C dixerūt. Ubi eſt ille? ⌋ CHRY. Dicebāt aūt hoc occaſio-
nem meditātes. Iaȝ.n. aduerſus ipſum cōſpirauerāt. Chis
aūt nō aderat his qui curabant̃. Nō.n. querebat gloriam
neq; ſe oſtētare. Recedebat etiā ſemꝑ curans ieſus: vt oīs
ſuſpitio tolleret̃ ſignoꝝ. Qui.n. nō cognoſcebant eū qualr̃
ob grāz eius ſe curatos ꝯfiterent̃? Uñ ſequit̃. ⌊Ait. neſcio.⌋
AVG. In his v̄bis inuncto ſilīs erat: nōdum videnti ꝑdi
cat: et neſcit quid ꝑdicat. BEDA. Uñ figurā tenet cathe-
cuminoꝝ: qui etſi credūt in ieſuȝ: adhuc tñ eū quaſi neſciūt:
q: nōdū loti exiſtūt. Phariſeoꝝ aūt erat approbare opus
D vel improbare. CHRY. Iudei igit̃ querentes. ⌊Ubi eſt
ille. ⌋ volebant eū inuenire: vt eū ducerent ad eos: q: v̄o nō
habuerūt eū ducūt cecū. Uñ ſeqtur. ⌊Adducūt eū ad pha.
qui ce. fuerat. ⌋ vt. ſ. vehemētius eū iterrogarēt. Propterea
aūt et euāgeliſta ſubdit. ⌊Erat aūt ſabbatuȝ qñ lu. fecit ie. et
ape. ocu. eius. ⌋ Ut ſcȝ eoꝝ malā mētē demonſtraret: et cāȝ
ꝑꝑ quā euȝ q̄rebant: vt. ſ. occaſionē ꝯ eū inuenirent: et vt de-
traherent miraculo ꝑ eſtimataȝ legis ꝑuaricationē: qđ ēt
manifeſtū eſt ex his que ſequunt̃. Sequit̃ enim. ⌊Iteꝝ er-
go inter. eum pha. quō vidiſſz. ⌋ Uide autē qualr̃ nō turba-
tur cecus. Naȝ qñquideȝ turbis dicebat ſine ꝑiculo interro
gatus: nō ita magnū erat v̄itatē dicere. Mirabile autē eſt
nunc ꝙ in ampliori ꝑiculo cōſtitutus: neq; negat neq; ꝯtria
dicit prioribus. Sequit̃ eniȝ. ⌊Ille aūt dixit eis. Lutū po-
ſuit mihi ſuꝑ oculos meos: et laui: et video. ⌋ Hoc aūt ad eos
qui iam audierant ſuccinctus loquit̃. Non enī dixit nomen
dicētis: neq; qm̄ dixit mihi. ⌊Uade et laua. ⌋ ſed confeſtim.
⌊Lutum poſuit et c. ⌋ et ſic ꝯtrium paſſi ſunt eius qđ volebāt.
Duxerunt eniȝ eū vt negatuꝝ: ſed ab eo certius didicerūt.
E Sequit̃. ⌊Dicebant ergo ex phariſeis. ⌋ AVG. Non oēs
ſȝ quidam. Iaȝ enim inungebant̃ quidē. Dicebāt ergo: nec
videntes nec inūcti. ⌊Non eſt hic homo a deo qui ſabbatū
non cuſtodit. ⌋ Ipſe potius cuſtodiebat qui ſine pctō erat.
Sabbatū enim obſuare ſpūaliter eſt nō hīe pctm̄: et hoc
admonet deus qñ cōmendat ſabbatū. Oē opus ſeruile nō
facietis. Quid ſit opus ſeruile a dn̄o audite. Oīs qui facit
peccatuȝ ſeruus eſt peccati: ſed iſti ſabbatū carnalr̃ obſer-
uabant: ſpūaliter violabāt. CHRY. Malitioſe aūt qđ fa
ctuȝ eſt ſilentes: eſtimatā ꝑuaricationē in mediū ferebant.
Non enī dicebāt qm̄ ſabbato curat: ſȝ qm̄ ſabbatū nō ſer-
uat. Sequit̃. ⌊Aliȷ dicebant. Quō poteſt hō peccator hec
ſigna facere? ⌋ A ſignis.n. iducebant̃: ſed imbecilliter erant
diſpoſiti. Congruū enim erat oſtendere qualiter ſabbatuȝ
nō ſoluit̃: ſȝ nōdū hanc habebant mētē ꝙ deus eſſet: vt poſ
ſent rñdere qm̄ dn̄s ſabbati hec fecit. Nullus deniq; eoꝛuȝ
audebat ea que volebat manifeſte dicere: ſȝ in ambiguita-
te: hi quidē ꝑꝑ improbabilitatē: aliȷ v̄o ꝑꝑ amorē principa
tus. Sequit̃. ⌊Et ſciſma erat iter eos. ⌋ Hoc ſciſma ꝑmo in-
F cepit in paulo: deinde in principib⁹. AVG. Dies enī erat
chrīs qui inter lucē et tenebras diuidit. CHRY. Uolentes
aūt qui dixerant. Hō peccator nō pōt talia ſigna facere: os
alioꝝ obſtruere: eū qui ſuſcepit v̄tutis expientiaȝ in mediū
ducunt: vt nō videantur ipſi aduocatione vti. Uñ ſequit̃.
⌊Dicunt ergo ceco iteꝝ. Tu quid dicis de illo qui apuit ti-
bi oculos? ⌋ THEO. Uide quō beniuole querunt: nō enī
dixerunt. Tu quid dicis de illo qui ſabbatū nō obſeruat: ſȝ
miraculū cōmemorant. Quō apuit tibi oculos: bñ ipſum
ſanatū concitantes: quaſi dicerēt. Bñfecit tibi: vñ debes eū
predicare. AVG. Uel querebant quēadmodū hoiem ca
lūniarentur: vt eū de ſynagoga eycerent: ſed ille conſtanter
qđ ſentiebat expeſſit. Uñ ſequit̃. ⌊Ille autē dixit: q: ꝓpha
eſt. ⌋ Adhuc quidē inunctus in corde: nondum dei filiuȝ cō
fitebatur: non mentitur tamen. Ipſe enim dn̄s de ipſo ait.
Non eſt propheta ſine honore niſi in patria ſua.

Sabbatuȝ ſpūale obſeruare eſt nō habere peccati. Exo.20. ſup.8.

¶ Non crediderunt ergo iudei de illo q: cecus Tex.3. mat.13.
fuiſſet: et vidiſſet: donec vocauerunt parentes
eius qui viderat: et interrogauerunt eos dicen
tes. Hic eſt filius veſter quē vos dicitis: q: ce-
cus nat⁹ eſt? Quō ergo nunc videt? Rñderūt
eis parētes ei⁹: et dixerunt. Scim⁹ q: hic eſt fi-
lius noſter: et q: cecus natus eſt. Quō āt nunc
videat neſcimus: aut qs eius apuit oculos nos
neſcimus: ipſuȝ interrogate. Etatē hȝ: ipſe de
ſe loquatur. Hec dixerunt parentes eius: qm̄ ti
mebant iudeos. Iaȝ enim cōſpirauerant iudei
vt ſiquis eum ꝯfiteretur eſſe chriſtum: extra ſy
nagogam fieret. Propterea parentes eius di-
xerunt: quia etatem habet ipſum interrogate.
¶ CHRY. Quia phariſei cecū attonitū facere non value A
runt: ſȝ videbant eū cū oī propalatione bñfactorē ſuū ꝑdi-
cantē: ꝑ parētes putabant chrī miraculū anihilare. Uñ dr̄.
⌊Non credi. ergo iudei de illo q: cecus fuiſſet et vidiſſet: do
nec voca. pa. ei⁹ qui viderat. ⌋ AVG. i. cecus erat et vide-
rat. CHRY. Sȝ hec eſt v̄itatis nā: ꝑ que putat̃ inſidias
pati: ꝑ hec fortior fit: mēdaciuȝ enī ſibiipſi qdē obuiat: et ꝑ
ea ꝑ que ledere v̄itatē vī: ꝑ ea clariorē eam oñdit: qđ et nūc
factū eſt. Ne enim aliqs diceret ꝙ vicini nihil certū dixe-
runt: ſȝ ꝑ quādaȝ aſſimilationē locuti ſunt. Parētes in me-
diuȝ ducunt̃: qui maxime ſuū filiū cognoſcebāt. Statuētes
aūt eos in mediū: cū multo furore interrogant. Uñ ſequit̃.
⌊Et iter. eos dicē. hic eſt fili⁹ veſter? ⌋ et nō dicūt. Qui qñq;
fuit cecus: ſȝ ⌊quē dicitȷ q: natus eſt cecus. ⌋ O ingnati quis
pater eligeret talia mētiri de filio? Solū nō dicūt quē vos
feciſtis cecū. Duob⁹ aūt his ad negationē eos iducere conā-
tur: et in hoc ꝙ dicūt. ⌊Quē dicitis q: natus ē cecus. ⌋ et in B
ꝙ ſubdūt. ⌊Quō ergo nūc videt? ⌋ THEO. q. d. Aut hoc
falſuȝ eſt ꝙ nūc videat: aut ꝑmū ꝙ cecus fuerit. Sȝ cōſtat
hoc eſſe veꝝ ꝙ videt: falſuȝ ergo fuit ꝙ cecū eū dicebatis.
CHRY. Trib⁹ ergo iterrogationib⁹ factis: ſi fili⁹ eoꝝ eſt:
ſi cecus fuit: et q̄lr̄ vidit: duas cōfitent̃. Uñ ſequit̃. ⌊Rñde-
runt ergo eis parētes ei⁹ et dixerūt. Scimus q: hic eſt filius
noſter: et q: cecus nat⁹ eſt. ⌋ Tertiā aūt abyciūt. Uñ ſubdūt.
⌊Quō aūt nūc videat neſcim⁹: aut qs eius apuit oculos nos
neſcimus. ⌋ Et hoc ēt pro v̄itate factū eſt: vt nullus ali⁹ ſȝ is
qui curatus eſt et qui dignus fide erat: hoc confiteret̃. Uñ
ſequit̃. ⌊Ipſuȝ iterro. etatē hȝ: ipſe de ſe loquat̃. ⌋ AVG.
q. d. Iuſte cogeremur loq pro infante: q: ipſe pro ſe loq nō
poſſet. Cecū a natiuitate nouimus: ſȝ loquentē. CHRY.
C Qualr̃ ergo grati fuerint parētes qui eoꝝ que ſciebāt: que-
dam tacuerūt ꝑꝑ timorē iudeoꝝ. Sequitur.n. ⌊Hec di. pa
rētes eius q: time. iudeos. ⌋ Rurſus et hic opinionē iudeoꝝ
et mentē euāgeliſta iducit. Uñ ſequit̃. ⌊Iam.n. cōſpi. iu. vt
ſiqs eū cōfi. chrīm extra ſyna. fieret. ⌋ AVG. Iam nō erat
malū fieri extra ſynagogam: illi expellebant: chrūs ſuſcipie-
bat: ſequitur. ⌊Propterea pare. eius dix. q: eta. habet ip-
ſum interrogate. ⌋ ALCVI. In quo oſtendit euangeliſta
illos nō ꝑ ignorantiā: ſed ꝑꝑ metū talia rñdiſſe. THEO.
Imbecilliores enī filio erant qui teſtis aderat intrepidus
veritatis: illuminatos habēs oculos intellectus a deo.
¶ Uocauerunt ergo rurſuȝ hominem qui fue- Tex.4 Joſue.7
rat cecus: et dixerunt ei. Da gloriaȝ deo. Nos
ſcimus quia hic homo peccator eſt. Dixit er-
go eis ille. Si pctōr eſt neſcio: vnuȝ ſcio q: ce-
cus cum eſſem modo video. Dixerūt ergo illi.

Nā v̄itas ꝑro pluꝛes iſidias pat̃ tāto magis eſt fortior.

Parētes ceci illuminati ꝑꝑ timorē iudeoꝝ nō ſunt auſi chrīm cōfiteri.

Quid fecit tibi? Quomõ aperuit tibi oculos. Rñdit eis. Dixi vobis iam ꝛ audiſtis. Quid iteruȝ vultis audire? Nũquid ꝛ vos vultis diſcipuli eius fieri? Maledixerunt ergo ei: ꝛ dixerũt. Tu diſcipulus illius ſis: nos aũt moyſi diſcipuli ſumus. Nos ſcimus qꝛ moyſi locutꝰ eſt deus: hunc aũt neſcimus vñ ſit. Reſpondit ille homo: ꝛ dixit eis. In hoc enim mirabile eſt qꝛ vos neſcitis vñ ſit: ꝛ apuit meos oculos. Scimus autẽ qꝛ peccatores deus nõ audit: ſed ſiqs dei cultor eſt: ꝛ volũtateȝ eius facit hunc exaudit.

Infra. 11. A ſeculo non eſt auditũ: qꝛ quis apuit oculos ceci nati. Niſi eẽt hic a deo: non poſſet facere qcq̃. Rñderũt ꝛ dixerũt ei. In peccatis natus es totus: ꝛ tu doces nos? Et eiecerunt eũ.

A ❡ CHRY. Qꝛ parẽtes miſerũt pharifeos ad illũ q curatus eſt: rurſus vocauerũt eũ ſcdo. Uñ dr̃. ⌊ Uoca. ergo rurſus ho. q ce. fue. ⌋ Nõ aũt manifeſte dicũt. Nega qꝛ xp̃s te curauit: ſȝ ſub ꝑtextu religiõis ad hoc eũ iducẽ volũt. Uñ ſeqꝛ. ⌊ Da gloriã deo. ⌋ q.d. Cõfitere: qꝛ hic nihil eſt opatꝰ.

Negaſ beneficiũ a deo acceptũ eſt ipſȝ deum blaſphemaſ. AVG. Nega qð accepiſti, hoc plane nõ eſt deo gloriã dare: ſȝ deũ potiꝰ blaſphemare. ALCVI. Sic aũt volebãt illũ dare gloriã deo: vt ſicut ꝛ ipſi xp̃m diceret peccatorẽ. Uñ ſeqꝛ. ⌊ Nos ſcimꝰ qꝛ hĩ hõ pctõꝛ ẽ. ⌋ CHRY. Qualr̃ ergo nõ arguiſtis euȝ dicẽtẽ. Quis ex vobis arguet me de

ſup. 8. pctõ? ALCVI. Sȝ ille vt neqȝ pateret calũnie: neqȝ vitatẽ celaret nõ dixit. Scio eũ iuſtũ. naȝ ſequiꝛ. ⌊ Dicit ergo

B ille. Si peccator eſt neſcio. ⌋ CHRY. Qualr̃ g dixit. Qꝛ ꝓpbã eſt: nũc dic. ⌊ Si pctõꝛ eſt neſcio. ⌋ Nũqd mõ timuit cecꝰ? Abſit: ſȝ voluit xp̃m a rei teſtimonio ꝛ nõ a ſua voce ab icuſatiõe eripe: ꝛ ſuã rñſionẽ facere fidedignaȝ ab accepto bñficio. Uñ ſbdit. ⌊ Unũ ſcio: qꝛ cecus cũ eſſem: mõ video. ⌋ q.d. Nihil mõ de hĩ dico: vtrũ ſit pctõꝛ: ſed iteꝝ dico ꝙ manifeſte noui: qꝛ igiꝛ nequerũt euertere qð factũ ẽ ad priores redeũt ſmones: rurſus modũ curatiõis ingrentes: ſicut canes quidẽ venationẽ nũc huc: nũc illuc iueſtigãtes. Uñ ſeqꝛ. ⌊ Dixerunt g illi. Quid fecit tibi: quõ aperuit tibi oculos. ⌋ Hoc eſt. Nũqd pſtigio aliq̃? Nõ. n. dixerũt: qlr̃ vidiſti: ſȝ qlr̃ apuit oculos tibi. dãtes occaſionẽ detrahendi ꝯ eius opõnẽ. Donec igiꝛ res inquiſitione idigebat: cecus remiſſe loquebaꝛ. Qꝛ vo iaȝ vicerat: audacter de reliquo eis loquiꝛ. Uñ ſeqꝛ. ⌊ Rñdit eis. Dixi vobis iaȝ ꝛ audiſtis: qd

C iteꝝ vultis audire? ⌋ q.d. Nõ attẽdiſ ad ea que dicunꝛ: vñ vltra nõ rñdebo vobis inaniter iterrogãtibꝰ ꝛ nõ volẽtibꝰ addiſcere ſȝ cauillari que dicũtur. Uñ ſeqꝛ. ⌊ Nũqd ꝛ vos vultiſ diſcipuli eiꝰ fieri? ⌋ AVG. Quid ẽ. ⌊ nũqd ꝛ vos. ⌋ niſi qꝛ iaȝ ego ſum, nũqd ꝛ vos vultis. iaȝ video: ſȝ nõ iuideo. Hec loquebaꝛ iaȝ ſtomachans aduerſus duritiã iudeoꝝ: ꝛ ex ceco vidẽs: nõ ferẽs cecos. CHRY. Itaqȝ forte qd eſt

Ueritas claros facit ꝛ mendaciũ imbecilles. vitas: ita ibecille mẽdaciũ. Nã vitas qdẽ ꝛ ſi deſpectos aſſumpſerit: claros eos facit vl̃ oñdit. Mẽdaciũ aũt etſi cuȝ fortibꝰ fuerit: ibecilles eos monſtrat. Seqꝛ. ⌊ Maledixe. g ei ꝛ dixe. Tu diſci. eiꝰ ſis. ⌋ AVG. Maledictũ eſt ſi cor diſcutias: nõ ſi vba ꝑpendas: tale maledictũ ſup nos ꝛ ſup filios nr̃os. Seqꝛ. ⌊ Nos aũt moyſi diſcipuli ſumꝰ. nos ſcimꝰ qꝛ moyſi locutꝰ eſt deus. ⌋ Sȝ nũc ſciretis: qꝛ p moyſen ꝑdi-

ſup. 5. ctus eſt deus: habetis. n. dñm dicẽtẽ. Si crederetis moyſi:

D crederetiſ ꝛ mihi: de me ille ſcripſit: ita ne ſegnẽ ſeruũ ꝛ doꝛſum ponitis ꝯ dñm? nã ſubditis. ⌊ Hũc aũt neſcimꝰ vñ ſit. ⌋ CHRY. Ea q̃ p viſuȝ cognoſcitis: auditu minora eſtimaſtis: illa. n. que noſſe vos dicitis a ꝓgenitoribus audiſtis. Sȝ nõne fidedignior eſt: g certificauit ꝙ a deo venit p miracula: que nõ ſolũ audiſtis ſȝ vidiſtis? Uñ ſeqꝛ. ⌊ Rñdit ille hõ ꝛ dixit eis. In hoc. n. mirabile eſt: qꝛ vos neſcitis vñ ſit: ꝛ apuit oculos meos. ⌋ Ubiqȝ ſignũ iducit: qꝛ hoc deprauare nõ poterãt: ſȝ ab eo ꝯuincebanꝛ. Et qꝛ dixerãt: ꝙ hõ pctõꝛ nõ põt talia ſigna facẽ: de cetero illo illoꝝ aſſumit iudiciũ ꝓpria vba eis in memoriã reducẽs. Uñ ſubdit. ⌊ Scimus aũt qꝛ pctõꝛes deus nõ audit. ⌋ q.d. Opinio hec mea ꝛ vr̃a

E cõis eſt. AVG. Adhuc tñ vnctꝰ loqꝛ. Nã ꝛ pctõꝛes exau- Deꝰ pctõres exaudit: ſȝ facere miracula eis non cõcedit. dit deus. Si. n. nõ fruſtra publicanꝰ diceret. Deus ꝓpitius eſto mihi pctõꝛi: ex illa ꝯfeſſiõe meruit iuſtificationẽ: quõ ipſe cecus illuminationẽ. THEO. Uel dicẽdũ eſt: qꝛ ꝙ dictũ eſt deũ nõ exaudire pctõꝛes: hoc ſignificat: ꝙ facere miracula deus peccatoribꝰ nõ ꝯcedit. Cũ vo veniã iplorãt de cõmiſſis trãſlati ſunt de gradu peccãtiũ ad ſtatũ penitẽtiũ. CHRY. Et vide ꝙ cũ ſupra dixit. ⌊ Si peccator eſt neſcio. ⌋ nõ dubitãs dixit. Hic. n. nõ ſolũ a peccatis eũ excuſat: ſȝ valde deo placentẽ oñdit. Nã ſubdit. ⌊ Siqs dei cultor eſt: ꝛ volũtatẽ eiꝰ facit: hũc exaudit. ⌋ Nõ. n. ſufficit deuȝ cognoſcere: ſȝ volũtatẽ eiꝰ facere: deinde extollit qð factuȝ eſt di. ⌊ A ſeculo nõ eſt au. qꝛ qs ape. ocu. ce. nati. ⌋ q.d. Si cõfitemini qꝛ deus peccatores nõ audit. hic aũt miraculuȝ fecit: ꝛ tale quale nullus hoium fecit: manifeſtũ eſt vtutem qua hoc fecit maiorẽ eẽ: q̃ que eſt ſȝ hoieȝ vtus: vñ ſubdit.

F ⌊ Niſi eẽt hic a deo: nõ poſſet facere quicq̃. ⌋ AVG. Libere ꝯſtanter veraciter. Hec enim que facta ſũt a dñõ a quo fierẽt niſi a deo? Aut qꝛ a diſcipulis talia fierent: niſi in eis dñs habitaret? CHRY. Qꝛ g vitatẽ locutꝰ eſt in nullo cõfuſus eſt: qꝛ maxie admirari eũ oportebat tũc eũ condemnant. Sequiꝛ eni. ⌊ Reſponderũt ꝛ dixerũt ei. In peccatis natus es totus: ꝛ tu doces nos. ⌋ AVG. Quid eſt totus? cũ oculis clauſis: ſȝ qui apuit oculos: ſaluat ꝛ totũ. CHRY. Uel dicũt. Totꝰ: ac ſi dicerẽt. A prima etate in peccatis es. Hic igiꝛ eiꝰ cecitatẽ exprobrãt oñdentes: ꝙ ꝑꝑ peccata factus eſt cecus: qð rõnẽ nõ habebat: donec ergo expectabãt

Maiorũ ꝯſuetudo ſolet dedignari aliquid a minoribꝰ diſcere. eum negatuꝝ eſſe: fidedignũ eẽ putabãt: ſȝ nũc eũ excludũt. Uñ ſequiꝛ. ⌊ Et eiecerunt eũ foras. ⌋ AVG. Ipſi illuȝ magiſtrum fecerant: ipſi vt diſcerent totiens interrogauerunt ꝛ ingrati docentem proiecerunt. BEDA. Solet eniȝ maiorum conſuetudo a minoribꝰ aliqd diſcere dedignari.

❡ Audiuit ieſus: qꝛ eiecerunt eum foras: ꝛ cuȝ Tex. 5. inueniſſet eum dixit ei. Tu credis in filiũ dei? Reſpondit ille ꝛ dixit. Quis eſt dñe vt credaȝ in eũ? Et dixit ei ieſus. Et vidiſti eum: ꝛ qui loquitur tecuȝ ipſe eſt. At ille ait. Credo dñe. Et procidens adorauit eũ: ꝛ dixit ei ieſus. In iudiciuȝ ego in hunc munduȝ veni: vt qui nõ vidẽt videant: ꝛ qui vident ceci fiant. Et audierunt quidã ex phariſeis qui cũ ipſo erãt: ꝛ dixerunt ei. Nũquid ꝛ nos ceci ſumus? Dixit eis ieſus. Si ceci eſſetis nõ haberetis peccatũ. Nũc vo qꝛ dicitis videmus peccatũ veſtrum manet.

A ❡ CHRY. Qui ꝑꝑ veritatẽ ꝛ xp̃i ꝯfeſſionẽ iniuria oppri- Qui ꝑꝑ xp̃m opprimũtur hi maxie honorãꝛ. munꝛ: hi maxime honoranꝛ: qð in ceco factuȝ eſt. eiecerũt enim eũ ex tẽplo iudei: ꝛ iuenit euȝ dñs tẽpli ꝛ eũ ſuſcepit: ſicut agonotheta athletã multũ laborantẽ ꝛ coronauit: vñ dicitur. ⌊ Audiuit ieſus qꝛ eie. euȝ fo. ꝛ cũ inue. eum dixit ei. Tu cre. in fi. dei? ⌋ Oſtẽdit aũt euangeliſta: qꝛ ꝑꝑ hoc venit ieſus vt ei loqueref. Interrogat aũt non ignorans: ſed volens ſeipſum notũ facere: ꝛ oſtendens qꝛ multum appreciatur eius fidem: quaſi dicat. Plebs contumeliata eſt mihi: ſed nulla mihi eſt cura illorum: vnius cura eſt vt tu cre-

Melioꝛ ē vn⁹ faciēs volūtatē dei ꝙ̄ decem mille iniqui.

das:melioꝛ eſt faciēs voluntatē dei:ꝙ̄ decies mille iniqui. HYLA.6.de tri.Si aūt ſola chꝛi qualiſcūq3 confeſſio fidei eſſet ꝯſumatio dictū fuiſſet.Tu credis in chꝛm. Sz qꝛ hereticis pene oibus hoc nomē in oꝛe eēt futurū vt chꝛm cōfiterent:ꝛ filiū tn̄ negarēt:id qđ ꝓpꝛiū chꝛo eſt:ad fidez poſcit.i.vt credat in dei filiū.Crediđiſſe aūt in dei filium qđ ꝓficit ſi credat in creaturā:cū a nobis fides in chꝛo nō creature dei:ſed filij dei poſtulet. CHRY.Nōdū āt cecus chꝛz nouerat.Cecus enim erat anteꝙ̄ veniret ad chꝛz. ꝛ poſt curationē a iudeis circūtrahebat.Vn̄ ſeqt.[Rn̄dit ille ꝛ dixit.Quis ē dn̄e vt credā in eū?]Deſiderātis ꝛ valde īgerentis aīe vbū eſt:pro quo tot diſputauit. Hūc ignorat:vt diſcas in eo vitatē amoꝛē.nōdū dixit ei dn̄s.Ego ſum qui curaui te:ſed medie adhuc loqt.Vn̄ ſequit.[Et vidiſti

B

eum.] THEO.Hoc aūt dicit:vt reducat ei in memoꝛiaz ſanitatē:ꝛ qꝛ ab ipſo vtutē vidēdi acceperat.Attēde autē qm̄ qui loquebat ex maria natus eſt:ꝛ ipſe idē eſt dei fili⁹:non alius ꝛ ali⁹ ſm erroꝛē neſtoꝛij.vn̄ ſeqt.[Et qui loqt tecum ipſe eſt.] AVG.Nō lauat faciē cordis ei⁹. Deniq3 iam facie lota cordis ꝛ mūdata ꝯſcia:agnoſcit illū nō filiū hoīs tm̄ qđ ante crediderat:ſed iam filiū dei qui carnē ſuſceperat.Vn̄ ſeqt.[At ille ait.Credo dn̄e.]Pax eſt credere.vis videre qualē credat.[Et ꝓcidēs adoꝛauit eū.] BEDA.

Oꝛantes deū nō erecta ceruice ſz in terrā ꝓſtrati eē debent.

In quo pñt ſumere exēplū:vt non erecta ceruice quis dn̄z roget:ſz ſupplex in terrā proſtratus:eiuſmiam imploꝛet. CHRY.Per hoc igit ei⁹ diuinaz vtutē oñdēs:ꝛ vbo op⁹ adiungēs.dn̄s aūt illū feruentioꝛē circa fidē fecit:ꝛ eos q ſequebant erexit.Vn̄ ſequitur.[Et dixit eis ieſus.In iudi-

C

cium ego in hūc mūdū veni.] AVG.Dies eniz erat inter lucē ꝛ tenebꝛas diſcurrēs:recte aūt ſubdit.[Vt qui non vident videāt.]qꝛ de tenebꝛis liberat.Sed qđ eſt qđ ſubdit.[Et qui vidēt ceci fiāt.]audi qđ ſequit.Cōmoti ſunt enim phariſei qđā ex verbis iſtis.Vn̄ ſequit.[Et audierunt qđā ex phariſeis qui cū ipſo erant:ꝛ dixerunt ei.Nunqđ ꝛ nos ceci ſumus.]hoc.n.eos mouebat. Et qui vident ceci fiant. Sequit.[Dixit ergo eis ieſus.Si ceci eſſetis:nō haberetis peccatū.]i.ſi vos cecos diceretis:ꝛ ad medicū recurreretꝭ. [Nūc vo qꝛ dicitis. Videm⁹.peccatū veſtrū manet.]qꝛ.n. dicēdo.[Videmus.]medicū nō queritis:in cecitate veſtra manebitis:hoc eſt ergo qđ pauloante dixit.[Ego veni: vt qui nō vidēt videāt.]i.qui ſe nō videre cōfitētur:ꝛ medicum querūt vt videāt.[Et qui vidēt ceci fiāt.]i.qui ſe putant videre:ꝛ medicū nō querūt:in ſua cecitate ꝑmaneant. Ergo iſtaz diſcretionē vocauit iudiciuz:cū ait.[In iudiciū veni in hunc mūdū.]Nō illud iudiciū iam intulit mūdo: qđ de viuis ꝛ moꝛtuis in fine ſeculi iudicabit. CHRY.

D

Vel alr.In iudicium dixit.i.in mai⁹ ſupplitiū:oñdens qm̄ qui cōdēnauerūt eum ipſi ſunt qui cōdēnati ſunt.Qđ autez dicit[Vt qui nō vidēt videant:ꝛ qui vidēt ceci fiāt.]Idez eſt qđ paulus dicit.ꝙ gētes que nō q̄rebāt iuſtitiā iuenerūt

Ro.9.

iuſtitiā:q̄ eſt ex fide chꝛi.Iſrael autē ſequēs legez iuſtitie: in legē iuſtitie nō ꝑuenit. THEO.q.d.Ecce qui a natiuitate nō viderat:iaz videt aīa in coꝛpoꝛe:qui vo videre vidē-

Sunt due viſiones ꝛ due cecitates.

tur:excecati ſunt intellectu. CHRY.Sūt.n.due viſiōes ꝛ due cecitates.ſ.ſenſibilis ꝛ intellectualis:illi aūt ad ſenſibilia inhiant ſoluz:ꝛ de ſenſibili ſolū verecūdabant cecitate:vn̄ oñdit eis ꝙ melius eēt eos eē cecos:ꝙ̄ ſic vidētes:ꝓp qđ dicit.Si ceci eſſetis:nō haberetꝭ peccatū:qꝛ tolerabili⁹ fieret vobis ſupplitiū.Sz nūc dicitis:qꝛ videtꝭ. THEO. Nō cōſiderantes factū in ceco miraculū:nō eſtis digni ve-

E

nia:q̄ſi ex viſis miraculis ad fidē non attracti. CHRY. Hoc igit qđ eſtimabant eē magnaz laudē:oñdit ꝙ eis fert ſupplitiū:ꝛ ſil cōſolat⁹ eſt euz qui a natiuitate fuerat cecus de coꝛpoꝛali cecitate. Nō aūt ſine cā euāgeliſta dicit:ꝙ audierūt hoc qđaz ex phariſeis qui cū ipſo erant:ſz vt rememoꝛet qm̄ iſti illi erant qui prius reſtiterāt chꝛo:deinde eū lapidare voluerūt.Erant enim quidā ſupficietenus ſe quētes:ꝛ facile in contrarium traſmutabant. THEO. Vel aliter.Si ceci eſſetis.i.inſcij ſcripturarū:nequaꝙ̄ tam grāde vobis peccatū incūberet tanꝙ̄ ignoꝛantia peccantib⁹: nūc vo qꝛ prudentes vos atq3 legiſperitos aſſeritis:ꝑ voſipſos condemnabiles eſtis. Cap.X.

Amen amen dico vobis:qui nō intrat per oſtiū in ouile ouium: ſed aſcēdit aliunde:ille fur eſt ꝛ latro.Qui autez intrat ꝑ oſtium paſtoꝛ eſt ouiū. Huic oſtiarius aperit:ꝛ oues vocez eius audiūt. Et propꝛias oues vocat nominatim:ꝛ educit eas. Et cum propꝛias oues emiſerit ante eas vadit: ꝛ oues illū ſequunt:qꝛ ſciūt vocē eius. Alienū aūt nō ſequunt:ſz effugiūt ab eo:qꝛ nō nouerūt vocē alienoꝝ.Hoc ꝓuerbiū dixit eis ieſus.Illi autem non cognouerunt quid loqueretur eis. Tex.1.

CHRY.Qꝛ dn̄s de cecitate iudeoꝝ diſputauerat:ne dicant.Nō eſt ex nr̄a cecitate ꝙ ad te non accedimus:ſz a te auertimur:vt erroneū fugiētes:vult oñdere ꝙ nō eſt erroneus ſz paſtoꝛ:ponēs ſigna latronis ꝛ paſtoꝛis. Et ꝑ oñdit qs eſt erroneus ꝛ fur dicēs.[Amē amē dico vobis: qui nō intrat ꝑ oſtiū in ouile ouiuz:ſz aſcēdit aliūde:ille fur eſt ꝛ latro.]Hoc aūt ꝛ eos qui añ eū fuerūt occulte inſinuat:ꝛ eos qui poſt eū futuri ſūt antechꝛiz ꝛ pſeudochꝛiſtos:oſtiū āt ſcripturas vocauit:he enim dei cognitionē aperiūt:he oues cuſtodiūt:ꝛ lupos ſuꝑuenire nō ꝑmittūt.Hereticis introitum ꝑcludētes.Qui ḡ nō ſcripturis vtit ſz aliūde aſcēdit:hoc ē

A

Qui doctrina nō vtitur ſcripture ſacre fur ē.

alias ſibi ꝛ nō legitimā viā facit:hic fur eſt.Dicit aūt.[Aſcēdit.]ꝛ nō intrat ad ſilitudinē furis:maceriā trāſcēdere volētis:ꝛ ꝑiculoſe oia agētis:dicēs āt.[Aliūde.]ēt ſcribas occulte inſinuauit q docebāt mādata ꝛ doctrinas hoīum:ꝛ leges ꝑuaricabāt.Si aūt infra ſeipſuz oſtiū dicit:nō opz turbari.Etenim paſtoꝛē ſeipſuz ꝛ ouē differēter ꝑdicat:qꝛ eni adducit nos pñt:oſtiū ſe dicit:qꝛ vo ꝓcurat:paſtoꝛē. AVG.

Mat.7

B

Vel alr.Multi ſunt qui ſm quādaz vite hui⁹ ꝯſuetudinez dicūtur boni hoīes:q ea que in lege mādata ſunt q̄ſi obſeruant:ꝛ chꝛiani non ſunt:ꝛ pleruq3 ſe iactant ſicut phariſei. nūqđ ꝛ nos ceci ſum⁹?Qꝛ vo oia iſta q̄ faciūt: ꝛ neſciūt ad quē finē referant:inaniter faciūt:dn̄s de grege ſuo ꝛ oſtio q̄ intrat ad ouile ſilitudinē poſuit dicēs.[Amē amē ꝛc.]Dicant ḡ pagani vel iudei vel heretici:bn̄ viuim⁹.Si ꝑ oſtiū nō intrāt:qđ eis prodeſt?Ad hoc.n.oz vnicuiq3 ꝓdeſſe bn̄ viuere:vt det illi ſemꝑ viuere:qꝛ nec bn̄ viuere dicēdi ſūt:

Bn̄ viuere eſt talia opari vt ſemꝑ viuamus.

qui fine bn̄ viuēdi vl̄ cecitate neſciunt vl̄ inflatione contēnunt.Non eſt aūt cuiꝙ̄ ſpes vera ſemꝑ viuēdi:niſi cognoſcat vitā qđ eſt chꝛs:ꝛ ꝑ hāc ianuā intret in ouile. Quicūq3 ergo vult intrare ad ouile:ꝑ oſtiū intrat:nō ſolū chꝛm ꝑdicet:ſz chꝛi gloꝛiā querat nō ſuā. Humilis aūt ianua ē chꝛs qui intrat ꝑ hanc ianuā opz humilē eſſe:vt ſano capite poſſit intrare. Qui aūt ſe nō humiliat:ſz extollit:ꝑ maceriam vult aſcēdere:iō exaltatur vt cadat.Querūt ergo pleruq3 tales hoīes etiam ꝑſuadere hoībus vt bene viuant:ꝛ chꝛiani non ſint:per aliam partē volunt aſcendere:rapere ꝛ occidere.Tales ergo fures ſunt:qꝛ qđ alienum eſt ſuū dicunt. Latrones:qꝛ:qđ furant occidunt. CHRY.Vidiſtis q̄lr

C

deſcripſit latronē:intuere ꝛ paſtoꝛis diſſōnem.Sequit.n. [Qui aūt intrat per oſtiuz:paſtoꝛ eſt ouiuz.] AVG.de.v. dn̄i.Intrat per oſtiū:qui intrat per chꝛm:qui imitatur paſſionem chꝛi:qui cognoſcit humilitatē chꝛi:vt cū deus fact⁹ ſit homo pro nobis cognoſcat ſe homo nō eſſe deū:ſed ho-

Intrat ꝑ oſtiuz qui itrat ꝑ chꝛm i.q ſequit chꝛi humilitatē ꝛc.

minē. Qui enim vult deus videri cū ſit bō: nō imitaī illuz qui cū deus eſſet: hō factus eſt. Tibi aūt nō dī. Eſto aliqd minus q̄ es: ſz agnoſce qd es. Seqī. [Huic oſtiarius apit.] D CHRY. Nihil phibet oſtiariū vocare moyſen: ille.n. eſt cui eloquia dei credita ſunt. THEO. Uel ſpūſſanctus eſt oſtiarius: per quem ſcripture reſerate nobis iudicant chrīz. AVG. Uel aliī. Oſtiariū ipſum dn̄m debemus accipere: multo ſunt eniz magis inter ſe diuerſa in reb⁹ humanis paſtor z oſtium: q̄z oſtiarius z oſtiū. z tn̄ dn̄s z paſtorem ſe dixit z oſtiū. Cur ergo nō intelligam⁹ ipſum z oſtiariū: Ipſe enim ſe aperit: qui ſeipſuz exponit. Si aliā pſonam queris oſtiarij. vide oſtiariū forte ſpūſſcm: de quo dn̄s dicit. Ipſe vos docebit oēm veritatē: oſtium eſt chrīs qui eſt veritas: quis apit oſtium: niſi qui docet vitatem: Cauēdū tn̄ eſt ne maior eſtimetur oſtiarius eſſe q̄z oſtiū: quia in domib⁹ hominū oſtiarius oſtio: nō oſtiuz pponiī oſtiario. CHRY. E Quia vo dicebant eum eſſe deceptorē: z hoc ex infidelitate ſui ipſorum certificabant dicētes: qs principū credit in eū. Oñdit nūc q ex hoc q nō attēdunt ei: ex ordine ouiuz excluduntī. Uñ ſequitur. [Oues vocē eius audiunt.] Si eniz paſtoris eſt per legitimū intrare oſtiū: per qd ipſe intrauit: ab ouiū cōgregatione ſe abſtrahūt qui ipſum non audiūt. Seqtur. [Et pprias oues vocat noiatim.] AVG. Nouit eniz noia pdeſtinatoꝝ. vñ diſcipulis ait. Gaudete qñ noia vrā ſcripta ſūt in celo. Sequiī. [Et educit eas.] CHRY. F Oues educebat qñ eas mittebat: non extra lupos: ſz in medio lupoꝝ. Uideī aūt z de ceco occulte inſinuare. Et eniz illum eduxit vocans ex medio iudeoꝝ [z vocē eius audiūt.] AVG. Sed z quis alius oues emittit: niſi qui eaꝝ peccata dimittit: vt euz ſeq ouris liberate vinculis poſſint. Sequr enim. [Et cuz proprias oues emiſerit ante eas vadit.] GLO. Emittit ſiqdem eas de tenebris ignorātie ad lucē: duz añ eas vadit: quaſi in colūna nubis z ignis. CHRY. Nimirū paſtores cōtrariū faciunt oues ſequētes: ſed ipſe oſidit re ꝯtrū facere: qñ oues deducit ad veritatē. AVG. Et quis eſt qui oues pceſſit: niſi q ſurgens a mortuis iaz nō moritur: z patri dixit. Quos dediſti mihi: volo vt vbi ego ſum: z ipſi ſint mecū. Sequiī. [Et oues illum ſequunī: qz ſciunt vocem eius: alienū aūt nō ſequūtur: ſz fugiunt ab eo: G qz nō nouerūt vocē alienoꝝ.] CHRY. Alienos dīc eos qui circa theodā z iudā: aut eos q poſt hec alios debēt decipere pſeudoapoſtolos: vt eni nō dicaī vnus illoꝝ eſſe per multa ſe ab eis ſeparat. Primo qdē per doctrinaz ſcripturarū: p q̄s chrīs ad ſe hoies adducebat. Illi vo ab eis hoies abſtrahebant. Secūdo p ouiū obediētiā. nā in eū qdē non ſolū viuētez: ſed ēt mortuū hoies crediderūt: illos aūt con feſtim reliquerūt. THEO. Significat etiaz antechrīm q paululū decipiēs nō obtinebit ſequaces poſt eius mortez. AVG. Sz quō ſolueī iſta qō: Audiunt vocem chrī qñqz non oues: audiuit enim iudas: ſed lupus erat: z non audiūt oues: aliqui enim eorum qui chrīm crucifixerunt non audierunt: ſed oues erant. Sed dicet aliquis qñ non audiebant: oues non erant: vox audita eos mutauit: z ex lupis oues fecit. Me autē adhuc mouet q per ezechielez obiurgat dn̄s H paſtores z dicit inter cetera de ouibus. Errantē nō reuocaſtis: z errātē dicit z ouē appellat. Nō erraret ſi vocē paſtoris audiret: ſed ideo errauit: qz vocem alieni audiuit. Dico ergo. Nouit dn̄s qui ſunt ei⁹: nouit pſcitos: nouit pdeſtinatos. Ipſi ſunt oues: aliqñ ſeipſi neſciūt: ſz paſtor nouit eas. Multe enim oues foris ſunt: z multi lupi intus. De pdeſtinatis ergo loqtur. Eſt aūt aliqua vox paſtoris in qua oues non audiunt alienos: in qua nō oues nō audiunt chrīz. Que eſt iſta vox: Qui pſeuerauerit vſqz in finē: hic ſaluus erit. Hāc vocē nō negligit pprius: non audit alienus. Sequiī. [Hoc prouer. dixit eis ieſus.] Illi aūt nō cognoue. quid loquebatur eis.] Paſcit.n. dn̄s manifeſtis: exercet obſcuris. Cū aūt duo audiūt vba euangelij: vnus impius alter pius: z talia forte ſunt: vt ambo non intelligant. Unus dicit: verū eſt qd dixit: z bonum eſt qd dixit: ſed nos nō intelligimus. Iſte quia credit: iam pulſat: dignus eſt cui aperiatur: ſi pulſare perſiſtat. Alius dicit. Nihil dixit qui adhuc audiat. Niſi credideritis non intelligetis.

Margin notes (left column): ſupra. 16 · ſupā. 7. · luce. 10. · Chrīſtus bonus paſtor: oues ſuas deducit ad vitam. · Ro. 6. · iſra. 17. · Act. 5. · Eze. 34 · z. thi. 2. · mat. 10.

Margin notes (right column): Dn̄s paſcit oues ſuas manifeſtis: exercet obſcuris. · Iſa. 6. · Tex. 2.

Dixit ergo eis iterum ieſus: Amen amē dico vobis: quia ego ſuz oſtiū ouiū. Omnes quotquot venerūt fures ſunt z latrones: ſz non audierunt eos oues. Ego ſum oſtium. Per me ſiquis introierit ſaluabitur: z ingredietur z egredietur: z paſcua inueniet. Fur nō venit: niſi vt furetur: z mactet z perdat. Ego veni vt vitam habeant: z abundantius habeant.

A CHRY. Dn̄s attentiores volens iudeos facere manifeſtat qd ſupra dixerat. Uñ dī. Dixit ergo iteruz eis ieſus. [Amē amē dico vobis: ego ſum oſtiū ouiū.] AVG. Ecce qd clauſuz poſuerat apuit: ipſe eſt oſtiū: intrem⁹: z nos intraſſe gaudeamus. Seqī. [Oēs quotquot vene. fures ſunt z latrones.] CHRY. Nō de prophetis hoc dicit: ſicut heretici dicūt: ſz ð ſeditioſis. Uñ z laudās oues ſubiūgit. [Sz nō B audierūt eos oues.] Nuſq̄ autē vī laudare eos qui nō obedierunt pphetis: ſz eis detrahit vehemēter. AVG. Intellige ergo. [Quotquot venerūt] preter me: nō aūt pter illuz pphete venerūt: qz cū illo venerūt qui cū vbo dei venerūt: qui veraces fuerunt: qz ipſe vbum z vitas vēturus pcones mittebat: ſz eorum corda quos miſerat poſſidebat: carnem quippe ipſe accepit ex tēpore q eſt ſemp. In pncipio erat verbuz. añ aduētum autē eius quo humilis venit in carne pceſſerunt iuſti: ſic euz credētes vēturū: quō nos cre imus in eum qui venit. Tēpora variata ſunt: nō fides. Eadez eni fides vtroſqz coniungit: z eos qui vētuꝝ eē: z eos qui veniſſe crediderūt. Quotquot ergo preter illum venerūt: fures fuerūt z latrones. i. ad furandū z occidēdum venerūt. [Sz non audierūt eos oues:] Illi. ſ. de quib⁹ dictū eſt. Nouit dn̄s qui ſunt eius. Eos ergo nō audierūt oues: in quib⁹ non erat vox chrī: errātes: vana fingētes: miſeros ſeducētes. Quare C aūt ſe oſtiū dixerit apit ſubdēs. [Ego ſum oſtium: per me ſiquis intro. ſaluabitur.] ALCVI. q. d. Illos non audiūt oues: ſed me audiunt: qz ego ſum oſtium: z qui p me nō ſictus: ſz verus introierit pſeuerando ſaluabitur. THEO. Educit aūt ad paſcua dn̄s oues p oſtiū. vñ ſeqī. [Et ingrediē z egre. z paſcua iue.] Que ſunt āt hec paſcua: niſi delectatio futura z reges in quā nos dn̄s introducit. AVG. Sz quid eſt qd dicit. Ingrediēī z egrediēī. Ingredi quippe in eccleſiā p oſtium ipſum valde bonum eſt: exire autē de eccl'ia non eſt bonum. Pōt ergo dici ingredi nos qñ interius aliquid cogitamus: egredi aūt qñ exterius aliquid operamur: ſz illud. Exiuit homo ad opus ſuū. THEO. Uel ingredi dicitur cu eſt cure homo interior. egredi vo qui hoiem exteriorem. i. mēbra que ſunt ſuper terram in chrīo mortificat. Hic enim paſcua in futuro repiet ſeculo. D CHRY. Uel hoc diciī pp apoſtolos: qui cū ocio introierunt z exierūt: vt totius orbis terraꝝ facti dn̄i: z nullus eos eycere valuit: z nutrimētū habuerūt. AVG. Sz plus me delectat q ipſe quodāmō nos admonuit: cum ſecutus adiūgit. [Fur nō venit niſi vt fureī.] ALCVI. q. d. Merito oues nō audiūt vocē furis: qz nō venit fur niſi vt fureī: alienā rē ſibi vſurpādo: nō de pceptis chrī ſuos ſectatores inſtruēs: ſz ſuis exēplis eos viuere ſuadēs. Uñ ſubdiī. [Et mactet] mala doctrina retrahēdo a fide. [Et pdat] in eterna dānatiōe: illi q furanī z occidūt. [Ego veni vt vitam habeant: z

Margin notes (right column): Propthete cū chrīſto venerunt qui cum vbo dei: iō fures nō fuerunt. · Iož. 1. · z. thi. 2. · ps. 103. · Furis conditiōes. i. mali paſtoris ſ. furari mactare z pdere.

E beant: ⁊ abũdantius habeãt.] AVGV. Videt̃ mihi di-
xiſſe vt vitã habeãt ingredientes: hoc eſt p fidẽ q̃ p dilectio-
nẽ opat̃: p quã fidẽ in ouile igrediunt̃ vt viuãt: q2 iuſtus ex
fide viuit. [Et abũdãti⁹ habeãt.] ſ. egredientes. ſ. qñ veri fi-
deles moriunt̃: ⁊ abũdãtius habeãt vitã: vbi nunq̃ deinde
moriant̃. Quis ĝ ⁊ hic in ipſo ouili nõ deſint paſcua: inue-
niẽt tñ paſcua vbi ſaturent̃: q̃lia iuenit cui dcm̃ eſt. Hodie
Luce. 2. mecũ eris in paradiſo. GREGO. ſup ezech. in ho. 13. In
gredieť ĝ ad fidẽ: egredieť ad ſpecie3: paſcua võ iueniet in
eterna ſatietate. CHRY. Cũ aũt dicit. [Fur nõ venit niſi
vt furet̃ ⁊ mactet ⁊ pdat:] de ſeditioſis dicit: qđ ad lrã3 eſt
factũ oĩbus occiſis ⁊ pditis: q eos ſeq̃bant̃: ⁊ ſic ẽt pñti vita
Paſtor Chriſtus bonus ouib⁹ ſuis dat vitam. eos priuauerũt. [Ego aũt veni] p ſalute ouiũ: [vt vita3 ha-
beãt: ⁊ abũdãtius habeãt] in regno celoꝝ: ⁊ hec eſt 3ª diĩa:
qua ſe diſcernit a pſeudo pphis. THEO. Myſtice ãt
fur diabolus eſt q venit tẽtãdo [vt furet̃] p cogitatiões il-
licitas: [⁊ mactet] per ꝯſenſu3: ⁊ deide per opera deſtruat.
Tex. 3. Jo. 3. ¶ Ego ſum paſtor bonus. Bonus paſtor ani-
mam ſua3 dat pro ouibus ſuis. Mercenarius
autem ⁊ qui non eſt paſtor: cuius nõ ſunt oues
proprie: videt lupu3 venientẽ: ⁊ dimittit oues
⁊ fugit: ⁊ lupus rapit ⁊ diſpergit oues. Mer-
cenarius autem fugit quia mercenarius eſt: et
non pertinet ad eum de ouibus.
A ¶ AVG. Aperuit dñs duas res quas quodãmõ clauſas p
poſuerat. Primo qdẽ ſcim⁹: q2 oſtiũ ipſe eſt: nũc aũt oſten-
dit q2 paſtor eſt dicẽs. [Ego ſu3 paſtor bon⁹.] Supra autẽ
dixerat paſtorẽ itrare p oſtiũ: ſi ĝ ipſe eſt oſtiũ: quõ p ſeip3
intrat. Sic ĝ ipſe p ſeip3 nouit patrẽ: nos autẽ p illũ: ſic in-
trat in ouile p ſeipm: nos aũt p ipm. nos q2 chrm̃ pdicam⁹
per oſtiũ itramus: chrs aũt ſeipm pdicat: lumẽ enim ⁊ alia
demõſtrat: ⁊ ſeip3. Si aũt ppoſiti eccľie qui filij ſunt: paſto-
res ſunt: quõ vnus paſtor eſt: niſi q2 ſunt illi oẽs vnius mẽ-
bra paſtoris: ⁊ qdẽ q paſtor eſt: dedit mẽbris ſuis: nã ⁊ pe-
B trus paſtor: ⁊ ceteri apľi paſtores: ⁊ oẽs boni epi. Oſtiũ võ
nemo nrm̃ ſe dicit: hoc ſibi ipſe pprie tenuit: non aũt adde-
ret [Bonus:] niſi eẽnt ⁊ paſtores mali: ipſi ſunt fures ⁊ la-
trones: aut certe vt multũ mercenarij. GREGO. in ho.
Atq3 ei⁹ bonitatis formã quã nos imitemur adiũgit dicẽs.
Cõditiões boni paſtorij chriſti. [Bon⁹ paſtor aia3 ſuã dat p ouib⁹ ſuis.] Fecit qđ monuit:
oñdit qđ iuſſit: p ouib⁹ ſuis aiam ſuã poſuit: vt in ſacro nr̃o
corp⁹ ſuũ ⁊ ſanguine3 verteret: ⁊ oues q̃s redemerat carnis
ſue alimẽto ſatiaret. Oñſa eſt nobis de cõtẽptu mortis via
quã ſeq̃mur: appoſita forma cui iprimamur. Primu3 nob
eſt exteriora nr̃a miſericorditer ouib⁹ ei⁹ impẽdere: poſtre-
mũ võ ſi neċe ſit ẽt in mortẽ aia3 nr̃am p eiſdẽ ouib⁹ mini-
ſtrare. Qui aũt nõ dat p ouib⁹ ſuba3 ſuã qñ p his daturus
eſt aiam ſuã? AVG. Nõ aũt ſolus chrs h̃ fecit: ⁊ tñ ſi illi
qui fecerũt mẽbra ei⁹ ſunt: idẽ ipſe vnus h̃ fecit: ipſe eni po-
C tuit facere ſine illis: illi ſine illo nõ poterãt. AVG. Oẽs
tñ paſtores boni fuerũt: nõ ſolu3 q2 ſanguinẽ fuderũt: ſ3 q2
p ouib⁹ fuderũt. Nõ eni fuderũt elatiõe: ſ3 charitate. Na3
⁊ apud hereticos q pp iniq̃tates ⁊ errores ſuos aliqd mo-
Nõ oẽs q paſſi ſunt noie martyru cẽſendi. leſtiarum ppeſſi fuerũt noie martyrij ſe iactãt: vt h̃ pallio
dealbati facili⁹ furent̃: q2 lupi ſũt. Nõ aũt oẽs q corpa ſua
in paſſiõe ẽt ignib⁹ tradũt eſtimãdi ſunt ſanguinẽ fudiſſe p
ouib⁹: ſed potius ꝯ oues. Dicit eni apľus. Si tradidero cor-
.j. cor. 14 pus meũ vt ardeã: charitatẽ aũt nõ habeã: nihil mihi pro-
deſt. Quõ aũt h3 vel exiguã charitatẽ q ẽt ꝯiũct⁹ nõ amat
D vnitatẽ: quã dñs cõmẽdãs noluit multos appellare paſto-
res: ſ3 paſtorẽ vnũ dicẽs. [Ego ſũ paſtor bo.] CHRY.
Sic igit̃ de cetero dñs de paſſiõe ſua diſputabat oñdens:
qm̃ p ſalute fieret mũdi: ⁊ nõ iuitus in hanc venit. Deinde
rurſus oñdit ſigna paſtoris ⁊ mercenarij cu3 dicit̃. [Merce-
nari⁹ aũt ⁊ q nõ eſt paſtor: cui⁹ nõ ſũt oues pprie: videt lu-
pũ veniẽtẽ ⁊ dimittit oues ⁊ fugit.] GREG. Sũt eni nõ-
nulli q ouium plus terrenã ſuba3 q̃ oues diligũt: merito no-
mẽ paſtoris pdũt. Nõ eni3 paſtor ſed mercenari⁹ vocatur:
qui nõ p amore itimo oues dñicas: ſed ad tẽporales mer-
cedes paſcit. Mercenari⁹ q ppe eſt q paſtoris locũ tenet: ſ3
lucrũ aiarũ nõ q̃rit: terrenis cõmodis inhiat: honore prela-
E tionis gaudet. AVG. de ver. do. Aliũ ĝ q̃rit in eccľia: nõ
deũ q̃rit: ſi deũ q̃reret: caſtus eẽt: q2 legitimũ maritum aia
deũ h3: q̃ſq̃s a deo pter deũ aliqd q̃rit: nõ caſte deum q̃rit.
GREG. in ho. Vtru3 võ paſtor ſit vel mercenari⁹ cogſci
veraciter nõ põt: ſi occaſio neċitatis deeſt. Tranquillitatis
eni tpe plerũq3 ad gregis cuſtodia3: ſic verus paſtor: ſic ẽt
mercenari⁹ ſtat: ſ3 lupus veniens idicat quo q̃ſq3 aio ſuper
gregis cuſtodiã ſtabat. AVG. de ver. do. Lup⁹ aũt dia-
F bolus eſt: ⁊ q illũ ſequunt̃. Nã dcm̃ eſt q indutï qdã pelli-
bus ouiũ: intus ſũt lupi rapaces. AVG. ſup ioã. Ecce lu-
pus ouis guttur apphendit: diabolus fidei adulteriũ pſua-
ſit: excõicãdus eſt: ſ3 excõicat⁹ inimicus erit: iſidiabit̃: noce-
bit cũ potuerit. vñ taces: nõ icrepas: lupũ veniẽtẽ vidiſti ⁊
fugiſti: corpe ſtetiſti: aio fugiſti. Affectiões eni nr̃e mot⁹ ani-
moꝝ ſunt: letitia animi diffuſio eſt: triſtitia aũt ꝯtractio: cupi-
ditas animi pgreſſio: timor animi fuga eſt. GREGO. in
ho. Lupus ẽt ſup oues venit cũ qlibet iniuſtus ⁊ raptor: fi-
deles quoſq3 atq3 humiles opprimit. S3 is q paſtor eẽ vi-
debat̃ ⁊ nõ erat: relinqt oues ⁊ fugit: q2 dũ ſibi ab eo pice-
lũ metuit: reſiſtere ei⁹ iniuſtitie nõ pſumit. Fugit ãt nõ mu-
tãdo locũ: ſ3 ſubtrahẽdo ſolatiũ. S3 ꝯ hec mercenari⁹ nul-
lo zelo accẽdit̃: q2 dũ ſola exteriora cõmoda reqrit: iterio-
ra gregis dãna negligẽter patit̃. Vñ ſubdit̃. [Mercenari⁹
aũt fugit: q2 merce. eſt: ⁊ nõ ptinet ad eũ de ouib⁹.] Sola ĝ
cã eſt vt mercenari⁹ fugiat: quia mercenari⁹ eſt. Ac ſi dicat.
Stare in picło ouiũ nõ põt: q in eo q ouib⁹ peſt: nõ oues
diligit ſ3 lucrũ terrenũ q̃rit. Et iõ opponere ſe ꝯ piclũ tre-
G pidat: ne h̃ qđ diligit amittat. AVG. Si aũt apľi paſto-
res fuerũt nõ mercenarij: q̃re fugiebant qñ pſecutionẽ pa-
tiebant̃: ⁊ h̃ dño dicẽte. Si vos pſecuti fuerint fugite. Pul-
mat. 10. ſemus: aderit q apiat. AVG. ad honora. Fugiunt ĝ oĩno
de ciuitate in ciuitatẽ ſerui chri: miniſtri verbi ⁊ ſacri eius:
qñ eoꝝ q̃ſq3 ſpãliter a pſecutorib⁹ q̃rit̃: vt ab alijs q nõ ita
Quo tpe paſtores eccľie fa- gẽ oběi pſecutões: ⁊ q̃ tpe nõ. regrũtur nõ deſerat̃ eccľia. Cũ aũt oium .i. epoꝝ ⁊ clerico-
rũ ⁊ laicoꝝ eſt cõe piclũ: hi q alijs idigẽt nõ deſiderẽtur
ab his qb⁹ idigẽt: aut igit̃ ad loca munita oẽs trãſeãt: aut q
hñt remanẽdi neceſſitatẽ: nõ relinquant̃ ab eis: p quos eo-
rũ eccleſiaſtica eſt iplẽda neceſſitas. Tũc ĝ de locis in qb⁹
ſumus pmẽte perſecutione fugiendũ eſt chri miniſtris: qñ
ibi aut plebs chri non fuerit cui miniſtret̃: aut põt ipleri p
alios neceſſariũ miniſteriũ: qb⁹ eadẽ nõ eſt cã fugiẽdi. Cu3
aũt plebs manet ⁊ miniſtri fugiũt miniſteriũq3 ſubtrahit̃:
quid erit niſi mercenarioꝝ illa fuga dãnabilis: qb⁹ nõ ẽ cu-
H ra de ouib⁹? AVG. ſup ioã. In bonis ĝ noiantur oſtium
oſtiari⁹: paſtor: ⁊ oues: in malis fures ⁊ latrones: mercena-
rij: lup⁹. AVG. de ver. do. Diligẽdus eſt paſtor: cauẽdus
latro: tolerãdus mercenari⁹. Tãdiu eni eſt vtilis mercena-
ri⁹: q̃diu nõ videt lupũ furẽ vel latronẽ: cũ aũt viderit fu-
git. AVG. ſup ioã. Nec eni mercenari⁹ dicereť: niſi acci-
Filij eternã patris mercede3 expectãt: ⁊ mercenarij tẽpales. peret a ꝯducẽte mercedẽ. Filij eternã hereditate3 pñs pa-
tiẽter expectãt: mercenari⁹ tẽporalẽ mercede3 ꝯducti feſti-
nãter exoptat: ⁊ tñ p liguas vtroꝝq3 diuina chri glia diffa-
mat̃. Inde ĝ ledit: vñ mala facit: nõ vñ bona dicit: botrum
carpe: ſpinã caue: q2 botrus aliquãdo de radice vitis exor-
tus: pẽdet in ſpinis. Multi q ppe in eccľia cõmoda terrena
ſectãtes chrm̃ pdicãt: ⁊ p eos vox chri auditur: ⁊ ſequuntur
oues nõ mercenariũ: ſ3 vocẽ paſtoris per mercenariũ.

Tex.4. ¶ Ego ſuz paſtor bonus ꝛ cognoſco oues me-
as: ꝛ cognoſcũt me mee. Sicut nouit me pater
ꝛ ego agnoſco patrẽ: ꝛ aiaz meã pono ꝑ ouib⁹
Luce.10 meis. Et alias oues habeo que nõ ſunt ex hoc
mat. 20. ouili: ꝛ illas oportet me adducẽ: ꝛ vocẽ meaz
mar. 10. audiẽt: ꝛ fiet vnuz ouile ꝛ vnus paſtor. Pro-
pterea me pater diligit: qꝛ ego pono aiaz meam
vt iterꝫ ſumã eã. Nemo tollit eã a me: ſꝫ ego po
no eã a meipſo. Poteſtatẽ habeo ponẽdi eaz:
ꝛ poteſtatẽ habeo iteruz ſumẽdi eã. Hoc man
datũ accepi a patre meo. Diſſenſio iteruz facta
R.7.ꝛ.8. eſt inter iudeos ꝓpter ſermones hos. Dicebãt
autẽ multi ex ipſis. Demoniuz habꝫ ꝛ inſanit.
Quid euz auditis? Alij autẽ dicebãt: hec ver-
ba nõ ſunt demonium habẽtis. Nunquid de-
monium põt cecorum oculos aperire?

A ¶ CHRY. Duos ſupi⁹ malos ꝓmiſit dñs: vnũ qui furaẽ ꝛ
mactat ꝛ rapit: alterꝫ qui nõ ꝓhibet: per illũ ſeditioſos inſi-
nuãs: per hũc iudeorꝫ magiſtros cõfundẽs: ꝛ nõ ꝓcurantes
creditas oues. Sꝫ ab vtriſqꝫ ſeipm xp̃s diſtixit: ab illis q-
dẽ qui ad ledẽdũ venerũt in h̃ ꝙ dixit. Ueni vt vitaz ha-
beãt: ab his q ↄtẽnũt luporꝫ rapinas: ex eo ꝙ ꝑ ouib⁹ aiam
ponit: ꝛ iõ q̃ſi ↄcludẽs ſubdit. [Ego ſuz paſtor bon⁹.] Sed
qꝛ ſupi⁹ dixerat: ꝙ oues paſtoris vocẽ audiũt: ꝛ ſeqũ eum:
ne qs dicat. Quid g̃ dicis de his qui tibi non credũt? ↄñter
ſubdit. [Et cog. oues me. ꝛ co. me mee.] Qđ ꝛ paulus oſtẽ-
R0.11. dit dicẽs. Nõ repellit dñs plebẽ ſuã quã ꝓſciuit. GREG.
B in ho. Ac ſi apte dicat: diligo oues meas: ꝛ ipſe me diligẽtes
obſequunẽ. Qui eni veritatẽ nõ diligit: adhuc minime cogno
Diſa bo- uit. THEO. Hinc aũt dñiaz mercenarij ꝛ paſtoris elici-
ni paſtorꝫ ens. Nã mercenarius ignorat oues: qꝛ raro viſitat eas: pa-
ꝛ merce- ſtor vͦo cognoſcit oues proprias: tñ̃ erga eas ſollicitus.
narij. CHRY. Deide vt nõ eſtimes parẽ menſurã cognitionis
xp̃i ꝛ ouiũ: ↄñter ſubdit. [Sicut no. me. pa. ꝛ ego co. p̃rẽz.]
q. d. Ita certiſſime ipm ſcio: ſic ipſe me: hic g̃ eſt par cogni-
tio, ibi nõ. Nã ſeqẽ. [Et ani. me. po. ꝑ oui. meis. GREG.
in ho. Ac ſi apte dicat. In h̃ ↄſtat: qꝛ cognoſco p̃rẽz: ꝛ cogno
ſcor a patre: qꝛ aiam meã pono ꝑ ouib⁹ meis. i. ea charitate
qua ꝑ ouib⁹ meis morior quantũ patrem diligaz oſtendo.
CHRY. Hoc ẽt dicit oñdens ꝙ non eſt erroneus: quia ꝛ
apl's qñ ſeipꝫ voluit oſtẽdere verum eẽ magr̃m: ↄ pſeudo
aplos induxit rõnẽ periculis ꝛ mortib⁹. THEO. Sedu
ctores eni nõ expoſuerũt aiaz ſuã ꝑ ouib⁹: ſed ſic mercena
rij deſerũt illos q eos ſeqbanẽ: dñs aũt vt nõ caperenẽ di-
Ma.18. xit. [Sinite hos abire.] GREGO. Qꝛ vͦo nõ ſolũ iudeã:
ſꝫ ẽt gẽtilitatẽ redimere venerat adiũgit. [Et alias oues ha
C beo q̃ nõ ſũt ex h̃ ouili.] AVG. de ver. do. Loqbaẽ eni ꝑ
de ouili de gñe carnis iſrael: erãt aũt alij de gñe fidei ipſi⁹
iſrael: ex̃ erãt adhuc in gẽtib⁹: erãt ꝑdeſtinati: nõdũ congre
gati. Nõ g̃ ſũt de h̃ ouili: qꝛ nõ ſũt de gñe carnis iſrael: ſed
erũt de h̃ ouili. Nã ſeqẽ. [Et il. opꝫ me addu.] CHRY.
Oſtẽdit vtroſqꝫ diſpſos ꝛ paſtores nõ hñtes. Sequiẽ. [Et
vocẽ meã audiẽt.] Ac ſi dicat. Quid miramini ſi hi ſũt me
ſecuturi ꝛ vocẽ meã audituri: qñ alios videbitis me ſequẽ-
tes: ꝛ vocẽ meã audiẽtes? Deide ꝛ futurã eorum ꝓnũtiat
Chis iu- vnionẽ. Uñ ſubdit. [Et fiet vnũ ouile ꝛ vn⁹ pa.] GREG.
daicũ ꝛ gẽ- in ho. Quaſi ex duob⁹ gregib⁹ vnũ ouile efficit: qꝛ iudaicuꝫ
tilẽ pplm ꝛ gẽtilẽ pplm in ſua fide ↄiũgit. THEO. Idẽ nãqꝫ oib⁹
i vnũ oui- eſt baptiſmi ſignaculũ vn⁹ paſtor verbum dei. Attẽdant g̃
le ↄiũxit. manichei: qñ vnũ ouile ꝛ vn⁹ paſtor ẽ noui ꝛ veteris teſta-
D mẽti. AVG. Quid g̃ eſt? Nõ ſum miſſus niſi ad oues q̃

ꝑierũt domus iſrael: niſi qꝛ p̃ñtiã ſuã corꝑalẽ nõ exhibuit
niſi populo iſrael: ad gẽtes autẽ nõ ꝑrexit ipſe ſed miſit.
CHRY. Hoc aũt v̓bũ [opꝫ] qđ hic poſitũ eſt: nõ neceſſi-
tatis eſt demr̃atiuũ: ſꝫ ei⁹ qđ oino fiet: qꝛ aũt alienum dice-
bãt eũ a patre ſubiũgit. [Propterea me pa. dili. qꝛ ego po.
ani. me. vt iterũ ſumã eã.] AVG. i. qꝛ morior vt reſurgã.
Cũ magno eni pondere dcm̃ eſt. [Ego pono.] Nõ glorientur
iudei: ſeuire poterũt ſi ego voluero ponere aiaz meã qd ſe-
uiẽdo facturi ſũt? THEO. Dilexit aũt pr̃ filium: nõ tñ̃
ſtipẽdia mortis ꝑ nob ſuſtinẽde: dilectionez ſuã ei tribuẽs:
E ſꝫ q̃ſi ſue qdditatis ꝓprietatẽ in genito inuẽs dñ ex eadem
charitate ꝑ nob voluit mortẽ ſubire. CHRY. Uel vult
hic ↄdeſcẽſiõe. q. d. Etſi nihil aliđ eẽt h̃ ſuaſit mihi amare
vos: ꝙ vos ita amamini a p̃re vt ego etiaz ꝑꝑ h̃ diligar ab
eo: qꝛ ꝑ vobis morior: nõ aũt a p̃re antea nõ amabaẽ: ꝛ nos
ſum⁹ facti amoris ei⁹ cã. Silr aũt ꝛ h̃ oñdere vult: qꝛ non
inuit⁹ ad paſſionẽ venit. Uñ ſeqẽ. [Nemo tollit eã a me: ſꝫ
ego pono eã a meipſo.] AVG. 4. de trini. in quo demõ-
Chꝛ̃us ex ſtrauit ꝙ nulla cã peccati vſqꝫ ad mortẽ carnis acceſſerit:
nulla cau- ſꝫ qꝛ voluit qñ voluit: ꝛ quõ voluit. Uñ ſeqũ. [Ptãtẽ ha.
ſa pcti ac- po. ani. meã.] CHRY. Qꝛ eni multotiẽs ↄſiliabanẽ eum
ceſſit ad interficere: dic. qñ nolẽte eo inutilis erat hic labor. Ita eniꝫ
mortẽ: ſꝫ habeo poteſtatẽ aiam meã ponere: vt nullus poſſit me inui-
voluntate ꝓ to facere. Qđ in hoib⁹ nõ eſt. Nos eni nõ habem⁹ ꝓtãtẽ alr
pria. ponere niſi iterficiẽdo noſmetipſos: ipſe autẽ ſolus dñs eſt
ponẽdi eã. Hoc ãt extitit vero ꝛ illđ ↄſtat: ꝙ qñcũqꝫ voluc-
rit eã ſuſcipe poſſit. Uñ ſeqẽ. [Et ꝓtãtẽ ha. ite. ſu. eã.] In q̃
ꝛ reſurrectionẽ dmõſtrauit idubitabilẽ. Ut aũt nõ eſtimẽt
cũ eũ iterfecerint derelictũ a p̃re ſubiũgit. [Hoc mãdatum
accepi a p̃re meo.] ſ. ponẽdi aiaz ꝛ ſumẽdi. Ex quo nõ eſt i-
telligẽdũ: ꝙ prius expectauerit audire: ꝛ opus ei fuerit di-
F ſcere: ſꝫ volũtariũ mõſtrauit ꝓceſſum: ꝛ ↄtrietatis ad p̃rem
ſuſpitionẽ dſtruxit. THEO. Nihil eni aliđ mãdatũ hic
dr̃ q̃ ea que ad p̃rẽz ↄcordia. ALCVI. Uerbũ enim nõ
verbo accepit mãdatũ: ſꝫ in v̓bo vnigenito p̃ris eſt omne
mãdatũ. Cũ aũt dr̃ fili⁹ accipe qđ ſubalr habꝫ nõ poteſtas
minuiẽ: ſꝫ gñatio ei⁹ oñdiẽ. Pater eni filio quẽ ꝑfectum ge-
nuit: oia gignẽdo dedit. THEO. Poſtq̃ aũt de ſe ſubli-
mia oñderat: mortis ꝛ vite ſe ꝓncipẽ exprimẽs: rurſum in-
ducit humilia: ſic mira diſpõne vtraqꝫ cõnectẽs: vt nec mi-
nor aut ſubdit⁹ p̃ri reputeẽ: nec dei aduerſari⁹ ſed ei⁹ pote-
ſtatis ꝛ ↄſilij. AVG. Per h̃ aũt qđ dixit de aia ſua: iſtrui-
mur ↄ apollinariſtas q dicũt xp̃m nõ habuiſſe aiaz huma
naz. i. rõnalẽ. Queram⁹ aũt quõ dñs aiaz ſuã ponit. Chꝛ̃s. n.
eſt verbũ ꝛ hõ. i. verbũ: aia ꝛ caro. xp̃s g̃ ex eo ꝙ verbum
eſt ponit aiaz: ꝛ iterũ ſumit eaz an ex eo ꝙ aia humana eſt:
ipſa ſe ponit: ꝛ iterũ ipſa ſe ſumit: an iterũ ex eo ꝙ caro eſt:
caro aiaz ponit ꝛ iterũ ſumit? Si ãt dixerim⁹ qꝛ verbũ dei
poſuit aiaz ſuã: ꝛ iterũ ſumpſit eã: g̃ aliqñ aia illa ſepata eſt
a dei verbo. Mors eni corp⁹ ab aia ſeparauit: a v̓bo aũt aiaz
Caro chꝛ̃i ſeparatã nõ dico. Si aũt dixerim⁹: qꝛ ipa ſe aia poſuit: abſur-
poſuit ai- diſſimus ſenſus eſt. Si eni a verbo ſepata nõ erat: a ſeipſa
mã ſuã: ꝛ poterat ſepari. Caro g̃ ponit aiam ſuã: ꝛ iterũ ſumit eã: non
iterũ virtu tñ ꝓtãte ſua: ſꝫ ꝓtãte inhabitãtis carnẽ. ſ. verbi. ALCVI.
te diuinaꝫ Et qꝛ lux in tenebris lucebat: ꝛ tenebre eũ nõ cõprehende-
eã reaſſũ- rũt ſubiũgiẽ. [Diſſenſio itaqꝫ facta eſt inter iudeos ꝑꝑ ſer-
pſit. mones hos: dicebãt aũt multi ex ipſis. Demoniũ hꝫ ꝛ inſa-
G nit.] CHRY. Qꝛ eni maiora erãt q̃ ſm̃ hoiez ea q̃ dice-
banẽ: demoniũ eũ hr̃e dicebãt: ſed ꝙ demonium nõ habe-
bat oñdũt alij ab his que fecit. Uñ ſeqẽ. [Alij aũt dicebãt.
Hec verba nõ ſũt demoniũ hñtis: nunqd demoniũ põt ce-
corꝫ oculos apire?] q. d. Nec ipſa v̓ba demoniuꝫ hñtis vi-
denẽ. Si vͦo nõ ſuademini a verbis: ab opib⁹ moueamini:
qꝛ g̃ dñs eã que ꝑ res eſt tribuerat demõſtrationẽ: ſilebat
de reliquo. Neqꝫ eni reſpõſione erãt digni: ſꝫ ꝛ nos erudi-
uit

uit manſuetudinē ꝛ longanimitatē oēꝫ:ipſi etiā ſeipſos cōpeſcebant:quando abinuicem diuiſi altercarentur.

Tex.5. ¶ Facta ſunt autem encenia in hieroſolymis ꝛ hyemis erat. Et ambulabat ieſus in templo in porticu ſalomonis. Circūdederūt ergo euꝫ iudei: ꝛ dixerūt ei. Quouſqꝫ aiaꝫ nr̄aꝫ tollis? Si tu es chr̄s dic nobis palā. Rn̄dit eis ieſus. Loquoꝛ vobis: ꝛ nō creditis. Opa que ego facio in noīe patris mei: hec teſtimoniuꝫ ꝑhibent de me. Sꝫ vos nō creditis: qꝛ non eſtis ex ouibus meis. Oues mee vocē meaꝫ audiūt: ꝛ ego cognoſco eas: ꝛ ſequunt̄ me: ꝛ ego vitā eternam do eis ꝛ nō ꝑibūt in eternū: ꝛ nō rapiet eas qſq̄ꝫ de manu mea. Pater meꝰ qđ dedit mihi maius oībus eſt: ꝛ nemo pōt rapere de manu patris mei. Ego ꝛ pater vnum ſumus.

A ¶ ALCVI. Audiuimꝰ patiētiaꝫ dei ꝛ iter opprobria ꝑdicationē ſalutis: ſꝫ ipſi obdurati magꝰ euꝫ tētare q̄ ipſi obedire volebant. Uñ dī. [Fa. ſunt aūt ence. in hieroſolymis.] AVG. Encenia feſtiuitas erat dedicatiōis tēpli. Grece. n. cenō dī nouū. qñcūqꝫ nouū aliqd fuerit dedicatū encenia vocat̄. CHRY. Dic̄ eni diē ꝫ quā tēplū ꝯdicatū eſt: redeūtibꝰ eis a captiuitate babylonis. THEO. Splendide ḡ ꝓſequebant̄ ſolēnitatē veluti ꝓpriū decoreꝫ recupate ciuitatis poſt tā lōgā captiuitatē. ALCVI. Uel h̄ dedicatio in memoriā illiꝰ erat dedicatiōis quaꝫ iudas machabeꝰ fecit. Prima eni dedicatio a ſalomone facta eſt tpe autūni. Scđa a ʒorobabel ꝛ ieſu ſacerdote tpe veris: hec autē tpe hyemali. Uñ ſequit̄. [Et hyems erat.] BEDA. Sub iuda eni machabeo ſtatutū legit̄ vt eadem dedicatio ꝑ oēs annos in memoriā ſolēnibꝰ renouaret̄ officijs. THEO. Tp̄s aūt hyemis euāgeliſta exp̄mit: ad oñdēdū q̄ ꝓximuꝫ eēt tp̄s paſſionis: nā in vere ſequēti paſſus eſt dñs: ꝛ iđ hieroſolymis ꝯuerſabat̄. GREGO. ij. moꝛ. Uel idcirco hyemis curauit tp̄s exp̄mere: vt ineſſe iudeoꝝ cordibꝰ malitie frigus idicaret. CHRY. In hac aūt ſolēnitate chr̄s cum multo ſtudio aderat: de reliq̄ eni iudeā frequētabat: qꝛ paſſio erat i ianuis. Uñ ſeq̄t. [Et ābu. ie. in tē. in poꝛ. ſalomo.] ALCVI. Porticꝰ ſalomonis dicit̄: vbi rex ille ad orandū ſtare ꝯſueuerat: ꝛ iđ ex eiꝰ noīe cognominabat̄. Solent aūt porticꝰ qbꝰ tēpluꝫ cingebat̄ ex noīe tēpli vocari. Si ḡ filiꝰ dei in tēplo in q̄ caro brutoꝝ aīaliū offerebat̄ ambulare voluit: q̄to magꝰ nr̄aꝫ oꝛonis domū in q̄ caro ꝛ ſanguis eiꝰ ꝯſecratur viſitare gaudebit. THEO. Satagas tu q̄ꝫ dū hyems iminet. i. vita p̄ns turbinibꝰ iniq̄tatis ꝯcuſſa ſpirituales encenias tui tēpli celebrare: ſemꝑ renouādo teip̄ꝫ ꝛ aſcēſiōes in corde tuo diſponēs: tūc ieſus erit p̄ſto tibi in porticu ſalomonis: pacificū ſtatū tibi tribuēs ſub tegmine ꝓpꝛio: in ſeculo aūt futuro nemo renouatiōis ſolēnia ꝑficē poterit. AVG. Qꝛ ḡ iudei friguerāt a diligēdi charitate ꝛ ardebāt nocēdi cupiditate: nō accedebāt ꝓſequēdo: ſꝫ p̄mebāt perſequēdo. Uñ ſeq̄t. [Circū. er. eum iu. ꝛ dixe. ei. Quouſqꝫ ani. no. tollis? Si tu es chr̄. dic no. palā.] Nō veritatē deſiderabāt: ſꝫ calūniā ꝑparabant. CHRY. Opa eni eiꝰ in nullo icuſare valētes: captionē q̄ndā ex verbis cupiebāt iuenire. Et intuere ꝑuerſitatē illoꝝ. Nā cū ꝑ ſmonē erudit dicūt ei. [Qđ ſignū oñdis.] Cū aūt ꝑ opa ꝯmōſtrat dicūt ei. [Si tu es chr̄s dic nobis palā:] q̄ſi ſemꝑ ad ꝯtrium ſtantes: ſꝫ ꝛ plenū odio erat qđ dicūt. [Dic nobis palā.] Et nimirū ipſe palā oīa dicebat in feſtiuitatibꝰ ſemꝑ aſſiſtēs: ꝛ nihil occulte loquebat̄: ſꝫ ꝛ adulatiōis verba ꝑmittūt dicētes. [Quouſqꝫ aiam nr̄am tollis?] vt. ſ. eū ꝓuocātes aliquā captionē inueniāt. ALCVI. Cauſant̄ eni q̄ aīos eoꝝ incertos ꝛ ſuſpēſos dimittēdo tolleret qui venerat vt aīas ſaluaret. AVGV. Querebāt aūt audire a dño. Ego ſum chr̄s: ꝛ foꝛtaſſe de chr̄o ſm̄ hoīem ſapiebāt: ſꝫ diuinitatem chr̄i in ꝓphis nō itelligebāt: ꝛ ſic ſi diceret. Ego ſuꝫ chr̄s: ſꝫ q̄ illi ſapiebant de ſemine dauid: calūniarent̄ q̄ ſibi arrogaret regiā poteſtatē. ALCVI. Et ſic cogitabant eū tradere poteſtati p̄ſidis ad puniēdū: q̄ſi ꝯ auguſtū imperium vſurparet. Quare dñs ita tēperauit rn̄ſionē: vt ēt calūniatoꝝ oꝛa ꝯcluderet: ꝛ qꝛ chr̄s eſt fidelibꝰ panderet: ꝛ de hoīe q̄rētibꝰ diuinitatis myſteria narrat. Uñ ſeq̄t. [Rn̄dit eis ie. Lo. vo. ꝛ nō credi. Ope. q̄ ego fa. in no. pa. mei: hec teſti. ꝑhi. de me.] CHRY. Qꝛ eni ſimulabant a ſolo verbo ſe ſuaderi: qui a tot opibꝰ non ſunt ſuaſi: arguit malitiā eoꝝ. q. d. Si opibꝰ nō creditis: q̄liter verbis credetis? Et q̄re non credāt oñdit ſubdens. [Sꝫ vos nō creditis: qꝛ nō eſtis ex ouibꝰ meis.] AVGV. Hoc autē dixit: qꝛ videbat eos ad ſempiternū iteritū ꝑdeſtinatos: nō ad vitā eternaꝫ ſui ſanguinis ꝑcio cōparatos. Oues eni ſunt credēdo: paſtoreꝫ ſequēdo. THEO. Poſtq̄ vo dixerat. [Nō eſtis ex ouibꝰ meis.] Cōſequēter induxit eos vt oues eiꝰ efficiant̄ dicens. [Oues mee vocē meā audiūt.] ALCVI. i. ꝓceptis meis ex aīo obediūt. [Et ego cog̃ſco eas.] i. eligo. [Et ſequuntur me.] h̄ māſuetudis ꝛ inocētie viā incedēdo: ꝛ poſt ad gaudia eterne vite intrādo. Uñ ſeq̄t. [Et ego vitā eternam do eis.] AVG. Iſta ſūt paſcua de qbus ſup̄ dixerat. Et paſcua inueniet. Bona paſcua vita eterna dī: ibi nulla herba areſcit: totū viret. Uos aūt calūniā ꝓpterea q̄ritis: qꝛ de vita p̄nti cogitatis. Seq̄t. [Et non peri. in eternū.] Subaudi tāq̄ꝫ eis dixerit. [Uos ꝑibitis in eternū: qꝛ non eſtis ex ouibus meis.] THEO. Sꝫ q̄uo videmꝰ iudā periiſſe: qꝛ nō ꝑmāſit vſqꝫ ad finē. Chr̄s aūt de ꝑſeuerātibꝰ h̄ dixit. Naꝫ ſi qs ſepat̄ ab ouiū grege: deſinēs ſeq̄ paſtorē: cōfeſtim incurrit periculū. AVG. Quare aūt non ꝑeant ſubdit. [Et nō rapiet eas qſq̄ꝫ de manu mea.] De illis eniꝫ ouibꝰ de quibus dī. Nouit dñs qui ſunt eiꝰ. Nec lupus rapit: nec fur tollit: nec latro iterficit. Securus eſt de nūo illoꝝ q ꝑ eis nouit qd dedit. HYLA. 7. de tri. Conſcie ꝑtātis hec vox ē: at vo vt in nā licꝫ dei: tn̄ ex deo intelligenda eſt eiꝰ natiuitas ſubiecit. [Pater meus qđ dedit mihi: maius oībꝰ eſt.] Nō occultat ex patre eē ſe natū. Qđ eni a patre accepit: accepit naſcēdo: nō poſtea. AVG. Nō eni creſcēdo: ſed naſcendo eq̄lis eſt: qui ſemꝑ natus eſt de patre filius: de deo deꝰ. Hoc eſt ḡ qđ dedit mihi p̄r: qđ maius oībꝰ eſt: vt. ſ. ſim verbū eius: vt ſim vnigenitꝰ filius eiꝰ: vt ſim ſplēdoꝛ lucis eius. Iđ ḡ nemo rapit oues meas de manu mea: qꝛ nec de manu p̄ris mei. Uñ ſeq̄t. [Et nemo pōt rape de manu patris mei.] Si manū itelligamus poteſtatē vna eſt p̄ris ꝛ filij poteſtas: qꝛ vna diuinitas. Si aūt manū itelligamꝰ filiū: manus p̄ris eſt ipſe filius. Qđ nō ita dictū eſt tāq̄ꝫ deus p̄r habeat coꝛpoꝛis mēbra: ſꝫ q̄ ꝑ ipꝫ facta ſunt oīa. Naꝫ ſolēt ꝛ hoīes dicere manus ſuas eē alios hoīes ꝑ quos faciūt qđ volunt. Aliq̄ñ ꝛ ip̄m opꝰ hoīs manꝰ hoīs dicit̄: qđ fit ꝑ manū. Sicut dī qſqꝫ agnoſcere manū ſuā: cū id qđ ſcriptū ſit: agnoſcit. Hoc aūt loco manū p̄ris ꝛ filij itelligimus ꝑtātē: ne foꝛte cū hic manū patris ip̄m filiū dictū accepimus: incipiat carnalis cogitatio ēt filij q̄rere filium. HYLA. 7. de trini. Ut eni per coꝛꝑalē ſignificationē: virtutē poſſis eiuſdem noſſe nature: cōmemoꝛata eſt filij manus: manus patris: qꝛ nā ꝛ virtus p̄ris eēt in filio. CHRY. Deinde vt nō eſtimes: qꝛ ipſe quidē ībecillis eſt: ꝓꝑ patris aūt virtutē in tuto ſunt oues: ſubdit. [Ego ꝛ pater vnū ſumus.] AVG. Utrūqꝫ audi: ꝛ vnuꝫ: ꝛ ſumus: ꝛ a charybdi ꝛ a ſcylla liberaberis. Qꝛ dixit [vnū] libat te ab arrio: q̄ dixit [ſumꝰ] ſi

Triplex tēpli iudeoꝝ dedicatio. — B — C — Ps. 83. — Iudei nō volentes chr̄ꝫ i aliquo culpare: volebāt eū in ſbo capere. — D — E — Paſcua vite eterne ſūt bona: vbi oīa virent. — F — 2. Thi. 2 — G — Potēs patris ꝛ filij vna ē: qꝛ vna diuinitas. — H — I

berat te a ſabellio. Si vnū:nō ergo diuerſum:ſi ſum⁹ ergo pater ꝛ filius. AVG.8.de tri.[Unū eni ſum⁹:]dictū eſt. Qō ille:hoc ꝛ ego ſm eēntiā:nō ſm relatiuū. HYLA.8. de trini. Hec igiť qꝛ heretici negare nō poſſunt:impietatis ſue mēdacio negāda corrūpūt. Tētant eni id ad vnanimitatis referre ↄſenſuȝ:vt volūtatis in his vnitas ſit:nō nature.i.vt nō ꝑ id qꝺ ſūt:ſȝ ꝑ id qꝺ idē volūt vnū ſint:ſed ꝑ nature natiuitatē dū nihil de⁹ in eo ex ſe gignēdo eū ꝺgenerat vnū ſūt. Dūqȝ de manu ei⁹ nō rapiunť:nō rapiunť de manu pr̄is:dū in opante ſe opať pater:dū ipſe in pr̄e:ꝛ in eo pr̄ eſt.hoc nō preſtat creatura:ſed natiuitas.nō efficit voluntas:ſed poteſtas.nō loquiť vnanimitas:ſed nā. Non negamus igiť vnanimitatē iter pr̄eȝ ꝛ filiū:nā hoc ſolēt heretici mētiri:vt cū ſolā ↄcordiā ad vnitatē nō reſpicim⁹:diſcordes eos a nobis affirmari loquanť:ſed audiant q̄ȝ a nobis

Unū ſunt pr̄ ꝛ fili⁹ nā:honoꝛ ꝛ virtute. vnanimitas nō negeť. Unuȝ ſunt pater ꝛ filius natura:honoꝛe ꝛ virtute:nec natura eadem pōt velle diuerſa.

Tex.6. ſup.8. ¶ Suſtulerunt ergo lapides iudei vt lapidarēt eū. Rn̄dit eis ieſus. Multa bona opa on̄di vobis ex patre meo. Propter qꝺ eoꝛuȝ opus me lapidatis? Rn̄derunt ergo iudei. De bono ope nō lapidamus te:ſed de blaſphemia:ꝛ qꝛ tu hō cuȝ ſis:facis teipm̄ deuȝ. Rn̄dit eis ieſus. Nōne ſcriptuȝ eſt in lege vr̄a:qꝛ ego dixi dij eſtis?

ps.8. Si illos dixit deos ad quos ſermo dei fact⁹ eſt:ꝛ non pōt ſolui ſcriptura:quē pater ſanctificauit:ꝛ miſit in mūdū. Et vos dicitis qꝛ blaſphemas qꝛ dixi fili⁹ dei ſuȝ. Si nō facio opa patris mei:nolite credere mihi. Si aūt facio:ꝛ ſi mihi nō vultis credere:opib⁹ credite:vt cognoſcatis ꝛ credatis:qꝛ pr̄ in me eſt:ꝛ ego in patre.

A ¶ AVG. Audierūt iudei. Ego ꝛ pater vnū ſumus:ꝛ nō ꝑtulerūt ꝛ moꝛe ſuo duri ad lapides cucurrerunt. Un̄ diciť.[Suſtulerūt lapi.iu.vt lapi.eum.] HYLA.7.de trinita. Nūc hereticoꝝ furoꝛ iam dn̄o in celis ſedente pari infidelitate dictis nō obediētes:odiū impietatis exercēt: verboꝝ lapides inutiūt:ꝛ ſi poſſent de throno eum ſuo in cruce detraherēt. THEO. Dn̄s aūt oſtēdens ꝙ nullā iuſtā habebant occaſionē furēdi aduerſus eū:cōmemorat ſigna q̄ fecerat. Nā ſequtur.[Reſpō.eis ie. Mul.bo.opera on̄.vo. ex patre meo.] ALCVI.ſ.in ſanitatib⁹ ifirmoꝝ:in exhibitiōe doctrine ꝛ miraculoꝝ:que ex patre oſtēdi:qꝛ ei⁹ gloriā per oīa queſiui. Propter qꝺ eoꝝ opus me lapidat? Quāuis inuiti cōfiteanť multa bn̄ficia ſibi ipenſa a chꝛo:ſȝ qꝺ de ſua patriſqȝ equalitate dixerat:ꝑ blaſphemia deputabāt.

B Un̄ ſequiť.[Rn̄.ei iu. De bo.ope.nō lapi.te:ſȝ de blaſ.ꝛ qꝛ tu ho.cū ſis:fa.teipm̄ deū.] AVG. Ad hoc rn̄derūt qꝺ dixerat.[Ego ꝛ pr̄ vnū ſumus.] Ecce iudei itellexerūt qꝺ arriani nō itelligūt. Jdeo eni irati ſunt:qm̄ ſenſerūt nō poſſe dici.[Ego ꝛ pr̄ vnū ſumus.] niſi vbi eq̄litas eſt pr̄is ꝛ filij. HYLA.7.de tri. Jude⁹ dicit.[Cū ſis hō.] Arrian⁹. Cū ſis creatura. vtriqȝ dicūt.[Facis te deū.] Subiecit eniȝ arrianus. Subſtātie noue ꝛ aliene deū. vt aūt alteri⁹ gn̄is de⁹ ſit:aut oīno nec de⁹. Dicit eniȝ. Nō eſt filius ex natiuitate:non eſt de⁹ ex veritate:creatura eſt ꝑſtātioꝛ cūctis. CHRY. Dn̄s aūt nō deſtruxit opīonē iudeoꝝ eſtimātiuȝ ꝙ ſe deo parē diceret:ſȝ magis ↄfirmū facit. Nā ſeqť.[Rn̄.eis ie. Nōne ſcrip.eſt in lege vr̄a?] AVG.i.vobis data.[Qꝛ ego dixi dij eſtis.] De⁹ hoc dicit ꝑ ꝓphaȝ in pſalmo hoīb⁹. Et legem appellauit dn̄s gn̄alr̄ oēs illas ſcripturas:q̄uis alicubi ſpāliter dicat legē:a ꝓphis eā diſtiguēs ſicuti eſt. Jn his

Judei itellexerūt eū ī his dixiſſe ſe eē deuȝ:ꝛ arriani nō itellexerūt.

ps.8r. C

mat.zz.

duob⁹ ꝑceptis tota lex pendet ꝛ ꝓphe. Aliq̄n aūt in tria diſtribuit eaſdē ſcripturas. vbi ait. Opoꝛtebat ipleri oīa que ſcripta ſūt in lege ꝛ ꝓphis ꝛ pſalmis de me. Nūc vō etiam pſalmos legis noīe nūcupauit:ex qb⁹ ſic argumētať.[Si illos dixit deos:ad q̄s ſer.dei fa.eſt:ꝛ non po.ſol.ſcri.quem pr̄ ſancti.ꝛ mi.i mūdū:ꝛ vos dici.qꝛ blaſphemas:qꝛ dixi filius dei ſuȝ.] HYLA.7.de tri. Demōſtraturus qdem ꝙ ipſe ꝛ pr̄ vnū eēnt in eo ꝑ ineptia ridiculi opꝓbrij confutať:ꝙ in reatū vocareť:ꝙ ſe cū hō eēt deū faceret. Cū eniȝ lex hui⁹ noīs appellationē ſanctis hoīb⁹ decerneret:ꝛ ſmo dei indiſſolubilis cōfirmaret hāc ipartiti noīs ꝓfeſſioneȝ. Jā ḡ nō eſt criminis ꝙ ſe deū:cū hō ſit faciat:cū eos ꝗ homines ſūt deos lex dixerit. Et ſi a ceteris hoīb⁹ non irreligioſa hui⁹ noīs vſurpatio eſt:ab eo hoīe:queȝ ſanctificauit pater nō ipudēter vſurpari videť:qꝛ dei filiū ſe dixerit eū ꝑcellat ceteros ꝑ id qꝺ ſanctificat⁹ in filiuȝ eſt:beato paulo dicēte:ꝙ ꝑdeſtinat⁹ eſt fili⁹ dei in virtute ſȝ ſpm̄ ſanctificationis. Oīs eni hec de hoīe rn̄ſio eſt.ꝙ dei fili⁹ ēt hoīs fili⁹

D eſt. AVG. Uel alr̄. Sācti ficauit.i.vt ſanct⁹ eēt gignendo ei dedit:qꝛ ſcm̄ eū genuit. Si aūt ſmo dei fact⁹ eſt ad homines vt dicereń dij:ipm̄ verbū dei q̄uo nō eſt deus? Si ꝑ ſmonē dei hoīes ꝑticipādo ſiūt dij:verbū vn̄ ꝑticipať nō eſt de⁹? THEO. Uł ſanctificauit eū:h̄ eſt ſanxit ſacrificari ꝑ mūdo. Jn quo on̄dit ſe nō eē deū ſicut ceteri. Nam ſaluū facere mūdū diuinū opus eſt:nō aūt hoīs deificati ꝑ grāȝ. CHRY. Uel interīȝ qdē vt ſuſcipereť ſmo humilius locut⁹ eſt:poſtea autē ad mai⁹ eos reduxit dicens.[Si nō facio opa pr̄is mei:nolite credere mihi.] Per h̄ on̄dēs

Qꝛ iudei dei videŕ non poterāt ꝑ ſubſtantiā:iō ch̄ꝛus per opa eis deitatē demōſtrat. ꝙ in nullo minoꝛ eſt pr̄e. Qꝛ eni ſubam eius ipoſſe erat eis videre ab operū parilitate ꝛ idētitate demōſtrationē ei⁹ q̄ ſm virtutē indiſſimilitudinis eſt tribuit. HYLA.7.de tri. Quid h̄ adoptio:qd idulgētia noīs loci inenit ne ex nā dei filius ſit:cū dei fili⁹ ex nāe paterne opib⁹ credendus ſit nō exequať ac ſiliis eſt deo creatura. Neqȝ eni nature aliene poteſtas cōparať:gerere aūt ſe nō ſua:ſed que pr̄is ſunt

E teſtať:ne per magnificētiā geſtoꝝ nature natiuitas auferatur. Et qꝛ ſub ſacramēto aſſumpti coꝛpis ꝛ nati ex Maria:hoīs ꝛ dei fili⁹ nō itelligebať:fides nobis intimať ex geſtis cum ait.[Si aūt facio:ꝛ ſi mihi non vultis credere:opib⁹ credite.] Cū eni ſacrm̄ nati hoīs intelligētiā diuine natiuitatis ipediat:cū diuina natiuitas oē opus ſuū ſub miniſterio aſſumpti hoīs exequiť. Faciēs igiť opa pr̄is demōſtrare debuit:qd eēt opib⁹ credēdū. Nā ſeqť.[Ut cog.ꝛ cre.qꝛ pa.in me eſt ꝛ ego in pa.] Hoc eſt illō. Dei fili⁹ ſuȝ:h̄ eſt illud. Ego ꝛ pr̄ vnū ſum⁹. AVG. Non eni fili⁹ ſic dič. Jn me eſt pr̄:ꝛ ego in illo:q̄uo poſſunt dicere hoīes. Si eni bn̄ cogitemus:ꝛ bn̄ viuamus in deo ſumus:ꝛ de⁹ in nobis eſt:quaſi ꝑticipātes eius grām ꝛ illuminati ab ipſo. Unigenitus aūt dei filius in patre eſt:ꝛ pater in illo tāq̄ȝ equalis.

Bn̄viuētes ſunt in dō ꝛ dō ī ipſis ꝑ grām:fili⁹ āt dič eq̄lis pr̄i ꝑ nāȝ.

¶ Querebant ergo euȝ apꝓhendere ꝛ exiuit de manibus eoꝛuȝ. Et abijt iterum trans ioꝛdanē in eū locum vbi erat ioānes baptiȝans pꝛimū:ꝛ māſit illic. Et multi venerunt ad eū:ꝛ dicebant:qꝛ ioannes quidem ſignum fecit nullum. Omnia auteȝ quecūqȝ dixit ioānes de hoc vera erant:ꝛ multi crediderunt in eum. Tex.7. math.iz mar.3.

A ¶ BEDA. Adhuc iudeos in cepta demētia ꝑſiſtere euangeliſta on̄dit dicēs.[Querebāt ḡ eū apꝓhēdere.] AVG. Nō credendo ꝛ intelligendo:ſed ſeuiendo ꝛ occidēdo. Tu appꝛehendas vt habeas:illi apꝓhendere volebant:vt non haberēt. Unde ſequiť.[Et exiuit de mani.eo.] Non eū appꝛehēderunt:qꝛ manus fidei nō habuerūt. Sȝ nō erat magnum v̄bo eijcere carnē ſuā de manibus carnis. CHRY.

Cum

Cum autē chriſtus aliquid magnū locutus fuerit: recedit velociter: vt ſedetur eorum furor per abſentiā ei⁹: qḋ vtrūq; ⁊ nunc fecit. Un̄ ſequit̄. [Et abyt iterum trans iordanē in eum locum vbi erat ioānes baptiçās p̄mū ⁊ mā. illic.] Jō hūc locū euāgeliſta cōmemorat: vt diſcas: qm̄ prope abyt: vt recordemur eoꝝ que illic facta ſunt: ⁊ dicta a ioāne ⁊ teſtimony illi⁹. BEDA. Dicit aūt. [Ubi erat p̄mū.] i. a pri-
B meua etate. Demorante autē eo ibi narrat: q͛ multi venerunt ad eū. Unde ſequit̄. [Et multi venerunt ad eū ⁊ dicebant: q͛ ioānes quidē fecit ſignū nullum.] AVG. i. nullū miraculum oſtēdit. Nō demonia fugauit: nō cecos illuminauit: nō mortuos ſuſcitauit. CHRY. Uide aūt qualiter ſyllogiſmos cōponunt indubitabiles. Joānes quidē dicūt nullum ſignū fecit: hic autē facit. Qua re huius preeminētia oſtēditur. Deinde ne puteſ ioānes q͛ nullū ſignū fecit indignus teſtimonio: ſubdūt. [Oīa autē quecūq; di. ioā. de
Si Ioāni baptiſte credendū fuit: q nullū ſig^m fecit: multo plus chriſto q mlta ſigna fecit. hoc vera erant.] Quaſi dicāt. Et ſi nullū ſignum fecerit: tñ de hoc omnia veraciter dixit: ergo dicunt. Si ioāni credere oportebat: multo magis huic: cū illius teſtimonio etiam demōſtrationē ſignoꝝ habenti. Un̄ ſequit̄. [Et multi crediderūt in eū.] AVGV. Ecce qui apprehēderunt permanētem: nō quō iudei volebant apprehēdere diſcedētē. Et nos ergo per lucernam veniamus ad diem: q͛ ioannes lucerna erat: ⁊ diei teſtimonium perhibebat. THEO. Notandum autem q͛ crebro dominus educit populos ad ſolitaria loca: de perfidoꝝ ſocietate eripiēs: vt magis fructificent ſic̄ legē veterē daturus eduxit pplm̄ in deſertū.
Myſtice. Myſtice autē recedēs a hieroſolymis dn̄s: hoc eſt a plebe iudaica ad loca fontes hn̄tia ſe trāſfert. i. ad eccl̄iā ex gētib⁹ que habet fontem baptiſmi: per quem multi ad chriſtū accedunt: quaſi tranſeuntes iordanem. Cap̄. XI.

Tex. 1. Erat autem quidā languens lazarus a bethania: de caſtello marie ⁊ marthe ſororum eius. Maria autē erat que vnxit dominum vnguento ⁊ extерſit pedes eius capillis ſuis: cuius frater lazarus infirmabatur. Miſerunt ergo ſorores eius ad eum dicentes. Dn̄e ecce quem amas infirmatur. Audiēs aūt ieſus dixit eis. Infirmitas hec nō eſt ad mortem: ſed pro gloria dei vt glorificet̄ filius dei per eā. Diligebat autem ieſus marthā ⁊ ſororem eius mariam ⁊ lazarum.

A ¶ BEDA. Dixerat euāgeliſta dn̄m trans iordanē abyſſe: tūcq; laçarū ↄtigit infirmari. Un̄ di. [Erat qdam lan. la. a be.] Hinc eſt q͛ in qbuſdam exemplaribus copulatiua cōiunctio et poſita inueniſ: vt ſequentia verba ſuperiorib⁹ cōnexa videātur. Interp̄taſ autē laçarus adiutus. Inter oēs enim mortuos quos dn̄s ſuſcitauit: hic magis ab eo adiuuatur: quem nō ſolum mortuum ſed quatriduanū ſuſcitauit. AVG. Inter omnia eni miracula que fecit dn̄s laçari reſurrectio p̄cipue predicatur. Sed ſi attendamus quis fecerit: delectari debemus potius: q̄ mirari. Ille ſuſcitauit hominem qui fecit hoīē. Plus eni eſt hoīē creare q̄ reſuſcitare. Infirmabaſ autē in bethania laçarus. Un̄ di. [A bethania de caſtello marie ⁊ marthe ſoroꝝ eius.] Qḋ caſtel-
B lū erat proximū hieroſolymis. ALCVI. Et q͛ plures femine huius nōis erant: ne erraremus in nōie: oſtendit̄ ex notiſſima actione. Nam ſequit̄. [Maria autē erat que vnxit dn̄m vnguento: ⁊ extерſit pedes eius capillis ſuis: cuius frater laçarus infirmabaſ.] CHRY. Igitur primū qdē illud neceſſarium diſcere: q͛m hec non fuit illa meretrix q̄ in luca legitur. Hec enim honeſta fuit ⁊ ſtudioſa circa chriſti

ſuſceptionē. AVG. de cō. euā. Uel aliter. Hoc dicens ioannes atteſtatur luce: qui hoc in domo phariſei cuiuſdā ſi-
Maria ſoror laçari ē illa q vnxit dn̄m vnguēto ⁊ extерſit pedes ei⁹ capillis ſuis. monis factū eſſe narrauit: iā itaq; hoc Maria fecerat. Qḋ autem in bethania rurſus fecit: aliud eſt: qḋ ad luce narrationem non pertinet: ſed pariter narratur a trib⁹. AVG. de ver. do. Inuaſerat igiſ laçarum pernities inimica languoris miſerādi hominis: corpus quotidie edax febris incendium cōſumebat. Aderant autē due ſorores languētis: ⁊ caſum dolentes iuuenis egrotantis lectulo iugiter inhere-
C bāt. Unde de eis mox ſubdiſ. [Miſerunt ergo ſoro. ei⁹ ad eum dicētes. Dn̄e ecce quem amas infirmaſ.] AVGV. ſuper ioānē. Non dixerunt veni ⁊ ſana: non auſe ſunt dicere. Ibi iube ⁊ hic fiet: ſed tm̄mō. [Ecce quē amas iſirmatur.] q. d. ſuffic̄ vt noueris: nō. n. amas: ⁊ dſeris. CHRY. Per hoc eni ad miſerēdū volunt attrahere chr̄m. Adhuc enim ei quaſi homini intēdebant. Ideo autē non iuerūt ad chriſtū ſicut centurio ⁊ regulus: ſed mittunt: q͛ vehemēter cōfidebant de chriſto: pp̄ter multam familiaritatem quā habebāt ad eū: ⁊ q͛ a luctu detinebanſ. THEO. Et quia mulieres erant quas nō decet de facili domū exire. Multam autē deuotionē ⁊ fidei magnitudinē exprimūt dicentes. [Ecce quem amas infirmaſ.] Tātā enim potētiā in dn̄o eſſe credebant: q͛ mirum videreſ qualr̄ viruſ ſibi dilectum infirmitas potuerit occupare. Sequiſ. [Audiēs aūt ieſus dixit eis. Infirmitas hec non eſt ad mortem:] q͛ ipſa mors nō erat ad mortē: ſed potius ad miraculū: quo facto crederent hoīes in chriſtū: ⁊ vitarent veram mortem. Un̄ ſequiſ. [Sed pro gloria dei.] Ubi ex obliquo dn̄s deū ſe dixit cōtra hereticos qui dicūt: q͛ filius dei nō ſit de⁹. Pro
D gloria ergo cuius dei audi qḋ ſequiſ. [Ut glorificeſ filius dei per eam.] ſ. infirmitatem. CHRY. Hoc autē vt nō eſt cauſale: ſed euentus. Nam euenit quidem aliūde infirmitas. Uſus eſt autem ea in gloriam dei. Sequitur. [Diligebat autem ieſus martham ⁊ ſoro. eius mariā ⁊ laçarū.] AVGV. Ille lāguēs: ille triſtes: omnes dilecti. Habebāt
Chriſtus eſt dolētiū cōſolator et languētiū ſanator. ergo ſpem: quoniam diligebantur ab eo qui eſt dolentium conſolator: languentiūq; ſanator. CHRY. Per hoc etiā erudit nos euangeliſta non triſtari ſi qua infirmitas facta fuerit circa bonos viros ⁊ dei amicos.

Tex. 2. ¶ Ut ergo audiuit quia infirmabatur tunc quidem manſit in eodē loco duob⁹ dieb⁹. Deinde poſt hec dicit diſcipulis ſuis. Eamus in iudeā iterū. Dicūt ei diſcipuli. Rabbi: nūc q̄rebant te iudei lapidare: ⁊ iterū vadis illuc. Rn̄dit ieſus. Nōne duodecim hore ſunt diei. Si quis ambulauerit in die non offendit: q͛ lucem huius mūdi videt. Si autē ambulauerit in nocte: offendit: quia lux non eſt in eo.

A ¶ ALCVI. Dn̄s nuntiata iſirmitate laçari quouſq; quatriduum cōpleref: ſanare diſtulit: vt mirabilius ſuſcitaret. Unde diciſ. [Ut autē audiuit q͛ infirmabaſ: tunc qdem manſit in eodē loco duob⁹ dieb⁹.] CHRY. Ut. ſ. expiraret ⁊ ſepeliref ⁊ dicant. Quoniam fetet vt nullus poſſet dicere quoniam nōdum defunctum eū ſuſcitauit: ſed ſtupor fuit ⁊ non mors. Sequiſ. [Deinde poſt hec dicit diſcipulis ſuis. Eamus in iudeam iterū.] AVG. Ubi pene fuerat lapidatus: q͛ pp̄terea inde diſceſſiſſe videbatur ne lapidaretur. Diſceſſit enim vt homo. Sed in redeūdo quaſi obliuius infirmitatem: oſtēdit poteſtatē. CHRY. Nuſq̄ aūt alibi dominus predixit diſcipulis quo iturus eſſet: ſed hic predixit: q͛ formidabant vehementer: vt non repente eos
B conturbet. Nam ſequitur. [Dicunt ei diſcipuli. Rabbi: nūc

querebāt te iudei lapidare: τ tu iterū vadis illuc: Formidabant eniz τ pro eo τ pro seipsis: nōduz enim erant in fide firmati. AVG. Cum autem vellent dare consiliū homines deo: discipuli magistro: corripuit eos. Unde sequitur. Respōdit iesus. Nōne duodecim hore sunt diei: Ut eni diem sese ostenderet duodecim discipulos elegit. In hoc aūt verbo non ipsum iudam: sed successorem eius preuidebat. Iuda eniz cadente successit matthias: τ duodenari⁹ numerus mansit. Hore ergo illustrātur a die τ per horarū predicationem credat mūdus in diez. Me ergo sequimini: si nō vultis offendere. Un̄ subdit. Siquis ambu. in die non offendit: qz lucem huius mūdi videt. Siquis autez ambu. in nocte offendit: qz lux non est in eo. CHRY. q.d. qui sibi nihil cōscius est nequitie: nihil patietur versutie. Qui vo mala agit patietur. Itaqz non oportet formidare. Nihil n. dignum morte gessimus. Uel aliter. Siquis lucem huius mundi videt: securus est: multo magis qui mecum est nisi amouerit se a me. THEO. Quidam vo hunc diez intelligunt tempus precedens passionem: noctem vo ipsaz passionem. Dicit ergo eis. Dum dies est. i. dum nōdum imminet tēpus passionis non offendetis. Non enim vos persequentur iudei. Cum autē nox venerit passionem ꝓpriam dico: extunc noctem possidebitis angustiarum.

Christus est dies: τ 12. apli sunt hore diei.

C

Tex. 3. Hec ait: τ post hec dicit eis. Lazarus amicus noster dormit: sed vado vt a somno excitem euz. Dixerunt ergo discipuli eius. Dñe si dormit saluus erit. Dixerat autem iesus de morte eius: illi autem putauerunt quia de dormitiōe somni diceret. Tūc ergo iesus dixit eis manifeste. Lazarus mortu⁹ est: τ gaudeo ꝓpter vos vt credatis qm̄ nō erā ibi. Sz eamus ad eū. Dixit ergo thomas qui dr̄ dydymus ad cōdiscipulos. Eamus τ nos τ moriamur cum eo.

A CHRY. Posita vna cōfortatione discipulorum: hic alio mō eos ꝯfortat ostendēs: qm̄ nō hierosolymā debēt ire: sed in bethaniā. Un̄ dicit. Hec ait. Et post h dicit illis. Lazarus amicus nr̄ dormit: sz vado vt a somno excitē euz. q.d. Nō eo rursus disputaturus ꝯ iudeos: sz amicū nr̄m excitaturus. Propter h g̃ dicit. Amicus nr̄. vt ostēdat necessariū suū aduētū. AVG. Qz aūt dixit dormit verū dixit: dño dormiebat: hoib⁹ mortuus erat q eū suscitare non poterāt. Nā dñs tāta facilitate excitabat de sepulchro quāta tu excitas dormiētē de lecto. Ergo ɔm potētiā suam dixit dormientē: sicut τ apls dicit. De dormiētib⁹ aūt nolo vos ignorare: dormiētes appellauit: qz resurrecturos ꝓnuntiauit. Sz qūo interest in ipsis qui quotidie dormiūt τ exurgūt: qd quisqz videat in somnis: alij sentiūt leta somnia: alij torquētia. Sic vnusqsqz cū causa sua dormit: cū cā sua surgit.

Lazarus mortu⁹ dormire: quia dño dormiebat q eum poterat a morte suscitare. j. the. 4.

B CHRY. Discipuli aūt ipedire voluerūt eius aduentū in iudeaz. Un̄ seqr. Dixerūt g̃ discipuli ei⁹. Dñe si dor. sal. erit. Solet enī eē somn⁹ egrotātiū salutis idiciū. q.d. Si dormit nō igr̄ vtile est q tu vadas ad excitandum eum. AVG. Qūo g̃ itellexerūt discipuli sic rn̄derūt. Un̄ seqr. Dixerat aūt iesus de morte ei⁹: illi vo putauerūt q de dormitiōe somni diceret. CHRY. Si vo qs dicat qūo non cognouerūt discipuli mortuū eē ab eo qd dixit. Uado vt excitē illū: Stultū enī erat eū ire per tot stadia vt lazarū a somno excitaret. Istd dicemus: qm̄ estimabāt h enigma esse: qlia multa loquebat. AVG. Quia g̃ obscure dixerat Dormit manifestat qd dixerat. Un̄ seqr. Tunc g̃ dixit eis ie. mani. Laza. mor. est. CHRY. Nō aūt hic addidit. Uado vt resuscitem eum. Nō eniz volebat vbis predicere qd per opa debebat certificare: vanā gloriaz vbiqz nos fugere doces. Et q nō op3 simplr ꝓmittere. Sequit. Et gaudeo pp vos vt credatis: qm̄ non erā ibi. AVG. Eger enim nō mortuus fuerat nūtiatus: sed quo lateret eū qui creauerat: ad cui⁹ manus aia morientis exierat. Hic g̃. Gaudeo pp vos vt credatis: qm̄ nō erā ibi. vt iā iciperet admirari: qz dñs poterat dicere mortuum qd nec viderat: nec audierat. Ubi meminisse debem⁹ q adhuc ēt ipsorū discipulorum miraculis edificabat fides: nō vt esse inciperet sed vt q̄ cepat cresceret. Qz g̃ dicit. Ut credatis: itelligēdum est vt ampli⁹ robustiusqz credatis. THEO. Intellexerūt āt qdā hoc sic. Gaudeo (inqt) ꝓ vob. Nā cū illic nō extiterim: ꝯfert ad maioritatē fidei vestre: qm̄ si astitissem egrotātē curassez qd eēt modicū signū ad mee virtutis indicium. Qz vo me absente supuenit mors: potius in fide mea corroboramini: cū videbitis me posse ēt defunctū suscitare. CHRY. Igit̄ oēs discipuli qdem timebāt iudeos: sup alios vo thomas. Un̄ sequit̄. Dic g̃ thomas q dr̄ dydym⁹ ad ꝯdiscipulos. Eam⁹ τ nos τ mori. cum eo. Infirmior enī erat alijs τ infidelior: postea oib⁹ fortior fact⁹ est τ irrep̄hēsibilis: q solus orbē terrarum peruxit: τ in medijs plebib⁹ voluebat̄ volētib⁹ eū interficere. BEDA. Uel castigati discipuli supiorib⁹ dñi verbis nō ausi sūt vltra ꝯdicere. Sz thomas pre omnib⁹ socios hortatur: vt irēt τ morerentur cum eo. In quo magna eius videtur esse cōstantia. Sic enim loquebatur: quasi facere posset que alios hortabat̄: immemor sue fragilitatis sicut τ petrus.

Dñs docuit semp vanā gl'ia fugere.

C

D

Thomas qui i fidē erat infirmior aliis hortabat ꝑpetui firmitatis inmemor.

Tex. 4. Uenit itaqz iesus: τ inuenit eū quatuor dies iam in monumēto hn̄tem. Erat autē bethania iuxta hierosolymā quasi stadijs qndecim. Multi autē ex iudeis venerant ad marthā τ mariaz vt ꝯsolarentur eas de fratre suo. Martha ergo vt audiuit: qz iesus venit occurrit illi: maria autez domi sedebat. Dixit ergo martha ad iesuz. Dñe si fuisses hic: frater me⁹ nō fuisset mortu⁹. Sz τ nūc scio qz q̄cunqz poposceris a deo dabit tibi de⁹. Dicit illi iesus. Resurget frater tuus. Dicit ei martha. Scio qz resurget in resurrectione in nouissimo die. Dicit ei iesus. Ego sum resurrectio τ vita. Qui credit in me etiā si mortuus fuerit viuet: τ ois qui viuit τ credit in me nō moriet̄ in eternū. Credis hoc: Ait illi. Utiqz domine. Ego credidi: quia tu es chrs filius dei viui: qui in hunc munduz venisti.

A ALCVI. Dñs ad hoc venire distulerat: vt q̄triduū impleret̄: vt lazarus gloriosius resuscitaretur. Un̄ di. Uenit itaqz ie. τ iue. eū qua. di. iaz in mo. hn̄tez. CHRY. Mā serat enī dñs duob⁹ diebus τ ante duos dies venerat nuntius. In qua die lazarus est defunctus: ipse aūt q̄rta die accessit. AVGV. De quatuor aūt dieb⁹ multa dici pnt. Diuersis enī modis vna res significari pōt. Est enim vn⁹ dies mortis quē hō trahit de mortis ꝓpagine. Sz τ legē nālem transgrediunt̄ hoies: ecce alter dies mortis. Lex etiaz scripture data est diuinitus p moysen τ ipsa ꝯtēnit̄. Adde tertiū diem mortis: venit euāgeliū τ ipm trāsgrediunt̄ homines. Ecce q̄rtus dies mortis: etiam ad tales excitādos dñs nō dedignat̄ accedere.

De q̄druplici die mortis alicuius.

B ALCVI. Aliter. Primū peccatū extitit latio in corde: scdm ꝯsensus: tertiū factū: quartū consuetudo. Sequit. Erat au. be. iuxta hieroso. q̄si. stadijs qndecim. CHRY. Qd erat miliaria duo. Hoc aūt iducit̄

ad ostendendū

ad oñdendū ꝙ ꝯgruū fuit multos iudeoꝝ a hieroſolymis
adeſſe. Uñ ſubdit᷑. [Multi autē ex iu. vene. ad ma. ⁊ mar.
vt ꝯſo. eas de fra. ſuo.] Sʒ qūo iudei ꝯſolabant᷑ dilectas a
chꝛo: cū iā ſtatuiſſent ꝙ ſiqs chꝛm ꝯfiteret᷑ extra ſynagogā
fieret. Sʒ pp calamitatis neceſſitatē: aut quaſi nobiles has
mulieres reuerētes eas cōſolabant᷑: aut qꝛ hi aderāt q non
mali erant. Multi eni ex ipſis credebant. Hoc autē dice-
bat euāgeliſta: ad oñdendū ꝙ laçarus vere mortuus erat.
BEDA. Nondū aūt dñs caſtellū introierat: vnde adhuc
extra caſtelluʒ poſito occurrit martha. Uñ ſequit᷑. [Mar-
tha au. vt au. qꝛ ie. ve. occurrit illi. Maria au. domi ſede.]
C CHRY. Nō aūt aſſumit ſororē obuiā chꝛo vadēs. Uult
eni ſingulr̄ chꝛo loqui: ⁊ qḋ fcm̄ eſt ei annūtiare. Cū vo eaʒ
in bonā ſpeʒ duxit: tunc abijt ⁊ vocauit mariā. THEO.
Primo itaqʒ nō pādit ſorori: volēs aſtātes h̄ latere: qm̄ ſi
pcepiſſet maria chꝛm accedē: obuiā iret ⁊ comitarent᷑ eaʒ
pſentes iudei: qbꝰ notū fore aduētuʒ ieſu martha nolebat.
Seq̄t᷑. [Dixit āt martha ad ieſuʒ. Dñe ſi fu. hic fra. me. nō
fuiſſet mor.] CHRY. Credebat eni in chꝛiſtum: ſʒ nō vt
oportebat. Nōduʒ eni cognoſcebat: qm̄ deꝰ erat: ⁊ iō dicebat.
[Si fuiſſes hic: frater meꝰ non fuiſſet mortuꝰ.] THEO.
Quaſi diffidēs: qm̄ ēt abſens ſi vellet: poſſet phibere mor-
tē fratris ſui. CHRY. Nonduʒ ēt cognoſcebat ꝙ ppꝛia
virtute hoc faceret: qḋ appet ex hoc qḋ ſubdit᷑. [Sʒ ⁊ nunc
D ſcio qꝛ quecūqʒ popoſceris a deo dabit tibi deꝰ.] vt de vir-
tuoſo q̄dā ⁊ approbato viro loquēs. AVGV. Non aūt
dicit ei. Rogo te vt reſuſcites fratrē meū. Uñ eniʒ ſciebat:
ſi fratri eiꝰ reſurgere vtile fuerat: hoc tm̄ dixit. Scio quia
potes ſi vis facere. Utrū facias: iudicij tui eſt: nō pſumptio
nis mee. CHRY. Dñs aūt vtraqʒ que non cognoſcebat
eā docuit. Uñ ſeq̄t᷑. [Dixit ei ie. Reſur. fra. tuus.] Nō dixit
Chꝛs non īdiget adiutoꝛio alicuius: ſed oīa q̄ſi dā a ſe facit. petam vt reſurgat: ſed ſi diceret. Non indigeo adiutorio: a
meipſo oia facio: valde fuiſſet graue mulieri: ſed h̄ dicere.
[Reſurget] mediū erat. AVG. Ambiguū aūt fuit qḋ di-
xit. [Reſurget.] Nō eni ait Mō. ⁊ ideo ſeq̄t᷑. [Dic ei mar.
Scio qꝛ reſurget in reſurrectione in nouiſ. die.] De illa re-
ſurrectione ſecura ſuʒ: de hac icerta ſuʒ. CHRY. Audie-
rat aūt mulier multa a chꝛiſto de reſurrectiōe loquēte: do-
minus aūt manifeſtiꝰ ſuā oſtēdit auctēm. Nā ſubdit᷑. [Dic
ei ie. Ego ſuʒ reſur. ⁊ vi.] oſtēdēs: qm̄ nō indiget alio adiu-
torio. Si eni alio adiutorio idigeret: qualr̄ erit reſurrectio?
E Si vo ipſe eſt vita: nō loco circūcludit᷑: ſed vbiqʒ exiſtēs pōt
ſanare. ALCVI. Jdeo ego ſum reſurrectio: qꝛ vita. Per
quem tūc cū alijs reſurget: per eūdem pōt ⁊ mō reſurgere.
CHRY. Jlla ergo dicēte quecūqʒ petieris: ipſe dic. [Qui
cre. in me ēt ſi mor. fue. vi.] oñdēs qm̄ ipſe eſt tributor bo-
noꝝ ⁊ ab ipſo opꝫ petere. Per h̄ aūt eiꝰ itellectum eleuat.
Nō eni hoc erat ſolū qḋ querebat᷑: vt ſolū laçarum ſuſcita-
ret: ſed ēt oportebat eā ⁊ qui pſentes erant diſcere reſurre-
ctionē. AVG. [Dicit ergo. Qui cre. in me ēt ſi mor. fue.]
Fides eſt vita aīe. in carne. [Uiuet] in aīa: donec reſurget caro nunq̄ꝫ poſtea
moritura. Nā vita aīe fides eſt. Sequit᷑. [Et ois qui. vi.] in
carne. [⁊ cre. in me] ēt ſi moriatur ad tp̄s pp mortē carnis.
F [Nō morier᷑ in eternū.] ALCVI. Propter vitā ſpūs ⁊
imortalitatē reſurrectionis. Sciebat aūt dñs: quē nihil la-
tet: ꝙ h̄ credebat: ſʒ ꝯfeſſioneʒ qua ſaluaret᷑ querit. Uñ ſe-
quit᷑. [Credis h̄? Ait illi. vtiqʒ dñe ego cre. qꝛ tu es chꝛs fi-
liꝰ dei viui qui in hūc mū. ve.] CHRY. Ur̄ mihi nō itel-
lexiſſe mulier qḋ dcm̄ eſt: ſʒ qm̄ magnum qd erat itellexit:
nō tm̄ cognouit qd eſt: ppꝛa aliud interrogat: aliud reſpon-
dit. AVG. Uel alr̄. Qm̄ hoc credidi ꝙ filiꝰ es dei: credi-
di qꝛ tu es vita: qꝛ ⁊ qui credit in te ēt ſi moriat᷑ viuet.

Tex. 5. ¶ Et cū hec dixiſſet: abijt ⁊ vocauit mariā ſoro-
rē ſuā ſilētio dicens. Magiſter adeſt: ⁊ vocat
te. Jlla vt audiuit ſurrexit cito: ⁊ venit ad euʒ.
Nōdū eni venerat ieſus in caſtelluʒ: ſʒ erat ad-
huc in illo loco vbi occurrerat ei martha. Ju-
dei ergo qui erāt cū ea in domo ⁊ ꝯſolabantur
eā: cū vidiſſent mariā qꝛ cito ſurrexit ⁊ exijt: ſe-
cuti ſunt eā dicētes. Qꝛ vadit ad monumētū vt
ploret ibi. Maria ergo cū veniſſʒ vbi erat ieſus
vidēs euʒ: cecidit ad pedes eiꝰ: ⁊ dixit ei. Dñe
ſi fuiſſes hic nō eſſet mortuus frater meus. A

¶ CHRY. Ex virtute ſmonū chꝛi iterim martha lucrata
eſt luctꝰ diſſolōnē. Ea eni q̄ ad magr̄m erat deuotio: non p-
mittebat eā ſentire pſtia q̄ luctū iducere poterant. Uñ dr̄.
[Et cū hec dixiſſet: abijt ⁊ voca. ma. ſoro. ſuā ſilē.] AVG.
Aduertēdū ꝙ ſuppſſaʒ vocē ſilētiū nūcupauit. Nā qūo ſi-
luit: cū ſubdat᷑ dicēs. [Magr̄ adeſt ⁊ vocat te.] CHRY.
Jō aūt occulte ſororē vocat. Si eni ſciuiſſent iudei chꝛiſtū
aduenire receſſiſſent: ⁊ nō fuiſſent teſtes miraculi. AVG.
Aduertēdū ēt quēadmodū euāgeliſta nō dixerit: vbi vl̄ qñ
vel qūo mariā dñs vocauerit: vt h̄ in vbis marthe potius
itelligeret᷑ narratiōis breuitate ſuata. THEO. Siue ēt B
ipſaʒ chꝛi pñtiā vocationē reputauit. q. d. Jnexcuſabile eſt
vt eo pñte tu nō exeas obuiā ipſi. CHRY. Dibꝰ aūt alijs
dētibꝰ illa lugēs ⁊ plāgēs nō expectauit ad ſe venire magi-
ſtrū neqʒ dignitatē ſuauit: neqʒ a luctu detēta eſt: ſʒ ſurgēs
ꝯfeſtiʒ obuiauit. Uñ ſeq̄tur. [Jlla vt audi. ſur. cito ⁊ ve. ad
eū.] AVG. Ex quo pꝫ ꝙ nō illam puenīſſet martha ſi ei
notꝰ fuiſſet aduētꝰ ieſu. Seq̄t᷑. [Nōdū eni vene. ieſus in ca-
ſtellū: ſʒ erat adhuc in illo loco vbi occurrerat ei martha.]
CHRY. Uacāuꝰ eni ibat: vt nō videat᷑ inijcere ſeipꝫ mi- C
raculo: ſʒ rogari ab alijs. Hoc igit᷑ vult occulte euāgeliſta
iſinuare: aut qꝛ cito currebat: vt anticiparet cū veniētē. Ue-
nit autē nō ſola: ſʒ oēs trahēs iudeos. Uñ ſeq̄t᷑. [Judei igit᷑
qui erāt in domo cū ea: ⁊ ꝯſola. eā. cū vidiſ. ma. qꝛ cito ſur.
⁊ exijt: ſecuti ſunt eā dicētes: qꝛ va. ad monu. vt ploret ibi.]
AVG. Hoc ptinuit ad euangeliſtā narrare vt videamꝰ q̄
occaſio fuerit ꝙ plēs ibi eēnt: qñ laçarus reſuſcitatꝰ ē: vt tā
grāde miraculū q̄triduani mortui reſurgētis teſtes plēs i-
ueniret. Seq̄t᷑. [Maria ḡ cū ve. vbi erat ieſus: vidēs eum
ce. ad pedes eiꝰ.] CHRY. Feruētior hec ſorore erat. Nō Maria feruēs nō reſpexit ad circūſtātē: ſʒ ſubito ad pedes ieſu cecidit.
eni turbā verecūdata eſt: nec ſuſpitionē timuit: quā de chꝛi-
ſto iudei hēbāt: cū aliq inimicoꝝ chꝛi itereſſent: ſʒ oia cōtē-
pſit humana pñte magr̄o ⁊ ſoli ſe dabat ei q ad magr̄m ho-
nori. THEO. Cuius ēt ſe diminute videbat᷑ hic dicens.
[Dñe ſi fuiſſes h̄ fra. meꝰ non fuiſ. mor.] ALCVI. q. d. D
Dum nobiſcum pñs fuiſti: non morbus: nō infirmitas ali-
qua apparere auſa eſt: apḋ quas vita nouerat habitare ſi-
ue hoſpitari. AVG. de ver. d. O ifidelis ꝯuenio te adhuc
poſito in ſeculo laçarus amicus moritur. Si amicꝰ morit᷑
inimicꝰ qd patiet᷑? parū eſt ſi nō tibi ſoli ſupi ſeruiūt. Ecce
tuū dilectū inferi rapuerūt. BEDA. Non aūt omnia di-
xit maria que martha ptulerat: qꝛ ꝯſuetudo holum more
lachꝛymis nō oia q̄ voluit ⁊ in aīo habuit pferre potuit.

¶ Jeſus ergo vt vidit eā plorātem ⁊ iudeos q Tex. 6.
venerāt cuʒ ea plorātes ifremuit ſpiritu ⁊ tur-
bauit ſeipm̄ ⁊ dixit. Ubi poſuiſtis euʒ? Dicūt
ei. Dñe veni ⁊ vide. Et lachꝛymatus eſt ieſus.
Dixerunt ḡ iudei. Ecce qūo amabat eū. Qui-
dā autē ex ipſis dixerunt. Nō poterat hic q ape- ſup. 9.
ruit oculos ceci nati facere vt hic nō moreret᷑?
Jeſus ergo rurſum fremens in ſemetipſo venit

ad monumētū. Erat autē ſpelunca: ⁊ lapis ſu-
perpoſitus erat ei. Ait ieſus. Tollite lapidem.
Dicit ei martha ſoror eiꝰ qui mortuus fuerat.
Domine iaȝ fetet: quatriduanus eſt eni. Dicit
ei ieſus. Nōne dixi tibi: quoniā ſi credideris vi
debis gloriam dei? Tulerunt ergo lapidem.

A ¶ CHRY. Marie loquēti nihil chřs loqͥ: neqȝ ea dič q̄
ſorori dixerat. Turba eni aderat multa ⁊ nō erat tp̄s illoꝝ
verboꝝ. Sȝ cōdeſcēdit ⁊ humiliaſ: humanā nāȝ denudās.
Quia eni miraculū magnū erat futurū: ⁊ multos per id lu-
craturus: ſua ꝯdeſcēſiōe attrahit teſtes: ⁊ humanā mōſtrat
nām. Uñ dī. [Jeſus ḡ vt vidit eā plorātē: ⁊ iu. qui ve. cū ea
plo. ifre. ſpū ⁊ turba. ſemetipȝ.] AVG. Quis eni eū poſſȝ
niſi ipſe turbare. Turbatꝰ eſt chřs: qꝛ voluit. eſuriuit: qꝛ vo-
luit: in illiꝰ ptāte erat ſic vel ſic affici vel nō affici. Uerbuȝ
eni aiaȝ ſuſcepit ⁊ carnē: totiꝰ hois ſibi coaptās in perſone
vnitate nāȝ: ac p h̄ vbi ſūma poteſtas eſt: ƀȝ volūtatis nu-
tū turbaſ īfirmitas. THEO. Ad approbādā eni ꝯditio-
nē hūanā iubet ei qđ ſuū eſt pſeq̄: necnon iniūgit ei virtute
ſpūſſancti illāqȝ cōpeſcit. Hec aūt cūcta nām pati dñs con
niuet: cū approbādo ꝙ hō verus ⁊ nō apparēs fuerat: tum
etiā nos monēdo: ac metā meſtitie ⁊ iocūditati iponendo.
Nā ex toto nec cōpati nec merere ferinū: ac hoꝝ exuberā-
tia muliebre? Seqͥ. [Et dixit. Ubi poſuiſtis eū?] AVG.
de ver. do. Nō locū ſepulti ignorare credi debuerat: ſed fi-
dem ppli approbare volebat. CHRY. Nō eni vult ipſe
ſe inycere: ſȝ oīa ab alys diſcere ⁊ rogatꝰ facere vt ab omni
ſuſpitiōe eripiat ſignū. AVG. li. 83. qō. Qꝛ ⁊ iterrogat vo
cationē nr̄aȝ q̄ fit in occulto arbitror ſigiare. Predeſtina-
tio eni nr̄e vocatiōis occulta eſt: cuiꝰ ſecreti ſignū eſt iterro-
gatio dñi q̄ſi neſciētis cum ipſi neſciamꝰ: vł ꝙ ignorare ſe
matħ. 7. petōres alio loco dñs oñdit dicēs. Nō noui vos: qꝛ in diſci
plina ⁊ p̄ceptis eiꝰ nō pctā ſunt. Seqͥ. [Dicūt ei. dñe veni
⁊ vide.] CHRY. Nondū eni aliqđ ſignū reſurrectionis
C mōſtrauerat: vñ ita videbaſ iturus vt lachrymaturus: nō
vt reſuſcitaturus. Propter hoc ei dicunt. [Ueni ⁊ vide.]
ps. 24. AVG. Uidet aūt dñs qñ miſeretur. Uñ illi dī. Uide hu-
militatē meā ⁊ laborē meū ⁊ dimitte oia pctā mea. Seqͥ.
[Et lachryma. eſt ieſus.] ALCVI. Qꝛ fons pietatis erat:
flebat p parte humanitatis: quē reſuſcitare poterat p po^tēm
diuinitatis. AVGV. Quare aūt fleuit chřs: niſi qꝛ hoies
flere docuit? BEDA. Eſt aūt holum ꝯſuetudo caros ſu-
os mortuos lugere. Scđm hāc ꝯſuetudinē iudei dñm fle-
D re putabāt. Uñ ſubdiſ. [Dixerūt ḡ iu. Ecce quō ama. eū.]
AVG. Quid eſt amabat eū? Nō veni vocare iuſtos: ſed
peccatores ad penitētiā. Seqtur. [Quidaȝ aūt ex ipſis di-
xe. Nō pote. hic q ape. ocu. ceci nati facere vt hic nō more-
reſ?] Plus eſt qđ facturus ē: vt mortuꝰ ſuſciteſ. CHRY.
Erāt aūt ex inimicis eiꝰ q h̄ dixerūt. Ex qbꝰ igiſ oportebat
eiꝰ admirari virtutē ex his ei ꝺtrahūt. ſ. ex illuminatōe ceci
nati q̄ſi nec illo miraculo facto. Jn h̄ ēt ſe oñdūt eē corru-
ptos: qꝛ nōdū chřo adueniēte ad monumētū ꝑaſſumūt ac-
cuſatiōes nō expectātes rei finē. Seqtur. [Jeſus ḡ rur. fre-
mēs in ſemetipſo ve. ad mo.] Studioſe euāgeliſta frequē-
ter dič ꝙ lachrymatꝰ eſt: ⁊ ꝙ fremuit: vt diſcas ꝙ vere no-
E ſtrā nāȝ iduit. Qꝛ eni h̄ magis alys euāgeliſtis magna d̄ eo
Petōr p ꝯſuetudinē ſi. vult reuiuiſcet fremat et ploret. loquuſ: ēt in rebꝰ corpalibꝰ humiliora dič. AVGV. Fre-
mas aūt ⁊ in te ſi diſponis reuiuiſcere: oī hoi dī ꝙ p̄mitur
peſſima ꝯſuetudie. Seqͥ. [Erat aūt ſpelū. ⁊ lapis ſuppoſi
tus ei.] Mortuus ſub lapide: reus ſub lege. Lex eniȝ q̄ da-
j. Thi. j. ta eſt iudeis in lapide ſcripta ē. Oēs aūt rei ſub lege ſūt: iu-
ſto aūt nō eſt lex poſita. BEDA. Eſt aūt ſpelunca rupis
cauata. Porro monumētū dī eo ꝙ mētē moneat: h̄ ē mor-
tuos ad memoriā reuocat. Seqͥ. [Ait ie. tollite lapidem.]
CHRY. Sȝ q̄re nō lapide iacente fecit reſuſcitari? Nōne
poterat q corpꝰ mouit mortuuȝ voce ēt multo magis lapi-
F dē mouere? Nō aūt h̄ fecit vt eos teſtes faciat miraculi: vt
nō dicāt qđ in ceco dixerāt. Nō eſt hic. Manꝰ eniȝ ⁊ acceſ-
ſus ad monumētū teſtabanſ ꝙ ipſe eſt. AVG. Myſtice Myſtice.
aūt dič. Remouete lapidē: remouete legis pōdus: grāȝ p̄-
dicate. AVG. lib. 83. qō. Jn quo puto illos ſignificare q
veniētibꝰ ad ecclīā ex gētibꝰ: onus circūciſiōis iponere vo-
lebāt: vł eos q in ecclīa corrupte viuūt: ⁊ offenſiōi ſunt cre-
dere volētibꝰ. AVG. de ver. do. Jā āt maria ⁊ martha ſo-
rores laçari q̄ chřm frequēter mortuos reſuſcitaſſe viderāt
fratrē ſuū poſſe reſuſcitare penitꝰ nō credebāt. Nā ſeqtur.
[Dicit ei mar. ſo. eiꝰ q mor. fue. Dñe iā fetet: q̄tridua. eni m
eſt.] THEO. Hoc aūt martha tāq̄ diffidēs dicit veluti
ipoſſe credēs poſſe fratrē ſuſcitari: ob dierū diuturnitatem.
G BEDA. Uel hec verba nō ſunt deſpatiōis ſȝ potiꝰ admi
rationis. CHRY. Sȝ h̄ ēt qđ dicit valet ad obſtruēduȝ
indeuotos: vt ⁊ miraculū teſtenſ manꝰ tollētes lapidē: ⁊ au
ditus vocē audiēs chřī: ⁊ viſus videntū laçarū exire: ⁊ odo-
ratꝰ fetorē recipiēs. THEO. Chřs autē rememorat mu
lieri ea de qbꝰ ſecū ꝯtulerat ⁊ pene vt obliuiſcētī loqͥ. Uñ
ſeqtur. [Dicit ei ieſus. Nōne dixi ti. qm̄ ſi credi. vide. gl'iaȝ
dei?] CHRY. Nō eni memor erat mulier eiꝰ qđ chřs di-
xerat. [Qui credit in me ēt ſi mortuꝰ fuerit viuet] ⁊ diſci-
pulis qdē dixit. Ut glorificeſ filius dei in ea: h̄ aūt gl'iā dei
de p̄ře dič. Jnfirmitates eni eoꝝ qui audiebāt eā erāt diuē
eoꝝ q̄ dicebanſ. Nolebat dñs iteȝ turbare aſtātes: ⁊ ideo
dič. [Uidebis gl'iaȝ dei?] AVG. Jn hoc aūt eſt gl'ia dei
Gl'ia dei magna fuit: qꝛ mortuꝰ ⁊ fetēs ⁊ q̄triduanus reſuſcitatꝰ fuit laçarus. qꝛ ⁊ fetētē ⁊ q̄triduanū reſuſcitat. Seqͥ. [Tulerūt ḡ lapi.]
ORIGE. Mora tollēdi lapidē adiacētē ex ſorore defun
cti cauſata ē. Niſi eni dixiſſet. [Jā fetet: ē eniȝ q̄triduanꝰ.]
nō diceref. [Dixit ieſus: tollite lapideȝ. Suſtulerūt ḡ lapi-
dē:] nūc ergo lōge tardius ablatꝰ eſt. Cōmodū eſt igiſ nihil
interponere inter iuſſa ieſu: ⁊ ipſorum executionem.

Tex. 7. ¶ Jeſus autē eleuatis ſurſum oculis dixit. Pa
ter gratias ago tibi quoniā audiſti me. Ego au
tem ſciebam qꝛ ſemper me audis: ſed pꝑter po
pulū qui circūſtat dixi: vt credant qꝛ tu me mi-
ſiſti. Hec cū dixiſſet voce magna clamauit. La
çare veni foras. Et ſtatim pdiȷt qui fuerat mor
tuus ligatus manus ⁊ pedes inſtitis: ⁊ facies
illiꝰ ſudario erat ligata. Dixit eis ieſus. Solui-
te euȝ: ⁊ ſinite abire. Multi ergo ex iudeis qui
venerant ad mariam ⁊ martham ⁊ viderant
que fecit ieſus: crediderunt in euȝ. Quidā au-
tem ex ipſis abierunt ad phariſeos: ⁊ dixerunt
eis que fecit ieſus.

¶ ALCVI. Qꝛ chřs ſm hoieȝ minor erat p̄ře: ab illo pe- A
tit ſuſcitationē laçari: atqȝ ideo ſe exauditū eē dicit. Unde
dī. [Je. aūt ele. ſur. ocu. di. Pater grās ago ti. qm̄ exa. me.]
ORIGE. Eleuauit qdem ſurſum oculos: qm̄ intelligētiā
humanā erexit: adducēs illam per orationem ad excelſum
patrem. Sȝ ⁊ neceſſe eſt volētem ad exēplar oratiōis chřī
Orans debet ſequi exēplū chřī orātis: ſcȝ eleuare oculos cordis ſurſum. orare eleuare oculos cordis ſurſum: ac erigere illos a p̄ñti-
bus rebus: memoria cogitationibꝰ: atqȝ itētionibꝰ. Si aūt
digne orantibus hꝰ quedā exprimiſ a deo de ꝓpria oīone
promiſſio: adhuc te loquente. Ecce aſſum. qđ expedit arbi-
trari de dño ⁊ ſaluatore? Erat eni oraturus p reſurrectiōe
laçari. Sed pueniēs illius oīone qui ſolus bonꝰ p̄ř eſt: exau
diuit dicēda. Pro ipletione igiſ oīonis ſubdit graꝝ actio-
nes dicēs. [Pater gratias ago ti. qm̄ exau. me.] CHRY. B
Hoc eſt:

Hoc eſt:nihil eſt 3rium mei ad te. Non aūt oſtēdit φ ipſe nō potuit:vel φ minoꝛ ſit pr̄e:q2 hoc ⁊ amicis dī ⁊ honoꝛe eq̄lib⁹. Ut aūt oſ͞ndat q̄m nō indiget oꝛone:ſubiūgit. ⌊Ego aūt ſcie.q̄m ſemꝑ me au.⌋ q.d. Ad hoc φ fiat volūtas mea: nō indigeo oꝛone:ad hoc φ tibi ſuadeā. Una.n.eſt nr̄a volūtas. Hoc āt obūbꝛate dicit ꝑꝑ auditoꝝ ībecillitatē. Deus eni nō ita dignitatē ſuā reſpic̄:vt ad ſalutē nr̄aʒ:ꝑpea excelſa q̄dē ⁊ magna:pauca ⁊ ipſa occultata:humilia vo multa circūfluūt ei⁹ ſermonib⁹. HYLA.3.de tri. Nō igitur p̄ce eguit.nobis orauit:ne fili⁹ ignoꝛaret. Un̄ ſubdit̄. ⌊Sed ꝑꝑ ꝑpl'm q̄ circūſtat dixi vt credāt:q2 tu me miſiſti.⌋ Cū.n.ſibi nō ꝓficeret de pcatiōis ſmo:ad ꝓfectū tn̄ nr̄e fidei loq̄batur. Nō inops ergo auxilij eſt:ſʒ nos ſum⁹ iopes doctrine.

C CHRY. Nō aut dixit⌊ vt credāt ⌋q̄m minoꝛ ſuʒ:q̄m ſine oꝛone nō poſſuʒ facē:ſʒ⌊ q̄m tu me miſiſti.⌋ Nō dixit:miſiſti me ībecillē:ſuiūtē recognoſcētē:a meipſo nihil ſacientē: ſʒ me miſiſti:vt nō deo 3rīū eſtimēt:nec dicant. Nō eſt ex deo:⁊ vt oſ͞dā ſʒ tuā voluntatē opus hoc fieri. AVG. de ver.do. Uenit aūt chr̄s ad monumētū in quo laçarus doꝛmiebat:⁊ nō tāq̄ moꝛtuū:ſʒ tanq̄ ſanū:tāq̄ viuū:tanq̄ audire paratū:de ſepulchꝛo ꝓpriꝰ vocauit. Un̄ ſeq̄t̄.⌊ Hec cū dixiſſʒ: voce magna clamauit. Laçare veni foꝛas.⌋ Jō dic̄ nomē:ne oēs moꝛtui cogerent̄ exire.

D CHRY. Nō āt dixit. Surge tu:ſʒ veni foꝛas:vt viuēti loq̄ns ei q̄ moꝛtuus fuerat. Ꝓpt̄ qđ nō dixit. Jn noīe p̄ris veni foꝛas:aut reſuſcita eū p̄i. Sʒ hec oīa dimittēs poſtq̄ orantis foꝛmā acceperat:p res auctoꝛitatē oſ͞dit:q̄m ⁊ h̄ ſapie ſue eſt:p v̄ba q̄dē ꝯdeſcēſiōnē:p res vo oſ͞dere p̄tateʒ. THEO. Alta vo ſaluatoꝛis vox q̄ laçaꝝ ſuſcitauit:indiciū eſt tube magne ſo nature in cōi reſurrectiōe. Alt⁹ ēt clamauit vt gētilium oꝛa refrenet fabulātiū in tumulis eē aīas defunctoꝝ. Nā q̄ſi foras manētē eaʒ aduocat per clamoꝛē. Sicut āt vl'is reſurrectio in ictu oculoꝝ ꝓueniet:ſic ⁊ hec reſurrectio ſingularis. Et iō ſeq̄t̄.⌊ Et ſtatim ꝓdyt qui moꝛ.ſue.lig.ma.⁊ pe.inſti.⁊ fa.ei⁹ ſu.erat ligata.⌋ Jaʒ mācipat̄ effectui qđ dī. Uenit hoꝛa cū audiēt defuncti vocē filij dei:⁊ qui audierint viuent. ORIGE. Nā vox elata ⁊ clamoꝛ nō īcōuenienter dicet̄ excitaſſe illū:⁊ ſic adimpletū eſt qđ dixerat. Uado vt excitē eū. Sed ⁊ p̄ qui filiū oꝛātē exaudiuit ſuſcitauit laçarū:vt ſic reſurrectio laçari cōe opus ſit filij orantis ⁊ p̄ris exaudiētis. Sicut eniʒ p̄ ſuſcitat moꝛtuos ⁊ viuificat:ſic ⁊ filius quos vult viuificat.

E CHRY. Exijt autē ligatus:vt nō putaret̄ eſſe phantaſma. Sed ⁊ hoc φ exibat ligat⁹ nō minus videbatur eſſe q̄ reſuſcitare. Seq̄t̄⌊ Dicit eis ieſus: ſol.eum.⌋ Ut videlʒ tangētes ⁊ ei appropinquātes videāt: q2 vere eſt ille. Sequit̄.⌊ Et ſinite abire:⌋ ⁊ hoc ꝑꝑ humilitateʒ. Non.n.ducit eū:neq3 iubet ſecū ambulare ad ſui demonſtrationē. ORIGE. Dixerat aūt ſupra dn̄s⌊ ꝑꝑ populuʒ qui circūſtat dixi vt credāt:q2 tu me miſiſti:⌋ nullo āt eorum credente hoc dixiſſet:velut aliquis hominū inſcius futuroꝝ. Un̄ ad hoc remouenduʒ ſubditur.⌊ Multi er. ex iu.qui ve.ad mariam ⁊ mar.⁊ vide.que fecit:credi.in eum. Quidā aūt ex ipſis abierūt ad phariſeos ⁊ dixerūt eis que fecit ieſus.⌋ Cōtinet q̄d ambiguū ſermo p̄ſens. Uex q̄ iuerunt ad phariſeos fuerunt ex illis multis qui crediderāt ꝓponētes ꝯciliari chr̄o hoſtialiter ſe h̄ntes ad euʒ. Uel alij a credētib⁹ irritare volētes inuidū phariſeoꝝ ꝣelū in ip̄ʒ:⁊ vi mihi hoc magis euāgeliſtā exprimere velle. Multos.n.dixit q̄ p h̄ qđ viderūt crediderūt:veluti paucis exiſtib⁹ alijs de q̄b⁹ ſubdit.⌊ Quidā aūt ⁊c̄.⌋

F AVG.li.83.que. Quāq̄ āt ſm̄ euangeliſte hyſtoriā reſuſcitatum laçaꝝ plena fide teneamus:tn̄ in allegoꝛia aliq̄d ſignificare non dubito. neq3 cū res facte allegoꝛiçant̄ geſte rei fidem amittūt. AVG. ſup ioā. Oīs q̄deʒ q̄ peccat moꝛit̄:ſʒ deus magna mīa aīas ſuſcitat:ne moꝛiant̄ in eternū. Jntelligimus ergo tres moꝛtuos quos in coꝛpoꝛibus ſuſcitauit aliq̄d ſignificare de reſurrectionib⁹ aīaꝝ.

Alta ſaluatoꝛis vox q̄ laçarū vocauit ſignificat tubam generalis reſurrectionis.

ſup.5.

ſup.5.

Tres moꝛtuos a chr̄o reſuſcitatos q̄d ſignificent.

GREGO.4.moꝛa. Puellā.n.in domo:mulierē extra poꝛtā:in ſepulchꝛo autē laçaꝝ ſuſcitat. Adhuc q̄ppe in domo moꝛtuus iacet qui iacet in pctō. Jaʒ q̄ſi extra poꝛtā ducit̄ cui⁹ iniq̄tas vſq3 ad inuerecūdiā publice ꝑpetrationis opat̄.

G AVG. Uel intus eſt moꝛs:q2 cogitatū malū nōdū ꝓceſſit in factū. Si aūt ipſuʒ malū feciſti:q̄ſi moꝛtuū extra poꝛtā extuliſti. GRE. Sepulture vo aggere p̄mit̄:qui in ꝑpetratione neq̄tie ēt vſu cōſuetudinis preſſus grauat̄:ſed hos plerūq3 diuina grā reſpect⁹ ſui lumine illuſtrat. AVG.li.83.que. Uel accipiamus laçaꝝ in monumēto aīam terrenis peccatis obꝛutaʒ. AVG. ſup ioan. Et tn̄ laçaꝝ dn̄s amabat. Si.n.peccatoꝛes non amaret:de celo ad terras non deſcenderet. Bene aūt de illo qui peccare cōſueuerat dī.⌊ Fetet.⌋ incipit.n.hr̄e peſſimā famā tāq̄ odoꝛē teterrimū. AVG.li.83.que. Recte etiaʒ dicit.⌊ Quatriduanus eſt.⌋ vltimū eniʒ elemētoꝝ terra eſt. ſignificat.n.puteuʒ terrenoꝝ peccatoꝛuʒ.i.cupiditatū carnaliū.

H AVG.ſup ioan. Fremuit autē dn̄s:lachꝛymauit:voce magna clamauit:q2 difficile ſurgit quem moles cōſuetudinis premit. Turbat ſemetipſum chr̄s:vt tibi ſignificet q̄uō tu turbari debeas:cū tanta mole peccati grauaris ⁊ p̄meris. Fides.n.hoīs ſibi diſplicētis fremere debet in accuſatione maloꝝ opeꝝ:vt violentie penitentis cedat ꝯſuetudo peccādi. Un̄ dicis illud feci:⁊ pepercit mihi deus:euangeliū audiui ⁊ cōtempſi. Quid facio? Jam fremit chꝛiſtus:q2 fides fremit:in voce fremētis appet ſpes reſurgētis. GREGO. 22.mo. Dicit̄ aūt laçaro.⌊ Ueni foꝛas:⌋ vt ab excuſatione ⁊ occultatione peccati ad accuſationem ſuā oꝛe pꝛopꝛio exire prauocet̄:vt qui intra cōſcientiā ſuaʒ abſconſus iacet p negtiaʒ:a ſemetipſo foꝛas exeat p ꝯfeſſionem.

I AVG.lib. 83.que. Q2 aūt laçarus exijt de monumēto:aīam ſignificat recedētē a carnalib⁹ vitijs.φ vo inſtitis obuoluitur:hoc eſt φ ēt a carnalibus recedētes ⁊ mente ſeruiētes legi dei:adhuc tn̄ in coꝛpe conſtituti:alieni a moleſtijs carnis eſſe non poſſum⁹.φ aūt facies ei⁹ ſudario tecta erat: h̄ eſt φ in hac vita plenā cognitionē hr̄e nō poſſum⁹.φ aūt dicit.⌊ Soluite eū ⁊ ſinite abire.⌋ hoc ē φ poſt hāc vitā auferunt̄ oīa velamina vt facie ad faciē videam⁹. AVG.ſup ioā. Uel alit̄. Un̄ cōtēnis moꝛtuus iaces.q̄ſi cōfiteris:ꝓcedis. Quid ē.n. ꝓcedere niſi ab occultis velut exeūdo manifeſtari: Sʒ vt ꝯfitearis de⁹ facit:magna voce clamādo.i.magna grā vocādo. Moꝛtu⁹ aūt ꝓcedēs adhuc ligat⁹ eſt: ꝯfitēs adhuc re⁹: vt aūt ſoluerent̄ pctā ei⁹ miniſtris hoc dixit.⌊ Soluite eū ⁊ ſinite abire.⌋ qđ eſt. Que ſolueritis ſup terrā erūt ſoluta ⁊ in celis. mat.16. ALCVI. Chr̄s ergo ſuſcitat:q2 iterius p ſeipſʒ viuificat. Soluunt diſcipuli:q2 p miniſteriū ſacerdotum abſoluuntur viuificati. BEDA. Per eos āt qui phariſeis ānūtiauerunt ſignificant̄ nōnulli qui videntes bona ſeruoꝛum dei opa odijs inſequuntur ⁊ infamare conantur.

Lazarus moꝛtuus ſignificat peccatoꝛē i pctis inueteratū.

¶ Collegerunt ergo pontifices ⁊ phariſei concilū ⁊ dicebāt. Quid facim⁹? Quia hic hō multa ſigna facit. Si dimittim⁹ eū ſic:oēs credēt in euʒ. Et veniēt romani ⁊ tollēt nr̄ʒ locū ⁊ gētē. Tex.8. Un⁹ āt ex ipſis caypbas noīe:cū eēt pōtifex anni illi⁹ dixit eis. Uos neſcitis q̄dq̄ nec cogitatis:q2 expedit vobis vt vn⁹ moꝛiat̄ hō p ꝑplo: ⁊ nō tota gēs peat. Hoc aūt a ſemetipſo nō dixit:ſʒ cū eēt pōtifex ānī illi⁹ ꝓphetauit: q2 ieſus moꝛiturus erat p gēte. Et nō tm̄ pro gēte:ſʒ vt filios dei q̄ erāt diſperſi cōgregaret in vnū. Ab illo ergo die cogitauerunt vt interficerent eū. ſup.8. mat.12. mar.3.

A ¶THEO. Debebat admirari ac extollere eũ q talia pa-
gebat miracula: ipſi vero potiꝰ ꝯſiliant̃ illũ occidere. Un̄ dĩ.
[Collegerũt ergo põti. ⁊ pha. ꝯſiliũ aduerſus ie. ⁊ dicebãt.
Quid facimꝰ:] AVG. Nec tñ dicebãt. Credimꝰ. Plus. n.
ꝑditi hoies cogitabãt quõ nocerẽt ⁊ ꝑderẽt q̃ quõ ſibi ꝯſu
lerent ne perirent: ⁊ tñ timebant ⁊ q̃ſi ꝯſulebant. Dicebãt. n.
[Quid facimꝰ: qꝛ hic hõ mlta ſigna fac.] CHRY. Hoiẽ
eũ adhuc vocãt: q tãtã ſuſceperũt eiꝰ deitatis demõſtratio-
nẽ. ORIGE. Eſt ãt ꝑ ea q̃ dicunt̃ ab ipſis ꝯſiderare eoꝝ
Inſipientia ⁊ cecitas iudeorũ in chꝛi ꝑſecutiõe. inſipientiã ⁊ cecitatẽ. Inſipiẽtiaƺ quippe qꝛ teſtificabant̃
illũ ⁊ mlta pegiſſe miracula: ⁊ tñ eſtimabãt ſe poſſe aduer-
ſus eũ emulari. velut non poſſe ꝓ ſe aduerſus eoꝝ emula-
tiões. Cecitas ãt h ipƺ erat. Ad faciẽtẽ. n. tot miracula ꝑtine
bat vt ſe ab eoꝝ inſidijs eximeret: niſi forte crederẽt ꝙ ſi-
gna fec: ⁊ putabãt ea nõ fieri diuina vꝛtute. Hi qdẽ igit̃ deli
berabãt nõ dimittere ipƺ: opinãtes ſe ꝑ h eẽ ipedimẽto vo
lẽtibus credere i eũ: ⁊ romanis ne eis auferrẽt terrã ⁊ gẽtẽ.
Un̄ ſeq̃. [Si dimittimꝰ eũ ſic: oẽs credent in eũ: ⁊ veni. ro-
B ma. ⁊ tol. locũ nr̃ƺ ⁊ gẽtẽ.] CHRY. Hoc dicẽtes ꝑplm vo
lũt ꝯcutere vt ꝑiclitãdũ ex ſuſpitiõe tyrãnidis. q. d. Si ro-
mani viderint eũ turbas ducẽtẽ: ſuſpicabũt̃ nos l tyrãnidẽ
velle ꝯſurgẽ ⁊ deſtruẽt nr̃aƺ ciuitatẽ: ſƺ fictio erat q̃ dicebã
tur. Quid. n. demr̃abat tale: armigeros circũferebat ⁊ eq̃ta
turas trahebat: Nõne deſerta ꝑſeq̃bat̃. Sƺ vt nõ putent̃ ob
paſſionẽ ſuã hoc dicẽ: totã ciuitatẽ ꝑiclitari dicũt. AVG.
Uel timuerũt ne ſi oẽs in chꝛm crederẽt: nemo remaneret
q aduerſus romanos ciuitatẽ dei tẽpluq3 dfenderet: qm̃ ꝯ̃
ipƺ tẽplũ ⁊ ꝯ̃ ſuas ꝑ̃nas leges doctrinã chꝛi eẽ ſentiebant.
Tꝑalia ergo ꝑdere timuerũt: ⁊ vitã eternã nõ cogitauerũt.
Nã ⁊ romani poſt dñi paſſionẽ ⁊ glificationẽ tulerũt eis ⁊
locũ ⁊ gẽtẽ expugnãdo ⁊ trãſferẽdo. ORIGE. Sƺ ⁊ ſꝫm
anagogẽ locũ eoꝝ q ex circũciſiõe ſũt gẽtes occupauerũt:
qꝛ ꝑ eoꝝ caſuƺ ſalus gẽtibꝰ euenit. Loco. n. gẽtium romani
ponũt̃ ex regnãtibꝰ: q regno ſuberãt nũcupati. Gens ẽt ab
C eis ſublata ẽ: qꝛ q fuit ppl's dei factꝰ eſt nõ ppls. CRHY.
Cũ aũt illi heſitabãt: ⁊ nõ i ordine ꝯſilij ꝓponebãt dicẽtes.
qd facimꝰ vnꝰ iuerecũde ⁊ cũ crudelitate clamauit. Un̄ ſe-
quit̃. [Unꝰ ãt ex ipſis caypbas no. cũ eẽt ponti. ãni illius.]
Caypbas ꝑ ambitionẽ ⁊ cõtẽtionem ſacerdotiuƺ adeptꝰ fuerat. AVG. Mouere põt quõ dicat̃ põtifex ãni illius: cũ dñs
ꝯſtituerit vnũ ſũmũ ſacerdotẽ: cui mortuo vnꝰ ſuccederet.
Sƺ itelligẽdũ ẽ ꝑ ambitiões ⁊ ꝯtẽtiões iter iudeos poſtea
ꝯſtitutũ eẽ plꝛes ſore põtifices: q ꝑ ãnos ſingulos vicibꝰ mi-
niſtrarẽt: ⁊ forte ẽt i vnũ annũ plꝛes adminiſtrabãt: qbꝰ alio
anno alij ſuccedebãt. ALCVI. Nã de hoc caypha Ioſe-
phus refert ꝙ ꝑcio ſibi ſacerdotiuƺ vnius anni redemerit.
ORIGE. Increpat̃ ãt caypbe prauitas in h ꝙ dĩ. [Pon-
tifex ãni illiꝰ] quo. ſ. nr̃ ſaluator exercuit miniſteriũ paſſio-
nis: ⁊ tñ cũ eſſet põtifex anni illius dixit eis. [Uos neſcitis
qcq̃: neq3 cogitat: qꝛ expe. vo. vt vnus moriat̃ hõ ꝓ popu.
⁊ nõ tota gẽs peat.] q. d. Uos ſedetis ⁊ adhuc ſegnius rẽ at
tẽditis: ſƺ attẽdat vniꝰ hois ſalutẽ pro cõi republica opoꝛ
D tere ꝯtẽnere. THEO. Hoc aũt ipſe qdẽ praua dixit inten
tiõe: tñ ſpũſſcti gr̃a oꝛe eiꝰ vſa eſt ad futuri ꝑſagiũ. Un̄ ſub-
dit̃. [Hoc au. a ſemetipſo nõ dixit: ſƺ cũ eẽt põ. ãni illiꝰ pro-
phetauit: qꝛ ieſus moriturus erat ꝓ gente.] ORIGE. Nõ
qcũq3 ꝓphetiƺat ꝓpha eſt: ſicut nõ qcũq3 iuſ ꝑſeq̃t̃ iuſtus
eſt: ſicut q facit aliqd opus ꝓꝑ humanã gl'iaƺ. Caypbas er-
nũi. 24. go ꝓphetauit qdẽ: nec tñ erat ꝓpha: ſicut ⁊ balaã. Audebit
ãt qs dicẽ ꝙ nõ ꝑ ſpm̃ ſcm̃ caypbas ꝓphetauerit: qꝛ ẽt ſpũs
maligni eſt atteſtari ieſu ⁊ ꝓphetare ꝓ eo. iuxta illd qd dĩ.
luce. 4. Nouimꝰ te ꝙ ſis ſctũs dei. Nã eiꝰ intẽtiõis ẽ nõ fideles au-
ditores efficere: ſƺ icitare i ꝑ̃torio ꝯſidẽtes aduerſus ieſum:
vt eũ ꝑimerẽt. Deide qd dicit. [Expedit vobis.] qd ps eius
E ꝓphetie fuit: dicit vex vel mẽtit̃. Nã ſi verũ dicit: ſaluant̃
hi q in ꝑ̃torio aduerſus ieſuƺ nitunt̃: mortuo ieſu pro ꝑplo:
⁊ ꝑtingunt ad id qd expedit. Qd ſi incõueniẽs eſt: manife-
ſtuƺ ꝙ nõ fuit ſpũſſanctꝰ q dedit hec ꝓferri: qꝛ ſpũſſanctus
nõ mentit̃. Si aũt qs velit veridicũ ⁊ in hoc eẽ caypbã: cõ
uerteret̃ illi ꝙ gr̃a dei pro oibꝰ guſtet mortẽ: ⁊ ꝙ eſt ſalua-
toꝛ oium hoiuƺ maxie fideliũ: fatebitur ẽt cũcta q̃ ſunt in h
loco ꝓphetiã eẽ veridicã: incipiẽdo ab illo. [Uos nihil ſci-
tis.] Nihil. n. nouerãt qui ieſuƺ ignorabãt eẽ ṽitatẽ: ſapiẽtiã: Nihil nouerãt qui ieſuƺ ignorabant eẽ ṽitatẽ ſapientiã iuſtitiã ⁊ pacem.
iuſtitiã ⁊ pacẽ. Et ꝙ ipſis quoq3 erat expediens: vt hic vnꝰ
inq̃ztũ eſt hõ moriat̃ pro ꝑplo: nõ. n. inquãtũ eſt imago in-
uiſibilis dei eſt ſuſceptibilis mortis. Pro ꝑplo aũt obijt: ve
lut potẽs totiꝰ orbis culpã in ſeipſuƺ retorquẽs diſſipare ac
delere. Ex h vo ꝙ dĩ. [Hoc aũt a ſemetipſo nõ dixit] doce-
mur ꝙ aliq̃ nos hoies ꝑ nos dicimꝰ: nulla inducẽte virtute
ad ꝓferendũ: quedã vo ſuadẽte nobis q̃dã virtute: etſi non
integre exprimamꝰ: ⁊ ſic ꝯñr diſponamur ad ea inſectãtes
ea que dicimꝰ: ſed nõ intentionẽ dictoꝝ: velut caypbas ex
ſe nihil protulit: nec dixit intẽtionẽ qꝛ ꝓphetiã dicti nõ ac-
cipiebat. Sed ẽt apud paulũ quidaƺ legiſperiti ſunt nõ itel
F ligentes nec ea que ꝓferunt̃. AVG. Hic docemur etiã ho
mines malos ꝓphetie ſpũ futura ꝑdicere: qd tñ euãgeliſta
diuino attribuit ſacro: qꝛ pontifex fuit. i. ſumus ſacerdos.
CHRY. Uide aũt quãta ſpũſſancti virtus eſt: a mẽte. n. Caypbas ṽtute ſacerdotij cum eſſet ipſe malus ꝓphauit.
mala valuit verba ꝓferre ꝓphetie. Uide ẽt quãta eſt pon
tificalis virtus poteſtatis. Pontifex. n. effectꝰ etſi indignus
exiſtens: tñ ꝓphetauit neſciens qd diceret. Oꝛe eniƺ ſolum
vſa eſt gratia: ꝯtaminatũ autẽ coꝛ nõ tetigit. AVG. Cay-
phas igit̃ de ſola gẽte iudeoꝝ ꝓphetauit in qua erãt oues mat. 13.
de quibus ait ipſe dñs. Nõ ſum miſſus niſi ad oues q̃ ꝑie-
runt domus iſrael. Sed nouerat euãgeliſta alias eẽ oues q̃
nõ erant de hoc ouili: quas opoꝛtebat adduci: ⁊ iõ addidit.
Et nõ tm̃ pro gente: ſed vt filios dei qui erãt diſperſi con-
gregaret in vnũ. Hec aũt ſꝫm predeſtinationẽ dicta ſunt: nã
neq3 oues eius neq3 filij dei adhuc erant. GREG. 6. mo. G
Perſecutores igit̃ ꝑegerunt hoc qd pernicioſe moliti ſunt:
intulerunt mortẽ: vt ab eo abſcinderent fidelium deuotio-
nem: ſed fides inde creuit: vñ ſe hanc extinguere infideliuƺ
crudelitas credidit. Non eniƺ ad pietatis ſue obſequiũ re-
degit: qd ꝯ̃ illũ humana crudelitas extoꝛſit. ORIGE. Cõ-
citati aũt ad iraƺ ex verbis caypbe: taxauerũt vt occiderẽt
dñm: vnde ſequit̃. [Ab illo ergo die cogitauerunt vt inter-
ficerent eum.] Et quidẽ ſi nõ ſpiritu ſancto caypbas ꝓphe
tauerat: alius ſpiritus fuit qui valuit ⁊ per ipſũ loqui: ⁊ ſibi
compares aduerſus chꝛiƺ incitare. Qui aũt vult reſponde-
re pro ſpiritu ſancto: dicet ꝙ ſicut ſacrarum intentionẽ ſcri-
pturarũ ad vtilitatem prolataƺ: aliqui praue ſuſcipiunt ad
ꝯſtituẽdã enoꝛmẽ diſciplinã: ſic editam pro ſaluatoꝛe pro-
phetiaƺ veridicã: non debito modo percipientes conſiliati
ſunt vt interficerent: chꝛm. CHRY. Querebant quidem
prius ⁊ eum interficere: nunc ⁊ ſententiam firmauerunt.

¶Ieſus ergo iam nõ in palaƺ ambulabat apud Tex. 9.
iudeos: ſed abijt in regioneƺ iuxta deſertũ in ci
uitateƺ que dicitur effrem: ⁊ ibi moꝛabatur cũ
diſcipulis ſuis. Proximuƺ aũt erat paſcha iu-
deoꝛum: ⁊ aſcenderunt multi hieroſolymã de mat. 26.
regiõe ante paſcha vt ſctificarẽt ſeipſos. Que- mar. 14
rebant ergo ieſum: ⁊ colloquebantur adinuicẽ luce. 22.
in templo ſtantes. Quid putatis: qꝛ non venit
ad diem feſtuƺ iſtũ: Dederant autẽ pontifices
⁊ phariſei mãdatum: vt ſiquis cognouerit vbi
ſit indicet: vt apprehendant eum.

¶ORIGE. Cũ ꝯſiliũ ꝯgregauerũt põtifices ⁊ phariſei vt A
occiderẽt ieſuƺ ipſe cautiꝰ ſe obſuãs: nõ vltra cũ fiducia cõ-

uerſabaī cū iudeis:ſʒ neqʒ ad aliā ciuitatē abyt ppīatā: ſʒ ad quādā remotā. Uñ dī.⌊ Jeſus ḡ iā nō i palā ambulabat apud iudeos:ſʒ abyt in regionē iuxta dſertū i ciuitatē q̄ dī effrem.⌋ AVG. Nō q2 potētia eius dfecerat:in q̄ ſi vellet palā cū iudeis ɔuerſaref:ꝛ nihil ei facerēt:ſʒ exēpluʒ diſcipulis dmſtrauit:q̄ appareret nō eē pctm̄ ſi fideles ei⁹ oculis pſequētiū ſe ſubtraherēt:ꝛ furorē ſceleratoꝝ latēdo potius euitarēt:q̄ ſe oñdēdo magis accēderēt. ORIGE. Doneſtū nāqʒ eſt iminēte agone ɔſitēti ieſuʒ nō euitare ɔfeſſionē:nec recuſare ſubire mortē grauitatis. Nec min⁹ honeſtū eſt nō tradere occaſionē tāte tētationi:nō ſolū pp īcertitudinē euēt⁹ pprij:ſʒ ne nos occaſionē pſtemus vt alij magis ipij ac noxij fiāt. Nā ſiqs fac r⁹ erga quēq̄ mā criminis luet penas:qō pſecutorē nō declinās:nō ēt ꝛ pſequentis delicto dabit mſuʒ: Nō ſolus āt dñs illic iuit:imo vt nullaʒ daret cāʒ pquirēti eū:diſcipulos ēt ſecuʒ duxit. vñ ſequiī.⌊ Et ibi morabaī cū diſcipul' ſuis.⌋ CHRY. Qual'r putas turbatos diſcipulos humane vidētes eū ſaluatū: Jpſi āt qñ oēs letabanī ꝛ feſta celebrabāt:tūc occultanī:ꝛ i pīculis ſūt: ſʒ tñ pmanebāt cū eo ꝑʒ illō. Uos eſtis ḡ pmāſiſtis mecū in tētationib⁹ meis. ORIGE. Quo ad anagogiā v̄o dicaī q̄ ieſus dudū cū fiducia ambulabat iter iudeos:cū v̄bū diuinū p pphas i ipſis ɔuerſabaī: ſʒ abyt illuc:nec eſt v̄bū dei inter iudeos. Acceſſit aūt ad villā q̄ eſt ppe dſertū:de qua dī. Mlti filij dſerte:magis q̄ ɔiugate. Uilla āt dī effrem: q̄ iterptaī fertilitas. Fuit āt effraim frat manaſſe ſenioris ppl'i obliuioni traditi.poſt ppl'm.n.obliuioni datū ptermiſ ſuʒ pduyt ex gētib⁹ abūdātia. Diſcedēs ḡ a iudeis dñs: venit in terrā toti⁹ orbis ppe deſertā eccliaʒ:q̄ dī ciuitas ſecūda: ꝛ ibi moraī cū diſcipulis vſqʒ nūc. AVG. Jlle autē q̄ de celo venerat pati:ppinq̄re voluit loco paſſionis:q2 iminebat hora paſſiōis. Uñ ſeq̄ī.⌊ Proximū aūt erat paſcha iudeoꝝ.⌋ Dēbant iudei paſcha in vmbra:nos in luce:ſanguie occiſi pecoris iudeoꝝ poſtes ſignati ſūt:ſanguie chri frōtes nr̄e ſignanī. Jllū diē feſtū iudei cruētū hīi diſ ſanguie voluerūt:illo die feſto occiſus ē agn⁹:q̄ eūdē diē feſtū ſuo ſanguine cōſecrauit. Mādatū aūt erat in lege iudeis:vt die feſto quo paſcha erat oēs vndiqʒ ɔuenirēt:ꝛ illi⁹ diei celebratiōe ſanctificarenī. Uñ ſeq̄ī.⌊ Et aſcēderūt multi hieroſo.d regione añ paſcha vt ſanctificarēt ſeipſos.⌋ THEO. Aſcēderūt aūt ante paſcha vt purgarenī:qm̄ q̄cūqʒ peccauerāt inuiti vel ſpontanei paſcha nō celebrabāt:niſi pri⁹ expiarētur vt moris erat balneationib⁹ ꝛ ieiunijs ac raſura:gnetiaʒ q̄ſdaʒ deputatas oblatiōes offerēdo. Di ergo expiationeʒ celebrātes:inſidianī dño. Uñ ſequiī.⌊ Querebant ḡ ieſum ꝛ colloquebanī adinuicē in tēplo ſtātes.⌋ Quid putatis:q2 nō venit ad diē feſtū: CHRY. Jnſidiabanī ei:ꝛ tps feſti tps faciebant occiſiōis. ORIG. Et pp h̄ nō dixit. Paſcha dñi:ſed⌊ Judeoꝝ:⌋ ĩnā ſaluator in illo patiebatur inſidias. ALCVI. Jlli ḡ q̄rebāt ieſuʒ nō hñ.nos āt q̄rim⁹ eū ſtantes in tēplo dei:mutuo nos ɔſolando ꝛ exorādo: vt veniat ad diē feſtū nr̄ʒ:ꝛ ſua pñtia nos ſctificet. THEO. Sʒ ſi talia ſolū vulgus pageret videreī vtiqʒ paſſio ex iperitia pgredi. Sʒ ēt phariſei pcipiūt vt capiaī. Uñ ſeq̄ī.⌊ Dederāt eniʒ pontifices ꝛ phariſei mādatū:vt ſiqs cognouerit vbi ſit: īdicet:vt apphēdāt eū. ORIG. Et attēde q̄ ignorabāt vbi eſt:dñſuʒ ē.n.eū diſceſſiſſe. Dices ēt qm̄ īſidiātes ieſu ignorabāt vbi ſit:pp qō dderūt alia q̄ dīna mādata docētes dſciplinas ꝛ mādata hoīuʒ. AVG. Nos aūt īdicem⁹ mō iudeis vbi ſit vtinā velint audire ꝛ apphēdē. Cap. XII.

Jeſus ḡ añ ſex dies paſche venit bethaniā: vbi lazar⁹ fuerat mortu⁹ quē ſuſcitauit ieſus. Fecerūt āt ei cenā ibi: ꝛ martha miniſtrabat:lazar⁹ v̄o vn⁹ erat ex diſcūbētibus cuʒ eo. Maria ergo accepit librā vnguēti nardi piſtici pcioſi ꝛ vnxit pedes ieſu ꝛ extērſit pedes eius capillis ſuis:ꝛ domus impleta eſt ex odore vnguēti. Dixit ergo vnus ex diſcipulis ei⁹ iudas ſcariothis qui erat euʒ traditurus. Quare hoc vnguētuʒ nō venditur trecētis denarijs ꝛ datuʒ eſt egenis: Dixit autē hoc nō q2 de egenis pertinebat ad eū:ſʒ q2 fur erat ꝛ loculos hñs ea que mittebanī portabat. Dixit ergo ieſus. Sinite illam:vt in diē ſepulture mee ſeruet illud. Pauperes eni ſemp habebitis vobiſcū me autē nō ſp habebitis. Cognouit ergo turba multa ex iudeis q2 illic eſt:ꝛ venerūt nō pp ieſuʒ tm̄:ſed vt lazarū viderent: quē ſuſcitauit a mortuis. Cogitauerūt aūt principes ſacerdotū vt ꝛ lazarū iterficerent:q2 multi pp illū abibant ex iudeis ꝛ credebant in ieſuʒ.

¶ ALCVI. Appropinquante tpe in quo dñs pati diſpoſuit:appropinquauit ipſe loco in quo eiuſdē paſſiōis diſpēſationem perficere voluit. Uñ dī.⌊ Je.er.ante ſex dies paſche venit in bethaniā.⌋ Primo venit in bethaniā: deinde hieroſolymaʒ. Jn hieroſolymā quidem vt ibi pateretur:in bethaniam v̄o vt reſuſcitatio lazari memorie oium artius imprimeretur. Unde ſubdit.⌊ Ubi fue.laza.mor. queʒ ſuſ. ieſus.⌋ THEO. Decima auteʒ die menſis agnū iudei capiunt imolanduʒ in feſto paſche:extūc.n.feſtiuitatis prelibant ſolēnia.quapropter in die que eſt nona menſis:ꝛ pcedit ſextū dieʒ ante paſcha:epulantur ſplēdide:ꝛ exordium feſti hanc dieʒ conſtituunt:quo fit vt ieſus quoqʒ pgens bethaniam cōuiuaretur. Uñ ſequiī.⌊ Fece.aūt ei ce.ꝛ ibi mar. miniſtrabat.⌋ Per hoc aūt qō dixit q̄ martha miniſtrabat: inſinuat q̄ in illius domo erat cōuiuiū. Sed attēde mulieris fidelitateʒ:non enim famulabus imponit miniſteriuʒ: ſed ipſamet ſuſcepit:innuere autem volens euangeliſta vere reſurrectiōis lazari ſignū ſubdit.⌊ La.v̄o vnus erat ex diſcūbentib⁹ cū eo.⌋ AVG. Uiuebat:loquebaī:epulabatur: veritas oſtendebatur:infidelitas iudeorū confundebatur. CHRY. Maria aūt non faciebat cōem famulatum:ſed ad ſolum dominum conſtituit honorem:ꝛ non vt ad hominem accedit:ſed vt ad deum. Unde ſequitur.⌊ Ma.er.ac.li. vnguē.nar.pi.pcio.ꝛ vnxit pe.ie.ꝛ extērſit capil.ſu.pe.ei⁹.⌋ AVG. Quod ait piſtici:locū aliquem credere debemus: vnde erat hoc vnguentum precioſum. ALCVI. Uel piſtici.i.fidelis:nec extraneis ſpeciebus adulterati. Dec eſt illa mulier qua quondam peccatrix in domo ſimonis venit ad dñm cum alabaſtro vnguenti. AVG. De con. euā. Et auteʒ hoc in bethania rurſus fecit:aliud eſt qō ad luce narrationem nō pertinet:ſed pariter narraī a tribus: ioāne.ſ. mattheo ꝛ marco:q̄ ergo matthe⁹ ꝛ marcus caput dñi vnguento illo perfuſum dicūt ioānes aūt pedes:nō ſolum caput:ſed ꝛ pedes dñi accipiamus pfudiſſe mulieréʒ. Mattheus ꝛ marcus recapitulando ad illū diem redeunt in bethaniā:qui erat ante ſex dies paſche:ꝛ narrāt qō ioānes de cena ꝛ vnguēto. Sequitur.⌊ Et do.imple.eſt ex odo.vnguēti.⌋ AVG. ſuper ioā. Ad apl'm reuoca intētionē qui dicit. Alij ſumus odor vite ad vitam:alij ſumus odor mortis ad mortem. Deniqʒ audies hinc ex vnguento iſto qūo erat alijs ordo bonus in vitam:alijs ordo bonus in mortē. Uñ ſequitur.⌊ Dixit ergo vnus ex diſci.ſu.iu.ſcario.qui erat eū tradi. Quare h̄ vn.nō vē.ccc.dna.ꝛ da.eſt egenis.⌋ AVG.

B — Doneſtū eſt chriſtō i pſecutione ɔſiteri: ſʒ ſe exponere ꝛ tradere occaſionē pſequenti eſt piculoſū.

C — luce.22.

Bal.4

D

Exo.23.

Judei añ paſcha ſe purificabāt ꝑʒ conſuetudinem.

E

Tex.1. — Mat.26. mar.14

mat.26. mar.14 Luce.7.

mat.26.

A

Decima die primi mēſis iudei epulabant ſplēdide.

B

Luce.7 Marie deuotum op⁹ qdaʒ calūniati ſunt.ſ. iudas. mat.23. mar.15.

C

2.cor.2.

de cō.etiā.Et alij dicūt diſcipulos murmuraſſe de vnguēti
ꝑcioſi effuſione:ioānes aūt iudā cōmemorat:puto diſcipu/
loꝝ noīe iudā ſignificatū:plurali nūo pro ſingulari vſurpa
to.Pōt ēt itelligi ꝙ alij diſcipuli aut ſenſerint hoc:aut dixe
rint:aut eis iuda dicēte ꝑſuaſum ſit:atqȝ oīum volūtatem
mattheus ⁊ marcus vbis ēt expſſerūt.Sed iudas ꝓpea di/
xerit:[qꝛ fur erat:]ceteri ꝑꝑ paupeꝝ curā:ioānē vo de ſolo
illo id cōmemorare voluiſſe:cui⁹ ex hac occaſione furandi
D ꝯſuetudinē credidit itimādaꝫ.naꝫ ſeqtur.[Dixit autē h nō
qꝛ de ege.perti.ad eū:ſꝫ qꝛ fur erat ⁊ locu.hñs: ea q̄ mitte.
portabat.] ALCVI. Portabat miniſterio:exportabat
furto. AVG. Nō tūc perijt iudas qñ accepit a iudeis pe
cuniā vt dñm traderet iaꝫ fur erat:dñm ꝑditus ſequebaꝛ:
nō corde ſꝫ corpe. Uoluit aūt per hoc dñs nos admonere
Qui ali/qd de ec/cleſia fura/tur:iude ꝑdito cō/paratur. vt malos toleremus:ne corpus xp̄i diuidamus. Qui aliqd
de eccleſia furaꝛ iude ꝑdito cōparaꝛ:tolera malū bon⁹:vt
venias ad p̄miū bonoꝝ:ne imitteris in penā maloꝝ. Exē/
pluꝫ dñi accipite cōuerſantis i terra:quare habuit loculos
cui angeli miniſtrabāt:niſi qꝛ eccleſia ipſius loculos habi/
tura erat: Quare fures admiſit: niſi vt eius eccleſia fures
dū patiꝛ toleraret: ſꝫ ille qui cōſueuerat de loculis pecuniā
tollere:nō dubitauit accepta pecunia ipſum dñꝫ vendere.
CHRY. Jō ēt ei fur exiſtēti loculos cōmiſit paupeꝝ: vt
oēm abſcinderet occaſionē. Nō eniꝫ habuit dicere qm̄ ꝑꝑ
pecuniaꝝ deſideriū hoc fecit:eteniꝫ ſufficientē habebat ex
E loculo cōcupiſcentie mitigationē. THEO. Quidam vo
adminiſtrationē pecunie ſuſcepiſſe iudā fateꝛ: tanq̄ mini
mū diuꝫ. Nā pecunie adminiſtratio doctrine adminiſtra/
tione inferior eſt ſm ꝙ dicunt apl̄i in actib⁹. Nō eſt equū
Act.6. nos derelinquere vbū dei ⁊ miniſtrare menſis. CHRY.
Chriſtus aūt multa cōdeſcenſione ad iudaꝫ vtens nō icre/
pauit euꝫ ſurripientē:ſꝫ cōeꝫ intulit excuſationē. Nā ſeqꝛ.
[Dixit g ie.ſini.il. vt in diē ſepul.mee.ſer.illō.] ALCVI.
Significat ſe morituꝝ ⁊ ad ſepeliendū aromatib⁹ eē vngē/
duꝫ:iō marie:cui ad vnctionē mortui corporis multū deſi/
deranti ꝑuenire nō liceret;donatū ſit viuenti adhuc īpēde/
re obſequiū:qḋ poſt mortē celeri reſurrectione ꝑuenta ne/
F quiret. CHRY. Rurſus ēt ꝑꝑ proditorē rememoraꝛ eſt
ſepulture:ac ſi.d. Grauis ſum tibi ⁊ oneroſus. Sed expecta
paꝝ ⁊ abibo. Et hoc oñdit cū ſubdit.[Pauperes.n.ſꝑ habe
bitis vobiſcū:me aūt nō ſemꝑ habebit.] AVG. Loque/
batur de p̄ñtia corporis ſui.[Nā ſm maieſtatē ſuā:ſm pro/
uidentiā:ſm ineffabilē ⁊ inuiſibilē gratiā impleꝛ qḋ ab eo
mat.28. dictū eſt. Ecce ego vobiſcū ſuꝫ vſqȝ ad cōſumationē ſeculi.
Uel aliter. Jn iude ꝑſona ſignificati ſunt in eccleſia mali.
Si.n.bonus es:habes xp̄m ⁊ in p̄ñti per fidē ⁊ ſacr̄m:⁊ ha
bebis ſemꝑ:qꝛ cū hinc exieris:ad illū venies q dixit latro/
luce.23. ni. Hodie mecū eris in paradiſo. Si aūt male vſaris: videris
hic i p̄ñti xp̄ꝫ:qꝛ baptiçarȩ baptiſmo xp̄i:accedis ad alta/
re xp̄i:ſꝫ male viuēdo nō ſꝑ hēbis. Nō aūt dixit hēs:ſꝫ ha
bebis:qꝛ vn⁹ malus corpus maloꝝ ſigt̄. Seqꝛ.[Cogno.er.
tur.mul.ex iudeis qꝛ illic eēt:⁊ vene.nō ꝓ.ie.tm̄:ſꝫ vt laça.
vide.quē ſuſci.a mortuis.] Curioſitas eos adduxit:nō cha/
G ritas. THEO. Uiſores.n.ſuſcitati fieri cupiebāt:expectā
tes ēt de iferis aliqd laçaro referēte ꝓpēdē. AVG. Quia
Judei ex/huore nō/ſolū ieſuꝫ/ſꝫ ⁊ laçaꝝ/occidere/q̄rebant. vo tātū miraculū dñi tāta erat euidētia diffamatū: vt non
poſſent vl̄ occultare qḋ fcm̄ eſt vl̄ negare:cogitauerūt vt la
çaruꝫ iterficerēt. Un̄ ſeqꝛ.[Cogi.āt p̄n.ſacer. vt ⁊ laça.iter.
qꝛ mul.ꝑꝑ.il.abi.ex iude.⁊ credi.i ieſuꝫ. O ceca ſeuicia q̄ſi
dñs ſuſcitare potuit mortuū ⁊ nō poſſit occiſū. Ecce vtrūqȝ
dñs fec:⁊ laçaꝝ mortuū:⁊ ſeipꝫ ſuſcitauit occiſū. CHRY.
Nullū aūt miraculū xp̄i eos ita furere fecit:h.n.mirabili⁹
erat:⁊ corā mltis fcm̄ ē:⁊ erat iopinabile mortuū q̄triduā/
nū videre ambulātē ⁊ loquētē. Alr ēt illi in alijs putabant
criminari ſabbati ſolutiōeꝫ:⁊ hac via abducē turbas.hic āt
qꝛ a nullo hēbāt cōqueri ꝯ ieſuꝫ adūerſuꝫ laçaꝝ faciūt co/
natū.itaqȝ ⁊ i ceco h feciſſent:niſi hērēt accuſationē de ſab/
bato. Alr āt. Jlle qdē ignobilis erat:⁊ eiecerūt eū de tēplo. H
h ēt eos mordebat ꝙ feſtiuitatē iſtantē oēs dimittētes be/
thaniā veniebāt. ALCVI. Myſtice āt ꝙ añ ſex dies ve Myſtice. Sexta die hoieꝫ crea/uerat de⁹/⁊.vi.die ⁊/hora.vi.⁊/vi.etate ip/ſum rede/mit.
nerat bethaniā:ſigt̄ ꝙ ille q ſex diebus oīa fecerat: ⁊ ſexto
die hoiem creauerat:ipſe ſexta mūdi etate:ſexta feria:ſexta
hora redimē mūdū venerat. Cena āt dñica fides eſt ecclie
q̄ ꝑ dilectionē opaꝛ: Martha miniſtrat:cū fidelis aīa: opa
ſue deuotiōis dño īpēdit. Laçarus vn⁹ erat ex diſcūbētib⁹:
cū hi q poſt pctōꝝ mortē reſuſcitati ſūt:ad iuſtitiā vna cuꝫ
eis q in ſua ꝑmāſerūt iuſtitia:de p̄ñtia vitaȩ exultāt:⁊ cele/
ſtis gr̄e munerib⁹ aluntꝛ:⁊ hñ i bethania celebraꝛ q̄ iterp̄ta
tur dom⁹ obediētie. Nā ecclia ē obediētie dom⁹. AVG. I
Unguētū aūt q̄ maria vnxit pedes ieſu:iuſtitia fuit:iō libra
fuit.[Erat aūt vnguētū nardi piſtici ꝑcioſi.] Piſtis grece: Ro.1.
latine fides di. Querebas opari iuſtitiā:iuſt⁹ ex fide viuit.
Unge pedes ieſu hñ viuēdo.dñica ſectare veſtigia:capillis
terge.ſi hēs ſupflua da paupib⁹ ⁊ dñi pedes terſiſti. capilli
enim ſupflua corpis vr̄. ALCVI. Et notādū ꝙ p̄ tm̄ pe
des vnxerat:h āt pedes ⁊ caput vnxit:ibi rudimēta penitē
tiū:h iuſtitia pfectaꝝ deſignaꝛ aīaꝝ. Per caput.n.dñi ſubli/
mitas diuinitaȩ:ꝑ pedes humilitas icarnatiōis exꝑmiꝛ: vl̄ ꝑ
caput ipſe xp̄s:ꝑ pedes paupes qui ſūt mēbra ei⁹. AVG.
Dom⁹ aūt repleta eſt odore:mundus iplet⁹ eſt bona fama.
❡ Jn craſtinū aūt turba multa que ꝯuenerat ad Tex.3.
diē feſtuꝫ cū audiſſent:qꝛ venit ieſus hieroſoly mat.21.
mā acceperūt ramos palmaꝝ ⁊ ꝓceſſerūt ob/ mar.11.
uiā ei ⁊ clamabāt. O ſanna: bñdict⁹ q venit in luce.19.
noie dñi rex iſrael. Et inuenit ieſus aſellū ⁊ ſe/
dit ſuꝑ eū ſicut ſcriptū ē. Noli timere filia ſyon Jſa.62.
ecce rex tuus venit tibi ſedēs ſuꝑ pullum aſine. çach.9.
Hec nō cognouerūt diſcipuli ei⁹ p̄mū:ſꝫ qñ glo mat.21.
rificat⁹ eſt ieſus:tūc recordati ſunt:qꝛ hec erant
ſcripta de eo: ⁊ hec fecerunt ei. Teſtimoniū er
go ꝑhibebat turba q̄ erat cuꝫ eo qñ laçaꝝ voca/
uit de monumēto: ⁊ ſuſcitauit euꝫ a mortuis.
Propterea ⁊ obuiam venit ei turba:qꝛ audie/
runt euꝫ feciſſe hoc ſignuꝫ. Phariſei ergo di/
xerunt ad ſemetipſos. Uidetis qꝛ nihil profici/
mus: Ecce mundus totus poſt euꝫ abijt.
❡ CHRY. Preceptū legis erat:vt decima luna p̄mi men A
ſis agn⁹ ſiue hedus i domo recluderetꝛ vſqȝ ad q̄rtādecimā
lunā eiuſdē mēſis:qñ ad veſperam imolabaꝛ:vñ ⁊ verus
agn⁹ ex oī grege ſine macula elect⁹:ꝓ ppl̄i ſctificatiōe imo/
lādus añ qnqȝ dies.i.decima luna hieroſolymaꝫ aſcendit.
AVG. Quāt⁹ āt fruct⁹ apparuerit ꝑdicatiōis ei⁹ ⁊ quātus
grex oūiū ex his q̄ ꝑierāt dom⁹ iſrl̄ vocē paſtoris audierit:
itendēdū eſt ex eo qḋ di.[Jn craſtinū autē tur.mul. q̄ ꝯue.
ad di.fe.cū au.qꝛ ve.ie.hiero.acce.ra.palmaꝝ.] Rami pal Rami pal/maruꝫ ſi/gnificabāt/xp̄ꝫ victo/rie palmā/ꝑ mortem/ꝯſecuturꝫ.
maꝝ laudes ſūt ſignificātes victoriā qua erat dñs morteꝫ
moriēdo ſupaturus:⁊ trophea crucis de diabolo mortȩ p̄n/
cipe triūphaturus. CHRY. Oñdebāt āt qm̄ de reliquo
maiorē q̄ꝫ de ꝓpheta opinionē hēbāt de eo. Un̄ ſeqꝛ.[Et
ꝓceſſe.ob.ei:⁊ cla.oſan.be.q ve.i no.dñi rex iſrl̄.] AVG.
[Oſanna] vox eſt obſecrātis:mag̃ affectū idicās: q̄ꝫ rē ali/ B
quā ſignificās:ſicut ſūt in lingua latina:quas iteriectiones
vocāt. BEDA. Eſt aūt cōpoſitum ex corrupto ⁊ integro.
Oſi.n.ſalua:āna obſecrātis eſt iteriectio.oſi ergo corruptū:
anna eſt integrū.[Bñdictus aūt q venit in noie dñi]ſic po
tius accipiendū eſt: vt in noie dñi:in noie dei p̄ris intelliga/

tur:Quis poſſit intelligi et in noie ſuo:qꝛ ⁊ ipſe dñs eſt:ſed
ſup.5. vba eius melius noſtrũ dirigũt intellectũ:qui ait.Ego veni
in noie pris mei;nõ vtiqꝫ amittit diuinitatẽ qñ nos docet
humilitatẽ. CHRY. Hoc eſt et qð maxie coegit credere
in chꝛiſꝫ oẽs qm nõ eſt deo ɔtrius:⁊ h maxie erigebat plebẽ
ꝙ ipſe dicebat ſe a pre veniſſe. Ex his ergo vbis colligim⁹
ꝙ deus eſt. Nã oſanna: ſaluos fac iterpretať:ſaluteꝫ aũt ſo
li deo ſcriptura attribuit.Deide qꝛ vere eſt de⁹[qui venit]
inquit:non qui ducitur:hoc.n.ſeruile eſt quodãmõ:illud vo
dñicũ.Or et dicũt.[In noie dñi.]illud idẽ erga ipꝫ ꝓtẽdit.
C nõ eniꝫ in noie ſerui:ſꝫ dñi dicũt illũ venire. AVG.Quid
at magnũ fuit regi ſeculoꝝ regẽ fieri hoiuꝫ: Nõ.n.rex iſrľ
chꝛs ad exigẽdũ tributũ vľ ferro exercitũ armãdũ:ſed rex
iſrľ ꝙ mẽtes regat ꝙ in regnũ celoꝝ ꝑducat:ꝙ ğ rex eẽ vo
luit iſrľ:dignatio ẽ nõ ꝓmotio:miſeratiõis indiciũ:nõ ptãtꝫ
augmẽtũ.Qui eni appellatus eſt in terra rex iudeoꝝ:in ce
lis eſt dñs angeloꝝ. THEO. Judei aũt regẽ iſrael ipſuꝫ
nũcupabant:quaſi ſenſibilẽ regẽ ſomniãtes. Expectabant
nãqꝫ exurgere quẽdã in regeꝫ maiorẽ ꝙ̃ ſm humanã nãꝫ:
ſaluatoꝝ eos a romanoꝝ tiſditiõe. Quo aũt dñs venerit
oñdit euãgeliſta ſubdẽs.[Et inue.ie.aſ.⁊ ſe.ſu.eũ.] AVG.
Hoc breuiter dctm eſt. Nã quẽadmodũ ſit ſcm apud alios
euãgeliſtas pleniſſime legiť. Pullũ aũt aſine in quo nemo
Pullus aſine pplz gẽtiliũ:aſina vo populũ iſrľ. ſederat. Hoc.n.apud alios euãgeliſtas inueniť:intelligim⁹
pplm gentiũ:q legẽ dñi nõ acceꝑat:aſinã vo qꝛ vtrũqꝫ dño
adductũ eſt plebẽ eius q̃ veniebat ex pplo iſrľ. CHRY.
Fecit ergo hoc ꝓphetice aliqd figurãs:qm videlꝫ imũdũ
gentiũ pplm debebat ſubim hic:⁊ ꝓphetiã quãdã implẽs.
AVG.Adhibeť autẽ huic facto ꝓpheticũ teſtimoniũ:vt
D apparet qm maligni principes iudeoꝝ eũ nõ itelligebãt in
quo iplebanť q̃ legebãt.vñ ſeqť.[Sicut ſcriptũ eſt. No.ti.
Zacha.9. fi.ſy.ec.rex tu.ve.ti.ſe.ſu.pul.aſine.] In illo pplo erat filia
ſyon:ipſa eſt hierlm que eſt ſyon:cui di.[Noli timere.]illũ
agnoſce q a te laudať:⁊ noli trepidare cũ patiť: qꝛ ille ſan
guis fundiť per quẽ tuũ delictũ deleatur: ⁊ vita redimať.
CHRY.Uel aliter.Quia reges eoꝝ iniuſti fuerant:⁊ eos
obnoxios bellis faciebant.[confide ait.]hic non talis: ſed
mitis ⁊ mãſuetus:qð oñdit ab aſino. Non.n. exercitũ hñs
intrabat:ſed aſinũ hñs ſolũ. Uide aũt euangeliſte ſapiam
non verecundať priorẽ ignorãtiã diuulgare. Naꝫ ſequiť.
E [Hec nõ cog.diſc.eius pri.ſꝫ qñ glo.eſt ieſus.] AVG.i.qñ
virtutẽ ſue reſurrectionis oñdit:tunc recordati ſunt ꝙ hec
erãt ſcripta de eo:⁊ hoc fecerunt ei:ideſt nõ alia ꝙ̃ que ſcri
pta erant de eo. CHRY. Hoc autẽ ignorabant qm ipſe
non reuelauit eis.Scandaliçaſſet enim eos ſi rex exñs ta
lia paſſurus erat:⁊ et non ſuſcepiſſent ſtatim cognitionẽ re
gni de quo dicebať: de regno.n.tpali hoc dici putaſſent.
THEO.Aſpice aũt ɔñam paſſionis:ſuſcitauit laçarum:
hoc diuꝫ nouiſſime reſeruãs miraculũ:⁊ ob hoc plĩmi con
currebant ⁊ credebant.Uñ ſeqť.[Teſti.er.pbi.tur. que cũ
eo erat qñ vo.la.de mo.⁊ ſu.eũ a mor. ꝓpte.⁊ ob.ve. ei tur.
qꝛ au.eũ feciſ.hoc ſignũ.]Exinde liuoꝛ ⁊ inſidie. Uñ ſequi
tur.[Phariſei auteꝫ dice.ad ſemet.vide.qꝛ nihil profi.Ec.
mun.totus poſt eũ abyt.] AVG.Turba turbauit turbã.
Quid aũt inuidet ceca turba:qꝛ poſt eũ abyt mũdus:ꝑ queꝫ
factus eſt mundus? CHRY.Mũdũ.n.hic turbaꝫ dicũt:
vľ autẽ mihi hoc dictũ eſſe coꝝ qui ſani qdẽ erant:non au
debant autẽ propalari:demuꝫ ab euẽtu deterrebant alios
quaſi inconſumabilia tentantes. THEO.Ac ſi diceret,
Quãtũcũqꝫ inſidiamini tanto hic augetur ⁊ gloria eius in
tenditur:quis ergo profectus de tantis inſidys?

Tex.4. ¶ Erant auteꝫ quidã gentiles ex his qui aſcẽde
rant vt adorarent in die feſto. Hi ergo acceſſe
runt ad philippuꝫ qui erat a bethſaida galilee:
⁊ rogauerunt euꝫ dicentes. Dñe volumus ie
ſum videre. Uenit philipp⁹ ⁊ dicit andre. An
dreas rurſum ⁊ philippus dixerũt ieſu. Jeſus
autẽ rñdit dicens. Uenit hora vt clarificeť fili⁹
hois. Amẽ amẽ dico vobis.niſi granũ frumẽ
ti cadens in terrã mortuũ fuerit:ipſuꝫ ſolũ ma
net. Si autẽ mortuuꝫ fuerit:multuꝫ fructũ af
fert. Qui amat aiaꝫ ſuã:ꝑdet eam. Et qui odit
aiaꝫ ſuaꝫ in hoc mũdo: in vitã eternã cuſtodit mat.16.
eam. Siqs mihi miniſtrat:me ſequať. Et vbi Mar.8
ego ſum:illic ⁊ miniſter meus erit. Siqs mihi Luce.9.
miniſtrauerit:honorificabit euꝫ pater meus.
¶ BEDA.Tẽplũ dñi hieroſolymis ſituꝫ adeo erat famo A
ſum vt dieb⁹ feſtis nõ ſolũ vicini:ſꝫ et multe ex longinqs re Multi gẽtiles veniebãt ad tẽplũ iudeorũ ꝑp eius famã.
gionibus gẽtes illuc aduenirẽt:ſicͭ de eunucho cãdacis regi
ne ethiopũ act⁹ aploꝝ declarat. Hac ğ ɔſuetudine hi genti
les venerant adorare:de qb⁹ di.[Erant aũt gen.qui ex his
qui aſcẽ.vt ado.in die feſto.] CHRY. Prope exñtes de
cetero ꝓſeliti fierent. Fama itaqꝫ audita de chꝛo: volũt eũ Act. 8.
videre. Uñ ſeqť.[Hi ğ acce.ad philip.q erat a bethſa.gal.
⁊ ro.eũ di.Dñe vo.ie.videre.] AVG.Ecce volũt eũ iudei
occidere:gẽtiles videre:ſꝫ et illi ex iudeis erãt q clamabãt.
Bñdictus q venit in noie dñi.Ecce illi ex circũciſione: illi
ex ꝑputio:velut duo parietes de diuerſo veniẽtes:⁊ in vnã
fideꝫ chꝛi pacis oſculo ɔcurrẽtes.Seqť.[Ue. phi. ⁊ di.an
dree.] CHRY.Quaſi prioꝛi exiſtẽti.[Audieuerat.n. In B
viaꝫ gentiũ ne abieritis:ꝑpea cũ ɔdiſcipulo cõicãs magro mat. 10.
refert.Uñ ſeqť.[An.rur.⁊ phi. dicũt ieſu.] AVG.Audia
mus ğ vocẽ lapidis angularis. Uñ ſeqť.[Je.aũt rñ.eis di.
ve.ho.vt cla.fi.hois.]Forſitan aliqs putat idõ ſe dixiſſe glĩ
ficatũ:qꝛ gẽtiles volebãt eũ videre:nõ ita eſt:ſꝫ videbat gẽ
tiles poſt paſſionẽ ⁊ reſurrectionẽ ſuaꝫ in oib⁹ gentib⁹ cre
dituros.Ex occaſione igiť iſtoꝝ gẽtiliũ q euꝫ videre cupie
bant:annũtiat futurã plenitudinẽ gẽtiũ:⁊ ꝓmittit iã adeſſe
horaꝫ glĩficatiõis ſue:q̃ facta in celis gẽtes fuerãt creditu
re ſꝫ illõ.Exaltare ſuꝑ celos deus:⁊ ſuꝑ oẽꝫ terrã glĩa tua: Ps. 107.
ſꝫ altitudinẽ glĩficationis oportuit vt ꝓcederet humilitas
paſſiõis. Uñ adiũxit.[Amẽ amen di. vo. Ni.gra.fru.ca.in
ter.mor.fue.ipꝫ ſo.ma.Si ãt mor.fue.mul. fru. affert.]Se C
ãt dicebat granũ mortificandũ in infidelitate iudeoꝝ: mul
tiplicãdũ i fide pploꝝ. BEDA. Jpe.n.ex ſeie piarchaꝝ
in agro hui⁹ mũdi ſeminat⁹ ẽ.i.icarnatus eſt:vt moriẽdo cũ
multiplicatiõe reſurgeret:ſolus mortu⁹ ẽ cũ multꝫ ſurrexit.
CHRY.Et qꝛ ꝑ ſmones nõ ita ſuadebat vtiť experimẽto: Chꝛs grano frumẽti ſeminato cõparatur.
qꝛ frumẽtũ magis facit fructũ cũ mortuũ fuerit. Si aũt ex
ſeminib⁹ accidit:multo magis in me. Quia igiť de reliquo
debebat dimittere diſcipulos ad gẽtes:videt ãt gẽtiles pſi
lientes ad fideꝫ:oſtendit ꝙ tps erat vt ad crucem veniret.
Non.n.prius eos ad gentes miſit:donec iudei offenderũt:
donec crucifixerunt:⁊ qꝛ de morte ſua preuidit diſcipulos
cõtriſtandos ſuperabũdantiã facit ſermonis dicens. Non
ſolum ſi nõ mortem meã patienter ſuſtinueritis:ſed etiã ſi
voſipſi nõ moriamini nullũ vobis erit lucrũ: ⁊ hoc eſt qð
ſubdit.[Qui amat ani.ſu.ꝑ.eã.] AVG. Hoc duobus mo D
dis intelligi põt.Qui amat perdet.i.ſi amas ꝑdes:ſi cupis
vitam tenere in chꝛo.noli mortẽ timere pro chꝛo. Jtẽ alio
modo.[Qui amat aiam ſuaꝫ perdet eã]noli amare in hac
vita ne perdas in eterna vita: hoc auteꝫ qð poſterius dixi Amat aiam in hoc mũdo qui eius mala deſideria ſa.it.
magis habere videť euangelicũ ſenſuꝫ. Sequiť.n.[Et qui
odit ani.ſu.in hoc mun.in vi.eternaꝫ cu.eaꝫ:]ergo qð ſupra
dictũ eſt.[Qui amat]ſubintelligiť in h mũdo. CHRY.
Amat autẽ aiaꝫ ſuã in hoc mũdo qui deſideria ei⁹ incõue

nīēria facit:odit autē eā q nō cedit ei noxia ꝯcupiſcēti:⁊ nō
dixit. Qui nō cedit ei : ſed ⌊ Qui odit eā. ⌋ Quēadmodū.n.
eoꝝ q odio hñt nec vocē audire ſuſtinemus nec viſuz vidē
delectabiř:ita ⁊ aiaz cū ꝯtria iniungit q̄ deo nō placēt cū ve
hemētia auertere opꝫ. THEO. Quia.n.valde oneroſum
E erat audire ꝙ oporteret odire aiaz:ꝯſolař ꝑ h̄ qđ additur.
⌊ Jn hoc mūdo ⌋ tꝑis idicās ꝑticularitatē. Nō.n.in ꝑpetuū
iubet aiaz odio hři:⁊ emolumētū ponit cū dicit.⌊ Jn vitam
eternā cuſtodit eā. ⌋ AVG. Sed vide ne tibi ſubrepat:vt
teipꝫ iterimē velis:ſic itelligēdo ꝙ debes in h̄ mūdo odiſ-
ſe aiaz tuā:hic.n.qdā maligni atqꝫ ꝑuerſi homicide flāmis
ſe donāt:aqs ſffocāt:ꝑcipitatiōe collidūt ⁊ ꝑeunt : hoc xp̄s
Mat.4 nō docuit:imo ⁊ diabolo ꝑcipitiū ſuggerēti rńdit. Uade ſa
thanas. Cū ḡ cauſe articulus venerit:vt hec ꝯditio ꝓponař
aut faciēdū eē ꝯ dei ꝑceptū:aut ab hac vita migrādū:cōmi
nāte mortē ꝑſecutore:ibi oderis in h̄ mūdo aiaz tuā: vt i vi-
taz eternā cuſtodias eā. CHRY. Dulcis qdē eſt p̄ńs vita
his q affixi ſunt ei:ſi v̄o qs ad celū reſpexerit:vidēs que ibi
ſunt bona:cito ꝯtēnet viā p̄ńtē. Cū.n.apparuerit melior:cō
tēniř peior. Jn hoc ḡ nos idicēs xp̄s ibdit.⌊ Qui mihi mi-
niſtrat me ſequař. ⌋ i.me imiteř:de morte h̄ dicit ⁊ ꝗ ea que
ꝑ opa aſſecutiōe. Opꝫ.n.eū q miniſtrat eū cui miniſtrat ſe-
F qui. AVG. Quid ḡ ſit miniſtrare xp̄o in ipſis v̄bis agno
ſcimus cū dicit.⌊ Si q.mi.mi. ⌋ Miniſtrāt ergo ieſu:qui nō
que ſua ſunt q̄rūt:ſꝫ que ieſu xp̄i:hoc eſt.n.me ſequař : vias
ambulet meas nō ſuas:nō ea tñ q̄ ad miaz ꝑtinēt corpalē:
ſꝫ oīa opa bona ꝑꝑ xp̄m faciēs:vſqꝫ ad illō opus magne
charitatꝭ:qđ eſt aiaz ꝑ frīb⁹ ponē. Sꝫ quo fructu:q̄ mer-
cede: Seqř.⌊ Et vbi ego ſum:il.⁊ miniſt. me. erit. ⌋ Gratis
amař:⁊ opis q̄ miniſtrař illi ꝑciū ſit eē cū illo. CHRY.
Oñdit aūt ꝑ hoc ꝙ reſurrectio morti ſuccedet. Ubi āt ſum
ait:qꝛ in celis an̄ reſurrectionē xp̄s erat:igitur illic trāſmi-
gremus aīo ⁊ mēte. Seqř.⌊ Si qs mihi miniſtra.hono.euꝫ
pa.meus. ⌋ AVG. Per hoc intelligiř expoſuiſſe vt ſupra
dixerat.⌊ illic ⁊ miniſter me⁹ erit. ⌋ nā quē maiorē honorem
accipere poterit adoptat⁹ q̄ꝫ vt ſit vbi eſt vnic⁹. CHRY.
Nō aūt dixit. Ego honorificabo eū : ſꝫ ⌊ pr̄ meus. ⌋ Nondū
enim de eo decētem opinionez habebāt:ſꝫ maiorē de p̄re.

Tex.5. ¶ Nunc aīa mea turbata eſt. Et qđ dicaz: Pa-
mat. 26. ter ſaluifica me ex hac hora. Sed ꝑꝑea veni in
mar.14 horam hanc. Pater clarifica nomē tuū. Uenit
ergo vox de celo dicēs. Et clarificaui : ⁊ iterū
clarificabo. Turba ergo q̄ ſtabat ⁊ audierat:
dicebat tonitruū eſſe factuꝫ. Alij autē dicebāt.
Angelus ei locut⁹ eſt. Rńdit ieſus ⁊ dixit. Nō
ꝑꝑ me hec vox venit:ſed ꝑꝑ vos. Nūc iudiciū
eſt mūdi. Nūc princeps hui⁹ mūdi eijcietur fo
Jo.3.⁊.8. ras. Et ego ſi exaltatus fuero a terra:omnia tra
ham ad meipſum. Hoc autem dicebat ſignifi-
cans qua morte eſſet moriturus.

A ¶ CHRY. Quia dñs ad paſſionez diſcipulos exhortatus
fuerat:ne dicāt ꝙ ipſe ex̄ dolores extra humanos facile de
morte philoſophař:⁊ nos admonet:ꝑꝑ h̄ ꝙ ipſe eſt ſine ꝑi-
culo oñdit ꝙ ⁊ ipe in agonia ſtetit ꝑꝑ vtilitatē mortē nō re
nuit:vñ dicit.⌊ Nūc aīa mea turbata eſt. ⌋ AVG. Audio q
in hoc mūdo odit aiaz ſuā:in vitā eternā cuſtodit eā:⁊ mū-
duꝫ cōtēnere accēdor ⁊ in ꝯtrario mō nihil eſt vite hui⁹ tot⁹:
q̄ꝫlibet fuerit ꝓlixior vapor pro amore eternorū tꝑalia
mihi cūcta viluerūt:⁊ rurſum dñm audio dicētē.⌊ Nūc aīa
mea turbata ē. ⌋ Seq iubes aīaz meā:ſꝫ turbari video aiaz
tuā. Quale fundamētū q̄rā ſi petra ſuccūbit: Agnoſco dñe
miaz tuā. Nā qui charitatis volūtate turbaris : multos in

Miniſtri ſūt ieſu q q̄rūt que ſūt eius ⁊ nō ſua.

Ubi's turbat⁹ eſt ꝑꝑ nos nō ꝑꝑ ſe.

corꝑe tuo q ſue īfirmitatis neceſſitate turbanř ne deſperādo
ꝑeant ꝯſolaris. Jn ſe ergo caput nr̄ꝫ ſuſcepit mēbroꝝ ſuoꝝ
affectū:⁊ iō nō eſt ab aliquo turbatus:ſꝫ ſicut de illo ſupra
dictū eſt:turbauit ſemetipm̄. CHRY. Appropinquās.n. B
de reliquo cruci qđ humanū eſt oñdit:⁊ nāꝫ nō volentem
mori:ſꝫ p̄ńti adherētē vite oñdēs:qm̄ nō ex̄ humanas paſ
ſiones erat:ſicut.n.eſurire nō crimē eſt:ita neqꝫ p̄ńtē vitaz
appeteret:xp̄s aūt corp⁹ a pctō mūdo hēbat:nō a nālibus
neceſſitatib⁹ exutū:hoc igiř diſpēſatōis eſt:nō deitatꝭ. AVG.
Deniqꝫ hō qui ſeq vult audiat q̄ hora ſequař:acceſſit forte
hora terribilis:ꝓponiř optio:aut faciēde inigtatꝭ:aut ſubeū
de paſſionis.turbař aīa īfirma:audi ḡ qđ ſubiūgit.⌊ Et qđ
dicā: ⌋ BEDA. Hoc eſt qđ aliō niſi vt mēbra mea iſtruā-
tur:⌊ Pr̄ ſaluifica me ex hac hora. ⌋ AVG. Docuit te quez
inuocēs:cui⁹ volūtatē tue volūtati ꝓponas:nō iō tibi videař
ex alto diffidere:qꝛ te vult ab initio proficere:hoīs ſuſcepit
īfirmitatē:vt doceat ꝯtriſtatū dicere nō qđ ego volo : ſꝫ qđ
tu vis. Uñ ⁊ hic ſubdiř.⌊ Sꝫ ꝓpte.ve.i ho.hāc:pr̄ clar. no.
tu. ⌋ in ſua.ſ.paſſiōe ⁊ reſurrectione. CHRY. q.d. Nō hēo C
qđ dicā:ereptionē q̄rēs.⌊ Propterea.n.veni in horā hāc. ⌋
ac ſi dicat. Etſi turbemur ⁊ tumultū patiamur:nō fugiam⁹
mortē:qꝛ ego nūc turbat⁹ nō dico vt effugiā:opꝫ.n.ferre qđ
ſuꝑuenit:nō dico. Eripe me ex hora hac:ſꝫ ꝯtrariū dico.ſ.⌊ cla-
rifica nomē tuū. ⌋ Oñdit.n.qm̄ pro v̄itate moriř gl̄iaz dei h̄
vocās:⁊ h̄ euenit:futuꝝ.n.erat:vt poſt crucē ꝯuerterer oī-
bis terraꝝ ⁊ coḡſceret nomē dei ⁊ coleret nō ſolū p̄ris ſꝫ ēt
filij:ſꝫ tñ h̄ ſilet. Seqř.⌊ Ue.ḡ vox.de ce.di. Et clari.⁊ iteꝝ
clarificabo. ⌋ GRE.28.mo. Hoc v̄bis ꝑ angelū loqř deus.
Et cuꝫ nil in imagine oñdiř:ſꝫ ſuꝑne vocis v̄ba audiunř:⁊
nimiꝝ de celeſtib⁹ loq̄ns v̄ba ſua q̄ audiri ab oībus voluit:
rōnali creatura adminiſtrāte formauit. AVG. Clarifica- D
ui āt dicit an̄q̄ꝫ facerē mūdū:⁊ iteꝝ clarificabo:cū reſurget
a mortuis. Uł alr.⌊ Clarificaui ⌋ cū de virgine nat⁹ eſt:cū mi
racula mlta fecit:cū deſcēdēte ſpūſcō i ſpē colūbe mōſtra-
tus ē.⌊ Et iteꝝ clarificabo ⌋ cū reſurget a mortuis:cū exalta-
biř ſuꝑ celos de⁹ ⁊ ſuꝑ oēꝫ terrā gl̄ia ei⁹. Seqř.⌊ Tur. ergo
que ſta.⁊ au.di.to.fa.eſſe. ⌋ CHRY. Apta qdē ⁊ hñ ſigni- ps.107.
ficatiua erat vox:ſꝫ cito ab eis euolauit:q̄ſi a groſſiorib⁹ ⁊
carnalib⁹ ⁊ deſidioſis:⁊ hi qdē ſonitū tñ retinuerūt:alij v̄o
qm̄ articulata erat vox nouerāt:qđ aūt ſignificauit nō ad-
huc de qb⁹ ſubdiř.⌊ Alij dicebāt. Angelus ei locut⁹ ē. ⌋ Se-
quiř.⌊ Rñ.ie.⁊ di. Nō ꝓpe.me hec vox ve. ſed pro.vos. ⌋
AVG. Hic oñdit illa voce nō ſibi idicatū qđ iaꝫ ſciebat:ſꝫ
eis:qb⁹ indicari oportebat. Sicut aūt vox illa nō ꝑꝑ eū fcā
eſt ſꝫ ꝑꝑ eos:ſic aīa eius:nō ꝑꝑ ipſuꝫ ſꝫ ꝑꝑ eos turbata eſt.
CRHY. Ad illō.n.iſtat vox p̄ris ꝙ ſemꝑ dicebāt qm̄ nō E
eſt ex deo:qui.n.a deo gl̄ificař qualr̄ nō eſt ex deo: Ubi vi
de ꝙ humilia ꝑꝑ eos facta ſūt nō q̄ſi filio auxilio indigen
te. Quia ḡ dixit.⌊ Clarificabo. ⌋ oñdit ꝯtrariū ⁊ modū gl̄ie. Nā
ſeqř.⌊ Nūc iudiciū eſt mūdi. ⌋ AVG. Judiciū.n.qđ in fi-
ne expectař erit premioꝝ penarūqꝫ eternaꝝ:dr̄ ēt iudiciū
nō dānatiōis:ſed diſcretōis:hoc vocabat hic iudiciū diſcre
tionē.ſ.⁊ a ſuis redēptꝭ diaboli expulſionē. Uñ ſeqř.⌊ Nūc
ꝑnceps mūdi huius eijciř foras: ⌋ abſit vt diabolū ꝑncipē
mūdi ita dictū exiſtimemus:vt euꝫ celi ⁊ terre dñari poſſe
credamus:ſed mūdus appellař in malis hoīb⁹ qui toto or-
be terraꝝ diffuſi ſunt. Sic ergo dictuꝫ eſt.⌊ Princeps hui⁹
mūdi. ⌋ i.ꝑnceps maloꝝ hoīuꝫ:q habitāt i mūdo. Appella
tur ēt mūdus in bonis:q ſilr̄ ꝑ totū orbē terraꝝ diffuſi ſūt:
iō dicit ap̄ls:deus erat in xp̄o mūdū recōcilians ſibi:hi ſūt
ex quoꝝ cordib⁹ ꝑncipes mūdi eijciēř foras. Prouidebat
eniꝫ dñs poſt paſſionē ⁊ glorificationē ſuā ꝑ vniuerſuꝫ mū
duꝫ multos ꝑplos credituros:in q̄ꝝ cordib⁹ diabolus int⁹
erat:cui q̄ñ ex fide renūtiant eijciř foras. Sꝫ nūqd de cor-
dibus veteꝝ iuſtoꝝ nō eſt eiectus foras: Quō ergo dictuꝫ

Diabolus eſt ꝑnceps mundi .i. malorum hoīuꝫ qui ſūt in mūdo.

F eſt nūc eycieť foras: niſi q2 tūc qđ in hoībus pauciſſimis factū eſt: nūc in multis magniſqꝫ populis iam mox futurū eſſe pdictū eſt. Quid ğ ait q̄ſpiā: q2 diabolus eycit̄ foras: iā fideliū neminē tentat: imo tētare nō ceſſat: ſꝫ aliud eſt intrinſecus regnare: aliud forinſecus oppugnare. CHRY. Sed q̄le eſt iſtud iudiciū quo diabolus foras eycit̄: exemplo id faciā manifeſtū. ſit aliqs debitores exp̄tēs ⁊ feriat: ⁊ in vincula mittat. deide ex eadē demētia: ⁊ eū q nihil dꝫ ſub eundē carcerē ducat: hic ⁊ eoꝝ que in alios fecit dabit vindictā: ita ⁊ in chřo factū eſt. Eoꝝ.n. q̄ diabolus in nos fecit ꝑ eaꝝ q̄ in chřꝫ auſus ē ſuſtinebit vindictā: ⁊ ne qs dicat. Qualr' mitteť foris: ſi te ſupabit: ſubiūgit. [Et ego ſi exal. fue. a ter. om. tra. ad meipꝫ.] Qualr'.n. ſupaẗ qui ⁊ alios trahit: hoc aūt plus fuit dicē q̄ꝫ reſurgaꝫ. Si.n. hoc dixiſſꝫ: nō duꝫ manifeſtū eēt q traheret: dicēdo vo [Trahā] vtrūqꝫ demonſtrat. AVG. Sꝫ q̄ oia trahit: niſi ex qb' diabolus eycit̄ foras? Nō aūt dixit. Oēs: ſꝫ [oia.] nō.n. oiuꝫ eſt fides nō itaqꝫ h ad vniuerſitatē hoiuꝫ retulit: ſꝫ ad creature integritatē. i. ſpm ⁊ aiaꝫ ⁊ corp' ad illū. ſ. qđ intelligimus q viuimus: q viſibiles ſum': aut ſi oia ipſi hoies itelligēdi ſunt: oia p̄deſtinata ad ſalutē poſſum' dicere: aut certe oia hoiuꝫ gn̄a ꝑꝫ innūabiles diuas qbus inter ſe p̄ter ſola pctā hoies diſtāt. CHRY. Qualr' igiť ſupra dixit: qm̄ p̄r trahit: q2 ſcꝫ filio trahēte p̄r trahit. Dicit āt [trahā] q̄ſi a tyrāno detētos: ⁊ ꝑ ſeipſos nequeūtes accedere: ⁊ illi' manus effugere. AVG. [Sed ſi exaltat' (ingt) fuero a terra] h eſt cū exaltatus fuero. Nō.n. dubitat futuꝝ eſſe qđ venit iplere. Nam exaltationē ſuaꝫ dixit in cruce paſſionē: vñ euāgeliſta ſubdit. [Hoc aūt dixit ſignificās qua morte eſſet moriturus.]

Diabolus in cordib' fideliū nō regnat ſed forinſecus oppugnat

G

Exaltatio chři fuit i ei' paſſione.

Tex. 6 Rñdit ei turba. Nos audiuim' ex lege: quia chřs manet i eternū. Quō tu dicis opꝫ exaltari filiū hoīs? Et qs eſt iſte fili' hoīs? Dicit ğ eis ieſus. Adhuc modicū lumē in vobis eſt. Ambulate dum lucem habetis: vt non vos tenebꝛe cōꝑhendant. Et qui ambulat in tenebꝛis neſcit quo vadat. Duꝫ lucē habetis: credite in lucem: vt filij lucis ſitis. Hec locutus eſt ieſus: ⁊ abijt ⁊ abſcondit ſe ab eis.

A AVG. Cū itellexiſſent iudei q dñs ð ſua morte dixiſſꝫ ꝑponūt ei q̄ōneꝫ quō ſe diceret moriturꝫ. Vñ di. [Rñdit ei tur. Nos audi. ex le. quia chřs manet in eter. quō tu di. opoꝫ. exal. filiū hoīs?] Memorie tenuerunt q dñs aſſidue dicebat ſe eē filiū hoīs. Nā h loco nō dixit. Si exaltat' fuerit fili' hoīs: ſꝫ ſupi' dixerat. Venit hora vt clarificeť filius hoīs: hoc ğ in aio retinētes ingrunt. Si chřs manet i eternū: quō exaltabitur a terra. i. quō crucis paſſione morietur? CHRY. Hinc eſt videre: qm̄ multa eoꝝ q̄ ꝑabolice dicebant̄ itelligebāt: q2.n. ꝑuenit de morte diſputās: audientes hic exaltationē ſuſpicati ſūt hoc. AVG. Vel h cū dixiſſe itelligebāt qđ facē cogitabāt. Nō ğ eis vboꝝ iſtoꝝ obſcuritatē apuit īfuſa ſapientia: ſꝫ ſtimulata pſcia. CHRY. Et vide q̄liter malitioſe interrogāt: nō.n. dixerūt. [Nos audiuimus ex lege.] q2 chřs nihil patiť. In multiſ.n. ſcripturaꝝ locis: ⁊ paſſio ⁊ reſurrectio ſil' ponit̄: ſꝫ [qm̄ manet i etnū:] ⁊ nimiꝝ hoc nō erat 9triū. Immortalitati.n. ꝑ paſſionē nō eſt ſcilꝫ ipedimētū: ſꝫ exiſtimauerūt ꝑ hoc oñdere eū nō eē chřm: qm̄ chřs manet in eternū. Deide ſbdūt. [Quis eſt iſte fili' hoīs?] ⁊ h malitioſe. q.d. Nō dicas q ꝑꝑ odiū tuū hoc dicam'. Ecce.n. nō nouim' de q̄ dicis. Sꝫ chřs rñdit: oſtendens qm̄ paſſio nō ꝓhibꝫ manere eū in eternū. Vñ ſbdit̄. [Dixit ergo eis ieſus. Adhuc modi. lu. i vobis eſt.] q.d. Adhuc paruo tpe ego lux vobiſcū ſuꝫ: ꝑ h oñdēs q mors ei' trāſmigratio eſt. Etenī lux ſolaris nō iterimiť: ſꝫ paꝝ recedēs rurſus apparet. AVG. Vel aliť. [Modicū lumē in vobis eſt.] ꝑ hoc qđ itelligit: q2 chřs manet i eternū: ğ ambulate: accedite: totū itelligite: ⁊ morituꝝ chřꝫ ⁊ victuꝝ in eternuꝫ dū lucē habetis. CHRY. Hic dicit tp̄s totū p̄ntis vite: ⁊ añ crucē ⁊ poſt crucē. Multi.n. poſt crucē crediderūt i eū: [vt nō tenebꝛe vos cōꝑhēdāt.] AVG. Si. ſ. eo mō crediderit chřū etnitatē: vt negetꝫ i eo mortꝫ humilitatē. Seqť [Et q am. i tene. ne. q̄ vadat.] CHRY. Quāta deniqꝫ iudei nūc agūt ⁊ neſciūt qđ agūt: ſꝫ vt in tenebꝛis ambulātes: putāt qdā rectā icedē viā: 9triā āt vadūt: ꝑꝑea ſubdit. [Dū lucē hētis: credite i lucē.] AVG. Ideſt dū aliqd veri habetis credite in vitatē: vt renaſcamini vitati. Vñ ſeqť [Vt filij lu. ſitis.] CHRY. Qđ eſt filij mei. In ꝑncipio āt euāgeliſta dicit: q ex deo nati ſūt: hoc eſt ex p̄e: hic aūt ipſe dōs gn̄are: vt diſcas qm̄ vna eſt actio p̄ris ⁊ filij. Sequiť [Hec locut' eſt ieſus: ⁊ abijt ⁊ abſcondit ſe ab eis.] AVG. Nō ab eis q credere ⁊ diligere ceperūt: ſꝫ ab eis q videbāt ⁊ iuidebāt. Cū autē ſe abſcōdit: nře infirmitati cōſuluit: nō ſue p̄tāti derogauit. CHRY. Sed cū nec lapides leuarent nec blaſphemarēt: cuius gr̄a occultatus eſt? Corda.n. rimatus nouerat furorē in eis feruentē: ⁊ nō expectauit; vt in opus exirent: ſꝫ occultat̄ mitigans eoꝝ inuidiam.

ſup. eo.

B

C

Joā. 1.

Chřs ſe abſcōdēs nře infirmitati cōſuluit non ſue p̄tati derogauit.

Tex. 7. Cum autē tāta ſigna feciſſet corā eis: nō credebant in eum: vt ſmo iſaie ipleret̄: quē dixit. Dñe quis credidit auditui nřo? ⁊ bꝛachiū dñi cui reuelatum eſt? Propterea nō poterāt credere: q2 iterum dixit iſaias. Excecauit oculos eoꝝ ⁊ indurauit coꝛ eoꝝ: vt non videant oculis: ⁊ nō intelligant corde: ⁊ conuertantur ⁊ ſanē eos. Hec dixit iſaias qn̄ vidit gloriā eius ⁊ locutus eſt de eo. Verūtn̄ ⁊ ex principibus multi crediderunt in eum: ſed ꝑꝑ phariſeos non confitebātur: vt de ſynagoga nō eijcerentur. Dilexerunt enim gloriaꝫ hoīum magiſq̄ꝫ gloriā dei.

Iſa. 53.

Iſa. 6. mat. 13. Mar. 4 Mar. 8. Act. 28.

A CHRY. Nouerat dñs feruētē aīuꝫ iudeoꝝ: ⁊ occiſiōeꝫ meditātē: ⁊ iō occultat' eſt: ⁊ hoc occulte iſinuauit euāgeliſta ſubdēs. [Cū āt tā. ſig. fe. co. eis. nō cre. in eū.] THEO. Nō āt modice inigtatis fuit tātis ſignis nō credē. ea vo ſigna cōmemorat q̄ ſupra ſūt poſita. CHRY. Ne qs autē dicat. Cui' gr̄a venit chřs: nō nouerāt q nō ei itēderēt: ⁊ iō ad h excludēdū iducit ēt ꝓphas h ſciētes: ꝑꝑ qđ ſeqť. [Vt ſer. iſa. ꝓ. iple. quē dixit. Do. qs cre. au. no. ⁊ bꝛa. do. cui reue. ē] ALCVI. Quis ꝑ raritate poſuit: q2 qđ ſcti ꝓphe a deo audierunt: ⁊ ꝑplo p̄dicauerūt: pauciſſimi crediderūt. AVG. Satis aūt oñdit bꝛachiū dñi ipꝫ dei filiū nūcupatū: nō q de' p̄ris figura diriniť carnis humane: ſꝫ q2 oia ꝑ ipꝫ fcta ſūt iō bꝛachiū dñi dcīn ē. Si.n. aliqs hō tāta p̄tāte pualeret: vt ſine vllo motu corꝑis ſui qđ diceret fieret vbū ei' bꝛachiū ei' eēt. Nō aūt pꝫ occaſio erroris his q dicūt: q2 ſolus p̄r eſt: ſi bꝛachiū ei' eſt fili': nō.n. due: ſꝫ vna pſona ē hō ⁊ bꝛachiū ei': nō itelligētes quō vba ð reb' aliꝫ ad res alias ꝑꝑ aliquā ſilitudinē trāfferant̄. Quidā āt iter ſe muſſitāt q̄ culpa fuit iudeoꝝ: ſi necē erat vt ſmo iſaie ipleret̄. Quib' rñdem' deū p̄ſciuꝫ futuroꝝ ꝑ ꝓphaꝫ p̄dixiſſe: infidelitateꝫ iudeoꝝ nō feciſſe. Nō.n. ꝑꝑea quēq̄ꝫ de' ad peccādū cogit: q2 futura hoiuꝫ pctā iā nouit. Ipſoꝝ.n. p̄ſciuit pctā nō ſua. fecerūt ergo petm̄ iudei qđ facturos eē p̄dixit quē nihil latet. CHRY. Et ğ dixit [vt ſmo iſaie ꝓphete impleret̄] ſꝫ vt nō cāle eſt: ſꝫ euēt'. Nō.n. q2 dixit iſaias nō crediderūt: ſꝫ q2 non erāt crediturí ꝑꝑea iſaias dixit. AVG. Sed ea que ſequunt̄ profundiorē faciunt q̄ōnem. Adiungit.n. ⁊ di-

B

Judei nō excuſant a pctō ꝑꝑ crucifixione chřiꝫ eſſet a deo ordinata.

C

eſt.] Propterea nō po.cre.q: ite.dixit yſa.Exce.ocu.eo.⁊ in-
du.co.eo⁊ vt nō videant oculis ⁊ nō intelligāt corde ⁊ cō-
uer.⁊ ſa.eos.] Si.n.credere nō poterāt qd petitis eſt hoīs nō
facientis qd nō pōt facere. Et qd eſt grauius ad deuz cā re
fertur:qñqdem ipſe excecauit oculos eo⁊ ⁊ indurauit eo⁊
co⁊. Nō.n.hoc ſaltē de diabolo dī:ſed de deo:ſed quare nō
poterant credere.rñdeo:q: nolebāt. Sicut eni q dñs nega
re ſeipſū non pōt:laus eſt voluntatis diuine:ita q illi nō po
terāt credere:culpa eſt volūtatis humane. CHRY. Hoc
aūt in cōi ɔſuetudine cuſtodit: vt cū qs dicat. Non poſſum
amare illu3 vehemētia voluntatis potēnā dicit:ſ3 euāgeli-
ſta dicit.[Non poterāt.] vt oſtēdat qm impoīe eſt mētiri
ꝓphetā:nō tñ ppea ipoīe erat eos credere:nō eni3 hec ꝓdi
xiſſent:ſi credituri eēnt. AVG. Sed aliā cā3 ings dicit ꝓ-
pheta:nō volūtates eo⁊:q:.ſ.[Excecauit oculos eo⁊ ⁊c.] ſ3
hoc eſt etiā eo⁊ volūtatē meruiſſe rñdendo. Sic.n.excecat
⁊ obdurat deus deſerēdo ⁊ nō adiuuādo q occulto iudicio
facere pōt in quo nō pōt. CHRY. Neqꝫ.n.derelīgt nos
Oſee.4 niſi nos voluerim⁹:ſ3 illud oſee. Oblit⁹ es legis dei tui:ob-
liuiſcar ⁊ ego tui.hec dicit:ondēs nos icipe derelictione3:⁊
cā3 fieri pditiōis. Sicut.n.ſol infirmū offendit viſu3:nō ex
ꝓpa nā:ita fit ⁊ in his q nō attēdūt dei ſmones: terrens āt
E auditores ſcriptura dicit.[Excecauit ⁊ indurauit.] AVG.
Qd aūt addidit.[Et cōuertant ⁊ ſanē eos] verū ſubaudien-
du3 ſit nō.i.nō ɔuertanť. Eteni ɔuerſio de illius grā eſt:an
forte ⁊ hoc ō ſupne medicine mīa factū intelligēdū: vt qm
ſupbe ſuā iuſtitiā ɔſtituē volebāt:adhuc deſererent ⁊ exce
carent: vt offenderēt in lapidē offenſionis:⁊ ipleret facies
eo⁊ ignominia:atqꝫ humiliati quererēt nō ſuā qua inflat
Ps.82. ſupb⁹:ſ3 iuſtitia3 dei qua iuſtificat ipius. Hoc.n.multi eo⁊
pfeč in bonū q de ſuo ſcelere cōpūcti in chr̄m poſtea credi
derunt. Seqť.[Hec dixit yſa.qn vi.glo.eius ⁊ lo.eſt ō eo.]
Uidit aūt nō ſicuti eſt:ſed mō quodā ſignificatiuo:ſicut ꝓ-
phete viſio fuerat informāda. Nemo ğ vos fallat eo⁊ qui
dicūt inuiſibilē prē3 ⁊ viſibilē filiū:q putāt eū eē creaturā.
Chris ī forma prīs ſicut ⁊ pater inuiſibilis eſt:in forma hoīs viſibilis ē.
In forma.n.dei in qua eq̄lis eſt prī et fili⁹ inuiſibilis eſt: vt
aūt ab hoīb⁹ videret:forma ſui accepit: ondit et ſe anteqꝫ
ſuſciperet carnē oculis hoīu3 ſicut voluit ī ſbā creatura nō
ſicuti eſt. CHRY. Gliā3 āt hic dicit viſionē ſedētę in thro-
no excelſo ⁊ alia q ibi dicunť. Uñ ſequit.[Et lo.eſt de eo.]
hoc.ſ.vidi dñs ſedētē ⁊ q audiuit vocē dicētē quē mittā:⁊
F qs ibit nobis ⁊c. Seqť.[Uerūtn ex pncipib⁹ multi credi-
derūt in eū.] ſ3 pp phariſeos nō ɔfitebanť vt de ſynagoga
nō eycerent: dilexerunt.n.magis gloriā hoīu3 qꝫ gliā3 dei.
ALCVI. Gloria dei eſt publice cōfiteri chr̄m:glia hoīu3
eſt in mundanis gloriari. AVG. Hos ergo improbauit
euangeliſta qui in hoc greſſū fidei ſi proficerēt per amorē
quē humane glorie ſunt proficiendo ſuperarent.

Ier.9. S.8.⁊.9. Jeſus autē clamauit ⁊ dixit. Qui credit i me:
non credit in me:ſed in eū qui miſit me. Et qui
videt me: videt eū qui miſit me. Ego lux in mū
dum veni: vt ois qui credit in me in tenebris nō
maneat. Et ſiqs audierit vba mea ⁊ nō cuſto-
dierit ego non iudico eu3. Non eni veni vt iu
dicē mūdū:ſ3 vt ſaluificē mūdu3. Qui ſpernit
me ⁊ nō accipit vba mea: hꝫ q iudicet eū. Ser
mo quē locut⁹ ſum:ille iudicabit eū in nouiſſi
mo die. Quia ego ex meipſo nō ſu3 locut⁹:ſ3 q
miſit me pater.ipſe mihi mādatū dedit quid di
ca3 ⁊ qd loqr. Et ſcio q: mādatū ei⁹ vita ecna ē.
Que ğ ego loquor:ſic dixit mihi pr̄ ſic loquor.

CHRY. Quia amor humane glorie pncipes credētes A
ɔfiteri phibebat.dñs ɔ hoc eis loquiť. Uñ dī.[Je.aūt cla.
⁊ di.Qui cre.in me nō cre.in me:ſed in eū q me miſit.] q.d.
Quid formidatis credere in me:in deū fides puenit p me.
AVG. Quia eni3 hō apparebat hoīb⁹ cū lateret deus: ne
putarent eum hoc eſſe tm̄ qd videbant talem ac tātū ſe vo
lens credi:qlis ⁊ quātus eſt pr̄.[Qui credit i me (ingt) nō
credit in me.] i.in hoc qd videt.[S3 in eū qui me miſit.] i.
in prē3. Nā ſi putauerit eū hēc filios ſm grā3:nō aūt hēc fi-
liu3 equalē ſibi atqꝫ coeternū:nō credit i prē3 qui eū miſit:
q: nō eſt hoc pr̄ qui eū miſit. Ne aūt putarent ſic voluiſſe
intelligi prē3 tanqꝫ multo⁊ filiorū p grā3 gñator:ē nō vnici
vbi eq̄lis ſibi:cōtinuo ſubiecit.[Qui videt me videt eū qui
miſit me.] q.d. Uſqꝫ adeo nihil diſtat inter eū ⁊ me: vt qui
me videt videat eū qui miſit me. Aplos ſuos certe ipe dñs Credim⁹ in deum ⁊ credimus aplis.
miſit:nunqꝫ tñ aliqs eo⁊ dicē auderet.[Qui credit in me.]
Credim⁹.n.aplo:ſ3 nō credimus in aplm. Fili⁹ āt recte vni-
genit⁹ dicit.[Qui credit in me:non credit in me:ſ3 credit in
eū qui me miſit.] vbi nō a ſe abſtulit credēti fidē:ſ3 voluit
in forma ſerui remanere credētem. CHRY. Uel dicit. B
[Qui credit in ⁊c.] q.d. Qui fluminis accipit aquā:nō ea3
que eſt fluminis accipit:ſ3 ea3 que eſt fontis: volēs aūt ōn-
dere qm nō eſt credere in prē3:nō credēte3 in eu3:ſubiun
git.[Qui videt me: videt eū qui me miſit] qd igiť? Corpus
eſt de⁹: nequaqꝫ:ſ3 ɔſideratio veri que eſt p intellectū: hic
viſio dī. Deinde ondit ea3 que ad prē3 cognitionē in B qd
ſubdit.[Ego lux in mūdū veni.] q:.n.pr̄ lux vocať: vbiqꝫ
eo hic vtit noie. Lucē aūt ſe hic vocauit eo q ab errore eri
pit: intellectuales tenebras ſoluit. Uñ ſubdit.[Ut ois qui
credit in me in tenebris nō maneat.] AVG. In quo ſatis C
manifeſtat oēs ſe in tenebris inueniſſe:ſ3 in eis tenebris ma-
neant:in qb⁹ inuenti ſunt:debēt credere in lucē que venit
in mūdu3. Dixit quodā loco diſcipulis ſuis. Uos eſtis lux Mat.5.
mūdi:nō tñ eis dixit. Uos lux veniſtis in mūdū: vt ois qui
credit in vos in tenebris nō maneat. Lumina ergo ſūt oēs
ſancti:ſ3 credēdo illuminanť ab eo:a quo ſiqs receſſerit te-
nebraf. CHRY. Ut aūt nō exiſtimēt q pp ibecillitatē
eos q ipſum ɔtēnūt illeſos dimittat ſubiūgit.[Et ſiqs au-
dierit vba mea:⁊ nō cuſtodierit ego nō iudico eū.] AVG.
Intelligēdū eſt. Mō nō iudico eū:cu3 alio loco dicat. Pr̄ ſupra.5.
oē iudiciū dedit filio:q̄re aūt mō nō iudicat ondit ſubdēs.
[Non.n.veni vt iudicē mūdū:ſ3 vt ſaluificē mundū.] i. vt A
ſaluū faciā mundū:nūc ergo eſt tp̄s miſericordie:poſt erit
iudicij. CHRY. Deinde vt nō pigriores ex hoc fiant ter- D
ribile ſubdit iudiciū.[Qui ſpernit me ⁊ nō accipit vba mea:
hꝫ qui iudicet eū.] AVG. Non dixit. Ego nō iudico eu3 Chris nō nō iudicat ſ3 ibi iudicio v'l iudicaturus eſt oes. ſup.5.
in nouiſſimo die:hoc.n.eſſet ɔtrium illi ſnīe. Omne iudiciū
dedit filio. Expectantib⁹ aūt quiſnā eſſet ille ſecutus adiun
xit.[Sermo quē locut⁹ ſum ille iudicabit eu3 in nouiſſimo
die.] Satis manifeſtauit ſeipſu3 in nouiſſimo die iudicatu
rū:ſeipſū qppe locut⁹ eſt: ſeipſū annūtiauit:alr itaqꝫ iudica-
cabunť q nō audierūt:alr qui audierūt ⁊ contempſerunt.
AVG.i.de tri. Ideo aūt iudicat verbu3 qd locutus eſt fi-
lius:q: nō ex ſe locut⁹ eſt fili⁹: vñ ſeqť.[Quia ego ex meip- E
ſo nō ſum locutus.] per qd itelligi voluit. Ego nō ex me na
tus ſum. Quero itaqꝫ quō itelligam⁹. Ego nō iudicabo: ſ3
vbū qd locut⁹ ſum iudicabit:cū ipſe ſit vbū patris qd loqē:⁊
vel ita. Ego non iudicabo ex ptāte humana: q: filius hoīs
ſum:ſed ego iudicabo ex ptāte verbi dei:q: filius dei ſum.
CHRY. Uel aliter.[Ego nō iudico eum.] i.non ſum cā
pditionis eius:ſed ipſe qui vba mea ſpernit. Uerba.n.que
modo locutus ſum in ordine ſtabunt accuſatoris oēm tol-
lentia excuſationem:⁊ hoc eſt quod ſubdit.[Sermo que3
locutus ſum:ille iudicabit eu3.] Et quis ſermo?[Quia ego
ex meipſo non ſum locutus:ſed qui miſit me pr̄:ipſe mihi
mandata

F In ſapia pr̄is qd eſt v̄bū ſunt omnia dei mādata.

mādata dedit qd dicas: ⁊ qd loquar.] Oīa igiꝰ hec pp eos dicebanꝰ: vt nullā haberēt excuſationē. AVG. Mādatū aūt nō qd filiꝰ nō hēbat pī dedit: ſed in ſapiētia pr̄is qd eſt v̄bū pr̄is oīa mādata ſunt pr̄is. Dī aūt mādatū datū: qꝛ nō eſt a ſeipo cui dī datū: ⁊ h eſt dare filio id ſine quo nunq̄ filiꝰ fuit: qd eſt gignē filiū qui nunq̄ nō fuit. THEO. Cū enim v̄bū pr̄is exiſtat filiꝰ: ⁊ que ſunt in mēte pr̄is reuelat in itegrū: mādatū accepiſſe dicit: qd ſit dicturus: ⁊ qd loq̄tur. Sic etiā nr̄m v̄bū: ſi verū fateri volumus ea pfert que ſuggerit mens. Seqꝰ.[Et ſcio qꝛ mādatū eius in vita eterna eſt.] AVG. Si ḡ vita eterna eſt ipe filiꝰ: ⁊ vita eterna eſt mādatū pr̄is: qd aliud dictū eſt: niſi qꝛ ego ſū mādatū pr̄is: pinde ⁊ id qd adiūgit.[Que ḡ ego loquor: ſic dixit mihi pī ſic loquor] nō accipiamꝰ[Dixit mihi] q̄ſi per v̄ba locutꝰ ſit vnico v̄bo. dixit ḡ pī filio id ſine quo nunq̄ filiꝰ fuit: ſic dedit vitā filio: nō qd neſciebat vel nō hēbat: ſꝫ qd ipſe filiꝰ erat: qd eſt aūt[Sic dixit mihi ſic loquor] niſi v̄bū loquor: Ita ille dixit vt verax: ita iſte loquiꝰ vt v̄itas. Verax aūt genuit v̄itatē: qd ḡ iam diceret v̄itati: Nō.n. imp̄fecta erat v̄itas cui vex aliqd addereꝰ.

G

Cap. XIII.

Tex. i.

ANte diez feſtū paſche ſciēs ieſus: qꝛ venit hora eius vt trāſeat ex h mūdo ad prēm: cum dilexiſſet ſuos qui erāt in mundo: in finē dilexit eos. Et cena

Luc. 22 mat. 11°. E.6.

facta: cūz diabolus iam miſiſſet in cor: vt traderet eum iudas ſimonis ſcariothis: ſciens qꝛ oīa dedit ei pī in manus: ⁊ qꝛ a deo exiuit ⁊ ad deū vadit: ſurgit a cena ⁊ ponit veſtimēta ſua: ⁊ cūz accepiſſet lintheūz p̄cinxit ſe. Deinde miſit aquā in peluim ⁊ cepit lauare pedes diſcipulorūz: ⁊ extergere lintheo quo erat p̄cinctus.

A ¶ THEO. Quia dn̄s trāſmigraturus erat de p̄nti ſeculo: explicat qualē erga ſuos amicitiā gereret. Unde dī.[Ante diez fe. paſche ſciēs ie. qꝛ ve. ho. eius vt trā. ex h mūdo ad pa. cūz dilexiſ. ſuos qui erāt in mū. in fi. di. eos.] BEDA. Plurimas ſiqdē feſtiuitates iudei hēbāt: ſed apud eos inſignior atq̄ celebrior erat paſche feſtiuitas: pp qd ſignanter dicit.[Ante diem feſtū paſche.] AVG. Paſcha non ſicut qdā exiſtimāt grecū nomē eſt: ſed hebreū: opportuniſſime tñ occurrit in h noie quedā ꝯgruētia vtrarūq̄ linguarꝫ: qa enīz pati grece paſchin dī: ideo paſcha paſſio putata eſt: vꝉ h nomē a paſſione ſit appellatūz. in ſua v̄o lingua h eſt in hebrea paſcha trāſitꝰ dī. Propterea qꝛ tūc p̄m paſcha celebrauit ppl's dei qn̄ ex egypto fugiētes: rubrūz mare trāſierūt. Nūc ḡ figura illa pp̄hetica in v̄itate cōpleta eſt: cūz ſicut ouis ad imolādū duciꝰ chr̄s: cuius ſanguine illinitis poſtibus nr̄is. i. cuius ſigno crucis ſignatis frōtibꝰ nr̄is a pditione huius ſeculi: tanq̄ a captiuitate egyptiaca liberamur: ⁊ agimus ſaluberrimū trāſitū: cum de diabolo trāſimus ad chr̄m: ⁊ ab iſto iſtabili ſeculo: ad eius fundatiſſimū regnū. Hoc itaq̄ nomē. i. paſcha velut iterp̄tans nobis euāgeliſta dicit.[Sciēs qꝛ venit hora eiꝰ vt trāſeat ex h mūdo ad patrē.] Ecce paſcha: ecce trāſitus. CHRY. Nō ſolū aūt tūc ſciēs: ſed olim. Trāſitū aūt eius mortē vocat. Relicturus aūt diſcipulos maiorē eis demſtrauit amorē. Et h eſt qd dicit.[Cum dilexiſſet ſuos qui erāt in mūdo: in finem dilexit eos.] Hoc eſt nihil dereliq̄t eorū que eum qui valde amat decēs eſt facere. Nō aūt a p̄nꝰ h fecit: ſꝫ maiora poſtea adiecit: vt eorꝫ augeat familiaritatē: ⁊ multā eis p̄paret ꝯſolationē: ad ea que ſuētura erāt. Suos aūt eos vocat ſm familiaritatis rōnē: qꝛ ⁊ alios ſuos dicit ſm cōditionis rōnē. Ut cum dī. Sui eum nō receperūt. Addit aūt[qui erant in

Paſcha ſcꝫ paſſionem ⁊ trāſitum.

B Dñs corporaliꝰ relicturꝰ diſcipulos eis ſuū demōſtrauit amorē.

Joā. p̄.

mūdo:] qꝛ ſui erāt etiā defuncti vt habraā yſaac ⁊ iacob: ſꝫ in mūdo nō erāt. Hos ergo ſuos qui erant in mūdo māſit amās ꝯtinue: ⁊ tādē p̄fectā amicitiā circa eos oſtēdit. Et h eſt.[In finē dilexit eos.] AVG. Uel aliter.[In finez dilexit eos:] vt ⁊ ipſi de h mūdo ad ſuū caput dilectione trāſirent. Quid eſt enim.[In finē.] niſi in chr̄m: Finis.n. legis chr̄s ad iuſtitiā omni credēti: finis p̄ficiēs nō iterficiēs. Uideo aūt poſſe iſta v̄ba q̄daz humano modo etiā ſic accipi tanq̄ vſq̄ ad mortē chr̄s dilexerit ſuos. Sed abſit vt dilectionē morte finierit: qui nō eſt morte finitꝰ niſi forte ſit ita intelligēdum. Uſq̄ ad mortē dilexit eos. i. vſq̄ ad mortez illū dilectio ipſa pduxit. Seqꝰ.[Et cena facta.] i. iaz parata: ⁊ ad ꝯuiuātiū mēſam vſumq̄ pducta. Nō.n. ita debemus itelligē cenā factā: veluti iam ꝯſumptā atq̄ trāſactam. Adhuc enīz cenabaꝰ cūz ſurrexit ⁊ pedes lauit diſcipulis. Nā poſtea recubuit ⁊ bucellaz traditori dedit. Er aūt ait.[Cū iam diabolus miſiſſet in cor vt traderet eū iudas ſimonis ſcariothis] miſſio iſta ſpūalis ſuggeſtio eſt: ⁊ nō fit per aurem: ſed per cogitationē. Diabolice.n. ſuggeſtiones imittūtur: ⁊ humanis cogitationibꝰ imiſceꝰ. Factū ḡ iam fuerat in corde iude per imiſſionē diabolicā: vt traderet diſcipulus magr̄m. CHRY. Hoc aūt q̄ſi ſtupēs iterſeruit euāgeliſta: qn̄ eūz qui iam pdere ſtatuerat dn̄s lauit. Oſtēdit etiā pditoris multā neqtiā: qn̄ neq̄ talis eum cōicatio detinuit: qd maxime ꝯſueuit neqtiā detinē. AVG. Locuturus aūt euāgeliſta de tāta dn̄i humilitate p̄us eius celſitudinē voluit cōmēdare: ad qd ptinet qd dicit.[Sciēs qꝛ oīa dedit ei pī in manus.] ḡ ⁊ ipm̄ traditorē. GREG. 6° moraliū. Sciebat.n. q̄ in manu ſua ipſos etiā p̄ſecutores acceperat: vt ipſe in ſe ad vſum pietatis intorqueret: qcqd eorꝫ cōtra ſe malitia pmiſſa ſentiret. ORIGE. Oīa.n. tradidit ei pater in manus: h eſt in ope eius ⁊ p̄tāte. Pater.n. meus vſq̄ huc ingt operaꝰ ⁊ ego operor. vel oīa tradidit ei pī in manus: cūcta capiētes: vt quelibet ei famuleꝰ. CHRY. Traditionez.n. hic ſalutē fideliū vocat. Cum aūt audieris traditionē nihil humanū ſuſpiceris: cūz enim qui ad patrē oñdit honorē ⁊ ꝯcordiā. Sicut.n. pī ei tradidit: ita ipſe pīe v̄ni Paulus. Cum tradiderit ingt regnū deo ⁊ pr̄i. AVG.[Sciens etiā qꝛ a deo exiuit: ⁊ ad deū vadit:] nec deū cum inde exiret: nec nos deſerēs cum rediret. THEO. Quia ḡ pater oīa ei cōmiſit in manus. i. ſalutē ei cōmiſit fideliū: decēs reputabat quecūq̄ ſpectant ad ſalutē illis oſtēdere.[Sciēs etiā q̄ a deo exiuit ⁊ ad deuz vadit] nullatenus eiꝰ glīa minui poterat: dum pedes diſcipulorꝫ ablueret. Neq̄ enīz glīaz vſurpauit. Qui.n. dignitatē vſurpāt: minime cōdeſcēdūt ne diſſipēt qd incōgrue ſibi diripuerūt. AVG. Cum ḡ illi pī oīa dediſſet in manus: ille diſcipulorꝫ nō manus: ſed pedes lauit: vt cūz ſe ſciret a deo exiſſe ⁊ pgere ad deū: nō dei dn̄i: ſꝫ hoīs ſerui impleuit officiū. CHRY. Hoc aūt dignū erat: eo q̄ a deo exiuit: ⁊ ad deū vadit: vt vniuerſam ꝯculcaret tumorē. Uñ ſequiꝰ.[Surgit a cena ⁊ ponit veſtimēta ſua: ⁊ cū accepiſſet lintheūz p̄cinxit ſe: deinde miſit aquā in peluim ⁊ cepit lauare pe. diſci. ⁊ extergē lintheo quo erat p̄cinctꝰ.] Uide qualr̄ humilitatē oñdit: nō ſolū in lauādo pedes: ſꝫ etiā aliter. Nō enīz anteq̄ recūberet: ſed poſtq̄ reſederūt oēs: tūc ſurrexit. Deinde nō ſolū lauit: ſed veſtimēta deponit: lintheūz p̄cinxit ⁊ peluim implet: ⁊ nō alij impleri iuſſit: ſꝫ oīa opaꝰ: oſtēdēs q̄ cum omni ſtudio opꝫ talia facere. ORIGE. Myſtice aūt prādiū cibus eē dignoſciꝰ: ⁊ ante terminū diei ſpūalis: qui in vita p̄nti cōſideraꝰ: ⁊ his qui itroducunꝰ ꝯueniēs exiſtit: cena v̄o finalis ⁊ his qui iam vltra pgreſſi ſunt apponiꝰ. Aliter q̄z poterit qs aſſerere prādiū fore itētionē ſcripturarꝫ antiquarꝫ: cenā v̄o recōdita in nouo teſtamēto myſteria. Puto aūt q̄ qui vna cum ieſu cenāt: ⁊ in finali vite p̄ntis die ſecū ꝯuiuanꝰ:

C

Ro. 10.

D

mat. 11°. Luc. 4.

Joā. 5. E

1. cor. 15.

Deꝰ pī dederat i manus oīa id ipſe eis oſtēdit pertinentia ad ſalutem.

F

Xp̄s lauit pedes ſuorū apl'orū ⁊ oīa ſolꝰ ſine alicuius miſterio cōpleuit.

Myſtice.

egent lauacro q̄dā:nō vtiq̄ erga qđ ꝑmoꝝ (vt ita loquar)
corpis ⁊ aīe:ſed quo ad vltima ⁊ poſtrema que terre nectio
berēt. Dicit aūt ꝙ cepit lauare pedes. Nā poſtmodū lauis
⁊ finiuit lotură:qꝛ pedes aplоꝝ fuerūt ꝯtaminati:iuxta il
mat.26. lud. Oēs vos ſcādaliȥabimini iſta nocte in me. Poſtea aūt
G ꝯfecit eos lauare:purgās eos vt vltra nō ſedenť. AVG.
phil.2. Poſuit aūt veſtimēta ſua:qui cum in forma dei eēt ſemet
ipm exinaniuit:ꝑcinxit ſe lintheo: qui formā ſerui accepit
miſit aquaȝ in peluim vn̄ lauaret pedes diſcipuloꝝ:qui in
terrā ſanguinē fudit quo immūditiā dilueret pctōꝝ. Lin
theo aūt quo erat ꝑcinctꝰ pedes q̄s lauerat terſit:qui carne
qua erat indutus:euāgeliſtaꝝ veſtigia cōfortauit:⁊ lintheo
q̄dē vt ſe ꝑcingeret:poſuit veſtimēta que hēbat:vt aūt for
mā ſerui acciperet:q̄n ſemetipm exinaniuit:nō qđ hēbat de
poſuit:ſed qđ nō habebat accepit: crucifigendus ſane ſuis
expoliatꝰ eſt veſtimētis: ⁊ mortuus inuolutus eſt lintheis:
⁊ tota eius paſſio noſtra purgatio eſt.

Tex. 2. ¶ Uenit ergo ad ſimonē petrum. Et dicit ei pe
trus. Dn̄e tu mihi lauas pedes? Rn̄dit ieſus ⁊
dixit ei. Qđ ego facio tu neſcis modo:ſcies aūt
poſtea. Dicit ei petrus. Non lauabis mihi pe
des in eternuȝ. Rn̄dit ei ieſus. Si nō lauero te:
nō habebis partē mecū. Dicit ei ſimon petrus.
Dn̄e nō tm̄ pedes:ſed ⁊ manus ⁊ caput. Dicit
ei ieſus. Qui lotus eſt nō indiget niſi vt pedes
lauet:ſ; eſt mūdus totus. Et vos mūdi eſtis:ſ;
nō oēs. Sciebat enim q̄s naȝ eſſet qui traderet
eum:ꝓpterea dixit non eſtis mundi oēs.

A ¶ ORIGE. Sicut medicus pluriū egrotoꝝ intērꝰ cure:ab
his qui magis indigēt:ꝓpriā curā incipit:ſic ⁊ chris qui fe
dos abluit pedes diſcipuloꝝ exordiť ab his qui magꝭ erāt
Chriſtꝰ vltimo lauit pedes petri apli pꝰ oēs alios. fedi:⁊ ſic vltio venit ad petruȝ q̄ſi minus alȳs indigentē lo
tura pedū. Vn̄ di. Uenit ḡ ad ſi. pe. cui q̄dāmodo ad re
ſiſtēdū pene mūda pedū ꝯſcia ꝑſuadebat. Vn̄ ſeqť. Et di
xit ei petrus. Dn̄e tu mihi lauas pedes? AVGV. Quid
eſt. Tu q̄d eſt mihi? cogitāda ſunt potiꝰ q̄ȝ dicēda:ne forte
qđ ex his v̄bis aliq̄tenus q̄dē digne ꝯcepit aīa:nō explicet
lingua. CHRY. Uel ſi petrus ꝑmus erat:ſ; credibile eſt
ꝓditorē ſtultū exn̄tē ante eum recubuiſſe:quod euāgeliſta
ſignauit cum dixit. Cepit lauare:deinde venit ad petrum.
THEO. Ex quo pȝ ꝙ nō ꝑmitꝰ lauit petrū:ex ceteris v̄o
B diſcipulis nullus tētauiſſet ante petruȝ lauari. CHRY.
Quereret aūt vtiq̄ȝ q̄s q̄re nullus euȝ alioꝝ ꝓhibuit:ſed ſo
lus petrus:qđ nō parui amoris ⁊ verecūdie erat. Ex h̄ igiť
mihi vr̄ ꝑus ſolū ꝓditorē lauaſſe:deīde ad petrū veniſſe:et
alios diſcipulos per euȝ de reliq̄ caſtigatos. Si.n. queq̄ȝ ex
ceterȳ lauare cepiſſet ꝓhibuiſſet dn̄m:⁊ dixiſſet que petrus
dixit. ORIG. Uel aliter. Oēs porrigebāt pedes decernē
tes ꝙ tātus nō irrōnabilr̄ eoꝝ lauaret pedes:ſolus aūt pe
trus nullā aliā ꝯſiderationēȝ ꝯſerēs:tanq̄ȝ reuerēs ieſum:nō
ꝑhebat pedes ſuos ad lauādū. Sepe.n. ſcriptura deſigna
uit petrū feruidū ad iſinuāduȝ que ſibi viſa ſunt vtiliora ⁊
C meliora. AVG. Uel aliter. Nō debemus putare h̄ petrū
īter ceteros formidaſſe atq̄ȝ recuſaſſe:cū ⁊ id alȳ ante ipm
libēter vel eq̄nimiter fieri ꝑmiſiſſent. Nō.n. ita itelligēduȝ
eſt q̄ſi aliq̄bꝰ iaȝ lauaſſet:⁊ poſt eos veniſſet ad ꝑm̄. Quis.n.
Beatiſſimꝰ petrus eſt ꝑmus apoſtoloꝝ. neſciat ꝑm̄ aploꝝ eē btiſſimū petrū? Sȝ ꝙ ab illo cepit. Qn̄
ḡ pedes diſcipuloꝝ lauare cepit:venit ad eū a quo cepit.i.
ad petruȝ:⁊ tūc petrus expauit:qđ etiā q̄libet eoꝝ expaue
ſceret. Seqťur. Rn̄dit ieſus ⁊ di. ei:qđ ego fa. tu ne. modo:
D ſcies aūt poſtea. CHRY.i. humilitatē huius doctrine:⁊
q̄ūo humilitas ſufficit in deuȝ ꝑducē. ORIG. Uel iſinuat

diſs ꝙ h̄ erat myſteriū. Lauādo.n. ⁊ exiccādo pedes eoꝝ
faciebat eos decoros debētes euāgeliȥare boneſta:vt oſtē
dere valeāt iter factū ac ꝑegre per eum qui dixit. Ego ſum
via. Oportebat aūt lauari pedes diſcipuloꝝ a ieſu deponē iſra.14.
te veſtimēta vt mūdos pedes mūdiores efficiat:vel vt im
mūditiā pedū diſcipuloꝝ ſuſcipiat in ꝓpriū corpus:ꝑ lin
theum quo ſolo ꝑcinctꝰ manebat. Ipſe nāq̄ȝ lāguores nr̄os
portauit. Attēde etiā ꝙ cū deberat pedes diſcipuloꝝ ablue
re:nō aliud tp̄s elegit:q̄ȝ cuȝ diabolus iam intrauerat in cor
iude:vt eum ꝓderet:⁊ futura pro hoīb⁹ diſpēſatio imine Quā rōne bĳt xp̄s lauit pedes diſcipłoꝝ.
bat. Nā ante h̄ nō erat opportunū pedes diſcipuloꝝ laua
ri a ieſu. Quis.n. pedū eoꝝ ſordities itermedȳ tp̄is vſq̄ȝ ad
paſſioneȝ lauiſſet? Sed neq̄ȝ tp̄e paſſionis:alter.n. ieſus nō
aderat qui pedes eoꝝ lauaret:ſ; neq̄ȝ poſt diſpēſationē:il
lo nāq̄ȝ tp̄e ſp̄ūſctō ſuꝑueniēte eoꝝ loti ſunt pedes. Huius
ḡ myſterȳ dicit dn̄s petro:tu nō es capax:ſed poſt hec no
E ſces cuȝ illud ꝑcepis illuſtratus. AVG. Nec tm̄ ille dn̄ici
facti altitudine exterritꝰ ꝑmittit fieri:qđ cur fieret ignora
bat:ſ; vſq̄ȝ ad ſuos pedes humilē chriſtū videre nō pōt ſu
ſtinere. Nā ſeqť. Dicit ei petrus. Nō lauabis mihi pedes
in eternū. h̄ eſt nunq̄ȝ h̄ patiar. Hoc quippe in eternuȝ nō
fit qđ nunq̄ȝ fit. ORIGE. Ex hoc aūt accipimus exēplū
q̄m poſſibile eſt queq̄ȝ ſm̄ purū ꝓpoſitū dicere ꝑꝑ ignorā
tiaȝ qđ ſibi nō ꝓdeſt. Petrus.n. ignorās h̄ eē ꝯueniēs. ꝑmo
q̄deȝ quaſi dubitās ſuauiter dixit. Dn̄e tu mihi lauas pe
des? Scđo. Nō lauabis mihi pedes in eternuȝ: qđ erat
ꝓhibitū opis ꝓducētis eum ad hn̄duȝ ꝑtē cum ieſu:in quo
etiā nō tm̄ ieſum arguit incōueniēter lauātē pedes diſcipu
loꝝ:ſ; etiā cōdiſcipulos indecēter ſuos pedes porrigētes.
Cuȝ ḡ nō eēt expediēs petro ꝓpriū rn̄ſum:nō ꝑmiſit illud
dn̄s v̄ificari. Nā ſubdiť. Rn̄dit ei ieſus. Si nō lauero te:
F nō ha. ꝑtē mecū. AVG. Ita dictū eſt. Si nō lauero te
cum de ſolis pedibꝰ agereť q̄ūo dici ſolet:calcas me:q̄n ſo
la plāta calcať. ORIG. Qui aūt recuſant hec ⁊ ſilia tro
pologiȥare dicāt:q̄ūo ꝓbabile eſt eum qui ob reuerētiā ie
ſu dixit. Nō lauabis mihi pe. in eter. nō habituruȝ partē
cum dei filio:ꝑꝑ non lauare pedes ab eo:ſicͭ ꝑꝑ imane ſce
lus? Et ideo ꝓſtādi ſunt pedes.i. mētis affectꝰ lauādi a ieſu
vt ſint pedes nr̄i decori:⁊ ꝑſertim cum emulantes potiora
dona volumꝰ annūtiari eis qui euāgeliȥāt bona. CHRY. 1.cor.12
Ideo aūt nō dixit cuius ḡra h̄ faciebat:ſed minas impoſuit:
qꝛ ille nequaq̄ȝ ꝑſuaſus eēt. Audiēs enim. Scies autē po
ſtea nō dixit. doce igiť me vt ꝑmittā:ſ; q̄n cōminatꝰ eſt id
qđ maxime timebat.ſ. ſeꝑari ab eo:tunc ꝑmiſit. ORIG. G
Hoc dicto vtemur ꝯtra eos qui indiſcretiꝰ ſe facere ſtatue
rūt qđ eis non ꝓdeſt. Nā oſtēdēdo illis ꝙ nō ſunt habituri
ꝑtē cum ieſu:dū ꝑſumptuoſum decretū obſeruāt:admone
bimus illos ne immorenť male decretis:etiā ſi iureiurādo
ex multo īpetu illud firmauerūt. AVG. At ille amore ⁊
timore ꝑturbatꝰ:plus expauit chr̄m ſibi negari:q̄ȝ vſq̄ȝ ad
ſuos pedes humiliari. Vn̄ ſeqť. Dicit ei ſi. pe. Dn̄e nō tm̄
pedes:ſ; ⁊ manus ⁊ ca. ORIG. Manus aūt lauare no
lebat ieſus ꝯtēnēs que dicebanť:q̄m diſcipuli tui nō lauāt Quare ſolū pedes ⁊ nō manus vel caput diſcipłoꝝ chrs lauit.
manus cuȝ panē māducāt. caput aūt ſubmergi nolebat:in
quo imago ⁊ ḡlia p̄ris extiterat:ſatis eſt aūt ei vt pedes la
uādos porrigeret. Vn̄ ſeqť. Dicit ei ieſus:qui lotus eſt:nō
indi. niſi vt pe. la. ſ; eſt mū. totꝰ. AVG. Totus vtiq̄ȝ ꝑter
pedes:vel niſi pedes q̄s habet opus lauare:hō.n. in baptiſ
mo totꝰ abluiť:nō ꝑter pedes ſ; totꝰ oīno:verūtn̄ cuȝ rebus
H humanis poſtea viuiť:vtiq̄ȝ terra calcať. Ipſi igiť huma
ni affectꝰ ſine q̄bus in hac mortalitate non viuiť:q̄ſi pedes
ſunt:vbi ⁊ humanis rebus afficimur:vt ſi dixerimus:quia
pctm̄ nō habemus:noſipos decipiamus. Si aūt ꝯfitemur 1.Joā.1.
peccata nr̄a:qui pedes diſcipuloꝝ lauit:nob̄ peccata dimit
tit:vſq̄ȝ ad pedes q̄bꝰ ꝯuſamur in terra. ORIG. Impoſe

aũt puto nõ ꝯtaminari extrema aíe et īfima eius: q̄ꝗ̄ quo
ad hoīes ꝑfect⁹ ꝗs eē putet̄. Plurimi aũt ⁊ poſt baptiſmũ
īplent̄ puluē ſcelerꝫ vſqꝫ ad ꝟticez. Qui ꝟo legitime diſci-
puli chr̄i ſunt: erga ſolos pedes indigēt lauatione. AVG.
ad Seleuciā. Ex h̄ aũt qḋ hic dī itelligit̄ ꝙ iam petrus ba- (Apl'i baptiçati erāt etiam ante paſſionē dñi.)
ptiçat⁹ fuerat. Intelligimus.n. ei⁹ diſcipulos per q̄s bapti-
çabat iam fuiſſe baptiçatos: ſiue baptiſmo ioānis ſicut nõ-
nulli arbitrant̄: ſiue qḋ magis credibile eſt baptiſmo chr̄i.
Neqꝫ eniꝫ renuit miniſteriũ baptiçādi: vt hēet baptiçatos
ſuos per q̄s ceteros baptiçaret: qui non defuit humilitatis
miniſterio qñ eis pedes lauit. Uñ ſeq̄t̄. [Et vos mũ. eſtis:
ſꝫ nõ oēs.] AVG. Hoc qḋ ſit: ne q̄ramus ipſe euāgeliſta
patefecit adiūgēs. [Sciebat.n. q̄ſnā eēt qui trade. eũ: ꝓpterea
dī. Nõ eſtis mũ. oēs.] ORIG. Cũ ergo dicit. [Uos mũdi
eſtis:] refert̄ ad. xj. Qḋ ꝟo ſb̄dit̄. [Sed nõ oēs.] dī ꝓp iudā
exītē īmũdũ. Primo qdē q2 paupes nõ erāt ſibi cure: ſed
fur erat: demũ diabolo ingreſſo in coꝛ eius vt ꝓderet chri-
ſtum. Lauat aũt pedes poſtq̄ꝫ mũdi erāt: qm̄ gr̄a trāſcēdit
Apoc. 22 neceſſitatē: ⁊ ſicut dicit ioānes. Mũdus mũdificet̄ adhuc.
AVG. Uel q2 ipſi diſcipuli cum loti eēnt: nõ opus hēbāt
niſi pedes lauare: q2 dũ in iſto ſeculo viuit hõ: humanis af-
fectibus terraꝫ velut pedibus calcās ꝯbit. CHRY. Uel
aliter. Nõ dicit eos mundos: vt a peccatis erutos eſtimes:
victima nõduꝫ oblata: ſed eā que cognitionis eſt mũdatio-
nē dicit: iam enim ab errore iudaico eruti erāt.

Tex. 3. ¶ Poſtq̄ꝫ ḡ lauit pedes eoꝝ: accepit veſtimēta
ſua: ⁊ cum recubuiſſet iterꝫ dixit eis. Scitis qḋ
fecerim vob? Uos vocatis me magiſter ⁊ dñe:
⁊ bñ dicitis. Suꝫ etenim. Si ḡ ego laui pedes
vr̄os dñs ⁊ magiſter: ⁊ vos debetis alter alte-
rius lauare pedes. Exēplũ enim dedi vobis: vt
queadmodũ ego feci vobis: ita ⁊ vos faciatis.
mat. 10. Amē amē dico vobis: nõ eſt ſeruus maior dño
Luc. 6. ſuo: neqꝫ apl's maior eſt eo qui miſit illum. Si
hec ſcitis beati eritis ſi feceritis ea. Nõ de oib⁹
vobis dico. Ego ſcio quos elegerim. Sed vt
Pſ. 40 adimpleat̄ ſcriptura. Qui mãducat mecum pa
neꝫ leuabit ꝯtra me calcaneũ ſuũ. Ammodo di
co vobis prius q̄ꝫ fiat vt cum factũ fuerit creda
mat. 10. tis: q2 ego ſum. Amē amen dico vobis: qui ac-
Luc. 10. cipit ſi quem miſero: me accipit. Qui auteꝫ me
accipit: accipit eum qui me miſit.

A ¶ AVG. Memor dñs ſe ꝓmiſiſſe ſciam facti ſui petro dī.
[Scies autē poſtea] qḋ ſit qḋ feci: docē nũc incipit. Uñ dī.
[Poſtq̄ꝫ ḡ lauit pe. eoꝝ: acce. ve. ſua: ⁊ cuꝫ recu. iterꝫ di. eis.
Scitis qḋ fe. vo.] ORIG. Qḋ vel iterrogatiue ꝓferat̄ vt
oſdat facti magnitudinē: vel impatiue vt eoꝝ erigat itelle
Myſtice. ctũ. ALCVI. Myſtice aũt ipleta redēptionis nr̄e purga
tione per ſanguis ſui effuſionē accepit veſtimēta ſua: 3⁹ die
de ſepulchro reſurgēs: ⁊ eodē corpe iam imortali veſtit⁹: ⁊
cuꝫ recubuiſſet aſcēdēs in celũ in dextera prīs diuinitatis
recũbēs: inde vēturus eſt ad iudicādũ. CHRY. Nõ aũt
adhuc ad ſoluꝫ petrũ: ſꝫ ad oēs loq̄t̄ dī. [Uos vo. me ma. ⁊
B do.] in quo eoꝝ iudiciũ aſſumit: deīde vt nõ illoꝝ gr̄e eē pu
tent̄: hec ꝟba ſubiūgit. [Et bñ di. Sum etenim.] AVG.
pū. 27. Domini ꝓceptũ eſt. Nõ te laudet os tuũ: ſꝫ laudet te os ꝓ-
ximi tui. Periculoſuꝫ eſt.n. ſibi placē: cui cauēdũ eſt ſupbi-
re. Ille aũt qui ſup oīa eſt q̄ꝫtũcũqꝫ ſe laudet: nõ ſe extollit
excelſius: nec põt recte dici arrogās deus: nobis nāqꝫ expe
dit deũ noſſe nõ illi. Nec euꝫ q̄ſqꝫ cognoſcit: ſi nõ ſe indicet (Deum nemo cognoſcit niſi ſeipſm̄ indicā.)
ipſe qui nouit. Si ḡ nõ ſe laudādo q̄ſi arrogātiā vitare vo
luerit: nob ſapiētiā denegabit. Quo aũt arrogātiā ꝟitas ti-
met? Et qdē ꝙ magr̄m ſe dicit: nemo repꝛhēderet ēt qui eũ
nihil aliud q̄ꝫ hoīem crederet: qm̄ id ꝓfitet̄ qḋ ⁊ ipſi hoīes
in q̄buſlibet artib⁹ vſqꝫ adeo ſine arrogātia ꝓfitent̄ vt pro-
feſſores vocent̄. Cũ ꝟo dñm diſcipuloꝝ ſe dicit: cũ ſint ſm̄
ſcl'm ingenui: q̄s ferat in hoīe? Sꝫ cum deus loq̄t̄: nulla eſt
elatio tāte celſitudis: nullũ mēdaciũ ꝟitatis: nobis ſubiacē
vtile eſt illi celſitudini ſuire ꝟitati. Ideo [bñ ḡ dicitis:] vo
cādo me magr̄m ⁊ dñm: q2 ſum. Nā ſi nõ eſſem qḋ dicitis:
male diceretis. ORIG. Et illi qdē nõ bñ dicũt. Dñe: qui- C
bus dicet̄. Diſcedite a me qui opamini iniq̄tatē: ſꝫ apl'i bñ mat. 7.
dicũt. Magiſter ⁊ dñe. Nõ.n. eis neq̄tia dñabit̄: ſed ꝟbuꝫ
dei. Seq̄t̄. [Si ḡ ego la. pe. ve. dñs ⁊ ma. ⁊ vos debe. alter
alte. la. pe.] CHRY. A maioꝛib⁹ rebus accipit exēplũ: vt
qḋ min⁹ eſt opemur. Nā ipſe qdē dñs eſt: nos aũt ad ꝯſer-
uos facimus ſi fecerimus: ⁊ ideo ſb̄dit. [Exēplũ.n. dedi vo.
vt queadmodũ ego fe. vo. ita ⁊ vos fa.] BEDA. Primũ
dñs egit factis qḋ poſtmodũ docuit ꝟbis ſm̄ illḋ. Cepit ie-
ſus facere ⁊ docē. AVG. Hoc eſt btē petre qḋ neſciebas Act. p̄.
h̄ tibi poſtea ſciēdũ ꝓmiſit. ORIG. Cõſiderādũ ꝟo eſt ſi
neċiuꝫ eſt quēlibet volētē diſciplinā ieſu ꝓfice: velut debi-
tũ opus ꝓſequi lauacrũ ſenſibiliũ peduꝫ. Propter h̄ dicit.
[Debe. adin. la. pe.] Sed hic mos vel non fit: vel admodũ
raro. AVG. Eſt.n. apud pleroſqꝫ ꝯſuetudo hui⁹ humili- D
tatis cum ſe inuicē hoſpitio ſuſcipiũt: ⁊ faciũt h̄ ſibiinuiceꝫ
fr̄es: etiā ope ipo viſibili. Multo.n. meli⁹ eſt: ⁊ ſine ꝯtrouer
ſia ꝟius: vt ēt manib⁹ fiat: ne dedignet̄ qḋ fecit chr̄s facere (Hic mos itroduct⁹ eſt vt fr̄ib⁹ ad hoſpitium ſuſceptos lauentur pedes.)
chr̄ianus. Cũ.n. ad pedes fr̄is inclinat̄ corpus: etiā in corde
ipo excitat̄: vel ſi iaꝫ inerat: ꝯfirmat̄ humilitatis affect⁹. Sꝫ
excepto h̄ morali itellectu: nũqḋ ēt frater frēꝫ a delicti po-
terit ꝯtagione mũdare? Sed ꝯfiteamur inuicē delicta nr̄a
inuicē nos delicta donemus: ⁊ pro nr̄is delictis inuicē ore-
mus: atqꝫ ita q̄dāmõ inuicē pedes nr̄os lauem⁹. ORIG.
Uel aliter. Hoc lauacrũ ſpũale pedũ: de quo dictũ eſt: prin- E
cipalr̄ qdē a nullo niſi a ſolo ieſu põt effici: ſcḋario ꝟo a di-
ſcipulis eius q̄b⁹ dixit. [Uos debe. adin. la. pe.] Ieſus eniꝫ
lauit pedes diſcipuloꝝ inquantũ magiſter: ⁊ ſuoꝝ in eo ꝙ
dñs. Hic aũt eſt finis magr̄i vt diſcipulũ faciat ſic ſe: qḋ de
ſaluatore appet: qui pre ceteris magr̄is ⁊ dñis vult vt fiant
eius diſcipuli q̄ſi magiſter ⁊ dñs: nõ hñtes ſpm̄ ſuitutis: ſꝫ
ſpm̄ filiationis: in quo clamāt Abba pr̄. Prius ḡ q̄ꝫ fiant: ⁊ mar. 14.
magiſter ⁊ dñs: egēt lauacro pedũ: velut inſufficiētes diſci- Ro. 8.
puli: ⁊ adhuc ſapiētes ſpm̄ ſuitutis. Cũ aũt aliq̄s eoꝝ ſtatũ Gal. 4.
magr̄i attingit ⁊ dñi: tũc imitari poterit eum qui lauit diſci
puloꝝ pedes: ac lauare pedes per doctrinaꝫ q̄ſi magiſter.
CHRY. Adhuc aũt ꝓuocās eos ad lauādũ pedes ſubiũ-
git. [Amē amē dico vo. Nõ eſt ſeruus maior dño ſuo: neqꝫ
apl's maior eo qui miſit illũ.] q.d. Si ḡ hec a me facta ſunt:
multo magis a vobis opꝫ hec fieri. THEO. Neċio etiā
hic apl'os admonet: q2 enim ad dignitates hēbāt attingē: ⁊
hic qdē maiores hic minores: ne inſurgāt adinuicē: ſerenat
ꝯſciētiā oiuꝫ. BEDA. Quia ꝟo ſcire bonũ: ⁊ nõ facere nõ F
ptinet ad beatitudinē: ſed ad ꝯdēnationē: ſm̄ illud. Sciēti Iac. 4.
bonũ ⁊ nõ faciēti: pctm̄ eſt illi. ſubiūgit. [Si hec ſcitis bea-
ti eritis ſi feceritis ea.] CHRY. Nā ſcire qdē oīum eſt:
facere ꝟo nõ oiuꝫ. Deīde ꝓditorē nõ manifeſte redarguit: (Scire oīuꝫ eſt: facere ꝟo nõ omniuꝫ.)
ſꝫ obũbrate: cuꝫ ſubdit̄. [Nõ de oīb⁹ vob dico.] AVG.
q.d. Eſt iter vos qui nõ erit beatus: neqꝫ facit ea. [Ego ſcio
q̄s elegerim.] Quos? niſi eos qui beati erũt faciēdo que ꝓ-
cepit? Non eſt igit̄ iudas elect⁹. Quid eſt ḡ qḋ alio loco dī.
Nõne ego vos. xij. elegi? an ipſe ad aliqḋ eſt electus: ad qḋ ſ. 6.
erat vtiqꝫ neċius: non aũt ad btitudinē: de qua dicit [Bea-
ti eritis ſi fece. ea.] ORIGE. Uel aliter. Nõ recte exiſti- G
mo poſſe referri qḋ dī. [Nõ de oībus vobis dico:] ad hoc

qđ dictū eſt.[Beati eritis ſi feceritis ea.] Totū.n.hoc ⁊ de
iuda ⁊ de q̄libet alio verum eſt dicere. Btūs talis ſi fecerit
h.co. hec. Reducemus aūt hec ad illud dcm.[Nō eſt ſer.maior
dño ſuo:nec apl's maior eo qui miſit illū.] Judas.n.cū eēt
ſuus peccati:nō erat ſuus diuini vbi:nec apl's diabolo in/
greſſo in cor eius. Cū g̃ dñs nouiſſet qui ſunt ſui:alienos a
ſe nō nouit:pp qđ nō ait.Ego ſcio cūctos pñtes:ſz[ego ſcio
q̄s elegerim.]q.d.Electos meos noui. CHRY. Deinde
vt nō multos ↄtriſtet ſuo ſmone ſubiūgit.[Sz vt adimplea.
ſcrip.qui mādu.me.pa.le.cal.ſuū ↄtra me.]oſtēdēs ꝙ non
ignorās tradit̄:qđ maxime ſufficiēs erat iudā retinē:⁊ non
dixit.Tradet me:ſz[leuabit ↄtra me calca.ſuū] dolū ⁊ oc/
H cultationē inſidiaꝶ repñtare volēs. AVG.Quid eſt enī.
[Leuabit calcaneū ſuū ſup me]niſi ↄculcabit me:in quo
iudas traditor eius attingit̄. CHRY.Dicit aūt[Qui mā
ducat mecū panē.]i.qui a me nutrit̄ eſt:qui mea mēſa cōu
cauit:vt ſi qñ a famulis:aut aliq̄b⁹ viliorib⁹ patiamur ali/
Si ab infe/rioꝛib⁹ ali/qđ patia/mur malā non mire/mur b̄nſis iude ex.ᵐ. quid malū:nō ſcādaliȝemur:reſpiciētes iude exēplum qui
infinitis potitus bonis:in cōtrariū remunerauit bñfactorē.
AVG.Illi g̃ qui electi erāt māducabāt dñm : ille mādu/
cabat panē dñi ↄtra dñm.Illi vitā:ille penā.Qui.n.mādu
cat indigne ait apl's:iudiciū ſibi māducat.Seq̄t[Ammodo
di.vo.p̄us q̄ fiat:vt cū factū fu.cre.q2 ego ſum:]de quo.ſ.
1.coꝛ.11. illa ſcriptura ꝓceſſit. ORIG.Nō aūt dictū eſt aplis.Ut
I credatis:q̄ſi nō credētib⁹:ſz dictū eſt tanq̄ equipolleat ei:
qđ eſt vt credētes opemini:pſeuerantes in credulitate:nec
aliquā occaſionē ad repulſam captātes.Sup ea.n.que ob/
tinebāt diſcipuli ad fidē facientia:h etiā adepti ſunt videre
ꝑfici ſcripturā ꝑdictā. CHRY.Quia g̃ diſcipuli exituri
erāt ad ꝑdicādū ⁊ multa paſſuri duob⁹ modis eos ↄſolat̄.
Uno modo a ſeipſo cū dicit.[Beati eritis ſi fece.ea.]Alio
vo modo ↄſolat̄ eſt eos ab alijs:eo.ſ.ꝙ ab hoib⁹ multa pa/
tient̄ ꝑcuratione.Uñ ſubdit.[Amē amē dico vo.qui acci.
ſi quē miſe.me acci.Qui aūt me accipit:accipit eū qui mi/
K ſit me.] ORIG.Qui.n.recipit quē mittit ieſus:ieſum qui
in miſſo cōſiſtit recipit.qui aūt ieſum recipit:patrē recipit:
igit̄ qui recipit quē mittit ieſus:mittētē recipit patrē. Pōt
etiā ⁊ hic ſmo fore qui recipit:quē ego miſero:vſq; ad mei
receptionē attingit.Qui vo nō per aliquē apłoꝶ meoꝶ me
recipit:ſed recipit me venientē ad aias.patrē recipit:vt non
tm̄ ego in eo maneā:ſz ⁊ pater. AVG.Arriani aūt cum
h audiunt ſtatim ad gradus ſue dogmatis currūt dicētes.
Quātū apl's diſtat a dño:tātū filius a pre:ſz vbi dñs dixit.
h.10. Ego ⁊ pr̄ vnū ſumus:nullā diſtātie ſuſpitionē relīq̄t: qm̄ g̃
nos accepturi ſumus hec vba dñica.[Qui me accipit:acci
pit eum qui me miſit]q̄ vnius nāe ſunt pr̄ ⁊ filius.ꝯſe vi/
debit̄:quia dixit.[Qui accipit ſi quē miſero:me accipit:]⁊
vni⁹ nāe ſunt fili⁹ ⁊ apl's:ita dixiſſe poſſit videri.[Qui acci
pit ſi quē miſero:me] ſm hoiem[accipit. Qui aūt me] ſm
deū[accipit:acci.eū qui me miſit.]Sz cū iſta dicebat:nō
ab illo nāe vnitas:ſz in eo qui mittit̄:mittētis cōmēdabat̄
auctias. Si ergo attēdas chriſtū in petro diſcipuli ꝑcepto/
rē:ſi aūt patrē in filio inuenies vnigeniti genitorē.

Tex.4. mat.26. mar.14 Luc.22 ¶ Cum hec dixiſſet ieſus turbat⁹ eſt ſpiritu ⁊ ꝓ
teſtatus eſt: ⁊ dixit. Amen amē dico vobis:q2
vnus ex vobis tradet me. Aſpiciebāt g̃ adinui/
cem diſcipuli heſitātes:de quo diceret. Erat g̃
recūbēs vnus ex diſcipulis eius in ſinu ieſu quē
diligebat ieſus. Innuit g̃ huic ſimon petrus: ⁊
dixit ei. Quis eſt de quo dicit: Itaq; cū recu/
buiſſet ille ſupra pectus ieſu dicit ei. Dñe quis
eſt: Rñdit ieſus. Ille eſt cui ego intinctum panē
porrexero. Et cum intinxiſſet panē dedit iude
ſimonis ſcariothis. Et poſt bucellā introiuit in
eum ſathanas: ⁊ dixit ei ieſus. Qđ facis fac ci/
tius. Hoc autē nemo ſciuit diſcūbētium ad qđ
dixerit ei. Quidā enim putabāt:quia loculos
habebat iudas:ꝙ dixiſſet ei ieſus. Eme ea que
opus ſunt nobis ad diem feſtum:aut vt egenis
aliqd daret. Cū ergo accepiſſet ille bucellam:
exiuit continuo. Erat autem nox.

A ¶ CHRY.Quia dñs apl'is debētib⁹ orbē terraꝶ vniuer/
ſum ꝑcurrere:exhibuerat duplicē cōſolationē ꝑdictā:cogi/
tās ꝙ vtraq; ꝓditor putatus eſt turbat̄. Et hoc ſignat euā/
geliſta dicēs.[Cū hec dixiſſet ieſus turbat⁹ eſt ſpiritu:⁊ ꝓ/
teſtatus eſt:⁊ dixit.Amē amē dico vobis:q2 vnus ex vobis
me tradet.] AVG. Nō illi hoc tūc p̄ᵐ venit in mētē:ſed
q2 proditorē iam fuerat expſſurus:vt nō lateret in ceteris:
ideo turbat⁹ eſt ſpiritu:⁊ q2 ipſe traditor iam fuerat exitu/
rus:vt iudeos q̄b⁹ dñs ab eo traderet̄ adduceret. Turba/
Cauſe e pp qđ tur bat̄ chriſtꝰ poſt ex⁹ ceñā. uit eū iminēs paſſio ⁊ piculū ꝓximoꝶ:⁊ traditoris impē/
dētes manus:cuius fuerat ꝑcognit⁹ aīus. Hoc etiā dñs ſi/
gnificare ſua turbatione dignat⁹ eſt:ꝙ qñ ex falſis frīb⁹ ali/
quos ſeparari:etiā ante meſſem vrgēs cā cōpellit:fieri ſine
eccl'ie turbatione nō poſſit.Turbat⁹ eſt aūt nō carne:ſz ſpi/
ritu.Spūs enī in hō ſcādalis nō ꝑuerſitate : ſed charitate
turbat̄:ne forte in ſeparatiōe aliquoꝶ ȝiȝanioꝶ ſimul ali/
qđ eradicet̄ ⁊ triticū.ſiue g̃ ipm iudam ꝑeūtem miſerādo:
ſiue ſua morte appropinquāte turbat⁹ eſt:nō animi infirmi/
tate:ſed ptāte turbat̄. Nō.n.aliquo cogēte turbat̄:ſed tur/
bauit ſemetipm:vt ſupra dictū eſt.ꝙ aūt turbat̄ infirmos
in ſuo corpe:h eſt in ſua eccl'ia ↄſolat̄:vt ſi qui ſuoꝶ morte
B iminēte turbant̄:non ſe reprobos putēt. ORIGE.In eo
enī ꝙ dicit.[Turbat⁹ eſt ſpiritu:]qđ humanū eſt.ſ.paſſio:
ꝓueniebat ab exuberātia ſpūs.ſi enim ſcūs q̄libet in ſpiri/
tu viuit:⁊ agit:⁊ patit̄:quāto magis hec dicēda ſunt de ieſu
ſcōꝶ ꝑmiatore: AVG. Pereant igit̄ argumēta ſtoicoꝶ:
Stoici q negāt i ſa/piētē cadē non poſſe ꝑturbatio nē refellū/tur. qui negant in ſapiētē cadē ꝑturbationē aioꝶ:qui ꝑfecto ſi/
cut vanitatē eſtimāt vitatē:ſic ſtuporē deputāt ſanitatem.
Turbet̄ plane aius chriani:nō miſeria:ſed mīa. Dicit aūt.
[Unus ex vobis:]numero non merito:ſpecie non virtute.
CHRY.Quia vo nō noiatim dixit:rurſum in oēs indu/
cit timorē.Uñ ſequit̄.[Aſpiciebāt g̃ diſcipuli adinuicē he/
ſitātes de quo diceret.]Et nimirū nullius ſibiipſis conſcij
mali:tn̄ emulationē chriſti ꝓprijs cogitationib⁹ credibilio/
rē putabāt. AVG. Sic etiā in eis erat erga magrm ſuū
C pia charitas:vt tn̄ eos humana alterū de altero ſtimularet
infirmitas. ORIGE. Reminiſcebant̄ etiā vt hoies exñ/
teſq; qñ alterabilis eſt affect⁹ adhuc ꝓuectoꝶ ac ſuſceptibi/
lis appetit⁹ deterioꝶ his que p̄us voluerat. CHRY.Oibus
aūt tremētib⁹ ⁊ ipſo vertice.ſ.petro formidāte.Joānes ve/
lut dilectus recubuit in ſinu ieſu. Uñ ſequit̄.[Erat g̃ recū/
bens vnus ex diſcipulis eius in ſinu ieſu quē dilige.ieſus.]
AVG.Ipſe eſt ioānes cuius eſt h euāgeliū:ſic̄ poſtea ma
nifeſtat.Erat.n.hec eoꝶ ↄſuetudo qui ſacras nobis lr̄as mi
niſtrarunt:vt qñ ab aliquo eoꝶ diuina narrabat̄ hyſtoria:
cum ad ſeipm veniret tanq̄ de alio loqueret̄. Quid.n.de/
D perit vitati:qñ ⁊ res ipſa dr̄:⁊ q̄dāmodo dicēti iactātia de/
uitat̄: CHRY.Si aūt hō familiaritatis cām q̄ris diſce/
re:amoris res erat:ppterea dicit[Quē dilige.ie.] Cūis.n.
⁊ alij amarētur:tn̄ iſte plus alijs. ORIGE. Eſtimo autē
ꝙ etiā h ꝑdicit ꝙ ioānes incūbēs vbo ac in ſecretioꝛibus
pauſans incūbebat gremijs vbi. CHRY.Uolebat etiā
oſtēdē ſeipm eē alienū a crimine:⁊ h etiā dicit ne eſtimes
ꝙ petrus

ꝙ petrus ei vt maiori exiſti innueret. Nã ſequit̃.⌊ Innuit ḡ huic ſimon petrus: ⁊ dicit ei: qs eſt de quo dicit: ⌋ Ubiq̃.n. inuenit̃ petrus ab amore impetũ faciẽs: ⁊ q̄ p̄ increpat⁹ eſt nõ locut⁹ eſt: ſed mediãte Joãne vult diſcere. Ubiq̃.n. ſcriptura oſtẽdit petrũ feruidũ: ⁊ familiaritatẽ hñtẽ ad ioãnẽ.

E AVG. Notãda aũt locutio eſt: dicere aliqd nõ ſonãdo: ſꝫ tñmodo innuẽdo. Innuit itaq̄ ⁊ dicit. i. innuẽdo dicit. Si.n. cogitãdo aliqd dr̃: ſicut illð. Dixerũt apud ſemetipſos. quãto magis innuẽdo vbi iaꝫ foris q̃libuſcũq̄ ſignis promit̃: qð fuerit corde ɔceptuꝫ. ORIGE. Uel p̄ innuit: ⁊ deinde nõ ɔtẽt⁹ nutu dixit illi. Dic qs ſit de quo dicit. Seq̃̃ ⌊ Itaq̄ cum recu. ille ſupra pect⁹ ieſu dicit ei: dñe qs eſt? ⌋ AVG. Qꝫ aũt nũc ſupra pect⁹ dicit: paulo ſupra dixerat in ſinu: vel aliter. p̄ qdẽ iacens in ſinu ieſu ſupaſcẽdit ⁊ incubuit ſupra pect⁹. q̃ſi ſi non incubuiſſet in pectore: ſꝫ remãſiſſet iacẽs in ſinu: nequaq̃ dñs ei tradidiſſet ṽbũ qð petrus ſcire cupiebat. Per hoc ḡ ꝙ vltimo ſup̄ pect⁹ incubuit: exp̄mit̃ tanq̃ per maiorẽ ⁊ abũdãtiorẽ grãm ſpãlis ieſu diſcipulus eſſe.

F BEDA. Qꝫ aũt in ſinu ⁊ ſupra pect⁹ recubuit: nõ ſolũ fuit p̄ſñtis amoris indiciũ: ſꝫ etiã future rei ſignũ: ꝙ. ſ. inde vocẽ ſumeret: quam poſtmodũ cũctis ſclis inauditaꝫ emitteret.

Joannes ſup̄ pect⁹ ⁊ ſinu ieſu recubuit in ſignũ dilectiõis ⁊ diuine reuelatiõis.

AVGV. Per ſinum.n. qd aliud ſignat̃ q̃ ſecretũ: hic eſt vtiq̃ pectoris ſinus ſapiẽtie ſecretũ. CHRY. Neq̃ aũt tũc noiatim p̄ditorẽ dñs manifeſtauit. Naꝫ ſeq̃̃.⌊ Rñdit ieſus. Ille eſt cui itinctũ panẽ porrexero ⌋ ⁊ modus ipſe manifeſtationis ɔuiſurus erat. Quia.n. ob menſationẽ verecũdat⁹ nõ eſt: eodẽ pane cõicãs verecũdari debuit. Seq̃̃ ⌊ Et cuꝫ itinxiſſet pa. dedit iude ſim. ſca. ⌋ nõ vt putãt qdã negligẽter legẽtes: tũc iudas ſolus chĩi corpus accepit: intelligẽduꝫ eſt.n. ꝙ iam eis oĩbus diſtribuerat dñs ſacrã corpis ⁊ ſanguinis ſui: vbi ⁊ ipſe iudas erat: ſicut lucas narrat: at deinde ad h̄ vẽtuꝫ eſt: vbi ſm narrationẽ Joãnis dñs per buccellam tinctã atq̄ porrectã ſuũ exp̄mit traditorẽ: fortaſſis per panis tinctionẽ illius ſignãs fictioneꝫ. Nõ.n. oĩa que tingunt̃ abluunt̃: ſed vt iſiciant̃: nõnulla tingunt̃. ſi aũt bonum aliqd hec ſignat tinctio: eidẽ bono ingratũ merito eſt ſecuta dãnatio. Seq̃̃ eniꝫ.⌊ Et poſt buccellã tũc introiuit in euꝫ ſathanas. ⌋

G ORIG. Attẽde ꝙ p̄ qdẽ nõ itroiuit ſathanas in iudã: ſꝫ immiſit in cor eius ſolũ vt p̄deret p̄ceptorẽ. Poſt panẽ aũt in eum ingreſſus eſt. Qꝛobrẽ nobis cauẽdũ eſt: ne diabolus intrudat in cor noſtrũ aliqd ignitoꝝ teloꝝ ſuoꝝ. Nam ſi intruſerit inſidiat̃: deinde vt ⁊ ipſe introeat.

Diabolus ante immiſit i cor iude vt traderet chr̃m: ſed poſt cibũ ne ingreſſus ẽ in eũ

CHRY. Donec.n. fuit in collegio nõ audebat inſilire: ſed extrorſum imittebat. q̃ñ ṽo eum manifeſtũ fecit: ⁊ expulit: libere in euꝫ decetero exiliuit. AVG. Uel itrauit in euꝫ: vt ſibi iam traditũ plenĩ⁹ poſſideret. Neq̃.n. nõ in illo erat: q̃ñ ad iudeos de p̄cio tradẽdi dñm pact⁹ eſt: cum lucas dicat. Intrauit aũt ſathanas in iudã ⁊ abijt ⁊ locutus eſt cum p̄ncipib⁹ ſacerdotũ. Talis iam venerat ad cenãdũ: ſꝫ poſt panẽ introiuit in eum: nõ vt adhuc alienũ tẽtaret: ſed vt p̄priũ poſſideret. ORIG. Decebat.n. vt eſtimo p̄pter panis exhibitionẽ auferri ab indigno bonuꝫ: qð ſe hr̃e credebat: quo p̄uatus factus eſt capax ingreſſus ſathane in ip̄m.

H AVG. Dicũt aũt aliq. Ita ne h̄ meruit panis porrect⁹ de mẽſa chriſti vt poſt illũ itraret in diſcipulũ ſathanas? Quibus rñdemus: hinc potius nos doceri q̃ ſit cauẽdum male

1.cor.11. accipe bonũ. Si.n. corripit̃ qui nõ diiudicat: hoc eſt nõ decernit a ceteris cibis dñi corpus: quõ dãnat̃ qui ad eius mẽſam fingens ſe amicũ accedit inimicus? Seq̃̃.⌊ Et dicit ei ieſus. Qð facis fac citi⁹. ⌋ ORIGE. Cui aũt illi ambiguũ eſt: q̃ñ potuit vel iude vel ſathane dñs dixiſſe.⌊ Qð facis fac citius ⌋ p̄uocãs aduſariũ ad pugnã: vel p̄ditorẽ ad ſubminiſtrãdũ diſpẽſationi que erat futura ſalubris ſclo: quaꝫ nõ amplius tardari nec p̄trahi: ſꝫ pro poſſe maturari volebat.

I AVG. Nõ tñ p̄cepit facinus: ſed p̄dixit: nõ tã in gnicie p̄fidi ſeuiẽdo: q̃ ad ſalutẽ fideliũ feſtinãdo. CHRY. Hoc.n. ꝙ dicit⌊ Qð facis fac citi⁹ ⌋ nõ p̄cipiẽtis eſt neq̄ cõſiliãtis: ſed exprobrãtis ⁊ oñdẽtis: q̃ñ ipſe nolebat ſuã p̄ditionẽ ipedire. Seq̃̃.⌊ Hoc aũt nemo ſciuit diſcũ. ad qd dixerit ei. ⌋ Multã vtiq̄ qs hic dubitationẽ inueniet: ſi iterrogãtibus diſcipulis: qs eſt: dixit.⌊ Cui ego intingẽs panẽ dabo: ⌋ ⁊ tñ nõ intellexerũt. Niſi dicat̃ qð latẽter dixit: vt nullus audiret: ⁊ p̄pea ſupra pect⁹ ioãnes reſidẽs iterrogat q̃ſi ad aurẽ: vt nõ fieret p̄ditor manifeſtus. Fortaſſis.n. ſi chr̃s eũ manifeſtũ feciſſet: petrus vtiq̄ eũ iterfeciſſet. Propterea dicit ꝙ⌊ nullus cognouit recũbẽtiũ: ⌋ ſed neq̄ Joãnes. Nequaq̃.n. putauit ꝙ diſcipulus itãtuꝫ iniqtatis p̄diret: qa.n. p̄cul a tali iniqtate erat: nõ de alijs h̄ ſuſpicabat̃. Ueram igit̃ cãm eoꝝ que a chr̃o dicta ſunt ignorauerũt. Quid aũt eſtimarẽt oñdit euãgeliſta cuꝫ ſbdit.⌊ Quidã.n. puta. q̄ loculos ha. iudas ꝙ dixit. ei ie. Eme ea que opus ſunt no. ad diem feſtũ: aut ege. aliqd daret. ⌋

Si xp̄s eũ dã manifeſtaſſet: petrus iudam interfeciſſet

K AVG. Hẽbat ḡ dñs loculos: ⁊ a fidelib⁹ oblata ɔſeruãs ſuoꝝ neceſſitatib⁹ ⁊ alijs indigẽtibus tribuebat. Tũc p̄ʳ eccliaſtice pecunie forma eſt iſtituta. Niſi itelligeremus ꝙ p̄cepit: nõ cogitãdũ eẽ de craſtino: nõ ad h̄ eẽ p̄ceptũ vt nihil pecunie ſuet̃ a ſcis: ſed ne deo p̄p iſta ſeruiat̃: ⁊ p̄pter inopie timorẽ iuſtitia deſerat̃. CHRY. Et nimirum nullus diſcipuloꝝ pecunias afferebat: ſꝫ per h̄ qð dicit hic occulte iſinuat: ꝙ quedã mulieres eũ de ſuis facultatib⁹ nutriebãt. Qui aũt nõ perã: nõ ṽgaꝫ: nõ es iubet deferre: loculos ferebat ad inopuꝫ miniſteriũ: vt diſcas q̃ñ valde paupeꝫ ⁊ mũdo crucifixũ huius: opꝫ p̄tis multã facẽ p̄curationẽ: multa.n. ad nr̃aꝫ diſpẽſans doctrinã agebat.

L ORIGE. Si igit̃ inde ſaluator dicebat.⌊ Qð fa. fac citius ⌋ ac p̄ditor in h̄ tñ ad p̄ñs obedit magr̃o: accepto nãq̄ pane nullã traxit morã. Uñ ſeq̃̃.⌊ Cuꝫ ḡ acce. ille bucel. exi. ɔti. ⌋ Et reuera exijt: nõ ſoluꝫ recedẽdo de domo in qua tenebat̃: ſed oĩno egreſſus eſt a ieſu. Ego aũt opinor ꝙ poſt panẽ ingreſſus ſathanas in iudã: nõ tolerabat in eodẽ loco cum ieſu eẽ: nulla nãq̄ ɔformitas eſt ieſu ad ſathanã. nõ fruſtra aũt regrã: q̃re ſup h̄ qð eſt.⌊ Et accipiẽs panẽ ⌋ nõ adijcit̃. Et mãducãs. Nunqd igit̃ accepto pane non mãducauit iudas? Poſt panẽ. i. forſan acceptum a iuda nõ eſuꝫ qui ſel̃ in cor eius imiſerat vt magr̃m p̄dat timore ductꝰ: ne qð imiſſuꝫ fuerat euaneſceret vſu panis: q̃cito panẽ iudas recepit: itroiuit in euꝫ ⁊ ſtatim domũ exceſſit.

2.cor.6.

Aliter q̄ꝫ nõ inepte dicet̃: ꝙ ſicut qui indigne mãducat panẽ dñi: aut bibit eius calicẽ: in p̄iudiciũ ſibi comedit atq̄ bibit. ſic panis a ieſu datus alijs fuit ad ſalutẽ: iude in dãnũ: vt poſt panẽ itraret in eũ ſathanas. CHRY. Subdit aũt.⌊ Erat aũt nox: ⌋ vt diſcas iude temeritatẽ: q̃ñ neq̄ tp̄s euꝫ tenuit ab ipetu. ORIG. Nox etiã ſenſibilis inſtar extitit obducte noctis in aĩa iude. GREGO. x⁹ moral̃. A q̃litate eniꝫ tp̄is finis exp̄mit̃ accuſationis duꝫ nõ rediturus ad veniã: ad traditionis p̄fidiam nocte iudas exiſſe p̄hibet̃.

Panis xp̄i qui alijs apl'is fuit ad ſalutẽ: iude autẽ in dãnuꝫ.

Tex.5.

Cum ḡ exiſſet dixit ieſus: nũc clarificat⁹ eſt filius hoĩs ⁊ deus clarificatus eſt in eo. Si deus clarificatus eſt in eo: ⁊ deus clarificabit euꝫ in ſemetipſo: ⁊ ɔtinuo clarificabit eum.

A ORIG. Poſt euenientia ex p̄digijs: necnõ ex trãſfiguratione p̄conia initiuꝫ glificãdi filij hoĩs fuit exit⁹ iude a loco vbi morabat̃ ieſus cũ ſathana: qui eũ ingreſſus eſt. Uñ di.⌊ Cũ ḡ exiſ. di. ie. nũc cla. ẽ fi. ho. ⌋ Nõ.n. imortalis vnigeniti ṽbi: ſꝫ hoĩs qui fact⁹ eſt ex ſemĩe dauid glia h̄ narrat̃. Si.n. in morte chr̃i glificãtis deũ illud veꝝ eſt: exuẽs p̄ncipat⁹ ⁊ p̄tãtes traduxit ɔfidẽter triũphãs in ligno: ⁊ illud ɔciliãs p̄ ſanguineꝫ chr̃i crucis ſue: ſiue que in terra: ſiue que in celis. In his oĩb⁹ glificat⁹ eſt fili⁹ hoĩs: deo ẽt glificato in eo. Uñ ſeq̃̃.⌊ Et deus cla. eſt in eo: ⌋ q̄ nõ eſt chr̃m glificari niſi cũ

Col.2. Per paſſiones crucis de⁹ glificat⁹ eſt ⁊ cp̄o eius

tanq̄ ho‑ mo glificatus eſt.
ĉō quoqꝫ glificet̃ ⁊ pr̃. Et qm̃ q̄cuq̄ꝫ glificat̃ ab aliquo glifi‑
ficat̃. ſi queras de eo ꝙ eſt clarificat⁹ eſt filius hoīs: a quo
rn̄dēs ſbdit. [Si deus clari. eſt in eo: ⁊ deus clari. euꝫ in ſe‑
metipſo.] CHRY. Hoc eſt per ſeipm̄ nō per aliū. Seq̄t
mat. 27° [Et ↄti. clari. euꝫ.] q. d. Nō poſt lōgū tp̄s: ſꝫ ↄfeſtim in ipſa
cruce ea que clara ſunt apparebunt. Sol nāqꝫ auerſus eſt:
petre ſciſſe ſunt: multa corpa eoꝝ qui dormierunt ſurrexe‑
rūt. Hac aūt via eas que ceciderāt cogitatiōes diſcipuloꝝ
B reſtituit: ⁊ ſuadet nō ſolū triſtari: ſꝫ etiā letari. AVG. Uel
aliter. Excūte imūdo oēs mūdi cū ſuo mūdatore māſerūt
tale aliqd erit cū ꝣiꝣanys a tritico ſeparatis: iuſti fulgebūt
mat. 13° ſic̄ ſol in regno pr̄is ſui. Hoc futuruꝫ ꝓuidēs dn̄s diſcedēte
iuda tanq̄ꝫ ꝣiꝣanys ſeꝑatis: remanētib⁹ tanq̄ꝫ tritico aplis
ſcis dixit. [Nūc clari. eſt fi. hoīs:] tanq̄ꝫ diceret. Ecce in illa
mea clarificatōe qd erit: vbi maloꝝ nullus erit: vbi bono‑
rū nullus perit. Sic aūt nō eſt dictū: nūc ſignata eſt clarifi‑
catio fily hoīs: ſꝫ nūc clarificat⁹ eſt fili⁹ hoīs: ſic̄ nō eſt dcm̄.
1. coꝛ. 10. Petra ſignabat chr̄m: ſꝫ petra erat chr̄s. Solet. n. loq ſcri‑
ptura res ſignātes: tanq̄ꝫ illa que ſignant̃ apellās. Eſt aūt
clarificatio fily hoīs vt deus clarificet̃ in eo. Uñ adiūgit.
[Et de⁹ clari. eſt in eo.] Deniqꝫ tanq̄ꝫ iſta exponēs adiūgit
⁊ dicit. [Si fili⁹ clari. eſt in eo:] qꝛ nō venit facere volūtatē
Joā. 6° ſuā: ſꝫ volūtatē ei⁹ qui euꝫ miſit. [Et deus clari. eū in ſemet‑
Clarificauit deꝰ rp̄ȝ hum nāñ humanā a ṽbo ſuſceptaȝ imoꝛtali eternitati donauit.
ipſo] vt nā humana que ab eterno verbo ſuſcepta eſt etiaꝫ
imoꝛtali eternitati donet̃. Seq̄t [Et ↄti. clari. euꝫ:] reſurre‑
ctionē. ſ. ſuā: nō ſic̄ nr̄aꝫ in fine ſcli: ſꝫ ↄtinuo futurā hac at‑
teſtatione ꝑdicēs. Pōt ⁊ de iſta clarificatione dcm̄ videri.
[Nunc clari. eſt fi. ho.] vt qō ait: nūc nō ad iminētē paſſio‑
nē: ſed ad vicinā reſurrectionē ꝑtinere credat̃: tanq̄ꝫ fuerit
factū qō erat tā ꝓximo iaꝫ futurū. HYLA. 11° de tri. Et
C aūt deus in eo glificat⁹ eſt: ad corpis gliam ſpectat: per quā
dei intellecta eſt glia: qſi corpus ex nāe diuine ↄſolatiōe glo
riā mutuaret. ꝙ ṽbo qꝛ glificat⁹ in eo de⁹ eſt: ideo glificauit
eū in ſe: vt qui regnat in glia que ex dei glia eſt: ipe ex inde
in dei gliā trāſeat: toto iam in deo ex ea qua hō eſt diſpēſa‑
tione māſuro: nec ſane de tp̄e tacuit di. [Et ↄti. clari. eū:] vt
qꝛ ꝑdeūte ad ꝑditionē iuda: gliaꝫ que ſibi poſt paſſionē cō
ſecutura reſurrectionē futura eēt: ſignaſſet in pr̄is eaꝫ: qua
in ſe de⁹ euꝫ clarificaturus eēt: in poſteꝝ reſuaret: dei in eo
glia per ṽtutē reſurrectionis oſtenſa: ipſo ṽbo in dei glia ex
D ſbiectionis diſpēſatione māſuro. HYLA. 9° de tri. Pri‑
mā aūt ſignatiōnē hui⁹ dicti nō ambiguā exiſtimo cuꝫ ait.
[Nūc clari. eſt filius ho.] glia. n. nō ṽbo: ſꝫ carni acqrebat̃.
Hoc ṽbo qō ſeq̄t. [Et deus clari. eſt in eo:] qd ſignificet in‑
terrogo: ⁊ cuꝫ nō alius ſit fili⁹ hoīs: neqꝫ alius fili⁹ dei: ṽbū
Joā. p̄. enim caro factū eſt: regro qs in hoc filio hoīs: qui ⁊ fili⁹ dei
eſt glificat⁹ ſit deus. Et videamus qd ſit hoc qō 3° di. [Si
deus clari. eſt in eo: ⁊ deus clarificauit eum in ſemetipſo.]
Hō vtiqꝫ nō per ſe glificat̃: neqꝫ rurſuꝫ qui in hoīe glifica‑
tur deus: ſꝫ gliaꝫ accipiat: nō tñ aliud ipſe q̄ꝫ de⁹ eſt. Uriqꝫ
aūt chriſtū neceſſe eſt eſſe: qui gloꝛificat̃ in carne: aut patrē
qui gloꝛificat̃ in chriſto. Si chr̄s eſt deus certe chr̄s eſt qui
glificat̃ in carne: ſi pater ſacr̄m eſt vnitatis: cuꝫ pater glifi
cat̃ in filio. De eo ṽo ꝙ glificatū in filio hoīs deū: deus glo
rificat in ſeipſo: in quo relicta facultas execrāde impietatꝫ
exiſtimat̃: ne ſꝫm nature ṽitatē verus deus chr̄s ſit: nunqd
enim ex̃ ſe eſt: qō glificat in ſeipſo. Quē eniꝫ in ſeipo pater
glificat: in eius glia ↄfitēdus eſt: ⁊ qui in pr̄is glia glifican‑
E dus eſt: in his intelligēdus eſt eē: in qbus eſt pr̄. ORIG.
Uel aliter. Nomē glie nō hic accipit̃ iuxta quoſdaꝫ paga‑
noꝝ qui diffiniūt gliam eſſe a plurib⁹ collata ꝑconia. Palā
Exo. 40. eſt enim ꝙ hoc aliud eſt ab eo qō in Exodo di. ꝙ glia dei
Exo. 34 repletum eſt tabernaculū. ⁊ ꝙ aſpect⁹ moyſi glificat⁹ erat.
2. Coꝛ. 3° quātuꝫ enim ad coꝛpalia diuinioꝛ quedā apparitio cōtigit
in tabernaculo: necnō in facie moyſi cum deo locuti. Quā‑
tuꝫ ad anagogiam ṽbo glia dei di. eē que apparuit: qſi deifi‑
ficatus ac trāſcēdēs cūcta mālia intellect⁹ vt ſcrutet̃ diui‑
naꝫ viſionē in his que cernit deificat̃. Ut h̄ ſit tropice que
glificata eſt facies Moyſi: eo facto diuino ſꝫm intellectuꝫ.
Nulla aūt cōparatio fuit excellentie chriſti ad cognitionē
moyſi glificātēꝫ faciē aīe eius. Totius. n. diuine glie fulgo‑
F reꝫ eſſe filiū eſtimo dicēte Paulo. Qui cum ſit ſplēdoꝛ glo Heb. p̄. Chriſt⁹ eſt fulgoꝛ toti⁹ glie qui redūdat i oēm rōnales creaturam.
rie ⁊c̄. qnimmo ꝑueniūt ab hac totius glie luce ſingulares
ſplēdores ad totā rationalē creaturā. Non. n. arbitroꝛ quē‑
piam totū poſſe cape totius diuine glie fulgorē niſi filium
eius. Inquātū igit̃ nō erat not⁹ filius mūdo: nōdū in mun‑
do glificat⁹ erat. cum aūt pater aliqb⁹ de mūdo exiſtētib⁹
tradidit ieſu notitiā: tūc glificatus eſt filius hoīs in his qui
cognouerūt eum. Et h̄ dedit gloriā cognoſcētib⁹. nā qui li‑
bera facie diuinā gloriā iruent̃: ſꝫm eādē trāſfigurant̃ ima‑
gine a glia glificati in glificātiū gloriā. Cum igit̃ appropin
quauit ad eam diſpēſationē: qua mūdo notus debebat glo
riā ꝓmereri in glia glificātiuꝫ ipm̄ ait. [Nūc clarificat⁹ eſt
filius hoīs.] Et qꝛ nullus nouit patrē niſi filius: ⁊ cui reuela
uerit filius. Debebat aūt ex diſpēſatione depromere pr̄em
G filius: ob h̄ etiā deus glificat⁹ in illo dignoſcit̃. vel hoc qō
eſt. [Et deus clarificat⁹ eſt in eo] cuꝫ illo ꝑſcrutaberis. Qui
me videt ⁊ patrē meū videt. Nā videbit̃ in ṽbo cuꝫ deus Infra. 14.
exiſtat ⁊ imago inuiſibilis dei qui genuit eum pater. Am‑ Col. p̄.
plius aūt ſic quoqꝫ clarius que ſunt in h̄ loco capient̃. Ue‑ Rom. 2
lut eniꝫ per quoſdā nomen dei blaſphemat̃ in gētibus: ſic Sicut per malos de⁹ blaſphēmatur in gentib⁹: ita p bonos dei nomē extollit̃.
per ſcōs quoꝝ bona geſta corā hoīb⁹ politiſſima diſcernū‑
tur: celſi pr̄is nomen extollit̃. In quo ṽbo a deo glificat⁹ eſt:
vt in ieſu duꝫ peccatū nō fecit: nec dolus inuētus eſt in oꝛe
eius. Cuꝫ ergo talis eēt filius glificat⁹ eſt: ⁊ deus glificatus
eſt in eo. at ſi deus in eo glificat⁹ eſt recōpēſat ei pater ma‑
ius illo qō filius hoīs exercuit. Lōge. n. ſupſtans eſt glia in 1. Pe. 2°
filio hoīs cum glificat eum pater q̄ꝫ in pr̄e cuꝫ in illo glifi‑
cat⁹ eſt: ⁊ decebat ꝑpotētē maiorē repēdere gliaꝫ: deinceps
qm̄ ſtatim hec erāt futura. Dico aūt filiū hoīs in deo glifi‑
cari. ob hoc ſubiecit. [Et ↄtinuo glificabit euꝫ.]

Filioli adhuc modicū vobiſcum ſum. Que‑ Tex. 6.
ritis me: ⁊ ſicut dixi iudeis: quo ego vado vos ñ. 7.
nō poteſtis venire. Et vobis dico modo. Mā‑ ñ. 8.
datum nouum do vobis: vt diligatis inuicē ſi‑
cut dilexi vos: vt ⁊ vos diligatis inuicem. In h̄
cognoſcent oēs: quia diſcipuli mei eſtis: ſi dile‑
ctionem habueritis adinuicem.

A AVG. Cum dixiſſet ſupius. Et ↄtinuo clarificabit euꝫ.
Ne putarēt ꝙ ſic euꝫ clarificaturus eēt deus: vt nō eis cō‑
iūgeret̃ vlterius: ea ↄuerſatiōe que in terra eſt: adiecit atqꝫ
ait. [Filioli adhuc modicū vobiſcū ſum] tanq̄ꝫ diceret: cō‑
tinuo qdē reſurrectione clarificaboꝛ: nō tñ ↄtinuo aſcenſu‑
rus in celū. Sicut. n. ſcriptū eſt in actibus aploꝝ. Fuit cuꝫ Act. p̄.
eis poſt reſurrectionē. xl. dies. hos igit̃. xl. dies ſignauit di‑
cēdo. [Adhuc modicū vobiſcū ſum.] ORIGE. Per hoc
aūt qō dicit. [Filioli:] oſtēdit adhuc iminētem alabus coꝛ‑
paruitatē. Hic autē qbus nūc dicit. [Filioli:] poſt reſurre‑
ctionē fiūt fratres: ſicut ⁊ anteq̄ꝫ eēnt filioli fuerunt ſerui.
B AVG. Pōt etiā ⁊ ſic itelligi. Adhuc ſicut ⁊ vos in hac in‑
firmitate carnis etiā ipſe ſum: donec. ſ. moreret̃ atqꝫ reſur‑
geret. Cum illis qdē fuit poſtq̄ꝫ reſurrexit exhibitione pre‑
ſte coꝛpalis: ſed nō cum illis fuit ↄſortio īfirmitatis huma‑
ne. Apud aliū. n. euāgeliſtā poſt reſurrectionē ait. Hec locu
tus ſum vobis: cū adhuc eſſem vobiſcū. ſ. in carne moꝛtali
cuꝫ eſſem ſic̄ ⁊ vos. Tūc. n. in eadē qdē carne erat: ſꝫ cuꝫ il‑
lis in eadē moꝛtalitate iam nō erat. Eſt ⁊ alia diuina pn̄tia
ſenſibus ignota moꝛtalibus: de qua idē dicit. Ecce ego vo‑

biſcū

biſcū ſum vſqʒ ad ꝯſūmationeʒ ſeculi:hoc nō eſt.[Adhuc modicū ſuʒ vobiſcū.] Nō.n.modicū eſt vſqʒ ad ꝯſūmatio-
Pſ. 89. nē ſeculi.aut ſi ꝛ hoc modicū eſt:q꞉ in oculis dei mille anni ſunt dies vnus:nō tñ h ſignare voluiſſe credēdus eſt nunc qđ ſecutus adiunxit.Quo ego vado vos nō poteſtis veni-re.] Nunqđ.n.poſt ꝯſūmationeʒ ſcli quo ipſe vadit venire
Infra.17. nō poterāt:de qb⁹ poſtea dicturus eſt pi. Uolo vt vbi ego
C ſum:ꝛ ipſi ſint mecū. ORIG. Intrinſecus aūt ſciſcitabe-ris an poſt multū nō fuit cū eis nō adeo ꝙ nō aderat illis ſm carnē.Sʒ eo modico ꝯſūmato vos ſcādaliʒabimini in me in nocte:ꝛ ſic nō erit cū eis qui cū dignis triumodo ꝯuer ſaꝛ.Sʒ ſi cū eis nō erat:nihilominus ipſi q̄ſituri erāt ieſuʒ: velut petrus poſt negationē grauiter plorabat:querēs pu-
ſ.7.ꝛ.8. to ieſum.Et ideo ſeqꝛ.[Queritis me:ꝛ ſicꝛ dixi iudeis.Quo
Querē ie-ſuʒ eſt q̄re-re ſapiaʒ: iuſtitiaʒ:ꝯ-ſtantē ꝛc. ego vado:vos nō poteſtis venire.] Querere ieſum eſt xbū q̄rere:ſapiētiā:iuſtitiā:xitatē:diuinā vīutē:que oia chus eſt. Uolētibus g̃ diſcipulis ſeq ieſum nō qppe velut rudiores arbitranꝛ corꝑalr:ſʒ vt ſignificet illud.Qui nō tollit crucē
Luc.14. ſuā ꝛ ſeqꝛ me:nō pōt meus eē diſcipulus. Aut nūc diis[q̊ ego vado vos nō poteſtis venire.] Nā etſi vellēt ſeq xbū: ꝛ illud ꝯfiteri:tñ nōdū erāt validi circa hoc:cum nōdū eēt
D ſpūs datus:eo ꝙ ieſus nōdū erat gl̄ificat⁹. AVG. Uel h dicit:q͂ adhuc minus idonei erant ſeq moriturū dñm pro iuſtitia.Qūo.n.iam fuerāt ſecuturi martyrio non maturi? Aut iturū dñm ad imortalitatē carnis qūo iam fuerāt ſe-cuturi:nō q̄ſlibet morituri:ſʒ in fine ſcli reſurrecturi? Aut iturū dñm ad ſinū pr̄is qūo iam erāt ſecuturi:cuʒ eē nemo poſſit in illa felicitate niſi ꝑfectus in charitate?iudeis autē cuʒ h diceret:nō addidit.Modo. Ipſi aūt nō poterāt ve-nire tūc quo ille ibat:ſʒ poterāt poſtea.Et ideo ſubdit.[Et vobis dico modo.] ORIGE.q.d.Et vob̄ dico non abſqꝫ additione hui⁹ aduerbij modo.Iudei nāqꝫ q̄s ꝓuidebat in ſuis facinoribus morituros in breui tpe nō valebāt ꝑgere quo ieſus ibat:ſʒ diſcipuli poſt breue tp̄s poterāt ſeq xbū.
E CHRY. Ne aūt audiētes diſcipuli ſicut dixi iudeis:eſti-mēt ſilr ꝛ in eos dictū eē adiecit.[Filioli.] ORIGE.Qđ eſt exp̄mēt iminērē adhuc aie diſciploꝝ modicitatē. Fiūt autē poſt reſurrectionē hi qbus dixit.[Filioli:]fr̄es:ſicut ꝛ ꝓus ſerui fuerāt anteq̄ eēnt filioli. CHRY. Hoc aūt di-cit eum qui in ſeip̄m eſt erigēs diſcipuloꝝ amorē. Cum.n. viderimus aliq̄s dilectiſſimoꝝ diſcedentes exardeſcimus ꝛ maxime cum viderimus eos in locū abeūtes in queʒ nō eſt poſſibile nobis abire. Simul etiā oñdit:qm̄ mors eius quedā tranſlatio eſt ꝛ trāſpoſitio melior ad loca mortalia
F corpa nō ſuſcipiētia. AVGV. Docēs aūt qūo idonei eē poſſint ꝑgere quo ille antecedebat ſubiūgit.[Mādatū no-
Leui.19 uum do vobis vt diligatis inuiceʒ.] Nōne iam h erat mā-datū in antiq̄ lege dei:vbi ſcriptū eſt. Diliges ꝓximū tuuʒ tanq̄ teip̄m?cur ergo nouū mādatū appellaꝛ a dño:an q꞉ exuto vetere induit nos hoieʒ nouū?Innouat qppe audiē-tē vel potius obediētē nō ois ſed iſta dilectio quā dñs vt a carnali dilectione diſtingueret addidit.[Sicut dilexi vos:
Qual' de-bet eſſe ꝓxi dilectio ad ꝓximū. vt ꝛ vos diligatis inuicē:]non ſicut ſe diligūt qui corrūpūt: nec ſicut ſe diligūt hoies:q꞉ hoies ſunt:ſed ſicꝛ ſe diligūt qui dei ſunt:ꝛ filij altiſſimi oēs: vt ſint filio eius vnico fr̄es ea dilectione inuicē diligētes:qua ipſe dilexit eos:ꝑducturus
Pſ. 102 eos ad illū finem:vbi ſatiabiꝛ in bonis deſiderium eoruʒ.
G CHRY. Uel dicit.[Sicut dilexi vos.]nō.n.ꝑexiſtentib⁹ vīis iuſtitijs debitū vobis reddidi:ſed ip̄e incepi:ita ꝛ vos bn̄facere opʒ etiā nihil debētes. AVG. Noli aūt putare
Mat.22. illud maius ꝑtermiſſum eē mādatuʒ quo ꝑcipiꝛ: vt diliga-mus dñm deū noſtrū:ſed bn̄ itelligētib⁹ vtrūqꝫ inueniꝛ in ſingulis. Nā ꝛ qui diligit deū nō eum pōt ꝯtēnere ꝑcipiētē vt diligat ꝓximū:ꝛ qui ſcꝺm ſupne ac ſpiritaliter diligit ꝓximū: qđ in eo diligit niſi deū?ipſa eſt dilectio quā ab omni mū-dana dilectione diſtinguendo addidit dñs.[Sicut dilexi vos.] Quid.n.niſi deū dilexit in nobis nō queʒ hēbamus: ſed vt hrēmus.ſic g̃ ꝛ nos inuicē diligamus vt quātū poſſu-mus inuicē ad habēdū in nobis deū cura dilectionis attra-
bamus. CHRY. Pretermittēs aūt miracula que erant H facturi:ab amore eos deſignat ſubdēs.[In hoc cognoſcēt oēs:q꞉ mei eſtis diſcipuli: ſi dilectioneʒ habueritis adinui-cem.] Hoc.n.eſt ꝙ maxime hoies ſctōs oſtēdit:hoc.n.dicit eē diſcipulos. AVG. Tanq̄ diceret. Alia munera mea hn̄t vobiſcū etiā nō mei:nō ſolū nām:vitā:ſenſum:rōnem: ꝛ eam ſalutē que hoibus pecoribuſqꝫ cōis eſt:verūetiā lin-
guā:ſacrā:ꝓphetiā:ſciaʒ:fidē:diſtributionē rerū ſuaꝝ pau-peribus:ꝛ traditionē corꝑis ſui vt ardeāt:ſed qm̄ charitatē nō hn̄t vt cymbala ꝯcrepāt nihil ſunt:nihil eis ꝓdeſt. Hec oēm virtuteʒ ꝛ oēʒ grāʒ: ſcientiaʒ:ꝛ fidem ſine charitate nihil hꝫ.

¶ Dicit ei ſimon petrus. Dñe quo vadis? Re-ſpondit ei ieſus. Quo vado ego:non potes me Tex.7.
modo ſequi:ſequeris auteʒ poſtea. Dicit ei pe- 1.cor.14
trus. Quare nō poſſum te modo ſequi? Aiam
meam pro te ponam? Reſpōdit ieſus. Animaʒ mat.26.
tuam pro me pones? Amen amē dico tibi:non mar.14.
cantabit gallus donec ter me neges. Luc.22

¶ CHRY. Magnus amor ꝛ ipſo igne vehemētior:ꝛ nul- A la eſt ꝓhibitio que eius ꝓꝓriū impetū detinere poſſit. Ar-dētiſſimus itaqꝫ petrus audiēs.Quo ego vado vos nō po-teſtis venire.eum interrogauit.Uñ ſeqtur.[Dicit ei ſimon petrus.Dñe quo vadis?] AVG. Sic vtiqꝫ h dixit magi-ſtro diſcipulus tanq̄ ſeq parat⁹:ꝓpterea dñs qui eius ani-mū vidit:ſic ei rñdit. Nā ſeqtur.[Rñdit ei ieſus. Quo ego vado:nō potes me modo ſeq]dilationē itulit:nō ſpem ab-ſtulit:ſed eam ſequēti voce firmauit dicēs.[Sequeris aūt poſtea.]Quid feſtinas petre:nōdū te ſuo ſpiritu ſolidaue-rat petra:noli extolli preſumēdo [nō potes mō]noli deijci deſꝑando.[Sequeris eniʒ poſtea.] CHRY. Audēs aūt
B h petrus:neqꝫ ita deſideriū detinuit:ſed benignā ſpem ac-cipiēs ꝓperat:ꝛ q꞉ timorē excuſſit ꝑditionis cuʒ ſecuritate per ſeip̄m de reliquo iterrogat alijs ſilētib⁹. Unde ſeqtur. [Dicit ei petrus. Quare nō poſſum te modo ſeq? Animaʒ meaʒ pro te ponā?]Quid dicis petre?Dixi qm̄ nō potes:ꝛ tu dicis qm̄ poſſum:quocirca ſcies per experientiā qm̄ nihil eſt tuus amor:niſi p̄ſite ſupna libatione. Uñ ſeqtur.[Rñ-dit ieſus.Aiaʒ tuā pro me pones.] BEDA. Que ſentētia
C duob⁹ modis pōt ꝓnūtiari.Uno modo affirmādo:ac ſi di-cat.[Aiam tuā pro me pones.] ſed nūc timēdo mortē car-nis aie mortē incurres.Alio modo inſultādo quaſi diceret. AVG. Ita ne facies pro me:qđ nōduʒ ego pro te:ꝑcedere potes qui ſeq nō potes? Quid tamē ꝓſumis?audi quis ſis. [Amē amē dico tibi:non cantabit gallus donec ter me ne-ges.]Qui mihi ꝓmittis mortē tuaʒ:ter negabis vitam tuā. Quid in aīo eius eſſet cupiditatis videbat:qđ viriū nō vi-debat:volūtatē ſuā iactabat īfirmus.Sed īſpiciebat vali-tudinē medicus. An apl's Petrus ſicuti eum fauore quer-ſo excuſare qđā nituntꝛ:chriſtū nō negauit:q꞉ iterrogat⁹ ab ancilla hoiem ſe neſcire rñdit:ſicut alij euāgeliſte teſtātur expꝛeſſius:q̄ſi qui hoiem chriſtū negat:nō chriſtuʒ neget:ꝛ h in eo negat qđ fact⁹ eſt ꝓpter nos:ne ꝑiret qđ fecerat nos. Pro qđ autē caput eſt eccl'ie niſi per hoiem?qūo eſt igiꝛ in corꝑe chriſti qui negat hoiem chriſtū? Sed qđ multis im-
morer? Nō eni dñs ait.[Nō cantabit gallus] donec hoieʒ aut filiū hois neges:ſʒ[donec me neges.]Quid eſt me:niſi qđ erat:qꝫ qđ eius negauit:chriſtū negauit. Siqđē dubita-re nefas eſt:chr̄s h dixit verūqꝫ ꝑdixit:ꝓculdubio Petrus chriſtū negauit. Nō accuſemus chriſtuʒ cum defendimus Petrū:agnouit plane peccatū ſuū infirmitas Petri. Et quā Petrus xp̄m nega-uit nō ho-minē ſolū ſʒ qđ erat: qđ tñ ama-re ploran-do pecca-ui declaꝛ.

tũ mali chriſtũ negãdo cõmiſerit:plorãdo mõſtrauit:neqꝫ
nos cum ita diximus:pᵐ apl'oꝝ accuſare delectat:ſed hunc
intuẽdo admoneri nos oportet:ne hõ qſq̃ de humanis vi,
D ribus fidat. BEDA. Reſipiſcẽdi nihilominus vnuſqſq̃:
ſi in lapſum puerterit:exẽplũ capiat:ne deſpet:ſed incũctã,
ter veniã ſe poſſe pmereri credat. CHRY. Un̄ manife,
ſtuꝫ eſt:qm̄ ꝛ caſum Petri dñs pceſſit. Nã poterat qdẽ ꝛ a
pncipio reuocare:ſed qꝛ pmanebat in vehemẽtia:ipſe qdẽ
nõ impulit ad negationẽ:ſed dimiſit deſertũ:vt diſcat pro,
priã imbecillitateꝫ:ꝛ vt poſt hec talia nõ patiaꝝ cum orbis
terraꝝ diſpẽſationẽ ſuſcepit:ſꝫ reminiſcẽs eoꝝ que paſſus
eſt cognoſcat ſeipm̄. AVG. In aĩa itaq̃ cõrigit Petri qḋ
offerebat in corpe:ſed aliter q̃ꝫ putabat. Nam ante morteꝫ
ꝛ reſurrectionẽ dñi ꝛ mortuus eſt negãdo : ꝛ reuixit plorã,
E do. AVG. de cõ. euãge. Hoc aũt de pdicta negatione ſua
petro nõ ſolũ ioãnes:ſed ꝛ ceteri tres cõmemorãt nõ ſane
oẽs ex vna eadẽq̃ occaſione ſmonis ad eã cõmemorãdã
veniũt. Nã mattheus ꝛ marcus eam ſubnectũt poſtq̃ dñs
egreſſus eſt ex illa domo vbi mãducauerat paſcha. Lucas
vo ꝛ ioãnes anteq̃ inde eſſet egreſſus. Sꝫ facile poſſumus
itelligere:aut illos duos eã recapitulãdo poſuiſſe:aut iſtos
poccupãdo:niſi magis moueret ꝙ tam diuerſa nõ tm̄ vba:
ſed etiã ſnias dñi pmittũt:qbus pmotus petrus illã pſum,
ptionẽ pferret pro dño vel cum dño moriẽdi:vt magis co,
gant intelligi ter eum expſſiſſe pſumptionẽ ſuã diuerſis lo
cis ſmonis chriſti:ꝛ ter illi a dño reſpõſum ꝙ euꝫ eẽt ante
galli cantuꝫ ter negaturus. Cap. XIIII.

Quicũqꝫ lapſus fuerit in aliqḋ pctm̄ habeat exᵐ vel Petri nõ deſpandi:ſꝫ ſperãdi veniã incũctanter.

Tex. 1. ET ait diſcipulis ſuis. Nõ turbeꝝ cor
veſtrũ. Creditis in deuꝫ:ꝛ in me cre
dite. In domo patris mei mãſiones
multe ſunt. Si quo minus dixiſſem
vobis:qꝛ vado parare vobis locũ. Et ſi abiero
ꝛ pparauero vobis locum:iterum venio ꝛ ac,
cipio vos ad meipſum:vt vbi ſuꝫ ego ꝛ vos ſi,
tis. Et quo ego vado ſcitis ꝛ viam ſcitis.

A ¶ AVG. Ne diſcipuli mortẽ chriſti tanq̃ hoĩes timerẽt:ꝛ
ideo turbarenꝝ:pſolaꝝ eos etiam deũ ſe eẽ pteſtãs. Un̄ di.
[Et ait diſcipulis ſuis. Nõ turbeꝝ cor vrm̄. Creditis in deũ
ꝛ in me credi.] q.d. Cõſequẽs eſt ſi in deũ creditis vt in me
credẽ debeatis:qḋ nõ eſſet pñs ſi chrs nõ eẽt deus. Mortẽ
metuitis huic forme ſerui [nõ turbetur cor vrm̄] ſuſcitabit
illã forma dei. CHRY. Ea etiaꝫ que in me eſt fides ꝛ in
pr̃eꝫ qui genuit:potẽtior eſt his que ſupueniẽt:ꝛ nihil cõtra
eã põt pualere difficiliũ. Hoc etiã modo diuinitatis vtutẽ
oñdit:qꝛ ea que in mẽte hẽbãt ducit in mediũ dicẽs. [Nõ
B turbeꝝ cor vrm̄.] AVG. Quia igiꝝ etiã ſibi metuebãt di
ſcipuli cũ petro dictũ eẽt fidẽtiori atq̃ pſũptiori. Nõ can,
tabit gallus donec ter me neges. ibiũxit [In domo pa. mei
mã. multe ſunt.] Per qḋ a turbatione recreanꝝ ceteri ac fi,
dẽtes etiã poſt picula tẽtationũ:ſe apud deũ cum chrõ eſſe
mãſuros:qꝛ ſi alius eſt alio fortior:ſapiẽtior:iuſtior:ſãctior:
nullus alienabiꝝ ab illa domo:vbi mãſionẽ pro ſuo quiſq̃
accepturus eſt merito. Denarius qdẽ ille eq̃lis eſt oibꝰ quẽ
paterfamilias eis qui opati ſunt in vinea iubet dari. Quo
vtiq̃ denario vita ſignaꝝ eterna:vbi ampliꝰ alio nemo vi,
nit:qm̄ viuẽdi nõ eſt diuiſitas in eternitate mãſura:ſꝫ mul,
te mãſiones diuiſas meritoꝝ in vna vita eterna ſignãt di,
gnitates. GREG. ſup Ezech. Uel hac rõne pueniũt man
ſiones multe:cũ vno denario:qꝛ etſi alter minus atq̃ alius
ampliꝰ exultat:oẽs tñ vnũ gaudiũ pditoris ſui viſione leti,
C ficat. AVG. Atq̃ ita deus erit oĩa in oibꝰ:vt qm̄ deꝰ cha,
ritas eſt per charitateꝫ fiat:vt qḋ hñt ſinguli:cõe ſit oibus.

In regno celorum vnuſquiſq̃ accipiet manſionẽ ſm merita ſua.

Mat. 20°

Eph. 4°

Sic. n. qſq̃ etiã ipſe habet cũ amat in altero qḋ ipſe nõ ha,
bet. Nõ. n. erit ita aliqua inuidia imparis claritatis:qm̄ re,
gnabit in oibus vnitas charitatis. GREGO. viꝰ moraꝝ.
Eiuſdẽ etiã diſparilitati dãna nõ ſentiũt:qꝛ tãtuꝫ ſibi vnuſ,
quiſqꝫ quãtũ pcepit ſufficit. AVG. Reſpuẽdi aũt ſunt a
corde chrĩano:qui putãt ideo dictũ multas eẽ mãſiones:qꝛ
extra regnũ celoꝝ erit aliqd vbi beẽ maneãt inocẽtes:cum
ſine baptiſmo ex hac vita emigrauerint:ſine quo in regnũ
celoꝝ intrare nõ põt. Abſit aũt vt cum oĩs domus regnã,
tiũ filioꝝ nõ ſit alibi niſi in regno:ipſius regie domus pars
aliqua nõ ſit in regno. Non. n. ait dñs. In btitudine ſempi,
terna mãſiones multe ſunt:ſꝫ [in do. pr̃is mei.] CHRY.
Uel aliter ptinua. Quia dñs ſupra dixerat petro. Quo ego
vado nõ potes me ſeq modo:ſequeris aũt poſtea. ne exiſti,
mẽt ſoli Petro hãc pmiſſioneꝫ eſſe datã:dixit. [In do. pr̃is
mei mã. multe ſunt.] Hoc eſt:ꝛ vos regio illa ſuſcipiet que
ꝛ petrũ. copia. n. eſt ibi multa mãſionũ:ꝛ nõ eſt dicere:qm̄
pparatione indigẽt. Et pp hoc ſbdit. [Si quo mi. dixiſ. vo.
q꜡ va. para. vo. lo.] AVG. Ubi ſatis oñdit:ideo ſe h̄ illis D
nõ dixiſſe:qꝛ iam ibi mãſiones multe ſunt:ꝛ nõ eſt opus il,
li aliquã ppare. CHRY. Quia hõ dixerat. [Nõ poteris
me modo ſeq:] vt nõ eſtiment ſe ab eo finaľr abſciſſos eſſe
ſbiũgit. [Et ſi abiero ꝛ ppa. vo. locuꝫ:iteꝝ ve. ꝛ acci. vos ad
meipm̄:vt vbi ego ſuꝫ ꝛ vos ſitis.] Ex quo oñdit ꝙ opꝫ eos
vehemẽter pfidẽ. THEO. Ac ſi dicat vtrũqꝫ. Uos tur,
bari nõ opꝫ ſiue parate ſint ſiue nõ. Nã etſi parati nõ ſint:
ego cũ oĩ ſollertia ppare vob illas. AVG. Sꝫ quõ vadit
ꝛ parat locũ:ſi iaꝫ mãſiones multe ſunt:ſꝫ nõdũ ſunt ſicut
parande ſunt. Eaſdẽ. n. mãſiones q̃s pdeſtinãdo ppauit:p,
parat opando. Iã q̃ ſunt in pdeſtinatiõe:ſi quo minꝰ dixiſ,
ſet. Ibo ꝛ ppabo:h̄ eſt pdeſtinabo:ſꝫ qꝛ nõdũ ſunt in opa,
tiõe dicit. [Et ſi abiero ꝛ ppa. vo. locũ.] Parat aũt mõ mã,
ſiones mãſionibꝰ pparãdo mãſores. Quippe cuꝫ dixit. [In
domo pr̃is mei mãſiones multe ſunt.] Quid putamus eſſe
domũ dei:niſi tẽplũ dei: de quo Apl's dicit. Tẽplũ dei ſctm̄ 1. Co. 3°
eſt:qḋ eſtis vos. Hec q̃ domus dei adhuc edificaꝝ:adhuc
pparaꝝ. Sed qd eſt qḋ vt ppare abyt:cum noſipſos ppa, E
ret qḋ nõ faciet ſi reliquerit. Sꝫ illud ſignat:qꝛ vt parẽtur Rom. p
iſte manſiones viuere oꝫ iuſtus ex fide. ſi aũt videꝰ:nõ eſt
fides. Eat q̃ ne videaꝝ:lateat vt credaꝝ. Tũc. n. locus para,
tur:ſi ex fide viuaꝝ:creditꝰ deſidereꝝ vt deſideratꝰ habea,
tur. ſi hñ itelligẽdo:nec vnde vadis:nec vñ venis recedis.
vadit q̃ latẽdo:venit apparẽdo. Sed niſi maneat regendo
vt pficiamus hñ viuẽdo:nõ parabiꝝ locus vbi poſſumus
pmanere perfruẽdo. ALCVI. Dicit ergo. [Si abiero]
per carnis abſentiã. [Iterũ veniã] per diuinitatis pñtiam:
vel [iterũ veniaꝫ] iudicare viuos ꝛ mortuos. Et qꝛ ſciebat
eos iterrogaturos quo iret:vel per quã viam iret ſubiũgit.
[Et quo ego vado ſcitis.] ſ. ad pr̃eꝫ. [Et viaꝫ ſcitis.] ſ. p me,
ipm̄. CHRY. Hoc aũt dicẽs deſideriũ qḋ in eoꝝ mente
erat oſtẽdit. ꝛ dat eis deſiderium interrogãdi.

Xp̄s in celo pparat mãſiones pparando mãſores.

Locus ad manẽdũ i celo paraꝝ ſi ex fide viuatur ſi creditꝰ deſidereꝝ ꝛc.

¶ Dicit ei thomas. Dñe neſcimus quo vadis. Tex. 2.
Et quomodo poſſumus viaꝫ ſcire: Dicit ei ie,
ſus. Ego ſum via ꝛ veritas ꝛ vita. Nemo ve,
nit ad patrẽ niſi per me. Si cognouiſſetis me ꝛ
patrem meũ vtiq̃ cognouiſſetis. Et ammodo
cognoſcetis eum:ꝛ vidiſtis eum.

¶ CHRY. Si iudei volẽtes a chrõ ſeparari q̃rebant quo A
iturus eẽt:multo magis diſcipuli nunq̃ ab eo ſeparari vo,
lẽtes:h̄ diſcere cupiebãt:ꝛ iterrogabãt eum ex multa dile,
ctione ꝛ timore. Et ideo di. [Dicit ei thomas. Dñe neſcimꝰ
quo vadis. Et quõ poſſumus viaꝫ ſcire:] AVG. Utrũqꝫ
illos dominus dixerat ſcire:vtrũqꝫ dixit iſte neſcire. Sed
neſcis

neſcit ille mẽtiri. ꝗ iſti ſciebãt: ⁊ ſe ſcire neſciebãt. Cõuincit
ergo eos h̄ ſcire. Uñ ſubdiř. [Dicit ei ieſus. Ego ſum via
veritas ⁊ vita.] AVG. de v̄bis dñi. q.d. Qua vis ire: ego
ſuz via: quo vis ire: ego ſuz veritas: vbi vis ꝑmanere: ego
ſuz vita: veritatẽ ⁊ vitã oís hõ capitꝫ viã non oís inuenit.
Deũ eſſe quãdaz vitã eternã: veritatẽ ſcibilez ẽt hui⁹ ſeculi
ph̄i viderũt. V̄bũ ꝗ dei: q apud pẽz eſt veritas ⁊ vita aſſu
mendo hoiez factũ eſt via. Ambula ꝑ hoiez: ⁊ ꝑuenies ad
B deũ. Melius.n. eſt in via claudicare ꝙ̃ ꝑter viam fortiter
ambulare. HYLA. 7° de tri. Nõ.n. nos in erratica atqꝫ
in inuia deducit ille q via eſt: neqꝫ illudit ꝑ falſa ꝗ veritas
eſt: neqꝫ in mortis relinquit errore qui vita eſt. THEO.
Chrũs eſt via actiuĩ ⁊ cõtẽplatiuis. Cuz itaqꝫ actiuã exerces: fit tibi chũs via. Cũ aũt in ꝯtẽpla
tiua ꝑſeueras: efficiř tibi vitas. Adiecta aũt vita eſt actiuo
⁊ cõtẽplatiuo. Decet enim ire ⁊ ꝑdicare pro futuro ſeculo.
C AVGV. Sciebãt ꝗ viaz: qꝛ ſciebãt ipm q eſt via. Quid
aũt opus erat vt adderet veritas ⁊ vita cuz reſtaret noſſe
quo iret: qꝛ ad veritatẽ ibat: ⁊ ad vitaz: Ibat ꝗ ad ſeipſuz
per ſeipſuz: ſed nũqd o dñe vt venires ad nos: reliqueras
te: Scio qdem ꝙ formã ſerui accepiſti ⁊ in carne veniſti:
manẽs vbi eras: ⁊ per hãc rediſti: nõ relinquẽs quo vene
ras. Si ꝗ per hãc ⁊ veniſti ⁊ rediſti: per hãc nobis nõ ſolũ
qua veniremꝰ ad te: verꝫ ẽt tibi qua venires ⁊ redires via
fuiſti. Cuz v̄o ad vitã qđ es ipſe iſti: eandez carnẽ tuam de
morte ad vitã duxiſti: itaqꝫ dũ caro de morte venit ad vi
tam: chũs venit ad vitam. Et qꝛ v̄bũ eſt vita: chũs venit ad
ſeipſuz: qm̃ vtrũqꝫ eſt chũs: vna ꝑſona. ſ. v̄buz caro. Uene
rat etiã per carnẽ deꝰ ad hoies: veritas ad mẽdaces. Eſt.n.
Ps. 115. deus verax: oís aũt hõ mendax. Cum itaqꝫ ſe ab hoibꝰ ab
ſtulit: atqꝫ illuc vbi nemo mẽtiř: carnẽ ſuã leuauit: idẽ ipſe
Joã. 1. qꝛ v̄bũ caro factũ eſt: ꝑ ſeipm. i. per carnẽ ſuã ad veritatẽ:
qđ eſt ipſe remeauit: quã qdẽ veritatẽ ꝙ̃uis iter mẽdaces
etiã in morte ſeruauit. Ecce ego ipſe ſi loquor vobis ꝙ itelli
gatis ꝗdãmõ ad vos ꝑcedo: nec me relinꝗ. Cuz ãt tacuero
quodãmõ ad me redeo ⁊ vobiſcũ maneo ſi tenueritis qđ
audiſtis. Si h̄ põt imago quã fecit deꝰ: qd põt ex deo nata
imago: Ac per h̄ ⁊ ipſe ꝑ ſeipꝫ: ⁊ ad ſeipm: ⁊ ad pẽz: ⁊ nos
D per ipſuz ⁊ ad ipm ⁊ ad pẽz imus. CHRY. Si.n. dicit.
Ego ſum dñs ducẽdi ad pẽz oĩno venietis illuc. Neqꝫ.n.
eſt poſſe alia venire via. Cuz aũt ſupra dixerit. Nemo põt
ve. ad me niſi pr̄ traxerit illum. Nunc dicẽs. [Qm̃ nullus
põt ve. ad pa. niſi ꝑ me.] exequat ſeipm ei q genuit. Qualr̄
aũt dixerit. [Quo vado ſci. ⁊ viã ſcitis.] oñdit ſubdẽs. [Si
Apłi noue rũt chrĩſtum ipſe cre aũ ad ueniẽ ſpũ ſancti: ſꝫ poſt perfe cte.
cog. me ⁊ pa. meũ vtiqꝫ cognouiſſetis.] q.d. Si ſciretis meaz
ſubaz ⁊ dignitatẽ: ⁊ eã ꝗ pr̄is eſt ſciretis. Nouerãt qdez eũ:
ſꝫ nõ ita vt oportebat. Poſtea aũt ſpũs veniẽs: ꝑfectam in
eis ꝯſtruxit cogñez: ⁊ ꝑꝑ h̄ ſubdiř. [Ammodo cognoſcetis
eũ.] Dicit ãt eã ꝗ ſm mentẽ cogñez. [Et vidiſtis eũ.] ſ. per
me: oſtẽdens: qm̃ q videt eũ ⁊ pẽz videt. Uiderũt aũt eũ:
nõ in nuda ſuba ſꝫ carne indutũ. BEDA. Sed querẽdũ
E eſt quõ nũc dicat dñs. [Si cognouiſſetis me ⁊c̃.] cũ ꝑmiſſe
rit ſupra. Quo ego va. ſci. ⁊ viaz ſcitis. Dař ꝗ intelligi quia
qdaz corꝫ ſciebãt: qdaz v̄o neſciebãt: quorꝫ vnus erat tho
mas. HYLA. 7° de tri. Uel alr̄ ꝯtinua. Cuz iter ad pẽz
per filiũ ſit: querẽdũ eſt verũ h̄ per doctrine admonitionẽ
an per nãe fidez ſit. Intelligẽtie igiř ſenſum in ꝯſntibꝰ reg
ramus. Naz ſeqř. [Si cog. me: ⁊ pẽz meũ vtiqꝫ cognouiſ
ſetis.] In ſacro.n. aſſumpti corporis diuinitatis paterne nãz
cõfirmãs: hũc ordinẽ tenuit. tempꝰ aũt viſionis ſeparauit
a tꝑe cognitionis. Nam quẽ cognoſcẽduz ait: eundez iam
dixit ⁊ viſum: vt nature iam pridem in ſe cõſpecte ſciẽtiaz
ex tempore nunc huius reuelationis acciperent.

Tex. 3. ¶ Dicit ei philippus. Dñe oſtẽde nobis patrez
⁊ ſufficit nobis. Dicit ei ieſus. Tanto tꝑe vo
biſcũ ſuz ⁊ nõ cognouiſtis me: Philippe q vi
det me videt ⁊ patrẽ. Quõ tu dicis oſtẽde no
bis pẽz: Non credis qꝛ ego in patre ⁊ pater in
me eſt: Uerba que ego loquor vobis a me ipſo
nõ loquor. Pater autẽ in me manens ipſe facit
opera. Non creditis qꝛ ego in patre ⁊ pater in .ſ̄.5.
me eſt: Alioquin ꝑpter opera ipſa credite.

A ¶ HYLA. 7° de tri. Cõmouit apłm philippũ nouitas di
ctorꝫ: hõ cerniř: dei ſe filiũ ꝯfiteř: cognito ſe cognoſcẽdum
pẽz fateř: pẽz viſum eẽ dicit. Prorupit igiř apłica fami
liaritas dñm interrogãs. Uñ di. [Dicit ei philippus. Dñe
oſtẽ. no. pa. ⁊ ſuffi. no.] Nõ viſuz negauit: ſꝫ oſtẽdi ſibi roga
uit: neqꝫ oſtẽſionẽ velutí corꝑalis ꝯtẽplationis ituitũ deſi
derauit: ſed demřonẽ itelligẽdi eiꝰ qui viſus eſt poſtulauit.
Filiuz.n. in habitu hoĩs viderat: ſꝫ quõ per id pẽz viderit
neſcit. Naz ⁊ oſtẽſio illa intelligẽdi potius eſſet demõſtra
tio ꝙ̃ videndi. ſubiecit. [Et ſufficit nobis.] AVGV. p̄ de Leticia ꝗ nos adim plebit di uina viſio i pr̄ia ſuf ficiet nob.
trini. Illa.n. leticia qua nos adimplebit cũ vultu ſuo nihil
amplius requiř: qđ bene itellexerat philippus: vt diceret.
[Dñe oſten. no. pa. ⁊ ſuf. no.] Sed nonduz intellexerat eo
quoqꝫ mõ ad ipm ſe potuiſſe dicere. Dñe oñde nobis te ⁊
ſufficit nobis. Ut.n. hoc intelligeret reſponſuz eſt ei a dño.
Uñ ſequiř. [Dixit ei ieſus. Tanto tꝑe vo. ſum ⁊ nõ cogno.
B me.] AVG. ſuꝑ Joã. Sed quõ hoc dicit: cũ ⁊ quo iret ſci
rent: ⁊ viaz ſcirẽt: nõ ob aliud niſi ꝙ ipſuz ſcirent: Sed fa
cile iſta qõ ſoluiř ſi dicamus ꝙ eũ aliqui corꝫ ſciebãt: aliq
neſciebãt de qbꝰ erat philippus. HYLA. de tri. Arguit
ergo apłm in cognoſcẽdo ſe ignorantẽ. Cuz.n. ea que gere
ret ꝑpria deo eſſent calcare vndas: iubere ventis: pctã di
mittẽ: mortuis vitaz reddere: huic querele oís orta cõgne
ſtio eſt: ꝙ in hoĩe aſſumpto dei nõ itellecta nã eſt. Et iõ po
ſtulãti vt ſibi pẽz oñderet ait. [Philip. q vi. me: vi ⁊ pa.]
AVG. Solemus.n. de ſimillimis duobꝰ ita loqui. Uidi Licꝫ aliꝰ ſit pr̄ aliꝰ filiꝰ: tñ fi lius a pr̄e ſilitudine i nullo diſ crepat.
ſtis illuz: ſic ergo dictũ eſt. [Qui vi. me: vi. ⁊ pa.] nõ ꝙ ipſe
ſit pr̄ ⁊ filiꝰ: ſed ꝙ a pr̄is ſilitudine in nullo prorſus diſcre
pet filius. HYLA. 7° de tri. Non aũt ille hic viſum ocu
lorꝫ carnaliũ ſigñat: nõ eniꝫ h̄ qđ ex partu virginis carna
le eſt: ad cõtẽplandaz in eo dei formaz ⁊ imaginẽ ꝑficit: ſꝫ
C intellectꝰ dei filius id ꝑſtat: vt itellus ⁊ pr̄ ſit. Duz ita ima
go eſt vt nõ differat gñe: ſed ſignificet auctꝫ. Nõ.n. ſollita
riuz ſermo ſigñat ⁊ indifferẽtcꝫ: tñ nãz ꝑfeſſio docet. Cuz
eiꝫ dĩ. [Et pẽz.] Excluſa eſt ſingularis atqꝫ vnici itelligẽ
tia. Et qd reliquũ eſt: niſi per nãe vnicã ſilitudinẽ pater ꝑ
filiuz viſus ſit. AVG. Sꝫ nũqd obiurgãdus eſt qui cuz
ſilẽz viderat: etiã illũ cui eſt ſilis vult videre: Sed iõ diſci
puluz dñs arguebat: qm̃ cor poſtulãtis videbat. Tanꝙ̃.n.
melior eſſet pr̄ ꝙ̃ filius: ita philippũ pẽz noſſe cupiebat: ⁊
ideo nec filiũ ſciebat: quo aliũ meliorẽ eſſe credebat. Ad
hũc ꝗ ſenſuz ꝯfringẽduz dictũ eſt. [Nõ credis qꝛ ego in pa
tre ⁊ pr̄ in me eſt.] q.d. Si ad te multũ eſt h̄ videre: ſaltem
qđ non vides crede. HYLA. Que.n. ignorãdi pẽm aut
D oſtẽdendi ignorãtibꝰ neceſſitas relinquebař: cuz pr̄ in filio
viſus eſſet ex ꝓprietate nãe: duz ex idifferẽtia vnitatis vnũ
ſint natus ⁊ generãs: vt hic ſermo dñi ſeqreř. [Non cre. qꝛ
ego in pa. ⁊ pr̄ in me eſt:] AVG. p̄ de tri. Uolebat.n. euz
ex fide viuere: anteꝙ̃ illud poſſet videre. Et iõ dicit. [Nõ
credis.] Contẽplatio qppe merces eſt fidei cui mercedi ꝑ Contẽpla tio ẽ mer ces fidei: cui merce di ꝑ fidez corda mũ dant.
fidez corda mundanř. HYLA. 7° de tri. Pater autẽ in
filio eſt: ⁊ filiꝰ in patre: nõ per duplicẽ ꝯueniẽtiũ generum
cõiunctionẽ: neqꝫ per inſitã capacioris ſubſtãtie nãz: qꝛ ꝑ
corporalez neccitatẽ exteriora fieri hís qbꝰ ꝯtinenř iterio
ra nõ pñt: ſed per natiuitatẽ viuẽtis nãe ex viuente duz nõ
aliud ex deo ꝙ̃ deus naſciř. HYLA. 7° de trini. Nam
E

ram eniꝫ ſuam: vt ita dicam: ſequit̃ indemutabilis deꝰ in demutabileꝫ gignēs deū. Nec nāꝫ ſuā deſerit ex indemutabili deo idemutabilis dei pfecta natiuitas. Subſiſtēteꝫ igit̃ in eo dei nāꝫ itelligimꝰ: cū in deo deꝰ ſit: nec pter eū qui eſt deꝰ gſq̃ alius deꝰ ſit. CHRY. Uel aliť. Totū philippꝰ hic corporeis oculis pr̄eꝫ volebat videre: qꝛ ⁊ ipm filiū ita ſe exiſtimabat vidiſſe: fortaſſis a pphetis audiēs: qm̄ vidi
Iſa.6. dn̄m. ⁊ ideo dixit. Oſtēde nobis pr̄eꝫ. Eteniꝫ iudei interrogauerūt. Quis eſt pr̄ tuus? ⁊ petrꝰ ⁊ thomas quo iret: ⁊ nullus didicit māifeſte: vt ḡ nō videat̃ oneroſus eē philippꝰ: ⁊ ipſe iterrogās [oſtēde nobis pr̄eꝫ] adiūgit. [Et ſufficit no
F bis.] i. nihil plus q̄rimus. Dn̄s aūt nō dixit ei. Jmpoſſe petis: ſꝫ oſtēdit: qm̄ neqꝫ ipm filiū vidit. Naꝫ ſi hūc potuiſſet videre: ⁊ illuꝫ vidiſſet. Et iō dicit. [Tanto tpe vo. ſuꝫ: ⁊ nō cogno. me? philippe.] Nō dixit: nō vidiſtis me [ſed nō cognouiſtis me] q̄ſtū ad hoc. ſ. ꝙ filiꝰ hic manēs qō pr̄ decēter in ſeipſo oñdit eū q genuit. Deide diuidēs hypoſtaſes ait. [Qui vi me: vi ⁊ pr̄.] ne gs dicat ꝙ ipſe eſt pr̄: ipſe filius. Oſtendit aūt per h̄: qm̄ neqꝫ filiū viſu corporeo vidit. Si aūt aligs hic viſuꝫ cogneꝫ dicẽ velit nō ɔ̄dico. q. d. q cognouit me: cognouit ⁊ pr̄eꝫ: ſꝫ nō dixit h̄: ſꝫ ɔſubſtãlitatẽ repn̄tare volens dixit: qui meā ſubaꝫ vidit: vidit ⁊ eā que patris. Un̄ pꝫ ꝙ nō eſt creatura. Creaturā. n. vidētes deū neſciūt oēs. Philippus ēt ſubāꝫ pr̄is videre q̄rebat. Si ḡ alterius ſube eēt nō diceret: qui videt me videt ⁊ pr̄eꝫ: ſꝫ nec aligs in argēto auri ſubaꝫ videre pōt. Nō. n. alia p aliā apparet
G nā. AVG. Deide nō ad ſoluꝫ philippū ſꝫ ad oēs pluraliť logt̃ dicens. [Uerba que ego lo. vo. a meipſo nō loquor.] Quid eſt. [A meipſo nō loquor] niſi a meipſo nō ſum qui loquor? ei quippe tribuit qō facit: de quo eſt ipſe qui facit. HYLA. 7º de tri. Un̄ neqꝫ ſe filiū denegauit nec nāꝫ in ſe paterne v̄tutis abſcōdit. Naꝫ dūꝫ logt̃ ipſe in ſuba manens logt̃. dū aūt nō a ſe logt̃: natiuitatẽ in ſe dei a deo teſtat̃. CHRY. Uide aūt abūdantẽ ſap vniꝰ ſube demſtrationẽ. Naꝫ ſubdit̃. [Pr̄ aūt in me ma. ip. fa. ope.] q. d. Ne
Jo.10. quaq̄ aliť facit pr̄ ⁊ aliť ego: ſicē ⁊ alibi ait. Si non facio opa pr̄is mei nō credatis mihi. Sed qūo a v̄bis icipiēs ad opa venit? Cōueniēs. n. erat dicē. Jpſe logt̃ v̄ba. Sꝫ duo ponit de doctrina ⁊ ſignis: aut qꝛ ⁊ v̄ba opa erāt. AVG. Naꝫ q
H pcimū loquēdo edificat bonū opꝰ opat̃. Jn his duabꝰ ſententijs diuerſi nobis aduſant̃ hetici. Arriani dn̄t. Ecce ieq̄lis eſt pr̄i filiꝰ: nō a ſeipſo logt̃. Dicūt ſabelliani. Ecce q pr̄ eſt ipſe eſt filiꝰ. Quid eſt. Pr̄ in me manēs ipſe facit: niſi in me maneo ego q facio? HYLA. 7º de tri. Sꝫ manere in filio pr̄eꝫ nō eſt ſinglaris atqꝫ vnici. opari v̄o p filiū pr̄eꝫ: nō eſt differētis aut extere: ſicē nō vniꝰ eſt nō a ſe log qui loquit̃: neqꝫ rurſus alieni ac ſepabilis log p loquēteꝫ. Et qꝛ in ſe pr̄eꝫ log ⁊ opari docuerat: pfecte huiꝰ vnitatis fideꝫ ſtatuit dicēs. Credite mihi: qꝛ ego in pr̄e: ⁊ pr̄ in me eſt: ne. ſ. p v̄tutis efficiētiā: ⁊ nō p nāē: q̄ ſm natiuitatẽ eſt: pptatẽ pr̄ in filio ⁊ opari crederet̃ ⁊ log: ſic. n. hr̄ in greco. Nr̄a lr̄a hꝫ.
I [Nō creditis qꝛ ego in pr̄e ⁊ pr̄ in me eſt?] AVG. Antea ſolus philippꝰ arguebat̃. CHRY. Si v̄o nō ſufficit hoc ad oſtēdendū ɔſubſtãlitatẽ: ſalteꝫ ab opibꝰ diſcite. Un̄ ſubdit̃. [Alioqn pꝑter opa ipſa credite.] Uidiſtis. n. ſigna cū auctē: ⁊ oīa q̄ deitatis erāt ppa: ⁊ q̄ ſolus pr̄ opat̃: pctā ſoluta: mortē recedētem ⁊ hꝰ. AVG. Hoc ḡ pp opa credite: qꝛ ego in pr̄e ⁊ pater in me eſt. Neqꝫ. n. ſi ſeparati eſſemus inſeparabiliter operari vlla ratione poſſemus.

Tex.4. ¶ Amen amen dico vobis qui credit in me opa que ego facio ⁊ ipſe faciet: ⁊ maiora horuꝫ fa-
Infra.16. ciet: qꝛ ego ad patreꝫ vado. Et qōcūq̃ petieri-
mat.21. tis patreꝫ in noie meo hoc faciā: vt glorificetur
mar.11. pater in filio. Siquid petieritis in nomine meo hoc faciam vt glorificetur pater in filio.

A ¶ CHRY. Quia dn̄s dixerat: pp opa credite: oſtendens qm̄ nō h̄ ſolū pōt: ſꝫ multo maiora: ⁊ qō eſt mirabiliꝰ alijs pōt dare adiunxit. [Amen amē di. vo. qui cre. in me opa q̄ ego fac. ⁊ ip. fa. ⁊ ma. ho. fa.] AVG. Sed q̄ ſūt iſta maiora? an forte ꝙ egros ipſis trāſeūtibꝰ etiā eoꝝ vmbra ſanabat? Maius eſt. n. ꝙ ſanet vmbra q̄ fimbria. Uerūtñ qñ
Actu.5. iſta dicebat: v̄boꝝ ſuoꝝ facta ⁊ opa cōmēdabat. Cuꝫ eniꝫ dixit. Pater in me manēs ipſe facit opa: que opa tūc dicebat: niſi v̄ba q̄ loq̄bat̃: ⁊ eoꝝ v̄boꝝ fructꝰ erat fides illoꝝ? Uerūtñ euāgeliꝫātibꝰ diſcipulis nō taꝫ pauci q̄ illi erant: ſꝫ gētes ēt crediderunt. Nōne ab ore ipſiꝰ diues ille triſtis abſceſſit: ⁊ tñ poſtea qō ab illo auditū nō fecit vnꝰ: fecerūt
B multi: cū p diſcipulos loq̄ret̃. ecce maiora fecit pdicatus a credētibꝰ q̄ locutꝰ audiētibꝰ. Uerꝫ hoc adhuc mouet ꝙ h̄ maiora per aplos fecit: nō aūt ipſos tm̄ ſignificās ait. Qui credit in me: nūqd iter credētes in chr̄ꝫ nō eſt cōputandus qui nō fecerit opa maiora q̄ chr̄s? durū eſt niſi intelligat̃. Apl's dicit: credēti in eū q iuſtificat impiuꝫ deputat̃ fides ad iuſtitiā. Jn h̄ ope faciemus opa chr̄i: qꝛ ⁊ ipſum credere in chr̄m opus eſt chr̄i: hoc opat̃ in nobis nō vtiqꝫ ſine nobis. Audi ḡ. [Qui credit in me: ope. que ego fa. ⁊ ipſe fa.] Priꝰ ego facio: deinde ⁊ ipſe faciet: qꝛ facio vt faciat. Que opa: niſi vt ex impio iuſtus fiat? Qō vtiqꝫ in illo: ſed non ſine illo chr̄s opat̃: prorſus hoc maius eē dixeriꝫ q̄ creare celum ⁊ terrā. Celuꝫ. n. ⁊ terra trāſibūt: pdeſtinatoꝝ aūt ſalus ⁊ iuſtificatio pmanebit: ſed in celis angeli opera ſunt chriſti. Nunqd ēt his opibꝰ maiora facit q coopat̃ chr̄o ad ſuam iuſtificationē: iudicet q pōt vtrū maius ſit iuſtos creare q̄ impios iuſtificare: certe ſi eq̄lis ſit vtrūqꝫ potētie: h̄ maioris eſt mīe: ſꝫ oīa opa itellige chr̄i vbi ait. Maiora hoꝝ faciet. Nulla neceſſitas cogit: horum enim forſitan dixit que illa hora faciebat. nunc auteꝫ verba fidei faciebat: ⁊ vtiqꝫ minus eſt verba iuſtitie predicare: qō facit pꝑter nos: q̄ impios iuſtificare: quod ita facit in nobis vt faciamus ⁊ nos. Magnam aūt ſpem dn̄s ſuis pmiſit orātibꝰ dicēs. Quia
C ego ad pr̄eꝫ vado. CHRY. Hoc eſt nō pereo: ſꝫ in ppa manebo dignitate ⁊ in celis ero: vel hoc dicit: ac ſi diceret. Ueſtrum eſt de cetero miracula facere: ego enim vado. AVG. Et ne gſq̄ h̄ ſibi tribueret: vt etiā illa opa maiora ſeipm facē oſtēderet: adiecit. [Et qōcūqꝫ pe. pa. in no. me. h̄ faciā.] Qui dixerat. [Faciet] poſt ait [faciā] tāq̄ diceret. Nō vobis h̄ impoſſe videat̃. Nō. n. poterit eē maior me qui credit in me: ſꝫ ego ſum facturꝰ ⁊ tūc maiora q̄ nūc: maiora p eū qui credit in me q̄ nūc p me: qō nō eſt defectio: ſꝫ dignatio. CHRY. Dicit aūt in noie meo: qꝛ ⁊ apl'i dicebant. Jn noie chr̄i ieſu ſurge ⁊ ambula. Oia. n. ſigna que fecerunt: ipſe faciebat: ⁊ manus dn̄i erat cū illis. THEO. Exponit aūt nobis per h̄ miraculoꝝ doctrinā. nā p oronē ac inuocationē ſui nois pōt gs exercere pdigia. AVGV. Sed gd eſt. Qōcūqꝫ petieritis? Cuꝫ videamus plerūqꝫ fideles eiꝰ petere ⁊ non accipere: an forte pꝑterea qꝛ male petūt. Male. n. vſurꝰ eo qō vult accipe: deo potiꝰ miſerāte nō accipit. Qūo ḡ itelligēdū eſt. [Qōcūqꝫ petieritis h̄ faciā.] ſi deꝰ aliq̄ petētibꝰ fidelibꝰ ēt ɔſulēdo nō facit? an forte ſolis apl'is h̄ dictū debemus accipe? Abſit. Supius. n. dixerat. [Qui cre. in me: ope. que ego fa. ⁊ ipſe fa.] Jpſos quoqꝫ ſi cogitemus aplos: iueniemus eū qui plus oībus laborauit rogaſſe: vt ab eo diſcederet angelus ſathane: nec tñ qō rogauerat accepiſſe. Sꝫ audi ꝙ illuc poſitū eſt. [Jn no. me.] qō eſt chr̄s ieſus: chr̄s regem: ieſus ſaluatorē ſigt̃: ac p hoc qōcūqꝫ petimus aduerſus vtilitatem ſalutis: nō petimus in nomine ſaluatoris: ⁊ tamen ipſe ſaluator eſt: non ſolum quādo facit qō petimus: verū etiaꝫ qñ nō facit: qm̄ qō videt peti ɔ̄ ſalutē: nō faciēdo ſe exhibet ſaluatorē. Nouit. n.

Marginal notes, right column:
Maius ē ex ipio iuſtuꝫ facere q̄ creare celū ⁊ terram.
Act.3.
D Per oōnes ⁊ inuocationeꝫ nominis xp̄i miracula exercent.
2.cor.11
E Deꝰ aliqñ non exaudit nos qꝛ ɔ̄ ſalutem nr̄aꝫ petimus.

medicus qd pro ſua:qd cōtra ſuaꝫ ſalutē poſcat egrot⁹. Et
ideo ꝯtra poſcēs nō facit voluntatē:vt faciat ſanitatem.
Sane qdā ꝗuis in noīe ei⁹ petam⁹:nō tūc qñ petimus fa
cit:ſꝫ tñ facit. Differt.n.qđ petimus:non negat. Continuo
aūt ſbiecit.[Ut glo.pī in fi.ſiqđ peti.in noīe meo h faciā.]
Nullo modo igit̃ ſine pr̄e fili⁹ facit:qñ gdē vt in illo pī glo
rificet̃ ꝓpterea facit. CHRY. Cuꝫ.n.filius oſtēdat̃ ma
gna potēs:glorificabit̃ ille qui genuit. Ideo aūt ſcđo id po
nit vt certificet ſuiipſius ſermonē. THEO. Attēde etiā
ſerieꝫ paterne glorificationis. In noīe ieſu facta ſunt ſigna
per que credebant aploꜝ ſermonib⁹:ꝛ ſic duꝫ ad notitiaꝫ
patris peruenirent:glorificabat̃ pater in filio.

Tex.5. ¶ Si diligitis me mandata mea ſeruate: ꝛ ego
rogabo patrē: ꝛ alium paraclytuꝫ dabit vobis
vt maneat vobiſcuꝫ in eternū: ſpirituꝫ veritatis
quē mundus non pōt accipere: q2 nō videt euꝫ:
nec ſcit eum. Uos autem cognoſcetis: q2 apud
vos manebit: ꝛ in vobis erit.

A ¶ CHRY. Quia dñs dixerat. Qđcūqꝫ petieritis: h faciā:
vt nō eſtimēt oēꝫ ſimpl̃r petitionē valere: īduxit.[Si dil.
me:mā.mea ſer.]q.d.nūc faciā qđ petitis. Uel q2 audien
A tes:qñ ad pr̄eꝫ vado:ꝯtis erat eos turbari dicit:nō eſt hoc
me amare vt turbemini:ſꝫ vt faciatis mandata mea. Hoc
eſt eniꝫ amor:obedire ꝛ credere ei ꝑ diligit̃. Quia vō ꝯſo
erat eos vehemēter ingrere carnis pñtiaꝫ: ꝛ illaꝫ hr̄e ꝯſola
tionē quā ꝓus habuerūt ſubiūgit.[Et ego ro.pa.ꝛ aliū pa
ra.da.vobis.] AVG. In q̃ oñdit ꝛ ſeipm̄ eſſe paraclytū.
1.Io.2. Paraclyt⁹ aūt latine dī aduocat⁹:vt dcm̄ eſt de chro:aduo
B catū habem⁹ apud pr̄eꝫ ieſuꝫ chr̄ꝫ iuſtū. ALCVI. Uel
paraclytū.i.ꝯſolatorē:hēbāt.n.ꝛ tūc vnū ꝯſolatorē qui mi
raculꜝ dulcedine ꝛ ꝑdicatiōe eos erigere ꝛ ꝯfortare ſole
bat. DYDY. de ſpūſcō. Sꝫ ſpm̄ſcm̄ aliū paraclytū noia
uit:nō iuxta nāe diuaꝫ ſꝫ iuxta opōnis diuerſitatē. Cum.n.
ſaluator mediatoris ꝛ legati ꝑſonā hēbat:ex q̃ pōtifex de
precet̃ pro pctis nr̄is:ſpūſcūs ſm aliā ſignationē paracly
tus:ab eo ꝙ ꝯſolat̃ in triſtitia poſitos nūcupat⁹ eſt. Ueruꝫ
noli ex filij ꝛ ſpūſci operatiōe diuiſa varias eſtimare nās.
Sigdeꝫ in alio loco reꝑit̃ paraclyt⁹ ſpūs legati apud pr̄eꝫ
Ro.8. ꝑſona fungi vt ibi. Ipſe ſpūs iterpellat pro nobis. Salua
Iſa.57. tor q̃ꝫ ꝯſolationē opat̃ in cordib⁹ eoꜝ:q2 indigēt. Scriptū
eſt eniꝫ. Et hūiles ppl̄i ſui ꝯſolat⁹ eſt. CHRY. Ait auteꝫ.
[Rogabo pr̄eꝫ]vt fidedignū faciat eis ſermonē:qñ ſi di
xiſſet. Ego mittā.nō ſimpl̃r credidiſſent. AVGV. cōtra
arrianos. Qui tñ vt iſeparabilia ſua ꝛ pr̄is opa demr̄aret
Infra.16. alibi ait. Cuꝫ abiero mittā eū ad vos. CHRY. Quid āt
C aplis plus hēet:ſi pr̄eꝫ ſolū rogaret vt ſpūꝫ alijs daret:qñ
illi multotiēs ꝛ ſine orōne oñdant̃ h facientes. ALCVI.
Chrs ſm humanitatem q̃ minor eſt pr̄e rogat patrem. [Rogabo]igit̃ dic̃ vt iferior ſꝫ hūanitatē [pr̄eꝫ meū]cui
ſuꝫ eq̄lis ꝛ ꝯſubalis ſm diuā nāꝫ. CHRY. Dicit āt.[Ut
maneat vobiſcū in eternuꝫ:]qñ neqꝫ poſt mortē recedit.
Per h ēt occulte iſinuat ꝙ ſpūſcūs nō patiet̃ mortem vt
D ipſe neqꝫ abibit. Ne aūt paraclytū audiētes rurſus incar
nationē aliā ſuſpicent̃: ꝛ oculis putēt eū videre ſubiungit.
Spūꝫ veritatis quē mūdus nō pōt accipe:q2 nō videt eū
nec ſcit eū. AVG. Hic eſt vtiqꝫ in trinitate ſpūſcūs quē
pr̄i ꝛ filio ꝯſubaleꝫ ꝛ coeternū fides catholica profitetur.
CHRY. Spūꝫ āt veritatis eū vocat per h ꝙ figuras ve
teris teſtamēti manifeſtat. Mundūꝫ aūt hic malos dicit.
viſionē aūt certiſſimā cogñeꝫ dicit:q2 viſus eſt aptior ſen
ſus. BEDA. Nota ēt ꝙ cū ſpm̄ſcm̄ ſpūm veritatis dicit:
ſpm̄ſcm̄ eē ſpūꝫ ſuū oñdit:deinde cū a pr̄e eū dari narrat:
pr̄is ēt eū ſpūꝫ eē declarat: ac ꝑ h ſpūſcūs a pr̄e ꝓcedit ꝛ
D filio. GREGO. 5° mora. Spūs aūt ſcūs oēm quē reple

uerit:ad deſiderāda iuiſibilia accēdit: ꝛ qm̄ mūdana cor
da ſolū viſibilia diligūt:hūc mūdus nō accipit: q2 ad dili
gēda inuiſibilia nō aſſurgit. Seculares eteniꝫ mētes q̄nto ſe
foras ꝑ deſideria dilatāt:tāto ad receptionē illi⁹ ſinuꝫ cor
dis anguſtant. AVG. Sic aūt mūduꝫ.i.mūdi dilectores
dicit nō poſſe accipe ſpm̄ſcm̄:velut ſi dicamus. Iniuſtitia
iuſta eē nō pōt.[Mūdus ḡ.]i.mūdi dilectores[nō pōt eū
accipe:q2 nō videt eū.] Nō.n.hꝫ iuiſibiles oculos munda
na dilectio:per quos videri ſpūſcūs niſi iuiſibil̃r non pōt.
Seqt̃.[Uos āt cog.eū: q2 apud vos manebit.] Sꝫ ne pu
taret qđ dcm̄ ē.[Apud vos manebit]ita dcm̄ quēadmodū
apud hoies hoſpes viſibil̃r manē ꝯſueuit:adiecit.[In vo
bis erit.] CHRY. q.d. Non ita apud vos manebit ſicut
ego:ſꝫ in vr̄is hītabit aiab⁹. AVG. Prius āt eſt eē alicui:
poſt manē. Sꝫ expoſuit qđ dixerat.[Apud vos]cū adiun
xit.[In vobis.] Si.n.nō ſit in vobis: nō pōt eſſe in vobis
ei⁹ ſcia. Sic.n.a vobis vi in vobis ꝛ vr̄a ꝯſcia. GREG.
2° mora. Si āt ſpūſcūs in diſcipl̄is manet:quō iaꝫ ſingula
re ſignū erit qđ in mediatore ꝑmanet:ſꝫ illud. Supra quē
videris ſpūꝫ deſcēdētē ꝛ manēteꝫ:hic eſt ꝑ baptiꝫat. qđ tñ
citi⁹ cogñſcim⁹ ſi dona eiuſdē ſpūs diſcernam⁹. In his.n.do
nis ſine qb⁹ ad vitā ꝑueniri nō pōt:ſpūſcūs in electis oib⁹
ſemꝑ manet. In illis āt qb⁹ nō nr̄a vita ſuat̃:ſꝫ alioꜝ q̄rit̃:
nequaq̃ ſemꝑ manet. Aliqñ.n.ſe a ſignoꜝ oſtēſionib⁹ ſub
trahit vt eo humili⁹ virtutes ei⁹ hēant̃, chris aūt in cūctis eū
ꝛ ſemꝑ hꝫ pñteꝫ. CHRY. Hic āt ſmo oppoſitas hereſes
velat vno ictu ſuſtulit. Naꝫ dīc aliū oñdit ei⁹.i.ſpūs hypo
ſtaſeos diuaꝫ:dicē vō paraclytū ſubſe cognationē. AVG.
ꝯ ſer.arria. Cōſolatorē.n.qđ offm̄ tanq̃ ꝑſone iſime in tri
nitate ſpūſcō deputāt.deū dicit apl̄s:ſm illud. Is ꝑ ꝯſola
tur hūiles:ꝯſolat⁹ eſt nos de⁹. De⁹ eſt itaqꝫ ſpūſcūs ꝑ cōſo
lat̃ hūiles:aut ſi h de pr̄e vel filio dictū ab aplo volūt ac
cipi:deſināt ꝯſolationis tanq̃ munē ꝓpo ſepare a patre ꝛ
filio ſpm̄ſcm̄. AGV. ſup Ioā. Si cū charitas dei diffuſa
ſit in cordib⁹ nr̄is ꝑ ſpm̄ſcm̄ ꝑ dat⁹ eſt nobis:quō diligem⁹
mādata chri ſuabim⁹ vt eū accipiamus: quē niſi habueri
mus:diligē ꝛ mādata ſuare nō poſſumus. An forte ꝓcedit
in nobis charitas q̃ diligam⁹ chr̄ꝫ: vt diligēdo chr̄m eiuſqꝫ
faciēdo mādata mereamur accipere ſpm̄ſcm̄ vt charitas
dei pr̄is diffundat̃ in cordib⁹ nr̄is:ꝑuerſa ē iſta ſnia. Qui.n.
ſe filiū dei diligē credit ꝛ pr̄eꝫ nō diligit: ꝑfecto nec filium
diligit:ſꝫ qđ ſibiipſi vī cōfinxit. Reſtat ḡ vt intelligamus
ſpm̄ſcm̄ hr̄e qui diligit: ꝛ hñdo mereri vt plus hēat: ꝛ plus
hñdo plus diligat. Iam itaqꝫ habebāt ſpūꝫ diſcipuli queꝫ
dñs ꝑmittebat:ſꝫ dandus eis erat ampli⁹. Habebāt occul
te:accepturi erāt manifeſte. Proinde nō ſoluꝫ nō habētis
veꜝ etiā hñti nō incaſſuꝫ ꝑmitt̃:nō hñti qdeꝫ vt hēatur.
hñti aūt vt amplius habeat̃. CHRY. Qñ igit̃ diſcipu
los purgauerat per ſacrificiū paſſionis: ꝛ pctm̄ ſolutū erat:
ꝛ ipſi ad pericula ꝛ agones mittebant̃:oportebat ſpm̄ſcm̄
venire abūdanter. Non aūt ſtatiꝫ poſt reſurrectionē:vt in
multo ei⁹ ꝯſtituti deſiderio:cū multa eū ſuſcipiāt grā.

Mūdi dilectores ñ pñt accipe ſpm̄ſcm̄ ꝛ q2 nō hñt inuiſibiles oculos.

E

.ſ̄.1.
2.coi.7°

F
Ro.5.

Niſi ſpm̄ſanctū habuerimus diligē deū ꝛ mādata ei⁹ ſuare non poſſumus.

G

Tex.6. ¶ Non relinquā vos orphanos: veniā ad vos.
Adhuc modicuꝫ: ꝛ mundus iam me nō videt.
Uos aūt videtis me: q2 ego viuo: ꝛ vos viue
tis. In illo die vos cognoſcetis: q2 ego ſum in
pr̄e meo: ꝛ vos in me: ꝛ ego in vobis. Qui hꝫ
mat.10. mādata mea ꝛ ſeruat ea: ille eſt qui diligit me.
Qui auteꝫ diligit me: diligetur a patre meo: ꝛ
ego diligam euꝫ: ꝛ manifeſtabo ei meipſuꝫ.

A ¶ AVG. Ne quiſq̃ putaret ꝙ ita ſpm̄ſcm̄ dñs datur⁹ fue
rat:velut ꝑ ſeipm̄ nō ꝛ ipſe eſſet futur⁹ cū eis adiecit ꝛ ait.
[Nō relinquā vos orphanos.] Orphani pupilli ſūt. Illud

Licz chriſtus nos patri adoptauerit in filios: tñ et ipſe p inuz in nos exercet officium.

eiz eſt grecū: B latinū. Cū ūis ḡ nos filiꝰ dei ſuo pā adoptauit filios: tñ in B ēt ipſe erga nos paternū oñdit affectū. Et
gdē a pnº dixerat. Uenietis quo ego vado: ſz q2 B longuz
tp̄s erat: pmiſit ſpm̄. Et q2 neſciebant qd eſt B pmittit eis
ſuā pñtiā quā maxie q̄rebāt cū dicit. [Ueniā ad vos.] Ne
tñ rurſus eādē q̄rāt pñtiā: q̄lez ꝛ p̄us habuerūt: occulte B
excludit cū ſubdit. [Adhuc mo. ꝛ mū. me iaz nō vi. vos āt
vide. me.] ac ſi diceret. Ueniā gdez ad vos: nō tñ vt prius
vobiſcū p vnāquāqz diē ꝯſiſtēs. Et ne dicāt. Qualr igit̄ iu
deis dixiſti. Ammodo nō videbitis me. ſoluit opiones di-
cens. Ad vos ſolos veniā. AVG. Uidebat. n. tūc eū mū-
B
dus carneis oculis in carne cōſpicuū. nō aūt videbat q2 in
carne vbū latebat: ſz qm̄ poſt reſurrectionez ēt carnē ſuaz
quā nō ſoluz videdā: vez ēt ꝯtrādaz demīrauit ſuis: noluit
demīrare nō ſuis: hic dictū eſt. Adhuc modicū ꝛ mūdus iaz
me nō videt. vos aūt videbitis me. Sed qm̄ in iudicio eū
mūdus videbit: quo noie ſignati ſunt a regno eiꝰ alieni: me
lius itelligit̄ illō ēt tp̄s ſignare voluiſſe qn̄ in fine ſeculi au-
feret̄ ab oculis dānatoꝝ: vt cū de cetero videāt diligētes.
[Modicū] aūt dixit: q2 id qō plixuz vr hoibꝰ: breuiſſimū
eſt ante oculos dei. Seqt̄. [Quia ego viuo ꝛ vos viuetis.]
THEO. q. d. Et ſi mortē ſubiero: tñ reſurgo: vos ēt viue-
tis: B eſt cū videritis me letabimini: ꝛ tāq̄ mortui renouā-
ſcetis in apparitiōe mea. CHRY. Mihi aūt vr vitā nō
pñtez dāe ſz futurā: ac ſi dicat. Mors crucis nō diſtare fa-
ciet vos a me in finē: ſz momēto quo occultabit me a vob.
AVG. Cur āt de pñti ſe dixerit viuē: illos āt de futuro eē
C
victuros: niſi q2 ꝛ vitā carnis reſurgentibꝰ q̄lis in ipſo pce-
debat: ꝛ illis ē pollicitꝰ ſecuturā: ꝛ q2 ipſiꝰ mox futura erat
reſurrectio: pñtis tp̄is ponit vbū: pp ſignificādā celeritatē.
Illoꝝ āt qm̄ ſeculi differt̄ in finē nō ait: viuitis: ſz viuetis.
Quia vō viuet ille: iō ꝛ nos viuemꝰ. Per hoiez quippe mors:
1. cor. 15. ꝛ p hoiez reſurrectio mortuoꝝ. Seqt̄. [In illo die] de quo
ſ. ait. [Et vos viuetis.] [Uos cognoſcetis] cōtēplādo: q̄ nūc
nūc credēdo nouerimꝰ. [Quia ego ſum in pr̄e: ꝛ vos in me
ꝛ ego in vobis] q2 qn̄ viuemꝰ ea vita q̄ mors abſorbet̄: tūc
pficiet̄ B ip̄m qō nūc icboatū eſt iaz p ipſz: vt ſit in nobis ꝛ
nos in ipſo. CHRY. Uel in illo die cū reſurgā cognoſcetis:
q2 cū viderūt eū reſurrexiſſe ꝛ eē cū eis: tūc certiſſimā fidē
didicerūt. Magna. n. erat vrtꝰ ſpūſſci q̄ oia eos docebat. Qz
aūt dcm̄ eſt. [Ego ſuz in pr̄e] humilitatis eſt. Qz āt dicit. [Et
vos in me ꝛ ego in vo.] humanitatis eſt ꝛ auxilij qō ē a deo.
Cōſueuit. n. ſcriptura multotiēs eiſdē vbis in deo ꝛ hoibꝰ
D
poſitis nō ſilr vti. HYLA. 8º de tri. Uel B dic̄ vt cū ille
in pr̄e p nāz diuinitatis eēt. nos āt in eo p corpalez eiꝰ natiui-
tatē: ꝛ ille rurſus in nobis p ſacri myſteriū ineſſe crederet̄.
.ā. 6. Ipſe. n. teſtatꝰ eſt: qui edit carnē meaz: ꝛ bibit ſang. meū: in
me manet ꝛ ego in eo. ALCVI. Per dilectionē autez ꝛ
obſeruātiā mādatoꝝ eiꝰ tūc pficiet̄ B ipz qō nūc icboatū
eſt p ipz: vt ſit in nob ꝛ nos in ipſo. Et vt oibꝰ: nō tñ aplis
hāc btitudinē pmiſiſſe videat̄ adiūgit. [Qui hz mandata
mea ꝛ ſer. ea: ille eſt q diligit me.] AVG. Qui hz in me-
moria ꝛ ſuat in vita: q hz in ſmonibꝰ ꝛ ſuat in opibꝰ: q hz
audiēdo ꝛ ſuat faciēdo: q hz faciēdo ꝛ ſuat pſeuerādo: ipe
eſt q diligit me. Ope eſt demōſtrāda dilectio: ne ſit infru-
ctuoſa nois appellatio. THEO. Ac ſi dicat. Uos puta-
tis q2 ex affectiōe q̄daz triſtamini de morte mea: ſz ego ſi-
gnū dilectiōis reputo mādata mea ſuari. Qualez aūt pro-
gatiuā obtineat q diligit oñdit ſubdēs. [Qui āt di. me: dili.
a pa. meo: ꝛ ego di. eū.] AVG. Sz qd: eſt diligā: tāq̄ nūc
nō diligat: expōit p id qō ſeqt̄. [Et māifeſtabo ei meipz.]
ſ. ad B diligā vt manifeſtē: ꝛ ipſaz viſionē mercedem fidei
capiamꝰ. Nūc. n. ad B nos dilexit vt credamꝰ: tūc ad B vt
videamꝰ: q2 ꝛ nos nūc diligimꝰ credendo qō videbimus.
Tūc aūt diligemꝰ vidēdo qō credidimꝰ. AVG. ad pau-

Qui diligit deū ipſum hz in memoria ſuat in vita ꝛ in opeibꝰ ꝛc.

E

A

linaz de videndo deo. Sic aūt pmiſit oſtēſurū ſeipm dile-
ctoribꝰ ſuis cū pr̄e deū vnū: nō quō in B ſeculo viſus eſt in
corpore ꝛ a malis. THEO. Uel q2 poſt reſurrectionem
apparituꝰ illis erat in corpore magis repñtante diuinita-
tem ne credāt ip̄m ſpūm fore ſeu phantaſma: ob B pdixit
illis: vt tūc videtes illuz nō diffidant: ſz reminiſcant̄: q2 pp
mandatoꝝ ſuoꝝ cuſtodiā apparet eis: atqz ideo tenentur
ſemp cuſtodire illa vt perpetuo eis appareat.

Dicit ei iudas: nō ille ſcariothis. Dn̄e qd fcm̄ Tex. 7.
eſt: q2 manifeſtaturꝰ es nobis teipſuz ꝛ nō mū-
do. Rn̄dit ieſus ꝛ dixit ei. Siqs diligit me ſer
monē meū ſeruabit: ꝛ pr̄ meꝰ diliget eū ꝛ ad eū
veniemꝰ ꝛ mānſionē apud eū faciemꝰ. Qui nō
diligit me ſmones meos nō ſuat. Et ſermonez
quē audiſtis non eſt meꝰ: ſz eiꝰ q miſit me pr̄is.
Hec locutꝰ ſuz vobis apud vos manēs. Para
clytꝰ aūt ſpūſſcūs quē mittet pr̄ in noie meo ille
vos docebit oia ꝛ ſuggeret vobis oia quecūqz A
dixero vobis. Pacē relinquo vobis: pacē meā
do vobis. Nō quō mūdus dat ego do vobis.

AVG. Quia dn̄s dixerat. Adhuc modicū ꝛ mūdus me A
iam nō videt: vos aūt videbitis me. Interrogauit eū de B
ipſe iudas: nō ille traditor eiꝰ q ſcariothis cognominatꝰ eſt: ſz
cuiꝰ epl̄a inter ſcripturas canonicas legit̄. Un̄ di. [Dicit ei
iudas: non ille ſcariothis. Dn̄e qd fcm̄ ē: q2 nob manifeſta-
turꝰ es teipz ꝛ nō mūdo.] Cāz q̄ſiuit q̄re n̄ ſe mūdo: ſz ſuis
manifeſtaturꝰ eēt. Dn̄s āt exponit q̄re ſuis ſe māifeſtaturꝰ
eſt nō alienis: q2. ſ. hi diligūt: illi vō nō diligūt. Unde ſeqt̄.
[Rn̄dit ie. ꝛ di. ei. Siqs di. me ſer. me. ſer.] GRE. in ho.
Probatio. n. dilectiōis exhibitio ē opis: nūq̄ amor dei eſt
ocioſus: opat̄. n. magna ſi eſt. ſi vō opari renuerit: amor nō
eſt. AVG. Dilectio aūt ſcōs diſcernit a mundo: que facit
vnanimes hitare in domo: in q̄ facit pr̄ ꝛ filiꝰ mānſionē: qui
donāt ꝛ ipſaz dilectionē: qbꝰ in fine donabunt ſuā manife-
ſtationē. Eſt. n. q̄dā dei manifeſtatio interior: quā pſus ipij
nō nouerūt: qbus dei pr̄is ꝛ ſpūſſci manifeſtatio nulla eſt.
Filij vō eē potuit: ſz in carne q̄ nec talis eſt q̄lis illa: nec ſp
illis adeſſe pōt: ſz ad modicū tp̄s: ꝛ B ad iudiciū nō ad gau
diū: ad ſuppliciū nō ad pmiū. Un̄ ſequit̄. [Et ad eū venie-
mus.] Ueniūt gdē ad nos dūz venimꝰ ad eos: veniūt ſub-
ueniēdo: venimꝰ obediēdo: veniūt illuminādo: venimꝰ in-
tuēdo: veniūt iplēdo: venimꝰ capiēdo: vt ſit nobis eoꝝ non
extranea viſio ſz interna: ꝛ in nob eoꝝ nō trāſitoria manſio
ſz eterna. Un̄ ſeqt̄. [Et mānſi. apud eūz faci.] GRE. in ho.
In quoꝝdā etenim corda venit ꝛ mānſionē nō facit: q2 p cō
punctionē gdē reſpectū dei pcipiūt: ſz tētatiōis tp̄e B ipſū
qō cōpuncti fuerāt obliuiſcunt̄: ſicqz ad ppetrāda peccā re-
deūt: ac ſi hec minie planxiſſent. Qui ḡ deū vere diligit in
eiꝰ corde dn̄s ꝛ venit ꝛ manſionē facit: q2 ſic eū diuinitatis
amor penetrat: vt ab B amore tentationis tp̄e nō recedat.
Ille. n. vere amat cuiꝰ mētē delectatio praua ex ꝯſenſu nō
ſupat. AVG. An forte putabit mēſionē in dilectore ſuo
faciētibꝰ pr̄e ꝛ filio excluſus eē ab hac manſione ſpūſſcūs:
Quid eſt ḡ qō ſupiꝰ ait de ſpūſſcō apud vos manebit ꝛ in
vob erit: niſi forte qſqz ſic abſurdus eſt vt arbitret̄ cū pr̄ ꝛ
filiꝰ venerit diſceſſuꝝ ide ſpm̄ ſcm̄ tāq̄ locū daturū maio-
ribꝰ: Sz ꝛ huic carnali cogitatōi occurrit ſcriptura cū dic̄.
.ā. co. [Ut maneat vobiſcū in eternū.] In eadē ergo mānſione cū
ipſis erit in eternuz: q2 nec ille ſine ipſis venit: nec illi ſine
eo: ſz pp inſinuationē trinitatis: pſonis ſingulis nolatis dicū-
tur quedaz: nō tñ alijs ſepatis intelliguntur: pp eiuſdē trinitatis
ſubaz. GREGO. in ho. Tanto aūt qſqz a ſupno amore

Amor dei nō ē ocioſus: ſi eſt magna opat̄.

B

C

Quanto hō terrenis ðlectatur tantū a deo ſeparatur.

diſiungiẗ q̄to iſeri⁹ delectaẗ. Uñ ſubdiẗ. [Qui non di.me ſer.meos nō ſuat.] De dilectiōe ḡ ɔditoris lingua mens ⁊ vita regraẗ. CHRY. Uel alr̄ totuȝ. Eſtimauit iudas: ſicut mortuos videm⁹ in ſomno: ita ⁊ ſe eū eſſe viſuros: vñ q̄rit. Quid eſt ꝙ debes te manifeſtare nobis ⁊ non mūdo.q.d. Ueh nobis qm̄ morieris: ⁊ vt mortu⁹ debes nob̄ aſſiſtere. Ne igiẗ ħ ſuſpicenẗ dicit. [Ego ⁊ pr̄ ad euȝ veniem⁹.] q.d. Sic pr̄ manifeſtat ſeipm̄: ita ⁊ ego [⁊ māſionē apud eū faciemus] qđ ſomnioꝝ nō eſt. Seqẗ. [Et ſer.quē au.non eſt me⁹: ſȝ ei⁹ q mi.me pr̄is.] q.d. nō me ſoluȝ: ſȝ neqȝ patrem amat q huic nō audit ſmonē. Dicit aūt ħ: qm̄ nihil ex̄ p̄reȝ

D loqẗ: neqȝ p̄ter id qđ illi vi. AVG. Et fortaſſe pp̄ aliquā diſtōneȝ: vbi ſuos dixit: pluralr̄ ſmones dixit dicēs. [Qui nō dili.me ſmo.meos nō ſeruat.] Ubi autē ſmonē hoc eſt v̄bū nō ſuū eē dixit: ſȝ pr̄is: ſeipm̄ itelligi voluit. Non.n.ſolum ſed pr̄is eſt v̄bū: q̄ñ nec ſua imago ſȝ pr̄is: nec ſu⁹ fili⁹ ſȝ pr̄is. Recte igiẗ auctori tribuit qđ facit eq̄lis a quo hȝ ħ ipm̄ ꝙ illi eſt idifferēs eq̄lis. CHRY. Quia v̄o eoꝝ que dixerat: q̄dā manifeſta erāt: ⁊ q̄daȝ nō itellexerunt: vt non turbarenẗ ſubiungit. [Hec lo.ſuȝ vo. apud vos manens.] AVG. Alia eſt illa māſio quā p̄miſit futurā: alia v̄o hec quā p̄ñteȝ eē teſtaẗ. Illa ſpiritalis eſt atqȝ itrinſec⁹ mētib⁹ reddiẗ: hec corꝑalis forinſec⁹ oculis atqȝ aurib⁹ adhibeẗ. CHRY. Ut aūt ei⁹ corꝑaleȝ receſſuȝ facili⁹ ſuſtinerent: p̄parat eos p̄mittēs ꝙ ei⁹ receſſus magnoꝝ eis eēt futura cā bonoꝝ: q̄ȝ donec ipſe apđ eos corꝑalr̄ manebat: ⁊ ſpūs nō venerat: nihil magnū poterāt ſcire. Uñ ſeqẗ. [Paraclytus aūt ſpūſſcūs quem mit.pr̄ in no. meo ille vos do.oia: ⁊

Spūſſcūs dr̄ paraclytus.i. ɔſolator quia aduocat⁹ dicit.

ſug. vo.oia quecūqȝ dixero vobis.] GREGO. Greca locutiōe paraclytus: latina aduocat⁹ dr̄ vel ɔſolator. Qui idcirco aduocatus diciẗ: quia pro errore delinquētiū apud iuſtitiā pr̄is iteruenit: duȝ eos quos repleuerit exorātes facit. Conſolator aūt idē ſpūs vocaẗ: q̄ȝ de peti perpetratiōe merētib⁹ duȝ ſpeȝ venie p̄parat: ab afflictiōe triſtitie men

E teȝ leuat. CHRY. Cōtinue āt eū paraclytū vocat pp̄ cōtinētes eos tribulatiōes. DYDYMVS de ſpūſcō. Spiritū aūt ſcm̄ a pr̄e in ſuo mitti noie ſaluator affirmat: cū ꝓprie nomē ſaluatoris ſit fili⁹. Siqdeȝ nāe cōſortiū: ⁊ vt ita dicā ꝓꝑetas pſonaꝝ ex iſta voce ſignaẗ: filij qppe tm̄ mō eſt in noie pr̄is venire: ſalua ꝓꝑetate filij ad p̄reȝ. nullus āt ali⁹ venit in noie pr̄is: ſȝ v̄bi grā. In noie dn̄i dei ⁊ oipotentis. Qūo igiẗ ſui q in noie dn̄i veniūt: per ħ ipȝ ꝙ ſubiecti ſunt ⁊ ſeruiūt idicāt dn̄m: ſui qppe ſunt dn̄i: ſic ⁊ fili⁹ q venit in noie pr̄is: portat ei⁹ nomē per ħ ꝙ vnigenit⁹ dei fili⁹ approbaẗ. Quia ḡ ſpūſſcūs in noie filij a pr̄e mittiẗ: oñdit q̄ȝ vnitate ſit innect⁹ ad filiū: vñ ⁊ filij dict⁹ eſt ſpūs ꝑ adoptiōnē ſuā: filios faciēs eos q ſe recipe voluiſſent. Iſte aūt ſpūſſcūs q venit in noie filij miſſus a pr̄e: docebat oia eos q in fide chri ꝑfecti ſt. Oia āt illa q̄ ſpūalia ſūt ⁊ itellualia veritatis ⁊ ſapiētie ſacr̄a. Docebit v̄o non ſicut q artes aliquas ⁊ ſapieȝ ſtudio induſtriaqȝ didicē: ſȝ q̄ſi ipſa ars atqȝ doctrina ⁊ ſapia: veritatis ſpūs iuiſibilr̄ mēti iſinuat ſciaȝ

F diuinoꝝ. GREGO. Niſi āt idē ſpūs cordi adſit audiētiū: ocioſus eſt ſermo doctoris. Nemo ḡ docēti hoi tribuat qđ ex ore docētis itelligit: q̄ȝ niſi int⁹ ſit q doceat: doctoris lingua exteri⁹ iuacuū laborat. Sed ⁊ ipſe ɔditor nō ad erudiōnē hois loqẗ: ſi eideȝ hoi per vnctionē ſpūs non loquaẗ. AVG. Nunqd aūt dicit fili⁹ ⁊ docet ſpūſſcūs: vt docente filio v̄ba capiamus. docēte aūt ſpūſſcō eadē v̄ba intelligamus: Ois igiẗ ⁊ dicit ⁊ docet trinitas. Sȝ niſi ēt ſigillatim cōmēdareẗ: eā nullo mō hūana capere vtcūqȝ poſſet iſir-

G mitas. GREGO. Regrēduȝ v̄o nobis eſt cur de eodem ſpiritu dicaẗ. [Suggeret vobis oia] cū ſuggerere ſoleat eē minoris. Sȝ q̄ȝ ſuggerē aliq̄ñ dicim⁹ ſubminiſtrare: inuiſibilis ſpūs ſuggerē dr̄: nō ꝙ nobis ſciaȝ ab imo inferat: ſed ab occulto. AVG. Uel ꝙ addit. [Suggeret.] i. cōmemorabit vos: itelligē debem⁹ ēt ꝙ iubemur nō obliuiſci ſaluberrima monita ad grāȝ ꝑtinere: q̄ nos cōmemorat chrs. THEO. Spūs itaqȝ ſctūs ⁊ docuit ⁊ cōmemorauit. docuit qdeȝ quecūqȝ nō dixerat eis chrs tanq̄ȝ nō valentib⁹ portaẗ. Cōmemorauit v̄o q̄cūqȝ dn̄s dixerat: ſȝ obſcuritate eā vel intellus tarditate: cōmēdare memorie nequiuerūt. CHRY. Quia v̄o ⁊ hec audientes turbabanẗ excogitantes odia ⁊ prelia ſibi imminē poſt ei⁹ receſſuȝ: rurſus eos ɔſolaẗ dicēs. [Pacē relinq̄ vobis: pacē meā do vo.] AVG. **H**

Chrs paces nobis reliquit in hoc ſeclo in q̄ hoſtē vincim⁹.

Pacē nobis reliquit in ħ ſeculo: in q̄ manētes hoſtē vincimus: ⁊ vt ēt hic inicē diligam⁹: pacē ſuā nobis dabit in futuro ſeculo: q̄ñ ſine hoſte regnabim⁹: vbi nunq̄ȝ diſſentire poſſum⁹. Pax aūt nob̄ ipſe eſt ⁊ cū credimus q̄ȝ eſt: ⁊ cum videbim⁹ eū ſicuti eſt. Sȝ qđ eſt ꝙ vbi dicit. [Pacē relinq̄ vobis.] nō addit meā: vbi v̄o ait. [Do vob̄] ibi dixit [meā] vtrū ſubaudiēduȝ eſt meā: ⁊ vbi dictū nō eſt: an forte ⁊ hic aliqd latet: Pacem.n. ſuā eā voluit itelligi qualeȝ hȝ ipſe. Pax v̄o iſta quā nobis reliquit in ħ ſeculo: nr̄a poti⁹ dicēda eſt q̄ȝ ipſi⁹. Illi qppe nihil repugnat in ſeipſo: q̄ȝ nulluȝ hȝ oino pctm̄. nos aūt taleȝ pacē nūc habemus: in q̄ adhuc dicam⁹. Dimitte nobis debita nr̄a. Itēqȝ iter noſipſos eſt nobis pax. q̄ȝ inicē nobis credim⁹ ꝙ inicē diligamus. Sed nec ipſa plena eſt: q̄ȝ cogitatiōes cordis nr̄i inicē nō videmus. Nec ignoro iſta dn̄i v̄ba ēt ſic accipi poſſe: vt eiuſdeȝ ſnie repetitio videaẗ. Cȝ v̄o dn̄s adiunxit. [Nō q̄ūo mundus dat ego do vob̄.] Quid ē aliud: niſi nō q̄ūo hoies dant q diligūt mūduȝ: Qui ꝓpterea ſibi dant pacē: vt ſine moleſtia ꝑfruanẗ. Et q̄ñ iuſtis dant pacē vt nō eos pſequanẗ: pax eē nō pōt vera: vbi nō eſt vera ɔcordia: q̄ȝ diſiūcta ſūt corda. CHRY. Pax ēt exterior ad malū ſit multotiēs: ⁊ eis qui hāt eā nihil ꝓdeſt. AVG. de v̄bo do. Eſt aūt pax **I**

Pax ē ſerenitas mētis trāqllitas animi ⁊c̄.

ſerenitas mētis: trāqllitas animi: ſimplicitas cordis: amoris vinculuȝ: cōſortiū charitatis. Nec poterit ad hēditateȝ dn̄i ꝑuenire q teſtm̄ pacis noluerit obſuare: nec pōt ɔcordiā hre cuȝ chro qui diſcors voluerit eſſe cū chriſtiano.

¶ Non turbeẗ cor veſtrū neq̄ȝ formidet. Audiſtis: quia ego dixi vobis vado ⁊ venio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiq̄ȝ: q̄ȝ vado ad p̄reȝ: q̄ȝ pater maior me eſt. Et nunc dixi vobis prius q̄ȝ fiat: vt cū factū fuerit credatis. Iaȝ nō multa loquar vobiſcū. Uenit eiȝ princeps mūdi huius: ⁊ in me nō habȝ qcq̄ȝ. Sed vt cognoſcat mūdus: q̄ȝ diligo p̄reȝ: ⁊ ſicut mādatū dedit mihi pater: ſic facio. Surgite eamus hinc. Tex.8.

¶ CHRY. Quia dixerat. Pacem relinquo vobis qđ erat recedētis: ħ poterat eos cōturbare. Iđ dicit. [Non turbeẗ cor veſtrū: neqȝ formidet] q̄m ħ qdeȝ ex dilectiōe: illa v̄o ex formidine patiebanẗ. AVG. Hinc aūt turbari ⁊ formidare poterat cor illoꝝ ꝙ ibat ab eis: q̄uis venturus ad eos: ne forſitan gregeȝ lupus ħ iteruallo inuaderet paſtoris abſentia. Uñ ſeqẗ. [Audiſtis q̄a ego dixi vobis. Uado ⁊ venio ad vos.] Ibat āt ꝑ id qđ hō erat: ⁊ manebat ꝑ id qđ de⁹ erat. Cur itaqȝ turbareẗ ⁊ formidaret cor: q̄ñ ſic deſerebat oculos vt nō deſerēt cor. Ut aūt itelligerēt ſm̄ id qđ hō erat eū dixiſſe. [Uado ⁊ venio] ad ħ ſubiecit atqȝ ait. **A**

[Si diligeretis me: gauderetis vtiqȝ: q̄ȝ vado ad p̄rem: q̄a pater maior me eſt.] Per qđ ergo filius nō eſt eq̄lis patri: per hoc erat iturus ad p̄reȝ: a quo ⁊ venturus eſt iudicaturus viuos ⁊ mortuos. Per illud aūt in quo eſt eq̄lis gignēti: nunq̄ȝ recedit a pr̄e: ſed cū illo eſt vbiqȝ tot⁹ pari diuinitate: quā nullus ɔtinet locus. Ipſe ḡ fili⁹ dei equalis pr̄i in forma dei: q̄ȝ ſemetipm̄ exinaniuit: nō formā dei amittēs: **B** Phy.2.

sed formā ſerui accipiēdo: maior eſt etiā ſeipſo: q̄r maior eſt
forma dei: que amiſſa nō eſt: q̄ꝫ forma ſerui que accepta ē.
C Hec igit̄ eſt forma ſerui: in qua dei filius minor eſt non pr̄e
ſolo: ſꝫ ēt ſpūſcō: ſcḋm hāc formā ſerui: puer chriſtus ēt parētib⁹
minor erat: q̄ñ paruus maioribus: ſicut ſcriptū ē: ſubdit⁹ erat.
Agnoſcamus igit̄ geminā ſubāꝫ chriſti: diuinā. ſ. qua equalis
eſt patri: ꝛ humanā qua maior eſt pater. vtrūq̄ aūt ſimul: nō
duo ſed vnus eſt chriſtus: ne ſit quaternitas: ſed trinitas deus.
Ideo ḡ dixit. [Si dili. me. gau. vti. q̄r va. ad pr̄eꝫ] q̄r nāe
humane gratulandū eſt: eo q̄ ſic aſſumpta eſt a v̄bo vni-
genito: vt immortalis cōſtitueret̄ in celo: atq̄ ita fieret terra
ſublimis: vt incorruptibilis puluis ſederet ad dexterā pa-
tris. Quis nō hinc gaudeat: qui ſic diligit chriſtū: vt ſuā nām
iā immortalē gratulet̄ in chriſto: atq̄ ipſum ſperet futurū eē
per chriſtū? HYLA. 9° de trini. Uel aliter. Si donātis auctē
D pater maior me eſt: nunqd ꝑ doni ꝯfeſſionē minor fili⁹ eſt?
Maior itaq̄ donās eſt: ſꝫ minor iā nō eſt cui vnū eſſe do
nat̄. CHRY. Uel aliter. Nōdū nouerāt apl̄i qd ſit reſur-
rectio quā predixerat dicēs. [Uado ꝛ venio ad vos] neq̄
qualē oportebat de eo opinionē habebāt: pr̄eꝫ v̄o magnum
eſſe eſtimabāt. Dicit igit̄ eis. Etſi de me formidatis vt nō
ſufficiēter mihiipſi aſſiſtere: neq̄ ꝯfiditis q̄ poſt crucē rur-
ſus vos videbo: tñ audientes q̄m ad pr̄eꝫ vado oportebat
letari: ꝛ de reliquo q̄m ad maiorē vado: ꝛ potentē oīa ver-
ſura diſſoluere. Hec aūt oīa ad imbecillitatē diſcipuloꝝ di-
cebant̄. Et iō ſubdidit. [Et nūc dixi vobis ꝑ̄us q̄ꝫ fiat vt cū
factū fuerit credatis.] AUG. Quid eſt hoc cū magis cre-
E dere hō debeat anteq̄ꝫ fiat id qḋ credendū eſt? Hec eſt. n.
laus fidei ſi qḋ credit̄ nō vi. Nā ꝛ ille cui dictū eſt. Quia
vidiſti credidiſti: aliud vidit: aliud credidit. Uidit hoīem
credit deū. Sed ſi dicūtur credi que videnī ſicut dicit vnuſq̄ſq̄
oculis ſuis ſe credidiſſe: nō tñ ipa eſt que in nobis edificat̄
fides: ſꝫ ex reb⁹ que videnī agit̄ in nobis vt ea credant̄
que nō videnī. Illud itaq̄ dicit. Cum factū fuerit: q̄ eum
poſt mortē viſuri erāt viuentē: ꝛ ad pr̄eꝫ aſcēdētē: quo vi-
ſo fuerāt credituri q̄ ipſe eſſet chriſtus fili⁹ dei qui hoc potuit fa
cere ꝛ ꝑdicere anteq̄ꝫ faceret. Credituri aūt hoc nō fide no
ua: ſꝫ auctarant certe cū mortu⁹ eſſet defecta: cū reſurrexiſ-
ſet refecta. HYLA. 9° de tri. Glorie aūt reſumēde meri-
tū ꝯtinuo ſubiecit dicēs. [Jā nō multa loquar vobiſcū.]
BEDA. Ideo hoc dicebat: q̄m iā inſtabat ipſe vt cōprehē-
deret̄: ꝛ ad mortē traderet̄. [Uenit. n. ꝑnceps mūdi hui⁹.]
AUG. Quis niſi diabolus? Nō aūt creaturaꝝ: ſed pecca
toꝝ ꝑnceps eſt diabolus. Unde apl̄us cū dixiſſet: aduſus re-
ctores mūdi ſequēti v̄bo expoſuit: qd dixiſſꝫ mūdi: cū ſub-
iungit. Tenebraꝝ haꝝ. i. hoīum impioꝝ. [Et in me non hꝫ
quicq̄ꝫ.] Quia neq̄ cū pctō de⁹ venerat: nec ei⁹ carnem de
peccati ꝓpagine virgo pepererat. Et tāq̄ꝫ ei diceret̄. Cur ḡ
morieris: ſi nō habes pctm̄ cui debet̄ mortis ſupplicium?
ꝯtinuo ſubiungit. [Sed vt cog. mūdus q̄r diligo pa. ꝛ ſicut
mā. de. mihi pr̄ ſic facio. Surgite eamus hinc.] Diſcūbens
enī diſcūbentib⁹ loquebat̄. Eamus aūt dixit ad illū locū:
vñ fuerat tradendus ad mortē: qui nullū hēbat meritum
mortis: ſꝫ habebat vt moreret̄ mādatū patris. AUGU.
Contra arrianos. Qr aūt voluntati ꝛ ꝑcepto pr̄is obediens
eſt fili⁹: nec in hoīb⁹ demōſtrat diuerſaꝫ ſpāreq̄ nām pr̄is
ꝑcipientis: ꝛ filij obediētis: huc accedit q̄ chriſtus non tm̄ de⁹
eſt: qua nā eq̄lis eſt patri: ſꝫ ēt hō: qua nā minor eſt patre.
CHRY. Uel hoc qḋ dicit. [Surgite eam⁹ hinc] ꝑn̄ eſt al-
terius ſnīe. ꝯſis. n. erat eos formidare: ꝛ a tēpore ꝛ a loco in
villa manifeſte exiſtētes: ꝛ tenis nox ꝓfunda erat: ꝛ erat ꝯſis
eos nō attēdē his q̄ dicebāt: ſꝫ ſp circūuolue oculos: ꝛ ima
ginari eos q aggreſſuri eos erāt: ꝛ maxie audiētes. Adhuc
modicū vobiſcū ſū. [Et venit ꝑnceps mūdi huius.] Quia
igit̄ hec ꝛ hꝫ audientes turbabant̄ vt mox capiendi: ducit

Chriſtus in ſola hoīs minor eſt pr̄e ꝛ ſpū ſcō: ſed in forma dei eſt equalis pr̄i ꝛ ſpūi ſancto.

Laus fidei ē ſi qḋ credit nō vi.

Ephe. 6.

Chriſtus ſine pctō cū mortu⁹ eſt pro patris obediētia vt redimeret mūdū.

eos in locū aliū: vt eſtimātes ſe in cautela eē cū ocio de re-
liq̄ audiāt: magna. n. dogmata erāt audituri. Cap. XV.
Ego ſum vitis vera: ꝛ pr̄ meus agri- Tex. 1.
cola eſt. Omnē palmitē in me non
ferentē fructū tollet eum: ꝛ oēm qui
fert fructū purgabit eum vt fructū
plus afferat. Jam vos mundi eſtis ꝓpter ſer-
monem quem locutus ſum vobis.
¶ HYLA. 9° de trini. Ad ꝯſumāde corporee paſſionis ſa- A
cramētū ꝑ dilectionē efficiēdi mādati pr̄ni feſtinat exur-
gens: corporee tñ aſſumptiōis ſtatū myſteriū pandēs per
quā ei tanq̄ꝫ in vite mō palmitis ineſſemus adiecit. [Ego
ſū vitis vera.] AUG. Qḋ ſcḋm hoc dicit q̄ eſt caput eccl̄ie:
noſq̄ mēbra ei⁹: hō chriſtus ieſus. Unius q̄ppe nāe ſunt vitis
ꝛ palmites: ſꝫ cū dicit. [Ego ſū vitis vera] nūqd vt adde-
ret vera: ad eā vitē retulit vñ iſta ſimilitudo trāſlata eſt? Sic
aūt dr̄ vitis ꝑ ſimilitudinē: non ꝑ ꝓprietatē: ſicut agnus: ouis: ꝛ
cetera hmōi: vt magis ipſa ſint vera ex qb⁹ dicunt̄ iſte ſimilitu-
dines. Sed dicēdo. [Ego ſū vitis vera] ab illa ſe diſcernit
cui dr̄. Quō cōuerſa es in amaritudinē vitis aliena? Nam Hier. 2.
quo pacto eſt vitis vera: que expectata eſt vt faceret vuās: Iſa. 5.
fecit aūt ſpinas? HYLA. 9° de tri. Sed a corporee hui⁹
humilitatis aſſūptionē formā paterne maieſtatis alienās
agricolā patrē curioſū hui⁹ vitis oſtēdit dicēs. [Et pater
meus agricola eſt.] AUGU. Colimus. n. deū: ꝛ colit nos B
de⁹. Sed ſic deū colimus vt nō meliorē eū faciamus: coli-
mus enī eū adorādo: nō arando. Qr aūt ille nos colit: nos me-
liores nos reddit. Cultura ipſi⁹ eſt in nos: q̄ nō ceſſat v̄bo
ſuo extirpare mala ſemina de cordib⁹ nr̄is: aperire cor no-
ſtrū tanq̄ꝫ aratro ſermonis: plantare ſemīa ꝑceptoꝝ: expe-
ctare fructū pietatis. CHRY. Et q̄r chriſtus ſibi ſufficit: di-
ſcipuli v̄o multo indigent agricole auxilio: ꝓpterea de vite
nihil dicit: ſꝫ de palmitib⁹: cū ſubdit. [Oēm pal. in me non
ferē. fru. tollet eū.] Fructū aūt hic vitā occulte inſinuat: oſtē-
dens q̄ ſine operib⁹ nō pōt aliqs eſſe in eo. HYLA. 9° C
de trini. Inutiles aūt ꝛ inneraces palmites deſecās depu-
tabit arſuros. CHRY. Et q̄r etiā qui valde virtuoſi ſūt
indigēt agricole opera: adiungit. [Et oēm qui fert fructum
purgabit eū vt fructū plus afferat.] Hoc dixit ꝑ tribula-
tiones eoꝝ que tūc inducebant̄: oſtēdens q̄ tentatiōes for-
tiores eos faciebant ſicut ꝛ purgare: hoc eſt circūcidere pal-
mitem: eū magis germinare facit. AUG. Quis aūt eſt in D
hac vita ſic mūdus: vt nō ſit magis magiſq̄ mundandus?
Ubi ſi dixerim⁹ q̄r pctm̄ nō habem⁹ noſmetipſos ſeduci- 1. Jo. 1.
mus. Mūdat itaq̄ mūdos. i. fructuoſos: vt tanto ſint fru- c. 10.
ctuoſiores: q̄nto ſunt mūdiores. Scḋm hoc ḡ vitis eſt chriſtus
qḋ ait. Pr̄ maior me eſt: ſcḋm illud aūt qḋ ait. Ego ꝛ pr̄ vnū
ſum⁹ ꝛ ipſe agricola eſt. Nec talis q̄lis ſunt q extrinſecus
operādo exhibēt miniſteriū: ſꝫ talis vt det ēt intrinſec⁹ in-
cremētū: vñ ꝯtinuo ēt ſeipſū mūdatorē palmitū oſtēdit
dicēs. [Jā vos mūdi eſtis ꝑ ſermonē quē locu. ſum vo.]
Ecce ipſe mūdator ē palmitū: qḋ eſt agricole nō vitis offi-
ciū. Sꝫ q̄re nō ait. Mundi eſtis ꝑ baptiſmū quo abluti
eſtis: niſi q̄r ꝛ in aqua v̄bū mundat? Detrahe v̄bū: ꝛ qd eſt
aqua niſi aqua? Accedit verbum ad elemētū ꝛ fiat ſacra-
mentum. Unde iſta tanta virt⁹ aque vt corp⁹ tangat ꝛ cor
abluat: niſi faciēte v̄bo: nō q̄r dicit̄: ſed q̄r creditur? Nam
in ipſo v̄bo aliud eſt ſonus trāſiens: aliud virtus īmanens.
Hoc v̄bū fidei tantū valet in eccl̄ia dei: vt per ipſū cre-
dentē: offerentē: bñdicētē: tingentē mundet infantē q̄uis
credere nō valentem. CHRY. Uel dicit. [Mūdi eſtis]
ꝓpter ſermonē quē locutus ſum vobis. i. interim lumen
doctrine iam ſuſcepiſtis ꝛ a iudaico errore eruti eſtis.

Colit nos de⁹ q̄r nō ceſſat v̄bo ſuo extirpare mala ſemina de cordibus noſtris.

Uis aque baptiſmi vnde ſit vt corp⁹ tangat ꝛ cor abluat.

Tex.2. ¶ Manete in me ⁊ ego in vobis. Sicut palmes nõ põt ferre fructũ a ſemetipſo niſi manſerit in vite: ſic nec vos niſi in me mãſeritis. Ego ſum vitis ⁊ vos palmites. Qui manet in me ⁊ ego in eo: hic fert fructũ multũ: q2 ſine me nihil poteſtis facere. Siquis in me nõ manſerit: mittet̃ foras ſicut palmes ⁊ areſcet: ⁊ colligent eũ ⁊ in ignem mittent ⁊ ardet. Si manſeritis in me ⁊ verba mea in vobis manſerint: qͦdcũq3 volueritis petetis ⁊ fiet vobis.

mat. 21. mar. 11.

A ¶ CHRY. Quia iã3 mũdos eos dixerat pp ſermonẽ quẽ locut⁹ fuerat eis: docet ꝙ op3 de reliquo incipe ea q̃ ab eis ſunt: ⁊ idͦ dicit. [Manete in me ⁊ ego in vobis.] AVG. Nõ eo mõ illi in ipſo ſic̃ ipſe in illis. Utrũq3.n. pdeſt: non ipſi ſ3 illis. Ita ſunt qppe in vite palmites: vt viti nõ cõferãt: ſ3 inde accipiãt vñ viuãt. Ita vͦo vitis eſt in palmitib⁹ vt vitale alimẽtũ ſubminiſtret eis: nõ ſumat ab eis: ac per h̃ vt manẽtes in ſe hñent chñ3: ⁊ manerẽt in chño: diſcipulis pdeſt vtrũq3: nõ chño. Uñ ſubdit. [Sicut palmes nõ põt ferre fructum a ſemetipſo: niſi mãſerit in vite: ſic nec vos niſi in me mãſeritis.] Magna gr̃e cõmẽdatio: corda iſtruit humiliũ: ora obſtruit ſupboꝝ. Nõne huic reſiſtũt veritati: ad bona opa faciẽda deũ ſibi neceſſariũ nõ putãtes: nõ aſſertores: ſed pcipitatores liberi arbitrij. Qui.n.a ſemetipſo ſe fructũ eſtimat ferre: in vite nõ ẽ. Qui in vite nõ eſt: in chño nõ eſt: qui in chño nõ eſt: chñianus non eſt. ALCVI. Oĩs eni3 fruct⁹ boni opis ab illa radice pcedit: q nos ſua gr̃a liberauit: ⁊ ſuo auxilio pue hit: vt fructũ plus afferre valeamus: vñ cũ repetitiõe ⁊ ſupioꝝ explanatione ſubdit. [Ego ſu3 vitis ⁊ vos palmites. Qui ma. in me.] credẽdo: obediẽdo: pſeuerãdo. [Et ego in eo] illuminãdo: ſubueniẽdo: pſeuerantiã donãdo. [Hic] ⁊ nõ alius. [Fert fructũ multu3.] AGV. S3 ne qſq̃ putaret ſaltem paruũ aliquẽ fructum poſſe a ſemetipſo palmitẽ ferre ſubdit. [Quia ſine me ni. po. fa.] nõ ait paꝝ poteſtis facẽ: q2 niſi palmes in vite mãſerit ⁊ vixerit de radice quãtulũlibet fructũ a ſemetipſo non põt ferre. Cũ is aũt chñs vitis nõ eſſet: niſi hõ eẽt: tñ iſtam gr̃a3 palmitib⁹ nõ pberet: niſi ẽt de⁹ eſſet. CHRY. Uide q̃ filiũ nõ min⁹ pr̃e pferẽtes ad diſcipuloꝝ pcurationem. Na3 pr̃ qdem purgat: ipſe vͦo in ſe tenet: qͦd facit palmites fructificare. S3 tñ ⁊ purgare filij monſtratũ eſt eſſe: ⁊ manere in radice eſt pr̃is: qui radicẽ genuit. Igit̃ magnũ qde3 dãnu3 eſt: nihil poſſe facẽ. veꝝ nõ vſq3 ad h̃ ſiſtit: ſ3 vlteri⁹ pducit ſermonẽ dicẽs. [Siqs in me nõ mãſerit: mittet̃ foras ſic̃ palmes.] i. agricole non potiet̃ manu. [Et areſcet.] Hoc eſt. Si qd habebat a radice amittet: denudat⁹ ei⁹ auxilio ⁊ vita. [Et colligẽt eũ.] ALCVI. Meſſores angeli ⁊ in ignẽ eternũ. ſ. mittent: ⁊ ardet. AVG. Ligna.n. vitis tanto ſunt ptẽptibiliora ſi in vite nõ mãſerint: q̃to glorioſiora ſi mãſerint: vnũ ex duob⁹ palmiti cõgruit: aut vitis: aut ignis. ſi in vite nõ eſt: in igne erit. CHRY. Deide oſtẽdens qd eſt manere in eo ſubdit. [Si mãſeritis in me ⁊ ver. mea in vo. mã. qͦdcũq3 volue. pe. ⁊ fiet vobis.] Eã.n. que per opa oſtẽſione q̃rit. AVG. Tunc.n. ſunt dicenda vͦba eius in nobis manere: qñ facimus que pcepit: ⁊ diligimus que pmiſit. Qñ aũt vͦba eius manẽt in memoria: nec inueniunt̃ in vita: nõ cõputat̃ palmes in vite: q2 vitã non attrahit ex radice. Quid ãt velle pñt manẽdo in ſaluatore: niſi ꝙ nõ alienũ eſt a ſalute. Aliud qppe volum⁹: q2 ſum⁹ in chño: ⁊ aliud volumus: q2 ſumus adhuc in h̃ ſeculo. De manſione aũt huius ſeculi nobis aliqñ ſubrepit: vt hoc petamus qͦd nobis non expedire neſcimus. Sed abſit vt faciat nobis ſi maneamus in chriſto qui nõ facit quãdo petimus: niſi qͦd expedit nobis. Ad vͦba aũt ei⁹ ptinet oratio. Pater noſter: ab hui⁹ oõnis vͦbis ⁊ ſenſib⁹ nõ recedamus in petitionib⁹ noſtris: ⁊ quicquid petimus fiet nobis.

Qui eſt/ manet ſine chño bõa opari pcipit: liberũ arbitrium.

B

C

D Tunc ſumus i chriſto qñ facimus q̃ precipit.

¶ In hoc clarificatus eſt pater meus vt fructu3 plurimũ afferatis: ⁊ efficiamini mei diſcipuli. Sicut dilexit me pr̃: ⁊ ego dilexi vos. Manete in dilectiõe mea. Si pcepta mea ſeruaueritis: manebitis in dilectione mea: ſicut ⁊ ego patris mei pcepta ſeruaui ⁊ maneo in eius dilectiõe. Hec locutus ſum vobis: vt gaudiu3 meũ in vobis ſit: ⁊ gaudium veſtrum impleat̃. Tex.3.

A ¶ CHRY. Oſtẽdit ſupra diis qm̃ qui eis inſidiabant̃ ardebũt nõ manẽtes in chño. Deinde oñdens qm̃ ipſi iexpugnabiles erũt: ita. ſ. vt multũ fructificẽt ait. [In h̃ clari. eſt pa. me⁹ vt plu. fru. affe.] q. d. Si ad gl̃ia3 pr̃is ptinet ꝙ vos fructificetis: nõ ptẽnet gl̃ia3 ſuã: qui aũt fructũ facit: ille eſt diſcipulus chñi. Uñ ſubdit. [Et effi. mei diſci.] THEO. Fructus aũt apſoꝝ ſunt gẽtes que p eoꝝ doctrinã aſtricte ſunt fidei: nec nõ ad dei redacte ſunt gl̃iã. AVGV. Siue enim clarificat⁹: ſiue glorificat⁹ dicat̃: ex vno verbo greco vtrũq3 trãſlatũ eſt. Doxa q̃ grece di: latine gl̃ie eſt: qͦd ideo cõmemorãdum putaui: ne h̃ nr̃e gl̃ie tribuamus tanq̃ ex nobiſipſis habeam⁹. Eius eſt.n. hec gr̃a: ⁊ ideo in h̃ nõ nr̃a: ſ3 ei⁹ eſt gl̃ia. A quo.n. faciemus fructũ: niſi ab illo cui⁹ mĩa puenit nos. Uñ ſubdit̃. [Sic̃ dile. me pa. ⁊ ego dile. vos.] Ecce vñ ſunt nobis opa bona. Na3 vñ nobis eſſent: niſi q2 fides p dilectionẽ opat̃? Uñ aũt diligeremus: niſi pus diligeremur? Qͦd aũt ait. [Sic̃ dilexit me pa. ⁊ ego dile. vos.] Non eq̃litatẽ nãe oſtẽdit nr̃e ⁊ ſue: ſic̃ eſt pr̃is ⁊ ipſius: ſed gr̃a3 qua mediator eſt dei ⁊ hoĩum hõ chrs ieſus. Mediator qppe mõſtrat̃ cũ dicit. [Pater dile. me: ⁊ ego di. vos.] Na3 pr̃ vtiq3 diligit ⁊ nos: ſ3 in ipſo. CHRY. Si igit̃ pr̃ amat nos: cõfidite ſi pr̃is eſt gl̃ia: fructificate. Deide vt nõ pigros eos faciat ſubdit. [Mane. in dile. mea.] Qualr̃ aũt h̃ erit oñdit ſubdẽs. [Si pce. mea ſerua. ma. in dile. mea.] AVG. Quis ambigat ꝙ dilectio pcedat obſeruãtiã pceptoꝝ. Uñ eni3 pcepta ſeruet nõ h3: qui nõ diligit: ꝙ q̃ hinc ait: oſtẽdit nõ vñ dilectio gñet̃: ſ3 vñ monſtret̃: vt nemo ſe fallat dicẽdo ꝙ eũ diligat ſi ei⁹ pcepta nõ ſuat: q̃ualis ꝙ dicit [manete in dile. mea] nõ appet quã dixerit dilectione3: vtrũ qua eũ diligimus: an q̃ ipſe nos diligit: ſ3 ex vͦbo ſuperiore dinoſcit̃. Dixerat qppe. [Ego dilexi vos] ⁊ continuo ſubiecit. [Manete in dile. mea.] Illa ergo qua dilexit eos. Quid eſt q̃. [Mane. in dile. mea] niſi manete in gr̃a mea? Et qd eſt. [Si pcepta mea ſeruaueritis manebitis in dile. mea?] niſi ex h̃ ſcietis ꝙ in dilectiõe mea qua vos diligo manetis: ſi mea pcepta ſeruatis? Nõ q̃ vt nos diligat prius pcepta ei⁹ ſuamus: ſ3 niſi nos diligat: pcepta ei⁹ ſeruare nõ poſſumus. Hec eſt gr̃a que humilib⁹ p3: ſupbos latet. Sed qd illud eſt qͦd adiungit. [Sicut ⁊ ego pcepta pa. mei ſeruaui: ⁊ ma. in ei⁹ dile.] Utiq3 eã hic dilectionẽ pr̃is itelligi voluit: qua eũ diligit pr̃. S3 nũqd ⁊ hec gr̃a itelligẽda eſt: qua pr̃ diligit filiu3: ſicut gr̃a eſt qua nos diligit filius: cum ſimus nos filij gr̃a nõ nã. vnigenitus aũt nã: non gr̃a. An h̃ etiã in ipſo filio ad hoie3 referẽdu3 eſt? Ita ſane. Nã dicẽdo. [Sicut dilexit me pa. ⁊ ego dile. vos.] gr̃a3 mediatoris oſtendit. mediator aũt dei ⁊ hoiu3: nõ inquãtu3 deus: ſ3 inquãtu3 hõ eſt chriſtus. Igit̃ hoc recte poſſumus dicere: ꝙ cum ad naturã dei nõ pertineat humana natura: ad perſonam tamẽ filij dei per gr̃a3 pertinet: qua nulla eſt maior: nulla prorſus equalis. Neq3 ei3 illa3 ſuſceptionẽ vlla hominis merita pceſſerunt: ſ3 ab illa ſuſceptione merita eius

A

B

Qui nõ diligit deu3 nõ põt ſeruare pcepta dei.

C

D cuncta ceperũt. ALCVI. Que aũt precepta diꝑerit ex-
Phi.2. ponit apl's dicẽs. Cri's fact⁹ eſt obediẽs patri vſqȝ ad mor-
tem: mortẽ aũt crucis. CHRY. Deinde qꝛ futura paſſio
ꝛ triſtia v̓ba iterruptura erant eoꝝ letitiã, ſubiungit. [Hec
locut⁹ ſuȝ vo. vt gaudiũ meũ in vo. ſit: ꝛ gaudiũ ve. iple.]
q.d. Et ſi icidat triſtitia: hãc auferã: vt ad fineȝ veniat gau-
Gaudiuȝ noſtrũ eſt chriſti hic conſũmatũ.
diũ. AVGV. Qd eſt ãt gaudiũ chri in nob: niſi ꝙ dignat̃
gaudere de nobis? Et qd eſt gaudiũ nr̃m qd dicit iplendũ:
niſi ei⁹ hic ꝯſortiũ? Gaudiũ aũt iaȝ ipſe pfectũ de nobis ha-
bebat: qñ nos preſciẽdo ꝛ p̃deſtinãdo gaudebat: ſed illud
gaudiũ in nobis nõ erat: qꝛ nec nos in qb⁹ eẽ poſſet: eram⁹.
cepit aũt eẽ in nobis qñ vocauit nos. Et h̃ gaudiũ noſtruȝ
merito dicimus: quo nos beati futuri ſumus: qd icboat̃ in
fide renaſcẽtiũ: implebit̃ aũt in p̃mio reſurgentiũ.

Tex.4. ¶ Hoc eſt p̃ceptuȝ meũ vt diligatis inuicẽ ſicut
1.cor.4. dilexi vos. Maiorẽ hac dilectionẽ nemo habȝ
Ephe.5. q̃ȝ vt aiaȝ ſuã ponat quis pro amicis ſuis. Uos
Phy.3. amici mei eſtis ſi feceritis que ego precipio vo-
1.the.4. bis. Iaȝ nõ dicã vos ſ̓uos: qꝛ ſeru⁹ neſcit qd fa-
1.Jo.3. ciat dñs ei⁹. Uos aũt dixi amicos: qꝛ oia q̃cũqȝ
audiui a pr̃e meo nota feci vobis. Non vos me
elegiſtis: ſȝ ego elegi vos: ꝛ poſui vos vt eatis
ꝛ fructũ afferatis: ꝛ fructus veſter maneat: vt
qdcũqȝ petieritis pr̃eȝ in noĩe meo det vobis.

A ¶ THEO. Quia p̃dixerat: ꝙ ſi mandata mea cuſtodieri-
tis: tunc in me ꝑmanebitis: hic oñdit q̃ mãdata obſeruare
oportear dicẽs. [Hoc eſt p̃ceptũ meũ vt diligatis iuiceȝ.]
Omne p̃ceptũ de ſola dilectiõe eſt ꝛ quicquid p̃cipitur ſola charitate ſolidat̃.
GREG. in ho. Cuȝ aũt cuncta ſacra eloqa dñicis ſint ple-
na p̃ceptis: qd eſt qd de dilectione q̃ſi de ſp̃ali mãdato hic
dicit: niſi qꝛ oẽ mãdatũ de ſola dilectiõe eſt: ꝛ oia precepta
vnũ ſunt: qꝛ qcqd p̃cipit̃ in ſola charitate ſolidatur: vt eniȝ
multi arboris rami ex vna radice p̃deũt: ſic multe v̓tutes
ex vna charitate ꝑgnant̃. Nec hȝ aliqd viriditatis ramus
B boni operis ſi nõ manet in radice charitatis. AVG. Ubi
ergo charitas eſt: qd eſt qd poſſit deeſſe? Ubi aũt non eſt:
qd eſt qd poſſit p̃deſſe? Diſcernit̃ aũt iſta dilectio ab ea q̃
ſeinuicẽ diligũt hoies ſicut hoies. Uñ adiunctuȝ eſt. Sicut
dilexi vos. Ut qd eiȝ nos dilexit chr̃s niſi vt poſſimus re-
gnare cũ chr̃o? Ad hoc ḡ ꝛ nos inuicẽ diligam⁹: vt dilectio-
neȝ nr̃aȝ diſcernamus a ceteris: qui non ad h̃ ſeinuicẽ dili-
gunt vt de⁹ diligat̃: qꝛ nec vere diligũt. Qui ãt ſe pp hñduȝ
deũ diligũt: ipſi ſe diligunt. GREG. Una aũt ꝛ ſũma eſt
p̃batio charitatis: ſi ꝛ ipſe diligat̃ qui aduerſat̃. Nã ꝛ ipſa
veritas ꝛ crucis patibuluȝ ſuſtinet: ꝛ tñ ipſis ſuis pſecuto-
Luc.23 rib⁹ affectũ dilectionis ipẽdit dicens. Pater igno. il. qꝛ ne-
ſciũt qd fa. cui⁹ dilectionis ſũmã exp̃mit cum ſubiungit.
[Maio. hac dilec. ne. ha. q̃ȝ vt aiaȝ ſuam po. qs pro amicis
ſuis.] Mori pro inimicis dñs venerat: ꝛ tñ poſituꝝ ſe aiaȝ
pro amicis dicebat: vt nobis oñderet: qꝛ cũ diligẽdo lucrã
facẽ de inimicis poſſum⁹: etiã ipſi amici ſunt qui ꝑſequũt̃.
C AVG. Quia ḡ ſupius dixerat. [Hoc eſt p̃ceptuȝ meũ vt
1.Joã.3. diligatis inicẽ ſic dilexi vos] ſit ex h̃ ꝯñs qd idẽ ioãnes in
epl'a ſua dicit: vt queadmoduȝ chr̃s pro nobis aiaȝ ſuã po-
ſuit: ſic ꝛ nos debemus aias pro frib⁹ ponere. Hoc marty-
res ardẽti dilectiõe fecerunt. Jõ ad mẽſaȝ chri: nõ ſic eoꝝ
cõmemoramus queadmodũ alios: vt ẽt pro eis oremus: ſȝ
magis vt eoꝝ veſtigijs heream⁹. Talia. n. ſuis frib⁹ exhi-
buerũt: q̃lia de dñi mẽſa pariter acceperunt. GREGO.
D Qui ꝟo trãquillitatis tp̃e nõ dat pro deo tunicã ſuã: q̃lr in
ꝑſecutiõe datur⁹ eſt aiaȝ ſuã? Uirtus ḡ charitatis vt inuicta
Uirt⁹ charitatis vt inuicta ſit in ꝑturbatiõe nutriat̃ per miſam in trãquillitate.
ſit in ꝑturbatiõe nutriat̃ p miaȝ in trãqllitate. AVG. 8°
de tri. Ex vna aũt eadẽqȝ charitate deum p̃ximũqȝ diligi-
mus: ſȝ deũ pp deũ: nos aũt ꝛ p̃ximũ pp deum. Cuȝ ḡ duo
ſint p̃cepta charitatis in qb⁹ tota lex pendet ꝛ pp̄he: dile-
ctio dei ꝛ p̃ximi: nõ imerito plerũqȝ ſcriptura pro vtroqȝ
vnũ ponit: qꝛ q diligit deũ ꝯñs eſt vt faciat que p̃cepit de⁹.
ꝯñs ḡ eſt vt p̃ximũ diligat: qꝛ ꝛ h̃ p̃cepit de⁹. Uñ ꝛ hic ſe-
quitur. [Uos amici mei eſtis ſi feceritis que precipio vo.]
GREGO. 27° mora. Amic⁹ q̃ppe q̃ſi aie cuſtos dr̃: vnde
nõ imerito q voluñtatẽ dei cuſtodire in p̃ceptis illi⁹ dr̃: eius
B amicus vocat̃. AVG. Magna dignatio cũ ſ̓u⁹ bon⁹ eẽ
nõ poſſit: ſi p̃cepta dñi ſui nõ fecerit: hinc amicos ſuos vo-
luit itelligi: vñ boni ſ̓ui pñt p̃bari. Põt igit̃ eẽ ꝛ ſ̓u⁹ ꝛ ami-
cus q ſ̓uus eſt bonus. Quõ aũt itellecturi ſumus ꝛ ſeruũ ꝛ
amicũ eẽ. Seruũ bonũ declarat cũ ſubdit. [Iaȝ nõ dicam
vos ſ̓uos: qꝛ ſer. ne. qd fa. do. ei⁹.] Itaqȝ tunc ſ̓ui nõ erim⁹:
qñ boni ſ̓ui fuerim⁹ Nũqd ſ̓uo bono ꝛ p̃bato dñs ei⁹ nõ
Sũt duo timores ꝛ due ſ̓uitutes.
etiã ſua ſecreta cõmittit? Sed ſic ſunt duo timores: ſic ſunt
due ſ̓uitutes. Eſt timor quẽ pfecta charitas mittit foras: in
quo ẽt eſt ſ̓uit⁹ ſil' foras cũ ipſo timore mittẽda. Et eſt ali⁹
timor caſtus ꝑmanẽs in ſc̓l'ȝ ſeculi. Ad p̃mã ḡ ſ̓uitutẽ ſer-
nos ꝑtinẽtes itueba t̃ dñs dicẽs. [Iaȝ nõ dicã vos ſer. quia
ſer. neſcit qd fa. do. ei⁹.] Nõ ille vtiqȝ ſ̓u⁹ ad timorẽ ꝑtinẽs
caſtũ cui dr̃. Euge ſerue bone: itra in gaudiuȝ dñi tui: ſȝ ille mat.25.
ſeru⁹ ꝑtinẽs ad timorẽ foras a charitate mittẽduȝ: de quo
alibi dr̃. Seru⁹ nõ manet in domo in eternũ. fili⁹ autẽ ma- Joã.8.
net in eternũ. Qm̃ itaqȝ dedit nobis p̃tãteȝ filios dei fieri: Joã.1.
vt miro mõ ſ̓ui nõ ſ̓ui eẽ poſſimus: h̃ dñm facẽ ſcimus: h̃ mat.25.
ſeru⁹ ille neſcit qui ne ſcit qd faciat dñs ei⁹: ꝛ cũ aliqd boni
facit: ſic extollit̃ q̃ſi h̃ ipſe faciat ꝛ nõ dñs ei⁹: ꝛ in ſe ꝛ non
in dño ꝑliat̃. Seqt̃. [Uos aũt di. ami. qꝛ oia q̃cũqȝ audiui
a pa. meo nota feci vo.] THEO. q. d. Seru⁹ nõ nouit cõ-
ſilia ſui dñi: vos aũt cuȝ amicos reputẽ: ſecreta mea vobis
F cõicaui. AVG. Quõ aũt pacto intellecturi ſumus: oia. n.
nota feciſſe diſcipulis quecũqȝ audiuit a pr̃e: cum p̃pterea
multa nõ dicat eis: qꝛ ſcit eos mõ portare nõ poſſe. Sȝ oia
ſe nota feciſſe diſcipulis dicit: q̃ ſe nouit nota eẽ facturuȝ:
in illa plenitudine: de q̃ dicit apl's. Tunc cognoſcã ſicut ꝛ 1.cor.14
cognit⁹ ſuȝ. Sicut. n. imortalitatẽ carnis ꝛ ſalutẽ aiaꝝ futu-
rarũ expectam⁹: ita oẽȝ notitiã quecũqȝ vnigenit⁹ audiuit
a pr̃e futurã expectare debem⁹. GREGO. Uel oia que
audiuit a pr̃e q̃ nota fieri voluit ſeruis ſuis: ſunt gaudia in-
terne charitatis: ꝛ feſta ſuꝑne pr̃ie: que nr̃is q̃tidie mẽtibus
p aſpirationẽ ſui amoris iprimit. Duȝ. n. audita ſuꝑna cele-
ſtia amamus amata iaȝ nouimus: qꝛ amor ipſa notitia eſt.
Oia ḡ nota eis fecerat: quia a terrenis deſiderijs imutati
G amoris ſũmi facib⁹ ardebãt. CHRY. Uel oia dic̃ que-
cũqȝ eos audire oportebat. Per h̃ autẽ ꝙ dicit ſe audiſſe:
oñdit ꝙ nihil alienũ loqt̃. Sed que pr̃is. GREGO. Sȝ
qſqs ad hãc ꝑuenit dignitatẽ vt amic⁹ dei vocet̃: dona que
ꝑcipit ſup ſe: nõ ſuis meritis tribuat. Uñ ſubdit̃. [Nõ vos
me elegiſtis: ſȝ ego elegi vos.] AVG. Hec eſt ineffabilis
gr̃a. Quid. n. eramus qñ chr̃ȝ nõduȝ elegeram⁹: niſi iniqui
ꝛ p̃diti? Neqȝ. n. credideram⁹ in eũ vt eligeret nos. nam ſi
credẽtes elegit: eligẽtes elegit: hic certe vana illoꝝ rõ q iõ
nos dñt electos añ mũdi ꝯſtõnẽ: qꝛ p̃ſciuit nos de⁹ futuros
bonos nõ ſeipm̃ nos facturũ bonos: qm̃ ſi p̃pterea nos ele-
giſſet: qꝛ bonos futuros eẽ p̃ſcierat: ſil' ẽt p̃ſciſſet ꝙ euȝ nos
ſuiſſemus p̃us electuri. Nõ. n. alr̃ poſſum⁹ eẽ boni: niſi for-
te dicẽdus eſt bonus qui nõ elegit bonuȝ. Quid ḡ elegit in
nõ bonis? Nõ eſt vt dicas. Ideo elect⁹ ſuȝ: qꝛ iaȝ credebã.
Si. n. credebas in eũ: iaȝ elegeras eũ. Nec ẽ vt dicas: Añq̃ȝ
Mali eramus: electi ſum⁹ a deo vt boni p gr̃am eligentis eſſemus.
crederẽ iaȝ bona opabar: iõ elect⁹ ſuȝ. Quid. n. eſt bõi ope-
ris añ fideȝ? Quid ḡ dicturi ſumus: niſi qꝛ mali eramus: ꝛ
electi ſumus: vt boni p gr̃aȝ nos eligẽtis eſſemus. AVG.
de p̃deſtinatiõe ſcõꝝ. Electi ſunt itaqȝ añ mũdi ꝯſtõnem
ea predeſtinatione: in qua deus ſua futura facta preſciuit.

electi aũt

electi aũt de mũdo ea vocatione qua de⁹ id qḋ p̄destinauit
Ro.8. ipleuit:q̄s.n.p̄destinauit:hos ꝛ vocauit. AVG.ſup Joan.
H Et videte queadmoduꝫ nõ eligat bonos:ſꝫ q̄s elegit faciat
bonos. Nã ſeq̄r.⌊Et poſui vos vt eatis ꝛ fru.affe.⌋ Iſte eſt
ſ.eo. fruct⁹ de quo iam dixerat.Sine me nihil poteſtis face:ipe
eſt via in qua nos poſuit vt eamus. GREG.in ho. Poſui
ḡ vos.ſ.ad grãꝫ plãtaui.⌊Ut eatis:⌋q: velle iã mẽte ire eſt.
⌊Et fructũ afferatis]opando. Qualẽ ꝟo fructũ afferre de
beat.⌊Et fruct⁹ ve.maneat.⌋Om̃e.n.q̄ ſm p̃ns ſclm labo
ramus:vix vſq; ad morte ſufficit. Mors nãq; interueniẽs
fructũ nr̃i laboris abſcindit.Qḋ ꝟo pro eterna vita agit:et
poſt morte ſuat:ꝛ tũc apparẽ icipit:cũ laboꝝ carnaliũ fru
ct⁹cepit nõ videri. Tales ḡ fruct⁹ opemur qui maneãt:qui
cum mors cũcta interimat:ipſi exordiuꝫ a morte ſumant.
AVG.Dilectio ḡ eſt fruct⁹ nr̃:que nũc eſt in deſiderio nõ
dũ in ſaturitate.Et ipſo deſiderio qḋcũq; petierimus in no
mine vnigeniti filij dat nobis pr̃. Un̄ ſeq̄r.⌊Et qḋcũq; pe
tieritis pr̃em in noĩe meo det vobis.⌋Hoc petimus in no
mine ſaluatoris qḋ ptinet ad rõnem ſalutis.

Marg.: Qḋ p hac vita labo ramus vix vſq; ad morte ſufficit:quod ꝟo p eter na:in eter nũ manet.

Tex.5. 1.Joã.3. ❡Hec mãdo vobis vt diligatis inuicẽ. Si mũ
dus vos odit:ſcitote q: me priorẽ vob̃ odio ha
buit. Si de mũdo fuiſſetis:mũdus qḋ ſuũ erat
diligeret. Quia ꝟo de mundo nõ eſtis:ſed ego
mat. 10. elegi vos de mũdo: ꝓpterea odit vos mũdus.
Luc.6. Mementote ſmonis mei quẽ ego dixi vob̃. Nõ
mat.24. eſt ſuus maior dño ſuo. Si me pſecuti ſunt:ꝛ
mar. 13. vos pſequent̃. Si ſermonẽ meũ ſeruauerũt:ꝛ
Luc.21. veſtrũ ſeruabũt. Sed hec oĩa faciẽt vob̃ ꝓpter
mat. 11. nomẽ meum:q: neſciũt eum qui miſit me.

A ❡AVG.Dixerat dñs.Poſui vos vt eatis ꝛ fructũ afferatis.Charitas aũt fruct⁹ nr̃ eſt:de h̃ itaq; fructu mãdãs nob̃
Gal.5. dicit.⌊Hec mãdo vob̃ vt dili.inuiceꝫ.⌋Un̄ ꝛ Apls.Fruct⁹
īngt ſp̃us charitas:ac deide cetera tanq̄ ex iſto capite exorta ꝛ religata ꝯtexuit.Merito itaq; ſic dilectõeꝫ ſepe cõmẽ
dat:tanq̄ ſola p̄cipiẽda ſit:ſine q̄ nõ p̃nt ꝓdeſſe cetera bo
na:ꝛ que nõ põt hñi ſine ceteris bonis qb⁹ hõ efficit̃ bon⁹.
CHRY.Uel alr̃ ꝯtinua.Dixi q̄m aĩam meã pro vob̃ po
no:ꝛ q: p̄⁹ vos elegi.Hec aũt oĩa nõ exprobrans dixi:ſꝫ ad
dilectionẽ vos inducẽs vt diligatis inuicẽ:deide q: pſecutio
neꝫ pati:ꝛ a multis exprobrari difficile erat.Oñdit ꝯñter q̄
nõ dolere:ſꝫ letari opꝫ. Un̄ ſeq̄r.⌊Si mũ.vos odit:ſcitote:
q: me p̄orẽ vobis odio habuit.⌋q.d. Scio h̃ eẽ durũ:ſꝫ ꝓp
B me patiemini. AVG.Cur.n.ſe mẽbra ſupra v̄ticẽ extollũt:recuſas eẽ in corpe:ſi nõ vis mũdi odiũ ſuſtinẽ cũ capi
te.Pro dilectiõe aũt patiẽter debemus et mũdi odiũ ſuſti
nere.Neceſſe eſt.n.vt nos oderit:q̄s cernit nolle qḋ diligit.
Un̄ ſeq̄r.⌊Si de mũdo fuiſſetis:mũdus qḋ ſuũ erat dili.⌋
CHRY.Quia.n.ꝓp chrm̃ pati nõdũ erat eis ſufficiẽs mi
tigationis cã:illa cã dimiſſa hãc adiecit:oñdẽs q̄ h̃ eſt virtu
tis argm̃:a mũdo odio hñi vñ dolere oporteret:ſi a mũdo di
C ligeremini.Hoc.n.eſt malitie vite oſtẽſiuũ. AVG.Uniu
ſe aũt h̃ dicit eccl'e:quã p̄lrũmuꝫ mũdi noĩe appellat:ſic̄ eſt
2.coi.5. illũ.Deus erat in chriſto:mũdũ recõcilians ſibi.Tot⁹ ḡ mũ
dus eccl'ia eſt:ꝛ tot⁹ mũdus odit eccl'iaꝫ.Mũdus igit̃ odit
mũdũ:inimicus recõciliatũ:ingnat⁹ mũdatũ.Queri ḡ põt
ſi etiã mali faciũt pſecutionẽ malis:ſic̄ ipi reges ꝛ iudices:
cũ eẽnt pſecutores pioꝝ:vtiq; ꝛ homicidas ꝛ adulteros pu
niebãt:q̃uo itelligẽdum eſt qḋ dñs ait. Si de mũdo eſſetis
mũdus qḋ ſuũ eſt diligeret:niſi q: mundus eſt in eis a qb⁹
talia ſcelera puniunt̃: ꝛ mũdus eſt in eis a qbus diligũtur.
Mũdus ḡ odit qḋ ſuũ eſt:ex ea pte hoĩuꝫ qua ſcelerat̃ no
cet:ꝛ diligit qḋ ſuũ eſt:ex ea pte qua ipſis fauet.Si ẽt que

rat:q̃uo ſe diligat mũdus qui odit modũ redẽptiõis: Diligit vtiq; falſa dilectione nõ vera:q̃m qḋ ei nocet h̃ diligit:
odit nãq;:diligit vitiũ:vñ ꝛ nos ꝓhibemur diligẽ in illo qḋ
ipſe diligit:ꝛ iubemur diligẽ qḋ ipſe odit in ſeipſo. Uitiuꝫ
q̄ppe in illo diligẽ ꝓhibemur:iubemurq; nãꝫ.Ut aũt de h̃
mũdo dãnato nõ eẽnt:electi ſunt inde:nõ meritis ſuis:q̃rũ
nulla bona p̄ceſſerãt opa:nõ nã:que tota fuerat in ipa radi
ce vitiata:ſꝫ grã. Un̄ ſeq̄r.⌊Quia ꝟo de mũdo nõ eſtis:ſed
ego elegi vos de mũdo:ꝓptea odit vos mũ.⌋ GREG.ſup D
Ezech.in ho.9. Nã pueroꝝ derogatio vite nr̃e approba
tio eſt:q: iaꝫ oñdit̃ nos aliqd iuſtitie hr̃e:ſi illis diſplicẽ in
cipimus qui nõ placẽt deo. Nemo.n.põt in vna eademq; re
oĩpotẽti dño atq; ei⁹ hoſtib⁹ grat⁹ exiſtẽ.Nã ſe deo amicuꝫ
denegat:qui ei⁹placet inimico:ꝛ inimicis vitatis adiũſabit̃:
qui eidẽ veritati in mente ſubiugabit̃. AVG.Exhortãs
aũt dñs ſuos ſeruos ad mũdi odia pferẽda patiẽter:nullũ
eis maius ꝛ melius q̄ de ſeipſo ꝓponit exẽpluꝫ.Un̄ ſequit̃.
⌊Mementote ſmonis mei que ego dixi vob̃.Nõ eſt ſeruus
maior dño ſuo.Si me pſecuti ſunt:ꝛ vos pſe.q̄nt̃:ſi ſmonẽ
meũ ſuauerũt:ꝛ vr̃m ſeruabũt.⌋ GLO.Idẽ obſuauerũt E
vt calũniarent̃:iux̄ illũ.Obſuabit peccõr iuſtũ. THEO. Pſ.36.
Uel aliter.Si dñm ingt pſecuti ſunt:vos etiaꝫ ſuos multo
magis. Si nõ pſecuti fuiſſent:ſꝫ ſmonẽ cuſtodiuiſſent:veſtrũ etiã cuſtodirẽt. CHRY.q.d.Nõ vos turbari opꝫ ſi
cõicabitis meis paſſiõib⁹:q: vos nõ eſtis potiores. AVG.
Hic aũt vbi di.⌊Nõ eſt ſuus maior dño⌋illũ ſigt ſuũ ptinẽtẽ ad timorẽ caſtuꝫ qui ꝑmanet in ſclm ſcli. CHRY.
Deide ꝛ aliã mitigationẽ ponit:q̃m ꝛ pr̃ cum eis ꝯtumeliã
patit̃ cui iniuriant̃. Un̄ ſeq̄r.⌊Sꝫ hec oĩa faciẽt vobis ꝓp F
nomẽ meũ.⌋ AVG.Que oĩa niſi que dixit odio hẽbũt ꝛ
pſequent̃ ſmonẽq; ꝯtẽnẽt: Quid eſt aũt aliud dicẽ.⌊Pro
pter nomẽ meuꝫ⌋q̄ me in vob̃ odio hẽbũt:me in vob̃ pſe
quent̃:ꝛ ſmonẽ veſtrũ:q: meus eſt ideo nõ ſuabũt. Tãto
igit̃ miſiores qui ꝓp hoc nomẽ iſta faciũt:quãto beatiores
qui ꝓp h̃ nomẽ iſta patiunt̃.Faciunt aũt ꝛ iſta mali malis:
ſꝫ vtriq; miſeri:ꝛ q̄ faciũt:ꝛ q̄ patiunt̃.Quõ aũt h̃ erit vex.
⌊Hec oĩa faciẽt vo.ꝓp nomẽ meũ:⌋cũ illi nõ ꝓp nomẽ chrĩ
faciãt:h̃ eſt ꝓp iuſtitiã:ſꝫ ꝓp iniq̄tatẽ ſuã: Hec q̄ſtio ita ſol
uit̃.Si totũ referat̃ ad iuſtos tanq̄ dictũ ſit.Hec oĩa patiẽ
mini ab eis ꝓp nomẽ meũ. Si aũt⌊Propter nomen meũ⌋
ſic accipit̃.i.qḋ in vobis oderũt ꝛ ꝓpter iuſtitiã quã in vo
bis oderũt.Silr̃ recte dici p̃nt ꝛ boni:cum pſecutioneꝫ fa
ciũt malis:ꝛ ꝓpter iuſtitiã facere quã diligẽdo pſequuntur
maloꝝ:ꝛ ꝓpter iniq̄tatẽ quaꝫ oderũt in ipſis malis. Et aũt
addidit.⌊Quia neſciũt eum qui miſit me⌋ſm eã ſciam di
ctum eſt:qua dr̃ ſcire ꝛ:ſenſus eſt ꝯſummatus.

❡Si nõ veniſſeꝫ ꝛ locut⁹ nõ fuiſſeꝫ eis:pctm̃ nõ Tex.6.
hrẽnt. Nũc aũt excuſationẽ nõ hñt de pctõ ſuo. Sap.6.
Qui me odit:ꝛ pr̃em meuꝫ odit. Si opa nõ fe Luc.10.
ciſſem in eis que nemo ali⁹ fecit:pctm̃ nõ hrẽnt.
Nũc aũt ꝛ viderũt ꝛ oderũt ꝛ me ꝛ pr̃eꝫ meũ.
Sed vt adimpleat̃ ſermo qui in lege eoꝝ ſcri
ptus eſt. Quia odio habuerũt me gratis.

❡CHRY.Ponit iteꝝ dñs aliã diſcipuloꝝ mitigationeꝫ: Pſ.34.
oſtẽdẽs q̄m iniuſte ꝛ in ipm̃ ꝛ in diſcipulos talia opabunt̃. A
Un̄ dicit.⌊Si nõ ve.ꝛ locut⁹ eis nõ fuiſſem:pctm̃ nõ ha.⌋
AVG.Judeis locut⁹ eſt chr̃s nõ alijs gẽtib⁹. Jn eis ḡ vo
luit itelligi mũdũ:qui odit chrm̃ ꝛ diſcipulos eius:imo ꝟo
nõ in eis ſolis:ſꝫ nos q̄ꝫ ad eũdẽ mũdũ ptinere mõſtrauit.
Nũqd ḡ ſine pctõ erãt iudei:qb⁹ chr̃s locut⁹ eſt:anteq̄ chr̃s
in carne veniſſet: Sꝫ magnũ qḋdã pctm̃:nõ om̃e pctm̃ ſb
ḡnali noĩe vult intelligi. Hoc eſt.n.pctm̃:quo tenent̃ cũcta
peccata:qḋ vnuſq̄ſq; ſi nõ habeat:dimittunt̃ ei cũcta pctã.

Marg.: Cũ malis hoĩb⁹ diſplicemus oſtẽdit q̄ aliqd iuſti habemus.

Marg.: Pctm̃ iu deoꝝ fuit q: noluerũt credeꝛ

in chɾiſtũ qui ꝓpterea venit vt in ipſo crederet.

Hoc aũt eſt:q̄ nõ crediderũt in chɾiſtũ:qui ꝓpterea venit vt
credaꝛ in eũ. Hoc ergo pctm̃ ſi nõ veniſſet:nõ vtiq̃ hɾent.
Aduẽt⁹.n.eius quãtũ credẽtib⁹ ſalutaris:tãtũ nõ credẽtib⁹
criminalis fact⁹ eſt. Seqꝛ.[Nũc aũt excuſa.nõ hñt de pecca
to ſuo.] Si aũt hi ad q̃s nõ venit chɾiſtus:nec locut⁹ eſt eis:[ex
cuſationẽ nõ hñt de pctõ ſuo:]cur hic dictuꝫ eſt ꝓpterea iſtos
nõ hɾe:q: venit ⁊ locut⁹ eſt eis. Si aũt hñt vtrũ ad h hñt vt
a penis alienentꝛ:aut vt mitius puniantꝛ? Ad hec inq̃ſita re
ſpõdeo eos hic excuſationẽ:nõ de oĩ pctõ ſuo:ſꝫ de h pctõ
ſuo:q: in chɾiſtum non crediderũt. Sꝫ nõ in eo ſunt niſi:ad q̃s
ꝑ diſcipulos venit:nõ ſunt.n.in pena leuiori ponẽdi qui oĩ
no legẽ chɾiſti accipe noluerũt:⁊ eã quãtũ ad ipſos attinet oĩ
no nullã eẽ voluerũt. Hanc ẽt excuſationẽ pñt hɾe:qui ꝑus
q̃ euãgeliũ chɾiſti audirẽt:vite hui⁹ fine ꝑuẽti ſunt:ſꝫ nõ ideo
pñt effugẽ dãnationẽ. Quicũq̃.n.hoĩes niſi in eo ſaluatore
ſaluentꝛ qui venit q̃rere qđ perierat:ad ꝑditionẽꝫ ſine dubio
pertinebũt:q̃uis dici poſſit:alios leuiores:alios grauiores
penas paſſuros. Ille.n.perire deo dr:qui ab illa btitudine
quã dat ſcis ſuis ꝑ ſuppliciũ ſeparatꝛ. Tãta eſt diuſitas aũt
suppliciorꝫ:quãta eſt diuſitas pctõꝝ:que quõ ſe habeat:al
tius indicat ſapia diuina:q̃ ꝯiectura ſcrutatꝛ:aut effatur hu
mana. CHRY. Quia vbo hincinde cauſabantꝛ:qm̃ ꝓpter pa
trẽ euꝫ ꝑſeq̃bantꝛ:deſtruẽs eoꝝ excuſationẽ dicit [Qui me
odit:⁊ prem meũ odit.] ALCVI. Sic.n.qui diligit filiũ
diligit ⁊ preꝫ:q: vna eſt dilectio pris ⁊ filij:ſic vna nã:ita et
qui odit filiũ odit preꝫ. AVG. Sꝫ cũ ſupius dixerit. Ne
ſciũt eũ qui me miſit:quõ pñt odiſſe quẽ neſciũt? Si.n.deũ
nõ qđ eſt ipe:ſꝫ neſcio qđ aliud eũ ſuſpicantꝛ aut credũt:nõ
vtiq̃ ipm oderũt:⁊ de hoĩbus qđẽ fieri põt vt eos ſepe q̃s
nunq̃ vidimus oderimus vl diligamus:fama de aliq̃ ſer
mocinãte:vel bñ vel male. Sꝫ quõ de quo nã nob intimatꝛ
dicẽdus eſt ignot⁹? Nõ.n.ei⁹ facie corpali nob intimatꝛ:ſꝫ tũc
nob ad cognẽꝫ:pꝫ qñ eius mores ⁊ vita nõ latẽt:alioqn nec
ſeipm noſſe qſq̃ põt:qui videre faciẽ ſuã non põt. Sꝫ ple
rũq̃ in eis noſtra credulitas falliꝛ:q: nõnunq̃ ⁊ hyſtoria:⁊
multo mag fama mẽtiꝛ. Pertinet aũt ad nos:vt q: nõ poſ
ſumus hoiuꝫ indagare ꝯſciaꝫ:de ipis reb⁹ habeamus verã
certãq̃ ſniaꝫ. Qñ g̃ nõ erratꝛ in rebus vt recta ſit iprobatio
vitioꝝ vtutũq̃ approbatio:ſi erratꝛ in hoĩbus:venialis eſt
humana tẽtatio. Proinde ſic fieri põt vt hõ bon⁹ hoĩeꝫ bo
nũ oderit:neſciẽs nõ ipm:ſꝫ qđ putat eẽ ipm:vel poti⁹ dili
gat neſciẽs eũ bonũ diligit:qđ eſt ille:ita fieri põt vt hõ in
iuſtus hoĩeꝫ oderit iuſtũ:⁊ tñ dũ euꝫ credit iniuſtũ:diligat
nõ ipm ſed qđ putat eſſe ipm:queãdmoduꝫ aũt hoĩes:ſic ⁊
deũ. Vñde ſi iterrogarentꝛ iudei vtrũ diligerẽt deũ:ſe dili
gere rñderẽt:nõ ex aĩo mẽtiẽtes:ſꝫ errãdo poti⁹ opinãtes:
quõ.n.diligerẽt preꝫ vitatis qui hñt odio vitatẽ? Nolũt.n.
ſua facta dãnari:⁊ h hꝫ vitas. Tãtũ igiꝛ oderũt vitatẽ:quã
tũ oderũt ſuas penas q̃s talib⁹ irrogat. Neſciũt aũt illã eẽ
vitatẽ:que tales q̃les ipſi ſunt dãnat:ac ꝑ hoc q: vitatẽ quã
iudicãte dãnantꝛ:de pre deo natã neſciũt:etiã ipm ⁊ neſciũt
⁊ oderũt. CHRY. Sic igiꝛ nõ hñt ingt excuſationẽ:ꝑ h
q: eã que a ſmonib⁹ doctrinã tribuebã:ſꝫ ⁊ eã que ab opi
bus adieci ſm moyſi legeꝫ:qui ab eo q: hoc facit ꝑſuaderi
vniuſos iuſſit:cũ ad pietatẽ ducat:⁊ miracula tribuat. Vñ
ſbdit.[Si opa nõ fe.in eis q̄ ne.alius fecit:pctm̃ nõ hɾent.]
AVG. Hoc.ſ.pctm̃ qđ in eũ loquẽtẽ ⁊ opantẽ nõ credide
rũt. Sed qđ eſt qđ addidit [que nemo alius fecit?] Nulla
q̃ppe in opib⁹ chɾiſti videntꝛ eẽ maiora q̃ ſuſcitatio mortuo
rũ:qđ ſcimus ẽt antiq̃s feciſſe ꝓphas:fecit tñ aliq̃ chɾiſtus que
nemo alius fecit. Sꝫ rñdetꝛ nob ⁊ alios feciſſe:que nec ipſe
nec ali⁹ fecit. Sꝫ q: tã multa vitia ⁊ malas valitudines ve
xationeſq̃ mortaliũ tãta ptãte ſanaret:nullus oĩno legitur
antiq̃rũ:vt.n.taceatꝛ q: iubẽdo ſic occurrebãt:ſaluos ſingu
los fecit. Marcus dicit q: quocũq̃ itroibat in vicos vel in

B

Qui legeꝫ xpi accipe noluerũt: ⁊ eaꝫ quã tũ poterãt nullaꝫ eſſe voluerũt: non modi cam penã merẽtur.

C

D

Qñ nõ erratꝛ in reb⁹ vt recta ſit iprobatio vitioꝝ virtutũq̃ approbatio: ſi erratꝛ in hoĩbus eſt venial cul pa.

E

Mar.6.

villas aut in ciuitates:in plateis ponebãt īfirmos:⁊ depca
bantꝛ:vt vel fimbriã veſtimẽti ei⁹ tãgerẽt:⁊ quotquot tãge
bãt eũ ſalui fiebãt.[Hec nemo alius fe.in eis.] Sic.n.itelli
gẽdũ eſt q: ait.[In eis]nõ iter eos:vel corã eis:ſꝫ ꝓrſus in
eis:q: ſanauit eos:nemo tñ ali⁹ fecit qcũq̃ talia opa in eis
fecit:qm̃ qſq̃s alius hõ aliqđ eoꝝ fecit:ipo faciẽte fecit. hec
aũt ipſe nõ illis faciẽtib⁹ fecit:ſꝫ hec ⁊ ſi pr aut ſpũſſcũs fe
cit:nemo alius fecit:q: toti⁹ trinitatis vna ſba eſt. His g̃ bñfi
cijs amorẽ nõ odiũ retribuẽ debuerũt:⁊ h eis exprobrans
adiũgit dĩ.[Nũc aũt vide. ⁊ ode.me ⁊ pa.meũ.] CHRY.
Hoc aũt dicit ne diſcipuli dicãt. Cur igiꝛ itra tot nos indu
xiſti mala? Nõne ꝑlia ⁊ odiũ ꝑdidiſti:ſꝫ ⁊ ꝓphiaꝫ inducit
euꝫ ſbdit.[Sꝫ vt adimpleatꝛ ſmo qui in lege eo.ſcri.eſt:qa
odio habue.me gra.] AVG. 12° de tri. Legis noĩe aliqñ
ſiḡt oĩa veteris teſtamenti ſcãꝝ ſcripturaꝝ ſignantꝛ eloq̃a:⁊
ita dñs h dicit.[In lege eo.ſcri.eſt:]cum legatꝛ in pſalmis.
AVG. ſup Joã. Eoꝝ aũt legẽ dicit nõ ab ipſis inuẽtã:ſed
ipſis datã. Gratis aũt odit qui nullũ ex odio cõmoduꝫ q̃rit
vel incõmodũ fugit:ſic oderunt deũ impij:ſic diligũt iuſti:vt
alia ꝑter illũ bona nõ expectent: qm̃ ipſe erit in oĩbus oĩa.
GREG. 25° moral. Aliud eſt aũt bona nõ facere:aliud bo
noꝝ odiſſe doctorẽ:ſic aliud eſt ex ꝑcipitatiõe:aliud ex de
liberatiõe peccare. Ex īfirmitate.n.plerũq̃ ſolet accidere
amare bonũ:ſed iplere nõ poſſe. Ex ſtudio aũt peccare:eſt
bonũ nec facẽ nec amare. Sic g̃ nõnunq̃ grauius eſt pctm̃
diligẽ q̃ ꝑpetrare:ita nequs eſt odiſſe iuſtitiã q̃ nõ feciſſe.
Sũt g̃ nõnulli in eccl̃ia q nõ ſolũ bona nõ faciũt: ſꝫ ẽt pſe
quuntꝛ:⁊ que ipi facere negligũt ẽt in alijs deteſtantꝛ. Hoꝝ
pctm̃ nõ ex īfirmi^te^ aut igrãtia:ſꝫ ex ſolo ſtudio ꝑpetratꝛ.

¶ Cum aũt venerit paraclit⁹ queꝫ ego mittã vo
bis a pre:ſpũm veritatis qui a pre ꝓcedit:ille te
ſtimoniũ ꝑhibebit de me. Et vos teſtimoniuꝫ
ꝑhibebitis:qa ab initio mecum eſtis.

¶ CHRY. Poſſent diſcipuli dño dicere. Si vba a te au
dierũt que nullus dixit: ſi opa viderũt que nullus alius fe
cit:⁊ tñ nõ ꝑfuerũt. Si oderũt ⁊ preꝫ tuũ ⁊ te cũ eo:cui⁹ grã
nos mittis:qualr digni fide erimus? Ne igiꝛ hec cogitãtes
turbentꝛ:ꝯſolationẽ inducit dicẽs.[Cũ aũt ve.paraclit⁹ quẽ
ego mittã vob a pre:ſpm̃ vitatis qui a pre ꝓcedit:ille teſti
monium ꝑhibebit de me.] AVG. Tanq̃ diceret. Odio
me habuerũt ⁊ occiderũt videntes:ſꝫ tale de me teſtimoniũ
paraclit⁹ ꝑhibebit:vt eos faciat in me credẽ non videntes:⁊
q: ille ꝑhibebit:⁊ vos ꝑhibebitis. Vñ ſequitꝛ.[Et teſtimo
niũ ꝑhibebitis.] Ille cordib⁹ vr̃is īſpirãdo:vos vocib⁹ vr̃is
ſonãdo:vñ poteritis ꝑdicare qđ noſtis.[Quia ab ini.mecũ
eſtis.] qđ modo nõ facitis:q: illi⁹ ſpũs plenitudo nõdũ ad
eſt vob. Dabit.n.vobis fiduciã teſtimoniuꝫ ꝑhibẽdi chari
tas dei diffuſa in cordib⁹ vr̃is per ſpm̃ ſcm̃ qui dabitꝛ vob.
Ille quippe teſtimoniũ ꝑhibẽs ⁊ teſtes fortiſſimos faciẽs:
abſtulit amicis chɾiſti timorẽ:⁊ inimicoꝝ odiũ ꝯuitit in amo
reꝫ. DYDY. de ſpũſctõ. Spũs aũt ſcm̃ veniẽtẽ ꝯſolato
rẽ dicit:ab opatione ei nomen īponẽs:q: nõ ſolũ eos q̃s ſe
dignos eẽ repit ab oĩ ꝑturbatione reddit alienos. veruꝫ in
credibile qđdã gaudiũ eis tribuit. Sempiterna q̃ppe leti
tia in eoꝝ corde vſatꝛ:quoꝝ ſpũſſanctus habitator eſt. Iſte
ſpũs ꝯſolator a filio mittitꝛ:nõ ſm angeloꝝ aut ꝓphaꝝ aut
apłoꝝ miniſteriũ. Sꝫ vt mitti decet a ſapiẽtia ⁊ vtute ſpm̃
dei indiuiſam hñtẽ cuꝫ eadẽ ſapiẽtia ⁊ vtute nãꝫ. Eteniꝫ fi
lius miſſus a pre nõ ſeparatꝛ atq̃ diſiũgitꝛ ab eo:manẽs in
illo:⁊ hñs illuꝫ in ſemetipſo qui ſpũſſcũs ſupradicto modo
miſſus a filio:de pre egreditꝛ nõ aliũde ad alia trãſmigrãs.
Quõ.n.pr nõ ꝯſiſtit in loco:cuꝫ vltra oẽm corpoꝝ ſit nãm:
ita ⁊ ſpũs veritatis nequaq̃ locoꝝ fine clauditꝛ:cum ſit in
corporalis ⁊ excellens vniuerſam creaturarum eſſentiam.
CHRY.

F

Aliqñ noĩe legiſ oĩa veteris teſtamenti ſignat eloq̃a.

Tex.7.

A

Rom.5.

B

Spũſſcũs q̃s replet nõ ſoluꝫ a malis liberat; ſꝫ ẽt letificat ꝯſolat.

CHRY. Propterea ꝟo nõ ſpm̃ ſcm̃: ſʒ ſpm̃ ꝟitatis eũ vocauit: vt oñdat ꝙ erit fidedignus. Dicit aũt ꝙ a pr̃e ꝓce dit: oia certiſſime nouit: quẽadmodũ ipſe ait de ſeipſo. Quĩ
ū.8. noui vñ venio ꝛ quo vado. DYDY. Sʒ cũ poſſet dicere a deo ſine oipotẽte nihil hoꝝ tetigit: ſʒ ait. [A pr̃e:] nõ ꝙ pr̃ a deo oipotẽte ſit alius: ſʒ ſcḋm ꝓprietatẽ pr̃is itellĩm pariẽtis: egredi ab eo dr̃ ſpũs ꝟitatis. Mittẽte aũt filio ſpũs ꝟitatis: ſil̃ mittit ꝛ pr̃ ꝓ: cũ eadẽ volũtate pr̃is ꝛ filij ſpũs veniat.

Spũſſcũs qñ a filio mittit: mittit ẽt a pr̃e: q2 hoꝝ vna eſt voluntas.

THEO. Et al's qdẽ pr̃em dicit mittẽ ſpm̃: nũc aũt eũ ſe miſſurũ dixit: eq̃pollẽtiã denotat. Ne aũt cẽſeret̃ venīd cõtra pr̃eʒ velut ab alia pr̃ate trãſmittẽs ſpm̃ addidit. [A patre:]
C q̃ſi acceptãte pr̃e ꝛ pariter deſtinãte. Cũ aũt audis ꝙ ꝓcedit: ne itelligas ꝓceſſum miſſionẽ eẽ illatã extrinſecus: qua mittunt̃ adminiſtratoꝝ ſpũs: ſed qdã differẽs excepte actionis ꝓprĩꝫ ꝓceſſum appellat vni pncipali ſpũi attributũ. Originalis.n. ↄſiſtẽtia ſpũs eſt ꝓceſſus: nõ g̊ ꝓcedere pro mittẽ ſumẽdũ eſt: ſʒ ex pr̃e nãlẽ eẽntiã obtinẽ. AVG. Dic
D aliqs forſitan q̃rit: vtrũ ꝛ a filio ꝓcedat ſpũſſcũs. Filiꝰ.n. ſolius pr̃is eſt filiꝰ: ꝛ pr̃ ſoliꝰ filij eſt pr̃. Spũs aũt ſcũs nõ eſt
mat.10. vniꝰ eoꝝ ſpũs ſʒ amboꝝ: qñ qdẽ dicit ipſe chr̃s. Spũs pr̃is
Gal.4. vĩi qui loqt̃ in vob. Et dicit Apl's. Miſit deus ſpm̃ filij ſui in corda vr̃a. Nec ob aliud eſtimo ipm̃ ꝓpe vocari ſpm̃: cũ ẽt ſi de ſingulis iterrogemur nõ poſſumus niſi ꝛ pr̃em ꝛ filiũ ſpm̃ dicere. ꝙ g̊ cõiter vocant̃ ꝛ ſinguli: hoc ꝓpe vocari oportuit eũ qui nõ eſt vnus eoꝝ: ſʒ in quo cõitas apparet eoꝝ amboꝝ. Cur g̊ nõ credamꝰ ꝙ ẽt de filio ꝓcedat ſpũſſcũs: cum filij q̃ʒ ipſe ſit ſpũs? Si.n. ab eo nõ ꝓcederet: nec
Ifra.20. poſt reſurrectionẽ diſcipulis ſuis iſufflaſſet dicẽs. Accipite ſpm̃ ſcm̃. De hac q̃ʒ ꝟtute credẽdus eſt dicere euãgeliſta.
Luc.6. Uirtꝰ de illo exibat ꝛ ſanabat oẽs. Si g̊ ꝛ de pr̃e ꝛ de filio ꝓcedat ſpũſſcũs: cur filiꝰ dixit. [De pr̃e ꝓcedit] niſi queadmodũ ſolẽt ad eũ referre: ꝛ ꝙ ipſius eſt de quo ipſe eſt. Uñ
ū.7. illud eſt qḋ ait. Mea doctri. nõ eſt mea: ſʒ eiꝰ qui me miſit. Si igit̃ hec itelligat̃ eius doctrina: quã tñ dixit nõ ſuã ſed pr̃is: quãto magis ꝛ itelligẽdus eſt ꝛ de ipſo ꝓcedẽ ſpũſſcũs:
E vbi ſic ait. [De pr̃e ꝓcedit:] vt nõ diceret. De me non ꝓcedit. A quo aũt hʒ filiꝰ vt ſit deus: ab illo hʒ vtiq; vt ꝓcedat ab eo ſpũſſcũs. Hinc vtcũq; etiã illḋ itelligit̃: cur nõ dicat̃ natꝰ eẽ: ſʒ potiꝰ ꝓcedẽ ſpũſſcũs: qm̃ ſi ꝛ ipſe filiꝰ diceret̃: amboꝝ vtiq; filiꝰ diceret̃: qḋ abſurdiſſimũ eſt: filiꝰ qppe nullus eſt duoꝝ niſi pr̃is ꝛ matris. Abſit aũt vt iter deũ pr̃eʒ ꝛ deũ filiũ tale aliqd ſuſpicemur: q2 nec filiꝰ hoīꝫ ſil̃ ex pr̃e ꝛ ex mr̃e ꝓcedit: ſʒ cũ in mr̃eʒ ꝓcedit ex pr̃e: nõ tũc ꝓcedit ꝛ ex mr̃e. Spũs aũt ſcũs nõ de pr̃e ꝓcedit in filiũ ꝛ de filio ꝓcedit ad ſcificãdã creaturã: ſʒ ſil̃ de vtroq; ꝓcedit. Neq; eĩ poſſumus dicere ꝙ nõ ſit vita ſpũſſcũs: cũ vita pr̃: vita ſit filiꝰ. ac per h̃ ſicut pr̃ cũ habeat vitã in ſemetipſo: dedit ꝛ filio vitã hr̃e in ſemetipſo: ſic ei dedit vitã ꝓcedere de il-
ū.5. lo ſicut ꝓcedit ꝛ de ſeipſo.

Spũſſcũs ꝓcedit ſil̃ de pr̃e ꝛ filio: nõ de pr̃e i filiũ ꝛ de filio i creaturas.

Cap. XVI.

Tex.1. Hec locutꝰ ſum vobis vt nõ ſcãdalizemini.
mat.24. Abſq; ſynagogis facient vos.
Mar.13 Sʒ venit hora vt ois qui iterficit vos
Luc.21. arbitret̃ obſequium ſe pr̃ſtare deo. Et hec faciẽt vobis: q2 nõ nouerũt pr̃em neq; me. Sed hec locutꝰ ſum vobis: vt cũ venerit hora eoꝝ: reminiſcamini: q2 ego dixi vobis. Hec aũt vobis ab initio nõ dixi: q2 vobiſcũ eram.

A AVG. Merito ꝓmiſſo ſpũſctõ quo in eis opante fierẽt teſtes eius ſubiũxit. [Hec locutꝰ ſuʒ vo. vt nõ ſcãda.] Cũ.n. charitas dei diffundit̃ in cordibꝰ nr̃is per ſpm̃ ſcm̃: qui da-
Ro.5. tus eſt nob: fit pax multa diligẽtibus legẽ dei: vt nõ ſit illis
Ps. 118 ſcãdalũ. Deide que paſſuri eẽnt exp̃mẽs ait. [Abſq; ſynagogis faciẽt vos.] CHRY. Iam enĩ cõpoſuerãt: vt ſiqs ↄfeſſus fuerit chriſtũ: ext̃ ſynagogam fieret. AVG. Quid
ū.9. aũt mali erat aplis expelli de iudaicis ſynagogis quaſi nõ fuerint inde exituri: etiã ſi eos nullus expelleret? Sʒ h̃ voluit denũtiare: q2 iudei chr̃m nõ fuerãt recepturi a quo iſti nõ fuerãt receſſuri. Naʒ q2 nõ erat vllus alius pp̃ls dei: q̃ʒ illud ſemẽ habrae: ſi cog̊ſcerẽt chriſtũ: nõ alie fierẽt eccl'ie chriſti alie ſynagoge iudeoꝝ. Qḋ q2 noluerũt: qd reſtabat niſi vt remanẽtes ext̃ chr̃m ext̃ ſynagogã facerẽt eos: qui nõ reliquerũt chr̃m? Deide cũ h̃ eis dixiſſet adiecit. [Sʒ venit hora vt ois qui iterfi. vos: arbitret̃ obſe. ſe pr̃ſtare deo.] Que ꝟba ita ſubiecit tanq̃ʒ ex h̃ ↄſolaret̃ eos: qui de ſyna-

Si iudei i xp̃ʒ credidiſſent: nõ alie eſſent eccl'ie: alie ſynagoge: ſed idem.

B gogis iudaicis pellerent̃. An forte de ſynagogis illa ſeparatio ſic eos fuerat turbatura vt mori vellẽt potius q̃ʒ in hac vita ſine iudeoꝝ ↄgregatiõibꝰ morari: vt ſic turbarent̃: qui dei nõ hominũ gl'iam qrebãt? Iſte itaq; ſenſus eſt in his ꝟbis. [Ext̃ ſynagogã faciẽt vos:] ſʒ nolite ſolitudinẽ formidare. Separati quippe a ↄgregationibꝰ eoꝝ: taʒ multos in noĩe meo cõgregabitis: vt illi metuẽtes ne tẽplum qḋ erat apud eos: ꝛ oia legis veteris ſacra deſerant̃: ſic interficient vos: vt deo arbitrent̃ ſe pr̃ſtare obſeqũ: zelũ dei hñtes: ſed
Ro.10. nõ ſcḋm ſciaꝫ. Hoc.n. de iudeis dictũ debemus accipe de qbus dixerat. [Ext̃ ſynagogã faciẽt vos.] Nã teſtes.i. martyres chr̃i: etiã ſi occiſi ſunt a gẽtilibꝰ: nõ tñ illi arbitrati ſunt deo: ſʒ dijs ſuis falſis obſeqũ ſe pr̃ſtare: iudeoꝝ aũt ois qui occidit p̃dicatores chr̃i: deo ſe putauit pr̃ſtare obſequm credẽs ꝙ deſererẽt deũ iſrl' qcũq; ↄuerterent̃ ad chr̃m. Hinc g̊ accẽſi ꝛ zelũ dei hñtes: ſʒ nõ ſcḋm ſciaꝫ obſequm ſe deo pr̃-
Ro.10. ſtare credẽtes occidebãt eos. CHRY. Deinde ↄſolatio-
C nẽ inducit dicẽs. [Et hec oia fa. vobis: q2 nõ noue. pa. neq; me.] q.d. Sufficit vobis in ↄſolationẽ ꝓp me ꝛ pr̃eʒ hec pati. AVG. Ne aũt ignaros atq; imꝑitos aĩos mala iꝓuiſa: q̃uis cito trãſitura turbarẽt: hãc fuiſſe cãm: vt hec eis p̃nũtiaret oſtẽdit ſubdẽs. [Hec locutꝰ ſum vo. vt cũ ve. ho. eoꝝ remini. q2 dixi vob.] Hora eoꝝ hora tenebroſa: hora nocturna: ſʒ nox iudeoꝝ ſeparati a ſe dieʒ chr̃ianoꝝ nulla ↄfuſione fuſcauit. CHRY. Sed ꝛ ꝓp aliã cãm h̃ p̃dixit:
D vt nõ dicerẽt: qm̃ nõ p̃uidit futura. ꝛ hoc ſignat cum dicit. [Reminiſcamini: q2 ego dixi vob.] ꝛ vt nõ poſſent dicere: qm̃ blãdiẽs nobis eã que ad gr̃am dicebat ſolũ. cuius aũt gr̃a h̃ a pncipio nõ dixit: oſtẽdit dicẽs. [Hec autẽ ab initio vo. nõ di. q2 vobiſcũ eraʒ:] q2.ſ. in cuſtodia mea eratis: ꝛ licitũ erat iterrogare: qñ volebatis ꝛ ſup me totũ bellũ ꝟtebat̃. Uñ ſupfluũ erat h̃ a pncipio vobis dicere: nõ q2 hec tũc nõ noueram ꝓpea nõ dixi. AVG. Sed alij tres euãgeliſte eum p̃dixiſſe iſta demõſtrãt: anteq̃ʒ vẽtũ eẽt ad cenã:
E qua pacta ſcḋm Ioãnẽ iſta locutꝰ eſt. An forte hinc iſta ſoluitur q̃ſtio: q2 ꝛ illi eum narrãt ꝓximũ fuiſſe paſſioni cũ hoc diceret: nõ g̊ ab initio qñ cum illis erat. Sed mattheus nõ ſolũ iminẽte paſſione: verũetiaʒ ab initio hec denũtiata eẽ cõmemorat. Quid ſibi g̊ vult ꝙ hic dicit [hec aũt ab initio nõ di.] niſi q2 ea que hic dicit de ſpũſctõ: ꝙ ſit venturus ad eos ꝛ teſtimoniũ ꝓhibiturus qñ mala paſſuri ſunt: hec eis ab initio nõ dixit: qm̃ cũ ipſis erat: ꝛ eius pr̃ntia ↄſolabantur. Abſceſſurus aũt oportebat vt diceret illũ eſſe vẽturũ per quẽ charitate diffuſa in cordibꝰ ſuis ꝟbũ dei cũ fiducia p̃dicarẽt. CHRY. Uel p̃dixit qdẽ qm̃ flagella patiẽ-
Ro.5. tur. Nõ aũt ꝙ mors eoꝝ reputaret̃ vt dei cultura: qḋ maxime poterat eos attonitos facere. Uel q2 illic ea que agẽtibus debebãt pati dixit: hic aũt ꝛ iudaica adiecit.

Xp̃s apl'is vẽtura mala predicit ne apl'i cõqueri potuiſſent dicẽtes nob iſta non dixit.

Et nũc vado ad eum qui miſit me: ꝛ nemo ex
Tex.2. vob iterrogat me quo vadis. Sʒ q2 hec locutꝰ ſuʒ vobis: triſtitia iplevit coꝛ veſtrũ. Sed ego ꝟitateʒ dico vobis: expedit vobis vt ego vadã. Si enim nõ abiero: paraclitꝰ nõ veniet ad vos.

Si aűt abiero: mittā eū ad vos. Et cum venerit ille arguet mūdū de peccato: & de iuſtitia: & de iudicio. De peccato qdem: qz nō crediderūt in me. De iuſtitia vo qa ad patrē vado: & iam nō videbitis me. De iudicio aūt quia princeps huius mundi iam iudicatus eſt.

A ¶ CHRY. Quia diſcipulos nōdū pfectos triſtitia impugnabat: eos dñs increpādo dirigit di. [Et nūc va. ad eū qui me miſit: & ne. ex vob iterrog. me quo va.] Audiētes. n. qm̄ qui iterficiet vos: opinabit ſe obſeqnz pſtare deo: ita ceciderūt vt nihil ei loq̄rent. Et ideo ſbdit. [Sz qz hec lo. ſum vo. triſti. iple. cor ve.] Non parua aūt & hec mitigatio ſcire eos: qm̄ ſciuerat dñs triſtitie coꝝ ſupabūdātiā: & pp deſertionē ei⁹: & pp mala que didicerāt ſe paſſuros: & neſciebant ſi poſſent virilr ferre. AVG. Uel qz ſupi⁹ iterrogauerūt eū quo eēt iturus: & rñderat eis ſe iturū quo ipſi tūc venire nō poſſent: nunc ita ſe pmittit iturū vt nullus coꝝ q̄ vadat iterroget. Et h̄ eſt qd̄ dicit [Et ne. ex vo. iterro. me quo vadis.] Eūtē. n. in celū nō v̄bis q̄ſierūt: ſed oculis deduxerūt. Videbat aūt dñs qd ſua v̄ba in coꝝ cordib⁹ agerēt: ſpūalē qppe nōdū iteri⁹ hñtes ꝯſolationē quā per ſpm̄ ſcm̄ fuerāt habituri: id qd̄ exteri⁹ in chr̄o videbant amittē metuebāt: & qz ſe amiſſuros eē illo vera denūtiāte dubitare nō poterāt ꝯtriſtabat humanus affect⁹: qz carnalis deſolabat aſpect⁹. Un̄ ſeqt. [Sz qz hec locu. ſuz vo. triſti. iple. cor ve.] Nouerat aūt ille qd eis potius expediret: qz viſus iterior ipſe eſt melior quo eos cōſolaturus erat ſpūſſcūs. Un̄ ſubdit. [Sz ego veri. dico vo. expe. vo. vt ego va.] CHRY. q. d. Et ſi milies ꝯtriſtemini opz vos audire: qz me recedē: vobis cōfert. Quid aūt ꝯferat oñdit ſbdēs. [Si. n. nō abie. paracli. nō ve. ad vos.] AVG. p̊ de tri. Hec aūt dixi nō pp ineq̄litatē v̄bi dei: & ſpūſſancti: ſz tanq̄ ipedimēto eēt pñtia filij apud eos: quo min⁹ veniret ille qui minor nō eēt: qz non ſemetipm̄ exinaniuit ſic̄ fili⁹ formā ſui accipiēs. Oportebat ḡ vt auferret ab coꝝ oculis forma ſui quā iruētes h̄ ſoluz chr̄m eē putabāt: qd̄ videbāt. Un̄ ſeqt. [Si aūt abie. mit. euz ad vos.] AVG. Nunqd aūt hic poſit⁹ eū nō poterat mittē quē ſcimus ſup eum baptiʒatū veniſſe: atq̄ manſiſſe: imo xp̄o a quo ſcimus eū nunq̄ ſepabilē fuiſſe. Quid eſt ḡ. [Si nō abie. paracli. nō ve. ad vos:] niſi nō poteſtis cape ſpm̄ q̄diu ſm̄ carnē noſſe pſiſtitis chr̄m. Chr̄o aūt diſcedēte corpalr nō ſolū ſpūſſcūs: ſz & pr̄ & fili⁹ illis affuit ſpūalr. GREG. 8° moral. Ac ſi apte diceret. Si ab intētionis vr̄e oculis corpus nō ſbtraho: ad itellm̄ vos inuiſibilē per ꝯſolatoriū ſpm̄ nō pduco. AVG. de x̄. dñi. Hāc aūt habitudinē ſpūs paraclit⁹ attulit: ab oculis carnis forma ſerui remota quā de v̄ginis vtero accepit: in ipſa dei forma in qua pr̄i eq̄lis etiā cū in carne dignat⁹ eſt apparē: pmāſit: purgata mētis acie oſtēderet. CHRY. Quid aūt hic dicūt: qui nō ꝯuenientē de ſpūſcō hñt opionē. Nūqd expedit dñatorē abire: & ſeruū accedē: Que aūt ſit vtilitas aduenientis ſpūs oñdit euz ſbdit. [Et cū vene. ille arguet mūdū de pecca. de iuſti. & de iudicio.] AVG. Nunqd aūt chr̄s nō arguit mūdū: an forte qz chr̄s in iudeoꝝ tm̄ gēte locut⁹ eſt: mūdū nō vr̄ arguiſſe. Spūs aūt ſcūs in diſcipulis eius toto orbe diffuſis nō vnā gētē itelligit arguiſſe ſz mūdū. Sz qs audeat dicere q per diſcipulos chr̄i arguat mundū ſpūſſcūs: & nō arguat chr̄s cuz clamet Apl's. An experimētū q̄ritis eius qui in me loquit chr̄s: Quos itaq̄ arguit ſpūſſcūs vtiq̄ & chr̄s. Sed dixit [ille arguet mūdū.] q. d. Ille diffundet in cordibus vr̄is charitatē. Sic. n. timore depulſo arguēdi hēbitis libertatē. Exponit deide qd̄ dixerit dicēs. [De pec. qdē: qz nō crediderūt in me.] Hoc. n. petm̄ q̄ſi ſolū pre ceteris poſuit: qz hoc manēte cetera detinent: & h̄ diſcedēte cetera dimittunt. AVG. de x̄. dñi. Sz multū itereſt: vtrū qſq̄ credat ipm̄ eē chr̄m: & vtrū credat in chr̄m. Nā ipm̄ eē chr̄m & demones crediderūt: ille xp̄o credit in chr̄m: qui & ſpat in chr̄ſtum & diligit chr̄m. AVG. ſup Joā. Arguit ḡ mūdus de petō: qz in chr̄m nō credit: & arguit de iuſtitia coꝝ qui credūt. Ipa qppe fideliū cōparatio: ifideliū eſt vituperatio. De iuſtitia vo qz ad pr̄ez vado. Et qm̄ iſta vox ifideliū eē ꝯſueuit: quo credimus qd̄ nō videmus: Ideo credētiū iuſtitiā ſic oportuit diffiniri. [Quia ad pr̄ez vado: & iaz nō videbitis me.] Beati. n. qui nō vidēt & credūt. Nā & qui viderūt chr̄ſtū: nō in eo laudata eſt fides coꝝ: quia credebāt qd̄ videbāt. i. filiū hoīs: ſz qz credebāt qd̄ nō videbāt. i. filiū dei. Cū vo & ipa forma ſui ſbtracta coꝝ eēt aſpectib⁹: tūc ex oī pte ipletū eſt. Juſtus ex fide viuit. Erit itaq̄ nr̄a iuſtitia de qua mūdus arguit: qm̄ in me quē nō videbitis credetis. Et qm̄ me videbit: qm̄ tūc ſic̄ ero videbit me: qd̄ nō ſum vobiſcū mō. i. nō videbitis mortalē: ſz ſempiternū. Dicēdo eiʒ. [Jā nō videbitis me:] velut nunq̄ eos de cetero viſuros chr̄m pnūtiauit. AVG. de x̄. dñi. Uel aliter. Illi nō crediderūt ipe ad pr̄ez vadit: illoꝝ ḡ petm̄: ipſius aūt iuſtitia. Qd̄. n. ad nos venit: mīa eſt: iuſtitia vo q ad pr̄ez vadit ſm̄ illd̄ apli. Propter qd̄ & de⁹ exaltauit illū. Sz ſi ſolus vadit ad patrē qd nob pdeſt: An ideo ſolus qz chr̄s vnus eſt cuz oib⁹ mēbris ſuis: tanq̄ caput cum corpe ſuo. Arguit ḡ mundus de peccato in eis qui nō credūt in chr̄m. Et de iuſtitia in eis q reſurgūt in mēbris chr̄i. Seqt. [De iudicio aūt qz pnceps mūdi hui⁹ iam iudi. eſt.] i. diabolus pnceps iniq̄rū: qui corde nō habitāt: niſi in h̄ mūdo quē diligūt. Hoc aūt ipo quo foris miſſus eſt iudicat⁹ eſt: & de h̄ iudicio mundus arguit: qz fruſtra de diabolo q̄rit: qui nō vult credē in chr̄m quez iudicatū. i. foras miſſuz: & pp nr̄az exercitationē forinſecus expugnare pmiſſum nō ſolū viri: ſz etiā mulieres & pueri & puelle martyres vicerūt. AVG. ſup Joā. [Uel iudicat⁹ eſt:] qm̄ iudicio ignis eterni irreuocabilr deſtinatus eſt. Et de h̄ iudicio mūdus arguit: qm̄ cū ſuo pncipe iudicat quē ſupbū atq̄ ipiuz imitat. Credāt itaq̄ hoīes in chr̄m: ne arguant de petō ifidelitat ſue: quo peccata oīa detinent. Trāſeant in nūm fideliū: ne arguant de iuſtitia coꝝ q iuſtificatos nō imitant. Caueāt futurū iudiciū: ne cuz mūdi pncipe iudicent: quez iudicatū imitant. CHRY. Uel aliter. [Arguet mūdū de petō.] i. oēs coꝝ excuſatiōes abſcidet: & oñdet eos peccaſſe nō credētes in me: dū videbūt ſpūſſancti donationē ineffabilē inuocato me fieri. AVG. de q̄ſti. no. & ve. teſt. Hoc ēt mō ſpūſſcūs de peccato arguit mūdū: qz in noīe ſaluatoris qui reprobat⁹ eſt a mūdo v̄tutes opat⁹ eſt. Saluator aūt reſuata iuſtitia: nō trepidauit reuerti ad euz qui ſe miſerat: & p id qd̄ regreſſus eſt pbauit ſe inde veniſſe. Un̄ ſeqt [Et de iuſtitia: qz ad pr̄ez vado.] CHRY. Id eſt ire ad pr̄em erit arg^m q irrephēſibilē agebā vitā: vt nō poſſint adhuc dicē: qm̄ hic hō petōr eſt: & nō eſt ex deo. Rurſus qm̄ expugnauit adūſariuz: nequaq̄ aūt petōr exiſtēs expugnaſſet. Nō pñt dicere q demonium habeo: & q ſeductor ſuz. Qm̄ aūt ꝯdēnat⁹ eſt pp me: ſciēt q ꝯculcabūt eū poſtea: & q reſurrectionē meā manifeſte ſciēt: nō. n. me valuit detinē. AVG. de q̄ſtio. ve. & no. teſta. Uidētes etiā demones aīas de iferis ire ad celos: cognouerūt adiudicatum eſſe pncipem huius mūdi: vt reus fact⁹ in cauſa ſaluatoris que tenebat amitteret. Hec quidē aſcēdente ſaluatore viſa ſunt: ſed ſupueniente in diſcipulis ſpirituſancto palam aperteq̄ manifeſta ſunt.

¶ Adhuc multa habeo vobis dicere: ſz nō poteſtis portare modo. Cuz aūt venerit ille ſpūs veritatis docebit vos oēm v̄itatē. Nō. n. loquet a ſemetipo

Marginal notes: Act. p̊ — Apli ꝯtriſtabant de xp̄i carnali aſpectu quez amittere timebāt: nōdū cognoſcētes ſctiſpiri⁹ ꝯſolationē q̄ in eos ventura erat. — B — C — Spūſſcūs aduenīens i aplis docuit eos chr̄m cognoſcē q̄lis eſſet in forma dei & pr̄i eq̄lis. — 2. cor. 13 — D — Infra. 20. — Ro. 4°. — E — Phil. 2° — F — In petō ifidelitatis oīa peccata dtinent — G — 8. 9. — Demones videntes aīas de iferis ad celos ire cognouerūt pncipem mūdi adiudicatū. — Lx. 3.

ſemetipſo:ſed quecūq; audiet loquet̃: ⁊ que fu
tura ſunt annunciabit vob. Jlle me clarificabit:
mat.11. quia de meo accipiet ⁊ annūciabit vobis. Oia
Luc.10. quecūq; habet pater mea ſunt: ꝓpterea dixi ꝗa
de meo accipiet ⁊ annūciabit vobis.

A ¶ THEO. Quia ſupra dixerat dñs. Expedit vob vt ego
vadā. iam h amplificat dicēs. [Adhuc multa habeo vobis
dicere: ſed nō poteſtis portare mō.] AVG. Oēs heretici
audacias figmētoꝝ ſuoꝝ q̄s maxime exhorret ſenſus hu-
manus: hac occaſione euangelice ſnīe colorare conant̃: q̄ſi
h ipa ſint que tūc diſcipuli portare nō poterāt: ⁊ ea docue-
rit ſpūſſcūs: que palā docē atq; ꝑdicare ſpūs erubeſcit immū
dus: ſed alia ſunt mala que portare nō pōt q̄liſcūq; pudor
human⁹. Et alia ſunt bona que portare nō pōt puus ſenſus
humanus. Jſta ſunt in corꝑib⁹ ipudicie: illa remota ſunt a
corꝑib⁹ vniuiſis. Quis aūt nr̄m audeat coꝝ ſe dicē iā capa
cē: que illi cape nō valebāt: ac ꝑ h nec a me expetēda ſūt
B vt dicant̃. Sed dicet aliqs: ſic multi pn̄t qđ tūc nō poterat
petrus: ſic multi pn̄t martyrio coronari: qđ tūc nō poterat
petrus: ꝑſertim iā miſſo ſpūſcō: qui tūc nōdū erat miſſus.
Sꝫ nūqd ideo ſcimus que ſunt: que dicē voluit. Abſurdiſſi
me.n. mihi vr̃ dici tūc nō potuiſſe portare diſcipulos: q̄ de
altiſſimis reb⁹ inuenim⁹ in apl'icis lr̄is: que poſtmodū ſcri-
pta ſunt: nec ea dñz dixiſſe narrat̃. Peruerſaꝝ q̄dē ſectaꝝ
hoies ferre nō pn̄t qđ in ſcripturis ſāctis de fide catholica
repit̃: ſic nos ferre nō poſſumus ſacrilegas coꝝ vanitates.
Quid.n. eſt ferre nō poſſe: niſi equo aio non hr̄e? Quis aūt
fidelis vel ēt cathecuminus anteq̄ ſpm̄ſcm̄ baptiçat⁹ acci-
piat nō eq̄ aio legit atq; audit: ēt ſi nō intelligit ea que poſt
aſcēſionē dñi ſcripta ſunt? Dicet aūt aliqs. Nihil ne ſpūa-
les viri hn̄t in doctrina qđ carnalib⁹ taceant: ⁊ ſpūalib⁹ elo-
quant̃. Nulla q̄dē neceſſitas eſt: vt aliq̄ ſecreta doctrine ta
Fides ca- ceant̃ fidelib⁹ puulis: ſeorſū dicēda maiorib⁹: ſꝫ ſpiritales
tholica oi- ſpūalia carnalib⁹ nō oino taceāt ꝑꝑ catholicā fidē: que oi-
b⁹ ꝑdicā- bus ꝑdicāda eſt: nec tn̄ ſic ediſſerāt: vt volētes ea ꝑcipe ad
da eſt: nec itelligētiā: nō capacib⁹ facili⁹ faſtidire faciāt in v̄itate ſmo-
tacēda eſt. nē: q̄ in ſmone ꝑcipi v̄itatē. Nō ḡ in his dñi v̄bis neſcio q̄
C ſecreta ſuſcipim⁹: que cū dici a docēte poſſint: portari a di-
ſcēte nō poſſint. Sꝫ ea ipa que in doctria religiōis in q̄rū-
libet hoiū notitia dicim⁹ ſi vellet nob ch̄ris dicē: ſic ea dicit
angelis ſuis: qui nā hoies portare poſſent: ēt ſi eēnt ſpirita-
les: q̄les adhuc apl'i nō erāt? Nam vtiq; q̄cq̄d de creatura
ſciri pōt: min⁹ eſt ipo creatore: ⁊ q̄s eū tacet: q̄s aūt viuēs in
1.coꝛ.14 h corpe poſſet oēm cog̃ſcē v̄itatē: cū dicat apl's. Ex pte ſci-
mus. Sꝫ q̄ ꝑ ſpm̄ſcm̄ fit: vt ad ipā q̄ꝫ plenitudinē venia
mus: de qua idē dicit apl's. Tūc autē facie ad faciē. Nō qđ
eſt in hac tm̄ vita dñs nob ꝑmiſit dicēs. [Cū aūt venerit
ille ſpūs v̄itatis: docebit vos oēꝫ v̄itatē:] vel deducet vos
D in oēꝫ v̄itatē: quo v̄bo itelligimus ei⁹ nob plenitudinē in vi
Spūſſcūs ta alia reſuari. Jpſe autē ſpūſſcūs ⁊ nūc docet fideles: quā-
in hac vita ta q̄ſq; pōt cape ſpiritalia: ⁊ in eoꝝ cordib⁹ deſideriū ma-
docet q̄tū ius accēdit. DYDY. Uel h dicit ꝙ auditores v̄boꝝ eius
q̄ſq; cape nōdū fuerāt oia ꝯſecuti: que poſtea pro noie eius ſufferre
pōt ⁊ deſi- poterāt: ſꝫ aliq̄ tradēs eis: illa que maiora erāt in poſteriꝫ
deriū ma- diſtulit: que tūc nō poterāt niſi ꝑmit⁹ in capite nr̄o magiſte
ius accen- riū ⁊ forma crucis preiret. Adhuc etiā typo legis ⁊ vmbre
dit. ⁊ imaginib⁹ ſeruiētes nō poterāt v̄itatē: cui⁹ vmbrā lex por
tabat: iſpicere. [Cū aūt venerit ſpūs v̄itatis: diriget vos in
oēm v̄itatē] ſua doctrina ⁊ iſtōne vos trāſferēs a morte lr̄e
ad ſpm̄ viuificātē: in quo ſolo oīs ſcripture veritas poſita
eſt. CHRY. Quia ḡ dixerat. [Nunc non poteſtis porta-
re:] tūc aūt poteritis. [Et qm̄ ſpūſſcūs ducet vos in oēꝫ ve-
ritatē:] ne h audiētes maiorē ſpm̄ſcm̄ exiſtimēt: ſubiūgit.

[Nō enim loquet̃ a ſemetipſo: ſꝫ quecūq; audiet loquet̃.]
AVG. Sile eſt h ei qđ de ipo dixit. Nō poſſū a meipſo B
facere q̄cq̄: ſꝫ ſicut audio iudico: ſꝫ illud ſm hoiēꝫ poſſe acci 5.15.
pi dicimus. Cū igit̃ ſpūſſcūs nulla ſuſceptiōe cuiuſq̄ crea
ture creatura ſit fact⁹: quō de illo hoc itelligēdum eſt? Sic
itaq; debemus accipe: vt itelligamus nō eum eſſe a ſeipſo.
Nā fili⁹ de pr̄e nat⁹ eſt: ⁊ ſpūſanct⁹ de pr̄e ꝑcedit. Quid aūt
illic interſit inter ꝑcedē ⁊ naſci: ⁊ lōgū eſt differē: ⁊ temera- Quid in-
riū diffinire. Audire aūt illi ſcire eſt: ſcire v̄o eē. Quia ḡ nō terſit inter
eſt a ſemetipſo: ſed ab illo a quo ꝑcedit: a quo illi eſt eēntia: ꝑcedere ⁊
ab illo ſcia: ab illo igit̃ audiētia. Semꝑ itaq; audit ſpūſſan naſci: teme
ct⁹: q̄ ſemꝑ ſcit: ab illo ḡ audiuit audit ⁊ audiet: a quo eſt. rariū eſt
DYDY. Ait ergo. [Nō loquet̃ a ſemetipſo.] h eſt: nō ſine diffinire.
me: ⁊ ſine meo ⁊ pr̄is arbitrio: q̄ nō ex ſe eſt: ſꝫ ex pr̄e ⁊ me F
eſt. Hoc.n. ipſū ꝙ ſubſiſtit ⁊ loq̃t̃: a pr̄e ⁊ a me illi eſt. Ego
v̄itatem loquor. i. inſpiro que loquor. ſiq̄dē ſpūs v̄itatis eſt.
Dicere aūt ⁊ loq in trinitate nō ſm ꝯſuetudinē nr̄am acci-
piēdū eſt: ſꝫ iuxta formā incorpaliū nāꝝ. ⁊ maxime trinita
tis: que volūtatē ſuā inſerit cordib⁹ credētiū: ⁊ coꝝ qui au-
dire eum ſunt digni. Loq ḡ patrē ⁊ audire filiū eiuſdē nāe
in pr̄e ⁊ filio cōſenſuſq; ſignatio eſt. Spūs v̄o ſcūs: qui eſt
ſpūs veritatis: ſpūſq; ſapiētie: nō pōt filio loquēte audire
que neſcit: cum h ipm̄ ſit: qđ ꝓfert̃ a filio. i. ꝑcedēs: v̄itas a
v̄itate: ꝯſolator manās a cōſolatore: deus de deo ſpūs v̄ita-
tis ꝑcedēs. Deniq; ne q̄s illū a pr̄is ⁊ filij volūtate ⁊ ſocie-
tate diſcerneret ſcriptū eſt. Sꝫ que audiet loquet̃. AVG.
3° de trinit̃. Nō aūt hinc efficit̃ vt minor ſit ſpūſanct⁹: ſm
h.n. dictū eſt ꝙ de pr̄e ꝑcedit. AVG. ſup Joā. Nec mo- G
ueat ꝙ v̄bū futuri tp̄is poſitū eſt. Jlla q̄ppe audiētia ſem-
piterna eſt: q̄a ſempiterna ſciētia. Jn eo aūt ꝙ ſempiternū
eſt: ſine initio ⁊ ſine fine cuiuſlibet tp̄is v̄bū ponat̃. Quis
eniꝫ nā illa imutabilis nō recipiat fuit ⁊ erit: ſed tm̄ eſt: nō
tn̄ mēdaciter dicimus fuit ⁊ eſt ⁊ erit. fuit: q̄ nunq̄ defuit.
erit: q̄ nunq̄ deerit. eſt: q̄ ſemꝑ eſt. DYDY. Per ſpiritū
etiā v̄itatis futuroꝝ ſcīs viris ſciētia certa ꝯcedit̃. Uñ ⁊ ꝓ-
phete h eodē repleti ſpiritu ꝓnūciabāt ⁊ q̄ſi pn̄tia intuebā
tur que erāt deinceps ſecutura. Uñ ſeq̃t̃. [Et que ven. ſunt
annūcia. vobis.] BEDA. Cōſtat q̄ multi ſpūſſancti gr̄a
repleti: que vētura erant agnouerūt. Sed q̄a multi varijs
coruſcāt v̄tutibus: nec tn̄ que vētura ſunt agnoſcūt pōt hic
ſermo ſic accipi. Que vētura ſunt vobis annūciabit. i. gau-
dia vobis celeſtis pr̄ie ad memoriā reducet. Uentura v̄o
apl'is nūciauit mala. ſ. que pro ꝯfeſſione ch̄ri erāt paſſuri: ⁊
bona que pro eiſdē malis erāt ꝑcepturi. CHRY. Eleua H
uit igit̃ per h coꝝ mētē: cum ad nihil ita auidū ſit huma- Humanū
nū genus vt ad ſciēdū futura. Ab hac igit̃ eos eruit ſollici- genus nil
tudine: oſtēdēs qm̄ futura eis ꝑicula ꝑdicet: vt non incidāt magis de-
nō obſuātes. Deinde oſtēdēs qm̄ dixerit oēꝫ v̄itatē: in quā ſiderat q̄
ſpūſanct⁹ adducet ſubiūgit. [Jlle me clarificabit.] AVG. ſcire futu-
Quia. ſ. diffundēdo in credētiū cordib⁹ charitatē ſpūaleſq; ra.
faciēdo declarauit eis: qualr̃ pr̄i filius eēt equalis quē ſm
carnē ꝑus tm̄modo nouerāt: ⁊ hoiēꝫ ſicut hoies cogitabāt.
Uel certe: q̄a per ipam claritatem fiducia repleti ⁊ timore
depulſo: annūciauerūt hoībus ch̄rm: ac ſic fama eius diffu
ſa eſt toto orbe terraꝝ. Qđ.n. facturi erāt in ſpirituſcō hoc
eūdē ſpm̄ dixit eſſe facturū. CHRY. Et q̄ dñs dixerat. I
Magiſter videt̃ vnus eſt ch̄rs: vt ⁊ ſpūſanct⁹ ſuſcipiat̃ ab mat.23.
eis: ſubiūxit. [Quia de meo acci. ⁊ annū. vob.] DYDY.
Accipe hic vt diuine nature ꝯueniat intelligēdū eſt. Quō
eniꝫ fili⁹ dans nō priuat̃ his que tribuit: neq; cū dāno ſuo
ꝑpartit̃ alijs: ſic ⁊ ſpūſanct⁹ nō accipit qđ ante nō habuit.
Si.n. ꝑus qđ nō habebat accepit: trāſlato in aliū munere
vacuus largitor effect⁹ eſt. Sic igit̃ ſpm̄ſcm̄ a filio accipe
id qđ ſue nature fuerat cognoſcēdū eſt: ⁊ nō aliā datē ⁊
accipiē: ēſed vnā ſignare ſubſtā. Siq̄dē ⁊ filius eadē a pr̄e

ſuſcipe dī:in qbus ipſe ſubſiſtit. Neqȝ.n.qd aliud eſt filius
exceptis his que ei danẗ a pr̃e:neqȝ alia eſt ſpūſſancti ſuba
pter id qð daẗ a filio. AVG. Nō aūt ꝑꝑea ſicut qdaȝ he-
retici putauerūt:minor eſt filio ſpūſſctūs:qꝛ filius accipiat
a pr̃e:ſpūſſanct⁹ a filio:q̃ſi qbuſdā gradib⁹ nãruȝ. Un̄ ipſe
qōnē ſoluēs cur hoc dixerit explanat dicens.⌊ Oia que ha-
bet pr̃ mea ſunt:ꝑꝑea dixi vobis qꝛ de meo accipiet : ꝛ an-
K nūtiabit vobis.⌋ DYDY.q.d. Lȝ a pr̃e ꝑcedat ſpūs ve-
ritatis:tn̄ qꝛ oia que habet pater mea ſunt:ꝛ ipſe pr̃is ſpūs
meus eſt:ꝛ de meo accipiet. Caue aūt ne cum iſta dicūtur:
putes reȝ eē aliquā poſſeſſionē que a pr̃e habeaẗ ac a filio:
vex̃ que hȝ pr̃ iuxta ſbam.i.eternitatē:imutabilitatē:boni-
tatē:hec eadē habet ꝛ fili⁹. Procul hinc abſint dialecticoꝝ
tēdiculę:dicūt enim. Ergo ꝛ pr̃ eſt fili⁹. Si aūt dixiſſet. Oia
quecūqȝ hȝ deus mea ſunt:hr̃et occaſionē ipietatis ꝯſurgē-
di. Cum v̇o dixerit.⌊ Oia que habet pr̃ mea ſunt⌋ pr̃is noīe
ſe filiū declarauit:pr̃nitatē qui fili⁹ erat nō vſurpauit:q̃uis
L ꝛ ipſe per adoptionis gr̃aȝ multoꝝ ſcōꝝ ſit pr̃. HYLA.
8° de trinit. Nō ḡ in incerto oñs religt vtrū ex pr̃e an ex fi-
lio ſpūs paraclit⁹ eē puteẗ. A filio.n.accepit q̄ ab illo mit-
tiẗ:ꝛ a pr̃e ꝑcedit. Et iterrogo vtruȝ idipm̄ ſit a filio accipe
qð a pr̃e ꝑcedē:Certe idipm̄ atqȝ vnū eē exiſtimabiẗ a fi-
lio accipe:q̄ ſi accipet a pr̃e. Cum enim ait.⌊ Oia quecūqȝ
habet pr̃ ſua eſſe:⌋ꝛ idcirco dixiſſe de ſuo accipiēdū eē:do-
cet etiaȝ a pr̃e accipiēda:a ſe tn̄ accipi : qꝛ oia que pr̃is ſunt
ſua ſunt. Non habet hec vnitas diuſitatē:nec differt a quo
acceptū ſit qð datum a pr̃e:datum referaẗ a filio.

Oīs per adoptōēȝ multoruȝ ſcōꝝ eſt pr̃

Tex. 4. ¶ Modicū ꝛ iaȝ nō videbitis me: ꝛ iteꝝ modi-
ꝯ.14. cuȝ ꝛ videbitis me:qꝛ vado ad pr̃eȝ. Dixerūt ḡ
ex diſcipulis eius adinuicē. Quid eſt h̃ q̄ dicit
nob:modicū ꝛ nō videbitis me: ꝛ iteꝝ modicū
ꝛ videbitis me: ꝛ qꝛ vado ad pr̃eȝ: Dicebāt ḡ.
Quid eſt h̃ q̄ dicit nobis modicuȝ: Neſcimus
qd loqẗ. Cognouit aūt ieſus:qꝛ volebāt euȝ in-
terrogare: ꝛ dixit eis. De h̃ queritis iter vos qꝛ
dixi:modicū ꝛ nō videbitis me: ꝛ iteꝝ modicū
ꝛ videbitis me. Amē amē dico vob:qꝛ plorabi
Hier. 31 tis ꝛ flebitis vos:mundus aūt gaudebit. Uos
Jac. 4°. aūt ꝯtriſtabimini:ſȝ triſtitia veſtra v̇teẗ in gau-
diuȝ. Mulier cuȝ parit triſtitiā hȝ qꝛ venit ho-
ra eius. Cum aūt pepit puerū:iam nō meminit
preſſure ꝑpter gaudiuȝ:qꝛ natus eſt hō in mun-
dum. Et vos igiẗ nunc qdem triſtitiā habetis.
Iteꝝ autē videbo vos ꝛ gaudebit coꝛ veſtruȝ:
ꝛ gaudiuȝ veſtruȝ nemo tollet a vobis.

A ¶ CHRY. Poſtq̄ dominus diſcipulos reuelauit per ea
que de ſpirituſcō ꝑmiſit:rurſus eoꝝ oppſſit ſenſum dicēs.
⌊ Modicū ꝛ iam nō videbitis me.⌋ Hoc aūt facit vt aſſue-
faciat eos per triſtiuȝ auditionē:hn̄ ferre ſuā ſeparationē.
Eā.n.que dolet aīam ꝛ a triſtitia multa detineẗ:nihil ita cō
ſueuit quietare: vt que triſtitiā pariūt v̇ba reuoluta ꝯtinue.
BEDA. dicit eniȝ.⌊ Modicū ꝛ iam nō videbitis me:⌋qꝛ
tētus eſt nocte illa a iudeis : ꝛ in mane crucifixus ꝛ ſepult⁹
ab humanis eſt ſecluſus obtutib⁹. CHRY. Si v̇o qs di-
ligēter ſcrutabiẗ h̃ ꝯſolationis eſt dicere.⌊ Qm̄ ad pr̃eȝ va
do.⌋ Hoc.n.eſt oſtēdē q̄ non perit:ſed mors eius trāſlatio
ſit:ꝛ aliā ꝯſolationē eis ipoſuit cuȝ adiecit.⌊ Et iteꝝ modi-
cum ꝛ videbitis me:⌋oſtēdēs qm̄ ꝛ redibit ꝛ in pauco erit
B ſeparatio: ꝛ ꝯtinua que cuȝ eis coexiſtētia. AVG. Hec aūt
v̇ba dn̄i obſcura erāt diſcipulis anteq̄ id qð dicit eēt iple-

Chriſtus frequēter apłis ſuuȝ diſceſſum reuelmorat: vt eos ad patienā aſſuefaciat.

tum. Un̄ ſequiẗ⌊ Dixerūt ergo ex diſcipulis eius adinuicē.
Quid eſt hoc q̄ dicit nobis. Modicū ꝛ nō videbitis me:ꝛ
iteꝝ modicū ꝛ videbit̃ me:qꝛ vado ad pr̃eȝ:⌋ CHRY.
Hoc aūt nō intelligebāt:aut ꝑpter triſtitiā que amouebat
a mēte eoꝝ ea que dicebanẗ:aut ꝑpter immanifeſtationē
eoꝝ que dicebanẗ:idcirco videbaẗ eis duo ꝯtria ponere nō
exiſtētia ꝯtria. Si enim videbimus te aiunt:quo vadis: ſi v̇o
vadis:qualr̃ te videbimus: ꝑpterea dicūt.⌊ Quid eſt h̃ q̄
C dicit nobis. Modicū:neſcimus qd loquiẗ.⌋ AVG. Naȝ
in ꝑcedētibus:qꝛ nō dixerat.⌊ Modicuȝ:⌋ſed dixerat.⌊ Ad
patrē vado:⌋apte illis viſus eſt loq. Nūc ergo q̄ illis tunc
obſcurū fuit:ꝛ mox manifeſtū eſt:iam nobis vtiqȝ manife-
ſtū eſt. Poſt paululū enim paſſus eſt:ꝛ nō viderūt euȝ:rur-
ſus poſt paululū reſurrexit ꝛ viderūt eum. Dicit autē.⌊ Et
iam nō videbitis me:⌋qa.ſ.mortalē chriſtū vlterius nō vi-
derēt. ALCVI. Uel aliter. Modicuȝ tēpus eſt futurū:
quo nō videbitis me.i.illud triduū:quo in ſepulchro quie-
uit:ꝛ iteꝝ eſt modicuȝ futurū tēpus quo videbitis me.i.illi
xl.dies:in qbus eis ſepius poſt paſſionē ſuā vſqȝ ad tēpus
aſcenſionis ſue apparuit.ꝛ ideo illo modico tp̃e videbitis
me.⌊ Quia vado ad patrē:⌋qꝛ nō ſemp in terra corpaliter
ſum mānſurus:ſed per humanitatē quā aſſumpſi aſcēſurus
in celū. Seqẗ.⌊ Cognouit aūt ieſus qꝛ volebāt eum iterro-
gare:ꝛ dixit eis. De h̃ queritis iter vos:qꝛ dixi vobis. Mo-
dicuȝ ꝛ nō videbitis me. Amē amē dico vobis:qꝛ plorabi-
tis ꝛ flebitis vos.⌋ Ignorātiā ipſoꝝ pius magiſter itelligēs
ſm̄ illoꝝ dubitationē rn̄dit:quaſi expoſiturus quid eēt qð
D dixit. AVG. Qð ſic accipi pōt. Quia cōtriſtati ſunt diſci-
puli de morte dn̄i ꝛ cōfeſtim de reſurrectione letati. Mū-
dus autē:quo noīe ſignati ſunt inimici a qbus chr̄s occiſus
eſt:tūc itaqȝ letati ſunt occiſo chriſto:qn̄ ſunt diſcipuli ꝯtri-
ſtati. Un̄ ſequiẗ.⌊ Mūdus aūt gaudebit:vos aūt ꝯtriſtabi-
mini:ſed triſtitia veſtra v̇teẗ in gaudiuȝ.⌋ ALCVI. Sȝ
ꝛ cūctis fidelibus ꝯuenit hic ſermo dn̄i:qui per lachrymas
preſſuraſqȝ pn̄tes ad gaudia eterna ꝯtēdūt. Flētibus autē
iuſtis:mūdus gaudet:quia in pn̄ti delectātur:alterius vite
nulla gaudia ſperātes. CHRY. Deinde oſtēdēs:qm̄ tri-
ſtitia parit gaudiū:ꝛ qm̄ triſtitia breuis. Letitia v̇o ifinita
eſt:ad exēplū venit mūdanum dicēs.⌊ Mulier cum parit
triſtitiā habet:quia venit hora eius. Cum aūt pepit puerū:
iam nō meminit preſſure ꝑpter gaudiū:quia nat⁹ eſt hō in
E mūdum.⌋ AVG. Iſta ſilitudo ad itelligēdū nō videẗ eē
difficilis:qm̄ cōparatio eius in ꝓmptu eſt eodē ipſo expo-
nēte cur dicta ſit. Nā ſequiẗ.⌊ Et vos igiẗ nūc qdē triſtitiaȝ
habetis. Iterū aūt videbo vos:ꝛ gaudebit coꝛ vr̃m.⌋ Par-
turitio qppe triſtitie:part⁹ aūt gaudio cōparaẗ:qð tunc ma
gis eē ꝯſueuit qn̄ nō puella:ſed puer naſciẗ. Qꝛ v̇o ſubdit.
⌊ Et gaudiū veſtrū nemo tollet a vobis:⌋qꝛ gaudiuȝ ipſoꝝ
ipſe ieſus eſt:ſignat qð ait Apłs. Chr̄s reſurgēs ex mortuis Rom. 6
iam nō moriẗ. CHRY. Signat etiaȝ ꝑdicto exēplo:qm̄
ſoluit ipſe mortis preſſuras ꝛ nouū hominē regn̄ans eē fe-
cit. Et non dixit:qm̄ nō erit ei tribulatio:ſed neqȝ meminit
eius:tn̄ eſt qð ſuccedit gaudiū:ita erit ꝛ ſanctis. Et non di-
xit. Qm̄ nat⁹ eſt puer:ſed qm̄ hō:occulte ſuā reſurrectionē
F inſinuās. AVG. Uel de futuris viſione ꝛ gaudio:que ſu-
perius dicta ſunt melius exiſtimo itelligi.⌊ Modicū ꝛ iaȝ
nō vide.me.⌋ Modicū.n.eſt hoc totū ſpatiū:q̄ pn̄s ꝑuolat
ſcłm. Ideo nāqȝ addidit.⌊ Quia vado ad patreȝ.⌋⌊ Quia⌋
ad ſupiorē ſniam referēdū eſt:vbi ait.⌊ Modicū ꝛ iam nō
videbitis me.⌋ Nō ad poſteriorē:vbi ait⌊ Modicuȝ ꝛ vi-
debitis me.⌋ Eūdo qppe ad patrē facturus erat vt euȝ nō
viderēt. Illis ḡ ait.⌊ Modicū ꝛ iaȝ nō videbitis me.⌋ Qui
eum tūc corpalr̃ videbāt:qꝛ iturus erat ad patrē:ꝛ euȝ de-
inceps mortales viſuri nō erāt:qualē cuȝ iſta loquebaẗ vi-
debāt. Qð v̇o addidit.⌊ Et iteruȝ modicū ꝛ videbitis me:⌋

Flētib⁹ fidelib⁹ mūdus gaudet:qꝛ pn̄tibus delectat.

vniuerſe

vniuerſe ꝑmiſit eccl'ie. Hoc aũt modicuʒ lõgum nobis vi/
def:qm̃ adhuc agit. Cuʒ finitũ fuerit:tũc ſentiemus q̃ mo/
Mulier pa riẽs eccl'iã ſignat que ſpũales fi/ lios gñat. dicũ fuerit. ALCVI. Mulier aũt ſcã eccl'ia eſt:pp fecũ/
ditatẽ bonoꝝ operum:ꝛ q: ſpiritales deo filios gñat. Hec
mulier dũ parit.i.duʒ in mũdo ꝟtutũ ꝓfectib⁹ inſiſtit:dum
vndiq; tẽtaf ꝛ affligif:triſticiã habet de hoc:q: venit hora
G eius vt patiaf:q: nemo carnẽ ſuã odio habuit. AVGV.
Eph.5. Nec tñ in huius gaudij parturitione ſine gaudio triſtes ſu/
Ro.12. mus:ſʒ ſic Apl's ait. Spe gaudẽtes:q: ꝛ ipſa mulier partu/
riẽs cui comparati ſumus:plus gaudet de mox futura ple:
q̃ triſtis eſt de pñti dolore. ALCVI. Sʒ cuʒ pepit.i.cũ
deuicto laboꝝ certamine ad palmã ꝑuenerit:iam nõ me/
minit preſſure p̃cedẽtis pp gaudiũ ꝑcepte retributionis:q:
nat⁹ eſt hõ in mũdũ. Sicut.n.mulier nato in h̃ mũdo hoie
letaf:ita eccl'ia nato in vitã eternã fideliũ pp'lo exultatiõe
replef. BEDA. Nec nouũ dʒ videri ſi nat⁹ dicaf qui ex
hac vita migrauerit. Sic.n.ꝯſuete naſci dr̃:cum qs de vte/
ro m̃ris ꝑcedẽs in hãc lucẽ ingredif:ita põt nat⁹ appellari:
qui ſolut⁹ a vinculis carnis ad lucẽ eternã ſublimaf:vnde
ſcõꝝ ſolẽnia:nõ funebria:ſʒ natalitia vocanf. ALCVI.
Qđ aũt dicit. [Iteꝝ videbo vos.] i.aſſumã vos ad meipm̃.
Uel [iteꝝ videbo vos.] i.iteꝝ videndus apparebo: [ꝛ gau/
H debit cor veſtrũ.] AVG. Hũc.n.toti⁹ laboris ſui fructuʒ
eccleſia nũc parturit deſiderãdo:tũc eſt paritura cernẽdo.
Et ideo maſculũ:qm̃ ad iſtũ fructũ ꝯtẽplationis cũcta offi/
cia referunf actionis. Solus.n.liber eſt qui pp ſe appetif:
nõ referf ad aliud:huic ſeruit actio. Ad hoc.n.referf qcqđ
bñ agif:ibi eſt finis qui ſufficit nobis. Eternus igitur erit.
Neq; enim finis nobis ſufficit: niſi cuius nullus eſt finis.
De hoc igif qđ ſufficit nobis rectiſſime audiuimus. [Gau/
dium veſtrum nemo tollet a vobis.]

Tex.5. ¶ Et in illo die me nõ iterrogabitis qcq̃. Amẽ
mat.21. amen dico vobis:ſi qđ petieritis patreʒ in noie
mar.11. meo dabit vobis. Uſq; modo nõ petiſtis qcq̃
ſ.14. in noie meo. Petite ꝛ accipietis:vt gaudiũ ve
1.Joã.1. ſtrum ſit plenũ. Hec in ꝓuerbijs locut⁹ ſum vo
bis. Uenit hora cuʒ iam nõ in ꝓuerbijs loquar
vobis:ſed palam de pr̃e meo annũciabo vobis.
In illo die in noie meo petiſtis. Et nõ dico vo/
bis:q: ego rogabo pr̃eʒ de vobis. Ipſe.n.pater
amat vos: q: vos me amaſtis ꝛ credidiſtis q2
a deo exiui. Exiui a pr̃e ꝛ veni in mũduʒ:iteruʒ
relinquo mũdum ꝛ vado ad patrem.

A ¶ CHRY. Rurſus oſtẽdit dñs q̃ expedit eum abire cuʒ
dicit [ꝛ in illo die me nõ rogabitis qcq̃.] AVG. Hoc ꝟbũ
qđ eſt rogare:nõ ſolũ petere:veꝝ ꝛ iterrogare ſigt:ꝛ grecũ
euãgeliũ:vnde hoc trãſlatũ eſt:tale habet ꝟbũ qđ vtrũq;
poſſit itelligi. CHRY. Dicit ḡ. [Et in illo die.] ſ.cũ reſur/
rexero. [Me nõ rogabitis qcq̃.] i.nõ dicetis. Oſtẽde nob̃
patreʒ:ꝛ quo vadis:qm̃ ſcietis per ſpm̃ ſctm̃:vel [rogabitis
me.] i.nõ indigebitis mediatore ad ĩpetrãdũ:ſʒ ſufficiet no/
mẽ meũ qđ inuocãtes oĩa accipietis. Uñ ſeqt. [Amẽ amẽ
dico vo.ſi qđ petie.pa.in no.meo da.vob.] Oñdit aũt nois
ꝟtutẽ ſi nõ viſus neq; rogat⁹:ſed noiat⁹ ſolũ apud patrẽ fa/
cit mirabilia. Nõ ḡ ait. Exiſtimetis:q: de reliq̃ nõ ero vo/
biſcum:vos derelictos eẽ: Nomẽ.n.meũ maiorẽ dabit vo
bis ſecuritatẽ. Unde ſeqt. [Uſq; modo nõ pe.qcq̃ in noie
B meo. Petite ꝛ acci.vt gau.ve.ſit ple.] THEO. Alacritas
eniʒ via:tũc erit.n.itegerrima:cuʒ ad vota vob̃ petita ſuc/
cedẽt. CHRY. Quia igif obũbrata erant que dicta ſunt
ſbiũxit. [Hec in puer.lo.ſuʒ vo.Ue.ho.cũ iam nõ in ꝓuer.
loquar vo.] i.erit tp̃s qñ ſcietis oĩa manifeſte. Dicit aũt re/
ſurrectionis tẽpus. [Sʒ palã de pr̃e meo annũ.vobis.] Et
enim.xl.diebus diſputauit cuʒ eis ꝯgregatis loquẽs de re/ Act.1.
gno dei. Et nunc inqt in timore exñtes nõ attẽditis his que
dicanf:tũc aũt reſuſcitatũ videtes:poteritis palã oĩa dicẽ.
THEO. Adhuc ꝓbet illis fiduciã:qm̃ recipiẽt in tẽtatio/
nibus auxiliũ deſup:cuʒ ſubdit. [In illo die.in no.meo pe
tetis] ideo aſſero vobis patrẽ fauere:q̃ neq; iteruẽtu meo
vlterius indigebitis. Uñ ſubdit. [Et nõ dico vo.q: ego ro.
pa.pro vo. Ipſe enim pater amat vos.] Porro ne reſiliãt a
dño:velut eo vlterius nõ egentes ſubiũgit. [Quia vos me
amaſtis.] q.d. Ob h̃ diligit vos pr̃ q: vos me dilexiſtis:cuʒ
itaq; excideritis ab amore meo:cõfeſtim ꝛ a pr̃e deciderc/
tis. AVG. Sʒ nunqđ ideo amat ille:q: nos amamus:an
C potius q: ille amat:ideo nos amamus: h̃ ipſe euãgeliſta in
epiſtola ſua dicit. Nos diligamus:q: ipſe prior dilexit nos. 1.Jo.4.
Amat ḡ nos pr̃:q: nos amamus filiũ cum a pr̃e ꝛ filio acce
pimus vt ꝛ patrẽ amemus ꝛ filiũ. Amauit ipe qđ fecit:ſed
nõ in nobis faceret quod amaret:niſi anteq̃ id faceret nos
amaret. HYLA.6⁹ de tri. Caret etiã apud patrẽ itercceſ/
ſionis neceſſitate ꝑfecta de filio fides: qui q̃ a deo exierit
credit atq; amat:ꝛ per ſeipſam iaʒ ꝛ audiri meref ꝛ amari:
natũ ex deo filiũ miſſumq; ꝯfeſſa. Uñ ſequif. [Et cre.q: a
deo exiui.] Natiuitas itaq; eius ꝛ aduẽt⁹ oñdif cuʒ ſubdit.
[Exiui a pa.ꝛ veni in mun.] Alteꝝ in diſpẽſatione:alteꝝ in
nã eſt. A pr̃e.n.veniſſe:ꝛ a deo exiſſe:nõ eſt ſignatiõis eiuſ/
dẽ:cum aliud ſit a deo in ſbaʒ natiuitatis exiſſe:aliud a pr̃e
in hũc mũdũ ad ꝯſummãda ſalutis nr̃e ſacr̃a veniſſe. Cum
aũt exire a deo ſit ex natiuitate ſubſiſtẽ:qđ aliud q̃ de⁹ eẽ
poſſet? CHRY. Quia ꝟo reſurrectiõis ſermo nõ modi/
cuʒ eos mitigabat:ꝛ cuʒ h̃ audire q̃ a deo exiuit:ꝛ illuc va
dit:ꝯtinue ea circũuoluit. Uñ ſeqt. [Iteruʒ relinquo mũ.ꝛ
vado ad patrẽ.] Nã hoc qđẽ certificabat:qm̃ recte in ipm̃
credebãt:h̃ ꝟo qm̃ ſub munitione ei⁹ futuri erãt. AVG.
Exijt enim a pr̃e:q: de pr̃e eſt.in mũdũ venit:q: mũdo ſuũ D
corpus oñdit. Mũduʒ reliqt corꝑali diſceſſione:ꝑrexit ad Xp̃s venit in mũdũ:
pr̃eʒ hois aſcẽſione:nec mũdũ deſeruit pñtie gubnatione: ꝛ tñ patrẽ
q: ſic in mũdũ venit exiẽs a pr̃e:vt nõ deſereret patrẽ. Sʒ nõ deſeruit.
dñm ieſum chriſtuʒ poſtea q̃ reſurrexit:ꝛ iterrogatũ legi/
mus ꝛ rogatũ. Nam iterrogat⁹ eſt a diſcipulis aſcẽſurus in Act.1.
celũ:qñ regnũ reſtitueret iſrael. Rogat⁹ eſt a ſtephano cuʒ
eẽt in celo:vt ſpm̃ eius ſuſciperet. Et qs audeat dicere rogã/ Act.7.
dum nõ eẽ imortalẽ:rogari debuiſſe mortalẽ:puto ḡ q̃ di/
cit. In illa die me nõ rogabitis qcq̃:non ad illud tẽpus re/
ferẽdũ eſſe quo reſurrexit:ſʒ ad illud qñ videbimus eum
ſicuti eſt:que viſio nõ tpalis vite eſt:ſʒ eterne:vbi iaʒ nihil 1.Joã.3.
rogemus:nihil iterrogemus:q: nihil deſiderãduʒ remane/
bit:nihil querẽdũ latebit. ALCVI. Sic ḡ dicit. In futu E
ro me nõ rogabitis qcq̃:ſed interim dum in ꝑegrinatione
huius miſerie cõuerſamini:ſi petieritis patrẽ dabit vobis.
Uñ ſubdit. [Amẽ amẽ dico vobis:ſi qđ petieritis patrẽ in
noie meo dabit vobis.] AVG. Hoc qđ ait. [Si qđ] non
qđlibet intelligif:ſʒ aliqđ qđ nõ in btẽ vite cõparatiõe ſit
nihil. Nõ aũt petif in noie ſaluatoris qcqđ petif ꝯtra rõnẽ
ſalutis. Nõ enim ſonum lr̃aꝝ aut ſyllabaꝝ:ſed qđ ſono re/
cte ac veraciter intelligif hic accipiẽduʒ eſt:cum dicit. [In
noie meo.] Uñ qui hoc ſentit de chriſto qđ nõ eſt de vnico
filio dei ſentiẽdũ nõ petit in eius noie. Qui ꝟo qđ eſt de il/
lo ſentiẽduʒ ſentit:ipſe in eius noie petit:ꝛ accipit qđ petit:
ſi nõ ꝯtra ſuam ſalutẽ ſempiternã petit. Accipit aũt quãdo
dʒ accipe. Quedã enim nõ neganf:ſed vt cõgruo denf tp̃e
differunf. Ita ſane intelligẽduʒ eſt qđ ait. [Dabit vob:] vt F
ea bñficia ſignata ſcianf:his ꝟbis que ad eos q petũt ꝓp̃e
ptinẽt. Exaudiunf quippe oẽs ſancti pro ſeipſis:nõ aũt pro
oĩbus:q: nõ vtcũq; dictũ eſt dabit:ſed [Dabit vobis.] Qđ
aũt ſequif. [Uſq; modo nõ petiſtis qcq̃ in nomine meo]

duobus modis itelligi pōt. Uel qꝛ in noīe meo nō petiſtis:
qꝺ nomē nō ſicut cognoſcēduz eſt cognouiſtis: vel nō peti
ſtis qcq̄: qm̄ in cōparatione rei quaꝫ petere debuiſtis: pro
nihilo habēdū eſt qꝺ petiſtis. Ut igiẗ in noīe eius nō nihil:
ſed gaudiū plenuꝫ petāt ſbdit. [Petite ꝛ accipietis: vt gau
diuꝫ veſtrū ſit plenū.] hoc ꝙ dicit [Gaudiū plenū:] nō car
nale: ſed ſpirituale gaudium eſt: ꝛ qn̄ tm̄ erit vt aliqd ei iam
G nō ſit addēdū: tunc erit plenū. AVG. ꝑ de triniẗ. Hoc eſt
Gaudiuꝫ nr̄ꝫ plenū ē frui trinitate ad cuius imaginē facti ſumus. aūt plenuꝫ gaudiū veſtrū quo amplius nō eſt: frui deo: tri
nitate: ad cuius imaginē facti ſumus. AVG. ſup Joānē.
Quicqd ḡ petiẗ qꝺ ptinet ad hoc gaudiū ꝯſequēdū: hoc eſt
in noīe chriſti petēdū. Jſto eniꝫ bono in petēdo pſeuerātes
ſctōs ſuos nequaq̄ miſericordia diuina fraudabit. qcqd aūt
aliud petiẗ nihil petiẗ: nō qꝛ nulla res eſt: ſed qꝛ in tāte rei
cōparatione: qcqd aliud ꝯcupiſciẗ nihil eſt. Sequiẗ. [Hec
in puerbijs locut⁹ ſum vobis. Uenit hora cū iam nō in p
uerbijs loquar vobis: ſꝫ palā de pr̄e meo annūtia. vobis.]
Poſſem dicere hāc de qua loquiẗ horā futurū ſclm intelli
1. coꝛ. 13. gi: vbi videbimus palā qꝺ Apl's dicit facie ad faciē: vt qꝺ
1. coꝛ. 13. ait. [Hec in puerbijs locut⁹ ſuꝫ vobis.] hoc ſit qꝺ ab Aplo
dictū eſt. Uidemus nunc per ſpeculū in enigmate. [Annū
mat. 11°. tiabo aūt vobis:] qꝛ per filiū pater videbiẗ. Neq̄ eniꝫ pa
trē quis cognoſcit niſi filius: ꝛ cui voluerit filius reuelare.
GREG. 30° moral'. Palā quippe de pr̄e annūtiare ſe aſſe
rit: qꝛ per patefactā tūc maieſtatis ſue ſpēm: ꝛ quō ipſe gi
gnēti nō impar oriaẗ: ꝛ quō vtrorūq̄ ſpūs vtriq̄ coetern⁹
H pcedat oſtēdet. AVG. Sed iſtū ſenſum videẗ impedire
Ps. 102 qꝺ ſequiẗ. [Jn illo die in noīe meo petetis.] Jn futuro. n. ſe
culo qd petituri ſumus qn̄ ſatiabiẗ in bonis deſideriuꝫ no
ſtrū? Petitio nāq̄ alicuius eſt indigētie. Relinquiẗ itaq̄ vt
itelligaẗ ieſus diſcipulos ſuos de carnalib⁹ vel aialibus ſe
ſpirituales eē facturū. Hō aūt aialis ſic audit quecūq̄ audit
de dei nā: vt aliud q̄ corpus cogitare nō poſſit. Jdeo puer
bia illi ſunt quecūq̄ dicta ſapiētie de incorporea imutabi
liq̄ ſuba: nō ꝙ tanq̄ puerbia deputet: ſꝫ qꝛ ſic cogitat quō
qui puerbia ſolēt audire neq̄ intelligē. Cum ꝟo ſpiritualis
1. coꝛ. 2° cepit oīa diiudicare: etiā ſi in hac vita velut per ſpeculuꝫ: ꝛ
I ex pte pſpicit: tn̄ nullo corpis ſenſu: nulla imaginaria cogi
tatione: ſed mētis certiſſima itelligētia: capit deum nō cor
pus eē: ſed ſpūm. Jta palā de pr̄e annūtiāte filio vt eiuſdē
ſube ꝯſpiciaẗ ꝛ ipſe qui annūtiat: nūc in eius noīe petūt qui
petūt: qꝛ in ſono eius noīs nō aliud q̄ res ipſa eſt que hoc
noīe vocaẗ intelligūt. Hi pn̄t cogitare dn̄m noſtruꝫ ieſum
chriſtum: inqꝺtū hō eſt pro nob̄ iterpellare prēꝫ: inqꝺtū de⁹
eſt vos exaudire cuꝫ pr̄e: qꝺ eum ſignaſſe arbitror: vbi ait.
[Et nō dico vo. qꝛ ego rogabo pa. pro vob̄.] Ad h̄ qppe in
tuēdū quō nō rogat patrē filius: ſꝫ ſimul exaudiāt rogātes
pr̄ ꝛ filius: non niſi ſpiritualis oculus mētis aſcēdit.

Tex. 6. ¶ Dicūt ei diſcipuli eius. Ecce nūc palā loque
ris: ꝛ puerbium nullum dicis. Nūc ſcimus: qꝛ
ſcis oīa: ꝛ non opus eſt tibi vt qs te interroget.
Jn hoc credimus: quia a deo exiſti. Reſpondit
mat. 26° eis ieſus. Modo creditis? Ecce veniet hora ꝛ
mar. 14 iam venit vt diſpergamini vnuſquiſq̄ in ppria
Zach. 13 ꝛ me ſolū relinquatis. Et nō ſum ſolus: qꝛ pa
ter mecuꝫ eſt. Hec locutus ſum vobis: vt in me
pacem habeatis. Jn mūdo preſſuram habebi
tis: ſed cōfidite ego vici mundum.

A ¶ CHRY. Quia diſcipulos h̄ maxime reſpirare fecit ꝙ
erant patris amici: ppterea dicūt ſe cognoſcē ꝙ oīa noſſet.
Unn̄ ſequiẗ. [Dicūt ei diſcipuli eius. Ecce nūc palā loque. ꝛ
puer. nul. dicis.] AVG. Cum aūt adhuc pmittaẗ futura
illa hora in quā ſine puerbijs locuturus eſt: cur iſti h̄ dicūt
niſi qꝛ illa que ſcit ipſis nō itelligētibus eē prouerbia: vſq̄
adeo nō intelligūt: vt nec ſaltem nō ſe intelligē intelligāt?
CHRY. Qm̄ aūt ad id qꝺ in eoꝝ mēte erat rn̄dit ſbdūt.
[Nūc ſcimus: qm̄ ſcis oīa.] Uides qualr̄ impfecte ſe habe
bāt: qui poſt tot ꝛ tāta demr̄ata dicūt. [Nūc ſcimus.] ꝛ hoc
dicūt tanq̄ ei quādā grāꝫ tribuētes. [Et nō eſt opus tibi vt
qs te iterroget:] hoc eſt anteq̄ audias noſti ea que ſcādali
ꝫāt nos: ꝛ quieſcē nos feciſti dicēs. [Qm̄ pater vos amat.]
AVG. Quid ḡ vult ſibi: ꝙ ei quē ſciebāt noſſe oīa cum di B
cere debuiſſe videanẗ. Nō eſt opus tibi vt qcq̄ iterroget:
dn̄m potius putauerūt. [Nō eſt opus tibi vt qs te interro
get.] Qꝺ vtrūq̄ legimus factuꝫ ꝛ iterrogaſſe. ſ. dn̄m ꝛ iter
rogatū fuiſſe. Sed h̄ cito ſoluiẗ qui h̄ nō ei: ſed illis potius
opus erat quos iterrogat: vel a qbus iterrogabaẗ. Neq̄. n.
aliq̄s ille iterrogabat: vt ab eis aliqd diſceret: ſꝫ eos potius Chriſtus iterrogat non vt diſcat: ſed vt doceat.
vt doceret: ꝛ qui iterrogabāt euꝫ volētes ab eo aliqd diſce
re illis pfecto id opus erat: vt ſcirēt ab eo aliq̄: qui nouerat
oīa. Jlle aūt nō opus habebat vt ꝙ ab eo ſcire qſq̄ vellet:
per ipſius cognoſceret iterrogationē: qꝛ pus q̄ interrogareẗ
interrogatoꝝ nouerat volūtatē. Preuidē aūt cogitationes
hoium: magnū dn̄o non erat: ſed magnū paruulis erat qui
ſubdūt. [Jn h̄ credimus: qꝛ a deo exiſti.] HYLA. 7° de C
triniẗ. Per id enim credūt ꝙ a deo exijt: qꝛ ea que dei ſunt
agit. Nā cum dn̄s vtrūq̄ dixiſſet. A deo exiui: ꝛ a pr̄e veni
in hūc mūdū: nihil admiratōis in eo habuerūt: qꝺ frequē
ter audierūt. Unde nō addūt. A pr̄e veniſti in hūc mūdū.
Sciebāt. n. a deo miſſuꝫ ꝛ exiſſe: tamē a deo neſciebāt. Jn
enarrabilē ꝟo illā filij natiuitatē p ꝟtutē dicti iſti⁹ itelligē
tes: tūc dm̄ cepimi aduerit̄ euꝫ illū ſine puerbijs pfitereneẗ
eē locutū. Nō. n. per ꝯſuetudinē humani part⁹ deus ex deo
naſciẗ: cuius a deo exitio potius q̄ part⁹ eſt. Eſt. n. vnus ex
vno: nō eſt portio: nō eſt defectio: nō eſt diminutio: nō deri
uatio: nō eſt ptēſio: nō paſſio ſed viuētis nāe ex viuēte na
tiuitas eſt. Deus ex deo exiēs eſt: non creatura in dei nomē
electa: non vt eēt cepit ex nihilo: ſed exijt a manēte: ꝛ exiſſe
ſignationē habet natiuitatꝭ: nō inchoationis. AVG. De D
niq̄ de ipſa eoꝝ etate adhuc ſcḋm interiorē hoiem parua ꝛ
infirma eos admonet. Unn̄ ſubdiẗ. [Rn̄dit eis ieſus. Mo
do creditis?] BEDA. Qꝺ duob⁹ modis pnūtiari pōt af
firmādo. ſ. ꝛ iſultādo. Si inſultādo: hic eſt ſenſus: tardi⁹ ad
credēduꝫ euigilaſtis. [Ecce. n. venit hora ꝛc.] Si affirmā
do: ſenſus eſt. Uerū eſt qꝺ creditis. [Sꝫ ecce venit hora vt
diſpga. vnuſqſq̄ in ppa: ꝛ me ſolū relinqua.] AVG. Nō
enim qn̄ cōprehēſus eſt: tm̄modo carne ſua eius carnē: ve
rūetiā mēte reliquerūt fidē. CHRY. Dicit aūt. [Diſpga Apli fidē non ſoluꝫ carne ſed mēte reliquerūt in paſſione xp̄i.
mini.] ſ. qn̄ tradar: tm̄. n. vob̄ dn̄abiẗ timor: vt neq̄ ſimul
poſſitis recedē. Sꝫ ego ex h̄ nullū patiar malū. Unn̄ ſbdit.
[Et nō ſum ſolus: qꝛ pr̄ mecuꝫ eſt.] AVG. Ad h̄ itelligē
duꝫ eos volebat extēdi ꝛ creſcē: ne ſic a pr̄e filiū cogitarēt
exiſſe: vt putarēt etiam receſſiſſe. Deīde ſmonē ꝯcludit di.
[Hec locu. ſuꝫ vo. vt in me pa. ha.] CHRY. i. vt nō abij E
ciatis me a mēte vr̄a. Nō. n. nūc ſoluꝫ qn̄ cōprehēdar fient
vob̄ aduſa: ſed donec eritis in mūdo preſſurā hēbitis. i. tri
bulatōes. Et h̄ eſt qꝺ ſubdit. [Jn mūdo preſſurā hēbitis.]
GREG. 16° moral'. q. d. Sit vob̄ de me interi⁹ qꝺ ꝯſolādo
reficiat: qꝛ erit de mūdo exteri⁹ qꝺ ſeuiēdo grauiter pmat.
AVG. Jllō initiū habitura fuerat iſta preſſura: de quo di
cit. [Uenit hora vt diſpga. vnuſqſq̄ in ppa:] ſed nō eo mo
do erat pſeueratura. Qꝺ. n. adiūxit. [Et me ſolū relinq̄tis:]
nō vult eos tales eē in ꝯſti preſſura: quā poſt ei⁹ aſcēſionē
fuerāt in mūdo habituri: vt relinquāt euꝫ: ſed vt in illo pa
cē habeant pmanētes in eo. Unn̄ ſequiẗ. [Sed confidite.]
CHRY. i. reſurgite mēte. Magr̄o. n. ſupāte inimicoꝝ nō F
opꝫ diſcipulos anxiari. Unn̄ ſbdit. [Quia ego vici mūduꝫ.]

AVG.

AVGV. Dato aūt ſpūſcō ɔſiderant ⁊ vicerūt nō niſi in illo. Nō eniȝ viciſſet ille mūdū ſi mēbra ei⁹ vinceret mūdus. cū aūt dicit. [Hec lo. ſuȝ vo. vt in me pa. ha.] nō recētiora paulo ante ab eo dicta ſȝ oia debemus accipere: ſiue quecūqȝ illis locut⁹ eſt ex quo eos cepit hīc diſcipulos: ſiue ex quo poſt cenam exorſus eſt: hūc mirabilē prolixūqȝ ſermonē. Hanc.n. cām cōmēdauit ſermonis ſui: vt in illo pacē hberēt: h pax ſinē tpis nō habebit: ſȝ ois pie nr̄e intētionis actioniſqȝ finis ipſa erit. Cap. XVII.

pax chri ſinē nō habebit; ſed ipſa erit ſinis nr̄.

Tex. I.

Hec locut⁹ eſt ieſus ⁊ ſubleuatis oculis in celuȝ dixit. Pr̄ venit hora clarifica filiū tuū: vt filius tuus clarificet te. Sicut dediſti ei ptātē ois carnis: vt oē qd dediſti ei: det eis vitā eternā. Hec aūt eſt vita eterna: vt cognoſcāt te ſolū deū veꝝ: ⁊ quē miſiſti ieſum chr̄m. Ego te clarificaui ſup terrā: opus ɔſūmaui qd dediſti mihi vt facerē. Et nūc clarifica me tu pr̄ apud temetipſuȝ: claritate quā habui priꝰ ꝗ̄ mūdus fieret apud te.

A CHRY. Quia dixerat dn̄s. In mūdo preſſuram habebitis. poſt admonitionē in orōnem cōuertit̄: erudiēs nos in tribulationib⁹ oia dimittētes ad deuȝ refugere. Unde di. [Hec locut⁹ eſt ieſus.] BEDA. Illa itelligi debēt que in cena locut⁹ eſt: quedā gdē ſedēdo vſqȝ ibi. Surgite eamus hinc. Deīde ſtādo vſqȝ ad hymni finē: cui⁹ h eſt initiū. [Et ſuble. ocu. in ce. di. Pr̄ ve. ho. cla. fi. t.] CHRY. Propter h in celū oculos eleuauit vt nos doceret extēſionē que eſt in orōnib⁹ vt ſtātes ſurſuȝ aſpiciamus: nō oculis carnis ſolum ſȝ ⁊ mētis.

Chꝰ admonēt nos in tribulationib⁹ ad orōnē cōfugere.

.Jo.14.

B AVG. Poterat aūt dn̄s in forma ſerui ſi h op⁹ eſſet orare ſilētio: ſȝ ita ſe pr̄i exhiberi voluit ꝑcatorē: vt meminiſſet nr̄ ſe eē doctorē. Proinde nō ſolum ad ipſos ſermocinatio: ſȝ ēt pro ipſis ad p̄rem orō diſcipuloꝝ eſt edificatio. Profecto ⁊ nr̄ q fueramus ɔſcripta lecturi. Hoc āt qd ait [pr̄ venit hora] oſtēdit oē tps ⁊ qd qn̄ faceret: vel fieri ſineret ab illo eē diſpoſitū: qui tpi ſubdit⁹ non eſt. Nō aūt credat̄ hec hora fato vrgēte veniſſe: ſȝ deo potius ordināte. Abſit.n. vt ſidera mori cogerēt ſiderū ɔditorē.

C HYLA. 3° de tri. Nō dic aūt nō tps: ſȝ horaȝ veniſſe dicit. In hora diei portio eſt: ⁊ que erat h horaȝ nūc conſpuēdus: flagellādus: crucifigēdus erat: ſed clarificat pr̄ filiū. Sol de curſu opis defecit: ⁊ interitū ſuū cū eo reliqua mūdi elemēta ſenſerūt ad onus dn̄i in cruce pēdētis terra tremuit: ⁊ in eū q mortu⁹ erat intra ſe ɔteſtata eſt nō cape.

mat.27 Proclamat cēturio. Uere fili⁹ dei erat iſte. ꝑdictioni ɔſenſit effect⁹: dn̄s dixerat. [Clarifica filiū tuū] nō ſolū noīe cōteſtat⁹ eſt eē ſe filiū: ſȝ ⁊ ꝓprietate qua di. [Tuū.] multi eiȝ nos filii dei: ſȝ nō talis h fili⁹: h.n. ꝓpri⁹ ⁊ ver⁹ eſt fili⁹ origine: nō adoptiōe: veritate nō nuncupatiōe: natiuitate non creatiōe. ḡ poſt clarificationē ei⁹ veritatē ɔfeſſio ſecuta ē. naȝ veꝝ dei filiū cēturio ɔfitet̄: ne q̄s credētiū ambigeret: qd aliqs pſequētiū nō negaſſet.

Sol⁹ chr̄s filius eſt verus filius dei origine.

AVG. Sȝ ſi paſſione clarificat⁹ dr̄: qn̄to magis reſurrectione? Naȝ in paſſione magis eſſe humilitas ꝗ̄ claritas cōmendat̄. Ex ḡ ait [Pr̄ ve. ho. clari. filiū tuum] ſic itelligēduȝ eſt tanꝗ̄ dixerit. Uenit hora ſeminādē humilitatis: fructū non differas claritatis.

D HYLA. 3° de tri. Sȝ forte ifirmus repiet̄ fili⁹ dū clarificationē potioris expectat. Et qs nō p̄rem potiorē ɔfitebit̄

.Jo.14. cū ipſe dicat. Pr̄ maior me eſt. Sȝ cauēduȝ eſt: ne apd imperitos gliā filii honor p̄is ifirmet. nam ſeq̄t̄. [Ut fi. tu⁹ cla. te.] Non ḡ ifirmus eſt fili⁹ vicē clarificationis ipſe cū clarificandus ſit redditur⁹. Ergo expoſtulatio clarificationis hāde viciſſimqȝ reddēde eādeȝ in vtroqȝ oſndit diuinitatis vtutē.

AVG. Merito āt q̄rit̄: quō p̄rez clarificauerit fili⁹: cū ſempiterna claritas p̄is nec diminuta fuerit in forma hūana: nec augeri potuerit in ſua pfectione diuina. Sȝ apud hoīes minoꝛ erat qn̄ in iudea tm̄mō deus not⁹ erat: qz vo p euāgeliū chr̄i ſcīi ē: vt pr̄ inoteſceret gētib⁹: p̄rez clarificauit ⁊ fili⁹. ps.75. Dicit ḡ. [Clarifica filiū tuuȝ: vt fili⁹ tu⁹ clarificet te.] ac ſi dicat. Reſuſcita me: vt inoteſcas toti orbi per me: deīde magis pādēs quō clarificet p̄rez fili⁹ ſubiūgit. [Sicut dediſti ei ptātē ois carnis: vt oē qd dediſti ei: det eis vitaȝ eternā.] Oēz carnē dixit oēz hoīeȝ: a pte totū ſignans. h āt q ptās chr̄o a p̄re data ē ois carnis: ſm hoīeȝ itelligēdū ē.

E HYLA. 3° de tri. Caro.n. fact⁹ ipſe vite eternitatē erat traducis ⁊ corpeis ⁊ mortalib⁹ redditur⁹.

Chꝰ factꝰ ē caro vt eternitatē mortalibus redderet.

HYLA. 9° de tri. Uel acceptio ptātis ſola eſt ſignatio natiuitatis: in q̄ accepit id qd eſt. Nō eſt ifirmitati datio deputāda: cuȝ in eo ſignificet̄ pater eē q dederit: ⁊ in eo fili⁹ de⁹ maneat: q vite eterne dāde ſūpſerit ptātē. CHRY. Dicit āt. [De. ei po. om. car.] vt oſdat q nō ad iudeos ſolos ſua pdicatio: ſȝ ad totū orbē terrarū extēdit̄. Sȝ qd ē qd dicit. [Ois carnis.] Nō.n. vtiqȝ oēs crediderūt. Et gdē q̄tū ex eo eſt [oēs crediderūt.] Si vo nō attēdebāt his q̄ dicebant̄: nō ei⁹ q dicebat eſt criminatio: ſȝ eoꝝ q nō ſuſceperūt. AVG. Dic ḡ. [Sic dedi. ei po. om. car. ita te glo. fili⁹. i. notuȝ te faciat oī carni quā dediſti ei.] [Sic.n. dedi. vt oē qd dediſti ei: det eis vitā eternā.]

F HYLA. 3° de tri. Sed in q̄ tādē eternitatis vita eſt oſdit cum ſubdit. [Hec eſt au. vi. eter. vt cog. te ſo. ve. de.] Uita eſt veꝝ noſſe: ſȝ ſolū h nō facit vitā. qd ḡ cōnectit̄ [Et quē miſiſti ie. chꝛiȝ.] HYLA. 4° de tri. Duȝ āt arriani itelligūt ſolū p̄rez veꝝ deū: ſolū iuſtū: ſolū ſapiētē: ratione hoꝝ ſm hos fili⁹ ſepat̄. Soli.n. vt aiūt ꝓpa nō pticipant̄ ab altero: q̄ ſi in p̄re ſolo ⁊ nō in filio exiſtimabunt̄ neceē eſt vt fili⁹ de⁹ falſus ⁊ iſipiēs eē credat̄. HYLA. 5° de tri. Nulli āt dubiū ē veritatē ex nā ⁊ ex vtute eē. Uerū eiȝ triticū eſt qd in far cōminutū ⁊ in panē coctū ⁊ in cibuȝ ſumptū reddit ex ſe ⁊ nāȝ panis ⁊ mun⁹. Quero ḡ in q̄ filio veritas dei deſit: cui non deſit dei nec nā nec virt⁹. Nāe.n. ſue vtute vſus eſt: vt eſſent q̄ nō erāt: ⁊ fierent q̄ placerent.

G HYLA. 9° de tri. An forte qd ait. [Te ſoluȝ] cōione atqȝ vnitatē ſuā a deo ſeparat? Separat ſane ſi nō ad id qd ait. [Te ſoluȝ veꝝ deū] ɔtinue ſubiecit. [Et quē miſiſti ieſuȝ chꝛiȝ.] Per id.n. eccl'ie fides chꝛiȝ veꝝ deū ɔfeſſa eſt: q ſolū veꝝ deū ɔfeſſa p̄rez ſit: non.n. vnigenito deo nāe demutationē nālis natiuitatis itulit. AVG. 6° de tri. Uidenduȝ eſt ḡ an itelligē cogamur: cū dcm̄ eſt pr̄i. [Ut cogſcāt te ſoluȝ veꝝ deū] itaq̄ h iſinuare voluerit: qz ⁊ ſolus pr̄ de⁹ verus eſt: ne nō niſi ipſa tria ſimul: p̄rez ⁊ filiū ⁊ ſpm̄ ſcm̄ itelligerem⁹ eē deū. Nūc ḡ ex dn̄i teſtimonio: ⁊ p̄rez ſolū veꝝ deū dicimus: ⁊ filiū ſolū deū veꝝ ⁊ ſpm̄ ſcm̄ ſolū veꝝ deū: ⁊ ſimul p̄rez ⁊ filium ⁊ ſpm̄ ſcm̄. i. ſil' ipſaȝ trinitatē nō tres veros deos: ſȝ vnū veꝝ deū.

H AVGV. ſup Jo. Uel ordo vboꝝ eſt: vt te ⁊ quē miſiſti ieſuȝ chꝛiȝ cognoſcāt ſolū veꝝ deū. ɔſiter.n. ⁊ ſpūſſcūs itellit̄: qz ſpūs eſt p̄is ⁊ filii tanꝗ̄ charitas ɔſubſtalis amboꝝ. Sic igit̄ fili⁹ glorificat te: vt oibus quos dediſti ei te cognitū faciat. Porro ſi cognitio dei eſt vita eterna: tāto magis in vita eterna: qn̄to magis in hac cogne ꝓficimus: nō aūt moriemur in vita eterna. Tunc ḡ dei cognitio pfecta erit: qn̄ nulla mors erit. ſumma tūc dei clarificatio: qz ſūma glia. A veterib⁹ antē glia diffinita eſt frequēs de aliquo fama cū laude: at ſi hō laudat̄: cū fame credit̄: quō de⁹ laudabit̄: qn̄ ipſe videbit̄: pp qd ſcriptū ē.

Gloria ē frequēs de aliquo fama.

ps.83. Beati q habitāt in domo tua: in ſecl'a ſecl'oꝝ laudabūt te: ſbi erit dei ſine fine laudatio: vbi erit dei plena cognitio: ⁊ ideo clarificatio. AVG. p̄ de tri. Ex aūt dixerit famulo

Exo.3. ſuo moyſi. Ego ſuȝ q ſuȝ: h ɔteplabimur cū viuem⁹ in eternuȝ. AVG. 3° de tri. Cuȝ.n. fideo nr̄a videndo fiat veritam

hũc mortalitatẽ nr̃az cõmutatã tenebit eternitas. AVG.
ſup Jo. Sz ꝑus hic clarificat̃ de⁹: cũ annũtiat⁹ hoıb⁹ inote
ſcit: ꝛ ꝑ fidez credẽtib⁹ ꝑdicat̃. Propter qꝺ di. [Ego te cla/
I rificaui ſup terrã.] HYLA. 4° de tri. Hec qdẽ clarifica/
Deus cla/rificat̃ nõ in ſua nã: ſz quia ab hoıb⁹ co/lat. tionis viciſſitudo nõ ꝑtinet ad diuinitatis ꝑfectũ: ſz ad hono
rez q ex cogñe ignorantiũ ſuſcipiebat̃. CHRY. Uñ hĩ
dixit. [Sup terrã.] Jn celo eniz glĩficat⁹ fuerat: ꝛ in nã glĩã
hñs: ꝛ ab angelis adorat⁹. Nõ igit̃ de illa glĩa ait que ſabe
ei⁹ eſt: ſz de ea q̃ ad culturã hoıuz ꝑtinet. Uñ ſubdit. [Op⁹
ꝯſu. qꝺ dedi. mi. vt facerez.] AVG. nõ ait. Juſſiſti: ſz de/
diſti: vbi cõmẽdat̃ euidẽs grã. Quid. n. hz qꝺ nõ accepit ẽt
in vnigenito hũana nã: Sz qũo ꝯſũmauit opus qꝺ accepit
vt faciat: cũ reſtet adhuc paſſiõis expimẽtũ: niſi ꝯſũmaſſe
K ſe dicit: qꝺ ſe ꝯſũmaturũ certiſſime nouit: CHRY. Uel
dicit. [Conſũmaui] .i. q̃ſi ea q̃ ex ꝑte mea ſunt oĩa feci: aut qꝛ
cũ id qꝺ maximũ eſt factũ eſt: dici põt totũ iam factuz eẽ.
Radix. n. bonoꝝ ſubmiſſa erat: quã oĩno debebat ſeq̃ fru/
ctus: et qꝛ his que futura erãt: ipſe iaz aderat ꝛ copulabat̃.
HYLA. 9° de tri. Poſt que: vt meritũ obediẽtie ꝛ ſacrm̃
toti⁹ diſpẽſatiõis itelligeremus adiecit. [Et nunc clari. me
L tu pa. apud temetipſuz.] AVG. Supra dixerat. [Pr̃ ve
nit: hora clarifica filiũ tuũ: vt fili⁹ tu⁹ clarificet te.] Jn quo
vboꝝ ordine oñderat ꝑus a pr̃e clarificãdũ filiũ vt pr̃em
clarificaret fili⁹. mõ aũt dixit. [Ego te clarificaui: ꝛ nũc cla
rifica me] tanq̃ ꝑor ipſe pr̃ez clarificauerit: a quo deiñde vt
clarificet̃ expoſcit. Ergo itelligẽduz eſt vtroq̃ vbo ſupius
vſuz eo ordine quo futurũ erat: mõ vo vſuz fuiſſe vbo ꝑte/
riti tp̃is de re futura: velut ſi dixiſſet. [Ego te clarificabo
ſup terrã: opus ꝯſummãdo qꝺ dediſti mihi: vt faciã: ꝛ nũc
clarifica me tu pr̃] que eſt oĩno eadẽ ſñĩa: niſi ꝙ hic addit̃
clarificatiõis modus cũ ſubdit̃. [Claritate quã habui ꝑus
q̃ mũdus fieret apud te.] Ordo vboꝝ ẽ. [Quã habui apꝺ
M tẽpus q̃ mũdus eẽt.] Hoc qdã ſic itelligẽduz putauerũt:
Chrĩs ſm̃ humanita tez ꝑdeſti nat⁹ fuit. tanq̃ nã humana q̃ ſuſcepta eſt a vbo ꝯuerteret̃ in vbũ: ꝛ
hõ mutaret̃ in deũ: imo ſi diligent̃⁹ cogitemus hõ periret
in deo. Nõ. n. qſq̃ ex iſta mutatiõe hoıs: vel duplicari dei
vbũ dicitur eſt: vel augeri: ſz qſqs dei filiuz ꝑdeſtinatũ ne/
gat: hũc eũdẽ filiũ hoıs negat. Cuz ḡ videret illi⁹ ꝑdeſtina/
te ſue glĩficationis veniſſe iaz tp̃s: vt ꝛ nũc fieret in reddi/
tiõe: qꝺ fuerat in ꝑdeſtinatiõe iaz factum orauit dicẽs. [Et
nũc clarifica me tu pr̃ ꝛc̃.] i. illaz quã habui apud te in ꝑde
ſtinatiõe tua: tp̃s eſt vt apud te habeã ẽt viuẽs in dextera
tua. HYLA. 3° de tri. Ul' orabat vt id qꝺ ex tp̃e erat: glo
riã ei⁹ q̃ ſine tp̃e eſt claritatis accipet: vt in dei vtutẽ ꝛ ſpũs
incorruptionẽ trãſformata carnis corruptio abſorberet̃.

Tex. 2. ¶ Manifeſtaui nomen tuuz hominibus quos
dediſti mihi de mundo. Tui erant ꝛ mihi eos
dediſti: ꝛ ſermonẽ tuũ ſeruauerunt. Nunc co/
gnouerũt: quia omnia que dediſti mihi abs te
ſunt. Quia verba que dediſti mihi: dedi eis: ꝛ
ipſi acceperunt ꝛ cognouerũt vere qꝛ a te exiui:
ꝛ crediderunt: quia tu me miſiſti.

A ¶ CHRY. Quia dixerat. [Opus ꝯſummaui] manifeſtat
q̃le op⁹: vt. ſ. nomẽ dei manifeſtaret. Uñ di. [Manifeſta.
nomẽ tuũ hoıb⁹ quos de. mi. de mũdo.] AVG. Qꝺ ſi de
his tm̃ dicit diſcipulis cũ qb⁹ cenauit: nõ ꝑtinet h̃ ad illam
clarificationẽ: de qua ſupi⁹ loq̃bat̃: qua fili⁹ clarificat pr̃ez.
Quãta eſt. n. glĩa. xij. vel. xi. inoteſcẽ potuiſſe mortalibus:
Si aũt ꝙ ait. [Manifeſtaui nomẽ tuũ hoıb⁹ quos dediſti
mihi de mũdo] oẽs itelligi voluit q in eũ fuerãt crediturĩ:
eſt plane iſta clarificatio qua fili⁹ clarificat pr̃em: ꝛ tale eſt
qꝺ ait. [Ma. no. t.] q̃le illud qꝺ ſupra dixerat. [Ego te cla/
rificaui] pro tp̃e futuro: ꝛ illic ꝛ h̃ ꝑteritũ ponẽs: ſz de his q
iaz erãt diſcipuli: nõ de oıb⁹ q in illaz fuerãt credituri. Eũ
hoc dixiſſe ea que ſequũtur credibili⁹ demõſtrãt. Ab ipſo
ergo dõnis ſue exordio oẽs ſuos dñs volebat itelligi: qb⁹
notũ faciẽdo pr̃em clarificat eũ. Cum. n. dixiſſet. Fili⁹ tuus
clarificet te mox. queadmodum id fieret demr̃auit di. Si
de. ei po. om. car. ꝛc̃. iaz nũc qd de illis a qb⁹ tũc audiebã/
tur diſcipulis ſuis dicat. [Ma. no. tu. ho. q. de. mi. de mũ.]
B Nõ ḡ dei nomẽ nouerãt cũ eſſent iudei: ꝛ vbi eſt qꝺ legit̃.
Ps. 75. De⁹ oıb⁹ gẽtib⁹ añ q̃ chrĩs ve nirect non erat oĩno icognit⁹. Not⁹ in iudea de⁹: ꝛ in iſrael magnũ nomẽ ei⁹: Ergo itelli/
genduz eſt. [Ma. no. tu. ho. iſtis quos de. mi. de mũ.] q me
audiũt h̃ dicẽtez: nõ illud nomẽ tuũ qꝺ vocaris de⁹: ſz illud
qꝺ vocaris pr̃ me⁹: qꝺ nomẽ manifeſtari ſine ipſi⁹ filij ma
nifeſtatiõe nõ poſſit. Naz ꝙ de⁹ dĩ vniuerſe creature: etiã
oıb⁹ gẽtib⁹ anteq̃ in chrĩz crederẽt nõ oĩmode eẽ potuit h̃
nomẽ incognitũ. Jn hoc ḡ ꝙ fecit hũc mũduz: ꝛ anteq̃ im/
buerent̃ in fide chrĩi: not⁹ in oıb⁹ de⁹. Jn h̃ aũt ꝙ nõ eſt cũ
dijs falſis colendus: not⁹ in iudea de⁹. Jn h̃ vo ꝙ pater eſt
hui⁹ chrĩi: per quẽ tollit peccã mũdi: hoc nomẽ ei⁹ ꝑus occul/
tum: nũc manifeſtauit eis quos dedit ei pr̃ ipſe de mundo.
Sed qũo manifeſtauit ſi nõduz venit hora: de qua ſupius
dixerat: ꝙ veniet hora cũ iaz nõ in ꝓuerbus loquar vobis:
C niſi itelligẽdũ ẽ pro tp̃e futuro ꝑteritũ poſitũ. CHRY.
Uel ꝙ ipm̃ chrĩz filiũ hẽat manifeſtauerat eis iaz ꝛ vbis ꝛ
reb⁹. AVG. Per h̃ aũt ꝙ dicit. [Dediſti mihi de mũdo]
dcm̃ eſt de illis ꝙ nõ eſſent de mũdo: ſz h̃ eis regñatio ꝑſti
tit: nõ gñatio. Quid eſt aũt qꝺ ſeq̃t̃. [Tui erant: ꝛ mihi eos
dediſti:] An aliqñ habuit pr̃ aliqd ſine filio: abſit. Uerũtñ
habuit aliqñ dei fili⁹ qꝺ nõduz habuit idez ipſe hoıs fili⁹:
qui nõdum erat hõ fact⁹ ex matre. Quapropter qꝺ dixit.
[Tui erant] nõ inde ſe ſeparauit dei fili⁹: ſz ſolet ei tribue/
re omne qꝺ põt a quo ẽ ipſe qui põt: ꝙ itaq̃ ait. [Et mihi
eos dediſti] ſm̃ hoıem ſe accepiſſe hanc ptãtez vt eos hẽet
oſtẽdit: ꝛ etiã ipſe ſibi eos dedit: hoc eſt cuz patre de⁹ chrĩs
homini chrĩo: qꝺ cuz patre nõ eſt. Hoc aũt dixit vt oſtẽdat
eã que ad patrẽ vnanimitatẽ: ꝛ qm̃ placet patri vt filio cre
D dant. Unde ſequit̃. [Et ſer. tu. ſeruauerũt.] BEDA. Ser/
monez patris ſemetipſuz appellat: qꝛ per ipſuz pr̃ oĩa con/
didit: ꝛ in ſe ꝯtinet oẽs ſermones: ac ſi diceret. Me memo/
rie cõmẽdauerũt vt nunq̃ obliuiſcant̃. Uel dicit. [Et ſer/
monẽ tuũ ſeruauerũt] in eo. ſ. ꝙ mihi crediderunt.] Unde
ſeq̃t̃. [Et nũc cogno. qꝛ om. que dedi. mi. abs te ſunt.] Qui/
dam aũt dicunt hãc eſſe lr̃az. [Nũc cognoui: qꝛ oĩa que de/
diſti mihi: abs te ſunt] ſz hi nõ habẽt rõnez. Qũo eniz po/
terat ignorare filius que ſunt patris: ſed de diſcipulis dcm̃
eſt. q. d. Didicerunt ꝙ nihil eſt in me alienum extra te: ꝛ ꝙ
quecũq̃ doceo tua ſunt. AVG. Simul autẽ pater dedit
ei oĩa cuz genuit qui habet oĩa. CHRY. Et vnde didice/
runt: ex verbis meis quib⁹ docebaz eos: qm̃ a te exiui: hoc
eniz per totuz ſtudebat oſtẽdere euangeliũ. Unde ſequit̃.
E [Quia ver. que de. mi. de. eis ꝛ ip. acceperũt.] AVG. i. in/
tellexerũt atq̃ tenuerũt. Tunc eniz verbũ accipit̃ qñ mẽ/
te percipit̃. Unde ſeq̃t̃. [Et cogno. ve. qꝛ a te exiui.] Et ne
quiſq̃ putaret iſtam cognitionẽ iaz per ſpẽm factã nõ per
fidez exponẽdo addit. [Et crediderunt] vt ſubaudiamus
vere. [Quia tu me miſiſti.] Hoc itaq̃ crediderũt vere qꝺ
cognouerũt vere. Jdem eniz eſt. A te exiui: qꝺ eſt. Tu me
miſiſti. Qꝺ aũt dicit. [Crediderũt] vere itelligẽduz eſt: non
eo quo ſupra dixit mõ crediderũt: ſed vere. i. qũo credẽdũ
eſt: incõcuſſe: firme: ſtabilr̃: nõ iaz ad ꝓpria redituri: ꝛ chrĩz
relicturi. Adhuc ergo diſcipuli nõ erãt tales: quales eos di/
cit verbis ꝑteriti tp̃is: quaſi iaz eſſet ꝓnũtians quales fu/
turi eſſent accepto ſpũſcõ. Qũo autez pater ea verba filio
dederit: facilior qꝺ vi: ſi ſm̃ ꝙ eſt fili⁹ hoıs accepiſſe a pr̃e
credat̃: ſi vo ſm̃ id qꝺ eſt de pr̃e genit⁹: accepiſſe a pr̃e iſta
verba cogitat̃: nihil ibi tp̃is cogitet̃ q̃ſi ꝑus fuerit ꝛ ea non

habuerit:qm̄ quicqd deus pr̄ deo filio dedit:gignēdo dedit.

Tex.3. ❡ Ego pro eis rogo:nō pro mūdo: ſed pro his quos dediſti mihi qa tui ſunt. Et mea oia tua ſunt: ⁊ tua mea ſunt: ⁊ clarificatꝰ ſuȝ in eis. Et iaȝ nō ſuȝ in mūdo: ⁊ hi in mūdo ſunt ⁊ ego ad te venio. Pater ſctē ſerua eos in noie tuo quos dediſti mihi: vt ſint vnū ſicut ⁊ nos. Cuȝ eſſeȝ cū eis ego ſeruabā eos in noie tuo. Quos dediſti mihi ego cuſtodiui ⁊ nemo ex eis periit niſi
.ſ.15. filius pditionis vt ſcriptura impleat. Nūc aūt ad te venio: ⁊ hec loquor in mūdo: vt habeant gaudium meuȝ impletū in ſemetipſis.

A ❡ CHRY. Quia multas a deo ꝯſolatiōes diſcipuli audiētes nōduȝ pſuaſi erāt:de reliquo pr̄i loqꝫ:dilectionē quaȝ ad eos habebat oſīdēs. Un̄ ſeqꝫ. ⌊Ego pro eis rogo.⌋ q.d. Nō ſoluȝ que a me ſunt tribuo eis:ſȝ ⁊ aliū pro h rogo:vt ampliorē oſtēdat amorē. AVG. Cuȝ ḡ addit.⌊Non pro mūdo⌋ mūdū vult itelligi eos q viuūt ſm ꝯcupiſcētiā mūdi:⁊ nō ſunt in ea ſorte grē:vt ab illo eligant ex mūdo:quā ſortē ſigt cū ſubdit.⌊Sed pro his quos dediſti mihi.⌋ Per hoc eiȝ ꝙ eos illi pr̄ iaȝ dedit:factū eſt vt nō ꝑtineāt ad eū mūduȝ pro q̄ nō rogat. Neqȝ āt qꝛ pr̄ eos filio dedit amiſit ipſe quos dedit. Un̄ ſubdit.⌊Quia tui ſunt.⌋ CHRY. Frequēter aūt h ponit⌊dediſti mihi⌋vt diſcāt qm̄ pr̄i hoc placet:⁊ qm̄ nō vt alienꝰ veniēs eos ſeduxit:ſȝ ⁊ ꝓpos accepit. Deīde ne qs eſtimet nouū eē eiꝰ ꝑncipatū:⁊ nuper eos ſuſcepiſſe a pr̄e ſubiūgit.⌊Et oia.m.t.ſ.⁊.t.m.ſ.⌋ ac ſi dicat. Neqȝ audiens aliqs qm̄ mihi eos dediſti:eſtimet eos alienos eē a pr̄e.⌊Mea.n.eiꝰ ſunt⌋ nec audiēs.⌊Qm̄ tui erant⌋ eſtimet alienos eos fuiſſe a me:que.n.ſunt eius: mea ſunt.

B AVG. Satis aūt hic appꝫ:qm̄ vnigeniti filij ſūt oia que ſunt pr̄is:per h vtiqȝ ꝙ ēt ipſe deꝰ eſt ⁊ de pr̄e natus:patri eq̄lis:nō q̄uo dicitur eſt maiori ex duobꝰ filijs.⌊Oia mea tua ſunt.⌋ Illud.n.de oibꝰ dictū eſt creaturis q̄ īfra creaturam ſanctā rōnabileȝ ſūt. Hoc āt ita dictū eſt vt ſit hec etiā ipſa creatura rōnalis q̄ nō niſi deo ſubdiꝫ. Hoc ḡ cū ſit dei patris nō ſimul eſſet ⁊ filij:niſi pr̄i eēt eq̄lis. Nefas eſt eiȝ vt ſcti de qbꝰ hec locutꝰ eſt cuiuſq̄ ſint:niſi eius a quo creati ⁊ ſcificati ſūt. Hoc aūt qd̄ ait cū de ſpūſcō loq̄reꝫ.⌊Oia que hꝫ pr̄:mea ſunt⌋ de his dixit: que ad ipſaȝ pr̄is ꝑtinēt diuinitatē. Neqȝ.n.ſpūſſcūs de creatura q̄ pr̄i ē ſubdita:⁊ filio fuerat acceptur ꝰ:cum dicat⌊de meo accipiet.⌋ CHRY. Deinde demōſtrōnē ꝓdictoꝝ ponit dicēs.⌊Et clarificatꝰ ſum in eis.⌋ Ex quo pꝫ:qm̄ ptāteȝ ſup eos habeo:qm̄ glorificāt me tibi credētes ⁊ mihi. Nullus.n.in qbꝰ nō hꝫ ptāteȝ glorificatꝰ eſt.

C AVG. Dicēdo aūt iaȝ eē factū oſīdit iaȝ fuiſſe ꝓdeſtinatū:⁊ certū hīi voluit ꝙ eſſet futuꝝ. Sed vtrū ipſa ſit clarificatio de qua dixerat. Et nunc clarifica me tu pr̄ apud temetipſuȝ:ſi eiȝ apud te: q̄uo in eis: an cū h ipſum īnoteſcit eis:⁊ ꝑ eos oibꝰ q credūt eis q̄ſi teſtibꝰ ſuis. Unde ſubdit.⌊Et iā nō ſuȝ in mūdo:⁊ hi in mūdo ſt.⌋ CHRY. Hoc eſt. Et ſi nō appareā ſm carnē:ꝑ hos glorificor q pro me moriunꝫ:ſic̄ ⁊ pro pr̄e ⁊ ꝓdicant me ſic̄ ⁊ patreȝ. AVG. Sed ſi horā illā q̄ loq̄baꝫ attēdas:vtriqȝ in mūdo adhuc erāt. Nō.n.ſm pfectū cordis ⁊ vite id accipe poſſumus cū dicat.⌊Iaȝ nō ſuȝ in mūdo⌋ nūqd ḡ fas eſt:vt eū credamꝰ aliqn̄ mūdana ſapuiſſe? Reſtat igiꝫ vt ſm illud:ꝙ ēt ipſe in mūdo p̄us erat:in mūdo ſe dixit iaȝ nō eē p̄ntia corpali: an nō quotidie dicimus iaȝ nō eſt hic:de aliq̄ q̄tociꝰ abituro ⁊ maxie morituro. Un̄ exponens cur h dixerit adiecit. Ego ad te venio. Cōmēdat igiꝫ pr̄i eos quos corporali abſentia relicturꝰ eſt dicēs.⌊Pr̄ ſctē ſua eos in noie tuo:quos dediſti mihi.⌋ Sic̄ hō deuȝ rogat pro diſcipulis ſuis:quos accepit a deo. Sed attēde qd̄ ſeqꝫ.⌊Ut ſint vnū ſic̄ ⁊ nos⌋ nō ait. Ut ſimus vnū ipſi ⁊ nos:ſicut ⁊ nos vnuȝ ſumꝰ:ipſi vtiqȝ in nāa ſua vnū ſunt:ſicut nos in nr̄a vnū ſumꝰ:qa eniȝ vna eadēqȝ pſona eſt deꝰ ⁊ hō:intelligimus hoieȝ in eo ꝙ rogat:⁊ deū in eo ꝙ vnū ſūt:⁊ ille ⁊ ipſe quē rogat. poterat qdeȝ dicꝫ per id qd̄ eccl̄ie caput eſt ⁊ corpꝰ eiꝰ eccl̄ia. Ego ⁊ ipſi nō vnū:ſȝ vnus ſumꝰ qꝛ caput ⁊ corpꝰ vnꝰ eſt chr̄s. Sed diuinitatē ſuā ꝯſubſtātialeȝ patri oſtēdens: vult eſſe ſuos vnū ſed in chr̄o:nō tm̄ per eādē nāȝ qua oēs ex hoibꝰ mortalibꝰ eq̄les angelis fiūt:ſȝ ēt ꝑ eandē in eandē beatitudinē ꝯſpirāteȝ cōcordiſſimā volūtatē in vnū ſpūȝ q̄daī mō charitatis igne ꝯflati. Ad h eiȝ valet qd̄ ait. Ut ſint vnuȝ: ſicut ⁊ nos vnū ſumꝰ:vt quēadmoduȝ pr̄ ⁊ filiꝰ nō tm̄ eq̄litate ſubē:ſȝ ēt volūtate vnū ſunt: ita ⁊ hi inter quos ⁊ deuȝ mediator eſt filiꝰ nō tm̄ per h ꝙ eiuſdeȝ nāe ſunt:ſȝ ēt per eandē dilectiōis ſocietatē vnū ſint.

D CHRY. Rurſus vt hō loqꝫ ſubdēs.⌊Cuȝ eſſem cū eis ego ſeruabā eos in noie tuo⌋ h eſt ꝑ tuū adiutoriū:humane eiȝ loqꝫ:⁊ ad coꝝ menteȝ eſtimātiū ꝙ maiorē quādā hrēnt vtilitatē ab eiꝰ p̄ntia. AVG. In noie.n.pr̄is ſeruabat diſcipulos ſuos filius hōi cuȝ eis humana p̄ntia cōſtitutꝰ:ſȝ ⁊ pr̄ in noie filij ſuabat: quos in noie filij petētes exaudiebat. Neqȝ h taȝ carnalr̄ debemus accipe velut viciſſiȝ nos ſeruent pr̄ ⁊ filiꝰ:ſimul eniȝ nos cuſtodiūt ⁊ pr̄ ⁊ filius ⁊ ſpūſſcūs: ſȝ ſcriptura nos nō leuat niſi deſcendat ad nos. Intelligamus ḡ cū ita dn̄s loqꝫ:pſonas eū diſtinguere nō ſeparare nāȝ. Qn̄ ḡ ſuabat diſcipulos ſuos filiꝰ p̄ntia corporali:non expectabat pr̄ ad cuſtodienduȝ ſuccedere filio diſcedēti:ſȝ eos ambo ſeruabant potētia ſpirituali:⁊ qn̄ eis abſtulit filiꝰ p̄ntiā corpaleȝ tenuit cū pr̄e cuſtodiā ſpiritaleȝ:qꝛ ⁊ cuſtodiēdos qn̄ filius hō accepit:cuſtodie pr̄ne nō abſtulit:⁊ cū pr̄ filio cuſtodiēdos dedit:nō dedit ſine ipſo cui dedit:ſȝ dedit hoi filio:nō ſine deo eodeȝ ipſo filio. Seqꝫ.n.⌊Quos dediſti mihi:ego cuſtodiui:⁊ nemo ex ipſis periit: niſi filiꝰ pditionis.⌋ i. traditor chr̄i pditiōe ꝓdeſtinatus⌊vt ſcriptura implereꝫ⌋ que.ſ. de illo maxie in pſalmo.108. ꝓphetaꝫ.

E CHRY. Et minimuȝ ſolus ille tūc periit:ſȝ multi poſtea. Dicit aūt.⌊Nemo ex eis periit.⌋ i. q̄tū ex mea pte nō pdā:qd̄ manifeſtiꝰ alibi dicit. Nō eyciaȝ foras. Si vō ꝑ ſeipſos exirēt nō ex neceſſitate ad me traho. Seqꝫ.⌊Nūc aūt ad te venio.⌋ Sed quia poſſet aliqs q̄rere. Nūqd nō potes eos ꝯſeruare recedēs? Pōt qdeȝ:ſed cuiꝰ grā h dicat: oſtēdit ſubdēs.⌊Et hec lo. in mū. vt ha.gau.me.iple.in ſe.⌋ ipſis.i. vt non tumultuenꝫ īꝑfectiores exiſtēs:per qd̄ indicauit ꝙ pp̄ eoꝝ gaudiū ⁊ requiē cōia hec infima loquebaꝫ. AVG. Uel alr̄. Quod ſit hoc gaudiū:iaȝ ſupiꝰ expreſſuȝ eſt vbi ait.⌊Ut ſint vnū ſicut ⁊ nos vnū ſumus.⌋ Hoc gaudiū ſuū.i.a ſe in eos collatuȝ:in eis dicit īplenduȝ:ꝓpter qd̄ ſe locutū dixit in mūdo. Hec eſt pax ⁊ beatitudo futuri ſeculi. In mūdo aūt loqui ſe dicit qui pauloante dixerat.⌊Iam nō ſuȝ in mūdo⌋ quia eniȝ nōdum abierat:hic adhuc erat:⁊ qꝛ mox fuerat abiturus:hic quodāmodo iam non erat.

Tex.4. ❡ Ego dedi eis ſmonē tuū ⁊ mūdus eos odio habuit:qꝛ nō ſunt de mūdo:ſicut ⁊ ego nō ſum de mūdo. Nō rogo vt tollas eos de mūdo:ſed vt ſerues eos a malo. De mūdo nō ſunt ſicut ⁊ ego nō ſuȝ de mūdo. Scifica eos in veritate. Sermo tuꝰ veritas ē. Sic̄ tu me miſiſti in mūduȝ:ita ⁊ ego miſi eos in mūdū. Et pro eis ego ſcifico meipſm vt ſint ⁊ ipſi ſcificati in veritate.

A ❡ CHRY. Rurſus dn̄s aſſignat cāȝ pp̄ quā digni ſunt diſcipuli mlta diligētia potiri a pr̄e dicēs.⌊Ego dedi eis ſer

Oia que ſunt pr̄is: ſunt etiaȝ vnigeniti filij ſui.

Pater ⁊ filiꝰ ſimul cuſtodiunt nos nō viciſſe.

moneʒ tuū:⁊ mūdus eos odio habuit.]q.d. Propt̃ te odio
habiti ſūt:⁊ pp̱ ſmonē tuū. AVG. Nodum āt id experti
fuerāt paſſionib⁹ ſuis q̄ illos poſtea ſūt ſecute:ſʒ more ſuo
dicit iſta:ṽbis p̄teriti tp̄is futura p̄nūtiās. Deide cāʒ ſubij-
cit cur eos oderit mūdus dicēs.[Quia nō ſūt de mūdo] h̄
eis regn̄atiōe collatū eſt.nā gn̄ōne de mūdo erāt. Donatū
eſt ḡ eis:vt ſicͭ nec ipſe:ita nec ipſi de mūdo eſſent. Un̄ ſe-
quit̃.[Sicut ⁊ ego nō ſuʒ de mūdo.]Ipſe de mūdo nunq̄
fuit:qꝛ ēt ſm formā ſui de ſpūſcō nat⁹ eſt:de quo illi rena-
ti.Cūis āt iaʒ nō eēnt de mūdo: adhuc tn̄ neceſſ erat eos
eē in mūdo.Un̄ ſubdit.[Nō rogo vt tollas eos de mūdo.]
BEDA.q.d.Iaʒ iminet tp̄s vt tollar ego de mūdo: ideoq3
neceſſe eſt vt illi nūc nō tollant̃ de mūdo:vt me ⁊ te p̄mus
annūtiēt mūdo. Et ṽo ſubdit.[Sʒ vt ſerues eos a malo]lʒ
oē maluʒ itelligi poſſit:maxie vult itelligi malū ſeceſſiōis.
B AVG.Reperit aūt eandē ſniaʒ dicēs.[De mūdo nō ſūt
ſicut ⁊ ego nō ſum de mūdo.] CHRY.Supra aūt dixit.
Quos dediſti mihi de mundo.illic nāʒ dicēs.hi āt de acti-
bus malis.Dicit aūt.[Nō ſunt de mūdo] qꝛ nihil cōe cuʒ
terra eſt eis:ſʒ celeſtiū facti ſūt ciues:in quo amorē ſuū eis
oſtēdit:duʒ p̄ri eos laudat.h̄ aūt q̄ dicit[ſicut]cū in ipſo ⁊
p̄re ponit̃ parilitas oſtēdit̃ pp̄ nāe vnitatē: ſʒ cū de nobis
⁊ chr̄o di:multa diſtātia itermedia inter vtrūq3 exiſtit.Cū
aūt ẜus dixit.[Serua eos a malo]nō de p̄iculoꝝ ereptiōe
ait ſoluʒ:ſed de p̱manētia in fide. Un̄ ſubdit.[Sanctifica

Ap̄li nihil cōe cū mūdo habebāt ſed celeſtiū facti ſunt ciues.

C eos in veritate.] AVG.Sic.n.ſuant̃ a malo: qd̄ ſuperi⁹
orauit vt fieret.Queri aūt pōt quō de mūdo iaʒ nō erāt:ſi
ſanctificati in veritate nōduʒ erāt:an qꝛ ⁊ ſcificati in eadē
p̱ficiūt ſcītate:neq3 h̄ ſine adiutorio grē dei. Sanctificāt̃
aūt in veritate heredes teſtamēti noui cui⁹ ṽitatis vmbre
fuerūt ſcificatiōes veteris teſtamēti:⁊ cū ſcificant̃ in vir-
.Jo.14. tute ſcificant̃ in chr̄o qui dixit.Ego ſuʒ via veritas ⁊ vita.
Un̄ ſeq̄t̃.[Sermo tuus veritas eſt.]Grecū euāgeliū logos
hʒ.i.ṽbū.Sanctificauit ḡ p̄r in veritate.i.in ṽbo ſuo vnige
nito ſuos hēdes eiuſq3 cohēdes. CHRY.Uel alr̄.[San
ctifica eos in veritate.]i.ſctōs fac per ſcīſpūs donationē ⁊
recta dogmata.Recta.n.dogmata de deo docent ⁊ ſancti-
ficant aīaʒ.Et qꝛ hic de dogmatib⁹ ait ſubiūxit.[Sermo
tuus veritas eſt.]Hoc eſt:nulluʒ mēdaciū eſt in eo:⁊ nihil
typicū oſtēdit neq3 corporeū.Uidet̃ aūt mihi ⁊ aliud oſtē
dere h̄ q̄ dicit.[Sanctifica eos in veritate.]i.ſegrega eos
ſermoni ⁊ p̄dicationi.Un̄ ſubdit.[Sicut tu me miſiſti in
D mūduʒ ita ⁊ ego miſi eos in mū.] GLO.Pro quo.n.chr̄s
2.Cor.5. miſſus eſt:pro h̄ ⁊ hi. vn̄ Paulus.De⁹ erat in chr̄o mūduʒ
recōcilians ſibi:⁊ poſuit in nobis ṽbū recōciliationis. Hoc
aūt qd̄ dicit [ſicut]nō ſilr̄ de eo ⁊ de ap̄lis ponit̃: ſʒ vt erat
poſſibile hoīb⁹. Dicit autēʒ ſe eos miſiſſe in mūduʒ:ſm q̄
E erat ei ꝯſuetudo futurū vt factū dīe. AVG.Manifeſtū
eſt aūt per hoc qd̄ nūc adhuc de ap̄lis loq̄t̃. Nam ip̄m no-
men ap̄loꝝ qm̄ grecū eſt:miſſus ſign̄at in latino:ſʒ qm̄ per
hoc q̄ chr̄s fact⁹ eſt caput eccl̄ie:illi mēbra ſunt ei⁹. Idō ait.
[Et pro eis ego ſcifico meipſuʒ.]i.eos in meipſo ſcifico:cū
⁊ ipſi ſint ego:⁊ vt itelligeremus cū dixit.[Pro eis ſcifico
meipſum] h̄ eū dixiſſe q̄ eos ipſe ſcificaret:mox addidit.
[Ut ſint ⁊ ipſi ſcificati in veritate.]i.in me:ſm q̄ ṽbū ve-
ritas eſt in quo ⁊ ipſe fili⁹ hoīs ſanctificat⁹ eſt ab initio:qm̄
verbū caro factū eſt.Tunc.n.ſcificauit ſe in ſe.i.hoīeʒ ſe in
ṽbo ſe:qꝛ vnus chr̄s ṽbū ⁊ hō. Propter ſua ṽo mēbra dit̃.
[Et pro eis ego ſcifico meip̄ʒ] h̄ eſt ip̄os in me:qm̄ in me
etiā ipſi ſunt ⁊ ego.[Ut ſint ⁊ ipſi ſanctificati in veritate.]
Quid eſt.[Et ipſi:]niſi quēadmodū ego:⁊ in ṽitate qd̄ ſuʒ
ego: CHRY.Uel alr̄.[Pro eis ſcifico meip̄m.]i.meip̄ʒ
offero tibi hoſtiā. Hodie.n.oēs ſancte dicunt̃:⁊ q̄cūq3 deo
dicāt̃:qꝛ ṽo antiq̄⁹ in figura ſcificatio erat reputata in oue:
nūc aūt eſt in ipſa ṽitate. Idō ſubdit.[Ut ſint ⁊ ipſi ſcificati
in veritate]qꝛ ⁊ eos tibi facio oblationē:qd̄ p̱pterea dicit:
qꝛ ipſe q̄ offert̃ eſt caput eoꝝ:aut qꝛ ⁊ ipſi imolant̃. Exhi-
bete eiʒ ait ap̄ls mēbra veſtra hoſtiā viuentē ſanctā.

¶ Nō pro eis aūt rogo tm̄: ſʒ ⁊ pro eis q̄ credi- Tex.5.
turi ſunt p̱ ṽbū eoꝝ in me:vt oēs vnū ſint ſicͭ
tu p̄r in me ⁊ ego in te:vt ⁊ ipſi in nobis vnum
ſint:vt credat mūdus: qꝛ tu me miſiſti. Et ego
claritatē quā tu dediſti mihi dedi eis vt ſint vnū
ſicut ⁊ nos vnū ſum⁹. Ego in eis ⁊ tu in me vt
ſint ꝯſūmati in vnū. Et cogſcat mundus: qꝛ tu
me miſiſti: ⁊ dilexiſti eos:ſicͭ ⁊ tu me dilexiſti.

¶ AVG.Cuʒ oraſſet dn̄s pro diſcipulis ſuis: quos ⁊ apo- A
ſtolos noīauit:adiūxit ⁊ ceteros qui in eū fuerāt credituri
di.[Nō pro eis aūt rogo tm̄:ſed pro eis qui cre.ſunt p̱ ṽbū
eoꝝ in me.] CHRY. Hinc rurſus ꝯſolat̃ eos:oſtendens
alioꝝ ſalutis cāʒ futuroꝝ cū dicit.[Qui cre. ſūt p̱ ver.eoꝝ
in me.] AVG.Ubi oēs ſuos itelligi voluit nō ſoluʒ qui
tūc erāt in carne:ſʒ ēt qui futuri erant. Neq3 hi tm̄:q̄ ipſos
cū in carne viuerēt:ap̄los audierūt:ſed ⁊ poſt obitū eoꝝ:⁊
nos longe poſt nati per ṽbuʒ eoꝝ credidimus in chr̄ʒ:qm̄
ipſi qui cū illo tūc fuerūt:qd̄ ab illo audierūt:⁊ ceteris p̄di
cauerūt:atq3 ita ṽbū eoꝝ ad nos vſq3 p̱uenit:⁊ peruētur̄
eſt ad poſteros quicūq3 credituri ſunt. Pōt autē videri in
hac oīone nō oraſſe pro q̄buſdam ſuis:pro illis.ſ.qui neq3
tūc erāt cū illo:neq3 p̱ ṽbū eoꝝ poſtea:ſʒ in eū an̄ credide
runt:nūq̄d etiā cū illo erat tūc nathanael:ioſeph ab arima-
thia ⁊ multi alij:de q̄b⁹ ioānes dicit q̄ crediderūt in eum?
Omitto dicere de ſymeone ſene:de anna p̱phetiſſa:zacha- B
ria:heliſabeth:ioāne p̄curſore:qm̄ rn̄deri pōt orādum pro
talib⁹ mortuis nō fuiſſe: qui cuʒ magnis ſuis meritis hinc
abierāt:hoc eniʒ ⁊ de antiq̄s iuſtis ſilr̄ rn̄det̃. Intelligēduʒ
eſt igit̃ q̄ nōduʒ ei ſic crediderāt:quō ipſe in ſe credi vole-
bat.Sed poſt eius reſurrectionē ſpūſcō ipartito edoctis ⁊
cōfirmatis ap̄lis ſic alios crediſſe:quēadmoduʒ chriſto
credi oportebat.Sed reſtat ad q̄ōnē: Paulus ap̄ls nō ab Gal.1.
hoīb⁹ neq3 p̱ hoīeʒ: ⁊ latro qui tūc credidit qn̄ in ipſis do- Luc.23.
ctoribus fides que fuerat q̄liſcūq3 defecit. Proinde relin-
quit̃ vt ſic itelligamus:qd̄ dictū eſt p̱ ṽbū eoꝝ vt ip̄m ṽbū
fidei qd̄ p̄dicauerūt in mūdo ſic ſign̄atū eē credamus.Di-
ctū aūt eē ṽbū eoꝝ:qm̄ ab ipſis eſt p̄mit⁹ ac p̄cipue p̄di-
catū. Naʒ q̄dē ab ipſis p̄dicabat̃ in terra qn̄ p̱ reuelationē
ieſu chr̄i ip̄m ṽbū eoꝝ paulus accepit:ac per h̄ ⁊ ille latro
in fide ſua ṽbū eoꝝ habebat.ḡ illa oīone pro oībus quos
redemit:ſiue tunc in carne viuētes:ſiue poſtea futuros re-
demptor noſter orauit. Quid aūt vel q̄re pro eis rogaret:
cōtinuo ſubiūxit di.[Ut oēs vnū ſint]hic pro nobis roga-
uit qd̄ vt ſupra pro illis vt oēs:h̄ eſt vt nos ⁊ illi vnū ſim⁹.

Chr̄s pro nobis rogat vt oēs vnū ſim⁹.

CHRY. Et ſic in vnanimitate ſermonē cōcludit. vn̄ ince- .Jo.13.
pit:ibi finiēs:naʒ icipiēs dixit. Mandatū nouū do vobis:
vt diligatis inuicē. HYLA.8⁹ de tri. Tuʒ demū vnita-
tis p̱fect⁹ exēplo vnitatis oſtēdit̃ cū ait.[Sicut tu pater in
me ⁊ ego in te vt ⁊ ipſi in nobis vnum ſint]vt.ſ.ſicut pater
in filio ⁊ fili⁹ in p̄re eſt:ita per hui⁹ vnitatis formā in patre
⁊ filio vnū oēs eſſent. CHRY. Rurſus aūt ⁊ hoc qd̄ di-
cit.[Sicut]nō certiſſime parilitatis in eis eſt:ſed vt hoīb⁹
poſſibile eſt ſicut ⁊ cuʒ dicit. Eſtote miſericordes ſicut ⁊c̄.
AVG.Eſt aūt hic diligēter aduertēduʒ:nō dixiſſe dn̄m. Luce.6.
Ut omnes vnum ſimus. ſed [Ut omnes vnum ſint ſicut
tu pater in me ⁊ ego in te]ſubintelligit̃. Unuʒ ſumus. Ita
eſt eniʒ pater in filio vt vnū ſint:quia vnius ſubſtātie ſunt.
Nos ṽo eſſe quidem poſſumus in eis vnum:vnum tn̄ cuʒ
eis eſſe nō poſſumus:qꝛ vni⁹ ſubſtātie nos ⁊ ipſi nō ſum⁹.
Sic aūt ſunt in nobis vel nos in illis: vt illi vnū ſint in nō

ſua:nos vnū in nr̄a. Sunt qppe ꝛ ipſi in nobis:ſicˀ deꝰ in tē-
plo. ſumus aūt nos in illis ſicˀ creatura in creatore ſuo:ideo
ergo addidit.⌊ In nobis ⌋ vt ꝙ vnum efficimur fideliſſima
D charitate:grē dei tribuēduꝫ eſſet nō nobis. AVG. 4ᵒ de
trini. Uel qꝛ in ſeipſis vnū eſſe nō pñt: diſſociati abinuicē
per diuerſas voluptates ꝛ cupiditates ꝛ imūdiciā pctōꝝ.
Un̄ mundenˀ p mediatorē: vt ſint in illo vnū. HYLA.
8ᵒ de trini. Laborātes aūt heretici fallere ne per id qḋ di-
ctū eſt. Ego ꝛ pr̄ vnū ſumus: nāe in his vnitas ꝛ indifferēs
diuinitatis ſuba crederetˀ: ſꝫ ex dilectiōe mutua ꝛ volunta-
tuꝫ cōcordia vnū eſſent: exēplūꝫ vnitatis iſtiꝰ ex his dictis
dn̄icis ptulerūt.⌊ Ut oēs vnū ſint ꝛc̄. ⌋ ſed lꝫ ipꝫ itelligētie
ſue ſenſuꝫ ipietas demutet: nō tn̄ pōt itelligētia nō extare
dictoꝝ: ſi eiꝫ regn̄ati in vnius vite atqꝫ eternitatis nā̄ ſunt:
ceſſat in his ſolus vnitatis aſſenſus qui vnū ſunt in eiuſdē
regn̄atiōe nāe. ſoli aūt patri ꝛ filio ex nā̄ ppriū eſt: vt vnuꝫ
ſint: qꝛ deꝰ ex deo vnigenitꝰ: nō pōt niſi in originis ſue eſſe
E nā̄. AVG. Quid eſt aūt h̄ qḋ ſubdit.⌊ Ut mūdus credat:
qꝛ tu me miſiſti: ⌋ nūqd tūc crediturꝰ eſt mūdus qn̄ i pr̄e ꝛ
filio oēs vnū erimus: Nōne iſta eſt pax illa ppetua: potiꝰ
fidei merces ꝙ̄ fides: Sed etſi in hac vita pp ipſaꝫ cōem
fideꝫ oēs q vnū credimꝰ vnū ſumus: etiā ſic non vt creda-
mus: ſꝫ qꝛ credimꝰ vnū ſumus: qd eſt ḡ. ⌊ Oēs vnuꝫ ſint: vt
mūdus credat: ⌋ Ipſi qppe ois mūdus ē credēs cū de his
dicat de qbꝰ dixerat.⌊ Nō pro his rogo tm̄: ſꝫ pro his q cre-
dituri ſūt p v̄ba eoꝝ in me. ⌋ Quo ⌊ rogo ⌋ itelliḡri ſumus:
niſi qꝛ nō in eo cāꝫ poſuit vt credat mūdus: qꝛ illi vnū ſūt:
ſꝫ orādo dixit.⌊ Ut mūdus credat ⌋ ſicˀ orādo dixerat. ⌊ Ut
vnū ſint. ⌋ Deniqꝫ ſi v̄bū qꝛ ait ⌊ rogo ⌋ vbiqꝫ ponamꝰ: erit hꝰ
expoſitio ſnīe manifeſtior.⌊ Rogo vt oēs vnū ſint: rogo vt
ꝛ ipſi in nobis vnum ſint. rogo vt mūdus credat: qꝛ tu me
F miſiſti. ⌋ HYLA. 4ᵒ de tri. Uel p id mūdus crediturus
eſt filiū a pr̄e miſſuꝫ eē ꝙ oēs q credituri in illuꝫ ſunt: vnū
in pr̄e ꝛ filio erūt. CHRY. Nihil. n. ita ſcādaliçat oēs vt
abinuicē diuidi: ꝙ credētes ſiāt vnū: h̄ edificat ad fideꝫ: ꝛ
hoc ēt a p̄ꝰ dixit. In h̄ cogn̄ſcēt oēs: qꝛ mei eſtis diſcipuli: ſi
dilectionē habueritis adinuicē. Si. n. altercanˀ: nō dicenˀ
pacifici magr̄i eē diſcipuli: me v̄o inquit nō exn̄te pacifi-
co: nō ꝯfitebunˀ a te miſſuꝫ. AVG. Deinde ſaluator no-
G ſter qui rogādo pr̄eꝫ ſe hoīeꝫ demr̄abat: nūc demōſtrat ſe-
ipſum: qꝛ cū pr̄e deꝰ eſt: facˀ qḋ rogat. Un̄ ſubdit.⌊ Et ego
claritatē quā dediſti mihi dedi illis. ⌋ Quā claritatem: niſi
imortalitatē quā nā̄ humana in illo fuerit acceptura. Pro-
pter imutabilitatē eiꝫ p̄deſtinationis p̄teriti tp̄s v̄bis futu-
ra ſiḡt. imortalitatis aūt claritatē quā ſibi a pr̄e datā dicit:
etiā ſe ſibi dediſſe itelligēduꝫ eſt. Cuꝫ. n. tacet filiꝰ in opere
pr̄is opationē ſuā humilitatē cōmēdat: cū v̄o in opere ſuo
tacet opationē pr̄is: parilitatē cōmendat. Iſto igiˀ mō: ꝛ h̄
loco nec ſe fecit alienū a pr̄is ope: ꝙ̄uis dixerit. ⌊ Claritatē
quā dediſti mihi ⌋ nec pr̄eꝫ fecit alienū ab ope ſuo ꝙ̄uis di-
ferat. ⌊ Dedi eis. ⌋ Sicut aūt ex eo ꝙ pr̄eꝫ pro ſuis oibꝰ ro-
gauit h̄ fieri voluit vt oēs vnū ſint: ita ēt ſuo bn̄ficio id fie-
ri voluit. Un̄ adiunxit.⌊ Ut vnuꝫ ſint in nobis: ſicut ꝛ nos
H vnū ſumus. ⌋ CHRY. Uel claritatē dicit gl̄iaꝫ que eſt p
ſigna ꝛ dogmata: ꝛ vt vnanimes ſint. Un̄ ſubdit.⌊ Ut vnū
ſint in nobis: ſicut ꝛ nos vnum ſumus. ⌋ Hec. n. gl̄ia vt ſint
vnū: etiā ſignis maior eſt. Uniuerſi. n. qui p apl̄os credide-
runt vnuꝫ ſunt: ꝛ ſi qdeꝫ ex ipſis diuiſi ſunt: h̄ eoꝝ deſidie
fuit: qḋ tn̄ eū nō latuit. HYLA. Per acceptū igiˀ ꝛ datū
honorē oēs vnū ſunt: ſꝫ nōduꝫ apprehēdo rōnē: qꝛ datus
honor vnū oēs eē pficiat: ſꝫ dn̄s gradū quēdaꝫ atqꝫ ordinē
cōſummādē vnitatis expoſuit cū ſubdit. ⌊ Ut vnuꝫ ſint in
nobis: vt cū ille in pr̄e per nāꝫ diuinitatis eſſet: nos ꝯtra in
eo per corpaleꝫ eiꝰ natiuitatē: ꝛ ille iterū in nobis p ſacra-
mēti eſſe myſteriū crederetˀ: pfecta per mediatorē vnitas
doceretˀ. CHRY. Alibi x̄o ait de ſe ꝛ pr̄e: veniemus ꝛ I
manſionē apud eū faciemus. Illic qdem ſabellianoꝝ ob- .ſ.14.
ſtruens ora: duꝫ. ſ. ponit duas pſonas: hic v̄o arrij ſuſpitio-
neꝫ deſtruit cū pr̄eꝫ p ſe dicit diſcipulis aduenire. AVG.
Neqꝫ tn̄ h̄ ita dcm̄ eſt tanꝙ̄ pr̄ nō in nobis aut nos in pr̄e
nō ſimus: ſꝫ per h̄ mediatorē inter deū ꝛ hoīeꝫ ſe breuiter
intimauit. Qꝫ v̄o addidit ⌊ vt ſint ꝯſūmati in vnū ⌋ oſtendit
eo pduci recōciliationē que fit p mediatorē vt pfecta bea-
titudine pfruamur. Un̄ id qḋ ſeqˀ.⌊ Ut cognoſcat mūdus
qꝛ tu me miſiſti. ⌋ Nō ſic accipiēduꝫ puto: tanꝙ̄ iterꝫ dixe-
rit vt credat mūdus. Credim. n. credimus qḋ non videmus: K
nōduꝫ ſumꝰ ꝯſummati: ſicut erimus cū meruerimꝰ videre
qḋ credimus. Qn̄ ḡ de ꝯſummatiōe loqˀ: talis eſt itelligē-
da cognitio qualis erit p ſpēꝫ: nō q̄lis nūc eſt per fidē. Ipſi
qppe credētes ſunt mūdus nō pmanēs inimicus: ſꝫ ex ini-
mico amicus effectꝰ. Propterea ſeqˀ. ⌊ Et dilexiſti eos: ſicˀ
me dilexiſti. ⌋ In filio qppe nos pr̄ diligit: qꝛ in eo nos ele-
git: nec iō pares ſumꝰ vnigenito filio: neqꝫ. n. ſemp eq̄litatē
ſiḡt: qḋ dr̄. Sicut illud ita ꝛ illud: ſed aliqn̄ tm̄ qḋ illud eſt:
eſt ꝛ illud: ita in h̄ loco nihil eſt aliud.⌊ Dilexiſti eos ſicˀ me
dilexiſti ⌋ ꝙ̄ dilexiſti eos qn̄ ꝛ me dilexiſti. Non. n. alia cā̄
eſt diligēdi mēbra eiꝰ niſi qꝛ diligit eū. Cuꝫ igiˀ eoꝝ que fe-
cerit: nihil oderit: qs digne poſſit eloqui ꝙ̄tū diligat mēbra
vnigeniti filij ſui: ꝛ quāto amplius ipſuꝫ vnigenitum.

¶ Pater quos dediſti mihi volo vt vbi ſuꝫ ego Tex. 6.
ꝛ illi ſint mecū: vt videāt claritatē meā quā de- mat. 11.
diſti mihi: qꝛ dilexiſti me ante cōſtitutionē mū- Luc. 10.
di. Pater iuſte mūdus te nō cognouit. Ego āt
te cognoui ꝛ hi cognouerunt: qꝛ tu me miſiſti.
Et notū feci eis nomē tuū ꝛ notū faciā: vt dile-
ctio qua dilexiſti me in ipſis ſit: ꝛ ego in ipſis.

¶ CHRY. Poſtꝙ̄ dixerat: qꝛ multi credēt p eos ꝛ multa A
gl̄ia potienˀ: loqˀ de reliq̄ de coronis eis repoſitis dicens.
⌊ Pater quos dediſti mihi: volo vt vbi ego ſum: ꝛ illi ſint
mecuꝫ. ⌋ AVG. Ipſi ſunt quos a pr̄e accepit quos ꝛ ipſe
de mūdo elegit. Sicut. n. ait in huiꝰ orōnis exordio. Dedit
eis ptātem ois carnis. i. ois hoīs vt det eis vitā eternaꝫ: vbi
oſtendit ptāteꝫ ſe ois hoīs accepiſſe vt liberaret quos vo-
luerit: ꝛ dānaret quos voluerit. Quapropter oibꝰ mēbris
ſuis pmiſit h̄ premiū: vt vbi eſt ipſe ꝛ nos cuꝫ illo ſimus.
Nec poterat non fieri: ꝙ oipotēti pr̄i ſe velle dixerit oipo-
tens filius: vna v̄o eſt patris ꝛ filij volūtas: etſi intelligere
nōduꝫ pmittit infirmitas: credat pietas. Quū ergo attinet Una ē pa-
ad creaturā in qua factꝰ eſt ex ſemine dauid ſm carneꝫ: co- tris filijqꝫ
mō dicˀ potuit ⌊ vbi ego ſum ⌋ vt iaꝫ ibi ſe eſſe diceret: vbi voluntas.
fuerat mox futurꝰ. in celo ḡ nos futuros eē pmiſit. Illo eiꝫ Ro. 1.
forma ſui leuata eſt: quā ſumpſit ex v̄gine: ꝛ ad dexterā pa- Ioā. 3.
tris collocata. GREG. 27ᵒ mora. Ubi eſt ḡ qḋ rurſus ve-
ritas dicit. Nemo aſcēdit in celuꝫ: niſi qui de celo deſcēdit. B
Que ſibi in v̄bis ſuis nō diſcrepat: qꝛ eiꝫ mēbroꝝ ſuoꝝ ca-
put dn̄s factꝰ eſt: repulſa reprobōꝝ multitudine. Solus ēt
eſt nobiſcū: ꝛ ſic duꝫ nos cū illo vnū iaꝫ facti ſumus: vn̄ ſo-
lus venit in ſe: illuc etiaꝫ ſolus redit in nobis. AVG. Qꝫ
v̄o attinet ad formā dei in qua eq̄lis eſt patri ſi ſm eaꝫ ve-
limus intelligere qḋ dictū eſt.⌊ Ubi ego ſum: ꝛ illi ſint me-
cum ⌋ abſcedat ab aīo ois imaginū corporaliuꝫ cogitatio:
ꝛ nō inquiratˀ equalis patri filius vbi ſit: qꝛ nemo iuenit
vbi nō ſit. Propterea nō ei ſatis fuit dicere.⌊ Uolo vt vbi
ego ſum: ꝛ ipſi ſint ⌋ ſꝫ addidit.⌊ Mecū. ⌋ Eſſe. n. cū illo ma-
gnū bonū eſt. Naꝫ ꝛ miſeri pñt eē vbi eſt ille: ſꝫ beati ſoli
ſunt cū illo: ꝛ vt de viſibili ꝙ̄uis longe diſſimili qualecūqꝫ
ſumamus exēplū. Sicut cecus etiā ſi ibi ſit vbi lux eſt: nō
eſt tn̄ ipſe cū luce: ſed abſens eſt a p̄ſētia nō ſolū ifidelis

ſed etiã fidelis:etſi eſſe nunq̃ poſſit vbi nõ ſit chũs:non eſt
tñ ipſe cũ chõo per ſpẽz. nã fidelez nõ eſt dubitãduz eẽ cũ
1. Jo. 3. chõo p fidẽ:ſz hic de ſpecie illa dicebat:in qua videbim⁹ eũ
ſicuti eſt. Unde adiungit. [Ut videant claritatẽ meã quã de-
diſti mihi.] [Ut videãt] dixit:nõ, Ut credãt:fidei merces
C eſt illa:nõ fides. CHRY. Nõ aũt dixit. Ut pcipiãt gliã
In paradiſo ois reges eſt filium dei videre. meã:ſed [vt videãt] h̃ occulte iſinuãs:qm̃ ois reges ibi eſt
filiũ dei videre. Dedit aũt ei pater claritatẽ qð euz genuit.
AVG. Cuz ḡ viderim⁹ claritatẽ quã dedit pr̃ filio:etiã ſi
eã dici h̃ loco itelligamus:nõ quã pr̃ eq̃li filio gignẽs eum
dedit:ſz quã facto hoi filio dedit poſt mortẽ crucis. Tunc
fiet iudiciũ:tũc tollet̃ ipius ne videat claritatẽ dñi. Quaz:
niſi illaz q̃ de⁹ eſt. ſi ḡ ẽm id qð filiꝰ deꝰ eſt:accipiam⁹ h̃ di-
ctũ. Uolo vt vbi ego ſuz ⁊ ipſi ſint mecũ:in pr̃e cũ chõo eri-
mus:qui cũ dixiſſet. [Ut videãt claritatẽ meã quã dediſti
mihi] ꝯtinuo ſubiũxit. [Qz dilexiſti me añ ꝯſtõnẽ mũdi.]
In illo.n.dilexit ⁊ nos añ ꝯſtõnẽ mũdi:⁊ tunc pdeſtinauit
D qð in fine factur⁹ eſt mũdi. BEDA. Claritatẽ igit̃ vocat
dilectionẽ qua ipſe dilect⁹ eſt a pr̃e añ mũdi ꝯſtõnẽ:in illa
claritate ⁊ nos dilexit añ ꝯſtõnẽ mũdi. THEO. Poſtq̃
ḡ pro fidelib⁹ orauit:⁊ tot illis pſpera pmiſit:ponit qðdã
piuz:⁊ pp̃a mãſuetudine dignũ dicẽs. [Pr̃ iuſte mũdus te
nõ cognouit.] q.d. Ego cuperẽ cũctos hoies ꝯſeq dcã bona
que gdẽ pro fidelib⁹ iploraui:ſz qz ignorauerũt te:ideo nõ
ꝯtingẽt gliã ⁊ coronas. CHRY. Uidet̃ aũt mihi hoc ⁊
anxius dicẽ:qm̃ cũ g ita bon⁹ ⁊ iuſtus eſt cognoſcere nolue
runt. nõ igit̃ hoc eſt qð iudei dicunt. Quoniã ipſi quidẽ te
cognoſcunt ego vo ignoro:ſed ecõtrario eſt. Unde ſubdit.
[Ego autem cognoui te:⁊ hi cognouerunt:quia tu me mi-
ſiſti:⁊ notũ feci eis nomẽ tuũ:⁊ notũ faciã] per ſpm̃ ſcm̃ eis
pfectã cognĩ dãdo. Si aũt didicerint qꝛ es tu:ſciẽt qꝛ ego
nõ ſuz ſeparat⁹ a te:ſz valde amat⁹ ⁊ ppꝛi⁹ fili⁹ ⁊ ꝯiunct⁹.
Hoc vo ſuaſi eis:vt ego maneã in eis:⁊ ſic fidẽ q̃ eſt in me
⁊ amatorẽ ſuabũt certiſſime: ⁊ h̃ eſt qð ſubdit̃. [Ut dile-
ctio q̃ dilexiſti me in ipſis ſit:⁊ ego in ipſis.] q.d. Ipſis me
E amãtib⁹ ego manebo in eis. AVG. Uel alr̃. Quid eſt eũ
cognoſcẽ:niſi vita eterna quã mũdo dãnato nõ dedit:recõ
ciliato dedit. Propterea itaqz mũdus nõ cognit:qꝛ iuſtus
es. hoc meritis ei⁹ vt nõ cogſcẽt retribuiſti:⁊ ꝓpterea mũ-
dus recõciliat⁹ cognouit:qꝛ miſericors es:⁊ vt cognoſceret
nõ ei merito:ſz gr̃a ſubueniſti:deniqz ſequit̃. [Ego aũt co-
gnoui te.] Ipſe fons gr̃e eſt de⁹ nã. hõ aũt de ſpũſcõ ⁊ vir-
gine ineffabili gr̃a. Deniqz qꝛ gr̃a dei p ieſuz chrz eſt di. Et
hi cognerũt. Ipſe eſt mũdus recõciliat⁹. ſz iõ qꝛ tu me mi-
ſiſti. ḡ gr̃a cognerũt. Et notũ feci eis nomẽ tuũ p fidẽ:⁊ no-
tuz faciã p ſpẽz:vt dilectio q̃ dilexiſti me in ipſis ſit. Qua-
lis eſt iſta locutio tali ⁊ apl̃us vſus eſt. Bonũ certamẽ cer-
taui:nõ ait. Bono certamine qð vſitatius diceret̃. quõ aũt
dilectio qua pr̃ dilexit filiũ eẽt in no[bis]:niſi qꝛ mẽbra ei⁹
ſumus:⁊ in illo diligimur cũ ipſe dil[igit]ur tot⁹. i. caput ⁊ cor-
pus. Et iõ ſubiunxit. [Et ego in ipſis.] Eſt.n. in nob tãq̃ in
tẽplo ſuo. nos aũt in illo ẽm q̃ caput nr̃z ẽ. Cap. XVIII.

Tex. 1. mat. 26. mar. 14. Luc. 22

HEc cuz dixiſſet ieſus: egreſſus eſt cũ
diſcipulis ſuis trãs torrentẽ cedron:
vbi erat ortus in quem introiuit ipſe
⁊ diſcipuli ei⁹. Sciebat aũt ⁊ iudas
qui tradebat eum locum:quia frequenter ieſus
conuenerat illuc cum diſcipulis ſuis.

A ¶ AVG. Terminato ẽmone quẽ poſt cenã dñs ad diſci-
pulos habuit:adiuncta orõne quã dixerat ad pr̃ez:ei⁹ paſ-
ſionẽ ioãnes euãgeliſta ſic exorſus eſt. [Hec cum dixiſſet
ieſus:egreſſus eſt cũ diſcipulis ſuis trans torrẽtez cedron:
vbi erat ort⁹:in quẽ introiuit ipſe ⁊ diſcipuli ei⁹.] Nõ aũtẽ
ꝯtinuo h̃ factũ eſt cũ ei⁹ illa finita eẽt orõ: ſz alia qdã ſũt
interpoſita que ab iſto ptermiſſa apud alios euangeliſtas Luc. 22.
legunt̃. AVG. de cõ. euã. Facta ẽ.n. ꝯtẽtio inter eos qs eoꝝ
videret̃ eẽ maior:ſic lucas cõmemorat. Dixit ẽt ipe petro Ibi
ſicut ipe lucas ſubiungit. Ecce ſathanas expetiuit vos vt cri-
braret ſicut triticũ:⁊ cetera q̃ ibi ſequũt̃. Et hymno dicto:ſicut
mathe⁹ ⁊ marcus cõmemorãt. Exierũt in montez oliueti. mat. 26.
Contexit ḡ narrationẽ mathe⁹ ⁊ dixit. Tũc venit ieſus cũ mar. 14
illis in villã que di Gethſemani. Iſte loc⁹ eſt quẽ cõmemo mat. 26.
rat hic ioãnes: vbi erat ort⁹ in quẽ introiuit ipſe ⁊ diſcipu-
li ei⁹. AVG. ſup Ioã. Ad h̃ ergo valeat qð dictũ ẽ. [Hec B
cũ dixiſſet:vt nõ eũ añ opinemur igreſſuz q̃ illa vba fini-
ret. CHRY. Sed pp qd nõ dixit. Ceſſans ab orõne ve-
nit illuc:qm̃ orõ illa fuit loquela pp diſcipulos fcã. De no-
cte aũt vadit ⁊ flumẽ ptrãſit:⁊ ꝓperat ad locũ ꝓditori co-
gnitũ:auferẽs his qui iſidiant̃ laborẽ: ⁊ oſtẽdens diſcipu-
lis:qm̃ volẽs ad mortẽ venit. ALCVI. Dicit aũt. [Trãs
torrentez cedron.] i. cedroꝝ:genitiu⁹.n. eſt grecus. Tranſit Pſ. 109.
torrẽtẽ:qꝛ de torrẽte paſſiõis bibit [vbi erat ort⁹] vt pctm̃
qð in orto commiſſum fuerat in orto deleret. Paradiſus C
enim ortus deliciaꝝ interpꝛetat̃. CHRY. Ne aũt audiẽs
ortũ eũ occultari eſtimes:ſubiungit. [Sciebat aũt ⁊ iudas
qui tradebat eũ locũ:qꝛ frequẽter ieſus cõuenerat illuc cũ
diſcipulis ſuis.] AVG. Ibi ḡ lupus ouina pelle cõtect⁹:
⁊ inter oues alto pr̃iſfamilias ꝯſilio tolerat⁹ didicit:vbi ad
tp̃s exiguũ diſpergeret gregẽ inſidijs appetẽdo paſtorem.
CHRY. Multotiẽs aũt ibi cũ diſcipulis ieſus ſingulari-
ter ꝯuenerat:de neceſſarijs loquẽs: ⁊ que nõ erat fas alios
audire. Facit aũt h̃ in montib⁹ ⁊ in ortis maxie purũ a tu-
multib⁹ inquirẽs ſemp locũ:ne mens ipediat̃ ab auditio-
ne. Ideo aũt iudas illuc venit: qm̃ multotiẽs chriſt⁹ extra
pernoctabat. Iuiſſet autem ad domum ſi putaſſet euz ibi
inuenire dormientẽ. THEO. Nouerat etiã iudas dñm
feſto tp̃e ꝯſueuiſſe ſemp docere diſcipulos aliqð ſublime.
Erat aũt ſolitus docere hõ myſtica in talibus locis: ac qm̃
tunc dies erat ſolẽnis:arbitratus eſt illuz eẽ illic ⁊ diſcipu-
los docere que ad celebritatem ſpectabant.

Christus in orto incepit paſſionez ſicut in orto cõmiſſuz eſt peccatũ.

¶ Iudas ergo cũ accepiſſet cohortem: ⁊ a pon- Tex. 2.
tificibus ⁊ phariſeis miniſtros: venit illuc cuz
laternis ⁊ facibus ⁊ armis. Ieſus itaqz ſciens
oia que ventura erant ſuper euz: pceſſit ⁊ dixit
ad eos. Quem queritis? Reſpõderũt ei: Ieſuz
nazarenum. Dicit eis ieſus. Ego ſum. Stabat
aũt ⁊ iudas:qui tradebat eũ cuz ipſis. Ut ergo
dixit eis. Ego ſum:abierunt retrorſum: ⁊ ceci-
derũt in terram. Iteruz ergo interrogauit eos.
Quem queritis? Illi autem dixerunt. Ieſum
nazarenũ. Reſpondit Ieſus: dixi vobis qꝛ ego
ſum. Si ergo me queritis ſinite hos abire. Ut .ſ. prio
impleret̃ ſermo quem dixit : quia quos dediſti
mihi non perdidi ex eis quẽq̃.

¶ GLO. Oſtẽderat euangeliſta quõ iudas ad locum vbi A
chũs erat ꝯuenire potuerit:nũc oſtẽdit quõ illuc ꝯuenit di-
cẽs. [Iudas ḡ cuz accepiſſet cohortẽ ⁊ a pontificib⁹ ⁊ pha-
riſeis miniſtros:venit illuc cũ laternis ⁊ facibus ⁊ armis.]
AVG. Cohors nõ iudeoꝝ:ſz militũ fuit. A pſide itaqz in-
telligat̃ accepta:tanq̃ ad tenẽduz reũ ẽuato ordine legitie
ptãtis:vt nullus tenẽtib⁹ auderet obſiſtere: q̃q̃ ⁊ manus
tanta fuerat congregata:⁊ ſic armata veniebat:vt vel ter-
reret:vel etiã repugnaret:ſi qſq̃ chũm defendere auderet.
CHRY. Sed q̃lr cohorti ſuaſerũt:qꝛ milites erãt:pecu- B

nlap grã oĩa facẽ meditãtes. THEO. Faces aũt afferũt ⁊ laternas:ne christus latẽs in tenebris fugeret. CHRY. Multotiẽs ãt alias miserũt cõprehẽdere eũ: ſʒ nõ valuerunt. Uñ manifestũ est φ tũc sponte seipʒ dedit. Propter qđ subdit. [Jesus aũt sciẽs oĩa q̃ vẽtura erãt sup eũ: pcessit ⁊ dixit ad eos: quẽ q̃ritis?] THEO. Querit aũt nõ vt volẽs scire. Naʒ vtiqʒ [nouerat oĩa q̃ vẽtura erant sup eũ] ſʒ oñdere volẽs qꝛ cũ p̃ns eẽt: ab eis videri nõ poterat vł discerni. Naʒ sequit. [Dicit eis iesus. Ego suʒ.] CHRY. In medio.n.eoꝝ existẽs excecauit eoꝝ oculos: qꝛ.n.nõ te nebre cã erãt: indicauit euãgelista dicẽs. Qm̃ habuerũt lãpades: si vo lãpades nõ essentia voce saltẽ debebant eum agnoscẽ. Si vo ⁊ illi ignorabãt: q̃lr iudas ignorauit: qui cũ eo fuerat ɔtinue? Et iõ subdit. [Stabat aũt ⁊ iudas q tradebat eũ cũ ipsis.] Fecit aũt h̃ iesus ostẽdẽs qm̃ nõ solum cõprehẽdere eũ nõ possent: ſʒ nec videre in medio existẽteʒ: nisi ipse ɔcederet. Unde subdit. [Ut g̃ dixit eis. Ego sum: abierũt retrorsuʒ: ⁊ ceciderũt in terraʒ.] AUG. Ubi nũc militũ cohors: vbi terror ⁊ munimẽ armoꝝ: vna vox turbam odys ferocẽ armisqʒ terribileʒ sine telo vllo pcussit: repulit: strauit. Deꝰ.n.latebat i carne: ⁊ sempiternꝰ dies ita mẽbris occultabat̃ hũanis: vt euʒ laternis ⁊ facibꝰ q̃reret̃ occidẽdus a tenebris: qd iudicaturꝰ faciet q iudicandus h̃ fecit? Et nũc vtiqʒ p euãgeliũ. [Ego sum] dicit christus: ⁊ a iudeis expectat̃ antechristus: vt retro redeãt ⁊ in terraʒ cadant: qm̃ deserẽtes celestia terrena desiderãt. GREGO. sup Ezechieleʒ. Quid aũt h̃ φ electi in faciẽ: ⁊ reprobi retrorsuʒ cadũt: nisi φ oĩs q post se cadit: ibi cadit vbi nõ videt: qui vo añ se ceciderit: ibi cadit vbi videt. iniqui g̃ qꝛ in inuisibilibꝰ cadũt: post se cadere dicunt̃: qꝛ ibi corruunt vbi qđ tunc eos seq̃t̃ mõ videre nõ p̃nt. Isti vo qꝛ in istis visibilibus semetipsos sponte deyciũt vt in inuisibilibꝰ erigant̃ q̃si in faciẽ cadunt: qꝛ timore cõpuncti vidẽtes humiliantur. CHRY. Demũ ne q̃s dicat: qm̃ ipse iudeos ad h̃ induxit vt eũ occiderẽt: seipʒ in manibꝰ eoꝝ tradẽs: manifeste ostẽdit eis oĩa q̃ sufficiebãt eos reuocare. Sʒ qꝛ pmanebant in malitia: ⁊ nullã habebãt excusationẽ: tũc seipm̃ in manibꝰ eoꝝ tradidit. Uñ seq̃t̃. [Iterũ g̃ iterrogauit eos. Quẽ queritis? Illi g̃ dixerũt. Iesuʒ naçarenũ. R̃ndit iesus. Dixi vobis q̃a ego suʒ.] AUG. Audierãt p̃mo [ego suʒ] ſʒ nõ cõprehẽderãt: qꝛ h̃ noluit q potuit q̃cq̃d voluit: veꝝ si nunq̃ se ab eis permitteret apprehẽdi: nõ q̃dẽ illi facerẽt pp qđ venerãt: ſʒ nec ipse faceret pp qđ venerat. Proinde q̃s tenere volẽtibꝰ ⁊ nõ valentibꝰ oñdit ptãteʒ suã: iaʒ tenebunt eũ vt faciat de nesciẽtibꝰ voluntatẽ suã. Uñ subdit̃. [Si g̃ me queritis sinite hos abire.] CHRY. q.d. Si me queritis: nihil vobis ad hos cõe est. Ecce meipsuʒ trado vsqʒ ad vltimã horã ad suos dilectionis ɔseruãtã demõstrãs. AUG. Inimicos iubet: ⁊ hoc faciũt qđ iubet: sinunt. f. nũc eos abire quos nõ vult perire. CHRY. Uñ euangelista ostẽdẽs φ h̃ nõ fuit eoꝝ ppositi: ſʒ virtꝰ eiꝰ q cõprehẽsus fuerat: subiungit. [Ut impleret̃ sermo quẽ dixit: qꝛ quos dedisti mihi nõ pdidi ex eis quẽq̃.] Perditionẽ aũt nõ hanc dixerat q̃ est mortis: ſʒ illaʒ eternã: euãgelistã vo ⁊ de p̃nti morte id accepit. AUG. Nũq̃d aũt nõ erãt postea morituri. Cur g̃ si tunc morerent̃: pderet eos: nisi qꝛ nondum in eum sic credebant q̃o credunt quicũqʒ nõ pereunt.

Tex.3. mat.26. mar.14 Luc.zz ¶ Simon g̃ petrus hñs gladiũ eduxit eũ ⁊ percussit pontificis seruũ: ⁊ abscidit auriculaʒ eiꝰ dextraʒ. Erat aũt nomẽ seruo malchus. Dicit ergo iesus petro. Mitte gladiũ tuũ in vaginã. Calicẽ quẽ dedit mihi pr̃: nõ vis vt bibã illuʒ?

A ¶ CHRY. Petrus ɔfidẽs in pdicta voce dñi ⁊ in his que iaʒ facta erãt: armat̃ aduersus eos qui superuenerãt. Uñ dñ. [Simon g̃ pe. hñs gla. edu. eũ ⁊ p. põ. ser.] Sed q̃lr q iussus erat nõ perã hẽre: neqʒ duo vestimẽta gladiũ hʒ? Mihi vĩ hũc formidãs pꝛeparasse dudũ. THEO. Uel ad opus agni illo indigẽs ferebat hũc ẽt post cenã. CHRY. Sed q̃lr qui iussus erat nõ alapaʒ dare: homicida fit: qꝛ maxie nõ se vlcisci iussus est: h̃ aũt nõ se vlciscebat̃: ſʒ magistruʒ. Demũ nõduʒ pfecti adhuc erãt: ſʒ videbis postea petrum liberatũ ⁊ humilr̃ ferentẽ: nõ sine cã aũt subdit. [Et abscidit eiꝰ au. dex.] Uidet̃ mihi.f. ipetũ apl̃i signare: qm̃ ad ipsuʒ caput ipetũ fecit. AUG. Solus aũt hic euãgelista ẽt nomen fuit huiꝰ expssit cũ dicit. [Erat ãt no. ser. mal.] sic lucas solus φ eius auriculaʒ dominus tetigerit ⁊ sanauerit euʒ. Luc.zz CHRY. Tũc.n. miraculuʒ fecit: ⁊ erudiẽs nos: qm̃ eis q male faciũt hñ facẽ opʒ ⁊ v̄tutẽ reuelans suã. Nomen autẽ ppterea posuit euãgelista: vt his q tũc legerent: licẽt q̃rere si vere fcm̃ sit. Seruũ aũt eũ sũmi põtificis dic: qꝛ magnũ est qđ fcm̃ est: nõ solũ qꝛ curauit: ſʒ qꝛ curauit eũ q sup euʒ venerat: ⁊ paulopost alapã daturꝰ erat. AUG. Malchꝰ aũt iterp̃tat̃ regnaturꝰ. Quid g̃ auris pro dño amputata: ⁊ a dño sanata sig̃t: nisi auditũ amputata vetustate renouatuʒ: vt sit in nouitate spũs: ⁊ nõ in vetustate lr̃e: qđ cui p̃stitum fuerit a christo q̃s dubitet regnaturũ cẽ cũ christo? φ autẽ seruꝰ inuẽtꝰ est: ⁊ h̃ ad illaʒ ptinet vetustatẽ: q̃ in seruitutẽ gñat: ſʒ cũ accessit sanitas figurata est ⁊ libertas. THEO. Uel ceso auris dextre hui pncipis sacerdotũ signum erat surditatis eoꝝ: que pcipue in pncipibꝰ sacerdotuʒ inoleuerat. Q aũt denuo restituta fit auris sig̃t vltimã repatioνeʒ intell's in israeliticis veniẽte helya. AUG. Fcm̃ aũt petri dñs iprobauit: ⁊ pgredi vltra phibuit. Uñ seq̃t̃. [Dicit g̃ ie. pe. Mitte gla. tuũ in vaginã.] Etenĩʒ ille ad patiẽtiã cõmonẽdus fuit: ⁊ hoc ad itelligẽtiã ɔscribẽduʒ. CHRY. Nõ solũ aũt minis eũ cohibuit: vt mattheus refert: ſʒ ⁊ alr̃ ɔsolat̃ eũ dicẽs. [Calicẽ quẽ dedit mihi p̃r: nõ vis vt bibaʒ illũ?] oñdẽs qm̃ nõ illoꝝ v̄tutis q̃ fiebãt erãt: ſʒ sue ɔcessionis: ⁊ φ nõ ẽ deo ɔtrꝰ: ſʒ obediẽs vsqʒ ad mortẽ. THEO. In eo aũt φ ipsum calicẽ dicit q̃ sibi grata ⁊ acceptabilis pro salute mortaliuʒ mors videat̃ edisserit. AUG. Ex ãt a p̃re traditũ sibi dicit calicẽ passionis: illõ est qđ ait aplr̃s. Filio ꝓpꝛo nõ pepercit: ſʒ pro nobis oĩbꝰ tradidit euʒ: veruʒ auctor calicis huiꝰ est etiã ipse qui bibit. Uñ idẽ apl's dic. Christus dilexit nos ⁊ tradidit seipsuʒ pro nobis. Ro.8. Ephe.5.

Tex.4. mat.26. mar.14. Luc.zz .&.11. ¶ Cohors autẽ ⁊ tribunus ⁊ ministri iudeoꝝ cõprehẽderunt iesum: ⁊ ligauerunt eũ ⁊ adduxerunt eũ ad annã p̃mũ. Erat enĩʒ anna socer caypbe qui erat pontifex anni illius. Erat autẽ caypbas qui consiliuʒ dederat iudeis: quia expedit vnum hoiem mori pro populo.

A ¶ THEO. Peractis cunctis que sufficiẽter se hẽbant ad phibẽduʒ iudeos: cũ illi h̃ neq̃q̃ discernerẽt tũc duci se pmisit. Uñ dĩ. [Cohors g̃ ⁊ tribunꝰ ⁊ ministri iudeoꝝ comprehẽderũt iesuʒ.] AUG. [Cõprehẽderũt] ad quẽ nõ accesserũt nec audierũt. Accedite ad euʒ ⁊ illuminamini. Si enĩʒ sic accederẽt nõ eũ manibꝰ occidẽduʒ: ſʒ recipienduʒ corde cõprehẽderent. Nũc aũt qm̃ eũ illo mõ cõprehẽderunt ab eo longiꝰ recesserũt. Sequit̃. [Et ligauerũt eum] a quo solui potiꝰ velle debuerũt: ⁊ erãt forte in eis postea liberati ab eo dixerunt. Dirupisti vincula mea. Postea vo q̃ persecutores tradente iuda oĩm ligauerunt: vt intelligat̃ iudas nõ laudabilis vtilitate traditionis huiꝰ: ſʒ sceleris volũtate dãnabilis: subdit̃. [Et adduxerũt eũ ad annã p̃mũ.] CHRY. P̃ delectatiõe.n. gl̃iabant̃ in his q̃ fiebant q̃si torpheũ statuẽtes. AUG. Nec tacet cãm cur ita factũ sit subdẽs. [Erat.n. socer caypbe: q erat põtifex anni Ps.33. Ps.115. B

Left margin notes: Et multotiens iudei miserunt vt caperent iesum nunq̃ potuerunt nisi modo qñ christus voluit.
C
Electi in faciem cadunt: in faciem cadũt: reprobi vo: retrorsuʒ cadunt.
D
E

Right margin notes: B Dñs sanãdo auriculã malchi ostẽdit φ debemus malefaciẽtibꝰ nobis bõa facẽ.
C
D

mat.26. illi⁹.] Merito ꝛ matthe⁹ cũ id breui⁹ narrare voluiſſet: eũ ad cayphã ductũ fuiſſe cõmemorat: q2 ꝛ ad annam pͥus ideo duct⁹ eſt: ꝙ ſocer ei⁹ fuerit: vt itelligẽdũ ſit ħ eundẽ caypham fieri voluiſſe. BEDA. Quaten⁹ duz a ɔſili põtifice dãnaret: ipſe q̃z minoris criminis re⁹ hãret. Uel fortaſſis ſic domus ei⁹ ſita erat vt pterire eã nõ poſſent: ſiue diuinitus actũ eſt: vt q erãt affines ſanguine ſociarent in ſcelere. Sed qd̕ dicit ꝙ eſſet põtifex anni illi⁹: ſonat ɔtrariũ legi: in q̃ pceptũ erat: vt vn⁹ eſſet põtifex ſũmus: quo mortuo ſuccederet ei fili⁹ ſuus: ſz iam pontificat⁹ ambitiõe erat infect⁹. ALCVI. Refert.n. ioſephus iſtũ cayphã vnius anni ſacerdotiũ redemiſſe. Non ḡ mirũ ſi iniquus põtifex inique iudicauerit. Sepe qui p auaritiã ad ſacerdotiũ accedit: p iniuſtitiã in eo ſeruat. CHRY. Ne autẽ audiẽs vincula auditor tumultuet recoluit prophetie: qm̃ mors eius ſalus fuit orbis terraꝝ. Uñ ſeq̃. [Erat aũt cayphas qui cõſiliũ dederat iudeis: q2 expedit vnũ hoĩez mori p pplo.] Tãta eniz eſt veritatis ſupabũdantia: vt ꝛ inimici eã ɔſonent.

Et chꝛo ad annam pͥmũ fuerũ ductus ꝙ ad caypham.

C

Tex.5. mat.26. mar.14 Luc.22 ¶ Sequebat̃ aũt Jeſuz ſimon petrus ꝛ alius diſcipulus. Diſcipulus aũt ille erat not⁹ põtifici: ꝛ introiuit cũ ieſu in atriũ põtificis. Petr⁹ aũt ſtabat ad oſtium foris. Exiuit ergo diſcipulus alius qui erat notus põtifici: ꝛ dixit oſtiarie: ꝛ itroduxit petrũ. Dixit ergo petro ancilla oſtiaria. Nũqd ꝛ tu ex diſcipulis es hoĩs iſti⁹? dicit

mat.26. mar.14 Luc.22 ille. Non ſum. Stabant aũt ſerui ꝛ miniſtri ad prunas q2 frigus erat: ꝛ calefaciebant ſe. Erat autẽ cũ eis ꝛ petrus ſtans ꝛ calefaciens ſe.

A ¶ AVG. de cõ. euã. De petri tentatiõe q̃ inter dñi ɔtumelias fcã eſt: nõ eodẽ ordine oẽs narrãt. Naz ipſas pͥmo cõmemorat matthe⁹ ꝛ marcus: deide petri tẽtationẽ. Lucas vͦo explicat pͥus tẽtatiões petri: demũ dñi ɔtumelias. Joãnes aũt icipit petri tentationẽ dicẽ cũ dicit. [Sequebat̃ aũt ieſuz ſimon petr⁹: ꝛ alius diſcipulus.] ALCVI. Ex deuotiõe ſequebat̃ magiſtrũ: q̃uis a longe ꝑpter timorem. AVG. Quis ſit aũt ille ali⁹ diſcipulus: nõ temere affirmãduz eſt: q2 tacet̃. Solet aũt ſe idem ioãnes ita ſignificare ꝛ addere: quem diligebat ieſus; fortaſſis ergo ꝛ hic ipſe eſt.

B CHRY. Se aũt occultat hũilitatis grã: eteniz ħ magnaz rectitudinẽ enarrat qñ oib⁹ fugiẽtib⁹ ipſe ſeq̃: ſz ꝑponit ſibi petrũ ꝛ ſuiipſi⁹ coact⁹ eſt meminiſſe: vt diſcas qm̃ certius alijs enarrat ea q̃ fcã ſũt in atrio q̃ſi int⁹ exñs. Succidit aũt ꝓpͥã laudẽ ſubdẽs. [Diſcipulus aũt ille erat notus põtifici: ꝛ itrouit cũ ieſu in atriũ pontificis.] Non.n. ħ vt magnũ qd de ſeipſo ponit: ſz q2 dixit ꝙ intrauit cũ ieſu ſolus: vt nõ eſtimes ħ excelſe mẽtis eẽ addit cãz. Igit̃ petrũ veniſſe illuc amoris fuit: nõ itraſſe aũt itra timoris. Unde ſeq̃. [Petr⁹ aũt ſtabat ad oſtiũ foris.] ALCVI. Foris ſtabat q negatur⁹ erat dñm: nec erat in chꝛo: qui chꝛiz ɔfiteri nõ erat auſus.

C CHRY. Sed qm̃ ꝛ petr⁹ itraſſet vtiq3 domũ ſi ei cõceſſuz eẽt idicauit ſubdẽs. [Exiuit ḡ diſcipulus ali⁹: qui erat not⁹ põtifici: ꝛ dixit oſ. ꝛ itroduxit petrũ.] Ideo aũt ipſe eũ nõ itroduxit: q2 chꝛo adherebat ꝛ ſeq̃bat̃ eũ. Seq̃. [Dixit ḡ ancilla oſtiaria. Nũqd ꝛ tu ex diſcipulis es hoĩs iſtius? Dicit ille. Nõ ſum.] Quid dicis o petre?

mat.26. Nõne pͥus dixiſti. Et ſi oportuerit aiaz meã pro te ponaz? Quid ḡ fcm̃ eſt: qm̃ nec oſtiarie fers interrogationẽ? Non erat miles q iterrogabat: ſz oſtiaria vilis: neq3 dixit. Seductoris diſcipulus es: ſz hoĩs illi⁹: qd miſerẽtis erat. Dicit aũt.

D [Nũqd ꝛ tu] q2 ioãnes int⁹ erat. AVG. Sz quid mirũ ſi de⁹ vera pdixit. hõ aũt falſa pſumpſit? Sane in iſta: q̃ iam cepta eſt: negatiõe petri debem⁹ aduertere nõ ſoluz ab eo negari chꝛiz: qui dicit eũ nõ eẽ chꝛiz: ſz ab illo ẽt qui negat ſe eẽ chꝛianũ. Dñs.n. nõ ait petro. Diſcipulũ meũ te negabis. [Sz me negabis.] negauit ḡ ipm cũ ſe negauit eẽ diſcipulum. Quid aũt aliud iſto mõ q̃z ſe negauit eẽ chꝛianum? q̃ multi poſtea ẽt pueri ꝛ puelle potuerũt mortẽ pro chꝛi cõfeſſione ɔtẽnere ꝛ regnũ celoꝝ fortiter itroire: qd tunc iſte nõ potuit qui claues regni ei⁹ accepit: ecce vñ dictum eſt. Sinite hos abire: q2 quos dediſti mihi: nõ perdidi ex eis quẽq̃. Utiq3.n. petr⁹ ſi negato chꝛo hinc iret: qd aliud q̃ periret? CHRY. in ſer. de petro ꝛ helya. Idcirco aũt diuine ꝓuidẽtie ſecretũ pmiſit vt pͥmus ipſe laberet̃ petr⁹: quo erga peccãtes duriorẽ ſniaz ꝓprij caſus ituitu tẽparet. Petr⁹.n. orbis terraꝝ doctor ꝛ magiſter peccauit ꝛ veniaz ipetrauit: vt hec idulgẽtie norma ꝛ regula iudicãtib⁹ pͥberetur. Idcirco.n. nõ angelis arbitror cõmiſſam ſacerdotij ptãtez: ne cũ ipſi minime peccarẽt: in petõrib⁹ ſine mĩa vindicarẽt. Hõ paſſibilis ſupra hoĩes ordinat̃: vt dum ipſe in alijs ſuas recolit paſſiones: mitẽ apud eos ſe pͥbeat ꝛ benignũ. THEO. Quidã tñ inanẽ quãdã grãz appropriãtes petro dñt: ꝙ iõ negauit petr⁹: qm̃ volebat ſp eẽ cũ chꝛo: ꝛ ſequi ɔtinue. Nouit.n. ꝙ ſi fateret̃ ſe eẽ de chꝛi diſcipulis: diuideret̃ ab eo: ꝛ nõ haberet vltra ſpatiũ ſequẽdi videndiq3 dilectũ: vñ ſimulabat ſe officiũ gerere miniſtroꝝ: ne vult⁹ meſtitia cognit⁹ excluderet̃. Uñ ſeq̃. [Stabant aũt ſerui ꝛ miniſtri ad prunas: q2 frigus erat ꝛ calefaciebãt ſe. Erat aũt ꝛ petrus ſtans cũ eis ꝛ calefaciẽs ſe.] AVGV. Non hyems erat: ꝛ tñ frigus erat: q̃le ſolet ẽt equinoctio verno accidere. GREGO. 2⁹ mora. Jam aũt intus a charitatis calore petrus torpuerat: ꝛ ad amorẽ pñtis vite q̃ſi ad pſecutoꝝ prunas infirmitate eſtuante recalebat.

.ñ.eo.

E

Permiſit de⁹ petrũ doctorem orbis terraꝝ peccare: vt ex caſu ſuo alijs miſereri diſceret.

F

Tex.6. mat.26. mar.14 Luc.22 ¶ Pontifex ergo interrogauit Jeſum de diſcipulis ſuis ꝛ de doctrina eius. Rñdit ei ieſus. Ego palaz locut⁹ ſũ mũdo. Ego ſemp docui in ſynagoga ꝛ in templo quo oẽs iudei conueniunt: ꝛ in occulto locut⁹ ſum nihil. Quid me interrogas? Interroga eos qui audierũt qd locutus ſim ipſis: ecce hi ſunt que dixerim ego.

A ¶ CHRY. Quia chꝛo nulluz crimẽ inferre poterãt de diſcipulis iterrogabãt. Uñ dr̃. [Põti. ḡ iter. ie. de diſci. ſuis.] Fortaſſis vbi erant: vel cui⁹ grã eos collegit. Hoc aũt dicebat q̃ſi ſeditioſuz ꝛ nouaꝝ reꝝ factorẽ eũ redarguẽ volẽs: q̃ſi nullo alio attẽdente ei q̃z ei⁹ diſcipulis. THEO. Explorat inſup de doctrina. Uñ ſeq̃. [Et de doctrina ei⁹ cuiuſmodi.] ſ. foret vtrũ a lege diſcrepãs ꝛ aduerſa moyſi: vt exinde occaſione ɔcepta vt dei emuluz pdat. ALCVI. Nõ.n. cognoſcẽde vitatis amore iterrogat: ſz vt cãz iueniret q̃ eũ accuſare potuiſſet: ꝛ tradere romano pſidi ad dãnãduz. Sz dñs ita tẽpauit rñſionẽ: vt nec veritatẽ taceret nec ſe defendere videret̃. Seq̃.n. [Rñdit ei ie. Ego palã locu. ſuz mũ. ego ſemp docui in ſyna. ꝛ in tẽplo: quo oẽs iudei ɔueniũt: ꝛ in occulto locut⁹ ſuz nihil.]

B AVG. Nõ pretereũda naſcit̃ hic qd. Si.n. ipſis diſcipulis nõ loq̃bat̃ palam: ſz horã pmittebat qñ palaz fuerat locutur⁹: quõ palã locut⁹ eſt mũdo? Deide ipſis diſcipulis ſuis multo manifeſtius loq̃bat̃ qñ cũ eis erat remot⁹ a turbis. Tũc.n. ꝛ parabolas aperiebat: quas clauſus pferebat ad alios. Sz itelligendũ eſt ita eũ dixiſſe. [Palaz locutus ſuz mũdo] ac ſi dixiſſet. Multi me audierũt: ꝛ rurſus nõ erat palã: q2 nõ intelligebãt: ꝛ ꝙ ſeorſuz diſciplis loq̃bat̃ nõ in occulto vtiq3 loq̃bat̃. Quis nãq3 in occulto loq̃ q coraz tot hoĩb⁹ loq̃? pſertim ſi hoc loq̃ paucis: ꝙ per eos velit inoteſcere multis.

C THEO. Reminiſcit̃ autem hic prophetie que dicit. Non in occulto locut⁹ ſum: nec in occulto terre tenebroſo.

Eccl.45

CHRY.

CHRY. Uel locut⁹ eſt q̄dē in occulto: ſ; nō vt hi eſtima-
bāt trepidās ⁊ ſeditionē faciēs: ſed vbi multoꝝ auditione
ſupioꝛa erāt que dicebant̄. volēs aūt ex ſupabūdātia fide-
dignū ꝯſtituē ſuū teſtimoniū ſbdit.[Quid me īterrog. In-
terro. eos qui audi. q̄d lo. ſum ipſis. Ecce hi ſciūt que dixe-
rim ego.] q.d. Tu me de meis interrogas: interroga inimi-
cos meos qui iſidiant̄ mihi. Sicut aūt hec v̄ba ꝯfidētis in
eoꝝ que dicta erāt v̄itate. Hec eſt.n. v̄itatis inaltercabilis
demōſtratio: cū; inimicos q̄s inuocat teſtes. AVG. Ipa
enim que audierāt ⁊ nō itellexerāt talia erāt vt nō poſſent
iuſte ac veraciter criminari: ⁊ quotiēſcūq; interrogādo tē-
tarūt vt inuenirēt vnde accuſarēt eum: ſic eis r̄ndit: vt oēs
eoꝝ retūderent̄ doli: ⁊ calūnie eoꝝ fruſtrarentur.

Tex.7. ¶ Hec aūt cum dixiſſet: vnus aſſiſtēs miniſtroꝝ
mat.26° dedit alapam ieſu dicēs. Sic r̄ndes pontifici?
mar.14 Rn̄dit ei ieſus. Si male locut⁹ ſum: teſtimoniū
Luc.22 ꝑhibe de malo: ſi aūt bn̄: q̄d me cedis? Et miſit
mat.26° eum annas ligatum ad caypham pōtificem.
mar.14

Luc.22 ¶ THEO. Cū ieſus aſtātiū iterpellaſſet teſtimoniū volēs
A ſe miniſter excuſare q̄ nō eēt de his q̄ admirabant̄ ieſum
ꝑcuſſit eū. Un̄ di.[Hec aūt cū di. vnus aſſiſtēs mini. dedit
alapam ieſu di. Sic r̄ndes pōtifici?] AVG. de cō. euāg.
Hic ſane oſidit̄ q̄ annas pōtifex erat. Nōdū.n. erat miſſus
ad caypha cū h̄ diceret̄. Et hos duos annā ⁊ caypha pōtifi
Luc.3°. ces cōmemorat: ēt lucas in initio euāgelij ſui. ALCVI.
Tren.3° Hic iplet̄ ꝓphīa. Dedi maxillā meā ꝑcutiētib⁹. ſ; ieſus in-
iuſte ꝑcuſſus māſuete r̄ndit. Un̄ ſeq̄t̄.[Rn̄dit ei ieſus. Si
male locu. ſu;: teſti. ꝑhibe de malo: ſi aūt bn̄ q̄d me cedis?]
B THEO. q.d. Si habes ex his q̄ nūc a me ꝓlata ſunt rep-
hēdē: oſide q̄ male dixerim: q̄d ſi nō h̄es q̄d furis? vel ēt ſic.
Si ꝑperā docui cū in ſynagogis docebā: certifica p̄ncipes
ſacerdotū: q̄ ſic recte docui: ita vt ēt vos miniſtri mirare-
mini: q̄d me nunc cedis: quē prius admirabaris. AVG.
Quid iſta r̄nſione verius: māſuetius: iuſti⁹? Qui.n. accepit
alapā nūq̄d vellet eū qui ꝑcuſſit: aut celeſti igne ꝯſumi: aut
terra dehiſcēte ſoꝛberi: aut correptū demonio volutari: aut
ēt alia hō q̄l; pena: vel ēt grauioꝛi puniri? Quid hoꝝ ꝑ po-
tētiā iubē nō potuiſſet ꝑ quē fact⁹ eſt mūdus: niſi patiētia;
nos docē maluiſſet: qua vincit̄ mūdus. Hic dicet aliq̄s cur
nō fecit q̄d ipſe p̄cepit ꝑcutiēti. ſ. nō ſic r̄ndē: ſ; maxillā de-
buit alterā p̄bē. Quid q̄ ⁊ māſuete r̄ndit: ⁊ nō ſolū maxil-
lā alterā iteꝝ ꝑcuſſuro: ſ; totū corpus figēdū p̄parauit in li-
Dn̄s oſtē- gno. ⁊ hinc poti⁹ demſtrauit ſua illa p̄cepta patiētie nō oſtē-
dit p̄ceptū tatiōe corpis: ſ; cordis p̄paratiōe fiēda. Fieri.n. pōt vt alterā
de altera maxillā viſibilr̄ hō p̄beat irat⁹. quāto ḡ meli⁹ ⁊ r̄ndet ve-
maxille p- ra placat⁹: ⁊ ad ꝑferēda grauioꝛa tranq̄llo aīo ſit paratus?
cuſſioni p̄- CHRY. Quid igit̄ ꝯſis erat: niſi aut redarguere: aut acce
benda po- ptare q̄d dictū eſt. S; h̄ nō fit. Ea.n. que fiebāt nō erāt iudi
ti⁹ ſm̄ p̄pa- ciū: ſ; ſeditio ⁊ tyrānis. Nō inueniētes aūt q̄d plus facerēt:
tionē coꝛ- mittūt eū ligatū ad caypha. Un̄ ſeq̄t̄.[Et miſit eū; annas
dis fiēda. liga. ad caypha pōti.] THEO. Suſpicātes hūc eū aſtu-
C tioꝛ eēt excogitare aliq̄d poſſe aduiſum ieſu; dignū moꝛte.
mat.26° AVG. Ad illum aūt ſic̄ mattheus dicit: ab initio ducebat̄
q̄ñ ipe erat illi⁹ anni p̄nceps ſacerdotū. Alternis q̄ppe itel-
ligēdi ſūt ſolere annis agē pōtificatū: ⁊ credēdū eſt ſm̄ vo-
lūtatē caypha id eē factū: vt ieſu; p̄ ad annā ducerēt: vel ēt
domos eoꝝ: ita fuiſſe poſitas: vt nō deberet annas a trā-
D ſeūtib⁹ p̄teriri. BEDA. Q̄d aūt dicit[ligatū:] nō ſic itelli-
gēdū q̄ tūc tm̄ fuerit ligat⁹: ſed tūc ligat⁹ eſt cum eſt capt⁹:
itaq; ligatū ad caypham miſit: ſicut ſibi fuerat p̄ſitat⁹: ſiue
fieri potuit vt ad hoꝛa; ſolueret̄ quatenus diſcuteret̄: poſt
h̄ diſcuſſus iteꝝ ligaret̄: ⁊ ſic ad caypham mitteret̄.

Tex.8. ¶ Erat aūt ſimon petrus ſtans ⁊ calefaciens ſe.
Dixerūt ḡ ei. Nunq̄d ⁊ tu ex diſcipulis ei⁹ es?
Negauit ille ⁊ dixit. Nō ſum. Dicit ei vnus ex
ſuis pōtificis cognat⁹ eius cui⁹ abſcidit petrus
auriculam. Nōne ego te vidi in oꝛto cum illo?
Iteꝝ ḡ negauit petrus: ⁊ ſtatim gallus cātauit.

¶ AVG. Cū dixiſſet euāgeliſta q̄ ieſu; ligatū miſerat an- A
nas ad caypha: reuſus eſt ad locū narrationis: vbi reliq̄rat
petrū: vt explicaret q̄d in domo anne de trina ei⁹ negatiōe
ꝯtigerat. Un̄ di.[Erat aūt ſimon pe. ſtans ⁊ calefa. ſe.] Hic
recapit̄at q̄ ante iam dixerat. CHRY. Uel multo ſtupo- Magna ē
re detinebat̄ q̄ feruidus erat: vt deducto ieſu decetero nō hoīs imbe
moueret̄. S; h̄ fit vt diſcas: quāta nāe ſit ibecillitas: cū de⁹ cillitas cū
hoīe; dereliq̄rit: ⁊ iterrogat⁹ rurſus ēt negat. Un̄ ſeq̄t̄.[Di- de⁹ ipſum
xerūt ḡ ei. Nūq̄d ⁊ tu ex diſcipulis eius es? Negauit ille: ⁊ reliquerit.
dixit. Nō ſu;.] AVG. de cō. euā. Hoc loco iuenimus nō B
ađ ianuā: ſ; ad focu; ſtātē: 2° negaſſe petrū: q̄d fieri nō poſ-
ſet: niſi iam rediſſet poſtea q̄ foras exierat vt mattheus di-
cit. Neq;.n. iam exierat: ⁊ foris vidit eū altera ancilla: ſ; cū
exiret eū vidit. i. cū ſurgeret ⁊ exiret: aiaduitit eū: ⁊ dixit his
qui erāt ibi. i. q̄ ſi? erāt ad ignē itus in atrio.[Et hic cū ieſu
nazareno erat.] Ille aūt q̄ foras exierat: h̄ audito rediēs iu-
rauit illis ꝯtra nitētib⁹: q; nō noui hoīe;. Deide in eo q̄ ioā
nes hic ait: dixerūt.[Nūq̄d ⁊ tu ex diſcipulis ei⁹ es?] q̄d re-
deūti ⁊ ſtāti dictū itelligimu;. Hoc q̄; ꝯfirmat. Nō illā tm̄
alterā ancillā quā cōmemorāt in hac 2ª negatiōe mattheus
⁊ marcus: ſ; ⁊ aliū quēdā cōmemorat lucas cū petro illud
egiſſe. Un̄ ioānes dicit.[Dixerūt ḡ ei.] Ioānes aūt ſecutus C
de 3ª petri negatiōe ita explicat.[Dicit vnus ex ſuis pōti.
cognat⁹ eius cui⁹ abſcidit petrus auri. Nōne ego vidi te in
oꝛto cu; illo?] Q̄d mattheus ⁊ marcus nō ſingulari: ſ; plu-
rali nūo enūtiāt eos q̄ cū petro agebāt: cū lucas vnū dicat.
Ioānes q̄; vnū eūq; cognatū ei⁹ cui⁹ abſcidit petrus auricu
lā: facile eſt itelligē: aut pluralē nūm pro ſinglari vſitata lo
cutione vſurpaſſe mattheū ⁊ marcū: aut q̄ vnus maxime
tanq̄ ſciēs: ⁊ q̄ eū viderat affirmabat. ceteri aūt ſecuti eius
fidē petrū ſi? vrgebāt. CHRY. S; neq; hoꝛ⁹ in memo-
riā eius reduxit eoꝝ que ibi dicta ſunt: neq; multa dilectio
quā illic ꝑ v̄ba multa oſidit. Un̄ ſeq̄t̄.[Iteꝝ ḡ negauit pe.
⁊ ſtatim gallus cantauit.] AVG. Ecce medici cōpleta eſt D
p̄dicatio: egroti ꝯuicta p̄ſumptio. nō.n. factu; eſt q̄d ille di-
xerat. Aiam meā pro te ponam: ſed factū eſt q̄d ille p̄dixe-
rat. Ter me negabis. CHRY. Euāgeliſte v̄o cōcoꝛditer ā.13.
negationē petri ſcripſerūt: nō diſcipulū accuſantes: ſed nos Quid eſt
erudire volētes quātū malū ſit: nō deo totū ꝯcedē: ſ; in ſe- i ſapō cō-
metipſo ꝯfidē. BEDA. Myſtice aūt ꝑ p̄ᵃᵐ petri negatio- fidere: ⁊ nō
nē illi deſignant̄: qui an̄ paſſionē ipi⁹ negauerūt eū eē deū. deo totum
ꝑ 2ᵃᵐ v̄o illi qui poſt reſurrectionē ei⁹ in diuinitate pariter ⁊ cōmittere.
humanitate offenderūt. Iteꝝ per p̄ᵐ galli cantū ipſius deſi- Myſtice.
gnat̄ capitis reſurrectio. per 2ᵐ illa que in fine celebrabit̄
totius coꝛpis. Per p̄ᵃᵐ aūt ancillā que petrū negare coegit
deſignat̄ cupiditas. Per 2ᵃᵐ carnalis delectatio: per vnum
ſeu plures ſeruos demones qui ſuadēt eū; negare.

¶ Adducunt ergo ieſum ad caypham in preto- Tex.9.
rium. Erat aute; mane. Et ipſi nō introierūt in mat.27°
pretoꝛiū vt nō cōtaminarētur: ſed vt manduca- mar.15°.
rēt paſcha. Exiuit ergo pilatus ad eos foras: ⁊ Luc.23°
dixit. Quam accuſationē affertis aduerſus ho-
minem hūc? Reſpōderūt ⁊ dixerūt ei. Si non
eſſet hic malefactoꝛ nō tibi tradidiſſemus eum.
Dicit ergo eis pilatus. Accipite ergo eu; vos:
⁊ ſm̄ legem veſtram iudicate eum. Dixerunt

ergo ei iudei. Nobis nõ licet interficere quẽq̃. Ut ſermo ieſu impleretur quez dixit ſignificãs qua morte eſſet moriturus.

A ¶AVG. Redit euãgeliſta ad locũ narrationis ſue: vbi eã
reliq̃rat vt explicaret petri negationẽ. Uñ di. [Adducũt ḡ
ieſuz ad caypbã in p̄to.] Ad caypbã q̄ppe ab anna collega
& ſocero eius dixerat miſſum: ſȝ ſi ad caypbã: cur ad p̄toriũ
quod nil aliud vult intelligi q̃ꝫ vbi p̄ſes pilatus habitauit?
BEDA. Pretoriũ.n.di ſedes p̄toris. Pretores vo dñr p̄/
fecti ſiue p̄ceptores: eo q̄ ciuibus p̄cepta donent. AVG.
Aut igit̃ aliq̃ vrgẽte cauſa de domo anne: quo ad audiẽdũ
ambo ꝯuenerãt caypbas pre̅perat ad p̄toriũ p̄ſidis & ſoce/
ro ſuo ieſum reliq̃rat audiẽdũ: aut in domo caypbe p̄toriũ
pilat⁹ accepat & tãta domus erat vt ſeorſuz babitãte dñm
ſuũ ſeorſum iudicẽ ferret.
B AVG. de cõ. euã. Tñ ad ip̄m
caypbã ab initio ducebat̃ ad quez in extremo p̄duct⁹ eſt: ſȝ
q̄ iaz tanq̃ꝫ ꝯuictũ reuz adducebãt. caypbe aũt antea viſũ
fuerat vt ieſus morereẽ: nulla mora iterpoſita eſt q̄n occi/
dẽdus pilato traderet̃. Seq̄t̃. [Erat aũt mane.] CHRY.
Anteq̃ꝫ gallus cãtaret ad caypbaz ducit̃. mane vo ad pila/
tũ: q̄ que demĩſat euãgeliſta: q̄m per totũ itermediũ noctis
a caypba iterrogat⁹ in nullo redarguit̃: & idcirco miſit euz
pilato: ſed il/a alys dimittẽs enarrãda: ipſe q̄ſiuit qͦ dein/
ceps eſt. Seq̄t̃ enim. [Et ipſi nõ itroierũt in p̄to.] AVG.
Hoc eſt in eaz p̄tẽ domus quã pilat⁹ tenebat ſi ip̄a erat do/
mus caypbe. Cur aũt nõ itroierũt exponit⁹ ſubdẽs. [Ut nõ
C ꝯtaminarent̃: ſed mãducarẽt paſcba.] CHRY. Q̄m tũc
iudei faciebãt paſcba. ip̄e vo ante vnã diẽ tradidit paſcba:
reſuãs ſuã occiſionẽ ſexte ferie q̄n ver⁹ paſcba fiebat: vel
paſcba dicit totũ feſtuz. AVG. Dies.n. agere cepant açi/
moꝝ: q̄b⁹ dieb⁹ ꝯtaminatio illis erat: in alienigene habita/
Paſcha iudeorum p̄prie erat die. 14. in/ ne p̄mi meſis. mat. 26. culũ itrare. ALCVI. Paſcba.n. p̄prie dicebat̃ dies illa
qua agnus ad veſp̄az 14ma luna occidebat̃. Septẽ vo dies
ſeq̄ntes dies açimoꝝ dicebant̃: in q̄bus nibil fermẽtatũ in
domibus coꝝ debuit inueniri: ſȝ tñ dies paſcbalis inuenit̃
iter dies açimoꝝ: vt apud mattbeuz. Pria aũt die açimoꝝ
acceſſerũt diſcipuli ad ieſuz dicẽtes. Ubi vis paremus ti/
bi comedẽ paſcba? Paſcba ẽt dies açimoꝝ ieniunt̃ noia/
ti ſic hic. [Ut mãducarẽt paſcba.] Paſcba.n. nõ imolatio/
nẽ agni hic notat: que fiebat q̄rtadecima luna ad veſp̄am:
ſȝ magnã ſolẽnitatẽ que. xv. luna celebrabat̃ poſt agni im/
molationez. q̄rtadecima.n. luna dñs ſic & aly iudei paſcba
celebrauit. q̄ntadecima luna q̄n magna ſolẽnitas celebrat̃
eſt crucifixus. q̄rtadecima vo luna cepit eſſe imolatio ex q̄
D captus eſt in orto. AVG. O inopia cecitas alienigene iu/
dicis p̄torio ꝯtaminari timebãt: & fr̃is inocẽtis ſãguinẽ nõ
timebãt. Nã q̄ ẽt dñs erat & vite dator qui occidebat̃ non
coꝝ ꝯſcie ſȝ neſciẽtie deputet̃. THEO. Sȝ pilat⁹ vtcũq̃ꝫ
p̄cedẽs mitius ip̄e inde egredit̃. Uñ ſeq̄t̃. [Exiuit ḡ pilat⁹
ad eos foras.] BEDA. Hec antez erat ꝯſuetudo iudeoꝝ
vt quẽ mortis reum iudicarẽt: vinctũ p̄ſidi traderẽt: vt dũ
p̄ſes victũ cerneret intelligeret morti addictũ. CHRY.
Sȝ vidẽs eum ligatũ & a tot ductũ nõ eſtimauit h̄ arg^m cẽ
inaltercabile accuſationis ſȝ iterrogat. Uñ ſeq̄t̃. [Et dixit
eis. Quaz accuſa. affer. adu. hoiez hũc?] Incõueniẽs.n. dicit
cẽ iudiciũ eos rapuiſſe: ſuppliciũ aũt illi ꝯcedẽ. Sed illi re/
nuẽtes ex directo accuſationẽ: & ꝯiecturis q̄buſdaz vtunt̃.
Uñ ſeq̄t̃. [Rñderũt & dixerũt. Si nõ eẽt h̄ malefactor nõ
E tibi tradidiſſemus euz.] AVG. Interrogent̃ atq̃ꝫ rñdeãt
Facere et ſtulto ſapiẽtẽ oia miracula ſuperat. Pš. 34. ab imũdis ſpiritib⁹ liberati: eci videntes: mortui reſurgẽtes: &
qͦ oia ſup̄at: ſtulti ſapiẽtes: vtrũ ſit malefactor ieſus. Sed
iſta dicebãt de q̄b⁹ p̄ p̄pbaz iam ip̄e p̄dixerat. Retribue/
bãt mihi mala pro bonis. AVG. de cõ. euã. Sȝ videdũ
eſt ne ꝯtra ſit qͦ lucas dicit certa in eo dicta cẽ crimia. Ce/
perũt aũt illũ ingt accuſare dicẽtes. Hũc inuenim⁹ ſubuertẽ/ Luc. 23
tẽ gẽtẽ nr̃az: & p̄bibẽtẽ tributa dari ceſari & dicẽtez ſe cbr̃m
regẽ cẽ. Sȝ ſm ioãnẽ vident̃ iudei noluiſſe dicẽ crimia: vt
eoꝝ auctẽ ſecut⁹ pilat⁹: q̄d ei obycerẽt deſineret querẽ. Sȝ
ob h̄ tñ nocẽtem crederet q̄ ſibi ab eis tradi meruiſſet. ḡ
itelligẽ debemus & h̄ dictũ cẽ: & illud qͦ lucas cõmemora/
uit. Multa.n. dicta & multa rñſa ſunt. Uñ in narratõez ſuã
q̄ſq̃ꝫ poſuit: qͦ ſatis cẽ iudicauit. Nã & ip̄e ioãnes dicit q̄dã
que obta ſunt que ſuis locis videbim⁹. Itaq̃ꝫ ſeq̄t̃. [Dicit ḡ
eis pila. Acci. eũ vos & ſm legẽ ve. iudi. eũ.] THEO. q. d.
Q̄m ad votũ iudiciũ poſcitis & ſup̄bitis: ac ſi nibil vnq̃ꝫ p̄/
p̄banũ egeritis accipite vos & dãnate: ego nequaq̃ꝫ talis iu/
dex efficiar. ALCVI. Uel h̄ dicit. q. d. Uos qui legẽ ha/
betis ſcitis q̄d lex de talib⁹ iudicet: ſm qͦ iuſtũ cẽ ſcitis: ita
facite. Seq̄t̃. [Dixerũt ḡ iudei. Nob nõ licet iterfi. quẽq̃ꝫ.]
F AVG. Sȝ nõne lex p̄cepit ne malefactorib⁹ p̄ſertim ſedu/ Quare iudeis nõ licebat interfi. quẽq̃ꝫ
ctorib⁹ adeo q̄lẽ iſtũ putabãt parcãt? Sȝ itelligẽdũ eſt eos
dixiſſe nõ ſibi licere iterficere quemq̃ꝫ p̄p feſti diei ſcitatẽ
quẽ celebrare iaz cepant. Ita ne oẽm ſenſuz nimia malitia
p̄didiſtis: vt ideo vos a ſãguine inocẽtis ipollutos cẽ creda
tis: q̄ eũ fundẽdũ alteri traditis? CHRY. Uel ideo ipſi
eũ nõ iterfecerũt: q̄ multũ de p̄tãte coꝝ abſciſſuz erat eis
romanis reb⁹ ſ̄biacẽtib⁹. Uel aliter: q̄ dixerat eis: ſm legẽ
v̄ra̅z iterficite eũ: volẽtes oñdẽ q̄ p̄ctũ ei⁹ nõ eſt iudaicũ:
dicũt. [Nõ licet nob.] Nõ.n. ſm legẽ nr̃az peccauit: ſed cri
men eius eſt publicũ: q̄ ſe regẽ dixit. vel q̄ eũ crucifigi cu
piebãt vt ẽt modo mortis eũ diffamẽt. Nõ aũt licebat eis
crucifigẽ. Sȝ qͦ alio mõ iterficiebãt: mõſtrat ſtepban⁹ ab
eis lapidat⁹. Et ideo ſ̄dit̃. [Ut ſmo ieſu ipleret̃ quẽ dixit Act. 7.
ſig̃ns qua morte cẽt moriturus:] q̄m. ſ. iudeis crucifigẽ nõ
licebat. Aut dicit h̄ euãgeliſta: q̄m nõ ab eis ſolũ ſȝ & a gẽ/
tib⁹ debebat interfici. AVG. Sic.n. legimus apud mar/
cũ: vbi ait. Ecce aſcẽdimus bierlymã & fili⁹ hoĩs tradet̃ p̄n/ mar. 10.
cipib⁹ ſacerdotũ & ſcribis: & tradẽt eũ gẽtib⁹. Pilat⁹ aũt ro/
manus erat: eũq̃ꝫ in iudeã romani p̄ſidez miſerãt. Ut ḡ iſte
ſmo ieſu ipleret̃. i. vt eum ſibi traditũ gẽtes iterficerẽt: no/
luerũt euz accipe dicẽtes. [Nob nõ licet iterficẽ quemq̃ꝫ.]

¶Introiuit ḡ iterũ in p̄toriũ pilat⁹: & vocauit ie/ Tex. 10.
ſum: & dixit ei. Tu es rex iudeoꝝ? Rñdit ieſus:
a temetip̄o hoc dicis: an aly dixerũt tibi de me?
Rñdit pilatus. Nunq̄d ego iudeus ſuz? Gens mat. 27.
tua & põtifices tui tradiderũt te mihi. Quid fe/ mar. 15.
ciſti? Rñdit ieſus. Regnũ meũ nõ eſt de h̄ mũ/ Luc. 23.
do. Si ex h̄ mũdo eẽt regnũ meũ: miniſtri mei
vtiq̃ꝫ decertarẽt vt nõ traderer iudeis. Nũc aũt
regnũ meũ nõ eſt hinc. Dixit itaq̃ꝫ ei pilat⁹. Er/
go rex es tu? Rñdit ieſus. Tu dicis: q̄ rex ſum
ego. Ego in h̄ nat⁹ ſuz: & ad h̄ veni in mũdũ: vt
teſtimoniũ p̄bibeã v̄itati. O is qui eſt ex v̄itate
audit vocẽ meã. Dic ei pilat⁹. Quid eſt v̄itas?

¶CHRY. Pilat⁹ ab odio iudeoꝝ eripi volẽs iudiciuz p̄/ A
maxit in lõgũ. Uñ di. [Introiuit ḡ iterũ in p̄to. pila. & voca.
ieſuz.] THEO. Seorſuz: eo q̄ magnã hẽbat de eo ſuſpi/
tionez. Proponebat aũt oia exq̄ſite rimari amoto ſtrepitu
iudeoꝝ. Unde ſequit̃. [Et dixit ei. Tu es rex iudeorum?]
ALCVI. His vbis oñdit pilat⁹ iudeos obieciſſe h̄ crimi/ C
nis vt diceret ſe cẽ regẽ iudeoꝝ. CHRY. Uel h̄ pilat⁹ a
mult̃ audierat: q̄ vo nibil illi hẽbãt dicere vt nõ multa fie/
ret inueſtigatio: qͦ cõiter dicebat̃ hoc in mediũ ducẽ vult.
Seq̄t̃. [Et rñdit ie. A temetip̄ſo h̄ di. an aly ti. di. de me?]
THEO. Innuit ex h̄ pilatũ cẽ vecordez ac indiſcrete iu/
dicãtẽ:

dicātē:ac ſi diceret.Si ħ ex teipſo loq̄ris pandis ſigna mee
rebellionis:at ſi ab alijs ꝑcepiſti:inq̄ſitionē fac ordinariā.
B AVG.Sciebat vtiqꝫ dn̄s ⁊ qđ ipſe interrogauit:⁊ qđ ille
r̄n̄ſurus fuit:ſꝫ t̄n̄ dici voluit nō vt ipſe ſciret:ſꝫ vt ꝯſcribe
ret̄ ꝙ voluit vt ſciret̄. CHRY.Nō ḡ ignorās īterrogat:
ſꝫ ab ipo accuſari iudeos volēs. Vn̄ ſeq̄t̄.[Rn̄dit pi.Nū
quid ego iudeus ſū?] AVG.Abſtulit a ſe ſuſpitionē qua
poſſet putari a ſemetipſo dixiſſe: id ſe a iudeis audiſſe de
mōſtrās.Vn̄ ſubdit.[Gens tua ⁊ pōtifices tui tradi.te mi
hi.]Deide dicēdo.[Quid feciſti?]ſatis oñdit illō ei pro cri
mine obm tanq̄ diceret.Si te regē negas qđ feciſti:vt tra
dereris mihi? quaſi mirū nō eēt:ſi puniēdus iudici trade
ret̄ qui ſe diceret regē. CHRY.Reducit aūt pi.nō val
de malū exiſtē:⁊ vult oñdē ꝙ nō eſt hō nudus:ſꝫ deꝰ:⁊ dei
filiꝰ: ⁊ qđ formidauerat pilatꝰ diſſoluit tyrānidis ſuſpitio
C nē.Vn̄ ſeq̄t̄.[Rn̄.ie.Reg.meū nō eſt de ħ mū.] AVG.
Hoc eſt qđ bonus magiſter ſcire nos voluit:ſed ꝑus nobis
demr̄anda fuerat vana hoīuꝫ de regno eius opinio:ſiue gē
tiū ſiue iudeoꝝ:a q̄bꝰ id pilatꝰ audierat:q̄ſi ꝓpterea fuiſſet
morte plectēdus ꝙ illicitū affectauerit regnū:vel q̄m ſolēt
regnaturi inuidē regnātī:⁊.vꝫ.cauēdū erat:ne huius regnū
ſiue romanis ſiue iudeis eēt aduſuꝫ.Et ſi iterrogāte pilato
ꝯtinue r̄n̄diſſet:nō etiā iudeis:ſꝫ ſolis gētibꝰ ħ de ſe opinā
tibꝰ r̄n̄diſſe videret̄.Sꝫ poſt r̄n̄ſionē pilati:iaꝫ iudeis ⁊ gē
tibꝰ opportuniꝰ aptiuſq̄ r̄n̄dit.q.d.Audite iudei ⁊ gētes:nō
īpedio dn̄ationē vrāꝫ in ħ mūdo.Quid vultis ampliꝰ? Ve
nite credēdo ad regnū qđ nō eſt de hoc mūdo. Quid eſt.n.
ſ.5. eiꝰ regnū:niſi credētes in eū? q̄bꝰ dicit.De ħ mūdo nō eſtis
ſ̄c̄uis eos eē vellet in mūdo.Vn̄ ⁊ hic nō ait.Regnū meuꝫ
nō eſt in hoc mūdo:ſꝫ[nō eſt de ħ mūdo.] De mūdo.n.eſt
q̄cq̄d hoīuꝫ a deo qdē creatū:ſꝫ ex adaꝫ viciata ſtirpe gn̄a
tuꝫ eſt.Factū eſt aūt regnū nō iam de mūdo q̄cq̄d inde in
Col.p. chro regn̄atuꝫ eſt.Sic.n.nos deꝰ eruit de ptāte tenebraꝝ ⁊
D trāſtulit in regnū filij charitat̄ ſue. CHRY.Vel ħ dicit:
q̄m non tenet regnū vt hic reges terreni tenēt:ſꝫ q̄m deſup
hꝫ pn̄cipatū qui nō eſt humanus:ſꝫ multo maior ⁊ clarior.
Vn̄ ſbdit.[Si ex ħ mū.eēt re.meū:mini.mei vtiqꝫ decer.
vt nō tra.iudeis.]Oñdit hic regni eiꝰ qđ apud nos eſt īhe
cillitatē:q̄m a miniſtris hꝫ fortitudinē:ſupiꝰ vo regnū ſuffi
ciēs eſt ſibiipſi nullo indigēs.Si igit̄ maius eſt illō regnū:
volēs captꝰ eſt ſeipm tradēs. AVG.Cuꝫ aūt ꝓbaſſet re
gnū ſuū nō eſſe de ħ mūdo ſbdit.[Nūc aūt regnū meū nō
eſt hinc:]nō dicit.Non eſt hic.hic.n.eſt regnū eiꝰ vſq̄ ad fi
nē ſcl'i hn̄s itra ſe cōmixta çiçania vſq̄ ad meſſem:ſꝫ t̄n̄ nō
eſt hinc:q2 ꝑegrinat̄ in mūdo. THEO. Vel ideo nō di
cit.Nō eſt hic:ſꝫ nō eſt hinc.naꝫ regnat in mūdo ⁊ vtit̄ illiꝰ
ꝓuiſione:⁊ iuxta votū cūcta diſponit.Nō eſt aūt ab īfimis
ꝯſtitutū regnū eiꝰ:ſꝫ celitꝰ ⁊ ante ſcl'a. CHRY.Hinc autē
heretici accipiētes occaſionē alienū eū eē a mūdi ꝯditione
dicūt.Sꝫ cū dicit[Regnū meū nō ē hinc]nō ꝑuat mūdū a
ſua ꝓuidētia ⁊ ꝑlatōe:ſꝫ oñdit regnū ſuū nō eē hūanū neq̄
corruptiꝉe.Seq̄t̄[Dicit itaq̄ ei pila.Ergo rex es tu:Rn̄dit
E ie.Tu dicis:q2 rex ſuꝫ ego.] AVG. Nō q2 regē ſe timuit
ꝯfiteri:ſꝫ ita dem̄ eſt:vt neq̄ regē ſe negat:neq̄ regē ſe talē
eē fateat̄:cuiꝰ regnū pateat̄ eē de ħ mūdo.Dem̄ eſt eiꝫ.[Tu
dicis.]ac ſi diceret̄.Carnalis carnalr̄ dicis.Deide ſbiūgit.
[Ego in ħ natꝰ ſum:⁊ ad ħ veni in mūdū:vt teſti.ꝑhi.vita
ti.]Non eſt ꝓducēda huiꝰ ꝓnois ſyllaba qđ ait.[In ħ natꝰ
ſuꝫ]tanq̄ dixerit.In ħ renatꝰ ſuꝫ:ſꝫ corripiēda tanq̄ dixe
rit.Ad ħ natꝰ ſuꝫ:ſic ⁊ ait.[Ad ħ veni in mūdū.]Vn̄ mani
feſtū eſt eū tp̄alē natiuitatē ſuā hic cōmemoraſſe:qua icar
natꝰ venit in mūdū:nō illā ſine initio q̄ deꝰ erat. THEO.
Vel alr̄.Queſito ꝑ pilatuꝫ ſi dn̄s eēt rex.Eo inq̄t in ħ natꝰ
ſum.i.ad ħ q2 rex ſum.ħ.n.ipſo ꝙ a rege ꝓductꝰ ſuꝫ:me q̄ꝫ
teſtor fore regē. CHRY.Si igit̄ rex natꝰ eſt:nihil niſi ac

De mūdo eē ē q̄cq̄d ex adaꝫ vi tiata ſtirpe gn̄atū eſt.

ciꝑiens hꝫ.[Ad ħ (inq̄t) veni:vt teſtimoniū ꝑhibeaꝫ vita
ti:]ħ eſt vt ħ ipm ſuadeā oibꝰ.Et notādū eſt ꝙ ſuā humi
litatē oñdit:dū dicētibꝰ.Q̄m malefactor eſt:ferebat ſilens.
Vn̄ vo īterrogatꝰ eſt de regno:tūc locutꝰ eſt ad pilatū eru
diēs euꝫ ⁊ reducēs ad altiora:⁊ oñdit ſe nihil vſutū opatū
eē per ħ qđ dicit.[Vt teſtimoniū ꝑhibeā vitati.] AVG. F
Cuꝫ aūt chr̄s teſtimoniū ꝑhibeat vitati:teſtimoniū ꝑhibet ſ.14.
ſibi:eius q̄ppe eſt vox.Ego ſuꝫ vitas. Sꝫ q2 nō oiuꝫ eſt fi
dei:adiūgit atq̄ ait.[Ois qui eſt ex vitate:audit vo.meā.]
Audit vtiq̄ interioribꝰ auribus.i.obedit mee voci:ac ſi dice
ret.Credit mihi.Et vo ait.[Ois qui eſt ex vitate]grāꝫ cō
mēdauit:qua ſm ꝓpoꝝ vocat.Nā ſi nāꝫ cogitemus in qua
creati ſumus:cū oēs vitas creauerit:q̄s nō eſt ex vitate?ſꝫ
nō oēs ſunt:q̄bꝰ vt obediāt vitati ex ipa vitate ꝑſtat̄.Si.n.
dixiſſet:ois qui audit vocē meaꝫ ex vitate eſt:ideo dicīꝰ ex
vitate putaret̄:q2 obtēꝑat vitati.Nō aūt ħ dicit:ſꝫ ait[ois
qui eſt ex vitate audit vocē meā.]Audit vtiq̄:ac ꝑ ħ non
ideo eſt ex vitate:q2 eiꝰ audit vocē:ſed ideo audit:q2 ex ve
ritate eſt:q2 hoc illi donū ex vitate collatuꝫ eſt. CHRY.
Hec aūt dicēs:attrahit ⁊ ſuadet fieri eoꝝ que dicunt̄ audi
torem:ita deniq̄ ⁊ eum cepit his breuibus vbis vt quere
ret.Quid eſt veritas.Seq̄t̄ enim.[Dixit ei pilatus. Quid
eſt veritas?] THEO.Nam fere ab hoībus euanuerat:⁊
in cūctis erat incognita dum eſſent increduli.

Oēs ſuntꝰ ex vitate: quia ab ea creati: ſed oēs ſuntꝰ obediētes ſuati.

Veritas in mundo fe re ab oībꝰ euanuit.

¶Et cum hoc dixiſſet iteruꝫ exiuit ad iudeos:⁊ Lex.11.
dicit eis.Ego nullā inuenio in eo cauſam. Eſt mat.27.
aūt ꝯſuetudo vobis vt vnum dimittā vobis in mar.15.
paſcha.Vultis ḡ dimittā vobis regeꝫ iudeoꝝ? mat.27.
Clamauerunt rurſum oēs dicētes. Non hunc: mar.15.
ſed barrabā.Erat auteꝫ barrabas latro. Luc.23.

¶AVG.Cū dixiſſet pilatꝰ. Quid eſt vitas credo in mētē A
illi veniſſe ꝯtinuo ꝯſuetudinē iudeoꝝ qua ſolet eis dimitti
vnus in paſcha:⁊ ideo nō expectauit vt r̄n̄deret ei ieſus:ne
mora fieret cū recoluiſſet morē quo poſſet eis in paſcha di
mitti:qđ eū valde voluiſſe manifeſtū eſt.Vn̄ dicit.[Et cuꝫ
ħ dixiſſet:iterū exiuit ad iudeos.] CHRY. Sciebat eniꝫ
qdē q̄m hec indigebat tp̄e interrogatio.oportebat aūt eum
eripe ab impetu iudeoꝝ:idcirco ⁊ exiuit. ALCVI.Vel
nō expectabat audire r̄n̄ſuꝫ:q2 forte indignus fuit audire.
Seq̄t̄.[Et dicit eis.Ego nullā in eo inue.cām.] CHRY.
Nō dixit:q2 peccauit ⁊ dignus eſt morte:donate euꝫ feſto:
ſꝫ pꝰ eū excuſans:tūc rogat ex abūdāti:vt ſi nollēt eum vt
innocētē dimittē ſaltē obnoxiuꝫ donarēt tp̄i.Ideoq̄ indu
xit.[Eſt aūt ꝯſuetudo vob:vt vnū dimittā vob in paſcha.] B
BEDA. Hec ꝯſuetudo nō erat legis ꝑceptū:ſed ex antiq̄
patrū traditione deſcēdit:vt ob recordationē libationis ex
egypto:vnū ēt i die paſche dimitterēt vinctū.Deide exhor
tatiue dicit[vultis ḡ dimittaꝫ vob regē iudeoꝝ?] AVG.
Auelli enim ex eius corde nō potuit ieſum regē iudeoꝝ eē
tanq̄ ħ ibi ſic in titulo ipſa vitas fixit: de qua q̄d eēt īter
rogauit. THEO.Pulchre aūt pilatꝰ r̄n̄det ꝑ ħ ꝙ in nul
lo ieſus errauerit:ſꝫ fruſtra inq̄etat̄ ab eis velut regnū de
ſiderās.Nō.n.eum qui ſe regē aſſereret:ac emulū romane
ptātis:romanoꝝ vicariuꝫ abſoluiſſet.Quobrē in ħ ꝙ dixit.
Regē iudeoꝝ abſoluā:ꝓſus innoxiū ieſum ꝓdit:illuditq̄
iudeos.q.d.quē vos criminamini vt regem ſe putāteꝫ:hūc
abſolui iubeo:q̄ſi talē nō exiſtē. AVG.Sꝫ ħ audito cla
mauerūt.Vn̄ ſeq̄t̄.[Clamauerūt oēs rurſum dicētes. Nō
hūc:ſꝫ barrabam. Erat aūt barrabas latro.]Nō repħēdi
mus o iudei ꝙ per paſcha liberaſtis nocētem:ſed occidi
ſtis innocētem:qđ tamē niſi fieret veruꝫ paſcha nō fieret.
BEDA.Quia ergo reliquerunt ſaluatorē ⁊ petiuerunt la
troneꝫ:vſq̄ hodie diabolus ſua latrocinia exercet in ipſos.

Vn̄ oīuꝫ habuit ꝙ in paſche vnꝰ dimitte ret̄ mor ti damnan dus.

ALCVI. Barrabas autē interpretatur. Iſte filius magi-
ſtri eorum. i. diaboli: qui huic latroni in ſuo ſcelere: iudeis
in ſua perfidia magiſter fuit. Cap. XIX.

Tex.1. mat.27. Tunc ergo apprehēdit pilat⁹ ieſum ꝛ flagel
mar.15. lauit. Et milites plectētes coronā de
ſpinis impoſuerūt capiti eius. Et veſte
purpurea circūdederūt eum. Et ve-
niebāt ad eum ꝛ dicebant. Aue rex iudeoꝝ. Et
Luc.23. dabāt ei alapas. Exiuit iterū pilat⁹ foras: ꝛ dicit
mat.27. eis. Ecce adduco vobis eū foras: vt cognoſcā
mar.15. tis q̄ nullā inuenio in eo cauſam. Exiuit ergo
mat.27. ieſus portās ſpineam coronā ꝛ purpureum ve
mar.15. ſtimētum: ꝛ dicit eis. Ecce homo.
Luc.23.

A ¶ AVG. Cum iudei clamaſſent nō ieſū ſibi dimitti a pi-
lato velle ꝓpter paſcha ſed barrabā latronē: ſubdit. [Tūc ergo
apprehē. pila. ieſum: ꝛ flagellauit.] Hoc pilat⁹ nō ob aliud fe-
ciſſe credēdus eſt: niſi vt ei⁹ iniurijs iudei ſatiati ſufficere ſibi
eſtimarēt: ꝛ vſq; ad eius mortē ſeuire deſiſterēt. Ad hoc perti-
net q̄ idē p̄ſes etiā cohortē ſuā p̄miſit facere que ſequunt:
aut fortaſſis ꝛ iuſſit. Dixit. n. q̄d deinde fecerint milites: pi-
latū tn̄ id iuſſiſſe nō dixit. Seqꝛ enim. [Et mili. plec. coro.
de ſpi. impo. capi. eius. Et veſte purpu. circū. eū. Et ve. ad eū
ꝛ dice. Aue rex iudeorum: ꝛ da. ei alapas.] CHRY. Quia

B enim pilat⁹ dixit eū regē iudeoꝝ ſchema ei contumelie de
reliq̄ apponūt. BEDA. Nā pro diademate ſpineam illi
impoſuerūt coronā: ꝛ pro purpureo veſtimēto quo reges ve-
teres vtebant: veſtē purpureā ei circūdant: vbi nō eſt vi-
deri contrariū: q̄d mattheus dicit circūdediſſe chlamydē cocci-
neā: q̄ vt Origenes refert: vni⁹ ſunt māe coccus ꝛ purpu-
ra. coccule. n. incidunt: ꝛ ex his gutte ſanguinis fluūt: ex q̄bus
vtriuſq; q̄litis tingit veſtimētum: ꝛ q̄uis hec milites illudēdo
facerēt: nobis tn̄ operabant myſteria. Nā per ſpineā coronā
p̄coꝝ deſignat pctoꝝ ſuſceptio: que ſicut ſpinas terra nr̄i cor-

Milites vt iudeis placitū facerēt xp̄m ſpinis coronauerūt

poris germinat. In veſtimēto purpureo caro paſſionibus
ſubiecta ſignat. Purpura etiā veſtit eum de triūphis ſcōꝝ
martyrū gl'iat. CHRY. Non aūt iniūctio principis erat
q̄d faciebāt: ſed ad grām iudaicā hoc faciebāt: q̄ neq; circa
initiū ab illo iuſſi iuerūt nocte: ſꝫ iudeis pecuniā grā gra-
tificātes oīa audebāt. tot aūt ꝛ talibus factis ipſe ſtabat ſi-
lens. Tu vero audiēs hec in mēte habe continue: ꝛ regē orbis
terrarū ꝛ angeloꝝ dn̄m vidēs contumeliā patientē ꝛ oīa ferē-

C tē ſilētio imitare. AVG. Sic. n. implebant que de ſe dixe-
rat chr̄s: ſic martyres informabant ad oīa que p̄ſecutores
libuit facere p̄ferēda: ſic regnū q̄d de hoc mūdo nō erat: ſup-
bum mūdū nō atrocitate pugnādi: ſed patiēdi humilitate
vincebat. CHRY. Ut aūt conuitium q̄d a militibus factū
erat: in eū vidētes reſpirēt a paſſione: coronatū ieſum ad-
duxit ad eos. Uñ ſeqꝛ. [Exiuit iterū pila. fo. ꝛ dicit eis. Ec-
ce adduco vo. eū foras: vt cogno. q̄ nullā in eo cām inue-

D nio.] AVG. Hinc apparet nō ignorāte pilato hec a mili-
tibus facta: ſiue iuſſerit ea: ſiue p̄miſerit illa. ſ. cā quā ſupra
diximus: vt hec eius ludibria inimici libētiſſime viderent:
ꝛ vlteri⁹ ſanguinē nō ſitirēt. Uñ ſeqꝛ. [Exiuit ergo ie. por. ſpi.
co. ꝛ pur. ve.] Nō clarus imperio ſꝫ plen⁹ opprobrio. Seqꝛ.
[Et dicit eis. Ecce hō.] q. d. Si regi inuidetis iā parcite: q̄
abiectū videtis: feruet ignominia: frigeſcat inuidia.

Tex.2. ¶ Cum ergo vidiſſent eum pōtifices ꝛ miniſtri
clamabāt dicētes. Crucifige crucifige eū. Di-
cit eis pilatus. Accipite eum vos ꝛ crucifigite.
mat.27. Ego non inuenio in eo cauſam. Reſpōderūt ei
mar.15. iudei. Nos legem habemus: ꝛ ſm̄ legē debet
Luc.23. mori: q̄ filium dei ſe fecit. Cum ergo audiſſet
pilatus hūc ſermonem magis timuit.

A ¶ AVG. Iudeoꝝ inuidia pro chr̄i ignominia nō frigeſcit:
inardeſcit potius ꝛ increſcit. Uñ di. [Cū ergo vidiſſent eum
pōti. ꝛ miniſtri cla. dicē. Crucifige crucifi. eū.] CHRY.
Uidit ergo pilat⁹ oīa inaniter fieri. Uñ ſeqꝛ. [Dicit eis pilat⁹.
Accipite eū vos ꝛ crucifigite.] Execrātis eſt hoc verbū ꝛ ad
rem nō conceſſam eos impellētis. Ipſi. n. ducebāt eū: vt cū p̄ſi-
dis iudicio hoc fieret. Cōtigit aūt contrariū iudicio p̄ſidis eū ma-
gis abſolui. Uñ ſeqꝛ. [Ego. n. nō inuenio in eo cām.] Cōti-
nue. n. eum ab accuſationib⁹ eruit. Uñ manifeſtū eſt: q̄ꝛ ꝛ
p̄ora ꝓpter illoꝝ conceſſit inſaniā: ſꝫ iudeos canes nil hoꝝ in
verecūdiā contulit. Nā ſeqꝛ. [Rn̄derūt iudei. Nos legē ha-
bemus: ꝛ ſm̄ legē dꝫ mori: q̄ filiū dei ſe fe.] AVG. Ecce

Judeorum inuidia cōtra chr̄ſtū magis creſcit cū viderēt xp̄ſ ignominioſe tractarum.

B alia maior inuidia. parua q̄dē illa videbat velut affectate
illicito auſu regie p̄tātis: ꝛ tn̄ neutrū ſibi ieſus mēdaciter
vſurpauit: ſꝫ vtrūq; verū eſt: ꝛ vnigenit⁹ eſt dei fili⁹: ꝛ rex a
Ps.2. deo conſtitut⁹ ſup ſyon mōtē ſanctū eius: ꝛ vtrūq; nūc demō-
ſtraret: niſi quanto erat potētior: tāto mallet eſſe patiētior.
Isa.53. CHRY. Adinuicē. n. ipſis diſputātib⁹ ſilebat: implēs p-
pheticū illud: q̄ nō apuit os ſuū in humilitate ſua iudiciū
eius ſublatū eſt. AVG. de cō. euā. Hoc aūt pōt congruē ei
Luc.22. q̄d Lucas cōmemorat: in accuſatiōe iudeoꝝ dictū: hūc in-
uenimus ſubuertētē gētē nr̄am: vt adiūgat: q̄ filiū dei ſe fe-

C cit. CHRY. Deide pilat⁹ quidē timet ab ipſis auditis: et
formidauit: ne forte verū eēt q̄d dicebat: ꝛ videret inique
agere. Uñ ſequit. [Cū ergo audiſſet pilatus hūc ſermonē
magis timuit.] BEDA. Nō timuit q̄ legē audiuit: quia
alienigena erat: ſed magis timuit ne filium dei occideret.
CHRY. Illi vero hoc dicētes nō horruerūt: ſed interficiūt
eum pro q̄bus oportuerat adorare.

Tex.3. ¶ Et ingreſſus eſt p̄torium iterū: ꝛ dicit ad ieſum.
Unde es tu? Jeſus aūt rn̄ſum nō dedit ei. Di-
cit ergo ei pilat⁹. Mihi nō loqueris? Neſcis q̄
p̄tātē habeo crucifigere te: ꝛ p̄tātem habeo di-
mittere te? Rn̄dit ieſus. Nō haberes p̄tātē ad-
uerſū me vllā: niſi tibi datū eēt deſup. Pro-
pterea qui me tradidit tibi maius pctm̄ habet.
Et exinde querebat pilat⁹ dimittere eum.

A ¶ CHRY. Pilat⁹ timore concuſſus: rurſus inq̄ſitionē facit.
Uñ di. [Et ingreſſus eſt p̄torium iterū: ꝛ dicit ad ieſum. Uñ
es tu?] Nō aūt vltra interrogat. Quid feciſti? Seqꝛ. [Jeſus
aūt rn̄ſum non dedit ei.] Qui. n. audiuit q̄ꝛ in hoc nat⁹ ſum:
ꝛ ad hoc veni: ꝛ q̄ꝛ regnū meū nō eſt hinc. cū debuiſſet re-
ſiſtere ꝛ eripe eū: hoc q̄dē nō fecit: ſꝫ ſecut⁹ eſt iudaicū impetū.
Propterea ergo nihil ei rn̄dit: q̄ꝛ inaniter oīa interrogabat.
Sꝫ ꝛ aliter opib⁹ teſtātib⁹ ei: volebat per ſermones vincē ꝛ
excuſationes cōponē: oñdēs q̄ꝛ ad hoc venit. AVG. Hoc
aūt ſilētiū dn̄i nr̄i ieſu chr̄i nō ſemel factū collatis oīuꝫ euā-
geliſtaꝝ narratiōib⁹ reꝑit: ꝛ apud p̄ncipē ſacerdotū: apud
herodē: ꝛ apud ipm̄ pilatū: vt nō fruſtra de illo ꝓphetia p̄-
Isa.53. ceſſerit. Sic agnus corā tondēte fuit ſine voce ſic nō apuit
os ſuū: tūc vtiq; q̄ꝛ interrogātib⁹ nō rn̄dit: q̄uis. n. q̄buſdā
interrogātib⁹ ſepe rn̄derit: tn̄ ꝓp illa in q̄b⁹ noluit rn̄dē ad hoc
data eſt de agno ſimilitudo: vt in ſuo ſilētio nō reus: ſꝫ inocēs
hiet. i. nō ſicut male ſibi conſcius qui de pctis cōuincebat ſuis:
ſed ſicut māſuet⁹ qui pro pctis imolabat alienis. CHRY.
Quia igit ſiluit. Seqꝛ. [Dicit ergo ei pila. Mihi nō lo. neſcis
q̄ po. ha. cru. te: ꝛ po. ha. dimittē te?] Uide qualr̄ ſeipm̄ cō-
dēnauit. Si. n. in te totū poſitū eſt: cui⁹ grā nullā cām inue-
niens nō abſoluis? Quia igit aduſus ſeipm̄ ptulit: rn̄dit ie-
ſus. [Nō hres po. aduſū me vllā: niſi tibi datū eēt deſup.]

oſtēdēs

oſtēdēs qm̄ nō ſimplr̄ ⁊ ſm̄ alioꝝ ɔſiliū hoc fit: ſʒ myſtice ɔſumat̄. Ne igit̄ h audiēs eſtimes eū ab oī exutū crimine: ſbdit.⌊ Propterea qui tradidit me tibi peccm̄ maius hʒ.⌋ Et nimirū ſi datū erat neq; hic neq; illi obnoxij ſunt crimib⁹: inaniter dicis. Hoc.n.datū eſt.i.ɔceſſum. ac ſi diceret: pmiſit h fieri: neq; tñ ppea ex̄ negtiā ſunt. **B** AVG. Ecce rñdit ꝗuidē: vbi non rñdebat: nō ſic reus ſiue doloſus: ſʒ ſic ouis ſilebat: vbi rñdebat: ſic paſtor docebat. Dicamus ḡ qd̄ dixit: qd̄ ⁊ p aplm̄ docuit: q̄ nō eſt poteſtas niſi a deo. Et ꝗa plus peccat qui ptāti inocētē occidēdū liuore tradit: ꝙ poteſtas ipſa ſi eū timore alicui⁹ maioris ptātis occidit. Talē ꝗppe de⁹ dederat illi ptātē: vt eēt ēt ſub ceſaris ptāte: quapropter ingt.⌊ Nō hr̄es aduerſū me ptātē vllaʒ.⌋i. quātulācūq; habes: niſi hoc ipm̄ ꝗcqd eſt: tibi eēt datuʒ deſup: ſʒ q̄ ſcio quātū ſit: nō.n. tātū eſt vt tibi oīmodo liberū ſit.⌊ Propterea qui tradidit me tibi maius peccm̄ hʒ.⌋ Ille ꝗppe me tue ptāti tradidit inuidēdo: tu vō eādē ptātē in me exercitur^us es metuēdo: nec timēdo ꝗdē ꝑſertim inocētē hoīeʒ nō hʒ occidē: ſʒ id celādo facē multo mai⁹ malū eſt ꝙ timēdo: ⁊ ideo non ait. Qui me tibi tradidit: ipſe hʒ peccm̄: tanꝙ ille non hr̄et: ſʒ ait.⌊ Maius peccm̄ hʒ:⌋ vt etiā ſe hr̄e itelligeret.

Ro.13. Plus peccat ille qui tradit occidēdū inocentē ptāti ꝙ poteſtas.

C THEO. Dicit aūt⌊ qui tradidit me tibi.⌋i. iudas vel etiā turba. Cū ḡ patēs rñſum ieſus ediderit: ꝙ niſi memetipm̄ ꝑberē ⁊ pi ɔcederet⌊ nō hr̄es ptātē in me:⌋ ex h poti⁹ ipm̄ abſoluē pilat⁹ ſatagebat. Vñ ſeqt̄.⌊ Et exinde q̄rebat pila. dimittē eū.⌋ AVG. Lege ſupiora ⁊ inuenies iādudū euʒ querē dimittē ieſuʒ.⌊ Exinde⌋ itaq; itelligēdū eſt. Propter h.i. ex hac cā ne hr̄et peccm̄ occidēdo inocētē ſibi traditū.

Tex.3. ℂ Iudei aūt clamabāt dicētes. Si hūc dimittis nō es amicus ceſaris. Oīs enim qui ſe regeʒ facit ɔdicit ceſari. Pilatus aūt cum audiſſet hos ſmones: adduxit foras ieſum: ⁊ ſedit pro tribunali in loco qui dr̄ lithoſtratos: hebraice autem gabatha. Erat aūt paraſceue paſche hora quaſi ſexta: ⁊ dicit iudeis. Ecce rex veſter. Illi auteʒ
mar.15. Luc.23. clamabāt. Tolle: tolle: crucifige eum. Dicit eis pilat⁹. Regē veſtrū crucifigam? Rñderūt pontifices. Nō habemus regem niſi ceſarem. Tūc ergo tradidit eis illum vt crucifigeret̄.

A ℂ AVG. Maiorē timoreʒ ſe ingerē putauerūt iudei pilato terrēdo de ceſare vt occideret chr̄m ꝙ ſupius: vbi dixerūt. Nos legē habem⁹: ⁊ ſm̄ legē dʒ mori: q̄ filiū dei ſe fecit. Vñ dr̄.⌊ Iudei aūt cla. di. Si hūc di. nō es ami. ceſaris. Oīs.n. qui ſe regē fa. cō. ceſari.⌋ CHRY. Sʒ vñ hēris h demrare a purpura: a diademate: a curru: a militib⁹? Nōne ſolus ſp cū .xij. diſcipulis incedebat p oīa vilia trāſiēs ⁊ cibū ⁊ ſtolā ⁊ habitationē? AVG. Pilat⁹ aūt eoꝝ legē nō timuit vt occideret: ſʒ magis filiuʒ dei timuit ne occideret. Nūc vō nō ſic potuit ɔtēnē ceſareʒ auctorē ptātis ſue: quēadmodū legē gētis aliene. Vñ ſbdit̄.⌊ Pilat⁹ aūt cū audiſſet hos ſmones adduxit foras ieſuʒ ⁊ ſedit pro tribunali in loco q dr̄ lithoſtratos: hebraice autē gabatha.⌋ **B** CHRY. Exijt ꝗdē vt ſcrutaturus reʒ: ſedere.n. pro tribunali h oſtēdebat. GLO. Sic̄.n. tribunal eſt iudicū: ſic thron⁹ vel ſoliū regum: ⁊ cathedra doctoꝝ. BEDA. Lithoſtratos aūt dr̄ pauimētū q̄ſi lapide ſtratū: erat locus ſublimis. Seqt̄.⌊ Erat auteʒ paraſceue paſche hora q̄ſi ſexta.⌋ ALCVI. Paraſceue.i. ꝑparatio: h noīe dicebat̄ ſexta ſabbati in qua ꝑparabāt neccīa ſabbato vt de māna dictuʒ eſt. Sexta die colligētis duplū: q a eniʒ ſexta die hō eſt fact⁹: ⁊ in ſeptima requieuit de⁹: ideo ſexta die pro hoīe patit̄: ſabbato quieſcit in ſepulchro.⌊ Hora aūt erat q̄ſi ſexta.⌋ AVG. Quid eſt

Tribunal ē iudicium: thron⁹ regum: cathedra doctorum.

Exo.16.

ergo qd̄ marcus dicit. Erat hora tertia q̄ñ crucifixerūt euʒ: niſi q̄ hora tertia crucifixus eſt dñs linguis iudeorū: hora ſexta manib⁹ militū vt itelligamus horā ꝗ tā iaʒ fuiſſe trāſactā: ⁊ aliqd de ſexta ceptuʒ q̄ñ ſedit pro tribunali pilat⁹: que dicta eſt a ioāne hora q̄ſi ſexta: ⁊ euʒ ducerēt̄ ⁊ crucifigerēt̄: ⁊ iuxta ei⁹ crucē gererent̄ que geſta narrant̄: hora 6ª integra cōpleret̄. Ex qua hora vſq; ad nonā ſole obſcurato: tenebras factas triū euāgeliſtaꝝ mathei marci ⁊ luce ɔteſtat̄ auctē. Sʒ q̄ñ iudei facinus iterfecti chr̄i a ſe in romanos.i. pilatū ⁊ eius milites trāſferre conati ſunt: ppea marcus ea hora: qua chriſt⁹ a militib⁹ crucifixus eſt ꝑtermiſſa: tertiā poti⁹ horā recordat⁹ expſſit: vt nō tm̄ milites reputant̄ crucifixiſſe ieſuʒ: verūetiā iudei qui vt crucifigeret̄ hora tertia clamauerūt. Eſt ⁊ alia huius ſolutio q̄ōnis: vt non hic accipiat̄ hora ſexta diei: q̄ neq; ioānes ait.⌊ Erat hora diei q̄ſi ſexta.⌋ Sʒ ait.⌊ Erat paraſceue hora q̄ſi ſexta.⌋ paraſceue aūt latine ꝑparatio eſt. Paſcha enim nr̄m: vt dicit Apl̄s imolat⁹ eſt chr̄s. Cuius paſche ꝑparationē ſi ab hora noctis nona cōputemus q̄ñ vident̄ ꝑncipes ſacerdotuʒ ꝓnūciaſſe dñi imolationeʒ dicētes. Reus eſt mortis vſq; ad horā diei tertiā qua crucifixuʒ eē chr̄m marcus euāgeliſta teſtat̄: ſex hore ſunt tres nocturne ⁊ tres diurne. THEO. Soluūt aūt ꝗdā ꝙ ex peccato ſcriptoris ɔtigerit apud grecos. nā q̄daʒ lr̄a greca noīe gama: cui⁹ talis eſt figura tertiaʒ horā iportat. Quedā aūt figura que ab eis vocat̄ epiſimon que talis eſt ſextā horā importat. Ex negligētia ḡ ſcriptoꝝ ꝓcedēs figura cedē potuit in ſequētē. CHRY. Pilatus ḡ vt ſcrutaturus exiēs: nullā tñ ſcrutationē faciēs tradit euʒ eſtimās mouēdos eē eos. Vñ ſeqt̄.⌊ Et dicit iudeis. Ecce rex veſter.⌋ THEO. q.d. Ecce qualē hoīeʒ fatemini ꝙ impliū vim capeſceret humilis vt nihil tale poſſit tētare. CHRY. Et nimirū que dicta ſunt erāt ſufficiētia vt facerēt eos de cetero ab ira ceſſare: ſʒ trepidabāt ne dimiſſus rurſus turbā ducat. Amor etenim ꝑncipat⁹ ꝑ ſutū ꝗd eſt ⁊ aīam ſufficiēs ꝑdere: ppea magis iſiſtūt. Vñ ſeqt̄.⌊ Illi aūt clamabāt. Tolle: tolle.⌋ Interficē.n. eū conant̄ exprobratiſſima morte. Vñ ſbdūt.⌊ Crucifige euʒ.⌋ formidātes ne aliqua eius poſt ipm̄ fiat memoria. AVG. Adhuc aūt pilat⁹ terrorē quem de ceſare ingeſſerāt: ſupare conat̄. Vñ ſubdit̄.⌊ Dixit eis pilat⁹. Regē veſtruʒ crucifigā?⌋ De ignominia eoꝝ volēs eos frāgē q̄s de ignominia chr̄i mitigare nō potuit. Seqt̄.⌊ Rñderūt pōtifices. Nō hēmus regē niſi ceſarē.⌋ CHRY. Volētes ſeipſos ſubmiſerūt ſupplicio ꝓpterea ⁊ deus tradidit eos. Quia.n. ɔcorditer negauerūt regnū dei: dimiſit eos in ſuū iudiciū incidē. Regnuʒ enim chr̄i refutātes id qd̄ ceſaris eſt ſup ſeipſos vocabāt. AVG. Sed pilat⁹ timore mox vincit̄. Vñ ſequit̄.⌊ Tunc ergo tradidit eis illū vt crucifigeret̄.⌋ Apertiſſime eniʒ ɔtra ceſarē venire videret̄: ſi regem ſe nō hr̄e niſi ceſarē ꝓfitētibus aliuʒ regē vellet ingerē: dimittēdo impunitū: quē ꝓpter hos auſus ei tradiderūt occidēdū. Nō aūt dictum eſt.⌊ Tradidit eis illū⌋ vt crucifigerēt illū: ſʒ⌊ vt crucifigeret̄:⌋ ſcilʒ iudicio ac poteſtate ꝑſidis. Sed ideo illis traditū dixit euāgeliſta vt eos crimine implicatos a quo alieni eē conabātur oſtēderet. Nō enim faceret hoc pilatus: niſi vt id qd̄ eos cupere cernebat impleret.

ℂ Suſcepunt aūt ieſuʒ: ⁊ eduxerūt. Et baiulās ſibi crucē exiuit in eum qui dr̄ caluarie locū: hebraice aūt golgotha. Vbi crucifixerūt euʒ: ⁊ cū eo alios duos hinc ⁊ inde: mediū aūt ieſum.

ℂ GLO. Ad mandatū ꝑſidis milites chr̄m ſuſcepunt crucifigēdū. Vñ dr̄.⌊ Suſcepunt aūt ieſuʒ ⁊ edure.⌋ AVG. Pōt.n. h iam referri ad milites apparitores ꝑſidis. nā poſtea euidētius dr̄. Milites ḡ cum crucifixiſſent eum: ꝙuis

Margin (right): mar.15. **C** — mat.27. mar.15. Luc.23. **D** — 1.Cor.5. — **E** — **F** Amor principat⁹ aliq̄ facit pdē. — **G** — **H** — Tex.4. mat.27. mar.15. Luc.23. mat.27. mar.15. Luc.23. **A**

euāgeliſta etiā ſi totuʒ iudeis tribuit merito facit.ipſi.n.fe-
cerūt gequid vt fieret exorſerūt. CHRY.Sʒ q2 lignū vt
pphanum putabāt:ꝛ vitabāt:ꝛ neqꝫ tangē ipm ſuſtinebāt
crucē ieſu vt ꝯdēnato imponūt. Vñ ſeqꝛ.[Et baiulās ſibi
cru.exi.in eū qui dꝛ cal.locū:hebraice aūt gol.vbi eū cruci-
Gen.22. fixerūt.] Jta ꝛ in typo factū eſt. Jſaac etei ligna portauit:
ſʒ tūc qdē vſqꝫ ad pīis beñplacitū res ꝓceſſit:nūc aūt in re-
bus effectū obtinuit:Xītas.n.erat. THEO.Sʒ quēadmo-
Diuinitas chriſti paſſa fuit nō diuinitas ſperat ipaſſibilis do vt illic Jſaac dimiſſus eſt:ꝛ mactatus eſt aries:ſic ꝛ hic
diuina nā manet ipaſſibilis:ſʒ humanitas ſcḋm quā aries dꝛ
tanqꝫ errātis arietis.adē filꝰ hic mactata eſt.Sʒ qualr aliꝰ
euāgeliſta dicit:ꝙ angariauerūt ſimonē vt crucē portaret.
AVG.de cō.euā.Utrūqꝫ factū inuenimus.p̄ id qḋ ioānes
mat.27. dicit.deide qḋ ceteri tres:vn̄ intelligiꝛ quipe ſibi portabat
B crucē:cū exiret in locū memoratū. AVG.ſup Joā.Grā-
de ſpectaculū:ſʒ ſi ſpectet ipietas grāde ludibriuʒ:ſi pietas
grāde myſteriū.Ridet impietas:regē pro vga regni lignū
ſui portare ſupplicij. Uidet pietas regē baiulātē lignū ad
ſeipm figēdū:qḋ fixurus fuerat:etiā in frōtib9 regū:ſpernē-
duʒ oculis ipioꝝ in quo erāt glificatura corda ſcōꝝ:ipſam
crucē ſuā geſtās humero cōmēdabat:ꝛ lucerne ar ſure que
A ſub modio ponēda nō erat cādelabrū ferebat. CHRY.
Et ſicut victores:ita ꝛ ipſe in humeris portabat victorie ſi-
gnum.Quidā aūt dicūt ꝙ in illo loco qui caluarie dicebaꝛ
adā mortuꝰ eſt ꝛ ſepultꝰ:vt in loco vbi mors regnauit:illic
C ꝛ ieſus trophœuʒ ſtatuerit. HIERO.ſup math.Fauora-
bilis īterpretatio ꝛ mulcēs aurē ppli:nec tñ vera.Extra vrbē.n.
ꝛ foris portā loca ſunt:in qb9 trūcanꝛ capita dānatoꝝ ꝛ cal-
Adam ſepultꝰ fuit ebron ꝛ in monte caluarie uarie quaſi decollatoꝝ ſumpſere nomē. Adam vo ſepultū
iuxta ebron ꝛ arbee in ieſu filij naue volumine legimus.
CHRY.Crucifigebāt aūt euʒ cū latronib9.Vñ ſeqꝛ.[Et
cū eo alios duos hinc ꝛ inde:mediū aūt ieſū.] Jn hoc pphiaʒ
Jſa.53. iplētes:qꝛ cū iniqs reputatꝰ eſt.Que.n.ꝓuidētes faciebāt:
hec veritati ꝯferebāt.volebat.n.demon qḋ fiebat obūbrare:
ſʒ nō valuit. Trib9 enim in cruce affixis miracula que fie-
bant nulli aſcripſit niſi ſoli ieſu:ita inanes diaboli artes fa-
cte ſunt.Nec ſolū nō obfuit glie eius:ſʒ ꝯtulit nō parū.Nā
latronē in cruce ꝯuertē:ꝛ in paradiſuʒ inducē nō minꝰ fuit
D qꝫ ꝯcutē petras. ALCVI.Tñ ꝛ ipſa crux ſi attēdas tri-
bunal fuit.in medio.n.iudice ꝯſtituto:vnus latro qui credi-
dit liberatus:alter qui iſultauit dānatus eſt:iam ſignificabat
qḋ facturus eſt de viuis ꝛ mortuis:alios poſiturus ad dex-
tram:alios vo ad ſiniſtram.

Tex.5. mat.27. mar.15. Luc.23. Scripſit aūt ꝛ titulū pilatꝰ:ꝛ poſuit ſup cru-
cem.Erat aūt ſcriptū.Jeſus nazarenus rex iu-
deoꝝ.Hūc ergo titulum multi legerūt iudeoꝝ:
q2 ppe ciuitateʒ erat locus vbi crucifixus eſt ie-
ſus. Et erat ſcriptum hebraice:grece:ꝛ latine.
Dicebāt ergo pilato pōtifices iudeoruʒ. Noli
ſcribere rex iudeoꝝ:ſed q2 ipſe dixit rex ſum iu-
deoꝝ.Rñdit pilatus.Qḋ ſcripſi ſcripſi.

A CHRY.Sicꝰ in trophœo lre ponunꝛ victoriā oſtēdētes:
ita pilatꝰ titulū cruci chīi inſcripſit.Vñ dꝛ.[Scripſit aūt ꝛ
titulū pilatꝰ ꝛ poſuit ſup crucē:]ſilr qdē pro chīo rñdēs vt
eū a cōſone latronū diſcerneret.ſilr aūt ꝛ de iudeis vlciſcēs:
oñdēs.ſ.ipſoꝝ malitiā dū in ſuū regē inſurrexerūt.Vñ ſe-
quiꝛ[Erat aūt ſcriptū.Jeſus naza.rex iudeoꝝ.] BEDA.
Jn quo mōſtrabaꝛ iaʒ tūc regnū ipſius:nō vt ipſi putabāt
deſtructū:ſʒ potius augmētatuʒ. AVG.Sed iudeoꝝ tñ
Pſ.2. rex chīs eſt an etiā gētiū:imo ꝛ gētiū. Cum.n.dixiſſet.Ego
aūt ſum ꝯſtitutꝰ rex ab eo ſup ſyon mōteʒ ſcm̄ eius:ſubiecit.
Poſtula a me ꝛ dabo tibi gētes hereditatē tuaʒ.magnū ḡ
volumus intelligi in hoc titulo ſacrm̄:q2.ſ.oleaſter factus eſt
particeps pinguedis olee:nō olea particeps facta eſt amari-
tudinis oleaſtri.Rex ḡ iudeoꝝ chīs:ſcḋm iudeoꝝ circūci-
ſionē nō carnis ſʒ cordis:nō lrā ſed ſpū.Seqꝛ.[Hūc ḡ titu-
B lū multi legebāt iudeoꝝ:q2 ppe ciui.erat locus vbi cru.eſt
ieſus.] CHRY.Credibile aūt eſt multos gētiles ſilr cum
iudeis pp feſtū ꝯueniſſe:ꝛ ideo vt nullus ignoraret:non in
vna lingua ſʒ in tribus ſcripſit.Vñ ſbdiꝛ.[Et erat ſcriptū
hebraice:grece:ꝛ latine.] AVG.Hec quippe tres lingue ibi
pre ceteris eminebāt.Hebrea pp iudeos in lege dei gliantes.
Greca pp gētiū ſapiētes. Latina pp romanos multis ꝛ
Titulus xpi pertica phyſica:et theologica. pene oib9 tūc gētib9 iperātes. THEO.Signat aūt ſup-
ſcriptio triplici ſmone figurata dñm eē regē practice:phy-
ſice:necnō theologice.Naʒ p latinas lrās figuraꝛ practica:
eo ꝙ romanoꝝ impiū potētiſſimū fuit:ſqꝫ officioſum in ex-
peditiōib9 fuerit.Per grecas vo lrās phyſica figuraꝛ:greci
nāqꝫ erga nālē ſpeculationē iſudauerūt.Demū p hebrai-
cas theologia ſbḋiꝛ:dum iudeis eſt credita rerū diuinaꝝ
C agnitio. CHRY.Judei aūt crucifixo inuidebāt.Vñ ſeqꝛ.
tur.[Dicebant ḡ pila.pōti.iudeoꝝ.Noli ſcri.rex iudeoꝝ:ſʒ
q2 ipſe di.rex ſuʒ iudeoꝝ.]Nā hec qdē enūtiatio eſt ꝛ cōis
ſnia.Si vo adijciaꝛ.Quia ipe dixit:ipſiꝰ petulātie ꝛ extollē-
D tie oñdeꝛ crimē eē:ſʒ pilatꝰ in ꝓori ſtetit mēte.Vñ ſeqꝛ.
[Rñdit pilatꝰ.Qḋ ſcripſi ſcripſi.]O ineffabileʒ vim diui-
ne opōnis etiā in cordib9 ignorātiū:nōne occulta vox quedā
pilato intus quedā ſi dici pōt clamoſo ſilētio ꝑſonabat:qḋ tā-
to ante in pſalmoꝝ lrīs pphetatuʒ eſt:Ne corrūpas tituli
iſcriptionē.Sʒ qd loqmini iſani pōtifices:nūqd.n.ppea
nō erit veruʒ:q2 ieſus ait.[Rex ſum iudeoꝝ.]Si corrūpi
nō pōt qḋ pilatꝰ ſcripſit:corrūpi pōt qḋ veritas dixit:Jdeo
enim pilatꝰ qḋ ſcripſit:ſcripſit:q2 dñs:qḋ dixit:dixit.

Milites ḡ cuʒ crucifixiſſent euʒ:acceperunt ve- Tex.6.
ſtimēta eius:ꝛ fecerūt qttuor ptes vnicuiqꝫ mi- mat.27.
liti ptem ꝛ tunicā. Erat aūt tunica incōſutilis: mar.15.
deſup ꝯtexta per totū.Dixerūt ḡ adinuicē.Nō Luc.23.
ſcindamus eā:ſed ſortiamur de illa cuiꝰ ſit. Ut
ſcriptura impleretꝛ dicēs.Partiti ſunt veſtimē-
ta mea ſibi:ꝛ in veſtem meā miſerūt ſorteʒ.

AVG.Judicāte pilato milites qui ei parebāt crucifixe- A
rūt ieſum.Vñ dꝛ.[Milites ḡ cuʒ crucifixiſſent eū accepe-
rūt veſtimēta eius:]ꝛ tñ ſi volūtatē:ſi clamores eoꝝ cogi-
temus:iudei magis crucifixerūt:ſʒ de partitiōe ſortioneqꝫ
veſtimētoꝝ eius ceteri euāgeliſte breuius ꝛ clauſe:iſte vo
apertiſſime locutꝰ eſt.Nā ſeqꝛ.[Et fece.qttuor ptes vnicuiqꝫ
militi ptē.]Vñ appet qttuor fuiſſe milites qui in eo crucifi-
gēdo pſidi paruerūt.Seqꝛ.[Et tunicā.]ſbaudiēdū eſt.Ac-
ceperunt:vt iſte ſit ſenſus.Acceperunt aūt ꝛ tunicaʒ.ꝛ ſic locu-
tus eſt vt de ceteris veſtimētis nullā ſortē miſſaʒ eē videa-
mus:ſʒ de tunica quā ſilr cū ceteris acceperunt:ſʒ nō ſilr diui-
ſerūt.De hac.n.ſeqꝛ exponēs.[Erat aūt tuni.incō.deſup cō-
B texta p totū.] CHRY.Jpaʒ ſpēʒ tunice euāgeliſta hyſto-
rice deſignat:qa.n.in paleſtina duos pānos ꝯnectētes ſbtexunt
indumēta:oñdit ioānes ꝙ talis erat tunica ieſu:occul-
te vilitatē veſtimētoꝝ iſinuās. THEO.Alij vo dicūt ꝙ
apud paleſtinā telas ꝯtexūt:nō velut apud nos texunꝛ:exi-
ſtēte ſupiꝰ ſtamine:iferiꝰ vo texētib9:vt ſic nō ſuꝰ ptē ſup-
mā textura ꝓtēdat:ſʒ ecōtra. AVG.Cur aūt de illa ſortē
miſerint narrat dicēs.[Dixerūt ḡ adinuicē.Nō ſcin.eaʒ:ſʒ
ſor.de illa cuiꝰ ſit.]Apparet itaqꝫ in alijs veſtimētis equales
ſe habuiſſe ptes:vt ſortiri neceſſe nō fuerit.Jn illa vo vna
nō eos hr̄e potuiſſe ſingulas ptes:niſi ſcinderetur vt pānos
eiꝰ inutilr tollerēt:qḋ ne facerēt ad vnū ea ꝑuenire ſortitio-
ne maluerūt.Huiꝰ euāgeliſte narratiōi ꝯſonat etiā ppheticū
teſtimoniū.Vñ ſbiūgit.[Ut ſcriptura adimple.di.Partiti
ſunt

Pſ.21. ſunt veſti.mea ſibi:⁊ in ve.meã miſe.ſortẽ.] CHRY.In/
tuere ꝓpbetie certitudinẽ.Nõ.n.que partiti ſunt ſolũ:ſed ⁊
C que nõ partiti ſunt.Dixit igit̃ ꝓpba:veſtimẽta qdẽ diuiſe/
Mat.27. rũt ſʒ veſtẽ ſorti ↄceſſerũt. AVG.Mattbeus dicẽdo di/
uiſerũt veſtimẽta ei' ſortẽ mittẽtes:ad totã diuiſionẽ veſti
mẽtoꝝ voluit itelligi:⁊ illã tunicã ptinẽ de qua ſortẽ miſe/
Luc.23. rũt.Tale eſt qð ẽt ait lucas. Diuidẽtes veſtimẽta ei' miſe/
rũt ſortes.Diuidẽtes.n.venerũt ad tunicã de qua facta eſt
ſortitio. Dicendo aũt ſortes:pluralẽ nũm pro ſingulari po/
ſuit.Marcus aũt ſolus videt̃ itulisse aliquã qõnẽ.Dicẽdo
enĩʒ.Mittẽtes ſortẽ ſup eis qs qd tolleret:tanq̃ ſup oĩbus
veſtimẽtis:non ſup ſola tunica ſors miſſa ſit locut' videat̃:
ſʒ bec breuitas obſcuritatẽ facit.Sic.n.dictuʒ eſt.mittẽtes
ſortẽ ſup eis:ac ſi diceret:mittẽtes ſortẽ cũ diuiderent̃.Luʒ
aũt dicit.Quis qd tolleret.i.quis tunicã tolleret:tanq̃ ſi to
tuʒ ita diceret̃.mittẽtes ſortẽ ſup eis:qs tunicã que ptibus
Quadruplex chriſti tunica q̃dripartitã eccliã p orbẽ ſigt. eq̃lib' ſupfuerat tolleret.Quadripartita aũt veſtis dñi nr̃i
ieſu chr̃i:q̃dripartitã figurauit eius eccliaʒ:q̃tuor.ſ.ptib' in
orbe diffuſaʒ:⁊ in eiſdẽ equalr̃.i.ↄcorditer diſtributã. Tu/
nica võ illa ſortita oĩum ptiũ ſignat vnitatẽ:que charitatis
vinculo ↄtinet̃.Si aũt charitas ⁊ ſupeminẽtiorẽ bʒ viaʒ ⁊
ſupeminet ſcie ⁊ ſup oĩa ꝑcepta eſt:ſm illud.Sup oĩa autẽ
Col.3. hec charitatẽ habete:merito veſtis que ſignat̃ deſuper cõ/
texta ꝑhibet̃.Et addidit:per totũ:qꝛ nemo eius eſt expers
qui ptinẽ vr̃ ad totũ:a quo toto catholica vocat̃ ecclia. In/
cõſutilis aũt ne aliqñ diſſuat̃:⁊ ad vnũ ꝑuenit:qꝛ in vnum
oẽs colligit.In ſorte aũt dei gr̃a cõmẽdata eſt. Cuʒ.n.ſors
mittit̃:non ꝑſone cuiuſq; vel meritis:ſʒ occulto iudicio dei
D credit̃. CHRY.Uel ſic qdã dicũt[tunica incõſutilis de/
ſup ↄtexta per totũ]ſm allegoriã oñdit: qꝛ nõ ſimplr̃ hõ
erat qui crucifixus eſt.ſʒ ⁊ deſup deitatẽ hẽbat. THEO.
Uel aliter.Ueſtis incõſutilis denotat corpus chr̃i:qð a ſu/
periori pte ↄtextũ eſt. Spũs.n.ſcũs ſupuenit:⁊ vtus altiſſi/
mi vgini obũbrauit. Hoc ḡ ſacroſctm̃ chr̃i corpus indiuiſi/
bile ↄſtat.Naʒ ⁊ ſi diuidat̃ per ſingulos ſanctificãs vniuſ/
cuiuſq; aĩam ſimul ⁊ corpus:itegre tñ ⁊ indiuiſibilr̃ ↄſiſtit
in oĩb'.At qꝛ ex q̃tuor elm̃tis mũdus ↄſiſtit itelligẽdũ eſt
pro chriſti veſtimẽtis:viſibilẽ creaturã quã iter ſe diuidũt
demones quotiẽs morti tradũt vbũ dei:qð habitat in nob:
ac ſatagũt nos ſue partis efficere per mũdanas illecebras.
E AVG.Et ideo iſta nõ aliqd boni ſignaſſe qs dixerit:qꝛ ꝑ
Crux xpi mirabilis ſignatio. malos facta ſunt:qd.n.de ipa cruce dicturi ſumus:que ſiſr
ab ipſis facta eſt:⁊ tñ ea ſignari recte itelligit̃:qð ait Apls.
Eph.3. Que ſit latitudo:longitudo:altitudo:⁊ ꝓfundum. Lata eſt
qppe in trãſuerſo ligno quo extẽdunt̃ pẽdẽtes man':⁊ ſigt
opa bona in latitudine charitatis.Longa eſt a trãſuerſo li/
gno vſq; ad terrã:⁊ ſigt ꝑſeuerãtiã in lõgitudine tpis.Alta
eſt in cacumine quo trãſuerſuʒ lignũ ſurſum vſus excedit:
⁊ ſignat ſupnũ finẽ:quo cũcta opa referunt̃.Profunda eſt
in ea pte que in terra figit̃:ibi qppe occulta eſt:ſʒ cũcta ei'
apparẽtia inde ↄſurgũt:ſic bona nr̃a de ꝓfunditate gr̃e dei
que cõprehẽdi nõ põt:vniuſa ꝓcedũt. Sʒ etſi crux chriſti
Gal.5. h̃ ſolũ ſignificet qð ait Apls.Qui chr̃i ſunt carnẽ ſuã cruci/
Sine chr̃i cruce nihil boni agitur. fixerũt cuʒ paſſionibus ⁊ ↄcupiſcẽtijs q̃magnũ bonũ eſt.
Poſtremo qd eſt ſignũ chriſti niſi crux chriſti:Qð ſignũ
niſi adhibeat̃ ſiue frõtibus credẽtiũ:ſiue ipſi aque:ex qua
regñantur:ſiue oleo quo chriſmate vngũtur:ſiue ſacrificio
quo aluntur:nihil eoꝝ rite proficitur.

Tex.7. ¶ Et milites qdẽ hec fecerũt. Stabãt aũt iuxta
crucez ieſu mater eius: ⁊ ſoror mr̃is eius maria
cleophe: ⁊ maria magdalene. Cum vidiſſet ḡ
ieſus matrẽ ⁊ diſcipuluʒ ſtãtem quẽ diligebat:
dicit matri ſue. Mulier:ecce filius tuus. Dein/
de dicit diſcipulo. Ecce mater tua.Et ex illa ho
ra accepit eam diſcipulus in ſuam.

¶ THEO.Cũ milites que ad ꝑpaʒ ſpectabãt ſecordiã ꝑ/ A
ſeq̃bant̃:ipſe genitricis cura ſollicit' eſt.Uñ di.[Et mili.q/
dẽ hec fece.Stabãt aũt iux̃ cru.ieſu mr̃ ei' ⁊ ſoror mr̃is ei'
maria cleophe:⁊ maria mag.] AMBRO.in eplis.Ma
ria mr̃ dñi ante crucez ſtabat filij:nullus me h̃ docuit niſi
ſcũs ioãnes euãgeliſta.Mũdũ alij ↄcuſſuʒ in paſſione dñi
ↄſcripſerũt:celũ tenebris obductũ:refugiſſe ſolẽ:in paradi
ſuʒ latronẽ:ſʒ poſt piam ↄfeſſionẽ receptũ. Ioãnes docuit
qð alij nõ docuerũt:quẽadmo m in cruce poſit' mr̃ez appel/
lauerit. Pluris putauit q victor ſuppliciorũ pietat officia
mr̃i exhibebat:q̃ q regnũ celeſte donabat̃ vite eterne. Nã
ſi religioſuʒ eſt q latroni donat̃ vita:multo vberioris pietas
eſt q a filio mr̃ tãto affectu honorat̃.[Ecce(inqt)fili' tu':
ecce mr̃ tua.]Teſtabat̃ de cruce chr̃s:⁊ iter mr̃em atq; di/ B
ſcipulũ diuidebat pietatis officia.Cõdebat dñs nõ ſolũ pu
blicũ:ſʒ ẽt domeſticũ teſtm̃.Et h̃ ei' teſtm̃ ſignabat ioãnes
dignus tãto teſtatore teſtis.Bonũ teſtm̃ nõ pecunie ſʒ vite
eterne:qð nõ atramẽto ſcriptuʒ eſt:ſʒ ſpũ dei viui.Lingua Pſ.44
mea calam' ſcribe velociter ſcribẽt. Sʒ nec maria minor Bẽa vgo diſcipulis fugiẽtibus ad crucez filij ſtabat ⁊ pijs ſpectabat oculis pl' mũdi redẽptionez q̃ filij mortẽ
q̃ mr̃ez chr̃i decebat fugiẽtib' aplis añ crucẽ ſtabat:⁊ pijs
ſpectabat oculis filij vulnera:qꝛ expectabat nõ in pignoris
mortẽ:ſʒ mũdi ſalutẽ:aut fortaſſe qꝛ cognouerat ꝑ filij mortẽ
mũdi redẽptionẽ.Aula regalis etiaʒ ſua morte putabat ſe
aliqd publico additurã muneri:ſʒ ieſus nõ egebat adiuto/
re:ad redẽptionẽ oĩuʒ:q oẽs ſine adiutorio ſaluauit.Uñ ⁊ di
cit:fact' ſuʒ hõ ſine adiutorio iter mortuos liber.Suſcepit
qdẽ affectu parẽtis:ſʒ non q̃ſiuit alteri' auxiliũ.Hãc imita/
mini mr̃es ſcẽ:q̃ in vnico filio dilectiſſimo tm̃ mr̃ne vtutis Pſ.87.
exẽplũ dedit.Neq;.n.vos dulciores libos hẽtis:neq; illud
vgo q̃rebat ſolatiũ:vt aliũ poſſet gñare filiũ. HIERO.ↄ C
Eluidiũ.Maria iſta q̃ in marco ⁊ mattheo iacobi ⁊ ioſeph
mr̃ di:fuit vxor alphei ⁊ ſoror marie mr̃is dñi:quã mariaʒ
cleophe nũc Ioãnes cognĩat a pr̃e ſiue a gẽtilitate famĩ/
lie:aut q̃cũq; alia cã ei nomẽ iponẽs. Si aũt inde tibi alia
atq; alia vr̃ q alibi dicat̃ maria iacobi minoris mr̃:⁊ h̃ ma
ria cleophe:diſce ſcripture ↄſuetudĩ eũdẽ hoĩez diuiſis noĩb'
appellari. CHRY.Et ↄſidera q ibecilli' gen'.ſ.mulieꝝ
virili' apparuit iuxta crucẽ ſtãdo fugiẽtib' diſciplis. AVG. D
de cõ.euãge.Niſi aũt mattheus ⁊ lucas mariã magdalene
noiaſſent:potuiſſem' dicere alias a longe:alias iuxta crucẽ
fuiſſe.Nullus.n.eoꝝ ꝑter ioãnẽ mr̃em dñi cõmemorauit.
Nũc ḡ quõ intellr̃ eadẽ maria magdalene ⁊ a lõge ſtetiſſe
cũ alijs mulierib':ſic mattheus ⁊ lucas dicũt:⁊ iuxta crucẽ
fuiſſe:ſic Ioãnes dicit:niſi qꝛ in tãto iteruallo erãt vt iuxta
dici poſſent:qꝛ in ↄſpectu eius ꝓſto aderãt:⁊ a lõge in ↄſpe/
ctu turbe ꝓpinquis circũſtanti cũ cẽturione ⁊ militib'.Poſ/
ſumus ẽt itelligẽ:q ille que ſil̃ aderãt cũ mr̃e dñi poſtq̃ eã
diſcipulo cõmẽdauit:abire iã ceperũt:vt a dẽſitate turbe ſe
eruerẽt:⁊ cetera q̃ facta ſunt lõgi' iuerent̃:vt ceteri euãge
liſte:q poſt mortẽ dñi eas cõmemorauerũt iaʒ lõge ſtãtes
cõmemorarẽt.Quid aũt itereſt ad vitatẽ q q̃ſdã mulieres
ꝑiter q̃ſdã ſinguli noĩauerũt. CHRY.Et cuʒ alie mulie/ E
res aſtarẽt nulli' alteri' meminit niſi mr̃is:docẽs nos plus
aliqd mr̃ib' ꝑhere.Sic.n.parẽtes circa ſpũalia adiſantes:
neq; noſſe opʒ:ita qñ nihil ipediũt oĩa decet eis ꝑhere ⁊ de
alijs ꝑferre.Uñ ſubdit̃.[Cũ vidiſſet ḡ ieſus ma.⁊ diſci.ſtãtẽ
quẽ di.dicit ma.ſue.Mu.ecce fi.tu'.] BEDA.Dilectiõis
indicio euãgeliſta ſuã demr̃at ꝑſonã:nõ q exceptis ceteris
ſolus:ſʒ pre ceteris familiarius ꝓpter ꝑuilegiuʒ caſtitatis a
dño amabat̃:qꝛ vgo ab eo vocatus:vgo ꝑmãſit in euum.
CHRY.Pape quãto diſcipulũ honorauit honore:ſʒ ipſe
ſeipm occultat moderate. Sapiẽs:ſi.n.vellet gl̃iari:⁊ cãm

vniq̃ adieciſſet ꝓpter quē amabatᷣ. Etenī ꝯueniēs eſt ma
gnā quādā ⁊ mirabilē eē cām. Ideo aūt nihil aliud Joānī
loqᷣ: neq̃ ꝯſolaᷣ triſtātē: qm̄ tpˢ nō erat ꝟboꝝ ꝯſolatione.
A Sed neq̃ paꝝ erat honorari eā tali honore. Quia ꝟo ꝯue
niēs erat mr̄ez exitē dolore oppſſam ꝓcurationē querē: q̄a
ipſe abierat: diſcipulo qui diligebaᷣ tradidit diligētiā habi
F turo. Uñ ſeqᷣ. [Deinde dicit diſci. Ecce mr̄ tua.] AVG.
Hec nimirū eſt illa hora de qua ieſus aquā ꝯuerſurus in vi
Joā.2. nū dixerat matri. Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier: nōdū venit
hora mea. Tūc.n. diuina facturus nō diuinitat: ſꝫ humani
tatis vel īfirmitas matrē velut incognitā repellebat. nūc
aūt humana iā patiēs ex qua facᵗᵘˢ fuerat hō: affectu cōmē
Xp̄s tanq̄ magr̄ bonus ex cruce cathedra docebat filios curā parētū agere. dabat humano. Moralis igiᷣ inſinuaᷣ locus ⁊ exēplo ſuo
īſtruit p̄ceptor bonus: vt a filiis pus ipēdaᷣ cura parētibᵘˢ:
tanq̄ lignū illō vbi erāt fixa mēbra morietis ēt cathedrā
fuerit magr̄i docētis. CHRY. Itaq̃ etiā martionis ob
ſtruit inuerecūdiā. Si.n. nō genitᵘˢ eſt ſm̄ carnē: neq̃ matrē
habuit cuius grā tāta circa eā ſola facit ꝓuidētiā: Intuerē
G aūt qualr̄ cū crucifigereᷣ vniuſa imꝑturbate agebat: diſci
pulo loquēs de mr̄e: ꝓphias implēs: latroni bonā ſpē tri
buēs: anteq̃ aūt crucifigereᷣ: trepidās videᷣ. Nā illic q̄dē
nāe imbecillitas demr̄ata eſt. hic aūt virtutis ſupabūdantia
oñdebaᷣ. Sꝫ ⁊ nos per h̄ erudit ſi ante aduſa ꝯturbamur:
nō ꝓpterea deſiſtē: cū in agonē īgreſſi fuerimus oia ſuſti
nere vt facilia ⁊ leuia. AVG. Quia ḡ mr̄i quā relinq̄bat:
alterū pro ſe filiū q̄dāmodo ꝓuidebat: cur h̄ fecerit oſten
dit in h̄ qō ſubdiᷣ. [Et ex illa hora accepit eā diſcipulus in
mat.19. ſuā.] Sed in que ſua ioānes matrē dn̄i accepit: Neq̃ enī
nō ex eis erat qui dixerāt ei. Ecce nos dimiſimus oia ⁊ ſe
cuti ſumus te. Suſcepit ḡ eā in ſua nō ꝑdia que nulla ꝓpa
poſſidebat: ſꝫ officia que ꝓpa diſpēſatione exequēda cura
bat. BEDA. Alia lr̄a hꝫ: accepit eā diſcipulus in ſuā: q̄dā
volūt in ſuā matrē: ſꝫ ꝯgruētius ſubaudiᷣ in ſuā curā.

Tex.8. ¶ Poſtea ſciēs ieſus: q2 oia ꝯſummata ſunt: vt
ꝯſūmareᷣ ſcriptura dixit. Sitio. Uas autē erat
poſitū aceto plenū. Illi ḡ ſpōgiam plenā aceto:
mat.27. hyſſopo circūponētes obtulerūt ori eius. Cū
mar.15. ḡ accepiſſet ieſus acetū dixit. Cōſummatū eſt.
Luc.23. Et inclinato capite tradidit ſpiritum.

A ¶ AVG. Patiebaᷣ hec oia qui apparebat hō: ⁊ ipſe idē
diſponebat hec oia qui latebat deus. Uñ di. [Poſtea ſciēs
qm̄ oia ꝯſūmata ſunt: vt ꝯſūmareᷣ ſcriptura.] i. qō ſcriptu
ra ꝑdixerat. Et in ſiti mea potauerūt me aceto. [dixit. Si
Ps̄.68. tio.] Itaq̃ diceret. h̄ minus feciſtis: date quod eſtis. Judei
q̄ppe ipſi erāt acetū degn̄antes a vino ꝑiarchaꝝ ⁊ ꝓphe
taꝝ. Uas ḡ poſitū erat aceto plenū. Tanq̄.n. de pleno va
ſe: de inīqtate mūdi huius impletū cor hn̄tes: velut ſpōgia
cauernoſis q̄dāmodo atq̃ tortuoſis latibulis fraudulētū.
Uñ ſeqᷣ. [Illi aūt ſpōgiā plenā: aceto hyſſopo circūponē
tes obtulerūt ori eiᵘˢ.] CHRY. Neq̃.n. ex his que vide
bāt facti ſunt māſueti: ſꝫ ſeuiebāt magis: ⁊ eū potabāt: cō
dēnatoꝝ pocula offerētes. Propterea.n. hyſſopus appoſi
B tus erat. AVG. Hyſſopum aūt cui circūpoſuerūt ſpōgiā
aceto plenam: qm̄ herba eſt humilis ⁊ pectᵘˢ purgat: chriſti
humilitatē ꝯgruēter accipimus: quā circūdederūt ⁊ ſe cir
cūueniſſe putauerūt: cuius nāq̃ humilitate mūdamur. Nec
moueat quō ſpōgiā ori eius potuerūt admouere: qui cru
ce fuerat exaltatᵘˢ a terra. Sicut.n. apud alios euāgeliſtas
legiᷣ q̄ hic ꝑtermiſit: in arūdine factū eſt: vt in ſpōgia talis
potᵘˢ ad crucis ſblimia leuareᷣ. THEO. Quidā ꝟo hyſ
ſopum dicūt vocari arūdinē. nā frōdes habet arūdini ꝯſi
miles. Seqᷣ. [Cū ḡ accepiſſet ieſus acetū dixit. Cōſūma
tū eſt.] AVG. Quid: niſi q̄ ꝓphetia tāto ante ꝑdixerat.

BEDA. Hic queri pōt: quō hic di. Cum accepiſſet acetū:
mat.27. cū alius euāgeliſta dicat. Noluit bibē. Sed hoc facile ſol
C uiᷣ: qm̄ nō accepit vt biberet: ſed vt qō ſcriptū erat imple
ret. AVGV. Deīde q2 nihil remāſerat qō anteq̄ more
reᷣ fieri adhuc oporteret. Seqᷣ. [Et inclinato capite tra
didit ſpūm.] Peractis oibus que vt ꝑagerenᷣ expectabat:
tanq̄ ille qui poteſtatē hēbat ponēdi aiam ſuā: ⁊ iterū ſu
mēdi eam. GREGO. 11ᵒ moraliū. Spūs aūt hic pro aia ħ.10.
poniᷣ. Si enim aliud ſpūs q̄ aiam euāgeliſta diceret. Ex
eūte ſpiritu aia remāſiſſet. GREGO. Nō aūt qm̄ expi
rauit inclinauit caput: ſꝫ q2 inclinauit caput tūc expirauit:
per que oia indicauit euāgeliſta: qm̄ omniū dn̄s ipſe erat.
AVG. Quis.n. ita dormit qm̄ voluerit: ſicut ieſus mortuᵘˢ Xp̄s mortuus ē qm̄ voluit.
eſt qm̄ voluit: Quāta ſperāda: vel timēda poteſtas eſt iudi
cātis: ſi apparuit tāta morientis: THEO. Tradidit autē
dn̄s ſpūm deo ⁊ pr̄i: oſtēdēs q̄ nequaq̄ ſcōꝝ aie ꝯuerſanᷣ
in tumultuoſiſſimo ꝯueniūt ad manus pr̄is oium: pctōribus
ad locum penarū delatis. vꝫ. ad infernum.

¶ Judei ḡ qm̄ paraſceue erat vt non remanerēt Tex.9.
in cruce corpa ſabbato. Erat.n. magnus dies il mat.27.
le ſabbati: rogauerunt pilatum vt frāgerentur mar.15.
eoꝝ crura ⁊ tollerenᷣ. Uenerūt ḡ milites: ⁊ pri Luc.23.
mi q̄dem fregerūt crura: ⁊ alterius qui crucifi
xus eſt cum eo. Ad ieſum aūt cum veniſſent vt
viderūt eum iam mortuū nō fregerūt eius cru
ra: ſed vnus militū lācea latus eius apuit: ⁊ cō
tinuo exiuit ſanguis ⁊ aqua. Et qui vidit teſti
moniū ꝑhibuit: ⁊ verū eſt teſtimoniū eius: ⁊
ille ſcit q2 vera dicit: vt ⁊ vos credatis. Facta
ſunt enim hec vt ſcriptura implereᷣ. Os nō cō Exo.12.
minuetis ex eo: ⁊ iterū alia ſcriptura dicit. Ui Nūi.9.
debunt in quem tranſfixerunt. Zach.12.

¶ CHRY. Judei qui camelū trāſglutiebāt: culicē aūt co A
liquabāt: cū tātā fuiſſent opati audaciā: de die diligēter rō mat.23.
cinanᷣ. Uñ di. [Judei ḡ qm̄ para. erat: vt nō re. in cru. cor.
ſab.] BEDA. Paraſceue. i. ꝑparatio dicta eſt 6ᵃ feria: q2 eo
die duplices ſibi cibos filii iſrl̄ ꝑparabāt. [Erat eīn ma. dies
ille ſab.] ſ. ꝓp ſolēnitatē paſchalē. [Rogaue. pilatū vt frāg.
crura eoꝝ.] AVG. Nō crura tollerenᷣ: ſed hi q̄bus ideo
frāgebanᷣ: vt morerenᷣ auferrenᷣ ex ligno: ne pendētes in
crucibus magnū diem feſtū ſui diuturni cruciatᵘˢ horrore fe
darēt. THEO. Sic enim iubebanᷣ in lege: nō occidē ſo
lē in hois ſupplicio. vel quia noluerūt in die feſto tortores
aut homicide cēſeri. CHRY. Uide aūt qualr̄ valida eſt
veritas. per eoꝝ.n. ſtudia ꝓphetia cōpleᷣ. Uñ ſbdiᷣ. [Ue
nerūt ḡ milites: ⁊ p̄mi q̄dē frege. cru. ⁊ alte. qui cruci. eſt cū
eo. Ad ieſū aūt cū veniſ. vt vide. eū iam mortuū: nō frege. B
eius cru. ſꝫ vnus mili. lācea la. eiᵘˢ apuit.] THEO. Ut iu Miraculoſum eſt ſanguinē de corpore mortuo exire.
deis cōplacerēt lāceant chriſtū circa corpus exaie ꝯtume
lias iferētes: ſed ꝯtumelia in ſignū ꝑduᷣ. ſanguinē.n. de cor
pore extincto manare miraculoſum eſt. AVG. Uigilāti
ꝟbo euāgeliſta vſus eſt: vt nō diceret. Latus eius ꝑcuſſit
aut vulnerauit: ſꝫ apuit: vt illic q̄dāmodo vite hoſtiū pan
dereᷣ: vnde ſacra eccl̄ie manauerūt: ſine q̄bus ad vitā que
vere vita eſt nō intraᷣ. Unde ſeqᷣ. [Et cōtinuo exiuit ſan
guis ⁊ aqua.] Ille ſanguis in remiſſionē fuſus eſt pctōꝝ:
aqua illa ſalutare tēꝑat poculū: hoc ⁊ lauacrū p̄ſtat ⁊ potū.
Hoc ꝑnūtiabat: q̄ noe in latere arce hoſtiū facē iuſſus eſt: Gen.6.
quo intrarēt aialia que nō erāt diluuio peritura: q̄bᵘˢ p̄figu Gen.2.
rabaᷣ eccl̄ia. Propter hoc p̄ᵃ mulier facta eſt de viri latere Eccl̄ia de chr̄i latere
dormiētis. ⁊ hic ſcōs adā inclinato capite in cruce dormiuit:
vt inde

facta ē ſic cua de lat. re ade. vt inde formaret̃ et cōiūx:per id qd̕ de latere dormiētis
effluxit. O mors vnī mortui reū viuificāt:qd iſto ſanguie mū
dius:qd iſto vulnē ſalubri⁹? CHRY. Et q2 hic ſuſcipiūt
pn^m ſacra myſteria cū acceſſeris ad tremēdū calicē:vt ab
C ipſa bibitur⁹ chrī coſta ita accedas. THEO. Erubeſcāt
igit̃ q vinū in ſacris nō lymphāt myſterijs. Uident̃.n.non
credē q aq̄ de latē fluxerit. Pōt tñ q̄s calūnioſe dīc q ali
qua vi⁹ vitalis erat in corpe:ꝛ iō ſanguis effluxit:aqua vo
manās iexpugnabile ſignū fuit: ꝛ iō euāgeliſta ſubiungit.
[Et qui vidit teſtimoniū phibuit.] CHRY.q.d. Nō ab
alijs audiui:ſ; ipſe p̄ns vidit. [Et verū eſt teſtimoniū ei⁹.]
Qd̕ ꝯueniēter ſubiungit:cōuitiū chrī enarrās: nō magnū
aliqd̕ ꝛ admirabile ſignū:ꝛ ſic ſuſpect⁹ ſmo redderet̃:ſed
ipſe h̕ dixit:hēticoꝝ ora ꝯcludens:ꝛ futura pſonās myſte
ria:ꝛ cū q iacebat in eis iſpiciēs theſaurū. Se^r. [Et ille ſcit
D q2 ve.di.vt ꝛ vos cre.] AVG. Scit.n.q vidit:cui⁹ credat
teſtimonio q nō vidit. Duo āt teſtimonia de ſcirpturis red
didit ſinglis reb⁹:q̄s factas fuiſſe narrauit. Nā q2 dixerat.
Exo.12. [Nō fregerūt crura ieſu.] ſbdidit. [Fcā ſt.n.h̕ vt ſcriptura
Nūi.9. iplerent̃:os nō cōmi.ex eo.] Qd̕ pceptū eſt eis:q celebrare
paſcha iuſſi ſunt ouis imolatiōe in veteri lege:q̄ dñice paſ
ſionis vmbra pceſſerat. Itē q2 ſubiunxerat. [Unus mili.
lancea la.ei⁹ ape.] ad h̕ ptinet alteꝝ teſtimoniū qd̕ ſubdit
Zach.12 dicēs. [Et iteꝝ alia ſcriptura dic̄. Uide.in quē trāſfi.] vbi
pmiſſus eſt chriſtus in ea qua crucifixus eſt carne futur⁹.
HIERO. Hoc aūt teſtimoniū ſumptū eſt de ȝacharia.

Tex.10. ❡ Poſt hec aūt rogauit pilatum ioſeph ab ari
mat.27. mathia eo qd̕ eſſet diſcipulus ieſu:occult⁹ autē
mar. 15. ppter metū iudeoꝝ:vt tolleret corpus ieſu. Et
Luc.23. permiſit pilatus. Uenit ergo ꝛ tulit corp⁹ ieſu.
.3. Uenit aūt ꝛ nicodemus qui venerat ad ieſū
.7. nocte primū:ferēs mixturā myrrhe ꝛ aloes q̄ſi
mat.27. libras centū. Acceperūt ḡ corp⁹ ieſu: ꝛ ligaue
mar. 15. rūt eū lintheis cū aromatib⁹:ſic̄ mos eſt iudeis
Luc.23. ſepelire. Erat aūt in loco vbi crucifix⁹ eſt ort⁹:
ꝛ in orto monumentum nouū:in quo nōdum
quiſq̄ poſit⁹ erat. Ibi ergo pp paraſceuen iu
deoꝝ:q2 iuxta erat monumētū poſuerūt ieſū.

A ❡ CHRY. Eſtimās ioſeph extinctū eſſe iudeoꝝ furorem
chrō crucifixo:cū fiducia acceſſit vt deponēdū fun⁹ pcu
raret. Unde di. [Poſt hec autē ro.pila.io. ab arimathia.]
BEDA. Arimathia ipſa eſt ramatha ciuitas helcane ꝛ ſa
1.reg.1. muelis. Celit⁹ aūt puiſū eſt vt eēt diues:vt ad pſidē poſſ;
accedere:ꝛ vt eſſet iuſt⁹:vt corp⁹ dñi accipe mereret̃. Un̄
ſeqt̃. [Ut tolleret cor.ie.eo q eſſet diſci.ieſu.] CHRY.
Nō ex.xij.ſ; ex.lxx.q̄ſi nullus ex.xij.acceſſerit. Et ſi timo
re iudeoꝝ q̄s pro eā aſſūpſerit:h̕ codē detinebat̃ timore.
Un̄ di. [Occul.āt pp metū iu.] S; valde iſignis erat:ꝛ pi
lato not⁹.vn̄ ꝛ grām accepit. Et h̕ eſt qd̕ ſbdit̃. [Et pmi.pi.]
Et ſepelit de reliq:nō vt ꝯdēnatū:ſ; vt magnū quēdā ꝛ mi
B rabilē. Un̄ ſubdit̃. [Ue.ḡ ꝛ tu.cor.ie.] AVG. de cō.euā.
In extremo.n.illo officio funeri exhibēdo mīn⁹ curauit a
iudeis:q̄uis ſoleret in dño audiēdo coꝝ inimicitias deui
tare. BEDA. Sedata.n.vtcūq; coꝝ ſeuitia: eo q ſe ad
uerſus chrīm puualuiſſe gaudebāt:corp⁹ chrī petijt:q̄ñ nō vi
debat̃ eā diſcipulat⁹:ſ; pietatis veniſſe:vt funeri offm̄ ipē
deret:qd̕ hoies nō ſolū bonis:ſ; ēt malis ſolent ipendere.
Adiungit̃ aūt ei ꝛ nicodem⁹. Un̄ ſeqt̃. [Ue.au. ꝛ nicho.q
ve.ad ie.no.pri.fe.mixtu.myr.ꝛ aloes q̄ſi li.cen.] AVG.
Nō ita diſtiguēdū ē:vt dicam⁹ pmū ferēs mixturā myr
.3. re:ſed vt qd̕ dcm̄ eſt p^m ad ſupiorē ſenſū ptineat. Uenerat
eī ad ieſū nicodemus nocte pmū: qd̕ idē ioānes narra
uit in ꝑorib⁹ euāgelij ſui ptib⁹. hic ḡ itelligēdū eſt ad ieſū
nō tūc ſolū:ſ; tūc pmū veniſſe nicodemū. veniſſe autem
poſtea vt fieret audiēdo diſcipulus. CHRY. Ferūt autē
C pigmēta q̄ maxie corp⁹ apta ſūt q̄pl; ꝯſuare:ꝛ nō pmittē
cito ſubijci corruptiōi. Adhuc.n.vt de nudo hoie diſpone
bāt:ſ; tñ multā dilectionē demſtrabāt. BEDA. Notādū
eſt āt q ſimplex vnguētū fuerit:q2 ex diuiſis aromatib⁹ li
cētiā ꝯficiēdi nō hūit. Seqt̃. [Acce.ḡ cor.ie. ꝛ liga.eū lin.
cū aro.ſic̄ mos ē iude.ſepeli.] AVG. In q̄ euāgeliſta ad
monuit in hmōi officijs:q̄ mortuis exhibent̃ morē cuiuſq; gē Seruan dus ē mo dus cuiuſ libet gētis i mortuis ſepelien dis.
tis eē ſuādū. Erat aūt illi⁹ gētis ꝯſuetudo:vt mortuoꝝ cor
pora varijs aromatib⁹ cōdirent:vt diuti⁹ ſeruarent̃ illeſa.
AVG. de cō.euā. Neq; āt h̕ ioānes alijs repugnat. Neq;
eī illi q nicodemū tacuerunt:affirmauerūt a ſolo ioſeph
dñm ſepultū:q̄uis ſoli⁹ cōmemo^{ne} fecerint:aut q2 illi vna
ſyndone a ioſeph iuolutū dixerūt:ppea phibuerūt itelli:ꝛ
alia lithea potuiſſe afferri a nicodemo ꝛ ſupaddi vt veꝝ
narret ioānes:q nō vno litheo ſ; lintheis iuolut⁹ ſit:q̄uis ꝛ
pp ſudariū qd̕ capiti adhibebat̃:ꝛ iſtitas q̄b⁹ cōp⁹ totū alli
gatū ē:q2 oīa de lino erāt:ēt ſi vna ſyndo ibi fuit:veriſſime
dici potuit. Ligauerūt eū lintheis. Linthea qppe ḡnalr dr̄
D q̄ lino texunt̃. BEDA. Hic ecclie ꝯſuetudo deſcendit:vt
corp⁹ dñi nō in ſericis ꝛ auro textis ꝯſecret̃: ſ; in ſyndone
mūda. CHRY. Q2 vo breuitate tpis vrgebant̃:nona.n.
hora mortuo chrō:deide accedētib⁹ ad pilatū:ꝛ dponētib⁹
chrī corp⁹ veſpa iminebat:iō ponūt eū in pxi^m monumētū.
Un̄ ſubdit̃. [Erat au.in lo.vbi cru. eſt ort⁹: ꝛ in orto mo.
no.in q̄ nōdū q̄ſq̄ po.ſue.] Q2 diſpēſatiōe fcm̄ eſt:ne alte
ri⁹ alicui⁹ q cū eo iaceret eſtimaret̃ reſurrectio facta eſſe.
AVG. Sic̄ ēt in marie v̄ginis vtero nemo an̄ illū:nemo Sic ſancte v̄ginis vtero: nemo an̄ nemo p⁹
poſt illū ꝯcept⁹ eſt:ita in h̕ monumētū nemo an̄ illū:ꝛ ne
mo poſt illū ſepultus eſt. THEO. Per h̕ ēt q nouū fuit chrīs cōcep tus fuit: ita i ſepul
ſeplchrū:myſtice dat̃ itelli:q p chrī ſepulturā oēs inoua chro nēo
mur morte corruptiōe dſtructa. Attēde ēt abūdātiā pro no ante chrīm
bis ſuſcepte paupertatis. Nā q domū in vita nō habuit:poſt nemo p⁹
morē q̄; i alieno ſeplchro recōdit̃:ꝛ nudus exiſtēs a ioſeph poſit⁹ fuit.
opit̃. Seqt̃. [Ibi ḡ pp paſc.iu.q2 iu.erat monu. poſue.ie.]
AGV. Acceleratā vult itelli ſepulturā:ne adueſpaſcēt q̄n E
lā pp paſceuē quā ad cenā purā iudei latine vſitati⁹ apud
nos vocāt facē tale aliqd nō licebat. CHRY. Propiquū
aūt fuit ſepulchrū:vt diſcipuli poſſent cum facilitate acce
dere:ꝛ ꝯſideratores fieri coꝝ q̄ eueniebāt ppe exiſte locoꝝ
ꝛ vt ſepulture teſtes eēnt ēt inimici cuſtodiētes ſepulchrū:
ꝛ vt falſus oñderet̃ is q de furto ſermo. BEDA. Myſti
ce aūt ioſeph interptat̃ apt⁹ p acceptionē boni opis:ad qd̕
monemur vt corp⁹ dñi digne pcipe mereamur. THEO.
Nunc etiā quodāmodo chrs apud auaros mortificat̃:in
paupere fames patiēte. Eſto ergo ioſeph ꝛ tege chriſti nu
ditatē:nō ſemel:ſed in tuo tumulo ſpūali ꝯſiderādo recō
de cooperi ꝛ imiſce myrram ꝛ aloem amaricātia cōſide mat. 25.
rando vocē illam. Ite maledicti in ignē eternū:qua nihil
amarius eſtimo.

Cap. XX.

Una aūt ſabbati maria magdalene ve Tex.1.
nit mane cū adhuc tenebre eſſent ad mat.28.
monumentū:ꝛ vidit lapidē reuolu mar. 6.
tū a monumēto. Cucurrit ergo ꝛ ve Luc.24
nit ad ſimonē petrū ꝛ ad aliū diſcipulū quē
amabat ieſus. Et dicit illis. Tulerunt dñm de
monumēto:ꝛ neſcim⁹ vbi poſuerūt eū. Exijt
ergo petr⁹ ꝛ ille alius diſcipulus:ꝛ venerūt ad
monumentū. Currebant aūt duo ſimul:ꝛ ille
alius diſcipulus pcucurrit citius petro:ꝛ venit

pꝛimus ad monumētuʒ. Et cū ſe inclinaſſet vi-
dit poſita lintheamina: nō tñ introiuit. Uenit ḡ
ſimon petr⁹ ſequēs eū: ꝛ introiuit in monumē-
tuʒ. Et vidit lintheamina poſita ꝛ ſudariuʒ qḋ
fuerat ſuꝑ caput ei⁹: nō cū lintheaminib⁹ poſi-
tuʒ: ſed ſeparatiʒ inuolutū in vnū locū. Tūc ḡ in-
troiuit ꝛ ille diſcipulus q venerat pꝛim⁹ ad mō
numētuʒ: ꝛ vidit ꝛ credidit. Nōduʒ.n. ſciebāt
ſcripturā: qꝛ opoꝛtuit eū a moꝛtuis reſurgere.

A ¶ CHRY. Quia iaʒ trāſierat ſabbatuʒ in quo ipediebat
a lege: nō potuit maria magdalene quieſcere: ſʒ venit ꝓfun-
do diluculo ꝯſolationē quādaʒ a loco ſepulture inuenire vo
lens. Un̄ dr̄. [Una āt ſabbati maria magdalene venit ma
ne cū adhuc tenebꝛe eſſent ad monumētū.] AVGV. de
cō. euā. Uenit qdem maria magdalene: ſine dubio ceteris
mulierib⁹ que dn̄o miniſtrauerāt plurimū dilectiōe feruen-
tioꝛ: vt nō imerito ioānes ſolaʒ cōmemoraret: tacitis eis q̄
cū illa fuerāt. ſicͭ alij teſtant̄. AVG. ſuꝑ Joā. Una autē

Una ſabbati ē dies dñic⁹: ꝑꝑ reuerētiaʒ ꝛ̄ſurrectionis.

ſabbati eſt: quē iam diē dn̄icuʒ ꝑꝑ dn̄i reſurrectionē mos
chꝛiſtianus appellat: quē mattheus pᷓmaʒ ſabbati noīauit.
BEDA. Di ḡ. [Una ſabbati] hoc eſt altera ſiue pᷓma die
poſt ſabbatū. THEO. Uel alr̄. Hebdomade dies iudei
ſabbatū noiabāt: vnā aūt ex ſabbati dieb⁹ pᷓmā: futuri aūt
ſeculi exēplar eſt h̄ dies: qm̄ futuri ſeculi vna dies eſt ne-
quaq̄ nocte iterpolata. Deus.n. ibi ſol eſt: q nunq̄ occidit.
In hac igit̄ die dn̄s reſurrexit incoꝛruptibilitatē coꝛpoꝛis

B mar. 16.

aſſumēs: ſicut nos in futuro ſeculo icoꝛruptiōe induemur.
AVG. de cō. euā. Qḋ aūt marc⁹ dicit. Ualde mane oꝛiēte
iaʒ ſole: nō repugnat ei qḋ h̄ dr̄. Cū adhuc tenebꝛe eēnt: die
quippe ſurgēte aliq̄ reliq̄ tenebꝛaꝝ: tāto magis extenuant̄:
q̄to magis oꝛit̄ lux. Nec ſic accipiēdū ē qḋ ait marc⁹. Ual
de mane oꝛto iaʒ ſole: tanq̄ ſol ipſe iā videret̄ ſuꝑ terrā: ſʒ
poti⁹ ſicͭ dicē ſolem⁹ eis qb⁹ volum⁹ ſignare tēpeſti⁹ aliqd
faciēdū oꝛto iaʒ ſole dr̄.i. de ꝓxio adueniēte in has partes.
GREG. in ho. Cōgrue āt dr̄. [Cuʒ adhuc tenebꝛe eſſent.]
Maria.n. auctoꝛē oīuʒ quē carne viderat moꝛtuū q̄rebat
in monumēto: ꝛ qꝛ hūc minīe inuenit: furatū credidit. Adhuc
ḡ erāt tenebꝛe cū venit ad monumētū. Seq̄r. [Et vidit la-

C mat. 28.

pideʒ reuolutū a monumēto.] AVG. de cō. euā. Jam ḡ
factū erat qḋ ſolus matthe⁹ cōmemoꝛat de terremotu ꝛ la
pide reuoluto: cōterritiſq̄ cuſtodib⁹. CHRY. Surrexit
qdē dn̄s lapide ꝛ ſignaculis de ſepulchꝛo iniacētib⁹: qꝛ vō
opoꝛtebat ꝛ alios certificari aperit̄ monumētū poſt reſur
rectionē: ꝛ ita credit̄ qḋ factū eſt: h̄ deniq̄ ꝛ mariaʒ mouit.
Uidēs.n. lapideʒ ſublatū nō itrauit neq̄ ꝓſpexit: ſʒ ad di-
ſcipulos ex multo amoꝛe cū velocitate cucurrit. Nōdū āt
de reſurrectiōe nouerat aliqd manifeſtū: ſʒ putabat trāſla
tionē coꝛꝑis eē factā. GLO. Et iō cucurrit nūtiare diſci-
pulis: vt aut ſecū q̄rerēt aut ſecū dolerēt. Et h̄ eſt qḋ ſeq̄r.
[Cucurrit ḡ: ꝛ venit ad ſimonē petrū ꝛ ad aliū diſcipulum

D quē diligebat ieſus.] AVG. Ita ſe cōmemoꝛare ſolet ꝙ
cū diligebat ieſus: q vtiq̄ oēs: ſʒ ipſ pꝛe ceteris ꝛ familia-
ri⁹ diligebat. Seq̄r. [Et dixit eis. Tulerūt dn̄m meū ꝛ ne-
ſcio vbi poſuerūt eū.] GREGO. 3⁹ mo. Hoc āt dicēs to-
tus pꝛo pte inſinuat: ſolū quippe coꝛp⁹ dn̄i q̄ſitura venerat: ꝛ
q̄ſi totū dn̄m ſublatū deploꝛat. AVG. Nōnulli aūt codi
ces greci ēt hn̄t. [Tulerunt dn̄m meū] qḋ videri dcm̄ pōt
ꝓpēſioꝛe charitatis: vl' famulat⁹ affectu. Sʒ h̄ in plib⁹ co-
dicib⁹: quos in ꝓmptu hēmus nō inuenim⁹. Diſcipuluʒ aūt
quē diligebat ieſus ſeipſʒ dicit. nam quippe ita cōmemoꝛare
ſolet: ꝙ cū diligebat ieſus q vtiq̄ oēs: ſʒ ipm̄ pꝛe ceteris ꝛ
familiari⁹ diligebat. CHRY. Euāgeliſta vō non puduit
mulierē hac laude: nec verecūdū exiſtimauit ꝙ ab ea puo

addiſcerēt. Audiētes ḡ illi cū multo ſtudio monumēto in-
ſiſtūt. GREGO. Illi aūt pꝛe ceteris cucurrerūt: q pꝛe ce
teris amauerūt. vʒ. petr⁹ ꝛ ioānes. Un̄ ſeq̄r. [Exiit ḡ pe. ꝛ
il. ali⁹ diſci. ꝛ vene. ad mon.] THEO. Sed ſi q̄ras quō
aſtātib⁹ cuſtodib⁹ venerūt ad monumētuʒ. Audis qḋ: qm̄
poſtq̄ dn̄s reſurrexit ꝛ vna cū terremotu affuit angelus in
ſepulchꝛo: receſſerant cuſtodes annūtiantes phariſeis.

E AVGV. Cuʒ āt iā dixiſſet [venerūt ad monumētū] regreſ-
ſus eſt vt narraret quō venerūt: atq̄ ait. [Currebāt āt duo
ſil: ꝛ ille ali⁹ diſcipulus ꝓcucurrit citi⁹ petro ꝛ venit pꝛioꝛ ad
monumētū] vbi oñdit ꝙ ipſe pꝛioꝛ venerit: ſʒ tanq̄ de alio
cūcta narrat. CHRY. Ueniēs āt ꝯſiderat lintheamina
poſita. Un̄ ſeq̄r. [Et cū ſe iclinaſſet vidit poſita linthea mi
na] nihil tñ ipe plus ꝑſcrutat̄: ſʒ dſiſtit. Et h̄ eſt qḋ ſubdit̄.
[Nō tñ introiuit.] Petr⁹ vō vt feruidus itroiens vniuerſa
iſpexit diligēter ꝛ ampli⁹ vidit. Un̄ ſeq̄r. [Uenit ḡ ſimon
pe. ꝛ itro. in mo. ꝛ vidit lin. po. ꝛ ſud. qḋ fu. ſu. ca. ei⁹ nō cuʒ
lin. po. ſʒ ſepa. iuo. in vnū lo.] qḋ erat reſurrectionis ſignū.
Neq̄.n. ſi qdē eū trāſtuliſſent: coꝛp⁹ ei⁹ denudaſſent: neq̄
ſi furati eſſent: hui⁹ rei fuiſſent ſolliciti: vt leuarēt ſudariū ꝛ
inuoluerēt ꝛ ponerēt in vnū locū ſeoꝛſuʒ a lintheaminib⁹: ſʒ
ſimplr̄ vt ſe hēbat ſuſcepiſſent coꝛp⁹. Jō.n. ioānes pᷓmiſe-
rat qm̄ ſepult⁹ eſt cuʒ myrra: q̄ cōglutinat coꝛꝑi linthea mi
na: vt nō deciperis ab his q dn̄t eū furto ſublatū eē. Non
eīʒ ita iſenſat⁹ eēt q furaret̄: vt circa reʒ ſupflua tm̄ ſtudiū
ꝯſumeret. Poſt petrū āt ꝛ ioānes itroiuit. Un̄ ſeq̄r. [Tūc
ergo itro. ꝛ ille diſci. q vene. pꝛi. ad mo. ꝛ vidit ꝛ credidit.]

F AVG. Nōnulli putāt h̄ ioānē crediſſe: ꝙ ieſus reſurre
xerit: ſʒ qḋ ſeq̄r h̄ nō idicat. vidit ergo mane monumētuʒ
ꝛ credidit qḋ dixerat mulier. Nā ſeq̄r. [Nōdū.n. ſcie. ſcri.
qꝛ op. eū a mo. reſur.] Nō ḡ eū credidit reſurrexiſſe: quem
neſciebat opoꝛtē reſurgē. qm̄ āt ab ipo dn̄o audiebāt q̄uis
apꝛtiſſime diceret: ꝯſuetudine tñ audiēdi ab illo ꝑabolas
nō itelligebāt: ꝛ aliqd aliud eūʒ ſignare credebāt. GRE.
in ho. Hec āt taʒ ſubtilis euāgeliſte deſcriptio a myſteriis
vacare credēda nō eſt: per ioānē iunioꝛē ſynagoga: per ſe-
nioꝛē vō petrū eccl'ia gētiū deſignat̄: qꝛ etſi ad dei cultum
eſt pꝛioꝛ ſynagoga q̄ eccl'ia gētiū: ad vſuʒ tñ ſecli pꝛioꝛ ē mul-
titudo gētiū q̄ ſynagoga. Cucurrerūt aūt ſil': qꝛ ab oꝛt⁹ ſui
tpe vſq̄ ad occaſum pari ꝛ cōi via: ꝛ ſi nō pari ꝛ cōi ſenſu
gētilitas cū ſynagoga decucurrit: venit ſynagoga pꝛius ad

Moraliter. Joannes ſynagogā. Petr⁹ ecclīā ſignat.

A monumētū ſʒ minime itrauit: qꝛ legis qdē mādata ꝑcepit:
ꝓphetias de icarnatiōe ac paſſione dn̄ica audiuit: ſed cre-
dere in moꝛtuū noluit. [Uenit āt ſimon petr⁹ ꝛ itroiuit in
monumētū] qꝛ ſecuta poſterioꝛ eccl'ia gētiū chꝛīʒ ieſuʒ ꝛ co
gnouit carne moꝛtuū ꝛ viuētē credidit deū. Sudariū āt
capitis dn̄i cū lintheaminib⁹ nō iuenit̄: qꝛ caput chꝛi de⁹ ꝛ
diuinitatis incōpꝛehēſibilia ſacr̄a ab infirmitatis nr̄e cogni
diſiuncta ſūt: eiuſq̄ po⁹ creature ꝛ trāſcēdit nāʒ. Nō ſoluʒ

G aūt ſeparatim ſʒ inuolutū iueniri dr̄: qꝛ lintheī quo inuoluit̄: nec
initiū nec finis aſpicit̄. Celſitudo āt diuinitatis nec cepit eſſe
nec deſinit. Bene aūt addit̄ in vno loco: qꝛ in ſciſſura men
tiū de⁹ nō eſt: ꝛ illi ei⁹ gr̄aʒ hr̄e merent̄ q ſe abinuiceʒ ꝑ ſe-
ctaꝝ ſcādala nō diuidūt. Sʒ qꝛ ſolet ꝑ ſudariū laboꝛātiuʒ

Illi dei gr̄aʒ hn̄t qui ſe per ſciſſurā ſectaruʒ nō diuidūt.

ſudoꝛ detergi: pōt ꝛ ſudarij noīe intelligi laboꝛ dei. Suda-
riū ḡ qḋ ſuꝑ caput ei⁹ fuerat: ſeoꝛſuʒ iuenit̄: qꝛ ipſa redem-
ptoꝛis nr̄i paſſio lōge a nr̄a paſſione diſiuncta eſt: qꝛ ipſe
ſine culpa ꝑtulit qḋ nos cū culpa toleram⁹. Ipſe ſpōte moꝛ
ti ſuccūbere voluit: ad quā nos venim⁹ inuiti. Poſtq̄ āt in-
trauit petr⁹: igreſſus eſt ꝛ ioānes: qꝛ in fine mūdi ad redē-
ptoꝛis fidē ēt iudea colliget̄. THEO. Uel alr̄. Intellige
petrū actiuū ꝛ ꝓmptū: ioānē vō ꝯtēplatiuū ꝛ dociłeʒ reꝝ
diuinaꝝ habuiſſe peritiā. plerūq̄ aūt ꝓuenit ꝯtēplatiu⁹ noti-
tia ꝛ docilitate: ſʒ actiu⁹ inſtātia feruoꝛis ꝛ ſedulitate ꝓce-
dit illius acumē: ꝛ pꝛius inſpicit diuinū myſterium.

Tex.2. ¶ Abierunt ergo iterū diſcipuli ad ſemetipſos. Maria autē ſtabat ad monumentū foris plorans. Dū ergo fleret inclinauit ſe ⁊ ꝓſpexit in monumētū. Et vidit duos angelos in albis ſedentes: vnū ad caput: ⁊ vnū ad pedes vbi poſitū erat corpus ieſu. Dicunt ei illi. Mulier qd ploras? Dicit eis. Quia tulerunt dn̄m meū: ⁊ neſcio vbi poſuerunt eū. Hec cū dixiſſet conuerſa eſt retrorſuꝫ: ⁊ vidit ieſuꝫ ſtantē ⁊ nō ſciebat q: ieſus eſt. Dicit ei ieſus. Mulier: qd ploras? Quem queris? Illa exiſtimās quia ortulanus eſſet: dicit ei. Dn̄e ſi tu ſuſtuliſti eū dicito mihi vbi poſuiſti eū: ⁊ ego eū tollaꝫ. Dicit ei ieſus. Maria. Conuerſa illa dicit ei. Rabboni: qđ dicitur magiſter. Dicit ei ieſus. Noli me tāgere. Nondum eniꝫ aſcēdi ad patrē meū. Uade aūt ad fratres meos ⁊ dic eis. Aſcendo ad patrem meuꝫ ⁊ patreꝫ veſtruꝫ: deum meuꝫ ⁊ deū veſtrum.

Luc.24 Uenit maria magdalene annuntians diſcipulis quia vidi dn̄m ⁊ hec dixit mihi.

A ¶ GREGO. in ho. Maria aūt magdalene q̄ fuerat in ciuitate peccatrix amādo veritatē lauerat lachrymis maculas criminis: cui⁹ mentē magna vis amoris accēderat: q̄ a monumēto dn̄i ēt diſcipulis recedentib⁹ nō recedebat. Dicit̄.n. [Abie. ḡ iteꝝ diſcipuli ad ſemetipſos.] AVG. Ideſt vbi habitabāt: ⁊ vn̄ ad monumētū cucurrerāt. Uiris āt redeūtib⁹: infirmiorē ſexum in eodē loco fortior figebat affect⁹. Unde ſeq̄t̄. [Maria aūt ſtabat ad monumētum fo. plo.] AVG. de cō. euā. Ideſt an̄ illuꝫ ſaxei ſepulchri locū: ſꝫ tn̄ intra illud ſpatiū q̄ iaꝫ igreſſe fuerant: ort⁹ quippe illic erat.

B CHRY. Ne mireris āt ꝙ maria amare flebat ad ſepulchrū: petr⁹ vo nihil tale paſſus eſt: cōpaſſibile.n. eſt muliebre gen⁹ ⁊ nā flebile. AVG. Oculi igit̄ q dn̄m q̄ſierāt: ⁊ nō iuenerāt lachrymis vacabāt: ampli⁹ dolentes ꝙ fuerit ablat⁹ de monumēto q̄ꝫ q⁹ fuerat occiſus in ligno: qm̄ magiſtri tāti cui⁹ vita ſubtracta fuerat nec memoria remanebat. AVGV. de cō. euā. Uiderat aūt cū alijs mulierib⁹ angeluꝫ ſedentē a dextris ſup lapidē reuolutū a monumēto: ad cui⁹ vba cū fleret: ꝓſpexit in monumētū. CHRY. Magnū.n. ad mitigationē eſt monumētū apparens: vide deniqꝫ eā vt plus requieſceret: ⁊ inclinātē ſe ⁊ volentē locū videre vbi iacuit corp⁹. Un̄ ſeq̄t̄. [Duꝫ ḡ fle. icli. ſe. ⁊ ꝓſpe. in monumētuꝫ.] GREGO. Amāti.n. ſemel aſpexiſſe nō ſufficit: q: vis amoris intētioneꝫ multiplicat inquiſitionis.

Vis amoris intētiones multiplicat inquiſitionis.

C AVG. Nimiuꝫ.n. dolebat nec ſuis nec diſcipuloꝝ oculis facile putabat eē credēduꝫ: an potius diuino inſtinctu in aīo ei⁹ effectū eſt vt ꝓſpiceret. GREGO. Queſiuit.n. corp⁹ ⁊ minime iuenit: ꝑſeuerauit vt quereret: vn̄ ⁊ ꝯtigit vt inueniret: actūqꝫ eſt vt deſideria dilatata creſcerēt: ⁊ creſcentia cauſarēt qđ iueniſſent. Sancta.n. deſideria dilatione creſcūt. Si āt dilatiōe deficiūt deſideria nō fuerūt. Iſta itaqꝫ q̄ ſic amat: que ſe ad monumētū qđ ꝓſpexerat iteꝝ iclinat: videamus quo fructu vis amoris in ea igeminat op⁹ inq̄ſitionis. Sequit̄.n. [Et vi. duos ange. in al. ſedē. vnū ad ca. ⁊ vnū ad pe. vbi po. fuerat cor. ie.] CHRY. Q:.n. nō erat excelſa mulieris mens vt ex ſudarijs pciperet reſurrectioneꝫ: angelos videt in leto hitu: vt ⁊ ipſa a paſſione mitiget̄.

D AVG. Quid eſt āt ꝙ vn⁹ ad caput ⁊ alter ad pedes ſedebat? an qm̄ q grece angeli dicunt̄: latine ſūt nūtij. Iſto mō chriſti euāgeliuꝫ velut a capite vſqꝫ ad pedes: ab initio vſqꝫ in finē ſignabāt eē nūtiādū. GREGO. Uel ad caput ſedet angelus cū p apl'os ꝑdicat̄: q: in ꝑn̄° erat vbū: ⁊ q̄ſi ad pedes ſedet cū di. Uerbū caro factū eſt. Poſſumus ēt per duos angelos duo teſtamēta agnoſcē: que dū pari ſenſu incarnatū ⁊ mortuū: ac reſurrexiſſe dn̄m nuntiant: q̄ſi teſtm̄ ꝑus ad caput: ⁊ teſtm̄ poſteri⁹ ad pedes ſedet. CHRY. Angeli aūt apparētes nihil de reſurrectiōe dicūt: ſꝫ paulatim in eū q de reſurrectiōe eſt itrāt ſmonē. Quia.n. mulier vltra ꝯſuetudinē ꝑclaꝝ habitū viderat: ne turbet̄ audiuit cōpaſſionis vocē. Un̄ ſequit̄. [Dicūt ei illi: mulier qd ploras?] Angeli lachrymas ꝓhibebāt: ⁊ futurū quodāmodo gaudiū nuntiabāt. Ita.n. dixerunt. [Quid ploras?] ac ſi dicerent: plorare noli. GREGO. Ipſa.n. ſacra eloquia que in nos lachrymas amoris excitāt eaſdē lachrymas ꝯſolāt̄ dū nobis redēptoris nr̄i ſpēꝫ repromittūt.

E AVG. At illa eos putās iterrogaſſe neſciētes cāꝫ ꝓdit lachrymaꝝ. Un̄ ſeq̄t̄. [Dicit eis: q: tulerūt dn̄m meū.] Dn̄m ſuū vocat dn̄i ſui corp⁹ exanime: a toto ptē ſignificās: ſic oēs ꝯfitemur ieſuꝫ chriſtū filiū dei ſepultū: cū ſola ei⁹ ſepulta ſit caro. Seq̄t̄. [Et neſcio vbi poſuerūt eū.] Hec erat cā maioris doloris: q: neſciebat quo iret ad ꝯſolāduꝫ dolorē. CHRY. Nōduꝫ aūt de reſurrectione aliqd nouerat: ſꝫ adhuc trāſlationeꝫ imaginabat̄.

Cū ſtetiſſet mane magdalene erat q: neſciebat vbi inueniret corp⁹ dn̄i.

AVG. de con. euā. Hic intelligēdi ſunt ſurrexiſſe angeli: vt ēt ſtantes viderent̄: ſicut lucas eos viſos eē cōmemorat. AVG. ſup Ioā. Sꝫ hora iaꝫ venerat qua id qđ nūtiatū quodāmō fuerat ab angelis flere ꝓhibētib⁹: gaudiū ſuccederet flentib⁹. Un̄ ſeq̄t̄. [Hec cū dixiſſet cōuerſa eſt retrorſuꝫ.] Luc.24

F CHRY. Sed q̄re ad angelos loquēs ⁊ nōdū ab eis aliqd audiēs ꝯuertit̄ retrorſuꝫ? Mihi vi ꝙ hec ea dicēte: chriſtus poſt eā apparuit: ⁊ angeli ꝯſiderātes dn̄atorē: ⁊ figura ⁊ inſpectiōe ⁊ motu ꝯfeſtiꝫ oſtēderūt qm̄ dn̄m viderūt: ⁊ h̄ eſt qđ mulierē ꝯuerti retrorſuꝫ fecit. GREGO. Notāduꝫ ēt ꝙ maria que adhuc de dn̄i reſurrectiōe dubitabat ꝯuerſa retrorſuꝫ eſt vt videret ieſum: q: vꝫ. per eandeꝫ dubitationē ſuā q̄ſi tergū in dn̄i faciē miſerat quē reſurrexiſſe minime credebat. Sꝫ q: amabat ⁊ dubitabat: videbat ⁊ nō agnoſcebat eū. Un̄ ſeq̄t̄. [Et vidit ieſuꝫ ſtantē ⁊ nō ſciebat q: ieſus eēt.]

G CHRY. Angelis.n. vt dn̄ator apparuit: mulieri vo nō itaꝫ ne eā ex ꝑma viſiōe ſtupefacēt. Nō.n. oportebat eā repente ad excelſa reducē: ſꝫ paulatiꝫ. Seq̄t̄. [Dicit ei ieſus. Mulier qd ploras: quē queris?] GREG. Interrogat̄ doloris cā: vt augeat̄ deſideriū quatenus cū nolaret quē quereret: in amorē ei⁹ ardētius eſtuaret. CHRY. Et q: in cōi figura apparuit: eſtimauit eū ortulanū eſſe. Un̄ ſeq̄t̄. [Illa eſtimans q: ortulanus eſſet: dicit ei. Dn̄e ſi tu ſuſtuliſti eū dicito mihi vbi poſuiſti eū: vt ego eū tollā.] hoc eſt: ſi pp timorē iudeoꝝ leuaſti eū dicito mihi: ⁊ ego eū accipiā. THEO. Timebat.n. ne iudei ēt corpori inſeuirent exanimi: ⁊ iō volebat in alio loco icognito illud trāſponē.

H GREGO. Forſitan aūt nec errādo hec mulier errauit que ieſum ortulanum credidit. An non ei ſpūalr ortulanus erat qui in ei⁹ pectore p amoris ſui vim ſemina virtutū virētia plantabat? Sed qd eſt ꝙ viſo eo quē ortulanū credidit: cui nec dum dixerat quē querebat ait. [Dn̄e ſi tu ſuſtuliſti euꝫ?] Sed vis amoris h̄ agere ſolet in aīo: vt quē ipſe ſemp cogitat: nulluꝫ aliuꝫ credat ignorare. Poſtq̄ꝫ aūt eaꝫ dn̄s cōi vocabulo appellauit ex ſexu: ⁊ agnitus non eſt: vocat ex noīe. Un̄ ſeq̄t̄. [Dicit ei ieſus. Maria.] ac ſi dicat. Recognoſce euꝫ a quo recognoſceris. Maria ergo q: vocat̄ ex noīe recognoſcit auctoreꝫ: q: ⁊ ipſe erat qui querebat̄ exterius: ⁊ ipſe qui eā interi⁹ vt quereret docebat. Unde ſeq̄t̄. [Cōuerſa illa dicit ei. Rabboni: qđ dicit̄ magiſter.] CHRY. Sicut eīꝫ iudeis q̄nqꝫ imanifeſtus erat: ⁊ pn̄s: ita ⁊ loquēs cum volebat ſeipſum notum faciebat. Qualiter aūt cōuerſa dicit cū chriſtus ad eaꝫ

Ex hoc ortulan⁹ ſpiritualiter erat q plātaueratq virtutū virētia ſemia i cor marie magdalene.

loquereꝛ: Mibi vī ꝙ dicēte ea. [Ubi poſuiſti eū] ꝯuerſa
eſt ad angelos vt īterrogaret: cur ſtupefacti eſſent deinde
chˢ̄ vocās eā ꝯuertit eā ad ſeipʒ: ꝛ ꝑ vocē manifeſtū ſeipʒ
I feciᵗ. AVG. Uel qꝛ prius ꝯuerſa corꝑe qđ nō erat puta‐
uit: nūc corde ꝯuerſa: qđ erat agnouit. Nemo aūt calūnieꝛ
mulierē ꝙ ortulanū dixerit dn̄m: ꝛ ieſum magr̄ʒ. Ibi. n. bo
norabat boieʒ a quo bn̄ficiū poſtulabat. hic recolebat do‐
ctorē: a quo diſcernere hūana ꝛ dina diſcebat. Alr̄ ergo dn̄
dixit. [Suſtulerūt dn̄ʒ meū.] Alr̄ aūt. [Dn̄e ſi tu ſuſtuliſti
euʒ.] GREGO. Iaʒ vo ab euāgeliſta nō ſubdiꝛ qd mu‐
lier fecit: ſʒ ex eo inuiꝛ qđ audiuit. Sequiꝛ. [Dicit ei ieſus.
Noli me tāgere.] In his nāqʒ vbis oñdiꝛ ꝙ maria ample‐
cti voluit eiᵘ veſtigia: quē recognouit. Sʒ cur tangi nō debeat
rō qꝛ addiꝛ cū ſubiungiꝛ. [Nōdū. n. aſcē. ad pa. meum.]
K AVG. Sʒ ſi ſtās in terra nō tāgiꝛ: ſedens in celo quō ab
hoīe tāgeꝛ: q certe anq̄ aſcēderet diſcipulis ſuis ſe obtu‐
Luc. 24 lit tāgēduʒ dicēs. Palpate ꝛ videte: qꝛ ſpūs carnem ꝛ oſſa
nō hʒ: vt lucas teſtaꝛ. Quis aūt tā ſit abſurdus vt dicat eū
a diſcipulis qdē anq̄ aſcēdiſſet ad pr̄eʒ: ſe voluiſſe tangi: a
mulierib⁹ aūt noluiſſe: niſi cū aſcēdiſſet ad pr̄eʒ. Sʒ leguꝛ
etiā femine poſt reſurrectionē anq̄ ad pr̄eʒ aſcēderet teti‐
giſſe ieſum: in qb⁹ erat ꝛ ipſa maria magdalena: narrante
mattheo. Aut ḡ hoc ſic dcm̄ eſt: vt in illa femina figurareꝛ
eccl'ia de gētib⁹: que in chˢ̄ʒ nō credidit: niſi cum aſcēdiſſet
ad pr̄eʒ. aut ſic in ſe credi voluit ieſus: h̄ eſt ſic ſe ſpūaliter
tāgi ꝙ ipſe ꝛ pr̄ vnū ſūt. Eius qppe in intimis ſenſib⁹ qdā‐
mō aſcēdit ad pr̄eʒ: q ſic in eo ꝓfecerit vt pr̄i agnoſcat eq̄‐
leʒ. Quō aūt: hec nō carnalr̄ adhuc in eū credebat: queʒ ſicꝰ
L hoīeʒ flebat. AVG. 1º de tri. Tact⁹ aūt tāq̄ finē facit no
tionis. Iđqʒ nolebat in eo eē finē intēti cordis in ſe: vt hoc
qđ videbaꝛ tm̄mō putareꝛ. CHRY. Uel alr̄. Uolebat
h̄ mulier adhuc cū chˢ̄o eē ſic ꝛ añ paſſionē: ꝛ pre gaudio
nihil magnū excogitabat: qˀuis caro chˢ̄i multo melior fa‐
cta fuerit reſurgēdo. Ab hac ḡ itelligētia eā abducēs dixit.
[Noli me tāgere] vt cū multa reuerētia ei loquaꝛ. vn̄ nec
diſcipulis appet de reliq̄ cū eis ꝯuerſans: vt reuerētius ei
attēdāt dicēs. [Nōduʒ. n. aſcēdi.] oñdit qm̄ illuc ꝓperat ꝛ
feſtinat. Euʒ aūt q illuc debet abire: ꝛ nō vltra cū hoib⁹ cō
uerſari nō oportebat cū eadē videre mēte qua ꝛ ante: ꝛ h̄
manifeſtat ꝯñter dicēs. [Uade aūt ad fra. meos ꝛ dic eis.
Aſcen. ad pa. meū ꝛ pa. ve. deū meū ꝛ deū ve.] HYLA.
M 11º de tri. Inter ceteras ipietates ſuas ꝛ h̄ dicto dn̄i vti ſo
lent heretici: vt per id qđ pr̄ ei⁹ pr̄ coꝝ eſt: ꝛ de⁹ eius de⁹ coꝝ
eſt in nā dei nō ſit: ſʒ in forma dei manēs formā ſui aſſum
pſit. Et cū h̄ ad hoīes in ſerui forma chˢ̄s ieſus loquaꝛ: nō
ambigiꝛ qn pr̄ ſibi vt ceteris ſit ex ea pte qua hō eſt: ꝛ de⁹
ſibi vt cunctis ſit ex ea nā q̄ fu⁹ eſt. Deniqʒ hūc eūdeʒ ſer‐
monē cepit dicēs. [Uade ad fr̄es meos.] Fratres autē ex
carne ſunt deo. Ceterū vnigenit⁹ de⁹ ſine frib⁹ eſt. AVG.
Uel alr̄. Nō ait pr̄eʒ nr̄m: ſʒ [pr̄eʒ meū ꝛ pr̄eʒ veſtrū.] Alr̄
ergo meū: alr̄ vr̄ʒ. nā meū: gr̄a veſtrū. Neqʒ dixit deū nr̄ʒ:
ſʒ [deū meū] ſub quo ego hō [ꝛ deū veſtrū] iter quos ꝛ ipʒ
N mediator ſuʒ. AVG. de cō. euā. Tūc ḡ egreſſa eſt a mo‐
mar. 16. numento: h̄ eſt ab illo loco vbi erat orti ſpatiū añ lapideʒ
effoſſum: ꝛ cū illa alie quas ſm̄ marcū inuaſerat tremor ꝛ
pauor: ꝛ nemini. ſ. alioꝝ qcq̄ dicebāt. Un̄ ꝛ hic dr̄. [Uenit
maria magdalene annūtiās diſcipulis: qꝛ vidi dn̄m: ꝛ hec
Sicut mulier ꝑma ꝓpinauit mortē: ei. Ronta magdalena nūciauit vitā viris. dixit mihi.] GREGO. Ecce hūani gn̄is culpa ibi abſcī‐
diꝛ vnde ꝓceſſit: qa. n. in paradiſo mulier viro ꝓpinauit
mortē a ſepulchro mulier viris annūtiauit vitā: ꝛ dicta ſui
viuificatoris narrat: que mortiferi ſerpētis vba narrauerat.
AVGV. de cō. euā. Duʒ aūt cū aliys venirent: tūc ſm̄ mat‐
theum: occurrit illis ieſus dicēs. [Auete.] Sic ḡ colligimus
angeloꝝ collocutionem his nūo eas habuiſſe venientes ad
mat. 28. monumentū: ꝛ ꝛ ipſi⁹ dn̄i: ſemel. ſ. qn̄ maria ortulanū pu‐
tauit: ꝛ iterū cū eis occurrit in via vt eas repetitiōe firma‐
ret: ꝛ ſic venit maria magdalene annūtians diſcipulis: nō
ſolū ipſa ſʒ ꝛ alie quas lucas cōmemorat. BEDA. My‐ Myſtice.
ſtice aūt maria que iterꝑtaꝛ dn̄a illuminata: illuminatrix
ſeu ſtella maris: ſigt eccl'iā que magdalena. i. turenſis dr̄.
naʒ magdalon grece: latine turris dr̄: ꝓpter illud qđ dr̄ in
pſalmo. Fact⁹ eſt mihi turris fortitudinis. In eo aūt ꝙ hec Pſ. 60.
mulier diſcipulis chˢ̄ʒ reſurrexiſſe nūtiauit: oēs monētur
maxime qb⁹ eſt cōmiſſum ꝑdicādi officiū: vt ſiqđ eis celit⁹
reuelatum fuerit: ſtudioſe ꝓximis ꝓpinent.

¶ Cum ergo ſero eſſet die illo vna ſabbatoꝝ ꝛ Tex. 3.
fores eſſent clauſe: vbi erāt diſcipuli cōgregati
ꝓpter metuʒ iudeoꝝ: venit ieſus ꝛ ſtetit in me‐
dio ꝛ dixit eis. Pax vobis. Et cuʒ hoc dixiſſet Infra eo.
oſtēdit eis manus ꝛ latus. Gauiſi ſunt ergo di
ſcipuli viſo domino. Dixit ḡ eis iteꝝ. Pax vo
bis. Sicut miſit me pr̄: ꝛ ego mitto vos. Hec
cuʒ dixiſſet: inſufflauit: ꝛ dixit eis. Accipite ſpi mat. 28.
ritūſcm̄. Quoꝝ remiſeritis peccata remittun‐
tur eis: ꝛ quoꝝ retinueritis retenta ſunt. Tho‐
mas aūt vnus ex duodeciʒ qui diciꝛ dydymus
nō erat cū eis quādo venit ieſus. Dixerūt ergo
ei aliȷ̄ diſcipuli. Uidimus dominū. Ille autem A
dixit eis. Niſi videro in manibus eius fixuram
clauoꝝ ꝛ mittaʒ digitū meuʒ in loco clauoꝝ: ꝛ
mittā manū meaʒ in latus eius nō credam.

¶ CHRY. Audiētes diſcipuli qđ maria annūtiauit ꝯñs A
erat vt aut diſcrederēt: aut credētes dolerēt: qm̄ eos nō re‐
putauit dignos ſua viſione. Hec igiꝛ recogitātes: neqʒ per
vnā dieʒ dimiſit ptrāſire: ſʒ ex eo ꝙ ſciebāt iaʒ ſuſcitatum
eē: videre ſitiētib⁹ ꝛ timidis exiſtētib⁹ cū ſero factū eſſet
ipſis aſtitit Un̄ dr̄. [Cuʒ ḡ ſe. eſſet die illo vna ſabba. ꝛ fo.
eſſent clauſe: vbi erāt diſci. cōgre. ꝓp me. iu.] BEDA. In
h̄ ifirmitas apl'oꝝ mōſtraꝛ: qui forib⁹ clauſis intus cōgre
gati reſident ꝓp timorē iudeoꝝ: quoꝝ metu fuerant prius
diſperſi. [Uenit ieſus ꝛ ſtetit in medio.] Iđ aūt ſero appa
ruit: qꝛ ꝯñs erat tūc maxie eos timidos eē. THEO. Uel
qa ꝑſtolabaꝛ vt oēs ꝯuenirēt. Oſtys vo clauſis: vt oſtēdat
qa eodē mō reſurrexit adiacēte lapide ſup monumētum.
AVG. in ſer. paſ. Nōnulli āt de hac re ita mouenꝛ: vt pe‐ B
ne piclitenꝛ afferētes ꝯ miracula dina ꝑiudicia rōcinatio‐
nuʒ ſuaꝝ. Sic. n. diſputāt. Si corp⁹ erat: ſi h̄ ſurrexit de ſe‐
pulchro qđ pepēdit in ligno. Quō per oſtia clauſa intrare
potuit: Si cōprehēdis modū: nō eſt miraculuʒ. vbi deficit
rō: ibi eſt fidei edificatio. VGV. ſup Ioā. Moli quidē
corporis vbi dinitas erat oſtia clauſa nō obſteterunt. Ille
quippe nō eis apertis itrare potuit quo naſcēte vginitas ma‐
tris iuiolata pmāſit. CHRY. Sed mirabile eſt qr̄ phā
taſma eū nō eſtimarūt: ſʒ h̄ fuit: qꝛ mulier preueniēs in eis
multā fidē opata eſt. Sʒ ꝛ ipſe per viſuʒ manifeſtuʒ ſe eis
oſtēdit: ꝛ voce coꝝ fluctuāteʒ mentē firmauit. Un̄ ſequiꝛ.
[Et dixit eis. Pax vobis.] i. ne tumultuemini. In quo etiā
cōmemorat vbū qđ añ crucē dixerat. Pacem meā do vo‐ .ā. 14.
bis: ꝛ rurſus. In me pacē hebitis. GREG. Et qꝛ ad illud C
corp⁹ qđ videri poterat fides iuētū dubitabat: oñdit eis .ā. 16.
ꝑrim⁹ man⁹ ꝛ lat⁹. Un̄ ſeqꝛ. [Et cū h̄ dixiſſet oñdit eis ma‐
nus ꝛ lat⁹.] Claui. n. man⁹ fixerāt: lancea lat⁹ apperuerat. Ibi
ad dubitātiū corda ſanāda vulnerū ſunt ſeruata veſtigia.
CHRY. Et qꝛ ante crucē eis dixerat. Iteꝝ videbo vos ꝛ .ā. 16.
gaudebit cor vr̄ʒ: h̄ ope impleꝛ. Un̄ ſeqꝛ. [Gauiſi ſunt diſci‐
puli viſo dn̄o.] AVG. 12⁹ de ci. dei. Claritas q̄ iuſti fulge‐

Clarit[illegible] corporis chr̄i gloriſicati abſcōdita eſt aplis vt poſſēt eaȝ cognoſcē.

bunt ſic̄ ſol in regno pr̄is ſui:in chr̄i corpe cū reſurrexit ab oculis diſcipuloꝝ poti⁹ abſcōdita fuiſſe q̄ȝ defuiſſe credē- da eſt:nō.n.eaȝ ferret human⁹ atq̄ȝ īfirmus aſpect⁹ q̄ñ ille a ſuis ita deberet attēdi vt poſſ; agnoſci. CHRY. Uni- uerſa aūt hec eos ad fidē certiſſimā īducebāt:q2 v̄o preliū īexpugnabile hēbant ad iudeos:rurſus eis pacē annūtiat.

D

Uñ ſeq̄r. [Dixit eis ḡ iter̄. Pax vobis.] BEDA. Itera- tio ꝯfirmatio eſt:ſiue iō repetit q2 gemia eſt v̄t⁹ charitatis: vel q2 ipſe eſt qui fecit vtraq̄ȝ vnū. CHRY. Simul q̄ȝ demr̄at crucis efficaciā ꝑ quā ſoluit oīa triſtia ⁊ ꝯtulit oīa bona:⁊ h̄ eſt pax. Mulierib⁹ aūt ſupra annūtiatū eſt gau- diū:q2 in triſtitijs illud gen⁹erat:⁊ hāc ſuſcepit maledictio-

Geñ.4.

neȝ dicēte dn̄o. In dolore paries. Q2 ḡ vniuerſa ꝓhibētia ſunt deſtructa ⁊ directa ſunt oīa de reliq̄ ſubdit. [Sic̄ mi- ſit me p̄r:⁊ ego mitto vos.] GREG. P̄r q̄deȝ filiū miſit qui hūc pro redēptiōe gn̄is hūani īcarnari cōſtituit. Itaq̄ȝ dr̄. [Sic̄ miſit me p̄r: ⁊ ego mitto vos.] i.ea charitate vos diligo:cū iter ſcādalum ꝑſecutoꝝ mitto q̄ me charitate p̄r diligit quē venire ad tolerādas paſſiones fec̄. AVGV. Eq̄leȝ āt p̄ri filiū nouim⁹:ſȝ h̄ v̄ba mediatoris agnoſcim⁹. Medium quippe ſe oſdit dicendo. [Ille me:⁊ ego vos.]

Chriſtus aplis dedit ſpūm ſanctuȝ vt oſtēderet q̄ ſpūſſc̄s a p̄re ⁊ a ſe procederet.

CHRY. Sic igit̄ eleuauit eoꝝ aiuȝ ⁊ ab eis q̄ fcā ſūt ⁊ a dignitate mittētis ⁊ nō adhuc deꝑcatio ad p̄reȝ fit: ſed ſua auc̄te dat eis v̄tutē. Uñ ſeq̄r. [Hec cū dixiſſ; inſufflauit:⁊ dixit eis. Acci. ſpm̄ ſcm̄.] AVG. 11⁰ de tri. Flat⁹ ḡ ille cor- pore⁹ ſub̄a ſpūſſci nō fuit:ſȝ demr̄atio ꝑ ꝯgruā ſignationeȝ nō tm̄ a p̄re:ſȝ ēt a filio ꝓcedere ſpm̄ ſcm̄. Quis.n.demētiſ- ſimus dixet aliū fuiſſe ſpūȝ quē inſflās dedit:⁊ alium queȝ

E

poſt aſcēſionē ſuā miſit: GREGO. Cur aūt p̄us in terra diſcipulis dat̄:poſtmodū de celo mittit̄:niſi q̄ duo ſūt p̄ce- pta charitatis dilectio.vȝ.dei ⁊ dilectio p̄ximi:in terra da- tur ſpūs:vt diligat̄ p̄ximus: ex celo dat̄ ſpūs vt diligatur de⁹. Sicut ḡ vna eſt charitas ⁊ duo p̄cepta:ita vn⁹ eſt ſpūs ⁊ duo data:p̄us a ꝯſiſtēte dn̄o in terra:poſtmodum dat̄ ex celo:q2 p̄ximi amore diſcit̄ q̄l̄r ꝑueniri debeat ad amorē dei. CHRY. Quidā āt dicūt q̄ñ nō ſpūȝ dedit ſȝ aptos eos ad ſuſceptionē ſpūs ꝑ inſufflationē ꝯſtruxit. Si.n.an- gelu; videns daniel exceſſuȝ mētis paſſus eſt q̄d ieffabileȝ illā g̃raȝ ſuſcipiētes paſſi eſſent niſi diſcipulos ſuos p̄mit⁹ inſtruxiſſet: Nequaq̄ȝ aūt q̄s peccabit dicēs tūc ſuſcepiſſe eos quādaȝ ꝑtāteȝ ſpūalis g̃re:nō vt mortuos ſuſcitēt ⁊ mi- racula faciāt:ſed vt dimittāt pctā. Uñ ſeq̄r. [Quoꝝ remi.

F

pec.remit.eis:⁊ quo.reti.reten.ſunt eis.] AVG. Eccleſie

Ro.5.

charitas q̄ per ſpm̄ ſcm̄ diffundit̄ in cordib⁹ n̄ris ꝑticipu; ſuoꝝ pctā dimittit.eoꝝ aūt q̄ nō ſūt ei⁹ ꝑticipes tenet. Iō poſtq̄ȝ dixit. [Accipite ſpm̄ ſcm̄.] cōtinuo de pctōꝝ remiſ- ſione ⁊ retētiōe ſubiecit. GREGO. Sciendu; v̄o eſt q̄ hi qui p̄us ſpm̄ ſcm̄ habuerūt:vt ipſi inocētes viuerēt: ⁊ in p̄dicatiōe q̄buſdaȝ ꝓdeſſent:idcirco hūc poſt reſurrectio- neȝ dn̄i patēter acceperūt:vt ꝓdeſſe nō paucis: ſȝ plurib⁹ poſſent. Libet ḡ intueri illi diſcipuli ad tāta onera humili- tatis vocati ad q̄ntū culmē g̃lie ſint ꝑducti. Ecce nō ſoluȝ de ſeipſis ſecuri fiunt:ſȝ ēt p̄ncipatū ſuꝑni iudicij ſortiunt̄ vt vice dei q̄buſdā pctā retineāt:q̄buſdā v̄o relaxent:hoꝝ nūc in eccl̄ia ep̄i locuȝ tenēt:⁊ ſoluēdi ac ligādi auc̄teȝ ſuſci- piūt:q̄ gradū regiminis ſortiunt̄. Grādis honor:ſȝ graue pon- dus iſti⁹ eſt honoris. Durū q̄ppe eſt vt q̄ neſcit tenere mo-

G

deramina vite ſue iudex fiat vite aliene. CHRY. Sa-

Sacerdotalis dignitas et periculuȝ oſtendit̄.

cerdos eiȝ etſi ꝓpriā bn̄ diſpēſauerit vitā.alioꝝ v̄o nō cuȝ diligētia curā habuerit:cū ꝑniciōſis in gehēnā vadit. Sciē- tes igit̄ ꝑiculi magnitudinē:multā tribuite eis deuotionē: ⁊ ēt ſi nō valde nobiles fuerint.nō aūt iuſtū eſt ab his q̄ in p̄ncipatu ſubijciunt̄ iudicari:⁊ ſi vita eoꝝ fuerit valde de- tractabilis:in nullo ledens in his q̄ ſunt eis cōmiſſa a deo. nō.n.ſacerdos:ſȝ neq̄ȝ angelus aut archāgelus oꝑari aliq̄d

pōt in his que ſunt data a deo. Sed p̄r ⁊ filius ⁊ ſpūſſcūs oīa diſpēſant. Sacerdos aūt ſuā linguā ⁊ manū tribuit:nō eniȝ iuſtū eſſet vt ꝑp alteri⁹ maliciā circa ſymbola n̄re ſalu- tis ledi eos q̄ ad fideȝ veniūt. Oīb⁹ aūt diſcipulis cōgrega- tis ſolus thomas deficiebat a diſꝑſione:que iaȝ facta erat. Uñ dr̄. [Thomas aūt vn⁹ ex duodecim q̄ dr̄ dydymus nō

H

erat cū eis q̄ñ venit ieſus.] ALCVI. Dydymus grece:la- tine geminus:ꝑp dubiū cor in credendo:thomas abyſſus: q2 altitudinē diuinitatis certa fide penetrauit. GREGO. Nō aūt caſu geſtū eſt vt elect⁹ ille diſcipulus tunc deeſſet. Egit nāq̄ȝ miro mō ſuꝑna clemētia vt diſcipulus dubitās duȝ in mag̃ro ſuo vulnera palparet carnis:in nobis vulne- ra ſanaret īfidelitatis. Plus.n.nobis infidelitas thome ad fidē q̄ȝ fides credētiū diſcipuloꝝ ꝓfuit:q2 duȝ ille ad fidē palpādo reducit̄:n̄ra mēs oī dubitatiōe poſtpoſita in fide ſolidat̄. BEDA. Queri aūt pōt q̄re hic euangeliſta tunc thomā defuiſſe dicat:cū lucas ſcribat q̄ duo diſcipuli eun- tes in Emaus reuerſi in hierl̄m inuenerūt vndecim cōgre- gatos: ſed dat̄ intelligi q̄ȝdaȝ fuiſſe interualluȝ q̄ ad horaȝ thomas egreſſus ſit:⁊ ieſus veniens in medio eoruȝ ſtetit.

I

CHRY. Sicut aūt ſimpl̄r ⁊ qual̄rcūq̄ȝ credere facilita- tis eſt:ita multū iueſtigare eſt groſſiſſime mētis:⁊ ꝓpter h̄ thomas accuſat̄. Aplis.n.dicētib⁹ [q̄ñ vidimus dn̄m] non credidit:nō tantū illis diſcredēs:ſȝ q̄ntū reȝ putās īpoſ̄eȝ eē. Uñ ſeq̄r. [Dixerunt ergo ei alij diſcipuli:vidimus dn̄m.] Ille aūt dixit ei. [Niſi videro in manib⁹ eius fixuram cla- uoꝝ:⁊ mittaȝ digitū meuȝ in locum clauoꝝ:⁊ mittā manū meā in latus eius nō credam.] Alijs eniȝ groſſior exiſtens eaȝ que eſt per ſenſuȝ groſſiſſimū.ſ.tactuȝ querebat fidē:⁊ neq̄ȝ oculis credebat:vnde non ſufficit ei dicere. [Niſi vi- dero] ſed addidit. [Et miſero digitum ⁊c̄.]

Simplr inueſtigare diuina eſt groſſiſſime mentis.

¶ Et poſt dies octo iter̄ erāt diſcipuli ei⁹ intus ⁊ thomas cū eis. Uenit ieſus ianuis clauſis ⁊ ſtetit in medio ⁊ dixit eis. Pax vobis. Deide dicit thome. Infer digitū tuū huc: ⁊ vide ma- nus meas: ⁊ affer manū tuam: ⁊ mitte in latus meū: ⁊ noli eſſe incredulus: ſed fidelis. Rn̄dit thomas ⁊ dixit. Dn̄s me⁹ ⁊ de⁹ meus. Dicit ei ieſus. Quia vidiſti me thoma credidiſti: beati qui nō viderūt ⁊ crediderūt. Multa quideȝ ⁊ alia ſigna fecit ieſus in cōſpectu diſciploꝝ ſuoꝝ que nō ſunt ſcripta in libro hoc. Hec aūt ſcripta ſunt vt credatis:q2 ieſus eſt filius dei: ⁊ vt cre- dentes vitam habeatis in nomine eius.

Tex.4.

Infra.21.

A

¶ CHRY. Conſidera dominatoris clemētiā:qual̄r ⁊ pro vna aīa oſdit ſeip̄ȝ vulnera hn̄teȝ ⁊ accedit vt ſaluet vnū: ⁊ nimirū diſcipuli annūtiātes digni erāt fide ⁊ ipſe ꝓmit- tens. Sȝ tn̄ q2 ſolus thomas q̄ſiuit neq̄ȝ h̄ eū ꝑtauit chr̄s. Nō aūt ſtatiȝ ei appet:ſȝ poſt dies octo:vt in medio a diſci- pulis admonit⁹ accēdat̄ in maius deſideriū ⁊ fidelior fie- ret in futurū. Uñ dr̄. [Et poſt dies octo iterū erāt diſcipuli ei⁹ intus ⁊ thomas cū eis. Uenit ieſus ianuis clauſis: ⁊ ſte- tit in medio:⁊ dixit. Pax vobis.] AVG. in ſer. paſ. Que- ris a me ⁊ dicis:ſi per oſtia clauſa intrauit: vbi eſt corporis modus: ⁊ ego rn̄deo:ſi ſuꝑ mare ambulauit:vbi eſt corꝑis pondus:ſȝ fecit illud dn̄s tanq̄ȝ dn̄s:nunq̄d igit̄ q2 reſurre-

B

xit deſtitit eſſe dn̄s: CHRY. Aſtat itaq̄ȝ ieſus ⁊ nō expe- ctat a thoma iterrogari:ſed vt oſtēdat q̄ñ cū loquebat̄ ad cōdiſcipulos aderat:eiſdeȝ v̄bis vſus eſt. Et p̄mo q̄deȝ in- crepat vel īproperat. Unde ſequit̄. [Deinde dicit thome: infer digitū tuum huc:⁊ vide manus meas:⁊ affer manuȝ

maꝝ: ⁊ mitte in latus meum.] Sed do aūt erudit dicens.[Et noli eſſe incredulus ſʒ fidelis.] Uide qm̄ infidelitatis erat ambiguitas: anteq̄ ſpm̄ ſcm̄ acciperēt. poſtea aūt nō: ſʒ firmi erāt de reliq̄. Dignū aūt eſt q̄rere q̄l'r corp⁹ incorruptibile typos hēbat clauoꝝ: ſʒ ne tumultueris: cōdeſcēſionis enim erat vt diſcerent: qm̄ ipſe erat qui crucifixus fuerat.

C AVG. de ſymbolo. Poſſet autē ſi vellet de corpe ſuſcitato ⁊ clarificato oēm maculaꝝ cuiuſlibꝫ cicatricis abſtergē: ſʒ ſciebat q̄re cicatrices in ſuo corpe reſuaret. Sicut enim demrauit thome nō credēti niſi tāgeret ⁊ videret: ita ēt inimicis ſuis vulnera demrāturus eſt ſua: nō ꝙ eis dicat ſicut thome.[Quia vidiſti credidiſti] ſʒ vt ꝯuincēs eos veritas dicat. Ecce hoīeꝫ quē crucifixiſtis: videtis vulnera que infixiſtis: agnoſcitis lat⁹ qd̄ pupugiſtis: qm̄ per vos ⁊ pp̄ vos apertū eſt: nec tn̄ itrare voluiſtis.

D AVG. 22⁹ de ciui. dei. Neſcio aūt quō ēt ſic afficimur amore martyꝝ beatoꝝ: vt velimus in illo regno in eoꝝ corpib⁹ videre vulnerū cicatrices que pro chr̄i noīe ptulerūt: ⁊ fortaſſe videbim⁹. Nō ei'deformitas in eiſiſ ʒ dignitas erit: ⁊ q̄daꝫ q̄uis in corpe nō corpis ſ ʒ v̄tutis pulchritudo fulgebit: nec ideo tn̄ ſi aliq̄ martyrib⁹ amputata ⁊ ablata ſūt mēbra: ſine ipſis mēbris in reſurrectiōe erūt mortuoꝝ: qb⁹ dcm̄ eſt. Capillus capitis veſtri nō pibit. Sed ſi h̄ decebit in illo nouo ſeculo: vt indicia glorioſoꝝ vulnerū in illa imortali carne cernantur vbi mēbra vt pſciderent̄ pcuſſa vl' ſecta ſūt ibi cicatrices: ſʒ tn̄ eiſdē mēbris redditis nō perditis apparebūt. Quis igit̄ oīa que acciderāt corpori vitia tūc nō erūt: nō ſunt tn̄ appellāda vitia: ſʒ v̄tutis indicia.

Ma(r)ginal notes: Qr chr̄s cicatrices poſt reſurrectionem in corpore ſuo habuit. Cicatrices martyrum in reſurrectione viſi ad gl'iam eis reſuabunt. Luc. 21

GREG. in ho. Palpādaꝫ aūt carnē dn̄s p̄buit quā clauſis ianuis itroduxit: q̄ in re duo mira ⁊ iuxta humanā rōneꝫ valde ſibi ꝯ̄ria oñdit: dū poſt reſurrectionē corp⁹ ſuū ⁊ icorruptibile: ⁊ tn̄ palpabile demrauit. Naꝫ ⁊ corrūpi neceſſe eſt qd̄ palpat̄: ⁊ palpari nō pōt qd̄ nō corrūpit̄: ⁊ icorruptibileꝫ ſe ergo ⁊ palpabileꝫ demrauit: vt pfecto poſt reſurrectionē eē oſtēderet̄ corp⁹ ſuū ⁊ eiuſdē nāe ⁊ alteri⁹ gl'ie.

E GREG. 13⁹ mora. Corp⁹ ēt nr̄ꝫ in illa reſurrectiōis gl'ia erit qdē ſubtile p effectū ſpiritalis potētie: ſʒ palpabile p veritatē nāe. non aūt ſicut eutici⁹ ſcripſit ipalpabile: ⁊ vētis aereq̄ʒ ſubtili⁹. AVG. Uidebat aūt thomas tāgebatq̄ʒ hoīeꝫ: ⁊ ꝯfitebat̄ deū quē nō videbat neq̄ʒ tāgebat: ſʒ per h̄ qd̄ videbat atq̄ʒ tangebat: illud iaꝫ remota dubitatiōe credebat. Uñ ſeq̄t̄.[Rn̄dit thomas: ⁊ dixit ei. Dn̄s meus ⁊ de⁹ meus.]

F THEO. Qui p̄us īfidelis fuerat poſt lateris tactuꝫ optimū ſe theologū oñdit. Nā duplicē nāꝫ vnicāq̄ʒ hypoſtaſim chr̄i ediſſeruit. Dicēdo. n.[Dn̄s meus] humanā naturā. Dicēdo v̄o [De⁹ meus] diuinā ꝯfeſſus eſt: ⁊ vnū ⁊ eūdem deū ⁊ dn̄m. Seq̄t̄.[Dicit ei ieſus. Qr vidiſti me credidiſti.] AVG. Nō ait tetigiſti me ſʒ [vidiſti me] qm̄ gn̄alis quodāmō eſt ſenſus viſus. Naꝫ ⁊ per q̄tuor alios ſenſus noīari ſolet velut cū dicimus. Audi ⁊ vide q̄̄ bn̄ ſonet: olfac ⁊ vide q̄̄ bn̄ oleat: guſta ⁊ vide q̄̄ bn̄ ſapiat: tāge ⁊ vide q̄̄ bene caleat. Uñ ⁊ hic dn̄s dic̄.[Infer dig. tuū huc ⁊ vide man⁹ meas.] Quid aliud ait q̄̄ tange ⁊ vide: nec tn̄ ille oculos hēbat in digito. q̄ ſiue intuēdo ſiue ēt tangēdo h̄ ait.[Quia vidi. me credidiſti] q̄uis dici poſſit nō auſuꝫ fuiſſe diſcipuluꝫ tāgē: cū ſe offerret ille tāgēduꝫ.

Marginal note: Uiſus eſt gn̄alis ſēſus.

G GREGO. Sed cū apl's dicat fides eſt ſubā ſperādaꝝ reꝝ argumētū nō apparētiū: pfecto liquet: q̄ q̄ apparēt iaꝫ fidē nō hn̄t: ſʒ agnitionē. Duꝫ ḡ vidit thomas: cū palpauit cur ei dr̄.[Qr vidiſti me credidiſti.] Sʒ aliud vidit: aliud credidit: hoīeꝫ vidit: ⁊ deū ꝯfeſſus ē. Letificat āt valde qd̄ ſeq̄t̄.[Bt̄i q nō viderūt ⁊ crediderūt.] In q̄ ſnia nos ſpāl'r ſignati ſum⁹ q euꝫ quē carne nō vidim⁹ mēte retinemus: ſi tn̄ fidē nr̄am opib⁹ ſeq̄mur. Ille. n. vere credit q exercet operando qd̄ credit.

Marginal note: He. 11.

AVG. Preteriti aūt tpis viſus eſt vbis tanq̄ ille q id qd̄ erat futuꝫ in ſua nouerat p̄deſtinatiōe iaꝫ fcm̄.

H CHRY. Cuꝫ ḡ aliq̄s nūc dixerit. Utinā in tpib⁹ illis fuiſſeꝫ: ⁊ vidiſſeꝫ chr̄m miracula faciēteꝫ: excogitet.[Beati q nō viderūt ⁊ crediderūt.] THEO. Exp̄mit āt ⁊ hinc diſcipulos q nec plagas clauoꝝ nec lat⁹ palpātes crediderūt. CHRY. Quia v̄o ioannes pauciora alijs euangeliſtis dixerat ſubiungit.[Multa qdē ⁊ alia ſigna fecit ieſus in ꝯſpectu diſcipuloꝝ ſuoꝝ que nō ſūt ſcripta in libro h̄.] ſʒ nec alij oīa dixerūt ſʒ que erāt ſufficiētia attrahē ad fidē audiētes. Mihi autē vr̄ h̄ dic̄e ea q̄ poſt reſurrectioneꝫ ſunt ſigna: ⁊ ideo dicit in cōſpectu diſcipuloꝝ ſuoꝝ: cū qb⁹ ſolis poſt reſurrectioneꝫ cōuerſat⁹ eſt: deinde vt diſcas qm̄ nō ſoluꝫ diſcipuloꝝ grā ſigna fiebāt: iduxit.[Hec aūt ſcri. ſunt: vt cre. q2 ie. eſt chr̄s fi. dei.] Cōiter ad humanā nām loquēs. Et vt oſtēdat: qm̄ nō illi qui creditur: ſed nobiſipſis vtile eſt credere. ſubdit.[Et vt credentes vitam habeatis in noīe eius.] i. per ieſuꝫ. Ipſe auteꝫ eſt vita.

Cap. XXI.

P Oſtea manifeſtauit ſe iterū ieſus ad mare tyberiadis. Manifeſtauit autē ſic. Erant ſimul ſimon petrus ⁊ thomas qui dr̄ dydym⁹ ⁊ nathanael qui erat a chana galilee: ⁊ filij zebedei ⁊ alij ex diſcipulis ei⁹ duo. Dicit eis ſimon petr⁹. Uado piſcari. Dicūt ei. Uenimus ⁊ nos tecū. Et exierunt ⁊ aſcenderunt in nauim: ⁊ illa nocte nihil prendiderūt. Mane autē facto ſtetit ieſus in litore: nō tn̄ cognouerūt diſcipuli: quia ieſus eſt. Dicit ḡ eis ieſus. Pueri: nūq̄d pulmētariū habetis? Rn̄derūt ei. Non. Dicit eis. Mittite in dexterā nauigij rhete: ⁊ inuenietis. Miſerūt ḡ ⁊ iaꝫ nō valebāt illud trahē pre multitudine piſciū. Dicit ḡ diſcipulus ille quē diligebat ieſus petro. Dn̄s eſt. Simō petr⁹ cū audiſſet q2 dn̄s eſt tunica ſuccinxit ſe. Erat. n. nudus ⁊ miſit ſe in mare. Alij autē diſcipuli nauigio venerunt. Nō. n. longe erāt a terra: ſʒ q̄ſi cubitis ducentis trahētes rhete piſciū. Ut ḡ deſcēderūt in terrā: viderūt prunas poſitas ⁊ piſcē ſuppoſitū ⁊ panem. Dicit eis ieſus. Afferte de piſcibus quos prendidiſtis nūc. Aſcēdit ſimon petr⁹ ⁊ traxit rhete in terrā plenū magnis piſcib⁹ cētūquinquagintatrib⁹. Et cū tāti eſſent: nō eſt ſciſſuꝫ rhete.

Marginal notes: Tex. 1. Luc. 5. Luc. 24

A AVG. Qd̄ imediate euāgeliſta p̄miſerat: veluti hui⁹ libri idicat finē: ſʒ narrat̄ hic deide queadmodū ſe manifeſtauerit dn̄s ad mare tyberiadis. Uñ di.[Poſtea manifeſ. ſe ieſus iteꝝ ad ma. tyberiadis.] CHRY. Dic̄ āt poſtea: q2 nō cōtinue cū eis ambulabat vt antea. Dicit etiā. Manifeſtauit ſe: q2 nō videret̄ niſi ꝯdeſcēderet: q2 icorruptibile erat corp⁹. Loci āt meminit oñdēs qm̄ p'lm timoris eis dn̄s abſtulerat: vt de reliq̄ ipſi lōge a domo pcedāt nō vltra in domo ꝯcluſi: ſʒ in galileā ierāt: pi̇culuꝫ declinantes iudaicū.

B BEDA. More aūt ſolito euāgeliſta p̄us retulit cāꝫ: deide queadmodū res geſta ſit enarrat. Uñ ſe'.[Manifeſtauit āt ſic.] CHRY. Qr v̄o neq̄ʒ dn̄s cū eis ꝯtinue erat: neq̄ʒ ſpūs dat⁹ erat: neq̄ʒ aliq̄d tunc erat ei cōmiſſuꝫ: neq̄ʒ aliq̄d hēbant agē: artē piſcatoriā tractabāt. Uñ ſeq̄t̄.[Manifeſtauit aūt ſic. Erāt ſil' ſimō pe. ⁊ tho. q dr̄ dydy. ⁊ nathanael q erat a chana galilee:] qui. ſ. vocatus eſt a phi

.§.1. lippo: ⁊ filij zebedei.ſ.iacob⁹ ⁊ ioānes: ⁊ alij ex diſcipulis ei⁹ duo.[Dic̄ eis ſimon petr⁹.Uado piſcari.] GREGO. in bo.Queri pōt cur petr⁹ q̄ piſcator an̄ ꝯuſionē fuit:poſt
Luce.9 ꝯuerſionē ad piſcationē redijt:cū veritas dicat. Nemo mit-tens manū ad aratrū: ⁊ reſpiciens retro apt⁹ eſt regno dei.
C AVG. Qꝫ ſi feciſſent diſcipuli:defuncto ieſu ꝓus q̄ͣ reſur-rexiſſet a mortuis:putarem⁹ eos illa q̄ alios eoꝝ occupaue-rat deſꝑatiōe feciſſe. Nūc vo poſt eū ſibi de ſeplc̄hro redi-tū viuū:poſt iſpecta vulneꝝ loca:poſt acceptū ei⁹ iſuffla-tiōe ſpm̄ ſcm̄ ſubito fiūt ſic̄ fuerāt nō boīuꝫ:ſꝫ piſciū piſca-
Licitum fuit apl̄is poſt reſurrectionē dn̄i arte piſcatoria vti ꝓ ſuſtētatiōe corpoꝝ. tores. Rn̄dēdū eſt q̄ nō eos fuiſſe ꝓhibitos ex arte ſua li-cita victū neceſſariū q̄rere:ſui apl̄at⁹ itegritate ſuata:ſi q̄n vn̄ viuerēt aliō nō hr̄ent. Sic.n.beat⁹ paulus ea ptāte quā ꝑfe-cto cū ceteris euāgelij ꝑdicatorib⁹ hēbat:nō cū ceterꝭ vte-ret̄ ſꝫ ſtipēdio ſuo militaret:ne gētes a noīe chriſti poſitas alienas:doctrīa ei⁹ q̄ſi venialis offenderet:alr̄ educat⁹arte quā nō nouerat didicit:vt duꝫ ſuis manib⁹ tráſigit̄ doctor: nullus grauaret̄ auditor. Q̄ᵗo magis beat⁹ petr⁹ q̄ iaꝫ pi-
Act.18. ſcator fuerat qd̄ nouerat fecit:ſi ad pn̄s illud tp̄s:aliud vn̄ viueret nō inuenit. Sꝫ rn̄debit quiſpiā. Et cur nō inuenit cū
Mat.6 dn̄s ꝓmiſerit dicēs. Querite ꝑ̄ᵐ regnū dei ⁊ iuſtitiā eius:⁊ hec oīa apponent̄ vobis: ꝓrſus ēt dn̄s qd̄ ꝓmiſit iple-uit:nā q̄s ali⁹ piſces q̄ caperet̄ appoſuit:q̄ nō ob aliud cre-dēdus eſt eis ingeſſiſſe penuriā q̄ cogerent̄ ire piſcatū niſi
D depoſitū volēs exhibē miraculū. GREG. in bo. Nego-ciū q̄ qd̄ an̄ ꝯuerſionē ſine pctō extitit:h̄ ēt poſt ꝯuerſionē repetē culpa nō fuit:vn̄ poſt ꝯuerſionē ſuā ad piſcationeꝫ petr⁹ redijt. Mattheus vo ad thelonū negociū nō reſedit. Sunt.n.pleraq̄ꝫ negocia q̄ ſine peccatis exhiberi aut vix aut nullatenus pn̄t. Que q̄ ad petrū iplicāt:ad hec neceſſe eſt vt poſt ꝯuerſionē aius nō recurrat. CHRY. Alij aūt diſci-puli ſeq̄bant̄ petrū. Un̄ dī. [Dicūt ei: venim⁹ ⁊ nos tecū.] Colligati.n.de reliq̄ ſibiinuicē erāt. Sil̄ volebāt piſcatōeꝫ videre. Seq̄r̄.[Et exie.⁊ aſcē.in nauiz.] In nocte āt piſca-
E bant̄:q̄ adhuc formidoloſi erant. GREG. Fcā eſt āt di-ſcipulis piſcationis magna difficultas:vt veniente magr̄o: fieret admiratiōis magna ſublimitas. Un̄ ſeq̄r̄.[Et illa no. nihil prendiderūt.] CHRY. Laborātib⁹ āt ⁊ afflictis di-ſcipulis aſſiſtit ieſus. Un̄ ſeq̄r̄.[Mane aūt fa.ſte.ie.in lit. nō tn̄ cog.diſci.q̄ ieſus eſt.] Nō.n.ſeipꝫ mox eis oſidit:ſed voluit ⁊ allocutionē cū eis inire. Et ꝑ logr̄ eis hūani⁹. Naꝫ ſeq̄r̄.[Dic̄ eis ie.pue.nū.pul.ha.] Hoc āt dic̄ q̄ſi ab eis ali-q̄d eme velle:vt āt timuerūt:eis ſignū oſidit ꝑ qd̄ cogſce-rēt. Seq̄r̄.n.[Dixit eis. Mitti.in de.na.rhe.⁊ iue.] Multa aūt ꝯter fcā ſūt.q̄ꝫ ꝑ̄ᵐ eſt:multos piſces cē cōprehenſos. Un̄ ſeq̄r̄.[Miſe.q̄ rhe.⁊ iaꝫ nō vale.illud tra.pre.mul.pi-ſciū.] Sed in chr̄i cogn̄e petr⁹ ⁊ ioānes ſuos ꝓpos modos oſiderūt. Joānes.n.ꝑſpicacior erat:⁊ iō ꝑ cognit chr̄ꝫ. Un̄ ſeq̄r̄.[Dicit q̄ diſci.il.que.di.ie.pe.dn̄s eſt.] BEDA. Hoc idcirco ſic ſepe:ita ⁊ hic ſuā demrat ꝑſonaꝫ. Cognouit aūt ꝑ̄ᵐ dn̄m ſiue miraculo iſti⁹ piſcationis:ſiue ſono ꝑcognite vo-cis:ſiue ꝑme reminiſcēs piſcatiōis. CHRY. Petrus aūt feruētior erat:⁊ iō ꝓmpti⁹ venit ad chr̄ꝫ. Seq̄r̄.n.[Simō petr⁹ cū audiſſet:q̄ dn̄s eſt tunica ſuccin.ſe.erat.n.nudus.] BEDA. Dī aūt petr⁹ nudus fuiſſe ad cōpationē ceteroꝝ veſtimētoꝝ q̄b⁹ vti ſolebat:ſic̄ ſolemus dic̄e cū aliquē ſim-plici veſtimēto videm⁹ idutū:q̄re nudus icedis. Siue pōt intelligi q̄ more piſcatoꝝ ſtudio piſcādi nudus inceſſerit.
F THEO. Qꝫ vo ſe ꝑcinxit petr⁹ pudoris eſt ſignū.ꝑcinxit aūt ſe lineo amictu quē fenices ⁊ tyrij piſcatores circūuol-uūt ſibi cū nudi ſint et ceterꝭ idumētis apponūt. BEDA. Eodē āt ardore q̄ ⁊ multa alia fecerat:venit ad ieſuꝫ. Un̄ ſeq̄r̄.[Et mi.ſe in mare.alij āt diſ.na.venerūt.] Nō tn̄ itel-ligēdū eſt petrū ſup fluct⁹ veniſſe:ſꝫ aut natādo aut pedib⁹ ꝓprijs:q̄ erāt ꝓpe terrā. Seq̄r̄.n.[Nō lon. eiꝫ erāt a ter-ra:ſed q̄ſi cub.ducētis.] GLO. Interpoſitio eſt. Seq̄r̄.n. [Trahētes rhete piſciuꝫ] vt ſit ordo lr̄e.[Alij diſcipuli na-uigio venerūt trahētes rhete piſcium. Nō longe enīꝫ ⁊c̄.] CHRY. Deide aliō ſignū ponit̄ cū ſubdit̄.[Ut q̄ deſcē. in terrā: viderūt pru.po. ⁊ piſ.ſuppo.⁊ panē. Nō.n.adhuc ex mā ſuppoſita opat̄:ſꝫ ad id qd̄ eſt mirabili⁹ ducit ſigna oſidēs:q̄ꝫ ⁊ ex ſubta mā ante crucē miracula faciebat ꝑp̄
G quādā diſpēſatiōne. AVG. Non eſt aūt hic itelligēduꝫ ⁊ panē fuiſſe prunis ſuppoſitū:ſꝫ q̄ſi diceret. Uiderunt pru-nas poſitas ⁊ piſcē ſuperpoſitū prunis: ⁊ viderūt panem. CHRY. Ut aūt oſideret nō eē ꝓhātaſma qd̄ fcm̄ eſt:iu-bet ex piſcib⁹ ab eis captis afferri. Seq̄tr̄.n.[Dicit eis ie. Affer ex piſci.quos prendi.nūc.] Deinde ⁊ aliud ſignū fuit q̄ ex multitudine piſciū rhete nō eſt ſciſſū. Un̄ ſeq̄r̄.[Aſcē. ſi.pe.⁊ traxit rhe.ad terrā ple.ma.piſ.centūq̄nq̄gintatrib⁹.
Myſtice. Et cū tāti eſſent nō eſt ſciſſuꝫ rhete.] AVG. Myſtice āt in captura piſciū cōmendauit eccl'ie ſacrm̄:q̄lis futura eſt in vltia reſurrectiōe mortuoꝝ. Et ad h̄ cōmēdāduꝫ valet q̄ tanq̄ꝫ finis eſt iterpoſit⁹ libri: q̄ eſſet ēt ſecuture narra-tionis q̄ſi ꝓhemiū. Qꝫ āt ſeptē diſcipli fuerūt in illa piſca-tiōe:ſuo ſeptenario nūo finē ſiḡt tp̄is vniūſuꝫ q̄ꝑp ſepteꝫ
H dieb⁹ voluit̄ tp̄s. THEO. Cuꝫ aūt nox erat:an̄ ſolis chr̄i p̄ntiaꝫ ꝑp̄ hoc nihil ceperūt:q̄ etſi vnā natiōnē iſrael corri-gere conarent̄: illa tamē frequēter in idolatriā labebat̄. GREGO. in ho. Queri aūt pōt cur diſcipulis in mare la-borātib⁹:poſt reſurrectionē ſuā corā diſcipulis in fluctib⁹ maris ambulauit: Sed mare pn̄s ſecl'm ſiḡt:q̄ ſe cāꝝ tu-multib⁹ ⁊ vndis vite corruptibilis illidit. per ſoliditatē āt litoris ꝑpetuitas getis eterne figurat̄. Quia igit̄ diſcipuli adhuc fluctib⁹ mortalis vite inerāt:in mari laborabāt:q̄a aūt redēptor nr̄ iaꝫ corruptionē carnis exceſſerat: poſt re-ſurrectionē ſuā in litore ſtabat. AVG. Litus ēt finis eſt maris.⁊ iō finē ſiḡt ſecl'i. Sic̄.n.in h̄ loco q̄ſr in fine ſeculi futura ſit:ita dn̄s alia piſcatiōe ſiḡauit eccl'iā q̄lr nūc ſit.
Luc.5. Significatio iſti⁹ ⁊ alia rum piſcationū apoſtoloꝝ q̄bus chr̄s intereſt. Un̄ ibi ieſus nō ſtabat in litore:ſꝫ aſcēdēs in vnā nauim q̄ erat ſimonis:rogauit eū a terra reducē puſilluꝫ. In alia pi-ſcatiōe nō mittunt̄ rhetia in dexterā:ne ſolos ſignificēt bo-nos:nec in ſiniſtrā ne ſolos malos:ſꝫ idr̄nter. Laxate iquit rhetia vr̄a in capturā: vt ꝑmixtos itelligam⁹ bonos ⁊ ma-los. Hic aūt ingt mittite in dexterā nauigij rhete: vt ſiḡfica-
Luce.5. ret eos q̄ ſtabāt ad dexterā ſolos bonos. Illud fec̄ in initio ꝑdicatiōis ſue:h̄ poſt reſurrectionē ſuā:hinc oſidēs illā ca-pturā piſcium bonos ⁊ malos ſiḡare quos nūc hꝫ eccl'ia: iſta vo tm̄mō bonos quos hēbit in eternū:cōpleta in fine hui⁹ ſecl'i reſurrectiōe mortuoꝝ. Illi āt q̄ ptinēt ad reſurre-ctionē vite.i.ad dexterā:⁊ iter chr̄iani noīs rhetia defiḡūt: nō niſi in litore.i.in fine ſecl'i cū reſurrexerint apparebūt. Iō nō valuerūt ſic trahē rhetia:vt in nauē refūderēt quos ceperāt piſces ſic̄ de alijs dcm̄ eſt. Hꝫ āt iſtos dexteros ec-cleſia poſt finē hui⁹ vite in ſomno pacis:velut in profundo latētes donec ad lit⁹ rhete pueniat:qd̄ in ꝑ̄ᵃ piſcatiōe dua-bus nauiculis:h̄ iſto loco ducētis cubitis tn̄:centū ⁊ centū exiſtimo figuratū ꝑp̄ vtriuſq̄ꝫ gn̄is electos ⁊ circūciſionis ⁊ ꝑpucij. BEDA. Uel ꝑ ducētos cubitos gemia charita-
K tis vt⁹ exꝑmit̄. Per dilectionē.n.dei ⁊ ꝓximi chr̄o appro-pinq̄mus. Piſcis āt aſſus eſt chr̄s paſſus. Ipſe latē dignat⁹ eſt in aq̄s gn̄is hūani. Capi voluit laqueo nr̄e noctis: ⁊ qui nob̄ fact⁹ eſt piſcis hūanitate:extitit nob̄ panis nos reficiēs ſua diuinitate. GREGO. Petro āt ſcā eccl'ia eſt cōmiſſa: ipſi ſpālr̄ dī. Paſce oues meas:qd̄ q̄ poſtmoduꝫ aperit̄ in
.§.xi. voce nūc ſiḡat̄ in ope. Ipſe.n.piſces ad ſoliditateꝫ litoris ptrahit:q̄ ſtabilitatē eterne p̄ie fidelib⁹ oſtēdit. Hoc egit vbis:hoc epl'is:h̄ agit quotidie miraculoꝝ ſignis:ſed cum rhete magnis piſcib⁹ plenū dī:addit̄ ⁊ q̄ntis:⁊ hoc eſt qd̄ ſubdit̄.[Plenuꝫ magnis piſcib⁹:centū q̄nquagintatrib⁹.]

L AVG. In alia piſcatiõe nũs piſciũ nõ exp̃mit̃ tãq̃ illud
Ps.39. ibi fiat qd p̃dictũ eſt p ꝓpha3. Annũtiaui ⁊ locut⁹ ſu3: mul
tiplicati ſunt ſup nũm. Hic vo cert⁹ eſt numer⁹ cui⁹ reddẽ
da eſt rõ. Numer⁹.n.q legẽ ſigt decẽ eſt pp decalogũ. Cu3
aũt accedit ad lege3 grã.i.ad lra3 ſpũs: quodãmõ denario
numero addit̃ ſeptenari⁹: ſeptenario qppe nũo ſignificat̃
ſpũſſcũs: ad quẽ ſigñatio ꝓpe ptinet. Primu3.n.in lege ſo
Iſa.11. nuit ſcificatio in die ſeptimo. Iſaias ẽt ꝓpha eũ cõmẽdat
ope vl munẽ ſeptenario. Cu3 itaq3 legis denario ſpũſſcũs
p ſeptenariu3 nũm accedit fiũt.x.⁊.vy.q nũs ab vno vſq3
ad ſeipm cõputatis oib⁹: creſcẽs ad centũ qnquagintatres
ꝑuenit. GREGO. Ducamus ẽt p trigonũ.x.⁊.y. veniunt
qnq̃gintaunũ. In qnq̃geſimo aũt anno cunctus ppl's ab ol
opatiõe qeſcebat: ſ3 vera reqes in vnitate eſt: vbi.n.ſciſſu
M ra diuiſionis eſt: vera reqes nõ eſt. AVG. Non g̃ tñmõ
Qm multitudo ſanctoꝝ per hũc nũ.n ſigñat̃. centũ qnq̃gintatres ſcti ad vitã reſurrecturi ſigñant̃ eter
nam: ſ3 oẽs ad grã3 ſpũs ptinẽtes h nũo figurant̃: q ẽt nũs
ter h3 qnq̃genariũ nũm: ⁊ inſup ipſa tria pp myſteriũ trini
tatis. Quinq̃genari⁹ aũt multiplicatis ſepte3 per ſeptem ⁊
vni⁹ adiectiõe cõplet̃. vnus aũt addit̃: vt eos ſignificet ẽẽ
vnũ. Nõ aũt fruſtra dctũ eſt ꝙ erãt magni. Cu3.n.dixiſſet
Mat.5. dñs. Nõ veni ſoluere legẽ: ſ3 iplere: datur⁹ ſpũs vtiq3 per
Ibi quẽ lex poſſet ipleri paucis vbis interpoſitis ait. Qui fece
rit ⁊ docuerit: magnus vocabit̃ in regno celoꝝ. In prima
aũt piſcatiõe rhete pp ſignificãda ſciſmata rumpebat̃: hec
vo qꝛ in illa ſũma pace ſcõꝝ nulla erunt ſciſmata ptinuit
ad euãgeliſtã ꝯſiter dicere. [Et cũ tanti eſſent.] i. tã magni
[nõ eſt ſciſſu3 rhete] tanq̃ illud reſpiceret vbi ſciſſu3 eſt: ⁊
in illius mali cõparatiõe cõmẽdaret hoc bonum.

Tex.2. ¶ Dicit eis ieſus. Venite prãdete. Et nemo au
debat diſcũbẽtiũ iterrogare eũ: tu qs es? ſciẽtes
qa dñs eſt. Et venit ieſus ⁊ accepit panẽ ⁊ da
bat eis ⁊ piſcẽ ſilr. Hoc iã tertio manifeſtat⁹ eſt
ieſus diſcipl'is ſuis cu3 reſurrexiſſet a mortuis.

A ¶ AVGV. Peracta piſcatiõe dñs eos ad prãdiũ vocat.
Vñ di. [Di.eis ie.ve.prã.] CHRY. Hic qdẽ nõ dicit ꝙ
comedit cũ eis: ſ3 lucas h dicit. Hoc ãt fiebat: nõ vt nã idĩ
gẽte eſbis de reliquo ſ3 ꝯdeſcẽſione ad demõſtrone3 reſurre
B ctionis fcã. AVG. 13° de ci.dei. Corpora aũt iuſtoꝝ q̃ in
reſurrectiõe futura ſunt: neq3 ligno vite idigebũt: quo fiat
vt nullo morbo vl ſenectute iueterata moriant̃: neq3 vllis
alijs corporalib⁹ nutrimẽtis: qb⁹ eſuriẽdi atq3 ſitiẽdi q̃liſ
cũq3 moleſtia deuitet̃: qꝛ certo ⁊ iuiolabili munere imor
talitatis iduent̃: vt nõ niſi velint poſitate nõ neceſſitate ve
ſcant̃. Nõ.n.ptãs ſed egeſtas edẽdi ⁊ bibẽdi talib⁹ corpo
ralib⁹ auferet̃: ſic ⁊ ſaluator nr̃ poſt reſurrectionẽ iã qde3
in ſpũali carne ſ3 tñ vera: cibũ ac potũ cũ diſcipl'is ſũpſit:
nõ alimẽtoꝝ idigẽtia: ſ3 ea qua ⁊ h poterat ptãte. Sequit̃.
[Et ne.au.diſ.iter.eũ: tu qs es? ſci.qꝛ dñs eſt.] Ac ſi diceret̃.
AVGV. ſup Joã. Nemo audebat dubitare ꝙ ipſe eſſet.
Tanta.n.erat euidẽtia veritatis: vt eoꝝ nõ ſolu3 negare: ſ3
nec dubitare qdẽ vllus auderet: qꝛ ſi qſq̃ dubitaret vtiq3
interrogaret. CHRY. Uel h dicit: qꝛ de reliquo non ſilr
cõfidebãt ei loqui vt ꝑus: ſ3 cũ ſilẽtio ⁊ reuerẽtia multa ſe
debãt attẽdẽtes in eũ: ⁊ formã qdẽ alteratã vidẽtes ⁊ mul
ta admiratiõe plenã valde ſtupefacti volebãt iterrogare.
Sed formido in h ꝙ ſciebãt ꝙ dñs eſt detinebat interro
gationẽ: ⁊ ſolu3 comedebãt q̃ eis dabat cũ ꝑori ptãte. h aũt
nõ reſpicit in celu3 neq3 hũana illa facit: oñdẽs qꝛ ꝯdeſcẽ
ſionis grã fiebant. Vñ ſubdit̃. [Et ve.ie.⁊ acce.pa.⁊ da.eis
Myſtice. ⁊ piſ.ſilr.] AVG. Myſtice aũt piſcis aſſus chꝛs ẽ paſſus.
Joã.6. Ipſe eſt ⁊ panis q de celo deſcẽdit: hic icorporat̃ eccl'ia ad
C pticipandu3 beatitudinẽ ſempiternã. Propter h dctũ eſt.
Afferte de piſcibus quos apprehẽdiſtis nũc: vt oẽs qui
hãc ſpe3 gerimus p illũ ſeptenariũ nũm diſcipuloꝝ p quẽ
põt in h loco nr̃a vniuerſitas intelligi figurata tanto ſacro
nos cõicare noſſem⁹: ⁊ eidẽ btitudini ſociari. GREGO.
Per h etiã ꝙ ſeptẽ diſcipulis vltimũ ꝯuiuiũ celebrat: eos
tantũmõ qui ſeptiformi grã ſciſpũs pleni ſũt futuros ſecũ
in eterna refectiõe denũtiat. Septẽ q3 dieb⁹ oẽ h tps euol
uit̃ ⁊ ſepe ſeptenario nũo pfectio deſignat̃. Illi g̃ vltio cõ
uiuio de pñtia veritatis epulant̃: q nunc pfectionis ſtudio
terrena trãſcẽdũt. CHRY. Quia vo nõ ꝯtinuo cum eis
cõuerſabat̃ neq3 ſilr vt ꝑus: ſubdit euãgeliſta dicẽs. [Hoc
ia3 tertio manifeſtat⁹ eſt ieſus diſcipulis ſuis cũ reſurrexiſ
ſet a mortuis.] AVG. Ds nõ ad ipſas demõſtrones: ſed ad D
dies referre debem⁹.i.p̃mo die cũ reſurrexiſſ3: ⁊ poſt dies
octo qñ thomas vidit ⁊ credidit: ⁊ h die qñ h de piſcib⁹ fe
cit: ⁊ deinde quotiẽs voluit vſq3 ad die3 q̃drageſimu3 quo
aſcẽdit in celu3. AVG. de cõ.euã. Inuenimus aũt apud
quatuor euãgeliſtas decies cõmemoratũ dñm viſum eſſe
poſt reſurrectionẽ: ſemel ad monumẽtu3 a mulierib⁹: ite3
eiſde3 regredientibus a monumẽto in itinere: tertio petro:
quarto duob⁹ euntib⁹ in caſtellu3: quinto plib⁹ in hierlm:
vbi nõ erat thomas: ſexto vbi vidit eum thomas: ſeptimo
ad mare tyberiadis: octauo oib⁹ vndeci3 in monte galilee
ẽm Mat. nono vt dicit Marcus nouiſſime recũbẽtib⁹: qꝛ mat.26.
ia3 nõ erãt in terra cũ illo cõuiuaturi: decimo ipſo die aſcẽ mar.16.
ſionis nõ iam in terrã ſed eleuatũ in nube. Actu.1.

¶ Cũ g̃ prãdiſſent dixit ſimoni petro ieſus. Si Tex.3.
mon ioãnis diligis me plus his? Dicit ei. Etiã
dñe: tu ſcis qa amo te. Dicit ei. Paſce agnos
meos. Dicit ei ite3. Simõ ioãnis diligis me?
Ait illi. Etiã dñe: tu ſcis qꝛ amo te. Dic̃ ei ite3.
Paſce agnos meos. Dicit ei tertio. Simõ ioã
nis amas me? Cõtriſtat⁹ eſt petr⁹: qꝛ dixit ei ter
tio: amas me. Et dixit ei. Dñe tu oĩa noſti: tu
ſcis quia amo te. Dicit ei. Paſce oues meas.

¶ THEO. Finito prãdio cõmiſſionẽ ouium mũdi petro A
cõmẽdat: nõ alij. Vñ di. [Cu3 g̃ prãdiſſent dicit ſimoni pe
tro ieſus. Simon ioãnis diligis me plus his?] AVGV.
Sciẽs dñs iterrogat. Sciebat.n.dñs ꝙ nõ ſolu3 eũ dilige
ret ve꞉ ẽt ꝙ plus oib⁹ eu3 diligeret petr⁹. ALCVI. Di
aũt ſimon ioãnis.i.fili⁹ ioãnis carnalis p̃ris. Myſtice aũtẽ Myſtice.
ſimon obediẽs: ioãnes grã merito h noĩe vocat̃.i.obediẽs
grẽ dei: vt oſtẽdat̃ ꝙ ardẽtiori eũ charitate amplectit̃: nõ
meriti hũani: ſ3 diuini eẽ muneris. AVG. in ſer.paſ. Cum
aũt dñs moreret̃ timuit ⁊ negauit: reſurgẽs aũt dñs amorẽ
inſeruit: timorẽ fugauit. na3 qñ negauit mori timuit: reſur
gẽte dño qd timeret: in quo mortẽ mortuã repirer? Unde
ſeqt̃. [Ait illi: ẽt dñe tu ſcis qꝛ amo te.] Cõfiteti aũt amorẽ
ſuũ oues ſuas cõmẽdauit. Vñ ſeqt̃. [Dicit ei: paſce agnos
meos] tãq̃ nõ eẽt vbi oñderet petr⁹ amorẽ ſuũ in chꝛ3 niſi
eẽt paſtor fidelis ſub p̃ncipe oĩum paſtoꝝ. CHRY. Qd B
ei3 maxie oiu3 tribuit nob eã q̃ deſup eſt beniuolẽtia3 eſt Petrus erat eximius apl'oꝝ ⁊ os diſcipulorũ: ⁊ vertex collegij.
prioꝝ pcuratio. Preteriens aũt dñs alios petro de talib⁹
loqt̃. Eximius.n.apl'oꝝ erat petr⁹: ⁊ os diſcipl'oꝝ ⁊ verte꞉
collegij: vñ ⁊ negatiõe deleta: cõmittit ei plationẽ fratru3.
Et negationẽ qdẽ ei nõ exprobrat: ſed dic̃. [Si diligis me]
p̃ſide frib⁹ ⁊ feruẽte3 amorẽ quẽ p oĩa demõſtaſti: nũc oñde:
⁊ aĩa3 quã dixiſti te eẽ poſituꝝ pro me: hãc da pro ouibus
meis. Seqt̃. [Dic̃ ei ite.ſi.ioã.dili.me. Ait il.ẽt do.tu ſcis qꝛ
amo te.] AVG. Merito di. petro. [Diligis me] ⁊ rñdet
[Amo te] eiq3 di. [Paſce agnos meos] vbi ẽt demõſtrat̃ vnũ
atq3 idẽ eẽ amorẽ ⁊ dilectionẽ. Na3 ẽt dñs nouiſſime nõ
ait. Diligis me [ſ3 amas me.] Sequit̃. [Dicit ei.ter.ſi.ioã.
amas me.] Tertio vtrũ petr⁹ eum diligat dñs interrogat.

Reddit

Reddit̄.n.negationi trine trina ↄfeſſio:ne min⁹ amori lingua ſuiat q̄ȝ timori: ⁊ plus vocis eliciuiſſe videat̄ mors iminēs q̄ȝ vita pñs.

C CHRY. Tertio etiā interrogat ⁊ 3° iniū git eadē:oñdēs quātū appciat̄ plationē ppaȝ oiuȝ:⁊ q̄m h̄ eſt maxie ei⁹ amoris ſignū. THEO. Ex tūc etiā inoleuit ↄſuetudo:vt ter cōfiteant̄ qui veniunt ad baptiſmum. CHRY. Deide 3° iterrogat⁹ ↄturbat⁹ eſt. Uñ ſeq̄t̄. [Contriſtat⁹ eſt pe.q2 di.ei ter.amas me.] Rurſus formidās poſtea:ne forte eſtimās ſe diligē ſi nō diligat:corripiat̄ ſic ⁊ pus correpꝰ eſt:multuȝ ſe eſtimās forté: vñ ad ip̄m cb̄im refugit. Uñ ſeq̄t̄. [Et dicit ei. Dñe tu oīa ſcis.] i.ineffabilia cordis pñtia ⁊ futura. AVG. de x̄.dñi. Inde ḡ cōtriſtat⁹ eſt ꝙ ſepe iterrogatus eēt ab eo qui ſciuerat qđ iterrogabat:⁊ donauerat qđ audiebat. Ueraciter ḡ rñdit:⁊ de itimo cordis ptulit amātis vocē di. [Tu ſcis q2 amo te.] AVGV. ſup Ioā. Nō autē addidit plus bis. h̄.n.rñdit qđ de ſeipſo ſciebat. Nō.n.quātū ab alio q̄libet diligeret̄ ſcire poterat: qui cor alterius videre non poterat. Seq̄t̄. [Di.ei pa.oues meas.] q.d. Sit amoris offm̄ paſcere dñicū gregē:ſic fuit timoris indiciū negare paſtorē.

D THEO. Pōt aūt q̄s aſſignare dr̄iam iter agnos ⁊ oues. Agni ſunt qui itroducūtur: oues v̄o pfecti. ALCVI. Paſcē aūt oues eſt credētes in cb̄o:ne a fide deficiāt:ↄfortare terrena ſubſidia:ſi neceſſe eſt ſbditis puidē:⁊ exēpla vtutū cū v̄bo pdicationis ipēdē: adūſarijs obſiſtē:⁊ errātes ſubditos corrigē. AVG. Qui h̄ aūt aio paſcūt oues cb̄i:vt ſuas velint eē nō cb̄i:ſe cōuincunt̄ amare nō cb̄m:vel gl̄iandi:vel dñandi: vel acq̄rēdi cupiditate:nō obediēdi ⁊ ſbueniēdi ⁊ deo placēdi charitate. Nō ḡ nos ſȝ ip̄m amemus:⁊ in paſcēdis ouib⁹ ei⁹ ea que ſunt eius:nō que nr̄a ſunt q̄ramus. Quiſq̄s.n.ſeip̄m nō deū amat:nō amat ſe. Qui.n.nō pōt viuere de ſe:moritur vtiq̄ȝ amādo ſe.nō ḡ ſe amat:qui ne viuat ſe amat. Cuȝ v̄o ille diligit̄ de quo viuit̄:nō ſe diligēdo magis ſe diligit:qui ppea nō ſe diligit:vt eum diligat de quo viuit. AVG. in ſer. de paſſi. Extiterūt aūt q̄dā ſerui ifideles:qui diuiſerūt gregeȝ chriſti:⁊ furtis ſuis peculia ſibi fecerūt:⁊ audis eos dicere. Oues mee ſunt ille:quid queris ad oues meas: nō te inueniam ad oues meas:ſic ⁊ nos dicamus meas: ⁊ illi dicant ſuas:perdidit chriſtus oues ſuas.

Mali paſtores ſur⸗ ripuerunt oues chri⸗ ſti et ſuas fecerunt.

Tex. 4. ¶ Amē amē dico tibi. Cum eſſes iunior cingebas te: ⁊ ambulabas vbi volebas. Cum aūt ſenueris:extendes manus tuas: ⁊ alius te cinget: ⁊ ducet quo tu nō vis. Hoc aūt dixit ſignificās qua morte clarificaturus eſſet deum.

A ¶ CHRY. Cū dixiſſet petro dñs de amore quē h̄ebat ad ip̄m:pnūciat ei martyriuȝ qđ pro ipſo debebat ſuſtinē:erudire nos volēs q̄uo eū amare opȝ. Uñ dicit. [Amē amē dico tibi. Cū eſſes iunior cinge.te ⁊ ambu. vbi vole.] Meminit poris vite:q2 in ſc̄larib⁹ iuuenis q̄dē vtilis eſt:qui v̄o ſenuerit inutilis. In diuinis aūt nō ita eſt:ſȝ cū ſupuenerit ſenectus:tūc v̄tus clarior:tūc virilitas induſtrior:in nullo ab etate phibita:q2 ḡ petrus ſemp volebat in picul is eſſe cū cb̄o dicit ei. Cōfide:ita iplebo tuū deſideriū:vt que paſſus nō es iuuenis expſs:oportear te pati ſenē. Uñ ſeq̄t̄. [Cū aūt ſenueris.] Per qđ oſtēdit̄:ꝙ neq̄ȝ tūc iuuenis erat neq̄ȝ ſenex:ſȝ vir pfect⁹. ORIG. ſup Matth. Et attēde ꝙ nō facile inuenit̄ q̄s ex eis qui apti fuerint ad h̄ opus:vt cito trāſeat de hac vita. Uñ nūc petro di. [Cū aūt ſenue.extē.ma. tuas.] AVG. Hoc eſt crucifigeris. Ad h̄ autē vt venias: alius te cinget ⁊ ducet quo nō vis. Prius dixit qđ fieret:et deide q̄uo fieret. Nō.n.crucifixus:ſȝ crucifigēdus quo nollet eſt duct⁹. Solut⁹ q̄ppe a corpe eē volebat cū cb̄o:ſed ſi fieri poſſet pter mortis moleſtiā vitā ↄcupiſcebat eternā:

Petr⁹ tē⸗ pore paſ⸗ ſionis xp̄i nō erat iu⸗ uenis nec ſenex: ſed pfecte vir tutis.

B

ad quā moleſtiā nolēs venit:ſȝ volēs eaȝ vicit:⁊ reliq̄t hūc ifirmitatis affectū q̄ nemo vult mori vſq̄ȝ adeo nāle vt eū h̄ō petro nec ſenect⁹ auferre potuerit:ſȝ moleſtia q̄ȝtūcūq̄ȝ ſit mortis oȝ eā vincē vis amoris q̄ amat̄ ille:qui cū ſit vita nr̄a ēt mortē voluit ferre pro nob. Naȝ ſi nulla eēt mort̄ vl̄ pua moleſtia:nō eēt tā magna martyrū gl̄ia.

C CHRY. Dicit ḡ. [Quo nō vis] pp nālem cōpaſſionē aie:que inuita ſepat̄ a corpe:deo h̄ vtilr̄ diſpēſante:vt nō multi ſibi mortē iferāt violētā. Deide erigēs auditorē euāgeliſta induxit [Hoc aūt dixit ſigns qua morte clarifi.eēt deū.] Nō dixit. Moriturus eēt:vt diſcas q̄m pati pro cb̄o: gl̄ia eſt patiētⁱ ⁊ honor. Niſi autē certificaret̄ aīus:q2 vere de⁹ eſt:minime ei⁹ inuitu mortē toleraret:quo fit vt ſcōꝝ mors dīne ſit gl̄ie certitudo. AVG. Hūc inenit exitū ille negator ⁊ amator: vt pro ei⁹ noīe pfecta dilectōe moreret̄:cū quo ſe moriturū pu̇erſa feſtinatiōe pmiſerat. Hoc.n.oportebat:vt pus cb̄s pro petri ſalute:deide petrus pro cb̄i pdicatiōe moreret̄.

¶ Et cuȝ hoc dixiſſet:dicit ei. Sequere me. Cōuerſus petrus vidit illū diſcipulum quē diligebat ieſus ſequētē:qui ⁊ recubuit in cena ſupra pectus eius: ⁊ dixit. Dñe q̄s eſt qui tradet te? Hūc ḡ cum vidiſſet petrus dicit ieſu. Dñe: hic aūt q̄d? Dicit ei ieſus. Sic eū volo manere donec veniā. Quid ad te? Tu me ſequere. Exijt ḡ ſermo iſte inter frēs:q̄a diſcipulus ille non moritur. Et nō dixit ei ieſus:nō morit̄:ſed ſic eum volo manere donec veniam:quid ad te? Tex. 5.

A ¶ AVG. Cum pnūciaſſet dñs petro qua morte clarificaturus eēt eū:inuitat eū ad ſui ſeq̄lā. Uñ di. [Et cū h̄ dixiſ.di. ei. Seq̄re me.] Cur di. petro. [Seq̄re me] nec di. ceterī qui ſimꝰ aderāt:qui eū ſic magrm diſcipuli ſequebant̄? Sȝ ſi ad paſſionē itelligēdū eſt:nūq̄d ſolus pro chriana x̄tate paſſus eſt petrus? Nōne ibi erat iacob⁹ qui ab herode manifeſtat̄ occiſus? Uex aliq̄s dixerit:q̄m nō eſt iacobus crucifixus:merito dcīm eē petro. [Seq̄re me:] q.nō ſolū mortē:ſȝ ⁊ mortē crucis ſicē cb̄s expꝰ eſt. THEO. Audiēs aūt petrus:q2 mortē pro cb̄o paſſurus eſt:q̄rit de Ioāne an moriat̄. Uñ ſeq̄t̄. [Cōuerſus pe. vidit illuȝ diſci.quē diligebat ieſus ſequētē:qui ⁊ recubuit in cena ſup pe.ei⁹:⁊ dixit. Dñe q̄s eſt q̄ tradet te?] AVG. Seip̄m dicit diſcipulū quē diligebat ieſus:q2 ip̄m pre ceteris ⁊ familiarius diligebat:ita vt in ↄuiuio ſupra pect⁹ ſuū diſcūbē faceret. Credo vt iſt⁹ euāgelij qđ p euȝ fuerat pdicaturus:diuinā excellētiā h̄ modo altius cōmēdaret. Sūt qui ſenſerint:⁊ hi nō ↄtēptibiles ſacri eloquij tractatores a cb̄o ioānem ppea plus amatū:q2 ab ineūte pueritia caſtiſſimus vixerit. Seq̄t̄. [Hūc ḡ cū vidiſſet pe.dixit ieſu. Dñe hic aūt q̄d?] THEO. i.nūq̄d nō moriet̄ ⁊ ipſe? vt q̄dā exponūt. Seq̄t̄ [Dicit ei ieſus. Sic eū vo.ma.donec ve. Quid ad te?] AVG. ⁊ repetitū eſt. [Tu me ſeq̄re] tanq̄ȝ ille ideo nō ſeq̄ret̄:q̄m eū manē voluit donec veniat. Quis facile aliud eē credat:q̄ȝ qđ frēs crediderūt qui tūc erāt. Seq̄t̄ eīȝ. [Exijt ḡ ſer.iſte iter frēs:q2 diſci. ille nō morit̄.] Sȝ hāc opionē ioānes ipſe abſtulit ſubdēs. [Et nō dixit ie.nō mo.ſȝ ſic eū vo.ma.do.ve. Quid ad te?] Sȝ cui placet adhuc reſiſtat ⁊ dicat:verū eē qđ ait ioānes: nō dixiſſe dñm ꝙ diſcipulus ille nō morit̄:ſȝ h̄ tn̄ ſignificatū eē talib⁹ v̄bis:q̄lia euȝ dixiſſe narrauit.

Xp̄s dixit petro. Se⸗ quere me: q2 p crucē erat mori⸗ turus ſicut chriſtus.

B

C THEO. Uel dicet. Cb̄s nō negauit ioānē moriturū. Nā q̄cq̄d ortū morit̄: ſȝ dixit. [Uolo eū manē.] i. viuere vſq̄ȝ ad mūdi finē:⁊ tūc pro me patiet̄ martyriū:⁊ ideo fatent̄ adhuc illuȝ viuē:ab antechr̄o x̄o debere occidi:vna cū helya pdicaturū nomē chr̄i. Sȝ ⁊ ſi aſſignet̄ eius ſepulchrū:viuēs q̄dē illud itrauit

Joannes euãgeliſta an mõtu' ſit varie opiones.

poſtea diſceſſit. AVG. Uel forte aliqs in illo ſepulchro
ei' qđ eſt apđ ephſuz dormire poti' eũ: q̃ mortuũ iacẽ ꝯtẽ-
deꝫ: aſſumẽs argu^m: ꝙ illic terra ſenſiz ſcaturire: ꝛ q̃ſi ebul-
lire ꝓhibeꝫ: atqꝫ ħ ei' anhelitu fieri ꝑtinaciter aſſeuerans.
Sꝫ cur ei' diſciplo quẽ pre ceteris diligebat: pro magno
D munẽ longũ in corpe donauerit ſomnũ: cũ beatũ petruz ꝑ
ingẽtẽ martyrij gl̃iã ab onere corpis abſoluerit: eiqꝫ ꝯceſ-
Phi.1. ſerit qđ paulus ſe ꝯcupiſcẽ dixerit. Cupio diſſolui ꝛ eẽ cuꝫ
chřo. Si ãt vere ibi qđ ſꝑ ſparſit fama aut iđ fit: vt eo mõ
cõmẽdeꝫ ꝓcioſa mors ei': qꝛ nõ eã cõmẽdat martyrium:
aut ꝑꝑ aliqđ aliđ qđ nos latet: manet tñ qđ cur dixerit dñs
de hoĩe morituro. ⌊Sic eũ vo. manẽ donec veniaꝫ.⌋ Jllđ ẽt
mouet ad q̃rẽdũ: cur ioãnẽ plus dilexerit dñs: cũ ipꝫ dñm
Melior ẽ ꝗ plus diligit chřꝫ: felicior vo qui plus diligitur a chřiſto.
plus dilexerit petr'. Q̃tũ ipſe ſapio: melior eſt ꝗ plus dili-
git chřꝫ: felicior eſt vo quẽ plus diligit chřs: facile r̃nderiꝫ:
ſi iuſtitiã liberatoris nři queadmodũ defenderẽ ꝓuiderẽ.
Aggrediar igiꝫ de ſoluẽda q̃ñe tã igẽti duas vitas ſibi di-
uinit' ꝓdicatas nouit eccl'ia: quaꝝ vna ẽ in fide: altera in
ſpe. Jſta ſignata eſt ꝑ apl'ꝫ petrũ ꝑꝫ apl'at' ſui ꝓmatũ. Jlla
ꝑ Joãnẽ: iđ huic di. ⌊Sequere me⌋ ꝑ imitationẽ. ſ. ꝑferẽdi
tꝑalia mala: de illo vo di. ⌊Sic eũ vo. ma. do. ve.⌋ q. d. ⌊Tu
Due vite ſignate ꝑ petrum et ioãnẽ.
me ſeq̃re⌋ per imitationẽ ꝑferẽdi tꝑalia mala: ille maneat
donec ſempiterna venio redditur' bõa: qđ apti' dici ꝑt ꝑ-
fecta me ſeq̃ꝫ actio iforata mee paſſiõis exẽplo. Jncboata
E vo ꝯtẽplatio maneat dõec venio: ꝑficiẽda cuꝫ venero. Qđ
nõ ſic itelligẽdũ eſt. q̃ſi dixerit remanẽ: vl' ꝑmanẽ: ſꝫ expe-
ctare: qꝛ qđ ꝑ eũ ſignaꝫ: cũ venerit chřs iplebiꝫ. Jn hac ãt
actiua vita q̃to magis chřꝫ diligim': tãto facili' liberamur a
malo: at ipſe nos min' diligit q̃les nos ſum': ꝛ hic iđ libat'
ne ſꝑ tales ſim': ibi vo ãpli' nos diligit: qꝛ qđ ei diſpliceat:
ꝛ qđ a nob̃ auferat nõ hẽbim'. Amet ꝫ euꝫ petr': vt ab iſta
mortalitate liberemur. ameꝫ ab eo ioãnes: vt in illa imor-
talitate fruemur. Cur ꝫ ioãnes min' eũ diligebat q̃ petr' ſi
eã vitã ſignabat: in q̃ eſt mľto ãpli' diligẽdus: niſi qꝛ ꝑpea
dcm̃ eſt. ⌊Uolo eũ manẽ.⌋ i. expectare. ⌊Donec veniaꝫ⌋ q̃ſi
ꝛ ipꝫ amorẽ: ꝗ tũc multo amplior erit nõduꝫ habemus: ſꝫ
expectam' futurũ: vt dũ ipſe venerit hẽam'. Hoc ꝫ per pe-
truꝫ ſignatũ eſt plus amantẽ: ſꝫ min' amatũ: qꝛ minus nos
amat chřs miſeros q̃ btõs: veritatis aũt ꝯtẽplationẽ q̃lis
tũc futura eſt min' amam': qꝛ nũc nõdum nouim' nec ha-
bem'. Nemo tñ iſtos iſignes apl'os ſepet: ꝛ in eo qđ ſigna-
bat petr' ambo erãt: ꝛ in eo qđ ſignabat ioãnes ambo fu-
F. turi erãt. GLO. Uel al'r. ⌊Sic eum volo manere.⌋ i. nolo
eũ ꝑ martyriũ ꝯſũmare: ſꝫ expectare eũ in placidã abſolu-
tionẽ carnis ſue: qꝛ ego veniẽs recipiã eũ in eterna beatitu-
dine. THEO. Uel al'r. Totũ in ħ ꝙ diꝫ dñs petro. ⌊Se-
quere me⌋ cunctoꝝ fideliũ ꝓlaturã ei iſtituit. Simul aũt ꝛ
ſequi itelligas hic imitationẽ in cũctis ꝛ v̈bis ꝛ opib': oſtẽ-
dit ẽt affectionẽ ad ipm: qꝛ ꝗ nob̃ aſtrictiores ſũt: hos ſequi
nos volum'. CHRY. Si vo dixerit qs: qual'r igiꝫ iaco-
Petr' eſt ꝓla' orb terraꝝ.
bus thronũ aſſũpſit hierľymoꝝ: Jllđ vtiqꝫ dicã: qꝛ petrũ
orbis terraꝝ itronizauit magr̃ꝫ. Seq̃ꝫ. ⌊Cõuerſus petr' vi-
dit illũ diſcipuluꝫ ꝛc̃.⌋ Nõ ſine cã recolit illã accubationẽ:
ſed vt oſtẽdat q̃tã petr' habebat fiduciã poſt negationẽ.
Qui. n. in cena nõ audebat iterrogare: ſꝫ ioãni iterrogatio-
neꝫ cõmiſit: huic ꝛ ꝓpoſitura fratrũ credita eſt: ꝛ nõ ſolum
nõ cõmittit alteri iterrogare q̃ ad ipꝫ ꝑtinẽt: ſꝫ de reliq̃ ipſe
pro alijs magr̃ꝫ iterrogat. Quia igiꝫ magna ei predixerat
dñs ꝛ orbẽ terraꝝ cõmiſſerat: ꝛ martyriũ prenũtiauerat: ꝛ
amorẽ ꝓſtat' eſt ampliorẽ: volẽs ꝛ ioãnẽ cõicatorẽ acci-
pere dixit. ⌊Hic ãt qđ⌋ q̃ſi diceret: Nõne eadẽ nobiſcũ ve-
G niet via? Ualde. n. ioãnẽ amabat petr': ꝛ ꝑ euãgeliũ oñdiꝫ
eoꝝ colligatio: ꝛ in actib' apl'oꝝ. Sic igiꝫ nũc viceꝫ reddit
petr' ioãni. Eſtimãs aũt eũ velle iterrogare de ſeipſo: nec
Actu.3. audet: ꝛ ipſe pro eo ſuſcipit iterrogationẽ. Quia vo debe-
hãt orbis terraꝝ ꝓcurationẽ accipe: nec oportebat eos de-
reliq̃ ſibiuuicẽ eẽ ꝯiũctos: qđ eẽt dãnuꝫ orbi terraꝝ: ꝑpea
dñs dicit ꝓm lr̃aꝫ grecã. ⌊Sic eũ volo manẽ donec veniã:
qđ ad te: tu me ſequere.⌋ q. d. Opus tibi cõmiſſuꝫ attẽde ꝛ
ꝑfice: hunc vo ſi voluero manere hic qđ ad te? THEO. H
Quod vo di cũ venero: qdam ſic intellexerũt: ac ſi diceret.
Quouſqꝫ ꝯ iudeos q me crucifixerũt: veniã ꝑcutiens illos
baculo romanoꝝ. Auũt. n. hũc apl'ꝫ vſqꝫ ad veſpaſiani tpa
cũ hierl'm capiẽda erat in locis illis ꝯſiſtatũ. Uel diꝫ. ⌊Duꝫ
Podicat orbis ẽ petrus.
venero.⌋ i. dũ hũc volẽs dirigã ad ꝓdicãdũ: te nãqꝫ nũc di-
rigo ad orbis pontificatũ: ꝛ in ħ ſeq̃re me: ipſe vo maneat
hic donec ꝛ eũ educã ſicut te. CHRY. Deide euãgeliſta
diſcipuloꝝ opionẽ ponit ꝛ corrigit: vt ſupra dictũ eſt.

Tex. 6.
¶ Hic eſt diſcipulus ille ꝗ teſtimoniũ perhibet
de his: ꝛ ſcripſit hec. Et ſcimus qꝛ veꝝ eſt teſti-
moniũ ei'. Sunt aũt ꝛ alia multa q̃ fecit ieſus:
que ſi ſcribanꝫ per ſingula: nec ipſum arbitror
mũduꝫ cape poſſe eos qui ſcribẽdi ſunt libros.

A ¶ CHRY. Quia ex multa certitudine ſcripſit ioãnes: nõ
refutat ſuiipſi' teſtimoniũ in mediũ ferre. Uñ dicit. ⌊Hic
eſt diſcipulus ille ꝗ teſtimoniũ ꝑhibet de his.⌋ Cõſuetudo
eniꝫ eſt: cũ valde vera dicam' nřm teſtimoniũ nõ denega-
re: ꝛ mľto magis ille ꝗ ſpũſcõ ſcribebat. Uñ ꝛ alij apl'i di-
cebãt. Nos ſumus teſtes hoꝝ. Seq̃ꝫ. ⌊Et ſcripſit hec.⌋ Qꝛ Actu. 2.
ipſe ſolus diꝫ: qꝛ poſterior ad ſcribẽdũ venit chřo monẽte.
Uñ ꝛ frequẽter oñdit chřĩ ad ſe amorẽ: occulte iſinuãs cãꝫ
ex q̃ ad ſcribẽdũ ꝓceſſit: ꝛ fidedignũ faciẽs hunc ſmonẽ a
ſua dignitate. Seq̃ꝫ. ⌊Et ſcim': qꝛ veꝝ eſt teſtimoniuꝫ ei'.⌋
Oibus. n. aderat: ꝛ neqꝫ cũ crucifigereꝫ defuit: ꝛ mr̃ ei cõ-
Priuilegia ſci ioãnis apli et euãgeliſte
miſſa eſt: q̃ ſunt ſigna amoris: ꝛ ꝙ cuꝫ certitudine ſciat oĩa.
Et ſi aliq nõ credãt: iducanꝫ ad credẽduꝫ ex ħ qđ ſubdiꝫ.
⌊Sũt aũt ꝛ alia multa q̃ fecit ieſus.⌋ Uñ manifeſtũ eſt ꝙ
nequaq̃ ſcripſi: vt chřo g̃ram ꝓſtarẽ: cũ tot exitib' non tot
ſcripſeriꝫ quot ceteri: ſꝫ hoꝝ pl'ra reliq ꝯtumelias ꝛ ꝯuitia
in mediũ ꝓponẽs. Euꝫ ãt ꝗ ad gl'iã alteri' ſcribit: opꝫ econ-
trario ea q̃ ſunt exprobabiliora tacẽ: que vo ſũt clara ꝓpo-
nere. AVG. Qđ aũt ſubdit. ⌊Que ſi ſcri. ꝑ ſin. nec ipſum
B arbi. mũ. cape poſ. eos ꝗ ſcribẽdi ſunt libros.⌋ Non ſpatio
locoꝝ credẽduꝫ eſt mũduꝫ cape nõ poſſe: ſꝫ capacitate le-
gentiũ cõprehẽdi nõ poſſe: q̃uis ſalua rerum fide plerũqꝫ
v̈ba excedere videanꝫ fidẽ qđ nõ fit qꝛ aliqđ qđ erat ob-
ſcurũ vel dubiũ exponiꝫ: ſꝫ qꝛ id qđ apertũ eſt vel augeꝫ
vel extenuaꝫ: nec tñ a tramite ſignificãde veritatis erraꝫ:
qꝛ ſic v̈ba reꝫ que indicaꝫ excedũt: vt volũtas loquentis
nec fallentis appeat: hũc loquẽdi modũ greco noĩe hyper-
boleꝫ vocãt: ꝗ modus ſic̃ in ħ loco: ita in nõnullis alijs di-
uinis lr̃is inueniꝫ. CHRY. Uel ħ referẽduꝫ eſt ad eius
potẽtiã qui faciebat v̈tutẽ. Sicut. n. nobis facile eſt loqui
ita ꝛ illi: ꝛ multo facili' facere que volebat: qꝛ ipſe eſt ſuꝑ
oĩa deus benedictus in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Sanctiſſimi Thome Aquinatis de ordine fratrũ predi-
catoꝝ doctoris Angelici ꝛ clariſſimi in continuã explana-
tionẽ ſctõꝝ quatuor euãgeliſtaꝝ iuſſu beatiſſimi pontifi-
cis dñi Urbani. ꝑꝑ. q̃rti a ſe editã: Cathena aurea nuperri-
me nũcupata: per venerabilẽ p̃rẽꝫ fratrẽ Albertũ caſtella-
nuꝫ Uenetũ eiuſdem ordinis: infinitis mẽdis purgata: cuꝫ
ſummarijs marginalib' ꝛ auctatib' diuine ſcripture in ea
adductis q̃b' habeanꝫ locis quotatis: cũ tabula ſeu repto-
rio iſigni nũq̃ hacten' ipreſſo: a ſe edito. Uenetijs mãdato
ꝛ expẽſis hẽduꝫ nobilis viri quõdã dñi Octauiani Scoti
Modoetiẽſis: ſocioꝝũqꝫ: ãno ſalut. 1521. die. 13. Nouẽbris
diligẽtiſſime ipreſſa: regnãte ſereniſſimo ꝓncipe dño An-
tonio Grimano iclyto Uenetiaꝝ duce: feliciter explicit.

¶ Tabula Euāgelioꝝ totius anni. Scdm ritum Romane curie. Incipit dominicale ⁊ feriale.

Dominica prima de aduentu.
Erūt ſigna in ſole ⁊ luna. vſqȝ ibi. Uerba aūt mea nō trāſibūt. Luc. cap. 21. fol. 226.

¶ Dominica ſecunda de aduentu.
Cū audiſſet ioānes in vinculis. vſqȝ ibi. Qui ꝑparabit viam tuam ante te. Mattbei. 11. fol. 47.

¶ Dominica tertia de aduentu.
Miſerunt iudei ab bieroſolymis. vſqȝ ibi. Ubi erat Joānes baptiȝans. Joānis primo. fol. 245.

¶ Feria quarta quatuor temporū de aduentu.
Miſſus eſt angelus gabriel. vſqȝ ibi. Fiat mibi ſm verbū tuū. Luce primo capitulo. fol. 154.

¶ Feria ſexta quatuor temporum de aduentu.
Exurgēs maria abyt in mōtana. vſqȝ ibi. Et exultauit ſpiritus meus in deo ſalutari meo. Luce ꝑmo. fol. 155.

¶ Sabbato quatuor temporum in aduentu.
Anno quintodecimo imperij tyberij ceſaris. vſqȝ ibi. Et videbit omnis caro ſalutare dei. Luce 3. fol. 163.

¶ Dñica 4ª de aduētu. Anno 15mo. vtſ. ſabbato ꝑcedēti.

¶ In vigilia natiuitatis domini.
Cū eēt deſpōſata mater ieſu. vſqȝ ibi. Ipſe enim ſaluū faciet pplm a peccatis eoꝝ. Mattbei caplo ꝑmo. fol. 5.

¶ In natiuitate domini In prima miſſa.
Exijt edictū a ceſare. vſqȝ ibi. Et in terra pax bōibus bone volūtatis. Luce caplo 2. fol. 158.

¶ In natiuitate domini In ſecūda miſſa.
Paſtores loquebantur. vſqȝ ibi. Sicut dictum eſt ad illos. Luce capitulo ſecundo. fol. 159.

¶ In natiuitate domini In tertia miſſa.
In principio erat verbū. vſqȝ ibi. A patre plenum gratie ⁊ veritatis. Joānis caplo primo. fol. 241.

¶ In feſto ſancti ſtepbani protbomartyris.
Dicebat ieſus turbis iudeorū ⁊ principibus ſacerdotum. Ecce ego mitto. vſqȝ. Bñdictus qui venit in nomine domini. Mattbei caplo 23. fol. 90.

¶ In ſancti Joānis apoſtoli ⁊ euangeliſte.
Dixit ieſus petro ſequere me. vſqȝ. Et ſcimus qꝛ verū eſt teſtimonium eius. Joānis 20° caplo. fol. 313.

¶ In feſto Innocētū. Angelus dñi apparuit in ſomnis Joſepb. vſqȝ. Et noluit ꝯſolari: qꝛ nō ſunt. Mat. 2° ca. fol. 10.

¶ In ſancti tbome epi ⁊ martyris. Ego ſum paſtor bonus. vſqȝ. Et fiet vnū ouile ⁊ vnus paſtor. Joānis 10. fol. 281.

¶ Dominica infra octauam natiuitatis domini.
Erat ioſepb ⁊ maria mirātes ſuper bis. vſqȝ. Et gratia dei erat cum illo. Luce 2. fol. 161.

¶ In ſci ſylueſtri pape. Sint lūbi. Quere i cōi vni' cō. pōti.

¶ In octaua natiuitatis dñi. Poſtq̄ cōſummati ſunt dies. vſqȝ. In vtero cōciperet'. Luce 2° cap. fol. 159.

¶ In vigilia Epipbie. Defuncto berode: ecce angelus. vſqȝ. Qm̄ naȝareus vocabitur. Matth. 2° caplo. fol. 11.

¶ In Epipbania. Cū natus eſſet. vſqȝ. Reuerſi ſunt in regionem ſuam. Matth. 2° caplo. fol. 7.

¶ Dñica infra octauā epipbie. Cū factus eēt ieſus annoꝝ. vſqȝ. Apud deum ⁊ bōies. Luce 2° caplo. fol. 162.

¶ In octaua Epipbanie. Uidit ioānes ieſuȝ. vſqȝ. Quia bic eſt filius dei. Joānis primo caplo. fol. 245.

¶ Dñica 2ª poſt epipbias. Nuptie facte ſunt. vſqȝ. Et crediderūt in eum diſcipuli eius. Joā. 2° caplo. fol. 149.

¶ Dñica 3ª poſt epipbiam. Cum deſcēdiſſet ieſus de mōte. vſqȝ. Et ſanat' eſt puer in illa bora. Matth. 8° ca. fol. 35.

¶ Dñica 4ª poſt epipbias. Aſcēdēte ieſu in nauiculā. vſqȝ. Uenti ⁊ mare obediunt ei. Matth. 8° caplo. fol. 37.

¶ Dñica 5ª poſt epi. Sile eſt regnū celoꝝ bōi qui ſeminauit. vſqȝ. Cōgregate in borreum meū. Matth. 13. fol. 57.

¶ Dñica in ſeptuageſima. Sile eſt regnū celoꝝ bōi patrifamilias q exijt. vſqȝ. Pauci vo electi. Matth. 20. fol. 77.

¶ Dñica in ſexageſima. Cū turba plurima ꝯueniret. vſqȝ. Et fructum afferunt in patiētia. Luce 8° cap. fol. 181.

¶ Dñica in qnqȝgeſima. Aſſūpſit ieſus. xij. diſcipulos. vſqȝ. Et oīs plebs vt vidit dedit laudē deo. Lu. 18° ca. fol. 219.

¶ Feria 4ª cinerum. Cum ieiunatis. vſqȝ. Ibi eſt ⁊ cor tuū. Mattbei 6° capitulo. fol. 28.

¶ Feria 5ª. Cū introiſſet ieſus capbarnaum. vſqȝ. Et ſanatus eſt puer in illa bora. Matth. 8° caplo. fol. 35.

¶ Feria 6ª. Audiſtis qꝛ dictū eſt antiqȝ diliges px'm. vſqȝ. Et pr̄ tu' qui videt in abſcōdito reddet tibi. Mat. 5. fol. 24.

¶ Sabbato. Cū ſero eēt factū erat nauis. vſqȝ. Et quotquot tāgebāt eū ſalui fiebāt. Marci 6° caplo. fol. 127.

¶ Dñica pª in 40me. Duct' eſt ieſus in deſtū a ſpū. vſqȝ. Et ecce angeli acceſſerūt ⁊ miniſtrabāt ei. Mat. 4. fol. 14.

¶ Feria 2ª. Cū venerit filius bōis in maieſtate. vſqȝ. Juſti aūt in vitam eternam. Matth. 25° cap. fol. 98.

¶ Feria 3ª. Cum itraſſet ieſus bierlymā. vſqȝ. Ibiqȝ docebat eos de regno dei. Mattbei 21° caplo. fol. 81.

¶ Feria 4ª. Magiſter volumus a te ſignum videre. vſqȝ. Ipſe meus frater ⁊ ſoror ⁊ mr̄ eſt. Matth. 12. fol. 53.

¶ Feria 5ª. Egreſſus ieſus ſeceſſit in partes tyri. vſqȝ. Et ſanata eſt filia eius ex illa bora. Matth. 15° ca. fol. 64.

¶ Feria 6ª. Erat dies feſtus iudeorū. vſqȝ. Quia ieſus eſſet qui fecit eum ſanū. Joā. 5° caplo. fol. 259.

¶ Sabbato. Et dñica 2ª quadrageſime. Aſſumpſit ieſus petrum ⁊c. vſqȝ. Donec filius bominis a mortuis reſurgat. Mattbei 17° caplo. fol. 68.

¶ Feria 2ª. Ego vado ⁊ queritis me. vſqȝ. Que placita ſunt ei facio ſemper. Joā. 8° caplo. fol. 224.

¶ Feria 3ª. Super catbedram moyſi. vſqȝ. Et qui ſe bumiliat exaltabitur. Matth. 23° cap. fol. 87.

¶ Feria 4ª. Aſcēdēs ieſus bierlymā aſſumpſit. vſqȝ. Et dare aiaȝ ſuā redēptionē pro multis. Matth. 20° ca. fol. 78.

¶ Feria 5ª. Domo quidam erat diues. vſqȝ. Reſurrexerit credēt. Luce 6° caplo. fol. 213.

¶ Feria 6ª. Hō qdaȝ erat pr̄famſlias qui plātauit vineam. vſqȝ. Sicut ꝓpbam eū bēbāt. Matth. 21° ca. fol. 83.

¶ Sabbato. Hō qdaȝ babuit duos filios. vſqȝ. Perierat ⁊ inuentus eſt. Luce 15° caplo. fol. 209.

¶ Dñica 3ª in 40me. Erat ieſus eyciēs demoniū. vſqȝ. Beati qui audiūt vbū dei ⁊ cuſtodiūt illd. Luc. 11° ca. fol. 195.

¶ Fer. 2ª. Dixerūt pbariſei ad ieſuȝ. Quāta audiuim'. vſqȝ. Ipſe aūt trāſiēs p mediū illoꝝ ibat. Luc. 4° ca. fol. 168.

¶ Feria 3ª. Reſpiciens ieſus in diſcipulos ſuos: dixit ſimoni petro. Si peccauerit. vſqȝ. ſed ſeptuagies ſeptiēs. Mattbei 18° capitulo. fol. 72.

¶ Feria 4ª. Acceſſerūt ad ieſuȝ ab bierlymis ſcribe. vſqȝ. Mādūcare nō coinqnat bōiem. Matth. 15° cap. fol. 63.

¶ Feria 5ª. Surgens ieſus de ſynagoga. vſqȝ. Et erat predicans in ſynagogis galilee. Luce 4° caplo. fol. 169.

¶ Feria 6ª. Uenit ieſus in ciuitatem ſamarie que di ſicar. vſqȝ. Quia bic eſt vere ſaluator mūdi. Jo. 4° ca. fol. 255.

¶ Sabbato. Perrexit ieſus in mōteȝ oliueti. vſqȝ. Uade ⁊ iam amplius noli peccare. Joā. 8° caplo. fol. 272.

¶ Dñica 4ª in 4me. Abyt ieſus trās mare galilee. vſqȝ. Quia b eſt vere ꝓpba q vēturus eſt in mūdū. Jo. 6° c. fol. 264.

¶ Feria 2ª. Prope erat paſcba iudeorum ⁊ aſcendit ieſus. vſqȝ. Ipſe. n. ſciebat qd eſſet in bōie. Joā. 2° ca. fol. 250.

¶ Feria 3ª. Jam die feſto mediāte. vſqȝ. De turba aūt multi crediderūt in eum. Joā. 7° caplo. fol. 270.

¶ Feria 4ª. Preteriēs ieſus vidit bōiem cecū. vſqȝ. Et procidens adorauit eum. Joā. 9° caplo. fol. 278.

¶ Feria 5ª. Ibat iesus in ciuitatē que vocat̃ naym. vsqꝫ. Et qꝛ deus visitauit plebē suā. Luce 9° caplo. fol.177.

¶ Feria 6ª. Erat qdam languens laçarus. vsqꝫ. Et viderāt que fecit iesus: crediderūt in eum. Joā. 11° ca. fol.283.

¶ Sabbato. Ego sum lux mūdi. vsqꝫ. Et nemo appꝛbendit euꝫ: qꝛ nōdū venerat hoꝛa eius. Joā. 8° ca. fol.273.

¶ Dñica de passione. Quis ex vob arguet me de pctō. vsqꝫ. Jesus aūt abscōdit se: ꝛ exiuit de tēplo. Jo. 8°. c. fol.276.

¶ Feria 2ª. Miserūt principes ꝛ pharisei ministros. vsqꝫ. Quē accepturi erāt credētes in euꝫ. Joā. 7° ca. fol.271.

¶ Feria 3ª. Ambulabat iesus in galileā. vsqꝫ. Nemo tñ palaꝫ loquebat̃ de illo pp metū iudeoꝝ. Jo. 7° ca. fol.269.

¶ Feria 4ª. Facta sunt encenia. vsqꝫ. Quia in me est pater ꝛ ego in patre. Joā. 10° caplo. fol.282.

¶ Feria 5ª. Rogabat iesum quidam phariseus vt manducaret cum illo. vsqꝫ. Fides tua te saluam fecit: vade in pace. Luce 7° capitulo. fol.179.

¶ Feria 6ª. Collegerunt pōtifices ꝛ pharisei ꝯsiliū. vsqꝫ. Et ibi moꝛabat̃ cum discipulis suis. Joā. 11° ca. fol.285.

¶ Sabbato. Cogitauerūt pncipes sacerdotū. vsqꝫ. Hec locut⁹ est iesus: ꝛ abijt ꝛ abscōdit se ab eis. Jo. 12° c. fol.286.

¶ Dñica in ramis palmaꝝ ad bñdictionē palmaꝝ. Cū appropinquasset iesus hierl'ymis. vsqꝫ. Osanna filio Dauid bñdict⁹ qui venit in noīe dñi. Matth. 21° cap. fol.80.

¶ Dñica in palmis ad missam. Scitis qꝛ post biduū. vsqꝫ. Signātes lapidē cum custodib⁹. Matth. 26° ca. fol.99.

¶ Feria 2ª. Ante sex dies pasche venit iesus bethaniam. vsqꝫ. Sed vt laçarum viderēt: quem suscitauit a mortuis. Joānis 12° capitulo. fol.286.

¶ Feria 3ª. Erat pascha ꝛ açima. vsqꝫ. Et aduoluit lapideꝫ ad ostium monumēti. Marci 14° caplo. fol.143.

¶ Feria 4ª. Appropinquabat aūt dies festus. vsqꝫ. In quo nunꝙ qsꝗ positus fuerat. Luce 22° ca. fol.228.

¶ Feria 5ª. Ante diem festū pasche. vsqꝫ. Ut quēadmoduꝫ ego feci vobis: ita ꝛ vos faciatis. Joā. 13° ca. fol.288.

¶ Feria 6ª. Egressus est iesus cum discipulis suis trans torrentem cedron. vsqꝫ. Quia iuxta erat monumētum posuerunt iesum. Joā. 18° caplo. fol.303.

¶ Sabbato pasche. Uespe aūt sabbati. vsqꝫ. Ibi euꝫ videbitis: ecce predixi vobis. Matth. 28° cap. fol.112.

¶ Dominica resurrectionis domini. Maria magdalene ꝛ maria iacobi. vsqꝫ. Ibi eum videbitis sicut dixi vobis. Marci 16° capitulo. fol.150.

¶ Feria 2ª. Duo ex discipulis iesu. vsqꝫ. Et quō cognouerūt eum in fractione panis. Luce 24° cap. fol.236.

¶ Feria 3ª. Stetit iesus in medio discipuloꝛum suoꝛum: et dixit illis. vsqꝫ. In remissionem peccatoꝛuꝫ in omnes gentes. Luce 24° caplo. fol.238.

¶ Feria 4ª. Manifestauit se iteruꝫ iesus. vsqꝫ. Cum surrexisset a moꝛtuis. Joā. 21° cap. fol.311.

¶ Feria 5ª. Maria stabat ad monumētū foris. vsqꝫ. Quia vidi dñm: ꝛ hec dixit mihi. Joā. 20° ca. fol.310.

¶ Feria 6ª. Undecim discipuli abierūt in galileā. vsqꝫ. Omnibus dieb⁹. vsqꝫ. Ad ꝯsūmationē scli. Mat. 28° ca. fol.113.

¶ Sabbato in albis. Una sabbati maria magdalene. vsqꝫ. Quia opoꝛtebat eū a moꝛtuis resurgē. Jo. 20° ca. fol.309.

¶ Dominica in octaua pasche. Cum esset sero die illa vna sabbatoꝛum. vsqꝫ. Et vt credentes vitam habeatis in nomine eius. Joā. 20° capitulo. fol.310.

¶ Dñica 2ª post pascha. Ego suꝫ pastoꝛ bonus. vsqꝫ. Et fiet vnum ouile ꝛ vnus pastoꝛ. Joā. 10° cap. fol.281.

¶ Dñica 3ª. Modicuꝫ ꝛ iam nō videbitis me. vsqꝫ. Et gaudium vestrū nemo tollet a vobis. Joā. 16° ca. fol.300.

¶ Dñica 4ª. Uado ad eū qui me misit. vsqꝫ. Quia de meo accipiet ꝛ annūtiabit vobis. Joā. 16° cap. fol.298.

¶ Dñica 5ª. Amē amē dico vobis: si qd petieritis. vsqꝫ. In hoc credimus: qꝛ a deo existi. Joā. 16° cap. fol.300.

¶ In letanijs maioꝛib⁹. Quis vestrū hebit amicū. vsqꝫ. Dabit spūm bonū petētibus se. Luce 11° ca. fol.194.

¶ In vigilia ascensionis. Subleuatis iesus oculis. vsqꝫ. Et ego ad te venio. Joā. 17° caplo. fol.301.

¶ In festo ascēsionis. Recūbētib⁹ vndeciꝫ discipulis. vsqꝫ. Sermonē ꝯfirmāte seqntib⁹ signis. Mar. 16° ca. fol.151.

¶ Dñica ifra octauā ascēsionis. Cū venerit paraclit⁹. vsqꝫ. Reminiscamini: qꝛ ego dixi vobis. Joā. 15° ca. fol.297.

¶ In vigilia pēthecostes. Si diligitis me mādata mea seruate. vsqꝫ. Et manifestabo ei meipm. Joā. 14° c. fol.294.

¶ In die pēth. Siqs diligit me smonē meū seruabit. vsqꝫ. Et sic mādatū dedit mihi pr̃ sic facio. Jo. 14° ca. fol.294.

¶ Feria 2ª. Sic deus dilexit. vsqꝫ. Quia in deo sunt facta. Joānis 3° capitulo. fol.253.

¶ Feria 3ª. Amē amē dico vob: qui nō intrat. vsqꝫ. Ego veni vt vitā habeāt ꝛ abūdātius habeāt. Jo. 10° ca. fol.280.

¶ Feria 4ª. Nemo pōt venire ad me. vsqꝫ. Et panis queꝫ ego dabo caro mea est pro mūdi vita. Jo. 6° ca. fol.267.

¶ Feria 5ª. Cōuocatis iesus duodecim aplis. vsqꝫ. Euangelizātes ꝛ curātes vbiqꝫ. Luce 9° ca. fol.184.

¶ Feria 6ª. Factuꝫ est in vna dierum. vsqꝫ. Quia vidimus mirabilia hodie. Luce 5° ca. fol.171.

¶ Sabbato surgens iesus de synagoga. vsqꝫ. Et erat predicans in synagogis galilee. Luce 4° cap. fol.171.

¶ In festo trinitatis. Cuꝫ venerit paraclit⁹. vsqꝫ. Quia ego dixi vobis. Joā. 15° cap. fol.297.

¶ Dñica pª post pēthec. Estote misericoꝛdes. vsqꝫ. Ut educas festucam de oculo fris tui. Luce 6° ca. fol.175.

¶ In festo coꝛpis chři. Caro mea vere est cibus. vsqꝫ. Qui māducat hūc panē viuet in eternū. Jo. 6° ca. fol.268.

¶ Dñica 2ª pº pēth. Hō qdā fec̃ cenā magnaꝫ. vsqꝫ. Nemo viroꝝ illoꝝ q vocati sūt gustabit cenā meā. Lu. 14°. 207.

¶ Dñica 3ª. Erāt appropinquātes ad iesuꝫ publicani. vsqꝫ. Sup vno petōre pniaꝫ agēte. Luce 15° ca. fol.208.

¶ Dñica 4ª. Cum turbe irruerent in iesum. vsqꝫ. Relictis oībus secuti sunt eum. Luce 5° ca. fol.170.

¶ Dñica 5ª. Amē dico vobis nisi abūdauerit. vsqꝫ. Et tunc veniēs offeres munus tuū. Matthei 5° ca. fol.21.

¶ Dñica 6ª. Cum turba multa eēt cū iesu. vsqꝫ. Quasi quatuoꝛ milia ꝛ dimisit eos. Marci 8° cap. fol.129.

¶ Dñica 7ª. Attēdite a falsis pphetis. vsqꝫ. Ipse intrabit in regnum celoꝛum. Matthei 7° ca. fol.33.

¶ Dñica 8ª. Hō qdā erat diues qui habebat villicum. vsqꝫ. Recipiāt vos in eterna tabnacula. Luc. 16° cap. fol.211.

¶ Dñica 9ª. Cū appropinquaret iesus hierl'm. vsqꝫ. Et erat docēs quotidie in tēplo dei. Luce 19° ca. fol.222.

¶ Dñica 10ª. Dixit iesus ad quosdam qui in se. vsqꝫ. Qui se humiliat exaltabit̃. Luce 18° ca. fol.217.

¶ Dñica 11ª. Exiēs iesus de finibus tyri. vsqꝫ. Et surdos fecit audire: ꝛ mutos loqui. Marci 7° ca. fol.129.

¶ Dñica 12ª. Beati oculi qui vidēt que vos videtis. vsqꝫ. Uade ꝛ tu fac silr. Luce 10° ca. fol.192.

¶ Dñica 13ª. Cum iret iesus in hierl'm: trāsibat. vsqꝫ. Quia fides tua te saluum fecit. Luce 17° cap. fol.215.

¶ Dñica 14ª. Nemo pōt duobus dñis seruire. vsqꝫ. Et hec oia adijcient̃ vobis. Matthei 6° cap. fol.29.

¶ Dñica 15ª. Ibat iesus in ciuitateꝫ que vocat̃ naym. vsqꝫ. Et qꝛ deus visitauit plebem suā. Luc. 7° ca. fol.177.

¶ Dñica 16ª. Cum intraret iesus in domū cuiusdā pncipis. vsqꝫ. Et qui se humiliat exaltabit̃. Luc. 14° ca. fol.206.

¶ Dñica 17ª. Accesserunt ad iesum pharisei ꝛ interrogauit eum. vsqꝫ. Neqꝫ ausus fuit quisꝗ ex illa die amplius euꝫ interrogare. Matthei 22° cap. fol.86.

¶ Feria 4ª

¶ Feria 4ª quattuor tempoꝝ. Reſpõdens vnus de turba dixit ad ieſuꝫ. vſqꝫ. Hoc genus in nullo poteſt exire niſi in oratione ꝛ ieiunio. Marci 9º. fol. 132.

¶ Feria 6ª quattuor tempoꝝ. Rogabat ieſum quidaꝫ pha- riſeus. vſqꝫ. Uade in pace. Luce 7º. fol. 179.

¶ Sabbato. Dicebat ieſus turbis ſimilitudinem hanc. Ar- borem fici. vſqꝫ. Gaudebat in vniuerſis que glioſe fiebant ab eo. Luce 13º. fol. 204.

¶ Dñica 18ª. Aſcendẽs ieſus in naviculã trãſfretauit. vſqꝫ. Qui dedit prãtem talẽ hoībus. Matth. 9º. fol. 39.

¶ Dominica 19ª. Simile factum eſt regnum celorum ho- mini regi: qui fecit nuptias. vſqꝫ. Multi enim ſunt vocati pauci vo electi. Matthei 22º. fol. 84.

¶ Dominica 20ª. Erat qdam regulus. vſqꝫ. Et credidit ipſe ꝛ domus eius tota. Joãnis 4º. fol. 259.

¶ Dominica 21ª. Simile eſt regnuꝫ celorum homini regi: qui voluit rationeꝫ ponere. vſqꝫ. Unuſquiſqꝫ fratri ſuo de cordibus veſtris. Matthei 18º. fol. 73.

¶ Dominica 22ª. Abeuntes phariſei cõſilium inierũt. vſqꝫ. Et que ſunt dei deo. Matthei 22º. fol. 85.

¶ Dñica 23ª. Loquẽte ieſu ad turbas: ecce princeps. vſqꝫ. Et exijt fama hec in vniuſaꝫ terrã illã. Matth 9º. fol. 40.

¶ Dñica 24ª. Cum videritis abominatiõeꝫ deſolationis. vſqꝫ. Uerba aũt mea nõ ꝑteribũt. Matth. 24º. fol. 92.

¶ Incipit proprium de ſanctis.

In vigilia ſancti Andree apl'i. Stabat ioannes ꝛ ex diſcipulis. vſqꝫ. Aſcendẽtes ꝛ deſcẽden- tes ſupra filium hoīs. Joãnis ꝑmo. fol. 247.

¶ In feſto ſancti Andree. Ambulãs ieſus iuxta mare gali- lee. vſqꝫ. Et patre ſecuti ſunt eum. Matth. 4º. fol. 16.

¶ In feſto ſancti Thome apl'i. Thomas vnus de duode- cim qui dicitur dydymus. vſqꝫ. Beati qui non viderunt et crediderunt. Joãnes 20º. fol. 311.

¶ In purificatione btẽ marie ỽginis. Poſtq̃ impleti ſunt. vſqꝫ. Et gl'iam plebis tue iſrael. Luce 2º. fol. 160.

¶ In annũtiatione ỽginis marie. Miſſus eſt. vſqꝫ. Fm ver- bum tuum. Luce primo. fol. 154.

¶ In ſanctoꝝ apl'orum philippi ꝛ iacobi. Nõ turbetur cor veſtrum. vſqꝫ. Et quodcũqꝫ petieritis patrem in nomine meo hoc faciam. Joãnis 14º. fol. 295.

¶ In inuẽtiõe crucis. Erat ex phariſeis nichodemus. vſqꝫ. Sed habeat vitam eternam. Joãnis 3º. fol. 252.

¶ In vigilia beati Joannis baptiſte. Fuit in dieb⁹ herodis. vſqꝫ. Parare dño plebem ꝑfectam. Luce ꝑ. fol. 152.

¶ In natiuitate Joãnis baptiſte. Heliſabeth impletum eſt tempus pariendi. vſqꝫ. Et fecit redemptionem plebis ſue. Luce primo. fol. 157.

¶ In vigilia apoſtoloꝝ Petri ꝛ Pauli. Simon diligis me plus his. vſqꝫ. Significans qua morte eſſet clarificaturus deum. Joannis 21º. fol. 212.

¶ In feſto apl'oꝝ Petri ꝛ Pauli. Uenit ieſus in partes ce- ſaree philippi. vſqꝫ. Et quodcũqꝫ ſolueris ſuꝑ terram erit ſolutum ꝛ in celis. Matthei 16º. fol. 66.

¶ In viſitatione. Exurgens Maria. vſqꝫ. In deo ſalutari meo. Luce primo. fol. 155.

¶ In octaua apoſtolorum Petri ꝛ Pauli. Juſſit ieſus di- ſcipulos aſcendere in nauiculam. vſqꝫ. Uere filius dei es. Matthei 14º. fol. 62.

¶ In ſcõꝝ martyrũ ſeptẽm fratrũ. ꝛ ſcãꝝ Ruffine marty- ris: ꝛ Secũde ỽginis. Loquẽte ieſu ad turbas: ecce mater. vſqꝫ. Et ſoror ꝛ mater eſt. Matthei 12º. fol. 54.

¶ In feſto ſancte marie magdalene. Rogabat ieſum qdaꝫ phariſeus. vſqꝫ. Uade in pace. Luce 7º. fol. 179.

¶ In feſto ſancti Apollinaris epĩ ꝛ martyris. Facta eſt cõ- tentio inter diſcipulos. vſqꝫ. Et ſedeatis ſuper thronos iu- dicantes duodecim tribus iſrael. Luce 22º. fol. 229.

¶ In feſto ſancti Jacobi apoſtoli. Acceſſit ad ieſum mater filiorum zebedei. vſqꝫ. Sed quibus paratum eſt a patre meo. Matthei 20º. fol. 78.

¶ In feſto trãſfigurationis. Aſſumpſit ieſus petrũ. vſqꝫ. Fi- lius hoīs a mortuis reſurgat. Matthei 17º. fol. 68.

¶ In feſto ſancti Laurentij. Niſi granum frumenti. Que- re in cõmuni vnius martyris.

¶ In vigilia aſſumptionis ỽginis marie. Loquẽte ieſu ad turbas. vſqꝫ. Et cuſtodiunt illud. Luc. 11º. fol. 196.

¶ In aſſumptione ỽginis marie. Intrauit ieſus in quoddã caſtelluꝫ. vſqꝫ. Que nõ auferet ab ea. Luce 10º. fol. 193.

¶ In decollatione ſancti Joãnis baptiſte. Miſit herodes rex ac tenuit Joannem. vſqꝫ. Et poſuerunt illud in monu- mento. Marci 6º. fol. 127.

¶ In natiuitate btẽ ỽginis marie. Liber gñatiõis. vſqꝫ. De qua natus eſt ieſus qui vocat chĩs. Matth. ꝑ. fol. [illegible]

¶ In exaltatione Crucis. Dixit ieſus turbis iudeoꝝ. Nunc iudicium. vſqꝫ. Ut filij lucis ſitis. Joã. 12º. fol. 287.

¶ In vigilia ſancti Matthei apoſtoli ꝛ euangeliſte. Uidit ieſus publicanum nomine leui. vſqꝫ. Sed peccatores ad penitentiam. Luce 5º. fol. 172.

¶ In feſto ſancti Matthei. Uidit ieſus hominem ſedẽtem in theloneo. vſqꝫ. Non enim veni vocare iuſtos ſed pecca- tores. Matthei 9º. fol. 39.

¶ In dedicatione ſancti Michaelis. Acceſſerunt diſcipu- li ad ieſum. vſqꝫ. Uident facieꝫ patris mei qui in celis eſt. Matthei 18º. fol. 71.

¶ In feſto ſancti Franciſci. Confiteor tibi pr̃ dñe celi ꝛ ter- re. vſqꝫ. Et onus meum leue. Matth. 11º. fol. 49.

¶ In vigilia omnium ſanctorũ. Deſcendens ieſus de mon- te ſtetit in loco campeſtri. vſqꝫ. Ecce enim merces veſtra multa eſt in celo. Luce 6º. fol. 174.

¶ In feſto omnium ſanctorum. Uidens ieſus turbas aſcẽ- dit in montem. vſqꝫ. Quoniam merces veſtra copioſa eſt in celis. Matthei 5º. fol. 18.

¶ Incipit Cõmune ſanctorum.

In vigilia vnius apl'i. Hoc eſt ꝑceptum meũ vt di- ligatis inuicem. vſqꝫ. Quodcũqꝫ petieri- tis patrem in noīe meo det vobis. Joã. 15º. fol. 296.

¶ In vigilia pl'imoꝝ apl'oꝝ. Ego ſum vitis vera. vſqꝫ. Qd- cũqꝫ volueritis petetis ꝛ fiet vobis. Joã. 15º. fol. 295.

¶ In natali apl'oruꝫ. Hoc mando vobis: vt diligatis. vſqꝫ. Quia odio habuerunt me gratis. Joã. 15º. fol. 297.

Ecce ego mitto vos. vſqꝫ. Hic ſalu⁹ erit. Mat. 10º. fol. 44.

Dixit ſimon petrus. vſqꝫ. Uitam eternã poſſidebit. Mat- thei 19º. fol. 76.

Deſignauit ieſus. vſqꝫ. Appropinquabit in vos regnum. Luce 10º. fol. 189.

¶ In feſto vni⁹ martyris. Nolite arbitrari: qꝛ venerim pa- cẽ mittẽ. vſqꝫ. Nõ ꝑdet mercedẽ ſuã. Mat. 10º. fol. 46.

Siquis vult venire. vſqꝫ. Uenientem in regno ſuo. Matthei 16º. fol. 68.

Amen amen dico vobis: niſi granuꝫ. vſqꝫ. Qui in celis eſt. Joannis 12º. fol. 287.

Nihil opertum qd nõ reueletur. vſqꝫ. Coram patre meo qui in celis eſt. Matthei 10º. fol. 45.

Siquis venit ad me. vſqꝫ. Quꝫ poſſidet non poteſt meus eſſe diſcipulus. Luce 14º. fol. 207.

¶ In feſto vnius ſancti a paſcha vſqꝫ ad pẽth. Ego ſum vi- tis. vſqꝫ. Et gaudiũ veſtruꝫ impleat. Joã. 15º. fol. 295.

¶ In feſto plurimoꝝ martyrũ. Uidens ieſus turbas. vſqꝫ. Qm̃ merces vr̃a copioſa eſt in celis. Matth. 5º. fol. 18.

Sedēte ieſu ſup mōtem oliueti. vſqꝫ. Qui perſeuerauerit vſqꝫ in finem hic ſaluus erit. Matth. 24°. fol. 91.
Attendite a fermento phariſeoꝝ. vſqꝫ. Confitebit̃ eum coram angelis dei. Luce 12°. fol. 198.
Deſcēdens ieſus de mōte ſtetit in loco cāpeſtri. vſqꝫ. Ecce eniꝫ merces veſtra multa eſt in celo. Luc. 6°. fol. 174.
Ueh vobis qui edificatis. vſqꝫ. Ut accuſarent eum. Luce 11°. fol. 198.
Cum audieritis ꝑlia ꝛ ſeditiones. vſqꝫ. In patientia veſtra poſſidebitis animas veſtras. Luce 21°. fol. 225.
Qui vos audit me audit. vſqꝫ. Quia nomina veſtra ſcripta ſunt in celis. Luce 10°. fol. 191.
Confiteor tibi pater. vſqꝫ. Et onus meum leue. Matthei 11°. fol. 49.
¶ In feſto vniꝰ ꝯfeſſoris pōtificis. Uos eſtis ſal terre. vſqꝫ. Hic magnus vocabit̃ in regno celoꝝ. Matth. 5°. fol. 19.
Uigilate quia neſcitis. vſqꝫ. Super omnia bona ſua cōſtituet eum. Matth. 24°. fol. 95.
Homo quidam peregre. vſqꝫ. Intra in gaudium domini tui. Matth. 25°. fol. 97.
Sint lumbi veſtri precincti. vſqꝫ. Filius hominis veniet. Luce 12°. fol. 201.
Nemo accendit lucernaꝫ. vſqꝫ. Et ſicut lucerna fulgoris illuminabit te. Luce 11°. fol. 197.
Uidete vigilate ꝛ orate. vſqꝫ. Quod aūt vobis dico: omnibus dico vigilate. Marci 13°. fol. 142.
Nolite timere puſillus grex. vſqꝫ. Ubi enim eſt theſaurus tuus ibi ꝛ cor tuum erit. Luce 12°. fol. 201.
Homo quidā nobilis abijt in regionem lōginquam. vſqꝫ. Et qđ videt̃ habere auferet̃ ab eo. Luce 19°. fol. 220.
¶ In feſto vnius ſancti confeſſoris nō pontificis. Uos eſtis ſal terre. Uigilate qꝛ neſcitis. Sint lumbi. Nemo accendit. Uidete vigilate. Nolite timere. Homo quidaꝫ nobilis. Require ſupra in confeſſore pontifice.
Ecce nos reliquimus. Quere in cōmuni apl'orum.
¶ In feſto virginum. Simile eſt regnum celorum theſauro. vſqꝫ. Qui profert de theſauro ſuo noua ꝛ vetera. Matthei 13°. fol. 59.
Simile eſt regnum celoꝝ decem virginibus. vſqꝫ. Uigilate itaqꝫ qꝛ neſcitis diem neqꝫ horā. Matth. 25°. fol. 96.
¶ In anniuerſario dedicationis eccl'ie. Egreſſus ieſus perambulabat hierico. vſqꝫ. Saluum facere quod perierat. Luce 19°. fol. 220.
¶ In cōmemoratione beate virginis marie a paſcha vſqꝫ ad penthecoſten. Stabant iuxta crucem ieſu mater eius. vſqꝫ. Et ex illa hora accepit illam diſcipulus in ſuam. Joannis 19°. fol. 308.
¶ In agēda pro mortuis. Dixit martha ad ieſuꝫ: dn̄e ſi fuiſſes hic. vſqꝫ. Qui in hūc mūdū veniſti. Joā. 11°. fol. 284.
Omne quod dat mihi pater. vſqꝫ. Et ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die. Joā. 6°. fol. 226.
Amen amē dico vobis: quia venit hora. vſqꝫ. Qui ꝟo mala egerunt in reſurrectionem iudicij. Joā. 5°. fol. 262.
Ego ſum panis viuus. vſqꝫ. Et ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die. Joānis 6°. fol. 266.
¶ Pro ſpōſo ꝛ ſpōſa. Acceſſerunt ad ieſum phariſei tentātes eum ꝛ dicētes. Si licet homini. vſqꝫ. Quos ergo deus ꝯiunxit homo non ſeparet. Matth. 19°. fol. 74.

¶ Explicit tabula ſm Curiam.

¶ Incipit tabula Euangeliorum totius anni ſm ordinem fratrum Predicatorum.

DOminica pᵃ in aduētu. Cuꝫ appropinquaſſet. vſqꝫ. Qui venit in noīe dn̄i. Mat. 21°. fol. 80.
¶ Dn̄ica 2ᵃ de aduentu. Erunt ſigna in ſole. vſqꝫ. Non trāſibunt. Luce 21°. fol. 226.
¶ Dominica 3ᵃ. Cum audiſſet ioannes. vſqꝫ. Uiam tuam ante te. Matthei 11°. fol. 47.
¶ Feria 4ᵃ quatuor temporum. Miſſus eſt angelus. vſqꝫ. Secūdum verbum tuum. Luce pmo. fol. 154.
¶ Feria 6ᵃ. Exurgens maria. vſqꝫ. Salutari meo. Luce primo. fol. 155.
¶ Sabbo. Anno 15ᵐᵒ. vſqꝫ. Salutare dei. Luc. 3°. fol. 163.
¶ Dominica 4ᵃ. Miſerunt iudei. vſqꝫ. Joannes baptiȥās. Joannis primo. fol. 245.
¶ In vigilia natiuitatis dn̄i. Cum eſſet deſponſata. vſqꝫ. A peccatis eorum. Matthei primo. fol. 5.
¶ In nocte natiuitatis. Exijt edictum. vſqꝫ. Bone voluntatis. Luce 2°. fol. 156.
¶ In aurora natiuitatis. Paſtores loquebantur. vſqꝫ. Dictum eſt ad illos. Luce 2°. fol. 159.
¶ In miſſa maiori. In principio erat. vſqꝫ. Gratie ꝛ veritatis. Joānis primo. fol. 141.
¶ Dominica infra octa. natiuitatis. Erat ioſeph. vſqꝫ. Erat cum illo. Luce 2°. fol. 161.
¶ In circūciſione domini. Poſtꝗ̄ conſūmati. vſqꝫ. In vtero conciperetur. Luce 2°. fol. 158.
¶ In vigilia epiphanie. Defuncto herode. vſqꝫ. Naȥareus vocabitur. Matthei 2°. fol. 11.
¶ In die Epiphanie. Cum natus eſſet. vſqꝫ. In regionem ſuam. Matthei 2°. fol. 7.
¶ Dn̄ica infra octauam epiphanie. Cum factus eſſet. vſqꝫ. Deum ꝛ homines. Luce 3°. fol. 162.
¶ In oct. epiphanie. Uenit ieſus a galilea. vſqꝫ. In quo mihi complacui. Matthei 3°. fol. 14.
¶ Dn̄ica pᵃ poſt octa. Epiphanie. Nuptie facte ſunt. vſqꝫ. Diſcipuli eius. Joānis 2°. fol. 249.
¶ Domica 2ᵃ. Cum deſcendiſſet ieſus. vſqꝫ. In illa hora. Matthei 8°. fol. 35.
¶ Dn̄ica 3ᵃ. Aſcēdēte ieſu. vſqꝫ. Obediūt ei. Mat. 8°. 37.
¶ Dominica 4ᵃ. Simile eſt regnum celoruꝫ. vſqꝫ. In horreum meum. Matthei 13°. fol. 57.
¶ Dominica in ſeptuageſima. Simile eſt regnum celoruꝫ. vſqꝫ. Pauci ꝟo electi. Matthei 20°. fol. 77.
¶ Dominica in ſexageſima. Cum turba plurima. vſqꝫ. Afferunt in patientia. Luce 8°. fol. 181.
¶ Dominica in qnquageſima. Aſſumpſit ieſus. vſqꝫ. Laudem deo. Luce 18°. fol. 219.
¶ Feria 4ᵃ in capite ieiunij. Cuꝫ ieiunatis nolite. vſqꝫ. Ibi eſt cor tuum. Matthei 6°. fol. 28.
¶ Fer. 5ᵃ Cū introiſſet ieſus. vſqꝫ. In illa hora. Mat. 8°. 35.
¶ Feria 6ᵃ. Audiſtis qꝛ. vſqꝫ. Reddet tibi. Mat. 5°. fol. 24.
¶ Sabbo. Cū ſero eēt. vſqꝫ. Salui fiebāt. Mar. 6°. fol. 127.
¶ Dn̄ica pᵃ quadrageſime. Ductus eſt ieſus. vſqꝫ. Et miniſtrabant ei. Matthei 4°. fol. 14.
¶ Feria 2ᵃ. Cum venerit filius. vſqꝫ. In vitam eternam. Matthei 25°. fol. 98.
¶ Feria 3ᵃ. Cum intraſſet ieſus. vſqꝫ. De regno dei. Matthei 21°. fol. 81.
¶ Feria 4ᵃ. Magiſter volumus. vſqꝫ. Et mater eſt. Matthei 12°. fol. 53.
¶ Feria 5ᵃ. Dicebat ieſus ad eos. vſqꝫ. Non creditis mihi. Joānis 8°. fol. 275.

¶ Feri. 6ᵃ.

¶ Feria ſexta. Erat dies feſtus. vſqz. Fecit eum ſanum. Joannis.5. fol.259.
¶ Sabbato. Aſſumpſit ieſus. vſqz. A mortuis reſurgat. Matthei.17. fol.68.
¶ Dominica ſcda in quadrageſima. Egreſſus ieſus. vſqz. Ex illa hora. Mat.15. fol.64.
¶ Feria ſecũda. Ego vado ⁊ queritis. vſqz. Facio ſemper. Joannis.8. fol.274.
¶ Feria tertia. Locutus eſt ieſus. vſqz. Exaltabitur. Matthei.23. fol.87.
¶ Feria quarta. Aſcendens ieſus. vſqz. Pro multis. Matthi.20. fol.78.
¶ Feria quinta. Homo quidam erat. vſqz. Reſurrexerit credent. Luce.16. fol.213.
¶ Feria ſexta. Homo erat paterfami. vſqz. Eũ habebant. Matthei.21. fol.83.
¶ Sabbato. Homo quidam habuit. vſqz. Inuentus eſt. Luce.15. fol.209.
¶ Dominica tertia. Erat ieſus eyciens. vſqz. Cuſtodiunt illud. Luce.11. fol.195.
¶ Feria ſecunda. Dixerunt phariſei. vſqz. Illorum ibat. Luce.4. fol.168.
¶ Feria tertia. Reſpiciẽs ieſus. vſqz. Septuagies ſepties. Matthei.18. fol.72.
¶ Feria quarta. Acceſſerunt ad ieſuz. vſqz. Coinquinat hominem. Matthei.15. fol.83.
¶ Feria quinta. Surgens ieſus de ſynag. vſqz. Synagogis galilee. Luce.4. fol.169.
¶ Feria ſexta. Uenit ieſus in ciuita. vſqz. Saluator mũdi. Joannis.4. fol.255.
¶ Sabbato. Perrexit ieſus in. vſqz. Jam noli peccare. Joannis.8. fol.272.
¶ Dominica quarta. Abijt ieſus trans mare. vſqz. In mundum. Joannis.6. fol.264.
¶ Feria ſecunda. Prope erat paſcha. vſqz. In homine. Joannis.2. fol.250.
¶ Feria tertia. Jam die feſto. vſqz. Et crediderunt in eum. Joannis.7. fol.270.
¶ Feria quarta. Preteriens ieſus. vſqz. Adorauit eum. Joannis.9. fol.278.
¶ Feria quinta. Ibat ieſus in ciuitatez. vſqz. Plebez ſuam. Luce.7. fol.177.
¶ Feria ſexta. Erat quidam languens. vſqz. crediderunt in eum. Joan.11. fol.283.
¶ Sabbato. Ego ſum lux mundi. vſqz. Hora eius. Joannis.8. fol.273.
¶ Dominica de paſſione. Quis ex vobis argu. vſqz. Et exiuit de templo. Joã.8. fol.276.
¶ Feria ſecunda. Miſerunt principes. vſqz. Credentes in eum. Joan.7. fol.271.
¶ Feria tertia. Ambulabat ieſus. vſqz. Metum iudeorũ. Joannis.7. fol.269.
¶ Feria quarta. Facta ſunt encenia. vſqz. Ego in patre. Joannis.10. fol.282.
¶ Feria quinta. Rogabat ieſum quidam. vſqz. Uade in pace. Luce.7. fol.179.
¶ Feria ſexta. Collegerũt põtifices. vſqz. Diſcipulis ſuis. Joannis.11. fol.285.
¶ Sabbato. Subleuatis oculis. vſqz. Ad te venio. Joannis.17. fol.301.
¶ Dominica in ramis palmarum. Cum appropinquaſſet. vſqz. In noie domini. Mat.21. fol.80.
Scitis quia poſt. vſqz. Signantes lapidez cũ cuſtodibus. Matthei.26. fol.99.
¶ Feria 2ª. Ante ſex dies. vſqz. Se ab eis. Jo.12. fol.286.
¶ Feria tertia. Erat paſcha ⁊ azyma. vſqz. Monumenti. Marci.14. fol.143.
¶ Feria quarta. Appropinquabat dies. vſqz. Poſitus fuerat. Luce.22. fol.228.
¶ Feria 5ª. Añ diẽ feſtũ. vſqz. Uos faciatis. Jo.13. fol.289.
¶ In paraſceue. Egreſſus ieſus. vſqz. Poſuerunt ieſum. Joannis.18. fol.303.
¶ Sabbato ſancto. Ueſpere autem ſabbati. vſqz. Predixi vobis. Mat.28. fol.112.
¶ In die ſancto paſche. Maria magdalene. vſqz. Sicut dixit vobis. Marci.16. fol.150.
¶ Feria ſecunda. Duo ex diſcipulis. vſqz. In fractione panis. Luce.24. fol.236.
¶ Feria tertia. Stetit ieſus in me. vſqz. In omnes gentes. Luce.24. fol.238.
¶ Feria 4ª. Manifeſtauit ſe. vſqz. Reſurrexiſſet a mortuis. Joannis.21. fol.311.
¶ Feria 5ª. Maria ſtabat. vſqz. Dixit mihi. Jo.20. fol.310.
¶ Feria ſexta. Undecim diſcipuli. vſqz. Conſummationez ſeculi. Matthei.28. fol.113.
¶ Sabbato. Una ſabbati. vſqz. A mortuis reſurgere. Joãnis.20. fol.309.
¶ Dominica in octaua paſche. Cũ eſſet ſero die. vſqz. Retenta ſunt. Joannis.20. fol.310.
¶ Dominica pma poſt octauas paſche. Ego ſum paſtor bonus. vſqz. Et vnus paſtor. Joã.10. fol.281.
¶ Dominica ſecunda. Modicum ⁊ iam non. vſqz. Tollet a vobis. Joan.16. fol.300.
¶ Dominica tertia. Uado ad eũ. vſqz. Annũtiabit vobis. Joannis.16. fol.298.
¶ Dominica quarta. Amen amen dico vobis. vſqz. A deo exiſti. Joannis.16. fol.302.
¶ Feria ſecũda ⁊ tertia in rogationibꝰ. Quis veſtrũ habebit. vſqz. Petẽtibꝰ ſe. Luce.11. fol.194.
¶ In vigilia aſcenſionis. Subleuatis ieſus. vſqz. A te venio. Joannis.17. fol.302.
¶ In die aſcenſionis. Recumbẽtibus vndecim. vſqz. Sequentibus ſignis. Marci.16. fol.151.
¶ Dominica in octaua. Cũ venerit paraclytus. vſqz. Dixi vobis. Joãnis.15. fol.297.
¶ In vigilia penthecoſtes. Si diligitis me. vſqz. Meipſm. Joannis.14. fol.294.
¶ In die penthecoſtes. Si quis diligit me. vſqz. Sic facio. Joannis.14. fol.294.
¶ Feria 2ª. Sic deꝰ dilexit. vſqz. Sũt facta. Jo.3. fol.253.
¶ Feria tertia. Amen amen dico vobis. vſqz. Abũdantius habeant. Joannis.10. fol.280.
¶ Feria quarta. Nemo poteſt venire. vſqz. Pro mundi vita. Joannis.6. fol.267.
¶ Feria quinta. Conuocatis ieſus. vſqz. Curantes vbiqz. Luce.9. fol.184.
¶ Feria ſexta. Factum eſt in vna dierũ. vſqz. Mirabilia hodie. Luce.5. fol.171.
¶ Sabbato. Surgens ieſus de. vſqz. Synagogis galilee. Luce.4. fol.171.
¶ In feſto ſancte trinitatis. Erat homo ex pha. vſqz. Uitã eternam. Joãnis.3. fol.252.
¶ In feſto corporis chriſti. Caro mea vere eſt. vſqz. Uiuet in eternum. Joãnis.6. fol.268.
¶ De quinqz ſtigmatibus domini ieſu chriſti. Sciẽs ieſus quia omnia. Joã.19. fol.308.
¶ Dominica prima poſt trinitatẽ. Homo qdaz erat diues. vſqz. Reſurrexerit credent. Luce.16. fol.213.
¶ Dominica ſecunda. Homo qdaz fecit. vſqz. Cenã meaz. Luce.14. fol.207.

¶ Dominica tertia. Erant appropinquãtes. vſqз. Penitentiam agente. Luce.15. fol.208.
¶ Dominica quarta. Eſtote miſericordes. vſqз. Fratris tui. Luce.6. fol.175.
¶ Dominica quinta. Cũ turbe irruerent. vſqз. Secuti ſunt eum. Luce.5. fol.170.
¶ Dominica ſexta. Amen amen dico vobis niſi abundauerit. vſqз. Munus tuum. Mat.5. fol.21.
¶ Dominica ſeptima. Cũ turba multa. vſqз. Dimiſit eos. Marci.8. fol.129.
¶ Dominica octaua. Attendite a falſis. vſqз. In regnum celorum. Matthei.7. fol.33.
¶ Dominica nona. Homo quidaз erat diues. vſqз. Tabernacula. Luce.19. fol.211.
¶ Dominica decima. Cum appropinquaſſet ieſus. vſqз. In templo. Luce.16. fol.222.
¶ Dominica vndecima. Duo homines aſcenderunt. vſqз. Exaltabitur. Luce.18. fol.217.
¶ Dominica duodecima. Exiens ieſus de finibus. vſqз. Et mutos loqui. Mar.7. fol.129.
¶ Dominica decimatertia. Beati oculi q vident. vſqз. Fac ſimiliter. Luce.10. fol.192.
¶ Dominica quartadecima. Cum iret ieſus in hieruſalem. vſqз. Saluum fecit. Luce.17. fol.215.
¶ Dominica quintadecima. Nemo põt duob⁹. vſqз. Adijcientur vobis. Mat.6. fol.29.
¶ Dominica ſextadecima. Ibat ieſus in ciuitatẽ. vſqз. Plebem ſuam. Luce.7. fol.177.
¶ Dominica decimaſeptima. Cũ intraret ieſus. vſqз. Exaltabitur. Luce.13. fol.206.
¶ Feria quarta. Quattuor temporum. Reſpondens vnus. vſqз. Et ieiunio. Marci.9. fol.132.
¶ Feria ſexta. Rogabat ieſum quidam. vſqз. Uade in pace. Luce.7. fol.179.
¶ Sabbato. Arborem fici habebat. vſqз. Fiebant ab eo. Luce.13. fol.204.
¶ Dominica decimaoctaua. Phariſei audiẽ. vſqз. Ampli⁹ interrogare. Mat.22. fol.86.
¶ Dominica decimanona. Aſcendens ieſus in na. vſqз. Talem hominibus. Mat.9. fol.39.
¶ Dominica vigeſima. Simile eſt regnũ celorum homini. vſqз. Pauci vo electi. Mat.22. fol.64.
¶ Dominica vigeſimaprima. Erat quidam regulus. vſqз. Eius tota. Joã.4. fol.259.
¶ Dominica vigeſimaſecũda. Simile eſt regnuз celorum homini. vſqз. Cordibus veſtris. Mat.18. fol.73.
¶ Dominica vigeſimatertia. Abeuntes phariſei. vſqз. Dei deo. Mat.22. fol.85.
¶ Dominica vigeſimaquarta. Loquẽte ieſu ad. vſqз. Terram illam. Mat.9. fol.40.
¶ Dominica vigeſimaquinta. Cum ſubleuaſſet. vſqз. Et in mundum. Joãnis.6. fol.264.
¶ In conſecratiõe eccleſie. Ingreſſus ieſus. vſqз. Quod perierat. Luce.12. fol.220.

In natalicijs ſanctorum totius anni ſm ordinem fratrum predicatorꝫ.

¶ In vigilia ſancti andree. Stabat ieſus ⁊ ex. vſqз. Filium hominis. Joan.1. fol.247.
¶ In die. Ambulans ieſus. vſqз. Secuti ſunt eum. Matthei.4. fol.16.
¶ Sancte barbare virginis ⁊ martyris. Simile eſt regnũ celorum the. In cõi.
¶ Sancti nicolai epiſcopi. Sint lumbi veſtri. In cõi.
¶ In ordinatione ſancti Ambroſij. Ego ſum paſtor. vſqз. Unus paſtor. Joã.10. fol.281.
¶ In ſcificatiõe btẽ marie. Loquẽte ieſu. In ſabba. fo.196.
¶ Sci damaſi põtificis ⁊ ꝯfeſ. Hõ qdã peregre. In cõi.
¶ Sancte lucie virginis ⁊ martyris. Simile eſt regnuз celorum the. In cõmuni.
¶ Sancti Thome apoſtoli ⁊ martyris. Thomas vnus de. vſqз. Et crediderunt. Joã.20. fol.311.
¶ Sancti ſtephani prothomartyris. Ecce ego mitto. vſqз. In nomine domini. Mat.23. fol.90.
¶ Sancti ioannis euangeliſte. Dixit ieſus petro. vſqз. Teſtimonium eius. Joã.21. fol.315.
¶ Sanctorum innocentũ. Angelus domini apparuit. vſqз. Quia non ſunt. Mat.2. fol.10.
¶ Sancti thome martyris. Niſi granũ frumẽti. In cõi.
¶ Sancti ſylueſtri pape. Hõ qdaз peregre. In cõi.
¶ Sancti pauli primi heremite ⁊ confeſſoris. Ecce nos reliquimus. vſqз. Poſſidebit. Mat.19. fol.76.
¶ Sancti felicis confeſſoris. Qui vos audit me. vſqз. Scripta ſunt in celis. Luce.10. fol.190.
¶ Sancti mauri abbatis. Nemo accendit. In cõi.
¶ Sancti marcelli pape ⁊ marty. Hõ qdã pegre. In cõi.
¶ Sancti antonij abbatis. Nemo accendit. In cõi.
¶ Sancte priſce martyris. Sile eſt reg.ce.the. In cõi.
¶ Scõꝝ mar. fabiani ⁊ ſeba. Deſcẽdẽs ieſus de. In cõi.
¶ Sancte agnetis virginis ⁊ martyris. Simile eſt regnum celorum decem. In cõi.
¶ Sancti vincentij martyris. Niſi granũ frumẽ. In cõi.
¶ Sancte emerentiane virginis ⁊ martyris. Simile eſt regnum celoꝝ decem vir. In cõi.
¶ In cõuerſione ſancti pauli apoſli. Ecce nos reliquimus. vſqз. Poſſidebit. Mat.9. fol.76.
¶ Sancti iuliani epĩ ⁊ ꝯfeſſoris. Sint lumbi. In cõi.
¶ In tranſlatiõe ſcti thome epĩ de agno ſicut in alio feſto.
¶ Sancte agnetis ſecũdo. Sile eſt re.ce.the. In cõi.
¶ Sancti ignatij epĩ ⁊ mar. Niſi granũ frumẽti. In cõi.
¶ In purificatiõe beate marie. Poſtq̃ impleti ſunt. vſqз. Plebis tue iſrael. Luce.2. fol.160.
¶ Sancti blaſij epĩ ⁊ mar. Niſi granũ frumẽti. In cõi.
¶ Sancte agathe virginis ⁊ martyris. Simile eſt regnum celorum theſa. In cõi.
¶ Sanctoꝝ vedaſti ⁊ amãdi ꝯfeſ. Sint lumbi. In cõi.
¶ Sancte ſcholaſtice virgi. Sile eſt re.ce.the. In cõi.
¶ Sancti valentini martyris. Nolite arbitrari. vſqз. Mercedem ſuam. Mat.10. fol.46.
¶ In cathedra ſancti petri apoſtoli. Uenit ieſus in partes. vſqз. Solutum ⁊ in celis. Mat.16. fol.66.
¶ Sancti mathie apſli. Confiteor tibi pater. vſqз. Et onus meum leue. Mat.11. fol.49.
¶ Sancti albini epiſcopi ⁊ confeſſoris. Uigilate. In cõi.
¶ Sancti thome de aquino. Uos eſtis ſal terre. vſqз. In regno celorum. Mat.5. fol.19.
¶ Sancti gregorij pape. Uigilate quia. In cõi.
¶ Sancti ioſeph nutritij dñi. Cum eſſet deſponſata. vſqз. A peccatis eoꝝ. fol.5.
¶ De pietate beate virginis. Erat Joſeph ⁊ Maria. Luce.2. fo.161.
¶ Sancti benedicti abbatis. Nemo accendit. In cõi.
¶ In annuntiatione dominica. Miſſus eſt angelus. vſqз. Secundum verbũ tuum. Luce.1. fol.154.
¶ Sancti ambroſij archiepiſcopi. Uigilate quia. In cõi.
¶ Sancti vincentij confeſſoris. Nemo accẽdit. In cõi.
¶ Sanctoꝝ martyrũ tyburtij ⁊ valeriani. Ecce ego mitto. vſqз. Hic ſaluus erit. Mat.10. fol.44.
¶ Sancti georgij marty. Si quis vult poſt me. In cõi.
¶ Sancti m[illegible]angeliſte. Ego ſuз vitis vera. In cõi.
¶ Sancti [illegible]artyris. Ego ſum vitis vera. In cõi.

¶ Sancti petri martyris. Si quis vult poſt me. vſq;. Sanctorum angeloꝝ. Luce.9. fol.186.
¶ Sancte catherine de ſenis. Simile eſt regnū cel. grano. vſq;. Conſtitutione mundi. Mat.14. fol.57.
¶ Apoſtoloꝝ philippi ⁊ iacobi. Nō turbet̃ cor. vſq;. Hoc faciam. Joan.14. fol.295.
¶ Jn inuentione ſancte crucis. Erat hō ex phariſeis. vſq;. Uitam eternam. Joan.3. fol.252.
¶ Sanctoꝝ alexandri ⁊ ſocioꝝ eius martyruz. Cum egrederetur. vſq;. Saluus erit. Mat.13. fol.141.
¶ Jn feſto ſancte corone. Apprehēdit ieſuz pila. vſq;. Purpureum veſtimentuz. Joan.9. fol.306.
¶ Sancti ioānis ante portā latinā: ſicut in alio feſto ipſius.
¶ Jn trāſlatiōe. ſancti petri martyris: ſicut in feſto ipſius.
¶ Jn apparitiōe ſancti michaelis: ſicut in feſto alio ipſius.
¶ Sanctoꝝ martyrum gordiani ⁊ epimachi. Jn cōi.
¶ Sanctoꝝ martyrum nerei archilei ⁊ pancratij. Deſcendens ieſus de. Jn cōmuni.
¶ Sanc.i ſeruantij epi. Sint lumbi veſtri. Jn cōmuni.
¶ Sancte potentiane virginis. Simile eſt regnum celoruz decem vir. Jn cōmuni.
¶ Jn tranſlatione beati dominici ſicut in die ipſius.
¶ Sancti vrbani pape ⁊ mar. Hō qdā peregre. Jn cōi.
¶ Sancte petronille virginis. Sile eſt re.ce.the. Jn cōi.
¶ Scōꝝ marty. marcelli ⁊ petri. Luz audieritis. Jn cōi.
¶ Sancti medardi epi ⁊ cōfeſſoris. Uigilate. Jn cōi.
¶ Sanctorum martyrum primi ⁊ feliciani. Uidens ieſus turbas. Jn cōmuni.
¶ Sancti barnabe apl̄i. Hoc eſt preceptū meū. Jn cōi.
¶ Sanctoꝝ martyrum naboris baſilidis ⁊ cirini. Attendite a fermento. Jn cōmuni.
¶ Sancti antonij confeſſoris. Nemo accendit. Jn cōi.
¶ Sanctoꝝ viti ⁊ modeſti mar. Luz audieritis. Jn cōi.
¶ Sanctoruz ciriaci ⁊ iulite marty. Ecce ergo mitto. vſq;. Saluus erit. Mat.10. fol.44.
¶ Sancti martialis epi ⁊ ꝯfeſſoris. Uigilate. Jn cōi.
¶ Sanctorum martyrum marci ⁊ marcelliani. Cum audieritis. Jn cōmuni.
¶ Sanctoꝝ martyruz geruaſij ⁊ prothaſi. Cum egrederet̃ ieſus. vſq;. Hic ſaluus erit. Mat.13. fol.141.
¶ Sanctoꝝ decē miliū martyrū. Luz audieritis. Jn cōi.
¶ Jn vigilia ſancti ioānis baptiſte. Fuit in dieb⁹ herodis. vſq;. Plebem perfectā. Luce.1. fol.152.
¶ Jn die. Heliſabeth impletum eſt. vſq;. Redemptionez plebis ſue. Luce.1. fol.157.
¶ Sanctorum ioannis ⁊ pauli martyrum. Attendite a fermento. Jn cōmuni.
¶ Jn vigilia apoſtolorum petri ⁊ pauli. Dicit ieſus ſimoni pe. vſq;. Clarificaturus deū. Joā.21. fol.312.
¶ Jn die. Uenit ieſus in partes. vſq;. Solutum eſt in celis. Matthei.16. fol.66.
¶ Jn cōmemoratiōe beati pauli. Ecce nos reliquimus. vſq;. Eternam poſſidebit. Mat.16. fol.76.
¶ Per octa. apl̄oꝝ petri ⁊ pauli. Hoc eſt ꝓceptuz. Jn cōi.
¶ Jn viſitatione beate marie ſemper virginis. Exurgens maria. vſq;. Salutari meo. Luce.1. fol.155.
¶ Sanctorum proceſſi ⁊ martiniani martyris. Attendite a fermento. Jn cōmuni.
¶ Jn octaua apoſtoloꝝ. Juſſit diſcipulos. vſq;. Filius dei es. Mat.14. fol.67.
¶ Sanctorum ſeptem fratruz. Loquente ieſu ad. vſq;. Et mater eſt. Mat.12. fol.54.
¶ Sancti alexij ꝯfeſſoris. Ecce nos reliquimus. vſq;. Eternam poſſidebit. Mat.19. [illegible]6.
¶ Sancti procopij abbatis. Nemo accen[illegible] Jn cōi.
¶ Sancte margarite vgi. ⁊ mar. Sile eſt re.ce.the. Jn cōi.
¶ Jn diuiſione apoſtolorum. Conuocatis. vſq;. Curantes vbiq;. Luce.9. fol.163.
¶ Sancte praxedis vgi. Sile eſt re.ce.decē. Jn cōi.
¶ Sancte marie magdalene. Rogabat ieſuz quidaz. vſq;. Uade in pace. Luce.7. fol.179.
¶ Sancti apollinaris epiſcopi ⁊ martyris. Facta eſt contētio. vſq;. Tribus iſrael. Luce.22. fol.229.
¶ Sancte chriſtine vgi. ⁊ mar. Sile eſt re.ce.the. Jn cōi.
¶ Sancti Jacobi apoſtoli. Acceſſit ad ieſuz. vſq;. A patre meo. Mat.20. fol.78.
¶ Sancte marthe virginis. Jntrauit ieſus in qōdam. vſq;. Auferetur ab ea. Luce.10. fol.193.
¶ Sanctoꝝ martyrum nazarij celſi ⁊ pantaleonis. Attendite a fermento. Jn cōmuni.
¶ Sanctorum martyrum felicis ⁊ ſimplicij ⁊ alioꝝ. Luz audieritis. Jn cōmuni.
¶ Scōꝝ mar. abdon ⁊ ſenen. Uidēs ieſus turbas. Jn cōi.
¶ Sancti germani epi. Uigilate quia neſcitis. Jn cōi.
¶ Ad vincula ſancti petri apoſtoli: ſicut in alio feſto.
¶ Sancti ſtephani pape. Homo quidaz nobilis. Jn cōi.
¶ Jn inuētiōe ſci ſtephani ꝓthomartyris: ſic in alio feſto.
¶ Sancti dominici patris noſtri. Uos eſtis ſal terre. vſq;. Jn regni celoꝝ. Mat.5. fol.19.
¶ Jn transfiguratiōe domini. Aſſumpſit ieſus petrū. vſq;. A morte reſurgat. Mat.17. fol.68.
¶ Jn vigilia ſci laurētij mar. Si qs vult poſt me. Jn cōi.
¶ Jn die. Niſi granum frumenti. Jn cōmuni.
¶ Sci hyppoliti ⁊ ſocioꝝ ei⁹. Attēdite a fermēto. Jn cōi.
¶ Jn vigilia aſſumptionis beate marie. Loquente ieſu ad tur. vſq;. Cuſtodiunt illud. Luce.11. fol.196.
¶ Jn die. Jntrauit ieſus in quoddam. vſq;. Non auferetur ab ea. Luce.10. fol.193.
¶ Sancti agapiti martyris. Si quis vult. Jn cōmuni.
¶ Sancti bernardi abbatis. Nemo accēdit. Jn cōmuni.
¶ Sanctorum Timothei ⁊ Simphoriani martyrum. Deſcendens. Jn cōmuni.
¶ Sancti bartholomei apl̄i. Hoc eſt ꝓceptū. Jn cōi.
¶ Sancti ludouici cōfeſſoris. Hō qdaz nobilis. Jn cōi.
¶ Sancti ruffi martyris. Si quis vult. Jn cōi.
¶ Sancti auguſtini epiſcopi. Sint lumbi veſtri. Jn cōi.
¶ Jn decollatione ſancti ioannis bapti. Miſit herodes ac. vſq;. Jn monumento. Mat.6. fol.127.
¶ Sanctoꝝ felicis ⁊ adaucti martyrū. Uidens. Jn cōi.
¶ Sancti egidij abbatis. Nemo accendit. Jn cōi.
¶ Sancti marcelli martyris. Niſi granuz. Jn cōi.
¶ Jn natiuitate beate Marie. Liber gñationis. vſq;. Qui vocatur chriſtus. Mat.1. fol.3.
¶ Sancti gorgonij martyris. Si quis. Jn cōi.
¶ Sanctoꝝ prothi ⁊ iacinthi mar. Uidens. Jn cōi.
¶ Jn exaltatione ſancte crucis. Nunc iudiciū eſt mū. vſq;. Ut filij lucis ſitis. Joā.12. fol.287.
¶ Sanctoꝝ cornelij ⁊ cypriani marty. Deſcēdēs. Jn cōi.
¶ Sancti nichomedis preſbyteri ⁊ martyris. Nolite arbitrari. vſq;. Mercedem ſuaz. Mat.10. fol.46.
¶ Sancte euphemie vgi. Sile eſt re.ce.decē. Jn cōi.
¶ Sancti lamberti epiſcopi ⁊ mar. Niſi granū. Jn cōi.
¶ Jn vigilia beati matthei apl̄i. Uidit ieſus publica. vſq;. Ad penitentiam. Luce.5. fol.172.
¶ Jn die. Cum tranſiret Jeſus. vſq;. Sed peccatores. Matthei.9. fol.39.
¶ Sancti mauricij ac ſocioꝝ ei⁹. Deſcēdēs ieſus. Jn cōi.
¶ Sanctorum martyrum coſme ⁊ damiani. Uidens ieſus turbas. Jn cōmuni.
¶ Sancti vinceſlai martyris. Si qs vult poſt me. Jn cōi.

¶ Sancti michaelis archangeli. Acceſſerūt diſcipuli. vſqꝫ. Qui in celis eſt. Mat.18. fol.71.
¶ Sancti hieronymi presbyteri. Nemo accendit. In cōi.
¶ Sancti remigij cōfeſſoris. Hō qdaꝫ peregre. In cōi.
¶ Sancti leodegarij epi ⁊ marty. Siquis vult. In cōi.
¶ Sancti franciſci confeſſoris. Nemo accendit. In cōi.
¶ Sancti marci pape. Homo quidam nobilis. In cōi.
¶ Sanctoꝝ ſergij bachi ⁊ marcel. Cuꝫ audieritis. In cōi.
¶ Sancti dionyſij ⁊ ſocioꝝ eiꝰ. Deſcēdēs ieſus de. In cōi.
¶ Sancti eduardi martyris. Hō qdaꝫ nobilis. In cōi.
¶ Sancti calixti pape ⁊ marty. Qui vos audit. vſqꝫ. Scripti ſunt in celis. Luce.10. fol.190.
¶ Sancti luce euāgeliſte. Deſignauit dominꝰ. vſqꝫ. Mercede ſua. Luce.10. fol.189.
¶ Sanctarum vndecim milium virginum. Simile eſt regnum celorum decem. In cōmuni.
¶ Sanctoꝝ criſpini ⁊ criſpiniani martyrū. Uidēs. In cōi.
¶ In vigilia apl'oꝝ ſimonis ⁊ iude. Ego ſū vitis vā. In cōi.
¶ In die. Hec mādo vob̄. vſqꝫ. Me gratis. Jo.15. fol.297.
¶ In vigilia oīuꝫ ſanctoꝝ. Deſcendens ieſus de. In cōi.
¶ In die. Uidens ieſus turbas. In cōi.
¶ In die animarū. Amen amen dico vobis. vſqꝫ. In reſurrectionem iudi. Joā.5. fol.262.
¶ Sancti theodori epiſcopi ⁊ martyris. Nihil opertuꝫ. vſqꝫ. Qui eſt in celis. Mat.10. fol.45.
¶ Quatuor coronatoꝝ. Cum audieritis. In cōmuni.
¶ Sancti martini epiſcopi. Sint lumbi veſtri. In cōi.
¶ Sancti menne martyris. Siquis vult. In cōi.
¶ Sancti bricij epi ⁊ confeſſoris. Sint lumbi. In cōi.
¶ Sancte heliſabeth vidue. Reſpiciens. vſqꝫ. Habuit miſit. Luce.21. fol.225.
¶ In preſentatiōe beate virginis marie. Liber generationis. vſqꝫ. Qui vocat̄ chr̄s. Mat.1. fol.3.
¶ Sancte cecilie vir. ⁊ mar. Sil'e eſt re.ce.decē. In cōi.
¶ Sancti clemētis pape ⁊ marty. Uigilate quia. In cōi.
¶ Sancti griſogoni martyris. Siquis vult. In cōi.
¶ Sancte catherine vir. ⁊ mar. Sil'e eſt re.ce.the. In cōi.
¶ Sanctoꝝ vitalis ⁊ agricole. Attēdite a fermēto. In cōi.
¶ Sancti ſaturnini epiſcopi ⁊ mar. Uigilate. In cōi.

¶ Incipit tabula euangelioꝝ in cōi ſanctoꝝ totius anni.

¶ In cōmuni apoſtoloꝝ ⁊ euangeliſtaꝝ. Hoc eſt preceptū meum. vſqꝫ. Det vobis. Joā.15. fol.296.
Ego ſum vitis vera. vſqꝫ. Et fiet vobis. Joā.15. fol.295.
¶ In cōmuni vnius martyris. Si quis vult poſt me. vſqꝫ. Opera eius. Mat.16. fol.68.
Niſi granū frumēti. vſqꝫ. Pater meꝰ. Jo.12. fol.287.
¶ In cōmuni plurimoꝝ martyruꝫ. Cum audieritis prelia. vſqꝫ. Animas veſtras. Luce.21. fol.225.
Deſcēdēs ieſus de. vſqꝫ. Multa eſt in celo. Lu.6. fo.174.
Uidens ieſus turbas. vſqꝫ. Copioſa eſt in celo. Mat.18.
Attendite a fermēto. vſqꝫ. Angelis dei. Lu.12. fol.198.
¶ In communi vnius cōfeſſoris. Sint lumbi veſtri. vſqꝫ. Dominis veniet. Luce.12. fol.201.
Uigilate qꝛ neſcitis. vſqꝫ. Cōſtituet eū. Mat.24. fol.95.
Hō qdā pegre. vſqꝫ. In gaudio dn̄i tui. Mat.25. fol.97.
Hō qdaꝫ nobilis. vſqꝫ. Auferet̄ ab eo. Luc̄.19. fol.220.
Nemo accendit. vſqꝫ. Illuminabit te. Luc̄.11. fol.197.
¶ In communi vnius virginis. Simile eſt re.ce.the. vſqꝫ. Et vetera. Mat.13. fol.59.
Sil'e eſt re.ce.decē. vſqꝫ. Diē neqꝫ horā. Mat.25. fol.96.

¶ De ſancta trinitate.

¶ Cū venerit paclytꝰ. vſqꝫ. Ego dixi vob̄. Jo.15. fol.297.
¶ De ſpūſcō. Si qs diligit me. vſqꝫ. ſic facio. Jo.14. 294.
¶ De ſancta cruce. Aſcēdēs ieſus hieroſo. vſqꝫ. Tertia die reſurget. Matthei.20. fol.78.
¶ De beata virgine. Miſſus eſt angelus. vſqꝫ. Scd̄m verbum tuum. Luce.1. fol.154.
¶ Loquēte ieſu ad tur. vſqꝫ. Cuſtodiūt illō. Lu.11. fol.196.
¶ De mortuis. Dixit martha ad. vſqꝫ. Mundum veniſti. Joannes.11. fol.293.
¶ Amen amen dico vobis niſi. vſqꝫ. In nouiſſimo die. Joannes.6. fol.267.
¶ Amen amen dico vobis quia. vſqꝫ. In reſurrectionem iudi. Joan.6. fol.262.

FINIS.

Regiſtrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t v x y z & ꝯ

ꝫ ꝝ A B C D E F G H I K L M N O.

O Ternus. Alij Quaterni.

Digitized by Google

Digitized by Google

A. PANDIMIGLIO
RESTAURO - CODICI
PERGAMENE - STAMPE
Via Podere Rosa, 164

Digitized by Google